Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄
(14.10.1993 - 15.07.1994)

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 14ης Οκτωβρίου 1993

(Ώρα έναρξης: 4.35 μ.μ.)

(Αρ. 1)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Ξεκινά η Σύνοδος Γ' της Στ' περιόδου. Σας καλωσορίζω, αγαπητοί συνάδελφοι, στα έδρανά σας και ελπίζω να έχετε επανέλθει με ανανεωμένο κέφι. Παρακαλώ τους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Τα τρία πρώτα νομοσχέδια στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993", 2. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 3. "Ο ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός και των τριών πιο πάνω νομοσχεδίων είναι η τροποποίηση της αντίστοιχης βασικής νομοθεσίας, ώστε η τιμαριθμική αύξηση που χορηγείται στις συντάξεις των συνταξιούχων δημόσιων υπαλλήλων, καθηγητών και δασκάλων να παρέχεται κάθε έξι μήνες αντί κάθε χρόνο.

Με την τροποποίηση αυτή οι πιο πάνω κατηγορίες των συνταξιούχων θα τυγχάνουν της ίδιας μεταχείρισης με τους εν ενεργεία υπαλλήλους στο θέμα της αποκατάστασης της αγοραστικής αξίας των συντάξεών τους, καθώς και της ίδιας μεταχείρισης με τους συνταξιούχους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Πρόσθετα με το πρώτο νομοσχέδιο:

(α) καταργείται η πρόνοια σύμφωνα με την οποία οι συντάξεις και τα φιλοδωρήματα που δίδονται με βάση τον περί Συντάξεων Νόμο χορηγούνται από τον Υπουργό Οικονομικών, ώστε να απλοποιηθεί η διαδικασία χορήγησης των ωφελημάτων αυτών· και

(β) προβλέπεται ότι η παραχώρηση συντάξεων σε εξαρτωμένους αστυνομικών θα εφαρμόζεται και στην περίπτωση αστυνομικού ο οποίος πέθανε κάτω από περιστάσεις που απορρέουν από τις συνθήκες που δημιουργήθηκαν μετά την 21η Δεκεμβρίου 1963 ή από την παράνομη δράση της ΕΟΚΑ Β' ή από το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 1974 ή την τουρκική εισβολή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού πήρε πρόσθετα στοιχεία από την Εκτελεστική Εξουσία σχετικά με το κόστος των προτεινόμενων τροποποιήσεων και αφού επέφερε ορισμένες νομοτεχνικής φύσης τροποποιήσεις στο πρώτο από τα υπό συζήτηση νομοσχέδια, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του εδαφίου (1) του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 16Β του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση των περί Συντάξεων Κανονισμών. Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 29Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του τρίτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 63 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι το υπ' αριθμό 4, "Ο περί Εγγυήσεως της Ανταλλαγής Υποχρεώσεων της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1993.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της εγγύησης που η κυβέρνηση της Δημοκρατίας θα παράσχει για τη σύναψη από την Αρχή Λιμένων Κύπρου συμφωνίας ανταλλαγής υποχρεώσεων με τη Mitsubishi Finance International plc για δάνειο ύψους εννέα εκατομμυρίων οκτακόσιων χιλιάδων δολαρίων ΗΠΑ.

Όπως είναι γνωστό, η Αρχή Λιμένων Κύπρου συνήψε στις 11 Ιανουαρίου 1993 συμφωνία δανείου ύψους $9,8 εκ. με τη Mitsubishi Bank Ltd για την αγορά δύο ρυμουλκών με κυβερνητική εγγύηση. Η κυβερνητική αυτή εγγύηση κυρώθηκε με τον περί Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Κυρωτικό) Νόμο του 1993.

Για την κάλυψη των κινδύνων που απορρέουν από τη διακύμανση του επιτοκίου και του νομίσματος του εν λόγω δανείου, η Αρχή Λιμένων Κύπρου αποδέχθηκε στις 10 Μαρτίου 1993 συμφωνία ανταλλαγής υποχρεώσεων με τη Mitsubishi Finance International plc, την οποία θα εγγυηθεί η κυβέρνηση της Δημοκρατίας. Η κυβερνητική εγγύηση για τη νέα συμφωνία ανταλλαγής υποχρεώσεων θα πρέπει επίσης να κυρωθεί με νόμο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3 του περί Ασκήσεως Ωρισμένων Δημοσιονομικών Εξουσιών της Βουλής Νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Ανταλλαγής Υποχρεώσεων της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο και η συμφωνία κυρούται.

Το πέμπτο θέμα στην ημερήσια διάταξη αναβάλλεται, διότι δεν είναι έτοιμη η Έκθεση. Τα δύο επόμενα θέματα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 1993" και "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993", έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 7) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 2. "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα δύο πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Όπως είναι γνωστό, η Βουλή έχει πρόσφατα ψηφίσει το Νόμο περί της Άμεσης Εποπτείας των Θεμάτων των Αγνοουμένων, Εγκλωβισμένων και Παθόντων από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας (Προσωρινές Διατάξεις) με στόχο την αναβάθμιση του ρόλου των κρατικών υπηρεσιών και άλλων φορέων που ασχολούνται με θέματα γύρω από την ανθρωπιστική πτυχή του κυπριακού προβλήματος. Για την ολοκλήρωση της νομοθετικής ρύθμισης του όλου θέματος κρίνονται απαραίτητες ορισμένες τροποποιήσεις τόσο στον Τακτικό Προϋπολογισμό όσο και στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Αναπτύξεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993, ώστε οι θέσεις της Υπηρεσίας Ανθρωπιστικών Θεμάτων μαζί με τις αναγκαίες πιστώσεις καθώς επίσης και οι πιστώσεις για τα έξοδα λειτουργίας του Γραφείου της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους να μεταφερθούν από τα Κεφάλαια 26Α "Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως-Διοίκηση" και 52Α "Υπουργείο Εξωτερικών-Διοίκηση" στο Κεφάλαιο 01Α "Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο".

Σκοπός του δεύτερου προτεινόμενου νόμου είναι να επιφέρει στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Αναπτύξεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων τις τροποποιήσεις οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες ύστερα από την ψήφιση του προαναφερθέντος νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί κατά πλειοψηφία με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι θα τηρήσουν αποχή κατά την ψήφιση των νομοσχεδίων αυτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Καζαμίας. Αν δεν είναι μεγάλη η ομιλία, αν είναι απλώς μια δήλωση, μπορείτε να την κάνετε από τη θέση σας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Θα μιλήσουμε από τη θέση μας, για να δώσουμε το καλό παράδειγμα να εισακούονται οι παρακλήσεις του Προέδρου της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήστε, κύριε Καζαμία. Αν είναι μια τοποθέτηση 3 - 4 λεπτών, μπορεί να γίνεται από τη θέση σας. Με αυτό τον τρόπο προχωρούμε με πιο γρήγορο ρυθμό, διότι όταν αρχίζουμε να ανεβαίνουμε στο βήμα της Βουλής προκαλούμε και κάποιους άλλους ενδιαφερομένους.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είθισται, εφόσον είναι επί θέματος αρχής που πρέπει να μιλήσει, να μιλά από το βήμα έστω και αν είναι για λίγα λεπτά. Δε νομίζω ότι υπάρχει κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το άφησα στη δική του κρίση και αποφάσισε από τη θέση του. Αλλά εφόσον ο αρχηγός της κοινοβουλευτικής του ομάδας εισηγείται να ανέβει στο βήμα της Βουλής, δε νομίζω ότι θα υπεισέλθω στα εσωτερικά των κομμάτων.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, νομίζω δεν είναι θέμα για συζήτηση. Εγώ έκαμα μια εισήγηση και τελικά δεν έγινε αποδεκτή. Νομίζω έχουμε άλλα θέματα για συζήτηση.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως όλοι μας θα θυμόμαστε, πριν από μερικές βδομάδες, αν δεν με απατά η μνήμη μου στην τελευταία ή στην προτελευταία συνεδρία πριν από τις διακοπές, συζητήσαμε το θέμα της τοποθέτησης συμβούλου για ανθρωπιστικά θέματα στην Προεδρία. Είναι επίσης γνωστό ότι στον κρατικό μηχανισμό απασχολούνται περίπου είκοσι δημόσιοι λειτουργοί, οι οποίοι ασχολούνται βασικά με θέματα εγκλωβισμένων και παθόντων και υπάγονται διοικητικά σε τρία Υπουργεία. Η μάζα υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, άλλοι στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και μερικοί στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Από πλευράς συντονισμού, καλυτέρευσης του συντονισμού, αναβάθμισης των υπηρεσιών προσφοράς προς αυτά τα άτομα, αλλά και για σκοπούς αύξησης της παραγωγικότητας αυτού του μηχανισμού, συμφωνούμε στο να υπάγονται όλα αυτά τα άτομα σε μια Υπηρεσία υπό τη στέγη ενός φορέα, κατά την άποψή μας ενός Υπουργείου. Όμως μετά τα δικαιολογητικά που δώσαμε με την αρνητική ψήφο μας για την ψήφιση της θέσης Συμβούλου επί Ανθρωπιστικών Θεμάτων που να υπάγεται στην Προεδρία, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε ούτως ώστε όλος αυτός ο κρατικός μηχανισμός να υπαχθεί τώρα στην Προεδρία. Το επιχείρημα πως με το να υπαχθούν στην Προεδρία θα αναβαθμιστεί η δουλειά πιστεύω ότι δεν ευσταθεί από μόνο του. Με το ίδιο σκεπτικό μελλοντικά υπάρχει η πιθανότητα να γίνει η πρόταση και για το Τμήμα Υπηρεσίας Μερίμνης που ασχολείται με πρόσφυγες, να τοποθετήσουμε δηλαδή ένα Σύμβουλο στην Προεδρία και να υπαχθεί ολόκληρη η Υπηρεσία στην Προεδρία. Ακολούθως, πιθανό με το ίδιο σκεπτικό αναβάθμισης των υπηρεσιών, μπορεί να πούμε πως και το Γραφείο Ευημερίας θα υπαχθεί στην Προεδρία υπό έναν Προεδρικό Σύμβουλο.

Γι' αυτό πιστεύουμε πως για αποφυγή οποιωνδήποτε δυσκολιών στο μέλλον, αυτό το σκεπτικό έπρεπε να μην υιοθετείτο. Επειδή όμως στο ένα σκέλος του προβλήματος, όπως τούτο παρουσιάζεται, συμφωνούμε, δηλαδή στο συντονισμό σε ένα φορέα, και εμείς τον βλέπαμε σε ένα Υπουργείο, στην παρούσα πρόταση θα τηρήσουμε αποχή. Δεν μπορούμε εδώ να απαγορεύσουμε σε κανένα να κάμει τις σκέψεις του, πως δηλαδή με την υιοθέτηση αυτής της πρότασης εξυπηρετούνται πολιτικές σκοπιμότητες. Μπορεί κάποιος να πει ότι μπορεί να εξασκηθούν ψυχολογικές πιέσεις σε οποιουσδήποτε το κράτος έχει την υποχρέωση να παράσχει τις υπηρεσίες του. Γι' αυτούς τους λόγους λοιπόν εμείς θα τηρήσουμε αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, βρισκόμαστε αντιμέτωποι αυτού του σήριαλ με τη θέση του υπευθύνου για ανθρωπιστικά θέματα. Πρώτα εξαγγέλθηκε η ίδρυση της θέσης, ύστερα βρέθηκε ο άνθρωπος, ύστερα άρχισε η συζήτηση γύρω από το πού θα υπάγεται και πώς θα υπάγεται, ύστερα πώς θα διευθετηθεί. Ακριβώς επειδή νομίζουμε ότι ούτε με αυτό το νομοσχέδιο τελικά θα λυθούν προβλήματα, αλλά θα εμφανιστούν με την πάροδο του χρόνου και άλλα, το Σοσιαλιστικό Κόμμα θα τηρήσει θέση αποχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα - Δελτία Δαπανών του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του Κεφαλαίου 01Α του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Μεταφορά των Εξόδων Λειτουργίας του Γραφείου της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοουμένους από το Κεφάλαιο 52Α στο Κεφάλαιο 01Α του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των τεσσάρων άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 25 ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και 21 αποχές τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 25 ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και 21 αποχές το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα - "Δελτία Δαπανών" του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου Κεφαλαίου. Άρθρο 2.

Μεταφορά Υπηρεσιών και Πιστώσεων από το Κεφάλαιο 20 στο νέο Κεφάλαιο 01 του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του Δεύτερου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των τεσσάρων άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 26 ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και 21 αποχές τα τέσσερα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 26 ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και 21 αποχές το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το όγδοο θέμα στην ημερήσια διάταξη δεν είναι έτοιμο. Προχωρούμε στο ένατο θέμα που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 11) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £85.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των προμηθειών για την έκδοση αδειών μηχανοκίνητων οχημάτων στα Συνεργατικά Ιδρύματα.

Όπως ειδικότερα αναφέρουν τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από το Υπουργείο Οικονομικών, για την έκδοση των αδειών από τα Συνεργατικά Ιδρύματα θα απαιτηθούν πιστώσεις ύψους £85.000 μέσα στο 1993. Το ποσό αυτό θα καλύψει δαπάνη ύψους £40.000 για 335.000 άδειες που έχουν ήδη εκδοθεί από τα Συνεργατικά Ιδρύματα μέσα στο 1992, ενώ το υπόλοιπο ποσό ύψους £45.000 θα διατεθεί για 375.000 άδειες που υπολογίζεται ότι θα εκδοθούν μέσα στο 1993. Για κάθε άδεια που εκδίδεται καταβάλλεται αμοιβή ύψους 12 σεντ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £85.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τέσσερα άρθρα, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τέσσερα άρθρα, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το δέκατο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1993. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 12) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £100.000 και η διάθεσή του για την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας στη Μαρωνίτικη Κοινότητα για οικοδόμηση εκκλησίας στη Λεμεσό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £100.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ι. ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι κύριε Πογιατζή.

Ι. ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ:

Να μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, εκ μέρους της κοινότητάς μου να ευχαριστήσω τόσο την κυβέρνηση, και ειδικότερα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Γλαύκο Κληρίδη, όσο και τη Βουλή για την ομόφωνη απόφασή της γι' αυτή τη μεγάλη δωρεά προς τη μαρωνίτικη κοινότητα. Θέλω να δηλώσω και δημόσια ότι η κοινότητά μου

είναι εξαιρετικά ικανοποιημένη και υποχρεωμένη από τον τρόπο με τον οποίο τη μεταχειρίζεται τόσο η κυβέρνηση, τόσο η Βουλή όσο και ο κυπριακός λαός και χαιρόμαστε να ανήκουμε σ' αυτή την ωραία πατρίδα που ονομάζεται Κύπρος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πογιατζή. Προχωρούμε στο ενδέκατο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 13) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Σεπτεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £100.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τη λειτουργία του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων Τακτικών Κυβερνητικών Εργατών μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1993.

Στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993 περιλαμβάνεται κονδύλι ύψους £309.000, που προορίζεται να καλύψει δαπάνες για τη λειτουργία του Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης και Ευημερίας Κυβερνητικών Εργατών. Μέλη του σχεδίου αυτού είναι όλο το ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό και εργάτες ημικρατικών οργανισμών, που αριθμούνται σε 8 000 περίπου άτομα.

Στη συμφωνία που έχει επιτευχθεί σε σχέση με τη συλλογική σύμβαση εργασίας των κυβερνητικών εργατών για τα έτη 1992-1993 προβλέπεται μεταξύ άλλων η εφαρμογή σε δοκιμαστική βάση από την 1η Ιανουαρίου 1993 συστήματος πληρωμής και της πρώτης μέρας της άδειας ασθενείας των εργατών, το κόστος του οποίου θα βαρύνει το πιο πάνω σχέδιο. Η κυβέρνηση θα συνεισφέρει στο σχέδιο για το σκοπό αυτό ποσό ύψους £100.000 και γι' αυτό απαιτείται η έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £100.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Έχουμε φθάσει αισίως στο τέλος της νομοθετικής εργασίας, διότι τα θέματα υπ' αριθμό 12 μέχρι και 21 περιλαμβανομένου δεν είναι έτοιμα. Επίσης τα θέματα υπ' αριθμό 22, 23, 24 και 25 έχουν αποσυρθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (Σ.Ε.Α.Α.) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί της Συνθήκης για Συμφιλίωση και Διαιτησία εντός της Δ.Α.Σ.Ε. (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί του Ευρωπαϊκού Χάρτη για Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί της Σύμβασης Αντι-Ντόπινγκ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί της Νυκτερινής Εργασίας Σύμβασης του 1990 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1990 στην περί Νυκτερινής Εργασίας (Γυναίκες) Σύμβαση (Αναθεωρημένη) του 1948 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης επί Ορισμένων Διεθνών Πτυχών της Πτώχευσης (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Ο περί της Συμβάσεως περί του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Συγκοινωνιών και Έργων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Συγκοινωνιών και Έργων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Ο περί Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Ο περί Σφαγείων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Ο περί της Ρύθμισης Θεμάτων Αναφορικά με την Αναγνώριση Τίτλων Σπουδών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

27) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

34) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

35) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

36) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

37) Οι περί Μηχανών Παιγνίου (Εγγραφή και Έκδοση Αδειών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

38) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

39) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

40) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

41) Οι περί Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων για τους Υπαλλήλους του Συμβουλίου και για τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42) Οι περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

43) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

44) Οι περί Αμιάντου (Ασφάλεια και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

45) Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

46) Οι περί Δήμων (Διεξαγωγή Δημοψηφίσματος) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

47) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους Αυτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

48) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους Αυτών όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

49) Οι περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

50) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

51) Οι περί της Αναγνώρισης Ευκολιών Υποδοχής Πετρελαιοειδών Καταλοίπων Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

52) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

53) Οι περί Βοηθών Καταστημάτων (Καθορισμός Περιοχών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

54) Οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

55) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

56) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

57) Οι περί Ραδιοφωνικών Σταθμών Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

58) Οι περί Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

59) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

60) Οι περί Ενδείξεων Τιμής (Συγκρίσεις) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

61) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

62) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υπηρεσίες Σφαγείων και Μεταφορές Κρεάτων) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

63) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

64) Οι περί Εξετάσεων Εμπόρων Χονδρικής Πωλήσεως Δηλητηρίων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

65) Οι περί Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

66) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

67) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

68) Οι περί Γυναικών Υπαξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

69) Οι περί Συντάξεων και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

70) Οι περί Επιτροπών Ασφαλείας στους Τόπους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

71) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Γενικές Διατάξεις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

72) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

73) Έκθεση Πεπραγμένων, Απολογισμός και Ισολογισμός της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου για το 1992.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

74) Εξαμηνιαία Έκθεση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Δημοκρατίας για την περίοδο που λήγει την 30ή Ιουνίου 1993 σύμφωνα με το άρθρο 119(5) του Συντάγματος.

Κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

75) Ετήσια Έκθεση και Λογαριασμοί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Καρρότων και Τεύτλων για το οικονομικό έτος 1.10.91-30.9.92.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

76) Λογαριασμός Εσόδων και Εξόδων και Ισολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για το έτος 1992.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

77) Λογαριασμοί του Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών για το 1992.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

78) Έκθεση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 του Νόμου 74/88.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

79) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας προς την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμου του 1992.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

80) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων προς την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

81) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία. και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Υποδεικνύεται το μεγάλο πρόβλημα των εκτάκτων και της προσλήψεως των εκτάκτων στα Μέλη της Επιτροπής, για να δοθεί ιδιαίτερη σημασία, διότι σαν να έχουμε επανέλθει στο παλαιό καθεστώς της προσλήψεως εκτάκτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

82) Έγγραφα που αφορούν:

την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

83) Έγγραφο που αφορά:

την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Οργανισμό Γεωργικής Ασφαλίσεως δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

84) Έγγραφο που αφορά:

την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το Συμβούλιο Ελέγχου Λιπασμάτων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

85) Έγγραφο που αφορά:

την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

86) Ο περί Πυροβόλων Όπλων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

87) Ο περί της Πρόληψης και Τιμωρίας των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Ευστάθιο Ευσταθίου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών. Νομίζω περατώθηκε η κατάθεση και βλέπω ότι υπάρχει μπόλικη δουλειά για τις Επιτροπές.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απολογούμαι, κάτι δεν έχω ακούσει στην αρχή της κατάθεσης. Υπάρχουν κάποιοι Κανονισμοί περί ρύπανσης των θαλασσών οι οποίοι έχουν

κατατεθεί από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και τους διεκδικούμε στην Επιτροπή Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, αφού εξεταστούν από την Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, τότε, πριν έρθουν στην ολομέλεια, να περάσουν από την Επιτροπή Περιβάλλοντος, για να βεβαιωθούμε ότι πληρούν τα περιβαλλοντικά κριτήρια. Είναι αυτό που γίνεται συνήθως. Γι' αυτό θα δούμε μεν την τεχνική πλευρά των Κανονισμών στην Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων και αργότερα θα καταλήξουν στην Επιτροπή Περιβάλλοντος.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 1 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρο Θεοδώρου στις 28 Ιουλίου 1993

"Υπάρχουν στην Κύπρο εκατοντάδες Ελλαδίτες παντρεμένοι με Κυπρίες που ζουν κι εργάζονται εδώ. Για όλους αυτούς ισχύουν διατάξεις που τους τοποθετούν στην κατηγορία των αλλοδαπών. Τούτο είναι άδικο, διότι οι Κύπριοι τυγχάνουν πολύ καλύτερης μεταχείρισης και αντίκρισης από το ελληνικό κράτος.

Αίτημα των ανθρώπων αυτών είναι η κατάργηση γι' αυτούς της άδειας παραμονής, η οποία ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Γι' αυτό καλείται η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή τι σκοπεύει να κάνει για το ζήτημα αυτό, αν σκοπεύει να καταργήσει την άδεια παραμονής και πότε."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 2 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρο Θεοδώρου στις 28 Ιουλίου 1993.

"Επειδή πολλοί αγρότες παραπονιούνται ότι πολλά φυτοφάρμακα που αγοράζουν δε φέρνουν αποτελέσματα κι επειδή αποδίδουν το γεγονός αυτό σε νοθεία των φυτοφαρμάκων, καλείται η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1) Πώς ελέγχει την ποιότητα των φυτοφαρμάκων;
2) Σε ποια επίπεδα γίνεται αυτός ο έλεγχος;
3) Πόσο συχνός είναι ο έλεγχος και πόσο προσωπικό ασχολείται με αυτή τη δουλειά;
4) Ποιες περιπτώσεις νοθείας εντόπισε, τιμωρήθηκαν και πώς;
5) Έδωσε στη δημοσιότητα τις περιπτώσεις αυτές;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 3 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρο Θεοδώρου στις 28 Ιουλίου 1993.

"Οι κτηνοτρόφοι μας περνούν τη χειρότερη ίσως περίοδο της εργασίας τους. Τεράστιες ποσότητες κρέατος δεν μπορούν να διατεθούν και οι τιμές έχουν κατέλθει σε επίπεδα που ούτε το κόστος δεν μπορούν να καλύψουν. Ο κύριος λόγος αυτής της 'κρίσης' αναφορικά με το αιγοπρόβειο κρέας είναι, σύμφωνα με τους κτηνοτρόφους, το αυξανόμενο λαθρεμπόριο από τις κατεχόμενες περιοχές. Οι κτηνοτρόφοι απαιτούν να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για ανακοπή του λαθρεμπορίου που, αν συνεχιστεί, μπορεί να οδηγήσει χιλιάδες απ' αυτούς στην καταστροφή.

Καλείται λοιπόν η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή ποια μέτρα λαμβάνει για την αντιμετώπιση του οξύτατου αυτού προβλήματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 4 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 28 Ιουλίου 1993.

"Η επίσημη θέση της κυβέρνησης είναι ότι τα αγροτικά προϊόντα που παράγονται εδώ στην Κύπρο εξαιρούνται από την επιβολή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Η θέση αυτή είναι σωστή και δίκαιη τόσο για την προστασία της αγροτικής μας παραγωγής όσο και για τους καταναλωτές. Όμως στην πράξη επιβάλλεται έμμεσα Φόρος Προστιθέμενης Αξίας στα προϊόντα αυτά, κατά τρόπο που επιβαρύνει το ήδη βεβαρημένο κόστος. Έτσι ΦΠΑ επιβάλλεται στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος για γεωργικούς σκοπούς, π.χ. στο ρεύμα για τις υδραντλίες. Επιβάλλεται επίσης ΦΠΑ στα φυτοφάρμακα και στα γεωργικά μηχανήματα και τα εξαρτήματά τους, που ήδη είναι πανάκριβα.

Καλείται λοιπόν η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσο η φορολογία αυτή συνάδει με την πολιτική προστασίας της γεωργικής παραγωγής και αν προτίθεται να την καταργήσει."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 5 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 29 Ιουλίου 1993.

"Στο διαχωριστικό προστατευτικό κιγκλίδωμα του δρόμου Λεμεσού-Λευκωσίας έχουν τοποθετηθεί αντανακλαστικά του φωτός σήματα για διευκόλυνση των οδηγών. Σε πάρα πολλά σημεία του δρόμου τα σήματα αυτά δε λειτουργούν και είναι σαν να μην υπάρχουν.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα αν έχει επιληφθεί του προβλήματος αυτού και πότε προβλέπει να το επιλύσει."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 6 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 2 Αυγούστου 1993.

"Η ΣΕΔΙΓΕΠ τον Οκτώβρη του 1992 εξήγγειλε τις κατώτερες εγγυημένες τιμές των γκρέιπ φρουτ για τις τρεις τελευταίες περιόδους εκκαθάρισης για τη χρονιά 1992-93 και ανάρτησε σχετική ανακοίνωση στα εξαγγελτήρια των συσκευαστηρίων. Σύμφωνα με την αναρτηθείσα ανακοίνωση καθοριζόταν ως κατώτερη τιμή για την τελευταία περίοδο εξαγωγής το ποσό των £105 τον τόνο. Παρά τη δέσμευση αυτή, η ΣΕΔΙΓΕΠ με πρόσφατη ανακοίνωσή της πληροφόρησε τους παραγωγούς πως η τιμή εκκαθαρίσεως είναι £95 τον τόνο, δηλαδή £10 τον τόνο φθηνότερα. Νοείται ότι η μείωση της τιμής θα τύχει εκμετάλλευσης και από εκείνους τους εμπόρους που δεσμεύτηκαν να πληρώσουν στους παραγωγούς τις ίδιες τιμές που θα πληρώσει η ΣΕΔΙΓΕΠ.

'Αλλο θέμα που προκάλεσε έντονες αντιδράσεις είναι η τιμή που θα πληρώσει η ΣΕΔΙΓΕΠ στους παραγωγούς για τα μη εξαγώγιμα γκρέιπ φρουτ (Β' ποιότητας). Σύμφωνα με δημοσιευθείσα ανακοίνωση, οι παραγωγοί θα πληρωθούν προς £20 τον τόνο, ενώ η ΣΕΔΙΓΕΠ εισέπραξε από τα χυμοποιεία £35 τον τόνο.

Δεδομένου πως τέτοιες αποφάσεις κλονίζουν την εμπιστοσύνη των παραγωγών προς το δικό τους ίδρυμα, που είναι ταγμένο να εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1) Βάσει ποιων κριτηρίων κατακρατήθηκε ποσό £15 τον τόνο από την τιμή της Β' ποιότητας;

2) Το αρμόδιο Υπουργείο προτίθεται να παρέμβει μέσω του Εφόρου Συνεργατικών Εταιρειών, ούτως ώστε να κληθεί το Συμβούλιο να αναθεωρήσει την απόφασή του και να πληρώσει τους παραγωγούς σύμφωνα με την αρχικά καθορισθείσα τιμή;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 7 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 6 Αυγούστου 1993.

"Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 8 Ιανουαρίου 1988 αποφάσισε να εγκρίνει την κατασκευή φράγματος στον ποταμό Ξυλούρικο. Με βάση το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου, οι προσφορές θα δίνονταν σε 4-5 μήνες και οι εργασίες θα άρχιζαν τον Ιούλιο του 1989 και θα συμπληρώνονταν σε δύο χρόνια. Το έργο θα κάλυπτε 1 090 σκάλες των χωριών Λιμνάτης, 'Αγιος Μάμας, Καπηλειό και Κορφή.

Στις 8 Δεκεμβρίου 1988 το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να αυξηθεί η χωρητικότητα του φράγματος από 1 εκ. κυβικά μέτρα νερού σε 1,9 εκ., για να ενταχθούν στο σχέδιο άρδευσης και τα χωριά Απαισιά, Αψιού, Παραμύθα, Σπιτάλλι, Φασούλα, Παλόδεια και Γεράσα. (Συνολική έκταση για άρδευση 2 000 σκάλες). Το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων δήλωσε πως μελετούσε την αναθεώρηση των κριτηρίων, έτσι που να λαμβάνονται υπόψη και κοινωνικά κριτήρια εκτός από τα καθαρά οικονομικά.

Το Μάρτιο του 1989 εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων δήλωσε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων πως θα ολοκληρωθεί η οριστική μελέτη σε έξι μήνες και η κατασκευή του φράγματος θα αρχίσει το 1990 και θα συμπληρωθεί περίπου σε δύο χρόνια έναντι δαπάνης 1,5 εκ. λιρών και του αρδευτικού δικτύου σε τρία χρόνια έναντι δαπάνης 2 εκ. λιρών.

Σε περιφερειακή σύσκεψη στην Παλόδεια ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας δήλωσε πως οι εργασίες κατασκευής του φράγματος θα αρχίσουν το 1990 και πως το κόστος θα ανέλθει στις £800.000.

Τον Ιούνιο του 1990 εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων δήλωσε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων πως ορισμένες αλλαγές καθυστέρησαν την έναρξη των εργασιών, αλλά από τεχνικής απόψεως όλα είναι έτοιμα για έναρξη των εργασιών το 1991, ότι θα χρησιμοποιηθεί νέα μέθοδος, η κατασκευή θα διαρκέσει ένα χρόνο και το κόστος θα φθάσει τις £800.000. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως περιλήφθηκε ποσό £400.000 για έναρξη των εργασιών.

Στις 19 Δεκεμβρίου 1991 ο Υπουργός Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, απαντώντας σε ερώτησή μου, ανέφερε:

'Οι Σύμβουλοι Μηχανικοί έχουν ήδη συμπληρώσει και αποστείλει προς το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων όλα τα έγγραφα συμβολαίων και προδιαγραφών για την αναγκαία θεώρηση. Στη συνέχεια τα εν λόγω έγγραφα θα επιστραφούν στους Συμβούλους Μηχανικούς, για να μπορέσουν να ετοιμάσουν τα τελικά έγγραφα συμβολαίων και προδιαγραφών. Τούτο αναμένεται να επιτευχθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1992, οπότε αναμένεται να έχει συμπληρωθεί και η περιβαλλοντική μελέτη που έχει αναληφθεί από άλλο οίκο Συμβούλων Μηχανικών. Υπό την προϋπόθεση ότι η τελική εκτίμηση της δαπάνης που έχει υποβληθεί με την οριστική μελέτη δε θα επηρεάσει ουσιαστικά την οικονομική βιωσιμότητα του έργου (η οποία θα επανεξεταστεί) και η περιβαλλοντική μελέτη δε θα φέρει σε φως σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, θα είναι δυνατή η ζήτηση προσφορών στα μέσα του 1992.

Σημειώνεται ότι στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1992 έχει περιληφθεί πρόνοια ύψους £1.000.000 για έναρξη του έργου.'

Στις 9 Απριλίου 1992 δηλώθηκε πως η δαπάνη για την κατασκευή του φράγματος θα ανέλθει στα 3,5 εκ. λίρες και του δικτύου άρδευσης στα 3,2 εκ. λίρες. Σύνολο δαπάνης 6,7 εκ. λίρες.

Στις 26 Νοεμβρίου 1992 επιστολή του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων αναφέρει:

'Οι βασικοί λόγοι που οδήγησαν στην απόφαση για επαναξιολόγηση της βιωσιμότητας του έργου είναι:

(α) Η μεγάλη αύξηση στη δαπάνη κατασκευής τόσο του φράγματος όσο και των έργων μεταφοράς και διανομής του νερού στα έντεκα χωριά της περιοχής, που υπολογίζεται να ανέλθει στα £6,75 εκ.

(β) Η προκαταρκτική έκθεση των Συμβούλων που ανέλαβαν τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οποία η κατασκευή του φράγματος θα έχει συνέπειες τόσο στα οικοσυστήματα της περιοχής όσο και στο φυσικό περιβάλλον κατάντι. Πέραν τούτου η έκθεση θεωρεί ότι δε δικαιολογείται η παραχώρηση νερού για άρδευση σε έξι τουλάχιστο χωριά, δεδομένου ότι αυτά θεωρούνται προάστια της Λεμεσού. Τέλος, σημειώνουν ότι πρόκειται για φράγμα που δεν παράγει νέες ποσότητες νερού, αλλά αποκόβει από το φράγμα του Κούρρη νερό ίσο με τη χωρητικότητά του (2,3 εκ. κυβικά μέτρα).

Με βάση τα πιο πάνω αρνητικά στοιχεία εισηγούνται επανεξέταση της σκοπιμότητας του έργου και εξέταση υπαλλακτικών τρόπων παροχής νερού στα υπόλοιπα έξι χωριά.'

Δεδομένου ότι το έργο είναι μεγάλης σημασίας για τα έντεκα χωριά της επαρχίας Λεμεσού, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε προγραμματίζεται η κατασκευή του φράγματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 8 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 10 Αυγούστου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα συμπληρωθεί ο δρόμος παρά την είσοδο της κοινότητας Λετύμπου στο σημείο που απαλλοτριώθηκε και κατεδαφίστηκε οικία, καθώς επίσης και πότε θα επιστρωθεί με πρέμιξ το τμήμα του δρόμου από την υδατοδεξαμενή Καλλέπειας προς την κοινότητα Λετύμπου και ειδικότερα στα σημεία που υπήρξαν καθιζήσεις του δρόμου και δημιουργήθηκαν οπές."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 9 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 10 Αυγούστου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποιες είναι οι κυβερνητικές προθέσεις αναφορικά με τα αμπέλια που φυτεύτηκαν τη δεκαετία 1960 - 1970 και τα οποία, ενώ έχουν καταχωρηθεί στα πλαίσια της σχετικής καταγραφής που διενήργησε το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων, εντούτοις μέχρι σήμερα δε θεωρούνται νόμιμα, με αποτέλεσμα να στερούνται της επιχορήγησης και άλλων ωφελημάτων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 10 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 10 Αυγούστου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα προβεί στις αναγκαίες επιδιορθώσεις του Δημοτικού Σχολείου Λετύμπου. Επίσης καλείται να ενημερώσει το Σώμα ποια είναι η θέση του στο αίτημα της Λετύμπου για ομαλή συνέχιση της λειτουργίας του Δημοτικού Σχολείου της κοινότητας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 11 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 10 Αυγούστου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πώς αντιμετωπίζει το αίτημα της κοινότητας Λετύμπου για διαγραφή χρέους προς την κυβέρνηση ύψους £9.000, το οποίο εκκρεμεί από το 1960."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 12 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 11 Αυγούστου 1993.

"Η Υπουργός Παιδείας, παραδίδοντας τους καταλόγους των επιτυχόντων στις προεισαγωγικές εξετάσεις στα ΑΕΙ Κύπρου και Ελλάδας, παραδέχτηκε ότι υπάρχουν 'κακώς έχοντα' και πως το Υπουργείο θα προσπαθήσει να τα διορθώσει, αφού κάνει επιστημονική μελέτη. Ταυτόχρονα, εκφράστηκε η πρόθεση να αναλάβει το Υπουργείο τις ευθύνες του, ώστε να μην ξαναπαρουσιαστεί παρόμοιο φαινόμενο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα πολλοί μαθητές στερούνται του δικαιώματος να εγγραφούν στα ΑΕΙ. Ως αποτέλεσμα μερικοί από αυτούς θα καταφύγουν σε ξένα ή ξενόγλωσσα πανεπιστήμια ή κολλέγια. (Εκπαίδευση κάθε άλλο παρά ελληνοκεντρική, εξαγωγή συναλλάγματος κ.ά.).

Δεδομένου ότι οι μαθητές αυτοί δεν ενοχοποιούνται για το αποτέλεσμα, δεν πρέπει να θυματοποιηθούν. Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν μελετάται η πιθανότητα να χαμηλώσει σχετικά η βάση, έτσι που να εξασφαλιστεί αριθμός θέσεων στα ελληνικά πανεπιστήμια."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 13 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 16 Αυγούστου 1993.

"Επειδή σε φεστιβάλ που πραγματοποιήθηκε στην κοινότητα Αμαργέτης στις 14/8/1993 μαζί με Υπουργούς της κυβέρνησης εμφανίσθηκε και ο 'Πρόεδρος' της πραξικοπηματικής κυβέρνησης του Ιουλίου 1974 Νίκος Σαμψών και επειδή η παρουσία του προκάλεσε την αγανάκτηση και την οργή των παρευρισκομένων και επειδή τέτοιες ενέργειες τείνουν να δημιουργήσουν την εντύπωση ότι είναι στις επίσημες προθέσεις της κυβέρνησης η πολιτική και ηθική δικαίωση του πραξικοπήματος, καλείται η κυβέρνηση να πληροφορήσει το Σώμα για τα εξής:

1. Γιατί Υπουργοί της κυβέρνησης παρουσιάζονται σε δημόσιες συγκεντρώσεις μαζί με τον καταδικασθέντα από τα δικαστήρια της χώρας 'Πρόεδρο' της πραξικοπηματικής κυβέρνησης;
2. Ποια η επίσημη θέση της κυβέρνησης έναντι τέτοιων ενεργειών, που υπονομεύουν το αναγκαίο κλίμα ενότητας και υποθάλπουν συνθήκες εθνικού διχασμού;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 14 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 23 Αυγούστου 1993.

"Το Υπουργείο Υγείας μέσω διάφορων κυβερνητικών υπηρεσιών και εθελοντικών οργανώσεων έχει αναλάβει εκστρατεία διαφώτισης-ενημέρωσης του κοινού για την πρόληψη διάφορων ασθενειών και την καταπολέμηση βλαπτικών για την υγεία συνηθειών.

Μέσα στα πλαίσια της εκστρατείας αυτής έχει εκτυπωθεί διαφωτιστικό υλικό και διάφορα φυλλάδια, τα οποία αναφέρονται στο διαβήτη, τον καρκίνο, τη διατροφή, το κάπνισμα κτλ. και αποστέλλονται στους γιατρούς και σε διάφορες άλλες ομάδες.

'Ενα από τα διαφωτιστικά αυτά φυλλάδια αναφέρεται στα ατυχήματα και περιέχει συμβουλές για την πρόληψή τους. Το φυλλάδιο αυτό, που αποτελείται από εικόνες με επεξηγήσεις κάτω από κάθε εικόνα, μπορεί να βοηθά στην πρόληψη των ατυχημάτων, αλλά δυστυχώς διαφημίζει και προβάλλει το κάπνισμα, αφού το παρουσιάζει ως μία από τις απολαύσεις και διασκεδάσεις της ζωής. Ενόψει του γεγονότος αυτού καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσο έχει υποπέσει στην αντίληψή του το διαφωτιστικό αυτό υλικό και τι προτίθεται να πράξει σχετικά με όσα αναφέρονται πιο πάνω."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 15 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 24 Αυγούστου 1993.

"Παρόλο που έχει περάσει αρκετός χρόνος από την ημερομηνία κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση για την επιδότηση των εσπεριδοειδών με το ποσό του £1.500.000, μέχρι σήμερα δεν ανακοινώθηκε οτιδήποτε σχετικά με τον τρόπο και το χρόνο της παροχής της. Εν τω μεταξύ κυκλοφορούν διάφορες φήμες οι οποίες προκαλούν απογοήτευση και αναστάτωση στους παραγωγούς.

Δεδομένου ότι οι εσπεριδοκαλλιεργητές καταφεύγουν σε δανεισμό, για να συντηρήσουν τα δέντρα τους, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα καταβληθεί η πιο πάνω επιδότηση."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 16 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη στις 24 Αυγούστου 1993.

"Σύμφωνα με τους όρους του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, καθώς και τα τελικά σχέδια, το περίπτερο της Κύπρου στη διεθνή έκθεση EXPO' 92 στη Σεβίλλη της Ισπανίας έπρεπε να ήταν λυόμενη κατασκευή, ώστε να μπορούσε να μεταφερθεί στην Κύπρο και να αξιοποιηθεί κατάλληλα. Αυτή άλλωστε ήταν και η διαβεβαίωση που δόθηκε από την κυβέρνηση στη Βουλή για την ψήφιση της σχετικής δαπάνης.

'Ομως στη συνέχεια χωρίς την έγκριση ή έστω τη γνώση του αρχιτέκτονα του έργου και κατά παράβαση κάθε δεοντολογίας άλλαξε η κατασκευή και από λυόμενη έγινε κατασκευή με ηλεκτροκολλήσεις, δηλαδή μη λυόμενη.

Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες, αυτός ήταν και ο λόγος που κατέστησε τεχνικά αδύνατη την αποσυναρμολόγηση του περιπτέρου και τη μεταφορά του στην Κύπρο και όχι η αύξηση του κόστους μεταφοράς, που επικαλέστηκε πρόσφατα ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος.

Ακόμη, δηλώθηκε ότι το περίπτερο πουλήθηκε, ενώ το ακριβές είναι ότι το περίπτερο όχι μόνο δεν πουλήθηκε, αλλά αντίθετα η κυπριακή κυβέρνηση πλήρωσε και £22.161, για να κατεδαφιστεί και να πεταχτεί σαν παλιοσίδερα στα σκουπίδια!

Για τους πιο πάνω λόγους καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή για τα πιο κάτω:

1) Αγνοήθηκε πράγματι ο αρχιτέκτοντας του έργου και ποιοι ανέλαβαν την ευθύνη για τις αλλαγές της κατασκευής με τις γνωστές συνέπειες;
2) Αληθεύει το απαράδεκτο ότι επιτράπηκε στην ισπανική εταιρεία που ετοίμασε τα κατασκευαστικά σχέδια και τους όρους των προσφορών να υποβάλει και η ίδια προσφορά και τελικά να αναλάβει το έργο;
3) Αληθεύει ότι με τις πολλές αλλαγές, τις προχειρότητες και τις κακοτεχνίες το περίπτερο, αντί να προβάλει, διέσυρε την Κύπρο σαν μια υπανάπτυκτη τριτοκοσμική χώρα;

4) Πόσα στοίχισε τελικά στον Κύπριο φορολογούμενο η κατασκευή του περιπτέρου και για ποιους λόγους αυτό το ποσό, που πλησιάζει το μισό εκατομμύριο λίρες, κατέληξε σκανδαλωδώς στα σκουπίδια;

5) Έχει διενεργηθεί έρευνα για όλα τα πιο πάνω θέματα και, αν ναι, ποια είναι τα πορίσματα; Μήπως μελετάται η λήψη μέτρων εναντίον των τυχόν υπευθύνων;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 17 που υποβλήθηκε από τον Πρόεδρο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Βάσο Λυσσαρίδη στις 26 Αυγούστου 1993.

"Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν η κυβέρνηση προτίθεται να απαιτήσει την αποπληρωμή των οφειλομένων για τις διευκολύνσεις που παρέχονται στη βρετανική κυβέρνηση και που ανέρχονται σε εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες. Αν όχι, γιατί;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 18 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά στις 27 Αυγούστου 1993.

"Σύμφωνα με πληροφορίες που έχω, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην παροχή οικονομικής βοήθειας για επιδιόρθωση οικιών στους οικισμούς αυτοστέγασης εκτοπισθέντων (δεύτερης φάσης). Για παράδειγμα, ενώ εδώ και περισσότερο από ένα χρόνο εγκρίθηκε η παροχή οικονομικής βοήθειας για επιδιόρθωση οικιών δεύτερης φάσης στον οικισμό αυτοστέγασης Αρχαγγέλου Μιχαήλ στα Λατσιά, η παροχή της βοήθειας καθυστερεί μέχρι τώρα.

Ενόψει των πιο πάνω θα θέλαμε να μας πληροφορήσει το αρμόδιο Υπουργείο γιατί παρατηρείται τόσο μεγάλη καθυστέρηση και πότε οι εγκριθέντες δικαιούχοι θα πάρουν οικονομική βοήθεια για επιδιόρθωση των οικιών τους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 19 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 30 Αυγούστου 1993.

"Η χωριτική αρχή και οι κάτοικοι της κοινότητας Τρεμιθούσας ζητούν την αύξηση του συντελεστή δόμησης στην περιοχή που γειτνιάζει με το Μοναστήρι Αγίου Νεοφύτου, έτσι που να είναι εφικτός ο διαχωρισμός των εκεί ευρισκομένων κτημάτων.

Πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αυτό αίτημα το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 20 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 30 Αυγούστου 1993.

"Ο Σύνδεσμος Μουσικών επαρχίας Πάφου με επανειλημμένα διαβήματα, υπομνήματα και παραστάσεις του έχει καταγγείλει ως σκανδαλώδη τη συμπεριφορά των αρμόδιων κυβερνητικών υπηρεσιών σε σχέση με την παραχώρηση άδειας εργοδότησης σε αλλοδαπούς μουσικούς σε ξενοδοχειακές και άλλες τουριστικές επιχειρήσεις στην Πάφο, που έχει σαν αποτέλεσμα μαζικές απολύσεις και ανεργία για τους Κύπριους μουσικούς.

Παρά τα επανειλημμένα διαβήματα και τις παραστάσεις των Κυπρίων μουσικών η ανεπίτρεπτη και σκανδαλώδης κυβερνητική συμπεριφορά συνεχίζεται. Ενόψει τούτου καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα για τα εξής:

1. Ποια η ακολουθούμενη πολιτική εργοδότησης αλλοδαπών μουσικών στην Κύπρο;
2. Πόσοι αλλοδαποί μουσικοί εργάζονται σήμερα στην Κύπρο και σε ποιες ξενοδοχειακές και άλλες τουριστικές μονάδες;
3. Πόσοι Κύπριοι μουσικοί είναι σήμερα άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι;

4. Γιατί παρά τις ενστάσεις των Συνδέσμων Μουσικών εξακολουθούν οι αρμόδιες υπηρεσίες να παραχωρούν άδειες εργοδότησης σε αλλοδαπούς μουσικούς, με αποτέλεσμα να παραμένουν άνεργοι ή να απολύονται Κύπριοι μουσικοί;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 21 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 30 Αυγούστου 1993.

"Η κοινότητα Τρεμιθούσας εγείρει αίτημα για άρδευση προσφερόμενων εκτάσεων γης του χωριού στην τοποθεσία 'Σκάλες' από το μεγάλο αρδευτικό έργο Πάφου. Επειδή η κοινότητα Τρεμιθούσας βρίσκεται πολύ κοντά σε αγωγούς διανομής νερού του μεγάλου αρδευτικού έργου Πάφου και συνεπώς είναι τεχνικά εφικτή η άρδευση περιοχών της κοινότητας, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το απόλυτα δικαιολογημένο αυτό αίτημα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 22 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 30 Αυγούστου 1993.

"Οι κοινότητες 'Αρμου και Μαραθούντας αντιμετωπίζουν οξύτατο πρόβλημα άρδευσης. Ενόψει τούτου ζητούν την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων.

Ποια η θέση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 23 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 30 Αυγούστου 1993.

"Στην κοινότητα 'Αρμου υπάρχει κυβερνητικό υδατικό έργο, το οποίο υπολειτουργεί ή βρίσκεται σε αδράνεια λόγω του ότι η υδατοδεξαμενή του έργου είναι πλήρης χώματος. Οι κάτοικοι ζητούν τον καθαρισμό της υδατοδεξαμενής και την εύρυθμη λειτουργία του όλου συστήματος άρδευσης.

Ποια η θέση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 24 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 9 Σεπτεμβρίου 1993.

"Τα χωριά της Μαραθάσας στην επαρχία Λεμεσού αντιμετωπίζουν πολλά και σοβαρά προβλήματα που παραμένουν άλυτα για χρόνια. Πρόκειται έτσι για την πιο δυσπραγούσα περιοχή της επαρχίας μας.

Ο καλύτερος τρόπος επίλυσης των πιο πάνω προβλημάτων που αποτέλεσμα θα έχει τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου στα χωριά αυτά και τη δημιουργία κατάλληλων συνθηκών διαβίωσης σ' αυτά είναι η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου αναπτύξεως παρόμοιου με εκείνου της Πιτσιλλιάς.

Γι' αυτό, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν ανάμεσα στις προτεραιότητες του κράτουςσυμπεριλαμβάνεται και η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου αναπτύξεως της Μαραθάσας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 25 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 15 Σεπτεμβρίου 1993.

"Τελευταία γίνεται πολύς λόγος για κρούσματα τύφου, τυφοειδούς πυρετού, για ύπαρξη ποντικών και νυφίτσων στην περιοχή Ζακακίου Λεμεσού.

Ο τύφος (εξανθηματικός) ή ρικετσίωση παρουσιάζεται σε περιοχές που υπάρχουν ποντικοί, διότι μεταδίδεται στον άνθρωπο από τον ποντικό μέσω ψύλλων ή άλλων εντόμων. Ο τυφοειδής πυρετός δεν έχει σχέση με τους ποντικούς, αλλά με το μολυσμένο πόσιμο νερό.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν έχει ερευνήσει το θέμα, αν υπάρχουν πράγματι κρούσματα εξανθηματικού τύφου ή τυφοειδούς πυρετού στο Ζακάκι και τι προτίθεται να πράξει."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 26 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκο Κυπριανού στις 22 Σεπτεμβρίου 1993.

"Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο η κυβέρνηση προτίθεται να εισαγάγει το επίδομα βάρδιας για τα μέλη της αστυνομικής δύναμης, μια και αυτή είναι η μόνη τάξη των εργαζομένων που υπηρετεί με βάρδιες στη δημόσια υπηρεσία η οποία δεν τυγχάνει αυτού του επιδόματος, με αποτέλεσμα να διαπράττεται αδικία σε βάρος της."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 27 που υποβλήθηκε από το Μέλος της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτη Κληρίδου στις 23 Σεπτεμβρίου 1993.

"Σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, τα ανύπαντρα πρόσωπα δεν καλύπτονται από τα σχέδια αναφορικά με την παροχή από τα κυβερνητικά ταμεία προσφυγικών δανείων ή δανείων για την ανάπτυξη των ακριτικών περιοχών.

Ενόψει της κοινωνικής πραγματικότητας στην Κύπρο, όπου ανύπαντρα τέκνα, και ιδιαίτερα θυγατέρες, συντηρούν και φροντίζουν τους ηλικιωμένους γονείς τους, ερωτώνται οι αρμόδιες αρχές κατά πόσο σκέπτονται να αναθεωρήσουν τους σχετικούς κανονισμούς, ώστε τα ανύπαντρα άτομα μιας ορισμένης ηλικίας που φροντίζουν εξαρτώμενα άτομα να δικαιούνται τέτοιες διευκολύνσεις."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 28 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 28 Σεπτεμβρίου 1993.

"Ο παλαιός δρόμος Λεμεσού - Πάφου ο οποίος περνά μέσα από το χωριό Κολόσσι εξακολουθεί, από ό,τι πληροφορούμαι από την χωριτική αρχή Κολοσσίου, να θεωρείται από την Πολεοδομία υπεραστικός δρόμος, με αποτέλεσμα να εφαρμόζονται αυστηροί περιορισμοί στους δικαιούχους της γης η οποία εφάπτεται με το δρόμο, που εμποδίζουν την κοινότητα να αναπτυχθεί.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να κατατοπίσει τη Βουλή, ενόψει του γεγονότος πως ο νέος υπεραστικός δρόμος Ερήμης-Λεμεσού έχει αντικαταστήσει τον πιο πάνω παλαιό δρόμο, για τα ακόλουθα:

(α) Ποια η σκοπιμότητα του να εξακολουθεί να θεωρείται ο παλαιός δρόμος υπεραστικός, με δυσμενείς επιπτώσεις και συνέπειες για την κοινότητα του Κολοσσίου;

(β) Εφόσον ο εν λόγω παλαιός δρόμος δεν έχει πλέον τη σημασία του υπεραστικού δρόμου, το αρμόδιο Υπουργείο ή οι αρμόδιες αρχές θα άρουν ή θα ελαττώσουν τους περιορισμούς που υπάρχουν σήμερα, όπως έπραξαν και με άλλα χωριά της περιοχής που αντιμετώπιζαν το ίδιο πρόβλημα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 29 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 29 Σεπτεμβρίου 1993.

"Ενόψει του γεγονότος ότι το τέλος του 1997 σύμφωνα με τη συμφωνία συνδέσεως Κύπρου-ΕΟΚ θα καταργηθούν πλήρως οι δασμοί που επιβάλλονται στις εισαγωγές προϊόντων από χώρες της ΕΟΚ και συνεπώς ένα μεγάλο μέρος της εργασίας των τετρακόσιων υπαλλήλων του Τελωνείου θα εκλείψει, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός γιατί η κυβέρνηση συγκατατέθηκε στο να δημιουργηθεί η κλειστή, ειδική

και ανελαστική υπηρεσία του Φ.Π.Α. στο Τμήμα Τελωνείων με πρόσληψη πολλών νέων υπαλλήλων (περίπου διακόσιων), όταν έπειτα από τρία χρόνια ένας μεγάλος αριθμός από τους τετρακόσιους υπαλλήλους του Τμήματος Τελωνείων δε θα έχει εργασία να εκτελέσει. Μήπως προτίθεται η κυβέρνηση να αρχίσει να απολύει υπαλλήλους του Τμήματος Τελωνείων;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 30 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 29 Σεπτεμβρίου 1993.

"Επειδή υπάρχουν πληροφορίες ότι η διεύθυνση και/ή το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου αποφάσισαν και/ή μελετούν την κατάργηση της υπηρεσίας τοποθέτησης υπόγειων καλωδίων, για την οποία υπηρεσία ξοδεύτηκαν πρόσφατα μεγάλα χρηματικά ποσά, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποιοι λόγοι επιβάλλουν την κατάργηση της υπηρεσίας αυτής.

Επίσης, ερωτάται για ποιους λόγους το νέο Διοικητικό Συμβούλιο και η διεύθυνση της Αρχής αποφάσισαν την αλλαγή της μέχρι πρόσφατα ακολουθούμενης πολιτικής παροχής υπηρεσιών από την Α.ΤΗ.Κ. και πώς τα συμφέροντα του κοινού θα εξυπηρετούνται καλύτερα με την ιδιωτικοποίηση των μέχρι σήμερα προσφερόμενων υπηρεσιών από την Α.ΤΗ.Κ. προς το κοινό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 31 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 29 Σεπτεμβρίου 1993.

"Επειδή υπάρχουν πληροφορίες ότι η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου συνεχίζει την αγορά από το εξωτερικό και την αντικατάσταση γραφειακού εξοπλισμού (καρέκλων και γραφείων) για τις ανάγκες του προσωπικού της σε όλη την Κύπρο, καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποιοι λόγοι δικαιολογούν, ενόψει και της παλαιότερης απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για προνομιακή μεταχείριση των κυπριακών βιομηχανιών, τη συνέχιση της εισαγωγής γραφειακού εξοπλισμού από το εξωτερικό, αξίας πέραν του μισού εκατομμυρίου λιρών, τη στιγμή που τα παραγόμενα στην Κύπρο έπιπλα είναι εφάμιλλα εκείνων του εξωτερικού και οι βιομηχανίες μας αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα επιβίωσης.

Επίσης, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός πόσης αξίας γραφειακός εξοπλισμός αγοράστηκε από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου τα τελευταία τρία χρόνια, ποιες διαδικασίες ακολουθήθηκαν και μέσω ποιου κυπριακού οίκου έχουν εισαχθεί τα έπιπλα αυτά."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 32 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Τίμη Ευθυμίου στις 29 Σεπτεμβρίου 1993.

"Ο παλαιός δρόμος Λεμεσού - Πάφου, ο οποίος διασχίζει την κοινότητα Κολοσσίου, θεωρείται από την Πολεοδομία υπεραστικός, με αποτέλεσμα να υπάρχουν αυστηροί περιορισμοί στους δικαιούχους της γης η οποία εφάπτεται με το δρόμο, που εμποδίζουν την κοινότητα να αναπτυχθεί τόσο οικιστικά όσο και εμπορικά. Αίτημα της κοινότητας είναι να κηρυχθεί ο δρόμος αυτός αστικός και να πάψουν να υφίστανται οι περιορισμοί.

Γι' αυτό ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο αν προτίθεται να κηρύξει τον εν λόγω δρόμο αστικό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 33 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 7 Οκτωβρίου 1993.

"Η κοινότητα Γιόλου εδώ και μερικά χρόνια διεκδικεί την εκτέλεση αρδευτικού έργου που να τη συνδέει με το φράγμα της Ευρέτου, ώστε να διασωθούν αρκετές φυτείες της και κυρίως φυτείες εσπεριδοειδών.

Γι' αυτό παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζεται το πιο πάνω αίτημα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 34 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 7 Οκτωβρίου 1993.

"Η κοινότητα Γιόλου ανησυχεί σχετικά με την τύχη του αιτήματος που έχει ήδη υποβάλει για την ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου, αφού υπάρχει ήδη στενότητα χώρου και η ανάγκη για πρόσθετες αίθουσες και χώρο άθλησης είναι άμεση.

Οι Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας με απαντητική επιστολή τους, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 1993, πληροφόρησαν την κοινότητα ότι το αίτημα μελετάται και ζήτησαν από αυτή να υποδείξει χώρο κατάλληλο για την ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου.

Η κοινότητα στις 26.2.1993 κάλεσε με επιστολή της τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας να επισκεφθούν την κοινότητα, για να γίνει από κοινού επιλογή του χώρου, ενώ η Σχολική Εφορεία Γιόλου με επιστολή της, ημερομηνίας 1ης Ιουνίου 1993, υπέδειξε έξι περιοχές της κοινότητας τις οποίες θεωρεί κατάλληλες.

Ενόψει των πιο πάνω ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο πότε θα αντιμετωπιστεί και θα προωθηθεί η επίλυση αυτού του καυτού και σοβαρού προβλήματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 35 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 8 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα ποιος είναι ο προγραμματισμός για την κατασκευή του δρόμου που θα συνδέσει το δρόμο Πόλεως Χρυσοχούς με τη Λυσό και που θα εξυπηρετήσει τις κοινότητες Στενής, Περιστερώνας, Φιλούσας, Χρυσοχούς.

Είναι καλά γνωστό στο Υπουργείο ότι οι κοινότητες της περιοχής εγείρουν για δεκαετίες το αίτημα για κατασκευή ενός σύγχρονου αυτοκινητόδρομου στην περιοχή τους, που θα τους απαλλάξει από το καθεστώς απομόνωσης στο οποίο βρίσκονται τώρα και που οδηγεί τα χωριά σε ερήμωση."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 36 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 8 Οκτωβρίου 1993.

"Η κοινότητα Περιστερώνας ζητά την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων σε περιοχές του χωριού. Πώς αντιμετωπίζει αυτό το αίτημα το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 37 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 8 Οκτωβρίου 1993.

"Η κοινότητα Περιστερώνας ζητά τη διαπλάτυνση του δρόμου που περνά μέσα από το χωριό.

Ποια η σχετική θέση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 38 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 8 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1) Πού οφείλεται η καθυστέρηση στην άρδευση 700 στρεμμάτων γεωργικής γης στην κοινότητα Περιστερώνας από το αρδευτικό έργο Χρυσοχούς;

2) Πότε θα τοποθετηθεί ο αναγκαίος αγωγός που θα συνδέσει τα κτήματα με την υδατοδεξαμενή, για να αρχίσει η άρδευση;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 39 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 8 Οκτωβρίου 1993.

"Η κοινότητα Περιστερώνας εγείρει αίτημα για την ηλεκτροδότηση της γεώτρησης που ανορύχθηκε πρόσφατα στο χωριό, ώστε να αρχίσει η άντληση νερού.

Ποια η απάντηση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 1, ημερομηνίας 17 Ιουλίου 1992, των Βουλευτών εκλογικών περιφερειών Πάφου και Αμμοχώστου κ. Λάκη Θεοδούλου και Κίκη Γιάγκου αντίστοιχα.

"Σχετικά με την κατακύρωση των προσφορών για την ανέγερση εμπορικού κέντρου στο συνοικισμό αυτοστέγασης Τίμης, σας πληροφορώ πως το Κεντρικό Συμβούλιο Προσφορών κατακύρωσε την προσφορά στους κ.κ. G.& N. Brothers Construction Ltd. με το ποσό των £45.990.

Αναφέρεται συναφώς, ότι το ίδιο Συμβούλιο κατακύρωσε και την προσφορά για την ανέγερση του εμπορικού κέντρου του συνοικισμού Λέμπας στους κ.κ. Γ. & Β. Χ"Δημοσθένους Λτδ. με το ποσό των £36.435."

Απάντηση ημερομηνίας 31 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φ. Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 50, ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1992, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Υπήρξε μια μεμονωμένη περίπτωση κάποιου ιδιοκτήτη υπεράκτιων εταιρειών σε βάρος του οποίου διατυπώθηκαν καταγγελίες από υπεράκτια τραπεζική μονάδα και η οποία προσέφυγε στο δικαστήριο για επίλυση της διαφοράς. Η Κεντρική Τράπεζα, κατά παράκληση του δικηγορικού γραφείου που αντιπροσώπευε τους ενάγοντες, δεν προέβη στην απόσυρση των αδειών των εν λόγω υπεράκτιων εταιρειών μέχρι την τελική εκδίκαση της υπόθεσης. Όταν το δικαστήριο εξέδωσε καταδικαστική απόφαση, η Κεντρική Τράπεζα ακύρωσε τις άδειες όλων των εταιρειών που ανήκαν είτε εξ" ολοκλήρου είτε με ποσοστό μετοχών στον εν λόγω αλλοδαπό.

Η Κεντρική τράπεζα πριν δώσει την άδειά της για την ίδρυση της υπεράκτιας εταιρείας που αναφέρεται στην παράγραφο (3) της πιο πάνω ερωτήσεως, έλαβε εξαιρετικές συστάσεις για τους μετόχους της από μεγάλες τράπεζες και λογιστές του εξωτερικού. Η υπεράκτια εταιρεία αποτελούσε ένα πολύ μικρό μέρος ενός διεθνούς συγκροτήματος εταιρειών. Φαίνεται ότι ο λόγος της κατάρρευσης του συγκροτήματος είναι η κρίση τόσο στις αγορές ακινήτων όσο και στις κτηματικές αξίες στον Καναδά, Ηνωμένες Πολιτείες και Ηνωμένο Βασίλειο. Η εν λόγω υπεράκτια εταιρεία έχει διαλυθεί οικειοθελώς."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 81, ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 1992, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"Αναφορικά με το ότι δεν έχει γίνει πρόβλεψη για αρκετές τηλεφωνικές γραμμές για την πόλη και επαρχία Λάρνακας στον Προϋπολογισμό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, σε αντίθεση με τις άλλες πόλεις, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Είναι γεγονός, όπως άλλωστε προκύπτει από το συνημμένο Πίνακα 1, ότι η επαρχία Λάρνακας παρουσιάζει το χαμηλότερο αριθμό υφιστάμενων τηλεφωνικών συνδέσεων σε σχέση με τον πληθυσμό της δηλαδή στην περίπτωσή της, όπως και στις ελεύθερες περιοχές Αμμοχώστου, αναλογούν 40,6 συνδέσεις ανά 100 κατοίκους, ενώ στις υπόλοιπες επαρχίες η αναλογία είναι γύρω στις 50 συνδέσεις.

(β) Από το συνημμένο Πίνακα 2 φαίνεται επίσης ότι η συνολική ζήτηση ανά 100 κατοίκους (υφιστάμενες συνδέσεις συν αριθμός αναμενόντων) για την επαρχία Λάρνακας παρουσιάζει τη χαμηλότερη αναλογία παγκυπρίως δηλαδή 42,9 σε σχέση με 47,2 της Αμμοχώστου, 51,6 της Πάφου, 51,8 της Λευκωσίας και 54,0 της Λεμεσού. Το φαινόμενο αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι η επαρχία Λάρνακας σε σχέση με τις άλλες επαρχίες έχει το 39,59% του πληθυσμού της να κατοικεί στην αγροτική περιοχή, ενώ στις άλλες επαρχίες ο περισσότερος πληθυσμός κατοικεί στην αστική περιοχή. Ο καταμερισμός αυτός του πληθυσμού φαίνεται ότι επηρεάζει και τη ζήτηση σε τηλεφωνικές συνδέσεις αφού στις αστικές περιοχές υπάρχει σήμερα η τάση να επιζητείται πέραν της μιας τηλεφωνική σύνδεση.

(γ) Με βάση επίσης τους ίδιους Πίνακες φαίνεται ότι στην επαρχία Λάρνακας έχει συσσωρευθεί μεγάλος αριθμός αιτήσεων σε αναμονή σε σχέση με τη συνολική ζήτηση. Όμως, αν και παρουσιάζει το πιο ψηλό ποσοστό παγκυπρίως 5,4%, υπολογίζεται ότι μέχρι το Σεπτέμβριο το ποσοστό θα μειωθεί γιατί πρόσφατα έχει τεθεί σε λειτουργία νέο τηλεφωνικό κέντρο στην περιοχή Ορόκλινης. Σαν αποτέλεσμα θα αυξηθεί η δυνατότητα χρήσης δικτύου στην περιοχή εκατέρωθεν του δρόμου προς τη Δεκέλεια και με την εγκατάσταση νέων συνδρομητών θα μειωθεί ο αριθμός των αιτήσεων σε αναμονή. Στις υπόλοιπες περιοχές που διαθέτουν μεγάλο αριθμό αιτητών σε αναμονή παρατηρήθηκε τελευταία μια ραγδαία ανάπτυξη τόσο στην ανέγερση τουριστικών καταλυμάτων όσο και οικιστικών μονάδων. Τέτοιες περιοχές είναι η Δρομολαξιά, Περβόλια, Μενεού και Πύλα. Στις περιοχές αυτές έχει προγραμματισθεί σύντομα η εγκατάσταση ειδικών μηχανημάτων τα οποία αυξάνουν τη δυνατότητα εγκατάστασης νέων συνδέσεων χωρίς να επιβάλλεται να εκτελεσθούν προς το παρόν τουλάχιστον πολυδάπανα αναπτυξιακά έργα.

(δ) Τα πιο πάνω σε συνδυασμό με τα προγραμματισμένα έργα ανάπτυξης που θα εκτελεσθούν μέχρι το τέλος του 1993 θα βελτιώσουν σημαντικά τις δυνατότητες του δικτύου και έτσι ο αριθμός των αιτητών σε αναμονή θα μειωθεί αισθητά.

(ε) Για την ανάπτυξη του Ενσύρματου Δικτύου δηλαδή του εξωτερικού καλωδιακού δικτύου της επαρχίας Λάρνακας, η Αρχή έχει συμπεριλάβει

στον Προϋπολογισμό της για το 1993 δαπάνη ύψους £414.539 που αντιπροσωπεύει το 14% περίπου του ολικού προϋπολογισμού του ίδιου χρόνου.

(στ) Με βάση το πρόγραμμα εγκατάστασης νέων συνδέσεων για το 1993 αναμένεται ότι η καθαρή αύξηση των συνδέσεων για την επαρχία Λάρνακας θα είναι γύρω στις 4.000 συνδέσεις σε σχέση με την καθαρή αύξηση του 1992 που ήταν 3.282 συνδέσεις. Επιπρόσθετα στην αστική περιοχή Λάρνακας μέχρι το τέλος της δεκαετίας αναμένεται να λειτουργήσουν δύο νέα τηλεφωνικά κέντρα.

Λυπούμαι για την καθυστέρηση στην απάντησή μας που οφείλεται στην ανάγκη συγκέντρωσης λεπτομερών στοιχείων. Η ταυτάριθμη επιστολή του Υπουργείου προς το Γενικό Διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων ημερομηνίας 3.5.93 είναι σχετική."

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ 1992	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΑΝΑ 100 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	244.685	27,49%	122.343%	50
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	30.819	100%	12.519	40,6
ΛΑΡΝΑΚΑ	100.311	39,59%	40.715	40,6
ΛΕΜΕΣΟΣ	173.319	21,19%	89.452	51,6
ΠΑΦΟΣ	52.588	38,02%	25.823	49,1

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΑΡ. ΑΝΑΜΕΝΟ-ΝΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ	ΑΡ. ΑΝΑΜΕΝΟ-ΝΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ /100 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	4.326	126.669	3,4%	51,8
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	2.050	14.569	14%	47,2
ΛΑΡΝΑΚΑ	2.349	43.064	5,4%	42,9
ΛΕΜΕΣΟΣ	4.169	93.621	4,5%	54,0
ΠΑΦΟΣ	1.351	27.174	5,0%	51,6

Συνολική Ζήτηση = Τηλεφωνικές Συνδέσεις + Αριθμός Αναμενόντων.

Αριθμός Αναμενόντων = Αιτητές που αναμένουν να συνδεθούν με το δίκτυο της ΑΤΗΚ.

Απάντηση ημερομηνίας 9 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 113, ημερομηνίας 11 Νοεμβρίου 1992, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το διαχωρισμό και την παραχώρηση οικοπέδων σε άπορες οικογένειες στα Μαμώνια σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Στο Γραφείο Επάρχου Πάφου δεν εκκρεμούν οποιεσδήποτε αιτήσεις από κατοίκους Μαμωνιών για παραχώρηση οικοπέδου στην κοινότητα. Υπάρχει όμως αίτημα της οικείας Χωριτικής Αρχής για διαχωρισμό οικοπέδων στο κυβερνητικό τεμ. 86 του Φ/Σχ. 52/10 και 11, τοποθεσία 'ΣΚΑΣΤΡΕΣ' του χωριού για τις στεγαστικές ανάγκες των κατοίκων και αποδήμων της κοινότητας. Το κτήμα αυτό έχει έκταση 25 σκάλες και περιλαμβάνεται στην αρδευόμενη περιοχή του Αρδευτικού Τμήματος Μαμωνιών 'Β'.

(β) Από προκαταρκτική έρευνα που έγινε από τον 'Επαρχο Λεμεσού οι κάτοικοι του χωριού που είναι εκ πρώτης όψεως δικαιούχοι για αγορά κυβερνητικού οικοπέδου ανέρχονται μόνο σε επτά. Υπάρχουν επίσης γύρω στους 10 ενδιαφερόμενους αποδήμους που δηλώνουν ότι θα εγκατασταθούν μόνιμα στο χωριό, αν και όταν τους παραχωρηθεί οικόπεδο.

(γ) Το αίτημα της Χωριτικής Αρχής εξετάστηκε από το Γραφείο Επάρχου σε συνεργασία με τα άλλα εμπλεκόμενα κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες και διαπιστώθηκε ότι το αίτημα δεν μπορεί να προωθηθεί, επειδή σύμφωνα με γνωμάτευση του Διευθυντή Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης η προτεινόμενη για οικοπεδοποίηση γη θεωρείται από εδαφολογικής άποψης εντελώς ακατάλληλη για οικοδομική ανάπτυξη. Αρνητικές συστάσεις εξάλλου έχουν εκφέρει επίσης για διάφορους λόγους και τα άλλα κυβερνητικά τμήματα που ρωτήθηκαν σχετικά.

(δ) Η Χωριτική Αρχή Μαμωνιών έχει ενημερωθεί κατάλληλα πώς έχει το όλο θέμα με επιστολή του Επάρχου Λεμεσού ημερ. 24.9.1992 (αντίγραφο της οποία επισυνάπτεται) και με την οποία εκαλείτο η Χωριτική Αρχή να υποδείξει γη σε άλλη περιοχή, που θα μπορούσε εκ πρώτης όψεως να χρησιμοποιηθεί για σκοπούς δημιουργίας νέων οικοπέδων πλην όμως μέχρι τώρα δεν υπήρξε η σχετική ανταπόκριση".

Απάντηση ημερομηνίας 30 Ιουνίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΓ'Β' 119, ημερομηνίας 11 Νοεμβρίου 1992, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του δρόμου από γέφυρα Ξερού προς τον 'Αγιο Νικόλαο και Τρόοδος, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων αξιολογεί τεχνοοικονομική μελέτη που ετοίμασε ξένος Οίκος Συμβούλων Μηχανικών για βελτίωση του πιο πάνω δρόμου. Σύμφωνα με τη μελέτη προτείνεται η βελτίωση του δρόμου που ενώνει την Πάφο με την περιοχή Τροόδους μέσω της κοιλάδας του ποταμού Διαρίζου, δηλαδή του δρόμου Νικόκλειας - Μαμωνιών - Πραιτωρίου - Αγίου Νικολάου, καθώς και αναβάθμιση του δρόμου Νικόκλειας - Σταυροκόννου - Κελοκεδάρων - Σαλαμιού. Ωστόσο

επιπρόσθετα το Υπουργείο θα μελετήσει και την προώθηση της βελτίωσης των επικίνδυνων στροφών στο τμήμα του δρόμου Σαλαμιού - Μεσάνων - Αρμίνου.

(β) Στο μεταξύ προγραμματίζεται η ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων με τις πιστώσεις που θα εγκριθούν στους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως των ετών 1994 - 1995 και έναρξη του έργου το τελευταίο τρίμηνο του 1995. Το έργο, η δαπάνη του οποίου σύμφωνα με προκαταρκτική εκτίμηση θα στοιχίσει περί τα £5.000.000 θα συμπληρωθεί κατά φάσεις, ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 132, ημερομηνίας 19 Νοεμβρίου 1992, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

"Σχετικά με την απόκτηση της Κυπριακής ιθαγένειας από παιδιά γυναικών πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας που παντρεύονται αλλοδαπούς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Είναι γεγονός ότι τα παιδιά ανδρών πολιτών της Δημοκρατίας που νυμφεύονται αλλοδαπές αποκτούν αυτοδίκαια την Κυπριακή υπηκοότητα, ενώ δε συμβαίνει το ίδιο με τα παιδιά γυναικών πολιτών της Δημοκρατίας που παντρεύονται αλλοδαπούς. Τούτο οφείλεται στο ότι η Κυπριακή υπηκοότητα βασίζεται στην εξ αρρενογονίας καταγωγή, όπως αυτή προνοείται στη Λευκή Βίβλο της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης και τους περί Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμους.

Παρά την πιο πάνω διάκριση, την οποία η κυβέρνηση μελετά και αναζητεί τρόπους απάλειψής της, λαμβανομένων υπόψη και πολιτικών πτυχών που σχετίζονται με τον εποικισμό της κατεχόμενης Κύπρου, τα πρακτικά προβλήματα αντιμετωπίζονται με βάση το άρθρο 5(3) των περί Πολίτου της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμων. Συγκεκριμένα με βάση το άρθρο αυτό ο Υπουργός Εσωτερικών έχει την εξουσία να εγγράψει ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ανήλικα παιδιά οποιουδήποτε πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας, άνδρα ή γυναίκας, εφόσον υποβληθεί αίτηση σ' αυτόν."

Απάντηση ημερομηνίας 26 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 156, ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1992, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Τίμη Ευθυμίου.

"Σχετικά με την κατασκευή αποχετευτικού συστήματος ομβρίων υδάτων στην ευρύτερη περιοχή Λεμεσού σας πληροφορώ τα εξής:

(α) Για επίλυση του προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι και άλλες κοινότητες της ευρύτερης περιοχής Λεμεσού, έχει ετοιμαστεί σχετική μελέτη, η οποία ανεβάζει την όλη δαπάνη σε £12 εκ. περίπου, σε τιμές 1990/91.

(2) Επειδή δεν υπάρχει καθορισμένη πολιτική για επιχορήγηση τέτοιων έργων, το θέμα παραπέμφθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο για ενημέρωση και καθοδήγηση, και το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε στις 22.12.92 να εξουσιοδοτήσει τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών να το μελετήσουν περαιτέρω και να υποβάλουν σχετική έκθεση για τη λήψη απόφασης.

(3) Οι δυο Υπουργοί, σε συνάντησή τους που ακολούθησε και μετά από συζήτηση του θέματος, αποφάσισαν να αναθέσουν σε τεχνική επιτροπή την υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων και εισηγήσεων αναφορικά, κυρίως, με -

(α) το βαθμό ευθύνης της κυβέρνησης για τη δημιουργία του προβλήματος, σ' ορισμένες τουλάχιστον περιοχές, από την εκτέλεση κυβερνητικών έργων (λιμάνι, συνοικισμοί, υπεραστικός δρόμος, κλπ.), και

(β) το διαχωρισμό της δαπάνης κατά Δήμο/Κοινότητα, για να υποβοηθηθεί η διαμόρφωση θέσεων και απόψεων.

(4) Τα αναγκαία τεχνικά στοιχεία έχουν ετοιμαστεί από τους Συμβούλους Μηχανικούς του ΣΑΛΑ και έχουν τεθεί ενώπιον της Τεχνικής Επιτροπής, η οποία αφού επεξεργαστεί τις λεπτομέρειες, Θα υποβάλει την έκθεση και τις εισηγήσεις της στους αρμόδιους Υπουργούς, για περαιτέρω προώθηση του Θέματος για λήψη αποφάσεως από το Υπουργικό Συμβούλιο σχετικά με το αίτημα για επιχορήγηση των έργων από την κυβέρνηση."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στις ερωτήσεις ΣΤ'Β' 163 και ΣΤ' Β' 165, ημερομηνιών 29 Δεκεμβρίου 1992 και 5 Ιανουαρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη και του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτης Κληρίδου αντίστοιχα.

"Σχετικά με την αίτηση της εταιρείας 'Ραδιοτηλεοπτικές Υπηρεσίες ΑΝΤΕΝΝΑ Ρ.Τ. Λτδ' για άδεια λειτουργίας τηλεοπτικού σταθμού παγκύπριας κάλυψης, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αρ. 39.047 και ημερομηνία 17.3.93 ενέκρινε την αίτηση και χορήγησε την αιτούμενη άδεια,

(β) με βάση το Νόμο 29(1) του 1992 που θέτει τις προϋποθέσεις για την παραχώρηση άδειας λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών, η εταιρεία Ραδιοτηλεοπτικές Υπηρεσίες ΑΝΤΕΝΝΑ Ρ.Τ. Λτδ. είναι καθαρά Κυπριακή Εταιρεία, και

(γ) κατά τη γνώμη μας οι δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις που ενδεχομένως θα έχει η λειτουργία ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών στους σταθμούς που λειτουργούν ήδη (κρατικούς και ιδιωτικούς) δε δικαιολογούν άνευ ετέρου άρνηση άδειας, δεδομένου ότι η έννοια του δημόσιου συμφέροντος νοηματοδοτείται από τον ίδιο το νόμο που πρόδηλα επιδιώκει την πολυφωνία."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 178, ημερομηνίας 9 Μαρτίου 1993, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Σε απάντηση θα θέλαμε να αναφέρουμε ότι εδώ και περισσότερο από ένα χρόνο το Υπουργείο Οικονομικών μέσω των διπλωματικών αποστολών του Υπουργείου Εξωτερικών προσπαθεί να πετύχει υποστήριξη για ένταξη της Κύπρου στον Ο.Ο.Σ.Α. Η γενική εντύπωση από τις επαφές αυτές είναι ότι δεν είναι τώρα η κατάλληλη στιγμή για υποβολή της αίτησης της Κύπρου για ένταξη στον Ο.Ο.Σ.Α. ως πλήρες

μέλος, λόγω βασικά των κανονισμών του Ο.Ο.Σ.Α. οι οποίοι σε τέτοιες περιπτώσεις απαιτούν ομόφωνη έγκριση από τα υπάρχοντα μέλη του. Είναι δε βέβαιο ότι η Τουρκία θα καταψηφίσει την αίτηση της Κύπρου.

Σαν προκαταρκτική λύση προς ένα μεταβατικό στάδιο προωθήθηκε η ιδέα της εισδοχής της Κύπρου σε δύο από τις Επιτροπές του Ο.Ο.Σ.Α., δηλαδή στην Επιτροπή Τουρισμού και στην Επιτροπή Ναυτιλίας, επειδή δεν είναι απόλυτα αναγκαίο να είναι μια χώρα μέλος του Ο.Ο.Σ.Α. για να συμμετέχει στις Επιτροπές, κυρίως όταν υπάρχουν αμοιβαία συμφέροντα από αυτή τη συνεργασία. Γι' αυτό και έχουν επιλεγεί οι δύο πιο πάνω Επιτροπές όπου η Κύπρος έχει να προσφέρει πολλά και όπου οι πιθανότητες επιτυχίας στις προσπάθειές μας για συμμετοχή φαίνεται να είναι κάπως μεγαλύτερες, όπως εξάγεται από τις μέχρι τώρα επαφές των διπλωματικών μας αποστολών. (Παρ. δείτε Παράρτημα Ι). Αυτή η προσπάθεια δε σημαίνει φυσικά ότι δε θα είναι χωρίς προβλήματα, γιατί το εμπόδιο της τουρκικής αρνησικυρίας θα υπάρχει και σε αυτό το στάδιο.

Για πληρέστερη ενημέρωσή σας σε ό,τι αφορά το κλίμα που επικρατεί τώρα στους κόλπους του Ο.Ο.Σ.Α. σχετικά με την πιθανότητα διεύρυνσής του, επισυνάπτονται ως Παραρτήματα 2 και 3 αντίγραφα φωτοτηλεμηνυμάτων ημερομηνίας 15 Απριλίου 1993 και 10 Ιουνίου 1993 από τον Πρέσβη της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Παρίσι."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΓΒ' 188, ημερομηνίας 16 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"1. Στο Τμήμα Εξωτερικών Ιατρείων απασχολούνται 11 συνολικά γενικοί παθολόγοι οι οποίοι και εξυπηρετούν πλήρως όλες τις ανάγκες του Τμήματος αυτού. Για το τμήμα ατυχημάτων και επειγόντων περιστατικών έχει ήδη προσληφθεί ένας ιατρός. Σχετικά με την τοποθέτηση ενός αναισθησιολόγου, το Υπουργείο Υγείας μελετά τη δυνατότητα δημιουργίας μιας τέτοιας θέσης.

2. Στο νέο νοσοκομείο Λεμεσού προβλέπεται η εγκατάσταση και η λειτουργία ενός αξονικού τομογράφου ο οποίος θα εξυπηρετεί και τις ανάγκες των κατοίκων της επαρχίας Πάφου. Μέχρι την αποπεράτωση της εγκατάστασης του πιο πάνω αξονικού τομογράφου οι κάτοικοι της επαρχίας Πάφου θα συνεχίσουν να εξυπηρετούνται από δυο ιδιωτικούς αξονικούς τομογράφους στη Λεμεσό με τους ιδιοκτήτες των οποίων το Υπουργείο Υγείας έχει συμβληθεί. Τα μη επείγοντα περιστατικά θα εξυπηρετούνται από τον αξονικό τομογράφο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας.

3. Αναφορικά με την πρόσληψη πρόσθετου νοσηλευτικού προσωπικού, τα χειρουργεία έχουν ήδη στελεχωθεί με τέσσερεις πρόσθετους νοσηλευτές. Επιπλέον, η νοσηλευτική κάλυψη στα άλλα τμήματα του Νοσοκομείου Πάφου έχει επίσης ενισχυθεί με την πρόσληψη δέκα ακόμα νοσηλευτών. Με τη διευθέτηση αυτή θεωρούμε ικανοποιητικό τον αριθμό του νοσηλευτικού προσωπικού για κάλυψη των αναγκών του Νοσοκομείου Πάφου.

Το Υπουργείο Υγείας δεν προτίθεται να προωθήσει τη δημιουργία Τμήματος εντατικής παρακολούθησης."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 192, ημερομηνίας 17 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Θάσου Μιχαηλίδη.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Οδού για ασφαλτόστρωση του δρόμου Οδού - Φαρμακά, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 7,5 χλμ. και έχει ήδη κατασκευαστεί παρακαμπτήριος του χωριού Φαρμακά μήκους 0,5 χλμ. και βελτιωθεί τμήμα μήκους 3,1 χλμ. από Φαρμακά προς Οδού.

Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993 υπάρχει πρόνοια £100.000 για συμπλήρωση των μελετών και έναρξη εργασιών βελτίωσης του υπόλοιπου τμήματος του δρόμου μήκους 3,9 χλμ.

Τα κατασκευαστικά σχέδια του δρόμου εκπονούνται από Κυπριακό Οίκο Συμβούλων Μηχανικών που αναμένεται να υποβάλει την τελική μελέτη σύντομα.

Οι προσφορές για κατασκευή του έργου, που υπολογίζεται να στοιχίσει £600.000 περίπου, αναμένεται να ζητηθούν μέσα στο τελευταίο τρίμηνο του 1993, νοουμένου ότι θα εγκριθεί ανάλογη πρόνοια στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 για συνέχιση του έργου. Στόχος του Υπουργείου είναι η συμπλήρωση του έργου με τις πιστώσεις που θα εγκριθούν στους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως των ετών 1994 και 1995."

Απάντηση ημερομηνίας 1η Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 194, ημερομηνίας 18 Μαρτίου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

"Σχετικά με το θέμα της εξωσωματικής γονιμοποίησης σας πληροφορώ πως το θέμα αυτό έχει περιληφθεί στον κατάλογο των θεμάτων θετικής προσέγγισης, μέσα στα πλαίσια του προγραμματισμού του Υπουργείου."

Απάντηση ημερομηνίας 31 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φ. Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 197, ημερομηνίας 30 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"Η Κεντρική Τράπεζα πριν εκδώσει τη σχετική άδεια σύμφωνα με τον περί Ελέγχου του Συναλλάγματος Νόμο για την εγγραφή μιας υπεράκτιας εταιρείας απαιτεί τραπεζικές και άλλες συστάσεις για τους μετόχους της από τη χώρα της μόνιμης διαμονής τους.

Η άδεια της Κεντρικής Τράπεζας ισχύει νοουμένου ότι τηρούνται οι σχετικοί όροι οι οποίοι εμπεριέχονται σ' αυτή όπως:

(α) η διεξαγωγή όλων των συναλλαγών και εργασιών της υπεράκτιας εταιρείας εκτός Κύπρου με εξαίρεση αυτές που έχουν άμεση σχέση με τη διοίκησή της,

(β) η πληρωμή όλων των εξόδων της στην Κύπρο σε κυπριακές λίρες που προήλθαν από την εισαγωγή ξένου συναλλάγματος,

(γ) η υποβολή στην Κεντρική Τράπεζα ετήσιων λογαριασμών ελεγμένων από Κύπριους ελεγκτές που να πιστοποιούν ότι δεν περιήλθε στην αντίληψή τους οποιαδήποτε παράβαση των όρων της άδειας της Κεντρικής Τράπεζας.

Αν η Κεντρική Τράπεζα ανακαλύψει οποιαδήποτε παράβαση των όρων της άδειάς της, τότε καλεί την υπεράκτια εταιρεία να συμμορφωθεί ή να δώσει ικανοποιητικές

εξηγήσεις. Αν δεν το πράξει εντός της τακτής προθεσμίας, τότε η Κεντρική Τράπεζα αποσύρει την άδεια της εταιρείας, πράγμα που οδηγεί στη διαγραφή της σύμφωνα με τον περί Εταιρειών Νόμο.

Εκτός από το Νόμο για τον έλεγχο του συναλλάγματος που εφαρμόζει η Κεντρική Τράπεζα, ισχύουν όπως για τις ντόπιες έτσι και για τις υπεράκτιες εταιρείες όλοι οι Νόμοι της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίοι εφαρμόζονται και από τις άλλες αρμόδιες υπηρεσίες."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αλέκου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 199, ημερομηνίας 30 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Το Υπουργείο Εξωτερικών μετά από έρευνα που έκανε είναι σε θέση να διαβεβαιώσει το Σώμα ότι ο κ. Δημήτρης Κωμοδρόμος, Σύμβουλος Τύπου της Πρεσβείας της Δημοκρατίας στις Βρυξέλλες δεν προέβει ποτέ σε τέτοιου είδους δηλώσεις, όπως αυτές που έχουν δημοσιευτεί στην εφημερίδα 'Ελευθεροτυπία' στις 24 Μαρτίου 1993. Σαφώς πρόκειται για κατηγορίες ανυπόστατες που σε καμιά περίπτωση δεν συμβιβάζονται τέτοιες θέσεις με το χαρακτήρα του κ. Κωμοδρόμου και το λειτούργημα που ασκεί με μεγάλη συνέπεια.

Αναλυτικά, τα γεγονότα έχουν ως εξής:-

1. Μέσα στα πλαίσια συνεχούς ενημέρωσης του τύπου και άλλων μέσων μαζικής επικοινωνίας, ο Ακόλουθος Τύπου κ. Δ. Κωμοδρόμος είχε συνάντηση με το δημοσιογράφο της Βελγικής εφημερίδας 'Le Peuple" k. Laurent D'Altoe, τον οποίο ενημέρωσε για τις τελευταίες εξελίξεις όσον αφορά την αίτηση της Κύπρου για ένταξη στην κοινότητα. Αναπόφευκτα, βεβαίως, η συνομιλία κάλυψε και το κυπριακό.
2. Η εφημερίδα 'Le Peuple' στις 24.2.93 παρουσίασε, κακώς, την ως άνω ενημέρωση υπό μορφή συνέντευξης. (Το δημοσίευμα επισυνάπτεται).
3. Ο κ. Δ. Κωμοδρόμος διαπίστωσε ότι, στο δημοσίευμα, η αναφορά στην τουρκική εισβολή δεν απέδιδε τη θέση που ο ίδιος εξέφρασε στο δημοσιογράφο κ. Laurent D'Altoe, γι'αυτό έστειλε αμέσως διορθωτική επιστολή, που δημοσιεύτηκε την επομένη και έθετε τα πράγματα στη θέση τους.
4. Στην επιστολή του ο κ. Δ. Κωμοδρόμος εξηγεί ότι το τι πράγματι είπε στο δημοσιογράφο που αφορά τους τουρκικούς ισχυρισμούς, οι οποίοι δικαιολογούν τη στρατιωτική επέμβαση στην Κύπρο το 1974, ήταν: 'αυτή η επέμβαση μπορεί να δικαιολογείται (από τουρκικής πλευράς) στα μάτια της διεθνούς κοινότητας (και εδώ χρησιμοποιείται ως χρόνος ο γαλλικός χρόνος conditionnel, ο οποίος είναι υποθετική έγκλιση και υποδηλεί αμφισβήτηση) ως επιδιώκουσα την επαναφορά της συνταγματικής τάξης στην Κύπρο. Τα γεγονότα όμως', υπογράμμισε ο κ. Δ. Κωμοδρόμος, αποδεικνύουν ότι η τουρκική αυτή πράξη δεν ήταν τίποτε άλλο από ένα βίαιο κτύπημα εναντίον αυτής ταύτης της υπάρξεως της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πρόκειται δηλαδή για μια στρατιωτική εισβολή που επέφερε την κατοχή μεγάλου τμήματος της Κύπρου από τον τουρκικό στρατό'.
5. Στις 24.3.93 παρουσιάστηκε στον κυπριακό τύπο (εφημερίδα

Ελευθεροτυπία) επιστολή από κάποιο κ. Αντώνη Κέρισκο ('Ελληνα κάτοικο Βελγίου) ο οποίος παραθέτοντας επιλεκτικά και ξεκομμένα αποσπάσματα του δημοσιεύματος της 'Le Peuple' και παραποιώντας το περιεχόμενο κατηγορούσε τον κ. Δ. Κωμοδρόμο ότι:

(α) Δικαιολογούσε την τουρκική εισβολή.

(β) Απαρνιόταν ουσιαστικά την ελληνικότητα των Κυπρίων.

6. 'Οσον αφορά την πρώτη κατηγορία του κ. Κέρισκου, λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο της επιστολής του κ. Δ. Κωμοδρόμου που αναφέρεται στη παράγραφο 4, κρίνουμε ότι αυτή είναι τελείως αδικαιολόγητη. Διερωτούμαστε πώς μπορεί κανείς να καταλήξει στο συμπέρασμα του κ. Κέρισκου ότι τα λεγόμενα του κ. Δ. Κωμοδρόμου δικαιολογούν την τουρκική εισβολή. Διερωτούμαστε επίσης γιατί ο κ. Κέρισκος δεν παρέθεσε ολόκληρο το κείμενο της επιστολής του κ. Δ. Κωμοδρόμου (στη δική του επιστολή προς την 'Ελευθεροτυπία') αλλά απλώς αυτή επαναλαμβάνει 'απαράδεκτα πράγματα'. Η παράλειψη αυτή δεν τιμά τον επιστολογράφο!

7. 'Οσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία, σχετικά με την απάρνηση της ελληνικότητας των Κυπρίων ας αναλύσουμε τι ακριβώς ανέφερε ο κ. Κωμοδρόμος. Σε πρόκληση του δημοσιογράφου κ. Laurent D'Altoe ότι κατά το 1960 υπήρχε μεγάλος αριθμός ελληνοκυπρίων που υποστήριζαν την ένωση με την Ελλάδα και ποια είναι η σημερινή κατάσταση ο κ. Δ. Κωμοδρόμος σύμφωνα με το δημοσίευμα είπε τα εξής:

'Ily a un courant qui les chypriotes grecs font parties d'une nation grec; mais il existe un Etat chypriote indep entant et personne ne veut renverser les choses'. Κατά τη γνώμη μας, η μόνη ερμηνεία των ανωτέρω είναι ότι 'το ρεύμα σκέψης που επικρατεί σήμερα είναι ότι οι ελληνοκύπριοι αποτελούν μέρος του ελληνικού έθνους αλλά υπάρχει ένα ανεξάρτητο κυπριακό κράτος και κανείς δεν θέλει να ανατρέψει αυτή την κατάσταση πραγμάτων'. Πώς αυτή η θέση μπορεί να εξηγηθεί ως απάρνηση της ελληνικότητας των Κυπρίων;

'Αρα, το επικρατούν ρεύμα, δηλαδή η συντριπτική πλειοψηφία, πιστεύει στην ελληνικότητα των Κυπρίων και στη διατήρηση συνάμα του ανεξάρτητου κυπριακού κράτους. Δεν είναι αυτή η επίσημη θέση μας; Πολύ φοβούμαστε ότι ο επιστολογράφος είτε προέβει σε κακή μετάφραση, είτε παρερμήνευσε κακοβούλως τα λεχθέντα από τον κ. Κωμοδρόμο, αν, όπως ισχυρίζεται ο επιστολογράφος, υποθετικά, τα λεχθέντα υπό του κ. Δ. Κωμοδρόμου μπορούσαν να ερμηνευθούν πως μόνο ένα ρεύμα (τάση) Ελληνοκυπρίων πιστεύει ότι ανήκει στο ελληνικό έθνος μόνο ένα ρεύμα πιστεύει επίσης στη διατήρηση του κυπριακού κράτους. (Η δήλωση του κ. Δ. Κωμοδρόμου αποτελείται από δυο προτάσεις άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους με το σύνδεσμο 'mais' 'αλλά', και πρέπει να διαβάζονται μαζί). Δεν νομίζουμε ότι θα μπορούσε να δοθεί μια τέτοια ερμηνεία, γιατί απλώς δεν έχει νόημα.

Ενόψει των ανωτέρω πιστεύουμε ότι είναι τελείως άδικες και αστήρικτες οι κατηγορίες εναντίον του κ. Δ. Κωμοδρόμου και βασίζονται σε αυθαίρετες ερμηνείες κειμένων και μάλιστα εκτός πλαισίου.

Η δραστηριότητα του κ. Κωμοδρόμου στην προώθηση των εθνικών θεμάτων της χώρας μας και οι άριστες σχέσεις του με τους εκπροσώπους του τύπου -έλληνες και ξένους- δεν μπορούν αντικειμενικά να αμφισβητηθούν από κανένα. Πιστεύουμε,

τέλος, ότι τέτοιου είδους κατηγορίες εναντίον του κ. Κωμοδρόμου, ενός καταξιωμένου επαγγελματία, δεν εξυπηρετούν σε καμιά περίπτωση τη γενικότερη προσπάθεια προβολής του εθνικού μας θέματος, ιδιαίτερα σε μια καθοριστική περίοδο όπως η σημερινή.

Υπογραμμίζουμε δε, ότι δεν συντρέχει κανένας απολύτως λόγος που να δικαιολογεί τη λήψη μέτρων εναντίον του κ. Δ. Κωμοδρόμου και πιστεύουμε ότι μετά που θα τεθούν υπόψη του έντιμου Βουλευτή κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου τα ανωτέρω, τότε δεν θα επιμείνει στις θέσεις που εκφράζει με την ερώτησή του στη Βουλή των Αντιπροσώπων."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Β' 201, ημερομηνίας 31 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Το Υπουργείο Παιδείας ανταποκρινόμενο σε σχετικό αίτημα της Πολιτιστικής Κίνησης Γεροσκήπου, επιχορήγησε πρόσφατα την ίδρυση Πολιτιστικού Κέντρου με ποσό £2.000. Επιπρόσθετα οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου παραχώρησαν μεγάλο αριθμό βιβλίων για τη δημιουργία βιβλιοθήκης.

Ενόψει των πιο πάνω, εάν προκύπτει η ανάγκη για ίδρυση νέου Πολιτιστικού Κέντρου για τις ανάγκες της κοινότητας, το όλο θέμα θα πρέπει να εξεταστεί σε κοινή σύσκεψη των ενδιαφερομένων με τις Πολιτιστικές και Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας."

Απάντηση ημερομηνίας 12 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 204, ημερομηνίας 2 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σχετικά με την παραχώρηση πολεοδομικής άδειας σε περιπτώσεις που ένα τεμάχιο εφάπτεται σε μη εγγεγραμμένο δρόμο, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το πρόβλημα είναι πολύ γνωστό και οφείλεται κυρίως στην αδυναμία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας να ανταποκριθεί έγκαιρα στις απαιτήσεις πολλών κοινοτήτων για την εγγραφή αγροτικών και άλλων δρόμων.

Το Υπουργείο Εσωτερικών ασχολείται εντατικά με το θέμα με στόχο να επιτύχει επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος και ανάμεσα σ' άλλα προωθεί και τροποποίηση του περί Αναγκαστικής Απαλλοτριώσεως Νόμου, ώστε να απλοποιηθεί η διαδικασία εγγραφής των αγροτικών δρόμων στα Μητρώα του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Ελπίζουμε να έχουμε σύντομα εξελίξεις."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 207, ημερομηνίας 5 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη συντήρηση και βελτίωση του παρακαμπτήριου δρόμου από την Πόλη Χρυσοχούς προς το Γουδί σας πληροφορώ ότι ο κύριος δρόμος Πάφου-Πόλεως έχει πρόσφατα συντηρηθεί ολόκληρος συμπεριλαμβανομένου και του παρακαμπτήριου μεταξύ Πόλεως και Γουδίου και βρίσκεται σε καλή κατάσταση."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 209, ημερομηνίας 5 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Όλη η κατάλληλη γη για άρδευση στις κοινότητες Γουδί, Σκούλλι και Χόλη που βρίσκεται υψομετρικά χαμηλότερα από τις υδατοδεξαμενές του αρδευτικού

έργου Χρυσοχούς και μπορεί να αρδευθεί με βαρύτητα, είναι ήδη ενταγμένη στην περιοχή άρδευσης του έργου και αρδεύεται ή μπορεί να αρδευθεί απ' αυτό. Η έκταση της γης αυτής ανέρχεται στα 2620 δεκάρια (1965 σκάλες περίπου) και από αυτή μόνο τα 1396 δεκάρια (1050 σκάλες) αξιοποιήθηκαν μέχρι τώρα.

Για την άρδευση πρόσθετης γης στις προαναφερόμενες τρεις κοινότητες θα χρειαστεί άντληση, που δεν προβλέπεται από το αρδευτικό έργο Χρυσοχούς. Εξάλλου, λαμβανομένου υπόψη ότι μεγάλη έκταση γης στις τρεις κοινότητες, που είναι ήδη ενταγμένη στο έργο, εξακολουθεί να παραμένει αναξιοποίητη, και δεδομένου του πολύ μικρού αριθμού κατοίκων (258 άτομα) που διαμένουν στις τρεις κοινότητες, δεν δικαιολογείται, προς το παρόν τουλάχιστο, αύξηση της αρδευόμενης γης στις τρεις κοινότητες."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 211, ημερομηνίας 8 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Σχετικά με την παρατηρούμενη έλλειψη τηλεφωνικών γραμμών στη Λάρνακα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της προγραμματίζει και επεκτείνει το τηλεφωνικό της δίκτυο λαμβάνοντας υπόψη τη ζήτηση της κάθε περιοχής καθώς και άλλους τεχνικούς παράγοντες για την εγκατάσταση του δικτύου της. Σ' ότι αφορά την επαρχία Λάρνακας μέχρι τον Απρίλιο του 1993 ο αριθμός των αναμενόντων συνδρομητών ήταν 1.518 για την αστική περιοχή και 846 για την αγροτική περιοχή, ενώ στο τέλος Μαΐου ο αριθμός των αναμενόντων συνδρομητών ήταν 1.460 και 847 αντίστοιχα. Εξάλλου, στις 6.5.93 λειτούργησε στην περιοχή Ορόκλινης νέο τηλεφωνικό κέντρο το οποίο εξυπηρετεί την περιοχή του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας, μέρος της Ορόκλινης και το χωριό Πύλα.

(β) Επιπρόσθετα στην περιοχή της επαρχίας Λάρνακας ευρίσκονται σε εξέλιξη αρκετά σναπτυξιακά έργα μεταξύ των οποίων και η άμεση εγκατάσταση ειδικών μηχανημάτων τα οποία αυξάνουν τη δυνατότητα σύνδεσης νέων συνδρομητών χωρίς να επιβάλλεται να γίνουν προς το παρόν τουλάχιστον έργα εγκατάστασης καλωδίων που απαιτούν μεγάλα κονδύλια. Τέτοια μηχανήματα που θα ικανοποιήσουν τις άμεσες ανάγκες σε γραμμές προγραμματίζεται να εγκατασταθούν στις περιοχές Περβολιών, Δρομολαξιάς και Πύλας.

(γ) Τα πιο πάνω σε συνδυασμό με τα έργα ανάπτυξης που θα εκτελεστούν μέχρι το τέλος του 1993 θα βελτιώσουν σημαντικά τις δυνατότητες του δικτύου και έτσι ο αριθμός των αιτητών σε αναμονή θα μειωθεί αισθητά. Με βάση το πρόγραμμα για το 1993 αναμένεται ότι η καθαρή αύξηση των συνδέσεων για την επαρχία Λάρνακας θα είναι γύρω στις 4.000 σε σχέση με την καθαρή αύξηση του 1992, που ήταν 3.282.

Η ταυτάριθμη επιστολή μου με ημερομηνία 22.6.93 σχετικά με την ερώτηση με αρ. ΣΤ'Β' 81 και ημερομηνία 15.10.92 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκο είναι επίσης σχετική."

Απάντηση ημερομηνίας 20 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 212, ημερομηνίας 8 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται με την Υπηρεσία Κινητής Τηλεφωνίας (παγκύπρια κάλυψη και παρακολούθηση των τηλεφωνημάτων), σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Σήμερα επιτυγχάνεται 90% κάλυψη των ελεύθερων περιοχών της Κύπρου. Πρωταρχικός βέβαια στόχος της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου είναι η πλήρης κάλυψη όλων των κατοικημένων περιοχών και των αυτοκινητόδρομων.

(β) Το σημερινό σύστημα της Υπηρεσίας Κινητής Τηλεφωνίας είναι αναλογικό και ως εκ τούτου δεν εξασφαλίζεται απόλυτα το απόρρητο των συνδιαλέξεων. Ελπίζεται ότι τούτο θα εξασφαλισθεί με την υιοθέτηση του ψηφιακού συστήματος που θα λειτουργήσει στην Κύπρο στις αρχές του 1995."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 214, ημερομηνίας 20 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη.

"Σχετικά με τη μη κάλυψη από το ΡΙΚ της εκδήλωσης που έγινε στη Λευκωσία προς τιμή των εκδόσεων Χρ. Ανδρέου και των συνεργατών τους με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης του έργου 'Πεθαίνοντας για την Ελευθερία' που αναφέρεται στη ζωή και τη θυσία των απαγχονισθέντων ηρώων του Αγώνα της ΕΟΚΑ, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

'Οπως με πληροφορεί ο Αν. Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος, η μη κάλυψη του γεγονότος δεν οφείλεται καθόλου σε παραγνώριση του έργου και της αξίας του, αλλά σε δημοσιογραφική αξιολόγηση των γεγονότων της ημέρας σε συνάρτηση και με τα διαθέσιμα συνεργεία.

Απόδειξη της εκτίμησης του ΡΙΚ προς το έργο 'Πεθαίνοντας για την Ελευθερία' αποτελούν και τα ακόλουθα:

(α) Στο Τηλεοπτικό Δελτίο Ειδήσεων στις 14.6.92, μεταδόθηκε ρεπορτάζ διάρκειας τριών λεπτών για την έκδοση του βιβλίου του Χρ. Ανδρέου που αφορούσε τον Ευαγόρα Παλληκαρίδη. Για την ετοιμασία του ρεπορτάζ έγιναν κινηματογραφήσεις επί δύο ημέρες στην Πάφο.

(β) Στο Τηλεοπτικό Δελτίο Ειδήσεων στις 22.9.92, μεταδόθηκε ρεπορτάζ τριών λεπτών για τη συμπλήρωση 36 χρόνων από το θάνατο του Στέλιου Μαυρομμάτη και με την ευκαιρία της ολοκλήρωσης του πέμπτου τόμου του έργου 'Πεθαίνοντας για την Ελευθερία'.

(γ) Η τηλεοπτική εκπομπή STUDIO 1 που μεταδόθηκε στις 31.3.93, φιλοξένησε συνέντευξη του κ. Χρ. Ανδρέου στην Αθηνά Βιολάρη για το έργο του 'Πεθαίνοντας για την Ελευθερία' διάρκειας έξι συνολικά λεπτών.

(δ) Ο κ. Ανδρέου φιλοξενήθηκε επίσης σε ενημερωτικές εκπομπές του ραδιοφώνου και είχε την ευκαιρία να μιλήσει και να προβάλει το έργο του.

Εν πάση περιπτώσει έχω υποδείξει στο 'Ιδρυμα ότι κατά τη δημοσιογραφική αξιολόγηση γεγονότων πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα σε θέματα που αγγίζουν τις ευαισθησίες του κοινού για τους αγώνες υπέρ της πατρίδας μας."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 217, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σας πληροφορώ ότι τα τεχνικά εμπόδια που καθυστερούσαν την εγκατάσταση νέων τηλεφώνων στην κοινότητα Αμαργέτης προβλέπεται να υπερπηδηθούν σύντομα, οπότε και θα αρχίσει η εγκατάστασή τους."

Απάντηση ημερομηνίας 3 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 218, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"(α) Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων άρχισε και θα συνεχίσει μέχρι τον προσεχή Σεπτέμβριο να παρακολουθεί τη συμπεριφορά της πηγής 'Τσολόνη', που υδροδοτεί την κοινότητα Γαλαταριάς για διακρίβωση τυχόν απωλειών νερού και εκτέλεση των αναγκαίων βελτιωτικών έργων.

(β) Τον περασμένο μήνα η πηγή αυτή απέδιδε χωρίς απώλειες γύρω στα 18 κ.μ. νερού την ημέρα και με βάση τον πληθυσμό της κοινότητας, που ανέρχεται στους 80 κατοίκους, αναλογούσαν γύρω στα 200 λίτρα κατά κεφαλή, ποσότητα που υπερβαίνει κατά πολύ τα 138 λίτρα κατά κεφαλή που θεωρούνται ικανοποιητικά.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω σε περιόδους αιχμής, και εφόσον παρίσταται ανάγκη, η κοινοτική υδατοπρομήθεια Γαλαταριάς ενισχύεται από την πηγή του τοπικού αρδευτικού τμήματος."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 219, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με αίτημα της κοινότητας Γαλαταριάς για αναθεώρηση της συμμετοχής των κατοίκων στο αρδευτικό έργο Σαλαμιούς σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Από σχετική εξέταση του θέματος διεφάνη ότι αίτημα της Χωριτικής Αρχής Γαλαταριάς είναι όπως οι γαιοκτήμονες του χωριού που είναι μέλη του Αρδευτικού Τμήματος της κοινότητας Σαλαμιούς λειτουργούν ως αυτόνομη μονάδα μέσα στο Αρδευτικό Τμήμα. Το αίτημα αυτό δεν μπορεί να αντικριστεί θετικά, επειδή αντίκειται στις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας που προβλέπει ότι ένα Αρδευτικό Τμήμα υφίσταται και λειτουργεί ως μια ενιαία οντότητα. Αν οι γαιοκτήμονες κάτοικοι Γαλαταριάς που είναι μέλη του Αρδευτικού Τμήματος Σαλαμιούς ενδιαφέρονται για συμμετοχή στη διαχείριση των υποθέσεων του Αρδευτικού Τμήματος, θα πρέπει να παρευρίσκονται και υποβάλλουν υποψηφιότητα στις συνελεύσεις που γίνονται κάθε τρία χρόνια για την εκλογή Αρδευτικής Επιτροπής. Σημειώνεται ότι η επόμενη συνέλευση γαιοκτημόνων για την εκλογή νέας Αρδευτικής Επιτροπής θα γίνει κατά τον προσεχή Οκτώβριο.

Αναφέρεται πληροφοριακά ότι στο Αρδευτικό Τμήμα Σαλαμιούς με βάση τις καταστάσεις ιδιοκτησίας που ετοίμασε το Επαρχιακό Κτηματολόγιο, περιλαμβάνονται 29.56 εκτάρια γης (περίπου 221 σκάλες), από τα οποία 25.41 εκτάρια (περίπου 190 σκάλες) βρίσκονται μέσα στην Περιοχή Βελτιώσεως Σαλαμιούς και 4.15 εκτάρια (περίπου 31 σκάλες) μέσα στη Χωριτική Περιοχή Γαλαταριάς (17 σκάλες Ε/Κ ιδιοκτησίας και 14 σκάλες Τ/Κ ιδιοκτησίας)".

Απάντηση ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 222, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με τη συμπλήρωση του έργου υδατοπρομήθειας για ενίσχυση της υδατοπρομήθειας Γαλαταριάς σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το 1991 ετοιμάστηκε σχέδιο που διαλαμβάνει την ανέγερση αντλιοστασίου για τη μεταφορά του νερού της πηγής "Βρύση" για παροχή συμπληρωματικής υδατοπρομήθειας στην κοινότητα Γαλαταριάς έναντι δαπάνης £21.000.

Επειδή η εκτέλεση του έργου θα καθυστερούσε λόγω αδυναμίας εξασφάλισης πιστώσεων, αποφασίστηκε και εκτελέστηκε μέρος του σχεδίου έναντι δαπάνης £7.000 με δάνειο που εξασφάλισε η Επιτροπή Υδατοπρομήθειας από την τοπική Συνεργατική Πιστωτική Εταιρεία. Με την εκτέλεση της εργασίας αυτής αντιμετωπίστηκε προσωρινά και σε ικανοποιητικό βαθμό το πρόβλημα λειψυδρίας το οποίο οφείλεται στην ανομβρία. Το έργο, οι εργασίες του οποίου βρίσκονται στο τελικό στάδιό τους, αναμένεται να συμπληρωθεί μέσα στον τρέχοντα μήνα".

Απάντηση ημερομηνίας 13 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 224, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το χρόνο που θα διατεθούν οι αναγκαίες πιστώσεις στην κοινότητα Γαλαταριάς για την ανέγερση κοιμητηρίου σας πληροφορώ ότι παρόλο που δόθηκε υπόσχεση για παροχή κυβερνητικής βοήθειας στην κοινότητα, το ποσό της οποίας θα ανερχόταν στα 4/5 της ολικής δαπάνης για την εκτέλεση του έργου, εντούτοις το αίτημα δεν μπορεί στο παρόν στάδιο να ικανοποιηθεί, γιατί τα σχετικά κονδύλια που περιέλαβε η κυβέρνηση στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993, τα οποία θα χρησιμοποιούνταν για τον πιο πάνω σκοπό, δεν εγκρίθηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Εντούτοις η πιο πάνω υπόσχεση θα μπορεί να υλοποιηθεί, όταν θα παραχωρηθούν πιστώσεις από το κονδύλι 'Ορεινά και 'Αλλα Χωριά' είτε κατά το 1993 είτε κατά το 1994".

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 225, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την ευθυγράμμιση του δρόμου που οδηγεί στην κοινότητα Γαλαταριάς από τον κύριο δρόμο προς την Παναγιά, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Η βελτίωση του πιο πάνω δρόμου δεν εντάσσεται, προς το παρόν, στα προγράμματα του Τμήματος Δημοσίων 'Εργων λόγω άλλων προτεραιοτήτων.

(β) Ωστόσο προωθείται η βελτίωση του κύριου δρόμου προς την Παναγιά, ο οποίος θα εξυπηρετήσει σε μεγάλο βαθμό και την κοινότητα Γαλαταριάς που απέχει μόνο 1 χλμ. από τον κύριο δρόμο."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 228, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με αίτημα των κοινοτήτων Κοιλίνειας και Γαλαταριάς για ευθυγράμμιση του δρόμου που τις συνδέει, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Η βελτίωση του πιο πάνω δρόμου δεν εντάσσεται, προς το παρόν, στα προγράμματα του Τμήματος Δημοσίων 'Εργων λόγω άλλων προτεραιοτήτων.

(β) Ωστόσο προωθείται η βελτίωση του κύριου δρόμου Αξύλου-Αμαργέτης-Πενταλιάς-Χρυσορογιάτισσας, η οποία θα εξυπηρετήσει, μεταξύ άλλων, και τις δύο αυτές κοινότητες διευκολύνοντας την πρόσβασή τους προς την Πάφο και την Παναγιά."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 229, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με υφιστάμενο σχέδιο για άρδευση και ύδρευση της κοινότητας Κοιλίνιας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Για την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας της περιοχής Κοιλίνιας, που εκτός από την Κοιλίνια περιλαμβάνει και την ύδρευση των χωριών Στατός/Άγιος Φώτιος, Πενταλιά, Αγ. Μαρίνα (Κελ.), Ελεδιώ, Αξύλου και Παναγιά, θα αξιοποιηθούν δύο επιτυχείς γεωτρήσεις που βρίσκονται στην περιοχή του ποταμού των Βρετσιών. Το κόστος του έργου υπολογίζεται να είναι της τάξης των £370.000 και θα εκτελεστεί κατά φάσεις. Στο φετινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως περιλαμβάνεται πρόνοια £150.000 για την εκτέλεση της Α' Φάσης του έργου που ήδη άρχισε.

Αναφορικά με τη διάθεση νερού για αρδευτικούς σκοπούς μελετάται σχέδιο για τη χρησιμοποίηση μέρους του νερού των δύο γεωτρήσεων που θα είναι διαθέσιμο μετά την ικανοποίηση των υδρευτικών αναγκών των προαναφερόμενων κοινοτήτων για την άρδευση υφιστάμενων φυτειών. Οι μελέτες αναμένεται να ολοκληρωθούν πριν το τέλος του 1993".

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιουνίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 230, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με αίτημα της κοινότητας Κοιλίνειας, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Ο πιο πάνω δρόμος συντηρείται κάθε χρόνο στα πλαίσια της συνήθους συντήρησης που γίνεται για όλο το οδικό δίκτυο που βρίσκεται στη δικαιοδοσία του Τμήματος Δημοσίων Έργων.

Ήδη βρίσκεται στην περιοχή συνεργείο της συντήρησης και θα προβεί στις αναγκαίες διορθωτικές εργασίες εντός των ημερών.

(β) Όσον αφορά την επάλειψη του δρόμου με πρέμιξ, κάθε χρόνο γίνεται επισκόπηση και αξιολόγηση όλων των δρόμων και καταρτίζεται σχετικό πρόγραμμα με βάση τις προτεραιότητες που προκύπτουν και τις διαθέσιμες πιστώσεις. Ο εν λόγω δρόμος δεν περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα του 1993."

Απάντηση ημερομηνίας 28 Ιουνίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 231, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με αίτημα της κοινότητας Νατά για ευθυγράμμιση και διαπλάτυνση του δρόμου Τίμης-Νατά, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Η βελτίωση του δρόμου Τίμης-Αναρίτας-Νατά, μήκους 9,5 χλμ. απαιτεί δαπάνη σύμφωνα με προκαταρκτική εκτίμηση πέραν του £1.000.000 και δεν μπορεί προς το παρόν να ενταχθεί στα προγράμματα του Τμήματος Δημοσίων Έργων λόγω άλλων προτεραιοτήτων.

(β) Σημειώνεται εξάλλου ότι ο πιο πάνω δρόμος έχει παρακαμφθεί με την κατασκευή του νέου δρόμου Αγίας Βαρβάρας-Αξύλου μήκους 11,5 χλμ., έναντι δαπάνης £1.700.000, που συνδέει τα χωριά Αξύλου και Νατά με το δρόμο Πάφου-Λεμεσού και έτσι η ζητούμενη βελτίωση θα εξυπηρετεί μόνο τοπική κίνηση.

(γ) Ωστόσο στο παρόν στάδιο προωθείται η βελτίωση του δρόμου Αξύλου-Πενταλιάς-Παναγιάς που θα εξυπηρετήσει πολλές κοινότητες στην περιοχή και έχει μεγαλύτερη προτεραιότητα."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 232, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη λειτουργία κοινοτικού ιατρείου στην κοινότητα Νατάς, σας πληροφορώ ότι το αίτημα της κοινότητας Νατάς δεν είναι δικαιολογημένο γιατί η κοινότητα απέχει μόνο 15' με αυτοκίνητο από το Νοσοκομείο Πάφου και οι κάτοικοι εξυπηρετούνται από το Νοσοκομείο χωρίς μεγάλη ταλαιπωρία.

Το αίτημα της κοινότητας θα επανεξεταστεί όταν και εφόσον διαφοροποιηθούν τα δεδομένα."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 233, ημερομηνίας 22 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με την πώληση φαρμάκων εκτός φαρμακείων, σας πληροφορώ τα εξής:

Το άρθρο 4Α(1) του περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων (Τροποποιητικού) Νόμου του 1962 προνοεί ότι ουδείς δύναται να πωλεί φάρμακα στο κοινό εκτός και αν είναι φαρμακοποιός.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου (2) του ίδιου άρθρου, κάθε πρόσωπο δύναται να πωλεί στο κοινό οποιοδήποτε από τα φάρμακα που ορίζει ο Δεύτερος Πίνακας του ίδιου Νόμου. (Επισυνάπτεται αντίγραφο).

Είναι γεγονός ότι επανειλημμένα οι λειτουργοί του τομέα επιθεώρησης των Φαρμακευτικών Υπηρεσιών διαπιστώνουν ή πληροφορούνται από καταγγελίες, πωλήσεις φαρμακευτικών σκευασμάτων που δε συμπεριλαμβάνονται στο Δεύτερο Πίνακα, από υποστατικά εκτός φαρμακείων.

Παραθέτω πιο κάτω Πίνακα φαρμακευτικών σκευασμάτων που κατά καιρούς βρέθηκαν να πωλούνται από υποστατικά εκτός φαρμακείων.

Tabs Panadol

Tabs Rennie

Βιταμινούχα σκευάσματα

Bisodol Powder and Tabs

Nasal Spray (sinex) Vicks

Vicks Vaporub

Vicks Inhaler

Lanacane Spray

Lanacane Cream

Listerin

TCP Antiseptic Ointment

TCP Antiseptic Liquid

Sodium Fluoride

Gold Medal (Medicated Oil)

Zinc and Castor Oil Cream

Radian Massage Cream

Sloon's Liniment

Udor Eaters

Burn Spray

Κινέζικο Βάλσαμο

Κτηνιατρικά φαρμακευτικά σκευάσματα

Βιταμινούχα
Ανθελμινικά
Παρασιτοκτόνα
Αντιβιοτικά
} υπό μορφή συμπληρωμάτων διατροφής

Τελειώνοντας αναφέρω ότι κατά καιρούς, με ανακοινώσεις μας, γνωστοποιούμε στο κοινό τα είδη του Δεύτερου Πίνακα που επιτρέπεται να πωλούνται από οποιοδήποτε και ότι για κάθε τεκμηριωμένη υπόθεση παράνομης πώλησης φαρμάκων λαμβάνονται δικαστικά μέτρα, σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας."

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

Κατάλογος φαρμάκων τα οποία κάθε πρόσωπο μπορεί να πωλεί με τον όρο ότι αυτά πωλούνται στο αρχικό τους περίβλημα ή στα περιβλήματα στα οποία τοποθετήθηκαν ή τοποθετήθηκαν εκ νέου και σφραγίστηκαν από κάποιο φαρμακοποιό.

1) Δισκία ακετυλοσαλικυλικού οξέος περιλαμβάνοντα αναβράζοντας ή διαλυτούς τύπους αυτών μη περιέχοντας έτερον ενεργόν συστατικόν του ως είρηται οξέος (πλην των απαιτουμένων ίνα καταστήσωσι τα δισκία αναβράζονται ή διαλυτά) είτε υπό οιονδήποτε εγγεγραμμένον εμπορικόν σήμα ή άλλην επωνυμίαν.
2) Διάλυμα Ακριφλεβίνης.
3) Κικινέλαιον.
4) Θειϊκόν Μαγνήσιον περιλαμβάνον αναβράζοντα παρασκευάσματα αυτού.
5) Διάλυμα Υπεροξειδίου Υδρογόνου.
6) Ασθενές Διάλυμα Ιωδίου.
7) Πορώδη Έμπλαστρα.
8) Δισανθρακικόν Νάτριον και αναβράζοντα παρασκευάσματα αυτού.
9) Υγρά αντισηπτικά ή απολυμαντικά εν οις το μόνον ενεργόν συστατικόν είναι χλωρισμένη φαινόλη.
10) Υγρά αντισηπτικά ή απολυμαντικά εν οις το μόνον ενεργόν συστατικόν είναι η κετριμίδη ή οιοσδήποτε έτερος κατιοντικός παράγων δρων επί της επιφανείας.

11) Βαζελίνη.

12) Παστίλλιαι ή τροχίσκοι οίτινες δεν περιέχουσι οιανδήποτε ποσότητα οιουδήποτε δηλητηρίου ή αντιβιοτικού και οίτινες χρησιμοποιούνται διά την θεραπείαν ή ανακούφισιν πάσης παθήσεως του στόματος και των άνω αναπνευστικών οδών και ουχί δι' οιονδήποτε άλλον σκοπόν.

Απάντηση ημερομηνίας 13 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 235, ημερομηνίας 23 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με το διαχωρισμό οικοπέδων για πτωχές οικογένειες στο χωριό Ορόκλινη σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το Γραφείο Επάρχου Λάρνακας προωθεί το διαχωρισμό επτά οικοπέδων πάνω σε κρατική γη για τις ανάγκες των πτωχών οικογενειών. Ήδη το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως ετοίμασε τα σχετικά σχέδια και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας θα προχωρήσει μέχρι τέλος του έτους με την οριοθέτηση των οικοπέδων.

(β) Η εκτέλεση των έργων υποδομής στα υπό διαχωρισμό οικόπεδα αναμένεται να αρχίσουν αρχές του 1994, με την έγκριση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως 1994, με τη διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων στον Έπαρχο Λάρνακας".

Απάντηση ημερομηνίας 16 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 236, ημερομηνίας 23 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Αναφορικά με το χρόνο αποπεράτωσης της τεχνικοοικονομικής μελέτης για δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής στη Δρομολαξιά-Μενεού σας πληροφορώ ότι η μελέτη διεξάγεται από την Κυπριακή Τράπεζα Αναπτύξεως και αναμένεται να συμπληρωθεί κατά τον προσεχή Αύγουστο.

Ήδη έχει γίνει έρευνα της αγοράς που κάλυψε όλες τις βιοτεχνίες που λειτουργούν στην περιοχή Δρομολαξιάς-Μενεού, για να διαπιστωθούν οι ανάγκες και έχει εκπονηθεί κατάλληλο χωρομετρικό σχέδιο. Η εργασία έχει τώρα επικεντρωθεί στον υπολογισμό της κεφαλαιουχικής δαπάνης και αναμένονται οι εκτιμήσεις των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών (Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, ΑΗΚ, ΑΤΗΚ, κ.ά.), για να ολοκληρωθεί η μελέτη.

Μετά την ολοκλήρωση της μελέτης και ανάλογα με τα συμπεράσματα στα οποία θα καταλήξει, το θέμα της δημιουργίας βιοτεχνικής περιοχής στη Δρομολαξιά-Μενεού θα εξεταστεί στα πλαίσια της πολιτικής της κυβέρνησης για δημιουργία βιοτεχνικών περιοχών".

Απάντηση ημερομηνίας 12 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 237, ημερομηνίας 23 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Το Σχέδιο για επαναδραστηριοποίηση των εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών της τουρκικής εισβολής του 1974, τέθηκε σε εφαρμογή στις 12 Φεβρουαρίου 1982, κατόπιν σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου. Αρχικά το Σχέδιο προνοούσε τη χορήγηση κυβερνητικών εγγυήσεων κατά 90%, για τη σύναψη δανείων από Εμπορικές Τράπεζες από μέρους των εκτοπισθέντων και πληγέντων, που πληρούσαν τα κριτήρια του Σχεδίου. Μέχρι το 1986, παραχωρήθηκαν 74 κυβερνητικές εγγυήσεις μέσω του Σχεδίου, για τη σύναψη δανείων, συνολικού ύψους £456.000.

Το πιο πάνω Σχέδιο περιήλθε το 1986 σε τέλμα, επειδή οι Εμπορικές Τράπεζες ζητούσαν επιπρόσθετα από την κυβερνητική εγγύηση και εμπράγματες εγγυήσεις από τους δικαιούχους του Σχεδίου για να τους δανειοδοτήσουν, πράγμα που δεν μπορούσαν να παράσχουν.

Εξαιτίας της πιο πάνω διαμορφωθείσας κατάστασης, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει στις 5 Ιουνίου 1986 συμπληρωματικό σχέδιο παροχής κυβερνητικών δανείων, προς συνέχιση των προσπαθειών της επαναδραστηριοποίησής τους. Το Σχέδιο αυτό διευρύνθηκε, κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, στις 12 Δεκεμβρίου 1989.

Κατά την περίοδο 1986-1992, το εν λόγω Σχέδιο παραχώρησε 81 κυβερνητικά δάνεια συνολικού ύψους £1.184.000 περίπου. Το σχετικό κονδύλι προερχόταν από τους εκάστοτε προϋπολογισμούς του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων, με την ενσωμάτωση σ' αυτούς ειδικής πρόνοιας για τη δαπάνη του Σχεδίου. Για το 1993, στους προϋπολογισμούς του ΤΑΕΠ, έχει εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πρόνοια για δαπάνη ύψους £30.000, η οποία θα καλύψει την αμοιβή της Κυπριακής Τράπεζας Αναπτύξεως Λτδ, που διαχειρίζεται το Σχέδιο αυτό.

Οι βασικοί λόγοι για τους οποίους δεν έχει συμπεριληφθεί πρόνοια για έγκριση υψηλότερου κονδυλίου, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, στους προϋπολογισμούς του ΤΑΕΠ για το 1993, είναι γιατί δεν υπάρχουν πλέον γνήσιες περιπτώσεις εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών, για επαναδραστηριοποίηση, μετά την παρέλευση 19 χρόνων από την τουρκική εισβολή. Εκτός αυτού, αποδείχθηκε στην πράξη ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ήδη επωφεληθέντων του Σχεδίου δεν είναι συνεπής στις συμβατικές της υποχρεώσεις (επισυνάπτονται Πίνακες), με αποτέλεσμα σήμερα η κυβέρνηση να καλείται να αποπληρώσει σε Εμπορικές Τράπεζες ως εγγυητής ποσό μέχρι και £165.000, ενώ οι καθυστερημένες δόσεις για τα κυβερνητικά δάνεια ανέρχονται πέραν των £400.000, με τάσεις αυξητικές. Από μέρους της κυβέρνησης καταβάλλονται προσπάθειες προς όλες τις κατευθύνσεις για να πεισθούν οι δανειολήπτες να ανταποκριθούν θετικά στις εν λόγω υποχρεώσεις τους."

Απάντηση ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1993 της Υπουργού Παιδείας κας Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Β' 238, ημερομηνίας 29 Απριλίου 1993 του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

"Στα σχολεία που υπάγονται στο Υπουργείο Παιδείας γίνεται επαρκής ενημέρωση των μαθητών για το προδοτικό πραξικόπημα του 1974 με τους ακόλουθους τρόπους:

1. Αναφορά στο γεγονός συμπεριλαμβάνεται κάθε φορά μέσα στα μηνύματα του Υπουργού Παιδείας που εκφωνούνται σε σχετικές τελετές ή εκδηλώσεις σε ορισμένες επετείους, π.χ. τη μέρα της Κυπριακής Δημοκρατίας, τη μέρα του Πολυτεχνείου, τη μέρα της μνήμης Μακαρίου κ.ά.
2. Σε κείμενα του μαθήματος των Νέων Ελληνικών ως εισαγωγή ή ερμηνεία τους, π.χ. σε ποιήματα του Ρίτσου, του Μόντη, του Μηχανικού, του Κρανιδιώτη κ.ά. ή κατά τη διδασκαλία συγκεκριμένων δοκιμίων ή άλλων πεζών κειμένων.
3. Στο μάθημα της ιστορίας με παραλληλισμό όμοιων ιστορικών γεγονότων, καθώς και στο μάθημα της Αγωγής του Πολίτη.

Σκοπός δεν είναι η συμπερίληψη της τραγικής αυτής ενότητας της σύγχρονης ιστορίας μας σε συγκεκριμένο μάθημα, εξεταζόμενο και βαθμολογούμενο, αλλά η δημιουργία στις μαθητικές ψυχές στάσεων θετικών έναντι της ανάγκης για προστασία της Δημοκρατίας και του Κράτους μας αλλά και αγωνιστικότητας για αποσόβηση παρόμοιων οικτρών ενδεχομένων στο μέλλον."

Απάντηση ημερομηνίας 12 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 239, ημερομηνίας 4 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για ένταξή της στο Κυβερνητικό Σχέδιο Δανειοδότησης νέων ζευγαριών, σας πληροφορώ ότι το Υπουργείο Οικονομικών δεν ευνοεί διεύρυνση του υφιστάμενου Σχεδίου, με σκοπό να καλύψει και άλλα χωριά εκτός εκείνων που είναι στις ακριτικές περιοχές.

Συνεπώς, η κοινότητα Θελέτρας δεν μπορεί να ενταχθεί στο Σχέδιο Χρηματοδότησης νεαρών ζευγαριών για απόκτηση στέγης σε ακριτικές περιοχές."

Απάντηση ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 240, ημερομηνίας 4 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Όπως έχω αναφέρει και στην περιφερειακή σύσκεψη που έγινε στη Δρούσια, στις 16.7.1993 και στην οποία παρευρίσκετο και ο Βουλευτής κ. Ομήρου, το αίτημα για περίληψη εκτάσεως γης της κοινότητας Θελέτρας στις περιοχές που θα αρδεύονται από το υπό μελέτη φράγμα στον ποταμό Έξουσας θα εξετασθεί μαζί με παρόμοια αιτήματα άλλων κοινοτήτων, στα πλαίσια του σχεδιασμού του έργου.

Αναφέρεται, συναφώς, ότι στο στάδιο του σχεδιασμού του έργου όλες οι ενδιαφερόμενες κοινότητες, περιλαμβανομένης και της Θελέτρας, θα έχουν την ευκαιρία να παράσχουν όλες τις αναγκαίες διευκρινίσεις και πληροφορίες προς υποστήριξη των αιτημάτων τους και να προσδιορίσουν με ακρίβεια τις εκτάσεις γης που προτείνουν για ένταξη στο έργο."

Απάντηση ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 242, ημερομηνίας 4 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για κατασκευή δρόμου που να εξασφαλίζει την έξοδό της προς το δρόμο Στρουμπίου-Κάθηκα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Πρόκειται για υφιστάμενο αγροτικό δρόμο μήκους 2,5 χλμ, για τον οποίο η Χωριτική Αρχή ζητά να διευρυνθεί και ασφαλτοστρωθεί, για να χρησιμοποιείται ως συγκοινωνιακός. Με τη βελτίωσή του θα μειωθεί η απόσταση προς την Πάφο κατά 2 χλμ. περίπου και θα εξασφαλιστεί έξοδος προς το δρόμο Στρουμπίου - Κάθηκα. Σήμερα η κοινότητα εξυπηρετείται με ασφαλτοστρωμένη και πολύ ικανοποιητική προσπέλαση, η οποία καταλήγει προς το δρόμο Στρουμπίου-Κάθηκα.

(β) Το πιο πάνω αίτημα τέθηκε από τη Χωριτική Αρχή στην περιφερειακή σύσκεψη που έγινε στη Δρούσια στις 16.7.93, στην οποία παρευρέθηκα με τον Υπουργό Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Κατά την πιο πάνω σύσκεψη έδωσα οδηγίες να αρχίσει από το 1994 η σταδιακή διεύρυνση και βελτίωση του δρόμου μέσω των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως. Το αίτημα για ασφαλτόστρωση του δρόμου αφέθηκε να μελετηθεί αργότερα, όταν θα συμπληρωθεί η βελτίωσή του.

(γ) Από προκαταρκτική εκτίμηση, για τη βελτίωση και ασφαλτόστρωση του δρόμου θα χρειασθεί ποσό ύψους £100.000."

Απάντηση ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 244, ημερομηνίας 4 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για την ανέγερση κοινοτικών κτιρίων, σας πληροφορώ ότι στις προτάσεις του Υπουργείου μου για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1994 έχει περιληφθεί πρόνοια ύψους £65.000 για την εκτέλεση της Α' Φάσης του έργου".

Απάντηση ημερομηνίας 26 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 245, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Σχετικά με τη δημιουργία πάρκου και πλατείας στη Μαλούντα σας πληροφορώ ότι το έργο προχωρεί κανονικά. Ήδη έχει ολοκληρωθεί η απαλλοτρίωση και ετοιμάζονται τα σχέδια της πλατείας, τα οποία αναμένεται να συμπληρωθούν εντός του Σεπτεμβρίου. Για την έναρξη των εργασιών της πλατείας, όπου θα ανεγερθούν και κοινοτικά κτίρια, υπάρχουν στο φετινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως πιστώσεις £10.000. Για το έργο θα συνεισφέρει και η κοινότητα."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Ιουλίου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Β' 246, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Η Κοινοτική Αρχή Μαλούντας έχει εισηγηθεί προς το Υπουργείο Παιδείας συγκεκριμένο χώρο στον οποίο θα ανεγερθεί το νέο κτίριο του Δημοτικού Σχολείου. Επειδή όμως οι από κοινού προσπάθειες της Κοινοτικής Αρχής και του Υπουργείου Παιδείας απέτυχαν να εξασφαλίσουν το χώρο με τη συγκατάθεση των ιδιοκτητών της, το Υπουργείο Παιδείας προωθεί τη διαδικασία απαλλοτρίωσής του. Βρίσκεται επίσης σε συνεχή επαφή με τα άλλα εμπλεκόμενα στη διαδικασία κυβερνητικά τμήματα και λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για να προωθηθεί η νενομισμένη διαδικασία χωρίς καθυστέρηση."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 247, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Αναφορικά με την ίδρυση νέου Αρδευτικού Τμήματος στο χωριό Μαλούντα σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Στην προσπάθεια επίλυσης του υδρευτικού προβλήματος του χωριού Μαλούντα, το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως προέβη στην ανόρυξη αριθμού δοκιμαστικών γεωτρήσεων, οι οποίες ύστερα από σχετικές αναλύσεις του νερού αποδείχθηκαν ακατάλληλες για αξιοποίηση επί κοινοτικής βάσεως.

Μία των γεωτρήσεων, η υπ' αρ. 105/87, υπάρχει σκέψη να χρησιμοποιηθεί για αρδευτικούς σκοπούς και ήδη το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ετοίμασε προκαταρκτικό σχέδιο για την αξιοποίηση της γεώτρησης αυτής έναντι δαπάνης £53.000. Το νερό όμως είναι υφάλμυρο και με ψηλή περιεκτικότητα βορίου και προορίζεται για την άρδευση φυτειών που συνιστώνται από το Τμήμα Γεωργίας.

Επειδή, πέραν της ποιότητας του νερού, είναι ανάγκη να διαπιστωθεί και η απόδοσή της έτσι που να υπάρχει πλήρης εικόνα σε σχέση με την όλη συμπεριφορά

της γεώτρησης, προγραμματίζεται να διεξαχθεί φέτος δοκιμαστική άντληση και αν τα αποτελέσματα αποδειχθούν ικανοποιητικά, θα αρχίσει η νενομισμένη διαδικασία για την ίδρυση Αρδευτικού Τμήματος".

Απάντηση ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ανδρέα Μουσιούττα στην ερώτηση ΣΤ'Β' 249, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ηλικιωμένων, επιθυμώ να παραθέσω τα ακόλουθα:

1. Ανθρώπινες και υγιεινές συνθήκες διαβίωσης στα γηροκομεία

Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί πολύ μεγάλη αύξηση στον αριθμό των ιδιωτικών και εθελοντικών-κοινοτικών Στεγών για ηλικιωμένα άτομα.

Τούτο ήταν αποτέλεσμα της ουσιαστικής αλλαγής που παρατηρήθηκε στον τρόπο ζωής της Κυπριακής κοινωνίας. Η αστικοποίηση και η Τουρκική εισβολή με τις γνωστές κοινωνικο-οικονομικές συνέπειες, είχαν ταυτόχρονα και αρνητική επίδραση στον παραδοσιακό τρόπο φροντίδας των ηλικιωμένων ατόμων για τα οποία κατέστη αναγκαία η ιδρυματική περίθαλψη. Το Κράτος, με σκοπό τη ρύθμιση της λειτουργίας των Ιδρυμάτων που άρχισαν να λειτουργούν, θέσπισε τους περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμους του 1981 μέχρι 1990. Οι Νόμοι αυτοί ενοποιήθηκαν στη συνέχεια με την ψήφιση από τη Βουλή του περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Νόμου του 1991 (Αρ. 222/91).

Με τη θέσπιση του πιο πάνω Νόμου καμιά Στέγη δεν μπορεί να λειτουργεί χωρίς σχετική άδεια από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και όλες οι Στέγες υπόκεινται στην επίβλεψη και τον έλεγχο του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας. Παράλληλα, με βάση το Νόμο το Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε τους περί Στεγών για Ηλικιωμένους και Αναπήρους Κανονισμούς του 1992. Οι Κανονισμοί ρυθμίζουν περαιτέρω τη λειτουργία των Στεγών με στόχο τη διασφάλιση ανθρώπινων και υγιεινών συνθηκών διαβίωσης στους ενοίκους. Μεταξύ άλλων οι Κανονισμοί καθορίζουν τα προσόντα του προσωπικού των Στεγών, την καταλληλότητα των υποστατικών και τη χωρητικότητά τους, την αναλογία μέσων υγιεινής, και τους όρους συντήρησης και λειτουργίας των Στεγών και περίθαλψης των ενοίκων.

Σημειώνουμε ότι σήμερα είναι τοποθετημένα σε ιδιωτικές και κοινοτικές Στέγες περισσότερα από 1 200 άτομα, για τα οποία το Κράτος καταβάλλει μέρος ή ολόκληρο το ποσό των τροφείων για τη συντήρησή τους.

Είναι γεγονός ότι η αλλαγή που έχει επέλθει στον τρόπο ζωής των ηλικιωμένων ίσως να μην είναι πλήρως αποδεκτή ακόμη. Το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας όμως έχει στενή συνεργασία με όλους τους ιδιοκτήτες Στεγών και Συνδέσμους Ηλικιωμένων και με τη θέσπιση του σχετικού Νόμου και των Κανονισμών πιστεύεται ότι η κατάσταση έχει βελτιωθεί σημαντικά και η διαβίωση των ηλικιωμένων στα Ιδρύματα είναι σήμερα αρκετά καλή.

2. Περαιτέρω ανθρώπινη μεταχείριση και δυνατότητες ψυχαγωγίας, για να ζουν καλύτερα και πιο άνετα γηρατειά

Το θέμα της ψυχαγωγίας των ηλικιωμένων ατόμων απασχόλησε το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, το οποίο σε συνεργασία με διάφορους φορείς

εφάρμοσε σχέδιο για οργάνωση και συμμετοχή των ηλικιωμένων σε προγράμματα ψυχαγωγίας και αναψυχής.

Τέτοια προγράμματα είναι οι εκδρομές, δωρεάν παρακολούθηση θεατρικών και άλλων παραστάσεων, δωρεάν διακίνηση με λεωφορεία και επιχορηγημένες ξεναγήσεις σε αρχαιολογικούς χώρους. Επίσης τα τελευταία χρόνια εφαρμόζεται πρόγραμμα θερινών διακοπών των ηλικιωμένων στα ορεινά θέρετρα, επιχορηγημένες εκδρομές και προσκυνήματα στο εξωτερικό κ.ά.

3. Κάποια προτεραιότητα κατά τις επισκέψεις τους στα κυβερνητικά ιατρεία, για να αποφεύγουν την ταλαιπωρία

Το μέρος αυτό της ερώτησης αφορά αποκλειστικά το Υπουργείο Υγείας.

4. Σε περίπτωση ασθένειας καλύτερης ιατρικής περίθαλψης με δυνατότητα παραμονής στο νοσοκομείο και πλήρη ιατρική παρακολούθηση μέχρι την αποθεραπεία τους

Το μέρος αυτό της ερώτησης αφορά κυρίως το Υπουργείο Υγείας. Σε ό,τι αφορά όμως το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφέρουμε τα ακόλουθα:

Ο περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμος προνοεί μεταξύ άλλων και την ανάληψη από μέρους του κράτους της δαπάνης για ειδικές ανάγκες ατόμων που δεν έχουν επαρκή μέσα συντήρησης, συμπεριλαμβανομένων βεβαίως και των ηλικιωμένων.

Οι ειδικές αυτές ανάγκες περιλαμβάνουν τη στέγαση (για το λόγο αυτό επιχορηγούνται, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, τα τροφεία όλων σχεδόν των ηλικιωμένων που διαμένουν σε Ιδρύματα) καθώς και ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη που δεν παρέχεται από Κρατικές Υπηρεσίες δωρεάν.

Η νέα κυβέρνηση τι έχει να προτείνει για την ευπαθή τάξη των ηλικιωμένων, ώστε να βελτιωθούν οι συνθήκες των τελευταίων ετών της ζωής τους:

Συμπληρωματικά με τα όσα αναφέρονται πιο πάνω, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εφαρμόζει μέσω του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας διάφορα άλλα προγράμματα για ηλικιωμένους.

Η νέα κυβέρνηση, στα πλαίσια της κοινωνικής της πολιτικής, θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση και θα ενισχύσει τα προγράμματα αυτά σε συνεργασία με όλους τους αρμόδιους εθελοντικούς και ιδιωτικούς φορείς, με στόχο τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ηλικιωμένων.

Μερικά από τα προγράμματα αυτά που ήδη εφαρμόζονται καθώς και άλλα που βρίσκονται στο στάδιο της μελέτης είναι τα ακόλουθα:

(α) Κατ' Οίκον Φροντίδα

Το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας εφαρμόζει ήδη πρόγραμμα κατ' οίκον φροντίδας ηλικιωμένων με στόχο την παραμονή, όπου είναι δυνατόν, των ηλικιωμένων στο δικό τους περιβάλλον.

Για το σκοπό αυτό εργοδοτούνται σήμερα από το Τμήμα 97 φροντίστριες οι οποίες φροντίζουν έναν αρκετά μεγάλο αριθμό ηλικιωμένων και αναπήρων.

(β) Διημερεύουσα φροντίδα

Το πρόγραμμα αυτό εφαρμόζεται σε όλες τις Κρατικές Στέγες Ηλικιωμένων καθώς και σ' ένα ορισμένο αριθμό Ιδιωτικών Στεγών για άτομα που χρειάζονται περισσότερη παρέμβαση στη ζωή τους, όπως μπάνιο, πλύσιμο ρούχων κ.τ.λ.

(γ) **Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)**

Είναι νέος θεσμός που εφαρμόζεται με τη συνεργασία του Τμήματος από διάφορες εθελοντικές Οργανώσεις. Στα Κέντρα γίνονται δεκτά άτομα που είναι σε θέση να φροντίζουν τον εαυτό τους και προσφέρουν ψυχαγωγία, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, φυσιοθεραπεία, γεύματα κ.τ.λ.

(δ) **Υπηρεσία 'Αμεσης Πρακτικής Εξυπηρέτησης Ηλικιωμένων και Αναπήρων**

Η Υπηρεσία αυτή λειτουργεί από το Μάιο του 1993 στη Λευκωσία με προοπτικές επέκτασης του θεσμού αυτού και στις άλλες πόλεις. Λειτουργεί σε συνεργασία με Εθελοντικές Οργανώσεις και ανταποκρίνεται σε έκτακτες κλήσεις για επείγουσα πρακτική εξυπηρέτηση και παροχή επιτόπου βοήθειας και φροντίδας σε ηλικιωμένα και ανάπηρα άτομα.

(ε) **Διανομή ζεστού φαγητού στο σπίτι (Meals on wheels)**

Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να εξυπηρετήσει τους ηλικιωμένους στο περιβάλλον τους και να καταστήσει πιο ανθρώπινη τη διαβίωσή τους, με την παροχή ζεστού φαγητού καθημερινά στα άτομα που για διάφορους λόγους δεν μπορούν να μαγειρέψουν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1993 υπολογίζεται να δοθούν από το Σχέδιο Κρατικών Χορηγιών επιχορηγήσεις ύψους £200.000 περίπου σε προγράμματα για ηλικιωμένους."

Απάντηση ημερομηνίας 27 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 250, ημερομηνίας 11 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σχετικά με στεγαστικά προβλήματα προσφύγων που εγκαταστάθηκαν στην Πάφο σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η διαδικασία διαχωρισμού των οικοπέδων για σκοπούς αυτοστέγασης εκτοπισθέντων στα χωριά Γεροσκήπου και Λέμπα συνεχίζεται κανονικά. Έχει συμπληρωθεί η οριοθέτηση των οικοπέδων από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και τώρα το Τμήμα Δημοσίων Έργων ασχολείται με την ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων. Τα οικόπεδα θα είναι έτοιμα να παραχωρηθούν περί το τέλος του τρέχοντος έτους.

(β) Δεν έχει ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση για ανέγερση νέου κυβερνητικού οικισμού στην επαρχία Πάφου. Σημειώνεται συναφώς ότι σ' όλες τις εγκριμένες οικογένειες για στέγαση σε κυβερνητικούς οικισμούς έχουν παραχωρηθεί οικιστικές μονάδες εκτός από μια πενταμελή οικογένεια που έχει εγκριθεί σαν επιλαχούσα και καταβάλλεται προσπάθεια στέγασής της." Απάντηση ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 251, ημερομηνίας 12 Μαΐου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

"Υποβλήθηκε αίτηση για την έκδοση άδειας λατομείου για εξόρυξη μαρμαρόπετρας στην περιοχή 'Κρέμμισμα' του χωριού Πέγεια, η οποία βρίσκεται υπό εξέταση. Κατά την εξέταση θα ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, και οι πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον, οι οποίες θα σταθμιστούν με τη δέουσα σοβαρότητα."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 252, ημερομηνίας 13 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"(α) Το τότε νεοσύστατο Συμβούλιο Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (ΣΕΚΕΣ) με απόφασή του ημερομηνίας 29.4.1991 κατάρτισε πενταμελή Επιτροπή για να ετοιμάσει τους όρους προσφορών για ναύλωση πλοίων ψυγείων για μεταφορά επιτραπέζιων σταφυλιών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στις 9 Μαΐου 1991 ζητήθηκαν προσφορές οι οποίες έληξαν στις 29 Μαΐου 1991. Σε συνεδρία του Συμβουλίου την 1η Ιουνίου 1991 στην οποία κλήθηκαν να παρευρεθούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου άνοιξε και ανάγνωσε τις προσφορές. Μετά την ανάγνωση ορίστηκε τριμελής Επιτροπή για προκαταρκτική αξιολόγηση των προσφορών η οποία απαρτίζετο από δύο μέλη, τους κ. Μ. Κυπριανού και Α. Χριστοδούλου και το Γενικό Διευθυντή του Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Νόμου 61/91, αν κάποιο μέλος του Συμβουλίου έχει οποιοδήποτε συμφέρον άμεσο ή έμμεσο οφείλει να το αποκαλύψει. Τέτοια αποκάλυψη δεν έγινε από κανένα μέλος του Συμβουλίου και ούτε το Συμβούλιο είχε οποιαδήποτε ένδειξη περί τούτου. Εκ των υστέρων φάνηκε ότι η εταιρεία η οποία εξασφάλισε την προσφορά διόρισε ως αντιπρόσωπό της τον κ. Τ. Αναστασίου, μέλος του Συμβουλίου.

Τον επόμενο χρόνο και συγκεκριμένα στις 12.5.1992 το Συμβούλιο ζήτησε προσφορές για ναύλωση πλοίων ψυγείων για μεταφορά επιτραπέζιων σταφυλιών στο Ηνωμένο Βασίλειο. Υποβλήθηκαν μόνο δύο προσφορές από τις εταιρείες (i) Nissui Shipping Corporation και (ii) Cool Carriers. Η αξιολόγηση των προσφορών έγινε από εξαμελή Επιτροπή η οποία αποτελείτο από τρία μέλη του Συμβουλίου, δύο εξαγωγείς και το Γενικό Διευθυντή του Συμβουλίου. Στην Επιτροπή αυτή δε συμμετείχε το μέλος του Συμβουλίου κ. Τ. Αναστασίου το οποίο ανέλαβε την εργολαβία των φορτώσεων το 1991. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 23(1), ζήτησε από τα μέλη να δηλώσουν κατά πόσο είχαν άμεσο ή έμμεσο συμφέρον σχετικά με υποψήφιες εταιρείες που θα υπέβαλλαν προσφορά. Η απάντηση από μέρους όλων των μελών συμπεριλαμβανομένου του κ. Τ. Αναστασίου ήταν αρνητική.

Η αξιολόγηση των προσφορών και η κατάληξη συμφωνίας μεταξύ των εξαγωγέων αποδείχτηκε δύσκολη κι επίπονη και απασχόλησε το Συμβούλιο και τους εξαγωγείς σε πολύωρες συνεδρίες. Επιπρόσθετα απόδειξε πόσο νομικά ανίσχυρο είναι το Συμβούλιο Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών. Παρά τις σοβαρές διαφωνίες που υπήρχαν μεταξύ των εξαγωγέων όσον αφορά την 'οικονομικότητα' του ναύλου, έγινε τελικά κατορθωτό, για να διασωθεί το Κοινό Πρόγραμμα Εξαγωγών και να μην καταρρεύσει το Συμβούλιο, να ληφθεί συνεναιτική απόφαση να ακυρωθούν οι προσφορές και να προκηρυχθούν νέες. Επειδή υπήρχε μεγάλη στενότητα χρόνου γιατί πλησίαζε πιεστικά ο χρόνος εξαγωγής των σταφυλιών, το Συμβούλιο ανέθεσε τον περαιτέρω

χειρισμό του θέματος στους ίδιους τους ενδιαφερόμενους εξαγωγείς, αφού σύμφωνα με το Νόμο, αυτοί και όχι το Συμβούλιο θα δεσμεύονταν με τους πλοιοκτήτες. Εξάλλου, με βάση το άρθρο 29(1) του νόμου, η ζήτηση προσφορών είναι δυνητική και όχι δεσμευτική.

Στις 13.6.1992 ζητήθηκαν νέες προσφορές αλλά και πάλι υποβλήθηκαν μόνο δύο από τις ίδιες εταιρείες. Η Nissui Shipping Corporation πρόσφερε το ίδιο ναύλο, δηλαδή αγγλικές λίρες 84.50 το παλέττο και η Cool Carriers που ήταν πιο ακριβή μείωσε το ναύλο κατά μία στερλίνα το παλέττο, δηλαδή στις αγγλικές λίρες 85.00 το παλέττο. Η αξιολόγηση των νέων προσφορών έγινε από πενταμελή Επιτροπή που αποτελείτο μόνο από εξαγωγείς. Η προσφορά κατακυρώθηκε στην εταιρεία Nissui Shipping Corporation σαν η πιο φθηνή, με ναύλο 83.50 αγγλικές λίρες. Αργότερα η εταιρεία αυτή διόρισε ως αντιπρόσωπό της το μέλος του Συμβουλίου/ Εξαγωγέα κ. Τ. Αναστασίου.

Σημειώνεται ότι το Συμβούλιο δεν έχει εκτελεστικές εξουσίες, ούτε είναι συμβαλλόμενο μέρος, αλλά ενεργεί εκ μέρους των εξαγωγέων. Σε σχέση με την κατακύρωση, πρακτικά ο ρόλος του Συμβουλίου εξαντλείται με το άνοιγμα των προσφορών. Η κατακύρωση γίνεται από το Συμβούλιο, αφού πρώτα αποφασιστεί από τους ίδιους τους εξαγωγείς, οι οποίοι υπογράφουν και τη σχετική σύμβαση με τον επιτυχόντα προσφοροδότη.

Σχετικά με την υποχρέωση αποκάλυψης συμφέροντος από μέρους των μελών του Συμβουλίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 23 του Νόμου 6/91 ο νομικός σύμβουλος του ΣΕΚΕΣ γνωμάτευσε ως πιο κάτω:

"1. Η σύμφωνα με το άρθρο 23 υποχρέωση αποκάλυψης συμφέροντος πιστεύω ότι αφορά σε συμβάσεις για τις οποίες το Συμβούλιο έχει αποφασιστική αρμοδιότητα. Σε τέτοιες περιπτώσεις η σκοπιμότητα της υποχρέωσης που καθιερώνεται είναι έκδηλη. Να μην μπορεί να επηρεάσει ο ενδιαφερόμενος τη λήψη απόφασης για θέμα στο οποίο έχει συμφέρον.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 29 του Νόμου 61/91 και ιδιαίτερα το εδάφιο 3 του άρθρου αυτού στη σύμβαση φόρτωσης και μεταφοράς δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος το Συμβούλιο του οποίου ο ρόλος είναι απλά συντονιστικός και αντιπροσωπευτικός. Η τελική σύμβαση 'γίνεται μεταξύ και επ' ονόματι αφενός των Προσφοροδοτών και αφετέρου ενός εκάστου των ενδιαφερομένων'.

3. Με βάση τα πιο πάνω πιστεύω ότι και αν ακόμη μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο συνάμα είναι και εξαγωγέας επιτραπέζιων σταφυλιών, αντιπροσωπεύει ναυτιλιακή εταιρεία που έχει κάνει προσφορά, δε θα ήταν περίπτωση στην οποία θα εδημιουργείτο η υποχρέωση του άρθρου 23 γιατί δε βλέπω πως θα είχε τη δυνατότητα επηρεασμού απόφασης για σύμβαση στη σύναψη της οποίας κατά νόμο το Συμβούλιο ούτε θα αποφάσιζε ούτε θα ήταν και συμβαλλόμενο μέρος.'

(γ) Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η ΣΕΔΙΓΕΠ είχε εξασφαλίσει χαμηλότερα ναύλα υπογραμμίζεται με έμφαση ότι σε κανένα στάδιο της

πολύωρης αξιολόγησης των προσφορών οι αντιπρόσωποι (μέλη ή ο Διευθυντής) της ΣΕΔΙΓΕΠ αποκάλυψαν στο Συμβούλιο, παρά τις επανειλημμένες περί τούτου ερωτήσεις του Προέδρου και άλλων μελών του Συμβουλίου ότι είχαν στα χέρια τους φθηνότερη προσφορά. Αργότερα μετά την κατακύρωση της νέας προσφοράς είχε αναφερθεί ότι η ΣΕΔΙΓΕΠ είχε γραπτή προσφορά για ναύλωση ενός πλοίου με ναύλο 68.00 αγγλικές λίρες το παλέττο. Παρενθετικά αναφέρεται ότι με βάση το άρθρο 5(1) του νόμου 61/91 η ΣΕΔΙΓΕΠ εκπροσωπείται στο Συμβούλιο του ΣΕΚΕΣ με ένα μέλος που τυγχάνει να είναι ο Πρόεδρός της. Συμπτωματικά άλλα δύο μέλη του ΣΕΚΕΣ που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των παραγωγών είναι μέλη του Συμβουλίου της ΣΕΔΙΓΕΠ. Επιπρόσθετα σε όλα τα στάδια της αξιολόγησης των προσφορών ελάμβανε μέρος και ο Διευθυντής της ΣΕΔΙΓΕΠ μαζί με όλους τους άλλους εξαγωγείς επιτραπέζιων σταφυλιών. Επομένως, αν η ΣΕΔΙΓΕΠ είχε πράγματι στα χέρια της φθηνότερη προσφορά, θα ανέμενε κανείς ότι ένας από τους εκπρόσωπούς της θα την έθετε υπόψη του Συμβουλίου για να της γίνει η κατάλληλη αξιοποίηση.

(δ) Είναι η στερρά πεποίθησή μου ότι το Συμβούλιο Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών λειτούργησε πλήρως μέσα στα πλαίσια του Νόμου 61/91 και εργάστηκε άοκνα και φιλότιμα με πολύ καλά αποτελέσματα προς όφελος των παραγωγών, εξαγωγέων και της οικονομίας του τόπου. Ο ισχυρισμός για παρατυπίες στην κατακύρωση των προσφορών αποτελεί, κατά τη γνώμη μου, ανυπόστατη κατηγορία."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 253, ημερομηνίας 13 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

"Σχετικά με την πολιτική της κυβέρνησης στο θέμα των αναπτυξιακών έργων στις μικρές κοινότητες σας πληροφορώ ότι η επιχορήγηση έργων με βάση τις καθορισμένες συνεισφορές, που λαμβάνουν υπόψη το μέγεθος και την οικονομική κατάσταση της κάθε κοινότητας, θα συνεχιστεί. Στο μεταξύ όμως μελετάται θέμα αναθεώρησης των συνεισφορών αυτών με στόχο να ισχύουν οι τυχόν διαφοροποιήσεις από το 1994".

Απάντηση ημερομηνίας 13 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 254, ημερομηνίας 13 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκου Κυπριανού.

"Σχετικά με τις εκδόσεις νέων σειρών γραμματοσήμων, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Πάγια πολιτική του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων είναι η έκδοση, μετά από σχετική έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, 5-6 αναμνηστικών σειρών γραμματοσήμων το χρόνο, καθώς και μίας οριστικής σειράς κάθε πέντε χρόνια.

(β) Οι αναμνηστικές σειρές αποτελούνται από μέχρι έξι γραμματόσημα διαφόρων αξιών (5, 10, 15 σεντ κ.ο.κ.) ανάλογα με τα ταχυδρομικά τέλη που απαιτούνται για την αλληλογραφία εσωτερικού - εξωτερικού, και εκδίδονται για την κάλυψη σημαντικών θεμάτων/γεγονότων που προτείνονται από ντόπιες Υπηρεσίες/Φορείς ή διεθνείς οργανισμούς. Οι σειρές αυτές αποσύρονται από την κυκλοφορία ένα χρόνο μετά την έκδοσή τους.

(γ) Οι οριστικές σειρές, που αποτελούνται συνήθως από 12 έως 15 γραμματόσημα διαφόρων αξιών, τίθενται σε κυκλοφορία και ισχύουν μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων, και καλύπτουν από ένα έως πέντε εκατομμύρια γραμματόσημα η καθεμιά.

(δ) Το κόστος κάθε σειράς (αναμνηστικής ή οριστικής) εξαρτάται από τον αριθμό των γραμματοσήμων που καλύπτει, καθώς και τη σύνθεση των χρωμάτων τους.

Συναφώς αναφέρεται ότι κατά την περίοδο 1988-1992 εκδόθηκαν 30 σειρές γραμματοσήμων (συμπεριλαμβανομένης μίας οριστικής), έναντι συνολικού κόστους £780.955, οι οποίες απέφεραν έσοδα £14.325.000 περίπου.

Από τα στοιχεία αυτά συνάγεται ότι ο μέσος όρος εξόδων και εσόδων για κάθε σειρά κατά την περίοδο 1988-1992 ανέρχεται σε £26.000 και £477.500, αντίστοιχα."

Απάντηση ημερομηνίας 20 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 255, ημερομηνίας 18 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη.

"Σχετικά με τη διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης των προσφορών για το σύστημα οδικής κυκλοφορίας 'SCOOT', σας απαντώ ως ακολούθως (κατά σειρά των εγειρόμενων σημείων):

(1) Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων δεν έχει οποιαδήποτε στοιχεία που να δείχνουν ότι οι Βρετανοί Σύμβουλοι (Pell Frischmann) είναι συνεργάτες της ξένης εταιρείας Siemens - Plessey Controls Ltd (SPCL), στην οποία ανατέθηκε η κατασκευή του έργου. Αναφέρεται ότι υπάρχει γραπτή διαβεβαίωση της SPCL προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, η οποία δόθηκε παλαιότερα με αφορμή σχετικά δημοσιεύματα στον κυπριακό τύπο, καθώς και ανάλογη δήλωση των Pell Frischmann Consultants Ltd ότι κανένας εργοδοτούμενός τους δεν εργοδοτείτο προηγούμενα από την SPCL.

(2) Για τη μελέτη του συστήματος 'SCOOT' οι ξένοι Σύμβουλοι δεν αντιπροσωπεύονταν από τον υπεργολάβο (Intertraffic Engineering Co. Ltd.) της SPCL, που εκτελεί το συμβόλαιο 'SCOOT'. Είχαν όμως συνεργαστεί μαζί του σε σχέση με τη διεξαγωγή της σχετικής μελέτης και είχαν αντιπροσωπευθεί στην Κύπρο το Μάιο, 1991, από τον υπό αναφορά υπεργολάβο κατά την υποβολή προσφοράς για ανάληψη της ετοιμασίας άλλης μελέτης (Προτύπου Εγχειριδίου για Μελέτες Αστικών Δρόμων).

(3) Στις προσφορές που υποβλήθηκαν για την αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση του SCOOT η SPCL και η GEC Traffic Automation δήλωσαν ότι αντιπροσωπεύονταν από την υπό αναφορά κυπριακή εταιρεία, (Intertraffic Engineering Co. Ltd.), ενώ ο τρίτος προσφοροδότης δεν ονόμασε αντιπρόσωπο. Οι τρεις ξένες εταιρείες δήλωσαν σαν υπεργολάβο τους την ιδία κυπριακή εταιρεία.

(4) Για σκοπούς διεύρυνσης του αριθμού των ατόμων που ασχολούνται με ένα θέμα και αποφυγής κλειστών κυκλωμάτων, επικρατεί η άποψη ότι οι προσφορές είναι καλύτερα να αξιολογούνται από διαφορετικά άτομα από εκείνα που ετοίμασαν τους όρους των προσφορών. Δεν είναι όμως ασύνηθες ή απαγορευτικό, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις να αξιολογούνται οι προσφορές από τα ίδια άτομα που ετοίμασαν και τους όρους

γι' αυτές. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι σύμβουλοι που ετοίμασαν τους τεχνικούς όρους των προσφορών κρίθηκαν οι πλέον κατάλληλοι να αξιολογήσουν τις προσφορές λαμβανομένης υπόψη της εξειδικευμένης φύσης της μελέτης και του έργου.

(5) Συμφωνούμε ότι δεν είναι δεοντολογικά ορθό για αντιπρόσωπο και συνεργάτη των Συμβούλων να μετέχει σε προσφορές, που οι τεχνικοί τους όροι ετοιμάστηκαν από τους ιδίους.

(6) Συμφωνούμε ότι δεν είναι δεοντολογικά ορθό για τους Συμβούλους να αξιολογούν προσφορές στις οποίες ενδιαφερόμενη εταιρεία είναι αντιπρόσωπος συνεργάτης τους.

(7) Οι Σύμβουλοι, στην έκθεση αξιολόγησής τους, δεν έκαμαν καμιά αναφορά για τη συμμετοχή στις προσφορές της κυπριακής εταιρείας σαν υπεργολάβου και των τριών προσφοροδοτών και της δικής τους συνεργασίας με την εν λόγω εταιρεία.

(8) Είναι γεγονός ότι το κόστος των έργων πολιτικής μηχανικής καθώς και άλλων τμημάτων του έργου είναι ψηλό σε σύγκριση με τις αντίστοιχες τιμές μονάδας παρόμοιων εργασιών που εκτελούνται από κυπριακούς Οίκους. Αυτό το θέμα διερευνάται από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

(9) Δεν υπάρχουν εξαρτήματα που κοστολογήθηκαν χαμηλότερα από τις πραγματικές τιμές με αποτέλεσμα να χρειαστούν πρόσθετα ποσά κατά την εκτέλεση του έργου. Τα επιπρόσθετα ποσά αφορούν αυξημένες ποσότητες μερικών εξαρτημάτων και εργασιών (ή εξαρτημάτων που δεν περιλήφθηκαν στις προσφορές) και που απαιτούνται για τη συμπλήρωση του έργου.

(10) Στην αξιολόγηση των προσφορών οι Σύμβουλοι Μηχανικοί δεν ανάφεραν ότι οι υποβληθείσες προσφορές ήταν ψηλές και εισηγήθηκαν την κατακύρωση στον πιο χαμηλό προσφοροδότη που ήταν η SPCL. Κατά την άποψη των Συμβούλων, όπως τώρα εκφράζεται, οι προσφορές ήταν λογικές. Τυχόν ευθύνες των Συμβούλων διερευνούνται από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων σε συνεργασία με τη Γενική Εισαγγελία.

(11) Οι αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων δεν ήταν σε θέση να ετοιμάσουν αναλυτική οικονομική εκτίμηση της δαπάνης του έργου λόγω της εξειδικευμένης φύσης του. Την εν λόγω εκτίμηση είχαν υποχρέωση να ετοιμάσουν οι Σύμβουλοι Μηχανικοί. Νομοτυπικά τηρήθηκαν οι σχετικοί περί Αποθηκών Κανονισμοί και υποβλήθηκε εκτίμηση της δαπάνης βασισμένη στην εκτίμηση που είχαν ετοιμάσει οι Σύμβουλοι στην τεχνοοικονομική μελέτη.

(12) Δε συστάθηκε Επιτροπή Αξιολόγησης των Προσφορών από λειτουργούς του Υπουργείου, διότι η αξιολόγηση των προσφορών ανατέθηκε στους Συμβούλους με έγκριση του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών. Στην έκθεση αξιολόγησης των Συμβούλων δεν έγινε καμιά αναφορά στο ότι οι ξένοι προσφοροδότες είχαν τον ίδιο υπεργολάβο.

(13) Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω (απάντηση 12) η αξιολόγηση των προσφορών ανατέθηκε στους Συμβούλους που ετοίμασαν τα έγγραφα προσφορών και την τεχνοοικονομική μελέτη, διότι κρίθηκε ότι αυτοί ήταν οι πλέον κατάλληλοι.

(14) Οι αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου δεν είχαν οποιαδήποτε στοιχεία ή πληροφορίες ότι οι Σύμβουλοι είχαν σχέση συνεργασίας με τον οίκο στον οποίο ανατέθηκε το έργο. Η προηγούμενη σχέση των Συμβούλων με τον Κύπριο υπεργολάβο για άλλη μελέτη ήταν γνωστή, επειδή όμως δεν αναφέρθηκαν στην έκθεση αξιολόγησης των Συμβούλων για το σύστημα 'SCOOT' τα ονόματα των υπεργολάβων δεν ήταν δυνατό να διαπιστωθεί η ύπαρξη παρόμοιας σχέσης μεταξύ Συμβούλων-Υπεργολάβου.

Σε ότι αφορά τις συμπληρωματικές ερωτήσεις, σας πληροφορώ ότι το τελικό ύψος της δαπάνης για την εγκατάσταση του συστήματος SCOOT θα είναι γνωστό μετά τη συμπλήρωση των εργασιών και αφού διευθετηθεί και το θέμα των τιμών μονάδος για πρόσθετες εργασίες για το οποίο υπάρχει, στο παρόν στάδιο, διαφορά με τον εργολάβο. Το ύψος της ζημιάς του δημοσίου θα είναι επίσης δυνατό να υπολογιστεί μόνο μετά τη συγκεκριμενοποίηση του τελικού ύψους της δαπάνης. Εξάλλου, σε σχέση με τις ευθύνες των διαφόρων πλευρών και τις επί του προκειμένου απόψεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Γενικού Ελεγκτή, σας πληροφορώ πως το όλο θέμα βρίσκεται ακόμα υπό εξέταση."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 256, ημερομηνίας 20 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σας πληροφορώ ότι προς απάμβλυνση του προβλήματος διάθεσης των μήλων το Υπουργικό Συμβούλιο, έπειτα από σχετική πρόταση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, αποφάσισε στις 26 Μαΐου 1993 όπως παραλάβει από τους παραγωγούς στην τιμή των 30 σεντ/κιλό:

(α) 'Ολες τις αδιάθετες ποσότητες 'Λόρδικων' μήλων όλων των ποιοτήτων (υπολογίζονται στους 40 τόνους περίπου), και

(β) 260 τόνους εμπορεύσιμα μήλα άλλων ποικιλιών.

Τελικά οι παραγωγοί παρέδωσαν συνολικά 268 τόνους μήλων. Πρόσθετα πρέπει να σημειωθεί ότι προς απάμβλυνση του προβλήματος, τα μήλα είχαν συμπεριληφθεί για δυο μήνες στο καθημερινό σιτηρέσιο της Εθνικής Φρουράς."

Απάντηση ημερομηνίας 30 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 258, ημερομηνίας 25 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"Σχετικά με τις μελέτες που έχει αναλάβει ο κ. G. A. Hughes για λογαριασμό του Δημοσίου και Ημικρατικών Οργανισμών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο κ. Hughes ουδέποτε σαν άτομο ανέλαβε την εκπόνηση οποιασδήποτε μελέτης για λογαριασμό του Δημοσίου και Ημικρατικών Οργανισμών. Οι σχετικές μελέτες είχαν ανατεθεί στο Βρετανικό Οίκο Συμβούλων HUGHES ECONOMIC PLANNING ύστερα από διεθνείς προσφορές, αφού ακολουθήθηκαν περιπτώσεις χρηματοδότησης των μελετών από Διεθνείς Δανειοδοτικούς Οργανισμούς, (Διεθνής Τράπεζα, Ταμείο Αναπτύξεως του Κουβέϊτ) σύμφωνα με τους Όρους και Κανονισμούς των εν λόγω Οργανισμών.

(β) Πλήρη στοιχεία σ' ότι αφορά τα προσόντα και πείρα του κ.G.A. Hughes παρατίθενται στο συνημμένο βιογραφικό σημείωμα.

(γ) Η κυβερνητική πολιτική που ακολουθείτο μέχρι το 1989 ήταν να παραχωρείται στους ξένους Συμβούλους, γραφειακός χώρος και κυβερνητική γραμμή τηλεφώνου (μόνο για επιτόπια τηλεφωνήματα), και υπήρχε προς

τούτο σχετική πρόνοια στους όρους των προσφορών. Το 1990 η κυβέρνηση αποφάσισε να μη παραχωρεί στους Συμβούλους τις πιο πάνω διευκολύνσεις και έκτοτε έχουν τροποποιηθεί ανάλογα οι όροι των προσφορών. Συναφώς αναφέρεται ότι όταν τον Οκτώβριο του 1990 έληξε το τελευταίο συμβόλαιο με τον οίκο HUGHES ECONOMIC PLANNING, στο οποίο προνοείτο παραχώρηση γραφειακού χώρου και τηλεφώνου, η κυβέρνηση τερμάτισε το συμβόλαιο με τον ιδιοκτήτη του γραφειακού χώρου κι έτσι ο εν λόγω Οίκος ενοικίασε το γραφείο για λογαριασμό του. Αναφέρεται εξάλλου ότι παρόλο που το κυβερνητικό τηλέφωνο παρέμεινε στο γραφείο, το Δημόσιο δεν είχε καμιά απολύτως οικονομική επιβάρυνση, γιατί ο λογαριασμός πληρώνεται έκτοτε από τον υπό αναφορά Οίκο Συμβούλων. Γίνονται εν πάση περιπτώσει ενέργειες για την αντικατάσταση του τηλεφώνου αυτού με ιδιωτική γραμμή."

Απάντηση ημερομηνίας 12 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 260, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με αίτημα των αμπελουργών για εξίσωση της στρεμματικής επιχορήγησης των νέων φυτειών με εκείνη των παλαιών σας πληροφορώ τα πιο κάτω:

(α) Το αίτημα των αμπελουργών για εξίσωση της στρεμματικής επιχορήγησης των αμπελιών που φυτεύτηκαν πριν το 1968 με εκείνη των αμπελιών που φυτεύτηκαν μετά το 1968 μελετάται από το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων μέσα στα πλαίσια της γενικότερης αμπελουργικής πολιτικής και των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους, γιατί τέτοια εξίσωση προϋποθέτει σημαντική επιβάρυνση του Δημοσίου.

(β) Είναι γνωστό ότι τα αμπέλια που είχαν φυτευτεί μετά το 1968 δεν έπαιρναν στρεμματική επιχορήγηση μέχρι το 1988, οπότε άρχισε να καταβάλλεται συγκριτικά πολύ χαμηλότερη επιχορήγηση από εκείνη των παλιών αμπελιών.

(γ) Μετά τη συμπλήρωση του σχεδίου εκρίζωσης και της νέας καταγραφής αμπελιών το Συμβούλιο θα μελετήσει τη δυνατότητα σταδιακής μεταφοράς της κατά κιλό επιχορήγησης στην κατά στρέμμα, ως και τη διαφοροποίηση της στρεμματικής επιχορήγησης ανάλογα με τις ζώνες ποιότητας, ανεξάρτητα από το χρόνο φύτευσης. Τα μέτρα αυτά θεωρούνται δικαιότερα για όλες τις τάξεις των αμπελουργών."

Απάντηση ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φ. Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 261, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με την εκτέλεση διαφόρων έργων αναπτύξεως για την αγροτική ανάπτυξη και την ύπαιθρο, που εγκρίθηκαν και περιλήφθηκαν στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993, προωθείται κανονικά και δεν υπήρξε/υπάρχει πρόθεση καθυστέρησης ή/και αναβολής τους.

Η κυβέρνηση δίνει ιδιαίτερη σημασία στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ανάπτυξης της υπαίθρου και θα συνεχίσει να φροντίζει για την προώθηση όλων των αναγκαίων προγραμμάτων και εργασιών."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Αυγούστου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Β' 262, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1993, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ Αριστεράς-Νέες Δυνάμεις κ. Ανδρέα Χρίστου.

"Το Υπουργείο Παιδείας, μετά από την ψήφιση του σχετικού νόμου για το ελάχιστο ποσοστό εμπλουτισμού δημόσιων κτιρίων με έργα τέχνης, προχώρησε, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του νόμου, στον καταρτισμό κανονισμών, οι οποίοι ήταν απόλυτα αναγκαίοι για την εφαρμογή του.

Οι κανονισμοί απεστάλησαν στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα, ο οποίος γνωμάτευσε ότι οι κανονισμοί, όπως είχαν συνταχθεί, ξέφευγαν της νομοθετικής εξουσιοδότησης του νόμου, είτε γιατί συγκρούονταν είτε γιατί ρύθμιζαν θέματα για τα οποία δεν υπήρχε βασική διάταξη. Για τους λόγους αυτούς εκφράστηκε η άποψη ότι, δεδομένων των κενών που εμφάνιζε ο βασικός νόμος, θα ήταν σκόπιμο αντί να θεσπιστούν ξεχωριστοί κανονισμοί να ενσωματωθούν στο νόμο με σχετική τροποποίησή του.

Το Υπουργείο Παιδείας προώθησε πρόσφατα στη Νομική Υπηρεσία τροποποίηση του σχετικού νόμου και σύντομα αναμένεται να ολοκληρωθεί η διαδικασία για την ψήφισή του."

Απάντηση ημερομηνίας 26 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κ. Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 267, ημερομηνίας 18 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"1. Σε όλες τις περιοχές που καλλιεργείται η αμυγδαλιά ενδημεί το έντομο Ευρύτομο, το οποίο καταστρέφει τα αμύγδαλα. Για καταπολέμηση του εντόμου αυτού, του Τμήμα Γεωργίας διεξήγαγε κατά το 1982 δοκιμαστικούς ψεκασμούς με αεροπλάνο στο χωριό Λιμνάτι. Επειδή, όμως, τα αποτελέσματα δεν ήταν ικανοποιητικά, δεν επαναλήφθηκαν οι αεροψεκασμοί ως μέτρο καταπολέμησης του Ευρυτόμου.

2. Για την ικανοποιητική αντιμετώπιση του προβλήματος, οι αρμόδιοι Λειτουργοί του Τμήματος Γεωργίας διαφωτίζουν τους αμυγδαλοκαλλιεργητές και προσφέρουν σ' αυτούς τεχνική καθοδήγηση αναφορικά με τους τρόπους καταπολέμησης του εντόμου από εδάφους. Μέσα στα πλαίσια αυτά, έχουν πραγματοποιηθεί διαφωτιστικές συγκεντρώσεις και ατομικές επαφές στις περιοχές όπου καλλιεργείται η αμυγδαλιά, περιλαμβανόμενης και της κοινότητας Φασούλας.

3. Σ' ό,τι αφορά το ερώτημα κατά πόσο είναι δυνατή η επιχορήγηση των φυτοφαρμάκων για καταπολέμηση του εντόμου, αναφέρεται ότι δυνατότητα επιχορήγησης φυτοφαρμάκων υπάρχει μόνο εφόσον ιδρυθεί Σύνδεσμος Προστασίας Φυτών, με βάση τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου. Σημειώνεται, όμως, ότι οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν από το Τμήμα Γεωργίας για ίδρυση τέτοιων Συνδέσμων στις επηρεαζόμενες περιοχές δεν βρήκαν ανταπόκριση από τους αμυγδαλοκαλλιεργητές."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 268, ημερομηνίας 21 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σχετικά με τα υδατικά έργα του Σχεδίου Διαρίζου-Έξουσα σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Έχουν συμπληρωθεί όλες οι προκαταρκτικές μελέτες και τα σχέδια για την κατασκευή του φράγματος Αρμίνου στον ποταμό Διάριζο και του Διϋλιστηρίου νερού

παρά τον Ασπρόκρεμμο. Μετά τη θεώρησή τους από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων θα ακολουθήσει η διαδικασία προσφορών για την κατασκευή των έργων.

Παράλληλα έχει αρχίσει η εκπόνηση της μελέτης σκοπιμότητας για την κατασκευή των υπόλοιπων έργων του σχεδίου.

Αναφέρεται, συναφώς, ότι έχει ήδη αρχίσει, στα πλαίσια του Σχεδίου, η κατασκευή του νέου, μεγάλου αγωγού της υδατοπρομήθειας Πάφου ο οποίος θα μπορεί να διοχετεύει μεγαλύτερες ποσότητες νερού από τις γεωτρήσεις του Ξεροποτάμου και Διαρίζου και, μελλοντικά, από το Διϋλιστήριο του Ασπρόκρεμμου".

Απάντηση ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Β' 269, ημερομηνίας 21 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά.

"Σύμφωνα με την κειμένη νομοθεσία το Γραμματειακό Προσωπικό που υπηρετεί στα Γραφεία των Σχολικών Εφορειών και των Σχολείων αποτελείται από Επιμελητές που διορίζονται από την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας και τοποθετούνται στη μισθοδοτική κλίμακα Α2.

Οι 'Γραφείς Δεύτερης Τάξης', όπως αναφέρονται στην Ερώτηση, έχουν προσληφθεί από τις Σχολικές Εφορείες ως βοηθοί γραφείς ή για εκτέλεση άλλων βοηθητικών εργασιών αρχικά πάνω σε έκτακτη βάση, και με την πάροδο του χρόνου άλλαξαν τόσο οι εργασίες απασχόλησής τους όσο και οι όροι εργοδότησής τους.

Η αλλαγή των καθηκόντων των εν λόγω υπαλλήλων, που βασικά σήμερα ασχολούνται με καθήκοντα Επιμελητή, ευθύνεται και για την ποικιλία που υπάρχει στους όρους εργοδότησής τους από τις Σχολικές Εφορείες, οι οποίες είναι ανεξάρτητοι οργανισμοί και παίρνουν τις δικές τους αποφάσεις για ικανοποίηση των αναγκών τους που διαφέρουν από Εφορεία σε Εφορεία.

Το Υπουργείο Παιδείας βρίσκεται ήδη σε επαφή με το Υπουργείο Οικονομικών (Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού) για την αξιολόγηση της εργασίας που εκτελείται από τους βοηθούς γραφείς που εργοδοτούνται από τις Σχολικές Εφορείες και την τακτοποίηση των όρων απασχόλησής τους και την απάλειψη αδικιών όπου υπάρχουν."

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κ. Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 270, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Το αρδευτικό έργο Ξυλούρικου βρίσκεται υπό αναθεώρηση με βάση τα νέα τεχνικά και οικονομικά δεδομένα και την έκθεση περιβαλλοντικών επιπτώσεων που έχει υποβληθεί πρόσφατα από τους Συμβούλους Μηχανικούς που προσλήφθηκαν για το σκοπό αυτό. Στα πλαίσια της αναθεώρησης του έργου, εξετάζονται διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την ικανοποίηση των αρδευτικών αναγκών των ενδιαφερόμενων κοινοτήτων."

Απάντηση ημερομηνίας 21 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 271, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με το δρόμο Ποταμίτισσας-Αγρού σας πληροφορώ ότι η βελτίωση του υπό αναφορά δρόμου άρχισε εργολαβικά στις 19 Αυγούστου 1993 και βάσει του συμβολαίου θα συμπληρωθεί στις 18 Αυγούστου 1994".

Απάντηση ημερομηνίας 18 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 273, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με το δρόμο Μανδριών - Πλατρών σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Τα κατασκευαστικά σχέδια του πιο πάνω δρόμου μήκους 5,5 χλμ. είναι έτοιμα και σύντομα αναμένεται η ζήτηση προσφορών για την έναρξη εργασιών κατασκευής του δρόμου. Ήδη στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993 υπάρχει πρόνοια £350.000 που θα διατεθεί τόσο για το σκοπό αυτό όσο και για βελτίωση του δρόμου Ομόδους - Μανδριών (θα ζητηθεί ενιαία προσφορά).

Στο μεταξύ θα καταβληθεί προσπάθεια για συμπερίληψη πρόνοιας στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 για επίσπευση της βελτίωσης του δρόμου."

Απάντηση ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 274, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με το δρόμο Κυπερούντας-Χανδριών-Αγρού σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο δρόμος Κυπερούντας - Χαντριών - Αγρού βελτιώνεται από το Τμήμα Δημοσίων Έργων στα πλαίσια του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως κάτω από το Τέταρτο Σχέδιο Οδικής Ανάπτυξης και σε πρώτη φάση βελτιώθηκε το τμήμα Κυπερούντας - Χαντριών, μήκους 3,3 χλμ., έναντι δαπάνης £370.000. Οι εργασίες στο εν λόγω τμήμα συμπληρώθηκαν.

(β) Εξάλλου σε δεύτερη φάση θα προωθηθεί η βελτίωση του δρόμου από την είσοδο των Χαντριών μέχρι την είσοδο του Αγρού, μήκους 4 χλμ., έναντι προϋπολογιζόμενης δαπάνης £700.000 περίπου. Τα κατασκευαστικά σχέδια βρίσκονται στο τελικό τους στάδιο και αναμένεται να συμπληρωθούν μέσα στο Φθινόπωρο, οπότε θα ακολουθήσει η διαδικασία για την προκήρυξη προσφορών.

(γ) Στο φετινό Προϋπολογισμό υπάρχει πρόνοια £70.000 η οποία θα διατεθεί για την πληρωμή της προκαταβολής προς τον εργολάβο που θα αναλάβει το έργο. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 προτάθηκε πρόνοια για έναρξη του έργου με στόχο τη συμπλήρωσή του το 1995".

Απάντηση ημερομηνίας 17 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 275, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με τη βελτίωση του τμήματος του δρόμου Παλαιχωρίου-Αγρού μήκους 500 μ. περίπου στην είσοδο του Αγρού, σας πληροφορώ ότι στις προτάσεις του Υπουργείου για τον καταρτισμό του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1994 περιλήφθηκε πρόνοια £80.000 για το σκοπό αυτό.

Νοουμένου ότι η πιο πάνω πρόνοια θα εγκριθεί τελικά, το έργο θα εκτελεστεί μέσα στο 1994".

Απάντηση ημερομηνίας 24 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 277, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με τη βελτίωση τμήματος, μήκους 1,5 χλμ., από το Κέντρο Νεότητας Φοινιού προς τον Άγιο Δημήτριο, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η βελτίωση ολόκληρου του δρόμου Φοινιού - Αγίου Δημητρίου - Παλιόμυλου - Λεμύθου - Τριών Ελιών - Καμιναριών, μήκους 22 χλμ.πε-

ρίπου, έχει ενταχθεί στο 'Σχέδιο Οδικής Ανάπτυξης μέχρι το 2000' περιλαμβανομένου και του υπό αναφοράν τμήματος, ο χρόνος όμως εκτέλεσης του έργου θα εξαρτηθεί από τις προτεραιότητες που στο μεταξύ θα τεθούν και από τις πιστώσεις που θα εγκριθούν στους Προϋπολογισμούς των επόμενων χρόνων.

(β) Σημειώνεται ότι το έργο προτάθηκε σε προηγούμενους προϋπολογισμούς αλλά δεν εγκρίθηκε λόγω άλλων προτεραιοτήτων. Τονίζεται επίσης ότι δεν κατέστη δυνατή η ένταξη του έργου, καθώς και άλλων νέων έργων, στον προταθέντα προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 για τους ίδιους λόγους.

(γ) Ωστόσο προγραμματίζεται η συντήρηση του πιο πάνω τμήματος του έργου κατά προτεραιότητα περί τα τέλη του προσεχούς μηνός."

Απάντηση ημερομηνίας 16 Αυγούστου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 279, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

"Σχετικά με την εφαρμογή του περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων Νόμου του 1992, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ο υπό αναφοράν Νόμος προβλέπει για την εξώδικη ρύθμιση του αδικήματος της ρύπανσης δημόσιων δρόμων και δημόσιων χώρων, και εξουσιοδοτεί τους αστυνομικούς να προβαίνουν σε εξώδικη ρύθμισή τους. Ο φόρτος εργασίας της αστυνομίας σε συνδυασμό με τον περιορισμένο αριθμό των μελών της, δεν επέτρεψαν την εφαρμογή του Νόμου. Το Υπουργείο Εσωτερικών μελετά την τροποποίηση του Νόμου, ώστε να παρασχεθούν εξουσίες εφαρμογής του και σε άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, που η φύση των καθηκόντων τους δίδει σ' αυτούς τη δυνατότητα εντοπισμού τέτοιων αδικημάτων."

Απάντηση ημερομηνίας 1η Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 286, ημερομηνίας 12 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη βελτίωση του δρόμου Αμαργέτης-Χρυσορογιάτισσας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993 περιλήφθηκε πρόνοια £200.000 για συνέχιση των εργασιών μεταξύ Αμαργέτης και Χρυσορογιάτισσας.

(β) Σημειώνεται ότι η μελέτη για το τμήμα του δρόμου Αξύλου-Ελεδιού μήκους 850μ. περίπου που βρίσκεται μεταξύ δύο βελτιωμένων τμημάτων, δηλ. του νέου δρόμου Αγίας Βαρβάρας-Αξύλου και του τμήματος Ελεδιού-Αμαργέτης είναι έτοιμη και σύντομα θα ζητηθούν προσφορές, διότι κρίνεται σκόπιμη η βελτίωσή του κατά προτεραιότητα.

(γ) Στο μεταξύ ετοιμάζονται τα σχέδια και αναμένεται να συμπληρωθούν σύντομα, οπότε και θα ζητηθούν προσφορές για πρόσθετο τμήμα του δρόμου μήκους 2 χλμ. μεταξύ Αμαργέτης και Πενταλιάς (θέση νέου χωριού). Σημειώνεται ωστόσο ότι για το τμήμα αυτό τα σχέδια ήσαν έτοιμα αλλά έχει παραστεί ανάγκη για τροποποίηση του άξονα του δρόμου λόγω επηρεασμού του από την επικείμενη μετακίνηση του χωριού Πενταλιά με αποτέλεσμα να προκύψει καθυστέρηση στη συμπλήρωσή τους.

(δ) Οι εργασίες αναμένεται να αρχίσουν το τελευταίο τρίμηνο του χρόνου νοουμένου ότι δεν θα υπάρξουν προβλήματα στη διαδικασία κατακύρωσης των προσφορών και στη διαδικασία των απαλλοτριώσεων. Πιστεύεται ότι το πλείστο μέρος της πρόνοιας των £200.000 στον φετινό Προϋπολογισμό θα δαπανηθεί.

(ε) Τέλος το Υπουργείο τούτο θα καταβάλει προσπάθεια για συμπερίληψη αυξημένων πιστώσεων στους επόμενους προϋπολογισμούς για επιτάχυνση της εκτέλεσης του έργου."

Απάντηση ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 288, ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σας πληροφορώ ότι για το χωριό Παλιόμυλος έχει ήδη εγκριθεί μελέτη ενίσχυσης του ηλεκτρικού δικτύου από μονοφασικό σε τριφασικό. Το έργο προγραμματίζεται να υλοποιηθεί γύρω στο τέλος αυτού του μήνα."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φ. Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 4, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρου Θεοδώρου.

"Σαν γενική αρχή της όλης φιλοσοφίας και του συστήματος Φόρου Προστιθέμενης Αξίας τα εγγεγραμμένα στο Μητρώο ΦΠΑ πρόσωπα δεν έχουν οποιαδήποτε επιβάρυνση από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας καθώς ο φόρος που καταβάλλουν πάνω στις αγορές τους τους επιστρέφεται. Ενόψει όμως του γεγονότος ότι θα ήταν πρακτικά δύσκολο για την πλειοψηφία των γεωργών να τηρούν τα αναγκαία λεπτομερή στοιχεία για την πλήρη και ορθή εφαρμογή της νομοθεσίας, κρίθηκε ασφαλέστερο και πιο πρακτικό για τους γεωργούς να τυγχάνουν απαλλαγής από την υποχρέωση για εγγραφή στο Μητρώο ΦΠΑ. 'Ετσι, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ('Αρθρο 47) 'οι αγρότες δεν εμπίπτουν στις διατάξεις του Νόμου' γι' αυτό και δεν είναι υποχρεωμένοι να εγγραφούν στο σύστημα ΦΠΑ.

2. Η μη εγγραφή στο σύστημα ΦΠΑ, όμως, έχει σαν επακόλουθο την καταβολή ΦΠΑ από τους γεωργούς πάνω στα προϊόντα που αγοράζουν για τους σκοπούς της εργασίας τους. Για να αποφευχθεί η πιο πάνω επιβάρυνση των γεωργών με ΦΠΑ, η υφιστάμενη νομοθεσία προνοεί επίσης τη φορολογία με μηδενικό συντελεστή των προϊόντων που αποτελούν τις βασικές αγορές τους, όπως είναι τα λιπάσματα, τα φυτοφάρμακα και τα γεωργικά μηχανήματα. 'Οπως είναι φυσικό, βέβαια, οι γεωργοί χρησιμοποιούν ή/και αγοράζουν και άλλα είδη προϊόντων που φορολογούνται κανονικά με συντελεστή 5%, όπως για παράδειγμα το ηλεκτρικό ρεύμα που δεν είναι δυνατό να επιβαρυνθεί με συντελεστή 0% αφού αυτό δεν χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους γεωργούς. Η συνολική επιβάρυνση των γεωργών με ΦΠΑ πάνω στα πιο πάνω είδη που φορολογούνται κανονικά, πιστεύεται ότι είναι ανεπαίσθητη και δεν δημιουργεί προβλήματα στους αγρότες αφού πρόκειται για ασήμαντα ποσά.

3. Στις συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας που καταβάλλεται από τους γεωργούς-επιχειρηματίες θεωρείται ψηλός και σημαντικός, τότε υπάρχει η επιλογή για τους συγκεκριμένους γεωργούς-επιχειρηματίες να εγγραφούν στο Μητρώο ΦΠΑ και να τους επιστρέφεται κανονικά ο φόρος πάνω στις αγορές τους.

4. Η πιο πάνω διευθέτηση θεωρείται απόλυτα ικανοποιητική και προστατεύει τους γεωργούς από τις αρνητικές συνέπειες της επιβολής ΦΠΑ.".

Απάντηση ημερομηνίας 20 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 7, ημερομηνίας 6 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Το αρδευτικό έργο Ξυλούρικου βρίσκεται υπό αναθεώρηση με βάση τα νέα τεχνικά και οικονομικά δεδομένα και την έκθεση περιβαλλοντικών επιπτώσεων που έχει υποβληθεί πρόσφατα από τους Συμβούλους Μηχανικούς που προσλήφθηκαν για το σκοπό αυτό. Στα πλαίσια της αναθεώρησης του έργου, εξετάζονται διάφορες εναλλακτικές λύσεις για την ικανοποίηση των αρδευτικών αναγκών των ενδιαφερόμενων κοινοτήτων. Η κατασκευή του φράγματος ή η υλοποίηση των εναλλακτικών λύσεων θα προγραμματισθεί, αφού πρώτα ολοκληρωθούν οι μελέτες που γίνονται και αποφασισθεί ποία από τις λύσεις θα υιοθετηθεί υπό το φως όλων των δεδομένων."

Απάντηση ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στ. Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 9, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τα αμπέλια που φυτεύτηκαν τη δεκαετία 1960-1970 σας πληροφορώ τα πιο κάτω:

(α) Πράγματι, τα αμπέλια τα οποία έχουν φυτευθεί χωρίς προηγουμένως να εξασφαλισθεί η άδεια του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων, όπως και για την περίπτωση στην οποία αναφέρεται η επιστολή σας, θεωρούνται παράνομες φυτείες και δεν δικαιούνται της καταβολής στρεμματικής επιχορήγησης.

(β) Στη νέα καταγραφή αμπελιών. η οποία διενεργείται από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, έχουν συμπεριληφθεί και τα πιο πάνω αμπέλια. Στα πιστοποιητικά καταγραφής όμως θα σημειωθεί ότι τα συγκεκριμένα αμπέλια είναι χωρίς την απαιτούμενη άδεια του ΣΑΠ.

(γ) Το ΣΑΠ προτίθεται να μελετήσει το θέμα των παράνομων αμπελιών μετά τη νέα καταγραφή, η οποία αναμένεται να συμπληρωθεί περί το τέλος του τρέχοντος έτους."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η απειλούμενη κατεδάφιση της οικίας Πούλια στη Λευκωσία και η ανάγκη διάσωσής της". Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη.

'Εχει αναγνωσθεί η 'Εκθεση. Αντιλαμβάνομαι έχουν γίνει κάποιες τοποθετήσεις ή αν δεν έχουν γίνει η 'Εκθεση είναι ομόφωνη. 'Ομως, αν υπάρχουν ομιλητές, θα τους δώσω το λόγο.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλά για ενημέρωση του Σώματος, δεν έχει αναγνωσθεί η 'Εκθεση. Τώρα, βεβαίως, αν συμφωνείτε να θεωρηθεί αναγνωσθείσα...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: .

'Οχι, έχει αναγνωσθεί.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

'Ο,τι αποφασίσει το Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδώ βλέπω μια σημείωση, επειδή απουσίαζα από την τελευταία συνεδρία, που λέει: "Να ολοκληρωθεί η συζήτηση", κάτι που σημαίνει ότι έχει αναγνωσθεί η Έκθεση ή έχει θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν υπάρχει λόγος επανάληψης του περιεχομένου της ομόφωνης άλλωστε Έκθεσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος σχετικά με το θέμα που συζητούμε. Βασικό συμπέρασμα και ομόφωνο είναι ότι το αρχοντικό Πούλια πρέπει να διασωθεί ως ένα μνημείο της ιστορικής αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της πρωτεύουσας της χώρας μας. Το γιατί έχει επαρκώς αναλυθεί στο περιεχόμενο της Έκθεσης που έχει αναγνωσθεί και επίσης γράφτηκαν πολλά από ειδικούς που είναι σε θέση να γνωρίζουν πολύ καλύτερα από εμάς.

Το αρχοντικό Πούλια έγινε γνωστό στις μέρες μας τον περασμένο Μάη, από την προσπάθεια πολλών ανθρώπων, χιλιάδων ευαισθητοποιημένων πολιτών της Λευκωσίας, να αποτρέψουν την κατεδάφισή του. Ποιος δε θυμάται, τον περασμένο Μάη, τη μαζική κινητοποίηση ακόμη και τις ολονύκτιες περιφρουρήσεις του κτιρίου από το φόβο της ξαφνικής επιδρομής της μπουλντόζας;

Αλλά κάποια θέματα αξίζει να συζητηθούν. Θέματα που ανέδειξε η αντιπαράθεση ανάμεσα στους πολίτες και την εξουσία. Θέματα αρχής στη χάραξη περιβαλλοντικής πολιτικής και τέλος θέματα συμπεριφοράς των οργάνων της εξουσίας απέναντι στις ειρηνικές, νόμιμες και καθόλα δικαιολογημένες εκδηλώσεις των πολιτών.

Αρχίζω από το τελευταίο, για να υπογραμμίσω τον υπερβάλλοντα ζήλο που επέδειξε η αστυνομία στην καταστολή των εκδηλώσεων. Αξιόλογοι πολίτες και επιστήμονες, για παράδειγμα ο πρόεδρος του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου και ο αντιπρόσωπος της Ομοσπονδίας Οικολογικών και Περιβαλλοντικών Οργανώσεων, σύρθηκαν με πρωτοφανή βία στα κρατητήρια της Πύλης Πάφου ως κοινοί κακοποιοί, ενώ πολλοί άλλοι αντιμετώπισαν περίπου την ίδια μεταχείριση και ως κοινοί, συνηθισμένοι ταραξίες σπρώχθηκαν, κτυπήθηκαν και απειλήθηκαν από την αστυνομία. Αυτά δεν αποτελούν αναφορές, αλλά μαρτυρία παρόντος. Το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων και η Ομοσπονδία Οικολογικών και Περιβαλλοντικών Οργανώσεων έχουν καταγγείλει τη συμπεριφορά της αστυνομίας, την απαράδεκτη, αλλά μέχρι σήμερα καμιά απολογία τουλάχιστο δεν έχει ακουστεί. Τέτοιες ευαισθησίες λείπουν.

Κάπου εδώ ανοίγεται ένα άλλο ζήτημα: Αυτό που ανέδειξε η αντιπαράθεση για το αρχοντικό Πούλια. Είναι η κραυγαλέα διάσταση που πολύ συχνά υπάρχει ανάμεσα σε μια σωστή περιβαλλοντική πολιτική, που μάλιστα έχει τη δεδηλωμένη ομόφωνη συμπόρευση της κοινής γνώμης, και της αντίθετης, της διαμετρικά αντίθετης κυβερνητικής πρακτικής. Η αντίδραση στην κατεδάφιση του κτιρίου ήταν και είναι καθολική. Οι ειδικοί επιστήμονες, αρχιτέκτονες, πολεοδόμοι και άλλοι, και οι οικολόγοι περιβαλλοντιστές είχαν δημοσιοποιήσει από καιρό την αντίθεσή τους. Ήταν και είναι ένα από τα λίγα θέματα που συγκέντρωσαν τέτοια καθολική υποστήριξη σε επιστημονικό, κινηματικό, αλλά και λαϊκό επίπεδο. Με την ίδια άποψη, και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, ήταν ταγμένη και η γνώμη των αρμόδιων ειδικών κυβερνητικών υπηρεσιών, με πρώτη την πολεοδομία. Παρόλα αυτά η συμπεριφορά της κυβέρνησης υπήρξε αυταρχική. Επιχείρησε πρώτα να αιφνιδιάσει, στέλλοντας άρον άρον

τον εργολάβο κατεδαφίσεων. Όταν η άμεση αντίδραση των πάντων ανέτρεψε τον αιφνιδιασμό και απέτρεψε την κατεδάφιση, εξακολούθησε να επιμένει στην εφαρμογή των ειλημμένων αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου. Εδώ θα πρέπει πράγματι να αναφερθούμε στην αποφασιστική παρέμβαση του Προέδρου της Βουλής μας, ο οποίος, ως Προεδρεύων της Δημοκρατίας, ανέκοψε αμέσως την κατεδάφιση και αργότερα με άμεση επικοινωνία του με τον επιστρέψαντα Πρόεδρο της Δημοκρατίας ζήτησε και πέτυχε την αναστολή της εκτέλεσης της κατεδάφισης. Χωρίς την παρέμβαση του Προέδρου της Βουλής αμφιβάλλω αν θα είχε διασωθεί μέχρι σήμερα το αρχοντικό Πούλια.

Ιδιαίτερη αναφορά οφείλουμε στους οικολόγους, στους περιβαλλοντιστές και τους επιστήμονες, σε όλους δηλαδή τους ενεργούς πολίτες που αυτόνομα κινητοποιήθηκαν, απέτρεψαν την άμεση κατεδάφιση, ευαισθητοποίησαν τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, την κοινή γνώμη και τη Βουλή. Είναι αυτοί οι συνειδητοί πολίτες που εννοούν ότι ο ρόλος τους δεν εξαντλείται σε μια ψηφοφορία μια φορά στα πέντε χρόνια. Είναι αυτοί που εννοούν να έχουν λόγο και ρόλο σε ό,τι συμβαίνει γύρω τους, σε ό,τι αφορά τη ζωή και τον τόπο μας. Είναι αυτοί που κάνουν πράξη το ότι η εξουσία πρέπει να ελέγχεται σε κάθε της βήμα. Αυτές οι αυτόνομες κινήσεις των πολιτών και τα μηνύματα που στέλλουν αποτελούν μια από τις λίγες ελπιδοφόρες εξελίξεις που παρατηρούνται στην κυπριακή κοινωνία τα τελευταία χρόνια.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, μένει ανοικτό το ζήτημα του τρόπου που λαμβάνονται οι αποφάσεις για τα περιβαλλοντικά θέματα, ουσιαστικά η έλλειψη συγκροτημένης περιβαλλοντικής πολιτικής. Το να αποφασίζει το Υπουργικό Συμβούλιο και να αναλαμβάνει την ευθύνη της εκτέλεσης της απόφασης για την κατεδάφιση ενός παλαιού αρχοντικού το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με δηλωμένη την άποψη, την αντίθετη άποψη ακόμη και των αρμόδιων κυβερνητικών υπηρεσιών, είναι τουλάχιστον ανησυχητικό και προκαλεί πολλά βασανιστικά ερωτήματα. Η υπόθεση του παλαιού αρχοντικού έχει αποδείξει για άλλη μια φορά, εκτός των άλλων, την απουσία κυβερνητικής πολιτικής γι' αυτά τα θέματα. Γιατί δεν υπάρχει η πολιτική βούληση, γιατί δεν αναπτύσσεται ο διάλογος με τους κοινωνικούς φορείς και τους πολίτες αυτού του τόπου; Αλλά γιατί να το κρύψουμε; Διότι εμείς, ως πολίτες, με κάποιες εξαιρέσεις, δε διεκδικούμε αποφασιστικότερο λόγο σε ό,τι μας αφορά. Σε ό,τι αφορά το επίπεδο και την ποιότητα της ζωής μας, το ίδιο το περιβάλλον μέσα στο οποίο ζούμε.

Η εκτέλεση της απόφασης-κατεδάφισης έχει ανασταλεί, αλλά δεν έχει ανακληθεί. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σύμφωνα με δήλωση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου, θα πάρει την τελική του απόφαση, αφού πρώτα συζητήσει το θέμα με τους αρχηγούς των κομμάτων. Αυτή η θέση εξακολουθεί να ισχύει μέχρι σήμερα και μου την έχει επιβεβαιώσει ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, με τον οποίο είχα επικοινωνήσει πριν από λίγες μέρες, για να με ενημερώσει.

Έτσι, εισηγούμαι ότι το θέμα καλύπτεται πλήρως από πλευράς κομμάτων, αν σύμφωνα με το περιεχόμενο της Έκθεσης, ομόφωνα εξουσιοδοτήσουμε τον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, που άλλωστε κατέχει πολύ καλά το θέμα, να διαβιβάσει την ομόφωνη άποψη του Σώματος για οριστική ανάκληση της απόφασης και μόνιμη διάσωση του αρχοντικού Πούλια ως ενός στοιχείου της ιστορικής, της αρχιτεκτονικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς της πρωτεύουσας. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ηλιάδη ο Πρόεδρος κ. Αλέξης Γαλανός αντικαταστάθηκε από το Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Η κ. Κατσελλή και μετά ο κ. Μαυροκορδάτος.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πραγματικά η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος πάνω σε αυτό το θέμα, δηλαδή την απειλούμενη κατεδάφιση της οικίας Πούλια στη Λευκωσία και την ανάγκη διάσωσής της, είναι πολύ λεπτομερής και εμπεριστατωμένη. Οπωσδήποτε συμφωνούμε με τον προηγούμενο ομιλητή να διαβιβαστεί στην κυβέρνηση η παράκληση να διασωθεί αυτή η ιστορική κατοικία. Δε θέλω να επαναλάβω τα όσα αναφέρονται στην Έκθεση και τα όσα πολύ σωστά είπε ο προηγούμενος συνάδελφος. Θέλω όμως οπωσδήποτε να επισημάνω κάτι, κάτι το οποίο αυτή η απειλούμενη κατεδάφιση έφερε στο φως. Όλα τα κόμματα έχουν περιβαλλοντικά προγράμματα. Ο κόσμος μας έχει ευαισθητοποιηθεί πάρα πολύ. Οι τεχνικοί της κυβέρνησης έχουν δηλώσει ότι αυτή η οικία πρέπει να παραμείνει στο χώρο που είναι ως ιστορική και αξιόλογη. Είτε συμφωνούμε είτε διαφωνούμε αυτή είναι η γνώμη των ειδικών. Το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, κατά τη διάρκεια της συζήτησης του θέματος, έχει καταθέσει μια πολυσέλιδη εμπεριστατωμένη μελέτη, στην οποία όχι μόνο αναφέρονται οι λόγοι που πρέπει να παραμείνει, αλλά δίνει και λύσεις, δηλαδή μας δίνει παραδείγματα άλλων παλαιών οικιών ή κτισμάτων τα οποία ενσωματώθηκαν πολύ αρμονικά και σε νέα κτίρια τα οποία έκτισαν γύρω τους και μας δίνει τουλάχιστον τρεις-τέσσερις υπαλλακτικές λύσεις για το πώς μπορεί αυτό το σπίτι να εναρμονιστεί με τα νέα κτίρια του Ανώτατου Δικαστηρίου. Και ενώ όλα αυτά γίνονται και είναι πολύ σωστά, ξαφνικά έρχονται μπουλντόζες. Και δεν είναι η πρώτη φορά! Εδώ θέλω να τονίσω την ανακολουθία, την ανακολουθία της Εκτελεστικής Εξουσίας και ίσως σε κάποιο βαθμό και εμάς των ιδίων, διότι, ενώ όλοι κοπτόμεθα για το περιβάλλον, σιγά σιγά και επιμέρους το καταστρέφουμε και εγκληματούμε έναντι του περιβάλλοντος. Λέμε: "Θέλουμε να διατηρηθεί το περιβάλλον, αλλά εδώ που θέλουμε να κάνουμε μια ανάπτυξη δεν πειράζει, αν καταστραφεί το περιβάλλον." Και αυτό δεν είναι λογικό, διότι έχουν γίνει πολύ σοβαρές μελέτες που έδειξαν ότι οτιδήποτε γίνεται σε βάρος του περιβάλλοντος μακροχρόνια είναι και οικονομικά ζημιογόνο. Και έτσι σ' όλη αυτή την περιοχή, στην οποία εντάσσεται και η Βουλή, σε ακτίνα λιγότερη των διακόσιων ή τριακόσιων μέτρων από εδώ, ένα μέρος ιδιωτικών σπιτιών είναι διατηρητέα. Και πραγματικά οι ιδιοκτήτες τους ζημιώνουν, για να είναι τα σπίτια τους όπως είναι. Αντίθετα δεν είναι διατηρητέα η Αρχιγραμματεία, στην οποία στεγαζόταν το πρώτο Νομοθετικό Σώμα, δηλαδή η πρώτη Βουλή, ενώ όταν θέλουμε να κτίσουμε κάποιο κτίριο, έστω Ανώτατο Δικαστήριο είναι αυτό ή οτιδήποτε άλλο, λέμε "δεν πειράζει, ας χαλάσουμε ένα κομμάτι από αυτή την ιστορική γειτονιά". Τι θα μείνει στο τέλος; Στο τέλος αυτή εδώ η περιοχή της Λευκωσίας, η οποία είναι η κατ' εξοχήν περιοχή που στεγάζει τα κτίρια τα οποία έκτισαν οι Άγγλοι αμέσως μετά το 1878, όταν κατέλαβαν την Κύπρο, τι θα γίνει; Θα γίνει ένα συνονθύλευμα, θα χάσει το χαρακτήρα της και δε θα έχουμε κανένα δείγμα, κανένα δείγμα από το πέρασμα της αγγλοκρατίας. Και πρέπει να διατηρήσουμε αυτό το πέρασμα, διότι όλοι οι προηγούμενοι κατακτητές δεν άφησαν τίποτε να στέκει. Το Διοικητήριο των Ενετών έχει κατεδαφιστεί. Επί τουρκοκρατίας οι Τούρκοι δεν έκτισαν τίποτε. Τα βυζαντινά έχουν χαθεί. Τι θα μείνει; Δηλαδή, θέλουμε να είμαστε ένας λαός χωρίς μνήμη;

Έχω ακούσει τελευταία μια λεπτομέρεια για τα κατεχόμενα και θα την πω: Στο λιμάνι της Κερύνειας, της κατεχόμενης Κερύνειας, για να αλλάξει μια ομπρέλα στο λιμάνι ένας που έχει καφενείο, πρέπει να υποβάλει αίτηση με το δείγμα της νέας ομπρέλας και αν εγκριθεί και αν δε χαλά το περιβάλλον και το χαρακτήρα, τότε του επιτρέπουν να τη στήσει. Είναι αδιανόητο, κύριοι, τη στιγμή που οι κατοχικές δυνάμεις, που τις καταδικάζουμε, προσπαθούν να διατηρήσουν ένα χαρακτήρα σε μια κατεχόμενη πόλη, την πόλη μου, εμείς εδώ, στα μη κατεχόμενα, να προβαίνουμε σε τόσο εγκληματικές κατεδαφίσεις οικιών. Είναι καιρός πλέον εκείνα τα οποία όλα τα κόμματα έχουν στα προγράμματά τους, για να ελκύσουν την ευαισθητοποιημένη κυπριακή κοινή γνώμη για το περιβάλλον, να τα κάνουν και έργα και όχι στις γενικές διακηρύξεις όλα τα προγράμματα όλων των κομμάτων να συμφωνούν, ενώ στα επιμέρους να το καταστρέφουμε.

Οπωσδήποτε είναι πολύ αξιέπαινοι οι πολίτες και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις που στην κυριολεξία πρόταξαν τα στήθη τους, φυλακίστηκαν, για να μην κατεδαφιστεί αυτή η οικία. Ελπίζω στο μέλλον να μη χρειαστούν κάτι τέτοια. Να γίνουν ολοκληρωμένα προγράμματα, για να διατηρήσουμε τη μνήμη μας σε αυτή την ιστορική πόλη της Λευκωσίας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Απλώς μια δήλωση, κύριε Πρόεδρε.

Έκανε μια αναφορά προηγουμένως η κ. Κατσελλή για τους ανθρώπους που υπερασπίστηκαν την κατοικία και φυλακίστηκαν και ήρθε στη μνήμη μου το όνομα του Νεοπτόλεμου Μιχαηλίδη, μιας από τις πιο εκλεκτές μορφές της κυπριακής αρχιτεκτονικής. Ήταν ένας άνθρωπος που υπηρέτησε με πίστη και αγάπη τον τόπο, προστάτεψε όσο μπορούσε το χαρακτήρα του κυπριακού τοπίου και οικοδόμησε κτίσματα που θα συντηρούν την έννοια του σύγχρονου κυπριακού πολιτισμού. Αυτός ο άνθρωπος ακόμα και μετά το θάνατό του έδειξε ότι υπήρξε μια εκλεκτή προσωπικότητα, ανιδιοτελής και άφησε όλη του την περιουσία είτε στο δήμο είτε στο κράτος, με στόχο την εξυπηρέτηση του πολιτισμού του τόπου και τη δημιουργία κέντρων πολιτισμού. Τη μνήμη λοιπόν αυτού του ανθρώπου, μιας και συζητούμε αυτό το θέμα που συνδέεται και με το όνομά του, είναι χρήσιμο να τη συντηρεί η Βουλή και τουλάχιστο, στο βαθμό που συζητούμε το πρόβλημα αυτό, να θυμόμαστε ότι είναι κληρονομιά και αυτής της εκλεκτής προσωπικότητας και να διαφυλάξουμε αυτό το μνημείο ως ύστατο σημείο μνήμης και τιμής σε μια εκλεκτή προσωπικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, απλώς για να καταγράψω και να δηλώσω τη δική μου θέση.

Το κόμμα μας κατά πλειοψηφία υποστηρίζει την Έκθεση και οι εκπρόσωποί μας στην Επιτροπή αυτά που γράφτηκαν στην Έκθεση σωστά τα υποστήριξαν. Εγώ διαφωνώ με τις εκτιμήσεις των ειδικών της κυβέρνησης, όσον αφορά την αξία αυτού

του κτιρίου. Σίγουρα δε, αν παίρνω το λόγο, είναι για να πω ότι άλλο είναι το να υποστηρίζουμε τη διατήρηση του περιβάλλοντος και της προγονικής κληρονομιάς - και νομίζω και οικογενειακά και παραδοσιακά και άλλως πως δεν υπολείπομαι κανενός σε υποστήριξη αυτών των θεμάτων- και άλλο το να ανάγουμε ένα θέμα και να λέμε ότι είναι άρνηση της διατήρησης της παράδοσης της πόλης μας ή της προγονικής κληρονομιάς.

Σαν αυτό το σπίτι υπάρχουν χίλια μέσα στη Λευκωσία. Και καλά κάνουν όσοι σωστά, από καλές προθέσεις αγόμενοι, αλλά κανένα ενδιαφέρον δεν έχουν είτε μείνει είτε φύγει, να υποστηρίζουν εκείνο που πιστεύουν σωστό. Καλά κάνουν όμως να παρακολουθήσουν το τι γίνεται σε άλλες πόλεις που δεν έχουν λιγότερη ιστορία από εμάς ή που έχουν κτίρια πολύ παλαιότερα από ό,τι εμείς, είτε Παρίσι είτε Βρυξέλλες είτε Αυστρία -στη Βιέννη εννοώ- για να δουν τι σημαίνει πραγματικά η διατήρηση των παραδοσιακών κτιρίων και του περιβάλλοντος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Συζητώντας το θέμα που προέκυψε από την απόφαση της κυβέρνησης να κατεδαφίσει την οικία Πούλια και λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις που εκφράστηκαν από όλους τους ειδικούς, κυβερνητικούς και μη, καταλήγει κάποιος αμέσως στο συμπέρασμα ότι η κυβέρνηση με την απόφασή της για κατεδάφιση της οικίας Πούλια ενήργησε βεβιασμένα και χωρίς να λάβει σοβαρά υπόψη τις απόψεις των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών, όπως είναι η Πολεοδομία, καθώς επίσης και τις απόψεις και των άλλων περιβαλλοντικών και επαγγελματικών οργανώσεων, οι οποίες υποστηρίζουν ότι το κτίριο Πούλια είναι ένα δείγμα μιας περιοχής με ειδικό χαρακτήρα, ένα κτίριο εξαιρετικού ιστορικού και αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος, γι' αυτό και ως τέτοιο έχει συμπεριληφθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικίσεως στον κατάλογο των κτιρίων που θα προταθούν ως διατηρητέα. Σε αυτό ακριβώς το σημείο παρατηρεί κανείς την αντίφαση των δύο ενεργειών της Εκτελεστικής Εξουσίας, εφόσον το ίδιο κτίριο κατέληξε να θεωρείται ταυτόχρονα και διατηρητέο και κατεδαφιστέο.

Εμείς πιστεύουμε ότι ο χώρος που επιλέγηκε για την ανέγερση των δικαστηρίων Λευκωσίας είναι ο πλέον κατάλληλος και οποιαδήποτε λύση του προβλήματος δεν μπορεί να αναιρεί αυτή τη θέση. Ταυτόχρονα όμως πιστεύουμε ότι η οικία Πούλια αποτελεί ένα από τα εναπομείναντα μνημεία της ιστορικής, αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς και γι' αυτό το λόγο είναι αξιόλογη και πρέπει να διατηρηθεί. Ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός που θα γίνει για τα δικαστήρια θα πρέπει να περιλάβει στους όρους του και τη διατήρηση του κτιρίου και τη λειτουργική ενσωμάτωσή του στα κτίρια των δικαστηρίων. Η θέση αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι το κτίριο ανήκει στην κυβέρνηση, που σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να δίνει το καλό παράδειγμα. Δεν μπορεί η πολιτεία να απαιτεί από τους ιδιώτες να σέβονται, να διατηρούν και να συντηρούν την αρχιτεκτονική κληρονομιά του τόπου μας κάνοντας θυσίες, τη στιγμή που η ίδια την καταστρέφει. Η κυβέρνηση με τις αποφάσεις της πρέπει να διαπαιδαγωγεί και να δημιουργεί συνείδηση. Σε ό,τι αφορά τη

διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί, η καλύτερη λύση είναι να αναβληθεί η απόφαση για κατεδάφιση της οικίας Πούλια και να γίνει επιτροπή για περαιτέρω μελέτη του όλου θέματος, με τη συμμετοχή των αρμόδιων αρχών και των ενδιαφερόμενων μη κυβερνητικών φορέων.

Κλείνοντας, θα ήθελα να εκφράσω την απογοήτευσή μου για τον τρόπο με τον οποίο η αστυνομία αντιμετώπισε τη διαμαρτυρία των διαφωνούντων με την απόφαση της κυβέρνησης για κατεδάφιση του κτιρίου και να εκφράσω την ελπίδα ότι τυχόν κατηγορίες εναντίον των προσώπων που συλλήφθηκαν θα αποσυρθούν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς λίγα λόγια.

Το 1988, όπως φαίνεται και από την Έκθεση, είχαμε κυρώσει μια σύμβαση η οποία μας υποχρεώνει ως κράτος να καθιερώσουμε οργανωμένη και συγκεκριμένη πολιτική στο θέμα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Φαίνεται καθαρά από την Έκθεση ότι η κατ' εξοχήν υπηρεσία η οποία είναι αρμόδια γι' αυτό το θέμα, η υπηρεσία της Πολεοδομίας και Οικήσεως, σύστηνε το κτίριο αυτό να κηρυχθεί διατηρητέο δυνάμει του νόμου. Από την άλλη, φαίνεται ότι κάποιες άλλες υπηρεσίες, κατά κάποιο εκβιαστικό τρόπο, έθεσαν θέμα ότι αν δεν κατεδαφιζόταν το κτίριο Πούλια, δε θα δέχονταν να κτιστεί το κτίριο του Ανώτατου Δικαστηρίου εκεί, ενώ υπήρχε από το Σύνδεσμο Αρχιτεκτόνων και Πολιτικών Μηχανικών εισήγηση ότι μπορούσε να χρησιμοποιηθεί το κτίριο αυτό και να μείνει στον τόπο του και ταυτόχρονα να κτιστεί πίσω από το κτίριο το υπόλοιπο μέρος του νέου κτιρίου του Ανώτατου Δικαστηρίου. Αυτό που διαφαίνεται είναι ότι δεν υπάρχει οργανωμένη και συγκεκριμένη πολιτική στις υπηρεσίες. Διότι δεν μπορεί μια υπηρεσία να εισηγείται ένα κτίριο να μείνει διατηρητέο και κάποια άλλη υπηρεσία για κάποιους άλλους λόγους να εισηγείται την κατεδάφισή του.

Ανεφέρθη προηγουμένως από τους συναδέλφους ότι η διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς αποτελεί, αν θέλετε, βασικό καθήκον όλων μας, ιδιαίτερα αυτή την περίοδο κατά την οποία την πολιτιστική μας κληρονομιά στα κατεχόμενα λυμαίνονται οι Τούρκοι εισβολείς. Τουλάχιστον σ' αυτά τα μέρη τα οποία ελέγχει το κράτος έχουμε υποχρέωση κάθε τι που διατηρεί την πολιτιστική και αρχιτεκτονική μας κληρονομιά, κάθε τι που θυμίζει τις ρίζες μας, με κάθε θυσία να το διατηρούμε.

Και επειδή αναφέρθηκε από συνάδελφο το όνομα του μακαρίτη Νεοπτόλεμου Μιχαηλίδη, θέλω να αναφέρω στη Βουλή ότι στις εκδηλώσεις αυτές για την προστασία αυτού του κτιρίου, ο αποβιώσας ήταν παρών και πρωταγωνιστούσε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Θάσος Σοφοκλέους.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αναμφισβήτητα η διατήρηση της ιστορικής κληρονομιάς του τόπου είναι το άλφα και το ωμέγα της επιβίωσής μας σ' αυτό το ταλαιπωρημένο νησί. Υπάρχουν χώροι ιστορικοί που υπογραμμίζουν μια εποχή. Υπάρχουν κτίρια τα οποία θυμίζουν την καταγωγή μας και τις ρίζες μας.

Ήθελα να σταθώ λίγο στο θέμα, όπως το έθιξε η ευπαίδευτη συνάδελφος κυρία Κατσελλή όσον αφορά την αναφορά που έκαμε με την ομπρέλα και τους κατακτητές στην Κερύνεια. Και επειδή υπάρχει ο κίνδυνος να παρεξηγηθεί αυτός ο παραλληλισμός και αυτό το παράδειγμα, να μην ξεχνούμε ότι οι Τούρκοι κατακτητές είναι αυτοί που ξεριζώνουν την κληρονομιά μας, είναι αυτοί οι οποίοι αλλοιώνουν όλη μας την ιστορική παρουσία στο Βορρά, χαλούν τις εκκλησιές μας και μετατρέπουν τα πάντα στα μέτρα τα δικά τους, για να υπογραμμίζουν τη δική τους παρουσία και κατάκτηση. Γι' αυτό ακριβώς μπορεί οι Τούρκοι στην Κερύνεια να μην αλλοίωσαν τίποτε, μπορεί οι Τούρκοι στην Κερύνεια να κοιτάζουν ακόμα και την ομπρέλα την οποία θα βάλουν πώς να τη δέσουν με το περιβάλλον, αλλά είμαι βέβαιος χωρίς καμιά αμφιβολία ότι αυτό το κάνουν όχι για να διατηρήσουν την κληρονομιά μας και να υπογραμμίσουν την ιστορική πορεία και τα στοιχεία όπως έχουν, αλλά για να παρουσιάσουν την εικόνα ότι είναι τούρκικη περιοχή. Και αυτό για να το ακούσει ο κυπριακός λαός.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται και καταλαμβάνει την έδρα του, ενώ ο κ. Α. Χρυσοστόμου επιστρέφει στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πριν να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση, θα ήθελα να επαναφέρω την εισήγησή μου, αν είμαστε όλοι σύμφωνοι με την ομόφωνη Έκθεση της Επιτροπής, να ανατεθεί σε σας να διαβιβάσετε την ομόφωνη έκκληση του Σώματος προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, έτσι που να καλύπτεται το θέμα της συζήτησης του Προέδρου με τους αρχηγούς των κομμάτων, αφού θα υπάρχει η ομόφωνη έκκληση του Σώματος για την οριστική ανάκληση της απόφασης για κατεδάφιση του αρχοντικού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διαβιβάσω την Έκθεση -ούτως ή άλλως θα διεβιβάζετο- και βεβαίως και στον αρμόδιο Υπουργό. Όμως εγώ θα προτιμούσα να θεωρήσω ότι έληξε το θέμα παρά να το ανοίξουμε, διότι, όπως ξέρετε, καμιά φορά για να ανοίξουμε θέμα που θεωρείται λήξαν, μπορεί να δημιουργηθεί μεγαλύτερο πρόβλημα.

Η κυρία Κατσελλή. Θα σας δώσω το λόγο μετά.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Επί του σημείου που ανέφερα, κύριε Πρόεδρε, διότι νομίζω είχατε βγει έξω. Πριν μερικές ημέρες είχα τηλεφωνήσει στον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο να τον ρωτήσω πού βρίσκεται το θέμα, αν έχει ανακληθεί η απόφαση ή όχι και ο κ. Κασουλίδης

με ενημέρωσε ότι δεν ανεκλήθη, ανεστάλη, και ότι ισχύει η θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας ότι, πριν να ληφθεί οριστική απόφαση της κυβέρνησης, θα συζητούσε το θέμα με τους αρχηγούς των κοινοβουλευτικών κομμάτων. Είναι γι' αυτό που κάνω την εισήγηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Η κυρία Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Οπωσδήποτε, κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με το συνάδελφο κ. Θάσο Σοφοκλέους για τους Τούρκους ότι καταστρέφουν την πολιτιστική μας κληρονομιά, αλλά, μια και υπέπεσε στην αντίληψή μου αυτή η λεπτομέρεια για το περιβάλλον, είχα καθήκον να την πω, εννοώντας ότι, παρά το ότι καταστρέφουν τα πάντα όσον αφορά τη δική μας πολιτιστική κληρονομιά, ακόμα και αυτοί οι εισβολείς σε ορισμένα πράγματα του περιβάλλοντος έχουν μερικές ευαισθησίες. Αλλά το ότι καταστρέφουν την κληρονομιά μας, αυτό είναι δεδομένο και όλοι το καταδικάζουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Απλά και πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να επαναβεβαιώσω τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού, όπως φαίνεται από την ομόφωνη Έκθεση βεβαίως, μέσα στα πλαίσια της οποίας φαίνεται η άμεση, σωστή θα έλεγα, αντίδραση της κυβέρνησης, που πλήρως έχει ανταποκριθεί, μαζί με τη Βουλή, η οποία κυκλοφόρησε ομόφωνη Έκθεσή της. Ακούοντας μάλιστα πριν από λίγο το συνάδελφο κ. Ηλιάδη ευθαρσώς να αναφέρει ποια ήταν η απάντηση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου, επιθυμώ να αναφέρω ότι εμείς πάντοτε ως Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού θα είμαστε στα θέματα αυτά οπωσδήποτε σε απόσταση συνεχούς συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα στη Βουλή αλλά και με την κυβέρνηση, όπου είναι δυνατό, για να μπορούμε να φέρνουμε τα επιθυμητά αποτελέσματα σε θέματα καθαρά περιβάλλοντος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σε απόσταση συνεχούς συνεργασίας αλλά και διαφωνίας με λανθασμένες αποφάσεις.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Αν χρειαστεί, σίγουρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Λοιπόν θα διαβιβαστεί η Έκθεση αλλά θα διαβιβαστούν και τα πρακτικά της συζήτησης, αυτά τα οποία έχουν λεχθεί, προς την κυβερνητική πλευρά και ιδιαίτερα προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η άμεση ανάγκη λήψης απόφασης και δρομολόγησης διαδικασιών για μετακίνηση των κοινοτήτων Πενταλιάς και

Επισκοπής που κινδυνεύουν από κατολισθήσεις και ρωγμές". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Γ. Ομήρου. 11.5.1993. (Συνέχιση της συζήτησης).

Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Ομήρου θα μιλήσει εκ μέρους του lobby Πάφου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Βεβαίως, γιατί όχι; Όμως δεν υπήρξε έναρξη της συζήτησης. Είναι λάθος αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδώ λέει ότι η Έκθεση έχει διαβαστεί στην ολομέλεια κατά τη συνεδρίαση της 17ης Ιουνίου 1993.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θεωρήθηκε αναγνωσθείσα. Και αφ' ης στιγμής θεωρείται αναγνωσθείσα, πρόκειται περί ανάγνωσης και είναι συνέχιση της συζήτησης.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Επειδή είπατε ότι μιλά εκ μέρους του lobby Πάφου, θα μιλήσω και εγώ, κύριε Πρόεδρε.

(Γέλια)

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Εγώ μιλώ εκ μέρους των απόντων Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, εγώ είχα την εντύπωση ότι θα μιλούσε ένας εκ μέρους όλων. Αλλά επειδή απουσιάζει ο συνάδελφος κ. Πιττοκοπίτης, τότε θα ήταν προτιμότερο να αναβληθεί η συζήτηση.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ έχω μια μικρή δήλωση να κάμω εκ μέρους του κ. Πιττοκοπίτη, ο οποίος λυπάται που δεν είναι εδώ για να ενώσει τη στεντόρια φωνή του για το θέμα και έτσι από μέρους του θα μιλήσω, εκτός αν θέλετε να αφήσετε το θέμα για άλλη ημερομηνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή νομίζω ότι ο συνάδελφος Πιττοκοπίτης είναι ανεπανάληπτος, είναι προτιμότερο να ακούσουμε την ίδια τη στεντόρια φωνή του.

Ο κ. Ανδρέας Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λαμβάνοντας υπόψη μίαν τρόπον τινά προσυνεννόηση που είχε γίνει, ο εγγράψας το θέμα, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών, αποχώρησε.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Ο εγγράψας; Εγώ είμαι ο εγγράψας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής που το συζήτησε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, ο εγγράψας, διότι ο εγγράψας είναι ο κ. Ομήρου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, λάθος. Γι' αυτό εισηγούμαστε είτε να αναβληθεί, ούτως ώστε να παρευρίσκονται όλοι οι ενδιαφερόμενοι, εφόσον τώρα αλλάζει ο τρόπος με τον οποίο θα συζητηθεί, είτε να μείνει το θέμα για την επόμενη φορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ πιστεύω ότι πρέπει να μείνει για την επόμενη φορά. Να συζητηθεί την επόμενη φορά, διότι είναι προτιμότερο να το συζητήσουμε την επόμενη φορά.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι μπορεί να λεχθεί κάτι τώρα, να μην απαντηθεί, παρόλο που είναι ομόφωνη. Γι' αυτό θα παρακαλέσω τον κ. Ομήρου να τοποθετηθεί στην επόμενη συνεδρία και να προχωρήσουμε στο επόμενο θέμα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να τοποθετηθεί τώρα ο κ. Ομήρου και να μείνει στην ημερήσια διάταξη.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Να ανοίξει η συζήτηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπήρξε εισήγηση για αναβολή της συζήτησης, αλλά αν επιμένετε, να ...

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Δεν υπάρχει λόγος για αναβολή, διότι θα συνεχιστεί η συζήτηση στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά πρέπει να αντιληφθούμε και κάτι. Πρόκειται για μια Έκθεση ομόφωνη με ομόφωνα συμπεράσματα. Το να μένει μια ομόφωνη Έκθεση να συζητείται σε τρεις συνεδρίες, όταν έχουμε έναν τεράστιο αριθμό θεμάτων στο Κεφάλαιο Δ', κάπου δεν προχωρούμε στη δουλειά μας με όλη την ειλικρίνεια. Δεν έχω καμιά ένσταση να γίνει όπως λέτε. Αλλά όλοι πρέπει να αναρωτηθούμε: Αν για μια ομόφωνη Έκθεση με ομόφωνα συμπεράσματα θέλουμε τρεις συνεδρίες, δηλαδή μία για να διαβαστεί η Έκθεση, άλλη μία για να ανοίξει το θέμα και μια τελευταία για να συμπληρώσουν οι συνάδελφοι, τότε δε θα προχωρήσουμε ποτέ στο Κεφάλαιο Δ'.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν αφήναμε τον κ. Ομήρου, μπορούσε να τέλειωνε ως τώρα. Εξάλλου, το θέμα χρειάζεται και επιβεβαίωση της ομοφωνίας.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Όχι. Ο λόγος είναι ότι το θέμα το οποίο συζητούμε είναι κατεπείγουσας μορφής και θα εξηγήσω γιατί.

Πράγματι, το γεγονός ότι η ολομέλεια της Βουλής συζητά ένα θέμα που αφορά δύο μικρές κοινότητες μπορεί εκ πρώτης όψεως να φαίνεται υπερβολικό. Όμως η φύση και το κατεπείγον του προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι δύο κοινότητες όχι μόνο δικαιολογεί τη συζήτηση, αλλά και επιβάλλει έναν αυστηρό ψόγο προς τους αρμοδίους που παρακολουθούν για χρόνια ολόκληρα τον αργό θάνατο δύο κοινοτήτων, χωρίς να δρομολογούν τις διαδικασίες σωτηρίας τους. Και όχι μόνο αυτό. Αλλά και γιατί, ενώ καλά γνωρίζουν ότι δεκάδες οικογένειες κινδυνεύουν με τη συνδρομή κάποιων απλών καιρικών συνθηκών να χάσουν τη ζωή τους, περιορίστηκαν για χρόνια ολόκληρα στην υπηρεσιακή διατύπωση των απόψεών τους, χωρίς να υψώσουν επιτακτική φωνή για τη λήψη των επιβαλλόμενων μέτρων.

Κύριε Πρόεδρε, δε μιλούμε για πρόβλημα περιθωριακής φύσης που συνδέεται με την ποιότητα ζωής μιας ομάδας πολιτών. Μιλάμε για άμεσο κίνδυνο για τη ζωή των κατοίκων της μιας τουλάχιστον από τις δύο κοινότητες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα κατολισθήσεων, ρωγμών και κατακρήμνισης.

Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης σε σχετική του έρευνα από το 1989 που αφορά την κοινότητα Πενταλιάς αναφέρει: "Η όλη έρευνα έδειξε ότι το χωριό αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα αστάθειας. Οι αναλύσεις ευστάθειας πρανών απέδειξαν ότι εκτός από τις σχετικά αβαθείς κατολισθήσεις που πράγματι συμβαίνουν στην περιοχή του χωριού, οι πιθανότητες επαναδραστηριοποίησης των παλιών βαθιών κατολισθήσεων είναι μεγάλες και οι συνέπειές τους καταστροφικές. Μια παρατεταμένη ψηλή βροχόπτωση θα ήταν αρκετή για τη δημιουργία σοβαρών κατολισθήσεων μέσα στο ίδιο το χωριό. Αν στην ψηλή βροχόπτωση προσθέσουμε και την πιθανότητα σεισμού, τότε οι συντελεστές ασφάλειας του χωριού μειώνονται σε κρίσιμα επίπεδα. Η έρευνά μας επεκτάθηκε για να καλύψει και τα πιθανά μέτρα που μπορούν να ληφθούν για την αύξηση των συντελεστών ασφαλείας και την αποφυγή των καταστροφικών κατολισθήσεων. Με βάση τα στοιχεία που έχουμε δεν πιστεύουμε ότι υπάρχει άλλη τεχνικά και οικονομικά εφικτή λύση εκτός από τη μετακίνηση του χωριού. Πιστεύουμε επίσης", συνεχίζει η έκθεση του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης, "ότι, εφόσον ληφθεί καταρχήν απόφαση μετακίνησης λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι η ευρύτερη περιοχή γύρω από το χωριό είναι προβληματική, η έρευνα για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση της νέας περιοχής πρέπει να αρχίσει το συντομότερο δυνατό. Εν τω μεταξύ έχει ήδη εγκατασταθεί το πρώτο κλισιόμετρο και προγραμματίζεται η εγκατάσταση του δεύτερου το συντομότερο. Πιστεύουμε ότι το θέμα είναι πολύ σοβαρό και ότι η συμπεριφορά του υπεδάφους και η κατάσταση των σπιτιών θα πρέπει να παρακολουθούνται στενά και είμαστε πρόθυμοι να συζητήσουμε το όλο θέμα τόσο μαζί σας όσο και με τα άλλα ενδιαφερόμενα κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες."

Και ενώ, κύριε Πρόεδρε, αυτά ήταν τα πορίσματα του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης από το 1989 και ενώ με σαφήνεια έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου και εξέπεμπαν δραματικά SOS, η κυβέρνηση επιδείκνυε παγερή αδιαφορία και αδράνεια. Και παρά το γεγονός ότι υπήρξε πρόταση συμπερίληψης πίστωσης στους προϋπολογισμούς του 1993, για να ξεκινήσει η διαδικασία μετακίνησης της κοινότητας Πενταλιάς, εντούτοις το Υπουργικό Συμβούλιο με κάθε σοβαρότητα έκρινε ότι η μετακίνηση αυτή δεν είναι έργο προτεραιότητας και απέρριψε την πρόταση.

Μάταια οι κάτοικοι Πενταλιάς τα τελευταία δέκα τουλάχιστον χρόνια αποτείνονται στις εκάστοτε κυβερνήσεις με παραστάσεις, υπομνήματα, διαμαρτυρίες και

εκκλήσεις. Η απάντηση στερεότυπη: "Το θέμα μελετάται". Στο μεταξύ αρχίζει η συρρίκνωση του πληθυσμού της κοινότητας. Η Πενταλιά από μια ακμάζουσα κοινότητα αρχίζει σταδιακά να παρακμάζει. Οι κατολισθήσεις, οι ρωγμές στα σπίτια, οι συνεχείς μετακινήσεις του εδάφους αναγκάζουν τους κατοίκους να αρχίσουν να εγκαταλείπουν τα σπίτια τους. Μερικά σπίτια έχουν ήδη καταρρεύσει ολοκληρωτικά. Άλλα έχουν καταστεί εντελώς ακατοίκητα. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης και της παγερής αδιαφορίας της κυβέρνησης είναι η τραγική κατάληξη. Από τριακόσια σπίτια μόνο εβδομήντα κατοικούνται σήμερα.

Η μόνη θετική εξέλιξη ήταν πως τα τελευταία πέντε χρόνια επιλέγηκε τοποθεσία γειτονική προς την Πενταλιά για τη μετακίνηση της κοινότητας. Όμως η μη ύπαρξη πιστώσεων στους προϋπολογισμούς δεν επέτρεψε μια ουσιαστική πρόοδο στο θέμα της μετακίνησης. Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών ανέφερε στην Επιτροπή ότι γίνονται ακόμα μελέτες από την κυβέρνηση για τη μετακίνηση της κοινότητας στην περιοχή Γεράνια.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, είναι καιρός επιτέλους να περάσει η κυβέρνηση από τις μελέτες στα έργα. Οι προειδοποιήσεις των ειδικών δεν επιδέχονται ερμηνείες. Είναι δυνατό μέσα στις αυξημένες στατιστικά πιθανότητες να θρηνήσουμε θύματα από αυτή την εγκληματική ολιγωρία του κράτους. Γι' αυτό άμεσα και χωρίς καμιά άλλη καθυστέρηση θα πρέπει η κυβέρνηση να προχωρήσει στη δρομολόγηση των αναγκαίων διαδικασιών για την εντός τακτού χρονοδιαγράμματος μετακίνηση της κοινότητας Πενταλιάς.

Η ίδια σχεδόν δραματική κατάσταση παρουσιάζεται και στην κοινότητα Επισκοπής. Και γι' αυτή την κοινότητα οι ρωγμές, οι κατολισθήσεις και οι καταρρεύσεις σπιτιών ανάγκασαν τα τελευταία χρόνια τους πεντακόσιους από τους επτακόσιους πενήντα κατοίκους της να φύγουν και να εγκατασταθούν σε άλλες περιοχές. Στην περίπτωση της Επισκοπής δεν υπάρχει ουσιαστικά κανένας προγραμματισμός για τη μετακίνηση της κοινότητας. Το Υπουργείο Εσωτερικών προκρίνει την εκτέλεση έργων σταθεροποίησης τμήματος της κοινότητας και τη μερική μετακίνησή της, θέση εντελώς απαράδεκτη, αφού στην πραγματικότητα διαλύει την κοινότητα της Επισκοπής. Με αυτή τη θέση διαφωνεί ωστόσο κατηγορηματικά το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης του οποίου ο εκπρόσωπος ανέφερε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ότι και η περιοχή Επισκοπής είναι πολύ επικίνδυνη και πρέπει το χωριό να μετακινηθεί, γιατί θα χρειαστούν πολλά βελτιωτικά έργα για να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι από την αστάθεια του εδάφους.

Κύριε Πρόεδρε, αναγκάστηκα να φέρω αυτό το θέμα της μετακίνησης των δύο κοινοτήτων στη Βουλή, ύστερα από μια μακρά περίοδο πλήρους αδράνειας των αρμοδίων. Οι κάτοικοι της Πενταλιάς και της Επισκοπής εναποθέτουν τις ελπίδες τους για μια καλύτερη, αλλά προπάντων ασφαλή ζωή στην ευαισθησία της λαϊκής αντιπροσωπείας. Αναμένουν οι κάτοικοι των δύο κοινοτήτων ότι δε θα περιοριστούμε σε θεωρητικές εκκλήσεις προς την κυβέρνηση, αλλά ότι θα απαιτήσουμε και θα επιτύχουμε την ικανοποίηση του απόλυτα δικαιολογημένου αυτού αιτήματος.

Εισηγούμαι όπως η Βουλή καλέσει την κυβέρνηση να ενημερώνει το Σώμα με τριμηνιαίες εκθέσεις για την πορεία της μετακίνησης των δύο κοινοτήτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κωνσταντίνου θα ήθελε να μιλήσει σήμερα ή στην επόμενη συνεδρία;

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Στην επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Θα συζητήσουμε και την εισήγηση του κ. Ομήρου στην επόμενη συνεδρία. Νομίζω δε διαφωνεί κανείς το θέμα να επανέλθει στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, η οποία να παρακολουθεί στενά την εξέλιξή του. Αλλά θα τα πούμε στην επόμενη συνεδρία. Κατά συνέπεια, το θέμα μένει γραμμένο για συνέχιση της συζήτησης στην ημερήσια διάταξη.

Επ' ευκαιρία -και χωρίς να αναφέρομαι ειδικά σε αυτό το θέμα- θα ήθελα, εφόσον είναι και η πρώτη συνεδρία του Σώματος της νέας συνόδου, να κάνω μια έκκληση στο θέμα του Κεφαλαίου Δ'. Αν επιθυμούμε μεγάλος αριθμός από τα θέματα που βρίσκονται γραμμένα να προχωρήσει και να μην αναγκαστούμε να τα διαγράψουμε, θα πρέπει να προχωρήσουμε με πιο γρήγορες διαδικασίες στη συζήτηση του Κεφαλαίου Δ'. Θα το συζητήσουμε ίσως σε μια κλειστή συνεδρία, διότι, αν δε γίνει αυτό το πράγμα, τότε αναγκαστικά θα τελειώσει η θητεία της Βουλής αυτής και θα μείνουν πολλά θέματα χωρίς να συζητηθούν.

Το επόμενο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών". Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής. (8.4.1993). Συνέχιση της συζήτησης. Παρόλο που εδώ αναφέρεται συνέχιση της συζήτησης, θα παρακαλέσω τον Πρόεδρο της Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΚΟΥΒΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της. Η πρώτη συνεδρία της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε στις 19 Νοεμβρίου 1992 και σ' αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών. Αντικείμενο της πρώτης αυτής συνεδρίας ήταν η επικείμενη ψηφοφορία στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών αναφορικά με προσχέδιο ψηφίσματος που υποβλήθηκε από τον εκπρόσωπο της Κούβας.

Για τους σκοπούς της εξέτασης του θέματος αυτού, ο Πρόεδρος της Επιτροπής κατέθεσε ότι η Κούβα υπέβαλε στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών προσχέδιο ψηφίσματος, με το οποίο ζητούσε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που να

εξουδετερώνει την οικονομική και εμπορική απαγόρευση (εμπάργκο) που τα νομοθετικά σώματα των Ηνωμένων Πολιτειών επέβαλαν εναντίον της.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών που παρευρέθηκαν στη συνεδρία της Επιτροπής δεν εξέφρασαν οποιαδήποτε άποψη πάνω στο υπό αναφορά θέμα, γιατί, όπως δήλωσαν, δεν είχαν σαφείς οδηγίες από τον πολιτικό προϊστάμενο του Υπουργείου.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών διαμήνυσαν στην κυβέρνηση ότι η Επιτροπή υποστηρίζει το προσχέδιο ψηφίσματος και αναμένει ότι η κυπριακή κυβέρνηση θα τοποθετηθεί πάνω σ' αυτό δίνοντας θετική ψήφο.

Κατά τη δεύτερη συνεδρία της Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1993, στην παρουσία του Υπουργού Εξωτερικών, εξετάστηκε η στάση που τήρησε η Κύπρος ενώπιον της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών κατά τη συζήτηση του θέματος της παραβίασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών στην Κούβα.

Συναφώς, ο Πρόεδρος της Επιτροπής υπέμνησε ότι η Κύπρος τάχθηκε εναντίον της Κούβας και υπέρ της Απόφασης της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών να διερευνηθούν ισχυρισμοί για παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων στη χώρα αυτή, παρόλο που στο παρελθόν παρόμοιες διερευνήσεις απέβησαν άκαρπες.

Θέσεις Υπουργού Εξωτερικών

Καταθέτοντας ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών, ο Υπουργός Εξωτερικών δήλωσε τα πιο κάτω:

(α) Η Απόφαση της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων αφορούσε την αποστολή εισηγητή στην Κούβα, για να διερευνηθούν ισχυρισμοί για παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων στη χώρα αυτή.

(β) Η κυπριακή κυβέρνηση και γενικά ο κυπριακός λαός πρέπει να είναι και είναι ευαίσθητοι στο θέμα των ανθρώπινων δικαιωμάτων, γιατί τόσο αυτά όσο και οι βασικές ελευθερίες εξακολουθούν να παραβιάζονται στην Κύπρο από τα τουρκικά στρατεύματα εισβολής και κατοχής.

(γ) Θα αποτελούσε ασυνέπεια εκ μέρους μας να καταγγέλλεται διεθνώς και ποικιλοτρόπως η Τουρκία για παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Κύπρο και ταυτόχρονα να τηρείται αρνητική στάση από την κυπριακή κυβέρνηση, όταν η διερεύνηση ισχυρισμών για παραβιάσεις ανθρώπινων δικαιωμάτων αφορά άλλη χώρα.

(δ) Δόθηκαν σαφείς οδηγίες στον εκπρόσωπο της Κύπρου στην Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων να ενημερώσει σχετικά και εκ των προτέρων τον εκπρόσωπο της Κούβας.

Σε σχέση με το πρώτο σκέλος του υπό συζήτηση θέματος ο Υπουργός Εξωτερικών δήλωσε ότι η απουσία της κυπριακής αντιπροσωπείας από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών κατά τη συζήτηση του προσχεδίου ψηφίσματος που υπέβαλε η Κούβα εναντίον της απαγόρευσης που επέβαλαν οι Ηνωμένες Πολιτείες ήταν πολιτική απόφαση που λήφθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση.

Συνεκτιμώντας τα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών παρατηρεί ότι οι τοποθετήσεις της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας στις υπό αναφορά ψηφοφορίες δε συνάδουν ούτε με την παραδοσιακή και μακρόχρονη φιλία των λαών των δύο χωρών ούτε με την έμπρακτη υποστήριξη που σε πλείστες περιπτώσεις η Κούβα επέδειξε έναντι της Κύπρου στα διάφορα διεθνή σώματα και ιδιαίτερα μετά την τουρκική εισβολή.

Εχοντας υπόψη τα πιο πάνω και με αφορμή τη συζήτηση και τον προβληματισμό που έγινε στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος, η Επιτροπή καλεί την κυβέρνηση να τηρεί στο μέλλον θετική στάση έναντι της Κούβας, έχοντας ως γνώμονά της τις αρχές και τις διατάξεις του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, σε συνάρτηση με τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του κυπριακού λαού.

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, να συνεχίσω έξω από την 'Εκθεση. Αυτή η 'Εκθεση, όπως αναφέρατε, ήταν ομόφωνη. Στάληκε στον Υπουργό Εξωτερικών και κατατέθηκε τώρα ενώπιον της Βουλής που υποθέτω την εγκρίνει επίσης ομόφωνα.

Επειδή το ψήφισμα στο οποίο αναφερόμαστε, παρά την απουσία της Κύπρου είχε εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση, εγείρεται θέμα ξανά σχετικά με το σεβασμό εκείνου του ψηφίσματος. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας σήμερα απηύθυνε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών της Βουλής την πιο κάτω επιστολή: "Σχετικά με την υπ' αρ. Β-30/19-2-7 και ημερομηνία 7 Οκτωβρίου 1993, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι στις 14 Απριλίου 1993 ο Γενικός Γραμματέας με διακοίνωση ζήτησε να τον πληροφορήσουμε ποια θα είναι η θέση μας αναφορικά με το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης υπ' αρ. 47/19 και ημερομηνία 24 Νοεμβρίου 1992. Ο τίτλος του ψηφίσματος είναι: "Necessity of ending the economic, commercial and financial embargo imposed by the United States of America against Cuba".

Με οδηγίες μου ο Μόνιμος Αντιπρόσωπός μας στα Ηνωμένα 'Εθνη πληροφόρησε το Γενικό Γραμματέα ότι η Κύπρος δέχεται και σέβεται όλα τα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας. Κατά συνέπεια δεν ευνοεί οποιαδήποτε προσπάθεια εφαρμογής νόμων άλλης χώρας που τείνει να παραβιάσει ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης ή απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας. Επομένως, η θέση της Κύπρου είναι συμμόρφωση και σεβασμός του ψηφίσματος 47/19 το οποίο και επισυνάπτεται. Αυτά τα πλαίσια έχουν ήδη καθορίσει και τη θέση μας στη Γενική Συνέλευση για το ως άνω θέμα. Και περί της τοποθέτησής μας έχει ενημερωθεί έγκαιρα ο Γενικός Γραμματέας. Επομένως, σίγουρα δεν είμαστε μεταξύ των χωρών που παρέλειψαν να ενημερώσουν το Γενικό Γραμματέα για τις θέσεις τους.

Η θέση μας αυτή, επανατονίζω, είναι απόρροια της θέσης αρχής σεβασμού των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας και των ψηφισμάτων της Γενικής Συνέλευσης που είναι και απαίτηση της Κύπρου για τα περί Κύπρου ψηφίσματα.

Εφόσον βέβαια στη διάρκεια της φετινής συνόδου της Γενικής Συνέλευσης υποβληθούν σχέδια ψηφισμάτων για το πιο πάνω θέμα είτε από την Κούβα είτε από άλλες χώρες, θα αξιολογηθούν ανάλογα μέσα στα πλαίσια των θέσεων αρχής που τηρούμε. Σε μια τέτοια περίπτωση θα σας ενημερώσω έγκαιρα".

Κύριε Πρόεδρε, αυτή η επιστολή εξετάστηκε πριν από τη συνεδρία μας σήμερα με εκπροσώπους όλων των κοινοβουλευτικών κομμάτων και μαζί σας και είναι η εκτίμηση όλων μας και εκλαμβάνουμε και ερμηνεύουμε αυτή την επιστολή ότι είναι η θετική ανταπόκριση του Υπουργού Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας στη

σύσταση, έκκληση, απόφαση, αν θέλετε, που είχε πάρει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών της Βουλής και η οποία αναφέρεται στην 'Εκθεση που έχω προηγουμένως διαβάσει.

Γι' αυτό το λόγο θεωρούμε ότι η απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών όσον αφορά τα θέματα αρχής υιοθετείται από το Υπουργείο Εξωτερικών και παρακαλούμε, ενόψει της ενδεχόμενης συζήτησης του θέματος στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, να παραμείνει εγγεγραμμένο το θέμα στην ημερήσια διάταξη. Καταθέτω αντίγραφο της επιστολής του Υπουργού Εξωτερικών στη Γραμματεία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι είναι καθαρό το θέμα και η 'Εκθεση είναι ομόφωνη, όπως και η ανταπόκριση του Υπουργού. Αποδέχεται τις θέσεις της 'Εκθεσης, της ολομέλειας του Σώματος και την επιθυμία της μελλοντικά.

Προχωρούμε τώρα στα υπόλοιπα θέματα. 'Εχω να κάνω μία εισήγηση, κύριοι συνάδελφοι, αν θέλετε να προχωρήσουμε με κάποιο γρηγορότερο ρυθμό. Το υπ' αρ. 4 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Οι συνθήκες εργασίας στους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και η επίδραση ορισμένων επιβλαβών παραγόντων στην υγεία των εργαζομένων σε αυτούς τους σταθμούς". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Χριστοδουλίδη, Δ. Χρυσοστόμου και Θ. Μιχαηλίδη. (12.12.1991).

(β) "Η προστασία της υγείας των εργαζομένων στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ρ. Πρέντζα. (30.1.1992), το υπ' αρ. 5 θέμα, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι ζημιές που προκλήθηκαν από ανεμοστρόβιλο στην περιοχή Χλώρακας-Κόλπου των Κοραλλίων και η ανάγκη κυβερνητικής αρωγής". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση των Βουλευτών κ. Λ. Θεοδούλου, Ν. Πιττοκοπίτη, Γ. Ομήρου και Κ. Κωνσταντίνου. (26.11.1992) και το υπ' αρ. 7 θέμα -δεν αναφέρομαι στο θέμα υπ' αρ. 6, διότι εκεί υπάρχουν κάποιες διαφορετικές απόψεις των εισηγητών- που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και η βλαβερή επίδρασή του σε όλους τους παρευρισκομένους, καπνιστές και μη". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη. (26.11.1992) κατόπιν κάποιας συνεννόησης με τους αρχηγούς και κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους και ενόψει του ότι οι Εκθέσεις είναι ομόφωνες και με πολύ σαφή μηνύματα -και απλώς θα επαναλάβουμε τις ομόφωνες θέσεις που βρίσκονται στην 'Εκθεση- εισηγούμαι να θεωρηθούν αναγνωσθείσες, να αποσταλούν στα αρμόδια Υπουργεία και να παραμείνουν αυτά τα θέματα στις Επιτροπές, ούτως ώστε οι αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές που ασχολήθηκαν με αυτά τα θέματα να παρακολουθούν την πρόοδο προς την κατεύθυνση επιλύσεως με βάση τις

εισηγήσεις. Δεν ξέρω αν συμφωνείτε, αλλά νομίζω ότι με αυτό το ρυθμό θα προχωρήσουμε να εξετάσουμε πολλά άλλα θέματα που δεν είναι ομόφωνα και οπωσδήποτε τα μηνύματα θα δοθούν στην κυβέρνηση με την αποστολή των ομόφωνων Εκθέσεων.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας. Για το έβδομο θέμα στην ημερήσια διάταξη προσωπικά δε θα μπορούσα να συμφωνήσω και υπάρχουν και άλλοι συνάδελφοι και πρέπει να το ... Θα έχουμε να μιλήσουμε γι' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Μουσιούττα. Αν υπάρχει έστω και ένας Βουλευτής που αισθάνεται έτσι, τότε δεν μπορώ να επιμένω. Αλλά για τα θέματα με αριθμούς 4 και 5 στην ημερήσια διάταξη υπάρχει συμφωνία, γι' αυτό και προχωρούμε.

Έχουμε κλείσει σήμερα το Κεφάλαιο Α'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 21 Οκτωβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1993.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1993.
3) Ο περί Συμπληρωτικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1993.
4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1993.
5) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
6) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).
7) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).
8) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992.
9) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
10) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.
11) Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.
12) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Γενικές Διατάξεις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
13) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993.
14) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για το μήνα Οκτώβριο του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η άμεση ανάγκη λήψης απόφασης και δρομολόγησης διαδικασιών για μετακίνηση των κοινοτήτων Πενταλιάς και Επισκοπής που κινδυνεύουν από κατολισθήσεις και ρωγμές".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Γ. Ομήρου). (11.5.1993).

(Συνέχιση της συζήτησης).

2) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (8.4.1993).

(Συνέχιση της συζήτησης).

3) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Το δάσος Αθαλάσσας, οι προγραμματισμοί και οι ενέργειες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση των Μελών της Βουλής κ. Ρ. Κατσελλή και κ. Δ. Ηλιάδη). (12.3.1992).

4) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και η βλαβερή επίδρασή του σ' όλους τους παρευρισκομένους, καπνιστές και μη".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη). (26.11.1992).

(Συνέχιση της συζήτησης).

5) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Τοποθέτηση κεντρικού αγωγού του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού διά μέσου της αγοράς της παλαιάς πόλης της Αμαθούντας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφασης της Επιτροπής). (11.3.1993).

6) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (15.10.1992).

(β) "Η απουσία της Προέδρου της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Τσουγιοπούλου από τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας που έγινε στις 22 Οκτωβρίου

1992 με θέμα 'Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας' και ως αποτέλεσμα της συμπεριφοράς η πιθανή περιφρόνηση του Νομοθετικού Σώματος".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (22.10.1992).

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Χατζηδημητρίου ζητά την εγγραφή του πιο κάτω θέματος:

"Η μετάδοση από το ΡΙΚ την Πέμπτη, 5 Αυγούστου 1993, της ταινίας 'Κατασκοπία στη Δαμασκό' και οι πολιτικές της προεκτάσεις στις διεθνείς σχέσεις της Κύπρου".

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση να ασχοληθούμε με θέματα κατασκοπίας;

(Γέλια)

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ήταν ένα θέμα δραματικής σημασίας πραγματικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γνωρίζουμε το θέμα, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

'Εχει σταλεί και έχουν δοθεί εξηγήσεις από το ίδιο το Ραδιοφωνικό 'Ιδρυμα Κύπρου. Ζητώ να παραπεμφθεί στην Επιτροπή, να κατατεθούν εκεί τα σχετικά στοιχεία και νομίζω ότι σε εκείνο το στάδιο θα μπορεί κατά κάποιο τρόπο να λήξει το θέμα. Δε σκοπεύω να το φέρω στην ολομέλεια, εφόσον απολογήθηκε η κυβέρνηση και η αρμόδια υπηρεσία. 'Ομως θα παρακαλέσω να παραπεμφθεί, για να καταγραφεί στην Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών για τα περαιτέρω.

Επίσης ο Βουλευτής κ. Γιαννάκης Ομήρου ζητά την εγγραφή και την κατά προτεραιότητα συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ' του ακόλουθου θέματος: "Οι ιδιωτικοποιήσεις, βιομηχανική ύφεση και ανεργία". Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι συμφωνούμε στο να εγγραφεί. Πώς αντιμετωπίζουμε την εισήγηση για προτεραιότητα;

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων, κύριε Πρόεδρε, είναι εγγεγραμμένο σε δύο Επιτροπές. Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε σχέση με το Τμήμα Υδάτων και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και 'Εργων σε σχέση με τα τμήματα του ανάλογου Υπουργείου. Γι' αυτό δεν ξέρω αν θα υπήρχε λόγος να διεξαχθεί η συζήτηση στις Επιτροπές αυτές και μετά βεβαίως να γίνει οποιαδήποτε επί του Κεφαλαίου Δ' γενική συζήτηση για το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω την εντύπωση ότι είναι ευρύτερο το θέμα, όπως έχει εγγραφεί, από το πλαίσιο που συζητείται στις Επιτροπές. Όμως η εισήγηση είναι να εγγραφεί το θέμα, όπως λέτε, και να προχωρήσουμε στη συζήτηση, όταν θα έχουν προχωρήσει και οι Επιτροπές, για να συζητηθούν από κοινού πλέον όλα τα θέματα που καλύπτονται από αυτό το θέμα.

Επομένως, το θέμα εγγράφεται, αλλά το θέμα της προτεραιότητας αποφασίζεται, όταν ολοκληρωθεί η συζήτηση στις Επιτροπές.

Τέλος, με εισήγηση όλων των κομμάτων ζητείται η εγγραφή του πιο κάτω θέματος:

"Το Κυπριακό και οι πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις". Όσον αφορά την ημερομηνία συζήτησης, αυτό θα ρυθμιστεί σε μια προσεχή συνάντηση των αρχηγών και κοινοβουλευτικών εκπροσώπων.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Θα ήθελα να παρακαλέσω να προστεθεί ακόμα ένα θέμα, κύριε Πρόεδρε. "Οι μεθοδεύσεις της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62 παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς επροτιθέμεθα να εγγράψουμε το ίδιο θέμα. Έτσι συνυπογράφουμε την πρόταση του κ. Χριστόφια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, βεβαίως δεν πρόκειται να διαφωνήσει κανένας, κύριε Χριστόφια, από ό,τι αντιλαμβάνομαι, αλλά για να μην προκαταλάβουμε τη συζήτηση, θα εισηγούμουν να είναι "οι ενέργειες" αντί "οι μεθοδεύσεις", διότι κάπου προκαταλαμβάνει το θέμα ο χαρακτηρισμός "μεθοδεύσεις". Δεν ξέρω πώς το αντιμετωπίζουμε, αλλά μπορεί στις ομιλίες να γίνει αναφορά σε μεθοδεύσεις, θα προτιμούσα όμως, αν ήταν θέμα ενέργειας, εφόσον και σε άλλες περιπτώσεις υπάρχει κάποια προσοχή όσον αφορά τον τίτλο, να μην προκαταλαμβάνουμε τη συζήτηση του θέματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να το δεχτώ και έτσι, παρόλο που ο ίδιος ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος μίλησε για το τι μεθοδεύει η κυβέρνηση, για να γίνουν αυτά τα πράγματα. Δεν είναι σκόπιμη, δηλαδή, η δική μου η τοποθέτηση περί μεθοδεύσεων. Πήρα τη θέση αυτή από τα λεχθέντα από τον αναπληρούντα τον κυβερνητικό εκπρόσωπο. Γι' αυτό νομίζω ότι δε συντρέχει λόγος να αλλάξουμε τον τίτλο του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίασης.

(Ώρα λήξης: 6.21 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:-

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καρράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για τα νομοσχέδια (α) "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", (β) "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και (γ) "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή τους σε νόμους.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Ανταλλαγής Υποχρεώσεων της Αρχής Λιμένων Κύπρου (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για τα νομοσχέδια (α) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 7) Νόμος του 1993" και (β) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993", οι σύντομες αναφορές που ακολούθησαν (Κ. Καζαμίας και Τ. Χατζηδημητρίου) και ψήφισή τους σε νόμους.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 15 του 1993).

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1993" η ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 14 του 1993) και σύντομη δήλωση του Βουλευτή κ. Ι. Πογιατζή πάνω στο θέμα.

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 13 του 1993).

7) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.

8) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η άδεια παραμονής των Ελλαδιτών που είναι παντρεμένοι με Κύπριες) - Η νοθεία των φυτοφαρμάκων - Το οξύτατο πρόβλημα λαθρεμπορίου αιγοπρόβειου κρέατος από τις κατεχόμενες περιοχές - Η προστασία της γεωργικής παραγωγής - Η μη λειτουργία των σημάτων των αντανακλαστικών του φωτός στο διαχωριστικό προστατευτικό κιγκλίδωμα του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού - Οι τιμές των γκρέιπ φρουτ- Η κατασκευή του φράγματος στον ποταμό Ξυλούρικο - Η συμπλήρωση του δρόμου παρά την είσοδο της κοινότητας Λετύμπου - Η επιχορήγηση για τα αμπέλια που φυτεύτηκαν τη δεκαετία του 1960–70 - Το αίτημα της κοινότητας Λετύμπου για ομαλή λειτουργία του Δημοτικού της Σχολείου - Το αίτημα της κοινότητας Λετύμπου για διαγραφή χρέους προς την κυβέρνηση ύψους £9.000 - Η εξασφάλιση αριθμού θέσεων στα ελληνικά πανεπιστήμια - Η παρουσία του προέδρου της πραξικοπηματικής κυβέρνησης στο φεστιβάλ Αμαργέτης - Η εκστρατεία διαφώτισης-ενημέρωσης του κοινού για την πρόληψη διάφορων ασθενειών - Η επιδότηση των εσπεριδοειδών - Η κατασκευή του περιπτέρου της Κύπρου στη διεθνή έκθεση EXPO 92 στη Σεβίλλη της Ισπανίας - Η αποπληρωμή των οφειλομένων για τις διευκολύνσεις που παρέχονται στη βρετανική κυβέρνηση - Η καθυστέρηση στην παροχή οικονομικής βοήθειας για επιδιόρθωση οικιών στους οικισμούς αυτοστέγασης εκτοπισθέντων (δεύτερης φάσης) - Το αίτημα της κοινότητας Τρεμιθούσας για αύξηση του συντελεστή δόμησης στην περιοχή που γειτνιάζει με το Μοναστήρι Αγίου Νεοφύτου - Η εργοδότηση αλλοδαπών μουσικών στην Κύπρο - Το αρδευτικό πρόβλημα στην Τρεμιθούσα - Το αρδευτικό πρόβλημα στις κοινότητες Άρμου και Μαραθούντας -Αίτημα για καθορισμό της υδατοδεξαμενής στην κοινότητα Άρμου - Τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα χωριά της Μαραθάσας στην επαρχία Λεμεσού - Τα κρούσματα εξανθηματικού τύφου ή τυφοειδούς πυρετού στο Ζακάκι - Η εισαγωγή επιδόματος βάρδιας για τα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου - Η παροχή προσφυγικών δανείων ή δανείων σε ανύπαντρα άτομα μιας ορισμένης

ηλικίας που φροντίζουν για εξαρτώμενα άτομά τους - Η εφαρμογή αυστηρών περιορισμών στους δικαιούχους της γης η οποία εφάπτεται με τον παλιό δρόμο Λεμεσού-Πάφου ο οποίος περνά μέσα από το χωριό Κολόσσι - Η δημιουργία υπηρεσίας Φ.Π.Α. και η ένταξή της στο Τμήμα Τελωνείων - Η κατάργηση από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου της υπηρεσίας τοποθέτησης υπόγειων καλωδίων - Η αγορά από το εξωτερικό γραφειακού εξοπλισμού για τις ανάγκες της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου - Περιορισμοί σε δικαιούχους γης στο Κολόσσι που εφάπτεται με τον παλιό δρόμο Λεμεσού-Πάφου - Το αίτημα της κοινότητας Γιόλου για εκτέλεση αρδευτικού έργου που να τη συνδέει με το φράγμα της Ευρέτου - Η ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου στη Γιόλου - Η κατασκευή δρόμου που θα συνδέσει το δρόμο Πόλεως Χρυσοχούς με τη Λυσό - Η ανόρυξη νέων γεωτρήσεων στην Περιστερώνα Πάφου - Η διαπλάτυνση του κύριου δρόμου που διασχίζει την Περιστερώνα - Η καθυστέρηση στην άρδευση γης στην Περιστερώνα από το αρδευτικό έργο Χρυσοχούς - Η ηλεκτροδότηση της γεώτρησης που ανορύχθηκε στο χωριό Περιστερώνα Πάφου).

9) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η κατακύρωση των προσφορών για την ανέγερση εμπορικού κέντρου στο συνοικισμό αυτοστέγασης Τίμης - Η έκδοση αδειών σε υπεράκτιες εταιρείες - Το τηλεφωνικό δίκτυο στην πόλη και επαρχία Λάρνακας - Η παραχώρηση οικοπέδων σε άπορες οικογένειες στα Μαμώνια - Η κατασκευή του δρόμου από τη γέφυρα Ξερού προς τον 'Αγιο Νικόλαο και το Τρόοδος - Η απόκτηση της κυπριακής ιθαγένειας από παιδιά γυναικών πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας που παντρεύονται αλλοδαπούς - Η κατασκευή αποχετευτικού συστήματος ομβρίων υδάτων στην ευρύτερη περιοχή Λεμεσού - Η άδεια λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού ΑΝΤΕΝΑ - Η ένταξη της Κύπρου στον Ο.Ο.Σ.Α. - Οι ανάγκες του νέου Νοσοκομείου Λεμεσού σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό - Η ασφαλτόστρωση του δρόμου Οδού-Φαρμακά - Το θέμα της εξωσωματικής γονιμοποίησης - Η έκδοση άδειας εγγραφής υπεράκτιας εταιρείας - Οι δηλώσεις του κ. Δ. Κωμοδρόμου, Συμβούλου Τύπου της Πρεσβείας της Κυπριακής Δημοκρατίας στις Βρυξέλλες - Η ίδρυση πολιτιστικού κέντρου στη Γεροσκήπου - Η παραχώρηση πολεοδομικής άδειας σε περιπτώσεις που ένα τεμάχιο γης εφάπτεται σε μη εγγεγραμμένο δρόμο - Η συντήρηση και βελτίωση του παρακαμπτήριου δρόμου από την Πόλη Χρυσοχούς προς το Γουδί - Το αρδευτικό πρόβλημα στις κοινότητες Γουδί, Σκούλλι και Χόλη - Η έλλειψη τηλεφωνικών γραμμών στη Λάρνακα - Τα προβλήματα της Υπηρεσίας Κινητής Τηλεφωνίας - Η μη κάλυψη από το Ρ.Ι.Κ. της εκδήλωσης που έγινε προς τιμή των εκδόσεων Χρ. Ανδρέου - Η εγκατάσταση νέων τηλεφώνων στην κοινότητα Αμαργέτης - Το υδρευτικό πρόβλημα στην κοινότητα Γαλαταριάς - Το αίτημα της Χωριτικής Αρχής Γαλαταριάς όπως οι γαιοκτήμονές της που είναι μέλη του Αρδευτικού Τμήματος Σαλαμιούς λειτουργούν ως αυτόνομη μονάδα μέσα στο Αρδευτικό Τμήμα - Η ενίσχυση της υδατοπρομήθειας Γαλαταριάς - Η ανέγερση κοιμητηρίου στη Γαλαταριά - Η ευθυγράμμιση του δρόμου Γαλαταριάς-Παναγιάς - Η ευθυγράμμιση του δρόμου Κοιλίνειας-Γαλαταριάς - Το σχέδιο για άρδευση και ύδρευση της κοινότητας Κοιλίνειας - Το οδικό δίκτυο στην κοινότητα Κοιλίνειας - Η ευθυγράμμιση και

διαπλάτυνση του δρόμου Τίμης-Αναρίτας-Νατάς - Η λειτουργία κοινοτικού ιατρείου στην κοινότητας Νατάς - Η πώληση φαρμάκων εκτός φαρμακείων - Ο διαχωρισμός οικοπέδων στο χωριό Ορόκλινη - Η δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής στη Δρομολαξιά-Μενεού - Το σχέδιο για επαναδραστηριοποίηση των εκτοπισθέντων και πληγέντων επιχειρηματιών της τουρκικής εισβολής του 1974 - Η ενημέρωση των μαθητών για το προδοτικό πραξικόπημα του 1974 - Το αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για ένταξή της στο κυβερνητικό σχέδιο δανειοδότησης νέων ζευγαριών - Το αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για περίληψη εκτάσεως γης στις περιοχές που θα αρδεύονται από το υπό μελέτη φράγμα στον ποταμό της 'Εξουσας - Το αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για κατασκευή δρόμου που να εξασφαλίζει την έξοδό της προς το δρόμο Στρουμπίου-Κάθηκα - Η ανέγερση κοινοτικών κτιρίων στην κοινότητα Θελέτρας - Η δημιουργία πάρκου και πλατείας στη Μαλούντα - Η ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου στη Μαλούντα - Η ίδρυση νέου Αρδευτικού Τμήματος στη Μαλούντα - Τα μέτρα που λαμβάνονται για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ηλικιωμένων - Τα στεγαστικά προβλήματα των προσφύγων που διαμένουν στην Πάφο - Η έκδοση άδειας λατομείου στην Πέγεια - Καταγγελίες για παρατυπίες από το ΣΕΚΕΣ στην κατακύρωση προσφορών - Η πολιτική της κυβέρνησης στο θέμα των αναπτυξιακών έργων στις μικρές κοινότητες - Οι εκδόσεις νέων σειρών γραμματοσήμων - Η διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης των προσφορών για το σύστημα οδικής κυκλοφορίας 'SCOOT' - Η απάμβλυνση του προβλήματος διάθεσης μήλων - Οι μελέτες που έχει αναλάβει ο κ. G. A. Hughes για λογαριασμό του Δημοσίου και των Ημικρατικών Οργανισμών - Το αίτημα των αμπελουργών για εξίσωση της στρεμματικής επιχορήγησης των νέων φυτειών με εκείνη των παλαιών - Η εκτέλεση διάφορων έργων αναπτύξεως για την αγροτική ανάπτυξη και την ύπαιθρο - Ο εμπλουτισμός των δημόσιων κτιρίων με έργα τέχνης - Η καταπολέμηση του εντόμου Ευρύτομο το οποίο καταστρέφει τα αμύγδαλα - Τα υδατικά έργα του Σχεδίου Διαρίζου-'Εξουσα - Η αξιολόγηση της εργασίας που εκτελείται από τους βοηθούς γραφείς που εργοδοτούνται από τις σχολικές εφορείες - Το αρδευτικό έργο Ξυλούρικου - Η βελτίωση του δρόμου Ποταμίτισσας-Αγρού - Τα κατασκευαστικά σχέδια του δρόμου Μανδριών-Πλατρών - Η βελτίωση του δρόμου Κυπερούντας-Χαντριών-Αγρού - Η βελτίωση του δρόμου Παλαιχωρίου-Αγρού - Η βελτίωση του δρόμου από το Κέντρο Νεότητας Φοινίου προς τον 'Αγιο Δημήτριο - Η εφαρμογή του περί Αποφυγής της Ρύπανσης Δημόσιων Δρόμων και Δημόσιων Χώρων Νόμου του 1992 - Η βελτίωση του δρόμου Αμαργέτης- Χρυσορογιάτισσας - Η ενίσχυση του ηλεκτρικού δικτύου στο χωριό Παλιόμυλος - Κατάργηση της έμμεσης επιβολής Φ.Π.Α. στα αγροτικά προϊόντα - Το αρδευτικό έργο Ξυλούρικου - Τα αμπέλια που φυτεύτηκαν στη δεκαετία 1960-1970).

10) Οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Δ. Ηλιάδης, Ρ. Κατσελλή, Τ. Χατζηδημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Μαυροκορδάτος, Π. Παπαγεωργίου, Θ. Σοφοκλέους και Χρ. Σολωμής) πάνω στο θέμα "Η απειλούμενη κατεδάφιση της οικίας Πούλια στη Λευκωσία και η ανάγκη διάσωσής της".

11) Η αγόρευση του Βουλευτή Γ. Ομήρου πάνω στο θέμα "Η άμεση ανάγκη λήψης απόφασης και δρομολόγησης διαδικασιών για μετακίνηση των κοινοτήτων Πενταλιάς και Επισκοπής που κινδυνεύουν από κατολισθήσεις και ρωγμές".

12) Ανάγνωση της 'Εκθεσης "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών" και σύντομη αναφορά του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Τάσσου Παπαδόπουλου πάνω στο θέμα.

13) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' των ακόλουθων θεμάτων:

(α) Η μετάδοση από το Ρ.Ι.Κ. την Πέμπτη 5.8.1993 της ταινίας "Κατασκοπία στη Δαμασκό" και οι πολιτικές της προεκτάσεις στις διεθνείς σχέσεις της Κύπρου. (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σ.Κ.ΕΔΕΚ κ. Τ. Χατζηδημητρίου).

(β) "Οι ιδιωτικοποιήσεις, βιομηχανική ύφεση και ανεργία". (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γ. Ομήρου).

(γ) "Το Κυπριακό και οι πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις". (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση όλων των κοινοβουλευτικών κομμάτων).

(δ) "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62, παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου". (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των Βουλευτών κ. Δ. Χριστόφια, Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Τ. Χατζηδημητρίου, κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Σ.Κ.ΕΔΕΚ.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 21ης Οκτωβρίου 1993

(Ώρα έναρξης: 4.34 μ.μ.)

(Αρ. 2)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ το Γραμματέα να διατιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, πριν εισέλθουμε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία, θα ήθελα να σας πληροφορήσω από τώρα -μήπως μερικοί από σας φύγουν πριν τελειώσει η συνεδρία- ότι η επόμενη συνεδρία της Βουλής, ένεκα της εθνικής εορτής της 28ης Οκτωβρίου, αντί Πέμπτη θα γίνει την επόμενη Παρασκευή, 29 Οκτωβρίου, στις 4.00 το απόγευμα.

Εισερχόμαστε στη Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 19) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Σεπτεμβρίου και στις 4 Οκτωβρίου 1993. Στις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, ενώ στη δεύτερη συνεδρίαση κλήθηκαν επίσης εκπρόσωποι του Συνδέσμου Φαρμακοποιών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £10 ως συμβολικής πρόνοιας για την κάλυψη από την 1η Μαΐου 1993 της αύξησης του επιδόματος στους φαρμακοποιούς για την υποχρεωτική άσκηση πριν από την εγγραφή τους.

Όπως είναι γνωστό, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για να εγγραφεί ένας φαρμακοποιός στην Κύπρο, εκτός από άλλα προσόντα, απαιτείται πρακτική άσκηση δώδεκα μηνών. Επειδή το επίδομα που καταβάλλεται στους ασκούμενους φαρμακοποιούς στις φαρμακευτικές υπηρεσίες του κράτους είναι μόνο £30 το μήνα, αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι πτυχιούχοι φαρμακοποιοί να αποφεύγουν να κάμουν την πρακτική τους άσκηση στα κρατικά ιδρύματα. Κατά την άποψη του Συμβουλίου Φαρμακευτικής, μέρος της πρακτικής άσκησης των πτυχιούχων φαρμακοποιών θεωρείται απαραίτητο να γίνεται στα νοσοκομεία, όπου δίνεται η ευκαιρία να διευρυνθούν οι γνώσεις τους στα νοσοκομειακά φάρμακα. Για το λόγο αυτό αλλά και γιατί επιβάλλεται η αναπροσαρμογή του επιδόματος, για να ανταποκρίνεται στη γενική αύξηση του κόστους ζωής, το οποίο ας σημειωθεί δεν έχει αναθεωρηθεί από το 1972, κρίνεται σκόπιμη η αύξησή του στις £125 το μήνα, γι' αυτό και ζητείται η πιο πάνω συμπληρωματική πίστωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Επειδή δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £10 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αρ. 2, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 20) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 και στις 18 Οκτωβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Τμήματος Τελωνείων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου συμβολικού ποσού £10, για να καταστεί δυνατή η μεταφορά των θέσεων της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας μαζί με τις αναγκαίες πιστώσεις από το Υπουργείο Οικονομικών στο Τμήμα Τελωνείων.

Όπως ειδικότερα δήλωσαν στη Βουλή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, η ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου κρίνεται αναγκαία για την υλοποίηση της απόφασης της κυβέρνησης για την υπαγωγή της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στο Τμήμα Τελωνείων με το οποίο θα συνυπάρχει ως παράλληλη ιεραρχική δομή, ενώ ταυτόχρονα θα καταστεί δυνατή η έναρξη της διαδικασίας για την πλήρωση των νέων θέσεων της Υπηρεσίας του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, τις οποίες η Βουλή έχει ήδη εγκρίνει με την ψήφιση δύο προηγούμενων συμπληρωματικών προϋπολογισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ είχε επιφυλαχθεί να διατυπώσει τη θέση του στη Βουλή και θέλω να δηλώσω από την αρχή ότι θα τηρήσει στάση αποχής κατά την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. Σχετίζεται με την περιβόητη υπόθεση της Υπηρεσίας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και την υπαγωγή της στο Τμήμα Τελωνείων. Αντιλαμβανόμαστε ότι και μετά την τωρινή ρύθμιση δεν πρόκειται να σταματήσει η διελκυστίνδα μέσα στην κυβερνητική μηχανή, πράγμα που θα επηρεάσει και την αποδοτικότητα της υπηρεσίας. Διερωτούμαστε κατά ποιο τρόπο θα ήταν δυνατό να λειτουργήσει αυτή η υπηρεσία, ώστε η δυνατότητα που έχει η κυβέρνηση να προχωρήσει στην είσπραξη των χρημάτων του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας να προωθηθεί. Γιατί μέσα από αυτές τις αντιθέσεις στο τέλος θα είναι μειωμένες οι δυνατότητες της κυβέρνησης και του κυβερνητικού μηχανισμού και φοβούμαστε ότι θα διευκολυνθούν όσοι θα ήθελαν παράνομα να κατακρατούν χρήματα τα οποία εισπράττουν ως Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.

Εκείνο μάλιστα που μας δημιουργεί πολλές έγνοιες και αμφιβολίες γύρω από το όλο θέμα είναι και η σημερινή πραγματικότητα. Όσον αφορά την αποδοτικότητα της υπηρεσίας, θα θέλαμε να ξέρουμε πως πράγματι η κυβέρνηση παρακολουθεί το θέμα και ποια γνώμη έχει για τα προσόντα, για την αποδοτικότητα και την επάρκεια της υπηρεσίας, όπως προωθείται.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα να ρωτήσω τον Πρόεδρο της Επιτροπής Οικονομικών αν έχουν δοθεί διαβεβαιώσεις από πλευράς κυβέρνησης πως δε θα υπάρξει αυτή η διελκυστίνδα στην οποία αναφέρεται ο κ. Χατζηδημητρίου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εκείνο το οποίο μπορώ να πω είναι ότι, όπως είναι σήμερα η Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, με τη δομή της, το οργανόγραμμά της και τα καθήκοντά της, θα υπαχθεί ως ξέχωρη οντότητα στα Τελωνεία. Δεν είναι θέμα το τι μας είπαν. Προσωπικά πιστεύω ότι θα συνεχίσει να εργάζεται αυτή η υπηρεσία με την ίδια αποτελεσματικότητα, εφόσον θα διατηρήσει, όπως λειτουργεί και σήμερα, την ίδια οντότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Για το θέμα τούτο είχαμε πολλές συζητήσεις στο παρελθόν. Η θέση που πήρε η Επιτροπή Οικονομικών, και νομίζω και η Βουλή αργότερα, είναι ότι είναι έργο της κυβέρνησης να αποφασίσει πώς θα καθορίσει τη διάρθρωση των υπηρεσιών και την υπαγωγή τους σε άλλες. Η επιψήφιση της πρότασης της κυβέρνησης δεν αποτελεί από πλευράς μας ούτε επικύρωση ούτε επίκριση ούτε συμφωνία. Η κυβέρνηση επέλεξε ως καλύτερη μέθοδο αυτή την υπαγωγή και δεν έχουμε εμείς λόγο να άρουμε τη διευθέτηση που έχει κάμει η κυβέρνηση.

Αν το θέμα είναι συνδικαλιστικό και οδηγηθούν οι υπάλληλοι στη συνδικαλιστική δράση, ούτε εμείς ούτε η κυβέρνηση ούτε κανένας μπορεί να παράσχει διαβεβαιώσεις ότι θα αποφευχθεί ή όχι η αποκαλεσθείσα διελκυστίνδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οπωσδήποτε, ο κ. Χατζηδημητρίου δικαιολόγησε την ψήφο του κόμματός του, την αποχή μάλλον που θα τηρήσουν στην ψήφιση.

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £10 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 24 ψήφους υπέρ και 21 αποχές, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 24 ψήφους υπέρ και 21 αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αρ. 3, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού £1.860.000 και η διάθεσή του για την παροχή αυξήσεων στο προσωπικό της Αρχής για τα έτη 1992 και 1993.

Όπως ειδικότερα δηλώθηκε στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η έγκριση της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης κρίνεται αναγκαία για την υλοποίηση συλλογικής σύμβασης μεταξύ της Αρχής Τηλεπικοινωνιών και του προσωπικού της με βάση την οποία παρέχονται αυξήσεις συνολικού ύψους 5,25% στις αποδοχές του προσωπικού για τα έτη 1992, 1993 και 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου. Η Επιτροπή με την ευκαιρία αυτή παρατηρεί ότι παρουσιάζεται ένας συνεχής ανταγωνισμός μεταξύ των υπαλλήλων του δημοσίου και των υπαλλήλων των ημικρατικών οργανισμών όσον αφορά τη διεκδίκηση αυξήσεων με αποτέλεσμα τη συνεχιζόμενη διόγκωση του μισθολογίου, γι' αυτό και θα πρέπει το γεγονός αυτό να αντιμετωπιστεί ως θέμα προτεραιότητας και να ακολουθηθεί ομοιόμορφη κυβερνητική πολιτική που να τηρείται με συνέπεια, όταν λαμβάνονται αποφάσεις σε αιτήματα-διεκδικήσεις των εργαζομένων στον ευρύτερο κρατικό τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Θα ήθελα να παρατηρήσω από δικής μου πλευράς ότι την παρατήρηση την οποία βλέπουμε στην τελευταία παράγραφο της 'Εκθεσης τη βλέπουμε τα τελευταία δέκα με δώδεκα χρόνια γι' αυτό τον ανταγωνισμό που υπάρχει μεταξύ του δημόσιου τομέα και των ημικρατικών οργανισμών και ελπίζω να ληφθούν κάποια μέτρα επιτέλους, ώστε να μην υπάρχει αυτή η σειρά των αυξήσεων που να ξεκινούν από τη μια πλευρά και να προχωρούν στην άλλη. Η Βουλή έχει δέκα - δώδεκα χρόνια που ασχολείται με αυτό το θέμα και στέλλει αυτές τις προειδοποιήσεις. Πλην όμως, μέχρι της στιγμής, δεν έχει επέλθει κανένα αποτέλεσμα. Ας ελπίσουμε ότι αυτή τη φορά η προτροπή που γίνεται από την Επιτροπή Οικονομικών θα ληφθεί πιο σοβαρά υπόψη.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού £1.860.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος δύναται να αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της ΑρχήςΤηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αρ. 4, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 26) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του ΘΟΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £200.000 και η διάθεσή του για την καταβολή αυξημένης κρατικής χορηγίας στο Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου μέσα στο 1993.

Ο Προϋπολογισμός του ΘΟΚ για το 1993, όπως αυτός κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, προέβλεπε στα έσοδά του και κρατική χορηγία ύψους £1.400.000, ώστε να καλυφθούν, σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Οργανισμού, οι απόλυτα αναγκαίες λειτουργικές δαπάνες και οι συμβατικές υποχρεώσεις του. Στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993, όπως αυτός κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, είχε περιληφθεί ποσό £1.300.000 ως κρατική χορηγία προς το ΘΟΚ για το 1993, ποσό που τελικά μειώθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την ψήφιση του προϋπολογισμού στο £1.150.000, όση δηλαδή ήταν η κρατική χορηγία προς το ΘΟΚ για το 1992.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού στα πλαίσια της συζήτησης του Προϋπολογισμού του ΘΟΚ πληροφόρησε τόσο το Υπουργείο Παιδείας όσο και τους εκπροσώπους του Οργανισμού ότι θα ήταν διατεθειμένη να εισηγηθεί έγκριση του προϋπολογισμού του με αυξημένη κρατική χορηγία, αν το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλλε συμπληρωματικό προϋπολογισμό για την ανάλογη αύξηση της κρατικής χορηγίας που προβλέπεται στο φετινό Τακτικό Προϋπολογισμό για τον Οργανισμό αυτό. Παράλληλα η Επιτροπή κατέστησε σαφές ότι οι οποιεσδήποτε περικοπές που θα επιφέρει ο Οργανισμός στα έξοδά του, για να ανταποκρίνονται στο ύψος της κρατικής χορηγίας που τελικά θα του δοθεί, θα πρέπει να αφορούν λειτουργικές δαπάνες και όχι περικοπές στη θεατρική ανάπτυξη και στο ελεύθερο θέατρο.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τελικά να εγκρίνει συμπληρωματική πίστωση ύψους £200.000 για τη διαμόρφωση της κρατικής χορηγίας προς το ΘΟΚ για το έτος 1993 από £1.150.000 σε £1.350.000.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών και του ΘΟΚ προκύπτει ότι ο Οργανισμός προτίθεται να προτείνει περικοπές στα κονδύλια του Προϋπολογισμού του για το 1993 ύψους £50.000, ώστε η συνολική κρατική χορηγία που θα εγκριθεί στο φετινό Τακτικό Προϋπολογισμό να καλύπτει πλήρως τις λειτουργικές του ανάγκες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με την έγκριση της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει τελικά αριθμηθεί, ώστε να καταστεί δυνατή στη συνέχεια η ψήφιση του Προϋπολογισμού του ΘΟΚ. Η Επιτροπή στο σημείο αυτό θέλει να παρατηρήσει ότι οι περικοπές ύψους £50.000 που προτίθενται να προτείνουν οι αρμόδιοι του ΘΟΚ στον Προϋπολογισμό του 1993 δεν αφορούν στο σύνολό τους λειτουργικές και μόνο δαπάνες, αλλά επηρεάζουν κατά το ήμισυ περίπου τη θεατρική ανάπτυξη, γεγονός που η Επιτροπή επιθυμεί να αποφευχθεί, γιατί πιστεύει ότι υπάρχουν περαιτέρω περιθώρια μείωσης των λειτουργικών δαπανών του Οργανισμού, χωρίς να επηρεάζεται κατ' ανάγκη το κεφάλαιο που αφορά τη θεατρική ανάπτυξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Οπωσδήποτε το κεφάλαιο του θεάτρου είναι ένα μεγάλο κεφάλαιο σε μια κοινωνία και εμείς το ξέρουμε πολύ καλά, διότι οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν στους φτωχούς δωρεάν εισιτήρια για να το παρακολουθούν. Και αν είχαμε όλα τα ιστορικά δεδομένα και μας έλειπε η κληρονομιά του αρχαίου θεάτρου, οπωσδήποτε δε θα ξέραμε, δε θα είχαμε ιδέα τι είδους άνθρωποι ήταν οι πρόγονοί μας. Άρα και εμείς, το Δημοκρατικό Κόμμα, είμαστε υπέρ της ενίσχυσης του θεάτρου.

Αλλά ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου για χρόνια τώρα στερείται μιας προγραμματισμένης ανάπτυξης και ενός προγράμματος παραστάσεων και έργων. Πολλές φορές είδαμε ότι τα έργα τα οποία ανεβάζει στη σκηνή του είναι αποφάσεις της τελευταίας στιγμής. Αλλά εκείνο το οποίο μας ανησυχεί ειδικά σε αυτό τον προϋπολογισμό είναι ότι, παρόλο που τονίστηκε η ανάγκη να μην ελαττωθούν οι χορηγίες στο ελεύθερο θέατρο και στα αναπτυξιακά του προγράμματα, αυτό έγινε και είναι ένα λυπηρό και ανησυχητικό γεγονός.

Είναι καιρός να αναγνωρίσουμε ότι η δραστηριότητα του ελεύθερου θεάτρου είναι η πιο σημαντική για την ανάπτυξη του θεάτρου. Δε λέω να μην υπάρχει μια κρατική σκηνή. Να υπάρχει, αλλά να υπάρχει για να δίνει έναν τόνο και μια κατεύθυνση, όχι για να γίνονται πολυέξοδες παραστάσεις που δεν έχουν εξ αντικειμένου κανένα περιεχόμενο.

Τα επιτεύγματα του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου είναι πολλά μέχρι τώρα και αξιέπαινα, αλλά έχουμε φθάσει σε ένα σημείο που πρέπει και είναι ανάγκη να γίνουν δομικές αλλαγές για την καλύτερη λειτουργία και ανάπτυξη του θεάτρου μας. Γι' αυτό νιώθουμε την ανάγκη εμείς του Δημοκρατικού Κόμματος να τονίσουμε ότι πρέπει αφενός να ενισχυθούν τα αναπτυξιακά προγράμματα του ΘΟΚ και το ελεύθερο θέατρο και αφετέρου να υπάρξει μια πιο νοικοκυρεμένη τακτική στον ίδιο το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου.

Επίσης, για πολλοστή φορά από αυτό το βήμα, θέλω να τονίσω και ένα κενό το οποίο υπάρχει. Το κενό της δραματικής σχολής. Χωρίς δραματική σχολή το θέατρό μας οπωσδήποτε δεν προχωρεί όπως το θέλουμε. Είναι χρόνια τώρα που το λέμε από αυτό το βήμα και ακόμα δεν είδαμε να πραγματοποιείται αυτό το πράγμα. Είναι καλύτερα να έχουμε τις μισές θεατρικές παραστάσεις από το ΘΟΚ το χρόνο, να εξοικονομούνται αρκετές χιλιάδες λίρες, γιατί βλέπουμε στους προϋπολογισμούς πως τα έξοδα για το ανέβασμα ενός έργου μπορεί να φθάσουν μέχρι και τις είκοσι χιλιάδες λίρες. Μπορεί να λείψει μια παράσταση από τις παραστάσεις του κάθε χρόνου και να λειτουργήσει αντί αυτού μια δραματική σχολή για το καλό του τόπου και για τη θεατρική ανάπτυξη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Απλά θέλω να χαιρετίσω το γεγονός ότι ομόφωνα η Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής υπογραμμίζει την ανάγκη να μην αποκοπεί έστω και ένα σεντ από τη θεατρική ανάπτυξη. Θέλω να υπογραμμίσω ότι τα προηγούμενα δύο χρόνια αποκόπτονταν πολύ μεγάλα κονδύλια από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου, περιλαμβανομένων και κονδυλίων για τη θεατρική ανάπτυξη. Και αποκόπτονταν από μια πλειοψηφία στη Βουλή των Αντιπροσώπων, στην οποία το ΑΚΕΛ τουλάχιστο δεν περιλαμβανόταν.

Το ΑΚΕΛ, μένοντας συνεπές στην περσινή και στην προπέρσινή του πολιτική και στην ανάγκη η θεατρική ανάπτυξη να συνεχιστεί απρόσκοπτα και η χορηγία στο Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου να συνεχίζεται απρόσκοπτα, με τον κοινοβουλευτικό έλεγχο βέβαια, ψηφίζει και το σημερινό συμπληρωματικό προϋπολογισμό και θέλει να πιστεύει ότι αυτή η Βουλή θα συνεχίσει να είναι συνεπής και στο μέλλον, ανεξάρτητα του ποιος διακυβερνά τον τόπο, στη βοήθειά της προς τον οργανισμό αυτό, αλλά και ευρύτερα στην πολιτιστική ανάπτυξη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα κατ' αρχήν να απαντήσω σε μια ανακρίβεια, όχι εσκεμμένη πιστεύω, του κ. Χριστόφια ότι κατά τα προηγούμενα χρόνια υπήρχαν αποκοπές. Και δεν είναι εδώ η ανακρίβεια, εδώ είναι η ακρίβεια. Η ανακρίβεια είναι ότι οι αποκοπές γίνονταν από τις χορηγίες του ΘΟΚ προς το ελεύθερο θέατρο. Αυτό είναι ανακρίβεια. Εκείνο το οποίο γινόταν ήταν αποκοπές από κάποια κονδύλια παραστάσεων ή εξόδων του ΘΟΚ, για να δοθεί το μήνυμα ότι επιβαλλόταν η αλλαγή κάποιας πολιτικής. Αποτελεί γεγονός ότι αποκόπτονταν κονδύλια, αλλά αυτά, και υπερτονιζόταν στις εκάστοτε εκθέσεις, δεν αφορούσαν τις χορηγίες προς το ελεύθερο θέατρο ή τις διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις, αλλά τις παραστάσεις του ΘΟΚ, τις πολυδάπανες όπως πολύ σωστά λέχθηκε, ή τις άσκοπες δαπάνες σε διοικητικό ή άλλο προσωπικό.

Αν είναι κάτι που θέλω από πλευράς μας να πω είναι πως η κυβέρνηση, και με χαρά θα 'πρεπε αυτό να χαιρετιστεί από όλους, έχει αναβαθμίσει, αν θέλετε, τον πολιτισμό όχι απλά διά της μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας σε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, αλλά και διότι σκοπεύει διά σημαντικών χορηγιών πλέον προς το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού να ενισχύσει κατ' άλλο τρόπο ή παράλληλο με το ΘΟΚ τρόπο και τον πολιτισμό και οπωσδήποτε και το ελεύθερο θέατρο, γεγονός που κι εμείς διαπιστώνουμε ότι αποτελεί μια αναγκαιότητα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Με όλο το σεβασμό θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι, όταν αποκόπτεται από τον προϋπολογισμό ενός οργανισμού ένα κονδύλι 300.000 λιρών, δε νομίζω ότι είναι δυνατό αυτός ο οργανισμός να κάμει περικοπές μόνο στις πολυέξοδες παραστάσεις. Φυσιολογικά είναι υποχρεωμένος να κάμει γενικές περικοπές αυτός ο οργανισμός.

Σ' ό,τι αφορά την αναβάθμιση, περιμένουμε και θα δούμε. Αν θα υπάρξει αυτή η αναβάθμιση και αν θα έχουμε κονδύλια τα οποία θα ξοδεύονται για σωστή πολιτιστική ανάπτυξη, εδώ είμαστε και θα 'μαστε έτοιμοι να τα ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος και μετά ο κ. Φιλίππου.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε θα κάμω διόρθωση ανακρίβειας, αλλά θα βάλω τα πράγματα στις σωστές τους διαστάσεις. Είναι συζητήσιμο για πολλούς κατά πόσο τα χρήματα που έπαιρνε ο ΘΟΚ ξοδεύονταν κατά τον καλύτερο και πιο παραγωγικό τρόπο που η Βουλή ήθελε να ξοδεύονται, για τη θεατρική δηλαδή ανάπτυξη. Εν τη σοφία της η Επιτροπή Οικονομικών, μάλλον η πλειοψηφία της, αποφάσισε ότι έπρεπε να κάμει περικοπές όχι μόνο στο ΘΟΚ, αλλά και σ' άλλες δαπάνες και χορηγίες της κυβέρνησης. Αυτή ήταν απόφαση της Επιτροπής Οικονομικών που εγκρίθηκε στον προϋπολογισμό. Εκεί που γεννήθηκε θέμα ήταν ότι το συμβούλιο αυτού του οργανισμού, γνωρίζοντας ότι είχαν γίνει περικοπές, υπέβαλε προϋπολογισμό ο οποίος υπερέβαινε το ποσό που η Βουλή είχε περικόψει, με σκοπό να δανειοδοτηθούν και να συνεχίζουν. 'Αρα, η θέση της Επιτροπής είναι ότι δεν μπορεί ένας ημικρατικός οργανισμός, άσχετα από τις προθέσεις του, άσχετα από την προσφορά του ή και για άριστα ακόμα προγράμματα, να αποφασίζει από μόνος του ποιο είναι το ανώτατο όριο των δαπανών που θα 'χει, όταν η πλειοψηφία της Βουλής, το τονίζω, αποφασίζει διαφορετικά. Και πιστεύω ότι η συγκατάθεση της Βουλής να εγκρίνει έστω αυτό το ποσό το οποίο εγκρίνει σήμερα πρέπει να θεωρηθεί παραχώρηση και όχι πηγή μομφής κατά εκείνων των μελών της Βουλής που έκριναν ότι πρέπει να περικοπούν τα κονδύλια.

Αυτή είναι η ιστορία του προϋπολογισμού του ΘΟΚ και αυτός είναι ο λόγος γιατί σήμερα ήρθε για έγκριση και όχι προηγούμενα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Φιλίππου, τουλάχιστον από δική μου πείρα τα πράγματα είναι όπως τα έχει θέσει ο κ. Παπαδόπουλος. Τα τελευταία τουλάχιστον δυοτρία χρόνια αυτή ήταν η συλλογιστική και αν υπήρξαν περικοπές είναι διότι πράγματι ήρθαν με μεγαλύτερο ποσό και ζήτησαν να δανειοδοτηθούν. Προηγουμένως όμως, τα προηγούμενα χρόνια,και μιλώ για τα τελευταία πέντε-δέκα χρόνια, υπήρχε η άποψη από κάποιες πλευρές -δεν παίρνω θέση· απλώς λέω το ιστορικό- ότι έπρεπε ο ΘΟΚ να λειτουργήσει περισσότερο ως φορέας θεατρικής ανάπτυξης παρά ως θεατρικός οργανισμός. 'Ηταν εδώ που γίνονταν κάποιες περικοπές.

Ο κ. Φιλίππου. Κύριε Χατζηδημητρίου, δικαιούστε ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, αλλά επειδή είχε ζητήσει πρώτος το λόγο ο κ. Φιλίππου, θεώρησα καλό...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι προσωπικά, ιδιαίτερα διότι η Επιτροπή Οικονομικών ομόφωνα αποφάσισε να εγκρίνει αυτή την επιπρόσθετη δαπάνη που ήρθε από

την κυβέρνηση για το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου. Και αυτό ακριβώς το γεγονός αντικρούει με σαφήνεια αυτά που υποστήριξε πριν από λίγο ο έντιμος Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ κ. Παπαδόπουλος. Δυστυχώς η πλειοψηφία της Βουλής μας απέκοπτε κονδύλια από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου όχι μόνο φέτος, πριν ακόμα αλλάξει η κυβέρνηση, αλλά και κατά τα προηγούμενα πέντε χρόνια. Και αυτή είναι η πραγματική ιστορία. Επιτέλους, έστω και τώρα, όταν έχει αλλάξει η κυβέρνηση, εκείνη η πλειοψηφούσα ομάδα η οποία περιέκοπτε τα κονδύλια από το ΘΟΚ τώρα συμφωνεί με την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να σταματήσουμε να περικόπτουμε κονδύλια τα οποία είναι πράγματι σημαντικά, τα χρειάζεται ο τόπος μας, για να προχωρήσουμε στη θεατρική ανάπτυξη. Δε θα ήθελα τώρα να μπω στην πολιτική του θέματος, αλλά επ' αυτού είπε και ολίγα, με τα οποία συμφωνώ, η κυρία Ρήνα Κατσελλή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου και μετά ο κ. Πρέντζας, εκτός αν ζητήσει το λόγο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, κύριε Πρέντζα. Έτσι, για να μην έχουμε παρεξηγήσεις.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι πράγματι για πολλοστή φορά που συζητούμε θέμα ΘΟΚ, θέμα θεατρικής ανάπτυξης και κατά προέκταση πολιτιστικής πολιτικής του τόπου. Κι έχει αυτή την ιδιομορφία η συζήτηση γύρω από τα θεατρικά πράγματα, γιατί αποτελεί μπορώ να πω την κύρια κρατική δραστηριότητα υποστήριξης μιας πλευράς της πολιτιστικής φυσιογνωμίας του τόπου μας. Έτσι σωστά δίνεται ιδιαίτερη σημασία.

Υπήρξε όλα τα προηγούμενα χρόνια μια κριτική, μια διελκυστίνδα γύρω από το ΘΟΚ. Το πρώτο σημείο αφορούσε την ίδια την ύπαρξη της κρατικής σκηνής και τη συσχέτιση με το ελεύθερο θέατρο. Αυτό είναι θέμα τοποθέτησης της κάθε πλευράς. Άλλοι έδιναν λιγότερη και άλλοι περισσότερη σημασία. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ υποστηρίζει την αναγκαιότητα ύπαρξης κρατικής σκηνής. Αλλά πάλι θα ήθελε να δώσει κάποια μηνύματα, γιατί και η κρατική σκηνή έχει να ανταποκριθεί σε κάποιες απαιτήσεις, κοινωνικές, πνευματικές, πολιτιστικές, του τόπου. Και αυτό τέθηκε σε αμφισβήτηση πολλές φορές.

Η συζήτηση των κονδυλίων σίγουρα δεν μπορεί να συνδυαστεί με θεατρική κριτική ή με το σχετικό προγραμματισμό που κάμνει ο ΘΟΚ. Όμως είναι χρήσιμο να δίνονται κάποια μηνύματα, γιατί όταν μιλούμε και όταν θέλουμε απασχόληση με την ουσία και όχι εντυπωσιασμό, όχι πολυτέλεια, αυτό θα πρέπει να εκφράζεται και στην κρατική σκηνή. Και δυστυχώς σ' αυτό τον τομέα πολλές φορές η ουσία επικαλύφθηκε από μια τάση εντυπωσιασμού. Ο εντυπωσιασμός σήμαινε κόστος εξ αντικειμένου. Όταν κάναμε αυτή την αναφορά μας λέχθηκε: "Μα, ξέρετε, και μια λιτή σκηνική παρουσίαση κι αυτή έχει το κόστος της." Αλλά σίγουρα η πολυτελής έχει αυξημένο κόστος, έχει μια διόγκωση των δαπανών. Και αυτό στο τέλος πλήττει και την έννοια του μηνύματος που θα δώσεις μέσα από το θέατρο, αλλά ταυτόχρονα κατατρώγει τα χρήματα του ΘΟΚ. Έτσι θα πρέπει να επαναληφθεί αυτό το μήνυμα ότι επιζητούμε από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου να έχει πνευματικότητα και όχι εντυπωσιασμό. Και μερικές φορές έπεσε σε πάρα πολύ χαμηλά επίπεδα και δεν άντεχε σε κανενός είδους κριτική.

Η κυρία Κατσελλή αναφέρθηκε και στους ανθρώπους που εργάζονται στο ΘΟΚ, που τους ανήκει κάθε έπαινος. Έτσι ό,τι λέμε δεν είναι μομφή για τους ανθρώπους. Εμείς μιλούμε και αναφερόμαστε σε θέματα ευρύτερης πολιτικής.

Εκείνο που θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι χρειάζεται μια ισορροπημένη ανάπτυξη. Δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στο θέατρο -και καλά κάνουμε- αλλά παραγνωρίζουμε τον τομέα της μουσικής κατά τρόπο εντυπωσιακό. Και τούτο υποβαθμίζει και μειώνει πραγματικά το επίπεδο του πολιτισμού του τόπου μας. Χρειαζόμαστε επειγόντως και την ανάπτυξη στον τομέα της μουσικής. Έτσι θα πρέπει στην κατανομή των κονδυλίων να ληφθεί υπόψη και αυτός ο τομέας. Είναι σε βάρος του τόπου το γεγονός ότι δε διαθέτει μια συμφωνική ορχήστρα και είναι σε βάρος του τόπου το ότι παρουσιάζει μια όπερα μια φορά το χρόνο. Αυτά είναι θέματα ουσιαστικά για τον πολιτισμό ενός τόπου και θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία και να εξασφαλιστούν χρήματα και προς αυτή την κατεύθυνση.

Θέλω να καταλήξω με το μήνυμα και το νόημα ιδιαίτερα της τραγωδίας και του ελληνικού πνεύματος και μ' αυτά που μπορεί να δώσει το θέατρο. Είναι αμφίβολο αν γνωρίζουμε τι είναι ελληνικό πνεύμα, γιατί και αυτό το προωθούμε επιλεκτικά. Επικεντρωνόμαστε μόνο σε ορισμένες πτυχές του ελληνικού πνεύματος, περιοριζόμαστε στην Ιφιγένεια, στην Αντιγόνη, το πολύ πολύ παλαιότερα στους Πέρσες. Όμως χρειάστηκαν χρόνια πολλά για να ανακαλύψουμε και τις Τρωάδες για παράδειγμα. Και αν στους Πέρσες εξαίρεται η έννοια της αθηναϊκής δημοκρατίας, στις Τρωάδες κρίνονται και καταδικάζονται τα εγκλήματα που έκαμαν οι Έλληνες στην Τροία, η προσφυγοποίηση των Τρώων, των γυναικών, οι σφαγές που έκαμαν οι Έλληνες, ωσάν σήμερα να μιλούσαμε εμείς και να κάναμε αυτοκριτική για τα δικά μας σφάλματα και εγκλήματα. Έτσι ελληνικό πνεύμα είναι η επαφή με την αλήθεια. Και θα φανεί αν έχουμε διδαχτεί από το ελληνικό πνεύμα. Θα φανεί όχι από τους βερμπαλισμούς, όχι από τις πατριδοκαπηλίες, αλλά από τη δύναμη που αποκτούμε βλέποντας θέατρο και γνωρίζοντας το θέατρο και γνωρίζοντας τον ελληνικό πολιτισμό, αν έχουμε το θάρρος να αντιμετωπίζουμε την αλήθεια.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πρέντζας. Σας έχει καλύψει ο κ. Χατζηδημητρίου. Δε θα προσθέσουμε και τις Ικέτιδες!

Ο κ. Θάσος Σοφοκλέους.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, αναμφίβολα ο Θεατρικός Οργανισμός και γενικά η πνευματική παρουσία στον τόπο μας είναι ένα σημαντικό γεγονός. Ο ελληνισμός ανά τους αιώνες έχει αφήσει τα σημάδια του στον κόσμο γενικά για το μεγαλείο του θεάτρου, για τα έργα τα οποία έχει παρουσιάσει και έχει ανεβάσει και που μέχρι σήμερα ανά τον κόσμο παρουσιάζονται και ηθογραφούν.

Τα ερωτηματικά που έχω εγώ είναι αν το σχήμα, αυτός ο οργανισμός που σήμερα υπάρχει στην Κύπρο, ανταποκρίνεται πράγματι στις προσδοκίες μας και αν πράγματι τα ποσά τα οποία διαθέτουμε για να λειτουργεί αυτός ο οργανισμός φτάνουν εκεί που θέλουμε να φτάσουν, δηλαδή φτάνουν στο λαό. Και η προσωπική μου άποψη είναι ότι δε φτάνουν δυστυχώς στο λαό. Τα περισσότερα έργα παρουσιάζονται για μια ορισμένη τάξη που τα παρακολουθεί, ενώ ο απλοϊκός κόσμος δεν έχει τη δυνατότητα ή δεν του δίνεται η ευκαιρία ή δεν του δίνεται η καθοδήγηση για να τα παρακολουθήσει.

Έχω μελετήσει λίγο το θέμα και πιστεύω ότι υπάρχουν πράγματα πάρα πολλά τα οποία πρέπει να γίνουν. Και πρέπει να προβληματιστεί ο ΘΟΚ, ώστε πράγματι να στοχεύσει στο σημείο που πρέπει και να επιτελέσει το έργο του όπως το ζητούμε εμείς. Δεν υπάρχει κατ' αρχήν υπεύθυνος ρεπερτορίου, δεν υπάρχει άνθρωπος

δηλαδή ο οποίος να επιλέγει τα έργα τα οποία θα παρουσιαστούν κάθε χρόνο και γίνεται αυτό ακριβώς το οποίο και ο κ. Χατζηδημητρίου είπε προηγουμένως, ότι σχεδόν παρουσιάζονται τα ίδια έργα κάθε φορά. Δεν υπάρχει ανανέωση του καλλιτεχνικού και του άλλου προσωπικού, οι ίδιοι άνθρωποι. Ούτε επιμόρφωση δε γίνεται ουσιαστική. Επίσης πιστεύω ότι θα πρέπει να υπάρξει ένας οικονομικός φορέας ο οποίος να χειρίζεται την κατανομή αυτού του ποσού το οποίο διαθέτουμε για όλα τα θέατρα και για το ελεύθερο και να μην είναι ο ΘΟΚ αυτός που κάμνει αυτή την κατανομή.

Δυστυχώς έχω πληροφορηθεί ότι πολλές φορές γίνεται αλόγιστη διασπάθιση. Και θα αναφέρω ένα παράδειγμα το οποίο είχα ακούσει ότι κάποτε σ' ένα έργο φέραμε άμμο από τη Σουηδία για να παρουσιάσουμε το έργο και τελικά δεν τη χρησιμοποιήσαμε. Και αυτή η άμμος μας στοίχισε δεν ξέρω πόσα λεφτά!

Τελειώνοντας επισημαίνω και λέγω ότι πρέπει να ενισχύσουμε το ΘΟΚ - γι' αυτό άλλωστε δίνουμε και τα κονδύλια- αλλά πρέπει παράλληλα να γίνει αναδιοργάνωση και αναδόμηση του όλου συστήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω απλώς να υπενθυμίσω ότι συζητούμε συμπληρωματικό προϋπολογισμό του ΘΟΚ και όχι τους προϋπολογισμούς του ΘΟΚ. Κατά συνέπεια έχουν λεχθεί αυτά τα πράγματα κατά τη διάρκεια της συζήτησης των προϋπολογισμών και είμαι σίγουρος ότι, όταν θα έχουμε τους νέους προϋπολογισμούς, θα γίνει μια ευρεία συζήτηση για τις διάφορες δραστηριότητες του ΘΟΚ.

Νομίζω ότι έχει συμπληρωθεί η συζήτηση. Και προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £200.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3 και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα επόμενα θέματα της ημερήσιας διάταξης από τον αρ. 5 μέχρι τον αρ. 11 δεν είναι έτοιμα, γι' αυτό και προχωρούμε στο υπ' αρ. 12 θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Γενικές Διατάξεις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον κ. Αναστασιάδη να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρήνα Κατσελλή, εκπροσωπώντας τον κ. Μάρκο Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, του ΚΟΑ, της ΚΟΠ και του Συνδέσμου Διαιτητών Κύπρου.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται και που εκδίδονται με βάση το άρθρο 25 της περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού νομοθεσίας σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στον ΚΟΑ να αναθέτει στην ομοσπονδία εκάστου αθλήματος όλες ή οποιεσδήποτε από τις αρμοδιότητες που του δίνουν οι Κανονισμοί αυτοί. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με την ψήφιση των υπό συζήτηση Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους ώστε να αναφέρονται ως "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Γενικές Διατάξεις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, μια απλή δήλωση. Ενώ δίδεται με τους Κανονισμούς αυτούς η εξουσία στον ΚΟΑ να εκχωρήσει στην ομοσπονδία κάθε αθλήματος όλες τις αρμοδιότητες, και αυτό για να ικανοποιηθούν διεθνείς υποχρεώσεις ορισμένων ομοσπονδιών μας, θα πρέπει να τονιστεί ότι καμιά πλευρά δε θεωρεί σκόπιμο να εκχωρηθεί αρμοδιότητα αναγνώρισης συνδέσμων διαιτητών στις ομοσπονδίες, κάτι που είχε εγερθεί από ενδιαφερόμενους. Και είναι καλά να είναι καταγραμμένο αυτό και ως παρατήρηση που πιθανό να είναι χρήσιμη για τις ομοσπονδίες και να είναι επίσης χρήσιμη και για τον ΚΟΑ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Άλλοι ομιλητές;

Υπάρχει ένσταση όπως εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αρ. 14 θέμα, που είναι και το τελευταίο θέμα στο Κεφάλαιο Α' της ημερήσιας διάταξης, είναι η "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για το μήνα Οκτώβριο του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Παιδείας να αναγνώσει την Έκθεση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω Απόφαση σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1993.

Με την πιο πάνω Απόφαση της Βουλής παρέχεται στο Πανεπιστήμιο Κύπρου η εξουσιοδότηση για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Οκτώβριο του 1993 ποσού που δε θα υπερβαίνει εκείνο το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον οικείο προϋπολογισμό του ακαδημαϊκού έτους 1992-93 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Οκτώβριο του 1992, επειδή ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου για το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 δεν έχει ακόμα εγκριθεί από τη Βουλή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί η μελέτη του προϋπολογισμού του πανεπιστημίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό συζήτηση Απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει το κείμενο της Απόφασης στο Σώμα.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟ ΤΟΥ 1993

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμους, οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών

προσώπων κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των δαπανών που περιλαμβάνονται σ' αυτούς.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δεν έγινε έγκαιρα η κατάθεση του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου για μελέτη και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαία η συνέχιση των υπηρεσιών που προσφέρει το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα πιο κάτω:

(α) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Οκτώβριο του 1993 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον οικείο προϋπολογισμό του ακαδημαϊκού έτους 1992-93 του Πανεπιστημίου Κύπρου που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα.

(β) Η εξουσιοδότηση αυτή δίδεται με τον όρο ότι δε θα διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή για άλλους σκοπούς και ότι δε θα πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου για το νέο οικονομικό έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση όπως η Απόφαση εγκριθεί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, η Απόφαση εγκρίνεται.

Φτάσαμε στο τέλος της Νομοθετικής Εργασίας. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Συντάξεων (Ορισμένοι Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί της Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και του Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι αυτός είναι ο αναμενόμενος νόμος του πόθεν έσχες και παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Σωματείων και Ιδρυμάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Οι περί Αποχετεύσεων Κακοπετριάς (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Οι περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Κείμενα που αφορούν εβδομήντα τρεις νόμους που ίσχυαν στις 16 Αυγούστου 1960 και οι οποίοι, εφόσον διατηρήθηκαν σε ισχύ δυνάμει του άρθρου 188 του Συντάγματος, μεταφράστηκαν στην ελληνική γλώσσα, ως επίσημη γλώσσα της Δημοκρατίας, και ενοποιήθηκαν με τους τροποποιητικούς τους νόμους που ψηφίστηκαν μετά τις 16 Αυγούστου 1960.

Κατατέθηκαν από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

11) Ο περί Εθνικής Φρουράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Ρένο Πρέντζα, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Δώρο Θεοδώρου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται πρώτα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αλλά αργότερα, όταν συμπληρώσει τη μελέτη η Επιτροπή Οικονομικών, τότε να μελετηθεί και από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, πριν έρθει στο Σώμα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι όπως η πρόταση νόμου για την οποία τώρα μιλούμε, παραπεμφθεί και στην Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, διότι ο σκοπός αυτής της πρότασης νόμου είναι ακριβώς η βελτίωση των

συνθηκών αναφορικά με την αξιωκρατία. Και η εισήγησή μου είναι να παραπεμφθεί και στην Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε, επειδή δεν μπορεί να παραπεμφθεί σε τρεις Επιτροπές, θα παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και στην Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων- Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων- Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Δώρο Θεοδώρου, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Έχουμε τελειώσει με το Κεφάλαιο Β'. Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 40 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Άριστο Χρυσοστόμου στις 11 Οκτωβρίου 1993.

"Ανάμεσα στους εκτοπισθέντες επικρατεί σύγχυση αναφορικά με τα δικαιώματα που έχουν για την παροχή βοήθειας για στέγασή τους, που οφείλεται στην ανυπαρξία κωδικοποιημένου κειμένου όσον αφορά τα σχετικά κριτήρια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ταλαιπωρία των εκτοπισθέντων, οι οποίοι τρέχουν από γραφείο σε γραφείο, για να πληροφορηθούν ποια είναι τα δικαιώματά τους, παίρνοντας αρκετές φορές αντιφατικές απαντήσεις.

Σύμφωνα με έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως, η Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων σε συγκεκριμένη περίπτωση αρνήθηκε να παράσχει πληροφορίες για τα κριτήρια παροχής βοήθειας σε εκτοπισθέντες. Κατά τη διερεύνηση του παραπόνου από τον Επίτροπο Διοικήσεως, διαπιστώθηκε πως η εμπλεκόμενη υπηρεσία αδυνατούσε να παράσχει τις πληροφορίες που είχαν ζητηθεί, επειδή δεν υπάρχει σχετικό κωδικοποιημένο κείμενο. Διαπιστώθηκε επίσης ότι τα σχετικά κριτήρια βρίσκονται διασκορπισμένα σε τριάντα περίπου διαφορετικά κείμενα, που αποτελούν αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, πρακτικά διάφορων συνεδριάσεων, επιστολές και εξαγγελίες Υπουργών.

Πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό θέμα, γιατί αν, όπως προκύπτει από την έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως, οι λειτουργοί της πιο πάνω υπηρεσίας δεν είναι

σε θέση να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες, τότε πώς διασφαλίζεται η εφαρμογή ενιαίου μέτρου κρίσης από τα αρμόδια όργανα κατά την άσκηση της διακριτικής τους εξουσίας;

Γι'αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν προτίθεται να εκτυπώσει και να κυκλοφορήσει κωδικοποιημένο κείμενο αναφορικά με τα δικαιώματα των εκτοπισθέντων για στεγαστικούς σκοπούς, ώστε να εκλείψει η σύγχυση και η ταλαιπωρία τους, αλλά και να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των εκτοπισθέντων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 41 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Κώστα Κωνσταντίνου στις 13 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αναφορικά με τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί μέχρι σήμερα, ούτως ώστε να επισπευσθεί η διαδικασία πληρωμής των αμπελουργών από τις οινοβιομηχανίες, δεδομένου ότι έχουν παρέλθει τρεις και πλέον μήνες από την παράδοση των πρώτων ποσοτήτων σταφυλιών, χωρίς να έχουν καταβληθεί σ' αυτούς μέχρι σήμερα οποιαδήποτε ποσά.

Η οικονομική κατάσταση των αμπελουργών είναι τέτοια που επιβάλλεται η χωρίς άλλη καθυστέρηση πληρωμή των αμπελουργών για τις αντίστοιχες ποσότητες σταφυλιών που έχουν παραδοθεί."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 42 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη στις 14 Οκτωβρίου 1993.

"Επειδή πρόσφατες δραστηριότητες Βρετανών κυρίως, αλλά και Αμερικανών που σχετίζονται με την Κύπρο και το πρόβλημά της έλαβαν ευρεία δημοσιότητα και έχουν προκαλέσει το ενδιαφέρον ή και την ανησυχία της κοινής γνώμης, καλείται η κυβέρνηση να ενημερώσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1. (α) Ποια είναι η θέση της σχετικά με τις επισκέψεις ξένων επισήμων στο κατοχικό ψευδοκράτος, δεδομένου ότι πρόκειται για παράνομα κατεχόμενο από τα τουρκικά στρατεύματα έδαφος της Δημοκρατίας, μη ελεγχόμενο από τις νόμιμες αρχές;

   (β) Ποια είναι η θέση της σχετικά με δραστηριότητες του Βρετανού Ύπατου Αρμοστή, που έχουν καταγγελθεί και από Βρετανούς βουλευτές, οι οποίες σαφώς χαρακτηρίζονται ως εχθρικές και προφανώς παραβιάζουν τους όρους της διαπίστευσής του στη Δημοκρατία της Κύπρου;

   (γ) Μήπως έχουν γίνει διαβήματα στη βρετανική κυβέρνηση και ποια;

2. (α) Είναι ενήμερη η κυβέρνηση για τη διεξαγωγή στη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες δικοινοτικών σεμιναρίων και ποιες πληροφορίες έχει σχετικά με το περιεχόμενό τους, τους συμμετέχοντες και κυρίως τις προθέσεις των διοργανωτών;

   (β) Η κυβέρνηση επικροτεί τα σεμινάρια, τις μεθόδους και τους στόχους τους;

   (γ) Όλα αυτά συμβαδίζουν με την πολιτική της ελληνοκυπριακής πλευράς στο κυπριακό πρόβλημα, όπως έχει διαμορφωθεί από το Εθνικό Συμβούλιο;"

Απάντηση ημερομηνίας 6 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 249, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Ερωτήσεις (1) και (2): Αφορούν βασικά το Τμήμα Κοινωνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας. Οι αρμοδιότητες του Υπουργείου Υγείας περιορίζονται μόνο στον έλεγχο των υγειονομικών εγκαταστάσεων των στεγών των ηλικιωμένων.

Ερώτηση (3): Η ουσιαστική αύξηση του αριθμού των γιατρών που υπηρετούν στα κυβερνητικά ιατρεία, καθώς και η λειτουργία απογευματινών εξωτερικών ιατρείων βελτίωσαν σημαντικά την προσφορά υπηρεσιών στα εξωτερικά ιατρεία προς όλους τους ασθενείς. Πέραν τούτου στις περιπτώσεις εκείνες που οι ηλικιωμένοι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας τους δίνεται η αναγκαία προτεραιότητα.

Η επί συστηματικής βάσεως παροχή προτεραιότητας στους ηλικιωμένους δε δικαιολογείται, γιατί δεν παρουσιάζουν όλοι οι ηλικιωμένοι που επισκέπτονται τα κυβερνητικά ιατρεία σοβαρά, οξεία προβλήματα υγείας, ενώ αντίθετα υπάρχουν περιπτώσεις νέων ατόμων με σοβαρά, επειγούσης φύσεως προβλήματα που χρειάζονται άμεση αντιμετώπιση και η οιαδήποτε αναμονή μπορεί να τους επιδεινώσει την κατάσταση. Πέραν τούτου το μεγαλύτερο ποσοστό των ασθενών που επισκέπτονται τα εξωτερικά ιατρεία, περίπου 70-80%, είναι ηλικιωμένοι.

Είναι επομένως ορθότερο να δίνεται προτεραιότητα εκεί όπου υπάρχει η πραγματική ανάγκη, χωρίς να υπάρχει λόγος διάκρισης μεταξύ ομάδων ατόμων ή ομάδος ασθενών.

Ερώτηση (4): Τα νοσοκομεία και οι λειτουργοί υγείας προσφέρουν την καλύτερη δυνατή περίθαλψη σε όλους αδιακρίτως τους ασθενείς που επισκέπτονται τα νοσηλευτικά ιδρύματα χωρίς καμιά διάκριση σε βάρος οιασδήποτε ομάδας και πολύ περισσότερο σε βάρος των ηλικιωμένων. Η ιατρική και άλλη φροντίδα και παρακολούθηση προσφέρονται για όσο χρόνο κρίνεται αναγκαίος ανάλογα με την περίπτωση. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν μπορεί να επεκτείνεται πέραν του συστηνόμενου, λόγω μεγάλης ζήτησης των νοσοκομειακών κλινών από άλλα οξέα περιστατικά.

Τα μέτρα που η νέα κυβέρνηση μελετά για να βελτιώσει περαιτέρω την ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων είναι μεταξύ άλλων τα εξής:

1. Αποφυγή της ιδρυματοποίησης με τη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής σε κοινοτικό επίπεδο π.χ. δημιουργία κοινοτικών υπηρεσιών υγείας.
2. Εκπαίδευση του προσωπικού υγείας στα προβλήματα υγείας των ηλικιωμένων.
3. Πληροφόρηση του κοινού για τα προβλήματα υγείας των ηλικιωμένων για να μπορεί να τους συμπαραστέκεται ανά πάσα στιγμή.
4. Σύσταση Εθνικής Επιτροπής στην οποία να εμπλέκονται οι κυβερνητικοί και άλλοι εθελοντικοί φορείς.

   Εν τω μεταξύ το Υπουργείο Υγείας αναμένει σύντομα εμπειρογνώμονα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας ο οποίος έχει όρους εντολής:

   (α) να εκτελέσει μια σύντομη έρευνα για εντόπιση των προβλημάτων των ηλικιωμένων και

(β) με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας να ετοιμάσει λεπτομερές Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τους ηλικιωμένους."

Απάντηση ημερομηνίας 12 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 269, ημερομηνίας 21 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά.

"Σχετικά με τη μισθοδοσία των Γραφέων Β' Τάξης των Σχολικών Εφορειών σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Επειδή πριν προχωρήσουμε σε διατύπωση της θέσης μας στο θέμα αυτό είναι αναγκαίο να έχουμε τις απόψεις του Υπουργείου Παιδείας, τις οποίες ζητήσαμε με επιστολή μας με αρ. 15.26.13 και ημερ. 30.7.1993, θεωρώ σκόπιμο να σας ενημερώσω σχετικά και να σας πληροφορήσω ότι θα σας δώσουμε απάντηση όσο το δυνατό πιο σύντομα.

Απολογούμαστε για την ως τώρα καθυστέρηση."

Απάντηση ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 2, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"1. Έλεγχος της ποιότητας των φυτοφαρμάκων

Ο έλεγχος της ποιότητας των φυτοφαρμάκων διέπεται από τις πρόνοιες του περί Γεωργικών Φαρμάκων Νόμου και των Κανονισμών του 1993, που ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων το Μάρτιο 1993. Σημειώνεται ότι η νομοθεσία αυτή αποτελεί νέα, εκσυγχρονισμένη νομοθεσία, η οποία αντικατέστησε παλαιότερη νομοθεσία περί Γεωργικών Φαρμάκων, που εφαρμοζόταν από το 1967.

Οι βασικές πρόνοιες της νέας περί Γεωργικών Φαρμάκων νομοθεσίας αφορούν την εγγραφή των γεωργικών φαρμάκων και τον έλεγχο της ποιότητας, της χρήσης και της εμπορίας τους, καθώς και τη συσκευασία τους, η οποία πρέπει να φέρει σήμανση με τις κατάλληλες οδηγίες, περιορισμούς και προφυλάξεις για κάθε γεωργικό φάρμακο.

Με βάση την εν λόγω νομοθεσία λειτουργεί, υπό την προεδρία του Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, 14μελές Συμβούλιο Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων, στο οποίο εκπροσωπούνται όλες οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και οργανώσεις και που είναι υπεύθυνο, μεταξύ άλλων, για την έγκριση και εγγραφή γεωργικών φαρμάκων.

2. Επίπεδα διεξαγωγής ποιοτικού ελέγχου

Ο ποιοτικός έλεγχος διεξάγεται σε πλήρως εξοπλισμένο και εξειδικευμένο εργαστήριο στο Τμήμα Γεωργίας. Ο έλεγχος αυτός γίνεται σε δυο στάδια. Κατ' αρχήν ελέγχονται η δραστική ουσία και οι φυσικοχημικές ιδιότητες κάθε νέου προϊόντος που υποβάλλεται για εγγραφή και εγγράφονται μόνο τα προϊόντα που συνάδουν με τους σχετικούς Κανονισμούς και τις διεθνείς προδιαγραφές (FAO, WHO κ.λπ.).

Μετά την εγγραφή η ποιότητα των γεωργικών φαρμάκων ελέγχεται με τακτικές δειγματοληψίες, που διεξάγονται στους χώρους κατασκευής, συσκευασίας και πώλησης των γεωργικών φαρμάκων, από εξουσιοδοτημένους, με βάση τη σχετική νομοθεσία, Επιθεωρητές. Κατά τις δειγματοληψίες λαμβάνονται δείγματα από διάφορα πειρασκευάσματα, ανάλογα με την εποχιακή τους χρήση και την οικονομική

τους σημασία. Σε κάθε δείγμα που λαμβάνεται γίνεται μεγάλος αριθμός προσδιορισμών και αναλύσεων, που απαιτούν αρκετό χρόνο έρευνας και μελέτης, αλλά και οικονομική δαπάνη.

3. Συχνότητα ελέγχου και αριθμός προσωπικού που ασχολείται με αυτόν.

Ο έλεγχος που διεξάγεται είναι συνεχής. Συγκεκριμένα, οι Επιθεωρητές τόσο από τα Κεντρικά Γραφεία του Τμήματος Γεωργίας, όσο και από τα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία επισκέπτονται, σε τακτικά χρονικά διαστήματα, τα καταστήματα, τις αποθήκες και τα εργοστάσια φυτοφαρμάκων για επιθεώρηση και δειγματοληψία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στα μεγάλα κέντρα φυτοφαρμάκων γίνονται 1-3 επισκέψεις-επιθεωρήσεις κατά μήνα.

Με την πιο πάνω εργασία ασχολούνται 14 εξουσιοδοτημένοι Επιθεωρητές του Τμήματος Γεωργίας τόσο στα Κεντρικά όσο και στα Επαρχιακά Γραφεία, καθώς και το προσωπικό του εργαστηρίου ελέγχου ποιότητας και υπολειμμάτων των φυτοφαρμάκων.

4. Περιπτώσεις φυτοφαρμάκων που δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές και μέτρα που λήφθηκαν.

Από τα δείγματα ελέγχου, που λήφθηκαν κατά καιρούς από τους εξουσιοδοτημένους Επιθεωρητές του Τμήματος Γεωργίας, βρέθηκαν ορισμένα που δεν πληρούσαν τις προδιαγραφές που καθορίζει η νομοθεσία. Με βάση τις σχετικές πρόνοιες της νομοθεσίας, καταγγέλθηκαν 10 εταιρείες φυτοφαρμάκων για συνολικά 41 κατηγορίες. Για τις περιπτώσεις αυτές επιβλήθηκε χρηματική ποινή από τα δικαστήρια. Εκκρεμεί ακόμα η εκδίκαση μιας εταιρείας για διάφορες παραβάσεις.

5. Δημοσίευση παραβάσεων

Οι διάφορες παραβάσεις εξετάζονται από τις αρμόδιες αρχές (αστυνομία) και στη συνέχεια εκδικάζονται από τα δικαστήρια και επιβάλλονται ποινές σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας και την κρίση του δικαστηρίου. Η δημοσίευση των σχετικών αποφάσεων του δικαστηρίου επαφίεται στους δημοσιογράφους.

Τέλος, επιθυμώ να τονίσω ότι οι πρόνοιες της νομοθεσίας για τα φυτοφάρμακα εφαρμόζονται ανελλιπώς από την αρμόδια υπηρεσία, μέσα στα πλαίσια των οικονομικών και τεχνικών δυνατοτήτων του κράτους. Η πείρα που αποκτήθηκε από τη μέχρι σήμερα εφαρμογή της νομοθεσίας καταδεικνύει ότι γενικά η ποιότητα των φυτοφαρμάκων που κυκλοφορούν στην κυπριακή αγορά είναι ικανοποιητική και δε δικαιολογείται ανησυχία. Πέρα από τα μέτρα που αναφέρονται ανωτέρω για τον έλεγχο της ποιότητας των φυτοφαρμάκων, οι λειτουργοί του Τμήματος Γεωργίας διαφωτίζουν τους παραγωγούς αναφορικά με την ορθή και ασφαλή χρήση των φυτοφαρμάκων για την αποφυγή τυχόν προβλημάτων, που μπορεί να προκληθούν στη γεωργική παραγωγή, στους ίδιους τους γεωργούς, καθώς και στο περιβάλλον από την ανεξέλεγκτη χρήση τους."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤΓ' 10, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

" 1. Το Υπουργείο Παιδείας, ανεξάρτητα από το αν θα λειτουργήσει ή όχι το Δημοτικό Σχολείο Λετύμπου κατά τη σχολική χρονιά 1993-94, έχει προγραμματίσει και πολύ σύντομα θα προβεί στην επιδιόρθωση/ συντήρηση του κτιρίου του Δημοτικού Σχολείου.

2. Το Δημοτικό Σχολείο Λετύμπου λειτουργούσε μέχρι τον Ιούνιο του 1993 και είχε συνολικά στις έξι τάξεις 9 μαθητές με ένα δάσκαλο.

Από τη σχολική χρονιά 1993-94 αποφασίστηκε όπως το Δημοτικό Σχολείο Λετύμπου συμπλεγματοποιηθεί με το Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Πολεμίου, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. Απόφασης 39.592 και ημερομ. 2/7/93).

Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στηρίχθηκε στους Κανονισμούς Λειτουργίας Σχολείων Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως του 1976 (Κ.Δ.Π. 25/16, 'Αρθρο 4). Σύμφωνα με πρόνοια του Κανονισμού αυτού, όταν ο αριθμός παιδιών ενός σχολείου είναι κάτω των 15, τότε αυτό συμπλεγματοποιείται με σχολείο παρακείμενης περιοχής."

Απάντηση ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 12, ημερομηνίας 11 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Το Υπουργείο δε συμμερίζεται την άποψη ότι θυματοποιούνται μαθητές με τις εξετάσεις που διεξάγει, επειδή, όπως σας είναι γνωστό, με την αναγωγή των αρχικών βαθμολογιών οι βαθμολογίες στα διάφορα μαθήματα αποκτούν την ίδια βαρύτητα και το 50% περίπου των προσερχομένων σε μια εξέταση εξασφαλίζει τη βάση, ανεξάρτητα από το βαθμό δυσκολίας ενός εξεταστικού δοκιμίου.

Σημειώνεται ακόμη ότι στις περιπτώσεις που υπάρχουν κενές θέσεις αυτές δίνονται σε υποψηφίους με βάση την αρχική βαθμολογία, αν αυτή είναι ψηλότερη από την ανηγμένη."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα του Κεφαλαίου Δ' το οποίο βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η άμεση ανάγκη λήψης απόφασης και δρομολόγησης διαδικασιών για μετακίνηση των κοινοτήτων Πενταλιάς και Επισκοπής που κινδυνεύουν από κατολισθήσεις και ρωγμές". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Γ. Ομήρου στις 11.5.1993. Συνέχιση της συζήτησης.

Αντιλαμβάνομαι είχαν μείνει κάποιοι ομιλητές από την προηγούμενη συνεδρία, αλλά η συζήτηση θα αποπερατωθεί σ' αυτή τη συνεδρία. 'Ηδη είναι η τρίτη συνεδρία που συζητείται αυτό το θέμα και νομίζω θα πρέπει να προχωρήσουμε στα πολλά άλλα θέματα του Κεφαλαίου Δ'. Γι' αυτό θα παρακαλέσω από τώρα να γνωρίζω πόσοι είναι οι ομιλητές.

Ο κ. Θεοδούλου, ο κ. Πιττοκοπίτης και ο κ. Κωνσταντίνου. Οι Βουλευτές της Πάφου. Θα ήταν δυνατόν, εφόσον η 'Εκθεση είναι ομόφωνη και αρκετά θα έλεγα κατατοπιστική, να προχωρήσουμε με κάπως γρήγορο ρυθμό; Λοιπόν, έχει σειρά ο κ. Κωνσταντίνου από την προηγούμενη συνεδρία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Αναστασιάδη, έχετε το λόγο. Είναι επί θέματος διαδικασίας αντιλαμβάνομαι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επί θέματος διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Θα έκαμνα την εξής εισήγηση: Η 'Εκθεση του έκτου θέματος του Κεφαλαίου Δ' θα μπορούσε να θεωρηθεί με έγκριση και των συναδέλφων αναγνωσθείσα και η συζήτησή του ολοκληρωθείσα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Ποιο θέμα, κύριε Αναστασιάδη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι για το Πανεπιστήμιο. Δεν έχουμε φθάσει όμως στο έκτο θέμα. Θα έκανα και εγώ αυτή την εισήγηση, αν συμφωνούμε και αν δεν υπάρχει καμιά ένσταση, τότε να παραπεμφθεί το θέμα στην αρμόδια Επιτροπή για παρακολούθηση και η 'Εκθεση να παραπεμφθεί στο αρμόδιο Υπουργείο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα έχουμε ολοκληρώσει. Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος που το κάνουμε είναι για να φαίνεται ότι κάπου επιτέλους αυτή η Βουλή κάμνει και έργο. 'Εχουμε ασχοληθεί σε βάθος με το θέμα, ολοκληρώσαμε τις απόψεις, θεωρείται, αν θέλετε, ετεροχρονισμένο. Να μην αρχίσουμε να συζητούμε πράγματα του παρελθόντος. Γι' αυτό και έκαμα την εισήγηση να διαγραφεί από την ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, όταν θα φθάναμε στο έκτο θέμα, θα έκανα και εγώ την ίδια εισήγηση. Αν δεν υπάρχει ένσταση, σίγουρα. 'Οπως επίσης πιστεύω ότι είναι κατά λάθος που ενεγράφη το θέμα υπ' αριθμό 2, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών", διότι η συζήτηση ολοκληρώθηκε, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξωτερικών έκανε αναφορά. Δεν είναι σωστό να παραμένουν θέματα που ήδη συζητήθηκαν. Το θέμα σίγουρα πρέπει να το παρακολουθούμε και να βεβαιωθούμε ότι η κυπριακή κυβέρνηση ακολουθεί τουλάχιστον τις απόψεις του Σώματος όσον αφορά το χειρισμό. 'Ομως δεν παρακολουθείται το θέμα με το να παραμένει στην ημερήσια διάταξη μετά που συμπληρώνεται η συζήτηση. Παραπέμπεται για παρακολούθηση στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, που είναι η Επιτροπή Εξωτερικών. Γι' αυτό το λόγο θεωρώ ότι έχει ήδη διαγραφεί και κατά λάθος ενεγράφη το θέμα υπ' αριθμό 2. Για το υπ' αριθμό 6 θέμα όμως έχετε το λόγο, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που ανέφερε ο κ. Αναστασιάδης έχω την εντύπωση ότι θα πρέπει να παραμείνει και πιθανό να χρειαστεί να εκφραστούν ορισμένες απόψεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, θέτω θέμα διαδικασίας.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Οχι μόνο αποσύρω, αλλά λέω θα γίνει και έντονη κριτική εν τοιαύτη περιπτώσει. 'Εχω την εντύπωση ότι η εισήγησή μου ήταν εποικοδομητική. Αποσύρω όμως την εισήγηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω θέμα διαδικασίας. Εφόσον ακόμα δε φθάσαμε στο έκτο θέμα και εφόσον υπάρχουν άλλα πέντε και είναι αμφίβολο αν θα προχωρήσουμε ως το τρίτο ή τέταρτο θέμα ακόμα, διότι αντιλαμβάνομαι υπάρχουν κάποιες υποχρεώσεις ολόκληρου του Σώματος απόψε ένεκα του Συνεδρίου της Κοινοπολιτείας, είναι η δεξίωση του Υπουργού Εξωτερικών που πρέπει να συμμετάσχουν Βουλευτές, γι' αυτό προχωρήστε, κύριε Κωνσταντίνου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Δηλαδή, μέχρι πού θα φθάσουμε στο Κεφάλαιο Δ', κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω υπόψη μου να διακόψω τη συζήτηση γύρω στις έξι, διότι η δεξίωση του Υπουργού Εξωτερικών ...

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Δηλαδή δε θα μπούμε σε άλλο θέμα του Κεφαλαίου Δ'.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε βλέπω ότι μπορούμε να μπούμε σε άλλο θέμα. Όχι. Έχω όμως τονίσει ότι το δεύτερο θέμα θα διαγραφεί, διότι έληξε η συζήτηση και δεν μπορεί να μείνει.

Παρακαλώ, κυρία Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Επί του θέματος της Κούβας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επί του θέματος της Κούβας δεν μπορεί να ανοίξει η συζήτηση, διότι έκλεισε. Έχει παραπεμφθεί στην Επιτροπή Εξωτερικών για παρακολούθηση.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Έχω κάτι να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν μπορεί όμως να το συζητήσουμε, διότι κακώς μπήκε στην ημερήσια διάταξη.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Δεν είναι κακώς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Σύμφωνα με την τελευταία παράγραφο της επιστολής του Υπουργού Εξωτερικών, το θέμα αναμένεται να συνεχιστεί μετά τις εξελίξεις και τις τοποθετήσεις και τις θέσεις που θα πάρει η κυπριακή κυβέρνηση έναντι των θεμάτων που θα συζητηθούν στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ που βρίσκεται σε εξέλιξη. Άρα θα υπάρχει θέμα προς συζήτηση ενδεχομένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, δεν είναι αυτή η διαδικασία του Σώματος. Όταν η συζήτηση ενός θέματος έχει συμπληρωθεί, έχει διαβαστεί η Έκθεση, δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές

και έχει αναγνωστεί η επιστολή του Υπουργού, εκείνο το οποίο γίνεται είναι ότι παραπέμπεται στην αρμόδια Επιτροπή και, αν υπάρξει οτιδήποτε το οποίο μας ενδιαφέρει, επανέρχεται στο Σώμα με άλλη 'Εκθεση. Δεν μπορεί να μένει ένα θέμα γραμμένο, γιατί μπορεί να συζητηθεί μετά δεκαπέντε, είκοσι, τριάντα μέρες. Δεν είναι αυτή η διαδικασία μας. Σίγουρα θα παρακολουθήσουμε πολύ στενά το τι γίνεται μέσω της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Και αν χρειαστεί, θέλουμε εμείς να συμπληρώσουμε, θα ξαναεπανέρθουμε στην ολομέλεια με συμπληρωματική 'Εκθεση. Ευχαριστούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ξέρω αν είναι ή δεν είναι αυτή η διαδικασία. Γεγονός είναι ότι αυτή η Βουλή την περασμένη συνεδρία έτσι συμφώνησε. Η 'Εκθεση της Επιτροπής η οποία ήρθε έλεγε ότι ενημερώνεται το Σώμα για τις διαβεβαιώσεις που έδωσε ο κ. Υπουργός Εξωτερικών με επιστολή του η οποία κατατέθηκε στη Γραμματεία και η Επιτροπή με την 'Εκθεσή της εισηγήθηκε στην ολομέλεια του Σώματος το θέμα να παραμείνει εγγεγραμμένο και να βρίσκεται σε ψηλή σειρά προτεραιότητας, για να μπορεί να συζητηθεί, διότι εντός των ημερών είναι δυνατό να γίνει η συζήτηση στα Ηνωμένα 'Εθνη.

Πιστεύω ότι, εφόσον όλα τα Μέλη γνωρίζουν ότι θα παραμείνει εγγεγραμμένο, αλλά δε θα γίνει συζήτηση πάνω στο θέμα, δεν επηρεάζεται ούτε κωλύεται καθόλου το Σώμα. Πάντως εγώ υποδεικνύω ότι ήταν ομόφωνη απόφαση του Σώματος στην προηγούμενη συνεδρία. Δεν μπήκε κατά λάθος από τη Γραμματεία, αλλά μπήκε κατόπιν αποφάσεως του Σώματος. Αν θα διαγραφεί τώρα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήμουν ο τελευταίος που θα ήθελα αυτό το θέμα να φύγει, δηλαδή να μην το παρακολουθεί η Βουλή, διότι αισθάνομαι όπως αισθάνεται το υπόλοιπο Σώμα. Αλλά θεωρώ ότι είναι πιο ορθόδοξη διαδικασία να παραμείνει στην Επιτροπή Εξωτερικών και, αν υπάρξει οποιαδήποτε εξέλιξη, αμέσως μπορεί να επανέρθει έχοντας προτεραιότητα στο Σώμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω κάμνουμε μεγάλο θέμα για το τίποτε. Μένει εκεί με απόφαση της Βουλής, όμως η συζήτηση δε θα γίνει. Μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι εγγεγραμμένο χωρίς να είναι καν πάνω στην ημερήσια διάταξη, αν αυτό βοηθά σε τίποτε. Αλλά για ποιο λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι εκείνο το οποίο είπατε και έχει παρερμηνευτεί είναι η λέξη "διαγραφεί". Απλά διαγράφεται από την ημερήσια διάταξη, όχι από τα θέματα που είναι εγγεγραμμένα στη Βουλή προς συζήτηση. Παραπέμπεται, όπως ορθά είπατε, στην Επιτροπή προς παρακολούθηση και η Επιτροπή ανά πάσα στιγμή μπορεί να ζητήσει να επανέρθει στην ημερήσια διάταξη, αν απαιτείται συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, δε θεωρώ σωστό να έχουμε θέματα τα οποία να παρουσιάζονται στην ημερήσια διάταξη και να μη συζητούνται επ' αόριστον αναμένοντας μια εξέλιξη. Το θέμα αυτό θα είναι στην Επιτροπή, δε χάθηκε, δε διαγράφηκε, θα επανέρθει στην ημερήσια διάταξη, αν προκύψει λόγος. Αυτή περίπου ήταν η τακτική μας μέχρι τώρα και εξάλλου η Επιτροπή Εξωτερικών θα παρακολουθεί πάρα πολύ στενά τις εξελίξεις. Όμως το να έχουμε για ένα, δύο, τρεις μήνες ένα θέμα το οποίο να παραμένει εκεί αναμένοντας πότε θα μας πληροφορήσει το Υπουργείο Εξωτερικών, κάπου δεν είναι ορθόδοξο. Οπωσδήποτε θα είναι τώρα στην ημερήσια διάταξη και θα το συζητήσουμε στην προσεχή συνεδρία των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων. Δεν είναι θέμα διαφωνίας· είναι θέμα περισσότερο διαδικασίας και μεθόδευσης. Είναι για το ίδιο πράγμα που μιλούμε και περισσότερο η συζήτησή μας περιστρέφεται στο ποιος είναι ο πιο σωστός τρόπος παρακολούθησης του θέματος.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα αφορά δύο κοινότητες στην επαρχία Πάφου των οποίων το πρόβλημα είναι παλιό, κρίνεται δε ως πολύ σοβαρό και αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα-τροχοπέδη στην περαιτέρω διατήρηση ή και ανάπτυξή τους. Οι κοινότητες αυτές είναι η Πενταλιά και η Επισκοπή και το πρόβλημα είναι τόσο σοβαρό, ώστε δεν υπάρχει πλέον καμιά αμφιβολία ότι και μικρή πλέον βροχόπτωση, συνήθης μπορώ να πω, ενδέχεται να προκαλέσει καταστροφή, με τραγικές συνέπειες για τις κοινότητες αυτές. Το ίδιο ακόμα μπορεί να συμβεί και σε περίπτωση ασθενούς ακόμη σεισμικής δόνησης.

Στην Πενταλιά σήμερα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών, υπάρχουν 108 κατοικίες, από τις οποίες οι 45 είναι συνήθους διαμονής και με μόλις 96 μόνιμους κατοίκους. Οι υπόλοιπες 63 κατοικίες κατοικούνται συνήθως τις γιορτές και τους καλοκαιρινούς μήνες, αφού οι ιδιοκτήτες τους, φοβούμενοι κυρίως την κατάρρευσή τους, τις εγκατέλειψαν και εγκαταστάθηκαν μόνιμα στην Πάφο ή και αλλού.

Στην Επισκοπή υπάρχουν 156 συνολικά κατοικίες, από τις οποίες οι 110 είναι μόνιμης διαμονής και οι 46 κενές και προσωρινής διαμονής. Κατοικούσαν δε μόνιμα 259 κάτοικοι στο χωριό και έγιναν σίγουρα λιγότεροι, από το φόβο πράγματι των κατολισθήσεων ή και των όποιων άλλων επικίνδυνων καταστάσεων που μπορούν να προέλθουν.

Έγιναν κάποιες συσκέψεις στο παρελθόν με τη συμμετοχή και των κατοίκων των δύο κοινοτήτων, υπό την προεδρία του Επάρχου Πάφου και άλλων παραγόντων και στην παρουσία των Βουλευτών Πάφου. Έγινε αναφορά στο πρόβλημα, υπήρχαν διιστάμενες απόψεις, αναγνωρίστηκε στο τέλος το πρόβλημα, αλλά οι κίνδυνοι, οι μεγάλοι κίνδυνοι που ελλοχεύουν, παραμένουν και σίγουρα δεν έχουν προωθηθεί οι διαδικασίες, όπως είχαν υποσχεθεί κάποιοι αρμόδιοι. Δεν έχει παρθεί καμιά απολύτως πολιτική απόφαση μέχρι σήμερα, η οποία να προωθεί και να επιλύει το σοβαρό αυτό πρόβλημα.

Αξίζει να αναφερθεί ότι, λόγω του κινδύνου κατολισθήσεως, στην Πενταλιά κατοικούν ως επί το πλείστον υπερήλικα άτομα και οι λιγοστοί μαθητές αναγκάζονται να φοιτούν σε γειτονικά δημοτικά σχολεία. Τόσος είναι δε ο φόβος για το

αύριο, που και αυτοί ακόμα οι απόδημοι α οποίοι επιστρέφουν στην Κύπρο αποφεύγουν να επανεγκατασταθούν στο χωριό με τις υπάρχουσες συνθήκες, παρόλον ότι είναι επιθυμία τους να επιστρέψουν και να επανεγκατασταθούν στο χωριό.

Το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, κάνοντας τη σχετική του έρευνα για την Πενταλιά, αναφέρει σχετικά ότι είναι κτισμένη πάνω σε μπετονίτη -είναι τύπος γράσου κάτω από το χώμα- γι' αυτό και η περιοχή κινήθηκε αρκετές φορές, ενώ υπάρχει κίνδυνος ολοκληρωτικής καταστροφής του χωριού σε περίπτωση παρατεταμένης βροχόπτωσης ή ακόμα και σε περίπτωση ασθενούς σεισμικής δόνησης, όπως ανέφερα και πιο πάνω. Επίσης η έρευνα έδειξε ότι το χωριό αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα αστάθειας. Οι αναλύσεις ευστάθειας πρανών απέδειξαν ότι, εκτός από τις σχετικά αβαθείς κατολισθήσεις, που πράγματι συμβαίνουν στην περιοχή του χωριού, η πιθανότητα επαναδραστηριοποίησης των παλιών, βαθιών κατολισθήσεων είναι μεγάλη και οι συνέπειες που θα υπάρξουν σίγουρα θα είναι καταστροφικές. Με βάση τα δεδομένα αυτά το χωριό επιβάλλεται και πρέπει οπωσδήποτε να μετακινηθεί, γιατί το υπέδαφός του είναι ασταθές σε βαθμό πιο ψηλό απ' ό,τι είναι διεθνώς αποδεχτό. Η τοποθεσία "Γεράνια" κρίθηκε ως η πιο κοντινή και ασφαλής περιοχή για τη μετακίνηση της Πενταλιάς.

Το ίδιο ισχύει και για την Επισκοπή, αφού, σύμφωνα με έρευνα που έγινε, φαίνεται ότι και η περιοχή της Επισκοπής είναι πολύ επικίνδυνη και ότι η κοινότητα πρέπει να μετακινηθεί. Η μετακίνηση του χωριού είναι πάγιο αίτημα των κατοίκων από το 1988, ύστερα από τη διαπίστωση ότι αρκετά κτίρια επηρεάστηκαν από κατολισθήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κωνσταντίνου, αν μου επιτρέπετε. Πρώτα πρώτα ξέρετε ότι οι Κανονισμοί δεν επιτρέπουν ανάγνωση από χειρόγραφο. Δεύτερο -και δε θέλω πραγματικά να επέμβω σε ένα συνάδελφο που εκτιμώ- αλλά όλα αυτά τα αναφέρει η 'Εκθεση ξεκάθαρα. Δηλαδή θα επαναλάβουμε πέντε άνθρωποι τα ίδια πράγματα που λέει η 'Εκθεση; Αν έχουμε να προσθέσουμε κάτι στην 'Εκθεση, να τονίσουμε κάτι από την 'Εκθεση, να το κάνουμε. Αλλά με το να επαναλαμβάνουμε το τι γράφει μια 'Εκθεση πιστεύω ότι αφαιρούμε πολύτιμο χρόνο που χρειάζεται η Βουλή για άλλα θέματα.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Είμαστε στο Κεφάλαιο Δ', κύριε Πρόεδρε. Επιτρέπεται η ανάγνωση από χειρόγραφο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι τώρα καθιερώσαμε κατά κάποιο τρόπο, αν είναι δυνατό, να μην επαναλαμβάνουμε τα ίδια πράγματα της 'Εκθεσης. Εγώ μιλώ για το ότι διαβάζουμε σχεδόν τα ίδια πράγματα που αναφέρει η 'Εκθεση, κύριε Ιωαννίδη. Δεν το λέω τώρα για να προσβάλω κανένα συνάδελφο, αλλά, επειδή τα ξεκαθαρίζει αυτά τα πράγματα η 'Εκθεση, νομίζω ότι το να τονίσουμε μεν κάποιες πτυχές της 'Εκθεσης είναι σωστό, αλλά με την επανάληψη των ίδιων πραγμάτων κάπου ως Σώμα ... δηλαδή δίνεται μια άσχημη εικόνα. Οπωσδήποτε, συνεχίστε, κύριε συνάδελφε.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπερτονίζω την 'Εκθεση του Γεωλογικού Τμήματος. Και είναι η πλέον ασφαλής διαβεβαίωση που πρέπει να γίνει για το πρόβλημα.

Εν πάση περιπτώσει το πρόβλημα είναι ξεκάθαρο. Αυτή τη στιγμή επιβάλλεται όσο ποτέ άλλοτε να ληφθούν σοβαρά υπόψη όλοι οι παράγοντες και οι δύο κοινότητες να μετακινηθούν. Επιβάλλεται να γίνει αυτό, γιατί είναι και προς το συμφέρον

των ίδιων των κοινοτήτων, αλλά και για λόγους πολιτιστικούς και κοινωνικούς. Πρέπει και επιβάλλεται αυτή η μετακίνηση να γίνει όσο το δυνατό συντομότερα, γιατί ο μαρασμός που έχει επέλθει στην ύπαιθρό μας είναι μεγάλου βαθμού. Δεν υπάρχει πλέον καμιά δικαιολογία για οποιαδήποτε ολιγωρία, η οποία πρόκειται, αν ενδεχομένως υπάρξει, να είναι καταστροφική. Η μετακίνηση πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατό, με βάση ακριβώς αυτές τις εκτιμήσεις και του Γεωλογικού Τμήματος και των άλλων αρμόδιων τμημάτων.

Έχουν ήδη υποδειχθεί οι κατάλληλοι χώροι, τα αρμόδια τμήματα έχουν κάμει τις σχετικές μετρήσεις, έχει αποδειχθεί ότι είναι χώροι στερεοί και ικανοί να δεχτούν τις δύο αυτές κοινότητες και εκείνο το οποίο πρέπει και επιβάλλεται να γίνει είναι σε συντονισμό όλα τα αρμόδια τμήματα να προωθήσουν όσο το δυνατό πιο σύντομα, όπως είπα, τη μετακίνηση των δύο κοινοτήτων.

Ευκαιρίας δοθείσης θα ήθελα να πω ότι ένα σοβαρότατο πρόβλημα το οποίο είναι συνδεδεμένο με το πρόβλημα αυτό είναι η επέκταση του κύριου δρόμου που συνδέει τη Μαραθούντα με την Επισκοπή, που απέχει μόλις 13 χιλιόμετρα από την Πάφο. Παρόλες τις μέχρι τώρα υποσχέσεις των αρμοδίων δεν έχει γίνει οποιαδήποτε διαπλάτυνση ή επέκταση του δρόμου αυτού. Είναι μια παράκληση προς την Εκτελεστική Εξουσία να δει και το θέμα αυτό όσο το δυνατό πιο γρήγορα.

Με βάση τα πιο πάνω, επαναλαμβάνω ότι επιβάλλεται όσο το δυνατό πιο γρήγορα η επίσπευση της διαδικασίας για τη μετακίνηση αυτών των κοινοτήτων. Το θέμα το έχει εγγράψει ο συνάδελφος Γιαννάκης Ομήρου και σίγουρα και εμείς, ως Δημοκρατικός Συναγερμός, το ασπαζόμαστε και συντασσόμαστε πλήρως με το θέμα, όπως έχει εγγραφεί και όπως η αρμόδια Επιτροπή το έχει εκθέσει και το έχει φέρει ενώπιον του Σώματος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κωνσταντίνου. Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι πολύ σύντομος, γιατί αυτό το θέμα είναι πράγματι πολυσυζητημένο και ξαναήρθε στην επιφάνεια τελευταίως. Αλλά είμαι υποχρεωμένος να ψέξω τους αρμόδιους, επειδή εδώ και 20 χρόνια υπόσχονται σε αυτές τις κοινότητες μετακίνηση, αλλά μετακίνηση δε γίνεται. Αυτό το πράγμα είχε ως αποτέλεσμα την καταστροφή αυτών των δύο κοινοτήτων, τόσο της Πενταλιάς όσο και της Επισκοπής, και φαίνεται παρατείνεται αυτή η καθυστέρηση, για να εγκαταλειφθούν και οι δύο κοινότητες και έτσι να μην υπάρχει πρόβλημα μετακίνησης.

Λυπούμαι να πω ότι και στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως που μόλις σήμερα έχει δοθεί, ενώ αναφέρεται μια πρόνοια £222.000 για την Πενταλιά και £50.000 για την Επισκοπή, συνεχίζει και λέει ότι αναμένεται η υποβολή ολοκληρωμένης πρότασης για λήψη απόφασης στο Υπουργικό Συμβούλιο, είναι απαραίτητο όμως το ευρύτερο θέμα πολιτικής για μετακινούμενα χωριά να μελετηθεί περαιτέρω. Δηλαδή, ενώ μπαίνουν αυτά τα δύο κονδύλια, στην ουσία δεν υπάρχει απόφαση για μετακίνηση αυτών των δύο κοινοτήτων.

Εκείνο που θέλω να τονίσω είναι ότι, ενώ υπάρχουν οι μελέτες του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης, ενώ τόσες συζητήσεις έχουν γίνει για το θέμα, αρνούνταν

πάντοτε όλες οι κυβερνήσεις μέχρι σήμερα να κάμουν οποιαδήποτε έργα και ειδικά οδικά έργα προς αυτές τις δύο κοινότητες με τη δικαιολογία ότι, εφόσον θα μετακινηθούν, γιατί να γίνουν αυτά τα έργα. Είμαι υποχρεωμένος να αναφέρω ότι ειδικά για την Επισκοπή, ενώ £50.000 ήταν εγκεκριμένες στον Προϋπολογισμό του 1993, τους είπαν σήμερα ότι δεν υπάρχουν κατασκευαστικά σχέδια! Και αυτό το πράγμα γίνεται για τρίτη χρονιά. Χάνεται το κονδύλι και κοροϊδεύουν τους ανθρώπους.

Δε θα μακρηγορήσω, αλλά θέλω από αυτό το βήμα να στείλουμε ένα μήνυμα στη νέα κυβέρνηση: 'Οτι δεν μπορεί για ένα χιλιόμετρο δρόμου να πληρώθηκαν £2,5 εκατομμύρια και να μην μπορεί αυτό το κράτος να μετακινήσει μια κοινότητα με τόσα ακριβώς χρήματα, γιατί το λιγότερο θα είμαστε απαράδεκτοι. Δεν μπορεί να υπάρχει αυτή η ευμάρεια που υπάρχει στον τόπο και οι κάτοικοι κάποιων συγκεκριμένων κοινοτήτων να κοιμούνται με το φόβο ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να καταρρεύσουν οι κατοικίες τους και να τους καταπλακώσουν. Λόγω αυτού του θέματος έχουν φύγει από τις δύο κοινότητες οι κάτοικοι και ειδικά οι νεαρότεροι -αυτοί που έμειναν είναι προχωρημένης ηλικίας- και γι' αυτό το λόγο έχουν κλείσει και τα δύο σχολεία. Στη δε Πενταλιά, η οποία βρίσκεται πολύ κοντά σε ποταμό που τροφοδοτεί το φράγμα του Ασπρόκρεμμου και που βρίσκεται πολύ κοντά σε διατρήσεις οι οποίες έχουν τροφοδοτήσει τις άλλες κοινότητες με νερό για σκοπούς ύδρευσης και άρδευσης, δεν έχουν νερό να πιουν, γιατί τους λένε "θα σας μετακινήσουμε".

Γι' αυτό θέλω από αυτό το βήμα, όπως είπα, να στείλουμε μήνυμα προς τη νέα κυβέρνηση, έντονο μήνυμα, ότι επιβάλλεται χωρίς καμιά καθυστέρηση αυτά τα δύο ποσά που έχουν μπει στον προϋπολογισμό -£222.000 για την Πενταλιά και £50.000 για την Επισκοπή- να αξιοποιηθούν το συντομότερο και να κοπούν τα οικόπεδα, ώστε με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς ή με τον προϋπολογισμό του 1995 να τροχιοδρομηθεί η μετακίνηση αυτών των δύο κοινοτήτων.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να τονίσω ότι ειδικά με την Επισκοπή παίζεται ακόμα ένα παιγνίδι. Ενώ για 20 χρόνια υπόσχονταν σ' αυτούς τους ανθρώπους τη μετακίνηση και από 600 κατοίκους έχει μείνει μόνο το 1/3, φέτος τους έχουν πει ότι μόνο η μια γειτονιά κινδυνεύει, δηλαδή οι 40 άνθρωποι πρέπει να μετακινηθούν, και τους λένε "θα σας μετακινήσουμε". Αυτό το γεγονός έχει ξεσηκώσει θύελλα διαμαρτυριών, έχουν δημιουργηθεί προστριβές μεταξύ των κατοίκων και πιθανώς αυτό να είναι και αποτέλεσμα της μη μετακίνησης. Και η Επισκοπή πρέπει να μετακινηθεί και η Πενταλιά πρέπει να μετακινηθεί, υπάρχουν οι αναγκαίοι χώροι που έχουν υποδειχθεί από τα διάφορα τμήματα και εδώ χρειάζεται η πολιτική απόφαση της κυβέρνησης για μετακίνηση αυτών των δύο κοινοτήτων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα αιτήματα αυτά δεν είναι από τα αιτήματα που εύκολα προβάλλονται, αν δεν υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι, αν οι κάτοικοι δεν αισθάνονται ότι διατρέχουν κίνδυνο. Απλούστατα, γιατί οι χώροι που κατοικούν είναι δεμένοι με τη ζωή τους, με την παράδοση και τις περιουσίες τους. Κατά συνέπεια το αίτημα για κρατική

αρωγή για μετακίνηση προέρχεται από την πολύ σοβαρή, τη βασική, θα έλεγα, ανάγκη για προστασία της ζωής τους. Αν το αίτημα αυτό είχε οποιαδήποτε άλλα υποκειμενικά ελατήρια, πρέπει να είμαστε βέβαιοι ότι σίγουρα δε θα ήταν ούτε τόσο έντονο ούτε τόσο καθολικό.

Αλλά και πέρα από αυτά το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης, δηλαδή το πιο αρμόδιο κρατικό τεχνικό τμήμα, ήρθε μετά από επιστημονική έρευνα να επαληθεύσει τους φόβους των κατοίκων και να επιβεβαιώσει την ανάγκη για μετακίνηση σε ασφαλή χώρο. Και όμως από το κράτος, την Εκτελεστική Εξουσία, υπήρξε δισταγμός και αναβλητικότητα· δεν υπήρξε η αναγκαία ευαισθησία και αποφασιστικότητα.

Δικαιολογημένα προκύπτει το συμπέρασμα ότι κάποιοι παίζουν με τις ζωές των άλλων. Η ευαισθησία τους ακόμα και σ' αυτά τα ανθρωπιστικά θέματα επηρεάζεται και μετριέται από το οικονομικό κόστος. Μπορεί να φαίνονται κάπως βαριά αυτά που λέω, αλλά δυστυχώς δεν είναι βαριά με βάση την πείρα και τα γεγονότα που έχουμε μπροστά μας. Αναφέρω χαρακτηριστικά ότι η ίδια συμπεριφορά παρουσιάστηκε προηγούμενα και έναντι της κοινότητας Χολετριών της Πάφου. Για να μεταστεγαστούν κάποιες οικογένειες, χρειάστηκαν χρόνια και πολλοί αγώνες. Φτάσαμε στο απαράδεκτο κατάντημα να διαχωριστούν οι τοίχοι από τις στέγες των σπιτιών, να διανοιγούν ρωγμές μισού και ενός ποδιού και τότε να ληφθούν οι αποφάσεις.

Δεν μπορεί, κύριοι συνάδελφοι, το κράτος να συνεχίσει να συμπεριφέρεται με τέτοιο τρόπο. Πρέπει επιτέλους να γίνει πιο ευαίσθητο, πιο ανθρώπινο και να επιλύει αυτά τα προβλήματα με αποφασιστικότητα και με τη μεγαλύτερη ταχύτητα. Έτσι πρέπει να αντιδράσει το κράτος, κατά τρόπο άμεσο και θετικό, έναντι του αιτήματος των κοινοτήτων Πενταλιάς και Επισκοπής. Ακόμα εγώ προσθέτω και έναντι του αιτήματος μερικών οικογενειών της κοινότητας Χολετριών. Εφόσον οι ίδιοι οι κάτοικοι και το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης διαπιστώνουν το πρόβλημα και την ανάγκη μετακίνησης, δεν επιτρέπεται καμιά δικαιολογία και καμιά καθυστέρηση.

Καταλήγοντας, κύριε Πρόεδρε, έχω τη γνώμη και εισηγούμαι να ζητηθεί από τη Βουλή όπως η κυβέρνηση προχωρήσει με άμεσα μέτρα, περιλαμβανομένου και συμπληρωματικού προϋπολογισμού, στην ικανοποίηση του αιτήματος των κατοίκων Πενταλιάς, Επισκοπής και μερικών οικογενειών της κοινότητας Χολετριών που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση. Ο εισηγητής του θέματος έχει ζητήσει - και νομίζω δε διαφωνεί κανένας- να ενημερώνεται τακτικά η Βουλή με τριμηνιαίες εκθέσεις και βέβαια το θέμα θα το παρακολουθεί στενά η αρμόδια Επιτροπή Εσωτερικών. Οι εισηγήσεις είναι ξεκάθαρες και οπωσδήποτε τα πρακτικά θα σταλούν στην κυβερνητική πλευρά και στο αρμόδιο Υπουργείο, ούτως ώστε να αρχίσει, θα έλεγα από αύριο, αν είναι δυνατόν, η κατατόπιση για τα περαιτέρω.

Δε θα εισέλθουμε σε άλλα θέματα, ένεκα του ότι η ώρα 6.00 μ.μ. οι Βουλευτές θα συμμετάσχουν σε διάφορες εκδηλώσεις του Συνεδρίου της Κοινοπολιτείας.

Κατά συνέπεια η επόμενη συνεδρία του Σώματος ορίζεται για την ερχόμενη Παρασκευή, 29 Οκτωβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1993.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993.
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993.
4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993.
5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993.
6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993.
7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1993.
8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993.
9) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993.
10) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Τ.Α.Ε.Π.) Νόμος (Αρ. 3) του 1993.
11) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
12) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.
13) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
14) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1991.
15) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).
16) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992.
17) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας Νόμος του 1993.
18) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιτικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.
19) Ο περί Προστασίας της Τιμής, του Ελέγχου και Κολασμού Αξιωματούχων του Κράτους και Πολιτικών Προσώπων Νόμος του 1989.
20) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί 'Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62, παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των Βουλευτών κ. Δ. Χριστόφια και Τ. Χατζηδημητρίου). (14.10.93).

2) "'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Το δάσος Αθαλάσσας, οι προγραμματισμοί και οι ενέργειες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση των Μελών της Βουλής κ. Ρ. Κατσελλή και κ. Δ. Ηλιάδη). (12.3.1992).

3) "'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και η βλαβερή επίδρασή του σ' όλους τους παρευρισκομένους, καπνιστές και μη".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη). (26.11.1992). (Συνέχιση της συζήτησης).

4) "'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Τοποθέτηση κεντρικού αγωγού του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού διά μέσου της αγοράς της παλαιάς πόλης της Αμαθούντας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφασης της Επιτροπής). (11.3.1993).

5) "'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (15.10.1992).

(β) "Η απουσία της Προέδρου της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Τσουγιοπούλου από τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας που έγινε στις 22 Οκτωβρίου 1992 με θέμα 'Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας' και ως αποτέλεσμα της συμπεριφοράς η πιθανή περιφρόνηση του Νομοθετικού Σώματος".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφασης της Επιτροπής). (22.10.1992).

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια παρατήρηση. Επειδή έχει αναφερθεί ως ένας λόγος που λύεται σύντομα σήμερα η συνεδρία οι εκδηλώσεις προς τιμήν των συνέδρων της Κοινοπολιτείας, έχω να παρατηρήσω ότι η πρόσκληση ή οι προσκλήσεις για τη σημερινή εκδήλωση έχουν σταλεί και παραληφθεί μόλις σήμερα από την πλειονότητα των Βουλευτών και δεν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, είμαι ενήμερος όχι μόνο γι' αυτό αλλά και για κάποια άλλα πράγματα που έπρεπε να είχαν γίνει με διαφορετικό τρόπο και ήδη έχουμε εξηγηθεί να γίνει κάποια επιστολή που να βάζει κάποια πράγματα στη θέση τους. Να μην πούμε περισσότερα όμως εδώ. Το μήνυμα θα δοθεί. 'Εχει ληφθεί και θα δοθεί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εντάξει. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

('Ωρα λήξης: 5.54 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καρράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παρισινός Ανδρέας
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πρέντζας Ρένος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 16 του 1993).

2) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1993", η σύντομη συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Χατζηδημητρίου, Λ. Ιεροδιακόνου, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 17 του 1993).

3) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις του Προέδρου του Σώματος πάνω στο θέμα και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1993", η συζήτηση που ακολούθησε (Ρ. Κατσελλή, Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης, Τ. Παπαδόπουλος, Πρόεδρος, Α. Φιλίππου, Τ. Χατζηδημητρίου, Θ. Σοφοκλέους) και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 18 του 1993).

5) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Γενικές Διατάξεις και Πειθαρχία) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Ρένου Πρέντζα πάνω στο θέμα και έγκρισή τους (ως τροποποιητικοί με αρ. 2 του 1993).

6) Έκθεση για το θέμα "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Πανεπιστήμιο Κύπρου για το Μήνα Οκτώβριο του 1993", ανάγνωση της Απόφασης και έγκρισή της.

7) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

8) Ερωτήσεις Βουλευτών (Τα δικαιώματα των προσφύγων και η έλλειψη σχετικού κωδικοποιημένου κειμένου - Η καθυστέρηση στην πληρωμή των αμπελουργών από τις οινοβιομηχανίες - Πρόσφατες δραστηριότητες Βρετανών και Αμερικανών που σχετίζονται με την Κύπρο και το πρόβλημά της).

9) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η κρατική βοήθεια προς τους ηλικιωμένους - Η μισθοδοσία των Γραφέων Β' τάξης - Έλεγχος της ποιότητας των φυτοφαρμάκων - Επιδιόρθωση του Δημοτικού Σχολείου Λετύμπου - Οι προεισαγωγικές εξετάσεις για τα ΑΕΙ Κύπρου και Ελλάδας).

10) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Ν. Αναστασιάδης, Πρόεδρος, Δ. Χριστοδουλίδης, Ρ. Κατσελλή, Αρ. Γεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος) όσον αφορά θέματα του Κεφαλαίου Δ' που εκκρεμούν στην ημερήσια διάταξη του Σώματος.

11) Αγορεύσεις Βουλευτών (Κ. Κωνσταντίνου, Ν. Πιττοκοπίτης, Λ. Θεοδούλου) για το θέμα "Η άμεση ανάγκη λήψης απόφασης και δρομολόγησης διαδικασιών για μετακίνηση των κοινοτήτων Πενταλιάς και Επισκοπής που κινδυνεύουν από κατολισθήσεις και ρωγμές" και λήξη αυτού.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 29ης Οκτωβρίου 1993

(Ώρα έναρξης: 4.26 μ.μ.)

(Αρ. 3)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, πριν μπω στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία, θα ήθελα να σας κατατοπίσω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, που επρόκειτο να έρθει, για να μας απευθύνει το λόγο από το βήμα της Βουλής στις 4 Νοεμβρίου 1993, ένεκα της μετάβασής του στην Ελλάδα ανέβαλε την παρουσία του στη Βουλή για τις 11 Νοεμβρίου 1993. Κατά συνέπεια, αλλάζει η ημερήσιά μας διάταξη και από τις 4 Νοεμβρίου 1993 μετατίθεται στις 11 Νοεμβρίου 1993 η ημερομηνία που θα είναι μαζί μας ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Αρχίζουμε με το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο νομοσχέδιο στην ημερήσια διάταξη που είναι έτοιμο για συζήτηση είναι το υπ' αριθμό 4, που φέρει τον τίτλο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση της Επιτροπής προς το Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 29) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 1993.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £780.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για την παροχή δωρεάν χοιρινού κρέατος προς τον ελληνικό στρατό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £780.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο νομοσχέδιο είναι το υπ' αριθμό 7, που φέρει τον τίτλο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση της Επιτροπής προς το Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 1993.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £342.200 και η διάθεσή του για την κάλυψη της ολικής δαπάνης επιδότησης της ποσότητας των 35 100 τόνων σανού που παράχθηκε και καταμετρήθηκε το 1993 μέσα στα πλαίσια της εφαρμογής του σχεδίου για την ενθάρρυνση της παραγωγής κτηνοτροφικών φυτών και σανοποιήσεως.

Όπως είναι γνωστό, ο σανός επιδοτείται με σκοπό την ενθάρρυνση της αύξησης της παραγωγής του για τις ανάγκες των μηρυκαστικών. Για το 1992 με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου η επιδότηση του σανού αυξήθηκε από £17 σε £22 τον τόνο με στόχο την περαιτέρω ενθάρρυνση της σανοποίησης. Για το 1993 αποφασίστηκε να συνεχιστεί η αυξημένη επιδότηση του σανού με £22 τον τόνο, επειδή όμως η ποσότητα κατά τη φετινή περίοδο υπολογίζεται να φθάσει γύρω στις 35 000 τόνους αντί στις 25 000, για τις οποίες υπάρχει πρόνοια επιδότησης στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως για το 1993, παρίσταται ανάγκη έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της πιο πάνω συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1993".

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί τους αρμοδίους να εφαρμόζουν με απόλυτη αυστηρότητα τα κριτήρια που προνοούνται στο σχετικό σχέδιο επιδότησης της σανοποίησης, ώστε το όλο σχέδιο να μην αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης από οποιονδήποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £342.200 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 18 θέμα, που φέρει τον τίτλο "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση της Επιτροπής προς το Σώμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία, ώστε να είναι δυνατή η αποκατάσταση εκπαιδευτικών λειτουργών των οποίων η προαγωγή ακυρώθηκε ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου σε περιπτώσεις που, αφού ληφθεί υπόψη η αξία, τα προσόντα και η αρχαιότητά τους, καθώς και ο αριθμός των κενών θέσεων

οι οποίες πληρώθηκαν κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της απόφασης της Επιτροπής και της ακύρωσης αυτής, επηρεάστηκε πράγματι η σταδιοδρομία του εκπαιδευτικού λειτουργού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού έλαβε υπόψη τη σύμφωνη γνώμη όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των δύο άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 19 θέμα στην ημερήσια διάταξη αποσύρθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία.

Φτάσαμε στο τέλος του Κεφαλαίου Α'. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Αστική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Ποινική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων ή Άλλων Περιστατικών Ναυσιπλοΐας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Πώλησης Τροφίμων Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1993) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να παραπεμφθεί και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι προϋπολογισμός, κύριε Αναστασιάδη, αλλά, αφού περάσει από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, να προχωρήσει και να καταλήξει κοντά μας μέσω της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας.

Κατά συνέπεια, παραπέμπεται πρώτα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και αργότερα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

Ναι, κύριε Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι καλύτερα να γίνει μία συνεδρίαση των δύο Κοινοβουλευτικών Επιτροπών, ώστε να μην πηγαίνει πρώτα στη μία και μετά στην άλλη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Φιλίππου, είναι θέμα συνεννοήσεως μεταξύ των δύο Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών το ποια διαδικασία θα ακολουθηθεί. Κατά συνέπεια, είναι μεν προϋπολογισμός που πρέπει να τον δει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αλλά υπάρχουν και θέματα και στοιχεία που αφορούν την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας. Ας συνεννοηθούν μεταξύ τους οι δύο Πρόεδροι· δεν έχω καμιά ένσταση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Οι περί Υδατικών Έργων Καλοπαναγιώτη (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊσταμένου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Πρώτου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Ανώτερου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Νοσηλευτικού/κής Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης, Νοσοκόμου 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΤ, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων προς την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

13) Ο περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΣΥ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Δώρο Θεοδώρου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού προχωρήσουμε στο επόμενο κεφάλαιο, εδώ και μερικές συνεδρίες αναγράφεται στην ημερήσια διάταξη ο περί Ενοικιοστασίου Νόμος και, από τη στιγμή που αναγράφεται εδώ, δημιουργείται η εντύπωση ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών καθυστερεί το θέμα και δεν το φέρνει ή δεν το μελετά.

Θέλω να ξεκαθαρίσω ότι συνεχώς οι κυβερνήσεις ζητούν αναβολή, για να παρουσιάσουν νομοσχέδιο, και παρ' όλη τη δέσμευση για τις 30 Οκτωβρίου, παρ' όλες τις αλλεπάλληλες επικοινωνίες, δεν έχουν φέρει νομοσχέδιο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Και, επειδή έξω κυκλοφορεί και κατηγορείται η Επιτροπή Εσωτερικών ότι καθυστερεί, θέλω να το επισημάνω αυτό το πράγμα, όπως θέλω να επισημάνω και εκείνο το οποίο σας είχα αναφέρει κατ' ιδίαν, όσον αφορά το Νόμο περί Προστασίας της Παραλίας, ότι, παρ' όλον ότι έγιναν δύο φορές διαβουλεύσεις με υπουργικές επιτροπές και συμφωνήσαμε και ομοφωνήσαμε πριν από μερικούς μήνες, Βουλή και κυβέρνηση, για τις πρόνοιες αυτού του νομοσχεδίου, σ' εμάς δεν έχει έρθει κανένα νομοσχέδιο. Και υπάρχει νομοσχέδιο, ημερομηνίας 24 Αυγούστου 1993, το οποίο κρατούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι, όσοι έχουν

συμφέρον πάνω στην παραλία, το οποίο συζητούν και μας πιέζουν, μας τηλεφωνούν, μας επιτίθενται, γιατί καθυστερούμε, ενώ η Βουλή δεν έχει μπροστά της τέτοιο πράγμα. Το νομοσχέδιο που έχει δοθεί και έχει κυκλοφορήσει και το οποίο κρατούν οι ενδιαφερόμενοι δεν έχει τίποτε από αυτά τα οποία συμφωνήθηκαν μεταξύ Βουλής και κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πράγματι, υπάρχει μια εντύπωση γενικότερη ότι κάποια νομοσχέδια καθυστερούν στις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές· εξ ου και η ΠΟΒΕΚ συναντήθηκε μαζί μου, κύριε Κατσουρίδη, εκφράζοντας αυτό το παράπονο.

Κατόπιν κάποιας έρευνας αντιλαμβάνομαι ότι αναμένουμε από πλευράς κυβέρνησης την τοποθέτησή της πάνω σε κάποια πράγματα, πριν τοποθετηθούν τα κόμματα στην Επιτροπή. Επομένως, έχω την πρόθεση να απευθύνω επιστολή προς την κυβερνητική πλευρά και να ζητήσω να τοποθετηθεί σε όλες τις πτυχές των δύο νομοσχεδίων που αναφέρατε, για να μην υπάρχει η εντύπωση ότι είναι η Βουλή η οποία κωλυσιεργεί.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εκείνο το οποίο θα ήθελα να πω είναι ότι τουλάχιστον μία σώφρων κυβέρνηση είναι φυσικό να θέλει τις απόψεις των διάφορων εταίρων ή των εμπλεκομένων σε ένα νομοσχέδιο. Έτσι, το ότι έδωσε πιθανό σχέδιο προτεινόμενης νομοθεσίας προς τους ενδιαφερομένους, προτού κατατεθεί στη Βουλή, προκειμένου να έχει τις απόψεις τους, ώστε να είναι ορθότερη και η αντιμετώπιση και να αμβλυνθούν οι διαφορές, αυτό δε νομίζω να είναι κακό.

Πίστευα ότι εκείνο το οποίο θα έλεγε ο κ. Κατσουρίδης είναι ότι για χρόνια ανάλογη νομοθεσία, εμελετάτο από προηγούμενες κυβερνήσεις, αλλά ποτέ δεν έφτασε στη Βουλή. Εκείνο το οποίο υποσχέθηκε η παρούσα κυβέρνηση ήταν ότι με την επαναλειτουργία της Βουλής θα κατατεθεί νομοσχέδιο που θα αφορά τον περί Ενοικιοστασίου Νόμο και ο περί Ενοικιοστασίου Νόμος εκκρεμεί για χρόνια ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών. Συνεπώς, την ευθύνη δεν τη φέρει η παρούσα κυβέρνηση και ας μην αφήνουμε αιχμές ότι τάχα η παρούσα κυβέρνηση δίνει την εντύπωση ότι η Βουλή καθυστερεί. Δε νομίζω να είναι η τακτική της παρούσας κυβέρνησης αυτή ούτε και ευθύνη δική της, αν για θέματα που έπρεπε να ρυθμιστούν στο παρελθόν δεν έγινε κατορθωτό να γίνουν οι ρυθμίσεις οι ανάλογες από την κυβέρνηση.

Εν πάση περιπτώσει, εκείνο που τουλάχιστον γνωρίζω είναι ότι η υπόσχεση δόθηκε και θα ειδοποιηθεί η Βουλή εντός των ημερών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι η πρόθεσή μου να είμαι συνήγορος οποιουδήποτε ή οποιασδήποτε πλευράς, όμως οι δικές μου πληροφορίες είναι ότι υπήρξε κάποια διαρροή σε υπηρεσιακό επίπεδο. Κατά συνέπεια, δεν είναι θέμα διαρροής από πολιτική πλευρά, από πλευράς κυβέρνησης, αλλά υπήρξε κάποια διαρροή στο επίπεδο συζήτησης στο αρμόδιο Υπουργείο.

Όμως προχωρώ, κύριε Αναστασιάδη, και λέω ότι το επόμενό μας βήμα είναι να ζητήσουμε από την κυβέρνηση να τοποθετηθεί στα δύο νομοσχέδια τα οποία

καθυστερούν και, αν υπάρχουν οποιαδήποτε κενά ή οποιεσδήποτε αμφιβολίες για τη θέση της κυβέρνησης, να το πληροφορηθούμε γραπτώς.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το νομοσχέδιο που αφορά το Φορέα Νεολαίας βρίσκεται στα χέρια κάθε κομματικής νεολαίας εδώ και μέρες. Ο λόγος είναι για να δουν τις πρωταρχικές απόψεις της κυβέρνησης οι κομματικές νεολαίες, να εκφραστούν, να αντιδράσουν και να πάρει τα αισθήματα αντίδρασης η κυβέρνηση, ώστε να υπάρξει μια συναίνεση. Δεν πρόκειται περί διαρροής· πρόκειται περί προσπάθειας να επιτευχθεί σύγκλιση και συναίνεση και είναι κανόνας πάγιος που ακολουθείται από κάθε σώφρονα κυβέρνηση· δεν είναι θέμα διαρροής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ήταν γι' αυτό το θέμα που μιλούσα, κύριε Αναστασιάδη· ήταν για το θέμα του ενοικιοστασίου. Κάποιες προχωρημένες σκέψεις που υπήρχαν έγιναν γνωστές, πριν φθάσουν στη Βουλή. Δε μίλησα για το θέμα του Φορέα Νεολαίας.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Η Βουλή δε θα κάνει διαπραγματεύσεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης αναφέρθηκε σε δύο ή τρία θέματα. Εγώ σχολίασα το ένα.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έθεσα το θέμα, για να γίνει συζήτηση μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολίτευσης, αλλά, ενώ είχα αναφερθεί σε κυβερνήσεις, ο κ. Αναστασιάδης, δεν ξέρω, ίσως επειδή νιώθει ενοχή η πλευρά του, σηκώθηκε να μου απαντήσει, γιατί κατηγόρησα αυτή την κυβέρνηση!

Πρώτο, εγώ δεν είπα για την κυβέρνηση Κληρίδη. Δεύτερο, με εκπλήσσει η θέση ότι η Βουλή δεν κάνει διαβουλεύσεις. Έκανε πολύωρες διαβουλεύσεις η Βουλή για το θέμα του νομοσχεδίου, στάληκαν όλα τα πρακτικά στους αρμοδίους και δεν υπάρχει τίποτε που να μην το γνωρίζουν από τις απόψεις των ενδιαφερομένων. Και, εν πάση περιπτώσει, γιατί δεν είπαν καθαρά στη Βουλή ότι έγινε η επαφή, ότι "ξέρετε, δε μας ικανοποιούν αυτά τα πρακτικά, δε μας ικανοποιούν οι απόψεις που είδαμε και θέλουμε να τους ξαναδούμε από μόνοι μας";

Και όσον αφορά το Νόμο περί Προστασίας της Παραλίας, κύριε Πρόεδρε, και τον περί Ενοικιοστασίου όμως, υπάρχει και το εξής σημείο: Τι νόημα έχει να κάθεται η Βουλή στην παρουσία της κυβέρνησης να καταλήγει κάπου, να έχει ομόφωνες θέσεις μια Επιτροπή, να διορίζεται υπουργική επιτροπή, να τη βλέπεις, να ομοφωνείς με την υπουργική επιτροπή και φτου από την αρχή να παίρνουμε απόψεις; Να πω τι νιώθω; Ότι κάποια συμφέροντα παρενέβησαν και είπαν να ξανανοίξει ο κύκλος, για να αλλάξουν οι ομόφωνες θέσεις.

Λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε, δεν ήθελα να καταλήξω εδώ, αλλά φτάσαμε στο σημείο να λέμε ότι δε δικαιούνται οι Επιτροπές να διαβουλεύονται και να παίρνουν απόψεις!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην μπούμε στην ουσία.

Κύριε Αναστασιάδη, νομίζω ότι δεν είναι θέμα για συζήτηση και αντιπαράθεση. Εκείνο το οποίο υπήρξε και το γνωρίζω, διότι προέβησαν σε παράπονα οι αρμόδιες οργανώσεις, είναι ότι λέχθηκε από κάποιους αρμοδίους ότι κάποια πράγματα καθυστερούν στη Βουλή και, αφού ερεύνησα το θέμα, εξακρίβωσα ότι δεν ήταν πρόβλημα της Βουλής η καθυστέρηση.

Εκείνο που προτίθεμαι να πράξω, για να τελειώνει η συζήτηση, είναι να απευθύνω επιστολή στα αρμόδια Υπουργεία ζητώντας να τοποθετηθούν επί εκείνων των πτυχών επί των οποίων δεν έχουν τοποθετηθεί.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 43 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Πιττοκοπίτη στις 18 Οκτωβρίου 1993.

"Επειδή η επαρχία Πάφου είναι ανάστατη από πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει και έχουν διασταυρωθεί ότι ο Βρετανός 'Υπατος Αρμοστής είχε συνάντηση με το Διευθυντή του Τμήματος Αλιείας κ. Δημητρόπουλο και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες, όπως και με τους "Φίλους του Ακάμα", στις 19/9/93 στον Ακάμα, θέλουμε να ενημερωθεί το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων από τους αρμοδίους και την κυβέρνηση για τα ακόλουθα:

α) 'Ηταν σε γνώση της κυβέρνησης αυτή η συνάντηση;

β) Ποιο ήταν το περιεχόμενο της συνάντησης;

γ) Αν ήταν σε γνώση της κυβέρνησης, γιατί δεν έχει εκδοθεί επίσημη ανακοίνωση και, αν όχι, με ποιο δικαίωμα κυβερνητικοί λειτουργοί προβαίνουν σε συναντήσεις με τους Βρετανούς στη Λάρα και τον Ακάμα;

Επειδή στο παρελθόν καταγγέλθηκαν από το βήμα της Βουλής οι σχέσεις των 'Αγγλων με διάφορους κυβερνητικούς παράγοντες για το θέμα του Ακάμα, ποια μέτρα λαμβάνει η κυβέρνηση και πώς ενημερώνεται ο λαός για το περιεχόμενο αυτών των συναντήσεων;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 44 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 18 Οκτωβρίου 1993.

"Με την ερώτησή μου με αριθμό ΣΤ'Β' 62 και ημερομηνία 23.9.92, η οποία δυστυχώς δεν απαντήθηκε μέχρι τώρα, έθετα το ακόλουθο αίτημα:

Το χωριό Μεσόγη της Πάφου με επιστολές του προς το Υπουργείο Παιδείας, η τελευταία από τις οποίες στάλθηκε στις 15.12.91, έχει ζητήσει την ανέγερση νέου δημοτικού σχολείου για την κάλυψη των αυξανόμενων και ήδη πιεστικών αναγκών του, χωρίς μέχρι τώρα να έχει πάρει απάντηση. Απ' ό,τι πληροφορούμαι, το Τμήμα Πολεοδομίας έχει υποδείξει και συγκεκριμένο χώρο'.

Κάτω απ' αυτά τα δεδομένα παρακαλώ και πάλι το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το συντομότερο δυνατό τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει αυτό το δικαιολογημένο αίτημα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 45 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 19 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα εξαγγελθούν τα νέα κριτήρια για στέγαση σε κυβερνητικό οικισμό, αυτοστέγαση σε κυβερνητικά

οικόπεδα, αυτοστέγαση σε ιδιόκτητα οικόπεδα, αγορά έτοιμης κατοικίας,διαμερίσματος και αύξηση των παρεχόμενων ποσών."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 46 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 19 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει την κατάσταση που δημιουργήθηκε μετά την εξάντληση των χρημάτων για επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών οικιών που προϋπολογίστηκαν το 1993, για να μπορέσουν να συνεχίσουν το έργο τους τα συνεργεία επιδιορθώσεων, να πληρωθούν όσοι διόρθωσαν τις κατοικίες όπου διαμένουν με δικά τους έξοδα και να αντιμετωπιστούν έκτακτα περιστατικά κατά τη διάρκεια του χειμώνα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 47 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 19 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα αποπερατωθεί το πάρκο δίπλα από το καφενείο του συνοικισμού αυτοστέγασης Παραλιμνίου στο οποίο έγιναν έργα υποδομής."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 48 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη στις 19 Οκτωβρίου 1993.

"Το φετινό ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα από την αρχή του κυριαρχείται από το φανατισμό, τα έκτροπα και τη βία, που έχει ήδη πάρει ανησυχητικές διαστάσεις. Τελευταία ένα κοριτσάκι τραυματίστηκε σοβαρά, ενώ σήμερα κινδυνεύει ένας φίλαθλος να χάσει το μάτι του.

Κάθε φορά που παρουσιάζονται και νέα επεισόδια που αναστατώνουν την κοινή γνώμη, η κυβέρνηση και οι αθλητικοί φορείς εξαγγέλλουν αποφάσεις για εξάλειψη της βίας, χωρίς όμως να λαμβάνεται κανένα αποτελεσματικό μέτρο προς αυτή την κατεύθυνση. Αντίθετα η κατάσταση συνεχώς εκτραχύνεται, τα γήπεδα μεταβάλλονται σε πεδία συγκρούσεων και η αθλητική ιδέα δολοφονείται. Αν συνεχίσουμε έτσι, σίγουρα και σύντομα θα θρηνήσουμε και ανθρώπινες ζωές. Και οι ευθύνες της κυβέρνησης θα είναι τεράστιες.

Γι' αυτό ερωτώνται οι συναρμόδιοι Υπουργοί Παιδείας και Δημόσιας Τάξης να ενημερώσουν τη Βουλή αν θα εφαρμοστούν επιτέλους οι κατά καιρούς αποφάσεις και αν πρόκειται να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα πριν είναι πολύ αργά."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 49 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 20 Οκτωβρίου 1993.

"Επειδή βάσει συμφωνίας μεταξύ κυβέρνησης και ΠΟΕΔ οι δάσκαλοι που βρίσκονταν σε υπηρεσία στις 31/3/1981 ανελίσσονται μέχρι την κλίμακα Α9 (προσωπική κλίμακα) αντί μέχρι την κλίμακα Α8 και επειδή για ένα μικρό αριθμό δασκάλων οι πρόνοιες της πιο πάνω συμφωνίας δεν εφαρμόζονται με το επιχείρημα της διακοπής της υπηρεσίας τους για μερικές μόνο μέρες, παρακαλώ το αρμόδιο Υπουργείο να απαντήσει στα ακόλουθα:

1) Θεωρεί διακοπή την εξ υπαιτιότητός του μη έγκαιρη ανάθεση καθηκόντων σε δασκάλους (π.χ. στις 15/9/1981 αντί στις 10/9/1981);
2) Θεωρεί διακεκομμένη την υπηρεσία δασκάλων οι οποίοι πληρώθηκαν στο ακέραιο και για τους δώδεκα μήνες του 1981, ενώ παράλληλα πήραν στο ακέραιο και το δέκατο τρίτο μισθό τους;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 50 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 21 Οκτωβρίου 1993.

"Επειδή, σύμφωνα με επιβεβαιωμένες πληροφορίες, μεγάλοι ελβετικοί και αυστριακοί τουριστικοί οργανισμοί αποτάθηκαν στις Κυπριακές Αερογραμμές υποβάλλοντας συγκεκριμένες προσφορές προαγοράς ικανοποιητικού αριθμού αεροπορικών θέσεων σε περίπτωση δρομολόγησης πτήσεων προς και από το αεροδρόμιο Πάφου και επειδή οι Κυπριακές Αερογραμμές απέρριψαν τις προσφορές αυτές πλήττοντας με αυτό τον τρόπο το αεροδρόμιο και την τουριστική βιομηχανία της επαρχίας Πάφου, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1) Γιατί οι Κυπριακές Αερογραμμές ακολουθούν πολιτική άνισης μεταχείρισης του αεροδρομίου Πάφου πλήττοντας με αυτό τον τρόπο τις αναπτυξιακές δυνατότητες της επαρχίας;

2) Τι μέτρα λαμβάνει η κυβέρνηση, ώστε να εξαναγκάσει τον εθνικό μας μεταφορέα να ενεργεί ως τέτοιος τερματίζοντας έτσι τη δυσμενή διάκριση σε βάρος του αεροδρομίου Πάφου;"

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 115, ημερομηνίας 11 Νοεμβρίου 1992, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Πραιτωρίου για επιδιόρθωση του δρόμου που διέρχεται μέσα από το χωριό, σας πληροφορώ ότι ο δρόμος έχει ήδη επαλειφθεί με νέο οδόστρωμα και η κατάστασή του είναι σήμερα πολύ καλή."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 216, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη βελτίωση του δρόμου Αμαργέτης-Ζιριπιλλή, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

α) Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 4,2 χμ. και είναι βασικά αγροτικής σημασίας. Μέχρι το 1990 τύγχανε συντήρησης και βελτίωσης ως αγροτικός δρόμος με συνεισφορά του 1/3 από το κράτος. Από το 1991 ο δρόμος εντάχθηκε στους χωριτικούς και την ευθύνη συντήρησης και βελτίωσής του ανέλαβε η Επαρχιακή Διοίκηση με εξ ολοκλήρου κρατικά κονδύλια.

β) Κατά τα έτη 1991 και 1992 δαπανήθηκε ποσό £12.000 για διεύρυνση και βελτίωση τμήματος του δρόμου, ενώ πρόσθετο ποσό £6.000 θα διατεθεί από το φετινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως.

γ) Οι εργασίες βελτίωσης του δρόμου θα συνεχιστούν και το 1994. Για την ολοκλήρωση της διαπλάτυνσης και βελτίωσης του δρόμου θα απαιτηθεί επιπλέον ποσό £70.000 περίπου."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 221, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Αμαργέτης για συντήρηση και ασφαλτόστρωση του δρόμου Αμαργέτης-Λεμώνας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

α) Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 5 χμ. περίπου και χρησιμοποιείται κυρίως ως αγροτικός. Έχει ετοιμασθεί σχέδιο διαπλάτυνσης και ασφαλτόστρωσής

του (σε πλάτος 6 μέτρων και με ασφαλτικό οδόστρωμα 3,75 μέτρων) έναντι ολικής δαπάνης £150.000, το οποίο θα προωθηθεί για εκτέλεση σταδιακά ανάλογα με τις πιστώσεις που θα διατίθενται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως.

β) Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993 υπάρχει πρόνοια £5.000 και στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 πρόνοια για άλλες £5.000.

(γ) Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 1988 και 1989 δαπανήθηκε ποσό £20.000 για γενική βελτίωση του συγκεκριμένου δρόμου."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 226, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με αίτημα για επίστρωση με μπετόν του δρόμου Γαλαταριάς-Σίντη, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

α) Πρόκειται για χωριτικό δρόμο μήκους 6 500 μέτρων, ο οποίος χρησιμοποιείται κυρίως από τους κατοίκους Γαλαταριάς και Σαλαμιούς για τη γεωργική αξιοποίηση των περιουσιών τους. Ο δρόμος βελτιώνεται σταδιακά με πιστώσεις που παραχωρούνται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως. Τα τελευταία 4 χρόνια δαπανήθηκε για βελτιώσεις ποσό ύψους £27.000. Για τη συνέχιση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου θα δαπανηθεί μέσα στο 1993 ποσό £6.000, ενώ στις προτάσεις του Υπουργείου μου για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 υπάρχει πρόνοια για ποσό £10.000.

β) Οι βελτιώσεις που εκτελούνται αφορούν διαπλάτυνση του δρόμου, κατασκευή μικρών γεφυριών και τοποθέτηση χαβάρας. Για να συμπληρωθεί η διαπλάτυνση και βελτίωση ολόκληρου του δρόμου, θα απαιτηθεί πρόσθετο ποσό ύψους £90.000 (δηλαδή η συνολική δαπάνη του έργου είναι £123.000 περίπου).

γ) Στο παρόν στάδιο δεν απαιτείται η τοποθέτηση μπετόν στο δάπεδο του δρόμου. Αν κατά τη χειμερινή περίοδο διαπιστωθεί ότι δημιουργούνται οποιαδήποτε προβλήματα, τότε τα δύσκολα και προβληματικά σημεία του δρόμου θα επιστρωθούν με μπετόν.

δ) Ο δρόμος θα συνεχίσει να βελτιώνεται σταδιακά μέσα στα πλαίσια των ετήσιων Προϋπολογισμών Αναπτύξεως και ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα, το οποίο έχει τεθεί ως θέμα προτεραιότητας, είναι "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62 παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου", θέμα εγγραφέν με εισήγηση των Βουλευτών κ. Α. Χριστόφια και Τ. Χατζηδημητρίου.

Ανοίγει το θέμα σήμερα και θα παραμείνει στην ημερήσια διάταξη, διότι βλέπω ότι δεν μπορεί να ολοκληρωθεί η συζήτηση σήμερα, αλλά θα ολοκληρωθεί οριστικά στην επόμενη συνεδρία της Βουλής. Γι' αυτό, αν κάποιες πλευρές δεν είναι έτοιμες να τοποθετηθούν σήμερα, να έχουν υπόψη τους ότι το θέμα θα κλείσει στην επόμενη συνεδρία.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στις 22 του περασμένου Απρίλη το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την "αποκατάσταση" των 62 δημόσιων υπαλλήλων οι οποίοι είχαν παυθεί για τη συμμετοχή ή συνεργία τους στο προδοτικό πραξικόπημα. Η ενέργεια εκείνη, που ήταν μια από τις πρώτες πολιτικές ενέργειες της κυβέρνησης Κληρίδη, πυροδότησε παλλαϊκές αντιδράσεις, αντιδράσεις που προέρχονταν από όλους τους πολιτικο-ιδεολογικούς χώρους, περιλαμβανομένου και του χώρου του ΔΗΣΥ.

Δικαιολογημένες ήταν οι αντιδράσεις, γιατί ο λαός ερμήνευσε σωστά την "αποκατάσταση" των 62 ως προσπάθεια δικαίωσης του πραξικοπήματος και όλων όσων φέρουν τεράστιες ευθύνες για την κυπριακή τραγωδία. Δικαιολογημένες υπήρξαν οι αντιδράσεις, γιατί εκείνη η κυβερνητική απόφαση προκάλεσε βάναυσα το περί δικαίου αίσθημα του λαού, γιατί ανάξεσε πληγές που δεν έχουν κλείσει ακόμα και που 19 χρόνια μετά την προδοσία εξακολουθούν να αιμορραγούν.

Η απόφαση για την "αποκατάσταση" των 62 έθεσε υπό σοβαρή δοκιμασία το εσωτερικό μας μέτωπο, προκαλώντας σε αυτή την τόσο κρίσιμη φάση που διέρχεται το Κυπριακό εσωτερικές τριβές και αντιπαραθέσεις. Ακόμα και το συγκυβερνών ΔΗΚΟ αντιτάχθηκε στην απόφαση της κυβέρνησης. Ο Πρόεδρος, οι συναγερμικοί Υπουργοί και η ηγεσία του ΔΗΣΥ βρέθηκαν αντιμέτωποι με ολόκληρο το λαό και την πολιτική ηγεσία. Τους χειροκρότησαν μόνο εκείνοι που, όντας αμετανόητοι, ζητούν να δικαιώσουν τους εαυτούς τους και το έγκλημα σε βάρος της Κύπρου.

Μπροστά στη λαϊκή οργή και αγανάκτηση η συναγερμική ηγεσία, αντί να προβληματιστεί και να κάμει δεύτερες σκέψεις, ανέλαβε το άχαρο έργο να στηρίξει την κυβερνητική απόφαση επιστρατεύοντας χίλια δυο νομικίστικα επιχειρήματα. Σαν να ήταν η όλη υπόθεση νομικό θέμα! Σαν να μην υπήρχε η σημαντικότατη πολιτική πτυχή του θέματος! Και αυτή όμως η νομικίστικη επιχειρηματολογία ήταν διάτρητη και εξ υπαρχής αστήριχτη, μια που το Ανώτατο Δικαστήριο δυο φορές στο παρελθόν ως ολομέλεια έκρινε ότι οι αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου Κυπριανού με τις οποίες παύθηκαν οι 62 και συνταγματικές ήταν και καθ' όλα νόμιμες.

Την απόφαση της κυβέρνησης του κ. Κληρίδη ακολούθησαν καταδικαστικές τοποθετήσεις κομμάτων και οργανώσεων, ψηφίσματα και λαϊκές κινητοποιήσεις, που απαιτούσαν την ανάκλησή της με αποκορύφωμα το συλλαλητήριο στη Λευκωσία, του οποίου συνοργανωτές ήταν όλα τα πολιτικά κόμματα πλην του Δημοκρατικού Συναγερμού.

"Φωνή λαού-φωνή Θεού" λέει μια σοφή ρήση. Οι ηγέτες όμως του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν ήθελαν να ακούσουν τη φωνή του λαού. Ούτε και η κυβέρνηση ήθελε να ακούσει τη φωνή του λαού. Φαίνεται πως γι' αυτούς σημασία είχαν μόνο οι δεσμεύσεις που ανέλαβαν απέναντι στα κατάλοιπα του πραξικοπήματος και της ΕΟΚΑ Β'.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, ο πλέον αντιπροσωπευτικός θεσμός της λαϊκής βούλησης, σε αλλεπάλληλες συνεδρίες συζήτησε διεξοδικά το θέμα που δημιουργήθηκε. Κατάληξη των συζητήσεων ήταν η απόφαση η οποία λήφθηκε με την ψήφο των τριών από τα τέσσερα κοινοβουλευτικά κόμματα, πλην του ΔΗΣΥ, τα οποία κατά τεκμήριο απηχούν τη μεγάλη πλειοψηφία του λαού.

Υπενθυμίζουμε, κύριε Πρόεδρε, αυτή την απόφαση:

"Η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει:

1) Θεωρεί την απόφαση της κυβέρνησης για επαναπρόσληψη των 62 δημόσιων υπαλλήλων και λειτουργών, που παύθηκαν για ενέργειες σχετιζόμενες με το πραξικόπημα, προκλητική και απαράδεκτη.

2) Αυτή η ενέργεια ισοδυναμεί με έμμεση δικαίωση του πραξικοπήματος και προκαλεί τα αισθήματα του λαού.

3) Μετά την απόλυσή τους οι ενδιαφερόμενοι κατέφυγαν στη δικαιοσύνη, η οποία απεφάνθη ότι δεν υπήρχε νομικό κώλυμα για την απόλυσή τους και ότι ο σχετικός νόμος δεν έπασχε από αντισυνταγματικότητα.

4) Ακόμα και μετά τα νεότερα νομικά στοιχεία στα οποία αναφέρεται η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπήρξε και νέα προσφυγή στη δικαιοσύνη, της οποίας την απόφαση δεν ανέμενε η κυβέρνηση. Αντίθετα, έσπευσε να πάρει μια τέτοια απόφαση χωρίς καν μελέτη για τα αποτελέσματα και τις προεκτάσεις της ή για την πρακτική εφαρμογή της ή για τα ωφελήματα που δωρίζονται στους επηρεαζομένους.

5) Η Βουλή των Αντιπροσώπων καλεί την κυβέρνηση να αναιρέσει αμέσως την απόφασή της, μια απόφαση που απορρίπτεται από την πλειοψηφία του λαού και των Μελών του Σώματος.

6) Το επιχείρημα ότι υψηλά ιστάμενοι ένοχοι παρέμειναν ατιμώρητοι και ότι ο φάκελος της προδοσίας δεν άνοιξε στην Κύπρο δεν ευσταθεί. Η κυβέρνηση έχει κάθε ευχέρεια να το πράξει και η Βουλή προθύμως θα ανταποκριθεί. Για το σκοπό αυτό η Βουλή καλεί την κυβέρνηση να ανοίξει το Φάκελο της Κύπρου".

Αυτή ήταν η απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων. Υπό κανονικές συνθήκες η απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων θα έπρεπε να γίνει σεβαστή, όχι απλώς γιατί η κυβέρνηση υποχρεούται να εκτελέσει την απόφαση της Βουλής, αλλά και γιατί ο άγραφος νόμος για σεβασμό προς τα δημοκρατικά θέσμια και τη λαϊκή βούληση θα έπρεπε να ετίθετο πάνω από στενά κομματικές σκοπιμότητες. Λέμε "υπό κανονικές συνθήκες". Αυτή η κυβέρνηση όμως φαίνεται να βρίσκεται έξω από κανονικές συνθήκες, έξω από κοινώς παραδεκτά θέσμια και από πανανθρώπινες, καθιερωμένες αξίες. Αντί του σεβασμού της Βουλής η κυβέρνηση προσέφυγε σε αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο και, πριν καν γνωμοδοτήσει το Ανώτατο, αποφάσισε να μεθοδεύσει την επαναπρόσληψη των 62. Και εδώ τίθεται θέμα σεβασμού προς το ίδιο το Ανώτατο Δικαστήριο.

Αποδείχθηκαν υπερβολικές οι προσδοκίες μας, κύριε Πρόεδρε, ότι η κυβέρνηση θα μπορούσε να σεβαστεί την απόφαση της Βουλής ή τουλάχιστον ότι θα την προβλημάτιζε αυτή η απόφαση. Μια κυβέρνηση όμως που δε σεβάστηκε την τραγωδία της Κύπρου, τα αισθήματα ολόκληρου του λαού και την ιστορική μνήμη πώς θα μπορούσε, αλήθεια, να σεβαστεί την απόφαση της Βουλής;

Πολλές φορές αυτή η κυβέρνηση επικρίθηκε για αυταρχισμό και ετσιθελισμό. Δεν ήταν άδικες ούτε χωρίς βάση αυτές οι επικρίσεις. Με την παραγνώριση της απόφασης της Βουλής η κυβέρνηση επιβεβαίωσε και τον αυταρχισμό και τον ετσιθελισμό που τη χαρακτηρίζουν. Ας αιτιώνται λοιπόν εαυτούς οι κυβερνώντες για την κριτική που τους ασκείται.

Κύριε Πρόεδρε,

Με την απόφαση του Απρίλη η κυβέρνηση Κληρίδη επιχείρησε να δικαιώσει το πραξικόπημα. Με τις οδηγίες για επαναπρόσληψη και συνταξιοδότηση των 62 η κυβέρνηση προχωρεί ακόμα ένα βήμα και έρχεται να επιβραβεύσει ανθρώπους που έχουν τη δική τους επονείδιστη συμβολή στο κακό που χτύπησε την Κύπρο και που τα αποτελέσματά του τα ζούμε ακόμα στη διχοτομημένη μας πατρίδα.

Πέρα από την τεράστια ηθική και πολιτική πτυχή του θέματος, η παράγραφος 4 της απόφασης της Βουλής των Αντιπροσώπων επισημαίνει τον πρόχειρο και απροβλημάτιστο τρόπο με τον οποίο πάρθηκε η απόφαση για "αποκατάσταση" των 62, χωρίς να μελετηθούν οι κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις αυτής της απόφασης. Ούτε και σήμερα φαίνεται να υπάρχει μια τέτοια μελέτη. Κανένας δεν μπήκε στον κόπο να ερευνήσει την αναστάτωση και τις αλυσιδωτές αντιδράσεις που θα προκληθούν στη δημόσια υπηρεσία με την επαναπρόσληψη των 62. Κανένας δεν ενδιαφέρεται για τις επιπτώσεις της καταπάτησης των δικαιωμάτων εκατοντάδων άλλων δημόσιων υπαλλήλων, των οποίων η ανέλιξη θα επηρεαστεί, αν περάσει η επαναπρόσληψη των παυθέντων. Πολύ περισσότερο κανένας δεν μπήκε στον κόπο να μελετήσει το οικονομικό κόστος της επαναπρόσληψης και της συνταξιοδότησής τους και το κόστος των απαιτήσεων προς το δημόσιο που σίγουρα θα εγείρουν οι "δικαιωνόμενοι" από την κυβέρνηση.

Σίγουρα το οικονομικό κόστος θα είναι μεγάλο και θα απαιτηθεί να πληρώσει το κράτος, δηλαδή οι φορολογούμενοι, εκατομμύρια ίσως λίρες. Και όλα αυτά σε μια εποχή διακηρυγμένης λιτότητας και περισυλλογής από πλευράς κυβέρνησης. Όλα αυτά σε μια εποχή κατά την οποία ανερυθρίαστα γίνεται λόγος για παγοποίηση των μισθών και κατακτήσεων των εργαζομένων.

Όταν πρόκειται για το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων, αυτή η κυβέρνηση ξέρει να μιλά μόνο για λιτότητα, για συγκρατημένα αιτήματα, για παγοποιήσεις. Ξέρει να επιβάλλει φορολογίες. Όταν όμως πρόκειται για την υλική επιβράβευση εκείνων που στο κάτω κάτω συνέβαλαν στην καταστροφή τούτου του τόπου, η κυβέρνηση ξέρει να γίνεται αφειδώλευτα απλόχερη. Οι φορολογικές αυξήσεις είχαν, φαίνεται, και αυτή την αποστολή: να εξασφαλίσουν την πλουσιοπάροχη επιστροφή των 62 στον κυβερνητικό μηχανισμό!

Βέβαια, κύριε Πρόεδρε, το θέμα δεν είναι μόνο οικονομικό ή μόνο νομικό· το θέμα είναι, επαναλαμβάνουμε, προπάντων και κυρίως πολιτικό με τεράστιες ηθικές προεκτάσεις. Η "αποκατάσταση", η επαναπρόσληψη και η συνταξιοδότηση των 62 θέλουν να δικαιώσουν το πραξικόπημα, που άνοιξε τις πόρτες της Κύπρου στην τουρκική εισβολή, και εντάσσονται στην όλη προσπάθεια παραχάραξης της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας, ώστε να εξαφανιστούν τα σύνορα ανάμεσα σε ενόχους και αθώους, ανάμεσα σε θύτες και θύματα. Εντάσσονται στη φορτικά προβαλλόμενη θεωρία της φιλοσυναγερμικής πολιτικής φιλολογίας ότι όλοι σ' αυτό τον τόπο φταίμε και μάλιστα φταίμε εξίσου. Εντάσσονται στην προσπάθεια που χρόνια τώρα έχει αναληφθεί από την ηγεσία του Δημοκρατικού Συναγερμού για δικαίωση του πραξικοπήματος και των πραξικοπηματιών.

Να γιατί οι αποφάσεις της κυβέρνησης για τους 62 προκαλούν την αγανάκτηση και την οργή του λαού! Να γιατί εμείς ουδέποτε θα τις αποδεχτούμε και πολύ περισσότερο ουδέποτε θα συναινέσουμε στην υλοποίησή τους! Αντιδράσαμε, αντιδρούμε και θα συνεχίσουμε να αντιδρούμε με όλα τα στη διάθεσή μας δημοκρατικά μέσα.

Μέσα και έξω από τη Βουλή. Οι κυβερνώντες και η ηγεσία του ΔΗΣΥ ας μην έχουν την αυταπάτη ότι ο χρόνος και τα πολλαπλά άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζει αυτός ο τόπος και εξαιτίας της δικής τους διακυβέρνησης θα αμβλύνουν την προσοχή και τη σημασία που εμείς ως ΑΚΕΛ δίνουμε στην υπόθεση των 62!

Οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού αρέσκονται στην ενασχόληση με τη νομική πτυχή του θέματος. Αν η νομική πτυχή μας δίνει τα ερείσματα για ανατροπή της απόφασης για τους 62, δε θα διστάσουμε να την αξιοποιήσουμε. Έγκριτοι νομικοί πιστεύουν ότι η απόφαση αυτή στερείται συνταγματικότητας και τούτο γιατί πάρθηκε με πλειοψηφία μιας και μόνης ψήφου. Πιστεύουν ότι το Υπουργείο Παιδείας, που υφίσταται ως αποτέλεσμα του δικαίου της ανάγκης, υφίσταται μόνο για να εκπληρώνει μέρος των λειτουργιών της προβλεπόμενης από το Σύνταγμα Κοινοτικής Συνέλευσης. Κατά συνέπεια, ο εκάστοτε Υπουργός Παιδείας, και στην προκειμένη περίπτωση η κ. Αγγελίδου, η ψήφος της οποίας ρίχθηκε υπέρ της "αποκατάστασης" των 62, δε δικαιούται να συμμετέχει με ψήφο στις αποφάσεις της κυβέρνησης. Αν αυτή η θεώρηση του θέματος ευσταθεί, τότε σίγουρη είναι η αντισυνταγματικότητα της απόφασης της κυβέρνησης.

Κύριε Πρόεδρε,

Η απόφαση για "αποκατάσταση", επαναπρόσληψη και συνταξιοδότηση των 62 έχει προκαλέσει τα αισθήματα του λαού, έχει αναξέσει πληγές, έχει, όπως τόνισα στην αρχή, προκαλέσει τριβές και αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό μας μέτωπο. Δεν επιχαίρομεν γι' αυτή την κατάσταση, που ομολογουμένως έχει πλήξει ανεπανόρθωτα το κύρος της κυβέρνησης. Αντίθετα επιθυμούμε να δούμε να ομαλοποιείται η εσωτερική πολιτική ζωή, να αποκαθίσταται η διασαλευθείσα ηθική τάξη, να αποκαθίσταται ο σεβασμός προς τους δημοκρατικούς θεσμούς και τις δημοκρατικές αξίες. Αν και η κυβέρνηση επιθυμεί το ίδιο, αν επιθυμεί να κοπάσει ο σάλος και να σταματήσουν οι δονήσεις στο εσωτερικό μας μέτωπο, ένας είναι ο δρόμος, για να το επιτύχει: να δείξει έστω και την υστάτη σεβασμό προς τη λαϊκή θέληση και να ανακαλέσει αμέσως την απόφασή της για "αποκατάσταση" των 62 δημόσιων υπαλλήλων που είχαν παυθεί, γιατί συνέβαλαν ή συνήργησαν στο προδοτικό πραξικόπημα.

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική μας ομάδα θα προτείνει τη λήψη απόφασης, μαζί με άλλους συναδέλφους, στην επόμενη συνεδρία της Βουλής, αλλά μελετούμε πολύ σοβαρά και την κατάθεση πρότασης νόμου σ' αυτή τη συνεδρία από κοινού με άλλους συναδέλφους. Παρακαλούμε αυτή η πρόταση νόμου, η οποία θα κατατεθεί εντός ολίγου, να κηρυχθεί επείγουσα και να συζητηθεί από το Σώμα.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Δ. Χριστόφια, τον Προέδρο της Βουλής κ. Α. Γαλανό αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Α. Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η απόφαση της κυβέρνησης για επαναπρόσληψη των 62 και μάλιστα σε προκαθορισμένη ημερομηνία που πλησιάζει ηχεί σαν ένας απίστευτος εφιάλτης. Φανερώνει ότι αυτός ο τόπος δεν έχει δυνατότητες σωτηρίας, γιατί δε διδάσκεται τίποτα

από το παρελθόν. Την ώρα που θα έπρεπε, σοφοί από τα πικρά μαθήματα της ιστορίας, να είχαμε προχωρήσει σε μια νέα πορεία με κυρίαρχο το πνεύμα της εθνικής ενότητας, επανερχόμαστε στο νοσηρό κλίμα μιας περασμένης εποχής. Επανέρχεται στο προσκήνιο η χούντα, ο εοκαβητισμός, η προδοσία. Τα επαναφέρει όλα αυτά η απόφαση της κυβέρνησης για την επαναπρόσληψη των 62.

Χάραξε με την απόφασή της αυτή η κυβέρνηση την ημερομηνία λήξης κάθε έννοιας σεβασμού προς την ιστορία, γιατί παραγνωρίζει τις ευθύνες και τους ενόχους της εθνικής συμφοράς, όπως και την ημερομηνία λήξης του σεβασμού προς τους θεσμούς, προς την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και προς την απόφαση της Βουλής. Η σήψη και η αποσάθρωση που έφεραν ο φασισμός συνεχίζονται απρόσκοπτα και οι αρχές, οι έννοιες της δικαιοσύνης και της δημοκρατίας υπονομεύονται με αφανείς τώρα αλλά σίγουρα καταστροφικές συνέπειες για το μέλλον.

Είχαμε τη δυνατότητα να κάνουμε μια καινούρια αρχή. Ο λαός μας φέρθηκε με πρωτοφανή επιείκεια στους ενόχους. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος ανέλαβε την ευθύνη της υπέρβασης του θέματος των ευθυνών και, καταπνίγοντας το δικό του πόνο, θέλησε να καθοδηγήσει και το λαό σε μια νέα εποχή. Όμως, για να γίνει τούτο κατορθωτό, χρειαζόταν και εκείνοι που είχαν εμπλοκή στην ΕΟΚΑ Β' και τη χουντική δράση να τηρούσαν ανάλογη στάση, να ζητούσαν συγγνώμη, να μετανοούσαν. Όμως αυτό δε συνέβηκε. Έμειναν αμετανόητοι και ανέμεναν την ευκαιρία της επιστροφής. Και θεώρησαν ευκαιρία θριαμβευτικής επιστροφής την εκλογή του κ. Κληρίδη στην Προεδρία.

Ο κ. Κληρίδης αναδείχθηκε Πρόεδρος ύστερα από μακρά προσπάθεια και έντονη αμφισβήτηση. Κατόρθωσε τελικά να εκλεγεί, γιατί συγκέντρωσε μια ευρύτερη υποστήριξη πέραν των φανατικών, πέραν των μελών του κόμματός του, πέραν των ψηφοφόρων του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ψηφίστηκε όχι μόνο από τους 62 και τους φίλους του -και, αν έμενε μόνο με αυτούς, δε θα εκλεγόταν ποτέ Πρόεδρος- αλλά εξελέγη, γιατί τον ψήφισαν και άλλοι, παλαιοί, δικοί του αντίπαλοι, αντίπαλοι της χούντας και του πραξικοπήματος, αντίπαλοι της ΕΟΚΑ Β' και των ανθρώπων της. Ψηφίστηκε από κληρονόμους του Μακαρίου, από τον ίδιο τον ανθυποψήφιό του και υποψήφιο του Μετώπου κ. Πασχάλη Πασχαλίδη, ψηφίστηκε από ανθρώπους της Εκκλησίας, ψηφίστηκε από το ΔΗΚΟ και από πολίτες που αντιτάχθηκαν στο πραξικόπημα και υποστηρίχτηκε από αντιστασιακούς, όπως ο Δούντας και άλλοι.

Αυτά όλα θα έπρεπε να τα λογαριάσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Θα έπρεπε να διαδραμάτιζε ρόλο ενοποιητικό. Είχε την ευχέρεια να καλλιεργήσει την ενότητα, να προωθήσει τη συνδιαλλαγή. Υπάρχει στη νεότερη ιστορία της Ελλάδας η περίπτωση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, που ξεκίνησε την επομένη ενός εμφύλιου πολέμου στο επίκεντρο αντιθέσεων και συγκρούσεων, για να υψωθεί τελικά ως άνθρωπος κύρους με σαφή εθνικό ρόλο. Αυτή την προοπτική είναι που απαρνήθηκε ο κ. Κληρίδης με την απόφασή του για τους 62, που προωθεί τώρα για υλοποίηση. Αυτό απογοήτευσε πολλούς και του αποστέρησε την ευρύτερη αποδοχή και αναγνώριση που τόσο έχει ανάγκη η θέση του ως Προέδρου. Μετατράπηκε με την απόφαση για τους 62 σε Πρόεδρο της παράταξής του και μάλιστα των πιο ακραίων και εξτρεμιστικών της στοιχείων. Ανέσυρε από την αφάνεια ένα ανύπαρκτο θέμα, ένα θέμα που ο λαός θέλησε να λησμονήσει, για να τερματιστεί η αναζήτηση περαιτέρω ευθυνών.

Δέχτηκε ο λαός την απόφαση Κυπριανού για τους 62 ως το ελάχιστο που θα μπορούσε να γίνει, έστω και αν έπρεπε να περιλάμβανε περισσότερους, έστω και αν κάποιοι είχαν, όπως εμείς τουλάχιστον, την άποψη ότι άλλη θα έπρεπε να ήταν η

διαδικασία που επιβαλλόταν να ακολουθηθεί. Αντί να αναζητηθούν ευθύνες για όλα όσα έγιναν, περιορίστηκε η κυβέρνηση Κυπριανού στην απομάκρυνση από τη δημόσια υπηρεσία κάποιων υπαλλήλων που δεν τήρησαν το νόμο, που καταπάτησαν τον όρκο τους να υπηρετήσουν το κράτος.

Αυτούς λοιπόν τους υπαλλήλους, που το όνομά τους συνδέθηκε με την ανωμαλία και την καταστροφή της πατρίδας, η κυβέρνηση αποφάσισε να τους επαναπροσλάβει, παρουσιάζοντας μάλιστα την απόφασή της όχι ως θέμα επιείκειας ή φιλανθρωπίας αλλά ως θέμα δικαιοσύνης. Αν είναι θέμα δικαιοσύνης η "αποκατάσταση" των 62, τότε προβάλλει ακέραιο ένα άλλο θεόρατο θέμα, το θέμα της τιμωρίας όλων των ενόχων της χούντας, της ΕΟΚΑ Β', του πραξικοπήματος του Ιούλη του 1974.

Η αναζήτηση της δικαιοσύνης δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι επιλεκτική. Αν η κυβέρνηση θελήσει να υλοποιήσει από την 1η Νοεμβρίου την απόφασή της, θα υποβάλουμε μαζί με άλλους συναδέλφους -είμαι βέβαιος γι' αυτό- προς το Σώμα σχέδιο απόφασης με το οποίο θα καλούμε το Γενικό Εισαγγελέα να προχωρήσει έστω και τώρα στη διερεύνηση των εγκληματικών ενεργειών της ΕΟΚΑ Β' και του πραξικοπήματος. Θα ζητήσουμε να αναζητηθούν όλες οι ευθύνες και να δικαστούν όσοι ενέχονται. Κανονικά αυτό ήταν που θα έπρεπε να προωθήσει με πρωτοβουλία της η κυβέρνηση μαζί με τη σχετική της απόφαση. Όμως δεν το κάνει, γιατί δεν είναι αυτός ο στόχος της.

Η νομική βάση υπάρχει και αυτό διαπιστώθηκε με την αγωγή του Βλαδίμηρου εναντίον του Παντέλα Δημητρίου, Υπουργού Εσωτερικών κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος, που με απόφασή του το δικαστήριο τον θεώρησε υπεύθυνο για σωματικές βλάβες του παραπονουμένου. Και αν την "αποκατάσταση" των 62 την προωθούν οι φίλοι τους, την αναζήτηση δικαιοσύνης για το έγκλημα του 1974 την αναζητά η κυπριακή γη, η ελληνική ιστορία, οι κυπριακές γενιές και τα θύματα μιας απερίγραπτης συμφοράς.

Το τραύμα που άφησε η χούντα, η ΕΟΚΑ Β' και οι συνεργάτες τους είναι μέγα και βαθύ, τόσο μέγα, που θα παραμείνει στην κυπριακή ιστορία ως η μεγαλύτερη συμφορά των αιώνων. Είναι τόσο μέγα και τόσο βαθύ, που έχει θέσει σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξή μας σε αυτό το νησί με την πανάρχαια ιστορία. Με αυτό το τραύμα, με αυτή την εθνική τραγωδία δεν μπορεί κανένας να παίζει ούτε υπάρχουν περιθώρια για πολιτικούς υπολογισμούς, υποσχέσεις και συναλλαγές για παραγραφή ενοχών.

Με πράξεις και ενέργειες όπως αυτή για την επαναφορά των 62, που το νόημά τους το αναλύσαμε στην προηγούμενη συζήτηση, υποσκάπτεται καίρια το εσωτερικό μέτωπο. Και αυτό μας λυπεί βαθύτατα. Τα φαινόμενα του τραγικού παρελθόντος αναβιώνουν, δημιουργούν την αίσθηση ότι το πραξικόπημα ακόμη ζει γύρω μας. Η χούντα με πράξεις της όπως αυτές επιβιώνει στον τόπο που κατέστρεψε. Οι άνθρωποί της περιφέρονται ανενόχλητοι και τροπαιοφόροι. Καταλαμβάνουν δημόσια αξιώματα και επικαλούνται τη λαϊκή επιδοκιμασία. Και έχουν δίκαιο. Ο ρόλος και η συμμετοχή τους στη μεγαλύτερη εθνική τραγωδία των αιώνων ούτε τους ίδιους απασχολεί ούτε ενοχλεί ένα σημαντικό ποσοστό του λαού.

Αυτό όμως δεν αποτελεί ούτε δικαίωση ούτε απαλλαγή από ευθύνες. Προδίδει μια βαθύτατη εθνική κρίση, μια κρίση που έφθειρε αξίες και ισοπέδωσε ενόχους και αθώους. Και είναι αυτή η κρίση που έφερε στην επιφάνεια την εκλογή του κ. Κληρίδη

και τις αποφάσεις της κυβέρνησής του. Είναι ένα από τα συμπτώματα της κρίσης η απόφαση για τη "δικαίωση" και την επαναφορά των 62.

Και αυτό δεν είναι το μόνο φαινόμενο. Συνοδεύτηκε από παράλληλες σε άλλους χώρους ενέργειες. Παρουσιάστηκαν στον τύπο που υποστηρίζει την κυβέρνηση άρθρα και συνεντεύξεις πραξικοπηματιών που εμφανίζονται σαν οι σωτήρες μας. Παρουσιάστηκαν από το ΡΙΚ άνθρωποι που πρωτοστάτησαν στο πραξικόπημα, για να δικαιολογήσουν το μεγαλύτερο έγκλημα που έγινε σε βάρος του τόπου. Καταβλήθηκε προσπάθεια ωραιοποίησης της ΕΟΚΑ Β' και των πράξεων του αρχηγού της.

Για να αντιληφθούμε πώς άλλες χώρες αντέδρασαν σε παρόμοιες καταστάσεις, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι στη Γαλλία απαγορεύεται η προπαγάνδα για το ρατσισμό, η προπαγάνδα των ακροδεξιών και φασιστικών στοιχείων. Και αυτό αφορούσε και συγκεκριμένα στελέχη που βρίσκονταν ακόμα και μέσα στη Βουλή, όπως τον Λεπέν και όταν ακόμη ήταν Βουλευτής. Στην Αυστρία υπάρχει νόμος που θεωρεί παρανομία την άρνηση των εγκλημάτων εναντίον των Εβραίων. Στη Γερμανία διώκονται ακόμη οι εγκληματίες του Β' Παγκόσμιου Πολέμου και υπάρχουν υπηρεσίες που παρακολουθούν και διώκουν ακόμα και σήμερα τη φιλοφασιστική προπαγάνδα.

Πέραν των νόμων, οι κοινωνίες είναι ευαισθητοποιημένες. Κανένας με ιστορία αντιδημοκρατική, ρατσιστική, φασιστική δεν προστατεύεται ούτε και προωθείται στις χώρες της Ευρώπης, με τις οποίες μάλιστα θέλουμε να συμπορευτούμε στη δημόσια υπηρεσία ή στα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Όταν η Αυστρία εξέλεξε τον Κουρτ Βάλντχαϊμ Πρόεδρό της, παρ' όλη την αντίδραση των σοσιαλιστών και άλλων, η χώρα πλήρωσε ακριβά το τίμημα της συνεργασίας του Προέδρου της με τους χιτλερικούς με διεθνή απομόνωση. Ούτε ο Βάλντχαϊμ δικάστηκε. Όμως η ιστορία του και μόνο ως αξιωματικού του γερμανικού στρατού ήταν αρκετή, για να τον καταδικάσει η διεθνής κοινή γνώμη. Οι δικαιολογίες περί εξαναγκαστικής στρατολόγησής του δε θεωρήθηκαν ούτε καν ελαφρυντικό. Φαίνεται να μην είναι τυχαίο το ότι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που δέχτηκε με τιμές το Βάλντχαϊμ υπήρξε η Κύπρος, ενδεικτικό και αυτό των υπονομευμένων ηθικών αντιστάσεών μας.

Σ' εμάς εδώ η φιλοχουντική εκστρατεία καλύπτεται πίσω από τη δημοκρατία και την ελευθερία της έκφρασης, πίσω από αυτές δηλαδή ακριβώς τις αξίες που η χούντα και οι άνθρωποί της κατάργησαν.

Όμως οι αρχαίοι, που τόσο μας αρέσει να επικαλούμαστε, μας άφησαν άφθονη κληρονομιά στα ζητήματα αυτά. Οι Τυραννοκτόνοι Αρμόδιος και Αριστογείτων ήταν από τους πιο φημισμένους ήρωες της κοιτίδας της δημοκρατίας, της αρχαίας Αθήνας. Ο Πλάτων μας μιλά για το τέλος του Παμφύλιου Αριδαίου, του πανάθλιου τυράννου. Μια αναφορά που τη μετέφερε στα καθ' ημάς ο Γιώργος Σεφέρης τις μαύρες μέρες της χούντας με το ποίημά του "Επί ασπαλάθων", που ήθελε τους τυράννους, που ήθελε τους δικτάτορες να τελειώνουν κατασπαραγμένοι από τα αγκάθια της λαϊκής οργής. Και ο Σόλων μας συμβουλεύει: "Εκείνη η πόλη ευτυχεί και σώζει τη δημοκρατία όπου και όσοι δεν αδικήθηκαν καταγγέλλουν και τιμωρούν τον αδικητή". Και ο Δημοσθένης μας συμβουλεύει να είμαστε αδιάλλακτοι και έχει σημασία ένας αρχαίος ρήτορας να μας ζητά να είμαστε αδιάλλακτοι σε μια πόλη που είχε κάνει ιδανικό της την έννοια του "μηδέν άγαν" και του μέτρου. Μας λέει λοιπόν

να είμαστε αδιάλλακτοι, όταν κινδυνεύουν οι θεσμοί και όταν έχουμε να αντιμετωπίσουμε τους εναντίους του δήμου, δηλαδή της δημοκρατίας και του λαού. Και ας μη μας διαφεύγει και εκείνο που ο Δημόκριτος είπε: "Η λήθη των ιδίων κακών θρασύτητα γεννά".

Όλα αυτά φυσικά δεν ισχύουν, αν θεωρούμε τους 62 πρότυπο πολιτών και υπαλλήλων. Τότε όμως ανατρέπεται άρδην η ίδια η έννοια της ιστορίας, του πολιτισμού και της δικαιοσύνης.

Η άμεση επαναπρόσληψη από της 1ης Νοεμβρίου των 62 που απολύθηκαν για συνενοχή στο πραξικόπημα θα έχει δυσμενή αντίκτυπο στο εσωτερικό, θα δώσει εσφαλμένα μηνύματα στους Τουρκοκυπρίους και θα δυσφημήσει την Κύπρο διεθνώς. Οτιδήποτε κάνουμε έχει σημασία και διαμορφώνει το κλίμα και τη φυσιογνωμία του τόπου μας.

Η επαναπρόσληψη των 62 συγκλονίζει το εσωτερικό μέτωπο από την πρώτη στιγμή που εκδηλώθηκε η πρόθεση της κυβέρνησης να προχωρήσει προς την κατεύθυνση αυτή. Τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η κυβέρνηση είναι σε σύγκρουση με το λαϊκό αίσθημα είναι πολλά. Αντίθετο είναι ένα μέρος του Δημοκρατικού Συναγερμού· υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι διαχώρισαν κατ' επανάληψιν σε συνομιλίες μαζί μας τη θέση τους από την απόφαση της κυβέρνησης. Και καλό θα ήταν να έκανε ένα δημοψήφισμα η κυβέρνηση, για να δούμε ποιο ποσοστό θα συγκέντρωνε. Είμαι βέβαιος ότι θα ήταν πολύ χαμηλότερο από το ποσοστό του Δημοκρατικού Συναγερμού. Είναι και πρόκληση, είναι και πρόταση. Και αντίθετο φυσικά είναι το ΔΗΚΟ, είναι το ΑΚΕΛ, είναι το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ. Αντίθετη είναι η πλειοψηφία του κυπριακού λαού, η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών, των θυμάτων της συμφοράς. Και όλοι αυτοί φωνάζουν: "Φτάνει πια!" Η πλειοψηφία όμως της κυβέρνησης, που και αυτή φαίνεται να πάσχει νομικά, όπως αναλύθηκε προηγουμένως από τον κ. Χριστόφια, επιμένει. Λέγει: "Ήταν προγραμματική μας διακήρυξη με την οποία πρέπει να συμβιβαστούμε".

Ο συνάδελφος κ. Πρέντζας στην προηγούμενη συζήτηση είχε προκαλέσει το Δημοκρατικό Συναγερμό ζητώντας να του επιδειχθεί σε ποια σελίδα του προγράμματος του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι γραμμένη αυτή η περίφημη υπόσχεση και δεν έγινε κατορθωτό μέχρι στιγμής να ανευρεθεί. Προγραμματική διακήρυξη όμως συνεχώς επαναλαμβανόμενη είναι και το "την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω". Όμως η πατρίδα είναι "ελάττω" και έγινε "ελάττω" το 1974 με πρωταγωνιστές τους πραξικοπηματίες, τους αμετανόητους χουντικούς και τους 62. Όχι φυσικά μόνο με αυτούς αλλά και με αυτούς.

Οι πραξικοπηματίες θα επανέλθουν ως μέλη της δημόσιας υπηρεσίας, ως κρατικοί λειτουργοί, ως εκπρόσωποι και εκφραστές του κράτους, δηλαδή της συλλογικής εξουσίας, όπου εκφράζεται, προσωποποιείται και εκδηλώνεται η απρόσωπη εξουσία. Και όλοι εμείς οι πολίτες, η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών, θα πρέπει να πληρώνουμε όλους αυτούς που κάποτε απολύσαμε για τη χουντική τους δράση. Λέγεται ακόμη ότι και όσοι δεν επανέλθουν θα αποζημιωθούν με διάφορους τρόπους, με παροχές και συντάξεις. Θα είναι λοιπόν όλοι αυτοί εργοδοτούμενοι και θα απολαύσουν νέες παροχές όχι μόνο της πενιχρής υπουργικής πλειοψηφίας, αν και αυτή υπάρχει, αλλά και της Βουλής και της Δικαστικής Εξουσίας. Δηλαδή, μέσα από την τοποθέτηση της κυβέρνησης υποκλέπτεται η θέληση της Βουλής, αναζητείται μια πολιτική και λαϊκή κάλυψη και υποκλέπτεται και υπερφαλαγγίζεται κάθε έννοια νομιμότητας, γιατί παραβιάζονται και προηγούμενες αποφάσεις των δικαστηρίων.

Νομίζαμε ότι θα έβαζε φραγμό στην υπόθεση των 62 η αντίδραση της Βουλής και η εκπεφρασμένη πλειοψηφία της που εκδηλώθηκε με τη σχετική απόφαση. Αυτό όμως δε φαίνεται να ενδιαφέρει ή να απασχολεί την κυβέρνηση· δεν την πτοεί, δε θέλει να πάρει τα μηνύματα. Διερωτάται κανένας: Είναι δυνατό να μην τα αντιλαμβάνεται ή μήπως συμβαίνει κάτι χειρότερο, δηλαδή αντιλαμβάνεται το πρόβλημα, αλλά δεν μπορεί να κάνει τίποτα;

Και αν είναι έτσι τα πράγματα, δεν μπορούμε παρά να αισθανθούμε όχι μόνο οδύνη αλλά και οίκτο για την κυβέρνηση. Αν είναι έτσι τα πράγματα, φαίνεται να αληθεύει εκείνο που φοβόμασταν και δε θέλαμε να το πιστέψουμε, ότι δηλαδή η κυβέρνηση δεν είναι ελεύθερη, ότι είναι δέσμια καταστάσεων, ότι οι πραξικοπηματίες έχουν ισχυρό λόγο στην κυβερνητική πλειοψηφία, ότι ανέμεναν την εκλογή του Δημοκρατικού Συναγερμού, για να επανέλθουν θριαμβευτικά στη δημόσια υπηρεσία νικητές και τροπαιοφόροι.

Και να επανέλθουν πού; Κυρίως στην παιδεία και στην αστυνομία. Άνθρωποι που συνέδεσαν το όνομά τους με την προδοσία θα μπουν αύριο στα σχολεία και θα διδάξουν τι; Δημοκρατία και ελευθερία; Τι παράδειγμα θα δώσουν στα παιδιά και πώς θα συνεργαστούν με τους γονείς; Πώς θα αντικρίσουν τη μάνα, τον αδελφό, το παιδί, την αδελφή του αγνοουμένου, του σκοτωμένου, του πρόσφυγα; Θα επιστρέψουν στην αστυνομία εκείνοι που κατέλυσαν το κράτος, εκείνοι που μετείχαν στην ΕΟΚΑ Β' ή μήπως εκείνοι που ανατίναξαν τους αστυνομικούς σταθμούς; Αυτοί είναι που θα μας αστυνομεύουν αύριο; Και τότε ποιος θα μας προστατεύει από τους "προστάτες" μας;

Είναι όμως ακόμη απορίας άξιο και το εξής: Γιατί η κυβέρνηση φέρεται αποφασισμένη αυτές ιδιαίτερα τις μέρες να προωθήσει τη βαθύτατα προκλητική και διαιρετική απόφασή της; Μήπως τούτο είναι σκόπιμο; Μήπως προτιμά να μας βυθίσει σε μια νέα εσωτερική κρίση, για να μείνει ανενόχλητη στην προώθηση άλλων πολιτικών στο εθνικό θέμα και στον κοινωνικό τομέα;

Μπροστά μας έχουμε μια σαφή περίπτωση ρεβανσισμού και μάλιστα του χειρότερου είδους. Μπορεί να μη σημαίνει επιστροφή στην εποχή της παρανομίας, των βομβών, των φόνων και των ανατινάξεων, όμως τούτο δε σημαίνει ότι είναι αθωότερος ή λιγότερο επικίνδυνος. Είναι ένας πολιτικός ρεβανσισμός, ένας ηθικός ρεβανσισμός. Ισοπεδώνει την ιστορία, καταργεί την έννοια των ηθικών και πολιτικών αξιών, εξαχρειώνει την κοινωνία και προετοιμάζει σίγουρα νέες συμφορές.

Η επιστροφή των 62 θα δώσει και άλλα μηνύματα σε επίδοξους "σωτήρες" και "υπερπατριώτες", ότι δηλαδή μπορούν ανενόχλητοι να καταργούν τους νόμους και τους θεσμούς. Θα οδηγήσει σε ανυποληψία την ίδια την έννοια του κράτους και της κυβέρνησης, αφού με τόση ευκολία μια άλλη κυβέρνηση ανατρέπει αποφάσεις της προηγούμενης, όταν μάλιστα το κόμμα που τη συνιστούσε αποτελεί αυτή τη στιγμή και συγκυβέρνηση.

Ο κυρωτικός μηχανισμός της Δημοκρατίας, που με τόση επιείκεια λειτούργησε, θα κλονιστεί πλήρως στη συνείδηση των πολιτών, τη στιγμή μάλιστα που ειδικά σε αυτή την περίπτωση, όπως λέγει ένας νομομαθής, δεν αποσκοπεί στην εκδίκηση, αλλά λειτουργεί παιδαγωγικά και ενθαρρύνει την αντίσταση των πολιτών κατά των επίδοξων σφετεριστών.

Το πραξικόπημα και οι πραξικοπηματίες αποτελούν μια ενιαία έννοια. Αν η κυβέρνηση επιδιώκει να τους αθωώσει και να τους επιβραβεύσει, θα μας βρει αντίπαλους. Θα αντιταχθούμε σε αυτή την κυβερνητική πολιτική με όλες μας τις δυνάμεις πιστεύοντας ότι έτσι υπηρετούμε το κράτος, τη δημοκρατία, τον αγώνα για τη

σωτηρία του λαού. Αν είχαμε κοινοβουλευτικό σύστημα, θα μπορούσαμε σήμερα να είχαμε καταθέσει πρόταση μομφής κατά της κυβέρνησης. Όμως τούτο δεν είναι δυνατό στο προεδρικό σύστημα. Αυτό δε σημαίνει ότι τα τυπικά κωλύματα επιτρέπουν στην κυβέρνηση να περιφρονεί τη λαϊκή θέληση και να συμπεριφέρεται με αυταρχισμό και αλαζονεία.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ αισθάνεται να βαθαίνει το ρήγμα μεταξύ αυτού και της κυβέρνησης και αυτό δεν είναι σχήμα λόγου. Επαναλαμβάνουμε: Έστω και σήμερα πρέπει να γίνει αυτό το οποίο δεν έγινε ποτέ μέχρι τώρα και προκαλούμε την κυβέρνηση να το κάνει η ίδια και, αν δεν το κάνει, θα προχωρήσουμε σε υποβολή ψηφίσματος, για να φέρουμε ολόκληρο το πραξικόπημα στην επιφάνεια, να αναζητήσουμε τους ενόχους και να ζητήσουμε την τιμωρία τους. Και θα επιμείνουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται στην έδρα, ενώ ο κ. Α. Αντωνίου επιστρέφει στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τοποθέτησή μας θα είναι λακωνική μεν αλλά μεστή. Δεν μπορώ όμως να αποφύγω να εκφράσω την απορία μου, που απορρέει από το γεγονός ότι τότε, όταν αποφασίστηκε από την κυβέρνηση η "αποκατάσταση" των 62, αφέθηκε να εννοηθεί και επικράτησε σε κάποια φάση η εντύπωση ότι αυτή η "αποκατάσταση" θα ήταν μόνο ηθική.

Η θέση του Δημοκρατικού Κόμματος είναι η εξής:

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα και το Εκτελεστικό Γραφείο του κόμματος σε κοινή συνεδρία υπό την προεδρία του Προέδρου του κόμματος, αφού μελέτησαν την απόφαση της κυβέρνησης να προβεί σε επαναπρόσληψη των 62, ομόφωνα αποφάσισαν να επαναβεβαιώσουν την πλήρη αντίθεσή τους και να συνταχθούν με οποιοδήποτε νομοθετικό ή άλλο μέτρο θα εμποδίζει την υλοποίηση αυτής της απόφασης.

Οι αιτιολογήσεις γι' αυτή την απόφαση του ΔΗΚΟ αναφέρθηκαν σε ομιλία εκπροσώπου του κόμματος κατά τη συζήτηση του θέματος τον Απρίλη του 1993 στην ολομέλεια της Βουλής και αυτές οι θέσεις ας θεωρηθεί ότι επαναλαμβάνονται κατά γράμμα σήμερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ομιλητής από πλευράς Δημοκρατικού Συναγερμού; Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του κόμματος θα ήθελε να μιλήσει σήμερα ή στην προσεχή συνεδρία;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επιφυλασσόμαστε να απαντήσουμε στην προσεχή συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όπως έχω πει κατά τη διάρκεια της αγόρευσής μου, κύριε Πρόεδρε, έχουμε καταθέσει πρόταση νόμου και παρακαλούμε να κηρυχθεί επείγουσα ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Πότε κατατέθηκε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Αφήστε με να τελειώσω και θα σας απαντήσω και θα το συζητήσουμε το θέμα. Κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου, κύριε Μαρκίδη, και παρακαλώ να παραπεμφθεί στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και στην επόμενη συνεδρία της Βουλής να έρθει σχετική Έκθεση, για να συζητηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω την εντύπωση ότι πρόταση νόμου και οποιαδήποτε άλλη εισήγηση θα πρέπει να προωθηθούν μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης στο Σώμα. Εφόσον το θέμα παραμένει εγγεγραμμένο στην ημερήσια διάταξη και θα ολοκληρωθεί η συζήτηση την ερχόμενη Πέμπτη, θα ληφθεί οριστική απόφαση για τα περαιτέρω, αφού συμπληρωθεί η συζήτηση. Αυτή είναι η πρακτική την οποία ακολουθούμε. Δεν ξέρω αν υπάρχουν κάποιες άλλες εισηγήσεις, αλλά η πρακτική είναι να συμπληρώνεται πρώτα η συζήτηση, και αναμένω συμπλήρωση της συζήτησης στην επόμενη συνεδρία.

Επομένως, όσοι συνάδελφοι θέλουν να μιλήσουν να είναι έτοιμοι την επόμενη Πέμπτη και, όταν τελειώσει η συζήτηση, θα αποφασίσουμε πλέον για τα περαιτέρω και για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διαδικαστικά.

Δεν ξέρω αν, σύμφωνα με τη διαδικασία, είναι δυνατή η κατάθεση της πρότασης νόμου με ομιλία που γίνεται στο Κεφάλαιο Δ'. Πιθανόν να είναι, πιθανόν να μην είναι· δεν έχω άποψη.

Αντιλαμβάνομαι από τις παρατηρήσεις του κ. Χριστόφια ότι θα κατατεθεί η πρόταση νόμου, αν δεν έχει κατατεθεί ήδη. Όμως είναι δικαίωμα του καταθέτοντος την πρόταση νόμου κατά την επόμενη συνεδρία στο Κεφάλαιο Β', όπου γίνεται η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, να ζητήσει παράλληλα να κηρυχθεί η πρόταση νόμου επείγουσα και το Σώμα μπορεί να πάρει απόφαση την ίδια μέρα και όχι αναγκαστικά μετά τη συμπλήρωση της συζήτησης.

Εκλαμβάνω αυτά που είπε ο κ. Χριστόφιας ως έκκληση προς τα Μέλη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής -δεν ξέρω ποια είναι, ίσως είναι η Επιτροπή Νομικών- να εξετάσουν το θέμα στο μεταξύ, ώστε την Πέμπτη, αν κηρυχθεί επείγουσα η πρόταση νόμου, να μην χρειαστεί πολύ χρόνο η Επιτροπή, για να πάρει απόφαση, σε περίπτωση που το Σώμα την Πέμπτη αποφασίσει ότι θα κηρύξει την πρόταση νόμου επείγουσα. Μπορεί να μην την κηρύξει, αλλά, αν την κηρύξει, πρακτικά θα είναι δύσκολο για πρώτη φορά να δούμε την πρόταση νόμου και να την εξετάσουμε μετά από διάλειμμα της Βουλής, για να έρθουμε πίσω να ψηφίσουμε.

Δεν ξέρω διαδικαστικά πώς γίνεται και ζητώ την καθοδήγησή σας, αλλά νομίζω ότι η πρόταση νόμου κατατίθεται στο κατάλληλο κεφάλαιο της ημερήσιας διάταξης, που είναι το Κεφάλαιο Β'. Δεν κατατέθηκε σήμερα και εσείς θα αποφασίσετε αν με την ομιλία του ο κ. Χριστόφιας έχει καταθέσει την πρόταση νόμου.

Βέβαια, πρόταση νόμου κατατίθεται έστω και με μόνο τον τίτλο, αλλά δεν ξέρω αν έγινε κατάθεση στο Κεφάλαιο Β'.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Αναστασιάδη, αλλά προηγουμένως θέλω να πω το εξής: Αν υπάρχει πλειοψηφία που θεωρεί ότι η πρόταση αυτή θα πρέπει να προχωρήσει ως επείγουσα, δεν υπάρχει τίποτε το οποίο να εμποδίζει την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή να επιληφθεί του θέματος.

Από την άλλη, εφόσον δεν έχει κατατεθεί, η περαιτέρω διαδικασία θα αποφασιστεί την επόμενη Πέμπτη, όπως είπα αρχικά, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής, ακολουθώντας την πλειοψηφία ή την ομοφωνία των Μελών της Επιτροπής του, δεν μπορεί να αποφασίσει ο ίδιος ή η Επιτροπή η ίδια κατά πλειοψηφία να το εξετάσει προκαταρκτικά, πριν ολοκληρωθεί η συζήτηση την επόμενη Πέμπτη.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πρώτο, κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να υπενθυμίσω στο Σώμα ότι ύστερα από τη γνώμη τόσο του ΑΚΕΛ όσο και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, τις απόψεις των οποίων τότε η Βουλή αποδέχθηκε, αν θέλετε, διά της πλειοψηφίας που υπήρχε τότε, την 29η Ιουλίου πιο συγκεκριμένα, η Βουλή αποφάσισε ότι, ληγούσης της διαδικασίας που ακολουθείται για τον καταρτισμό της ημερήσιας διάταξης, δεν είναι δυνατό να κατατίθενται νομοσχέδια. Αυτά όσον αφορά το νομοσχέδιο που απέστειλε η κυβέρνηση για τους ημικρατικούς οργανισμούς. Και ήταν σφόδρα τότε εναντίον το ΑΚΕΛ και αποφάσισε η Βουλή ότι δεν μπορούσαν να αλλοιωθούν οι διαδικασίες και να κατατεθεί.

Δεύτερο, αυτό ουδέποτε έγινε στο παρελθόν και ούτε είναι δυνατό, πιστεύω, να γίνει στο μέλλον, δι' ομιλίας στο Κεφάλαιο Δ' να θεωρείται ότι έγινε κατάθεση πρότασης νόμου. Συνεπώς, συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο.

Εκεί που διαφωνώ με τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο είναι στην άποψη ότι θα μπορούσε να συνέλθει η αρμόδια Επιτροπή χωρίς να κατατεθεί η πρόταση νόμου, όπως επιβάλλει και ορίζει το Σύνταγμα και ο σχετικός Κανονισμός, ώστε να αποφανθεί επί προτάσεως νόμου που δεν είναι ενώπιον της Επιτροπής.

Συνεπώς, εκείνο το οποίο είναι ορθό -και πάλι συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο- είναι ότι στην επόμενη συνεδρία της Βουλής θα πρέπει να κατατεθεί η πρόταση νόμου στο Κεφάλαιο Β', να κηρυχθεί επείγουσα, αν έτσι αποφασίσει το Σώμα, και να παραπεμφθεί στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, για να ακολουθηθούν οι νόμιμες διαδικασίες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, τόσο οι απόψεις οι δικές σας όσο και αυτές του κ. Παπαδόπουλου είναι σωστές με βάση τη διαδικασία. Εκείνο το οποίο όμως αντιλαμβάνομαι ότι μπορεί να γίνει είναι ότι, ναι μεν δεν μπορεί να εξεταστεί ένα νομοσχέδιο, αν δεν υπάρχει κατατεθειμένο -δεν εξετάζεις κάτι το οποίο δεν υπάρχει- όμως αυτεπάγγελτα η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει ένα θέμα και να προετοιμάσει το έδαφος για την κατάθεση του νομοσχεδίου. Διότι υπάρχει ο θεσμός των αυτεπαγγέλτων.

Κατά συνέπεια, μπορεί η Επιτροπή, αν το αποφασίσει, να εξετάσει οποιοδήποτε θέμα, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι εξετάζει νομοσχέδιο το οποίο δεν κατατέθηκε. Μπορεί να εξετάσει την ουσία του θέματος.

Ο κ. Χριστόφιας, ο κ. Χατζηδημητρίου, ο κ. Σολωμής και μετά ο κ. Χατζηγιάννης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα αμφισβητήσω το γεγονός ότι θα έπρεπε να προλάβουμε να καταθέσουμε στο Κεφάλαιο Β' την πρόταση νόμου. Άλλωστε, σωστά λέχθηκε ότι έγινε η ίδια απόπειρα από το Δημοκρατικό Συναγερμό και δεν πέρασε διά πλειοψηφίας και με βάση τον Κανονισμό, για να πούμε την αλήθεια. Λοιπόν, δεν επαναλαμβάνουμε τίποτε. Απλώς, κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου τόνισα ότι εμείς θέλουμε να υποβάλουμε πρόταση νόμου. Βεβαίως, είναι δικαίωμά μας.

Το θέμα είναι ποια θα είναι η διαδικασία την οποία θα τηρήσουμε. Κατά τη γνώμη μου -και συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο- να θεωρήσουμε ότι θα την καταθέσουμε, αν θέλετε, στο Κεφάλαιο Β' στην επόμενη συνεδρία της Βουλής. Ζητούμε να επισπευσθεί όμως, κύριε Πρόεδρε, και ζητούμε στην επόμενη συνεδρία της Βουλής να συζητηθεί κατά πόσο θα κηρυχθεί επείγουσα και κατά πόσο αυτή η Βουλή θα προχωρήσει για να ψηφίσει μία πρόταση νόμου ή όχι.

Συζητούμε την πρόταση του κ. Παπαδόπουλου, κατά πόσο δηλαδή είναι δυνατό στη διάρκεια της βδομάδας που μας έρχεται η αρμόδια Επιτροπή να λειτουργήσει εκτάκτως και κατεπειγόντως, για να είμαστε έτοιμοι, εφόσον κηρυχθεί επείγουσα, να έχουμε την άποψη της Επιτροπής της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, βάσει του Κανονισμού, δεν μπορεί η Επιτροπή να ασχοληθεί με νομοσχέδιο που δεν κατατέθηκε. Το μόνο που μπορεί να γίνει, και το ανέφερα, είναι αυτεπάγγελτα η Επιτροπή διά πλειοψηφίας να αποφασίσει να εξετάσει αυτό το θέμα των 62, πράγμα που θα προετοιμάσει το έδαφος, για να προχωρήσουμε σε συνοπτικές διαδικασίες την επόμενη Πέμπτη, όταν κατατεθεί. Περίπου με αυτή τη λογική μπορούμε να προχωρήσουμε. Όμως δεν μπορεί να συζητηθεί πρόταση νόμου που ακόμα δεν έχει παραπεμφθεί από την ολομέλεια στην Επιτροπή.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ θα συμφωνήσω με αυτούς που υποστήριξαν ότι σήμερα δεν έγινε στο Κεφάλαιο Β' της ημερήσιας διάταξης κατάθεση της πρότασης νόμου, αλλά η αναφορά του κ. Χριστόφια ισοδυναμεί με κατάθεση, που θα συζητηθεί στην προσεχή συνεδρίαση, όπως ορίσατε, στο Κεφάλαιο Β', για να ακολουθηθεί η σωστή διαδικασία.

Όμως θα πρέπει να σας υπενθυμίσω ότι ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής εκκρεμεί συζήτηση γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα πάνω στο θέμα των 62. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια μπορεί να συζητηθεί με πνεύμα διερευνητικό και αυτή η πρόταση νόμου. Άλλωστε, προηγουμένως συζητούσαμε για το ότι οι Επιτροπές έχουν μέσα στις αρμοδιότητές τους τον ερευνητικό ρόλο και τη συνεννόηση είτε με την Εκτελεστική Εξουσία είτε με άλλους. Έτσι, νομίζω ότι διευκρινίζονται με όλα όσα είπαμε τα διαδικαστικά. Τυπικά θα κατατεθεί το θέμα στην προσεχή συνεδρίαση της Βουλής, όμως στο μεταξύ η Επιτροπή μπορεί να προβληματιστεί πάνω στο όλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, έχω την εντύπωση ότι συζητούμε άδικα, διότι δεν είναι κάτι που το αποφασίζει η ολομέλεια, το πώς θα προχωρήσει δηλαδή η Επιτροπή ή αν θα προχωρήσει αυτεπάγγελτα. Είναι θέμα Προέδρου της Επιτροπής και Μελών της Επιτροπής ή μάλλον του Προέδρου, ο οποίος, αν το επιθυμεί, μπορεί να καλέσει εντός της εβδομάδας την Επιτροπή και τότε η πλειοψηφία θα αποφασίσει για τις διαδικασίες εντός της Επιτροπής. Δε νομίζω ότι είναι σωστό να συζητήσουμε τις εσωτερικές διαδικασίες μιας Επιτροπής, εφόσον ήδη υπάρχουν. Είναι γνωστές οι διαδικασίες στην ολομέλεια.

Είχε ζητήσει το λόγο ο κ. Σολωμής, ο κ. Χατζηγιάννης και η κ. Κληρίδου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να πω ότι είναι χωρίς αντικείμενο η συζήτηση και ήταν αχρείαστη. Εδώ ο κ. Χριστόφιας ανακοίνωσε την πρόθεση της ομάδας του να καταθέσει μία πρόταση νόμου. Δηλαδή, αν αυτή τη στιγμή σε μια ομιλία μου στο Κεφάλαιο Δ' ανακοινώσω την πρόθεση είτε τη δική μου είτε της ομάδας μου να καταθέσουμε κάποια πρόταση νόμου, πρέπει να συζητά και να ασχολείται η Βουλή με το κατά πόσο μπορεί να γίνει αυτό και αν θα είναι επείγον; Αυτή τη στιγμή είναι χωρίς αντικείμενο η συζήτηση και τα σχόλια δε χρειάζονταν.

Το ποιες είναι οι εξουσίες της κάθε Επιτροπής το γνωρίζουμε πολύ καλά όλοι οι συνάδελφοι και ειδικότερα οι Πρόεδροι των Επιτροπών. Ας πούμε δε ότι από τώρα δεν μπορεί καν να προϊδεαστούμε για το πώς θα ενεργήσει η Επιτροπή, γιατί για σκοπούς τύπου, αν όχι και ουσίας, αν θέλετε, δεν έχει κατατεθεί, δεν έχει κηρυχθεί επείγουσα καν η πρόταση νόμου. Να κατατεθεί, να αποφασίσει το Σώμα αν θα κηρυχθεί επείγουσα και μετά να γίνει η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, νομίζω ότι επαναλαμβάνονται αυτά τα οποία ήδη ανέφερα, ότι δηλαδή δεν υπάρχει θέμα για απόφαση αυτή τη στιγμή. Την πρόθεσή του ο κ. Χριστόφιας την έχει ανακοινώσει. Τα περαιτέρω θα τα αποφασίσει η Επιτροπή, τοπώς θα προχωρήσει δηλαδή, κατ' ιδίαν. Γι' αυτό, νομίζω ότι δε χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση.

Θα δώσω το λόγο στον κ. Χριστόφια ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Μια λέξη να πω: Δεν είμαι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος· είναι ο κ. Ανδρέας Χρίστου και δε θέλω να αμφισβητηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκ μέρους του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου, κύριε Χριστόφια.

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ευχαριστώ πολύ. Δέχομαι και έτσι.

Αυτά που είπε ο κ. Σολωμής νομίζω ότι πρέπει να οδηγήσουν στη λήξη κάθε συζήτησης αυτή τη στιγμή.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Δεν έπρεπε να υπάρξει συζήτηση καν.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Μάτση, δεν είναι εμείς που προκαλέσαμε τη συζήτηση, πρέπει να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μάτση, αν υπάρχει ο υπαινιγμός για μη σωστό χειρισμό από τον Πρόεδρο, απλώς ο Πρόεδρος εξήγησε τι μπορεί να γίνει, διότι τέθηκε θέμα.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι η όλη συζήτηση ήταν εντελώς άσκοπη και περιττή. Μια πρόθεση εκφράστηκε από το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ κ. Χριστόφια. Έπρεπε να ακολουθηθεί η νόμιμη διαδικασία που ακολουθείται από το Σώμα και όλη αυτή η συζήτηση και η ταλαιπωρία του Σώματος ήταν άσκοπες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μάτση, λυπούμαι, αλλά ο κ. Χριστόφιας είχε κάμει την εισήγηση για επίσπευση της διαδικασίας, αν ήταν δυνατό, και προετοιμασία του Σώματος, για να προχωρήσουμε σε συζήτηση της πρότασης νόμου και απόφαση την επόμενη Πέμπτη. Και όφειλα να εξηγήσω ότι αυτό το πράγμα δεν μπορούσε να γίνει με τον τρόπο που αναφέρθηκε. Κατά συνέπεια, όχι "όποιος δεν μπορεί να δέρει το γάδαρον, να δέρνει το σαμάρι"! Συγγνώμη δηλαδή!

(Γέλια)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγείρεται θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ποιος είναι το ένα και ποιος είναι το άλλο;

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα κάμω διάλεξη περί αυτογνωσίας.

(Γέλια)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Είναι η μοναδική φορά, κύριε Πρόεδρε, που σας βρήκε δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήταν δυνατό, κύριε Πιττοκοπίτη, να μην πεις και εσύ το λόγο σου; Λοιπόν, κάναμε λίγο χιούμορ. Προχωρούμε όμως, για να τελειώνουμε.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι ουδεμία ταλαιπωρία μπορεί να θεωρηθεί αυτή η ανταλλαγή απόψεων πάνω σε αυτό το θέμα εδώ και δέκα λεπτά, που κατέληξε, εν πάση περιπτώσει, παρ' όλη τη μεγάλη σοβαρότητα του θέματος, και σε κάτι εύθυμο.

Ταλαιπωρούμαστε από την κυβέρνηση εδώ και μήνες γι' αυτή την υπόθεση των 62 και θα θεωρήσουμε τώρα ότι ταλαιπωρηθήκαμε πέντε λεπτά, γιατί ανταλλάξαμε

μια άποψη για τη διαδικασία; Νομίζω ότι δεν πρέπει να θεωρηθεί καθόλου ταλαιπωρία. Να μην είμαστε αχάριστοι, δηλαδή!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, θεωρώ ότι έληξε η συζήτηση. Παρακαλώ, αν έχετε οτιδήποτε άλλο σε θέματα διαδικασίας ... αλλά είπαμε ότι η διαδικασία δεν είναι του Σώματος σήμερα. Γι' αυτό, θεωρώ ότι έληξε η συζήτηση και δε θα δώσω το λόγο σε κανέναν.

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή είμαι Μέλος της Επιτροπής Νομικών και νομίζω ότι είμαι ο μοναδικός σήμερα που είμαι παρών ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συγγνώμη! Μιλήσατε για αυτεπάγγελτη σύγκληση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών. Η αυτεπάγγελτη σύγκληση δεν μπορεί να γίνει για νομοθετική εργασία με κανέναν τρόπο και όλοι το ξέρουμε. Αυτεπάγγελτη συζήτηση μπορεί να γίνει μόνο για θέματα του Κεφαλαίου Δ'. Αυτό είναι το ένα θέμα.

Το δεύτερο θέμα είναι ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αντιλαμβάνομαι, είναι ο νομικός σύμβουλος αυτού του Σώματος.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα έλεγα ότι τουλάχιστον τα νομοθετήματα για τα οποία υπάρχει νομική αμφισβήτηση περνούν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, για να εκφράσει και εκείνη τις απόψεις της. Διερωτώμαι κατά πόσο μπορεί η Επιτροπή Νομικών να επιληφθεί θέματος που όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι θα εγείρει σωρεία νομικών προβλημάτων, χωρίς να έχει μπροστά της οπωσδήποτε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, θα σας διακόψω, διότι νομίζω πως δημιουργούμε θέμα εκεί που δεν υπάρχει. Ξεκαθάρισε ότι αυτεπάγγελτα θα εξεταζόταν όχι η πρόταση νόμου του κ. Χριστόφια αλλά το θέμα, αν το επιθυμούσε η Επιτροπή. Γι' αυτό, να μην προσπαθήσουμε να αλλάξουμε την ουσία του θέματος. Αλλά είναι θέμα, επαναλαμβάνω, της Επιτροπής. Γι' αυτό, θεωρώ λήξασα τη συζήτηση και προχωρούμε στο επόμενο θέμα.

Η κ. Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

Απλώς ήθελα να πω ότι, επειδή ανήκω σε μια μειονότητα -είμαστε μόνο δύο γυναίκες στη Βουλή- νομίζω ότι, όταν ζητούμε το λόγο, έστω και αν θεωρείτε ότι έχει καλυφθεί το θέμα, δικαιούμαστε να τον έχουμε. Απλώς το σημειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Κληρίδου, αν μου επιτρέπετε, επειδή εγώ εφαρμόζω την απόλυτη ισότητα, δε θεωρώ ότι οι δύο γυναίκες στη Βουλή είναι μειονότητα. Θα έχετε το

λόγο ισότιμα με τους συναδέλφους σας. Απλώς το θέμα έκλεισε. Και αν έδιδα το λόγο σε εσάς, θα ήμουν υποχρεωμένος να συνεχίσω τη συζήτηση. Απλώς πρόλαβαν κάποιοι άλλοι συνάδελφοι και στο σημείο που έκλεισε η συζήτηση είχατε την ατυχία να ήσαστε εσείς. Δεν υπήρχε πρόθεση με οποιοδήποτε τρόπο να υπάρξει προκατάληψη ενάντια σε εσάς.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Το αντιλαμβάνομαι πλήρως, κύριε Πρόεδρε, και δεν επέμεινα, διότι είχα καλυφθεί από τον κ. Χατζηγιάννη. Αλλά απλώς σας το λέω, διότι σύμφωνα με τους Κανονισμούς των Ηνωμένων Εθνών, επειδή οι γυναίκες θεωρούνται όντως μειονότητα, δικαιούνται κάποια προνομιούχα μεταχείριση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνήθως, κυρία Κληρίδου, σας δίνω πρώτα το λόγο, αλλά είχε κλείσει η συζήτηση.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και η βλαβερή επίδρασή του σ' όλους τους παρευρισκομένους, καπνιστές και μη", αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη, 26.11.1992.

Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα και δίνω το λόγο στον κ. Μουσιούττα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Γιατί η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Ετσι αποφασίσαμε στην προηγούμενη συνεδρία, κύριε Μαρκίδη.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πριν καταθέσω τη σύντομη αναφορά μου, θα 'θελα να πω δυο λόγια για την ποιότητα μερικών θεμάτων που συχνά εγγράφονται στο Κεφάλαιο Δ' και να σχολιάσω δυο μόνο σημεία της 'Εκθεσης της Επιτροπής Υγείας για το κάπνισμα και τους κινδύνους για καπνιστές και μη καπνιστές.

Επιμετρώντας λοιπόν τη σοβαρότητα ορισμένων θεμάτων που εγγράφονται στο Κεφάλαιο Δ' και κρίνοντάς τα σε σχέση με τα καυτά εθνικά προβλήματα, που κυριολεκτικά μας πνίγουν, διερωτώμαι ειλικρινά μήπως "των οικιών ημών εμπιπραμένων, ημείς άδομεν".

Το εγγραφέν θέμα δεν είναι οπωσδήποτε από τα ενδεικτικότερα. Γράφτηκαν και χειρότερα: και για ποντίκες έχουν εγγραφεί και για ψώρα αχιβαδωτή και άλλα. Οι παλιοί θα θυμούνται καλύτερα. Η σχέση του με τα όσα προανέφερα έγκειται στο ότι η 'Εκθεση που κυκλοφόρησε αγγίζει την υπόθεση του καπνίσματος επιδερμικά και αψυχολόγητα, ενώ οι εισηγήσεις για λήψη πρόσθετων μέτρων είναι εισηγήσεις-εμβαλώματα και αβασάνιστες. Και εξηγούμαι:

Καταλήγει η Επιτροπή Υγείας και υιοθετεί την απαγόρευση του καπνίσματος στα γραφεία της δημόσιας υπηρεσίας, στα γραφεία των ημικρατικών οργανισμών και στους χώρους -αλήθεια, ποιους χώρους;- της Βουλής. 'Αραγε σκέφτηκαν οι εισηγητές πόσες χιλιάδες ανθρώπους θα εξαναγκάσουν να ξεφυσούν έξω από τα γραφεία τους, για να κάνουν ... "πεζοδρόμιο" στο απέναντι πεζοδρόμιο;

Μιλούν για εντατικοποίηση των προσπαθειών για περιορισμό του καπνίσματος. Γιατί για περιορισμό και όχι για καταστολή; Τρόποι αποτελεσματικοί υπάρχουν και είναι δύο: Ο ένας είναι η πρακτική που χρησιμοποιήθηκε τελευταία για την εξάλειψη του εχινόκοκκου. Αλλά, αν βρίσκουν ότι αυτή η μέθοδος είναι κάπως ξεπερασμένη ή ντεμοντέ, όπως λένε, ας απαγορεύσουν με νόμο την καπνοκαλλιέργεια, ας κλείσουν με νόμο τις καπνοβιομηχανίες και ας απαγορεύσουν και πάλι με νόμο την εισαγωγή οποιουδήποτε καπνικού προϊόντος!

Τώρα θα μπούμε και στα σοβαρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι να κάμνουμε, κύριε Μουσιούττα, ό,τι μας καπνίσει!

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ακριβώς, οι άλλοι κάμνουν!

Κύριε Πρόεδρε, αν παίρνω σήμερα το λόγο, δεν είναι για να υποστηρίξω ότι το κάπνισμα δεν είναι βλαβερό για την υγεία του ανθρώπου, αλλά για να καυτηριάσω τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται από τους κήρυκες της αντικαπνιστικής εκστρατείας.

Στη ζωή γνωρίσαμε λογιών λογιών εκστρατείες. 'Ομως, καμιά δεν ήταν τόσο βάναυση και τόσο σαδιστική, καμιά δεν έχει μειώσει και δεν έχει εξευτελίσει τον άνθρωπο-καπνιστή τόσο όσο η αντικαπνιστική συνθηματολογία: "Το κάπνισμα φέρνει καρκίνο", "Κάθε τσιγάρο συντομεύει κατά μια δυο μέρες τη ζωή σου", "Γιατροί αρνούνται εγχείρηση καρδιάς σε καπνιστές", άρα τους έχουν ξεγραμμένους, κάπως κλινικά νεκρούς!

Αυτά και πολλά άλλα σε πινακίδες και αυτοκόλλητα αποτελούν μόνο ένα μέρος του οπλοστασίου των σοφών σωτήρων μας! Για ενίσχυση αυτού του πολύπλευρου καθημερινού πολέμου νεύρων, επιστράτευσαν ακόμα και την ανατομία και δώσ' του φωτογραφίες με πνεμόνια και σωθικά καπνιστών σμπαραλιασμένα κυριολεκτικά από την επάρατη ασθένεια!

Αυτοί οι λογής λογής αφορισμοί τους μου θυμίζουν ώρες ώρες κάποιους ιεροκήρυκες της παλιάς σχολής, που απειλούσαν παραστατικότατα τους "αμαρτωλούς", που δε νήστεψαν την Τετάρτη ή την Παρασκευή, με καζάνια και φωτιές της κόλασης.

Και διερωτώμαι: Τι πέτυχαν άραγε στο τέλος αυτοί οι ιεροκήρυκες; Με το ύφος και με το "ήθος" τους (βάζω σε εισαγωγικά τη λέξη "ήθος", γιατί στο φανατικό ύφος ενυπάρχει καμιά φορά και η υποκρισία) κατόρθωσαν οι μεγαλόστομοι "φρονηματιστές" να περιπέσουν σε ανυποληψία και οι ίδιοι και τα κηρύγματά τους.

Θα συμβούλευα λοιπόν να επανεξετάσουν το ύφος της εκστρατείας τους, γιατί καμιά φορά συμβαίνει να φέρνει τα αντίθετα ακριβώς αποτελέσματα. 'Εστρεψαν την κοινωνία εναντίον μας. Με την ύπουλη μέθοδο της υποβολής δημιούργησαν το νεοφανές φαινόμενο του παθητικού καπνιστή και μεγαλοποιώντας τα πράγματα καλλιεργούν την ιδέα πως και οι μη καπνιστές διατρέχουν τους ίδιους ακριβώς κινδύνους που διατρέχει και ο καπνιστής.

Φτάσαμε στο σημείο να καπνίζεις σε υπαίθριο χώρο και να στραβομουτσουνιάζει ο παρακείμενος, γιατί του ... εμφυσάς καρκίνο! Και, επειδή όσο γερνά ο άνθρωπος τόσο πιο πολύ φοβάται το θάνατο, βλέπεις καμιά φορά 75άρηδες και 80άρηδες, που το ένα τους πόδι είναι ήδη στον τάφο, με μορφασμούς αποστροφής να κατακεραυνώνουν το διπλανό τους "δολοφόνο"-καπνιστή!

Όλοι αυτοί που αυθαίρετα ταξινομήθηκαν ως παθητικοί καπνιστές είναι τα πραγματικά θύματα, είναι τα μεγάλα θύματα των εγκεφάλων της αντικαπνιστικής εκστρατείας, που εγκληματικά εξαπέλυσαν τον ιό του τρόμου και που με την πρακτική και τις μεθόδους τους ενέπνευσαν φοβίες και άγχη, αγωνίες και ψυχώσεις και καμιά φορά και υστερία πραγματική.

Και διερωτώμαι ειλικρινά και εν κατακλείδι: Τι είναι αυτό που σε βλάφτει περισσότερο, το ότι καπνίζει ο διπλανός σου ή το ότι άγχεσαι και συγκλονίζεσαι από το φόβο μήπως ο καπνός του διπλανού μπει στο στήθος σου και σου μολύνει την παρθενιά των πνευμόνων σου και σου δημιουργήσει καρκίνο και εν συνεχεία πεθάνεις;

Η όλη ιστορία καταντά κωμικοτραγική και μου θυμίζει το λαϊκό σκωπτικό θυμοσοφικό τραγούδι, θα έλεγα, "Ντίλι, ντίλι το μαντίλι", που σαρκάζει τις αλυσιδωτές συγκυρίες που θα πρέπει να προηγηθούν, για να επισυμβεί κάτι το ανεπιθύμητο. Για όσους δεν ξέρουν το "Ντίλι, ντίλι", το γιατί μια κοπέλα δεν μπορούσε να κεντήσει το μαντίλι ήταν γιατί κάποιος σκύλος έφαγε το γάτο που έφαγε τον ποντικό που έφαγε το φιτίλι που έφεγγε και εκέντα η κόρη το μαντίλι. Αυτή είναι η ιστορία. Όλα αυτά πρέπει να συμβούν και στην περίπτωση του παθητικού καπνιστή.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούεται.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κοσμήτορα, παρακαλώ!

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Νισάφι, κύριοι, φτάνει πια! Μας έχετε αρκετά προσβάλει και εξευτελίσει με τους αψυχολόγητους περιορισμούς σας! Μην επεκτείνετε τους χώρους απαγόρευσης του καπνίσματος! Και μακάρι να ζήσετε χίλια χρόνια όσοι το επιθυμείτε! Να γνωρίζετε όμως ότι υπάρχουν πάντα και μερικοί, όπως προσφυώς είπε ο αγαπητός μου φίλος και συνάδελφος Ευστάθιος Ευσταθίου, που δεν είναι διατεθειμένοι να ανταλλάξουν μια μικρή καθημερινή απόλαυση, για να κερδίσουν πέντε χρόνια θλιβερών γηρατειών.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, με τούτο, που το θέτω για προβληματισμό, ιδιαίτερα σε όσους παίρνουν στα σοβαρά την ιδέα ότι κατέστησαν θύματα του λεγόμενου "παθητικού καπνίσματος". Και τους λέω τούτο: Η παθολογική αγωνία τους για παράταση της ζωής τους είναι η πιο σίγουρη συνταγή για επίσπευση του θανάτου τους. Ας μην το θεωρήσουν αντεπίθεση των καπνιστών αλλά συμβουλή και, αν θέλουν, ας το σκεφτούν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μουσιούττα, πώς άντεξες να κάνεις τόσο μεγάλη ομιλία χωρίς να καπνίσεις; Τώρα μπορείς να καπνίσεις ελεύθερα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Θα πάω!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το γνωρίζω.

(Γέλια)

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Βεβαίως πρόθεσή μου δεν είναι να αντιδικήσω με το συνάδελφο Μουσιούττα, γιατί δεν έχω τίποτε το προσωπικό, παρά το γεγονός ότι παρουσιάστηκε ως γνώστης της ιατρικής και ότι η ομιλία του ήταν πολύ επιθετική. Εν πάση περιπτώσει, το θέμα που συζητούμε σήμερα είναι, κατά τη γνώμη μου, πολύ σοβαρό, γιατί οι προεκτάσεις του αγγίζουν σχεδόν όλους τους τομείς της ζωής μας.

Με την παρένθεσή μου αυτή δεν έχω σκοπό να αναπτύξω σε έκταση το πόσο βλαβερό είναι για την υγεία του ανθρώπου και για το περιβάλλον του το κάπνισμα, γιατί είμαι σίγουρος πως όλοι συμφωνούμε, ή τουλάχιστον έτσι πίστευα μέχρι σήμερα, πάνω σε αυτό. Δε θα αποφύγω όμως τον πειρασμό να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, για σκοπούς συζήτησης και για να ανατρέψω ορισμένα από αυτά που είπε ο συνάδελφος Μουσιούττας, γενικά στοιχεία για το κάπνισμα και τη βλαβερή του επίδραση στην υγεία του ανθρώπου.

Πρώτ' απ' όλα ο καπνός που παράγεται από το τσιγάρο είναι ένα μείγμα μορίων και αερίων που μπορεί να ερεθίσει το αναπνευστικό σύστημα του ανθρώπου και να το οδηγήσει στη φθορά και στην ελαττωματική απόδοση. Δεν είναι μόνο φόβος, κύριε Μουσιούττα! Περιέχει μονοξίδιο του άνθρακα, που είναι ένα επικίνδυνο δηλητήριο. Επίσης περιλαμβάνει ερεθιστική πίσσα και νικοτίνη, που είναι και αυτές δύο υψηλής πυκνότητας δηλητήρια, τα οποία επιδρούν στο ρυθμό λειτουργίας της καρδιάς και στην πίεση του αίματος αυτών που καπνίζουν.

Η βλαπτική επίδραση του καπνίσματος είναι γενική και αφορά ολόκληρο τον οργανισμό. Δεν υπάρχει κύτταρο του σώματος που να μην επηρεάζεται αρνητικά - και υπογραμμίζω, κύριοι συνάδελφοι, τη λέξη "αρνητικά"- από το δηλητήριο του καπνού. Είναι χαρακτηριστική η επίδρασή του στο σπέρμα του άνδρα και στην κύηση της γυναίκας, αφού παρατηρούνται πρόωροι τοκετοί, δηλαδή οι λεγόμενες αποβολές, όπως και αναπνευστικά προβλήματα στα νεογνά. Όλα αυτά παρουσιάζονται, γιατί η νικοτίνη και το μονοξίδιο του άνθρακα μειώνουν την προμήθεια οξυγόνου στο αίμα της μητέρας. Επίσης, όταν η μητέρα που θηλάζει είναι και καπνίστρια ή παθητική καπνίστρια, ποσότητα νικοτίνης μεταφέρεται μέσω του γάλατος στο αίμα του παιδιού.

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να αναφέρουμε τις κυριότερες παθολογικές καταστάσεις που προκαλούνται από το κάπνισμα, για να έχουμε μια πρώτη εικόνα του μεγέθους αυτού του προβλήματος:

Α. Όγκοι

1) Καρκίνος του πνεύμονα.
2) Καρκίνος του λάρυγγα.
3) Καρκίνος της γλώσσας.
4) Καρκίνος της ουροδόχου κύστεως.
5) Καρκίνος του ήπατος.

Β. Καρδιακά νοσήματα

1) Υπέρταση.
2) Στεφανιαία νόσος.
3) Έμφραγμα.
4) Αγγειακές νόσοι.

Γ. Νοσήματα του αναπνευστικού συστήματος

1) Χρόνια βρογχίτιδα.
2) Άσθμα.
3) Πνευμονικό εμφύσημα.
4) Αναπνευστικές διαταραχές.

Τις πλείστες φορές πριν από την εμφάνιση των πιο πάνω παθολογικών καταστάσεων εκδηλώνονται συμπτώματα όπως:

1) Επίμονος βήχας.
2) Αίμα στα πτύελα.
3) Κάψιμο στη γλώσσα και στομαχικές διαταραχές.
4) Επίμονο βράχνιασμα.
5) Πονοκέφαλοι, ζαλάδες.
6) Πόνοι στο στήθος.
7) Καρδιακοί παλμοί και αρρυθμίες.
8) Εύκολη κόπωση και δύσπνοια με το παραμικρό.
9) Κάψιμο στο στομάχι, αναγούλες, εμετοί.
10) Ελάττωση της όρεξης και αδυνάτισμα.

Αυτά τα συμπτώματα, κύριοι συνάδελφοι, θεωρούνται -και δεν τα λέω, για να εκφοβίσω οποιονδήποτε- μια σοβαρή προειδοποίηση γι' αυτούς που καπνίζουν και πρέπει να τα λάβουν σοβαρά υπόψη.

Κύριε Πρόεδρε, αναφέροντας τα πιο πάνω σκοπός μου δεν είναι, όπως είπα, να εκφοβίσω οποιονδήποτε, αλλά να δείξω έστω και με λίγα λόγια πόσο μεγάλο κίνδυνο διατρέχουν όσοι εισπνέουν τον καπνό είτε είναι καπνιστές είτε είναι θύματα των καπνιστών.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, πέρα από τη βλαπτική επίδραση, την άμεση βλαπτική επίδραση στον οργανισμό του ανθρώπου, υπάρχει και η κοινωνική πτυχή του καπνίσματος, ακόμα και η οικονομική. Θα αναφέρω χαρακτηριστικά ότι σε όλες τις χώρες ξοδεύονται μεγαλύτερα ποσά για την προώθηση και την κατανάλωση του καπνού παρά από εκείνα που ξοδεύονται από τις ίδιες κυβερνήσεις για την υγεία και την εκπαίδευση. Ακόμα, αν αναλογιστούμε τα ποσά που χρειάζονται, για να θεραπευτούν οι ζημιές και η φθορά που προκαλεί ο καπνός στον άνθρωπο και στο περιβάλλον του, τότε θα βρούμε ότι είναι σίγουρα αστρονομικά.

Όπως ανέφερα στην αρχή, σκοπός της παρέμβασής μου δεν είναι να αποδείξω πόσο βλαβερός είναι ο καπνός, αλλά πώς θα μπορέσουμε να περιορίσουμε όσο γίνεται αυτή τη βλαβερή επίδρασή του σε όλους μας.

Αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, στον τίτλο του θέματος πρώτα τους καπνιστές, γιατί θα ήταν λάθος να νομιστεί ότι σε έναν κλειστό χώρο η ζημιά από τον καπνό προκαλείται μόνο στους μη καπνιστές. Η ζημιά προκαλείται και στον ίδιο τον καπνιστή, γιατί σε όλη τη διάρκεια της παρουσίας του στον κλειστό χώρο, είτε καπνίζει είτε όχι, αναπνέει όλο αυτό το διάστημα τον αέρα του περιβάλλοντος που είναι μολυσμένος με το δηλητήριο που περιέχει ο καπνός. Δεν υπάρχει δηλαδή καμιά χρονική στιγμή που να δίνει στους πνεύμονές του την ευκαιρία να αναπνεύσουν, έστω για λίγο, καθαρό αέρα.

Και αν, κύριε Πρόεδρε, για τους καπνιστές στους οποίους γίνεται αυτή η ζημιά μπορεί ένας να ισχυριστεί, όπως ο κ. Μουσιούττας, ότι είναι δικαίωμα του καθενός να αναπνέει τον αέρα που θέλει, έστω και αν είναι δηλητηριασμένος, τα μεγάλα θύματα μιας τέτοιας κατάστασης είναι οι λεγόμενοι "μη καπνιστές".

Και το πελώριο ερώτημα που μπαίνει μπροστά μας είναι: Έχουν το δικαίωμα οι μη καπνιστές να απαιτούν να αναπνέουν καθαρό αέρα, απαλλαγμένο από το δηλητήριο του καπνού, ή είναι υποχρεωμένοι να αναπνέουν τον αέρα που κάποιοι άλλοι δηλητηριάζουν με το κάπνισμα; Και το αντίστροφο ερώτημα: Έχουν το δικαίωμα οι καπνιστές να δηλητηριάζουν τον αέρα με τον καπνό και συνάμα να υποχρεώνουν κάποιους άλλους, μη καπνιστές, να αναπνέουν αυτό τον αέρα; Η απάντηση, κύριε Πρόεδρε, στα ερωτήματα αυτά δίνει και το μέτρο της τοποθέτησης του καθενός από εμάς στο πρόβλημα που συζητούμε.

Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι υπέρ της στέρησης του δικαιώματος οποιουδήποτε ατόμου να επιλέγει τι να κάνει και τι όχι. Όμως, είμαστε κάθετα ενάντια στις ενέργειες οποιουδήποτε που θεληματικά ή άθελά του με τον άλφα ή βήτα τρόπο προκαλεί ζημιά στο συνάνθρωπό του. Είμαστε ενάντια στις ενέργειες οποιουδήποτε που έστω και άθελά του προκαλεί ζημιά σε άτομα όλων των ηλικιών και μάλιστα σε βρέφη, παιδιά, ηλικιωμένους και άρρωστα άτομα. Διότι, κύριε Πρόεδρε, όταν μιλούμε για κλειστούς χώρους, εννοούμε οπωσδήποτε και το ίδιό μας το σπίτι.

Κάποιοι, κύριε Πρόεδρε, μπορεί να ισχυριστούν ότι το κάπνισμα γι' αυτούς είναι τρόπος ζωής, ότι είναι μια συνήθεια από την οποία δεν μπορούν να απαλλαγούν και ότι το να μην τους επιτρέπεται να καπνίζουν σε κλειστούς χώρους είναι μία στέρηση που δεν μπορούν να τη δεχθούν. Αυτό το πράγμα το ακούσαμε από τον κ. Μουσιούττα και, σαν να το ήξερα, ακριβώς το απάντησα πριν το πει.

Σέβομαι το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να προβαίνει σε ενέργειες που θεωρεί για τον εαυτό του αναγκαίες. Όμως, αυτό πρέπει να γίνεται με κάποιες προϋποθέσεις και να τηρείται ένας βασικός όρος, ο όρος ότι οι ενέργειες αυτές έχουν την έγκριση ή τουλάχιστον την ανοχή των παρευρισκομένων στο συγκεκριμένο χώρο και ότι δεν προκαλούν βλάβη στην υγεία τους. Είναι δικαίωμα των καπνιστών να ικανοποιούν το πάθος τους για το κάπνισμα, μια και δεν μπορούμε να τους πείσουμε να το κόψουν, όμως αυτό πρέπει να γίνεται σε χώρους όπου η ζημιά που επέλεξαν να προκαλούν περιορίζεται τουλάχιστον μόνο στον εαυτό τους.

Κύριε Πρόεδρε, η ανάγκη που νιώθουν οι καπνιστές να καπνίζουν μπορεί και πρέπει να έχει περιορισμούς, όπως περιορισμούς έχουν και άλλες ανάγκες του ανθρώπου που θεωρούνται από την κοινωνία επιβεβλημένες. Και όλοι γνωρίζουμε ότι έχουμε ανάγκες τις οποίες η κοινωνία μάς επιβάλλει να περιορίζουμε. Δε θέλω να επεκταθώ, διότι νομίζω ότι όλοι καταλαβαίνουν τι θέλουμε να πούμε.

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα γίνονται συντονισμένες προσπάθειες τόσο παγκόσμια όσο και σε κάθε χώρα χωριστά για περιορισμό του καπνίσματος και βάζουν ως πρώτη επιλογή το δικαίωμα του μη καπνιστή να μην είναι εκτεθειμένος στο παθητικό κάπνισμα. Ο όρος "παθητικό κάπνισμα" υπάρχει και αναγνωρίζεται επιστημονικώς και παγκοσμίως. Αυτό, προς γνώσιν του συναδέλφου Μουσιούττα. Έχει μάλιστα οριστεί παγκόσμια βδομάδα αγώνα και γίνονται κινητοποιήσεις γι' αυτό το σκοπό. Αν αναφέρω διαρκώς το όνομα του συναδέλφου Μουσιούττα, δεν είναι από αντιπαράθεση με το συνάδελφο Μουσιούττα, αλλά επειδή είναι ο μόνος που μίλησε. Εν τη ρύμη του λόγου αναφέρω το όνομά του. Έτσι, για να μην παρεξηγηθούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι με τον κ. Μουσιούττα η αντιπαράθεσή σου, κύριε Κοντίδη, αλλά με τις κακές του λέξεις.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Πέραν τούτου, έχει οριστεί και παγκόσμια μέρα μη καπνίσματος. Ο στόχος και ο σκοπός αυτής της μέρας είναι να ενθαρρύνει τους καπνιστές να απέχουν θεληματικά -και υπογραμμίζω τη λέξη "θεληματικά"- από τη χρήση καπνού έστω και για μια μέρα ως πρώτο βήμα για μείωση τουλάχιστον ή, αν μπορούν, σταμάτημα του καπνίσματος.

Έτσι, τη μέρα αυτή ζητείται από τους πωλητές να περιορίσουν θεληματικά την πώληση όλων των ειδών καπνού ως πράξη κοινής ωφελείας. Επίσης, τη μέρα αυτή ζητείται από όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης να προβάλουν διαφήμιση για μια μέρα ενάντια στο κάπνισμα ως πράξη συμβολής στην κοινή προσπάθεια.

Μέσα σε αυτά λοιπόν τα πλαίσια είναι που γίνεται η εισήγηση, κύριε Πρόεδρε, από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας να καθορίσει το Σώμα ειδική συνεδρία της Βουλής με στόχο τη συμβολή του Σώματος στην προσπάθεια για μείωση και περιορισμό του καπνίσματος. Παράλληλα, πρέπει να παρθούν δραστικά μέτρα για περιορισμό του καπνίσματος στους χώρους της Βουλής και ειδικά κατά τις συνεδριάσεις των Επιτροπών, έτσι που να δίνεται το μήνυμα προς τα έξω ότι οι αίθουσες των συνεδριάσεων της Βουλής δεν είναι μολυσμένες και ότι ο καθένας που υποχρεώνεται -και υπογραμμίζω τη λέξη "υποχρεώνεται", γιατί εκείνος τον οποίο θα καλέσουμε να έρθει στη Βουλή είναι υποχρεωμένος να έρθει- να προσέρχεται σε αυτές μπορεί να είναι ήσυχος ότι θα αναπνέει αέρα τουλάχιστον απαλλαγμένο από τα δηλητήρια του καπνού.

Πέρα από το παράδειγμα που θα πρέπει να δίνει η Βουλή, θα πρέπει να επανεξετάσουμε τη νομοθεσία με πρόθεση να τη βελτιώσουμε και να την εκσυγχρονίσουμε. Στην Κύπρο, κύριε Πρόεδρε, θεσπίστηκε για πρώτη φορά νόμος που προνοεί περιορισμό του καπνίσματος το 1980. Όμως, για να ήταν δυνατή η εφαρμογή του νόμου, έπρεπε να ψηφιστούν Κανονισμοί από το Υπουργικό Συμβούλιο, κάτι που έγινε κατορθωτό το 1988. Ποιες είναι οι βασικές πρόνοιες αυτού του νόμου; Καλό θα ήταν να πούμε δυο λόγια, διότι πράγματι ο νόμος αυτός είναι αξιόλογος:

1) Απαγορεύεται η πώληση καπνού σε ανήλικο, εκτός αν ο πωλητής αποδείξει ότι δεν τον πωλεί για χρήση από τον ίδιο τον ανήλικο.
2) Καθιδρύεται η Επιτροπή Διαφημίσεων Καπνού, η οποία εξετάζει τις διαφημίσεις καπνού και εγκρίνει τον τύπο και το περιεχόμενό τους.
3) Απαγορεύεται η διαφήμιση καπνού από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση κ.λπ.

Σύμφωνα με το νόμο αυτό, υπάρχει μια σειρά χώρων στους οποίους δεν πρέπει να καπνίζουμε που είναι:

1) Η αίθουσα κινηματογράφου.
2) Η αίθουσα θεάτρου.
3) Η αίθουσα δισκοθήκης.
4) Η αίθουσα νοσοκομείου.
5) Τα αγροτικά υγειονομικά κέντρα.

6) Τα εξωτερικά ιατρεία.

7) Η αίθουσα αναμονής σε κλινικές.

8) Η αίθουσα σε ιατρεία.

9) Τα μουσεία.

10) Οι πινακοθήκες.

11) Τα πολιτιστικά κέντρα.

12) Οι βιβλιοθήκες κ.λπ.

Σε όλους τους πιο πάνω χώρους πρέπει να τοποθετείται η πινακίδα με το "Απαγορεύεται το κάπνισμα". Και σε άλλους χώρους, όπως σε εστιατόρια κ.λπ., πρέπει να τοποθετείται πινακίδα που να λέει "Το κάπνισμα βλάπτει" κ.λπ.

Το ερώτημα όμως που μπαίνει, κύριε Πρόεδρε, είναι: Εφαρμόζεται πράγματι αυτή η νομοθεσία; Και δεύτερο: Χρειάζεται βελτίωση αυτή η νομοθεσία;

Στο πρώτο ερώτημα μπορούμε να απαντήσουμε αβίαστα ότι η νομοθεσία δεν εφαρμόζεται σωστά, γιατί δε γίνεται ο απαραίτητος έλεγχος για την εφαρμογή του νόμου. Επίσης μπορούμε να πούμε ότι δεν έγινε και δε γίνεται η απαραίτητη διαφώτιση του κοινού, για να είναι σε θέση να εκτιμά σωστά τα ευεργετικά αποτελέσματα της εφαρμογής του νόμου. Στο δεύτερο ερώτημα, αν χρειάζεται βελτίωση η νομοθεσία, νομίζω ότι η απάντηση είναι: Ναι, και βελτίωση χρειάζεται και εκσυγχρονισμό.

Κύριε Πρόεδρε, έχω τη γνώμη ότι ως Βουλή πρέπει να ενεργήσουμε προς δύο κατευθύνσεις: Η πρώτη θα πρέπει να είναι η δική μας παρεμβολή στην προσπάθεια που κάνουν οι διάφοροι φορείς για τον περιορισμό και τη μείωση του καπνίσματος δίνοντας το δικό μας παράδειγμα και τη δική μας συμβολή. Η δεύτερη: Θα πρέπει να ζητήσουμε από το Υπουργείο Υγείας να επισπεύσει το νομοσχέδιο που θα βελτιώσει και θα εκσυγχρονίσει το νόμο ενάντια στο κάπνισμα και από την κυβέρνηση την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του νόμου που θα εγκρίνουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιωαννίδης. Κύριε Ιωαννίδη, έχω την εντύπωση ότι η Έκθεση είναι ομόφωνη. Έχουμε πολλά άλλα θέματα στο Κεφάλαιο Δ'. Έχω την εντύπωση ότι πρέπει να συντομεύσουμε κάπως τις ομιλίες μας.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Θα είμαι αρκετά σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι εδώ βλέπω την εξής παράγραφο, με την οποία συμφωνήσατε όλοι σας, και εδώ ακούω άλλα πράγματα: "Η Επιτροπή σημειώνει με ιδιαίτερη ικανοποίηση την πρόθεση της κυβέρνησης να καταθέσει τροποποιητικούς Κανονισμούς για την καταπολέμηση του καπνίσματος και επιφυλάσσεται να εκφράσει την τελική της θέση πάνω στο όλο θέμα, όταν οι Κανονισμοί αυτοί τεθούν ενώπιόν της".

Λοιπόν, έχετε το λόγο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια ερώτηση την οποία μπορεί ο κ. Ιωαννίδης ως Μέλος της Επιτροπής, αντιλαμβάνομαι, να απαντήσει: Αν εγκριθεί αυτή η Έκθεση, αυτό συνεπάγεται ότι από αύριο στους χώρους της Βουλής δε θα μπορεί να καπνίσει κανένας; Πρέπει να ξέρουμε.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Θα έλθουν Κανονισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, δεν αντιληφθήκατε τι είπα προηγουμένως. Το Σώμα δεν μπορεί να τοποθετηθεί διαφορετικά από την παράγραφο την οποία διάβασα και η οποία λέει ότι επιφυλασσόμαστε να εκφράσουμε τελική θέση, όταν κατατεθούν τροποποιητικοί Κανονισμοί.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουν γνώση οι φύλακες, γι' αυτό διάβασα αυτή την παράγραφο.

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού περάσει ομόφωνα η Επιτροπή Υγείας τη σχετική Έκθεση, ο κ. Κοντίδης είχε ερωτηθεί ειδικά κατά πόσο κοντρολάρει όλους της ομάδας του και είχε απαντήσει καταφατικά. Επομένως εκπλήσσομαι που βλέπω ότι δεν κοντρολάρει τον κ. Κατσουρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, δε θα δεχθώ συζήτηση εντός συζήτησης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Απλώς διευκρίνισα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε χρειάζεται καμιά διευκρίνιση. Γνωρίζουμε ποιοι ελέγχονται και ποιοι δεν ελέγχονται, όταν πρόκειται περί καπνίσματος.

Ο κ. Ιωαννίδης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι πρέπει να καταθέσω τις απόψεις μου και τις απόψεις του Δημοκρατικού Κόμματος. Ο κ. Μουσιούττας έχει καταθέσει την άποψή του.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Όχι.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Νομίζω, κύριε Μουσιούττα, πως πρέπει να δεχθούμε ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ιωαννίδη, παρακαλώ, κάπως σύντομα. Κι εγώ ο ίδιος πιστεύω ότι δεν μπορείτε να καταθέσετε απόψεις του Δημοκρατικού Κόμματος πάνω σ' αυτό το θέμα, γι' αυτό πέστε τις δικές σας. Λοιπόν, προχωρήστε.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Το κάπνισμα, κύριε Πρόεδρε, σίγουρα είναι υπεύθυνο για ένα μεγάλο αριθμό πρόωρων θανάτων και αθεράπευτων ασθενειών. Υπολογίζεται ότι τρία εκατομμύρια άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο λόγω του καπνίσματος. Το κάπνισμα είναι υπεύθυνο για πολλές μορφές καρκίνου και για καρδιαγγειακές παθήσεις.

Το κάπνισμα και ο καπνός ήρθαν στην Ευρώπη από την Αμερική. Τον μετέφεραν οι ναύτες και οι έμποροι μετά την ανακάλυψή της από το Χριστόφορο Κολόμβο το 1492. Η μεγάλη διάδοση όμως του καπνού και του καπνίσματος έγινε τα τελευταία εξήντα χρόνια. Οι πρώτες υποψίες για τη βλαπτική επίδραση του καπνού στον ανθρώπινο οργανισμό δημιουργήθηκαν μετά το 1955. Σήμερα είναι βεβαιωμένο ότι το κάπνισμα προκαλεί καρκίνο του πνεύμονα και καρδιακές παθήσεις. Από άτομα που καπνίζουν σαράντα τσιγάρα την ημέρα ένα στα δέκα παθαίνει καρκίνο, ενώ από άτομα που δεν καπνίζουν ένα στα διακόσια εβδομήντα παθαίνει καρκίνο. Δηλαδή, οι καπνιστές έχουν πιθανότητες να προσβληθούν από καρκίνο είκοσι επτά φορές περισσότερες απ' ό,τι έχουν εκείνοι που δεν καπνίζουν!

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Γιατρέ μου, ηρεμήστε, θα φύγουν οι μισοί!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Παρακαλώ, κύριοι!

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Έχει βρεθεί ότι ο καπνιστής με κάθε τσιγάρο που καπνίζει ελαττώνει τη διάρκεια της ζωής του κατά πέντε λεπτά. Το κάπνισμα προκαλεί επίσης μέσω της νικοτίνης καρδιακές προσβολές και εγκεφαλικά επεισόδια.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φεύγω!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω κι εγώ την εντύπωση ότι υπάρχει μια Έκθεση με όλες τις απόψεις. Σαν να μη βλέπω ότι αυτό το Σώμα μπορεί να μεταβληθεί σε σεμινάριο περί καπνίσματος! Γι' αυτό, σύντομα παρακαλώ.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Οι ίδιες παρατηρήσεις δεν έγιναν και στον κ. Μουσιούττα, κύριε Πρόεδρε! Είναι πολύ σοβαρό το θέμα. Κάποιοι είναι υπέρ του καπνίσματος και κάποιοι όχι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πάντως, κι εγώ θέλω να παρατηρήσω το εξής: Δεν είναι ούτε ελαφρύ το θέμα ούτε ασήμαντο ούτε η ποντίκα ούτε οτιδήποτε άλλο. Είναι ένα πάρα πολύ σοβαρό θέμα, που πρέπει να συζητηθεί με κάθε σοβαρότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν υπήρξε και η αναγκαιότητα του διαλόγου, είναι γιατί εκφράστηκε και η αντίθετη άποψη. Υπάρχουν έντονες απόψεις πάνω στο θέμα. Είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα και νομίζω ότι πρέπει να δώσετε την ευκαιρία και σε όσους επιθυμούν να συμβάλουν με απόψεις στην αντιμετώπισή του να εκφραστούν ελεύθερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε εμποδίζω κανέναν. Απλώς στενοχωριέμαι, εφόσον είναι τόσο σοβαρό το θέμα, να βλέπω σχεδόν άδεια έδρανα, που δίδουν και κάπως το μέτρο του πώς το αντιμετωπίζουμε!

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πολύ πιο γεμάτη η Βουλή από ό,τι σε άλλες περιπτώσεις, όταν συζητούσαμε και άλλα θέματα, ακόμα και το Κυπριακό. Εξάλλου, γνωρίζετε κι εσείς ως Πρόεδρος της Βουλής ότι είναι συνηθισμένο φαινόμενο να μην υπάρχει πάντα απαρτία και πλήρης συμμετοχή. Εδώ είναι η Βουλή ως θεσμός που λειτουργεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, συνεχίστε, κύριε Ιωαννίδη.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Εδώ θέλω να τονίσω ότι έχει βρεθεί ότι οι βλάβες που γίνονται στην καρδιά και στα αγγεία είναι αναστρέψιμες, όταν σταματήσει κανείς να καπνίζει. Έχει βρεθεί ότι σιγά σιγά και σε διάστημα δέκα χρόνων αποκαθίστανται πλήρως οι βλάβες των αγγείων και της καρδιάς.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι έχουμε καθήκον, και το κράτος και η Βουλή, να πάρουμε μέτρα εναντίον του καπνίσματος αλλιώς πιστεύω ότι θα βρεθούμε μπροστά σε μια πανδημία καρκίνου.

Το κυριότερο μέτρο που πρέπει να δούμε είναι η διαφώτιση. Επιβάλλεται να αναληφθεί εκστρατεία από όλους μας. Πολύ σωστά το Υπουργείο Υγείας, σε συνεργασία με τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο και το Καρδιολογικό Ινστιτούτο, εξήγγειλε εκστρατεία εναντίον του καπνίσματος με το ποσό των £80.000 το χρόνο. Πιστεύω ότι και το Υπουργείο Παιδείας θα πρέπει να προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση και να αναλάβει εκστρατεία στα σχολεία διαφωτίζοντας τα νεαρά άτομα, που ουσιαστικά είναι τα θύματα. Όλοι μας έχουμε καθήκον να παρεμποδίσουμε τους νέους από το να αρχίσουν να καπνίζουν. Το παράδειγμα των μεγαλυτέρων είναι μεγάλης σημασίας για τα παιδιά. Εμείς ως Βουλή οφείλουμε να δώσουμε το παράδειγμα και να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για μίμηση ή τουλάχιστον οφείλουμε να μη δίδουμε το παράδειγμα της ωραιοποίησης του καπνίσματος. Σωστά ο συνάδελφος κ. Κοντίδης παρατηρεί ότι προβάλλονται μέσω τηλεοράσεως οι Βουλευτές να καπνίζουν και μάλιστα στις αίθουσες συνεδριάσεων της Βουλής.

Δεύτερο μέτρο: Πιστεύω ότι σε κάποιο κατοπινό στάδιο οι καπνοβιομηχανίες θα πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τις συνέπειες που έχουν τα προϊόντα τους.

Τρίτο, πρέπει να απαγορευθούν οι διαφημίσεις από όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, όπως είναι η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, οι εφημερίδες, τα περιοδικά, οι πινακίδες στους δρόμους κ.λπ.

Τέταρτο, πρέπει να σταματήσει η εκμετάλλευση από τις καπνοβιομηχανίες των αθλητικών, πολιτιστικών και κοινωνικών εκδηλώσεων.

Κύριε Πρόεδρε, μια άλλη πτυχή του καπνίσματος είναι το παθητικό κάπνισμα. Έχει βρεθεί ότι στην Αμερική τρεις χιλιάδες θάνατοι το χρόνο από καρκίνο οφείλονται στο παθητικό κάπνισμα. Επίσης ένας παθητικός καπνιστής υπάρχει μεγαλύτερη πιθανότητα να πάθει καρδιακή προσβολή. Με αυτά λοιπόν τα δεδομένα, κύριοι συνάδελφοι, ο μη καπνιστής έχει το δικαίωμα να αναπνέει καθαρό αέρα και έχει το δικαίωμα να διαμαρτύρεται, όταν ο καπνιστής του προκαλεί με τον καπνό ενόχληση. Τέλος έχει το δικαίωμα να απαιτεί να μη ρυπαίνεται η ατμόσφαιρα.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι καιρός να θεσμοθετηθούν πιο αυστηρά μέτρα, αν θέλουμε να βοηθήσουμε τους συνανθρώπους μας, καθώς και το κράτος,

που πληρώνει μεγάλα κονδύλια για τη νοσηλεία ή θεραπεία αρρώστων που είναι θύματα του καπνίσματος. Τα λεφτά που εισπράττει το κράτος από τους φόρους στα τσιγάρα τα ξοδεύει στο πολλαπλάσιο, για να αντιμετωπίζει τις συνέπειες του καπνίσματος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχει απαρτία η Βουλή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δυστυχώς υπάρχει. Ήθελα κι εγώ να διακόψω, αλλά μέτρησα και υπάρχει απαρτία.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν δεν υπάρχει απαρτία ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέτρησα και υπάρχει.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι από την αρχή της συζήτησης αυτού του θέματος που γίνεται μια προσπάθεια είτε υποτίμησής του είτε υποβάθμισής του είτε γελοιοποίησής του είτε "απαρτιοποίησής" του.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Άλλοι ... (κάτι λέει που δεν ακούεται).

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ναι, αυτό πιθανώς να τονίζει και τη σοβαρότητα του θέματος αλλά και την αναγκαιότητα της συζήτησης. Θα μείνω μόνο σε μερικές βασικές αρχές.

Το πρώτο που θέλω να πω είναι ότι είναι αποδεδειγμένο ότι το κάπνισμα βλάπτει την υγεία. Αυτό είναι μια αλήθεια γενικά παραδεχτή. Άλλωστε, ακούσαμε και προηγουμένως και τους γιατρούς συναδέλφους να αναπτύσσουν το θέμα με λεπτομέρειες και δε θα επανέλθω στο ζήτημα αυτό.

Εκείνο όμως που έχει διαπιστωθεί, και έχει διαπιστωθεί και με ιατρικές στατιστικές, είναι ότι βλάβες παθαίνει η υγεία και στην περίπτωση του παθητικού καπνίσματος. Και δεν είναι μόνο το θέμα ότι παθαίνει κάποτε βλάβη η υγεία των παθητικών καπνιστών, αλλά και το ότι είναι ένα συνεχές μαρτύριο η ζωή των μη καπνιστών που παρευρίσκονται μέσα σε χώρο καπνιζόντων. Διότι αυτό έχει σίγουρα άμεση επίδραση στην ίδια τη λειτουργία του οργανισμού με συγκεκριμένες συνέπειες. Προκαλούνται αναπνευστικές ανωμαλίες, ταχυκαρδία, αδιαθεσία και αυτό, όπως εξηγείται πολύ εύκολα από τους γιατρούς, λόγω της ελαττωμένης οξυγόνωσης του αίματος αυτών των ανθρώπων. Επίσης έχει αποδειχθεί ότι και στην περίπτωση των παθητικών καπνιστών αυξάνονται τα περιστατικά του καρκίνου, ακόμα και του καρκίνου του μαστού.

Εκείνο που θα ήθελα να αναφέρω είναι ότι είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα και είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα που πλήττει περισσότερο τις χαμηλότερες εισοδηματικές τάξεις, τους εργαζομένους και τους αγρότες. Διότι τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα, λόγω ακριβώς της διαφώτισης και της μόρφωσης που υπάρχει, έχουν διαφωτιστεί αρκετά και έχει περιοριστεί το κάπνισμα στα ανώτερα εισοδηματικά και μορφωτικά στρώματα του λαού, ενώ αντίθετα στα χαμηλότερα είναι σε πολύ μεγάλη συχνότητα που παρατηρείται.

Γι' αυτό, εκείνο που θα είχα να εισηγηθώ είναι, όταν θα συζητείται το θέμα στην αρμόδια Επιτροπή, να γίνει σύσταση προς το Υπουργείο, ώστε να ενταθεί η διαφώτιση και όχι μια διαφώτιση γραφειοκρατική, με συνθήματα ή έστω και με εκπομπές μέσω της τηλεόρασης αλλά με ζωντανές διαλέξεις στους τόπους όπου ζουν οι αγρότες και οι εργάτες, στα καφενεία, στα χωριά, ώστε να μπορούν να απαντούν και έτσι να ενημερωθούν πλήρως οι άνθρωποι, γιατί αυτό σχετίζεται και με την υγεία τη δική τους και με την ευτυχία των οικογενειών τους.

Ορισμένα στοιχεία, τα οποία έχω στα χέρια μου, θα τα καταθέσω κι εγώ στην Επιτροπή Υγείας με την ελπίδα ότι θα διανεμηθούν στους συναδέλφους, ώστε να έχουν μια σαφέστερη εικόνα.

Η ουσία όμως παραμένει μία και είναι ότι σε κάθε προοδευτική χώρα, σε κάθε πολιτισμένη χώρα έχουν ληφθεί μέτρα εναντίον του καπνίσματος, για τον περιορισμό του καπνίσματος, για τους χώρους του καπνίσματος. Υπάρχουν πτήσεις προς πολλές χώρες στις οποίες απαγορεύεται το κάπνισμα καθ' όλη τη διάρκεια της πτήσης, υπάρχουν χώροι όπου απαγορεύεται το κάπνισμα, όπως είναι τα δημόσια γραφεία, οι δημόσιοι χώροι, οι τραπεζικοί οργανισμοί και σίγουρα τα νοσοκομεία. Έτσι θα πρέπει το θέμα της απαγόρευσης του καπνίσματος να πάρει τη σωστή του θέση και να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον ζωής και εργασίας υγιέστερο για το κοινωνικό καλό.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Τ. Χατζηδημητρίου, τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Α. Γαλανό αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Α. Χρυσοστόμου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επανειλημμένα σήμερα άκουσα να γίνεται ένας παραλληλισμός κάποιων θεμάτων, ενώ αναφέρθηκε τουλάχιστον τρεις φορές το θέμα της ποντίκας. Να μου επιτραπεί να πω ότι δεν ήταν σωστή επιλογή η αναφορά αυτού του θέματος, αν λάβουμε υπόψη πόσες χιλιάδες ταλαιπωρημένοι αγρότες πραγματικά υποφέρουν ουσιαστικά και μειώνεται αφάνταστα το εισόδημά τους από τη βλαπτική επίδραση της ποντίκας. Φτάνει να αναφέρω ότι πρόσφατα είχαμε και το μεγάλο πρόβλημα του εξανθηματικού τύφου, που άρχισε να εμφανίζεται μετά από πολλά πολλά χρόνια στην πατρίδα μας λόγω της πληθυσμιακής ανάπτυξης της ποντίκας.

Τώρα, επί του συγκεκριμένου θέματος. Είναι αναντίλεκτο γεγονός ότι το κάπνισμα προκαλεί προβλήματα στην υγεία, αλλά σίγουρα δεν είναι η ώρα να αναφερθούμε σ' αυτά. Ήδη συνάδελφοι οι γιατροί τόσο του ΑΚΕΛ όσο και του ΔΗΚΟ αναφέρθηκαν λεπτομερώς επί των βλαπτικών του επιδράσεων.

Όμως ο πρώτος ομιλήσας, ο συνάδελφος κ. Μουσιούττας, κάκισε με πολύ σκληρούς χαρακτηρισμούς τον τρόπο εκστρατείας κατά του καπνίσματος αναφερόμενος στο οπλοστάσιο των λεγόμενων σωτήρων που μάχονται κατά του καπνίσματος. Θα ήθελα εδώ να παρατηρήσω ότι ο ρόλος της Πολιτείας είναι ουσιαστικός και είναι υποχρεωμένη η Πολιτεία και ιδιαίτερα το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο, το Υπουργείο Υγείας, όχι μόνο να πολεμήσει ουσιαστικά το κάπνισμα, αλλά και να διαφωτίσει για τις βλαπτικές επιδράσεις του καπνίσματος.

Θέλω εδώ να παρατηρήσω ότι δε διείδαμε από το Υπουργείο, από οποιαδήποτε κυβέρνηση μέχρι σήμερα τη διάθεση ή την πρόθεση να καταθέσει νομοσχέδια που να απαγορεύουν ή να μην επιτρέπουν το κάπνισμα. Εκείνο που κάνει το Υπουργείο είναι με τις διάφορες αποφάσεις να εντείνει την εκστρατεία διαφώτισης και πιστεύω ότι αυτό είναι σωστό. Ο κάθε πολίτης αυτής της Δημοκρατίας έχει το δικαίωμα να γνωρίζει. Από κεί και πέρα είναι δημοκρατικό και ανθρώπινο δικαίωμά του να αποφασίσει αν θα συνεχίσει ή όχι ή αν θα επιλέξει ή όχι να καπνίζει.

Θα ήθελα να σας αναφέρω ένα συγκεκριμένο περιστατικό. Προ τριετίας περίπου σε συνεδρίαση της τότε Επιτροπής Υγείας υπό την προεδρία του κ. Μαρκίδη συζητούσαμε νομοσχέδιο της κυβέρνησης για αλλαγή της σήμανσης επί των πακέτων των τσιγάρων, γιατί, όπως θα θυμάστε, παλαιότερα έλεγε η σήμανση ότι το κάπνισμα δυνατό να βλάπτει την υγεία, και ήλθε ένα νομοσχέδιο που πρότεινε να λέει αυστηρότερα ότι βλάπτει σοβαρά την υγεία. Αναφέρθηκε και η πρόθεση και η επιθυμία να είναι μεγαλύτερη σε μέγεθος η σήμανση που τοποθετείται επί των πακέτων, μεγαλύτερα τα γράμματα στις πινακίδες σε δημόσιους χώρους, στις διαφημίσεις από τηλεοράσεως, στις αίθουσες κινηματογράφου κ.λπ. Ενώ συζητούσαμε για ώρες, με εξέπληξε το γεγονός ότι οι μόνοι οι οποίοι δεν αντιδρούσαν ήταν οι εκπρόσωποι των καπνοβιομηχανιών. Μου κίνησε την περιέργεια και στο τέλος ρώτησα πραγματικά το εξής: "Όλες αυτές τις εισηγήσεις και προτάσεις που γίνονται σήμερα πώς τις δέχεστε χωρίς καμιά διαμαρτυρία;" Και η απάντηση ήταν πραγματικά αυθόρμητη αλλά πολύ διαφωτιστική: "Δε μας ενοχλεί. Πάρτε οποιαδήποτε απόφαση θέλετε, γράψετε ό,τι θέλετε, σε όποιο μέγεθος θέλετε. Εμάς εκείνο που μας ενδιαφέρει είναι το ότι βλέπουμε τα αποτελέσματα κάθε χρόνο των αυξήσεων που έχουμε στην κατανάλωση του καπνού". Και κατά τη συζήτηση μας επεξήγησαν ότι ναι, σήμερα πραγματικά έχει απήχηση η διαφώτιση και ιδιαίτερα με την πάροδο του χρόνου οι βλαπτικές συνέπειες γίνονται αισθητές, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι κάποιας ηλικίας να σταματούν το κάπνισμα, αλλά κάθε χρόνο μπαίνει η νέα ηλικία, η νέα φουρνιά, η οποία είναι πολύ μεγαλύτερη σε αριθμό, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη κατανάλωση και την αύξηση του καπνίσματος.

Να περιοριστώ όμως, κύριε Πρόεδρε, στο θέμα που έχουμε μπροστά μας, που είναι "Το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και η βλαβερή επίδρασή του σε όλους τους παρευρισκομένους, καπνιστές και μη". Δέχομαι όσα είπε ο κ. Μουσιούττας. Και ξαναλέω: Είναι και δημοκρατικό και ανθρώπινο δικαίωμα του καθενός να καπνίζει. Αλλά παράλληλα είναι στοιχειώδης υποχρέωση του καπνιστή να σέβεται και το δημοκρατικό και ανθρώπινο δικαίωμα εκείνου που δεν καπνίζει να μην ενοχλείται από το κάπνισμα του πλησίον του, του συνανθρώπου του.

Και θέλω να αναφέρω ένα συγκεκριμένο παράδειγμα: Επανειλημμένα τους θερινούς μήνες στις συνεδριάσεις των Επιτροπών της Βουλής είχαμε πρόβλημα με συναδέλφους οι οποίοι δεν καπνίζουν. Υποχρεωθήκαμε να σταματήσουμε επανειλημμένα το σύστημα κλιματισμού κατά τους θερινούς μήνες και να ανοίξουμε τα παράθυρα, για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε τη συνεδρίαση, γιατί συνάδελφοι σχεδόν κλαίοντες όχι από λύπη αλλά από το αποτέλεσμα του καπνού απείλησαν να εγκαταλείψουν τη συνεδρίαση, γιατί δεν άντεχαν πλέον την ατμόσφαιρα που εδημιουργείτο. Αυτό πιθανώς να ήταν και ένα κίνητρο, για να τεθεί το θέμα από το συνάδελφο κ. Κοντίδη, γιατί επανειλημμένα είχαμε αυτό το πρόβλημα.

Γι' αυτό πιστεύω ότι παράλληλα με το δικαίωμα των καπνιστών θα πρέπει να σεβαστούμε και το δικαίωμα των μη καπνιζόντων. Είναι θέμα τουλάχιστον στοιχειώδους αβρότητας προς τους ανθρώπους που ενοχλούνται και πιστεύω ότι, αν οι καπνιστές πρόσεχαν και προσέχουν πού και πώς ενοχλούν, δε θα είχαμε σήμερα το θέμα προς συζήτηση στη Βουλή, γιατί δε θα υπήρχαν αντιδράσεις.

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε, με αυτό που στην τέταρτη σελίδα η 'Εκθεσης της Επιτροπής Υγείας λέει: "Γι' αυτό και ομόφωνα καλεί τη Βουλή να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή απαγορεύοντας το κάπνισμα στους δικούς της χώρους". Θα ήθελα να πω ότι η δική μας πλευρά, του Δημοκρατικού Συναγερμού, εισηγείται όπως παραπεμφθεί η απόφαση αυτή στην Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής, για να έλθει η Επιτροπή με συγκεκριμένη εισήγηση για το πώς θα εφαρμοστεί αυτή η απόφαση στους δικούς μας χώρους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Η συζήτηση του θέματος έχει ολοκληρωθεί.

Η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής ορίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 4 Νοεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη, η οποία θα σταλεί έγκαιρα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1993.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993.
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993.
4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993.
5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993.
6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993.
7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993.
8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993.
9) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

10) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.

11) Ο περί της Συμβάσεως περί του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

12) Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

13) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

14) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1991.

15) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).

16) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992.

17) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας Νόμος του 1993.

18) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993.

19) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62 παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των Βουλευτών κ. Δ. Χριστόφια και Τ. Χατζηδημητρίου). (14.10.93).

(Συνέχιση της συζήτησης).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Το δάσος Αθαλάσσας, οι προγραμματισμοί και οι ενέργειες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση των Μελών της Βουλής κ. Ρ. Κατσελλή και κ. Δ. Ηλιάδη). (12.3.1992).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Τοποθέτηση κεντρικού αγωγού του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού διά μέσου της αγοράς της παλαιάς πόλης της Αμαθούντας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (11.3.1993).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (15.10.1992).

(β) "Η απουσία της Προέδρου της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Τσουγιοπούλου από τη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας που έγινε στις 22 Οκτωβρίου 1992 με θέμα 'Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας' και ως αποτέλεσμα της συμπεριφοράς η πιθανή περιφρόνηση του Νομοθετικού Σώματος".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (22.10.1992).

Επιπρόσθετα ο συνάδελφος κ. Χατζηγιάννης ζήτησε την εγγραφή του ακόλουθου θέματος: "Η ανάγκη ανέγερσης και λειτουργίας νέου νοσοκομείου στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών ιατρικής περίθαλψης που παρατηρούνται στην περιοχή". Η εισήγηση είναι όπως το θέμα παραπεμφθεί στην Επιτροπή Υγείας. Αν δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται στην Επιτροπή Υγείας.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίασης της Βουλής.

(Ώρα λήξης: 6.36 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μιχαλάκης
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

— — — — — —

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 19 του 1993).

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 5 του 1993).

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

4) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

5) Διεξαγωγή συζήτησης (Ν. Κατσουρίδης, Πρόεδρος, Ν. Αναστασιάδης) ύστερα από παρατήρηση του κ. Ν. Κατσουρίδη σχετικά με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην κατάθεση από την Εκτελεστική Εξουσία νομοσχεδίου για το ενοικιοστάσιο.

6) Ερωτήσεις Βουλευτών (Συνάντηση του Βρετανού Ύπατου Αρμοστή με κυβερνητικούς παράγοντες και με τους "Φίλους του Ακάμα" - Αίτημα για ανέγερση δημοτικού σχολείου στη Μεσόγη - Η εξαγγελία νέων κριτηρίων στέγασης των προσφύγων - Η εξάντληση των χρημάτων για επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών σπιτιών - Αποπεράτωση πάρκου στο συνοικισμό αυτοστέγασης Παραλιμνίου - Η εξάλειψη της βίας στα γήπεδα - Πρόβλημα ανέλιξης μικρού αριθμού δασκάλων - Η πολιτική των Κυπριακών Αερογραμμών έναντι του αεροδρομίου Πάφου).

7) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η επιδιόρθωση δρόμου στο χωριό Πραιτώρι - Η βελτίωση του δρόμου Αμαργέτης-Ζιριπιλλή - Η βελτίωση του δρόμου Αμαργέτης- Λεμώνας - Η βελτίωση του δρόμου Γαλαταριάς-Σίντη).

8) Αγορεύσεις και σύντομες παρατηρήσεις (Δ. Χριστόφιας, Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Μουσιούττας) πάνω στο θέμα "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62 παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου", η συζήτηση του οποίου συνεχίζεται.

8α) Διεξαγωγή συζήτησης για διαδικαστικό θέμα (Δ. Χριστόφιας, Α. Μαρκίδης, Πρόεδρος, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Αναστασιάδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Χρ. Σολωμής, Ι. Μάτσης, Σ. Χατζηγιάννης, Κ. Κληρίδου) ύστερα από αίτημα του κ. Δ. Χριστόφια να κατατεθεί σχετική με το υπό συζήτηση θέμα πρόταση νόμου, η οποία και να κηρυχθεί επείγουσα.

9) Αγορεύσεις και σύντομες παρατηρήσεις (Ν. Μουσιούττας, Δ. Κοντίδης, Πρόεδρος, Ν. Κατσουρίδης, Ι. Ιωαννίδης, Α. Μαρκίδης, Τ. Χατζηδημητρίου, Τ. Παπαδόπουλος, Α. Παρισινός) πάνω στο θέμα "Το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους και η βλαβερή επίδρασή του σε όλους τους παρευρισκομένους, καπνιστές και μη", του οποίου η συζήτηση έληξε.

10) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' για αυτεπάγγελτη εξέταση από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χατζηγιάννη, του θέματος "Η ανάγκη ανέγερσης και λειτουργίας νέου νοσοκομείου στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών ιατρικής περίθαλψης που παρατηρούνται στην περιοχή".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 4ης Νοεμβρίου 1993

('Ωρα έναρξης: 4.27 μ.μ.)

(Αρ. 4)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ τους κ. Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει εισήγηση όπως αρχίσουμε με το Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων, για να κατατεθούν τέσσερις προτάσεις νόμου για τις οποίες ζητείται να κηρυχθούν επείγουσες.

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, προχωρούμε στην Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Δέκατο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 31) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 32) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Κείμενα που αφορούν 113 Νόμους που ίσχυαν στις 16 Αυγούστου 1960 και οι οποίοι, εφόσον διατηρήθηκαν σε ισχύ δυνάμει του άρθρου 188 του Συντάγματος, μεταφράστηκαν στην Ελληνική γλώσσα, ως επίσημη γλώσσα της Δημοκρατίας, και ενοποιήθηκαν με τους τροποποιητικούς τους Νόμους που ψηφίστηκαν μετά τις 16 Αυγούστου 1960.

Κατατέθηκαν από τη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985. (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υπενθυμίζοντας τη νομοθεσία που υπάρχει και τα αυστηρά κριτήρια όσον αφορά τα θέματα πρόσληψης εκτάκτων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Διορισμός μελών του Συμβουλίου για την Εκπαιδευτική Αξιολόγηση-Πιστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 69 των περί Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Εκπαιδευτική Αξιολόγηση-Πιστοποίηση Κλάδων Σπουδών) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου

7) Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Υπαρξη Ασυμβίβαστου) Νόμος του 1993. Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις και τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

8) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις και τον κ. Γιαννάκη Ομήρου, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

9) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις και τον κ. Γιαννάκη Ομήρου, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

10) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις και τον κ. Γιαννάκη Ομήρου, για την Κοινοβοουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται και οι τέσσερις προτάσεις νόμου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, παρόλο που θα πρέπει σε κάποιο στάδιο να μελετήσει αυτό το θέμα και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία στην Επιτροπή Νομικών.

Οι τέσσερις προτάσεις νόμου οι οποίες παραπέμφθηκαν στην Επιτροπή Νομικών, επειδή θεωρούνται επείγουσες, εισηγούμαι να αποχωρήσουν τα Μέλη της Επιτροπής Νομικών να μελετήσουν τις προτάσεις νόμου και να ετοιμάσουν την Έκθεση.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από μια εκ πρώτης όψεως μελέτη των προτάσεων νόμου μιλούμε για τέσσερις θεσμικές, αν θέλετε, προτάσεις νόμου. Θεσμικές, γιατί άπτονται θεσμών και του Συντάγματος, των εξουσιών, όπως διακρίνονται στο Σύνταγμα. Και είμαστε της άποψης πως αυτή η πρόταση, δηλαδή άμεσα να συζητηθούν και σε χρόνο ελάχιστο να συνταχθεί κάποια Έκθεση, ώστε αυτή η Βουλή να ψηφίσει σε νόμους προτάσεις νόμων που κατατέθηκαν από το ΑΚΕΛ και την ΕΔΕΚ με την πρόφαση του κατεπείγοντος, δε θα βοηθήσει στον επιδιωκόμενο σκοπό της νομοθεσίας που κατατίθεται από τα δύο κόμματα, αλλά πιθανό να εκθέσει, αν θέλετε, και το κύρος της Βουλής.

Η δική μας θέση ως κόμμα είναι πως, αν είναι επιθυμία, να θεωρηθούν επείγουσες, αλλά να συζητηθούν με τη συνήθη διαδικασία που ακολουθείται, με τη διαδικασία του κατεπείγοντος και πάλι. Αλλά στις Επιτροπές να δοθεί η ευκαιρία να

ακουστούν όσοι επιβάλλεται και πρέπει να δώσουν γνώμη προς τη Βουλή, όπως είναι ο κατά κανόνα και κατά το Σύνταγμα νομικός σύμβουλος της Βουλής, ο Γενικός Εισαγγελέας, οι οικείοι Υπουργοί, οι όποιοι άλλοι εμπλέκονται, ώστε η Βουλή να έχει σαφή και εμπεριστατωμένη αντίληψη ως προς το τι καλείται να ψηφίσει. Διαφορετικά είμαστε της άποψης ότι η πλειοψηφία, μπορεί σίγουρα και θα τη σεβαστούμε, να περάσει τη νομοθεσία, αλλά δε σημαίνει ότι είναι – ούτε είμαστε σύμφωνοι ούτε και θα είναι κατά το Σύνταγμα – η πρέπουσα νομοθεσία. Δηλαδή, κατά τη δική μας άποψη, θα είναι αντισυνταγματική. Θα ακολουθήσουμε μια διαδικασία η οποία πιστεύω ότι στο μέλλον θα προκαλέσει πολλά προβλήματα, αν άλλες θα είναι οι περιστασιακές πλειοψηφίες. Και καθιερώνεται μια αρχή η οποία δε νομίζω, επαναλαμβάνω, να είναι προς όφελος ή για το καλό της Νομοθετικής Εξουσίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλες απόψεις;

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό έχει ανοίξει από τον Απρίλιο αυτού του χρόνου με κατά πλειοψηφία απόφαση της κυβέρνησης για δικαίωση των 62. Η Βουλή των Αντιπροσώπων τότε είχε εγγράψει θέμα συζήτησης ακόμα για την πρόθεση της κυβέρνησης και ζήτησε από την κυβέρνηση να μην πάρει απόφαση, προτού η Βουλή των Αντιπροσώπων τοποθετηθεί επί του θέματος. Δε λήφθηκε υπόψη η Βουλή. Πήρε την απόφαση η κυβέρνηση, η Βουλή των Αντιπροσώπων συζήτησε το δοσμένο θέμα, πήρε απόφαση η Βουλή των Αντιπροσώπων, η κυβέρνηση δεν τη σεβάστηκε αυτή την απόφαση. Και πήρε αυτή την απόφαση με μεγάλη πλειοψηφία η Βουλή, εκφράζοντας και τη λαϊκή ετυμηγορία, αν θέλετε. Δε σεβάστηκε η κυβέρνηση αυτή την απόφαση της Βουλής και έκαμε αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Πέραν τούτου και ενώ ελέγετο ότι επρόκειτο περί απόφασης της κυβέρνησης η οποία έχει σχέση με ηθική δικαίωση των 62, τώρα έρχεται η κυβέρνηση, σε αντίθεση και με το λαϊκό αίσθημα και με την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων, να προχωρήσει στην πρόσληψη. Η Βουλή των Αντιπροσώπων έχω τη γνώμη, κύριε Πρόεδρε, ότι απλά αμύνεται κηρύσσοντας το θέμα αυτό κατεπείγον. Και θέλω να πω ότι πέρσι η ίδια πρακτική χρησιμοποιήθηκε από κάποιες άλλες πλειοψηφίες, στο κάτω κάτω δεν ξέρω πόσο περιστασιακές ήταν, για να κηρυχθούν κατεπείγοντα τρεις φορές θέματα και την ίδια ημέρα ψηφίστηκαν σχετικά σχέδια νόμου ή νομοσχέδια από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Κατά συνέπεια, κύριε Πρόεδρε, φρονώ ότι θα πρέπει σήμερα να συζητηθεί το θέμα με τη διαδικασία του κατεπείγοντος και σήμερα μπορεί να αποφασίσει η Βουλή των Αντιπροσώπων. Δε νομίζω ότι εγείρονται θέματα διαχωρισμού των εξουσιών. Στο κάτω κάτω εμείς θεωρούμε ότι, αν εγερθούν τέτοια θέματα, ας πάρουν την κανονική άγουσα, όπως επήραν και πολλές άλλες φορές θέματα παρόμοιας φύσης. Για μας το θέμα είναι σοβαρότατο πολιτικό θέμα και επιμένουμε και με αυτό τον τρόπο η Βουλή των Αντιπροσώπων να δώσει τα πολιτικά μηνύματα προς την κυβέρνηση ότι δε δικαιούται να συνεχίζει μια αυθαιρεσία. Αυτή είναι η άποψή μας, κύριε Πρόεδρε, και θεωρούμε ότι όλως κανονικά μπορεί το θέμα να κηρυχθεί επείγον σήμερα, να συζητηθεί σήμερα και να νομοθετήσει η Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λέχθηκε ότι πρόκειται περί θέματος το οποίο θίγει θεσμούς και επομένως χρήζει ενδελεχούς ανάλυσης. Θα περιοριστώ στα διαδικαστικά. Ίσα ίσα επειδή είναι θέμα το οποίο άπτεται θεσμών, η Βουλή πρέπει να είναι έτοιμη. Οι θεσμοί είναι μόνιμοι, δε συνδέονται με το άλφα ή βήτα νομοθέτημα ή πρόταση νόμου. Επομένως αυτή η Βουλή θα έπρεπε με την προπαίδεια να γνωρίζει πώς συμπεριφέρεται, όταν πράγματι θίγονται θεσμικά θέματα. Θα πρέπει επίσης να υπενθυμίσω ότι η ανώτατη αρχή σε κάθε χώρα είναι η Νομοθετική, ακόμα και στα προεδρικά συστήματα. Και ότι ακόμα και το Σύνταγμα, που είναι ο υπέρτατος νόμος, είναι από τη Βουλή που επιψηφίζεται, ασχέτως αν στη δική μας περίπτωση υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί λόγω του ότι υπήρχαν περιορισμοί της ανεξαρτησίας μας, περιορισμοί τους οποίους, όταν θέλει η Δικαστική Εξουσία, θεωρεί ότι πρέπει να αναιρεθούν δυνάμει του δικαίου της ανάγκης και άλλοτε έχει αντίθετη άποψη. Και αυτή η Βουλή, θα πρέπει να το τονίσω, έχει καταντήσει καμιά φορά υποχείριο της Δικαστικής Εξουσίας, πράγμα το οποίο πρέπει να τερματιστεί. Πολύ περισσότερο δεν είναι υποχείριο της Εκτελεστικής Εξουσίας. Γίνεται παρεξήγηση μεταξύ δύο ορισμών, προβιβασμών που είναι καθαρά διοικητικές πράξεις, στις οποίες πράγματι η Βουλή δεν πρέπει να εμπλέκεται, και θεσμών. Και πρόκειται περί θεσμού σ' αυτή την περίπτωση, γιατί είναι θεσμός όταν υπήρξε νομοθεσία της Βουλής για την κάθαρση ειδική, την οποία εφάρμοσε κάποια προηγούμενη κυβέρνηση ως νομοθέτημα και όχι ως διοικητική πράξη, άσχετα αν οι ποινές ήταν επί τη βάσει κάποιων διοικητικών διατάξεων, και έρχεται μια άλλη κυβέρνηση να την αναιρέσει.

Λέχθηκε να θεωρηθεί επείγον και να πάρει τη σειρά του. Φαίνεται και εδώ υπάρχει μια παρεξήγηση, κύριε Πρόεδρε. Όταν μια Βουλή, η δική μας Βουλή, κηρύσσει ένα θέμα επείγον, δε σημαίνει ότι μπαίνει πρώτο στην ημερήσια διάταξη. Η έννοια του επείγοντος σημαίνει ότι παραμερίζεται ο κανονισμός πως πρέπει να κυκλοφορήσει Έκθεση σαράντα οκτώ ώρες προ της συζήτησης. Αυτό είναι που σημαίνει επείγον. Και είναι σφάλμα μέχρι σήμερα το ότι, όταν λέμε επείγον, εννοούμε να μπει πρώτο στην ημερήσια διάταξη. Άρα αυτή η Βουλή, όταν κηρύσσει κάτι επείγον, θέλει να συζητηθεί το ταχύτερο δυνατό, παραγνωρίζοντας, όπως είπα, και τον κανονισμό που επιβάλλει το σαρανταοκτάωρο. Αν δεν το ήθελε αμέσως, δεν ήταν επείγον, γιατί πάντοτε μπορούσε η Έκθεση να κυκλοφορήσει σαράντα οκτώ ώρες πριν.

Λέχθηκε και κάτι άλλο. Μήπως κάθε περιστασιακή πλειοψηφία για ένα ειδικό θέμα παίρνοντας μια απόφαση δημιουργεί κάποια θεσμικά προβλήματα; Ναι, σίγουρα, όταν δεν υπάρχει ειδικός λόγος, όταν λαμβάνεται μια απόφαση πράγματι λόγω περιστασιακής πλειοψηφίας. Συντρέχει εδώ λόγος; Συντρέχει, γιατί η κυβέρνηση αγνόησε μια προηγούμενη απόφαση της Βουλής, γιατί αγνόησε ολωσδιόλου τη θέληση αυτής της Βουλής. Και προχωρεί παρά τη θέληση της Βουλής σε υλοποίηση πλέον πρακτική και οικονομική μιας απόφασης που θα έχει και οικονομικές συνέπειες, τις οποίες θα κληθεί η Βουλή να προσυπογράψει. Γι' αυτό επείγει, επείγει πραγματικά και δεν είναι από ιδιοτροπία που οι τρεις πλευρές της Βουλής επιμένουν στην άμεση συζήτηση αυτού του θέματος ούτε χρησιμοποιώντας μια περιστασιακή πλειοψηφία εμμένουν σε μια απόφαση. Εμμένουν, διότι υπάρχει κάποιος

ουσιαστικός πρακτικός λόγος άμεσης συζήτησης, για να δοθεί αμέσως νομικό περιεχόμενο στην απόφαση αυτής της Βουλής. Και ας έρθει η κυβέρνηση να κάμει ότι της επιτρέπει το θέσμιο να πράξει. Γι' αυτό πιστεύω ότι πρέπει σήμερα αυτό το θέμα να συζητηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εμείς θα υποστηρίξουμε ότι είναι επείγον το θέμα. Και θα πω γιατί θεωρούμε ότι είναι επείγον, αλλά και κυρίως γιατί κηρύσσοντάς το η Βουλή ή εκείνοι που θα ψηφίσουν ως επείγον, θέλουν να μεταφέρουν ένα πολιτικό μήνυμα, ότι άμεση είναι και κάθετα αντίθετη η θέση μας στην απόφαση της κυβέρνησης. Θεωρώ ότι είναι άσκοπο να συζητούμε εδώ αν δημιουργείται προηγούμενο. Υπάρχουν τόσα προηγούμενα, το Σύνταγμα το επιτρέπει, ο Κανονισμός της Βουλής το επιτρέπει, δεν υπάρχει κανένας λόγος, ώστε αυτή η αφορμή να δημιουργήσει προηγούμενο και να δημιουργήσει επικίνδυνα θέσμια για το μέλλον. Και στο κάτω κάτω είναι μια διαδικασία που και χρήσιμη είναι και αναγκαία είναι, όταν η πλειοψηφία της Βουλής έτσι κρίνει.

Για όσους θεωρούν ότι δεν παρέχεται ο χρόνος για σοβαρή μελέτη, έχω δύο σημεία να απαντήσω. Αυτοί που ήρξαντο χειρών αδίκων, αυτοί που παραγνώρισαν την προηγούμενη συζήτηση της Βουλής, αυτοί που χωρίς καμιά επείγουσα ανάγκη ζήτησαν να εφαρμοστεί η απόφαση της κυβέρνησης που λήφθηκε μονομερώς και κατά πλειοψηφία, αυτοί ας μέμφονται τους εαυτούς τους, γιατί δεν έχει μελετηθεί πλήρως το θέμα. Και εγώ θα ισχυριστώ ότι, και όταν η κυβέρνηση λάμβανε την απόφαση, δε μελέτησε πλήρως το θέμα σε όλες τις πτυχές του. Και τα πρακτικά του Υπουργικού Συμβουλίου το αποδεικνύουν. Και η παράλειψη του να δουν σοβαρές πτυχές του θέματος το αποδεικνύει. Άρα ας μη μέμφονται άλλους ότι χρειάζεται μελέτη.

Όσον αφορά την πλευρά της Βουλής, η Βουλή μελέτησε το θέμα όταν συζήτησε αρχικά την πρόταση τον Απρίλιο. Γιατί είναι από τότε που προϋπήρχε η απόφαση να κατατεθούν τέτοιες προτάσεις νόμου. Απλώς ανέμενε η Βουλή να δει τον τρόπο με τον οποίο θα αποφασίσει η κυβέρνηση για την υλοποίησή τους, γιατί επαναλαμβάνω ούτε η κυβέρνηση ήξερε πως θα τις υλοποιήσει. Για παράδειγμα ούτε εξέτασε ούτε αποφάσισε αν αυτοί οι άνθρωποι θα πάρουν πίσω τους μισθούς τους για τα χρόνια που δε δούλεψαν ούτε αν τα χρόνια αυτά τα θεωρούν συντάξιμα ούτε από πότε αρχίζει η συνταξιοδοτική περίοδος της υπηρεσίας τους. Για τέτοιο σοβαρό θέμα δεν εξετάστηκαν και δεν αποφασίστηκαν αυτά τα πράγματα. Άρα άλλοι ευθύνονται αν το θέμα δεν εξετάστηκε πλήρως.

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι, αν η κυβέρνηση ήθελε σοβαρή μελέτη αυτού του θέματος, αν η κυβέρνηση επρόκειτο να επηρεαστεί στην προειλημμένη απόφασή της από επιχειρήματα, θα έπρεπε, αφού η ίδια έκαμε αναφορά για τη νομιμότητα και τη συνταγματικότητα της προηγούμενης απόφασης της πλειοψηφίας της Βουλής, να αναμένει απόφαση του δικαστηρίου. Τίποτε δεν επείγει, αν επαναπροσλαμβάνονται αυτοί οι άνθρωποι.

Επομένως αφού τα είπα αυτά, θα πω τώρα, γιατί πιστεύω αυτός είναι ο ρόλος της συζήτησης προ της κηρύξεως προτάσεων νόμου ή νομοθετημάτων ως επειγόντων και της παραπομπής τους για εξέταση στις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, δύο θέματα. Διαφωνώ απολύτως με την άποψη που έχει ο κ. Λυσσαρίδης όσον

αφορά το ρόλο του δικαστηρίου. Το δικαστήριο είναι ο θεματοφύλακας της συνταγματικής τάξης. Δε θα το συζητήσω, γιατί είναι παλιά μας διαφωνία και γενικότερο θέμα δημοκρατικής διοίκησης ενός προεδρικού συστήματος.

Γιατί είναι επείγον το θέμα και αυτός είναι ο κύριος λόγος που πήρα το λόγο. Αυτοί οι άνθρωποι κλήθηκαν να επιλέξουν αν θέλουν να επιστρέψουν στις δουλειές τους. Μερικοί αναγκάζονται να αποφασίσουν, γιατί υπάρχει το ασυμβίβαστο του δημόσιου υπαλλήλου με άλλα αξιώματα ή θέσεις ή απασχολήσεις που έχουν. Πρέπει να ξέρουν ποια είναι τα δικαιώματά τους, πρέπει να ξέρουν τους κινδύνους που έχει η τυχόν εγκατάλειψη άλλης απασχόλησης που έχουν για να πάνε στη δημόσια υπηρεσία, πιθανώς μη αναγνωριζομένων των χρόνων προϋπηρεσίας, πιθανώς μη αναγνωριζομένων για λόγους αρχαιότητάς τους για μελλοντική ανέλιξή τους στη δημόσια υπηρεσία όλων αυτών των χρόνων που μεσολάβησαν. Πρέπει να ξέρουν αν θα πάρουν τα λεφτά τους γι' αυτά τα χρόνια που δεν υπηρετούσαν. Πρέπει να ξέρουν αν αυτά τα χρόνια θα θεωρηθούν συντάξιμα ή όχι. Και όσο πιο γρήγορα το μάθουν τόσο πιο εύκολα θα μπορέσουν να αποφασίσουν αν θα επωφεληθούν της ευνοιοκρατικής απόφασης της κυβέρνησης να τους επαναπροσλάβει. Γι' αυτό πιστεύω πως το ίδιο το συμφέρον αυτών των 62 είναι το συντομότερο δυνατό να ξέρουν ποια νομοθεσία η Βουλή πρόκειται να ψηφίσει, ώστε να ελέγχει ή να οργανώσει την επαναπρόσληψή τους και τη μελλοντική τους ανέλιξη στη δημόσια υπηρεσία.

Γι' αυτό και για λόγους πρακτικούς και για λόγους αρχής και για λόγους πολιτικής και ηθικής τάξης θα υποστηρίξουμε ότι αυτές οι προτάσεις νόμου είναι επείγουσες. Και θα ακούσουμε τα επιχειρήματα αυτών που έχουν προτείνει τις προτάσεις νόμου, αν όντως δικαιολογείται η επιψήφισή τους σήμερα σε νομοθετήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, θα σας δώσω το λόγο, αλλά, επειδή συζητούμε διαδικαστικό θέμα, παρακαλώ, έχουν λεχθεί τα επιχειρήματα, αν είναι δυνατό να είμαστε σύντομοι. Και προτίθεμαι να το θέσω σε ψηφοφορία για να ληφθεί μια δημοκρατική απόφαση.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, άκουσα πολλούς λόγους γιατί είναι επείγον, μεταξύ των οποίων και το συμφέρον των 62. Και αυτό είναι αρκετά συγκινητικό φυσικά. Αλλά εκείνο που θα έλεγα είναι ότι η απόφαση λήφθηκε τον Απρίλιο από πλευράς κυβέρνησης και ήταν σε όλους γνωστό ότι ήρετο το καθεστώς που επέβαλλε μια άλλη απόφαση. Συνεπώς, αν όντως η Βουλή ενδιαφέρετο και ήθελε να παρεμποδίσει την κυβέρνηση από του να υλοποιήσει στην πράξη την απόφαση που έλαβε τον Απρίλιο, θα μπορούσε από τον Απρίλιο μέχρι σήμερα να είχε νομοθετήσει με βάση τις σωστές διαδικασίες. Και όταν καλούσα προηγουμένως να ακολουθηθούν οι διαδικασίες μέσα στην Επιτροπή, δεν είπα να μην είναι επείγον. Ναι, να έχει προτεραιότητα έναντι παντός άλλου νομοθετήματος, αν θέλετε. Αλλά ας ακολουθήσουμε τουλάχιστον τη στοιχειώδη πρακτική που ακολουθεί κάθε Επιτροπή συζητώντας ακόμα και τον τελευταίο κανονισμό ή το πλέον επιπόλαιο θέμα.

Συνεπώς εκείνο το οποίο εισηγούμαι είναι, και παρακαλώ τους κυρίους συναδέλφους, αν είναι μήνυμα που θέλουν να στείλουν, το στέλλουν ήδη διά της καταθέσεως. Αν είναι απόφαση που θέλουν να πάρουν για να παρεμποδίσουν την κυβέρνηση νομοθετικά από του να πληρώνει κάποιους, αυτό μπορεί να γίνει και την

ερχόμενη Πέμπτη με τη θεσμοθέτηση του νόμου που μπορεί να έχει πρακτική εφαρμογή, αν θέλετε, και αναδρομικά. Δώστε αναδρομική ισχύ, αν πιστεύετε στο νομοθέτημα στο οποίο προχωράτε. Αλλά τουλάχιστον, προτού πάρουμε μια τέτοια σοβαρή απόφαση, ας ακούσουμε τουλάχιστον όσους μπορεί κάτι να έχουν να προσθέσουν στις γνώσεις αυτής της Βουλής που στο κάτω κάτω το Σύνταγμα τους έταξε να μας συμβουλεύουν.

Επομένως, κύριε Πρόεδρε, και επειδή κάποιοι θεωρούν ότι αν περάσει σήμερα, έκλεισε το θέμα, γνωρίζετε όλοι, κύριοι συνάδελφοι, γιατί οι περισσότεροι από σας υπηρετείτε για χρόνια και τη Νομοθετική Εξουσία και τον τόπο οπωσδήποτε, ότι ο Πρόεδρος έχει το αναφαίρετο δικαίωμα της αναπομπής του νόμου. Να μην υπογράψει το νόμο εντός δεκαπενθημέρου και να τον αναπέμψει. Και πέραν εκείνου να κάμει και παραπομπή. Συνεπώς το κατεπείγον του σήμερα ή της επόμενης Πέμπτης, ενώ θα καταργήσει διαδικασίες και θα καταργήσει μια πάγια πρακτική που ακολουθείται απ' αυτή τη Βουλή από την ίδρυσή της, την ίδια ώρα νομίζω δε θα εξυπηρετήσει, επαναλαμβάνω, τους στόχους και σκοπούς που επιδιώκουν οι δύο ομάδες με την υποστήριξη και του ΔΗΚΟ διά της καταθέσεως και της προσπάθειας να θεσμοθετηθούν σήμερα αυτές οι προτάσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θα δώσω το λόγο, αλλά και πάλι σε θέματα διαδικαστικά, όπως αντιλαμβάνεστε, γίνεται μια τοποθέτηση. Δε μπορεί να ανοίξουμε μεγάλη συζήτηση σ' αυτό το θέμα. Γι' αυτό θα δώσω, αν θέλει η κάθε πλευρά δύο λόγια να δευτερολογήσει, παρόλο που έχω την εντύπωση πως τα επιχειρήματα τα οποία επρόκειτο να λεχθούν από κάθε πλευρά έχουν λεχθεί.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι για να επιχειρηματολογήσω περαιτέρω. Απλά θέλω να σχολιάσω κάτι το οποίο λέχθηκε από τον έντιμο συνάδελφο κύριο Αναστασιάδη. Γιατί η Βουλή από τον Απρίλιο δεν αντέδρασε με νομοθέτημα. Η Βουλή από τον Απρίλιο, προτού αποφασίσει η κυβέρνηση, συζητούσε εδώ. Δε λήφθηκε υπόψη η Βουλή και αποφάσισε μέσα στο Μάιο η Βουλή μετά από ενδελεχή συζήτηση του θέματος και κατά την άποψή μου τεκμηρίωση του παράνομου της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, της πλειοψηφίας του Υπουργικού Συμβουλίου, να παραβιάσει το νόμο της Βουλής, όπως λέχθηκε. Το νόμο περί κάθαρσης τον οποίο ψήφισε ομόφωνα η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πήρε απόφαση η Βουλή των Αντιπροσώπων, ανέμενε η Βουλή να τύχει σεβασμού αυτή η απόφαση και τα μηνύματά της από την Εκτελεστική Εξουσία. Δυστυχώς αντί τούτου έχει γίνει αναφορά και έρχεται, όπως λέμε στη γλώσσα μας, "πουπανοπρίτζι" η κυβέρνηση όχι μόνο να δικαιώσει πολιτικά το πραξικόπημα και τους 62, αλλά να τους δικαιώσει και οικονομικά, να τους δικαιώσει επαναπροσλαμβάνοντάς τους. Γι' αυτό αντιδρά άμεσα η Βουλή και θέλει να δώσει ακριβώς το μήνυμα ότι δεν μπορεί να συναινέσει σ' αυτή την παρανομία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θα μπούμε στην ψηφοφορία. Θα θέσω σε ψηφοφορία την εισήγηση να κηρυχθούν επείγουσες οι προτάσεις νόμου και να παραπεμφθούν αμέσως στην Επιτροπή Νομικών.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του να κηρυχθούν οι τέσσερις προτάσεις νόμου επείγουσες;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 33 ψήφους υπέρ και 19 εναντίον οι τέσσερις προτάσεις νόμου κηρύσσονται επείγουσες και παραπέμπονται αμέσως στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών. Παρακαλώ τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Επιτροπής να αποσυρθούν για τις διαβουλεύσεις τους και αν συμφωνήσουν να ετοιμάσουν Έκθεση σήμερα και να επιστρέψουν για περαιτέρω συζήτηση, τότε η ολομέλεια θα προχωρήσει στη συζήτηση των προτάσεων νόμου.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Α' - Νομοθετική Εργασία. Το μόνο θέμα που είναι έτοιμο για σήμερα είναι το υπ' αριθμό 17 "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Κύριοι, παρακαλώ ησυχία. Το Νομοθετικό Σώμα έχει και άλλη δουλειά να κάμει εκτός από τη διαδικαστική συζήτηση. Παρακαλώ ησυχία.

Ορίστε, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Ρήνα Κατσελλή, εκπροσωπώντας τον κ. Μάρκο Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Ιουνίου και 19 Οκτωβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους η Υπουργός Παιδείας και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η μετονομασία του Υπουργείου Παιδείας σε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Όπως κατατέθηκε από την Υπουργό Παιδείας, στη σφαίρα των δικαιοδοσιών του Υπουργείου της δεν εμπίπτει μόνο ο τομέας της παιδείας, αλλά σε αυτή περιλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός άλλων δραστηριοτήτων που αφορούν την πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου και περιλαμβάνει τον τομέα των πολιτιστικών επιστημονικών

μελετών, των μορφωτικών υπηρεσιών και όλων εκείνων των υπηρεσιών που αναφέρονται στην ιστορική έρευνα και την ανάπτυξη των καλών τεχνών.

Σύμφωνα με έγγραφο που κατέθεσε η Υπουργός Παιδείας στην Επιτροπή, οι δαπάνες που περιλήφθηκαν στους προϋπολογισμούς του κράτους για τα έτη 1991, 1992 και 1993 και που αφορούν τις πιο πάνω πολιτιστικές υπηρεσίες ανέρχονται στα πιο κάτω ποσά:

Για το 1991 ποσό £2.087.000.

Για το 1992 ποσό £2.247.000.

Για το 1993 ποσό £2.508.000.

Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο, για τα ίδια οικονομικά έτη περιλήφθηκαν στους κρατικούς προϋπολογισμούς για το Τμήμα Αρχαιοτήτων τα πιο κάτω ποσά:

Για το 1991 ποσό £2.196.410.

Για το 1992 ποσό £2.389.705.

Για το 1993 ποσό £3.033.490.

Μετά την παράθεση των πιο πάνω απόψεων και στοιχείων, η Υπουργός Παιδείας δήλωσε στην Επιτροπή πως η ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου θα συμβάλει τα μέγιστα στον καλύτερο προγραμματισμό και συντονισμό των πολιτισμικών πραγμάτων του τόπου, αλλά κυρίως θα συμβάλει στη γενικότερη πολιτισμική ανάπτυξη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού έλαβε υπόψη τις απόψεις και τα στοιχεία που κατέθεσε ενώπιόν της η Υπουργός Παιδείας, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφύλαξαν τις απόψεις τους, τις οποίες, όπως δήλωσαν, θα εκφράσουν κατά τη διάρκεια της συζήτησης του όλου θέματος ενώπιον της ολομέλειας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Λυσιώτης.

Λ. ΛΥΣΙΩΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στην Έκθεση για το νομοσχέδιο που συζητούμε για τη μετονομασία του Υπουργείου Παιδείας αναφέρεται ως αιτιολογία το ότι στη σφαίρα δικαιοδοσίας του Υπουργείου δεν εμπίπτει μόνο ο τομέας της παιδείας, αλλά σ' αυτή περιλαμβάνεται ένας μεγάλος αριθμός άλλων δραστηριοτήτων που αφορούν την πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου και περιλαμβάνει τον τομέα των πολιτιστικών, επιστημονικών μελετών, των μορφωτικών υπηρεσιών, και όλων εκείνων των επιστημών που αφορούν την ιστορική έρευνα και την ανάπτυξη των καλών τεχνών. Αυτά ανέφερε η κ. Υπουργός στην Επιτροπή. Για να είναι ακόμα πιο πειστική κατέθεσε και έγγραφο για τις δαπάνες για τις πολιτιστικές υπηρεσίες του Υπουργείου τα έτη 1991, 1992 και 1993. Αφού κατέθεσε αυτά τα στοιχεία δήλωσε στην Επιτροπή πως η ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου θα συμβάλει τα μέγιστα τόσο στον καλύτερο προγραμματισμό και συντονισμό των πολιτιστικών και πολιτισμικών πραγμάτων του τόπου,

αλλά κυρίως στη γενικότερη πολιτιστική ανάπτυξη. Με λίγα λόγια μας είπε ότι ενώ θα παραμείνουν όλα όπως έχουν με μόνη αλλαγή την ονομασία του Υπουργείου, θα υπάρξουν αλλαγές προς το καλύτερο σε σχέση με το τεράστιο θέμα "πολιτισμός".

Εμείς αμφιβάλλουμε ότι θα έχουμε οποιαδήποτε ουσιαστική αλλαγή προς το καλύτερο. Μάλιστα εκφράζονται φόβοι για κλείσιμο με αυτή την κίνηση του θέματος πολιτισμός. Γι' αυτό, για μας, την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, δεν είναι αρκετή η αλλαγή του ονόματος. Η απλή πρόσθεση της λέξης πολιτισμός. Εμείς θέλουμε ουσιαστική αλλαγή. Θέλουμε να δούμε διαφορετική πολιτική στο θέμα πολιτισμός, θέλουμε ουσιαστική αναβάθμιση και θέλουμε πρακτικά μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση. Η δική μας άποψη είναι ότι χρειάζεται και πρέπει να δημιουργηθεί ένας φορέας ειδικά για τα θέματα πολιτισμού. Καλύτερη λύση θα ήταν η δημιουργία ξεχωριστού Υπουργείου Πολιτισμού. Αυτό σήμερα στην Κύπρο έχει σοβαρές δυσκολίες που πηγάζουν από το Σύνταγμα της Κύπρου.

Γι' αυτό η δική μας άποψη είναι ότι η προτιμότερη λύση είναι η θεσμοθέτηση ενός φορέα ως ημικρατικού οργανισμού στα πρότυπα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Υπάρχει η άποψη ότι αυτή τη δουλειά του φορέα θα μπορούσε να την κάμνει η Μορφωτική Υπηρεσία και ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου. Η άποψή μας είναι ότι δεν μπορούν για το λόγο ότι τα δικά τους πλαίσια είναι πολύ στενότερα απ' αυτό το οποίο εμείς εννοούμε πολιτισμό. Είναι φανερό σε όλους ότι οι στόχοι του φορέα είναι πολύ ευρύτεροι. Επιγραμματικά ο ρόλος αυτού του φορέα θα είναι η προαγωγή του πολιτισμού και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, ο συντονισμός και η προστασία των διάφορων πολιτιστικών οργανισμών, των δημιουργών και καλλιτεχνών. Παράλληλα με αυτά θα προγραμματίζει, μελετά και προωθεί τον πολιτισμό, θα δημιουργεί την απαραίτητη υποδομή και τις απαραίτητες προϋποθέσεις, ούτως ώστε τα πολιτιστικά προϊόντα, η πολιτιστική κληρονομιά, όλα αυτά που λέμε πολιτισμός να φτάνουν στο λαό.

Κύριε Πρόεδρε, το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχει συγκεκριμένες ολοκληρωμένες εισηγήσεις και είμαστε έτοιμοι να τις συζητήσουμε με όλους τους ενδιαφερομένους, όπως και κάθε άλλη εισήγηση, με την κυβέρνηση, με τα κόμματα, με τους φορείς των δημιουργών. Είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε και να υποστηρίξουμε κάθε εισήγηση που έχει ως στόχο την ουσιαστική αναβάθμιση στο μεγάλο αυτό θέμα που λέγεται πολιτισμός. Για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο εμείς ευχαρίστως θα ψηφίζαμε θετικά, αν η αλλαγή του ονόματος συνοδευόταν με συγκεκριμένα μέτρα, αυξημένα κονδύλια στον Προϋπολογισμό του 1994, νομοσχέδια ή άλλες ενέργειες ενίσχυσης των δομών του Υπουργείου Παιδείας.

Δυστυχώς, παρά το ότι έχουν περάσει τέσσερις έως πέντε μήνες από τότε που συζητήθηκε αυτό το νομοσχέδιο στην Επιτροπή, εντούτοις από τότε δεν έχει γίνει τίποτε προς αυτή την κατεύθυνση. Γι' αυτό και θα τηρήσουμε αποχή. Όμως μαζί δηλώνουμε ότι είμαστε έτοιμοι να ψηφίσουμε κάθε πρόταση που πρακτικά θα αναβαθμίσει τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας για τον πολιτισμό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε συνάδελφε, επειδή διαβάζατε από χειρόγραφο, δε σας διέκοψα, διότι δεν ήθελα να σας διακόψω να διαβάσετε, αλλά ελπίζω την επόμενη φορά να μην υπάρξει το ίδιο θέμα. Και βεβαίως επειδή δε διέκοψα άλλο συνάδελφο άλλου κόμματος για τον ίδιο λόγο. Θέλω να είμαι δίκαιος.

Ο κ. Φιλίππου. Έχουμε δυο ομιλίες από το ίδιο κόμμα ή εδώ είναι οι Νέες Δυνάμεις; Νομίζω είναι οι Νέες Δυνάμεις που θα μιλήσουν τώρα.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Εκτός από όσα ανέφερε ο συνάδελφος κ. Λυσιώτης, θα ήθελα να αναφέρω ακόμα δυο ουσιαστικούς λόγους για τους οποίους η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Ακέλ Αριστερά-Νέες-Δυνάμεις δεν μπορεί να ψηφίσει το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας.

Σύμφωνα με την πρόταση της Υπουργού ορισμένα χρήματα ξοδεύονται για πολιτιστικά θέματα. Ταυτόχρονα μας πληροφορεί ότι αντίστοιχο ποσό χρημάτων ή λίγο μεγαλύτερο, δυόμισι εκατομμύρια σε σύγκριση με τρία, ξοδεύονται για θέματα αρχαιοτήτων. Αν η πρόταση ήταν περισσότερο τεκμηριωμένη, θα έπρεπε να αναφέρεται και ποιος είναι ο στόχος του Υπουργείου Παιδείας για το θέμα των αρχαιοτήτων. Θέλει τις αρχαιότητες το Υπουργείο Παιδείας ή δεν τις θέλει; Δε μας το λέει αυτό η Υπουργός, δε μας το λέει το νομοσχέδιο. Θα έπρεπε να το πει.

Δεύτερο, για τον αθλητισμό, ο οποίος επίσης υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Παιδείας ξοδεύει πολλαπλάσια χρήματα. Μάλιστα, αν ενθυμείσθε, το θέμα του αθλητισμού λύθηκε επί ημερών της προηγούμενης κυβέρνησης, στην οποία είχα την τιμή να συμμετέχω, θεσμικά. Ο αθλητισμός παίρνει πάρα πολλά χρήματα με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου κάθε χρόνο από τα στοιχήματα. Το ποσό αυτό από μόνο του είναι μεγαλύτερο από το ποσό που δίνεται για τα πολιτιστικά θέματα. Αν έρχεται η κυβέρνηση με νομοσχέδιο να αλλάξουμε την ονομασία του Υπουργείου Παιδείας και από Υπουργείο Παιδείας να το ονομάζουμε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, δε θα έπρεπε η ίδια πρόταση να λέει ότι πρέπει να το ονομάζουμε Υπουργείο Παιδείας Πολιτισμού και Αθλητισμού; Επειδή λοιπόν το νομοσχέδιο αυτό είναι πρόχειρο και ατεκμηρίωτο, δεν μπορούμε να το ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Πρέντζας. Μα και εσύ κόλλες;

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα άξιζε ίσως, μια που αναφερθήκατε, κύριε Πρόεδρε, σε κόλλες, να πω τι είναι αυτές οι κόλλες. Η μια είναι η Έκθεση και η άλλη είναι ο νόμος που καλούμαστε να ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τις δικές σας τις είδα από ψηλά, κύριε ...

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Ο υπό ψήφιση νόμος αποτελείται από δυο παραγράφους και το μόνο που λέει είναι ότι το Υπουργείο Παιδείας μετονομάζεται σε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

Εμείς, συμφωνώντας με την ανάγκη να δοθεί έμφαση στον πολιτισμό, ευθύς εξαρχής είπαμε ότι θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο. Το νομοσχέδιο κατετέθη στις 13 Μαΐου 1993, δηλαδή περίπου σαράντα, σαράντα πέντε μέρες από την ανάληψη των καθηκόντων της σημερινής κυβέρνησης. Έκτοτε η κυβέρνηση επεξεργάστηκε προϋπολογισμούς και θα ανέμενε κανείς ότι κάπως θα φρόντιζε αυτή η πρόθεση που πάει να υλοποιηθεί με το νομοσχέδιο που θα ψηφίσουμε, να έβρισκε και κάποια πρακτική έκφραση μέσα στους προϋπολογισμούς. Πλην όμως ματαίως θα αναζητήσει κανένας για να βρει οποιαδήποτε αύξηση των κονδυλίων. Δεν αυξάνονται. Ούτε και άλλη νομοθεσία ήρθε που να δείχνει διάθεση να μη γίνει αυτό που ανέφερε χθες στην Επιτροπή Οικονομικών ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, δηλαδή η επιγραφολογία. Εδώ απλά γίνεται μια επιγραφή, δεν μπαίνει καμιά ουσία. Και αυτό που μας ανησυχεί είναι μήπως τελικά καταντήσουμε, με τις προσθήκες λέξεων στα ονόματα των Υπουργείων που θα δηλώνουν ωραίες προθέσεις, στο τέλος να διαπράττουμε μια απάτη εναντίον ολόκληρου του λαού, δίνοντάς του την εντύπωση ότι τάχα γίνεται κάτι, ενώ απλώς αυτό που τουλάχιστο μέχρι αυτή τη στιγμή γίνεται, είναι μια επέκταση της ταμπέλας στην είσοδο του Υπουργείου Παιδείας.

Παρόλα αυτά η ψήφος μας θα είναι θετική για το νομοσχέδιο. Αλλά ταυτόχρονα είναι και η απαίτησή μας όντως να αναβαθμιστούν οι πολιτιστικές υπηρεσίες, όντως να δοθεί έμφαση στον πολιτισμό, πραγματικά να νιώσει ο πολίτης ότι τα θέματα του πολιτισμού αντιμετωπίζονται με σοβαρότητα, με ευθύνη και με γενναιοδωρία από την πλευρά της κυβέρνησης -γενναιοδωρία ίσως είναι λανθασμένη έκφραση- με την κατάλληλη παροχή πιστώσεων, διότι δεν πρόκειται περί δωρεάς, θα πρόκειται για γενναία απόδοση στο λαό ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πλατύτητα πνεύματος.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

... αυτά που δικαιούται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελα απλώς να αναφέρω το εξής για να είμαστε κάπως δίκαιοι. Αν η κυβέρνηση προέβλεπε στους προϋπολογισμούς κονδύλια, ενόψει του ότι υπάρχει αυτή η νομοθεσία, δεν θα υπέκειτο ίσως και στην κριτική ότι ήθελε να προεξοφλήσει τυχόν απόφαση της Βουλής, ενώ θα έπρεπε να αναμένει η Βουλή προηγουμένως να εγκρίνει και μετά να φέρει κονδύλια; Να το δούμε και από αυτή την πλευρά.

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι ίσως σωστό να κάνουμε αυτή τη στιγμή διαλογική συζήτηση αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι απορία, δεν θέλω να συμμετάσχω στη συζήτηση.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Εύλογη θα ήταν η απορία, αλλά αυτό που συμβαίνει στην πράξη είναι ότι Μορφωτική Υπηρεσία υπάρχει στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας. Πολιτιστικές εκδηλώσεις, πολιτιστικές δραστηριότητες υπάρχουν. Ούτως ή άλλως

δηλαδή οι υπηρεσίες υπήρχαν, έλειπε η ονοματολογία στον τίτλο του Υπουργείου. Αλλά μαζί με την ονοματολογία, για να δοθεί ακριβώς η αίσθηση ότι κάτι διαφοροποιείται, θα έπρεπε αυτό το κάτι να εκφραστεί έμπρακτα μέσα στους προϋπολογισμούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι δε διαφωνούμε με τις παρατηρήσεις που έχουν γίνει από τους συναδέλφους της Αριστεράς ή από τους συναδέλφους της ΕΔΕΚ όσον αφορά την αναγκαιότητα αναβάθμισης, εξ ού και η πρόθεση της κυβέρνησης όχι απλά να επεκτείνει την ταμπέλα αλλά να δώσει περιεχόμενο στον πολιτισμό. Υπάρχει η παρατήρηση: Τότε γιατί δεν έχει προβλεφθεί μεγαλύτερο κονδύλι; Και από ό,τι πληροφορούμαι τουλάχιστον από έναν έμπειρο περί τα οικονομικά και πώς καταρτίζονται οι προϋπολογισμοί -και δεν είναι ο εαυτός μου φυσικά που δεν είμαι τόσον έμπειρος αλλά ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών- οι προϋπολογισμοί του κράτους κατά κανόνα τελειώνουν τον Ιούνιο. Δηλαδή όλες οι προβλέψεις γίνονται μέχρι τον Ιούνιο. Το νομοσχέδιο κατετέθη περί τον Μάιο, 13 ή 15, και η κυβέρνηση ανέλαβε περί τον Απρίλιο. Όπως ήταν φυσικό δεν υπήρχε ο χρόνος. Αλλά επαναλαμβάνω, υιοθετούμε τη θέση και την άποψη πως ναι, πρέπει η κυβέρνηση και πιστεύουμε και είναι αυτή τουλάχιστον η διαβεβαίωση που έχουμε, ότι θα υπάρξει αναβάθμιση όσον αφορά τα πολιτιστικά.

Γι' αυτό και εισηγούμαστε και στους συναδέλφους της Αριστεράς να επανεξετάσουν το θέμα, να ψηφίσουν μαζί μας, και έτσι ομόφωνα να το μετονομάσουμε και Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή να δώσει σάρκα και οστά στην επιγραφή.

Ο κ. Χρίστου και μετά η κ. Κατσελλή.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς θα χαιρετίσουμε, όπως έχει λεχθεί, κύριε Πρόεδρε, την αναβάθμιση των πολιτιστικών υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και ειδικότερα της Μορφωτικής Υπηρεσίας, η οποία έχει προσφέρει αρκετά και μπορεί ακόμα να προσφέρει.

Πλην όμως η ουσιώδης διαφορά από τη θέση πιθανώς άλλων κομμάτων και της κυβέρνησης είναι ότι εμείς δεν πιστεύουμε ότι μπορεί να αναπτυχθεί ουσιώδης και θεμελιακή πολιτιστική πολιτική μέσα από τις υπηρεσίες οποιουδήποτε Υπουργείου, το οποίο ασχολείται και με άλλα θέματα, ή αν θέλετε το κύριό του θέμα είναι η παιδεία, είναι ο αθλητισμός ή οτιδήποτε άλλο. Αν για τον αθλητισμό έχουμε αποφασίσει να κάνουμε ημικρατικό οργανισμό, αν για το θέατρο έχουμε αποφασίσει να κάνουμε ξέχωρο φορέα, για τον πολιτισμό που είναι ένα θέμα πολύ πιο μεγάλο, πολύ πιο ουσιώδες, πολύ πιο γενικό, λέμε, είναι η άποψή μας από το 1990 και έχουμε εκδώσει και σχετικό ενημερωτικό βιβλιάριο γι' αυτό το θέμα, και πιστεύουμε ότι αυτό πρέπει να γίνει αν θέλουμε να προχωρήσουμε σωστά προς αυτή την κατεύθυνση.

Και επειδή η επέκταση του τίτλου του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού μπορεί να υπονοεί ότι βλέπουμε απλώς μια ενίσχυση εντός του Υπουργείου κάποιων υπηρεσιών, και αυτό το πράγμα εμάς δε μας βρίσκει σύμφωνους, είναι γι' αυτό και η ψήφος μας της αποχής που θα εκφραστεί σ' αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ελήφθησαν τα μηνύματα και συγχρόνως υπάρχει και το μήνυμα ότι δεν αυξάνονται οι δραστηριότητες, για να επεκτείνονται και τα ταξίδια των δημόσιων λειτουργών βέβαια.

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Οπωσδήποτε η συντήρηση του πολιτισμού και των ριζών ενός λαού είναι μια απο τις θεμελιωδέστερες ανάγκες και έγνοια των εκάστοτε κυβερνήσεων. Σ' εμάς υπάρχει ακόμα ένας λόγος, διότι ο τόπος μας είναι υπό ημικατοχή.

Θα ήταν πάρα πολύ καλό και ευχής έργο αν μπορούσαμε να είχαμε ένα αυτόνομο, δυνατό και οικονομικά ενισχυμένο Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο να στεγάζει και να φροντίζει όλες τις πολιτιστικές δραστηριότητες του κράτους. Αλλά αυτό, όπως είπαν και οι προηγούμενοι συνάδελφοι, δεν μπορεί να γίνει, διότι υπάρχουν νομικά κωλύματα που απορρέουν από το Σύνταγμά μας. Άλλωστε και γι' αυτό το Τμήμα Αρχαιοτήτων που είναι μια πολύ βασική πολιτιστική δραστηριότητα του κράτους, αυτή τη στιγμή ανήκει στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και μπορώ να πω ότι το Τμήμα Αρχαιοτήτων έχει να επιδείξει δραστηριότητα πάρα πολύ καλή και αξιόλογη και εντός και εκτός της Κύπρου. Αυτό τι σημαίνει; Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι τα ονόματα ή σε ποιο κλάδο υπάγονται οι διάφορες υπηρεσίες. Σημασία έχει οι άνθρωποι και η στελέχωση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων να είναι τέτοια, ώστε να είναι δραστική και να έχει αποτελέσματα.

Γι' αυτό εμείς, ως Δημοκρατικό Κόμμα, αρχικά δεχόμαστε να μετονομαστεί το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού όχι γιατί πιστεύομε ότι μόνο με αυτή την ταμπέλα θα γίνουν θαύματα, αλλά για να τονίσουμε τη θέλησή μας ότι όλες οι πολιτιστικές μας υπηρεσίες χρειάζονται αναβάθμιση και ενίσχυση. Και εκείνο το οποίο ελπίζουμε ότι θα γίνει μετά από αυτό δεν είναι μόνο ότι τα κονδύλια θα αυξηθούν, αλλά η Μορφωτική Υπηρεσία θα αναβαθμιστεί και θα μελετά, ούτως ώστε να ενισχύει ισοζυγισμένα όλους τους τομείς της πολιτιστικής δραστηριότητας. Γιατί αυτή τη στιγμή υπάρχει μεγάλη ανισοσκέλεια στους διάφορους τομείς. Π.χ. η πρωτογενής συγγραφική δημιουργία παίρνει ψίχα. Το θέατρο είναι καλύτερα. Δε λέω ότι τα ποσά τα οποία δίνονται μέχρι τώρα είναι ικανοποιητικά. Ποτέ δεν είναι ικανοποιητικά τα ποσά που δίνονται για τη συντήρηση του πολιτισμού και των πολιτιστικών εκδηλώσεων οι οποίες, παράλληλα με την εκπαίδευση, ανδρώνουν και διαμορφώνουν τη νέα γενιά.

Αλλά σήμερα υπάρχει μια μεγάλη ανισοσκέλεια. Ο αθλητισμός, θέλω να παρατηρήσω, είναι τμήμα και αυτός των πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Δεν είναι εντελώς χωριστό τμήμα, όπως και το θέατρο, όπως και η αρχαιολογία. Αλλά αν πάρουμε όλες αυτές τις πολιτιστικές δραστηριότητες θα δούμε ότι ορισμένοι τομείς ενισχύονται άλλοι λιγότερο, άλλοι περισσότερο γενναιόδωρα και άλλοι εντελώς αποσπασματικά, τυχαία και με πολλή στιγγουνιά.

Ελπίζουμε μελλοντικά η Μορφωτική Υπηρεσία να αποτελέσει τον συντονιστικό πυρήνα, ούτως ώστε όλες οι πολιτιστικές δραστηριότητες του κράτους να έχουν ικανά κονδύλια και ανάλογα να φροντίζουν για την πολιτιστική δραστηριότητα και ανάπτυξη αυτού του τόπου. Και εδώ θέλω να τονίσω ότι μέχρι τώρα δίνεται μεγάλη έμφαση σε δευτερογενείς πολιτιστικούς παράγοντες. Σε πρωτογενείς είμαστε ακόμα φειδωλοί, δηλαδή η πρωτογενής κυπριακή δημιουργία πραγματικά ταλαιπωρείται και είναι υποβαθμισμένη. Να σας πω ένα παράδειγμα πολύ τρανταχτό. Το θέατρο. Έχουμε μια καλή θεατρική παράδοση, δίνουμε αρκετά ποσά στο θέατρο αλλά το κυπριακό θεατρικό έργο ακόμα δεν έχει παίξει το ρόλο που πρέπει να παίξει, ακριβώς γιατί υποβαθμίζεται αυτός ο τομέας της πρωτογενούς δημιουργίας.

Ελπίζουμε με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου να γίνει μια απαρχή για πιο σωστή και πιο ουσιαστική και ισοζυγισμένη δουλειά στα πολιτιστικά μας πράγματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου και θα φροντίσω τα πρακτικά της συζήτησης να σταλούν στην Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, για να λάβει υπόψη τις διάφορες εισηγήσεις που έγιναν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Μετονομασία του Υπουργείου Παιδείας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα προχωρήσω σε μια ψηφοφορία μόνο, εφόσον θα είναι αποχή, αντιλαμβάνομαι, από πλευράς ΑΚΕΛ.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο θεσπιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με 18 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και 13 αποχές.

Τα υπ' αρ. 18 και 19 θέματα στη σημερινή ημερήσια διάταξη δεν είναι έτοιμα για σήμερα. Επομένως αναβάλλονται για την επόμενη συνεδρίαση της Βουλής.

Έχουμε τελειώσει με το Κεφάλαιο Α', δεν υπάρχει άλλη νομοθετική εργασία.

Το Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων το καλύψαμε στην αρχή της συνεδρίας.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 51 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 22 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα καταβληθούν στους εσπεριδοκαλλιεργητές της κοινότητας Αγίου Γεωργίου Πάφου οι αποζημιώσεις που αναλογούν στις ζημιές που υπέστησαν από τον παγετό κατά την περσινή χρονιά."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 52 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 22 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για τη δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής στην κοινότητα Αγίου Γεωργίου Πάφου, έτσι που να γίνει δυνατή η μετακίνηση των κτηνοτροφικών μονάδων εκτός του χωριού αυτού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 53 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 22 Οκτωβρίου 1993.

"Οι πρόσφυγες γεωργοί της κοινότητας Αγίου Γεωργίου Πάφου ζητούν την επέκταση των αρδευόμενων εκτάσεων στην περιοχή του χωριού, γιατί οι κλήροι που τώρα αρδεύονται είναι εντελώς ανεπαρκείς για να τους αποδίδουν ικανοποιητικό εισόδημα.

Ποια η επί τούτου θέση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 54 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 25 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα κατασκευαστεί το πεζοδρόμιο έξω από το νέο δημοτικό σχολείο ΖΗΝΩΝ Λάρνακας για την ασφαλή διακίνηση των μαθητών, που αποφασίστηκε στις 12/10/1993".

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 55 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 25 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα παρασχεθεί στο Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας Οικισμού Αγίων Αναργύρων Α' στη Λάρνακα το υπόλοιπο του χρηματικού ποσού που απαιτείται για την αποπεράτωση της παιδικής λέσχης και του βρεφοκομικού σταθμού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 56 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 27 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Λεμόνας για ασφαλτόστρωση του δρόμου Λεμόνας - Έξουσας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 57 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 27 Οκτωβρίου 1993.

"Η κοινότητα Λεμόνας ζητά όπως στα πλαίσια κατασκευής του φράγματος Αγυιάς ληφθούν υπόψη οι αρδευτικές ανάγκες του χωριού και διασφαλιστούν τα τρία αρδευτικά έργα που λειτουργούν τώρα. Πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αυτό αίτημα το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 58 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 27 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη των συμβούλων μηχανικών για το φράγμα Αγυιάς στον ποταμό Έξουσας, καθώς και αν έχει ληφθεί πρόνοια για τη διασφάλιση των εγγεγραμμένων δικαιωμάτων της κοινότητας Χούλου επί του ποταμού Έξουσας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 59 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 27 Οκτωβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή τι χρονοδιάγραμμα υπάρχει για την κατασκευή του δρόμου Χούλου - Στατού - Αγίου Φωτίου."

Απάντηση ημερομηνίας 26 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στ. Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 6, ημερομηνίας 2 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Άριστου Χρυσοστόμου.

"(α) Η ΣΕΔΙΓΕΠ ΛΤΔ., τυγχάνει ανεξάρτητη Συνεργατική μεν Εταιρεία αλλά διοικείται από Επιτροπή που εκλέγεται από τα ίδια τα μέλη της. Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας δεν έχει αρμοδιότητα να επέμβει στον τρόπο διεξαγωγής των εργασιών της Εταιρείας. Έχει μόνον εποπτικό έλεγχο.

(β) Όπως είναι γνωστό, η τιμή που καθορίζει η Εταιρεία είναι ενδεικτική, ενώ η πληρωτέα τιμή είναι το προϊόν της τελικής τιμής εκκαθάρισης αφού αφαιρεθούν όλα τα έξοδα και προμήθεια για την Εταιρεία όπως προνοούν οι κανονισμοί της.

(γ) Οι απαντήσεις στα ερωτήματα που εγείρει ο έντιμος Βουλευτής δίδονται στη συνημμένη επιστολή του Εφόρου Συνεργατικών και Συνεργατικής Ανάπτυξης με αρ. 18/64/23 και ημερομηνία 13 Οκτωβρίου 1993."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα στο Κεφάλαιο Δ' είναι "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62, παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του αντιθέτου". Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των Βουλευτών κ. Δ. Χριστόφια και Τ. Χατζηδημητρίου. (14.10.93). Η συζήτηση δεν είχε λήξει αλλά έχω την εντύπωση ότι το βάρος της όλης συζήτησης μετατοπίζεται στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία και πιθανό να μην υπάρχει αντικείμενο για περαιτέρω συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ'. Θα παρακάμψω όμως επί του παρόντος το θέμα αυτό, το πρώτο θέμα, μέχρις ότου επιστρέψει η Επιτροπή Νομικών και δούμε ποια κατάληξη παίρνουν οι τέσσερις προτάσεις νόμου.

Προχωρούμε επομένως στο δεύτερο θέμα του Κεφαλαίου Δ'. Θα επανέλθουμε στο πρώτο και θα έχω εισήγηση για να κλείσει το θέμα. Αλλά να περιμένουμε. Θα επανέλθουμε και πάλι σήμερα. Θα κινούμεθα μεταξύ Κεφαλαίου Δ' και Κεφαλαίου Α'.

Προχωρούμε λοιπόν στο δεύτερο θέμα της ημερήσιας διάταξης του Κεφαλαίου Δ' που είναι:

'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Το δάσος Αθαλάσσας, οι προγραμματισμοί και οι ενέργειες της κυβέρνησης". Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση των Μελών της Βουλής κ. Ρ. Κατσελλή και κ. Δ. Ηλιάδη. (12.3.1992).

Θα παρακαλέσω τον Πρόεδρο να αναγνώσει την 'Εκθεση. Γνωρίζω ότι είναι δώδεκα σελίδες, αλλά πληρώνει κάπως τα σπασμένα, γιατί κάποιοι συνάδελφοι ζήτησαν να έλθει ο Γενικός Εισαγγελέας στην Επιτροπή Νομικών, από ό,τι πληροφορούμαι, και επομένως καθυστερεί και η 'Εκθεση για τις προτάσεις νόμου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΤΟ ΔΑΣΟΣ ΤΗΣ ΑΘΑΛΑΣΣΑΣ, ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Ττίμης Ευθυμίου
Λώρης Λυσιώτης
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ρήνα Κατσελλή
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε το πιο πάνω θέμα αυτεπάγγελτα, ύστερα από εισήγηση των Μελών της κ. Ρ. Κατσελλή και κ. Δ. Ηλιάδη.

Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος αυτού, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος πραγματοποίησε επίσκεψη στο δάσος της Αθαλάσσας στις 9 Ιουνίου 1992 και συνήλθε σε τρεις συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και 14 Απριλίου και στις 16 Ιουνίου 1992. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας και Φυσικών Πόρων (Τμήμα Δασών), Εσωτερικών και Συγκοινωνιών και 'Εργων, οι Δήμαρχοι Αγλαντζιάς και Λατσιών, ο Κοινοτάρχης Γερίου και εκπρόσωποι του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου, του Συνδέσμου Προστασίας Κυπριακού Περιβάλλοντος, της Οικολογικής Κίνησης Κύπρου, του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου και του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου. Στις συνεδρίες αυτές παρευρέθηκαν επίσης και τα Μέλη της Βουλής κ. Κ. Κληρίδου και κ. Μάρκος Κυπριανού.

Εισάγοντας το όλο θέμα το Μέλος της Επιτροπής και ένας από τους εισηγητές του κ. Δ. Ηλιάδης ανέφερε ότι το δάσος της Αθαλάσσας με τη λίμνη του είναι ένα ξεχωριστό οικοσύστημα, πλούσιο σε είδη χλωρίδας και πανίδας και αποτελεί τον

πιο εκτεταμένο και ελκυστικό χώρο πρασίνου στην περιοχή της μείζονος Λευκωσίας. Ωστόσο η κατάστασή του έχει αλλάξει δραματικά τα τελευταία χρόνια λόγω της οικιστικής ανάπτυξης, αλλά και της βιομηχανικής ζώνης στα νοτιοδυτικά. Στο ίδιο το δάσος απορρίπτονται σκουπίδια, καθώς και βιομηχανικά λύματα που καταστρέφουν το περιβάλλον.

Ο τρόπος δημιουργίας Εθνικού Δασικού Πάρκου, τόνισε ο ίδιος, προκαλεί ανησυχίες, γιατί εκφράζονται φόβοι ότι δεν εκπονήθηκε ολοκληρωμένο γενικό σχέδιο (master plan) από την κυβέρνηση και ότι τα σχέδια που έγιναν εκπονήθηκαν από μη ειδικούς. Ιδιαίτερα ανησυχητική, δήλωσε ο κ. Ηλιάδης καταλήγοντας, είναι η αποσπασματική εκτέλεση των έργων, η κατασκευή αυτοκινητόδρομων από άσφαλτο, καθώς και η μη συμμετοχή των περιβαλλοντικών οργανώσεων στη Συμβουλευτική Επιτροπή για το δάσος της Αθαλάσσας.

Καταθέτοντας ενώπιον της Επιτροπής, ο Διευθυντής και άλλοι λειτουργοί του Τμήματος Δασών δήλωσαν σχετικά με το ιστορικό του θέματος τα ακόλουθα:

Η έκταση που καλύπτει σήμερα το δάσος ήταν βασικά γυμνή από δενδρώδη βλάστηση και οι πρώτες προσπάθειες αναδάσωσης άρχισαν το 1904. Το 1985 και το 1990 δύο περιοχές του δάσους κηρύχθηκαν Εθνικό Δασικό Πάρκο και έτσι η σημερινή έκταση του πάρκου είναι 6 000 σκάλες περίπου, από τις οποίες οι 3 500-4 000 σκάλες δεν είναι δενδροφυτεμένες.

Μέρος από την έκταση αυτή χρησιμοποιείται για μη δασικούς σκοπούς. Σ' αυτή βρίσκονται στρατόπεδα, το Ψυχιατρείο, το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, η Γεωργική Έπαυλη Αθαλάσσας και διάφορα άλλα κτίρια. Ακόμα 700 από τις 1 000 σκάλες του χώρου του Πανεπιστημίου βρίσκονται επίσης στο χώρο αυτό.

Το 1988 με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου άρχισε η αναθεώρηση του σχεδίου ανάπτυξης -που ετοιμάστηκε από το Τμήμα Δασών το 1984, αλλά δεν είχε υλοποιηθεί- και το Δεκέμβριο του 1989 το Τμήμα Δασών υπέβαλε στο Υπουργείο Γεωργίας μελέτη με τίτλο "Γενικό Αναπτυξιακό Σχέδιο Πάρκου Αθαλάσσας" που πρόβλεπε έργα συνολικής δαπάνης £3.500.000.

Το 1990 το σχέδιο αυτό στάλθηκε σε διάφορα κυβερνητικά τμήματα, στους Δημάρχους της περιοχής Λευκωσίας και στο Συμβούλιο Προστασίας Περιβάλλοντος, με σκοπό να το μελετήσουν και να διαβιβάσουν τις απόψεις τους.

Τελικά το Μάιο του 1990 συστάθηκε Συμβουλευτική Επιτροπή, στην οποία μετείχαν το Τμήμα Δασών, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, το Γραφείο Προγραμματισμού, το Τμήμα Δημόσιων Έργων, το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, το Τμήμα Γεωργίας, ο ΚΟΤ και οι Δήμοι Λευκωσίας, Αγλαντζιάς, Λατσιών, Στροβόλου και Έγκωμης. Η Συμβουλευτική Επιτροπή, αφού συνήλθε σε έντεκα συνεδριάσεις, διαλύθηκε τον Ιούλιο του 1990 και το Τμήμα Δασών ζήτησε από τα μέλη της επιτροπής να δώσουν γραπτές εισηγήσεις για όσα θέματα δε συζητήθηκαν μέχρι τη διάλυσή της. Στη συνέχεια ετοιμάστηκε το Τελικό Γενικό Αναπτυξιακό Σχέδιο, στο οποίο δεν περιλήφθηκαν το κολυμβητήριο και το αμφιθέατρο, όπως προβλεπόταν στο αρχικό σχέδιο. Το τελικό σχέδιο, που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το Δεκέμβρη του 1990, πρόβλεπε ενδεικτική ολική δαπάνη £1.925.000 και χρονοδιάγραμμα υλοποίησής του περίοδο πέντε χρόνων. Επειδή όμως η κυβέρνηση επεγόταν, το χρονοδιάγραμμα αυτό μειώθηκε στα τρία χρόνια.

Τα έργα που θα κατασκευαστούν σύμφωνα με το τελικό σχέδιο είναι: εκδρομικοί χώροι (3), παιδικές χαρές (3, μια σε κάθε εκδρομικό χώρο), περίπτερα, σημεία θέας, βοτανικός κήπος, κήπος με κατοικίδια ζώα, περιβαλλοντικό κέντρο, πάρκο των εθνών, χώροι για αθλοπαιδιές, δρόμοι, ποδηλατόδρομοι, πεζόδρομοι, χώροι στάθμευσης, είσοδοι και διευκολύνσεις για άτομα με ειδικές ανάγκες. Επιπρόσθετα έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι εργασίες για το Πάρκο του Αγίου Γεωργίου και το παρατηρητήριο πουλιών.

Ειδικότερα, για τα πιο πάνω έργα δόθηκαν από τους εκπροσώπους του Τμήματος Δασών λεπτομέρειες και διευκρινίσεις, από τις οποίες επισημαίνονται τα πιο κάτω:

(α) Για το Πάρκο του Αγίου Γεωργίου έγινε ειδική μελέτη και το έργο ολοκληρώθηκε το 1991. Στο πάρκο αυτό, όπου βρίσκεται και μια φυσική λίμνη, έγιναν ξύλινα κατασκευαστικά έργα, όπως γέφυρες πάνω από τη λίμνη, περίπτερο για τους επισκέπτες, παιδική χαρά και παγκάκια με τραπέζια για τους εκδρομείς.

(β) Τα κατασκευαστικά έργα για τους δρόμους και ποδηλατόδρομους (μήκους περίπου 5 και 16 χιλιομέτρων αντίστοιχα) πλησιάζουν στο στάδιο της αποπεράτωσής τους. Η κατασκευή των δρόμων αυτών κρίθηκε απαραίτητη, γιατί θα προσφέρουν στους επισκέπτες πρόσβαση στους εκδρομικούς χώρους, στις διάφορες διευκολύνσεις του πάρκου και στα σημεία θέας. Για να αποφευχθεί η καταστροφή πρασίνου, επιλέχθηκαν υφιστάμενοι δασόδρομοι, οι οποίοι και θα ασφαλτοστρωθούν.

(γ) Η δημιουργία Περιβαλλοντικού Κέντρου αποσκοπεί στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και επιμόρφωση του κοινού σε διάφορα επίπεδα. Προβλέπεται ότι θα περιλαμβάνει Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, αίθουσες προβολής και διαλέξεων και άλλα. Πριν από τη δημιουργία του κέντρου, θα γίνει μελέτη σκοπιμότητας σε συνδυασμό με μελέτη του τρόπου λειτουργίας και υπηρεσιών που θα προσφέρει το κέντρο. Για το σκοπό αυτό θα μετακληθεί εμπειρογνώμονας. Το έργο αυτό υπολογίζεται ότι θα στοιχίσει περίπου £600.000

(δ) Το Υπουργικό Συμβούλιο τον Ιανουάριο του 1990 αποφάσισε την ίδρυση Μουσείου Κυπριακής Υπαίθρου. Για το σκοπό αυτό επιλέχθηκε από την Ειδική Επιτροπή που ορίστηκε χώρος από τη Γεωργική Έπαυλη Αθαλάσσας που τότε δεν περιλαμβανόταν στο Εθνικό Δασικό Πάρκο. Τελική απόφαση για το πού θα γίνει το μουσείο αυτό δεν έχει ακόμα ληφθεί.

(ε) Το Γενικό Σχέδιο Ανάπτυξης του Εθνικού Δασικού Πάρκου Αθαλάσσας καλύπτει έκταση μόνο 3 000 σκαλών από τις 6 000 που καλύπτει συνολικά το δάσος, διότι αυτό άρχισε και ολοκληρώθηκε, προτού κηρυχθεί η υπόλοιπη περιοχή Εθνικό Δασικό Πάρκο.

Οι εκπρόσωποι των περιβαλλοντικών οργανώσεων, καταθέτοντας ενώπιον της Επιτροπής, εξέφρασαν τις πιο κάτω απόψεις-διαφωνίες αναφορικά με το όλο έργο και το σχεδιασμό του:

(α) Για το σχεδιασμό του πάρκου απαιτείτο η συνεργασία επιστημόνων πολλών ειδικοτήτων και διαφόρων υπηρεσιών, γι' αυτό και ορθά επιλέχθηκε για το σκοπό αυτό η διαδικασία της σύστασης και λειτουργίας

Συμβουλευτικής Επιτροπής. Όμως η διαδικασία αυτή εγκαταλείφθηκε, πριν ολοκληρωθεί η συζήτηση και η μελέτη όλων των θεμάτων και πριν γίνουν τα τελικά σχέδια.

(β) Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις δεν ενημερώθηκαν για τα σχέδια. Οι προσπάθειες της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων να ενημερωθεί επίσημα, μια και ιδρύθηκε μετά τη διάλυση του συμβουλευτικού σώματος, απέβησαν άκαρπες και έτσι δεν κατέστη δυνατό να υποβάλει επίσημα τις εισηγήσεις της.

(γ) Η υλοποίηση του όλου έργου άρχισε, προτού προχωρήσουν σε ικανοποιητικό βαθμό τα αρχιτεκτονικά, τοπογραφικά και κατασκευαστικά σχέδια. Έτσι το τελικό σχέδιο περιλαμβάνει σημαντικά έργα, χωρίς να καθορίζει την ακριβή θέση τους στην περιοχή, το πώς θα γίνουν και ποια έκταση θα έχουν. Παράλληλα κρίνεται ότι ο σχεδιασμός έγινε από μη ειδικούς, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος του σχεδίου έχει γίνει από δασολόγους. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η μετάκληση εμπειρογνώμονα για το σχεδιασμό περιβαλλοντικού κέντρου, η μελέτη του οποίου όμως έπρεπε να υποβληθεί προτού το γενικό σχέδιο χαρακτηριστεί τελικό.

(δ) Η αρχική πρόθεση των αρμοδίων για δημιουργία διαμπερών δρόμων προκύπτει σαφώς και αβίαστα από τον τρόπο κατασκευής τους, η οποία άρχισε και πλησιάζει προς το τέλος της. Το διαμπερές των δρόμων είναι σίγουρο ότι θα οδηγήσει τροχοφόρα μέσα στο δάσος και θα αποτελέσει πηγή οχληρίας και ρύπανσης του φυσικού περιβάλλοντος. Η σημερινή πρόθεση του Τμήματος Δασών να καταστήσει τους δρόμους μη διαμπερείς με προσωρινό κλείσιμο (με κάγκελο) δε συνιστά ικανοποιητική διευθέτηση, αλλά μια λύση που εγκυμονεί κινδύνους, μια και οι δρόμοι αρχικά είχαν κατασκευαστεί ως διαμπερείς. Επίσης για την κατασκευή των δρόμων έπρεπε να χρησιμοποιηθούν υλικά συμβατά με το περιβάλλον, όπως είναι η πέτρα, κι όχι άσφαλτος.

(ε) Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι επικροτείται η προώθηση της χρήσης του ποδηλάτου, η χρήση των ποδηλατόδρομων που κατασκευάζονται θα αποβεί προβληματική και επικίνδυνη, γιατί αυτοί σχεδιάστηκαν με προχειρότητα και χωρίς να τηρηθούν οι διεθνείς προδιαγραφές. Η δυσλειτουργία του οδικού δικτύου πιθανόν να καταστεί αιτία πρόκλησης δυστυχημάτων.

Οι εισηγήσεις των πιο πάνω εκπροσώπων σχετικά με το όλο έργο συνοψίζονται στα ακόλουθα:

(1) Να επανασυσταθεί η Συμβουλευτική Επιτροπή, για να ολοκληρώσει το έργο της και στη συνέχεια να παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων.

(2) Να επανεξεταστεί το θέμα των ασφαλτωμένων δρόμων και να ανασταλεί η κατασκευή των ποδηλατόδρομων και των πεζόδρομων, μέχρις ότου γίνει επιστημονική και ορθολογιστική μελέτη.

(3) Να ενημερωθεί το κοινό και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις για τα προγραμματιζόμενα έργα ανάπτυξης του πάρκου της Αθαλάσσας.

(4) Να συσταθεί διαχειριστικός φορέας για το πάρκο, στον οποίο να συμμετέχουν εκπρόσωποι των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων, των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των επηρεαζόμενων δήμων.

Σχετικά με τα πιο πάνω θέματα που εγέρθηκαν από τις περιβαλλοντικές οργανώσεις κατατέθηκαν στην Επιτροπή και οι ακόλουθες θέσεις των άλλων εκπροσώπων που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή.

Ο εκπρόσωπος του ΚΟΤ τάχθηκε εναντίον του διαμπερούς των δρόμων και εξέφρασε την άποψη ότι το πάρκο αυτό δεν είναι ο κατάλληλος χώρος για το Μουσείο Κυπριακής Υπαίθρου, αφού υπάρχουν άλλοι χώροι, κυρίως στην ύπαιθρο, όπου μάλιστα υπάρχει πληθώρα παραδοσιακών οικιών.

Εναντίον του διαμπερούς των δρόμων τάχθηκαν ανεπιφύλακτα και οι Δήμαρχοι Αγλαντζιάς και Λατσιών. Ο Δήμαρχος Λατσιών ανέφερε επίσης ότι πρέπει να γίνουν τέτοιες προσβάσεις προς το πάρκο, ώστε οι δημότες των Λατσιών να έχουν την ευχέρεια να το απολαμβάνουν και να ψυχαγωγούνται σ' αυτό.

Υπέρ του διαμπερούς του δρόμου που καταλήγει στο Γέρι τάχθηκε ο Κοινοτάρχης Γερίου, γιατί, όπως ανέφερε, από το κλείσιμο του δρόμου αυτού επηρεάζονται ζωτικά συμφέροντα της κοινότητας.

Τέλος οι εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου και του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου, πέραν του ότι τάχθηκαν εναντίον του διαμπερούς των δρόμων, εξέφρασαν την άποψη ότι ο σχεδιασμός του πάρκου είναι ανεπαρκής όχι μόνο γιατί δεν έγινε από ειδικούς στα θέματα αυτά, αλλά επειδή είναι περιγραφικός και δεν περιλαμβάνει σχεδιαστικό μέρος, το οποίο έπρεπε να αποτελεί περίπου το 80% της όλης μελέτης για την αρχιτεκτόνηση του χώρου.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής τέθηκαν επιτακτικά ενώπιον των αρμοδίων όλα τα πιο πάνω ζητήματα, κυρίως όμως επισημάνθηκαν ως τα πλέον επίμαχα σημεία το διαμπερές και η ασφάλεια των δρόμων, η χρήση υλικών που δεν ταιριάζουν με το φυσικό περιβάλλον, κατά πόσο το γενικό σχέδιο είναι ολοκληρωμένο από πλευράς σχεδιασμού και αν αυτό εκπονήθηκε από ειδικούς.

Σχετικά με τα επίμαχα θέματα οι εκπρόσωποι του Τμήματος Δασών κατέθεσαν στην Επιτροπή τα ακόλουθα διευκρινιστικά στοιχεία:

(α) Οι διαμπερείς δρόμοι θα κλείσουν σύντομα για τα τροχοφόρα και θα ανοίγουν μόνο τις ώρες που θα καθοριστούν και για το σκοπό που κατασκευάστηκαν, δηλαδή την προσπέλαση προς τους χώρους στάθμευσης.

(β) Το θέμα της ασφαλούς χρήσης των δρόμων και των ποδηλατόδρομων θα μελετηθεί.

(γ) Η κατασκευή των δρόμων με μαύρη άσφαλτο αποφασίστηκε κατόπιν μελέτης που έδειξε ότι ήταν η καταλληλότερη τόσο από άποψης ποιότητας όσο και για οικονομικούς λόγους.

(δ) Ο σχεδιασμός έγινε από δασολόγους που ειδικεύτηκαν στη Γερμανία σε θέματα σχεδιασμού πάρκων.

Μετά την όλη διερεύνηση του υπό συζήτηση θέματος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος επιθυμεί να παραθέσει τα ακόλουθα γενικά συμπεράσματα:

(1) Παρά το γεγονός ότι καταβλήθηκαν σοβαρές προσπάθειες από τις αρμόδιες υπηρεσίες και τμήματα για την εκπόνηση του Γενικού Αναπτυξιακού Σχεδίου, τελικά αυτό παρουσιάστηκε με ελλείψεις από σχεδιαστική άποψη.

(2) Οι επιμέρους μελέτες και σχεδιασμός για κάθε προγραμματιζόμενο έργο πρέπει κατά το δυνατό να ολοκληρωθούν, προτού συνεχίσουν οι κατασκευαστικές εργασίες, ώστε να μπορεί ο κάθε μελετητής του σχεδίου να διαμορφώσει πλήρη και ολοκληρωμένη άποψη για το τελικό αποτέλεσμα.

(3) Κρίνεται σκόπιμη η ενημέρωση και η συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων ή επηρεαζόμενων φορέων και οργανώσεων στις διαδικασίες για την εκπόνηση τέτοιων σχεδίων, γιατί με τον τρόπο αυτό όχι μόνο αποφεύγονται αχρείαστες και εκ των υστέρων διαφωνίες και αντιδράσεις, αλλά ταυτόχρονα δίνεται η ευκαιρία στα άτομα ή τις ομάδες αυτές να υποβάλουν σχετικές εισηγήσεις, οι οποίες είναι δυνατό να αξιοποιηθούν κατάλληλα.

(4) Οι αυτοκινητόδρομοι πρέπει αναμφίβολα να καταστούν μη διαμπερείς κατά τρόπο μόνιμο, γιατί στην αντίθετη περίπτωση θα έχουν καταστρεπτικές συνέπειες για το περιβάλλον.

(5) Η ασφάλεια στη χρήση του οδικού δικτύου στο πάρκο είναι αναμφισβήτητα πρωταρχικής σημασίας και δεδομένου ότι στους χώρους αυτούς η παρουσία μεγάλου αριθμού παιδιών είναι βέβαιη, οι προδιαγραφές ασφάλειας πρέπει να είναι πολύ ψηλές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, με βάση όλα τα πιο πάνω και πιστεύοντας ότι οι ανοικτοί και πράσινοι χώροι ενός οικισμού αποτελούν μέτρο για το επίπεδο του πολιτισμού και της ποιότητας ζωής των κατοίκων και συμφωνώντας με την κοινή διαπίστωση ότι το δάσος της Αθαλάσσας είναι ο σημαντικότερος πνεύμονας πρασίνου στην ευρύτερη αστική περιοχή της Λευκωσίας, καλεί την κυβέρνηση, αφού λάβει υπόψη και τα πιο πάνω συμπεράσματα, να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε το δάσος της Αθαλάσσας να διαμορφωθεί σε ένα αρμονικό και συγκροτημένο σύνολο που να μπορεί να προσφέρει στον επισκέπτη λειτουργική άνεση και ασφάλεια στη χρήση, χωρίς όμως να αλλοιωθεί ο αρχικός του χαρακτήρας.

Οι εισηγητές του θέματος κ. Ρ. Κατσελλή και κ. Δ. Ηλιάδης, Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ αντίστοιχα, καθώς και τα υπόλοιπα Μέλη της Επιτροπής που ανήκουν στις ίδιες Κοινοβουλευτικές Ομάδες, παρατηρούν περαιτέρω ότι το "Γενικό Αναπτυξιακό Σχέδιο Πάρκου Αθαλάσσας" είναι προϊόν βεβιασμένων και σπασμωδικών μελετών και προσπαθειών και ότι οι διαδικασίες που αρχικά καθορίστηκαν δεν τηρήθηκαν δεόντως, αφού εσπευσμένα και χωρίς επαρκή αιτιολογία διαλύθηκε η Συμβουλευτική Επιτροπή, προτού αυτή ολοκληρώσει το έργο για το οποίο συστάθηκε. Τα ίδια Μέλη πιστεύουν ότι πρέπει να σταματήσουν αμέσως οποιαδήποτε κατασκευαστικά έργα για την υλοποίηση του σχεδίου και να εκπονηθούν μελέτες από ειδικούς επιστήμονες για όλα τα έργα που προγραμματίζονται, γιατί, όπως ισχυρίστηκαν οι ίδιοι, ο κατακερματισμός του έργου οδηγεί σε λάθη που με τον τρόπο αυτό μπορούν να αποφευχθούν. Επίσης τα Μέλη αυτά της Επιτροπής πιστεύουν ότι το διαμπερές των δρόμων όσον αφορά την τροχαία κίνηση πρέπει να τερματιστεί αμέσως και όχι όταν οι δρόμοι αποπερατωθούν, όπως εξαγγέλθηκε από τους κυβερνητικούς αρμοδίους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτή η Έκθεση συντάχθηκε πριν ενάμιση περίπου χρόνο, όταν οι εργασίες βρίσκονταν σε εξέλιξη, και από τότε έχει περάσει πολύς καιρός. Ασφαλώς επιθυμούμε να μιλήσουμε πάνω στο περιεχόμενο της Έκθεσης και σε όσα αναφέρεται η Έκθεση, όμως θεωρούμε ότι θα ήταν πιο σωστό, αν δε διαφωνείτε, το θέμα να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή να ακούσει τους αρμόδιους παράγοντες, όπως και τους άλλους ενδιαφερόμενους, να την ενημερώσουν πάνω στη σημερινή κατάσταση του πάρκου Αθαλάσσας και των εργασιών οι οποίες αναφέρονται και ύστερα από μια ενημέρωσή της πάνω στη σημερινή κατάσταση να ακολουθήσει συζήτηση. Αυτό ως πρόταση, αν δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλες απόψεις επί του θέματος;

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς συμφωνούμε ότι πρέπει να καλέσουμε και τους υπεύθυνους, για να μας πουν πού έφτασαν τα έργα και μετά να γίνει συζήτηση, αν χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σίγουρα είναι και η άποψη η δική μας η ίδια με των προηγούμενων συναδέλφων. Θέλω να αναφέρω πρόσθετα ότι η Επιτροπή Περιβάλλοντος είναι σε επαφή με το αρμόδιο Υπουργείο, το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, σχετικά με την εξέλιξη των κατασκευαστικών έργων. Υπάρχει μια σχετική αλληλογραφία μέχρι το Νοέμβριο του 1992 και, συμπληρώνοντας την εισήγηση των συναδέλφων, θα έλεγα ότι θα επανέλθουμε ως Επιτροπή Περιβάλλοντος με Συμπληρωματική Έκθεση προς το Σώμα, η οποία να περιέχει τις τελευταίες εξελίξεις αναφορικά με το δάσος της Αθαλάσσας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, και το Δημοκρατικό Κόμμα συμφωνεί με την εισήγηση, παρατηρώντας μόνο ότι πολλά πράγματα τα οποία έγιναν μάλλον με πολλή βία και έχουν καταστρέψει ορισμένα πράγματα στο δάσος της Αθαλάσσας δεν μπορούν να διορθωθούν τελικά, αλλά οπωσδήποτε η Βουλή έχει καθήκον να παρακολουθεί το θέμα, ώστε η πορεία απ' εδώ και πέρα να είναι πιο σύμφωνη με τα περιβαλλοντικά δεδομένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ως Βουλευτές Λευκωσίας έχουμε πολύ έντονη τοποθέτηση στο θέμα αυτό, γιατί παρατηρούμε ότι σίγουρα έχουν γίνει προχειρότητες, αλλά υπήρξε και μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκληρωμένη αξιοποίηση αυτού του πραγματικά

μοναδικού πνεύμονα που έχει παραμείνει για ολόκληρη την ευρύτερη Λευκωσία. Θα εισηγούμαστε η Επιτροπή Περιβάλλοντος να επανεξετάσει το ταχύτερο δυνατό το θέμα, να έχει τις τελευταίες εξελίξεις, να ενημερωθούμε, για να τοποθετηθούμε στο τι πρέπει να γίνει απ' εδώ και πέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Το θέμα θα παραμείνει στην ημερήσια διάταξη. Παρακαλείται η Επιτροπή Περιβάλλοντος να το παρακολουθεί, να συνέλθει και να φέρει στο Σώμα Συμπληρωματική Έκθεση γύρω από το θέμα.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που βρίσκεται στο Κεφάλαιο Δ' που είναι η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Τοποθέτηση κεντρικού αγωγού του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού διά μέσου της αγοράς της παλαιάς πόλης της Αμαθούντας". Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής. Παρακαλείται ο Πρόεδρος της Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι, κύριε Πρόεδρε, ότι έχει ήδη αναγνωστεί η αρχική Έκθεση και είναι η Συμπληρωματική ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να διαβαστεί μόνο η Συμπληρωματική Έκθεση.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Δεν έχει αναγνωστεί.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Δεν αναγνώσθηκε, κύριε Πρόεδρε. Ούτε η πρώτη έχει αναγνωσθεί, γιατί στην πρώτη υπήρχαν διαφωνίες. Δεν αναγνώσθηκε. Ούτε ήταν ομόφωνη, για να ...

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είχα ζητήσει να αναγνωσθεί και μου υπέδειξε ο Πρόεδρος ότι είχαν συμφωνήσει σε εκείνη τη συγκεκριμένη συνεδρία οι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Όχι.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Αν επιμένετε, θα χαρώ, συνάδελφε, να σας τη διαβάσω και εκείνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν απαίτηση των συναδέλφων είναι να διαβαστεί η Έκθεση, να διαβαστεί.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, να διαβαστεί. Και θέλω να υπενθυμίσω με την άδεια του Προέδρου, κύριε συνάδελφε, ότι οι διαφωνίες έχουν αρθεί με τη Συμπληρωματική Έκθεση. Αλλά ας δούμε το ιστορικό.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Ττίμης Ευθυμίου
Καίτη Κληρίδου
Λώρης Λυσιώτης
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ρήνα Κατσελλή
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 16 και στις 30 Μαρτίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Συγκοινωνιών και Έργων, καθώς και εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (ΣΑΛΑ), του Τμήματος Αρχαιοτήτων, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου και της κοινότητας Αγίου Τύχωνα.

Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος αυτού η Επιτροπή επισκέφθηκε την περιοχή της αρχαίας πόλης της Αμαθούντας με σκοπό να σχηματίσει ιδίαν αντίληψιν του χώρου όπου βρίσκονται οι αρχαιότητες και του χώρου όπου προτείνεται να τοποθετηθεί ο αγωγός του αποχετευτικού συστήματος, ώστε να εκτιμήσει σωστότερα την έκταση του προβλήματος.

Όπως είναι γνωστό, το όλο θέμα προέκυψε στα πλαίσια της εκτέλεσης των έργων που αφορούν το αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού - Αμαθούντας. Η πρόσφατη απόφαση του προηγούμενου Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 11.2.1993, με την οποία υιοθετείται ως προσωρινή λύση η τοποθέτηση αγωγού επιφανειακά και κατά μήκος του υφιστάμενου παραλιακού δρόμου στην περιοχή της Αμαθούντας προκάλεσε τις έντονες αντιδράσεις της περιβαλλοντικής οργάνωσης "Κίνηση Πρασίνων - Πράσινη Ηχώ" και της κοινότητας Αγίου Τύχωνα, καθώς και όλων γενικά των περιβαλλοντικών οργανώσεων, οι οποίες με ανακοινώσεις τους στον ημερήσιο τύπο αλλά και με υπομνήματά τους προς την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος ζήτησαν την επανεξέταση του θέματος υπό το φως της εν λόγω απόφασης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος ζήτησε από όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές να την ενημερώσουν για την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί αναφορικά με τα προγραμματιζόμενα έργα στην περιοχή της αρχαίας Αμαθούντας και ειδικότερα για τον κίνδυνο να προκληθούν ζημιές στις αρχαιότητες της περιοχής από τα έργα αυτά. Οι θέσεις που εκτέθηκαν στην Επιτροπή είναι οι πιο κάτω:

Α. Απόψεις Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και ΣΑΛΑ

Σύμφωνα με τα σχέδια του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού - Αμαθούντας, ο κεντρικός αγωγός του συστήματος, που καταλήγει στο σταθμό επεξεργασίας λυμάτων, ακολουθεί την πορεία του παραλιακού δρόμου διά μέσου της αρχαιολογικής περιοχής Αμαθούντας.

Το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας, λαμβάνοντας υπόψη τη σφοδρή διαφωνία του Τμήματος Αρχαιοτήτων με το πιο πάνω σχέδιο, επειδή πιστεύει ότι θα επηρεάσει τις αρχαιότητες της περιοχής, έθεσε το θέμα της μετατόπισης του αγωγού, ζητώντας παράλληλα να αναλάβει η κυβέρνηση την επιπλέον δαπάνη που συνεπάγεται η μετατόπιση αυτή.

Τα πιο πάνω θέματα μελετήθηκαν από τεχνική επιτροπή, που συστάθηκε για το σκοπό αυτό υπό τον έλεγχο του Τμήματος Δημόσιων Έργων, καθώς και από υπουργική επιτροπή, αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, στην οποία συμμετείχε και ο Δήμαρχος Λεμεσού υπό την ιδιότητα του Προέδρου του ΣΑΛΑ.

Η τεχνική επιτροπή κατέληξε στις πιο κάτω εισηγήσεις:

1) Ως προσωρινή λύση εισηγείται την τοποθέτηση αγωγού με εσωτερική διάμετρο εβδομήντα εκατοστά και εξωτερική διάμετρο ένα περίπου μέτρο. Ο αγωγός αυτός στο τμήμα του δρόμου που βρίσκεται σε όρυγμα θα τοποθετηθεί στη θέση του υφιστάμενου αυλακιού του παραλιακού δρόμου και, με απαίτηση του Τμήματος Αρχαιοτήτων, σε βάθος όχι μεγαλύτερο των σαράντα εκατοστών από την επιφάνεια του οδοστρώματος. Στο τμήμα του δρόμου που βρίσκεται σε επίχωμα ο αγωγός θα τοποθετηθεί επιφανειακά (έξω από τα πρανή του δρόμου). Η υλοποίηση της προτεινόμενης προσωρινής λύσης υπολογίστηκε ότι θα απαιτήσει δαπάνη ύψους £451.000 περίπου, η οποία αναλύεται σε ποσό £400.000, που προέβλεπε και το αρχικό σχέδιο, και σε ποσό £51.000 για την προσωρινή διευθέτηση του προβλήματος. Σημειώνεται ότι η υπό αναφορά προσωρινή λύση, όπως υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο, δεν περιλαμβάνει την παράκαμψη της βασιλικής, όπου σήμερα γίνονται ανασκαφές. Ωστόσο, όπως δήλωσαν οι αρμόδιοι στην Επιτροπή, η παράκαμψη της βασιλικής είναι εφικτή και θα επιδιωχθεί η πραγματοποίησή της.

2) Ως μόνιμη λύση εισηγείται:

   (α) την παράκαμψη της αρχαιολογικής περιοχής σε συνδυασμό με την κατασκευή νέου παρακαμπτήριου δρόμου, ο οποίος επίσης να παρακάμπτει την αρχαιολογική περιοχή Αμαθούντας, ή

   (β) την κατασκευή υπόγειας σήραγγας κάτω από τι αρχαιότητες, μέσα στην οποία να τοποθετηθεί ο αγωγός των λυμάτων.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, εκτός από την υιοθέτηση της απόφασης της υπουργικής επιτροπής για την άμεση προώθηση της πιο πάνω προσωρινής λύσης, ενέκρινε και την άμεση έναρξη της διεξαγωγής μελέτης για την εξεύρεση μόνιμης λύσης που να μην επηρεάζει την αρχαιολογική περιοχή Αμαθούντας.

Πρόθεση του Υπουργού Εσωτερικών, όπως δηλώθηκε στην Επιτροπή, είναι να επαναφέρει το όλο θέμα ενώπιον του νέου Υπουργικού Συμβουλίου για ενημέρωσή του. Τυχόν νέα απόφασή του θα κοινοποιηθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος.

Β. Απόψεις Τμήματος Αρχαιοτήτων

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, όπως έχει ήδη αναφερθεί, αντιτίθεται κατηγορηματικά στην αρχική εισήγηση για μόνιμη τοποθέτηση του αγωγού μέσα στην αρχαιολογική περιοχή Αμαθούντας. Γι' αυτό, εισηγήθηκε ως υπαλλακτική λύση την παράκαμψη της αρχαίας πόλης, χωρίς όμως και να απορρίπτει ως πιθανή τη λύση της κατασκευής υπόγειας σήραγγας.

Ενόψει όμως του γεγονότος ότι τα αρμόδια τμήματα απέρριψαν την προτεινόμενη λύση της κατασκευής σήραγγας ως λύση ασύμφορη, αλλά και ως λύση που θα προκαλούσε καθυστέρηση στην εκτέλεση του όλου έργου, και ενόψει του ότι για την ετοιμασία των σχεδίων της μόνιμης λύσης που θα υιοθετείτο χρειαζόταν περισσότερος χρόνος, το Τμήμα Αρχαιοτήτων συγκατατέθηκε στην υιοθέτηση της προσωρινής λύσης όπως αυτή εκτέθηκε πιο πάνω, με την προϋπόθεση ότι το προσωρινό αυτό μέτρο δε θα διαρκέσει περισσότερο από τέσσερα χρόνια.

Στο σημείο αυτό η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος υπογραμμίζει τη δήλωση του εκπροσώπου του Τμήματος αυτού ότι έχουν ήδη καταστραφεί αρχαιότητες στην περιοχή της Αμαθούντας σε βάθος περίπου σαράντα εκατοστών και μήκος περίπου τετρακόσιων μέτρων. Αυτό έγινε ενώ εκτελούνταν τα έργα για την κατασκευή του υφιστάμενου παραλιακού δρόμου στην περιοχή.

Γ. Απόψεις και εισηγήσεις κοινότητας Αγίου Τύχωνα και περιβαλλοντικών οργανωσεων

Οι εκπρόσωποι των περιβαλλοντικών οργανώσεων και της κοινότητας Αγίου Τύχωνα δήλωσαν στην Επιτροπή ότι αντιτίθενται κατηγορηματικά στην υλοποίηση της προσωρινής λύσης που υιοθετήθηκε με την απόφαση του απελθόντος Υπουργικού Συμβουλίου και τόνισαν ότι η διέλευση κεντρικού αγωγού λυμάτων μέσα από τις αρχαιότητες της Αμαθούντας υποβαθμίζει οπτικά την αρχαία πόλη και υποδηλώνει έλλειψη σεβασμού προς τις αρχαιότητες και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Επιπρόσθετα, τόνισαν τον κίνδυνο η προσωρινή λύση να καταστεί στο μέλλον μόνιμη.

Από τους ίδιους εκπροσώπους αντιπροτείνεται ως μόνιμη λύση, χωρίς να προηγηθεί οποιαδήποτε προσωρινή λύση, η τοποθέτηση του αγωγού σε παρακαμπτήρια πορεία, έτσι που οι αρχαιότητες να παραμείνουν άθικτες. Συγκεκριμένα, προτείνεται να ακολουθηθεί ο ρους δύο μικρών ποταμών ανατολικά και δυτικά των αρχαιοτήτων, ενώ στα βόρεια προτείνεται να ακολουθηθεί πορεία παράλληλη με τον υφιστάμενο αυτοκινητόδρομο. Σημειώνεται ότι η παράκαμψη αυτή είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή που μελετήθηκε προκαταρκτικά από τα αρμόδια τμήματα ως πιθανή μόνιμη λύση.

Ως πλεονέκτημα της λύσης που αντιπροτείνεται προβλήθηκε η εξοικονόμηση χρημάτων, καθώς θα αποφευχθεί το πρόσθετο κόστος που απαιτεί η προσωρινή λύση, και η αποφυγή αχρείαστης καθυστέρησης στην εκτέλεση του όλου έργου του αποχετευτικού συστήματος, αφού η κατασκευή του παρακαμπτήριου δρόμου, που θα συνδυαστεί με την πορεία του αγωγού, μπορεί να γίνει αργότερα.

Δ. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των προταθέντων και μελετούμενων υπαλλακτικών λύσεων

1) Προσωρινή λύση

Η λύση αυτή συνεπάγεται συνολική δαπάνη £451.000 περίπου, εκ των οποίων £300.000 περίπου θα σπαταληθούν, με την έννοια ότι, όταν αργότερα υλοποιηθεί η μόνιμη λύση που θα υιοθετηθεί, δε θα υπάρχουν για να αξιοποιηθούν. Εξάλλου, η λύση αυτή θα υποβαθμίσει αισθητικά την περιοχή των αρχαιοτήτων, αλλά δε θα προκαλέσει καθυστέρηση.

2) Κατασκευή υπόγειας σήραγγας

Η κατασκευή της σήραγγας θα στοιχίσει £1.7 εκ. περίπου. Η λύση αυτή δεν προϋποθέτει την εγκατάσταση αντλιοστασίου και συνεπώς δε θα υπάρχει ανάγκη για επιπρόσθετα λειτουργικά έξοδα. Όλες οι πλευρές δέχονται ότι με τον τρόπο αυτό οι αρχαιότητες θα προστατευτούν αποτελεσματικά. Από τεχνικής απόψεως όμως δεν μπορεί να καθοριστεί ο χρόνος που θα απαιτηθεί για την κατασκευή της σήραγγας λόγω των επιφυλάξεων που εκφράστηκαν από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκοπήσεως αναφορικά με τα πετρώματα της περιοχής και επίσης λόγω της αβεβαιότητας που εκφράζεται σχετικά με την εξασφάλιση των απαραίτητων μηχανημάτων για την εκτέλεση της εργασίας αυτής.

3) Παράκαμψη της αρχαιολογικής περιοχής σε συνδυασμό με την κατασκευή παράλληλου παρακαμπτήριου δρόμου

Το έργο αυτό θα στοιχίσει £1.5 εκ. περίπου. Αυτή η λύση προϋποθέτει την εγκατάσταση αντλιοστασίου, που θα στοιχίσει μισό περίπου εκατομμύριο λίρες, ενώ για τη συντήρησή του απαιτούνται επιπρόσθετα έξοδα ύψους £60.000 περίπου ετήσια (λειτουργικά έξοδα). Ενόψει της ανάγκης να καταργηθεί ο υφιστάμενος παραλιακός δρόμος, που κατά γενική ομολογία επηρεάζει με διάφορους τρόπους την αρχαιολογική περιοχή Αμαθούντας (π.χ. εμποδίζει τις ανασκαφές και την πιθανή δημιουργία αρχαιολογικού πάρκου), η λύση αυτή μελετάται σε συνδυασμό με την κατασκευή παρακαμπτήριου δρόμου. Για τη διεξαγωγή των αναγκαίων μελετών απαιτείται χρόνος.

4) Παράκαμψη της αρχαιολογικής περιοχής σε συνδυασμό με την κατασκευή παράλληλου παρακαμπτήριου δρόμου, σύμφωνα με την εισήγηση των εκπροσώπων του Αγίου Τύχωνα και των περιβαλλοντικών οργανώσεων

Δεν υπάρχει επίσημη εκτίμηση ειδικών σχετικά με το κόστος που συνεπάγεται η εισήγηση αυτή. Από την κυβερνητική πλευρά εκφράστηκε η άποψη ότι η υλοποίηση της λύσης αυτής δεν μπορεί να αρχίσει αμέσως, όπως προτάθηκε από τους εισηγητές της, επειδή η τοποθέτηση τέτοιου είδους αγωγών πρέπει να γίνεται κατά μήκος του δρόμου, ώστε να είναι εύκολη η συντήρησή τους. Γι' αυτό η παράκαμψη πρέπει να συνδυαστεί οπωσδήποτε με την κατασκευή παρακαμπτήριου δρόμου, όπως άλλωστε ορθά προτείνεται. Ωστόσο, η τοποθέτηση του αγωγού δεν μπορεί να αρχίσει χωρίς να προηγηθεί μελέτη της πορείας του αγωγού σε συνδυασμό με την πορεία του δρόμου, για τη διεξαγωγή της οποίας όμως, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, απαιτείται χρόνος. Συνεπώς, η λύση αυτή θα προκαλέσει σοβαρή καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων. Από την άλλη, το μέγεθος της παράκαμψης που προτείνεται είναι τόσο, που αποφεύγεται πλήρως ο κίνδυνος επηρεασμού των αρχαιοτήτων, ενώ επιπλέον η εγκατάσταση του αγωγού και η κατασκευή του δρόμου σε τόσο μεγάλη απόσταση από τις αρχαιότητες δεν εμποδίζουν στο μέλλον την επέκταση των ανασκαφών ή τη με άλλο τρόπο αξιοποίηση των αρχαιολογικών χώρων (όπως είναι για παράδειγμα η δημιουργία αρχαιολογικού πάρκου). Επίσης αποφεύγεται το κόστος που απαιτείται για την εφαρμογή της προσωρινής λύσης.

Ε. Συμπεράσματα και διαπιστώσεις

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος υπό το φως όλων των πιο πάνω συμπεραίνει ότι καταρχήν το όλο πρόβλημα έχει προκύψει εξαιτίας της παράλειψης των αρμοδίων να μελετήσουν σοβαρά, στο στάδιο του σχεδιασμού του έργου του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού - Αμαθούντας, τις δυσμενείς επιπτώσεις που μπορεί να έχει η τοποθέτηση αγωγού λυμάτων σε περιοχή με αρχαιότητες. Η παράλειψη αυτή συνέπεια είχε να αντιμετωπίζεται σήμερα η ανάγκη προστασίας των αρχαιοτήτων της Αμαθούντας υπό την πίεση των παραμέτρων χρόνος και κόστος.

Η Επιτροπή επιθυμεί ως θέμα αρχής να εκφράσει ακόμη μια φορά την πάγια θέση της ότι στο στάδιο της μελέτης και του σχεδιασμού έργων που δυνατό να επηρεάσουν αρχαιότητες και γενικά το φυσικό περιβάλλον πρέπει να καταβάλλεται από τους αρμοδίους σοβαρή και επίμονη προσπάθεια, ώστε τέτοιοι κίνδυνοι να εντοπίζονται και να αντιμετωπίζονται έγκαιρα και αποτελεσματικά, προτού ακόμα τα υπό εκπόνηση σχέδια αποπερατωθούν και εγκριθούν.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι αρμόδιοι φορείς και οι αρμόδιες υπηρεσίες δεν πρέπει να φείδονται κόπου, χρόνου ή χρημάτων προκειμένου να επιτυγχάνεται η προληπτική προστασία του περιβάλλοντος, εφόσον έχει επανειλημμένα αποδειχθεί ότι η πρόληψη ως μέθοδος, εκτός του ότι είναι επιθυμητή, είναι και πιο οικονομική από την εκ των υστέρων λήψη διορθωτικών μέτρων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, με βάση την πιο πάνω αρχή, αλλά και το γεγονός ότι η ύπαρξη της αρχαίας πόλης της Αμαθούντας ήταν γνωστή στους αρμοδίους που κατάρτισαν, μελέτησαν και ενέκριναν το σχέδιο του αποχετευτικού συστήματος Λεμεσού - Αμαθούντας, εκφράζει την απογοήτευση και τη δυσαρέσκειά της για το γεγονός ότι αφέθηκε να δημιουργηθεί η σημερινή προβληματική κατάσταση.

Η Επιτροπή όμως, λαμβάνοντας υπόψη τις δυσμενείς συνέπειες που θα έχει η σοβαρή καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων του αποχετευτικού συστήματος, καθώς και το γεγονός ότι όλες οι μόνιμες λύσεις που προτάθηκαν θα προκαλέσουν αυτή την καθυστέρηση, και δεδομένων των διαβεβαιώσεων των αρμοδίων ότι η τοποθέτηση του αγωγού επιφανειακά και προσωρινά, για περίοδο που δε θα διαρκέσει πέραν των τεσσάρων ετών, δε θα επηρεάσει τις αρχαιότητες και νοουμένου τέλος ότι θα παρακαμφθεί εντελώς η βασιλική, δέχεται ότι η προαναφερθείσα προσωρινή λύση αποτελεί υπό τις περιστάσεις -υπό τις περιστάσεις, επαναλαμβάνω- τη λιγότερο οδυνηρή για το περιβάλλον λύση ανάγκης -έχει δεχτεί η Επιτροπή ότι κατ' αρχήν είναι σίγουρα οδυνηρή, αλλά η λιγότερο οδυνηρή.

Τέλος, η Επιτροπή υπογραμμίζει την επισήμανση των εκπροσώπων του Τμήματος Αρχαιοτήτων ότι τμήμα της περιοχής της αρχαίας πόλης της Αμαθούντας, που βρίσκεται νότια του παραλιακού δρόμου, υφίσταται διάβρωση από τη θάλασσα. Γι' αυτό, καλείται η κυβέρνηση να μελετήσει την εισήγηση του εν λόγω Τμήματος για τη δημιουργία κυματοθραύστη ή να μελετήσει τη με άλλο ενδεδειγμένο τρόπο αποτελεσματική προστασία της περιοχής αυτής από τη διάβρωση.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι επιφυλάσσονται να εκφράσουν τις θέσεις τους στο όλο θέμα κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας.

Στη συνέχεια, κύριε Πρόεδρε, θα καταθέσω τη Συμπληρωματική Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το ίδιο θέμα ημερομηνίας

διασκεδάστηκαν ύστερα από την εμπειρία που αποκτήθηκε με την κατασκευή της σήραγγας του υδατικού έργου του Διαρίζου. Διαπιστώθηκε μάλιστα η δυνατότητα χρησιμοποίησης των ίδιων μηχανημάτων που χρησιμοποιήθηκαν για το έργο του Διαρίζου, πράγμα που καθιστά δυνατή την κατασκευή της υπόγειας σήραγγας για το συγκεκριμένο έργο του αποχετευτικού από τη μια με χαμηλότερο κόστος από αυτό που είχε αρχικά υπολογιστεί και από την άλλη μέσα στο χρονοδιάγραμμα που τέθηκε για αποπεράτωση του έργου. Σημειώνεται ότι η λύση αυτή, με βάση τα νέα δεδόμενα, υπολογίστηκε από τους ειδικούς ότι θα κοστίσει περίπου 1,5 εκατομμύριο λίρες.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσαν στην Επιτροπή ότι το όλο θέμα θα τεθεί σύντομα ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου για τη λήψη σχετικής απόφασης.

Οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου και της κοινότητας του Αγίου Τύχωνα δήλωσαν στην Επιτροπή ότι συμφωνούν με την προώθηση της εισήγησης της Τεχνικής Επιτροπής για κατασκευή υπόγειας σήραγγας κάτω από τις αρχαιότητες.

Ενόψει της πιο πάνω εξέλιξης και των νεότερων συμπερασμάτων στα οποία κατέληξε η Τεχνική Επιτροπή και λαμβάνοντας υπόψη την αποδοχή τους από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος πιστεύει ότι η προώθηση της προσωρινής λύσης πρέπει να εγκαταλειφθεί, χωρίς εντούτοις να μεταβάλλονται οι θέσεις της, οι οποίες περιλαμβάνονται στην πρώτη 'Εκθεσή της, σε σχέση με τα θέματα αρχής που εγείρονται ή σε σχέση με άλλες πτυχές του θέματος που έχουν επισημανθεί -δηλαδή της πρόληψης, της ετοιμασίας περιβαλλοντικών μελετών κ.λπ.

Τέλος, η Επιτροπή έχει την άποψη ότι η προτεινόμενη λύση της κατασκευής υπόγειας σήραγγας κάτω από τις αρχαιότητες πρέπει να προωθηθεί ως μόνιμη λύση νοουμένου ότι οι υπολογισμοί και οι εκτιμήσεις της Τεχνικής Επιτροπής που αφορούν τις παραμέτρους κόστος, χρόνος και επηρεασμός αρχαιοτήτων δε θα ανατραπούν από τους όρους του συμβολαίου εργολαβίας ή από τυχόν παραπέρα λεπτομερή γεωλογική έρευνα πριν από την έναρξη του έργου.

(Κατά τη διάρκεια της αναγνώσεως της Συμπληρωματικής 'Εκθεσης ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Ευχαριστώ τον κ. Σολωμή για την πολύτιμη προσφορά του σήμερα στις εργασίες του Σώματος.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η προστασία του περιβάλλοντος, η ποιότητα ζωής, αλλά και η υγεία των κατοίκων του νησιού μας πρέπει να είναι μέσα στις προτεραιότητες της κοινωνίας μας. Αυτό είναι ορθό και το διακηρύσσουμε με κάθε ευκαιρία όλοι μας.

Ξεκινώντας λοιπόν απ' αυτή τη θέση, θα ήθελα να σχολιάσω ένα φαινόμενο που παρουσιάζεται αυτό τον καιρό στη Λεμεσό το οποίο έχει βασικά δυο όψεις. Η μια είναι των κατοίκων της περιοχής που χαρακτηρίζεται από μια "ιώβεια υπομονή"

18.10.1993, δηλαδή, αφού η πρώτη ήταν ημερομηνίας 4.5.1993, δηλαδή συντάχθηκε περίπου πέντε-πεντέμιση μήνες αργότερα.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΑΓΩΓΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΛΕΜΕΣΟΥ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Ττίμης Ευθυμίου
Καίτη Κληρίδου
Ρήνα Κατσελλή
Δημήτρης Ηλιάδης

Όπως είναι γνωστό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος είχε ετοιμάσει Έκθεση για το πιο πάνω θέμα, αλλά η συζήτησή της στην ολομέλεια που επρόκειτο να αρχίσει στις 3 Ιουνίου 1993 αναβλήθηκε ύστερα από σχετική εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής, για να εξεταστούν νέα στοιχεία που προέκυψαν μετά την ολοκλήρωση της μελέτης του θέματος από την Επιτροπή.

Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή συνήλθε σε νέα συνεδρία στις 8 Ιουνίου 1993, στην οποία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του Γραφείου Προγραμματισμού, του Τμήματος Αρχαιοτήτων, του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λεμεσού-Αμαθούντας (ΣΑΛΑ), της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου και της κοινότητας του Αγίου Τύχωνα.

Με βάση τα νεότερα στοιχεία, που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, έγινε παραπέρα μελέτη του όλου θέματος από την αρμόδια Τεχνική Επιτροπή και εξετάστηκαν διεξοδικά τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα τόσο της προσωρινής λύσης που προτάθηκε και υιοθετήθηκε από το προηγούμενο Υπουργικό Συμβούλιο όσο και των λύσεων που είχαν αρχικά προταθεί ως μόνιμες λύσεις.

Από τη μελέτη αυτή η Τεχνική Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προσωρινή λύση, δηλαδή η τοποθέτηση του αγωγού επιφανειακά κατά μήκος του υφιστάμενου παραλιακού δρόμου, παρότι φαίνεται να συγκεντρώνει σημαντικά πλεονεκτήματα έναντι των υπολοίπων εναλλακτικών λύσεων που μελετήθηκαν, εντούτοις καθίσταται αντιοικονομική λόγω του όρου που έθεσε το Τμήμα Αρχαιοτήτων για μετακίνηση του αγωγού σε τέσσερα χρόνια. Επίσης σοβαρό μειονέκτημα αποτελούν και οι ενστάσεις των περιβαλλοντιστών και της κοινότητας του Αγίου Τύχωνα.

Ύστερα από τη διαπίστωση αυτή και ύστερα από ενδελεχή μελέτη και αξιολόγηση των παραμέτρων των άλλων εναλλακτικών λύσεων, η εν λόγω Τεχνική Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εισήγηση για κατασκευή υπόγειας σήραγγας κάτω από τις αρχαιότητες υπερτερεί από τις υπόλοιπες που μελετήθηκαν.

Όπως ειδικότερα επεξηγήθηκε στην Επιτροπή Περιβάλλοντος από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, οι αρχικές επιφυλάξεις που εκφράστηκαν από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, εξαιτίας των οποίων η πιο πάνω εισήγηση αρχικά είχε κριθεί ως ασύμφορη, επειδή υπολογιζόταν να προκαλέσει σοβαρή καθυστέρηση στην εκτέλεση του όλου έργου του αποχετευτικού,

και κατανόηση, γιατί πιστεύουν ότι πρέπει να υποστούν κάποιες θυσίες, για να μπορέσει επιτέλους να πραγματοποιηθεί το όνειρο όλων των Λεμεσιανών, που είναι η κατασκευή του ΣΑΛΑ και έτσι να μπορέσει να σωθεί το περιβάλλον και η θάλασσά μας από βέβαιη καταστροφή. Η άλλη όψη είναι η συμπεριφορά όλων σχεδόν των υπευθύνων που χαρακτηρίζεται από περιφρόνηση για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής. Τα προβλήματα αυτά ξεκινούν από την ταλαιπωρία στη μετακίνηση, τη ρύπανση του περιβάλλοντος αλλά και την οικονομική καταστροφή πολλών νοικοκυριών.

Εκείνο που διερωτάται πράγματι κανένας είναι αν αυτά που συμβαίνουν σήμερα στη Λεμεσό συνέβαιναν σε άλλη χώρα ή ακόμα και σε άλλη πόλη θα γίνονταν ανεχτά και δε θα ξεσήκωναν θύελλα διαμαρτυριών και κινητοποιήσεων των επηρεαζόμενων ατόμων, αλλά και όλων των μέσων μαζικής ενημέρωσης, για να αναγκάσουν την αρμόδια αρχή να λάβει τα απαραίτητα μέτρα προστασίας του πολίτη!

Δυστυχώς εδώ στον τόπο μας κάποιοι, άλλος λιγότερο άλλος περισσότερο, για να μη θίξουμε κάποιους ημέτερους, αφήνουμε να συμβαίνουν τα πιο εξωφρενικά πράγματα με τις λιγότερες δυνατές διαμαρτυρίες, ενώ, όταν πρόκειται για "αντίπαλους" ξεσηκώνουμε τον κόσμο. Και για να μη θεωρηθεί ότι υπερβάλλω, σας παρακαλώ να φέρετε στη μνήμη σας την εικόνα που παρουσίαζε η Λεμεσός λίγες βδομάδες πριν τη συνδιάσκεψη των αρχηγών των χωρών της Κοινοπολιτείας. Δεν υπήρχε περιοχή που να μην είχε ανασκαμμένους δρόμους. Αυλάκια ανοιχτά για μήνες, χώματα στοιβαγμένα όπου δη, σχισμένοι δρόμοι, λακκούβες, σκασμένα πεζοδρόμια που για μήνες -ακόμα και χρόνια- περιμένουν να διορθωθούν, δρόμοι λερωμένοι χωρίς καμιά φροντίδα. Η όψη που παρουσίαζε η Λεμεσός τον περασμένο χειμώνα, ιδίως κάποιες περιοχές κάτω από τη λεωφόρο Μακαρίου, ήταν όψη βαλτότοπου, με όλα τα τραγικά επακόλουθα. Το δε καλοκαίρι, όταν φυσούσαν οι άνεμοι, παρουσίαζε την όψη ερήμου. Τις κραυγές των καταστηματαρχών αλλά και των κέντρων του παραλιακού μετώπου, που περνούν την περισσότερη ώρα της ημέρας με το ξεσκονόπανο στο χέρι, δεν τις ακούει κανένας.

Και θέλω ακόμα, κύριε Πρόεδρε, από το επίσημο αυτό βήμα της Βουλής να ψέξω ακόμη μια φορά -έστω κι αν δε θα το λάβουν υπόψη- μερικούς δημοσιογράφους και συγκεκριμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης για το ρόλο συσκότισης που παίζουν όσον αφορά το ζήτημα αυτό και να τους ρωτήσω: "Είσαστε, κύριοι των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ευχαριστημένοι από το ρόλο που παίζει η 'τέταρτη εξουσία', όπως σας αρέσει να αποκαλείστε, όσον αφορά την κατάσταση που επικρατεί στη Λεμεσό; Ή το θέμα το υποβαθμίζετε, επειδή δεν θέλετε να θίξετε κάποιους που έχετε υποχρέωση με τον άλφα ή βήτα τρόπο να καλύψετε ή να εξυπηρετήσετε; Είναι, κύριοι, η στάση σας η ίδια σε άλλα ζητήματα, που τα ανάγετε σε μείζονα θέματα, γιατί νομίζετε ότι την ευθύνη τη φέρουν κάποιοι που δεν είναι 'υμέτεροι';"

Ξέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι αυτό που λέω κάποιους θα ξενίσει. Όμως αυτό το κάνω συνειδητά, γιατί πιστεύω ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και οι λειτουργοί τους έχουν να παίξουν αποφασιστικό ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και πρέπει αυτός ο ρόλος να παίζεται σωστά και να είναι αντικειμενικός και αμερόληπτος.

Κύριε Πρόεδρε,

Αναμφίβολα το αποχετευτικό είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα υποδομής στην πόλη της Λεμεσού, αλλά και στον τόπο μας γενικότερα. Το αποχετευτικό ήταν

και είναι ζωτικής σημασίας και η κατασκευή του έπρεπε να είχε αρχίσει και να λειτουργεί στη Λεμεσό από καιρό. Έτσι πολλά προβλήματα ρύπανσης των υπόγειων υδάτων μας αλλά και της θαλάσσιας περιοχής θα αποφεύγονταν.

Δυστυχώς, όπως όλοι ξέρετε, η ιστορία της κατασκευής του ΣΑΛΑ έχει περάσει από διάφορα στάδια που τα χαρακτηρίζει η σύγκρουση απόψεων και συμφερόντων με αντεγκλήσεις και αντιπαραθέσεις. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να καθυστερήσει το έργο για πολλά χρόνια. Μετά από μια οδύσσεια αλλαγών, όσον αφορά την τοποθεσία κατασκευής του εργοστασίου επεξεργασίας λυμάτων, καταλήξαμε στη μόνη περιοχή για την οποία δεν είχαμε αντίδραση, αλλά αντίθετα την ομόφωνη θέληση όλων σχεδόν των εμπλεκομένων.

Η κατασκευή των σχεδίων για το εργοστάσιο και η έναρξη των εργασιών έγιναν με τη μεγαλύτερη δυνατή σπουδή, γιατί υπήρχε πάντοτε ο κίνδυνος και ο φόβος της εμπλοκής και της αναβολής. Λογικό λοιπόν ήταν πολλά πράγματα που σχετίζονταν με το εργοστάσιο και την περιοχή αυτή να διαφύγουν της προσοχής και να μη ληφθούν υπόψη από την αρχή. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται τώρα, κατά την πορεία της εκτέλεσης του έργου.

Ένα τέτοιο μείζον πρόβλημα είναι η διέλευση του κεντρικού αγωγού μεταφοράς λυμάτων από την περιοχή της αρχαίας Αμαθούντας. Όταν άρχισαν οι μελέτες και έγιναν τα κατασκευαστικά σχέδια, από ασυγχώρητο λάθος δε λήφθηκε καθόλου υπόψη το πρόβλημα της Αμαθούντας και έτσι σήμερα, με την έναρξη των εργασιών τοποθέτησης του αγωγού, παρουσιάστηκε ως ένα πρόβλημα πρωταρχικής σημασίας που ζητά άμεση λύση, για να μπορέσει το έργο να ολοκληρωθεί, χωρίς μεγάλες καθυστερήσεις.

Το ξεπέρασμα αυτού του προβλήματος είναι δύσκολο, γιατί προϋποθέτει:

1) Επένδυση της τάξης πέραν των £2.000.000.
2) Να μην επηρεάζει ή να καταστρέφει τους αρχαιολογικούς μας θησαυρούς.
3) Να διατηρεί και να προστατεύει το φυσικό περιβάλλον της περιοχής.

Το πρώτο ερώτημα που μπαίνει και που πρέπει να απαντήσουμε είναι αν η λύση που προτείνουμε θα είναι προσωρινή ή μόνιμη. Η προσωρινή λύση φαίνεται ότι απορρίπτεται από το σύνολο των εμπλεκομένων, γιατί:

1) Θα πρέπει να μετακινηθεί σε τέσσερα χρόνια. (Άρα ό,τι έξοδα γίνουν, θα πάνε χαμένα). Κόστος της λύσης αυτής θα είναι της τάξης των £500.000, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κόστος της θερμομόνωσης (αν γίνει).
2) Μετακίνηση αντλιοστασίου από Αγία Βαρβάρα στο Temple. Η μετακίνηση αυτή θα φέρει αλλαγές στο αποχετευτικό δίκτυο με κόστος £120.000 που στο μέλλον θα αχρηστευθούν.
3) Κινδύνους από την επιφανειακή τοποθέτηση του αγωγού (σπάσιμο, ατύχημα και δυσοσμία το καλοκαίρι από τις θερμοκρασίες, εκτός αν γίνει θερμομόνωση).
4) Αντιδράσεις κατοίκων και περιβαλλοντιστών. Το μόνο θετικό είναι ότι δε χρειάζονται απαλλοτριώσεις και η εφαρμογή της είναι άμεση.

Ως μόνιμες λύσεις προτείνονται οι ακόλουθες δύο:

1) Παράκαμψη της αρχαιολογικής περιοχής Αμαθούντας.
2) Κατασκευή υπόγειας σήραγγας κάτω από το λόφο της Αμαθούντας.

Η πρώτη επιλογή είναι συνδεδεμένη άμεσα ή έμμεσα με την κατασκευή του παρακαμπτήριου δρόμου. Δηλαδή ή να κατασκευαστεί παράλληλα με το δρόμο ή να γίνει πρώτα ο αγωγός και σε τέσσερα χρόνια να κατασκευαστεί ο δρόμος με την ίδια περίπου πορεία. Το μήκος της πορείας του αγωγού είναι 1,8 χιλιόμετρα με υψομετρική διαφορά που φτάνει τα 35 μέτρα.

Ποια τα πλεονεκτήματα: Η προτεινόμενη πορεία θεωρείται ότι είναι απίθανο - όμως όχι αδύνατο- να επηρεάσει ουσιαστικά τις αρχαιότητες.

Μειονεκτήματα:

1) Αύξηση του μήκους του αγωγού κατά ένα χιλιόμετρο.
2) Κατασκευή πρόσθετου αντλιοστασίου της τάξης των £500.000.
3) Αποζημίωση του εργολάβου για την καθυστέρηση που θα προκύψει από την κατασκευή του αντλιοστασίου της τάξης των £400.000.
4) Λειτουργικά έξοδα για το αντλιοστάσιο της τάξης των £60.000 ετησίως.
5) Αλλαγές στο αποχετευτικό δίχτυο με κόστος £120.000.
6) Απαλλοτριώσεις περιουσιών της λωρίδας πλάτους έξι μέτρων είναι σύμφωνα με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας της τάξης των £45.000 (+/-20%).

Γενικό κόστος

1) £1.553.019 (κατασκευή αγωγού), σύμφωνα με το ΣΑΛΑ.
2) £400.000 (αποζημίωση εργολάβου).
3) £45.000 (λειτουργικά έξοδα του αντλιοστασίου).
4) £120.000 (αλλαγές του αποχετευτικού διχτύου). Σύνολο: £2.318.019.

Η δεύτερη επιλογή είναι η κατασκευή υπόγειας σήραγγας για τον αγωγό των λυμάτων που θα περνά κάτω από το λόφο και θα αποφεύγει όλα τα πιθανά αρχαιολογικά στρώματα. Η σήραγγα θα είναι μήκους 815 μέτρων και διαμέτρου 3,20 μέτρα. Η διάμετρος των 3,20 μέτρων προτείνεται να γίνει, γιατί μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα μηχανήματα που έχουμε για τη διάνοιξη της σήραγγας του Διαρίζου.

Πλεονεκτήματα:

1) Δε μεγαλώνει το μήκος του αγωγού.
2) Η λύση δεν επηρεάζει τους αρχαιολογικούς μας θησαυρούς.
3) Ροή των λυμάτων με βαρύτητα, χωρίς την ανάγκη για μετακίνηση ή κατασκευή νέου αντλιοστασίου.
4) Η κατασκευή της σήραγγας είναι χρονικά εφικτή.
5) Δε χρειάζονται μεγάλες απαλλοτριώσεις.
6) Συνολικό κόστος, σύμφωνα με το ΣΑΛΑ, είναι £1.584.022. Υπολογίζουμε δηλαδή δαπάνη μεταξύ £1.500.000 μέχρι £2.000.000.

Συμπέρασμα:

Από τις δύο προτεινόμενες λύσεις εμείς τασσόμαστε υπέρ της δεύτερης, δηλαδή της κατασκευής υπόγειας σήραγγας. Η λύση αυτή θα είναι μόνιμη και, αν τα στοιχεία που μας έχουν δώσει είναι ορθά, το κόστος θα είναι χαμηλότερο ή τουλάχιστον όχι ψηλότερο από τη λύση της παράκαμψης. Δε θα υπάρχουν λειτουργικά

έξοδα -όπως θα συμβαίνει με τη λύση αρ. Ι- και έτσι το κόστος της κατασκευής θα είναι οριστικό. Δε θα επηρεάσει καθόλου τις αρχαιότητες αλλά ούτε και τη μελλοντική διαμόρφωση του χώρου και τη χάραξη του δρόμου.

Η άποψή μας αυτή συμφωνεί απόλυτα με το πόρισμα της τεχνικής επιτροπής που συστάθηκε υπό την αιγίδα του Τμήματος Δημοσίων Έργων και που λέει τα εξής: Νομίζω έχει διαβαστεί. να μην την επαναλάβω.

Κύριε Πρόεδρε,

Πριν κλείσω, θα ήθελα να υπενθυμίσω και επίσημα απ' αυτό το βήμα την Εκτελεστική Εξουσία ότι έχει αναλάβει δέσμευση -το έχει αναφέρει και ο έντιμος Υπουργός Εσωτερικών στην ομιλία του με την ευκαιρία της κατάθεσης του θεμέλιου λίθου στο εργοστάσιο του ΣΑΛΑ- ότι θα προχωρήσει στην κατασκευή των εγκαταστάσεων για την τριτοβάθμια επεξεργασία του νερού έτσι που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την άρδευση.

Για να έχει αντίκρισμα η υπόσχεση αυτή της κυβέρνησης, θα πρέπει, κατά τη γνώμη όλων των ειδικών, ν' αρχίσουν αμέσως οι εργασίες για την κατασκευή των εγκαταστάσεων για τριτοβάθμια επεξεργασία, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος, αν καθυστερήσουν, ο ΣΑΛΑ να τελειώσει πιο γρήγορα και να παράγει νερό δευτεροβάθμιας επεξεργασίας που θα χύνεται στη θάλασσα.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήταν έγκλημα, αν από αμέλεια κάποιων δεν τελειώσουν οι εργασίες έγκαιρα, με αποτέλεσμα να χάνονται εκατομμύρια τόνοι νερού στη θάλασσα, ενώ η γη μας θα διψά και θα το έχει τόση ανάγκη.

Θα χαιρετίσουμε την κυβέρνηση, αν όλα γίνουν σωστά και προγραμματισμένα. Θα την κρίνουμε όμως πολύ αυστηρά, αν από αμέλεια καθυστερήσει το έργο και έχουμε απώλεια νερού στη θάλασσα.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι αυτή η Βουλή μέσω σας θα πρέπει να στείλει αυτό το μήνυμα προς την κυβέρνηση, με την παράκληση να το λάβει σοβαρά υπόψη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Κύριε Πρόεδρε, η ομιλία του συναδέλφου κ. Κοντίδη ήταν εκτός θέματος, κατά τη γνώμη μου, και άνευ αντικειμένου. Δε συζητούμε το αποχετευτικό σύστημα της Αμαθούντας. Το θέμα που βρίσκεται ενώπιόν μας αφορά τη διέλευση του αγωγού και η απόφαση που λήφθηκε ικανοποιεί όλες τις πλευρές, γι' αυτό και η Συμπληρωματική Έκθεση είναι ομόφωνη. Αν συζητούσαμε το αποχετευτικό, τότε θα είχαμε να πούμε πάρα πολλά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα πρόθεση να μιλήσω επί του θέματος, γιατί οι δύο Εκθέσεις είναι αρκετά εύγλωττες, ειδικότερα η δεύτερη, η Συμπληρωματική Έκθεση, που είναι και ομόφωνη. Είμαι υπόχρεος όμως να απαντήσω σε μερικές παρατηρήσεις του κ. Κοντίδη.

Από κεκτημένη ταχύτητα ή γιατί δεν ήθελε οι κάποιες προσπάθειες όπως η αξιέπαινη συγκέντρωση κάποιων στοιχείων από τον ίδιο να μη παρατεθούν στη Βουλή, προχώρησε και τα ανέφερε, παρόλον ότι η Συμπληρωματική Έκθεση ομόφωνα κατέληγε σε ένα συμπέρασμα, το οποίο αποπειράθηκε σε μεγάλο μέρος της ομιλίας του να μας αναπτύξει.

Ήθελα να πω όμως τούτο: Είναι κάτι που μας διακρίνει γενικότερα -δεν ξέρω- τους Έλληνες, ειδικότερα τους Έλληνες της Κύπρου; Πριν να αρχίσουμε ένα οποιοδήποτε αξιόλογο έργο, πριν να κάνουμε το πρώτο βήμα σε κάτι που καθυστερημένα έστω το κάνουμε, ενώ έπρεπε να το είχαμε κάνει πριν πολλά χρόνια, από μόνοι μας αρχίζουμε τις επικρίσεις και τις μεμψιμοιρίες. Ξεκίνησε την ομιλία του για την τοποθέτηση του κεντρικού αγωγού του αποχετευτικού συστήματος της Λεμεσού, και διαβάζω το θέμα όπως ήταν γραμμένο, "διά μέσου της αγοράς της παλαιάς πόλης της Αμαθούντας" και με κάποια προβλήματα, περιβαλλοντικά κυρίως ή στις αρχαιότητες, όχι δηλαδή του θέματος του αποχετευτικού συστήματος της Λεμεσού. Ο κ. Κοντίδης ξεκίνησε με κάποια έντονα παράπονα και μεμψιμοιρίες, γιατί ταλαιπωρείται τα μέγιστα ο κόσμος της Λεμεσού με την κατασκευή του αποχετευτικού έργου. Μα, κύριε Κοντίδη, όταν ήσαστε δημοτικός σύμβουλος και σωστά μαζί με τους άλλους τότε συναδέλφους σας αποφασίζατε να κάνετε το αποχετευτικό σύστημα, είχατε οποιαδήποτε συνταγή ή λύση που θα έπρεπε να μην περάσει από τους δρόμους της Λεμεσού;

Έπρεπε να εκτιμήσουμε το γεγονός ότι σήμερα μεγάλη μερίδα κατοίκων της Λεμεσού πέραν της ταλαιπωρίας πληρώνει και οικονομικά. Ναι, πληρώνει οικονομικά, γιατί για μέρες, για εβδομάδες, ίσως και για μερικούς μήνες ολόκληροι εμπορικοί δρόμοι αχρηστεύονται. Έχει αντιληφθεί ευτυχώς ο κόσμος της Λεμεσού ότι για να δημιουργηθεί ένα έργο της έκτασης και του μεγέθους του αποχετευτικού συστήματος σε μια πόλη που είναι η μεγαλύτερη σήμερα της Κύπρου, θα πρέπει σίγουρα να υποστούν κάποιοι κάποιες ταλαιπωρίες.

Μήπως είναι από κάποια κεκτημένη ταχύτητα που μας ανέφερε ο κ. Κοντίδης τα όσα είπε;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά).

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Δεν πιστεύω να έκανε αντιπολίτευση, γιατί σίγουρα η απόφαση για την εκτέλεση του έργου ξεκίνησε με την προηγούμενη κυβέρνηση και συνεχίζεται και ελπίζουμε να υλοποιηθεί με την παρούσα. Δε βλέπω οποιαδήποτε κομματική χροιά.

Αλλά η ανάλυση των λύσεων για τη δίοδο του αγωγού ... Αφού ομόφωνα η Επιτροπή το είχε πει και το είχε υιοθετήσει, αφού στην τεχνική επιτροπή συμμετέχουν όλοι οι αρμόδιοι και της κυβέρνησης αλλά και της περιοχής της Λεμεσού και της Αμαθούντας ευρύτερα που επηρεάζονται, αφού ομόφωνα αποφάσισαν όλες οι πλευρές -και η Βουλή- να υιοθετήσουν την απόφαση, αφού εντοπίσαμε κάποια άλλα προβλήματα, παράλληλα με το βασικότερο πρόβλημα της διέλευσης του αγωγού, στα οποία καλούμε την κυβέρνηση να επέμβει, για να δώσει κάποιες λύσεις. Επομένως θεωρώ αχρείαστη την κριτική υπό τη μορφή που έγινε, γιατί είναι εδώ, με όλο το σέβας, και αφορμή παίρνοντας...

Αν θέλετε, ίσως να είμαι και εκτός θέματος εγώ τώρα, το λέω προεισαγωγικά. Προηγουμένως μιλούσαμε για την αλλαγή του ονόματος του Υπουργείου Παιδείας και έσπευσε και ο κ. Φιλίππου και αν δεν κάνω λάθος και άλλος συνάδελφος να διατυπώσουν αμφιβολίες και κάποιες αρνητικές τάσεις μήπως και αποτύχει. Καλά, τουλάχιστον ας αφήσουμε να δημιουργηθεί η ταμπέλα, που λέτε ότι ίσως η πρώτη ανησυχία να είναι μόνο ταμπέλα, ας δούμε τι θα κάνει αυτό το Υπουργείο μέσα στις νέες δικαιοδοσίες που θα έχει και στα θέματα του πολιτισμού και, όπως σωστά ανέφερε άλλος συνάδελφος, στην εξέλιξη και στην πορεία ας γίνουν και κάποιες επικοδομητικές εισηγήσεις. Δηλαδή έπρεπε να αρχίσουμε αρνητές στην πορεία της εξέλιξης του αποχετευτικού που επιτέλους ... Και, κύριε Κοντίδη, να θυμίσουμε και τους συναδέλφους: Η αρχαία Λεμεσός, η Αμαθούντα, είχε αποχετευτικό σύστημα, κύριοι συνάδελφοι. Έτσι είναι, κύριε Θεοδώρου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, ξέρετε ότι δε γίνεται να απευθυνόμαστε κατευθείαν "κύριε Κοντίδη, κύριε Θεοδώρου". Μπορεί αυτό να ζωντανεύει τις συνεδρίες της Βουλής, αλλά είναι κάτι το οποίο αποφασίστηκε. Είναι Κανονισμός τον οποίο ακολουθούμε από παλιά.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε. Ίσως κάποτε παρασύρομαι, γιατί αυτό γίνεται και από ...

Επομένως, συνεχίζοντας, κύριε Πρόεδρε, λέω ότι οι αρχαίοι ημών πρόγονοι στην περιοχή της Αμαθούντας είχαν αποχετευτικό σύστημα. Εμείς ως Λεμεσός προσπαθούμε να αποκτήσουμε, οι νεότεροι Έλληνες, το 1993/1994. Εδώ να πούμε και κάτι για την Αμμόχωστο: Το απέκτησε πρώτη το 1974.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Με ίντα δήμαρχο;

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Με δήμαρχο τον οποίο σίγουρα υποστήριξε και εκείνος ο χώρος της δεξιάς που σωστά σήμερα διακυβερνά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακριβώς μου έκανε εντύπωση, κύριε Σολωμή, που είπατε "εμείς ως Λεμεσός". Είχα την εντύπωση πως είναι "εμείς ως Αμμόχωστος".

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ε, βλέπετε επανήλθα όμως στις ρίζες μου, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ο αγαπητός συνάδελφος σε ένα θέμα νομίζω πέφτει πολύ έξω, είναι εκτός θέματος. Είπε: "Εκείνος ο χώρος της δεξιάς που σωστά σήμερα διακυβερνά". Εδώ είναι εκτός θέματος.

(Γέλια)

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Αν είναι μόνο αυτό που ενόχλησε, αντιλαμβάνομαι γιατί, κύριε Χριστόφια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάντως δεν πρόσεξα πολλά γέλια. Επομένως συνεχίστε.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι σίγουρα με την κατασκευή του αποχετευτικού συστήματος όχι μόνο στη Λεμεσό αλλά σε οποιαδήποτε άλλη πόλη ή κοινότητα θα υπάρχουν προβλήματα. Αλλά εκείνο το οποίο τουλάχιστον εμείς ως εκπρόσωποι του λαού έχουμε υποχρέωση, έχουμε καθήκον, πιστεύω, να κάνουμε, ανεξάρτητα από την κυβέρνηση που τα υλοποιεί, ανεξάρτητα από τις κομματικές αποχρώσεις των οποιωνδήποτε τεχνικών επιτροπών ή δημοτικών συμβουλίων, είναι να υποβοηθούμε στην ταχύτερη και στην οικονομικότερη εκτέλεση αυτών των έργων. Είναι με αυτές τις παρατηρήσεις που πιστεύω ότι σύντομα θα πραγματοποιηθεί το έργο τούτο και επιτέλους να αποκτήσει και η Λεμεσός μετά την Αμμόχωστο αποχετευτικό σύστημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελπίζω να χρειαστεί κάποτε η Αμμόχωστος να ξαναποκτήσει το αποχετευτικό σύστημα, δηλαδή να επιστραφεί κάποτε στους κατοίκους της.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, τότε θα προχωρήσουμε σε δευτερολογία, αν υπάρχει.

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Θα είμαι πολύ σύντομος, από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Κάποιους θα συγκινεί η προσπάθεια του συναδέλφου να υπερασπιστεί κάποιων καταστάσεων, αλλά φαίνεται ότι δεν με είχε κατανοήσει. Ούτε μπορεί να ισχυριστεί ότι εμείς δεν είμαστε από τους πρωτεργάτες στο να γίνει αποχετευτικό στη Λεμεσό. Ούτε είμαστε από εκείνους που δε θα θυσιάζαμε κάτι είτε σε μικρότερο είτε σε μεγαλύτερο βαθμό, για να γίνει αυτό το πράγμα. Εκείνο που ανέφερα, κύριε συνάδελφε, είναι ότι αυτή η εκμετάλλευση κάποιων καταστάσεων, δηλαδή να ανοίγεται ένας λάκκος και να μένει ανοικτός μέχρι που να πέφτουν μέσα και άνθρωποι είναι αυτά που ήθελα να ψέξω και ακριβώς μου επιτράπηκε, ίσως με την ανοχή του

Προέδρου, βγαίνοντας στο βήμα και με την ευκαιρία που θα μιλούσα για το αποχετευτικό, για τη δίοδο του αγωγού μέσω της Αμαθούντος, να θίξω αυτά τα πράγματα, για να τονίσω ότι πρέπει επιτέλους αυτά τα πράγματα να σταματήσουν, και δε λέω ότι είναι σημερινά αυτά τα πράγματα, αλλά με επείραξε το γεγονός ότι ενώ ξέρω ότι ζείτε στη Λεμεσό κι' εσείς ο ίδιος έπρεπε να τα δείτε αυτά τα πράγματα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πάλι έχει καλυφθεί.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

'Εχετε δίκαιο, συγγνώμη.

Εκείνο που ήθελα να θίξω, εν πάση περιπτώσει, είναι ότι ορισμένα πράγματα πρέπει να τα κάμνουμε γρήγορα, να προσπαθούμε να τελειώνουμε και να μην ταλαιπωρούμε τον κόσμο και να νιώθουμε τον κόσμο ο οποίος ταλαιπωρείται και να μην μένει εκεί εκτεθειμένος.

Αυτό ήθελα να τονίσω εγώ και δεν είχα καμιά πρόθεση αντιπολίτευση να κάμω, και αν προσέξατε πώς έκλεισα την ομιλία μου ήταν τέτοιος ο τρόπος που πραγματικά δε είχε την τάση ή δεν είχε την πρόθεση για αντιπολίτευση. Αντιθέτως πήγα να θίξω ορισμένα πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης και μετά θα σας δώσω το λόγο, κύριε Σολωμή.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκάμετε μια παρατήρηση και εδιορθώσετε μια ανακρίβεια που είχε πει ο κ. Σολωμής, ότι είμαι από τη Λεμεσό. Ανέμενα να κάμετε και δεύτερη. Σαν κάτοικος της μεγαλύτερης πόλης της Κύπρου δεν μπορούσα να δεχτώ ότι η Λεμεσός είναι η μεγαλύτερη πόλη της Κύπρου, έστω κι αν έχει τον Αναστασιάδη για κάτοικο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, επειδή ο Απόλλωνας έχει τις δόξες του, άφησε να το πει.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Δεν είναι η μεγαλύτερη πόλη, είναι ο μεγαλύτερος δήμος.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ο πολυαριθμότερος δήμος.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Συνεχίζουν να συγχύζουν το δήμο με την πόλη ακόμα στη Λεμεσό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης έχει δίκαιο, διότι μιλήσαμε για πόλη, αλλά όταν μιλήσουμε για δήμο, έχετε δίκαιο εσείς.

Κύριε Σολωμή, ελπίζω να μη συνεχιστεί αυτός ο τοπικισμός.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Μα δεν είμαι εγώ που τον ξεκίνησα, κύριε Πρόεδρε.

Εν πάση περιπτώσει, μετά από τη δευτερολογία του συναδέλφου κυρίου Κοντίδη, αν είναι με το πνεύμα αυτό που είχε αναφερθεί και δεν το είχα αντιληφθά,

συμφωνώ απόλυτα κι ενώνω κι εγώ τη φωνή μου για την προστασία της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας των οποιωνδήποτε διερχομένων, όχι μόνο των κατοίκων της Λεμεσού. Δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω πολύ χρήσιμο, συμφωνήσαμε και πάλι στο τέλος. Θα φροντίσω να σταλούν τα πρακτικά στο αρμόδιο Υπουργείο και στις αρμόδιες υπηρεσίες με τις κατάλληλες εισηγήσεις οι οποίες έγιναν και με τις οποίες συμφωνούν όλοι.

Τώρα η 'Εκθεση για τα θέματα που κηρύχθηκαν επείγοντα φαίνεται ότι θα αργήσει περίπου άλλα τρία τέταρτα. Απ' ό,τι μου λέχθηκε αργοπορεί να ετοιμαστεί. Τώρα βλέπω ότι από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης εκείνο το οποίο έχει μείνει είναι το πρώτο, αλλά επαναλαμβάνω ότι δεν υπάρχει αντικείμενο συζήτησης για το πρώτο, εφόσον θα συζητήσουμε στο Κεφάλαιο Α' τη νομοθεσία και όπως φαίνεται θα ψηφιστούν αυτά τα νομοσχέδια.

Το τελευταίο θέμα που υπάρχει στο κεφάλαιο Δ' είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το πρόβλημα που δημιουργήθηκε κατά την τελετή των εγκαινίων του Πανεπιστημίου Κύπρου με την υποβάθμιση της παρουσίας της ελληνικής Πολιτείας και ανώτατων πνευματικών ιδρυμάτων της Ελλάδας.

'Εχω την εντύπωση ότι δε θα πρέπει να μπούμε σ' αυτό το θέμα και να γίνουν κάποιες διαβουλεύσεις μεταξύ των κομμάτων κατά πόσο θα παραμείνει ή όχι στην ημερήσια διάταξη. Οπωσδήποτε όμως δε νομίζω ότι θα πρέπει να εισέλθουμε σήμερα σ' αυτό το θέμα.'

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, παρά το γεγονός ότι ήμουν ο εισηγητής του θέματος, εισηγήθηκα, αν θέλετε, μάλλον αυτεπάγγελτα και η Επιτροπή Παιδείας, αφού διαβουλεύθηκε, αποφάσισε ότι εφόσον ετοίμασε την 'Εκθεση ίσως θεωρηθεί αναγνωσθείσα - έληξε προ πολλού το θέμα- και να τελειώσει. Κάποιος από πλευράς της Αριστεράς θεώρησε ότι έπρεπε να παραμείνει. Αν θέλουν συζήτηση οι συνάδελφοι της Αριστεράς, δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να το κάμουμε και να γίνει όπως πρέπει η συζήτηση. Αλλά δοθέντος ότι λέχθηκαν πολλά, ακούστηκαν οι απόψεις, διαμορφώθηκε νομίζω γνώμη περί του θέματος, δε θα ωφελούσε σε τίποτε παρά στη χρονοτριβή και από πλευράς του Σώματος χρονοβόρα διαδιακασία.

Αν συμφωνούν οι συνάδελφοι της Αριστεράς έχει καλώς, αν διαφωνούν είμαστε έτοιμοι για συζήτηση και τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, εκείνο που είχα υπόψη μου είναι να έχω κάποιες διαβουλεύσεις με τα κόμματα και μέχρι την επόμενη Πέμπτη να διακριβώσω αν πράγματι υπάρχει πρόθεση για συζήτηση ή να το αφαιρέσω από το Κεφάλαιο Δ'. Γι' αυτό δώστε μου την ευκαιρία να κάμω κάποιες διαβουλεύσεις και νομίζω θα φτάσουμε σε κάποια κατάληξη.

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, θα προτείνω ένα διάλειμμα...

Δεν έχουμε τελειώσει, αλλά επειδή περιμένουμε την 'Εκθεση της Επιτροπής και επειδή έληξε το Κεφάλαιο Δ' θα προτείνω ένα διάλειμμα μισής ώρας και να επιστρέψουμε να συζητήσουμε το Κεφάλαιο Α'.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, χωρίς να αμφισβητώ καθόλου τις διαδικαστικές σας εξουσίες τις οποίες σέβομαι απόλυτα θα ήθελα να κάμω μια εισήγηση.

Επειδή, όπως λέχθηκε, και συμφωνώ απόλυτα, το πρώτο θέμα του Κεφαλαίου Δ' είναι σχεδόν συνταυτισμένο με το αναμενόμενο για συζήτηση νομοσχέδιο, εγώ θα εισηγούμουν να συνεχιστεί η συζήτηση στο πρώτο θέμα του Κεφαλαίου Δ' και στην πραγματικότητα αυτό το πράγμα ισοδυναμεί με συνέχιση της συζήτησης ολόκληρου του θέματος ακόμα και του εκκρεμούντος νομοσχεδίου. Αντί διαλείμματος το οποίο θα μας σκορπίσει ίσως ή θα μας ταλαιπωρήσει περισσότερο, η εισήγησή μου είναι να μαζευτούν και οι υπόλοιποι βουλευτές και να αρχίσει κανονικά η συζήτηση του πρώτου θέματος του Κεφαλαίου Δ'.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, κύριε Θεοδώρου, ότι είναι διαφορετικό να συζητάς στο Κεφάλαιο Α' νομοσχέδια που είναι συγκεκριμένα και με συγκεκριμένα επιχειρήματα και διαφορετικό να συζητάς πλέον ένα θέμα γενικής συζήτησης του Κεφαλαίου Δ'. Έχω την εντύπωση πως αν είναι για να μην κάμουμε διάλειμμα και να μπούμε σ' ένα θέμα που έληξε δεν είναι η σωστή διαδικασία. Η δική μου γνώμη, εκτός βέβαια αν επιμένει, διότι η πλευρά που δε μίλησε την προηγούμενη φορά ήταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός, αν επιμένουν, λέγω, να μιλήσουν και να τοποθετηθούν, τότε βέβαια θα μπορεί να συνεχιστεί η συζήτηση. Αν όμως συμφωνούν με την εισήγηση, αφού τα άλλα κόμματα έχουν τοποθετηθεί, ας μείνουμε στη συζήτηση που θα περιοριστεί στα νομοσχέδια που έρχονται στο Κεφάλαιο Α' και να κάμουμε το διάλειμμα.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν δε θα συνεχιστεί η συζήτηση, διότι θα γίνει και συζήτηση στο Κεφάλαιο Α', ήδη τα τρία κόμματα έχουν τοποθετηθεί. φυσικά πιθανό να θέλει κάποια στιγμή και ο κ. Ρολάνδης να τοποθετηθεί. Αυτό είναι διαφορετικό. Αλλά αν δε θα υπάρξουν άλλοι ομιλητές, θα μπορούσα να τοποθετηθώ τώρα και να κάμουμε το διάλλειμμα και να θεωρηθεί ως λήξαν το Κεφάλαιο Δ'. Όχι να το συντηρούμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό θα γίνει, αλλά είχα την εντύπωση ότι θα γινόταν κάτω από άλλες συνθήκες και άλλα δεδομένα η συνέχιση της συζήτησης στο Κεφάλαιο Δ' αν προηγουμένως τέλειωνε η συζήτηση των νομοθετημάτων στο Κεφάλαιο Α'. Αν όμως επιμένετε, επαναλαμβάνω. να τοποθετηθείτε τώρα, αυτή τη στιγμή...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν επιμένω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Απλώς θα ήθελα να πληροφορήσω ότι ο Πρόεδρος του κόμματός μας είχε ζητήσει να τοποθετηθεί επί του θέματος αυτού στη σημερινή συνεδρίαση. Δηλαδή δεν ξέρω κατά πόσο ισχύει η προηγούμενη απόφαση, αν πάρθηκε, για να περιοριστεί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, μίλησα με τον Πρόεδρο του κόμματός σας και εξέφρασε την άποψη ότι δε χρειάζεται συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ'.

Κατά συνέπεια προτείνω να γίνει ένα διάλειμμα μισής ώρας και να επανέλθουμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή θα κάμουμε διάλειμμα, για το λόγο ότι δεν έχουμε τίποτε να κάμουμε στο μεταξύ, ήθελα να υποβάλω μιαν εισήγηση επί ενός άλλου θέματος.

Έχουν δει το φως της δημοσιότητας πληροφορίες, τις οποίες ερεύνησα και έχονται αληθείας, ότι κινδυνεύει να κλείσει το ένα από τα δυο σχολεία που υπάρχουν στα κατεχόμενα, στην Αγία Τριάδα, και οι έξι μαθητές με τη δασκάλα τους και τις οικογένειές τους μοιραία θα έλθουν στις ελεύθερες περιοχές, αν οδηγηθούμε σ' αυτή την εξέλιξη. Έχω προσπαθήσει και έχω ενημερωθεί ότι γίνονται αρκετά διαβήματα για να αποτραπεί αυτή η εξέλιξη.

Ήθελα να εισηγηθώ, αν δεν υπάρχει διαφωνία, να εξουσιοδοτηθεί ο Πρόεδρος του Σώματος να ερευνήσει το θέμα, να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια και το κύρος του Κοινοβουλίου μας εντός ή εκτός Κύπρου, ό,τι απαιτείται, για να αποτραπεί αυτή η εξέλιξη η οποία θα είναι θλιβερή και καθοριστική στη συνέχιση της επιβίωσης των ελάχιστων εγκλωβισμένων, οι οποίοι παραμένουν σήμερα στην Αγία Τριάδα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου.

Ζητήσατε το λόγο, κύριε Χριστόφια;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δεν πειράζει, παραχωρώ το λόγο στον κ. Αριστοφάνη.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είναι γεγονός και έχουν έλθει κοντά μου ως Προέδρου της Επιτροπής Προσφύγων της Βουλής αυτά τα θέματα για τους εγκλωβισμένους και από τη δυνατότητα που έχουμε να διερευνήσουμε το θέμα, τα στοιχεία μιλούν ότι υπάρχει σοβαρός κίνδυνος ιδιαίτερα μετά από τα προβλήματα που παρατηρούνται και στη διδασκάλισσα, της οποίας ελέγχεται και το σπίτι από πλευράς των δυνάμεων του ούτω καλούμενου κράτους του Ντενκτάς. Συνεπώς η οποιαδήποτε ενέργεια η οποία θα αποτρέψει το ενδεχόμενο του κλεισίματος του Δημοτικού Σχολείου θα μας εύρισκε σύμφωνους και οπωσδήποτε και η παρέμβαση της Βουλής εκεί που μπορεί να παρέμβει είναι θετικό και είναι απαραίτητη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι σε συνεργασία με τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Προσφύγων, Αγνοουμένων, Εγκλωβισμένων, να κοιτάξουμε ποια διαβήματα πρακτικής φύσεως μπορούν να γίνουν, για να αποφευχθεί το κλείσιμο του σχολείου.

Λοιπόν, θα έχουμε ένα διάλειμμα μισής ώρας και θα επανέλθουμε.

(Διάλειμμα: 6.40 μ.μ.)

('Ωρα επανέναρξης: 8.07 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω την επανέναρξη της συνεδρίας της Βουλής. Το μισάωρο αισίως έγινε μιάμιση ώρα αλλά δεν είχε ετοιμαστεί η 'Εκθεση προηγουμένως. Καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση και για τις τέσσερις προτάσεις νόμου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΥΠΑΡΞΗ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993", 2. "Ο ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993", 3. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 4. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος	Γιαννάκης Αγαπίου
Γιαννάκης Ομήρου	Παύλος Παπαγεωργίου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Αριστοφάνης Γεωργίου
Χρίστος Πουργουρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Καίτη Κληρίδου	Μιχαλάκης Κυπριανού
Κώστας Κωνσταντίνου	Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τις πιο πάνω προτάσεις νόμου, οι οποίες κατατέθηκαν στη Βουλή από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ και κηρύχθηκαν επείγουσας φύσεως κατά τη σημερινή συνεδρία του Σώματος.

Στο στάδιο της μελέτης του όλου θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας. Στη συνεδρία της Επιτροπής ήταν επίσης παρών και ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ κ. Νίκος Αναστασιάδης.

Σκοπός της πρώτης από τις υπό αναφορά προτάσεις νόμου, όπως αρχικά κατατέθηκε, είναι η απαγόρευση του διορισμού, επαναδιορισμού, της επαναπρόσληψης ή κατοχής με οποιοδήποτε άλλο τρόπο θέσης στην κρατική υπηρεσία από άτομα που απολύθηκαν από αυτή με βάση τους Νόμους που ψηφίστηκαν και που αφορούν το πραξικόπημα του 1974.

Σκοπός της δεύτερης, τρίτης και τέταρτης πρότασης νόμου είναι ο αποκλεισμός της παροχής οποιουδήποτε συνταξιοδοτικού ωφελήματος ή άλλης αποζημίωσης για το χρονικό διάστημα που τα εν λόγω άτομα τελούσαν εκτός υπηρεσίας και τα οποία απολύθηκαν από την κρατική υπηρεσία με βάση τους προαναφερθέντες νόμους για το πραξικόπημα.

Σύμφωνα με τους εισηγητές τους, τα νομοθετικά μέτρα που προτείνονται αποσκοπούν στην ακύρωση πράξεων ή/και ενεργειών της κυβέρνησης για την πρόσληψη ή/και ανάκληση του τερματισμού των υπηρεσιών των εξήντα δύο, παρά την απόφαση της πλειοψηφίας της Βουλής για το αντίθετο.

Πριν από τη συζήτηση της ουσίας των υπό αναφορά νομοθετημάτων έγινε εισήγηση από την πλευρά των Μελών της Επιτροπής-Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού να κληθεί ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, για να ακουστεί ως προς τα σοβαρά νομικά-συνταγματικά θέματα που εγείρονται από τα νομοθετήματα αυτά, με το πρόσθετο επιχείρημα ότι εκκρεμούσε και γραπτή παράκληση της Βουλής για τη γνώμη αυτή του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας σε αριθμό καίριων ερωτημάτων που τέθηκαν ενώπιόν του.

Κατά την προκαταρκτική συζήτηση της πρότασης αυτής, που ακολούθησε στην παρουσία του Γενικού Εισαγγελέα, ο τελευταίος, υπογραμμίζοντας τη σπουδαιότητα των ερωτημάτων που εγείρονται, ζήτησε πίστωση χρόνου ως το απόγευμα της επομένης, για να δώσει τη γνώμη του, μια και το όλο θέμα δυνατό στη συνέχεια να ακολουθούσε την οδό της αναφοράς προς το Ανώτατο Δικαστήριο, θέμα για το οποίο θα εκαλείτο εν πάση περιπτώσει από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να γνωματεύσει.

Συνεκτιμώντας τα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, η πλειοψηφία της Επιτροπής -με τη διαφωνία των Μελών της-Βουλευτών του ΔΗΣΥ, οι οποίοι υποστήριξαν πως η σοβαρότητα των νομοθετημάτων επέβαλλε την παραχώρηση πίστωσης χρόνου που ζητήθηκε από το Γενικό Εισαγγελέα και ότι, εφόσον τούτο δεν έγινε αποδεκτό, δεν ήταν διατεθειμένοι να συμμετάσχουν σε μια διαδικασία που θεωρούσαν ότι δεν περιεβάλλετο με την πρέπουσα για τη Βουλή σοβαρότητα- αποφάσισε να προχωρήσει στην κατ' άρθρο συζήτηση των προτάσεων νόμου. Στη συνεκτίμησή της αυτή η πλειοψηφία της Επιτροπής έλαβε σοβαρά υπόψη ότι, σύμφωνα με τις προκαταρκτικές απόψεις που εκφράστηκαν από το Γενικό Εισαγγελέα, το όλο θέμα κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες τελικά θα κριθεί τελεσίδικα από το Δικαστήριο και ότι η φύση του όλου θέματος δεν επέτρεπε την παραπέρα διαιώνισή του, με παραχώρηση αναβολής πέρα από εκείνες που ήδη το Σώμα έδωσε προς την πλευρά της κυβέρνησης.

Με γνώμονα τις γενικές αυτές θέσεις και για τους πρόσθετους λόγους που η κάθε πλευρά επιφυλάχθηκε να αναλύσει κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην ολομέλεια, η Επιτροπή προχώρησε στην κατ' άρθρο επεξεργασία των υπό αναφορά προτάσεων νόμου.

Με βάση την επεξεργασία αυτή οι υπό αναφορά προτάσεις νόμου τροποποιούνται περαιτέρω, για να καταστεί απόλυτα σαφές ότι τα προτεινόμενα μέτρα ακυρώνουν επίσης την ανάκληση με οποιοδήποτε τρόπο του τερματισμού των υπηρεσιών που έγινε, περιλαμβάνοντας τις συνακόλουθες συνέπειες του ασυμβίβαστου που καθορίζεται και την προϋπηρεσία ή την αρχαιότητα των επηρεαζόμενων κρατικών υπαλλήλων.

Ενσωματώνοντας όλες τις συνεπακόλουθες τροπολογίες σε νέα κείμενα, η πλειοψηφία της Επιτροπής εισηγείται την ψήφισή τους σε νόμους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, εισηγούμαι να δώσω το λόγο σε έναν εκπρόσωπο ή τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο κάθε πλευράς. Μπορείτε να επιλέξετε να μιλήσετε αν

θέλετε από το βήμα ή από τη θέση σας, αφού πιθανό κάποιες τοποθετήσεις να είναι δηλώσεις και όχι ομιλίες.

Ποιοι θέλουν το λόγο;

Βλέπω ότι ο μόνος που ζητά το λόγο είναι ο κ. Ρολάνδης.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Οι προτάσεις νόμου στις οποίες αναφέρεται η 'Εκθεση εκφράζουν τη βούληση της πλειοψηφίας του λαού και αυτής της Βουλής. Η πρότασή μας, που έγινε μαζί με το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, έχει σαν στόχο να αποκαταστήσει το σεβασμό προς την απόφαση της Βουλής, προς τους νόμους που ψήφισε η Βουλή, προς την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου. Θέλει όμως πάνω απ' όλα και πρώτα απ' όλα να στείλει ένα πολιτικό μήνυμα προς αυτή την κυβέρνηση, έστω και την ύστατη στιγμή, και να της μεταφέρει ότι μόνο ο τερματισμός της πρόκλησης των αισθημάτων του λαού για την επιχειρούμενη δικαίωση και του πραξικοπήματος, αλλά και των ηθικών και φυσικών αυτουργών μπορεί να αποκαταστήσει την ψυχική ηρεμία και να δημιουργήσει προϋποθέσεις ενότητας μεταξύ του λαού.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιος άλλος θα ήθελε να μιλήσει:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές. Θα δώσω το λόγο στον κ. Αναστασιάδη και μετά στον κ. Ρολάνδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν επιτρέπετε, θα έλεγα το άλλο. Προκειμένου να αποφευχθούν οι δευτερολογίες, θα εισηγούμουν οι εισηγητές των σχεδίων νόμου να μιλήσουν, να δοθεί το δικαίωμα απάντησης, για να τελειώνουμε και να ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Αυτό βέβαια δεν προϋποθέτει ότι δε θα υπάρξει απάντηση. Είναι φυσιολογικό. Εξαρτάται τι θα λεχθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, εννοούσε "να μην καθόμαστε κλούβα" ο κ. Αναστασιάδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Το σύνηθες είναι να μιλά ένας υπέρ και ένας εναντίον. Εγώ δεν έχω καμιά ένσταση να τοποθετηθώ, αλλά πρέπει να έχω το δικαίωμα, αν λεχθεί κάτι στο οποίο αισθάνομαι την ανάγκη να απαντήσω, να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυσσαρίδη, έχετε το δικαίωμα και δευτερολογίας και τριτολογίας. Σίγουρα, αν χρειαστεί, δεν μπορεί να σας στερήσει κανένας αυτό το δικαίωμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δε θα μπω στην ουσία του θέματος, γιατί όλα αυτά συζητήθηκαν σε βάθος σε προηγούμενη συνεδρία της Βουλής. Εγώ θα θίξω ένα ειδικό θέμα. Είναι αυτή η

Βουλή αποφασισμένη να διαφυλάξει το κύρος της; Είναι αυτή η Βουλή αποφασισμένη να ασκήσει τα δικαιώματά της; Αντιλαμβάνεται αυτή η Βουλή ότι έχει κάθε τρόπο να εξαναγκάσει την οποιαδήποτε κυβέρνηση να προσαρμοστεί προς τους νόμους και τις αποφάσεις τις οποίες υιοθετεί; Θα αποφασίσει η Βουλή ότι αυτός είναι ο ρόλος της και όχι να εκδίδει ανώδυνα ψηφίσματα, αλλά να διαδραματίζει το ρόλο της ιδιαίτερα για νομοθετήματα, γιατί πρόκειται περί νομοθετήματος; Αν για κάποια άλλα θέματα, όπως την εξωτερική πολιτική, μπορεί να υπάρξει κάποια σύγχυση των εξουσιών, εδωπέρα δεν υπάρχει καμιά σύγχυση εξουσιών. Επομένως η εισήγησή μου είναι ότι, αν η απόφαση αυτής της Βουλής δε γίνει σεβαστή, έχει τον τρόπο να εξαναγκάσει την κυβέρνηση, μη ψηφίζοντας τους προϋπολογισμούς. Διότι αυτοί οι προϋπολογισμοί θα συμπεριλαμβάνουν και ποσά τα οποία θα δίδονται προς αυτή την κατεύθυνση και μάλιστα από το Πάγιο Ταμείο. Άρα δεν υπάρχει τρόπος να απομονώσεις αυτά τα ποσά. Ας πάρει αυτό το μήνυμα η κυβέρνηση, ούτως ώστε έχοντας αυτό το μήνυμα να συναισθανθεί ότι είναι υποχρεωμένη να πειθαρχήσει στους νόμους τους οποίους ψηφίζει αυτή η Βουλή. Και να μην ξεχνούμε, μιλάμε για το αν είναι συνταγματικά ή όχι -και δικαίωμα του δικαστηρίου να αποφασίσει- αλλά υπενθυμίζω τους νομικούς ότι τα δικαστήρια εφαρμόζουν τους νόμους και μάλιστα λαμβάνουν υπόψη και τη θέση του νομοθέτη, γι' αυτό πολλές φορές ακόμα οι αιτιολογικές εκθέσεις και οι εκθέσεις των Επιτροπών θεωρούνται τμήμα της νομοθεσίας.

Αυτή είναι η δική μου τοποθέτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Λέχθηκαν αρκετά και κατά την εγγραφή και συζήτηση του θέματος τον Απρίλιο και πιστεύω και κατά την προηγούμενη βδομάδα, όταν γράφτηκε στο Κεφάλαιο Δ' η απόφαση της κυβέρνησης για την ακύρωσης μιας παλαιότερης απόφασης που αφορούσε 62 ανθρώπους. Η δική μας θέση παραμένει όπως εξετέθη τον Απρίλη ή κατά τη συζήτηση του Μαΐου, αν θέλετε. Δηλαδή περί της ορθότητας της απόφασης της κυβέρνησης να επιμείνει ότι οι κανόνες φυσικής δικαιοσύνης αφορούν τον κάθε πολίτη αυτού του κράτους ανεξάρτητα των όποιων πολιτικών σκοπιμοτήτων. Με βάση αυτά τα δεδομένα πιστεύουμε πως η υλοποίηση της απόφασης πέραν της ανάκλησης και η αποκατάσταση δεν αποτελεί με κανένα τρόπο δικαίωση του πραξικοπήματος το οποίο έντονα, επανειλημμένα και με παρρησία είχαμε και ως κόμμα και ως κυβέρνηση καταδικάσει και θα συνεχίσουμε να το θεωρούμε τη μεγαλύτερη προδοσία που δέχτηκε ποτέ ο ελληνισμός της Κύπρου. Όμως δεν είναι δυνατό, χωρίς να εφαρμόζονται οι κανόνες φυσικής δικαιοσύνης, κάποιοι να θεωρούν ότι μπορεί να καταδικάζουν ακόμα και ανθρώπους που δεν ήσαν παρόντες κατά τη διάπραξη του πραξικοπήματος. Δεν είναι πρόθεσή μου να επεκταθώ, διότι είχαμε αναλύσει και κατ' επανάληψη είχαμε αναφερθεί στο θέμα. Αν είναι κάτι που θέλω τώρα να τονίσω , είναι την αντίθεσή μας προς την επιχειρούμενη να εισαχθεί νομοθεσία και από σεβασμό προς το Σύνταγμα και από σεβασμό προς τη θέση ότι ή εφαρμόζονται για όλους οι κανόνες φυσικής δικαιοσύνης ή εφαρμόζονται αποφάσεις σκοπιμοτήτων. Και θεωρούμε ότι η απόφαση για τους 62 εξυπηρετούσε τότε κάποιες σκοπιμότητες, οι οποίες όμως σήμερα πιστεύουμε πως κάτω από τις συνθήκες που

διαβιούμε δεν ισχύουν. Και δε θα έπρεπε να εκληφθεί, αν θέλετε, από την πλειοψηφία, με την οποία διαφωνούμε, αλλά σεβόμαστε τις απόψεις της, δε θα έπρεπε να εκληφθεί ως πρόκληση. Το αντίθετο, κάτω από τις συνθήκες που σήμερα ζούμε, θα 'πρεπε να κριθεί ότι οι τότε σκοπιμότητες δε συντρέχουν. Αν είναι μια σκοπιμότητα που σήμερα απαιτείται, είναι η ενότητα όλων. Η πατρίδα μας βρίσκεται κάτω από επιβουλή και η ενότητα όλων είναι αναγκαία και απαραίτητη, η συστράτευση όλων ακόμα πιο απαραίτητη. Συνεπώς θα ήταν σκόπιμο να απεφεύγετο κάθε αναφορά ή κάθε, αν θέλετε, ανάξεση πληγών του παρόντος. Πιθανό να υπάρξει το αντεπιχείρημα ότι η πρόκληση υπήρξε από πλευράς κυβέρνησης. Αλλά ερωτώ τον καθένα από εσάς αν θα δεχόταν το ίδιο για άλλους πολίτες. Και το επαναλαμβάνω και το τονίζω, γιατί εκεί είναι η ουσία. Και πιστεύω ότι ευπαίδευτοι, συνάδελφοι που κάθονται σε έδρανα που σήμερα θα ψηφίσουν τη νομοθεσία, δεν αρνούνται το δικαίωμα υπεράσπισης κανενός ή το δικαίωμα του καθενός να έχει τους στοιχειώδεις κανόνες φυσικής δικαιοσύνης. Αυτό είναι το σημαντικότερο. Δε μιλούμε για αποκατάσταση καταδικασθέντων. Μιλούμε για αποκατάσταση ανθρώπων που με απόφαση πολιτικής σκοπιμότητας, αν θέλετε την εποχή που λήφθηκε, παύθηκαν ή απολύθηκαν, φέροντες το βαρύτατο στίγμα ότι αποτελούσαν αυτοί την αιτία της κακοδαιμονίας ή της προδοσίας που δέχτηκε η Κύπρος από την ελληνική χούντα.

Λέγοντας αυτά θέλω να πω ότι κρίνουμε τη νομοθεσία, που έχει θεωρηθεί μάλιστα ως κατεπείγουσα, ως αντισυνταγματική γι' αυτό και θα την καταψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δε θα μακρηγορήσω, γιατί έχω αναλύσει τις θέσεις μου στο παρελθόν σε ό,τι αφορά αυτό το θέμα.

Ήμουν ένας από τους κριτές αυτών των ανθρώπων και πρέπει να υπενθυμίσω ότι αυτή τη στιγμή δεν είναι το πραξικόπημα στο εδώλιο του κατηγορουμένου. Στην πραγματικότητα, στο εδώλιο βρίσκονται αυτοί οι 62 άνθρωποι. Μπορώ να σας βεβαιώσω, ως ένας από τους κριτές εκείνης της εποχής υπό συνθήκες που δεν μπορούσαν να έχουν άλλο αποτέλεσμα, ομολογώ -και το ομολόγησα και πριν από αυτό το βήμα- ότι αυτοί οι άνθρωποι αδικήθηκαν και ίσως έφτασε ένα πλήρωμα χρόνου αυτή η αδικία να αρθεί.

Αυτοί οι άνθρωποι δε δικάστηκαν πραγματικά. Οι κριτές τους δεν τους είδαν. Δεν τους έδωσαν την ευκαιρία να εμφανιστούν ενώπιόν τους. Ούτε να απολογηθούν ούτε να εξετάσουν ή να αντεξετάσουν μάρτυρες. Τα είπα αυτά τα πράγματα πριν έξι μήνες και κανείς από τους πολύ γνωστούς Υπουργούς της εποχής εκείνης, είτε ο Πρόεδρος της εποχής εκείνης, που μετέσχαν στην όλη διαδικασία δε σηκώθηκε να πει ότι ο κ. Ρολάνδης έχει άδικο. Με τη σιωπή τους, εφόσον είναι δημόσια πρόσωπα, αποδέκτηκαν και εκείνοι ότι οι διαδικασίες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν διαβλητές. Και μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι ήταν διαβλητές.

Προτού καθήσω θα ήθελα, απλώς για να ενισχύσω αυτά που είπα, να διαβάσω τι είπε στις 15 Απριλίου 1980 ο αγαπητός μου φίλος και ευπαίδευτος Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών, ο Ευστάθιος Ευσταθίου στην αγωγή 88 του 1980, στην οποία ήταν δικηγόρος υπεράσπισης ενός από αυτούς τους 62. Αυτό που είπε ο κ. Ευσταθίου στην υπόθεση εκείνη αντανακλά τη θέση του ασφαλώς και πάνω σε άλλες περιπτώσεις.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ουδείς μπορεί να κάνει αναφορά σε επαγγελματική αγόρευση μέλους της Βουλής. Καθήκον του κ. Ευσταθίου, εφόσον ανέλαβε μια υπόθεση, ήταν να την υπερασπίσει. Αλλά δε νομίζω ότι εδώ μπορεί να κρίνεται μια πολιτική απόφαση επί τη βάσει του τι είπε ο οιοσδήποτε νομικός αγορεύοντας στο δικαστήριο.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Μα δεν είναι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, να μου επιτρέψετε. Θα συμφωνήσω με τον κ. Λυσσαρίδη στο ότι...

(Έντονες διαμαρτυρίες από πλευράς Βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Παρακαλώ, κύριοι. Ένας δικηγόρος έχει πρώτιστο καθήκον να υπερασπίσει τον πελάτη του, ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε συνθήκες και ανεξάρτητα από προσωπικές απόψεις. Τίθεται κατά συνέπεια μία σύγκρουση μεταξύ πολιτικής θέσεως και επαγγελματικής δεοντολογίας.

Οπωσδήποτε όμως, κύριε Ρολάνδη...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ να επιχειρηματολογήσω. Αν είναι έτσι όπως τα λέτε, ας τα κρίνουν αυτά που λέτε τα μέλη του Σώματος, λαμβάνοντας υπόψη ότι υπεράσπιζε κάποιο πελάτη ο κ. Ευσταθίου. Δεν το λέω για να κατακρίνω τον κ. Ευσταθίου. Αυτό είναι δημόσιο έγγραφο...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ο πελάτης μου θα αθωώθηκε ίσως...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δε θα μπω στη λεπτομέρεια. Αυτό είναι δημόσιο έγγραφο το οποίο μπορεί να πάει να πάρει οποιοσδήποτε και δε βλέπω γιατί να μην μπορεί να το γνωρίζει η Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα σας εμποδίσω, κύριε Ρολάνδη. Θα προχωρήσετε. Τόνισα μόνο και ήθελα να κάμω ξεκάθαρη τη διάκριση ότι πράγματι τίθεται ένα θέμα εδώ...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ας το λάβουν υπόψη τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, να ληφθεί αυτό το πράγμα υπόψη και προχωρήστε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Λοιπόν, ο κ. Ευσταθίου -τον οποίο σέβομαι και συμφωνώ με αυτά τα οποία είπε εδώ· πρέπει να πω ότι συμφωνώ- ουσιαστικά επιτέθηκε κατά των κριτών. Και ήμουν ένας από τους κριτές της εποχής εκείνης. Λέει λοιπόν το εξής και πρέπει να το προσέξουμε, διότι δε δέχομαι ότι ένας δικηγόρος απλώς αμύνεται ή υπερασπίζεται έναν άνθρωπο, χωρίς κάπως να αισθάνεται αυτά τα οποία λέει. Επρόκειτο για έναν από τους αιτητές και λέει τα εξής:

"Ενώ η υπόθεσις του αιτητού είχε ήδη εκδικασθή υπό του Αρμοδίου Πειθαρχικού Οργάνου, ήτοι της Επιτροπής Δημοσίας Υπηρεσίας, και συνεπληρώθη η εκδίκασίς της, επιφυλαχθείσης της αποφάσεως της Επιτροπής, οι καθ' ων η αίτησις" - δηλαδή εμείς τότε- "αποστερήσαντες τον αιτητήν του φυσικού και νομικού του δικαιώματος να υπερασπισθή εαυτόν, υπεισήλθον εις την διαδικασίαν και απέλυσαν τούτον, χωρίς να του δοθή η ευκαιρία να απολογηθή και/ή υπεκατέστησαν παρανόμως και/ή αυθαιρέτως το αρμόδιο όργανον διά να επιληφθή του θέματος της αποφάσεως. Τοιουτοτρόπως και πλέον των άλλων παρέβησαν τους κανόνας του φυσικού δικαίου και της καθεστηκυίας νομικής τάξεως των πραγμάτων.

Εις τον αιτητήν δεν εδόθη καμία ευκαιρία να ακουσθή και να εκθέση την απολογίαν του επί του λίαν σημαντικού τούτου θέματος και τοιουτοτρόπως απεστερήθη δικαιώματος εκπορευομένου εκ του φυσικού δικαίου και της επικρατούσης παρ' ημίν νομικής τάξεως να υπερασπισθή εαυτόν, απωλέσας την σταδιοδρομίαν του."

Αυτά τα λέει ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών το 1980 -δεν τα λέω εγώ- και κάνει αναφορά σε όλα τα σημεία τα οποία...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Δεν τα λέει ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών, τα λέει ο δικηγόρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ναι, ο δικηγόρος τα λέει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Φιλίππου, παρακαλώ, μη διακόπτετε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Αφήστε με να συμπληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, συνεχίστε. Δε θα επιτρέψω διαλογική συζήτηση. Κύριε Ρολάνδη, συνεχίστε την αγόρευσή σας.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Αυτά τα λέει, κύριε Φιλίππου, ο δικηγόρος, ναι...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Έτσι μάλιστα. Όχι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

...ο οποίος τυγχάνει να είναι και Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Να αλλοιώσουμε τα γεγονότα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη συνεχίσετε τη διαλογική συζήτηση, κύριε Ρολάνδη.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Λοιπόν, δε θα επεκταθώ πολύ. Τα λέω αυτά, όχι για να προσάψω οποιαδήποτε μομφή στον κ. Ευσταθίου, γιατί συμφωνώ με αυτά που είπε. Πρέπει να πω ότι και εμείς κατά καιρούς, οι τότε Υπουργοί, είχαμε περάσει δύσκολες ημέρες. Μπορεί να εσφάλαμε. Η κυβέρνηση Κυπριανού βρέθηκε μεταξύ σφύρας και άκμονος. Αφενός υπήρχε ο κλάδος ελαίας, ο οποίος προσφέρθηκε από το Μακάριο, διότι δεν μπορούσε να κάνει διαφορετικά και από την άλλη πλευρά υπήρχαν οι τρομακτικές πιέσεις του λαού για κάποια κάθαρση. Και έτσι, υπό τις τότε πραγματικά δύσκολες συνθήκες, πιστεύω ότι 62 άνθρωποι αδικήθηκαν. Αν ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για κάποια δικαίωση, δεν πρέπει να ανατρέψουμε αυτό το πλήρωμα με νομοθεσία αυτής της μορφής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Δεν έχω να πω τίποτε άλλο μετά από αυτά τα οποία έχω αναγνώσει.

Ευχαριστώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, θα σας δώσω το λόγο, αλλά επειδή ίσως είναι επί προσωπικού θέματος, θα δώσω το λόγο στον κ. Ευσταθίου προηγουμένως και μετά θα έχετε το λόγο.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Βεβαίως, ο κ. Ρολάνδης αναφέρθηκε στο περιεχόμενο γραπτού κειμένου, που είναι οι λόγοι μιας προσφυγής από τις μερικές χιλιάδες προσφυγές που έχω διεξέλθει μέχρι σήμερα. Και τότε ο αιτητής ισχυρίζετο ότι ήταν αθώος. Ισχυρίζετο ότι δεν έλαβε μέρος στο πραξικόπημα και ότι κατά συνέπεια στερήθηκε του δικαιώματός του να ακουσθεί. Τι έγινε η προσφυγή αυτή δεν ξέρω, διότι νομίζω στο τέλος την απέσυρε ο ίδιος ο αιτητής.

Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, όταν γράφονταν αυτά την εποχή εκείνη, η θέση μας ως κόμματος και ως μελών αυτού του κόμματος ήταν ότι αυτή η χώρα, η επίσημη χώρα, η εκπροσωπούμενη από την κυβέρνησή της, διέπραξε ένα από τα πλέον ανήκουστα εγκλήματα παραλείψεως στην παγκόσμια ιστορία. Δεν πήρε τους ενόχους της εσχάτης προδοσίας στο δικαστήριο, τους σφαγείς ενός ολοκλήρου λαού, τους καταστροφείς μιας πατρίδας. Ήταν ένα από τα εγκλήματα παραλείψεως το οποίο δε θα συγχωρήσει η ιστορία στον τόπο τούτο.

Εμείς ταχθήκαμε με όλη τη δύναμή μας, και ως κόμμα εντός της Βουλής και εκτός της Βουλής, και συνεχώς είχαμε αυτή τη σταθερή θέση. Στο τέλος κατέληξε η ιστορία αυτή σε φαρσοκωμωδία. Να απολυθούν 62 από τις εκατοντάδες των επώνυμων ενόχων, να πάρουν συντάξεις αυτοί οι κύριοι και να ερχόμαστε σήμερα να επαναφέρουμε στη μνήμη μας κείμενο μιας προσφυγής για κάποιον που έλεγε ότι "θέλω να ακουστεί...". Ήταν προτάσεις προς το δικαστήριο. Ήθελε και εκεί να παρουσιάσει την υπόθεσή του. Ο ίδιος στο τέλος, αν κατάλαβα ποιος ήταν, ήταν πρόσωπο το οποίο αποκάλυψε πολλά δυστυχώς τα οποία, αν λέγονταν στο χώρο εδώ, θα σηκώνονταν οι τρίχες της κεφαλής όλων μας. Μάλιστα, αυτό θα συνέβαινε αν ακούατε το τι συνέβηκε, τι εγκληματικό συνέβηκε κατά την περίοδο εκείνη. Ο ίδιος αποκάλυψε προηγουμένως αυτή την κατάσταση και στον αείμνηστο Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, ο οποίος και πληροφορήθηκε τα τεκταινόμενα και μέσα στα Υπουργεία και το μέγεθος της συνωμοσίας. Μιας συνωμοσίας την οποία θέλουμε όλοι μας να συγκαλύπτουμε σήμερα, για να παρουσιάζουμε τα νομικά εκείνα επιχειρήματα τα οποία παρουσιάστηκαν. Και πάλι έτυχε η μοίρα, όταν καταργείτο ο νόμος περί Απολύσεως για Λόγους Δημοσίου Συμφέροντος να είμαι εγώ ο άνθρωπος που πήγα στο δικαστήριο και πολέμησα την κατάργηση αυτού του νόμου, αλλά ενός νόμου που δεν είχε καμιά σχέση με τα όσα συνέβησαν και συζητούμε σήμερα ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θα ανέβαινα στο βήμα, αν δεν άκουα τον κ. Ρολάνδη. Είμαι υποχρεωμένος τουλάχιστον σε δύο σημεία της αναφοράς του κ. Ρολάνδη να απαντήσω. Αρπάζεται ο κ. Ρολάνδης από την επαγγελματική δραστηριότητα κάποιου συνάδελφου για να επιχειρηματολογήσει. Θα θεωρείτο δεοντολογικό αν ο οποιοσδήποτε από μας ανασκάλιζε στην πορεία την επαγγελματική δραστηριότητα του οποιουδήποτε από μας και τη χρησιμοποιούσε από το βήμα της Βουλής σαν όπλο ενάντιά του ή ενάντια στις απόψεις του, αν θέλετε, ή στις τοποθετήσεις του κόμματός του;

Νομίζω ότι ήταν ατυχές αυτό που έκαμε ο κ. Ρολάνδης. Μπορώ και εγώ να πάρω κάτι από την επαγγελματική δραστηριότητα του κ. Ρολάνδη και να το χρησιμοποιήσω εδώ. Δεν το κάνω. Δεν το θεωρώ σκόπιμο και ορθό να κάμω αυτό το πράγμα.

Λέχθηκε ότι δε δικάζουμε σήμερα το πραξικόπημα. Δεν είναι στο εδώλιο το πραξικόπημα. Είναι οι 62. Είναι η επιχειρηματολογία του κ. Ρολάνδη και στην προηγούμενη συζήτηση του θέματος. Και λέχθηκε ότι δε ρωτήθηκαν τάχατες αυτοί οι άνθρωποι. Εγώ διερωτήθηκα και στην προηγούμενη σινεδρία της Βουλής αν με ρώτησε κανένας αν ήθελα να μετακινηθώ βίαια από το Δίκωμο. Αν ρώτησε κανένας τις έξι χιλιάδες νεκρούς αν ήθελαν να χάσουν τη ζωή τους. Αν ρώτησε κανένας τις 160 ή 180 χιλιάδες πρόσφυγες αν ήθελαν να ξεκουμπιστούν από τα σπίτια τους με το ζόρι και να διασπαρούν σε ολάκληρη την επικράτεια της ελεύθερης Κυπριακής Δημοκρατίας. Ασφαλώς, κανείς δεν τους ρώτησε. Και είναι αυτό το πολιτικό γεγονός που δυστυχώς δε σεβάστηκε η κυβέρνηση με την αποκατάσταση των 62. Ναι, αποκαθίσταται και το πραξικόπημα, αποκαθίστανται και οι 62.

Έχουμε έντονη την άποψη ότι είναι αυτό που γίνεται και γι' αυτό προσπαθήσαμε με όλα τα μέσα που διαθέτει αυτό το Σώμα ακριβώς για να υπερασπιστεί και τον εαυτό του και, πολύ σωστά είπε ο κ. Λυσσαρίδης, να υπερασπιστεί και τους θεσμούς. Αυτό είναι που γίνεται. Υπερασπιζόμαστε τους θεσμούς. Διότι εντός ολίγου μου φαίνεται ότι θα βρεθούμε και στο εδώλιο, γιατί καταδικάσαμε το πραξικόπημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης και μετά ο κ. Ρολάνδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι αυτός δεν ανήκει στους 62. Διερωτώμαι: Αν ένας πολίτης καταφύγει σε ένα δικηγόρο και λέει "εγώ είμαι αθώος", θα τον υπερασπίσει ή όχι; Δεν υπήρχε το δεδικασμένο. Έστω το δεδικασμένο με τον τρόπο που δικάστηκαν αυτοί οι 62, το οποίο δεδικασμένο δύο αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου θεώρησαν πλήρως προσαρμοσμένο προς τα νομικά θέσμια. Αλλά τώρα υπάρχει το δεδικασμένο. Προ του δεδικασμένου κανένας δεν ξέρει ποιος είναι αθώος ή ένοχος και επομένως δεν μπορεί να γίνεται οποιαδήποτε σύγχυση. Αυτή τη στιγμή 62 άτομα καταδικάστηκαν, προσέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα δεν καταδικάστηκαν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κατέφυγαν στο Ανώτατο Δικαστήριο -είναι καταδίκη αυτό το πράγμα- λέγοντας ότι ο τρόπος με τον οποίο τιμωρήθηκαν ήταν παράνομος -εντάξει, αν δε θέλετε το καταδικάστηκαν, τιμωρήθηκαν- και το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι ο τρόπος ήταν πλήρως νομικός και ορθός.

Πώς λοιπόν τώρα έρχεται η Βουλή να κάνει σύγχυση μεταξύ -όχι η Βουλή, ένα μέρος της Βουλής- να κάνει οποιαδήποτε σύγχυση μεταξύ των δύο αυτών καταστάσεων;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης. Απλώς θέλετε να διευκρινίσετε ότι δεν καταδικάστηκαν νομικά οι 62;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ. Με όλο το σεβασμό που τρέφω προς τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ, όταν μιλούμε για δεδικασμένο -και είμαι βέβαιος ότι συμφωνούν και οι συνάδελφοι νομικοί της Βουλής-μιλούμε για καταδίκη που δημιουργεί δεδικασμένο. Η διοικητική προσφυγή αφορά διοικητικές πράξεις, κύριε Πρόεδρε, και δεν έχει καμιά σχέση με το δεδικασμένο ούτε με καταδίκες. Λήφθηκαν μέτρα διά διοικητικής πράξεως, χωρίς να ακουστούν κάποιες αποφάσεις. Δεν τηρήθηκαν, όπως προβλέπονται από το Σύνταγμα, οι διαδικασίες οι δικαστικές. Και είναι αυτό που υπεράσπιζε ο κ. Ευσταθίου τότε. Και ορθά το υπεράσπιζε, διότι υπεράσπιζε αρχές δικαίου και όχι το συγκεκριμένο πελάτη, ότι δηλαδή ο συγκεκριμένος με βάση την ενώπιόν μας μαρτυρία δεν είναι ένοχος, οπότε πράγματι μια τέτοια αναφορά θα ήταν αναφορά στην επαγγελματική δεοντολογία του συναδέλφου του. Εκείνο το

οποίο έγινε ήταν η υπεράσπιση βασικών θεμελιωδών αρχών της φυσικής δικαιοσύνης. Αυτό έπραξε ο κ. Ευσταθίου και δεν αναφέρθηκε κανένας -ούτε ο κ. Ρολάνδης- στην επαγγελματική δράση του κ. Ευσταθίου, αλλά σε απόψεις που υποστηρίζουν αρχές δικαίου.

Αυτό ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Εν μέρει με πρόλαβε, κύριε Πρόεδρε, ο κ. Αναστασιάδης, διότι ήθελα να απαντήσω σε ορισμένα που λέχθηκαν από τον κ. Χριστόφια και τον κ. Λυσσαρίδη. Πρώτα από όλα η εργασία ενός δικηγόρου δεν είναι επάγγελμα, είναι λειτούργημα. Είναι λειτουργός της Θέμιδος ο δικηγόρος. Στην περίπτωση αυτή δεν αναφέρθηκα με λεπτομέρεια στην υπόθεση -μπορώ να διαβεβαιώσω ότι είναι ένας από τους 62 αυτός- αλλά αναφέρθηκα στις αρχές που έθιξε ο κ. Ευσταθίου, στις οποίες πιστεύω και εγώ απόλυτα. Δεν είναι θέμα αποκάλυψης επαγγελματικού μυστικού ή χρησιμοποίησης ενός επαγγελματικού μυστικού. Πήρα ακριβώς από αυτά που είπε εκείνα που έχουν σημασία.

Ο κ. Ευσταθίου ορθά αναφέρθηκε στο φυσικό δίκαιο το οποίο τότε δεν ίσχυσε. Και ομολογώ και καταδικάζω ίσως και τον εαυτό μου γι' αυτό που κάναμε τότε κάτω από δύσκολες συνθήκες. Κρίναμε ανθρώπους χωρίς να τους δούμε, κύριοι! Τους κρίναμε από φακέλους! Τι να σας πω άλλο; Και το είπα και τον Απρίλιο και δεν ήρθε κάποιος άλλος Υπουργός, είτε ο Γεώργιος Ιωαννίδης είτε ο Βενιαμίν είτε ο Σοφιανός είτε ο Αυξεντίου -ήταν όλοι Υπουργοί τότε- να πουν ότι "ο Ρολάνδης δεν είπε την πραγματικότητα". Το δέχθηκαν και εκείνοι σιωπηλά. Και ο κ. Κυπριανού. Διότι γνώριζαν ότι έτσι δικάστηκαν αυτοί οι άνθρωποι. Και έτσι δικάστηκαν.

Αν πήρα ένα απόσπασμα από αυτό που είπε ο κ. Ευσταθίου, δεν ήταν για να αποκαλύψω την επαγγελματική εργασία του είτε για να μπω σε λεπτομέρειες αυτής της εργασίας. Ήταν για να αναφερθώ σε ορισμένα σημεία αρχών τα οποία έθιξε, που είναι αιώνιες διαχρονικές αρχές δικαίου. Είναι η αρχή της φυσικής δικαιοσύνης η οποία υπάρχει και στο δικό μας Σύνταγμα. Κοιτάξτε το άρθρο 12, που λέει ότι ένας άνθρωπος που κατηγορείται ότι έκλεψε μια λίρα έχει δικαίωμα να έρθει, να σταθεί, να κληθεί, να απολογηθεί, να καλέσει μάρτυρες υπερασπίσεως, να εξετάσει και να αντεξετάσει. Τίποτε από αυτά δεν έγινε στην περίπτωση αυτή. Και είναι ακριβώς αυτής της μορφής την αναφορά που έκανα.

Τώρα, το τελευταίο σημείο που ανέφερε ο κ. Χριστόφιας αν ερωτήθηκε για να φύγει από το Δίκωμο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα είναι πάνω στην ουσία τώρα που...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Αφήστε με να τελειώσω, κύριε. Δικαίωμά μου να συνεχίσω και να συμπληρώσω.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Τότε θα μιλήσουμε και μεις και θα συνεχίσουμε ως το πρωί.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ως το πρωί, αν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίστε παρακαλώ.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Αν ο κ. Χριστόφιας δε ρωτήθηκε και ασφαλώς δε ρωτήθηκε και όλοι καταδικάζουμε τα γεγονότα και πρώτος εγώ το πραξικόπημα, δε σημαίνει ότι πρέπει κάποιοι άλλοι άνθρωποι χωρίς να δικαστούν να καταδικαστούν. Ασφαλώς όλοι καταδικάζουμε το πραξικόπημα...

(Ο κ. Κατσουρίδης κάνει κάποια σχόλια για την ομιλία του κ. Ρολάνδη που δεν ακούγονται)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι. Δε θα επιτρέψω διαλογική συζήτηση. Να τελειώσετε, κύριε Ρολάνδη, και θα δώσω το λόγο σε όποιο θέλει να μιλήσει.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εξαναείπα σου το ότι είσαι ανάγωγος και σου το ξαναλέω.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Μα σε ποιον μιλά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν δε μου αρέσκει να φύω; Θα μείνω ως το πρωί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, σας παρακαλώ.

Κ. ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε με όλο το σεβασμό. Δεν επιτρέπω σε κανένα συνάδελφο να με αποκαλεί ανάγωγο και πολύ περισσότερο στο συνάδελφο τον Κατσουρίδη. Διακόπτει αυτή τη στιγμή τον κ. Ρολάνδη, ενώ μιλά. Δεν του αρέσουν αυτά που ακούει γιατί σίγουρα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κωνσταντίνου, παρακαλώ. Εγώ δεν έχω ακούσει να λεχθεί οτιδήποτε από το βήμα. Αν λέχθηκε κάτι μεταξύ συναδέλφων, να το αποσύρετε, αλλά από το βήμα επίσημα, στα πρακτικά, δεν υπάρχει οτιδήποτε. Συνεχίστε, κύριε Ρολάνδη, όμως δε θα δεχθώ να διακοπεί οποιοσδήποτε ομιλητής και παρακαλώ τον Κοσμήτορα, αν διακοπεί οποιοσδήποτε ομιλητής, να πάρει τα μέτρα του.

Παρακαλώ συνεχίστε.

(Γέλια)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Άμα τα αναλάβω, δε θα αρέσει σε κανένα.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, είναι η ευκαιρία να τα αναλάβετε, γι' αυτό σας λέω ότι δεν πρόκειται να επιτραπεί περαιτέρω διαλογική συζήτηση. Τελειώσατε, κύριε Ρολάνδη;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θέμα διαδικασίας. Έχω μια απλή παράκληση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πιθανόν αθέλητα, εγώ λέω, υπήρξε μια έκφραση η οποία δεν είναι ευχάριστη. Παρακαλώ να ανακληθεί. Ο κ. Κατσουρίδης ο οποίος την εκστόμισε να ανακαλέσει τα όσα είπε για το συνάδελφο κ. Κωνσταντίνου, ο οποίος δεν είναι καθόλου ανάγωγος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανακαλώ, αλλά πιστεύω ότι και ο συνάδελφος δεν έπρεπε να μου πει "αν δε μου αρέσει, να φύγω".

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα δεν είπε τέτοιο πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανακαλούνται και τα δύο και συνεχίζουμε.

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Επειδή και πάλι...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Μα δεν τέλειωσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, έχετε καθίσει που σημαίνει ότι συμπληρώσατε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ζήτησε το λόγο ο κ. Αναστασιάδης, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν θέλετε, θα σας δώσω ξανά το λόγο, αλλά προσέξτε, διότι κάπου στο εδώλιο θα μπει αυτό το Σώμα, αν δεν κρατήσουμε την ψυχραιμία μας.

Παρακαλώ, ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή και πάλι αναπτύσσεται μια νομική παραφιλολογία γύρω από το θέμα, θέλω να υπενθυμίσω αυτό που είχαμε πει επανειλημμένα κατά τη διάρκεια των προηγούμενων συζητήσεων, ότι το Ανώτατο Δικαστήριο αυτής της

χώρας, σε προσφυγές στην υπόθεση Πέτρος Χριστοδουλίδης και Φάκας, αποφάνθηκε ότι ακολουθήθηκαν όλες οι προβλεπόμενες από το Σύνταγμα και τους νόμους διαδικασίες και ότι μάλιστα είχαν την ευκαιρία οι 62 να ακουστούν επαρκώς από το αρμόδιο διοικητικό όργανο. Αυτό λέει η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου στην υπόθεση Πέτρος Χριστοδουλίδης και Φάκας. Για να μην επαναλαμβάνουμε τα ίδια και τα αυτά επιχειρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω την εντύπωση, κύριοι συνάδελφοι, ότι έχει εξαντληθεί η συζήτηση και ότι λέχθηκαν τα ίδια επιχειρήματα όπως και την προηγούμενη φορά. Γι' αυτό εισηγούμαι να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία.

Ο κ. Κατσουρίδης και μετά ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Το Σώμα κατ' επανάληψη προσπαθεί να βάλει μια τάξη στον τρόπο που συζητά, περιοριζόμενο ορισμένες φορές σε σύντομες δηλώσεις των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων των κομμάτων. Είναι η τρίτη φορά που ο τρόπος με τον οποίο παρεμβαίνει ένας απλός Βουλευτής, όπως είμαι κι εγώ, ο κ. Ρολάνδης δηλαδή, που μιλά ως αρχηγός κόμματος στη Βουλή όποτε έχει σοβαρό θέμα, προκαλεί μια αλυσιδωτή συζήτηση και αντίδραση.

Από τη στιγμή που αυτό το πράγμα δε ρυθμίζεται, αφού δεν μπορείτε να αφαιρέσετε το λόγο φυσικά -με ποιο τρόπο;- και ο ίδιος ο κ. Ρολάνδης δε δείχνει μια ευαισθησία σ' αυτό το δικαίωμα που οι υπόλοιποι 55 του παραχωρούν, γιατί είναι πρόεδρος κόμματος, αλλά όχι κοινοβουλευτικού κόμματος, νομίζω ότι δεν μπορεί να μπαίνει πια περιορισμός.

Θέλω να σχολιάσω τρία σημεία της ομιλίας του κ. Ρολάνδη. Το πρώτο απλώς να το επισημάνω και πρέπει να το απαντήσουν ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι τότε Υπουργοί, για τους οποίους περίπου ανέφερε από το βήμα ότι ενσυνείδητα έκαναν ό,τι έκαναν παίρνοντας στην τύχη 62 φακέλους και στέλνοντας στην αδικία 62 ανθρώπους.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δεν είπα αυτό το πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, τώρα διακόπτετε εσείς, όπως σας διέκοπταν κι εσάς. Θα έχετε την ευκαιρία να απαντήσετε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μου είπατε να πάρω μέτρα και θα πάρω.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Αστειευόμενος)

Κύριε Πιττοκοπίτη, το πρώτο μέτρο που πρέπει να λάβετε είναι για τον εαυτό σας. Γι' αυτό σας παρακαλώ, καθίστε κάτω.

Συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για τα επόμενα δύο σημεία, αφού θα μιλήσει ο κ. Ρολάνδης, θα του υποβάλω και δύο ερωτήσεις για να τις απαντήσει.

Η πρώτη ερώτηση είναι: Πότε ανακάλυψε ο κ. Ρολάνδης το πρόβλημα με τη συνείδησή του; Γιατί τόσα χρόνια δεν υπήρχε η δημόσια τοποθέτηση του κ. Ρολάνδη, αλλά αυτή η ανάγκη για δημόσια απολογία προς τους 62 προέκυψε μετά από κάποια συγκεκριμένη ημερομηνία;

Για το τρίτο σημείο η ερώτηση είναι: Αφού τόσο πολύ ήθελε να μας πει για τη σημασία του λόγου του κ. Ευσταθίου σε μια συγκεκριμένη υπόθεση, να μας πληροφορήσει και για το αποτέλεσμα της υπόθεσης, για να ξέρουμε πώς κρίθηκε αυτή η υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης και ο κ. Ρολάνδης και μετά προτίθεμαι να τερματίσω τη συζήτηση και να μπούμε στην ψηφοφορία.

Αν επιμένετε να συνεχίσουμε, θα το θέσω και πάλι σε ψηφοφορία κι ας χάσει στην ψηφοφορία ο Πρόεδρος της Βουλής.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι πολύ σύντομος, ένα μόνο λεπτό.

Έχω δύομισι χρόνια που παρακολουθώ τον κ. Ρολάνδη και είναι ο παντογνώστης, ο σοφός και το αηδόνι της Βουλής, όπως κάποιος τον έχει ονομάσει. Όλα τα ξέρει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, θα παρακαλέσω να μη γίνονται ειρωνικοί χαρακτηρισμοί για οποιοδήποτε συνάδελφο.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Σε καμιά περίπτωση, κύριε Πρόεδρε, δεν ειρωνεύομαι τον έντιμο συνάδελφο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όταν λέτε το αηδόνι της Βουλής, νομίζω όλοι αντιλαμβάνονται.

(Γέλια)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Πιστεύω ότι, εφόσον όλα τα γνωρίζει, θα πρέπει το λιγότερο ο κ. Ρολάνδης να ξέρει ότι ο Σπύρος Κυπριανού είναι πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος, το Δημοκρατικό Κόμμα έχει εκφράσει επανειλημμένα τις θέσεις του και εφόσον το ΔΗΚΟ εκφράζει αυτές τις θέσεις και υπηρετεί αυτές τις αρχές, το λιγότερο δεν είναι δίκαιο να εκφράζεται ο κ. Ρολάνδης με τον τρόπο που εκφράστηκε για τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Κόμματος. Δεν έχουμε προσωπική εμπάθεια εναντίον κανενός, αλλά είχαμε δηλώσει σε δύο προηγούμενες περιπτώσεις ότι το Δημοκρατικό Κόμμα είναι κόμμα αρχών και συνέπειας και θα υπηρετήσει αυτές τις θέσεις και τώρα και μελλοντικά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης και κλείνω τη συζήτηση.

Να μη γίνει όμως αιτία, κύριε Ρολάνδη, ενός νέου γύρου.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Πρώτα απ' όλα για μια δήλωση του κ. Κατσουρίδη: Είτε αρέσει είτε δεν αρέσει στον κ. Κατσουρίδη, εγώ είμαι Βουλευτής, αλλά είμαι και αρχηγός κόμματος. Μπορεί το κόμμα αυτό να μην έχει πολιτική κομματική ομάδα, όπως έχει το ΑΚΕΛ,

αλλά είναι κόμμα υπαρκτό, εγγεγραμμένο αυτή τη στιγμή με βάση τους νόμους της δημοκρατίας και δεν έχω να πω τίποτε περισσότερο στον κ. Κατσουρίδη. Ασφαλώς δεν είμαι κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος, γιατί το κόμμα δεν έχει πολιτική κομματική ομάδα. Αυτό είναι που προνοεί το Σύνταγμα.

Έχει ρωτήσει ο κ. Κατσουρίδης τι απέγινε αυτή η προσφυγή. Δε γνωρίζω. Πρέπει να σας πω την πραγματικότητα. Δε γνωρίζω. Κι αυτό αποδεικνύει ότι δε θέλω να μπω στην επαγγελματική πλευρά αυτού του θέματος. Εγώ σταχυολόγησα ορισμένα σημεία αρχών τα οποία έθιξε ο πολύ αγαπητός σε μένα συνάδελφος. Την αρχή της φυσικής δικαιοσύνης, την οποία έβαλε στο στόμα του, και την ανέφερα και σταχυολόγησα αυτό το σημείο. Δε με ενδιαφέρει ούτε η λεπτομέρεια της υπόθεσης. Εφόσον ρωτήθηκα από τον κ. Λυσσαρίδη λέω, ναι, είναι ένας από τους 62, δεν το είπα από πριν εγώ, αλλά πήρα ορισμένα σημεία αρχών που αφορούν αυτή την προσφυγή και τα έθιξα.

Ανέφερα και προηγουμένως ότι από τότε πολλοί από τους Υπουργούς δεν αισθανόμασταν πολύ καλά, γιατί υπό συνθήκες αδηρίτου ανάγκης αναγκαστήκαμε να πάρουμε εκείνες τις αποφάσεις. Δεν έθιξα τον κ. Κυπριανού, όπως είπε ο κ. Πιττοκόπιτης, ούτε και κανέναν άλλο Υπουργό. Έθιξα πρώτα τον εαυτό μου, ίσως. Είπα ότι ολόκληρο το Υπουργικό Συμβούλιο βρέθηκε κάτω από δύσκολες συνθήκες και ότι ο κ. Κυπριανού και η κυβέρνησή του ήταν μεταξύ σφύρας και άκμωνος. Αυτή ήταν η πραγματικότητα. Δεν το είπα για να μειώσω ή να θίξω ή να εγείρω θέματα αρχών, αν σεβαστήκαμε εκείνη τη στιγμή αρχές ή όχι. Είπα ποιες ήταν οι δυσκολίες εκείνης της περιόδου.

Νομίζω ότι απάντησα στα ερωτήματα του κ. Κατσουρίδη. Δεν ξέρω αν υπάρχει οτιδήποτε άλλο που μένει να απαντηθεί. Απλώς ήθελα να αναφέρω στο Σώμα ποια ήταν τα γεγονότα.

(Σχόλια από τους Βουλευτές)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Παρακαλώ, ησυχία.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, να μην το μετατρέψουμε και σε βαριετέ.

Προχωρούμε τώρα στην ψηφοφορία για τις τέσσερις προτάσεις νόμου. Και αρχίζουμε με τη δεύτερη ανάγνωση της πρώτης πρότασης νόμου που είναι "Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Υπαρξη Ασυμβίβαστου) Νόμος του 1993".

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ακούμε τον Γραμματέα, διότι δε μιλά κοντά στο μικρόφωνο κι έτσι μπορεί να γίνουν λάθη κατά την ψήφιση του νομοθετήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήστε, κύριε Γραμματέα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Ασυμβίβαστο διορισμού κ.λπ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων αυτών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως όλα τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Ύπαρξη Ασυμβίβαστου) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο με 31 ψήφους υπέρ, 17 ψήφους εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της επόμενης πρότασης νόμου που είναι "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των δύο άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο με 31 ψήφους υπέρ, 17 ψήφους εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της τρίτης πρότασης νόμου που είναι "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των δύο άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο με 31 ψήφους υπέρ, 17 ψήφους εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση της τελευταίας πρότασης νόμου που είναι "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 2.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θυμάστε, βρισκόταν εγγεγραμένο πάνω στην ημερήσια διάταξη το θέμα της Κούβας και είχατε πει ότι θα διαγραφεί αλλά θα επανέλθει αυτομάτως αν εγερθεί λόγος. Πληροφορούμαι ότι κατά την ψεσινή συνεδρία της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, όταν ψηφίστηκε το προσχέδιο νόμου από χώρες όπως είναι η Νορβηγία -μέλος του ΝΑΤΟ- η Ελλάδα, η Αυστρία και άλλες χώρες, η Κύπρος τήρησε αποχή. Γι' αυτό το λόγο και ενόψει της επιστολής που είχα διαβάσει από το βήμα της Βουλής για τις υποσχέσεις που είχε δώσει ο Υπουργός Εξωτερικών, θα σας παρακαλέσω να εξετάσετε κατά πόσο ενδείκνυται τώρα να επανέλθει στην ημερήσια διάταξη εκείνο το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδόπουλε, να σας απαντήσω αμέσως. Επειδή έχω την ίδια πληροφορία και επειδή υπήρχε μια δέσμευση όλου του Σώματος, θα έλεγα όλων των πλευρών, για να επανέλθει αν δεν ετηρείτο η υπόσχεση η οποία δόθηκε -και φαίνεται ότι δεν ετηρήθηκε- έχω κι εγώ την ίδια γνώμη. Θα επαναφέρουμε το θέμα αυτό στην επόμενη συνεδρία, στο Κεφάλαιο Δ', και πιστεύω ότι πρέπει να το συζητήσουμε σαν ένα από τα θέματα προτεραιότητας. Φυσικά αυτό θα το διευθετήσουμε στη σύσκεψη των αρχηγών ή εκπροσώπων των κομμάτων.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν είναι δυνατό, προτού το επαναφέρουμε, να επιβεβαιωθεί ότι έτσι είναι. Μήπως είναι πληροφορίες οι οποίες πιθανό να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχω αντίγραφο φαξ των ψήφων που δόθηκαν και μπορώ να τις δώσω αύριο ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι, δε αξίζει. Αν έχετε τέτοια μαρτυρία, μπορούμε να προχωρήσουμε και δε διαφωνούμε ούτε εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, φαίνεται ότι έτσι έχουν πράγματα και υπάρχει δέσμευση του Σώματος.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα ευχόμουν να μην ήταν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 11 Νοεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Κατάθεση από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γλαύκο Κληρίδη των προγραμματικών δηλώσεων της Κυβέρνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1993.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993.
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993.
4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993.
5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993.
6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993.
7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993.
8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993.
9) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1993.
10) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
11) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.
12) Ο περί της Συμβάσεως περί του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
13) Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
14) Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.
15) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).
16) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
17) Ο περί Ενοικιοστασίου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1991.
18) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992.
19) Ο περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
20) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
21) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
22) Οι περί Αμιάντου (Ασφάλεια και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Κανονισμοί του 1993.
23) Οι περί Βοηθών Καταστημάτων (Καθορισμός Περιοχών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των δύο άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 31 ψήφους υπέρ, 17 ψήφους εναντίον και καμιά αποχή, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Κύριοι συνάδελφοι, επανερχόμενος στο Κεφάλαιο Δ', θεωρώ ότι δεν υπάρχει πλέον λόγος συνέχισης της συζήτησης όσον αφορά το θέμα "Οι ενέργειες της κυβέρνησης για πρόσληψη των 62, παρά την απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων περί του Αντιθέτου" που ενέγραψαν οι Βουλευτές κ. Δ. Χριστόφιας και Τ. Χατζηδημητρίου.

Αν δεν υπάρχει ένσταση θα διαγραφεί από το Κεφάλαιο Δ' και θα θεωρηθεί ότι η συζήτηση έληξε.

24) Οι περί Επιτροπών Ασφαλείας στους Τόπους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

25) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1993.

26) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': '

Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (8.4.1993).

(Συνέχιση της συζήτησης).

Κηρύσσω τη λήξης της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

('Ωρα λήξης: 9.00 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Καράς Αντώνης
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

Καλαϊτζιάν Αράμ

Μαντοβάνη Μπενίτο

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.

2) Κήρυξη ως επειγόντων ύστερα από συζήτηση (Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστόφιας, Β. Λυσσαρίδης και Τ. Παπαδόπουλος) των ακόλουθων προτάσεων νόμου που κατατέθηκαν από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ η πρώτη, ενώ οι άλλες τρεις εκτός του ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις κατατέθηκαν από τον κ. Γ. Ομήρου για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ: "Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων ('Υπαρξη Ασυμβίβαστου) Νόμος του 1993", "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και παραπομπή τους στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

3) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Λ. Λυσιώτης, Α. Φιλίππου, Ρ. Πρέντζας, Ν. Αναστασιάδης, Α. Χρίστου, Ρ. Κατσελλή) και ψήφισή του σε νόμο.

4) Ερωτήσεις Βουλευτών (Το αίτημα των εσπεριδοκαλλιεργητών της κοινότητας Αγίου Γεωργίου Πάφου, όπως τους καταβληθούν οι αποζημιώσεις από ζημιές που υπέστησαν από τον παγετό κατά την περσινή χρονιά - Η δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής στην κοινότητα Αγίου Γεωργίου Πάφου - Το αρδευτικό πρόβλημα στην κοινότητα Αγίου Γεωργίου Πάφου - Η κατασκευή πεζοδρομίου έξω από το νέο σχολείο ΖΗΝΩΝ Λάρνακας - Η αποπεράτωση της παιδικής λέσχης και του βρεφοκομικού σταθμού στον οικισμό Αγίων Αναργύρων Α' στη Λάρνακα - Η ασφαλτόστρωση του δρόμου Λεμόνας-'Εζουσας - Το αρδευτικό πρόβλημα στην κοινότητα Λεμόνας - Η μελέτη των συμβούλων μηχανικών για το φράγμα Αγυιάς στον ποταμό 'Εζουσας - Η κατασκευή του δρόμου Χούλου-Στατού-Αγίου Φωτίου).

5) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Ο τρόπος διεξαγωγής των εργασιών της ΣΕΔΙΓΕΠ Λτδ).

6) Οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Δ. Ηλιάδης, Χρ. Μαυροκορδάτος, Χρ. Σολωμής, Ρ. Κατσελλή και Α. Παρισινός) πάνω στο θέμα "Το Δάσος της Αθαλάσσας, οι προγραμματισμοί και οι ενέργειες της Κυβέρνησης".

7) Οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Δ. Κοντίδης, Αρ. Χρυσοστόμου, Χρ. Σολωμής, Δ. Χριστόφιας και Ν. Κατσουρίδης) πάνω στο θέμα "Τοποθέτηση Κεντρικού Αγωγού του Αποχετευτικού Συστήματος Λεμεσού διά μέσου της παλαιάς πόλης της Αμαθούντας".

8) Ομόφωνη απόφαση ύστερα από εισήγηση του Βουλευτή Δ. Ηλιάδη όπως ο Πρόεδρος της Βουλής ενεργήσει για να αποτραπεί το κλείσιμο ενός από τα δύο σχολεία στην Αγία Τριάδα.

9) Έκθεση για τις προτάσεις νόμου 1) "Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Ύπαρξη Ασυμβίβαστου) Νόμος του 1993", 2) "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", 3) "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και 4) "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Α. Χρίστου, Ν. Αναστασιάδης, Β. Λυσσαρίδης, Ν. Ρολάνδης, Α. Φιλίππου, Ευ. Ευσταθίου, Δ. Χριστόφιας, Ν. Κατσουρίδης, Ν. Πιττοκοπίτης, Κ. Κωνσταντίνου, Γ. Ομήρου και Γ. Αγαπίου) και ψήφισή τους σε νόμο.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 11ης Νοεμβρίου 1993

(Ώρα έναρξης: 4.09 μ.μ.)

(Αρ. 5)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι,

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτο μέρος της σημερινής συνεδρίας μας είναι η κατάθεση από πλευράς του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Γλαύκου Κληρίδη, του προγράμματος της κυβέρνησης, της κοινωνικής και οικονομικής φιλοσοφίας της κυβέρνησης και του προγράμματος δράσης.

Θα παρακαλέσω τον κ. Κοσμήτορα να συνοδεύσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στο βήμα της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:

(ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ)

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι Βουλευτές,

Γνώριμο το βήμα από το οποίο ομιλώ και είναι ιδιαίτερη η χαρά μου, γιατί μου δίδεται η ευκαιρία να ανέλθω στο ίδιο βήμα για να σας προσφωνήσω.

Βρίσκομαι σήμερα ενώπιον του Νομοθετικού Σώματος, για δεύτερη φορά από της εκλογής μου στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, για να παρουσιάσω πιο αναλυτικά και εξειδικευμένα, τη στρατηγική που διαμόρφωσε και ακολουθεί η Κυβέρνηση για προώθηση των στόχων της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της και της εφαρμογής κράτους δικαίου, αξιοκρατίας και χρηστής διοίκησης.

Στο διάστημα από της εγκατάστασης της νέας Κυβέρνησης μέχρι σήμερα, παράλληλα με τα διάφορα μέτρα που έχουμε λάβει για την αντιμετώπιση άμεσων προβλημάτων,

έχουμε εργαστεί συστηματικά και αθόρυβα, για να αναλύσουμε τα προβλήματα που παρουσιάζονται στους προαναφερθέντες τομείς και για να καθορίσουμε, με βάση τα νέα δεδομένα, τους στρατηγικούς μας προσανατολισμούς, τις προτεραιότητες και τις επιλογές μας για μια πορεία ανανέωσης και εκσυγχρονισμού.

Καθοριστικό κριτήριο στη σκέψη και στη δράση μας είναι το γενικότερο συμφέρον του λαού μας, δηλαδή η εξεύρεση μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του εθνικού μας προβλήματος, η δημιουργία μιας υγιούς και αναπτυσσόμενης οικονομίας μέσα σ' ένα πλαίσιο οικονομικής σταθερότητας συνδυασμένης με κοινωνική ευαισθησία και η εδραίωση χρηστής διοίκησης, κράτους δικαίου και αξιοκρατίας.

Επιδίωξή μας είναι να εντάξουμε την Κύπρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να δημιουργήσουμε τις απαραίτητες προϋποθέσεις, κάτω από τις οποίες οι παραγωγικές ομάδες να μπορούν να αναπτύσσουν δημιουργικά τις δραστηριότητές τους, μέσα σε συνθήκες ασφάλειας από εξωτερικούς και εσωτερικούς κινδύνους, για ένα καλύτερο μέλλον, που θα προσφέρει στον πολίτη τα αγαθά ενός αυξανόμενου βιοτικού επιπέδου, μιας αναβαθμισμένης ποιότητας ζωής και μιας αξιοπρεπούς μεταχείρισης.

ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΜΑ

Αναφορικά με το εθνικό μας πρόβλημα, που γνωρίζω ότι βρίσκεται στο επίκεντρο των σκέψεων όλων μας, δεν πρόκειται να προδιαγράψω ποια είναι η πολιτική που θα ακολουθήσει η Κυβέρνηση. Και τούτο γιατί, όπως όλοι γνωρίζετε, μεταβαίνω στην Αθήνα για συνομιλίες με τον Πρωθυπουργό κ. Ανδρέα Παπανδρέου. Στη συνέχεια θα μεταβεί εκεί για τον ίδιο σκοπό το Εθνικό Συμβούλιο και δεν θα ήταν σωστό να εξαγγείλουμε πολιτική πριν από τη διεξαγωγή αυτών των διαβουλεύσεων.

Θα ήθελα, όμως, στο σημείο αυτό να τονίσω με έμφαση ότι η Κυπριακή Κυβέρνηση είναι έτοιμη να συνεργαστεί με ειλικρίνεια με την Ελληνική Κυβέρνηση για προώθηση λύσης του Κυπριακού, η οποία να διασφαλίζει την επιβίωση του Κυπριακού Ελληνισμού στη γη των πατέρων του, να είναι λειτουργήσιμη και βιώσιμη, να απαλλάσσει την Κύπρο από τα κατοχικά στρατεύματα και τους εποίκους, να κατοχυρώνει τις βασικές ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, να διαφυλάσσει την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου και να περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την ομαλή συμβίωση των δύο Κοινοτήτων.

Δεν προτίθεμαι, επίσης, να αναφερθώ στις εκτιμήσεις της Κυπριακής Κυβέρνησης αναφορικά με τους στόχους που επιδιώκει η τουρκική πλευρά και τη στρατηγική και την τακτική που ακολουθεί για την επίτευξή τους. Γιατί θεωρώ σωστό να υπάρξει ευκαιρία για κοινές εκτιμήσεις μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου στις συνομιλίες που θα έχουμε ως Κυβέρνηση και ως Εθνικό Συμβούλιο στην Αθήνα. Για μένα ειλικρινής συνεργασία σημαίνει συστηματική και συνεχής ανταλλαγή πληροφοριών, εκτιμήσεων και απόψεων με την Ελληνική Κυβέρνηση και όχι εξαγγελία πολιτικής από κυπριακής πλευράς και αποδοχής της από ελλαδικής ή αντίστροφα.

Το εθνικό μας πρόβλημα βρίσκεται σε μια πάρα πολύ δύσκολη καμπή. Γι' αυτό πιστεύω ότι θα ήταν χρήσιμο, πριν από τη μετάβαση του Εθνικού Συμβουλίου στην Αθήνα, όχι μόνο να συνεδριάσει το Εθνικό Συμβούλιο, αλλά να πραγματοποιηθεί και κλειστή συνεδρία της Βουλής για ανταλλαγή απόψεων σχετικά με το εθνικό μας πρόβλημα, απόψεων που να καλύπτουν και τα ειδικότερα θέματα της πανεθνικής διάσκεψης, της άμυνας, της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και της εξακρίβωσης της τύχης των αγνοουμένων. Και λέω κλειστής συνεδρίας, γιατί θα πρέπει επιτέλους να συνειδητοποιήσουμε όλοι, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μαζικής επικοινωνίας, ότι υπάρχουν περιπτώσεις που το εθνικό συμφέρον επιβάλλει μυστικότητα.

ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Προτού, όμως, ασχοληθώ με τα οικονομικά και κοινωνικά θέματα θα ήθελα να σταθώ για λίγο με ιδιαίτερη προσοχή αλλά και με την αναγκαία ευαισθησία στο θέμα της άμυνας.

Το θέμα της άμυνας, ειδικά μάλιστα μετά τη δήλωση του Πρωθυπουργού κ. Ανδρέα Παπανδρέου ότι η Κύπρος εντάσσεται στα αμυντικά σχέδια της Ελλάδας, θα συζητηθεί εν εκτάσει κατά τη συνάντησή μου με τον Πρωθυπουργό. Στη συνέχεια θα μεταβεί στην Αθήνα ο Υπουργός 'Αμυνας συνοδευόμενος από τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς για συνομιλίες με τον Υπουργό Εθνικής 'Αμυνας της Ελλάδας και την εκεί στρατιωτική ηγεσία. Και, βεβαίως, το ίδιο θέμα θα συζητηθεί, επίσης, στις συνομιλίες του Εθνικού Συμβουλίου με τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας.

Η Κυβέρνηση αποδίδει μεγάλη σημασία στην αμυντική θωράκιση της Κύπρου, λαμβανομένης υπόψη της ισχυρής παρουσίας Τουρκικού στρατού στο νησί και των ναυτικών και αεροπορικών δυνατοτήτων της Τουρκίας, λόγω γειτνίασης.

'Ενδειξη της σημασίας που αποδίδουμε στην αμυντική μας θωράκιση είναι και η σύσταση του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας.

Εφόσον παραμένουν στρατεύματα κατοχής, η πολιτική που θα ακολουθήσει η Κυβέρνηση είναι η συνέχιση του εξοπλιστικού προγράμματος, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της κυπριακής οικονομίας και χωρίς να θέτουμε σε κίνδυνο την οικονομική ευρωστία μας, που είναι εξίσου απαραίτητη προϋπόθεση για τη διεξαγωγή του αγώνα μας.

'Ομως, η απλή συσσώρευση οπλισμού, όταν δεν υπάρχει η απαραίτητη υποδομή και οργάνωση για τη σωστή συντήρηση και την πλήρη αξιοποίησή του, σημαίνει απώλεια χρημάτων χωρίς ανάλογη αύξηση της αμυντικής ικανότητας. Είναι γι' αυτό το λόγο που στρέψαμε κυρίως την προσοχή μας, σε πρώτο στάδιο, στη συντήρηση και στην πλήρη αξιοποίηση του ήδη υπάρχοντος υλικού.

Οι τελικές αποφάσεις για περαιτέρω εξοπλισμούς θα ληφθούν μετά που θα καθοριστούν προτεραιότητες στις συνομιλίες των Αθηνών, στις οποίες έχω ήδη αναφερθεί.

Παράλληλη επιδίωξή μας και πρωταρχικός στόχος μας είναι επίσης η αναδόμηση της Εθνικής Φρουράς, η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των εθνοφρουρών και ο εκσυγχρονισμός των στρατωνισμών και εγκαταστάσεων ώστε να ανταποκρίνονται στις σημερινές ανάγκες ενός σύγχρονου, καλά εκπαιδευμένου και αξιόμαχου στρατεύματος. Η αναβάθμιση της εφεδρείας με στόχο την παραπέρα ενίσχυσή της, θα αποτελέσει επίσης μια από τις βασικές μας επιδιώξεις στα πλαίσια του γενικότερου προγράμματος ενίσχυσης της αμυντικής ικανότητας της Εθνοφρουράς.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Μετά την τουρκική εισβολή, μέσα στις αντίξοες συνθήκες της συνεχιζόμενης ημικατοχής της χώρας μας, ο κυπριακός λαός κατόρθωσε να επαναδραστηριοποιήσει με γρήγορους ρυθμούς την οικονομία, να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικότητα τις κοινωνικές επιπτώσεις που δημιούργησε η προσφυγοποίηση, να αξιοποιήσει τους περιορισμένους πόρους που είχε στη διάθεσή του και να πετύχει μια θεαματική αύξηση του βιοτικού επιπέδου, έτσι που σήμερα να απολαμβάνει ένα υψηλό επίπεδο διαβίωσης.

Παρόλο το επίπεδο ανάπτυξής της, η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει έντονες διαρθρωτικές αδυναμίες και προβλήματα σταθερότητας, τα οποία δεν είναι άσχετα με την οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε στο παρελθόν. Μετά την ανάληψη της εξουσίας

από τη νέα Κυβέρνηση, πρώτη μας ενέργεια ήταν η καταγραφή της κατάστασης που χαρακτήριζε την κυπριακή οικονομία, η διάγνωση των διαρθρωτικών της προβλημάτων χωρίς τάση ωραιοποίησης ή απόκρυψή τους.

Τέλος του 1992, η κυπριακή οικονομία παρουσίαζε τάσεις αυξανόμενου πληθωρισμού και έντονη ανισοσκέλεια στις τρέχουσες συναλλαγές της με το εξωτερικό. Στην ανεπιθύμητη αυτή κατάσταση συνέβαλε και η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που εφαρμοζόταν τα προηγούμενα χρόνια. Εκτός από την καθυστέρηση στη λήψη μέτρων πολιτικής για την αντιμετώπιση των σύνθετων διαρθρωτικών προβλημάτων στους βασικούς τομείς παραγωγής, πολύ ανησυχητικό ήταν το ύψος του δημοσιονομικού ελλείμματος και η συνεχής διόγκωση του δημόσιου χρέους, το οποίο τέλος του 1992 ανήλθε στα δύο δισεκατομμύρια διακόσια ενενήντα πέντε εκατομμύρια λίρες.

Η ανάλυση των δεδομένων και προβλημάτων ήταν αναγκαία για τη λήψη άμεσων μέτρων αλλά και για τη διαμόρφωση μιας στρατηγικής με ευρύτερη προοπτική.

Σήμερα, η κυπριακή οικονομία βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Από εμάς εξαρτάται αν θα ακολουθήσουμε την πορεία της ανανέωσης, της προσαρμογής στα νέα δεδομένα και της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, που οδηγεί σε ακόμη πιο υψηλό βιοτικό επίπεδο, ή αν θα ακολουθήσουμε μοιρολατρικά την εξέλιξη των πραγμάτων, ανίκανοι να αντιδράσουμε διορθωτικά, δέσμιοι άκαμπτων και ξεπερασμένων δογμάτων και συνηθειών. Το διεθνές οικονομικό σκηνικό μεταβάλλεται με γρήγορους ρυθμούς, γίνεται ολοένα και πιο ανταγωνιστικό, οι καταναλωτές γίνονται πιο απαιτητικοί, οι τεχνολογίες προσφέρουν νέες δυνατότητες, ενώ ο ρόλος του κράτους τίθεται υπό επανεξέταση.

Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια η γρήγορη ανάπτυξη και βελτίωση του βιοτικού μας επιπέδου συνοδεύτηκε από μια σταδιακή αλλαγή στην νοοτροπία και στις προσεγγίσεις μας. Η οικονομική πολιτική αλλά και η συμπεριφορά των ομάδων πίεσης στήριξαν την υπερκατανάλωση, οδήγησαν στη διόγκωση του εισαγωγικού και μεσιτικού εμπορίου και ενίσχυσαν την παραοικονομία.

Κτίζουμε υπερπολυτελείς κατοικίες και αγοράζουμε τα τελευταίου τύπου αυτοκίνητα, ενώ έχουμε μειώσει το ποσοστό της αποταμίευσης και έχουμε υποβαθμίσει τις παραγωγικές επενδύσεις. Αναμένουμε και απαιτούμε από την πολιτεία να ικανοποιεί οποιαδήποτε αιτήματα, να επεκτείνει συνεχώς τις δραστηριότητές της, να προσφέρει περισσότερες υπηρεσίες, να εργοδοτεί περισσότερο προσωπικό χωρίς να θέτουμε το ερώτημα για το ποιος πληρώνει. Η κάθε μια ομάδα πίεσης αγωνίζεται να αυξήσει τα ωφελήματα που απολαμβάνει, αλλά ταυτόχρονα και να μειώσει τις υποχρεώσεις της, αναμένοντας από την υπόλοιπη κοινωνία να συνεισφέρει στα έσοδα του κράτους και το έλλειμμα να το καλύψει η επόμενη γενιά που θα κληθεί να επιβαρυνθεί με τις επιπτώσεις. Επιπτώσεις, στις οποίες περιλαμβάνεται και ο υπέρμετρος δανεισμός, ο οποίος δημιούργησε δημόσιο χρέος που σύντομα θα φθάσει τα τρία δισεκατομμύρια λίρες.

Οι ανεπιθύμητες αυτές προσεγγίσεις και συμπεριφορές οδήγησαν στη διόγκωση του κόστους παραγωγής και σε μια σταδιακή διάβρωση της ανταγωνιστικότητας των βασικών εξωστρεφών τομέων της οικονομίας και κύρια της γεωργίας, των περισσότερων βιομηχανικών κλάδων και του τουρισμού. Έτσι, η υποχώρηση των βιομηχανικών εξαγωγών, που άρχισε εδώ και μερικά χρόνια, η υποτονικότητα των παραγωγικών επενδύσεων, οι πληθωριστικές τάσεις, η ύφεση που παρουσιάζει η οικονομία, τα υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα και το συσσωρευόμενο δημόσιο χρέος είναι αποτέλεσμα αυτών των διεργασιών. Αυτά οφείλονται περισσότερο σε εσωγενείς παράγοντες, σε δικές μας ενέργειες ή παραλείψεις, παρά σε εξωτερικά αίτια.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Χρειαζόμαστε ένα νέο ξεκίνημα που να δίνει απάντηση στις προκλήσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε στον οικονομικό τομέα. Πιστοί στο όραμα της ένταξης στην οικογένεια των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιβάλλεται με γρήγορο βήμα να προχωρήσουμε με πνεύμα δυναμισμού και συνεργασίας στην αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών διαδικασιών, στον εκσυγχρονισμό των θεσμών και της νομοθεσίας και γενικά στην εναρμόνιση της οικονομίας μας με τα Κοινοτικά δεδομένα. Αυτός είναι ο μόνος δρόμος που μπορούμε να ακολουθήσουμε, προκειμένου να διασφαλίσουμε τη συνεχή και σταθερή άνοδο του βιοτικού μας επιπέδου μέσα σε συνθήκες σταθερότητας και πλήρους απασχόλησης. Οι στόχοι αυτοί είναι κοινοί και κατά συνέπεια συλλογική θα πρέπει να είναι και η προσπάθεια.

Χαιρετίζουμε ως θετική την απόφαση του Συμβουλίου Υπουργών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που λήφθηκε πρόσφατα, η οποία καθορίζει ότι η Κύπρος είναι επιλέξιμη για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι έχει ευρωπαϊκό προσανατολισμό και ότι ξεκινούν άμεσα ουσιαστικές συνομιλίες για να προετοιμαστεί η Κύπρος για τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης στην Ένωση, οι οποίες θα ακολουθήσουν μεταγενέστερα. Με την απόφαση αυτή έχουμε εισέλθει σε μια καθορισμένη προενταξιακή πορεία, που εξελικτικά θα καταλήξει στην ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι περιττό να τονίσω ότι, ανεξάρτητα από τις πολιτικές δυσκολίες, η επιτυχία και ο χρονικός ορίζοντας της πορείας αυτής σε πολύ μεγάλο βαθμό εξαρτώνται από τη δική μας αποφασιστικότητα δράσης, ταχύτητα αποφάσεων και βούληση προσαρμογής στο κοινοτικό κεκτημένο. Επιθυμώ να υπογραμμίσω με κάθε έμφαση την πολιτική μας δέσμευση μέσα σ' αυτή την προεδρική πενταετία να πετύχουμε τα κριτήρια σύγκλισης που καθορίστηκαν με τη συνθήκη του Μάαστριχτ.

Κύριος άξονας της στρατηγικής που ακολουθούμε είναι η προώθηση ενός νέου αναπτυξιακού προσανατολισμού, μιας νέας δημιουργικής πνοής στο δημόσιο τομέα και η δημιουργία ενός σύγχρονου πλαισίου, που να είναι ενισχυτικό της δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα. Επιδιώκουμε να επιφέρουμε βασικές αλλαγές στον τρόπο σκέψης, οργάνωσης και λειτουργίας της κρατικής μηχανής, με σκοπό όχι μόνο την εξοικονόμηση δαπανών αλλά και τη βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης του πολίτη.

Στα πλαίσια αυτά θα ληφθούν οργανωτικά μέτρα για την καλύτερη κατανομή των λειτουργιών μεταξύ των Υπουργείων. Έχοντας υπόψη τα σημερινά δεδομένα, θα διαφοροποιήσουμε την προσέγγιση σε σχέση με το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό της οικονομίας. Αντί του ενδεικτικού προγραμματισμού που ακολουθούμε μέχρι σήμερα, θα δώσουμε έμφαση στο στρατηγικό προγραμματισμό τόσο στο μακροοικονομικό όσο και στο επίπεδο των Υπουργείων, έτσι που να επιταχυνθεί η διαδικασία διαρθρωτικών αλλαγών.

Για την επιτάχυνση των διαρθρωτικών αλλαγών που πρέπει να γίνουν αλλά και τη δημιουργία βιώσιμων συνθηκών στον τομέα των δημόσιων οικονομικών, επιβάλλεται όλοι μας να διαφοροποιήσουμε την αντίληψή μας και τις προσδοκίες μας για το ρόλο και τις ευθύνες του κράτους. Γενική μας προσέγγιση είναι ότι ο ρόλος του κράτους δεν είναι να συντηρεί με επιχορηγήσεις μη βιώσιμες παραγωγικές δραστηριότητες, αλλά να ενισχύει τις διαρθρωτικές αλλαγές και δραστηριότητες που παρουσιάζουν προοπτικές. Επίσης, ο ρόλος του κράτους, από το ρόλο γονιού που ασκεί σήμερα και που ικανοποιεί οποιοδήποτε αίτημα ή διενεργεί γενικής μορφής μεταβιβάσεις εισοδήματος, θα πρέπει να επικεντρωθεί σε δραστηριότητες παροχής βοήθειας σε αυτούς που έχουν πραγματική ανάγκη.

Δίδουμε καίρια σημασία στη διαμόρφωση και διατήρηση ενός σωστού μακροοικονομικού πλαισίου σταθερότητας της οικονομίας. Οι εμπειρίες τόσο στην Κύπρο όσο και

διεθνώς έχουν αποδείξει ότι ένα τέτοιο πλαίσιο οικονομικής σταθερότητας αποτελεί το καλύτερο εχέγγυο για τη συνέχιση της ανοδικής πορείας της οικονομίας, αλλά και για την άσκηση μιας σύγχρονης κοινωνικής πολιτικής.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ/ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στην περίοδο μετά την εισβολή και μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980 το υπόβαθρο στο οποίο στηρίχθηκε η προσπάθεια επαναδραστηριοποίησης και, στη συνέχεια, επέκτασης της βιομηχανικής παραγωγής και των άλλων τομέων παραγωγικής δραστηριότητας ήταν κατά κύριο λόγο το ακόλουθο: Το χαμηλό εργατικό κόστος, η διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού και η δυνατότητα διάθεσης των προϊόντων ή υπηρεσιών σε αγορές που παρουσίαζαν υψηλή ζήτηση χωρίς να είναι απαιτητικές από πλευράς ποιότητας ή ακόμα και τιμής.

Παράλληλα, η εγχώρια αγορά λειτουργούσε πίσω από υψηλούς προστατευτικούς δασμούς και άλλους φραγμούς, που άμεσα ή έμμεσα ενίσχυαν την ντόπια παραγωγή και τις εξαγωγές.

Οι συνθήκες αυτές, τόσο σε σχέση με το κόστος των συντελεστών παραγωγής όσο και με τη διάθεση των αγαθών, επέτρεπαν στον Κύπριο βιομήχανο και παραγωγό να είναι ανταγωνιστικός, χρησιμοποιώντας μεθόδους έντασης εργασίας και παραγωγικές διαδικασίες χαμηλής τεχνολογίας, παράγοντας προϊόντα χαμηλής σχετικά ποιότητας και τυποποιημένου σχεδιασμού. Τα δεδομένα αυτά είχαν ως προέκταση πολύ μέτριες απαιτήσεις στο επίπεδο διεύθυνσης των επιχειρήσεων.

Σταδιακά οι βασικές αι[illegible] συνθήκες έχουν αλλάξει. Το εργατικό κόστος στην Κύπρο σήμερα έχει αισθητά αυξηθεί με ρυθμούς πάνω από την αύξηση της παραγωγικότητας, ενώ το βιοτικό μας επίπεδο συγκρίνεται ευνοϊκά με αυτό πολλών Ευρωπαϊκών χωρών. Παρουσιάζεται όμως μια αναντιστοιχία μεταξύ του επιπέδου διαβίωσής μας από τη μια και του κόστους παραγωγής και των παραγωγικών δομών και διαδικασιών από την άλλη.

Ταυτόχρονα, οι διεθνείς αγορές έχουν γίνει πιο απαιτητικές και ανταγωνιστικές, ενώ η εσωτερική αγορά φιλελευθεροποιείται σταδιακά με την εφαρμογή της Τελωνειακής Ένωσης. Τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας, που σήμερα παρουσιάζουν οι κυριότεροι τομείς της οικονομίας, δεν είναι άσχετα με τις διαπιστώσεις αυτές.

Στη νέα φάση που ήδη έχει εισέλθει η οικονομία μας αποτελεί αδήριτη ανάγκη να δώσουμε ύψιστη προτεραιότητα στα θέματα αύξησης της παραγωγικότητας, εξοικονόμησης κόστους παραγωγής και συνεχούς προσαρμογής στις ανάγκες των αγορών. Επιβάλλεται σε όλους τους τομείς να αξιοποιήσουμε καλύτερα τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία. Να προσφέρουμε ποιοτικά καλύτερα προϊόντα και υπηρεσίες. Να αναβαθμίσουμε το ρόλο της διεύθυνσης. Να εξειδικευθούμε σε τομείς που έχουμε ή μπορούμε να δημιουργήσουμε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Χρειαζόμαστε ο καθένας στον τομέα του περισσότερο επαγγελματισμό, καλύτερη οργάνωση και πιο συστηματική εργασία.

Η αναπτυξιακή μας στρατηγική, έχοντας υπόψη τις νέες συνθήκες ανταγωνισμού, στοχεύει στα ακόλουθα: Πρώτο, να δημιουργήσει το ευνοϊκό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία. Δεύτερο, να προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στους παραγωγικούς κλάδους, ιδιαίτερα τους εξωστρεφείς, μέσα στα πλαίσια του διεθνούς ανταγωνισμού και πάντα μέσα στις οικονομικές δυνατότητες του κράτους.

Θα πρέπει να υπογραμμίσω ότι την κύρια ευθύνη για αντιμετώπιση των προκλήσεων και αξιοποίηση των ευκαιριών έχουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις. Η προοδευτικότητα και η επιχειρηματική ικανότητα των παραγωγικών φορέων, σε συνδυασμό με την αποφασιστικότητα της Κυβέρνησης, είναι, πιστεύω, τα καλύτερα εχέγγυα για ένα καλύτερο μέλλον.

Βιομηχανία

Κατά τη διάρκεια των επόμενων χρόνων ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στο βιομηχανικό τομέα, έτσι που να προωθηθεί μια πιο ισοζυγισμένη ανάπτυξη της οικονομίας. Στόχος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής βιομηχανικής μονάδας και η επέκταση της παραγωγής σε νέους βιομηχανικούς κλάδους.

Η Κυβέρνηση έχει ήδη υιοθετήσει μια πρώτη δέσμη από διάφορα μέτρα, που αποσκοπούν στο να υποβοηθηθεί ο τομέας της βιομηχανίας να ξεπεράσει βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνονται τα ακόλουθα: Η επαναφορά του κινήτρου της δεκαετούς φορολογικής απαλλαγής για κέρδη και μερίσματα από την παραγωγή νέων μεταποιητικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας. Η επαναφορά του κινήτρου της επιταχυνόμενης απόσβεσης για επενδύσεις σε μηχανήματα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Η μεταφορά των φορολογικών ζημιών που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της παραχώρησης κινήτρων στον τομέα της μεταποίησης. Η μείωση των εισαγωγικών δασμών σε πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται από τους βιομηχανικούς κλάδους της ένδυσης, υπόδησης και βαλιτσοποιίας.

Τα μέτρα αυτά στοχεύουν στην ενίσχυση της ρευστότητας του εξαγωγικού βιομηχανικού τομέα, στην τόνωση των επενδύσεων και στο να υποβοηθήσουν τη δημιουργία νέων μεταποιητικών κλάδων.

Πρόσθετα, μελετάται η εισαγωγή και άλλων θεσμικών κυρίως μέτρων που θα βοηθήσουν τη βιομηχανία να αντιμετωπίσει και επιλύσει πάνω σε μακροπρόθεσμη βάση διαρθρωτικά κυρίως προβλήματα. Μεταξύ αυτών είναι η ίδρυση κέντρου παροχής υπηρεσιών, η ίδρυση κέντρου σχεδίου και η ενδυνάμωση του συστήματος προώθησης των εξαγωγών.

Πιστεύουμε ότι στην προσπάθεια για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό της βιομηχανίας μας σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει και η ξένη τεχνογνωσία και το ξένο κεφάλαιο. Στο θέμα αυτό θα ακολουθήσουμε μια πιο φιλελεύθερη προσέγγιση.

Πιο φιλελεύθερη προσέγγιση θα ακολουθήσουμε και στις περιπτώσεις όπου Κύπριοι επιχειρηματίες επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό, γιατί πιστεύουμε ότι αυτό είναι προς όφελος της Κύπρου.

Τουρισμός

Ως οικονομία έχουμε επιτελέσει τεράστια άλματα στον τουριστικό τομέα, με αποτέλεσμα να έχουμε φθάσει σε ένα πραγματικά αξιοζήλευτο επίπεδο υποδομής σε ξενοδοχειακές μονάδες και ο τομέας να αποτελεί την κινητήρια δύναμη οικονομικής ανάπτυξης. Όμως, η τουριστική βιομηχανία, εκτός από το πρόβλημα ανταγωνιστικότητας και υψηλής αύξησης του λειτουργικού κόστους, αντιμετωπίζει σήμερα σειρά άλλων προβλημάτων διαρθρωτικής κυρίως μορφής. Καθυστερήσαμε στη δημιουργία έργων υποδομής και έργων εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος, ενώ η ραγδαία τουριστική ανάπτυξη έγινε, σε κάποιο βαθμό, σε βάρος του φυσικού και ανθρωποποίητου περιβάλλοντος. Πρόσθετα, η μη εφαρμογή της υπάρχουσας νομοθεσίας δημιουργεί αρνητική εικόνα για την Κύπρο.

Η πρόκληση που αντιμετωπίζουμε σήμερα, για να δημιουργήσουμε τις συνθήκες υγιούς τουριστικής ανάπτυξης είναι να βελτιώσουμε την εικόνα του τουριστικού μας προϊόντος. Και θα το επιτύχουμε, μεταθέτοντας την έμφαση από την ποσότητα στην ποιότητα, από την επέκταση των κλινών σε έργα που εμπλουτίζουν το τουριστικό προϊόν. Θα το επιτύχουμε, προωθώντας, επίσης, ένα αναπροσανατολισμό από το συνηθισμένο στο ευφάνταστο, από το εύκολο κέρδος, που μπορούσε να επιτευχθεί κατά τη δεκαετία του 1980, στην μακροπρόθεσμη εμπέδωση της ανταγωνιστικότητας και δημιουργώντας μια αρμονική σχέση μεταξύ τουρισμού και περιβάλλοντος.

Χρειαζόμαστε ακόμα περισσότερο επαγγελματισμό, γούστο και φαντασία στην εξυπηρέτηση του ξένου και ντόπιου περιηγητή.

Η Κυβέρνηση έχει ήδη προχωρήσει στην υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης δέσμης βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων μέτρων προς τις κατευθύνσεις αυτές. Μεταξύ των άμεσων μέτρων που αποφασίστηκαν, και που στο στάδιο αυτό τυγχάνουν επεξεργασίας, είναι τα ακόλουθα: Η δασμολογική απαλλαγή ξενοδοχειακού εξοπλισμού για σκοπούς ανακαινίσεων υφιστάμενων ξενοδοχειακών μονάδων και η εισαγωγή δέσμης φορολογικών κινήτρων για προώθηση έργων εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος.

Προωθείται επίσης η ιδέα για τη δημιουργία μιας πρότυπης τουριστικής περιοχής, που θα αποτελέσει παράδειγμα για σωστή ανάπτυξη και των άλλων περιοχών. Ως τέτοια περιοχή έχει επιλεγεί μια παραλιακή περιοχή στην Πάφο.

Πρόθεσή μας είναι να εφαρμόσουμε με αυστηρότητα την υπάρχουσα νομοθεσία, για την αντιμετώπιση φαινομένων που επηρεάζουν αρνητικά την εικόνα της Κύπρου ως τουριστικού προορισμού, ενώ λήφθηκε απόφαση για εισαγωγή μέτρων ελέγχου των τιμών και των προϊόντων που προσφέρονται σε παραλιακές περιοχές.

Προγραμματίζεται, επίσης, η προώθηση μιας νέας ολοκληρωμένης πολιτικής, που να αποβλέπει στον ορθολογικό έλεγχο της περαιτέρω αύξησης των τουριστικών κλινών και η λήψη μέτρων για προστασία του φυσικού και ανθρωποποίητου περιβάλλοντος. Τέτοια μέτρα είναι η εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων για τον Ακάμα, το Τρόοδος και το Κάβο Γκρέκο, ο αυστηρός έλεγχος των οικοδομών και η αποτροπή αυθαίρετων προσθηκών σε ξενοδοχεία και άλλες οικοδομές.

Στον τομέα της προώθησης του τουριστικού προϊόντος θα αναληφθεί συστηματική προσπάθεια, που θα στοχεύει στην ανάπτυξη νέων αγορών και νέων μορφών τουρισμού και στην επέκταση της τουριστικής περιόδου.

Υπηρεσίες

Το νησί μας έχει όλες τις δυνατότητες να μετατραπεί σε ένα κέντρο παροχής πολύμορφων υπηρεσιών υψηλού επιπέδου. Η αναπτυξιακή μας στρατηγική προσδίδει προτεραιότητα σ' αυτό τον τομέα, γιατί η ζήτηση διεθνώς για επαγγελματικές υπηρεσίες συνεχώς αυξάνεται και πληρούνται οι βασικές προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξή του.

Ειδικός στρατηγικός στόχος είναι η προώθηση των εξαγωγών μη παραδοσιακών υπηρεσιών, όπως είναι οι εκπαιδευτικές, ιατρικές υπηρεσίες προς το χώρο της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Ευρώπης όπου υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες. Προς το σκοπό αυτό θα δημιουργηθεί ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Πιστεύουμε ότι με την κατάλληλη ενθάρρυνση και υποστήριξη που θα προσφέρουμε, ο ευρύτερος τομέας της εξαγωγής υπηρεσιών μπορεί να αναδειχθεί σε βασικό συντελεστή οικονομικής ανάπτυξης και μείωσης της εξάρτησης από τον τουρισμό.

Μέσα στα πλαίσια αυτά θα αναληφθεί, σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, συστηματική εκστρατεία προώθησης και προβολής της Κύπρου, ενώ τα κίνητρα για τις υπεράκτιες δραστηριότητες θα τύχουν επαναξιολόγησης, έτσι που να αναπροσαρμοστούν στα σημερινά δεδομένα και να καταστούν πιο αποτελεσματικά.

Γεωργία

Η αγροτική μας πολιτική ακολουθεί τους ίδιους προσανατολισμούς με αυτούς που έχουμε καθορίσει για ολόκληρη την οικονομία. Δηλαδή, επιδιώκουμε την αναδιάρθρωση και αναβάθμιση της κυπριακής γεωργίας, ώστε να μπορέσει να αξιοποιήσει τα νέα δεδομένα από την Τελωνειακή Ένωση, να προετοιμαστεί κατάλληλα στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και να αξιοποιήσει τις προοπτικές που προσφέρονται. Επιθυμώ να διαβεβαιώσω ότι η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του αγροτικού μας κόσμου και η αναζωογόνηση της υπαίθρου αποτελούν στόχο προτεραιότητας για την κυβέρνηση. Γιατί αναγνωρίζουμε το θεμελιακό ρόλο που διαδραματίζει ο γεωργικός τομέας, όχι μόνο στην οικονομική πρόοδο, αλλά και στη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας και της κοινωνικής συνοχής του τόπου μας.

Έχοντας πλήρη επίγνωση της σωρείας των καυτών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο αγροτικός μας κόσμος, προχωρήσαμε ήδη στη λήψη μιας σειράς μέτρων για απάμβλυνσή τους, παρά τις περιορισμένες δημοσιονομικές δυνατότητες. Με τα μέτρα αυτά ενισχύεται το εισόδημα του αγροτικού πληθυσμού που επηρεάστηκε από προβλήματα που παρουσιάστηκαν στη διάθεση βασικών προϊόντων μας όπως των εσπεριδοειδών, των πατατών, των μήλων, των αμπελουργικών προϊόντων και του χοιρινού κρέατος.

Σε σχέση με την αγροτική δανειοδότηση λήφθηκε ήδη απόφαση για ριζική αναθεώρησή της. Η αναθεώρηση αυτή μεταξύ άλλων προνοεί αύξηση της επιδότησης του επιτοκίου μέχρι τέσσερις εκατοστιαίες μονάδες, αύξηση της περιόδου αποπληρωμής και του ανώτατου ύψους δανειοδότησης καθώς και του ποσοστού κάλυψης της επένδυσης μέχρι 80%.

Στον τομέα της φυτικής παραγωγής εντατικοποιούνται, μεταξύ άλλων, οι προσπάθειες για ανάπτυξη της λαχανοκομίας-ανθοκομίας και προωθείται με εντατικό ρυθμό η εφαρμογή του σχεδίου αξιοποίησης αρωματικών φυτών, με στόχο να αξιοποιήσουμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουμε, δίδοντας προτεραιότητα στη δημιουργία μονάδων πάνω σε επιχειρηματική βάση. Παράλληλα, θα συνεχιστούν το σχέδιο αναμπέλωσης και τα άλλα σχέδια για βελτίωση της ποιότητας των αμπελουργικών προϊόντων. Σταδιακά θα προωθηθεί η επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης ολόκληρης της φυτικής παραγωγής για ζημιές από τους κυριότερους φυσικούς κινδύνους.

Κατά τον επόμενο χρόνο θα προωθηθεί η έναρξη εφαρμογής ενός νέου, ενοποιημένου σχεδίου, το οποίο στοχεύει στην επίλυση των χωροταξικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κτηνοτροφία και στον εκσυγχρονισμό των μονάδων. Επίσης, εκπονείται και θα προωθηθεί η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου επεξεργασίας χοιρολυμάτων για την απάμβλυνση των προβλημάτων οχληρίας και περιβαλλοντικής ρύπανσης που προκαλούν τα χοιροστάσια.

Η γεωργο-εμπορική μας πολιτική θα τεθεί πάνω σε μια πιο ευέλικτη βάση, έτσι που να μπορεί να αναπροσαρμόζεται έγκαιρα και αποτελεσματικά στις εκάστοτε συνθήκες προσφοράς και ζήτησης. Επίσης, θα ενδυναμωθεί ο υφιστάμενος συντονισμός μεταξύ παραγωγής και εμπορίας γεωργικών προϊόντων με στόχο την απάμβλυνση των προβλημάτων διάθεσης της ντόπιας παραγωγής.

Το θέμα των επιχορηγήσεων θα τύχει επανεξέτασης προκειμένου οι επιχορηγήσεις από γενικής μορφής να μετατραπούν σε κίνητρα αυξημένης αποδοτικότητας καθώς και σε πιο αποτελεσματικό μέσο κοινωνικής βοήθειας προς τους γεωργούς.

Για τη βελτίωση του γεωργικού εισοδήματος, πέρα από τα άλλα μέτρα που προωθούμε για βελτίωση της παραγωγικότητας και της ποιότητας των προϊόντων με την εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων οργάνωσης και διαχείρισης, προγραμματίζουμε να δώσουμε περισσότερη έμφαση στα σχέδια αναδασμού. Μέσα στα πλαίσια αυτά θα εφαρμοστεί η απόφαση που λάβαμε για παραχώρηση αυξημένης κυβερνητικής χορηγίας μέχρι και 85%, αντί 50% που ίσχυε προηγουμένως, στο κόστος κατασκευής του οδικού δικτύου στις περιοχές αναδασμού καθώς και η απόφαση για παραχώρηση, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, χαλίτικης γης σε περιοχές αναδασμού για αύξηση του μεγέθους του γεωργικού κλήρου.

Στον τομέα της γεωργικής έρευνας, μεταξύ άλλων, θα ενδυναμωθεί το πρόγραμμα βιοτεχνολογίας και γενετικής βελτίωσης των ζώων και θα εφαρμοστούν στην πράξη μέθοδοι βιολογικής καταπολέμησης των εντόμων και άλλες μέθοδοι σύγχρονης γεωργικής τεχνολογίας.

Στόχος προτεραιότητας είναι η περαιτέρω ανάπτυξη και η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των υδάτινων πόρων τόσο για γεωργικούς σκοπούς όσο και για σκοπούς υδατοπρομήθειας. Μεταξύ των υδατικών έργων που προγραμματίζουμε να προωθήσουμε είναι τα μείζονα υδατικά έργα Καρκώτη/Μαραθάσας, το φράγμα Αρμίνου στον ποταμό Διάριζο, τα υδατικά έργα για την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας της Πάφου, η κατασκευή χωμάτινων δεξαμενών στην ορεινή περιοχή της επαρχίας Λάρνακας και πολλά άλλα μικρότερα έργα τοπικής σημασίας. Επίσης, θα λάβουμε μέτρα για την πιο ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων από ένα κεντρικό φορέα.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξοικονόμηση νερού κυρίως με την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας των αρδεύσεων. Επίσης, θα αναληφθεί συστηματική προσπάθεια για την αποτελεσματική αξιοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων των αποχετευτικών συστημάτων για σκοπούς άρδευσης, αφού επιλυθούν διάφορα τεχνικά προβλήματα που υπάρχουν.

Στον τομέα των δασών η στρατηγική μας προβλέπει, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη των δασικών μας πόρων κυρίως με τη συνέχιση της αναδάσωσης, την προώθηση της δημιουργίας εθνικών δασικών πάρκων και την πρόληψη και την καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών. Για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των πυρκαγιών γύρω από τα δάση και στις αγροτικές περιοχές, θα προωθηθεί η επεξεργασία και υλοποίηση νέου παγκύπριου σχεδίου δράσης, στο οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης νομοθεσίας, ο αποτελεσματικότερος συντονισμός των αρμόδιων υπηρεσιών και η εξασφάλιση του αναγκαίου εξοπλισμού.

Σε σχέση με την αλιεία, πέρα από τη δημιουργία και βελτίωση αλιευτικών καταφυγίων, την προστασία της θάλασσας από τη ρύπανση και τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, με σκοπό κυρίως την προστασία των αλιευτικών μας αποθεμάτων, προτεραιότητά μας είναι και η ανάπτυξη της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας.

Η προώθηση μιας ισόρροπης ανάπτυξης όλων των περιοχών της Κύπρου, και ιδιαίτερα των αγροτικών, αποτελεί κύρια επιδίωξη της πολιτικής μας. Μπορεί να λεχθεί ότι το φαινόμενο της αστυφιλίας έχει σε κάποιο βαθμό ανακοπεί, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές που είναι πλησίον των πόλεων και σε περιοχές έντονης τουριστικής ανάπτυξης. Την τάση αυτή στοχεύουμε να ενισχύσουμε με τη λήψη συνδυασμένων μέτρων, όπως είναι

η βελτίωση του οδικού δικτύου, η γεωργική ανάπτυξη, η δημιουργία περισσότερων ευκαιριών απασχόλησης στην ύπαιθρο, η αποκεντρωμένη προσφορά δημόσιων υπηρεσιών και γενικά η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο.

Ενέργεια

Όσον αφορά την ενέργεια, οι προσπάθειες κατά τα επόμενα χρόνια επικεντρώνονται στη διενέργεια επενδύσεων για κάλυψη της ζήτησης, λαμβάνοντας υπόψη και τις επιπτώσεις πάνω στο περιβάλλον. Ειδικότερα, η Αρχή Ηλεκτρισμού προγραμματίζει την εγκατάσταση άλλων δύο αεριοστροβίλων στο σταθμό της Μονής για κάλυψη κυρίως της ζήτησης αιχμής και την ανέγερση ενός νέου σταθμού για κάλυψη της μελλοντικής ζήτησης. Το αν θα χρησιμοποιείται μαζούτ ή κάρβουνο, θα μελετηθεί σε βάθος, λαμβάνοντας υπόψη τα οικονομικά δεδομένα και τις περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις. Πιστεύουμε ότι στην Κύπρο υπάρχουν αρκετά περιθώρια εξοικονόμησης ενέργειας. Προς τούτο θα επαναρχίσει εκστρατεία πληροφόρησης του κοινού για τους τρόπους εξοικονόμησης που προσφέρονται.

Δημόσιες Επενδύσεις

Παρά την προσπάθεια που θα καταβληθεί για περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος, συνειδητή μας επιλογή είναι να διατηρούμε σε ψηλά επίπεδα το πρόγραμμα των δημόσιων επενδύσεων γιατί αποτελεί κύριο στοιχείο εκσυγχρονισμού της οικονομίας μας.

Στα πλαίσια του δημόσιου επενδυτικού προγράμματος κύρια προτεραιότητα προσδίδουμε στη βελτίωση του οδικού δικτύου με κύριους άξονες τη σύνδεση των αστικών και τουριστικών περιοχών με αυτοκινητόδρομους και την αναβάθμιση και βελτίωση των οδικών αρτηριών της υπαίθρου, με στόχο και τη συγκράτηση του αγροτικού μας πληθυσμού. Τούτο θα γίνει με βάση ένα ρυθμιστικό σχέδιο οδικής ανάπτυξης ευρύτερου χρονικού ορίζοντα, το οποίο θα είναι ελαστικό και επιδεκτικό αναπροσαρμογών, όταν αυτές κρίνονται αναγκαίες.

Άρχισε ήδη η κατασκευή αυτοκινητόδρομου για τη σύνδεση της Λεμεσού με την Πάφο, ενώ ετοιμάζονται μελέτες για τη σύνδεση, επίσης με αυτοκινητόδρομο, της Λάρνακας με την Αμμόχωστο, η νέα όδευση του οποίου οριστικοποιείται σύντομα.

Με βάση κυκλοφοριακές μελέτες θα καταρτισθεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα βελτίωσης του οδικού δικτύου των πόλεων που θα εφαρμοστεί σταδιακά με βάση προτεραιότητες. Ταυτόχρονα, θα προωθηθούν μέτρα κυκλοφοριακής διαχείρισης, που στοχεύουν στην αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας και στη μείωση του χρόνου διαδρομής, όπως είναι η μονοδρόμηση, το κλιμακωτό ωράριο, η αποτελεσματική αντιμετώπιση της παράνομης στάθμευσης και η δημιουργία χώρων στάθμευσης. Για τη βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας, θα ληφθούν ειδικά μέτρα, ενώ κατά την ετοιμασία των μελετών για την κατασκευή/βελτίωση δρόμων θα εφαρμόζονται περιβαλλοντικά κριτήρια.

Παράλληλα, προγραμματίζουμε τη βελτίωση των αερομεταφορών με τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση των αερολιμένων Λάρνακας και Πάφου. Στόχος μας είναι ο αερολιμένας Λάρνακας να αναβαθμιστεί σε διαμετακομιστικό κόμβο, για να διαδραματίζει ρόλο συνδετικού κρίκου της αεροπορικής κίνησης στην περιοχή. Θα προωθηθεί η κατά φάσεις ανάπτυξη των δύο αερολιμένων για ικανοποίηση της προβλεπόμενης αεροπορικής κίνησης.

Καταβάλλεται, επίσης, συστηματική προσπάθεια για να αντιμετωπισθούν τα προβλήματα των Κυπριακών Λερογραμμών. Η δημιουργία συνθηκών οικονομικής βιωσιμότητας της εταιρείας προϋποθέτει τη λήψη αυστηρών μέτρων εξοικονόμησης εξόδων, την αύξηση της παραγωγικότητας και ετοιμότητα για αυξημένη προσφορά από μέρους του προσωπικού. Το κράτος κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις θα βοηθήσει τον εθνικό μεταφορέα για να μπορέσει να διαδραματίσει αποτελεσματικά το ρόλο του.

Το υφιστάμενο θεσμικό-ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει τις δημόσιες μεταφορές χρειάζεται αναθεώρηση υπό το πρίσμα του Ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Κύπρου. Το κράτος θα συνεχίσει να βοηθά τις δημόσιες συγκοινωνίες, παρέχοντας ορθολογικά κίνητρα στήριξης του θεσμού των Περιφερειακών Εταιρειών Λεωφορείων, ο οποίος πρέπει να αποδείξει σε τακτό χρονικό διάστημα τη χρησιμότητά του, διαφορετικά πρέπει να μελετηθούν υπαλλακτικές διευθετήσεις.

Για τη λιμενική ανάπτυξη θα υλοποιηθεί το γενικό ρυθμιστικό σχέδιο του λιμανιού Λεμεσού, που έχει ετοιμασθεί και που προνοεί για τη σταδιακή ανάπτυξή του μέχρι το 2005, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις προβλεπόμενες ανάγκες.

Ένα σοβαρό πρόβλημα, που θα πρέπει να αντιμετωπισθεί, είναι το συγκριτικά υψηλό κόστος λειτουργίας των λιμανιών μας. Η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού όχι μόνο θα υποβοηθήσει την προσέλκυση νέου διαμετακομιστικού εμπορίου, αλλά και θα διευκολύνει τόσο το εισαγωγικό όσο και το εξαγωγικό εμπόριο προς όφελος των καταναλωτών και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Η ναυτιλιακή νομοθεσία θα συμπληρωθεί με στόχο τη βελτίωση του κύρους της κυπριακής σημαίας. Είμαστε αποφασισμένοι να αξιοποιήσουμε περισσότερο τις δυνατότητες και να διευρύνουμε το ρόλο που έχει το νησί μας ως ναυτιλιακό κέντρο, προσφέροντας ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον εργασίας.

Στον τομέα των τηλεπικοινωνιών βρισκόμαστε σε εξαιρετικά καλό επίπεδο. Η Αρχή Τηλεπικοινωνιών, μεταξύ άλλων, προγραμματίζει τη σύνδεση της Κύπρου με γειτονικές χώρες με σύστημα υποβρύχιων καλωδίων οπτικών ινών, την εισαγωγή του πανευρωπαϊκού συστήματος κινητής τηλεφωνίας και του ψηφιακού δικτύου ενοποιημένων υπηρεσιών. Επίσης, προγραμματίζεται η εισαγωγή σειράς νέων υπηρεσιών, όπως η τηλεπικοινωνιοδιάσκεψη και τα ηχογραφημένα μηνύματα. Με αυτές τις επενδύσεις υποδομής η Κύπρος διευρύνει το ρόλο της ως περιφερειακό κέντρο τηλεπικοινωνιών.

Στον τομέα των αρχαιοτήτων στοχεύουμε στη συνέχιση με πιο γρήγορους ρυθμούς των εργασιών για την αποκατάσταση και αναστήλωση αρχαίων μνημείων. Εξάλλου για την περαιτέρω προβολή των αρχαιοτήτων, στόχος μας είναι να ενισχυθούν τα υπάρχοντα μνημεία, ώστε να διευρύνουν τον επιστημονικό, μορφωτικό και πολιτιστικό τους ρόλο.

Παράλληλα, το Τμήμα Αρχαιοτήτων και οι άλλες αρμόδιες υπηρεσίες θα αναλάβουν έντονες προσπάθειες για την αξιοποίηση της Σύμβασης της Χάγης, ώστε οι πρόνοιές της να τύχουν εφαρμογής και για την Κύπρο. Πιστεύεται ότι η Σύμβαση της Χάγης του 1954 (Convention for the protection of cultural property in the event of armed conflict) προσφέρει τη βάση για την εξεύρεση των μηχανισμών εκείνων, που θα εξαναγκάσουν την Τουρκία να σεβαστεί την κυπριακή πολιτιστική κληρονομιά.

Σ' ότι αφορά τις Ταχυδρομικές μας Υπηρεσίες, αυτές θα εκσυγχρονιστούν με βάση τα πρότυπα των προηγμένων χωρών. Σε μια οικονομία σαν τη δική μας, όπου οι τομείς των υπηρεσιών και του εμπορίου συνιστούν αποφασιστικούς παράγοντες ανάπτυξης, μια καλά οργανωμένη Ταχυδρομική Υπηρεσία αποτελεί απαραίτητη υποδομή.

Τα μέτρα, που ήδη έχουμε λάβει και αυτά που προγραμματίζουμε για την ανάπτυξη, αναδιάρθρωση της οικονομίας και για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της, αναμένεται να οδηγήσουν σε ανάκαμψη της οικονομίας και στην επαναφορά της σε μια πορεία ταχύρρυθμης ανάπτυξης.

Στοχεύουμε στην επίτευξη ικανοποιητικού ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης, που να διασφαλίζει συνθήκες πλήρους απασχόλησης. Η εφαρμογή της πολιτικής για τους ξένους εργάτες θα βρίσκεται κάτω από συνεχή παρακολούθηση, με στόχο η απασχόληση αλλοδαπών εργατών να βρίσκεται μέσα σε αποδεκτά επίπεδα και να γίνεται όπου υπάρχουν πραγματικές ανάγκες.

Το σύνολο των μέτρων πολιτικής που προωθούμε στον αναπτυξιακό και αναδιαρθρωτικό τομέα αναμένεται να έχει και θετικά αποτελέσματα στην απασχόληση επιστημονικού προσωπικού. Μέτρα θα ληφθούν για την ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας των εργαζομένων, για την υποβοήθηση της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και για την επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αναδιαρθρωτικής προσπάθειας. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων μας, τεχνικών, οργανωτικών και άλλων, όπως είναι η χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών συνιστούν κύριας σημασίας παράγοντες στη νέα φάση που εισέρχεται η κυπριακή οικονομία. Σ' αυτό τον τομέα δίδουμε τεράστια σημασία, γιατί το ανθρώπινό μας δυναμικό και οι δεξιότητές του αποτελούν μεγάλο κεφάλαιο.

Πολιτική της Κυβέρνησης είναι η διατήρηση της εργατικής ειρήνης και η καλλιέργεια και εμπέδωση υγιών εργατικών σχέσεων στη βάση της τριμερούς συνεργασίας με στόχο την αύξηση της κοινωνικής συνοχής και της παραγωγικότητας. Σε σχέση με τις αυξήσεις των διαφόρων εισοδημάτων, πιστεύουμε ότι επιβάλλεται να επανεύρουμε το μέτρο και τη μετριοπάθεια στις διεκδικήσεις μας. Γιατί αυτό είναι καθοριστικός παράγοντας για να ξεπεράσουμε τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας, να συνεχίσει η οικονομία να αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς, ώστε να διασφαλίζει συνθήκες πλήρους απασχόλησης αλλά και σταθερής αύξησης του βιοτικού επιπέδου του συνόλου του λαού μας. Θεωρούμε ότι οι ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις πρέπει να συμβαδίζουν με την επίδειξη πνεύματος δημόσιας ευθύνης και οι διεκδικήσεις όλων των κοινωνικών ομάδων να συνάδουν με τις οικονομικές δυνατότητες του τόπου.

Προς την κατεύθυνση αυτή θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προς την πλευρά των κοινωνικών εταίρων, για να κατανοηθεί η ανάγκη οι διεκδικήσεις και οι προσδοκίες για βελτίωση των κάθε μορφής εισοδημάτων να περιοριστούν στα επίπεδα εκείνων που επιβάλλονται από τις νέες συνθήκες της ωρίμανσης της οικονομίας και των αναμενόμενων, ως αποτέλεσμα, χαμηλότερων ρυθμών ανάπτυξης. Στόχος μας είναι να υπάρξει ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο ανάμεσα στις παραγωγικές τάξεις, ένα συμβόλαιο προσφοράς παρά απαιτήσεων, με στόχο την εξυγίανση και ενίσχυση της οικονομίας μας και ειδικά της ανταγωνιστικότητάς της.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ

Οι αναδιαρθρωτικοί, αναπτυξιακοί μας στόχοι δεν μπορούν βέβαια να επιτευχθούν, αν δεν επικρατήσουν συνθήκες ικανοποιητικής εσωτερικής και εξωτερικής οικονομικής σταθερότητας. Το μικρό μέγεθος της οικονομίας μας, ο εξωστρεφής της χαρακτήρας και οι διάφορες θεσμικές διευθετήσεις που υπάρχουν, όπως είναι η ΑΤΑ, επιβάλλουν ιδιαίτερη έμφαση στη συγκράτηση του πληθωρισμού σε χαμηλά επίπεδα και τον έλεγχο των πιέσεων που δέχεται το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών. Η εμπειρία από την περίοδο της ανεξαρτησίας έχει αποδείξει ότι η δημιουργία συνθηκών σταθερότητας στην οικονομία αποτελεί το καλύτερο υπόβαθρο σταθερούς και υγιούς ανάπτυξής της.

Ο πληθωρισμός στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια είναι συγκριτικά υψηλός, γεγονός που οφείλεται σε εσωτερικούς παράγοντες, ενώ το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι, κατά κανόνα, ελλειμματικό, κυρίως λόγω της υψηλής ροπής για κατανάλωση. Η Κυβέρνηση προτίθεται να έχει κάτω υπό συνεχή παρακολούθηση τις βραχυχρόνιες εξελίξεις της οικονομίας και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της βραχυχρόνιας διεύθυνσης της οικονομίας. Θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι, λόγω της σύνδεσης της κυπριακής λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα, η άσκηση μιας υπεύθυνης δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία ως μέσο διατήρησης της ανταγωνιστικότητας και της σταθερότητας της οικονομίας. Στα πλαίσια αυτά εξίσου σημαντική είναι και η εισοδηματική πολιτική.

Δημόσια οικονομικά

Χρηστή Διαχείριση

Είναι γεγονός αναντίλεκτο ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα με τα δημόσια οικονομικά, που εκφράζεται από την ανισοσκέλεια μεταξύ εσόδων και δαπανών. Από το 1974 και μετά έχουμε μια παρατεταμένη περίοδο ύπαρξης δημοσιονομικών ελλειμμάτων, τα οποία σταδιακά αλλά σταθερά οδηγούν σε αύξηση του δημόσιου χρέους. Κατά την περίοδο της επαναδραστηριοποίησης, μετά τις καταστροφικές συνέπειες της Τουρκικής εισβολής, η επεκτατική πολιτική που ακολουθήθηκε ήταν η πιο ενδεδειγμένη και έδωσε θαυμάσια αποτελέσματα. Συνέβαλε στο να αντικατασταθούν απολεσθέντα έργα υποδομής, να επαναδραστηριοποιηθεί η ιδιωτική παραγωγή και να αποκατασταθούν τα νοικοκυριά.

Αντίθετα, μέσα στις σημερινές συνθήκες η συνέχιση υψηλών δημοσιονομικών ελλειμμάτων οδήγησε σε υπερκατανάλωση και δημιουργεί στοιχείο αβεβαιότητας για το μέλλον. Αν παραλείψουμε να θέσουμε το πρόβλημα κάτω από έλεγχο, με μαθηματική ακρίβεια, αργά ή γρήγορα, θα υποσκάψει αυτό τούτο το οικονομικό μας μέλλον. Δυστυχώς, κατά τα τελευταία χρόνια έχει καλλιεργηθεί η νοοτροπία ότι η πολιτεία μπορεί να ικανοποιήσει όλα τα αιτήματα, χωρίς να τίθεται το ερώτημα ποιός θα πληρώσει.

Επιβάλλεται να νοικοκυρέψουμε τα δημόσια οικονομικά και να επαναφέρουμε τις αξίες της πειθαρχημένης δημοσιονομικής διαχείρισης. Και τούτο για να σταματήσουν τα δημόσια οικονομικά να επηρεάζουν αρνητικά τον ιδιωτικό τομέα και να ασκούν πιέσεις στον πληθωρισμό και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Η Κυβέρνηση επιδιώκει να δημιουργήσει μια ευρύτερη συναίνεση γύρω από αυτό το θέμα, με όλα τα κόμματα και τους φορείς της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών επιβάλλουν όχι μόνο η απλή οικονομική λογική αλλά και η πορεία εναρμόνισης και ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών αποτελεί κύρια προτεραιότητα της πολιτικής μας. Στόχος είναι στα επόμενα χρόνια το δημοσιονομικό έλλειμμα να μειωθεί σταδιακά κάτω από το 3% ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, όπως προβλέπει η συνθήκη του Μάαστριχτ. Με την πλήρη εφαρμογή της συνθήκης δεν θα είναι δυνατή η χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα από τις Κεντρικές Τράπεζες, γεγονός που υπογραμμίζει την έκταση της δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και των θεσμικών αλλαγών που πρέπει να γίνουν σταδιακά στο μέλλον.

Κατά τη διάρκεια του 1993 καταβάλαμε προσπάθεια εξοικονόμησης δαπανών από το επίπεδό τους που ήταν εγκεκριμένο στους προϋπολογισμούς. Επίσης, δημιουργήσαμε διαφάνεια γύρω από το πραγματικό μέγεθος του δημοσιονομικού ελλείμματος με την

ενσωμάτωση των αμυντικών δαπανών, ενώ προωθήθηκαν μέτρα για αύξηση των εσόδων, όπως είναι η αύξηση του συντελεστή του φόρου προστιθέμενης αξίας. Η προσπάθεια συγκράτησης των καταναλωτικών δαπανών συνεχίστηκε και κατά την προετοιμασία των προϋπολογισμών για το 1994 με κύρια στοιχεία τη μη δημιουργία νέων θέσεων και τον έλεγχο των δαπανών εργατικού προσωπικού.

Έχοντας υπόψη τα σοβαρότατα προβλήματα ανταγωνιστικότητας που παρουσιάζουν οι παραγωγικοί τομείς της οικονομίας, η στρατηγική που θα ακολουθήσουμε για περιορισμό του δημοσιονομικού ελλείμματος επικεντρώνεται σε μέτρα που θα οδηγήσουν στη συγκράτηση των τρεχουσών δαπανών του δημόσιου τομέα και στην εισαγωγή ή αύξηση τελών για υπηρεσίες που προσφέρονται από το κράτος, παρά σε νέα φορολογικά μέτρα. Οι αναπτυξιακές δαπάνες θα επιδιωχθεί να είναι σε υψηλά επίπεδα, γιατί εκσυγχρονίζουν την οικονομία και βελτιώνουν την ανταγωνιστικότητά της.

Έμφαση θα δοθεί στη συγκράτηση του κρατικού μισθολογίου, δεδομένου ότι είναι το κύριο στοιχείο που επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό και το οποίο συνεχώς διογκώνεται αυτόματα σε μεγάλο βαθμό. Μέτρα θεσμικής μορφής, τα οποία μελετούμε και που θα συζητήσουμε με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, περιλαμβάνουν τη διαφοροποίηση του ποσοστού της αυτόματης προσαύξησης, την εναλλαξιμότητα των κρατικών υπαλλήλων της ίδιας ειδικότητας, τη μείωση του μισθού στις κλίμακες εισδοχής νέων υπαλλήλων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά που υπάρχει με τον ιδιωτικό τομέα και τη συγκράτηση του ρυθμού αύξησης των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα.

Επιδιώκουμε να εμφυσήσουμε μια νέα δημιουργική πνοή στον κρατικό τομέα, που στοχεύει στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της αποδοτικότητάς του. Αυτό θα συμβάλει στον έλεγχο των δαπανών και στην αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται στον πολίτη. Ο πολίτης πρέπει να έχει την αίσθηση ότι για κάθε λίρα φόρου που πληρώνει προσφέρονται από το κράτος υπηρεσίες αντίστοιχης αξίας.

Οι ενέργειες που αρχίσαμε να θέτουμε σε εφαρμογή ή προγραμματίζουμε, καλύπτουν θέματα όπως είναι: Η καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και των πόρων που διατίθενται. Η απλοποίηση διαδικασιών. Η κατάργηση διπλών υπηρεσιών. Η εισαγωγή οργανωτικών αλλαγών. Η ενίσχυση των συστημάτων ελέγχου. Η ενσωμάτωση μηχανογραφικών συστημάτων. Η αξιολόγηση επιμέρους προγραμμάτων, σχεδίων και κατηγοριών δαπανών και κατά πόσο αυτά λειτουργούν αποδοτικά και αποτελεσματικά.

Παράλληλα, θα επιταχύνουμε το πρόγραμμα ανέγερσης νέων σύγχρονων κυβερνητικών γραφείων γιατί θεωρούμε ότι αυτά θα συμβάλουν στη βελτίωση των συνθηκών απασχόλησης και ταυτόχρονα στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Ένας άλλος βασικός τομέας, στον οποίο αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία, είναι η δημιουργία ενός ορθολογικού πλέγματος κινήτρων προς τους κρατικούς υπαλλήλους. Εκτός από την εφαρμογή της αξιοκρατίας στην πράξη, θα προωθήσουμε διαφοροποίηση της σημερινής διαρθρωτικής δομής της κρατικής μηχανής, με στόχο να βελτιωθούν οι δυνατότητες προαγωγής και οι προοπτικές ανέλιξης και να τεθούν πάνω σε πιο δίκαιη βάση.

Δεν θα διστάσουμε, επίσης, να προχωρήσουμε στην κατάργηση υπηρεσιών που έπαψαν να επιτελούν το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκαν, χωρίς βέβαια να επηρεασθούν τα δικαιώματα των υπαλλήλων. Παράλληλα, θα επανεξεταστεί η δυνατότητα σύμπτυξης υπηρεσιών ή και μεταφοράς από ένα Υπουργείο σε άλλο, με στόχο την απλοποίηση των διαδικασιών, την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και τη μείωση του λειτουργικού κόστους, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις εκείνες που πολλές υπηρεσίες, αδικαιολόγητα, καταγίνονται με τα ίδια θέματα.

Η κατάσταση, όπως έχει διαμορφωθεί στο δημόσιο τομέα, αλλά και σε σχέση με εκείνους που συνεργάζονται μαζί του, επιβάλλουν την ανάγκη ενίσχυσης των συστημάτων ελέγχου στη χρήση του δημοσίου χρήματος, τόσο για σκοπούς πρόληψης όσο και για σκοπούς ανίχνευσης ατασθαλιών.

Η Κυβέρνηση μελετά την ενίσχυση της Υπηρεσίας του Γενικού Ελεγκτή. Για το σκοπό αυτό έχουμε ζητήσει από το Γενικό Ελεγκτή εισηγήσεις, τις οποίες και έχει υποβάλει, για ενίσχυση του Τμήματός του.

Η Κυβέρνηση, επίσης, ετοιμάζει νέα νομοθεσία για τα θέματα προσφορών.

Επιπρόσθετα, η Κυβέρνηση ετοίμασε σχέδιο ελέγχου υπερωριών, επιδομάτων διακίνησης, άφιξης και αποχώρησης στον τόπο εργασίας.

Η Κυβέρνηση μελετά, επίσης, δημιουργία ειδικού ουλαμού διερεύνησης καταχρήσεων και απατών (Fraud Squad) κατά το πρότυπο Ευρωπαϊκών αστυνομικών δυνάμεων. Στον ουλαμό αυτό θα συμμετέχουν, πέραν των αστυνομικών, ελεγκτές, λογιστές και οικονομολόγοι.

Θα ενισχύσουμε, ακόμα, την Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής των Αντιπροσώπων, με τον τρόπο που έχει συζητηθεί σε σύσκεψη του Προέδρου της Βουλής και της Επιτροπής Ελέγχου με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Επίσης, θα διώκονται όλοι εκείνοι οι οποίοι, κατόπιν διερεύνησης καταγγελιών από τη Γενική Εισαγγελία, προκύπτει ότι θα πρέπει να διωχθούν ποινικά ή πειθαρχικά.

Ένας από τους βασικούς παράγοντες του δυναμισμού που επέδειξε η κυπριακή οικονομία από την περίοδο μετά την ανεξαρτησία ήταν το γεγονός ότι η συμμετοχή του κράτους στην παραγωγική δραστηριότητα και στο κεφάλαιο επιχειρήσεων περιορίστηκε σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Έτσι, η άσκηση μιας πολιτικής αποκρατικοποιήσεων, όπως συμβαίνει διεθνώς, έχει πολύ περιορισμένα περιθώρια.

Επιδιώκουμε να δημιουργήσουμε ένα σύγχρονο φορολογικό σύστημα με κύριους άξονες το φόρο εισοδήματος, το φόρο προστιθέμενης αξίας και το φόρο περιουσίας. Όσον αφορά το εισόδημα από διανεμόμενα μερίσματα εταιρειών, θα προχωρήσουμε σε νομοθετική αλλαγή ώστε να αρθεί η φορολογική αδικία σε βάρος των δημοσίων εταιρειών.

Το φορολογικό σύστημα θα τύχει επανεξέτασης με στόχο την απλοποίησή του. Ειδική προτεραιότητα θα δοθεί στην έμμεση φορολογία, ενόψει των προνοιών της συμφωνίας για Τελωνειακή Ένωση και της διαδικασίας εναρμόνισης με τα κοινοτικά δεδομένα.

Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής αποτελεί ένα πολύ ανεπιθύμητο φαινόμενο, το οποίο γίνεται συστηματική προσπάθεια σε διάφορα επίπεδα για να περιορισθεί. Προς αυτή την κατεύθυνση θα βοηθήσει η αναβάθμιση του ηλεκτρονικού συστήματος στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων από τον επόμενο χρόνο και η υιοθέτηση μέτρων, όπως είναι η υποχρεωτική υποβολή απλοποιημένης κεφαλαιουχικής δήλωσης και η έκδοση αποδείξεων.

Η πολιτική συγκράτησης των καταναλωτικών δαπανών και υλοποίησης τρόπων εξοικονόμησης δαπανών, καλύτερης οργάνωσης και λειτουργίας θα καλύψει τους ημικρατικούς και άλλους οργανισμούς που ελέγχονται από το κράτος. Επιδιώκουμε να μεταρρυθμίσουμε τους οργανισμούς αυτούς, ώστε να πετύχουν υψηλότερα επίπεδα αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας.

Νομισματοπιστωτικός

Τομέας

Η νομισματοπιστωτική πολιτική που θα ακολουθούμε θα είναι ευέλικτη και θα στοχεύει στην προσφορά της αναγκαίας ρευστότητας για τη χρηματοδότηση των

οικονομικών δραστηριοτήτων και στη διαμόρφωση συνθηκών εσωτερικής και εξωτερικής οικονομικής σταθερότητας. Η πορεία εκσυγχρονισμού και εναρμόνισης προς τα κοινοτικά δεδομένα καθιστά αναπόφευκτη την αναγκαιότητα αναμόρφωσης, υπερπήδησης των δυσκαμψιών που το χαρακτηρίζουν και φιλελευθεροποίησης του όλου χρηματοοικονομικού συστήματος.

Η πορεία αυτή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία ενός πιο φιλελεύθερου συστήματος διακίνησης κεφαλαίων και συναλλαγματικών ελέγχων και την ενίσχυση των μέσων για αποτελεσματικό έλεγχο της ρευστότητας της οικονομίας. Τα θέματα αυτά συνιστούν τομές, αλλά πρέπει να προχωρήσουμε, γιατί δεν έχουμε άλλη επιλογή. Η Κυβέρνηση θα προχωρήσει προς αυτές τις θεσμικές αλλαγές σταδιακά, μελετημένα και με πρόγραμμα. Βασική όμως προϋπόθεση είναι ότι θα πρέπει πρώτα να περιοριστεί σημαντικά η δημοσιονομική ανισοσκέλεια.

Σε σχέση με το χρηματιστήριο το Υπουργικό Συμβούλιο θα διορίσει τα μέλη του Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Το 1992 λήφθηκε απόφαση για σύνδεση της κυπριακής λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα. Την πολιτική αυτή θα επιδιώξουμε να συνεχίσουμε για λόγους συνέπειας προς τον ευρωπαϊκό μας προσανατολισμό, παρόλο ότι οι νομισματικές ανακατατάξεις που επισυνέβησαν δημιούργησαν πρόβλημα ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Επαναλαμβάνω ότι η πολιτική διατήρησης σταθερής της ισοτιμίας της κυπριακής λίρας επιβάλλει μέσα στις σημερινές συνθήκες την άσκηση μιας πιο αυστηρής δημοσιονομικής, νομισματικής και εισοδηματικής πολιτικής.

Τιμές

Ενοίκια

Η επίτευξη συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού και αποτελεσματικής προστασίας των καταναλωτών αποτελεί μια από τις προτεραιότητες της πολιτικής μας. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, θα προχωρήσουμε σε αναβάθμιση της Υπηρεσίας Ελέγχου Τιμών και Προστασίας του Καταναλωτή. Επίσης, προγραμματίζουμε να εφαρμόσουμε πιο δραστήρια τις πρόνοιες του νόμου για τον ανταγωνισμό με την αντιμετώπιση πρακτικών που στοχεύουν στη νόθευση του ανταγωνισμού ή την εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά. Μέχρι την επίτευξη ικανοποιητικών συνθηκών ανταγωνισμού, θα συνεχιστεί ο έλεγχος των τιμών βασικών αγαθών με τη βοήθεια της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τιμών.

Όσον αφορά το ενοικιοστάσιο, η Κυβέρνηση εισηγείται νέα πολιτική πιο ισορροπημένη από την υφιστάμενη όσον αφορά τις δύο διαστάσεις του θέματος, δηλαδή την οικονομική και την κοινωνική. Προς το σκοπό αυτό κατέθεσε ήδη αναλυτικό μνημόνιο με τις Κυβερνητικές θέσεις και εισηγήσεις πάνω στα εκκρεμούντα ενώπιον του Σώματος νομοθετήματα, στα πλαίσια της συνεργασίας της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας. Κύριος άξονας της πολιτικής της Κυβέρνησης είναι η επέκταση της ενοικιοστασιακής νομοθεσίας σε όλα τα ενοικιαζόμενα υποστατικά, παλαιά και νέα, υπό την προϋπόθεση όμως ότι εξασφαλίζεται η καταβολή δικαίου ενοικίου, κατά τρόπο που να ανταποκρίνεται στα δεδομένα της αγοράς και ότι καθίστανται λιγότερο περιοριστικές οι προϋποθέσεις ανάκτησης κατοχής.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Όπως έχω ήδη αναφέρει, κύρια φιλοσοφία και επιδίωξη της πολιτικής μας είναι η αναδιάρθρωση και ανάπτυξη της οικονομίας μας μέσα σε ένα πλαίσιο σταθερότητας, με κοινωνική όμως ευαισθησία.

Στον κοινωνικό τομέα βασικός προσανατολισμός μας είναι η σταθερή αύξηση της συμμετοχής όλων των στρωμάτων του λαού, και ιδιαίτερα των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων, στα αγαθά της ανάπτυξης. Σημαντικοί παράγοντες, που θα συμβάλουν στην προώθηση της επιδίωξης αυτής είναι οι ακόλουθοι: Η δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης μέσα σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Η διασφάλιση συνθηκών πλήρους απασχόλησης. Η επαναφορά του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης σε υψηλά επίπεδα. Η διαμόρφωση πιο αποδοτικών και αποτελεσματικών συστημάτων προσφοράς δημόσιων υπηρεσιών. Ο περιορισμός της φοροδιαφυγής. Η δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών και, τέλος, η αποτελεσματική καταπολέμηση της κερδοσκοπίας.

Κοινωνική Ασφάλιση

Πέρα, όμως, από αυτά στα επόμενα χρόνια θα καταβάλουμε προσπάθεια για βελτίωση των κοινωνικών παροχών μέσα στις δυνατότητες του κράτους και της οικονομίας και θα διατηρήσουμε σε υψηλά επίπεδα το ποσοστό των κοινωνικών δαπανών στις συνολικές δημόσιες δαπάνες. Μέσα στα πλαίσια αυτά σκοπεύουμε να εισάξουμε στον επόμενο χρόνο το θεσμό της λαϊκής σύνταξης έτσι που όλοι οι πολίτες στον τόπο μας, μετά από μια ορισμένη ηλικία, να έχουν σύνταξη που να τους διασφαλίζει τουλάχιστον ένα κατώτατο αποδεκτό επίπεδο διαβίωσης.

Στον τομέα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα συνεχίσουμε να αναθεωρούμε το ύψος των συντάξεων και των άλλων παροχών με βάση την κίνηση των μισθών και εισοδημάτων και του τιμαρίθμου. Αξίζει να αναφέρω ότι σύμφωνα με την τελευταία αναλογιστική έκθεση το σημερινό ύψος της εισφοράς διασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι το 2009.

Ένα πρόβλημα, το οποίο θα καταβάλουμε προσπάθεια να επιλύσουμε, είναι αυτό που αφορά τις εισφορές των αυτοτελώς εργαζομένων, το οποίο ταλαιπωρεί το σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Θα μελετήσουμε, επίσης, όλες τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις κοινωνικές ασφαλίσεις που παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών, με σκοπό την εξάλειψη των διακρίσεων αυτών. Τα θέματα αυτά θα αποτελέσουν αντικείμενο διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους στα πλαίσια του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος και των συμβουλίων των διαφόρων σχεδίων.

Με τροποποίηση της νομοθεσίας για τον τερματισμό της απασχόλησης στοχεύουμε, μεταξύ άλλων, στην επέκταση του δικαιώματος σε πληρωμή λόγω πλεονασμού και στους εποχιακά απασχολουμένους καθώς και στην παροχή προστασίας σε όλους τους εργαζομένους, των οποίων τερματίζεται η απασχόληση, λόγω διάλυσης της εταιρείας ή πτώχευσης του εργοδότη.

Στον τομέα της ανάπαυσης των εργαζομένων θα ενισχύσουμε περαιτέρω τις προσπάθειες των εργατικών οργανώσεων για ανέγερση νέων κατασκηνωτικών χώρων με τη διάθεση χρημάτων από το Κεντρικό Ταμείο Αδειών.

Θα μεριμνήσουμε ιδιαίτερα για τη βελτίωση των συνθηκών και του περιβάλλοντος εργασίας, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων με τη συμπλήρωση των κενών που υπάρχουν στην υφιστάμενη νομοθεσία και την εισαγωγή νέας.

Παράλληλα με τη μηχανογράφηση όλων των εργασιών του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχουμε αποφασίσει την ανέγερση σύγχρονων και λειτουργικών ιδιόκτητων κτιρίων του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων στη Λευκωσία, Λεμεσό και Πάφο.

Μέσα στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής για πρόληψη και απάμβλυνση των κοινωνικών προβλημάτων και κάλυψη των κοινωνικών αναγκών θα επιδιωχθεί η ανάπτυξη προγραμμάτων που στοχεύουν στην εξυπηρέτηση των πιο αδύνατων τάξεων του πληθυσμού, όπως των ηλικιωμένων, των παιδιών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Τα άτομα αυτά αναμένουν από εμάς την επίδειξη πνεύματος κοινωνικής αλληλεγγύης και υποστήριξης.

Πιο συγκεκριμένα: Θα επεκταθεί ο θεσμός της κατ' οίκον φροντίδας ηλικιωμένων και αναπήρων. Θα επεκταθούν τα κέντρα ανοικτής περίθαλψης ηλικιωμένων. Θα επιδιωχθεί η ενεργός συμμετοχή των ατόμων αυτών σε όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής με στόχο την αποφυγή της περιθωριοποίησής τους.

Ενεργό υποστήριξη θα δώσουμε στις εθελοντικές οργανώσεις και στην οργάνωση μονάδων αυτοβοήθειας.

Στέγαση

Το γενικό επίπεδο στεγαστικών συνθηκών στην Κύπρο θεωρείται ότι είναι αρκετά ικανοποιητικό, παρά τα προβλήματα στέγασης που αντιμετωπίζουν ορισμένες ομάδες του πληθυσμού. Αποτελεί ευθύνη του κράτους η δημιουργία συνθηκών ικανοποιητικής στέγασης όλου του πληθυσμού, ιδιαίτερα για τη στέγαση των προσφύγων, των νοικοκυριών με χαμηλά εισοδήματα και των νέων ζευγαριών, που δυσκολεύονται να λύσουν από μόνοι τους το στεγαστικό τους πρόβλημα.

Η Κυβέρνηση θα αντικρύσει με ενδιαφέρον το πρόβλημα της στέγασης των προσφύγων, όπου υπάρχουν πραγματικές ανάγκες.

Τα κριτήρια στέγασης και αυτοστέγασης των προσφύγων, θα τύχουν επανεξέτασης, έχοντας υπόψη τα σημερινά δεδομένα και τις δημοσιονομικές δυνατότητες.

Αποφασίσαμε, επίσης, και θα διαγράψουμε τα οφειλόμενα δάνεια αυτοστέγασης.

Ιδιαίτερη σημασία θα δώσουμε επίσης στην επιδιόρθωση κατοικιών χαμηλού κόστους σε Κυβερνητικούς συνοικισμούς, ενώ το πρόγραμμα επιδιόρθωσης Τουρκοκυπριακών κατοικιών θα συνεχισθεί με εντατικότερο ρυθμό. Γενική επιδίωξή μας θα είναι η ποιοτική αναβάθμιση των συνθηκών στέγασης και διαβίωσης των προσφύγων μας μέσα σε αποδεκτά χρονικά πλαίσια και συνθήκες.

Προς τη σωστή κατεύθυνση έχουμε, επίσης, κινηθεί και όσον αφορά το Φορέα Ίσης Κατανομής Βαρών. Ήδη στη χθεσινή συνεδρία του το Υπουργικό Συμβούλιο διόρισε το συμβούλιο του Φορέα και αποφάσισε την οικονομική ενίσχυσή του καθώς και τη στελέχωσή του με μόνιμο προσωπικό για την έναρξη της λειτουργίας του. Οι περαιτέρω ανάγκες του Φορέα θα συζητηθούν με βάση προτάσεις που θα υποβάλει το συμβούλιό του.

Σχετικά με το σχέδιο αναζωογόνησης ακριτικών περιοχών πράσινης γραμμής Λευκωσίας συνεχίζεται η υλοποίηση της πρώτης φάσης, όπως αρχικά είχεν εγκριθεί, ενώ έγιναν ορισμένες τροποποιήσεις, ώστε η δαπάνη να συγκρατηθεί μέσα σε αποδεκτά πλαίσια, για να καταστεί έτσι εφικτή η εφαρμογή του και να αξιοποιηθεί με δίκαια οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια, ιδιαίτερα προς όφελος των χαμηλότερα αμειβομένων. Ταυτόχρονα, θα συνεχιστεί η εκτέλεση και των αναγκαίων έργων υποδομής, έτσι που μέσα σε λογικά χρονικά πλαίσια να επιτευχθεί η αναζωογόνηση των ακριτικών μας περιοχών.

Πέρα από τα διάφορα σχέδια που θα συνεχίσουν να λειτουργούν με αισθητές μάλιστα βελτιώσεις, όπως είναι το σχέδιο στέγασης σε αγροτικές περιοχές και το σχέδιο διαχωρισμού και παραχώρησης οικοπέδων σε αγροτικές κυρίως περιοχές, η Κυβέρνηση

θα δώσει περισσότερη έμφαση στην απάμβλυνση των στεγαστικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα. Μελετάται η εισαγωγή ενός νέου στεγαστικού σχεδίου, με το οποίο θα προσφέρονται κατοικίες με το σύστημα της ενοικιαγοράς, με μακρά περίοδο αποπληρωμής και επιχορηγημένο επιτόκιο.

Η κυβέρνηση, επίσης, αναγνωρίζοντας το σημαντικό ρόλο της Πολιτικής Άμυνας, αποφάσισε την εκ βάθρων αναδόμηση και επαναξιολόγηση της Πολιτικής Άμυνας. Για το σκοπό αυτό έχει μετακληθεί στην Κύπρο διεθνούς κύρους εμπειρογνώμονας.

Υγεία

Στον τομέα της υγείας παρά την αξιόλογη πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε έργα υποδομής, εξοπλισμό και προσφορά υπηρεσιών, τόσο στον κρατικό όσο και στον ιδιωτικό τομέα, υπάρχουν πολλά προβλήματα και αδυναμίες, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί βαθειές τομές και ριζικές αλλαγές, έτσι που να μπορέσει να συμβαδίσει με τις σύγχρονες αντιλήψεις. Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση υπηρεσιών υγείας, οι νέες απαιτήσεις των ασθενών και η εξελιγμένη και πολύπλοκη ιατρική τεχνολογία επιβάλλουν ουσιαστικές αλλαγές στον τρόπο προσφοράς των υπηρεσιών. Η οργάνωση και διεύθυνση των Υπηρεσιών Υγείας παρουσιάζει σοβαρές αδυναμίες. Η επικοινωνία και το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ του κρατικού και του ιδιωτικού τομέα είναι ανεπαρκής, με αποτέλεσμα οι δύο τομείς να αναπτύσσονται ανεξάρτητα, να υπάρχει επικάλυψη της προσφοράς υπηρεσιών και υπολειτουργία πολυδάπανου εξοπλισμού στον ιδιωτικό, κυρίως, τομέα.

Η πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα δεν είναι οργανωμένη και παρατηρείται συνωστισμός στα εξωτερικά ιατρεία, ιδίως στις αστικές περιοχές. Δεν υπάρχει σύστημα κλινικού ελέγχου ή ποιοτικής διασφάλισης των προσφερόμενων υπηρεσιών και παρατηρείται αλόγιστη χρήση φαρμάκων.

Στόχος της Κυβέρνησης είναι κάθε πολίτης να έχει υψηλού επιπέδου ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και φροντίδα και να διασφαλίζεται το δικαίωμα κάθε ασθενούς να επιλέγει το γιατρό ή το νοσηλευτήριο της προτίμησής του. Για το σκοπό αυτό ολοκληρώνονται σύντομα οι μελέτες και θα ληφθεί τελική απόφαση για την εισαγωγή ενός ολοκληρωμένου Γενικού Σχεδίου Υγείας, που θα λαμβάνει υπόψη και τις απόψεις των ενδιαφερομένων οργανώσεων και άλλων κοινωνικών συνόλων. Βασικές αρχές του σχεδίου θα είναι η καθολικότητα στη συμμετοχή, η υποχρεωτική συνεισφορά κάθε πολίτη ανάλογα με τα εισοδήματά του και η διασφάλιση της ελεύθερης επιλογής από τον ασθενή του γιατρού ή του νοσηλευτικού ιδρύματος.

Με ένα νέο σύγχρονο σύστημα υγείας ο κρατικός και ο ιδιωτικός τομέας θα τεθούν κάτω από την ίδια ομπρέλλα και θα ανταγωνίζονται πάνω σε ίσους όρους, ενώ μέσα στα πλαίσια αυτά μπορούν να αντιμετωπισθούν πολλά από τα προβλήματα του υφιστάμενου συστήματος υγείας.

Για να επιτευχθεί, όμως, σημαντική ποιοτική αναβάθμιση της προσφοράς στον τομέα της υγείας χρειάζεται διαρκής επιμόρφωση και ενημέρωση του ιατρικού δυναμικού στη νέα τεχνολογία και στις σύγχρονες μεθόδους, αλλά και ύπαρξη ανθρώπινου δυναμικού ικανού να διευθύνει και να προγραμματίζει την ορθολογική λειτουργία των υπηρεσιών υγείας.

Σήμερα η διεύθυνση και ο προγραμματισμός της υγείας νοσούν, γιατί με τη σημερινή δομή που χαρακτηρίζει το σύστημα υγείας είναι ουσιαστικά αδύνατος ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός.

Η έλλειψη μονάδας προγραμματισμού και σχεδιασμού στο Υπουργείο Υγείας, η έλλειψη συντονισμού, κάθετης και οριζόντιας συνεργασίας μεταξύ των τμημάτων του, η έλλειψη διεύθυνσης που να επιλαμβάνεται θεμάτων του ιδιωτικού τομέα, η ανυπαρξία ιατρικού ελέγχου, το απηρχαιωμένο σύστημα χρηματοδότησης των υπηρεσιών υγείας και ο απόλυτος διαχωρισμός της κρατικής και ιδιωτικής ιατρικής είναι ανασταλτικοί παράγοντες προόδου του τομέα της υγείας. Αυτά και άλλα πολλά, μας οδήγησαν στην απόφαση της αναδιοργάνωσης του Υπουργείου Υγείας και των υπηρεσιών του.

Ήδη το Υπουργείο Υγείας, σε συνεργασία με ξένο πανεπιστήμιο άρχισε τη μελέτη για την αναδιοργάνωση των υπηρεσιών υγείας.

Η συνεργασία του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου με την Κυβέρνηση είναι αναγκαία προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος της υγείας και θα βοηθήσει στην προσφορά ποιοτικά αναβαθμισμένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο λαό μας.

Η ανεξέλεγκτη, όμως, εισαγωγή της νέας τεχνολογίας, χωρίς να γίνεται ουσιαστική ανάλυση του όρου κόστος - αποτελεσματικότητα - αποδοτικότητα και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη αν υπάρχει κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό για τη χρήση του ή αν τέτοιες υπηρεσίες προσφέρονται στον ιδιωτικό τομέα, έχει ουσιαστικά επιφέρει μια αύξηση του κόστους στον τομέα της υγείας, που αν συνεχιστεί με τον ίδιο ρυθμό, δηλαδή 5% ετησίως πέραν του πληθωρισμού, θα μας οδηγήσει να διαθέτουμε πόρους στον τομέα της υγείας πέραν των δυνατοτήτων της οικονομίας μας.

Η ανέγερση τεσσάρων σύγχρονων νοσοκομείων και η προγραμματιζόμενη ανέγερση του νοσοκομείου Λευκωσίας, μαζί με την ανάπτυξη της τριτοβάθμιας ιατρικής, καθιστούν αναγκαία την αναβάθμιση της διεύθυνσης των νοσοκομείων μας πάνω σε επιστημονική βάση. Ήδη, έχει λειτουργήσει ο δεύτερος αγγειογράφος και ο καρδιολογικός θάλαμος στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, ο λευχαιμικός θάλαμος και η μονάδα πλαστικής χειρουργικής και εγκαυμάτων στο Μακάρειο Νοσοκομείο και η μονάδα εντατικής παρακολούθησης στην Πάφο.

Αναφορικά με την υποδομή, πέραν της ανέγερσης του νοσοκομείου Λευκωσίας, προγραμματίζεται η επέκταση του κέντρου παραπληγικών, η δημιουργία ανεξάρτητου ογκολογικού κέντρου, η ανέγερση νέων υγειονομικών κέντρων σε διάφορες αστικές και αγροτικές περιοχές και η ενίσχυση του νοσοκομείου Παραλιμνίου.

Στον τομέα των ειδικοτήτων πρόθεσή μας είναι να συμπληρώσουμε κενά που υπάρχουν, όπως είναι η λειτουργία μονάδας μεταμόσχευσης μυελού των οστέων, μονάδας εξωσωματικής γονιμοποίησης, μονάδας υαλοειδεκτομής, η αύξηση των εγχειρήσεων καρδίας από τρεις σε πέντε την εβδομάδα και η έναρξη εγχειρήσεων σκολίωσης. Περαιτέρω προγραμματίζεται η αναβάθμιση της ιατροδικαστικής και η ενίσχυση του κέντρου Μεσογειακής Αναιμίας. Επίσης, θα τεθεί πάνω σε νέες βάσεις η μετάκληση ξένων ειδικών για αντιμετώπιση πολύπλοκων περιστατικών, ιδιαίτερα των εγχειρήσεων ανοικτής καρδίας.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην πρόληψη, η οποία έχει παραμεληθεί τα τελευταία χρόνια και που αποτελεί τον πιο αποτελεσματικό τρόπο προστασίας του πληθυσμού από τις ασθένειες του πολιτισμού. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν εκστρατείες για την πρόληψη των καρδιοπαθειών, του καρκίνου, των ατυχημάτων, του AIDS και του διαβήτη. Προωθούνται, επίσης, προγράμματα που στοχεύουν στη διαφώτιση του πληθυσμού, για να υιοθετήσει ορθές διατροφικές συνήθειες. Η εκπαίδευση και επιμόρφωση του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού θα τεθεί σε νέα συστηματική βάση με την οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην Κύπρο, την παροχή αυξημένου αριθμού υποτροφιών και την τοποθέτηση ιατρών σε αναγνωρισμένα κέντρα του εξωτερικού για να ενημερώνονται για σύγχρονες εξελίξεις στην ιατρική.

Η χρηματοδότηση του συστήματος υγείας θα εκλογικευθεί με τη βελτίωση της διαδικασίας έκδοσης πιστοποιητικού παροχής δωρεάν ή με μειωμένα τέλη ιατρικής περίθαλψης, έτσι που τα κριτήρια να εφαρμόζονται ομοιόμορφα και να αναβαθμιστεί το επίπεδο των προσφερομένων υπηρεσιών στους δικαιούχους πολίτες.

Όπως είναι γνωστό, σήμερα το σύστημα καταστρατηγείται, με αποτέλεσμα να τυγχάνουν δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στα κρατικά ιδρύματα άτομα υψηλής εισοδηματικής τάξης.

Παιδεία

Η εκπαιδευτική μας πολιτική στηρίζεται στην αντίληψη ότι η παιδεία αποτελεί βασική υποδομή, η οποία θα πρέπει να συντηρεί την εθνική μας ταυτότητα, αλλά ταυτόχρονα να ικανοποιεί τις ανάγκες της οικονομίας και του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της.

Με στόχο την επέκταση της προδημοτικής εκπαίδευσης εγκρίθηκε η ίδρυση είκοσι πέντε νέων δημόσιων νηπιαγωγείων. Η κτιριακή ανάπτυξη των σχολικών μονάδων, ώστε να καλύψει τις ανάγκες του αυξανόμενου μαθητικού πληθυσμού και ο εμπλουτισμός των σχολικών βιβλιοθηκών εντάσσονται μέσα στις προτεραιότητες της πολιτικής μας.

Μετά από την τριετή δοκιμαστική εφαρμογή του θεσμού του εννιάχρονου σχολείου θα προχωρήσουμε στη γενίκευσή του, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλότερη μετάβαση των παιδιών από το δημοτικό στο γυμνάσιο. Προγραμματίζεται η εφαρμογή του θεσμού του ενιαίου λυκείου, το οποίο επιδιώκει την παροχή περισσότερων ευκαιριών για γνωριμία των μαθητών με ένα ευρύτερο φάσμα κλάδων, με τη σύνθεση των λυκείων επιλογής μαθημάτων και των τεχνικών σχολών.

Στοχεύουμε να ενισχύσουμε το ρόλο των σχολικών εφορειών, έτσι που να έχουν μεγαλύτερο ρόλο στον εμπλουτισμό και συντήρηση της σχολικής τεχνοϋλικής υποδομής.

Επίσης, θα προωθηθούν οι προσπάθειες για υλοποίηση, ενίσχυση και αναθεώρηση της νομοθεσίας που αφορά τα ιδιωτικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου θα ενισχυθεί ακόμα περισσότερο, κυρίως όσον αφορά τη στέγασή του, ώστε να ανταποκριθεί στις προσδοκίες του λαού μας.

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Κατά τη διάρκεια των επόμενων χρόνων θα δώσουμε μεγάλη έμφαση στην ενίσχυση και αναβάθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, με στόχο να συμβαδίζει με τις πρόνοιες του Ευρωπαϊκού Χάρτη για την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά και τις σύγχρονες γενικά αντιλήψεις που επικρατούν στην Ευρώπη, ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των πολιτών. Αναμένουμε ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων θα προχωρήσει σύντομα σε ψήφιση νομοσχεδίου που εκκρεμεί, σύμφωνα με το οποίο θα παρέχεται εξουσία στα Δημοτικά Συμβούλια να καθορίζουν το ύψος των διαφόρων τελών και δικαιωμάτων, χωρίς την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και του νομοθετικού σώματος, ώστε να ενισχυθεί ο θεσμός και να ενδυναμωθεί ο βαθμός της οικονομικής αυτοδυναμίας τους.

Πιστεύουμε ότι ο συντονισμός δραστηριοτήτων μεταξύ των μεγάλων και ομόρων δήμων και η παροχή κοινών υπηρεσιών, όπως υγειονομικών υπηρεσιών, τεχνικών υπηρεσιών, υπηρεσιών πρασίνου και συλλογής σκυβάλων, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την προσφορά πιο αποδοτικών υπηρεσιών και συντείνει στην εξοικονόμηση πόρων. Χρειάζεται, όμως, να ξεπεραστούν οι στενές τοπικιστικές αντιλήψεις.

Το θέμα της ίδρυσης συντονιστικής επιτροπής μεταξύ των μεγάλων και ομόρων δήμων θα το επανεξετάσουμε με τη δέουσα σοβαρότητα σε συνεργασία με την Ένωση Δήμων, γιατί αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στην εισαγωγή του θεσμού της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η ανακύκληση των σκυβάλων των αστικών και περιαστικών κυρίως περιοχών, αποτελεί κοινό στόχο Κυβέρνησης και Ένωσης Δήμων. Προς την κατεύθυνση αυτή ενεργεί ήδη η Κυβέρνηση, με την ανάθεση μελέτης σε ξένο οίκο εμπειρογνωμόνων. Η μελέτη αναμένεται να συμπληρωθεί μέχρι την άνοιξη του 1994.

Σε σχέση με την ύπαιθρο, μελετήθηκε το θέμα της ενοποίησης και εκσυγχρονισμού των βασικών νομοθεσιών που εφαρμόζονται στις μη δημαρχούμενες περιοχές. Σε συνεργασία με την Ομοσπονδία Ενώσεων Κοινοτήτων ετοιμάζεται σχετικό νομοσχέδιο το οποίο θα προωθηθεί μέσα στο 1994.

Στον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης θα συνεχιστεί η πολιτική της εκτέλεσης διαφόρων έργων που στοχεύουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής στην ύπαιθρο, όπως είναι η βελτίωση του οδικού δικτύου και η εκτέλεση εξωραϊστικών και άλλων έργων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων και έργων στις κοινότητες που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο πρόβλημα. Μέσα στα πλαίσια αυτά διεξάγεται ήδη και σχετική μελέτη από ξένο οίκο εμπειρογνωμόνων, τα πορίσματα και οι εισηγήσεις της οποίας θα βοηθήσουν την Κυβέρνηση στον καθορισμό γενικής πολιτικής και στρατηγικής.

Συνυφασμένη με την όλη αναπτυξιακή προσπάθεια είναι και η πολιτική της επιχορήγησης στην εκτέλεση διαφόρων κοινοτικών έργων, με Κυβερνητική συνεισφορά. Παράλληλα, θα συνεχιστεί και η οικονομική ενίσχυση των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης με διάφορους τρόπους.

Μέσα στα πλαίσια εφαρμογής του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, θα ολοκληρωθεί πολύ σύντομα η διαδικασία οριστικοποίησης των διαφόρων Σχεδίων Αναπτύξεως (Τοπικών Σχεδίων και Δήλωσης Πολιτικής) που τέθηκαν σε ισχύ την 1.12.1990 και εντός του 1994 θα αρχίσει η διαδικασία ετοιμασίας των νέων Σχεδίων Αναπτύξεως που θα τεθούν σε ισχύ με τη λήξη της πρώτης πενταετίας.

Προωθείται με πιο οργανωμένο και συστηματικό τρόπο ένα πρωτοποριακό αναπτυξιακό πρόγραμμα για το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, που περιλαμβάνει τη μηχανογράφηση και εκσυγχρονισμό των διαδικασιών του Τμήματος, τη νέα χωρομέτρηση όλων σχεδόν των περιουσιών με σύγχρονες μεθόδους, και την ανάπτυξη ενός εθνικού συστήματος πληροφοριών γης. Στόχος του προγράμματος, είναι η καλύτερη και γρηγορότερη εξυπηρέτηση του κοινού με την αυτοματοποίηση και την πάταξη γραφειοκρατικών διαδικασιών, η εξοικονόμηση δαπανών, η πάταξη της φοροδιαφυγής και η δημιουργία συνθηκών για την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα στη διαχείριση ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η Κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην ορθολογική διαχείριση των Τουρκοκυπριακών περιουσιών που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές. Για το σκοπό αυτό προωθείται πρόγραμμα πλήρους απογραφής των Τουρκοκυπριακών περιουσιών, ενώ ταυτόχρονα επιδιώκεται στελέχωση της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών για τη δίκαιη και αντικειμενική διαχείριση με βάση τις πρόνοιες του σχετικού Νόμου.

Σταθερή πολιτική της Κυβέρνησης είναι, επίσης, η ενίσχυση της βασικής αρχής του κράτους δικαίου, της ισοπολιτείας και ευνομίας σε όλες τις εκφάνσεις των σχέσεων του πολίτη με το κράτος. Η ανεξαρτησία και αυτοτέλεια της δικαστικής εξουσίας θα διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού και θα ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εύρυθμη λειτουργία των δικαστηρίων και την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης.

Προωθείται ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκσυγχρονισμού του κυπριακού δικαίου, με σκοπό την εναρμόνισή του με τις σημερινές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και με τις ανάγκες που διαμορφώνει η πορεία μας για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα, θα γίνουν ενέργειες για τη μηχανογράφηση της Δικαστικής Υπηρεσίας, ενώ προχωρεί δραστήρια η αντιμετώπιση των στεγαστικών αναγκών των δικαστηρίων με κύρια έμφαση την ανέγερση νέου κτιρίου για το Ανώτατο Δικαστήριο.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Νομίζω ότι κομίζω γλαύκα εις Αθήνας, δηλώνοντας με επίσημο τρόπο ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων ότι δυστυχώς εδώ και μερικά χρόνια υπάρχει ο κίνδυνος του οργανωμένου εγκλήματος.

Διάφορα γεγονότα και εγκληματικές πράξεις των τελευταίων μερικών χρόνων, ιδιαίτερα στις πόλεις της Λεμεσού και Λάρνακας, επιβεβαιώνουν την άποψή μας ότι το οργανωμένο έγκλημα άρχισε να απειλεί και τη δική μας κοινωνία.

Παρόλο που τα επίπεδα εγκληματικότητας στον τόπο μας είναι, σε σύγκριση με άλλες χώρες, πολύ χαμηλά, ωστόσο ο αριθμός υποθέσεων, όπως λαθρεμπορίου ναρκωτικών, οργανωμένης πορνείας, διαρρήξεων και ληστειών, ακόμα και δολοφονιών, δεν είναι τίποτε άλλο από εγκληματικές εκδηλώσεις μικρών εγκληματικών συνδικάτων.

Η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να ενεργήσει δυναμικά για πάταξη του οργανωμένου αυτού εγκλήματος, για ποινική δίωξη των εγκληματιών και σύλληψη αυτών που το υποκινούν ή το κατευθύνουν, ώστε να προληφθεί η εξέλιξή του πάνω σε πρότυπα άλλων χωρών με προϊστορία στο οργανωμένο έγκλημα.

Αρχίσαμε ήδη να αναβαθμίζουμε ποιοτικά και να εκσυγχρονίζουμε την Αστυνομία σ' όλους τους τομείς και να την ενισχύουμε συνεχώς με νέα σύγχρονα μέσα, ώστε να την καταστήσουμε πιο αποδοτική και αποτελεσματική στην αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού κινδύνου. Παράλληλα, προωθούμε δέσμη άλλων μέτρων που στοχεύουν στο να την καταστήσουν πιο αποδεκτή από το ευρύ κοινό, γιατί πιστεύουμε πως μόνο έτσι θα κερδίσει, σε ικανοποιητικό βαθμό, την εμπιστοσύνη του κοινού και τη βοήθεια και συμπαράσταση των πολιτών στην εκτέλεση της σοβαρής αποστολής της.

Εξάλλου για την καταστολή του διεθνούς εγκλήματος που σχετίζεται με τον τόπο μας προωθείται διακρατική συνεργασία, κατά προτεραιότητα με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και με γειτονικές χώρες.

ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΑ

Δίδουμε, επίσης, ιδιαίτερη σημασία στην προαγωγή και εμπέδωση της αξιοκρατίας στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Στο θέμα της αξιοκρατίας προτίθεμαι με ωμή γλώσσα να περιγράψω την κατάσταση που επικρατεί στην Κύπρο και η οποία επιβάλλει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπισή της.

Από της ανεξαρτησίας μέχρι σήμερα, κυβερνήσεις, κόμματα και πολιτικοί είτε πρωτοκλασάτοι, είτε δευτεροκλασάτοι, πολιτευθήκαμε με τρόπο που κανείς Κύπριος πολίτης δεν πιστεύει ότι μπορεί να προσληφθεί σε δημόσια υπηρεσία και να ανελιχθεί σε δημόσιο αξίωμα χωρίς να έχει ισχυρό κομματικό ή άλλο μέσο.

Ουδείς δέχεται ότι ο ίδιος ή ο γιος του ή η κόρη του ή άλλος συγγενής του δεν προσλήφθηκε ή δεν προήχθηκε, επειδή άλλοι είχαν καλύτερα αποτελέσματα σε εξετάσεις, αλλά πιστεύει ότι αδικήθηκε και ότι ο προσληφθείς ή προαχθείς είχε ισχυρότερα μέσα.

Ασφαλώς αυτά δεν είναι εφευρέσεις του μυαλού ενός κομπλεξικού λαού. Ο λαός κατέληξε σ' αυτά τα συμπεράσματα, διότι έγιναν στο παρελθόν ενέργειες σε θέματα προσλήψεων και προαγωγών που προώθησαν άτομα ή απέκλεισαν άτομα λόγω των κομματικών τους τοποθετήσεων, των πολιτικών τους πιστεύω, των υπηρεσιών που προσέφεραν σε κυβερνήσεις, κόμματα ή παρατάξεις και όχι γιατί κρίθηκαν με αξιοκρατικά κριτήρια.

Αυτή η θλιβερή κατάσταση, που καταστρέφει την αρχή της δίκαιης μεταχείρισης, της προσφοράς ίσων ευκαιριών, της δημιουργίας αισθήματος ισοπολιτείας στον πολίτη και η οποία έχει αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγικότητα και στη δημιουργία συνθηκών αξιοποίησης των πιο ικανών ατόμων, πρέπει να παταχθεί. Και για να παταχθεί θα πρέπει να ληφθούν και νομοθετικά μέτρα.

Ελπίζουμε ότι σύντομα θα ψηφιστεί σε νόμο το νομοσχέδιο που καθιστά ποινικό αδίκημα οποιαδήποτε προσπάθεια επηρεασμού κρατικών οργάνων σε σχέση με διαδικασίες διορισμού, προαγωγής ή άλλες διαδικασίες που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση προσώπων στο δημόσιο τομέα.

Στο σημείο αυτό επιθυμώ να υπογραμμίσω ότι η εφαρμογή της αρχής της αξιοκρατίας δεν είναι μόνο θέμα νομοθετικής ρύθμισης αλλά και καθημερινής πρακτικής, την οποία όλοι μας θα πρέπει να υποστηρίξουμε.

Για να παταχθεί αποτελεσματικά το αίσθημα της ανάγκης ύπαρξης ισχυρού πολιτικού ή άλλου μέσου για σκοπούς πρόσληψης ή προαγωγής, πρέπει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, υπουργοί, βουλευτές και κόμματα, όταν προσεγγίζονται για παρεμβάσεις σε θέματα προσλήψεων και προαγωγών, μετά που θα ψηφισθεί η σχετική νομοθεσία, να αρνούνται οποιαδήποτε ανάμειξη και να υποδεικνύουν ότι η ανάμειξή τους θα σήμαινε ποινικό αδίκημα που τιμωρείται με φυλάκιση. Θα πρέπει, ακόμα, όταν προσεγγίζονται με το γνωστό πρόσχημα ότι ο αιτητής έχει τα προσόντα, αλλά φοβάται δυσμενή διάκριση, να τον παραπέμπουν στον Επίτροπο Διοικήσεως.

Υπάρχει, όμως, και μια τάξη δημοσίων υπαλλήλων, εκπαιδευτικών, μελών των σωμάτων ασφαλείας και υπαλλήλων ημικρατικών οργανισμών που πιστεύουν ότι στο παρελθόν είχαν γίνει δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος τους.

Είναι γεγονός ότι στο απώτερο παρελθόν γίνονταν δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος μελών της αριστεράς, η κατάσταση όμως είχε βελτιωθεί σε ουσιαστικό βαθμό κατά διάφορα στάδια.

Είναι, επίσης, γεγονός ότι κατά την περίοδο που βελτιωνόταν η κατάσταση για την αριστερά, σημειωνόταν αύξηση δυσμενών διακρίσεων σε βάρος προσώπων του χώρου της δεξιάς.

Το θέμα που με απασχολεί είναι πώς να μην επαναληφθεί το φαινόμενο των δυσμενών διακρίσεων. Πιστεύω ότι αν υιοθετηθούν τόσο τα νομοθετικά μέτρα που η Κυβέρνηση έχει καταθέσει στη Βουλή όσο και οι εισηγήσεις που περιέχονται σ' αυτή την ομιλία θα ανοίξουμε το μεγάλο κεφάλαιο της αξιοκρατίας.

ΓΥΝΑΙΚΑ

Έρχομαι, τώρα, σε ένα άλλο θέμα.

Η Κυβέρνηση αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη βελτίωση της θέσης της γυναίκας μέσα στην οικογένεια, στο χώρο εργασίας και στην ευρύτερη κοινωνική ζωή. Γι' αυτό είναι αποφασισμένη να προωθήσει ανάλογα νομοθετικά και άλλα μέτρα για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης σε βάρος της γυναίκας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εφαρμογή

του θεσμού της ισομισθίας για ίση εργασία, στην αναθεώρηση νομοθεσιών που δημιουργούν διακρίσεις σε βάρος της γυναίκας και στην ενεργότερη συμμετοχή της στη δημόσια ζωή. Σύντομα θα κατατεθεί στη Βουλή νομοσχέδιο που έχει ήδη εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο για την αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας μέσα στην οικογένεια.

Η Κυβέρνηση προσανατολίζεται στη δημιουργία ενός ευέλικτου ολιγομελούς συμβουλίου για τα θέματα της γυναίκας με συμβουλευτικές αρμοδιότητες, στο οποίο θα συμμετέχουν οι γυναικείες οργανώσεις.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η Κυβέρνηση είναι ευαίσθητη σε θέματα προστασίας αλλά και αναβάθμισης του περιβάλλοντος. Γιατί πιστεύουμε ότι η βελτίωση του περιβάλλοντος ενισχύει και ενδυναμώνει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Η ανάπτυξη, όμως, θα πρέπει να συμβαδίζει με περιβαλλοντικά και οικολογικά κριτήρια. Γιατί το περιβάλλον αποτελεί όχι μόνο προϋπόθεση για την υγιή ανάπτυξη σημαντικών τομέων της οικονομίας, όπως είναι ο τουρισμός, αλλά και σημαντικό συστατικό της ποιότητας της ζωής. Μεταξύ των μέτρων που θα ληφθούν είναι τα ακόλουθα: Η προώθηση της έγκρισης και εφαρμογής προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης μέχρι το έτος 2000, το οποίο στηρίζεται σε σχετική έκθεση της Διεθνούς Τράπεζας. Η ενδυνάμωση του θεσμού επιμέτρησης των επιπτώσεων στο περιβάλλον από την κατασκευή διαφόρων έργων. Η έγκριση ποιοτικών στόχων για το νερό και την ατμόσφαιρα. Η προώθηση της τριτοβάθμιας επεξεργασίας βιομηχανικών και οικιακών λυμάτων. Η δημιουργία πνευμόνων πρασίνου στις πόλεις και τουριστικές περιοχές. Η παροχή κινήτρων για αντιμετώπιση της βιομηχανικής ρύπανσης. Η προώθηση για ψήφιση νόμου πλαισίου για το περιβάλλον και νομοθεσίας για τον έλεγχο του θορύβου και της ρύπανσης του εδάφους.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑ

Στον πολιτιστικό τομέα, μεταξύ άλλων, θα δοθεί έμφαση στην πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία με την ενίσχυση προγραμμάτων που αφορούν τη λαϊκή τέχνη, την καλλιτεχνική έκφραση, το θέατρο και με τη διοργάνωση μείζονων πολιτιστικών εκδηλώσεων. Προγραμματίζεται η ίδρυση ενός πολυδύναμου πολιτιστικού κέντρου στην πράσινη γραμμή Λευκωσίας.

Η νεολαία μας αποτελεί την ελπίδα για το αύριο και κάθε επένδυση γι' αυτή είναι κοινωνικά και εθνικά επιβεβλημένη, ιδιαίτερα σε μια εποχή που αυτή είναι εκτεθειμένη σε πολλαπλές επιδράσεις.

Συντονισμένα μέτρα θα ληφθούν για την υγιή και παραγωγική απασχόληση και ψυχαγωγία της νεολαίας μας. Προς την κατεύθυνση αυτή θα συμβάλει η περαιτέρω ενίσχυση του αθλητισμού, ο οποίος προσφέρει ευκαιρίες υγιούς και δημιουργικής ψυχαγωγίας. Σε αυτό το πλαίσιο θα στηρίξουμε τα αθλητικά προσφυγικά σωματεία, τα οποία αντικρύζουμε ως τους συνδετικούς κρίκους των εκτοπισμένων μας μέχρι τη μέρα της δικαίωσης.

Το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα το θεωρούμε ως εντελώς ανεπιθύμητο και στοχεύουμε να το αντιμετωπίσουμε με αποφασιστικότητα.

Για τα θέματα της νεολαίας η Κυβέρνηση προσανατολίζεται στη δημιουργία ενός νέου οργάνου, του Συμβουλίου Νεολαίας, που θα έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Το πρόβλημα της χρήσης ναρκωτικών επιδιώκουμε να το αντιμετωπίσουμε με συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο.

Έχω προδιαγράψει τις στρατηγικές κατευθύνσεις, τους στόχους της πολιτικής που ακολουθούμε και έχω αναφερθεί στα μέτρα που προωθήσαμε κατά τους τελευταίους μήνες.

Σαν αποτέλεσμα των μέτρων που πήραμε βασικοί οικονομικοί δείκτες παρουσίασαν αισθητή βελτίωση σε σχέση με την κατάσταση που παραλάβαμε. Η βελτίωση αυτή αντανακλάται στη σημαντική κάμψη στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της χώρας και στην άνοδο των συναλλαγματικών αποθεμάτων. Επίσης, παρουσιάζονται τάσεις επιβράδυνσης του ρυθμού πληθωρισμού και τα δημόσια οικονομικά σημειώνουν μια βελτίωση προς την ορθή κατεύθυνση.

Ο δρόμος, όμως, ακόμη είναι μακρύς για την ουσιαστική και μόνιμη βελτίωσή τους.

Πιστεύουμε ότι το πρόγραμμα που έχουμε καταρτίσει αντανακλά τα προβλήματα και τις προκλήσεις που σήμερα αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία, ενώ ταυτόχρονα δίδει τις προοπτικές και τους τρόπους αντίδρασης που έχουμε στη διάθεσή μας. Δίδει μια νέα πορεία προς το μέλλον στη βάση της επιλογής μας για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γνώμονας της πολιτικής μας είναι το συμφέρον του τόπου και όλων των στρωμάτων του λαού μας.

Η στρατηγική που έχω προδιαγράψει αποσκοπεί στη δημιουργία μιας σύγχρονης οικονομίας και κοινωνίας, που θα μας προετοιμάσει να αντιμετωπίσουμε με επιτυχία τις προκλήσεις και να επιβιώσουμε μέσα σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο και ανταγωνιστικό περιβάλλον. Συνεπείς με την ευρωπαϊκή μας επιλογή, επιδιώκουμε να προσαρμόσουμε την οικονομία μας στα κριτήρια σύγκλισης της συμφωνίας του Μάαστριχτ, ενισχύοντας ταυτόχρονα την ανταγωνιστικότητά μας και τις αναπτυξιακές προοπτικές των παραγωγικών τομέων. Το τρίπτυχο της στρατηγικής μας είναι ανταγωνιστικότητα, εκσυγχρονισμός και κοινωνική ευαισθησία.

Γνωρίζουμε ότι η προσπάθεια που αναλάβαμε είναι δύσκολη. Απαιτεί συστηματική δουλειά, αποφασιστικότητα και πολλές φορές δύσκολες αποφάσεις, γιατί χρειάζονται αλλαγές θεσμών, δομών ακόμα και στον τρόπο σκέψης και νοοτροπίας. Δεν έχουμε όμως άλλη επιλογή.

Για την επιτυχία της όλης προσπάθειας εκσυγχρονισμού είναι απαραίτητη και η συνεργασία του ιδιωτικού τομέα, όλων των πολιτικών κομμάτων και αντιπροσωπευτικών ομάδων. Γύρω από τις στρατηγικές μας επιλογές επιδιώκουμε τη δημιουργία κοινωνικής συναίνεσης όσον αφορά τις προσεγγίσεις και τη μεθοδολογία προώθησής τους. Για την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού βαθμού συναντίληψης και συνεργασίας θα κάμουμε ο,τιδήποτε είναι δυνατό. Αυξημένη σημασία δίδουμε στο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν τα Τριμερή Συμβουλευτικά Σώματα, που αποτελούν θεσμούς αλληλοενημέρωσης και ανταλλαγής απόψεων και ιδεών μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα.

Ο λαός μας διαθέτει τις αρετές της καρτερίας, της αγωνιστικότητας και της εργατικότητας αλλά και τη βούληση για ένα καλύτερο μέλλον. Η Κυβέρνηση και εγώ είμαστε τεταγμένοι στην ανιδιοτελή υπηρεσία του λαού. Καλώ όλους σε συστράτευση για ένα καλύτερο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα διακόψουμε για είκοσι λεπτά περίπου.

('Ωρα διακοπής: 5.24 μ.μ.)

('Ωρα επανέναρξης: 5.52 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζουμε τη συνεδρία μας. Βλέπω ότι υπάρχει απαρτία και εισηγούμαι, για λόγους που θα αντιληφθείτε όταν διαβάσουμε τα διάφορα νομοσχέδια που θα κατατεθούν, να ξεκινήσουμε με το Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων, πριν μπούμε στο Κεφάλαιο Α'. Παρακαλώ το Γραμματέα να προβεί στην κατάθεση των νομοσχεδίων και των εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Και δίδω το λόγο στον κ. Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχουν και για τις τέσσερις οινοβιομηχανίες εγγυήσεις και παρατάσεις εγγυήσεων και η παράκλησή μου είναι, αν είναι δυνατό, να παραπεμφθούν τώρα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, να εξεταστούν και να περάσουν σήμερα από το Σώμα, διότι υπάρχει καθυστέρηση στο να πληρωθούν οι αμπελουργοί και νομίζω ότι θα είναι μια δίκαιη πράξη από μέρους της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μιλούμε για τις εγγυήσεις και τις παρατάσεις εγγυήσεων στην ΚΕΟ, στη ΣΟΔΑΠ, στη ΛΟΕΛ και στην ΕΤΚΟ.

Κύριε Πιττοκοπίτη, πριν σας δώσω το λόγο, θα ήθελα να ακούσω και την άποψη του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Ο κ. Ιεροδιακόνου και μετά ο κ. Πιττοκοπίτης.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα υπόψη μου να τα προγραμματίσουμε για την επόμενη Πέμπτη. Θα τα έβλεπε η Επιτροπή στην επόμενή της συνεδρία, πριν από την Πέμπτη, με στόχο να περάσουν την Πέμπτη. Αν όμως υπάρχει ομοφωνία, να περάσουν σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ερώτηση είναι: Υπάρχει αποχρών λόγος, είναι δηλαδή τόσο επείγον το θέμα; Διότι τα επείγοντα θέματα πρέπει να είναι πραγματικά επείγοντα και να μη δημιουργήσουμε κατά κάποιο τρόπο ένα καθεστώς ή ένα προηγούμενο το κάθε θέμα να θεωρείται υπερεπείγον και να περνά χωρίς πάρα πολλή μελέτη. Βλέπω ότι θα μπορούσαν να περάσουν και τα οκτώ νομοσχέδια την επόμενη Πέμπτη, δηλαδή εντός μιας βδομάδας. Υπάρχει, κύριε Θεοδούλου και κύριε Πιττοκοπίτη, που θα σας δώσω το λόγο, ιδιαίτερος λόγος να συνεδριάσει αμέσως η Επιτροπή και να προχωρήσουμε σήμερα αντί σε μια εβδομάδα;

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την πρόταση του συνάδελφου κ. Θεοδούλου. Υπήρξε πράγματι πολύ μεγάλη καθυστέρηση λόγω κάποιων τεχνικών δυσκολιών ή άλλως πως μέχρι που τα σχετικά νομοσχέδια να έρθουν στη Βουλή για σκοπούς

εγγύησης, για να εγκριθούν. Ο κόσμος πράγματι έχει δυόμισι μήνες να πληρωθεί. Πιστεύουμε ειλικρινά ότι είναι θέμα προτεραιότητας και θα παρακαλούσαμε θερμώς όλες τις πτέρυγες της Βουλής όπως ομόφωνα εισηγηθούν να συνέλθει η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και να δει ως επείγον το όλο θέμα, για να πληρωθούν οι παραγωγοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου έχει προτεραιότητα ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχετε δίκαιο όταν λέτε ότι πρέπει να αντιμετωπίζουμε τα όντως επείγοντα νομοσχέδια χρησιμοποιώντας τη σχετική διαδικασία της Βουλής. Το θέμα αυτό υπάρχει ανάγκη να χαρακτηριστεί επείγον, διότι υπάρχει καθυστέρηση στην πληρωμή των ανθρώπων. Δηλαδή, είναι αναγνώριση ύπαρξης ενός κοινωνικού προβλήματος. Εξάλλου, είναι θέμα πολύ γνωστό στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού από όλα τα προηγούμενα χρόνια. Δηλαδή, δε χρειάζεται οποιαδήποτε νέα διερεύνηση του θέματος. Έτσι, θα συνιστούσαμε και εμείς την άμεση εξέταση των οκτώ νομοσχεδίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, για να αποφύγουμε περιττή συζήτηση στο Κεφάλαιο Β', εφόσον όλες οι πλευρές συμφωνούν ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ακόμα δεν ακούσατε τη δική μας ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου, κύριε Αναστασιάδη, εκ μέρους σας και ως Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού είπε ότι, αν οι άλλες πλευρές θεωρούν το θέμα επείγον, να προχωρήσει.

Ο κ. Κωνσταντίνου.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μετά από σχετική ερώτησή μου για το θέμα, είχα πρόσφατα απάντηση από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχονίας, η οποία είναι ξεκάθαρη, ότι δηλαδή εντός των ημερών και αφού γίνουν οι απαραίτητες διαδικασίες από πλευράς των Υπουργών Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών θα πληρωθούν οι αμπελουργοί.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, θα εγκριθούν τα νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, έχετε πάρει το λόγο; Να σας τον δώσω, αν θέλετε.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Θα έρθουν στη Βουλή τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης έχει το λόγο ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο Δημοκρατικός Συναγερμός συμφωνεί και με το θέμα αρχής που έχετε θέσει, ότι δηλαδή δεν πρέπει να παραβιάζεται η αρχή, αλλά συμφωνεί

ενόψει και του γεγονότος ότι καθυστερεί η καταβολή των αποζημιώσεων και στην άμεση μελέτη του θέματος, δοθέντος μάλιστα του ότι πρόκειται περί εγγυήσεων τις οποίες η κυβέρνηση παραχωρεί ύστερα από μελέτη. Επομένως, είναι ένα τυπικό θέμα έγκρισης της Νομοθετικής Εξουσίας για κάτι το οποίο, όπως πολύ σωστά αναφέρθηκε και προηγουμένως, ακολουθείται για χρόνια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα δώσω το λόγο σε κανέναν άλλο, διότι δε βλέπω ότι υπάρχει ένσταση.

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα νομοσχέδια υπ' αριθμό 1 μέχρι 8, που είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΕΤΚΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και "Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΕΤΚΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", κηρύσσονται επείγοντα και παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Παρακαλώ την Κοινοβουλευτική Επιτροπή να αποσυρθεί, να ετοιμάσει την Έκθεση το ταχύτερο δυνατό και να επανέλθει στο Σώμα για ψήφιση.

Λοιπόν, προχωρούμε στο επόμενο θέμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1993.

11) Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Διαδικασία Εγγραφής και Έκδοσης Ετήσιας Άδειας Εξαγωγέα) Κανονισμοί του 1993.

12) Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Εσωτερικοί Κανονισμοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Προστασίας της Παραλίας (Άδειες και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από τον ΚΟΤ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

16) Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, κύριε Πιττοκοπίτη, και επειδή το θέμα θεωρείται επείγον, γιατί λήγουν οι ημερομηνίες, παρακαλώ να συνέλθει τάχιστα σήμερα το απόγευμα και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων και να επανέλθει με έτοιμη Έκθεση για ψήφιση σήμερα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Αλέκο Μαρκίδη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

Ερχόμαστε τώρα στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι το υπ' αρ. 12 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί της Συμβάσεως περί του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνη η Έκθεση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχει σημασία. Να διαβαστεί η Έκθεση. Η Έκθεση είναι μία σελίδα, κύριοι.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Η τακτική είναι, κύριε Πρόεδρε, όταν οι Εκθέσεις είναι ομόφωνες, να μη διαβάζονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω ότι έχουμε συμφωνήσει. Έχουμε σήμερα επτά Εκθέσεις, που είναι όλες ομόφωνες. Αν θέλετε, τελειώνουμε και τώρα, αλλά μιλούμε για μία σελίδα Έκθεση. Παρακαλώ να διαβαστεί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να τη διαβάσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γι' αυτό μου είπες ότι είναι ομόφωνη, επειδή δε θέλεις να τη διαβάσεις. Σε παρακαλώ, κύριε Γραμματέα! "Άτε να δούμε α"!

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Κοντίδης
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Νοεμβρίου 1993. Στη

συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Παρέστη επίσης εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας με την οποία κυρώθηκε η Σύμβαση που αναφέρεται στην ίδρυση του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού γνωστού ως ΙΜΟ, ώστε να δοθεί εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να εγκρίνει με απόφασή του που δημοσιεύεται στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας τους κώδικες που υιοθετούνται από αυτό το διεθνή ναυτιλιακό οργανισμό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, οι κώδικες αυτοί αποσκοπούν στην καλύτερη εφαρμογή των διεθνών ναυτιλιακών συμβάσεων και καθορίζουν διεθνή πρότυπα σε εξειδικευμένους τομείς της εμπορικής ναυτιλίας. Με βάση τους ίδιους αυτούς κώδικες παρέχεται επίσης η εξουσία στον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων να εξουσιοδοτεί επιθεωρητές και νηογνώμονες αναγνωρισμένους από την Κυπριακή Δημοκρατία να επιθεωρούν κυπριακά πλοία και να εκδίδουν σ' αυτά τα προβλεπόμενα πιστοποιητικά.

Επειδή οι κώδικες αυτοί σε πολλές περιπτώσεις είναι ογκώδεις, προνοούν για εξειδικευμένα τεχνικά θέματα και τροποποιούνται συχνά, με αποτέλεσμα η μετάφρασή τους να είναι πολλές φορές δύσκολη ή και αδύνατη, κρίνεται ως δικαιολογημένη η παροχή στο Υπουργικό Συμβούλιο της πιο πάνω εξουσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, υιοθετεί τους σκοπούς του νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Συμβάσεως περί του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΠΟΙΝΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Κώστας Κωνσταντίνου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, ώστε οι στρατιωτικοί βαθμοί του συνταγματάρχη και αντισυνταγματάρχη, που ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Στρατιωτικού Δικαστηρίου φέρουν virtute officio, να μετατραπούν στους βαθμούς του υποστράτηγου και του ταξίαρχου αντίστοιχα.

Σκοπός της προτεινόμενης αναβάθμισης είναι η αύξηση του κύρους των λειτουργών της στρατιωτικής δικαιοσύνης ενόψει της πρόσφατης ανέλιξης των μόνιμων στελεχών του στρατού σε ανώτερους και ανώτατους αξιωματικούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η πιο πάνω τροποποίηση δε συνεπάγεται οποιαδήποτε οικονομική επιβάρυνση στον προϋπολογισμό της Δημοκρατίας, εφόσον η μισθοδοσία των προσώπων για τις πιο πάνω θέσεις δεν εξαρτάται από τους βαθμούς που αυτά virtute officio φέρουν, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία. Ειδάλλως θα αναγκαστώ να επαναφέρω τον κ. Πιττοκοπίτη!

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έφυγε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπα να τον επαναφέρω από την Επιτροπή, οπότε θα καθυστερήσει να τελειώσει η Έκθεση και εσείς θα υποφέρετε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι το φόβητρο της Βουλής, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι το φόβητρο! Είναι η σίγουρη φόρμουλα, κύριε Αγαπίου, για να καθησυχάσουν τα πράγματα.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 104Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Κοντίδης
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 23 Φεβρουαρίου μέχρι 2 Νοεμβρίου 1993. Στο στάδιο της μελέτης του η Επιτροπή άκουσε τις απόψεις των εκπροσώπων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, των συντεχνιών ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου και του Συνδέσμου Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παροχή στην Αρχή Λιμένων Κύπρου της εξουσίας να ρυθμίζει εξώδικα τα αδικήματα που διαπράττονται στους λιμενικούς χώρους και τα οποία προβλέπονται στη νομοθεσία και τους Κανονισμούς που

διέπουν τη λειτουργία της Αρχής. Ειδικότερα, στοχεύει στο να καταστήσει πιο ευέλικτη και αποτελεσματική τη διαδικασία δίωξης των παραβατών της υπό αναφορά νομοθεσίας.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής επισημάνθηκε ότι η ισχύουσα διαδικασία προσαγωγής και εκδίκασης των σχετικών με τις πιο πάνω παραβάσεις υποθέσεων στο δικαστήριο είναι συνήθως χρονοβόρα, με αποτέλεσμα πολλές παραβάσεις στους λιμενικούς χώρους να μένουν ατιμώρητες, είτε γιατί η στοιχειοθέτηση κατηγορίας δυσχεραίνεται λόγω αναχώρησης των μαρτύρων είτε γιατί η εκτέλεση δικαστικής απόφασης δεν είναι δυνατή λόγω αναχώρησης του πλοίου.

Πλήρη αντίθεση προς το υπό συζήτηση νομοσχέδιο εξέφρασαν ο Σύνδεσμος Αδειούχων Λιμενικών Αχθοφόρων, καθώς και ο Σύνδεσμος Ναυτικών Πρακτόρων. Όπως υποστηρίχθηκε, η τυχόν παραχώρηση δικαστικής εξουσίας στην Αρχή Λιμένων Κύπρου είναι παρακινδυνευμένη, εφόσον δεν αποκλείεται ο χαρακτηρισμός πράξεων ή παραλείψεων οποιωνδήποτε προσώπων ως αδικημάτων να γίνεται από την Αρχή με βάση υποκειμενικά κριτήρια.

Σοβαρές επιφυλάξεις για το νόμο που προτείνεται εξέφρασε επίσης και η συνδικαλιστική οργάνωση ΔΕΟΚ, η οποία εισηγήθηκε την ανάγκη περαιτέρω διασαφήνισης ορισμένων ζητημάτων.

Αντίθετα, υπέρ της ψήφισης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου τάχθηκαν οι συνδικαλιστικές οργανώσεις ΣΕΚ και ΠΕΟ, γιατί η ψήφισή του κατά τη γνώμη τους θα συμβάλει τόσο στην προστασία του περιβάλλοντος όσο και στην απλούστευση της ισχύουσας διαδικασίας, με αποτέλεσμα την εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος, αλλά και τη διευκόλυνση των παραβατών.

Ωστόσο, οι επιφυλάξεις που εκφράστηκαν πιο πάνω διασκεδάστηκαν από τον εκπρόσωπο του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος διαβεβαίωσε την Επιτροπή ότι στον προτεινόμενο νόμο περιέχονται ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε η εξουσία που δίνεται στην Αρχή Λιμένων να μην εγκυμονεί κινδύνους για τους χρήστες των λιμανιών. Συγκεκριμένα, τονίστηκε ότι την εξουσία εξώδικης ρύθμισης θα έχει μόνο ο Γενικός Διευθυντής της Αρχής και πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από αυτόν και ότι θα επαφίεται στον παραβάτη να επιλέγει είτε τη διαδικασία του εξώδικου συμβιβασμού με την επιβολή χρηματικού προστίμου είτε αυτή της λήψεως δικαστικών μέτρων. Εξάλλου, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα του αδικήματος, θα έχει τη διακριτική εξουσία, αντί να συμβιβάζει εξώδικα ένα αδίκημα, να προχωρεί στη διαδικασία της λήψης δικαστικών μέτρων.

Υπό το φως της πιο πάνω διαβεβαίωσης του εκπροσώπου του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και λαμβάνοντας υπόψη ότι με διάφορα άλλα νομοθετήματα δίνεται παρόμοια εξουσία σε διάφορους άλλους διευθυντές τμημάτων, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, πιστεύοντας ότι αυτό θα συμβάλει στην επιβολή της επιθυμητής τάξης από διάφορες απόψεις στους λιμενικούς χώρους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Θα ήθελα όμως να παρατηρήσω ότι για πολλά χρόνια σε παρόμοιες περιπτώσεις στη Βρετανία και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες υπήρχε πάντοτε ένα πολύ μεγάλο ερωτηματικό: Αν κατά κάποιο τρόπο δικαστικές και νομικές εξουσίες πρέπει να παραχωρούνται σε διοικητικά όργανα, τα λεγόμενα tribunals. Δεν ξέρω μέχρι ποιου βαθμού θα επεκταθεί αυτό το πράγμα στην Κύπρο. Απλώς το θέμα θα έπρεπε σε κάποιο στάδιο, εκτός από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, να το δει και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών. Αλλά έχει ψηφιστεί σε νόμο, γι' αυτό προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αμιάντου (Ασφάλεια και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δεν έδωσα το λόγο, κύριε Μακρίδη, διότι έκαμα μια γενική παρατήρηση χωρίς να υπάρχει οτιδήποτε άλλο. Δεν είχε σχέση με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Ήταν όμως μια γενική παρατήρηση όσον αφορά το θέμα των tribunals το οποίο είναι πολύ γνωστό και ηγέρθη σε πολλές χώρες του κόσμου. Ας το αφήσουμε για μελλοντικό στάδιο.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΜΙΑΝΤΟΥ (ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου

1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 4 του περί Αμιάντου (Ασφάλεια και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Νόμου που τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 1993, είναι η ρύθμιση των θεμάτων των σχετικών με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων καθώς και η προστασία του κοινού από κινδύνους που πηγάζουν ή σχετίζονται με τη χρήση αμιάντου.

Ειδικότερα με τους Κανονισμούς αυτούς καθορίζονται τα ανώτατα επίπεδα αμιάντου στα οποία μπορούν να εκτεθούν όσοι ασχολούνται με το υλικό αυτό και επιβάλλονται υποχρεώσεις στους εργοδότες για πληροφόρηση, καθοδήγηση και εκπαίδευση των εργοδοτουμένων αναφορικά με τη χρήση οποιασδήποτε μορφής αμιάντου. Περαιτέρω περιορίζεται και ελέγχεται η εισαγωγή στη Δημοκρατία αμιάντου σε οποιαδήποτε μορφή ή προϊόντων που περιέχουν αμίαντο.

Όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή, οι πρόνοιες των εν λόγω Κανονισμών συνάδουν με τις πρόνοιες σχετικής Σύμβασης που επικυρώθηκε από τη Βουλή το 1992 καθώς και με τις σχετικές Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι Κανονισμοί αυτοί ετοιμάστηκαν από Τεχνική Επιτροπή και υιοθετήθηκαν στη συνέχεια από το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν καταθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να ετοιμάσει και να καταθέσει για έγκριση στη Βουλή Κανονισμούς αναφορικά με τη διάθεση και την επεξεργασία αποβλήτων που περιέχουν αμίαντο, υποχρέωση που απορρέει από τις πρόνοιες της υπό αναφορά σχετικής νομοθεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Βοηθών Καταστημάτων (Καθορισμός Περιοχών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΒΟΗΘΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ (ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιτσοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και των Συμβουλίων Βελτιώσεως Αυγόρου και Παλαιχωρίου.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 18 του περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου, είναι η ένταξη των περιοχών των Συμβουλίων Βελτιώσεως Αυγόρου και Παλαιχωρίου στις περιοχές στις οποίες εφαρμόζονται οι πρόνοιες του περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου.

Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή προκύπτει ότι η πλειοψηφία των καταστηματαρχών στις περιοχές των πιο πάνω Συμβουλίων Βελτιώσεως συνηγορεί υπέρ της ένταξης των περιοχών τους στις πρόνοιες της υπό αναφορά νομοθεσίας, έτσι που να διασφαλίζονται, ανάμεσα σ' άλλα, και οι ώρες εργασίας των εργαζομένων στις περιοχές αυτές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Επιτροπών Ασφαλείας στους Τόπους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 11 του περί Ασφάλειας στους Τόπους Εργασίας Νόμου, είναι η απλούστευση της διαδικασίας εκλογής των αντιπροσώπων ασφάλειας που συμμετέχουν στην επιτροπή ασφάλειας που λειτουργεί σε κάθε υποστατικό ή τόπο εργασίας, στο οποίο εργοδοτούνται περισσότερα από δέκα άτομα. Με τους ίδιους Κανονισμούς παρέχεται επίσης η δυνατότητα σε εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων, ύστερα από σχετική συνεννόησή τους με τον εργοδότη, να συνοδεύουν τον επιθεωρητή κατά την επιθεώρηση των διάφορων τόπων εργασίας, στους οποίους εφαρμόζονται οι πρόνοιες της σχετικής νομοθεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί από καθαρά νομοτεχνική άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Οι Κανονισμοί υπ' αρ. 25 και 26 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1993" και "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1993", έχουν αποσυρθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Παρακαλώ τώρα τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων να διαβάσει την Έκθεση για την πρόταση νόμου που κηρύχθηκε επείγουσα και η οποία είναι "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Επίσης παρακαλώ, αν είναι έτοιμη η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για τα οκτώ νομοσχέδια που κηρύχθηκαν επείγοντα, να κατατεθεί αμέσως, διότι αυτό είναι το τελευταίο θέμα στην ημερήσια διάταξη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Κοντίδης
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια και κηρύχθηκε ως επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία της ολομέλειας του Σώματος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 1984 της προθεσμίας για απόκτηση επαγγελματικής άδειας οδηγού. Μετά την πάροδο της προθεσμίας αυτής θα απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο να ασκεί το επάγγελμα του οδηγού μηχανοκίνητου οχήματος δημόσιας χρήσης χωρίς να κατέχει επαγγελματική άδεια οδηγού για τη συγκεκριμένη κατηγορία του οχήματος το οποίο οδηγεί.

Η παράταση της εν λόγω προθεσμίας κρίνεται απαραίτητη, για να δοθεί ο απαιτούμενος χρόνος σ' όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές να εξετάσουν κενά και αδυναμίες που έχουν επισημανθεί στην υφιστάμενη νομοθεσία.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Υπάρχει ένα μικρό λάθος στην Έκθεση που μας έχει δοθεί. Αναφέρεται στο τέλος Φεβρουαρίου του 1984. Προφανώς ο κ. Πιττοκοπίτης στη βιασύνη του άφησε πίσω καμιά ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

... 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, παρακαλώ, έγινε ένα λάθος. Δεν είναι ανάγκη να απαντήσετε στον κ. Αγαπίου. Να τον ευχαριστήσετε που υπέδειξε το λάθος.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΕΤΚΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του τρίτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του τέταρτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πέμπτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πάράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του έκτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΕΤΚΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του έβδομου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του όγδοου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 - 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 - 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς μια σύντομη δήλωση ότι θα πρέπει να κατατίθενται στην ώρα τους τα νομοσχέδια αυτά, διότι έχω την εντύπωση ότι περάσαμε κάτι τώρα με μια διαδικασία την οποία δε μελετήσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέραν του ότι είναι συνοπτική, είναι πρόχειρη, αν θέλετε να ξέρετε. Αλλά για να μη στερηθούν των εγγυήσεων αναγκαστήκαμε, εφόσον συμφώνησαν όλες οι πλευρές, να τα περάσουμε.

Θα ήθελα όμως, κύριε Ιεροδιακόνου, να κάνω και μία παρατήρηση όσον αφορά την πρόταση νόμου για την επαγγελματική άδεια όπου και πάλι αναγκάστηκε η Επιτροπή να υποβάλει αυτή την πρόταση νόμου, διότι υπήρξε -και πρέπει να είμαστε δίκαιοι εδώ- ολιγωρία από κυβερνητικής πλευράς και ιδιαίτερα από πλευράς του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, διότι έπρεπε να είχε κατατεθεί πολύ προηγουμένως, για να μπορεί να κάνει σωστά τη δουλειά της και η Βουλή.

Γι' αυτό γίνεται εισήγηση και παρατήρηση προς την κυβερνητική πλευρά να μην παρουσιαστούν ανάλογα φαινόμενα στο μέλλον, διότι δεν πρόκειται η Βουλή να προχωρεί όχι μόνο με συνοπτικό, αλλά και πρόχειρο τρόπο, για να καλύπτει κενά τα οποία δημιουργούνται από προχειρότητες και ολιγωρία που μπορεί να υπάρχει στην κυβερνητική πλευρά.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε. Εν πάση περιπτώσει σήμερα υπήρξε κατανόηση λόγω πίεσης χρόνου, αλλά επαναλαμβάνω ότι τα νομοσχέδια θα πρέπει να κατατίθενται έγκαιρα, για να μπορεί η Επιτροπή και η Βουλή να τα μελετούν στο βαθμό που πρέπει να τα μελετούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι το ίδιο σημείο, κύριε Ιεροδιακόνου, το οποίο ανέφερα, αλλά αυτό δεν καλύπτει μόνο αυτούς τους κυρωτικούς νόμους και τις εγγυήσεις. Καλύπτει και το προηγούμενο θέμα της επαγγελματικής άδειας και ήλπιζα ότι ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων θα έκαμνε κάποιο σχόλιο πάνω σε αυτό το θέμα, διότι ο ίδιος είναι σε θέση να γνωρίζει ότι υπήρξε κάποια ολιγωρία.

Θα δώσω το λόγο στον κ. Θεοδούλου, μετά στον κ. Πιττοκοπίτη και μετά στον κ. Χατζηγιάννη.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι φανερό ότι υπάρχει ολιγωρία πρώτα απ' όλα από μέρους της κυβέρνησης αναφορικά με αυτές τις εγγυήσεις προς τις οινοβιομηχανίες. Υπάρχει καθυστέρηση η οποία μας στρίμωξε τώρα και υπάρχει κατακραυγή από μέρους των αμπελουργών για την καθυστέρηση που παρατηρείται στην πληρωμή τους. Δεν υπάρχει άλλος κλάδος που περνούν τρεις μήνες για να πληρωθεί. Και αν υπάρχει ένα μήνυμα το οποίο πρέπει να φύγει προς την Εκτελεστική Εξουσία, είναι ότι πρέπει να κατατίθενται πραγματικά έγκαιρα αυτά τα νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το μήνυμα ήδη έχει πάει, κύριε Θεοδούλου, και ο Πρόεδρος της Βουλής πιστεύω ότι διερμήνευε τα αισθήματα όλων των πλευρών της Βουλής, όταν το ανέφερε.

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δεν έκαμα κανένα σχόλιο, κύριε Πρόεδρε, γιατί εσείς, όπως και εγώ, είχατε μιλήσει με τον ίδιο τον Υπουργό επανειλημμένα. Εν πάση περιπτώσει πέρασε σήμερα από την ολομέλεια του Σώματος η πρόταση η οποία κατατέθηκε για να εξυπηρετήσει όλο αυτό τον κόσμο, ο οποίος θα έμενε ακάλυπτος από πλευράς ασφάλειας από την προσεχή Δευτέρα. Δε θεώρησα ότι με το να δίδουμε συνέχεια ή να κάνουμε την κριτική μας αυτή τη στιγμή θα προσφέραμε οτιδήποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, ο λόγος που πέρασαν αυτά τα νομοσχέδια με αυτό το βιαστικό τρόπο είναι για να καλύψουν τον κόσμο. Κατά τα άλλα, αν δεν υπήρχε αυτό το επείγον θέμα, θα έπρεπε να δοθεί ένα μήνυμα ότι τα λάθη πληρώνονται.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να υποδείξω ότι η τροποποίηση που γίνεται στο νόμο είναι με πρόταση νόμου που γίνεται. Ήταν θέμα πολιτικής απόφασης του Νομοθετικού Σώματος και δεν ανεμένετο να έρθει από την κυβέρνηση οποιοδήποτε νομοσχέδιο. Άρα δεν υπήρξε ολιγωρία. Αυτή είναι η πραγματικότητα, για να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Εδώ πρόκειται περί μιας πολιτικής απόφασης την οποία βέβαια παίρνει το Σώμα -εγώ λέω σωστά την παίρνει- μετά ίσως και από συνεννόηση με την κυβέρνηση. Δεν υπήρχε όμως πρόθεση από μέρους της κυβέρνησης να έρθει να καταθέσει σχετικό νομοσχέδιο που έχει ήδη καθυστερήσει. Άρα λοιπόν τουλάχιστο γι' αυτό το σχέδιο νόμου η διαπίστωσή μας είναι ότι δεν υπήρξε καμιά ολιγωρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, έτσι έχουν τα πράγματα;

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, αυτό το πράγμα είχε συζητηθεί επανειλημμένα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων. Η κυβερνητική πλευρά διαφωνούσε με πολλές πλευρές της Βουλής, οι επαγγελματικές τάξεις είχαν διάφορες απαιτήσεις και το θέμα συζητείτο, δεν υπήρξε κατάληξη, αλλά συν τω χρόνω, τη Δευτέρα, θα ήταν όλοι παράνομοι και ανασφάλιστοι.

Γι' αυτό το λόγο με δικές μας πιέσεις, της Επιτροπής αν θέλετε, κατατέθηκε αυτή η κατεπείγουσα πρόταση νόμου στην ολομέλεια του Σώματος σήμερα. Εξάλλου, όπως μας διαβεβαιώνει η κυβερνητική πλευρά, εντός ενός μηνός θα έρθει το νομοσχέδιο έτοιμο, με τροποποίηση που θα καλύπτει πολλά κενά και πολλές αδυναμίες, όπως αναφέρονται και στην Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά συνέπεια, κύριε Χατζηγιάννη, αν θα κάνουμε κριτική, για να είμαι δίκαιος, πρέπει να επιλέξουμε μεταξύ του αν η κριτική αυτή θα κατευθύνεται προς ολιγωρία ή προς ανευθυνότητα. Για να μην προχωρήσω περισσότερο, εδώ δε μιλούμε για οποιοδήποτε Υπουργό ή οποιαδήποτε κυβέρνηση. Μιλούμε για κάποια καθυστέρηση που μπορεί να υπάρχει σε διάφορα κυβερνητικά τμήματα τα οποία δεν αντιπροσωπεύουν την πολιτική της οποιασδήποτε κυβέρνησης.

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κατάληξη των συμβάντων είναι η συνεννόηση μεταξύ της κυβερνητικής πλευράς και της Επιτροπής μας για μια αναβολή μέχρι που να εξευρεθεί η σωστή λύση. Άρα η συμβολή και των δύο μερών είναι εμφανής και όλα τα άλλα περιττεύουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, εδώ πρέπει να αναγνωρίζουμε ορισμένα πράγματα. Αν έρχονται νομοσχέδια ή προτάσεις νόμου για να καλύψουν κενά, για να μη μείνουν κάποιοι

άνθρωποι απροστάτευτοι και ακάλυπτοι την τελευταία στιγμή, κάπου υπάρχει ένα λάθος. Δεν υπάρχει κανένας λόγος ορισμένα πράγματα να μην τα βάζουμε στη θέση τους όχι για να κάνουμε κριτική στην οποιαδήποτε κυβέρνηση, αλλά για μελλοντικούς σκοπούς.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 60 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Πιττοκοπίτη στις 29 Οκτωβρίου 1993.

"Τους τελευταίους μήνες αρκετά δημοσιεύματα και πληροφορίες αναφέρουν ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχει δοκιμαστεί το φάρμακο 'BETASERON', το οποίο χρησιμοποιείται αν όχι για την οριστική θεραπεία πάντως για την αναστολή της επιδείνωσης της υγείας ασθενών με κατά πλάκας σκλήρυνση.

Επειδή σήμερα στην Κύπρο 300 περίπου συμπατριώτες μας υποφέρουν από την ασθένεια αυτή, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιες ενέργειες έχει προβεί για την εισαγωγή του φαρμάκου αυτού ή αν στα προγράμματα και στις προτεραιότητές του υπάρχουν άλλες προθέσεις για την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού προβλήματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 61 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου την 1η Νοεμβρίου 1993.

"Στις 21 Απριλίου 1992 υπέβαλα ερώτηση (με αρ. ΣΤ'Α' 452), με την οποία ζητούσα να πληροφορηθεί η Βουλή πότε θα εκδίδονταν οι κανονισμοί που προβλέπονταν από τον "περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμο" (245 του 1990) και που αποσκοπούσαν στη ρύθμιση των ακόλουθων θεμάτων:

- Ερμηνεία του όρου μεταποιητική επιχείρηση.
- Απαλλαγή του εφάπαξ ποσού κατά την αποχώρηση ενός προσώπου από την εργασία του.
- 'Εξοδα φιλοξενίας.
- 'Εξοδα για ταξίδια στο εξωτερικό.
- Κριτήρια για έγκριση ταμείου για έξοδα εκπαίδευσης.
- Συμψηφισμός ζημιών συγκροτήματος εταιρειών.
- Κριτήρια για έγκριση σχεδίων συντάξεως και ταμείων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Ο πρώην Υπουργός Οικονομικών, στην απάντησή του με ημερομ. 15/5/92, ανέφερε τα ακόλουθα:

'Οι διάφορες πτυχές των πιο πάνω θεμάτων μελετήθηκαν σε βάθος από τον Υπουργό σε συνεργασία με το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων και άλλες αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες. Η διεκπεραίωση δε του μεγάλου όγκου της προκαταρκτικής εργασίας, που η τελική ρύθμισή τους συνεπάγεται, έχει ολοκληρωθεί και έχουν ήδη ετοιμαστεί προσχέδια όλων των σχετικών στην περίπτωση αυτή κανονισμών.

Τα προσχέδια των εν λόγω κανονισμών θα σταλούν προσεχώς στο γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα για τον απαραίτητο νομοτεχνικό έλεγχο. Αφού δε υποβληθούν στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, στη συνέχεια θα κατατεθούν ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων'.

Η μη έκδοση κανονισμών που προβλέπονται από το νόμο, πέραν των πρακτικών και διοικητικών προβλημάτων που δημιουργεί, δε συμβάλλει στην πιστή και αποτελεσματική εφαρμογή βασικών διατάξεων της νομοθεσίας, ισοδυναμεί δε με ματαίωση της βούλησης του νομοθέτη. Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή σε ποιο στάδιο βρίσκεται το σοβαρό τούτο θέμα."

Απάντηση ημερομηνίας 21ης Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 196, ημερομηνίας 30 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"(α) Ο αριθμός των αλλοδαπών καλλιτέχνιδων που απασχολούνται στην Κύπρο είναι συνάρτηση του αριθμού των καμπαρέ και των νυχτερινών μουσικοχορευτικών κέντρων που λειτουργούν. Εφόσον χορηγηθεί άδεια λειτουργίας από τις αρμόδιες αρχές, τότε κάθε καμπαρέ δικαιούται να απασχολήσει μέχρι 21 καλλιτέχνιδες, ενώ κάθε μουσικοχορευτικό κέντρο μέχρι 10 καλλιτέχνιδες.

(β) Το ποσό ξένου συναλλάγματος που αποστάληκε στο εξωτερικό από μισθούς αλλοδαπών που εργοδοτούνται στην Κύπρο ήταν το 1991 £1.630.000, το 1992 £2.790.000 και το τρίμηνο Ιανουάριος - Μάρτιος 1993 £1.190.000.

Συναφώς αναφέρεται ότι η Κεντρική Τράπεζα δεν τηρεί χωριστά στοιχεία για την κάθε κατηγορία εργαζομένων και έτσι στα πιο πάνω ποσά περιλαμβάνονται οι μισθοί των αλλοδαπών που εργοδοτούνται στην Κύπρο, όπως στελέχη ξένων εταιρειών, καθηγητές σε σχολές και στο Πανεπιστήμιο, ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, Ελλαδίτες στρατιωτικοί κ.λπ.

(γ) Με διάφορα μέτρα, όπως αποκέντρωση, απλούστευση διαδικασιών, αξιοποίηση προσωπικού και εξοπλισμού, καταβάλλεται προσπάθεια όπως η Υπηρεσία Μεταναστεύσεως του Υπουργείου Εσωτερικών οργανώνεται και προσαρμόζεται κατάλληλα στα εκάστοτε δεδομένα, έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της και να εξυπηρετεί το κοινό κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

(δ) Το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία και συνεννόηση με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, επιτρέπει σε αλλοδαπούς φοιτητές του εξωτερικού να κάνουν την πρακτική τους εξάσκηση στην Κύπρο. Ο αριθμός και η χρονική περίοδος παραμονής των φοιτητών αυτών στην Κύπρο ελέγχονται, σε συνάρτηση με τη φύση των σπουδών τους και τις ανάγκες της αγοράς εργατικού δυναμικού.

(ε) Τα διαθέσιμα στοιχεία, που παρατίθενται στους συνημμένους Πίνακες, δε δείχνουν ότι υπάρχει αύξηση στον αριθμό των αδειών που χορηγούνται κατ' έτος σε αλλοδαπούς για απόκτηση ακίνητης ιδιοκτησίας στην Κύπρο. Η ακολουθούμενη επί του θέματος πολιτική και διαδικασία παρέχει όλα τα εχέγγυα άσκησης ελέγχου για όλες τις σχετικές συναλλαγές που γίνονται.

Ιδιαίτερα κοινωνικά ή εθνικά προβλήματα από την πώληση ακίνητης ιδιοκτησίας σε αλλοδαπούς, στα πλαίσια της ανοικτής κυπριακής κοινωνίας, δεν έχουν εντοπιστεί.

(στ) Κάθε χρόνο ο αριθμός των γάμων Κυπρίων με αλλοδαπούς, κατά την τελευταία δεκαετία, κυμαίνεται από 320-400. Οι 250-350 αποτελούν γάμους Κυπρίων ανδρών με αλλοδαπές γυναίκες και οι υπόλοιποι 50-70 αποτελούν γάμους Κυπρίων γυναικών με αλλοδαπούς. Το 85% των πρώτων γάμων (Κύπριοι άνδρες) αφορά γυναίκες που προέρχονται από την Ευρώπη (κυρίως την Ελλάδα, τη Βρετανία, τη Ρωσία, τη Ρουμανία) και το άλλο 15% γυναίκες που προέρχονται από άλλες χώρες (κυρίως τις Φιλιππίνες και τη Θαϋλάνδη). Τα ίδια ποσοστά περίπου ισχύουν και για τους δεύτερους γάμους (Κύπριες γυναίκες) και αφορούν Ευρωπαίους (κατά το 85% περίπου) και Αφροασιάτες (κατά το 15% περίπου).

Από 1800 αλλοδαπά πρόσωπα που βρίσκονται σήμερα στην Κύπρο και έχουν τελέσει γάμο με Κύπριους, τα 1250 είναι από την Ευρώπη, τα 450 από την Ασία και την Αφρική και τα 100 από άλλες χώρες.

Η κυβέρνηση καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να αποφεύγεται η τέλεση 'γάμου ευκαιρίας', όσο αυτό είναι δυνατό, στα πλαίσια που προδιαγράφονται από το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων του κάθε πολίτη."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σήμερα δε θα υπάρξει Κεφάλαιο Δ', κατόπιν συνεννοήσεως όλων των κομμάτων, αλλά παραμένει ως θέμα προτεραιότητας το θέμα που ηγέρθη σχετικά με την ψηφοφορία στα Ηνωμένα Έθνη όσον αφορά την άρση του εμπάργκο στην Κούβα. Κατά συνέπεια, θα είναι το πρώτο θέμα στο Κεφάλαιο Δ' στην επόμενη συνεδρία.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 18 Νοεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993.
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993.
4) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993.
5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1993.
6) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.
7) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
8) Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1993.
9) Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Αστική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.
10) Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Ποινική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων ή Άλλων Περιστατικών Ναυσιπλοΐας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

11) Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993 (Πρόταση νόμου).

12) Ο περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

13) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

14) Ο περί της Νυκτερινής Εργασίας Σύμβασης του 1990 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

15) Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1990 στην περί Νυκτερινής Εργασίας (Γυναίκες) Σύμβαση (Αναθεωρημένη) του 1948 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

16) Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

17) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

18) Οι περί της Αναγνώρισης Ευκολιών Υποδοχής Πετρελαιοειδών Καταλοίπων Κανονισμοί του 1993.

19) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

20) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1993.

21) Οι περί Σωματείων και Ιδρυμάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

22) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδια Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και εξαρτωμένους αυτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

23) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους Αυτών 'Ομοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

24) Οι περί Εξετάσεων Εμπόρων Χονδρικής Πωλήσεως Δηλητηρίων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (8.4.1993).

(Συνέχιση της συζήτησης).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

('Ωρα λήξης: 6.35 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καρράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1) Κατάθεση από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Γλαύκο Κληρίδη των προγραμματικών δηλώσεων της κυβέρνησης.

2) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

3) Απόφαση του Σώματος έπειτα από συζήτηση (Λ. Θεοδούλου, Λ. Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος, Ν. Πιττοκοπίτης, Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Αναστασιάδης, Κ. Κωνσταντίνου) να κηρυχθούν επείγοντα τα νομοσχέδια που

αφορούν τις εγγυήσεις και τις παρατάσεις εγγυήσεων στην ΚΕΟ, τη ΣΟΔΑΠ, τη ΛΟΕΛ και την ΕΤΚΟ.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Συμβάσεως περί του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας και Δικονομία (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις του Προέδρου του Σώματος για το θέμα και ψήφισή του σε νόμο.

7) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αμιάντου (Ασφάλεια και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

8) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Βοηθών Καταστημάτων (Καθορισμός Περιοχών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

9) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Επιτροπών Ασφαλείας στους Τόπους Εργασίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

10) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή της σε νόμο.

11) Έκθεση για τα ακόλουθα νομοσχέδια και ψήφισή τους σε νόμους:

(α) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(β) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(γ) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(δ) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Εταιρείας ΕΤΚΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(ε) Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΚΕΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(στ) Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΣΟΔΑΠ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(ζ) Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΛΟΕΛ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

(η) Ο περί Παράτασης της Εγγύησης της Χρηματοδότησης της Εταιρείας ΕΤΚΟ Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

12) Διεξαγωγή συζήτησης (Λ. Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος, Λ. Θεοδούλου, Ν. Πιττοκοπίτης, Σ. Χατζηγιάννης, Ι. Μακρίδης) έπειτα από παρατήρηση του κ. Ιεροδιακόνου ότι τα νομοσχέδια πρέπει να κατατίθενται έγκαιρα, για να μπορεί η Βουλή να τα μελετά στο βαθμό που πρέπει.

13) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η εισαγωγή φαρμάκου για την κατά πλάκας σκλήρυνση - Η έκδοση Κανονισμών βάσει του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου).

14) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η απασχόληση στην Κύπρο ξένων εργατών και καλλιτέχνιδων).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 18ης Νοεμβρίου 1993

('Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

(Αρ. 6)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 27) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Νοεμβρίου 1993.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £150.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης που απαιτείται για τη νέα αεροφωτογράφηση της Κύπρου.

Όπως κατατέθηκε στην Επιτροπή, η κυβέρνηση έχει ήδη προβεί στην επιλογή του οίκου που θα διεξαγάγει την αεροφωτογράφηση και μάλιστα προχώρησε στην υπογραφή της σχετικής σύμβασης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, ενώ συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, θεωρεί εντούτοις σκόπιμο να παρατηρήσει ότι η συνομολόγηση της σχετικής σύμβασης πριν από την έγκριση του σχετικού κονδυλίου θέτει στην ουσία την Επιτροπή προ τετελεσμένου γεγονότος, πράγμα για το οποίο τα Μέλη της εκφράζουν τη δυσαρέσκειά τους. Με βάση τη γενική αυτή παρατήρηση η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £150.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το δεύτερο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 28) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £70.000 και η διάθεσή του για την καταβολή αποζημιώσεων στους αμπελουργούς που εκρίζωσαν τα αμπέλια τους στα πλαίσια της εφαρμογής του Σχεδίου Παροχής Κινήτρων για Εκρίζωση Αμπελιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ζητούμενη πίστωση θα δοθεί στους αμπελουργούς που έχουν ήδη εκριζώσει τα αμπέλια τους, συμφωνεί με τους σκοπούς της, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £70.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το τρίτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 30) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £5.250.000 και η διάθεσή του με τη μορφή επιχορήγησης-επιδότησης ορισμένων γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

Ειδικότερα το πιο πάνω ποσό θα καλύψει τις ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Την παροχή επιδοτήσεων για τη διάθεση των εσπεριδοειδών και την παροχή οικονομικής βοήθειας προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές.

2) Την παροχή οικονομικής βοήθειας προς τους πατατοπαραγωγούς.

3) Την επιχορήγηση της αγοράς μήλων που δεν έχουν διατεθεί από τους παραγωγούς.

4) Την επιδότηση των χοιροτρόφων για την εξαγωγή ή/και σφαγή 4 000 χοιρομητέρων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ορίστε, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως φαίνεται και στην Έκθεση, μέρος των £5.250.000 περίπου αναφέρεται στους εσπεριδοκαλλιεργητές. Υπήρξε το αίτημα, το οποίο αντιλαμβάνομαι ότι υποστηρίζεται από όλες τις πλευρές της Βουλής, η ειδική ρύθμιση που γίνεται για περιοχές οι οποίες είναι της νεκρής ζώνης, όπως είναι ο Αστρομερίτης, ή του ίδιου, αν θέλετε, ευεργετήματος να τύχουν και περιοχές της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου, όπως είναι οι Βρυσούλλες, τα Στροβίλια, το Δασάκι της Άχνας, η Αυγόρου, περιοχές οι οποίες γειτνιάζουν με τη γραμμή αντιπαρατάξεως. Και οπωσδήποτε και αυτοί οι εσπεριδοκαλλιεργητές πρέπει να τύχουν της ίδιας ακριβώς μεταχείρισης όπως και εκείνοι των περιοχών που αναγνωρίζονται ως νεκρή ζώνη.

Νομίζω ότι είναι ένα αίτημα το οποίο υποστηρίζεται από όλες τις πλευρές της Βουλής και πρέπει να σταλεί το μήνυμα από το Σώμα αυτό ότι είναι ομόθυμη η θέση μας ότι η κυβέρνηση πρέπει να έρθει με κάποιο συμπληρωματικό προϋπολογισμό και να καλύψει αυτές τις περιοχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πράγματι συζητήθηκε στην Επιτροπή Γεωργίας το θέμα της βοήθειας προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών, αλλά θα είναι επιπρόσθετη του κονδυλίου το οποίο σήμερα ψηφίζουμε. Δηλαδή, δε ζητούμε το ποσό αυτό που εγκρίθηκε από την κυβέρνηση να μοιραστεί και στους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών, αλλά επιπλέον να ληφθεί κάποια πρόνοια από την κυβέρνηση, ούτως ώστε ένα νέο ποσό να καλύψει τις ανάγκες και των ακριτικών περιοχών και όχι μόνο των Βρυσούλλων, της Άχνας και τα λοιπά αλλά ολόκληρης της Κύπρου, όπου υπάρχει ανάγκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι η ίδια άποψη.

Ορίστε, ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Είναι και η θέση του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, κύριε Πρόεδρε, ότι θα πρέπει να υπάρξει μια γενναιόδωρη μεταχείριση των εσπεριδοκαλλιεργητών των ακριτικών περιοχών, οι οποίοι αντιμετώπισαν φέτος πραγματική οικονομική καταστροφή. Και αναμένουμε το συντομότερο από την κυβέρνηση να εγκρίνει σχετική πίστωση και να την αποστείλει στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε συζητούμε με το νομοσχέδιο που έχουμε ενώπιόν μας το θέμα των ακριτικών περιοχών, αλλά την παροχή βοήθειας για την παραγωγή των εσπεριδοειδών της περασμένης χρονιάς. Το θέμα των ακριτικών περιοχών συζητείται ξεχωριστά. Έχει ήδη συζητηθεί για τις περιοχές που γειτνιάζουν με τον Αστρομερίτη και τέθηκε θέμα και για άλλες ακριτικές περιοχές. Και έχει επιδειχθεί κατανόηση και γίνεται έρευνα, για να εξακριβωθεί ποιες είναι αυτές οι περιοχές, για να τύχουν της σχετικής βοήθειας. Το θέμα όμως που συζητούμε σήμερα και ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός που θα εγκρίνουμε δεν αφορούν τις ακριτικές περιοχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αυτό είναι ομόφωνο.

Ορίστε, ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν λέμε "ακριτικές περιοχές" εσχάτως δεν περιλαμβάνουμε την Τηλλυρία σ' αυτό τον όρο και νομίζω ότι πρέπει να καταστεί για μια φορά δήλο ότι είναι επιθυμητό και η Τηλλυρία, εφόσον αντιμετωπίζει αυτά τα προβλήματα, να συμπεριληφθεί.

Τώρα, όσον αφορά τη διαδικασία, χωρίς να θέλω να επέμβω περισσότερο, νομίζω ο κ. Χατζηγιάννης ως Βουλευτής του κυβερνώντος κόμματος ας διαβιβάσει την επιθυμία της Βουλής ο ίδιος και ας πει εκεί τι είναι επιθυμητό από όλα τα Μέλη της Βουλής. Γιατί να το πείτε εσείς από την έδρα σας και όχι η συγκυβέρνηση και ιδίως ο κ. Χατζηγιάννης, ο οποίος έχει και την πλειοψηφία του Υπουργικού Συμβουλίου;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή είναι ομόφωνο το θέμα, θα διαβιβαστεί.

Ο κ. Παπαρές.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Η Έκθεση, κύριε Πρόεδρε, προβλέπει και την επιχορήγηση της αγοράς μήλων που δεν έχουν διατεθεί από τους παραγωγούς. Θέλω να ελπίζω ότι η κυβέρνηση δε θα επιτρέψει νέες εισαγωγές μήλων από το εξωτερικό, διότι έχουμε τόσο πολλά εμείς, που είναι κρίμα να τα πετάμε και να φέρνουμε μήλα από το εξωτερικό!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ασφαλώς το μόνο κακό είναι ότι οι εκφραζόμενες απόψεις δεν αποτελούν βέβαια και νομοθέτημα! Εν πάση περιπτώσει, θα διαβιβαστεί και αυτή η θέση της Βουλής.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £5.250.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το τέταρτο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού £53.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της ολικής δαπάνης που απαιτείται για την επιχορήγηση του πολιτιστικού ομίλου "Διάσταση", ο οποίος θα συμμετάσχει σε εκδηλώσεις που θα γίνουν μέσα στο 1993 στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και στον Καναδά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £53.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το πέμπτο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 4) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και ο Έπαρχος Λευκωσίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £350.000 και η διάθεσή του για τη συνέχιση της εφαρμογής του στεγαστικού σχεδίου για την αναζωογόνηση των περιοχών της πράσινης γραμμής Λευκωσίας.

Όπως είναι γνωστό, έχει εγκριθεί σχέδιο αναζωογόνησης των περιοχών της πράσινης γραμμής Λευκωσίας, το οποίο καλύπτει την παλιά Λευκωσία και τις περιοχές Καϊμακλίου, Ομορφίτας και Αγίου Δομετίου. Στα πλαίσια του σχεδίου αυτού εντάσσεται στεγαστικό πρόγραμμα που προνοεί τη χορήγηση οικονομικής βοήθειας και την παροχή κινήτρων με στόχο την ενθάρρυνση νέων ζευγαριών ή άστεγων οικογενειών να ανεγείρουν κατοικίες στις υπό αναζωογόνηση περιοχές.

Με βάση το σχέδιο αυτό έχουν υποβληθεί 600 αιτήσεις. Από αυτές εγκρίθηκαν 122, 333 έχουν απορριφθεί, ενώ οι υπόλοιπες 145 βρίσκονται στο στάδιο της εξέτασής τους.

Οι πρόνοιες και τα κριτήρια που καθορίζονται στο σχέδιο αυτό έχουν διαφοροποιηθεί από την κυβέρνηση με παρόμοιο προηγούμενο σχέδιο, παρόλο που έχει κατατεθεί στην Επιτροπή ότι οι εκκρεμούσες πριν από την αναθεώρηση του σχεδίου αιτήσεις θα εξεταστούν με βάση τις πρόνοιες του προηγούμενου στεγαστικού σχεδίου.

Η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση των £350.000 θα διατεθεί μέσω του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, χωρίς να θέλει να υπεισέλθει στις λεπτομέρειες του στεγαστικού σχεδίου υιοθετώντας αυτό ή όχι στη νέα αναθεωρημένη του μορφή, θεωρεί αναγκαίο να εγκρίνει τη ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση που, όπως έχει αναφερθεί, θα διατεθεί σε δικαιούχους των οποίων οι αιτήσεις έχουν ήδη εγκριθεί με βάση το προηγούμενο καθεστώς. Συναφώς υπενθυμίζεται ότι το τροποποιημένο αυτό σχέδιο αποτελεί αντικείμενο εξέτασης από την ad hoc Κοινοβουλευτική Επιτροπή για θέματα πράσινης γραμμής.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Φαίνεται στην Έκθεση ότι η δική μας ομάδα συμφωνεί με αυτό το ποσό και γι' αυτό υπάρχει και η ομοφωνία στην τελική πρόταση γι' αυτό το συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Ο λόγος για τον οποίο βρισκόμαστε τώρα στο βήμα είναι για να εξηγήσουμε γιατί ψηφίζουμε θετικά γι' αυτό το κονδύλι. Και η αιτιολογία είναι ότι εφαρμόζεται το προηγούμενο σχέδιο που είχε εξαγγελθεί και είχε αρχίσει να έχει εφαρμογή για τις ακριτικές περιοχές. Όμως, στην αιτιολογική έκθεση αυτού του συμπληρωματικού προϋπολογισμού, για πρώτη φορά γραπτά και επίσημα τίθεται το νέο σχέδιο, το οποίο προτίθεται η κυβέρνηση να εφαρμόσει για τις ακριτικές περιοχές. Και επειδή ήταν η πεποίθησή μας και η έντονη θέση μας ότι οι ακριτικές περιοχές της πράσινης γραμμής της Λευκωσίας θα έπρεπε να τύχουν ιδιαίτερης σημασίας από τις διάφορες κυβερνήσεις που έχουν περάσει στην Κύπρο, είναι γι' αυτό που χαιρετίσαμε το σχέδιο το οποίο είχε εξαγγείλει η προηγούμενη κυβέρνηση και το οποίο ακριβώς ερχόταν να δώσει τα βασικά στοιχεία για ανάπτυξη με έργα υποδομής της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως του Δήμου Αγίου Δομετίου και του Δήμου Λευκωσίας και κύρια των περιοχών Καϊμακλίου, Βόρειου Πόλου, Παλουριώτισσας. Έτσι, με αυτά τα έργα υποδομής που θα δημιουργούνταν με βάση αυτό το σχέδιο θα μπορούσαν να αποκτήσουν κίνητρα οι πολίτες που κατέχουν οικόπεδα ή γη σ' αυτή την περιοχή, ώστε να προχωρήσουν σε αναπτυξιακά παραγωγικά έργα ή σε έργα για στεγαστικούς σκοπούς.

Τι έχει γίνει σ' αυτό τον τομέα των έργων υποδομής; Όταν εσυζητείτο αυτό το θέμα την προηγούμενη βδομάδα στην ad hoc Επιτροπή ήταν σαφής η τοποθέτηση τόσο του Δημάρχου Λευκωσίας όσο και του Δημάρχου Αγίου Δομετίου ότι δε θα προχωρήσει η νέα κυβέρνηση στην εφαρμογή των συμφωνιών που υπήρχαν με τα δύο αυτά δημαρχεία σε σχέση με το σχέδιο αναζωογόνησης αυτών των δύο περιοχών. Δε θα χρησιμοποιήσω τις εκφράσεις ούτε του κ. Δημητριάδη, που ήταν πολύ έντονες, ούτε του κ. Κλεάνθους, των δύο δημάρχων. Θα πω μόνο αυτό: Ότι από τα έργα υποδομής στο Καϊμακλί ουσιαστικά το θέμα του γραμμικού πάρκου με τον παλιό σιδηρόδρομο αναγκάζεται η τοπική αυτοδιοίκηση ουσιαστικά να το εγκαταλείψει. Από ένα ποσό προϋπολογιζόμενου κόστους πέριξ των £3.500.000 με £5.000.000, στον προϋπολογισμό το νέο που έρχεται γι' αυτό το σχέδιο υπάρχει ένα κονδύλι £500.000 και, χωρίς να συμφωνεί ο Δήμος Λευκωσίας, ορίζεται και συνεισφορά του Δήμου Λευκωσίας κατά £250.000, που αυτά τα λεφτά δε θα αρκέσουν σίγουρα για το γραμμικό πάρκο και τη σιδηροδρομική γραμμή στο Καϊμακλί. Πέρα από τα άλλα έργα, την πολιτιστική αίθουσα, το αθλητικό στάδιο, το κλειστό γυμναστήριο, το οποίο θα έπρεπε να γίνει, και προωθούνται οι διαδικασίες μέσω του ΚΟΑ για να γίνει αυτό το έργο.

Εγκαταλείπεται δηλαδή η προσπάθεια για έργα υποδομής και αναζωογόνησης εκείνων των περιοχών που τους κατοίκους τους αναφέρουμε σαν τους ακρίτες του ελληνισμού που, έτσι όπως στέκονται απόρθητοι φρουροί στις περιοχές τους, κράτησαν μακριά τον Αττίλα. Έτσι τους ονόμασαν όλοι όσοι είχαν περάσει από τις περιοχές τους όλα αυτά τα χρόνια από το 1974 μέχρι σήμερα.

Δεδομένου του γεγονότος ότι ο Δήμος Αγίου Δομετίου είναι ένας δήμος που ο μοναδικός του πόρος προέρχεται από τον Ιππόδρομο και δεδομένου του γεγονότος ότι τα τέσσερα πέμπτα του Δήμου Αγίου Δομετίου είναι κατεχόμενα και ότι βρίσκεται αυτή τη στιγμή εγκλωβισμένος και αιχμάλωτος της κατοχής μην μπορώντας να επεκταθεί, θα έπρεπε να έχει τη δυνατότητα για τέτοια έργα υποδομής, ούτως ώστε να καλυφθούν οι περιοχές οι οποίες βρίσκονται για πολλά χρόνια εγκαταλελειμμένες με τέτοιες παραγωγικές κατασκευές και έργα, που να δώσουν το κίνητρο της ανάπτυξης σ' αυτές τις ημιερειπωμένες και ερημωμένες περιοχές που έχουν μείνει έτσι από το 1974.

Πράγματι, το σχέδιο, όπως εξαγγέλθηκε, είχε δώσει αρκετή ενθάρρυνση σε πολλούς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έχω την εντύπωση ότι ο κύριος συνάδελφος αναφέρεται σε θέμα εντελώς άσχετο με το υπό συζήτηση. Το υπό συζήτηση θέμα είναι συμπληρωματικός προϋπολογισμός για όσους έχουν εγκριθεί για στέγαση στις ακριτικές περιοχές και αποτελεί θέμα της Επιτροπής Οικονομικών. Τα όσα ο κύριος συνάδελφος αναφέρει είναι θέματα που έχουν συζητηθεί και συζητούνται ακόμα στην ad hoc Επιτροπή για τις ακριτικές περιοχές. Και συνεπώς είναι εντελώς άσχετα. Μιλούμε για έγκριση £350.000 για όσους έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το σχέδιο, ενώ τα όσα ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου αναφέρει αποτελούν απλώς θέμα διαβουλεύσεων ή συζητήσεων που γίνονται στην ad hoc Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω την εντύπωση πως θα επιτρέψω τη συζήτηση, γιατί συνδέονται τα θέματα. Αν πράγματι υπάρχει πρόθεση αλλαγής των κριτηρίων, νομίζω πως δικαιούται ο συνάδελφος να εκφράσει τις απόψεις του.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως η απόφαση είναι δική σας και είναι απόλυτα σεβαστή, αλλά ο κύριος συνάδελφος αναφέρεται σε θέματα τα οποία έχουν συζητηθεί σε κάποια Επιτροπή και που εμείς δεν τα ξέρουμε. Είναι εδώ που εγείρεται το θέμα τάξεως και όχι διότι δε σχετίζονται. Αλλά μπροστά μας έχουμε ένα συμπληρωματικό προϋπολογισμό για £350.000 που αφορούν συγκεκριμένα 122 αιτήσεις, οι οποίες εγκρίθηκαν καθαρά για οικιστικούς σκοπούς. Ούτε πράσινα αναφέρονται ούτε αναζωογόνηση αναφέρεται ούτε οτιδήποτε μέσα στο νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας.

Εντάξει, παραδέχομαι ότι σχετίζονται, αλλά το θέμα τάξεως που εγείρεται είναι ότι ο συνάδελφος αναφέρεται σε συζητήσεις και σε ανταλλαγή απόψεων που τα υπόλοιπα Μέλη της Βουλής δεν τις έχουμε υπόψη και ούτε ήρθαν με Έκθεση στην ολομέλεια, για να μπορέσουμε να συζητήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου επί θέματος διαδικασίας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι η πρόθεση για αλλαγή των κριτηρίων έχει προ πολλού καιρού δει το φως της δημοσιότητας και αντιπροσωπείες επηρεαζόμενων κατοίκων έχουν με τη συνοδεία Βουλευτών όλων των κομμάτων επισκεφθεί κατ' επανάληψιν τους αρμοδίους. Αυτό το θέμα πήρε μεγάλες διαστάσεις και η τοποθέτηση της κυβέρνησης ολοκληρώθηκε με την αιτιολογική έκθεση, η οποία έχει αποσταλεί προς όλα τα Μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων, στην οποία η κυβέρνηση τοποθετείται τελεσίδικα και σαφώς όσον αφορά την αλλαγή των κριτηρίων. Άρα, το θέμα είναι γνωστό, είναι άμεσα συσχετισμένο με το συζητούμενο και πιθανόν αυτή η συζήτηση να δώσει τη δυνατότητα στη Βουλή να στείλει τα δικά της μηνύματα προς την Εκτελεστική Εξουσία, ούτως ώστε να γίνει μια δεύτερη σκέψη, πιο ορθή, κατά την άποψή μας, επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπόψη της Επιτροπής Οικονομικών είναι τα παλιά και τα νέα κριτήρια. Είναι αυτό ακριβώς το οποίο συζητούμε. Το περιεχόμενο και το υπόβαθρο των κριτηρίων ναι, είναι τεκμήριο για έναν και δεν μπορεί παρά να αναφερθούν και να δικαιολογήσουν τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ τουλάχιστον ως Πρόεδρος σ' αυτή τη σύνοδο της Επιτροπής για την πράσινη γραμμή θα έλεγα ότι ίσως είναι λίγο πρόωρο το θέμα, για να μπούμε με λεπτομέρειες στη συζήτηση.

'Οντως αυτή τη στιγμή απλώς εγκρίνεται ένα ποσό για τις εγκριμένες αιτήσεις βάσει των παλιών σχεδίων. Το ότι γίνεται αναφορά στα νέα κριτήρια είναι πληροφοριακό και δεν αφορούν ούτε έχουν σχέση με την Επιτροπή Οικονομικών ούτε θα εγκριθούν από την Επιτροπή Οικονομικών.

Εκείνο που θα ήθελα να πω είναι ότι το βλέπω λίγο παράδοξο. Είμαστε στη μέση της εξέτασης του θέματος σε μια Επιτροπή, ακούσαμε ορισμένες απόψεις, ο Υπουργός δεν μπόρεσε να έρθει να παρουσιάσει τη θέση της κυβερνητικής πλευράς σ' αυτό το επίπεδο την ημέρα εκείνη και θα ορίσουμε νέα ημερομηνία συνεδρίας, για να έρθει να πει τις απόψεις του. Σίγουρα έχουμε πολλά θέματα να πούμε και πιστεύω ότι, αν η αρμόδια εξειδικευμένη Επιτροπή δεν έχει προλάβει να συζητήσει το θέμα, πώς μπορεί να συζητηθεί στην ολομέλεια; Ειδεμή δε βλέπω, αν συζητηθεί σήμερα, ποιος ο ρόλος πλέον αυτής της Επιτροπής, η οποία ιδρύθηκε ακριβώς και μόνο με στόχο να παρακολουθεί αυτά τα σχέδια.

Γι' αυτό, εγώ θα εισηγούμουν, αν θέλει, να τελειώσει ο συνάδελφος. Δεν ξέρω, δε θέλω να διακόψω εγώ την ομιλία του συναδέλφου, αλλά η συζήτηση σίγουρα θα πρέπει να γίνει, αφού συμπληρωθεί στην Επιτροπή για την πράσινη γραμμή το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε τη δαπάνη που απαιτείται μετά την έγκριση που έχει γίνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους ενός αριθμού αιτήσεων βάσει του παλιού σχεδίου. Και αυτή η δαπάνη έχει έρθει στη Βουλή μαζί με εισηγητική έκθεση η οποία αναφέρεται στην αλλαγή του σχεδίου αυτού. Συνεπώς, είμαστε μέσα στο θέμα που συζητούμε και πιστεύω ότι δεν υπάρχει θέμα ότι ο ομιλητής είναι εκτός θέματος.

Ακριβώς το θέμα είναι η έγκριση £350.000, νομίζω, για να καλυφθούν οι αιτήσεις που εγκρίθηκαν βάσει του παλιού σχεδίου και ταυτόχρονα μαζί με τη δαπάνη αυτή που αναφέρεται στο νομοσχέδιο, έχει έρθει και εισηγητική έκθεση η οποία καλύπτει και τα δύο σχέδια. Συνεπώς δεν υπάρχει λόγος να θεωρείται ότι συζητούμε ένα θέμα το οποίο είναι εκτός διαδικασίας.

Ανέφερε ο συνάδελφος ότι εξηγεί γιατί η δική μας πλευρά θα ψηφίσει αυτό το νομοσχέδιο και πιστεύω ότι είναι δικαίωμά του να εκθέσει και τις απόψεις του ως προς το γιατί το ψηφίζει, αλλά να εκθέσει και τις απόψεις του ως προς το γιατί διαφωνεί με το νέο σχέδιο της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω, αν μου επιτρέπετε, πως, αν επρόκειτο να ζητηθεί από τη Βουλή να πάρει αυτή τη στιγμή απόφαση για τα κριτήρια, θα δεχόμουν τις ενστάσεις. Αλλά δεν μπορώ να εμποδίσω ένα Βουλευτή ο οποίος μιλά επί αυτού του θέματος να αναφερθεί σε θέμα που είναι ήδη γνωστό, δηλαδή στην πρόθεση της κυβέρνησης να αλλάξει τα κριτήρια. Γι' αυτό, θα επιτρέψω τη συζήτηση.

Ορίστε, ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να συμπληρώσω απλώς κάτι. Ο συνάδελφος μπορεί να σχολιάσει σίγουρα την αλλαγή των κριτηρίων, γιατί η αλλαγή των κριτηρίων αναφέρεται στο σκοπό για τον οποίο εγκρίνονται αυτά τα λεφτά. Αν υπάρχει κάτι που όντως είναι έξω από τη συζήτηση τη σημερινή, είναι τα όσα ανέφερε περί γραμμικού

πάρκου, εγκαταστάσεων για αθλοπαιδιές και λοιπά. Αυτά υπάγονται σε μια άλλη πράγματι Επιτροπή, η οποία μελετά έργα για αναζωογόνηση των ακριτικών περιοχών. Αλλά για το οικιστικό θέμα σίγουρα, ναι, μπορεί να σχολιάσει το θέμα της αλλαγής των κριτηρίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ορίστε, ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Για να μην ξαναεγερθεί το θέμα αν είμαστε εντός των πλαισίων ή εκτός των πλαισίων, γιατί φαίνεται ότι ενοχλεί κάποιες πλευρές το θέμα για την αλλαγή των σχεδίων, θα συμβαδίσω με την αιτιολογική έκθεση την οποία απέστειλε η κυβέρνηση γι' αυτό το συμπληρωματικό προϋπολογισμό τον οποίο έχουμε ενώπιόν μας.

Και για να τεθεί σαφώς το ζήτημα μπροστά σε όλους μας, ακριβώς στην πρώτη εισαγωγική παράγραφο αναφέρεται ότι βασικές προθέσεις του υπό αλλαγή σχεδίου ήταν: α) τα έργα υποδομής, τα οποία θα εκτελεστούν από την κυβέρνηση ή τις τοπικές αρχές, β) τα κίνητρα για την ενθάρρυνση ιδιωτικών αναπτύξεων και γ) το θέμα των νέων ζευγαριών και των αστέγων.

Ακριβώς σ' αυτή την περίπτωση έχω καλύψει τα θέματα των έργων υποδομής και τις διαφοροποιήσεις που επιφέρονται με τα κριτήρια όπως φαίνονται στη σελίδα 2, 3, 4 και 5 αυτού το οποίο βρισκόταν ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών και το οποίο συζήτησε, για να καταλήξει στην ομόφωνη πρόταση για έγκριση αυτού του ποσού που σήμερα θα εγκρίνουμε, ούτως ώστε να καλυφθεί η πρώτη δόση που θα δοθεί προς εκείνους οι οποίοι ήδη έχουν εγκριθεί για στεγαστικά προγράμματα μέσα από το σχέδιο αναζωογόνησης αυτών των περιοχών. Συνεπώς, ερχόμενος στα θέματα των κινήτρων και της αναζωογόνησης αυτής της περιοχής, θα ήθελα να πω ότι μέσα σ' αυτά τα νέα κριτήρια παύουν να λαμβάνονται υπόψη τα ενδιαφέροντα και τα κίνητρα προς εκείνους τους καταστηματάρχες που συνορεύουν με την οδό Ερμού, που ήταν πάγιο αίτημα να δοθούν οικονομικές βοήθειες για αναζωογόνηση αυτής της περιοχής, η οποία θα εντασσόταν στο ρυθμιστικό σχέδιο της Λευκωσίας με τους πεζόδρομους που έχουν δημιουργηθεί, με τους χώρους πάρκινγκ που είχαν δημιουργηθεί και εντάσσονται στο σχέδιο αναζωογόνησης με το έργο της περιοχής Χρυσαλινιώτισσας Τακτ-ελ-Καλέ.

Πέρα απ' όλα αυτά τα έργα υποδομής στα οποία θα τεθεί τροχοπέδη λόγω της έλλειψης άμεσης χρηματοδότησης των έργων, θα ήθελα να φέρω σε γνώση σας τις καταγγελίες του Δημάρχου Λευκωσίας για το ότι, παρά τις προσπάθειες του Δήμου Λευκωσίας να εξεύρει από διεθνείς οργανισμούς χρηματοδοτήσεις γι' αυτά τα έργα, αφού η κυβέρνηση πλέον θα πάψει να ενδιαφέρεται για τη δημιουργία τους, και πάλι το Γραφείο Προγραμματισμού, όπως ανέφερε, με διάφορες παραστάσεις του προς αυτούς τους διεθνείς οργανισμούς εμποδίζει τη χρηματοδότηση αυτών των έργων υποδομής.

Και αυτό είναι σοβαρό θέμα, το οποίο θα πρέπει σίγουρα να απασχολήσει αυτή τη Βουλή, και αυτή η Βουλή θα πρέπει να στείλει τα μηνύματά της και προς την κυβέρνηση και προς κάθε κατεύθυνση ότι εμείς είμαστε διατεθειμένοι να παλέψουμε, για να δώσουμε ζωντάνια στις ακριτικές περιοχές και στην πράσινη γραμμή, γιατί ποτέ δεν αποδεχτήκαμε τις πράσινες γραμμές και τους διαχωρισμούς και τα τείχη σ' αυτό τον τόπο.

Έρχομαι τώρα στα θέματα των στεγαστικών αναγκών για τα οποία γίνεται πολλή συζήτηση, γιατί είναι πολλοί οι ενδιαφερόμενοι και ιδιαίτερα γιατί αυτοί οι ενδιαφερόμενοι είναι χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων και με άλλους τρόπους δε θα μπορούσαν να βοηθηθούν. Και όσοι συνάδελφοι έχουμε περιέλθει αυτές τις περιοχές θα έχουμε αντικρίσει όλα αυτά τα σπίτια που βρίσκονται στην πράσινη γραμμή και είναι διάτρητα από σφαίρες λόγω του πολέμου και της ανταλλαγής πυρών το 1974 αλλά σε σποραδικές περιπτώσεις και μετά από αυτό. Όμως, δυστυχώς από αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι από μόνοι τους έχουν προβεί σε αλλαγές στα σπίτια τους, για να τα καταστήσουν βιώσιμα, ερχόμαστε τώρα να κόψουμε κάθε δυνατή παροχή, για να δώσουμε κάποιες αποζημιώσεις και κίνητρα για να παραμείνουν εκεί.

Είχε δοθεί ως πρόβλεψη το ποσό των £50.000, εκ των οποίων το 25% θα ήταν η χορηγία του κράτους προς αυτούς τους ακρίτες και το υπόλοιπο ποσό θα ήταν μακροχρόνιο δάνειο μέσω του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης χαμηλότοκο, για να μπορέσουν πράγματι, αφού θέσουν τα θεμέλια με την επιχορήγηση, να αποπληρώσουν αυτές τις κατοικίες που θα ανεγείρουν σ' αυτές τις περιοχές με τα χαμηλά ουσιαστικά εισοδήματα που έχουν όλοι οι κάτοικοι αυτών των περιοχών. Τώρα, δυστυχώς μειώνεται το ποσό των £50.000 στο ποσό των £20.000, η δε χορηγία η οποία υπήρχε θα ακυρωθεί εντελώς.

Και τίθεται εδώ το ερώτημα: Υπάρχει ισοσκέλεια αυτού του σχεδίου με το υπόλοιπο υποσχέδιο που ίσχυσε στις ακριτικές περιοχές, όπου η χορηγία και η βοήθεια είναι του ύψους των £15.000; Η απάντηση είναι ότι δεν υπάρχει. Και στη θέση της χορηγίας τι είναι που τίθεται με τις σκέψεις και τις προτάσεις που έχουν κατατεθεί στη Βουλή; Θα εισαχθούν εισοδηματικά κριτήρια και σ' αυτά τα εισοδηματικά κριτήρια θα στηρίζεται η παροχή βοήθειας ύψους £4.000, £3.000 και £2.000, όπως φαίνεται στη σελίδα 3, στην παράγραφο 2, του σχεδίου; Άρα και εδώ υπάρχει σαφής αρνητική διαφοροποίηση του σχεδίου με την εισαγωγή των εισοδηματικών κριτηρίων, που θα έρθουν και πάλι να χωρίσουν τους ακρίτες σε πλούσιους και φτωχούς.

Πέραν των όσων έχουμε αναφέρει, σε σχέση με αυτά τα στοιχεία, θα πρέπει να πούμε ότι εκκρεμεί η απάντηση της κυβέρνησης για διάφορα ζητήματα τα οποία είχαν τεθεί τόσο από την Επιτροπή Αγώνα των ακριτικών περιοχών όσο και από τα δύο ενδιαφερόμενα δημαρχεία. Και είναι το θέμα της κάλυψης εκείνων που έχουν αποδεδειγμένα στεγαστικά δάνεια για κατοικίες σ' αυτές ακριβώς τις περιοχές της πράσινης γραμμής. Το θέμα της επέκτασης του σχεδίου στη Λεωφόρο Δημοκρατίας στον Άγιο Δομέτιο και σε μια περιοχή του Καϊμακλίου. Τα θέματα βοήθειας σε πολιτιστικούς συλλόγους αυτών των περιοχών, σε αθλητικά σωματεία, σε άλλους κοινωνικούς φορείς για δημιουργία κατάλληλων στεγών, ώστε να κατευθύνουν και να φέρουν τη νεολαία κοντά σ' αυτές τις περιοχές, για να την αποτρέψουν από τον εύκολο τρόπο ζωής, ο οποίος ενδεχόμενα να οδηγεί σε μονοπάτια όπου κανείς από μας δε θα ήθελε η νεολαία μας να βρίσκεται.

Ο χωρισμός του σχεδίου σε τρεις φάσεις είναι επίσης έξω από τις σκέψεις και τις επιθυμίες αλλά και τα αιτήματα των ενδιαφερομένων. Είναι γι' αυτό το λόγο που το ποσό το οποίο υπάρχει στον προϋπολογισμό του 1994 του £1,14 εκ. θα πρέπει να επανεξεταστεί από την κυβέρνηση και να έρθει με βάση τα αρχικώς εξαγγελθέντα.

Υπάρχουν διάφορα άλλα θέματα που μπορεί να θεωρηθούν από διάφορους συναδέλφους λεπτομέρειες, τα οποία θα αφήσω να συζητήσουμε στη μετέπειτα πορεία και δε θα ασχοληθώ με αυτά.

Εκείνο το οποίο πιστεύω ότι θα σταλεί ως μήνυμα από αυτή τη συζήτηση είναι ότι θα πρέπει η κυβέρνηση να αναθεωρήσει τις σκέψεις της. Η αδικία που γίνεται στους νέους αιτητές έναντι εκείνων που έχουν εγκριθεί να σταματήσει και, εφόσον μετά από πιέσεις έχει δεχτεί η κυβέρνηση να εφαρμοστεί το πρώτο σχέδιο και όχι αυτό το οποίο επιθυμεί η ίδια να εφαρμόσει, να εφαρμοστεί για όλους, γιατί αυτή τη στιγμή μιλούν μόνο για 19 νέες περιπτώσεις και είναι αδικία. Και επίσης θα πρέπει να επανεξεταστούν οι 333 περιπτώσεις που έχουν απορριφθεί, γιατί πιστεύουμε ότι σκοπίμως έχει γίνει αυτό, για να μειωθεί το ποσό το οποίο θα πρέπει το κράτος να δώσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου και σειρά έχει ο κ. Κυπριανού.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Μιλούμε για ένα θέμα για το οποίο η Βουλή έδειξε πρώτη ενδιαφέρον. Το έβγαλε στην επιφάνεια, το μελέτησε, επισκέφθηκε επιτόπου τις περιοχές και είδε ανθρώπους. Συνειδητοποίησε την έκταση του προβλήματος και το έθεσε υπόψη της κυβέρνησης, γιατί μέχρι εκείνη τη στιγμή η κυβέρνηση δεν είχε ασχοληθεί με το πρόβλημα των κατοίκων της πράσινης γραμμής. Έκτοτε ακριβώς είναι που πήρε την πρωτοβουλία η κυβέρνηση να αρχίσει να μελετά το θέμα, για να καταρτίσει κάποιο σχέδιο, κάποιο σχέδιο ανάπτυξης, αναζωογόνησης της περιοχής προς δυο κατευθύνσεις: μια για έργα υποδομής και μια για αντιμετώπιση των ανθρώπινων προβλημάτων.

Το θέμα έχει φυσικά και την πτυχή που σχετίζεται με το πολιτικό πρόβλημα, τη σημασία της παραμονής των κατοίκων, την καταστροφή των σπιτιών, την εγκατάλειψη των σπιτιών, την ταλαιπωρία των ανθρώπων, το ρόλο των ανθρώπων στην περιοχή, γιατί στο τέλος η άμυνα του τόπου στηρίζεται πάνω σ' αυτούς τους ανθρώπους πολύ περισσότερο παρά στην ίδια την Εθνική Φρουρά, που έχει αραιά και πού φυλάκια, που σε πολλούς τόπους μάλιστα τα έχει εγκαταλείψει. Έτσι μένει η φρούρηση και η επαγρύπνηση στους κατοίκους της περιοχής, για να φροντίζουν και τα σπίτια τους αλλά και την πόλη και την Κύπρο ολόκληρη στη συνέχεια.

Υπάρχει λοιπόν αυτή η πτυχή, αλλά υπάρχει και η άλλη πτυχή: Η ανάπτυξη της περιοχής δεν είναι φιλανθρωπία. Η ανάπτυξη της περιοχής δεν είναι άμυνα. Η ανάπτυξη της περιοχής είναι και παράγοντας που συνδέεται με την οικονομία του τόπου, γιατί υπάρχει εκατομμυρίων λιρών περιουσία, που δεν ξέρω σε πόσο αριθμό ακριβώς είναι που ανέρχεται, αλλά, αν σκεφθεί κανένας ότι μπορεί να πλησιάζει τις πολλές εκατοντάδες εκατομμύρια δε θα είναι εκτός πραγματικότητας. Έτσι κάποια επένδυση από πλευράς κυβέρνησης στην πράσινη γραμμή σημαίνει διάσωση περιουσίας πολλών εκατοντάδων εκατομμυρίων λιρών στις περιοχές που έχουν επηρεαστεί από τον πόλεμο.

Είναι ασύνδετη η υπόθεση των κατοικιών με τα έργα υποδομής; Όχι. Γιατί αυτή τη στιγμή είναι υποβαθμισμένη απόλυτα η περιοχή. Τα σπίτια πέφτουν. Χθες μας έδειξε και η τηλεόραση πώς ένα σπίτι κατέρρευσε. Και σαν κι αυτό υπάρχουν πάρα πολλά ετοιμόρροπα. Αλλά μέσα σ' αυτά τα ετοιμόρροπα ζουν άνθρωποι και ζουν άνθρωποι είτε ηλικιωμένοι είτε άνθρωποι που έχουν έλθει από τα χωριά τους και εργάζονται ως χαμηλά αμειβόμενοι στη Λευκωσία και είναι η πλημμύρα των ξένων

εργατών που ζει μέσα σ' αυτές τις περιοχές για όποιον θελήσει να τις επισκεφθεί. Αυτές λοιπόν οι υποβαθμισμένες κοινωνικά και οικονομικά περιοχές, οι περιοχές της πράσινης γραμμής, πράγματι χρειάζονται μια διαφορετικού είδους αντιμετώπιση για πολιτικούς, για κοινωνικούς και για οικονομικούς λόγους.

Εκείνο που θα ήθελα να προσθέσω ακόμα είναι ότι είναι υποβαθμισμένες οι περιοχές όχι μόνο σε σχέση με την κατάσταση των κατοικιών αλλά και με την παροχή υπηρεσιών. Αν ζητήσεις να βάλεις τηλέφωνο στην πράσινη γραμμή, δεν μπορεί η ΟΥΤΑ να σε συνδέσει, που σε συνδέει με 150 χώρες του κόσμου! Στην πράσινη γραμμή της Λευκωσίας δεν μπορείς να έχεις τηλέφωνο, διότι δεν έχει γραμμές η ΟΥΤΑ! Και περιμένουμε έτσι να ζήσουν άνθρωποι και να αναπτυχθούν οι περιοχές!

Κύριοι συνάδελφοι και κυρίες συνάδελφοι, δεν ψηφίζουμε σήμερα απλώς ένα νομοσχέδιο, αλλά είμαστε μπροστά στο ερώτημα: Θα υπάρξει σχέδιο αναζωογόνησης της περιοχής, προσέλκυσης πληθυσμού, κατασκευής έργων υποδομής όπως αυτά που έχουν περιγραφεί ή σήμερα συζητούμε τον επικήδειο του σχεδίου; Γιατί περί αυτού πρόκειται και εμείς δε δεχόμαστε να παρευρεθούμε στον επικήδειο. Και αν ψηφίζουμε το σημερινό νομοσχέδιο, το ψηφίζουμε, και αν μιλούμε, μιλούμε, για να βγάλουμε κραυγή απελπισίας για την κατάσταση που επικρατεί στην πράσινη γραμμή, γιατί υπάρχει φυγή, που συνεχίζεται, υπάρχει μαρασμός και υπάρχει η εξουδετέρωση της παλιάς Λευκωσίας, που θα δημιουργήσει ένα μέγα κενό από κάθε άποψη για το οποίο η Βουλή δεν μπορεί να σιωπήσει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχήν θέλω να επαναλάβω, έστω κι αν γίνομαι φορτικός, ότι πιστεύω ότι η σημερινή συζήτηση είναι πρόωρη, ακόμη και τα σχόλια που γίνονται και που δε θα οδηγήσουν σε κάποιου είδους απόφαση πέρα από την ψήφιση του προϋπολογισμού, γιατί το θέμα εξετάζεται από όλες τις απόψεις, σε όλες τις μορφές και σε όλη τη λεπτομέρειά του από εξειδικευμένη Επιτροπή που αυτό το Σώμα έχει συστήσει ειδικά γι' αυτό το σκοπό. Και δεν είναι μόνο το θέμα ότι μπαίνουμε στο ρόλο κάποιας Επιτροπής, η οποία δεν έχει ακόμα ολοκληρώσει το έργο της, αλλά και ότι δεν έχει συμπληρωθεί η πληροφόρηση η σωστή, όπως εγώ τουλάχιστον ως Βουλευτής θα ήθελα να έχω, προτού σχηματίσω οποιαδήποτε άποψη.

Με όσα έχει πει ο κ. Χατζηδημητρίου, με εξαίρεση ίσως την κατάληξή του, συμφωνώ απόλυτα. Το Σώμα, η Βουλή είναι η πρώτη που δημιούργησε αυτό το θέμα ήμουν δημοτικός σύμβουλος τότε Λευκωσίας και το ξέρω καλά- και είναι η Βουλή που άρχισε την όλη ιστορία της αναζωογόνησης της πράσινης γραμμής. Δεν ξέρω πού βρίσκεται το σχέδιο αυτή τη στιγμή. Θέλω να παρουσιάζομαι ότι είμαι ακόμα με ανοιχτά μυαλά. Θέλω να πιστεύω ότι θα εξεταστεί και θα καταλήξουμε σε κάποια λύση, που θα είναι ικανοποιητική πρώτ' απ' όλα για τους κατοίκους των περιοχών και έπειτα βεβαίως για τους υπόλοιπους ενδιαφερομένους.

Αυτό που θέλω να πω είναι ότι δεν μπορώ να μην εκθέσω τρία τέσσερα στοιχεία που πιστεύω ότι δε λέχθηκαν ακριβώς όπως έχουν και που τουλάχιστον χάριν δικαιοσύνης, αν θέλετε, και ακρίβειας θα πρέπει να τα διορθώσω. Δε θα σχολιάσω τις

προσωπικές μου απόψεις ή αυτές του κόμματός μου όσον αφορά την αλλαγή που επιχειρείται να γίνει, γιατί εμείς θα περιμένουμε να ολοκληρωθεί η μελέτη στην Επιτροπή για την πράσινη γραμμή, να ακούσουμε όλες τις απόψεις, να ακούσουμε τον Υπουργό, που είναι ο άμεσα πολιτικά ενδιαφερόμενος και υπεύθυνος, βέβαια, για οποιοδήποτε θέμα, και ανάλογα θα εκφέρουμε την άποψή μας. Και αν δε μας βρίσκει σύμφωνους η πορεία της κυβέρνησης, όπως έχουμε δείξει και στο παρελθόν, δε θα έχουμε κανένα δισταγμό να το τονίσουμε αυτό και να κινηθούμε με οποιοδήποτε τρόπο για να την αντιστρέψουμε.

Αυτά που θέλω να τονίσω είναι τρία τέσσερα στοιχεία. Πρώτ' απ' όλα το σχέδιο το στεγαστικό, που έχει αλλάξει, αφορά μόνο τα οικονομικά κριτήρια. Δεν έχουν αλλάξει από άλλη άποψη οι κατηγορίες όσων καλύπτονταν και περιλαμβάνονταν στο σχέδιο. Οι άνθρωποι που είχαν επισκευάσει από πριν τα δικά τους τα σπίτια ούτε με το προηγούμενο σχέδιο καλύπτονταν. Επομένως, από αυτή την άποψη δεν έχει χειροτερεύσει.

Έχει χειροτερεύσει όσον αφορά, όπως είπε και ο κ. Γεωργίου, τα οικονομικά. Εδώ συμφωνώ. Υπάρχουν αιτήματα που υπήρχαν προς την προηγούμενη κυβέρνηση, που δεν είχε τοποθετηθεί θετικά, όπως όσων επισκεύασαν μόνοι τους, πριν εξαγγελθεί το σχέδιο, τις κατοικίες τους, αρραβωνιασμένα ζευγάρια που, με βάση την κυπριακή πραγματικότητα, στον τόπο μας προγραμματίζουν τα οικιστικά τους σχέδια από πριν και ούτω καθεξής.

Αυτό που θέλω να πω για τα έργα υποδομής είναι ότι συμφωνώ ότι και το στεγαστικό είναι σημαντικό έργο υποδομής, αλλά, όσον αφορά τα άλλα, θέλω να κάμω μια διευκρίνιση. Ο Δήμαρχος Λευκωσίας διαμαρτυρήθηκε εντονότατα, γιατί ζητείται τώρα από το Δήμο Λευκωσίας να συνεισφέρει κατά το ένα τρίτο, όπως γίνεται με άλλα έργα. Ο Δήμος Αγίου Δομετίου, μας δήλωσε ο δήμαρχος, δεν έχει πρόβλημα με τα έργα υποδομής. Πάντα συνεισέφεραν εκείνοι το ένα τρίτο και συνεχίζουν με τον ίδιο τρόπο. Εντονότατα βεβαίως διαμαρτυρήθηκε για τις αλλαγές του στεγαστικού δανείου.

Επίσης θέλω να τονίσω ότι, όπως μας έχει λεχθεί -και τονίζω το "όπως μας έχει λεχθεί"- έχουν σχεδόν υποβληθεί όλες οι αιτήσεις που θα μπορούσαν να είχαν υποβληθεί. Ελάχιστες παραμένουν που θα εξεταστούν με τα νέα κριτήρια. Άρα μιλούμε για έναν πολύ μικρό αριθμό ανθρώπων και πιθανότατα εκεί να είμαστε πολύ κοντά σε μια λύση. Αλλά στην ουσία το 90%, για να μην πω περισσότερο, των ενδιαφερομένων θα εξεταστεί με τα παλιά κριτήρια.

Όσον αφορά το Διευθυντή του Γραφείου Προγραμματισμού, οφείλω να πω κάτι. Μια κατηγορία που εξαγγέλθηκε από το Δήμαρχο Λευκωσίας είναι ότι ο Διευθυντής τον εμποδίζει να εξασφαλίσει ορισμένα κονδύλια. Δεν ξέρω ούτε πρέπει ως Σώμα να τοποθετηθούμε σ' αυτό το σημείο, πρώτον έλθει ο ίδιος, όπως σκοπεύουμε να τον καλέσουμε στην επόμενη συνεδρία της Επιτροπής, για να μας πει αν πράγματι είναι έτσι τα πράγματα ή όχι. Είναι η άποψη απλώς του Δημάρχου Λευκωσίας. Μπορεί να είναι σωστή, μπορεί να είναι λανθασμένη, αλλά πιστεύω ότι πρέπει, τουλάχιστον όσον αφορά τα πρακτικά της Βουλής, να φαίνεται ότι δεν υιοθετείται από αυτό το Σώμα, μέχρις ότου αποδειχθεί ότι ευσταθεί.

Επίσης, για τα αιτήματα των καταστηματαρχών πρέπει να τονίσω ότι υπάρχει μια αλληλογραφία και μια επαφή μεταξύ τους και της κυβέρνησης. Όντως έχουν κάποιες διαφωνίες, αλλά μας έχει λεχθεί πριν μια βδομάδα ότι η υπουργική επιτροπή εξετάζει πάλι κάποια αιτήματά τους. Επομένως και αυτό το θέμα είναι ακόμα εκκρεμές και δεν ξέρουμε αν μπορεί να καταλήξει θετικά.

Επίσης και για τις φάσεις θέλω να συμπληρώσω το φίλο συνάδελφο ότι, όπως είχα ρωτήσει εγώ, οι φάσεις -σε φάσεις δηλαδή θα γίνει το σχέδιο- υπήρχαν και προηγουμένως και αυτό μας τόνισε ο Έπαρχος Λευκωσίας. είναι μέσα στα πρακτικά.

Εκείνο που θέλω να πω, προτού καταλήξουμε σε οποιοδήποτε συμπέρασμα, είναι ότι, πέρα από τον πόθο μας και την επιθυμία μας σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο βαθμό να βοηθήσουμε και τους κατοίκους των ακριτικών περιοχών -γιατί σίγουρα αυτοί είναι οι ήρωες στην όλη υπόθεση και είναι οι πιο πατριώτες και οι πιο αγωνιστές από οποιονδήποτε άλλο που πάει σε διαδηλώσεις και σε συλλαλητήρια αυτοί οι άνθρωποι, που ζουν κάθε μέρα με τον Τούρκο στην πίσω τους αυλή- και τους δήμους επίσης, για να δυναμώσουν και να αναζωογονηθούν, ώστε να προσελκύσουν περισσότερους κατοίκους, πρέπει λοιπόν να πω -και δεν μπορώ να μην το τονίσω, γιατί έχει δυόμισι χρόνια που το λέω αυτό το πράγμα- ότι εξαγγέλθηκε αυτό το σχέδιο χωρίς να έχει εξασφαλισμένους πόρους από οπουδήποτε. Επανειλημμένα στην Επιτροπή ρωτούσα τους εκάστοτε κυβερνητικούς εκπροσώπους πού θα βρουν τα χρήματα, πού θα βρεθούν τα £10.000.000, από πού σκοπεύουν να χρηματοδοτήσουν αυτό το έργο και δε μας έλεγαν.

Και να τονίσω και κάτι άλλο, ότι αυτό το σχέδιο δεν ήταν υπουργική απόφαση. ήταν μια εξαγγελία που έγινε μέσω του τύπου και μέσω της τηλεόρασης. Επομένως, χωρίς να αναιρώ όσα έχω πει προηγουμένως, ότι θα προσπαθήσουμε και θα επιμείνουμε στο μέγιστο βαθμό, ώστε να βοηθηθούν οι ακριτικές περιοχές, οι κάτοικοί τους, οι δήμοι και να μη βρεθούν τώρα σε χειρότερη θέση απ' ό,τι ήταν πέρσι -και αυτό το τονίζω- από την άλλη λέω να έχουμε υπόψη μας ότι δεν αντιστράφηκε κανένα από τον από μηχανής Θεό έργο ή κανένα τέλειο έργο, αλλά κάποιο σχέδιο που για μένα εξαγγέλθηκε σχετικά πρόχειρα.

Αυτά ήθελα να πω και επιφυλάσσομαι για τα σχόλιά μου τα λεπτομερή μετά την Έκθεση της Επιτροπής για την πράσινη γραμμή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου. Επειδή το κόμμα σας εξέφρασε απόψεις, σας παρακαλώ να είστε σύντομος.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, απλώς πρέπει να πω ότι δε μελετάται από την κυβέρνηση το παλιό σχέδιο. Έχει μελετηθεί και στις 23 Ιουνίου το Υπουργικό Συμβούλιο εξήγγειλε το σχέδιο το οποίο υπάρχει μέσα στο σχέδιο νόμου που συζητούμε. Άρα δεν είναι θέμα μελέτης του σχεδίου από την κυβέρνηση. Η κυβέρνηση το μελέτησε με υπουργική επιτροπή. Η υπουργική επιτροπή έκανε τις εισηγήσεις της στο Υπουργικό Συμβούλιο και στις 23 Ιουνίου το Υπουργικό Συμβούλιο εξήγγειλε αυτό το σχέδιο το οποίο έχουμε.

Θα ξεκινήσω από τα τελευταία που είπε ο συνάδελφος, ο φίλος ο Μάρκος Κυπριανού. Είπε ότι είναι πράγματι άξιοι κάθε βοήθειας αυτοί οι άνθρωποι οι οποίοι ζουν σ' αυτή την περιοχή, γιατί είναι αυτοί που κρατούν, αν θέλετε, και την άμυνα, όπως είπε ο φίλος, ο κ. Χατζηδημητρίου, αλλά κρατούν και την περιοχή εκεί με πολύ δύσκολες συνθήκες. Όμως η νέα υπουργική επιτροπή κρίνοντας το παλιό σχέδιο το διαφοροποιεί, γιατί είναι πολύ γενναιόδωρο· έτσι λέει η Έκθεση.

Μα, πρέπει να είναι γενναιόδωρο ένα κοινωνικό σχέδιο γι' αυτές τις περιοχές! Πρέπει να είναι γι' αυτούς τους ανθρώπους, που στην αρχή εγκατέλειψαν τις κατοικίες τους και ουσιαστικά έγιναν πρόσφυγες, που ερημώθηκαν τα σπίτια τους, που επέστρεψαν πίσω, μετά που επήλθε ησυχία, που ζητούν από το κράτος για πολλά χρόνια τώρα βοήθεια για να στεγαστούν, ζητούν από το κράτος να κάμει έργα υποδομής, για να δημιουργηθούν εκεί πόλοι έλξης του κόσμου και εμπορικής ανάπτυξης!

Το κράτος, η προηγούμενη κυβέρνηση ήλθε με ένα γενναιόδωρο σχέδιο για να βοηθήσει αυτές τις περιοχές και μάλιστα στην πρώτη του φάση επρονοείτο ποσό £10.000.000. Το σχέδιο αυτό εξαγγέλθηκε επίσημα από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε συγκέντρωση που έγινε στις περιοχές αυτές και, αν δεν απατώμαι, εξαγγέλθηκε τον Οκτώβρη του 1992, αν δεν απατώμαι, αν είμαι ακριβής.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Λίγες μέρες πριν από τις εκλογές.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

'Οχι, συνάδελφε, εξαγγέλθηκε τον Οκτώβρη του 1992.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

'Ηταν πριν τις δημοτικές εκλογές.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Δεν ξέρω αν ήταν δημοτικές εκλογές ή όχι. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους ήταν παρούσες και συνάδελφοι ήταν παρόντες και ζητήσαμε λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτού του σχεδίου και το ποσό το οποίο εγκρίθηκε ήταν £10.000.000. Με το νέο σχέδιο για την εφαρμογή της πρώτης φάσης, όπως φαίνεται στην 'Εκθεση, η δαπάνη που θα γίνει θα είναι £5.000.000.

Δε θα αναφερθώ σε λεπτομέρειες του σχεδίου, γιατί το βλέπουμε στην Επιτροπή και είναι ορθό μετά την 'Εκθεση της Επιτροπής να το συζητήσουμε. Εκείνο το οποίο πρέπει να κάνουμε εμείς ως Βουλή είναι να στείλουμε το μήνυμα ότι θέλουμε η κυβέρνηση πράγματι να ξαναμελετήσει το σχέδιο το οποίο εξήγγειλε, θέλουμε έργα υποδομής στην πράσινη γραμμή με καθαρά κυβερνητική δαπάνη, γιατί δεν είναι όπως τα άλλα έργα υποδομής, τα οποία κάνουν τα δημαρχεία και στα οποία συνεισφέρει το ένα τρίτο η κυβέρνηση. Χρειάζονται έργα υποδομής από το κράτος, για να δημιουργηθούν κίνητρα, ώστε και οι ιδιώτες να αναπτύξουν εκεί την περιουσία τους και νέοι να αγοράσουν στην περιοχή αυτή για να αναπτυχθεί. Και οι δυο δήμαρχοι και ιδιαίτερα ο Δήμαρχος Λευκωσίας είπε ότι δεν είναι διατεθειμένο το δημαρχείο και ούτε μπορεί να συνεισφέρει το ένα τρίτο της δαπάνης το οποίο συνήθως συνεισφέρεται από τους δήμους.

Κύριε Πρόεδρε, όπως είπα, δε θα αναφερθώ σε λεπτομέρειες του σχεδίου. Απλώς θα πω μία: Το προηγούμενο σχέδιο προνοούσε δαπάνη για το οικιστικό του πρόγραμμα £50.000, από τις οποίες το ένα τέταρτο, περίπου οι £12.000 ή £15.000, ήταν χορηγία. Στο νέο σχέδιο το μάξιμουμ της χορηγίας είναι £4.000 και το μάξιμουμ ποσό το οποίο δίνεται είναι συνολικά μαζί με τη χορηγία £20.000. Συνεπώς υπάρχει τεράστια διαφορά του παλιού σχεδίου με το νέο. Ουσιαστικά το ποσό μειώθηκε πέραν του μισού και η χορηγία από £12.000 έγινε £4.000. Νομίζω ότι το μήνυμα που πρέπει να σταλεί στην κυβέρνηση και στην υπουργική επιτροπή η οποία το συζητά ξανά, όπως μας ανέφερε ο συνάδελφος, είναι ότι θέλουμε να το ξαναδεί με γενναιοδωρία γι' αυτές τις περιοχές, γι' αυτούς τους κατοίκους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είναι δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε νομίζω πως επιβάλλεται δευτερολογία, γιατί το θέμα το άφησα να συζητηθεί ως θέμα περισσότερο μηνυμάτων.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να καταθέσω το σχέδιο το οποίο υπήρχε παλιά και το οποίο φέρει ημερομηνία 12 Ιουνίου 1992, για να διαλυθεί η εντύπωση που θέλουν κάποιοι να δημιουργήσουν ότι έγινε προεκλογικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά, να διανεμηθεί.

Ορίστε.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω αναμειχθεί στην όλη διαδικασία ούτε έχω εμπλακεί στην Επιτροπή που έχει οριστεί ad hoc, αλλά εκείνο το οποίο διαπιστώνω είναι ότι άλλο είναι οι εξαγγελίες κάποιας προηγούμενης κυβέρνησης και άλλο η υλοποίηση των προγραμμάτων. Υπάρχουν πολλά προγράμματα και έργα τα οποία έχουν εξαγγελθεί.

Και διερωτώμαι αν θα προχωρούσε η προηγούμενη κυβέρνηση, αν ήταν σήμερα στην αρχή και κυβερνούσε το κράτος τούτο, με τα £10.000.000 τα οποία είχε προαναγγείλει. Εγώ είμαι βέβαιος ότι με τις σημερινές οικονομικές συνθήκες του κράτους θα μελετούσε το θέμα εξ υπαρχής και δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι θα ερχόταν και αυτή με την πρόταση με την οποία έρχεται σήμερα μια υπεύθυνη κυβέρνηση, η οποία θέλει να δει να γίνεται με το σωστό τρόπο η διαχείριση των οικονομικών του κράτους προς όφελος ολόκληρου του λαού. Αυτή είναι η δική μου προσωπική διαπίστωση και λυπούμαι πραγματικά, γιατί ορισμένοι συνάδελφοι επωφελούνται και χρησιμοποιούν ορισμένα θέματα απλώς για δικούς τους, μικροκομματικούς σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Χρίστου προηγείται.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σωστό να επιχειρηματολογούμε για ομιλίες συναδέλφων, αλλά είναι, κατά τη γνώμη μου, απαράδεκτο να χαρακτηρίζουμε τοποθετήσεις ως ελαυνόμενες από μικροκομματικά ή άλλα κριτήρια. Εδώ αναφέρθηκε σαφώς η ύπαρξη άλλου σχεδίου το οποίο αφίσταται σε πάρα πολλά σημεία του προηγούμενου. Αυτό να απαντηθεί και οι χαρακτηρισμοί και τα άλλα δεν είναι, νομίζω, αυτής της συζήτησης.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα χρηματοδότησης του σχεδίου. Υπήρχε σχέδιο, ναι, αλλά έχει προβλεφθεί πώς θα εχρηματοδοτείτο; Υπήρχε κονδύλι στους προϋπολογισμούς τους οποίους εγκρίναμε; Αλλά και τα σημερινά δεδομένα έχουν διαφοροποιηθεί και κάθε κυβέρνηση έχει αυτό το δικαίωμα.

Τώρα, για το θέμα αυτό το οποίο συζητείται σήμερα στην ad hoc Επιτροπή, αν η Βουλή καταλήξει να εισηγηθεί στην κυβέρνηση και πείσει την κυβέρνηση και πραγματικά χρειαστεί να δοθούν αυτά τα λεφτά, τότε ας δώσουμε την ευκαιρία να ξαναμελετηθεί. Δεν υπάρχει λόγος να γίνεται τόσο πολύς θόρυβος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέμα διαδικασίας. Προτείνω ότι το θέμα έχει εξαντληθεί, ενόψει και των πλαισίων του συζητούμενου θέματος, και παρακαλώ να τερματίσετε τη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν υπάρχει ένσταση, ειδάλλως θα βάλω σε ψηφοφορία το ότι έχει τερματιστεί η συζήτηση, θα θεωρήσω τη συζήτηση τερματισθείσα.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £350.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 7 θέμα είναι "Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω μια παράκληση προς εσάς και τους συναδέλφους. Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΔΗΚΟ υποστήριξε στην Επιτροπή την ψήφιση του νομοσχεδίου, και δεν εκφράζω τώρα άποψη αν είναι δίκαιο, άδικο, σωστό ή κακό. Όμως, διαβάζοντας το θέμα και ζητώντας πληροφορίες από την κυβέρνηση, πληροφορούμαι ότι, πέρα από μια γενική δήλωση της κυβέρνησης ότι αυτό το νομοσχέδιο έχει οικονομικές επιπτώσεις, δεν έγινε πληρέστερη μελέτη της έκτασης αυτών των οικονομικών επιπτώσεων. Η παράκλησή μου είναι, αν οι συνάδελφοι δεν έχουν ένσταση, να αναβληθεί και τουλάχιστον, όσον αφορά εμένα, θέλω να διερευνήσω μαζί με τα αρμόδια τμήματα το ύψος των δηλωθεισών οικονομικών επιπτώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναφέρεστε στο προηγούμενο θέμα;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αναφέρομαι στο θέμα της εγγραφής των γεννήσεων. Και επαναλαμβάνω, προς άρσιν κάθε παρεξήγησης: Δεν αναφέρομαι στην ουσία του θέματος, αν είναι καλός ή κακός ο νόμος που θα εγκριθεί ή αν πρέπει ή αν δεν πρέπει να εγκριθεί. Σ' αυτό το στάδιο όχι. Και επαναλαμβάνω ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΔΗΚΟ έχει υποστηρίξει την ψήφισή του. Θέλω όμως, όταν θα ψηφίζουμε, να ξέρουμε τι ψηφίζουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρόταση για αναβολή. Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Τα θέματα "Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Αστική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και "Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Ποινική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων ή Άλλων Περιστατικών Ναυσιπλοΐας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΣ ΠΛΟΙΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 2) "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ ΕΠΙ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΣ ΠΛΟΙΩΝ Ή ΑΛΛΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΝΑΥΣΙΠΛΟΙΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Παρευρέθηκε επίσης εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός των νόμων που προτείνονται είναι η κύρωση των διεθνών συμβάσεων για την ενοποίηση ορισμένων κανόνων σχετικών με την αστική και με την ποινική δικαιοδοσία αναφορικά με θέματα συγκρούσεως πλοίων ή άλλα περιστατικά ναυσιπλοΐας στις οποίες η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προσχωρήσει με τις Αποφάσεις του

Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 39.869 και 39.903 και με ημερομηνία 10 και 15 Σεπτεμβρίου 1993 αντίστοιχα.

Η επιψήφιση των πιο πάνω νομοσχεδίων από το Σώμα απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση των πιο πάνω συμβάσεων.

Ειδικότερα στην πρώτη από τις υπό αναφορά συμβάσεις προβλέπεται ότι:

1) Αγωγή μεταξύ πλοίων λόγω συγκρούσεως, εκτός και αν οι διάδικοι συμφωνήσουν διαφορετικά, μπορεί να εγερθεί μόνο ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου διαμένει ή όπου εργάζεται ο εναγόμενος ή του τόπου όπου έγινε η συντηρητική κατάσχεση του πλοίου ή του τόπου της σύγκρουσης, εφόσον η σύγκρουση έγινε μέσα στα όρια λιμανιού ή στα εσωτερικά ύδατα κάποιου κράτους.
2) Η σύμβαση εφαρμόζεται και για αγωγή η οποία εγείρεται για ζημιά που προκλήθηκε σε ένα πλοίο από άλλο ή σε πράγματα ή πρόσωπα που βρίσκονταν στα πλοία αυτά, έστω κι αν δεν έγινε πραγματική σύγκρουση.
3) Η σύμβαση δεν εφαρμόζεται για τα πολεμικά πλοία ούτε για τα πλοία που ανήκουν στο κράτος ή τελούν στην υπηρεσία του και δεν επηρεάζει απαιτήσεις που απορρέουν από άλλες συμβάσεις που διέπουν τις θαλάσσιες μεταφορές.

Στη δεύτερη από τις υπό αναφορά συμβάσεις προβλέπεται ότι:

1) Σε περίπτωση σύγκρουσης πλοίων που συνεπάγεται ποινική ή πειθαρχική ευθύνη του πλοιάρχου ή άλλου προσώπου που υπηρετεί στο πλοίο, η σχετική δίωξη ασκείται μόνο ενώπιον των αρμόδιων δικαστικών ή διοικητικών οργάνων του κράτους του οποίου τη σημαία φέρει το πλοίο.
2) Δεν εμποδίζεται κάποιο κράτος να πάρει οποιαδήποτε μέτρα εναντίον υπηκόων του για αδικήματα που διαπράχθηκαν σε πλοίο που φέρει τη σημαία άλλου κράτους και εμπίπτουν στις πρόνοιες της σύμβασης.
3) Η σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση σύγκρουσης ή άλλων περιστατικών ναυσιπλοΐας που συμβαίνουν μέσα στα όρια λιμανιού ή στα χωρικά ύδατα κάποιου κράτους. Αυτό όμως μπορεί να διασφαλιστεί με τη διατύπωση σχετικής επιφύλαξης από το ενδιαφερόμενο κράτος κατά το χρόνο της υπογραφής, επικύρωσης ή προσχώρησης στη σύμβαση, ώστε να είναι δυνατή η άσκηση δίωξης για αδικήματα που διαπράττονται μέσα στα χωρικά του ύδατα. Σημειώνεται ότι η Κυπριακή Δημοκρατία επιφυλάσσεται στη συγκεκριμένη περίπτωση να ασκήσει το δικαίωμα δίωξης για αδικήματα που διαπράττονται μέσα στα χωρικά ύδατά της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά συμβάσεων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμους των υπό συζήτηση νομοσχεδίων για την κατά νόμο κύρωσή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση. Πίνακας. Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Αστική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση. Πίνακας. Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Ποινική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων ή Άλλων Περιστατικών Ναυσιπλοΐας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993". Είναι πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του ΕΤΕΚ, του Συνδέσμου Εκτιμητών Ακινήτων (εξ επαγγέλματος), του Συνδέσμου Κτηματομεσιτών Επιχειρηματιών Κύπρου (ΚΕΒΕ), του **Παγκύπριου Συνδέσμου** εξ επαγγέλματος και Διπλωματούχων Τοπογράφων και ομάδας εξ επαγγέλματος Επιμετρητών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 1994 της προθεσμίας σε εξ επαγγέλματος τεχνικούς στους κλάδους επιμέτρησης, εκτίμησης γης και τοπογραφίας να συνεχίσουν την άσκηση του επαγγέλματός τους, χωρίς προηγουμένως να έχουν εγγραφεί στο σχετικό κατάλογο του Επιμελητηρίου για τους εξ επαγγέλματος τεχνικούς και χωρίς να έχουν εξασφαλίσει τη σχετική ετήσια άδεια άσκησης επαγγέλματος. Μετά την πάροδο της ημερομηνίας αυτής, θα απαγορεύεται σε οποιοδήποτε πρόσωπο να ασκεί τα ανωτέρω επαγγέλματα, αν δεν είναι γραμμένο στους σχετικούς καταλόγους του Επιμελητηρίου.

Η ζητούμενη πίστωση χρόνου κρίνεται για μια ακόμη φορά δικαιολογημένη, ώστε να δοθεί ο αναγκαίος χρόνος συμπλήρωσης όλων των απαιτούμενων διοικητικών ενεργειών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων συμφωνεί με την παράταση που δίδεται, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό συζήτηση προτάσεως νόμου σε νόμο.

Ταυτόχρονα και με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή δηλώνει ότι δεν είναι διατεθειμένη να εξετάσει τη χορήγηση νέας παράτασης στην εν λόγω προθεσμία, γι' αυτό και καλεί όλους τους ενδιαφερομένους να συνεργαστούν με καλή πίστη και με εποικοδομητικό πνεύμα για την οριστική επίλυση όλων των εκκρεμοτήτων που υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Επειδή ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας κ. Α. Μαρκίδης απουσιάζει, παρακαλώ τον Αναπληρωτή Πρόεδρο να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΠΙΚΤΗΤΗΣ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (ΣΕΑΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η απλοποίηση των διαδικασιών ανάληψης και διάθεσης οποιουδήποτε ποσού για την υλοποίηση των σκοπών για τους οποίους ιδρύθηκε το Ταμείο για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ).

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 13 θέμα, που είναι "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Είναι πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΟΥ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 1993.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικού) Νόμου του 1991, ώστε η ημερομηνία έναρξης της ισχύος του αναφορικά με τη διετή παραγραφή αξιώσεων από την ημέρα του ατυχήματος να συμβαδίζει με τις πρόνοιες του Νόμου 158 του 1987 που αναφέρεται στο ίδιο θέμα, οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου την 1η Ιανουαρίου 1992.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, λαμβάνοντας υπόψη ότι με την πρόταση αυτή νόμου αντιμετωπίζεται στην ουσία το χρονικό κενό που είχε επισημανθεί και αποκλείονται έτσι άσκοπες αμφισβητήσεις στα δικαστήρια, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ο προτεινόμενος τροποποιητικός νόμος είναι πράγματι αναγκαίος και σημαντικός, διότι, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, λόγω παραλείψεως αφέθη ένα χρονικό κενό το οποίο δεν εκάλυπτε τα θύματα των δυστυχημάτων.

Ο ευπαίδευτος συνάδελφος κ. Γιαννάκης Αγαπίου με το έμπειρο νομικό του μάτι και τη νομομάθειά του το διέγνωσε, το επεσήμανε, έστειλε επιστολές στους αρμοδίους, απηυθύνθη στη Νομική Υπηρεσία του κράτους, αλλά δυστυχώς φαίνεται ότι οι διαδικασίες αυτές είναι κάπως αργές, με αποτέλεσμα να έχουμε την πρόταση νόμου τη δική του διά την οποίαν θα του είναι ευγνώμονες, πιστεύω, πλείστοι όσοι παθόντες και το σύνολο του νομικού κόσμου της χώρας.

Είναι ένα νομοθέτημα αναγκαίο που αποσκοπεί στο να καλύψει παράλειψη -όχι αβλεψία- η οποία έγινε. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει και να ψηφιστεί σήμερα, αλλά και να δημοσιευθεί αύριο στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, διότι η 23η Νοεμβρίου επίκειται και αύριο μπορεί να δημιουργηθεί θέμα, δεν ξέρω, από το Ανώτατο Δικαστήριο για αναβολή της ισχύος του, πράγμα που δεν επιθυμούμε. Γι' αυτό θα παρακαλέσω θερμώς όπως ληφθεί η αναγκαία μέριμνα, ώστε αύριο να δημοσιευθεί εκτάκτως στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό βέβαια μπορεί να γίνει. Να παρακαλέσω τη Γραμματεία να διαβιβάσει προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αυτή την παράκληση, για να μην υπάρξει καθυστέρηση.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 15Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί της Σύμβασης του 1990 για Νυκτερινή Εργασία (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ 1990 ΓΙΑ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Κίμων Παναγίδης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 11 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της Σύμβασης του 1990 για Νυκτερινή Εργασία, η οποία υιοθετήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία σύμφωνα με την υπ' αριθμό 38.847 και ημερομηνία 11 Φεβρουαρίου 1993 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η υπό αναφορά Σύμβαση ρυθμίζει τη νυκτερινή εργασία όλων των εργοδοτουμένων (ανδρών και γυναικών) με την εξαίρεση εκείνων που ασχολούνται στη γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, στις θαλάσσιες μεταφορές και την εσωτερική ναυσιπλοΐα.

Η Σύμβαση προβλέπει τη λήψη ειδικών μέτρων για τους εργαζομένους τις νυκτερινές ώρες, με στόχο την προστασία της υγείας τους, την υποβοήθησή τους να αντεπεξέρχονται στις οικογενειακές και κοινωνικές τους υποχρεώσεις, την παροχή ευκαιριών επαγγελματικής ανέλιξης και την κατάλληλη αποζημίωσή τους. Ειδική μνεία γίνεται στην προστασία και ασφάλεια της μητρότητας για χρονική περίοδο που προηγείται και έπεται του τοκετού.

Από την πλευρά του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δόθηκε η διαβεβαίωση ότι με την επικύρωση της Σύμβασης δεν αναμένεται να αντιμετωπιστούν οποιεσδήποτε σοβαρές δυσκολίες. Θετικές επίσης υπήρξαν και οι θέσεις των εκπροσώπων των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ.

Από την άλλη πλευρά το ΚΕΒΕ και η ΟΕΒ συμφώνησαν με την ουσία της Σύμβασης, αντιτάχθηκαν όμως στην επικύρωσή της υποστηρίζοντας τη θέση ότι το περιεχόμενό της θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο συλλογικών διαπραγματεύσεων και όχι νομοθετικής ρύθμισης.

Υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της υπό αναφορά Σύμβασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης. Πίνακας. Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης του 1990 για Νυκτερινή Εργασία (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1990 στην περί Νυκτερινής Εργασίας (Γυναίκες) Σύμβαση (Αναθεωρημένη) του 1948 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ 1990 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙ ΝΥΚΤΕΡΙΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΓΥΝΑΙΚΕΣ) ΣΥΜΒΑΣΗ (ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΗ) ΤΟΥ 1948 (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση του Πρωτοκόλλου του 1990 στην περί Νυκτερινής Εργασίας (Γυναίκες) Σύμβαση (Αναθεωρημένη) του 1948, η οποία επικυρώθηκε από τη Βουλή με το Νόμο Αριθμός 56 του 1965.

Η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο υπό αναφορά Πρωτόκολλο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με Αριθμό 38.847 και ημερομηνία 11 Φεβρουαρίου 1993.

Το υπό επικύρωση Πρωτόκολλο βασικά συμπληρώνει την περί Νυκτερινής Εργασίας των Γυναικών (Αναθεωρημένη) Σύμβαση. Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη θα μπορούν με εσωτερικούς νόμους και κανονισμούς να προβλέπουν διαφοροποιήσεις και εξαιρέσεις από τη Σύμβαση του 1948 αναφορικά με τη διάρκεια της νυκτερινής περιόδου και την απαγόρευση της νυκτερινής εργασίας στις γυναίκες. Οι εν λόγω διαφοροποιήσεις και εξαιρέσεις δε θα επιτρέπεται να εφαρμόζονται στις εργαζόμενες γυναίκες κατά την περίοδο που προηγείται και έπεται του τοκετού.

Υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση του υπό αναφορά Πρωτοκόλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Πίνακας. Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πρωτοκόλλου του 1990 στην περί Νυκτερινής Εργασίας (Γυναίκες) Σύμβαση (Αναθεωρημένη) του 1948 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. "Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και "Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1993" έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Κίκης Γιάγκου, Προεδρεύων
Αντώνης Καράς
Σωκράτης Χάσικος
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο και τους Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 9 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών. Παρόλο που κλήθηκαν και εκπρόσωποι όλων των αγροτικών οργανώσεων, παρευρέθηκαν μόνο εκπρόσωποι των οργανώσεων ΠΕΚ και ΕΚΑ.

Με το νόμο και τους Κανονισμούς που προτείνονται αυξάνονται τα τέλη για την έκδοση άδειας για διάτρηση, κατασκευή ή εκβάθυνση φρέατος από τρεις σε δέκα λίρες και τα δικαιώματα για έκδοση αντίγραφου των αδειών αυτών από μια λίρα σε τρεις λίρες. Οι αυξήσεις στα τέλη αυτά εντάσσονται στα πλαίσια της γενικής αναθεώρησης των τελών και των δικαιωμάτων, για να ανταποκρίνονται στο σημερινό κόστος των διοικητικών εξόδων.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ και ΕΚΑ διαφώνησαν με την αύξηση των τελών και δικαιωμάτων, τονίζοντας ότι επιβαρύνεται έτσι ακόμη περισσότερο η ταλαιπωρημένη τάξη των αγροτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη της όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την απόρριψη των Κανονισμών και την καταψήφιση του νομοσχεδίου, γιατί πιστεύει ότι, εφόσον η Κύπρος υποφέρει χρόνια από την έλλειψη νερού, δε δικαιολογείται η παραπέρα οικονομική επιβάρυνση εκείνων που προσπαθούν να απαμβλύνουν το πρόβλημα αυτό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1) Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

2) Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει κανένας που ψηφίζει υπέρ των άρθρων;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει κανένας που ψηφίζει υπέρ του νομοσχεδίου;

Το νομοσχέδιο ομόφωνα απορρίπτεται.

Προχωρούμε στους Κανονισμούς.

Υπάρχει κανένας ο οποίος ενίσταται για την απόρριψη των Κανονισμών;

Οι Κανονισμοί απορρίπτονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί της Αναγνώρισης Ευκολιών Υποδοχής Πετρελαιοειδών Καταλοίπων Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΕΥΚΟΛΙΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ ΚΑΤΑΛΟΙΠΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 12 και 22(2)(γ) του περί της Διεθνούς Συμβάσεως περί Προλήψεως της Ρύπανσης της Θάλασσας από Πλοία του 1973, του Πρωτοκόλλου αυτής του 1978 και των Αποφάσεων MEPC 14(20) του 1984, MEPC 16(22) και MEPC 21(22) του 1985 (Κυρωτικού και περί Συναφών Θεμάτων) Νόμου του 1989, σκοπείται η κανονιστική ρύθμιση θεμάτων που σχετίζονται με την υποχρέωση των κρατών μελών της Σύμβασης να εξασφαλίζουν σε σταθμούς φόρτωσης πετρελαίου, σε λιμάνια επισκευών και σε άλλα λιμάνια στα οποία τα πλοία εκκενώνουν υπολείμματα πετρελαίου την υποδοχή πετρελαιοειδών καταλοίπων.

Ειδικότερα:

(α) Καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία και λειτουργία πλωτών και χερσαίων, μόνιμων ή κινητών ευκολιών υποδοχής που πρέπει να είναι εφοδιασμένες με σύστημα διαχωρισμού πετρελαίου-νερού.

(β) Επιβάλλεται ότι η λειτουργία ευκολίας υποδοχής θα γίνεται, αφού εξασφαλισθεί προηγουμένως άδεια από την αρμόδια αρχή και αφού προσκομισθούν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

(γ) Καθορίζεται ότι οι ευκολίες υποδοχής πρέπει να διαθέτουν κατάλληλο ναυτιλιακό και τηλεπικοινωνιακό εξοπλισμό και θα πρέπει να λαμβάνονται τα αναγκαία προληπτικά μέτρα για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

(δ) Δημιουργείται η υποχρέωση τακτικών επιθεωρήσεων των ευκολιών υποδοχής και εφοδιασμού με πιστοποιητικό γενικής επιθεώρησης που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή.

Υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών και λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέσπιση τέτοιων Κανονισμών αποτελεί συμβατική υποχρέωση για τη Δημοκρατία, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

Ταυτόχρονα και με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί την κυβέρνηση μέχρι το Σεπτέμβριο του 1994 να την ενημερώσει σχετικά με την πρωτοβουλία και το ενδιαφέρον που θα επιδειχθεί από τον ιδιωτικό τομέα για τη δημιουργία υπηρεσιών για ευκολίες υποδοχής πετρελαιοειδών καταλοίπων σύμφωνα με τα πιο πάνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Κίκης Γιάγκου, Προεδρεύων
Αντώνης Καράς
Σωκράτης Χάσικος
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 9 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 49 της νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, σκοπείται η εναρμόνιση του σχεδίου συντάξεων και φιλοδωρημάτων των υπαλλήλων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου με το ανάλογο κυβερνητικό σχέδιο και τα αντίστοιχα σχέδια των συμβουλίων αποχετεύσεως των άλλων πόλεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη ότι παρόμοιο σχέδιο, όπως το προτεινόμενο, ισχύει και για άλλα συμβούλια αποχετεύσεως, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως κατατέθηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα επόμενα θέματα είναι "Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και "Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εσωτερικών να διαβάσει την Έκθεση της Επιτροπής του στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 12 της βασικής νομοθεσίας για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, σκοπείται η εναρμόνιση του σχεδίου συντάξεων και χορηγημάτων των υπαλλήλων του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου με το ανάλογο κυβερνητικό σχέδιο όπως έχει διαμορφωθεί με πρόσφατη νομοθεσία.

Από την πλευρά του Υπουργείου Εσωτερικών και του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου δόθηκε η διαβεβαίωση ότι οι τροποποιητικοί Κανονισμοί που προτείνονται δεν επιβαρύνουν με οποιοδήποτε τρόπο τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος και ότι υποστηρίζονται ομόθυμα από τις συντεχνίες του προσωπικού.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως κατατέθηκαν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

2) Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών.

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Εξετάσεων Εμπόρων Χονδρικής Πωλήσεως Δηλητηρίων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Τίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και στις 10 Ιουνίου και στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Φαρμακευτικού Συλλόγου και του Συνδέσμου Εισαγωγέων Φαρμακευτικών Ειδών Κύπρου.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται και που εκδίδονται με βάση το εδάφιο (6) του άρθρου 25 των περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων Νόμων σκοπείται η διεύρυνση της ύλης των εξετάσεων στις οποίες υποβάλλονται οι υποψήφιοι έμποροι χονδρικής πώλησης δηλητηρίων, έτσι που αυτή να μην περιορίζεται στον περί Φαρμακευτικής και Δηλητηρίων Νόμο, αλλά να περιλαμβάνει και άλλους σχετικούς νόμους, όπως τον περί Φαρμακευτικής (Έλεγχος Ποιότητας, Προμήθειας και Τιμών) Νόμο, τον περί Πωλήσεως Τροφίμων και Φαρμάκων Νόμο, καθώς και τη δευτερογενή νομοθεσία που εκδίδεται με βάση τους νόμους αυτούς.

Οι εκπρόσωποι όλων των πλευρών που κλήθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφωνούν με την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας υιοθετεί τους υπό συζήτηση Κανονισμούς, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Υιοθεσίας Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 33) του 1993.

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 34) του 1993.

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 35) του 1993.

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 36) του 1993.

7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1993.

8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Σχέδιον Συντάξεων και Χορηγημάτων εις Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και Εξαρτωμένους αυτών Όμοιον προς το Σχέδιον Συντάξεων της Κυβερνήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993.

11) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) (Παρόμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται και οι δύο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Επαγγελματικής Κτηνιατρικής Δεοντολογίας Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Έκθεση προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων πάνω στις επενδύσεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την περίοδο 1.1.93 - 30.6.93.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Ετήσια έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για το έτος 1992.

Κατατέθηκε από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Έγγραφα που αφορούν:

α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία και

β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτου υπαλλήλου από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Απάντηση ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Α. Λδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 5, ημερομηνίας 29 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη

"Σχετικά με το προστατευτικό διαχωριστικό κιγκλίδωμα του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το πρόβλημα της έλλειψης αντανάκλασης από τους αντανακλαστήρες που τοποθετήθηκαν στο διαχωριστικό κιγκλίδωμα του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού παρουσιάστηκε από τη Λεμεσό μέχρι και τη Χοιροκοιτία, όπου οι αντανακλαστήρες είχαν τοποθετηθεί κατά τη χειμερινή περίοδο.

(β) Όπως διαπιστώθηκε με την πάροδο του χρόνου, οι αντανακλαστήρες καλύπτονται με σκόνη και λάσπη, ιδίως κατά τις βροχερές μέρες, με αποτέλεσμα να περιορίζεται σημαντικά η αντανακλαστικότητά τους.

(γ) Για επίλυση του προβλήματος δόθηκαν οδηγίες στον εργολάβο για καθάρισμα (ξέπλυμα) όλων των αντανακλαστήρων, η δε εργασία έχει συμπληρωθεί με ικανοποιητικά αποτελέσματα.

(δ) Το Τμήμα Δημοσίων Έργων θα παρακολουθεί το θέμα και θα προβαίνει στον αναγκαίο καθαρισμό όποτε αυτό κρίνεται αναγκαίο."

Απάντηση ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κ. Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 21, ημερομηνίας 30 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Η κοινότητα Τρεμιθούσας είναι μια από τις πολλές κοινότητες της Πάφου που ζητούν ένταξη εκτάσεων γης στο σχέδιο άρδευσης του μεγάλου κυβερνητικού υδατικού έργου Πάφου (φράγμα Ασπρόκρεμμου).

Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων προβαίνει ήδη σε μελέτη για επέκταση των ορίων του σχεδίου άρδευσης του υπό αναφορά φράγματος και μέσα στα πλαίσια της μελέτης αυτής, που θα αποβλέπει στη σφαιρική αντιμετώπιση της κατάστασης με βάση τις υδατικές δυνατότητες του έργου, την καταλληλότητα της γης και τα επιμέρους τεχνικά και άλλα προβλήματα, θα εξεταοθεί και το αίτημα της κοινότητας Τρεμιθούσας."

Απάντηση ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στ. Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΓ'Γ' 41, ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Κώστα Κωνσταντίνου.

"Σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες έχει προβεί το Υπουργείο μας, ούτως ώστε να επισπευσθεί η διαδικασία πληρωμής των αμπελουργών από τις οινοβιομηχανίες, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας βρίσκεται σε συνεχή επαφή τόσο με το Υπουργείο Οικονομικών όσο και με τις οινοβιομηχανίες για επίσπευση του ελέγχου των λογαριασμών των οινοβιομηχανιών και την παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων προς τις οινοβιομηχανίες για πληρωμή των σταφυλιών εσοδείας 1993.

(β) Το Υπουργείο Οικονομικών έχει συμπληρώσει τον έλεγχο των λογαριασμών των οινοβιομηχανιών και ο Υπουργός Οικονομικών έχει ήδη δώσει οδηγίες για ετοιμασία σχετικής πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση.

(γ) Έχουν ειδοποιηθεί τόσο το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων όσο και οι οινοβιομηχανίες για την απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών για παροχή κυβερνητικών εγγυήσεων προς τις οινοβιομηχανίες με οδηγίες όπως επισπεύσουν την πληρωμή των παραγωγών.

Σας διαβεβαιούμε ότι πολύ σύντομα θα καταβληθούν στους παραγωγούς τα ποσά που τους οφείλονται για σταφύλια που παρέδωσαν στις οινοβιομηχανίες."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ', όπου έχουμε την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών" (αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα στις 17 Ιουνίου 1993.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Να μου επιτραπεί πρώτα να κάμω μια σύντομη αναφορά όσον αφορά τα πλαίσια του θέματος που συζητούμε.

Στην Επιτροπή Εξωτερικών είχε εγγραφεί θέμα για τη στάση της κυπριακής κυβέρνησης, όταν στις 24.11.92 συζητήθηκε στη Γενική Συνέλευση το ψήφισμα 4719 και ο Κύπριος αντιπρόσωπος βγήκε από την αίθουσα και δεν πήρε θέση στη συζήτηση του θέματος. Το θέμα συζητήθηκε και ακούσαμε τις εξηγήσεις του Υπουργού Εξωτερικών, ο οποίος άκουσε και τις απόψεις των Μελών της Επιτροπής Εξωτερικών. Μετά από συζήτηση η Επιτροπή Εξωτερικών ομόφωνα αποφάσισε, γιατί ήταν η επιθυμία της, ότι η κυπριακή κυβέρνηση έπρεπε να δείχνει θετική στάση όσον αφορά θέματα που αφορούσαν την άρση του εμπορικού και οικονομικού αποκλεισμού της Κούβας. Καταρτίστηκε ομόφωνη Έκθεση, την οποία, όπως αναφέρεται και στην ημερήσια διάταξη, είχα καταθέσει μπροστά στην ολομέλεια της Βουλής από μέρους της Επιτροπής Εξωτερικών.

Στο μεταξύ, ήταν γνωστό ότι φίλοι της Κούβας στα Ηνωμένα Έθνη κατά τη φετινή σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών θα κατέθεταν ψήφισμα, το οποίο θα καλούσε τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών να σέβονται το ψήφισμα 4719, που είχε εγκριθεί από την πλειοψηφία των μελών της Γενικής Συνέλευσης παρά την έξοδο του Κύπριου αντιπροσώπου από την αίθουσα. Εκείνο το ψήφισμα έχει εγκριθεί και είναι ένα από τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Η ολομέλεια της Βουλής είχε αποφασίσει ότι η Επιτροπή Εξωτερικών είχε εκπληρώσει το έργο της, ότι είχε τελειώσει τη συζήτηση του θέματος που είχε εγγραφεί, το θέμα όμως θα παρέμενε εκκρεμές, άσχετα αν θα αναφερόταν στην ημερήσια διάταξη ή όχι, ώστε η Βουλή να παρακολουθεί τις εξελίξεις πάνω στο θέμα ενόψει της έκκλησης της Επιτροπής Εξωτερικών, που επικυρώθηκε από την ολομέλεια της Βουλής, ότι δηλαδή η κυπριακή κυβέρνηση πάνω σ' αυτό το θέμα έπρεπε να δείχνει θετική στάση.

Υπενθυμίζω ότι από το βήμα αυτό της Βουλής είχα αναγνώσει επιστολή που μας είχε απευθύνει ο Υπουργός Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας λέγοντας ότι θα δείχνει η κυπριακή κυβέρνηση θετική στάση πάνω στα θέματα που αφορούν την Κούβα. Και κατέληγε η επιστολή, που την είχα διαβάσει στην ολομέλεια της Βουλής, με αυτή την τελευταία φράση του Υπουργού Εξωτερικών, ο οποίος λέγει, και αναφέρω από την επιστολή:

"Εφόσον, βέβαια, στη διάρκεια της φετινής συνόδου της Γενικής Συνέλευσης υποβληθούν σχέδια ψηφισμάτων για το πιο πάνω θέμα είτε από την Κούβα είτε από άλλες χώρες, θα αξιολογηθούν ανάλογα μέσα στα πλαίσια των θέσεων αρχής που τηρούμε. Σε μια τέτοια περίπτωση θα σας ενημερώσω έγκαιρα".

Και οι αρχές που τηρούμε αναφέρονταν από τον Υπουργό Εξωτερικών στην ίδια επιστολή, η οποία λέει ότι η θέση της Κύπρου είναι θέση συμμόρφωσης και σεβασμού του ψηφίσματος 4719, το οποίο και επισυνάπτεται, εξηγώντας παρακάτω ότι αυτό για μας είναι θέμα αρχής, δηλαδή θέμα αρχής ως βασική απαίτηση της Κύπρου, όσον αφορά το δικό μας εθνικό θέμα, ότι όλα τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών πρέπει να γίνονται σεβαστά. Και η Κύπρος δε βάζει επιφύλαξη αν αυτά τα ψηφίσματα εγκρίνονται και με τη θέληση και τη σύμφωνη γνώμη των Ηνωμένων Πολιτειών ή άλλων χωρών ούτε όσον αφορά τον αριθμό των ψήφων με τις οποίες επικυρώνονται.

Και το ψήφισμα 4719 είναι ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Και το ψήφισμα 4719 ζητά να τερματιστεί ο οικονομικός και εμπορικός αποκλεισμός της Κούβας που επιβάλλεται από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και που μάλιστα με ειδικό νόμο της Γερουσίας και του Κογκρέσου των Ηνωμένων Πολιτειών ζητείται από όλες τις χώρες να εφαρμόζεται και δηλώνεται η λήψη κυρώσεων για τις χώρες που δεν τον εφαρμόζουν.

Και αυτό το θέμα συζητήθηκε στην Επιτροπή Εξωτερικών και είπαμε ότι δεν μπορεί η Κύπρος, καμιά χώρα ίσως, να δέχεται σεβασμό νόμου άλλης χώρας, που επιβάλλει σε μια χώρα σαν την Κύπρο περιορισμούς στην κυριαρχία της και στα κυριαρχικά της δικαιώματα, όσον αφορά τη νομοθεσία που θέλει να εγκρίνει έναντι τρίτων χωρών.

Αυτά είναι με λίγα λόγια τα πλαίσια του θέματος που συζητούμε σήμερα. Και γιατί το συζητούμε σήμερα; Γιατί στο μεταξύ υποβλήθηκε στα Ηνωμένα Έθνη, στη φετινή σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών ψήφισμα, το οποίο λέει σε γενικές γραμμές -δε θα σας απασχολήσω διαβαζοντάς το στο σύνολό του, αλλά θα διαβάσω μόνο τα σχετικά σημεία:

"1) Η Γενική Συνέλευση, αποφασισμένη να ενθαρρύνει απόλυτη συμφωνία για τους σκοπούς και τις αρχές που είναι εμπεδωμένα μέσα στον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών -διαβάζω σε μετάφραση από το αγγλικό κείμενο- 2) επιβεβαιώνοντας ανάμεσα σε άλλες αρχές την κυριαρχία και την ισότητα των χωρών μελών των Ηνωμένων Εθνών, το σεβασμό της αρχής της μη επέμβασης και της μη ανάμειξης στα εσωτερικά θέματα και στην ελευθερία του εμπορίου και της διεθνούς ναυσιπλοΐας, που επίσης είναι ενσωματωμένα σε πάρα πολλές διεθνείς συνθήκες, και ανησυχούσα η Γενική Συνέλευση για τα εξωοριακά αποτελέσματα νομοθεσίας, που επηρεάζουν την κυριαρχία των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών και τα νόμιμα δικαιώματα και συμφέροντά τους, επιβεβαιώνοντας το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης 4719 της 24ης Νοεμβρίου του 1992 ..." Και καταλήγει στο ουσιαστικό μέρος του ψηφίσματος: "... απαιτεί τον πλήρη και απόλυτο σεβασμό του ψηφίσματος 4719".

Για το ψήφισμα αυτό η κυπριακή κυβέρνηση τήρησε στάση αποχής. Δεν ενημέρωσε έγκαιρα, όπως είχε υποσχεθεί ο Υπουργός Εξωτερικών, τη Βουλή, ενώ το ψήφισμα είχε κατατεθεί από τις 30 Σεπτεμβρίου 1993 και η ψηφοφορία έγινε την πρώτη βδομάδα του Νοεμβρίου. Νομίζω ότι είναι γνωστό και παραδεκτό ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων, παρά την εκπεφρασμένη ομόφωνη θέλησή της, παρά τη διαβεβαίωση που της είχε δώσει ο Υπουργός Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν ενημερώθηκε έγκαιρα.

Βέβαια, πρέπει να προσθέσω ότι είναι γνωστό ότι τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, σύμφωνα με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, εμπίπτουν στην απόλυτη σφαίρα της Εκτελεστικής Εξουσίας. Η Βουλή δεν μπορεί να επιβάλει τη δική της θέληση πάνω σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Όμως πιστεύω ότι η Εκτελεστική Εξουσία έχει ηθική υποχρέωση να δίνει βαρύτητα στην εκπεφρασμένη θέληση της Βουλής των Αντιπροσώπων, ιδιαίτερα όταν αυτή η θέληση εκφράζεται ομόφωνα. Ακόμα και όταν διαφωνεί η Εκτελεστική Εξουσία πάνω σ' ένα θέμα εξωτερικής πολιτικής, πιστεύω ότι το ελάχιστο που μπορεί να κάμνει είναι να ενημερώνει τη Βουλή και να έχει διαβουλεύσεις μαζί της, να εξηγεί στη Βουλή για ποιο λόγο δεν μπορεί να ακολουθήσει τη θέλησή της, άσχετα από οποιαδήποτε άλλη δέσμευση.

Όταν η κυβέρνηση με δική της δέσμευση, με δική της επιστολή διαβεβαιώνει τη Βουλή ότι αναλαμβάνει τη δέσμευση έγκαιρα να την ενημερώσει και δεν την ενημερώνει, πιστεύω ότι έχουμε ένα θέμα ηθικής τάξης. Αυτό είναι που συζητούμε σήμερα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Της μη ενημέρωσης.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Της μη ενημέρωσης και γενικά της παραγνώρισης από την κυβέρνηση, χωρίς αιτιολόγηση προς τη Βουλή, της εκπεφρασμένης ομόφωνης θέλησης της Βουλής να δείξουμε θετική στάση πάνω στο θέμα της Κούβας και ειδικότερα να φανούμε συνεπείς με τη βασική αρχή πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας, που δεν είναι άλλη από την απαίτησή μας να γίνονται σεβαστά τα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών. Αυτό ζητούμε, αυτό είναι το θεμέλιο του δικού μας αγώνα.

Και δεν μπορούμε να αναμένουμε από τους άλλους να είναι συνεπείς προς τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών και τα ψηφίσματά τους, όταν εμείς οι ίδιοι δεν είμαστε συνεπείς ούτε με αυτές τις αρχές ούτε με τις δικές μας απαιτήσεις. Δεν μπορούμε να έχουμε δύο μέτρα και δύο σταθμά: Σεβαστείτε τα ψηφίσματα που αφορούν την Κύπρο, αλλά, όσον αφορά τα άλλα, αναλόγως της σκοπιμότητας, θωρούμεν τζαι κάμνουμεν!

Δεν έχω καμιά αμφιβολία -άλλωστε μου διαμηνύθηκε- ότι από διάφορες πρεσβείες και ξένες αντιπροσωπείες σήμερα στεκόμαστε και μετρούμαστε ποιοι είμαστε αντιαμερικάνοι, ποιοι είμαστε φιλοκουβανοί κι εγώ δηλώνω ότι δεν είμαι τίποτε απ' αυτά. Εγώ είμαι συνεπής με τις αρχές. Εγώ είμαι υπέρ του συμφέροντος της Κύπρου και πιστεύω ότι το συμφέρον της Κύπρου εξυπηρετείται μόνο αν εμείς είμαστε συνεπείς και απαιτούμε με συνέπεια και σταθερότητα το σεβασμό όλων των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών. Αυτός είμαι. Ούτε με νοιάζει η ταμπέλα ούτε με νοιάζει ο χαρακτηρισμός ούτε η ταξινόμηση.

Όμως δεν πρέπει να παραγνωρίσουμε ότι σίγουρα η κυπριακή κυβέρνηση είχε λόγους σκοπιμότητας, βάσει των οποίων έκρινε ότι το συμφέρον της Κύπρου εξυπηρετείτο με τη μη υποστήριξη της Κούβας. Ούτε αυτό όμως δεν το τήρησαν. Προτίμησαν μια αναιμική, μια μη χαρακτηριστική στάση, αυτή της αποχής. Απεκδύθη των ευθυνών της. Απεκδύθη της υποχρέωσης να πάρει θέση πάνω σε ένα θέμα αρχής. Επαναλαμβάνω: Έχω ακούσει ανεπίσημα ότι έγιναν παραστάσεις προς την κυπριακή κυβέρνηση από την Αμερική, ότι οι Αμερικάνοι πολύ θα ενοχληθούν, αν η Κύπρος υποστηρίξει το ψήφισμα της Κούβας.

Δεν είμαι βέβαια σε θέση να ξέρω πόσες νύχτες έχει ξαγρυπνήσει ο κ. Κλίντον ενοχλούμενος από το τι θα κάμει η Κύπρος! Δεν ξέρω ποιος έβδομης τάξης υπάλληλος στη δέκατη τρίτη υπηρεσία των Ηνωμένων Πολιτειών κατέγραψε εκεί ποιοι

είναι υποκείμενοι σε επηρεασμό, ποιοι είναι ανεπηρέαστοι, "ποιοι είναι δυνατό να ζητούν ανταλλάγματα από μας, ώστε να ασκήσουμε τη δύναμή μας ως υπερδύναμη που λέγεται 'Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής', για να εξασφαλίσουμε τις ψήφους τις οποίες έχουμε"! Δεν ξέρω, γιατί κανένας δε μας είπε, αν αυτός ο βιασμός των αρχών μας ανταλλάχθηκε με κάποιες υποσχέσεις για υποστήριξη. Δεν ξέρω πόσες νύχτες και πάλι έχει δαπανήσει ο κ. Κλίντον, για να μας στείλει τα ανταλλάγματα που πιθανόν υποσχέθηκε, αλλά αυτό θα φανεί, πώς έχουμε ανταλλάξει αυτή την εγκατάλειψη των αρχών μας.

Ταυτόχρονα εγώ πιστεύω ότι σεβασμό ως χώρα μπορούμε να έχουμε, αφού είμαστε αδύναμοι και ανίσχυροι, όταν εμείς σεβόμαστε τις αρχές μας, όταν εμείς φαινόμαστε συνεπείς προς τους φίλους μας και προπαντός συνεπείς προς τη συνείδησή μας και σ' αυτό που πιστεύουμε ότι είναι σωστό.

Δεν είναι σ' εμένα, δεν εναπόκειται σ' εμένα να κρίνω αν ο οικονομικός και ναυτικός και εμπορικός αποκλεισμός της Κούβας είναι σωστός ή δεν είναι. Δεν είναι σ' εμένα να πω πόση σημασία έχει για τα συμφέροντα της Αμερικής ο εξαφανισμός αυτής της μικρής χώρας, της Κούβας, κοντά από τις ακτές της. Ούτε αυτό είναι το κριτήριο. Γιατί; Η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών έχει αποφασίσει ότι ο αποκλεισμός της Κούβας είναι αντίθετος με τις αρχές που είναι ενσωματωμένες στο Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, τις διεθνείς διακηρύξεις και πλήθος διεθνών συμβάσεων. Και ακόμα γιατί εμείς για μια δεκαπενταετία τουλάχιστον, αν όχι παραπάνω, επιμένουμε, απαιτούμε, διακηρύσσουμε ότι τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, ανεξάρτητα από την πλειοψηφία με την οποία εγκρίνονται, ανεξάρτητα αν υπόκεινται στην επικύρωση ή στην άρνηση ή στην αρνητική ψήφο της Αμερικής, πρέπει να γίνονται σεβαστά.

Κοντά σ' όλα τα άλλα είναι στον καθένα μας να αποφασίσει, στην κρίση του και στη συνείδησή του, αν ευσταθεί η νεφελοβατούσα υπόσχεση των Ηνωμένων Πολιτειών ότι θα μας υποστηρίξουν, αν έχει δοθεί -και αμφιβάλλω- ή η επικρεμάμενη απειλή ότι θα προκαλέσουμε την μήνιν της υπερδύναμης, αν δεν καταδικάσουμε τους φίλους μας, την Κούβα. Δεν είμαι σε θέση εγώ να τα αξιολογήσω.

Λέω όμως: Υπάρχει ήδη απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου ομόφωνη ότι θα επιδιώξουμε προσφυγή στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, ότι θα επιδιώξουμε ψηφίσματα, ότι θα αρχίσουμε διεθνή εκστρατεία για διαφώτιση και στράτευση όλων των αρχών με βάση το ότι το δίκαιο είναι μαζί μας και ότι τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών είναι υπέρ της Κύπρου και θα ζητούμε σεβασμό αυτών των ψηφισμάτων. Ποιος θα μας ψηφίσει; Θα περιμένω να δω την ψήφο της Αμερικής υπέρ της προσφυγής της Κύπρου. Θα περιμένω να δω την ψήφο της Αγγλίας υπέρ της Κύπρου, για να δω αν ήταν σωστή η εκτίμησή μου ότι αυτή τη θέση έπρεπε να πάρουμε.

Ας είναι: Να καταπατήσουμε τις αρχές μας, να παραβιάσουμε τη συνέπειά μας, να φανούμε ασυνεπείς σε φίλους μας, να φανούμε αναξιόπιστοι έναντι κάποιου ανταλλάγματος για την Κύπρο. Τότε θα δεχόμουν ότι αυτή η θυσία των αρχών ... δε θα δεχόμουν, αλλά θα κατανοούσα ότι αυτή η θυσία των αρχών έγινε υπέρ του ευρύτερου συμφέροντος της Κύπρου. Αν δε γίνει, και αναξιόπιστοι θα είμαστε και χωρίς αρχές και θα 'χουμε καταρρακώσει την αξιοπρέπειά μας ως κράτος που πιστεύει σε αρχές και που ζητά την εφαρμογή των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών. Αυτή είναι η πολιτική μου θέση.

'Ομως δεν μπορώ να ξεχωρίσω την προσωπική μου σχέση, γιατί εφτά φορές που πήγα στα Ηνωμένα 'Εθνη -και, όπως ξέρετε, κάθονται οι χώρες μέλη των Ηνωμένων Εθνών με αλφαβητική σειρά, η Κούβα πάντα δίπλα από την Κύπρο- αυτή η χώρα τα εφτά χρόνια που ήμουν, και δεν ξέρω πόσα άλλα που δεν ήμουν, στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών πάντα ήταν ο προασπιστής και ο μεγαλύτερος και ο πιο αποτελεσματικός συνήγορος της Κύπρου. Πάντα. Και σε επιτροπές και στη Γενική Συνέλευση και για τα ψηφίσματα, πάντα η ψήφος της Κούβας -είναι και ανάμεσα στις πρώτες- ήταν υπέρ μας εκτός από μια φορά. Μόνο το '76 δεν ψήφισε και έκαμε αποχή. Και αυτός ο διάσημος άνθρωπος που λέγεται Alarcon, που ήταν ο αντιπρόσωπος τότε της Κούβας στα Ηνωμένα 'Εθνη και σήμερα είναι Υπουργός Εξωτερικών, εξήγησε την ψήφο του, γιατί έκαμε αποχή, και τους είπε: "Η Κούβα δε θα μετάσχει σ' αυτή την ατιμία να εγκαταλείπετε την Κύπρο, να μιλάτε για ξένα στρατεύματα και να μην ονομάζετε τα τούρκικα στρατεύματα, να μιλάτε για την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων και να μη λέτε ότι τα ξένα στρατεύματα που πρέπει να αποχωρήσουν είναι της Τουρκίας, να μη μιλάτε για το ότι πρέπει να γίνει σεβαστή η κυριαρχία και η ακεραιότητα της Κύπρου".

Δεν μπορώ να αποκρύψω ότι, όταν έκατσε κάτω από το βήμα, τον φίλησα από συγκίνηση.

Σήμερα τους δαγκώσαμε στο λαιμό για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο κ. Παπαδόπουλος εξέφρασε την ομόφωνη θέση της Βουλής πάνω στο κρίσιμο θέμα του αποκλεισμού της Κούβας. Πήραμε μια θέση, μια θέση ως Βουλή, την εποχή που ωρίμασε στην παγκόσμια κοινή συνείδηση ότι αυτό το έγκλημα της απομόνωσης και του αποκλεισμού της Κούβας δεν μπορούσε να συνεχιστεί. Και όταν λέμε "στην παγκόσμια κοινή συνείδηση", εννούμε πρώτ' απ' όλα την ευρωπαϊκή κοινή συνείδηση. Που θέλουμε, λέμε, να είμαστε Ευρωπαίοι και κάναμε μάλιστα στροφή -άλλο δόγμα της κυβέρνησης-και ακολουθούμε ευρωπαϊκή πολιτική. Σε αυτή την περίπτωση όχι μόνο δεν ακολουθήσαμε ευρωπαϊκή πολιτική, αλλά επιμείναμε πάνω σε μια επονείδιστη θέση. Υπήρχε η πίεση των Ηνωμένων Πολιτειών. Υπήρχε όμως και ο λαός, η κοινή γνώμη, η κοινή συνείδηση, η ομόφωνη γνώμη της Βουλής, που θα έπρεπε να τη λογαριάσει η κυβέρνηση.

Κάποτε σ' αυτό τον τόπο αγαπήσαμε και θαυμάσαμε την Κούβα. 'Ηταν η εποχή που την εκτιμούσαμε και τη θαυμάζαμε. Τι άλλαξε από την εποχή εκείνη; Δεν άλλαξε τίποτε σχετικά με την Κούβα και την πολιτική της. Εκείνο, φαίνεται, που άλλαξε είμαστε εμείς. Εκείνο που έχει διαφοροποιηθεί στη διεθνή κοινωνία, σύμφωνα με τις θέσεις και τις τοποθετήσεις της, είναι η Κύπρος και η Κυπριακή Δημοκρατία.

Τι αγαπήσαμε από την Κούβα; Αγαπήσαμε την ιστορία της, την επανάστασή της, τον Κάστρο, τον Τσε Γκεβάρα, που ενέπνευσαν την παγκόσμια νεολαία, που έγραψαν μια από τις λαμπρότερες σελίδες της ιστορίας του 20ού αιώνα για τη μάχη του ανθρώπου ενάντια στην αδικία, ενάντια στην καταπίεση. Θαυμάσαμε το λαό της, την πρόοδο, τη μόρφωση που έδωσε στο λαό της. Θαυμάσαμε τους αγώνες της για ελευθερία, το Χοσέ Μαρτί, το Ρήγα Φεραίο της Κούβας. Τους θαυμάσαμε, όταν έλεγαν και

εκείνοι το "ελευθερία ή θάνατος". Και αν πρόκειται να τιμούμε το "ελευθερία ή θάνατος", θα πρέπει να το τιμούμε πάνω σε παγκόσμια κλίμακα, γιατί δεν είναι μονοπώλιο δικό μας. Αυτή λοιπόν την ιστορία και την παράδοση είναι που θαυμάσαμε και τιμήσαμε.

Και είχαμε και την αλληλεγγύη τους, όπως περιεγράφη γλαφυρότατα προηγουμένως. Και είχαμε και την πρεσβεία της Κούβας στην Κύπρο, που ήταν ένα προπύργιο του κυπριακού αγώνα. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε τον Γκάλμπε, που δεν πήγε ποτέ στα κατεχόμενα και χαρακτήριζε Χίτλερ τον Ντενκτάς και την Τουρκία. Η Κούβα κράτησε μια σκληρή και ανυποχώρητη θέση πάνω στο Κυπριακό. Και ακόμα κάτι άλλο που δεν μπορούμε να ξεχάσουμε εμείς είναι ο Γκάλμπε, που έσωσε δημοκράτες αγωνιστές την ημέρα της χούντας και του πραξικοπήματος. Ο Γκάλμπε, που γύριζε και μάζευε τους δημοκράτες αγωνιστές που καταδιώκονταν, για να τους προστατέψει στην κουβανική πρεσβεία. Και αν πρέπει κάποτε να τιμήσουμε τους ανθρώπους που πρόσφεραν υπηρεσίες στην Κύπρο και στη δημοκρατία, ναι, θα πρέπει να θυμηθούμε ανθρώπους σαν και αυτόν, ανθρώπους σαν τον κουβανό πρέσβη στην Κύπρο, που ήταν ένας Κουβανός μαχητής των δικαιωμάτων του κυπριακού λαού και της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Φυσικά υπήρξαν και άνθρωποι που μίσησαν την Κούβα. Τη μίσησαν οι Αμερικάνοι και τη μίσησαν, γιατί ήταν παράδειγμα αντίστασης. Ήταν παράδειγμα προς μίμησιν. Ήταν η ελπίδα μέσα στη Λατινική Αμερική. Ήταν η έμπνευση για επαναστατικά κινήματα εναντίον δικτατοριών και υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τη μίσησαν οι εταιρείες, οι πρεσβείες και ο στρατός των Ηνωμένων Πολιτειών, που κινητοποιήθηκαν για να την περιορίσουν. Και παραβίασαν τα ανθρώπινα δικαιώματα, για να μην αφήσουν το μικρόβιο της Κούβας να επικρατήσει. Έκαμαν τις δικτατορίες στη Χιλή, στη Γουατεμάλα, στην Κούβα, παντού. Και μιλούμε για ανθρώπινα δικαιώματα. Και μιλούμε για στάση της ανθρωπότητας. Και μιλούμε για τις Ηνωμένες Πολιτείες που υπαγορεύουν αυτή τη στιγμή τη θέση μας πάνω σε ένα θέμα σαν το θέμα της Κούβας.

Αυτή τη χώρα λοιπόν δεν τη συγχώρεσαν ποτέ οι Αμερικανοί, γιατί τους εξευτέλισε στον Κόλπο των Χοίρων. Και εμείς αυτή τη στιγμή γινόμαστε ξανά εισβολείς εναντίον της Κούβας, χωρίς να λογαριάσουμε τι σημαίνει αυτή η υπόθεση. Φυσικά, όσο υπήρχε η Σοβιετική Ένωση, δεν έπαιρναν τα μέτρα που παίρνουν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Όμως τώρα δεν υπάρχει Σοβιετική Ένωση. Είναι απροστάτευτη η Κούβα. Έχει τους Αμερικάνους έξω από τις ακτές της. Κάτι σαν την Κύπρο με την Τουρκία είναι και η Κούβα με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Και θέλουν οι Ηνωμένες Πολιτείες να ασκήσουν τη δύναμή τους, να ασκήσουν την ισχύ τους κατά τον ίδιο τρόπο που την ασκεί η Τουρκία. Και τι κάνουν; Κόβουν το ψωμί, τα φάρμακα και πλήττουν την υγεία του κουβανικού λαού. Και κατηγορούν μετά την Κούβα για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και δεν είναι παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων η γενοκτονία ενός λαού; Και εμείς γινόμαστε συνεργοί στη γενοκτονία ενός λαού! Και είναι αυτό το πράγμα δημοκρατία; Και είναι αυτό ανθρώπινα δικαιώματα; Και είναι θέμα για το οποίο μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τους Κουβανούς φίλους αλλά και τον κόσμο κοιτάζοντάς τους στα μάτια;

Όμως δεν είναι αυτό που θέλουν οι Αμερικάνοι. Δε θέλουν οι Αμερικάνοι την επιβολή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι άλλοι οι στόχοι τους. Εκείνο που θα ήθελαν είναι η πλήρης ανατροπή του Κάστρο. Θέλουν να βάλουν κάποιο αμερικανόδουλο Πρόεδρο. Έναν Πρόεδρο που σίγουρα θα είναι με την πλευρά της πολιτικής

των Ηνωμένων Πολιτειών και θα είναι στο τέλος και με την πλευρά της Τουρκίας. Και σίγουρα θα συντάσσεται με το μέρος των αντιπάλων μας. Στεκόμαστε δηλαδή αυτή τη στιγμή στην πλευρά εκείνων που αύριο μπορεί να είναι οι καταπιεστές του ίδιου του κυπριακού λαού.

Φαίνεται ότι κάναμε την εκλογή μας. Έγινε προηγουμένως αναφορά στα Ηνωμένα Έθνη και στην προσφυγή της Κύπρου, στην αιωνία τη λήξει προσφυγή της Κύπρου. Που πήρε απόφαση το Εθνικό Συμβούλιο να προσφύγουμε και δεν προσφεύγουμε στα Ηνωμένα Έθνη! Διότι έχει οριστεί η ημερήσια διάταξη, κύριε Παπαδόπουλε, και δεν είναι το Κυπριακό μέσα στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης. Και δεν μπορεί να μην είναι χωρίς να υπάρξει αλλαγή στην απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου. Και αυτό εξηγεί τη θέση που πήραμε. Διότι πρώτοι ξεγράψαμε τη δική μας προσφυγή. Γιατί εμείς δεν αναζητούμε πλέον φίλους και συμμάχους. Γιατί αφαιρέσαμε το Κυπριακό από το προσκήνιο. Ναι, δεν πάμε στα Ηνωμένα Έθνη και περιοριζόμαστε ως εκεί που νομίζουμε ότι θέλουν οι Αμερικάνοι, διότι δεν πρόκειται να διεκδικήσουμε οτιδήποτε. Είναι λοιπόν όχι μόνο ντροπή αλλά και ενδεικτικό υποταγής.

Φαίνεται ότι δεν έχουμε ξεγράψει μόνο την Κούβα και τα δικαιώματα του κουβανικού λαού, αλλά έχουμε ξεγράψει και τα δικαιώματα του δικού μας λαού. Εμείς, η κυπριακή Βουλή, απολογούμαστε προς τους Κουβανούς και ντρεπόμαστε. Έχουμε μια ελπίδα ότι μπορεί να μας καταλάβουν. Να εννοήσουν ότι ο λαός μας τους αγαπά, ότι εκφράζει τα αισθήματα του λαού η Βουλή και ότι η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δε μας αντιπροσωπεύει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Οι δύο προηγούμενες ομιλίες εκφράζουν πλήρως και τις δικές μας απόψεις και τα δικά μας συναισθήματα και δε νομίζω ότι μπορεί κανένας πολλά να προσθέσει στα όσα έχουν με τόση γλαφυρότητα και με τόσο πάθος καταθέσει οι προηγούμενοι συνάδελφοι. Θα ήθελα να επεκταθώ όμως σ' αυτό που έχει αναφερθεί, στο οικονομικό εμπάργκο και στην ουσιαστική μας θέση απέναντί του ως φαινομένου άσκησης πολιτικής μεταξύ χωρών μελών των Ηνωμένων Εθνών.

Το ότι υπήρξε αθέτηση της υπόσχεσης του Υπουργού Εξωτερικών δε χρειάζεται να επαναληφθεί. Το ότι και η ουσία της θέσης μας αλλά και η προσυνεννόηση που είχε υποσχεθεί έχουν παραγνωριστεί είναι ξεκάθαρο από τις επιστολές και από την Έκθεση της Επιτροπής. Πλην όμως τηρήσαμε, κατά την άποψή μας, αποχή, πέραν των άλλων, σε ένα πελώριο θέμα ηθικής τάξης. Τηρήσαμε αποχή απέναντι στο τι είναι δίκαιο και ορθό και στο κατά πόσο μια ισχυρή χώρα έχει το δικαίωμα να αποφασίζει κάτι για τους άλλους και να το επιβάλλει με οικονομικό στραγγαλισμό. Δε θα αναφερθώ και στο άλλο θέμα, την παραβίαση της αρχής του διεθνούς δικαίου που απαγορεύει τη θέσπιση νομοθεσίας από ένα κράτος για εφαρμογή της σε άλλο κράτος.

Ο κ. Χατζηδημητρίου έχει αναφέρει ότι εμείς οι Ευρωπαίοι έχουμε παραγνωρίσει πλήρως τη θέση της Ευρώπης στο θέμα. Στις 16/9/1993, κύριοι συνάδελφοι, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ψήφισμά του τάχθηκε σαφώς και απεριφράστως ενάντια στο εμπάργκο κατά της Κούβας. Τάχθηκε υπέρ της άρσης του και οι Ευρωβουλευτές,

καταδικάζοντας το νόμο Torricelli, ο οποίος ακριβώς επέβαλε το εμπάργκο κατά της Κούβας αλλά ως προς τρίτες χώρες και εταιρείες που ανήκουν σε τρίτες χώρες, είπαν ότι είναι ένα αναχρονιστικό μέτρο, που αντιβαίνει στο διεθνές δίκαιο και που επισύρει σοβαρές συνέπειες, όπως αποδεικνύεται από τις περιπτώσεις πολλών ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, που αναγκάστηκαν να απορρίψουν προνομιακά συμβόλαια με την Κούβα εξαιτίας των πιέσεων που ασκούνται από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Εγώ είμαι φιλοκουβανός και το δηλώνω. Όμως δεν είναι φιλοκουβανοί ούτε οι Αυστριακοί ούτε οι Γάλλοι ούτε οι Έλληνες ούτε οι Ισπανοί ούτε οι Αυστραλοί, οι οποίοι ψήφισαν υπέρ της εφαρμογής του ψηφίσματος 4719 κατά την τελευταία συζήτηση στη Γενική Συνέλευση. Μόνο τέσσερις χώρες ψήφισαν κατά και αυτές ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ισραήλ, η Αλβανία και η Παραγουάη. Ογδόντα οκτώ ψήφοι ριφθηκαν υπέρ της Κούβας.

Ο νόμος Torricelli, κύριοι συνάδελφοι, και η όλη πολιτική απέναντι στην Κούβα χρονολογούνται ουσιαστικά με τη μια ή με την άλλη μορφή εδώ και τριάντα χρόνια. Θα νόμιζε κανείς ότι αποτελούν προϊόν μιας άλλης, παρωχημένης εποχής. Πλην όμως, με τη νέα νομοθεσία, με τη μεθοδική προσπάθεια επιβολής με διάφορους τρόπους στις τρίτες χώρες των νόμων της αμερικάνικης πολιτείας έχουμε την άποψη ότι οι ενέργειες των Ηνωμένων Πολιτειών παίρνουν το χαρακτήρα μιας κατάφωρης και απροσχημάτιστης επιδρομής. Μιας επιδρομής με οικονομικά μέσα, που έχουν όμως ξεκάθαρο στόχο τον επηρεασμό της υγείας, της ευημερίας, της ειρήνης, της ζωής και των πολιτικών αποφάσεων του κουβανικού πληθυσμού.

Έχει επιχειρηθεί απροσχημάτιστα, κύριοι συνάδελφοι, ο εκφοβισμός τρίτων χωρών, ώστε να μη διαπραγματευτούν συμφωνίες με την Κούβα για αγορά ζαχάρεως, νίκελ και άλλων βασικών προϊόντων και ανταλλαγή τους με πετρέλαιο.

Έχουν ασκηθεί αφόρητες πιέσεις πάνω στη Γαλλία, βασική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για απόσυρση πιστώσεων, με την απειλή μάλιστα της λήψης μέτρων στα πλαίσια της GATT ενάντια στα συμφέροντά της.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες αναζητούν πηγές πληροφοριών, για να επισημάνουν τις πωλήσεις πετρελαίου στην Κούβα, για να επισημάνουν ποιες χώρες έχουν σχέσεις αυτού του τύπου με την Κούβα και να παρέμβουν, ώστε να αποτρέψουν την πώληση έστω και του τελευταίου γαλονιού, αν είναι δυνατό! Μάλιστα, αφρικάνικες χώρες, οι οποίες τόλμησαν να διαθέσουν πετρέλαιο στην Κούβα, απειλήθηκαν με περικοπές των πιστώσεων από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και τη Διεθνή Τράπεζα για προγράμματα κατά της ανομβρίας και για τον επισιτισμό των κατοίκων τους. Ακόμα και την προμήθεια των κουβανικών αεροπλάνων με πετρέλαιο στα αεροδρόμια οι Ηνωμένες Πολιτείες τη συνέδεσαν με την εφαρμογή του νόμου Torricelli σε τρίτες χώρες.

Οι χώρες της τέως Σοβιετικής Ένωσης ήταν παραδοσιακοί αγοραστές ζαχάρεως έναντι άλλων εμπορευμάτων. Και οι Ηνωμένες Πολιτείες με αντιπροσωπείες που έστειλαν σε όλες αυτές τις χώρες τους έδωσαν υπαλλακτικά σενάρια διάθεσης των προϊόντων τους και αγοράς ζαχάρεως από αλλού αλλά όχι από την Κούβα.

Ινσουλίνες, βιταμίνες και άλλα βασικότατα φάρμακα ουσιαστικά απαγορεύθηκε να εξάγονται στην Κούβα από όλες τις θυγατρικές εταιρείες των Ηνωμένων Πολιτειών, έστω και αν υπάρχει ένα ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής των αμερικανικών κεφαλαίων. Εξοπλισμός για καρδιολογικές εγκαταστάσεις, για θαλάμους εντατικής παρακολούθησης, για άλλες σημαντικότατες μονάδες νοσοκομείων με χίλιους δυο

τρόπους απαγορεύεται να μετακινηθεί προς την Κούβα από όλη την αμερικανική ήπειρο. Ακυρώθηκαν φορτώσεις σιταριού, πάγωσε τραπεζικές μεταβιβάσεις -όχι κεφάλαια, μεταβιβάσεις- μέρος των τραπεζών που ελέγχονται από τα αμερικανικά συμφέροντα, ακυρώθηκαν συμβόλαια ναυτιλιακών εταιρειών και δε μεταφέρθηκαν προϊόντα πρώτης ανάγκης στην Κούβα.

Ανθρωπιστική βοήθεια: Πλοία με πετρέλαιο από το Μεξικό και από τη Γαλλία εμποδίστηκαν από το να μετακινηθούν προς την Κούβα για σκοπούς τροφοδοσίας και θέρμανσης κλινικών, παιδικών σταθμών, οίκων ευγηρίας και άλλων ιδρυμάτων που εξυπηρετούν τον πληθυσμό.

Οι απώλειες της Κούβας, κύριοι συνάδελφοι, στην περίοδο εφαρμογής αυτής της φάσης του αποκλεισμού έχουν ανέλθει στα σαράντα δισεκατομμύρια δολάρια, που ξεπερνούν κατά είκοσι φορές τον ετήσιο προϋπολογισμό της Κούβας με αναφορά στο 1992. Οι επιπτώσεις στην οικονομία αλλά και στην υγεία και στην ψυχοσωματική ισορροπία του πληθυσμού, ιδιαίτερα των παιδιών, την πάνε πίσω τριάντα χρόνια.

Έχουμε την εντύπωση ότι η Κύπρος δεν μπορεί να συμμετέχει σε αυτού του είδους τη συμπεριφορά. Δεν μπορεί έστω και με την ψήφο αποχής της να γίνεται στον έναν ή τον άλλο βαθμό συμμέτοχος στην όλη προσπάθεια της κατάπνιξης της Κούβας, που γίνεται με σαφώς πολιτικά κριτήρια και ελαύνεται από πολιτικές και ιδεολογικές σκοπιμότητες.

Εμείς λέμε ότι η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών φέρει την ευθύνη για τη διάπραξη ενός από τα πιο μακρόχρονα και αλαζονικά εγκλήματα της σύγχρονης ιστορίας και θέλουμε να ελπίζουμε ότι έστω και τώρα εμείς, η Κύπρος, δε θα συνεχίσουμε να έχουμε άλλη συμμετοχή σ' αυτή την ανίερη προσπάθεια και δε θα επιτρέψουμε με οποιοδήποτε τρόπο να στραγγαλίζεται καθημερινά και να καταδικάζεται σε αργό θάνατο ένας περήφανος, ένας φίλος λαός, ο λαός της Κούβας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Άκουσα με προσοχή τα όσα λέχθηκαν από τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους των τριών κομμάτων. Θα πρέπει να πω ότι σε πλείστα σημεία και ο Δημοκρατικός Συναγερμός ασπάζεται τις θέσεις ανθρωπιάς απέναντι στον κουβανικό λαό και απέναντι στην κουβανική κυβέρνηση, η οποία πραγματικά με συνέπεια και για χρόνια έχει συμπαρασταθεί ανιδιοτελώς μάλιστα στην υπόθεση του κυπριακού ελληνισμού ή του κυπριακού λαού, όπως επιβάλλεται και πρέπει να λεχθεί.

Όμως, θα πρέπει να πω πως λέχθηκαν ίσως και ορισμένα τα οποία με όλη την καλή διάθεση των συναδέλφων και παρόλο που εκφράζουν ίσως τα αισθήματα αγάπης τους είτε προς το σύστημα είτε προς το λαό είτε προς τους ηγέτες της Κούβας ίσως να μην είναι απόλυτα ταυτισμένα με τις αντιλήψεις όλων όσον αφορά το σύστημα διακυβέρνησης ή όσον αφορά την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Εδώ θα πρέπει να πούμε ότι διαφωνούμε ως κόμμα με το ότι προασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι το σημερινό καθεστώς της Κούβας. Όμως, είναι αυτό το καθεστώς που σ' εμάς συμπαραστάθηκε, όπως και ανάλογα καθεστώτα του παρελθόντος άλλων χωρών, που ήταν συνεπείς φίλοι. Και έτσι κρίνουμε το θέμα και έτσι το βλέπουμε.

Παράλληλα και ταυτόχρονα θα πρέπει να παρακαλέσω ορισμένους συναδέλφους να μην έχουν επιλεκτική μνήμη. Διότι το ψήφισμα 4719 δεν ψηφίστηκε επί των ημερών της κυβέρνησης Κληρίδη αλλά επί των ημερών της κυβέρνησης Βασιλείου. Και τότε οι οδηγίες της κυβέρνησης Βασιλείου ήταν όπως ο δικός μας αντιπρόσωπος εξέλθει από την αίθουσα και μη συμμετάσχει στην ψηφοφορία. Και η σημερινή ευαισθησία ορισμένων δυστυχώς δεν εκφράστηκε τότε. Επιλεκτικά αναφερόμαστε στο φιλοπρόοδο κουβανικό λαό που στραγγαλίζεται. Ποιος τον στραγγάλισε και γιατί δε δώσαμε θετική ψήφο, όταν περνούσε το ψήφισμα 4719, παρά μόνο ήμασταν απόντες από εκείνη τη μάχη; Γιατί τότε το ΑΚΕΛ δεν ενέγραψε θέμα στη Βουλή, για να έρθει να κατακρίνει την κυβέρνηση Βασιλείου για τη συμπεριφορά και τη στάση που τήρησε, όταν ψηφιζόταν αυτό το ψήφισμα; Γιατί δεν αντιλαμβάνεστε ότι σίγουρα και η κυπριακή κυβέρνηση βρέθηκε προ του διλήμματος και προ της δυσχερείας. Και δεν ήταν εύκολη απόφαση, κύριοι συνάδελφοι· εξ ου και δεν ήταν αρνητική η ψήφος· ήταν αποχή και, αν θέλετε, έκκληση κατανόησης.

Δε διαφωνώ καθόλου με όσα ο κ. Παπαδόπουλος και οι προηγούμενοι ανέφεραν για θέματα αρχών. Να αντιμετωπίζουμε τα θέματα, και πρέπει έτσι να γίνεται, με ρεαλισμό. Όμως σας ερωτώ: Ποιες αρχές ισχύουν σήμερα δυστυχώς; Πόσα μικρά κράτη έχουν δει να λύονται τα προβλήματά τους με βάση τις αρχές; Τι πρέπει να επιλέξει και να πράξει μια κυβέρνηση ενός τόπου ανάλογα εγκαταλειμμένου όπως η Κούβα; Τι πρέπει να σκεφτεί πρώτα; Το συμφέρον της Κούβας ή το συμφέρον της Κύπρου; Και βεβαίως πρέπει να σκέφτεται και το συμφέρον της Κούβας και βεβαίως πρέπει να σκέφτεται τα συμφέροντα όλων των λαών.

Κάματε αναφορά σε ορισμένες χώρες· αλλά θέτετε σε ίση μοίρα την Κύπρο με τη Γαλλία; Η Γαλλία έχει την πολυτέλεια, ναι, να τηρεί τη στάση που θέλει -και καλά κάνει- και να αρνείται στην Αμερική ή να μην υπακούει στα κελεύσματα της Αμερικής. Και δε λέω να είμαστε υποχείρια των Αμερικάνων, δεν είναι αυτή η εισήγησή μου· είναι άλλο το θέμα.

Είναι η στάθμιση των πραγμάτων σε κάποια δοσμένη στιγμή και ιδιαίτερα στη σημερινή, κάτω από τις επικρατούσες σήμερα συνθήκες, που ήταν και πέρσι οι ίδιες, και ίσως αυτό έκανε η κυβέρνηση Βασιλείου, όταν υπέβαλλε ή διέτασσε το μόνιμο αντιπρόσωπό μας, αντί να δώσει αρνητική ψήφο στο να περάσει το ψήφισμα ή να απόσχει τουλάχιστον, του έλεγε να περάσει έξω. Να μη λάβει μέρος δηλαδή. Να δεχτεί να απόσχει από το επιτελούμενο κατά της Κούβας έγκλημα και κατά των παιδιών της Κούβας, όπως είπε ο κ. Χρίστου. Και δεν ήταν η δική μας κυβέρνηση· ήταν η κυβέρνηση η δική σας, κύριε Χρίστου, που στηριζόταν κατά βάση στο ΑΚΕΛ και υποστηρίχθηκε από το ΑΚΕΛ. Και τότε φαίνεται ότι οι αρχές σας ήταν πολύ διαφορετικές και η συνείδησή σας ήταν πολύ ελαστική απέναντι στα παιδιά της Κούβας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι. Όχι, είναι εντός των πλαισίων. Θα σας δώσω, αν θελήσετε ...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Τα θέματα συνειδήσεως και οι αρχές του καθενός δεν μπορούν να αμφισβητούνται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, να μου επιτρέψετε να διευθύνω τη συζήτηση όπως νομίζω.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Θέλω να πω κάτι, κύριε συνάδελφε. Είναι στις πολιτικές σκοπιμότητες που αναφέρομαι και όχι στο θέμα συνείδησης. Δεν έχω αμφιβολία ότι και συνείδηση διαθέτετε και αρχές, με βάση τα πολιτικά σας πιστεύω, διαθέτετε. Δεν είναι αυτό που θίγω. Είναι τις πολιτικές σκοπιμότητες και μην προσποιείστε ότι δεν αντιλαμβάνεστε για τι μιλώ ή τι εννοώ!

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Μιλάτε περί συνειδήσεως, κύριε Αναστασιάδη, και μάλιστα ελαστικής.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ελαστικής πολιτικής συνείδησης, αν θέλετε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τώρα, αν σας ικανοποιεί αυτό, το προσθέτω, για να γίνω πλέον καθαρός.

Εκείνο το οποίο λέω είναι ότι οι σημερινές διεθνείς συνθήκες, είτε το θέλουμε είτε όχι, δυστυχώς ... όταν είπατε ότι ψήφισαν ογδόντα οκτώ υπέρ, δεν πρέπει να παραγνωρίζετε ότι είναι υπερδιπλάσια σήμερα τα κράτη στα Ηνωμένα Έθνη. Άλλοι δε συμμετείχαν και άλλοι απείχαν. Δηλαδή ανάλογος αριθμός χωρών, δυστυχώς εξαιτίας του επικρατούντος συστήματος, δυστυχώς, το λέω και εγώ, δυστυχώς, είτε το θέλουμε είτε όχι, η υπερδύναμη σήμερα είναι η Αμερική. Και δυστυχώς δεν μπορεί μια μικρή χώρα όπως η Κύπρος να έχει την πολυτέλεια να ξαναφέρει, όταν κάτω από άλλα καθεστώτα ... Και μην ξεχνάτε, κύριοι συνάδελφοι, τι περάσαμε ή ίσως και την τιμωρία και την προδοσία που δεχθήκαμε, γιατί κάποιοι αποκαλούσαν το Μακάριο - ναι, θα τα πω, γιατί έτσι είναι η πραγματικότητα- "ερυθρό ρασοφόρο" ή χαρακτήριζαν την Κύπρο "Κούβα της Μεσογείου". Και ίσως πληρώσαμε το τίμημα, γιατί δώσαμε αυτή την εικόνα τότε -όχι διότι έτσι ήταν η πραγματικότητα, αλλά γιατί έτσι ήθελαν να το εκλάβουν, γιατί έτσι ήθελαν να πράξουν- ώστε κάποιοι, που είχαν τη δυνατότητα επιβολής κάποιων θέσεων, να καταστρέψουν την Κύπρο, γιατί τάχα ήταν ενάντια στα συμφέροντά τους. Αυτά είναι κάποια ιστορικά γεγονότα τα οποία δεν μπορεί να παραγνωρίσει κανένας.

Σήμερα επομένως, ζώντας κάτω από ακριβώς αντίθετο καθεστώς από ό,τι τότε, έπρεπε η κυβέρνηση να κρίνει ποιο ήταν το ύψιστο συμφέρον και να απολογηθεί. Και ίσως το έπραξε και θα το έπραξε προς την Κούβα. Θα ζήτησε κατανόηση, όσο και αν φαίνεται ότι αυτό είναι αδικαιολόγητο και πράξη αχαριστίας και ασυνέπειας. Και πιστεύουμε ότι η κουβανική κυβέρνηση και ο κουβανικός λαός πρέπει να δείξουν κατανόηση: Όταν μια χώρα στραγγαλίζεται όπως και η δική τους και όταν ένας λαός διατρέχει τους ίδιους κινδύνους όπως και ο δικός τους, έχουν σε κάποια στιγμή κάποιες δυσχέρειες επιλογών. Δε δικαιολογώ την εγκατάλειψη αρχών, αλλά λέω για τις επιλογές που επιβάλλεται να γίνονται για το ύψιστο συμφέρον ενός λαού. Και η επιλογή δεν ήταν η άρνηση ή υπέρ των Αμερικανών· ήταν η αποχή. Ήταν η μόνη ίσως προσφερόμενη επιλογή κάτω από τις σημερινές συνθήκες. Με αυτό το πρίσμα θα πρέπει να αντικρίσουμε τη δυσκολία στην οποία βρέθηκε η κυβέρνηση και την ανάλογη συνεπώς συμπεριφορά της.

Πιστεύω και επαναλαμβάνω ότι ίσως τα ίδια γεγονότα και οι ίδιοι λόγοι να ώθησαν την κυβέρνηση Βασιλείου να δώσει και κάτι άλλο, κύριοι συνάδελφοι, αφού μιλήσατε για ανθρώπινα δικαιώματα: αρνητική ψήφο στο Συμβούλιο της Ευρώπης για τα ανθρώπινα δικαιώματα που παραβιάζονταν στην Κούβα πάλι επί διακυβέρνησης Βασιλείου. Και τότε δεν ακούσαμε καμιά φωνή διαμαρτυρίας για το στραγγαλισμό των δικαιωμάτων του κουβανικού λαού. Και ήταν μόνο τρεις οι αρνητικές ψήφοι τότε. Μεταξύ εκείνων των τριών αρνητικών ψήφων και η της Κύπρου. Επί διακυβερνήσεως όχι Κληρίδη αλλά Βασιλείου.

Συνεπώς, κύριοι συνάδελφοι, με αυτά που λέμε σήμερα κατά βάση ίσως, όσον αφορά τη συνέπεια και την ανθρωπιά και την πολιτική συμπεριφορά που πρέπει να επιδεικνύει ένα κράτος και ένας λαός, δε διαφωνούμε, αλλά την ίδια ώρα, αντί να γινόμαστε τόσο κατηγορηματικοί, ότι τάχα διαπράχθηκε έγκλημα καθοσιώσεως και να δίνουμε τόση δημοσιότητα, καλύτερα θα ήταν να εκφράζαμε διά μέσου του Προέδρου της Βουλής σε μια σύσκεψη τη συμπαράστασή μας προς τον κουβανικό λαό, τη συμπάθειά μας προς τον κουβανικό λαό και τα προβλήματά του. Ακόμα και να δικαιολογούμαστε, γιατί τη μια φορά βρεθήκαμε στη δύσκολη θέση να δραπετεύσουμε και να μη συμμετάσχουμε ενεργά, όπως έπρεπε -αφού έτσι ισχυρίζεστε ότι έπρεπε να πράξουμε- και την άλλη υποχρεωθήκαμε να οδηγηθούμε σε αποχή με αισθήματα ενοχής, αν θέλετε, με αισθήματα ενοχής, το υπερτονίζω, αλλά γιατί δεν είχαμε επιλογές.

Και αν η Σοβιετική Ένωση αποχωρεί από την αίθουσα και αν οι πρώην υποστηρικτές του καθεστώτος υποχρεώνονται να εγκαταλείπουν τους συνεργάτες τους, τι θα πει η πτωχή Κύπρος, η οποία βρίσκεται ακριβώς ... Και δυστυχώς εξαρτάται, εξαρτάται, αν θέλετε, η τύχη της και από τη συμπεριφορά κάποιων, που είτε το θέλουμε είτε όχι, έχουν συμφέρονται και το υπερτονίζω με ωμό ρεαλισμό: Δυστυχώς με τα σημερινά δεδομένα, και πρέπει να το επαναλάβω, δυστυχώς δεν επικρατούν οι αρχές· επικρατούν τα συμφέροντα. Επικρατούν τα συμφέροντα των μεγάλων και εκείνων που κυβερνούν και αυτή είναι μια πραγματικότητα και όποιος θέλει να την παραγνωρίζει κάπου, οφείλω να πω, είναι οραματιστής πέραν του δέοντος.

Εκείνο που θέλω να πω είναι ότι εκφράζω τη συμπάθεια και του Δημοκρατικού Συναγερμού αλλά, είμαι σίγουρος, και της κυβέρνησης. Και όταν άκουσα τον κ. Χατζηδημητρίου να λέει "δε μας αντιπροσωπεύει η κυπριακή κυβέρνηση", ένιωσα ότι αυτό είναι λίγο υπερβολή. Δε μας αντιπροσωπεύει ίσως όσον αφορά τα αισθήματα στη δοσμένη στιγμή, τα αισθήματα δηλαδή του λαού, γιατί η αποχή ίσως να μη συνάδει με τα συναισθήματά του. Αλλά μια υπεύθυνη κυβέρνηση κάποτε παίρνει και σκληρές θέσεις ή αποφάσεις, ανεξάρτητα από το συναίσθημα και με βάση τη λογική. Ας πιστώσουμε την κυβέρνηση με αυτό και ας ελπίσουμε ότι αυτή μας η πράξη ίσως να έχει κάποιες ευεργετικές για την Κύπρο συνέπειες. Ευεργετικές υπό την έννοια ότι πιθανόν να μην προκαλέσουμε εκείνους που και χωρίς πρόκληση μας είχαν στο παρελθόν τιμωρήσει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ορίσθηκε, αλλά έχω την εντύπωση, αν μου επιτρέπετε...

Βεβαίως, όχι, δεν υπάρχει κανένας περιορισμός, αλλά η παράκληση είναι, δεδομένου ότι εδώ εκφράζονται τοποθετήσεις των κομμάτων, αν και η Βουλή συμφωνεί, να παραμείνει σε αυτό το επίπεδο. Αν όμως υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι θα επιμείνουν να πάρουν το λόγο, δεν έχω το δικαίωμα να τους εμποδίσω. Απλώς κάνω μια παράκληση, χωρίς να εμποδίζω κανέναν.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι δυστυχώς συνήθης τακτική του κ. Αναστασιάδη, όταν βρίσκεται σε δύσκολη θέση, να το ρίχνει στον αντιακελισμό. Εντάξει, είναι και αυτή μια μέθοδος, πλην όμως αρκετά διάτρητη, και τον αντιλαμβάνομαι, τον καταλαβαίνω, γιατί στο θέμα δεν μπορεί να υπάρχει δεύτερος λόγος. Ένας είναι ο λόγος, ο λόγος της Επιτροπής, που ήταν και ομόφωνη, και θα ήθελα να τον ενημερώσω, επειδή δεν είναι ενήμερος, για τις συζητήσεις που έγιναν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και για τη σκληρότατη στάση που κράτησε η Επιτροπή Εξωτερικών επί της κυβέρνησης Βασιλείου και για τις τρεις φορές που κάλεσε τον Υπουργό Εξωτερικών, για να του μεταφέρει τα έντονα συναισθήματα της Επιτροπής απέναντι στη στάση της τότε κυβέρνησης και του τότε Υπουργού. Και αγνοεί προφανώς ότι ήταν γραμμένο το θέμα στην ημερήσια διάταξη για συζήτηση. Όμως με την αλλαγή της κυβέρνησης εξέλιπε και η ουσία του θέματος που ήταν γραμμένο. Ακριβώς μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης και του Υπουργείου από τον κ. Μιχαηλίδη, η Επιτροπή είχε επαφή με τον Υπουργό Εξωτερικών, για να του μεταφέρει αυτές τις απόψεις και αυτές της τις ανησυχίες.

Έτσι συνέβησαν τα γεγονότα και η στάση μας εμάς ουδέποτε ελαύνεται από το ποιος είναι στην εξουσία, αλλά από το τι εκφράζει η συγκεκριμένη πολιτική, ανεξάρτητα από το πρόσωπο που τη διαμορφώνει. Επομένως, εδώ δεν έχουμε για τίποτε ούτε να απολογηθούμε ούτε να αισθανθούμε ελαστικότητα συνείδησης, χαρακτηριστικό που είναι σ' εμάς άγνωστο και ας αναζητηθεί κάπου αλλού.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι λάθος και είναι έγκλημα αυτό το θέμα που συζητούμε να το μετατρέπουμε για λόγους εντυπώσεων σε κάτι άλλο και να μεταφέρουμε την εστία του προβλήματος κάπου αλλού. Για παράδειγμα, τιμωρηθήκαμε από τους Αμερικάνους με το πραξικόπημα και την εισβολή, είπε ο κ. Αναστασιάδης, επειδή μας παρομοίαζαν με τον Κάστρο, και έδωσαν και το προσωνύμιο στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο "ο ερυθρός ρασοφόρος της Μεσογείου".

Αυτή και αν είναι παραποίηση της πραγματικότητας και της ιστορικής αλήθειας! Αν θέλουμε να αναγάγουμε την αιτία για την τραγωδία της Κύπρου και την τρομοκρατία της ΕΟΚΑ Β' και τη δραστηριότητα των χουντικών την περίοδο 1970-74 στη δική μας αντιιμπεριαλιστική στάση για τα διεθνή θέματα -και ήταν αντιιμπεριαλιστική η θέση του Μακαρίου- και στη δραστήρια συμμετοχή μας στο χώρο των Αδεσμεύτων και στην έκφραση πολλές φορές αντιαμερικάνικης πολιτικής, τότε πράγματι επιχειρείται παραποίηση των γεγονότων με την οποία όχι μόνο δε θα συμφωνήσουμε, αλλά να είστε βέβαιοι ότι και δε θα την επιτρέψουμε.

Τα θέματα ουσίας, κατά τη δική μας άποψη, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να συζητούνται από θέσεις αρχών. Γι' αυτό, επαναλαμβάνω ότι εμάς μας εκφράζει η θέση της

Επιτροπής όπως διατυπώθηκε, μας εκφράζουν οι τοποθετήσεις και του κ. Παπαδόπουλου και του κ. Χατζηδημητρίου, μας εκφράζει η θέση ότι ένας λαός, όταν βρίσκεται στη δική μας θέση, πρέπει να αισθάνεται τη δική μας αλληλεγγύη, τουλάχιστον όπως κι εμείς την αποζητούμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι δυο τρία σημεία που θέτουν θέματα αρχών, πραγματικά, και κατευθύνσεων ακόμη της εξωτερικής μας πολιτικής, που είναι χρήσιμο να τα τοποθετήσουμε, διότι οι τοποθετήσεις μας δεν ήταν σε αντιδιαστολή ούτε με τη λογική ούτε με το ρεαλισμό ούτε με την πραγματικότητα.

Πρώτα πάνω στο θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι ανθρώπινο δικαίωμα η ψήφος. Είναι ανθρώπινο δικαίωμα ο πολυκομματισμός και η πολυφωνία σε μια χώρα. Και είναι αυτό που στερείται η Κούβα αυτή τη στιγμή. Όμως θα πρέπει να λογαριάσουμε ότι η Κούβα πήρε τα μηνύματα και ότι μπήκε σε ένα δρόμο εκδημοκρατισμού. Αυξάνονται τα περιθώρια πολιτικών ελευθεριών και είναι κάτι που θα έπρεπε να εκτιμηθεί από διάφορους παράγοντες. Αυτό λοιπόν είναι ένα σημείο το οποίο μπορεί να πει κανείς ότι υπάρχει πλήρως στην κουβανική πολιτική.

Όμως ανθρώπινα δικαιώματα είναι και η ζωή. Είναι και το ψωμί. Είναι και η εργασία. Είναι και η υγεία. Είναι και το φάρμακο. Και αν υπήρξε ένας μέγας προβληματισμός στη Διάσκεψη της Βιέννης για το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ήταν για τον καθορισμό του ποια είναι η έννοια της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Και ήταν η μεγάλη διαφορά που υπήρξε μεταξύ Αμερικανών και Δυτικών, ας πούμε, και των αντιπροσώπων των χωρών του Τρίτου Κόσμου, που έρχονταν και αντιπροσώπευαν λαούς πεινασμένους, δυστυχισμένους, εξαθλιωμένους και που ήξεραν ότι δε θα επιβίωναν οι λαοί τους μόνο με την ψήφο, αλλά ότι το δικαίωμα το δημοκρατικό είναι κάτι το ευρύτερο.

Τουλάχιστον λοιπόν να σταθούμε και εμείς με μία έννοια προβληματισμού πάνω σε αυτό το σημείο, πριν προχωρήσουμε σε οτιδήποτε άλλο, και σίγουρα δε θέλω να επαναλάβω την επιχειρηματολογία την προηγούμενη. Οι Αμερικανοί στην περίπτωση της Κούβας δεν μπορούν σε σύγκριση με την Κούβα να δίνουν μαθήματα δημοκρατίας, γιατί, για να φράξουν το δρόμο στην Κούβα, έκαναν τη Χιλή. Γιατί, για να φράξουν το δρόμο στην Κούβα, έκαναν τη Γουατεμάλα. Γιατί, για να φράξουν το δρόμο στην Κούβα, έκαναν τη δικτατορία στη Βραζιλία ή σε άλλες χώρες της περιοχής. Και ήταν άμεση η αντιπόκριση στην κουβανική επανάσταση.

Και τι ήταν η Κούβα; Να το δούμε και αυτό συγκριτικά. Μία χώρα δούλων. Μία χώρα σκλάβων. Μία χώρα που την έτρωγε η μαφία. Μία χώρα που την έτρωγε η πορνεία και το εμπόριο ναρκωτικών. Αυτή η χώρα, με το δικτατορικό καθεστώς του Μπατίστα, η εξαχρειωμένη, η εξαθλιωμένη, που δεν είχε ποτέ δημοκρατία, που είχε μόνο εκμετάλλευση, αμερικανική εκμετάλλευση, η οποία ποτέ δεν ενόχλησε τους Αμερικανούς, διότι οι Αμερικανοί χρησιμοποιούσαν την Κούβα ως το πορνείο της περιοχής, αυτού του είδους η Κούβα με την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κατά τον πιο αισχρό και απαράδεκτο τρόπο δεν ενόχλησε ποτέ τη συνείδηση

των Αμερικανών. Και ενόχλησε τη συνείδηση των Αμερικανών η Κούβα του Κάστρο, της αλληλεγγύης, της μόρφωσης, της ανάπτυξης, της διεθνούς συνεργασίας, της διεθνούς υποστήριξης. Αυτή η Κούβα είναι που ενόχλησε τους Αμερικανούς την ώρα που μεταμορφώνεται η Κούβα. Και υπήρχε τρόπος να απλώσουν χέρι βοηθείας προς την Κούβα. Είναι την εξόντωσή της που επιδιώκουν και όχι το να βοηθηθεί η Κούβα να μπει σε κάποιον άλλο δρόμο. Αυτά περί Κούβας.

Για την κυβέρνηση Βασιλείου, ήταν το θέμα στην Επιτροπή Εξωτερικών. Κλήθηκε ο Υπουργός Εξωτερικών. Επικρίθηκε για την πολιτική την οποία ακολούθησε. Πιθανώς να ήταν παράλειψή μας στις πρωτολογίες που δεν το αναφέραμε. Ευχαριστώ τον κ. Αναστασιάδη που μας το υπενθύμισε. Αλλά ήμασταν σκληροί στις διατυπώσεις μας και πάνω στο θέμα ... Δεν πρόλαβε να έρθει στην ολομέλεια, διότι στο μεταξύ είχαμε τις εκλογές. Και ελπίζαμε ότι αυτό θα εδιορθώνετο. Εγώ τουλάχιστον, όταν διαβάστηκε η επιστολή του Υπουργού Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας, ήμουν βέβαιος ότι άλλαζε η γραμμή της Κύπρου.

Αισθάνομαι εξαπατημένος, αγαπητέ μου κύριε Αναστασιάδη. Πίστευα ακράδαντα ότι θα άλλαζε η πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα την επαινούσαμε σήμερα, αν μας δινόταν η ευκαιρία, ή είμαστε πρόθυμοι να την επαινέσουμε, αν αλλάξει αύριο ή αν δείξει δείγματα μεταμέλειας.

Τι συμβαίνει όμως; Μας θύμισε την "Κούβα της Μεσογείου" και τον "ερυθρό ρασοφόρο" και σωστά. Διότι πράγματι η Κύπρος είναι θύμα της έννοιας του ψυχρού πολέμου: Ότι ο κόσμος και η περιοχή κινδύνευαν από την εξάπλωση του κομμουνισμού στην Κύπρο και, για να σωθεί ο κόσμος από την εξάπλωση του κομμουνισμού στην Κύπρο, έπρεπε να έρθει η Τουρκία να μας φάει. Και αυτή ήταν η αμερικάνικη πολιτική πάνω στο θέμα. Ε! αυτή η πολιτική του ψυχρού πολέμου συνεχίζεται αυτή τη στιγμή στην Κούβα! Αν, λοιπόν, στο βαθμό που την απορρίπτουμε εμείς, άλλαξε ο κόσμος, άλλαξαν οι νοοτροπίες, έπεσε ο κομμουνισμός, άλλαξε η μορφή του κόσμου, ο ψυχρός πόλεμος συνεχίζεται. Και αλίμονο στην ανθρωπότητα, αν συνεχίσουμε με τον ίδιο τρόπο! Ποια η προοπτική; Ποιο το καλύτερο μέλλον για την ανθρωπότητα;

Ναι, πρέπει να προβληματιστούμε και γι' αυτά. Είμαστε ένας μικρός τόπος; Σίγουρα είμαστε ένας μικρός τόπος. Μπορούμε να αλλάξουμε την ιστορία του κόσμου; Όχι, δεν μπορούμε να την αλλάξουμε. Αλλά τι μπορούμε; Μπορούμε να καταλαβαίνουμε τι γίνεται στον κόσμο και μπορούμε να έχουμε τη δική μας τοποθέτηση και να συμμετέχουμε σαν άνθρωποι μέσα σε αυτό το παγκόσμιο γίγνεσθαι και συμμετέχοντας στο παγκόσμιο γίγνεσθαι να μην είμαστε με την πλευρά του κόσμου που χάνεται, αλλά με την πλευρά του κόσμου που έρχεται, αν το βλέπουμε. Αν δεν το βλέπουμε, τίποτε δε μας σώζει ούτε εμάς ούτε την προοπτική της Κύπρου.

Είπε ο κ. Αναστασιάδης για τα συμφέροντα. Πάντοτε ήταν τα συμφέροντα. Αλλά, αν ήμασταν και εμείς ισχυροί, πάνω στα συμφέροντα θα στηριζόμασταν. Αλλά είμαστε αδύνατοι. Και αν έχουμε κάπου να στηριχθούμε, είναι πάνω στις αρχές, αρχές που δεν είμαστε εμείς που τις επιβάλαμε. Αρχές που μας τις διακήρυξαν οι μεγάλοι, που τις έκαναν Καταστατικό Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, που τις έκαναν ανθρώπινες διακηρύξεις, που τις έκαναν διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Αν έχουμε λοιπόν κάπου να στηριχθούμε και πάνω στο οποίο θα μπορούμε να στεκόμαστε, για να στηρίζουμε την υπόθεσή μας και να κρίνουμε και Αμερικανούς και οποιονδήποτε άλλο, αυτό είναι ο σεβασμός προς τις αρχές. Εκεί οι μικροί γίνονται

μεγάλοι. Από τη στιγμή που οι μικροί προσαρμόζονται προς την πολιτική των συμφερόντων, γίνονται τα εξευτελισμένα, χαμερπή υποκείμενα που γλείφουν το δρόμο των ισχυρών και που οι ισχυροί τους ποδοπατούν. Ενώ, αν στέκονται στη μάχη για την υπεράσπιση των αρχών, υπερασπίζουν τη δική τους θέση και διαγράφουν και μια πορεία μελλοντική δική τους.

Είπε κάτι ο κ. Παπαδόπουλος και συμφωνώ. Αν μας έλεγαν οι Αμερικανοί ότι αύριο θα υποστήριζαν την Κύπρο, ναι, να κάναμε και ό,τι θέλουν. Αλλά όχι χωρίς κέρδος κέρατα!

(Γέλια)

Αυτή τη στιγμή θα πάμε να καταψηφίσουμε την Κούβα και θα μας καταψηφίζει και η Αμερική και θα μας πατά πάνω στο λαιμό. Δεν έχει λογική ούτε και η έννοια της ισχύος από την πλευρά τη δική μας.

Και θέλω να τελειώσω με τούτο: Πράγματι, πρέπει να ζητήσουμε την επιείκεια και την κατανόηση του κουβανικού λαού. Αλλά, σκεφτείτε αυτή την κατάσταση, να πηγαίνουμε στα θύματα και στα θύματα τα δικά μας και να ζητούμε κατανόηση για το κακό που τους κάναμε! Για να μη θυμηθώ άλλη παροιμία ... αλλά πραγματικά θυμούμαι κάτι άλλο: "Κάψε με τζαι βάλ' μου μύλλαν!"

Αλλά υπάρχει και κατιτί το οποίο θυμούμαι από την εποχή του 1956, όταν έγιναν οι βανδαλισμοί στην Κωνσταντινούπολη. Όταν τότε έσφαξαν τους Έλληνες στην Κωνσταντινούπολη ... Και είναι πραγματικά μια από τις πιο μελανές σελίδες της ιστορίας της ανθρωπότητας εκείνοι οι διωγμοί, ανάλογοι του διωγμού των Εβραίων, που είναι μύθος, αλλά, όταν διώκονται Έλληνες, δεν είναι μύθος ... Αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία!

Λοιπόν, εκείνη την εποχή, την επόμενη μέρα, όταν τέλειωσαν τα γεγονότα, λέει ο ιστορικός ότι πήγαιναν οι Τούρκοι στους εναπομείναντες Έλληνες, στους επιζήσαντες, και τους εξέφραζαν τη λύπη τους για το κακό που είχε γίνει και έπρεπε οι Έλληνες, τα θύματα της Κωνσταντινούπολης, να παρηγορούν τους Τούρκους που ήταν απελπισμένοι. Έτσι είμαστε και εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης. Έχω την εντύπωση ότι πρέπει μετά να λήξει η συζήτηση, εκτός αν η Βουλή θέλει άλλως, διότι, αν επεκταθεί, δεν μπορώ να εμποδίσω κανέναν άλλο Βουλευτή από το να μιλήσει, έστω κι αν αυτό σημαίνει πενήντα έξι Βουλευτές να πάρουν το λόγο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα σταθώ σε μια φράση του κ. Χατζηδημητρίου: Αν τουλάχιστον μας έλεγαν οι Αμερικανοί ότι θα μας υποστήριζαν, κάπου θα δικαιολογούμασταν. Τότε δηλαδή τα θέματα αρχών θα έπρεπε να πάνε περίπατο! Και αν έγινε, γιατί πιθανόν να μας υποσχέθηκαν ότι έτσι ανάλογα θα συμπεριφερθούν, μήπως θα πρέπει να κατηγορούμε εκείνους που προσπαθούν;

Εν πάση περιπτώσει, ξέρω ότι δε λέχθηκε γιατί στερείστε αρχών ή γιατί είστε εναντίον των αρχών ή γιατί όσα ελέχθησαν ήσαν εναντίον των αρχών. Αλλά θέλω να πω πως, εάν υπάρχει η δικαιολογία ότι τουλάχιστον ... και εκείνο το "χωρίς κέρδος κέρατα" ήταν υπέροχο, πολύ παραστατικό! Δηλαδή, εάν μας υπεσχέθησαν ότι κάπου θα υπάρχει το κέρδος ...

(Γέλια)

... και αν μας έπεισαν, ε, τότε είναι δεκτά εκείνα που είπατε; Αντιλαμβάνεστε ότι ... φαίνεται πως όλοι κάπου είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε ορισμένα -όχι κέρατα, σίγουρα!- δικά μας συμφέροντα, κύριοι συνάδελφοι, που δεν ταυτίζονται με αυτά, αν υπηρετείται το καλώς νοούμενο συμφέρον του τόπου.

Θέλω να κάμω κάτι ξεκάθαρο: Όταν ήμουν εδώ, δεν εξέφραζα απόψεις του Δημοκρατικού Συναγερμού και δε νομίζω να έδωσα σε κανέναν την εντύπωση ότι υπερασπιζόμουν τη συμπεριφορά των Αμερικανών απέναντι στην Κούβα. Προσπαθούσα με κάθε τρόπο να δικαιολογήσω τη δική μας πλευρά, γιατί πιθανόν να εδικαιολογείτο για τη δική μας στάση, και όχι την απρεπή συμπεριφορά των Αμερικανών, που δεν έχω κανένα λόγο να μην τη χαρακτηρίζω απρεπή. Γιατί, αν είσαι υπερασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή αν έτσι φέρεσαι, θα πρέπει έτσι να συμπεριφέρεσαι και προς τους τρίτους, όσο και αν διαφωνείς. Δε σημαίνει ότι με τον αποκλεισμό -και πολύ ορθά ίσως το έθιξε ο κ. Χρίστου προηγουμένως, διότι δε διαφωνούμε επ' αυτού- ότι είναι δυνατό με την πείνα στους άπορους ή στους φτωχούς ή στα παιδιά ή στους ανήλικους ή στους ασθενείς τάχατες να επιβάλεις τη δημοκρατία. Η δημοκρατία είναι κάτι που, είτε το θέλουν είτε όχι οι όποιοι δικτάτορες, θα επικρατήσει, γιατί είναι το δίκαιο, είναι η αλήθεια, είναι η ηθική που το επιβάλλει και είναι με τη δύναμη του κάθε λαού που, είτε το θέλουν είτε όχι κάποιοι, θα έλθει.

Θέλω να πω ακόμα κάτι. Η προηγούμενη συμπεριφορά του ΑΚΕΛ απέναντι στην κυβέρνηση Βασιλείου στη συζήτηση στην Επιτροπή Εξωτερικών ή, αν θέλετε, και η σημερινή μας στάση, αν δηλαδή ήταν πρόσκληση προς τον Υπουργό Εξωτερικών, για να γίνουν οι όποιες παραστάσεις, ίσως να ήταν ωφελιμότερη, ίσως να ήταν αυτή η ενδεδειγμένη, με όποιο τρόπο και με όση οξύτητα κι αν διαφωνούσαν τα κόμματα. Και ας εξουσιοδοτούσε η Επιτροπή, όπως είπα και προηγούμενα, τον Πρόεδρο της Βουλής να εκφράσει τη συμπάθειά μας και να προσπαθούσε ίσως να δικαιολογούσε τη στάση μας.

Αλλά, δε θα ήθελα να συνεχίσω προκαλώντας ίσως, διότι δεν είναι από αντιακελισμό που πάσχω, κύριοι συνάδελφοι, αλλά απλούστατα κρίνω μια συμπεριφορά ασυνέπειας. Κρίνω μια συμπεριφορά συνέπειας ή ασυνέπειας. Προκαλώ να μου δώσετε τις ανακοινώσεις που εκδώσατε εναντίον της κυβέρνησης Βασιλείου, τα δημοσιεύματα, να μου πείτε για τις πιθανές συγκεντρώσεις, την ανακοίνωση έκφρασης λύπης προς όφελος του κουβανικού λαού και εναντίον της κυβέρνησης Βασιλείου. Επιλέξατε τις κλειστές συνεδρίες ίσως ή τις συνεδρίες της Επιτροπής Εξωτερικών.

Και επαναλαμβάνω: Αν και τώρα έτσι ήταν η επιλογή, ίσως να ήταν η ορθότερη. Το να προσπαθούμε όμως να υπερμεγεθύνουμε ένα θέμα και να επικρίνουμε με τον κατηγορηματικότερο τρόπο μια κυβέρνηση, όταν για την προηγούμενη, η οποία προήρχετο ή στηριζόταν ή ήταν η δική μας κυβέρνηση, δεν το πράξαμε, αυτό είναι πράξη ασυνέπειας και δεν είναι δικός μου αντιακελισμός. Είναι απλώς κριτική της πολιτικής συμπεριφοράς που ασκώ και θα το πράττω, όσο και αν ορισμένοι νομίζουν πως πάσχω από αντιακελισμό.

Δεν είμαι αντιακελιστής. Είμαι αντικομμουνιστής, αν θέλετε, όπως είναι ολόκληρη η ανθρωπότητα σήμερα. Δικαίωμά σας είναι να είστε κομμουνιστές. Δικαίωμά σας, το επαναλαμβάνω, και το σέβομαι αυτό το δικαίωμα, αλλά έχω και εγώ το δικαίωμα να μην είμαι κομμουνιστής και να λέω όσα θέλω εναντίον του κομμουνισμού και υπέρ της πραγματικής ελευθερίας και υπέρ της πραγματικής δημοκρατίας. Έτερον εκάτερον.

Όπως και εσείς μπορεί να είστε -και δικαίωμά σας είναι- εναντίον των όσων εμείς πιστεύουμε και να λέτε ότι το ορθότερο σύστημα, για να ευημερήσει ένας λαός, είναι το δικό σας. Αυτό δε σημαίνει ότι είστε αντισυναγερμικοί.

Τι μου έκαμε το ΑΚΕΛ, για να είμαι αντιακελικός; Αν θέλετε, αν είμαι αντίθετος με την ιδεολογία του ΑΚΕΛ, είμαι! Και θα ήταν ίσως το χείριστο να προσποιείται κανείς ότι το να προσποιούμαστε ότι δεν αντιλαμβανόμαστε τι ο καθένας υποστηρίζει είναι η πρέπουσα συμπεριφορά. Εγώ λέω τα πράγματα όπως έχουν με όλο το σεβασμό, επαναλαμβάνω, και προς αυτά που πιστεύετε -όχι διότι τα δέχομαι, αλλά διότι είναι δικαίωμά σας να τα πιστεύετε και να τα υπερασπίζεστε- αλλά και θέλοντας την ίδια ώρα να σέβεστε και τις δικές μας θέσεις και τοποθετήσεις.

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι όσα κι αν λεχθούν περισσότερα, δεν επουλώνουν τις πληγές, αν θέλετε, ή την ψυχική οδύνη που έχουμε προκαλέσει πιθανόν στην Κούβα. Αλλά την ίδια ώρα θα πρέπει να λεχθεί ότι και αυτή η κυβέρνηση, επαναλαμβάνω, δεν είχε πολλές επιλογές, όπως και η προηγούμενη. Αυτά λένε δυστυχώς τα σημερινά δεδομένα.

Χαίρομαι και ευχαριστώ τον κ. Χατζηδημητρίου που δεν παρέλειψε το σχόλιο, γιατί αυτή είναι η ιστορία. Και όταν λέμε την ιστορία ή τα ιστορικά γεγονότα, δε σημαίνει ότι υιοθετούμε τη χείριστη συμπεριφορά. Και δεν είπε κανείς ότι οι Αμερικανοί ήρθαν και έκαμαν εισβολή στην Κύπρο, όπως στην Κούβα. Έβαλαν τους πράκτορες της χούντας της Ελλάδας να εκμεταλλευτούν έναν εμφύλιο σπαραγμό που υπήρχε στην Κύπρο λόγω διαφωνιών ή λόγω ρομαντισμού κάποιων άλλων τότε, που πίστευαν ότι μπορούσαν με παράνομες πράξεις, αν θέλετε, να φέρουν τάχατες την ένωση. Κάποιοι μας εκμεταλλεύτηκαν, ναι, που ήσαν όμως πράκτορες των Αμερικανών. Και η χούντα της Ελλάδας δεν ήταν παρά πράκτορες των Αμερικανών. Αυτούς χρησιμοποίησαν, για να ανατρέψουν αυτό που εκείνοι πίστευαν, ως αποτέλεσμα του ψυχρού πολέμου: είτε "τον ερυθρό ρασοφόρο" είτε τον "Κάστρο της Μεσογείου" είτε την "Κούβα της Μεσογείου". Ήθελαν να την καταστρέψουν, γιατί έτσι πίστευαν, ηλίθια πίστευαν, ότι υπηρετούσαν τα δικά τους συμφέροντα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι για θέμα διαδικασίας που θα ρωτήσω. Αντιλαμβάνομαι ότι έχει αρκετούς συναδέλφους που θέλουν να μιλήσουν και μερικοί από τους ομιλητές ήγειραν άλλα θέματα για εμφύλιο πόλεμο, για "ερυθρό ρασοφόρο" κ.ά. Παρακαλώ να μας πληροφορήσετε αν θα συνεχιστεί η συζήτηση απόψε ή αν θα αφήσετε το θέμα στην ημερήσια διάταξη για άλλη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η δική μου εισήγηση, διότι περί εισηγήσεως πρόκειται, προς τη Βουλή είναι ότι οι Εκπρόσωποι των κομμάτων και την ευχέρεια και την ικανότητα είχαν να εκφράσουν τις απόψεις των διάφορων πλευρών. Ειλικρινά πιστεύω ότι τίποτα δε θα προστεθεί στη συζήτηση, αν ο διάλογος επεκταθεί και με άλλους ομιλητές. Τι θα συμπληρώσουν σ' αυτά που οι Εκπρόσωποί τους εκ μέρους των κομμάτων τους έχουν καταθέσει στη Βουλή;

Γι' αυτό η εισήγησή μου είναι να παραμείνει το θέμα επί επιπέδου Εκπροσώπων. Εσείς είστε Εκπρόσωπος και δεν πρόκειται να στερήσω από εσάς το δικαίωμα, αλλά η εισήγησή μου είναι να παραμείνει σε αυτό το επίπεδο η συζήτηση. Διαφορετικά ειλικρινά πιστεύω ότι δε θα τερματιστεί ούτε τώρα ούτε στην επόμενη συνεδρία, διότι θα επεκταθεί και σε θέματα που είναι κάπως, όχι απόλυτα, συνδεδεμένα με το θέμα το οποίο βρίσκεται υπό συζήτηση.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εμείς θα πρέπει να δεχθούμε την εισήγησή σας και να θεωρηθεί ότι η συζήτηση μένει στο επίπεδο των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχουμε ένσταση να τερματιστεί απόψε η συζήτηση, πλην όμως είμαι υποχρεωμένος να κάμω μερικές διευκρινίσεις, διότι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει. Είπα ότι επί επιπέδου Εκπροσώπων θα το επιτρέψω.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

... διότι ο κ. Αναστασιάδης, ο οποίος προφανώς δεν αναμείχθηκε στο θέμα αυτό, αγνοεί ορισμένα πράγματα που έχουν λάβει χώρα στη διάρκεια του τελευταίου μηνός. Και πέρα από τα ευφυολογήματα υπάρχει και η πραγματικότητα.

Η πραγματικότητα λέει ότι μετά τη διαβεβαίωση του Υπουργού Εξωτερικών, τη γραπτή διαβεβαίωση, ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα τηρούσε στάση θετική, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κομμάτων είπε ότι το θέμα δε θα συζητηθεί στην ολομέλεια. Κι αυτό, για να διευκολύνουμε την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής, για να διευκολύνουμε την αποκόμιση οποιωνδήποτε τυχόν ωφελημάτων θα προέκυπταν από τους χειρισμούς που θα έκαμνε με τη θετική της στάση η κυβέρνηση, η οποία ολοκλήρωσε την άποψή της λέγοντας "θα σας ενημερώσουμε, κύριοι, αν τυχόν ως αποτέλεσμα της ζύμωσης και της διαβούλευσης προκύψει άλλη στάση". Γι' αυτό το θέμα έρχεται στην ολομέλεια, κύριε Πρόεδρε, γι' αυτό προκύπτει η ανάγκη αυτής της συζήτησης και όχι για να δημιουργήσουμε δυσκολίες στην κυβερνητική πλευρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι σαφείς οι τοποθετήσεις. Αν μου επιτρέπετε, θα θεωρήσω τη συζήτηση περατωθείσα. Μείνετε όμως στις θέσεις σας, διότι υπάρχουν ορισμένα θέματα, τα οποία πρέπει να εγκρίνετε.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για τη μεθεπόμενη Πέμπτη, 2 Δεκεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

2) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

3) Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

4) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

5) Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης επί Ορισμένων Διεθνών Πτυχών της Πτώχευσης (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

6) Ο περί των Τροποποιήσεων της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής και Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

7) Ο περί της Συνθήκης για Συμφιλίωση και Διαιτησία εντός της Δ.Α.Σ.Ε. (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

8) Ο περί του Ευρωπαϊκού Χάρτη για Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

9) Ο περί της Σύμβασης Αντί-Ντόπινγκ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

10) Ο περί Ελαιολάδου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

11) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1993.

12) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 1993.

13) Ο Περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 1993.

14) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 32) του 1993.

15) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1992.

16) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993.

17) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.

18) Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας (Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1993) Νόμος του 1993.

19) Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων του 1983 και του Πρωτοκόλλου (Τροποποίησης αυτής του 1986) (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

20) Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

21) Ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

22) Ο περί του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1992.

23) Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993.

24) Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1993.

25) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί 'Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993.

26) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊσταμένου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Πρώτου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Ανώτερου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Νοσηλευτικού/ής Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης, Νοσοκόμου 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993.

27) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

28) Οι περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

29) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους) ('Ομοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

30) Οι περί Δήμων (Διεξαγωγή Δημοψηφίσματος) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

31) Οι περί Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας Κανονισμοί του 1993.

32) Οι περί Σωματείων και Ιδρυμάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

33) Οι περί Προστασίας της Παραλίας ('Αδειες και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1992.

34) Οι περί Προστασίας της Παραλίας ('Αδειες και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993.

35) Οι περί Συντάξεων και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Κανονισμοί του 1993.

36) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η επικρατούσα κατάσταση στη μαρίνα Λάρνακας και η καθυστέρηση στην υλοποίηση προγραμμάτων για την αναβάθμισή της".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Μούσκου). (18.12.1992).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Στο Κεφάλαιο Δ' υπάρχει εισήγηση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού να εγγραφεί το θέμα "Η ανάγκη αναθεώρησης του ρυθμιστικού σχεδίου Λευκωσίας,

σύμφωνα με τις σημερινές περιβαλλοντικές αντιλήψεις και ανάγκες". Υπάρχει εισήγηση να παραπεμφθεί το θέμα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος.

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα εγγραφεί και παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητούμε όπως στην αμέσως επόμενη συνεδρία της Βουλής εγγραφεί στο Κεφάλαιο Δ' για συζήτηση -και εισηγούμαστε όπως προηγηθεί της νομοθετικής εργασίας, αν δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική ή πολλή σε όγκο- το ακόλουθο θέμα: "Συζήτηση επί των προγραμματικών δηλώσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είχαμε πει ότι θα γίνει διαβούλευση μεταξύ των κομμάτων για τον τρόπο της συζήτησής τους. Νομίζω το θέμα να παραπεμφθεί στους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους, για να δούμε πώς θα συζητηθεί, διότι υπάρχει και το άλλο πρόβλημα: Σύντομα θα έχουμε και τη συζήτηση για τους προϋπολογισμούς και θα είναι έτσι περίπου δύο συζητήσεις παράλληλες. Δεν έχω άποψη σαφή και συγκεκριμένη. Διερωτώμαι αν θα έπρεπε να συνταυτιστούν οι δύο συζητήσεις, δηλαδή για τους προϋπολογισμούς και για την ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακούω απόψεις. Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σαφές ότι και οι προϋπολογισμοί και οι προγραμματικές δηλώσεις υποδηλώνουν μια φιλοσοφία. Πλην όμως οι προγραμματικές δηλώσεις είναι η κατάθεση της πενταετούς πολιτικής μιας κυβέρνησης στη διάρκεια ολόκληρης της θητείας της και είθισται να συζητούνται και νομίζω ότι όλοι δεσμευτήκαμε γι' αυτή τη συζήτηση και μάλιστα αποφύγαμε και τη δημόσια συζήτηση γι' αυτά τα πράγματα αναμένοντας την μπροστά στη Βουλή παράθεση των απόψεων και των επιχειρημάτων.

Γι' αυτό, πιστεύω ότι ανεξάρτητα από τους προϋπολογισμούς, οι οποίοι δεν ξέρουμε πότε θα συζητηθούν -έχω ακούσει για Ιανουάριο, δεν ξέρω πόσο σοβαρή είναι αυτή η θέση- πρέπει να συζητηθούν οι προγραμματικές δηλώσεις. Αποτελούν ένα ξεκάθαρο, κατατεθειμένο ήδη στη Βουλή έγγραφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Συμφωνούμε με τη θέση που τηρεί το ΑΚΕΛ και επομένως δεν είμαι αντιακελιστής.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εξ ανάγκης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ώστε το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας θα είναι η συζήτηση επί των προγραμματικών δηλώσεων της κυβερνήσεως.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Χωρίς Κεφάλαιο Δ' επομένως, διότι δεν μπορεί να συζητηθούν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα προλάβουμε Κεφάλαιο Δ'. Ακριβώς δε στο Κεφάλαιο Δ' θέλω με την άδειά σας -έπρεπε να είμαι εκεί, αλλά, για να μη σας ταλαιπωρώ, διότι δεν είμαι εδώ ως Πρόεδρος- να εγγραφεί το θέμα "Βρετανικές βάσεις γενικά και ειδικά η υπέρβαση των βρετανικών αρχών και πέραν των Συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου", όταν θα έχουμε το Κεφάλαιο Δ'. Επομένως, όχι για τη μεθεπόμενη συνεδρία της Βουλής.

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα εγγραφεί και παραπεμφθεί στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

Ορίστε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό το θέμα με τον ίδιο τίτλο και σίγουρα με το ίδιο περιεχόμενο είναι γραμμένο και άρχισε να εξετάζεται από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών. Ήρθε ο Υπουργός Εξωτερικών και η Επιτροπή θα συνεχίσει και στην επόμενη συνεδρίασή της με την παρουσία του Υπουργού Εξωτερικών να συζητά το ίδιο θέμα και, όταν τελειώσει το θέμα, θα καταθέσει Έκθεση έχοντας υπόψη την πληροφόρηση την οποία λαμβάνει από την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν έχω ένσταση, εφόσον γίνει αυτό σε σύντομο χρονικό διάστημα. Με ενδιαφέρει ο χρόνος. Αν η άποψη του Προέδρου της Επιτροπής Εξωτερικών είναι ότι αυτό το θέμα σε σύντομο χρονικό διάστημα θα έρθει ενώπιον της ολομέλειας, τότε αποσύρω ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πληροφοριακά σας λέω ότι έχουμε ζητήσει από τον Υπουργό Εξωτερικών την επόμενη μέρα που θα τύχει να είναι περαστικός από την Κύπρο να έρθει γι' αυτό το θέμα και μας υποσχέθηκε ότι σίγουρα πριν από τις 2 Δεκεμβρίου 1993, που είναι η επόμενη συνεδρία, θα έχουμε νέα συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποσύρω την αίτησή μου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η κυπριακή Βουλή με τη συμπλήρωση είκοσι χρόνων από την ηρωική εξέγερση των αγωνιστών του Πολυτεχνείου πιστεύω ότι θα ήταν παράλειψη να μην αποτίσει φόρο τιμής προς αυτούς τους αγωνιστές, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη

τα μηνύματα εκείνης της εξέγερσης ενάντια στη χούντα των Αθηνών. Πιστεύω ότι έστω και τώρα θα πρέπει να το κάνουμε, αφού βρισκόμαστε στη συμπλήρωση της εικοσαετίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ίσως, διότι δεν έχει προηγηθεί σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων στην οποία θα μπορούσε να είχε εγερθεί το θέμα. Νομίζω πως μπορώ να επιτρέψω αυτό το θέμα. Δεν ξέρω αν θέλουν να τοποθετηθούν τα κόμματα ή αν θέλετε να λεχθούν ...

Η άποψή μου είναι ότι όλες οι πολιτικές πλευρές της Βουλής με ανακοινώσεις, με εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένου και του Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος έτυχε να είναι στην Αθήνα, έχουν εκφράσει όχι μόνο το θαυμασμό τους για την εξέγερση του Πολυτεχνείου, αλλά και τη διαπίστωση ότι αυτή η εξέγερση αποτέλεσε τον πρόδρομο των εξελίξεων στην Ελλάδα που έφεραν, μαζί με την τραγωδία της Κύπρου φυσικά, την αποκατάσταση της δημοκρατίας. Όλοι εμείς στεκόμαστε με σεβασμό και εκτίμηση μπροστά στη θυσία αυτών των παιδιών και τηρούμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη αυτών των ηρώων.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αιωνία τους η μνήμη.

Είχε σηκώσει το χέρι του ο κ. Δώρος Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αναφορικά με τη συζήτηση για τις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, θα εισηγούμουν όπως η συζήτηση αυτή λάβει χώρα σε μια ειδική συνεδρίαση της Βουλής λόγω του γεγονότος ότι σίγουρα θα χρειαστεί πολύς χρόνος. Αν γίνει σε μια κανονική συνεδρίαση της Βουλής, αμφιβάλλω αν θα μπορέσει να ακολουθήσει νομοθετική εργασία ή οτιδήποτε άλλο.

Είναι ένα θέμα τεράστιο, που άπτεται όλων των πτυχών της ζωής του τόπου. Θα υπάρξουν πολλοί που θα θέλουν να μιλήσουν και δε νομίζω ότι θα πρέπει να μιλήσουν μόνο οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, κατά την άποψή μου εν πάση περιπτώσει. Αλλά και μόνο οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι να είναι, θα κάμουν ομιλία ανάλογου μεγέθους, εν πάση περιπτώσει, που σημαίνει ότι δε μας αρκεί μια κανονική συνεδρίαση της Βουλής, για να καλυφθεί και η συζήτηση αυτού του θέματος και το κανονικό μέρος της συνεδρίασης, δηλαδή η νομοθετική εργασία κ.λπ.

Γι' αυτό, η εισήγησή μου είναι να συζητηθεί σε μια χωριστή συνεδρία ειδικά συγκληθησομένη επί τούτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεδομένου ότι θα προηγηθεί των άλλων θεμάτων την Πέμπτη, θα πάρει όσο χρόνο χρειαστεί και, αν χρειαστεί να υπάρξει και συνέχεια την Παρασκευή για τα άλλα θέματα, κανένας δε μας εμποδίζει. Το επί ποίου επιπέδου θα συζητηθεί, νομίζω να αποτελέσει θέμα συζήτησης των Εκπροσώπων των διαφόρων κομμάτων.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ώρα λήξης: 7.20 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1) Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 20 του 1993).

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 21 του 1993).

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις που ακολούθησαν πάνω στο θέμα (Σ. Χατζηγιάννης, Χρ. Μαυροκορδάτος, Γ. Ομήρου, Α. Χρυσοστόμου, Ευ. Ευσταθίου, Αυ. Παπαρές) και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 22 του 1993).

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 6 του 1993).

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1993", οι αγορεύσεις, οι παρατηρήσεις, καθώς και η συζήτηση, που ακολούθησαν πάνω στο θέμα (Αρ. Γεωργίου, Ν. Αναστασιάδης, Λ. Ιεροδιακόνου, Α. Χρίστου, Τ. Χατζηδημητρίου, Μ. Κυπριανού, Π. Παπαγεωργίου, Ν. Μουσιούττας, Σ. Χατζηγιάννης, Α. Μούσκος, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 2 του 1993).

6) Έκθεση για τα νομοσχέδια (1) "Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Αστική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και (2) "Ο περί της Διεθνούς Συμβάσεως για την Ενοποίηση Ορισμένων Κανόνων Σχετικών με την Ποινική Δικαιοδοσία επί Θεμάτων Συγκρούσεως Πλοίων ή Άλλων Περιστατικών Ναυσιπλοΐας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή τους σε νόμους.

7) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993" και ψήφισή της σε νόμο.

8) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας (ΣΕΑΑ) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

9) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", οι παρατηρήσεις του κ. Ευ. Ευσταθίου που ακολούθησαν πάνω στο θέμα και ψήφισή της σε νόμο.

10) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Σύμβασης του 1990 για Νυκτερινή Εργασία (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

11) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1990 στην περί Νυκτερινής Εργασίας (Γυναίκες) Σύμβαση (Αναθεωρημένη) του 1948 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

12) Έκθεση για το νομοσχέδιο και για τους Κανονισμούς "Ο περί Φρεάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και "Οι περί Υδατοπρομήθειας (Ειδικά Μέτρα) Κανονισμοί του 1993", καταψήφιση του νομοσχεδίου και απόρριψη των Κανονισμών.

13) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί της Αναγνώρισης Ευκολιών Υποδοχής Πετρελαιοειδών Καταλοίπων Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

14) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

15) Έκθεση για τους Κανονισμούς (1) "Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και (2) "Οι περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου και Εξαρτωμένους αυτών) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

16) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Εξετάσεων Εμπόρων Χονδρικής Πωλήσεως Δηλητηρίων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

17) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

18) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Το προστατευτικό διαχωριστικό κιγκλίδωμα του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού - Αίτημα Τρεμιθούσας για ένταξή της στο κυβερνητικό υδατικό έργο Πάφου - Επίσπευση της πληρωμής των αμπελουργών από τις οινοβιομηχανίες).

19) Αγορεύσεις, δευτερολογίες και σύντομες παρατηρήσεις (Τ. Παπαδόπουλο Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Χρίστου, Ν. Αναστασιάδης) στα πλαίσια της συνέχισης της συζήτησης του θέματος "Η θέση της κυπριακής κυβέρνησης έναντι της Κούβας σχετικά με τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών" και λήξη του θέματος.

20) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' για αυτεπάγγελτη εξέταση από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού, του θέματος "Η ανάγκη αναθεώρησης του ρυθμιστικού σχεδίου Λευκωσίας, σύμφωνα με τις σημερινές περιβαλλοντικές αντιλήψεις και ανάγκες".

21) Σύντομη αναφορά [Αρ. Γεωργίου, Προεδρεύων (Β. Λυσσαρίδης)] στην επέτειο της εξέγερσης των φοιτητών του Πολυτεχνείου κατά της χούντας στην Ελλάδα και τήρηση στη μνήμη των νεκρών μονόλεπτης σιγής.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 2ας Δεκεμβρίου 1993

('Ωρα έναρξης: 4.19 μ.μ.)

(Αρ. 7)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα αρχίσουμε με το Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για σκοπούς 'Αμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο 'Αμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο Συμπληρωματικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου, Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τα ακόλουθα νομοσχέδια κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 38) του 1993.

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 39) του 1993.

5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1993.

6) Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Εφαρμογής της Γενικής Εκτίμησης για τους σκοπούς των περί Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών του 1973 Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Θεατρικού Οργανισμού - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Ετήσια Έκθεση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για το έτος 1992.

Κατατέθηκε από το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου και Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το ΘΟΚ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΤ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Έγγραφα που αφορούν την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου

16) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση η πρόταση νόμου να κηρυχθεί επείγουσα και να ψηφιστεί σήμερα. Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου κηρύσσεται επείγουσα και παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και γι' αυτή την πρόταση νόμου υπάρχει εισήγηση να κηρυχθεί επείγουσα. Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου κηρύσσεται επείγουσα και παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Ο περί Προλήψεως και Καταπολεμήσεως των Φυτικών Ασθενειών και Εχθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Άριστο Χρυσοστόμου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το χειρίζεται η Επιτροπή Εμπορίου το θέμα. Παρακαλώ να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Εμπορίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Ο περί Αρχείου Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάρκο Κυπριανού εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Τα δύο πρώτα θέματα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και "Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ (1) "Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ) ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ (2) "Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών, καθώς και εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Κοινοτήτων.

Με τους νόμους που προτείνονται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την ανάδειξη των αιρετών μελών των συμβουλίων βελτιώσεως και των χωριτικών επιτροπών.

Συγκεκριμένα το πρώτο νομοσχέδιο επιφέρει τις ακόλουθες τροποποιήσεις στη βασική νομοθεσία για τη διοίκηση και βελτίωση των χωριών:

(1) Οι εκλογές για την ανάδειξη των αιρετών μελών των συμβουλίων βελτιώσεως διεξάγονται το μήνα Απρίλιο αντί το μήνα Δεκέμβριο.

(2) Το παράβολο αυξάνεται σε πενήντα λίρες με δυνατότητα επιστροφής του στους υποψηφίους που τελικά θα εκλεγούν ή θα πάρουν το ένα τρίτο του εκλογικού μέτρου.

(3) Εισάγεται ο σταυρός προτίμησης με αναλογία ένα σταυρό για κάθε δύο αιρετά μέλη του συμβουλίου βελτιώσεως.

(4) Ο πρώτος επιλαχών καταλαμβάνει την έδρα που κενώνεται.

Με το δεύτερο νομοσχέδιο τροποποιείται η βασική νομοθεσία για τις χωριτικές αρχές ως ακολούθως:

(1) Μετατίθεται η εκλογή των χωριτικών επιτροπών από το μήνα Δεκέμβριο στο μήνα Απρίλιο.

(2) Σε περίπτωση που κενώνεται η θέση του κοινοτάρχη κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου της θητείας του, τη θέση του καταλαμβάνει ο αναπληρωτής κοινοτάρχης για το υπόλοιπο της θητείας του κοινοτάρχη.

(3) Το παράβολο για τον κοινοτάρχη και τα μέλη της χωριτικής επιτροπής καθορίζεται σε εκατό και σε πενήντα λίρες αντίστοιχα.

(4) Εισάγεται ο σταυρός προτίμησης με αναλογία ένα σταυρό για κάθε δύο μέλη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά νομοσχεδίων, εισηγείται ομόφωνα στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να αγορεύσω, απλώς να διορθώσω ένα σφάλμα το οποίο διερωτώμαι πώς έχει παρεισφρύσει εδώ πέρα. Σε ότι αφορά τις αποφάσεις της Επιτροπής για τα δύο νομοσχέδια είμαστε σύμφωνοι εκτός των δύο σημείων που αφορούν την αύξηση των παραβόλων και το τόνισα στην Επιτροπή Εσωτερικών ότι εμείς ενιστάμεθα στην αύξηση των παραβόλων για λόγους που δεν είναι του παρόντος να αναφέρω. Και διερωτώμαι επίσης πώς έχει παρεισφρύσει αυτό το λάθος εδώ πέρα. Εμείς, εν πάση περιπτώσει, επιμένουμε στο να παραμείνουν τα παράβολα ως έχουν, δηλαδή £10, όπως είναι αυτή τη στιγμή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βασικά εκείνο που έπεισε, τουλάχιστον εμάς, να αποδεκτούμε τα παράβολα ως έχουν είναι αίτημα της Ένωσης Κοινοτήτων, γιατί θεωρούν υποτιμητικό να κατέρχονται σε εκλογή με ένα παράβολο £10, ας πούμε. Έτσι, εφόσον οι άμεσα τουλάχιστον ενδιαφερόμενοι το ήθελαν, δε θωρήσαμε ότι έπρεπε να το αντιστρατευτούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ακριβώς με βάση το σκεπτικό το οποίο είπε ο κ. Μουσιούττας εγκρίναμε αυτό με την προϋπόθεση ότι το παράβολο αυτό θα μένει στην κοινότητα, έτσι που να ενισχύεται κατά κάποιο τρόπο η κοινότητα σε περίπτωση που θα υπήρχαν υπόλοιπα ή θα υπήρχαν λεφτά τα οποία δε θα επιστρέφονταν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Λυπούμαι, διότι θα αρχίσουμε συζήτηση για ένα θέμα το οποίο ήδη έχουμε συζητήσει στην Επιτροπή. Πρώτα απ' όλα σε ό,τι αφορά το επιχείρημα ότι τα έσοδα από τυχόν απώλεια παραβόλου θα παραμένουν στην κοινότητα είναι μόνο θεωρητικό

επιχείρημα. Διότι αμφιβάλλω αν θα υπάρξουν περιπτώσεις απώλειας των παραβόλων, όπως είναι αυτή τη στιγμή τα πράγματα. Χάνεται το παράβολο αν υποψήφιος ή συνδυασμός, εν πάση περιπτώσει, αποτύχει να πάρει το 1/3 του εκλογικού μέτρου. Είναι πολύ αμφίβολο αν θα υπάρχουν περιπτώσεις απώλειας του παραβόλου.

Αντίθετα όμως με την αύξηση αυτή, στην πραγματικότητα επιχειρείται και θα υπάρξει, αν περάσει αυτό το νομοσχέδιο, περιορισμός της δυνατότητας του κάθε πολίτη να υποβάλλει υποψηφιότητα. Και διερωτώμαι ποιος είναι ο λόγος που προσπαθούμε εμείς σε τοπικές εκλογές, σε χωριτικές Επιτροπές μέσα στα χωριά, όπου το εισόδημα γνωρίζουμε πόσο είναι, να αυξήσουμε το παράβολο, για να αποτρέψουμε ποιον δηλαδή; Και αν κάποιος που κρατά πολλά λεφτά αλλά είναι ο άνθρωπος ελαφρός, αυτός δε μειώνει το επίπεδο δηλαδή των εκλογών με το να υποβάλει υποψηφιότητα σε αντίθεση με κάποιον ο οποίος μπορεί να μην έχει λεφτά αλλά είναι σοβαρότερος άνθρωπος; Ή μήπως, κύριοι συνάδελφοι, μετρούμε τη σοβαρότητα των ανθρώπων με το πάχος του πορτοφολιού τους; Αν αυτός είναι ο στόχος, να μας το πείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα συμφωνήσω με το πρώτο σκέλος της ομιλίας του συνάδελφου Θεοδώρου. Ότι ουσιαστικά όλα τα παράβολα θα επιστρέφονται. Είναι γεγονός ότι η καταπληκτική πλειοψηφία των παραβόλων, αν δεν πω σχεδόν όλα, θα επιστρέφονται. Άρα το ζήτημα που συζητούμε είναι απλώς θεωρητικό. Δεν έχει πρακτική θέση, όπως την έβαλε ο κ. Θεοδώρου, ότι κάποιοι θα υποβάλλουν υποψηφιότητα, γιατί έχουν λεφτά και κάποιοι όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Θα ξαναμιλήσω, κύριε Πρόεδρε. Έχει, κύριε συνάδελφε, πρακτική σημασία, διότι κάποιος μπορεί να μην κρατεί εκείνη τη στιγμή £50 και να πρέπει να δανειστεί για να τις βάλει. Ας μην υποτιμούμε αυτό το ζήτημα. Μιλούμε για χωριά και σύμφωνα με τις στατιστικές που υπάρχουν αυτή τη στιγμή το εισόδημα σε πολλά χωριά είναι το 1/6 και το 1/7 του μέσου εισοδήματος στις πόλεις. Γιατί λοιπόν να ζητήσουμε απ' αυτούς τους ανθρώπους να καταθέσουν μονοκόμματες £50, για να δικαιούνται να είναι υποψήφιοι; Δικαιούνται να είναι υποψήφιοι όλοι οι πολίτες αυτού του τόπου, Όχι αν κρατούν £50. Είναι περιορισμός της ελευθερίας του πολίτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι που χάνουμε το χρόνο μας γι' αυτό το θέμα, αλλά την αξιολόγηση για τη σημασία του παραβόλου επαναλαμβάνω είναι οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι που την είχαν κάμει και έκριναν ότι υποτιμούνται με αυτό το παράβολο, όπως είπαν. Επομένως δεν εκάναμε εμείς αξιολόγηση, για να πούμε "αν κρατείς £50, είσαι άξιος να κατεβείς στις εκλογές και αν δεν κρατείς, είσαι ανάξιος". Ολόκληρη η τάξη τους το εξήτησε και το απεδέχθημεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, οι ενδιαφερόμενοι είναι εκείνοι που έχουν εκλεγεί και δε νομίζω ότι είναι πειστικό το επιχείρημα ότι οι ίδιοι βρισκόμενοι στην εξουσία δημιουργούν δυσκολίες, για να μην έχει πολλούς άλλους υποψήφιους. Δηλαδή, δεν είναι επιχείρημα αυτό. Το επιχείρημα είναι το εξής: Θέλουμε να ενθαρρύνουμε την προσέλευση σε εκλογές μέσα στα χωριά για την κοινοτική ανάπτυξη ή όχι; Αν ναι, νομίζω ότι το να βάλουμε παράβολα με τα οποία θα δυσκολεύουμε την υποψηφιότητα, αυτό είναι ένα μέτρο, το οποίο σίγουρα δεν προάγει το θεσμό. Όσον αφορά, συμφωνώ και εγώ, τον ελαφρό ή τον ιδιότροπο ή τον άνθρωπο που πάντοτε επιδιώκει να διεκδικεί εκλογές, και χίλιες λίρες να του βάλεις, θα βάλει υποθήκη το σπίτι του, και είχαμε τέτοιες περιπτώσεις, και θα είναι υποψήφιος, όπως είχαμε περιπτώσεις στο παρελθόν που πολλοί έβαλαν και τις περιουσίες τους για να κάμουν προεκλογικούς αγώνες. Νομίζω ότι ως αρχή της δημοκρατίας και της κοινοτικής και δημοτικής αναπτύξεως, πρέπει να αφήσουμε τα παράβολα στα επίπεδα που ήταν πριν, για να ενθαρρύνονται όλοι όσοι θέλουν να διεκδικούν εκλογή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι αναπτύχθηκαν τα επιχειρήματα και πρέπει να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία διαχωρίζοντας το θέμα, για να δοθεί η ευκαιρία στους συναδέλφους να τοποθετηθούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ούτως ή άλλως θα διαχωριστούν τα θέματα.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πρώτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πρώτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σ' αυτό το άρθρο υπάρχει τροπολογία να μην αυξηθούν τα παράβολα, αλλά να μείνουν όπως έχουν σήμερα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, νομίζω ότι πρέπει να μπει σε ψηφοφορία όπως ήρθε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι. Πρώτα η τροπολογία τίθεται σε ψηφοφορία.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

'Οχι, δεν κάνουμε τροπολογία. Εμείς λέμε να μείνει ο νόμος ως έχει.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μέσα είναι τροποποιημένο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, δική σας είναι η τροπολογία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας, δηλαδή να παραμείνουν ως ήταν στον αρχικό νόμο τα παράβολα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 4 ψήφους υπέρ και 42 ψήφους εναντίον η τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του δεύτερου άρθρου ως έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν είπαμε εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είστε εναντίον; Δεδομένου ότι δεν πέρασε η τροπολογία σας, το ψηφίζετε;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Τηρούμε αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 42 ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και 4 αποχές το δεύτερο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 15Α του βασικού νόμου. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το τρίτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το τρίτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 62 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το τέταρτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το τέταρτο άρθρο εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πρώτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πρώτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το δεύτερο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το δεύτερο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σ' αυτό το άρθρο υπάρχει τροπολογία να παραμείνουν τα ποσά ως είχαν πρότερον.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 4 ψήφους υπέρ και 42 ψήφους εναντίον η τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του τρίτου άρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 42 ψήφους υπέρ, κανέναν εναντίον και 4 αποχές το τρίτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 17Α του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το τέταρτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το τέταρτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του άρθρου 25 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πέμπτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πέμπτο άρθρο εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών, καθώς και εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Κοινοτήτων.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την πολεοδομία και χωροταξία, ώστε η Δήλωση Πολιτικής να εφαρμόζεται κατ' εξαίρεσιν σε περιοχές που ανακηρύσσονται δήμοι μετά την 1η Ιουνίου 1993, μέχρι που να τεθεί σε ισχύ τοπικό σχέδιο για καθεμιά από τις περιοχές αυτές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 34Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμό 4 "Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης επί Ορισμένων Διεθνών Πτυχών της Πτώχευσης (Κυρωτικός) Νόμος του 1993".

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει εισήγηση οι Εκθέσεις για τα ομόφωνα νομοσχέδια να θεωρούνται αναγνωσθείσες.

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Εκθέσεις για τα ομόφωνα νομοσχέδια θεωρούνται αναγνωσθείσες.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΕΠΙ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες της πιο πάνω Σύμβασης εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου και Βιομηχανίας και Εξωτερικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης επί Ορισμένων Διεθνών Πτυχών της Πτώχευσης, η οποία καταρτίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και υπογράφτηκε από τα κράτη-μέλη του. Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε την προσχώρηση στη Σύμβαση της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Απόφασή του με αριθμό 37.282 και ημερομηνία 23 Απριλίου 1992.

Οι κυριότεροι στόχοι της Σύμβασης είναι η παραχώρηση της εξουσίας στο διαχειριστή και εκκαθαριστή περιουσίας που τελεί υπό πτώχευση να ενεργεί εκτός του εθνικού χώρου διενεργώντας παράλληλα δευτερεύουσες πτωχεύσεις στον εδαφικό χώρο άλλων μερών, καθώς και η παροχή της δυνατότητας στον πιστωτή να υποβάλλει τις απαιτήσεις του σε περίπτωση πτωχεύσεως που διενεργείται στο εξωτερικό.

Η επιψήφιση από τη Βουλή του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αναγκαία για την επικύρωση της υπό αναφορά Σύμβασης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη ότι με την κύρωση της υπό αναφορά Σύμβασης διασφαλίζονται ακόμα περισσότερο τα δικαιώματα των Κύπριου πολίτη σε περίπτωση πτώχευσης χρεώστη του που έχει περιουσιακά στοιχεία στις συμβαλλόμενες χώρες, επικροτεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κύρωση της Σύμβασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης επί Ορισμένων Διεθνών Πτυχών της Πτώχευσης (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί των Τροποποιήσεων της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής και Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΣΚΛΗΡΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Ή ΕΞΕΥΤΕΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ή ΤΙΜΩΡΙΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες της πιο πάνω Σύμβασης εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση των τροποποιήσεων της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής και Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, που υιοθετήθηκαν από σχετική διάσκεψη των συμβαλλόμενων μερών, αφού το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να αποδεχθεί τις τροποποιήσεις αυτές με την Απόφασή του με αριθμό 38.959 και ημερομηνία 25 Φεβρουαρίου 1992.

Όπως είναι γνωστό, η Κυπριακή Δημοκρατία με το Νόμο με αριθμό 235 του 1990 έχει προσχωρήσει στην υπό αναφορά Σύμβαση, ο κυριότερος στόχος της οποίας είναι η ενίσχυση του διεθνούς αγώνα κατά των βασανιστηρίων ή και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Η επιψήφιση από τη Βουλή του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αναγκαία για την επικύρωση των τροποποιήσεων που έχουν γίνει στη Σύμβαση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, επικροτώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά Σύμβασης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κύρωση των τροποποιήσεων που έγιναν σ' αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση των Τροποποιήσεων. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί των Τροποποιήσεων της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής, Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Συνθήκης για Συμφιλίωση και Διαιτησία εντός της ΔΑΣΕ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993." Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΔΑΣΕ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 11 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες της συνθήκης εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της Συνθήκης για Συμφιλίωση και Διαιτησία εντός της Διάσκεψης για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη, που υπογράφτηκε από τη Δημοκρατία στις 15 Δεκεμβρίου 1992 κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 38.472 και ημερομηνία 3 Δεκεμβρίου 1992.

Η υπό αναφορά συνθήκη στοχεύει κυρίως στην εγκαθίδρυση Δικαστηρίου Συμφιλίωσης και Διαιτησίας, για να συμβιβάζει τις διαφορές που υποβάλλονται σ' αυτό. Παράλληλα διασφαλίζεται ότι δεν επηρεάζονται οι υπάρχοντες οργανισμοί ή μηχανισμοί επίλυσης των διεθνών διαφορών, περιλαμβανομένων του Διεθνούς Δικαστηρίου, του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Μόνιμου Διαιτητικού Δικαστηρίου.

Η επιψήφιση από το Σώμα του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αναγκαία για την επικύρωση της υπό αναφορά συνθήκης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, επικροτώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της συνθήκης αυτής, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κύρωσή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Συνθήκης. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Συνθήκης για Συμφιλίωση και Διαιτησία εντός της ΔΑΣΕ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί του Ευρωπαϊκού Χάρτη για Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ Ή ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες του πιο πάνω Χάρτη εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση του Ευρωπαϊκού Χάρτη για Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες, που καταρτίστηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και υπογράφτηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία στις 12 Νοεμβρίου 1992 μετά τη σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 38.193 και ημερομηνία 16 Οκτωβρίου 1992.

Σκοποί του Χάρτη είναι:

(1) Η αναγνώριση των περιφερειακών ή μειονοτικών γλωσσών ως έκφρασης πολιτιστικού πλούτου και ο σεβασμός της γεωγραφικής περιοχής στην οποία χρησιμοποιείται κάθε περιφερειακή ή μειονοτική γλώσσα με στόχο την απρόσκοπτη ανάπτυξή της.

(2) Η διευκόλυνση της χρησιμοποίησης των γλωσσών αυτών στη δημόσια και ιδιωτική ζωή.

(3) Η κατάργηση οποιωνδήποτε μέτρων αποθαρρύνουν ή θέτουν σε κίνδυνο την πρόοδό τους.

(4) Ο σεβασμός των αναγκών, των επιθυμιών, των παραδόσεων και των χαρακτηριστικών των ομάδων που χρησιμοποιούν αυτές τις γλώσσες.

Η επιψήφιση από τη Βουλή του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αναγκαία για την επικύρωση του υπό αναφορά Χάρτη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, επικροτώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά Χάρτη, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κύρωσή του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Χάρτη. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ευρωπαϊκού Χάρτη για Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Σύμβασης Αντι-Ντόπινγκ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΑΝΤΙ-ΝΤΟΠΙΝΓΚ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 11 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες της σύμβασης εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Αντι-Ντόπινγκ του Συμβουλίου της Ευρώπης, που υπογράφτηκε από τη Δημοκρατία στις 20 Ιουνίου 1991, κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 34.970 και ημερομηνία 7 Φεβρουαρίου 1991.

Η σύμβαση στοχεύει κυρίως στον περιορισμό ή και εξάλειψη των ουσιών και μεθόδων ντόπινγκ από αθλητές, δεσμεύοντας παράλληλα τα συμβαλλόμενα μέρη να πάρουν τέτοια μέτρα, ώστε οι διατάξεις της σύμβασης να τύχουν εφαρμογής, στα πλαίσια πάντοτε των συνταγματικών διατάξεών τους.

Η επιψήφιση από το Σώμα του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αναγκαία για την επικύρωση της υπό αναφορά σύμβασης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, επικροτώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της σύμβασης αυτής, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κύρωσή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης Αντι-Ντόπινγκ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ελαιολάδου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993." Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 11 Νοεμβρίου 1993.

Στο στάδιο της μελέτης του νομοσχεδίου η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να ακούσει τις απόψεις εκπροσώπων του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του ΣΕΚΕΠ, του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, της Βιομηχανίας Εδώδιμων Λιπών και Ελαίων, του Συνδέσμου Εμφιαλωτών Ελαιόλαδου, της Παγκύπριας Ένωσης Επιστημόνων Χημικών, του Συνδέσμου Ελαιοπαραγωγών και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ και Αγροτική. Η Ένωση Δήμων Κύπρου και ο Σύνδεσμος Εισαγωγέων Ειδών Διατροφής, παρόλο που κλήθηκαν, δεν παρευρέθηκαν, αλλά διαμήνυσαν στην Επιτροπή ότι δεν έχουν ιδιαίτερες απόψεις επί του νομοσχεδίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για το ελαιόλαδο, ώστε να εναρμονιστεί με τις προδιαγραφές που θέτει το πρότυπο CYS 82, το οποίο έχει ετοιμαστεί με βάση τις νεότερες εξελίξεις και τα σημερινά διεθνή επιστημονικά δεδομένα.

Ειδικότερα, οι βασικότερες πρόνοιες του νομοσχεδίου αναφέρονται στα κριτήρια ποιότητας, στις μεθόδους δειγματοληψίας και στις μεθόδους αναλύσεων που αφορούν την κατασκευή και την πώληση ελαιόλαδου και ραφιναρισμένου πυρηνέλαιου στην επιτόπια αγορά. Επίσης αντικαθίστανται οι ορισμοί "ανακαθαρισμός", "ελαιόλαδο", "οξύτης", "παρθένο ελαιόλαδο", "πυρηνέλαιο", καθώς επίσης και οι κατηγορίες του εδώδιμου ελαιόλαδου με νέους ορισμούς, όπως αυτοί αναφέρονται στο υπό αναφορά πρότυπο το οποίο επισυνάπτεται στο νομοσχέδιο ως παράρτημα. Τέλος, μειώνεται ο επιτρεπόμενος βαθμός οξύτητας από 6% που είναι σήμερα σε 4% και απαγορεύεται η πώληση του μαύρου ελαιόλαδου.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής επισημάνθηκε από διάφορες πλευρές η ανάγκη για περαιτέρω τροποποιήσεις στις πρόνοιες του νομοσχεδίου. Συγκεκριμένα έγιναν οι πιο κάτω εισηγήσεις:

(α) Να αντικατασταθεί ο όρος "πυρηνέλαιο" με άλλο όρο, που να περιγράφει επακριβέστερα αυτή την κατηγορία λαδιού.

(β) Να αντικατασταθεί ο όρος "ραφιναρισμένο" με τον όρο "εξευγενισμένο" ή "επεξεργασμένο". Ο όρος "ραφιναρισμένο" χαρακτηρίστηκε ατυχής μετάφραση του αγγλικού όρου "refined", ενώ στο ελληνικό κείμενο της Διεθνούς Συμφωνίας για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986, η οποία κυρώθηκε και από την Κυπριακή Δημοκρατία το 1992, ο ίδιος όρος μεταφράστηκε ως επεξεργασμένο.

(γ) Να απαγορευτεί το μείγμα επεξεργασμένου πυρηνέλαιου με παρθένο ελαιόλαδο, αφού η κυκλοφορία τέτοιου μείγματος στην αγορά θεωρήθηκε ικανή να οδηγήσει τον καταναλωτή σε σύγχυση ή παραπλάνηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και αφού συνεκτίμησε όλα τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη της, υιοθέτησε τη δεύτερη και τρίτη από τις πιο πάνω εισηγήσεις. Ειδικά όσον αφορά την τελευταία εισήγηση, η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας διευκρίνισε ότι από τη Διεθνή Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές, την οποία έχει επικυρώσει και η Κύπρος το 1992, δεν προκύπτει για τη Δημοκρατία σχετική αντίθετη υποχρέωση, δηλαδή να επιτρέπει την κυκλοφορία μείγματος επεξεργασμένου πυρηνέλαιου με παρθένο ελαιόλαδο.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω και πιστεύοντας ότι το υπό αναφορά νομοσχέδιο θα συμβάλει στην προστασία και διασφάλιση του καταναλωτή και της εγχώριας παραγωγής, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Παράρτημα. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Αντικατάσταση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Αντικατάσταση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Αντικατάσταση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. Άρθρο 11.

Διαγραφή του άρθρου 14 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.

Αναρίθμηση του άρθρου 15 του βασικού νόμου σε άρθρο 14. Άρθρο 13.

Έναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από τον αριθμό 1 μέχρι 14 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει καμιά ένσταση, τα άρθρα από 1 μέχρι 14 εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου με την ανάγνωση του τίτλου μόνο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ελαιολάδου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα επόμενα τρία θέματα: 1) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1993", 2) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 8)

Νόμος του 1993" και 3) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 1993", υπάρχει κοινή Έκθεση. Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 6) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993", 2. "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 8) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 3. "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 10) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πρώτο από τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 1993, ενώ μελέτησε και τα τρία νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός και των τριών υπό συζήτηση νομοσχεδίων είναι η τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα των Δελτίων Δαπανών του Προϋπολογισμού για το 1993 για την τακτοποίηση, από απόψεως προϋπολογισμού, αναβαθμίσεων ή/και άλλων ρυθμίσεων που αποφασίστηκαν στη βάση σχετικών συλλογικών συμφωνιών ή νομοθεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, μετά από μελέτη των προνοιών και των τριών υπό συζήτηση νομοσχεδίων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμο, αφού προηγουμένως ενοποιηθούν από νομοτεχνικής πλευράς και γίνουν ενιαίο νομοσχέδιο με τίτλο "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου. Τα τρία νομοσχέδια συγχωνεύθηκαν σε ένα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα - Δελτία Δαπανών του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου με την ανάγνωση του τίτλου μόνο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 14, είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 32) του 1993. Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 32) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £20.000 και η διάθεσή του για άμεση αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας σε είδος στην κυβέρνηση της Ρουάντα λόγω του εκτοπισμού εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων.

Ειδικότερα το πιο πάνω ποσό θα καλύψει βοήθεια σε είδος από διάφορα κυπριακά προϊόντα, όπως σταφίδα, ελιές, ελαιόλαδο, όσπρια, φάρμακα και άλλα. Τα πιο πάνω προϊόντα μπορούν να προσφερθούν χωρίς να δημιουργούνται προβλήματα στην ντόπια αγορά και μακρόχρονα μπορούν να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £20.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει καμιά ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αρ. 15, είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1992". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 45) ΤΟΥ 1992"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 Δεκεμβρίου 1992 και στις 15 Νοεμβρίου 1993. Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίς ποσού £15.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της δαπάνης για την απονομή των βραβείων αρχιτεκτονικής για το 1992.

Όπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι των πιο πάνω Υπουργείων, το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε από το 1990 την καθιέρωση κρατικών βραβείων για την αρχιτεκτονική και ενέκρινε τη σύσταση Τεχνικής Επιτροπής με σκοπό την ετοιμασία και υποβολή σ' αυτό για έγκριση εισηγήσεων αναφορικά με τη μελέτη των κριτηρίων συμμετοχής και επιλογής των υποψηφίων και τη σύνθεση της κρατικής Επιτροπής.

Σκοπός της καθιέρωσης των βραβείων αυτών είναι η παραπέρα εξύψωση του επιπέδου του επαγγέλματος του αρχιτέκτονα στην Κύπρο και η ευκαιρία προβολής του έργου των προικισμένων νέων Κυπρίων αρχιτεκτόνων.

Το πιο πάνω κονδύλι προορίζεται να διατεθεί για την απονομή των βραβείων αρχιτεκτονικής για το 1992, για τα οποία ήδη πραγματοποιήθηκε και η τελετή της απονομής τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, ώστε να καταστεί δυνατή και η απονομή των συνεπαγόμενων χρηματικών ποσών στους βραβευθέντες, επιφυλάσσεται όμως να επανεξετάσει τη χρησιμότητα του όλου θεσμού καθώς και τα κριτήρια και τους όρους συμμετοχής σ' αυτόν, πριν πάρει θέση αναφορικά με την καθιέρωσή του και στο μέλλον.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με βάση τις πιο πάνω διευκρινίσεις της ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £15.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1992. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου με την ανάγνωση του τίτλου μόνο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 16, είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993". Και αυτή η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 8) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Οκτωβρίου και στις 3 και 15 Νοεμβρίου 1993.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού ύψους £92.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των διδάκτρων των δημόσιων υπαλλήλων που έχουν φοιτήσει στο Cyprus International Institute of Management.

Όπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, πριν από την έναρξη της λειτουργίας του Cyprus International Institute of Management (Ινστιτούτου Τράπεζας Αναπτύξεως) η κυβέρνηση είχε συγκατατεθεί στη διάθεση ποσού 150.000 δολαρίων από την τεχνική βοήθεια του προγράμματος αναπτύξεως των Ηνωμένων Εθνών για ενίσχυση του ινστιτούτου, με την προϋπόθεση ότι αυτό θα οργανώνει προγράμματα ψηλού επιπέδου για την εκπαίδευση και επιμόρφωση δημόσιων υπαλλήλων σε θέματα διεύθυνσης και σε άλλους εξειδικευμένους τομείς. Ως αποτέλεσμα το ινστιτούτο συμπεριέλαβε στις δραστηριότητές του δεύτερο έτος μεταπτυχιακών προγραμμάτων επιπέδου "Master" και "Public Service Management" και άλλα ειδικά προγράμματα μικρής διάρκειας, κατάλληλα για δημόσιους υπαλλήλους.

Κατά το 1991 επτά δημόσιοι υπάλληλοι αποφοίτησαν από το ινστιτούτο, ενώ άλλοι οκτώ συμπλήρωσαν τον πρώτο και έχουν αρχίσει το δεύτερο χρόνο παρακολούθησης του προγράμματος, που θα ολοκληρωθεί στο τέλος του 1993. Παράλληλα άλλοι δέκα δημόσιοι υπάλληλοι ενεγράφησαν και φοιτούν στο πρόγραμμα που άρχισε τον Ιανουάριο του 1993. Η φοίτηση των δημόσιων υπαλλήλων στο πρόγραμμα γινόταν ως τώρα με κρατικές υποτροφίες, που χρηματοδοτούνταν από σχετικό κονδύλι του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως.

Παρά το γεγονός ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων περιέκοψε τη σχετική πρόβλεψη στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993, η κυβέρνηση, κρίνοντας ότι το πιο πάνω πρόγραμμα ήταν πολύ αποδοτικό για τους δημόσιους υπαλλήλους, αποφάσισε να συνεχίσει την αποστολή για φοίτηση δημόσιων υπαλλήλων στο ινστιτούτο, ενώ ταυτόχρονα εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να διεξάγει διαβουλεύσεις με τη Βουλή για τη διευθέτηση της οικονομικής πτυχής του θέματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, διαχωρίζοντας το θέμα των διδάκτρων που οφείλονται για τα προγράμματα που ήδη έχουν παρακολουθήσει οι δημόσιοι υπάλληλοι-φοιτητές του ινστιτούτου, εισηγείται την έγκριση της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης που προορίζεται να διατεθεί για το σκοπό αυτό. Παράλληλα όμως η Επιτροπή εκφράζει την αντίθεσή της στην περαιτέρω χρηματοδότηση της φοίτησης δημόσιων υπαλλήλων στο ινστιτούτο αυτό, γι' αυτό και καλεί την κυβέρνηση να μην επιλέξει άλλους φοιτητές για τα επόμενα προγράμματα, ενώ η ίδια προτίθεται να περικόψει τις αντίστοιχες προβλέψεις στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994.

Η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να επανεξετάσει το όλο θέμα, εφόσον η κυβέρνηση προχωρήσει προηγουμένως στην αξιολόγηση των πτυχίων που παρέχει το εν λόγω ινστιτούτο και πείσει τη Βουλή ότι αυτά είναι αξιολογημένα και αναγνωρισμένα με βάση τη νομοθεσία και τις διαδικασίες που η ίδια η κυβέρνηση και η Βουλή έχουν θεσμοθετήσει και προς τις οποίες απαιτείται η συμμόρφωση όλων των άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με γνώμονα τις πιο πάνω παρατηρήσεις της ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1993"

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £92.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των άρθρων 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 μαζί με τον Πίνακα, εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου, με την ανάγνωση του τίτλου μόνο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει καμιά ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το αμέσως επόμενο θέμα, το υπ' αρ. 17, είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993." Και αυτή η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε αριθμό συνεδριών της που πραγματοποιήθηκαν από τον Απρίλιο μέχρι και το Νοέμβριο του 1993. Στα πλαίσια της μελέτης του νομοσχεδίου αυτού κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

Στον προϋπολογισμό του ΘΟΚ, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπονταν δαπάνες ύψους £1.987.211 και έσοδα του ίδιου ύψους.

Ο προϋπολογισμός αυτός, όπως κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, προέβλεπε στα έσοδά του και κρατική χορηγία ύψους £1.400.000. Στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993, όπως αυτός κατατέθηκε στη Βουλή, είχε περιληφθεί ποσό £1.300.000 ως κρατική χορηγία προς το ΘΟΚ για το 1993, ποσό που τελικά μειώθηκε από τη Βουλή κατά την ψήφιση του προϋπολογισμού στο £1.150.000, όση δηλαδή ήταν η κρατική χορηγία προς το ΘΟΚ για το 1992.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στα πλαίσια της μελέτης του προϋπολογισμού του ΘΟΚ, πληροφόρησε τόσο το Υπουργείο Παιδείας όσο και τους εκπροσώπους του οργανισμού ότι θα ήταν διατεθειμένη να εισηγηθεί έγκριση του προϋπολογισμού με αυξημένη κρατική χορηγία, αν το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλλε συμπληρωματικό προϋπολογισμό για την ανάλογη αύξηση της κρατικής χορηγίας που προβλέπεται στο φετινό Τακτικό Προϋπολογισμό για τον οργανισμό αυτό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε τελικά να εγκρίνει συμπληρωματική πίστωση ύψους £200.000 για τη διαμόρφωση της κρατικής χορηγίας προς το ΘΟΚ για το έτος 1993 από £1.150.000 σε £1.350.000, η οποία τελικά ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ο ΘΟΚ στη συνέχεια αναπροσάρμοσε τον προϋπολογισμό του, περικόπτοντας τα κονδύλια του κατά £50.000, ώστε η συνολική κρατική χορηγία που θα εγκριθεί στο φετινό Τακτικό Προϋπολογισμό του να καλύπτει πλήρως τις λειτουργικές του ανάγκες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υπό το φως των πιο πάνω ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί. Παράλληλα η Επιτροπή παρατηρεί με

δυσαρέσκεια ότι οι περικοπές που έγιναν από το ΘΟΚ στον προϋπολογισμό του 1993 δεν αφορούν στο σύνολό τους λειτουργικές και μόνο δαπάνες, αλλά επηρεάζουν κατά το ήμισυ περίπου τη θεατρική ανάπτυξη, κάτι που βρίσκει την Επιτροπή αντίθετη, γιατί πιστεύει ότι υπάρχουν περαιτέρω περιθώρια μείωσης των λειτουργικών δαπανών του οργανισμού, χωρίς να επηρεάζεται το κεφάλαιο που αφορά τη θεατρική ανάπτυξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τις £1.937.211 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας. Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην έγκριση των άρθρων 1, 2, 3, 4, 5 και 6;

Εφόσον δεν υπάρχει καμιά ένσταση, τα άρθρα από 1 μέχρι και 6 ψηφίζονται ομόφωνα.

Προχωρούμε τώρα στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση στην έγκριση του νομοσχεδίου αυτού σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει καμιά ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 18, είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας (Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1993) Νόμος του 1993". Επειδή υπάρχουν διαφωνίες εδώ, παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση της Επιτροπής στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ (ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1993) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Στον προϋπολογισμό του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπονται δαπάνες ύψους £43.770 για την περίοδο από την 1η Νοεμβρίου 1993 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993, καθώς και έσοδα του ίδιου ύψους. Τα τελευταία προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία.

Όσον αφορά γενικότερα τη μορφή, το ρόλο και τις αρμοδιότητες του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως δήλωσαν στην Επιτροπή ότι σχετικό προσχέδιο νομοσχεδίου ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το προσχέδιο αυτό, το οποίο διατυπώθηκε με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές που έθεσε η υπουργική επιτροπή στην οποία έχει ανατεθεί η εξέταση του όλου θέματος και αναδιατυπώθηκε με βάση τις παρατηρήσεις των μελών της, διαβιβάστηκε στο Γενικό Γραμματέα Νέας Γενιάς, ο οποίος θα ενημερώσει σχετικά τις οργανώσεις νεολαίας και ακολούθως θα διαβιβάσει τις απόψεις τους στην υπουργική επιτροπή, η οποία και θα υποβάλει στο Υπουργικό Συμβούλιο το τελικό σχέδιο νόμου μαζί με τις συστάσεις της για τη λήψη απόφασης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αναμένοντας την κατάθεση στη Βουλή του νομοσχεδίου που αναφέρεται πιο πάνω και που ρυθμίζει εξ ολοκλήρου το θέμα του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας, συμφωνεί με την έγκριση του προϋπολογισμού που προτείνεται για την πιο πάνω περίοδο, αλλά εισηγείται κατά πλειοψηφία την απάλειψη του κονδυλίου που προορίζεται να διατεθεί στο Ίδρυμα Κάρτας Νέων ύψους £37.000. Η Επιτροπή εισηγείται την εν λόγω περικοπή, γιατί θεωρεί αναγκαίο να ολοκληρωθεί προηγουμένως η εξέταση του ειδικού θέματος που αφορά την κρατική χορηγία προς το Ίδρυμα Κάρτας Νέων, το οποίο εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διαμόρφωσε ανάλογα το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί. Τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, κ. Κ. Καζαμίας και Α. Φιλίππου, εκτός του ότι διαφώνησαν με τη θέση της πλειοψηφίας για την απάλειψη του κονδυλίου που αφορά το Ίδρυμα Κάρτας Νέων, εξέφρασαν πρόσθετα τη δυσαρέσκειά τους για το γεγονός ότι μέσα στο 1993 δεν αποφασίστηκε από την κυβέρνηση οποιαδήποτε ουσιαστική προσφορά προς τη νεολαία ούτε και προτάθηκε η ψήφιση οποιουδήποτε κονδυλίου για τον ίδιο σκοπό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καζαμίας έχει το λόγο.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρόκειται για τον Προϋπολογισμό του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας. Ουσιαστικά είναι η τρίτη φορά που ασχολούμαστε φέτος με αυτό το θέμα λόγω του ότι η Εκτελεστική Εξουσία δεν είχε επεξεργαστεί οποιοδήποτε συμπληρωμένο σχέδιο. Και αυτό το οποίο ουσιαστικά αποστέλλει στη Βουλή είναι κονδύλια τα οποία καλύπτουν διμηνιαία ή το πολύ τριμηνιαία λειτουργικά έξοδα του φορέα. Παρατηρούμε πως, μετά την αρνητική τοποθέτηση κατά την εξέταση του Προϋπολογισμού του Φορέα που είχε προταθεί και για το 1992, βαδίζουμε αισίως προς το τέλος και του 1993 και καμιά ουσιαστική προσπάθεια ή εισήγηση δεν έγινε από την κυβέρνηση για συγκεκριμένες υπηρεσίες προς τη νεολαία.

Πιστεύουμε ότι αυτό το γεγονός δεικνύει μια αδυναμία της Εκτελεστικής Εξουσίας να καταλάβει τουλάχιστον στις σωστές της διαστάσεις τις ανάγκες που έχει η νεότερη γενιά στον τόπο μας.

Το δικαιολογητικό το οποίο λέχθηκε στην Επιτροπή από τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες αλλά και από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης πως είναι υπό επεξεργασία ένα πλαίσιο λειτουργίας του Φορέα Νεολαίας, ενώ στην πραγματικότητα η Εκτελεστική Εξουσία προτείνει και έχει αποφασίσει ουσιαστικά μετατροπή του σε ένα συμβουλευτικό, άρα δευτερεύουσας σημασίας σώμα, δεν έκαμε οποιεσδήποτε υπαλλακτικές προτάσεις, ούτως ώστε αυτές οι υπηρεσίες προς τη νεολαία είτε να κατανεμηθούν σε άλλα κυβερνητικά τμήματα είτε να γίνει μια άλλη πιο εμπεριστατωμένη συγκεκριμένη πρόταση.

Την ίδια αδυναμία έχουμε παρατηρήσει και για τους Προϋπολογισμούς του 1994 και δε μας ικανοποιεί η δικαιολογία πως θα αναμένει η κυβέρνηση να τελειώσουν οι οποιεσδήποτε διαβουλεύσεις θέλει να κάμει και να επανέλθει αργότερα τάχατες με οποιοδήποτε συμπληρωματικό προϋπολογισμό.

Υποδεικνύουμε ακόμα μια φορά αυτή την αδυναμία και την έλλειψη κατ' εμάς ενδιαφέροντος ουσιαστικής προσφοράς προς τη νεολαία από πλευράς της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Δε θα μπω στην ουσία της συζήτησης, κύριε Πρόεδρε. Απλώς θέλω να πω δυοτρία στοιχεία, για να μπουν στα πρακτικά.

Το πρώτο θέμα είναι ότι πραγματικά ο προϋπολογισμός αφορούσε δυο κονδύλια, όπως κατατέθηκε. Το ένα αφορούσε λειτουργικά έξοδα του φορέα τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή. Το άλλο αφορούσε μια επιστροφή δανείου που αφορούσε το 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων και αυτό περικόπηκε ακριβώς, διότι το θέμα εξετάζεται από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, μέχρις ότου εξεταστούν και εξακριβωθούν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες δόθηκε το δάνειο και γιατί δεν μπορεί να αποπληρωθεί.

Τώρα, όσον αφορά τα υπόλοιπα, απλώς θέλω να πληροφορήσω το Σώμα ότι έφτασε η διαμόρφωση της τελικής μορφής του Φορέα Νεολαίας στο τελικό στάδιο, μάλιστα αύριο ελπίζω να είναι η τελευταία συνάντηση μεταξύ των Οργανώσεων Νεολαίας και της κυβερνητικής πλευράς και είναι λογικό ότι, από τη στιγμή που δεν έχει ξεκαθαρίσει ακόμα ποια θα είναι η μορφή, ότι δε θα μπορούσε να προνοηθεί οποιοδήποτε κονδύλι στον Προϋπολογισμό του Φορέα Νεολαίας.

Επομένως είναι η θέση των περισσοτέρων μας, πιστεύω, ότι είναι λογικό να αφοσιωθούμε προς το παρόν μόνο πάνω στα λειτουργικά έξοδα, μέχρις ότου δοθεί και η τελική μορφή και καταλήξουμε στο αν και ποιες αρμοδιότητες ή υπηρεσίες θα έχει ο Φορέας Νεολαίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η επίκριση ότι η κυβέρνηση καθυστέρησε να ολοκληρώσει τη θέση της πάνω στο θέμα του τι μορφή θα έχει ο Φορέας Νεολαίας, πιστεύω ότι είναι αδικαιολόγητη. Όλοι γνωρίζουμε ότι η διαδικασία η οποία ακολουθείται είναι χρονοβόρα, διότι ζητά τις απόψεις όλων των νεολαιών και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο παρουσιάζεται κάποια καθυστέρηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως τις απόψεις του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ σε ό,τι αφορά τον Κεντρικό Φορέα Νεολαίας θα τις διατυπώσουμε όταν κατατεθεί το νομοσχέδιο, το οποίο αυτή τη στιγμή αντιλαμβάνομαι ότι τυγχάνει επεξεργασίας από το αρμόδιο Υπουργείο της Δικαιοσύνης.

Εκείνο στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ είναι ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να ανοίξει ένα δημιουργικό διάλογο με τη νεολαία, με τους φορείς της νεολαίας, ούτως ώστε όταν αυτό το νομοσχέδιο κατατεθεί, να έχει τη συναίνεση των οργανώσεων νεολαίας. Και βεβαίως θα συμφωνήσω ότι υπάρχει μια απαράδεκτη καθυστέρηση από την πλευρά της κυβέρνησης, διότι έχουν παρέλθει οκτώ-εννέα μήνες από τότε που ανέλαβε την εξουσία η νέα κυβέρνηση και όφειλε να έχει ολοκληρώσει μια συζήτηση γύρω από το θέμα με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, για να παρουσιάσει ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων μια ολοκληρωμένη άποψη και πρόταση για το πώς προχωρεί ο Κεντρικός Φορέας Νεολαίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας ποσού £6.770,00 για τη χρήση της περιόδου 1/11/93 - 31/12/93. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3 μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, 4 και 5 μαζί με το Συμπλήρωμα, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει καμιά ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3 μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, 4 και 5 μαζί με το Συμπλήρωμα, εγκρίνονται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας (Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1993) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει καμιά ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα θεσπίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων του 1983 και του Πρωτοκόλλου Τροποποίησης αυτής του 1986 Κυρωτικός Νόμος του 1993". Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 1983 ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΥΤΗΣ ΤΟΥ 1986 (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 Οκτωβρίου και στις 15 Νοεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης του 1983 για το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων και του Πρωτοκόλλου του 1986 που τροποποιεί τη Σύμβαση αυτή. Την προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην πιο πάνω Σύμβαση και στο Πρωτόκολλο που την τροποποιεί ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αριθμό 37.778 και ημερομηνία 7 Ιουλίου 1992 Απόφασή του.

'Οπως είναι γνωστό, η Κύπρος είναι μέλος του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας από το 1967. Το Συμβούλιο αυτό έχει καταρτίσει σειρά διεθνών συμβάσεων, που αποσκοπούν στην τυποποίηση πολλών τελωνειακών διατυπώσεων. Μια από τις συμβάσεις αυτές είναι η Σύμβαση περί Ονοματολογίας των Εμπορευμάτων για σκοπούς Ταξινόμησής τους στα Δασμολόγια, στην οποία η Κύπρος έχει προσχωρήσει το 1970.

'Οπως ειδικότερα αναφέρουν τα στοιχεία που κατέθεσαν ενώπιον της Επιτροπής οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, λόγω διάφορων παραγόντων, όπως είναι η διαφοροποίηση στη δομή του διεθνούς εμπορίου και οι αυξημένες λεπτομέρειες που απαιτούνται σήμερα για τελωνειακούς και στατιστικούς σκοπούς, κατέστη αναγκαία η συνομολόγηση της νέας Σύμβασης για το Εναρμονισμένο Σύστημα Ταξινόμησης των Εμπορευμάτων.

Συμβαλλόμενα μέρη στη Διεθνή αυτή Σύμβαση και στο Πρωτόκολλο που την τροποποιεί είναι εξήντα τέσσερα κράτη και η Ευρωπαϊκή 'Ενωση. 'Αλλα είκοσι επτά κράτη, μεταξύ των οποίων και η Κύπρος, εφαρμόζουν τις πρόνοιες της υπό αναφορά Σύμβασης χωρίς να έχουν προσχωρήσει σ' αυτή. Η Κύπρος εφαρμόζει το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων από την 1η Μαρτίου του 1988.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με την προσχώρησή της στη Διεθνή αυτή Σύμβαση και στο Πρωτόκολλο τροποποίησής της η Κυπριακή Δημοκρατία θα συμμετέχει ως ισότιμο μέλος στην Επιτροπή Ταξινόμησης και Ονοματολογίας, που συστάθηκε με βάση το άρθρο 6 της Σύμβασης, ενώ σήμερα παρίσταται ως παρατηρητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Στα πλαίσια της συζήτησης του πιο πάνω νομοσχεδίου η Επιτροπή ζήτησε και πήρε τη διαβεβαίωση της κυβερνητικής πλευράς ότι η προσχώρηση της Κύπρου στην υπό αναφορά Σύμβαση δε θα επιφέρει οποιοδήποτε οικονομικό κόστος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της υπό αναφορά Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου που την τροποποιεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων του 1983 και του Πρωτοκόλλου Τροποποίησης αυτής του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα υπ' αριθμό 20, 21, 22 και 23 δεν είναι έτοιμα για σήμερα, γι' αυτό αναβάλλονται για την επόμενη συνεδρία. Προχωρούμε στο θέμα υπ' αριθμό 24 "Ο περ. Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 19 Οκτωβρίου και 23 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού εκπρόσωποι των Υπουργείων Παιδείας και Οικονομικών, του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Γραφείου Προγραμματισμού. Σε μία από τις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε επίσης ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας.

Ο υπό αναφορά προϋπολογισμός κατατέθηκε στη Βουλή την 1η Ιουλίου 1993 και προβλέπει για το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 έσοδα ύψους £8.163.513 και έξοδα του ίδιου ύψους.

Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα του Πανεπιστημίου Κύπρου προέρχονται από κυβερνητική χορηγία, που ανέρχεται στο ποσό των £6.002.513, και από τέλη, δίδακτρα και άλλα δικαιώματα, που ανέρχονται στο ποσό των £2.176.000.

Τα προϋπολογιζόμενα έξοδα του Πανεπιστημίου Κύπρου αναλύονται ως εξής:

		£
(1)	Τρέχουσες δαπάνες:	3.814.853
(2)	Λειτουργικές δαπάνες:	410.660
(3)	Διαχειριστικά έξοδα:	628.000
(4)	Κεφαλαιουχικές δαπάνες:	3.060.000
(5)	Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό:	250.000
	Σύνολο:	8.163.513

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού ενημερώθηκε για τους γενικούς σκοπούς και τις επιδιώξεις του Πανεπιστημίου Κύπρου, για τα διάφορα χρονοδιαγράμματα και τα προγράμματα λειτουργίας του, καθώς και για την οργανωτική διάρθρωση του προσωπικού του, προχώρησε στην εξέταση των επιμέρους προνοιών του.

Η Επιτροπή, με βάση την αναλυτική αυτή εξέταση και τις εξηγήσεις που δόθηκαν σ' αυτή από τους αρμοδίους, είναι της γνώμης πως το ύψος των προβλεπόμενων κονδυλίων ανταποκρίνεται στις ανάγκες του Πανεπιστημίου για το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994.

Η Επιτροπή δε συμφωνεί εντούτοις με την αναβάθμιση ορισμένων θέσεων του διοικητικού προσωπικού του Πανεπιστημίου, γιατί τυχόν υιοθέτησή της θα προκαλούσε αλυσιδωτές διεκδικήσεις στον υπόλοιπο κρατικό τομέα.

Εξάλλου η Επιτροπή αποφάσισε να εισηγηθεί τη δέσμευση των κονδυλίων που αφορούν τη μόνιμη και προσωρινή στέγαση του Πανεπιστημίου, ώστε η διάθεσή τους να είναι δυνατή, μόνο αφού προηγουμένως παρέχονται όλες οι αναγκαίες εξηγήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού ενσωμάτωσε τις πιο πάνω τροποποιήσεις στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο και αφού διαμόρφωσε ανάλογα τον υπό συζήτηση προϋπολογισμό, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Σημειώνεται ότι κατά την εξέταση του προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να ζητήσει από τους εκπροσώπους του Πανεπιστημίου στοιχεία σχετικά με τη διαχείριση των κονδυλίων που περιλαμβάνονταν στους προϋπολογισμούς των δύο προηγούμενων ακαδημαϊκών ετών, από τα οποία προκύπτει πως οι πραγματικές δαπάνες που τελικά έγιναν αντιπροσωπεύουν μόνο το 70% των εγκριθέντων κονδυλίων. Υπό το φως αυτής της διαπίστωσης καλούνται οι αρμόδιοι του Πανεπιστημίου να φροντίσουν για τον καλύτερο συντονισμό ανάμεσα στις διάφορες υπηρεσίες του για την κατά το μέγιστο δυνατό βαθμό πιστή εφαρμογή των προϋπολογισμών του Πανεπιστημίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Και φέτος, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η πρόταση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας είναι να εγκριθεί ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου, όπως έχει περίπου κατατεθεί. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1989-90 ο προϋπολογισμός του πανεπιστημίου ήταν £280.055 και απορροφήθηκε το 28,5% μόνο. Το 1990-91 ο προϋπολογισμός ήταν £2.418.856 και απορροφήθηκε 19,99% μόνο. Το 1991-92 ο προϋπολογισμός ήταν £4.423.522 και απορροφήθηκε το 75,63%. Το 1992-93 ο προϋπολογισμός ήταν £6.793.407 και απορροφήθηκε 60,50% μόνο. Φέτος ο προϋπολογισμός είναι £8.178.513.

Μετά από σοβαρή και επισταμένη συζήτηση, η Επιτροπή κατέληξε να εισηγηθεί τη δέσμευση κονδυλίων που αφορούν τη μόνιμη και προσωρινή στέγαση του πανεπιστημίου, γιατί έκρινε ότι δεν είχε επαρκώς αιτιολογηθεί η διάθεση των κονδυλίων αυτών, αλλά θα τα εγκρίνει μόλις το πανεπιστήμιο έρθει και παράσχει τις αναγκαίες εξηγήσεις. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω ότι επείγει η κυβέρνηση να προχωρήσει σε όλες εκείνες τις αναγκαίες ενέργειες, ώστε η μόνιμη στέγαση να προχωρήσει. Όπως όλοι γνωρίζουμε, το έργο αυτό καθυστερεί για δέκα περίπου μήνες, διότι υπήρξαν κάποιες αντιδράσεις ατόμων που ενδιαφέρονται και έτσι, ενώ ο διεθνής διαγωνισμός για τη χωροθέτηση της πανεπιστημιούπολης έχει προχωρήσει, έχει εγκριθεί, έχουν δοθεί και τα βραβεία, ακόμη ο ακριβής χώρος ανέγερσης που είναι θέμα που η κυβέρνηση οφείλει να αποφασίσει, δεν έχει γίνει. Και αυτό καθυστερεί τα έργα για τη μόνιμη στέγαση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το ταμείο του Πανεπιστημίου Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τα £8.163.513 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Αυγούστου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων Άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων Άρθρων κάτω από το ίδιο ή άλλο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Δημιουργία νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από 1 μέχρι 6, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από 1 μέχρι 6, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993". Αντιλαμβάνομαι ότι εδώ υπάρχουν ενστάσεις, γι' αυτό παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (ΑΡ. 3) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε πέντε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 23 Μαρτίου μέχρι 2 Νοεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Αρχής Λιμένων Κύπρου και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΥΑΛΚ, ΣΕΚ, ΠΕΟ, ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ. Στην ίδια συνεδρία παρευρέθηκε επίσης και ο Βουλευτής κ. Ρένος Πρέντζας.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 19 του περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου, σκοπείται ο καθορισμός του σχεδίου υπηρεσίας της νέας θέσης Επόπτη Λιμανιών στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, η οποία είναι θέση προαγωγής.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής, οι εκπρόσωποι της ΔΕΟΚ και της ΠΑΣΥΔΥ υποστήριξαν ότι οι πρόνοιες του σχεδίου υπηρεσίας που προτείνεται επηρεάζουν τα συμφέροντα υπηρετούντων υπαλλήλων και διαταράσσουν την ιεραρχική δομή των Λιμενικών Λειτουργών. Γι' αυτό εισηγήθηκαν να διαμορφωθεί το σχέδιο υπηρεσίας, έτσι που δικαίωμα υποψηφίου για τη θέση αυτή να έχουν μόνο όσοι υπηρέτησαν τρία τουλάχιστο χρόνια στη θέση Ανώτερου Λιμενικού Λειτουργού και όχι όσοι έχουν τετράχρονη τουλάχιστο συνολική υπηρεσία στις θέσεις Ανώτερου Λιμενικού Λειτουργού/Λιμενικού Λειτουργού 1ης Τάξης και αυτό γιατί σε κανένα σχέδιο υπηρεσίας για θέση προαγωγής δε ζητείται προϋπηρεσία σε θέση άλλη από αυτή που αμέσως προηγείται της θέσης προαγωγής.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσαν ενώπιον της Επιτροπής οι κυβερνητικοί αρμόδιοι, το υπό αναφορά σχέδιο υπηρεσίας εγκρίθηκε σύμφωνα με τις διαδικασίες της ΜΕΠ/ΑΛΚ, με απόφασή της που λήφθηκε κατά πλειοψηφία της εργοδοτικής πλευράς και των συντεχνιών ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΣΥΑΛΚ. Λόγω όμως των αντιδράσεων και διαφωνιών που εκφράστηκαν από την πλευρά των συντεχνιών που μειοψήφησαν κατά τη λήψη της πιο πάνω απόφασης και παρά το γεγονός ότι οι Κανονισμοί αυτοί είχαν εγκριθεί από το προηγούμενο Υπουργικό Συμβούλιο και είχαν κατατεθεί στη Βουλή, το όλο θέμα τέθηκε υπόψη του νέου Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων, ο οποίος, αφού μελέτησε τις εν λόγω αντιδράσεις, καθώς και τις απόψεις όλων των εμπλεκόμενων πλευρών, αποφάσισε την προώθηση των Κανονισμών, όπως αρχικά είχαν κατατεθεί. Επίσης επισημάνθηκε το γεγονός ότι τυχόν τροποποίησή τους σύμφωνα με την εισήγηση των συντεχνιών ΠΑΣΥΔΥ και ΔΕΟΚ θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού των υποψηφίων για την εν λόγω θέση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη τα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, γραπτά ή προφορικά, και εκτιμώντας το ότι οι υπό αναφορά Κανονισμοί αποτελούν προϊόν συμφωνίας μεταξύ της εργοδοτικής και της πλειοψηφίας της συνδικαλιστικής πλευράς, που προέκυψε ύστερα από ελεύθερες συλλογικές διαπραγματεύσεις και εγκρίθηκε από το επίσημο διαπραγματευτικό όργανο της Αρχής, που είναι η ΜΕΠ/ΑΛΚ, κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ δηλώνουν ότι ως θέμα αρχής και ανεξάρτητα από τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών διαφωνούν με την έγκρισή τους, όπως αυτοί κατατέθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία, επειδή το προτεινόμενο με αυτούς σχέδιο υπηρεσίας δε συνάδει με τα λοιπά σχέδια υπηρεσίας της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής; Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα καταψηφίσουμε τους προτεινόμενους Κανονισμούς για περισσότερους από ένα λόγους. Πρώτα, πρώτα γιατί αυτοί οι Κανονισμοί δε συνάδουν με τα υπόλοιπα σχέδια υπηρεσίας των λειτουργών της Αρχής Λιμένων Κύπρου, επηρεάζουν τα συμφέροντα των υπηρετούντων υπαλλήλων και διαταράσσουν την ισορροπία της ιεραρχίας των λιμενικών λειτουργών.

Πέρα όμως από αυτό έχουμε και διαφωνία όσον αφορά την ουσία και η ουσία είναι η αναγκαιότητα και η χρησιμότητα της καθιέρωσης μιας θέσης επιθεωρητή λιμανιών. Η συζήτηση ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής όχι μόνο δε μας έπεισε για τη χρησιμότητά της, αλλά αντίθετα δημιούργησε περισσότερες από όσες διατηρούσαμε επιφυλάξεις και αμφιβολίες κατά πόσο πρόκειται για την κάλυψη μιας ανάγκης στη λειτουργία των λιμανιών ή κατά πόσο η καθιέρωση της θέσης αυτής φωτογραφίζει συγκεκριμένο πρόσωπο και κατά πόσο αυτή η νομοθεσία δεν αποτελεί μία απαράδεκτη τακτική προσωπικής νομοθεσίας για προβιβασμό συγκεκριμένου υπαλλήλου.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που η Αρχή Λιμένων Κύπρου και η προηγούμενη κυβέρνηση καθιέρωσαν αυτή την απαράδεκτη τακτική και την ίδια απαράδεκτη τακτική προσωπικής πολιτικής καθιερώνει και ακολουθεί και η νέα κυβέρνηση.

Έχουμε τη γνώμη ότι οι δημόσιοι οργανισμοί με παρόμοιες παρεμβάσεις -γιατί περί παρεμβάσεων πρόκειται- αντί να οδηγούνται στην εκπλήρωση του ρόλου και της αποστολής τους, μετατρέπονται σε κέντρο προώθησης ή και συναλλαγών ακόμα στην προώθηση ημετέρων και υμετέρων και διάφορων σκοπιμοτήτων μέσα από τη λειτουργία και τη θεσμοθέτηση θέσεων.

Κύριε Πρόεδρε, και για λόγους ουσίας και για λόγους αρχής και για λόγους εύρυθμης και σωστής λειτουργίας ενός δημόσιου οργανισμού, θα καταψηφίσουμε αυτή τη θέση την οποία θεωρούμε τουλάχιστον επιζήμια για τη λειτουργία ενός δημόσιου οργανισμού. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης ζήτησε προηγουμένως το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, εγώ δίνω το λόγο.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Διαφωνούμε κάθετα με την έγκριση αυτών των Κανονισμών και την έγκριση αυτού του σχεδίου υπηρεσίας. Είναι το μοναδικό -το τονίζω- αλλά συνάμα προειδοποιώ και τους έντιμους συναδέλφους ότι είναι το μοναδικό σχέδιο υπηρεσίας που θα υπάρχει, αν ψηφιστεί, όχι μόνο στην Αρχή Λιμένων Κύπρου, όχι μόνο σε όλους τους ημικρατικούς οργανισμούς, όχι μόνο στην κρατική μηχανή, όχι μόνο σε δήμους. Δεν υπάρχει κανένα άλλο παρόμοιο σχέδιο υπηρεσίας που να υπάρχει και να λειτουργεί στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αυτό το νομοσχέδιο, όταν ήλθε για να εγκριθεί αυτό το σχέδιο υπηρεσίας - είναι σωστό και πρέπει να το πούμε- διαφωνούσαν όλες οι πολιτικές πλευρές της Βουλής. Στην εξέλιξη αυτές οι διαφωνίες λιγόστευαν και φτάσαμε σε ένα σημείο που διαφωνούσε το Δημοκρατικό Κόμμα και το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ. Ενώ αυτοί οι Κανονισμοί θα περνούσαν πριν από τέσσερις βδομάδες, ζήτησε ξανά η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις πίστωση χρόνου, για να το ξανασυζητήσουν. Και πράγματι, ως Επιτροπή σεβαστήκαμε την έκκληση των συναδέλφων και δόθηκε αυτή η αναβολή και επανήλθαν στη θέση να το υποστηρίξουν.

Πολύ απλά, κύριοι συνάδελφοι, αν αυτή η Βουλή εγκρίνει σήμερα αυτό το σχέδιο υπηρεσίας, προσωπικά δε θα ήθελα να βρίσκομαι μέσα στην αίθουσα της Βουλής την ημέρα που θα ερχόταν νομοσχέδιο για σκοπούς αξιοκρατίας. Αν σήμερα αυτή η Βουλή ψηφίσει αυτό το σχέδιο υπηρεσίας, ανοίγει την πόρτα στο δημόσιο, στον ημικρατικό και σε οποιοδήποτε άλλο τομέα που έχει άμεση ή έμμεση σχέση με το δημόσιο. Και κάθε μέρα γιατί να μην έρχονται αυτά τα σχέδια που θα φωτογραφίζουν εκείνα τα πρόσωπα που θα πρέπει για τον άλφα, ή βήτα ή γάμα ή δέλτα λόγο να προαχθούν;

Εμείς στην Επιτροπή και τότε, όταν κατατέθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση και αναφέρθηκε ότι ο Υπουργός το ανακάλεσε, ο νέος Υπουργός, και το μελέτησε, ναι, έτσι ήταν και ο άνθρωπος πιέστηκε για να το ξαναφέρει. Για να είμαστε δίκαιοι. Εν πάση περιπτώσει, το γεγονός είναι ότι υπάρχει σήμερα ενώπιόν μας αυτό το νομοσχέδιο, για να ψηφιστεί.

Θα πρέπει αυτή η Βουλή να συνειδητοποιήσει ότι δεν είναι ψήφος θετική η έγκριση ενός σχεδίου υπηρεσίας που κατατέθηκε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου μέσω της Εκτελεστικής Εξουσίας για ανάγκη δημιουργίας θέσης επόπτη λιμανιών, αλλά θα ψηφίσει, για να ικανοποιηθεί κάποιο πρόσωπο το οποίο δεν έχει τα απαιτούμενα προσόντα. Γιατί κανένα απολύτως σχέδιο υπηρεσίας δεν προβλέπει ότι τουλάχιστον πρέπει να έχεις τρία χρόνια υπηρεσία στον προηγούμενο βαθμό της θέσης που είναι υπό προαγωγή. Αν η Βουλή αποφασίσει σήμερα ότι πρέπει να περάσουμε αυτά τα σχέδια, θα πρέπει να έχει αποφασίσει ότι θα ακολουθούμε πολιτική όχι και τόσο αξιοκρατίας. Με όλο το σεβασμό πιστεύω ότι δε θα έχουμε το δικαίωμα να μιλούμε για αξιοκρατία. Συμμετέχουμε ως Δημοκρατικό Κόμμα στην κυβέρνηση. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνηση διακηρύσσει αξιοκρατία. Και γι' αυτό ακόμα το λόγο εμείς θα το καταψηφίσουμε, για να ακολουθήσουμε την αξιοκρατία.

Κύριοι συνάδελφοι, για όλους αυτούς τους λόγους το Δημοκρατικό Κόμμα για λόγους αρχής, για λόγους ουσίας και πάνω απ' όλα για λόγους αξιοκρατίας δε θα ψηφίσει αυτό το σχέδιο υπηρεσίας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα σχέδια υπηρεσίας αυτά είναι προϊόν συμφωνίας, όπως αναφέρεται στην Έκθεση, μεταξύ των άμεσα ενδιαφερομένων, του εργοδότη, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, και των συνδικαλιστικών οργανώσεων που εκπροσωπούν τους υπαλλήλους. Η ανάγκη για τη δημιουργία της θέσης αυτής δεν είναι θέμα που θα συζητήσουμε τώρα. Η ανάγκη ήλθε μέσα στον Προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων Κύπρου και η Βουλή αυτή ψήφισε τον προϋπολογισμό, συνεπώς ψήφισε και τη θέση. Η επιλογή του κατάλληλου προσώπου δεν είναι θέμα οποιουδήποτε, είναι θέμα της Αρχής, της αρμόδιας υπηρεσίας. Εμείς θα ψηφίσουμε τα σχέδια υπηρεσίας τα οποία αποφάσισε ο εργοδότης μαζί με τους εργοδοτούμενους. Και με τα σχέδια, όπως ήρθαν, διευρύνεται ο αριθμός των προσώπων τα οποία δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση από δεκαοχτώ σε είκοσι τέσσερα άτομα. Συνεπώς, δεν είναι θέμα φωτογραφίας οποιουδήποτε ανθρώπου. Εξαρτάται και εναπόκειται στην απόλυτη εξουσία της αρμόδιας αρχής να αποφασίσει να διορίσει το κατάλληλο πρόσωπο. Εμείς δεν έχουμε κανένα λόγο αναφορικά με το ποιος θα διοριστεί σε αυτή τη θέση.

Θέλω να θυμίσω στους συναδέλφους ότι υπήρξε πρόταση σε αυτή τη Βουλή από το κόμμα το οποίο διαφωνεί, τα σχέδια υπηρεσίας να μην έρχονται στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Υπήρξε αυτή η πρόταση. Δεν πέρασε και έρχονται τα σχέδια υπηρεσίας. Όμως δεν πρόκειται εμείς σήμερα να αποφασίσουμε για συγκεκριμένο άτομο. Θα αποφασίσουμε να εγκρίνουμε τα σχέδια υπηρεσίας, όπως ήρθαν από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, αφού συζητήθηκαν τόσο μεταξύ των άμεσα ενδιαφερομένων όσο και στη Μεικτή Επιτροπή Προσωπικού.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι υπήρξε πίεση στον Υπουργό να μη φέρει αυτά τα σχέδια και τα έφερε ή το αντίστροφο, δεν είμαστε το κόμμα το οποίο συμπολιτεύεται την κυβέρνηση. Στα χέρια της Εκτελεστικής Εξουσίας ήταν, αν ήθελε και αν νόμιζε ότι αυτή η θέση δεν έπρεπε να συμπληρωθεί, να μη φέρει αυτά τα σχέδια υπηρεσίας. Όμως ήρθαν -και πιστεύω ορθά ήρθαν- διότι, όπως είπα στην αρχή, είναι προϊόν ελεύθερης διαπραγμάτευσης μεταξύ εργοδότη και εργοδοτουμένων αυτά τα σχέδια υπηρεσίας.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό ότι δημιουργήθηκε θέση για συγκεκριμένο άτομο, δεν ψηφίζουμε αυτή τη στιγμή τη θέση, όπως είπα στην αρχή. Η θέση υπήρχε προηγουμένως και εγκρίθηκε από τη Βουλή στον Προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων Κύπρου. Σήμερα ψηφίζουμε απλώς εκείνο το οποίο συμφώνησαν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι. Και οι άμεσα ενδιαφερόμενοι είναι η Αρχή Λιμένων Κύπρου και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω πρόθεση να μιλήσω πάνω στην ουσία του συζητουμένου. Επειδή όμως ο συνάδελφος κ. Παπαγεωργίου έκαμε αναφορά ότι το Δημοκρατικό Κόμμα υπέβαλε πρόταση για τα σχέδια υπηρεσίας -ειλικρινά τη συνάρτηση μεταξύ των δύο δεν τη βλέπω, δεν την κατανόησα ή δεν την εξήγησε καλά- θέλω να πω το εξής: Η πρόταση για να μην έρχονται τα σχέδια υπηρεσίας στη Βουλή για έγκριση, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για συνηθισμένες περιπτώσεις, πιστεύω ότι ήταν σωστή και είναι κρίμα το ότι η πλειοψηφία της Βουλής δεν ενέκρινε εκείνη την πρόταση που είχε καταθέσει το Δημοκρατικό Κόμμα. Όμως ο συνάδελφος παραγνωρίζει ότι σε εκείνη την πρόταση νόμου έλεγε: "Σε περιπτώσεις που τα σχέδια υπηρεσίας είναι τέτοια, ώστε να δημιουργούν υποψίες ότι πρόκειται για εύνοια ειδικού προσώπου ή για αποκλεισμό ειδικού προσώπου, θα είχε η Βουλή το δικαίωμα να ζητά εκείνα ειδικά τα σχέδια υπηρεσίας να έρχονται στη Βουλή". Ε! λοιπόν αυτή είναι μία από εκείνες τις περιπτώσεις. Και ας μη λέγει ότι διευρύνονται. Υποβιβάζονται τα προσόντα, για να μπει μέσα στους υποψήφιους συγκεκριμένο πρόσωπο. Και διερωτώμαι αν μπορούν οι συνάδελφοι να διαβεβαιώσουν ότι αυτός ο υποβιβασμός δεν ήταν αντικείμενο ανίερης συνδιαλλαγής. Άμα το πουν, μπορεί να ψηφίσουμε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο πρώτα σε πρωτολογούντες. Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν μπορώ, από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Σε όσα έχει αναφέρει ο κ. Παπαγεωργίου συμφωνώ πλήρως. Συμφωνώ και με τις θέσεις του κ. Πιττοκοπίτη για την αξιοκρατία. Εκείνοι που θα ψηφίσουν τουλάχιστον αυτό το σχέδιο υπηρεσίας, νομίζω ψηφίζουν αξιοκρατία, γιατί διευρύνουν τον κατάλογο των προσώπων τα οποία δικαιούνται να είναι υποψήφιοι γι' αυτή τη θέση. Η αξιοκρατία, κύριε Πρόεδρε, θα επιδειχθεί από την Αρχή Λιμένων Κύπρου που θα διορίσει το πρόσωπο, η οποία αν όχι εξ ολοκλήρου, αλλά τουλάχιστον στην τεράστια πλειοψηφία της, αποτελείται από πρόσωπα των συγκεβερνώντων κομμάτων και αν επιδείξουν πνεύμα αξιοκρατίας, εμείς θα τους χειροκροτήσουμε. Είναι εκείνους που θα μέμφονται όσοι μιλούν εναντίον αυτού του σχεδίου, αν δεν επιδειχθεί πνεύμα αξιοκρατίας. Συνεπώς επαναλαμβάνω, αν η Αρχή Λιμένων Κύπρου που αποτελείται από τα πρόσωπα που όλοι γνωρίζουμε δείξει πνεύμα αξιοκρατίας, κάτι το οποίο ελπίζω, τότε εμείς θα τους χειροκροτήσουμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δώρος Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ξεκινήσω από την αναφορά του συναδέλφου που μίλησε τελευταίος για την αξιοκρατία. Η αξιοκρατία, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι νόμισμα που άλλοτε υποτιμάται και άλλοτε ανατιμάται ανάλογα με τις σκοπιμότητες και τις περιστάσεις. Η αξιοκρατία είναι αξία άφθορη και αδιάφθορη και δεν επιδέχεται ελαστικές αντιλήψεις. Λυπούμαι δε να πω ότι σήμερα είναι η πρώτη φορά εξ όσων γνωρίζω -μπορεί να κάνω λάθος- που αυτή η Βουλή καλείται διά νόμου να ρουσφετολογήσει. Είναι λυπηρό, κύριοι συνάδελφοι. Ρουσφέτι είπαμε ότι υπάρχει. Ρουσφέτι δυστυχώς φαίνεται ότι μέχρι στιγμής είναι κάτι το οποίο δεν μπορεί να αποφευχθεί, διότι δεν υπάρχουν οι σχετικοί νόμοι. Αλλά όχι και εμείς εδώ πέρα να ψηφίζουμε το ρουσφέτι μέσα στην ίδια τη Βουλή. Πρόκειται για ρουσφέτι, κύριοι συνάδελφοι. Πρόκειται για κλασικό δείγμα της πολιτικής των αντιπαροχών. Αντιπαροχών μεταξύ μιας εργοδοσίας και των ηγεσιών κάποιων συντεχνιών και αντιπαροχών μεταξύ των ηγεσιών αυτών των συντεχνιών. Και λυπούμαι να πω αντιπαροχών επί πολιτικού επιπέδου. Διότι οι πολιτικές παρατάξεις και δυνάμεις που βρίσκονται πίσω από αυτή την κατάσταση είτε σιωπούν είτε υπερασπίζονται. Και λυπούμαι, διότι, κύριοι συνάδελφοι, υπερασπίζεστε αυτό το κατασκεύασμα.

Αυτό το νομοσχέδιο, αν ψηφιστεί, θα ανοίξει μια εποχή εκμαυλισμού των κοινοβουλευτικών και των συνδικαλιστικών θεσμίων. Και καλώ και παρακαλώ τους συναδέλφους, οι οποίοι έχουν ήδη εκφράσει γνώμη υπέρ του, να σκεφτούν για δεύτερη φορά. Να σκεφτούν τις ευθύνες τις οποίες έχουν και ιδιαίτερα η αριστερά να σκεφτεί πόσους κινδύνους ανοίγει με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου σε βάρος και της ίδιας ακόμη. Λίγη περισσότερη προσοχή και λίγη περισσότερη υπευθυνότητα πάνω σε τέτοια ζητήματα και όχι μικρή, μικρόψυχη αντίληψη νομίζω ότι επιβάλλεται.

Θα ήθελα όμως να σχολιάσω και το επιχείρημα περί πλειοψηφίας των υπαλλήλων είτε με αφορμή αυτή την υπόθεση είτε και με αυτή την υπόθεση στο επίκεντρο. Υπήρξε μια διαφορά στην Αρχή Λιμένων Κύπρου πριν από ένα ενάμιση χρόνο, η οποία οδήγησε σε πολυήμερη απεργία και η οποία κατέληξε σε απεργία πείνας, την πιο τραγική μορφή διεκδίκησης εργατικών δικαίων και εργατικών αιτημάτων. Εν λοιπόν σε εκείνη την περίπτωση οι δύο συντεχνίες οι οποίες αναφέρονται ότι υπερασπίζονται αυτό το νομοσχέδιο, όχι μόνο δεν εκπροσωπούσαν την πλειοψηφία των ενδιαφερόμενων υπαλλήλων, αλλά μια μικρή μειοψηφία, διότι την πλειοψηφία εκπροσωπούσαν οι συντεχνίες ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ. Και η εργοδοσία επειδή ακριβώς είχε προχωρήσει σε συνδιαλλαγή και αντιπαροχές με τις προειρημένες συντεχνίες, ΣΕΚ και ΠΕΟ, αρνείτο επίμονα να συζητήσει καν με τις δύο συντεχνίες που εκπροσωπούσαν την πλειοψηφία των συγκεκριμένων εργαζομένων. Αν είναι αυτή η αντίληψη περί πλειοψηφιών και αν είναι αυτή η αντίληψη περί αξιοκρατίας, λυπούμαι να πω συνάδελφοι ότι είναι ντροπή να το συζητούμε καν αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές; Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Πραγματικά λυπούμαι για τους χαρακτηρισμούς τους οποίους εμείς τουλάχιστο θεωρούμε ότι μας θίγουν και μας εκθέτουν.

Εμείς τουλάχιστο δεν μπορούμε να φανταστούμε ότι συνάδελφοι σε Επιτροπές υποβοηθούν την αναξιοκρατία ή προωθούν σχέδια τα οποία θα προωθήσουν συγκεκριμένα άτομα σε συγκεκριμένες θέσεις. Εμείς απλά και μόνο σεβαστήκαμε ακριβώς την πλειοψηφία των συντεχνιών, σεβαστήκαμε τις ελεύθερες διαπραγματεύσεις οι οποίες είχαν προηγηθεί, σεβαστήκαμε τη βούληση της Αρχής Λιμένων Κύπρου ως επίσης και του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων. Κατόπιν όλων αυτών, τα οποία είχαμε ακούσει, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι πρέπει να υποστηρίξουμε αυτό το σχέδιο υπηρεσίας, το οποίο είναι καθαρά προϊόν ελεύθερων συνδικαλιστικών διαπραγματεύσεων και τίποτε άλλο.

Αυτή είναι η θέση η δική μας και αυτή είναι η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού. Οτιδήποτε άλλο λέγεται, εμείς τουλάχιστον δεν έχουμε τίποτε υπόψη μας και δε θέλουμε να προωθήσουμε οποιονδήποτε αναξιοκρατικά σε οποιαδήποτε άλλη θέση. Είναι θέμα καθαρά της Αρχής Λιμένων Κύπρου να αποφασίσει. Και αν πραγματικά η Αρχή Λιμένων Κύπρου προωθήσει κάποιο, ο οποίος δεν έχει τα απαιτούμενα προσόντα, τότε εμείς θα είμαστε οι πρώτοι οι οποίοι θα τους κατακρίνουμε και θα τους καταπολεμήσουμε. Αυτή είναι η θέση μας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα αναφερθώ επί της ουσίας, αλλά είμαι υποχρεωμένος να ζητήσω από τους κ. Δ. Θεοδώρου και Τ. Παπαδόπουλο, αν έχουν στοιχεία, να αποδείξουν τον προσβλητικό ισχυρισμό τους περί ανίερης συμμαχίας και περί συνδιαλλαγής μεταξύ των δύο πολιτικών παρατάξεων, οι οποίες υπεδείχθησαν γι' αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση. Διαφορετικά, είναι προσβλητικοί οι ισχυρισμοί, ανυπόστατοι και αστήριχτοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν υπάρχουν άλλοι που δεν πρωτολόγησαν ... Πρώτα είναι ο κ. Παπαδόπουλος, μετά ο κ. Πιττοκοπίτης, μετά ο κ. Ηλιάδης και μετά ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι προσωπικό το θέμα που εγείρει ο κ. Κατσουρίδης. Μάλιστα. Έγινε συνδιαλλαγή μεταξύ των συντεχνιών ΠΕΟ, ΣΕΚ και της Αρχής Λιμένων Κύπρου. Πάρε-δώσε. Ελεύθερες διαβουλεύσεις, είπε ο συνάδελφος. Ναι, ελευθερότατες με βάση το πάρε-δώσε. Πόσους παίρνεις εσύ, πόσους παίρνουμε εμείς και διευθετείται αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είχε ζητήσει το λόγο ο κ. Πιττοκοπίτης, για να δευτερολογήσει πρώτος.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ειλικρινά, με έχει εκπλήξει η επιχειρηματολογία του έντιμου συνάδελφου κ. Παπαγεωργίου προσπαθώντας να υπερασπίσει το δικό του κόμμα, γιατί θα ταχθεί υπέρ αυτού του σχεδίου υπηρεσίας. Έχει αναφέρει ότι, εφόσον εγκρίθηκε στον προϋπολογισμό, ποιος είναι εκείνος που μπορεί να διαταράξει αυτό το ευαγγέλιο

και αυτή τη θέση που αναφερόταν στον προϋπολογισμό. Μετά θα ακολουθούσε το σχέδιο υπηρεσίας. Δηλαδή, όποια θέση έρχεται στον προϋπολογισμό και προτού έρθουν καν τα σχέδια υπηρεσίας και οι λόγοι που θα αναλυθούν για τη χρησιμότητα εκείνης της θέσης, θα πρέπει να θεωρείται και εγκεκριμένη θέση μέσω σχεδίου υπηρεσίας που για πρώτη φορά κατασκευάζεται στην Κύπρο, καταπατώντας αξίες, θεσμούς και οτιδήποτε άλλο;

Ένα άλλο σημαντικό γεγονός που σχολιάστηκε και για πρώτη και για δεύτερη φορά το σχολιάζω και θέλω να τονίσω ότι το Δημοκρατικό Κόμμα ήταν και είναι σίγουρα υπέρ και υποστηρίζει και προστατεύει τις ελεύθερες διαπραγματεύσεις σαν κόρη οφθαλμού. Αλλά στην Κύπρο όλοι ισχυριζόμαστε, επειδή είμαστε μια πολύ μικρή χώρα, ότι ξέρουμε τι τρώει ο άλλος το βράδυ σπίτι του.

Οι συνάδελφοι που μίλησαν και αυτοί που ακούουν ξέρουν και το όνομα ξέρουν και το λόγο που έγινε αυτό το σχέδιο υπηρεσίας. Αλλά θεωρώ τον εαυτό μου ότι έχει εξαπατηθεί, γιατί, όταν εσυζητείτο το θέμα των 62, θα πρέπει να υπολογίσω ότι απλώς γινόταν δημοκοπία και τίποτε άλλο. Και γι' αυτό το λόγο μου ζητήθηκε εκείνη την ημέρα να μη συζητηθεί και αυτό το σχέδιο. Γιατί δεν μπορούμε, όταν μιλούμε για αρχές, να επιλέγουμε ανάλογα και να κάνουμε κριτική ανάλογη.

Είχα μιλήσει και τότε, μιλώ και σήμερα, και λέω ότι εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα πάνω σε θέματα αρχής και συνέπειας δεν υπάρχει περίπτωση ούτε να τα παζαρέψουμε ούτε να τα διαφοροποιήσουμε. Αλλά ξανατονίζω και παρακαλώ και κάνω θερμή έκκληση δύο φορές προς όλους τους συναδέλφους να προσέξουμε τι ψηφίζουμε σήμερα. Να ψηφίσουμε τι κτίζουμε σήμερα και πόσα παράθυρα θα αφήσουμε ανοικτά μέσω αυτών των κτισμάτων και πόσα προβλήματα πιθανό θα κληθούμε στο μέλλον να αντιμετωπίσουμε στο όνομα μάλιστα της αξιοκρατίας. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου. Θα παρακαλέσω σύντομα, διότι ειλικρινά πιστεύω πως το θέμα εξαντλήθηκε. Δεν ακούγονται νέα επιχειρήματα, απλώς απαντησιολογίες μεταξύ της μιας και της άλλης πλευράς. Ορίστε, κύριε Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συντομότατα. Βεβαίως, για να διευρυνθεί ο αριθμός των ατόμων που δικαιούνται να υποβάλουν υποψηφιότητα, σημαίνει ότι τα κριτήρια υποβιβάζονται, διαφορετικά δε θα αυξανόταν ο αριθμός των υποψηφίων. Όταν όμως οι υποψήφιοι από δεκαοχτώ μπορούν να είναι είκοσι τέσσερις, φαίνεται παράλογος ο ισχυρισμός ότι ήδη έχει γίνει επιλογή. Η επιλογή ασφαλώς θα γίνει από την Αρχή Λιμένων Κύπρου.

Στην απάντηση του κ. Παπαδόπουλου -και γι' αυτό ζήτησα το λόγο- με όλο το σεβασμό προς τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κόμματος, εγώ δεν άκουσα να παρατίθεται οποιοδήποτε στοιχείο. Διατύπωσε την άποψή του, η οποία είναι σεβαστή, αλλά με την οποία ένας συμφωνεί ή διαφωνεί. Είπε απλώς μια άποψη ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος· δεν έδωσε κανένα στοιχείο. Ούτε προσωπικά άκουσα οποιοδήποτε να παραθέσει οποιοδήποτε στοιχείο που να τεκμηριώνει τις απόψεις που έχουν εκφραστεί εναντίον της ψήφισης των Κανονισμών ως έχουν. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης, σύντομα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε. Ήθελα μόνο να εκφράσω την έκπληξή μου για την άνεση που οι ομιλητές της συνεργαζόμενης ετερόκλητης πλειοψηφίας σε αυτό το θέμα προσποιούνται ότι δεν καταλαβαίνουν τίποτε ή ότι δε γνωρίζουν τίποτε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε θα έπαιρνα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, αν ο κ. Πιττοκοπίτης δεν ακολουθούσε μια συγκεκριμένη αναφορά στην προσπάθεια εμπλοκής και εξομοίωσης του υπό συζήτηση θέματος με εκείνο το σκάνδαλο της πρόσληψης ή της προσπάθειας επαναπρόσληψης 62 πραξικοπηματιών, πρώην δημόσιων υπαλλήλων. Η προσπάθεια επίρριψης ευθυνών συνενοχής προς την πλευρά μας τουλάχιστον, πιστεύω ότι βρίσκεται έξω από κάθε πραγματικότητα. Δεν έχει κατονομαστεί ουσιαστικά ο φερόμενος ως υποψήφιος πρόσληψης. Κυκλοφορούν και στην αίθουσα της Βουλής και εκτός ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Να πάρετε το μικρόφωνο, κύριε συνάδελφε, και να τον κατονομάσετε.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Είπα τον.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν ξέρω την ώρα που μιλώ εγώ, αν με διακόπτετε. Νομίζω ότι ορθά, εφόσον γίνεται συγκεκριμένη αναφορά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, εδώ δε θα κατονομάζουμε πρόσωπα. Έχω την εντύπωση ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε. Το θέτω ενώπιον της Βουλής ότι το θέμα είναι εξαντλημένο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας και την εκτίμηση, υπάρχουν συνάδελφοι, οι οποίοι τριτολόγησαν και εγώ ζήτησα να πω δυο λόγια. Δέχομαι την απόφασή σας, αλλά νομίζω ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε. Τελειώστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τέλειωσα, κύριε Πρόεδρε.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι. Εφόσον έθεσα θέμα, ζητώ από τη Βουλή να το θεωρήσει ως λήξαν. Αν όχι, τότε βεβαίως είναι δικαίωμα της Βουλής να συνεχίσει τη συζήτηση. Δέχεται η Βουλή ότι το θέμα έχει εξαντληθεί;

Εφόσον το θέμα εξαντλήθηκε, πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 30 ψήφους υπέρ, 11 εναντίον και μία αποχή, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊστάμενου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Πρώτου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Ανώτερου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Νοσηλευτικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης, Νοσοκόμου 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ - ΘΕΣΕΙΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ/ΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ, ΠΡΩΤΟΥ/ΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ, ΑΝΩΤΕΡΟΥ/ΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ, ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ 1ΗΣ ΚΑΙ 2ΗΣ ΤΑΞΗΣ, ΝΟΣΟΚΟΜΟΥ 1ΗΣ ΚΑΙ 2ΗΣ ΤΑΞΗΣ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 28 του νόμου για τη Δημόσια Υπηρεσία, σκοπείται ο καθορισμός των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Προϊστάμενου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Πρώτου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Ανώτερου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Νοσηλευτικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης και Νοσοκόμου 1ης και 2ης Τάξης στις Ιατρικές Υπηρεσίες και στις Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτικη Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 44 της βασικής νομοθεσίας για την ανάπτυξη του ηλεκτρισμού, σκοπείται η τροποποίηση των γενικών όρων παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, που περιλαμβάνονται στους Κανονισμούς για την ανάπτυξη του ηλεκτρισμού, ώστε να καταστεί δυνατή η εγκατάσταση και χρησιμοποίηση αυτόματων μικροδιακοπτών στα υποστατικά των καταναλωτών.

Όπως είναι γνωστό, στα υποστατικά των καταναλωτών υπάρχουν εγκαταστημένες συσκευές που ανήκουν στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου στις οποίες, σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς, μόνο εξουσιοδοτημένοι αντιπρόσωποι της Αρχής μπορούν να επέμβουν και τις οποίες μόνο αυτοί μπορούν να αποσυνδέσουν. Γι' αυτό κρίθηκε σκόπιμη η τοποθέτηση για πρακτικούς λόγους αυτόματων μικροδιακοπτών, τους οποίους ο ίδιος ο καταναλωτής θα μπορεί να χειρίζεται με ασφάλεια, για να συνδέει τη συσκευή του με το δίκτυο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας ή να την αποσυνδέει από αυτό.

Από την πλευρά του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, καθώς και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, δόθηκε στην Επιτροπή η διαβεβαίωση ότι η σκοπούμενη τοποθέτηση των αυτόματων μικροδιακοπτών δε συνεπάγεται καμιά επιβάρυνση για τον καταναλωτή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, υπό το φως της πιο πάνω διαβεβαίωσης και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η αλλαγή που θα γίνει θα διευκολύνει τόσο την Αρχή όσο κυρίως τον ίδιο τον καταναλωτή, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΟΜΟΙΟ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, καθώς και των συντεχνιών του προσωπικού της.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 44 του βασικού περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους, ώστε να εναρμονιστεί με το κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων, όπως αυτό διαμορφώθηκε ύστερα από τις τελευταίες τροποποιήσεις του νόμου για τις συντάξεις των δημόσιων υπαλλήλων.

Οι βασικότερες πρόνοιες των Κανονισμών που προτείνονται αφορούν ειδικότερα την αναγνώριση από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου προηγούμενης υπηρεσίας υπαλλήλου της στη δημόσια υπηρεσία, σε ημικρατικό οργανισμό ή σε αρχή τοπικής διοίκησης και την ανάληψη από αυτή της καταβολής της δαπάνης που αφορά τα συνταξιοδοτικά του ωφελήματα, αφού προηγουμένως αποζημιωθεί ανάλογα από τον προηγούμενο εργοδότη του υπαλλήλου. Επίσης, σε περίπτωση μεταπήδησης υπαλλήλου της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου στη δημόσια υπηρεσία, σε ημικρατικό οργανισμό ή σε αρχή τοπικής διοίκησης, η Αρχή αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει ανάλογα το νέο εργοδότη του υπαλλήλου αναφορικά με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που θα καταβληθούν σ' αυτόν, αφού η Αρχή αναγνωρίσει την υπηρεσία του πρώην υπαλλήλου της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το υφιστάμενο σχέδιο συντάξεων της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου είναι όμοιο με το κυβερνητικό σχέδιο και ότι κάθε φορά που το τελευταίο τροποποιείται η Αρχή έχει την υποχρέωση να επιφέρει και στο δικό της σχέδιο τις αντίστοιχες τροποποιήσεις, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Δήμων (Διεξαγωγή Δημοψηφίσματος) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ (ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Υπουργός Εσωτερικών, καθώς και εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Κοινοτήτων.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 133 της βασικής νομοθεσίας για τους δήμους, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών Κανονισμών για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε δημοτική περιοχή.

Συγκεκριμένα, τροποποιούνται οι ορισμοί των όρων "εκλογέας" και "εκλογικός κατάλογος", ώστε σε ένα τέτοιο δημοψήφισμα να συμμετέχουν και όσοι έχουν συμπληρώσει την ηλικία των δεκαοκτώ χρόνων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4, 18 και 25 Νοεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 8(1) του περί Παγκυπρίου Συμβουλίου Ευημερίας Νόμου, είναι ο καθορισμός του τρόπου λειτουργίας και της άσκησης γενικά των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου που είναι το ανώτατο συντονιστικό σώμα εθελοντικής κοινωνικής πρόνοιας στην Κύπρο.

Ειδικότερα, οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν θέματα που αφορούν την εκπλήρωση των αντικειμενικών σκοπών του Συμβουλίου, την εγγραφή και διαγραφή μελών, τις συνεδριάσεις και συνδιασκέψεις, τις διαδικασίες εκλογής μελών της Διοικούσας Επιτροπής και των αξιωματούχων του Συμβουλίου, τη σύνθεση και τις αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Γραμματείας και την ίδρυση Επαρχιακών Συμβουλίων Ευημερίας.

Κατά την εξέταση των υπό αναφορά Κανονισμών η Επιτροπή αποδέχθηκε εισήγηση να ενσωματωθεί σε αυτούς διάταξη που να δίδει τη δυνητική ευχέρεια στη Διοικούσα Επιτροπή του Συμβουλίου με απόφασή της να ανακηρύσσει ως Επίτιμη Πρόεδρο του εν λόγω Συμβουλίου την εκάστοτε σύζυγο του Προέδρου της Δημοκρατίας. Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής της κοινοβουλευτικής ομάδας του Σ.Κ. ΕΔΕΚ, υποστήριξε τη θέση ότι δε χρειάζεται ειδική μνεία στους Κανονισμούς αυτούς, γιατί το όλο θέμα αντιμετωπίζεται με γενικότερη διάταξη που προνοείται ήδη στους Κανονισμούς.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η συζήτηση των υπό αναφορά Κανονισμών ξεκίνησε εδώ και ένα χρόνο και για διάφορους τεχνικούς λόγους δεν κατέστη δυνατό να ολοκληρωθεί, η Επιτροπή θεώρησε σκόπιμο να προτείνει οι πρώτες εκλογές για την ανάδειξη των μελών και αξιωματούχων της Διοικούσας Επιτροπής του Συμβουλίου να γίνουν το μήνα Μάρτιο του 1994 και η θητεία της Διοικούσας Επιτροπής να αρχίσει από την 1η Απριλίου. Για τις επόμενες εκλογές η Επιτροπή επικροτεί τη θέση αυτές να γίνονται το μήνα Μάιο και η διετής θητεία του Συμβουλίου να αρχίζει την 1η Ιουνίου, όπως ακριβώς προνοείται στους υπό αναφορά Κανονισμούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Σωματείων και Ιδρυμάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Κίκης Γιάγκου, Προεδρεύων
Αντώνης Καράς
Σωκράτης Χάσικος
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 48 της νομοθεσίας για τα σωματεία και τα ιδρύματα, είναι ο καθορισμός τέλους για την έκδοση αντιγράφων καταστατικού και άλλων εγγράφων σχετικών με σωματεία και ιδρύματα.

Υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα υπ' αριθμό 33 και 34 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Προστασίας της Παραλίας (Άδειες και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1992" και "Οι περί Προστασίας της Παραλίας (Άδειες και Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993" αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Συντάξεων και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων, καθώς και της συντεχνίας του προσωπικού του.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 81Α της νομοθεσίας που διέπει τη λειτουργία του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων, σκοπείται η σύσταση Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων για τους υπαλλήλους του ΣΕΚΕΠ όμοιο με το κυβερνητικό σχέδιο και με τα αντίστοιχα σχέδια των ημικρατικών οργανισμών.

Ειδικότερα, με βάση το προτεινόμενο σχέδιο θα παρέχονται στους συμμετέχοντες σ' αυτό τα ίδια ωφελήματα που παρέχονται στους δημόσιους υπαλλήλους, σύμφωνα με τον περί Συντάξεων Νόμο και τους Κανονισμούς που εκδίδονται με βάση αυτόν, ενώ το ισχύον Σχέδιο Ταμείου Προνοίας θα καταργηθεί.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ύστερα από τη διαβεβαίωση που δόθηκε από την πλευρά του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, καθώς και από την πλευρά του ΣΕΚΕΠ και της συντεχνίας του προσωπικού του, ότι το σχέδιο που προτείνεται είναι πλήρως εναρμονισμένο με το κυβερνητικό σχέδιο και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι παρόμοιο σχέδιο έχει ήδη εισαχθεί και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Και τώρα προχωρούμε στα δύο θέματα τα οποία η Βουλή κήρυξε επείγοντα. Ομόφωνα μεν, αλλά η Βουλή δεν είχε τη δυνατότητα να τα δει προηγουμένως. Γι' αυτό θα προτιμήσω να διαβαστούν οι Εκθέσεις. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΟΥ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος	Γιαννάκης Αγαπίου
Γιαννάκης Ομήρου	Παύλος Παπαγεωργίου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Αριστοφάνης Γεωργίου
Χρίστος Πουργουρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Καίτη Κληρίδου	Μιχαλάκης Κυπριανού
Κώστας Κωνσταντίνου	Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου η οποία κατατέθηκε στη Βουλή και κηρύχθηκε επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία του Σώματος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) Νόμου ώστε η διετής περίοδος παραγραφής αξιώσεων για σκοπούς της βασικής νομοθεσίας, αναφορικά με ατυχήματα που συνέβηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1992, να αρχίζει από την ημερομηνία αυτή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρατηρούμενη δυσαρμονία στο βασικό νόμο οφείλεται σε καθαρή αβλεψία ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 15Α του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος	Γιαννάκης Αγαπίου
Γιαννάκης Ομήρου	Παύλος Παπαγεωργίου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Αριστοφάνης Γεωργίου
Χρίστος Πουργουρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Καίτη Κληρίδου	Μιχαλάκης Κυπριανού
Κώστας Κωνσταντίνου	Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή και κηρύχθηκε επείγουσας φύσης σε σημερινή συνεδρία του Σώματος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Δικηγόρων Νόμου ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε πρόσωπα που ήταν εγγεγραμμένα στο Μητρώο Ασκουμένων Δικηγόρων την 6η Δεκεμβρίου 1991 και τα οποία δεν είχαν συμπληρώσει τη δωδεκάμηνη άσκησή τους να μπορούν να τη συμπληρώσουν μέχρι την 6η Δεκεμβρίου 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετώντας τους σκοπούς της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση της μεταβατικής διάταξης του Νόμου 212 του 1991. Άρθρο 2.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 62 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Πιττοκοπίτη στις 3 Νοεμβρίου 1993.

"Μετά τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου προ διετίας για στεγαστική δανειοδότηση μέσω του Οργανισμού Χρηματοδότησης Στέγης για αγορά, ανέγερση, αποπεράτωση κατοικιών και για ουσιαστικές βελτιώσεις και επεκτάσεις κατοικιών είχαν επιλεγεί και εγκριθεί κοινότητες στην επαρχία Πάφου τις οποίες στην ουσία αυτή η απόφαση σε τίποτε δεν εξυπηρετούσε.

Καλούμε τους αρμόδιους να ενημερώσουν το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων κατά πόσο προτίθενται να αλλάξουν την απόφαση του τότε Υπουργικού Συμβουλίου και να δώσουν τη δυνατότητα σε νεαρά ζευγάρια που ενδιαφέρονται να κατοικήσουν μόνιμα σε μικρές κοινότητες της επαρχίας Πάφου, π.χ. στη Μηλιού Πάφου, ούτως ώστε να προσφερθεί ουσιαστική βοήθεια μέσω αυτής της απόφασης, για να κρατήσουμε την ύπαιθρο στη ζωή."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 63 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά στις 4 Νοεμβρίου 1993.

"Σύμφωνα με πληροφορίες που έχουμε, ο καθορισμός της αντιμισθίας των δημάρχων των κατεχόμενων δήμων έγινε με άνισο τρόπο για δημάρχους ισοδύναμων κατεχόμενων δήμων.

Για παράδειγμα, για τους δημάρχους Καραβά και Λύσης καθορίστηκε ετήσια αντιμισθία ύψους £1.500 και £1.800 αντίστοιχα, ενώ για τους δημάρχους Λευκονοίκου και Λαπήθου καθορίστηκε ετήσια αντιμισθία ύψους μόνο £300 και για το δήμαρχο Ακανθούς δεν καθορίστηκε καμιά αντιμισθία.

Ενόψει των πιο πάνω θέλουμε να πληροφορηθούμε από το αρμόδιο Υπουργείο γιατί έγινε αυτή η διάκριση όσον αφορά την αντιμισθία των δημάρχων των κατεχόμενων δήμων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 64 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 5 Νοεμβρίου 1993.

"Κάθε χρόνο οι αμπελουργοί, αφού παραδώσουν τα σταφύλια τους στις οινοβιομηχαγίες, περιμένουν τρεις με τέσσερις μήνες, μέχρι να πληρωθούν, και έτσι μετατρέπονται ουσιαστικά σε πιστωτές των οινοβιομηχανιών άνευ καταβολής τόκου.

Οι οινοβιομηχανίες ισχυρίζονται ότι η ευθύνη για την καθυστέρηση των πληρωμών βαρύνει την κυβέρνηση, επειδή δεν έχει εγκρίνει έγκαιρα τις εγγυήσεις, ενώ αρμόδιος λειτουργός του Υπουργείου Οικονομικών μου έχει αναφέρει πως οι αιτήσεις των οινοβιομηχανιών λήφθηκαν από το Υπουργείο στο διάστημα από τις 8/10/93 μέχρι τις 12/10/93 (και σε δυο περιπτώσεις με ελλιπή στοιχεία) και η εξέτασή τους άρχισε αμέσως.

Δεδομένου ότι το πρόβλημα αυτό παρουσιάζεται κάθε χρόνο, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή για τα μέτρα που προτίθεται να πάρει, ώστε:

1) Να πληρωθούν αμέσως οι αμπελουργοί για τη φετινή παραγωγή.
2) Να εκλείψει άπαξ διά παντός το φαινόμενο της απαράδεκτης αυτής καθυστέρησης."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 65 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 5 Νοεμβρίου 1993.

"Η Συντονιστική Επιτροπή Αιμοδοσίας και Διαφώτισης (ΣΕΑΔ) αποτελεί το εθελοντικό τμήμα του Υπουργείου Υγείας που ανέλαβε την ευθύνη της κάλυψης των αναγκών σε αίμα με εθελοντική προσφορά.

Ανασταλτικός παράγοντας στην όλη προσπάθεια αποβαίνει η χρέωση του ποσού των £10 κατά φιάλη αίματος, όταν ο εθελοντής αιμοδότης ή εξαρτώμενός του ζητήσει αίμα μέσω ιδιωτικής κλινικής, επειδή εκλαμβάνεται ότι πληρώνει για το αίμα που ο ίδιος προσφέρει δωρεάν και εθελοντικά. ('Οταν η θεραπεία γίνεται στα κρατικά νοσοκομεία, δε χρεώνεται το ποσό των £10. Το ποσό των £10 κατά φιάλη αίματος καλύπτει τα έξοδα των αναλύσεων).

Προς απάμβλυνση του προβλήματος, πριν από τρία χρόνια το Υπουργείο Υγείας έδωσε οδηγίες να μη χρεώνονται οι εθελοντές αιμοδότες με το ποσό των £10, έστω και αν η θεραπεία γίνεται σε ιδιωτική κλινική. Εντούτοις, φαίνεται πως οι οδηγίες επιδέχονταν παρερμηνεία, γι' αυτό οι υπεύθυνοι των τραπεζών αίματος κατά επαρχία αποφασίζουν κατά την κρίση τους για το ποιος είναι δικαιούχος, με αποτέλεσμα να προκαλούνται προστριβές και παρεξηγήσεις, που επενεργούν αρνητικά στην εκστρατεία για αύξηση της εθελοντικής προσφοράς αίματος.

Η ΣΕΑΔ ζήτησε επενειλημμένα να δοθούν σαφείς οδηγίες, έτσι που να εφαρμόζεται ομοιόμορφη μεταχείριση των αιμοδοτών σε όλη την Κύπρο. Εντούτοις, παρά τις οδηγίες που κατά καιρούς δίνονται στους υπηρεσιακούς λειτουργούς, το πρόβλημα διαιωνίζεται.

Προσοστό από τις £10 κατά φιάλη αίματος μοιράζεται στους τεχνολόγους που υπηρετούν στα χημεία των νοσοκομείων. 'Ετσι δημιουργείται η εντύπωση πως το άμεσο συμφέρον πιθανό να ευθύνεται για τη διαφορετική ερμηνεία των οδηγιών. Γι'αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1) Τι ποσοστό από τις £10 πληρώνεται στους τεχνολόγους;
2) Τι ποσό πληρώθηκε στους τεχνολόγους κατά επαρχία το 1989, το 1990, το 1991, το 1992 και από 1/1/93 μέχρι 30/9/93;
3) Εφόσον οι αναλύσεις του αίματος γίνονται στα χημεία των νοσοκομείων κατά τη διάρκεια των εργάσιμων ωρών, γιατί πρέπει να πληρώνεται στους τεχνολόγους ποσοστό από τις £10 κατά φιάλη αίματος;
4) Πότε θα ληφθούν μέτρα για ομοιόμορφη μεταχείριση των εθελοντών αιμοδοτών από τις τράπεζες αίματος;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 66 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 10 Νοεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πόσες εγκρίσεις δόθηκαν από την Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων για την παροχή κυβερνητικών οικοπέδων σε κάθε συνοικισμό αυτοστέγασης στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου τις περιόδους 1) μέχρι 16/2/1977, 2) από 17/2/1977 μέχρι 31/12/1977, 3) από 1/1/1978 μέχρι 1/12/1978 και 4) από 2/12/1978 μέχρι 31/12/1979."

Απάντηση ημερομηνίας 1ης Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 265, ημερομηνίας 18 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σχετικά με το δρόμο Φασούλας-Λεμεσού σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 7,7 χλμ. και για τη βελτίωσή του απαιτείται δαπάνη £300.000 περίπου. Μέχρι σήμερα δαπανήθηκε ποσό £72.000, ενώ άλλες £18.000 θα δαπανηθούν πριν το τέλος του έτους.

(β) Πρόσθετο ποσό θα διατεθεί και το 1994. Γι'αυτό ο χρόνος ολοκλήρωσης του έργου θα εξαρτηθεί από το ύψος των πιστώσεων που θα μπορούν να παραχωρούνται κάθε χρόνο στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως, λαμβανομένων υπόψη και άλλων αναγκών και προτεραιοτήτων."

Απάντηση ημερομηνίας 1ης Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ.Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 266, ημερομηνίας 18 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σχετικά με το δρόμο που συνδέει τη Φασούλα με το Σπιτάλι σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο δρόμος αυτός έχει μήκος 2,2 χλμ. και συνδέει το χωριό Φασούλα με το χωριό Σπιτάλι και το δρόμο Λεμεσού-Αγρού. Βελτιώνεται σταδιακά ως αγροτικός και μέχρι σήμερα δαπανήθηκε ποσό £15.000. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1994 προβλέπεται ποσό £5.000 για συνέχιση των βελτιωτικών εργασιών.

(β) Για τη διεύρυνση και ασφαλτόστρωσή του απαιτείται δαπάνη £120.000 χωρίς να υπολογισθούν οι αποζημιώσεις για απαλλοτριώσεις. Η ασφαλτόστρωση θα προωθηθεί στο μέλλον, εφόσον παραχωρηθούν οι αναγκαίες πιστώσεις μέσα στα πλαίσια των εκάστοτε Προϋπολογισμών Αναπτύξεως. Η εκτέλεση του έργου αυτού δεν τυγχάνει προτεραιότητας."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έληξε η ημερήσια διάταξη. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 9 Δεκεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με συζήτηση πάνω στις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 33) του 1993.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 34) του 1993.
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 35) του 1993.
4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 36) του 1993.
5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1993.
6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 39) του 1993.
7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1993.
8) Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Δέκατο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.
9) Ο περί της Ένταξης και Ενσωμάτωσης Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση Εκπαίδευση) Νόμος του 1993.
10) Ο περί του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1992.

11) Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

12) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1992.

13) Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

14) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

15) Οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1993.

16) Οι περί Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων για τους Υπαλλήλους του Συμβουλίου και για τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993.

17) Οι περί Ενδείξεως Τιμής (Συγκρίσεις) Κανονισμοί του 1993.

18) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1993.

19) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993.

20) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

21) Οι περί Μηχανών Παιγνίου (Εγγραφή και Έκδοση Αδειών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

22) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1993.

23) Οι περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμοί του 1993.

24) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1993.

25) Οι περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

26) Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993.

27) Οι περί Ραδιοφωνικών Σταθμών Κανονισμοί του 1993.

28) Οι περί Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1993.

29) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1993.

30) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υπηρεσίες Σφαγείων και Μεταφορές Κρεάτων) Κανονισμοί του 1993.

31) Οι περί Γυναικών Υπαξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) Κανονισμοί του 1993.

32) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

33) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Πάγιο Ταμείο για το μήνα Ιανουάριο του 1994.

34) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αναπτύξεως για το μήνα Ιανουάριο του 1994.

35) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων για το μήνα Ιανουάριο του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η επικρατούσα κατάσταση στη μαρίνα Λάρνακας και η καθυστέρηση στην υλοποίηση προγραμμάτων για την αναβάθμισή της."

(Αυτεπάγγελτη εξέταση μετά από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Μούσκου). (18.12.92).

2) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την Ετήσια 'Εκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1992.

3) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Χαλαρώσεις και παραχωρήσεις σε ξενοδοχείο στον Κόλπο των Κοραλλίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (30.3.1993).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

('Ωρα λήξης: 5.40 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:-

Αγαπίου Γιαννάκης
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

Καλαϊτζιάν Αράμ

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.

2) Έκθεση για τα νομοσχέδια 1) "Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και 2) "Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Δ. Θεοδώρου, Ν. Μουσιούττας, Δ. Κοντίδης, Ευ. Ευσταθίου και Α. Παρισινός) και ψήφισή τους σε νόμους.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης επί Ορισμένων Διεθνών Πτυχών της Πτώχευσης (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί των Τροποποιήσεων της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων και Άλλων Μορφών Σκληρής και Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Συνθήκης για Συμφιλίωση και Διαιτησία της ΔΑΣΕ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί του Ευρωπαϊκού Χάρτη για Περιφερειακές ή Μειονοτικές Γλώσσες (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

8) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Σύμβασης Αντί-Ντόπινγκ (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

9) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ελαιολάδου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

10) Έκθεση για τα νομοσχέδια 1) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 1993", 2) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 1993" και 3) "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 1993" και ψήφισή τους σε νόμο με αριθμό 6 του 1993.

11) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 32) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο με αρ. 23 του 1993.

12) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 45) του 1992" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 24 του 1993".

13) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 7 του 1993.

14) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

15) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας (Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1993) Νόμος του 1993", οι σύντομες αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Κ. Καζαμίας, Μάρκος Κυπριανού, Λ. Ιεροδιακόνου και Γ. Ομήρου) και ψήφισή του σε νόμο.

16) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων του 1983 και του Πρωτοκόλλου Τροποποίησης Αυτής του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

17) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1993", η σύντομη αναφορά του Βουλευτή Α. Φιλίππου πάνω στο θέμα και ψήφισή του σε νόμο.

18) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Σχέδια και Λοιποί Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1993", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Δ. Ιλιάδης, Ν. Πιττοκοπίτης, Π. Παπαγεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος, Γ. Αγαπίου, Δ. Θεοδώρου, Α. Μούσκος, Ν. Κατσουρίδης, Α. Φιλίππου και Δ. Χριστοδουλίδης) και έγκρισή τους.

19) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊσταμένου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Πρώτου/ης Νοσηλευτικής Λειτουργού, Ανώτερου/ης Νοσηλευτικού Λειτουργού, Νοσηλευτικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης, Νοσοκόμου 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή της.

20) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αναπτύξεως Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

21) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της ΑΗΚ και Εξαρτωμένους τους όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

22) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Δήμων (Διεξαγωγή Δημοψηφίσματος) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

23) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Παγκύπριου Συμβουλίου Ευημερίας Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

24) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Σωματείων και Ιδρυμάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

25) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

26) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια Υπέρ Τρίτου) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993 και ψήφισή της σε νόμο.

27) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η δυνατότητα σε νεαρά ζευγάρια που ενδιαφέρονται να κατοικήσουν μόνιμα σε μικρές κοινότητες της επαρχίας Πάφου - Ο καθορισμός της αντιμισθίας των Δημάρχων των κατεχόμενων δήμων - Η καθυστέρηση πληρωμής των αμπελουργών από τις οινοβιομηχανίες - Η ομοιόμορφη μεταχείριση των αιμοδοτών σε όλη την Κύπρο - Η παροχή κυβερνητικών οικοπέδων σε εκτοπισθέντες που διαμένουν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου).

28) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η βελτίωση του δρόμου Φασούλας-Λεμεσού - Η βελτίωση του δρόμου που συνδέει τη Φασούλα με το Σπιτάλι).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 9ης Δεκεμβρίου 1993

('Ωρα έναρξης: 4.17 μ.μ.)

(Αρ. 8)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προ ημερησίας διατάξεως θα αρχίσει η συζήτηση πάνω στις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Παρακαλώ τον εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ να πάρει το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριοι Υπουργοί,

'Εχουν μεσολαβήσει εννέα ολόκληροι μήνες από την εκλογή του Προέδρου Κληρίδη στο ύπατο αξίωμα της πολιτείας. Στην τριαντάχρονη και πλέον ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η πρώτη φορά που οι προγραμματικές δηλώσεις της νέας κυβέρνησης κατατίθενται με τόση καθυστέρηση. Μια καθυστέρηση που πρέπει να πω πως δε μας ξενίζει καθόλου, αναλογιζόμενοι τις προσπάθειες που έπρεπε να καταβάλει ο Πρόεδρος για γεφύρωση των διαφορών και ικανοποίηση των δύο σκελών της συγκυβέρνησης. Επιπρόσθετα η πλήρης διαφοροποίηση και ουσιαστικά η αποστασιοποίηση από τη μέχρι σήμερα ακολουθούμενη κοινωνικο-οικονομική πολιτική προϋπέθετε αρκετό χρόνο.

Τον Απρίλη συζητήσαμε στη Βουλή των Αντιπροσώπων τις πρώτες αξιολογήσεις και εκτιμήσεις της κυβέρνησης Κληρίδη γύρω από την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας. 'Ηταν τότε που παρουσιάστηκε στη Βουλή ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών. Στηριζόμενοι τότε σε δηλώσεις και συνεντεύξεις στελεχών

της κυβέρνησης και ιδιαίτερα του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη, προειδοποιήσαμε τον κυπριακό λαό ότι οι προθέσεις της κυβέρνησης Κληρίδη προμήνυαν καιρούς χαλεπούς. Οι αρχικές διακηρύξεις και τοποθετήσεις των κυβερνώντων ήταν διαποτισμένες από μια έντονα αντιλαϊκή, νεοσυντηρητική κοινωνικο-οικονομική φιλοσοφία.

Ο φίλιος προς την κυβέρνηση τύπος μάς κατηγόρησε τότε για εμπάθεια, για στείρα αντιπολίτευση και κακοπιστία. Δυστυχώς όμως, δυστυχώς για το σύνολο του κυπριακού λαού, δε διαψευστήκαμε. Οι τότε δηλώσεις για λιτότητα και περισυλλογή, για την ανάγκη αύξησης των εσόδων του κράτους, εξαιτίας των άδειων δήθεν ταμείων που άφησε η προηγούμενη κυβέρνηση, και η συντονισμένη επίθεση της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (η οποία από της εκλογής του κ. Κληρίδη στην προεδρία λειτουργεί στα ίδια μήκη κύματος φαίνεται με την κυβέρνηση) προδιέγραψαν με σαφήνεια και την ακολουθητέα πολιτική.

Οι δηλώσεις για λιτότητα, για συγκρατημένα αιτήματα των εργαζομένων, για απελευθέρωση των επιτοκίων, μείωση των επιχορηγήσεων, για εισαγωγή νέων φορολογιών, ελεύθερη εισαγωγή και εξαγωγή συναλλάγματος, για ιδιωτικοποιήσεις, για μείωση των κοινωνικών παροχών και άλλες θύμιζαν έντονα το στίγμα της κοινωνικο-οικονομικής φιλοσοφίας, αλλά και της πολιτικής που ακολούθησαν ή καλύτερα που επέβαλαν στους λαούς της Ευρώπης τα αδελφά προς το Δημοκρατικό Συναγερμό κόμματα που ανήλθαν στην εξουσία.

Ήταν όμως φυσικό τα συγκυβερνώντα κόμματα, εκτός από τη νεοσυντηρητική θατσερική κοινωνικο-οικονομική πολιτική, να υιοθετήσουν και τη μεθοδολογία στην επιβολή και εφαρμογή της. Έτσι για έξι συνεχείς μήνες μια τέλεια συντονισμένη ορχήστρα, η συγκυβέρνηση και η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων, επαναλάμβανε ένα και μοναδικό μοτίβο, αυτό της επερχόμενης οικονομικής καταστροφής. Εμείς έγκαιρα προειδοποιήσαμε, ψέγοντας την καταστροφολογία και καυτηριάζοντας την κινδυνολογία, γνωρίζοντας ότι το ρεφραίν του μοτίβου οδηγούσε στη μονόπλευρη λιτότητα.

Ο κυπριακός λαός βρέθηκε μάρτυρας μιας μονόπλευρης και επιλεκτικής παρουσίασης της κυπριακής οικονομίας, η οποία σε αρκετές περιπτώσεις παρέθετε είτε ελλιπή είτε ακόμα και διαστρεβλωμένα οικονομικά στοιχεία και δείκτες, ενώ κάποια από αυτά παραλείπονταν εντελώς. Προειδοποιήσαμε και τότε αποκαλύπτοντας τους στόχους της κυβέρνησης στο λαό, που δεν ήταν άλλοι από τη δημιουργία μιας ευνοϊκής και επιθυμητής γι' αυτή εικόνας, που θα τη βοηθούσε να προωθήσει ανεμπόδιστα τη συντηρητική της πολιτική.

Και πραγματικά έτσι έγινε. Με τη βοήθεια μέσων μαζικής ενημέρωσης που υποστηρίζουν τη συγκυβέρνηση δημιουργήθηκε μια ζοφερή εικόνα για την κυπριακή οικονομία, με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα. Η κινδυνολογία και η καταστροφολογία οδήγησαν την αγορά σε μαρασμό, μούδιασαν τις οικονομικές συναλλαγές και ανέκοψαν την πορεία των επενδύσεων, πράγμα για το οποίο εμείς είχαμε προειδοποιήσει.

Αυτή η κινδυνολογία οδηγεί, τροφοδοτεί την άκαμπτη και αντεργατική στάση της ΟΕΒ, η οποία ζητά κατάργηση της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής, προτίθεται δε να υποβάλει αντιαιτήματα στα λογικά και μετρημένα αιτήματα των συντεχνιών. Δηλώνουμε από του βήματος της Βουλής ότι οι μεθοδεύσεις για κατάργηση της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής θα μας βρουν κάθετα αντιμέτωπους. Καλούμε δε την κυβέρνηση να ξεκαθαρίσει τη θέση της πάνω σ' αυτό το καυτό θέμα.

Το ΑΚΕΛ μελέτησε και ανέλυσε την κυπριακή οικονομία μέσα στις πραγματικές της διαστάσεις. Η κυπριακή οικονομία δεν είναι αποκλεισμένη από τον υπόλοιπο κόσμο. Αντίθετα όλοι δεχόμαστε ότι έχει χαρακτήρα έντονα εξωστρεφή. Συνεπώς το διεθνές υφεσιακό - αρνητικό οικονομικό περιβάλλον και ιδιαίτερα η οικονομική κρίση στη Μεγάλη Βρετανία (που είναι ο βασικός οικονομικός μας εταίρος) ήταν επόμενο να επηρεάσουν και τη δική μας πορεία. Παράλληλα ο αντικειμενικός νόμος της κυκλικής ανάπτυξης της οικονομίας ήταν φυσικό να λειτουργήσει και στη δική μας περίπτωση, ιδιαίτερα όταν προηγήθηκε μια δεκαπενταετία ραγδαίας ανάπτυξης και υπερθέρμανσης. Όμως η ευελιξία, ο δυναμισμός και η ευρωστία, που χαρακτηρίζουν την κυπριακή οικονομία -και σ' αυτό συνηγορεί και η γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας- περιορίζουν αισθητά τη χρονική διάρκεια της φάσης της ύφεσης. Γι' αυτό και η κινδυνολογία μόνο επιδείνωση μπορούσε να προκαλέσει στην οικονομική μας κατάσταση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το ΑΚΕΛ δε διακρίνεται για οικονομική μυωπία. Βλέπαμε και προσπαθούμε να βλέπουμε τα πράγματα στις πραγματικές τους διαστάσεις. Προβλήματα έχουμε στα σίγουρα. Αναπτυσσόμαστε μονόπλευρα, χτίζοντας το οικονομικό μέλλον του κυπριακού λαού κατά κύριο λόγο στον ευπαθή τουριστικό τομέα. Το εμπορικό ισοζύγιο, το δημόσιο χρέος και τα δημόσια οικονομικά παρουσιάζουν χρόνια και σοβαρά προβλήματα, στα οποία οφείλουμε να σταθούμε. Για να είμαστε όμως δίκαιοι, το ΑΚΕΛ εντοπίζει, μελετά και αναλύει αυτά τα προβλήματα εδώ και πολλά χρόνια. Δώσαμε τις θέσεις και τις προτάσεις μας σε όλες ανεξαίρετα τις κυβερνήσεις, μη εξαιρουμένης και της σημερινής κυβέρνησης. Ας μου επιτραπεί να κάνω μια παρένθεση, για να αναφέρω ότι η μόνη κυβέρνηση η οποία θεώρησε σκόπιμο να μην απαντήσει σε υπόμνημα του ΑΚΕΛ για τα δημόσια οικονομικά είναι η σημερινή. Πήρε το υπόμνημα και την επομένη απάντησε διά του τύπου.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία δε λύονται ούτε αυθημερόν ούτε με ευχολόγια. Απαιτείται μια μακροχρόνια και μακροπρόθεσμη δημοσιονομική πολιτική. Η προηγούμενη κυβέρνηση έθεσε τις βάσεις για ένα σωστό ξεκίνημα. Εισήξε και διατήρησε το μορατόριουμ στις προσλήψεις στο δημόσιο και περιόρισε τις καταναλωτικές δαπάνες του κράτους, ξεκίνησε τη μηχανογράφηση στη δημόσια υπηρεσία και μεταρρύθμισε το φορολογικό σύστημα, προσδίδοντας σ' αυτό κοινωνικούς προσανατολισμούς. Εγιναν βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση. Σήμερα δυστυχώς η πορεία αλλάζει, οι στόχοι διαφοροποιούνται, η πυξίδα της συγκυβέρνησης στριφογυρίζει και το οικονομικό μας καράβι πελαγοδρομεί. Το ΑΚΕΛ μελέτησε με όλη την απαιτούμενη προσοχή τις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας. Βασικό τους χαρακτηριστικό η καταγραφή γενικών τοποθετήσεων και προθέσεων, τα πολλά συνθήματα και τα πολλά "θα". Μέσα όμως από τις υποσχέσεις, μέσα από τις γενικολογίες και τις ευχές είναι ορατή και διαγράφεται η συντηρητική στροφή προς τη μονόπλευρη λιτότητα, ενώ η επιβουλή ενάντια στις κατακτήσεις των εργαζομένων συγκαλύπτεται από τις εκκλήσεις για συγκρατημένα αιτήματα και για συγκρατημένες διεκδικήσεις, προκειμένου να θεραπευθεί η νοσούσα ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της επιβουλής κατά των μισθών και των κεκτημένων των εργαζομένων είναι η αναφορά του Προέδρου στη σελίδα 17 της ομιλίας του, όπου εκφράζει καθαρά την πρόθεσή του για διαφοροποίηση του ποσοστού της αυτόματης προσαύξησης των δημόσιων υπαλλήλων και για μείωση του μισθού στις

κλίμακες εισδοχής νέων υπαλλήλων, λόγω της διαφοράς που υπάρχει μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη διαφορά της κυβέρνησης με την ΠΑΣΥΔΥ. Εμείς διαφωνούμε ριζικά με αυτή τη θεώρηση, διότι επηρεάζει άμεσα τους μισθούς των χαμηλόμισθων κρατικών υπαλλήλων.

Ναι, υπάρχει χάσμα μεταξύ των απολαβών του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Όμως ο τρόπος για τη σμίκρυνσή του δεν είναι η μείωση του βιοτικού επιπέδου οποιουδήποτε, αλλά η με διάφορα μέτρα -ακόμα και νομοθετικά- αύξηση των εισοδημάτων των ιδιωτικών υπαλλήλων.

Οι εκτιμήσεις του ΑΚΕΛ, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι αυθαίρετες ούτε ξεκινούν από αντιπολιτευτική διάθεση. Για του λόγου το αληθές θα επιχειρήσω ένα περιδιάβασμα μέσα από τα διάφορα κεφάλαια των προγραμματικών δηλώσεων του κ. Κληρίδη, παραθέτοντας ταυτόχρονα τις εκτιμήσεις του ΑΚΕΛ και τις θέσεις μας για κάθε ξεχωριστό κεφάλαιο.

Η κατάσταση της οικονομίας

Πολύ σωστά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρεται στη μεταπολεμική επαναδραστηριοποίηση της οικονομίας και στους γρήγορους ρυθμούς ανάπτυξης που επιτεύχθηκαν, όπως ορθά επισημαίνεται και η θεαματική άνοδος του βιοτικού επιπέδου του λαού. Δεν πρωτοτυπεί ο κ. Πρόεδρος καταγράφοντας τις διαρθρωτικές αδυναμίες και τα προβλήματα σταθερότητας της οικονομίας. Εκεί που πρωτοτυπεί είναι όταν διαγράφει τα όσα έγιναν από την προηγούμενη κυβέρνηση, επιρρίπτοντας σ' αυτή ολόκληρη την ευθύνη για τα κακώς έχοντα. Είναι το λιγότερο άδικο να κατηγορείται η προηγούμενη κυβέρνηση ότι δεν έλαβε μέτρα για μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Τα στατιστικά στοιχεία διαψεύδουν τον κ. Κληρίδη. Η δημοσιονομική κατάσταση που παρέδωσε η προηγούμενη κυβέρνηση όχι μόνο ήταν καλύτερη από ό,τι επί διακυβέρνησης Σπύρου Κυπριανού, αλλά, αφαιρουμένων των δαπανών για την άμυνα, βρισκόμαστε μέσα στα πλαίσια της δημοσιονομικής πειθαρχίας που απορρέει από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Συγκρινόμαστε επίσης ευνοϊκά με τη συντριπτική πλειοψηφία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο συνυπολογισμός των αμυντικών δαπανών στους δημοσιονομικούς λογαριασμούς και αυθαίρετος κατά την άποψή μας είναι, αλλά και παραπλανητικός, αφού το ταμείο για την άμυνα είναι ταμείο ανεξάρτητο και αυτοτροφοδοτούμενο και βρίσκεται σε θέση να καλύψει τις υποχρεώσεις του μέσα σε μια δεκαετία και μάλιστα με σχετικό πλεόνασμα.

Ανησυχεί ο κ. Πρόεδρος από το ύψος του δημόσιου χρέους το οποίο, όπως αναφέρει, έχει φτάσει τα 2,5 δισεκατομμύρια λίρες. Σκόπιμα όμως παραλείπει να αναφέρει ότι το δημόσιο εξωτερικό χρέος μειώθηκε αισθητά από την προηγούμενη κυβέρνηση, ενώ το εσωτερικό χρέος, η πλέον ακίνδυνη μορφή δανεισμού -είναι βέβαια δανεισμός- αν τεθεί πάνω σε μακροπρόθεσμη βάση, δε δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα. Εκεί όμως που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας βρίσκεται σε διάσταση με την πραγματικότητα είναι όταν γενικά και αόριστα καταλογίζει ευθύνες για τα κακώς έχοντα. Παραθέτω αυτούσια τα λόγια του Προέδρου: "Δυστυχώς, τα τελευταία χρόνια η γρήγορη ανάπτυξη και βελτίωση του βιοτικού μας επιπέδου συνοδεύτηκε από μια σταδιακή αλλαγή στη νοοτροπία και στις προσεγγίσεις μας. Κτίζουμε υπερπολυτελείς κατοικίες και αγοράζουμε τα τελευταίου τύπου αυτοκίνητα, ενώ έχουμε μειώσει το ποσοστό της αποταμίευσης και έχουμε υποβαθμίσει τις παραγωγικές επενδύσεις".

Καθόλου ψέματα, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι. Αλλά είναι και αλήθεια από την άλλη ότι οι εργαζόμενοι πέτυχαν με σκληρούς αγώνες -κανένας δεν τους το χάρισε- ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο, που τους επιτρέπει να ζουν πιο ανθρώπινα. Και γι' αυτό είμαστε περήφανοι. Έπρεπε να γνωρίζει ο κ. Πρόεδρος ότι τα τελευταίου τύπου αυτοκίνητα, τα οποία όντως αγοράζονται, τις υπερπολυτελείς κατοικίες, αλλά και τα εξοχικά, τα ταξίδια, τα τιμαλφή και τις πανάκριβες εξόδους στα κέντρα ψυχαγωγίας δεν είναι οι εργαζόμενοι των £300, των £500 ή και των £800 το μήνα που τα απολαμβάνουν. Είναι κάποιοι άλλοι.

Αντίθετα οι παραγωγικές επενδύσεις και οι αποταμιεύσεις, στην ουσία η ίδια η ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, θάφτηκαν στο βωμό των πιο πάνω απολαύσεων. Η νοσηρότητα της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρηματικών μονάδων πρέπει λοιπόν να αναζητηθεί στη συμπεριφορά εκείνων που κρατούν και την πίτα και το μαχαίρι και όχι στο μικρό κομμάτι της πίτας που με βάσανα κέρδισαν οι εργαζόμενοι. Το εργατικό κόστος στην Κύπρο είναι σαφώς χαμηλότερο από αυτό στην Ευρωπαϊκή Ένωση και συνεπώς αλλού θα πρέπει να στραφεί τόσο η κυβέρνηση όσο και οι εργοδότες. Ιδιαίτερα οι εργοδότες πρέπει να στραφούν στον εαυτό τους.

Οικονομική στρατηγική

Διαβάζω από την ομιλία του Προέδρου: "Χρειαζόμαστε νέο ξεκίνημα, αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγικών διαδικασιών και εναρμόνιση της οικονομίας μας με τα κοινοτικά δεδομένα". Αυτή είναι μέσα σε λίγες γραμμές η οικονομική στρατηγική της νέας κυβέρνησης. Πώς αναβαθμίζεται όμως η παραγωγικότητα, με ποιο κόστος και σε βάρος ποιου; Είναι ένα ερώτημα που δεν απαντάται από τον κ. Πρόεδρο. Παρεμβάλλεται απλά και ωραιοποιημένα η ευρωπαϊκή προοπτική, χωρίς να λέγονται στο λαό "τα σύκα σύκα και η σκάφη σκάφη". Γίνεται λόγος για εναρμόνιση της οικονομίας μας με τα δεδομένα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σίγουρα έχουμε υπογράψει τη συμφωνία για Τελωνειική Ένωση και είμαστε υποχρεωμένοι να την τιμήσουμε, εφόσον την υπογράψαμε. Φρόντισε όμως η κυβέρνηση να πληροφορήσει τόσο τον επιχειρηματικό κόσμο όσο και τους εργαζόμενους για το κόστος της εναρμόνισης; Φρόντισε να συμβουλεύσει τις κυπριακές επιχειρήσεις για το πώς θα αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της εναρμόνισης; Φρόντισε η κυβέρνηση, αφού έχει το δικαίωμα, να καθυστερήσει ή να επαναδιαπραγματευτεί κάποιες πρόνοιες της συμφωνίας, έτσι που η εναρμόνιση να προχωρήσει με το λιγότερο δυνατό κόστος για την κυπριακή επιχείρηση και την κυπριακή οικονομία γενικότερα;

Δυστυχώς, τίποτα από αυτά δεν έχει γίνει. Δυστυχώς η κυβέρνηση προχωρά απλά ευρωσυνθηματολογώντας. Δεν ακριβολογεί ο κ. Πρόεδρος, όταν αναφέρει ότι η Κύπρος είναι επιλέξιμη για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορεί η Κύπρος να είναι επιλέξιμη οικονομικά -και είναι- όμως η γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρει ξεκάθαρα ότι, αν δε λυθεί το κυπριακό πρόβλημα, η ένταξη στην Κοινότητα είναι τουλάχιστον υπό αίρεση. Συνεπώς δεν έχουμε εισέλθει σε καμιά προενταξιακή πορεία. Αντίθετα, χρονικά εισερχόμαστε στο β' στάδιο της β' φάσης της Τελωνειακής Ένωσης. Οι προενταξιακές διαδικασίες αρχίζουν τότε μόνο, όταν η Ευρωπαϊκή Κοινότητα υιοθετήσει μια αίτηση για ένταξη. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η ωραιοποίηση της πραγματικότητας δε συνάδει με τις προεκλογικές διακηρύξεις του κ. Κληρίδη και μπορεί να καλλιεργήσει αυταπάτες στον κυπριακό λαό.

Δε μας προκαλεί έκπληξη η αντίληψη της κυβέρνησης Κληρίδη για το ρόλο που πρέπει να διαδραματίζει το κράτος. Η κυβέρνηση, σύμφωνα με τον Πρόεδρο Κληρίδη, προτίθεται να δώσει δημιουργική πνοή στο δημόσιο τομέα, που να είναι ενισχυτική της δραστηριότητας του ιδιωτικού τομέα. Διαφωνούμε με τη φιλοσοφία, διαφωνούμε και με την πολιτική, διαφωνούμε και με τις προθέσεις. Το κράτος δε δημιουργεί μόνο τις προϋποθέσεις για τη λειτουργία του ιδιωτικού τομέα ούτε υπάρχει για να στηρίξει τον ιδιωτικό τομέα. Το κράτος συντηρείται από ολόκληρο το λαό. Το κράτος έχει να διαδραματίσει ρόλο κοινωνικό. Είναι ο στρατηγός που ρυθμίζει τα πλαίσια λειτουργίας όχι μόνο του ιδιωτικού, αλλά όλων των τομέων. Καθορίζει τα πλαίσια λειτουργίας της αγοράς, προστατεύοντας τα θύματα της λειτουργίας των νόμων της και είναι ο φορέας μιας ισορροπημένης εισοδηματικής και κοινωνικής πολιτικής. Το κράτος τέλος είναι ο δημιουργός της κοινωνικο-οικονομικής υποδομής και ο κύριος φορέας ανακατανομής του εθνικού εισοδήματος. Η νεοσυντηρητική αντίληψη θέλει δυστυχώς το κράτος πιόνι στη σκακιέρα του ιδιωτικού τομέα. Είναι γι' αυτό που δε μας ξαφνιάζει η διαφοροποίηση της προσέγγισης της νέας κυβέρνησης σε σχέση με το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό της οικονομίας.

Τα πενταετή οικονομικά προγράμματα λειτουργούν με αρκετή επιτυχία εδώ και τριάντα χρόνια στον τόπο μας. Δυστυχώς η κυβέρνηση, ως καλός δέκτης των διεθνών συντηρητικών μηνυμάτων, αντιγράφει ξένες συνταγές, χωρίς να λαμβάνει υπόψη την κυπριακή πραγματικότητα. Το Γραφείο Προγραμματισμού έχει επιτελέσει και εξακολουθεί να επιτελεί σημαντικότατο έργο στον κοινωνικο- οικονομικό προγραμματισμό. Το νέο πενταετές σχέδιο ανάπτυξης -που υπό κανονικές συνθήκες θα έπρεπε να είχε ήδη ετοιμαστεί-γίνεται μετ' εμποδίων, γιατί η κυβέρνηση το παρεμποδίζει, αφού διαφωνεί με την όλη φιλοσοφία του. Δυστυχώς δεν έχουν δοθεί ακόμα από την κυβέρνηση στο Γραφείο Προγραμματισμού οι θέσεις της, έτσι που να ετοιμαστεί το νέο πενταετές σχέδιο. Και να μου επιτρέψετε να αμφιβάλλω αν θα δοθούν.

Αναπτυξιακή και διαρθρωτική πολιτική

Πολύ σωστά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εντοπίζει τους βασικούς λόγους που οδήγησαν στην οικονομική ανάπτυξη στα πρώτα χρόνια μετά την εισβολή. Είναι αλήθεια ότι κινηθήκαμε μέσα σε ένα ευνοϊκό διεθνές κλίμα, στηριζόμενοι στο χαμηλό κόστος παραγωγής, σε παραγωγικές διαδικασίες χαμηλής τεχνολογίας και στην υπερβολική προστασία της ντόπιας παραγωγής. Είναι επίσης αλήθεια ότι οι συνθήκες διεθνώς έχουν διαφοροποιηθεί αισθητά. Οι διεθνείς αγορές είναι πιο ανταγωνιστικές, τα πρότυπα ποιότητας πιο απαιτητικά, τα περιθώρια παροχής κινήτρων περιορίζονται από διεθνείς συμφωνίες και η δασμολογική προστασία της ντόπιας παραγωγής αίρεται μετά την υπογραφή της Τελωνειακής Ένωσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συμφωνούμε με την κυβέρνηση -εξάλλου αυτές είναι πάγιες θέσεις του ΑΚΕΛ- ότι επιβάλλεται η επένδυση σε νέα τεχνολογία, η αξιοποίηση του ρόλου της διεύθυνσης και η εξειδίκευση σε διάφορους τομείς.

Εκεί που διαφωνούμε -και πρέπει να πω ότι διαφωνούμε έντονα- είναι η επίρριψη ευθύνης για την απώλεια της ανταγωνιστικότητας στο εργατικό κόστος. Το εργατικό κόστος αποτελεί μέρος μόνο -και σχετικά μικρό μέρος- του κόστους παραγωγής. Ας μου επιτραπεί να πω ότι στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Γερμανία για παράδειγμα, το εργατικό κόστος είναι πολύ πιο ψηλό από ό,τι στην Κύπρο. Εντούτοις η ανταγωνιστικότητα των γερμανικών προϊόντων είναι πολύ μεγαλύτερη από ό,τι η ανταγωνιστικότητα των δικών μας προϊόντων.

Βιομηχανία

Το ΑΚΕΛ εδώ και χρόνια προειδοποιούσε για τους κινδύνους που εγκυμονούσε η μονόπλευρη ανάπτυξη του τουρισμού και η συνεχής υποβάθμιση του ρόλου της βιομηχανίας. Βασικά ο τομέας της βιομηχανίας είναι εκείνος που χρειάζεται τη μεγαλύτερη φροντίδα, τη μεγαλύτερη αρωγή από μέρους της κυβέρνησης. Για την αναβάθμιση του ρόλου της βιομηχανίας στην κυπριακή οικονομία απαιτείται η λήψη μέτρων, όπως:

- Παροχή κινήτρων για περαιτέρω ανάπτυξη, αλλά τέτοιων κινήτρων που να μην αφαιρούν από τα κεκτημένα άλλων τάξεων.
- Επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανικής υποδομής.
- Παραχώρηση πρόσθετων κινήτρων στις βιομηχανίες για εισαγωγή νέας τεχνολογίας, νέων σύγχρονων συστημάτων διεύθυνσης, παραγωγής, έρευνας της αγοράς και προώθησης των προϊόντων τους.
- Υιοθέτηση κινήτρων για προώθηση των εξαγωγών.
- Δημιουργία Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών με την οικονομική συμβολή των ενδιαφερομένων και αναβάθμιση των εμπορικών μας αποστολών, ιδιαίτερα στη νέα αγορά των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης.

Γι' αυτό το λόγο συμφωνούμε με τα μέτρα που προτείνει η κυβέρνηση, γιατί αυτά θα τονώσουν τις επενδύσεις σε τεχνολογία και θα βοηθήσουν στη στήριξη της βιομηχανίας. Εκτός όμως από τα μέτρα-κίνητρα που αναβαθμίζουν την κυπριακή βιομηχανική μονάδα, η κυβέρνηση προτείνει την ίδρυση κέντρου παροχής υπηρεσιών, την ίδρυση κέντρου σχεδίου και τη φιλελευθεροποίηση στην εισαγωγή ξένου κεφαλαίου και τεχνογνωσίας. Δε διαφωνούμε με τη δημιουργία συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τη βιομηχανία, σημαντικό όμως μέρος του κόστους λειτουργίας αυτών των κέντρων θα πρέπει να αναλάβουν και οι ίδιοι οι βιομήχανοι. Θετικά προσεγγίζουμε επίσης την αναβάθμιση του ρόλου της ξένης τεχνογνωσίας και τις επενδύσεις ξένων κεφαλαίων στην Κύπρο. Πάντοτε όμως μέσα σε συγκεκριμένο πλαίσιο, το οποίο θα είναι υποβοηθητικό και όχι ανταγωνιστικό της ντόπιας βιομηχανίας. Συγκεκριμένο πλαίσιο θα πρέπει επίσης να δημιουργηθεί σε σχέση με την επέκταση οικονομικών δραστηριοτήτων Κυπρίων στο εξωτερικό. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στον τομέα του επαναπατρισμού των κερδών.

Τουρισμός-Υπηρεσίες

Έμμεσα και πάλι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εντοπίζει το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού στο λειτουργικό, δηλαδή στο εργατικό κόστος. Εδώ διαφωνούμε. Και διαφωνούμε όχι για αντιπολιτευτικούς λόγους, αλλά γιατί και ο τελευταίος πολίτης αυτού του τόπου είναι σε θέση να γνωρίζει ότι η μεγαλύτερη συσσώρευση κερδών πραγματοποιήθηκε στην τουριστική βιομηχανία.

Δυστυχώς εκείνα τα κέρδη που δε δαπανήθηκαν επενδύθηκαν σε νέες ξενοδοχειακές μονάδες. Μετατρέπονταν σε νέες κλίνες, μέχρι που όλοι αντιληφθήκαμε ότι κάποτε επέρχεται κορεσμός. Η εκτατική ανάπτυξη περιόρισε τις προοπτικές μας. Καταπονήσαμε το περιβάλλον, ένα βασικό αγαθό που αποτελεί και αναπόσπαστο μέρος του τουριστικού μας προϊόντος. Είναι καιρός η νέα κυβέρνηση να ενθαρρύνει με μέτρα και όχι με λόγια την ποιοτική τουριστική ανάπτυξη.

Ο εμπλουτισμός του τουριστικού μας προϊόντος και η ποιοτική του αναβάθμιση απαιτούν την άμεση ανάληψη έργων υποδομής από την κυβέρνηση, τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για προστασία του περιβάλλοντος, την επίσπευση μέτρων

για προστασία των εθνικών πάρκων και τον τερματισμό της αυθαιρεσίας με διάφορα κτίσματα και κατασκευές πάνω στην παραλία.

Δεν είναι αρκετό να μιλούμε για νέες μορφές τουρισμού, αλλά πρέπει να τις προωθήσουμε με έργα. Ιδιαίτερα ο πολυδιαφημισμένος αγροτουρισμός για να αναπτυχθεί χρειάζονται κρατικές επενδύσεις σε έργα υποδομής στην ύπαιθρο και ουσιαστική ενθάρρυνση των κατοίκων. Αυτά είναι τα σχέδια που αναμένουμε να μας παρουσιάσει η κυβέρνηση. Αναφέρθηκε από τον κ. Πρόεδρο ότι λήφθηκε απόφαση για εισαγωγή μέτρων ελέγχου των τιμών και των προϊόντων που προσφέρονται σε παραλιακές περιοχές. Χαιρετίζουμε την απόφαση και θα χειροκροτήσουμε τη λήψη μέτρων προς αυτή την κατεύθυνση, γιατί ορισμένοι θυσιάζουν το μέλλον του κυπριακού τουρισμού δυσφημίζοντας τον τόπο μας στο βωμό του εύκολου κέρδους.

Εύηχα ακούγονται και οι προθέσεις και οι στόχοι της κυβέρνησης για ανάπτυξη των μη παραδοσιακών υπηρεσιών. Οι προθέσεις όμως και οι στόχοι πρέπει να συνοδεύονται από συγκεκριμένα μέτρα.

Γεωργία και ενέργεια

Οι μεγάλες υποσχέσεις είναι το βασικό χαρακτηριστικό της αναφοράς του Προέδρου στα θέματα που άπτονται της γεωργίας. Μιλούμε για αξιοποίηση των νέων δεδομένων από την Τελωνειακή Ένωση, αποκρύπτοντας από τον κόσμο της υπαίθρου τις επιπτώσεις από την Τελωνειακή Ένωση. Αντί να προειδοποιήσουμε για τους κινδύνους και να πάρουμε μέτρα που να προστατεύουν και να διευρύνουν το αγροτικό εισόδημα, εκθειάζουμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα από την ανάπτυξη αρωματικών καλλιεργειών. Η γεωργο-εμπορική μας πολιτική θα πρέπει να προσαρμοστεί στις συνθήκες προσφοράς και ζήτησης -ούτε λόγος γίνεται για Συμβούλια Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας- ενώ εύσχημα ο Πρόεδρος ανακοινώνει ότι οι επιχορηγήσεις θα καταργηθούν, μετατρεπόμενες σε κίνητρα αυξημένης αποδοτικότητας. Πολύ γενική είναι επίσης η αναφορά στη δημιουργία Κεντρικού Φορέα Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων. Δυστυχώς αυτή η αναφορά απέχει από την προεκλογική δέσμευση του κ. Κληρίδη για δημιουργία Αρχής Υδάτων.

Στο κυβερνητικό προεκλογικό πρόγραμμα του κ. Κληρίδη μεταξύ άλλων υποσχέσεων γινόταν λόγος για αύξηση της κυβερνητικής χορηγίας στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης από 50% στο 100% των ασφαλίστρων. Υποσχέθηκε επίσης και την καταβολή διοικητικών εξόδων στον Οργανισμό. Αντί αυτού η κυβέρνηση αποκόπτει £495.000 ή το 27% του συνόλου της κυβερνητικής χορηγίας στον Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης. Έχουμε δηλαδή αισθητή μείωση και όχι αύξηση του κονδυλίου.

Η κυπριακή ύπαιθρος και τα αγροτικά επαγγέλματα αντιμετωπίζουν μια σειρά από σοβαρά προβλήματα. Προβλήματα κόστους, διάθεσης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων, προβλήματα που σχετίζονται με τη γεωργική γη, με τα νερά, τα αγροτικά χρέη και πολλά άλλα. Βασικός στόχος της αγροτικής πολιτικής της κυβέρνησης έπρεπε να είναι η σμίκρυνση του αναπτυξιακού και εισοδηματικού χάσματος που υπάρχει μεταξύ των αστικών κέντρων και της υπαίθρου.

Βασικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν, κατά την άποψή μας, προς αυτή την κατεύθυνση είναι:

- Η αξιοποίηση όλης της καλλιεργήσιμης γης, με την ενοποίηση του γεωργικού κλήρου και τη δημιουργία βιώσιμων γεωργοκτηνοτροφικών μονάδων.

- Η ίδρυση Αρχής Υδάτων.
- Η μείωση του κόστους παραγωγής στα αγροτικά προϊόντα, με τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου στις τιμές των γεωργοκτηνοτροφικών μηχανημάτων, εξαρτημάτων, φαρμάκων, ζωοτροφών, καυσίμων, λιπασμάτων και άλλων ειδών που χρησιμοποιούνται στην αγροτική οικονομία.
- Η δημιουργία συμβουλίων εμπορίας για τα γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα.
- Η παροχή βοήθειας από μέρους της κυβέρνησης προς τους αγρότες για την εξόφληση των αγροτικών χρεών και τη ρύθμιση του θέματος των πιστώσεων.
- Η βελτίωση και επέκταση του θεσμού της γεωργικής ασφάλισης.
- Η ενθάρρυνση και βοήθεια για ανάπτυξη του συνεργατικού κινήματος και η προστασία, όχι η υπόσκαψη, του συνεργατισμού από τις επιθέσεις του τραπεζικού κεφαλαίου.
- Η κατοχύρωση του δικαιώματος σύνταξης και ασφάλισης της αγρότισσας. Αυτή τη θέση και απαίτηση του λαού το ΑΚΕΛ την προβάλλει από χρόνια. Ελπίζουμε η υπόσχεση του Προέδρου για παροχή λαϊκής σύνταξης να συμπεριλάβει και τις αγρότισσες.
- Η συνέχιση της πολιτικής των επιδοτήσεων και επιχορηγήσεων στα αγροτικά προϊόντα, αντί της σταδιακής κατάργησής τους που προωθείται από τη συγκυβέρνηση.
- Η προστασία της ύπαρξης και της λειτουργίας της Επιτροπής Σιτηρών.
- Η κατασκευή έργων υποδομής στην ύπαιθρο, η επέκταση και βελτίωση του οδικού δικτύου, η επέκταση των στεγαστικών σχεδίων και η βελτίωση των υπηρεσιών παιδείας και υγείας.
- Η ανέγερση παιδοκομικών και βρεφοκομικών σταθμών και η διασφάλιση καλύτερων συνθηκών για άθληση, ψυχαγωγία και πολιτιστική ανάπτυξη.

Αυτό είναι, αγαπητοί συνάδελφοι, που εμείς ονομάζουμε ολοκληρωμένη αγροτική πολιτική. Δυστυχώς οι διακηρύξεις και αναφορές του Προέδρου της Δημοκρατίας δεν ήταν συγκεκριμένες και δε συνιστούν, κατά τη γνώμη μας, ολοκληρωμένη αγροτική πολιτική.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Εντελώς ακροθιγώς καλύπτονται στις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου η ανάγκη για δημόσιες επενδύσεις, τα προβλήματα στα λιμάνια, στις Κυπριακές Αερογραμμές και στα ταχυδρομεία. Εκείνο που μας ανησυχεί δεν είναι η έκταση στην αναφορά, αλλά οι προθέσεις που εκφράζονται τόσο στο προεκλογικό πρόγραμμα του Προέδρου όσο και σε μετεκλογικές δηλώσεις στελεχών της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση σημαντικών τομέων της οικονομίας, όπως είναι τα Δημόσια Έργα, οι Κυπριακές Αερογραμμές, το Ταχυδρομείο, οι υπηρεσίες της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και άλλα. Ο δημόσιος τομέας της χώρας μας, όσο ισχνός και αν είναι, διαδραματίζει σοβαρό οικονομικό και κοινωνικό ιδιαίτερα ρόλο. Κάθε απόπειρα για ιδιωτικοποίηση προειδοποιούμε την κυβέρνηση ότι θα μας βρει σθεναρά αντίθετους.

Εκείνο όμως που συνεχώς επαναλαμβάνεται στις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι η έμμεση, αλλά σαφής έκκληση προς τους εργαζόμενους να κάνουν θυσίες, με βασικό επιχείρημα το ψηλό εργατικό κόστος. Για του λόγου το αληθές, παραθέτω στη συνέχεια αυτούσια αποσπάσματα από την ομιλία:

"Η δημιουργία συνθηκών οικονομικής βιωσιμότητας της εταιρείας -μιλά για τις Κυπριακές Αερογραμμές- προϋποθέτει τη λήψη αυστηρών μέτρων, όπως εξοικονόμηση εξόδων, αύξηση της παραγωγικότητας και ετοιμότητα για αυξημένη προσφορά από μέρους του προσωπικού".

Σε άλλο σημείο αναφέρει: "Σε σχέση με τις αυξήσεις των διαφόρων εισοδημάτων, πιστεύουμε ότι επιβάλλεται να επανεύρουμε το μέτρο και τη μετριοπάθεια στις διεκδικήσεις μας, γιατί αυτό είναι καθοριστικός παράγοντας για να ξεπεράσουμε τα προβλήματα της ανταγωνιστικότητας..."

Και αλλού: "...να κατανοηθεί η ανάγκη οι διεκδικήσεις και οι προσδοκίες για βελτίωση των κάθε μορφής εισοδημάτων να περιοριστούν στα επίπεδα εκείνων που καταβάλλονται από τις νέες συνθήκες ωρίμανσης της οικονομίας".

Και ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι: 'Οταν ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας γίνεται διαπρύσιος κήρυκας της μονόπλευρης λιτότητας και των κολοβών διεκδικήσεων από μέρους των εργαζομένων, τι θα πρέπει να αναμένουμε από την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων; Είναι μ' αυτό τον τρόπο που η κυπριακή κυβέρνηση συμβάλλει στη διατήρηση της εργατικής ειρήνης; Αν η κυβέρνηση και οι εργοδοτικές οργανώσεις θεωρούν ότι η εργατική ειρήνη περνά μέσα από την καταστρατήγηση των κεκτημένων των εργαζομένων, αυτή η κυβέρνηση οδηγεί τα πράγματα αναπόφευκτα στην ολομέτωπη ταξική αντιπαράθεση.

Οικονομική σταθερότητα

Οι στόχοι που τίθενται από την κυβέρνηση για χαλιναγώγηση του πληθωρισμού και μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι στόχοι σωστοί. Η μείωση του πληθωρισμού όμως δεν επιτυγχάνεται μόνο μέσω της ισοπεδωτικής μείωσης της κατανάλωσης ούτε με την επιβολή πρόσθετων φορολογιών, οι οποίες προκαλούν αυξήσεις στις τιμές και τροφοδοτούν τον πληθωρισμό με μερικές μονάδες. Είναι μέσω ενός δίκαιου φορολογικού συστήματος και μιας ορθολογιστικής εισοδηματικής πολιτικής και πολιτικής τιμών που μπορούμε να συγκρατήσουμε τον πληθωρισμό, χωρίς να επηρεάζουμε αρνητικά τις απόλυτα αναγκαίες καταναλωτικές συνήθειες των χαμηλομεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων.

Ειδική αναφορά γίνεται από τον Πρόεδρο Κληρίδη στη σύνδεση της κυπριακής λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα. Το ΑΚΕΛ διαφώνησε και εξακολουθεί να διαφωνεί με αυτή την ενέργεια, γιατί καταστήσαμε το νόμισμά μας και τη σταθερότητά του έρμαιο των κλυδωνισμών, της αστάθειας και των διακυμάνσεων των ευρωπαϊκών νομισμάτων. Η θέση μας αυτή δικαιώθηκε από την ίδια τη ζωή, αφού η τελευταία νομισματική κρίση στην Ευρώπη, η αποχώρηση της στερλίνας από το σύστημα, επηρέασε αρνητικά και την κυπριακή οικονομία. Καλούμε λοιπόν την κυβέρνηση να μελετήσει ξανά το ζήτημα και να αποσυνδέσει την κυπριακή λίρα από το ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα.

Δημόσια οικονομικά

Κανένας δε διαφωνεί με την κυβέρνηση ότι επιβάλλεται ένα νοικοκυρεμένο δημόσιο οικονομικό σύστημα. Επιβάλλεται να νοικοκυρέψουμε τα δημόσιά μας

οικονομικά. Το δημοσιονομικό έλλειμμα είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε εδώ και χρόνια. Οι μεγάλες δαπάνες που αναλήφθηκαν για στέγαση και επαναδραστηριοποίηση των προσφύγων, για δημιουργία νέας οικονομικής υποδομής και γενικότερα για επούλωση των πληγών της καταστροφής του 1974 συσσώρευσαν αρκετά ελλείμματα και χρέη στο δημόσιο. Μεγάλες δαπάνες αναλήφθηκαν, για να δημιουργηθεί η σημερινή σύγχρονη υποδομή της οικονομίας και για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας του τόπου. Όλα τα πιο πάνω όξυναν περισσότερο το δημοσιονομικό έλλειμμα.

Το ΑΚΕΛ έχει μελετήσει σε βάθος τα δημόσια οικονομικά και έχει προχωρήσει σε προτάσεις για σταδιακή επίλυση του προβλήματος. Αρκετές από τις προτάσεις μας υιοθετήθηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση. Το μορατόριουμ στις προσλήψεις στο δημόσιο, η μείωση των καταναλωτικών δαπανών του κράτους και η εισαγωγή της φορολογικής μεταρρύθμισης έχουν και τη σφραγίδα του ΑΚΕΛ. Προτάσεις μέσω υπομνήματος έχουμε υποβάλει και στην κυβέρνηση Κληρίδη. Δεν προτίθεμαι να επαναλάβω τις θέσεις μας για το πώς μπορεί η κυβέρνηση να μειώσει τις δαπάνες και να αυξήσει τα έσοδά της. Είμαστε όμως πάντοτε στη διάθεση οποιουδήποτε για να συζητήσουμε το πρόβλημα.

Δυστυχώς όμως η κυβέρνηση Κληρίδη, στην προσπάθειά της να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα, ακολούθησε την πεπατημένη. Προτού καν αποπειραθεί να μειώσει τις καταναλωτικές δαπάνες του κράτους -αντίθετα τις έχει αυξήσει- έστω για επίδειξη καλής θέλησης, έσπευσε να επιβάλει στο λαό νέες αντιλαϊκές φορολογίες, όπως αύξηση του συντελεστή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, αύξηση στη βενζίνη και τα τσιγάρα. Επίσης ακολουθεί σύντομα η ισοπεδωτική αύξηση της εισφοράς για την άμυνα.

Οι αντιλαϊκές φορολογίες θα αποφέρουν στην κυβέρνηση πάνω από £90 εκατομμύρια. Με αυτό τον τρόπο σίγουρα μπορεί να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα, όμως το κόστος φορτώνεται αποκλειστικά στα λαϊκά στρώματα. Με βάση όμως τις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου αναμένεται να υπάρξει και συνέχεια. Ο κ. Πρόεδρος δήλωσε ότι "προγραμματίζεται η εισαγωγή ή αύξηση των τελών για υπηρεσίες που προσφέρονται από το κράτος".

Το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είναι διαμετρικά αντίθετο με τη φιλοσοφία που εφαρμόζει η κυβέρνηση σε σχέση με τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Η αναφορά επίσης στην τήρηση του μορατόριουμ στις προσλήψεις στο δημόσιο γίνεται, θα έλεγα, εκ του πονηρού, αφού είναι γνωστή η εύκολη πρόσληψη εκατοντάδων έκτακτων υπαλλήλων, που τυπικά δεν παραβιάζει το μορατόριουμ, όμως αυξάνει κάθετα τα λειτουργικά έξοδα.

Νομισματο-πιστωτικός τομέας

"Η πορεία εκσυγχρονισμού και εναρμόνισης προς τα κοινοτικά δεδομένα καθιστά αναπόφευκτη την αναγκαιότητα αναμόρφωσης, υπέρβασης των δυσκαμψιών που το χαρακτηρίζουν και φιλελευθεροποίησης του όλου χρηματο-οικονομικού συστήματος".

Αναφέροντας τα πιο πάνω ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εννοεί την ελεύθερη εξαγωγή και εισαγωγή συναλλάγματος, ενώ όταν μιλά για "ενίσχυση των μέσων ελέγχου της ρευστότητας της οικονομίας" είναι ξεκάθαρο ότι μιλά για τον έλεγχο στις δραστηριότητες των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτές είναι θέσεις

που για χρόνια προβάλλονται από την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων. Εκείνο που παρέλειψε να αναφέρει ο κ. Πρόεδρος είναι η απελευθέρωση του επιτοκίου. Και ο λόγος είναι απλός. Στελέχη της κυβέρνησης Κληρίδη έκαναν παρόμοιες δηλώσεις προηγουμένως και συνάντησαν την καθολική αντίδραση του λαού.

Ενώ χαιρετίζουμε την πρόθεση της κυβέρνησης να αναβαθμίσει την Υπηρεσία Ελέγχου Τιμών και Προστασίας του Καταναλωτή, από την άλλη, όταν επιτευχθεί ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνισμού, τότε η κυβέρνηση δηλώνει ότι θα προχωρήσει στην κατάργηση της Επιτροπής Τιμών. Η Επιτροπή Τιμών σήμερα ελέγχει τις τιμές ορισμένων μόνο βασικών καταναλωτικών αγαθών, διατηρώντας έτσι τη σταθερότητα, αλλά και την ικανότητα των πιο φτωχών στρωμάτων του λαού να αποκτούν αυτά τα αγαθά σε λογικές τιμές. Πιθανή κατάργηση της Επιτροπής Τιμών θα οδηγήσει σε ασυδοσία τιμών, με αποτέλεσμα το ψωμί, το κρέας, το γάλα και άλλα βασικά καταναλωτικά αγαθά να καταστούν λιγότερο προσιτά για τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα.

Κοινωνική πολιτική

Βασικό σύνθημα της κοινωνικής πολιτικής της κυβέρνησης Κληρίδη είναι η κοινωνική ευαισθησία. Γίνεται λόγος για συμμετοχή όλων των στρωμάτων του λαού στα αγαθά της ανάπτυξης, για δημιουργία συνθηκών πλήρους απασχόλησης και για δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών. Πώς συνάδουν όμως τα πιο πάνω με την άδικη φορολογική πολιτική της κυβέρνησης, με την πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων ή με τη φιλελευθεροποίηση των επιτοκίων; Οι ιδιωτικοποιήσεις αυξάνουν, δε μειώνουν την ανεργία. Οι φορολογίες μειώνουν, δεν αυξάνουν το εισόδημα. Το αυξημένο επιτόκιο επίσης μειώνει το εισόδημα των εργαζομένων. Κατά συνέπεια τα λόγια, όσο ωραία και αν είναι, θα πρέπει να συνοδεύονται και από πράξεις. Και δυστυχώς οι μέχρι σήμερα ενέργειες της κυβέρνησης συνηγορούν περί του αντιθέτου.

Η αντίκριση των πολυτέκνων είναι ενδεικτική των προθέσεων και προσανατολισμών της κυβέρνησης στον ιδιωτικό τομέα. Οι πολύτεκνοι, με τους αγώνες της οργάνωσής τους, με τη συμπαράσταση των κομμάτων και άλλων οργανώσεων, κατόρθωσαν να πετύχουν κατά την προηγούμενη πενταετία παροχές και κατακτήσεις, που σε μεγάλο βαθμό επιλύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολύτεκνες οικογένειες. Προβλήματα βέβαια εξακολουθούν να υπάρχουν και είναι χρέος του κράτους να βοηθήσει στην επίλυσή τους. Εκείνο όμως που σήμερα παρατηρείται είναι ότι όχι μόνο τα αιτήματα των πολυτέκνων δε βρίσκουν θετική ανταπόκριση από πλευράς της κυβέρνησης, αλλά αντίθετα η κυβέρνηση, το Υπουργείο Οικονομικών, απαντά ότι αυτά που έχουν κερδίσει είναι υπερβολικά και ότι κανονικά θα πρέπει ορισμένα να αποκοπούν. Μια τέτοια ανταπόκριση συνάντησε από κυβερνητικής πλευράς συγκεκριμένο υπόμνημα της Παγκύπριας Οργάνωσης Πολυτέκνων. Αυτή η κατάσταση για μας είναι απαράδεκτη, για τούτο και θα σταθούμε αποφασιστικά δίπλα στους πολύτεκνους και την οργάνωσή τους.

Χαιρετίζουμε την υιοθέτηση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας της άποψης και της προηγούμενης κυβέρνησης και των μαζικών οργανώσεων για εισαγωγή του θεσμού της λαϊκής σύνταξης. Θα πρέπει όμως η κυβέρνηση να γίνει πιο συγκεκριμένη. Πρέπει να καθορίσει ποιοι θα απολαμβάνουν τη λαϊκή σύνταξη και από ποια ηλικία. Το ΑΚΕΛ εισηγείται όπως η λαϊκή σύνταξη δίδεται στις αγρότισσες, στις οικοκυρές και σε όλους τους ανασφάλιστους, με έναρξη ισχύος από την ημέρα της συνταξιοδότησης. Διαφορετικά, αν αυτή καθοριστεί από το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας, τότε θα είναι δώρο άδωρο.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες, κύριοι συνάδελφοι,

Για μας η οικονομική ανάπτυξη δεν ερμηνεύεται ως ευημερία των δεικτών και των αριθμών. Η οικονομική ανάπτυξη δεν είναι αυτοσκοπός. Για μας η συνεχής αύξηση των ρυθμών ανάπτυξης, η μείωση των ελλειμμάτων, των χρεών ή του πληθωρισμού πρέπει να στοχεύουν στη συνεχή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του λαού. Η κοινωνική πολιτική και η δίκαιη εισοδηματική πολιτική θα πρέπει να καταστούν ο βασικός άξονας, γύρω από τον οποίο θα περιστρέφεται η οικονομική ανάπτυξη.

Είναι πλέον καιρός να δώσουμε στην κοινωνική μας πολιτική την αρμόζουσα θέση, για να μπορούμε να κοιτάζουμε κατάματα τους αναξιοπαθούντες συμπατριώτες μας. Με βάση τα τελευταία στοιχεία από μελέτη του Τμήματος Στατιστικής και Ερευνών, μερικές χιλιάδες συμπατριώτες μας, ή ποσοστό πάνω από το 4% του πληθυσμού, ζουν κάτω από το κοινωνικά καθορισμένο όριο της φτώχειας. Πολύτεκνες οικογένειες, παραπληγικοί, ορφανά, χήρες και ανύπαντρες μητέρες είναι οι κατηγορίες συμπολιτών μας που υποφέρουν περισσότερο. Νεαρά ζευγάρια με πενιχρά εισοδήματα αγωνίζονται για χρόνια να αποκτήσουν στέγη, χωρίς να τα καταφέρνουν.

Είναι πιστεύω καιρός η κοινωνία και το κράτος να δουν με περισσότερη κατανόηση τα προβλήματα εκείνων που ζουν κάτω από δύσκολες συνθήκες, παρά τα σοβαρά βήματα που έχουν γίνει προς αυτή την κατεύθυνση. Το ΑΚΕΛ, πέρα από την ενίσχυση του Τ.Α.Ε.Π., προτείνει και τη δημιουργία Ειδικού Ταμείου Ανακούφισης Αναξιοπαθούντων. Σ' αυτό το ταμείο θα πρέπει να διοχετευτούν κονδύλια τα οποία να ικανοποιούν τις ανάγκες αναξιοπαθούντων συμπατριωτών μας. Υπάρχουν σήμερα φτωχές οικογένειες οι οποίες, ακόμα και με τις διευκολύνσεις του Οργανισμού Χρηματοδότησης Στέγης ή των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων, δεν μπορούν να αποκτήσουν έστω και μια υποτυπώδη ιδιόκτητη στέγη. Αυτό το ταμείο θα μπορούσε να σταθεί αρωγός σ' όλες αυτές τις περιπτώσεις.

Λίγα λόγια για τη στέγαση. Η στεγαστική πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη δεν εισάγει τίποτα το νεότερο, αν εξαιρέσουμε τις περικοπές κονδυλίων που προορίζονταν για το σχέδιο αναζωογόνησης της πράσινης γραμμής και την έμμεση αναφορά στην εισαγωγή περιορισμών στη στέγαση των προσφύγων. Το ΑΚΕΛ θεωρεί αδήριτη ανάγκη η κυβέρνηση, σε συνεργασία με τους κοινωνικούς φορείς, να επεξεργαστούν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο στεγαστικής πολιτικής και να εισάξουν τέτοια κριτήρια και κίνητρα που να βοηθούν κύρια τα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα στην απόκτηση στέγης.

Το ΑΚΕΛ προτείνει όπως:

- ιεραρχηθούν οι ανάγκες, δίνοντας έμφαση στις άπορες οικογένειες, στις οικογένειες των πολυτέκνων και παθόντων και στα νεαρά ζευγάρια·
- διευρυνθεί η οικονομική βάση των Οργανισμών Χρηματοδότησης Στέγης και Ανάπτυξης Γης, με παράλληλη διεύρυνση των κριτηρίων παροχής δανείων, ώστε να περιλάβουν οικογένειες χαμηλότερης εισοδηματικής βάσης·
- παρασχεθούν πρόσθετα φορολογικά και άλλα κίνητρα για απόκτηση στέγης στην ύπαιθρο·
- παρασχεθεί βοήθεια στους δήμους από το κράτος, για να αναπτύξουν στεγαστική πολιτική.

Προχωρώ τώρα στην υγεία. Είναι περιττό, κύριε Πρόεδρε, να αναφέρω τη σημασία που έχει για την κοινωνία μας ένας σύγχρονος και ευέλικτος τομέας της υγείας. Παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως χώρα στον τομέα της υγείας, ομολογουμένως έχουμε κάμει άλματα. Η Κύπρος σήμερα δεν έχει να ζηλέψει τίποτα από πολλές αναπτυγμένες χώρες. Τόσο στον τομέα του εξοπλισμού -κτίρια, κλινικές, εργαστήρια- όσο και στον τομέα του ιατρικού και παραϊατρικού δυναμικού, έχουμε φτάσει σε επίπεδα ζηλευτά.

Γι' αυτό είναι με λύπη που διαπιστώνουμε ότι ορισμένες ενέργειες των κυβερνώντων οδηγούν τον τομέα της υγείας σε οπισθοδρόμηση. Με βάση τις εντολές που δόθηκαν στους κοινοτάρχες να παρέχουν χαρτιά απορίας στα νοικοκυριά που έχουν εισόδημα κάτω από £4.500 καλύπτεται πλέον με δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μόνο το 18,1% του πληθυσμού. Η συντριπτική πλειοψηφία του λαού πληρώνει τόσο για την περίθαλψη όσο και για τα φάρμακα.

Η παροχή δωρεάν υγείας στη χώρα μας φαίνεται πως γίνεται πλέον παρελθόν. Επιπρόσθετα έχουν εκφραστεί προθέσεις για κατάργηση της δωρεάν περίθαλψης και στις Πρώτες Βοήθειες. Για χρόνια η παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης από τις κρατικές υπηρεσίες λειτουργούσε προσφέροντας, παρά τα προβλήματα, τεράστιες υπηρεσίες σε ένα μεγάλο μέρος του λαού μας. Γι' αυτό ο λαός δυσφορεί και δυσφορεί δικαιολογημένα. Πιστεύω ότι πρέπει να αναζητήσουμε νέα μετρήσιμα κριτήρια για παροχή δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, και αν έχουμε κάπου κάνει λάθος, να το διορθώσουμε.

Η παροχή δωρεάν περίθαλψης στο λαό πρέπει να συνεχιστεί μέχρι να εισαχθεί το Γενικό Σχέδιο Υγείας, το οποίο η κυβέρνηση οφείλει, αφού το συζητήσει με τους κοινωνικούς εταίρους, να το προωθήσει κατά προτεραιότητα. Το ΑΚΕΛ εκφράζει την απαρέσκειά του για την αποκοπή κονδυλίων των προϋπολογισμών που αφορούν την υγεία. Εκτενέστερα όμως θα αναφερθούμε σ' αυτό το θέμα κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών στο Σώμα.

Η αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας στην τοπική αυτοδιοίκηση, κύριε Πρόεδρε, είναι τρανό παράδειγμα διάστασης λόγων και έργων. Από τη μια διακηρύσσουμε ότι θα δώσουμε μεγάλη έμφαση στην τοπική αυτοδιοίκηση και από την άλλη περικόπτουμε κονδύλια ή αρνούμαστε να δώσουμε την οικονομική αρωγή που χρειάζεται να πάρει η τοπική αυτοδιοίκηση ή καταθέτουμε νομοσχέδια με τα οποία αφαιρούνται εξουσίες από την τοπική αυτοδιοίκηση. Η χορηγία προς τους δήμους παραμένει στα ίδια επίπεδα, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες των δήμων, ή έστω η κίνηση του τιμαρίθμου. Δεκάδες έργα που προγραμμάτιζαν οι δήμοι, και ιδιαίτερα ο Δήμος Λευκωσίας, κινδυνεύουν να μην εκτελεστούν, λόγω της άρνησης της κυβέρνησης να καταβάλει τη βοήθεια που οφείλει.

Η τοπική αυτοδιοίκηση, για να μπορέσει να διαδραματίσει το ρόλο που της έχει ανατεθεί από την πολιτεία, χρειάζεται χρήματα, όχι λόγια. Η χρηματική μορφή βοήθειας προς τους δήμους πρέπει να θεσμοθετηθεί. Προτείνουμε, και είναι και παλαιότερη πρότασή μας, ποσοστό 1% του Τακτικού Προϋπολογισμού να χορηγείται ως χρηματική βοήθεια προς την τοπική αυτοδιοίκηση.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες, κύριοι συνάδελφοι,

Δυστυχώς είμαστε μάρτυρες μιας συντηρητικής στροφής. Οι διαγραφόμενες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας προθέσεις της κυβέρνησης δόθηκαν στον κυπριακό λαό μέσα σε φιλολαϊκό περιτύλιγμα, στολισμένες με εύηχα συνθήματα. Το

περιεχόμενο όμως είναι συντηρητικό. Οι επιβουλές ενάντια στις κατακτήσεις των εργαζομένων στο όνομα της ανάκτησης της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, η εισαγωγή ισοπεδωτικών φορολογιών στο όνομα της μείωσης των ελλειμμάτων, οι περικοπές σε βασικούς τομείς στο όνομα της εξοικονόμησης και η απελευθέρωση των επιτοκίων ή οι ιδιωτικοποιήσεις στο όνομα της φιλελευθεροποίησης είναι σαφή δείγματα, είναι αποδείξεις μιας έντονα αντιλαϊκής συντηρητικής πολιτικής.

Προειδοποιούμε την κυβέρνηση ότι, αν σκοπεύει να λύσει τα οικονομικά προβλήματα του τόπου επιβάλλοντας μονόπλευρη λιτότητα, ευνοώντας το κεφάλαιο και τους φοροφυγάδες, θα μας βρει αντιμέτωπους. Θα μας βρουν επίσης αντίθετους οι οποιεσδήποτε απόπειρες κατάργησης του κράτους πρόνοιας που πετύχαμε ως λαός με τόσους αγώνες και χάρη στην ορθή κοινωνικο-οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε τα προηγούμενα χρόνια.

Κύριε Πρόεδρε, ο αγώνας για λευτεριά και επιστροφή είναι εκείνος που καθορίζει και τις παραμέτρους μέσα στις οποίες κινείται η φιλοσοφία του ΑΚΕΛ για την οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου. Για να ευοδωθεί ο αγώνας που διεξάγουμε, χρειάζεται εκτός των άλλων και ένα πολύ ισχυρό οικονομικό μέτωπο. Ένα ισχυρό οικονομικό μέτωπο σημαίνει σταθερή και συνεχή οικονομική ανάπτυξη, σημαίνει σταθερή και συνεχή αύξηση του εθνικού πλούτου. Πρέπει να σημαίνει όμως και δίκαιο μοίρασμα αυτού του πλούτου μεταξύ των μελών της κοινωνίας που τον δημιουργούν. Δεν έχουμε φυσικά τέτοιες ψευδαισθήσεις, ώστε να θεωρούμε το ιδεατό και ευκταίο πραγματικό και εφικτό. Στο σύστημα που ζούμε η κοινωνική ανισότητα -ανεξαρτήτως μεγέθους- υπάρχει και θα αναπαράγεται. Καθοριστικής όμως σημασίας για τον τόπο μας και τον αγώνα που διεξάγουμε είναι η κοινωνική ανισότητα να περιορίζεται σε επίπεδα ανεκτά, σε επίπεδα τέτοια που να μη δυναμιτίζουν την υπόθεσή μας, που να μην εκτροχιάζουν από τον κύριο στόχο μας.

Η δική μας αντίληψη για την οικονομική ανάπτυξη έχει στο επίκεντρό της τον άνθρωπο και τις ανάγκες του. Εμείς δε βλέπουμε το κράτος σαν μια επιχείρηση που στο τέλος του χρόνου πρέπει να παρουσιάσει ισοζυγισμένους ισολογισμούς, λογαριασμούς, κέρδη και ζημιές. Αντιμετωπίζουμε το κράτος ως κοινωνικό, όπως είπα, φορέα. Πάγιος στόχος μας είναι η συνεχής βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων. Και όταν λέμε βιοτικό επίπεδο, εννοούμε πολύ περισσότερα από την απλή αύξηση των εισοδημάτων των εργαζομένων. Πέρα από ένα αξιοπρεπές εισόδημα, το βιοτικό επίπεδο περιλαμβάνει την ποιότητα της στέγης, της υγείας, της παιδείας, του περιβάλλοντος, την ποιότητα του πολιτισμού, της κουλτούρας και πολλά άλλα.

Μέσα στα σημερινά λοιπόν δεδομένα, το ΑΚΕΛ αγωνίζεται για μια σύγχρονη αναπτυξιακή πολιτική, βασισμένη:

- στη σύγχρονη, ευέλικτη και κοινωνικά προσανατολισμένη μικτή οικονομία·
- στη ρύθμιση της ανεξέλεγκτης και άναρχης λειτουργίας των νόμων της αγοράς·
- στην κατοχύρωση της δικαιότερης κατανομής και ανακατανομής του δημοσιονομικού πλούτου, του δημιουργούμενου πλούτου· και
- στην κατανομή των οικονομικών βαρών ανάλογα με το εισόδημα του καθενός.

Είμαστε βέβαιοι, κύριε Πρόεδρε, ότι η συντριπτική πλειοψηφία του λαού εκτιμά τη συμβολή του ΑΚΕΛ στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της πατρίδας μας με τον ίδιο τρόπο που αποδέχεται τη φιλοσοφία μας για την οικονομική ανάπτυξη του τόπου. Μια φιλοσοφία που μετατρεπόμενη σε πράξη μπορεί να αποτελέσει την καλύτερη εγγύηση για το κοινωνικο-οικονομικό μέλλον του τόπου μας, συμβάλλοντας θετικά και στον αγώνα που διεξάγουμε για λευτεριά και δικαίωση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού αντιλαμβάνομαι θα μιλήσει ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ακούοντας με πολλή προσοχή την ομιλία του έντιμου συναδέλφου, Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ σχημάτιζα συνεχώς την εντύπωση ότι ο κ. Χριστόφιας αποπειράται μια σε βάθος κριτική της πολιτικής της απελθούσας πενταετίας. Διότι πλείστα όσα θέματα υπέμνησε και ανέφερε έπρεπε να είχαν πραγματοποιηθεί πολύ νωρίτερα. Και αντίθετα, εκεί που η σημερινή κυβέρνηση υλοποιεί αυτή τη στιγμή ακόμα τους προϋπολογισμούς του κ. Βασιλείου, αφού οι δικοί της προϋπολογισμοί έχουν κατατεθεί μεν, αλλά δε συζητήθηκαν από το Σώμα, εκεί υπάρχουν και τα ερωτηματικά και τα προβλήματα. Και ο κ. Χριστόφιας με δικές του υποθετικές θέσεις προσπάθησε να δώσει ερμηνείες πολιτικής του Γλαύκου Κληρίδη και της κυβέρνησης οι οποίες δεν ανταποκρίνονται προς την πραγματικότητα.

Θα έχουμε όλοι την ευκαιρία να σχολιάσουμε την ομιλία και να σχολιάσουμε όσα θέματα απορρέουν προς το συμφέρον του λαού κατά τη διάρκεια των προϋπολογισμών. Θα ενδιατρίψουμε με ιδιαιτερότητα κεφάλαιο προς κεφάλαιο, όπως βρίσκονται ενώπιόν μας τα διάφορα Υπουργεία και οι υπηρεσίες.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Προσεγγίζοντας το θέμα της ομιλίας του Προέδρου της Δημοκρατίας ενώπιον του Σώματος, κατά την οποία ανέλυσε την πολιτική του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης που η προεδρία Κληρίδη θα εφαρμόσει και τη στρατηγική την οποία θα ακολουθήσει για να επιτύχει τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής της πολιτικής, θεώρησα ότι η ομιλία μου πρέπει να είναι μακρά και εκτεταμένη, για να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στα πολλά και πολυδιάστατα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Τούτο όμως θα απαιτήσει χρόνο πολύ και θα καταπονήσει το Σώμα και όσους μας παρακολουθούν. Παρακαλώ όπως έχω την επιείκειά σας. Η ομιλία μου θα ήταν πολύ πιο εκτεταμένη, επειδή όμως πολύ σύντομα η Βουλή των Αντιπροσώπων θα ασχοληθεί σε διάρκεια με τη συζήτηση των προϋπολογισμών του κράτους, έκρινα ότι πολλά κεφάλαια και θέματα της κυβερνητικής πολιτικής και των θέσεων του Δημοκρατικού Συναγερμού θα αναλυθούν από τους έντιμους συναδέλφους Βουλευτές του κόμματος κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Έτσι θα περιοριστώ στη σημερινή μου ομιλία σε χαρακτηριστικά μόνο κεφάλαια, ουσιαστικής, κατά την άποψή μου, σημασίας. Εκεί που θα δώσω ιδιαίτερη σημασία είναι στις προοπτικές, την ποιότητα και τους στόχους της προεδρίας Κληρίδη.

Θα ήθελα ευθύς εξαρχής να υπογραμμίσω ότι η πολιτική της κυβέρνησης εδράζεται κατά κύριο λόγο στις προγραμματικές εξαγγελίες βάσει των οποίων ο Πρόεδρος εξελέγη Πρόεδρος της Δημοκρατίας και που ήταν οι προγραμματικές θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Πολύ ορθά, κατά την άποψή μας, ο νέος Πρόεδρος με το Υπουργικό του Συμβούλιο, προτού αρχίσουν την υλοποίηση του προεκλογικού προγράμματος, προέβησαν σε πλήρη διερεύνηση των δυνατοτήτων του κράτους και προσδιόρισαν τις πραγματικότητες που υφίσταντο, όταν παρέλαβαν την εξουσία. Έπρεπε με άλλα λόγια να διαπιστώσουν ποια ήταν η κατάσταση που κληρονόμησαν από τους προκατόχους τους. Είναι με αφετηρία αυτές τις υφιστάμενες πραγματικότητες που κλήθηκε η νέα κυβέρνηση να συγκεκριμενοποιήσει το δικό της σχεδιασμό και πολιτική.

Δεν είναι η πρόθεσή μας να μηδενίσουμε το έργο της προηγούμενης πενταετίας, διότι τούτο θα ήταν άδικο και ανορθόδοξο. Ούτε συμβάλλει στην υπεύθυνη αντιμετώπιση και εξέλιξη της δημοκρατικής διακυβέρνησης του τόπου. Είναι τις ατέλειες, τα κενά και τα απορρέοντα σοβαρότατα προβλήματα που μας κληρονόμησε που θα επισημάνουμε. Και είναι καθήκον μας να το πράξουμε. Διότι θέλουμε να συμβάλουμε στην εδραίωση μιας σύγχρονης και υπεύθυνης δημοκρατικής παράδοσης, μέσα από την οποία το έργο της εκάστοτε κυβέρνησης να αξιολογείται αντικειμενικά. Κάθε κυβέρνηση δικαιούται δημόσιο έπαινο για τα επιτεύγματά της, αλλά πρέπει να αναμένει και δημόσια κριτική για τα σφάλματα και τις παραλείψεις της. Θέλουμε η εναλλαγή στη διακυβέρνηση να πραγματοποιείται φυσιολογικά και ομαλά και χωρίς αρνητικούς κραδασμούς είτε στη δημόσια υπηρεσία είτε στο σύνολο της δημόσιας ζωής του τόπου.

Μέσα στο ευρύτερο φάσμα της ευρωπαϊκής μας πορείας, κύριε Πρόεδρε, και υπό το βάρος της δοκιμασίας της συνεχιζόμενης τούρκικης κατοχής, η κυβέρνηση Κληρίδη προσπαθεί να προδιαγράψει τη δική της συμβολή για ένα καλύτερο και ασφαλέστερο μέλλον για ολόκληρο τον κυπριακό λαό.

Σ' αυτή την πορεία ο Δημοκρατικός Συναγερμός συμπαρατάσσεται με όλες ανεξαίρετα τις δυνάμεις του. Ο ανήσυχος κόσμος του Δημοκρατικού Συναγερμού, που κατόρθωσε μετά από πολυετή απομόνωση και μακράν περίοδο καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των οπαδών του να αναδείξει μαζί με το Δημοκρατικό Κόμμα το Γλαύκο Κληρίδη Πρόεδρο της Δημοκρατίας, έχει επίγνωση της αποστολής του και της σημασίας του σεβασμού των δικαιωμάτων και της εξυπηρέτησης ολόκληρου του λαού. Και έχει απαιτήσεις για την ποιότητα της διακυβέρνησης και την εξασφάλιση ενός καλύτερου μέλλοντος για τον τόπο. Ως κόμμα εξουσίας θα στηρίζει αποφασιστικά την κυβέρνηση και θα της συμπαρασταθεί εντός και εκτός Βουλής, για να επιτελέσει την υπό δύσκολες συνθήκες αποστολή της. Πέραν των προεκλογικών προγραμματικών μας δηλώσεων, η ηγεσία του κόμματος, η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα και οι Επιτροπές Μελετών βρίσκονται σε πλήρη δράση και δραστηριότητα. Επεξεργάζονται, διερευνούν και ετοιμάζουν προτάσεις και εισηγήσεις είτε για κατάργηση υφιστάμενων γραφειοκρατικών μεθόδων που ταλαιπωρούν το λαό είτε για προώθηση νέων νομοθεσιών ή τροποποίηση υφισταμένων είτε για χάραξη νέας πολιτικής και προσέγγισης στην αντιμετώπιση προβλημάτων και για επιλογή και προώθηση έργων ανάπτυξης. Μοναδικός στόχος μας το καλό του συνόλου. Η προσφορά στον τόπο είναι ο στόχος μας. Μέσα στις σημερινές δύσκολες

συνθήκες αυτή θεωρούμε ότι είναι η αποστολή και ο ρόλος μας. Και δε θα αμελήσουμε να στιγματίσουμε οποιοδήποτε ο οποίος κατά την εκτίμησή μας παραβιάζει αυτές τις αρχές, είτε βρίσκεται εντός είτε εκτός της κυβέρνησης.

Επανερχόμενος στην ουσία των εξαγγελιών Κληρίδη, θα ήθελα να σχολιάσω ορισμένα μόνο χαρακτηριστικά κεφάλαια της ομιλίας του Προέδρου. Αυτά είναι:

- Η εσωτερική ασφάλεια.
- Η χρηστή διοίκηση και ο σεβασμός του δημόσιου χρήματος.
- Η ευρωπαϊκή μας πορεία και
- Τα οικονομικο-κοινωνικά δεδομένα

Εσωτερική ασφάλεια

Για πρώτη φορά το βασανιστικό πρόβλημα που τα τελευταία χρόνια προκαλούσε άγχος και αγωνία στην καρδιά κάθε φιλήσυχου πολίτη, αυτό της εσωτερικής ανασφάλειας και του εγκλήματος σε όλες τις διαστάσεις του, αντιμετωπίζεται αποφασιστικά και αμείλικτα από το νόμο και το κράτος. Υπεκφυγές, συγκαλύψεις ή και προστασία του οργανωμένου ή ανοργάνωτου εγκλήματος - αν υπήρξε και όση υπήρξε - δεν έχουν πλέον θέση. Ένα νέο κεφάλαιο στον τομέα αυτό έχει ανοίξει. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο αρμόδιος Υπουργός έδωσαν ξεκάθαρο το μήνυμα προς τα όργανα της τάξης: "Συντρίψτε την παρανομία και παρουσιάστε ενώπιον της δικαιοσύνης κάθε ένοχο, χωρίς εξαιρέσεις και χωρίς αναστολές". Οπλισμένη πλέον η αστυνομία με τη σαφή προεδρική εντολή, καλείται να ανταποκριθεί χωρίς φόβο στη σημαντική αυτή αποστολή της.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός και όλοι μας συμπαριστάμεθα, υποβοηθούμε και στηρίζουμε τα όργανα της τάξης στην εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος. Καλούμε το λαό να συνεργασθεί με εμπιστοσύνη, πληροφορώντας έγκαιρα και άμεσα την αστυνομία για οτιδήποτε το ύποπτο. Η πάταξη και εξιχνίαση του εγκλήματος είναι έργο και καθήκον όλων μας. Η συνεργασία του κοινού είναι αποφασιστικής σημασίας στη μεγάλη προσπάθεια, για να απαλλάξουμε τον τόπο μας από το βραχνά του εγκλήματος, όπως προβάλλει απειλητικός τα τελευταία χρόνια ενώπιόν μας. Οι ανεξιχνίαστοι πολλοί φόνοι, οι ανατινάξεις αυτοκινήτων και περιουσιών, οι απαγωγές, οι βιασμοί και οι διαρρήξεις, που εκθέτουν ανεπανόρθωτα και εδώ και στο εξωτερικό τη φιλήσυχη κυπριακή κοινωνία, πρέπει να αντιμετωπισθούν. Και θα αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά. Για να μειωθούν και αν είναι δυνατόν να εκλείψουν.

Παράλληλα θα πρέπει να στρέψουμε όλοι την προσοχή μας στο νέο μεγάλο κίνδυνο που διακινείται απειλητικά μέσα στη νεολαία μας: τα ναρκωτικά.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός κρούσαμε έγκαιρα πριν μερικά χρόνια τον κώδωνα του κινδύνου για τα ναρκωτικά, αλλά ακούσαμε από τα πλέον αρμόδια χείλη τότε ότι υπερβάλλαμε και ότι η κατάσταση ελέγχετο πλήρως. Δε μας απεκάλυψαν την αλήθεια, εκτός αν δεν τη γνώριζαν. Σήμερα ο κίνδυνος των ναρκωτικών διαπιστώνεται πλέον από όλους. Γι' αυτό και η ευθύνη της αντιμετώπισής του βαραίνει όλους μας. Πρέπει να σώσουμε τη νεολαία μας. Ο μεγάλος αριθμός των διακινούμενων τουριστών και ξένων εργατών δυσχεραίνει το έργο της αστυνομίας και η δυνατότητα διακίνησης ναρκωτικών από τα κατεχόμενα δεν παραβλέπεται.

Εκφράζουμε τη βεβαιότητα ότι με τη βοήθεια όλων μας προς την Υπηρεσία Δίωξης Ναρκωτικών μπορούμε να πλήξουμε αποτελεσματικά τόσο το εμπόριο όσο

και τη χρήση ναρκωτικών στην πατρίδα μας. Όμως ο κύριος στόχος μας θα πρέπει να παραμείνει η πρόληψη. Κράτος και οικογένεια έχουμε υποχρέωση να διαφωτίζουμε σωστά τους νέους μας για τη μάστιγα των ναρκωτικών.

Κύριε Πρόεδρε,

Τα τελευταία αποκρουστικά εγκλήματα τείνουν να δημιουργήσουν την εντύπωση πως η κατάσταση είναι εκτός ελέγχου. Θα πρέπει όμως να αναφέρω ότι τα επίπεδα της εγκληματικότητας είναι χαμηλά συγκρινόμενα με εκείνα της υπόλοιπης Ευρώπης. Θα πρέπει επίσης με ικανοποίηση να σημειώσω ότι τα ποσοστά ανίχνευσης που επιτυγχάνει η αστυνομία μας βρίσκονται σε πολύ αξιόλογα επίπεδα.

Θέλω όμως να αποδώσω την πρέπουσα εκτίμηση προς την αποφασιστικότητα της προεδρίας Κληρίδη να βελτιώσει ακόμα περισσότερο το μορφωτικό επίπεδο του Κύπριου αστυνομικού, να συμπληρώσει τον εκσυγχρονισμό και τον τεχνολογικό εξοπλισμό της αστυνομίας και να δημιουργήσει δυνάμεις ασφαλείας ικανές, αμερόληπτες και αξιόπιστες στην προάσπιση χωρίς διακρίσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του πολίτη και στην εξυπηρέτηση του κοινού.

Χρηστή διοίκηση και σεβασμός του δημόσιου χρήματος

Για πρώτη φορά η ευαισθησία για τη χρήση του δημόσιου χρήματος προσλαμβάνει συγκεκριμένη αποφασιστική αντιμετώπιση και επικεντρώνει το ενδιαφέρον του Προέδρου της Δημοκρατίας σε συσκέψεις με όλες τις ενδιαφερόμενες υπηρεσίες στο Προεδρικό Μέγαρο.

Ηταν σύνηθες το φαινόμενο οι επαναλαμβανόμενες ετήσιες εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή να αγνοούνται από την Εκτελεστική Εξουσία. Και ήταν δικαιολογημένα τα εύλογα ερωτήματα του απλού πολίτη: Τι επιτέλους κάμνει και πώς αντιδρά η κυβέρνηση στις μόνιμες παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή για διασπάθιση απροσδιόριστου ποσού χρημάτων από τα δημόσια ταμεία;

Η απάντηση της κυβέρνησης Κληρίδη υπήρξε άμεση και κατηγορηματική. Η έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, τα πορίσματα και οι εισηγήσεις του αποτελούν πλέον το αντικείμενο έρευνας και του κύριου ενδιαφέροντος υφισταμένων και νεοσυσταθέντων επιτροπών. Και όπου διαπιστωθεί παρεκτροπή, ο πέλεκυς της δικαιοσύνης θα πέσει βαρύς. Ο σεβασμός προς το δημόσιο χρήμα πρέπει να αποκατασταθεί. Όλοι όσοι ασχολούνται με τις δημόσιες δαπάνες πρέπει όχι μόνο να είναι, αλλά και να φαίνονται, ακέραιοι και αδέκαστοι.

Κύριε Προέδρε,

Είναι εκατοντάδες τα εκατομμύρια λίρες που δαπανούνται κάθε χρόνο για έργα ανάπτυξης από τους κρατικούς προϋπολογισμούς, τους προϋπολογισμούς των οργάνων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τους ημικρατικούς οργανισμούς. Και έχει ήδη διαπιστωθεί ότι οι διαδικασίες κατακύρωσης των προσφορών δεν ήταν οι καλύτερες. Σε αρκετές περιπτώσεις ήταν διαβλητές και ήταν διάτρητες.

Η σημερινή κυβέρνηση θέτει τέρμα σ' αυτή την απαράδεκτη κατάσταση. Με τις νέες διαδικασίες, που θα εξαγγελθούν πολύ σύντομα, οι προσφορές για όλα τα δημόσια έργα θα γίνονται με τον πιο αδιάβλητο τρόπο. Η Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής, της οποίας προήδρευα επί σειρά ετών, ζητούσε πιεστικά από την Εκτελεστική Εξουσία ενίσχυση για να ανταποκριθεί στο δύσκολο έργο της. Η προεδρία Κληρίδη έχει με προθυμία ικανοποιήσει το αίτημα αυτό. Έχει θέσει στη διάθεση της Επιτροπής, πάνω σε έκτακτη βάση, όσους δημόσιους λειτουργούς χρειάζεται για να διερευνά σε βάθος και αποτελεσματικά τα εξεταζόμενα θέματα.

Έχει ταυτόχρονα αναβαθμιστεί ο ρόλος και το αξιόλογο έργο που επιτελεί η Ελεγκτική Υπηρεσία. Υπό την επαινετή καθοδήγηση του Γενικού Ελεγκτή αυτή η υπηρεσία αποτελεί κόσμημα στην πυραμίδα της εξουσίας του κράτους. Συνεπώς δικαιολογημένος ο έπαινος για όσα μέχρι τώρα πρόσφερε. Οι διαπιστώσεις της για τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, είτε λόγω υπεράριθμου προσωπικού είτε λόγω διογκωμένου αριθμού εκτάκτων ή απαρχαιωμένων και χρονοβόρων διαδικασιών, γραφειοκρατικών και αντιπαραγωγικών μεθόδων, ανεξέλεγκτων υπηρεσιών είτε για οποιοδήποτε άλλο λόγο, τυγχάνουν πλέον της δέουσας προσοχής και αντιμετώπισης από το κράτος. Και σταδιακά το όφελος θα είναι πολύπλευρο. Όχι μόνο εκατομμύρια λίρες από το δημόσιο ταμείο θα περισωθούν, αλλά και οι θεσμοί και η χρηστή διοίκηση θα αποκατασταθούν.

Θέλω στο σημείο αυτό να εκφράσω τη μεγάλη μας ευαρέσκεια προς τη συντριπτική πλειοψηφία των δημόσιων λειτουργών που ασκεί υπεύθυνα, παραγωγικά και αμερόληπτα τα καθήκοντά της. Και τους καλώ να αναπτύξουν ακόμα εντονότερη πρωτοβουλία στην άσκηση των καθηκόντων των.

Όσα ανέφερα περιληπτικά πιο πάνω, κύριοι συνάδελφοι, αποτελούν μερικές μόνο σημαντικές έμπρακτες νέες αφετηρίες κυβερνητικής πρωτοβουλίας για υλοποίηση στη διάρκεια της πενταετούς προεδρίας Κληρίδη. Τα ευεργετήματα που θα προκύψουν για ολόκληρο το λαό από την καταπολέμηση του εγκλήματος και ιδιαίτερα της μάστιγας των ναρκωτικών, την αποκατάσταση του αισθήματος ασφάλειας, από την πάταξη των σκανδάλων και το σεβασμό του δημόσιου χρήματος στον τομέα των προσφορών και της εκτέλεσης των δημόσιων έργων ανάπτυξης και από την προσπάθεια επιβολής της χρηστής διοίκησης και της αξιοκρατίας θα γίνουν σταδιακά αισθητά από όλους. Και είμαι σίγουρος ότι θα αποκατασταθούν σύντομα αρχές και αξίες που τόσο βάναυσα καταπατήθηκαν. Δεν έχω καμιά αμφιβολία πως αυτό θα είναι το μεγαλύτερο επίτευγμα της διακυβέρνησης Κληρίδη.

Η ευρωπαϊκή μας πορεία

Κύριε Πρόεδρε, η αλλαγή του σκηνικού στην προσπάθεια για ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη μετά την εκλογή Κληρίδη είναι αυταπόδεικτη. Σήμερα Ελλάδα και Κύπρος συμφωνούν ότι η Ευρώπη αποτελεί το καταφύγιο και το λιμάνι της σωτηρίας μας. Και αποτελεί τη μόνη συνταγή για την απαλλαγή μας από την τούρκικη κατοχή και τις επιπτώσεις της. Άλλωστε και η Κομισιόν στη Γνωμοδότησή της για την ένταξή μας υπογραμμίζει ότι όχι μόνο η Κύπρος ανήκει στην Ευρώπη και είναι επιλέξιμη για ένταξη σ' αυτή, αλλά και ότι η ασφάλεια και η ευημερία των δύο κοινοτήτων και η σταδιακή αποκατάσταση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και ελευθεριών σε ολόκληρη την Κύπρο μπορούν να εξασφαλιστούν με τη λύση και με την ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός προβάλλει και υποστηρίζει αυτή τη θέση δημόσια από το 1977. Η προεδρία Κληρίδη, σε στενή συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση και τον υπόλοιπο πολιτικό κόσμο, προωθεί συστηματικά τους ευρωπαϊκούς μας προσανατολισμούς. Η ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη είναι μια από τις ύψιστες προτεραιότητες της κυβέρνησης. Ο στόχος αυτός αποτελεί τον άξονα της εξωτερικής πολιτικής του Δημοκρατικού Συναγερμού. Αναμένουμε ότι κατά τη συνάντηση των Αθηνών θα αποφασιστεί και η στρατηγική και η μεθοδολογία που από κοινού θα ακολουθήσουμε, για να επιτύχουμε την ένταξή μας όσο πιο γρήγορα γίνεται. Ζητούμε από την κυβέρνηση χωρίς άλλη καθυστέρηση να δημιουργήσει όλες

τις επιβαλλόμενες υπηρεσίες και δομές και με σύστημα και προγραμματισμό να αξιοποιήσει το χρόνο, για ταχεία προσαρμογή μας προς το κοινοτικό κεκτημένο και τις προδιαγραφές της συνθήκης του Μάαστριχτ. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα συμβάλει με όλες του τις δυνάμεις σ' αυτή την προσπάθεια.

Οικονομικο-κοινωνικά δεδομένα

Αν θα επιχειρούσα στη συνέχεια να αναλύσω την οικονομικο-κοινωνική πολιτική και το αναπτυξιακό πρόγραμμα του κάθε Υπουργείου, όπως δημόσια έχει εκτεθεί, θα χρειαζόμουν, όπως ανέφερα, χρόνο πολύ. Μια και τούτο θα γίνει πολύ σύντομα κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών με ειδικές αναφορές σε όλες τις κυβερνητικές δραστηριότητες από τους έντιμους συναδέλφους, θα περιοριστώ σε μερικές πολύ ουσιαστικές επισημάνσεις.

Πρώτο μέλημα της κυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη ήταν η καταγραφή των μακροοικονομικών μεγεθών και η γενική εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης της χώρας μας, έτσι ώστε με βάση τις οικονομικές δυνατότητές μας να μπορέσει να καθορίσει τις προτεραιότητές της για την επίλυση προβλημάτων και την υλοποίηση του αναπτυξιακού της προγράμματος.

Αυτό είναι ένα δείγμα της σοβαρότητας που διέπει τη σημερινή κυβέρνηση. Δεν ήθελε η κυβέρνηση να προβεί σε επιπόλαιες εξαγγελίες έργων, γιατί ήθελε πρώτα να γνωρίζει τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους, πάνω στις οποίες θα μπορούσε να βασιστεί για την περαιτέρω πορεία της. Η κυβέρνηση δεν ήθελε να εξαγγείλει έργα τα οποία θα παραμείνουν στα χαρτιά. Έχει εξαγγείλει μόνο έργα που μπορούν και θα υλοποιηθούν. Η κυβέρνηση Κληρίδη δεν είναι κυβέρνηση των "θα", κύριε Χριστόφια. Είναι κυβέρνηση έργων και θα το διαπιστώσετε κατά τη διάρκεια της θητείας της.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Αμήν. Να δώσει ο Θεός, κύριε Μάτση.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Αυτό θα πράξουμε και με τη βοήθεια του Θεού!

Με αίσθημα ευθύνης και σοβαρότητας, η κυβέρνηση, αφού πρώτα έκαμε εκτίμηση των οικονομικών μεγεθών, ενημέρωσε αμέσως τη Βουλή των Αντιπροσώπων, για να γνωρίζει και ο λαός την πραγματική κατάσταση της οικονομίας μας. Αμέσως μετά άρχισε η συστηματική μελέτη και ιεράρχηση των προβλημάτων του τόπου από όλα τα Υπουργεία και τις αρμόδιες αρχές και η υποβολή λύσεων μέσα στις οικονομικές δυνατότητές μας.

Πρώτος λοιπόν στόχος της κυβέρνησης ήταν να επιτύχει την οικονομική σταθεροποίηση και αφού έθεσε τα θεμέλιά της με τη φορολογική της πολιτική προχώρησε στις 11 Νοεμβρίου στην εξαγγελία συγκεκριμένων μέτρων και όχι αοριστολογιών. Και για να επανέλθω και σε μια προηγούμενη αναφορά, και ο κ. Βασιλείου παρουσιάστηκε στη Βουλή το Νοέμβριο του 1988 για να εκθέσει τη δημοσιονομική του πολιτική.

Υπενθυμίζω ότι ο Υπουργός Οικονομικών, όταν παρουσίαζε την πραγματική κατάσταση της οικονομίας μας στη Βουλή, τον Απρίλιο του 1993, τόνιζε μεταξύ άλλων:

> "Η ανάγκη για οικοδόμηση και διατήρηση μιας υγιούς οικονομίας που να εγγυάται αυτοδύναμη ανάπτυξη προβάλλει όσο ποτέ άλλοτε αναγκαία. Η κυπριακή οικονομία βρίσκεται σήμερα στο μεταίχμιο σοβαρών αποφάσεων

για το μέλλον της. Υπάρχει ακόμη η δυνατότητα αναστροφής των αρνητικών οικονομικών εξελίξεων και η μετουσίωσή τους σε σταθερότητα και ανάπτυξη. Δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι οι σημερινές επιλογές και ο τρόπος με τον οποίο θα ανταποκριθούμε ως κοινωνία στα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε θα καθορίσουν τη μελλοντική πορεία πολλών γενεών".

Η κυβέρνηση κατά το 1993, όπως τόνισε ο Γλαύκος Κληρίδης, κατέβαλε προσπάθεια εξοικονόμησης δαπανών από το επίπεδο που ήταν εγκεκριμένο στους ήδη υπάρχοντες προϋπολογισμούς. Επίσης, δημιούργησε διαφάνεια γύρω από το πραγματικό μέγεθος του δημοσιονομικού ελλείμματος με την ενσωμάτωση των αμυντικών δαπανών, μέτρο απαραίτητο για τη δημιουργία της πραγματικής εικόνας της οικονομίας μας. Προωθήθηκαν επίσης μέτρα για αύξηση των εσόδων, όπως είναι η αύξηση του συντελεστή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Η προσπάθεια συγκράτησης των καταναλωτικών δαπανών συνεχίστηκε και κατά την προετοιμασία των προϋπολογισμών για το 1994, με κύρια στοιχεία τη μη δημιουργία νέων θέσεων και τον έλεγχο του μισθολογίου των δημόσιων υπαλλήλων. Εκτενή αναφορά στο πνεύμα των προϋπολογισμών της κυβέρνησης δε θα κάμω ασφαλώς στην παρούσα ομιλία μου, γιατί επιφυλάσσομαι να πράξω τούτο κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών.

Το αποτέλεσμα αυτής της σώφρονος οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης το αποκάλυψε ο Γλαύκος Κληρίδης στην ομιλία του στη Βουλή, στις 11 Νοεμβρίου, μετά από οκτώ μήνες διακυβέρνησης. Είπε ο Πρόεδρος:

"Σαν αποτέλεσμα των μέτρων που πήραμε βασικοί οικονομικοί δείκτες παρουσίασαν αισθητή βελτίωση σε σχέση με την κατάσταση που παραλάβαμε. Η βελτίωση αυτή αντανακλάται στη σημαντική κάμψη στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της χώρας και στην άνοδο των συναλλαγματικών αποθεμάτων. Επίσης, παρουσιάζονται τάσεις επιβράδυνσης του ρυθμού πληθωρισμού και τα δημόσια οικονομικά σημειώνουν μια βελτίωση προς την ορθή κατεύθυνση".

Αυτά είπε ο Πρόεδρος.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύει ότι ορθά η κυβέρνηση έβαλε σαν πρώτο στόχο την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και στη συνέχεια καθόρισε τους στόχους της αναπτυξιακής πολιτικής της. Γιατί και κεντρικός άξονας της πολιτικής του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο οποίος συνάδει απόλυτα με τα ευρωπαϊκά δεδομένα, είναι "Σταθεροποίηση - ανάπτυξη με σεβασμό του περιβάλλοντος - κοινωνική δικαιοσύνη."

Δεν είναι της αρεσκείας μας η παρελθοντολογία ούτε και κάμνουμε αναφορά στην περίοδο της πενταετίας Βασιλείου με στόχο να πλήξουμε πολιτικούς μας αντιπάλους. Αλλά η αναδρομή στα οικονομικά δεδομένα που μας κληρονόμησε η προηγούμενη πενταετία είναι αναπόφευκτη, γιατί αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τις δυνατότητες επίτευξης των στόχων της νέας κυβέρνησης. Δυστυχώς οι αριθμοί είναι σκληροί και προβάλλουν συνεχώς αδίστακτοι μπροστά μας και επηρεάζουν τις φιλόδοξες προσπάθειες της κυβέρνησης για μεγαλύτερη εξυπηρέτηση και προσφορά στο λαό.

Είχε υποσχεθεί ο κ. Βασιλείου, όταν ανέλαβε την προεδρία, ότι δε θα προσλάμβανε νέους δημόσιους υπαλλήλους (εκτός σε έκτακτες περιπτώσεις) και ότι απλά θα αντικαθιστούσε τους αφυπηρετούντες. Παραβιάζοντας τη σημαντική αυτή δέσμευση

προσέλαβε, κύριοι συνάδελφοι, 3500 νέους μηνιαίους δημόσιους λειτουργούς στη διάρκεια της πενταετούς θητείας του. Και δε συμβάλατε ούτε εσείς, κύριε Χριστόφια, στο μορατόριουμ, διότι μορατόριουμ δεν υπήρξε. Ξέρετε τι σημαίνει για όλους μας αυτή η απόφαση; Σημαίνει αύξηση των δαπανών του κράτους κατά σαράντα περίπου εκατομμύρια λίρες το χρόνο. Αν η Βουλή δεν του περιόριζε τις προσλήψεις, το κόστος θα ήταν πολύ μεγαλύτερο, γιατί ο αριθμός των 3500 θα ήταν κατά πολύ πιο μεγάλος.

Δόθηκαν αυξήσεις στους υπαλλήλους των ημικρατικών οργανισμών τα τελευταία χρόνια ύψους 5,25%. Αυτές δόθηκαν στις παραμονές των προεδρικών εκλογών. Τις ίδιες αυξήσεις απαιτούν αυτή τη στιγμή αναδρομικά και οι δημόσιοι υπάλληλοι. Το ύψος της αναδρομικής αυτής δαπάνης για τη δημόσια υπηρεσία, αν δοθεί, θα ανέλθει σε £38,5 εκ. Στους κατατεθέντες προϋπολογισμούς δεν υπάρχει πρόβλεψη γι' αυτό το ποσό και το Υπουργικό Συμβούλιο θα κληθεί να αποφασίσει τι θα κάμει στην επόμενη συνεδρία του και τι θα εισηγηθεί στη Βουλή. Θα δανειστεί το κράτος για να πληρώσει τα £38,5 εκ. ή θα φορολογήσει για να πληρώσει; Και πώς θα τοποθετηθεί η Βουλή;

Κύριε Πρόεδρε,

Έχει αυξηθεί επί προεδρίας Κληρίδη ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας κατά 3%. Από 5% έγινε 8%. Γνωρίζει ο λαός ότι το ποσό που θα εισπραχθεί από την αύξηση του Φ.Π.Α. θα χρησιμοποιηθεί για την πληρωμή των μισθών των 3500 νέων υπαλλήλων που προσέλαβε στη διάρκεια της θητείας του ο κ. Βασιλείου; Ο λαός πρέπει να γνωρίζει ότι, παρά την ύπαρξη του μορατόριουμ για μη άνοιγμα θέσεων, ο αριθμός των δημόσιων υπαλλήλων αυξήθηκε κατά την απελθούσα πενταετία κατά 13%.

Όταν ο κ. Βασιλείου ήλθε στην εξουσία, μια από τις βασικές υποσχέσεις του ήταν ο περιορισμός του δημοσιονομικού ελλείμματος. Αντί τούτου το έλλειμμα αυξήθηκε από £114 εκ. το 1987 στα £147 εκ. ή στο 4,8% του εθνικού εισοδήματος το 1992.

Με βάση τους πρώτους προϋπολογισμούς που κατέθεσε η κυβέρνηση, το έλλειμμα το 1994 θα περιορισθεί στα £131,4 εκ., που είναι μικρότερο από αυτό που παρέδωσε η προηγούμενη κυβέρνηση τόσο σε απόλυτους αριθμούς (£147 εκ.) όσο και σε σχέση με το εθνικό εισόδημα (3,7% σε σχέση με 4,8% του κ. Βασιλείου).

Με βάση μόνο τα πιο πάνω στοιχεία και συγκρίσεις και με το παρελθόν, όπως το βρήκε μπροστά της η κυβέρνηση Κληρίδη, δικαιολογημένα προβάλλει το ερώτημα: Πώς θα μπορέσει η νέα κυβέρνηση να πραγματοποιήσει το φιλόδοξο, φιλολαϊκό πρόγραμμά της; Θα το πετύχει με σωστό προγραμματισμό και μακροχρόνιο σχεδιασμό. Ήδη η κυβέρνηση κατέθεσε προϋπολογισμό για έργα ανάπτυξης ύψους £171,5 εκ. για το 1994, σε σύγκριση με £151,7 εκ., που ήταν ο Προϋπολογισμός Ανάπτυξης για το 1993 της προηγούμενης κυβέρνησης. Επίσης εξήγγειλε και θα υλοποιήσει στα επόμενα χρόνια πραγματικά φιλολαϊκά και κοινωνικά μέτρα τα οποία εφαρμόζονται για πρώτη φορά στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Διαβεβαιώ ότι όλα τα εξαγγελθέντα μέτρα θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια της τρέχουσας θητείας της προεδρίας Κληρίδη.

Οι εξαγγελίες του Προέδρου όχι μόνο δεν αποπνέουν συντηρητισμό, όπως εντελώς λανθασμένα και κατ' επανάληψη διατύπωσε ο έντιμος συνάδελφος κ. Χριστόφιας κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, αλλά αντίθετα αποτελούν πρωτοποριακά

λαϊκά μέτρα που τροφοδοτούν με ελπίδα και σιγουριά τις ασθενέστερες τάξεις του λαού και προσφέρουν ένα όραμα για μια καλύτερη ζωή για ολόκληρο το λαό μας. Η λαϊκή σύνταξη που καλύπτει πλέον οριστικά την αγρότισσα και την οικοκυρά γίνεται πραγματικότητα. Ήταν πάγιο αίτημα του Δημοκρατικού Συναγερμού η συνταξιοδότηση της οικοκυράς και της αγρότισσας. Ταυτόχρονα η λαϊκή σύνταξη εξυπηρετεί τα χαμηλά αμειβόμενα στρώματα του λαού και όσους για διάφορους λόγους δε συμμετέχουν στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Πόσα χρόνια, κύριοι συνάδελφοι, συζητείτο χωρίς αποτέλεσμα η λειτουργία Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών; Αν υλοποιείτο πριν χρόνια αυτή η πρόθεση και αν επροικοδοτείτο ο φορέας με μερικά εκατομμύρια κάθε χρόνο, το σοβαρό πρόβλημα των επηρεαζομένων θα αντιμετωπίζετο σταδιακά, χωρίς ουσιαστικές οικονομικές επιβαρύνσεις για το κράτος. Ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών παίρνει επιτέλους σάρκα και οστά και η σταδιακή χρηματοδότησή του καθίσταται πραγματικότητα.

Τα υφιστάμενα από χρόνια δάνεια αυτοστέγασης διαγράφονται. Τα στεγαστικά προγράμματα για ζευγάρια με χαμηλό εισόδημα, άσχετα αν είναι πρόσφυγες ή όχι, επεκτείνονται με το σύστημα της ενοικιαγοράς με μακρά περίοδο αποπληρωμής και με επιχορηγημένο επιτόκιο. Όλοι οι χαμηλά αμειβόμενοι θα μπορούν τώρα να αποκτήσουν τη δική τους στέγη. Τα κριτήρια στέγασης και αυτοστέγασης των προσφύγων διευρύνονται.

Στον τομέα της γεωργίας, εκτός της ευρύτερης γεωργικής πολιτικής, παραχωρείται στο Συμβούλιο Εμπορίας Πατατών ποσό £3,5 εκ. για ενίσχυση των πατατοπαραγωγών, μετά από εισήγηση του κόμματος και μετά από τη διαπίστωση της φρικτής θέσης στην οποία βρέθηκε πρόσφατα. Επιδοτούνται τα εσπεριδοειδή για τους ίδιους λόγους με £1,7 εκ. Αυξάνεται η τιμή του αγελαδινού γάλακτος από 13,1 σεντ το λίτρο σε 14,1 σεντ. Αυξάνεται η τιμή των σιτηρών κατά 5% και πολλά άλλα.

Δεν υπάρχει τομέας που δεν εκδηλώνεται γνήσιο το ενδιαφέρον της κυβέρνησης Κληρίδη. Από τη βιομηχανία μέχρι τον τουρισμό, από τα έργα ανάπτυξης μέχρι τα προβλήματα της υπαίθρου και τη λύση του εκκρεμούντος προβλήματος της εγγραφής των αγροτικών δρόμων, το οποίο οδηγείται προς διευθέτηση.

Και όμως ακούουμε συνεχώς περί ακυβερνησίας και έλλειψης παραγωγικού έργου από την κυβέρνηση. Ζητούν απολογισμό από μια κυβέρνηση η οποία ανέλαβε τα ηνία εδώ και εννιά μόνο μήνες. Επιφυλασσόμαστε να απαντήσουμε δεόντως κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών επί όλων των θεμάτων. Δεν ισχυρίζομαι ότι δεν υπήρξαν κενά στην προσπάθεια προσαρμογής της κυβέρνησης ή ότι δεν διεπράχθησαν λάθη ή ότι δε θα διαπραχθούν στο μέλλον.

Το μεγαλύτερο λάθος της κυβέρνησης Κληρίδη είναι ότι δεν κατόρθωσε ακόμα να προβάλει αποτελεσματικά το επιτελούμενο έργο, που είναι πράγματι αξιόλογο. Ο λαός πρέπει να γνωρίζει τις κυβερνητικές δραστηριότητες σε όλους τους τομείς. Ναι, υστερεί η κυβέρνηση στο μάρκετινγκ. Άλλοι διέπρεπαν, καλώς ή κακώς, σ' αυτό τον τομέα.

Κύριε Πρόεδρε, τα συσσωρευμένα προβλήματα, οικονομικά και άλλα, που εμφανώς υπάρχουν, πρέπει να αντιμετωπισθούν από όλους μας με κατανόηση και υπευθυνότητα, διότι επηρεάζουν την περαιτέρω εξέλιξη των εσωτερικών μας πραγμάτων και αφορούν ολόκληρο το λαό, όπου και αν ανήκει κομματικά. Εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού είμαστε έτοιμοι να ακούσουμε. Και να πείσουμε ή να

πεισθούμε. Χωρίς στιγματισμούς και αντιπαρατάξεις μεταξύ μας. Αυτά είναι πράγματα ξεπερασμένων νοοτροπιών και εποχών. Η ανάγκη για συνεργασία όλων των πολιτικών δυνάμεων για μεγαλύτερη δυνατή συναντίληψη καθίσταται επιτακτική από το γεγονός ότι ο αδίστακτος επεκτατισμός της Άγκυρας απειλεί τη φυσική και εθνική επιβίωση όλων μας. Αυτό τον κίνδυνο πρέπει όλοι μαζί να τον αντιμετωπίσουμε, αποκαθιστώντας την ενότητα της πατρίδας μας και επαναφέροντας τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες για όλους τους νόμιμους κατοίκους της. Είναι για την επίτευξη αυτού του στόχου που προσβλέπουμε στην ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη. Διότι μόνο η Ευρώπη μέσα στο σημερινό διεθνές σκηνικό μπορεί να προσφέρει ασφάλεια, σιγουριά και πρόοδο για όλους τους Κυπρίους και να μας απαλλάξει από την τούρκικη κατοχή και τις επιπτώσεις της. Στην ιστορική αυτή πρόκληση και πορεία υπάρχει θέση για όλους. Ως Δημοκρατικός Συναγερμός λέμε προς όλους: 'Οσοι πιστοί!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ αντιλαμβάνομαι θα μιλήσει ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Να μου επιτρέψετε να πω ότι οι εκατέρωθεν αναφορές των προηγούμενων ομιλητών στην οικονομική πολιτική και τα οικονομικά δεδομένα τόσο επί της προηγούμενης όσο και επί της τωρινής διακυβέρνησης ένα και μόνο επιβεβαιώνουν: ότι στην πραγματικότητα ακολουθείτο και ακολουθείται μια συντηρητική οικονομική αντίληψη, μια συντηρητική οικονομική πολιτική, που στόχευε και στοχεύει στη διατήρηση ανέγγιχτων των δομών ενός συστήματος που δεν εξυπηρετεί τη μεγάλη πλειοψηφία του λαού, αλλά τις ελάχιστες προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού. Μια οικονομική πολιτική χωρίς όραμα, χωρίς φαντασία, χωρίς προοπτική, χωρίς μια αναπτυξιακή στρατηγική, που στηρίζεται μόνο στους άπληστους νόμους της αγοράς, χωρίς παρεμβάσεις και χωρίς κοινωνικό έλεγχο.

Κύριε Πρόεδρε, οι προγραμματικές δηλώσεις μιας κυβέρνησης πρέπει να αντανακλούν το σύνολο της πολιτικής αυτής της κυβέρνησης και ταυτόχρονα να καθορίζουν και να αξιολογούν τις προτεραιότητές της.

Πρέπει να πούμε ότι είναι ανησυχητικό το γεγονός ότι το εθνικό θέμα παρακάμφθηκε σχεδόν ολοκληρωτικά, με το δικαιολογητικό της εκκρεμότητας της σύσκεψης των Αθηνών. Είναι δυνατό να προβληθεί η θέση ότι το "συναποφασίζουμε" επέβαλλε αυτή την παράλειψη. 'Ομως είμαστε υποχρεωμένοι να διαφωνήσουμε ριζικά. Για κάποια θέματα χειρισμών ίσως να ήταν επιβεβλημένη κάποια αναβολή, για να δοθεί η ευκαιρία από κοινού εξέτασής τους. 'Ομως το εθνικό θέμα είναι ευρύτερο και κεφαλαιώδες και επιβαλλόταν μια ουσιαστική αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. 'Αλλωστε το επιχείρημα της αναμενόμενης σύσκεψης των Αθηνών καταρρίπτεται από το γεγονός ότι ακριβώς για θέματα που υποτίθεται ότι θα συζητηθούν εξαγγέλλονται δημόσια αποφάσεις ή γίνονται δηλώσεις που προκαταλαμβάνουν την οποιαδήποτε απόφαση. 'Οταν, για παράδειγμα, η κυβέρνηση εξακολουθεί να καλεί τις διάφορες κυβερνήσεις να ασκήσουν την επιρροή τους όχι για τον τερματισμό της κατοχής, αλλά για την υλοποίηση των κατ' επίφαση Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, πώς ταυτόχρονα μιλούμε για από κοινού χάραξη μιας νέας μακρόπνοης στρατηγικής που θα στηρίζεται στις πραγματικές διαστάσεις του

κυπριακού προβλήματος; Και τι θα αποφασιστεί στην Αθήνα, αν αυτά θα έχουν ήδη προαποφασιστεί; Κάθε πρόβλημα πρέπει να θεωρείται μέσα στο ευρύτερο παγκόσμιο σκηνικό και σε συνάρτηση με τα συμφέροντα που επηρεάζουν τη διαμόρφωση και τη λύση του. Πολύ σύντομα, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, θα έχουμε την ευκαιρία να εκθέσουμε λεπτομερειακά τις απόψεις του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ πάνω στο εθνικό θέμα και έτσι μόνο λακωνικά θα αναφερτούμε στις πολύ πρόσφατες εξελίξεις: στην αλλαγή του πολιτικού σκηνικού στην Ελλάδα και την επανατοποθέτηση του Κυπριακού από τον Έλληνα Πρωθυπουργό στην ελληνική Βουλή.

Με σαφήνεια ο Ανδρέας Παπανδρέου τοποθέτησε το Κυπριακό ως θέμα κατοχής και ως άμεσους στόχους προτεραιότητας την απομάκρυνση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων, την ενότητα του κυπριακού χώρου και τη διασφάλιση των βασικών ελευθεριών. Θα ακολουθήσει αυτή την πορεία η κυπριακή κυβέρνηση ή θα εξακολουθεί να κατευθύνει με τις ενέργειές της τη διεθνή προσοχή στην ανάγκη υλοποίησης των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης; Όπως είναι γνωστό, κύριε Πρόεδρε, χαιρετίσαμε τις θέσεις που διαμορφώθηκαν στη σύσκεψη των Αθηνών για τη συναπόφαση, για το ενιαίο του αμυντικού χώρου και για την πανεθνική διάσκεψη. Όμως αυτές οι ορθές ενέργειες θα παραμείνουν χωρίς περιεχόμενο, αν δεν υπάρξει διόρθωση πορείας από επίσημης κυπριακής πλευράς.

Ό,τι ανέφερα για το εθνικό θέμα ισχύει και για τις κοινωνικές και τις οικονομικές εξελίξεις. Τις ολοκληρωμένες δικές μας θέσεις και προτάσεις θα καταθέσουμε κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Έτσι θα περιοριστώ σε μερικές συνοπτικές παρατηρήσεις πάνω στις προγραμματικές θέσεις της κυβέρνησης.

Συνολικά θα πρέπει να επισημάνουμε ότι, παρά τη χρησιμοποίηση του βαρύγδουπου τίτλου περί πολιτικής εκσυγχρονισμού και ανανέωσης, η ομιλία του Προέδρου όχι μόνο δεν εκφράζει μια τέτοια προοπτική, αλλά αντίθετα στοχεύει στην αναπαλαίωση μιας νεοσυντηρητικής, νεοφιλελεύθερης αντίληψης για την κοινωνία, την οικονομία και την ανάπτυξη. Απουσιάζει από τις προγραμματικές δηλώσεις μια ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη οικονομική πρόταση, με αναπτυξιακό όραμα, δημοκρατικό προγραμματισμό και εθνική στρατηγική. Λείπει μια συνολική προσέγγιση των κοινωνικών προβλημάτων και η αναγκαία ευαισθησία για τις μη προνομιούχες τάξεις του πληθυσμού. Ακόμα και εκεί που επιχειρείται μια επιφανειακή αναφορά στα κοινωνικά προβλήματα, αυτό γίνεται μέσα στα πλαίσια μιας φιλανθρωπικής αντίληψης και νοοτροπίας και όχι στα πλαίσια ενός στρατηγικού οικονομικού προγραμματισμού, που θα στοχεύει στην κοινωνική συνοχή και στην ενίσχυση των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων με την αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος. Ακόμα, ενώ στην ομιλία περισσεύουν οι αόριστες υποσχέσεις, απουσιάζει η δέσμευση και τα χρονοδιαγράμματα για οποιαδήποτε έργα. Η συνολική πρόταση, στο βαθμό που μπορεί να εξαχθεί από ένα κείμενο που αποτελεί συρραφή επιμέρους στόχων των διάφορων Υπουργείων χωρίς συνεθνική κεντρική άποψη, είναι η αναπαραγωγή ενός οικονομικού συντηρητικού μοντέλου χωρίς κοινωνικές μεταρρυθμίσεις και εκσυγχρονισμό. Μια πρόταση χωρίς όραμα και στρατηγική, που αποβλέπει στην υιοθέτηση νεοφιλελεύθερων συνταγών διαχείρισης της οικονομίας, με τις αναχρονιστικές ιδέες και την αναγωγή του κέρδους σε μοναδικό κριτήριο αξιολόγησης των προτεραιοτήτων. Μια πολιτικο-οικονομική αντίληψη που ήδη στην Ευρώπη αποδοκιμάζεται από τους λαούς, αφού οδήγησε ευρύτατες ομάδες του πληθυσμού στην ανέχεια, τη φτώχεια και την κοινωνική περιθωριοποίηση.

Η απαίτηση των εργαζομένων και της σημερινής κυπριακής κοινωνίας για ξεπέρασμα της δομικής κρίσης της οικονομίας και για θεμελίωση μιας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης πάνω σε υγιείς βάσεις μπορεί να ικανοποιηθεί μόνο με μια σειρά από μέτρα που θα στοχεύουν σε διαρθρωτικές αλλαγές. Αλλαγές που να είναι ενταγμένες σε μια συνολική στρατηγική που θα αποβλέπει στην αντιμετώπιση της κάμψης και των ήδη υπαρκτών αδιεξόδων. Απαραίτητες προϋποθέσεις προς αυτή την κατεύθυνση είναι να κτυπηθούν δομές και συμφέροντα και πιο συγκεκριμένα τα παρασιτικά οικονομικά κυκλώματα που, ενώ διατηρούν και αυξάνουν τα κέρδη τους μέσα στις άθικτες δομές του συστήματος, εκκολάπτουν ταυτόχρονα και τους πρωταθλητές της φοροδιαφυγής και της διαρροής συναλλάγματος, που αποτελούν μόνιμα φαινόμενα, καρκινώματα της οικονομίας μας. Χρειάζονται άμεσα κυβερνητικές πρωτοβουλίες, υιοθέτηση τολμηρών μέτρων καταστολής του παρασιτισμού, μέτρα πάταξης της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής και δραστικές διαρθρωτικές αλλαγές στο όλο οικονομικό σύστημα.

Η ανυπαρξία βούλησης υιοθέτησης τέτοιας πολιτικής στα πλαίσια ενός ευρύτερου εθνικού προγραμματισμού δε μας αφήνει περιθώρια συναίνεσης και συνυπευθυνότητας. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, έχοντας ως πρωταρχικό του στόχο την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του λαού μας, δεν είναι δυνατό να συμφωνήσει με μια πολιτική που απέχει από την επιδίωξη αυτού του στόχου.

Ο Πρόεδρος αναφέρεται όμως στην ομιλία του και σε θέματα χρηστής διοίκησης, κράτους δικαίου και αξιοκρατίας. Όμως η πρώτη περίοδος διακυβέρνησής του δίνει σαφείς ενδείξεις για το αντίθετο. Κομματικοποίηση ή καλύτερα δικομματικοποίηση κρατικού μηχανισμού και ημικρατικών -στη δεύτερη περίπτωση εκεί που το επιτρέπει ο νόμος- αναξιοκρατία, ανατροπή ηθικών αξιών και απόπειρα δικαίωσης του πραξικοπήματος, κατά τρόπο που να προκαλούνται τα δημοκρατικά αισθήματα της συντριπτικής πλειοψηφίας του λαού μας. Έτσι η αξιοπιστία αυτής της δήλωσης- πρόθεσης εξανεμίζεται.

Στην ομιλία εξαγγέλλεται ακόμα η απόφαση για κλειστή συνεδρία της Βουλής για ανταλλαγή απόψεων πάνω στο εθνικό θέμα πριν τη μετάβαση του Εθνικού Συμβουλίου στην Αθήνα. Όμως και αυτή η εξαγγελία παραμένει απραγματοποίητη.

Ούτε και η δήλωση ότι αποδίδεται σημασία στην αμυντική θωράκιση συνάδει με την ακολουθούμενη πολιτική, όπως εκφράζεται με τη διακοπή των εξοπλιστικών προγραμμάτων. Και αν ακόμα ήθελε αποδεικτεί ότι υπήρξαν σκάνδαλα, αυτό σε καμιά περίπτωση δε θα δικαιολογούσε τη διακοπή των εξοπλιστικών προγραμμάτων. Με την ίδια λογική θα έπρεπε να σταματήσουμε τον εξοπλισμό των ιατρικών υπηρεσιών των νοσοκομείων μας, αν είχαν διαπιστωθεί σκάνδαλα στη διαχείριση των ιατρικών υπηρεσιών.

Ορθά διαπιστώνει ο Πρόεδρος ότι η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει έντονες διαρθρωτικές αδυναμίες. Αλλά δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι η φιλοσοφία πάνω στην οποία στηριζόταν η οικονομική πολιτική προηγούμενων κυβερνήσεων έβρισκε σύμφωνο το κόμμα του Προέδρου και τον ίδιο. Είναι νέα η διαπίστωση; Διότι όποια κριτική ασκείτο προηγουμένως ήταν πάνω στα επιμέρους. Επί της φιλοσοφίας που ακολουθείτο πάντα ο κ. Κληρίδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός δήλωναν ότι συμφωνούν. Το να αποδίδεται η κακοδαιμονία στη διόγκωση του κόστους παραγωγής, με σαφή υπαινιγμό για τις πιέσεις από τους εργαζόμενους, αποδεικνύει ότι ούτε σωστή διάγνωση για τη νόσο της οικονομίας έγινε ούτε και οι

απαραίτητες διαρθρωτικές εκσυγχρονιστικές αλλαγές θα υιοθετηθούν. Το να γίνεται αναφορά σε κριτήρια Μάαστριχτ για την οικονομία μας χωρίς τα ωφελήματα της πλήρους ένταξης είναι και εξωπραγματικό και επικίνδυνο. Θα πληρώσουμε πολύ ακριβά τέτοια πειράματα. Ακόμα και χώρες μέλη απαιτούν χρονική πίστωση, για να προσαρμοστούν.

Γίνεται αναφορά σε νέο αναπτυξιακό προσανατολισμό στο δημόσιο τομέα, όμως δε γίνεται καμιά αναφορά σε πρακτικές εκφράσεις αυτής της πολιτικής. Και ασφαλώς δεν είναι μέτρο η καλύτερη κατανομή λειτουργιών μεταξύ Υπουργείων και άλλα συναφή που αναφέρθηκαν.

Σαφής τοποθέτηση για την κατάργηση των επιχορηγήσεων υπάρχει μέσα στις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης. Και τι θα γίνει σ' αυτή την περίπτωση με τη γεωργία; Η μας διαφεύγει ότι ακόμα και οι πιο αναπτυγμένες χώρες χρησιμοποιούν έστω και συγκαλυμμένα αυτό το θεσμό; Άλλωστε οι επιχορηγήσεις είναι σήμερα ένα παγκόσμιο φαινόμενο παρέμβασης της κοινωνίας στην πιο δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος, αφού ο γεωργικός τομέας από τη φύση του είναι ασταθής, λόγω των διακυμάνσεων της παραγωγής εξαιτίας των καιρικών συνθηκών, και γιατί παράλληλα εξυπηρετούνται ευρύτεροι εθνικοί σκοποί, μια που η γεωργία ικανοποιεί τις επισιτιστικές ανάγκες του πληθυσμού και κατοχυρώνει την εθνική αυτάρκεια. Για να δώσουμε δε απάντηση στα επιχειρήματα όσων στο όνομα της μεγιστοποίησης των κερδών τους επιτίθενται ενάντια στο θεσμό των επιχορηγήσεων και που φαίνεται η κυβέρνηση υιοθετεί, αναφέρουμε ότι επιχορηγήσεις δίνονται ακόμα και στις πιο αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες του κόσμου. Έτσι στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής ο γεωργικός τομέας επιχορηγείται κατά 28% της διαμορφούμενης τελικής τιμής, στην Ιαπωνία κατά 52% και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 40%.

Η μείωση των δασμών στις πρώτες ύλες για μη υψηλής τεχνολογίας μονάδες και όχι απλώς η επιστροφή τους για τα προϊόντα που εξάγονται ποιο στόχο έχει; Και η ρήτρα για φιλελεύθερη πολιτική σε περιπτώσεις που Κύπριοι επιχειρηματίες επιθυμούν να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό χρήζει πολλής ερμηνείας και εξηγήσεων. Δηλαδή οι βιομηχανικές μονάδες θα δημιουργούνται σε χώρες με χαμηλό εργατικό κόστος και με εκπατριζόμενα κεφάλαια; Και ποιο θα είναι το όφελος για την κυπριακή οικονομία; Η εξαγγελία για κίνητρα σε υπερκορεσμένους τομείς χρειάζεται μια ερμηνεία. Πού αποβλέπει, όταν μάλιστα γίνεται την ίδια στιγμή αναφορά σε διακοπή επιχορηγήσεων σε παραγωγικούς κλάδους; Δε διαφεύγει ασφαλώς της προσοχής ότι τα κίνητρα ισούνται με έμμεση επιχορήγηση. Ποιο επίσης είναι το νόημα της αναφοράς σε εξαγωγή ιατρικών υπηρεσιών; Ποια μέτρα εννοεί ότι λήφθηκαν, όταν γίνεται λόγος για αύξηση του αγροτικού εισοδήματος; Δεν είδαμε ακόμα αυτά τα μέτρα.

Συμβόλαια προσφοράς. Αντί απαιτήσεων γίνονται μόνο όταν υπάρχει μια ορθολογιστική κατανομή του εθνικού εισοδήματος, που σήμερα απουσιάζει. Ο υπαινιγμός για διαφοροποίηση της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής, πέρα από τις φυσιολογικές αντιδράσεις των εργαζομένων, θα επιφέρει ουσιαστική ανωμαλία. Αυτό εννοούμε με το συμβόλαιο προσφοράς; Σε συνδυασμό με την έμφαση στην έμμεση φορολογία πρέπει να αναμένεται μια ουσιαστική επίθεση ενάντια στο βιοτικό επίπεδο των μεσαίων και χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων.

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχω ήδη αναφέρει, στόχος δεν ήταν ούτε η κατάθεση της δικής μας ολοκληρωμένης πρότασης ούτε η συνολική κριτική της κυβερνητικής οικονομικής αντίληψης, που αποτελεί συνέχιση της πολιτικής της προηγούμενης κυβέρνησης. Στόχος ήταν η κατάθεση κάποιων πρώτων απόψεων, ενόψει της συνολικής συζήτησης που σύντομα θα έχουμε με την ευκαιρία της συζήτησης των προϋπολογισμών.

Κύριε Πρόεδρε, από τις αναφορές του Προέδρου, αλλά και από τα στοιχεία που προκύπτουν από τους προϋπολογισμούς που ήδη συζητούνται στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή επιβεβαιώνεται και αναδεικνύεται μια συνολική πολιτική που δεν υπηρετεί το λαό και τον τόπο, δεν εξυπηρετεί τις σημερινές εθνικές προτεραιότητες και δεν οικοδομεί μια κοινωνία αλληλεγγύης και ένα κράτος πρόνοιας. Αντίθετα υιοθετείται ένα κοινωνικό σύστημα που συνεχίζει και διαιωνίζει την προνομιακή μεταχείριση των λίγων και υπονομεύει την κοινωνική συνοχή. Το τεράστιο δημόσιο χρέος, η συνεχιζόμενη άνιση κατανομή του εθνικού εισοδήματος, τα ελλείμματα, τα χαμηλά εισοδήματα των γεωργοκτηνοτρόφων μας, η άνιση μεταχείριση κέντρου και περιφέρειας δεν επιτρέπουν καμιά αισιοδοξία και συνεπώς δεν επιτρέπουν και σε μας να συνυπογράψουμε και να συμφωνήσουμε με μια τέτοια πολιτική. Μια πολιτική που επιβαρύνεται ακόμα περισσότερο από τη διάχυτη εντύπωση της κακοδιαχείρισης, τη διαιώνιση της αναξιοκρατίας και την ελλιπή δημοκρατική αντίληψη και πρακτική.

Εμείς πιστεύουμε σε μια άλλη πολιτική, που θα εξυπηρετεί πρώτιστα τα συμφέροντα της κοινωνικής πλειοψηφίας του λαού μας και θα οικοδομεί ένα κράτος πρόνοιας και ίσων ευκαιριών και ακόμα με έμπνευση και φαντασία θα δημιουργεί κίνητρα που να αξιοποιούν τις τεράστιες δυνατότητες του λαού μας. Υπ' αυτή την έννοια εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ αποφασιστικά και υπεύθυνα θα αντιπαρατεθούμε απέναντι σ' αυτή την κυβερνητική αντίληψη και πρακτική και θα επιμείνουμε σε μια άλλη πορεία εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής, που θα υπηρετεί σωστά το λαό και τον τόπο και θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις ενίσχυσης του αγώνα του λαού μας και εκσυγχρονισμού της κοινωνίας μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Γλαύκος Κληρίδης, στην ομιλία του "Η πολιτική του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης", έχει θέσει τις βάσεις πάνω στις οποίες θα πρέπει να οικοδομηθεί η νέα τάξη πραγμάτων από την κυβέρνησή του, τόσο στην κοινωνία όσο και στη δημόσια διοίκηση.

Σημαντικό δεν είναι μόνο να επισημαίνονται προβλήματα ή αδυναμίες ή ελλείψεις ή προθέσεις της κυβέρνησης. Εξίσου σημαντικό είναι να υλοποιούνται μέσω προγραμμάτων, μέσω νομοθετημάτων και μέσω πολιτικών αποφάσεων οι προθέσεις της Εκτελεστικής Εξουσίας για ενίσχυση των θεσμών και εμπέδωση της χρηστής διοίκησης στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια, θέλω από την αρχή να τονίσω εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος ότι σε γενικές γραμμές το Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζει και επικροτεί τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές που έθεσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, οι οποίες θα κατευθύνουν την πολιτική της κυβέρνησής του για τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση της κυπριακής πολιτείας.

Αφού έχω αναφέρει αυτή τη γενική πολιτική τοποθέτηση και την υποστήριξη του Δημοκρατικού Κόμματος στα γενικά πλαίσια πολιτικής που έχουν καθοριστεί με την ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας, θέλω να πω επίσης ότι το Δημοκρατικό Κόμμα διατηρεί το δικαίωμα επιφυλάξεων, ακόμα και διαφωνιών σε διάφορα θέματα. Το βασικό κριτήριο που οδήγησε το Δημοκρατικό Κόμμα να υποστηρίξει την υποψηφιότητα του κ. Κληρίδη ήταν, όπως είναι γνωστό, η συμφωνία που επιτεύχθηκε πάνω στην πολιτική και τακτική που θα ακολουθεί ο κ. Κληρίδης πάνω στο εθνικό μας θέμα. Και πάνω σε αυτή τη συμφωνία το Δημοκρατικό Κόμμα παραμένει αταλάντευτα προσηλωμένο. Κάτω από τις συνθήκες της συμφωνίας που επιτεύχθηκε για την υποστήριξη της υποψηφιότητας του κ. Κληρίδη, ήταν πρακτικά αδύνατο να επιτευχθεί συμφωνία πάνω στο κυβερνητικό πρόγραμμα και την πολιτική πάνω στα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά και άλλα θέματα.

Το Δημοκρατικό Κόμμα διατηρεί τις απόψεις του, την αυτονομία και την αυτοτέλειά του και το δικαίωμα διαφωνίας εκεί που πιστεύει ότι η πολιτική της κυβέρνησης δεν ταυτίζεται ή δεν ικανοποιεί τις δικές μας κεντρώες τοποθετήσεις. Εντούτοις, επαναλαμβάνω ότι συμφωνούμε στα γενικά πλαίσια της πολιτικής, όπως έχει εκφραστεί από τον κ. Γλαύκο Κληρίδη. Για να είμαι πιο συγκεκριμένος, θέλω να τονίσω τη σταθερή εμμονή του Δημοκρατικού Κόμματος στο θέμα της σταδιακής σμίκρυνσης τόσο του δημοσιονομικού όσο και του ετήσιου ταμιακού ελλείμματος των προϋπολογισμών. Άλλωστε, όπως είναι γνωστό, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ κ. Τάσσος Παπαδόπουλος και ο Βουλευτής μας κ. Μάρκος Κυπριανού κατέθεσαν πρόταση νόμου, που προβλέπει την υποχρεωτική σταδιακή σμίκρυνση του δημοσιονομικού και ταμιακού ελλείμματος. Αυτή η πρόταση νόμου ακόμα εκκρεμεί μπροστά στη Βουλή και θα επιμένουμε για τη συζήτησή της, για να αχθεί αυτή η πρόταση νόμου στην ολομέλεια της Βουλής προς έγκριση. Εμείς θα επιμένουμε στην πρότασή μας.

Πρέπει εδώ να δηλώσω ότι οι προϋπολογισμοί για το 1994 που κατέθεσε η κυβέρνηση έμπρακτα αποδεικνύουν την πολιτική βούληση της κυβέρνησης Κληρίδη να περικόψει τις λειτουργικές δαπάνες της κυβέρνησης, ως πρώτο βήμα για τη σμίκρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος. Παρόλο που δε μας ικανοποιεί η έκταση των περικοπών, εντούτοις εγκρίνουμε το πρώτο πρακτικό βήμα που γίνεται προς την ορθή κατεύθυνση. Για το θέμα αυτό όμως επιφυλασσόμαστε να εκφράσουμε τις απόψεις μας και να υποβάλουμε τις εισηγήσεις μας για πρόσθετες περικοπές, στα πλαίσια της συζήτησης των προϋπολογισμών του 1994.

Συμφωνούμε με το πλαίσιο που έχει προδιαγράψει ο Πρόεδρος Γλαύκος Κληρίδης στην ομιλία του, μέσα στο οποίο θα κινηθεί η κυβέρνησή του για τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, με απώτερο σκοπό την εξυγίανση των οικονομικών. Όμως, είμαστε έτοιμοι να στηρίξουμε και να υποστηρίξουμε την κυβέρνηση στην προσπάθεια εκσυγχρονισμού και ανανέωσης, νοουμένου ότι η κυβέρνηση θα είναι συνεπής στη διακηρυγμένη πολιτική, όπως την προδιέγραψε ο Πρόεδρος κ. Γλαύκος Κληρίδης.

Το δημόσιο χρέος ύψους £2,8 δισ. είναι όντως πάρα πολύ ψηλό. Η κυβέρνηση Βασιλείου προσπαθούσε να συγχύζει το λαό με τις έννοιες του δημοσιονομικού και ταμιακού ελλείμματος. Μας έλεγαν να μην ανησυχούμε για τα ταμιακά ελλείμματα, γιατί τάχατες σημασία έχουν τα δημοσιονομικά ελλείμματα. Και τα δύο ελλείμματα έχουν σημασία. Γιατί, αν δεν υπάρχουν στα ταμεία του κράτους τα απαραίτητα χρήματα να καλύψουν δαπάνες, θα πρέπει το κράτος να δανειστεί. Αυτό γινότανε

την τελευταία πενταετία και, ενώ τα ταμιακά ελλείμματα ήταν διπλάσια των δημοσιονομικών, μας καθησύχαζαν οι διάφοροι αρμόδιοι ότι δεν πρέπει δήθεν να ανησυχεί η Βουλή, γιατί τα δημοσιονομικά ελλείμματα ήταν γύρω στο 4% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, παρά το γεγονός ότι το εθνικό χρέος δεν αυξανόταν κατά το ύψος του δημοσιονομικού ελλείμματος, αλλά αυξανόταν κάθε χρόνο ανάλογα με το ταμιακό έλλειμμα. Και για να χρησιμοποιήσουμε μια προσφιλή φράση των κυβερνώντων της προηγούμενης πενταετίας, αναφέρω παραστατικά ότι κάθε Κύπριος, είτε νήπιο είτε γέροντας, σαν αποτέλεσμα της κακοδιοίκησης, τώρα χρωστεί £5.000, τις οποίες οι επόμενες γενιές καλούνται να αποπληρώσουν.

Η έκθεση του Γενικού Ελεγκτή αναφέρει ότι μέχρι τέλος του 1992 η κυβέρνηση είχε εισπραχτέα φορολογία ύψους £130.000.000. Όμως καμιά προσπάθεια δεν έχει γίνει για επίσπευση της είσπραξης αυτών των οφειλόμενων φόρων. Αναμένουμε και επιμένουμε όπως η κυβέρνηση εξαγγείλει σύντομα συγκεκριμένους τρόπους για εξάλειψη αυτής της μορφής φοροδιαφυγής.

Μας λέχθηκε πως οι αρμόδιες υπηρεσίες της κυβέρνησης, εφαρμόζοντας λιτότητα και περισυλλογή για το 1993, θα μειώσουν το αναμενόμενο έλλειμμα του προϋπολογισμού κατά £10.000.000. Μήπως όμως το έλλειμμα αυτό μειώνεται, γιατί αναμένεται να εισπραχθούν £10.000.000 περισσότερα από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και όχι ως αποτέλεσμα συρρίκνωσης των δημοσίων δαπανών; Αυτό είναι ένα σοβαρό θέμα που επίσης θα μας απασχολήσει κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών.

Χαιρετίζουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση το γεγονός ότι για το σοβαρότατο θέμα της αμυντικής θωράκισης της Κύπρου οι δηλώσεις του Προέδρου Κληρίδη υλοποιούνται τάχιστα με τη σύσταση Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας. Σπουδαιότερο όμως είναι η συμφωνία που πέτυχε η κυβέρνηση της Κύπρου με την κυβέρνηση της Ελλάδας, στην πρόσφατη επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας στην Αθήνα, εξασφαλίζοντας τη στρατιωτική κάλυψη του αμυντικού χώρου της Κύπρου από την Ελλάδα σε περίπτωση νέας τουρκικής εισβολής ή και προέλασης.

Όμως, το σημαντικότερο στην περίπτωση της άμυνας δεν είναι μόνο η επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού, γιατί η επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού διασφαλίζεται μόνο με πολιτική λύση. Και η πολιτική λύση που θα διασφαλίζει την επιβίωση του ελληνισμού, που έζησε για τρεις χιλιάδες χρόνια στην Κύπρο, θα διασφαλίζεται μόνο με την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους. Γιατί, αν δεχθούμε τον πλήρη διαχωρισμό των Τούρκων στο Βορρά και των Ελλήνων στο Νότο χωρίς την επιστροφή των προσφύγων, τότε δεν υπάρχει μέλλον για τον κυπριακό ελληνισμό. Είναι γνωστές οι προθέσεις της Τουρκίας. Ο μακροπρόθεσμος στόχος της είναι η κατάκτηση όλης της Κύπρου. Για να υπάρξει ειρήνη στην Κύπρο, θα πρέπει να επιστρέψει ο καθένας στο σπίτι του, από όπου εκτοπίσθηκε. Αυτό άλλωστε προνοείται και από τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών. Μπορούμε εμείς τώρα να δεχθούμε τη δημιουργία χωριστής περιοχής στη Βόρεια Κύπρο που να κατοικείται μόνο από Τούρκους, όταν τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών προνοούν την επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια και στις περιουσίες τους;

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, σωστά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην ομιλία του τόνισε ότι το εθνικό μας πρόβλημα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο των σκέψεων όλων. Γιατί στ' αλήθεια, αν δε βρεθεί σύντομα δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού, τότε ούτε οικονομικά ούτε κοινωνικά ούτε πολιτιστικά προγράμματα μπορούν να εφαρμοστούν. Ακόμα και αν εφαρμοστούν, δε θα μπορέσουμε να

γευτούμε τους καρπούς και τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους, ούτε ως λαός συλλογικά ούτε ως άτομα προσωπικά ούτε ως κράτος. Δεν μπορεί να υπάρξει ευημερία χωρίς μόνιμη ειρήνη και χωρίς το αίσθημα της μονιμότητας και της ασφάλειας. Ακόμα και η προσωπική ευημερία και ευτυχία θα είναι επίπλαστη και προσωρινή και ευάλωτη σε περιοδικές κρίσεις, χωρίς τη μονιμότητα και την ασφάλεια που μια δίκαιη, λειτουργική και βιώσιμη λύση μπορεί να προσφέρει στο λαό μας.

Ο κ. Κληρίδης επισήμανε και κάτι άλλο, με το οποίο το ΔΗΚΟ συμφωνεί πλήρως. Δηλαδή, ότι αναγκαίο υπόβαθρο της κάθε μορφής του αγώνα μας, ακόμα και όσον αφορά τα διαδικαστικά θέματα και τους χειρισμούς, πρέπει να είναι η πλήρης και αγαστή συνεργασία των κυβερνήσεων της Ελλάδας και της Κύπρου. Αυτή η συνεργασία μπορεί και πρέπει να είναι μια συνεχής και αδιάκοπη διαδικασία που να βασίζεται στην πλήρη, ειλικρινή και συνεχή αλληλοενημέρωση, βάσει της οποίας θα λαμβάνονται από κοινού οι αποφάσεις. Αυτή είναι η έννοια του όρου "συναποφασίζουμε", μια πολιτική και τακτική που πλήρως επικροτούμε.

Οι βασικές θέσεις και φιλοσοφία πάνω στο εθνικό θέμα είναι πιστεύω κοινές και αποδεκτές από όλα τα κόμματα. Σίγουρα είναι δεκτές από το Δημοκρατικό Κόμμα. Για να αναφέρω επιγραμματικά τα πιο σημαντικά θέματα, αυτή η φιλοσοφία συνοψίζεται στην απαίτησή μας για άρση της εισβολής και κατοχής και για απόσυρση όλων των τούρκικων στρατευμάτων και των εποίκων από την Κύπρο, για κατοχύρωση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών, πρώτιστες από τις οποίες είναι η ελεύθερη διακίνηση, εγκατάσταση και νομή περιουσίας, μέσα σε ένα καθεστώς ομοσπονδίας. Ένα λειτουργήσιμο καθεστώς ομοσπονδίας, με εγγυημένη την εδαφική ακεραιότητα και ενότητα της χώρας με αποτελεσματικές εγγυήσεις, που να αποκλείουν ισχυριζόμενα δικαιώματα μονομερούς επέμβασης. Σε αυτά όλοι συμφωνούμε. Εκεί που υπάρχουν πιθανώς διαφωνίες, είναι στην εκτίμηση της σημασίας κάποιων διαδικαστικών θεμάτων και σε θέματα χειρισμών.

Για παράδειγμα, το Δημοκρατικό Κόμμα διαφωνεί ότι υπάρχουν δυνατότητες να επενεχθούν ουσιαστικές βελτιώσεις στη δέσμη ιδεών Γκάλι, ώστε να καταστεί αυτό το έγγραφο αποδεκτή βάση για συζήτηση, γι' αυτό απορρίπτουμε αυτό το έγγραφο εξ υπαρχής. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει την εκτίμηση ότι υπάρχουν ακόμα περιθώρια άρσης των αρνητικών σημείων του εγγράφου ιδεών Γκάλι, ώστε αυτό το έγγραφο να καταστεί αποδεκτή βάση για διεξαγωγή διαπραγματεύσεων. Εμείς πιστεύουμε ότι, αν δεν απαγκιστρωθούμε από αυτό το έγγραφο, θα το βρίσκουμε μπροστά μας σε κάθε νέο γύρο συνομιλιών και θα είμαστε εμείς οι δέκτες πιέσεων για να το αποδεχτούμε. Ο τρόπος απαγκίστρωσης από αυτό το έγγραφο είναι να προτάξουμε για συζήτηση και λύση τα βασικά θέματα της αποχώρησης των τούρκικων στρατευμάτων και των εποίκων, την εδαφική πτυχή και τη διασφάλιση της πρακτικής εφαρμογής των αναφαίρετων ανθρώπινων δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών.

Ακριβώς με την ίδια λογική απορρίπτουμε και τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, διότι θεωρούμε ότι σημαντικά κέντρα αποφάσεων θεωρούν αυτά τα μέτρα ως την προσωρινή "λύση" του Κυπριακού. Η άποψή μας είναι ότι δεν υπάρχει τίποτε το μονιμότερο από την προσωρινότητα. Αν οι συζητήσεις επικεντρωθούν στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, η ουσία του Κυπριακού θα παραμεριστεί και τα μέτρα θα παραμείνουν ως μόνιμη λύση του Κυπριακού. Αυτό και μόνο του είναι απαράδεκτο. Αλλά πρόσθετα εμείς εκτιμούμε ότι τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης στην ουσία παρέχουν αναγνώριση στη νομιμότητα των αρχών του ψευδοκράτους. Είναι σχήμα οξύμωρο, όταν το επίκεντρο του αγώνα μας είναι να εμποδίσουμε

τη διεθνή αναγνώριση του ψευδοκράτους, επειδή αυτό είναι αποτέλεσμα εισβολής, να έλθουμε πρώτοι εμείς να παραχωρήσουμε έμμεση ή άμεση αναγνώριση στις αρχές του ψευδοκράτους.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, μας βρίσκουν απόλυτα σύμφωνους οι στόχοι και προσανατολισμοί της κυβέρνησης σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις προσπάθειες για να ανοίξει ο δρόμος για την πλήρη ένταξη της Κύπρου στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Το ΔΗΚΟ, που είχε πάντοτε ως ύψιστη προτεραιότητα την πολιτική αυτή, θα υποστηρίξει και θα συμπαρασταθεί στις προσπάθειες της κυβέρνησης στον τομέα αυτό.

Συμφωνούμε με τις διαπιστώσεις του Προέδρου Κληρίδη, όσον αφορά την ανάγκη για διαρθρωτικές αλλαγές στην οικονομία της Κύπρου. Ύψιστη προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στην αύξηση της παραγωγικότητας, στη μείωση του κόστους παραγωγής και στη συνεχή προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς. Επιβάλλεται σε όλους τους τομείς να αξιοποιήσουμε καλύτερα τις δυνατότητες που προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία. Να προσφέρουμε ποιότητα, καλύτερα προϊόντα και υπηρεσίες στη χαμηλότερη δυνατή τιμή. Χρειαζόμαστε, ο καθένας στον τομέα του, περισσότερο συντονισμό, καλύτερη οργάνωση και πιο συστηματική εργασία.

Η αναπτυξιακή πολιτική θα πρέπει πρώτιστα να δημιουργεί το ευνοϊκό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία, για να προσφέρει ουσιαστική βοήθεια στους παραγωγικούς κλάδους, προωθώντας παράλληλα και τη σωστή κοινωνική πολιτική, με τη συνέχιση των κοινωνικών παροχών του κράτους κοινωνικής πρόνοιας και δικαιοσύνης, που από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας εισάγονται σταδιακά και βελτιώνονται.

Στον τομέα της βιομηχανίας ελπίζουμε ότι θα δοθεί ψηλή προτεραιότητα στα θέματα εκσυγχρονισμού της βιομηχανίας και στην εισαγωγή ξένης τεχνογνωσίας για τη δημιουργία μικτών επιχειρήσεων με ξένο κεφάλαιο. Με τέτοιες κοινοπραξίες η Κύπρος, που διαθέτει πολύ καταρτισμένο προσωπικό επαγγελματικά και τεχνολογικά, θα μπορέσει να το αξιοποιήσει πλήρως σε βιομηχανίες ψηλής τεχνολογίας που θα έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό.

Όσον αφορά την ανάπτυξη της βιομηχανίας, εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα πιστεύουμε ότι θα πρέπει να επικεντρωθεί η προσοχή της κυβέρνησης στην εντόπιση νέων τομέων ανάπτυξης. Εκεί είναι που εμείς ως κοινωνία έχουμε ίσως μέγιστο πλεονέκτημα χάρις στο ψηλό επίπεδο μόρφωσης στον τεχνικό, τεχνολογικό και γενικό γνωσιολογικό τομέα έναντι πολλών άλλων χωρών. Λέγεται ότι η Κύπρος, σε σύγκριση με όλες τις χώρες του κόσμου, είναι η τρίτη σε ποσοστό αποφοίτων πανεπιστημίου μετά την Αμερική και τον Καναδά. Πώς αξιοποιούν η κοινωνία και το κράτος όλους αυτούς τους πτυχιούχους; Θα πρέπει να δραστηριοποιηθεί η κυβέρνηση, για να μπορέσει να αξιοποιήσει στο μέγιστο δυνατό βαθμό το δυναμικό της κοινωνίας μας.

Σήμερα, σε προηγμένες τεχνολογικά χώρες, ακόμα και ο σχεδιασμός των βιομηχανικών προϊόντων γίνεται με τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, για να ελαχιστοποιείται το κόστος ή η δαπάνη κατασκευής ή παραγωγής και να μεγιστοποιείται, όσο το δυνατό, η παραγωγή ενός τέλειου προϊόντος. Τι χρήση κάνουμε εμείς της νέας τεχνολογίας; Θα ήθελα με την ευκαιρία αυτή να εισηγηθώ όπως το αρμόδιο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας δώσει σε αυτό το θέμα ύψιστη προτεραιότητα.

Στον τομέα του τουρισμού συμφωνούμε με τις εισηγήσεις του Προέδρου Κληρίδη και θα προσθέσουμε πως το πιο σημαντικό είναι ίσως να σταματήσουμε επιτέλους την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος του τόπου μας. Μας βρίσκει σύμφωνους η εισήγηση του Προέδρου Κληρίδη ότι θα πρέπει υποχρεωτικά να γίνονται περιβαλλοντικές μελέτες για κάθε μεγάλο έργο. Ο τουρισμός θα πρέπει να μην αναπτύσσεται ανεξέλεγκτα. Ούτε και θα πρέπει να εξαντλήσουμε τους φυσικούς μας πόρους, να καταστρέψουμε το τοπίο μας και την ομορφιά του τόπου μας και να συνεχίζουμε να χτίζουμε ξενοδοχεία και τουριστικά διαμερίσματα. Γιατί υπάρχει ένα μέτρο, πέραν του οποίου "οποιαδήποτε πρόοδος θα έχει πολύ αρνητικές επιπτώσεις, ιδιαίτερα στο κοινωνικό επίπεδο και στην ποιότητα ζωής". Γι' αυτό ας κάνουμε μια σωστή αξιολόγηση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού που είχαμε μέχρι τώρα, για να δούμε πώς θα πρέπει να συνεχίσουμε στο μέλλον.

Αποτελεί παράλειψη η μη αναφορά στο συνεργατισμό και στο σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει στην κυπριακή κοινωνία. Το Δημοκρατικό Κόμμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο θεσμό του συνεργατισμού, γιατί το συνεργατικό κίνημα σήμερα αγκαλιάζει ένα πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού μας, τόσο στην ύπαιθρο όσο και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Η πρόοδος και η ανάπτυξη του συνεργατισμού είναι άμεσα συνδεδεμένη με την οικονομική πρόοδο και την κοινωνική άνοδο των μελών του, καθώς και με τη γενικότερη πρόοδο του τόπου.

Αντικειμενικοί σκοποί και προτεραιότητες θα πρέπει να είναι:

- Η προώθηση και ενίσχυση του κοινωνικο-οικονομικού αυτού θεσμού, για να μπορέσει ο συνεργατισμός να διαδραματίσει σωστά το ρόλο του στη βελτίωση του οικονομικού και κοινωνικού επιπέδου των αγροτικών και εργατοϋπαλληλικών τάξεων του λαού.
- Η διασφάλιση της λειτουργίας του συνεργατικού κινήματος σύμφωνα με τις συνεργατικές αρχές.
- Η συνέχιση της δημοκρατικής διοίκησης και αυτοεποπτείας του κινήματος. Αποδίδουμε ιδιαίτερη σημασία στο σκοπό αυτό.
- Η περαιτέρω οικονομική ενίσχυση του συνεργατισμού, ώστε να καταρθώσει να συνεχίσει την προσφορά του στην ανάπτυξη του τόπου.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το Δημοκρατικό Κόμμα πιστεύει ότι ο Κύπριος δημόσιος υπάλληλος, στην καταπληκτική του πλειοψηφία, είναι εργατικός, αποδοτικός και έντιμος και θα πρέπει να αμείβεται, αλλά και να παράγει. Για να παράγει όμως, θα πρέπει να του δίδονται τα μέσα. Λυπούμαι να πω ότι δε δίδονται στους δημόσιους υπαλλήλους πάντοτε τα μέσα για να είναι αποδοτικοί. Σαν παράδειγμα θα έλεγα ότι η μηχανογράφηση στη δημόσια υπηρεσία έχει καθυστερήσει έναντι άλλων χωρών κατά 5 - 10 τουλάχιστον έτη. Αδικαιολόγητη καθυστέρηση η οποία αντικατοπτρίζεται κάποτε και στη χαμηλή παραγωγικότητα.

Παράλληλα, πολλές διαδικασίες της δημόσιας υπηρεσίας είναι πεπαλαιωμένες. Εμείς πιστεύουμε στις σωστές, μοντέρνες και αποδοτικές διαδικασίες. Το ΔΗΚΟ πιστεύει ότι η δημόσια υπηρεσία πρέπει να λειτουργεί με βάση νόμους και κανονισμούς. Και αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να λειτουργεί κατ' ανάγκη γραφειοκρατικά, γιατί η γραφειοκρατία στη δημόσια υπηρεσία στην ουσία δεν είναι τίποτε άλλο παρά η εφαρμογή νόμων και κανονισμών. Και είναι αυτούς τους νόμους και κανονισμούς που θα πρέπει η κυβέρνηση να αναθεωρήσει, να εκσυγχρονίσει, για να δώσει έτσι το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα λειτουργεί εύρυθμα και αποδοτικά ο

δημόσιος υπάλληλος. Ας μην ξεχνούμε ότι σε μεγάλο βαθμό είναι η δημόσια υπηρεσία που κράτησε το βάρος και τις ευθύνες σε δύσκολους χρόνους μετά την τουρκική εισβολή. Γι' αυτό εμείς πιστεύουμε στο δημόσιο υπάλληλο και υποστηρίζουμε ότι η χρηστή διοίκηση εμπεδώνεται με τη λειτουργία των σωστών μηχανισμών, των σωστών κανόνων και με την κατάλληλη νομοθεσία που η κυβέρνηση έχει ευθύνη να δημιουργήσει για την εμπέδωση της χρηστής διοίκησης.

Ένα άλλο θέμα που θα ήθελα να θίξω είναι γενικά το θέμα του ελέγχου. Τελευταία μεταξύ άλλων ακούστηκαν απόψεις για την ανάγκη ενίσχυσης των μηχανισμών δίωξης για τα λεγόμενα "οικονομικά σκάνδαλα" τα οποία, αν υπάρχουν βέβαια, θα πρέπει να αχθούν ενώπιον της Δικαιοσύνης. Για μας έλεγχος κατά κύριο λόγο είναι ο προληπτικός έλεγχος. Σημασία έχει να προλάβεις το κακό. Πιο σημαντικό είναι να θεραπεύεται η αιτία, παρά να καταπολεμάται μόνο το αποτέλεσμα. Και αυτό βέβαια ανάγεται γενικά στη σφαίρα της χρηστής διοίκησης. Γι' αυτό εμείς πιστεύουμε ότι θα πρέπει να καταβληθεί από την κυβέρνηση μια γενική προσπάθεια βελτίωσης της διεύθυνσης στη δημόσια υπηρεσία με τα κατάλληλα και ικανά πρόσωπα, με τους κατάλληλους μηχανισμούς, με τις αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες σε όλα τα επίπεδα, έτσι ώστε οι ουλαμοί δίωξης που θα δημιουργηθούν να διερευνούν τα πολύ σοβαρά οικονομικά σκάνδαλα.

Όσον αφορά την ομιλία του κ. Κληρίδη στη Βουλή, θα ήθελα να επισημάνω δύο πράγματα για τα οποία το Δημοκρατικό Κόμμα αισθάνεται πάρα πολύ έντονα και να παρακαλέσω από του βήματος της Βουλής τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους να επεξεργασθούν συγκεκριμένο σχέδιο. Το πρώτο αφορά τους γεωργούς και κτηνοτρόφους και το δεύτερο γενικά τη μεσαία τάξη. Εμείς πιστεύουμε ότι η κυβέρνηση πρέπει να επεξεργαστεί σχέδια ενίσχυσης των εισοδημάτων των γεωργών και των κτηνοτρόφων, ιδιαίτερα όμως των πραγματικών γεωργών. Σε αυτό το σημείο χαιρετίζουμε την εξαγγελία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κληρίδη για εφαρμογή του συστήματος της λαϊκής σύνταξης στις οικοκυρές και στις αγρότισσες.

Τέλος, θα ήθελα να θέσω ενώπιον της Βουλής γενικά το θέμα της ανάγκης για ενίσχυση της μεσαίας τάξης, η οποία αποτελεί και τη ραχοκοκαλιά της κυπριακής κοινωνίας. Το ΔΗΚΟ πιστεύει ότι η διακυβέρνηση του τόπου τα τελευταία πέντε χρόνια έχει ενισχύσει περισσότερο τα πολύ ψηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού και έχει παραγνωρίσει παντελώς τη μεσαία τάξη της κοινωνίας μας. Εισήγησή μας είναι όπως ετοιμαστεί επιστημονικά ένα σχέδιο των μεταβιβαστικών πληρωμών μέσω του προϋπολογισμού, όπως επίσης και το θέμα της φορολογίας, για να δοθούν στις μεσαίες και ιδιαίτερα τις χαμηλότερα αμειβόμενες τάξεις του πληθυσμού μας τόσο αυξημένες παροχές όσο και μεγαλύτερες φορολογικές ελαφρύνσεις.

Κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, το Δημοκρατικό Κόμμα, ως υπεύθυνο πολιτικό κόμμα, συμφωνεί σε γενικές γραμμές με τις δηλώσεις του Προέδρου κ. Κληρίδη για τις προθέσεις της κυβέρνησης για την επόμενη πενταετία στον κοινωνικό και οικονομικό τομέα. Η κυβέρνηση πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη τις δικές μας εισηγήσεις αναφορικά με την ανάγκη τόσο υλοποίησης των προθέσεων αυτών όσο και υιοθέτησης των δικών μας συγκεκριμένων εισηγήσεων.

Ένας λαός σαν τον κυπριακό ελληνισμό, προδομένος και αδικημένος, δεν μπορεί παρά να αναμένει από τη δική του κυβέρνηση τουλάχιστον κοινωνική δικαιοσύνη. Γι' αυτή την κοινωνική δικαιοσύνη το Δημοκρατικό Κόμμα αγωνίζεται και θα αγωνίζεται για το καλό του τόπου και του λαού μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει μόνο ο κ. Ρολάνδης εγγεγραμμένος και επομένως, αν δεν υπάρχει ένσταση από τη Βουλή, μετά το τέλος της ομιλίας του κ. Ρολάνδη και δεδομένου ότι θα δοθεί η ευκαιρία σε όλες τις κομματικές πλευρές να αναπτύξουν πολύ πιο εκτεταμένα τις απόψεις τους κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, θα θεωρήσω ότι το θέμα έχει κλείσει.

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει καταθέσει στη Βουλή των Αντιπροσώπων τις προγραμματικές σκέψεις και θέσεις του σχετικά με τον εκσυγχρονισμό και την ανανέωση της Κύπρου. Αυτές οι θέσεις, όπως τις αξιολογώ εγώ τουλάχιστον, χωρίζονται σε τέσερις βασικές ενότητες, πάνω στις οποίες ήθελα να πω λίγα λόγια χωρίς να επεκτείνομαι πολύ.

Το πρώτο θέμα που θίγει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρεται στο εθνικό μας θέμα και στην άμυνα. Πάνω σε αυτό το θέμα δεν υπάρχουν πολλά πράγματα. Μπαίνουν ορισμένες βασικές θέσεις και γίνεται αρκετά εκτενής αναφορά στο ρόλο του Εθνικού Συμβουλίου τόσο στην Κύπρο όσο και στην Αθήνα, όταν θα μεταβεί εκεί.

Θα ήθελα παρενθετικά στο σημείο αυτό να αναφέρω και να εκφράσω την ένσταση και την πικρία του Κόμματος των Φιλελευθέρων για το γεγονός ότι το δικό μου κόμμα, παρόλη την πείρα που έχει γύρω από το εθνικό πρόβλημα, παρόλο που εγώ βρίσκομαι στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ασφαλώς είμαι κοινοβουλευτικός, δε θεωρείται κοινοβουλευτικό, αν είναι δυνατό, και είναι εκτός Εθνικού Συμβουλίου. Και όλα αυτά, παρόλο που υπάρχει και απόφαση της ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου πως οι Φιλελεύθεροι εκπροσωπούνται στη Βουλή και κατά συνέπεια έχουν τα δικαιώματα τα οποία έχουν και τα άλλα κόμματα. Και παρόλο το γεγονός ότι το Κόμμα των Φιλελευθέρων είναι το μόνο κόμμα το οποίο έχει προσβάσεις, διασυνδέσεις και σχέσεις με το διεθνή φιλελεύθερο χώρο. Όταν ο κ. Γαλανός με χρειαζόταν πριν δυο μήνες για να έρθει σε επαφή με φιλελεύθερους στην Ευρώπη με τους οποίους είχε προβλήματα, είχα τα προσόντα και τις ικανότητες και πήγα. Έχω τα προσόντα να συναντιέμαι με Πρωθυπουργούς, Υπουργούς και Βουλευτές φιλελεύθερων κομμάτων και δεν έχει το κόμμα μου τα προσόντα να μετέχει σε μια σύναξη αρχηγών κομμάτων στην Κύπρο! Αυτά τα αναφέρω απλώς παρενθετικά για κάποιο προβληματισμό.

Δε θα επιληφθώ του εθνικού θέματος, εφόσον και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν επιλαμβάνεται αυτού του θέματος, αλλά δε θα ήθελα να φύγω από το βήμα χωρίς να εκφράσω μια σοβαρή ανησυχία μου. Παρατηρώ τον τελευταίο καιρό στην Κύπρο μια έξαρση εθνικισμού και φανατισμού. Αυτή η έξαρση είναι πολύ κακός σύμβουλος και πιστεύω πως, όταν συνδυασθεί αυτή η έξαρση με τη διαίρεση που υπάρχει στην Κύπρο, εκ των πραγμάτων διαίρεση τώρα και τριάντα χρόνια, δημιουργούμε μια φόρμουλα καταστροφής για τον τόπο μας.

Η Βοσνία και η πρωτεύουσά της, το Σεράγιεβο, πριν πέντε-έξι χρόνια δεν ήταν αυτό που είναι σήμερα. Το Σεράγιεβο φιλοξένησε μάλιστα τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες. Σήμερα υπάρχουν τρεις ηγέτες Βόσνιοι, οι οποίοι κάθονται σε ένα τραπέζι στη Γενεύη και δε διαπραγματεύονται ποια θα είναι η λύση. Η λύση

αποφασίστηκε. Θα κοπεί η χώρα. Το ερώτημα είναι από πού θα περάσει η γραμμή. Αυτά είναι τα αποτελέσματα του φανατισμού και του σοβινισμού. Και δεν είναι μόνο η Βοσνία. Όπου και αν κοιτάξουμε στο χάρτη, είτε αυτό το μέρος ονομάζεται Αγκόλα είτε Νότιος Αφρική -που δεν έχει πραγματικά λύσει τα προβλήματά της μέχρι σήμερα- είτε οποιοδήποτε άλλο μέρος, θα δούμε ότι η πηγή του κακού ξεκινά από πολιτικό ή θρησκευτικό φανατισμό, σοβινισμό και όλα τα παρεπόμενα αυτών των στοιχείων.

Γι' αυτό θα ήθελα να κάμω μια προτροπή και μια έκκληση προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με την ιδιότητα που έχει ως αρχηγός του κράτους, να φροντίσει να εκτονωθεί αυτή η κατάσταση του φανατισμού η οποία πράγματι παρατηρείται, τη διαισθανόμαστε και πάρα πολλοί Κύπριοι μιλούν γι' αυτό το πράγμα σήμερα και η οποία πρέπει να πω δεν υπήρχε στο παρελθόν.

Η δεύτερη σημαντική ενότητα στις θέσεις του Προέδρου είναι η πορεία μας προς την Ευρώπη. Μια πολύ σημαντική πορεία αναμφίβολα, η οποία τώρα επιδιώκεται πιο δραστήρια από ό,τι επιδιωκόταν στο παρελθόν. Σίγουρα δεν μπορούμε να μιλούμε για προενταξιακή περίοδο. Για προενταξιακή περίοδο μπορεί να μιλά η Αυστρία, η Σουηδία, μπορούν να μιλούν χώρες οι οποίες μπαίνουν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Στη δική μας περίπτωση υπάρχουν διαβουλεύσεις πάνω στις οικονομικές προδιαγραφές. Αυτό δεν είναι προένταξη. Αυτές είναι διαβουλεύσεις ορισμένων στοιχείων για να αποδειχτεί ή να μην αποδειχτεί ότι μπορούμε από οικονομικής πλευράς να μπούμε στην Ευρώπη. Ο δρόμος είναι πολύ μακρύς και όπως ξέρουμε υπάρχουν και σοβαρά πολιτικά εμπόδια. Υπάρχουν πολιτικές αποφάσεις οι οποίες μπορεί να ανακόψουν -κι εγώ πιστεύω ότι θα ανακόψουν- αυτή την πορεία, αν το κυπριακό πρόβλημα παραμείνει άλυτο.

Το άλλο σημείο είναι το εξής: Να μη νομίζουμε ότι η Ευρώπη είναι θεραπευτήριο ή ιατρείο πασών των ασθενειών που έχει μια χώρα. Αν εμείς οι ίδιοι δεν μπορούμε να κρατηθούμε στα πόδια μας, αν εμείς οι ίδιοι δεν είμαστε δυνατοί, η Ευρώπη δεν μπορεί να βοηθήσει πολύ. Κοιτάξτε την Ιρλανδία. Έλυσε το πρόβλημά της; Κοιτάξτε το θέμα της Ισπανίας και των Βάσκων. Έλυσαν το πρόβλημά τους; Κοιτάξτε το θέμα της Ελλάδας που έχει εξωτερικό πρόβλημα με τα Σκόπια. Όχι μόνο δεν το έλυσε, αλλά παίρνει αρνητικές θέσεις που δεν ξέρω πού θα καταλήξουν. Κοιτάξτε το εσωτερικό οικονομικό πρόβλημα της Ελλάδας. Το έλυσε; Αυτή τη στιγμή η Ελλάδα είναι η χειρότερη από τις δώδεκα χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε ό,τι αφορά τα οικονομικά δεδομένα. Να μην έχουμε κατά συνέπεια ψευδαισθήσεις για το τι θα κάμει η Ευρώπη για μας. Πρέπει να σκεφτούμε τι θα κάμουμε εμείς για μας, όταν θα μπούμε στο χώρο της Ευρώπης. Αυτό είναι εκείνο το οποίο έχει σημασία.

Μιλώντας για την Ευρώπη, και το αναφέρω γιατί το θεωρώ σημαντικό, υπάρχει μια πτυχή την οποία πρόσφατα έχουμε παραμελήσει. Είναι οι κοσμογονικές εμπορικές συμφωνίες ή συνεργασίες που συνομολογούνται σήμερα, για τις οποίες εμείς εδώ σχεδόν δεν παίρνουμε χαμπάρι ούτε διαβάζουμε τίποτε στον τύπο ούτε πιστεύω ασχολείται η κυβέρνηση. Έχουμε το θέμα της NAFTA, που είναι μια τεράστιας σημασίας συμφωνία που αφορά το χώρο της Βόρειας Αμερικής, έχουμε το θέμα της APEC, που είναι συνεργασία χωρών Αμερικής και Ασίας, τεράστιας σημασίας, ίσως η πιο μεγάλη συμφωνία που μπορεί να γίνει ποτέ κι έχουμε και το θέμα του λεγόμενου "Γύρου της Ουρουγουάης" κάτω από την αιγίδα της GATT. Αυτά τα πράγματα αφορούν την Ευρώπη στην οποία πάμε να μπούμε εμείς σήμερα. Και αν οτιδήποτε από αυτά μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς ή αρνητικά την Ευρώπη, αυτό θα κτυπήσει πάνω μας τελικά.

Διερωτώμαι αν η κυβέρνηση -με την ευκαιρία που υπάρχουν δυο εκπρόσωποί της Υπουργοί εδώ- θα έπρεπε να μελετούσε πιο λεπτομερώς, έστω κι αν είναι απόμακρες αυτές οι χώρες, τις πιθανές συνέπειες από αυτές τις πελώριες συμφωνίες, μπροστά στις οποίες εμείς δεν είμαστε ούτε καν μια παρωνυχίδα, πάνω στην Ευρώπη στην οποία πάμε να μπούμε και με την οποία έχουμε συμφωνία σύνδεσης εν πάση περιπτώσει.

Μιλώντας για τον ευρωπαϊκό παράγοντα, θα ήθελα να πω και το εξής, το οποίο συνδέεται κάπως με το εθνικό θέμα: Φωνάζουμε όλοι για τον παρατηρητή της Ευρώπης στις ενδοκυπριακές συνομιλίες. Χωρίς καμιά αμφιβολία αυτός ο παρατηρητής θα βεβαιώσει και επικυρώσει τις ευρωπαϊκές θέσεις σε ό,τι αφορά το κυπριακό πρόβλημα. Οι ευρωπαϊκές θέσεις συμπίπτουν απόλυτα με τις θέσεις του Γενικού Γραμματέα: μέτρα εμπιστοσύνης, ιδέες Γκάλι, χάρτης Γκάλι. Κατά συνέπεια εγώ που τα δέχομαι αυτά ως βάση για συνομιλίες δεν έχω πρόβλημα να πάει ο παρατηρητής. Εκείνο που αποτελεί κάποια παραδοξολογία είναι το γεγονός ότι κόμματα που είναι διαμετρικά αντίθετα με αυτές τις θέσεις, ενώ γνωρίζουν ότι ο οποιοσδήποτε Γερμανός ή Ιταλός ή 'Αγγλος ή Γάλλος παρατηρητής θα πάει εκεί και θα πει "βάζω σφραγίδα πάνω στις ιδέες Γκάλι, βάζω σφραγίδα πάνω στο χάρτη Γκάλι, βάζω σφραγίδα πάνω στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης" -και σίγουρα θα το κάμει, αφού αυτές είναι οι αποφάσεις των ευρωπαϊκών οργάνων, αυτό αποφάσισε το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης και στις Βρυξέλλες το ίδιο έχουν αποφασίσει και μονομερώς η κάθε κυβέρνηση το ίδιο έχει αποφασίσει- αφού λοιπόν αυτά θα πάει να πει ο Ευρωπαίος παρατηρητής, πράγματι διερωτώμαι, χωρίς να διαφωνώ εγώ λόγω των θέσεών μου, διερωτώμαι για λογαριασμό άλλων πώς αυτοί οι άλλοι επιδιώκουν με τόσο πάθος την παρουσία αυτού του παρατηρητή ο οποίος θα βάλει αυτή τη σφραγίδα.

Ξέρετε γιατί ο Γενικός Γραμματέας θέλει τον παρατηρητή; 'Ακουα πριν λίγο τα νέα και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος επιβεβαίωσε πράγματι ότι ο Γενικός Γραμματέας θέλει τον παρατηρητή. Τον θέλει, για να μπορεί να μας λέει: "Εσείς που λέτε ότι είστε Ευρωπαίοι, δέστε τι λέει η Ευρώπη. Η Ευρώπη σίγουρα βεβαιώνει τις δικές μου θέσεις". Αυτό το λέω όχι διότι εγώ διαφωνώ με τον παρατηρητή, αλλά για να προβληματιστούμε γενικότερα για τους παράδοξους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίζουμε τα πολιτικά δεδομένα, καμιά φορά επιφανειακά.

'Ερχομαι σύντομα στο θέμα της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που διαγράφει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Είναι ένα πελώριο θέμα το οποίο καταλαμβάνει περίπου όλες τις σελίδες των σκέψεων του Προέδρου. Περιέχει μέσα αρκετές παροχές. Φυσικά το μεγάλο ερώτημα το οποίο δεν μπορεί να βγει από το μυαλό μου είναι ότι, εφόσον οι πόροι του κράτους είναι γνωστοί και δεδομένοι και η οποιαδήποτε αύξησή τους είναι περιορισμένη, από πού θα βρούμε τα χρήματα, χωρίς να μεγαλώνουμε τη δημοσιονομικό έλλειμμα -που δεν πρέπει να το μεγαλώσουμε- να πραγματοποιήσουμε αυτά τα έργα. Είναι ένα πρόβλημα το οποίο ασφαλώς πρέπει να απασχολήσει τον Πρόεδρο και πιστεύω ότι αυτό το θέμα είναι κάτι που πρέπει όλοι καλόπιστα, ανεξάρτητα τοποθετήσεων και θέσεων, να κοιτάξουμε.

Αν δείτε το διεθνή τύπο και ιδίως τον ευρωπαϊκό τις τελευταίες μέρες, θα δείτε ότι Ευρωπαίοι ηγέτες και κυβερνήσεις άρχισαν να αγγίζουν το ιερότερο σημείο των ανθρωπίνων κατακτήσεων μετά από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τις κοινωνικές παροχές. 'Αρχισαν να σκέφτονται τι θα κάμουν, διότι τα ταμεία είναι κενά. Οι κοινωνικές παροχές είναι το μεγαλύτερο επίτευγμα του ανθρώπου μετά από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο κι άρχισαν να το ενοχλούν, διότι δεν υπάρχουν χρήματα.

Εδώ στην Κύπρο πρέπει να προβληματιστούμε. Δε θέλω να μπω ούτε σε αντιπαραθέσεις αυτή τη στιγμή ούτε σε αντιδικίες, αλλά έχουμε κάποιο πρόβλημα. Μπορεί να μη φταίνε οι εργαζόμενοι, μπορεί να μη φταίνε οι εργοδότες, αλλά έχουμε κάποιο πρόβλημα. Όλοι βρισκόμαστε μέσα σε ένα τραίνο ευημερίας το οποίο πάει στον κρημνό. Μπορεί να υπάρχουν πάνω και κάτω σε αυτό το τραίνο, αλλά όλοι πάμε σε έναν οικονομικό κρημνό. Και μας το λένε αυτό το πράγμα. Μας το λέει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο: "Δεν μπορείτε να συνεχίσετε αυτή την κατάσταση". Και θα έρθει αύριο να μας δώσει αρνητικές αναφορές. Και όταν μας δώσει αρνητικές αναφορές, δε θα μπορούμε να δανειστούμε ή θα δανειζόμαστε με ψηλότερα επιτόκια. Διότι, όταν δεν το εγκρίνει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, θέλουν αυτόματα ψηλότερα επιτόκια ή δε σε δανείζουν. Και αν, όπως λέει τώρα ο Υπουργός Οικονομικών, θέλει $100.000.000, όταν πάρει το πιατάκι να γυρίσει στον ευρωπαϊκό ή τον παγκόσμιο χώρο, δε θα βρίσκει τράπεζες να τον δανείσουν, αν συνεχιστεί αυτή η πορεία.

Χωρίς να μπαίνει κανείς σε λεπτομέρειες, πρέπει να ομολογήσει ότι η Κύπρος, αυτή η πολύ μικρή οικονομία μέσα στο παγκόσμιο σύνολο, αυτή τη στιγμή έχει προβλήματα τα οποία προκύπτουν από την ίδια την Κύπρο και τη νοοτροπία όλων μας, επαναλαμβάνω όλων, και από τη διεθνή ύφεση η οποία αντανακλάται μοιραία πάνω στην Κύπρο.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Το πρόβλημά μας είναι ότι κάναμε πολλούς εκατομμυριούχους.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Μπορεί. Και εκείνο είναι ένα πρόβλημα. Αλλά πρέπει να πω, εφόσον ο συνάδελφος έχει κάμει αυτή την παρεμβολή, είναι πρόβλημα γενικά το επίπεδο το κυπριακό. Όταν μας λέει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ότι αρχίζουμε να μην είμαστε ανταγωνιστικοί, αυτό αντικειμενικά είναι ένα πρόβλημα. Και αν ο φίλος κ. Χριστόφιας λέει ότι οι μισθοί στην Ευρώπη είναι ψηλότεροι, είναι ψηλότεροι, αλλά και προηγουμένως υπέδειξα σ' αυτή τη Βουλή ότι από τις 23 μεγάλες κατηγορίες βιομηχανιών παγκόσμια τις 16 δεν τις αγγίζουμε εμείς, είναι μόνοι τους. Στην αυτοκινητο- βιομηχανία, στην αεροναυτική, στο χάλυβα και σε πολλά άλλα αυτοί είναι μόνοι τους. Ο δικός μας μισθός δεν έχει σχέση με αυτά. Και όταν έρθουμε σ' αυτές που αγγίζουμε εμείς, εκείνοι πωλούν προϊόντα με εμπορικές επωνυμίες τέτοιες που δεν μπορούμε και πάλι να τις αγγίξουμε. Εμείς μοιραία συναγωνιζόμαστε το χώρο μας και αυτό πρέπει να το καταλάβουμε και βιομήχανοι και εκατομμυριούχοι, όπως λέει ο κ. Πιττοκοπίτης, και εργαζόμενοι, αν θέλουμε αυτός ο τόπος να πάει μπροστά.

Η τελευταία ενότητα των θέσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν το θέμα της αξιοκρατίας και της χρηστής διοίκησης. Πιστεύω ότι στον τομέα αυτό ο Πρόεδρος κάνει μια καλή δουλειά, κάνει μια καλή προσπάθεια. Μπορεί οι Κύπριοι να είμαστε αμετανόητοι ως λαός, να μη βοηθούμε και δεν πιστεύω ότι θα φύγει εύκολα η εύνοια. Ήδη Βουλευτής, ο οποίος είναι απέναντί μου, την προηγούμενη φορά ανέφερε στη Βουλή ότι με ένα νομοσχέδιο το οποίο προωθούσαμε θεσμοθετούμε περίπου το ρουσφέτι. Ψήφισα εγώ εκείνο το νομοσχέδιο ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εκείνος που είναι απέναντί σας, με όλο το σεβασμό, κύριε Ρολάνδη, έχει όνομα!

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Το είπα προηγουμένως το όνομά σας και γι' αυτό δεν το επανέλαβα. Για να μην ακούεται συνεχώς. Για να μην προκαλούμε.

(Γέλια)

Λοιπόν, ο φίλος απέναντι με το όνομα είπε κάτι το οποίο ενδεχομένως να είναι σωστό. Εγώ δεν είχα στοιχεία για εκείνο το νομοσχέδιο και το ψήφισα, αλλά ήταν σαφές ότι υπήρχε μια διάχυτη ανησυχία στο χώρο της Βουλής για το νομοσχέδιο εκείνο. Γενικά, αν θέλουμε να λέμε την αλήθεια, οι Κύπριοι ως άνθρωποι κατά κάποιο τρόπο ενθαρρύνουμε αυτή την κατάσταση. Δεν τη διαγράφουμε, την ενθαρρύνουμε και ο Πρόεδρος έχει ένα πολύ δύσκολο έργο σχετικά με αυτή την ενότητα.

Κλείοντας θα ήθελα να πω το εξής, κύριοι συνάδελφοι: Τελικά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος κατέθεσε προγραμματικές δηλώσεις για εκσυγχρονισμό και ανανέωση, μπορεί να έχει μπροστά του ένα πιο μεγάλο πρόβλημα. Μπορεί να έχει μπροστά του ένα πρόβλημα επιβίωσης αυτού του τόπου, γιατί οι συνθήκες οι εθνικές και οι οικονομικές είναι τέτοιες που δε μας επιτρέπουν να μιλούμε μόνο για εκσυγχρονισμό ούτε μόνο για ανανέωση. Μπροστά μας έχουμε ένα στυγνό πρόβλημα επιβίωσης αυτής της χώρας. Και πιστεύω ότι σ' αυτό τον τομέα πρέπει όλοι, μα όλοι, και Βουλευτές και λαός, να του δώσουμε τη συμπαράστασή μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπαίνουμε στη Νομοθετική Εργασία. Η εισήγησή μου είναι για τα νομοσχέδια που είναι ομόφωνα οι Εκθέσεις να θεωρηθούν αναγνωσθείσες. Το πρώτο νομοσχέδιο είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 33) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 33) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας συμβολικού ποσού £10 για την κάλυψη των αυξημένων δαπανών για την παροχή επιδόματος τέκνου μέσα στο 1993, οι οποίες θα καλυφθούν από εξοικονομήσεις ύψους £639.990.

Επειδή οι νέες περιπτώσεις των δικαιούχων του σχετικού επιδόματος με βάση την περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου νομοθεσία έχουν ξεπεράσει κατά πολύ τον αριθμό που προϋπολογίστηκε για το 1993, απαιτείται πρόσθετο ποσό £640.000 για την κάλυψη των ολικών αναγκών του σχεδίου. Έναντι του πρόσθετου αυτού ποσού υπάρχουν εξοικονομήσεις κάτω από το άρθρο 742 "Αγορά Μηχανογραφικού Εξοπλισμού", οι οποίες προέκυψαν επειδή ο εξοπλισμός για τον οποίο είχε εγκριθεί το σχετικό κονδύλι δεν κατέστη δυνατό να παραγγελθεί και να παραληφθεί φέτος. Για τους πιο πάνω λόγους ζητείται η έγκριση της πιο πάνω συμπληρωματικής πίστωσης, η οποία στην ουσία αποτελεί λογιστικό διακανονισμό των πιο πάνω κονδυλίων. Έτσι θα καταστεί δυνατή η χρησιμοποίηση των εξοικονομήσεων αυτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £10 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 34) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 34) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £1.860.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για την Εθνική Φρουρά μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1993.

Οι κυριότεροι λόγοι που καθιστούν αναγκαία την παραχώρηση πρόσθετων πιστώσεων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς είναι η αύξηση της μισθοδοσίας των οπλιτών και των έφεδρων αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς, τα αυξημένα έξοδα διακίνησης και εκπαίδευσης του προσωπικού της και η ανάγκη κάλυψης των πληρωμών του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας για τα έργα στρατωνισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £1.860.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 35) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 35) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £65.000 και η διάθεσή του για την καταβολή μισθών σε 45 ωρομίσθιους ταχυδρομικούς διανομείς μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1993.

Η πιο πάνω ανάγκη προκύπτει από διευθετήσεις που κρίθηκαν απαραίτητες, ώστε να αντιμετωπιστεί η καθυστέρηση που σημειώνεται στη διανομή της αλληλογραφίας, αλλά και για να αναβαθμιστεί το επίπεδο εξυπηρέτησης του κοινού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £65.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 36) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 36) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £5.500 και η διάθεσή του για την καταβολή στα μέλη του προσωπικού των φυλακών που τελούν σε καθήκον αναμονής επιδόματος επιφυλακής αναδρομικά από την 1η Ιανουαρίου 1993.

Η πιο πάνω συμπληρωματική πίστωση κατέστη αναγκαία μετά την απόφαση να εισαχθεί στο Τμήμα Φυλακών το σύστημα αναμονής και κλήσεων που ισχύει και σε άλλες υπηρεσίες. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό το εν αναμονή προσωπικό

υποχρεούται να παραμένει στο σπίτι του ή μέσα στα όρια της πόλης όπου είναι η έδρα του, ούτως ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στο καθήκον, όταν κριθούν αναγκαίες οι υπηρεσίες του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £5.500 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 37) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £150.000 και η διάθεσή του για την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας για την ανέγερση του μελάθρου των αγωνιστών της ΕΟΚΑ 1955-59.

Όπως είναι γνωστό, η κυβέρνηση παραχώρησε ήδη μέσα στο 1992 οικονομική βοήθεια ύψους £150.000, βάσει σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου που λήφθηκε το Δεκέμβριο του 1990.

Η συνολική δαπάνη για την ανέγερση του μελάθρου υπολογίζεται να ξεπεράσει το £1.300.000 και η αποπεράτωσή του προγραμματίζεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1994.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με νεότερη απόφασή του ενέκρινε την παραχώρηση πρόσθετης οικονομικής βοήθειας ύψους £150.000 για την ανέγερση του μελάθρου αγωνιστών της ΕΟΚΑ 1955-59. Επειδή δεν υπάρχουν διαθέσιμες εξοικονομήσεις για το ποσό αυτό, παρίσταται ανάγκη ψήφισης από τη Βουλή της πιο πάνω συμπληρωματικής πίστωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993", χωρίς να επηρεάζονται οι θέσεις κάθε πλευράς, που εκτέθηκαν όταν αποφασίστηκε κατά πρώτον να δοθεί η οικονομική αυτή βοήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £150.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993.

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 29) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 39) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 39) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 1993.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £885.000 και η διάθεσή του για την αγορά φαρμάκων και άλλων ιατρικών προμηθειών για τις ανάγκες των διάφορων νοσοκομείων, ιδρυμάτων και φαρμακείων του Υπουργείου Υγείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £885.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 30) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 10) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως της Δημοκρατίας ποσού £226.794 και η διάθεσή του για την καταβολή αποζημιώσεων για απαλλοτρίωση γης για τις ανάγκες του νέου δρόμου Λευκωσίας- Λάρνακας στην περιοχή των χωριών Λύμπια, Αλάμπρα, Αγία Βαρβάρα και Πέρα Χωριό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £226.794 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Δέκατο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ (ΔΕΚΑΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ) (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Ρήνα Κατσελλή
Χρίστος Πουργουρίδης
Ανδρέας Χρίστου
Γιαννάκης Αγαπίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιουνίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εξωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση του Δέκατου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, η οποία κυρώθηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων με το Νόμο Αριθμός 39 του 1962.

Συγκεκριμένα το Δέκατο Πρωτόκολλο που εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με αρ. 37.035 και με ημερομηνία 5 Μαρτίου 1992 τροποποιεί την πιο πάνω Σύμβαση, ώστε οι αποφάσεις της Επιτροπής Υπουργών να λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία και όχι με πλειοψηφία δύο τρίτων, όπως ισχύει σήμερα. Με την τροποποίηση αυτή ενισχύεται ακόμα περισσότερο η προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών.

Η επιψήφιση από το Σώμα του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι αναγκαία για την επικύρωση του υπό αναφορά Πρωτοκόλλου, γι' αυτό και η Κοινοβουλευτική

Επιτροπή Εξωτερικών, επικροτώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά Πρωτοκόλλου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Δέκατο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Ένταξης και Ενσωμάτωσης Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση Εκπαίδευση) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΚΩΦΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ, ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗΣ ΚΑΙ ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου στις 23 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, του Συνδέσμου Κωφών Παιδιών και ο Διευθυντής της Σχολής Κωφών Παιδιών.

Η υπό συζήτηση πρόταση νόμου κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η νομοθετική κατοχύρωση της ενσωμάτωσης των κωφών παιδιών σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Όπως κατατέθηκε στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Παιδείας και όπως αυτό επιβεβαιώθηκε από τους εκπροσώπους του Συνδέσμου Γονέων Κωφών Παιδιών, έγινε ήδη ειδική ρύθμιση με την οποία τα κωφά παιδιά εντάσσονται στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και ότι εξαίρεση αποτελούν ορισμένες περιπτώσεις παιδιών που συνεχίζουν να φοιτούν στη Σχολή Κωφών Παίδων.

Από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Παιδείας ζητήθηκε η αναβολή της προώθησης της ψήφισης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου ενόψει του γεγονότος ότι ετοιμάζεται νομοθεσία που κατοχυρώνει την εκπαίδευση όλων των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Αντίθετα, οι εκπρόσωποι του συνδέσμου γονέων ζήτησαν την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου, ανεξάρτητα από τη γενική ρύθμιση που ετοιμάζεται από το Υπουργείο Παιδείας.

Επειδή πιστεύεται ότι η ψήφιση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου δε θα επηρεάσει με οποιοδήποτε τρόπο τις γενικότερες ρυθμίσεις που προωθεί το Υπουργείο Παιδείας για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και αφού λήφθηκε επίσης υπόψη το γεγονός ότι σχεδόν όλα τα κωφά παιδιά έχουν ήδη ενταχθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα που ως θέμα αρχής στοχεύει και κατοχυρώνει ο νόμος που προτείνεται, η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Επιστημονικά στο παρελθόν υποστηριζόταν η άποψη ότι άτομα με ειδικές ανάγκες, ιδιαίτερα τα κωφά παιδιά, έπρεπε να μένουν σε ιδρύματα, ώστε να μπορούν να απολαμβάνουν όλων των επιστημονικών μεθόδων για την ανάπτυξή τους. Αυτές οι απόψεις άρχισαν να αλλάζουν επιστημονικά και ήδη από το 1989, ανταποκρινόμενοι και σε αιτήματα των γονιών, μετακαλέσαμε ειδικό επιστήμονα - ήμουν τότε στο Υπουργείο Παιδείας- ο οποίος εισηγήθηκε την ενσωμάτωση των κωφών παιδιών και την ένταξή τους στα συνηθισμένα σχολεία. Η ένταξη αυτή και η ενσωμάτωση άρχισε ήδη από τις αρχές του 1989 και κατά το τρέχον έτος ουσιαστικά έχουν όλα ενταχθεί, εκτός από δεκατέσσερα παιδιά. Έτσι με την πρόταση νόμου αυτή το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ουσιαστικά εισηγήθηκε τη θεσμοθέτηση μιας πραγματικότητας. Η Επιτροπή Παιδείας ομόφωνα αποδέχτηκε την ψήφιση της πρότασης αυτής και όλοι πιστεύω θα την υποστηρίξουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Εκπαίδευση Κωφών Παιδιών. Άρθρο 2.

Κανονισμοί. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί της Ένταξης και Ενσωμάτωσης **Κωφών Παιδιών** στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση **Εκπαίδευση) Νόμος** του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (**Τροποποιητικός**) (Αρ. 2) Νόμος του 1992". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1992"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε οκτώ συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 2 Ιουνίου 1992 και 16 Νοεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, καθώς και οι Πρόεδροι ή εκπρόσωποι όλων των αθλητικών ομοσπονδιών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού με τη διεύρυνση της δικαιοδοσίας της Ανώτατης Δικαστικής Επιτροπής Αθλητισμού (ΑΔΕΑ), ώστε να μπορεί να εκδικάζει αθλητικά παραπτώματα που μαρτυρούν γενικά αντιαθλητική συμπεριφορά και συγκεκριμένα τα παραπτώματα της τεχνητής μεταβολής της φυσικής αγωνιστικής ικανότητας (doping), της δωροδοκίας και της δωροληψίας, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες παράνομες ενέργειες που αποβλέπουν στην επίτευξη συγκεκριμένου προσχεδιασμένου αποτελέσματος σε έναν αθλητικό αγώνα.

Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, όπως κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία αρχικά, περιείχε εκτός των άλλων διατάξεις που προέβλεπαν την καταστολή της βίας, της οχλαγωγίας, της αναταραχής και της ανάρμοστης συμπεριφοράς, σε σχέση με τον αθλητισμό και τους αθλητικούς χώρους, ταυτόχρονα με τη σύσταση Δικαστικής Επιτροπής Αθλητισμού και τον καθορισμό άλλων αθλητικών αρχών.

Ενώ η εξέταση αυτού του νομοσχεδίου βρισκόταν στο τελικό στάδιο, κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία νέο νομοσχέδιο με το οποίο ρυθμίζονται ειδικότερα τα θέματα της αντιμετώπισης της βίας και της ανάρμοστης συμπεριφοράς στους αθλητικούς χώρους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού εξέτασε μαζί τα δύο αυτά νομοσχέδια, κατέληξε στην απόφαση να εισηγηθεί τη διαμόρφωσή τους με τέτοιο τρόπο, ώστε το υπό συζήτηση νομοσχέδιο να ρυθμίζει καθαρά αθλητικά θέματα που αφορούν τη διασφάλιση του αδιάβλητου των αθλητικών αποτελεσμάτων και το δεύτερο νομοσχέδιο να ρυθμίζει την καταστολή της βίας, της οχλαγωγίας, της αναταραχής και της ανάρμοστης συμπεριφοράς σε σχέση με τον αθλητισμό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, διαμορφώνοντας το υπό αναφορά νομοσχέδιο με βάση τη γενική αυτή θέση, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

Η Επιτροπή θεωρεί επίσης σκόπιμο να πληροφορήσει τη Βουλή ότι η εξέταση του νομοσχεδίου που αφορά την καταστολή της βίας και της ανάρμοστης συμπεριφοράς, καθώς και άλλα συναφή αδικήματα στους αθλητικούς χώρους, βρίσκεται στο τελικό στάδιο και ότι αυτό πολύ σύντομα θα αχθεί ενώπιον της ολομέλειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΥΝΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος

Κίκης Καζαμίας

Τάσσος Παπαδόπουλος

Νίκος Μουσιούττας

Μάρκος Κυπριανού

Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 1993.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η παράταση για δύο χρόνια της ισχύος της νομοθεσίας για την έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Δημοκρατίας, η οποία εκπνέει την 31η Δεκεμβρίου 1993.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1992", αποσύρθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία. Προχωρούμε στο επόμενο, που είναι "Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνικών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 9 Νοεμβρίου 1993. Κατά τη διάρκεια της μελέτης των υπό συζήτηση Κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΕΠΟΕΤ και ΣΗΔΗΚΕΚ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 42 του περί Υπηρεσίας Τηλεπικοινωνιών Νόμου, σκοπείται η εναρμόνιση των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων που παρέχονται στους υπαλλήλους της Αρχής Τηλεπικοινωνιών με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που παρέχονται στους υπαλλήλους της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993", με πληροφόρησε η Γραμματεία ότι δεν είναι έτοιμο. Επομένως, προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Θάσος Σοφοκλέους, Αν. Πρόεδρος
Αντώνης Καράς
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Νίκος Μουσιούττας, εκπροσωπώντας τον κ. Μ. Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ.

Σκοπός των Κανονισμών που προτείνονται και που εκδίδονται με βάση το άρθρο 76 των περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμων είναι η κανονιστική ρύθμιση της χορήγησης αδειών προς τους εκπαιδευτικούς της δημόσιας εκπαιδευτικής υπηρεσίας.

Σύμφωνα με τους εκπρόσωπους του Υπουργείου Παιδείας το θέμα της χορήγησης αδειών προς τους εκπαιδευτικούς λειτουργούς ρυθμιζόταν μέχρι τώρα με διοικητικές οδηγίες που εξέδιδε το Υπουργείο, όπως αυτό προβλέπεται στην επιφύλαξη της παραγράφου (1) του άρθρου 76 του περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμου.

Οι εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ δήλωσαν στην Επιτροπή πως η κατάρτιση των υπό συζήτηση Κανονισμών έγινε με τη δική τους συνεργασία και ότι ομόθυμα επικροτούν τις πρόνοιές τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού άκουσε και τις απόψεις των ενδιαφερόμενων πλευρών, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων για τους Υπαλλήλους του Συμβουλίου και για τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων καθώς και της συντεχνίας του προσωπικού του.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 13 του Νόμου για τη Ρύθμιση και τον Έλεγχο της Βιομηχανίας Αμπελουργικών Προϊόντων, σκοπείται η σύσταση σχεδίου συντάξεων και χορηγημάτων για τους υπαλλήλους του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων, το οποίο θα είναι όμοιο με το κυβερνητικό σχέδιο και με τα αντίστοιχα σχέδια των ημικρατικών οργανισμών.

Ειδικότερα, με βάση το προτεινόμενο σχέδιο θα παρέχονται στους συμμετέχοντες τα ίδια ωφελήματα που παρέχονται στους δημόσιους υπάλληλους σύμφωνα με τον περί Συντάξεων Νόμο και τους Κανονισμούς που εκδίδονται με βάση αυτό.

Από την πλευρά του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων καθώς και της συντεχνίας του προσωπικού του, δόθηκε η διαβεβαίωση στην Επιτροπή ότι οι πρόνοιες του σχεδίου συνάδουν πλήρως με αυτές του κυβερνητικού σχεδίου και ότι με αυτές συμφωνούν όλες οι ενδιαφερόμενες πλευρές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι παρόμοιο σχέδιο έχει ήδη εισαχθεί και σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως κατατέθηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Ενδείξεως Τιμής (Συγκρίσεις) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ ΤΙΜΗΣ (ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 9Δ και 35 της βασικής νομοθεσίας για τις εμπορικές περιγραφές, σκοπείται η ρύθμιση του τρόπου με τον οποίο παρέχονται στους καταναλωτές οποιεσδήποτε ενδείξεις για την τιμή οποιωνδήποτε αγαθών ή υπηρεσιών.

Οι βασικότερες πρόνοιες των Κανονισμών που προτείνονται αφορούν ειδικότερα την παροχή ένδειξης για την τιμή αγαθών ή υπηρεσιών υπό μορφή σύγκρισης σχετικής με την τιμή αυτή. Σε τέτοια περίπτωση και εφόσον ζητηθεί από αρμόδιο λειτουργό, καθιερώνεται η υποχρέωση παροχής πληροφοριών και στοιχείων που να αποδεικνύουν την αλήθεια της ένδειξης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, τα ενδιαφερόμενα μέρη, αφού ενημερώθηκαν για τις πρόνοιες των Κανονισμών, δεν εξέφρασαν καμιά αντίθεση.

Κατά τη συζήτηση των Κανονισμών επισημάνθηκε ότι οι πρόνοιες που αναφέρονται στην παροχή ένδειξης που αφορά την ύπαρξη ενδεδειγμένης τιμής είναι αντίθετες με το πνεύμα και τις πρόνοιες του νόμου για την προστασία του ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου η Επιτροπή με τη σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας αποφάσισε να εισηγηθεί τη διαγραφή των υπό αναφορά προνοιών.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού διαμόρφωσε ανάλογα τους υπό συζήτηση Κανονισμούς, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1993". Εδώ υπάρχει μία επιφύλαξη από το Βουλευτή της ΕΔΕΚ κ. Θεοδώρου, γι' αυτό παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτικη Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Νοεμβρίου και στις 2 Δεκεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, εκπρόσωποι της διεύθυνσης και της συντεχνίας του προσωπικού του ΚΟΤ, καθώς και εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Ημικρατικών Οργανισμών (ΟΗΟ).

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 7 και 21 του νόμου για τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, σκοπείται η εισαγωγή Σχεδίου Συμπληρωματικής Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης για τους υπαλλήλους, τους συνταξιούχους υπαλλήλους του ΚΟΤ και τους εξαρτωμένους τους, έτσι που σε περίπτωση ασθένειας ή άλλου λόγου που απαιτεί ιατρική παρακολούθηση και φροντίδα, να παρέχονται στα πρόσωπα αυτά συμπληρωματικά ωφελήματα με ορισμένους περιορισμούς.

Συναφώς σημειώνεται ότι η δημιουργία του σχεδίου αυτού αποτελεί συμβατική υποχρέωση του ΚΟΤ, αφού αυτή προβλέπεται από το άρθρο 17 της συλλογικής σύμβασης που υπογράφτηκε στις 24.11.1990 και η οποία διέπει τους όρους εργασίας των υπαλλήλων του Οργανισμού.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του ΚΟΤ, η συνεισφορά του Οργανισμού στο σχέδιο είναι ίση με το 3% του μηνιαίου μισθού του προσωπικού. Πρόκειται δηλαδή για το ίδιο ποσό με το οποίο επιβαρύνεται και η Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως, όπως και η Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου, στις οποίες, παράλληλα με το κυβερνητικό σχέδιο υγείας, λειτουργούν συμπληρωματικά σχέδια ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, οι πρόνοιες των οποίων είναι ανάλογες με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση σχεδίου.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, η συνολική οικονομική επιβάρυνση του ΚΟΤ την τριετία 1989-1992 ανήλθε στο ποσό των £102.522, το οποίο βρίσκεται σήμερα κατατεθειμένο σε ξεχωριστό λογαριασμό του Οργανισμού και το οποίο θα κατατεθεί στο ταμείο που θα δημιουργηθεί, όταν το σχέδιο εγκριθεί, ενώ το 1993 η ετήσια οικονομική επιβάρυνση του Οργανισμού ανέρχεται στο ποσό των £44.000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, με γνώμονα την ανάγκη εφαρμογής ενιαίας πολιτικής σε όμοιες περιπτώσεις και με σκοπό να εναρμονιστούν πλήρως οι πρόνοιες του εν λόγω σχεδίου με τις πρόνοιες των αντίστοιχων σχεδίων των δυο άλλων οργανισμών που αναφέρθηκαν πιο πάνω, αποφάσισε να εισηγηθεί την τροποποίηση των Κανονισμών, έτσι που:

(1) Η εισφορά του ΚΟΤ για συνταξιούχο υπάλληλο να υπολογίζεται με βάση τις απολαβές του τελευταίου μήνα υπηρεσίας του στον Οργανισμό αντί με βάση τη μηνιαία σύνταξη για δώδεκα μήνες.

(2) Το συνολικό ανώτατο ποσό με το οποίο μπορούν να ωφελούνται κάθε χρόνο άτομα που συμμετέχουν στο σχέδιο και έχουν ένα, δύο, τρία ή τέσσερα εξαρτώμενα πρόσωπα να μειωθεί κατά £40, £80, £120 και £160 αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα η Επιτροπή έκρινε σκόπιμο να καθορίσει ότι η κάλυψη των εξόδων θεραπείας, που απαιτείται να γίνει στο εξωτερικό λόγω του ότι αυτή δεν μπορεί να παρασχεθεί στην Κύπρο, θα γίνεται μόνο κατόπιν σύστασης γιατρού που θα ορίζεται από τον Οργανισμό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, υπό το φως των πιο πάνω και λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημιουργία του σχεδίου αποτελεί συμβατική υποχρέωση του ΚΟΤ, εισηγείται κατά πλειοψηφία στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί με βάση τις πιο πάνω τροποποιήσεις.

Στα πλαίσια της συζήτησης των υπό αναφορά Κανονισμών την Επιτροπή απασχόλησε ιδιαίτερα το θέμα της μέχρι σήμερα έλλειψης ενιαίας πολιτικής και κοινής βάσης για τη διαμόρφωση των διάφορων σχεδίων που υιοθετούνται από τους ημικρατικούς οργανισμούς σχετικά με την παροχή στους υπαλλήλους τους οποιασδήποτε μορφής ωφελημάτων.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί την κυβέρνηση στο στάδιο της μελέτης τέτοιων σχεδίων να καταβάλλει συντονισμένες προσπάθειες, ώστε, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι οι διάφοροι οργανισμοί υπάγονται σε διαφορετικά υπουργεία, τα σχέδια αυτά να διαμορφώνονται με βάση ενιαία πολιτική και ενιαία κριτήρια, λαμβανομένης όμως πάντοτε υπόψη και της οικονομικής δυνατότητας του κράτους για την παροχή παρόμοιων ωφελημάτων στους υπαλλήλους του δημοσίου, όταν και εφόσον ζητηθούν.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Δ. Θεοδώρου δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα θα εκθέσει τις απόψεις της για τους υπό αναφορά Κανονισμούς κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Οι Κανονισμοί που έχουμε μπροστά μας αφορούν συμπληρωματική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τους υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Συμπληρωματική ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, πέραν αυτής την οποία δικαιούνται, όπως όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι, δηλαδή πέραν της πλήρους σχεδόν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που οι υπάλληλοι αυτοί, όπως και οι υπάλληλοι όλων των ημικρατικών οργανισμών, δικαιούνται στα νοσοκομεία μας και στους κρατικούς φορείς της υγείας μας.

Θα ήθελα να σημειώσω, για να προσεχθεί από τη Βουλή, ότι αυτή η Βουλή είναι για πρώτη φορά που καλείται να νομοθετήσει σε τέτοιο θέμα. Το Νομοθετικό Σώμα φυσικά δεν είναι η πρώτη φορά που κάμνει αυτή τη δουλειά. Προηγούμενη Βουλή και προηγούμενες ακόμα Βουλές είχαν ψηφίσει νόμους και Κανονισμούς για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη άλλων ημικρατικών οργανισμών.

Αν φέρνω αυτό το θέμα ενώπιον της ολομέλειας, για να πω τους προβληματισμούς του κόμματός μου, είναι διότι το ζήτημα δεν αφορά μόνο τους 120 - 130 υπαλλήλους του ΚΟΤ. Είναι πάγια τακτική σ' αυτό τον τόπο ότι όλες οι αυξήσεις ή κατακτήσεις σε έναν τομέα του δημοσίου, είτε πρόκειται για ημικρατικό οργανισμό είτε πρόκειται για κυβερνητικούς υπαλλήλους, συνήθως ακολουθούνται από όλους τους τομείς, κατακτώνται από όλους τους τομείς του δημοσίου, από όλους τους εργαζομένους. Και μιλούμε για πέραν των 30 000 εργαζομένους.

Με τους Κανονισμούς που έρχονται μπροστά μας επιβαρύνεται ο ΚΟΤ, η εργοδοσία, με ένα ποσό £44.000 κατά έτος. Είναι ασήμαντο το ποσό και δε θα χρειαζόταν καν να ασχοληθούμε, αν δεν υπήρχε η βεβαιότητα, κατά τη δική μου γνώμη, ότι αυτή η απόφαση που θα ληφθεί σήμερα θα επεκταθεί πολύ σύντομα στο σύνολο του δημόσιου τομέα, οπότε, κατά τις δικές μου εκτιμήσεις, μιλούμε για ποσό πέραν των £14.000.000 κατά έτος. Και μιλούμε για δημοσιονομικό έλλειμμα και μιλούμε για ανάγκες εξοικονομήσεων και μιλούμε για λιτότητα.

Ασφαλώς δεν είμαστε ενάντια σε οποιαδήποτε ωφελήματα τα οποία το κράτος μπορεί να δώσει στους εργαζομένους. Μερικές φορές μάλιστα, ως Σοσιαλιστικό Κόμμα, πιθανό να διεκδικούμε ωφελήματα για τους εργαζομένους, πιθανό λέγω, και πέραν των αντικειμενικών δυνατοτήτων του κράτους. Όμως οι περιστάσεις που διερχόμαστε, η κατάσταση της οικονομίας μας πιστεύω ότι επιβάλλει περισσότερη ευθύνη. Διαρκούσης της συζήτησης στην Επιτροπή ζητήσαμε από την κυβέρνηση, προσωπικά ως Μέλος της Επιτροπής είχα ζητήσει από την κυβέρνηση, να στείλει Υπουργούς, τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας, στην Επιτροπή, για να μας παραθέσουν ολοκληρωμένη την κυβερνητική άποψη επί του προκειμένου. Συγκεκριμένα ζήτησα με σαφήνεια να μας δοθεί η κυβερνητική θέση πάνω σε ζητήματα που θα προκύψουν στο προσεχές μέλλον, δεδομένης της καθιερωμένης πλέον τακτικής να γενικεύονται για ολόκληρο το δημόσιο τομέα τα νέα ωφελήματα που κερδίζει ένας κλάδος εργαζομένων αυτού του τομέα και να απαντήσει η κυβέρνηση αν είναι έτοιμη, εν πλήρει συνειδήσει, να αναλάβει την ευθύνη αυτής της γενίκευσης που σίγουρα θα ακολουθήσει.

Δεύτερο, να μας δώσει η κυβέρνηση τη δική της εκτίμηση, με την ακρίβεια που επιβάλλεται -και μπορεί να το κάμει- για τη συνολική επιβάρυνση που θα προκύψει για το δημόσιο, αν αυτά τα ωφελήματα επεκταθούν, την οποία επιβάρυνση οι δικοί μας υπολογισμοί, όπως ανέφερα, ανεβάζουν στα £14.000.000 το χρόνο.

Τρίτο, αν και πώς το συγκεκριμένο σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των υπαλλήλων του ΚΟΤ εντάσσεται στο γενικότερο σχέδιο υγείας, για το οποίο ακούουμε πολλά και διάφορα και τώρα και στο παρελθόν. Και μου κάμνει εντύπωση, κύριοι συνάδελφοι, το γεγονός ότι, ενώ γίνεται τόσος θόρυβος και πολυδιαφημίζεται ένα μεγάλο και ωραίο σχέδιο υγείας, αποσπασματικά και παρεμπιπτόντως και ως έτυχε έρχονται στη Βουλή Κανονισμοί και νομοσχέδια για ξεχωριστά και ξεκάρφωτα ταμεία ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, τα οποία δεν ξέρω τι θα γίνουν και τι τύχη θα έχουν, όταν και αν επιτέλους έρθει στη Βουλή ο νόμος που θα καθιερώσει το εθνικό σχέδιο υγείας.

Δυστυχώς η κυβέρνηση δεν τοποθετήθηκε, δεν ανέλαβε την ευθύνη για όλα αυτά τα θέματα, τα οποία έθιξα στη Βουλή. Η μόνη απάντηση που δόθηκε ήταν μέσω επιστολής του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής μας, η οποία καταλήγει ως εξής: "Ενόψει λοιπόν του ότι πρόκειται ουσιαστικά για εφαρμογή υφιστάμενης ήδη συμβατικής υποχρέωσης του ΚΟΤ, δεν έχω άλλη επιλογή παρά να σας παρακαλέσω να προωθήσετε προς ψήφιση τους εν λόγω Κανονισμούς". Αλλά, αγαπητοί συνάδελφοι, το δεν έχω άλλη επιλογή δεν είναι κυβερνητική πολιτική. Και έχω έντονα την άποψη ότι κάθε νομοσχέδιο και κάθε Κανονισμός που έρχονται σ' αυτό το Σώμα από την Εκτελεστική Εξουσία οφείλουν να είναι ενταγμένα στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης κυβερνητικής πολιτικής την οποία να υπηρετούν. Δε δικαιούται η κυβέρνηση να λέγει ότι δεν έχει άλλη επιλογή. Γιατί δεν έχει άλλη επιλογή η κυβέρνηση; Μήπως κλωτσά σε μας την μπάλα, για να πάρουμε εμείς αποφάσεις πάνω σε ένα τόσο πολύ σημαντικό θέμα, όπως είναι τα £14.000.000 το χρόνο που θα επιβαρυνθεί το δημόσιο ταμείο; Αλλά για τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών είναι η Εκτελεστική Εξουσία που έχει την κύρια ευθύνη και όχι η Νομοθετική Εξουσία. Εξάλλου, όπως όλοι καλώς γνωρίζουμε, δεν έχουμε δικαίωμα να νομοθετήσουμε επί οποιουδήποτε θέματος, το οποίο έχει έστω και πέντε σεντ οικονομική επίπτωση στον προϋπολογισμό και στις δαπάνες αυτού του κράτους.

Για όλους αυτούς τους λόγους, αγαπητοί συνάδελφοι, για λόγους, κατά τη γνώμη μου, ευθύνης και σοβαρότητας, το κόμμα μας ζητά και αυτή ακόμη τη στιγμή οι Κανονισμοί να αποσυρθούν και η κυβέρνηση να τοποθετηθεί ολοκληρωμένα επί του ζητήματος. Αν η Βουλή δε θελήσει να το κάνει, λυπούμαστε, αλλά δε θα ψηφίσουμε αυτούς τους Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κατά τη μελέτη των υπό συζήτηση Κανονισμών, η Επιτροπή μας είχε προβληματιστεί πάρα πολύ, γιατί παρουσιάζονται ορισμένες καταστάσεις που μπορεί πολλές φορές να προχωρούν και να εγκρίνονται, χωρίς να μελετούνται σε βάθος τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργήσουν.

Έρχονται στις διάφορες Επιτροπές νομοσχέδια ή Κανονισμοί που αφορούν τα διάφορα Υπουργεία και πηγαίνουν σε διαφορετικές Επιτροπές και πλείστες φορές η κάθε Επιτροπή βλέπει το θέμα ανάλογα όπως το έχει μπροστά της, χωρίς να γνωρίζει τι γίνεται ή ποιες αποφάσεις είχαν ληφθεί σε άλλες Επιτροπές. Για παράδειγμα, ορισμένοι ημικρατικοί οργανισμοί υπάγονται στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας και τα θέματα αυτά τα χειρίζεται η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας. Άλλοι ημικρατικοί οργανισμοί υπάγονται σε άλλα Υπουργεία, στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων για παράδειγμα, και συζητούνται οι Κανονισμοί ή τα νομοσχέδια που τους αφορούν στην Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων. Και στην κάθε Επιτροπή, όταν έρχονται οι αρμόδιοι, μας λένε ότι οι Κανονισμοί που μελετούμε είναι εναρμόνιση με τους Κανονισμούς ή τα νομοσχέδια που έχουν ήδη εγκριθεί από άλλες Επιτροπές. Και πολλές φορές βρισκόμαστε υποχρεωμένοι εξ ανάγκης, διότι κάποιοι Κανονισμοί έχουν εγκριθεί και επειδή είναι εναρμόνιση με κάποιους άλλους, να οδηγούμαστε σε ένα φαύλο κύκλο. Γι' αυτό θα ήθελα να εισηγηθώ με την ευκαιρία αυτή όλοι οι Κανονισμοί που αφορούν συνδικαλιστικά θέματα είτε συντάξεις είτε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ανεξάρτητα αν οι ημικρατικοί οργανισμοί υπάγονται σε διάφορα Υπουργεία, να πηγαίνουν σε μια Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Και αυτή η αρμόδια Επιτροπή, κατά τη γνώμη μου, είναι η Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία θα έχει υπόψη της το σύνολο των νομοσχεδίων και Κανονισμών που αφορούν αυτά τα θέματα και έτσι θα είναι και ενήμερη επί όλων των θεμάτων και θα μπορεί να αποφασίζει χωρίς να δημιουργούνται άλλα προβλήματα.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η Επιτροπή μας προβληματίστηκε και μας απασχόλησε σε βάθος αυτό το θέμα. Και όσα έχει πει ο συνάδελφος Θεοδώρου πραγματικά έτσι έχουν και μας προβλημάτισαν όλους. Συζητώντας το θέμα και με τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους των άλλων κομμάτων που βρίσκονται στην αίθουσα της Βουλής, έχουμε αποφασίσει να εισηγηθούμε να μην εγκριθούν σήμερα οι Κανονισμοί αυτοί που έχουμε ενώπιόν μας, να σταλούν πίσω στην Επιτροπή και να ξαναμελετηθούν, για να δούμε ποιες άλλες επιπτώσεις μπορεί να έχουν. Αν όμως οι Κανονισμοί λήγουν, αν εκπνέουν, τότε η εισήγηση είναι να αποσυρθούν και να επανακατατεθούν, αφού μας δοθεί η ευκαιρία να μελετήσουμε ποιες άλλες επιπτώσεις έχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση σ' αυτό; Κύριοι, δε θα μπούμε στη συζήτηση.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Λήγουν. Πρέπει να καταψηφιστούν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λήγουν, άρα πρέπει να τους απορρίψουμε και η κυβέρνηση δικαιούται να τους επαναφέρει, για να τους ξανασυζητήσουμε.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί απορριφθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί απορρίπτονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΚΑΤΑΒΛΗΤΕΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος	Κίκης Καζαμίας
Άριστος Χρυσοστόμου	Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ανδρέας Μούσκος	Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Συλλούρης	Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους υπό εξέταση Κανονισμούς σε αριθμό συνεδριών της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 7 Απριλίου μέχρι 2 Δεκεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου και Βιομηχανίας και Εσωτερικών, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του Δήμου Λάρνακας, του Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας (ΠΟΝΑΘΑ) και της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής Μαρίνας Λάρνακας.

Η Επιτροπή είχε ακόμα την ευκαιρία να μελετήσει και πολλά υπομνήματα που κατατέθηκαν ενώπιόν της.

Ταυτόχρονα με την εξέταση των πιο πάνω Κανονισμών, η Επιτροπή εξέτασε αυτεπάγγελτα και σχετικό θέμα που ενέγραψε ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Μούσκος για την κατάσταση που επικρατεί στη μαρίνα Λάρνακας και την καθυστέρηση στην υλοποίηση προγραμμάτων για την αναβάθμισή της. Για το θέμα αυτό η Επιτροπή απευθύνεται στην ολομέλεια της Βουλής με ξεχωριστή έκθεσή της.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 5 της βασικής νομοθεσίας για τη ρύθμιση των μαρίνων, σκοπείται η αναθεώρηση των τελών για τη χρήση των διευκολύνσεων της μαρίνας Λάρνακας, με απώτερο στόχο από τη μια να καλυφθούν τα λειτουργικά έξοδα της μαρίνας και να υλοποιηθεί σταδιακά το αναπτυξιακό της πρόγραμμα και από την άλλη να μειωθεί σταδιακά η διαφορά των τελών ελλιμενισμού που καταβάλλουν οι Κύπριοι και οι ξένοι ιδιοκτήτες σκαφών. Τα τέλη που ισχύουν σήμερα καθορίστηκαν για τελευταία φορά το 1989.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του ΚΟΤ, τα σημερινά ετήσια έσοδα του οργανισμού από τη χρήση της μαρίνας Λάρνακας είναι £175.000 περίπου και αναμένεται να αυξηθούν στις £305.000, αν εγκριθούν οι υπό εξέταση Κανονισμοί, όπως έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας και της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής Μαρίνας Λάρνακας τάχθηκαν ενάντια σε οποιαδήποτε αύξηση των τελών ελλιμενισμού, μέχρις ότου γίνουν τα αναγκαία έργα για την αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρει η μαρίνα Λάρνακας.

Ο εκπρόσωπος του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού εισηγήθηκε να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής τελών και όλα τα αγωνιστικά σκάφη ανοιχτής θάλασσας του ΠΟΝΑΘΑ και άλλων αθλητικών φορέων, που είναι γραμμένα στο

μητρώο του οργανισμού και των οποίων το πρόγραμμα εγκρίνεται από αυτόν, επιπρόσθετα προς τα αγωνιστικά σκάφη που ανήκουν σε ναυτικούς ομίλους, είναι γραμμένα στον ΚΟΑ και ήδη εξαιρούνται, εφόσον υπάρχει διαθέσιμος χώρος στη μαρίνα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας στην πλειοψηφία της υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Το Μέλος της Επιτροπής κ. Ανδρέας Μούσκος δήλωσε ότι διαφωνεί με την προτεινόμενη, κατά την άποψή του υπέρμετρη, αύξηση των τελών για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Θα υπάρξουν σοβαρότατες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία της πόλης της Λάρνακας και του ναυτικού τουρισμού της Κύπρου γενικά και ιδιαίτερα στο ναυτικό αθλητισμό ιστιοπλοΐας ανοικτής θάλασσας.

(β) Ανάμεσα στους σκοπούς για τους οποίους προτάθηκε το ψηλό ποσοστό αύξησης ήταν και η χρηματοδότηση βασικότατων έργων υποδομής, κυριότερο από τα οποία είναι η ανέγερση συγκροτήματος εστιάσεως και αναψυχής (Marina Club), έργο που θα άρχιζε εντός του 1993. Νοουμένου ότι ο ΚΟΤ δήλωσε ότι τόσο αυτό το σημαντικό έργο όσο και άλλα δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν, δε δικαιολογείται πλέον η έγκριση του προτεινόμενου πολύ ψηλού ποσοστού αύξησης.

(γ) Με την έγκριση των νέων τελών στο ύψος που ζητά ο ΚΟΤ οι τιμές ελλιμενισμού στη μαρίνα Λάρνακας θα καταστούν σχεδόν ίδιες με εκείνες της μαρίνας του Sheraton και άλλων μαρίνων στην Τουρκία και το Ισραήλ, κάτι που θα καταστήσει τη μαρίνα Λάρνακας ουσιαστικά ακριβότερη, εφόσον οι υπηρεσίες και οι διευκολύνσεις που προσφέρει δεν είναι του ίδιου επιπέδου με αυτές που προσφέρουν οι υπό αναφορά ανταγωνίστριες μαρίνες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει κάποια εισήγηση. Ο κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για καθαρά τυπικούς λόγους εισηγούμαστε να απορριφθούν οι Κανονισμοί αυτοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί απορρίπτονται.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε από πλευράς μας, παρόλο που ο Προεδρεύων της Επιτροπής το έχει ήδη κάνει σαφές, ότι η απόρριψη δεν αφορά τα τέλη ή τα μεγέθη. Είναι για καθαρά τυπικούς λόγους, γιατί κάτι προέκυψε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είπε και ο Προεδρεύων· ήταν σαφής.

Οι υπ' αριθμό 20, 21, 22, 23, 24 και 25 Κανονισμοί αποσύρθηκαν.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 26 θέμα, που είναι "Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΚΑΤΑΒΛΗΤΕΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Οδυσσέας Δημητρίου, Αναπληρωτής Πρόεδρος

Ττίμης Ευθυμίου

Παύλος Παπαγεωργίου

Κίκης Γιάγκου, εκπροσωπώντας τον κ. Δημήτρη Κοντίδη

Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του ΚΕΒΕ, του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου και του Συνδέσμου Ναυτικών Πρακτόρων Κύπρου.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 25 του περί Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου, σκοπείται η επιβολή δικαιώματος ύψους £1 σε κάθε επιβάτη που φτάνει στην Κύπρο και αναχωρεί από αυτή μέσα σε σαράντα οκτώ ώρες από την άφιξή του με το ίδιο σκάφος με το οποίο έφτασε (transit).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους εκπροσώπους της Αρχής Λιμένων Κύπρου, η επιβολή του πιο πάνω τέλους κρίνεται απαραίτητη, για να καλυφθεί μέρος της δαπάνης που απαιτείται για την εφαρμογή του επενδυτικού προγράμματος της Αρχής και κυρίως για την επέκταση και αναβάθμιση του λιμανιού της Λεμεσού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους με ημερομηνία έναρξης της ισχύος τους την 1η Απριλίου 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Υπάρχει ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Οι υπ' αριθμό 27, 28, 29 και 30 Κανονισμοί αποσύρθηκαν.

Και προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Γυναικών Υπαξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) Κανονισμοί του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ, ΙΕΡΑΡΧΙΑ, ΠΡΟΑΓΩΓΕΣ ΚΑΙ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος
Χρίστος Σολωμής
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 23 Νοεμβρίου 1993.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται σκοπείται η δημιουργία των κατάλληλων νομικών προϋποθέσεων, ώστε να καταστεί δυνατή η πάνω σε μόνιμη βάση πρόσληψη στην Εθνική Φρουρά καθώς και η ανέλιξη των υπηρετουσών σήμερα εθελοντριών στο στρατό της Δημοκρατίας.

Όπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας, οι εθελόντριες που προσλήφθηκαν για πρώτη φορά στο στρατό της Δημοκρατίας πριν από δυόμισι περίπου χρόνια έχουν ανταποκριθεί στην πλειοψηφία τους πολύ ικανοποιητικά στα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί και τα οποία ουσιαστικά είναι καθήκοντα που σύμφωνα με τους στρατιωτικούς κανονισμούς ανατίθενται σε μόνιμο προσωπικό. Γι' αυτό το λόγο κρίθηκε σκόπιμο να τους δοθεί η δυνατότητα ανέλιξης σε μόνιμο στρατιωτικό προσωπικό, ώστε να καταστεί δυνατή και η περαιτέρω αξιολόγησή τους.

Οι προτεινόμενοι Κανονισμοί έχουν συνταχθεί με βάση το πρότυπο των κανονισμών για τους υπαξιωματικούς του στρατού της Δημοκρατίας, τηρουμένων των αναλογιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, ως θέμα αρχής, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, προτείνει όμως κατά πλειοψηφία την τροποποίηση της πρόνοιάς τους που αφορά τα ειδικά κριτήρια για την επιλογή των εθελοντριών που θα διοριστούν υπαξιωματικοί, ώστε για τις εκθέσεις ικανότητας να δίνεται ποσοστό βαθμολογίας 40%, για τις γραπτές εξετάσεις 40% και για την προσωπική συνέντευξη 20%.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Δώρος Χριστοδουλίδης διαφώνησε με την πιο πάνω θέση της πλειοψηφίας, υποστηρίζοντας ότι η βαρύτητα που αποδίδεται στα ειδικά κριτήρια για την επιλογή των εθελοντριών θα πρέπει να παραμείνει, όπως προτείνεται στους κανονισμούς. Δηλαδή 30% για τις εκθέσεις ικανότητας, 50% για τις γραπτές εξετάσεις και 20% για την προφορική συνέντευξη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, αφού τροποποίησε τους πιο πάνω Κανονισμούς με βάση τη θέση της πλειοψηφίας, εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Υπάρχει ένσταση;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η Έκθεση δεν είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ την είδα ομόφωνη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, δεν είναι ομόφωνη. Υπάρχει μια μικρή, αλλά σημαντική, κατά την εκτίμησή μας, διαφορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όσον αφορά την ποσόστωση κατά την αξιολόγηση για την πρόσληψη ως μόνιμων των εθελοντριών υπαξιωματικών, από τα τρία κριτήρια που εισηγήθηκε το Υπουργείο το πρώτο αφορούσε την ετήσια αξιολόγηση των υπαξιωματικών με ποσοστό 30%, το δεύτερο κριτήριο αφορούσε τις γραπτές εξετάσεις και την πρόταση του Υπουργείου με ποσοστό 50% και το τρίτο κριτήριο ήταν η προσωπική συνέντευξη.

Εμείς, η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, υποστηρίζουμε την αρχική θέση του Υπουργείου Άμυνας με αυτούς τους συντελεστές των ποσοστών τους οποίους έχουμε αναφέρει. Όμως από την Επιτροπή υπεισήλθε μια διαφοροποίηση στο πρώτο κριτήριο και έτσι εξισώνεται η ετήσια αξιολόγηση με τις γραπτές εξετάσεις, κάτι που κατά την κρίση μας πιθανόν να μπορεί να ερμηνευθεί κατά κάποιο τρόπο και σαν μη αντικειμενικό κριτήριο. Γι' αυτό εμείς δεν ψηφίζουμε το 40, 40, 20 και εμμένουμε στο 30, 50, 20.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός, όπως αναφέρθηκε, ότι σε όλα τα σημεία ήταν ομόφωνη η Επιτροπή Άμυνας, εκτός από το σημαντικό, σε εισαγωγικά, αυτό σημείο. Εν πάση περιπτώσει η αναλογία της κατανομής της βαθμολογίας, των αποτελεσμάτων καλύτερα, για τη μονιμοποίηση των εθελοντριών υπαξιωματικών μας είναι εισήγηση των τριών κοινοβουλευτικών κομμάτων, που τροποποίησαν τους Κανονισμούς, ώστε αυτά να είναι 40, 40, 20, αφού πρέπει να δίνεται κάποια ιδιαίτερη σημασία στην ετήσια έκθεση ικανότητας των υπαξιωματικών. Και παραμένει το 20%, όπως ήταν η αρχική εισήγηση, για την προσωπική συνέντευξη. Είναι με αυτά τα δεδομένα που έγινε η τροποποίηση, των τριών κομμάτων συμφωνούντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Στα θέματα Κανονισμών της Επιτροπής Άμυνας σπανίως διαφωνούμε, αλλά σε τούτο το θέμα ο φίλος ο Δώρος έπεσε σε ενέδρα που του στήσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να δούμε τώρα πόσοι ψηφίζουν υπέρ ή εναντίον της ενέδρας. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών, όπως τους εισηγείται η Επιτροπή;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπέρ των Κανονισμών ψηφίζουμε, με μόνη επιφύλαξη ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά εγώ είμαι υποχρεωμένος να ρωτήσω, γιατί δεν είναι όπως στα άλλα θέματα που γίνεται η ψηφοφορία άρθρο προς άρθρο. Αυτό φαίνεται ότι απορρίπτεται και επομένως πρώτα θα ρωτήσω πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εισήγησης της Επιτροπής γι' αυτά τα κριτήρια. Εδώ θα ψηφίσετε εναντίον. Πόσοι λοιπόν ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Περνάει η άποψη της Επιτροπής.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών; Εδώ μπορείτε να είστε ομόφωνοι.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ομόφωνοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 32 θέμα στην ημερήσια διάταξη αποσύρεται.

Για τα υπ' αριθμό 33, 34 και 35 θέματα η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΟΥΝ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ, ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τις πιο πάνω Αποφάσεις σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 1993.

Με τις πιο πάνω Αποφάσεις της Βουλής παρέχεται η εξουσιοδότηση πραγματοποίησης δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1994 ποσού που δε θα υπερβαίνει εκείνο το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό, στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Ιανουάριο του 1993, σχετικά με κάθε Κεφάλαιο δαπάνης ξεχωριστά, όπως προβλέπεται και στις τρεις περιπτώσεις των προϋπολογισμών. Περισσότερη ανάλυση των δαπανών αυτών αναφέρεται στους Πίνακες που επισυνάπτονται στις αντίστοιχες Αποφάσεις της Βουλής.

Όπως αναφέρεται και στις τρεις πιο πάνω Αποφάσεις, δε θα μπορεί να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε και θα μπορεί να συμπληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση, μέχρι να εγκριθούν από τη Βουλή και να πάρουν την τελική τους μορφή ο Τακτικός Προϋπολογισμός, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1994.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με το άρθρο 168 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε περίπτωση που οι προϋπολογισμοί δεν ψηφιστούν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων μέχρι την ημέρα που αρχίζει το οικονομικό έτος στο οποίο αυτοί αναφέρονται, η Βουλή των Αντιπροσώπων μπορεί, αφού τηρηθούν οι διατάξεις του Συντάγματος, με Απόφασή της να εξουσιοδοτήσει τη διενέργεια οποιασδήποτε δαπάνης που απαιτείται για χρονικό διάστημα που δε θα υπερβαίνει τον ένα μήνα κάθε φορά και σε καμιά περίπτωση τους δυο μήνες, συνολικά, από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ή από οποιοδήποτε άλλο λογαριασμό του δημοσίου, εφόσον το θεωρήσει αναγκαίο για τη συνέχιση των δημόσιων υπηρεσιών που προβλέπονται στους προϋπολογισμούς και ειδικότερα μέχρι την εκπνοή του πιο πάνω χρονικού διαστήματος. Η δαπάνη που εγκρίνεται για οποιαδήποτε υπηρεσία, σύμφωνα με τα πιο πάνω, δεν μπορεί κατ' αναλογία να υπερβαίνει το αντίστοιχο ποσό που έχει ψηφιστεί για την ίδια υπηρεσία με βάση τον προϋπολογισμό του προηγούμενου οικονομικού έτους.

Οι προτεινόμενες πιο πάνω εξουσιοδοτήσεις από τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τη διενέργεια των δαπανών που αναλύονται στους Πίνακες που επισυνάπτονται είναι αναγκαίες για σκοπούς συνέχισης των διάφορων υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό, τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και τον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του έτους αυτού και μέχρι να καταστεί δυνατή η μελέτη και ψήφισή τους από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Με βάση τα πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Αποφάσεων, με την ταυτόχρονη όμως διευκρίνιση ότι η εισήγηση αυτή δεν προκαθορίζει και τις τελικές θέσεις των Μελών της Επιτροπής πάνω στους υπό εξέταση προϋπολογισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να διαβαστούν οι Αποφάσεις για τα δωδεκατημόρια και να μπουν σε ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994

ΕΠΕΙΔΗ δε γίνεται κατορθωτή η μελέτη και ψήφιση του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους 1994.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ επιπρόσθετα με το ποσό που πρέπει να βαρύνει το Πάγιο Ταμείο, όπως προνοείται από το Σύνταγμα ή Νόμο, είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα ακόλουθα:

(α) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1994 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε Κεφάλαιο Δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε 'Αρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1994 σε σχέση με το 'Αρθρο αυτό.

(β) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και δεν μπορεί να πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(γ) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από 'Αρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+) μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή "Εξουσιοδοτήσεως για Διενέργεια Δαπανών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την Απόφαση;

(Κτυπά τη σφύρα)

Η Απόφαση εγκρίνεται.

Ορίστε.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η ψήφος για τα δωδεκατημόρια και σ' αυτό και στα επόμενα της δικής μας της πλευράς δε σημαίνει κατ' ανάγκη δέσμευση για έγκριση των προϋπολογισμών. Απλώς διαδικαστικά, όπως είναι η φύση των δωδεκατημορίων, δεν ενιστάμεθα, αλλά επιφυλάσσουμε τη θέση μας για το σύνολο, όταν θα συζητούνται οι προϋπολογισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά! Με αυτή την επιφύλαξη της ΕΔΕΚ η Απόφαση εγκρίνεται.

Προχωρούμε στη δεύτερη Απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994

ΕΠΕΙΔΗ δε γίνεται κατορθωτή η μελέτη και ψήφιση του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμου του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους 1994.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα ακόλουθα:

(α) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1994 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε Κεφάλαιο Δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε Άρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 σε σχέση με το Άρθρο αυτό.

(β) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και δεν μπορεί να πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(γ) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από Άρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+) μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή "Εξουσιοδοτήσεως για Διενέργεια Δαπανών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκτός από την επιφύλαξη της ΕΔΕΚ, υπάρχει οποιαδήποτε άλλη επιφύλαξη ή ένσταση;

(Κτυπά τη σφύρα)

Η Απόφαση εγκρίνεται.

Και η τρίτη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994

ΕΠΕΙΔΗ δε γίνεται κατορθωτή η μελέτη και ψήφιση του περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμου του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους 1994.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες γίνεται πρόνοια στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1993.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τ' ακόλουθα:

(α) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1994 ποσού που δε θα υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε Κεφάλαιο Δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε 'Αρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1994 σε σχέση με το 'Αρθρο αυτό.

(β) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς μέχρι την τελική έγκριση του Προϋπολογισμού του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(γ) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από 'Αρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+) μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή "Εξουσιοδοτήσεως για Διενέργεια Δαπανών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ δεν υπάρχει επιφύλαξη της ΕΔΕΚ, γιατί αυτά τα ψηφίζει.

(Κτυπά τη σφύρα)

Η Απόφαση εγκρίνεται.

Κεφάλαιο Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Αποβαθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1993 που Επεκτείνει τη Διεθνή Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 4) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ετήσια Έκθεση του Κυπριακού Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας για το έτος 1992.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Έγγραφα που αφορούν (α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία και (β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς την Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού προς τον ΚΟΑ σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

Εξαντλήθηκε η ημερήσια διάταξη, πλην του Κεφαλαίου Δ', το οποίο θα παραμείνει.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 16 Δεκεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών για τους Προϋπολογισμούς του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993.
3) Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
4) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993.
5) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
6) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.
7) Μετάφραση και Ενοποίηση Αριθμού Νόμων Σύμφωνα με το 'Αρθρο 4 των περί Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμων του 1988 έως (Αρ. 2) του 1993.
8) Ο περί Προλήψεως και Καταπολεμήσεως των Φυτικών Ασθενειών και Εχθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
9) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
10) Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
11) Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
12) Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
13) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
14) Οι περί Υδατικών 'Εργων Καλοπαναγιώτη (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
15) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Σχέδιον Συντάξεων και Χορηγημάτων εις Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και Εξαρτωμένους Αυτών 'Ομοιον προς το Σχέδιον Συντάξεων της Κυβερνήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
16) Οι περί Αποχετεύσεων Κακοπετριάς (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
17) Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.
18) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993.

19) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους Παρόμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1993.

20) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την 'Εκδοση Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου σε Ξένο Νόμισμα με Βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο του 1989 (Νόμος Αρ. 109 του 1989).

21) Ο περί Συντάξεων (Ορισμένοι Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

22) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί 'Εγκωμης του 1993.

23) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η επικρατούσα κατάσταση στη μαρίνα Λάρνακας και η καθυστέρηση στην υλοποίηση προγραμμάτων για την αναβάθμισή της."

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση μετά από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Μούσκου).(18.12.92).

2) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την Ετήσια 'Εκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1992.

3) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Χαλαρώσεις και παραχωρήσεις σε ξενοδοχείο στον Κόλπο των Κοραλλίων".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (30.3.1993).

4) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός 'Ελεγχος Αποθηκών Αποταμίευσης".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της Ετήσιας 'Εκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

5) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμιξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (13.11.92).

6) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η

ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και Δ. Ηλιάδη). (30.9.93).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ώρα λήξης: 7.40 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Αγορεύσεις Βουλευτών (Δ. Χριστόφιας, Ι. Μάτσης, Γ. Ομήρου, Κ. Παναγίδης, Ν. Ρολάνδης) για τις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 33) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 25 του 1993).

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 34) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 26 του 1993).

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 35) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 27 του 1993).

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 36) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 28 του 1993).

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 37) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 29 του 1993).

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 39) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 30 του 1993).

8) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 8 του 1993).

9) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (Δέκατο Πρωτόκολλο) (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

10) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί της Ένταξης και Ενσωμάτωσης Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση Εκπαίδευση) Νόμος του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Ανδρέα Φιλίππου πάνω στο θέμα και ψήφισή της σε νόμο.

11) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1992" και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1993).

12) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και ψήφισή της σε νόμο.

13) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

14) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Χορήγηση Αδειών) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

15) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων για τους Υπαλλήλους του Συμβουλίου και για τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

16) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ενδείξεως Τιμής (Συγκρίσεις) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

17) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις των κυρίων Δ. Θεοδώρου και Α. Χρυσοστόμου πάνω στο θέμα και απόρριψή τους.

18) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις των κυρίων Δ. Θεοδώρου και Α. Χρυσοστόμου πάνω στο θέμα και απόρριψή τους.

19) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αρχής Λιμένων Κύπρου (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

20) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Γυναικών Υπαξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας (Διορισμοί, Ιεραρχία, Προαγωγές και Αφυπηρετήσεις) Κανονισμοί του 1993", η σύντομη συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Χριστοδουλίδης, Χρ. Σολωμής, Ν. Μουσιούττας) και έγκρισή τους.

21) Έκθεση για το θέμα "Αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτούν τη Διενέργεια Λαπάνης από το Πάγιο Ταμείο, το Ταμείο Αναπτύξεως και το Ταμείο Εκτοπισθέντων και Παθόντων για το Μήνα Ιανουάριο του 1994", ανάγνωση των Αποφάσεων, οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Ρένου Πρέντζα και έγκρισή τους.

22) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 16ης Δεκεμβρίου 1993

('Ωρα έναρξης: 4.16 μ.μ.)

(Αρ. 9)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ τους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπω ότι υπάρχει απαρτία, αλλά βλέπω ότι υπάρχει παντελής έλλειψη δημοσιογράφων. Φαίνεται ότι αποφάσισαν να μας εγκαταλείψουν οριστικά πλέον.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν είχαν πληροφορηθεί ότι θα προεδρεύσετε σήμερα και γι' αυτό δεν ήρθαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Αγαπίου, αλλά παρακαλώ να αφήσουμε τα αστεία για τη χριστουγεννιάτικη γιορτή.

Αρχίζουμε με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Συντάξεων (Ορισμένοι Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή ήταν παρών και ο Βουλευτής κ. Δημήτρης Ηλιάδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις συντάξεις ορισμένων αξιωματούχων της Δημοκρατίας με την πλήρωση αριθμού κενών που έχουν παρουσιαστεί από την ως τώρα πρακτική εφαρμογή της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση των άρθρων 3, 4, 5 και 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συντάξεων (Ορισμένοι Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα επόμενα δύο θέματα της συμπληρωματικής ημερήσιας διάταξης, που είναι "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1993" και "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1993", αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε τώρα στην κανονική ημερήσια διάταξη. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και στις 14 Δεκεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής ήταν παρών ο Υπουργός Οικονομικών και ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, ώστε να δοθεί παράταση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1994 στα σημερινά όρια δανειοδότησης του δημοσίου από την Κεντρική Τράπεζα, για να δοθεί η δυνατότητα στην κυβέρνηση να επιλέγει τους τρόπους χρηματοδότησης των αναγκών της ανάλογα με τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε το όλο θέμα, συμφωνεί κατά πλειοψηφία με την παράταση των σημερινών ορίων δανειοδότησης του δημοσίου από την Κεντρική Τράπεζα, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ όχι μόνο διαφωνούν με την πιο πάνω θέση της πλειοψηφίας, αλλά ακόμα υποστηρίζουν τη μείωση κατά τρεις μονάδες των σημερινών ορίων δανειοδότησης του δημοσίου.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Κίκης Καζαμίας, συμφωνώντας με την πρόταση για παράταση των σημερινών ορίων δανειοδότησης του δημοσίου, αναμένει από την κυβέρνηση, η οποία φέρει και την ευθύνη, να ασκήσει αυστηρή πολιτική στο θέμα χρήσης των προσφερόμενων ορίων δανειοδότησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω να εξηγήσω τη θέση που έχει πάρει το Δημοκρατικό Κόμμα πάνω στο θέμα. Όταν ήρθε η πρόταση για την αύξηση των επιτοκίων στα σημερινά επίπεδα, το Δημοκρατικό Κόμμα, όπως θα θυμούνται οι συνάδελφοι, είχε διαφωνήσει και ζητήσαμε όχι μόνο να παραμείνουν στα επίπεδα που ήσαν, αλλά και να μειωθούν στα προηγούμενα επίπεδα. Αυτό πριν δύο χρόνια. Έκτοτε βλέπουμε να συνεχίζεται η πορεία της δανειοδότησης από την κυβέρνηση και όχι πάντα για ικανοποίηση δαπανών για αναπτυξιακά έργα, αλλά, όπως και πρόσφατα λέγεται στον τύπο, για πληρωμή μισθών, λειτουργικών εξόδων και άλλης ρευστότητας των κυβερνητικών δαπανών.

Όπως είναι γνωστό επίσης, ήδη έχει κατατεθεί από το συνάδελφο κ. Μάρκο Κυπριανού και εμένα πρόταση νόμου στη Βουλή για την καταναγκαστική μείωση των κυβερνητικών δαπανών με συγκεκριμένο ποσοστό σε καθορισμένα χρονικά διαστήματα, ώστε σε περίοδο πέντε έως δέκα ετών να σμικρυνθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα. Εντούτοις, ούτε η παρούσα κυβέρνηση, όπως και η προηγούμενη, δεν έχει ανταποκριθεί θετικά σε αυτές τις εισηγήσεις και ομολογουμένως, παρά την προσπάθεια που γίνεται στους φετινούς προϋπολογισμούς για σμίκρυνση των δημόσιων δαπανών ή τουλάχιστο για παγοποίησή τους, δε νομίζουμε ότι τα επίπεδα είναι

αρκετά ικανοποιητικά. Γι' αυτό θα ήμασταν ασυνεπείς, αν δεχόμασταν την επαναβεβαίωση των σημερινών επιτρεπτών περιθωρίων δανεισμού της κυβέρνησης, τα οποία ήδη θεωρούμε ότι είναι αρκετά ψηλά.

Όμως υπάρχουν και δύο πρόσθετα στοιχεία τα οποία θέλω να αναφέρω. Αν δεν καταψηφίζουμε εντελώς την πρόταση με τροποποιητική εισήγηση δική μας, για να επανέλθουν τα όρια στα επίπεδα που επικρατούσαν πριν από δύο χρόνια, είναι γιατί στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού που εξέτασε το θέμα, ο Υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης και άλλοι αρμόδιοι λειτουργοί μας εξήγησαν ότι μέρος από αυτά τα δάνεια σκοπείται να χρησιμοποιηθεί για την αποπληρωμή δόσεων υφιστάμενων δανείων και για την αντικατάσταση άλλων δανείων με πιο ευνοϊκούς όρους. Όμως ο επίσης παριστάμενος Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, αφού από τη μια θεώρησε ότι ήταν αναπόφευκτη η ανανέωση των περιθωρίων δανεισμού της κυβέρνησης, από την άλλη ο ίδιος θεώρησε ότι θα ήταν λογικό αν αυτά τα περιθώρια μειώνονταν κατά δύο μονάδες. Και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το Δημοκρατικό Κόμμα επιμένει στην άποψή του και είναι γραμμένο στην Έκθεση για μείωση των περιθωρίων δανεισμού κατά τρεις μονάδες. Γι' αυτό το λόγο θα καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο, γιατί, όταν είχε πρωτοεμφανιστεί το θέμα της αύξησης των δανειοδοτικών ορίων της κυβέρνησης από την Κεντρική Τράπεζα, είχε πάρει ανάλογη θέση. Φυσικά, σε ένα μεταγενέστερο στάδιο είχε συνδεθεί με τις αμυντικές δαπάνες, ένα θέμα για το οποίο ήταν εξαιρετικά ευαίσθητο το κόμμα μας. Όμως αυτή τη στιγμή δεν υφίσταται και δεν μπορεί να συνδεθεί θέμα ευρύτερου εθνικού συμφέροντος με τη συνέχιση σε αυτό το επίπεδο των δανειοδοτικών ορίων. Συνδέεται φυσικά το θέμα με την ευρύτερη οικονομική πολιτική του κράτους. Δε θεωρούμε σκόπιμο να μπούμε σε λεπτομέρειες πάνω στο θέμα, δεδομένου ότι πολύ σύντομα θα έχουμε τους προϋπολογισμούς, όπου θα εκθέσουμε τις απόψεις μας.

Να δώσουμε λοιπόν ένα μήνυμα προς την κυβέρνηση. Ότι θεωρούμε τη διατήρηση σε ψηλό επίπεδο των δανειοδοτικών ορίων από την Κεντρική Τράπεζα ως επικίνδυνο για την οικονομία του τόπου, ως ερέθισμα που είναι δυνατό να αυξήσει και την πληθωριστική τάση στην οικονομία μας, γι' αυτό θα καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως φαίνεται και από την τοποθέτηση της δικής μας κοινοβουλευτικής ομάδας στη συζήτηση στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, η στάση μας είναι θετική για ανανέωση των δανειοδοτικών περιθωρίων της κυβέρνησης από την Κεντρική Τράπεζα για τον απλούστατο λόγο πως με βάση τις κυπριακές συνθήκες αυτός ο τρόπος δανειοδότησης της κυβέρνησης είναι ο συμφερότερος.

Έχει λεχθεί, με διάφορες ευκαιρίες, πως με βάση τον προσανατολισμό ένταξης της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και με βάση κάποιους δείχτες, οι οποίοι επεξεργάστηκαν και εγκρίθηκαν στο Μάαστριχτ από τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εν πάση περιπτώσει οι περισσότερες απ' αυτές σήμερα δεν πληρούν αυτά τα κριτήρια, καλούμαστε εμείς, οι οποίοι είμαστε στο δρόμο προς την Ευρώπη να αναπροσαρμόσουμε ουσιαστικά σοβαρό μέρος της οικονομικής μας πολιτικής προς αυτή την κατεύθυνση.

Είμαστε της γνώμης πως με τις συνθήκες που επικρατούν στην κυπριακή πραγματικότητα, επειδή αυτό συμφέρει, κατά την άποψή μας, στην κυπριακή οικονομία και επειδή αυτή τη στιγμή τουλάχιστον και στο προβλεπτό μέλλον δεν υπάρχει περίπτωση να υπάρξει στενότητα ρευστότητας στις εμπορικές τράπεζες για παροχή οποιωνδήποτε πιστοδοτικών διευκολύνσεων στον ιδιωτικό τομέα, τουναντίον είναι εκείνο που επικρατεί σήμερα, δεν υπάρχει λόγος να έρθουμε να μειώσουμε τα περιθώρια. Μακάρι, σίγουρα η οικονομική και η νομισματική κατάσταση στον τόπο μας να βελτιωθεί σε τέτοιο σημείο που να μας επιτρέψει μελλοντικά να πράξουμε τούτο. Όμως με τις σημερινές συνθήκες, επαναλαμβάνω, ο συμφερότερος τρόπος δανειοδότησης της κυβέρνησης είναι από την Κεντρική Τράπεζα.

Αναφορικά με την παρατήρηση που λέχθηκε και κατά τη συζήτηση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού από το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας πως θα ήταν επιθυμητό αυτό το ποσοστό έστω και συμβολικά να μειωθεί κατά μία ή μιάμιση ή δύο μονάδες, για να δώσουμε μια ένδειξη καλής πρόθεσης από μέρους μας να εναρμονιστούμε περισσότερο προς την Ευρώπη, νομίζω ότι δε θα πρόσφερε τίποτε το ουσιαστικό. Αντίθετα, η κυβέρνηση πρέπει να έχει τη δυνατότητα -και η συμπεριφορά της τις τελευταίες μέρες έδειξε ότι έχει ανάγκη και την τελευταία δυνατότητα που έχει να την εκμεταλλευτεί, για να καλυτερεύσει τα οικονομικά της και να εκπληρώσει τις οικονομικές της υποχρεώσεις- και την ευχέρεια να δείξει την εγκράτειά της, αν θέλει, να μην εξαντλήσει πλήρως τη δυνατότητα που της δίνει αυτό το νομοθέτημα. Και κανένας δεν την υποχρεώνει να εκμεταλλευτεί το 42.5% που έχει στο χέρι της. Ας δείξει έμπρακτα την εγκράτειά της κρατώντας τις πιστωτικές της απαιτήσεις από την Κεντρική Τράπεζα κάτω του 42.5%.

Γι' αυτούς τους λόγους, κύριε Πρόεδρε, εμείς τασσόμαστε υπέρ της ανανέωσης των περιθωρίων ως έχουν μέχρι το τέλος αυτού του χρόνου και για την ερχόμενη χρονιά. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω πως οι θέσεις μας εκτίθενται επαρκώς στην Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Δεν επιθυμώ να επαναλάβω οτιδήποτε, παρά να πω, ότι άκουσα με προσοχή ακόμα και τις συστάσεις του κ. Καζαμία, οι οποίες θα διαβιβαστούν. Πιστεύω ότι η κυβέρνηση ανταποκρίνεται θετικά και συνεπώς δεν απαιτούνται. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε, και εγώ από τη θέση μου. Ήθελα να συμφωνήσω με αυτά που είπε ο κ. Καζαμίας, ότι δηλαδή αυτή τη στιγμή τα χρήματα από την Κεντρική Τράπεζα είναι τα πιο οικονομικά που μπορεί να εξασφαλίσει η Κυπριακή Δημοκρατία αντί να ανατρέχει σε εξωτερικό δανεισμό. Φυσικά, αυτός ο δανεισμός από την Κεντρική Τράπεζα τελικά πρέπει να εκλείψει. Διότι, με βάση τους Κανονισμούς του Μάαστριχτ, δεν μπορεί να δανείζεται η κυβέρνηση από την Κεντρική Τράπεζα. Αν οδεύουμε προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάποια στιγμή πρέπει να συμμορφωθούμε με τους κανόνες αυτούς.

Από την άλλη πλευρά πρέπει ως κυβέρνηση και ως λαός να αποφασίσουμε τι θέλουμε. Δηλαδή, θέλουμε να μειώσουμε το δημοσιονομικό έλλειμμα ή θέλουμε να συνεχίσουμε με το δανεισμό τόσο τον εσωτερικό όσο και τον εξωτερικό; Πιστεύω ότι σε αυτό το στάδιο, εφόσον η κυβέρνηση Κληρίδη μόλις έχει αναλάβει, θα πρέπει να της δώσουμε την ευκαιρία να επιληφθεί των οικονομικών δεδομένων και να πάρει τις δικές της αποφάσεις. Φυσικά, η θέση που έχει πάρει το Δημοκρατικό Κόμμα από θεωρητικής πλευράς είναι σωστή. Δηλαδή, πρέπει να κινηθούμε προς μείωση και των ελλειμμάτων και των δανεισμών. Αλλά από την άλλη πλευρά, πρέπει να πω ότι είναι κάπως παράδοξο να ακούμε αυτή τη θέση από το Δημοκρατικό Κόμμα στη Βουλή, ενώ η συγκυβέρνηση -που ανήκει το Δημοκρατικό Κόμμα στη συγκυβέρνηση- μας στέλλει αυτό το νομοσχέδιο για να το ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος. Αλλά, κύριε Ρολάνδη, το "μόλις έχει αναλάβει" δεν ευσταθεί, γιατί πέρασαν δέκα μήνες. Επομένως, το "μόλις" δε στέκει και πολύ πλέον.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Είναι ο πρώτος προϋπολογισμός που στέλλει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θεωρώ περιττό να αναλύσω σε έκταση και να απαντήσω στο τελευταίο σχόλιο του κ. Ρολάνδη, εκτός από του να πω ότι ήταν εκτός τόπου και χωρίς σημασία. Επανειλημμένα έχει δηλωθεί η μορφή της συνεργασίας που υπάρχει μεταξύ του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος και επανειλημμένα έχουμε τονίσει και το δικαίωμα και τη θέληση και τη βούληση και την πρόθεσή μας να διατηρούμε τις θέσεις μας επί επιμέρους θεμάτων και να διατυπώνουμε τη διαφωνία μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δε θέλω να δώσω συνέχεια, αλλά πρέπει να πω δυο λόγια. Εκείνο που είπα δεν είναι ότι το Δημοκρατικό Κόμμα δεν έχει αυτό το δικαίωμα, αλλά ότι το Δημοκρατικό Κόμμα δε διαφώνησε με την κυβέρνηση. Δεν ακούσαμε ότι υπήρξε διαφωνία· υπήρξε ομοφωνία. Στάλθηκε ομόφωνα προφανώς αυτό το νομοσχέδιο, ενώ το ίδιο κόμμα διαφώνησε εδώ. Αν μας έλεγε ο κ. Παπαδόπουλος ότι το Δημοκρατικό Κόμμα διαφωνεί παντού, και εκεί και εδώ για το ίδιο θέμα, μπορεί να έλεγε κανείς ότι έχει αυτό το δικαίωμα. Αυτή είναι η θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, απλώς για σκοπούς Συντάγματος είναι κυβέρνηση Κληρίδη και όχι κυβέρνηση ΔΗΣΥ ή ΔΗΚΟ. Για να ξεκαθαρίσουμε το θέμα.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Βάσει του Συντάγματος, αλλά υπάρχει συγκυβέρνηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν καταλαβαίνω την επιμονή του κ. Ρολάνδη να επανέρχεται στο θέμα. Νομίζω πως είναι ο τελευταίος από την εδώ πλευρά της Βουλής που έχει δικαίωμα να σχολιάσει αυτό το θέμα. Αλλά πιστεύω ότι θα ξέρει συνταγματικά ότι δεν είναι κοινοβουλευτική κυβέρνηση που υπάρχει. Είναι δύο χωριστές εξουσίες. Άλλο το Υπουργικό Συμβούλιο και άλλο οι θέσεις των κομμάτων στη Βουλή.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Να απαντήσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα μπούμε σε τριτολογίες. Οι θέσεις μπήκαν.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να δηλώσω ότι εμείς δεν είμαστε δυσαρεστημένοι με τη θέση του Δημοκρατικού Κόμματος. Πολύ καλά κάνει και την παίρνει, όπως επίσης και με την πρόκληση του κ. Ρολάνδη, γιατί πράγματι δημιουργήθηκε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπράβο! κύριε Χατζηδημητρίου.

(Γέλια)

Προχωρούμε στη δεύτερη και τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου. Εισηγούμαι να γίνει μόνο μία ψηφοφορία, για να μην κουραζόμαστε. Κατά συνέπεια, μετά από την τρίτη ανάγνωση, θα προβώ σε μια ψηφοφορία μόνο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν επονήσαμε τα χέρια μας από το ψήλωμα πάνω και να κάνουμε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, σας παρακάλεσα να κρατήσουμε το χιούμορ για την επόμενη Τρίτη. Προχωρήστε παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση των άρθρων 49 και 50 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με 31 ψήφους υπέρ, 16 εναντίον και καμιά αποχή.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Οκτωβρίου, 3 Νοεμβρίου και 3 Δεκεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών. Στην τελευταία συνεδρίαση παρευρέθηκε επίσης και ο Βουλευτής κ. Δ. Ηλιάδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £10.000 και η διάθεσή του για την κατά χάρη αποδέσμευση ίσου ποσού από το ποσό της τραπεζικής εγγύησης που κατακρατήθηκε από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως λόγω ζημιών που προέκυψαν κατά την ανέγερση του κυβερνητικού οικισμού "Προδρόμι".

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £10.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα εισηγούμουν εκεί όπου είναι ομόφωνες οι Εκθέσεις, να θεωρούνται αναγνωσθείσες, για να επισπεύδεται και η Νομοθετική Εργασία, αν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, εκεί όπου η Έκθεση είναι πολύ σύντομη, νομίζω να ακολουθούμε κατά κάποιο τρόπο τη συνήθη τακτική. Αν είναι μεγάλη η Έκθεση και είναι ομόφωνη, τότε να το αποφεύγουμε. Τουλάχιστο να ακολουθήσουμε την τακτική η οποία υπάρχει.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Διαφορετικά, θα μείνουμε όλοι μέχρι τέλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλως πως, απλώς θα προχωρούμε μετά ταχύτητας.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Αντιλαμβάνομαι υπάρχει πρόταση να αναβληθεί για την ερχόμενη Τρίτη.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Υπάρχει παράκληση, μάλιστα. Πρόταση απ' όλα τα κόμματα, κύριε Πρόεδρε.

Λοιπόν, προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993".

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θα υποβάλω την παράκληση να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος για την επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει ένσταση, τότε το θέμα αναβάλλεται. Έχετε υπόψη σας ότι η επόμενη συνεδρία πρέπει αναγκαστικά να τελειώσει η ώρα 7.00, διότι είναι η γιορτή της Βουλής. Απλώς το αναφέρω.

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Επειδή στην επόμενη συνεδρία θα απουσιάζω στο εξωτερικό, αν δεν υπάρχει ειδικός σοβαρός λόγος, να συνεχίσουμε με την ανάγνωση, γιατί έχουμε ομιλίες πάνω στο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θεωρώ σωστό ένα νομοσχέδιο να συζητείται και να μην ψηφίζεται την ίδια ημέρα. Γι' αυτό, αν δεν επείγει πολύ, τότε να αναβληθεί για μετά από τις γιορτές.

Τα θέματα υπ' αρ. 5 και 6 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", αναβάλλονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Μετάφραση και Ενοποίηση Αριθμού Νόμων Σύμφωνα με το 'Αρθρο 4 των περί Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμων του 1988 έως (Αρ. 2) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΝΟΜΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 1988 ΕΩΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1993

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος	Γιαννάκης Αγαπίου
Γιαννάκης Ομήρου	Παύλος Παπαγεωργίου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Αριστοφάνης Γεωργίου
Χρίστος Πουργουρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Καίτη Κληρίδου	Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών συνήλθε σε συνεδρία της στις 2 Δεκεμβρίου 1993, στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Επιτρόπου Νομοθεσίας, και επιλήφθηκε του θέματος της κατάθεσης στη Βουλή των Αντιπροσώπων των μεταφράσεων/ενοποιήσεων των νόμων που ίσχυαν αμέσως πριν από την έναρξη της ισχύος του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας και που διατηρήθηκαν σε ισχύ με βάση το άρθρο 188 αυτού.

'Οπως είναι γνωστό, σύμφωνα με τον περί Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμο προβλέπεται η κατάθεση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας στη Βουλή των Αντιπροσώπων των πιο πάνω μεταφράσεων/ενοποιήσεων νόμων με συνοδευτικό μνημόνιο. Στον ίδιο νόμο προβλέπεται επίσης ότι μέσα σε προθεσμία σαράντα πέντε ημερών, αν η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν τροποποιήσει, εν όλω ή εν μέρει, το κείμενο που κατατέθηκε ενώπιόν της, τότε αυτό δημοσιεύεται στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και από την ημερομηνία της δημοσίευσής του αποτελεί το αυθεντικό κείμενο του σχετικού νόμου.

Ειδικότερα και σύμφωνα με το μνημόνιο που συνοδεύει όσους από τους νόμους έχουν ήδη κατατεθεί στη Βουλή, οι νόμοι της κυπριακής νομοθεσίας στην αγγλική έκδοση του 1959 είναι συνολικά 354. Καταργήθηκαν 71 νόμοι και αποφασίστηκε ότι η προώθηση άλλων 62 νόμων για μετάφραση δεν είναι σκόπιμη, γιατί έχουν εκπνεύσει ή βρίσκονται σε αχρησία ή έχουν αντικατασταθεί ή γιατί μελετάται η αναθεώρησή τους. Συνεπώς παρέμεναν για μετάφραση από την αγγλική στη νεοελληνική 193 νόμοι και για μεταγλώττιση από την καθαρεύουσα στη δημοτική 28 νόμοι. Η μετάφραση του μεγαλύτερου μέρους, δηλαδή 113 νόμων, έχει ήδη συμπληρωθεί. Η μετάφραση που έγινε είναι κατά το δυνατό κατά λέξη, με κύριο μέλημα την απόδοση της έννοιας του νόμου, ενώ ταυτόχρονα έγινε και ενοποίηση των νόμων που υπέστησαν τροποποιήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, έχοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω και ταυτόχρονα έχοντας διεξέλθει το κείμενο των 113 νόμων που κατατέθηκαν στη Βουλή και παραπέμφθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή της, για τη δημοσίευση των νόμων αυτών στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κρίνω σκόπιμο να λεχθεί τουλάχιστο μια λέξη γι' αυτή την προσπάθεια. Μια ευαρέσκεια προς εκείνους οι οποίοι με πολλές δυσκολίες κατόρθωσαν να μεταγλωττίσουν ή να μεταφράσουν αυτούς τους νόμους, διότι δεν είναι ένα εύκολο έργο η απόδοση του νοήματος από μια γλώσσα σε μια άλλη γλώσσα. Και για το λόγο τούτο θα έπρεπε να αναφερθεί το όνομα του κ. Γεώργιου Σταυρινάκη, ο οποίος πράγματι έκαμε ένα αξιομνημόνευτο και αξιόλογο έργο.

Από την άλλη πλευρά, δε θα έπρεπε να μείνει ασχολίαστο το γεγονός ότι για μια τριακονταπενταετία περίπου ο λαός αυτός είχε νομοθεσία διατυπωμένη σε μια ξένη γλώσσα, σε γλώσσα η οποία δεν ήταν η δική του. Και διερωτώμαι τώρα που τελείωσε αυτό το έργο, αν δεν ετίθετο ίσως και μέγα νομικό θέμα διεθνούς τάξεως καμιά φορά, εφόσον πηγαίνουμε στα διεθνή συμβούλια και στους οργανισμούς όπου αντιπροσωπευόμαστε, αν ήταν επιτρεπτό με λίγα λόγια για ένα λαό, για έναν πολίτη κάποιας χώρας να είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς νόμιμες επιταγές σε γλώσσα την οποία ο ίδιος ο άνθρωπος αγνοούσε.

Όπως και να έχει το ζήτημα, θεωρώ ότι η σημερινή μέρα είναι μια μέρα που έχει μεγάλη σημασία, διότι αποκαθαίρεται περαιτέρω, θα έλεγε κάποιος, ο εθνικός κορμός, διότι μπαίνει η γλώσσα του λαού μέσα στο νομικό σύστημα ως η μόνη επιτρεπτή γλώσσα, η ρυθμίζουσα τη συμπεριφορά των πολιτών της χώρας που ζούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Το μόνο που ήθελα να πω είναι ότι και εμείς συμφωνούμε με τη δουλειά που έχει γίνει. Είναι η δουλειά που έπρεπε να είχε γίνει από πολλά χρόνια τώρα.

Όμως πήρα το λόγο όχι γι' αυτό το θέμα. Για να φτάσουν εδώ στη Βουλή αυτά τα νομοσχέδια μεταγλωττισμένα και ενοποιημένα, έχουν κάμει πέραν του ενός έτους, γιατί δεν υπήρχε κάποια γραφομηχανή για να τα τυπώσει κατάλληλα. Ελπίζω να μη γίνει το ίδιο και με την εκτύπωση μέχρι να φτάσουν στα χέρια του καθενός που θα χρησιμοποιεί τη νομοθεσία μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το λάβουν σοβαρά υπόψη οι αρμόδιοι.

Υπάρχει ένσταση όπως η Μετάφραση και Ενοποίηση Αριθμού Νόμων Σύμφωνα με το Άρθρο 4 των περί Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμων του 1988 έως (Αρ. 2) του 1993 εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Μετάφραση και Ενοποίηση Αριθμού Νόμων Σύμφωνα με το 'Αρθρο 4 των περί Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμων του 1988 έως (Αρ. 2) του 1993 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Προλήψεως και Καταπολεμήσεως των Φυτικών Ασθενειών και Εχθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". (Πρόταση νόμου). Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΛΗΨΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΧΘΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

'Αριστος Χρυσοστόμου, Αναπλ. Πρόεδρος
Δημήτρης Συλλούρης
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός και της Συνεργατικής Ομοσπονδίας Διαθέσεως Χαρουπιών.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου, είναι η κατάργηση του τέλους που επιβαρύνει τα χαρούπια και το οποίο διατίθεται για την καταπολέμηση της ποντίκας, σύμφωνα με τον νόμο για την καταπολέμηση των φυτικών ασθενειών και εχθρών.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, η ποντίκα προκαλεί ζημιές σε πλειάδα δεντροκαλλιεργειών και στην άγρια φύση και όχι μόνο στα χαρούπια. Ωστόσο, για την καταπολέμησή της επιβάλλεται τέλος μόνο στα χαρούπια, με αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση και τη δυσμενή διάκριση σε βάρος των χαρουποπαραγωγών.

Με τους σκοπούς της υπό συζήτηση πρότασης νόμου συμφώνησαν όλες οι ενδιαφερόμενες πλευρές οι οποίες μάλιστα, αφού επισήμαναν στην Επιτροπή ότι το βάρος για την καταπολέμηση της ποντίκας πρέπει να φέρει εξ ολοκλήρου το κράτος, εισηγήθηκαν ότι στο μέλλον το ποντικοφάρμακο θα πρέπει να παραχωρείται στους γεωργούς δωρεάν.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Κατάργηση της παραγράφου (στ) του εδαφίου (1) του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προλήψεως και Καταπολεμήσεως των Φυτικών Ασθενειών και Εχθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το θέμα υπ' αρ. 9 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" αποσύρθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στα θέματα υπ. αριθμό 10, 11 καί 12 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", "Ο περί Ετήσιων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και "Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και τα οποία έχουν κοινή Έκθεση. Επειδή είναι μεγάλη η Έκθεση, ακριβώς θα ήθελα να εισηγηθώ όπως θεωρηθεί αναγνωσθείσα, διότι είναι και ομόφωνη. Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ (1) "Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993", (2) "Ο ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ (3) "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ (ΕΙΣΦΟΡΕΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Παύλος Παπαγεωργίου, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Κίμων Παναγίδης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια και τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ.

Σκοπός του πρώτου υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, ώστε η ετήσια αύξηση των συμπληρωματικών συντάξεων να χορηγείται αυτόματα, όπως συμβαίνει με την τιμαριθμική αναπροσαρμογή κάθε Ιούλιο, με βάση την αύξηση του δείκτη λιανικών τιμών το δεύτερο εξάμηνο κάθε χρόνου σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του προηγούμενου χρόνου. Διευκρινίζεται ότι από την αύξηση αυτή θα αφαιρείται η αύξηση που θα έχει δοθεί τον αμέσως προηγούμενο Ιούλιο.

Με την υιοθέτηση της πιο πάνω τροποποίησης οι συμπληρωματικές συντάξεις θα αυξηθούν από την 1η Ιανουαρίου 1994 κατά το ποσοστό αύξησης του δείκτη λιανικών τιμών το δεύτερο εξάμηνο του 1993 σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 1992, αφού αφαιρεθεί το ποσοστό της αύξησης που δόθηκε τον Ιούλιο του 1993 ύψους 2,83%.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το ίδιο νομοσχέδιο, οι μέτοχοι ιδιωτικής εταιρείας, οι οποίοι απασχολούνται στην εταιρεία τους, κατατάσσονται στην κατηγορία των μισθωτών, έστω και αν δεν υπάρχει σύμβαση εργασίας ή δεν μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη σχέσης εργοδότη και εργοδοτουμένου, χωρίς όμως δικαίωμα για πληρωμή λόγω πλεονασμού.

Η ίδια τροποποίηση προτείνεται και με το δεύτερο από τα πιο πάνω νομοσχέδια.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 73 των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμων, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, ώστε από τον Ιανουάριο του 1994 να αυξηθεί:

(1) Το ύψος της κυβερνητικής εισφοράς για τους εθνοφρουρούς από £0,52 σε £0,57 την εβδομάδα.

(2) Το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών από £41,20 την εβδομάδα και από £2.142 το χρόνο σε £44,80 και σε £2.330 αντίστοιχα.

(3) Το ανώτατο όριο των ασφαλιστέων αποδοχών από £247 την εβδομάδα και από £1.070 το μήνα σε £269 και σε £1.166 αντίστοιχα.

Οι πιο πάνω αυξήσεις καθορίστηκαν έπειτα από έρευνα που διεξήγαγε το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με τον αναλογιστή του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στους οικείους νόμους. Από την εν λόγω έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι ασφαλιστέες αποδοχές του 1992 αυξήθηκαν σε σύγκριση με τις ασφαλιστέες αποδοχές του 1991 κατά 8,68%.

Ως επακόλουθο της αύξησης των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών κατά 8,68% οι βασικές συντάξεις και τα εφάπαξ βοηθήματα θα αυξηθούν ταυτόχρονα κατά το ίδιο ποσοστό. Δεδομένου εξάλλου ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία, από την αύξηση που δίδεται στις συντάξεις στο τέλος του χρόνου αφαιρείται η ενδιάμεση τιμαριθμική αύξηση που δίδεται τον Ιούλιο, η καθαρή αύξηση των βασικών συντάξεων που θα δοθεί από την 1η Ιανουαρίου 1994 θα ανέλθει στο 5,69%.

Περαιτέρω, με βάση τους ίδιους Κανονισμούς, τα τεκμαρτά εισοδήματα των αυτοτελώς εργαζομένων αναθεωρούνται και αυξάνονται κατά 8,68% όπως και οι βασικές ασφαλιστέες αποδοχές.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, καθώς και οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ, συμφώνησαν με τα υπό αναφορά

νομοσχέδια και με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, αλλά επισήμαναν έντονα την ανάγκη να εξευρεθεί οριστική λύση το συντομότερο δυνατό στο πρόβλημα των εισφορών των αυτοτελώς εργαζομένων.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δεσμεύτηκε ότι το Υπουργείο του, όσον αφορά το πιο πάνω θέμα, σε όση έκταση εξαρτάται από αυτό θα καταθέσει σχετικό νομοσχέδιο στη Βουλή μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά νομοσχεδίων και Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους και την έγκρισή τους αντίστοιχα, όπως έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή εκφράζει την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη εκκρεμότητα στο θέμα των εισφορών των αυτοτελώς εργαζομένων και καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατό τη μελέτη της παίρνοντας όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των συμφερόντων των ασφαλισμένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 72 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Έναρξη ισχύος. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πρώτο νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πρώτο νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη ισχύος. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το δεύτερο νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το δεύτερο νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Προχωρούμε τέλος στην έγκριση των Κανονισμών.

Υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993", αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο αμέσως επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Υδατικών Έργων Καλοπαναγιώτη (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΛΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 4Α και 24 της βασικής νομοθεσίας για τα κυβερνητικά υδατικά έργα, σκοπείται η παροχή εξουσίας στους διαχειριστές του Ταμείου Υδατικών Έργων Καλοπαναγιώτη να παρακρατούν από τις εισπράξεις ποσό ίσο με το κονδύλι για τις δαπάνες του επόμενου έτους, αντί να το καταβάλλουν στο Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Με την τροποποίηση αυτή παρέχεται η δυνατότητα στους διαχειριστές του Ταμείου να καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα της χειμερινής περιόδου, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων πραγματοποιείται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Σχέδιον Συντάξεων και Χορηγημάτων εις Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και Εξαρτωμένους Αυτών 'Ομοιον προς το Σχέδιον Συντάξεων της Κυβερνήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΑΥΤΩΝ ΟΜΟΙΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, καθώς και εκπρόσωποι της διεύθυνσης και της συντεχνίας του προσωπικού του.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 7 και 21 του Βασικού περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση του Σχεδίου Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους του

Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και Εξαρτωμένους τους, ώστε να εναρμονιστεί με το κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων, όπως αυτό διαμορφώθηκε ύστερα από τις τελευταίες τροποποιήσεις του νόμου για τις συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων.

Ειδικότερα, με τους υπό συζήτηση τροποποιητικούς Κανονισμούς ρυθμίζεται κυρίως το θέμα της μεταπήδησης υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού στη δημόσια υπηρεσία, σε ημικρατικό οργανισμό ή σε αρχή τοπικής διοίκησης και αντίστροφα. Συγκεκριμένα ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού αναγνωρίζει ως συντάξιμη την προηγούμενη υπηρεσία υπαλλήλου του και αναλαμβάνει την υποχρέωση να συνυπολογίσει την προϋπηρεσία του αυτή σε ό,τι αφορά τα συνταξιοδοτικά του ωφελήματα, αφού προηγουμένως ο Οργανισμός αποζημιωθεί ανάλογα από τον προηγούμενο εργοδότη του υπαλλήλου. Επίσης, σε περίπτωση μεταπήδησης υπαλλήλου του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού σε ένα από τους πιο πάνω εργοδότες, ο Οργανισμός, αναγνωρίζοντας την υπηρεσία του πρώην υπαλλήλου του, αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει ανάλογα το νέο εργοδότη του υπαλλήλου αναφορικά με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματα που θα καταβληθούν στον υπάλληλο αυτό.

Ενόψει του ότι, όταν οι υπάλληλοι μετακινούνται από ένα εργοδότη του ευρύτερου δημόσιου τομέα σε άλλο εργοδότη θεωρούνται ότι συνεχίζουν να εξυπηρετούν το κοινό και το δημόσιο συμφέρον στα πλαίσια της αρμοδιότητας του κάθε οργανισμού και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το υφιστάμενο σχέδιο συντάξεων του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού είναι όμοιο με το κυβερνητικό σχέδιο και ότι κάθε φορά που το τελευταίο τροποποιείται ο Οργανισμός έχει την υποχρέωση να επιφέρει και στο δικό του σχέδιο τις αντίστοιχες τροποποιήσεις, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα υπ' αρ. 16 και 17 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Αποχετεύσεων Κακοπετριάς (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και "Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993", αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε τώρα στα επόμενα δύο θέματα, που είναι "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993" και "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους Παρόμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1993" και τα οποία έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 2) "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΑΡΟΜΟΙΟ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

'Αριστος Χρυσοστόμου, Αναπλ. Πρόεδρος
Δημήτρης Συλλούρης
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Κύπρου και της συντεχνίας του προσωπικού της.

Σκοπός των πιο πάνω Κανονισμών, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 7 του Νόμου για την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων Κύπρου, είναι η σύσταση σχεδίου συντάξεων και χορηγημάτων για τους υπαλλήλους της Αρχής και τους εξαρτωμένους τους.

Ειδικότερα, στο σχέδιο που ιδρύεται με τους πρώτους υπό συζήτηση Κανονισμούς, το οποίο είναι όμοιο με το αντίστοιχο σχέδιο που ισχύει στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, θα ενταχθούν οι υπάλληλοι που βρίσκονταν στην υπηρεσία της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Κύπρου πριν το 1983, εφόσον βέβαια μέσα σε τρεις μήνες από την ημερομηνία έκδοσης των Κανονισμών αυτών δεν επιλέξουν την ένταξή τους στο σχέδιο σύνταξης που ιδρύεται με τους δεύτερους υπό συζήτηση Κανονισμούς.

Το σχέδιο συντάξεων, που ιδρύεται με τους δεύτερους υπό συζήτηση Κανονισμούς, θα είναι παρόμοιο με το κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων και σ' αυτό θα ενταχθούν, εκτός από τους υπαλλήλους που θα ασκήσουν το δικαίωμα επιλογής που αναφέρθηκε, όλοι οι υπάλληλοι που εισήλθαν στην υπηρεσία της Αρχής το 1983 και μετά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύσταση των σχεδίων που προτείνονται εντάσσεται στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής, σύμφωνα με την οποία οι περισσότεροι ημικρατικοί οργανισμοί υιοθετούν το κυβερνητικό σχέδιο συντάξεων, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών όπως κατατέθηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο τελευταίο θέμα της νομοθετικής εργασίας, που είναι "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την Έκδοση Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου σε Ξένο Νόμισμα με Βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο του 1989 (Νόμος Αρ. 109 του 1989). Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΠΕΡΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΝΟΜΟ ΤΟΥ 1989 (ΝΟΜΟΣ ΑΡ. 109 ΤΟΥ 1989)

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και στις 14 Δεκεμβρίου 1993 μελέτησε επιστολή του Υπουργού Οικονομικών, ημερομηνίας 20 Σεπτεμβρίου 1993, με την οποία διαβιβάστηκε στη Βουλή πρόταση της κυβέρνησης για την αύξηση του ποσού του υφιστάμενου προγράμματος έκδοσης ευρωπαϊκών εμπορικών χρεογράφων με βάση το άρθρο 4 του περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμου του 1989.

Σκοπός της ζητούμενης αύξησης είναι κυρίως η κάλυψη του δημοσιονομικού ελλείμματος, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί πλήρως από εσωτερικές πηγές.

Όπως είναι γνωστό, το ύψος του ποσού του υφιστάμενου προγράμματος, που λειτουργεί σύμφωνα με τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο του 1989, ανέρχεται σήμερα σε 250 εκατομμύρια δολάρια και γίνεται πρόταση να αυξηθεί σε 350 εκατομμύρια δολάρια. Για να γίνει όμως αυτό, απαιτείται, σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία, η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθώς και σχετική απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε την εν λόγω αύξηση με σχετική απόφασή του ημερομηνίας 27 Αυγούστου 1993, η οποία **διαβιβ**άστηκε για έγκριση στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού **εξέτα**σε το όλο θέμα και αφού έλαβε υπόψη τις άμεσες χρηματοδοτικές ανάγκες της **κυβέρ**νησης, συμφωνεί με τη σκοπούμενη αύξηση του υπό αναφορά δανεισμού, παράλληλα όμως εισηγείται η αύξηση αυτή να ισχύει μόνο για τα επόμενα τέσσερα χρόνια, μετά τη λήξη των οποίων το συνολικό ύψος του προγράμματος έκδοσης των χρεογράφων αυτών θα πρέπει να επανέλθει στο προηγούμενο ύψος των 250 εκατομμυρίων δολαρίων. Η Επιτροπή υπό το φως των πιο πάνω ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της επισυναπτόμενης απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την Απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Επειδή, σύμφωνα με τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο του 1989 (Νόμος Αριθμός 103 του 1989), το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί, οποτεδήποτε κρίνει σκόπιμο, να εξουσιοδοτεί την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου να συνάπτει εκ μέρους και για λογαριασμό της Κυπριακής Δημοκρατίας δάνεια απευθείας ή μέσω εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου της στο εξωτερικό με έκδοση γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου σε ξένο ή σε ξένα νομίσματα.

Και επειδή, σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 4 του πιο πάνω νόμου, το ύψος των δανείων αυτών καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο με έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Και επειδή ο Υπουργός Οικονομικών, ενεργώντας με βάση εξουσιοδότηση του Υπουργικού Συμβουλίου, ζήτησε την αύξηση του ποσού του υφιστάμενου προγράμματος έκδοσης ευρωπαϊκών εμπορικών χρεογράφων, που εισήχθη και λειτουργεί σύμφωνα με την ίδια πιο πάνω νομοθεσία, από 250 εκατομμύρια δολάρια σε 350 εκατομμύρια δολάρια για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην επιστολή του με αρ. φακ. Υ.Ο. 858/85/13 και ημερομηνία 20 Σεπτεμβρίου 1993.

Για όλους αυτούς τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων με την απόφασή της αυτή εγκρίνει τη ζητούμενη πιο πάνω αύξηση, υπό τον όρο ότι η αύξηση αυτή θα ισχύει για τα επόμενα τέσσερα χρόνια και ότι, με τη λήξη της χρονικής αυτής περιόδου, το συνολικό ύψος του υπό αναφορά προγράμματος θα επανέλθει στο προηγούμενο επίπεδο των $250 εκατομμυρίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως η Απόφαση εγκριθεί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Απόφαση εγκρίνεται.

Φθάσαμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας και προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β'. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Παρακαλώ τον κ. Γραμματέα να προχωρήσει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 42) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Παιδείας και Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 44) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1992 Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 5) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1993.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Ετήσια Έκθεση της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για το έτος 1992.

Κατατέθηκε από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου

16) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Ο περί Μαθητικών Συμβουλίων (Σύνθεση) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τους κ. Μάρκο Κυπριανού, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας και Άριστο Χρυσοστόμου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

Έχουμε τελειώσει με την Κατάθεση.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ'. Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 67 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 10 Νοεμβρίου 1993.

"Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή αναφορικά με το ακόλουθο σοβαρό πρόβλημα:

Στους κρατικούς προϋπολογισμούς για το 1994 δεν υπάρχει το ανάλογο κονδύλι για την επέκταση της λεωφόρου Δανάης μέχρι την πλαζ του ΚΟΤ στη Γεροσκήπου, ύψους £1 εκ., αλλά μόνο £100.000.

Είναι φανερό ότι το σημαντικό αυτό πολεοδομικό έργο στην καρδιά της τουριστικής μας περιοχής δε θα γίνει δυνατό να προωθηθεί, με αποτέλεσμα να εκτιθέμεθα έναντι των τουριστών και να τίθενται και σε κίνδυνο άνθρωποι που διακινούνται σ' αυτό το δρόμο μέσα στο σκοτάδι και πολλές φορές στις λάσπες του χειμώνα.

Λαμβάνοντας υπόψη την επείγουσα ανάγκη κατασκευής αυτού του δρόμου και επειδή σύμφωνα με πληροφορίες μας τα κατασκευαστικά σχέδια είναι βασικά έτοιμα, ρωτώ κατά πόσο σκοπεύεται η λήψη μέτρων για προώθηση αυτού του έργου κατά το 1994, με τη διάθεση συμπληρωματικού κονδυλίου και την προκήρυξη προσφορών."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 68 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Στις περιοχές των χωριών Μοναγρούλλι, Πύργος, Μονή, Παρεκκλησιά και Πεντάκωμο υπάρχουν κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες, που εκτρέφουν χοίρους ή κοτόπουλα και προκαλούν μεγάλη οχληρία στα γύρω χωριά.

Οι μονάδες αυτές έχουν επιπτώσεις στην υγεία του κοινού και στο περιβάλλον, λόγω της δυσοσμίας, της ανάπτυξης μεγάλου αριθμού μυγών, των συννέφων αιθάλης από το κάψιμο ψόφιων ζώων με ελαστικά αυτοκινήτων και της μόλυνσης των υπόγειων και των επιφανειακών υδάτων.

Γι' αυτό παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1. Τηρούνται οι όροι λειτουργίας των εν λόγω μονάδων και ποια μέτρα προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση για άμεση βελτίωση της κατάστασης;
2. Πώς σκοπεύει να αντιμετωπίσει γενικότερα τη λειτουργία τέτοιων μονάδων, ώστε να μη δημιουργούνται προβλήματα στις διάφορες περιοχές της υπαίθρου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 69 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Μελετάται η κατασκευή αποχετευτικών έργων για τα όμβρια ύδατα που θα καλύπτουν τη μείζονα Λεμεσό. Τα έργα αυτά είναι ύψιστης προτεραιότητας για την πόλη μας και η δαπάνη για την εκτέλεσή τους υπολογίζεται σε 32 εκ. λίρες.

Η ποσότητα των ομβρίων υδάτων υπολογίζεται σε 20 εκ. κυβικά μέτρα, τα οποία θα χύνονται στη θάλασσα. Από τα 20 εκ. κ.μ. εκτιμάται πως τουλάχιστον τα 13 εκ. κ.μ. (όση και η χωρητικότητα του φράγματος Γερμασόγειας) θα είναι κατάλληλα να αποθηκευτούν σε φράγμα για αξιοποίηση. Η χρήση του νερού αυτού θα συμβάλει και στην κάλυψη της δαπάνης για την εκτέλεση των έργων.

Δεδομένου ότι το υδατικό είναι το δεύτερο σε σημασία πρόβλημα του νησιού μας μετά το εθνικό, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν έγιναν μελέτες για δημιουργία αποθηκευτικού χώρου ή πιθανή διοχέτευση του νερού σε υφιστάμενα φράγματα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 70 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή ως προς το ποια μέτρα λαμβάνει για την παρατηρούμενη μετακίνηση ζώων από την Ξυλοτύμπου χωρίς οποιοδήποτε έλεγχο και χωρίς πιστοποιητικό διακίνησης ζώων, με κίνδυνο να διατίθενται στην αγορά ζώα που μεταφέρονται από τουρκοκρατούμενες περιοχές.

Χαρακτηριστικά, υπάρχουν πληροφορίες ότι κανένας έλεγχος δε γίνεται ως προς τον αριθμό των ζώων που κατέχουν οι κτηνοτρόφοι, με αποτέλεσμα να μεταφέρονται στο σφαγείο ζώα πολύ περισσότερα απ' όσα έχουν στην κατοχή τους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 71 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Οι Συνεργατικές Ενώσεις Διαθέσεως Χαρουπιών Λεμεσού και Πάφου, οι οποίες εμπορεύονται και αμυγδαλόψιχα και απορροφούν γύρω στο 65% της ντόπιας παραγωγής αμυγδάλων, ανέστειλαν την παραλαβή αμυγδάλων από τους παραγωγούς, με αποτέλεσμα οι τελευταίοι να αναστατωθούν και να διαμαρτύρονται έντονα για την κατάσταση που δημιουργήθηκε.

Σε επικοινωνία μας με τη διεύθυνση των συνεργατικών εταιρειών, μας λέχθηκε ότι ο λόγος της μη παραλαβής των αμυγδάλων είναι η απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας να παραχωρήσει το δικαίωμα εισαγωγής αμυγδαλόψιχας σε διάφορους εμπόρους, ανάλογα με το ύψος των συνολικών εισαγωγών που κάνει ετήσια ο κάθε έμπορος.

Όπως είναι γνωστό, κάθε χρόνο εισάγονται από το εξωτερικό αρκετες ποσότητες αμυγδαλόψιχας για την ντόπια βιομηχανία, επειδή είναι πολύ φθηνότερη από την ντόπια, λόγω κόστους παραγωγής.

Επανειλημμένα οι συνεργατικές εταιρείες ζήτησαν από την κυβέρνηση να τους δοθεί το αποκλειστικό δικαίωμα εισαγωγής ή το δικαίωμα να εισάγουν μεγάλο μέρος αυτού του προϊόντος, για να μετριάζονται οι ζημιές που ετήσια υφίστανται, αφού απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής των ντόπιων αμυγδάλων σε ψηλές τιμές, ή να παραχωρούνται άδειες σε όλους, αλλά ανάλογα με τις ποσότητες των αμυγδάλων που αγοράζουν από τους παραγωγούς.

Επειδή το πρόβλημα δεν είναι νέο και επειδή έγιναν αρκετά διαβήματα μέχρι σήμερα χωρίς αποτέλεσμα, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή γιατί αγνοεί τις εκκλήσεις των συνεργατικών εταιρειών, των αγροτικών οργανώσεων και γενικά των αγροτών και πώς σκέφτεται να λύσει με τον καλύτερο τρόπο αυτό το θέμα, ώστε να λήξουν οι διαμαρτυρίες των εταιρειών, αλλά και οι ταλαιπωρίες του γεωργικού μας κόσμου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 72 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Κελοκεδάρων ζητά την ανόρυξη γεωτρήσεων στις τοποθεσίες 'Λειβάδια', 'Βαθκιά' και 'Κάμπος των Συκιών', για αντιμετώπιση του αρδευτικού της προβλήματος.

Ποια είναι η θέση του αρμόδιου Υπουργείου στο δίκαιο αυτό αίτημα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 73 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Κελοκεδάρων ζητά το διορισμό του κτηνίατρου που καλύπτει τις ανάγκες των κοινοτήτων της περιοχής σε μόνιμη βάση, με έδρα τα Κελοκέδαρα.

Ποια η θέση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 74 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Κελοκεδάρων ζητά την ταχεία επισκευή και συντήρηση των αγροτικών της δρόμων.

Πότε το αρμόδιο Υπουργείο θα ανταποκριθεί στο δίκαιο αυτό αίτημα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 75 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πότε θα επισκευαστεί ο δρόμος Κελοκεδάρων - 'Ζιριπιλλή', που αποτελεί έντονο αίτημα των γεωργών της κοινότητας που έχουν κτήματα στην περιοχή 'Ζιριπιλλή'."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 76 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα ικανοποιήσει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Χολετριών για την ανέγερση νέας αίθουσας στο δημοτικό σχολείο της κοινότητας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 77 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Οι κτηνοτρόφοι της κοινότητας Χολετριών ζητούν την παροχή οικονομικής βοήθειας, για να μπορέσουν να μετακινήσουν τις κτηνοτροφικές τους μονάδες στην κτηνοτροφική περιοχή.

Πώς αντιμετωπίζει το αίτημα αυτό το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 78 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα ολοκληρωθεί η διαδικασία για το διαχωρισμό νέων οικοπέδων στην κοινότητα Χολετριών τα οποία θα παραχωρηθούν σε φτωχά νεαρά ζευγάρια για την ανέγερση κατοικίας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 79 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Έμπας ζητεί την κατεπείγουσα ανέγερση νέας αίθουσας στο δημοτικό σχολείο του χωριού, αφού σήμερα αυτό είναι αδύνατο να δεχθεί όλους τους μαθητές της κοινότητας, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να αναγκάζονται να φοιτούν σε σχολεία της πόλεως Πάφου και του γειτονικού χωριού Χλώρακα.

Πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αυτό αίτημα το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 80 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Έμπας ζητεί τη βοήθεια του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού για την κατασκευή γηπέδου μαζί με τις σχετικές βοηθητικές εγκαταστάσεις, αφού ομάδες της κοινότητας διακρίνονται σε επίσημες ποδοσφαιρικές συναντήσεις.

Πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αυτό αίτημα το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 81 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Έμπας ζητεί την ασφαλτόστρωση του δρόμου Έμπας- Κισσόνεργας.

Γι'αυτό ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο τι έχει προγραμματιστεί για την εκτέλεση του αναγκαίου αυτού έργου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 82 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 12 Νοεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα 'Εμπας ζητά την παροχή κυβερνητικής βοήθειας για την αποπεράτωση της εκκλησίας που ανεγείρεται στο χωριό. Ποια η θέση του αρμόδιου Υπουργείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 83 που υποβλήθηκε από το Μέλος της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνα Κατσελλή στις 16 Νοεμβρίου 1993.

"Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο αν έχει σημειώσει το γεγονός ότι το τελευταίο δεκαπενθήμερο πρώτη είδηση στο κύριο δελτίο ειδήσεων των οκτώμισι του ΡΙΚ αποτελούν οι δηλώσεις διάφορων κρατούμενων προσώπων για το πώς έχουν βιάσει,σκοτώσει και θάψει τις άτυχες γυναίκες που υπήρξαν θύματά τους.

Η τακτική αυτή, εκτός του ότι αντίκειται στη σωστή δημοσιογραφία (προσωπικά ενίσταμαι και αγανακτώ να βλέπω τέτοιες δηλώσεις να προέχουν δηλώσεων για τις εξελίξεις στο εθνικό μας πρόβλημα) και στην ορθή αξιολόγηση των ειδήσεων, επιπλέον ηρωοποιεί κάποια άτομα, που σίγουρα με τον τρόπο αυτό θα αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση για άλλους νέους του τόπου μας.

Ενόψει των πιο πάνω ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο αν θα αφήσει το δελτίο ειδήσεων του ΡΙΚ να φορτίζει κατ' εξακολούθησιν συναισθηματικά το κοινό κατά παράβαση της δημοσιογραφικής δεοντολογίας ή αν σκοπεύει να λάβει διορθωτικά μέτρα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 84 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κυρίους Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρο Θεοδώρου στις 20 Νοεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα για τα μέτρα που παίρνονται για τον εμπλουτισμό των νερών του Πελενδρίου, την ενίσχυση των πηγών και την κατασκευή νέας υδατοδεξαμενής, έργα απαραίτητα για τις ανάγκες άρδευσης και ύδρευσης του χωριού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 85 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κυρίους Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρο Θεοδώρου στις 20 Νοεμβρίου 1993.

"Το χωριό Πελένδρι, που διαθέτει μεγάλο αριθμό νέων και δυο ποδοσφαιρικές ομάδες στη δύναμη της ΚΟΠ και του οποίου η νεολαία επιδεικνύει πολλές άλλες αθλητικές δραστηριότητες, εγείρει θέμα κλειστής αίθουσας αθλοπαιδιών για τις ανάγκες της νεολαίας του χωριού και την υγιή απασχόλησή της.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα κατά πόσο υπάρχουν σχέδια ή δυνατότητα ανταπόκρισης σε αυτή την απαίτηση των νέων του Πελενδρίου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 86 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κυρίους Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρο Θεοδώρου στις 20 Νοεμβρίου 1993.

"Το χωριό Πελένδρι επισκέπτεται μια μόνο φορά τη βδομάδα κυβερνητικός γιατρός και τις πλείστες φορές χωρίς συνοδεία νοσοκόμου ή φαρμακοποιού.

Ενόψει των αναγκών αυτής της μεγάλης κοινότητας, που είναι η μεγαλύτερη κοινότητα της υπαίθρου της Λεμεσού και στην οποία η καθημερινή παρουσία κυβερνητικού-γιατρού είναι απαραίτητη, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα γιατί δεν προβαίνει στα αναγκαία διαβήματα για το διορισμό μόνιμου γιατρού στο χωριό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 87 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρο Θεοδώρου στις 20 Νοεμβρίου 1993.

"Η επιδιόρθωση του δρόμου Πελενδρίου-Κάτω Αμιάντου, καθώς και η κατασκευή νέου παρακαμπτήριου δρόμου στο Πελένδρι, είναι έργα ζωτικής σημασίας για το χωριό και την ευρύτερη περιοχή.

Γι'αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποια μέτρα λαμβάνονται για την εκτέλεση των πιο πάνω έργων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 88 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρο Θεοδώρου στις 20 Νοεμβρίου 1993.

"Η επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου στο χωριό Πελένδρι καθυστερεί, με αποτέλεσμα:

1) Καινούρια σπίτια, που έχουν χτιστεί κατόπιν παροχής άδειας οικοδομής, να μην ηλεκτροδοτούνται.
2) Να καθυστερεί ο διαχωρισμός καινούριων οικοπέδων και η δημιουργία βιομηχανικής περιοχής.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

1) Πού οφείλεται η καθυστέρηση αυτή;
2) Τι μέτρα λαμβάνονται για την επίλυση του πιο πάνω προβλήματος;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 89 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρο Θεοδώρου στις 20 Νοεμβρίου 1993.

"Το σοβαρότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει το χωριό Πελένδρι της επαρχίας Λεμεσού είναι το αποχετευτικό.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σε ποιες ενέργειες προβαίνει και τι μέτρα λαμβάνει για την επίλυση αυτού του προβλήματος."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 223, ημερομηνίας 21 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την ολοκλήρωση του δρόμου από την Κοιλίνεια στην τοποθεσία 'Βλέα' σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Ο δρόμος από την Κοιλίνεια προς την τοποθεσία 'Βλέα' αποτελεί μέρος του δρόμου Γαλαταριάς-Κοιλίνειας, η δε βελτίωσή του δεν εντάσσεται προς το παρόν στα προγράμματα του Τμήματος Δημόσιων Έργων λόγω άλλων προτεραιοτήτων.

Σχετικά σημειώνεται ότι προωθείται κατά προτεραιότητα η βελτίωση του κύριου δρόμου Αξύλου-Αμαργέτης-Πενταλιάς- Χρυσορογιάτισσας, η οποία, μεταξύ άλλων, θα εξυπηρετήσει και τις κοινότητες Κοιλίνειας και Γαλαταριάς διευκολύνοντας την πρόσβαση προς την Πάφο και Παναγιά.

Ωστόσο ο υπό αναφορά δρόμος συντηρείται κάθε χρόνο από το Τμήμα Δημόσιων Έργων στα πλαίσια των παρεχόμενων πιστώσεων."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ.Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 243, ημερομηνίας 4 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για την ανόρυξη νέας γεώτρησης για ενίσχυση της κοινοτικής υδατοπρομήθειας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η κοινότητα Θελέτρας υδροδοτείται από τη γεώτρηση 128/85, η οποία, σύμφωνα με υδρομετρήσεις του Επαρχιακού Μηχανικού Τμήματος Αναπτύξεως Πάφου, αποδίδει 9 κ.μ. νερού την ώρα. Η ποσότητα αυτή κρίνεται ικανοποιητική για τις υδρευτικές ανάγκες της κοινότητας.

Αναφέρεται συναφώς ότι στα πλαίσια των περιφερειακών επισκέψεών μου, που στόχο έχουν την επιτόπια εξέταση κοινοτικών προβλημάτων, η Χωριτική Αρχή Θελέτρας υπέβαλε στις 16/7/93 και πάλι το αίτημα για ανόρυξη νέας γεώτρησης προς ενίσχυση της κοινοτικής υδατοπρομήθειας. Δόθηκαν οδηγίες να ενταχθεί το αίτημα στο πρόγραμμα ερευνητικών γεωτρήσεων του Τμήματος Γεωλογικής Επισκοπήσεως και να προωθηθεί σε συσχετισμό με νέα έρευνα για την απόδοση της γεώτρησης που προμηθεύει σήμερα την κοινότητα με πόσιμο νερό."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 283, ημερομηνίας 30 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Είναι γεγονός ότι κατά τους καλοκαιρινούς μήνες (Ιούλιο και Αύγουστο κυρίως), που είναι περίοδος αιχμής στην έκδοση ή ανανέωση διαβατηρίων, σημειώνονταν καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση των ενδιαφερόμενων πολιτών.

Για επίλυση του προβλήματος έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή, από 1.11.93, σύστημα αποκέντρωσης στην έκδοση νέων διαβατηρίων για αντικατάσταση αυτών που έχουν λήξει. Η έκδοση των διαβατηρίων αυτών γίνεται από τις Επαρχιακές Διοικήσεις και έτσι ο πολίτης εξυπηρετείται ταχύτερα και ευκολότερα στην επαρχία διαμονής του."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 1, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Με βάση το Σύνταγμα και τους Νόμους της Κυπριακής Δημοκρατίας οι μη Κύπριοι πολίτες για να μπορούν να διαμένουν ή και να εργάζονται στην Κύπρο πρέπει να έχουν άδεια.

Οι Ελλαδίτες παντρεμένοι με Κύπριες, μπορούν αν το επιθυμούν να εξασφαλίζουν άδεια μετανάστευσης στην Κύπρο, η οποία δεν χρειάζεται ανανέωση και σημαίνει ουσιαστικά άδεια μόνιμης διαμονής στην Κύπρο. Ιδιαίτερα έχουν δοθεί οδηγίες όπως εξυπηρετούνται το ταχύτερο, χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες και άλλες καθυστερήσεις."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 14, ημερομηνίας 23 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με διαφωτιστικό φυλλάδιο για πρόληψη των ατυχημάτων που εξέδωσε το Υπουργείο Υγείας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το φυλλάδιο στο οποίο αναφέρεται η ερώτηση του έντιμου Μέλους της Βουλής των Αντιπροσώπων εκδόθηκε από το Υπουργείο Υγείας και κυκλοφόρησε με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας, που φέτος ήταν αφιερωμένη στην προστασία της υγείας από τους κινδύνους της βίας και των διαφόρων ατυχημάτων. Πρόκειται για διασκευή φυλλαδίου το οποίο κυκλοφόρησε και σ' άλλες χώρες και που απέσπασε πολύ καλά σχόλια για τα μηνύματα που μεταδίδει.

Το φυλλάδιο, αντίτυπο του οποίου επισυνάπτεται, ούτε διαφημίζει ούτε προβάλλει το κάπνισμα. Η συγκεκριμένη εικόνα παρουσιάζει και δίνει το μήνυμα ότι ο συνδυασμός ποτού και καπνίσματος γίνεται πρόξενος αμελούς οδηγήματος και καταστρέφει ζωές.

Το Υπουργείο Υγείας πιστεύει ότι, αντίθετα με την άποψη που διατυπώνεται στην ερώτηση, το φυλλάδιο προειδοποιεί για τους κινδύνους που συνεπάγεται το κάπνισμα."

Απάντηση ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 25, ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Στην περιοχή Ζακακίου, σύμφωνα με τα επίσημα δηλωτικά, παρουσιάστηκε μόνο μια περίπτωση ρικετσίωσης και μια περίπτωση τυφοειδούς πυρετού.

Το Υπουργείο Υγείας έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στις περιπτώσεις ελαφράς μορφής εξανθηματικού τύφου (Ρικετσίωσης), γι'αυτό και έγιναν στη Λεμεσό δυο συσκέψεις για συντονισμό των προσπαθειών όλων των εμπλεκομένων υπηρεσιών και αρχών και για καταπολέμηση των ποντικών στις περιοχές που εμφανίστηκαν τα κρούσματα αυτά.

Τα μέτρα που αποφασίστηκαν να ληφθούν και που ήδη άρχισαν να λαμβάνονται, περιλαμβάνουν:-

- την εντατικοποίηση της καταπολέμησης των ποντικών από το Δήμο Λεμεσού εντός των δημοτικών ορίων με ιδιαίτερη έμφαση στην περιοχή Ζακακίου.
- Έναρξη εκστρατείας από τους Δήμους Κ. Πολεμιδιών, Αγ. Αθανασίου εντός των ορίων τους.
- Παραχώρηση δωρεάν ποντικοφάρμακου από το Υπουργείο Γεωργίας.
- Οργάνωση εκστρατείας από χωριτικές αρχές που έχουν προβλήματα ποντικών σε συνεργασία με τις Επαρχιακές Διοικήσεις και τις Υγειονομικές Υπηρεσίες.
- Μέριμνα για να εφοδιαστούν από τους ιδιοκτήτες τους τα κτηνοτροφικά υποστατικά με μόνιμους σταθμούς καταπολέμησης τρωκτικών.
- Διενέργεια ψεκασμών από τοπικές αρχές και Υγειονομικές Υπηρεσίες για καταπολέμηση των ψύλλων.

Διαφώτιση ενδιαφερομένων με διαλέξεις και έντυπο υλικό για τους τρόπους καταπολέμησης τρωκτικών και προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Τόσο η Χωριτική Αρχή Ζακακίου όσο και οι εκπρόσωποι των Δήμων της περιοχής Λεμεσού εξέφρασαν την ικανοποίησή τους. Η περίπτωση του 'τυφοειδούς πυρετού' που εντοπίσθηκε στο Ζακάκι δεν σχετίζεται με την ποιότητα του πόσιμου νερού, γιατί τούτο ελέγχεται συστηματικά και δεν παρουσιάζει οποιοδήποτε πρόβλημα. Πιθανότατα η περίπτωση αυτή να προκλήθηκε από λήψη μολυσμένου τροφίμου."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Νοεμβρίου 1993 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κας Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 34, ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Το Υπουργείο Παιδείας έχει διαπιστώσει τη στενότητα χώρου του υφιστάμενου σχολικού κτιρίου της κοινότητας Γιόλου και την ανάγκη για πρόσθετες αίθουσες.

Τα προβλήματα που παρουσιάζονται σχετικά με την εξεύρεση και εξασφάλιση του κατάλληλου χώρου έχουν μελετηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου. Ως αποτέλεσμα της μελέτης αυτής, το Υπουργείο προτείνει την εξασφάλιση παρακείμενου ιδιωτικού χώρου για επέκταση του υφιστάμενου σχολικού κτιρίου.

Το Υπουργείο πιστεύει ότι με τον τρόπο αυτό το στεγαστικό πρόβλημα του σχολείου αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά, χωρίς να είναι ανάγκη να ανεγερθεί νέο σχολικό κτίριο.

Για αντιμετώπιση του προβλήματος έχει περιληφθεί στο κτιριακό πρόγραμμα για το 1994 σχετική πρόνοια. Ως εκ τούτου οι διαδικασίες για εξασφάλιση του αναγκαίου χώρου και για επέκταση του υφιστάμενου σχολικού κτιρίου μπορούν να αρχίσουν μόλις εγκριθεί από τη Βουλή ο κρατικός προϋπολογισμός."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αλέκου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 42, ημερομηνίας 14 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη.

"1.(α) Η κυπριακή κυβέρνηση δεν αντιτίθεται στις επισκέψεις ξένων επισήμων στα κατεχόμενα για να συναντούν ηγέτες της τουρκοκυπριακής κοινότητας, όταν σκοπός των επισκέψεων αυτών είναι να συζητήσουν το κυπριακό και να ακούσουν τις απόψεις τους.

Οποιαδήποτε ενέργεια της κυπριακής κυβέρνησης η οποία θα εμπόδιζε τη μετάβαση στην κατεχόμενη περιοχή θα απεδοκιμάζετο διεθνώς και θα ήταν αντιπαραγωγική. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι τα περί Κύπρου ψηφίσματα των Η.Ε. μιλούν για αναζήτηση λύσης του κυπριακού με βάση συνομιλίες μεταξύ των δυο κοινοτήτων.

Νοείται ότι οι ξένοι επίσημοι συναντούν μέλη της ηγεσίας της τουρκοκυπριακής κοινότητας υπό την ιδιότητά τους ως ηγετών της κοινότητας και όχι ως αξιωματούχων του παράνομου, μη αναγνωρισμένου ούτω καλούμενου κράτους.

(β) Για το θέμα των δραστηριοτήτων του Βρετανού Ύπατου Αρμοστή σημειώνονται οι θέσεις της κυπριακής κυβέρνησης όπως αυτές έχουν εκφραστεί από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο.

(γ) Το όλο φάσμα των σχέσεων Κύπρου - Μ. Βρετανίας, όπως αυτό προκύπτει από τις πρόσφατες ενέργειες της τελευταίας, συνεχίζει να απασχολεί και να τυγχάνει χειρισμού από την κυπριακή κυβέρνηση και τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και ίσως επί του παρόντος να μην είναι χρήσιμο να προβούμε σε οποιεσδήποτε δηλώσεις.

2. (α) Η κυβέρνηση ήταν ενήμερη για τη διεξαγωγή των διακοινοτικών σεμιναρίων και δεν ανησυχεί για την πραγματοποίησή τους.

(β) Η κυπριακή κυβέρνηση δεν εμποδίζει πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και από τις δυο κοινότητες να έρχονται σε επαφή μεταξύ τους υπό την ατομική τους ιδιότητα.

(γ) Η προώθηση και επίλυση του κυπριακού προβλήματος είναι της αποκλειστικής ευθύνης της επίσημης ηγεσίας και επομένως δεν τίθεται θέμα επίλυσης του εθνικού θέματος μέσα από την πραγματοποίηση τέτοιου είδους σεμιναρίων."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε τώρα στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα είναι η έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που αναφέρεται ως "Η Επικρατούσα Κατάσταση στη Μαρίνα Λάρνακας και η Καθυστέρηση στην Υλοποίηση Προγραμμάτων για την Αναβάθμισή της". Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση μετά από πρόταση του Βουλευτή κ. Μούσκου.

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε χρειάζεται νομίζω να διαβαστεί η Έκθεση. Θα προχωρήσω με ομιλία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα και σας δίνω το λόγο.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΜΑΡΙΝΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΚΑΙ Η ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΣΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Δημήτρης Συλλούρης
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω θέμα σε οκτώ συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 29 Απριλίου μέχρι 2 Δεκεμβρίου 1993. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου και Βιομηχανίας και Εσωτερικών, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του Δήμου Λάρνακας, του Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας (ΠΟΝΑΘΑ) και της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής Μαρίνας Λάρνακας.

Το υπό εξέταση θέμα απασχόλησε την Επιτροπή ταυτόχρονα με Κανονισμούς που ρυθμίζουν τα τέλη για τη χρήση της μαρίνας Λάρνακας, για τους οποίους ετοιμάστηκε σχετική Έκθεση προς την ολομέλεια της Βουλής.

Όπως είναι γνωστό, το υπό εξέταση θέμα ενεγράφη στη Βουλή για αυτεπάγγελτη εξέταση στις 18 Δεκεμβρίου 1992, ύστερα από πρόταση του Βουλευτή Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

Εισάγοντας το υπό αναφορά θέμα, ο εισηγητής του ανέφερε στην Επιτροπή ότι η εγγραφή του για αυτεπάγγελτη εξέταση κρίθηκε αναγκαία, για να διερευνηθεί σε βάθος η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στη μαρίνα Λάρνακας και για να ακουστούν οι απόψεις και ο προβληματισμός του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για την αναβάθμισή της. Σύμφωνα με τον κ. Μούσκο, η μαρίνα Λάρνακας είναι υπερπλήρης και για το λόγο αυτό πολλοί ιδιοκτήτες σκαφών καταφεύγουν στις τουρκικές ακτές, για να ελλιμενίσουν τα σκάφη τους.

Ο εισηγητής του πιο πάνω θέματος πρόσθεσε ότι η εξέτασή του πρέπει να βασιστεί στους πιο κάτω κύριους άξονες: (α) Στο επίπεδο και στην πληρότητα των υπηρεσιών που προσφέρονται στη μαρίνα, καθώς και στις άλλες δραστηριότητες στο χώρο της μαρίνας. (β) Στην περίεργη σπατάλη ανθρώπινου δυναμικού, με τη μετάθεση του μόνου ειδικού και έμπειρου στη διεύθυνση μαρίνων λειτουργού του ΚΟΤ, έπειτα από 17 χρόνια ευδόκιμης υπηρεσίας. (γ) Στην έλλειψη καθαριότητας και στη μη ικανοποιητική ευπρέπεια του χώρου. (δ) Στην υλοποίηση του προγράμματος του ΚΟΤ για αναβάθμιση της μαρίνας, αφού πολλά έργα καθυστερούν.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας (ΠΟΝΑΘΑ) και της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής Μαρίνας Λάρνακας τάχθηκαν ενάντια σε οποιαδήποτε αύξηση των τελών ελλιμενισμού στη μαρίνα Λάρνακας, αν δεν υλοποιηθούν προηγουμένως βασικά έργα αναβάθμισής της. Οι ίδιοι εκπρόσωποι ζήτησαν να γίνουν τόσο έργα συντήρησης της μαρίνας όσο και έργα ανάπτυξης και επέκτασής της, για να μπορεί χωρίς προβλήματα να φιλοξενεί μεγάλο αριθμό σκαφών και να καλύπτει τα λειτουργικά της έξοδα. Τόνισαν ακόμα ότι οι υπηρεσίες που προσφέρονται σήμερα είναι ελλιπείς, η διαχείριση της μαρίνας παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα μετά τη μετάθεση στη Λευκωσία του ειδικού για τη διεύθυνση της μαρίνας λειτουργού του ΚΟΤ και ότι τα υπερβολικά ψηλά τέλη ελλιμενισμού που εισηγείται ο ΚΟΤ θα διώξουν πολλούς Κύπριους μέσης και χαμηλής εισοδηματικής τάξης που ελλιμενίζουν τα σκάφη τους εδώ και θα αποτελέσουν πλήγμα για τον τουρισμό και το ναυταθλητισμό ειδικότερα. Παρατήρησαν ακόμα ότι με τις χρεώσεις που προτείνει ο ΚΟΤ επιδιώκει κύρια να αποσβέσει τις επενδύσεις που προγραμματίζει για να αναβαθμίσει τη μαρίνα και όχι να προωθήσει και να αναπτύξει το ναυτικό αθλητισμό και το ναυτικό τουρισμό γενικότερα.

Καταθέτοντας ενώπιον της Επιτροπής, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσε ότι κοντά στη μαρίνα Λάρνακας υπάρχει χερσαίος χώρος, που έχει προέλθει από επίχωση και ο οποίος μπορεί να δοθεί για επέκταση στην ξηρά του χώρου της μαρίνας Λάρνακας ή να δοθεί στην Αρχή Λιμένων Κύπρου.

Ο εκπρόσωπος της Αρχής Λιμένων Κύπρου δήλωσε στην Επιτροπή ότι ο χώρος αυτός διεκδικείται δικαστικά από την Αρχή και πως είναι απόλυτα αναγκαίος για το λιμάνι της Λάρνακας για την τοποθέτηση εμπορευματοκιβωτίων.

Προσθέτοντας τις δικές του θέσεις, ο εκπρόσωπος του Δήμου Λάρνακας δήλωσε στην Επιτροπή ότι με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του 1989 δόθηκε μέρος της μαρίνας στο Δήμο για την εκτέλεση του αναπτυξιακού έργου της παραλίας. Επίσης ο Δήμος, σε συνεργασία με τον ΚΟΤ και το Τμήμα Αρχαιοτήτων, ανέλαβε το έργο της αναπαλαίωσης της αποβάθρας της μαρίνας, ώστε να καταστεί κατάλληλη για χρήση από το κοινό. Ο ίδιος εκπρόσωπος πρόσθεσε ότι τόσο ο χερσαίος όσο και ο θαλάσσιος χώρος της μαρίνας χρειάζεται να αναβαθμιστούν με βασικά έργα υποδομής, όπως π.χ. αποχετευτικό σύστημα κ.ά.

Καταθέτοντας τις θέσεις του ΚΟΤ, η Γενική Διευθύντριά του δήλωσε στην Επιτροπή ότι ο οργανισμός με την πρότασή του για αύξηση των τελών στοχεύει από τη μια στην κάλυψη των λειτουργικών του εξόδων και από την άλλη στην υλοποίηση του αναπτυξιακού του προγράμματος για τη μαρίνα Λάρνακας και ότι τα προτεινόμενα τέλη δεν είναι ψηλά σε σύγκριση με το τι ισχύει σε άλλες μαρίνες, αλλά ανταγωνιστικά, με στόχο την ανανέωση των χρηστών της μαρίνας και ιδιαίτερα των ξένων. Πρόσθεσε ακόμα ότι η μαρίνα χρειάζεται άμεση επέκταση τόσο στη στεριά όσο και στη θάλασσα, για να συνάδει με τις διεθνείς απαιτήσεις και προδιαγραφές. Τα τελευταία τρία χρόνια έγιναν έργα στην περιοχή, για τα οποία δαπανήθηκαν £380.000, ενώ άλλα βρίσκονται υπό κατασκευή. Η ίδια εκπρόσωπος δήλωσε πως δεν υπάρχει καμιά καθυστέρηση στην εκτέλεση των έργων.

Κάνοντας αναφορά σε επιμέρους σχόλια των παρισταμένων, η Γενική Διευθύντρια του ΚΟΤ δήλωσε στην Επιτροπή τα ακόλουθα: Η επιδιόρθωση της αποβάθρας προχωρεί σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων και το Δήμο Λάρνακας. Για προσωρινή αποχέτευση των λυμάτων και μηχανελαίων, μέχρι να λειτουργήσει το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα της πόλης, υπάρχει πρόνοια ώστε τα μηχανέλαια να πηγαίνουν σε ειδικά δοχεία. Η μαρίνα έχει ανάγκη από έργα πολυδάπανα, τα οποία υλοποιούνται ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες του οργανισμού και με βάση το διαθέσιμο για το σκοπό αυτό χώρο. Σήμερα υπάρχει μόνο ένα σύστημα πυρόσβεσης και θα γίνει σύντομα ακόμα ένα. Έγινε χώρος στάθμευσης για τα αυτοκίνητα και κατακυρώθηκε σε ιδιώτη η προσφορά για τη λειτουργία υπεραγοράς και αναψυκτηρίου στην περιοχή. Εκπονήθηκαν τα σχέδια για τη λειτουργία Yacht Club και αναμένεται να υλοποιηθούν σύντομα. Η καθαριότητα της περιοχής κρίνεται ικανοποιητική με βάση τις υπάρχουσες δυνατότητες σε άψυχο και έμψυχο υλικό. Το θέμα της ελεύθερης εισόδου τεχνικών στο χώρο για σκοπούς επιδιορθώσεων στα σκάφη αναμένεται να διευθετηθεί σύντομα, με τη λήξη του συμβολαίου του τεχνικού που έχει σήμερα την αποκλειστική δικαιοδοσία των επιδιορθώσεων.

Ο ΚΟΤ πρόσφατα ενημέρωσε την Επιτροπή ότι δεν υπάρχει καθυστέρηση στην υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος που αναλύθηκε ενώπιον της Επιτροπής τον περασμένο Μάιο. Σημειώθηκαν μόνο ορισμένες μεμονωμένες περιπτώσεις καθυστερήσεων, που οφείλονται στο γεγονός ότι από τις 16 Ιουνίου μέχρι τις 9 Σεπτεμβρίου 1993 δεν υπήρχε, όπως είναι γνωστό, Διοικητικό Συμβούλιο. Συνεπώς, στο διάστημα αυτό δεν ήταν δυνατό να κατακυρωθούν προσφορές ή να γίνει οποιαδήποτε άλλη ανάθεση εργασιών.

Κατά την πιο πάνω τελευταία ενημέρωση που είχε η Επιτροπή, σε γραπτό υπόμνημα του ΚΟΤ, εκτός από λεπτομερής αναφορά στα έργα που ήδη συμπληρώθηκαν και σ' αυτά που βρίσκονται ακόμα υπό κατασκευή και θα συμπληρωθούν μέχρι το τέλος του 1993, γίνεται αναφορά και σε επιπρόσθετα έργα για τη μαρίνα Λάρνακας, συνολικής δαπάνης £148.000, τα οποία ο οργανισμός έχει περιλάβει στις

προτάσεις του για τον προϋπολογισμό του 1994. Επίσης σημειώνεται ότι ο ΚΟΤ, μετά τη συμπλήρωση της μελέτης για τη Στρατηγική Ανάπτυξη του Ναυτικού Τουρισμού, υπέβαλε στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας ολοκληρωμένη πρόταση για την υιοθέτηση σχετικής στρατηγικής, η οποία περιλαμβάνει και συγκεκριμένες εισηγήσεις που αφορούν την επέκταση και αναβάθμιση της μαρίνας Λάρνακας. Όπως τονίστηκε από τον ΚΟΤ, οι δαπάνες που απαιτούνται για το σκοπό αυτό είναι πολύ μεγάλες, αλλά κατά την άποψη του οργανισμού αυτές μπορεί να αναληφθούν από τον ιδιωτικό τομέα και η μαρίνα μπορεί να ανατεθεί σε ιδιώτη. Ο οργανισμός θα προωθήσει απόφασή του για ανάθεση της μαρίνας Λάρνακας σε ιδιώτη, συμπεριλαμβανομένου και του προγραμματιζόμενου Yacht Club. Η ανέγερση του εν λόγω έργου θα ανατεθεί στο μελλοντικό ενοικιαστή της μαρίνας, με ειδικό όρο στο σχετικό συμβόλαιο, επειδή η δαπάνη που απαιτείται για το έργο αυτό είναι πολύ μεγάλη, αφού προκαταρκτικά υπολογίστηκε στις £450.000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, με βάση την ενημέρωση που της έγινε, πιστεύει ότι η μαρίνα Λάρνακας πράγματι χρειάζεται σοβαρή αναβάθμιση και επέκταση, προκειμένου να εξυπηρετήσει το σκοπό της ύπαρξής της. Υπό το φως της ειδικής αναφοράς στα επιμέρους έργα που προγραμματίζονται, από τα οποία άλλα ήδη συμπληρώθηκαν και άλλα θα υλοποιηθούν στο μέλλον, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτά θα επιφέρουν την επιθυμητή αναβάθμιση, δεδομένου ότι η υλοποίησή τους θα γίνει όπως προγραμματίστηκε και ότι θα γίνουν ολοκληρωμένες μελέτες, θα ακολουθηθούν σωστές διαδικασίες και θα γίνουν ορθολογιστικές επιλογές όσον αφορά την εκτέλεση, λειτουργία και διαχείρισή τους. Γι' αυτό η Επιτροπή δηλώνει ότι προτίθεται να παρακολουθεί στενά την πρόοδο του αναπτυξιακού έργου της μαρίνας Λάρνακας και αναμένει ότι αυτό θα υλοποιηθεί, όπως ακριβώς εξαγγέλθηκε ενώπιόν της, συνεκτιμώντας ότι είναι και με βάση αυτό το πρόγραμμα που ο ΚΟΤ πρότεινε την αύξηση των τελών για τη χρήση των διευκολύνσεων της μαρίνας.

Αναφορικά με το θέμα της ιδιωτικοποίησης της μαρίνας Λάρνακας ή και άλλων μαρίνων που προγραμματίζονται, η Επιτροπή, επειδή θεωρεί ότι το ζήτημα αυτό είναι ιδιαίτερα σοβαρό, αναμένει ότι, προτού ληφθούν τελικές αποφάσεις από την κυβέρνηση, θα ενημερωθεί σχετικά η Βουλή, η οποία τελικά θα τοποθετηθεί επί του θέματος.

Το Μέλος της Επιτροπής και εισηγητής του θέματος/Βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Ανδρέας Μούσκος δήλωσε ότι, επειδή θεωρεί μη ικανοποιητικό το αναπτυξιακό πρόγραμμα για τη μαρίνα Λάρνακας και επειδή εκτιμά ότι με αυτό δε θα καταστεί δυνατή η αναβάθμισή της, καθώς και επειδή διαφωνεί με την ανάθεση της μαρίνας σε ιδιώτη, επιφυλάσσεται να εκθέσει εκτενέστερα τις απόψεις του κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια της Βουλής.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εκφράζοντας την έντονη ανησυχία της πόλης της Λάρνακας για την καθυστέρηση στην υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος της μαρίνας και διαπιστώνοντας το εξαιρετικά ψηλό ποσοστό πληρότητας που εξωθεί πολλούς αλλοδαπούς, παραδοσιακούς χρήστες της να αρχίζουν να χρησιμοποιούν την κατεχόμενη Κύπρο με όλα τα δυσμενή στο κράτος και την οικονομία μας επακόλουθα και τέλος την παραδοξότητα μιας εξαιρετικά περίεργης μετάθεσης του Διευθυντή της μαρίνας,

ενός ικανότατου και καταξιωμένου επαγγελματία, ενέγραψα το θέμα "Η επικρατούσα κατάσταση στη μαρίνα Λάρνακας και η καθυστέρηση στην υλοποίηση προγραμμάτων για αναβάθμισή της".

'Οπως τονίζουν οι ειδικοί, Donald D. Adie, J. P. Leotard, Mettam και άλλοι, η μαρίνα της Λάρνακας συνδυάζει όλα εκείνα τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν τις προϋποθέσεις και παραμέτρους για την πλήρη επιτυχία ενός τέτοιου έργου. Δηλαδή, είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οδικό δίκτυο, το δίκτυο ύδρευσης, ηλεκτρισμού και τηλεφωνίας. Ταυτόχρονα δε το κέντρο της πόλης απέχει μόλις 5 λεπτά με τα πόδια, ενώ το ταχυδρομείο, οι τράπεζες, ξενοδοχεία και άλλες υπηρεσίες βρίσκονται ακόμη πιο κοντά. Παράλληλα, το Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας είναι μόλις δέκα λεπτά με το αυτοκίνητο.

Παρά τα πιο πάνω και ενώ ο ΚΟΤ ανέλαβε κατ' ουσίαν τη διαχείριση και εκμετάλλευση της μαρίνας από τον Ιούνιο του 1976, εντούτοις εδώ και 17 χρόνια το έργο παραμένει ημιτελές. 'Εχουν ουσιαστικά γίνει μόνο 20% μέχρι 25% από τα έργα που θα έπρεπε να είχαν γίνει και αυτό εξάγεται από τα στοιχεία που έχει ζητήσει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και τα οποία έχουν ήδη κατατεθεί από τον ΚΟΤ και από τον υπό μετάθεση στη Λευκωσία Διευθυντή, υπεύθυνο της μαρίνας και ενισχύεται από τα διάφορα μνημόνια που βρίσκονται ενώπιόν μας από τον Παγκύπριο 'Ομιλο Ναυσιπλοΐας Ανοιχτής Θάλασσας (ΠΟΝΑΘΑ) και την Επιτροπή Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών στη μαρίνα Λάρνακας.

Δεν μπορώ, κύριοι συνάδελφοι, να παραβλέψω τον μακροσκελή κατάλογο επιστολών, εισηγήσεων, μελετών και προγραμμάτων αναβάθμισης που έχει κατατεθεί ενώπιον της Επιτροπής Εμπορίου της Βουλής από τον Ειδικό για θέματα μαρίνων, λειτουργό του ΚΟΤ, κ. Γλαύκο Καριόλου, με τίτλο "Κατάλογος μερικών εισηγήσεων που κατά καιρούς υπεβλήθησαν από το Διευθυντή μαρίνας Γλαύκο Καριόλου" με πέραν των 140 θεμάτων στον οποίο φαίνεται, με πολύ συγκεκριμένα στοιχεία και ημερομηνίες υποβολής, ότι οι ενέργειες του ειδικού επαγγελματία Διευθυντή της μαρίνας για την αναβάθμιση της μαρίνας δεν ελαμβάνοντο υπόψη από τη Διεύθυνση του ΚΟΤ με αποτέλεσμα να οδηγηθεί ο πιο πάνω σε οξύτατη αντιπαράθεση με αυτή και να υποστεί, παρά τη θέλησή του, μετάθεση στη Λευκωσία. Μια ενέργεια που ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε δικαιολογίες του ΚΟΤ, ουδόλως συνάδει με την ορθολογιστική αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού.

Δεν είναι δυνατόν δε να αποκρύψω από το Σώμα αυτό την έκπληξή μου, όταν περιήλθαν σε γνώση μου στοιχεία τα οποία απεδείκνυαν ότι, πέραν των πιο πάνω, η Διεύθυνση του ΚΟΤ απαγόρευσε με επίσημη επιστολή στο μοναδικό υπάλληλο του ΚΟΤ, διπλωματούχο ειδικό στη διεύθυνση μαρίνων που διαθέτει, να υποβάλλει οποιεσδήποτε εισηγήσεις, συμβουλές ή να ασχολείται με οτιδήποτε που να έχει σχέση με τη μαρίνα Λάρνακας, αγνοώντας πλήρως τις οποιεσδήποτε επιπτώσεις στη μαρίνα της πόλης μας.

Θέλω να τονίσω το εξής, κύριοι συνάδελφοι. Φαίνεται -από γραπτές δηλώσεις και στοιχεία που έχουν αφήσει ο ειδικός του τμήματος Ναυτικού Τουρισμού και μαρίνων του Υπουργείου Τουρισμού της γαλλικής κυβερνήσεως Jean Paul Leotard και ο υποβάλλων την ξακουστή μελέτη του ΚΟΤ για το Ναυτικό 'Ομιλο της Κύπρου καθηγητής Αδελκής Ρογκάν- ότι χωρίς τη βοήθεια του Καριόλου η έκθεση του πρώτου και η μελέτη του δεύτερου για το Ναυτικό Τουρισμό του τόπου μας θα ήταν εξαιρετικά δύσκολο να γίνουν. 'Οταν δε ο πιο πάνω υπάλληλος του ΚΟΤ ευρισκόμενος υπό διωγμό και μετάθεση στη Λευκωσία, απεδείκνυε για μια ακόμη φορά την

αγάπη του για τη θάλασσα, το επάγγελμα του και το καλό της πόλης μας με τη διοργάνωση της Διεθνούς Ιστιοπλοϊκής Συνάντησης Ανατολικής Μεσογείου στην πόλη μας τον Αύγουστο του 1993, η Διεύθυνση του ΚΟΤ δεν καταδέχθηκε καν να παρουσιαστεί στην τελετή λήξης της διεθνούς αυτής εκδήλωσης προσβάλλοντας τόσο το πρόσωπο του Προέδρου της Δημοκρατίας όσο και τον Πρέσβη του Ισραήλ, το Δήμαρχο Λάρνακας, τους Βουλευτές, τον Υπουργό Άμυνας και άλλους επίσημους που ήταν παρόντες, με στόχο να υποβαθμιστεί το έργο του Καριόλου.

Κύριοι συνάδελφοι,

Το τι μας λέει ότι θα κάνει ο ΚΟΤ ή τι προγραμματίζει να κάνει ή τι έχει κάνει μέχρι στιγμής δεν είναι δυνατό να με ικανοποιεί ως δημότη και ως Βουλευτή της Λάρνακας, διότι όπως η ίδια η Γενική Διευθύντρια του ΚΟΤ δήλωσε πρόσφατα τόσο τα παλαιά όσο και το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΤ έχουν ήδη αποφασίσει να δώσουν τη μαρίνα της πόλης μας σε ιδιώτη και ως εκ τούτου όσα έργα υποσχέθηκε ο ΚΟΤ ότι θα εκτελέσει δεν θα τα εκτελέσει τελικά, αλλά θα τα φορτώσει, όπως υπολογίζει, στον οποιοδήποτε ιδιώτη για μελλοντική εκτέλεση. Επομένως, με τον τρόπο αυτό, ο ΚΟΤ μεταβιβάζει την υποχρέωση και ευθύνη του να εκτελέσει ο ίδιος οποιαδήποτε έργα στη μαρίνα μας σε κάποιο ιδιώτη. Χρησιμοποιώντας μάλιστα λέξεις της ίδιας της Γενικής Διευθύντριας του ΚΟΤ, τις οποίες χρησιμοποίησε σε δηλώσεις της στην τηλεόραση του ΛΟΓΟΥ στις 29 Νοεμβρίου 1993, δικαιολογώντας αυτή της την απόφαση ισχυρίστηκε ότι η μαρίνα με αυτό τον τρόπο θα γίνει δήθεν διοικητικά πιο ευέλικτη και γενικά πιο αποδοτική, δήλωση που αποτελεί έμμεση παραδοχή της πλήρους αποτυχίας της Διεύθυνσης του ΚΟΤ να αναπτύξει και να αξιοποιήσει ορθολογιστικά τη μαρίνα Λάρνακας και το προσωπικό της.

Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, όπως θα σας αποδείξω, και να εκτελέσει τα έργα που είχε αρχικά δηλώσει ο ΚΟΤ ότι δήθεν θα εκτελούσε, αυτά θα αποτελούν μόνο μέρος εκ των όσων θα έπρεπε να εκτελέσει για την πλήρη αξιοποίηση, εκμετάλλευση και αναβάθμιση της μαρίνας της πόλης μας, γι' αυτό δεν είναι δυνατό να είμαι ικανοποιημένος. Και εξηγούμαι:

Στον κατάλογο των έργων που δήθεν θα έκανε ο ΚΟΤ δεν περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

1. Κατασκευή θέσεων ελλιμενισμού, συγκεκριμένα στο εσωτερικό του κυματοθραύστη της ήδη προστατευόμενης από τις καιρικές συνθήκες εσωτερικής λεκάνης της μαρίνας.
2. Την ανάληψη της υπηρεσίας που αποφέρει τα περισσότερα εισοδήματα σε μια μαρίνα, δηλαδή την ανέλκυση και καθέλκυση σκαφών, από τον ίδιο τον ΚΟΤ.
3. Την ολοκληρωμένη τοπιοτέχνηση του συνόλου του εξωτερικού χώρου της μαρίνας. Κατασκευή συμμετρικών κήπων, αγαλμάτων, καθισμάτων, διαδρόμων, μονοπατιών, παιδικού πάρκου, μίνι-γκόλφ, κ.λπ.
4. Την ασφαλιστική κάλυψη της μαρίνας με ευθύνη προς το δημόσιο, όπως έχουν όλες οι μαρίνες για κάλυψη ατυχημάτων ή ζημιών σε πελάτες.
5. Την καθοδική προστασία των μεταλλικών πασσάλων πρόσδεσης της μαρίνας με ανόδους από αλουμίνιο προς αποφυγή οξείδωσης και καταστροφής τους.
6. Την κατασκευή αξιοπρεπούς κτιρίου υγιεινής με ευρωπαϊκές προδιαγραφές, με υπηρεσίες για ανάπηρους, άτομα με ειδικές ανάγκες και βρέφη.

7. Την ενίσχυση του περιμετρικού και εσωτερικού φωτισμού της μαρίνας για προστασία της περιουσίας και για την ασφάλεια των πελατών της μαρίνας.
8. Την κατασκευή γηπέδων καλαθόσφαιρας, πετόσφαιρας και αντισφαίρισης, καθώς επίσης και την κατασκευή πισίνας κολυμβητηρίου με θαλάσσιο εναλασσόμενο και φιλτραρισμένο νερό.
9. Την εγκατάσταση ηλεκτρογεννήτριας για έκτακτες καταστάσεις στη μαρίνα.
10. Την ανέγερση αποθήκης/εργαστηρίου επισκευών ελεγχόμενου περιβάλλοντος για ενοικίαση προς τεχνίτες και πελάτες της μαρίνας για λεπτής φύσεως εργασίες όσμωσης, ελαιοχρωματισμού και πολυεστερικών ή εποξικών επιδιορθώσεων ή κατασκευών.
11. Την κατασκευή δωματίου πρώτων βοηθειών.
12. Την απαγόρευση της χρήσης τουαλέτων των σκαφών που είναι ελλιμενισμένα στη μαρίνα, την εγκατάσταση συστήματος άντλησης του περιεχομένου των τουαλέτων και την παροχή υπηρεσίας εισρόφησης και απόρριψης περιεχομένου των τουαλέτων των σκαφών στο σηπτικό σύστημα της μαρίνας και μελλοντικά απόρριψής τους στο αποχετευτικό της πόλης της Λάρνακας.
13. Την εγκατάσταση σκαλών και την τοποθέτηση κυκλικών σωσιβίων για την επαναφορά ατόμων που από λάθος πέφτουν στη θαλάσσια περιοχή της εσωτερικής λεκάνης της μαρίνας.

Αυτά, κύριοι συνάδελφοι, αποτελούν -σας διαβεβαιώ- ένα μικρό ποσοστό από αυτά που έχει παραλείψει ο ΚΟΤ να συμπεριλάβει στον εξαγγελθέντα κατάλογο έργων, τα οποία δήθεν θα εκτελούσε μελλοντικά και δεν είναι δυνατόν να δεχθώ να πληρώνει το τίμημα των οποιωνδήποτε ακατανόητων διοικητικών αδυναμιών του ΚΟΤ ένα έργο που κατά βάση ανήκει στην πόλη και τους δημότες της Λάρνακας.

Όσο δε για τα έργα τα οποία διατείνεται ο ΚΟΤ ότι έχει εκτελέσει ή τελούν υπό εκτέλεση, προσωπικά δε μένω καθόλου ικανοποιημένος, διότι τα περισσότερα έχουν γίνει βιαστικά με κύριο στόχο τον εντυπωσιασμό μας με λανθασμένο τρόπο. Τα χαρακτηρίζει η προχειρότητα, η κακή ποιότητα, η κακοτεχνία και είναι εκτός διεθνών προδιαγραφών. Προφανώς, έγιναν μόνο και μόνο, διότι θίγηκε το θέμα στη Βουλή και ασκήθηκε από την αρμόδια Επιτροπή αυστηρότατη κριτική. Διαφορετικά, τίποτα δε θα γινόταν.

Σας το αποδεικνύω λέγοντας ότι από τα ίδια στοιχεία που έχει παραθέσει ο ΚΟΤ εξάγεται ότι για έργα ανάπτυξης της μαρίνας, από το 1976 μέχρι τη μετάθεση του Διευθυντή της μαρίνας την 1/1/1993 και την υποβολή του θέματος από εμέ, δηλαδή μέσα σε δεκαέξι χρόνια, οι δαπάνες σε έργα στη μαρίνα της πόλης μου με δυσκολία ξεπερνούν τις £500.000, ενώ από τη μετάθεση του Διευθυντή της μαρίνας και την εξέταση του θέματος από την Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας αυτού του Σώματος, δηλαδή μέσα σε δώδεκα περίπου μήνες, ο ΚΟΤ έχει ξοδεύσει και σκοπεύει να ξοδεύσει σε ένα χρόνο πέραν των £600.000 -ένα κλασικότατο παράδειγμα, κύριοι συνάδελφοι, χειρισμού κρίσεως.

Υποστηρίζω τη θέση μου με τα ακόλουθα αδιάσειστα στοιχεία. Όσον αφορά την περίφραξη, αυτή όχι μόνο δε συμπληρώθηκε, αλλά ουσιαστικά ο χώρος είναι ξέφραγο αμπέλι, εις δε την πλευρά της Επαρχιακής Διοίκησης, η περίφραξη είναι

γεμάτη τρύπες και έχει οξειδωθεί σε τέτοιο βαθμό που οποιοσδήποτε μπορεί να την ανοίξει και να εισέλθει στο χώρο της μαρίνας με σχετική άνεση. Από την πλευρά του νότιου κυματοθραύστη είναι εντελώς ανοικτά και οποιοσδήποτε μπορεί εύκολα να περπατήσει από τις πέτρες του μώλου και να εισέλθει στη νότια λεκάνη της μαρίνας -η οποία σας πληροφορώ ότι περιέχει περιουσία που υπερβαίνει τις £500.000- εντελώς ανενόχλητος, αφού δεν έχει ακόμη τοποθετηθεί ειδική, για το σκοπό αυτό, περίφραξη.

Και πώς είναι δυνατόν να πεισθεί οποιοσδήποτε, κύριοι συνάδελφοι, ότι με £1.600 έχει βελτιωθεί ουσιαστικά το αποχετευτικό σύστημα της μαρίνας με 450 σκάφη εκ των οποίων τουλάχιστον τα εκατό κατοικούνται συνεχώς; Είναι άραγε ορθή λύση η απόρριψη της αποχέτευσης στη θάλασσα από τον ίδιο τον ΚΟΤ, ο οποίος εξαναγκάζει τα ξενοδοχεία να έχουν τριτοβάθμιο βιολογικό σταθμό λυμάτων; Διότι, αυτό ουσιαστικά κάνει ο ΚΟΤ, κύριοι συνάδελφοι. Με μια πλαστική σωλήνα που έχει τοποθετήσει, απορρίπτει την υπερχείλιση στο αυλάκι ομβρίων υδάτων της πόλης Λάρνακας και από εκεί αυτά εκβάλλονται στη θάλασσα. Μήπως με αυτό τον τρόπο η Διεύθυνση του ΚΟΤ επιδιώκει να εντάξει τη μαρίνα της πόλης μας στο Πανευρωπαϊκό Θαλάσσιο Οικολογικό Πρόγραμμα "Blue Flag";

Όσο για το δήθεν σύστημα απόρριψης χρησιμοποιημένων μηχανελαίων, όχι μόνο δεν έγινε αυτό που έπρεπε να γίνει, αλλά τώρα, επειδή τα μηχανέλαια συσσωρεύονται σε τρία σημεία σε μεγάλες ποσότητες, υπάρχει άμεσος κίνδυνος για σοβαρή μόλυνση του θαλάσσιου χώρου και υπεδάφους της μαρίνας, διότι:

1. Χρησιμοποιήθηκαν ακατάλληλα μεταλλικά δοχεία.
2. Τα δοχεία τοποθετήθηκαν κατευθείαν στο χώμα.
3. Δεν υπάρχει πρόβλεψη εγκλωβισμού του περιεχομένου των δοχείων σε περίπτωση ρήξεως των δοχείων. (Διεθνείς προδιαγραφές μαρίνων καθορίζουν την ύπαρξη δεξαμενής ή δοχείου εντός δοχείου).
4. Δεν έχει τοποθετηθεί κατάλληλο στέγαστρο για πρόληψη υπερχείλισης από τη βροχή.

Έχω διαπιστώσει ότι με την ίδια βιασύνη και προχειρότητα έχουν γίνει και τα υπόλοιπα έργα, κύριοι συνάδελφοι, και θα ήθελα να τονίσω εδώ και την εντελώς απαράδεκτη καθυστέρηση και την τάση της Διεύθυνσης του ΚΟΤ να κοροϊδεύει τόσο τους Βουλευτές όσο και το Δήμο της πόλης όσον αφορά το χρόνο παράδοσης της αποβάθρας. Πρώτα ήρθε στη Βουλή η Διευθύντρια του ΚΟΤ και μας καθησύχασε υποσχόμενη παράδοση μέσα στο Σεπτέμβριο, αλλά έχουν περάσει τέσσερις μήνες από το Σεπτέμβρη χωρίς να έχει δοθεί η αποβάθρα. Μετά μας είπε ότι θα δοθεί το Δεκέμβριο, αλλά και πάλι φαίνεται να μας κοροϊδεύει αφού, όπως μπορεί οποιοσδήποτε να διαπιστώσει επί τόπου, ούτε το Δεκέμβριο θα τελειώσουν οι εργασίες.

Η δε κοροϊδία δεν περιορίζεται στο χρόνο παράδοσης, αλλά αγγίζει και την ποσότητα και την ποιότητα της εργασίας. Όπως πληροφορούμαι, δεν πρόκειται να επιδιορθωθεί ολόκληρο το ξύλινο κατάστρωμα της αποβάθρας μας, αλλά μόνο το ένα τρίτο, διότι δήθεν έχει τελειώσει το ξύλο στον εργολάβο και γι' αυτό καθυστερεί.

Κύριοι συνάδελφοι,

Χαίρομαι πραγματικά, διότι έστω και τη δωδεκάτη αυτό το Σώμα αποφάσισε να απορρίψει τους κανονισμούς για αύξηση των τελών ελλιμενισμού, αποτρέποντας την έγκριση της πραγματικά πολύ ψηλής αύξησης των τελών, για να δοθεί έτσι η

ευκαιρία για επανεξέταση του θέματος. Όπως γνωρίζετε, εγώ είχα ήδη διαχωρίσει τη θέση μου, διότι αισθάνομαι εξαιρετικά έντονα υποχρεωμένος και υπεύθυνος έναντι των δημοτών της Λάρνακας και του κυπριακού λαού γενικά.

Έχει δυστυχώς κατορθώσει ο ΚΟΤ να πείσει αυτό το Σώμα να υπογράψει τη θανατική καταδίκη του ναυτικού αθλητισμού και της εκλαΐκευσής του. Και δεν είναι παράξενο που μας αποκαλούν οι ξένοι "Κύπρος, το νησί χωρίς νησιώτες" ειρωνευόμενοι βασικά την απόσταση που έχει ο λαός μας από τις θαλάσσιες δραστηριότητες! Το Σώμα αυτό, κύριοι συνάδελφοι, εκαλείτο να εγκρίνει πρόταση του ΚΟΤ για αύξηση των τελών ελλιμενισμού στη μαρίνα Λάρνακας μέχρι 142,3%.

Παρά την καταφανώς αποδεδειγμένη κακοδιοίκηση και τη χαμηλή ποιότητα υπηρεσιών, είχε το θράσος ο ΚΟΤ να ζητήσει την έγκριση αυτού του Σώματος για τη γιγαντιαία αύξηση των τελών ελλιμενισμού. Με πολύ απλά λόγια, κύριοι συνάδελφοι, οι αυξήσεις που παρολίγον να είχατε εγκρίνει είναι στην πραγματικότητα από £26 το μέτρο σε £63, δηλαδή αύξηση 142,3%. Δηλαδή, για ένα συνηθισμένο δεκάμετρο σκάφος, ενώ ο Κύπριος πολίτης πληρώνει τώρα £260 το χρόνο ή £22 περίπου το μήνα, με τη ζητούμενη αύξηση, αν τελικά εγκριθεί από αυτό το Σώμα, θα πληρώνει £630 το χρόνο ή £53 το μήνα. Και αυτά, κύριοι συνάδελφοι, σε ένα έργο κοινωφελές.

Σας ερωτώ. Ποιος μισθοσυντήρητος θα μπορεί να πληρώνει £53 το μήνα, ένα έκτο σχεδόν του μισθού του κάθε μήνα, για να έχει τη δυνατότητα να ασχολείται με το ναυτικό αθλητισμό, τη θαλάσσια πλοήγηση, το ψάρεμα, με ένα ψυχαγωγικό άθλημα που προσφέρει σοβαρές γνώσεις, γυμναστική και ψυχική υγεία, ελλιμενίζοντας το σκάφος του σε ένα έργο κοινής ωφελείας; Κανένας φυσικά. Και ας αναλάβουν τις ευθύνες τους οι συνάδελφοι που νομίζουν ότι έχουν το δικαίωμα, κάτω από αυτές τις πραγματικότητες, να ζητήσουν από τους μισθοσυντήρητους και τους χαμηλά αμειβόμενους να πωλήσουν τα σκάφη τους και να μην ασχολούνται με τη θάλασσα, εφόσον δεν μπορούν να πληρώσουν για τα λάθη του ΚΟΤ, εφόσον δεν μπορούν να πληρώσουν την αύξηση του 142,3%.

Η τυχόν έγκριση της πρότασης του ΚΟΤ θα έχει ως αποτέλεσμα τον πρακτικό και ολοκληρωτικό αποκλεισμό της τάξης των μισθοσυντήρητων και γενικά της μεσαίας τάξης από τη χρήση ή ακόμη και από την απλή είσοδο ίσως σε ένα έργο, τη μαρίνα Λάρνακας, που έγινε και με τα δικά τους χρήματα. Δηλαδή, έμμεσα αλλά ουσιαστικά, θα απαγορεύσουμε σε μια μεγάλη μερίδα των εκλεκτόρων μας, του κυπριακού λαού, να κατέχει οποιοδήποτε σκάφος, να ασχολείται με το ναυτικό αθλητισμό και γενικά με οποιαδήποτε συναφή θαλάσσια δραστηριότητα. Θυσιάζουμε την εκλαΐκευση του ναυταθλητισμού μετατρέποντας το ναυτικό αθλητισμό σε ταξικό άθλημα ή ενασχόληση.

Και παρακαλώ, προσέξτε με, κύριοι συνάδελφοι. Μην ξεχνάτε ότι ο ΚΟΤ ζήτησε τη γιγαντιαία αυτή αύξηση με το δικαιολογητικό ότι θα εκτελέσει έργα μεγάλης κεφαλαιουχικής δαπάνης, ενώ τώρα έρχεται και μας λέει ότι έχει αποφασίσει να ιδιωτικοποιήσει τη μαρίνα και να φορτώσει αυτές τις μεγάλες κεφαλαιουχικές δαπάνες στις πλάτες κάποιου ιδιώτη. Επομένως, κύριοι συνάδελφοι, για ποιο λόγο συνεχίζει ο ΚΟΤ να θέλει να εγκρίνουμε αύξηση 142,3%;

Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, σκεφτείτε πάρα πολύ σοβαρά. Τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Η Διεύθυνση του ΚΟΤ θέλει να ξεφορτωθεί τη μαρίνα, διότι είναι ανίκανη να αντεπεξέλθει. Θέλει να ενοικιάσει τη μαρίνα σε κάποιο ιδιώτη,

ξένο ή Κύπριο. Προσπαθεί επομένως να δελεάσει τους επίδοξους ενοικιαστές προσφέροντάς την με ψηλά τέλη ελλιμενισμού. Είναι κι αυτή μια μέθοδος εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος.

Κύριοι συνάδελφοι, για μια τελευταία φορά, ενόσω δεν είναι ακόμη αργά, σας καλώ να αναλάβετε τις ευθύνες και υποχρεώσεις σας έναντι αυτών που σας έχουν εκλέξει. Εισηγούμαι όπως το Σώμα αυτό μην προχωρήσει στην υπέρμετρη αύξηση των τελών ελλιμενισμού κατά 142,3%. Εισηγούμαι δε μια λογική αύξηση και προς τούτο έχω έτοιμη πρόταση την οποία είμαι έτοιμος να καταθέσω στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, όταν θα ξανασυζητηθεί το θέμα.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταλήγοντας θα ήθελα να εκφράσω τις προσωπικές μου επιφυλάξεις όσον αφορά τη φημολογούμενη ιδιωτικοποίηση της μοναδικής κρατικής ή ημικρατικής μαρίνας στην Κύπρο και ίσως το μοναδικό πραγματικά προστατευόμενο και ασφαλισμένο από τις καιρικές συνθήκες λιμάνι σκαφών αναψυχής.

Πώς είναι δυνατό, τη μοναδική μαρίνα στην Κύπρο, που έγινε με χρήματα του φορολογούμενου, να ζητά ο ΚΟΤ να τη δώσει στον ιδιωτικό τομέα, αφού γνωρίζει ότι δεν υπάρχουν υπαλλακτικές λύσεις, δεν υπάρχουν άλλα συναφή και ασφαλή καταφύγια σκαφών, δεν υπάρχει βασικά τίποτα από πλευράς ναυτικής υποδομής και με αυτό τον τρόπο να αποκλείσει τη χρήση ενός έργου κοινής ωφελείας από τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού τον οποίο αντιπροσωπεύει το Σώμα της Βουλής; Αν ο ΚΟΤ, κάτω από τις συνθήκες που έχω αναφέρει προηγουμένως, έχει το θράσος να ζητά (και δυστυχώς να επιτυγχάνει) έγκριση από τη Βουλή για αύξηση των τιμών κατά 142,3%, τότε ο ιδιώτης, κύριοι συνάδελφοι, θα αυξήσει τις τιμές κατά 300%. Είμαι θερμότατος υποστηρικτής της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και της ελεύθερης οικονομίας, πλην όμως, είναι γνωστό σε όλους ότι ο Κυπριακός Ναυτικός Τουρισμός είναι σε νηπιακή κατάσταση και σχεδόν ανύπαρκτος. Με την ιδιωτικοποίηση της μίας και μοναδικής κρατικής μαρίνας, δε βοηθούμε. Αντίθετα, δημιουργούμε μονοπώληση και στραγγαλισμό του ναυτικού τουρισμού.

Σίγουρα υπάρχουν πολύ θετικά στοιχεία σε μια ιδιωτικοποίηση μιας μαρίνας, όταν υπάρχουν και άλλες πολλές μαρίνες δίπλα, διότι όλα τα θετικά στοιχεία που σίγουρα συνοδεύουν μια ιδιωτικοποίηση οφείλονται και εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη των ανάλογων συνθηκών ανταγωνισμού, ο οποίος όμως δε θα υπάρχει στην ειδική αυτή περίπτωση της Κύπρου.

Θέλω να τονίσω ότι το θέμα θα πρέπει να μελετηθεί με εξαιρετική προσοχή από την ίδια την κυβέρνηση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους -μη εξαιρουμένης και της κρατικής ασφάλειας, της καταπολέμησης των ναρκωτικών και της παράνομης εισόδου αλλοδαπών- και, προτού ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση, θα πρέπει να τεθεί το θέμα ενώπιον αυτού του Σώματος για λήψη των ορθών αποφάσεων που θα εξυπηρετήσουν το εθνικό συμφέρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ομιλητές υπάρχουν παρακαλώ;

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Είχε ζητήσει το λόγο από προηγουμένως ο κ. Μιχαηλίδης αλλά ήθελα να δω πόσοι άλλοι υπάρχουν.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Δεν ενοχλήθηκα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θεώρησα ότι ενοχληθήκατε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μου είναι πολύ αγαπητός ο κ. Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Αν θέλετε, μπορώ να μείνω τελευταίος. Είμαι ο μόνος που δεν έχω κότερο και έτσι...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

'Οχι και ο μόνος, κύριε συνάδελφε. 'Εχει και άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν το μέγεθος των ομιλιών ήταν ανάλογο με τα κότερα, θα είχαμε πολύ σύντομες ομιλίες.

Παρακαλώ, κύριε Μιχαηλίδη.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η δική μας Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιδεικνύει έμπρακτο ενδιαφέρον για τη μαρίνα Λάρνακας και τα προβλήματα που παρουσιάζονται. Στην πραγματικότητα το μοναδικό μας κριτήριο είναι το καλό της Λάρνακας και αν είναι δίκαιο το αίτημα για αύξηση των τελών και όχι οι επιδιώξεις και πιθανές φιλοδοξίες προσώπων που ίσως χρησιμοποιούν το θέμα "μαρίνα Λάρνακας" για τα δικά τους συμφέροντα ούτε και οι φυσιολογικές αντιδράσεις των πελατών στην αύξηση των τελών.

Είναι άδικο να κατηγορούμε τον ΚΟΤ για καθυστέρηση στη δημιουργία μαρίνων. Γνωρίζουμε αν ανατέθηκε αυτή η αρμοδιότητα στον ΚΟΤ; Αυτό θα διευκρινιστεί, όπως μάθαμε, τώρα που υποβλήθηκε η μελέτη για ναυτικό τουρισμό. 'Οπως ξέρετε, πρωτοβουλίες για δημιουργία μαρίνων ανέλαβε και η Αρχή Λιμένων Κύπρου και φαίνεται ότι ενδιαφέρονται και οι δήμοι. Αντίθετα, το γεγονός ότι τουλάχιστον τώρα υπάρχει ένα masterplan είναι θετικό στοιχείο προς την ορθή κατεύθυνση.

Λέγεται ότι η κατάσταση στη Μαρίνα είναι υποβαθμισμένη. Είχαμε την ευκαιρία να δούμε από κοντά τη Μαρίνα και διαπιστώσαμε ότι η κατάσταση είναι καλύτερη παρά προηγουμένως. Βεβαίως πάντα υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, αλλά το γεγονός είναι ότι καταβάλλεται συνεχής προσπάθεια.

Κατά την περίοδο 1990-1992 ο Οργανισμός προχώρησε με έργα βελτίωσης και αναβάθμισης των εγκαταστάσεων και υπηρεσιών με δαπάνη £380.00 περίπου. Συγκεκριμένα, τα τελευταία τρία χρόνια, πριν τη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, έγιναν τα ακόλουθα έργα:

1. 'Εγινε εκβάθυνση ολόκληρης της λεκάνης και εισόδου της Μαρίνας.
2. Εγκαταστάθηκε πλωτή αποβάθρα για 35 θέσεις.
3. Κατασκευάστηκε υδατοδεξαμενή για συνεχή παροχή νερού.

4. Εγκαταστάθηκε σύστημα πρόσδεσης σκαφών με πασσάλους.
5. Έγινε ριζική συντήρηση των αποβαθρών και όλων των κατασκευών από μπετόν.
6. Έγινε αίθουσα αναμονής των πελατών και διαμόρφωση των κτιρίων διοίκησης.

Κατά τη διάρκεια συζήτησης στην Επιτροπή και για ένα χρόνο τώρα, κατά τη διάρκεια του 1993, έγιναν τα ακόλουθα έργα:

1. Εγκαταστάθηκε και λειτούργησε κεντρικό σύστημα λέβητα (boiler) για συνεχή παροχή ζεστού νερού στους χώρους υγιεινής.
2. Συμπληρώθηκε η περίφραξη.
3. Βελτιώθηκε το αποχετευτικό σύστημα των εγκαταστάσεων ντουζ και πλυντηρίων της μαρίνας.
4. Επιδιορθώθηκε η υφιστάμενη ηλεκτρολογική εγκατάσταση.
5. Κατασκευάστηκαν χώροι αποθήκευσης άχρηστων μηχανελαίων.
6. Τοποθετήθηκαν νέες κατευθυντήριες πινακίδες των χερσαίων χώρων και πινακίδες σήμανσης των θαλάσσιων χώρων ελλιμενισμού.
7. Αγοράστηκε μεγάλο μεταλλικό container για την εναπόθεση και αποκομιδή άχρηστων υλικών.
8. Έγιναν έργα πυρασφάλειας με τη δημιουργία πλήρους δικτύου και μέσων πυρόσβεσης και
9. Έγινε ριζική ανακαίνιση των υφιστάμενων χώρων υγιεινής.

Κατά την περίοδο 1976-1992 (16 χρόνια) οι συντηρήσεις ήταν μόνο £250.000 περίπου. Από αυτές μόνο οι £174.128 ή 70% έγιναν μέσα στα τελευταία τρία χρόνια. Επίσης οι κεφαλαιουχικές δαπάνες ήταν, σύμφωνα με το συνάδελφο, £534.690, ενώ τα τρία τελευταία χρόνια ήταν περισσότερο από £380.000.

Όσον αφορά τα έξοδα προσωπικού, δεν ξέρω τι επιδιώκεται, αλλά δεν μπορούμε να απολύσουμε προσωπικό για να μειώσουμε τα έξοδα. Για να είμαι ειλικρινής δεν έχω πεισθεί, γιατί πρέπει να επιχορηγούνται ορισμένοι Κύπριοι που τους αρέσει να έχουν σκάφος, είτε από ξένους είτε από άλλους Κύπριους, για να ασκούν το χόμπι τους. Αν ήταν είδος πρώτης ανάγκης, θα ήταν βέβαια διαφορετικά τα πράγματα, αλλά, αν χρειάζεται να πληρώνουν κάποια έξοδα για το χόμπι τους, δε βλέπω το λόγο γιατί να μην τα πληρώνουν. Μήπως πρέπει να ζητήσουμε επιχορηγημένα τέλη και για άλλες παρόμοιες υπηρεσίες;

Όσον αφορά τα ναυταθλητικά σκάφη, πρώτη φορά ακούμε αυτή την ορολογία. Μήπως αύριο θα εγγραφούν όλα στον ΚΟΑ ως ναυταθλητικά για να εξαιρούνται; Ασφαλώς, ο σκοπός μας εδώ δεν είναι να κλείσουμε τη μαρίνα, γιατί πολύ φοβούμαι πως αν ακολουθήσουμε τις εισηγήσεις ορισμένων, αυτό θα επιτύχουμε. Αντίθετα, πιστεύουμε ότι με την έκθεσή μας πρέπει να βοηθήσουμε τον ΚΟΤ να πάρει τη γη που χρειάζεται, για να επεκταθεί η χωρητικότητα της μαρίνας. Ίσως μάλιστα αν επεμβαίναμε από την αρχή, δηλαδή από το 1989 που ελήφθη η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, μέχρι σήμερα πιθανόν να είχαμε και την επέκταση.

Για το μέλλον, τα κυριότερα έργα που επιβάλλονται είναι τα έργα επέκτασης της χωρητικότητας της μαρίνας στη θάλασσα και στην ξηρά. Η εκτέλεση όμως των έργων αυτών θα εξαρτηθεί, αν θα παραχωρηθεί χερσαίος χώρος. Τα έργα επέκτασης του κυματοθραύστη και άλλων αναγκαίων έργων για τη δημιουργία νέων χώρων ελλιμενισμού είναι πολυδάπανα (πέραν του £1,5 εκατομμυρίου).

Από το βήμα του Σώματος θα ήθελα να εκφράσω την έντονη αντίδρασή μας στην πρόθεση της κυβέρνησης για την εκχώρηση των δικαιωμάτων λειτουργίας της μαρίνας σε ιδιώτες την ίδια στιγμή που η κυβέρνηση προγραμματίζει βελτιωτικά έργα χιλιάδων λιρών για αναβάθμισή της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας με απόφασή της σωστά εξέφρασε την πρόθεσή της να παρακολουθεί την υλοποίηση των αναπτυξιακών έργων που εκτελούνται στη μαρίνα της Λάρνακας, όπως αυτά εκτέθηκαν από τον ΚΟΤ, και πως θα επανέλθει σύντομα για να παρακολουθήσει την εξέλιξή τους, με στόχο τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρονται.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Χρυσοστόμου, για να μη μιλήσουν δύο Βουλευτές του ΔΗΚΟ ο ένας μετά τον άλλο, μετά στον κ. Θεοδώρου και μετά στον κ. Δημητρίου. Βεβαίως, αν είναι σύντομες οι ομιλίες, μπορείτε να τις κάνετε από τις θέσεις σας.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το προσωπικό θέμα του κ. Καριόλου δε θα έπρεπε να απασχολήσει τη Βουλή, εφόσον εκκρεμεί υπόθεση στο δικαστήριο. Πρέπει επίσης να αναφερθεί πως, κατά τη συζήτηση του θέματος από την Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, κατατέθηκε στην Επιτροπή επιστολή του κ. Καριόλου με την οποία ζητούσε ο ίδιος τη μετάθεσή του.

Σε ό,τι αφορά την κριτική του φίλου και συνάδελφου κ. Μούσκου για τη Γενικό Διευθυντή του ΚΟΤ, έχω την άποψη πως είναι το λιγότερο άδικη. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μελέτησε επισταμένως το υπό συζήτηση θέμα που αφορά την αναβάθμιση της μαρίνας Λάρνακας, καθώς και το νομοσχέδιο για αύξηση των τελών σε πολλές συνεδρίες. Από τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, ο ΚΟΤ στα πλαίσια των οικονομικών του δυνατοτήτων εκτελεί αναπτυξιακά έργα σύμφωνα με πρόγραμμα που έχει εκπονηθεί. Τα τελευταία τρία χρόνια 1990-91-92 εκτελέστηκαν έργα του ύψους των £380.000, ενώ άλλα έργα εκτελέστηκαν το 1993 έναντι δαπάνης περίπου £100.000. Στους προϋπολογισμούς για το 1994 γίνεται πρόβλεψη για δαπάνη £150.000 περίπου. Ανάμεσα στα έργα που εκτελούνται είναι και η διόρθωση της αποβάθρας σε συνεργασία με το Δήμο Λάρνακας. Η δαπάνη υπολογίζεται σε £78.000, ο ΚΟΤ θα καταβάλει το ποσό των £50.000. Λεπτομερής κατάσταση για τα έργα που έγιναν και γι' αυτά που προγραμματίστηκαν κατατέθηκε στην Επιτροπή, η οποία έχει την ευχέρεια να παρακολουθεί και να διαπιστώνει αν η υλοποίηση γίνεται σύμφωνα με το πρόγραμμα. Η εκπρόσωπος του ΚΟΤ, Γενικός Διευθυντής, τόνισε πως η μαρίνα Λάρνακας, για να συνάδει με τις διεθνείς απαιτήσεις και προδιαγραφές, χρειάζεται άμεση επέκταση τόσο στη στεριά όσο και στη θάλασσα. Υπάρχουν όμως αντικειμενικές δυσκολίες που ο ΚΟΤ δεν έχει τη δυνατότητα να υπερπηδήσει.

Η διαμάχη της Αρχής Λιμένων με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες για την ιδιοκτησία της γης είναι γνωστή. Όπως δήλωσε ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών, ο αναγκαίος χώρος για επέκταση της μαρίνας διεκδικείται δικαστικά

από την Αρχή Λιμένων Κύπρου. Πρόκειται για ένα θέμα που για χρόνια ταλαιπωρεί πλείστες υπηρεσίες, οργανισμούς και αρχές. Είναι για μένα αδιανόητο, οργανισμοί δημόσιου δικαίου, στην προκειμένη περίπτωση η Αρχή Λιμένων Κύπρου και η κυβέρνηση, να μην είναι σε θέση να ρυθμίσουν τις διαφορές που υπάρχουν και να καταφεύγουν στα δικαστήρια. Έχω την άποψη πως για την επίλυση της διαμάχης επιβάλλεται πολιτική απόφαση. Γι' αυτό, εφόσον η προηγούμενη κυβέρνηση δεν επιλήφθηκε του θέματος, αναμένω από την τωρινή κυβέρνηση να επιληφθεί του θέματος αυτού και χωρίς περαιτέρω χρονοτριβή να αποφασίσει σχετικά. Αν η εκκρεμότητα παραταθεί και δεν παραχωρηθεί ο αναγκαίος χώρος στον ΚΟΤ, για να μπορέσει να επεκτείνει τη μαρίνα, δε θα ευθύνεται ο ΚΟΤ για τη μη επέκτασή της. Ο ΚΟΤ έχει εκπονήσει μελέτη για τη στρατηγική ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού και υπέβαλε στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας ολοκληρωμένη πρόταση, η οποία περιλαμβάνει συγκεκριμένες εισηγήσεις για την επέκταση και αναβάθμιση της μαρίνας Λάρνακας.

Ανάμεσα στα έργα που προβλέπονται είναι η ανέγερση Yacht Club στο χώρο της μαρίνας. Η δαπάνη προκαταρκτικά υπολογίζεται σε £450.000. Άλλα έργα είναι η εκβάθυνση της μαρίνας, έργα συντήρησης των ξύλινων κατασκευών, σύνδεση με το δίκτυο νερού και ηλεκτρισμού της πλωτής αποβάθρας και ασφαλτόστρωση επιπρόσθετου χώρου. Επίσης προγραμματίζεται η επέκταση του κυματοθραύστη, καθώς και άλλων έργων για τη δημιουργία νέων χώρων ελλιμενισμού έναντι δαπάνης πέραν του £1.500.000. Το σύνολο της δαπάνης, όπως προγραμματίζεται, υπερβαίνει το ποσό των £3.000.000. Κατά τη συζήτηση του θέματος η εκπρόσωπος του ΚΟΤ ανέφερε πως τόσο το προηγούμενο Συμβούλιο του ΚΟΤ όσο και το τωρινό υποστήριξαν ιδιωτικοποίηση της μαρίνας Λάρνακας ή και άλλων μαρίνων. Είμαι βέβαιος πως το θέμα θα απασχολήσει την κυβέρνηση.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος θα μελετήσει υπεύθυνα τέτοια πρόταση, όταν θα έχει ενώπιόν της όλα τα στοιχεία. Σε ό,τι αφορά τα τέλη υποστηρίξαμε την προταθείσα αύξηση, γιατί θεωρούμε αδιανόητο ο ΚΟΤ και σε τελική ανάλυση το κράτος να επιχορηγεί τον ελλιμενισμό ιδιωτικών σκαφών. Για καθαρά τυπικούς λόγους καταψηφίστηκε το νομοσχέδιο, αναμένουμε όμως να επανακατατεθεί και θα υποστηρίξουμε την αύξηση των τελών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να κάμω αγόρευση, γι' αυτό παρακαλώ να μου επιτρέψετε από τη θέση μου. Ήθελα απλώς να θίξω το σημείο της Έκθεσης, το οποίο αναφέρεται στις προθέσεις του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για ιδιωτικοποιήσεις στον τομέα των μαρίνων, με αρχή τη μαρίνα Λάρνακας. Αυτό έχει κατατεθεί στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας από τη Διευθύντρια του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, την κ. Φρύνη Μιχαήλ, και μάλιστα ως δικαιολογία αποδεκτή για τη μη εκτέλεση ορισμένων έργων στη μαρίνα, συγκεκριμένα του Club που είναι και το κυριότερο έργο. Μας λέχθηκε από την κ. Φρύνη Μιχαήλ ότι, επειδή ακριβώς υπάρχουν σχέδια και σκέψεις για ιδιωτικοποιήσεις, δεν προχωρήσαμε στην εκτέλεση του Club, το οποίο απαιτεί μια πολύ μεγάλη δαπάνη και δεν υπάρχει ανάγκη να καταθέσουμε εμείς αυτή τη δαπάνη, ας την καταθέσει εκείνος που θα το αναλάβει.

Πρώτο, θέλω να τονιστεί σ' αυτή τη Βουλή και από τη Βουλή προς τα έξω ότι το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων από το δημόσιο είναι πάρα πολύ σοβαρό θέμα και επιμένουμε και εννοούμε ότι πρέπει να τηρούμαστε ενήμεροι και για τις σκέψεις και για τα σχέδια της κυβέρνησης. Λε νοείται να μας φέρουν προ τετελεσμένου γεγονότος, έστω από την άποψη του σχεδιασμού. Πιστεύω ότι αυτή η Βουλή πρέπει να τηρείται ενήμερη για τις σκέψεις και για τους σχεδιασμούς και του ΚΟΤ, αλλά και οποιουδήποτε άλλου οργανισμού ή κυβερνητικού τμήματος, το οποίο σκέφτεται ή σκοπεύει να τραβήξει προς την κατεύθυνση της ιδιωτικοποίησης.

Δεύτερο, με εκπλήσσει το γεγονός ότι ενώ έχουμε μια τοπική αυτοδιοίκηση η οποία στερείται πόρων και αυτό το πράγμα είναι πάγκοινο, έρχονται οργανισμοί, όπως ο ΚΟΤ, οι οποίοι για διάφορους λόγους δε θέλουν οι ίδιοι να αναλάβουν την εκμετάλλευση δικών τους χώρων και μιλούν περί ιδιωτικοποιήσεων. Γιατί δε σκέφτονται και εκχώρηση αυτών των χώρων στην τοπική αυτοδιοίκηση, όπως θα κάνουμε με τις παραλίες για παράδειγμα, για να δώσουμε πόρους στην τοπική αυτοδιοίκηση;

Είναι ακριβώς γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, που παρακαλώ να διαβιβαστεί στην Εκτελεστική Εξουσία ότι η Βουλή επιμένει και θέλει να γνωρίζει τις σκέψεις της κυβέρνησης για τέτοια ζητήματα, γιατί πιθανό να μπορέσουμε να βοηθήσουμε προς κατευθύνσεις πολύ καλύτερες απ' αυτές που αυτή τη στιγμή υπάρχουν στους εγκέφαλους κάποιων στο δημόσιο τομέα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Δημητρίου. Αντιλαμβάνομαι θα είναι μεγάλη η ομιλία σας, για να μη μιλήσετε από τη θέση σας.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πέντε - δέκα λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

'Εντιμε κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το υπό συζήτηση θέμα, το οποίο ενέγραψε για συζήτηση ο συνάδελφος Ανδρέας Μούσκος, για την κατάσταση που επικρατεί στη μαρίνα Λάρνακας είναι ένα πραγματικά σοβαρό πρόβλημα για τη Λάρνακα και πρέπει να συμφωνήσουμε ότι με την εγγραφή του θέματος δόθηκε η ευκαιρία να γίνει κάτι επιτέλους για τη μαρίνα Λάρνακας. Σίγουρα η μαρίνα Λάρνακας δε λειτουργεί καθόλου ικανοποιητικά και είναι γι' αυτό το λόγο που ιδιοκτήτες σκαφών αναγκάζονται να ανακαλύψουν άλλους χώρους στο εξωτερικό για να ελλιμενίσουν τα σκάφη τους.

Αυτή, η μέχρι σήμερα μαρίνα Λάρνακας, αντί να αποτελεί στολίδι για την πόλη μας λόγω της γεωγραφικής θέσης της, βρισκόμενη στην προέκταση του εξωραϊστικού μεγαλεπήβολου έργου του 'Αγγελου Δημητρίου, που κοσμεί το παραλιακό μέτωπο των Φοινικούδων της Λάρνακας και βρίσκεται στο ενδιάμεσο λιμανιού-Φοινικούδων, με τα προβλήματα που παρουσιάζει αποτελεί χωρίς υπερβολή πραγματική ασχημία, αν λάβουμε υπόψη ότι το πιο ωραίο παραδοσιακό μέρος της Λάρνακας, η αποβάθρα, αφέθηκε να καταστραφεί σχεδόν ολοκληρωτικά και να ξαναρχίσει εδώ και ένα χρόνο περίπου προσπάθεια επιδιόρθωσης και ανακατασκευής της. Παρά τη ζημιά που είχε υποστεί, ουδέποτε αφέθηκε ελεύθερη στους συμπολίτες μας να την απολαύσουν άλλοτε για λόγους ασφάλειας και άλλες φορές για άλλους ανεξήγητους απαγορευτικούς λόγους.

Για να αντιληφθούμε τη χαώδη και αλγεινή κατάσταση που βρισκόταν η μαρίνα Λάρνακας, σας αναφέρω ότι κατά το 1993 με τις φιλότιμες προσπάθειες του ΚΟΤ και του Δήμου Λάρνακας επιλύθηκαν δέκα βασικά προβλήματα, τέσσερα άλλα προβλήματα βρίσκονται υπό επίλυση και άλλα οκτώ βασικά προβλήματα προγραμματίζεται να λυθούν το 1994, αν δεν πουληθεί η μαρίνα.

Εντελώς επιγραμματικά θα ήθελα με τη σειρά μου να αναφέρω τα έργα που έχουν γίνει το 1993, όπως η εγκατάσταση κεντρικού συστήματος ζεστού νερού, η συμπλήρωση περίφραξης ή βελτίωσης αποχετευτικού συστήματος, η συμπλήρωση της επιδιόρθωσης υφιστάμενων ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων, η δημουργία χώρου αποθήκευσης άχρηστων μηχανέλαιων, η εγκατάσταση νέου συστήματος και τα άλλα τα οποία έχει αναφέρει ο συνάδελφος ο κ. Θάσος. Τα υπό κατασκευή έργα είναι η ανακαίνιση υφιστάμενων χώρων υγιεινής, οι εργασίες για συντήρηση και επισκευή της αποβάθρας, η επέκταση του ηλεκτρικού και τηλεφωνικού δικτύου και η κατασκευή σκάλας στο μόλο. Αναμένουμε επίσης για το 1994, πράγμα το οποίο είναι πολύ επίφοβο αν θα γίνουν αυτά τα έργα με την πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης, την τοποθέτηση καλωδίων και κιβωτίων παροχής ηλεκτρισμού για εξυπηρέτηση των σκαφών, την αντικατάσταση φθαρμένων βοηθητικών πλωτών αποβαθρών, την κατασκευή υποστέγων και ευπρεπισμού του χώρου μπροστά από τα καταστήματα της μαρίνας, την εγκατάσταση περιμετρικού φωτισμού, τη σύνδεση και βελτίωση του αποχετευτικού με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα της πόλεως.

Δεν μπορεί κανείς να παραγνωρίσει το γεγονός ότι έχουν γίνει και συνεχίζουν να γίνονται κάποια έργα. Τώρα όμως που η μαρίνα Λάρνακας θα αποτελεί για την πόλη μας το πραγματικό στολίδι της πόλης, τώρα που έχουν δαπανηθεί αυτά τα ποσά για τη βελτίωσή της, την ανάπτυξη και αναβάθμισή της, με λύπη πληροφορούμαστε ότι η κυβέρνηση την έχει βγάλει στο σφυρί, ψάχνει δηλαδή να εξεύρει ιδιώτη για εκμετάλλευσή της από τον ιδιωτικό τομέα. Διαφωνούμε κάθετα με αυτή την απόφαση, γιατί αν υπό κυβερνητική διαχείριση και φροντίδα φτάσαμε σ' αυτά τα χάλια, πώς αναμένουμε από τον ιδιωτικό τομέα να ενδιαφερθεί για τη βελτίωση, την αναβάθμιση και την επιβίωση της αποβάθρας και γενικά της μαρίνας Λάρνακας; Πιστεύουμε ότι ο πλέον φυσικός οργανισμός που θα μπορούσε να αναλάβει υπεύθυνα τη μαρίνα είναι ο Δήμος Λάρνακας, που ήδη εξέφρασε έντονο ενδιαφέρον και αναμένουμε από την κυβέρνηση να ανταποκριθεί θετικά και συμφωνούμε με την εισήγηση του κ. Θεοδώρου.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πόλη της Λάρνακας αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα. Ο πληθυσμός που φιλοξενεί η Λάρνακα είναι ο διπλάσιος από τον κανονικό. Χρειαζόμαστε έργα υποδομής με κυβερνητική αρωγή, χρειαζόμαστε τη διατήρηση των υφιστάμενων βασικών έργων της Λάρνακας, όπως του λιμανιού, αεροδρομίου και άλλων έργων και την αξιοποίηση του παραλιακού μας μετώπου. Προσπάθεια όλων των Βουλευτών της Λάρνακας είναι να αναβαθμίσουμε, αξιοποιήσουμε και εξωραΐσουμε τη μαρίνα Λάρνακας και όχι να την ξεπουλήσουμε. Ο αναξιοποίητος χώρος που βρίσκεται δίπλα από τη μαρίνα και έχει γεμίσει από αγκάθια και θάμνους ας παραχωρηθεί επιτέλους, έστω και προσωρινά στο Δήμο Λάρνακας, για να ανακουφιστούν οι συμπολίτες μας στην εξεύρεση χώρου στάθμευσης, αφού για χρόνια τώρα σχεδόν ένα με δύο τετραγωνικά χιλιόμετρα παραμένουν αναξιοποίητα. Αναμένουμε από την κυβέρνηση να αναλογιστεί υπεύθυνα και να βοηθήσει στην επίλυση των προβλημάτων της μαρίνας Λάρνακας, για να αποτελεί η μαρίνα Λάρνακας πόλο έλξεως ξένων ιδιοκτητών σκαφών και χώρο εξωραϊσμού και συνέχιση του εξαιρετικού παραλιακού μετώπου των Φοινικούδων μας, σύμφωνα με το σχέδιο Άγγελου Δημητρίου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης και αντιλαμβάνομαι είναι ο τελευταίος ομιλητής.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Από τη θέση μου, δυο λόγια μόνο, κύριε Πρόεδρε. Χωρίς καθόλου να παραβλέπουμε, κύριε Πρόεδρε, την αναγκαιότητα ότι πρέπει να είναι συναγωνίσιμα τα τέλη, τα οποία κάποτε θα πρέπει να επιβληθούν για τη μαρίνα Λάρνακας, πρέπει να σταλεί ένα μήνυμα, ότι σε μια πατρίδα, όπως είναι η Κύπρος που είναι σήμερα υπό κατοχή, αυτοί οι οποίοι έχουν την άνεση να αγοράζουν πλοιάρια πολυτελείας του ύψους των £200.000, πρέπει να είναι έτοιμοι να πληρώσουν και ψηλά τέλη.

Δεύτερο, προσυπογράφω απόλυτα τα όσα έχουν λεχθεί από τους συναδέλφους, ότι το μέτωπο των Φοινικούδων στη Λάρνακα, όπως σήμερα έχει αναδημιουργηθεί με το σχέδιο Άγγελου Δημητρίου, πράγματι είναι ένα στολίδι για την περιοχή και από τη στιγμή που έχουμε την επέκταση αυτής της γραμμής με τη μαρίνα και ένα άλλο ανοικτό χώρο, είναι επιβεβλημένη ανάγκη αυτοί οι χώροι να εξωραϊστούν σύντομα, ώστε να μην υπάρχει παραφωνία στο όλο σχέδιο, το οποίο ήδη δημιουργείται στο μέτωπο της παραλίας. Και νομίζω ότι είναι δικαιολογημένα τα αιτήματα των Λαρνακέων συναδέλφων και εμείς, ως εκτοπισθέντες Βουλευτές που κατοικούμε στη Λάρνακα, τα υποστηρίζουμε με θέρμη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της ουσίας λέχθηκαν οι τοποθετήσεις μας από το συνάδελφο Μιχαηλίδη. Δεν είναι τυχαίο που στην Έκθεση της Επιτροπής βρίσκεται μόλις στην τελευταία παράγραφο η γνωστοποίηση, που μας έγινε ουσιαστικά στην τελευταία συνάντηση που είχε η Διευθύντρια του ΚΟΤ με την Επιτροπή μας, όταν της ζητήσαμε κάποιες διευκρινίσεις, και παρεμπιπτόντως πρέπει να πούμε πως λέχθηκε ότι είναι σε προχωρημένο στάδιο σχέδιο παραχώρησης στον ιδιωτικό τομέα όχι μόνο της μαρίνας Λάρνακας, αλλά και των οποιωνδήποτε άλλων μαρίνων ήθελαν προκύψει στις ελεύθερες περιοχές.

Σίγουρα θα έχουμε την ευκαιρία πιο συγκεκριμένα και πιο εκτεταμένα να τοποθετηθούμε επί του θέματος, όταν θα βρίσκεται αυτό το θέμα μπροστά μας, όπως ανέφερε και ο συνάδελφος Χρυσοστόμου. Όμως είναι σωστή και η διαπίστωση η οποία έγινε, γιατί αντιλαμβάνομαι ότι ίσως να δόθηκαν και μερικές χιλιάδες λίρες σε κάποιους εμπειρογνώμονες και ελπίζω να μην είναι του εξωτερικού, για να μας ετοιμάσουν αυτό το σχέδιο και το οποίο, όπως εκ πρώτης όψεως τοποθετούνται όλες οι πλευρές της Βουλής, πιθανό να ριχθεί στον κάλαθο των αχρήστων. Γι' αυτό μια συνεννόηση περί των προθέσεων της Εκτελεστικής Εξουσίας, και σίγουρα το Νομοθετικό Σώμα δε θα ήθελε να αναμειχθεί στις αρμοδιότητές της, τουλάχιστον θα πρέπει να γίνεται στις αρμόδιες Επιτροπές.

Εκείνο το οποίο πρέπει να γίνει κατανοητό, και είναι η δική μας η θέση, είναι πως λυπούμαι να πω πως η μαρίνα Λάρνακας δε θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν ένα κοινωφελές έργο. Εξυπηρετεί ένα άθλημα με το οποίο κατά τεκμήριο δεν ασχολούνται χαμηλόμισθοι ή τα μεσαία εισοδηματικά στρώματα. Όμως υπάρχει η διέξοδος γι' αυτούς που θέλουν να ασχοληθούν με το ναυταθλητισμό, με μια καλή οργάνωση και με συνεννόηση με τον αρμόδιο οργανισμό, που είναι ο Κυπριακός

Οργανισμός Αθλητισμού, να γίνουν κάποιες διευθετήσεις και να τροχιοδρομηθούν κάποιες διαδικασίες, ώστε να κάμουν κάποια ναυτικά καταφύγια, τα οποία να είναι υπό τη στέγη του ΚΟΑ. Αυτή είναι απλώς μια σκέψη και έτσι θα δοθεί η ευκαιρία σε εκείνους που πραγματικά θέλουν να ασχοληθούν με το ναυταθλητισμό, και δεν ασχολούνται από απλό χόμπι ούτε διαθέτουν ένα σκάφος μερικές φορές μερικών εκατοντάδων χιλιάδων λιρών, να το πράξουν. Και δεν πρέπει να τους βάζουμε μπροστά, ούτως ώστε να λέμε πως τα τέλη πρέπει να είναι χαμηλότερα, γιατί ένα πρέπει να είναι κατανοητό, πως αυτή είναι η προσφορά από πλευράς του κράτους, της κυβέρνησης, προς αυτούς τους αθλούμενους. Και τους άλλους που έχουν τα σκάφη για χόμπι, πρέπει τουλάχιστο να τους επιβαρύνει με εκείνα τα τέλη που θα καλύπτουν τα έξοδα συντήρησης των καταφυγίων τους.

Σίγουρα ο τρόπος παραχώρησης, εκχώρησης δικαιωμάτων της κυβέρνησης, του κράτους στον ιδιωτικό τομέα είναι η εύκολη λύση για να υπερπηδήσουμε κάποια πιθανά προβλήματα τα οποία βλέπουμε μπροστά μας ως κυβέρνηση. Είναι καλύτερα η κυβέρνηση και οι αρμόδιοι κυβερνητικοί φορείς να μελετήσουν με περισσότερη σοβαρότητα το θέμα και να προσπαθήσουν να εξεύρουν λύσεις, ούτως ώστε να μη δίνουμε το δικαίωμα σε οποιουσδήποτε να λέγουν ότι οι τιμές μας δεν είναι ανταγωνιστικές και να ζητούν καταφύγια για τα σκάφη τους στο εξωτερικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μούσκο, να μη λησμονούμε ότι πρόκειται για ομόφωνη Έκθεση. Επειδή είστε ο εισηγητής, θα σας δώσω την ευκαιρία δευτερολογίας, αλλά όταν είναι ομόφωνη η Έκθεση να μην το ανοίγουμε και να το κλείνουμε το ίδιο θέμα, εφόσον σχεδόν τα πορίσματα είναι κοινά. Οπωσδήποτε θα έχετε την ευκαιρία να δευτερολογήσετε, αν θέλετε.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θα μακρηγορήσω, απλά θα ήθελα να επισημάνω ορισμένα σημεία στα οποία έχουν αναφερθεί οι συνάδελφοι και πρώτο και καλύτερο το γεγονός ότι προσπαθούν ορισμένοι συνάδελφοι να παρουσιάσουν ότι το χόμπι το θαλάσσιο είναι μονοπώλιο των πλουσίων. Αυτή νομίζω είναι μια λανθασμένη εντύπωση, διότι άμα πάτε να κάμετε μια έρευνα στη μαρίνα Λάρνακας, θα δείτε σκάφη που στοιχίζουν από χίλιες λίρες το ένα μέχρι μερικές εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, όπως είπε ο συνάδελφος. Οπότε δεν είναι μόνο οι πλούσιοι οι οποίοι έχουν τα σκάφη. Υπάρχουν και φτωχοί που έχουν σκάφη και αυτοί οι φτωχοί αντί να έχουν κάποιο άλλο χόμπι ακριβό, όπως το κυνήγι ή οτιδήποτε άλλο, θέλουν να ασχοληθούν με το ψάρεμα, θέλουν να πάνε ένα περίπατο στη θάλασσα και να διαβάσουν την εφημερίδα τους μέσα στη θάλασσα παρά να τρέχουν πάνω στα βουνά. Και αν πάτε κάτω στην παραλία της Λάρνακας, τότε θα δείτε.

Μετά, στην Κύπρο το ναυταθλητισμό μέχρι σήμερα τον ανέπτυξε η ιδιωτική πρωτοβουλία. Η κυβέρνηση ή οι κυβερνήσεις δεν έχουν κάμει τίποτε σ' αυτό τον τομέα. Έχουμε μια ημικρατική μαρίνα σήμερα, πάμε να αυξήσουμε τα τέλη της σε βαθμό που θα τα φέρουμε στο επίπεδο του Sheraton της Λεμεσού, που εκεί είναι που καταλήγουν σίγουρα οι πλούσιοι με τα πολύ ακριβά τους σκάφη. Και τότε θα δείτε ότι όλοι οι φτωχοί θα πουλήσουν τα δικά τους και θα δημιουργήσουμε χώρους στη μαρίνα της Λάρνακας, για να επιτρέπουμε μόνο στους πλούσιους να έρχονται. Λοιπόν, αν θέλετε να το επιτύχουμε αυτό το πράγμα, κύριοι συνάδελφοι, τότε να προχωρήσουμε με την αύξηση των τελών στο 142,3%.

Το άλλο το οποίο είπα είναι ότι κανείς δε θέλει να επιχορηγεί η κυβέρνηση κάποιους που θέλουν για χόμπι να έχουν σκάφη μεγάλα. Αυτοί που έχουν σκάφη μεγάλα πληρώνουν και φόρο εισοδήματος, πληρώνουν και άλλου είδους εισφορές στο κράτος, πιστεύω, και δε χρειάζεται να πληγούν από ένα σκάφος το οποίο έχουν, διότι αυτούς στο κάτω κάτω δεν τους ενδιαφέρει αν θα πληρώσουν £1.000 ή £2.000. Αλλά έναν μεσαίας τάξεως άνθρωπο, τον ενδιαφέρει και θα το νιώσει, αν αύριο κληθεί να πληρώσει £50 - £100 το μήνα.

Ο συνάδελφος Μιχαηλίδης είπε προηγουμένως για τα έξοδα του προσωπικού. Εγώ δεν έθιξα έξοδα προσωπικού. Εγώ έθιξα έξοδα προσωπικού μέσα στην Επιτροπή και εκεί είπα ότι το μεγαλύτερο μέρος των εξόδων είναι ακριβώς οι μισθοί του προσωπικού. Και εκείνο το οποίο θέλω να επισημάνω είναι ότι αν προνοούσε ο ΚΟΤ να αυξήσει τους χώρους στάθμευσης των σκαφών από £450 σε £800, όπως είναι οι μελέτες, σίγουρα με το ίδιο προσωπικό θα μπορούσε να εξυπηρετήσει διπλάσια σκάφη και το έξοδο αυτό θα είχε μειωθεί σε σύγκριση με το ολικό έξοδο. Είναι με αυτή την έννοια που το είπα εγώ. Ούτε είπα εγώ να απολύσουμε προσωπικό ούτε τίποτε. Εκείνο το οποίο είπα είναι να μην προσλάβουμε νέο προσωπικό, διότι δε χρειάζεται με τον αριθμό των σκαφών που έχουμε σήμερα.

Λοιπόν, για τον κ. Καριόλου. Ο κ. Καριόλου όταν επί 17 χρόνια υπέβαλλε εισηγήσεις στη διεύθυνση του ΚΟΤ, για να γίνουν έργα στη μαρίνα και δεν εγίνονταν, βέβαια ο άνθρωπος απελπίστηκε και ζήτησε να πάει πίσω στη Λευκωσία. Τί έγινε; Μας έστειλαν στη Λάρνακα σήμερα κάποιον, ο οποίος είναι μεν μορφωμένος, αλλά δεν έχει καμιά εξειδίκευση πάνω σε ναυτικά θέματα. Γι' αυτό και ο κ. Καριόλου αναλαμβάνει όλες αυτές τις διοργανώσεις οι οποίες γίνονται από το κράτος. Γιατί ο κ. Καριόλου να κάθεται και να παραμένει αναξιοποίητος μέσα σε ένα γραφείο στη Λευκωσία στον ΚΟΤ και να μην πάει στη Λάρνακα, να του δοθούν οι αρμοδιότητες που χρειάζεται να έχει, για να μπορέσει να αναπτύξει τις δυνατότητες του και τις γνώσεις του, τις οποίες απέκτησε από σπουδές στην Αγγλία; Οπότε δεν στέκει η δικαιολογία ότι ζήτησε ο ίδιος να μετατεθεί, ναι, ζήτησε ο ίδιος, διότι απελπίστηκε. Πόσο καιρό να παρουσιάζεται σαν Διευθυντής, ενώ στην πραγματικότητα δεν ήταν Διευθυντής; Όσον αφορά το Yacht Club. Το Yacht Club, κύριοι συνάδελφοι, για το οποίο είχαμε ψηφίσει εμείς σ' αυτή τη Βουλή £45.000 εγκρίνοντας τον προϋπολογισμό του ΚΟΤ, σήμερα έρχεται ο ΚΟΤ και λέει ότι "αυτό το έργο το σημαντικό δεν πρόκειται να το κάνουμε". Εφόσον δεν πρόκειται να κάμει ένα σημαντικό έργο της τάξεως των £500.000, γιατί συνεχίζει να ζητά δηλαδή αυτή την αύξηση του 142%; Δεν αρκείται με μια αύξηση του 60% με 70%; Πρέπει να πάρει 142%;

Και για να αποδείξω ακόμη μια φορά αυτά που είπα για τα έργα, τα οποία έχουν γίνει ή που έχουν γίνει όπως εξήγησα, επανέρχομαι στο θέμα της αποβάθρας, κύριοι συνάδελφοι, ένα πολύ σοβαρό θέμα και θέλω να το ξανατονίσω: Ξεκίνησε η επιδιόρθωση της αποβάθρας, υπογράφτηκε κάποιο συμβόλαιο με τον εργολάβο. Αυτός ο εργολάβος ανέλαβε να παραδώσει την αποβάθρα συμπληρωμένη το Σεπτέμβριο. Δε συμπληρώθηκε, διότι η κ. Μιχαήλ μας είπε ότι δεν είχαν παραλάβει τα ξύλα. Ήρθαν τα ξύλα, μας είπε θα παραδοθεί το Δεκέμβριο και τώρα δε θα παραδοθεί συμπληρωμένη το Δεκέμβριο, θα κάμουν πάλι "πατσιαρίσματα", γιατί λέει ο εργολάβος δεν έφερε την ποσότητα της ξυλείας που χρειαζόταν να φέρει. Τί είδους

συμβόλαια έκαμε ο ΚΟΤ, κύριοι συνάδελφοι, μαζί με τον εργολάβο, για να παρουσιάζονται αυτές οι δικαιολογίες; Και είναι αυτά τα οποία πρέπει να προσέξουμε, κύριοι συνάδελφοι. Είναι ωραία να υποστηρίζουμε κάτι, αλλά πρέπει να δούμε και πώς προχωρούμε και πρέπει κάπου να βάλουμε κάποιο φραγμό στα Συμβούλια Ημικρατικών Οργανισμών, για να μπορούν και αυτά να προωθούν τα έργα σύμφωνα με το τι πρέπει να γίνεται.

Αυτά ήθελα να πω, κύριοι συνάδελφοι, δε θέλω να επεκταθώ περισσότερο. Εγώ εκείνο το οποίο, κλείνοντας το θέμα αυτό, θα ήθελα να παρακαλέσω να διαμηνυθεί στον ΚΟΤ είναι ότι, πρώτο, θα πρέπει να επανατοποθετηθεί στη Λάρνακα ο κ. Καριόλου, δεύτερο, θα πρέπει να προχωρήσει με τα έργα τα οποία έχει εξαγγείλει και, τρίτο, πως χρειάζεται σίγουρα μια πιο στενή παρακολούθηση, όσον αφορά την ανάπτυξη της μαρίνας και εμείς θα είμαστε στη διάθεσή του να τον βοηθήσουμε όσο μπορούμε προς όλες τις άλλες υπηρεσίες.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θεωρώ ότι έληξε η συζήτηση. Θα αποσταλούν τα πρακτικά της συζήτησης τόσο στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας όσο και στον ΚΟΤ, για να έχουμε οπωσδήποτε τα δικά του σχόλια, τα οποία θα σταλούν πίσω στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, διότι το θέμα παραμένει. Δεν είναι θέμα το οποίο έχει κλείσει με αυτή τη συζήτηση. Το επόμενο θέμα είναι η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για την Ετήσια Έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1992. Είναι ομόφωνη και εισηγούμαι να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΕΣΜΩΝ, ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ 1992

Παρόντες:

Ανδρέας Χρίστου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Μάτσης
Άριστος Χρυσοστόμου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως μελέτησε την ετήσια έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1992 σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 30 Μαρτίου, την 1η Ιουνίου και στις 6 Δεκεμβρίου 1993. Στις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Επίτροπος Διοικήσεως, ο οποίος και την ενημέρωσε για τις μέχρι τώρα δραστηριότητες της υπηρεσίας του, καθώς και για θέματα ή παρατηρήσεις που εγείρονται ή περιέχονται στην εν λόγω ετήσια έκθεσή του.

Η υπό εξέταση έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως είναι η δεύτερη ετήσια έκθεσή του που υποβλήθηκε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και κοινοποιήθηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή σύμφωνα με τις διατάξεις της περί Επιτρόπου Διοικήσεως νομοθεσίας του 1991 (Νόμος 3 του 1991).

Όπως είναι γνωστό, ύστερα από τη θέσπιση από τη Βουλή της υπό αναφορά νομοθεσίας τον Ιανουάριο του 1991 άρχισε να λειτουργεί στην Κύπρο ο θεσμός του Επιτρόπου Διοικήσεως με το διορισμό του πρώτου Επιτρόπου Διοικήσεως το Μάρτιο του ίδιου χρόνου.

Στα πλαίσια των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του, όπως αυτές προδιαγράφονται στην υπό αναφορά νομοθεσία, ο Επίτροπος Διοικήσεως διερευνά, ύστερα από υποβολή σχετικού παραπόνου, ενέργειες της διοίκησης είτε για παραβίαση ατομικών δικαιωμάτων είτε για παράβαση των νόμων ή των κανόνων της χρηστής διοίκησης και της ορθής συμπεριφοράς προς τους διοικουμένους. Επίσης είναι αρμόδιος να διερευνά, ύστερα από εντολή του Υπουργικού Συμβουλίου, οποιοδήποτε θέμα που αφορά τη λειτουργία οποιασδήποτε υπηρεσίας, για να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτή λειτουργεί εύρυθμα και σύμφωνα με τους νόμους και τις αρχές της χρηστής διοίκησης.

Σύμφωνα επίσης με την ίδια νομοθεσία, ο Επίτροπος Διοικήσεως είναι υποχρεωμένος για κάθε διερευνώμενη περίπτωση να υποβάλλει στο Υπουργικό Συμβούλιο έκθεση ή ειδική έκθεση, όταν αυτό απαιτείται, καθώς και ετήσια έκθεση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, που να περιλαμβάνει τις παρατηρήσεις και εισηγήσεις του. Αντίγραφα όλων των πιο πάνω εκθέσεων του Επιτρόπου κοινοποιούνται στη Βουλή.

Ενεργώντας με βάση τις διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας, ο Επίτροπος Διοικήσεως υπέβαλε στη Βουλή μεγάλο αριθμό εκθέσεων αναφορικά με παράπονα που διερευνήθηκαν κατά το 1992, καθώς και την υπό εξέταση δεύτερη ετήσια έκθεσή του, που καλύπτει την περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου και 31ης Δεκεμβρίου 1992.

Ανάλυση των παραπόνων που υποβλήθηκαν για το υπό επισκόπηση έτος εκτίθεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση.

Οι γενικές διαπιστώσεις του Επιτρόπου Διοικήσεως, όπως αυτές αναλύονται στην ετήσια έκθεσή του για το 1992, συνοψίζονται στα πιο κάτω:

(α) Έχει διαπιστωθεί ότι οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες στην πλειοψηφία τους συμμορφώθηκαν στις εισηγήσεις ή συστάσεις του Επιτρόπου. Επίσης οι έρευνες για ορισμένα παράπονα διακόπηκαν, γιατί οι παραπονούμενοι ικανοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής τους.

(β) Από τη διερεύνηση ορισμένων παραπόνων διαπιστώθηκε ότι οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες έχουν παραβιάσει βασικές συνταγματικές διατάξεις και ειδικότερα τα άρθρα 23, 28 και 29 του Συντάγματος, που αναφέρονται στο δικαίωμα ιδιοκτησίας, στην κατοχύρωση της αρχής της ισότητας των πολιτών και στο δικαίωμα του πολίτη να αναφέρεται γραπτώς στις αρμόδιες αρχές και να λαμβάνει σχετική απάντηση το αργότερο μέσα σε διάστημα τριάντα ημερών.

(γ) Επίσης διαπιστώθηκε ότι διοικητικά όργανα, κατά την άσκηση της διακριτικής τους εξουσίας, παραβίασαν βασικές αρχές διοικητικού δικαίου, όπως είναι η τήρηση αξιοκρατικών κριτηρίων κατά τις προσλήψεις έκτακτων υπαλλήλων, καθώς και η αρχή με βάση την οποία διοικητική πράξη πρέπει να εκδίδεται από το αρμόδιο διοικητικό όργανο.

Παράλληλα με τις πιο πάνω διαπιστώσεις του, ο Επίτροπος Διοικήσεως περιλαμβάνει στην υπό συζήτηση έκθεσή του εισηγήσεις για τροποποίηση της νομοθεσίας περί Επιτρόπου Διοικήσεως για τη νομοθετική ρύθμιση ορισμένων θεμάτων. Επίσης εισηγείται τη λήψη διοικητικών μέτρων που να στοχεύουν στην τήρηση της αρχής της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης.

Οι κυριότερες από τις εισηγήσεις αυτές αφορούν ειδικότερα:

(α) την παροχή στον Επίτροπο Διοικήσεως της εξουσίας να διερευνά και αυτεπάγγελτα ενέργειες της διοίκησης, καθώς και της εξουσίας για διερεύνηση παραπόνων και για ενέργειες των αρχών τοπικής διοίκησης,

(β) τη βελτίωση της διαδικασίας υποβολής των εκθέσεών του,

(γ) τη σύσταση ενός ανεξάρτητου συλλογικού διοικητικού οργάνου που θα είναι αρμόδιο για διορισμούς, προαγωγές ή μεταθέσεις υπαλλήλων των οργανισμών δημόσιου δικαίου,

(δ) τη θέσπιση μιας εκσυγχρονισμένης και ενιαίας νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος,

(ε) τη βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών λειτουργών,

(στ) την κανονιστική ρύθμιση των κριτηρίων καθορισμού της ιδιότητας των εκτοπισθέντων και των κριτηρίων για παροχή σ' αυτούς οικονομικής βοήθειας για στεγαστικούς σκοπούς,

(ζ) την κωδικοποίηση των βασικών νομικών αρχών που πρέπει να διέπουν τη δράση των δημόσιων υπαλλήλων.

Η Επιτροπή, αφού διεξήλθε την έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1992 και αντάλλαξε μαζί του απόψεις όσον αφορά τα συμπεράσματα, τις εισηγήσεις και τις διαπιστώσεις του που προέκυψαν από τη μέχρι σήμερα λειτουργία της υπηρεσίας του, κατέληξε στις πιο κάτω παρατηρήσεις:

(α) Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση τη διαπίστωση του Επιτρόπου Διοικήσεως ότι από την ως τώρα λειτουργία του θεσμού οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες στην πλειοψηφία τους συμμορφώνονται στις εισηγήσεις ή τις συστάσεις του, που γίνονται στα πλαίσια της διερεύνησης των διάφορων παραπόνων των πολιτών. Η διαπίστωση αυτή ανταποκρίνεται κατά την άποψη της Επιτροπής στον κύριο στόχο του θεσμού του Επιτρόπου Διοικήσεως, που δεν είναι άλλος από την αποτελεσματική προστασία των πολιτών από ενέργειες της διοίκησης που προσβάλλουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες τους.

(β) Η Επιτροπή διαδηλώνει την πρόθεσή της να εξετάσει με θετική διάθεση τις διάφορες εισηγήσεις που υποβάλλονται από τον Επίτροπο στην υπό εξέταση ετήσια έκθεσή του, με στόχο να συμβάλει στην κοινή προσπάθεια για διασφάλιση της τήρησης των αρχών της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα η Επιτροπή, υιοθετώντας την εισήγηση του Επιτρόπου για κωδικοποίηση βασικών νομικών αρχών που πρέπει να διέπουν τη δράση της δημόσιας διοίκησης, ώστε αυτή να είναι σύμφωνη με τις αρχές της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης και της αξιοκρατίας, προτίθεται να αναλάβει πρωτοβουλία, ώστε να θεσπιστεί, με τη βοήθεια του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του Επιτρόπου Διοικήσεως, σχετική νομοθεσία στην οποία να περιέχονται οι αρχές αυτές.

(γ) Η Επιτροπή, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την ανάγκη για διασφάλιση της ανεξαρτησίας του θεσμού του Επιτρόπου Διοικήσεως και το

σημαντικό ρόλο που ο τελευταίος έχει να διαδραματίσει, επαναλαμβάνει και πάλι, όπως και στην προηγούμενη Έκθεσή της αναφορικά με την ετήσια έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1991, ότι επιβάλλεται η περαιτέρω ενίσχυση της υπηρεσίας του με μόνιμο προσοντούχο προσωπικό, έτσι που η λειτουργία του θεσμού να καταστεί ακόμη πιο αποτελεσματική.

(δ) Η Επιτροπή αντικρίζει θετικά την εισήγηση του Επιτρόπου για διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του, ώστε να έχει εξουσία διερεύνησης παραπόνων που αφορούν και ενέργειες των αρχών τοπικής διοίκησης (δήμων, συμβουλίων βελτιώσεως και χωριτικών αρχών), πράγμα που σήμερα δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητές του σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας, γι' αυτό και ζητά από την Εκτελεστική Εξουσία να μελετήσει το όλο θέμα το συντομότερο δυνατό.

(ε) Η Επιτροπή επισημαίνει τις προσπάθειες του Επιτρόπου Διοικήσεως για ανάπτυξη του επιθυμητού κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αγαστής συνεργασίας με τα διάφορα όργανα που ασκούν εκτελεστική εξουσία και διοικητική λειτουργία, ενέργειες που αναμφίβολα υποβοηθούν στην αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού του Επιτρόπου Διοικήσεως.

(στ) Τέλος η Επιτροπή, επισημαίνοντας την εισήγηση του Επιτρόπου για αναβάθμιση των σχέσεών του με τη νομοθετική εξουσία, διαδηλώνει την πρόθεσή της να καταβάλει κάθε προσπάθεια για την προστασία και ενίσχυση του θεσμού, που σύμφωνα με το μήνυμα του ίδιου του Επιτρόπου "αποτελεί πλέον μια κατάκτηση του Κύπριου πολίτη που αναβαθμίζει την υπόστασή του σε μια δημοκρατική πολιτεία".

ΠΙΝΑΚΑΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1/1/92-31/12/92

Παράπονα που εκκρεμούσαν για διερεύνηση την 31η Δεκεμβρίου 1991		160	
Παράπονα που υποβλήθηκαν το 1992		531	
Σύνολο παραπόνων προς διεκπεραίωση			691
Παράπονα που υποβλήθηκαν το 1991 και για τα οποία συντάχθηκε έκθεση	97		
Παράπονα που υποβλήθηκαν το 1992 και για τα οποία συντάχθηκε έκθεση	114		
Σύνολο παραπόνων για τα οποία συντάχθηκε έκθεση		211	
Παράπονα για τα οποία διακόπηκε η έρευνα		131	
Παράπονα που αποφασίστηκε να μην ερευνηθούν		189	
Σύνολο παραπόνων που διεκπεραιώθηκαν			531
Παράπονα για τα οποία διεξάγεται έρευνα			160

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΤΟ 1992

	Αριθμός παραπόνων	Ποσοστό %
Ερευνηθέντα ή ερευνώμενα	309	58,2
Μη ερευνηθέντα	189	35,6
Στάδιο προκαταρκτικής διερεύνησης	32	6,2
Σύνολο παραπόνων προς διεκπεραίωση	531	100

Από τα 691 παράπονα προς διερεύνηση αποφασίστηκε η διεξαγωγή έρευνας για 502, ενώ 189 παράπονα αποφασίστηκε να μην ερευνηθούν.

Η ανάλυση των 502 ερευνηθέντων ή ερευνώμενων παραπόνων έχει ως ακολούθως:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΘΕΝΤΩΝ Η ΕΡΕΥΝΩΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

Παράπονα για τα οποία συμπληρώθηκε η έρευνα		211
Παράπονα για τα οποία διακόπηκε η έρευνα		131
α) επειδή ικανοποιήθηκε το παράπονο	34	
β) επειδή ήταν αβάσιμο το παράπονο	55	
γ) για άλλους λόγους	42	
Παράπονα για τα οποία διεξάγεται έρευνα		160
Σύνολο ερευνηθέντων ή ερευνώμενων παραπόνων		502

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχουν ομιλητές, διότι τα συμπεράσματα είναι τα ίδια και κοινά. Δε θα προχωρήσουμε περαιτέρω σήμερα στο Κεφάλαιο Δ'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Τρίτη, 21 Δεκεμβρίου 1993, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών για τους προϋπολογισμούς του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1993.
3) Ο περί Εφαρμογής της Γενικής Εκτίμησης για τους Σκοπούς των περί Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών του 1973 Νόμος του 1993.

4) Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993.

5) Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

6) Οι περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1993.

7) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα ('Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1993.

8) Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Διαδικασία Εγγραφής και Έκδοσης Ετήσιας Άδειας Εξαγωγέα) Κανονισμοί του 1993.

9) Οι περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Εσωτερικοί Κανονισμοί) Κανονισμοί του 1993.

10) Οι περί Επαγγελματικής Κτηνιατρικής Δεοντολογίας Κανονισμοί του 1993.

11) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

12) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για το μήνα Ιανουάριο του 1994.

13) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Συμβουλίου για την Εκπαιδευτική Αξιολόγηση-Πιστοποίηση σύμφωνα με τον Κανονισμό 69 των περί Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Πιστοποίηση Κλάδου Σπουδών) Κανονισμών του 1992.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Χαλαρώσεις και παραχωρήσεις σε ξενοδοχείο στον Κόλπο των Κοραλλίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (30.3.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (13.11.1992).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και Δ. Ηλιάδη). (30.9.1993).

Η ώρα 7.00 το βράδυ θα διακόψουμε, διότι είναι η ετήσια γιορτή της Βουλής επ' ευκαιρία των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς και θα επανέλθουμε για συζήτηση των προϋπολογισμών στις 12, 13 και 14 του Ιανουαρίου.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

('Ωρα λήξης: 6.00 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου 'Αριστος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συντάξεων (Ορισμένοι Αξιωματούχοι της Δημοκρατίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
2. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Κεντρικής Τραπέζης της Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", η συζήτηση που ακολούθησε

(Τ. Παπαδόπουλος, Τ. Χατζηδημητρίου, Κ. Καζαμίας, Ν. Αναστασιάδης, Ν. Ρολάνδης) και ψήφισή του σε νόμο.

3. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για τη "Μετάφραση και Ενοποίηση Αριθμού Νόμων Σύμφωνα με το Άρθρο 4 των περί Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας Νόμων του 1988 έως (Αρ. 2) του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις των κ. Ευ. Ευσταθίου και Αρ. Γεωργίου και έγκρισή τους.
5. Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Προλήψεως και Καταπολεμήσεως των Φυτικών Ασθενειών και Εχθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή της σε νόμο.
6. Έκθεση για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", β) "Ο περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και για τους Κανονισμούς "Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφορές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993", ψήφιση των νομοσχεδίων σε νόμους και έγκριση των Κανονισμών.
7. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Υδατικών Έργων Καλοπαναγιώτη (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.
8. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Σχέδιον Συντάξεων και Χορηγημάτων εις Υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και Εξαρτωμένους Αυτών Όμοιον προς το Σχέδιον Συντάξεων της Κυβερνήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.
9. Έκθεση για τους Κανονισμούς α) "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1993", β) "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Σχέδιο Σύνταξης και Χορηγημάτων στους Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους Παρόμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.
10. Έκθεση για το θέμα "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την Έκδοση Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου σε Ξένο Νόμισμα με Βάση τον περί Γραμματίων του Κυπριακού Δημοσίου Νόμο του 1989 (Νόμος Αρ. 109 του 1989)" και έγκριση της Απόφασης.
11. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
12. Ερωτήσεις Βουλευτών (Κονδύλι για επέκταση της λεωφόρου Δανάης μέχρι την πλαζ ΚΟΤ Γεροσκήπου - Προβλήματα από τη λειτουργία κτηνοτροφικών μονάδων σε χωριά της Λεμεσού - Δημιουργία αποθηκευτικού χώρου ομβρίων υδάτων στη Λεμεσό - Έλεγχος στη μετακίνηση ζώων από την Ξυλοτύμπου - Εκκλήσεις Συνεργατικών Εταιρειών για την εμπορία αμυγδαλόψιχας - Αίτημα κοινότητας Κελοκεδάρων για ανόρυξη διατρήσεων - Αίτημα κοινότητας Κελοκεδάρων για διορισμό μόνιμου κτηνίατρου - Επισκευή και συντήρηση των αγροτικών δρόμων στα Κελοκέδαρα - Επισκευή του δρόμου Κελοκεδάρων-"Ζιριπιλλή" - Ανέγερση αίθουσας στο δημοτικό σχολείο Χολετριών - Οικονομική βοήθεια στους

αίθουσας στο δημοτικό σχολείο Χολετριών - Οικονομική βοήθεια στους κτηνοτρόφους Χολετριών - Διαχωρισμός οικοπέδων στα Χολέτρια - Ανέγερση αίθουσας στο δημοτικό σχολείο Έμπας - Οικονομική βοήθεια στην κοινότητα Έμπας για κατασκευή γηπέδου - Ασφαλτόστρωση του δρόμου Έμπας-Κισσόνεργας - Οικονομική βοήθεια στην κοινότητα Έμπας για αποπεράτωση της εκκλησίας - Αναφορά σε βιασμούς και δολοφονίες γυναικών από τα δελτία ειδήσεων του ΡΙΚ - Αρδευτικά και υδρευτικά έργα για τις ανάγκες της κοινότητας Πελενδρίου - Ανέγερση κλειστής αίθουσας αθλοπαιδιών στο Πελένδρι - Διορισμός μόνιμου γιατρού στο Πελένδρι - Επιδιόρθωση του δρόμου Πελενδρίου-Κάτω Αμιάντου - Επέκταση του ηλεκτρικού δικτύου στο Πελένδρι - Αποχετευτικό πρόβλημα στο Πελένδρι).

13. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Ολοκλήρωση του δρόμου από την Κοιλίνεια στην τοποθεσία "Βλέα" - Αίτημα της κοινότητας Θελέτρας για ανόρυξη νέας γεώτρησης - Καθυστέρηση στην έκδοση διαβατηρίων - Άδεια παραμονής στους Ελλαδίτες που είναι παντρεμένοι με Κύπριες - Διαφωτιστικό φυλλάδιο για πρόληψη διάφορων ασθενειών - Αναφορά για κρούσματα τύφου, τυφοειδούς πυρετού και καταπολέμηση ποντικών στην περιοχή Ζακακίου - Ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου στη Γιόλου - Δραστηριότητες Βρετανών και Αμερικάνων επισήμων στα κατεχόμενα και διεξαγωγή διακοινοτικών σεμιναρίων).
14. Έκθεση για το θέμα "Η επικρατούσα κατάσταση στη μαρίνα Λάρνακας και η καθυστέρηση στην υλοποίηση προγραμμάτων για την αναβάθμισή της", η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Μούσκος, Θ. Μιχαηλίδης, Α. Χρυσοστόμου, Δ. Θεοδώρου, Οδ. Δημητρίου, Σ. Χατζηγιάννης, Κ. Καζαμίας) και απόφαση του Σώματος να συνεχίσει την παρακολούθηση του θέματος η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.
15. Έκθεση για την "Ετήσια Έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως για το 1992" και έγκρισή της.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 21ης Δεκεμβρίου 1993

('Ωρα έναρξης: 4.18 μ.μ.)

(Αρ. 10)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ τους κύριους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι η ομιλία του Υπουργού Οικονομικών για τους Προϋπολογισμούς του 1994. Παρακαλώ τον κ. Υπουργό Οικονομικών να προσέλθει στο βήμα.

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ:

(Φ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ)

Έντιμε κύριε Πρόεδρε της Βουλής, έντιμοι κύριοι Βουλευτές,

Αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή που παρουσιάζομαι σήμερα ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων για την καθιερωμένη ετήσια ομιλία του Υπουργού Οικονομικών με την ευκαιρία της συζήτησης των πρώτων κρατικών προϋπολογισμών που κατατέθηκαν στο Σώμα αυτό από την κυβέρνηση του Προέδρου Γλαύκου Κληρίδη. Στην ομιλία μου θα παρουσιάσω τις κύριες κατευθύνσεις της οικονομικής πολιτικής που ακολουθούμε, η οποία στοχεύει στην αναδιάρθρωση της οικονομίας, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της, στον καθορισμό νέου στίγματος της αναπτυξιακής διαδικασίας μέσα σε συνθήκες σταθερότητας και στην παράλληλη προώθηση μιας προοδευτικής και δίκαιης κοινωνικής πολιτικής που να στηρίζεται σε υγιείς οικονομικές βάσεις. Θα αναφερθώ επίσης στις οικονομικές εξελίξεις του χρόνου που διανύουμε και στις προοπτικές που διαγράφονται για το 1994.

Η νέα κυβέρνηση με την ανάληψη της εξουσίας τον περασμένο Φεβρουάριο επωμίσθηκε το βάρος της ανόρθωσης της οικονομίας που βρισκόταν από το φθινόπωρο του 1992 σε ύφεση και στην οποία είχαν υπεισέλθει από καιρό αποσταθεροποιητικές τάσεις. Η πρώτη ενέργεια που προωθήσαμε ήταν η καταγραφή με πλήρη αντικειμενικότητα της πραγματικής εικόνας της οικονομίας. Όταν στις 6 Απριλίου κατέθετα από το βήμα αυτό την έκθεση της κυβέρνησης για την κατάσταση της οικονομίας, όπως την παραλάβαμε, επισήμανα τα προβλήματα και διέγραψα με ξεκάθαρο τρόπο τους στόχους και τις επιδιώξεις μας.

Πρώτη μας ενέργεια ήταν ο καταρτισμός Προγράμματος Εξυγίανσης των Δημόσιων Οικονομικών και διόρθωσης της παραπαίουσας οικονομίας με βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους στόχους, την υλοποίηση του οποίου ακολουθούμε απαρέγκλιτα. Το Πρόγραμμα διαλαμβάνει διάφορους τρόπους αντιμετώπισης της κατάστασης μεταξύ των οποίων είναι και τα ελάχιστα αναγκαία διαρθρωτικά φορολογικά μέτρα που έχουμε ήδη εισάξει, με τη βοήθεια της Βουλής των Αντιπροσώπων, με στόχο την ανατροπή των δημοσιονομικών ανισορροπιών και την παροχή στο κράτος των εφοδίων για συνέχιση του κοινωνικού του ρόλου. Καμιά κυβέρνηση και κανένας Υπουργός Οικονομικών δεν είναι ευτυχής, όταν εισάγει ή αυξάνει τις φορολογίες. Στο τέλος όμως εκείνο που υπερισχύει είναι το γενικότερο δημόσιο συμφέρον. Δεν ακολουθήσαμε τη μέθοδο της εύκολης απραξίας ή της παραπλάνησης και του λαϊκισμού. Μιλήσαμε στο λαό, στην ευθυκρισία του οποίου πιστεύουμε, για την ευρωστία και τις δυνατότητες της κυπριακής οικονομίας, αλλά παράλληλα τονίσαμε τα προβλήματα και τις αδυναμίες της. Μ' αυτό τον τρόπο δώσαμε την ευκαιρία στους κοινωνικούς εταίρους να προβληματιστούν με σκοπό να υπάρξει ευρεία συναίνεση για επίλυση των προβλημάτων της οικονομίας, ώστε να συνεχιστεί και να ενισχυθεί η οικονομική και κοινωνική πρόοδος της χώρας μας.

Όπως ανέφερε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην πρόσφατη ομιλία του για την πολιτική του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης, κύριος άξονας της πολιτικής μας είναι η επαναφορά της οικονομίας σε μια πορεία γρήγορης ανάπτυξης μέσα σε συνθήκες οικονομικής σταθερότητας και πλήρους απασχόλησης. Ο ποσοτικός στόχος της αναπτυξιακής/αναδιαρθρωτικής πολιτικής μας είναι η επίτευξη μέσου ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης μεταξύ 3-4%, κατά τα αμέσως επόμενα χρόνια. Η οικονομική ανάπτυξη δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά αποβλέπει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του λαού και της ποιότητας της ζωής γενικά. Η επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης πάνω σε υγιείς βάσεις μέσω μιας πολιτικής αναδιάρθρωσης της παραγωγής, τεχνολογικής αναβάθμισης και εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή μιας προωθημένης και ευαίσθητης κοινωνικής πολιτικής. Η πολιτική μας στον κοινωνικό τομέα πέρα από τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής και την ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών στοχεύει στη βελτίωση της κατανομής του εισοδήματος και της εισοδηματικής θέσης των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού. Μέσα στα πλαίσια αυτά εντάσσονται και τα διάφορα κοινωνικά μέτρα που εξαγγέλθηκαν ήδη από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με κυριότερο τον πρωτοποριακό θεσμό της λαϊκής σύνταξης που, όταν εφαρμοστεί, θα προσφέρει ασφάλεια και σιγουριά σε δυσπραγούντες συμπολίτες μας.

Η Κύπρος επέλεξε οριστικά τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που προϋποθέτει ικανοποίηση των κριτηρίων σύγκλισης των ευρωπαϊκών οικονομιών, όπως προνοούνται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ. Στα αμέσως επόμενα

χρόνια βασικός μας στόχος είναι να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα κάτω από το 3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, να παραμείνει το δημόσιο χρέος, εξαιρουμένου του ενδοκυβερνητικού, κάτω από το 60% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και να συγκρατηθεί ο πληθωρισμός στα μέσα κατώτατα κοινοτικά επίπεδα που προνοεί η Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Η σταθερότητα της οικονομίας είναι προϋπόθεση για εξασφάλιση οικονομικής και κοινωνικής προόδου. Είναι γι' αυτό το λόγο που πρώτο μέλημά μας ήταν η λήψη μέτρων για αναχαίτιση των αποσταθεροποιητικών τάσεων που απειλούσαν την οικονομία. Ο πληθωρισμός, το ισοζύγιο πληρωμών και το δημοσιονομικό έλλειμμα πρέπει να διατηρούνται σε επίπεδα που να μη δημιουργούν πρόβλημα σταθερότητας στην οικονομία.

Για να σταθεροποιήσουμε την οικονομία και να δημιουργήσουμε το πλαίσιο για αναδιάρθρωση και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της πήραμε μια σειρά μέτρων, τα θετικά αποτελέσματα των οποίων άρχισαν ήδη να διαφαίνονται.

Για την ενίσχυση των δημόσιων εσόδων αυξήθηκαν οι φόροι κατανάλωσης στα τσιγάρα και στη βενζίνη και από την 1η Οκτωβρίου ο συντελεστής του ΦΠΑ από 5% σε 8%. Κατά το 1994 θα καταβληθεί προσπάθεια ενίσχυσης των δημόσιων εσόδων με την καλύτερη αξιοποίηση της υφιστάμενης φορολογικής βάσης και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Για να ενισχυθεί όμως και το αίσθημα δικαιοσύνης του φορολογούμενου, θα επανακατατεθεί σύντομα με ορισμένες τροποποιήσεις το νομοσχέδιο που προνοεί τη σύσταση Εφορειακού Συμβουλίου. Προωθούνται επίσης και άλλα μέτρα που στοχεύουν στην αντιμετώπιση του αντικοινωνικού φαινομένου της φοροδιαφυγής. Η προσπάθεια που αρχίσαμε μαζί με τους κοινωνικούς εταίρους -και εδώ θα ήθελα να τους ευχαριστήσω και δημόσια για την προσπάθεια που καταβάλλουν για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών μέτρων για πάταξη της φοροδιαφυγής- θα είναι συνεχής και η κυβέρνηση έχει την πολιτική βούληση να προχωρήσει στην προώθηση των αναγκαίων μέτρων μέσα στα πλαίσια του στόχου που θέσαμε για κοινωνική δικαιοσύνη.

Παράλληλα η κυβέρνηση στα πλαίσια της ενίσχυσης της εισοδηματικής θέσης των ασθενέστερων τάξεων, παραχώρησε φορολογικές απαλλαγές προς όφελος των χαμηλά αμειβομένων με στόχο την απάμβλυνση του φορολογικού βάρους αυτών των στρωμάτων του λαού.

Μεσοπρόθεσμο στόχο της κυβέρνησης όσον αφορά τα δημόσια έσοδα αποτελεί η εναρμόνιση του φορολογικού συστήματος στην Κύπρο με αυτό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση της τελωνειακής ένωσης και μελλοντικά η ενσωμάτωση της οικονομίας στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια. Μέσα στα πλαίσια αυτά θα προωθηθούν οι αναγκαίες προσαρμογές και διορθώσεις της φορολογικής νομοθεσίας.

Η προσπάθεια που αναλήφθηκε για την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών στα επόμενα χρόνια στρέφεται επίσης και στο σκέλος των δαπανών. Ήδη από τον περασμένο Μάιο αποφασίστηκε η εφαρμογή πολιτικής αυστηρού περιορισμού της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα σε όλες τις μορφές της.

Μεσοπρόσθεσμο στόχο της πολιτικής μας αποτελεί η βελτίωση της δημόσιας υπηρεσίας και η αύξηση της παραγωγικότητάς της έτσι που να συμβάλει στην προσπάθεια για συγκράτηση των δημόσιων δαπανών. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την απλοποίηση των διαδικασιών, την εισαγωγή νέων μεθόδων διεύθυνσης, έτσι

που να ασκούνται καλύτερα οι διευθυντικές ευθύνες στα διάφορα επίπεδα και τη χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων πληροφορικής. Οι ενέργειες αυτές θα βοηθήσουν όχι μόνο στη συγκράτηση των δαπανών, αλλά και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού. Πρέπει να εμφυσήσουμε σήμερα στη δημόσια υπηρεσία ένα νέο πνεύμα και μια νέα δημιουργική πνοή. Οι χρονοβόρες και αχρείαστες γραφειοκρατικές διαδικασίες δεν έχουν θέση στο σημερινό κόσμο.

Με σκοπό το συστηματικό έλεγχο και συγκράτηση των δαπανών του δημόσιου τομέα έχει συσταθεί Ειδική Επιτροπή Ελέγχου Δαπανών σε επίπεδο Γενικών Διευθυντών, καθώς επίσης και ειδικές τεχνικές επιτροπές για μελέτη ειδικών θεμάτων, όπως αυτό των υπερωριών και των σχεδίων υπηρεσίας των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδουμε επίσης στην ενδυνάμωση των συστημάτων λογιστικού ελέγχου και της καλύτερης διαχείρισης του δημόσιου χρήματος, όπως είναι η επανεξέταση των διαδικασιών δημόσιων προσφορών, η ενίσχυση των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και ο έλεγχος των αναπτυξιακών έργων από τα πρώτα στάδια της σύλληψής τους, γιατί παρατηρείται το φαινόμενο του υπερσχεδιασμού που οδηγεί σε σπατάλη οικονομικών πόρων. Ο πολίτης αυτού του τόπου πρέπει να γνωρίζει και να νιώθει ότι το κράτος σέβεται το δημόσιο χρήμα και έχει ως γνώμονά του την καλύτερη και αποτελεσματικότερη διαχείρισή του προς όφελος του συνόλου.

Χαρακτηριστικό αλλά σημαντικό παράδειγμα της υπεύθυνης διαχείρισης του δημόσιου χρήματος που προωθούμε είναι και ο περιορισμός της δαπάνης που επιτεύχθηκε για την πρόσφατη Διάσκεψη Κορυφής της Κοινοπολιτείας και η οποία δαπάνη περιορίστηκε στα £4 εκ. περίπου από τα £8 εκ. και πλέον που αρχικά προϋπολογίστηκε. Τούτο ήταν αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς, της ευσυνειδησίας και υπευθυνότητας των αρμόδιων δημόσιων υπαλλήλων, της συστηματικής και ενδελεχούς παρακολούθησης της όλης προσπάθειας και του συντονισμού και της συνεργασίας της πολιτικής ηγεσίας και της δημόσιας υπηρεσίας. Επιτεύχθηκε το άριστο με τις ελάχιστες απαιτούμενες δαπάνες. Η συγκράτηση της δαπάνης για την οργάνωση του συνεδρίου αυτού είναι μια έμπρακτη απόδειξη του σεβασμού που επιδεικνύει η κυβέρνηση αυτή στα χρήματα του φορολογούμενου πολίτη.

Ο σεβασμός προς το φορολογούμενο πολίτη επιβάλλει και τη σε βάθος μελέτη της Ετήσιας Έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή και τη λήψη διορθωτικών μέτρων. Η αρχή έγινε από φέτος με τη συζήτηση της Έκθεσης στο επίπεδο του Προέδρου της Δημοκρατίας, όπου λήφθηκαν οι αποφάσεις για αξιολόγηση της Ετήσιας Έκθεσης. Παράλληλα προωθείται η ενίσχυση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και η παροχή στην Επιτροπή Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών της Βουλής τω Αντιπροσώπων κάθε διευκόλυνσης για αποτελεσματικότερη λειτουργία.

Η αναδιάρθρωση της οικονομίας και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της αποτελούν τον κύριο στόχο της αναπτυξιακής στρατηγικής. Η κυβέρνηση από τις πρώτες μέρες της ανάληψης των καθηκόντων της προβληματίστηκε έντονα και επεξεργάστηκε μια σειρά από μέτρα άμεσης απόδοσης για ενίσχυση της βιομηχανίας, της γεωργίας και του τουρισμού που απέβλεπαν βραχυπρόθεσμα στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τομέων αυτών και μεσοπρόθεσμα στην ενίσχυση της προσπάθειας για αναδιάρθρωση. Τα μέτρα που αφορούν τη βιομηχανία συμπεριλαμβάνουν την επαναφορά του κινήτρου της δεκαετούς φορολογικής απαλλαγής σε

περίπτωση νέων προϊόντων, την επαναφορά του κινήτρου της επιταχυνόμενης απόσβεσης για επενδύσεις σε μηχανήματα και ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τη μεταφορά ζημιών που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της παραχώρησης κινήτρων στον τομέα της μεταποίησης. Όσον αφορά τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται από τους κλάδους ένδυσης, υπόδησης και βαλιτσοποιίας έχει αποφασιστεί η κατάργηση των εισαγωγικών δασμών για εισαγωγές από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η υιοθέτηση του κοινού εξωτερικού δασμολογίου για τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.

Στον τουριστικό τομέα έχει ήδη ανασταλεί προσωρινά η επιβολή του κατά 3% τέλους του ΚΟΤ και παράλληλα τυγχάνουν επεξεργασίας μέτρα, όπως η δασμολογική απαλλαγή του ξενοδοχειακού εξοπλισμού για σκοπούς ανακαινίσεων, η εισαγωγή δέσμης φορολογικών κινήτρων για προώθηση έργων εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος, η δημιουργία μιας πρότυπης τουριστικής περιοχής, ο σχεδιασμός μιας νέας ολοκληρωμένης πολιτικής για ορθολογικό έλεγχο της αύξησης των τουριστικών κλινών και η προστασία του φυσικού και ανθρωποποίητου περιβάλλοντος.

Στον αγροτικό τομέα λήφθηκαν μέτρα για ενίσχυση του εισοδήματος που επηρεάστηκε λόγω των προβλημάτων στη διάθεση βασικών προϊόντων, όπως των εσπεριδοειδών, των μήλων, των πατατών και του χοιρινού κρέατος. Οι όροι της αγροτικής δανειοδότησης βελτιώθηκαν σημαντικά και το ύψος της δανειοδότησης ανέρχεται μέχρι το 80% της επενδυτικής δαπάνης. Η κυβερνητική χορηγία για την κατασκευή οδικού δικτύου στις περιοχές αναδασμού έχει επίσης αυξηθεί μέχρι και το 80% του κόστους αντί 50% που ίσχυε μέχρι πρόσφατα.

Η πολιτική και τα διάφορα μέτρα που προωθεί η κυβέρνηση εμπίπτουν μέσα σ' ένα μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα στρατηγικού προγραμματισμού για ανάπτυξη της οικονομίας κάτω από συνθήκες σταθερότητας στο επίπεδο των τιμών και το ισοζύγιο πληρωμών. Για το σκοπό αυτό το Γραφείο Προγραμματισμού βρίσκεται στα τελικά στάδια επεξεργασίας του προσχεδίου του νέου Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης και Σταθεροποίησης της Οικονομίας, το οποίο θα καλύψει την περίοδο 1994-1998.

Κύριες στρατηγικές επιδιώξεις του Σχεδίου θα είναι η εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η δημιουργία των συνθηκών για απρόσκοπτη ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα κάτω από συνθήκες οικονομικής σταθερότητας και πλήρους απασχόλησης και η βελτίωση της ποιότητας της ζωής.

Η εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση στο νομικό, το θεσμικό και το πεδίο οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής θα αποτελέσει το κεντρικό στοιχείο του νέου Στρατηγικού Σχεδίου. Από οικονομικής σκοπιάς η εναρμόνιση θεωρείται απαραίτητη επιδίωξη, γιατί πλείστα των μέτρων εναρμόνισης που θα πρέπει να προωθηθούν είναι μέτρα εκσυγχρονισμού της οικονομίας τα οποία ούτως ή άλλως χρειάζεται να υλοποιηθούν, για να μπορέσει η οικονομία να συνεχίσει την αναπτυξιακή της πορεία. Πέραν αυτών η ένταξή μας στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια θα διευρύνει τον εξαγωγικό προσανατολισμό και τις εξαγωγικές δυνατότητες της οικονομίας που αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την πάρα πέρα απρόσκοπτη ανάπτυξη. Προς το σκοπό αυτό θα προωθηθεί η σταδιακή απομάκρυνση όλων των στρεβλώσεων από την οικονομία, καθώς και η γενικότερη φιλελευθεροποίηση της οικονομίας, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τις ιδιαιτερότητες σε ορισμένους τομείς και τους στόχους της κοινωνικής μας πολιτικής, αποβλέποντας μεσοπρόθεσμα στην ικανοποίηση των κριτηρίων Μάαστριχτ.

Σε μακροοικονομικό επίπεδο η στρατηγική που θα ακολουθηθεί θα αποσκοπεί στη βελτίωση της διαβρωθείσας ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας τόσο στις αγορές του εξωτερικού όσο και στην εγχώρια αγορά. Απώτερος στόχος μας είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας των κυπριακών επιχειρηματικών μονάδων μέσα στο έντονα ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον. Μέσα στα πλαίσια αυτά θα επιδιωχθεί η αύξηση της παραγωγικότητας και ο περιορισμός του χάσματος μεταξύ Κύπρου και Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της υιοθέτησης προηγμένης τεχνολογίας και μεθόδων παραγωγής, νέων μορφών διεύθυνσης και οργάνωσης, πιο αποδοτικής εμπορίας, της εφαρμογής πιο ορθολογιστικής τιμολογιακής πολιτικής και του περιορισμού των μισθολογικών αυξήσεων στα πλαίσια της βελτίωσης της παραγωγικότητας. Στα πλαίσια αυτά θα φιλελευθεροποιηθεί σταδιακά και το καθεστώς που διέπει τις ξένες επενδύσεις με προτεραιότητα στις επενδύσεις που προνοούν την εισαγωγή προηγμένης τεχνολογίας και νέας τεχνογνωσίας.

Θα προωθηθεί επίσης η περαιτέρω αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού και η απάμβλυνση των ανισοσκελειών τόσο κατά περιφέρεια όσο και κατά επαγγελματική κατηγορία και ειδικότητα μέσω ορθολογικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και επανεκπαίδευσης που να έχουν ως κύριο κριτήριο τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες ανάγκες της οικονομίας.

Η ευρύτερη μακροοικονομική πολιτική θα στοχεύει επίσης στη σταδιακή φιλελευθεροποίηση της οικονομίας σε όλα τα πεδία περιλαμβανομένων του νομισματικού τομέα και του εμπορίου γενικότερα, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των περιορισμένων πόρων της οικονομίας κάτω από συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

Η μεσοπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική θα αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής προσπάθειας και στην ανακοπή της φθίνουσας πορείας της γεωργίας και της μεταποιητικής βιομηχανίας, στον περιορισμό της εξάρτησης από τον τουρισμό αλλά και στην αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος, καθώς και στην υποστήριξη των υπόλοιπων τομέων των υπηρεσιών όπου η Κύπρος διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα τόσο όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο όσο και το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Στον τομέα της γεωργίας θα επιδιωχθεί η πληρέστερη αξιοποίηση των συγκριτικών μας πλεονεκτημάτων με την αναδιάρθρωση της παραγωγής και την εξειδίκευση σε προϊόντα που προσφέρονται για πρώιμη παραγωγή και για εξαγωγές, καθώς και με την καλύτερη χρήση προηγμένης τεχνολογίας και τεχνογνωσίας.

Στον τομέα της μεταποίησης η στρατηγική προσέγγιση και η πολιτική που θα ακολουθηθεί μεσοπρόθεσμα, θα αποσκοπεί στη γρήγορη αύξηση της παραγωγικότητας μέσω της ριζικής αναδιάρθρωσης και της τεχνολογικής ανέλιξης του τομέα με στόχο τη δυνατότητα επιτυχούς επιβίωσής του μέσα στο εντεινόμενο κλίμα ανταγωνισμού στο εξωτερικό και εσωτερικό. Στα πλαίσια αυτά θα επιδιωχθεί, μεταξύ άλλων, η πιο γρήγορη υιοθέτηση της ευέλικτης εξειδίκευσης, η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων σε τομείς όπως οι έρευνες αγορών, ο σχεδιασμός προϊόντων, η αγορά πρώτων υλών και η μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα και την εμπορία. Βασικά συστατικά της αναπτυξιακής στρατηγικής στον τομέα της μεταποίησης θα είναι επίσης η εξεύρεση νέων εξαγωγικών αγορών και υποαγορών που να μπορούν να ικανοποιηθούν από τις σχετικά μικρές κυπριακές μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Στον τομέα του τουρισμού στρατηγική επιδίωξη είναι ο περιορισμός της εξάρτησης της οικονομικής δραστηριότητας από τον τομέα αυτό. Παράλληλα θα προωθηθούν νέες μορφές τουρισμού και η αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών με

ιδιαίτερη έμφαση στις παρεμφερείς τουριστικές υπηρεσίες με στόχο την προσέλκυση ψηλότερων εισοδηματικών τάξεων, την αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης των επισκεπτών, τη διεύρυνση της διάρκειας παραμονής στην Κύπρο, την απάμβλυνση του προβλήματος της εποχικότητας, καθώς και των πιέσεων πάνω στο περιβάλλον.

Μεσοπρόθεσμη στρατηγική επιδίωξη της κυβέρνησης είναι η περαιτέρω αξιοποίηση των τομέων και των "άλλων υπηρεσιών" εκτός του τουρισμού, όπως για παράδειγμα η προσφορά επαγγελματικών υπηρεσιών, όπου η Κύπρος διαθέτει αρκετά συγκριτικά πλεονεκτήματα και μπορεί να ανταγωνίζεται με επιτυχία τις διεθνείς αγορές.

Επιτυχία της αναπτυξιακής προσπάθειας με βάση το μεσοπρόθεσμο στρατηγικό προγραμματισμό της κυβέρνησης θα επιτρέψει παράλληλα και τη διάθεση πόρων για βελτίωση της ποιότητας της ζωής σε τομείς όπως την υγεία με την εφαρμογή ενός Γενικού Σχεδίου Υγείας, την προώθηση της προληπτικής ιατρικής και της τριτοβάθμιας ιατρικής, την πολιτιστική ανάπτυξη, την έρευνα και την προστασία του περιβάλλοντος που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού σχεδίου της κυβέρνησης του Προέδρου Κληρίδη. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η επιτυχία στον αναπτυξιακό τομέα θα διευκολύνει την προώθηση των κοινωνικών επιδιώξεων της πολιτικής μας που μεταξύ άλλων περιλαμβάνει τη δικαιότερη κατανομή του εθνικού εισοδήματος και τη στήριξη των ασθενέστερων οικονομικά στρωμάτων του λαού.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι τρεις προϋπολογισμοί για το 1994 έχουν ως κύριες κατευθύνσεις την προώθηση του εκσυγχρονισμού της οικονομίας, την ενίσχυση της υποδομής της και την αναβάθμιση και βελτίωση των κοινωνικών υπηρεσιών, έχοντας πάντα υπόψη την ανάγκη για επιτάχυνση της διαδικασίας εναρμόνισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη σταδιακή μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, έτσι που να ικανοποιεί τα κριτήρια σύγκλισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι τρεις προϋπολογισμοί για το 1994 προνοούν συνολικές δαπάνες ύψους £1.060 εκ. και έσοδα £815 εκ. Στο ποσό αυτό των δαπανών δε συμπεριλαμβάνονται οι αποπληρωμές δανείων, οι συνεισφορές στα εξοφλητικά αποθέματα, τα δάνεια προς τρίτους, η αγορά μετοχών και οι δαπάνες που έχουν σχέση με έσοδα, όπως είναι οι επιστροφές χρημάτων και δασμών. Αντίστοιχα, στο σκέλος των εσόδων δε συμπεριλαμβάνονται οι εισπράξεις από δάνεια, καθώς και τα έσοδα που έχουν σχέση με τις δαπάνες.

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός για το 1994, με βάση τους ίδιους ορισμούς, προβλέπει δαπάνες ύψους £827 εκ. και έσοδα £787 εκ. Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως προβλέπει δαπάνες της τάξης των £171 εκ. και ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων δαπάνες £63 εκ. και έσοδα £28 εκ.

Όσον αφορά τις αναπτυξιακές δαπάνες είναι φανερή η προσπάθεια που έγινε για ουσιαστική αύξησή τους με στόχο να ενισχυθεί η υποδομή της οικονομίας και να διευρυνθούν οι αναπτυξιακές προοπτικές της.

Οι αναπτυξιακές δαπάνες αφορούν κυρίως το οδικό δίκτυο με £43,5 εκ., την υδατική ανάπτυξη με £19,4 εκ., την παιδεία με £17,5 εκ., την αγροτική ανάπτυξη με £11,6 εκ., τους αερολιμένες με £10,2 εκ. και την ανέγερση δημόσιων κτιρίων με £13,6 εκ.

Οι προϋπολογισμοί περιλαμβάνουν ελάχιστες νέες θέσεις και αναβαθμίσεις. Έχουν δημιουργηθεί μόνο 24 νέες θέσεις έναντι κατάργησης 54 θέσεων, συνεπείς με την πολιτική που ακολουθούμε για λιτότητα και συγκράτηση των δαπανών. Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος ενσωματώνει επίσης θεσμικές αλλαγές, ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος του αριθμού των έκτακτων υπαλλήλων και της πλήρωσης νέων θέσεων.

Από την προσπάθεια για συγκράτηση των δημόσιων δαπανών εξαιρέθηκαν οι κοινωνικές δαπάνες που στις πλείστες περιπτώσεις παρουσιάζουν αύξηση πέραν του επιπέδου του πληθωρισμού. Αυξημένες είναι και οι δαπάνες του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων που αφορούν κυρίως τη στέγαση και τις μεταβιβάσεις εισοδήματος σε εκτοπισθέντες και δυσπραγούντες.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να εκφράσω θερμές ευχαριστίες προς την κυβέρνηση και το λαό της Ελλάδας για την αδελφική βοήθεια και συμπαράστασή τους στο εθνικό θέμα και στις προσπάθειες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι προσπάθειες για ακόμη στενότερη συνεργασία σε όλους τους τομείς θα είναι συνεχείς. Θέλω επίσης να εκφράσω τις ειλικρινείς μου ευχαριστίες και τη βαθιά εκτίμησή μου προς τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής για την πολύτιμη βοήθεια που συνεχίζουν να μας παρέχουν μέσω της Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές,

Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης το 1993 εκτιμάται ότι θα κυμανθεί γύρω στο 1%. Αυτός ο χαμηλός ρυθμός ανάπτυξης οφείλεται τόσο σε ενδογενείς όσο και σε εξωγενείς παράγοντες, όπως η διεθνής οικονομική ύφεση και η υποτίμηση της στερλίνας και ορισμένων άλλων ευρωπαϊκών νομισμάτων που επηρέασαν τις εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών.

Παρά τις αρχικές πολύ απαισιόδοξες προβλέψεις πολλών που ασχολούνται με τον τουρισμό, οι συγκρατημένες προβλέψεις της κυβέρνησης που ανακοινώσαμε πριν οκτώ περίπου μήνες και που πρόβλεπαν μείωση του τουρισμού κατά περίπου 10% φαίνεται να δικαιώνονται.

Οι αφίξεις τουριστών αναμένονται τώρα να είναι μειωμένες μόνο κατά 6,5% συνδυασμένες με μια ελαφρά μείωση στη μέση περίοδο παραμονής των επισκεπτών στην Κύπρο. Η εξωτερική ζήτηση προβλέπεται ότι θα ενδυναμωθεί κατά το 1994 και η κατάσταση της οικονομίας αναμένεται να βελτιωθεί ικανοποιητικά.

Πρόσθετα, ενδογενείς παράγοντες, όπως η αύξηση του εργατικού κόστους και η μείωση της κατανάλωσης ως αποτέλεσμα των ασυνήθιστα ψηλών ρυθμών αύξησής της τα τελευταία χρόνια, συνέβαλαν στη συγκράτηση του ρυθμού ανάπτυξης της οικονομίας. Κάμψη παρουσίασαν οι τομείς της μεταποίησης, του τουρισμού, του εμπορίου και των κατασκευών.

Το ποσοστό ανεργίας κατά τη διάρκεια του χρόνου, αντικατοπτρίζοντας την υποχώρηση της οικονομικής δραστηριότητας, παρουσίασε ανοδική τάση με αποτέλεσμα τους τελευταίους μήνες να φτάσει στο 3,1%. Το μέσο ποσοστό ανεργίας για ολόκληρο το χρόνο υπολογίζεται σε 2,5% σε σχέση με 1,8% το 1992. Αναμένουμε ότι με βάση τα μέτρα που λαμβάνουμε, η ανοδική τάση της ανεργίας θα συγκρατηθεί και θα αντιστραφεί μετά το πρώτο τρίμηνο του 1994.

Η συνολική ρευστότητα, δηλαδή η προσφορά χρήματος με την ευρεία έννοια, υπολογίζεται να αυξηθεί κατά £427 εκ., ποσό που θεωρείται πολύ ικανοποιητικό από τη σκοπιά της διάθεσης πόρων για τη χρηματοδότηση της αναπτυξιακής προσπάθειας.

Η εξωτερική σταθερότητα της οικονομίας παρουσίασε σημαντική βελτίωση που οφείλεται κυρίως στην πτώση των εισαγωγών κατά 16%, παρά το γεγονός ότι οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αντιμετώπισαν προβλήματα ανταγωνιστικότητας. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει κάθετη πτώση στα £33 εκ. ή 1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με έλλειμμα £275 εκ. το 1992 ή 9% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Η εξέλιξη αυτή θα συμβάλει στην παρουσίαση πλεονάσματος στο γενικό ισοζύγιο πληρωμών που με τη σειρά του αντανακλάται στη σημαντική αύξηση τόσο των ακαθάριστων όσο και των καθαρών συναλλαγματικών αποθεμάτων. Τα ακαθάριστα συναλλαγματικά αποθέματα αναμένεται να φτάσουν στα £1.340 εκ. από τα £1.137,2 εκ. το Δεκέμβριο του 1992. Τα δε καθαρά συναλλαγματικά αποθέματα από £131,6 εκ. το Δεκέμβριο του 1992 είχαν μειωθεί στα £78 εκ. το Φεβρουάριο και έφτασαν στο κατώτατο σημείο, στα £36,5 εκ. τον Απρίλιο του 1993. Από το σημείο αυτό άρχισε η ανάκαμψη και τον Οκτώβριο του παρόντος χρόνου έφτασαν τα £208 εκ., ενώ μέχρι το τέλος του χρόνου υπολογίζεται να μειωθούν λόγω εποχιακών αναγκών στα £190 εκ. Αυτό σημαίνει αύξηση κατά περίπου £60 εκ. μέσα στο έτος 1993 σε σύγκριση με πτώση περίπου £146 εκ. το 1992. Στις θετικές εξελίξεις μέσα στο 1993 συγκαταλέγεται και η πτωτική τάση του πληθωρισμού στο 5,1% σε σύγκριση με 6,5% το 1992.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα υπολογίζεται στα £157 εκ. το 1993 σε σύγκριση με £147 εκ. το 1992, και ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος παραμένει σταθερό στα 4,8%.

Για το 1993 οι επενδύσεις παρουσιάζονται υποτονικές σε σχέση με το 1992 λόγω κυρίως της γενικότερης αρνητικής συγκυρίας. Τα διάφορα όμως δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα που λαμβάνονται αναμένεται να επενεργήσουν θετικά. Είναι γνωστό ότι οι επενδύσεις αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη διεύρυνση της παραγωγικής δυναμικότητας, τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής διαδικασίας, την αύξηση της παραγωγικότητας και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Οι προοπτικές για το 1994 παρουσιάζουν ουσιαστική μεταστροφή και προβλέπεται ρυθμός ανάπτυξης τουλάχιστον της τάξης του 3%. Ο πληθωρισμός αναμένεται να ακολουθήσει περαιτέρω πτωτική τάση και οι συνθήκες εξωτερικής σταθερότητας θα συνεχιστούν και τον ερχόμενο χρόνο λόγω της προβλεπόμενης βελτίωσης στον τομέα του τουρισμού και γενικότερα της όλης οικονομικής δραστηριότητας.

Στόχος μας μέσα στο 1994 είναι η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στα £131 εκ. ή 3,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Προς την κατεύθυνση αυτή θα κινηθούμε αποφασιστικά μέσω της προσπάθειας για εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών την οποία στοχεύουμε να συνεχίσουμε με συνέπεια και σταθερότητα.

Όσον αφορά τη νομισματική πολιτική για το 1994, αυτή θα διαμορφωθεί κατά τρόπο που θα ενισχύει τις τάσεις για μείωση των επιτοκίων λόγω της υψηλής ρευστότητας και της μειωμένης ζήτησης δανείων. Στο γενικότερο χρηματοπιστωτικό τομέα, σταθερή παραμένει η προσήλωσή μας στην αρχή εναρμόνισης με τα ισχύοντα

στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προς το σκοπό αυτό αναμένεται να ρυθμιστούν εντός του 1994 οι εκκρεμότητες σχετικά με τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Αξιών, ενώ προγραμματίζουμε να καταθέσουμε επίσης ενώπιον της Βουλής για έγκριση σύγχρονα σχέδια νόμων περί τραπεζικών εργασιών και περί παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών που θα συνάδουν πλήρως με τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Κύριε Πρόεδρε,

Η οικονομία μας μετά από μακρά περίοδο ανάπτυξης, συνοδευόμενη με σχετική εξωτερική και εσωτερική σταθερότητα, έχει φτάσει με βάση τις σημερινές δομές της σε ένα σταυροδρόμι. Έχει υγιείς βάσεις και όλες τις προϋποθέσεις, για να εισέλθει σε μια νέα φάση ανάπτυξης και σταθερότητας, αλλά χρειάζονται κρίσιμες αποφάσεις. Σ' ένα κόσμο που αλλάζει με ταχύτητα πρωτόγνωρη και που γίνεται με την εφαρμογή νέας τεχνολογίας και νέων μεθόδων παραγωγής και διοίκησης ολοένα και πιο ανταγωνιστικός, η δύναμη της ταχείας προσαρμοστικότητας αποτελεί βασικό στοιχείο διασφάλισης ενός ευοίωνου οικονομικού μέλλοντος. Αντίθετα, εμμονή στις δομές, στους θεσμούς, στις συνήθειες και στη νοοτροπία του παρελθόντος αναπόφευκτα θα μας οδηγήσει σε οπισθοδρόμηση και αδιέξοδα. Δεν υπάρχουν άλλα χρονικά περιθώρια για αναβολή στη λήψη αποφάσεων και ενεργειών για την εξασφάλιση ενός υγιούς μακροοικονομικού περιβάλλοντος, την τεχνολογική αναβάθμιση, τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων και την εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Κάνω σήμερα έκκληση προς όλους τους κοινωνικούς εταίρους, κόμματα και οργανώσεις, να μετάσχουν σ' αυτή τη σταυροφορία για τοποθέτηση της οικονομίας σε μια νέα αναπτυξιακή τροχιά. Η επιτυχία σ' αυτή την προσπάθεια θα προσφέρει ευημερία σε όλο το λαό και ένα ισχυρό στήριγμα που είναι απαραίτητο και αναπόσπαστο μέρος του αγώνα που διεξάγουμε για εθνική και φυσική επιβίωση.

Το μήνυμα που θα ήθελα να στείλω από το βήμα αυτό προς όλους τους συμπολίτες μας είναι μήνυμα αισιοδοξίας για το μέλλον. Με συλλογική προσπάθεια και σκληρή δουλειά είμαι πεπεισμένος ότι σύντομα θα ξεπεραστούν οι δυσκολίες και καλύτερες μέρες θα ανατείλουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Υπουργό Οικονομικών και όλους τους Υπουργούς που παρευρέθηκαν σήμερα μαζί μας.

Οι προϋπολογισμοί της κυβέρνησης για το 1994 θα συζητηθούν από το Σώμα στις 12 και 13 Ιανουαρίου και θα το εκτιμήσουμε, αν ο Υπουργός Οικονομικών και οι άλλοι φίλοι Υπουργοί παρευρεθούν στις 12 Ιανουαρίου μαζί μας, για να ακούσουν τις θέσεις και τοποθετήσεις των κομμάτων.

Θα υπάρξει τώρα διάλειμμα περίπου μισής ώρας, πριν επανέλθουμε στην κανονική συνεδρία του Σώματος.

(Ώρα διακοπής: 4.54 μ.μ.)

(Ώρα επανέναρξης: 5.57 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε τη συνεδρία με το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". (Πρόταση νόμου).

Επειδή η πάγια τακτική του Σώματος είναι να δέχεται αναβολή, όταν ζητηθεί από ένα ορισμένο αριθμό Βουλευτών και επειδή έχει πράγματι ζητηθεί αναβολή μέχρι την επόμενη συνεδρία, δηλαδή μέχρι τις 12 Ιανουαρίου, αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει καμιά ένσταση να ακολουθήσουμε αυτή την πάγια τακτική.

Βέβαια στις 12 Ιανουαρίου θα συζητηθούν οι Προϋπολογισμοί, κατά συνέπεια η συνεδρία θα αρχίσει στις 4.00 το απόγευμα. Πρώτο θέμα θα είναι "Ο Περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και, όταν τελειώσει, θα προχωρήσουμε, υπολογίζω γύρω στις 5.00 το απόγευμα, στη συζήτηση των Προϋπολογισμών.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ως ένας εκ των δύο εισηγητών της πρότασης νόμου σχετικά με την αναγκαστική εισφορά στο ΡΙΚ, παρακολούθησα το θέμα και είχα συμμετοχή σε όλες τις συνεδρίες. Είναι σε γνώση μου ότι η πρόταση διαμορφώθηκε κατόπιν συμβολής όλων των πλευρών και ήταν ομόφωνη. Είναι με κάποια έκπληξη που ακούω να ανακοινώνεται από το Προεδρείο ότι αναβάλλεται το θέμα. Ασφαλώς είναι μια πάγια τακτική με την οποία δε διαφωνώ, όταν συνάδελφοι ζητούν αναβολή, να δίδεται αυτή η αναβολή και δεν ενίσταμαι σε αυτή την αναβολή. Ωστόσο συνηθίζεται επίσης να γνωρίζουμε ποιοι ζήτησαν και για ποιο λόγο ζήτησαν την αναβολή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ηλιάδη, το θέμα συζητήθηκε στη συνάντηση με τους Αρχηγούς Κομμάτων και τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους και ήταν ομόφωνη απόφαση να ανακοινωθεί από την έδρα ότι υπάρχει αυτή η αναβολή. Η απόφαση ήταν να διατυπωθεί περίπου όπως διατυπώθηκε.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σέβομαι τη σύσκεψη των Αρχηγών Κομμάτων, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν υποκαθιστά την ολομέλεια ενώπιον της οποίας έχω ζητήσει ενημέρωση του Σώματος πάνω στο θέμα για το οποίο υπέβαλα την ερώτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα, κύριε Ηλιάδη, δεν υποκαθιστά και γι' αυτό σας έδωσα και το λόγο και αν θέλετε το θέμα αυτό να τεθεί σε ψηφοφορία μπορώ να το κάνω. Όσον αφορά την ενημέρωση είμαι υποχρεωμένος, εφόσον ζητά ένας Βουλευτής να αναφέρω από ποια πλευρά ζητήθηκε αυτή η αναβολή. Ζητήθηκε από το ΑΚΕΛ. Δεν μπορώ να δώσω την εντύπωση ότι δεν κατατοπίζω το Σώμα, εφόσον τέθηκε πλέον από ένα Βουλευτή. Αυτό για να μπουν κάποια πράγματα στη θέση τους, διότι η διατύπωση ήταν μεν συμφωνημένη, από την άλλη πλευρά όμως, εφόσον ζητείται ενημέρωση, δεν μπορεί ο Πρόεδρος της Βουλής να μην προβεί σε αυτή την ενημέρωση.

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπήρχε τίποτε το μυστικό σε αυτό το πράγμα. Ήταν μια φόρμουλα η οποία ακολουθείται, όταν αποφασίζουμε. Δηλαδή δεν υπήρξε προσπάθεια παρασιώπησης ή να υπάρξει μυστικότητα ή κάτι το επιλήψιμο. Απλώς δε θεωρήθηκε χρήσιμο να αναφερθεί. Γι' αυτό πιστεύω ότι, αν δοθεί οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία, ότι δηλαδή αποφεύχθηκε η αναφορά, θα είναι λανθασμένη.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν δίνω καμιά άλλη ερμηνεία. Υπέβαλα μια ερώτηση, πήραμε την απάντηση ως ολομέλεια και σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Προχωρούμε στο δεύτερο νομοσχέδιο που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δε θα ακολουθήσουμε αυτή τη φορά οποιαδήποτε συνοπτική διαδικασία, αλλά θα διαβάσουμε τις Εκθέσεις αργά, διότι θα πρέπει να τελειώσουμε όχι πριν από τις 6.45 μ.μ.

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 11) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1993.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το Λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £120.000 και η διάθεσή του για την παραχώρηση πρόσθετης οικονομικής βοήθειας σε ιδρύματα νοητικά καθυστερημένων ατόμων μέσα στο 1993.

Όπως είναι γνωστό, πέρα από τα κρατικά ιδρύματα, των οποίων ο προϋπολογισμός καλύπτεται από το κράτος, έχουν δημιουργηθεί από εθελοντικές οργανώσεις και άλλες υπηρεσίες και ιδρύματα για τη φροντίδα νοητικά καθυστερημένων ατόμων. Τα ιδρύματα αυτά βασίζονται σε ένα μεγάλο βαθμό σε εθελοντικές εισφορές, το κράτος όμως συμπαρίσταται στην ιδιωτική προσπάθεια με ετήσια κρατική χορηγία που παρέχεται στα ιδρύματα σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Στα πλαίσια αυτά ζητείται ακριβώς η έγκριση της συμπληρωματικής πίστωσης, η οποία προορίζεται για τα ιδρύματα "Θεοτόκος" και "Άγιος Στέφανος" της Λεμεσού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού επικροτεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο,

αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £120.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των τριών άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τρίτο νομοσχέδιο είναι "Ο περί Εφαρμογής της Γενικής Εκτίμησης για τους Σκοπούς των περί Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών του 1973 Νόμος του 1993". Παρακαλώ να διαβαστεί η Έκθεση της Επιτροπής στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 1973 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λευκωσίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εφαρμογή της γενικής εκτίμησης της ακίνητης ιδιοκτησίας, που έγινε με βάση τις διατάξεις του άρθρου 69 της βασικής νομοθεσίας για την ακίνητη ιδιοκτησία, για τους σκοπούς των Κανονισμών που ενέκρινε η Βουλή για το αποχετευτικό σύστημα της Λευκωσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη ότι παρόμοιες ρυθμίσεις έγιναν και για τα αποχετευτικά συστήματα άλλων περιοχών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Εφαρμογή της γενικής εκτίμησης. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των δύο άρθρων;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εφαρμογής της Γενικής Εκτίμησης για τους Σκοπούς των περί Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών του 1973 Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 5 θέμα είναι "Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Ο ΠΕΡΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Νοεμβρίου και 2 Δεκεμβρίου

1993. Κατά τη μελέτη του όλου θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών Νόμου, ώστε να αυξηθεί από τις £100 στις £5.000 το όριο κληρονομιάς για την οποία να μην είναι απαραίτητος ο διορισμός διαχειριστή, όταν καταλείπονται κληρονόμοι που τελούν σε ανικανότητα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή εκ μέρους των κυβερνητικών αρμοδίων, το ποσό των £100 αντιπροσώπευε την εποχή που θεσπίστηκε η σχετική νομοθεσία σημαντική περιουσιακή αξία, αλλά με τα σημερινά δεδομένα είναι σχεδόν μηδαμινό, με αποτέλεσμα να χρήζει αναπροσαρμογής.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, θεωρεί όμως σωστό να εισηγηθεί το ποσό των £5.000 να αντικατασταθεί με το ποσό των £6.000, ώστε να συνάδει με τις διατάξεις άλλων σχετικών νομοθεσιών. Διαμορφώνοντας ανάλογα το σχετικό κείμενο σχεδίου νόμου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου.

Η τροποποίηση του νόμου πιστεύω ότι απλοποιεί ένα μέρος του Νόμου περί Διαχειρίσεως Περιουσιών, όμως θέλω να διαπιστώσω ότι ο νόμος αυτός είναι ένας απηρχαιωμένος νόμος στο σύνολό του. Μιλώ για τις υπόλοιπες πρόνοιες του νόμου του Κεφ. 189, και ιδιαίτερα όσοι συνάδελφοι είναι δικηγόροι θα πρέπει να συμφωνούν μαζί μου ότι για να τελειώσει μια διαχείριση χρειάζεται πολλές φορές δέκα ίσως και περισσότερα χρόνια και κατασπαταλάται η περιουσία των ανθρώπων και μέχρι να τελειώσει η διαχείριση οι κληρονόμοι είτε πεθαίνουν είτε ενηλικιώνονται είτε δεν έχουν ανάγκη αυτό που αφήνει ο προκάτοχός τους.

Είναι καιρός, κατά την άποψή μου, η Εκτελεστική Εξουσία να φέρει νομοσχέδιο με το οποίο να απλοποιεί το νόμο περί διαχειρίσεως περιουσιών, έτσι που οι διαχειρίσεις των περιουσιών των ανθρώπων που φεύγουν από τη ζωή να τελειώνουν σύντομα και να επωφελούνται οι κληρονόμοι τους εκείνα τα οποία τους έχουν αφήσει οι προκάτοχοί τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω ανέλθει στο βήμα, γιατί έχω πρόθεση να υποβάλω τροποποίηση αναφορικά με το ύψος του ποσού το οποίο έχει αναφερθεί στην ομόφωνη Έκθεση, η οποία στην πραγματικότητα δεν είναι ομόφωνη, διότι κατέστησα σαφές από την πρώτη στιγμή ότι διαφωνώ με τη ρύθμιση αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, θέλω να σας υποδείξω ότι, αν θα υποβληθεί τροποποίηση, πρέπει να υποβληθεί γραπτώς και να κυκλοφορήσει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι μόνο για το ποσό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει προηγούμενη απόφαση πως έστω κι αν είναι μόνο για το ποσό, κανονικά πρέπει να κυκλοφορεί η τροποποίηση. Οπωσδήποτε, όμως, προχωρείστε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Νομίζω ότι η ρύθμιση η οποία προτείνεται είναι από κακή ερμηνεία της νομοθεσίας και θα παρακαλούσα τους συναδέλφους να προσέξουν το επιχείρημά μου, γιατί πρέπει όχι μόνο να μην υπερβεί τις £3.000, αλλά θα μπορούσε να ήταν πολύ μικρότερο ποσό.

Όπως ξέρουμε τα άρθρα τα οποία σήμερα τροποποιούνται, δηλαδή βασικά τα άρθρα 26 και 27, στο παρελθόν μιλούσαν για £100. Είναι ρύθμιση, και θέλω να το προσέξουμε, που αφορά πρόσωπα που έχουν ανικανότητα. Αυτό σημαίνει ότι καλύπτει ανήλικους, διανοητικά ασθενείς και πρόσωπα τα οποία απουσιάζουν στο εξωτερικό και βασικά η σωστή ερμηνεία είναι ότι αφορά διαχείριση ακίνητης περιουσίας. Υπάρχει βέβαια και η ερμηνεία που λέει ότι αφορά και ακίνητη και κινητή περιουσία.

Τι συμβαίνει με το άρθρο 29; Το άρθρο 29 αφορά ρύθμιση για πρόσωπα τα οποία είναι ικανά. Με λίγα λόγια, ενηλικιωμένα πρόσωπα που βρίσκονται στην Κύπρο και οπωσδήποτε είναι συνοπτική διαχείριση η οποία περνά μέσα από το δικαστήριο αλλά αφορά κινητά. Με δυο λόγια, εκεί που υπάρχει μια κινητή περιουσία και είναι γύρω στις £10.000 (νομίζω τώρα το έχουμε τροποποιήσει στις £10.000) και είναι πρόσωπα ενήλικα, είναι στην Κύπρο και είναι ικανά, εκεί δικαιολογείται να γίνει συνοπτική διαχείριση και να πάει μέσω του δικαστηρίου. Πώς είναι δυνατό σε περιπτώσεις προσώπων ανίκανων, ανήλικων, σε περιπτώσεις προσώπων που μπορεί να απουσιάζουν στο εξωτερικό και εκεί που είναι και ακίνητα, να παρακάμπτουμε πλήρως το δικαστήριο και να μπορεί να γίνει διαχείριση με ένα πιστοποιητικό απλώς που θα δώσει ο κοινοτάρχης; Εδώ είναι πλέον αυξημένη η ευθύνη για έλεγχο, ότι η περιουσία του αποβιώσαντος θα πάει στους κληρονόμους. Και από τη στιγμή που έχουμε να κάνουμε με νήπια πολλές φορές ή με άτομα σε ηλικία που δεν μπορούν να έχουν έλεγχο σ' αυτή τη διαχείριση, αντιλαμβάνεστε τι παράθυρο αυθαιρεσίας ανοίγεται. Καμαρόπορτα. Αυτή είναι η πραγματικότητα και θέλω να το προσέξετε αυτό το πράγμα.

Αν λάβετε υπόψη σας και το γεγονός ότι το άρθρο αυτό αφορά και ακίνητη περιουσία -διότι το άρθρο 29 που επιτρέπει την παρέκκλιση με συνοπτική διαχείριση είναι μόνο για κινητή περιουσία- εδώ επειδή είναι ακίνητη, θα έχει την ευχέρεια ο κάθε κοινοτάρχης, σε μια ακίνητη περιουσία που μπορεί αύριο να είναι £20.000, να δίνει πιστοποιητικό κληρονόμου και να μη γίνεται καθόλου έλεγχος. Αν και θα είναι αξίας £20.000, θα μπορεί να πει ότι είναι αξίας £6.000 και τότε θα παρακάμπτεται πλήρως η διαχείριση και θα μεταβιβάζεται η περιουσία με εκείνο το πιστοποιητικό.

Το γεγονός και μόνο ότι η κυβέρνηση το έστειλε για £5.000 και εμείς κάνουμε διαφοροποίηση του ποσού σε £6.000 είναι από εσφαλμένη αντίληψη για να συμπίπτει δήθεν με το ποσό το οποίο σήμερα παίρνει κάποιος, όταν χάσει ένα προσφιλές άτομο. Δηλαδή είναι το "Bereivment" που λέμε οι νομικοί. Δεν έχει καμιά σχέση. Εδώ μιλούμε για κληρονομιά την οποία δέχονται οι ανήλικοι, δεν είναι για κληρονομιά που κληρονομούν από τους ανήλικους. Και το έργο μας είναι να εξασφαλίσουμε ότι αυτή η κληρονομιά θα πάει με ασφάλεια στους νόμιμους κληρονόμους.

Πώς είναι δυνατό, συνάδελφοι, όπως είναι σήμερα τα πράγματα, για περιουσία του ύψους των £6.000, όπως είναι η εισήγησή σας, και επαναλαμβάνω μπορεί να είναι και £15.000 και £20.000, φτάνει ο κοινοτάρχης να πει πως δεν υπερβαίνει τις £6.000, να παρακάμπτεται πλήρως το δικαστήριο; Πέραν της ασφάλειας και του ελέγχου που είναι η ασφαλιστική δικλίδα το δικαστήριο, πιθανό να υπάρχουν οφειλές στο φόρο εισοδήματος, να υπάρχουν ίσως οφειλές προς τρίτα πρόσωπα. Ποιος θα ελέγχει αυτά τα πράγματα;

Επαναλαμβάνω, η εξαίρεση του άρθρου 29 δικαιολογείται, διότι έχει να κάνει με ενήλικες και ανθρώπους που είναι στην Κύπρο και είναι μόνο για κινητά. Ξεκαθαρισμένα πράγματα. Είναι λέει £8.000. Κανένας δεν μπορεί να τους γελάσει, διότι είναι άνθρωποι ενήλικες και έχουν συγκεκριμένο ποσό.

Τα άρθρα 26 και 27 που τροποποιούμε αφορούν πρόσωπα τα οποία είναι υπό ανικανότητα, δηλαδή ανήλικους, διανοητικά ασθενείς ή πρόσωπα που απουσιάζουν στο εξωτερικό. Δηλαδή σήμερα θα βρίσκονται στα χέρια κάποιου, ο οποίος θα αναλάβει με ένα πιστοποιητικό κληρονόμου, χωρίς κανένα έλεγχο, να έρθει να τους μεταβιβάσει την περιουσία και ξέρουμε όλοι μας, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι σε αυτό τον τομέα συμβαίνουν πολλά πράγματα.

Είχα την ευκαιρία όλη μέρα σήμερα να ασχοληθώ σε βάθος με το θέμα και η γνώμη μου είναι ότι δε δικαιολογείται με κανένα τρόπο αυτή η ρύθμιση. Απλώς θα αφήνουμε τα συμφέροντα αυτών των ανυπεράσπιστων ατόμων στα χέρια εκείνου ο οποίος θα αναλάβει με ένα πιστοποιητικό κληρονόμου να διαχειριστεί την περιουσία τους. Ούτε θα ξέρει κανένας αν θα πάρουν πραγματικά αυτό το ποσό.

Είχα σκέψη να υποβάλω τροποποίηση για £1.000 αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, η εισήγηση η δική μου είναι να αναβληθεί το θέμα για την επόμενη συνεδρία, για να δοθεί η ευκαιρία στις κοινοβουλευτικές ομάδες να μελετήσουν αυτή την εισήγηση. Δε γίνεται να έρχεται μια Έκθεση ομόφωνη και την τελευταία στιγμή, όσο λογική και αν φαίνεται η εισήγηση, να αποφασίσει το Σώμα. Γι' αυτό, για να δοθεί κατάλληλος χρόνος μελέτης από τις κοινοβουλευτικές ομάδες, το σωστό θα ήταν να αναβληθεί για την επόμενη συνεδρία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα κάμω την εισήγηση, αλλά ήθελα απλώς να υποδείξω στο Προεδρείο σας ότι αυτή η ρύθμιση ήταν στην ημερήσια διάταξη της Βουλής την περασμένη Πέμπτη και έγινε αναβολή και γνωστοποιήθηκε σ' όλες τις πλευρές της Βουλής, γιατί ζητήθηκε αυτή η αναβολή. Δεν έχω ένσταση να αναβληθεί, αλλά η δική μου εισήγηση είναι ότι με κανένα τρόπο δεν πρέπει το ποσό που θα οριστεί να υπερβαίνει τις £3.000.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Αν πρόκειται να συζητήσουμε την ουσία του νομοσχεδίου να τη συζητήσουμε, αλλά δεν μπορούμε να ζητούμε αναβολή για να το συζητήσει περαιτέρω η Επιτροπή. Ο κ. Χατζηγιάννης να κάνει τις εισηγήσεις τις οποίες μπορεί να κάνει στην Επιτροπή Νομικών. Δεν έχουμε ένσταση να αναβληθεί η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πάγια τακτική μας είναι, όταν γίνεται μια νέα εισήγηση η οποία αλλάζει το περιεχόμενο μιας Έκθεσης και εφόσον δεν υπάρχει οποιοσδήποτε αποχρών λόγος για να επειγόμαστε, να το αναβάλουμε για την επόμενη συνεδρία.

Υπάρχει ένσταση να αναβληθεί για την επόμενη συνεδρία;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία.

Θα παρακαλέσω τον κ. Χατζηγιάννη να το συζητήσει οπωσδήποτε στην Επιτροπή Νομικών και να καταθέσει γραπτώς την τροποποίηση, παρόλο που αφορά μόνο έναν αριθμό. Η τακτική είναι να κυκλοφορεί προηγουμένως γραπτώς οποιαδήποτε τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Οι περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΑΝΩΤΑΤΟ ΠΟΣΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Παύλος Παπαγεωργίου, Αν. Πρόεδρος
Ανδρέας Κουκουμάς
Ανδρέας Μούσκος
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Κίμων Παναγίδης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 1993.

Με τους υπό εξέταση Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 11 του Νόμου περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών, αναθεωρούνται από την 1η Ιανουαρίου 1994 κατά 8.75% περίπου τα δημόσια βοηθήματα. Ειδικότερα, το δημόσιο βοήθημα για το λήπτη αυξάνεται από £80,00 σε £87,00 μηνιαίως και για κάθε εξαρτώμενο από £35,00 σε £38,00 μηνιαίως.

Το ποσοστό αύξησης που προτείνεται καθορίστηκε μετά από έρευνα που διεξήγαγε το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας στην οποία έλαβε υπόψη τον πληθωρισμό, τις πραγματικές αυξήσεις τιμών και εισοδημάτων και το μέσο όρο των ασφαλιστέων αποδοχών των ασφαλισμένων του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα υπ' αριθμό 7, 8, 9, 10 και 11 θέματα αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 12 θέμα, που είναι "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για το μήνα Ιανουάριο του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω Απόφαση σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Δεκεμβρίου 1993.

Με την πιο πάνω Απόφαση της Βουλής παρέχεται σε ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου η εξουσιοδότηση για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1994 ποσού που δεν υπερβαίνει εκείνο το τμήμα του ολικού ποσού

που προβλέπεται στον προϋπολογισμό κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Ιανουάριο του 1993. Σημειώνεται ότι οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων για το 1994 δεν έχουν ακόμα κατατεθεί στη Βουλή για έγκριση.

Με την πιο πάνω Απόφαση δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε μπορεί να πληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, μέχρις ότου εγκριθούν από τη Βουλή και πάρουν την τελική τους μορφή οι προϋπολογισμοί τους για το 1994.

Όπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) νομοθεσία, οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου υποβάλλονται στη Βουλή για έγκριση μέσα στα ίδια χρονικά περιθώρια στα οποία πρέπει να υποβάλλεται και ο κρατικός προϋπολογισμός. Ωστόσο, οι προϋπολογισμοί αυτοί δεν έχουν ακόμα κατατεθεί στη Βουλή, πράγμα που καθιστά αναγκαία την παροχή εξουσιοδότησης για τη διενέργεια δαπανών, όπως προβλέπεται στην πιο πάνω Απόφαση της Βουλής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τα πιο πάνω και χωρίς να δεσμεύεται ως προς τις τελικές θέσεις που θα πάρει κατά τη μελέτη κάθε προϋπολογισμού ξεχωριστά, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό συζήτηση Απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την Απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμους, οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των δαπανών που περιλαμβάνονται σ' αυτούς.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δεν έγινε κατορθωτή η κατάθεση των προϋπολογισμών αυτών για μελέτη και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαία η συνέχιση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα πιο κάτω:

(1) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Ιανουάριο του 1994 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 1993 κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα.

(2) Η εξουσιοδότηση αυτή δίνεται με τον όρο ότι δε θα διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και ότι δε θα πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του προϋπολογισμού κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το νέο οικονομικό έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής, υπάρχει ένσταση για την Απόφαση;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Απόφαση εγκρίνεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 13 θέμα, που είναι "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Συμβουλίου για την Εκπαιδευτική Αξιολόγηση-Πιστοποίηση σύμφωνα με τον Κανονισμό 69 των περί Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Εκπαιδευτική Αξιολόγηση-Πιστοποίηση Κλάδου Σπουδών) Κανονισμών του 1992". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω απόφαση σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 και 23 Νοεμβρίου και στις 14 Δεκεμβρίου 1993.

Σκοπός της υπό συζήτηση απόφασης είναι η έγκριση της εισήγησης της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού για το διορισμό συμβουλίου για την εκπαιδευτική αξιολόγηση-πιστοποίηση εγγεγραμμένων κλάδων σπουδών των ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αυτό προβλέπεται στους περί Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Πιστοποίηση Κλάδων Σπουδών) Κανονισμούς του 1992.

Κατά την εξέταση της πιο πάνω εισήγησής της η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού παρουσιάστηκε ενώπιον της Επιτροπής και αιτιολόγησε τις προτάσεις της. Ενώπιον της Επιτροπής κλήθηκαν επίσης και εξέφρασαν τις απόψεις τους οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης Κύπρου.

Για τους σκοπούς του σχηματισμού μιας καλύτερης εικόνας για τα πρόσωπα που εισηγείται για διορισμό η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, η Επιτροπή ζήτησε και πήρε συμπληρωματικά στοιχεία περιλαμβανομένων του βιογραφικού σημειώματος του καθενός υποψηφίου που προτάθηκε.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας συνεκτιμώντας τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της συμφωνεί με την εισήγηση της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό αναφορά απόφασης.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί τόσο την Εκτελεστική Εξουσία όσο και το υπό διορισμό Συμβούλιο να μεριμνήσουν ώστε κατά το διορισμό της εξειδικευμένης ομάδας αξιολόγησης κλάδων σπουδών που επίσης προνοείται στους υπό αναφορά Κανονισμούς να περιληφθούν άτομα με ειδικά επιστημονικά προσόντα ανάλογα με τους κλάδους που θα αξιολογούνται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την Απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΡΙΣΜΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ-ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τον Κανονισμό 69 των περί Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Εκπαιδευτική Αξιολόγηση-Πιστοποίηση Κλάδων Σπουδών) Κανονισμών του 1992 ο Πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου για την εκπαιδευτική αξιολόγηση-πιστοποίηση εγγεγραμμένων κλάδων σπουδών των ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού με προηγούμενη σύμφωνη Απόφαση της πλειοψηφίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού με έγγραφό της προς τον Πρόεδρο της Βουλής ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 1993 εξέφρασε την πρόθεσή της να εισηγηθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο το διορισμό ως Προέδρου και Μελών του πιο πάνω Συμβουλίου των προσώπων που εμφαίνονται στο εν λόγω έγγραφο.

ΓΙ' ΑΥΤΟ και η Βουλή των Αντιπροσώπων με την απόφασή της αυτή εκφράζει τη συμφωνία της με την εισήγηση της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πρόκειται βέβαια για ομόφωνη Έκθεση και έτσι θα μπορούσε να αποφευχθεί η οποιαδήποτε παρέμβαση από το βήμα. Όμως πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα που επιτελείται με την απόφαση αυτή για την ολοκλήρωση της εφαρμογής του νόμου για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και το γεγονός αξίζει να υπογραμμιστεί και με ειδικότερη αναφορά από το βήμα.

Με το διορισμό αυτού του Συμβουλίου ο νόμος μπαίνει πια στο στάδιο της ολοκλήρωσής του και έτσι επιτυγχάνεται η κάλυψη ενός τρομερού κενού που υπήρχε μέχρι σήμερα σε ό,τι αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενός κενού που άφηνε τους σπουδαστές των σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε μια ασάφεια ως προς τα επιστημονικά εφόδια και την επαγγελματική κατάρτιση που αποκτούσαν. Ήταν

εντελώς υπόθεση υποκειμενική να κρίνει κάποιος ποια αξία είχε και εξακολουθεί να έχει ο κάθε τίτλος σπουδών. Με τη σύσταση αυτού του Συμβουλίου και στη συνέχεια με το διορισμό των εξειδικευμένων ομάδων αξιολόγησης των κλάδων σπουδών θα προχωρήσει η διαδικασία, ώστε να έχουμε πλέον αντικειμενικά αξιολογημένα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Κατά την υποβολή του καταλόγου των προσώπων που εισηγείται η Υπουργός Παιδείας είχαμε στην Επιτροπή εκφράσει ένα προβληματισμό που καλό είναι να τον επαναλάβουμε και στην ολομέλεια. Ο προβληματισμός δεν είχε καμιά σχέση βέβαια με τα πρόσωπα που διορίζονται ή την επιστημονική τους αξία για την οποία καμιά αμφισβήτηση δεν υπάρχει, αντίθετα υπάρχει και εκτίμηση και αναγνώριση της αξίας τους. Υπήρξε όμως ο προβληματισμός ότι το γεγονός ότι οι πλείστοι προέρχονται από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και δύο από ελλαδικά πανεπιστήμια, από το Πανεπιστήμιο Αθηνών, για να κρίνουν και να αξιολογήσουν τριτοβάθμιες σχολές που δεν ακολουθούν ούτε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα των ελλαδικών πανεπιστημίων ούτε σε πολλά ανάλογα προγράμματα του Πανεπιστημίου της Κύπρου, ίσως θα δημιουργούσε, θα έδινε την αφορμή να δημιουργηθούν αμφισβητήσεις σε περίπτωση αρνητικών αξιολογήσεων. Και είχαμε υποδείξει ότι ενώ έχουμε Κύπριους επιστήμονες που διαπρέπουν σε πλείστα πανεπιστήμια, η προτίμηση θα έπρεπε να δοθεί ακριβώς σε επιστήμονες κύρους Κυπριακής καταγωγής που διαπρέπουν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, σε πανεπιστήμια που ακολουθούν ανάλογα προγράμματα με τα υπό αξιολόγηση ιδρύματα, ώστε να μην τίθεται η όποια απόφασή τους υπό αμφισβήτηση, αν θα αντίκειται προς τις προσδοκίες αιτητών αξιολόγησης. Βέβαια δε θέλουμε να πούμε ότι έχουμε αμφισβήτηση ή να αφήσουμε σκιά αμφιβολίας ως προς την αντικειμενικότητα της Επιτροπής που συστήνεται, του Συμβουλίου που συστήνεται, ιδιαίτερα μάλιστα αν ληφθεί υπόψη η εισήγηση της Επιτροπής ότι κατά το διορισμό της εξειδικευμένης ομάδας αξιολόγησης κλάδων σπουδών, θα περιληφθούν σ' αυτές τις ομάδες αξιολόγησης επιστήμονες με ειδικά επιστημονικά προσόντα ανάλογα με τους κλάδους που θα αξιολογούνται. Με αυτό τον τρόπο θα διασφαλιστεί ότι η αξιολόγηση δε θα προσκρούσει σε αμφισβητήσεις και δε θα γίνει αντικείμενο αντιδικίας συγκρουόμενων συμφερόντων και πέραν αυτού το αποτέλεσμα θα έχει ευρύτερη αποδοχή.

Εν πάση περιπτώσει, η διαδικασία αξιολόγησης-πιστοποίησης θα πρέπει να προχωρήσει με γρήγορους ρυθμούς, να ολοκληρωθεί μέσα σε κάποια χρονικά πλαίσια, για να εξυπηρετηθεί και ο κόσμος που σήμερα φοιτά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και πέραν αυτού για να έχουν τα ιδρύματα που λειτουργούν στην πατρίδα μας και παρέχουν τριτοβάθμια εκπαίδευση μια εγκυρότητα έναντι τόσο του επιχειρηματικού κόσμου που καλείται να εργοδοτήσει τους αποφοίτους, όσο και έναντι των πανεπιστημίων του εξωτερικού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου. Ήλπιζα ότι θα μιλούσατε από τη θέση σας.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Από τη θέση μου θα μιλούσα, κύριε Πρόεδρε, και θα είμαι πολύ σύντομος.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Έχουμε χρόνο για να καταναλώσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κοσμήτορα, παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είπετε ότι θέλουμε να καταναλώσουμε το χρόνο και θύμησα πως έχουμε χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Φαίνεται όμως πως θα καταναλωθεί από την άλλη πλευρά των 7.00, γι' αυτό βιαζόμαστε κάπως.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι σύντομος και σαφής. Επειδή η πρόταση της Επιτροπής Παιδείας είναι ομόφωνη, δε σκόπευα να μιλήσω, αλλά ανέβηκα στο βήμα για δύο κυρίους λόγους. Πρώτο, θα ήθελα να επισημάνω την προοδευτικότητα του άρθρου 69 των Κανονισμών του 1992 για την αξιολόγηση. Η Εκτελεστική Εξουσία προτείνει και μόνο όταν αποδέχεται η Βουλή διορίζει σύμφωνα με αυτό το άρθρο και ήθελα να το επισημάνω. Θα είναι ευχής έργο η Βουλή και σε άλλα θέματα να νομοθετήσει αντίστοιχα. Κάτι τέτοιο συμβαίνει για παράδειγμα σε πολλά θέματα, σχεδόν σε όλα, στο Κογκρέσσο των Ηνωμένων Πολιτειών λόγου χάριν. Και βλέπετε ότι ήδη και η Βουλή μας με το άρθρο 69 των Κανονισμών για το 1992 το καθορίζει αυτό. Και έτσι εκπληρώνοντας αυτό το άρθρο η Υπουργός Παιδείας ήρθε στη Βουλή με συγκεκριμένα άτομα για τα οποία ζητά τη συναίνεση της Βουλής, πριν τα προτείνει στο Υπουργικό Συμβούλιο για τη λήψη απόφασης. Αυτός είναι ο ένας λόγος. Τα άτομα τα οποία προτείνει η Υπουργός είναι επτά εξαίρετοι Κύπριοι επιστήμονες, μερικοί είναι καθηγητές στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και δύο είναι καθηγητές στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Ο ένας μάλιστα έχει την τιμή να είναι και Αντιπρύτανης. Οι επιλογές της είναι καλές, θα μπορούσε να είναι και άλλες καλές επιλογές βεβαίως, και δεν υπάρχει καμιά αντίρρηση στα ονόματα τα οποία προτείνει η Υπουργός.

Επισημάνθηκε στην Επιτροπή, και θέλω να το επαναλάβω και εδώ, ότι θα μπορούσε στα θέματα ειδικοτήτων να περιλαμβανόταν και ένας καθηγητής των οικονομικών για δύο λόγους. Πρώτο, διότι δεν περιλαμβάνεται εδώ, ενώ περιλαμβάνονται δύο μαθηματικοί. Δεύτερο, διότι πολλά από τα ιδρύματα τα οποία θα αξιολογηθούν ασχολούνται με αυτό τον τομέα. Ο τρίτος λόγος που ζήτησα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, είναι για να διορθώσω δύο, τρία ουσιαστικά, αλλά το ένα είναι πιο σημαντικό, πραγματικά λάθη, τα οποία έχουν παρεισφρύσει στην πρόταση της Υπουργού. Και βεβαίως δεν ευθύνεται η ίδια, ο προτείνων είναι που έχει την ευθύνη. Αναφέρεται, και παρακαλώ να γίνει διόρθωση, στα ονόματα και στα στοιχεία που αναφέρονται γι' αυτά, ότι ένας από τους καθηγητές είναι καθηγητής στο Τμήμα Στατιστικής Μαθηματικών Πανεπιστημίου Κύπρου, θέλει να πει καθηγητής στο Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι για τον κ. Θεόφιλο Κάκουλο. Επίσης για τον καθηγητή Νίκο Παπαμιχαήλ που αναφέρεται ως καθηγητής, Τμήμα Στατιστικής-Μαθηματικών, το ορθό είναι καθηγητής του Τμήματος Μαθηματικών και Στατιστικής.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Πολύ εύστοχα η Επιτροπή Παιδείας της Βουλής στην Έκθεσή της καταλήγει με την εισήγηση ότι θα πρέπει στην εξειδικευμένη ομάδα να συμπεριληφθούν ειδικά άτομα με ειδικά επιστημονικά προσόντα. Ειλικρινά θα αισθανόμουν απόλυτη ικανοποίηση, αν προχωρούσε ακόμη να πει ότι ο διορισμός αυτός θα γίνει το ταχύτερο δυνατό για να εκλείψει μια πραγματικά μεγάλη εκκρεμότητα, γιατί στην πατρίδα μας με τη θαυμάσια ιδιωτική πρωτοβουλία έχει γίνει ένα μικρό θαύμα στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στον ιδιωτικό αυτό τομέα. Όταν σήμερα τα παιδιά μας, δεκάδες χιλιάδες απόφοιτοι, γίνονται δεκτοί σε πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής με εξαιρετικά αποτελέσματα και όταν έχουμε πραγματικά την τιμή να φιλοξενούμε χιλιάδες ξένους που φοιτούν σε αυτά τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, πιστεύω ότι θα πρέπει να επισπεύσουμε όσο το δυνατό την έκλειψη αυτής της εκκρεμότητας, για να ρυθμίσουμε το όλο θέμα πλέον οριστικά, για να είμαστε και εμείς απόλυτα υπεύθυνοι και σοβαροί έναντι αυτών των ανθρώπων που μοχθούν για την παιδεία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα φροντίσω τα πρακτικά των εισηγήσεων που έγιναν από τους τρεις ομιλητές να αποσταλούν στο Υπουργείο Παιδείας.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση της Απόφασης;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Απόφαση εγκρίνεται.

Έχουμε φθάσει στο τέλος της Νομοθετικής Εργασίας. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β' - Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ετήσια Έκθεση και Λογαριασμοί του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών για το 1991/92.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΑ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επιτροπή Παιδείας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφορά έγγραφα πρόσληψης και παράτασης υπηρεσιών, κύριε Αναστασιάδη. Πάγια πολιτική τα έγγραφα παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ακόμα μια πολιτική και λυπούμαι γιατί ίσως να είναι ο ακατάλληλος από πλευράς ημέρας χρόνος, αλλά νομίζω ότι είναι κάποια στιγμή που επιβάλλεται να λεχθεί κάτι. Ό,τι αφορά προϋπολογισμούς παραπέμπεται κατά κανόνα στην Επιτροπή Οικονομικών. Αυτό, κατά την άποψή μου, είναι σφάλμα, διότι η Επιτροπή Εμπορίου ασχολείται με την πολιτική του συγκεκριμένου Υπουργείου πάνω στα θέματα εμπορίου. Όταν έρθει ένας προϋπολογισμός που εκεί είναι που ενασκείται η πολιτική και θέλει η Επιτροπή να ελέγξει πώς ενασκείται η πολιτική, πηγαίνει ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών. Το ίδιο συμβαίνει με την Επιτροπή Παιδείας. Θέματα πολιτισμού, όπως είναι ο προϋπολογισμός του ΘΟΚ, παραπέμπονται στην Επιτροπή Οικονομικών. Η Επιτροπή ακούει τα προβλήματα του ελεύθερου θεάτρου και εισηγείται τη χορηγία προς το ελεύθερο θέατρο. Η Επιτροπή Οικονομικών αποκόπτει £200.000, διότι έτσι έκριναν οι συνάδελφοι οι οποίοι άκουσαν την οικονομική πτυχή. Συνεπώς επειδή το ένα είναι συναφές με το άλλο, θα εισηγούμουν να το αναθεωρήσουμε ή να μας προβληματίσει σε μια σύσκεψη των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων που θα έχουμε μαζί σας, διότι πολλές είναι οι φορές που αντιμετωπίζουμε πραγματικό πρόβλημα. Να δεχόμαστε εμείς τα προβλήματα και άλλοι να ρυθμίζουν τα της οικονομίας του συγκεκριμένου τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, δεν έχω καμιά ένσταση να το δούμε σε κάποια συνεδρία, αλλά είναι μια πάγια τακτική και δεν είναι τυχαία που έχουμε φθάσει σ' αυτή την τακτική. Το θέμα των έκτακτων υπαλλήλων είναι θέμα που αφορά βασικά την Επιτροπή Οικονομικών. Μπορεί να αγγίζει κάποια Υπουργεία, μα και το Υπουργείο Οικονομικών ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι θέμα διορισμού, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διορισμού ή όχι, περνούν βασικά από τα κανάλια της Επιτροπής Οικονομικών. Δε θα ανοίξω συζήτηση, δεν έχω καμιά ένσταση να το συζητήσουμε και πάλι. Αλλά αν αλλάξει η τακτική θα δημιουργηθούν άλλα προβλήματα. Δεν είναι τόσο εύκολο.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Αναστασιάδης έχει δίκαιο. Διότι όταν μιλούμε για κυβερνητική πολιτική πρέπει να εννοούμε πολιτική. Οι δαπάνες είναι το παρεπόμενο μιας εκδηλωνόμενης κυβερνητικής πολιτικής σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Δεν είναι η αρμόδια Επιτροπή η πιο κατάλληλη να κρίνει και να αποφασίσει αν είναι επαρκή τα κονδύλια, αν πρέπει να γίνει εκείνο το έργο ή το άλλο έργο; Οπότε νομίζω ότι θα πρέπει να γίνει μια μικτή Επιτροπή από την Επιτροπή Οικονομικών και την αρμόδια Επιτροπή που χειρίζεται το θέμα, για να μπορεί να παρακολουθεί ή και οι δύο Επιτροπές μαζί. Είναι πολύ σημαντικό αυτό που ηγέρθη σήμερα και νομίζω δεν πρέπει να το περάσουμε έτσι στα γρήγορα - γρήγορα, επειδή υπάρχει γιορτή μετά, επειδή είναι ένα θέμα που πρέπει να λυθεί κατεπειγόντως μάλιστα. Η Επιτροπή Οικονομικών, την οποία εγώ εκτιμώ και σέβομαι βαθύτατα, φροντίζει να κάμνει οικονομίες. Μα δεν είναι η οικονομία πάντοτε το ιδανικό σε μια περίπτωση. Οικονομίες μπορούμε να κάνουμε με το να καταργήσουμε φερ' ειπείν τα δημόσια βοηθήματα για να μην ξοδεύει το κράτος. Δεν είναι όμως πολιτική αυτή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ευσταθίου, θα υποδείξω δύο πράγματα, αν θέλετε. Πρώτο, ότι όποιος Βουλευτής θέλει παρευρίσκεται σε συνεδρία οποιασδήποτε άλλης Επιτροπής. Το δεύτερο, αγαπητέ κύριε συνάδελφε, είναι ότι με αυτή τη θεωρία, όταν συζητούμε τους προϋπολογισμούς του έτους, για το κάθε Υπουργείο θα συζητούνται οι προϋπολογισμοί του από την κάθε διαφορετική Επιτροπή.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Εκεί έρχεται ο Υπουργός ο ίδιος και παρακάθεται και εξηγεί και του υποβάλλονται ερωτήσεις και ανακρίνεται. Είναι παρών ο Υπουργός. Αλλά σ' αυτού του είδους τις δαπάνες πρέπει να υπάρχουν οι αρμόδιοι οι οποίοι βρίσκονται μέσα στους χώρους της αρμόδιας Επιτροπής. Εδώ πρόκειται για την Επιτροπή Παιδείας, δε μιλώ για την Επιτροπή Νομικών, αν νομίζετε ότι ζητούμε να έχουμε επέκταση των δραστηριότητών μας, διότι εκεί είναι τα θέματα των δικαστηρίων, τα οποία έχουν μια αυτόνομη παρουσίαση και τα οποία δε συζητούνται καθόλου. Μιλούμε για τα κατ' ιδίαν, για την Επιτροπή Γεωργίας, για την Επιτροπή Υγείας. Νομίζω ότι αυτά τα θέματα πρέπει να εξετάζονται μαζί με την Επιτροπή Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας υπόσχομαι ότι αυτό το θέμα θα εξεταστεί μαζί με όλα τα άλλα εκκρεμή θέματα που εξετάζουμε σήμερα όσον αφορά τους κανονισμούς που τα διέπουν.

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

'Ηταν διαδικαστική η πρότασή μου και με έχετε καλύψει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Στην Επιτροπή Οικονομικών παραπέμπεται, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επιτροπή Οικονομικών, μάλιστα. Επί του παρόντος παραμένει η πάγια τακτική. Αν θα υπάρξει αλλαγή, τότε ναι, αλλά δεν μπορώ να αλλάξω μια τακτική η οποία ακολουθείται όλα αυτά τα χρόνια και όχι από μένα μόνο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου

6) Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και από τον κ. Τάκη Χατζηδημητρίου για την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο που είναι από την ομάδα μας και δεν ξέρω που θέλει ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγείστε να πάει Επιτροπή Νομικών; Μπορεί να πάει και Επιτροπή Νομικών.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Πρέπει να συνδυαστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η προσπάθειά μας είναι πάντα να μην απασχολούμε πέραν της μιας Επιτροπής. Παραπέμπεται βασικά στην Επιτροπή Εσωτερικών, αλλά πριν έρθει στο Σώμα να περάσει και από την Επιτροπή Νομικών.

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αφορά θέματα διεθνούς σύμβασης που αφορά το εμπόριο ουσιαστικά και είναι αυτό που ήθελα να φέρω σε γνώση του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το αρχικό νομοσχέδιο έχει εξεταστεί από την Επιτροπή Εμπορίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχετε δίκαιο. Τώρα που βλέπω ότι είναι θέμα ιδιαίτερα που αφορά το θέμα των βίντεο αντιλαμβάνομαι και των copy rights πρέπει να πάει στην Επιτροπή Εμπορίου, γι' αυτό παραπέμπεται στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας. Είναι σωστή η εισήγηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Εγγραφής Γυμναστών Νόμος του 1993.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάρκο Κυπριανού, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας και από τον κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Δεν υπάρχουν)

Δε θα εισέλθουμε σήμερα στο Κεφάλαιο Δ'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την Τετάρτη, 12 Ιανουαρίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

2) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994.

3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994.

4) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': -----

Θα εισηγηθώ τώρα να προχωρήσουμε στο Κεφάλαιο Ε', δηλαδή στη γιορτή της Βουλής.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πές μας και χρόνια πολλά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χρόνια πολλά θα πούμε πάνω, κύριε Παπαδόπουλε. Χρόνια πολλά είναι σαν να σας λέω φύετε και μεν έρτετε.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξης: 6.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πρέντζας Ρένος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1) Ομιλία του Υπουργού Οικονομικών για τους Προϋπολογισμούς του 1994.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 9 του 1993".

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εφαρμογής της Γενικής Εκτίμησης για τους Σκοπούς των περί Αποχετεύσεων Λευκωσίας Κανονισμών του 1973 Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και αναβολή του για την επόμενη συνεδρία ύστερα από συζήτηση (Γ. Αγαπίου, Σ. Χατζηγιάννης και Πρόεδρος).

5) Έκθεση για τους κανονισμούς "Οι περί Δημοσίων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών (Ανώτατο Ποσό για την Κάλυψη Βασικών Αναγκών) Κανονισμοί του 1993" και έγκρισή τους.

6) Έκθεση για την "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από Ορισμένα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου για το Μήνα Ιανουάριο του 1994" και έγκρισή της.

7) Έκθεση για την "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για το διορισμό του Συμβουλίου για την Εκπαιδευτική Αξιολόγηση - Πιστοποίηση Εγγεγραμμένων Κλάδων Σπουδών των Ιδιωτικών Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης" οι σύντομες αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Ρ. Πρέντζας, Α. Φιλίππου και Α. Παρισινός) και έγκρισή της.

8) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων.

9) Συζήτηση (Ν. Αναστασιάδης, Πρόεδρος και Ευ. Ευσταθίου) όπως τα νομοσχέδια οικονομικού περιεχομένου που κατατίθενται στη Βουλή, παραπέμπονται όχι μόνο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών αλλά και στις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 12ης Ιανουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.19 μ.μ.)

(Αρ. 11)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Θέλω να ευχηθώ σε όλους σας χρόνια πολλά, με την ελπίδα ότι έχετε επιστρέψει στα έδρανά σας όλοι ανανεωμένοι και με ανανεωμένη διάθεση για δημιουργική εργασία.

Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το μόνο θέμα που έχουμε σήμερα για συζήτηση είναι "Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Είναι πρόταση νόμου και παρακαλώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Θα ήθελα να αναφέρω ότι υπήρξε μια άτυπη συνεννόηση μεταξύ των κομμάτων να υπάρξει, εφόσον πρόκειται και για ομόφωνη Έκθεση, ένας ομιλητής από κάθε πλευρά και βέβαια, αν υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος που θέλει να μιλήσει, θα του δώσω το λόγο.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΕΠΙΒΟΛΗ ΕΙΣΦΟΡΑΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 21 και 28 Ιουνίου, στις 18 και 20 Οκτωβρίου και στις 3 και 14 Δεκεμβρίου 1993.

Στα πλαίσια της εξέτασης της πιο πάνω πρότασης νόμου παρέστησαν στις συνεδρίες της Επιτροπής και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Πρόεδρος και εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Καταναλωτών και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Στις συνεδρίες της Επιτροπής ήταν επίσης παρών και ο εκ των εισηγητών της πρότασης νόμου, Βουλευτής κ. Δ. Ηλιάδης.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η μείωση κατά το ήμισυ της αύξησης της εισφοράς προς το ΡΙΚ που επιβλήθηκε με την αναθεώρηση του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) Νόμου το 1992.

Όπως ανέφεραν στην Επιτροπή οι εισηγητές της πρότασης νόμου, Βουλευτές κ. Τάσσος Παπαδόπουλος και Δημήτρης Ηλιάδης, η αύξηση που επιβλήθηκε με την αναθεώρηση της νομοθεσίας το 1992 κρίνεται υπερβολική, γεγονός που αποδεικνύεται από το ότι ο διπλασιασμός της εισφοράς δεν έχει αποφέρει διπλασιασμό των εσόδων, αλλά αύξησή τους κατά 158,7%.

Όπως οι ίδιοι Βουλευτές ανέφεραν, ενώ οι αρμόδιοι του ΡΙΚ δήλωναν ενώπιον της Επιτροπής ότι υπολόγιζαν τα έσοδα από την εισφορά να αυξηθούν κατά £3,5 με £4 εκ. σε σχέση με τα έσοδα του 1991 που είχαν ανέλθει σε £3,4 εκ., τα προϋπολογιζόμενα έσοδα της εισφοράς για το 1993 ανέρχονται τελικά σε £8,8 εκ. και η αύξηση σε £5,4 εκ.

Οι πιο πάνω εισηγητές εξέφρασαν την άποψη ότι το υπερβολικό ύψος των εσόδων από την εισφορά οδήγησε το ΡΙΚ αντί σε οικονομική περισυλλογή, σε μια προσπάθεια αδικαιολόγητης αύξησης των εξόδων, ώστε να απορροφούνται τα αυξημένα έσοδα. Τέλος, εξέφρασαν τη διαπίστωση ότι τα αυξημένα έσοδα του Ιδρύματος δεν οδήγησαν στην ανάλογη βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων του Ιδρύματος, κάτι προς το οποίο στόχευε η αύξηση της εισφοράς σύμφωνα με τις τότε δηλώσεις των εκπροσώπων του Ιδρύματος στην Επιτροπή.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών δήλωσαν στην Επιτροπή ότι πάγια θέση του Συνδέσμου τους είναι η ενίσχυση του ΡΙΚ, ώστε να είναι εύρωστο, ο τρόπος όμως της εισφοράς έχει στην πράξη αποδειχθεί άδικος και το βάρος της αποδεικνύεται δυσβάστακτο κυρίως για ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών, όπως είναι οι συνταξιούχοι, οι πολυμελείς οικογένειες κ.λπ. Γι' αυτό χαιρέτισαν την κατάθεση στη Βουλή της πρότασης νόμου, η οποία επαναφέρει προς συζήτηση το όλο θέμα.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από τον Ιανουάριο του 1993 που μπήκε σε εφαρμογή το τελικό στάδιο της αυξημένης εισφοράς μέχρι σήμερα έχουν γίνει επανειλημμένως παραστάσεις στην Επιτροπή τόσο από οργανωμένα σύνολα όσο και από δεκάδες ιδιώτες, που διαμαρτύρονται για το υπερβολικό ύψος της εισφοράς που καλούνται να καταβάλουν για το ΡΙΚ και για τον άδικο τρόπο με τον οποίο, κατά την άποψή τους, επιβάλλεται.

Οι εκπρόσωποι του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου ανέφεραν στην Επιτροπή ότι τα τέλη που καλείται να καταβάλει το κοινό για το ΡΙΚ συγκριτικά με αυτά που ισχύουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες κρίνονται χαμηλότερα. Επίσης δήλωσαν ότι η εισφορά είναι απόλυτα αναγκαία, για να μπορέσει το Ίδρυμα να

επιβιώσει και να ανταποκριθεί στο ρόλο του, ιδιαίτερα σήμερα που φαίνεται να μειώνονται σημαντικά τα έσοδά του από διαφημίσεις σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια. Εντούτοις, αναγνώρισαν ότι, όπως επιβάλλεται σήμερα η εισφορά, χρειάζεται αναπροσαρμογή, ώστε να είναι δικαιότερη, γι' αυτό και κατέθεσαν, μετά από εισήγηση της Επιτροπής, δύο υπαλλακτικές προτάσεις τους που, κατά την άποψή τους, στοχεύουν στην ανακούφιση των ασθενέστερων οικονομικά στρωμάτων χωρίς να πλήττεται το ίδιο το 'Ιδρυμα. 'Οσον αφορά την ποιότητα των προγραμμάτων τους, οι αρμόδιοι του PIK δήλωσαν ότι αυτά έχουν αναβαθμιστεί τα δύο τελευταία χρόνια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αφιέρωσε μεγάλο αριθμό συνεδριών της μελετώντας το όλο θέμα και τις διάφορες απόψεις, εισηγήσεις και προτάσεις που τέθηκαν ενώπιόν της. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω μελέτης και του προβληματισμού και έχοντας ως δεδομένα (α) την ανάγκη για συνέχιση της ενίσχυσης του Ιδρύματος· (β) τις διαμαρτυρίες των καταναλωτών, κυρίως αυτών που ανήκουν σε χαμηλά, ασθενέστερα οικονομικά στρώματα του λαού για το υπερβολικό ύψος της εισφοράς που καλούνται να καταβάλουν με βάση την υφιστάμενη ρύθμιση· και (γ) τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι τα έσοδα από την εισφορά προς το 'Ιδρυμα είναι στην πράξη πολύ ψηλότερα από αυτά που και οι ίδιοι οι αρμόδιοι του PIK προσδοκούσαν ότι θα πάρουν, προχώρησε στην επεξεργασία διάφορων υπαλλακτικών λύσεων σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του PIK και της ΑΗΚ.

Στόχος της Επιτροπής ήταν η εξεύρεση μιας πρότασης, η οποία να αποτελεί σύγκλιση των απόψεων που εκφράστηκαν και των προτάσεων που έγιναν, να αίρει κατά το δυνατό τις αδικίες που παρουσιάστηκαν στην εφαρμογή της υπό αναθεώρηση νομοθεσίας, στηρίζοντας παράλληλα το 'Ιδρυμα στον αναγκαίο βαθμό, ώστε να μπορεί να συνεχίσει το ρόλο του μέσα όμως στα πλαίσια πολιτικής λιτότητας και περισυλλογής, πολιτική από την οποία φαίνεται ότι η υπερβολικά αυξημένη εισφορά το έχει απομακρύνει.

Η Επιτροπή υπό το φως των πιο πάνω έχει καταλήξει ομόφωνα στην επανασύνταξη της πρότασης νόμου με βάση την οποία προτείνονται τα πιο κάτω:

(α) Για την κατηγορία των νοικοκυριών επιβάλλεται εισφορά ποσοστού 20% πάνω στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος που καταναλίσκεται κάθε διμηνία με τον περιορισμό ότι αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τη £1 και δεν μπορεί να ξεπερνά τις £13 κάθε φορά.

(β) Για όλες τις άλλες κατηγορίες που δεν αφορούν τα νοικοκυριά, δηλαδή κυρίως για την εμπορική και βιομηχανική χρήση, η Επιτροπή έχει προβεί σε επεξεργασία νέας και πιο προοδευτικής κλιμάκωσης, ώστε να είναι δικαιότερη η κατανομή των αντίστοιχων τελών. Ειδικότερα, η Επιτροπή εισηγείται την πιο κάτω κλιμάκωση:

Ομάδα Κατανάλωσης		Διμηνιαία Επιβάρυνση
		£
Από	0 - 100 ωχβ	-
	101 - 500 ωχβ	2,00
	501 – 2000 ωχβ	3,00
	2001 - 5000 ωχβ	6,00

5001 - 8000 ωχβ	13,00
8001- 10000 ωχβ	16,00
10000 +	33,00

Η Επιτροπή, αφού επαναδιατύπωσε εξ υπαρχής την υπό συζήτηση πρόταση νόμου με βάση τις πιο πάνω θέσεις της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι εισηγητές της πρότασης νόμου είναι ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος και ο κ. Δημήτρης Ηλιάδης. Εκ μέρους των εισηγητών θα ήθελε να μιλήσει πρώτος ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος και τον καλώ στο βήμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πιστεύω ότι η ομόφωνη απόφαση της Βουλής ή των κομμάτων μιλά από μόνη της τόσο για τους σκοπούς της μείωσης όσο και για τα κίνητρα του κ. Ηλιάδη και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος που έχουμε καταθέσει αυτή την πρόταση νόμου. Η θέση που έχουμε πάρει, καταθέτοντας αυτή την πρόταση νόμου, είναι πιστεύω συνεπής με τις θέσεις που είχαμε πάρει, όταν αρχικά εγκρίθηκε από το Σώμα η αύξηση της εισφοράς.

Όπως είναι γνωστό, την εποχή που είχε εγκριθεί ο διπλασιασμός των τελών, είχε λεχθεί, ακόμα και από τα κόμματα που υποστήριξαν την αύξηση τότε, ότι θα παρακολουθούσαν με πολλή προσοχή την πορεία του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, αναμένοντας να δουν πρώτα βελτίωση των προγραμμάτων και ύστερα πολύ σοβαρή προσπάθεια από μέρους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για περικοπή των δαπανών, για περισυλλογή και για νοικοκυρεμένα οικονομικά.

Τα μεν έσοδα, αντί του ποσού που είχε προϋπολογιστεί και λέχθηκε στη Βουλή και με βάση τα οποία έγινε η έγκριση της αύξησης, όχι μόνο υπερέβησαν τις προσδοκίες, αλλά διπλασιάστηκαν. Αυτό έχει ένα μήνυμα για μας. Είτε ότι την εποχή που γινόταν η πρόταση ηθελημένα το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ δεν έδωσε στη Βουλή σωστές εκτιμήσεις ή ότι δεν ήταν σε θέση να εκτιμήσει σωστά τα έσοδα, για ένα είδος εσόδων που είναι προκαθορισμένο ποσοστιαία πάνω στην κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος και σε μια περίοδο όπου η αύξηση του κόστους για το ηλεκτρικό ρεύμα δεν επήλθε λόγω της αντίστοιχης αυξήσεως των πετρελαιοειδών. Αν τότε το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου δεν μπορούσε να δώσει στη Βουλή βάσιμες πληροφορίες, πιστεύω ότι δικαιολογεί την αμφισβήτηση που διατηρεί η Βουλή, ή μερικά κόμματα από τη Βουλή, όσον αφορά τους αριθμούς και τις προβλέψεις του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ.

Θέλω να πω ότι στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής έγινε πολύ επιστημένη διερεύνηση των εξόδων του ΡΙΚ, πολύ σοβαρή μελέτη για το ύψος και το επίπεδο των περικοπών και ότι η εισήγηση που γίνεται από την Επιτροπή Οικονομικών, η ομόφωνη εισήγηση, δεν είναι ούτε αυθαίρετη ούτε τυχαία. Είναι βασισμένη πάνω σε στοιχεία τα οποία μπορούσε τουλάχιστο να διαπιστώσει η Επιτροπή Οικονομικών και όχι με λιγότερη εγκυρότητα, νομίζω, από τα στοιχεία που μας έδινε το Συμβούλιο του ΡΙΚ.

Στην ίδια περίοδο και ενώ τα έσοδα του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου είχαν διπλασιαστεί, παρόμοια περίπου πορεία ανάπτυξης είχαν και τα έξοδα. Η πορεία του ΡΙΚ μου θυμίζει μια παράφραση του γνωστού κανόνα του Parkinson που

λέει ότι "ο διαθέσιμος χρόνος είναι τέτοιος, ώστε να αυξάνεται η εργασία για την κάλυψη του χρόνου". Το ΡΙΚ, παραποιώντας αυτή την αρχή, την είχε ανατρέψει. Τα έξοδα αυξάνονται, ώστε να καλύπτουν τα διαθέσιμα έσοδα. Και αυτή την πορεία η Βουλή θέλει να την κόψει.

Θέλω να τονίσω ότι ούτε οι εισηγητές της πρότασης νόμου ούτε πιστεύω οι συνάδελφοι που έχουν υποστηρίξει την τελευταία διευθέτηση όσον αφορά τα τέλη θέλουν να πλήξουν είτε το ΡΙΚ είτε τον καλώς νοούμενο ρόλο του. Όμως δεν πείθει το ΡΙΚ με τις πομπώδεις μεγαλοστομίες και την επιλεκτική επίκληση, όποτε το βολεύει, του τι γίνεται τάχατες στην Ευρώπη. Αυτή η επιλεκτική επίκληση του τι γίνεται στην Ευρώπη τουλάχιστον εμένα προσωπικά με αφήνει εντελώς αδιάφορο και σε αυτό το θέμα και σε πολλά άλλα θέματα. Και μου θυμίζει το γνωστό ανέκδοτο του νεαρού στην Ελλάδα που πουλεί λαχεία. Όταν τον εκδιώκουν με την ευρωπαϊκή γλώσσα αντί με την παλιά τουρκική γνωστή φράση, λέει: "Βεβαίως, τώρα γίναμε Ευρωπαίοι και οδεύουμε προς την Ευρώπη". Ούτε με όραμα ούτε με σωφροσύνη έχει πολιτευτεί το ΡΙΚ σε όλη αυτή την περίοδο.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι με την επιβολή αυτής της σμίκρυνσης των εσόδων του ΡΙΚ θα οδηγηθεί το Συμβούλιο του ΡΙΚ σ' αυτό που έπρεπε να είχε κάμει από χρόνια πολλά, δηλαδή στην περισυλλογή των εξόδων του και στην αναβάθμιση της ποιότητας των προγραμμάτων του. Δεν είναι νοητό το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, που το 1990 είχε ένα πλεόνασμα £1.890.000, να έχει καταντήσει με έξοδα το 1992 £14 εκ. και το 1993 £15 εκ., χωρίς να έχει καν κάμει πρόνοια για την αποπληρωμή των χρεών που έχει.

Ελπίζουμε ότι το μήνυμα που δίνει η Βουλή θα γίνει κατανοητό από το Συμβούλιο με το σωστό πνεύμα που έχει. Θέλουμε οικονομική περισυλλογή και θέλουμε βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων. Και η άνοδος και η βελτίωση της ποιότητας, όπως και η υπευθυνότητα αυτών που τα παράγουν και τα προβάλλουν, δεν είναι πάντα ανάλογη με τη διάθεση πόρων. Είναι και θέμα ικανότητας, περισυλλογής και θέλησης για οικονομία. Και αυτό το μήνυμα θέλουμε να λάβουν υπόψη τους τόσο το Συμβούλιο του ΡΙΚ όσο και τα μέλη του προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιοι άλλοι θα ήθελαν να μιλήσουν;

Θα πάμε με τη σειρά, αρχίζοντας από το Συναγερμό, και θα προχωρήσουμε στα υπόλοιπα κόμματα.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να αναφέρω πως και στο παρελθόν, και όταν ακόμα το ΡΙΚ λειτουργούσε κατά τρόπο αντίθετο με τις δικές μας τοποθετήσεις, είχε πάντα ως κρατικό ίδρυμα τη στήριξή μας και θα συνεχίσει να την έχει και στο μέλλον. Χαίρομαι και χαιρετίζω την εδώ παρουσία του Προέδρου, του Αντιπροέδρου και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ. Πιστεύω πως η όλη συζήτηση θα δώσει απευθείας τα μηνύματα στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πως όλες οι πλευρές της Βουλής, ενώ επιθυμούν και θέλουν τη στήριξη της κρατικής ραδιοφωνίας, την ίδια ώρα έχουν την επιθυμία να δουν προγραμματισμό, νοικοκυροσύνη και περισυλλογή, ώστε να μη λειτουργεί ούτε σε βάρος της ελεύθερης ραδιοφωνίας, αλλά ούτε σε βάρος του φορολογούμενου λαού.

Ορθά αναφέρθηκε προηγουμένως ότι δεν είναι δυνατό να αυξάνουμε τα έξοδα, για να υπερκαλύπτουμε τα έσοδα. Είναι πιστεύω καιρός τόσο το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα της Κύπρου, όπως και οι υπόλοιποι, αν θέλετε, ημικρατικοί οργανισμοί -και προς αυτό στοχεύει η προσπάθεια όλων- να ακολουθήσουν μια οικονομική πολιτική ή πολιτική οικονομικής περισυλλογής, αν θέλετε, που θα βοηθήσει και στη δική τους επιβίωση και οπωσδήποτε στην εξάλειψη της αλυσιδωτής πορείας που ακολουθεί η οικονομία, όχι προς το καλύτερο, αλλά προς το χειρότερο.

Οι περικοπές που γίνονται δεν είναι τόσο κάθετες ή δραστικές, ώστε να μην επιτρέπουν την εύρυθμη και ανταγωνιστική ακόμα, αν θέλετε, λειτουργία του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Εναπόκειται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά ακόμα και στις συντεχνίες των υπαλλήλων να εγκύψουν με σοβαρότητα στα υπάρχοντα προβλήματα, να πάρουν τα αναγκαία μέτρα και να καταστήσουν το Ίδρυμα βιώσιμο, ώστε με τα επτά και τόσα εκατομμύρια λίρες που θα εισπράττει από τις εισφορές που σήμερα εγκρίνονται να μπορούν να προβάλλουν ορθά το έργο για το οποίο έχουν ταχθεί. Και δε μιλούμε για το κυβερνητικό έργο. Μιλούμε για την ανεξάρτητη ραδιοφωνία, όπως όλοι την επιθυμούν, την ακομμάτιστη ραδιοφωνία, όπως όλοι τη θέλουμε, την αντικειμενική παρουσίαση των γεγονότων, αλλά μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων. Νομίζω ότι τα έσοδα είναι υπεραρκετά σε σύγκριση με αυτά που πραγματοποιεί η ιδιωτική ραδιοφωνία, η οποία φαίνεται να ανταγωνίζεται σε μεγάλο βαθμό το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Σε σας εναπόκειται με ορθούς προγραμματισμούς, κύριοι του ΡΙΚ, να φέρετε τα επιθυμητά, να δώσετε δείγματα υπευθυνότητας, ώστε οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου που υπήρξαν στο παρελθόν, είναι τώρα και θα είναι και στο μέλλον το στήριγμά σας, αν θέλετε, να σας δίνουν, αν και εφόσον έτσι απαιτούν οι συνθήκες, την οικονομική στήριξη. Αυτά λέγοντας θέλω να πω ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός, ομόφωνα με τα άλλα κόμματα, αποδέχτηκε την εισήγηση περικοπής, διότι όντως υπήρξε αδικία, κακοί υπολογισμοί και μεγάλη επιβάρυνση στα λαϊκά στρώματα με την εισφορά προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ, κύριο Δημήτρη Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Όντως το 1992, ψηφίζοντας την πρόταση για αύξηση της εισφοράς στο ΡΙΚ, όλοι διαπιστώσαμε ότι ήταν ανάγκη να στηριχτεί το Ίδρυμα και ταυτόχρονα δηλώσαμε πως θα επανεξετάζαμε υπό το φως των συγκεκριμένων δεδομένων εκείνης της αύξησης το ποσοστό της αύξησης, κατά πόσο δηλαδή θα διαφαινόταν άδικη η κατανομή της αύξησης. Έχουμε διαπιστώσει όλοι μας και πάλι ομόφωνα ότι η αύξηση αυτή ήταν υπέρμετρη και καθίστατο άδικη. Γι' αυτό και αναφέρεται και στην Έκθεση της Επιτροπής ότι με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η μείωση κατά το μισό της αύξησης της εισφοράς προς το ΡΙΚ, που επιβλήθηκε με την αναθεώρηση του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) Νόμου του 1992.

Μετά από πολυήμερες και πολύωρες συζητήσεις στην Επιτροπή Οικονομικών, έχουμε όλοι καταλήξει να μειώσουμε την εισφορά και να φτάνει η φορολογία για το ΡΙΚ στο 20% επί της κατανάλωσης του ρεύματος. Μάλιστα με οροφή. Θέλω να πω,

με όλο το σεβασμό και με όλο το θάρρος, ότι εκείνα που προσφέρονται τώρα είναι πολύ λιγότερα του μισού που θέσαμε ως στόχο για τη μείωση της εισφοράς. Βέβαια με τη σύμφωνη γνώμη όλων μας. Εμείς, όπως είναι γνωστό, κάναμε μια προσπάθεια, στα πλαίσια της πάγιας φιλοσοφίας μας όταν η Βουλή εγκρίνει φορολογίες να μπαίνει κλιμακωτή φορολογία, ούτως ώστε να αποφορτωθούν τα χαμηλά αμειβόμενα στρώματα και να τεθεί περισσότερο βάρος στα ψηλά αμειβόμενα στρώματα και ταυτόχρονα να εξασφαλιστεί και μια κάπως μεγαλύτερη εισφορά από αυτή που εξασφαλίζεται με το νόμο που σήμερα θα εγκρίνουμε για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Μέσα από τις συζητήσεις διαφάνηκε ότι η πρότασή μας εκείνη δε θα περνούσε και γι' αυτό καταλήξαμε στην ομόφωνη αυτή πρόταση. Ποια ήταν και ποια είναι η πρόθεσή μας; Η πρόθεσή μας ήταν να στηριχτεί το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου ως η φωνή της Κύπρου, η φωνή μιας μαχόμενης Κύπρου, η φωνή μιας πατρίδας η οποία διεξάγει αγώνα φυσικής επιβίωσης. Και ασφαλώς μέσα στα πλαίσια και περικοπών που θα έπρεπε να κάμει το ΡΙΚ -και θα πρέπει να κάμει περικοπές το ΡΙΚ- και νοικοκυρεμένης πολιτικής την οποία θα πρέπει επιτέλους να εξετάσει, να τροχιοδρομήσει και να εφαρμόσει το ΡΙΚ, αλλά και στα πλαίσια της εξασφάλισης των οικονομικών δυνατοτήτων, για να διαδραματίζει το ΡΙΚ τον κοινωνικό του ρόλο.

Ο ρόλος του ΡΙΚ επεκτείνεται σε όλους τους τομείς της ζωής μας. Και του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης. Το ΡΙΚ είναι εκείνο το οποίο θα πρέπει να δίνει μηνύματα παγίωσης του αισθήματος αντίστασης του λαού μας ενάντια στην εισβολή και την κατοχή. Το ΡΙΚ είναι εκείνο το μέσο μαζικής επικοινωνίας το οποίο έχει καθήκον, ως κρατική ραδιοτηλεόραση, να επεξεργάζεται και να παράγει προγράμματα τα οποία να αποστέλλει και στο εξωτερικό, με στόχο την προώθηση του αγώνα του λαού μας. Το ΡΙΚ είναι εκείνο το οποίο έχει καθήκον να συμβάλει στην αναβάθμιση της πολιτιστικής ζωής στον τόπο μας με ειδικά προγράμματα. Να συμβάλει στην αναβάθμιση της υγιούς απασχόλησης της νεολαίας μας μέσα από τον αθλητισμό και την προβολή του. Το ΡΙΚ τέλος είναι εκείνο το ραδιοφωνικό και τηλεοπτικό ίδρυμα το οποίο θα διαπαιδαγωγεί με την καλή έννοια της λέξης το λαό μας και θα συμβάλλει στην ανάπτυξη των δημοκρατικών διαδικασιών, παρέχοντας το μικρόφωνό του, παρέχοντας το φακό της τηλεόρασής του, την οθόνη της τηλεόρασής του σε όλες τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου, στο συνδικαλιστικό κίνημα, στις γυναικείες οργανώσεις, στις οργανώσεις της νεολαίας, αλλά και σε άλλους οργανωμένους φορείς στον τόπο μας.

Θέλω να παρατηρήσω ότι στον τομέα αυτό τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα προόδου από πλευράς του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Όχι τόσο γιατί τα διάφορα διοικητικά συμβούλια είχαν την έντονη πρόθεση και την έντονη διάθεση να καθιερώσουν μια τέτοια πολιτική, όσο γιατί η Βουλή των Αντιπροσώπων επέβαλε κάτι τέτοιο με σχετική νομοθετική ρύθμιση, με σχετικό πλαίσιο το οποίο έχει εγκρίνει για την προβολή των δραστηριοτήτων των διαφόρων πολιτικών κομμάτων, για τη δραστηριότητα του ΡΙΚ στη διάρκεια προεκλογικών περιόδων και ούτω καθεξής. Εμείς δεν έχουμε αυταπάτες. Δεν είχαμε και δεν έχουμε αυταπάτες ότι το ΡΙΚ θα φανεί απόλυτα συνεπές σ' αυτό τον τομέα της δραστηριότητάς του. Είναι φυσιολογικό η κάθε κυβέρνηση να ασκεί την επιρροή της στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Εκείνο που δεν επιτρέπεται είναι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου να καταστεί φερέφωνο της όποιας κυβέρνησης. Και θέλω να πιστεύω ότι και η σημερινή κυβέρνηση, αλλά και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ θα αποφύγουν έναν τέτοιο πειρασμό, παρόλο που δεν είναι της ώρας να συζητήσουμε το όλο θέμα.

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ακράδαντα ότι η εισφορά της κυβέρνησης προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου είναι μηδαμινή, είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη. Ανέρχεται στο ποσό του μισού εκατομμυρίου λιρών, την ώρα που το Ίδρυμα παράγει προγράμματα εθνικής σημασίας τα οποία κανένας ιδιωτικός ραδιοφωνικός ή τηλεοπτικός σταθμός στον τόπο δεν είναι υποχρεωμένος να παράγει και δεν παράγει. Το ΡΙΚ παράγει προγράμματα στην τουρκική γλώσσα και απευθύνει μηνύματα προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Το ΡΙΚ είναι, όπως είπα, υποχρεωμένο να παράγει προγράμματα τα οποία να αποστέλλει στο εξωτερικό για προπαγάνδιση της πολιτικής του κράτους, της πολιτικής μας στο κυπριακό πρόβλημα. Τα προγράμματα αυτά απορροφούν ένα πολύ σημαντικότερο ποσό από αυτό προσφέρει το κράτος. Γι' αυτό η θέση του ΑΚΕΛ είναι ότι το κράτος έχει καθήκον να αναβαθμίσει, να αυξήσει την εισφορά του προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου με βάση τα νέα δεδομένα και τις ανάγκες του αγώνα που διεξάγουμε.

Πέραν τούτου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να δηλώσω εκ μέρους του ΑΚΕΛ ως προς τις αλλαγές που κάνουμε τώρα στην εισφορά προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, όπως αποφασίσαμε και το 1992 ότι υπό το φως των συγκεκριμένων δεδομένων που θα προέκυπταν από εκείνη την αύξηση θα επανεξετάζονταν, ότι εμείς επιφυλασσόμαστε να επανέλθουμε, αν κρίνουμε, αν κρίνει και το Σώμα ότι τα έσοδα του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου έχουν μειωθεί τόσο δραστικά, ώστε να μην μπορεί να ασκεί τον πολιτικό και τον ευρύτερο κοινωνικό του ρόλο. Τότε πιστεύω ότι θα έχουμε καθήκον να επανέλθουμε, για να στηρίξουμε οικονομικά το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Όπως έχει καθήκον και το όποιο Διοικητικό Συμβούλιο και η διεύθυνση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος να επανεξετάσουν την οικονομική τους πολιτική, να επανεξετάσουν τα έσοδα και τα έξοδα, λειτουργικά και άλλα, του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Και στα πλαίσια μιας συναίνεσης, επαναλαμβάνω, να στηρίξουμε τη φωνή όλων μας, τη φωνή της Κύπρου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Δημήτρης Ηλιάδης, εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Φαίνεται ότι σήμερα, ύστερα από μια μακρά συζήτηση που κρατήθηκε στην επικαιρότητα για δυο ολόκληρα χρόνια, η Βουλή -και είναι ιδιαίτερα ευχάριστο- καταλήγει σε ομόφωνα συμπεράσματα και ομόφωνα ψηφίζει την πρόταση νόμου, όπως έχει διαμορφωθεί με τη συμβολή και τη συνεργασία όλων των πλευρών του Σώματος.

Σήμερα ψηφίζουμε μια ουσιαστική μείωση στην εισφορά του ΡΙΚ. Έχει αναφέρει πολύ ορθά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ηλιάδη, είσθε απόλυτα σίγουρος ότι είναι ομόφωνη η απόφαση; Διότι υπάρχει ... Τα κοινοβουλευτικά κόμματα τουλάχιστον αντιλαμβάνομαι ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τουλάχιστον τα τέσσερα κοινοβουλευτικά κόμματα είναι ομόφωνα. Αν υπάρξει διαφωνία, τότε πλην ενός.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δεν υπάρχει ομοφωνία. Εγώ διαφωνώ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Και εγώ, κύριε Ρολάνδη, επί των θεμάτων του ΡΙΚ υπήρξαν περιπτώσεις που ψήφιζα και εγώ μόνος μου.

Διαμορφώνεται σχεδόν ομόφωνα, κύριε Πρόεδρε, και, όπως πολύ σωστά έχει αναφέρει ο κ. Παπαδόπουλος, το σκεπτικό των εισηγητών, αλλά και όλων των ομιλητών στηρίζεται σε δυο σημεία: Το πρώτο είναι ότι η επιβάρυνση των πολιτών είχε προκαλέσει μια δικαιολογημένη λαϊκή κατακραυγή, γιατί η επιβάρυνση ήταν και άδικη και υπερβολική και απαράδεκτη. Δεν είναι δυνατό ένας πολίτης με δώδεκα λίρες το μήνα ρεύμα να πληρώνει επτά λίρες ΡΙΚ και με μηδέν κατανάλωση ρεύματος να πληρώνει δυόμισι λίρες ΡΙΚ. Αυτά ήταν πράγματα εντελώς απαράδεκτα, τα οποία κανένας δεν μπορούσε να δεχθεί και η Βουλή δεν μπορούσε να δεχθεί να συνεχιστούν. Ο δεύτερος λόγος ήταν ότι φαίνεται πως το ΡΙΚ έπαιρνε λεφτά περισσότερα από όσα χρειαζόντουσαν και λεφτά που του επέτρεπαν να συμπεριφέρεται χωρίς την αίσθηση της οικονομίας, της λιτότητας, του νοικοκυρέματος. Έτσι, ύστερα από μια συζήτηση δυο χρόνων, καταλήγουμε στην ομόφωνη απόφαση της Επιτροπής.

Έχει λεχθεί και πρέπει να απαντηθεί ότι έγινε πρόταση για κλιμάκωση της εισφοράς, ώστε τα χαμηλότερα αμειβόμενα στρώματα να πληρώνουν λιγότερα και τα ψηλότερα περισσότερα. Αν έτσι ήταν τα πράγματα, τέτοια θα ήταν και η εισήγηση των δυο εισηγητών της πρότασης νόμου. Αλλά η μελέτη των δεδομένων αποδεικνύει ότι δεν είναι ασφαλές αυτό το κριτήριο. Μια πολυμελέστατη οικογένεια έχει μεγάλη κατανάλωση ρεύματος και πληρώνει πολλά, ενώ μια οικογένεια με λίγα παιδιά και με κεντρική θέρμανση έχει χαμηλή κατανάλωση και πληρώνει λίγα. Άρα δεν είναι καθόλου ασφαλές κριτήριο η κατανάλωση ρεύματος, ώστε να κλιμακώσουμε ανάλογα και την εισφορά προς το ΡΙΚ. Είναι γι' αυτό και μόνο το λόγο που δεν υιοθετήθηκε και από τους εισηγητές, αλλά και από την Επιτροπή η εισήγηση για κλιμάκωση της εισφοράς. Άλλωστε μια ποσόστωση της τάξης του είκοσι τοις εκατό βρίσκεται μέσα σε λογικά, παραδεκτά και αποδεκτά όρια, τα οποία ένας πολίτης μπορεί και να αντιληφθεί, αλλά και τη δυνατότητα έχει να πληρώσει.

Το ποσό το οποίο αποκόπτεται είναι ευθυγραμμισμένο με την απόφαση την οποία πήρε αυτή η Βουλή τον περασμένο Ιούλιο, όταν ψήφιζε τους προϋπολογισμούς του ΡΙΚ. Είναι γύρω στα δυο εκατομμύρια λίρες. Και ακριβώς δυο εκατομμύρια λίρες απέκοψε η Βουλή από τους προϋπολογισμούς του ΡΙΚ τον περασμένο Ιούλιο, τα οποία θεώρησε ως πέραν του δέοντος, για να περιλαμβάνονται στα δαπανηθησόμενα ποσά, στο σκέλος των δαπανών του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Άρα η Βουλή βρίσκεται σε αρμονία με την άποψη την οποία υιοθέτησε ψηφίζοντας τους προϋπολογισμούς τον περασμένο Ιούλιο.

Είναι και κάτι άλλο, κύριοι συνάδελφοι, που θα έπρεπε να σχολιαστεί. Η πρόταση νόμου εκκρεμούσε για επτά ολόκληρους μήνες ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής και απασχόλησε έξι μακρές συνεδρίες της Επιτροπής Οικονομικών. Σ' αυτές τις συνεδρίες, σε όλες ή σχεδόν σε όλες, ήταν παρόν και το Διοικητικό Συμβούλιο διά των εκπροσώπων του. Υπέβαλε το Διοικητικό Συμβούλιο δυο εναλλακτικές προτάσεις, οι οποίες είχαν ένα κοινό αποτέλεσμα: Ότι εκείνα τα λεφτά που έπαιρνε το ΡΙΚ τα ίδια θα συνεχίσει να παίρνει. Και οι δυο απερρίφθησαν στη

συνεδρίαση της Επιτροπής Οικονομικών, με το σκεπτικό ότι δεν ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα ή δεν ανταποκρίνονταν στις απόψεις τις οποίες είχαμε διαμορφώσει. Η Επιτροπή, θυμάστε, την τελευταία Πέμπτη πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων αποφάσισε ομόφωνα να υιοθετήσει την πρόταση νόμου, όπως είχε διαμορφωθεί. Και ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο επί επτά μήνες μας έλεγε ότι αυτές είναι οι θέσεις του, ξαφνικά, την επόμενη μέρα, τη Δευτέρα, συνεδριάζει και εσπευσμένα μας καταθέτει νέες προτάσεις, με νέες διαφοροποιήσεις, για μείωση της μείωσης της εισφοράς. Ήταν τόσο βεβιασμένη, τόσο πρόχειρη και τόσο εκ των υστέρων η απόφαση και ο τρόπος με τον οποίο λειτούργησε το Διοικητικό Συμβούλιο, ώστε ήταν ελάχιστα ή καθόλου πειστικός για να μπορέσει να μετακινήσει αποφάσεις οι οποίες, όπως ορθά έχει λεχθεί από πολλούς συναδέλφους, αποτέλεσαν αντικείμενο και αποτέλεσμα μελέτης εντατικής και σε βάθος και με βάση τα στοιχεία της Βουλής και με τα στοιχεία του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, αλλά και με τα στοιχεία τα οποία μας δόθηκαν από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Πάμε σ' αυτή τη μείωση, η οποία πρέπει να συνεχίσουμε σε κάθε περίπτωση να αναφέρουμε ότι δεν είναι σταθερή. Ακόμα και όταν δεν υπάρχει καμιά αύξηση στα ποσοστά, το ΡΙΚ θα παίρνει κατά δέκα τοις εκατό περίπου το χρόνο αυξημένα ποσά από την εισφορά για δυο λόγους: Πρώτο, γιατί αυξάνεται ο αριθμός των νοικοκυριών και δεύτερο, γιατί η κατανάλωση του κάθε νοικοκυριού ξεχωριστά αυξάνεται χρόνο με το χρόνο.

Είναι επίσης θετικό και ουσιαστικό ότι υπάρχει ένα μίνιμουμ μιας λίρας και μια οροφή δεκατριών λιρών. Υπάρχουν κάποια όρια και κάποια πλαίσια, ώστε να μην προκαλείται η λογική.

Κύριε Πρόεδρε, η άποψή μας και η θέση μας ως Σοσιαλιστικού Κόμματος είναι ότι η δημόσια ραδιοτηλεόραση όχι μόνο πρέπει να επιβιώσει, αλλά αποτελεί συστατικό στοιχείο στα πλαίσια της λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος. Δεν είναι δυνατό να λειτουργήσει η δημοκρατία, αν αυτό το κράτος δεν έχει τη φωνή του ως κράτος, ως πολιτεία, ως κοινωνία. Και σίγουρα στο μέλλον -γιατί υπήρξαν κάποια κρούσματα- ποτέ δε θα δεχθούμε να ξαναγίνει, αν θέλετε, φερέφωνο της όποιας εξουσίας η κρατική ραδιοτηλεόραση.

Ταυτόχρονα, μέσα στο πλαίσιο της πολυφωνίας θα πρέπει να στηριχθεί και να επιβιώσει και η ιδιωτική ραδιοτηλεόραση, ώστε να συμπληρώνεται το πλαίσιο λειτουργίας σε μια πλουραλιστική, πολυφωνική δημοκρατία, που να εξασφαλίζει την πολυφωνία και να καταργεί μια για πάντα τα πάσης φύσεως μονοπώλια.

Έχει λεχθεί ότι το ΡΙΚ έχει κάνει βήματα προόδου. Εμείς δε διαφωνούμε με αυτή την άποψη. Το ΡΙΚ έχει κάνει βήματα προόδου, αλλά εμείς θέλουμε να δικαιολογήσουμε και το γιατί έχει κάνει τα βήματα προόδου. Και οι λόγοι είναι δυο: Ο ένας είναι ότι όντως πιστώνουμε τους ανθρώπους και με δημοκρατικότητα και με θέληση προς αυτή την κατεύθυνση. Δεν πιστεύω όμως ότι τα προηγούμενα Διοικητικά Συμβούλια αποτελούνταν από λιγότερο δημοκρατικούς ανθρώπους αναγκαστικά. Υπήρξε η ώθηση προς τα εμπρός και κυρίως υπήρξε ο θεσμός της ιδιωτικής ραδιοτηλεόρασης, τον οποίο θέσπισε αυτή η Βουλή, η οποία ανάγκασε και το ΡΙΚ, το έσπρωξε, να ανοίξει και μικρόφωνα και οθόνες και στην πολυφωνία και σε καλύτερες ποιότητες. Αυτοί ήταν οι δυο λόγοι για τους οποίους, ναι, υπήρξε πρόοδος. Όχι εκείνη που έπρεπε και δεν πρέπει να μείνει ως εδώ. Όμως υπήρξε και την πιστώνουμε και στο Συμβούλιο, αλλά κυρίως στη μεγάλη κοινωνική αλλαγή στα μέσα μαζικής επικοινωνίας με την ορμητική είσοδο της ιδιωτικής ραδιοτηλεόρασης, η οποία έχει άλλα δικά της προβλήματα, που δεν είναι του παρόντος.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα, ως ένας εκ των εισηγητών αυτής της πρότασης νόμου, να εκφράσω την εκτίμησή μου, γιατί η Βουλή ομόφωνα με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, με τη μια ή την άλλη δικαιολογία, με τη μια ή την άλλη φιλοσοφία, δεν κάνει τίποτε άλλο, παρά να υιοθετήσει, αν θέλετε, την εισήγηση των αιρετικών, οι οποίοι διαφώνησαν από την πρώτη στιγμή.

Θα ήθελα να κάμω και μια άλλη αναφορά, κύριε Πρόεδρε. Εκείνη την περίοδο οι διαφωνούντες έγιναν στόχος. Δε θα μπορούσα να παραλείψω να αναφέρω ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά, τη λασπολογία η οποία είχε εξαπολυθεί ενάντια στον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο, μέχρι του σημείου που υπάλληλος ή συνεργάτης του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου -δε συγκρατώ ακριβώς την ιδιότητά του- να αρθρογραφεί και να αποδίδει προσωπικά κίνητρα, επιχειρηματικά και κερδοσκοπικά, στη θέση την οποία λάμβανε ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος.

Κύριε Πρόεδρε, δε θα απαντήσω και κανένας δεν αξίζει να απαντά σε παρόμοιες μικρότητες. Όμως, αν ορισμένοι θέλουν να λειτουργούν έτσι, εγώ θα ήθελα τελειώνοντας, μέσα από αυτή την πορεία των δυο χρόνων σ' αυτό το πρόβλημα, να αναφέρω ότι τιμώ και σέβομαι και το ήθος και την εντιμότητα και την ακεραιότητα του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το λόγο έχει ο κ. Ρολάνδης.

Κύριοι, θέλω να σας υπενθυμίσω ότι υπήρξε μια άτυπη συνεννόηση να μιλήσει ένας από κάθε κόμμα. Τώρα αν θα γενικευθεί η συζήτηση, αλλά και για να τηρούνται κάποτε αυτές οι άτυπες συνεννοήσεις, εγώ μετά από τον κ. Ρολάνδη, εκτός αν υπάρχει θέμα δευτερολογίας από τα κόμματα, θα θέσω σε ψηφοφορία πως εξαντλήθηκε η συζήτηση. Άλλως πως δεν μπορούμε να κάνουμε συνεννοήσεις πάνω σε κάποιο επίπεδο.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Για θέμα διαδικασίας, θέλω να υπενθυμίσω, γιατί δε θέλω σε καμιά περίπτωση να αφήσω την εντύπωση ότι το Σοσιαλιστικό Κόμμα παραβιάζει συμφωνίες, ότι η συμφωνία ήταν να μιλήσουν οι εισηγητές, αν ήθελαν, και ένας από κάθε κόμμα. Ο κ. Ηλιάδης μίλησε ως εισηγητής. Άρα το Σοσιαλιστικό Κόμμα σύμφωνα με τη συμφωνία δικαιούται, αν θέλει, να μιλήσει, όπως εδικαιούτο και ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, ελέχθη, και δεύτερος από το ΔΗΚΟ, αν ήθελε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυσσαρίδη, έχετε δίκαιο, αλλά ο ίδιος ο κ. Ηλιάδης μου ανέφερε πως εκ μέρους των εισηγητών θα μιλούσε ο κ. Παπαδόπουλος και ο ίδιος θα μιλούσε εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ. Όμως δεν έχω καμιά δυσκολία, εφόσον δικαιούνται οι εισηγητές να μιλήσουν, να δώσω το λόγο για μια σύντομη ομιλία στον κ. Θεοδώρου και μετά θα θέσω σε ψηφοφορία το ότι εξαντλήθηκε το θέμα.

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με όλο το σέβας προς τους δυο συναδέλφους που έχουν καταθέσει την πρόταση νόμου, όχι μόνο θα διαφωνήσω διαμετρικά μαζί τους, αλλά θέλω να

αναφέρω στη Βουλή για να γραφτεί κάτω ότι πιστεύω ότι αυτή η νομοθεσία, αν περάσει -και φαίνεται πως θα περάσει- θα είναι μια από τις πιο λανθασμένες νομοθεσίες που θα περάσουν στην Κυπριακή Δημοκρατία και θα έχει ως συνέπεια να καταστρέψει το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Δηλαδή το αντικείμενο του οποίου όλοι κηδόμεθα, για το οποίο όλοι μεριμνούμε, το οποίο πολύ σωστά ελέχθη και από τον κ. Χριστόφια και από τον κ. Ηλιάδη και από άλλους ότι πρέπει να διαφυλάξουμε ως κόρην οφθαλμού, θα το καταστρέψουμε. Και αν το Ίδρυμα πάρει τον κατηφορικό δρόμο της καταστροφής, δε θα υπάρχει οδός προς τα πάνω πλέον. Αυτό αποδείχθηκε πολλές φορές, διότι οι κανόνες της αγοράς είναι γνωστοί και αυτοί οι κανόνες είναι αδίστακτοι και αδυσώπητοι. Πολλές φορές προϊόντα καταστράφηκαν. Και να μην ξεχνούμε ότι αυτό το οποίο μεταδίδει το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα το πουλά ουσιαστικά στο θεατή και τον ακροατή του.

Πρέπει να πω ότι διαφωνώ και με την αντεισήγηση που έκανε το Διοικητικό Συμβούλιο του ΡΙΚ. Διότι με την αντεισήγηση, για κάποιο που διαβάζει αριθμούς, δε σώζεται. Και αυτό το ομολογεί το Διοικητικό Συμβούλιο. Μίλησα με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τα οποία προέρχονται από όλο το φάσμα, από όλους τους κομματικούς χώρους. Και προκαλώ οποιοδήποτε αναλύοντας τους αριθμούς να μας πει πώς θα υπάρχει το ΡΙΚ είτε με τον τρόπο που εισηγείται η πρόταση νόμου είτε ακόμα και με αυτά τα οποία εισηγείται το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Εγώ πιστεύω ότι, αν θέλουμε να υπάρχει το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, δεν πρέπει να αλλάξουμε την υφιστάμενη κατάσταση. Και θα επανέλθω και θα το δείξω με απλούς αριθμούς. Διότι όλα σ' αυτό τον κόσμο αμφισβητούνται, όλα τα επιχειρήματα έχουν αντεπιχειρήματα, αλλά οι αριθμοί δεν αμφισβητούνται. Οι αριθμοί είναι αριθμοί δυστυχώς για όλους μας.

Πρέπει να πω ότι όλα αυτά που λέω τα λέω χωρίς να μειώνω τη σημασία που έχει η ιδιωτική ραδιοφωνία-τηλεόραση, η οποία είναι και εκείνη ένα θύμα της πολιτείας κατά κάποιο τρόπο.

Κύριοι συνάδελφοι, αν θέλουμε να είμαστε ειλικρινείς, δε βρήκαμε τον τρόπο να επιβιώσει σ' αυτή τη χώρα η πολυφωνία. Το γεγονός ότι κλείουν οι σταθμοί ο ένας πίσω από τον άλλο το αποδεικνύει. Αλλά και πάλι με αριθμούς αποδεικνύεται πολύ εύκολα ότι δε δώσαμε τον τρόπο επιβίωσης της ιδιωτικής ραδιοφωνίας-τηλεόρασης. Πάρτε τους αριθμούς. Τι προσφέρεται ως διαφήμιση για να στηρίξει την πολυφωνία; Ένα ποσό περίπου επτά εκατομμυρίων λιρών. Από αυτό το ποσό μοιραίως τα τριάμισι-τέσσερα εκατομμύρια λίρες θα τα πάρει το ΡΙΚ. Μένουν τρία-τέσσερα εκατομμύρια. Πιστεύουμε πράγματι ότι με αυτά τα έσοδα μπορεί να στηριχθούν τέσσερις, πέντε, έξι ή ξέρω 'γω τριάντα εταιρείες που υπάρχουν αυτή τη στιγμή και μεταδίδουν; Αυτή τη στιγμή τέσσερα εκατομμύρια που απομένουν δεν είναι αρκετά ως κύκλος εργασιών μιας μέσης εταιρείας. Μόνο μιας εταιρείας, οποιασδήποτε. Πάρτε μια βιομηχανική εταιρεία. Όταν έχει τρία-τέσσερα εκατομμύρια λίρες και εκατό υπαλλήλους, μόλις που στέκεται. Το ξέρουμε πολύ καλά αυτό το πράγμα. Άρα πώς θα στηρίξουμε την πολυφωνία σ' αυτό τον τόπο, αν ακολουθήσουμε αυτή την πορεία; Θα καθόμαστε εδώ σ' αυτή τη Βουλή και θα παρακολουθούμε τους σταθμούς να κλείνουν ο ένας πίσω από τον άλλο; Πρώτο ήταν το "Σούπερ", ακολούθησε το "Άστρα" και θα ακολουθήσουν και άλλοι. Ήδη γνωρίζουμε, δημοσιεύθηκε άλλωστε, ότι ο "Λόγος" χάνει εκατομμύρια και θα χάνει εκατομμύρια. Πώς δε θα χάνει δηλαδή εκατομμύρια, αφού ο τόπος είναι μικρός, η διαφήμιση είναι λίγη και δεν μπορεί να αυξηθεί εκ των πραγμάτων; Και αυτή η διαφήμιση που υπάρχει, που αποτελεί τα έσοδα των σταθμών, δεν μπορεί να στηρίξει την πολυφωνία.

Τα είπα και αυτά εν παρενθέσει, για να μην παρεξηγηθούν οι προθέσεις μου. 'Αλλωστε εγώ είμαι γνωστός σ' αυτή τη Βουλή ότι είμαι υπέρ των αποκρατικοποιήσεων γενικά και θα ήμουν ίσως ο τελευταίος που θα άφηνε υποψίες ότι προσπαθεί να δημιουργήσει κρατικές καταστάσεις. Αλλά στην περίπτωση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος, όπως πολύ σωστά ελέχθη, ιδίως από τον κ. Χριστόφια, μιλούμε για ένα ίδρυμα που έχει μια ιδιαιτερότητα. Δεν είναι οποιοδήποτε ίδρυμα.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δε σε παρεξηγούμε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δεν πειράζει. Ας πούμε και καμιά κουβέντα παραπάνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, δε θα πούμε καμιά κουβέντα παραπάνω, κύριε Ρολάνδη.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δεν είναι οποιοσδήποτε ημικρατικός οργανισμός. Είναι ένας οργανισμός που μπαίνει μέσα στα σπίτια όλων μας κάθε βράδυ και δίνει μηνύματα σε μια χώρα η οποία βρίσκεται υπό κατοχή. 'Εχει κατά συνέπεια μια εθνική αποστολή. Σωστά ελέχθη ότι πρέπει να τη διαφυλάξουμε και πρέπει να τη διαφυλάξουμε. Πώς θα τη διαφυλάξουμε όμως; Με τα λόγια; Με το να βλέπουμε προϋπολογισμούς που μόλις και ισοζυγίζουν και να αποκόπτουμε τρία-τέσσερα εκατομμύρια από το ποσό αυτό; Βρήκατε κανένα μαγικό τρόπο, ώστε μια εταιρεία να εισπράττει δεκατρία εκατομμύρια και να ξοδεύει δεκαεπτά και να επιβιώνει; Απλώς, είτε δε θα επιβιώσει είτε θα 'ρθει εδώ ξανά, θυμηθείτε το, όταν όμως θα είναι πολύ αργά, και θα ζητά ξανά αναθεώρηση αυτών των ποσών.

Πρέπει να πω επίσης ότι με ξενίζει και το εξής, για να τα βάζουμε όλα κάτω: Χωρίς να είμαι αντίθετος προς αυτό που γίνεται με άλλους οργανισμούς, έχουμε τη ΣΥΤΑ με εισπράξεις εβδομήντα εκατομμυρίων λιρών και κέρδη δεκαοκτώ εκατομμυρίων λιρών. 'Εχουμε την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου με παρόμοιες εισπράξεις και άλλα τόσα κέρδη. Είκοσι εκατομμύρια περίπου. Δηλαδή οι δυο αυτοί οργανισμοί εισπράττουν από τον πολίτη περίπου εκατόν τριάντα ή εκατόν σαράντα εκατομμύρια λίρες το χρόνο, διότι αυτός είναι ο κύκλος των εργασιών τους, και έχουν κέρδη και οι δυο μαζί περίπου τριάντα πέντε εκατομμύρια λίρες. 'Οταν πάτε να πληρώσετε το ρεύμα σας ή τα τηλέφωνά σας, από κάθε λίρα που πληρώνετε, τα πέντε σελίνια αποτελούν το κέρδος, το καθαρό κέρδος της Αρχής Ηλεκτρισμού είτε της Αρχής Τηλεφώνων. Εγώ λέω να κάνουν αυτά τα κέρδη, διότι έχουν επενδύσεις να κάνουν. Βλέπουμε ότι η Αρχή Ηλεκτρισμού πρέπει να επενδύσει ίσως διακόσια εκατομμύρια λίρες ή δεν ξέρω πόσα, για να έχουμε ρεύμα το νέο αιώνα. Και πώς θα επενδύσει διακόσια εκατομμύρια λίρες, αν δεν έχει ένα πλεόνασμα της τάξης των είκοσι εκατομμυρίων λιρών; Γιατί όμως το ΡΙΚ να μην μπορεί να κερδίσει μια λίρα και όταν κερδίσει το ΡΙΚ μια λίρα πάμε να του την πάρουμε αμέσως; Δηλαδή είναι "το μαυρί" που όποιος περάσει του δίνει και ένα χαστούκι το ΡΙΚ; Δεν κατάλαβα. Διότι, όπως πάει αυτή η κατάσταση, το Ραδιοφωνικό 'Ιδρυμα Κύπρου τι θα κάνει;

Ανοίξετε, αν θέλετε, τους λογαριασμούς της εταιρείας, προϋπολογισμούς και ισολογισμούς. Ελέχθη ότι το ΡΙΚ ξοδεύει ανάλογα με τα έσοδά του. Ουδέν τούτου αναληθέστερον. Αν κοιτάξετε την πορεία των εσόδων και των εξόδων, θα δείτε μια φυσική άνοδο της τάξης του δέκα με δεκαπέντε τοις εκατό και στα έσοδα και στα

έξοδα, που συμβαίνει παντού. Αυτή τη στιγμή το ΡΙΚ έχει έσοδα, αν του τα αφήσουμε, περίπου δεκαεπτά εκατομμύρια λίρες, εκ των οποίων τα έντεκα εκατομμύρια δίνονται σε μισθούς και συντάξεις. Ποια είναι η εισήγηση; Να κόψουμε τους μισθούς; Και αν θέλουμε τόσο πολύ να ξεψαχνίσουμε το ΡΙΚ σε όλη του τη λεπτομέρεια, γιατί δεν ξεψαχνίζουμε και τους άλλους ημικρατικούς οργανισμούς, για τους οποίους μιλούμε για εβδομήντα εκατομμύρια λίρες εισπράξεις και για δυο χιλιάδες υπαλλήλους; Γιατί δηλαδή προσβάλλουμε το ΡΙΚ και μόνο το ΡΙΚ και όποτε το ΡΙΚ φανεί ότι έχει ένα ψευτοπλεόνασμα, από το οποίο πρέπει να πληρώσει πέντε εκατομμύρια λίρες υποχρεώσεις -Κοιτάξτε! Πέντε εκατομμύρια υποχρεώσεις! Ένας οργανισμός με υποχρεώσεις, χωρίς κεφάλαια στην πραγματικότητα, δηλαδή με πολύ ανορθόδοξη δομή, αν επρόκειτο για εταιρεία- πάμε να του αρπάξουμε και την τελευταία λίρα από τα έσοδά του;

Πρέπει να πω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι προσωπικά με ανησυχεί αυτή η πορεία. Με όλο το σέβας πιστεύω ότι δεν έχουμε εγκύψει πάνω στο πρόβλημα που ονομάζεται λογαριασμοί του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Ή, αν έχουμε εγκύψει, δεν έχουμε κάνει λεπτομερή ανάλυση. Και φοβούμαι ότι, τουλάχιστον όπως είναι η δομή των λογαριασμών, αν κόψουμε αυτά τα τρία εκατομμύρια λίρες, το μόνο ελαστικό έξοδο το οποίο μπορεί να μειώσει το ΡΙΚ είναι η ποιότης. Σε όλες τις εταιρείες και τους οργανισμούς η ποιότης πάντοτε είναι το ελαστικό έξοδο. Διότι τα άλλα είναι ανελαστικά. Είναι οι μισθοί. Αν κοιτάξετε, θα δείτε ότι όλα τα άλλα δεν αποκόπτονται. Εγώ τα πήρα ένα-ένα. Άρα θα πρέπει να ρίξει την ποιότητα. Κατά συνέπεια, αν η ποιότης πέσει και δεν έχει τα προγράμματα τα οποία αναφέρθηκαν προηγουμένως ή και άλλα προγράμματα ψυχαγωγικά, θα στραφεί το ακροατήριο και οι θεατές αλλού, θα πέσει η ακροαματικότητα και η θεαματικότητα, όπως έγινε και σε άλλες χώρες, ακόμα και στην Ελλάδα, και τότε, όταν έλθει ξανά εδώ το ΡΙΚ, θα μιλούμε για ΡΙΚ του οποίου η θεαματικότητα θα είναι χαμηλή και δε θα ανεβαίνει. Γιατί ένα προϊόν, οποιοδήποτε και αν είναι -είναι και αυτό προϊόν που πωλείται προς τα έξω- αν μειωθεί σε ακροαματικότητα ή πώληση ή θεαματικότητα, δεν επανέρχεται εύκολα. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα: Η μεγαλύτερη εταιρεία τσιγάρων στον κόσμο, η Philip Morris, όταν το Marlboro στην Αμερική από είκοσι πέντε τοις εκατό της αγοράς πήγε στο είκοσι τέσσερα τοις εκατό, έριξε την τιμή, για να κρατήσει το market share. Διότι ξέρει ότι, όταν αρχίσεις να πέφτεις, δεν επανέρχεσαι. Και εδώ, αν ρίξει την ποιότητά του το ΡΙΚ και χάσει τη μερίδα της αγοράς την οποία πρέπει να έχει, που πρέπει εμείς να θέλουμε να έχει, δεν πρόκειται να επανέλθει. Και όταν έλθει εδώ, θα είναι πολύ αργά για να το αναστηλώσουμε ξανά.

Πιστεύω ότι, αν οποιοσδήποτε καλοπροαίρετα κοιτάξει τους λογαριασμούς του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος, λάβει υπόψη ότι η διαφήμιση είναι μόνο επτά εκατομμύρια λίρες, λάβει υπόψη ότι η μισή από αυτή -αν όχι και περισσότερη από τη μισή- πάει αλλού ήδη, λάβει υπόψη το γεγονός ότι οι διαφημίζοντες άρχισαν να διερωτώνται αν αξίζει τον κόπο να διαφημίζουν τόσο πολύ, διότι με τα έξι κανάλια που έχουμε- πόσα έχουμε; -την ώρα που διαφημίζει το ένα, ο κόσμος γυρίζει στο άλλο και πολλοί σκέφτονται αν πρέπει να συνεχίσουν τη διαφήμιση, αν λοιπόν όλα αυτά ληφθούν υπόψη, θα διαπιστώσει ότι με τη μείωση της εισφοράς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου δε θα μπορεί να δώσει καμιά ποιότητα. Θα πληρώνει τα ανελαστικά έξοδα που είναι υποχρεωτικά και θα αρχίσει να ρίχνει την ποιότητα. Και θέλω να

σας υπενθυμίσω ότι αυτές τις θέσεις και τις σκέψεις -το λέω διότι με επεσκέφθησαν- τις συμμερίζονται όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ, τα οποία μελέτησαν την κατάσταση και που ανήκουν σε όλο το φάσμα και το πολιτικό και το κομματικό. Και αυτή ήταν η θέση και στο παρελθόν.

Είμαι της γνώμης ότι θα κάνουμε μια λανθασμένη κίνηση, αν στερήσουμε από αυτό το φορέα -είναι ένας εθνικός φορέας χωρίς αμφιβολία το ΡΙΚ- τη δυνατότητα να κρατηθεί στο επίπεδο που πρέπει να αναμένει ο κυπριακός λαός ότι θα κρατηθεί. Και αν οικονομικά δεν μπορεί να σταθεί, δεν μπορεί να δώσει ποιότητα. Διότι χωρίς οικονομικό υπόβαθρο τίποτε δεν μπορεί να γίνει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, για να μην ανησυχείτε, έχω την εντύπωση πως θα έρθει σύντομα και η σειρά της ΣΥΤΑ και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, για να ξεψαχνιστούν, όπως είπατε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είμαι εναντίον της ΣΥΤΑ ή της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, αλλά ανέφερα αυτούς τους δύο οργανισμούς σαν παράδειγμα το οποίο δε μας έχει κινήσει την προσοχή ως τώρα, παρόλο που εκεί τα ποσά είναι όχι δεκαπλάσια, αλλά τριανταπλάσια. Κάθε Κύπριος πληρώνει κατά κεφαλήν £20 το μήνα ρεύμα και τηλέφωνο. Κάμετέ τα στον υπολογιστή. Και στην περίπτωση αυτή πάμε να του εξοικονομήσουμε οκτώ σελίνια το μήνα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, θα εισηγούμουν από τη θέση σας -εφόσον έγιναν οι πρωτολογίες, διότι τα κόμματα μίλησαν- αλλά να είστε σύντομος, διότι αναφέρθηκε ότι θα μιλήσουν δύο από την ΕΔΕΚ.

Μετά από τον κ. Θεοδώρου μπορεί να υπάρξουν δευτερολογίες, πρωτολογίες όμως δε θα υπάρξουν. Αν υπάρξει επιμονή, θα το θέσω σε ψηφοφορία, για να τηρούνται, επαναλαμβάνω, κάποιες συμφωνίες που γίνονται σε κάποιο επίπεδο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι για την παρεξήγηση. Συμβαίνουν και τέτοιες παρεξηγήσεις. Δε θα ήθελα όμως αυτή η παρεξήγηση να αποβεί σε βάρος της ουσίας των θέσεων που θα κατατεθούν εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ. Γι' αυτό επιτρέψτε μου να καταθέσω την ομιλία μου, όπως την έχω γράψει, λόγω της σοβαρότητάς της, όχι για τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, ξέρετε ότι υπάρχει Κανονισμός της Βουλής τουλάχιστον όσον αφορά τη συζήτηση των νομοσχεδίων να μη διαβάζουμε από γραπτά κείμενα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα, έχετε σε μεγάλο βαθμό την ικανότητα του λόγου. Δε χρειάζεται να τη διαβάσετε. Να μας πείτε με λίγα λόγια το περιεχόμενο της ομιλίας σας.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ευχαριστώ για το κομπλιμέντο, κύριε Πρόεδρε. Αν είναι γραμμένη η ομιλία μου, είναι γιατί αποδίδουμε πάρα πολύ μεγάλη σημασία στο θέμα και θέλουμε οι θέσεις μας να εκφραστούν με ακρίβεια, χωρίς την πιθανότητα οποιουδήποτε φραστικού λάθους που θα ήταν δυνατό να αλλοιώσει το περιεχόμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τότε ο καλύτερος τρόπος είναι να καταθέσετε την ομιλία σας, για να μην υπάρξει παρεξήγηση.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αν θα μου επιτρέψετε να διαβάσω την ομιλία, θα με διευκολύνετε ακόμα περισσότερο. Αν όχι, θα την πω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, επειδή είμαι υποχρεωμένος να τηρήσω τον Κανονισμό, αν γενικεύσουμε αυτό το θέμα, τότε πλέον θα καταστρατηγούμε τον Κανονισμό όσον αφορά το Κεφάλαιο Α'. Γι' αυτό υπάρχει η εξής επιλογή: Η προχωρείτε στο να καταθέσετε την ομιλία σας ως έχει, οπότε δεν υπάρχει καμιά παρεξήγηση και θα την πάρουν όλοι οι Βουλευτές, ή μιλάτε εκ του προχείρου, με κάποιο κίνδυνο κάποια σημεία τα οποία θεωρείτε βασικά να μην αποδοθούν, όπως αποδίδονται στη γραπτή ομιλία σας. Είναι ένα εκ των δύο που μπορεί να γίνει, για να τηρήσουμε τον Κανονισμό.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μπορεί να γίνει συνδυασμός, κύριε Πρόεδρε. Θα αναλύσω εκ του προχείρου και εν συντομία το περιεχόμενο της ομιλίας μου και ταυτόχρονα θα καταθέσω την ομιλία μου στη Γραμματεία της Βουλής. Νομίζω ότι είναι στα πλαίσια του Κανονισμού.

Κύριε Πρόεδρε, θα ασχοληθώ με τις δύο πτυχές του θέματος που σήμερα έχουμε μπροστά μας. Η μία πτυχή είναι η εισφορά αυτή καθαυτή και η δεύτερη πτυχή είναι ο ρόλος και η πορεία του ΡΙΚ συνεπεία της απόφασης την οποία σήμερα αυτή η Βουλή παίρνει.

Σε ό,τι αφορά την εισφορά αυτήν καθαυτήν, είναι γεγονός -και όλοι μας έχουμε γίνει μάρτυρες αυτού του γεγονότος- ότι τόσο το ύψος της εισφοράς όσο και ο τρόπος κατανομής της έχουν προκαλέσει αντιδράσεις και εκδηλώσεις διαμαρτυρίας ανάμεσα στο λαό, ιδιαίτερα στα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα, στους συνταξιούχους και στους πολύτεκνους. Φαίνεται ότι τουλάχιστον η αναπροσαρμογή του τρόπου κατανομής της εισφοράς ήταν αναγκαία. Από δε τα εισοδήματα του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου εφάνη ότι και μια περικοπή του ύψους της εισφοράς δε θα ήταν εκτός τόπου και χρόνου. Έχουν γίνει και τα δύο. Και η περικοπή του ύψους της εισφοράς και η ανακατανομή.

Έχουμε κάποιες επιφυλάξεις σε ό,τι αφορά την ανακατανομή, διότι πιστεύουμε ότι εξακολουθεί να μη βασίζεται πάνω σε κοινωνικά κριτήρια. Έχει θεωρηθεί ξανά ως κριτήριο η κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Αλλά η κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος δεν είναι εκ των πραγμάτων κριτήριο της οικονομικής κατάστασης των νοικοκυριών, γιατί είναι ανάλογη είτε με τον αριθμό των μελών των οικογενειών, άρα επιβαρύνονται οι πολύτεκνοι, είτε με τις ειδικές ανάγκες των οικογενειών, π.χ. τη θέρμανση. Και αυτό εξακολουθεί να χαρακτηρίζει το νέο τρόπο κατανομής της εισφοράς. Το 20% πάνω στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος ενός

ζεύγους γερόντων που χρησιμοποιεί το χειμώνα ηλεκτρικό καλοριφέρ μπορεί να είναι και £5 και £10, κύριε Πρόεδρε. Άρα το πρόβλημα θα εξακολουθήσει να υπάρχει. Έχω δε την εντύπωση ότι σύντομα, αργά ή γρήγορα, για να μην καθορίσω και χρόνο, θα επανέλθει αυτό το ζήτημα στη Βουλή. Θα επανέλθει όμως φοβούμαι συνοδευόμενο από νέο αίτημα μείωσης του ύψους της εισφοράς. Διότι, κύριε Πρόεδρε, ήδη υπάρχει διάχυτο μέσα στο λαό το σλόγκαν "Γιατί πρέπει να πληρώνουμε στο ΡΙΚ, όταν οι άλλοι σταθμοί εκπέμπουν δωρεάν;" Αυτό το σλόγκαν, κύριε Πρόεδρε, θέλω με όλη την εντιμότητα και ειλικρίνεια να καταθέσω εδώ ότι θεωρώ ότι είναι κατά κάποιο τρόπο ένα είδος υπόσκαψης και πολεμικής εναντίον του ΡΙΚ και ότι στόχος αυτού του σλόγκαν είναι η μείωση της ισχύος του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, η μείωση της ακροαματικότητάς του στη συνέχεια και κατά συνέπεια και σε τελευταία ανάλυση η εξουδετέρωση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου.

Εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ έχουμε έντονη τη γνώμη και την αίσθηση ότι το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου ως κρατικό ίδρυμα ραδιοφωνίας χρήζει ιδιαίτερης προσοχής και ιδιαίτερης ευαισθησίας από μέρους και του Νομοθετικού Σώματος, αλλά και ολόκληρης της πολιτείας. Δε θέλω με αυτό τον τρόπο να αφήσω να υπονοηθεί ότι το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ τάσσεται κατά άμεσο ή έμμεσο τρόπο εναντίον της ιδιωτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης. Αντίθετα -και είναι γνωστό και μέσα και έξω από αυτή τη Βουλή-το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ είχε πρωτοστατήσει για την εισαγωγή σε αυτό τον τόπο της πολυφωνίας μέσα από τα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, της ελεύθερης, όπως ονομάζαμε τότε, ραδιοφωνίας, ιδιωτικής ραδιοφωνίας και τηλεόρασης σήμερα. Και είχε αυτή η εισαγωγή αγαθά αποτελέσματα για το σύνολο της κοινωνίας μας. Είχε αποτελέσματα τα οποία η κοινωνία σήμερα απολαμβάνει. Η διαφάνεια, ο καλύτερος έλεγχος των διάφορων κέντρων εξουσίας, η πολυφωνία, ο διάλογος, η αναζήτηση, όλα αυτά είναι κέρδη για την κοινωνία μας.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, σε αυτή την πάλη η οποία υπάρχει ανάμεσα στον κρατικό φορέα της ραδιοτηλεόρασης και στους ιδιωτικούς -και θα υπάρχει αυτή η πάλη και θα παριστάμεθα μάρτυρες, εύχομαι και ελπίζω, στον αιώνα τον άπαντα αυτής της πάλης, και θα εξηγήσω αργότερα γιατί- δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να αφήσουμε τα πράγματα να εξελιχθούν κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου να τεθεί στο περιθώριο. Για ποιο λόγο; Ανέφερα τα αγαθά που προσφέρει η ιδιωτική ραδιοφωνία και τηλεόραση. Οφείλω να καταθέσω και αυτά που, κατά τη γνώμη μας, προσφέρει το κρατικό Ίδρυμα. Το κρατικό Ίδρυμα, κύριε Πρόεδρε, συνδέεται με τον τύπο του πολιτεύματος και με την οργάνωση της κοινωνίας αυτού του τόπου. Θα φέρω παράδειγμα τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τις οποίες πολύ εκτιμώ ασφαλώς και πολύ θαυμάζω και πολύ σέβομαι. Η χώρα αυτή, η μεγάλη αυτή υπερατλαντική δημοκρατία, έχει ένα πολίτευμα το οποίο εκφράζεται μέσα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, που είναι ιδιωτικά. Εκεί αυτά τα πανίσχυρα ιδιωτικά μέσα μαζικής επικοινωνίας ελέγχουν τα πάντα και στην πολιτική και στην οικονομία. Η πραγματική εξουσία σε αυτή τη χώρα φοβούμαι ότι δε βρίσκεται εκεί που θα έπρεπε να βρίσκεται, αλλά στα ιδιωτικά μέσα μαζικής επικοινωνίας. Ανεβάζουν και κατεβάζουν προέδρους. Αναδεικνύουν ή ρίπτουν από τα έδρανά τους γερουσιαστές, βουλευτές και κυβερνήτες.

Παρόμοιο είναι και το κοινωνικό σύστημα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Ένα σύστημα άκρατου φιλελευθερισμού, άκρατης ελεύθερης οικονομίας και ουσιαστικής έλλειψης κοινωνικού κράτους. Αντίθετα, ο άλλος πόλος και το παράδειγμα για μας -και δεν είναι σχήμα λόγου· είναι ουσία και στόχος για το κόμμα μας- είναι η Ευρώπη. Στην Ευρώπη έχουμε μια συνύπαρξη μέσα σε συνθήκες πολέμου της ιδιωτικής ραδιοτηλεόρασης και της κρατικής ραδιοτηλεόρασης. Και παντού σε όλες τις χώρες της Ευρώπης η κρατική ραδιοτηλεόραση διαφυλάσσεται σαν κόρη οφθαλμού. Αλίμονο σε εκείνη την ευρωπαϊκή χώρα όπου η κρατική ραδιοτηλεόραση θα περιπέσει σε ανυποληψία, κύριε Πρόεδρε.

Ίσως θα ήταν κατά κάποιο τρόπο πιο ορθολογικό σε αυτό τον πόλεμο τα ιδιωτικά μέσα μαζικής ενημέρωσης να προτείνουν κατάργηση της διαφήμισης από το κρατικό ίδρυμα ραδιοφωνίας. Αλλά δεν το προτείνουν. Και δεν το προτείνουν, γιατί μια τέτοια πρόταση είναι αντιδημοφιλής. Συνεπάγεται αύξηση της χορηγίας προς το Ίδρυμα και της εισφοράς προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, άρα δεν τη δέχεται ο λαός μας. Και ο λαός μας θα πρέπει να αντιληφθεί ότι αυτό το οποίο καταθέτει για τη συντήρηση του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου είναι κατάθεση για τη συντήρηση ενός πολιτειακού συστήματος. Θέλουμε πολυκομματική δημοκρατία; Θέλουμε πολυταξική δημοκρατία; Γιατί πολυκομματική δημοκρατία υπάρχει και στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, αλλά δεν είναι πολυταξική δημοκρατία κατά τη γνώμη μου. Στην Ευρώπη όμως έχουμε πολυταξική δημοκρατία. Αν θέλουμε μια τέτοια δημοκρατία, πρέπει να την περιφρουρήσουμε πρώτα και κύρια στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κυρίως στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ ναι μεν αποδέχεται, με επιφύλαξη εν πάση περιπτώσει, τη σημερινή τροποποίηση που γίνεται, αλλά τονίζει ότι πρέπει να βρισκόμαστε σε συνεχή επαγρύπνηση και παρακολούθηση της όλης κατάστασης. Γιατί; Αν αρχίσει η πτώση της ακροαματικότητας του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, τότε -εφόσον δεν επέμβουμε έγκαιρα και αποτελεσματικά- αναπόφευκτα το ίδρυμα θα περιθωριοποιηθεί. Και είτε υπάρχει είτε δεν υπάρχει, θα είναι το ίδιο και το αυτό.

Εξάλλου, κύριε Πρόεδρε, εμείς ως Βουλή έχουμε και έναν επιπρόσθετο λόγο να φροντίσουμε ιδιαίτερα για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου. Γιατί αυτό το Ίδρυμα ανήκει σε αυτούς που εμείς εκπροσωπούμε· δεν είναι ιδιωτικό. Γιατί αυτό το Ίδρυμα δίνει βήμα και εκφράζει με τα λάθη, τις ατέλειες, τις παραλείψεις και τις σκοπιμότητές του, κατά το μάλλον ή ήττον, όλες τις τάξεις και όλα τα οργανωμένα σύνολα αυτού του λαού. Γιατί στο κάτω κάτω αυτό το ίδρυμα μπορούμε να το ελέγχουμε. Γιατί η επιβίωση και η χρηματοδότησή του εξαρτάται κατά μέγιστο ποσοστό από αυτή τη Βουλή, από αυτό το Σώμα.

Γι' αυτό εισηγούμαστε να παρακολουθείται στενά το ραδιοφωνικό ίδρυμα και να παρακολουθείται όχι μόνο από την άποψη της βιωσιμότητάς του, αλλά και από μια άλλη άποψη, η οποία πολλές φορές τονίστηκε εδωπέρα. Την άποψη της περισυλλογής, την άποψη της οικονομίας. Γιατί, κύριε Πρόεδρε, αν είναι καθήκον μας σε αυτή τη Βουλή να κρατήσουμε ακμαίο το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα της Κύπρου, είναι διπλό καθήκον της διοίκησης, της διεύθυνσης και των εργαζομένων του Ιδρύματος να πράξουν ό,τι είναι αναγκαίο και τίποτε να μην παραλείψουν προς την κατεύθυνση της διατήρησης της ακμαιότητας του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου. Είναι καθήκον να αποφευχθούν οι οποιεσδήποτε νέες προσλήψεις προσωπικού. Είναι καθήκον να αποφευχθούν οι οποιεσδήποτε μη αναγκαίες, μη απαραίτητες

δαπάνες. Είναι καθήκον ακόμη να γίνουν και κάποιες αβαρίες πάνω σε διάφορα αιτήματα των εργαζομένων, μέχρις ότου το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα της Κύπρου καθιερωθεί πλέον ως ο παράγοντας της διατήρησης αυτού του συστήματος της πολυφωνίας, του πολυταξικού συστήματος το οποίο σήμερα υπάρχει στον τόπο μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, λυπούμαι, αλλά υπάρχει μια άτυπη συμφωνία. Εκτός αν είναι θέμα δευτερολογιών, θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία. Όμως θα ήθελα να βάλω κάποια πράγματα, κατά τη γνώμη μου, στη θέση τους. Δεν μπορούμε να κάνουμε σύγκριση και να θεωρούμε ότι υπάρχει άμεση σύνδεση μεταξύ μιας πολυταξικής κοινωνίας και του κατά πόσο υπάρχει ισχυρό κρατικό ίδρυμα ραδιοφωνίας ή τηλεόρασης.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Επί της τάξεως, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Θεοδώρου, θα ήθελα να πω ότι στην Αμερική υπάρχουν και πανίσχυρα συνδικάτα και είναι πολυταξική ή πολυεθνική κοινωνία. Γι' αυτό πιστεύω ότι ναι μεν μπορεί να υπάρχει κάποιο σημείο, αλλά μια τέτοια σύγκριση ίσως είναι παρακινδυνευμένη. Ναι, κύριε Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, επί της διαδικασίας. Δε νομίζω ότι είναι είτε καθήκον σας είτε δικαίωμά σας από την έδρα να σχολιάζετε τις απόψεις των κομμάτων. Έχω καταθέσει τις απόψεις μου εδώ. Αν θέλετε να σχολιάσετε τις απόψεις, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, μπορείτε να πάρετε το βήμα. Ως Πρόεδρος νομίζω ότι αυτό το οποίο πράττετε θίγει το κύρος των υπ' εμού λεχθέντων και δεν το δέχομαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Θεοδώρου, είναι μια γενική άποψη που διατυπώνεται και όχι οποιαδήποτε κριτική της ομιλίας σας. Αλλά νομίζω ότι έχει δικαίωμα ο Πρόεδρος να πει μια γενική άποψη όσον αφορά τη σύνδεση κάποιων πραγμάτων. Δεν είναι θέμα κριτικής.

Οπωσδήποτε όμως επανέρχομαι στο θέμα της άτυπης συμφωνίας. Αν θέλετε να υπάρχει μια συνεννόηση με τα κόμματα, τότε να υπάρχει. Αν θέλετε να αφήσουμε ελεύθερες τις συζητήσεις, τότε να μείνουν ελεύθερες και θα προχωρούμε. Γι' αυτό, εκτός αν υπάρχει θέμα δευτερολογιών, εγώ θέτω αυτή τη στιγμή σε ψηφοφορία το ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση.

Πόσοι υποστηρίζουν ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

44 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 - 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

44 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον των άρθρων 1 - 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

44 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι είναι εναντίον της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 44 ψήφους υπέρ, μία εναντίον και καμιά αποχή η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Έχουμε καλύψει σήμερα την ημερήσια διάταξη, της οποίας μοναδικό θέμα ήταν η πρόταση νόμου για το θέμα της ειδικής εισφοράς προς το ΡΙΚ.

Η επόμενη συνεδρίαση ορίζεται για αύριο, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': Νομοθετική Εργασία

1) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994.
2) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994.
3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ------

Συγκεκριμένα, θα ξεκινήσουμε με τις ομιλίες των αρχηγών και εκπροσώπων των κομμάτων για το θέμα των κρατικών προϋπολογισμών και θα συνεχίσουμε μέχρι αργά της αύριον, για να μπορέσει να συμπληρωθεί η συζήτηση και η ψήφιση των προϋπολογισμών την Παρασκευή.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

('Ωρα λήξης: 5.36 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) 'Εκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Επιβολή Εισφοράς) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", η

συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστόφιας, Δ. Ηλιάδης, Ν. Ρολάνδης, Δ. Θεοδώρου) και ψήφισή της σε νόμο.

1α) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Δ. Θεοδώρου, Πρόεδρος) σε διαδικαστικό θέμα, ύστερα από υπόδειξη του Προέδρου του Σώματος ότι απαγορεύεται η ανάγνωση αγορεύσεων κατά το Κεφάλαιο Α'.

1β) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Δ. Θεοδώρου, Πρόεδρος) σε θέμα τάξεως, ύστερα από παρατήρηση του κυρίου Δ. Θεοδώρου ότι ο Πρόεδρος του Σώματος δε δικαιούται από την έδρα να σχολιάζει τις απόψεις των κομμάτων.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 13ης Ιανουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.09 μ.μ.)

(Αρ. 12)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κύριο Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα νομοσχέδια που έχουμε σήμερα για συζήτηση είναι 1) "Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994", 2) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994" και 3) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994", δηλαδή οι προϋπολογισμοί του 1994, για τα οποία υπάρχει κοινή Έκθεση.

Υπάρχει εισήγηση όπως η Έκθεση θεωρηθεί αναγνωσθείσα, για να κερδίσουμε χρόνο. Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση; Ήδη έχει κυκλοφορήσει.

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994" 2) "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 3) "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Οι τρεις προϋπολογισμοί του κράτους για το 1994, ο Τακτικός Προϋπολογισμός, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως και ο Προϋπολογισμός του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων, κατατέθηκαν στη Βουλή στις 14 Οκτωβρίου 1993 και τα επεξηγηματικά σημειώματα που συνήθως τους συνοδεύουν στάλθηκαν στη Βουλή τρεις εβδομάδες αργότερα. Σύμφωνα με την καθιερωμένη διαδικασία, και οι τρεις προϋπολογισμοί παραπέμφθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για μελέτη και υποβολή σχετικής Έκθεσης προς την ολομέλεια του Σώματος.

Η Επιτροπή άρχισε κατά προτεραιότητα τη μελέτη των προϋπολογισμών, πραγματοποιώντας οκτώ συνολικά συνεδρίες από τις 26 Οκτωβρίου μέχρι τις 22 Δεκεμβρίου 1993. Στα πλαίσια της καθιερωμένης διαδικασίας μελέτης των προϋπολογισμών, τα Μέλη της Επιτροπής είχαν την ευκαιρία να ακούσουν σε πρώτο στάδιο τους Υπουργούς να αναλύουν τα θέματα πολιτικής που εμπίπτουν στη σφαίρα των αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων των Υπουργείων τους και σε δεύτερο στάδιο να ανταλλάξουν μεταξύ τους απόψεις γύρω από τα ζητήματα αυτά.

Πριν να αναφερθεί η Επιτροπή στην όλη φιλοσοφία και τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική, όπως αντικατοπτρίζονται στους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς και όπως αναλύθηκαν από τον Υπουργό Οικονομικών στην εναρκτήρια συνεδρία της, θεωρεί σκόπιμο να σημειώσει ότι, με εξαίρεση τα επεξηγηματικά σημειώματα που κατατέθηκαν στη Βουλή κάπως καθυστερημένα και τα οποία είναι αναγκαία για τη μελέτη των προϋπολογισμών, υπήρξε και φέτος έγκαιρη κατάθεση των προϋπολογισμών στη Βουλή από την πλευρά της κυβέρνησης. Η Επιτροπή εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για το πνεύμα συνεργασίας που επέδειξε κάθε Υπουργείο και για την προθυμία όλων να καταθέσουν όλα εκείνα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που τους ζητήθηκαν.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών, οι τρεις υπό συζήτηση προϋπολογισμοί αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης οικονομικής πολιτικής και μέσα σ' αυτούς βρίσκουν έκφραση τόσο οι προσπάθειες για τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας όσο και για τη σταθεροποίησή της, με ταυτόχρονη ενίσχυση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων τους. Σύμφωνα πάντοτε με τον Υπουργό Οικονομικών, κατά τον καταρτισμό των προϋπολογισμών για το 1994 τέθηκε ως στόχος η μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος κατά μία ποσοστιαία μονάδα του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, με τελικό στόχο να περιοριστεί κάτω από το 3%, όπως προβλέπει η Συνθήκη του Μάαστριχτ. Το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται το 1994 να μειωθεί στα £131,4 εκ. ή το 3,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος από τα £157,4 εκ. ή 4,8% για το 1993.

Καταθέτοντας την εικόνα των τρεχόντων προβλημάτων και των δημοσιονομικών στοιχείων, ο Υπουργός Οικονομικών αναφέρθηκε στο πρωτογενές έλλειμμα ή πλεόνασμα και στην εξέλιξή του, παρατηρώντας ότι αυτό παρουσίασε την ακόλουθη εικόνα: Το 1991 υπήρχε πρωτογενές έλλειμμα £52,9 εκ. ή 2% του ΑΕΠ, το 1993 δημιουργήθηκε ένα μικρό πλεόνασμα £4,7 εκ. ή 1 τοις χιλίοις του ΑΕΠ, ενώ το 1994 το πλεόνασμα αυξάνεται στα £43,5 εκ. ή 1,2% του ΑΕΠ. Η δημιουργία πρωτογενούς πλεονάσματος αυτού του ύψους μέσα στο 1994, όπως πιστεύεται από το Υπουργείο Οικονομικών, είναι μια θετική εξέλιξη και υποδεικνύει σαφέστατα την αλλαγή νοοτροπίας και προσέγγισης, μια πολιτική που η κυβέρνηση προτίθεται να ακολουθήσει με συνέπεια και σταθερότητα στα επόμενα χρόνια στην προσπάθειά της για εξυγίανση και αναστήλωση της οικονομίας.

Εξάλλου ο Υπουργός Οικονομικών υπογράμμισε ενώπιον της Επιτροπής ότι συνιστά κυβερνητικό στόχο η προώθηση ενός έντονου αλλά και ευέλικτου προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, που να αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας. Κυβερνητική πρόθεση είναι η σχετική κρίση που παρατηρείται σήμερα στην οικονομία να αντιμετωπιστεί με συγκριτικά αυξημένες δαπάνες ανάπτυξης, που παράλληλα θα δημιουργούν και νέες θέσεις εργασίας και θα αποτρέπουν την αύξηση της ανεργίας σε ανεπιθύμητα επίπεδα.

Συναφώς ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως προβλέπει δαπάνες ύψους £171,5 εκ., δηλαδή υπάρχει αύξηση της τάξης του 15% σε σύγκριση με το 1993. Από τα κονδύλια αυτά τα £19,4 εκ. θα διατεθούν για την προώθηση και περαιτέρω εφαρμογή του προγράμματος υδατικής ανάπτυξης, τα £43,5 εκ. για την ανάπτυξη του οδικού δικτύου, τα £4,7 εκ. για την ανάπτυξη της δημόσιας υγείας, τα £8 εκ. για την παιδεία, τα £8 εκ. για το Πανεπιστήμιο, τα £12,3 εκ. για την αγροτική ανάπτυξη και τα £6,1 εκ. για την προώθηση του τομέα του εμπορίου και της βιομηχανίας.

Ειδικότερα και σε σχέση με τους προϋπολογισμούς για το 1994, η κατάσταση, όπως παρουσιάζεται από το Υπουργείο Οικονομικών, διαμορφώνεται ως εξής:

Οι τρεις προϋπολογισμοί για το 1994 προβλέπουν συνολικές δαπάνες ύψους £1.250,5 εκ. και έσοδα ύψους £843,2 εκ. σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, που προέβλεπαν συνολικές δαπάνες ύψους £1.110,8 εκ. και έσοδα ύψους £786 εκ., δηλαδή υπάρχει μια αύξηση της τάξης των £139,7 εκ. και £57,2 εκ. αντιστοίχως. Αν από τα ποσά αυτά αφαιρεθούν οι αποπληρωμές δανείων, οι συνεισφορές στα εξοφλητικά αποθέματα, τα δάνεια προς τρίτους και οι δαπάνες που έχουν σχέση με έσοδα, δηλαδή επιστροφές φόρων που εισπράττονται, και, αν στο σκέλος των εσόδων γίνει το αντίστοιχο, δηλαδή αν μειωθούν οι εισπράξεις από δάνεια και από έσοδα που έχουν σχέση με δαπάνες, τότε οι καθαρές δαπάνες και των τριών προϋπολογισμών μαζί ανέρχονται σε £1.159,9 εκ. σε σύγκριση με £927,9 εκ. το 1993 και τα καθαρά έσοδα σε £815,1 εκ. σε σύγκριση με £734 εκ. το 1993, δηλαδή υπάρχει μια αύξηση της τάξης των £232 εκ. και £81,1 εκ. αντιστοίχως.

Αν υπολογιστεί το ποσοστό πραγματοποίησης/υλοποίησης του Προϋπολογισμού Ανάπτυξεως -το οποίο τα τελευταία πέντε χρόνια δεν έχει υπερβεί το 80%- και αν λεχθεί ότι φέτος θα επιτευχθεί το μέγιστο κατά τα τελευταία πέντε χρόνια ποσοστό υλοποίησης, τότε και οι τρεις προϋπολογισμοί δείχνουν μια συνολική αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 10,8% με συνολικό ύψος δαπανών σε απόλυτους αριθμούς τα £1.250 εκ. (Ταχτικός: £1.016 εκ., Αναπτύξεως: £171,5 εκ. και ΤΑΕΠ: £62,8 εκ.).

Σε σχέση με τους υπό αναφορά προϋπολογισμούς, δηλώθηκε επίσης από τον Υπουργό Οικονομικών ότι φέτος έχει εισαχθεί μια νέα καινοτομία η οποία αναφέρεται στην ενσωμάτωση στην περί προϋπολογισμού νομοθεσία ενισχυτικών δημοσιονομικών διατάξεων, που θα επιτρέπουν καλύτερο και αυστηρότερο έλεγχο σε ό,τι αφορά τη διενέργεια δαπανών. Στην ίδια νομοθεσία έχει επίσης ενσωματωθεί πρόνοια που προβλέπει την αναστολή της πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία και στην αστυνομία.

Στους προϋπολογισμούς του 1994, σύμφωνα με την ίδια ανάλυση του Υπουργείου Οικονομικών, δε δημιουργούνται νέες θέσεις ούτε γίνονται αναβαθμίσεις/αναδιαρθρώσεις, εκτός από τη δημιουργία 13 πρόσθετων θέσεων με την ταυτόχρονη κατάργηση άλλων 45 θέσεων.

Η κυβέρνηση, δήλωσε ενώπιον της Επιτροπής ο Υπουργός Οικονομικών, δίνει ιδιαίτερη σημασία στον έλεγχο των δαπανών, γι' αυτό και έχει συσταθεί τεχνική επιτροπή σε επίπεδο γενικών διευθυντών για τη μελέτη του όλου θέματος. Η επιτροπή αυτή αναμένεται να μελετήσει, μεταξύ άλλων θεμάτων, τόσο τις ανάγκες σε επιπρόσθετο προσωπικό των διάφορων Υπουργείων και τμημάτων, όσο και την ύπαρξη υπεράριθμου προσωπικού. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Υπουργού Οικονομικών, αναμένεται ότι στην πρώτη σφαιρική της έκθεση η τεχνική αυτή επιτροπή θα παρουσιάσει τις απόλυτα αναγκαίες επιπρόσθετες νέες θέσεις και θα κάμει εισηγήσεις για τυχόν καταργήσεις θέσεων, οι οποίες, αφού εγκριθούν από το Υπουργικό Συμβούλιο, θα κατατεθούν στη Βουλή με συμπληρωματικό προϋπολογισμό.

Με την ολοκλήρωση της δέσμης των φορολογικών μέτρων και τη λήψη των μέτρων για συγκράτηση των δημόσιων δαπανών, η προσπάθεια της κυβέρνησης, σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών, επικεντρώνεται στο αντικοινωνικό φαινόμενο της φοροδιαφυγής. Ο Υπουργός δήλωσε ότι η κυβέρνηση έχει την πολιτική βούληση και θέληση να προχωρήσει με γρήγορο ρυθμό και ότι ξεκίνησαν ήδη συζητήσεις με τους κοινωνικούς εταίρους προς αυτή την κατεύθυνση.

Όσον αφορά τον τομέα της χρηστής δημόσιας διοίκησης, ο Υπουργός Οικονομικών δήλωσε ότι γίνονται εξαντλητικές μελέτες, που αφορούν σωρεία θεμάτων και καλύπτουν τις διαδικασίες προσφορών, τις προσλήψεις και προαγωγές στη δημόσια υπηρεσία, το δημοσιονομικό έλεγχο και τις διαδικασίες λειτουργίας των σχεδίων υπερωριών.

Τα υπόλοιπα οικονομικά μεγέθη, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών που κατατέθηκαν στην Επιτροπή, παρουσιάζουν την ακόλουθη εικόνα:

(α) Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αναμένεται να διευρυνθεί κατά 1% περίπου σε σύγκριση με ποσοστό πραγματικής ανάπτυξης 8,6% το 1992, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές που θα προκύψουν από το μεθοδολογικό τρόπο χειρισμού στους εθνικολογιστικούς λογαριασμούς της εισαγωγής του ΦΠΑ. Τη διετία 1991-1992 ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης ήταν 4,8%.

Η επιβράδυνση του ρυθμού οικονομικής ανάπτυξης είχε ως συνέπεια την αύξηση του μέσου ποσοστού ανεργίας από 1,8% το 1992 σε 2,5%.

(β) Ο ρυθμός πληθωρισμού παρουσιάζει μείωση και αναμένεται να υποχωρήσει γύρω στο 5,3% σε σύγκριση με 6,5% το 1992. Η μείωση του ρυθμού πληθωρισμού οφείλεται στην κάμψη της έντονης καταναλωτικής ζήτησης, που οδήγησε σε μια σχετική αποθέρμανση της οικονομίας, και στις ευνοϊκές καιρικές συνθήκες, που επηρέασαν θετικά τη γεωργική παραγωγή.

(γ) Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών του ισοζυγίου πληρωμών αναμένεται να παρουσιάσει έλλειμμα της τάξης των £85 εκ. (ή έλλειμμα ύψους £68 εκ., εξαιρουμένων των αγορών αεροσκαφών από τις Κυπριακές Αερογραμμές) σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £256 εκ. το 1992. Αν εξαιρεθούν οι εισαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών θα παρουσιάσει πλεόνασμα της τάξης των £25 εκ. σε σύγκριση με έλλειμμα ύψους £109 εκ. το 1992.

(δ) Η ιδιωτική κατανάλωση κατά το 1993 υπολογίζεται επίσης να μειωθεί μετά την υπερβολική αύξηση του προηγούμενου χρόνου. Σε αντίθεση με την ιδιωτική, η δημόσια κατανάλωση υπολογίζεται να αυξηθεί γύρω στο 4% σε σύγκριση με 4,6% το 1992.

(ε) Οι επενδύσεις στην οικονομία παρουσίασαν υποτονικότητα σε σχέση με το 1992, λόγω της κάμψης του τομέα των κατασκευών, της απώλειας ανταγωνιστικότητας και του χαμηλού ρυθμού ανάπτυξης που επηρέασαν τις επενδυτικές αποφάσεις. Έτσι, για το 1993 οι πάγιες επενδύσεις (αφαιρουμένων των αεροσκαφών) ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος θα περιοριστούν στο 23% από 24% το 1992.

(στ) Ο ευρύς γεωργικός τομέας υπολογίζεται να αναπτυχθεί μέσα στο 1993 γύρω στο 3%. Η αύξηση αυτή οφείλεται στις καλές καιρικές συνθήκες που ευνόησαν την παραγωγή πλείστων γεωργικών προϊόντων.

(ζ) Ο τομέας της μεταποίησης, που όλη την περίοδο μετά την επαναδραστηριοποίηση της οικονομίας από τις συνέπειες της τουρκικής εισβολής διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη, παρουσίασε φέτος σοβαρά προβλήματα με αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης. Οι εξαγωγές στους παραδοσιακούς κλάδους της ένδυσης και της υπόδησης παρουσίασαν την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου 1993 μείωση κατά 21% και 34% αντίστοιχα σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 1992. Μείωση σημείωσαν οι εξαγωγές σχεδόν όλων των προϊόντων μεταποίησης.

(η) Ο τομέας των κατασκευών υπολογίζεται να παρουσιάσει μείωση και οι τομείς του ηλεκτρισμού, του φωταερίου και του νερού αύξηση. Οι δευτερογενείς τομείς στο σύνολό τους παρουσίασαν κάμψη γύρω στο 3% σε σύγκριση με αύξηση κατά 5,3% το 1992 και η συνεισφορά τους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αναμένεται να μειωθεί οριακά γύρω στο 26%.

(θ) Οι τριτογενείς τομείς συνεχίζουν να αποτελούν τον κυριότερο τομέα της οικονομίας με συμμετοχή στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν που ανήλθε στο 67% σε σχέση με 66% το 1992. Ο τομέας των ξενοδοχείων/εστιατορίων παρουσιάζει μείωση, καθότι οι αφίξεις τουριστών είναι μειωμένες κατά 7%, ενώ αυξήσεις παρουσιάζουν ο χρηματοδοτικός τομέας και οι κοινοτικές, κοινωνικές και προσωπικές υπηρεσίες.

(ι) Το ισοζύγιο άδηλων πόρων, όπως κάθε χρόνο, αναμένεται να είναι πλεονασματικό, αλλά θα μειωθεί κατά 1,2% λόγω της απόλυτης μείωσης του τουριστικού ρεύματος κατά 7%. Οι συναλλαγματικές εισπράξεις από τον τουρισμό υπολογίζεται ότι θα ανέλθουν σε £670 εκ. σε σύγκριση με £694 εκ. το 1992. Οι άλλες πηγές εισροής ξένου συναλλάγματος επηρεάστηκαν σε μικρότερο βαθμό και έτσι το ισοζύγιο άδηλων πόρων υπολογίζεται ότι θα παρουσιάσει πλεόνασμα κατά £828 εκ. σε σύγκριση με £826 εκ. τον περασμένο χρόνο. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, που είναι το άθροισμα του εμπορικού ισοζυγίου και του ισοζυγίου άδηλων πόρων, υπολογίζεται να είναι ελλειμματικό κατά £85 εκ. ή 2,6% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, χωρίς όμως να αποκλείεται η πιθανότητα το έλλειμμα να περιοριστεί σε χαμηλότερα επίπεδα. Αν εξαιρεθούν οι εισαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών υπολογίζεται να σημειώσει πλεόνασμα πέραν των £25 εκ. ή 0,8% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με έλλειμμα £109 εκ. ή 3,6% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1992.

(ια) Τα ακαθάριστα συναλλαγματικά αποθέματα στο τέλος του 1993 αναμένεται να ανέλθουν στα £1.300 εκ. σε σύγκριση με £1.137 εκ. στο τέλος του 1992 καλύπτοντας εισαγωγές αγαθών δεκατριών μηνών. Οι καταθέσεις των μη κατοίκων Κύπρου εκτιμάται ότι θα κυμανθούν στα £1.080 εκ. σε σύγκριση με £911 εκ. στο τέλος του 1992.

(ιβ) Το μακροπρόθεσμο εξωτερικό χρέος της χώρας υπολογίζεται να ανέλθει στα £892,7 εκ. ή στο 27,3% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος σε σύγκριση με £917,3 εκ. ή το 30,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1992. Το δημόσιο μακροχρόνιο εξωτερικό χρέος, περιλαμβανομένου του χρέους για την άμυνα, θα κυμανθεί γύρω στα £475 εκ. σε σύγκριση με £554 εκ. το 1992.

Η εξυπηρέτηση του μακροπρόθεσμου εξωτερικού χρέους ως ποσοστό των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκε και ανήλθε στο 13,3% σε σύγκριση με 11.9% το 1992.

Αναλυτικά κάθε προϋπολογισμός ξεχωριστά παρουσιάζει την πιο κάτω εικόνα:

1. ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

(α) Έσοδα

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών, τόσο τα έσοδα όσο και οι δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού προϋπολογίστηκαν με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. Τα έσοδα του Τακτικού Προϋπολογισμού ανέρχονται σε £815,1 εκ. σε σύγκριση με τα αναθεωρημένα έσοδα του προϋπολογισμού για το 1993, που αναμένεται να ανέλθουν σε £755 εκ.

Τα προϋπολογιζόμενα καθαρά έσοδα που θα προέλθουν από τους άμεσους φόρους ανέρχονται σε £230,2 εκ. σε σύγκριση με £208,9 εκ. που προήλθαν από αναθεωρημένους άμεσους φόρους το 1993 και £187,6 εκ. που ήταν τα πραγματικά έσοδα από άμεσους φόρους το 1992.

Τα προϋπολογιζόμενα καθαρά έσοδα που θα προέλθουν από τους έμμεσους φόρους θα αυξηθούν και θα φθάσουν τα £417,3 εκ. σε σύγκριση με £360 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1993 και £290,8 εκ. που ήταν τα πραγματικά έσοδα από έμμεσους φόρους το 1992.

Όσον αφορά τα μη φορολογικά έσοδα, δηλαδή τα έσοδα που προέρχονται από την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, αυτά προϋπολογίζονται για το 1994 σε £50,7 εκ. σε σύγκριση με £44,8 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1993 και £40.3 εκ., που ήταν τα πραγματικά έσοδα που προήλθαν από τις ίδιες πηγές το 1992. Εξάλλου τα έσοδα από τα ενοίκια, δικαιώματα κτλ. υπολογίζεται να ανέλθουν το 1994 σε £25,3 εκ. σε σύγκριση με £30,4 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1993, ενώ τα έσοδα από τις μεταβιβάσεις, καθώς και διάφορα άλλα έσοδα, το 1994 προϋπολογίζεται να ανέλθουν συνολικά σε £57,7 εκ. σε σύγκριση με £53,2 εκ. αναθεωρημένα έσοδα το 1993 και £44,7 εκ., που ήταν τα πραγματικά έσοδα που προήλθαν από τις ίδιες πηγές το 1991.

Συγκριτική ανάλυση των εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού για την περίοδο 1988-1994 επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση ως Παράρτημα "Α".

(β) Δαπάνες

Σύμφωνα με τον Τακτικό Προϋπολογισμό για το 1994, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, χωρίς να περιλαμβάνονται σ' αυτόν οι τροπολογίες που ακολούθησαν στη συνέχεια, οι τακτικές δαπάνες θα ανέλθουν σε £1.016 εκ. περίπου σε

σύγκριση με £932,9 εκ. του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 1993 και £803,6 εκ., που ήταν οι πραγματικές τακτικές δαπάνες για το 1992. Στις δαπάνες αυτές δεν περιλαμβάνεται πρόνοια για τις συζητούμενες γενικές αυξήσεις των μισθών των κρατικών υπαλλήλων, θέμα που αναμένεται να αποτελέσει αντικείμενο ξεχωριστού νομοσχεδίου.

Οικονομική ανάλυση των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού για το 1994 και για τα τέσσερα προηγούμενα χρόνια επισυνάπτεται στο τέλος της Έκθεσης αυτής ως Παράρτημα "Β".

2. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Σύμφωνα με το Γραφείο Προγραμματισμού, ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για το 1994 έχει γίνει με τρόπο που να συνάδει με τις γενικές κατευθύνσεις και επιδιώξεις της νέας κυβέρνησης. Οι βασικές οικονομικές επιδιώξεις, εκτός από την προώθηση σταθερής, ικανοποιητικής και ισοζυγισμένης ανάπτυξης υπό συνθήκες σχετικής σταθερότητας, είναι ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας και η ενίσχυση της υποδομής της.

Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για το 1994 προβλέπει τη διενέργεια δαπανών ύψους £171,5 εκ. από το Ταμείο Αναπτύξεως και ύψους £11,4 εκ. περίπου από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων. Από τις πιστώσεις του Ταμείου Αναπτύξεως, ποσό ύψους £111,6 εκ. περίπου αντιπροσωπεύει επενδύσεις, που αποτελούν το 8,8% των συνολικών δημόσιων δαπανών και το 13,5% περίπου των επενδύσεων της οικονομίας. Σημειώνεται ότι από τις πιστώσεις του Ταμείου Αναπτύξεως θα διατεθεί ποσό £19,4 εκ. για την προώθηση και περαιτέρω εφαρμογή του προγράμματος υδατικής ανάπτυξης, ποσό £43,5 εκ. για την ανάπτυξη του οδικού δικτύου, καθώς και για τους αερολιμένες, ποσό £12,3 εκ. για την αγροτική ανάπτυξη και ποσό £4,7 εκ. για την ανάπτυξη της δημόσιας υγείας.

Στο τέλος της παρούσας Έκθεσης παρατίθεται ως Παράρτημα "Γ" συγκριτικός πίνακας στον οποίο παρουσιάζεται η κατανομή των δαπανών αναπτύξεως από το Ταμείο Αναπτύξεως και το Ταμείο Δημόσιων Δανείων όσον αφορά τους κυριότερους τομείς δραστηριότητας για το 1994 σε σύγκριση με τον αρχικό προϋπολογισμό του 1993.

Με την ευκαιρία της ανάλυσης των δαπανών του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως σημειώνεται ακόμα μια φορά ότι δεν έχει μέχρι τώρα υλοποιηθεί η δέσμευση που έχει αναληφθεί για τη μεταφορά στον Τακτικό Προϋπολογισμό όλων εκείνων των επαναλαμβανόμενων τακτικών δαπανών που, αυστηρά χαρακτηρίζοντάς τες, δεν αποτελούν αναπτυξιακές δαπάνες με την έννοια των δαπανών που περιέχονται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως.

3. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΑΜΕΙΟΥ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ

Ο Προϋπολογισμός του Τ.Α.Ε.Π. για το 1994, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει δαπάνες ύψους £62,8 εκ. σε σύγκριση με τις αναθεωρημένες δαπάνες ύψους £57,2 εκ. για το 1993, καθώς και έσοδα ύψους £28,1 εκ. σε σύγκριση με £32,7 εκ. με βάση τον αναθεωρημένο προϋπολογισμό του 1993.

Το κύριο έσοδο του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων προέρχεται από την προσωρινή προσφυγική επιβάρυνση που επιβάλλεται στις εισαγωγές και ανέρχεται στα £22,8 εκ. σε σύγκριση με £24,6 εκ. που ήταν ο αναθεωρημένος προϋπολογισμός για το 1993.

Συγκριτική ανάλυση των εσόδων του Προϋπολογισμού του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων επισυνάπτεται ως Παράρτημα "Δ" στο τέλος της παρούσας Έκθεσης.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Είναι πάγια πια η παρατήρηση της Επιτροπής ότι η έγκριση του συνόλου ή μερικών από τις πρόνοιες που περιέχονται στους ετήσιους προϋπολογισμούς δε σημαίνει κατ' ανάγκην και έγκριση της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής στο σύνολό της και αυτό γιατί, ενώ η πολιτική αυτή αντικατοπτρίζεται στα δημοσιονομικά αυτά νομοθετήματα, δεν εξαντλείται σ' αυτά και μόνο, αλλά εκφράζεται μέσω και άλλων οικονομικών μέτρων, τα οποία λαμβάνονται κατά τη διάρκεια του χρόνου και τα οποία από τη φύση και το περιεχόμενό τους διαμορφώνουν την εκάστοτε γενικότερη κυβερνητική οικονομική πολιτική. Στο βαθμό λοιπόν που η Βουλή εμπλέκεται στο θέμα αυτό πρόθεση της Επιτροπής είναι να εξετάζει τα οικονομικά αυτά μέτρα κατά περίπτωση και να τοποθετείται ανάλογα.

Εξάλλου θεωρείται σκόπιμο να αναφερθεί από την αρχή ότι ορισμένες θέσεις της Επιτροπής, που περιλαμβάνονται στην Έκθεση αυτή και υποστηρίζονται είτε ομόφωνα είτε από την πλειοψηφία των Μελών της, διατυπώνονται ανεξάρτητα από την τελική τους θέση πάνω στους προϋπολογισμούς ως σύνολο.

Όπως προκύπτει από τα βασικά στοιχεία που αναφέρονται πιο πάνω, οι κρατικοί προϋπολογισμοί για το 1994, όπως αρχικά κατατέθηκαν στη Βουλή, παρουσιάζουν την εξής εικόνα, όσον αφορά τις βασικές τους παραμέτρους:

Τα προβλεπόμενα έσοδα ανέρχονται στο ύψος των £843,2 εκ., ενώ τα προβλεπόμενα έξοδα ανέρχονται στο ύψος των £1.243,2 εκ. Η γραφική παράσταση 1.1α, η οποία επισυνάπτεται ως Παράρτημα "Ε" στο τέλος της παρούσας Έκθεσης, παρουσιάζει τα έσοδα και τα έξοδα του κρατικού προϋπολογισμού ως ποσοστά του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος για την περίοδο 1985-1994, ενώ η παράσταση 1.1β, που περιλαμβάνεται στο ίδιο Παράρτημα, παρουσιάζει τα μεγέθη αυτά σε πραγματικούς αριθμούς. Η παράσταση 1.1γ, που αμέσως ακολουθεί στο Παράρτημα "Στ" της παρούσας Έκθεσης, παρουσιάζει τα μεγέθη και τις τάσεις που ακολούθησαν οι κυριότεροι συντελεστές εσόδων, ενώ η παράσταση 1.1δ στο Παράρτημα "Ζ" παρουσιάζει τα μεγέθη και τις τάσεις που έχουν σχέση με τους κυριότερους συντελεστές εξόδων.

Το δημοσιονομικό έλλειμμα ανέρχεται σε £131,4 εκ., ενώ το δημόσιο χρέος ανέρχεται στο ύψος των £1.822,6 εκ. Τα μεγέθη αυτά αντιπροσωπεύουν στην περίπτωση του δημοσιονομικού ελλείμματος το 3,7% και στην περίπτωση του δημόσιου χρέους το 51,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Τα κριτήρια του Μάαστριχτ είναι 3% για το πρώτο και 60% για το δεύτερο.

Η παράσταση 1.2, που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα "Η" της παρούσας Έκθεσης, παρουσιάζει τα διάφορα μεγέθη που έχουν σχέση με το δημοσιονομικό έλλειμμα, ενώ οι παραστάσεις 1.3α-1.3β στο ίδιο Παράρτημα παρουσιάζουν τα διάφορα μεγέθη που έχουν σχέση με το δημόσιο χρέος.

Ακόμη μια φορά τονίζεται ότι οι αυξητικές τάσεις που παρουσιάζουν τα εν λόγω οικονομικά μεγέθη επαυξάνουν την υποχρέωση της κυβέρνησης για τη χάραξη πολιτικής λιτότητας και περισυλλογής και την εφαρμογή της με συνέπεια. Η Επιτροπή θέλει να πιστεύει ότι η αυστηρότητα που επιδεικνύεται στο θέμα της

δημιουργίας νέων θέσεων και γενικά της συγκράτησης των καταναλωτικών δαπανών θα συνεχιστεί και θα επαυξηθεί, ενώ μελλοντικά θα πρέπει αυτή η μείωση να εκφράζεται ανάλογα και στο ποσοστό των δαπανών προσωπικού επί των συνολικών καθαρών πληρωμών του δημοσίου. Αυτό θα πρέπει να γίνει, γιατί, αν αφεθεί να συνεχιστεί η διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος, θα πληγεί ακόμα περισσότερο η αναπτυξιακή προοπτική της οικονομίας, καθώς δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το ψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα απορροφά χρηματοδοτικούς πόρους αναγκαίους για την οικονομία.

Η Επιτροπή, διατυπώνοντας τις ανησυχίες της για την πορεία των δημοσιονομικών προβλημάτων, επιχείρησε, στο μέτρο των δυνατοτήτων της σε συνάρτηση και με τους τρεις προϋπολογισμούς, να περιορίσει τις δαπάνες ή/και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την άσκηση πειστικής και συνεπούς πολιτικής λιτότητας και οικονομικής περισυλλογής.

Πάγια πια κυβερνητική τακτική είναι να προτάσσεται ότι τα καθαρά λειτουργικά έξοδα των κυβερνητικών γραφείων, όπως και οι δαπάνες που γίνονται για ταξίδια στο εξωτερικό, δεν επιδέχονται μείωση, είτε γιατί θεωρούνται δαπάνες ανελαστικές είτε γιατί η εξοικονόμηση που προκύπτει είναι ελάχιστη συγκρινόμενη με το σύνολο των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού.

Η Επιτροπή για πολλοστή φορά επαναλαμβάνει ότι δε συμμερίζεται τη θέση αυτή. Οι δαπάνες αυτές επιδέχονται μείωση και πρέπει να συμπιεστούν. Μια τέτοια ενέργεια συνιστά υγιή στάση και συμπεριφορά και υπαγορεύεται από τη σοβαρότητα των δημοσιονομικών πραγμάτων για τα οποία έγινε μνεία πιο πάνω με αψευδείς μάρτυρες τις γραφικές παραστάσεις που παρατίθενται.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι, όταν υπάρχει δημοσιονομικό έλλειμμα, αυτό μπορεί να ανατραπεί μόνο με την αύξηση των εσόδων ή/και τη μείωση των εξόδων. Η Βουλή έχει νομοθετήσει σχετικά με την αύξηση των εσόδων προσφέροντας και διευρύνοντας τις αναγκαίες φορολογικές βάσεις. Στην κυβέρνηση εναπόκειται πλέον η περικοπή και η συμπίεση των δαπανών της, αρκεί ενσυνείδητα να επιδιωχθεί η εφαρμογή πολιτικής λιτότητας και να υπάρξει μία καλώς νοούμενη ορθολογιστική δημοσιονομική διαχείριση.

Άμεσα συναρτημένο με την ανάγκη συμπίεσης των καταναλωτικών δαπανών είναι και το θέμα της παραγωγικότερης αξιοποίησης του διαθέσιμου προσωπικού, καθώς και η επινόηση καλύτερων μεθόδων εργασίας. Και για τα δύο αυτά θέματα δόθηκαν από παλιά κυβερνητικές διαβεβαιώσεις, οι οποίες και επαναλήφθηκαν, ότι θα αντιμετωπιστούν με απόλυτη προτεραιότητα, πράγμα το οποίο η Επιτροπή έχει την πρόθεση να παρακολουθήσει από κοντά και να επανέλθει, αν χρειαστεί.

Οι κρατικοί προϋπολογισμοί προσφέρονται και μπορούν να συμβάλουν προς την κατεύθυνση της αύξησης της παραγωγικότητας στο δημόσιο τομέα και της συγκράτησης των εξόδων.

Μετά την κατά κεφάλαιο μελέτη και των τριών προϋπολογισμών η Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία να εισηγηθεί ορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στο τελικό κείμενο των προϋπολογισμών που κατατίθενται για συζήτηση ενώπιον του Σώματος.

Οι σημαντικότερες από τις τροποποιήσεις που προτείνονται καλύπτουν ζητήματα που άπτονται και των τριών προϋπολογισμών και γιά τα οποία η Επιτροπή αισθάνεται την ανάγκη να διατυπώσει συμπληρωματικά τις πιο κάτω παρατηρήσεις:

(α) Λειτουργικά έξοδα των κυβερνητικών γραφείων

Η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι οι δαπάνες αυτές επιδέχονται μείωση, γι' αυτό και εισηγείται την περικοπή τους κατά 5%, αναμένοντας ότι θα υπάρξει συμμόρφωση από όλους και ότι η κυβέρνηση δε θα χρειαστεί να επανέλθει σ' αυτό το θέμα με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς.

(β) Ναύλα και δαπάνες για ταξίδια στο εξωτερικό - Συνέδρια στην Κύπρο και φιλοξενία

Η Επιτροπή πιστεύει ότι αναμφισβήτητα υπάρχουν περιθώρια για τη συμπίεση των δαπανών στους πιο πάνω τομείς, γι' αυτό και εισηγείται την περικοπή τους κατά 10%, ως πράξη αναγκαία, που υπαγορεύεται από τη σοβαρότητα των δημοσιονομικών πραγμάτων και που αποτελεί μήνυμα προς την κυβέρνηση για την υποστήριξη πολιτικής λιτότητας και περισυλλογής.

(γ) Εμπειρογνώμονες - Σύμβουλοι

Η Επιτροπή κρίνει ότι είναι δυνατή και σκόπιμη η συμπίεση των δαπανών που αφορούν την ανάθεση μελετών σε εμπειρογνώμονες και συμβούλους. Η κυβέρνηση μπορεί και πρέπει να εφαρμόσει πιο ορθολογιστική πολιτική στον τομέα αυτό περιορίζοντας στον απόλυτα αναγκαίο βαθμό τη μετάκληση ξένων εμπειρογνωμόνων, δηλαδή μόνο στις περιπτώσεις που πείθεται ότι πραγματικά δεν υπάρχουν οι κατάλληλοι επιστήμονες στην Κύπρο. Από την άλλη, μεγάλη εξοικονόμηση μπορεί να γίνει, αν υπάρξει συντονισμός μεταξύ όλων των υπηρεσιών των διάφορων Υπουργείων, ώστε να μην παρουσιάζεται το φαινόμενο να γίνονται παράλληλες μελέτες για τα ίδια ή παρόμοια θέματα εκεί που με κατάλληλη συνεννόηση και προγραμματισμό ο ίδιος εμπειρογνώμονας θα μπορούσε να αναλάβει τη διεξαγωγή μιας μελέτης για ένα θέμα, έστω και αν το ίδιο ή διάφορες πτυχές του εμπίπτουν στην αρμοδιότητα διάφορων Υπουργείων ή υπηρεσιών. Θα πρέπει επίσης να αξιοποιηθούν πλήρως οι υπηρεσίες του υπηρετούντος προσωπικού, που σε πολλές περιπτώσεις μπορεί επάξια και ικανοποιητικά να εκπληρώσει το ρόλο των ειδικών αυτών εμπειρογνωμόνων.

Η Επιτροπή, υπογραμμίζοντας ιδιαίτερα το ενδιαφέρον της για το θέμα αυτό, καλεί την κυβέρνηση να την τηρεί ενήμερη αποστέλλοντας ετήσια έκθεση, στην οποία θα αναφέρονται οι εμπειρογνώμονες, οι μελέτες που τους ανατέθηκαν, οι σκοποί για τους οποίους έγιναν και τα ποσά που διατίθενται κάθε χρόνο. Η Επιτροπή ζήτησε επίσης από το Υπουργείο Οικονομικών, εκεί όπου είναι πρακτικά δυνατό, να επαναφέρει από το 1994 κάτω από τον έλεγχό του τα σχετικά κονδύλια που αφορούν την ανάθεση μελετών σε ξένους εμπειρογνώμονες και συμβούλους.

(δ) Απασχόληση εκτάκτων στη δημόσια υπηρεσία

Η Επιτροπή παρατηρεί με λύπη της ότι συνεχίζεται με τον ίδιο ρυθμό η απασχόληση έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία, η οποία πολύ συχνά γίνεται κατά τρόπο προγραμματισμένο και έξω από κάθε κριτήριο που χαρακτηρίζει την έκτακτη ανάγκη. Η Επιτροπή θεωρεί επιβεβλημένη την υιοθέτηση αυστηρότερης πολιτικής από την κυβέρνηση

για την ελαχιστοποίηση της πρόσληψης εκτάκτων στα πλαίσια του απόλυτα αναγκαίου και απρόβλεπτου και πάντοτε σύμφωνα με τις πρόνοιες της ισχύουσας νομοθεσίας, που σίγουρα δεν προνοεί την πρόσληψη εκτάκτων έναντι κενών θέσεων. Η Επιτροπή αναμένει ότι η κυβέρνηση θα προσέλθει σύντομα με συγκροτημένες εισηγήσεις-προτάσεις για την οριστική αντιμετώπιση ενός θέματος που κατά κύριο λόγο βαρύνει την ίδια.

(ε) Αύξηση των μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας

Η Επιτροπή δεν είναι διατεθειμένη να εισηγηθεί την έγκριση της προτεινόμενης δαπάνης στον προϋπολογισμό που καλύπτει τους μισθούς αυξημένου αριθμού μελών της Ε.Δ.Υ., ενόσω εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών σχετικό νομοσχέδιο, του οποίου δεν έχει ακόμα κριθεί η τύχη και για το οποίο δε θα ήταν ορθό να προκατειλάβει τη θέση της αρμόδιας Επιτροπής ή και της ολομέλειας.

(στ) Χορηγία προς τον Κ.Ο.Α.

Η Επιτροπή επανειλημμένα έχει εκφράσει τη θέση ότι οι εισπράξεις της κυβέρνησης από το ΠΡΟΤΟ, το ΛΟΤΤΟ και άλλα παρόμοια τυχερά παιχνίδια θα πρέπει να χορηγούνται στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού. Η θέση αυτή συνάδει τόσο με τη θέση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας, η οποία το έθεσε ως όρο, όταν ενέκρινε το σχετικό κυρωτικό νόμο για το ΠΡΟΤΟ και το ΛΟΤΤΟ, όσο και με το πάγιο αίτημα του Οργανισμού. Παρά ταύτα η Επιτροπή παρατηρεί ότι η κυβέρνηση όχι μόνο δεν έχει υιοθετήσει ακόμα το αίτημα αυτό, αλλά έχει επίσης προβεί σε ελαφρά μείωση της χορηγίας προς τον Κ.Ο.Α.

(ζ) Γραφείο Τύπου & Πληροφοριών - Κονδύλι £80.000 για εκδόσεις Υπουργείων και ανεξάρτητων υπηρεσιών

Η Επιτροπή, θέλοντας να έχει αναλυτική εξήγηση για τους σκοπούς διάθεσης του κονδυλίου αυτού, προτείνει την αντικατάστασή του με συμβολική πρόνοια ύψους £10.

(η) Σύμπλεγμα νέων κεντρικών κυβερνητικών γραφείων

Η Επιτροπή προειδοποιεί ότι τα έργα για τα νέα κυβερνητικά κτίρια θα πρέπει να εκτελεστούν κατά τρόπο που να μη συγκρούεται με την απόφαση της Βουλής για τη διατήρηση των κτιρίων της Αρχιγραμματείας και των άλλων παλαιών κτιρίων της περιοχής.

(θ) Ανέγερση επαρχιακών κυβερνητικών κτιρίων στη Λευκωσία

Η Επιτροπή εκτιμά ότι θα πρέπει να επανεξεταστούν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον από τα προγραμματιζόμενα έργα στην περιοχή. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή έχει την άποψη ότι τόσο αυτό όσο και το πιο πάνω θέμα του συμπλέγματος νέων κεντρικών κυβερνητικών κτιρίων θα πρέπει να επανεξεταστούν από την κυβέρνηση με βάση τις σύγχρονες αντιλήψεις για την αντίκριση θεμάτων που αφορούν το φυσικό και δομημένο περιβάλλον.

(ι) Αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού

Στους προϋπολογισμούς του 1994 η κυβέρνηση έχει περιλάβει σχετική πρόνοια, με βάση την οποία αναστέλλεται η πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία και στην αστυνομία οι οποίες είναι κενές ή θα κενωθούν μέσα στο 1994. Η Επιτροπή, χωρίς

στο στάδιο αυτό να τοποθετείται υπέρ ή κατά της πολιτικής αυτής της κυβέρνησης, έχει τη γνώμη ότι το θέμα θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο αυτοτελούς νομοθεσίας και να μην επιβληθεί με τον προϋπολογισμό. Αυτή εξάλλου φαίνεται να ήταν και η αρχική επιλογή της κυβέρνησης, η οποία έχει ήδη καταθέσει στη Βουλή τρία σχετικά νομοσχέδια. Η ψήφιση με τους προϋπολογισμούς τέτοιας πρόνοιας θα συνιστούσε, κατά την άποψη της Επιτροπής, παράκαμψη των σχετικών νομοσχεδίων και θα προκαταλάμβανε τη θέση της Βουλής κατά τρόπο που δεν ενδείκνυται ούτε τυπικά ούτε ουσιαστικά.

(ια) Μείωση ή/και παγοποίηση πιστώσεων

Για πρώτη φορά έχει επίσης περιληφθεί στους ετήσιους προϋπολογισμούς του κράτους πρόβλεψη για μείωση ή και παγοποίηση πιστώσεων ή ακόμα για μεταφορά τους στο Κεφάλαιο "Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό".

Η Επιτροπή, χωρίς να αμφισβητεί τις καλές προθέσεις της κυβέρνησης για εφαρμογή πολιτικής λιτότητας και περισυλλογής, είναι της γνώμης ότι οι στόχοι στους οποίους αποσκοπεί η πρόνοια αυτή μπορούν να υλοποιηθούν με το υφιστάμενο σύστημα, ενώ η εισαγωγή τέτοιων διατάξεων, εκτός από το ότι δημιουργεί περιπλοκές ή και άλλες επιπτώσεις, το μέγεθος των οποίων δεν μπορεί να υπολογιστεί στο στάδιο αυτό, πλήττει βασικές αρχές περί προϋπολογισμού.

(ιβ) Κατασκευή δρόμου πρωταρχικής σημασίας από τη Λεωφόρο Λάρνακας στην Αγλαντζιά

Η έγκριση από την Επιτροπή της προτεινόμενης πρόνοιας ύψους £50.000 για κάλυψη της δαπάνης συμπλήρωσης των μελετών για τους κόμβους Aluminium Tower και Αστυνομικής Σχολής στο Στρόβολο δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να εκληφθεί ως συμφωνία της Επιτροπής με την πορεία χάραξης των προγραμματιζόμενων οδών. Επειδή ακριβώς το κονδύλι προορίζεται για μελέτες και όχι για εκτέλεση των έργων, η Επιτροπή προτείνει την έγκρισή του, με την επιφύλαξη ότι το όλο θέμα θα επανασυζητηθεί στο σύνολο και στις λεπτομέρειές του, όταν θα συμπληρωθούν οι μελέτες. Η Επιτροπή κατανοεί απόλυτα την ανάγκη που επιβάλλει την κατασκευή έργων για αποσυμφόρηση της τροχαίας κίνησης. Παράλληλα όμως πιστεύει ότι στο σχεδιασμό τους θα πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη και άλλοι παράγοντες, όπως είναι ο σεβασμός προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον, καθώς και οι ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Στη συγκεκριμένη περίπτωση παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη, χωρίς να εξαντλείται το θέμα, είναι η διατήρηση του δάσους της Παιδαγωγικής Ακαδημίας και η ασφάλεια και η υγεία των μαθητών του δημοτικού σχολείου στην οδό Ιφιγενείας.

(ιγ) Παρακαμπτήριος Λακατάμιας

Η Επιτροπή προτείνει την αντικατάσταση της σχετικής πρόνοιας για ποσό ύψους £50.000, που προορίζεται για κάλυψη των αποζημιώσεων για απαλλοτριώσεις, με συμβολική πρόνοια ύψους £10. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η έγκριση του προτεινόμενου ποσού θα προδίκαζε και την πορεία διέλευσης του παρακαμπτηρίου, πράγμα για το οποίο δεν είναι έτοιμη να τοποθετηθεί στο στάδιο αυτό.

(ιδ) Ανάπτυξη εθνικού δασικού πάρκου Αθαλάσσας

Η Επιτροπή εγκρίνει την προτεινόμενη πρόνοια με τον όρο ότι η κυβέρνηση στην εκτέλεση των σχετικών έργων θα σεβαστεί τις εισηγήσεις και θέσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος που εξέτασε το θέμα.

(ιε) Υπερωρίες

Η Επιτροπή χαιρετίζει την πολιτική που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση για τοποθέτηση της υπερωριακής απασχόλησης των δημόσιων υπαλλήλων σε ορθολογιστική βάση και αναμένει συγκεκριμένες αποφάσεις προς την κατεύθυνση αυτή, διαδηλώνοντας συνάμα και την πρόθεσή της να επανέλθει επί του θέματος, αν μέσα σε εύλογο χρόνο δε ληφθούν και υλοποιηθούν, όπως υποσχέθηκε η κυβέρνηση, οι σχετικές αποφάσεις.

(ιστ) Σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης

Η Επιτροπή έχει σημειώσει με προσοχή τις διαβεβαιώσεις που δόθηκαν από τον Υπουργό Υγείας για το θέμα αυτό και αναμένει ότι θα επιταχυνθεί η όλη μελέτη του, αφού συνεκτιμηθούν όλα τα δεδομένα και οι συντελεστές που το συνθέτουν.

(ιζ) Επαναδιορισμός - Επαναπρόσληψη των 62

Το θέμα αυτό απασχόλησε την Επιτροπή και με την ευκαιρία της συζήτησης των υπό αναφορά προϋπολογισμών. Η πλειοψηφία της Επιτροπής, διαφωνούντων των Μελών της Επιτροπής-Βουλευτών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, εισηγήθηκε την περίληψη στους προϋπολογισμούς απαγορευτικής διάταξης, σύμφωνα με την οποία οι θέσεις που προνοούνται σ' αυτούς και οι σχετικές πιστώσεις εγκρίνονται υπό την αίρεση της μείωσής τους κατά τον αντίστοιχο αριθμό και ποσά που προορίζονται για το διορισμό, επαναδιορισμό, επαναπρόσληψη ή κατοχή με οποιοδήποτε τρόπο θέσης από άτομα που απολύθηκαν με βάση τους νόμους που ψηφίστηκαν και που αφορούν το πραξικόπημα του 1974.

(ιη) Τροπολογίες

Στη διάρκεια της μελέτης των υπό αναφορά προϋπολογισμών, ο Υπουργός Οικονομικών, ενεργώντας με βάση σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, έστειλε στη Βουλή αριθμό τροποποιήσεων πάνω στους προϋπολογισμούς αυτούς. Όσες από τις τροποποιήσεις αυτές έγιναν αποδεκτές ενσωματώθηκαν στο κατάλληλο μέρος των υπό συζήτηση προϋπολογισμών.

Με γνώμονα τις πιο πάνω διαπιστώσεις και με βάση τις εισηγήσεις για περικοπές άλλων κονδυλίων, η Επιτροπή έχει ανάλογα διαφοροποιήσει τους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς. Το τελικό κείμενο για κάθε προϋπολογισμό ξεχωριστά και στην τελική μορφή που έχει πάρει βρίσκεται στη Γραμματεία της Βουλής και στη διάθεση κάθε Μέλους του Σώματος, ενώ δόθηκε επίσης αντίγραφό τους σε καθένα από τα κόμματα.

Ορισμένα από τα Μέλη της Επιτροπής, είτε γιατί διαφωνούν με ορισμένες από τις προτεινόμενες τροπολογίες είτε γιατί προτίθενται να εισηγηθούν και άλλες, επιφύλαξαν το δικαίωμά τους να τοποθετηθούν ανάλογα κατά το στάδιο της κατά κεφάλαιο δαπανών έγκρισης και των τριών υπό συζήτηση προϋπολογισμών.

Με τις επιφυλάξεις αυτές, η Επιτροπή εισηγείται κατά πλειοψηφία στη Βουλή την ψήφιση σε νόμους και των τριών υπό συζήτηση προϋπολογισμών, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο κατά σειρά με βάση την εκλογική δύναμη των κομμάτων. Καλώ στο βήμα τον Εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού θα μιλήσει ο Πρόεδρος, αλλά φαίνεται ότι κάποιο πρόβλημα θα έχει και δεν είναι παρών. Όπως αντιλαμβάνομαι ... Βλέπω ότι εκτός του κ. Χριστόφια οι υπόλοιποι αρχηγοί των κομμάτων δεν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, κύριοι, αλλά, όπως γνωρίζετε, η συζήτηση θα κρατήσει περίπου δεκαοκτώ ώρες με βάση τα συμφωνηθέντα. Κατά συνέπεια, αν δεν αρχίσουμε στις 4.00 μ.μ., που έχει καθοριστεί ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρέπει αυτή τη στιγμή και δεν είναι ορθό να γίνεται οποιοδήποτε σχόλιο. Κάτι πιθανόν να έτυχε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε γίνεται σχόλιο, κύριε Αναστασιάδη. Απλώς εκείνο το οποίο λέγω είναι ότι θα δώσω το λόγο στο επόμενο κόμμα.

Μάλιστα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εγώ νομίζω να κάνουμε υπομονή πέντε λεπτά. Πρώτ' απ' όλα τα έδρανα της ΕΔΕΚ είναι κενά και οι συνάδελφοι της ΕΔΕΚ πιθανόν σε ένα πεντάλεπτο να είναι εδώ. Μπορεί να είναι με τον κ. Μάτση· δεν ξέρει κανένας!

(Γέλια)

(Κτυπά το κουδούνι)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Γι' αυτό είπα ότι δεν ξέρω!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, επειδή δε θεωρώ σωστό η Βουλή να μένει εκεί σιωπηλή και να αναμένει να έρθουν, θα γίνει ένα διάλειμμα δέκα λεπτών και θα επανέλθουμε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΔΗΣΥ:

Να που ήρθε ο Γιαννάκης!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήρθε ο δράστης· επομένως συνεχίζουμε τη συνεδρίαση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να σας πω ότι ο κ. Μάτσης είναι παρών, ο κ. Λυσσαρίδης είναι παρών και συνεπώς μπορούμε να αρχίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Αναστασιάδη! Θα σας διορίσουμε Γραμματέα της Βουλής την επόμενη φορά!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλω να χαιρετίσω την παρουσία των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου και Βιομηχανίας και ελπίζω να είναι μαζί μας στο μεγαλύτερο δυνατό διάστημα κατά τη διάρκεια της συζήτησης των προϋπολογισμών.

Καλώ τον κ. Μάτση στο βήμα.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δικαιολογημένα η προσοχή μας είναι μόνιμα στραμμένη και στο επίκεντρό της βρίσκεται το κυπριακό πρόβλημα και η συνεχιζόμενη κατοχή της πατρίδας μας από τον Αττίλα. Για είκοσι χρόνια η Τουρκία περιφρονεί προκλητικά το διεθνές δίκαιο με την κατοχή της Κύπρου και η διεθνής κοινότητα ανέχεται χωρίς καμμιά αποτελεσματική αντίδραση την παραβίαση του διεθνούς δικαίου και των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας. Για είκοσι χρόνια η Τουρκία παραμένει προσκολλημένη σε αδιάλλακτες θέσεις και ελίσσεται άνετα εκμεταλλευόμενη τα διεθνή πολιτικοοικονομικά συμφέροντα ανάλογα με τις εκάστοτε περιστάσεις.

Στόχος της η συντήρηση και η μονιμοποίηση των τετελεσμένων διά της πολιτικής της μη λύσης. Θέλει η Τουρκία να επιτύχει με την πάροδο του χρόνου την αναγνώριση του ψευδοκράτους, αλλά ταυτόχρονα να προσαρτήσει σταδιακά το κατεχόμενο τμήμα της πατρίδας μας επαναλαμβάνοντας το εγχείρημα της Αλεξανδρέττας. Μια και το κόστος που πληρώνει η Τουρκία για την παράνομη παρουσία της στην Κύπρο δεν είναι βαρύ, έχει τη δυνατότητα να παίζει άνετα με το χρόνο.

Σε ομιλία μου το 1977 τόνιζα: "Ο αγών μας, εάν θα είναι μακροχρόνιος ή μη, θα εξαρτηθή κατά πρώτιστον λόγον από την ενότητά μας, την αποφασιστικότητα, την μεθόδευσιν και την προετοιμασίαν μας εις όλους τους τομείς. Διαφορετικά ο αγών μας θα καταντήση κενόν σχήμα λόγου".

Είναι, κατά την άποψή μας, φανερό ότι υστερήσαμε σημαντικά στο να επιτύχουμε αυτούς τους στόχους. Η αναγκαία υπευθυνότητα που έπρεπε να επιδειχθεί από όλους υπεχώρησε κατά καιρούς σε κομματικά, ιδεολογικά ή άλλα συμφέροντα. Και μόνο να αποδίδαμε έγκαιρα την αναγκαία σημασία στην ένταξή μας στην Ευρώπη, για να επιτύχουμε μέσα από αυτή την αποκατάσταση της ενότητας της Κύπρου και τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών, η εικόνα και οι προοπτικές για το μέλλον της Κύπρου θα ήσαν σήμερα ασυγκρίτως καλύτερες.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός υπεδείξαμε από το 1977 την ανάγκη για την πορεία μας προς την Ευρώπη, αλλά παραμείναμε μόνοι για πολλά χρόνια σ' αυτή την προσπάθεια. Φέρνω με μεγάλη θλίψη στη μνήμη μου τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας του '70 και τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '80, όταν το κυρίαρχο σύνθημα στις συγκεντρώσεις που εγίνοντο ήταν το "ΕΟΚ-ΝΑΤΟ, το ίδιο συνδικάτο".

Κύριε Πρόεδρε, η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού, σε ό,τι αφορά τη μορφή της λύσης του Κυπριακού, παραμένει σταθερά προσαρμοσμένη στις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου του 1989. Η συμφωνία του 1977, με την οποία ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος αποδέχθηκε τη διζωνική-δικοινοτική ομοσπονδία ως τη νέα βάση διευθέτησης του Κυπριακού, αποτελεί μαζί με τη συμφωνία κορυφής του 1979 και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών το πλαίσιο μέσα στο οποίο η δική μας πλευρά εργάζεται για μια ειρηνική διευθέτηση του Κυπριακού. Η τοποθέτηση αυτή παραμένει αποδεκτή από όλους και δεσμεύει το σύνολο της πολιτικής ηγεσίας.

Η ατολμία που επεδείχθη μετά το θάνατο του Μακαρίου για ανάληψη ευθυνών και έγκαιρη προώθηση και υλοποίηση των νέων δεσμεύσεων που διεθνώς αναλάβαμε με τις συμφωνίες κορυφής παρέσχε στην τουρκική διπλωματία την ευκαιρία να ελιχθεί και να καλλιεργήσει διεθνώς το κλίμα ότι η δική μας πλευρά δεν επιθυμεί λύση του προβλήματος.

Έτσι, ενώ η διεθνής πίεση πάνω στην Τουρκία για την εισβολή και κατοχή ήταν πολύ έντονη τα πρώτα χρόνια μετά το '74 με αποκορύφωμα την επιβολή του στρατιωτικού εμπάργκο των Ηνωμένων Πολιτειών εναντίον της Τουρκίας, η δική μας πλευρά, ασυντόνιστη και έντονα διασπασμένη τότε, επεδίδετο σε συζητήσεις και αντιπαραθέσεις δευτερευούσης σημασίας, όπως για το κατά πόσο η ομοσπονδία θα εχαρακτηρίζετο διζωνική ή διπεριφερειακή ή ποίος εκ των συνομιλητών θα έδιδε πρώτος προτάσεις κατά την έναρξη του διαλόγου και άλλα παρεμφερή και δευτερεύοντα.

Τη λαίλαπα του εποικισμού, που αποτελεί για την Κύπρο τη μεγαλύτερη απειλή, την αγνοήσαμε εγκληματικά για πάρα πολλά χρόνια. Δε θα λησμονήσω, κύριοι συνάδελφοι, την απελπισμένη θέση Τουρκοκυπρίου πολιτικού ηγέτη στο Στρασβούργο το 1987, όταν μετά από μακρά συνομιλία μας, κατέληξε στην εξής δραματική έκκληση: "Βοηθήστε μας να σωθούμε, για να σωθείτε, διότι εσείς δεν αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει τουρκικός στρατός και έποικοι!"

Κύριε Πρόεδρε, θα ήταν παράλειψη, αν δεν υπεδείκνυα ότι οι διάφορες πρωτοβουλίες που κατά καιρούς ανελήφθησαν από τα Ηνωμένα Έθνη χαρακτηρίζονται από μια βασική διαπίστωση: Κάθε πρωτοβουλία που δεν τελεσφορούσε λόγω της τουρκικής αδιαλλαξίας παραχωρούσε τη θέση της σε μια νέα πρωτοβουλία με δυσμενέστερους για μας όρους από την προηγούμενη.

Αν με προσοχή μελετήσουμε το περιεχόμενο των πολλών περί Κύπρου ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, θα διαπιστώσουμε ότι η ξεκάθαρη τοποθέτηση που χαρακτήριζε τις θέσεις του διεθνούς οργανισμού έναντι του προβλήματός μας για πολλά χρόνια άρχισε τα τελευταία χρόνια να διαφοροποιείται με την εισαγωγή σ' αυτά στοιχείων που δεν προωθούν μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση.

Κάθε νέο ψήφισμα που ενέκρινε το Συμβούλιο Ασφαλείας τα τελευταία χρόνια χαρακτηρίζεται από αυτή την προσέγγιση με κατάληξη το σημαντικό ψήφισμα 789, που ενσωματώνει τις ιδέες Γκάλι και τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Η ευθύνη της προεδρίας Βασιλείου γι' αυτή την οπισθοδρόμηση, όπως και για την αποφυγή προώθησης της αίτησής μας για ένταξη στην Ευρώπη, θα μείνει στην ιστορία ως πολύ μεγάλη. Και κανένας δεν μπορεί να προδιαγράψει πώς και με ποιο τρόπο θα μπορέσουμε μελλοντικά να απαλλαγούμε από τις δεσμεύσεις που μας δημιούργησε αυτή η πολιτική.

Αν έκαμα τη σύντομη αυτή αναδρομή στο παρελθόν είναι γιατί συμπληρώνονται φέτος είκοσι ολόκληρα χρόνια από την προδοσία του '74. Και έχουμε στοιχειώδη υποχρέωση και έναντι του λαού και λόγω των ευθυνών με τις οποίες μας επιφορτίζει ο ρόλος μας να παίρνουμε μαθήματα και να εξάγουμε συμπεράσματα για σωστότερα βήματα στο μέλλον. Οι ευθύνες όλων μας είναι τεράστιες και δεν εξαντλούνται με εύκολα συνθήματα και ακόμη ευκολότερες υπεκφυγές.

Υποστηρίζοντας λύση βασισμένη στις συμφωνίες κορυφής και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, εννοούμε λύση που θα επανενώνει την πατρίδα μας και που θα αποκαθιστά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες για όλους τους νόμιμους κατοίκους της. Λύση συνταγματικά λειτουργική και βιώσιμη, λύση που θα αποκαθιστά την ειρήνη, την ασφάλεια και την ευημερία μεταξύ των δύο κοινοτήτων χωρίς επεμβατικά δικαιώματα και παράνομες ξένες παρουσίες.

Εμείς ενδιαφερόμεθα για λύση του Κυπριακού χωρίς καμιά άλλη καθυστέρηση. Και μπορούμε, πιστεύουμε, να δώσουμε διεθνώς με παρρησία και με πειστικά επιχειρήματα τις θέσεις μας πάνω στα αρνητικά σημεία των ιδεών Γκάλι, τα οποία, αν δε διαφοροποιηθούν, θα οδηγήσουν, σύμφωνα με το γράμμα που έστειλε ο προηγούμενος εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα, ο κ. Γκόμπι, σε αντιπαράταξη τις δύο κοινότητες. Αυτό είναι το συμπέρασμα του κ. Γκόμπι για τις ιδέες Γκάλι ως έχουν αυτή τη στιγμή. Αλλά κανένας μας δεν επιθυμεί μελλοντικά τέτοιου είδους αντιπαράταξη. Θέλουμε να λύσουμε το Κυπριακό κατά τρόπο που να δημιουργεί πλέον μόνιμες συνθήκες ομαλής εξέλιξης και ειρήνης σ' αυτή την ευαίσθητη περιοχή προς όφελος και των δύο κοινοτήτων.

Η Κύπρος με την τελευταία γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής για την αίτηση ένταξής της στην Ενωμένη Ευρώπη εκρίθη επιλέξιμη ευρωπαϊκή χώρα και ευρίσκεται στον προθάλαμο της πλήρους ένταξης. Με βάση τη δεδομένη πλέον ευρωπαϊκή μας πορεία, καλούμεθα, κυβέρνηση και πολιτική ηγεσία, να παραλληλίζουμε ό,τι ευρίσκεται ενώπιόν μας στο διακοινοτικό διάλογο με τα ισχύοντα στην Ενωμένη Ευρώπη και να οπλίζουμε την επιχειρηματολογία μας με επιχειρήματα που θα αντλούμε από το ισχύον στην Ευρώπη κοινοτικό κεκτημένο.

Αποκτήσαμε, κύριοι συνάδελφοι, πλάτες και δύναμη, για να επιχειρηματολογήσουμε πειστικά εναντίον όσων σημείων των ιδεών Γκάλι κρίνονται αρνητικά ως αντίθετα με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Χρειάζεται σκληρή δουλειά εκ μέρους της κυβέρνησης, για να αναλυθούν, να τεκμηριωθούν και να προβληθούν τα σημεία των ιδεών Γκάλι που αφίστανται των ευρωπαϊκών προτύπων, όταν αυτές θα ευρίσκονται ενώπιόν μας στην τράπεζα των διαπραγματεύσεων, και επιβάλλεται σταθερότητα στην προβολή αυτών μας των θέσεων χωρίς αμφιταλαντεύσεις. Για την κυβέρνηση είναι μια ιστορική πρόκληση μεγάλης σημασίας το να ανταποκριθεί ψύχραιμα, μελετημένα και υπεύθυνα σ' αυτή της την αποστολή.

Ποιος, κύριοι συνάδελφοι, και με ποίον έρεισμα μπορεί να μας κατηγορήσει διεθνώς ότι δεν αποδεχόμαστε οτιδήποτε που εμφανώς αφίσταται των ευρωπαϊκών δεδομένων και που συνεπώς εμποδίζει την ένταξή μας στην Ενωμένη Ευρώπη;

Αισθάνομαι, κύριε Πρόεδρε, ιδιαίτερη ικανοποίηση, διότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός είχε εισηγηθεί και επέμενε στο διορισμό παρατηρητή της Ευρώπης στις διακοινοτικές συνομιλίες. Και μόνο με την ανακοίνωση της ευρωπαϊκής αυτής απόφασης για διορισμό παρατηρητή η Τουρκία έχασε ουσιαστικά την ψυχραιμία της και ξέσπασε σε μια αψυχολόγητη και αχαρακτήριστη συμπεριφορά, δηλώνουσα ότι η

'Αγκυρα δεν τον αναγνωρίζει και ότι θα αρνηθεί να τον συναντήσει! Αρνείται η 'Αγκυρα να συναντήσει, κύριοι συνάδελφοι, ποίον; Τον εκπρόσωπο της Ενωμένης Ευρώπης, της οποίας μόνιμα στοχεύει να γίνει μέλος και από την οποία απολαμβάνει βοήθεια εκατομμυρίων δολαρίων κάθε χρόνο.

Είναι, κύριε Πρόεδρε, και χαρακτηριστικές και ενθαρρυντικές οι πρόσφατες δηλώσεις του κ. Ντελόρ στην Αθήνα. "Η ευνοϊκή γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης για ένταξη της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη ενθαρρύνει την εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό" δήλωσε ο κ. Ντελόρ. Και πρόσθεσε: "Ο διορισμός παρατηρητή είναι ένα μέτρο που δε θα κάνει θαύματα, αλλά θα υποβοηθήσει στην εξεύρεση μιας δίκαιης και οριστικής λύσης του Κυπριακού".

Είναι κοινή διαπίστωση, κύριοι συνάδελφοι, όλης της πολιτικής μας ηγεσίας ότι η τουρκική πολιτική παραμένει αδιάλλακτη και ότι η 'Αγκυρα έχει εγκαταλείψει τη βάση της ομοσπονδίας και επεξεργάζεται σ' αυτό το στάδιο τον πλήρη διαχωρισμό, ο οποίος εξυπηρετεί τους στρατηγικούς της στόχους, να θέσει δηλαδή υπό τον πλήρη και μόνιμο έλεγχό της το κατεχόμενο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Την τουρκική πολιτική στο Κυπριακό, κύριοι συνάδελφοι, τη χαρακτηρίζει ένα σημαντικό πλεονέκτημα: 'Εχει συνέχεια, έχει συνέπεια και έχει διάρκεια, ανεξάρτητα από το ποιο τουρκικό κόμμα κυβερνά. Δεν είναι όμως άτρωτη. Είναι διαβλητή και καταρρέει, όταν έχει να αντιμετωπίσει τη δική μας σοβαρή, ψύχραιμη, τεκμηριωμένη και αποφασιστική επιχειρηματολογία. Και καταρρέει, διότι είναι εμφανώς άδικη και προκλητικά αντίθετη με τη διεθνή νομιμότητα. Η Κύπρος είναι η μόνη κατεχόμενη και διχοτομημένη ευρωπαϊκή χώρα στην οποία η δύναμη των τουρκικών όπλων παραγνωρίζει βάναυσα το διεθνές δίκαιο και παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στη σημαντική απόφασή του, σε σχέση με τη διακρατική προσφυγή της Κύπρου εναντίον της Τουρκίας, το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης απεφάνθη ότι η αντικατάσταση του νόμιμου πληθυσμού με κατοίκους της χώρας που εισέβαλε και κατέχει τμήμα του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας αποτελεί, βάσει της Συνθήκης της Γενεύης, συνεχιζόμενο έγκλημα πολέμου της Τουρκίας εναντίον της Κύπρου.

Στην απόφασή της εξάλλου που είναι καταπέλτης εναντίον της Τουρκίας η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης υπέδειξε ότι όλα τα ευρωπαϊκά κράτη υιοθετούν την έκθεση Κουκώ, βάσει της οποίας οι Τουρκοκύπριοι κατήντησαν μειονότητα έναντι των εποίκων και ο εποικισμός παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων, ενώ αποτελεί ουσιαστικό εμπόδιο στην ειρηνική διευθέτηση του Κυπριακού.

Πόσο η δική μας πλευρά εκμεταλλεύτηκε τις σημαντικότατες αυτές ευρωπαϊκές τοποθετήσεις; Τις αγνοήσαμε, κύριοι συνάδελφοι, σχεδόν πλήρως. Τα πανίσχυρα αυτά όπλα δεν τα χρησιμοποιήσαμε όσο έπρεπε.

Ο αγώνας μας εναντίον της Τουρκίας θα μπορούσε να ήταν ασύγκριτα πιο αποτελεσματικός, αν παράλληλα διεξήγετο αγώνας και σε τομείς πολύ ευαίσθητους για τη διεθνή κοινότητα, όπως είναι ο πνευματικός, ο καλλιτεχνικός και ο πολιτιστικός τομέας.

Η προβολή και εκμετάλλευση της εσκεμμένης εξαφάνισης από την Τουρκία μιας πολιτιστικής κληρονομιάς ενενήντα αιώνων, καθώς και της σαρωτικής καταστροφής του πολιτιστικού πλούτου της χριστιανικής μας ιστορίας, αποτελούν ίσως

αποτελεσματικότερα όπλα εναντίον της Τουρκίας παρά οι προσπάθειες που καταβάλλουμε επί πολιτικού επιπέδου στους διεθνείς οργανισμούς και η Τουρκία φοβάται πολύ περισσότερο αυτού του είδους την αντιπαράταξη. Αλλά δυστυχώς εμείς μέχρι της στιγμής ουσιαστικά δεν την εκμεταλλευτήκαμε. Τα συμπεράσματά μου πηγάζουν και από τη δική μου επταετή πείρα στον ευρωπαϊκό χώρο.

Η ίδια ευαισθησία μπορεί να προκληθεί διεθνώς και με το θέμα των αγνοουμένων μας και με άλλες παρεμφερείς πτυχές της κυπριακής τραγωδίας.

Υστερήσαμε όμως από άποψη συστηματικής, πολύπλευρης μάχης εναντίον του κατακτητή όλα αυτά τα χρόνια. Και η ανεκμετάλλευτη παρέλευση του χρόνου πληρώνεται με τίμημα βαρύ για το μέλλον αυτού του τόπου.

Ποτέ όμως δεν είναι αργά! Ως υπεύθυνοι πολιτικοί ηγέτες δεν μπορούμε να παραμείνουμε απαθείς θεατές στο ζοφερό μέλλον του λαού μας. Θύματα της μοίρας καταντούν μόνον οι ανέλπιδοι και οι απογυμνωμένοι από ιδανικά και ιδέες. Και εμείς διαθέτουμε και ιδανικά και ιδέες. Έχουμε για το μέλλον του τόπου και των παιδιών μας και όνειρα και οράματα.

Το πρόβλημα είναι βέβαια πολύπλοκο και δύσκολο. Μπορούμε όμως να αντιμετωπίσουμε τις δυσκολίες. Και θα τις αντιμετωπίσουμε με όλα τα μέσα που διαθέτουμε. Οπλισμένοι με την αποφασιστικότητα να ζήσουμε και να ξανανθήσουμε στη γη των προγόνων μας. Δεν υπάρχουν αδιέξοδα, κύριοι συνάδελφοι, για ηγέτες και λαούς που πιστεύουν στους εαυτούς τους και στο ιστορικό τους μέλλον, όταν προγραμματίζουν σε όλα τα επίπεδα τον αγώνα και όταν είναι συνειδητοί και αφοσιωμένοι στρατιώτες στην κοινή προσπάθεια για σωτηρία της πατρίδας.

Για να μην καταντήσουμε όλοι οι Κύπριοι περιφερόμενοι πρόσφυγες στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα, επιβάλλεται να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας. Πανίσχυρος σύμμαχος και βοηθός μας ο ευρύτερος ελληνισμός και ιδιαίτερα ο ελληνισμός της διασποράς. Είναι τεράστιες οι δυνατότητές του, αν τον στρατεύσουμε με σύνεση και αν τον οπλίσουμε με οικονομικά μέσα και με σωστά επιχειρήματα.

Αν όλοι οι πολιτικοί ηγέτες σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και με κοινές θέσεις αναλάβουμε συστηματικές αποστολές σε διεθνή κέντρα αποφάσεων, μπορούμε να προσφέρουμε πολλά. Η συνήθης τακτική να εκθέτουμε το μέγεθος της αδικίας που διεπράχθη εις βάρος μας από την Τουρκία δεν αποδίδει πλέον και δεν κερδίζει το ενδιαφέρον του συνομιλητή μας. Μπορούμε με τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία να προβάλουμε στους διεθνείς συνομιλητές μας στα κέντρα λήψεως αποφάσεων ότι συμφέρει και στους ίδιους και στις χώρες τους η δίκαιη διευθέτηση του Κυπριακού.

Για πρώτη φορά ο ελληνισμός ευρίσκεται στον περίγυρο του ίδιου του Αμερικανού Προέδρου. Και είναι μεγάλο πλεονέκτημα αυτό, αν το εκμεταλλευθούμε σωστά.

Η διεθνής όμως διαφώτιση, για να είναι αποτελεσματική, δεν μπορεί να στηρίζεται μόνο στις δικές μας δυνάμεις. Οφείλουμε και πρέπει να χρησιμοποιήσουμε χωρίς άλλη καθυστέρηση επί πληρωμή εξειδικευμένους οίκους του εξωτερικού που γνωρίζουν πού και πώς θα προαγάγουν την υπόθεσή μας. Αυτή είναι και η έντονα επαναλαμβανόμενη υπόδειξη των αποδήμων μας.

Ήταν εγκληματική παράλειψη η σπασμωδική και περιορισμένη μόνο εκμετάλλευση του παράγοντα αυτού στο παρελθόν. Θέλω με πολλή έμφαση να υποβάλω στην κυβέρνηση Κληρίδη ότι δεν μπορεί σ' αυτό τον τομέα να επαναλάβει τα λάθη

του παρελθόντος. Πρέπει στην ανάγκη να περικόψει ποσά από άλλους τομείς και να τα διαθέσει γι' αυτό το σκοπό σε δύο τουλάχιστον κέντρα: την Ουάσιγκτον και τις Βρυξέλλες.

Καταφύγιο και σωτηρία μας, κύριοι συνάδελφοι, είναι η Ευρώπη. Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ελευθερίες, η ασφάλεια και η ευημερία όλων των Κυπρίων και η επανένωση της Κύπρου είναι τα βασικά πλεονεκτήματα που θα προκύψουν από την ένταξή μας στην Ενωμένη Ευρώπη. Και την ομοσπονδία, την οποία με τις συμφωνίες κορυφής απεδέχθημεν, τη θέλουμε προσαρμοσμένη στα ευρωπαϊκά πρότυπα και κεκτημένα.

Από το επίσημο αυτό βήμα της Βουλής απευθύνομαι με όλη την υπευθυνότητα και ειλικρίνεια προς τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας και τους καλώ να σταθμίσουν το δικό τους, γνήσιο μακροπρόθεσμο συμφέρον στην κοινή μας πατρίδα και να συνδράμουν την προσπάθεια για ένταξη ολόκληρης της Κύπρου στην Ενωμένη Ευρώπη.

Μόνο μέσα στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια θα αισθανθούμε τη σιγουριά της ασφάλειας και της οικονομικής προόδου όλοι οι Κύπριοι ως μια ενωμένη και ομόσπονδη Κύπρος στην οποία οι δημοκρατικές αρχές και τα ανθρώπινα δικαιώματα θα αποτελούν κοινό κτήμα όλων. Μόνο μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη θα ξεχαστεί και θα σβήσει ένα θλιβερό παρελθόν, θα επικρατήσει ο απόλυτος σεβασμός του ενός προς τον άλλο και η προστασία της πολιτιστικής, θρησκευτικής και γλωσσικής υπόστασης όλων: Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να υπογραμμίσω το σημαντικό ρόλο της Ελλάδας, ιδίως τώρα που προεδρεύει της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προώθηση των δικών μας ευρωπαϊκών στόχων. Η σημαντικότερη ίσως προσφορά της ελληνικής προεδρίας στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση δε θα είναι μόνο η οποιαδήποτε επιτυχής συμβολή της στην επίλυση των οικονομικών ή άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρώπη, αλλά, από ελληνικής τουλάχιστον σκοπιάς, θα κριθεί ως ιστορικής σημασίας επίτευγμα η εξασφάλιση του μέλλοντος της Κύπρου και του κυπριακού ελληνισμού με την αποτελεσματική προώθηση της ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ενωμένη Ευρώπη.

Και ο ρόλος όμως ο δικός μας, του Προέδρου της Δημοκρατίας, της κυβέρνησής του, όλης της πολιτικής ηγεσίας, των κομμάτων, των οργανώσεων, όλων μας, για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι πολύ σημαντικός. Η ένταξή μας στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, όπως αυτή εκφράζεται πολιτικά και οικονομικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί για την Κύπρο μια πρόκληση αλλά και μια ευκαιρία για παραπέρα πρόοδο και ανάπτυξη. Για να αξιοποιήσουμε όμως αυτή την ευκαιρία, πρέπει αμέσως να δημιουργήσουμε το θεσμικό πλαίσιο εντός της κρατικής μηχανής το οποίο θα επιφορτισθεί με το έργο της προετοιμασίας της Κύπρου για ένταξη στην Ευρώπη.

Η προηγούμενη κυβέρνηση επέδειξε ολιγωρία και δεν προώθησε τη δημιουργία των αρμόδιων υπηρεσιών για θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κατανομή των σχετικών αρμοδιοτήτων. Η σημερινή κυβέρνηση δεν επέλυσε ακόμη το πρόβλημα αυτό και είναι επιτακτική η ανάγκη να ληφθεί οριστικά απόφαση για την οργανωτική δομή των υπηρεσιών που θα χειρίζονται τα ευρωπαϊκά θέματα. Δεν υπάρχουν περιθώρια για άλλη καθυστέρηση στο θέμα αυτό, γιατί τα προβλήματα που πρέπει

να επιλυθούν, ώστε η οικονομία μας να ενσωματωθεί ομαλά στην ευρωπαϊκή οικονομία, είναι και πολλά και δύσκολα. Η έγκαιρη μελέτη και η γρήγορη λήψη αποφάσεων για την πορεία της εναρμόνισης κατά την προ της ένταξης περίοδο, που ευχόμαστε να είναι σύντομη, πρέπει να αποτελέσουν άμεση προτεραιότητα της κυβερνητικής πολιτικής. Ο χρόνος μας πιέζει και δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια για λεκτικές διακηρύξεις χωρίς πράξεις.

Διαπιστώνουμε ότι η μέχρι σήμερα προετοιμασία για την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ελλιπής και καλούμε την κυβέρνηση να θέσει το θέμα αυτό ανάμεσα στις πρώτες προτεραιότητές της. Η καλή προετοιμασία, η έγκαιρη εναρμόνιση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα και η ικανοποίηση των κριτηρίων σύγκλισης των ευρωπαϊκών οικονομιών, που προνοεί η Συνθήκη του Μάαστριχτ, αποτελούν τους καλύτερους πρεσβευτές και συνήγορούς μας στην προσπάθειά μας για ένταξη.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η πρόσφατη πρόταση του Προέδρου της Δημοκρατίας για πλήρη αποστρατιωτικοποίηση, διάλυση της Εθνικής Φρουράς και της τουρκοκυπριακής δύναμης, ενίσχυση της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων Εθνών και αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων κατοχής αποτελεί ένα ένα σωστό βήμα που ενισχύει διεθνώς την υπόθεσή μας και αποδεικνύει τη γνησιότητα των προθέσεών μας. Ταυτόχρονα αφοπλίζει την Τουρκία από επιχειρήματα και ανατρέπεται η προπαγάνδα που κακόβουλα διενεργούσε διεθνώς, ιδίως μετά την επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας στην Αθήνα και τις αποφάσεις περί ενιαίου αμυντικού χώρου και περί του "συναποφασίζουμε".

Έχουμε την άποψη ότι η συνεχιζόμενη μαζική παρουσία 35 000 Τούρκων στρατιωτών και 120 000 εποίκων επιβάλλουν στην Ελλάδα την υποχρέωση να εκπληρώσει τις συμβατικές και άλλες υποχρεώσεις της έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας, που ακρωτηρίασε η Τουρκία με την εισβολή του 1974. Η απόφαση για την αμυντική κάλυψη της Κύπρου θεωρείται για μας τόσο δεδομένη όσο και η ανάγκη μόνιμης αλληλοενημέρωσης και κοινού προβληματισμού Αθήνας και Λευκωσίας για κοινές αποφάσεις όσον αφορά την ουσία αλλά και τους χειρισμούς του Κυπριακού. Όμως η προβολή και η παρουσίαση αυτών των δεδομένων προσέλαβαν αχρείαστα ίσως μεγαλύτερη έκταση απ' όση ενδεικνύόταν.

Η ιδιαιτερότητα των ίδιων συμβατικών ευθυνών της Μεγάλης Βρετανίας σε συνδυασμό με τα επιπρόσθετα συμφέροντά της στην Κύπρο υπογραμμίζει και τις ουσιαστικές βρετανικές υποχρεώσεις έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας για δίκαιη λύση του Κυπριακού.

Αναφέρθηκα στη σημαντικότητα του ενιαίου αμυντικού χώρου Ελλάδας-Κύπρου. Θεωρώ όμως αναγκαίο να εκφράσω σε συντομία και τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού για την άμυνα.

Η ύπαρξη αποτελεσματικής άμυνας αποτελεί υπό τις περιστάσεις ύψιστη προτεραιότητα για όλους μας. Εκτός της πρακτικής και αποτρεπτικής σημασίας της, προσφέρει και το αναγκαίο ψυχολογικό υπόβαθρο, εμπνέοντας εμπιστοσύνη στο λαό μας, και ενισχύει τη διαπραγματευτική μας δυνατότητα.

Ταυτόχρονα όμως επηρεάζει αρνητικά τα δημόσια οικονομικά λόγω του τεράστιου όγκου των δαπανών που απαιτούνται για μια σύγχρονη και αποτελεσματική αμυντική θωράκιση. Είναι επομένως επιβεβλημένο να είμαστε σίγουροι ότι για κάθε λίρα που διαθέτουμε το αντάλλαγμα αντιπροσωπεύει ό,τι το καλύτερο και

αποτελεσματικότερο για τους στόχους μας. Και μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα η άμεμπτη διεκπεραίωση των οποιονδήποτε αγορών. Με βάση αυτό το σκεπτικό ο Δημοκρατικός Συναγερμός απαιτεί όπως οι αγορές αμυντικού υλικού πραγματοποιούνται, μόνον εφόσον εξασφαλισθούν σημαντικές βασικές προϋποθέσεις, μερικές από τις οποίες είναι:

1) Η ύπαρξη κατάλληλου αποθηκευτικού χώρου για ασφαλή φύλαξή του.
2) Η ύπαρξη του αναγκαίου ανθρώπινου δυναμικού για την επιβαλλόμενη άρτια συντήρησή του.
3) Η εξασφάλιση όλου του αναγκαίου έμπειρου και επιστημονικά καταρτισμένου προσωπικού για την επάνδρωση και χρησιμοποίηση των οπλικών συστημάτων.
4) Η ύπαρξη ή η δημιουργία σύγχρονων σταθμών, όπου είναι εφικτό, για τη συντήρηση και επιδιόρθωση όλου του υπάρχοντος οπλισμού.

Κύριε Πρόεδρε,

Αν υποβάλλω εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού ορισμένες συγκεκριμένες εισηγήσεις, είναι γιατί νοιαζόμαστε και ανησυχούμε τόσο για την ποιότητα και αποτελεσματικότητα του αγοραζόμενου εξοπλισμού όσο και για τη σωστή διάθεση του πολύτιμου δημόσιου χρήματος. Δε μας επιτρέπεται να αισθανόμεθα ήσυχοι, διότι πολυδάπανα σύγχρονα οπλικά συστήματα ευρίσκονται αποκλειστικά στη διάθεση των εκτελούντων τη θητεία τους εθνοφρουρών μας παρ' όλη τη μεγάλη μας εκτίμηση προς τη μάχιμη νεολαία μας. Η δημιουργία μόνιμου, έμπειρου και επιστημονικά καταρτισμένου προσωπικού προβάλλει ως επιβαλλόμενη ανάγκη γι' αυτό το σκοπό.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός θα ενδιατρίψουμε με μεγάλο ενδιαφέρον σε όλες τις πτυχές του τομέα της άμυνας. Μας ενδιαφέρει π.χ. να γνωρίζουμε αν καλώς καλούνται, πόσες φορές και για πόση διάρκεια καλούνται οι έφεδροι και αν ορθά αξιοποιείται η παρουσία των εφέδρων. Δηλαδή, απαιτούμε πλήρη και σωστή αξιοποίηση των εφεδρειών μας, γιατί είναι σε όλους γνωστό ότι κατά κανόνα στις εφεδρείες μας βασίζουμε τις αμυντικές μας δυνατότητες.

Εκείνο όμως που καλούμεθα πράγματι όλοι να επιτελέσουμε, πολιτική ηγεσία, παιδεία, Εκκλησία, είναι να εμφυσήσουμε στη νέα γενιά την πίστη και την αγάπη γι' αυτή τη γη, την ιστορία και το μέλλον της. Χρειάζεται ψυχή, παλμός και δύναμη πνευματική, για να πατήσει με σιγουριά η νεολαία μας τα πόδια της στη γη μας, έτοιμη να την υπερασπισθεί μαζί με όλους μας μέχρι τέλους από κάθε ξένη επιβουλή.

Στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος όσων ασχολούνται με το Κυπριακό είναι τους τελευταίους οκτώ μήνες το θέμα των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Είναι βασικά τα μέτρα αυτά προϊόν των ιδεών Γκάλι με την επιπρόσθετη συμπερίληψη του αεροδρομίου Λευκωσίας.

Προτού αναχωρήσουμε για τη Νέα Υόρκη τον περασμένο Μάιο, είχαμε υπόψη μας επιστολή του Γενικού Γραμματέα, που ζητούσε συζήτηση τόσο της ουσίας όσο και των μέτρων. Ο κ. Ντενκτάς, ο οποίος είχε υπόψη την ίδια επιστολή, αρνήθηκε συζήτηση της ουσίας και επέμενε, προτού πάμε, μόνο σε συζήτηση των μέτρων. Η δική μας η πλευρά επέλεξε όπως συζητηθεί από την ουσία του Κυπριακού το εδαφικό, η μελλοντική ασφάλεια, το θέμα των εγγυήσεων και η λειτουργικότητα του Συντάγματος και επιμέναμε όπως γίνει παράλληλη συζήτηση και της ουσίας και των μέτρων κάνοντας όμως αρχή με τη συζήτηση πάνω στην ουσία.

Με την άφιξή μας στη Νέα Υόρκη ο Γενικός Γραμματέας επέλεξε να αρχίσει τη συζήτηση πρώτα πάνω στα μέτρα και ακολούθως πάνω στην ουσία. Η εμπειρία της Νέας Υόρκης ήταν, ομολογουμένως, ιλαροτραγική. Ένας θρασύτατος Ντενκτάς συμπεριεφέρετο προς το Γενικό Γραμματέα και τα πέντε μόνιμα μέλη κατά τρόπο πραγματικά προκλητικό. Και το παντοδύναμο Συμβούλιο Ασφαλείας συνελαμβάνετο ανέτοιμο και διστακτικό να επαναφέρει στην τάξη τον Τουρκοκύπριο ηγέτη.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξεδήλωσε αμέσως την πρόθεσή του και απεδέχθη να συζητήσει το περιεχόμενο των τριών εγγράφων. Ο χειρισμός αυτός του Προέδρου απεκόμισε ουσιαστικό διεθνές όφελος και απεκάλυψε προς όλους την αδιαλλαξία της Άγκυρας. Γιατί όλοι γνωρίζουν ότι η θέση Ντενκτάς είναι το αποτέλεσμα των οδηγιών της Τουρκίας.

Τα μέτρα αυτά εμφανώς είναι ωφέλιμα για την τουρκοκυπριακή κοινότητα, διότι μεταξύ άλλων αίρουν σε πολύ μεγάλο βαθμό το οικονομικό εμπάργκο. Η διαβεβαίωση του Γενικού Γραμματέα ήταν σαφής: Οι προτάσεις του δε συνιστούσαν άμεση ή έμμεση αναγνώριση του παράνομου κράτους. Το Εθνικό Συμβούλιο δε συζήτησε ποτέ το περιεχόμενο των τριών εγγράφων, διότι ο κ. Ντενκτάς αρνήθηκε να τοποθετηθεί πάνω σ' αυτά. Αντίθετα, είχε ο κ. Ντενκτάς προβάλει και έντονη απαίτηση να κρατήσει και μέρος ακόμη του περιφραγμένου χώρου της Αμμοχώστου.

Έχοντας υπόψη την πάγια πολιτική της τουρκικής πλευράς όχι μόνο να αποφεύγει αποδοχή πρωτοβουλιών του Γενικού Γραμματέα, αλλά και να εγείρει επιπρόσθετες παράλογες απαιτήσεις, απέφυγα να τοποθετηθώ στη Νέα Υόρκη εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού, προτού η τουρκική πλευρά με σαφήνεια καταθέσει τη θέση της. Χαρακτήρισα τα μέτρα ως είχαν προταθεί ετεροβαρή με επικίνδυνες προεκτάσεις και οι εκτιμήσεις μας αυτές ενισχύθηκαν με τον τρόπο με τον οποίο οι εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων τοποθετούν τα πράγματα. Παρεξέκλιναν οι εμπειρογνώμονες των Ηνωμένων Εθνών από το καθαρά τεχνοκρατικό πλαίσιο και ενεπλάκησαν σε πολιτικές τοποθετήσεις που περιπλέκουν τα πράγματα. Έχω την άποψη ότι, ερμηνεύοντας ορθά την πάγια τουρκική πολιτική και τον τρόπο χειρισμού παρόμοιων θεμάτων στο παρελθόν, ορθά επεφυλάχθημεν ως κόμμα να μην τοποθετηθούμε, προτού η άλλη πλευρά ξεκάθαρα εκφράσει τη δική της θέση.

Είναι όμως πάγια και ξεκάθαρη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού η επιδίωξη σωστών μέτρων επαφής και επαναπροσέγγισης με την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Την εισήγησή μας προς τα Ηνωμένα Έθνη και τον κ. Λέτσχι όλα αυτά τα χρόνια ότι πρώτο και αποτελεσματικό μέτρο επαναπροσέγγισης θα έπρεπε να ήταν η ελεύθερη διακίνηση της πολιτικής ηγεσίας των ελληνοκυπριακών και τουρκοκυπριακών κομμάτων σε όλο το έδαφος της Δημοκρατίας για άμεση επαφή και συζήτηση του μέλλοντος της κοινής πατρίδας δεν την είδαμε ποτέ να υλοποιείται.

Είναι φανερό ότι ο απόλυτος αλλά αναχρονιστικός διαχωρισμός των νομίμων κατοίκων της Κύπρου παραμένει η μόνιμη θέση της Άγκυρας. Συνεπώς, τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης κανένα θετικό αποτέλεσμα δε θα φέρουν, αν πρώτα δεν ασκηθούν αποτελεσματικές πιέσεις πάνω στην Τουρκία, για να εγκαταλείψει την πολιτική του διαχωρισμού των δύο κοινοτήτων και να υιοθετήσει την απαίτηση της διεθνούς κοινότητας για λύση του Κυπριακού.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, σε συντομία να ασχοληθώ και με το μεγάλο και σημαντικότατο θέμα της εσωτερικής ασφάλειας. Τα πρόσφατα θλιβερά γεγονότα στη Χλώρακα, που είχαν ως αποτέλεσμα την απώλεια της ζωής δύο νέων υπό τις γνωστές συνθήκες, έδωσαν την αφορμή να καλλιεργηθούν αρνητικές εντυπώσεις εις βάρος του συνόλου της αστυνομικής δύναμης Κύπρου.

Θέλω με υπευθυνότητα να εκφράσω τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού και να τονίσω με έμφαση ότι εμείς θα πράξουμε το παν, για να αναβαθμίσουμε το επίπεδο της αστυνομίας. Θα βοηθήσουμε την αστυνομία στο δύσκολο έργο το οποίο είναι επιφορτισμένη να επιτελεί προς όφελος του συνόλου του λαού. Στην προσπάθειά μας αυτή δεν εξετάζουμε και δεν επηρεαζόμεθα από την πολιτική ή κομματική τοποθέτηση των μελών του σώματος. Η αστυνομική δύναμη με τη σύνθεσή της και το σημερινό δυναμικό που διαθέτει ανήκει σε όλο το λαό και πρέπει να υποβοηθηθεί από όλους, για να προσφέρει στο λαό ασφάλεια και εσωτερική γαλήνη. Όσες αδυναμίες και αν έχει, που είναι και αποτέλεσμα αναξιοκρατικών προσλήψεων και προαγωγών στο παρελθόν, δε θα τις αφήσουμε να μας επηρεάσουν δυσμενώς. Αυτή είναι η αστυνομία την οποία διαθέτουμε και είναι αυτή την αστυνομία που πρέπει να βοηθήσουμε όλοι να αναβαθμισθεί μορφωτικά, επαγγελματικά, τεχνολογικά και επιστημονικά. Κάνοντας αναφορά στις αδυναμίες της δεν πρέπει να νομισθεί πως παραγνωρίζω το γεγονός ότι στις τάξεις της αστυνομίας υπάρχουν χιλιάδες ικανότατοι και εργατικότατοι αξιωματικοί, λοχίες και αστυνομικοί. Ούτε παραγνωρίζω το γεγονός ότι η κατάσταση βελτιώνεται σταθερά και αξιοκρατικά τον τελευταίο καιρό.

Καλώ το λαό να συμπαρασταθεί στην αστυνομία και το έργο της. Πρέπει να τη βοηθήσουμε στη σημαντική προσπάθειά της να ανακόψει τη μάστιγα των ναρκωτικών, που έχει από καιρό προσλάβει ανησυχητικές διαστάσεις μεταξύ της νεολαίας μας. Θέλουμε να βρεθούν τρόποι να περιορισθούν τα καθημερινά θανατηφόρα και άλλα σοβαρά οδικά δυστυχήματα, που ανελέητα κτυπούν κυρίως και πάλι τη νεολαία, και να ανακοπεί το έγκλημα, όσο είναι βέβαια αυτό εφικτό.

Δεν μπορώ παρά να εκφράσω την ευαρέσκειά μου για τις σημαντικές επιτυχίες που είχε τελευταία η αστυνομία στην εξιχνίαση και πολλών και σοβαρών εγκλημάτων. Η προσαγωγή των ενόχων ενώπιον της δικαιοσύνης, για να λογοδοτήσουν για τις πράξεις τους, ικανοποιεί το περί δικαίου αίσθημα του λαού.

Η Κύπρος με το μαζικό τουρισμό και τις χιλιάδες των ξένων εργατών αντιμετωπίζει και πολλούς εισαγόμενους κινδύνους και είναι ευθύνη όλων μας να δημιουργήσουμε την κατάλληλη αστυνομική δύναμη, που να μπορεί να αντιμετωπίζει προς το δημόσιο όφελος τους αυξανόμενους αυτούς κινδύνους.

Είναι προς τιμήν της κυβέρνησης το γεγονός ότι περιέβαλε ολόκληρο το αστυνομικό σώμα με στοργή και φροντίδα και απέφυγε να συμπεριφερθεί εκδικητικά ή να επηρεαστεί από στενά κομματικά κριτήρια. Δεν είναι δική μας μόνο αυτή η διαπίστωση· είναι η κοινή διαπίστωση της συντριπτικής πλειοψηφίας των μελών της αστυνομικής δύναμης και όσοι φωνασκούν περί του αντιθέτου, ας κάνουν έναν περίπατο στους αστυνομικούς σταθμούς, προτού βγάλουν τα συμπεράσματά τους.

Μέσα στα ίδια πλαίσια της ίδιας πολιτικής άρχισαν για πρώτη φορά να αποκαλύπτονται τα σαθρά και απαράδεκτα, τα οποία έντεχνα παρεσιωπούντο στο παρελθόν. Οι πολλές χασισοφυτείες που πρόσφατα ενετοπίσθησαν, οι διάφορες ληστείες και διαρρήξεις πάνω σε οργανωμένη βάση και η πρόσφατη αποκάλυψη της ύπαρξης και λειτουργίας κυκλωμάτων μαύρης μαγείας και σατανισμού δε δημιουργήθηκαν μέσα σε μια νύκτα. Είναι απαράδεκτες προεκτάσεις της απραξίας του κράτους στο παρελθόν. Απλώς σήμερα αποκαλύπτονται εξαιτίας της αποφασιστικότητας της κυβέρνησης να αποκαλύψει τα κακώς έχοντα και να επιβάλει το νόμο και την τάξη ανεξάρτητα από επιπτώσεις οπουδήποτε.

Αν, κύριοι συνάδελφοι, προβάλλουν κατά καιρούς κάποια παράπονα για τις αποφάσεις του κράτους εντός του αστυνομικού σώματος, είναι περισσότερο διότι ορισμένοι παρενόησαν το ρόλο και την αποστολή τους και θεώρησαν ότι τα κατεστημένα του παρελθόντος δεν μπορούσε και δεν έπρεπε κανένας να τα διαταράξει.

Κύριε Πρόεδρε, οι οπαδοί του Δημοκρατικού Συναγερμού υπέστησαν βάναυση καταπάτηση των ανθρώπινών τους δικαιωμάτων στο παρελθόν. Η αναξιοκρατία και ο κομματισμός κατετρόπωσαν το καλώς νοούμενο συμφέρον του τόπου και ποδοπάτησαν στα πρόσωπα των προσκειμένων στο κόμμα μας μελών των δυνάμεων ασφαλείας την αξιοκρατία. Εμείς δε δεχόμεθα να επαναληφθεί αυτό το σενάριο έναντι οποιουδήποτε μέλους της αστυνομικής δύναμης, όπου κι αν ανήκει. Είναι με αυτό το πνεύμα που θα συμπαρασταθούμε στο αστυνομικό σώμα στο σύνολό του και θα το βοηθήσουμε να εκτελέσει όσο είναι δυνατό καλύτερα τη σημαντική αποστολή του.

Συζητούμε, κύριοι συνάδελφοι, σήμερα τους προϋπολογισμούς του κράτους. Αλλά, για να τους κρίνουμε και για να τοποθετηθούμε σωστά, πρέπει πρώτιστα να έχουμε υπόψη μας την πραγματική κατάσταση της οικονομίας, με βάση την οποία καταρτίστηκαν αυτοί οι προϋπολογισμοί. Ποια είναι λοιπόν αυτή η κατάσταση;

"Οι προκαταρκτικές διαπιστώσεις δείχνουν σημαντικό κίνδυνο διατάραξης της εξωτερικής σταθερότητας κατά τα επόμενα χρόνια. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί μια τέτοια εξέλιξη, η αποστολή επικεντρώνει κατά προτεραιότητα την προσοχή της σε τρεις τομείς δράσεως με πρώτο τομέα τη δημοσιονομική εξυγίανση".

Αυτές οι διαπιστώσεις δεν ανήκουν ούτε στην κυβέρνηση ούτε στο Δημοκρατικό Συναγερμό. Δεν είναι κινδυνολογία των κυβερνώντων. Είναι αποσπάσματα από την έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, κλιμάκιο του οποίου επισκέφθηκε την Κύπρο λίγους μόνο μήνες μετά τις εκλογές του Φεβρουαρίου του '93, και δείχνουν καθαρά τις επικίνδυνες τάσεις που παρουσίαζαν τα δημόσια οικονομικά, όταν ο Γλαύκος Κληρίδης ανέλαβε την προεδρία.

Η έκθεση του κλιμακίου συνεχίζει: "Είναι σαφές ότι η συνέχιση αυτής της τάσης και ιδιαίτερα η διατήρηση της ανοδικής πορείας του δημόσιου χρέους προς το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν εγκυμονούν μεγάλους κινδύνους ...".

Δεν κινδυνολογούσε λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, ο Υπουργός Οικονομικών, όταν παρουσίαζε την πραγματική αυτή εικόνα της οικονομίας ενώπιον της Βουλής, όπως σαφέστατα την περιγράφει το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, αλλά ούτε και τα στοιχεία τα οποία έδινε τότε βασίζονταν σε "μαλάξεις" και σε "μαγειρεύματα αριθμών", όπως εκατηγορείτο, αφού η έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου "χαιρετίζει τη βελτιωμένη διαφάνεια των δημοσίων λογαριασμών με τη συμπερίληψη σ' αυτούς όλων των αμυντικών δαπανών".

Κύριοι συνάδελφοι, στην ομιλία μου στη Βουλή στις 6 Μαΐου του προηγούμενου χρόνου, του 1993, χαρακτήρισα το δημοσιονομικό έλλειμμα τον κύριο αποσταθεροποιητικό παράγοντα της οικονομίας, αφού με έμμεσο τρόπο συντείνει στη διατήρηση υψηλού ρυθμού πληθωρισμού και έτσι στην απώλεια της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών προϊόντων στις διεθνείς αγορές. Τόνισα επίσης στην ίδια ομιλία ότι η ευρωπαϊκή μας προσέγγιση μας δημιουργεί δημοσιονομικές υποχρεώσεις, αφού τα κριτήρια του Μάαστριχτ περιλαμβάνουν και στόχους για χρηστή δημοσιονομική διοίκηση, όσον αφορά τόσο το μέγεθος του δημοσιονομικού ελλείμματος σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν όσο και την αναλογία δημόσιου χρέους και ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος.

'Εχοντας υπόψη την κατάσταση των δημόσιων οικονομικών, η οικονομική πολιτική που διαμορφώθηκε τότε είχε άμεσο στόχο την οικονομική εξυγίανση, τη σταθεροποίηση της οικονομίας, σε ένα πλαίσιο όμως προστασίας των οικονομικά αδύνατων τάξεων και ενθάρρυνσης της όλης αναπτυξιακής προσπάθειας. Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια η κυβέρνηση προχώρησε με εισηγήσεις στη Βουλή για αύξηση του φόρου προστιθέμενης αξίας και ορισμένων άλλων φόρων κατανάλωσης, ενώ παράλληλα κατέθεσε και τροποποιήσεις σχετικά με τη νομοθεσία περί φόρου εισοδήματος, ώστε οι χαμηλά αμειβόμενοι να προστατευθούν από τις φορολογικές αυξήσεις.

Χάρη στα μέτρα αυτά το δημοσιονομικό έλλειμμα παρουσίασε μόνο μικρή σχετικά αύξηση από £147 εκ. περίπου το 1992 σε £157 εκ. το 1993 και παρέμεινε σταθερή η σχέση του με το ΑΕΠ στο 4,8%. Τούτο είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικό, αν αναλογισθεί κανείς ότι το 1993 ήταν χρόνος οικονομικής στασιμότητας και ότι τα κυβερνητικά έσοδα επηρεάσθησαν αρνητικά από τη μείωση των εισαγωγών και την κάθετη πτώση στις εγγραφές νέων αυτοκινήτων. Ασφαλώς ο περιορισμός του δημοσιονομικού ελλείμματος σε επίπεδα που να συνάδουν με αυτά του Μάαστριχτ θα πρέπει να είναι ο μακροχρόνιος στόχος μας και σ' αυτό τον τομέα η κυβέρνηση προσανατολίζεται ορθά.

Είναι ο πρώτος χρόνος, κύριοι συνάδελφοι, της διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη και παρ' όλα όσα κληρονομήσαμε το δημοσιονομικό έλλειμμα προβλέπεται για το 1994 να είναι το χαμηλότερο, σε σχέση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, της τελευταίας πενταετίας. Θέλω να τονίσω, χωρίς να θέλω να θίξω κανέναν, ότι, αν δεν υπήρχαν οι προεκλογικές δεσμεύσεις της προηγούμενης κυβέρνησης για παραχώρηση σημαντικών αυξήσεων στους ημικρατικούς οργανισμούς, οι οποίες παρεχωρήθησαν πρόσφατα και στο δημόσιο τομέα, το δημοσιονομικό έλλειμμα θα ήταν πολύ χαμηλότερο, αφού, με βάση τους προϋπολογισμούς που είχαμε ενώπιόν μας, το ύψος του δημοσιονομικού ελλείμματος προεβλέπετο να μειωθεί στο 3,7% του ΑΕΠ, ενώ με τις ήδη παραχωρηθείσες αυξήσεις αναμένεται να φθάσει στο 4,6%, το οποίο, εν πάση περιπτώσει, όπως ανέφερα και πιο πάνω, θα είναι το χαμηλότερο της τελευταίας πενταετίας.

Θέλω να διευκρινίσω ότι το 1995 η κατάσταση προβλέπεται να είναι ακόμα καλύτερη, δεδομένου ότι στο δημοσιονομικό έλλειμμα του 1994 υπολογίζονται οι αυξήσεις δύο χρόνων των δημόσιων υπαλλήλων, αφού δόθηκαν αναδρομικά και για το 1992.

Πιστεύουμε ότι ο περιορισμός των αυξήσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα θα βοηθήσει περισσότερο την πορεία της οικονομίας μας. Στο σημείο αυτό θέλω να τονίσω επίσης ότι για πρώτη φορά δε δημιουργούνται πραγματικά νέες θέσεις στη δημόσια υπηρεσία σε αντίθεση με το τι γινόταν μέχρι τώρα, παρ' όλα τα πολυδιαφημισμένα τότε μορατόριουμ και τις παγοποιήσεις θέσεων.

'Οπως ανέφερα και προηγουμένως, η εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών δεν είναι εύκολο έργο ή έργο το οποίο μπορεί να επιτευχθεί αυθημερόν, αλλά θα πρέπει να αποτελεί μακροπρόθεσμο στόχο. Υπενθυμίζω μερικά από τα μέτρα τα οποία η κυβέρνηση προγραμματίζει προς την κατεύθυνση αυτή:

1) Αλλαγή της διαδικασίας δημοσίων προσφορών

   Είναι εμφανής η ανάγκη βελτίωσης του συστήματος αυτού, έτσι ώστε με διάφορες ρυθμίσεις, νομοθετικές και άλλες, να ξεπεραστούν τα κενά και οι αδυναμίες του συστήματος. Η κυβέρνηση έχει διορίσει εξ Υπουργών επιτροπή και, από ό,τι είμαι σε θέση να γνωρίζω, η έκθεση της υπηρεσιακής αυτής επιτροπής έχει ετοιμασθεί και αναμένεται σύντομα να

διαμορφωθεί και να πάρει την τελική της μορφή. Είμαι σε θέση να γνωρίζω ότι η κυβέρνηση προωθεί τη θεσμοθέτηση και εγκαθίδρυση συντονιστικών οργάνων για πιο ορθολογική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων. Η θέση αυτή της κυβέρνησης συνοπτικά προβλέπει το διορισμό υπεύθυνου συντονιστή του έργου ή υπουργικής επιτροπής, ανάλογα με το ύψος της δαπάνης, έτσι ώστε αφ' ενός τα έργα να ανταποκρίνονται πλήρως προς τις αξιολογημένες ανάγκες και αφ' ετέρου να δίδεται προσοχή στο οικονομικό κόστος και στον έγκαιρο προγραμματισμό.

2) Αξιοποίηση εκθέσεων του Γενικού Ελεγκτή

'Ηδη η κυβέρνηση έχει διορίσει επιτροπή, η οποία αναμένεται να υποβάλει σύντομα εισηγήσεις για την αξιοποίηση των πορισμάτων και εισηγήσεων του Γενικού Ελεγκτή. Οι μακροχρόνιες εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή που παρέμεναν γράμμα κενό για πολλά χρόνια δεν πρόκειται να συνεχιστούν στο μέλλον.

3) Λήψη μέτρων για πάταξη της φοροδιαφυγής

Απόδειξη της αποφασιστικότητας της κυβέρνησης και στον τομέα αυτό είναι και η έμφαση που δόθηκε στη διερεύνηση των πρόσφατων καταγγελιών. Σύντομα θα έχουμε συγκεκριμένα μέτρα ενώπιόν μας για συζήτηση.

4) Αποτελεσματική οργάνωση της δημόσιας υπηρεσίας

Είναι σημαντικό και αναγκαίο να δημιουργηθούν στη δημόσια υπηρεσία διαδικασίες που να επιτρέπουν την πληρέστερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σ' όλους τους τομείς. Πιστεύω ότι τόσο η κυβέρνηση, την οποία γνωρίζω ότι απασχολεί το θέμα, όσο και η ηγεσία της ΠΑΣΥΔΥ με την υπευθυνότητα που τη χαρακτηρίζει θα συνεργαστούν, για να δημιουργήσουν ένα ευέλικτο σύστημα διοίκησης και αξιοποίησης του προσωπικού.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, ο Δημοκρατικός Συναγερμός έχει υποβάλει ήδη προς την κυβέρνηση τις ακόλουθες εισηγήσεις, οι οποίες κάμνουν βαθιές τομές στον τρόπο προπαρασκευής των προϋπολογισμών και στον τρόπο έγκρισης των διαφόρων δαπανών, εισηγήσεις που η κυβέρνηση υποσχέθηκε να μελετήσει επισταμένως:

1. Αλλαγή στον τρόπο προπαρασκευής των κρατικών προϋπολογισμών

(α) Το Υπουργικό Συμβούλιο να αποφασίζει πρώτα πόσο θα πρέπει να είναι το ύψος του δημοσιονομικού ελλείμματος, με βάση τα ασφαλή περιθώρια δανεισμού στον οποίο μπορεί να προβεί το κράτος χωρίς να υποθηκεύσει το μέλλον της οικονομίας, με στόχο τη σταδιακή μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος.

Το Υπουργικό Συμβούλιο να εξετάζει τους προϋπολογισμούς που καταθέτουν τα διάφορα Υπουργεία και να περικόπτει δαπάνες, μέχρι να επιτευχθεί ο στόχος της μείωσης του ελλείμματος που έθεσε. Αυτή η φιλοσοφία είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με την υπάρχουσα και λειτουργούσα σήμερα τακτική, όπου το δημοσιονομικό έλλειμμα καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τους προϋπολογισμούς που καταθέτει το κάθε Υπουργείο. Θα αλλάξει δηλαδή η φιλοσοφία

των προϋπολογισμών από το "τι έξοδα πρέπει να κάνουμε" στο "τι έξοδα μπορούμε να κάνουμε", αφού λάβουμε υπόψη τα προβλεπόμενα έσοδα του κράτους.

(β) Για να βοηθηθεί η διαδικασία περιορισμού των εξόδων των διάφορων Υπουργείων, από το Υπουργικό Συμβούλιο και από το Υπουργείο Οικονομικών να ζητηθεί από το κάθε Υπουργείο η ιεράρχηση της σημασίας του κάθε κονδυλίου. Για να αποφευχθεί η ιεράρχηση όλων των κονδυλίων ενός Υπουργείου ως απόλυτα αναγκαίων, το κάθε Υπουργείο δε θα πρέπει να μπορεί να ιεραρχήσει πέρα από ένα ποσοστό των εξόδων του ως απόλυτα αναγκαίο.

(γ) Να εφαρμοσθεί η αρχή της μηδενικής βάσης στην προετοιμασία των κρατικών προϋπολογισμών. Αντί, όπως συμβαίνει σήμερα, το κάθε Υπουργείο στην προετοιμασία των προϋπολογισμών του να κοιτάζει τι ξόδευσε τον προηγούμενο χρόνο και να προσθέτει κάθε φορά και κάποια αύξηση, η προετοιμασία των προϋπολογισμών να γίνεται από το μηδέν με βάση τις πραγματικές ανάγκες του κάθε Υπουργείου.

(δ) Να εισαχθούν μέτρα για πάταξη του φαινομένου του "χτισίματος αυτοκρατοριών" και οι διάφοροι υπεύθυνοι των κυβερνητικών τμημάτων να είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση των τμηματικών προϋπολογισμών. Η καλή διαχείριση των χρημάτων του δημοσίου στον κάθε τομέα να αποτελεί κριτήριο για αξιολόγηση του κάθε υπευθύνου τμήματος.

Αυτές είναι ορισμένες σοβαρές εισηγήσεις που χρήζουν επισταμένης μελέτης, έχουμε όμως τη βεβαιότητα ότι θα συμβάλουν, αν υλοποιηθούν, θετικά στην αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων.

2. Αλλαγή στον τρόπο έγκρισης των διαφόρων δαπανών

(α) Κάθε καινούρια δαπάνη την οποία θα εισηγείται ένα Υπουργείο θα πρέπει επίσης, προτού εγκριθεί, να παρουσιάζεται στο Υπουργικό Συμβούλιο με έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών ως προς τον προτεινόμενο τρόπο της χρηματοδότησης-αύξησης του δανεισμού, την αύξηση της φορολογίας, τον περιορισμό άλλης δαπάνης, την επιβολή τέλους σ' αυτούς που θα ωφεληθούν από τη δαπάνη αυτή κ.λπ. Αυτό, σε αντίθεση με την υπάρχουσα τακτική, βάσει της οποίας η έκθεση εισηγείται χρηματοδότηση από τα δημόσια ταμεία.

(β) Οποιαδήποτε δαπάνη παρουσιάζεται για έγκριση θα πρέπει να συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση, η οποία να καταδεικνύει ότι τα έξοδα αυτά πρέπει να τα επωμισθεί ο δημόσιος τομέας, δηλαδή όλοι μας, και ότι η δαπάνη αυτή δεν μπορεί να αναληφθεί από τον ιδιωτικό τομέα ως προϊόν ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Πιστεύουμε ότι το τελευταίο σημείο είναι και το πιο σημαντικό, αφού ζητούμε από την κυβέρνηση ό,τι φαντασθούμε. Όπως ανέφερε και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην ομιλία του από αυτό το βήμα: "Ο ρόλος του κράτους από το ρόλο γονιού που ασκεί σήμερα, και που ικανοποιεί οποιοδήποτε αίτημα ή διενεργεί γενικής μορφής μεταβιβάσεις εισοδήματος, θα πρέπει να επικεντρωθεί σε δραστηριότητες παροχής βοήθειας σε αυτούς που έχουν πραγματική ανάγκη ...".

Η κυβέρνηση λοιπόν επικεντρώνει την προσοχή της σ' αυτούς που έχουν πραγματική ανάγκη και στην ανάπτυξη όλων των παραγωγικών τομέων της οικονομίας. Παρά τα οικονομικά προβλήματα και παρά το γεγονός ότι έχουν περάσει μόνο δέκα μήνες από την ανάληψη της εξουσίας, η κυβέρνηση έχει προβεί στη λήψη μέτρων που οδηγούν στην ισόρροπη ανάπτυξη και στην κοινωνική δικαιοσύνη. Πριν όμως αναφέρω ενδεικτικά μερικά από αυτά τα μέτρα, τα οποία η κυβέρνηση πήρε ή προγραμματίζει να πάρει στο εγγύς μέλλον, επιτρέψετέ μου να κάμω μια αναφορά στους συναδέλφους του ΑΚΕΛ.

Οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ επιχειρούν με ομιλίες τους συλλογιστικά άλματα, για να επιχειρηματολογήσουν και να μας αποδώσουν χαρακτηρισμούς, όπως συντηρητισμό ή νεοφιλελευθερισμό. Έχουμε κατηγορηθεί για νεοφιλελευθερισμό στην οικονομική μας φιλοσοφία ως αυτό να είναι σατανισμός και το ΑΚΕΛ αφήνει υπονοούμενα ότι ο φιλελευθερισμός ως οικονομική πολιτική εξισώνεται με το φασισμό-ναζισμό.

Ακόμα στο ΑΚΕΛ δε φαίνεται να φύσηξε ο αέρας που σάρωσε τα ολοκληρωτικά καθεστώτα της Ανατολικής Ευρώπης οδηγώντας στην κατάρρευση τον κομουνισμό ως οικονομικό δόγμα! Ακόμα δεν αντελήφθη η ηγεσία του ΑΚΕΛ ότι η ελεύθερη οικονομία είναι το απαραίτητο συμπλήρωμα ενός ελεύθερου πλουραλιστικού συστήματος, ενώ μια οικονομία η οποία ελέγχεται σε όλους τους τομείς της δραστηριότητός της από την κυβέρνηση κατ' ανάγκην οδηγεί σε ολοκληρωτικά καθεστώτα, όπως αυτά που καταδυνάστευαν την Ανατολική Ευρώπη τα τελευταία χρόνια!

Η ελεύθερη οικονομία και ο μηχανισμός της αγοράς είναι οι παράγοντες που οδήγησαν σε θεαματική αύξηση το βιοτικό επίπεδο των δυτικών χωρών, ενώ ο απόλυτος κρατικός παρεμβατισμός οδήγησε στο μαρασμό των κάποτε οικονομικά ανθηρών χωρών. Η διαπίστωση αυτή έχει οδηγήσει την τελευταία δεκαετία χώρες ανά το παγκόσμιο να εισαγάγουν στοιχεία της ελεύθερης αγοράς στις οικονομίες τους και να μειώσουν το επίπεδο του κρατικού παρεμβατισμού στις αγορές τους.

Παρ' όλα τα αγαθά, κύριε Πρόεδρε, της ελεύθερης αγοράς δεν είμαστε, όπως το ΑΚΕΛ ισχυρίζεται, απόλυτα δογματικοί. Άλλοι είναι οι απόλυτα δογματικοί. Βλέπουμε και αναγνωρίζουμε τα προβλήματα της ελεύθερης αγοράς: μονοπώλια, καταστροφή του περιβάλλοντος, πιθανή καταπάτηση των οικονομικά αδύνατων. Σε τέτοιες περιπτώσεις πιστεύουμε στον κρατικό παρεμβατισμό και έλεγχο όχι ως σε αυτοσκοπό και για απόκτηση "δύναμης", αλλά για να πετύχουμε πιο ισοζυγισμένη ανάπτυξη και δικαιότερη κατανομή του εθνικού πλούτου.

Ας αφήσουμε όμως τη θεωρία και ας έλθουμε τώρα και σε ορισμένα συγκεκριμένα, τα οποία είτε έχει εξαγγείλει είτε έχει ήδη πάρει απόφαση να εφαρμόσει η κυβέρνηση. Οι πρόσφατες εξαγγελίες Κληρίδη ενώπιον αυτού του Σώματος όχι μόνο δεν αποπνέουν συντηρητισμό, όπως εντελώς λανθασμένα διετύπωσε ο έντιμος συνάδελφος κ. Χριστόφιας ευθύς μετά την ομιλία του Προέδρου, αλλά αντίθετα αποτελούν πρωτοποριακά λαϊκά μέτρα, που τροφοδοτούν με ελπίδα και σιγουριά τις ασθενέστερες τάξεις του λαού μας και προσφέρουν ένα όραμα για μια καλύτερη ζωή σε ολόκληρο το λαό μας. Ενδεικτικά επαναλαμβάνω μερικά:

1) Λαϊκή σύνταξη.
2) Δραστηριοποίηση του Φορέα Ίσης Κατανομής Βαρών.
3) Τα υφιστάμενα δάνεια αυτοστέγασης διαγράφονται.

4) Τα στεγαστικά προγράμματα επεκτείνονται.

5) Τα κριτήρια στέγασης και αυτοστέγασης των προσφύγων διευρύνονται.

Πολλά από αυτά θα αναλυθούν από εντίμους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού που θα ενδιατρίψουν με ιδιαιτερότητα στις δραστηριότητες του κάθε Υπουργείου.

Έρχομαι τώρα στα φορολογικά μέτρα, τα οποία πήρε η κυβέρνηση με στόχο τη δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών:

1) Αύξηση της φορολογικής πίστωσης που παραχωρείται για εισοδήματα μέχρι £4.500 από £40 σε £140.

2) Παραχώρηση πίστωσης ύψους £100 για εισόδημα μέχρι £6.000.

3) Παραχώρηση πίστωσης στους συνταξιούχους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ίσης προς το 20% της σύνταξής τους από το Ταμείο μέχρι ποσού £500.

Επιπρόσθετα έχει κατατεθεί στη Βουλή νομοσχέδιο για παραχώρηση πρόσθετης φορολογικής πίστωσης £100 για κάθε τέκνο για εισοδήματα μέχρι £8.000.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Μήπως όλα αυτά τα μέτρα, καθώς και τα μέτρα τα οποία, όπως είπα, οι άλλοι συνάδελφοι, Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού, θα αναλύσουν κατά τομέα είναι μέτρα συντηρητικής προσέγγισης;

Ο Προϋπολογισμός Ανάπτυξης ανέρχεται το 1994 σε £171 εκ. σε σύγκριση με £150 εκ. το 1993, παρουσιάζει δηλαδή αύξηση 14%. Είναι φανερή η προσπάθεια που γίνεται για ουσιαστική αύξηση των δαπανών αναπτύξεως με στόχο να ενισχυθεί η υποδομή της οικονομίας και να διευρυνθούν οι αναπτυξιακές προοπτικές της. Όλα τα έργα που άρχισαν μέσα στο 1993 θα συνεχισθούν με εντονότερους ρυθμούς και υλοποιούνται μέσα στο 1994. Και όχι μόνο αυτά. Υπάρχει επιπρόσθετη δαπάνη £40 εκ. περίπου για έναρξη νέων αναπτυξιακών έργων ευρείας ωφελείας.

Επιπρόσθετα έμφαση δίδεται και στους παράγοντες που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής του πολίτη, όπως είναι το περιβάλλον, η πολιτιστική ανάπτυξη και η αναβάθμιση του επιπέδου της υγείας του λαού.

Στο φετινό Προϋπολογισμό Ανάπτυξης δόθηκε ιδιαίτερη σημασία στη συνέχιση και συμπλήρωση μεγάλων αναπτυξιακών έργων, ιδιαίτερα στον τομέα της οδικής ανάπτυξης, που καλύπτει το 25,4% περίπου των συνολικών δαπανών, και στον τομέα της υδατικής ανάπτυξης με 11,3% περίπου. Παράλληλα περιλήφθηκαν και άλλα μικρότερης δαπάνης αλλά ουσιαστικής ανάγκης έργα και υπηρεσίες, καθώς και δαπάνες για συνέχιση ερευνητικών προγραμμάτων και παροχή υπηρεσιών.

Στον τομέα της ανάπτυξης του οδικού δικτύου θα συνεχιστεί το μεγάλο έργο του νέου αυτοκινητόδρομου Λεμεσού-Πάφου με δαπάνη £20 εκ., η βελτίωση του νέου δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού με δαπάνη £5,5 εκ., του παρακαμπτήριου Λάρνακας (Τμήμα Αραδίππου-Αερολιμένα Λάρνακας), του δρόμου Πύργου-Κάμπου-Ορκόντα, του δρόμου Ομόδους- Πλατρών, του Δρόμου Κακοπετριάς-Αγίου Νικολάου-Πάινγουντ, του δρόμου μέσω του Πεδουλά, του νέου αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας- Ανθούπολης-Κοκκινοτριμιθιάς, του δρόμου Ποταμίτισσας-Αγρού, του δρόμου Φρενάρους-Βρυσούλλων, Παρεκκλησιάς-Κελλακίου, του παρακαμπτήριου Οράς, του δρόμου Βάβλας-Χοιροκοιτίας, του δρόμου Πρωταρά-Κάβο Γκρέκο-Αγίας Νάπας. Επιπρόσθετα, θα αρχίσουν και νέα έργα, όπως ο δρόμος

Αυδήμου-Πάφου, Δεκέλειας-Αμμοχώστου, Ξυλοφάγου-Δερύνειας, Δευτεράς-Επισκοπειού, Σπηλιών-Κακοπετριάς-Καρβουνά, Λινούς-Γαλάτας-Αγίου Νικολάου κ.λπ.

Καταλήγοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ξανατονίσω ότι είναι έντονη η επιθυμία και η απόφασή μας για προσφορά στο λαό σε όλους τους τομείς ανάπτυξης και ιδιαίτερα στον κοινωνικό τομέα. Τα οικονομικά όμως δεδομένα που κληρονόμησε η νέα κυβέρνηση απεδείχθησαν χειρότερα από ό,τι εκ πρώτης όψεως εφαίνοντο.

Μελετώντας την τελευταία ομιλία του κ. Χριστόφια ενώπιον της Βουλής δεν μπορώ παρά να την ερμηνεύσω ως μια συμπυκνωμένη κριτική της οικονομικής πολιτικής της πενταετίας Βασιλείου. Λέγει χαρακτηριστικά ο κ. Χριστόφιας: "Η προηγούμενη κυβέρνηση έθεσε τις βάσεις για ένα σωστό ξεκίνημα. Εισήγαγε και διατήρησε το μορατόριουμ στις προσλήψεις στο δημόσιο και περιόρισε τις καταναλωτικές δαπάνες του κράτους".

Πώς μπορεί να λέγονται δημόσια τόσο χοντρές αναλήθειες, όταν το μεγαλύτερο πρόβλημα που όλοι μας σήμερα αντιμετωπίζουμε ως κράτος και ως λαός στον οικονομικό τομέα πηγάζει ακριβώς από την αντίθετη πολιτική που ακολούθησε η προηγούμενη κυβέρνηση;

Δεν προσελήφθησαν, κύριοι συνάδελφοι, τα τελευταία πέντε χρόνια 3 553 νέοι μηνιαίοι δημόσιοι υπάλληλοι, που στοιχίζουν £50 εκ. περίπου επιπρόσθετα στο δημόσιο προϋπολογισμό το χρόνο;

Φαντασθήκατε, κύριε Χριστόφια, πόση περισσότερη άνεση θα διατηρούσε η οικονομία μας, αν αυτά τα £50 εκ. δεν προσετίθεντο στις ετήσιες δαπάνες του κράτους και πόσα περισσότερα έργα ανάπτυξης και κοινωνικές παροχές θα μπορούσαν να προσφερθούν στο λαό;

Και δεν είναι αληθές, κύριοι συνάδελφοι, ότι οι κυβερνητικές δαπάνες όχι μόνο δεν επεριορίσθησαν, αλλά από £576 εκ., που ήσαν το 1987, έφθασαν το £1.023.000.000 το 1992;

Και πώς μπορείτε να χαρακτηρίζετε συντηρητισμό τις κοινωνικές παροχές που η κυβέρνηση Κληρίδη προσφέρει για πρώτη φορά, όπως η σύνταξη στην αγρότισσα και την οικοκυρά και σ' άλλους, σε γέροντες και όσους δεν εκάλυπτε το ισχύον σύστημα των Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι σήμερα, η επέκταση των κριτηρίων, όπως ανέφερα και πιο πάνω, για στέγαση των προσφύγων, η διαγραφή των δανείων αυτοστέγασης, η δραστηριοποίηση του Τομέα Ίσης Κατανομής Βαρών και άλλα πολλά;

Η μεγάλη αγωνία και προσπάθεια της κυβέρνησης είναι πώς πράγματι να περιορίσει τα έξοδα του κράτους. Για να επιτύχει αυτό το στόχο, έχει επιβάλει πραγματική λιτότητα στις κυβερνητικές δαπάνες και αρχίζει εποικοδομητικό διάλογο με την ΠΑΣΥΔΥ και όλους τους ενδιαφερομένους για κατάργηση γραφειοκρατικών μεθόδων, τροποποίηση νομοθεσιών και εισαγωγή νέων αποδοτικών μεθόδων εργασίας, έτσι που η δημόσια υπηρεσία να αποδώσει το μέγιστο των δυνατοτήτων της.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το οικονομικό πρόγραμμα που εφαρμόζει σήμερα η κυβέρνηση είναι πράγματι ιδιαίτερα φιλόδοξο και αντικατοπτρίζει το τρίπτυχο "σταθεροποίηση-ανάπτυξη-κοινωνική προστασία". Οι στόχοι αυτοί είναι και αλληλένδετοι και αλληλοεξαρτώμενοι. Δεν μπορεί να υπάρξει υγιής και σταθερή ανάπτυξη χωρίς ισορροπημένη οικονομία. Και δεν μπορεί το κράτος να εφαρμόσει μια δίκαιη προοδευτική πολιτική χωρίς την ανάπτυξη.

Αυτό το πρόγραμμα υποστηρίζει και ο Δημοκρατικός Συναγερμός και γι' αυτό θα ψηφίσει τους προϋπολογισμούς της σημερινής κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μάτσης μίλησε ακριβώς 69 λεπτά. Το σημειώνω.

Επίσης μια γενική παρατήρηση: Θέλω να υπενθυμίσω τον Κανονισμό, ότι δεν μπορούμε να απευθυνόμεθα προσωπικά και ονομαστικά στους συναδέλφους.

Καλώ στο βήμα τον κ. Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε τους φετινούς προϋπολογισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας σε μια περίοδο κατά την οποία δυστυχώς κοντεύει να κλείσει ένας χρόνος στασιμότητας και οπισθοδρόμησης, θα έλεγα, όσον αφορά τις προσπάθειες επίλυσης του εθνικού μας προβλήματος. Και το πιο ανησυχητικό είναι ότι όχι μόνο αφήνουμε πίσω μας μια χρονιά που διέρρευσε άκαρπη, αλλά και ότι οι προοπτικές που υπάρχουν δεν είναι ευοίωνες και δεν επιτρέπουν αισιοδοξία.

Οι εξελίξεις στο Κυπριακό δεν είναι ανεξάρτητες από τη γενικότερη διεθνή κατάσταση. Ορθή εκτίμηση της πορείας του εθνικού μας προβλήματος και πολύ περισσότερο ορθή οροθέτηση προοπτικών και δυνατοτήτων για το μέλλον δεν μπορούν να γίνουν χωρις μια ορθή και αντικειμενική αντίληψη της διεθνούς πραγματικότητας όπως έχει σήμερα διαμορφωθεί.

Το τέλος του ψυχρού πολέμου συνοδεύτηκε από ένα αίσθημα αισιοδοξίας για καλύτερες μέρες σ' ολόκληρο τον πλανήτη. Οι επαγγελίες για μια νέα παγκόσμια τάξη πραγμάτων, που θα στηρίζεται στο διεθνές δίκαιο και στο σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συνέβαλαν στο να δημιουργηθεί υπέρμετρη ευφορία και να γεννηθούν υπερβολικές προσδοκίες.

Εμείς από την αρχή αντικρίσαμε με πολλή επιφυλακτικότητα και σκεπτικισμό τις καινούριες διακηρύξεις. Και τούτο, γιατί το τέλος του ψυχρού πολέμου με τον τρόπο που επήλθε οδήγησε σ' ένα καθεστώς μονοπώλησης της διεθνούς σκηνής από τις δυτικές δυνάμεις και κύρια τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η λεγόμενη "νέα τάξη πραγμάτων" καθημερινά αποδεικνύεται ότι εξυπηρετεί πολύ περισσότερο συμφέροντα και σκοπιμότητες δυτικών δυνάμεων και λιγότερο υπηρετεί αρχές και αξίες. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της εποχής μας είναι η μέθοδος των δύο μέτρων και των δύο σταθμών με την οποία αντικρίζονται παρόμοια προβλήματα καθ' υπαγόρευσιν διαφορετικών συμφερόντων.

Η απροθυμία της διεθνούς κοινότητας να ασκήσει ουσιαστικές πιέσεις πάνω στην Τουρκία για επίλυση του Κυπριακού σε αντίθεση με άλλες περιπτώσεις, όπου αναλαμβάνονται ακόμα και πολεμικές επιχειρήσεις, είναι ενδεικτική της επιλεκτικής αντιμετώπισης των διεθνών προβλημάτων με βάση όχι αρχές αλλά με γνώμονα συμφέροντα και σκοπιμότητες.

Η λεγόμενη "νέα τάξη πραγμάτων" έχει αποτύχει. Οι εστίες έντασης και θερμής αντιπαράθεσης έχουν πολλαπλασιαστεί. Νέα προβλήματα αναφύονται και απειλούν τη διεθνή ειρήνη. Αναβιώνει ο εθνικισμός και ο σοβινιομός, ενώ ο νεοφασισμός κάνει την εντυπωσιακή του εμφάνιση στην Ευρώπη.

Μια ανθρωπιστική, κατά τους αρχιτέκτονές της, επιχείρηση στη Σομαλία εξελίχθηκε σε πόλεμο κατά του σομαλικού λαού. Η εσπευσμένη αναγνώριση των αποσχιστικών τάσεων στη Γιουγκοσλαβία από την πλευρά των Ευρωπαίων με

προεξάρχουσα τη Γερμανία οδήγησε στο λουτρό αίματος του εμφύλιου πολέμου. Ακόμα και εκεί που σημειώθηκαν βήματα προόδου, όπως στη Μέση Ανατολή και τη Νότια Αφρική, τα προβλήματα παραμένουν και απειλούν να ανατρέψουν την ειρηνευτική διαδικασία. Μέσα στα πλαίσια της νέας τάξης πραγμάτων συνεχίζεται και εντείνεται ο αποκλεισμός της Κούβας, που στοχεύει στο στραγγαλισμό του κουβανικού λαού. Και τούτο παρά τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι ο αποκλεισμός είναι παράνομος.

Στο θέμα αυτό η κυπριακή κυβέρνηση, παραγνωρίζοντας την από δεκαετίες φιλική στάση της Κούβας απέναντι στην Κύπρο, συντάχθηκε πλήρως με τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη στιγμή μάλιστα που ο Υπουργός των Εξωτερικών της Δημοκρατίας υποσχέθηκε στην Επιτροπή Εξωτερικών της Βουλής ότι η θέση μας θα ήταν θετική έναντι της Κούβας. Δράττομαι της ευκαιρίας, για να στηλιτεύσω την απαράδεκτη στάση της κυπριακής κυβέρνησης απέναντι σ' έναν παραδοσιακό και συνεπή φίλο της Κύπρου, όπως είναι η Κούβα, ο λαός και η κυβέρνησή της.

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως είχαμε επανειλημμένα προειδοποιήσει, μέσα στα πλαίσια της νέας τάξης πραγμάτων ο ρόλος της Τουρκίας έχει αναβαθμιστεί. Η Τουρκία είναι το προκεχωρημένο φυλάκιο εκείνων που σήμερα διαφεντεύουν τον κόσμο σε μια ιδιαίτερα ευαίσθητη και σημαντική για τα συμφέροντά τους περιοχή. Η Τουρκία είναι ενδιαφερόμενο μέρος στα ταραγμένα Βαλκάνια, συνορεύει με το σπαρασσόμενο από τους πολέμους Καύκασο, με τις κεντροασιατικές πρώην σοβιετικές δημοκρατίες, που αναζητούν ταυτότητα και θέση στον κόσμο, με το Ιράν, που είναι κέντρο του φανατικού ισλαμισμού, με το Ιράκ με το εχθρικό στη Δύση καθεστώς και το πλούσιο σε πετρέλαια υπέδαφος, με τη Μέση Ανατολή με το χρονίζον παλαιστινιακό πρόβλημα και την ανοικτή αραβοϊσραηλινή διένεξη. Η Τουρκία ακόμα ελέγχει τα στενά του Βοσπόρου. Ελέγχει και τις πηγές του Τίγρη και του Ευφράτη σε μια περιοχή όπου το νερό αξίζει περισσότερο ίσως από το πετρέλαιο. Η Τουρκία εμφανίζεται ως το υπόδειγμα μουσουλμανικής χώρας με κοσμικό καθεστώς και οι όποιες φυλετικές, θρησκευτικές και οικονομικές σχέσεις διαθέτει με γειτονικούς λαούς αξιοποιούνται από τους συμμάχους της Άγκυρας. Αυτή η Τουρκία δεν υποβαθμίζεται. Αντίθετα αναβαθμίζεται στις προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής των Δυτικών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπεριλαμβανομένης.

Έχει φυσικά η Τουρκία τα προβλήματά της με πρώτο την εξέγερση του κουρδικού λαού. Δοκιμάζει και αποτυχίες στην εξωτερική της πολιτική, όπως είναι για παράδειγμα τα αποτελέσματα των προεδρικών εκλογών στο Αζερμπαϊτζάν. Αυτά τα προβλήματα και αυτές οι επιμέρους αποτυχίες δεν πρέπει να μας οδηγήσουν στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για μια παραπαίουσα και καταρρέουσα Τουρκία. Όσο ενισχύεται η κουρδική εξέγερση, τόσο ενισχύεται η στήριξη από τους Δυτικούς της Άγκυρας με πιο τρανό παράδειγμα την απαγόρευση του Κουρδικού Εργατικού Κόμματος στη Γερμανία. Στον Καύκασο δε και στην Κεντρική Ασία η Άγκυρα δεν ασκεί μονοσήμαντη πολιτική ούτε και βάζει όλα της τα αυγά σ' ένα καλάθι. Ακόμα και σε παραδοσιακά εχθρικές της χώρες, όπως η Αρμενία, η τουρκική πολιτική βρίσκει κανάλια επηρεασμού και διείσδυσης.

Η θεωρία, που όλο και πιο συχνά ακούεται, για το γίγαντα με τα πήλινα πόδια, που από στιγμή σε στιγμή θα σωριαστεί χάμω, για τούτο κι εμείς πρέπει να εγκαταλείψουμε κάθε προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού αναμένοντας το γκρέμισμα της Τουρκίας, είναι ένας επικίνδυνος ευσεβής πόθος, που στηρίζεται σε ολότελα λανθασμένες εκτιμήσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Σκιαγραφήσαμε τη διεθνή πραγματικότητα σε αδρές γραμμές, όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα, με ιδιαίτερη έμφαση στον αναβαθμισμένο ρόλο της Τουρκίας, όχι για να ενσπείρουμε απαισιοδοξία και να καλλιεργήσουμε την ηττοπάθεια. Αντίθετα, εμείς είμαστε από εκείνους που πιστεύουν ότι, όσο δύσκολες κι αν είναι οι συνθήκες, όσο αντίξοες κι αν είναι οι συγκυρίες, δεν έχουμε άλλη επιλογή από τον αγώνα για την κατάκτηση των δικαίων του λαού μας.

Οι δυσκολίες όμως και οι αντιξοότητες επιβάλλουν καλά μελετημένες, συλλογικές και προσεγμένες αποφάσεις και ενέργειες. Ενέργειες οι οποίες να αξιοποιούν τις έστω περιορισμένες δυνατότητες και τα όποια ερείσματα πετύχαμε με τους αγώνες μας στο διεθνή χώρο. Ενέργειες οι οποίες να αξιοποιούν τις δυνατότητες και τα ερείσματα των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και ιδιαίτερα του ψηφίσματος 789 του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η εκτίμησή μας είναι ότι δυστυχώς για ένα σχεδόν χρόνο όχι μόνο δεν κατορθώσαμε ως επίσημη ελληνοκυπριακή πλευρά να αξιοποιήσουμε τα ερείσματα που μας προσφέρονται, αλλά αντίθετα παρακολουθούσαμε ως παθητικοί θεατές τις εξελίξεις, παραμένοντας αιχμάλωτοι συνθημάτων και μικροπολιτικών και παραταξιακών σκοπιμοτήτων.

Το 1993 υπήρξε ένας ατυχής χρόνος όσον αφορά τις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού. Την ευθύνη για τη στασιμότητα, ακόμα και για την οπισθοδρόμηση που σημειώθηκε στο Κυπριακό αυτό το χρόνο, τη φέρει φυσικά η Άγκυρα και ο κ. Ντενκτάς, που εξακολούθησαν να επιδεικνύουν τη γνωστή αδιαλλαξία και εμμονή τους στην πολιτική της διχοτόμησης. Άμοιρη ευθυνών δεν είναι και η διεθνής κοινότητα με την ανοχή της απέναντι στην τουρκική πλευρά και την απροθυμία της να προχωρήσει σε ουσιαστικά μέτρα πίεσης πάνω στην Άγκυρα και τον Ντενκτάς.

Δε θα ήμαστε όμως ειλικρινείς με τον εαυτό μας, κύριε Πρόεδρε, και δε θα λέγαμε όλη την αλήθεια στον κυπριακό λαό, αν υποστηρίζαμε ότι το 1993 πράξαμε ως επίσημη ελληνοκυπριακή πλευρά εκείνο που έπρεπε να κάνουμε, εκείνο που έπρεπε να γίνει. Δικά μας λάθη και δικές μας παραλείψεις έδωσαν την ευκαιρία στην τουρκική πλευρά να ελιχθεί και να ξεγλιστρήσει από τη δύσκολη θέση στην οποία είχε βρεθεί το Νιόβρη του 1992. Δώσαμε ακόμα στη διεθνή κοινότητα το άλλοθι όχι μόνο να μην πιέσει την τουρκική πλευρά, αλλά και να ανεχτεί την παρελκυστική της πολιτική.

Ενώ το Νιόβρη του 1992 με το ψήφισμα 789 ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ζητούσε από την τουρκική πλευρά να τοποθετηθεί επί της ουσίας του Κυπριακού και την καλούσε να διαφοροποιήσει τις θέσεις της σε κεφαλαιώδεις πτυχές του προβλήματος, από της εκλογής του κ. Κληρίδη και μετά συζητούνται μόνο μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, ενώ η ουσία του Κυπριακού έχει παραγκωνιστεί. Και ελπίζω να μη λεχθεί από το βήμα ότι είναι και αυτό αναλήθεια. Για τούτη την εκτροπή δε φταίει μόνο η τουρκική αδιαλλαξία και αρνητικότητα. Είναι δυστυχώς και με τη δική μας συναίνεση, τη συναίνεση του Προέδρου της Δημοκρατίας, είναι με την αποδοχή της ελληνοκυπριακής πλευράς που κατ' αποκλειστικότητα ασχολούμαστε με τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Η κατάληξη αυτή θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και φυσιολογική, μια που επίσημα δε δηλώσαμε αποδοχή του 789, των προνοιών και των διαδικασιών του, και δεν επιμείναμε σ' αυτό το ψήφισμα.

Είναι γνωστό σ' όλους εντός και εκτός της Κύπρου ότι συζήτηση επί της ουσίας του Κυπριακού θα ήταν δυνατή μόνο στη βάση της δέσμης των ιδεών του Γενικού Γραμματέα και του σχετικού χάρτη για το εδαφικό. Έντονα διιστάμενες

είναι οι απόψεις των συγκυβερνώντων κομμάτων για τη δέσμη των ιδεών. Η προεκλογική μεταμόρφωση του κ. Κληρίδη έδωσε ώθηση και σε εκείνη τη μεριά, σε εκείνη την πτέρυγα του κυβερνώντος κόμματος -που έτσι κι αλλιώς υπήρχε- η οποία αντιτίθεται στις διαδικασίες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Προκειμένου λοιπόν να μην έρχονται στο φως οι αντιθέσεις των συγκυβερνώντων κομμάτων, προκειμένου να μη δημιουργούνται τριβές στη συγκυβέρνηση και στον ίδιο το Δημοκρατικό Συναγερμό, προτιμήθηκε να συναινέσουμε στην εγκατάλειψη της συζήτησης της ουσίας του Κυπριακού. Το είπε άλλωστε πολλές φορές ο Υπουργός των Εξωτερικών: "Συναινέσαμε, γιατί δε μας συμφέρει -τάχατες!- να συζητήσουμε την ουσία του Κυπριακού".

Και μέχρι σήμερα ακόμα είναι άγνωστο, αν και εφόσον φτάσουμε στη συζήτηση της ουσίας του προβλήματος, ποια θα είναι η θέση της κυβέρνησης: Η παλαιότερη θέση Κληρίδη ότι συζητούμε τη δέσμη των ιδεών με στόχο να τη βελτιώσουμε; Η προεκλογική του θέση ότι δε συζητούμε τη δέσμη, αν δεν απαλειφθούν τα αρνητικά της σημεία, ή η θέση του Δημοκρατικού Κόμματος και της πτέρυγας εκείνης, στην οποία αναφέρθηκα, του Δημοκρατικού Συναγερμού που θεωρούν καταστροφική και συλλήβδην απορριπτέα τη δέσμη των ιδεών;

Στο μεταξύ ο χρόνος κυλά και η διεθνής κοινότητα αναμένει τον Ντενκτάς να τοποθετηθεί όχι επί της ουσίας αλλά επί των μέτρων εμπιστοσύνης. Για ποια μέτρα εμπιστοσύνης όμως μιλούμε; Όχι βέβαια για το ισοζυγισμένο και ασφαλές, κατ' εμάς, για την πλευρά μας πακέτο του 789! Με τη σύμφωνη γνώμη και τη συναίνεση του κυρίου Προέδρου έχει διαμορφωθεί ένα καινούριο πακέτο μέτρων, που είναι ετεροβαρές υπέρ της τουρκοκυπριακής πλευράς και που η εφαρμογή του εμπεριέχει κινδύνους για τη δική μας πλευρά. Αυτό άλλωστε διαπίστωσε προ ολίγου από αυτό το βήμα και ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Μάτσης.

Είναι και τούτο ένα ακόμα αποτέλεσμα της εγκατάλειψης του 789 για προεκλογικές και μετεκλογικές σκοπιμότητες. Ο Πρόεδρος και η κυβέρνηση έχουν αποδεχτεί το καινούριο πακέτο μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Μιλούμε για πολύ προχωρημένα μέτρα, η υλοποίηση των οποίων θα εδικαιολογείτο, κατά την άποψή μας, αν ταυτόχρονα υπήρχε σημαντική, σημαντικότατη πρόοδος στις προσπάθειες εξεύρεσης συνολικής λύσης του Κυπριακού, κάτι που σήμερα είναι πασιφανές ότι απουσιάζει.

Η επαναλειτουργία του αεροδρομίου Λευκωσίας και το άνοιγμα της περιφραγμένης πόλης της Αμμοχώστου, όπως μάλιστα περιγράφονται στις σχετικές εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων του ΟΗΕ, εγείρουν πολλά ερωτηματικά και προκαλούν σοβαρές ανησυχίες. Μόνο η οικονομική επιβάρυνση και ο χρόνος που θα χρειαστεί, για να υλοποιηθούν αυτά τα μέτρα, θα πρέπει να κάνουν και τον πιο αντικειμενικό παρατηρητή να διερωτάται αν μπορούν να εφαρμοστούν τούτα τα μέτρα. Τέσσερα χρόνια για το Βαρώσι, ενάμισης χρόνος για το αεροδρόμιο, £1 δισ. για το Βαρώσι, £200 εκ. για το αεροδρόμιο, αν είναι μόνο αυτά τα έξοδα.

Και όταν ερωτώνται οι εμπειρογνώμονες ποιος θα καταθέσει αυτά τα λεφτά, η απάντησή τους είναι: "Η κυπριακή κυβέρνηση". Η κυβέρνηση λέει ότι δε δεσμεύεται από τις εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων. Οι εκθέσεις όμως αυτές είναι η προέκταση και η φυσική εξέλιξη των τριών εγγράφων που από το καλοκαίρι του 1993 αποδέχθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Από την άλλη θα ήταν αφέλεια να πιστεύει κανείς ότι οι εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων έχουν απλώς ακαδημαϊκή σημασία, έστω κι αν μέχρι σήμερα -και υπογραμμίζω το "μέχρι σήμερα"- δεν έχουν υιοθετηθεί επίσημα από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Ακολουθώντας μια αντιφατική πολιτική, οδηγηθήκαμε μακριά από την ουσία του Κυπριακού και βρεθήκαμε εγκλωβισμένοι στην αποδοχή μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης που κρύβουν κινδύνους και δεν ικανοποιούν. Οι τελευταίες εκθέσεις του Γενικού Γραμματέα δεν επικρίνουν την τουρκική πλευρά για τη στάση της. Αντίθετα επαινούν την Τουρκία, ενώ επανέρχεται η φιλοσοφία της ίσης απόστασης, που οδηγεί στην εξίσωση των δύο πλευρών.

Φεύγοντας, το 1993 μας κληροδότησε ακόμα ένα κακό προηγούμενο για το οποίο και πάλι άμοιρη ευθυνών δεν είναι η δική μας επίσημη πλευρά. Για μήνες οι διεργασίες γύρω από το Κυπριακό βρέθηκαν σε στασιμότητα εν αναμονή των λεγόμενων εκλογών στα κατεχόμενα, εν αναμονή της υπέρβασης της κρίσης στις σχέσεις Ντενκτάς-Έρογλου, που ο ίδιος ο Ντενκτάς προκάλεσε, για να ροκανίζει το χρόνο. Η σημασία που η διεθνής κοινότητα έδωσε στις λεγόμενες εκλογές στα κατεχόμενα είναι μια έμμεση αναγνώριση από πλευράς της ότι η πορεία του Κυπριακού εξαρτάται από εκλογικές και άλλες πολιτικές διεργασίες στα κατεχόμενα. Η δική μας επίσημη πλευρά παθητικά ενατένισε τις εξελίξεις εν αναμονή των λεγόμενων εκλογών. Δεν απαίτησε συνέχιση της διαδικασίας ανεξάρτητα από τις προφάσεις και τους θεατρινισμούς του κ. Ντενκτάς. Πώς όμως θα μπορούσε να επιμένει στη συνέχιση της διαδικασίας, όταν δεν είχε αποδεχτεί το 789 και μαζί τη διαδικασία που αυτό προέβλεπε; Προκειμένου και πάλι να συγκαλυφθούν οι διαφορές της συγκυβέρνησης και να αποφευχθεί αναμόχλευση καυτών θεμάτων, συναινέσαμε σε μια κατάσταση που αναβάθμισε διεθνώς το κύρος του κατοχικού καθεστώτος.

Το προηγούμενο όμως έχει ήδη δημιουργηθεί. Και αν αύριο ο Ντενκτάς για δικούς του λόγους προκαλέσει μια νέα εσωτερική "κρίση" στους κόλπους της τουρκοκυπριακής ηγεσίας, και πάλι θα μας καλέσουν να αναμένουμε. Και πάλι θα εξαρτήσουν την περαιτέρω πορεία από τη λύση αυτής της "κρίσης". Αφού έχουμε δεχτεί παθητικά το άγονο πέρασμα του χρόνου λόγω των ψευδοεκλογών, θα είναι πολύ δύσκολο να τηρήσουμε στο μέλλον διαφορετική στάση.

Το ενδεχόμενο μιας νέας "κρίσης" στα κατεχόμενα είναι υπαρκτό. Η διαμάχη Ντενκτάς-Έρογλου αφορούσε διαφορές τακτικής και όχι ουσίας. Και οι δύο καταστάσεις επιδιώκουν τους ίδιους στόχους, δηλαδή παγίωση των τετελεσμένων και αναγνώριση του ψευδοκράτους. Στο πρωτόκολλο της νέας ψευδοκυβέρνησης έχουν ουσιαστικά περάσει οι περισσότερες θέσεις Ντενκτάς. Κατά συνέπεια, ένεκα πιθανών διαφορών των εταίρων στη νέα ψευδοκυβέρνηση, η προοπτική μιας νέας κρίσης δε θα πρέπει να αποκλείεται και σύντομα μάλιστα.

Κύριε Πρόεδρε,

Μπροστά στα αδιέξοδα στα οποία βρέθηκε η αντιφατική πολιτική Κληρίδη στο Κυπριακό και μπροστά στην ανάγκη να υπάρξει έστω και κατ' επίφασιν ένας κοινός παρονομαστής στις εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις των συγκυβερνώντων κομμάτων, η εκτίμησή μας είναι ότι η κυβέρνηση κατέφυγε στα συνθήματα, αποτέλεσμα των οποίων είναι τα νέα δόγματα.

Τα νέα δόγματα, ενώ δεν αλλάζουν τίποτε το ουσιαστικό στο θέμα της άμυνας, έστειλαν λανθασμένα μηνύματα στο εξωτερικό. Έστειλαν μηνύματα υποβάθμισης της κρατικής μας οντότητας· μηνύματα τα οποία εκμεταλλεύεται ήδη η Τουρκία, για να παρουσιάζεται διεθνώς ως η απειλούμενη τάχα πλευρά. Τα νέα δόγματα δεν επιλύουν προβλήματα· μάλλον τα περιπλέκουν. Δεν είναι άσχετο το γεγονός ότι για πρώτη φορά, μετά την εξαγγελία του "συναποφασίζουμε", τα Ηνωμένα Έθνη

ζήτησαν από την Ελλάδα με το ψήφισμα 889 να τοποθετηθεί επί των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, ενώ μέχρι σήμερα η επίσημη τοποθέτηση της κυπριακής κυβέρνησης ήταν αρκετή. Με το "συναποφασίζουμε" και την ένταξη της Κύπρου στον ενιαίο αμυντικό χώρο της Ελλάδας, είτε το θέλουμε είτε όχι, το Κυπριακό τείνει να χάσει τις διεθνείς του διαστάσεις και να συνδεθεί λανθασμένα με μια σειρά άλλων προβλημάτων, όπως οι ελληνοτουρκικές σχέσεις, τα θέματα της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου, της Θράκης, των Σκοπίων κ.λπ. Το αναπόφευκτο αποτέλεσμα μιας τέτοιας σύνδεσης δε θα είναι η αναβάθμιση, αλλά θα είναι η υποβάθμιση του Κυπριακού.

Επιπρόσθετα, το νέο αμυντικό δόγμα, ιδιαίτερα όπως παρουσιάστηκε από τον Πρόεδρο Κληρίδη, έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη δική του πρόταση για αποστρατιωτικοποίηση, πρόταση σωστή βέβαια. Δε γίνεται όμως από τη μια να προτείνεις αποστρατιωτικοποίηση της Κύπρου και από την άλλη να διακηρύττεις ότι θα φέρεις μεραρχίες ελληνικού στρατού! Η πρόταση για αποστρατιωτικοποίηση θα ήταν πιο αξιόπιστη διεθνώς και κατά συνέπεια πιο αποτελεσματική, αν δεν είχαν προηγηθεί οι εξαγγελίες των νέων δογμάτων και αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απερίφραστα αποδεχόταν την εισήγηση του Γενικού Γραμματέα για μείωση των τουρκικών δυνάμεων στο επίπεδο του 1982 με την παράλληλη αναστολή εξοπλιστικών προγραμμάτων της Εθνικής Φρουράς ως πρώτο βήμα για την αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων.

Δεν μπορεί, την ώρα που υποβάλλεις επίσημη πρόταση για αποστρατιωτικοποίηση, να αρνείσαι να τοποθετηθείς θετικά απέναντι στην πιο πάνω πρόταση του Γενικού Γραμματέα! Δεν μπορεί, την ώρα που ο Γενικός Γραμματέας ζητά μείωση των ξένων στρατευμάτων, να εξαγγέλλεις δόγματα για αύξησή τους, έστω κι αν πρόκειται για ελληνικά στρατεύματα! Δεν μπορεί, τη στιγμή που ουσιαστικά ο Γενικός Γραμματέας απευθύνεται προς την Τουρκία με την απαίτηση για μείωση των στρατευμάτων της, να βγάζεις την Άγκυρα από τη δύσκολη θέση με το να εξαγγέλλεις νέα δόγματα, τα οποία η τουρκική κυβέρνηση εκμεταλλεύεται, για να δώσει νομιμοφάνεια στην καθ' όλα παράνομη παρουσία της στο νησί!

Είναι πρόδηλο ότι τα νέα δόγματα εφευρέθηκαν μεν για εσωτερική κατανάλωση και για θεραπεία αναγκών της συγκυβέρνησης, λειτούργησαν όμως αρνητικά στο διεθνή χώρο. Αλλά και στο εσωτερικό με την έκταση που πήρε το θέμα, ιδιαίτερα εκείνο του ενιαίου αμυντικού χώρου, δε θα πρέπει να είναι ευχαριστημένη ούτε και η ίδια η κυβέρνηση Κληρίδη. Καλλιεργήθηκαν εντυπώσεις περί στρατιωτικής επιλογής και ότι μόνο στρατιωτικά μπορούμε να λύσουμε το Κυπριακό. Καλλιεργήθηκαν ελπίδες για ανάληψη απελευθερωτικού πολέμου από πλευράς της Ελλάδας, κάτι που εκ των πραγμάτων θα οδηγήσει σε διάψευση αυτών των ελπίδων και φυσιολογικά σε απογοήτευση. Αναπτύχθηκε ένα ζημιογόνο εθνικιστικό αίσθημα, που απορρίπτει την επαναπροσέγγιση και τις ειρηνικές διαδικασίες επίλυσης του Κυπριακού στα πλαίσια των Ηνωμένων Εθνών. Καλλιεργήθηκε η άποψη να δοκιμάσουμε και κάτι άλλο από εκείνο που προσφέρουν τα Ηνωμένα Έθνη.

Όλα αυτά σε τελευταία ανάλυση οδηγούν είτε σε νέες περιπέτειες είτε στην αδράνεια, την απογοήτευση και την αποδοχή των τετελεσμένων. Χύνουν νερό στο μύλο των κύκλων εκείνων του μεγάλου κεφαλαίου αλλά και των σοβινιστικών κύκλων που προπαγανδίζουν την ιδέα να μείνουμε όπως είμαστε. Μήπως εδώ είναι που θέλει να οδηγήσει τα πράγματα η κυβέρνηση; Δε θα θέλαμε ποτέ να πιστέψουμε κάτι τέτοιο. Και πώς συμβιβάζεται η θεωρία να μείνουμε όπως είμαστε με τις απανωτές δηλώσεις ολωνών για συνέχιση της πάλης με στόχο την επιστροφή, με στόχο την απαλλαγή από την κατοχή και την επανένωση του νησιού;

Οι βαρύγδουπες εξαγγελίες των νέων δογμάτων από τη μια και μια σειρά ατυχών, το λιγότερο, χειρισμών από την άλλη, όπως οι αναβολές της επίσκεψης του Εθνικού Συμβουλίου στην Αθήνα και ο τρόπος αντικατάστασης του αρχηγού της Εθνικής Φρουράς, δείχνουν μία όχι σοβαρή κατάσταση, που χαρακτηρίζεται από προχειρότητα και από έλλειψη προγραμματισμού, την ώρα ακριβώς που επιβάλλεται η μεγαλύτερη δυνατή σοβαρότητα, η μεγαλύτερη δυνατή περίσκεψη και υπευθυνότητα.

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως επανειλημμένα έχουμε δηλώσει, το ΑΚΕΛ εκφράζει βαθιά εκτίμηση για τη συμπαράσταση της Ελλάδας, του πολιτικού της κόσμου και του ελληνικού λαού, στον αγώνα που διεξάγουμε. Η Ελλάδα είναι ο φυσιολογικός σύμμαχός μας και συμπαραστάτης μας τόσο ένεκα ιστορικών δεσμών όσο και γιατί είναι εγγυήτρια δύναμη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η συνεχής επαφή, η καθημερινή επαφή, η συνεργασία και ο συντονισμός των προσπαθειών για προώθηση μιας ειρηνικής, δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού οροθετούν τα πιο ενδεδειγμένα, κατά την άποψή μας, πλαίσια ανάπτυξης και ενίσχυσης των σχέσεων Λευκωσίας-Αθηνών και έκφρασης της πιο αποτελεσματικής ελληνικής συμπαράστασης.

Εμείς δεν είμαστε από εκείνους που θέλουν να φορτώσουν στην Ελλάδα ευθύνες για το Κυπριακό, που φυσιολογικά ανήκουν κατά πρώτο και κύριο λόγο στον κυπριακό λαό και την ηγεσία του. Εμείς είμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε το μερίδιό μας από αυτές τις ευθύνες. Ούτε και επιθυμούμε να εμπλέξουμε την Ελλάδα σε περιπέτειες που θα αποβούν ζημιογόνες τόσο για τον ελληνικό λαό όσο και για την Κύπρο.

Ταυτόχρονα, θέλουμε να τονίσουμε για μια ακόμα φορά ότι θεωρούμε την κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας το πιο βασικό όπλο στον αγώνα επιβίωσης που διεξάγουμε. Καθήκον όλων μας είναι να εργαζόμαστε με συνέπεια και προσήλωση για τη διατήρηση και την ενίσχυση της κρατικής οντότητας της ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας. Είμαστε και πρέπει να φαινόμαστε ότι είμαστε ανεξάρτητο κράτος-μέλος του ΟΗΕ. Σεβόμενοι πρώτα εμείς οι ίδιοι την κρατική μας οντότητα, έχουμε το δικαίωμα να απαιτούμε από τον ΟΗΕ μέτρα για την αποκατάσταση της πληγείσας από την τουρκική εισβολή και κατοχή ανεξαρτησίας, κυριαρχίας, εδαφικής ακεραιότητας και ενότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν προτίθεμαι να κάμω εκτενή αναφορά στην κατάσταση στο εσωτερικό μας μέτωπο. Θα ήταν όμως σοβαρή παράλειψη, αν από το βήμα της Βουλής δεν τονίζαμε για μια ακόμα φορά τη μεγάλη μας ανησυχία για την πολυδιάσπαση που διαπιστώνουμε στο εσωτερικό μας μέτωπο, για την οποία ευθύνη φέρει η κυβέρνηση. Λανθασμένες, σπασμωδικές, αλληλοσυγκρουόμενες και αψυχολόγητες αποφάσεις και ενέργειες έχουν δημιουργήσει ένα δυσάρεστο και βαρύ κλίμα, που τραυμάτισε κρίσιμα τη συναίνεση και την ενότητα. Η εξυπηρέτηση των σκοπιμοτήτων της συγκυβέρνησης, ανεξαρτήτως τιμημάτων, έχει καταστεί ο χρυσός κανόνας της πολιτικής της σημερινής κυβέρνησης.

Ο ετσιθελικός χειρισμός του θέματος των 62, των διοικητικών συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών, οι εκδικητικές μεταθέσεις στην αστυνομία, οι άγαρμποι χειρισμοί μιας σειράς κοινωνικών και οικονομικών ζητημάτων, στα οποία θα

αναφερθούμε στη συνέχεια, όλα αυτά είναι ενδεικτικά της αποτυχημένης εσωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης και των αρνητικών συνεπειών αυτής της πολιτικής στην ενότητα. Ακόμα και τα πρόσφατα γεγονότα στην Πάφο και ιδιαίτερα οι προεκτάσεις τους δεν είναι άσχετα με τον πρόχειρο και εν πολλοίς λανθασμένο χειρισμό, με τον τρόπο που σκέφτεται, με το λανθασμένο τρόπο που σκέφτεται και ενεργεί η κυβέρνηση.

Μια αυταρχική νοοτροπία -και ουδέποτε είπα φασιστική νοοτροπία, όπως θέλει να παρουσιάζει ο, κατά τα άλλα, αγαπητός και σεβαστός κ. Μάτσης ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ήταν για να μην πείτε!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όχι, ήταν για να περάσουμε στα απολυταρχικά, στα έτσι και στα αλλιώς καθεστώτα, δηλαδή στο τροπάρι το οποίο έχει καιρό να ακούσουμε από τη Βουλή. Και εγώ ανησυχούσα πότε θα ακούγαμε επιτέλους για τα απολυταρχικά καθεστώτα κ.λπ. κ.λπ. και ήταν η ευκαιρία να ακούσουμε το ίδιο τροπάρι.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δεν ανησυχούμε καθόλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι. Δεν επέτρεψα να διακοπεί ο κ. Μάτσης, αλλά δεν επιτρέπω να διακοπεί και ο κ. Χριστόφιας. Γι' αυτό παρακαλώ συνεχίστε, κύριε Χριστόφια, χωρίς καμιά διακοπή.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Δε με διέκοψε κανένας, κύριε Πρόεδρε.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Μα είναι μόνος του που διέκοψε!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, σας παρακαλώ πάρα πολύ!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

... κανένας δε με διέκοψε. Κάνω διάλογο με τον εαυτό μου, αν θέλετε, και νομίζω είναι απόλυτό μου δικαίωμα αυτό το πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα. Εκείνο που δεν επιτρέπεται είναι συνάδελφοι από τα έδρανα να σχολιάζουν δυνατά.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να αφεθώ να εκφωνήσω την ομιλία μου, διότι στο τέλος θα έχουμε ευνουχισμό της ομιλίας. Νομίζω ότι η ροή των σκέψεων του ομιλητή πρέπει να αφήνεται να κινείται κανονικά, να ρέει κανονικά.

Συνεχίζω λοιπόν λέγοντας ότι μια αυταρχική νοοτροπία που εκφράζει κύρια την απουσία διάθεσης για διάλογο είναι το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της συμπεριφοράς της κυβέρνησης απέναντι στους πολιτικούς και κοινωνικούς της εταίρους. Ενδεικτικό της όλης κατάστασης είναι ότι η κυβέρνηση δεν επιδιώκει κανένα διάλογο με την αξιωματική αντιπολίτευση.

Και ενώ δεν υπάρχει κανένας τομέας της πολιτικής και της εσωτερικής ζωής στον οποίο η συγκυβέρνηση να μην έχει αρνητικές επιδόσεις, με λύπη μας παρατηρούμε ότι τα μέσα μαζικής επικοινωνίας στη μεγάλη τους πλειοψηφία δεν παίζουν εκείνο τον κριτικό ρόλο που θα έπρεπε. Ο συμπολιτευόμενος τύπος αναλώνεται στο να καλύπτει και να συγκαλύπτει άγαρμπους και ατυχείς χειρισμούς των κυβερνώντων τόσο στο Κυπριακό όσο και στα εσωτερικά θέματα. Βέβαια, εμείς δε θα θέλαμε να υπάρχει από πλευράς των μέσων μαζικής επικοινωνίας εξοντωτική επίθεση ενάντια στην οποιαδήποτε κυβέρνηση. Μια αντικειμενική όμως κριτική πιστεύουμε ότι επιβάλλεται, αν θέλουμε να βοηθήσουμε στη διόρθωση των κακώς εχόντων.

Με την ευκαιρία θέλουμε να καταγγείλουμε στο λαό τις συνεχείς παρεμβάσεις της κυβέρνησης σε έντυπα και τηλεοπτικά μέσα για παρασιώπηση απόψεων, κριτικών θέσεων, ακόμα και επεξεργασία ειδήσεων. Η κυβέρνηση με τις συνεχείς της παρεμβάσεις και τις υποβολές μετατρέπει σταδιακά το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου σε εκφραστικό της όργανο, πράγμα απαράδεκτο και φοβερά επικίνδυνο. Κινδυνεύουμε να ξυπνούμε κάθε μέρα με την καλημέρα από τον κ. Αλέκο Μιχαηλίδη, τον Υπουργό Εξωτερικών, και να πηγαίνουμε να κοιμηθούμε με την καληνύχτα από τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Για να κοιμάστε καλά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή!

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Με τη συγκυβέρνηση στην εξουσία η πολυφωνία δέχεται πλήγματα και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικές αντιδράσεις από τους εκπροσώπους των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ενώπιον του Νομοθετικού Σώματος της Κυπριακής Δημοκρατίας τίθενται σήμερα υπό κρίση οι πρώτοι προϋπολογισμοί που κατατέθηκαν από την κυβέρνηση του κ. Κληρίδη. Οι τρεις προϋπολογισμοί αποτελούν δημοσιονομικά νομοθετήματα που παρουσιάζουν σχετική στατικότητα ως προς τη δομή και την τεχνική παρουσίασής τους. Γι' αυτό η έγκριση του συνόλου ή μέρους των προνοιών που περιέχονται στους ετήσιους προϋπολογισμούς δε σημαίνει κατ' ανάγκην και έγκριση της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής και φιλοσοφίας, διότι αυτή η πολιτική δεν εξαντλείται σ' αυτά και μόνο τα νομοθετήματα, αλλά εκφράζεται βασικά μέσω πολλών οικονομικών μέτρων, αποφάσεων και ενεργειών καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Μεγάλο μέρος των αποφάσεων, των ενεργειών και των μέτρων που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια του χρόνου από την κυβέρνηση δεν εμφανίζεται μέσα στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Εκείνο όμως που το σύνολο του πολιτικού κόσμου της

Κύπρου καλείται να κρίνει με την ευκαιρία της συζήτησης των προϋπολογισμών είναι η γενικότερη οικονομική πολιτική και φιλοσοφία της κυβέρνησης.

Το ΑΚΕΛ, στηριζόμενο στις δηλώσεις των κυβερνώντων για λιτότητα, για συγκρατημένα αιτήματα των εργαζομένων, για απελευθέρωση των επιτοκίων και μείωση των επιχορηγήσεων, για την ανάγκη εισαγωγής φορολογιών και για ιδιωτικοποιήσεις στον ομολογουμένως πολύ ισχνό δημόσιο τομέα, προειδοποίησε τον κυπριακό λαό από τον περασμένο Απρίλη ότι οι μέρες που έρχονταν θα ήταν χαλεπές.

'Ολα αυτά, μαζί με το γεγονός ότι από της εκλογής του κ. Κληρίδη η οικονομική και η κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης λειτουργεί στα ίδια μήκη κύματος με την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων, θυμίζουν, ναι, έντονα το στίγμα μιας συντηρητικής, ναι, μιας θατσερικής κοινωνικοοικονομικής πολιτικής και αντίληψης. Και να μην κακοφαίνεται σε κανέναν. Στο κάτω κάτω είναι η δική μας η διαπίστωση. Και έχουμε κάθε δικαίωμα κάθε μέρα να επαναλαμβάνουμε αυτή τη διαπίστωση.

Και κάτι άλλο: Ο χαρακτηρισμός "νεοφιλελεύθερη πολιτική" δεν είναι από τους φορείς των συντηρητικών, των απολυταρχικών κ.λπ. κ.λπ. καθεστώτων που εξευρέθη. Ο χαρακτηρισμός "νεοφιλελεύθερη πολιτική" προέρχεται από τη σοσιαλδημοκρατία, η οποία στην Ευρώπη -στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή 'Ενωση, που είναι και η αγάπη του κ. Μάτση- αποτελεί τη μεγάλη πλειοψηφία. Και βέβαια συμφωνούμε πλήρως με αυτό το χαρακτηρισμό που δόθηκε σε αυτή την πολιτική. Η νεοφιλελεύθερη και συντηρητική πολιτική περίπου παρομοιάζεται με το ζωντανό του Χότζα. Για τη λύση όλων των προβλημάτων να μάθουμε το λαό να μην τρώει, να μάθουμε το λαό να πληρώνει μόνο, να μάθουμε το λαό να μην παίρνει. Αλλά, όταν ο Χότζας έμαθε το ζωντανό του να μην τρώει, αυτό δυστυχώς ψόφησε!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το ζωντανό του ποιο είναι;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ο γάιδαρος του Χότζα, κύριε Αναστασιάδη! 'Ενα περίπου, είναι αυτό που μας προτείνει η σημερινή κυβέρνηση με την κοινωνικοοικονομική της φιλοσοφία και πολιτική.

Και με την ευκαιρία, επειδή αρέσκεται πολύ ο αγαπητός κ. Μάτσης, όταν βγαίνει στο βήμα, συζητώντας τα κοινωνικοοικονομικά πράγματα να αναφέρεται στις προσλήψεις, θέλω να τον πληροφορήσω ότι δεν είμαστε καθόλου ψεύτες. Ναι, δεν είναι καθόλου αναληθείς οι τοποθετήσεις μας. Ο κ. Μάτσης μίλησε για 3 500 θέσεις. Μάλιστα, υπήρξαν 3 500 προσλήψεις. Από αυτές οι 2 000 ήταν στην εκπαίδευση και στον τομέα της υγείας, τις οποίες εγκρίναμε όλοι μαζί, ομόφωνα, στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Δηλαδή, σε τελευταία ανάλυση μόνο 1 000 θέσεις πληρώθηκαν αλλού, από τις οποίες αρκετές δεν ήταν νέες προσλήψεις· ήταν πλήρωση κενών θέσεων. Από τότε που εκλέχθηκε η νέα κυβέρνηση -και είναι ένας χρόνος- έχει προβεί σε 350 προσλήψεις, 350 προσλήψεις σε ένα χρόνο. Δε θα υπάρξει περίπτωση μια κυβέρνηση να μην κάνει καμιά πρόσληψη. Και επιτέλους είναι καιρός να τεθεί τέρμα στην αντιπολίτευση που γίνεται στην προηγούμενη κυβέρνηση. Θα περάσουν τεσσεράμισι χρόνια και ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα κάνει αντιπολίτευση της προηγούμενης κυβέρνησης. Αλλά, την ώρα που μιλά για αναπτυξιακά έργα και

αραδιάζει 200 δρόμους, δε μας λέει ότι αυτοί είναι οι δρόμοι που αποφασίστηκαν και σχεδιάστηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση και ότι έρχεται η νέα κυβέρνηση να υλοποιήσει τις εξαγγελίες και τους σχεδιασμούς της προηγούμενης κυβέρνησης! Στο 99% των δρόμων που ακούσαμε εδώ πέρα ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, είχα όλη την ψυχραιμία και πάντοτε την έχω, νομίζω, να ακούω ό,τι θέλει να εκφωνήσει ο οποιοσδήποτε έντιμος συνάδελφος από το βήμα της Βουλής χωρίς καμιά αντίδραση. Απλώς μαζεύω, όπως είναι καθήκον και δικαίωμά μου, και, όταν ανέρχομαι στο βήμα, παρακαλώ να αφήνομαι να λέω τις απόψεις μου. Και όταν ανέλθουν άλλοι πολιτικοί αντίπαλοι στο βήμα, ας απαντήσουν, όπως θα απαντηθούν και δικές σας θέσεις από άλλους έντιμους συναδέλφους από το ΑΚΕΛ και από άλλες πλευρές της Βουλής. Νομίζω να γίνει αυτός ο διάλογος, για να μπορέσουμε επιτέλους ένα βήμα που μας προσφέρεται και εμάς να το χρησιμοποιήσουμε, διότι άλλα βήματα τώρα είναι σπάνια. Αφήστε μας να το χρησιμοποιήσουμε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται σχόλια.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, τέρμα σε οποιαδήποτε διακοπή. Ειδάλλως είναι εδώ ο κ. Πιττοκοπίτης!

(Γέλια)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Λοιπόν, τώρα που εξασφάλισα την προστασία του κ. Πιττοκοπίτη, δεν έχω να φοβηθώ τίποτε!

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Πιττοκοπίτη. Θα λάβω μέτρα πρώτα εναντίον σας, προσέξτε!

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Είχαμε λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καθήκον, θεωρούμε ότι έχουμε υποχρέωση να προειδοποιήσουμε τον κυπριακό λαό ότι πίσω από την ακατάσχετη κινδυνολογία -και υπήρξε κινδυνολογία και υπάρχει κινδυνολογία- περί επικείμενης οικονομικής καταστροφής κρύβονταν οι αντιλαϊκές προθέσεις και αντιλήψεις των κυβερνώντων. Και αυτό κάναμε. Μακάρι να είχαμε διαψευστεί. Δυστυχώς

όμως, δυστυχώς για τον κυπριακό λαό ολόκληρο, δε διαψευστήκαμε. Η συγκυβέρνηση ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ μέσω της κοινοβουλευτικής της πλειοψηφίας επέβαλε στον κυπριακό λαό οδυνηρές φορολογίες, πλήττοντας ανεπανόρθωτα το βιοτικό επίπεδο των χαμηλομεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων. Λέγω ανεπανόρθωτα, γιατί οι εξαγγελίες της κυβέρνησης για παραχώρηση παροχών και ελαφρύνσεων είτε έμειναν στο χαρτί είτε αυτά που δόθηκαν ήταν δώρον άδωρον, και άλλοι συνάδελφοι θα αποδείξουν το γιατί.

Δυστυχώς, η κυπριακή κυβέρνηση χειρίζεται τα οικονομικά πράγματα του τόπου με τον ίδιο τρόπο που τα χειρίστηκαν ομόλογα συντηρητικά σχήματα στην Ευρώπη. Είμαστε μάρτυρες μιας παραπαίουσας συντηρητικής οικονομικής πολιτικής, η οποία ανεπιτυχώς γίνεται συνεχώς προσπάθεια να πλασαριστεί μέσα σε ένα φιλολαϊκό περιτύλιγμα. Εκείνο όμως που κοιτάζει ο εργαζόμενος είναι οι δυνατότητες της τσέπης του και η οικοκυρά το περιβόητο καλάθι του κ. Κληρίδη. Και πρέπει να παραδεχτούμε ότι η κυβέρνηση Κληρίδη κατάφερε σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να τα φτωχύνει και τα δύο. Η έλλειψη προγραμματισμού και συντονισμού, ο καθημερινός πειραματισμός και ιδιαίτερα η απομάκρυνση από τις οικονομικές πραγματικότητες του τόπου είναι τα στοιχεία που συνθέτουν την κοινωνικοοικονομική πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση.

Δυστυχώς, όμως, η κυβέρνηση δε φαίνεται να συγκινείται από τις αντιδράσεις των λαϊκών στρωμάτων και συνεχίζει ανενόχλητη την πολιτική της, πέφτοντας από το ένα ατόπημα στο άλλο. Τελευταίο "κατόρθωμα", θα έλεγα, ήταν η κοινωνική αναταραχή που δημιουργήθηκε λόγω των λανθασμένων χειρισμών που έγιναν από την κυβέρνηση στο γνωστό θέμα της παραχώρησης αυξήσεων στους δημόσιους υπαλλήλους, αυξήσεων τις οποίες δεν έταξε απλώς ο κ. Βασιλείου, αυξήσεων τις οποίες αφειδώλευτα προεκλογικά έταξε με το τσουβάλι ο κ. Κληρίδης στους πάντες. Έρχονται και μας βρίσκουν οι πολύτεκνοι, διάφοροι άλλοι κοινωνικοί φορείς, στρώματα του λαού, λέγοντας: "Μα, έταξεν μας ο Πρόεδρος και μας έταξε πολλαπλάσια και δε μας δίνουν τίποτε! Θέλουν να μας πάρουν και από αυτά που παίρνουμε μέχρι τώρα, από αυτά που μας έδωσε η προηγούμενη κυβέρνηση!" Ενώ η κυβέρνηση είχε έναντι των εργαζομένων στο δημόσιο ειλημμένη συμβατική υποχρέωση, την οποία έπρεπε να τιμήσει εισάγοντας μια νέα για τα εργατικά θέσμια νοοτροπία, άρχισε να θέτει όρους οι οποίοι εμπεριείχαν την πρόθεση της κυβέρνησης να υπαναχωρήσει.

Ποιο είναι όμως το μήνυμα που στέλλεται στον υπόλοιπο εργοδοτικό κόσμο, όταν ο μεγαλύτερος εργοδότης του τόπου, που είναι το κράτος, αρνείται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του που πηγάζουν από συλλογικές συμβάσεις; Το μήνυμα είναι αντεργατικό και το συνέλαβε αμέσως η ΟΕΒ και το μετουσίωσε σε αντιαιτήματα, το μετουσίωσε στην άρνηση οποιασδήποτε παραχώρησης για δυο χρόνια και στην απαίτηση κατάργησης της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής. Τουλάχιστον η προηγούμενη κυβέρνηση δήλωσε απερίφραστα και κατηγορηματικά ότι δε θα αγγίξει την αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή και δεν την άγγιξε.

Παράλληλα, εκείνο που πρέπει να ψέξουμε ιδιαίτερα είναι η συνειδητή απόπειρα της κυβέρνησης να δημιουργήσει ρήγματα και διάσταση μεταξύ των εργαζομένων. Οι δηλώσεις του Προέδρου και του κυρίου Υπουργού Οικονομικών ότι πρέπει να επιβληθούν φορολογίες πάνω στο λαό, για να πληρωθούν οι δημόσιοι υπάλληλοι, γίνονταν εκ του πονηρού και επεδίωκαν να στρέψουν ενάντια στο δημοσιοϋπαλληλικό κόσμο το υπόλοιπο των εργαζομένων.

Κρίση και αναταραχή προκάλεσαν επίσης οι δηλώσεις επισήμων που επέμεναν να συνδέουν την παροχή αυξήσεων με μελλοντική τριετή παγοποίηση των μισθών στο δημόσιο και μάλιστα με νομοθετική ρύθμιση. Πρωτοφανείς και απαράδεκτες για μια δημοκρατική κοινωνία είναι οι σκέψεις για παγοποίηση μισθών μέσω δημοψηφισμάτων ή διά νομοθετικής ρύθμισης. Τέτοιες μεθοδεύσεις υπονομεύουν μια βασική κατάκτηση όχι μόνο των εργαζομένων αλλά ολόκληρης της κοινωνίας, της κοινωνίας στο σύνολό της, υπονομεύουν το θεσμό των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων. Υπονομεύουν ένα βασικό κύτταρο της δημοκρατίας σ' αυτό τον τόπο και στρώνουν το χαλί, για να περάσει ο αυταρχισμός και η αυθαιρεσία.

Το ΑΚΕΛ, επειδή δεν πάσχει από δημοσιονομική μυωπία, είναι σε θέση να αντιλαμβάνεται το μέγεθος του οικονομικού βάρους των ωφελημάτων στο δημόσιο. Αυτό το βάρος, καθώς και τη γενικότερη δημοσιονομική και οικονομική κατάσταση στον τόπο, πιστεύουμε ότι πρέπει να τα αντιλαμβάνεται και η ηγεσία της ΠΑΣΥΔΥ, όταν καθορίζει τα μελλοντικά της αιτήματα. Τα δημοσιονομικά προβλήματα όμως και η σχετική οικονομική ύφεση του 1993 δε δικαιολογούν καταστρατήγηση των συλλογικών συμβάσεων από την κυβέρνηση. Τα δημοσιονομικά προβλήματα πρέπει να τα αντιμετωπίσει πάνω σε μεσοπρόθεσμη βάση, εφαρμόζοντας αυστηρά το μορατόριουμ στις προσλήψεις, την εναλλαξιμότητα, τη μηχανογράφηση και εισάγοντας τέτοιες διαρθρωτικές αλλαγές στη δημόσια υπηρεσία, ώστε να καταστεί πιο παραγωγική.

Τρανό παράδειγμα της αυταρχικής νοοτροπίας της κυβέρνησης είναι και η χωρίς διαβούλευση και διάθεση διαπραγμάτευσης μετατροπή των εξαμηνιαίων συμβολαίων 60 γιατρών σε δεκαπενθήμερα. Αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι εργάζονται για χρόνια και προσφέρουν τεράστιες υπηρεσίες στον ευαίσθητο τομέα της υγείας, καλούνται να εργαστούν τώρα υπό τη σκιά του πελέκεως της απόλυσης. Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια 60 συνανθρώπων μας βλέπουμε να καταρρακώνεται στο βωμό ίσως των μελλοντικών προθέσεων της κυβέρνησης να εκχωρήσει στον ιδιωτικό τομέα μέρος των ιατρικών υπηρεσιών που παρέχονται από το κράτος.

Η αντεργατική πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη δε σταματά ούτε στο θέμα των δημόσιων υπαλλήλων ούτε στο θέμα των 60 γιατρών, τους οποίους η κυβέρνηση αντί να απειλεί με απόλυση έχει καθήκον να μονιμοποιήσει. Είναι μια συνειδητή πολιτική, η οποία στοχεύει στον περιορισμό των ωφελημάτων των εργαζομένων στο δημόσιο αλλά και στον ιδιωτικό τομέα. Άλλωστε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδωσε αυτό το μήνυμα μέσα από την ομιλία του με τις προγραμματικές του θέσεις. Όταν η οικονομία αντιμετωπίζει δυσκολίες και προβλήματα, η λιτότητα και η περισυλλογή πρέπει να αφορούν το σύνολο των κοινωνικών εταίρων και όχι να κατευθύνονται αποκλειστικά προς τους εργαζομένους. Ακόμα θα έλεγα ότι πρέπει να αφορούν κατά κύριο λόγο εκείνους που έχουν την οικονομική δυνατότητα να βαστήξουν τα βάρη.

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως ανέφερα στην αρχή της ομιλίας μου, τόσο η μεθοδολογία για την κατάρτιση των τριών προϋπολογισμών όσο και η ίδια η διάρθρωσή τους δεν παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις από τους προϋπολογισμούς που καταρτίζονταν

στο παρελθόν. Στο βαθμό που οι κρατικοί προϋπολογισμοί εκφράζουν μέρος της γενικότερης κοινωνικοοικονομικής πολιτικής το ΑΚΕΛ έχει να παρατηρήσει τα εξής:

ΤΑΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

(α) Έσοδα

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός του 1994 προβλέπει έσοδα £815,1 εκ. έναντι £730.6 εκ. ή £84,5 εκ. περισσότερα από το 1993. Τα ποσά αυτά προέρχονται βασικά από άμεσες και έμμεσες φορολογίες, από μεταβιβάσεις και πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών του κράτους. Το ΑΚΕΛ διαφώνησε και εξακολουθεί να διαφωνεί εντονότατα όχι με την αύξηση των εσόδων του κράτους αλλά με τη μονόπλευρη, αντιλαϊκή και ισοπεδωτική φορολογική πολιτική που ακολουθήθηκε για την αύξηση των εσόδων. Εξάλλου δεν είναι τυχαίο που τα σχετικά φορολογικά νομοσχέδια καταψηφίστηκαν από το κόμμα μας. Δυστυχώς τα επιτεύγματα της φορολογικής μεταρρύθμισης που εισήχθη από την προηγούμενη κυβέρνηση σε μεγάλο βαθμό αναιρούνται από την ισοπεδωτική φορολογική πολιτική που ακολουθεί η σημερινή κυβέρνηση. Τα £85 εκ. που αναμένεται να εισπράξει επιπλέον η κυβέρνηση σε σχέση με το 1993 αφορούν αποκλειστικά άδικες έμμεσες φορολογίες, οι οποίες δεν αντανακλούν τη φοροδοτική ικανότητα του φορολογουμένου.

Αν λοιπόν λάβουμε υπόψη το γεγονός της αύξησης των έμμεσων φόρων, της αύξησης του φόρου εισοδήματος των μισθωτών και της μείωσης σε σχετικούς αριθμούς του εταιρικού φόρου, τότε μπορούμε με βεβαιότητα να συμπεράνουμε ότι το φορολογικό μας σύστημα καθίσταται πιο άδικο από προηγούμενα και ότι λειτουργεί ουσιαστικά σε βάρος των χαμηλών και των μεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων.

(β) Δαπάνες

Είναι γνωστό ότι οι δαπάνες του Τακτικού Προϋπολογισμού χαρακτηρίζονται από μια σχετική ανελαστικότητα, η οποία αφορά κύρια τα ωφελήματα των εργαζομένων στο δημόσιο. Παρόλο που η κυβέρνηση Κληρίδη εξακολουθεί να τηρεί σε μεγάλο βαθμό το μορατόριουμ στις προσλήψεις που εισήγαγε η προηγούμενη κυβέρνηση, εντούτοις η πλήρωση αρκετών κενών θέσεων με έκτακτους υπαλλήλους θα έχει ως αποτέλεσμα οι Δαπάνες Προσωπικού να παρουσιαστούν αυξημένες κατά 0,5% περίπου σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.

Αύξηση παρατηρείται και στα λειτουργικά έξοδα του κράτους, τα οποία από 5,6% το 1993 προϋπολογίστηκε να ανέλθουν στο 6,3% το 1994. Όταν η κυβέρνηση διακηρύσσει πολιτική λιτότητας, αυτή πιστεύουμε ότι θα πρέπει να αφορά και την ίδια. Η αύξηση όμως των καταναλωτικών δαπανών του κράτους μάλλον υπέρ του αντιθέτου συνηγορεί.

Ένα άλλο στοιχείο, το οποίο μας βρίσκει αντίθετους και οφείλουμε να το επικρίνουμε, είναι η ελαφρά μείωση των Δαπανών Κοινωνικής Πρόνοιας του κράτους από 11,8% σε 11,5%. Μια τέτοια τάση, αν συνεχιστεί, θα αλλοιώσει τον κοινωνικό χαρακτήρα των προϋπολογισμών με απρόβλεπτες συνέπειες για τα πλέον αναξιοπαθούντα στρώματα της κοινωνίας μας.

Πρέπει να επισημάνουμε επίσης ότι από τις 23 θέσεις που δημιουργήθηκαν οι 10 αφορούν υψηλόμισθους αξιωματούχους της Δημοκρατίας, ενώ αντίθετα για την παιδεία και την υγεία καταργούνται 3 και 6 θέσεις αντίστοιχα.

Το ΑΚΕΛ για πολλοστή φορά επισημαίνει ότι το δημόσιο πληρώνει αρκετά λεφτά για υπερωρίες. Φέτος το κονδύλι για τις υπερωρίες παρουσιάζεται και πάλι αυξημένο. Εισηγηθήκαμε επανειλημμένα τη σύσταση ειδικής επιτροπής, η οποία να μελετήσει και να εισηγηθεί τρόπους περικοπής των υπερωριών. Δυστυχώς δεν έχουμε εισακουσθεί. Γι' αυτό το λόγο το κόμμα μας θα καταψηφίσει την προτεινόμενη αύξηση με την ελπίδα ότι θα ληφθούν τα απαιτούμενα μέτρα για περιορισμό των υπερωριών.

'Ενας βασικός τομέας ο οποίος χρειάζεται την ευαισθησία και την αρωγή του κράτους είναι αυτός της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δυστυχώς όμως αντί για αναβάθμιση έχουμε υποβάθμιση. Παρά την αύξηση των υποχρεώσεων και των αναγκών των δήμων η χορηγία προς αυτούς παραμένει στα ίδια επίπεδα, όπως και η χορηγία για τον οδικό φωτισμό. Το ΑΚΕΛ επαναλαμβάνει την εισήγησή του όπως η χορηγία προς την τοπική αυτοδιοίκηση αποτελέσει σταθερό ποσοστό επί των εσόδων του Τακτικού Προϋπολογισμού, ώστε να διασφαλιστεί η συνεχής αύξηση της χορηγίας πάνω σε ετήσια βάση.

Δε θα μπορούσε επίσης να μας βρει σύμφωνους η μείωση διάφορων κονδυλίων που αφορούν παροχή βοηθημάτων σε αναπήρους. Αυτή η νοοτροπία φανερώνει έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Η επαναφορά δεκάδων κονδυλίων τα οποία τόσο ο Δημοκρατικός Συναγερμός όσο και το Δημοκρατικό Κόμμα είχαν καταψηφίσει, όταν συζητούνταν οι προϋπολογισμοί της κυβέρνησης Βασιλείου, αποκαλύπτει στον κυπριακό λαό ποια κόμματα ασκούσαν στείρα αντιπολίτευση και ποια κόμματα έθεταν τις πολιτικές σκοπιμότητες υπεράνω των οικονομικών συμφερόντων του λαού και του τόπου. Να μου επιτρέψετε να αναφέρω ενδεικτικά ορισμένα από αυτά τα κονδύλια που επανέρχονται τώρα:

1) Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης Ορεινών και 'Αλλων Χωριών

Τα κόμματα ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ ψήφισαν πρόνοια £10 για το 1993, ενώ για το 1994 επαναφέρεται στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης κονδύλι ύψους £900.000.

2) Δευτερεύοντα χωριτικά έργα ανάπτυξης

Το 1993 ψηφίστηκε από τα συγκυβερνώντα σήμερα κόμματα συμβολική πρόνοια £10. Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1994 επαναφέρεται κονδύλι ύψους £120.000.

3) Χορηγία προς το Παγκύπριο 'Ιδρυμα 'Ερευνας

Στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1993 προβλεπόταν ποσό £200.000. Τι ψηφίστηκε; Ποσό £10. Από ποιους; Από το ΔΗΣΥ και το ΔΗΚΟ. Σήμερα το κονδύλι των £200.000 επαναφέρεται στον προϋπολογισμό του 1994.

4) Υποτροφίες και εκπαίδευση κυβερνητικού προσωπικού στην Κύπρο

Το κονδύλι του 1993 προνοούσε για £300.000. Τα κόμματα ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ απέκοψαν £100.000. Η σημερινή κυβέρνηση, η συγκυβέρνηση, επαναφέρει κονδύλι ύψους £303.000.

Το ΑΚΕΛ σημειώνει την επαναφορά αυτών των κονδυλίων και θέλει να πιστεύει ότι έστω και εκ των υστέρων η κυβέρνηση, η συγκυβέρνηση, θα αναγνωρίσει το λάθος της.

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - ΤΑΕΠ

Το ΑΚΕΛ θεωρούσε πάντα την εκτέλεση έργων υποδομής το βασικότερο στοιχείο της γενικότερης οικονομικής ανάπτυξης. Γι' αυτό υποστηρίξαμε πάντοτε τη διάθεση αυξημένων κονδυλίων για αναπτυξιακά έργα. Παράλληλα όμως το κόμμα μας υποστήριζε και υποστηρίζει την ανάπτυξη των τομέων με άμεση κοινωνική επίδραση πάνω στο σύνολο του λαού -παιδεία, υγεία- με ψηλότερους ρυθμούς και τη διάθεση αυξημένων κονδυλίων σ' αυτούς, κάτι το οποίο δε συμβαίνει στους φετινούς προϋπολογισμούς.

Ενώ χαιρετίζουμε την αύξηση των κονδυλίων του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης, εντούτοις πρέπει να επισημάνουμε ότι η κυβέρνηση πρέπει να ρίξει όλες της τις δυνάμεις στην όσο το δυνατό μεγαλύτερη υλοποίηση του προϋπολογισμού. Η έλλειψη προγραμματισμού, ο συνεχής πειραματισμός, η διστακτικότητα που χαρακτηρίζει την κυβέρνηση, καθώς και ο φετινός βαθμός υλοποίησης του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης, δε μας κάνουν τόσο αισιόδοξους. Δε θα διστάσουμε όμως να χαιρετίσουμε με ειλικρίνεια την κυβέρνηση, αν καταφέρει να υλοποιήσει τον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης σε ψηλό βαθμό.

Μέσα στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης είναι γνωστό ότι περιλαμβάνονται και κονδύλια για τη νεολαία. Και ενώ όλα τα λειτουργικά κονδύλια παραμένουν στα επίπεδα του 1993, δυστυχώς το κονδύλι για υπηρεσίες προς τη νεολαία - καταπολέμηση ναρκωτικών, προγράμματα κ.λπ. κ.λπ., που ακούμε από το βήμα της Βουλής- μειώνεται κατά £433.950, δηλαδή ουσιαστικά απαλείφεται το κονδύλι. Το ΑΚΕΛ εκφράζει την απαρέσκειά του και καταδικάζει αυτή την ενέργεια της κυβέρνησης, η οποία στην ουσία αποτελεί πολιτική απόφαση για οικονομική απογύμνωση και κατάργηση του Φορέα Νεολαίας. Οι προεκλογικές διακηρύξεις του Δημοκρατικού Συναγερμού και οι προγραμματικές δηλώσεις του κ. Κληρίδη για τη νεολαία αποτελούν τελικά λόγια χωρίς αντίκρισμα, τα οποία με τη σημερινή ενέργεια της κυβέρνησης πέφτουν στο κενό.

Πολύ ανησυχητική παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων στο Ταμείο Ανακούφισης Εκτοπισθέντων και Παθόντων. Τα έσοδα παρουσιάζονται κατά £4,1 εκ. μειωμένα, ενώ οι δαπάνες -και πολύ σωστά- αυξάνονται. Η μείωση των εσόδων οφείλεται στην κατάργηση της έκτακτης εισφοράς, η οποία τροφοδοτούσε το Ταμείο με £9 εκ. Το ΑΚΕΛ πρότεινε επανειλημμένα την επαναφορά του σκέλους εκείνου της έκτακτης εισφοράς που πλήρωναν οι εταιρείες, το οποίο για το Ταμείο σημαίνει £6 εκ. Δυστυχώς η πρότασή μας αυτή προσκρούει συνεχώς στην άρνηση των συγκυβερνώντων κομμάτων.

Το ΑΚΕΛ δεν μπορεί παρά να χαιρετίσει τη συνεχιζόμενη αύξηση των κονδυλίων που αφορούν τη στέγαση και γενικότερα την επούλωση των πληγών του προσφυγικού κόσμου. Δεδομένου όμως ότι δυστυχώς ένα 4,1% του πληθυσμού ζει κάτω από τα επιτρεπτά όρια της φτώχειας και δεδομένου ότι ομάδες πληθυσμού, όπως πολύτεκνες οικογένειες, παραπληγικοί, χήρες, ανύπαντρες μητέρες, νεαρά ζευγάρια με πενιχρά εισοδήματα, αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα οικονομικά προβλήματα, το ΑΚΕΛ επαναφέρει την πρότασή του, πέρα από την ενίσχυση του ΤΑΕΠ, να δημιουργηθεί ένα Ειδικό Ταμείο Ανακούφισης Αναξιοπαθούντων με στόχο ακριβώς την οικονομική αρωγή της κοινωνίας προς αυτές τις ομάδες. Είναι μια ευκαιρία να ενισχύσουμε την κοινωνική πολιτική του κράτους. Είναι καιρός η πολιτεία να αναλάβει τις ευθύνες της έναντι αυτών των ανθρώπων.

Η εξαγγελία του νέου Προέδρου της Δημοκρατίας για παραχώρηση λαϊκής σύνταξης, εξαγγελία που έγινε και από τον προηγούμενο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, δεν μπορούσε παρά να συναντήσει την ευαρέσκεια του κόμματός μας. Οφείλω όμως να επισημάνω ότι η εξαγγελία είναι γενική και αόριστη ακόμα, γιατί δεν αναφέρεται ούτε σε ποιους θα δοθεί ούτε το όριο ηλικίας που θα καλύπτει. Καλούμε την κυβέρνηση να γίνει πιο συγκεκριμένη πάνω σ' αυτό το θέμα και να προχωρήσει σε μέτρα υλοποίησής της εξαγγελίας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

'Οπως ανέφερα και στην αρχή, η έγκριση του συνόλου ή της πλειοψηφίας των προνοιών που περιέχονται στους προϋπολογισμούς δε σημαίνει κατ' ανάγκην και έγκριση της κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής, η οποία δεν εξαντλείται στους κρατικούς προϋπολογισμούς. Με αυτό το σκεπτικό εμείς ως ΑΚΕΛ, ενώ θα καταψηφίσουμε ή θα τηρήσουμε αποχή για πρόνοιες των προϋπολογισμών που δε μας βρίσκουν σύμφωνους, από την άλλη θα ψηφίσουμε την πλειοψηφία των προνοιών των προϋπολογισμών, εκφράζοντας ταυτόχρονα την απαρέσκειά μας και την έντονη αντίθεσή μας για τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική πολιτική και φιλοσοφία της κυβέρνησης.

Το ΑΚΕΛ διακρίνεται από την αναγκαία σοβαρότητα και υπευθυνότητα, ώστε να αντιλαμβάνεται ότι η ψήφιση των προϋπολογισμών μιας ημικατεχόμενης πατρίδας, όπως είναι η δική μας πατρίδα, αποτελεί ύψιστη πολιτική πράξη διαφύλαξης και ενίσχυσης της οντότητας του κράτους μας. Δε μας διαφεύγει επίσης το γεγονός ότι στους προϋπολογισμούς περιλαμβάνονται κονδύλια για έργα ανάπτυξης στις πόλεις και την ύπαιθρο, έργα τα οποία εμείς θα θέλαμε να δούμε να υλοποιούνται.

Γι' αυτό, παρά την έντονη διαφωνία μας για τη γενικότερη κοινωνικοοικονομική φιλοσοφία της κυβέρνησης, θα δώσουμε θετική ψήφο στην πλειοψηφία των προνοιών των τριών προϋπολογισμών, των προϋπολογισμών οι οποίοι με τη δομή τους εξακολουθούν να αντικατοπτρίζουν το κρίσιμο στάδιο αγώνα που διέρχεται η Κύπρος.

Το ΑΚΕΛ τόσο μέσα από τη Βουλή όσο και έξω από αυτή θα συνεχίσει να αγωνίζεται με όλες του τις δυνάμεις για τη συνεχή άνοδο του βιοτικού επιπέδου του λαού μας και για μια φιλολαϊκή κοινωνικοοικονομική πολιτική η οποία να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των εργαζομένων και της υπόθεσης του λαού μας. Το ΑΚΕΛ θα υπερασπιστεί με ζέση τα δίκαια και τα δικαιώματα των εργαζομένων, θα τα υπερασπιστεί και θα αντισταθεί στις επιθέσεις των εργοδοτών.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι διαπιστώσεις μας για την πορεία του Κυπριακού και για τα εσωτερικά και κοινωνικοοικονομικά μας πράγματα, που πιστεύουμε ότι είναι διαπιστώσεις και της μεγάλης πλειοψηφίας του λαού, δεν είναι σίγουρα ευχάριστες για τους κυβερνώντες. Αντανακλούν όμως την ωμή πραγματικότητα και θα πρέπει να προβληματίσουν σοβαρά τόσο τον Πρόεδρο όσο και την κυβέρνησή του. Πέρα όμως από τις διαπιστώσεις, εκείνο που πρέπει να απασχολήσει όλους είναι το τι πρέπει να γίνει από δω και πέρα.

Φαίνεται ότι η τουρκική πλευρά, εκμεταλλευόμενη και το γεγονός της ύπαρξης νέας ψευδοκυβέρνησης, μάλλον θα προχωρήσει σε ελιγμό, όσον αφορά τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, και θα αποδεχτεί να τα συζητήσει. Σ' αυτή την περίπτωση είναι η δική μας πλευρά η οποία θα βρεθεί μπροστά σε διλήμματα, σε

δύσκολα διλήμματα απέναντι στα οποία θα κληθεί να πάρει θέση. Και θα έπρεπε να είχε συζητήσει εκατό φορές μέχρι τώρα την ουσία των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, για να είναι έτοιμη η δική μας η πλευρά. Πολύ πιθανόν να βρεθούμε μέσα στη δίνη μιας νέας χρονοβόρας διαδικασίας συζήτησης των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Προδιαγράφονται λοιπόν δύσκολοι καιροί και εμείς πιστεύουμε ότι κανενός οι ώμοι, καμιάς πολιτικής παράταξης, δεν είναι τόσο δυνατοί, ώστε να αναλάβουν το βάρος μονομερών αποφάσεων και τις συνέπειες και τις ευθύνες αυτών των αποφάσεων.

Το πρώτο το οποίο πρέπει να γίνει είναι να αποκατασταθεί η συλλογικότητα στους χειρισμούς του Κυπριακού. Το Εθνικό Συμβούλιο για αρκετούς τώρα μήνες αναλώνεται σε γενικής φύσης συζητήσεις και σε ενημερώσεις των μελών του από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το Εθνικό Συμβούλιο θα πρέπει και πάλι να καταστεί το κέντρο έντονου προβληματισμού, συλλογικών αποφάσεων και υπεύθυνων χειρισμών. Εναπόκειται στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και μόνο να προσδώσει στο Εθνικό Συμβούλιο το ρόλο που και παλαιότερα διαδραμάτιζε. Ακόμη να το κάνει και καλύτερο. Εμείς είμαστε έτοιμοι να συνδράμουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Το δεύτερο το οποίο πρέπει να γίνει είναι να ξεκαθαρίσει επιτέλους η κυβέρνηση τη θέση της στο Κυπριακό. Να ξεκαθαρίσει τις θέσεις της στη δέσμη ιδεών Γκάλι, στα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και γενικότερα να πει καθαρά πώς βλέπει τη λύση του Κυπριακού. Ένα σχεδόν χρόνο μετά την εκλογή του κ. Κληρίδη οι κυβερνώντες σκέφτονται και ενεργούν σαν αντιπολίτευση της προηγούμενης κυβέρνησης. Μαρτυρία μου η ομιλία του κ. Μάτση πριν από εμένα από το βήμα της Βουλής. Είναι καιρός να τεθεί τέρμα σ' αυτή τη νοοτροπία. Είναι καιρός να συνειδητοποιήσει ο Δημοκρατικός Συναγερμός ότι κυβερνά επιτέλους.

Είναι επίσης καιρός να τεθεί πάνω απ' όλα το συμφέρον της Κύπρου και του αγώνα που διεξάγει ο λαός μας και όχι να καθοδηγείται ο Πρόεδρος και η κυβέρνηση από τις ανάγκες και τις σκοπιμότητες της συγκυβέρνησης, όπως δυστυχώς γίνεται μέχρι τώρα. Μόνο έτσι η κυβέρνηση θα μπορέσει να αρθρώσει αξιόπιστο λόγο επί του Κυπριακού χωρίς αντιφάσεις, παλινδρομήσεις και την πολύ χαρακτηριστική διγλωσσία που μέχρι σήμερα παρουσιάζει. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε ως ελληνοκυπριακή πλευρά να αναλάβουμε πρωτοβουλίες με στόχο τη διαμόρφωση εξελίξεων αντί να τις παρακολουθούμε παθητικά χωρίς δυνατότητες παρέμβασης.

Η πορεία των εσωτερικών μας πραγμάτων δεν είναι άσχετη με την πορεία του Κυπριακού. Όσο υπάρχουν τριβές στο εσωτερικό μας μέτωπο και όσο αυτές οι τριβές οδηγούν σε ανεπιθύμητες αντιπαραθέσεις δημιουργείται κλίμα που δε βοηθά στην αναζήτηση της αναγκαίας συναίνεσης και της ενότητας στους χειρισμούς του Κυπριακού. Δεν μπορεί η κυβέρνηση να ζητά την υποστήριξη του πολιτικού κόσμου στους χειρισμούς της στο Κυπριακό και από την άλλη να τον αγνοεί, όσον αφορά τα εσωτερικά και κοινωνικοοικονομικά μας πράγματα, και, το χειρότερο, να τον αγνοεί, όσον αφορά τους χειρισμούς στο κυπριακό πρόβλημα!

Για τούτο και το τρίτο που πρέπει να γίνει είναι να εγκαταλείψει η κυβέρνηση την αυταρχική της νοοτροπία και να ανοίξει κανάλια ουσιαστικού διαλόγου με τους πολιτικούς και κοινωνικούς της εταίρους. Και όταν λέμε "ουσιαστικού διαλόγου", εννοούμε ότι η κυβέρνηση πρέπει όχι μόνο να διαλέγεται, αλλά και να είναι έτοιμη να δεχτεί θέσεις, να δεχτεί τα επιχειρήματα εκείνων με τους οποίους συνομιλεί.

Ο λόγος είναι στην κυβέρνηση. Δικό της είναι και το καθήκον να αναλάβει τις αναγκαίες πολιτικές πρωτοβουλίες για ομαλοποίηση της πολιτικής, της κοινωνικής και της οικονομικής ζωής στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Το ΑΚΕΛ μέσα στα πλαίσια της διακηρυγμένης πολιτικής του για αυστηρή μεν αλλά ταυτόχρονα υπεύθυνη και εποικοδομητική αντιπολίτευση είναι έτοιμο να ανταποκριθεί και να αναλάβει το μερίδιο των δικών του ευθυνών. Πιστεύουμε στη σημασία και την ανάγκη της ενότητας. Όπως και στο παρελθόν, είμαστε έτοιμοι να εργαστούμε για την ενότητα, κύρια όσον αφορά το εθνικό μας θέμα και τους χειρισμούς σε σχέση με αυτό, θέτοντας σε δεύτερη μοίρα τις όποιες άλλες σκοπιμότητες. Η ενότητα όμως μπορεί να οικοδομηθεί και να αποδώσει καρπούς, όταν στηρίζεται επιτέλους σε κάποιες αρχές, όταν στηρίζεται στο διάλογο και τον αμοιβαίο σεβασμό. Για μια τέτοιου είδους ενότητα, κύριε Πρόεδρε, θα συνεχίσουμε με επιμονή και με συνέπεια να αγωνιζόμαστε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και ο κ. Χριστόφιας μίλησε 69 λεπτά.

Θα παρακαλέσω, κύριοι συνάδελφοι, να μην υπάρχει καμιά διακοπή, όταν ομιλούν οποιοιδήποτε Βουλευτές οποιασδήποτε παρατάξεως από το βήμα της Βουλής. Το ύψιστο γεγονός για μια Βουλή είναι η συζήτηση των προϋπολογισμών. Γι' αυτό δε θα δεχτώ οποιαδήποτε διακοπή.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Από τα 69 λεπτά του κ. Χριστόφια νομίζω τα τρία λεπτά τουλάχιστον αναλώθηκαν σε διακοπές και σε επικλήσεις για μη διακοπή. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, είναι το σύνολο του χρόνου που δικαιούται, υποθέτω, το κόμμα του, όπως κι εγώ, κύριε Πρόεδρε. Αν μιλήσω περισσότερο από την αναλογία μου, οι συνάδελφοί μου είχαν την καλοσύνη να μου πουν ότι είναι διατεθειμένοι να περιορίσουν τις δικές τους ομιλίες, για να είμαι μέσα στο χρόνο που πρέπει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, θα επικεντρώσω την ομιλία μου στον προϋπολογισμό και μόνο μερικά σχόλια θα κάμω στο τέλος της ομιλίας μου σχετικά με τα μέτρα αποκατάστασης εμπιστοσύνης.

Ο κ. Χριστόφιας αναφέρθηκε επανειλημμένα στην ομιλία του στο ότι είναι καιρός η συγκυβέρνηση, όπως την αποκάλεσε, και ειδικότερα βεβαίως ο ΔΗΣΥ, να κατανοήσει ότι δεν είναι πια αντιπολίτευση και ότι κυβερνά. Εγώ θα του έλεγα ότι είναι καιρός και το ΑΚΕΛ να κατανοήσει ότι έπαυσε να είναι ο στυλοβάτης και ο υποστηριχτής του τέως Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Βασιλείου και ότι δεν είναι αναγκαστικό, κάθε φορά που γίνεται επίκριση για την πολιτεία ή την πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης, να θεωρεί ότι προσάπτεται μομφή κατά του ΑΚΕΛ ή να θεωρεί ότι πρέπει να καταστεί ο απολογητής του.

Έχει αναφέρει ο κ. Χριστόφιας έναν αριθμό αποκοπών που έγιναν από τον προϋπολογισμό πέρσι από τα δυο κόμματα και σχολίασε ότι φέτος τα κονδύλια έχουν επανέλθει. Νομίζω τα Μέλη της Επιτροπής Οικονομικών που άκουαν τότε τις απόψεις μας για την περικοπή ήξεραν και το λόγο. Ηταν ακριβώς γιατί οι φορείς, αυτοί που χρησιμοποιούσαν εκείνα τα χρήματα, επιδίδονταν στη χρησιμοποίησή τους για σκοπούς προώθησης είτε δημοκοπίας είτε υποστήριξης προς την κυβέρνηση.

'Οσον αφορά το Φορέα Νεολαίας, για τους ίδιους λόγους έχουν αποκοπεί και έχει ανασταλεί η χρήση τους, μέχρις ότου διαμορφωθεί ο νέος φορέας και μέχρις ότου τα καθήκοντα τα οποία εκτελούσε και η αποστολή την οποία επιτελούσε αποδοθούν στα αρμόδια όργανα του κόμματος -με συγχωρείτε- του κράτους. Επειδή μιλούσα για την κομματική χρήση αυτών των χρημάτων από την προηγούμενη κυβέρνηση, γι' αυτό στη ρύμη του λόγου αναφέρθηκα στα όργανα του κόμματος που εκπληρώνονταν κάτω από τα όργανα του κράτους.

Οι προϋπολογισμοί για το 1994, που συζητούμε και που καλείται η Βουλή να εγκρίνει, για μια ακόμα χρονιά είναι ελλειμματικοί. Δε θα σας κουράσω με λεπτομερείς αριθμούς ούτε και θα χρησιμοποιήσω τους εξειδικευμένους τεχνοκρατικούς όρους για δημοσιονομικά ή ταμιακά ελλείμματα ή για τις αυξητικές τάσεις των δαπανών ή για το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Πρώτο γιατί όλοι οι σχετικοί αριθμοί και οι σωστές ορολογίες αναφέρονται στην 'Εκθεση της Επιτροπής Οικονομικών -που με την ευκαιρία θέλω να πω με πόση πολλή προσοχή και επιμέλεια ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών και ιδιαίτερα ο Διευθυντής της Υπηρεσίας των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών κ. Χριστοφόρου την έχουν καταρτίσει, με σαφήνεια, ευγλωττία και, πιστεύω, ακρίβεια όσον αφορά τις διαβουλεύσεις- και ύστερα γιατί αυτοί οι όροι οι τεχνοκρατικοί τείνουν να συγχύσουν τον κοινό πολίτη και να δώσουν λανθασμένα συμπεράσματα, ότι οι Βουλευτές χρησιμοποιούν διαφορετικούς αριθμούς ο καθένας, επειδή απλούστατα οι αριθμοί αντιστοιχούν σε άλλη ορολογία.

Γεγονός που το καταλαβαίνει ο καθένας παραμένει ότι τα προβλεπόμενα έσοδα για το 1994 ανέρχονται σε £843 εκ. και τα προβλεπόμενα έξοδα μετά από τις διαφοροποιήσεις και τις αποκοπές και όπως διαμορφώθηκαν κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή Οικονομικών ανέρχονται σε £1.243 εκ. Δεν αναφέρω τα κλάσματα του εκατομμυρίου. Δηλαδή τα έξοδα υπερβαίνουν τα έσοδα κατά £400 εκ. περίπου.

Αφού ληφθούν υπόψη διάφορες αναπροσαρμογές εσόδων, το ποσοστό εφαρμογής των δαπανών των έργων αναπτύξεως και πόροι από δανεισμό, το αποκαλούμενο δημοσιονομικό έλλειμμα ανέρχεται σε £131 εκ. Αυτό δε σημαίνει βέβαια ότι στο τέλος του 1994 το κυβερνητικό ταμείο θα είναι μείον κατά £131 εκ. ή ότι το κράτος θα παραμείνει χωρίς χρήματα, για να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις του. Αυτό το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά πάσαν πιθανότητα θα καλυφθεί είτε από μεγαλύτερη απόδοση των φορολογικών μέτρων που ισχύουν είτε από νέα φορολογία ή αύξηση της υφισταμένης ή, αφού η κυβέρνηση δηλώνει ότι δεν έχει πρόθεση να επιβάλει νέους ή αυξημένους φόρους, από εσωτερικό ή εξωτερικό δανεισμό.

Ήδη όμως η οικονομία της Κύπρου υφίσταται και λειτουργεί κάτω από το καταθλιπτικό βάρος δημόσιου χρέους, εσωτερικού και εξωτερικού, ύψους £1.823 εκ. Σύμφωνα με τους δικούς μου λογαριασμούς, μόνοι οι τόκοι -όχι οι δόσεις αποπληρωμής- που ετήσια καταβάλλει το κράτος έναντι αυτών των δανείων ανέρχονται σε £150 εκ. το χρόνο.

Αφού λοιπόν τα προβλεπόμενα καθαρά έσοδα του κράτους από φορολογίες, τέλη, επιβαρύνσεις, πωλήσεις υπηρεσιών και άλλα ανέρχονται σε £800 εκ. περίπου, αυτό σημαίνει ότι από κάθε οκτώ λίρες που εισπράττει το κράτος η 11/2 λίρα πηγαίνει σε τόκους έναντι του δημόσιου χρέους.

Σε απλοποίηση οι παράμετροι που πρέπει και μπορεί να κατανοήσει ο κάθε πολίτης είναι οι πιο κάτω:

1) Εισπράττουμε £843 εκ. και ξοδεύουμε £1.243 εκ., δηλαδή ξοδεύουμε £400 εκ. περισσότερα από όσα εισπράττουμε.

2) Ενώ τα ετήσια έσοδα προϋπολογίζονται σε £843 εκ., χρωστούμε £1.823 εκ., δηλαδή περίπου δυόμισι φορές το ετήσιο εισόδημα του κράτους από φορολογίες.

3) Πληρώνουμε σε τόκους 11/2 λίρα για κάθε οκτώ λίρες που εισπράττει το κράτος.

Οι οικονομολόγοι βέβαια έχουν τους δικούς τους ορισμούς και τα δικά τους κριτήρια για αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης του τόπου, που σε μεγάλο βαθμό μόνο οι ίδιοι καταλαβαίνουν και που σε έναν άλλο βαθμό είναι αντιλεγόμενα κριτήρια.

Έτσι, μας μιλούν για αναλογίες του δημόσιου χρέους ή του δημοσιονομικού ελλείμματος σε σύγκριση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, για πρωτογενές και δευτερογενές έλλειμμα -αυτό είναι νέα φρασεολογία που εισήχθη φέτος- για αποδεκτά πλαίσια δημόσιου δανεισμού σε σύγκριση με τους δείκτες της Συνθήκης του Μάαστριχτ και για αποδεκτά πλαίσια ετήσιου πληθωρισμού.

Όμως, ακόμα και αν δεχτούμε ότι οι οικονομικοί δείκτες που καθορίζει η Συνθήκη του Μάαστριχτ είναι εφαρμόσιμοι και στην περίπτωση της Κύπρου -που δεν είναι, αφού ακόμα η Κύπρος δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης- το συμπέρασμα είναι ότι, ακόμα και αν γίνουν πλήρως δεκτοί οι αριθμοί που παραθέτει η κυβέρνηση, δεν ικανοποιούν τα κατώτατα όρια οικονομικών δεικτών που καθορίζει η Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Για παράδειγμα, η Συνθήκη του Μάαστριχτ καθορίζει ότι το ποσοστό του δημοσιονομικού ελλείμματος σε σύγκριση με το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν δεν πρέπει να υπερβαίνει το συντελεστή 3,1%. Το δημοσιονομικό έλλειμμα της Κύπρου το 1993, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών, ανήρχετο σε ποσοστό 4,8% πάνω στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και, αν πραγματοποιηθούν οι προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών για το 1994, μπορούμε να προσβλέπουμε σε μείωση αυτής της αναλογίας στο 3,7%, που και πάλι δεν είναι μέσα στους δείκτες που καθορίζει η Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, το ποσοστό του δημόσιου δανεισμού δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Σήμερα το δημόσιο χρέος στην Κύπρο υπερβαίνει το 80%. Άρα, και όσον αφορά αυτό το δείκτη, είμαστε έξω από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών του 1992 αλλά και τα προηγούμενα δύο χρόνια μεγάλη συζήτηση εγίνετο κατά πόσο στον υπολογισμό του δημόσιου χρέους έπρεπε να υπολογίζεται και το ποσό που η κυβέρνηση της Κύπρου εδανείζετο από τα αποθέματα του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Μετά την έγκριση της Συνθήκης του Μάαστριχτ το θέμα έχει αποσαφηνιστεί. Επιτρέπεται μεν ο δανεισμός, όταν το Ταμείο δεν είναι ελεγχόμενο από την κυβέρνηση, αλλά ο δανεισμός από τέτοια ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων συνυπολογίζεται στο καθαρό ποσοστό του δημόσιου δανεισμού. Έστω και αν οι πλείστες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρά τη Συνθήκη του Μάαστριχτ συνεχίζουν αυτή την τακτική.

Όχι μόνο αυτός ο δανεισμός πρέπει να υπολογίζεται στο σύνολο του δημόσιου χρέους, σύμφωνα με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, αλλά στο μέλλον θα απαγορεύεται στο κράτος να δανείζεται από αυτό το Ταμείο με ευνοϊκότερους όρους, όσον αφορά το επιτόκιο και την αποπληρωμή, από ό,τι είναι τα επικρατούντα επίπεδα επιτοκίων στην ανοικτή αγορά.

'Οπως είναι γνωστό, η κυπριακή κυβέρνηση δανείζεται από τα αποθέματα του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων έναντι επιτοκίου 7%, που είναι τουλάχιστον δυο ποσοστιαίες μονάδες ευνοϊκότερο από τα νόμιμα επικρατούντα επίπεδα επιτοκίων δανεισμού. 'Αρα και σ' αυτό το δείκτη είμαστε έξω από τους δείκτες που καθορίζει η Συνθήκη του Μάαστριχτ.

Ο τελευταίος δείκτης του Μάαστριχτ είναι το ποσοστό του ετήσιου πληθωρισμού. Δε θα αναφερθώ σ' αυτό το σημείο στα αίτια του αυξανόμενου πληθωρισμού στην Κύπρο. Σύμφωνα με το σχετικό δείκτη της Συνθήκης του Μάαστριχτ, το ποσοστό του ετήσιου πληθωρισμού δεν πρέπει να υπερβαίνει τό μέσο όρο των τριών χωρών που έχουν το χαμηλότερο ετήσιο δείκτη πληθωρισμού. Με βάση τα μέχρι σήμερα δεδομένα, ο μέσος όρος ποσοστού πληθωρισμού των τριών χωρών με τα καλύτερα αποτελέσματα στην Ευρώπη είναι 3,1%. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Υπουργείου Οικονομικών, το ποσοστό πληθωρισμού της Κύπρου το 1992 ήταν 6,5% και μέσα στο 1993 και 1994 ελπίζεται να μειωθεί στο 5,3%. 'Αρα και όσον αφορά αυτό το δείκτη, του πληθωρισμού, είμαστε έξω από τα πλαίσια της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Το ερώτημα που προκύπτει και που φυσιολογικά υποβάλλουν πολλοί πολίτες είναι: "Μα, αφού είστε τόσο επικριτικοί για την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, πώς η Βουλή και ειδικότερα τα συνεργαζόμενα κόμματα ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ εγκρίνετε τους ετήσιους προϋπολογισμούς και άρα την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης;"

Καταρχήν θέλω να τονίσω και να επαναλάβω τις απόψεις του ΔΗΚΟ σχετικά με την έκταση και φύση της "συνεργασίας", που με την ευκαιρία της συζήτησης άλλων θεμάτων έχουμε επανειλημμένα τονίσει από το βήμα της Βουλής, όπως και με άλλες δηλώσεις, που όμως εύσχημα και πονηρά μερικοί θέλουν να αγνοούν και να αναφέρονται είτε σε "ρήγματα" είτε σε "κρίσεις" ανάμεσα στα συνεργαζόμενα κόμματα.

'Οπως επανειλημμένα έχει δηλωθεί, συνειδητά και μετά από πολύ προβληματισμό τα καθοδηγητικά όργανα του ΔΗΚΟ αποφάσισαν να υποστηρίξουν την εκλογή του κ. Γλαύκου Κληρίδη στην προεδρία με βάση συμφωνία πάνω στην πολιτική για το εθνικό θέμα, που για το ΔΗΚΟ είναι το υπέρτατο κριτήριο καθορισμού της πολιτικής του.

Διατηρούμε τις επιφυλάξεις και τις διαφωνίες μας όσον αφορά τις εκτιμήσεις για τις εξελίξεις και τους περιοδικούς χειρισμούς, αλλά συμφωνούμε στην ουσία ότι η δέσμη ιδεών Γκάλι, όπως έχει, δεν μπορεί να αποτελέσει αποδεκτή βάση για λύση του Κυπριακού. Αν δεν επιτευχθεί άρση των αρνητικών στοιχείων αυτής της δέσμης, η δέσμη δεν μπορεί να αποτελέσει ούτε καν βάση για συζήτηση. Ο ΔΗΣΥ τρέφει την ελπίδα ότι με τους κατάλληλους χειρισμούς θα γίνει κατορθωτή η άρση αυτών των αρνητικών σημείων, ώστε η δέσμη ιδεών να καταστεί αποδεκτή βάση για συζήτηση· όχι για αποδοχή.

Εμείς διαφωνούμε με αυτή την εκτίμηση. Δεχτήκαμε όμως να δοθεί η ευκαιρία στο νέο Πρόεδρο με τους δικούς του χειρισμούς να επιχειρήσει την άρση των αρνητικών σημείων. Η ίδια η ζωή και στην πράξη θα αποδειχθεί ποια από τις δυο εκτιμήσεις ήταν σωστή. Ελπίζω να είναι σαφής ο διαχωρισμός μεταξύ διαφορετικών εκτιμήσεων και διαφορετικής πολιτικής. Οι εκτιμήσεις μπορεί να είναι διαφορετικές, όμως η ουσία της πολιτικής να ταυτίζεται.

'Αλλωστε, προκειμένου για τις επιλογές του ΔΗΚΟ στις προηγούμενες προεδρικές εκλογές, να μην ξεχνούμε ότι ο αντίπαλος του κ. Κληρίδη, ο τέως Πρόεδρος κ. Βασιλείου, όχι μόνο δημόσια αποδέχτηκε τη δέσμη ιδεών Γκάλι ως αποδεκτή "βάση" για συζήτηση -και είχα την ευκαιρία σε άλλη ομιλία να εξηγήσω ότι δεν υπάρχει τέτοιο θέμα, βάση για συζήτηση- αλλά και για μερικά απαράδεκτα σημεία της, όπως το θέμα της κυριαρχίας, της μιας διεθνούς προσωπικότητας, το θέμα της επιστροφής των προσφύγων και της διασφάλισης των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, προσπαθούσε να υποστηρίξει ότι η δέσμη ιδεών ικανοποιούσε τα ελάχιστα όρια διασφάλισης αυτών των αναφαίρετων δικαιωμάτων του κυπριακού ελληνισμού. Και ακόμα και σήμερα υποστηρίζει και διακηρύσσει τις ίδιες απόψεις.

Κατά συνέπεια για το ΔΗΚΟ η επιλογή ήταν μεταξύ της βέβαιης εθνικής καταστροφής και της ελπίδας ότι διανοίγονταν οι ελπίδες για αποτροπή της καταστροφής που διέγραφε η δέσμη ιδεών Γκάλι και το ψήφισμα 789, που υιοθετούσε τη δέσμη ιδεών Γκάλι, που ήταν το κύριο θέμα του ψηφίσματος 789. Μεταξύ των δυο γραμμών η επιλογή του κ. Κληρίδη όχι μόνο δεν ήταν δύσκολη, αλλά ήταν και προκαθορισμένη, όταν ληφθεί υπόψη η παράδοση, η ιστορία και οι λόγοι ύπαρξης του Δημοκρατικού Κόμματος. Αυτό ήταν το αποφασιστικό κριτήριο. Αυτό ήταν τουλάχιστον για μένα.

Ακριβώς το γεγονός της χρόνιας αντιπαράθεσης του ΔΗΚΟ με το ΔΗΣΥ και των συγκρούσεων μεταξύ των Προέδρων των δυο κομμάτων δεν μπορεί να είναι πηγή επίκρισης ή χλευασμού αλλά αντίθετα πηγή επαίνου των δυο κομμάτων και των ηγετών τους, επειδή, όταν στην πλάστιγγα τέθηκε η εθνική επιβίωση του ελληνισμού της Κύπρου, επικράτησε το υπέρτατο εθνικό συμφέρον και τάφηκαν οι πικρίες της χρόνιας αντιπαράθεσης ή τα προσωπικά αισθήματα και φιλοδοξίες υπέρ του υπέρτερου εθνικού συμφέροντος και όχι για τις κομματικές σκοπιμότητες.

'Ομως, κάτω από τις συνθήκες που επιτεύχθηκε αυτή η συνεργασία ούτε χρόνος ούτε ευχέρεια παρείχετο για τη σύναψη γενικότερης συμφωνίας πάνω στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική πολιτική της νέας κοινής κυβέρνησης που έχει προκύψει. Γι' αυτό τα δυο κόμματα διατηρούν την αυτοτέλεια και τη χωριστή οντότητά τους και το δημοκρατικό δικαίωμα της διαφωνίας σ' αυτά τα θέματα. Γι' αυτό πάνω στα θέματα της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής έχουμε κάθε ηθικό δικαίωμα να διατηρούμε τις διαφωνίες μας και καλόπιστα να υποβάλλουμε στο συνεργαζόμενο κόμμα τόσο στο επίπεδο του Υπουργικού Συμβουλίου όσο και στη Βουλή τις απόψεις και εισηγήσεις μας, χωρίς όμως κλονισμό της υπέρτερης συμφωνίας και συνεργασίας πάνω στο εθνικό θέμα ή σε επιμέρους εκτιμήσεις και χειρισμούς στο εθνικό θέμα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Σχετικά με τη συζήτηση των προϋπολογισμών, υπάρχουν και άλλα κριτήρια που καθορίζουν τα πλαίσια της στάσης του κάθε κοινοβουλευτικού κόμματος σχετικά με τους προϋπολογισμούς. Καταρχήν πρέπει να γίνει κατανοητή μία αυταπόδεικτη αλήθεια, δηλαδή ότι η συζήτηση και έγκριση των ετήσιων προϋπολογισμών δεν υπέχουν την έννοια της συζήτησης και έγκρισης είτε της οικονομικής είτε της κοινωνικής πολιτικής της εκάστοτε κυβέρνησης. Αυτή η συζήτηση και η ψηφοφορία που θα επακολουθήσει έχουν ακριβώς την εννοιολογική και γραμματική έννοια του όρου. Οι προϋπολογισμοί είναι αυτό που λέει η λέξη: είναι η απαρίθμηση των προϋπολογιζόμενων εσόδων και δαπανών του κράτους για τον επόμενο χρόνο. Δεν είναι πρόταση για την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Ούτε η φορολογική πολιτική της κυβέρνησης καθορίζεται από τους προϋπολογισμούς ούτε η επενδυτική ούτε η

ούτε η κοινωνική ούτε η πολιτιστική πολιτική της κυβέρνησης. Απαριθμούνται και εγκρίνονται οι δαπάνες που εξουσιοδοτείται να κάνει η Εκτελεστική Εξουσία στους επόμενους δώδεκα μήνες σε εφαρμογή της πολιτικής που έχει κατά νου ή που καθορίζουν οι νόμοι.

Σίγουρα αυτή η πολιτική αντανακλάται μερικώς στις δαπάνες που η κυβέρνηση προτίθεται να κάμει έναντι αυτών των τομέων πολιτικής, αλλά αυτή η πολιτική δεν κατατίθεται με τους προϋπολογισμούς και δε συζητείται από τη Βουλή ως τέτοια.

Κατά ανώτατο όριο, οι προϋπολογισμοί αντικατοπτρίζουν και ίσως προκαθορίζουν σε μεγάλο βαθμό βασικά στοιχεία και τάσεις της οικονομίας, όπως είναι το ταμιακό έλλειμμα, το δημοσιονομικό έλλειμμα, το μέγεθος και κόστος της δημόσιας υπηρεσίας, το αναγκαίο ύψος του δημόσιου δανεισμού, και απαριθμούν την προτεραιότητα που η κυβέρνηση κρίνει ότι πρέπει να δοθεί στην εκτέλεση έργων υποδομής και οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης είτε παγκύπριου είτε τοπικού ενδιαφέροντος.

Η φορολογική, η επενδυτική, η κοινωνική και η πολιτιστική πολιτική της κυβέρνησης εκφράζονται και συγκεκριμενοποιούνται με επιμέρους νομοσχέδια που θα κατατεθούν στη Βουλή στους δώδεκα μήνες που θα ακολουθήσουν την έγκριση των προϋπολογισμών. Αυτή είναι η μια πτυχή.

Μια δεύτερη πτυχή, που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, είναι ότι στο προεδρικό σύστημα που έχει η Κύπρος και με βάση τη συνταγματική αρχή για το διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων της Εκτελεστικής και Νομοθετικής Εξουσίας αντίστοιχα, η Βουλή δεν έχει συνταγματικό δικαίωμα να εγκρίνει δαπάνες που θα επιφέρουν επιβάρυνση στα δημόσια οικονομικά και που δεν έχουν κατατεθεί από την κυβέρνηση.

Η Βουλή έστω και με ομόφωνη απόφασή της δεν μπορεί να επιβάλει στην κυβέρνηση δαπάνες άλλες από αυτές που η ίδια η κυβέρνηση προτείνει για την εκτέλεση του άλφα ή του βήτα έργου στην τάδε ή τη δείνα περιοχή ή κοινότητα. Η Βουλή έχει δικαίωμα να περικόψει κονδύλια ή να μειώσει δαπάνες ή ακόμα να καταψηφίσει ολόκληρο τον προϋπολογισμό, αλλά δε δικαιούται να προσθέσει δαπάνες. Μόνο στα πλαίσια της συζήτησης των προϋπολογισμών στο επίπεδο της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής είναι δυνατή η συναλλαγή της Βουλής με την κυβέρνηση, ώστε η τελευταία να αυξήσει τη μια ή την άλλη δαπάνη ή να προσθέσει έργα έναντι παραχωρήσεων που θα δεχτεί η Βουλή να κάμει σε άλλες σχετικές δαπάνες.

Γι' αυτό και οι εισηγήσεις που στη συνέχεια θα γίνουν από κοινοβουλευτικά κόμματα ή Βουλευτές -και είμαι βέβαιος ότι πολλές θα γίνουν στη συνέχεια της συζήτησης των προϋπολογισμών- υπέχουν την έννοια της επισήμανσης υφιστάμενου προβλήματος και αιτιολογημένων εισηγήσεων Βουλευτών, τις οποίες ένα δημοκρατικό καθεστώς οφείλει να λαμβάνει σοβαρά υπόψη και στα όρια των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους να ικανοποιεί σε μελλοντικό προϋπολογισμό ή με συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Την ίδια έννοια έχουν και οι αναλύσεις και εισηγήσεις σχετικά με τα γενικότερα θέματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Στη συνέχεια της συζήτησης Βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος θα εγείρουν τέτοια επιμέρους θέματα στον τομέα που η κοινοβουλευτική μας ομάδα με απόφασή της τους ανέθεσε να εγείρουν. Γι' αυτό σ' αυτή την ομιλία εγώ δε θα ασχοληθώ με αυτές τις πτυχές είτε συγκεκριμένων τομέων πολιτικής ή με συγκεκριμένα έργα ανάπτυξης. Θα αναφερθώ στη συνέχεια σε μερικές γενικότερες διαπιστώσεις για τις τάσεις της οικονομίας και σε γενικότερες εισηγήσεις πολιτικής.

Αναφερόμενος πάντα στο θέμα των συνταγματικών δυνατοτήτων της Βουλής στα πλαίσια των συζητήσεων των ετήσιων προϋπολογισμών, ώστε με απόφασή της ή με την ψήφο της πάνω στους προϋπολογισμούς να τροποποιεί την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης, αναφέρω και τον τρίτο και πιο αποφασιστικό παράγοντα.

Όπως έχω προαναφέρει, οι ετήσιοι προϋπολογισμοί είναι η καταγραφή και εξουσιοδότηση των δαπανών που η κυβέρνηση δικαιούται και πρέπει να κάμει στους δώδεκα μήνες που ακολουθούν. Αυτός ο παράγοντας, ο τρίτος παράγοντας, είναι η ανελαστικότητα μεγάλου ποσοστού δαπανών των ετήσιων εσόδων και πόρων του κράτους. Όταν η κυβέρνηση λόγω ανειλημμένων νομικών ή συμβατικών ή συνταγματικών υποχρεώσεων είναι δεσμευμένη να δαπανά πάνω από το 80% των εσόδων της σε προκαθορισμένες δαπάνες, που δεν μπορούν ούτε να περικοπούν ούτε να διαφοροποιηθούν, αυτό καθορίζει τα περιθώρια μέσα στα οποία η Βουλή έχει την ευχέρεια να διαφοροποιήσει τους προϋπολογισμούς.

Αναφέρομαι συγκεκριμένα στις δαπάνες διατήρησης και λειτουργίας της στρατιάς των δημόσιων υπαλλήλων και στο τεράστιο ποσό τόκων που ετήσια πρέπει να καταβάλλεται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους. Αυτοί οι δυο τομείς...

(Ο Πρόεδρος χτυπά τη σφύρα, για να γίνει ησυχία στην αίθουσα.)

Δε με ενοχλεί όταν μιλάτε. Μόνο όταν η δική σας φωνή υπερκαλύπτει τη δική μου, παρά το ότι μιλώ με το μικρόφωνο, με ενοχλεί.

Αυτοί οι δυο τομείς, δηλαδή οι δαπάνες για τη διατήρηση και τη λειτουργία της στρατιάς των δημόσιων υπαλλήλων και το τεράστιο ποσό τόκων που ετήσια πρέπει να καταβάλλεται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, είναι οι δυο παράγοντες που καθορίζουν τα πλαίσια μέσα στα οποία μπορεί να προβεί σε περικοπές η Βουλή.

Αυτοί οι δυο τομείς από μόνοι τους απορροφούν το 80% των προϋπολογιζόμενων εσόδων του κράτους κάθε χρόνο. Άρα για τι ποσοστό εσόδων συζητούμε εδώ και ποια ευχέρεια έχουμε ως Βουλή να επιβάλουμε ανακατανομή των κρατικών εσόδων; Μιλούμε για ένα ποσοστό 20% κατά ανώτατο όριο.

Όπως αναφέρεται στον προϋπολογισμό που συζητούμε σήμερα, τα καθαρά έσοδα του κράτους από όλες τις φορολογίες, τέλη, επιβολές και επιβαρύνσεις των πολιτών θα ανέλθουν στο ποσό των £815 εκ. (αυτό αναφέρεται στη σελίδα 4 της Έκθεσης).

Σύμφωνα με τη γνωστή πρόσφατη δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας, από αυτά τα έσοδα περίπου £415 εκ. θα απορροφηθούν μέσα στο 1994 για το κρατικό μισθολόγιο, περιλαμβανομένων των ωρομισθίων εργατών και εκτάκτων, δηλαδή για πληρωμές μισθών, επιδομάτων και άλλων ωφελημάτων των δημόσιων υπαλλήλων. Άλλα £148 εκ. θα δαπανηθούν για αποπληρωμή τόκων (όχι κεφαλαίου) για τα δάνεια που έχει συνάψει η Κύπρος. Δηλαδή, από το συνολικό ποσό των εσόδων του κράτους μέσα στο 1994, δηλαδή των £815 εκ., £563 εκ. θα δαπανηθούν για το κρατικό μισθολόγιο και για τόκους δανείων. Παραμένει λοιπόν ένα ποσό £250 εκ., για να διατεθεί σε άλλες δαπάνες του κράτους, σε σχέδια αναπτύξεως και σε κοινωνικά προγράμματα, πολλά από τα οποία είναι συνεχιζόμενα και μη επιδεχόμενα περικοπή. Δηλαδή, από κάθε οκτώ λίρες που εισπράττει από όλους μας το κράτος οι έξι περίπου λίρες δαπανώνται για μισθούς και ωφελήματα υπαλλήλων και για τόκους δανείων.

Η κυβέρνηση μάς λέγει, και έχει δίκαιο, ότι αυτές οι δαπάνες είναι ανελαστικές. Κατά συνέπεια, όταν λέμε ότι εμείς εδώ στη Βουλή συζητούμε τους προϋπολογισμούς, στην ουσία συζητούμε για τη διάθεση £252 εκ. από σύνολο εσόδων £800 εκ. Το πολύ πολύ μας δίνεται δικαίωμα και έχουμε την ευχέρεια να συζητούμε πώς θα διατεθούν χρήματα που θα δανειστούμε κι έτσι να αυξηθεί ακόμα περισσότερο το ποσό που καταβάλλουμε ως τόκους.

Αρχίζω να διερωτώμαι λοιπόν πραγματικά πόση σημασία έχει για το λαό η συζήτηση των ετήσιων προϋπολογισμών, όταν ουσιαστικά η συζήτηση αναγκαστικά περιορίζεται σε συζήτηση των τρόπων διάθεσης χρημάτων που θα δανειστούμε. Ιδιαίτερα όταν το Δημοκρατικό Κόμμα έχει τη σταθερή άποψη ότι όχι μόνο πρέπει να μην επιτραπεί πρόσθετος δανεισμός, αλλά ακόμα με νομοθέτημα της Βουλής πρέπει να περιοριστεί πολύ κάτω από τα σημερινά επίπεδα. Άλλωστε, για το σκοπό αυτό, όπως είναι γνωστό, έχουμε καταθέσει και πρόταση νόμου.

Όταν λοιπόν ληφθεί υπόψη ότι από τα £815 εκ. εσόδων του κράτους, εκτός από τα δανειζόμενα, δαπανούμε τα £563 εκ. σε μισθούς των δημόσιων υπαλλήλων και σε τόκους, η συζήτηση των προϋπολογισμών στη Βουλή αναγκαστικά περιορίζεται στη συζήτηση αν από αυτά τα £800 εκ. εσόδων θα διατεθούν -έτσι λέγουν οι αριθμοί που αναφέρονται στην Έκθεση- £5 εκ. για τη δημόσια υγεία, £8 εκ. για την παιδεία ή £19 εκ. για την υδατική ανάπτυξη ή £6 εκ. για την προώθηση του τομέα του εμπορίου και της βιομηχανίας.

Αυτά είναι τα μικρά περιθώρια ανακατανομής και εισηγήσεων που έχουμε. Δηλαδή ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 20% των συνολικών εσόδων του κράτους. Αυτά τα απλοποιημένα στοιχεία δίνουν τις παραμέτρους των πλαισίων της συζήτησης των προϋπολογισμών στη Βουλή σ' αυτή τη διήμερη συζήτηση και νομίζω ότι δίνουν το μέτρο των δυνατοτήτων που έχει η Βουλή για διαφοροποίηση των προϋπολογισμών.

Χωρίς περιστροφές λέγω ότι το θέμα του κρατικού μισθολογίου αποτελεί τη φοβερή γάγγραινα, και την πιο απειλητική από κάθε άλλη, των δημόσιων οικονομικών και ίσως και της γενικότερης οικονομίας του τόπου.

Καταρχήν πρέπει να χαιρετίσουμε την απόφαση της κυβέρνησης να συνεχίσει μέσα στο 1994 την πολιτική που άρχισε η προηγούμενη κυβέρνηση για παγοποίηση της δημιουργίας νέων θέσεων και των αναβαθμίσεων-αναδιαρθρώσεων υφιστάμενων θέσεων. Στην πραγματικότητα οι προϋπολογισμοί του 1994 προβλέπουν τη δημιουργία μόνο 20 θέσεων με ταυτόχρονη κατάργηση 45 από τις υπάρχουσες θέσεις. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι αυτό είναι ένα πρώτο βήμα, ένα πολύ μικρό βήμα, σχεδόν μια τελετουργική χειρονομία, που ελπίζουμε να ακολουθηθεί με συνέπεια στα υπολειπόμενα χρόνια της θητείας της κυβέρνησης Κληρίδη από πιο θαρραλέα και πιο ουσιαστικά βήματα με συνέχιση της παγοποίησης και με κατάργηση κάθε χρόνο εκατοντάδων θέσεων και όχι μονάδων θέσεων, όπως έγινε φέτος.

Είναι θλιβερό, διότι από τις 20 νέες θέσεις που ιδρύονται μέ τους προϋπολογισμούς του 1994 οι επτά προορίζονται για νέες θέσεις στη Βουλή. Δε λογαριάζω τον εαυτό μου ως τον πιο αρμόδιο για να πει αν η Βουλή χρειάζεται αυτές τις πρόσθετες θέσεις ή όχι. Πιθανότατα οι νέες θέσεις χρειάζονται. Όμως με την ίδια πιθανότητα ήσαν αναγκαίες πολλές από τις 400 πρόσθετες θέσεις που, όπως πληροφορούμαι, είχαν ζητήσει τα Υπουργεία και οι κρατικές υπηρεσίες, αλλά τις απέρριψε το Υπουργικό Συμβούλιο.

Θα λεχθεί πιθανόν ότι οι επτά θέσεις δεν είναι σοβαρό θέμα μπροστά στα £415 τόσα εκατομμύρια που θα καταβληθούν για το κυβερνητικό μισθολόγιο μέσα στο 1994. Όμως υποσκάπτεται η πειστικότητα τόσο της κυβέρνησης όσο και της Βουλής, όταν ταυτόχρονα μιλούμε για τον περιορισμό και τη συρρίκνωση του κυβερνητικού μισθολογίου, και δικαιολογημένα αμφισβητείται η συνέπεια της κυβέρνησης και της Βουλής, όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ των λεκτικών διακηρύξεων για συρρίκνωση του κυβερνητικού μισθολογίου και των πράξεων που τις ακολουθούν.

Όσο δυσάρεστο και όσο αντιδημοτικό και να είναι, δυστυχώς πρέπει και να μιλούμε, αλλά πρέπει και να γίνουν οδυνηρές τομές για τη συρρίκνωση του κρατικού μισθολογίου. Δεν πρόκειται για λεπτομέρεια. Δεν πρόκειται για παρενθετικό θέμα.

Με την αναπόφευκτη αυξητική τάση σε λίγα χρόνια, όχι πολλά, σε 4-5 χρόνια όλα τα έσοδα του κράτους, εκτός αν μπουν νέες φορολογίες, θα καταναλίσκονται για την πληρωμή των δημόσιων υπαλλήλων. Με κανένα κριτήριο και με κανένα αιτιολογικό δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η Κύπρος, μια χώρα με πληθυσμό 600 000 κατοίκων, να έχει μια στρατιά 34 000 δημόσιων υπαλλήλων. Δηλαδή να αναλογεί ένας δημόσιος υπάλληλος σε λιγότερους από είκοσι πολίτες, άνδρες, γυναίκες και παιδιά. Κάπου το σύστημα νοσεί.

Γι' αυτό δεν μπορούμε να είμαστε ικανοποιημένοι από τις σκέψεις και τα μέτρα που προτείνει η κυβέρνηση για αντιμετώπιση αυτής της γάγγραινας ούτε από τη συνταγή που επέλεξε η κυβέρνηση. Η συνταγή της κυβέρνησης είναι χιλιοειπωμένη και χιλιοδοκιμασμένη. Και όπως σε όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις που δοκιμάστηκε, και αυτή τη φορά είναι καταδικασμένη να αποτύχει.

Η συνταγή της κυβέρνησης είναι η σύσταση μιας ακόμα τεχνικής επιτροπής. Η κυβέρνηση δήλωσε στην Επιτροπή Οικονομικών ότι συνέστησε τεχνική επιτροπή σε επίπεδο γενικών διευθυντών που, όπως ανέφερε ο Υπουργός Οικονομικών στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής -και διαβάζω από τη σελίδα 4 της Έκθεσης της Επιτροπής Οικονομικών που βρίσκεται μπροστά σας- "αναμένεται να μελετήσει, μεταξύ άλλων θεμάτων, τόσο τις ανάγκες σε επιπρόσθετο προσωπικό των διάφορων Υπουργείων και τμημάτων όσο και την ύπαρξη υπεράριθμου προσωπικού". Και ότι, τάχατες, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του κυρίου Υπουργού, αναμένεται ότι στην πρώτη σφαιρική της έκθεση η τεχνική αυτή επιτροπή θα παρουσιάσει τις απόλυτα αναγκαίες επιπρόσθετες νέες θέσεις και θα κάμει εισηγήσεις για τυχόν καταργήσεις θέσεων.

Δεν αμφισβητώ καθόλου τις αγαθές και ειλικρινείς προθέσεις του Υπουργού Οικονομικών και των άλλων μελών του Υπουργικού Συμβουλίου. Με την καθιερωμένη ορμή και τον ενθουσιασμό του νεοφώτιστου επιθυμούν να κάνουν ριζικές τομές και πιστεύουν πως μπορούν με μια απόφαση να αλλάξουν άρδην ένα καθεστώς συμπεριφοράς παγιωμένο από χρόνια, που έχει τις ρίζες του στην ανθρώπινη φύση και τη νοοτροπία του κάθε τμηματάρχη.

Δε θα σχολιάσω τη γνωστή αρχή τακτικής της διοίκησης ότι ο ασφαλέστερος τρόπος για τη διαιώνιση ενός καυτού θέματος είναι η παραπομπή του σε μια επιτροπή. Και ακόμα ότι, αν θέλεις να ενταφιάσεις οριστικά ένα τέτοιο θέμα, τότε το παραπέμπεις σε μια τεχνική υπεπιτροπή. Ίσως οι Υπουργοί δε γνωρίζουν τι σημαίνει γραφειοκρατικό κατεστημένο της κυβερνητικής μηχανής.

Προσωπικά -και έχω υπηρετήσει σε αρκετά Υπουργεία του κράτους για πάνω από μια δεκαετία, ώστε να δικαιούμαι να διεκδικήσω κάποια εμπειρία- θα ήθελα να γνωρίσω τον τμηματάρχη που θα προτείνει μείωση του προσωπικού του τμήματός

του ή έστω που θα παραδεχθεί ή έστω που θα ανεχθεί ότι έχει έστω και έναν υπεράριθμο υπάλληλο στο δικό του τμήμα. Θα ήθελα πραγματικά να τον γνωρίσω, για να τον προτείνω στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για παρασημοφόρηση με το ανώτατο παράσημο της Δημοκρατίας, που είναι το αγρινό, έστω και αν παράνομα ή χωρίς νόμο απονέμονται παράσημα στην Κύπρο.

Δεν είμαστε λοιπόν ικανοποιημένοι από τη συνταγή που προτείνει η κυβέρνηση για αποπυροδότηση της ωρολογιακής βόμβας που λέγεται "κρατικό μισθολόγιο".

Όμως, για να μην ακούγομαι μόνο ως εντελώς αρνητικός και επικριτικός, υποβάλλω τις πιο κάτω εισηγήσεις μου. Δεν ισχυρίζομαι ότι οι εισηγήσεις μου είναι απόλυτα εφικτές ούτε εύκολες. Αν όμως όλοι συμφωνούμε ότι, ανεξάρτητα από ευθύνες, η Κύπρος δεν μπορεί να πληρώνει σήμερα τα πέντε όγδοα των συνολικών εσόδων του κράτους σε μισθούς με ετήσια αύξηση 10% το χρόνο, αν όλοι συμφωνούμε ότι κάτι πρέπει να γίνει για αναστροφή αυτής της καταστροφικής πορείας, τότε με όλη την ταπεινότητα του ερασιτέχνη εισηγούμαι τα εξής:

1) Να ληφθεί και να διακηρυχθεί ως πολιτική απόφαση αυτής της κυβέρνησης όχι με νομοσχέδιο, ανεξάρτητα από το συνεπαγόμενο πολιτικό κόστος, ότι στη διάρκεια της θητείας της δε θα δοθεί καμιά μισθολογική αύξηση σε δημόσιους υπαλλήλους, μέχρις ότου το επίπεδο της μισθοδοσίας και των λοιπών ευνοϊκών όρων απασχόλησης των δημόσιων υπαλλήλων προσεγγίσει τα επίπεδα του μέσου όρου αμοιβής των αντίστοιχων υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα με αντίστοιχα προσόντα και αφού ληφθούν υπόψη οι δυσμενέστεροι όροι που κατά μέσο όρο επικρατούν στον ιδιωτικό τομέα όσον αφορά το ωράριο εργασίας και τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα.

2) Να συνεχισθεί η παγοποίηση στην πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού και στην αναβάθμιση κλιμάκων, όπως και στη δημιουργία νέων θέσεων, εκτός από υπηρεσίες που η φυσική αύξηση του πληθυσμού τις επιβάλλει, όπως είναι οι εκπαιδευτικοί και ιατρικοί λειτουργοί.

3) Να κληθούν οι Υπουργοί που προΐστανται κάθε Υπουργείου να προτείνουν και να επιβάλουν μείωση του προσωπικού κάθε Υπουργείου και κάθε υπηρεσίας του Υπουργείου τους κατά 3% στον αριθμό θέσεων και τη συνολική δαπάνη για κάθε χρόνο της υπολειπόμενης θητείας της κυβέρνησης Κληρίδη, εξαιρουμένων των Υπουργείων Παιδείας και Υγείας, και οι θέσεις που αντιστοιχούν να καταργηθούν μόλις κενωθούν με την αφυπηρέτηση των σημερινών κατόχων.

4) Η επιλογή των θέσεων που θα περικόπτονται και θα καταργούνται να επαφίεται στην κρίση του κάθε Υπουργού, που είναι υπεύθυνος να καθορίζει τις προτεραιότητες προσφοράς που προσφέρει το Υπουργείο του. Άλλωστε, σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο κάθε Υπουργός προΐσταται του Υπουργείου του και είναι υπεύθυνος για τον κατάρτισμό των προτάσεων του Υπουργείου του για περίληψη στον προϋπολογισμό του κράτους.

Επιλέγηκε το ποσοστό του 3%, γιατί, σύμφωνα με διεθνείς στατιστικές, ο αριθμός των θέσεων της δημόσιας υπηρεσίας και η συνολική δαπάνη για το κρατικό μισθολόγιο είναι στην Κύπρο τουλάχιστον κατά 15% πάνω από τον επικρατούντα μέσο όρο στην Ευρώπη.

Ξέρω ότι αυτά που προτείνω είναι δραστικά και πικρά μέτρα. Είναι όμως απείρως λιγότερο πικρά από την καταστροφική κατάληξη που σε 4-5 χρόνια θα έχει η οικονομία του τόπου, αν αφεθεί ανεξέλεγκτη η αύξηση του κρατικού μισθολογίου. Γνωρίζω επίσης ότι όσα λέγω πάνω στο θέμα είναι αντιδημοτικά και θα εγείρουν την εχθρότητα της ΠΑΣΥΔΥ και άλλων ομάδων πιέσεως προς τη Βουλή. Αν όμως όλοι δεχόμαστε ότι η Κύπρος δεν μπορεί για πολύ χρόνο να πληρώνει τα πέντε όγδοα του συνόλου των εσόδων του κράτους για τους δημόσιους υπαλλήλους -και σύντομα το σύνολο των εσόδων του κράτους- τότε πρέπει να συμφωνήσουμε ότι κάτι δραστικό πρέπει να γίνει και ας το εισηγηθούν οι άλλοι. Διαφορετικά, αναπόφευκτα θα φτάσουμε στο στάδιο που το κράτος δε θα έχει τους πόρους για να καταβάλλει το κρατικό μισθολόγιο.

Θα αναφερθώ τώρα σε μερικές διαπιστώσεις σχετικά με την οικονομία του τόπου, που προκύπτουν τόσο από τα επεξηγηματικά σημειώματα που συνόδευσαν τους προϋπολογισμούς όσο και από την ομιλία του κυρίου Υπουργού Οικονομικών μπροστά στη Βουλή:

1) Ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης της Κύπρου εξακολουθεί να βασίζεται επικίνδυνα στον τομέα του τουρισμού.

2) Οι εισπράξεις της Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα, το κτίσιμο των αποθεμάτων μας δηλαδή σε ξένο συνάλλαγμα, που είναι το εχέγγυο της σταθερότητας της οικονομίας, βασίζονται στον τομέα του τουρισμού που, όπως αποδείχτηκε, είναι ένας εξαιρετικά ευαίσθητος τομέας, που υπόκειται σε επικίνδυνες διακυμάνσεις που προκαλούνται από παράγοντες έξω από τον έλεγχο ή επηρεασμό της Κύπρου.

3) Οι ρυθμοί ανάπτυξης της οικονομίας μέσα στο 1993 παρουσίασαν πρωτοφανή υποτονικότητα, μάλιστα κάτω από το 1%, ενώ υπάρχουν αρνητικοί παράγοντες και δείκτες σε παραδοσιακά δυναμικούς τομείς της παραγωγής, όπως είναι η μεταποίηση, οι κατασκευές και οι βιομηχανικές εξαγωγές.

4) Οι βιομήχανοι της Κύπρου φαίνεται να βλέπουν ως τη μόνη θεραπεία αυτής της υποτονικότητας την περικοπή της ΑΤΑ και του μισθολογίου του εργατικού δυναμικού. Τόση είναι η οικονομική φαντασία και πρωτοτυπία τους, ώστε για 15 τόσα χρόνια τώρα αυτοί είναι οι μόνιμοι στόχοι τους. Παραγνωρίζουν το πόρισμα της Ειδικής Προεδρικής Ερευνητικής Επιτροπής, της οποίας είχα την τιμή να προεδρεύσω, που μελέτησε το θεσμό της ΑΤΑ και ομόφωνα, ομόφωνα αποφάσισε ότι η ΑΤΑ μόνο ελάχιστα επηρέασε ανοδικά το μισθολόγιο, ιδιαίτερα όταν συγκριθεί με τις μισθολογικές αυξήσεις που μόνοι τους παρείχαν, για να ελκύσουν εργαζομένους από άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.

   Παραγνωρίζουν ότι είναι ξεπερασμένη και εντελώς ανέφικτη η θεωρία για αφαίρεση κεκτημένων δικαιωμάτων των εργαζομένων. Αν το επιχειρήσουν, είμαι βέβαιος ότι θα κάψουν όχι μόνο τα δάχτυλά τους αλλά και τα χέρια τους.

5) Η λύση έγκειται στον εκμοντερνισμό του εξοπλισμού τους και των μεθόδων διοίκησης και εμπορίας και στην αύξηση της παραγωγικότητας.

   Η εισαγωγή μεθόδων και επενδύσεων για αύξηση της παραγωγικότητας, αν όχι αποκλειστικά, σε όλο τον κόσμο βαρύνει τον εργοδότη και όχι τον

εργοδοτούμενο. Τα περιθώρια κέρδους στα οποία συνήθισαν δεν είναι κεκτημένα ούτε καθαγιασμένα. Πρέπει να δεχτούν τη συμπίεσή τους και από αυτά τα περισσεύματα να επενδύσουν σημαντικά ποσά για αύξηση της παραγωγικότητας.

6) Η υποτονικότητα των επενδύσεων σε εξοπλισμό και σε αναβάθμιση της τεχνολογίας, αν συνεχιστεί, θα οδηγήσει στην πλήρη καταστροφή του βιομηχανικού τομέα.

7) Τα επίπεδα μισθοδοσίας δεν πρέπει ούτε και μπορούν να περικοπούν, αλλά τα αιτήματα πρέπει να περιορίζονται στα πλαίσια ετήσιας αύξησης της παραγωγικότητας.

8) Πρέπει να αναθεωρηθούν και να επαναξιολογηθούν τα κίνητρα που παρέχονται από το κράτος στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού και της βιομηχανίας.

9) Το σύστημα των επιχορηγήσεων στο γεωργικό τομέα πρέπει να επαναξιολογηθεί και να διαμορφωθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να δίνονται αυξημένες επιχορηγήσεις για νέους τρόπους παραγωγής, αλλά αυτές οι αυξημένες επιχορηγήσεις να δίνονται στους πραγματικούς γεωργούς.

10) Πρέπει να επιδιωχθεί ο εκμοντερνισμός του πιστοδοτικού καθεστώτος που ισχύει και ο έλεγχος των δανειοδοτήσεων σε επενδυτικούς και παραγωγικούς κλάδους από όλα τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, και δε διστάζω να πω, περιλαμβανομένων και των συνεργατικών πιστοδοτικών ιδρυμάτων. Είναι αντιφατικό να μιλούμε για νομισματική πολιτική του κράτους, όταν οι χρηματοδοτήσεις από τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα, που ελέγχουν το 30% των συνολικών καταθέσεων του λαού, παραμένουν ανεξέλεγκτες.

Κάτω από το καθεστώς της εισβολής και κατοχής που ζει η Κύπρος είναι αδιανόητο να μιλούμε για προϋπολογισμούς και οικονομική ανάπτυξη χωρίς αναφορά στο εθνικό μας θέμα. Γιατί, αν σύντομα δεν κατορθώσουμε να δώσουμε βιώσιμη λύση στο εθνικό μας πρόβλημα, που να είναι σύμφωνη με τις βασικές αρχές της προάσπισης των ανθρώπινων δικαιωμάτων του κάθε πολίτη, πρόσκαιρη και επισφαλής θα είναι τόσο η ατομική όσο και η συλλογική ευημερία και λάφυρα για τους Τούρκους θα είναι οι επενδύσεις και τα περιουσιακά στοιχεία του καθενός.

Είναι γνωστές οι θέσεις του Δημοκρατικού Κόμματος πάνω στο εθνικό μας θέμα και δεν πρόκειται να τις επαναλάβω τώρα. Συνοπτικά, ολόκληρος ο κόσμος φαίνεται να έχει αποδεχτεί την ετυμηγορία του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ ότι η δέσμη ιδεών Γκάλι συνιστά -και μεταφράζω κατά λέξη- "δίκαιη και εφικτή διευθέτηση, που αντιμετωπίζει ικανοποιητικά τις δίκαιες απαιτήσεις και τις λογικές ανησυχίες της κάθε πλευράς στην Κύπρο".

Αυτή είναι η κατάληξη, από την ώρα που δεχτήκαμε να εγκαταλείψουμε τη σωστή πολιτική της πρόταξης και δώσαμε την εντύπωση ότι είμαστε έτοιμοι και πρόθυμοι να εμπλακούμε σε συζήτηση πάνω σε δαιδαλώδεις διατυπώσεις συνταγματικών αρχών και γενικών διακηρύξεων αρχών τάχατες για μια διεθνή προσωπικότητα, για μια κυριαρχία, για μια ιθαγένεια και όλα τα άλλα συνταγματικά παρεπόμενα. Διακηρύξεις σωστές μεν, διακηρύξεις που λεκτικά διακηρύσσονται, αλλά που στη συνέχεια αίρονται ή καταπατούνται κατάφωρα από τις λεπτομερείς και συγκεκριμένες πρόνοιες της δέσμης ιδεών Γκάλι που ακολουθούν.

Η δέσμη ιδεών Γκάλι είναι απαράδεκτη και καταστροφική. Δεν είναι αποδεκτή ούτε ως πλαίσιο λύσης του Κυπριακού ούτε καν ως βάση για συζήτηση. Ούτε την εισβολή τερματίζει ούτε τα τετελεσμένα της κατοχής ανατρέπει ούτε την εισροή εποίκων αναστέλλει ούτε την ντε φάκτο τουρκοποίηση των κατεχομένων τερματίζει. Απλώς επισημοποιεί την ύπαρξη αυτών των δεδομένων και μάλιστα ζητά να τα νομιμοποιήσει με την υπογραφή μας.

Τώρα έχει προκύψει νέα εμπλοκή, η παρουσίαση ως επίσημης πρότασης του ΟΗΕ της δέσμης των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Πρέπει να πούμε ότι σύγχυση και αμφιβολία επικρατεί ανάμεσα στο λαό μας 1) για το αν δέχτηκε ή όχι αυτά τα μέτρα η κυβέρνηση και 2) για το τι ακριβώς προνοούν αυτά τα μέτρα.

Πρέπει να ομολογήσουμε ότι γι' αυτή τη σύγχυση δεν είναι άμοιρη ευθυνών η κυβέρνηση με τις αντιφατικές δηλώσεις της και με την αποφυγή σαφών απαντήσεων.

Κατά τη γνώμη μας, δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι τα μέτρα, όπως είναι διατυπωμένα και όπως προτείνεται να συζητηθούν, παρέχουν στο ψευδοκράτος τόσο άμεση όσο και έμμεση αναγνώριση πρώτο και κύριο από μας τους ίδιους, από το ίδιο το κράτος.

Στο αεροδρόμιο της Λευκωσίας:

1) Κάθε πλευρά θα διατηρεί τα δικά της τελωνεία και υπηρεσίες ελέγχου ξένων επισκεπτών.

   Η ίδρυση και αναγνώριση τελωνείων είναι άμεση αναγνώριση κρατικής οντότητας.

2) Το κράτος καλείται με τη θέληση και την υπογραφή του να εκχωρήσει το κυριαρχικό δικαίωμα του κάθε κράτους να ελέγχει την είσοδο ξένων στην επικράτειά του.

3) Το κράτος θα εκχωρήσει τα δικαιώματα ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας και τα δικαιώματα παροχής αδειών προσγειώσεως αεροπορικών εταιρειών και τα δικαιώματα αεροπορικών πτήσεων.

Όσον αφορά την Αμμόχωστο:

1) Αυτή η ελληνική πόλη με τη σχεδόν καθολική ιδιοκτησία γης από τους Έλληνες καθίσταται νέο κράτος εν κράτει.

2) Οι αρχές των Ηνωμένων Εθνών θα έχουν το δικαίωμα να νομοθετούν και μάλιστα αφού λάβουν υπόψη τις νομοθεσίες που ψήφισαν αντίστοιχα από το 1963 και εντεύθεν τόσο η Βουλή του κράτους όσο και η ψευδοβουλή. Και κανένα νομοθέτημα δεν πρέπει να συγκρούεται με οποιαδήποτε από τις δυο νομοθεσίες.

3) Θα εκδικάζουν δικαστικές υποθέσεις με δικά τους δικαστήρια.

4) Θα εγγράφουν εταιρείες.

5) Θα εκχωρούν δικαιώματα μίσθωσης και κατοχής υποστατικών σε Τουρκοκυπρίους κατά την κρίση τους.

6) Θα επιτρέπουν τη διακίνηση οχημάτων με πινακίδες εγγραφής τους σε κάθε κοινότητα.

7) Θα ισχύει ξένο νόμισμα και όχι το κυπριακό.

8) Θα επιτρέπουν τη διακίνηση ανθρώπων και εμπορευμάτων χωρίς διάκριση ως προς την πηγή προέλευσης των εμπορευμάτων ή το σταθμό εισόδου των ξένων επισκεπτών.

9) Καμιά αναγνώριση δε θα παρέχεται στο νόμιμο κράτος ή την κυριαρχία του.

10) Το αντάλλαγμα για όλα αυτά τα απαράδεκτα θα είναι η απελευθέρωση τριών γειτονιών της περιφραγμένης ζώνης του Βαρωσιού με την ελπίδα - μόνο ελπίδα- αν συμφωνήσουν και οι Τούρκοι, σε κάποιο μελλοντικό στάδιο να απελευθερωθούν ακόμα δυο.

Είναι αυτές τις πρόνοιες που αποκαλώ "τρίτο Αττίλα". Με το δεύτερο Αττίλα δεν κατάφεραν οι Τούρκοι να κατακτήσουν την περιοχή του αεροδρομίου ούτε να αποκτήσουν δικαιώματα ελέγχου. Με το δεύτερο Αττίλα δεν κατάφεραν ή δε θέλησαν να καταλάβουν την πόλη της Αμμοχώστου. Με τα μέτρα έχουν ίσα δικαιώματα στο χώρο του αεροδρομίου και προεκτείνουν την κατοχή σε μέρος της Αμμοχώστου που σήμερα δεν κατέχουν.

Είναι αβάσιμη και διάτρητη η ασπίδα της ελπίδας ότι δε θα υποχρεωθούμε να απαντήσουμε αν δεχόμαστε αυτά τα μέτρα, επειδή δε θα τα δεχτούν οι Τούρκοι. Οι Τούρκοι μας έχουν διδάξει ως τώρα ότι και ικανότητα διπλωματική έχουν και θέληση αντίστασης στους ισχυρότερους της γης και στα Ηνωμένα Έθνη. Οι Τούρκοι δε θα μας πουν ούτε ναι ούτε όχι. Θα μας πουν "ναι μεν, αλλά" και έτσι δε θα αποφύγουμε ούτε τις πιέσεις ούτε την επίκριση ότι έχουμε υπαναχωρήσει από ελπίδες που είχαμε δώσει για αποδοχή συζήτησης αυτών των μέτρων.

Μάταιη είναι η ελπίδα ότι στη διαπραγμάτευση θα κατορθώσουμε να βελτιώσουμε τα αρνητικά σημεία των μέτρων. Και για τα μέτρα είναι γνωστή η θέση του ΔΗΚΟ. Απορρίπτουμε απερίφραστα αυτά τα μέτρα. Η απάντησή μας πρέπει να είναι ότι ούτε δεχόμαστε ούτε συζητούμε μέτρα που πλήττουν την κυριαρχία του κράτους και δεν αναγνωρίζουν τη νομιμότητα της κρατικής μας οντότητας, ότι δε συζητούμε μέτρα που άμεσα ή έμμεσα αναγνωρίζουν το ψευδοκράτος. Και όλα αυτά που θα πούμε είναι όλα σύμφωνα με ψηφίσματα του ίδιου του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και συνιστούν νομική υποχρέωση και του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και του Γενικού Γραμματέα.

Εδώ πρόκειται για την επιβίωση του ελληνισμού στην Κύπρο. Μπροστά στον κίνδυνο του εθνικού αφανισμού δεν πρέπει να διστάσουμε να αντιδικήσουμε ακόμα και με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, ιδιαίτερα όταν έχουμε δίκαιο. Μπορεί να είμαστε ηττημένοι, αλλά ας μη γίνουμε και ηθικά εξουθενωμένοι. Μπορεί να είμαστε υπό ημικατοχή. Ας μη γίνουμε συνεργοί στην κατάληψη ολόκληρης της Κύπρου. Ας σώσουμε τουλάχιστον αυτή τη γωνιά της ιερής γης που μας έμεινε, ένα κομμάτι από την οποία παίρνουν σήμερα τα Ηνωμένα Έθνη. Και ας μη σπεύσει κανένας να πει ότι υποστηρίζω την άποψη "ας μείνουμε όπως είμαστε", γιατί ούτε θιασώτης της είμαι ούτε τέτοια άποψη υποστηρίζω. Αλλά, ας σώσουμε τουλάχιστον την εθνική και την ανθρώπινή μας αξιοπρέπεια.

(Κάποιος από το ακροατήριο χειροκροτεί.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, δεν επιτρέπονται χειροκροτήματα στη Βουλή για οποιοδήποτε Βουλευτή.

Ο κ. Παπαδόπουλος μίλησε ακριβώς 46 λεπτά.

Καλώ στο βήμα το Δρα Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αυτός είναι ουσιαστικά ο πρώτος προϋπολογισμός της συγκυβέρνησης ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ και ασφαλώς αποτελεί καθρέφτη της οικονομικής φιλοσοφίας αλλά και των προθέσεων της συγκυβέρνησης αναφορικά με το εθνικό θέμα.

Παρά την ιστορική μας εμπειρία, παρά τις φυσιολογικές μας προβλέψεις για την πορεία που θα ακολουθούσε αυτή η κυβέρνηση, δώσαμε αρκετή πίστωση χρόνου, για να διαφανούν οι τελικές της απόψεις, δεδομένου μάλιστα ότι υπήρχαν εκ προοιμίου αντιτιθέμενες θέσεις μεταξύ των συγκυβερνώντων σε μια σειρά σοβαρών θεμάτων. Δυστυχώς δεν παρήλθε μακρό χρονικό διάστημα, για να διαφανεί η τεράστια αντίφαση μεταξύ των προεκλογικών διακηρύξεων και δεσμεύσεων από τη μια και της ακολουθούμενης σήμερα πολιτικής.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα πρέπει να ομολογήσουμε -εγώ λέω με πίκρα και λύπη- ότι το συγκολλητικό στοιχείο της συγκυβέρνησης, που ήταν η σύγκλιση πάνω στο εθνικό θέμα, δεν μπορεί να ισχύει, γιατί, ενώ υπήρξαν διαμετρικά αντίθετες απόψεις ειδικά πάνω σ' αυτό το θέμα, συνεχίστηκε αταλάντευτα η συμπόρευση και η συγκυβέρνηση, πράγμα που δείχνει ότι πρέπει να αναζητηθεί άλλο συγκολλητικό στοιχείο από τη σύμπτωση απόψεων πάνω στο εθνικό θέμα.

Νομίζω πως δεν είναι υπερβολή να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι το Κυπριακό έχει οδηγηθεί στο δυσχερέστερο σημείο του από την έναρξη της ύπαρξης του προβλήματος και ότι οι κίνδυνοι επιβολής μιας καταστροφικής λύσης είναι άμεσοι και ορατοί. Σφάλματα και παραλείψεις εδραίωσαν την εκτροπή και επέτρεψαν την ολική διαγραφή του αντικατοχικού χαρακτήρα του προβλήματος, μετέτρεψαν το Κυπριακό σχεδόν αποκλειστικά σε θέμα έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων και απομόνωσαν επομένως φυσιολογικά στο πολιτικό διεθνές προσκήνιο μόνο τα ψευδεπίγραφα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Η όλη επίσημη δραστηριότητα της συγκυβέρνησης εξαντλείται σε ικεσίες προς τις δυνάμεις που ως ένα βαθμό καθορίζουν σήμερα το παγκόσμιο πολιτικό σκηνικό όχι για τον τερματισμό της κατοχής και την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και εποίκων από την Κύπρο αλλά για πιέσεις προς την τουρκική πλευρά -θα έλεγα την τουρκοκυπριακή, γιατί η τουρκική πλευρά φαίνεται ότι τα έχει αποδεχθεί- για αποδοχή των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Και η κυβέρνηση καθημερινά με δηλώσεις καλεί την τουρκοκυπριακή ηγεσία να προσυπογράψει τα τρία έγγραφα του Γενικού Γραμματέα που αφορούν τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, για να αρχίσει αμέσως διάλογο πάνω σ' αυτή τη βάση.

Και αυτό απαντά στο ερώτημα, το οποίο έθεσε ο κ. Παπαδόπουλος -και για το οποίο έχει δίκαιο, απασχολούσε, αλλά δεν απασχολεί τώρα το λαό: Έχει αποδεχθεί η κυβέρνηση τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης; Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι όχι μόνο τα έχει αποδεχθεί, αλλά τα μετέτρεψε σε αιχμή της πολιτικής της και αιχμή των απαιτήσεών της διεθνώς για την υλοποίηση των μέτρων. Και ασφαλώς, αν η τουρκοκυπριακή πλευρά αποδεχθεί αυτά τα μέτρα, σίγουρα η δική μας πλευρά θα βρεθεί μπροστά σε σημαντικές δυσχέρειες, γιατί τυχόν απόρριψή τους θα σημαίνει υπαναχώρηση. Το δε επιχείρημα ότι η κυβέρνηση τα απεδέχθη με τη βεβαιότητα ότι θα τα απέρριπτε η τουρκική πλευρά να μου επιτραπεί να πω ότι ήταν αφελές και σήμερα εξανεμίζεται, όταν η Τουρκία κάνει επίσημες δηλώσεις ότι αποδέχεται τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Παρά το γεγονός ότι είχαμε την ευκαιρία και πριν να κάνουμε μια ανάλυση των μέτρων, σήμερα με τη συζήτηση των προϋπολογισμών και με τον κυπριακό ελληνισμό, ελπίζω, να είναι πιο προσαρμοσμένος στη συζήτηση σ' αυτή τη Βουλή θα πρέπει να πούμε μερικά λόγια.

Δε νομίζω πως χρειάζεται σε βάθος ανάλυση των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, για να αποδειχθεί ότι ισοδυναμούν με εκ μέρους μας προσυπογραφή της ύπαρξης δύο χωριστών κρατικών οντοτήτων με επικυριαρχικά δικαιώματα της Τουρκίας σε ολόκληρο τον κυπριακό χώρο.

Με τι άλλο ισοδυναμεί η λειτουργία του αεροδρομίου Λευκωσίας με δύο εισόδους-εξόδους, με χωριστά τελωνεία, με χωριστές θεωρήσεις διαβατηρίων, με ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων και πολιτών, με το ψευδοκράτος να κάνει αυτές τις θεωρήσεις και με το ψευδοκράτος να εισπράττει τα τέλη; Τι άλλο είναι παρά αναγνώριση δύο χωριστών κρατών;

'Αλλωστε, θέλω και από το επίσημο αυτό βήμα της Βουλής να πληροφορήσω τον κυπριακό ελληνισμό ότι ύστερα από συζήτηση που είχα με το κλιμάκιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, το οποίο ήρθε στην Κύπρο, για να συζητήσει την υλοποίηση των μέτρων, ύστερα από διάλογο με τον αρχηγό αυτής της αποστολής μου παρεδέχθη ότι τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης ισοδυναμούν με αναγνώριση δύο χωριστών κρατών. Και πρόσθεσε: "Μα, μήπως τώρα δεν υπάρχουν;" Αυτό ήταν το μοναδικό επιχείρημα το οποίο μου προσέφερε, για να αποδεχθώ τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης!

Η δε λειτουργία της μικρής ζώνης των Βαρωσίων με ελεύθερη είσοδο επισκεπτών και προϊόντων από τις κατεχόμενες και τις ελεύθερες περιοχές και αντιθέτως ισοδυναμεί με νομιμοποίηση της εμπορίας των προϊόντων των ελληνοκυπριακών περιουσιών από τους σφετεριστές τους, πράγμα το οποίο θα θέσει σε κίνδυνο την τυχόν απαίτησή μας -λέω τυχόν πια, έτσι όπως γίνονται τα πράγματα- να μας δώσουν πίσω τις περιουσίες μας. Για να μην πω ότι και η οικονομία του τόπου, η αγροτική και η τουριστική βιομηχανία θα υποστούν βαρύτατα πλήγματα λόγω της ανισόρροπης ανάπτυξης που υπάρχει στις δύο περιοχές!

Μια καθαρώς ελληνική περιοχή θα μετατραπεί σε μεικτή ύστερα από έξοδα £1 δισ. κάτω από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, όχι υπό τη δική μας επίσημη διοίκηση, με την Τουρκία να επιμένει ότι στην ουσία παραμένει υπό το δικό της έλεγχο και με τον κίνδυνο τελικά να καταλήξει πράγματι σε τουρκικά χέρια.

Είναι αυτά τα μέτρα δυστυχώς που με ζήλο, θέρμη και φανατισμό προωθεί η σημερινή κυβέρνηση. Και μάλιστα, όταν όλα τα κόμματα, συμπεριλαμβανομένου και του Συναγερμού, έχουν συνταχθεί με την άποψη ότι τα μέτρα είναι απαράδεκτα, μερικοί άλλοι, το ΔΗΚΟ, εκ μέρους και πάλι του κυβερνώντος συνασπισμού σωστά τα χαρακτηρίζει καταστροφικά. Πώς τότε προχωρεί η κυβέρνηση στην ικετευτική αίτηση για υλοποίησή τους;

Και θα πρέπει να διερωτηθούμε: Ποιος είναι ο ρόλος του Εθνικού Συμβουλίου, αν το σύνολο των κομμάτων που μετέχουν στο Εθνικό Συμβούλιο απορρίπτει τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης; Γελοιοποιείται ο θεσμός και, αν δεν υπάρξει μια αναστροφή αυτής της πορείας, ναι, πιστεύω ότι ο θεσμός του Εθνικού Συμβουλίου θα καταστεί εντελώς χωρίς περιεχόμενο.

Θα ήθελα με δυο λόγια να αναφερθώ και στις εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων, που πρέπει να πω, επειδή κάτι είπε και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, ότι εμείς τις

πληροφορηθήκαμε πρώτα από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Αργότερα μου αποστάληκε ένα μη απόρρητο έγγραφο από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και πολύ αργότερα πήρα απόρρητο έγγραφο από την κυβέρνηση για τις εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων. Αν οποιοσδήποτε είχε οποιεσδήποτε αμφιβολίες για το τι σημαίνουν τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, τώρα είναι αρκετή μια αδρή ανάγνωση αυτών των εκθέσεων, για να πειστεί ότι πρόκειται περί νομιμοποίησης δύο κρατών και περί πλήρους αποδοχής όλων των τουρκικών θέσεων που κατά καιρούς έχουν υποβληθεί.

Οι Ελληνοκύπριοι απλώς διεκδικούν τις περιουσίες τους. Οι Τούρκοι, και λέω Τούρκοι, όχι Τουρκοκύπριοι, γιατί η έκθεση των εμπειρογνωμόνων πολιτογραφεί τους εποίκους ως πολίτες και ανεβάζει τον τουρκοκυπριακό πληθυσμό σε 170 000, ενώ παραδέχεται ότι 40 000 Τουρκοκύπριοι έχουν μεταναστεύσει· άρα ο τουρκοκυπριακός πληθυσμός θα έπρεπε να είναι κάπου 80 000-90 000. Υπάρχει λοιπόν η πρώτη επισημοποίηση σε έγγραφο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών της πολιτογράφησης των εποίκων. Οι Τούρκοι λοιπόν θα αποκτήσουν δικές τους περιουσίες μέσα στην Αμμόχωστο.

Το εθνικό εισόδημα της τουρκοκυπριακής πλευράς θα ανέλθει κατά 20% και μη μου πείτε "από πού θα βρεθεί το 20%", γιατί η τουριστική ανάπτυξη, την οποία προσφέρει ως πλεονέκτημα η έκθεση των εμπειρογνωμόνων, είναι ένας κεκορεσμένος τομέας και θα είναι πολύ ανεδαφικό να μας πουν ότι θα αυξηθεί λόγω του ότι θα αυξηθούν οι κλίνες κατά 10 000 και 9 000 νέες θέσεις, από τις οποίες το 75% θα είναι προς την τουρκοκυπριακή πλευρά. Ενώ προσπαθούν να μας πείσουν ποια είναι τα δικά μας πλεονεκτήματα, μας λένε μόνο για τη διεκδίκηση περιουσιών, παραδέχονται ότι αυτό αποτελεί άρση του εμπάργκο, τα δε εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν υπάρχουν. Για την έκθεση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών είναι τα εδάφη προς τα βόρεια και προς τα νότια της νεκρής ζώνης. Η μόνη οντότητα που υπάρχει είναι η νεκρή ζώνη.

Μας ερμηνεύουν δε γιατί η περιφραγμένη περιοχή θα οικιστεί σε δύο στάδια. Διότι, λέει, έλαβαν υπόψη -δικαιολογημένες, αφού λήφθηκαν υπόψη- απαιτήσεις των Τουρκοκυπρίων ότι δεν πρέπει να υπάρχουν Ελληνοκύπριοι κοντά στο λιμάνι για λόγους ασφάλειας. Επομένως δεν είναι μακριά η υποψία ότι το δεύτερο τμήμα της περιφραγμένης περιοχής της Αμμοχώστου θα πρέπει ουσιαστικά να οικιστεί από Τουρκοκυπρίους· λέω Τούρκους, γιατί περιλαμβάνω πάντοτε και τους εποίκους.

Θα ισχύουν οι νόμοι του 1963 και πολύ σωστά λέχθηκε ότι για οποιοδήποτε νέο νομοθέτημα θα συμβουλεύονται τις δύο πλευρές. Και ρωτώ τους νομικούς της Βουλής: Καλά! Τα βιομηχανικά επιμελητήρια μπορούν να τα συμβουλεύονται για την εμπορική ανάπτυξη. Υπάρχει άλλος από τον κρατικό φορέα ο οποίος μπορεί να δώσει συμβουλή και γνώμη για νέα νομοθετήματα στο τρίτο κράτος το οποίο θα δημιουργηθεί στην Αμμόχωστο;

Για το αεροδρόμιο σαφέστατα παραδέχονται ότι οι μεν τουρκοκυπριακές αερογραμμές θα έχουν δικαίωμα χρήσης, όχι όμως και οι Κυπριακές Αερογραμμές. Θα υπάρχει δε πλήρης αναγνώριση των αεροδρομίων με συνεργασία και για τα ραντάρ και για την πλοήγηση και για την ασφάλεια. Οι Ελληνοκύπριοι ιδιοκτήτες

θα πληρώνουν φόρο στα Ηνωμένα Έθνη, τα οποία και θα νομοθετούν. Δηλαδή στην πραγματικότητα τα Ηνωμένα Έθνη θα δίνουν ένα πιστοποιητικό το οποίο θα ισχύει ως διαβατήριο καθ' όλη την επικράτεια της Κύπρου. Πού πάει το δικαίωμα ελέγχου διαβατηρίων από τη νόμιμη κυβέρνηση της Κύπρου;

Η νομισματική μονάδα δεν έχει ακόμα καθοριστεί.

Παραδέχονται ότι αρχικά στο αεροδρόμιο θα διακινούνται κυρίως αεροπλάνα επί ναυλώσει και για φορτίο, τα οποία θα έχουν προορισμό την τουρκοκυπριακή κοινότητα κατ' αποκλειστικότητα. Αυτή δεν είναι δική μου φράση· είναι φράση της έκθεσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Δε θα μπω σε περαιτέρω ανάλυση· έχουμε δώσει στη δημοσιότητα τις απόψεις μας γι' αυτό το θέμα. Φοβούμαι ότι αυτό ισοδυναμεί με τη δημιουργία τριών κρατών. Τριχοτόμηση δυο ομοιογενών τελικά θα είναι, βορρά και νότου, όπως τα λένε, και ενός μίνι κράτους στα Βαρώσια στα οποία θα υπάρχει μια μικρή ανάμειξη πληθυσμών. Γιατί για το αεροδρόμιο το μεγάλο πλεονέκτημα της ανάμειξης και της επαφής δεν υφίσταται, γιατί θα έχουμε χωριστές αίθουσες αναμονής, ο καθένας στη δική του πλευρά.

Πολύ φοβούμαι ότι, αν συνεχιστεί αυτή η πολιτική, θα εξανεμιστεί και η ελπίδα η οποία έχει δημιουργηθεί με την αλλαγή του πολιτικού σκηνικού στην Ελλάδα και την επανατοποθέτηση που ο νέος Έλληνας Πρωθυπουργός, ο κ. Ανδρέας Παπανδρέου, έχει κάμει μέσα στη Βουλή θέτοντας το Κυπριακό ως θέμα εισβολής και βάζοντας ως άμεση προτεραιότητα την αποχώρηση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων.

Ανέμενα ότι η κυπριακή κυβέρνηση ύστερα από την παταγώδη αποτυχία της ακολουθούμενης πολιτικής θα προσάρμοζε την πολιτική της προς αυτή την κατεύθυνση, για να έχουμε πανεθνική πολιτική, η οποία ήταν πάντοτε, ελέγετο, ο στόχος του Συναγερμού, που σήμερα είναι ο κύριος μοχλός της κυβέρνησης. Δυστυχώς, η κυβέρνηση δε συμμορφώθηκε, για να φθάσουμε στο τραγικό σημείο το Συμβούλιο Ασφαλείας να επαινεί την Τουρκία -και πιστεύω πως είναι η πρώτη φορά που το Συμβούλιο Ασφαλείας επαινεί κατοχική δύναμη- και να προκαλεί την ελληνική κυβέρνηση να τοποθετηθεί στα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, μια και η κυπριακή κυβέρνηση τα έχει αποδεχθεί. Και η τουρκική κυβέρνηση.

Να, πού καταλήξαμε! Κάποτε προειδοποιούσα από αυτό το βήμα ότι θα φθάσουμε στο σημείο με τους κακούς χειρισμούς να είμαστε υπό κατοχή και να είμαστε και κατηγορούμενοι. Σήμερα δεν είμαστε εμείς κατηγορούμενοι· είναι η Ελλάδα, ο κύριος στόχος, όπως όλοι λέμε, και θα γίνουμε κατηγορούμενοι και εμείς, αν δεν προσαρμοστούμε στα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, εάν και εφόσον -και το "εάν" φοβούμαι πως δεν υπάρχει- η τουρκική πλευρά αποδεχθεί διάλογο πάνω στα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Θα συνέλθουμε; Θα συναισθανθούμε τις ευθύνες μας; Θα αντιληφθούμε πού οδηγεί αυτή η πολιτική και η πολιτική της συνεχούς προσαρμογής προς τις εκάστοτε αξιώσεις της Τουρκίας; Και μου κάνει εντύπωση το ότι ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος εξέφρασε την απορία πώς οι εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων έχουν χειροτερέψει την κατάσταση, αφού εμείς ήμαστε το καλό παιδί που είχε αποδεχθεί τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, ενώ η τουρκική πλευρά έπρεπε να τα απορρίψει, άρα έπρεπε να τιμωρηθεί η τουρκική πλευρά. Δεν αντιλαμβάνονται ότι, κάθε φορά που εμείς τα αποδεχόμεθα πανηγυρίζοντες και η τουρκική πλευρά τα αρνείται, ναι, θα γίνεται προσαρμογή όχι προς τις δικές μας απόψεις αλλά προς τις απόψεις της διαμαρτυρομένης τουρκικής πλευράς;

Και ας μην προβληθεί το επίπλαστο επιχείρημα του ρεαλισμού. Δεν είναι ρεαλισμός η εθελούσια απεμπόληση δικαιωμάτων και πατρίδων! Δεν είναι ρεαλισμός ο συμβιβασμός με προτάσεις που δεν εγγυώνται το βιώσιμο του κυπριακού ελληνισμού, και μάλιστα χωρίς να επιτυγχάνεται λύση! Γιατί η Τουρκία έξυπνα κάθε φορά τις απορρίπτει γνωρίζουσα ότι αργά ή γρήγορα θα προσαρμοστούμε ακόμα πληρέστερα προς τις δικές της αξιώσεις. Ούτε να ακουστεί το αφελές επιφώνημα: Οποιοσδήποτε συμβιβασμός ή πόλεμος! Υπάρχουν πολλές, μη πολεμικές ενδιάμεσες λύσεις. Και ασφαλώς θέλουμε ειρηνική λύση και θέλουμε ειρήνη, αλλά να μη μας διαφεύγει ότι θέλουμε ειρήνη με συνθήκες αξιοπρέπειας και χωρίς κατοχή. Γιατί ειρήνη με την κατοχή, να μου επιτραπεί να πω, είναι το ψευδώνυμο της δουλείας!

Σήμερα καλούμεθα όλα τα κόμματα να εγκρίνουμε ή να επικρίνουμε την ακολουθούμενη πολιτική της κυβέρνησης. Και εμείς θα την κρίνουμε με βάση τις δικές της προτάσεις και όχι τη δική μας κοσμοθεωρία ή τη θεώρηση του εθνικού θέματος. Ο κ. Κληρίδης και ο Συναγερμός -γιατί στο ΔΗΚΟ πολύ νωρίτερα τόνιζαν ότι οι ιδέες Γκάλι ήταν απαράδεκτες ως βάση λύσης και ότι θα δεχόντουσαν να τις συζητήσουν, αν και εφόσον μια σειρά προνοιών των ιδεών Γκάλι απελείφετο- κατάγγελλαν τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Το 789 εθεωρείτο καταστροφικό από το ΔΗΚΟ, μη αποδεκτό, ως ένα βαθμό τουλάχιστον, από το Συναγερμό.

Τι συμβαίνει σήμερα; Συζητούμε μια ντε φάκτο λύση χειρότερη από τις ιδέες Γκάλι. Γιατί τα νέα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης αποτελούν ένα βήμα προς το χειρότερο από το 789. Πώς είναι δυνατό να μην επικρίνουμε; Όση καλή θέληση και αν έχουμε, όση και αν δώσαμε πίστωση χρόνου, έχουν αθετηθεί οι υποσχέσεις και υπάρχει τεράστια απόσταση μεταξύ διακηρύξεων και υποσχέσεων και πράξεων.

Και με όλη την αγάπη και το σεβασμό προς το ΔΗΚΟ ρωτάω: Είναι δυνατό το ΔΗΚΟ να αποδεχθεί συγκυβερνητική συνυπευθυνότητα πάνω σ' αυτή τη βάση; Γιατί αυτό γίνεται! Και δεν μπορούμε εκ των υστέρων να λέμε "δεν το θέλαμε". Δεν μπορούμε να απορρίπτουμε μέτρα και να συνεργούμε στην υλοποίησή τους και να νομίζουμε ότι δεν έχουμε συνυπευθυνότητα. Εγώ θα αισθάνομαι συνυπευθυνότητα, που είμαι ενάντια σ' αυτά, αν η αντίδρασή μου δε φέρει θετικά αποτελέσματα και δεν απορριφθούν οι ιδέες. Εγώ θα αισθάνομαι συνυπευθυνότητα· όχι εκείνοι, οι οποίοι συγκυβερνώντες θα υλοποιήσουν αυτά τα μέτρα! Και φαίνεται ότι η κυβέρνηση πράγματι αναζητεί μετάθεση ευθυνών.

Εμείς είμαστε μεταξύ εκείνων που πανηγύρισαν και για τη συναπόφαση και για τη συμπερίληψη της Κύπρου στον ενιαίο αμυντικό χώρο. Και διαφωνώ απόλυτα με τον κ. Χριστόφια ότι το θέμα του ενιαίου αμυντικού χώρου είναι αρνητικό. Είναι θετικό και είναι δικαίωμά μας και δεν είναι υποβάθμιση της κρατικής μας οντότητας. Κάθε κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να έχει πράγματι συμμαχίες και πολύ περισσότερο μια χώρα όπως η δική μας και πολύ περισσότερο με μια χώρα με εθνική ταύτιση μαζί μας και με συμβατικές υποχρεώσεις έναντί μας. Ούτε πιστεύω ότι αυτό αντιφάσκει προς την πρόταση Κληρίδη για πλήρη αποστρατιωτικοποίηση. Γιατί: "Ναι, μέχρι να γίνει, πρέπει να ετοιμάζομαι. Σας δίνω την πιθανότητα, αν θέλετε, να καταργηθούν τα στρατεύματα και να διαλυθούν, αλλά μέχρι εκείνης της στιγμής δεν μπορώ να είμαι στα χέρια σας έρμαιο· επομένως προπαρασκευάζομαι". Εγώ το θεωρώ θετικό. Εμείς δικαιολογημένα πανηγυρίσαμε.

Ποια όμως αξία έχουν αυτά τα δόγματα, όταν την ίδια στιγμή η κυβέρνηση θα εμμείνει στην υλοποίηση των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης; Δικαιολογημένα θα πρέπει να θεωρηθεί από πολλούς και από εμάς ότι αυτό αποτελεί προπέτασμα

καπνού για συγκάλυψη ευθυνών ή μετάθεση ευθυνών και για συγκάλυψη ελατηρίων. Διαφορετικά, δεν μπορεί να νοηθεί η συνύπαρξη αυτών των δογμάτων με την εμμονή στα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Και πώς ερμηνεύεται η συναπόφαση, όταν η κυβέρνηση προχωρεί στην υλοποίηση των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, χωρίς να τα έχει συζητήσει καν με την ελληνική κυβέρνηση; Και ας μη μου πουν πως τα συζήτησαν. Η ελληνική κυβέρνηση έχει ταχθεί ενάντια στα μέτρα. Θα μου πείτε ότι αυτό προηγείται. Αν είναι έτσι και αν όλα όσα προηγούνται δεν μπορούν να συζητηθούν, δεν ξέρω τι θα αποφασίσουμε. Αν πράγματι η γραμμή μας θα είναι τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, τι θα συζητήσουμε στην Αθήνα;

Ναι, για να είμαι ακόμα πιο δίκαιος, λέω ότι υπάρχει εκτροπή, αλλά πρέπει να πω απλώς ότι η κυβέρνηση συνεχίζει και εντείνει την εκτροπή την οποία η προηγούμενη κυβέρνηση έχει επιφέρει επί του εθνικού μας θέματος.

Μίλησα επανειλημμένα και ίσως κατά κόρον για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και θέλω να διαλύσω είτε μια καλόπιστη είτε μια κακόπιστη παρερμηνεία που μπορεί να γίνει. Ναι, εμείς πιστεύουμε ότι χρειάζεται εμπιστοσύνη μεταξύ των κοινοτήτων, γιατί μια λύση η οποία δε θα γίνει ειλικρινά αποδεκτή και από τις δύο πλευρές δε θα είναι βιώσιμη. Αλλά θέλουμε μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης τα οποία πραγματικά θα στρέφονται προς αυτή την κατεύθυνση, που δε θα είναι ψευδεπίγραφα και τα οποία απλώς θα προωθούν θέσεις για καταπάτηση των δικαιωμάτων της πλειοψηφίας. Άλλωστε, αν επρόκειτο, όπως λέω, αυτά τα μέτρα να σημαίνουν δύο χωριστά κράτη, γιατί συζητούμε δύο χωριστά κράτη με το να δώσουν μόνο δύο συνοικίες της Αμμοχώστου υπό τη διοίκηση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών;

Υπάρχουν κίνδυνοι για την απεμπλοκή; Υπάρχουν. Υπάρχει μέθοδος απεμπλοκής; Υπάρχει. Ο Πρόεδρος εύκολα μπορεί να πει στο Γενικό Γραμματέα ότι, εφόσον τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης γίνονται, για να δημιουργηθεί το κλίμα για συζήτηση της ουσίας, και εφόσον τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης θα χρειαστούν δέκα χρόνια τουλάχιστον για να αποδώσουν -πέντε χρόνια για να υλοποιηθούν και πέντε για να αποδώσουν- θα περιμένουμε μετά δέκα χρόνια να συζητήσουμε την ουσία του κυπριακού προβλήματος; Να η μέθοδος, για να στραφούμε σε συζήτηση της ουσίας του Κυπριακού!

Εμείς προειδοποιούσαμε ότι μόνιμος τουρκικός στόχος ήταν πρώτα η εκ μέρους μας αποδοχή των δύο κρατών, γιατί μόνο έτσι ανοίγει ο δρόμος για την καθολική αποδοχή. Αντί να συναισθανθούμε τους κινδύνους και τα σφάλματα, γίναμε μάρτυρες αφελών πανηγυρισμών για το 789 και είμαστε μάρτυρες σήμερα αφελών ή αφελέστερων πανηγυρισμών για το 889. Αντί να εμπνεύσουμε το λαό και να στραφούμε προς μια νέα πορεία, αντιμετωπίζουμε πάλι τα ειρωνικά μειδιάματα "επαϊόντων" και "ρεαλιστών", για να επαναλάβω αυτό που είπα και πριν, οι οποίοι είναι έτοιμοι να αποδεχθούν τις οποιεσδήποτε εισηγήσεις των ισχυρών επί τη βάσει αυτού του κακώς νοούμενου ρεαλισμού.

Η δική μας η πρόταση είναι σαφής, την είπα πολλές φορές και θέλω να ελπίζω ότι πια δε θα ξανακουστεί το ερώτημα: Και τι προτείνετε; Επανατοποθέτηση του Κυπριακού πάνω στη σωστή του αντικατοχική βάση. Διεθνή διάσκεψη στην οποία η αντίπαλη πλευρά θα είναι η Τουρκία. Δυναμική εμπλοκή στον αγώνα για αποδοχή της Κύπρου ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί με αυτό τον τρόπο όχι μονάχα θα είναι η Τουρκία υπό πίεση για το ότι κρατάει εδάφη μιας χώρας-μέλους

της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι μονάχα οι Τουρκοκύπριοι θα αποτελούν μεγαλύτερη πιεστική ομάδα για μια λύση του κυπριακού προβλήματος, αλλά και τα προσχήματα για ασφάλεια των κοινοτήτων δε θα μπορούν πλέον να προβάλλονται, γιατί η ασφάλεια θα είναι η συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Να μην υπάρχουν αυταπάτες. Δεν είναι απλό το θέμα, δεν είναι εύκολη αυτή η πορεία, αλλά θα είναι πολύ δυσκολότερη, αν δεν την αναλάβουμε με δυναμισμό. Σ' αυτό ισχύει και η πρόταση του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ για τη δημιουργία ενός συντονιστικού σώματος που θα περιλαμβάνει, πέραν της κυβέρνησης, εκπροσώπους των κομμάτων και οργανώσεων, για να αναλάβουμε πράγματι ένα δυναμικό αγώνα, καθένας από τη δική του πλευρά, για την προώθηση της αίτησης της ένταξής μας στην Ευρώπη.

Θα πρέπει να αξιοποιήσουμε τις αδυναμίες της Τουρκίας. Γενοκτονία των Κούρδων: Καλά παιδιά, δεν μπορούμε να μιλάμε ενάντια στην Τουρκία! Ανθρώπινα δικαιώματα στην Τουρκία; Δεν μπορούμε να μιλάμε ενάντια στην Τουρκία! Και ας μην ξεχνάμε ότι ναι, η Τουρκία έχει ακόμα αναβαθμισμένο ρόλο να διαδραματίσει αλλά και τεράστιες αδυναμίες, γιατί απέτυχε και η προσπάθειά της να μετατραπεί σε μητρόπολη των πρώην σοβιετικών δημοκρατιών στον Καύκασο, όπως και το τόξο προς τα Βαλκάνια, και ο ρόλος της επομένως δεν είναι τόσο μεγάλος.

Και ας αρχίσουμε επιτέλους να μιλάμε και για τη σημασία του γεωπολιτικού χώρου της Ελλάδας, ακόμα και της Κύπρου. Ας αρχίσουμε επίσης να συζητάμε τα εμπλεκόμενα συμφέροντα, τα αμερικανικά, τα οποία δε συγκρούονται με λύση του Κυπριακού, αλλά στρέφονται προς μια φιλοτουρκική στάση λόγω της υποβάθμισης από εμάς της σημασίας του γεωπολιτικού ελληνικού χώρου. Ας βάλουμε επιτέλους μπροστά στις ευθύνες της τη Μεγάλη Βρετανία, όσον αφορά τις βάσεις, με την έντονα αρνητική θέση την οποία κρατεί έναντί μας.

Χρειαζόμαστε συμμάχους και χρειαζόμαστε να πάμε και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Γι' αυτό, συμφωνώ ότι η στάση μας έναντι της Κούβας δεν είναι μόνο απαράδεκτη ως στάση έναντι ενός λαού και μιας χώρας η οποία στάθηκε πάντα προασπιστής των δικών μας συμφερόντων, αλλά με βάζει στην υποψία ότι αυτό σημαίνει ότι από δω και μπρος δεν έχουμε ανάγκη από συμμάχους, δε χρειαζόμαστε ανθρώπους που θα στηρίξουν τα δικαιώματά μας, γιατί αναθέσαμε όλη μας την τύχη στη μεγάλη πλανηταρχική δύναμη που λέγεται "Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής". Και φυσικά στη δική μας περίπτωση δυστυχώς ο πλανητάρχης ουσιαστικά προσαρμόζεται προς τις απόψεις της Μεγάλης Βρετανίας και της Τουρκίας, που είναι αρνητικές για μας.

Φυσικά το θέμα των αγνοουμένων πρέπει να αποκτήσει μια άλλη προτεραιότητα με νέες διαδικασίες και, όσον αφορά τους εγκλωβισμένους, θα ήθελα να πω δυο λόγια. Μιλάμε για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Μα, εδώ υπήρχε συμφωνία υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τους εγκλωβισμένους, την οποία εμείς τηρήσαμε στο ακέραιο -κακή συμφωνία τότε, αλλά εμείς την τηρήσαμε στο ακέραιο- και με την οποία η Τουρκία αρνείται να συμμορφωθεί! Γιατί δεν είπαμε ότι, για να δούμε αν πράγματι η Τουρκία στα σοβαρά μιλάει για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, ας γίνουμε μάρτυρες τουλάχιστον της υλοποίησής της όσον αφορά το θέμα των εγκλωβισμένων;

Θα πρέπει επίσης να μας προβληματίσουν οι εξελίξεις στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Έχουμε μια νέα κυβέρνηση, έχουμε τη συμμετοχή του Οζγκιούρ στη νέα κυβέρνηση με πολιτική Ντενκτάς και αυτό δημιουργεί αρνητικές συνθήκες για τη

δική μας πλευρά. Δεν πρέπει να καλλιεργούμε αυταπάτες και είχαν καλλιεργηθεί και θα τις πληρώσουμε, γιατί τώρα ο "προοδευτικός" Οζγκιέρ Οζγκιούρ θα μιλάει την ίδια γλώσσα που μιλάει ο Ντενκτάς και εμείς θα έχουμε δυσχέρεια, γιατί ήταν η πλευρά πάνω στην οποία στηρίξαμε ελπίδες.

Για μένα το πρωταρχικό καθήκον της χρονιάς είναι η απαγκίστρωση από τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και η νέα πορεία.

Πριν μπω στην ανάλυση άλλων θεμάτων, θα ήθελα να σταθώ με δυο λόγια στο ρόλο των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Δημοκρατία σημαίνει παράθεση όλων των αντιτιθέμενων απόψεων. Όμως το κυπριακό σκηνικό είναι καταθλιπτικό. Καθημερινά εκχωρείται απεριόριστος χρόνος στην κυβέρνηση, για να μπορεί να προβάλλει την αναγκαιότητα υλοποίησης των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, όχι όμως και στους αντιτιθεμένους. Και μάλιστα ακόμα και μερικών δευτερολέπτων δηλώσεις μας ενάντια στα μέτρα λογοκρίνονται. Το ίδιο φυσικά ισχύει και με τα μη κυβερνητικά μέσα μαζικής επικοινωνίας. Επειδή όμως δε θέλω να είμαι απόλυτος, θέλω ταυτόχρονα να εκφράσω ευαρέσκεια και ικανοποίηση, γιατί υπάρχουν και κάποια μέσα μαζικής επικοινωνίας, και εφημερίδες και δημοσιογράφοι, που επιτελούν σωστά το καθήκον τους.

Πριν δε μπω στο θέμα της οικονομίας, θα ήθελα να αναφερθώ στη συνεχιζόμενη αναξιοκρατία, την κομματικοποίηση του κρατικού μηχανισμού, την τερατώδη προσπάθεια δικαίωσης του πραξικοπήματος με τους 62, για να πω ότι όλα αυτά πλήττουν το λαϊκό αίσθημα. Και αν θέλουμε ενότητα, πρέπει να έχουμε σεβασμό προς το λαϊκό αίσθημα.

Οι συνθήκες κάθε χώρας και κάθε χώρου υπαγορεύουν και τις προτεραιότητες. Και εμείς, μια χώρα υπό κατοχή, έχουμε φυσικά ως πρώτη προτεραιότητα την εξυπηρέτηση του εθνικού μας θέματος. Όμως δεν μπορεί παρά να ξέρουμε ότι υπάρχει αμφίδρομη επίδραση μεταξύ εθνικών και κοινωνικοοικονομικών εξελίξεων και ότι το πρόβλημα πρέπει να θεωρείται στην ολότητά του. Αν σε κάθε κοινωνία κερδοκεντρικά συστήματα, όπως ο συντηρητικός νεοφιλελευθερισμός ... και να μη σας κακοφαίνεται, νεοφιλελευθερισμός λέγεται και είναι κερδοκεντρικός. Και δεν το ανακαλύψαμε εμείς· είναι η φύση του συστήματος. Αν λοιπόν οδηγούν σε περιθωριοποίηση ενός σημαντικού ποσοστού του πληθυσμού, στη δική μας περίπτωση, πέραν αυτής της αρνητικής εξέλιξης, τα κερδοκεντρικά ελατήρια του νεοφιλελευθερισμού υποσκάπτουν τον αγώνα, προσανατολίζουν προς καταναλωτικά πρότυπα, οδηγούν σε παροπλισμό του λαού και τελικά διευκολύνουν τα ξένα επεκτατικά σχέδια.

Όσον αφορά την οικονομία, θέλω να συντομεύσω κάπως. Θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι στα τεσσεράμισι χρόνια της διακυβέρνησης Βασιλείου διαφημιζόταν το γεγονός της ύπαρξης ταύτισης απόψεων μεταξύ Συναγερμού-Κληρίδη και Βασιλείου, καθώς και ότι η πολιτική η οποία ακολουθείτο ήταν ταυτόσημη και στο εθνικό και στα κοινωνικοοικονομικά θέματα. Διότι η πολιτική του κ. Βασιλείου ήταν επίσης νεοφιλελεύθερη, θατσερική, θα έλεγα, και επομένως υπήρχε και υπάρχει και τώρα συνέχιση αυτής της πολιτικής.

Έχει καταντήσει ανιαρό να αναλύουμε αριθμούς και να επαναλαμβάνουμε κάθε χρόνο τα ίδια φαινόμενα με τους αριθμούς. Ούτε είναι πειστικό η κάθε κυβέρνηση να αιτιολογεί όλα τα δεινά στη βάση της αποτυχίας της προηγούμενης κυβέρνησης. Ακόμα και από τη δική μας αντιπολιτευτική σκοπιά δεν είναι ορθό να μηδενίζουμε τα πάντα. Υπάρχει πάντα κάποια οικονομική πρόοδος. Κτίζονται λιμάνια, κτίζονται σχολεία, θα κτιστούν αεροδρόμια -ελπίζω όχι- όμως αυτά θα γίνονται από οποιαδήποτε κυβέρνηση.

Δεν είναι έτσι όμως που κρίνεται το κυβερνητικό έργο. Πώς αυξάνεται τα εθνικό προϊόν, πώς κατανέμεται, πώς αξιοποιούνται, αλλά και πώς διαφυλάσσονται οι εθνικοί πόροι, πώς προστατεύουμε το περιβάλλον, αυτά είναι που πρέπει να μας απασχολούν. Και πρέπει να πω ότι οικονομικά κυκλώματα, που κληρονομικώ δικαίω απέκτησαν κεφάλαια και τεχνολογικά μέσα, θεωρούν την κοινωνία μάντρα άγρας δυναμικού και κάθε εκχώρηση μέρους των κερδών προς το κοινωνικό σύνολο ως κοινωνική προσφορά, ως ελεημοσύνη, διαγράφοντας την άποψη ότι το κεφάλαιο είναι προϊόν κοινωνικής και όχι ατομικής δραστηριότητας. Αυτή η πολιτική θα οδηγήσει σε αχρείαστες κοινωνικές συγκρούσεις και επομένως και σε αντιπαραγωγικούς προσανατολισμούς.

Και τώρα θα έρθουμε και λίγο στα καθ' ημάς. Η κυπριακή οικονομία παρουσίαζε και παρουσιάζει βασικές και επικίνδυνες διαρθρωτικές αδυναμίες. Υπερτροφική ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών -και αν ήταν σε όλη την ευρύτητά του αναπτυγμένος ο τομέας των υπηρεσιών, αυτό θα ήταν ευπρόσδεκτο- με τον τουρισμό να είναι η κυρίαρχη φυσιογνωμία του τομέα υπηρεσιών που, όπως πολύ ορθά λέχθηκε, είναι ένας τομέας πολύ ευαίσθητος. Όλοι θέλουμε την ανάπτυξη του τομέα υπηρεσιών και του τουρισμού, αλλά η παραγνώριση των βασικών παραγωγικών τομέων και το μονοδιάστατο της κυπριακής οικονομίας δημιουργούν τεράστιους κινδύνους· και υπάρχουν.

Η βιομηχανία μας είναι πρωτόγονη. Στηρίζεται κυρίως στην ένταση εργασίας και στην έλλειψη πραγματικής τεχνολογικής αναβάθμισης. Και το να έρχεται η κυβέρνηση και να βρίσκει ότι η έλλειψη ανταγωνιστικών δυνατοτήτων από τη βιομηχανία οφείλεται στο εργατικό κόστος, να μου επιτραπεί να πω ότι αυτό αποτελεί αναχρονισμό. Υπάρχουν χώρες όπου το εργατικό κόστος είναι πάρα πολύ ψηλότερο από το δικό μας και είναι σε ανταγωνιστικά επίπεδα λόγω της τεχνολογικής ανάπτυξης. Άλλωστε, ακόμα και στην έκθεση την περιβόητη, στην οποία αναφέρθηκα, των εμπειρογνωμόνων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών δεν ξέρω γιατί, αλλά παραδόξως αναφέρεται ότι είναι η πλέον αναχρονιστική και λανθασμένη η αντίληψη ότι η ανταγωνιστικότητα πρέπει να στηρίζεται πάνω στο χαμηλό εργατικό κόστος. Άλλωστε αυτό σημαίνει να καταδικάζεται ένας λαός συνεχώς σε ένα πολύ χαμηλό βιοτικό επίπεδο. Αν δε δεν προσαρμοστούμε -μιλάμε για την Ευρώπη- ώστε να μπορέσουμε πράγματι να μπούμε ανταγωνιστικά μέσα στον ευρωπαϊκό χώρο, θα γίνουμε ένας παθητικός αποδέκτης επισκεπτών, και μάλιστα μόνο ωσότου βρεθούν άλλοι, καλύτεροι αποδέκτες επισκεπτών από την Κύπρο.

Η προηγούμενη κυβέρνηση στράφηκε μιμητικά στην ιδιωτικοποίηση ημικρατικών τομέων σε μια χώρα όπου ελάχιστη είναι η παραγωγική προσφορά στην οικονομία του δημόσιου τομέα και όπου οι ημικρατικοί τομείς λειτουργούν αρκετά ικανοποιητικά. Κάνουμε εμείς την υποδομή και το τελικό προϊόν δίνεται στην ιδιωτικοποίηση. Και πολύ φοβούμαι ότι πάει να συνεχιστεί αυτή η προσπάθεια και από τη σημερινή κυβέρνηση. Κανένας δεν ενίσταται στον ιδιωτικό έλεγχο υπηρεσιών των οποίων το επίπεδο η κυβερνητική παρεμβολή θα το υποβάθμιζε. Ξεπεράστηκαν αυτά τα πράγματα. Ναι, είμαστε υπέρ της ιδιωτικής κτήσης και εκμετάλλευσης μέσων, όταν αυτό το επιβάλλει το εθνικό συμφέρον. Αλλά αυτό δεν πρέπει να είναι μονοπώλιο, όπως δεν πρέπει να είναι μονοπώλιο και το αντίθετο. Είμαστε υπέρ των νόμων της οικονομίας της αγοράς; Ναι, για να υπάρχει κάποιο ανταγωνιστικό κριτήριο, αλλά όχι υπέρ μιας αγοράς ζούγκλας, αλλά μιας κοινωνικής αγοράς, που θα λαμβάνει υπόψη την πρόοδο του συνόλου.

Δεν έγινε προσπάθεια, κύριε Υπουργέ, συνεργασίας μικρών και μικρομεσαίων μονάδων στη βάση της αλληλοσυμπλήρωσης και της δημιουργίας εταιρειών εμπορίας, που αποτελεί τη λύση στα προβλήματα της κυπριακής βιομηχανίας. Λείπει ένα σώμα για στρατηγικό προγραμματισμό και κέντρα τεχνολογίας, καθώς και η συνεργασία του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, ιδιαίτερα σε τομείς υψηλού κινδύνου, και είναι εκ πρώτης όψεως υψηλού κινδύνου δυστυχώς οι τομείς της υψηλής τεχνολογίας. Η αλόγιστη φιλελευθεροποίηση των εισαγωγών θα οδηγήσει σε περαιτέρω συρρικνώσεις αναφορικά με την εγχώρια βιομηχανία.

Στον δε γεωργοκτηνοτροφικό τομέα η κατάσταση είναι δραματική. Υπάρχει έλλειψη μακροπρόθεσμου προγραμματισμού, γίνεται σπασμωδική καταστροφή παραδοσιακών καλλιεργειών, για να λέμε αργότερα ότι έχουμε ελλείψεις. Δεν υπάρχει εμπορική πολιτική που να υποβοηθεί την απορρόφηση των αγροτικών προϊόντων.

Λόγω του πολιτικού-αστικού συγκεντρωτισμού, από πλευράς πολιτισμού και ποιότητας ζωής, είναι φυσικό να είναι δύσκολο να συγκρατήσουμε τον πληθυσμό στην ύπαιθρο παρά το γεγονός ότι το οδικό σύστημα υποβοηθεί προς αυτή την κατεύθυνση.

Αλλά υπάρχει κάτι άλλο. Υπάρχει μια επιδείνωση της κατανομής του εθνικού εισοδήματος. Ένας μεγάλος αριθμός πολιτών βρίσκεται κάτω από το εισοδηματικό επίπεδο των £1.500 σε μια χώρα με κατά κεφαλήν εισόδημα πολύ ψηλό. Από αυτούς το 1,61% ανήκει στον αστικό πληθυσμό και το 6,3% στον αγροτικό από σύνολο 3,1% του πληθυσμού.

Από τις επίσημες δηλώσεις φαίνεται ότι υπάρχει μια στροφή ενάντια στις επιχορηγήσεις. Θέλω να υπενθυμίσω ότι και στις πιο εξελιγμένες βιομηχανικά χώρες υπάρχουν επιχορηγήσεις των γεωργικών προϊόντων σε πολύ ψηλότερα επίπεδα από τα σημερινά στην Κύπρο.

Το τραπεζικό σύστημα μαστίζει και βιομήχανους και αγρότες και το σύνολο των πολιτών, αφού τους βάζει να πληρώνουν τέλη για μη προσφερόμενες υπηρεσίες. Και έτσι ο τόκος δανεισμού είναι πολύ υπέρτερος από αυτόν που φαίνεται.

Ο κρατικός μηχανισμός χωλαίνει, αλλά συμφωνώ: Δεν είναι με επιθέσεις ενάντια στις συλλογικές συμβάσεις και στα δικαιώματα των εργαζομένων που θα λυθεί το πρόβλημα. Αυτή η ίδια η ΠΑΣΥΔΥ είπε ότι μπορεί να υπάρχει πράγματι υπεράριθμο προσωπικό. Ναι, να γίνει μορατόριουμ. Να ελαττωθεί ακόμα ο αριθμός των δημόσιων υπαλλήλων σταδιακά, όχι όμως να στρέφονται ενάντια στα εισοδήματά τους και πολύ περισσότερο με αυτό τον τρόπο.

Όσον αφορά δε τη νομοθετική ρύθμιση των ημερομισθίων, αυτό πλέον θα μπει στο βιβλίο ρεκόρ Γκίνες. Δηλαδή, θα κάνουμε νόμο που θα θεωρεί παράνομο το αίτημα για απολαβές και θα βάζουμε στη φυλακή δηλαδή εργαζομένους, γιατί παραβαίνουν νόμο που λέει ότι απαγορεύεται να έχουν απαιτήσεις για τα οποιαδήποτε ωφελήματά τους;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δημοψήφισμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ή δημοψήφισμα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, ησυχία.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κάνατε καλά! Μου δώσατε ένα διάλειμμα, για να αφήσω μερικές σελίδες πίσω.

Το φορολογικό σύστημα δεν είναι δίκαιο ούτε αναφορικά με την αναλογία άμεσων και έμμεσων φόρων ούτε αναφορικά με την κατανομή των έμμεσων φόρων, οι οποίοι συλλέγονται κυρίως από τους μισθοσυντήρητους· οι εταιρείες είναι προνομιούχες. Η φοροδιαφυγή αποτελεί μάστιγα, που δε θα αντιμετωπιστεί χωρίς εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας και ενίσχυση του Τμήματος Φόρου Εισοδήματος. Η δε αύξηση του φόρου προστιθέμενης αξίας είναι φυσικό να πλήττει κυρίως τους χαμηλά αμειβομένους και τους μεσαίους.

Θα αποφύγω, όπως είπα, τους αριθμούς. Θα δεχθώ ως ένα μεγάλο βαθμό τις διαπιστώσεις του Υπουργείου Οικονομικών. Έτσι, σωστά εκφράζεται ανησυχία για το νυν πολύ ψηλό και αναμενόμενο ψηλό ποσοστό πληθωρισμού, για το έλλειμμα-ρεκόρ του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και το δημοσιονομικό έλλειμμα, για τη διόγκωση του δημόσιου χρέους και την ανεπάρκεια των παραγωγικών επενδύσεων. Είναι ορθές οι παρατηρήσεις.

Όμως, παρά το γεγονός ότι γίνεται αναφορά στην προηγούμενη κυβέρνηση, σωστή, για το ότι έλειπε μακροοικονομική πολιτική, να μου επιτραπεί να πω ότι δεν είδα καμιά μακροοικονομική πρόταση. Ούτε είναι επιχείρημα το ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο κάνει ορισμένες εισηγήσεις. Εσείς ως οικονομολόγοι ξέρετε καλύτερα από μένα ποιοι ελέγχουν τα διεθνή νομισματικά ταμεία και πώς ο δημόσιος τομέας στις υπό ανάπτυξη χώρες έχει ολωσδιόλου καταστραφεί από τις εισηγήσεις οι οποίες έχουν γίνει από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Και μάλιστα αυτό βρίσκεται σε σύγκρουση με άλλα διεθνή ταμεία, τα οποία είδαν τον αρνητικό ρόλο τον οποίο διαδραμάτισε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Παρά δε τις τυμπανοκρουσίες, πολύ απέχουμε από το να πληρούμε μερικά από τα βασικά κριτήρια του Μάαστριχτ.

Ορθά εκφράζεται ανησυχία για το ότι το 4% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος δαπανάται για τόκους. Όμως ο φαύλος κύκλος θα επιδεινωθεί με την αναμενόμενη αύξηση του δημόσιου χρέους.

Να μου επιτραπεί να πω ότι λείπουν παντού οι προτάσεις, γιατί ασφαλώς με εξάντληση κάθε θέλησης καλής δεν μπορεί να θεωρηθεί ολοκληρωμένη πρόταση η δήλωση για διορθωτικά φορολογικά μέτρα, για μέτρα στήριξης των μεσαίων και χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων, για μέτρα μείωσης των κρατικών δαπανών και παγοποίηση θέσεων -παρεμπιπτόντως υπάρχουν δέκα θέσεις αξιωματούχων της Δημοκρατίας, που ομολογώ ότι δεν αντιλαμβάνομαι σε τι αναλογούν- για μέτρα στήριξης τομέων παραγωγής και τα λοιπά.

Με την προηγούμενη κυβέρνηση είχαμε φορείς. Τώρα θα έχουμε όργανα και διυπουργικές επιτροπές. Ούτε τα όργανα ούτε οι φορείς πρόκειται να λύσουν τα προβλήματα.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Μα, κάτι πρέπει να υπάρχει!

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κάτι πρέπει να λέγεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, διαρκώς είστε ο αντίλογος της άλλης πλευράς. Το κάτι που πρέπει να λέγεται αφήστε το να το απαντήσετε την ώρα που θα μιλήσετε.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με ευχαρίστηση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, δε με ενδιαφέρει, κύριε Λυσσαρίδη, αν ευχαριστείστε ή όχι! Εμένα με ενδιαφέρει η τάξη της Βουλής. Δεν είναι αυτό το κριτήριο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Σολωμής απλά είπε ότι τα όργανα είναι απαραίτητα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Άλλωστε αποδέχομαι και τις διακοπές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι. Ούτε για τα όργανα τα απαραίτητα ούτε για τα τρία λάθη του κ. Κληρίδη.

Προχωρήστε, κύριε Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Σήμερα στην Κύπρο το 10% των οικογενειών κερδίζει μόνο το 1,56% του συνόλου του ακαθάριστου εισοδήματος, ενώ το πλουσιότερο 20% κερδίζει 42,6%. Το δε συνολικό εισόδημα των μέσων νοικοκυριών είναι κατά 25% μικρότερο από το 1985. Δε θα μιλήσω, γιατί αντιλαμβάνομαι ότι ίσως έχω υπερβεί και κάπως τα όρια.

Στο θέμα των υπεράκτιων εταιρειών δεν αντιλαμβάνομαι πού στοχεύει η πρόθεση για παραχώρηση μεγαλύτερων εκτάσεων για τουριστική ανάπτυξη. Έχουμε πράγματι ανάγκη περαιτέρω τουριστικής ανάπτυξης από τις ξένες υπεράκτιες εταιρείες; Ούτε αντιλαμβάνομαι πώς είναι δυνατό οι υπεράκτιες εταιρείες ή κάποιοι παράγοντες να αγοράζουν εδώ γη ή οικισμούς και, όταν τα πουλούν, να δικαιούνται να εξάγουν το σύνολο του συναλλάγματος το οποίο έχουν πάρει· όχι του συναλλάγματος που έχουν ξοδέψει, αλλά του συναλλάγματος που έχουν πάρει. Αυτό σημαίνει ότι ενθαρρύνουμε την εμπορία γης και οικισμών από τους ξένους.

Το θέμα του πολιτισμού είναι υποβαθμισμένο, η κατάσταση δε, όσον αφορά το περιβάλλον, είναι δραματική. Και εγώ δεν αναμένω από ένα κερδοκεντρικό σύστημα πραγματικά να στραφεί, όπως πρέπει, προς την προστασία του περιβάλλοντος, γιατί η προστασία του περιβάλλοντος προκαλεί κάποιες ζημιές στα μεγάλα συμφέροντα, τα οποία ευνοούν την υπερανάπτυξη. Θυμούμαστε το περιβάλλον, μόνο όταν πρόκειται για μικρές αγροτικές περιοχές.

Όσον αφορά δε τις συνδικαλιστικές ελευθερίες, θέλω να κάμω μια έκκληση και προς τη ΣΕΚ αλλά κυρίως προς την ΠΕΟ: Αντιλαμβάνονται τι σημαίνει καταπάτηση των συνδικαλιστικών ελευθεριών από τις ίδιες τις συντεχνίες, οι οποίες ουσιαστικά θέτουν υπό διωγμό μια αδελφή συνδικαλιστική οργάνωση; Μιλούμε για αυταρχισμό. Αυτό να μου επιτραπεί να πω ότι είναι ένας από τους μεγαλύτερους αυταρχισμούς. Ο υπαινιγμός δε για διαφοροποίηση της ΛΤΑ, πέρα από τις αντιδράσεις των εργαζομένων, θα οδηγήσει και σε ουσιαστική ανωμαλία.

Θα καταλήξω σε μερικές διαπιστώσεις πολύ σύντομα. Η Κύπρος είναι η χώρα των πολιτικών παραδόξων: Διαφωνούντες συγκυβερνώντες, συμφωνούντες αντιπολιτευόμενοι, ανάδοχοι και αποδέκτες μέτρων τα οποία οι ίδιοι χαρακτηρίζουν καταστροφικά, θιασώτες κερδοκεντρικών κοινωνικών συστημάτων αυτοπροβαλλόμενοι ως προστάτες του λαού, μη απολογηθέντες πραξικοπηματίες που αυτοκαθορίζονται ως στυλοβάτες της δημοκρατίας.

Με την ιστορία να πλαστογραφείται, με τις αξίες να συντηρούνται υπό ανατροπή, με τους νεκρούς τιμώμενους και το έργο τους λοιδορούμενο και με τους εν ζωή αγωνιστάς υπό διωγμό.

Αλλά, για να επαναλάβω προηγούμενες διαπιστώσεις, και με αρνητές όλων, ναρκισσοστρεφείς ψευδοφιλόσοφους, ερανιστές, εισαγωγείς αξιών άσχετων με την κυπριακή πραγματικότητα, ισοπεδώνοντες συμφωνούντας και διαφωνούντας αγωνιζομένους και σαρκαστές των αγώνων, που είναι και αυτοί επίσης ένοχοι για την εκτροπή. Γιατί ισοπέδωση ενόχων και αθώων οδηγεί σε αποπολιτικοποίηση. Γιατί η εκτροπή εκτρέφεται και με ρήτρες για ενιαία συλλογική ευθύνη των ηγεσιών, λες και όλες οι ηγεσίες έχουν ταυτόσημη γραμμή!

Με κατοχή και καταναλωτικά πρότυπα, με αγωνιστικούς βρυχηθμούς και πρακτική αδράνεια, με ικεσίες για ειρήνη, για κατανόηση, με κατακτητή και κατακτήσεις. Όμως επαναλαμβάνω ότι ειρήνη με την κατοχή είναι το ψευδώνυμο της δουλείας.

Με αυταπάτες και ευσεβοποθισμούς που προβάλλονται ως ρεαλισμός, με συνεχείς προσαρμογές στις απαιτήσεις του κατακτητή, με τη φρούδα ελπίδα ότι αυτό θα οδηγήσει σε λύση ή τουλάχιστον σε απομόνωση της Τουρκίας, με πανηγυρισμούς για ψηφίσματα που επαινούν την Τουρκία και προκαλούν την Ελλάδα, για ιδέες που διαγράφουν πατρίδες και δικαιώματα, για μέτρα που νομιμοποιούν τη διχοτόμηση και τα επικυριαρχικά δικαιώματα της Τουρκίας.

Ίσως μέσα σ' αυτό το μωσαϊκό των αντιφάσεων να δημιουργούνται καινοφανή πολιτικά ήθη και η πρακτική αντιπολίτευση να παρουσιάζεται ως ανευθυνότητα και αναρχία. Αν όμως αντιπολίτευση σημαίνει λογύδρια, συνθήματα, φραστικά αναθέματα με ταυτόχρονη στήριξη της πολιτικής που, κατά τη γνώμη των αντιπολιτευομένων, δεν είναι η αρμόζουσα, τότε καταργείται η έννοια της πραγματικής δημοκρατίας, της πραγματικής πολυφωνίας και του πλουραλισμού και καθιερώνουμε την αρχή ότι κάθε εκλογή και κάθε Πρόεδρος καθιερώνουν μία απαραβίαστη πολιτική για τα πέντε χρόνια της διοίκησής τους.

Η καθολική στάση κάθε πλευράς καθορίζεται κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών που αντανακλούν τη γενική φιλοσοφία κάθε κυβέρνησης. Έγκριση των προϋπολογισμών σημαίνει, είτε το παραδεχόμαστε είτε όχι, αποδοχή και προσυπογραφή της κυβερνητικής πολιτικής. Και κανένα επιχείρημα, κανένα, δεν μπορεί να αλλοιώσει αυτή τη θέση. Αποδοκιμασία της κυβερνητικής πολιτικής σημαίνει καταψήφιση.

Μόνο στην Κύπρο των παραδόξων παρατηρείται το φαινόμενο της υπερψήφισης προϋπολογισμών, επομένως και της κυβερνητικής φιλοσοφίας, με ταυτόχρονη διακήρυξη για διαμετρική αντίθεση προς την ακολουθούμενη πορεία. Το επιχείρημα ότι τυχόν καταψήφιση των προϋπολογισμών οδηγεί σε χάος και αναρχία και ότι επομένως είναι θέμα υπευθυνότητας η ψήφιση των προϋπολογισμών, να μου επιτραπεί να πω ότι στηρίζεται στην αφέλεια του εκλογικού σώματος. Γιατί με αυτή τη λογική κάθε προϋπολογισμός, όσο αντιλαϊκός και αν είναι, πρέπει να υπερψηφίζεται και από την αντιπολίτευση. Τότε ποιος θα είναι ο ρόλος της Βουλής; Του σωματείου διαμαρτυρίας; Και γιατί ένας Πρόεδρος να λαμβάνει υπόψη τη Βουλή, όταν, και αν ακόμα διαθέτει την πλειοψηφία -που δεν τη διαθέτει σήμερα, διότι τα δύο κόμματα έχουν την πλειοψηφία στη Βουλή- δεν μπορεί να καταψηφίσει τους προϋπολογισμούς του;

Είναι γεγονός ότι τα προεδρικά συστήματα έχουν κάποια ιδιομορφία. Όμως και σ' αυτά, αν δεν υπάρχει συναίνεση των κοινοβουλευτικών σωμάτων, ο Πρόεδρος υποχρεούται είτε να προσαρμοστεί προς τα κοινοβουλευτικά σώματα είτε να παραιτηθεί. Αυτό πρέπει να γίνεται και εδώ.

Εμείς διαφωνούμε με τους κυβερνητικούς χειρισμούς αναφορικά με το εθνικό θέμα. Διαφωνούμε αναφορικά με θέματα ήθους, αξιών, αξιοκρατίας, υπευθυνότητας και συνέπειας. Διαφωνούμε με την οικονομική φιλοσοφία της κυβέρνησης. Γι' αυτό θα καταψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς.

Όμως, πριν κλείσω, θα ήθελα να εκφράσω μερικά προσωπικά αισθήματα. Παρά την, κατά τη γνώμη μας, απόλυτα ορθή άποψη ότι πρέπει να καταψηφιστεί η πολιτική της κυβέρνησης και οι προϋπολογισμοί της, πιστεύω έντονα ότι μπορούν να δημιουργηθούν συνθήκες για συστράτευση του συνόλου του κυπριακού ελληνισμού σε έναν κοινό αγώνα για εθνική σωτηρία. Ιδεολογικά σύνορα, κομματικές προκαταλήψεις, παρελθοντολογικές τοποθετήσεις καταρρέουν μπροστά σ' αυτή την πραγματικότητα. Με πάρα πολλούς από εσάς με συνδέει και αλληλοεκτίμηση και αγάπη, άσχετα με τις κομματικές μας διαφορές. Εγώ πιστεύω στην ποιότητα του ανθρώπου και εύχομαι και ελπίζω αυτή η ποιότητα να μας οδηγήσει όλους στην απόρριψη προτάσεων ασυμβίβαστων με το βιώσιμο του κυπριακού ελληνισμού, όπως είναι τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, και απορρίπτοντας αυτές τις απαράδεκτες προτάσεις να κάνουμε πράγματι ένα πανεθνικό μέτωπο εθνικής σωτηρίας.

Εύχομαι και ελπίζω πως μια τέτοια διάθεση θα γεφυρώσει αχρείαστα χάσματα και θα μας καθοδογήσει προς μια αγωνιστική κατεύθυνση, που θα οδηγήσει στην απελευθέρωση των εδαφών μας και στη διασφάλιση των δικαιωμάτων του συνόλου του λαού μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Λυσσαρίδη, ο οποίος μίλησε 57 λεπτά.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα αρχίσω κι εγώ, μιλώντας για τους προϋπολογισμούς, με το εθνικό θέμα. Πέρασαν είκοσι χρόνια από την εισβολή και την κατοχή και.είναι γεγονός ότι, όπως συμβαίνει και με πολλά άλλα θέματα τα οποία βρίσκονται σε ακινησία χωρίς εξέλιξη για ένα τόσο μεγάλο χρονικό διάστημα, έτσι και το δικό μας θέμα τείνει να μετατραπεί από πρόβλημα σε κατάσταση. Σε μια κατάσταση που υπάρχει, που έχει εμπεδωθεί και που έχει γίνει αποδεκτή.

Μας λένε οι ισχυροί της γης ότι δε δέχονται το στάτους κβο και μας λένε ότι δε θα αναγνωρίσουν το "κράτος" του κ. Ντενκτάς. Φυσικά στο παρελθόν άκουσα πολλές φορές να λέγονται τα ίδια πράγματα για κράτη που δημιουργήθηκαν από εισβολή. Θυμάμαι στις αρχές της δεκαετίας του '80 που έλεγαν όλοι ότι δε θα αναγνωριστεί το κράτος που δημιούργησε ο Heng Samrin, όταν εισέβαλε το Βιετνάμ στην Καμποτία. 'Ενα χρόνο αργότερα όμως περίπου 35 χώρες είχαν ήδη αναγνωρίσει εκείνο το κράτος, γιατί σ' αυτό τον κόσμο πρυτανεύουν τα συμφέροντα.

Έρχομαι λοιπόν και στη δική μας περίπτωση. Δεν αναγνωρίζουν το "κράτος" και μέχρι σήμερα ευτυχώς δεν υπήρξε πολιτική αναγνώριση του "κράτους", παρόλο που ορισμένα επεισόδια πρέπει να προκαλούν ανησυχίες, όπως είναι η περίπτωση της διαπίστευσης στην Κύπρο του πρέσβη του Πακιστάν με αντίστοιχη παρουσία του πρέσβη της ίδιας χώρας στα κατεχόμενα την ίδια μέρα και ώρα. Τι σημαίνει αυτό το πράγμα; Δεν είναι τυχαίο. Είναι κάποιο μήνυμα προς τη δική μας πλευρά.

Τι συμβαίνει όμως με αυτό το μη αναγνωρισμένο "κράτος"; Εγώ πιστεύω ότι μέχρι σήμερα οι ισχυροί του έχουν δημιουργήσει το 90% της κρατικής υποδομής. Ας πάρουμε διάφορους τομείς.

Το εμπόριο: Εξάγει τα προϊόντα του όπου θέλει. Αυτή τη στιγμή τα εξάγει σε ογδόντα περίπου χώρες, κυρίως στην Ευρώπη, στην Ευρώπη για την οποία συνεχώς μιλούμε, χωρίς δυσκολία. Είναι γνωστό ότι είναι προϊόντα κλεμμένα από εμάς -το ξέρουν- ότι εξάγονται από κλειστούς λιμένες, ότι εξάγονται με φτιαχτά έγγραφα και όμως εξάγονται και γίνονται αποδεκτά.

Ο τουρισμός ρέει κανονικότατα. Χρησιμοποιεί τα δικά μας ξενοδοχεία και ουδείς έχει δεύτερες σκέψεις, γιατί δηλαδή να πάει σε ένα ξενοδοχείο που δεν ανήκει σε αυτούς που το διαχειρίζονται.

Στον οικονομικό τομέα: Τους χρηματοδοτούν κυρίως ισλαμικές χώρες, διάφορα ισλαμικά ταμεία, συνεχώς τους χρηματοδοτούν και υπογράφουν μαζί τους συμβάσεις.

Οι Τουρκοκύπριοι, χωρίς να αναγνωρίζουν την κυπριακή ιθαγένεια, ταξιδεύουν, κυκλοφορούν με άλλους τρόπους, με laissez- passer ή με τουρκικά διαβατήρια, όπου θέλουν πάνε και γίνονται δεκτοί ως πολίτες αυτού του "κράτους". Τέσσερις τουλάχιστον πρεσβείες στην Κύπρο διατηρούν παραρτήματα στην κατεχόμενη περιοχή.

Έκαναν "εκλογές". Οι "εκλογές" τους πήραν δημοσιότητα, όπως οι εκλογές ενός κανονικού κράτους. Είδαμε όλοι το Eurovision, το CNN, το BBC πώς τις παρουσίασαν. Κανένας δε μιλά για ψευδοκράτος ή για ψευδοπρωθυπουργούς, εκτός από εμάς εδώ στην Κύπρο. Όλοι οι άλλοι μιλούν για εκλογές της "Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου".

Τηλεπικοινωνίες: Τις έχουν και όχι μόνο τις έχουν, αλλά τις έχουν νομιμοποιήσει. Μου έκαμε εντύπωση πρόσφατα στην Ελβετία που είδα κάτι βλέπω στους τηλεφωνικούς καταλόγους που δεν το έβλεπα πριν, κατευθείαν σύνδεση μέσω της Τουρκίας με κώδικα τούρκικο της Κερύνειας και της κατεχόμενης Λευκωσίας. Κανονικότατα.

Η "Encyclopedia Britannica" από το 1988, αντί να παρουσιάζει την Κύπρο ως Κυπριακή Δημοκρατία, όπως κάνει με όλες τις άλλες χώρες, την παρουσιάζει ως νήσο Κύπρο και τη χωρίζει από κάτω σε δύο τμήματα - πλήρης διαχωρισμός, πλήρης διχοτόμηση δηλαδή- στην Κυπριακή Δημοκρατία και στην "Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου" με τα στοιτιστικά στοιχεία και των δύο χωριστά.

Γενικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δυστυχώς για μας οι λίγοι εκείνοι που γνωρίζουν τι είναι Κύπρος -διότι, όπως είπα πολλές φορές στο παρελθόν, οι περισσότεροι δε γνωρίζουν τι είναι Κύπρος- εκείνοι οι λίγοι, όταν σε συναντήσουν, θα σε ρωτήσουν αν προέρχεσαι από την ελληνική Κύπρο ή από την "τουρκική" Κύπρο. Αυτές είναι οι πραγματικότητες είτε τις θέλουμε είτε δεν τις θέλουμε είτε τις αναγνωρίζουμε είτε όχι. Δυστυχώς οι ξένες κυβερνήσεις, ιδίως των πιο μικρών κρατών, δε γνωρίζουν ούτε πού είμαστε ούτε ποιο είναι το πρόβλημά μας ούτε τι γίνεται.

Για να καταλάβετε σε ποιο βαθμό γνωρίζουν περί Κύπρου, πήρα προχθές μια χριστουγεννιάτικη κάρτα από τον Υπουργό Εξωτερικών του Ελ Σαλβαδόρ, που χαιρετίζει τον ... Υπουργό Εξωτερικών της Κύπρου, τον κ. Ρολάνδη! Έντεκα χρόνια μετά που παραιτήθηκα! Είναι εδώ και όποιος θέλει μπορεί να πάρει και αντίγραφο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεί να πρόκειται περί προφητικής.

(Γέλια)

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Μπορεί.

Αυτά είναι τα σημερινά δεδομένα. Δε μέμφομαι κανέναν γι' αυτό το πράγμα ούτε τις υπηρεσίες. Πέρασε μια πενταετή θητεία ο κ. Κυπριανού και άλλη πενταετία ο κ. Βασιλείου και τώρα ήρθε ο κ. Κληρίδης και ακόμα Υπουργός Εξωτερικών είναι εκείνος που παραιτήθηκε πριν έντεκα χρόνια! Είμαι σίγουρος ότι και σε πολλές άλλες χώρες έχουν λανθασμένες εγγραφές σχετικά με τους λειτουργούς αυτής της χώρας.

Αυτό είναι το κλίμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και μέσα σ' αυτό το κλίμα φθάσαμε και στο οριακό σημείο για τη λύση του Κυπριακού υπό συνθήκες που αναμφίβολα και τελείως αντικειμενικά δεν είναι ευχάριστες για μας· γιατί αυτά που έχω αναφέρει μέχρι τώρα είναι τα πραγματικά δεδομένα που πλαισιώνουν το Κυπριακό.

Τι έχουμε πάνω στο τραπέζι; Έχουμε τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και ασφαλώς υπάρχει και το ψήφισμα 789, οι ιδέες Γκάλι και ο χάρτης Γκάλι, διότι μιλούμε για σφαιρική λύση στο τέλος του δρόμου και όχι απλώς για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Λέχθηκαν πολλά και για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και για τις ιδέες. Είναι εύκολο να μιλούμε και να λέμε πολλά. Νομίζω ότι είναι ωραία τα λόγια για αρχές και ανθρώπινη αξιοπρέπεια, για όλα αυτά τα άπιαστα στον κόσμο. Διερωτώμαι όμως αν δεν έχουμε χάσει το φράγμα που χωρίζει το όνειρο από την πραγματικότητα σ' αυτό τον κόσμο.

Είναι ωραίες οι αρχές. Μην ξεχνάτε ότι, από την ώρα που μπήκαμε σ' αυτή την αίθουσα μέχρι τώρα, με βάση επίσημες στατιστικές των Ηνωμένων Εθνών, έχουν πεθάνει 10 000 παιδιά από πείνα ή ασιτία στον κόσμο. Σ' αυτές τις οκτώ ώρες έχουν πεθάνει, επαναλαμβάνω, 10 000 παιδιά από ασιτία ή πείνα σ' αυτό τον κόσμο. Πού είναι λοιπόν, κύριοι, η δική μας αξιοπρέπεια σε ό,τι αφορά αυτή την παραβίαση του πρώτου ανθρώπινου δικαιώματος, του να φάει ένα κομμάτι ψωμί και να ζήσει αυτό το παιδί ή να έχει ένα φάρμακο, για να μην αποθάνει;

Χίλιοι άνθρωποι σκοτώνονται κάθε μέρα στην Αγκόλα, εκατοντάδες στη Μοζαμβίκη, εκατοντάδες άνθρωποι στη Σομαλία, στη Λιβερία εκατομμύρια άνθρωποι πολεμούν για ένα τετραγωνικό μέτρο σε ένα σπίτι χωρίς στέγη, για να μην πεθάνουν το βράδυ. Να μη μιλήσω για τη Βοσνία, να μη μιλήσω για τη Γεωργία, να μη μιλήσω για το Κασμίρ, να μη μιλήσω για το Αφγανιστάν, να μη μιλήσω για την υπόλοιπη Αφρική, να μη μιλήσω για τις 170 από τις 183 χώρες του κόσμου και να μη ρωτήσω πού είναι η αξιοπρέπεια. Πρώτα η δική μας, εδώ, των καλοταΐσμένων Κυπρίων! Πού είναι! Που στέλλουμε ανθρώπους στα νοσοκομεία από πολυφαγία! Πού είναι η δική μας αξιοπρέπεια, πού είναι η δική μας ενοχή, πού είναι η δική μας συνείδηση! Και περιμένουμε αυτά τα στοιχεία από όλους τους άλλους ως εάν η

ανθρωπότητα θα επικεντρώσει την προσοχή της πάνω μας. Γιατί να καταπατούνται τα δικά μας δικαιώματα, γιατί να μην παίρνουμε όλα εκείνα τα οποία πρέπει - σίγουρα πρέπει- να παίρνουμε; Εγώ ρωτώ: Γιατί να μην παίρνουν και οι άλλοι, τα άλλα πεντέμισι δισεκατομμύρια των ανθρώπων που περπατούν πάνω σ' αυτό τον πλανήτη; Γιατί να μην τα παίρνουν κι εκείνοι και να τα παίρνουμε εμείς!

Αν λοιπόν κάνουμε μια θεώρηση όχι ευχολογική αλλά με βάση τα δεδομένα που ισχύουν σ' αυτό τον πλανήτη, θα δούμε ότι είναι εύκολο να μιλούμε για αρχές και δικαιώματα και να λέμε ωραία λόγια, αλλά οι πραγματικότητες είναι διαφορετικές. Και οι πραγματικότητες γύρω από αυτό το θέμα που ονομάζεται "μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης" είναι οι εξής:

Βάζω το ερώτημα: Τι θα γίνει, αν η Τανσού Τσιλέρ απαντήσει "ναι" στο Γενικό Γραμματέα; Την υποβάλλω, γιατί πιστεύω ότι θα απαντήσει "ναι" και θα σας πω γιατί πιστεύω ότι θα απαντήσει "ναι".

Αυτή τη στιγμή η Τουρκία βρίσκεται στην ισχυρότερη θέση από οποιαδήποτε άλλη εποχή. Πριν δέκα χρόνια ήταν ο ψυχρός πόλεμος και ήταν απαραίτητη για τους δυτικούς συμμάχους. Μετά ήρθε το θέμα του θρησκευτικού φανατισμού και η Τουρκία ήταν ο βράχος εναντίον αυτού του φανατισμού, που ξεκινά από το Αφγανιστάν και έχει φθάσει μέχρι την Αλγερία, αφού πέρασε πάνω από την Αίγυπτο. Σήμερα με τον κ. Ζιρινόφσκι στη Μόσχα επανέρχεται και ο κίνδυνος του ψυχρού πολέμου και τα γεράκια του Πενταγώνου επαναφέρουν και αυτή τη σημασία και αυτή τη διάσταση της Τουρκίας. Κατά συνέπεια, αν η Τουρκία πει "ναι" σήμερα, λέει αυτό το "ναι" κρατώντας το ισχυρότερο δυνατό χαρτί, διότι έχει το φανταμενταλισμό και τον κ. Ζιρινόφσκι, ο οποίος με τη φασιστική τάση που τον διακρίνει κρούει τον κώδωνα κάποιου ψυχρού πολέμου που μπορεί να έρθει.

Αν λοιπόν πει "ναι" και η κ. Τσιλέρ και ο κ. Ντενκτάς, τι κάνουμε εμείς; Άλλοι λένε: "Ναι στα μέτρα, να τα συζητήσουμε". Μεταξύ αυτών είναι η κυβέρνηση και το δικό μου κόμμα και άλλοι. Άλλοι λένε "όχι", ορισμένοι φθάνουν μέχρι του σημείου να τα χαρακτηρίζουν "τρίτο Αττίλα", άλλοι με ηπιότερους τόνους, αλλά λένε "όχι". Άλλοι λένε ότι δεν αποφάσισαν ακόμα και άλλοι δίνουν ασαφή απάντηση. Μεταξύ αυτών είναι και η ελληνική κυβέρνηση, η οποία έκαμε πρόσφατα τη δήλωση ότι είναι έτοιμη να συνεργαστεί με το Γενικό Γραμματέα, αλλά δεν πήρε σαφή θέση.

Εάν λοιπόν συμβεί αυτό το πράγμα, τι θα κάνουμε, τη στιγμή που ολόκληρη η διεθνής κοινότητα περιμένει την εξέλιξη και μέχρι τώρα λέει ότι η Τουρκία δεν κινείται; Όταν λοιπόν η Τουρκία πει "ναι", θα βρεθούμε στη δεινότερη θέση που έχουμε βρεθεί ποτέ λόγω της διχογνωμίας που υπάρχει αυτή τη στιγμή στην Κύπρο. Δε θα μπορούμε να απαντήσουμε και, αν δεν προχωρήσουμε, η δική μου εκτίμηση - μπορεί να κάνω λάθος- είναι ότι είκοσι χρόνια μετά την τουρκική εισβολή και κατοχή, αν ρίξουν πάνω μας το φταίξιμο, αυτόματα θα αναγνωρίσουν το "κράτος" και θα αποσύρουν τη διεθνή δύναμη, θα δώσουν την ευκαιρία στο "κράτος" να κάνει συνθήκη συμμαχίας με την Τουρκία, θα τοποθετήσει τα στρατεύματα εδώ νόμιμα και θα καλύψει τη γραμμή κατοχής, η οποία δε θα είναι πια γραμμή κατοχής. Αυτά είναι τα δεδομένα όπως τα. εκτιμώ εγώ. Έχω εκφράσει τους φόβους μου λαμβάνοντας υπόψη το δίκαιο όχι όπως θα έπρεπε να ήταν, αλλά όπως είναι το εφαρμοσμένο δίκαιο, που αποτελεί αδικία σ' αυτό τον κόσμο.

Πρέπει να πω ότι μέχρι αυτό το σημείο συμφωνώ με τους χειρισμούς του κ. Κληρίδη. Πιστεύω ότι έχει χειριστεί με αρκετή σοφία ένα δύσκολο θέμα. Το ερώτημα είναι τι θα κάνει παρακάτω, αν έρθει αυτό το "ναι" στο οποίο έχω ήδη αναφερθεί.

Πρέπει όμως ταυτόχρονα να πω ότι έχω πολλούς ενδοιασμούς γι' αυτά που συμβαίνουν τους τελευταίους δυο τρεις μήνες, χωρίς να μέμφομαι ιδιαίτερα οποιονδήποτε, είτε την εδώ κυβέρνηση είτε τον κ. Παπανδρέου. Νομίζω ότι ορισμένα πράγματα που γίνονται ή που δε γίνονται άρχισαν να έχουν να κάνουν με τη σοβαρότητά μας. Δηλαδή, πριν από τις ελληνικές εκλογές: Σίγουρα χρειάζεται πανεθνική. Μετά τις εκλογές: 'Οχι πανεθνική. Μετά, θα πάει το Εθνικό Συμβούλιο στην Αθήνα, οι εθνικοί σύμβουλοι με τις τσάντες στο χέρι για να πάνε στην Λθήνα, ο Υπουργός Εξωτερικών στο αεροδρόμιο και ... ξαφνικά ακυρώνεται και εκείνο. Μετά, το θέμα του Στρατηγού Σειραδάκη. 'Εχω δει επιστολή του Προέδρου κ. Κληρίδη, 28.12.93, που εκφράζει ικανοποίηση που μένει ο κ. Σειραδάκης και 30.12.93 φεύγει ο κ. Σειραδάκης. Το Εθνικό Συμβούλιο θα πήγαινε το Γενάρη στην Αθήνα, το Εθνικό Συμβούλιο δεν πάει το Γενάρη στην Λθήνα.

'Ολα αυτά μαζί, πρέπει να πω, μαζί με το λεγόμενο αμυντικό δόγμα, το οποίο όλοι γνωρίζουμε ότι δε δουλεύει ... Λυπούμαι που το λέω, αλλά όλοι οι πρωθυπουργοί της Ελλάδας μέχρι σήμερα, περιλαμβανομένου του κ. Παπανδρέου, το ξέρουν αυτό το πράγμα. Εγώ το άκουσα από τον ίδιο τον Απρίλη του 1983 και έχω και πρακτικά της συνάντησης που έγινε στην οικία Χατζημιλτή. 'Αλλωστε εκείνη την εποχή ο κ. Παπανδρέου είχε πει ότι η Κύπρος καταλαμβάνεται σε 48 ώρες από την Τουρκία προς επίρρωσιν εκείνων που πίστευε. 'Ολα αυτά μαζί δημιουργούν ακόμα ένα πρόβλημα στην ήδη πολύ προβληματική Κύπρο.

Προσωπικά σε συνέντευξή μου, που έδωσα στην εφημερίδα "Μάχη" στις 5.12.93, είπα ότι, αν πράγματι φοβούμαστε ότι μπορεί να επεκταθεί η τουρκική κατοχή προς νότο, αν θέλουμε να είμαστε πραγματιστές, εκείνο που πρέπει να επιδιώξουμε είναι να πάρουμε μία κάλυψη, μία βεβαίωση, μία εξασφάλιση από κάποιον ισχυρό είτε αυτός είναι η Ευρώπη είτε είναι η Δυτικοευρωπαϊκή 'Ενωση είτε είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, που θα μπορούσαν δυνητικώς να μας δώσουν μια τέτοια εξασφάλιση.

'Αλλωστε, τι έκαμαν και όλοι οι άλλοι που είχαν παρόμοιους φόβους; Ας πάρουμε τις Βαλτικές Δημοκρατίες. 'Οταν λόγω Ζιρινόφκσι άρχισαν να φοβούνται, αλλά και πριν, δεν έσπευσαν να αγοράζουν σωρηδόν όπλα, διότι γνώριζαν ότι δε θα παραβγούν με τη Ρωσία ποτέ. Δεν έχει έννοια αυτός ο εξοπλισμός, τον οποίο εμείς έχουμε χρησιμοποιήσει κατά κόρον και για τον οποίο έχουμε δαπανήσει ένα δισεκατομμύριο λίρες. Και πήγαν να δουν πώς θα καλύψουν τη θέση τους.

Δε θα συνεχίσω επί της άμυνας, μη φοβάστε! Απλώς είπα δυο τρία λόγια. Ναι, επειδή ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

... η εξοπλιστική ... (Δεν ακούγεται καθαρά.)

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Να το πω και αυτό. Επειδή ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, παρακαλώ. Κύριε Χατζηδημητρίου ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

... και η πολιτική σας έχει ικανοποιηθεί ... (Δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, παρακαλώ αυτά τα αυθόρμητα ...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Όι, εγώ τον διέκοψα. Δε φταίει εκείνος ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη διακόπτετε, σας παρακαλώ. Θα έχετε την ευκαιρία να μιλήσετε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

... διακόψατε εσείς τον κ. Χατζηδημητρίου ... (Δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη ...

Λοιπόν, αφήστε τον κ. Ρολάνδη να συνεχίσει πάνω στο θέμα του κ. Ζιρινόφσκι της Σοβιετικής Ένωσης· της Ρωσίας, συγγνώμη!

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Πιστεύω ότι θα ήταν πολύ πιο συνετή πράξη, αν επιχειρούσαμε αυτή την κάλυψη, και πρέπει να πω ότι και ο κ. Παπανδρέου ο ίδιος πριν δύο μέρες έκαμε δήλωση ότι προσπαθεί να μας εντάξει κάτω από το δόγμα του ΝΑΤΟ "Συνεταιρισμός για την ειρήνη" ("partnership for peace"). Δεν τα κατάφερε δυστυχώς, διότι το ΝΑΤΟ δε δέχθηκε να επεκταθεί το δόγμα αυτό και προς την Κύπρο. Δέχθηκε να επεκταθεί μόνο σε χώρες του σοβιετικού μπλοκ και σε τέσσερις ουδέτερες χώρες της Ευρώπης, την Αυστρία, την Ελβετία, τη Σουηδία και τη Φινλανδία, και έμεινε το θέμα ως εκεί. Αυτό δείχνει ότι ακόμα και ο κ. Παπανδρέου ένα μήνα μετά από αυτά που είχα πει και εγώ ευθυγραμμίζεται ακριβώς πάνω στην ίδια νοοτροπία, διότι αυτή είναι η λύση. Γιατί το είπε τότε ο κ. Παπανδρέου, αν δεν είναι αυτή η λύση;

Εν πάση περιπτώσει, επειδή δεν έχω πολύ χρόνο, ήθελα συνοψίζοντας να εκφράσω μεγάλη ανησυχία για το πού βρισκόμαστε και πού πάμε, γιατί μας λείπει, πιστεύω, και ο ρεαλισμός και η γραμμή και η κοινή αντίκριση. Αυτό είναι το χειρότερο όλων. Αν, όπως είπα προηγουμένως, με δυο λόγια η Τουρκία πει "ναι", θα μας βρει διαιρεμένους, κατακερματισμένους και δε θα μπορούμε να πάρουμε μια απόφαση. Θα σκοτωθούμε μεταξύ μας, αν ληφθεί μια απόφαση που δε θα τη θέλουν άλλοι. Ή, αν δε συμβεί αυτό, θα πούμε "όχι" και φοβούμαι ότι η μοίρα μας θα είναι να αναγνωριστεί το "κράτος" και να πάρει κρατική οντότητα, την οποία έχει ήδη εξασφαλίσει, όπως εξήγησα στην αρχή, κατά ένα 90% με πολλές άλλες αναγνωρίσεις.

Έρχομαι τώρα, κύριε Πρόεδρε, στον καθαρώς οικονομικό τομέα για τον οποίο θα πω λίγα λόγια, γιατί έχουν μιλήσει αρκετά πολλοί.

Πρέπει να πω ότι, παρόλο που νοσούμε πολύ στον εθνικό τομέα, στον καθαρά οικονομικό τομέα εμφανίζονται τουλάχιστον βασικοί συντελεστές και δείκτες να έχουν κάποια υγεία.

Για παράδειγμα, συγκριτικά η Κύπρος, η Ελλάδα και ο μέσος όρος της ευρωπαϊκής αγοράς για τέσσερις πέντε βασικούς δείκτες είναι ως εξής: Ο πληθωρισμός μας είναι 5,3% με 13,7% της Ελλάδας και 3,8% μέσο πληθωρισμό στην Ευρώπη. Το δημοσιονικό μας έλλειμμα είναι 3,7% με 15,5% της Ελλάδας και 6,4% της Ευρώπης. Δηλαδή, είμαστε κατά πολύ καλύτεροι του μέσου όρου της Ευρώπης, της οποίας πάει πάνω λόγω του ότι υπάρχουν χώρες όπως η Ελλάδα, η Πορτογαλία, η Ισπανία κ.ά. Το εθνικό χρέος ως ποσοστό του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος είναι σε εμάς 51,3% σε σύγκριση με 111,3% της Ελλάδας και 68,9% της Ευρώπης. Η ανεργία

μας είναι 2,5% σε σύγκριση με 8%-20% που παρουσιάζεται στην Ευρώπη. Αυτά είναι θετικά στοιχεία για τα οποία πρέπει να πιστώσουμε και την κυβέρνηση Βασιλείου και την κυβέρνηση Κληρίδη και τον κυπριακό λαό, ο οποίος εργάζεται και κτίζει την οικονομία του.

Αναλύοντας τους προϋπολογισμούς δε θα μπω σε λεπτομέρειες, διότι δε νομίζω ότι έχει σημασία το ότι αποκόπτουμε εμείς ένα απειροελάχιστο ποσοστό από το σύνολο του ενός δισεκατομμυρίου λιρών από ορισμένα έξοδα. Αυτό είναι ήσσονος σημασίας. Άλλωστε είμαι σίγουρος ότι πολλά από αυτά θα τα ξαναψηφίσουμε με προϋπολογισμούς που θα παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του χρόνου.

Ήθελα να επισύρω την προσοχή σε έναν ανησυχητικό παράγοντα στον οποίο έχουν αναφερθεί και προηγούμενοι ομιλητές. Δηλαδή, αν πάρει κανείς τον Τακτικό Προϋπολογισμό, από ένα σύνολο καθαρών πληρωμών £827 εκ. το 75%, δηλαδή τα £600 εκ., είναι μισθοί και τόκοι, £450 εκ. μισθοί και £150 εκ. τόκοι. Χοντρά χοντρά. Δηλαδή, από κάθε λίρα που πληρώνουμε από τα ταμεία της Κυπριακής Δημοκρατίας τα 15 σελίνια πάνε σε μισθούς και τόκους. Νομίζω ότι δε χρειάζεται να επιχειρηματολογήσει κανένας περισσότερο, για να αντιληφθούμε το μέγεθος του προβλήματος που αντιμετωπίζει αυτή η χώρα. Διότι, αντί να επενδύει σε κοινωνικές κατευθύνσεις και στόχους, ουσιαστικά πληρώνει υπαλλήλους και πληρώνει τόκους για τις υποχρεώσεις του.

Έγιναν εισηγήσεις, αν δεν κάνω λάθος, και από τον κ. Παπαδόπουλο πάνω σε αυτό το θέμα και πρέπει να πω ότι κι εγώ πιστεύω πως πρέπει να βρούμε τον τρόπο της ανάσχεσης αυτής της πορείας των μισθών και των τόκων προς τα πάνω. Διότι, αν συνεχίσουμε με αυτό το ρυθμό, σε λίγα χρόνια δε θα υπάρχει κυπριακή οικονομία. Δεν έχω καμιά αμφιβολία προσωπικά.

Το χειρότερο όλων, και είναι μοιραίο άλλωστε, είναι ότι αυτή η υδροκέφαλη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, σε ό,τι αφορά τους μισθούς του δημόσιου τομέα, σε κάποιο βαθμό μικρότερο αλλά και εκεί αρκετά ανησυχητικό δημιουργείται και στον ιδιωτικό τομέα. Ποια είναι η συνέπεια; Δεν υπάρχει προθυμία για επενδύσεις και αυτό, για να είμαστε αντικειμενικοί, οφείλεται σε δύο λόγους:

Ο ένας λόγος είναι ότι ο δικός μας Κύπριος κεφαλαιούχος έχει τη δική του μικρή επιχείρηση και κατά συνέπεια τα κέρδη τα τραβά ο ίδιος. Δεν πρόκειται για μεγάλη μονάδα όπου τα κέρδη θα μείνουν μέσα, για να επανεπενδυθούν και σκέφτεται ότι θέλει και ο ίδιος να κάμει έξοδα προσωπικά.

Ο άλλος λόγος είναι ότι πράγματι οι μισθοί είναι ψηλοί και αποτελούν αντικίνητρο στην επένδυση. Οποιοσδήποτε πρόκειται να επενδύσει £100.000 ή £200.000 και βλέπει ότι τα προϊόντα του ίσως να μην είναι ανταγωνιστικά δεν επενδύει. Αυτές είναι οι πραγματικότητες.

Είναι εύκολο να μιλούμε για υψηλή τεχνολογία που δεν έχουμε. Πώς την αποκτούμε μια μικρή χώρα με 500 000 ανθρώπους; Πώς θα εδραιωθεί τεχνολογία μεγέθους εδώ, όταν οι επιχειρήσεις είναι μικρές και δεν υπάρχει τρόπος συγχωνεύσεως; Πρέπει να είμαστε πρακτικοί και να μη λέμε θεωρίες. Πώς θα ξεφύγουμε λοιπόν από αυτό το βραχνά, ο οποίος εξακολουθεί τα τελευταία 20-30 χρόνια και συνεχίζεται και φτάσαμε στο σημείο να μην είμαστε ανταγωνιστικοί;

Λέχθηκε προηγουμένως, νομίζω από τον κ. Λυσσαρίδη, ότι άλλες χώρες έχουν ψηλότερους μισθούς. Το ανέφερα και πριν στη Βουλή αυτό το πράγμα, αλλά ξεχνούμε ότι από τις 25 μονάδες στις οποίες χωρίζονται οι βιομηχανίες από τα

μεγάλα περιοδικά που αφορούν την οικονομία εμείς μόνο στις έξι βρισκόμαστε. Τις άλλες 19 τις μονοπωλούν π.χ. την κατασκευή αεροπλάνων, αυτοκινήτων. Όλα αυτά τα μονοπωλούν και χρεώνουν το κόστος και τα τεράστια κέρδη τους. Υπάρχουν εταιρείες που κερδίζουν μέχρι $10 δισεκατομμύρια πριν από τους φόρους αυτή τη στιγμή, όπως είναι η Philip Morris, η Exxon και η Shell. Αυτές οι εταιρείες μονοπωλούν, διότι ασχολούνται με πετρέλαια, αεροπλάνα, αυτοκίνητα και δεν έχουν πρόβλημα να πληρώσουν ψηλά εργατικά.

Εκεί που έχουμε κι εμείς προϊόντα που τα έχουν και άλλοι, έχουν άλλο πλεονέκτημα. Έχουν αυτό που οι πολυεθνικές ονομάζουν "εμπορικό σήμα". Ένα άλλο τεράστιο θέμα που δεν μπορείς να μπεις πάνω του. Χρεώνει το κόστος του και πουλά το προϊόν με το εμπορικό σήμα σε τιμή ψηλότερη και δεν μπορείς να τον αγγίξεις. Έχει ένα εμπορικό σήμα που εσύ μπορεί να φας τη ζωή σου και να μην το πλησιάσεις.

Άρα δεν υπάρχουν εύκολες συγκρίσεις. Είμαστε μια μικρή οικονομία και νομίζω ότι πρέπει να καθίσουμε κάτω όλοι, και η πλευρά των εργοδοτών, η οποία δεν είναι άμοιρη ευθυνών, και η πλευρά των εργατών, για να δούμε πώς λύουμε αυτό το πρόβλημα πρακτικά και όχι με λόγια και τεχνολογίες και πράγματα που δεν μπορούν να εφαρμοστούν ποτέ στην Κύπρο.

Επίσης θα ήθελα να αναφερθώ με δυο λόγια, προτού τελειώσω, σε σημαντικές εμπορικές ή οικονομικές συμφωνίες που έχουν υπογραφεί το 1993 -μπορεί να μη μας αγγίζουν ακόμα, γιατί έχουμε απειροελάχιστο μέγεθος- όπως είναι " Ο γύρος της Ουρουγουάης" την GATT - το ανέφερα και πριν και αυτό- όπως είναι η APEC, η οποία δεν είναι συμφωνία αλλά συνάντηση των αμερικανικών κρατών και των κρατών του Ειρηνικού Ωκεανού, όπως είναι η NAFTA στις Ηνωμένες Πολιτείες. Μιλούμε για γιγαντιαίες συμφωνίες και δεν έχω αμφιβολία ότι αυτές οι συμφωνίες θα επηρεάσουν τη διεθνή οικονομία και το διεθνές εμπόριο στο τέλος του αιώνα και στην αρχή του επόμενου αιώνα. Πιστεύω ότι, παρόλο που συνήθως εγκύπτουμε μόνο πάνω στα προβλήματα που ψηλαφούμε καθημερινά, θα πρέπει η Κυπριακή Δημοκρατία να μελετήσει αυτές τις συμφωνίες, γιατί θα έχουν κάποια στιγμή αντίκτυπο πάνω της.

Η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το σημείο που ήθελα να θίξω προτού κλείσω. Είναι μια σημαντική πορεία, αλλά να μην έχουμε ψευδαισθήσεις: Δεν είναι εύκολη ούτε μπορεί εύκολα να ξεκινήσουμε να πάμε να τους πείσουμε να μας δεχτούν με σταυροφορίες ή διάφορους άλλους τρόπους που μας ευχαριστούν να χρησιμοποιούμε. Είναι μια δύσκολη πορεία που, για να περάσουμε από μέσα της, θα περάσουμε μέσα από πυρ και σίδηρο. Οι Ευρωπαίοι είναι πολύ σκληροί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Είναι πολύ σκληροί οι Ευρωπαίοι. Είναι σκληρότεροι και από τους Αμερικανούς, σκληρότεροι και από πολλούς άλλους. Από τους Αδεσμεύτους σίγουρα. Ορισμένοι δε Ευρωπαίοι φτάνουν μέχρι του σημείου να είναι και απαράδεκτοι και στο εθνικό θέμα και σε άλλα θέματα. Σκληρότατοι. Και ο καθένας από αυτούς έχει βέτο. Και μας κόβει. Αν περάσουμε από την Commission, πρέπει να περάσουμε και από το Συμβούλιο των Υπουργών, που δεν περνούμε εύκολα. Δε θέλω να αναφέρω χώρες τώρα, αλλά είμαι σίγουρος ότι δυο τρεις χώρες που θα μπορούσα να τις ονομάσω θα μας κόψουν.

Πιστεύω προσωπικά πως, ό,τι και αν θέλουμε, ό,τι και αν πιστεύουμε, δε θα είναι εύκολος αυτός ο δρόμος. Όπως είπα προηγουμένως, ένα μεγάλο μέρος του 90% της κάποιας αναγνώρισης που έχει δοθεί προς το "κράτος" έχει δοθεί από τον

ευρωπαϊκό χώρο, που στέλλει τους τουρίστες του, που παίρνει τα προϊόντα που είναι δικά μας, κλεμμένα προϊόντα, που δέχεται τους επισκέπτες -διότι, πού πάνε, δεν πάνε στην Ασία οι Τουρκοκύπριοι!- χωρίς κυπριακά διαβατήρια και που κάνει όλα τα άλλα τα οποία έχω αναφέρει.

Άρα η Ευρώπη δεν είναι εύκολος χώρος για μας· είναι δύσκολος χώρος. "Θα φτύσουμεν γαίμαν", ας το πούμε κυπραίικα, για να μπούμε στην Ευρώπη, θα έχουμε τεράστιες δυσκολίες και πιστεύω και πρέπει να το πω προς το Σώμα ότι, εφόσον το κυπριακό πρόβλημα είναι άλυτο, αυτοί οι ίδιοι που ορίζουν και το Συμβούλιο Ασφαλείας δε θα μας βάλουν στην Ευρώπη. Διότι τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι αρχές και οι αντιλήψεις τους είναι οι ίδιες, είτε βρίσκονται στον ευρωπαϊκό χώρο είτε βρίσκονται ως μόνιμα μέλη στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Αυτοί είναι που κάνουν και τα δύο έγγραφα και τα εκεί και τα εδώ. Να μην έχουμε καμιά ψευδαίσθηση γι' αυτό το πράγμα. Αυτό είναι το ένα σημείο.

Το δεύτερο είναι να μη νομίζουμε ότι θα μπούμε στην Ευρώπη και θα βρούμε εκεί το θεραπευτήριο όλων των προβλημάτων μας. Για κανέναν δεν είναι θεραπευτήριο ούτε πανάκεια η Ευρώπη. Στην Ευρώπη πρέπει να ιδρώσεις, να αγωνιστείς, να προσπαθήσεις, για να επιτύχεις. Σου δίνει ασφαλώς ένα πολιτικό και οικονομικό περίβλημα χρήσιμο, αλλά η προσπάθεια και ο αγώνας είναι δικός σου.

Κατά συνέπεια, σίγουρα Ευρώπη. Είμαι απόλυτα υπέρμαχος και είμαι από τους πρώτους που αγωνίστηκαν. Από την εποχή που ήμουν Υπουργός Εξωτερικών ανασύστησα το Ευρωπαϊκό Τμήμα στο Υπουργείο Εξωτερικών τότε, μετά την εισβολή και την κατοχή, που σχεδόν δεν υπήρχε. Αλλά πρέπει να πω με εντιμότητα ότι ο δρόμος είναι ακανθώδης και δύσκολος και δε θα βρούμε μόνο φίλους· θα βρούμε και χώρες στον ευρωπαϊκό χώρο που δε θα διακεινται φιλικά και πρέπει να πολεμήσουμε για την υπόθεσή μας με όλους τους τρόπους.

Δεν υπάρχει αμφιβολία κατά συνέπεια, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι έχουμε μπροστά μας δύσκολα χρόνια όσον αφορά και το εθνικό θέμα και την ευρωπαϊκή πορεία και την οικονομία μας και ελπίζω και εύχομαι ότι θα πολιτευθούμε με σύνεση, ρεαλισμό και αίσθημα ευθύνης για το καλό της Κύπρου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης μίλησε 32 λεπτά.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο υποφαινόμενος και παρακαλώ το Δρα Λυσσαρίδη να προεδρεύσει.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα γίνει διάλειμμα, διότι, αν γίνει διάλειμμα, θα φυράσουμε.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός κατέρχεται στο βήμα και στην έδρα τον αντικαθιστά ο κ. Β. Λυσσαρίδης.)

Α. ΓΑΛΑΝΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι,

Χωρίς αμφιβολία η ετήσια συζήτηση για τους κρατικούς προϋπολογισμούς παρέχει την ευκαιρία στα κόμματα να εκτιμήσουν τα όσα έγιναν τη χρονιά που έληξε και να αξιολογήσουν τα όσα προγραμματίζονται και προτείνονται για τη νέα

χρονιά. Τα κόμματα έχουν την ευκαιρία μέσω των εκπροσώπων τους στη Βουλή να διατυπώσουν σκέψεις και να κάμουν προβληματισμούς πάνω σε γενικά και ειδικά θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος προσβλέποντας στο ότι η κυβέρνηση θα τα λάβει σοβαρά υπόψη στους σχεδιασμούς και τη χάραξη της πολιτικής της στο δικό της χώρο δράσης.

Κοντά στα όσα έχουν αναφερθεί ας μου επιτραπεί να προσθέσω και εγώ τις δικές μου σκέψεις και προβληματισμούς ενισχύοντας, πιστεύω, την κοινοβουλευτική συνεισφορά προς την κατεύθυνση της ορθολογιστικής διαχείρισης και του προγραμματισμού των δημόσιων υποθέσεων από μέρους της κυβέρνησης.

Η οποιαδήποτε θεώρηση των κρατικών προϋπολογισμών αναγκαστικά γίνεται, και σε ένα βαθμό προκρίνεται, σε συνάρτηση με τα εν Κύπρω δρώμενα αλλά και σε σχέση με τις κατακλυσμιαίες εξελίξεις, που άρχισαν εδώ και μερικά χρόνια και συνεχίζονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο. Εξελίξεις που ανέτρεψαν καθεστώτα, που οδήγησαν σε χρεοκοπία κοσμοθεωρίες που μεσουράνησαν για δεκαετίες, καθώς και σε ανακατατάξεις που ανέτρεψαν περιφερειακές και παγκόσμιες ισορροπίες και ισοζύγια δυνάμεων. Μέσα σε αυτό το τοπικό και παγκόσμιο τοπίο καλούμαστε να επικροτήσουμε ή και να κρίνουμε ενέργειες και τη γενικότερη κυβερνητική πολιτική, αλλά και να δώσουμε λύσεις σε καυτά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως τόπος και ως λαός.

Μια σύντομη ματιά στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο παρουσιάζει τις κοσμοϊστορικές εξελίξεις που τροχιοδρομήθηκαν το 1989 να επιταχύνονται, ενώ με αγωνία καταβάλλονται προσπάθειες για την ανάπλαση και διάπλαση της νέας παγκόσμιας τάξης. Οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, αφού αποτίναξαν ένα σύστημα που χρεοκόπησε, χωρίς μέχρι τώρα να έχουν αποδειχθεί έγκυρα και επιστημονικά οι λόγοι της χρεοκοπίας του ίδιου του συστήματος ή ο τρόπος της ερμηνείας και/ή της διαχείρισής του, υιοθετούν τον πλουραλισμό και την πολυφωνία και αγωνίζονται να ενταχθούν ιδεολογικά στον κορμό της υπόλοιπης Ευρώπης. Οι ίδιες ακόμα χώρες αγωνίζονται να ξαναχτίσουν τις οικονομίες τους από τα ερείπια που άφησε το προηγούμενο σύστημα και η κακοδιαχείρισή του.

Το τέλος του ψυχρού πολέμου, η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και η κατάρρευση της Γιουγκοσλαβίας έχουν θέσει σε αμφιβολία την ύπαρξη του Τρίτου Κόσμου, ενώ η αμερικανική μονοκρατορία, που γέννησαν οι κοσμογονικές αυτές εξελίξεις, εναγωνίως αναζητεί αρχές και ερείσματα, για να στηρίξει την κοσμοκρατορία της στη βάση της συναινετικής και ειρηνικής συμβίωσης των λαών της υφηλίου, αλλά και χωρίς να απεμπολούνται συμφέροντα και σκοπιμότητες σ' έναν κόσμο ρευστό και συνεχώς μεταβαλλόμενο.

Η Ευρώπη των δώδεκα, από την άλλη πλευρά, καθίσταται καθημερινά ένας πιο δυνατός πόλος πολιτικής και οικονομικής έλξης και προσφέρεται ως ένα ελάχιστο αντίβαρο στην αμερικάνικη υπερδομή με τη διάλυση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Από την άλλη πλευρά, η αδυναμία της Ευρώπης να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την τραγωδία της Γιουγκοσλαβίας υπήρξε ένα πλήγμα, έστω πρόσκαιρο, για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Μέσα σε αυτό τον κόσμο σε ένα μικρό κράτος και σε ένα μικρό λαό, όπως είναι η δική μας περίπτωση, χρειάζονται νέες συμμαχίες, νέες προσπάθειες, νέες ενισχύσεις και ακόμα, σε πολλές περιπτώσεις, αναπροσαρμογή νοοτροπίας. Ανεξάρτητα από τις διαφορές μας σε επιμέρους θέματα και για επιμέρους εκτιμήσεις, οφείλουμε με πολύ μεγαλύτερη συνεργασία και συντονισμό να κινηθούμε προς όλες τις κατευθύνσεις, για να πετύχουμε τα αναγκαία ερείσματα που θα μας επιτρέψουν να επιβιώσουμε ως λαός και να επανενώσουμε το νησί μας.

Θα ήθελα σ' αυτό το σημείο να αναφέρω ότι η κ. Τσιλέρ έχει ήδη δεχτεί τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης και ότι η τουρκική πλευρά παρακολουθεί πολύ πιο στενά τις κινήσεις μας, ακόμα και τις οποιεσδήποτε ρήσεις μας, από ό,τι εμείς εκείνη και ίσως να είναι γι' αυτό το λόγο, σε μεγάλο βαθμό, που παθαίνουμε ό,τι φοβούμαστε.

Ανεξάρτητα από τα επιμέρους προβλήματα της οικονομίας, αν συγκριθούμε με άλλες, πιο αναπτυγμένες από εμάς χώρες, έχουμε την πεποίθηση ότι η οικονομία μας βρίσκεται προς το σωστό δρόμο, παρόλο που η υπερβολική εξάρτησή της από τον τουρισμό περικλείει ένα σοβαρό στοιχείο πιθανής μελλοντικής αστάθειας. Κατά συνέπεια, η προσπάθειά μας θα πρέπει να είναι η διεύρυνση της βάσης της οικονομίας και των πηγών εσόδων. Θα έλεγα επίσης ότι υπερβολικά ψηλά δημόσια χρέη ουσιαστικά σημαίνουν ότι ζούμε πέρα από τις δυνατότητές μας ή ότι υποθηκεύουμε το μέλλον των παιδιών μας.

Στο θέμα των οικονομικών προτεραιοτήτων, παρόλο που η σημερινή κυβέρνηση, γενικά ομιλούντες, ακολουθεί τη φιλοσοφία της μεικτής οικονομίας, παρατηρείται τελευταία κάποια απόκλιση προς όφελος της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και του laissez-faire, πράγμα που ενθαρρύνει την παραοικονομία σε βάρος του κρατικού ρόλου και μεγεθύνει το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών. Πεποίθησή μας είναι ότι η ισορροπημένη πολιτική της μεικτής οικονομίας θα πρέπει να συνεχιστεί, γιατί έτσι δημιουργούνται οι αναγκαίες και επιθυμητές συνθήκες συνύπαρξης της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και της ατομικής ελευθερίας με τον ενεργό ρόλο του κράτους. Αποκλείονται οι πιθανές ακρότητες της επιχειρηματικής δραστηριότητας και το κράτος παρουσιάζεται πιο ενεργό εκεί που η ιδιωτική πρωτοβουλία αδυνατεί ή διστάζει. Χωρίς αμφιβολία οικονομική πρόοδος χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη δημιουργεί ανεπιθύμητες ταξικές διαμάχες, που με μαθηματική ακρίβεια θέτουν σε κίνδυνο το βιοτικό επίπεδο του λαού.

Είναι σημαντικό και εξίσου επιβεβλημένο να στηρίξουμε και να θωρακίσουμε ακόμα περισσότερο την οικονομία μας, γιατί μια ισχυρή και ανθεκτική οικονομία αποτελεί το ισχυρότερο υπόβαθρο για τη δικαίωση και επιβίωση του λαού μας. Είναι γι' αυτό το λόγο που επιβάλλεται να ασκήσουμε με συνέπεια και πειστικότητα πολιτική λιτότητας και περισυλλογής μακριά από ακρότητες και ανεπιθύμητους ανταγωνισμούς στις διεκδικήσεις μας. Ο έντονος ευδαιμονισμός και καταναλωτισμός που δυστυχώς παρουσιάζονται σήμερα θα πρέπει να δώσουν τη θέση τους στη λιτότητα και στο μέτρο.

Ένας λαός που αγωνίζεται για την καθημερινή και εθνική επιβίωσή του επιβάλλεται και πρέπει πειστικά να διακατέχεται από το αίσθημα της εμπιστοσύνης προς τους κρατούντες και το αίσθημα της ίσης μεταχείρισης από αυτούς. Η υιοθέτηση εν λόγοις και εν έργοις της αξιοκρατίας και της χρηστής διοίκησης ισχυροποιεί το αγωνιστικό φρόνημα του λαού και τον ενδυναμώνει στις διεκδικήσεις του.

Με αυτές τις σκέψεις και με αυτό τον προβληματισμό και χωρίς να εξαντλούμε όλες τις παραμέτρους μέσα στις οποίες διακινούμαστε και πρέπει να διακινούμαστε ως κράτος και ως λαός, δεν πρέπει ποτέ να λησμονούμε ότι ο τόπος μας αντιμετωπίζει πρόβλημα επιβίωσης. Γι' αυτό, μακριά από τα κάθε λογής λογής προσωπικά και άλλα συμφέροντα, ας μας κατευθύνει ως υπέρτατος νόμος η σωτηρία και μόνο της πατρίδας μας.

Είναι γι' αυτό το λόγο που θα αναφέρω και θα επαναφέρω διαρκώς την αναγκαιότητα καταρτισμού σε κάποιο στάδιο και κατόπιν κάποιας προετοιμασίας, σίγουρα, μιας κυβέρνησης εθνικής ενότητας, γιατί είναι πεποίθησή μου πως είναι

αδιανόητο ένας λαός που αντιμετωπίζει θέμα εθνικής και φυσικής επιβίωσης να παραμένει διχασμένος και να μη δύναται να διακρίνει εκείνους τους κοινούς παρονομαστές που θα τον οδηγήσουν στη σωτηρία του.

Να μου επιτραπεί, τέλος, χρησιμοποιώντας αυτή την ευκαιρία να αναφερθώ στο νέο κτίριο της Βουλής, το οποίο πρέπει να προωθηθεί με κάθε δυνατό τρόπο, και να καυτηριάσω μια τάση μηδενισμού και δημαγωγίας που παρατηρείται από κάποιες πλευρές, που παραποιούν την πραγματικότητα και μεταθέτουν την ουσία του θέματος.

Λέχθηκε για παράδειγμα ότι "οι κύριοι κύριοι Βουλευτές μας θέλουν υπερπολυτελές κτίριο με πολλαπλές ανέσεις, που θα στοιχίσει στο λαό μας ο κούκος αηδόνι". Λυπούμαι γι' αυτή την τάση, που πιστεύω ότι μειώνει και θεσμούς και αξίες αλλά και το ίδιο το δημοκρατικό μας πολίτευμα. Το βασικό κριτήριο για μας δεν είναι η πολυτέλεια αλλά μια λειτουργική και αξιοπρεπής Βουλή, που να ανταναλά τους δημοκρατικούς μας θεσμούς, αλλά και να προσφέρει τη δυνατότητα της σωστής άσκησης του νομοθετικού και κοινοβουλευτικού μας έργου.

Μάλιστα, κύριοι, η δημοκρατία είναι ακριβή! Η δικτατορία είναι πιο φθηνή και πιο φθηνό είναι το αποικιοκρατικό καθεστώς και σίγουρα χωρίς λεφτά ο λαϊκισμός και ο μηδενισμός των πάντων. Όμως, είναι τουλάχιστον παράδοξο να ανεγείρονται νέα μέγαρα για το Υπουργείο Εξωτερικών και την Κεντρική Τράπεζα χωρίς κανένα σχόλιο -και Υπουργεία Εξωτερικών και Κεντρικές Τράπεζες υπάρχουν και σε δικτατορίες- και να γίνεται τόσος θόρυβος για την ανέγερση κτιρίου Βουλής, που είναι το διαφοροποιόν στοιχείο της δημοκρατίας!

Κύριοι συνάδελφοι, θα συμφωνήσω με τον κ. Μάτση και με άλλους ομιλητές για κάτι που ήδη έθιξα σε πολλές άλλες περιπτώσεις με αποτέλεσμα να θεωρηθώ φορτικός. Δηλαδή, για την ανάγκη υψηλότερης ιεράρχησης της διαφώτισης πάνω σε εξειδικευμένη και επαγγελματική βάση. Δεν μπορούμε να διεκδικήσουμε επιτυχώς τα δίκαιά μας ή να μετριάσουμε τουλάχιστον τις δυσμενείς για μας συνθήκες με μια ανύπαρκτη, υποτυπώδη ή ερασιτεχνική διαφώτιση. Χρειάζεται ένας κεντρικός φορέας διαφώτισης, επαγγελματική προσέγγιση και αύξηση κονδυλίων πάνω σε μια ορθολογιστική, βέβαια, και προσεκτικά μελετημένη βάση με αδιάβλητες διαδικασίες και κριτήρια.

Συμπληρώνεται το πρώτο έτος της διακυβέρνησης Κληρίδη. Μαζί, πιστεύω, τελειώνουν και τα περιθώρια πίστωσης χρόνου που δόθηκαν για την επεξεργασία και υποβολή ενός συγκροτημένου και λεπτομερούς προγράμματος δράσης αλλά και για την τόσο απαραίτητη δημιουργία δομικού υπόβαθρου και το συντονισμό μεταξύ όλων των κρατικών φορέων, καθώς και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που διαθέτουμε. Σίγουρα χρειάζεται και η επεξεργασία ενός προγράμματος συντονισμού των προσπαθειών μας στον τομέα αυτό μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.

Κύριοι συνάδελφοι, ο χρόνος κυλά, τα δυσμενή δεδομένα μάς επιβάλλονται και η τουρκική πλευρά δεν αισθάνεται καμιά ουσιαστική πίεση. Συνεπώς, καμιά περαιτέρω καθυστέρηση δεν επιτρέπεται ένεκα ευθυνοφοβίας ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο. Διαφορετικά, θα είναι δικαιολογημένη η κριτική ότι το Κυπριακό υπάρχει μόνο φραστικά, ακόμα και για μας, διότι για τους ξένους σε πολύ μεγάλο βαθμό θεωρείται λυμένο επί του εδάφους.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω την προσωπική μου απογοήτευση για το γεγονός ότι η κυβέρνηση Παπανδρέου, η οποία ανύψωσε τόσο πολύ το ηθικό του λαού μας αναβαθμίζοντας το Κυπριακό ως εθνική προτεραιότητα, δεν επέδειξε τη δέουσα

ευαισθησία έναντι της κυβέρνησης και του λαού μας σε δύο περιπτώσεις, που υπήρξαν τουλάχιστον ατυχείς: Στην ακύρωση στις δώδεκα παρά πέντε της επίσκεψης του Εθνικού Συμβουλίου στην Ελλάδα και στην τόσο αψυχολόγητη απόλυση του Στρατηγού Σειραδάκη, ιδιαίτερα με τον τρόπο που έγινε, παρά την περί του εναντίου διαβεβαίωση και δέσμευση του Πρωθυπουργού της Ελλάδας κ. Παπανδρέου προς τον ίδιο τον κ. Κληρίδη.

Πιστεύω ότι αυτές οι ενέργειες, σίγουρα όχι ηθελημένα, δεν ενισχύουν, για να πω το ελάχιστο, την ίδια την κρατική μας οντότητα, που η ίδια η Ελλάδα ετάχθη να ενισχύσει και να προστατεύσει ως κόρην οφθαλμού και ιδιαίτερα η προσφιλής σ' εμάς κυβέρνηση Παπανδρέου. Ας ελπίσουμε πως αυτές οι δύο περιπτώσεις αποτελούν απλώς αψυχολόγητες ενέργειες και εξαιρέσεις και ότι κατά βάση η κυβέρνηση Παπανδρέου θα προχωρήσει και θα υλοποιήσει στην πράξη τις προεκλογικές και μετεκλογικές της διακηρύξεις και τα νέα δόγματα για πραγματική και ουσιαστική ενίσχυση και αναβάθμιση του Κυπριακού.

Και σίγουρα αυτό προϋποθέτει πλήρη και απόλυτο σεβασμό της κυπριακής κυβέρνησης, της οποιασδήποτε κυπριακής κυβέρνησης. Οι ιδιαίτερες αδελφικές σχέσεις προϋποθέτουν και ιδιαίτερες ευαισθησίες και πολλή προσοχή και προπαντός συνέπεια και τήρηση των συμφωνηθέντων, των οποιωνδήποτε συμφωνηθέντων, αν θέλουμε να δούμε πραγματικά κάποτε φως στην άκρη της σήραγγας ως Κύπρος και ως ελληνισμός γενικότερα.

Το τελευταίο σημείο που θέλω να θίξω, διότι έγινε κάποια αναφορά στον προϋπολογισμό της Βουλής και στις κάποιες ελάχιστες προσλήψεις, είναι ότι υπάρχει μια τάση να βλέπουμε τη Βουλή σαν το δωδέκατο Υπουργείο της κυβέρνησης. Η Βουλή δεν είναι το δωδέκατο Υπουργείο αλλά μια ξεχωριστή, ισότιμη, αν όχι και η πρώτη, εξουσία βάσει του Συντάγματος. Γι' αυτό, αν δούμε τη Βουλή μέσα από αυτό το πρίσμα, θα αντιληφθούμε ότι οι προϋπολογισμοί της Βουλής, η οποία είναι υποχρεωμένη σε αναγκαστική λιτότητα ένεκα του κτιρίου που δεν έχει, ή συγκρινόμενες οι αυξήσεις με άλλες είναι απειροελάχιστες και δίνουμε το καλό παράδειγμα έναντι της κυβέρνησης και δεν είμαστε ασυνεπείς και δεν αθετούμε τη γενικότερη πολιτική που ακολουθούμε και τις περικοπές που γίνονται προς την κατεύθυνση της κυβέρνησης.

Θα έλεγα ότι, αν αυτή η Βουλή σήμερα λειτουργούσε κανονικά σε ένα σοβαρό, λειτουργικό κτίριο, που θα έπρεπε να είχε, τότε σίγουρα οι ανάγκες της θα ήταν πολύ μεγαλύτερες. Έχω την εντύπωση πως, αν δε συμβεί αυτό το πράγμα και αν δεν προχωρήσουμε σε κάποιες αναγκαίες προσλήψεις, ίσως να μη γίνεται και ο αναγκαίος κοινοβουλευτικός έλεγχος, που είναι μέρος του έργου μας.

Θα ήταν παράλειψη αν, κλείνοντας την ομιλία μου, δε συνέχαιρα τον Πρόεδρο και τα Μέλη της Επιτροπής Οικονομικών, καθώς και τους αρμόδιους υπηρεσιακούς λειτουργούς, για το πολύ δύσκολο έργο που επιτελούν κάθε χρόνο, όταν προχωρούν στη μελέτη και επεξεργασία των προϋπολογισμών.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός επανέρχεται και στην έδρα, ενώ ο κ. Β. Λυσσαρίδης επιστρέφει στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Ο υποφαινόμενος μίλησε ακριβώς 13 λεπτά.

Συνεχίζουμε με πρώτο ομιλητή τον κ. Λυγερινό Παπαρέ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν δεν έχει ένσταση ο κ. Παπαρές, επειδή η κ. Κατσελλή θα φύγει σε ταξίδι, να της παραχωρήσει τη σειρά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή ο κ. Παπαρές είναι gentleman, θα πει "ladies first". Γι' αυτό, ας προσέλθει η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητώντας τους προϋπολογισμούς, δε θα μιλήσω δυστυχώς για το τι χρειάζεται η επαρχία μου, η Κερύνεια, μια και είναι εξ ολοκλήρου κατεχόμενη εδώ και είκοσι σχεδόν χρόνια από τα τουρκικά στρατεύματα. Μια όμως και οι Κερυνειώτες βιώνουν την προσφυγιά στον τόπο τους, θα μιλήσω γενικά για τα προβλήματα των εκτοπισμένων ως Μέλος της Επιτροπής Προσφύγων. Στη συνέχεια θα θίξω την περιβαλλοντική πολιτική και μερικά προβλήματα που αφορούν τις γυναίκες, μια και τυχαίνει να είμαι στην τάξη που πιο λίγο εκπροσωπείται στην παρούσα Βουλή μας.

Είναι γνωστό πως κάθε δραστηριότητα του κράτους αφήνει αποτύπωμα στους προϋπολογισμούς, γιατί δεν υπάρχει τίποτα που να μην έχει οικονομικό κόστος. Το ότι έγινε εισβολή και το ένα τρίτο του πληθυσμού έχασε ό,τι είχε στα κατεχόμενα και ζει εκτοπισμένο φαίνεται στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων, που φέτος προβλέπει δαπάνες ύψους £62,8 εκ.

Μια πιο προσεχτική μελέτη του καταμερισμού των χρημάτων σε αυτό τον προϋπολογισμό δείχνει πως το κύριο μέρος διοχετεύεται στα διάφορα στεγαστικά προγράμματα που υπάρχουν. Και αυτά τα προγράμματα είναι σχεδόν πανομοιότυπα με αυτά που υπήρχαν και τα πρώτα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή. Υπάρχει όμως μια βασική διαφορά: Οι οργανικές οικογένειες που υπήρχαν πριν την εισβολή έχουν πάρει τα στεγαστικά ωφελήματά τους, αν και η μεσαία τάξη τα πήρε τόσο καθυστερημένα, που σχεδόν γι' αυτή ήταν δώρον άδωρον. Σήμερα στεγάζονται παιδιά και εγγόνια των οργανικών αυτών οικογενειών, νοουμένου ότι τα εισοδήματά τους δεν είναι ψηλά. Και ακούεται πολλές φορές το παράπονο πως, ενώ οι απόγονοι των εκτοπισμένων με χαμηλά εισοδήματα έχουν βοηθήματα για στέγαση, οι νέοι που δεν είναι πρόσφυγες έχουν ολοφάνερο στεγαστικό πρόβλημα.

Παράλληλα η μεσαία τάξη, η οποία ήταν εύπορη το 1974, η οποία έχει αφήσει συσσωρευμένο πλούτο πολλών γενιών στα κατεχόμενα και η οποία δούλεψε σκληρά και συνέβαλε στην ανόρθωση της οικονομίας μετά το 1974, παραμένει η μόνη αβοήθητη και αδικημένη. Η ίση κατανομή των βαρών της εισβολής ήταν και είναι απραγματοποίητη. Το ένα εκατομμύριο που έχει εγκριθεί για το Φορέα θα γίνει απλώς αφορμή να εργοδοτηθούν ένας δυο υπάλληλοι και να ωφεληθεί ο ιδιοκτήτης του ακινήτου που θα ενοικιαστεί γι' αυτό το σκοπό.

Δυστυχώς τα αποτυπώματα του εκτοπισμού του ενός τρίτου του πληθυσμού δε φαίνονται εξισορροπημένα σε κανέναν από τους προϋπολογισμούς του κράτους μας από το 1974 μέχρι σήμερα. Και αν τα πρώτα χρόνια αυτό ήταν δικαιολογημένο, σήμερα δε χωρεί καμιά δικαιολογία. Τα πρώτα χρόνια ήταν δικαιολογημένο, γιατί υπήρχαν καυτές προτεραιότητες. Σε αυτό φταίνε και οι ίδιοι οι εκτοπισμένοι, που φέρονται μέχρι σήμερα με ευγένεια και μεγαλοψυχία. Αυτό όμως δεν είναι σωστό να συνεχιστεί.

Για τούτο, στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων πρέπει τα πάντα να αντιμετωπιστούν από μια εντελώς καινούρια σκοπιά. Οι νέοι με χαμηλά εισοδήματα πρέπει να τυγχάνουν διευκολύνσεων στη στέγασή τους γενικά, γιατί είναι αυτοί που επωμίζονται το βάρος της δημιουργίας της επόμενης γενιάς. Επίσης οι συνοικισμοί πρέπει να βελτιώνονται.

Όμως η ίση κατανομή των βαρών θα πρέπει να απασχολήσει την κυβέρνηση πιο σοβαρά. Εκτός του ότι ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού έχει ζημιωθεί, χωρίς να φταίει, απλώς και μόνο γιατί έτυχε να μένει στα κατεχόμενα, είναι και το θέμα του τρόπου αντιμετώπισης του εθνικού μας προβλήματος. Αν δεν υπάρξει προσπάθεια ίσης κατανομής των βαρών, τότε πώς περιμένουμε αυτός ο λαός να αντισταθεί συλλογικά; Αν παραμείνουν τα πράγματα ως έχουν σήμερα, τότε μια μερίδα πολιτών θα ευημερεί ακριβώς λόγω της εισβολής και μια άλλη όχι, γιατί έχασε τα πάντα για τον ίδιο λόγο. Οι τυχεροί πολίτες που ευνοούνται είτε με την υπεραξία της γης είτε άλλως πως φυσιολογικά δεν είναι πρόθυμοι να θέλουν ό,τι θέλουν και οι εκτοπισμένοι. Είναι σχεδόν αδύνατο να έχουν την ικανότητα να δουν το πρόβλημα σφαιρικά και να καταλάβουν πως μια κακή λύση του Κυπριακού θα συμπαρασύρει και τη δική τους ευημερία και τον τόπο και όλους μας.

Ελπίζω στους επόμενους προϋπολογισμούς να καθρεφτίζεται αυτή η προσπάθεια ίσης κατανομής των βαρών, που φέτος, όπως και κατά τα προηγούμενα δεκαεννιά χρόνια, απουσιάζει, με το να παρθούν νέα, πρωτοποριακά μέτρα.

Το δεύτερο μεγάλο θέμα είναι η προσφυγική ιδιότητα, που πολλοί δεν μπορούν να την εξασφαλίσουν, έστω και αν ο τόπος τους είναι στο κατεχόμενο μέρος της Κύπρου. Το θέμα συζητείται, πολλά λέγονται, υπάρχουν επιχειρήματα και αντεπιχειρήματα. Η τουρκική εισβολή έχει αποστερήσει το δικαίωμα της ελεύθερης διακίνησης σε μεγάλο μέρος της Κύπρου. Η κυπριακή κυβέρνηση δεν μπορεί να αποστερεί λόγω αυτού του γεγονότος την -δεν ξέρω αν είναι σωστός ο όρος- ιθαγένεια κάποιου πολίτη της. Εκείνο το οποίο θα πρέπει να γίνει είναι η ιθαγένεια, ο τόπος καταγωγής, όπως και αν το πει κανένας, να διαχωριστεί τόσο από τις μέχρι τώρα παροχές προς τους εκτοπισμένους όσο και από την καταχώρισή τους στους εκλογικούς καταλόγους. Μόνο αν αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα πλατιά, θα λυθεί και δε θα έχει οικονομικές επιπτώσεις και δε θα επηρεάσει την κατανομή του εκλογικού σώματος, ενώ παράλληλα θα ικανοποιήσει το δίκαιο αίτημα των ανθρώπων που κατάγονται από τα κατεχόμενα.

Για το συλλογικό όργανο που εκπροσωπεί τους εκτοπισμένους δεν μπορεί να λεχθεί τίποτε, νοουμένου ότι εκκρεμεί στο Ανώτατο Δικαστήριο ο σχετικός νόμος. Ανεξάρτητα όμως από αυτό, πρέπει να λεχθεί πως ό,τι λειτούργησε ίσως να ήταν χρήσιμο πριν πέντε, δέκα, δεκαπέντε χρόνια, αλλά τώρα χρειάζεται κάτι εντελώς καινούριο. Τώρα κάθε κοινότητα έχει το δικό της προσφυγικό σωματείο και υπάρχουν σ' αυτά τα σωματεία άνθρωποι που εργάζονται εθελοντικά για τους στόχους που θέτουν. Πρέπει οι διαφοροποιήσεις αυτές να μελετηθούν και να εξευρεθεί ο πιο καλός τρόπος, ώστε οι εκτοπισμένοι να έχουν τη δική τους, ανεξάρτητη φωνή.

Σε χώρες που δεν έχουν κανένα πρόβλημα οι μη κυβερνητικές και οι μη κομματικές οργανώσεις λαμβάνονται σοβαρά υπόψη, γιατί πραγματικά είναι ο πιο σοβαρός και αντικειμενικός μοχλός πίεσης για τα διάφορα προβλήματα. Στην Κύπρο με το εθνικό μας πρόβλημα άλυτο είναι ακόμα πιο επιτακτική η ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη αυτές οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, τουλάχιστον όσον αφορά τους εκτοπισμένους, και από εδώ απορρέει και η ανάγκη να γίνουν διαφοροποιήσεις και στη συλλογική εκπροσώπηση των προσφύγων το ταχύτερο δυνατό.

Δεν είχα σκοπό να μιλήσω για το Κυπριακό ύστερα από τη συμπυκνωμένη ανάλυση του Κοινοβουλευτικού μας Εκπροσώπου κ. Τάσσου Παπαδόπουλου. Αλλά, μετά από όσα είπε ο συνάδελφος κ. Νίκος Ρολάνδης, νιώθω την ανάγκη, νιώθω ότι πρέπει να πω και εγώ μερικά πράγματα ως εκτοπισμένη.

Ο κ. Ρολάνδης παρουσίασε την κατάσταση της Κύπρου με πολύ μελανά χρώματα. Συμφωνώ απόλυτα. Θα ήθελα όμως να υπενθυμίσω ότι εμείς, οι Έλληνες της Κύπρου, περνούμε σ' αυτό το χώρο δύσκολες καταστάσεις όχι μόνο τώρα αλλά για πολλούς αιώνες. Το ότι βρισκόμαστε και εμείς σήμερα, στον εικοστό αιώνα, εδώ, έστω και με δύσκολες καταστάσεις, είναι γιατί "αμάρτησαν" οι πρόγονοί μας, οι οποίοι ήταν "ονειροπόλοι", οι οποίοι ήταν "μη ρεαλιστές", μη ρεαλιστές με την έννοια που ανέφερε ο συνάδελφος κ. Ρολάνδης. Στις ανθρώπινες σχέσεις και στην πολιτική γενικά -και δεν το λέω εγώ αυτό, το λέει η ιστορία- δεν ισχύουν οι κανόνες ενός μπακάλικου ούτε οι κανόνες καν της αριθμητικής. Δεν ισχύει το "δύο και δύο κάνουν τέσσερα". Γι' αυτό βλέπουμε μικρά κράτη να επιβιώνουν διά μέσου των αιώνων και βλέπουμε και μεγάλες αυτοκρατορίες να καταποντίζονται και να μην υπάρχουν. Γι' αυτό το λόγο εμείς, οι Έλληνες Κύπριοι, ένας μικρός, απομονωμένος λαός, επιβιώσαμε μέχρι σήμερα, χάρη σ' αυτούς τους αστάθμητους ανθρώπινους παράγοντες, και το διδάσκει αυτό η ιστορία.

Γι' αυτό, παρόλο που όλα είναι μελανά, παρόλο που βλέπουμε τις δυσκολίες, παρόλο που βλέπουμε ότι η Τουρκία είναι πολύ πιο μεγάλη και ότι θέλει να αρπάξει όχι ένα μικρό μέρος της Κύπρου, αλλά ότι θέλει όλη την Κύπρο, και το λέει, επιμένουμε να αντιστεκόμαστε, γιατί δεν έχουμε άλλη εκλογή. Διαφορετικά, ούτε άνθρωποι μπορούμε να λεγόμαστε ούτε ανθρώπινη αξιοπρέπεια να έχουμε. Και είναι η μόνη ελπίδα σωτηρίας μας. Διότι, αν υπογράψουμε έστω και με όλες τις εγγυήσεις της Αμερικής ή οποιωνδήποτε άλλων κρατών, αν υπογράψουμε τα τετελεσμένα με τη σκέψη ότι, εφόσον είμαστε μικρή δύναμη και μας πήρε η Τουρκία ένα μέρος, ας υπογράψουμε αυτά τα οποία θέλει, αυτό θα είναι το μεγαλύτερο λάθος που θα κάνουμε, διότι η Τουρκία δε θα σταματήσει μέχρι εδώ. Απλώς θα πει ότι, μια και πέτυχε το σκοπό της, θα επιτύχει και στο επόμενο βήμα.

Αυτά τα λέω και δε θέλω να εκληφθούν ως πανηγυρικός σε εθνική γιορτή. Αυτά τα λέει η ιστορία και αυτός είναι ο ρεαλισμός της ιστορίας: Να αντιστέκεσαι σε όποιους σε επιβουλεύονται και θέλουν να σε σκοτώσουν. Διότι, αν λες "εντάξει, σκότωσέ με, αγά μου, ν' αγιάσω", τότε είναι που αφανίζεσαι σίγουρα!

Το κυπριακό περιβάλλον ειδικά τις δύο τελευταίες δεκαετίες έχει κακοπάθει πολύ λόγω της αναγκαστικής μετακίνησης του ενός τρίτου του πληθυσμού. Στην πρώτη δεκαετία οι προτεραιότητες ήταν άλλες. Τώρα όμως που είναι φανερά τα σημάδια της μόλυνσης σε κατοικημένες περιοχές και μη, τώρα που πολλά πράγματα ασυλλόγιστα τα έχει ισοπεδώσει η ευκολία της μπουλντόζας, είναι επιτακτική ανάγκη η κυβέρνηση να λάβει σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις της Έκθεσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, όσον αφορά διάφορα επιμέρους κονδύλια, όπως π.χ. για το σύμπλεγμα των νέων κυβερνητικών γραφείων στη Λευκωσία, για το τι θα γίνει στην Αρχιγραμματεία και στο Κυβερνητικό Τυπογραφείο, για τη χάραξη νέων δρόμων, καθώς και για την ανάπτυξη του εθνικού δασικού πάρκου Αθαλάσσας.

Μια και θέλουμε να φτάσουμε στα ευρωπαϊκά επίπεδα, είναι καιρός να ακολουθήσουμε μια τακτική διαφάνειας, όσον αφορά τα διάφορα έργα στο ανθρωποποίητο περιβάλλον, και να σταματήσει επιτέλους η μυστικοπάθεια. Για να γίνει

ένα έργο σε οποιαδήποτε πόλη της Ευρώπης, όχι μόνο εκπονούνται σχέδια, αλλά γίνονται και μακέτες, που στήνονται στο πιο κεντρικό σημείο του τόπου όπου προορίζεται να γίνει το έργο για μερικούς μήνες, ώστε όλοι να τις δουν και να τις σχολιάσουν. Εδώ στην Κύπρο το ένα Υπουργείο αγνοεί τι σχέδια έχει το άλλο. Και το περιβάλλον αγγίζει όλες τις υπηρεσίες, όλα τα Υπουργεία και έχει ήδη διαφανεί η ανάγκη συντονισμού των ενεργειών και διαφάνειας πάνω στο θέμα αυτό.

Η ανάπτυξη επιφέρει καταστροφές στο περιβάλλον. Αυτό είναι αναπόφευκτο. Όμως οι καταστροφές αυτές είναι ασυγχώρητο σήμερα να είναι μοιραίες και περισσότερες από όσες είναι αναπόφευκτες. Για να αποφευχθεί αυτό, θα πρέπει να γίνει επιμόρφωση όλου του κρατικού μηχανισμού και να γίνει κατανοητό πως οτιδήποτε καταστρέφει το περιβάλλον ανεπανόρθωτα είναι σίγουρα και οικονομικά καταστροφικό. Λυπούμαι που στον προϋπολογισμό δεν υπάρχει κονδύλι για τούτο το θέμα. Θα μπορούσαν να γίνουν ειδικά σεμινάρια από ειδικούς, γιατί, όσοι νόμοι και να υπάρχουν, όταν η αξία της διατήρησης -και με ποιους τρόπους- του περιβάλλοντος υποτιμάται από τους αρμόδιους που είναι ταγμένοι να το προφυλάσσουν, τότε το αποτέλεσμα είναι μηδέν.

Σε τούτο το θέμα έχω δυστυχώς προσωπική πείρα, που δε θέλω να την αναφέρω. Όλοι όμως βλέπουμε παρανομίες σε βάρος του περιβάλλοντος. Στις οικοδομές τα εργοτάξια νομίζουν ότι όλος ο γύρω χώρος είναι για να τον μετατρέπουν σε σκουπιδότοπο για άχρηστα οικοδομικά μπάζα. Τα τεράστια αυτοκίνητα που μεταφέρουν έτοιμο μπετόν ξεπλένονται όπου λάχει. Ειδικές άδειες δίνονται από αρμόδιους αβασάνιστα όσον αφορά τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στο περιβάλλον.

Να αναφέρω παραδείγματα; Είναι οι στρουθοκάμηλοι στον Ακάμα. Και γιατί μόνο στρουθοκάμηλοι; Γιατί να μη φέρουμε και ελέφαντες σε μη κτηνοτροφικές περιοχές; Ακόμα ένα παράδειγμα: Πραγματοποιείται αυτή τη στιγμή η ανέγερση ξενοδοχείων σε μέρη για τα οποία εμείς οι ίδιοι αναθέσαμε στην Κεντρική Τράπεζα να κάμει περιβαλλοντικές μελέτες για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος. Πού θα κάμει τις μελέτες; Στις εκατοντάδες κλίνες που χτίζονται αυτή τη στιγμή;

Ως Νομοθετικό Σώμα δε θα πρέπει να είμαστε ευτυχείς, γιατί δεν είναι τυχαίο που καταστράφηκαν τόσες πόλεις μας, σχεδόν όλες. Η καταστροφή τους έγινε, διότι έχουν παρακαμφεί νόμοι και διατάξεις με τον έναν ή τον άλλο τρόπο ή γιατί δεν υπήρχε η απαιτούμενη περιβαλλοντική εγρήγορση. Πολλές φορές κάποιος νόμος ή μια διάταξη γινόταν λάστιχο και μεγάλωνε, για να χωρέσει οποιεσδήποτε χαλαρώσεις. Είναι καιρός οι παλινδρομήσεις να σταματήσουν και να μη χαράσσονται γραμμές καταπώς νομίζουμε πως θα εξυπηρετηθούν ή θα κερδηθούν πολίτες ή κοινότητες, τάχα. Όταν γίνεται αυτό, σε τελευταία ανάλυση ζημιώνουν οι πάντες και οι χωρικοί αποξενώνονται από τη γη τους οριστικά και αμετάκλητα.

Σ' αυτό τον τομέα θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι μη κυβερνητικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι οποίες ευτυχώς όσο περνά ο καιρός τόσο πιο πολλά μέλη έχουν. Ανάμεσά τους είναι και καταρτισμένοι επιστήμονες, που παρακολουθούν τι γίνεται παγκόσμια και, αν σε πολλούς τομείς υιοθετηθούν οι εισηγήσεις τους, θα είναι σωτήριες για τον τόπο γενικά.

Θέλω με τούτη την ευκαιρία να συγχαρώ όσους πολίτες κακόπαθαν από όργανα της τάξης ή άλλως πως στην προσπάθειά τους να σώσουν κομμάτια είτε του φυσικού είτε του ανθρωποποίητου περιβάλλοντος. Αυτές είναι οι ευτυχισμένες στιγμές της κοινωνίας μας, που μας αποτρέπουν να τη χαρακτηρίσουμε συλλήβδην ασυγχώρητα καταναλωτική και αδιάφορη για τις κάθε είδους αξίες και την πραγματικά ποιοτική διαβίωσή μας.

Όσον αφορά τις διεκδικήσεις για ισότιμη μεταχείριση του μισού πληθυσμού του τόπου, των γυναικών, από το 1983 που τέθηκε για πρώτη φορά κάτι σχετικό, προκόψαμε στη σύνταξη νόμων και στην επικύρωση σχετικών διεθνών συμβάσεων. Από αυτή την άποψη ευημερούμε σίγουρα.

Η πραγματικότητα όμως είναι άλλη. Υπάρχουν πολλοί τομείς στην πράξη που η γυναίκα είναι δεύτερης τάξης πολίτης. Για την αγρότισσα πολλά μένουν να γίνουν. Η ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας ακόμη παρουσιάζει δυσκολίες και οι δικαιολογημένες διευκολύνσεις, όσον αφορά τη μητρότητα ή την κοινή γονική μέριμνα, δεν έχουν ολοκληρωθεί. Οι παιδοκομικοί σταθμοί δεν επαρκούν και οι διευθετήσεις για τα μικρά παιδιά που φοιτούν στα σχολεία δε συνάδουν με τις εργάσιμες ώρες των γονιών, ενώ δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις. Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν κάποιοι που να απασχολούν τα παιδιά, για να μην αναγκάζεται ο γονέας να αφήνει τη δουλειά του για να πάει να τα πάρει από το σχολείο, πράγμα που είναι και αντιπαραγωγικό.

Επίσης το πρόβλημα των οικοκυρών που είναι κάτω από τις ψηλές ηλικίες για τις οποίες υπάρχει απόφαση να συνταξιοδοτούνται πρέπει να απασχολήσει και τη Βουλή και τους άλλους αρμόδιους, μέχρι να βρεθεί μια ικανοποιητική λύση.

Και πριν τελειώσω, θέλω γι' αυτό το θέμα να πω ότι, αν το μισό του πληθυσμού μένει πίσω, τότε και το μισό του κράτους και των προϋπολογισμών και αυτά ζημιώνουν εξίσου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαρές.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ένας βασικός τομέας για την οικονομική ανάπτυξη του τόπου μας είναι η γεωργοκτηνοτροφία. Προσπάθεια όλων μας θα πρέπει να είναι η περαιτέρω ανάπτυξή της με ορθολογιστικό τρόπο, ώστε σταδιακά η χώρα μας να γίνει αυτάρκης στα βασικά είδη διατροφής, να ικανοποιεί τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις και να εξασφαλίζεται η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας, ταυτόχρονα όμως και να επιτυγχάνεται η διαρκής άνοδος του βιοτικού επιπέδου του αγροτικού κόσμου και να προσελκύονται νέοι άνθρωποι στη γεωργία και την κτηνοτροφία.

Για την επίτευξη των στόχων και επιδιώξεων σε σχέση με το γεωργικό τομέα γενικά, το Υπουργείο Γεωργίας έχει ετοιμάσει ένα πλαίσιο αγροτικής πολιτικής, το οποίο περιλαμβάνει τις κατευθύνσεις, τους προσανατολισμούς και τους επιμέρους στόχους στον τομέα αυτό. Η επίτευξη αυτών των στόχων θα επιδιωχθεί με την εφαρμογή διαφόρων μέτρων, προγραμμάτων και σχεδίων, που προτάθηκαν για συμπερίληψη στο νέο Σχέδιο Ανάπτυξης 1994-1998 και τα οποία αναλυτικά θα παρουσιάζονται στους ετήσιους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως των χρόνων αυτών.

Για να αναλύσει όμως κάποιος ολόκληρο το κυβερνητικό πρόγραμμα για τη γεωργία, θα χρειαστεί αρκετός χρόνος. Έτσι, χάριν συντομίας, θα αναφέρω περιληπτικά μέρος μόνο του προγράμματος. Η πολιτική που προτείνεται να εφαρμοσθεί θα στοχεύει:

1) Στην εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα με την υιοθέτηση και εφαρμογή μέτρων και μηχανισμών της πολιτικής των ευρωπαϊκών κρατών και με ανάλογη προσαρμογή της νομοθεσίας σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

2) Στη βελτίωση της παραγωγικότητας-ανταγωνιστικότητας με την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών μονάδων και την ορθολογική οργάνωση και διαχείρισή τους με βάση σύγχρονα πρότυπα.

3) Στην τεχνολογική αναβάθμιση του τομέα με την εισαγωγή, ανάπτυξη, προσαρμογή και διάδοση νέας τεχνολογίας.

4) Στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της κυπριακής γεωργίας μέσω κατάλληλων προγραμμάτων για την προώθηση μόνιμων και εποχιακών καλλιεργειών που παρουσιάζουν ευοίωνες προοπτικές εμπορίας.

5) Στην αναδιάρθρωση του συστήματος των επιδοτήσεων, ώστε να συμβάλλουν στην καλύτερη δυνατή χρήση των συντελεστών παραγωγής και στη μέγιστη δυνατή αύξηση της απόδοσής τους.

6) Στον εκσυγχρονισμό της δανειοδοτικής πολιτικής, ώστε να καταστεί αποτελεσματικό μέτρο αγροτικής πολιτικής.

7) Στη συνεχή και συστηματική αναβάθμιση των υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, στην επιμόρφωση και κατάρτιση του προσωπικού και στην εξασφάλιση σύγχρονου εξοπλισμού.

Μέσα στο χρόνο που διανύουμε θα προωθηθούν τα πιο κάτω:

1) Αναθεώρηση δανειοδοτικού συστήματος: Από φέτος αυξάνεται σε 80% η δανειοδότηση της επένδυσης για γεωργικούς σκοπούς με επιτόκιο 5% και εξόφληση σε δεκαπέντε χρόνια. Συντομεύει ακόμα η χρονοβόρα διαδικασία που ακολουθείτο μέχρι τώρα.

2) Κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων: Το σχέδιο θα λειτουργήσει με βελτιωμένους όρους δανειοδότησης των παραγωγών, καθώς και με επιδότηση των έργων. Υπάρχει κονδύλι £450.000.

3) Ανάπτυξη υδάτινων πόρων: Μέσα στα πλαίσια της προσπάθειας για αξιοποίηση όλων των υδάτινων πόρων, προωθήθηκαν με εντατικό ρυθμό οι μελέτες και τα κατασκευαστικά έργα υδατικής ανάπτυξης. Δόθηκε έμφαση στην προσπάθεια προώθησης της ανάπτυξης των υδατίνων πόρων της περιοχής δυτικά της Λευκωσίας. Στις 30.7.93 υπογράφτηκε συμφωνία για την ανάθεση της οριστικής μελέτης και των κατασκευαστικών σχεδίων του έργου για την αξιοποίηση του ποταμού Καρκώτη στους Ρώσους συμβούλους μηχανικούς Sovinterrod, που έκαμαν μελέτη σκοπιμότητας.

Επειδή η ανομβρία στην Κύπρο είναι σύνηθες φαινόμενο και η έλλειψη νερού ταλαιπωρεί πολλές κοινότητες, γίνονται οι πιο κάτω εισηγήσεις:

α) Να δημιουργηθούν φράγματα σε χειμάρρους που παραμένουν αναξιοποίητοι για τη συγκράτηση των ομβρίων υδάτων.

β) Να τεθούν σε λειτουργία ιδιωτικές διατρήσεις που βρίσκονται σε αχρησία στη νεκρή ζώνη.

γ) Να γίνει ορθολογικότερη αξιοποίηση και χρήση του νερού του Νοτίου Λαγωγού.

δ) Να παρακολουθούνται συστηματικότερα από τους ενδιαφερόμενους φορείς οι αρδευόμενες καλλιέργειες προκειμένου να λειτουργούν πιο αποδοτικά τα βελτιωμένα συστήματα άρδευσης μέσω καταγραφής

εντατικότερου ελέγχου καλλιεργειών και ποσοτήτων νερού, καθώς και εντατικής διαφώτισης και εκπαίδευσης των γεωργών στη χρήση νερού.

ε) Η ιδέα για αφαλάτωση θαλάσσιου νερού να μην εγκαταλειφθεί. Πιστεύω πως αργά ή γρήγορα θα εμαστε αναγκασμένοι εκ των πραγμάτων να υλοποιήσουμε αυτή την ιδέα. Στη Δεκέλεια έγιναν ήδη δεξαμενές οι οποίες κόστισαν γύρω στο £1.500.000. Αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αφαλάτωση.

Να μελετηθεί το ενδεχόμενο της αφαλάτωσης του νερού σε συνδυασμό με την παραγωγή ρεύματος στο νέο σταθμό παραγωγής ρεύματος της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου. Από τους αποστακτήρες των μηχανημάτων που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ρεύματος παράγεται μεγάλη ποσότητα ζεστού νερού, το οποίο μπορεί να αφαλατώνεται με χαμηλότερο κόστος λόγω της μεγάλης θερμοκρασίας που έχει.

4) Παραγωγή και διατήρηση κτηνοτροφικών φυτών: Έχουν προϋπολογισθεί δαπάνες £450.000 για τη λειτουργία σχεδίου επιδότησης της παραγωγής σανού με βάση το αποτέλεσμα ειδικής μελέτης που βρίσκεται σε εξέλιξη. Η επιδότηση της παρασκευής σανού θα παραμείνει στις £22 τον τόνο.

5) Αμπελουργία - Οινολογία: Η καταγραφή των αμπελιών έχει ολοκληρωθεί. Τα ευρήματα θα αξιοποιηθούν με στόχο τον καλύτερο προγραμματισμό και τη δικαιότερη κατανομή της παρεχόμενης βοήθειας. Παράλληλα θα συνεχισθεί το σχέδιο αναμπέλωσης και τα άλλα σχέδια για βελτίωση της ποιότητας των αμπελουργικών προϊόντων. Για το σκοπό αυτό υπάρχουν £280.000.

6) Λαχανοκομία - Ανθοκομία: Το υφιστάμενο σχέδιο εγκατάστασης θερμοκηπίων θα συνεχισθεί με βελτιωμένους όρους δανειοδότησης. Από το 1995 θα αναδιαμορφωθεί εντελώς και θα στοχεύει στη δημιουργία βιώσιμων μονάδων ελάχιστης έκτασης πέντε εκταρίων. Μέχρι το 1998 θα δοθούν επιδοτήσεις ύψους £150.000 και αυξημένα ποσά δανείων. Το φετινό κονδύλι ανέρχεται σε £86.000. Όσον αφορά την ανθοκομία, θα συνεχιστεί η λειτουργία του σχεδίου πάνω σε επιχειρηματική βάση με δάνεια πέραν των £200.000.

7) Προστασία φυτών: Παράλληλα με τα υφιστάμενα προγράμματα, θα εφαρμοσθεί νέο σχέδιο για την εφαρμογή της βιολογικής καταπολέμησης των εντόμων, που στοχεύει στον περιορισμό των χρησιμοποιούμενων χημικών παρασκευασμάτων, ώστε να παρέχεται μεγαλύτερη προστασία στην υγεία του καταναλωτή και στο φυσικό περιβάλλον. Οι δαπάνες για τη φυτοπροστασία θα ανέλθουν στις £188.000.

8) Παραγωγή σπόρων: Το 1994 θα λειτουργήσουν οι νέοι αποθηκευτικοί χώροι που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια επέκτασης του Σποροπαραγωγικού Κέντρου (σιλό) και έτσι θα γίνει κατορθωτή η κάλυψη των αναγκών των παραγωγών σε πιστοποιημένο σπόρο με όλα τα πλεονεκτήματα της χρήσης αυτού του σπόρου. Για τη σποροπαραγωγή διατίθεται πίστωση £1.800.000, η οποία ανακτάται από την πώληση του σπόρου, και πίστωση £900.000 για τη συμπλήρωση της επέκτασης του Σποροπαραγωγικού Κέντρου.

9) Ενθάρρυνση των νέων για παραμονή στην ύπαιθρο: Μέσα στο 1994 θα επιδιωχθεί με τη βελτίωση των όρων δανειοδότησης η περαιτέρω προώθηση του σχεδίου αυτού, που στοχεύει να συγκρατήσει νέους και προοδευτικούς γεωργούς στο γεωργικό επάγγελμα για την αναδόμηση της γεωργίας και την αναζωογόνηση της υπαίθρου.

10) Ανάπτυξη της κτηνοτροφίας: Εντός του έτους θα προωθηθεί η έναρξη της εφαρμογής ενός νέου ενοποιημένου σχεδίου, το οποίο στοχεύει στην επίλυση των χωροταξικών και άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κτηνοτροφία, καθώς και στον εκσυγχρονισμό των μονάδων και στη βελτίωση της παραγωγικότητάς τους, ώστε να μπορέσει ο τομέας να ετοιμαστεί για τις νέες συνθήκες που διαγράφονται με τον ευρωπαϊκό μας προσανατολισμό. Η προώθηση του σχεδίου, το οποίο θα είναι επταετούς διάρκειας, θα επιδιωχθεί με αυξημένα οικονομικά κίνητρα και χορηγίες.

11) Αναδασμός: Η εφαρμογή των σχεδίων αναδασμού θα προωθηθεί με τη συμπλήρωση εννέα σχεδίων και την έναρξη ή συμπλήρωση οδικού δικτύου σε είκοσι δύο περιοχές αναδασμού. Το 1994 θα εφαρμοσθεί η απόφαση της κυβέρνησης για παραχώρηση αυξημένης κρατικής χορηγίας μέχρι το 85% (αντί 50% που ίσχυε προηγουμένως) για την κατασκευή οδικού δικτύου στις περιοχές αναδασμού. Επίσης θα προωθηθεί το θέμα της παραχώρησης, με βάση κριτήρια, χαλίτικης γης σε δικαιούχους σε περιοχές αναδασμού για αύξηση του γεωργικού κλήρου.

12) Αλιεία: Για την ανάπτυξη της αλιείας θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες που καταβάλλονται. Ειδικά το 1994 προγραμματίζεται η εκτέλεση βελτιωτικών έργων στα αλιευτικά καταφύγια Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας, Ορμήδειας και Λιοπετρίου. Θα δημιουργηθεί νέο αλιευτικό καταφύγιο στην περιοχή Ζυγίου, νοουμένου ότι θα επιλυθούν τα προβλήματα που δημιουργούνται αναφορικά με την κυριότητα των αλιευτικών καταφυγίων. Για τα πιο πάνω υπάρχει κονδύλι £80.000. Θα συνεχιστεί η δανειοδότηση και η επιχορήγηση προγραμμάτων αλιείας, η προστασία της θάλασσας από τη ρύπανση, η διατήρηση αλιευτικών αποθεμάτων, η ιχθυοκαλλιέργεια κ.λπ.

Υπάρχει πληθώρα άλλων έργων που γίνονται αυτή τη στιγμή, αλλά λόγω χρόνου δεν μπορώ να συνεχίσω. Πρέπει όμως να υπενθυμίσω ότι παρ' όλα τα ελλείμματα και την κυβερνητική εξαγγελία για λιτότητα ταλαιπωρημένες τάξεις του λαού επιχορηγήθηκαν από την κυβέρνηση με αρκετά χρήματα, για να μπορέσουν να ανασάνουν μετά τις μεγάλες ζημιές που υπέστησαν. Αναφέρομαι στους εσπεριδοκαλλιεργητές, που επιχορηγήθηκαν με £1.700.000, τους πατατοπαραγωγούς με £3.500.000, τους μηλοπαραγωγούς με £90.000 και τους χοιροτρόφους με £60.000 επιπροσθέτως της κυβερνητικής εγγύησης των £300.000 για ενθάρρυνση της εξαγωγής του πλεονάσματος χοιρινού κρέατος.

Τελειώνοντας θέλω να παρατηρήσω ότι χρειάζεται πιο σωστή συνεργασία μεταξύ Τμήματος Γεωργίας και Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών. Η συνεργασία πρέπει να επεκταθεί και στις γεωργικές έρευνες, καθώς και στις γεωργικές εφαρμογές.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω μια ερώτηση προς τον κ. Παπαρέ. Μας είπε ότι γίνονται μελέτες σκοπιμότητας. Ποια ακριβώς σκοπιμότητα είναι που αγοράζουν τώρα; Γιατί είναι θέμα που εκκρεμεί από πάρα πολύ καιρό και έτσι, αν μπορούσε, θα ήταν καλό να μας δώσει μια απάντηση.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Μα, έχει αρκετά χρόνια που γίνονται αυτές οι μελέτες, νομίζω. Δεν είναι;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και για ποια ακριβώς σκοπιμότητα είναι που μιλούμε; Αυτή είναι η απορία μου.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Για να μαζέψουμε τα νερά!

(Γέλια)

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Αυ. Παπαρέ, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός αποχώρησε από την αίθουσα και τη θέση του στην έδρα πήρε ο κ. Α. Χρυσοστόμου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Κοντίδης, παρακαλώ.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στη σύντομή μου παρέμβαση για τους προϋπολογισμούς του 1994 θα ήθελα να κάνω παρατηρήσεις για ορισμένα σημεία και να επισημάνω μερικές παραλείψεις που θα έπρεπε να είχαν προσεχθεί από τη σημερινή κυβέρνηση, γιατί αυτή η κυβέρνηση, όντας πριν λίγο καιρό αντιπολίτευση, ασκούσε αυστηρή κριτική για τους προϋπολογισμούς των προηγούμενων χρόνων και δήλωνε ότι, αν ανερχόταν στην εξουσία, όλα θα πήγαιναν καλύτερα.

Αυτές οι επιδιώξεις, οι προσδοκίες και τα όνειρα των χθεσινών αντιπολιτευομένων έγιναν πραγματικότητα. Δε θα υπεισέλθω τώρα στον τρόπο και στις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γι' αυτή την αλλαγή, γιατί είναι ένα πελώριο θέμα. Ένα όμως έχω να πω: Ο λαός μας και μνήμη έχει και κρίση και, όταν έρθει ξανά η ώρα που θα κρίνει, θα δώσει την πρέπουσα απάντηση.

Αφού λοιπόν τα όνειρα της χθεσινής αντιπολίτευσης έγιναν σήμερα πραγματικότητα, θα περίμενε ένας αντικειμενικός παρατηρητής έργα ή τουλάχιστον ενδείξεις αλλαγής της φιλοσοφίας των προϋπολογισμών προς το καλύτερο, και υπογραμμίζω το "προς το καλύτερο". Όμως ποια είναι η πραγματικότητα; Υπάρχει πρόοδος και βελτίωση ή υπάρχει οπισθοδρόμηση και χειροτέρευση;

Είναι γενικά παραδεκτό ότι η φιλοσοφία των φετινών προϋπολογισμών, όσον αφορά το αναπτυξιακό τους σκέλος, είναι βασικά η ίδια με τους προϋπολογισμούς των προηγούμενων χρόνων. Αυτό μπορεί ένας να το διαπιστώσει με την πρώτη ματιά. Εκεί που υπάρχει πράγματι σοβαρή αλλαγή αλλά αλλαγή προς το χειρότερο είναι στη νοοτροπία των κυβερνώντων.

Από την αρχή ξεκίνησε μια καλά οργανωμένη επίθεση ενάντια στο βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων με πρώτο και κύριο το καλάθι της νοικοκυράς, όπως αρέσκονταν να το λένε πριν τις εκλογές, που ενώ πέρσι ήταν, όπως έλεγαν, "σχεδόν

άδειο" και υπόσχονταν απλόχερα να το γεμίσουν, αν έβγαιναν στην εξουσία, τώρα που βγήκαν το πρώτο που φρόντισαν να κάνουν ήταν να δώσουν στη νοικοκυρά ένα μικρότερο καλάθι, για να μη φαίνεται η τόσο κραυγαλέα μείωση του περιεχομένου του.

Γιατί τι άλλο είναι η οργανωμένη επίθεση ενάντια στην αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή από προσπάθεια συρρίκωνσης της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων; Η ΑΤΑ είναι μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις του εργατικού κινήματος και θεωρείται η βαλβίδα προστασίας των εργαζομένων από τις επιθέσεις και τη βουλιμία του κεφαλαίου. Αν οι εργαζόμενοι χάσουν αυτή τη βαλβίδα προστασίας, που προσπαθεί να καταργήσει το κεφάλαιο με το σεκόντο της σημερινής κυβέρνησης, τότε το καλάθι της νοικοκυράς όχι μόνο θα μικράνει, αλλά θα αδειάσει εντελώς ή θα μείνει ένα καλάθι χωρίς πάτο.

Πέρα από την επίθεση ενάντια στην ΑΤΑ, είναι καταφανής η προσπάθεια των εργοδοτών αλλά και της κυβέρνησης για κατάργηση ή αλλοίωση του θεσμού των συλλογικών συμβάσεων, κάτι που θα οδηγήσει τις εργατικές σχέσεις σε παρωχημένες εποχές, όταν ο εργαζόμενος ήταν δεύτερης κατηγορίας πολίτης.

Μιλώντας, κύριε Πρόεδρε, για τις συμβάσεις και τις υποχρεώσεις της κυβέρνησης, δεν μπορώ να μην αναφέρω την αυθαίρετη αλλαγή του συστήματος εργοδότησης των ιατρών με εξάμηνο συμβόλαιο, που δουλεύουν με επιτυχία εδώ και αρκετά χρόνια έναντι κενών οργανικών θέσεων, που έχουν θεωρηθεί και θεωρούνται τόσο αναγκαίες για τις κρατικές ιατρικές μας υπηρεσίες. Η αλλαγή των εξάμηνων συμβολαίων σε δεκαπενθήμερα υποβαθμίζει το κύρος και την αξιοπρέπεια των συμβασιούχων ιατρών, που με τόση επιτυχία ασκούν το λειτούργημά τους. Η μετατροπή τους σε ωρομίσθιους εργάτες εμπεριέχει άμεση ή έμμεση απειλή απόλυσής τους χωρίς καμιά δικαιολογία.

Και το ερώτημα που πλανάται πάνω από την όλη επιχείρηση της μετατροπής τους σε ωρομίσθιους και της τελικής απόλυσής τους είναι: Εφόσον αυτές οι θέσεις είναι οργανικές και χρειάζεται να είναι συμπληρωμένες, μήπως θα συμπληρωθούν με "ημετέρους" κι αυτό εν ονόματι της ταλαιπωρημένης σ' αυτό τον τόπο αξιοκρατίας;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Εν να τα καταφέρουμεν;

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κατά τζει πάτε!

Το αβίαστο συμπέρασμα που μπορεί να εξαγάγει ένας, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι οι ενέργειες αυτές φανερώνουν την αυταρχική νοοτροπία των σημερινών κυβερνώντων, που στηρίζουν τη διακυβέρνηση του τόπου στην αυθαιρεσία και στον ετσιθελισμό.

Κύριε Πρόεδρε,

Μια και μιλούμε για το ιατρικό δυναμικό και τα προβλήματά του, θα πρέπει να πούμε ότι είναι γενική η διαπίστωση ότι η έλλειψη του αναγκαίου ιατρικού προσωπικού σε πολλές περιπτώσεις, και κυρίως στις αγροτικές περιοχές, όπου δεν υπάρχουν μόνιμα επανδρωμένα ιατρεία, μας δημιουργεί μόνιμα προβλήματα, αποτέλεσμα των οποίων είναι να παρουσιάζεται μεγάλη συμφόρηση ασθενών στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων με όλους τους κινδύνους και τις ταλαιπωρίες που

αυτό συνεπάγεται τόσο για τους ασθενείς όσο και για το ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό. Τρανό παράδειγμα είναι τα τελευταία γεγονότα σε όλα τα εξωτερικά ιατρεία και ιδίως στα ιατρεία του παλαιού νοσοκομείου Λεμεσού.

Το Υπουργείο Υγείας της προηγούμενης κυβέρνησης μελετώντας το όλο πρόβλημα είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι για την επίλυση του προβλήματος αυτού θα μπορούσε να εφαρμοστεί σύστημα αγοράς από τον ιδιωτικό τομέα ιατρικών υπηρεσιών για σκοπούς πρωτοβάθμιας ιατρικής περίθαλψης σε καθορισμένα αγροτικά κέντρα. Η όλη μελέτη εισηγείτο την υπογραφή χρονιάτικων συμβολαίων με σαράντα έως σαράντα έξι ιδιώτες ιατρούς ανάλογα με την αμοιβή τους. Το ύψος της όλης δαπάνης, όπως υπολογίστηκε, ήταν της τάξης των £500.000.

Συζητώντας το όλο ζήτημα στην Επιτροπή Υγείας της Βουλής στις 5 Νοεμβρίου 1992, είχαμε καταλήξει στο ομόφωνο συμπέρασμα ότι αυτό ήταν αναγκαίο να γίνει και ότι πράγματι αυτός ήταν ο ενδεδειγμένος τρόπος για επίλυση του προβλήματος, χωρίς μάλιστα να επηρεάζεται η πορεία της εφαρμογής του Γενικού Ασφαλιστικού Σχεδίου Υγείας. Όμως, επειδή η περίοδος εκείνη ήταν προεκλογική και κάποιοι για ευνόητους λόγους δεν ήθελαν να προστεθεί στο ενεργητικό της απερχόμενης κυβέρνησης αυτή η σωστή ενέργεια, με το πρόσχημα ότι η μελέτη δεν ήταν ολοκληρωμένη ζήτησαν περισσότερες εξηγήσεις και στοιχεία με πρόδηλο στόχο την κωλυσιεργία στην εφαρμογή αυτού του συστήματος.

Όμως από την πλευρά του Υπουργείου Υγείας, του τότε Υπουργείου Υγείας, που επείγετο να προωθήσει τη λύση του προβλήματος, μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, και συγκεκριμένα στις 5 Δεκεμβρίου του 1992, στάληκε στη Βουλή η εμπεριστατωμένη μελέτη με όλα τα στοιχεία και τις λεπτομέρειες που είχαμε ζητήσει.

Για σκοπούς γενικής ενημέρωσης αναφέρω ότι στα υφιστάμενα αγροτικά κέντρα θα αυξανόταν ο αριθμός των ιατρών με ιδιώτες ιατρούς κατά δεκαεπτά, δηλαδή στη Λευκωσία δέκα, στη Λεμεσό ένας, στην Αμμόχωστο πέντε, στην Πάφο ένας. Οι υπόλοιποι ιατροί θα επάνδρωναν αγροτικά κέντρα που μέχρι τότε καλύπτονταν με περιοδεύοντες ιατρούς και αυτά ήταν: τρία στη Λευκωσία (Πέρα Χωριό Νήσου, Τσέρι, Γέρι), τρία στη Λεμεσό (Τραχώνι, Κελλάκι, Πελένδρι), πέντε στην Πάφο (Τσάδα, Στρουμπί, Τίμη, Πέγεια, Δρούσια), τρία στη Λάρνακα (Αραδίππου, Λειβάδια, Δρομολοξιά).

Αντιλαμβάνεστε, κύριοι συνάδελφοι, πόσο σοβαρή αποκέντρωση θα μπορούσε να επιτευχθεί και τι ευεργετική επίδραση θα είχε η εφαρμογή αυτού του συστήματος στις ιατρικές μας υπηρεσίες με τη μείωση του όγκου των ασθενών στα εξωτερικά ιατρεία και τη μείωση της ταλαιπωρίας που υφίσταντο, υφίστανται και θα υφίστανται οι ασθενείς μας.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, ενώ η Επιτροπή Υγείας της Βουλής είχε υποσχεθεί ότι θα προωθούσε αυτό το σχέδιο ως θέμα υψίστης προτεραιότητας, δεν το έκαμε και αντί αυτού εγκρίθηκε στους προϋπολογισμούς του 1993 από την ολομέλεια του Σώματος το συμβολικό ποσό των δέκα λιρών.

Στην περσινή συζήτηση των προϋπολογισμών τόνισα εμφαντικά δικαιολογώντας την ψήφο μας, κύριε Πρόεδρε, ότι η άμεση εφαρμογή αυτού του μέτρου θα εξυπηρετούσε τα μέγιστα τον αγροτικό μας κόσμο, αφού θα τον απάλλασσε από την ταλαιπωρία της μετάβασης στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων των πόλεων και θα μείωνε έτσι τον απαράδεκτο συνωστισμό που παρουσιάζουν σήμερα τα εξωτερικά μας ιατρεία σχεδόν όλων των νοσοκομείων.

Οι εκλογές πέρασαν και οι προεκλογικές σκοπιμότητες θα περίμενε κάποιος ότι θα εξέλιπαν. Δυστυχώς όμως, επειδή κάποιοι έχουν μείνει εγκλωβισμένοι και συνεχίζουν να νομίζουν ότι κάνουν ακόμα αντιπολίτευση, έχουν καταχωνιάσει σε κάποια συρτάρια το όλο σχέδιο και το έχουν αποσύρει από τους προϋπολογισμούς του 1994. Τώρα, ποια είναι η θέση της κυβέρνησης ένταντι αυτού του σχεδίου κανένας δεν ξέρει. Όμως ο κόσμος ταλαιπωρείται και οι ιατρικές μας υπηρεσίες χωλαίνουν. Αναμένουμε λύσεις που πρέπει εδώ και τώρα να εξευρεθούν. Ιδού η πρόκληση, κύριε Πρόεδρε και κύριε Υπουργέ Υγείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Τι να πούμε ακόμα για τις πρώτες ενέργειες της κυβέρνησης, που δημιούργησε με τις δηλώσεις της κλίμα ανασφάλειας και οικονομικής κρίσης -εικόνα καμένης γης- για να δικαιολογήσει την επιβολή αντιλαϊκών φόρων, ενώ παράλληλα σπαταλά και διασπαθίζει το δημόσιο χρήμα ανταμείβοντας με πλουσιοπάροχες αμοιβές τους καταστροφείς του τόπου μας παρά το γενικό αίσθημα του λαού μας;

Τι να πούμε για την αλόγιστη μετάκληση ξένων ειδικών για διάφορες μελέτες που έχουν ήδη γίνει στο παρελθόν;

Τι να πούμε για το διορισμό των συμβούλων της κυβέρνησης και του Προέδρου με παχυλούς μισθούς και με αμφίβολα αποτελέσματα;

Κύριε Πρόεδρε,

Μια οικονομία που διακηρύσσεται ότι δεν πάει καλά χρειάζεται πρώτα από όλα νοικοκυροσύνη και περισυλλογή, μείωση της σπατάλης και όχι πέταγμα των χρημάτων του λαού για ικανοποίηση κάποιων "ημετέρων" λόγω ειλημμένων προεκλογικών υποσχέσεων. Η δημιουργία της εικόνας της οικονομικής κρίσης, που προσπάθησε να δημιουργήσει η κυβέρνηση από τα πρώτα της βήματα, είχε, όπως είπα, βασικό σκοπό να δικαιολογήσει την επιβολή νέων αντιλαϊκών φορολογιών και ακόμα να αυξήσει τον ισοπεδωτικό φόρο προστιθέμενης αξίας από 5% σε 8%.

Μιλώντας για το φόρο προστιθέμενης αξίας, θέλω να επισημάνω ότι θα πρέπει τα αρμόδια όργανα της κυβέρνησης να εγκύψουν και να μελετήσουν σοβαρά τον κατάλογο των ειδών που φορολογούνται με συντελεστή 8% και να τον βελτιώσουν προς το καλύτερο και προς το συμφέρον πάντοτε των εργαζομένων και του λαού γενικά.

Ένα προϊόν που θέλω, κύριε Πρόεδρε, και εγώ να επισημάνω, χωρίς να είναι βέβαια το μοναδικό, είναι τα παιδικά εμβόλια. Ενώ άλλα φάρμακα έχουν μηδενικό συντελεστή, αυτά φορολογούνται με 8%. Η απαλλαγή των εμβολίων, που θεωρούνται αποφασιστικός κρίκος της προληπτικής ιατρικής, από το φόρο προστιθέμενης αξίας είναι ένα μέτρο λαϊκό και θα χαιρετιστεί απ' όλα τα στρώματα του λαού μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Πέραν των πιο πάνω, η νέα νοοτροπία που προσπαθεί να εισαγάγει η κυβέρνηση είναι η όσο το δυνατό μεγαλύτερη περικοπή των κοινωνικών παροχών που έχει υποχρέωση η κυβέρνηση να παρέχει στο λαό. Σε πρώτο πλάνο είναι οι περικοπές στην προσφορά ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης σε άτομα που νόμιμα ήταν δικαιούχοι τέτοιων παροχών. Η Βουλή πρέπει να ακούσει την κραυγή των συνταξιούχων και των γερόντων, των πολυτέκνων και των οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα, που ταλαιπωρούνται αφάνταστα από τη συχνή έλλειψη φαρμάκων στα διάφορα νοσοκομεία ή ακόμα επειδή πληρώνουν για εξετάσεις και φάρμακα που για χρόνια χορηγούνταν σ' αυτούς δωρεάν.

Τα προβλήματα των θαλασσαιμικών μας και η έλλειψη συντονισμού στην Τράπεζα Αίματος είναι ένα ζωτικά προβλήματα που χρειάζεται αμέσως να επιλυθούν. Εκτιμούμε βέβαια τις προσπάθειες του Υπουργού Υγείας για την επίλυση του όλου προβλήματος και την εφαρμογή του χρονοδιαγράμματος όπως έχει υποσχεθεί. Προσβλέπουμε ότι η 15η του Γενάρη, που είναι η τελευταία προθεσμία που έχει δοθεί για επίλυση του όλου προβλήματος, θα τηρηθεί, για να μην απογοητεύσουμε, κύριε Πρόεδρε, ακόμα μια φορά τους θαλασσαιμικούς μας.

Τις τελευταίες μέρες το Υπουργείο Υγείας έδωσε εντολές σε όλα τα νοσηλευτικά ιδρύματα για εφαρμογή των Κανονισμών για τα πιστοποιητικά απορίας ή μειωμένης πληρωμής. Οι εντολές για εφαρμογή αυτών των Κανονισμών, που ισχύουν εδώ και αρκετό καιρό, έγιναν τόσο απότομα και χωρίς τη σωστή προετοιμασία και επαρκή διαφώτιση, που το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθούν πολλά προβλήματα, δυσκολίες και ταλαιπωρίες τόσο στα νοσοκομεία όσο και στο κοινό γενικά.

Πέρα από τις ταλαιπωρίες και τα προβλήματα αυτά, οι Κανονισμοί αυτοί πρέπει να θεωρούνται με τα σημερινά δεδομένα ανεπαρκείς και άδικοι, γιατί το όριο απολαβών βάσει του οποίου εθεωρείτο ένα άτομο άπορο πριν λίγα χρόνια σήμερα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά.

Για το λόγο αυτό η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις έχει καταθέσει πρόταση νόμου στη Βουλή που σκοπό έχει την αναπροσαρμογή των ορίων αυτών σε επίπεδα που θεωρούνται, σύμφωνα με το σημερινό κόστος ζωής, λογικά και δίκαια. Δηλαδή, σύμφωνα με την πρότασή μας, δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη θα δικαιούνται τα άτομα χωρίς εξαρτώμενα, που έχουν ετήσιο εισόδημα κάτω των £4.500 -σήμερα το ποσό αυτό είναι £2.750- ή οικογενειακό εισόδημα κάτω των £7.000 -σήμερα είναι £4.000.

Ελαττωμένα δικαιώματα θα δικαιούνται άτομα με ετήσιες απολαβές κάτω των £7.500 -σήμερα είναι £4.500- ή οικογενειακό εισόδημα κάτω των £11.000 -σήμερα είναι £7.000.

Πιστεύω και ελπίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η Βουλή θα προχωρήσει το συντομότερο στην έγκριση αυτής της πρότασης, για να λιγοστέψουν τα σοβαρά προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί στους εργαζομένους και στο λαό γενικά.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Δ. Κοντίδη, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός επανήλθε στην έδρα και ο κ. Α. Χρυσοστόμου επέστρεψε στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Ο κ. Ομήρου.

Κύριε Χατζηδημητρίου, πότε θα πάτε ταξίδι; Πέστε μας. Είναι μάλλον μαζί που θα αναχωρήσουμε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Νόμισα ότι ευχαριστηθήκατε με την παρουσία μου στη Βουλή. Αν ήξερα ότι θα δημιουργήσει πρόβλημα ...

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι από περιέργεια που ρώτησα αν θα φύγουμε μαζί την άλλη Κυριακή.

Ο κ. Ομήρου παρακαλώ.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η ετήσια συζήτηση των προϋπολογισμών του κράτους αποτελεί θέμα μείζονος πολιτικής και οικονομικής σημασίας και παράλληλα μια κορυφαία για τη Βουλή στιγμή, η οποία έχει την ευκαιρία να διατυπώσει τη συνολική της θέση απέναντι στην κυβερνητική πολιτική. Είναι η ώρα για μια εφ' όλης της ύλης θεώρηση του κυβερνητικού έργου και για μια προσπάθεια ανίχνευσης των προοπτικών της οικονομίας, της κοινωνίας, του ίδιου του μέλλοντος του τόπου και του λαού.

Μ' αυτή την έννοια η συνολική και αναλυτική έκθεση των απόψεων όλων των πολιτικών πλευρών αποτελεί μια χρήσιμη διαδικασία, που εμπλουτίζει τον αναγκαίο δημοκρατικό διάλογο και συντελεί στην υπόδειξη λαθών και αδυναμιών και στην επισήμανση τρόπων και μεθόδων για μια διορθωτική πορεία.

Είναι γεγονός ότι η συζήτηση και των φετινών προϋπολογισμών σημαδεύεται από ένα διεθνές περιρρέον κλίμα αστάθειας, αβεβαιότητας και κινδύνων. Το τέλος του ψυχρού πολέμου και της κυριαρχίας ενός διπολικού συστήματος επικυριαρχίας πάνω στον πλανήτη μας δε δικαίωσε τις προσδοκίες των ανθρώπων για μια νέα, ομαλή και ειρηνική τάξη πραγμάτων, που θα απάλλασσε την ανθρωπότητα από τους φόβους και το άγχος των συγκρούσεων, των ανταγωνισμών και της ανασφάλειας.

Η κατάρρευση και αποσύνθεση κρατικών οντοτήτων, η βαλκανική κρίση, η έξαρση του εθνικισμού, η κατάρρευση της οικολογικής ισορροπίας, το χάσμα των περιφερειακών και κοινωνικών ανισοτήτων, η πλημμυρίδα των μεταναστευτικών ρευμάτων, ο νεορατσισμός και η έκρηξη της τεχνολογίας σφραγίζουν καθοριστικά την εποχή μας.

Η περίφημη νέα τάξη πραγμάτων έφερε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ως τη μοναδική υπερδύναμη στον πλανήτη. Όμως, μέσα στο καινούριο διεθνές σκηνικό δυνάμεων η παντοκρατορία των ΗΠΑ δεν αποτελεί μια μονοδιάστατη και χωρίς αμφισβητήσεις αδιατάρακτη πραγματικότητα. Μια υπόγεια αντιπαλότητα, που μερικές φορές παίρνει και τη μορφή της οξείας σύγκρουσης, αναπτύσσεται σταθερά ανάμεσα στις ΗΠΑ από τη μια και την Ιαπωνία κυρίως αλλά και την Ευρώπη, με προεξάρχουσα τη Γερμανία, από την άλλη.

Την υπαρκτή αυτή συνιστώσα της σημερινής παγκόσμιας ισορροπίας δυνάμεων οφείλουμε να συνεκτιμήσουμε σοβαρά σε ό,τι αφορά την πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων. Ο ανταγωνισμός ανάμεσα στις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και την Ευρώπη θα παίρνει με την πάροδο του χρόνου ολοένα και πιο έντονο χαρακτήρα, ενώ ταυτόχρονα θα αναδύεται, σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις, ως ο οικονομικός γίγαντας του 21ου αιώνα η Ασία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η ελπιδοφόρα προοπτική και των δικών μας φιλόδοξων προσδοκιών, ενώ επιχειρεί το μεγάλο βήμα της ολοκλήρωσης της πολιτικής και οικονομικής της ενοποίησης, ασχολείται ταυτόχρονα και με την οικονομική απορρόφηση και άλωση της Ανατολικής Ευρώπης.

Ο Τρίτος Κόσμος, διαιρεμένος, οικονομικά αποδυναμωμένος και πολιτικά ασθενής, εκτός από τα προβλήματα της πείνας, της φτώχειας και των ασθενειών, που τον ταλανίζουν, επωμίζεται και ένα δυσβάστακτο εξωτερικό χρέος, που αυξάνεται με αλματώδεις ρυθμούς.

Παράλληλα, οι ευσεβείς πόθοι μιας συντηρητικής άρχουσας και κοινωνικά σκληρής τάξης για το τέλος των ιδεολογιών καταρρέουν. Οι αγώνες για την κοινωνική δικαιοσύνη είναι συνυφασμένοι με την ίδια την έννοια της ανθρώπινης ιστορίας και της αέναης προσπάθειας για ίση και αξιοπρεπή μεταχείριση των ανθρώπων.

Το φάντασμα του Μεξικανού Ζαπάτα, όπως αναδύθηκε μέσα από την εξέγερση των Μεξικανών αγροτών, γίνεται ο εφιάλτης των κάθε λογής θεωρητικών της άποψης ότι ο αγώνας των ανθρώπων για ισότητα, δικαιοσύνη και δικαίωμα στην ίδια τη ζωή έχει τελειώσει και ότι το μόνο κριτήριο διαμόρφωσης των κανόνων της κοινωνίας και της οικονομίας είναι οι άπληστοι νόμοι μιας ασύδοτης αγοράς.

Η πολιτική, κοινωνική και οικονομική καταπίεση ανθρώπων και κοινωνιών και τα περιφερειακά και κοινωνικά χάσματα νομοτελειακά θα οδηγούν σε ρήξεις και εξεγέρσεις για ελευθερία, αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη και συμμετοχή στο δικαίωμα για μια καλύτερη ζωή. Οι κοινωνικά περιθωριοποιημένες ομάδες του πληθυσμού στην Αφρική, στην Κεντρική Αμερική, στην Ασία και στα κοινωνικά ακόμα γκέτο των ΗΠΑ και της Ευρώπης θα αντιπαρατάσσονται με κυρίαρχες κοινωνικά και οικονομικά τάξεις σε μια διαρκή προσπάθεια εξισορρόπησης των κοινωνικών αντιθέσεων και καταπολέμησης της αδικίας.

Όλα αυτά, ενώ επιβεβαιώνουν την εικόνα μιας εμφανέστατα μεταβατικής κατάστασης, συνθέτουν παράλληλα την εικόνα ενός κόσμου εξαιρετικά ασταθούς, που αντιμετωπίζει μια πολύπλευρη κρίση, που αφορά τις ιδέες, την κοινωνική οργάνωση, τις σχέσεις των ανθρώπων, την πολιτική και τελικά τον ίδιο τον ανθρώπινο πολιτισμό.

Η δική μας πατρίδα στο λυκαυγές του 21ου αιώνα βρίσκεται ακόμα μακριά από τη δική της λύτρωση και πορεύεται στον καινούριο χρόνο μέσα σε συνθήκες κατοχής και προσφυγιάς. Είκοσι σχεδόν χρόνια μετά το έγκλημα σε βάρος της Κύπρου θα πρέπει να έχει γίνει σε όλους σαφές αυτό που από τα πρώτα χρόνια της τραγωδίας το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ υποστήριζε εμφαντικά, ότι δηλαδή η εμπλοκή μας σε άκαρπες διαδικασίες που μετέτρεπαν ένα διεθνές πρόβλημα εισβολής και κατοχής σε διακοινοτική διένεξη αποδείχθηκε όχι μόνο ατελέσφορη αλλά και επικίνδυνη, αφού καλλιέργησε ένα ατέλειωτο τράβηγμα στο χρόνο, που συντηρήθηκε και καλλιεργήθηκε από την Άγκυρα, για να εξυπηρετήσει τελικά τα μακροπρόθεσμα στρατηγικά κατακτητικά σχέδια της Τουρκίας.

Ποια χρεία άλλης επιβεβαίωσης θέλουμε από τα κατ' ευφημισμόν καλούμενα "μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης", που οδηγούν, καθ' ομολογίαν όλων, σε έμμεση αναγνώριση του ψευδοκράτους και στην κύηση ενός νομικού εξαμβλώματος στην περιφραγμένη περιοχή της Αμμοχώστου, όπως προκύπτει από τα πρόσφατα έγγραφα των εμπειρογνωμόνων, πράγμα που θα οδηγήσει σε ακόμα μεγαλύτερη αποδυνάμωση της Κυπριακής Δημοκρατίας;

Κάτω από το βάρος και αυτών των θλιβερών εξελίξεων εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ με μοναδικό γνώμονα το συμφέρον του λαού και του τόπου για τη σωτηρία της Κύπρου απευθύνουμε πρόσκληση προς όλους για τη διαμόρφωση επιτέλους μιας εθνικής στρατηγικής, που θα μας οδηγήσει μακριά από τους ολοφάνερους εθνικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουμε.

Θεωρώντας ότι οι μέχρι τώρα χειρισμοί συνιστούν μια συνολική λανθασμένη πορεία και πιστεύοντας πως συνέχισή της προεξοφλεί ένα στείρο και αδιέξοδο μέλλον, επαναδιατυπώνουμε τη σταθερή μας άποψη για την ανάγκη χάραξης μιας

εθνικής στρατηγικής για τον κυπριακό λαό, που να είναι στηριγμένη στην εθνική ομοψυχία, στη διεκδικητική πρακτική και στην αξιοποίηση κάθε διεθνούς ερείσματος αρχών και δικαίου. Μια στρατηγική που θα προβάλλει απλώς το Κυπριακό ως θέμα παραβίασης διεθνών αρχών και της ελευθερίας ενός λαού.

Η διαμόρφωση αυτής της αναγκαίας πατριωτικής στρατηγικής μπορεί να επιτευχθεί μέσα στα πλαίσια ενός εθνικού διαλόγου. Ο εθνικός διάλογος μέσα και από αντιθέσεις και διαφωνίες μπορεί και πρέπει να αποτελέσει σταθερό σημείο και μέσο μιας εθνικής συνεννόησης μακριά από ιδεολογικές αντιπαραθέσεις, που δεν έχουν θέση σε ζητήματα εθνικής επιβίωσης. Η μεγάλη πρόκληση σήμερα για όλους είναι η ανάδειξη της διαχείρισης της εθνικής μας υπόθεσης σε κορυφαίο θέμα άσκησης μιας μεγαλόπνοης πατριωτικής στρατηγικής. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ σ' αυτή την κρίσιμη εθνικά στιγμή καλεί όλους τους πολίτες και το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων σε μια πραγματική σταυροφορία για τη σωτηρία της Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε,

Η συζήτηση των κρατικών προϋπολογισμών μέσα στις συνεχιζόμενες συνθήκες κατοχής του 37% της πατρίδας μας θα έπρεπε να καθορίζει και τις προτεραιότητες των οικονομικών επιλογών. Όταν η πατρίδα μας αντιμετωπίζει πρόβλημα επιβίωσης, η πρώτη μας επιδίωξη θα 'πρεπε να ήταν οι προϋπολογισμοί να εκφράζουν όχι απλώς μια διαφορετική οικονομική και κοινωνική προσέγγιση, αλλά και να αποβαίνουν όπλο πολιτικής πάλης και εργαλείο υποβοήθησης και στήριξης του αγώνα του λαού μας για ελευθερία και δικαίωση.

'Ομως, αντί αυτής της πολιτικής υιοθετήθηκαν αντιλήψεις που παραγνώριζαν αυτές τις αναγκαιότητες, υπηρέτησαν πιστά τα μεγάλα συμφέροντα και άφησαν άθικτες τις δομές ενός συστήματος που, κατ' ομολογίαν των εκάστοτε διαχειριστών των κυβερνητικών οικονομικών επιλογών, αύξαναν και βάθαιναν τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας.

Τα βάρη και τις συνέπειες αυτής της οικονομικής πολιτικής καλούνται να πληρώσουν πρώτοι απ' όλους οι εργαζόμενοι. Αντίθετα, ο πλούτος και τα μεγάλα εισοδήματα εξακολουθούν να απολαμβάνουν καθεστώς προνομιακής μεταχείρισης. Τα σπίτια και τα αυτοκίνητα των εκατοντάδων χιλιάδων λιρών, οι σπατάλες σε πολυτέλειες και οι προκλητικές και ματαιόδοξες επιδείξεις μιας ασύδοτης κοινωνικής τάξης, που λεηλατεί το μόχθο των εργαζομένων, πιστοποιούν του λόγου το αληθές. Παράλληλα, από αυτή την τάξη αναδεικνύονται οι πρωταθλητές της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, ενώ δείγματα της ανισότητας μέσα στην κυπριακή κοινωνία αποτελούν η ανισόρροπη ανάπτυξη κέντρου και περιφέρειας, η ερήμωση πολλών περιοχών της υπαίθρου, η απρογραμμάτιστη και οικολογικά καταστροφική ανάπτυξη και το χαμηλό επίπεδο κοινωνικών παροχών.

Η σημερινή κυβέρνηση παρά τις μεγαλόστομες διακηρύξεις της όχι μόνο ακολούθησε την πεπατημένη στην οικονομική διαχείριση, αποφεύγοντας πρωτοβουλίες που θα στόχευαν στην ανακατανομή του εθνικού εισοδήματος, αλλά προχώρησε σε ακόμα πιο σκληρές κοινωνικά και οικονομικά προσεγγίσεις με ένα πνεύμα άκρατου οικονομικού νεοφιλελευθερισμού.

Η αλόγιστη αύξηση του φόρου προστιθέμενης αξίας, η εισαγωγή αυξήσεων σε άλλες έμμεσες φορολογίες, οι απειλές εναντίον της ΑΤΑ και οι υπαινιγμοί για κατάργηση των επιδοτήσεων πλήττουν άμεσα το βιοτικό επίπεδο των χαμηλά αμειβομένων και διασαλεύουν την αναγκαία για τις σημερινές συνθήκες κοινωνική συνοχή και ομαλότητα.

Παράλληλα, το σκηνικό της σημερινής εικόνας της διακυβέρνησης επιβαρύνεται ανησυχητικά, καθώς μέσα από το σύνολο των κυβερνητικών πράξεων και παραλείψεων αναδεικνύεται μια ελλιπής δημοκρατική αντίληψη και πρακτική με τάσεις πλήρους κομματικής χειραγώγησης αλλά και μια διακυβέρνηση ερασιτεχνισμών και έλλειψης στοιχειώδους προγραμματισμού.

Η απόπειρα πολιτικής και ηθικής δικαίωσης του πραξικοπήματος, η παράνομη παύση των συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών, ο αυταρχικός χειρισμός του θλιβερού επεισοδίου της Χλώρακας με τις πρωτοφανείς δηλώσεις του Προέδρου ότι θα επιβληθεί τάξη και ότι υπάρχουν κυκλώματα στον κρατικό μηχανισμό, σε συνδυασμό με τη σκληρή νεοφιλελεύθερη οικονομική πολιτική, που επιβάλλεται χωρίς κοινωνικό διάλογο, προδιαγράφουν ανάγλυφα το είδος της διακυβέρνησης που θα ακολουθηθεί και στο μέλλον. Προειδοποιούμε την κυβέρνηση ότι συνέχιση μιας τέτοιας πολιτικής θα πλήξει ανεπανόρθωτα το κύρος και την αποτελεσματικότητα των πολιτειακών θεσμών και θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για λαϊκό διχασμό.

Συνολικά μιλώντας, κύριε Πρόεδρε, για την εικόνα των προϋπολογισμών αλλά και με βάση τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν από την ομιλία του Υπουργού Οικονομικών ενώπιον της Βουλής, μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι, παρά τη χρησιμοποίηση επαγγελιών περί πολιτικής εκσυγχρονισμού και ανανέωσης, όχι μόνο δεν αποκαλύπτεται μέσα από τους προϋπολογισμούς μια τέτοια προοπτική, αλλά αντίθετα είναι διάφανος ο στόχος για την αναπαλαίωση μιας νεοσυντηρητικής, νεοφιλελεύθερης αντίληψης για την κοινωνία, την οικονομία και την ανάπτυξη.

Απουσιάζει από τους προϋπολογισμούς μια οικονομική πρόταση ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη με αναπτυξιακό όραμα, δημοκρατικό προγραμματισμό και εθνική στρατηγική. Λείπει μια συνολική προσέγγιση των κοινωνικών προβλημάτων και η αναγκαία κοινωνική ευαισθησία για τις μη προνομιούχες τάξεις. Αντίθετα, αναδεικνύεται μια πρόταση χωρίς όραμα και στρατηγική, που υιοθετεί νεοφιλελεύθερες συνταγές διαχείρισης της οικονομίας με τις αναχρονιστικές ιδέες και την αναγωγή του κέρδους ως του μοναδικού κριτηρίου αξιολόγησης των προτεραιοτήτων.

Όμως η απαίτηση των εργαζομένων και της σημερινής κυπριακής κοινωνίας για το ξεπέρασμα της δομικής κρίσης της οικονομίας αλλά και για τη θεμελίωση μιας οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης πάνω σε υγιείς βάσεις μπορεί να ικανοποιηθεί μόνο με μια σειρά μέτρων που θα στοχεύουν σε διαρθρωτικές αλλαγές. Χρειάζεται μια συνολική στρατηγική, που θα αποβλέπει στην αντιμετώπιση της κάμψης και των ήδη υπαρκτών αδιεξόδων.

Η απουσία βούλησης υιοθέτησης μιας τέτοιας πολιτικής στα πλαίσια ενός ευρύτερου εθνικού προγραμματισμού δε μας αφήνει περιθώρια συναίνεσης και συνυπευθυνότητας. Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, έχοντας πρωταρχικό του στόχο την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του λαού μας, δεν είναι δυνατό να συμφωνήσει με μια πολιτική που απέχει από την επιδίωξη αυτού του στόχου.

Για την ευρύτερη θεώρηση των προϋπολογισμών έχει ήδη γίνει αναφορά από τον Πρόεδρο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ. Γι' αυτό θα περιοριστώ με συντομία σε μερικούς τομείς της οικονομίας.

Ο γεωργικός τομέας ως αποτέλεσμα της διαφοροποίησης της δομής της κυπριακής οικονομίας και της μονοδιάστατης οικονομικής πολιτικής που ακολουθήθηκε οδηγείται σταδιακά σε αποδυνάμωση. Η ανομβρία των τελευταίων χρόνων

επηρέασε ακόμα πιο αρνητικά τη γεωργία παρά το γεγονός ότι μια μικρή βελτίωση για τα μη αποτιμηθέντα μεγέθη του 1993 πρέπει να αναμένεται ως αποτέλεσμα κάποιας βελτίωσης των καιρικών συνθηκών.

Στην κτηνοτροφία τα οξύτατα προβλήματα στη διάθεση του γάλακτος και του κρέατος παραμένουν, ενώ κανένα βήμα δε σημειώθηκε στην προώθηση δημιουργίας μονάδων αγροτικών βιομηχανιών με προηγμένη τεχνολογία.

Η μείωση της παραγωγής των σιτηρών και των σταφυλιών κατά τα τελευταία χρόνια και τα τρομακτικά προβλήματα στη διάθεση των αγροτικών προϊόντων, ιδιαίτερα των εσπεριδοειδών, επιτείνουν την κρίση στη γεωργία, ενώ το μέσο εισόδημα του γεωργού εξακολουθεί να είναι απαράδεκτα χαμηλό.

Μια συνολική κυβερνητική πολιτική για την ύπαιθρο συμπληρώνει αυτή την αρνητική εικόνα. Έλλειψη σωστής κρατικής στοργής, απουσία κοινωνικής φροντίδας, ανυπαρξία πολιτιστικής ζωής, ανισόρροπη μεταχείριση πόλης και υπαίθρου. Χωριά ερημώνονται, πληθυσμοί αποκόπτονται από τις ρίζες τους και η στροφή προς τις πόλεις για άλλη απασχόληση είναι πια μόνιμο φαινόμενο.

Η αμπελουργία έχει σταδιακά οδηγηθεί στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Αν δε ληφθούν άμεσα και σωστικά μέτρα στα πλαίσια ενός εθνικού σχεδίου για το αμπελουργικό, η Κύπρος του αμπελιού και του κρασιού θα φτάσει στο τραγικό σημείο να εισάγει πρώτες ύλες από το εξωτερικό για τις ανάγκες των οινοβιομηχανιών. Δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια. Το πλήγμα που δέχτηκε η αμπελουργία από το καταστροφικό μέτρο της εκρίζωσης απαιτεί τολμηρές πρωτοβουλίες για την αποκατάσταση συνθηκών που να ευνοούν την ενασχόληση με τον παραδοσιακό αυτό τομέα της γεωργίας μας.

Επιβάλλεται η στήριξη των περιφερειακών οινοποιείων σε ευρύτατη βάση για την παρασκευή κρασιών με ονομασία προέλευσης. Χρειάζονται εντατικές προσπάθειες για την εξεύρεση νέων αγορών και μια εμπορική πολιτική που να καθιερώνει την αρχή της αμοιβαιότητας, για να εξασφαλίζεται η απορρόφηση των αμπελουργικών μας προϊόντων.

Στις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων η λεγόμενη φιλελευθεροποίηση που ακολουθήθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση επέτεινε την κρίση της γεωργικής μας παραγωγής. Αυτή η πολιτική αποτέλεσε άμεση υπονόμευση του αγροτικού μας κόσμου. Οφείλουμε να συγχαρούμε τη νέα πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, γιατί έχει εν πολλοίς αναθεωρήσει αυτή την άκριτη και ασύδοτη φιλελευθεροποίηση στις εισαγωγές. Την καλούμε να επεκτείνει αυτή την πολιτική και να προωθήσει τη δραστική αναθεώρηση του καταλόγου των προϊόντων, των οποίων επιτρέπεται η ελεύθερη εισαγωγή στα πλαίσια της τελωνειακής ένωσης.

Μιλώντας για την τελωνειακή ένωση και την προοπτική ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα πρέπει να τονίσουμε ότι επιβάλλεται η λήψη μιας σειράς μέτρων, έτσι που το επίπεδο ανάπτυξης της κυπριακής γεωργίας να μη δημιουργεί προσκόμματα στην περαιτέρω βελτίωση των σχέσεων Κύπρου-Κοινότητας. Απαιτούνται επαρκείς μεταβατικές ρυθμίσεις, αναβάθμιση της παραγωγικότητας, αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός, για να μπορέσει η κυπριακή γεωργία να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της Κοινότητας και να ενταχθεί δημιουργικά σ' αυτή, όταν ενταχθεί.

Στη γνωμοδότηση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την κυπριακή αίτηση αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι επιβάλλεται η αναδιάρθρωση της κυπριακής γεωργίας. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να υπάρξει κατάλληλη

αξιοποίηση του Τέταρτου Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου. Ακόμα, για την κατάλληλη προετοιμασία και ομαλή ένταξη της κυπριακής γεωργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να ληφθούν και τα πιο κάτω μέτρα:

1) Να γίνει η κατάλληλη προεργασία για την ομαλή εναρμόνιση, ιδιαίτερα στους πιο ευαίσθητους παραγωγικούς τομείς (όπως είναι π.χ τα κτηνοτροφικά προϊόντα) που για διάφορους λόγους δεν μπορούν σήμερα να ανταγωνιστούν τα εισαγόμενα προϊόντα και γι' αυτό προστατεύονται με διάφορα μέτρα.
2) Να διασφαλιστούν επαρκείς εξαιρέσεις σε υποτομείς της γεωργίας (όπως είναι η αμπελουργία) που έχουν ζωτική σημασία για την ευρύτερη κοινωνικοοικονομική ζωή του τόπου.
3) Να καταρτιστούν ειδικά μέτρα και να γίνουν μεταβατικές/ μετενταξιακές διευθετήσεις για συγκεκριμένα προϊόντα (όπως τα οπωροφόρα) για τα οποία το κόστος παραγωγής είναι ψηλό σε σύγκριση με το αντίστοιχο κοινοτικό λόγω των περιορισμών που επιβάλλουν οι φυσικοί μας πόροι, όπως είναι το νερό, το έδαφος κ.λπ.

Ως προς τον τομέα των επιχορηγήσεων ιδιαίτερα των προβληματικών ή ευαίσθητων τομέων της γεωργικής παραγωγής, εκφράζουμε έντονη ανησυχία για τους σαφείς υπαινιγμούς που υπήρχαν στην πρόσφατη ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας στη Βουλή για την αναθεώρηση -ή για την κατάργησή τους, ερμηνεύουμε εμείς. Προειδοποιούμε ότι θα σταθούμε δίπλα στους αγρότες μας για τη διαφύλαξη των πιο στοιχειωδών δικαιωμάτων τους για οικονομική επιβίωση.

Οι επιχορηγήσεις είναι σήμερα ένα παγκόσμιο φαινόμενο παρέμβασης της κοινωνίας στην πιο δίκαιη κατανομή του εθνικού εισοδήματος, γιατί ο γεωργικός τομέας από τη φύση του είναι ασταθής λόγω των διακυμάνσεων της παραγωγής εξαιτίας των καιρικών συνθηκών και γιατί παράλληλα εξυπηρετούνται ευρύτεροι εθνικοί σκοποί, μια που η γεωργία ικανοποιεί τις επισιτιστικές ανάγκες του πληθυσμού και κατοχυρώνει την εθνική αυτάρκεια.

Για να δώσουμε δε και απάντηση σ' όσους στο όνομα της μεγιστοποίησης των κερδών τους επιτίθενται ενάντια στο θεσμό των επιχορηγήσεων, αναφέρουμε ότι επιχορηγήσεις δίνονται ακόμα και στις πιο αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες του κόσμου. Έτσι, στις Ηνωμένες Πολιτείες ο γεωργικός τομέας επιχορηγείται κατά το 28% της διαμορφούμενης τελικής τιμής, στην Ιαπωνία κατά 52% και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά 40%.

Για την αναβάθμιση της θέσης του Κύπριου αγρότη χρειάζεται ακόμα μια σειρά μέτρων που παραμένουν για χρόνια ανεκπλήρωτα αιτήματα, όπως είναι οι τιμές ασφάλειας, όπως είναι επίσης το ασφαλιστικό σύστημα, που θα πρέπει να ολοκληρωθεί.

Αιτήματα ακόμα που συνδέονται με την ανάγκη μιας ουσιαστικής αναβάθμισης της θέσης του Κύπριου αγρότη και που εξακολουθούν να παραμένουν ανικανοποίητα είναι και εκείνα για τη δημιουργία ενός σωστού συγκοινωνιακού δικτύου, για αποκέντρωση των υπηρεσιών, για σωστή ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, για πολιτιστική ζωή και ισότιμη παιδεία.

Στον τομέα του τουρισμού, που αναμφίβολα έχει μια τεράστια συμβολή στο εθνικό μας εισόδημα, παρατηρήθηκε το 1993 μια περαιτέρω κάμψη της τάξης του 7%. Αυτό δείχνει την ανάγκη για ισόρροπη ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας. Η

κυβέρνηση θα πρέπει να πάρει μέτρα για την απεξάρτηση της οικονομίας από τον ευάλωτο σε εξωγενείς παράγοντες τομέα του τουρισμού. Η στήριξη της βιομηχανίας και της γεωργίας αποτελεί συνεπώς μια επιβαλλόμενη πολιτική για μια υγιή κυπριακή οικονομία.

Στον τουριστικό τομέα χρειάζεται η διαμόρφωση μιας συγκεκριμένης πολιτικής με όρια και περιορισμούς και όχι μιας ανεξέλεγκτης, ευκαιριακής και τυχαίας πολιτικής, όπως γίνεται μέχρι σήμερα. Η μονόπλευρη επενδυτική δραστηριότητα στον τουρισμό αποδείχθηκε ότι μπορεί να οδηγήσει σε κατάρρευση το σύνολο της οικονομίας.

Ακόμα, θα πρέπει να υπάρξει προσοχή, για να μην επιτρέπεται η ασυδοσία στην εκμετάλλευση του χώρου με κακόγουστες και καταστροφικές επεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον στο βωμό της μεγιστοποίησης των κερδών από τον τουρισμό. Επεμβάσεις σε παραλίες, λιμενοβραχίονες χωρίς νόμιμη άδεια, αποκοπή της θέας προς τη θάλασσα, παρεμπόδιση του κοινού να έχει ελεύθερη πρόσβαση προς τις παραλίες αποτελούν τα χαρακτηριστικά της σημερινής ασυδοσίας που παρατηρείται σε σχέση με την τουριστική ανάπτυξη. Είναι καιρός να ληφθούν μέτρα για την ανακοπή μιας άναρχης και άπληστης ανάπτυξης, που στο τέλος όχι μόνο θα πλήξει το περιβάλλον, αλλά θα καταφέρει πλήγμα και στον τουρισμό, όπως ήδη έχει συμβεί σε άλλες χώρες, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα την Ισπανία.

Με την ευκαιρία τονίζουμε ότι στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος χρειάζεται η αναβάθμιση του κυβερνητικού ενδιαφέροντος και η συγκέντρωση όλων των συναφών κυβερνητικών υπηρεσιών υπό ενιαίο φορέα. Και δεν πιστεύουμε ότι απλώς η μεταβίβαση κάποιων εξουσιών στο Υπουργείο Γεωργίας, το οποίο θα ονομαστεί Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, θα δώσει λύση σ' αυτό το θεσμικό πρόβλημα.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι η πολιτική μας σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να γίνει περισσότερο οικολογική σ' έναν κόσμο που απειλείται όλο και πιο πολύ με αφανισμό από τη μόλυνση, τη ρύπανση και την καταστροφή του περιβάλλοντος. Η καταλήστευση των φυσικών πόρων του πλανήτη μας, που οδήγησε στην παγκόσμια ανατροπή της οικολογικής ισορροπίας, αποτελεί το μεγαλύτερο εφιάλτη της ανθρωπότητας. Αποτελεί και δικό μας καθήκον να εργαστούμε προς την κατεύθυνση της αποτροπής μιας ολοκληρωτικής οικολογικής καταστροφής.

Μιλώντας τέλος για μια σωστή ανάπτυξη του τουρισμού είναι ανάγκη να τονίσουμε πως αυτή δεν εξαντλείται στην ανέγερση τουριστικών οικοδομών. Για μια πλήρη και άρτια τουριστική υποδομή χρειάζεται η δημιουργία πάρκων, δρόμων, πεζοδρομίων, αποχετευτικών συστημάτων, ηλεκτροφωτισμού. Ακόμα, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού και την οργάνωση της σωστής και έντονης προβολής της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, των αρχαίων μνημείων του τόπου μας και της ιστορίας μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Από τα στοιχεία που προκύπτουν από τους προϋπολογισμούς αναδεικνύεται μια συνολική πολιτική που δεν υπηρετεί, κατά τη γνώμη μας, το λαό και τον τόπο, δεν εξυπηρετεί τις σημερινές εθνικές προτεραιότητες και δεν οικοδομεί μια κοινωνία αλληλεγγύης και ένα κράτος προνοίας για τις αδύνατες ομάδες του πληθυσμού. Αντίθετα υιοθετείται μια κοινωνική και οικονομική αντίληψη που συνεχίζει και διαιωνίζει την προνομιακή μεταχείριση των λίγων και υπονομεύει την κοινωνική συνοχή.

Το τεράστιο δημόσιο χρέος, η συνεχιζόμενη άνιση κατανομή του εθνικού εισοδήματος, τα ελλείμματα, τα χαμηλά εισοδήματα των γεωργοκτηνοτρόφων, η άνιση μεταχείριση κέντρου και περιφέρειας δεν επιτρέπουν καμιά αισιοδοξία και συνεπώς δε μας επιτρέπουν να συνυπογράψουμε μια τέτοια πολιτική. Μια πολιτική που επιβαρύνεται ακόμα περισσότερο από τη διάχυτη εντύπωση της κακοδιαχείρισης, από τη διαιώνιση της αναξιοκρατίας και την ελλιπή δημοκρατική αντίληψη και πρακτική.

Εμείς πιστεύουμε σε μια άλλη πολιτική, που θα εξυπηρετεί πρώτιστα τα συμφέροντα της κοινωνικής πλειοψηφίας των εργαζομένων και θα οικοδομεί ένα κράτος προνοίας και ίσων ευκαιριών και που ακόμα με έμπνευση και φαντασία θα δημιουργεί κίνητρα που θα αξιοποιούν τις τεράστιες δυνατότητες του λαού μας.

Υπό αυτή την έννοια εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ αποφασιστικά και υπεύθυνα θα αντιπαρατεθούμε σ' αυτή την κυβερνητική αντίληψη και πρακτική και θα επιμείνουμε σε μια άλλη πορεία εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής, που θα υπηρετεί σωστά το λαό και τον τόπο και θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ενίσχυση του αγώνα του λαού μας και εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα υπάρξουν ακόμα δυο ομιλητές σήμερα, ο κ. Παρισινός και ο κ. Διόφαντος Χρυσοστόμου, και θα συνεχίσουμε αύριο η ώρα 9.30 π.μ. Αντιλαμβάνομαι ότι είναι δώδεκα λεπτά η ομιλία σας περίπου, κύριε Παρισινέ, και επτά λεπτά περίπου η δική σας, κύριε Χρυσοστόμου.

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα επικεντρώσω τη σύντομη ομιλία μου καθαρά και αποκλειστικά σε θέματα υγείας.

Ο τομέας της υγείας αποτελούσε πάντα ένα ξεχωριστό κεφάλαιο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, για το Δημοκρατικό Συναγερμό. Πιστέψαμε και επανειλημμένα διακηρύξαμε ότι ο λαός μας δικαιούται και πρέπει να έχει την ευκαιρία να απολαμβάνει την προσφορά μιας ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης πολύ υψηλού επιπέδου, ανάλογης της ποιότητας των φορέων που υπηρετούν τα θέματα υγείας.

Η υγεία του λαού για μας είναι το πιο στέρεο υπόβαθρο για τη στήριξη της ικανότητας και αποφασιστικότητας για τον αγώνα δικαίωσης και λευτεριάς που δίνουμε ως κυπριακός ελληνισμός. Εξάλλου η σωστή φροντίδα της υγείας του κάθε εργαζομένου αποτελεί το πιο σίγουρο εχέγγυο για παραγωγικότητα, πρόοδο και συνδρομή στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής της κυπριακής οικογένειας.

Κάνοντας πράξη αυτά τα πιστεύω του, ο Δημοκρατικός Συναγερμός χρόνια τώρα προσεγγίζει τα γενικότερα θέματα της υγείας με δυναμικές πρακτικές εισηγήσεις. Ήδη μια από τις πρώτες επιτροπές μελετών που λειτούργησαν στον κομματικό μας χώρο είναι η Επιτροπή Υγείας, που υπεύθυνα, μελετημένα, επιστημονικά δίνει μέσα από την κομματική έκφραση τις θέσεις, τις απόψεις, τους προβληματισμούς και τους οραματισμούς του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Οι προϋπολογισμοί του 1994, που έχουμε σήμερα μπροστά μας, είναι οι πρώτοι προϋπολογισμοί που μελετήθηκαν και υποβλήθηκαν στη Βουλή από τη νέα κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη. Θέλουμε εξ υπαρχής να τονίσουμε την ικανοποίησή μας για το γεγονός ότι, παρά τη λιτότητα που υποχρεώθηκε η νέα κυβέρνηση

να επιβάλει στα δημόσια οικονομικά, όχι μόνο δε διανοήθηκε να περικόψει τις δαπάνες για την υγεία, αλλά αντίθετα διαπιστώνουμε μια αύξηση του ύψους των £6,5 εκ., γεγονός που αποδεικνύει την ευαισθησία της κυβέρνησης στον τομέα αυτό.

Παρακολουθώντας με μεγάλη προσοχή τις δραστηριότητες της νέας κυβέρνησης στους δέκα πρώτους μήνες της ζωής της, θέλουμε ξεκάθαρα να πούμε ότι τα πρώτα δείγματα γραφής είναι ελπιδοφόρα, ενώ προοιωνίζονται ακόμη καλύτερα αποτελέσματα.

Ζώντας καθημερινά την έντονη κινητικότητα και τη ζωηρή διάθεση του νέου Υπουργού Υγείας να εγκύψει σε όλα τα ομολογουμένως πολύπλοκα προβλήματα του τομέα του Υπουργείου του, θέλουμε να πιστεύουμε και πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι ότι και με τη δεδομένη συμπαράσταση της Βουλής, καθώς και την ειλικρινή βοήθεια που δείχνει να θέλει να δώσει το άριστο επιστημονικό προσωπικό των κρατικών νοσηλευτηρίων μας, σύντομα θα ψηλαφήσουμε σημαντικά άλματα βελτίωσης στην προσφορά της καλύτερης δυνατής ιατρικής φροντίδας στο λαό μας.

Στους δέκα μήνες που πέρασαν σημειώσαμε το ξεχωριστό ενδιαφέρον των υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για πολύ σωστή προσέγγιση του πελώριου θέματος της πρόληψης. Με ικανοποίηση παρακολουθήσαμε βήμα προς βήμα την έντονη προσπάθεια όλων των φορέων για διαφώτιση, ενημέρωση, πρόληψη σε βασικότατα θέματα, όπως ο καρκίνος, το AIDS, τα ατυχήματα, η κακή διατροφή, το κάπνισμα, οι οδοντικές παθήσεις κ.λπ.

Στον τομέα της θεραπείας: Η λειτουργία νέων αστικών και αγροτικών υγειονομικών κέντρων, η ενίσχυση με έμψυχο υλικό και η συμπλήρωση του εξοπλισμού σε υφιστάμενα κέντρα έδωσαν κάποια ανακούφιση για πιο άνετη περίθαλψη στους κατοίκους της υπαίθρου και της αστικής περιφέρειας.

Παράλληλα, είδαμε να ολοκληρώνεται σχεδόν η στελέχωση πολλών υπηρεσιών με προσωπικό σε όλες τις βαθμίδες, ενώ επιτέλους για πρώτη φορά λειτούργησαν δύο θάλαμοι μεγάλης σπουδαιότητας, ο καρδιολογικός και ο θάλαμος λευχαιμικών παιδιών, γεγονός που πρέπει να πιστωθεί στα πολύ θετικά της κυβερνητικής προσπάθειας.

Η αναβάθμιση παλαιών και η λειτουργία νέων τμημάτων σε όλα σχεδόν τα νοσοκομεία της Κύπρου είναι ενέργεια σίγουρα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Η απόφαση για μελέτη σκοπιμότητας για νέο νοσοκομείο στο Παραλίμνι μας βρίσκει σύμφωνους, όπως επίσης και η άμεση αναβάθμιση του αγροτικού Νοσοκομείου Παραλιμνίου. Αλλά θέλουμε να τονίσουμε πολύ έντονα ότι το Τμήμα Πρώτων Βοηθειών του αγροτικού αυτού νοσοκομείου χρειάζεται εδώ και τώρα πλήρη αναμόρφωση. Είναι απαράδεκτο στην πιο ελκυστική τουριστική περιοχή του τόπου μας, όπου φιλοξενούνται χιλιάδες ξένοι τουρίστες, να μη διαθέτουμε μια πρώτης τάξεως βιτρίνα άμεσης ιατρικής φροντίδας, γεγονός που μας εκθέτει διεθνώς και υποβαθμίζει το, κατά γενική παραδοχή, υψηλό επίπεδό μας στην ιατρική προσφορά.

Ανάλογα και για τους ίδιους λόγους επιβάλλεται η άμεση βελτίωση του Τμήματος Πρώτων Βοηθειών στο αγροτικό Νοσοκομείο της Πόλεως Χρυσοχούς.

Όμως το πρόβλημα του βασικού τούτου τμήματος, που λέγεται "Πρώτες Βοήθειες", είναι γενικό σε όλα τα νοσοκομεία της Κύπρου και ζητούμε από τη νέα κυβέρνηση να το μελετήσει με προσοχή, για να δοθούν λύσεις λειτουργικά σωστές, ώστε τα τμήματα αυτά να ανταποκρίνονται απόλυτα στο ρόλο και τον προορισμό τους.

Μελετήσαμε με προσοχή τους προτεινόμενους προϋπολογισμούς του 1994 και υπογραμμίσαμε την προσθήκη κάποιου επιπλέον κονδυλίου κάτω από τον τίτλο "Γενικό Σχέδιο Υγείας". Για χρόνια τώρα όλοι έχουμε περίπου πεισθεί ότι κάθε κακό και ανάποδο που υπάρχει σήμερα στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του πολίτη θα λυθεί με την εισαγωγή του Γενικού Σχεδίου Υγείας. Τούτη η πρόθεση έχει εκφρασθεί από όλες τις κυβερνήσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας σε διαφορετικούς βέβαια τόνους και με διαφορετικά χρονοδιαγράμματα. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η σημερινή κυβέρνηση θα έχει την πολιτική βούληση και την αποφασιστικότητα να προχωρήσει σε πράξεις.

Στο σημείο τούτο, κύριε Πρόεδρε, ας μου επιτραπεί να πω δυο λόγια για την ομιλία συναδέλφου της αντιπολίτευσης.

Ο συνάδελφος, ακολουθώντας την πάγια τακτική του κόμματός του, στην ομιλία του, που την παρακολούθησα με πάρα πολλή προσοχή, δε βρήκε ούτε μια λέξη επαίνου για τις δραστηριότητες του Υπουργείου Υγείας της νέας κυβέρνησης. Ίσα ίσα πιστεύω ότι άδικα χρησιμοποίησε τον πολύ βαρύ χαρακτηρισμό ότι η κυβέρνηση ακολουθεί την τακτική της "καμένης γης".

Θα 'θελα να πω ότι ειδικά για το θέμα με το οποίο ασχολήθηκε ο συνάδελφος, την αγορά ιατρικών υπηρεσιών για την πρωτοβάθμια ιατρική φροντίδα, το 1990 για πρώτη φορά ο τότε Υπουργός Υγείας της τότε κυβερνήσεως στην Επιτροπή Υγείας, όπου παρευρισκόμουν και συμμετείχα, είχε εξαγγείλει την πρόθεσή του να εισαγάγει αυτό το νέο θεσμό. Όχι μόνο συμφώνησε η Επιτροπή Υγείας της Βουλής, αλλά όλες οι πτέρυγες της Βουλής υπέδειξαν ότι έπρεπε αυτό να γίνει το ταχύτερο δυνατό, με σωστή όμως εφαρμογή.

Όταν σε δεύτερη επίσκεψή του μετά από μερικούς μήνες ο Υπουργός ανεφέρθη στο ότι υπήρχαν προβλήματα συμφωνίας με τους άμεσα ενδιαφερομένους και ιδιαίτερα με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, υποδείξαμε ως Επιτροπή Υγείας ότι έπρεπε να υπάρξουν καθημερινές, αν ήταν δυνατό, συνεδριάσεις στο Υπουργείο, για να καταλήξουν το συντομότερο δυνατό σε μια συμφωνία, για να εφαρμοστεί ο θεσμός αυτός.

Όμως πολύ σωστά και χαρακτηριστικά ο συνάδελφος είπε ότι επανήλθε ο Υπουργός -πότε;- στις 5 Νοεμβρίου του 1992, δηλαδή τις παραμονές των προεδρικών εκλογών, για να πει: "Είμαστε έτοιμοι να το εφαρμόσουμε". Όμως και τότε ακόμη δεν υπήρχε μελέτη, δεν υπήρχε σύστημα και προπαντός δεν υπήρχε συμφωνία με τους άμεσα ενδιαφερομένους να προσφέρουν αυτές τις υπηρεσίες, δηλαδή τους λειτουργούς γιατρούς.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Είσθε απληροφόρητος, κύριε ...

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Με συγχωρείτε, αλλά εγώ δε διέκοψα κανέναν, αγαπητέ συνάδελφε.

Και ως προς την αναφορά ότι η δική μας πλευρά υπεστήριξε τις δέκα λίρες ως συμβολικό ποσό, βεβαιότατα, σίγουρα υπεστήριξε αυτό το ποσό, διότι, όπως ανέφερα προηγουμένως, δεν υπήρχε ακόμη τίποτε το συγκεκριμένο για την εφαρμογή αυτού του συστήματος.

Χαιρετίζουμε σήμερα την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας να καλέσει σε διήμερο σεμινάριο για αναλυτική συζήτηση και ενημέρωση από πέντε ειδικούς εμπειρογνώμονες, που έκαναν τις μελέτες και θα καταθέσουν τις εμπειρίες τους από παρόμοια σχέδια για θέματα υγείας εφαρμοσμένα με επιτυχία σε προηγμένες χώρες

Εμείς ως ο Δημοκρατικός Συναγερμός θέλουμε να ενθαρρύνουμε μια συνετή, ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος, ώστε να δώσουμε στο λαό μας ένα λειτουργικά άψογο Ασφαλιστικό Σχέδιο Υγείας, στηριγμένο στην ελεύθερη επιλογή θεραπευτή και θεραπευτηρίου με τη συμμετοχή όλου του πληθυσμού, ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, και με την αξιοποίηση όλου του ειδικού δυναμικού τόσο του κρατικού όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Να υποδείξουμε ότι γι' αυτό το τρομακτικής σπουδαιότητας εγχείρημα, που θα αποτελέσει ένα κοινωνικό άλμα, θα πρέπει επίμονα, απλά και ειλικρινά να ενημερωθεί αναλυτικά και ο τελευταίος πολίτης. Είναι βέβαιο ότι η επιτυχία του σχεδίου θα εξαρτηθεί πρώτιστα από το αν ο πολίτης θα το δεχθεί και θα το αγκαλιάσει με εμπιστοσύνη και αγάπη.

Μέχρι όμως την ώρα της εισαγωγής του ολοκληρωμένου σχεδίου, ας αντικρίσουμε τις σημερινές πραγματικότητες. Παρατηρούμε στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1994 να παραμένουν δεκάδες οργανικές θέσεις κενές: Πρώτοι Ανώτεροι Ιατρικοί Λειτουργοί, Ανώτεροι Ειδικοί Επιμελητές, Υγειονομικοί Νοσηλευτικοί Λειτουργοί κ.λπ. Πρέπει στα θέματα υγείας να βρεθεί πρακτικός τρόπος σύντμησης της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτείται για την πλήρωση τόσο βασικών θέσεων, ώστε να σταματήσει ή να μειωθεί στο ελάχιστο ο θεσμός πλέον των εκτάκτων.

Εδώ θα πρέπει να εκφράσουμε την ευαρέσκειά μας για τη θετική αύξηση της αμοιβής των γιατρών που ειδικεύονται στην Κύπρο. Θεσμός πολύ χρήσιμος για τους νέους μας επιστήμονες, που εργάζονται και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με πραγματικό ζήλο. Ανταμοιβή δίκαιη και επαινετή.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός στο προεκλογικό πρόγραμμα του υποψηφίου του Γλαύκου Κληρίδη για τις προεδρικές εκλογές του 1993 υποστήριξε: "Το Υπουργείο Υγείας πρέπει να γίνει κέντρο επιτελικού σχεδιασμού και ανάπτυξης όλων των υπηρεσιών υγείας. Ο ρόλος του δεν πρέπει να περιορίζεται στις κυβερνητικές υπηρεσίες, αλλά οφείλει να καλύπτει και τον ιδιωτικό τομέα...".

Σήμερα, την ώρα τούτη που εκφράζουμε τις κομματικές μας θέσεις από του βήματος της Βουλής, επαναλαμβάνουμε κατά λέξη τις ίδιες απόψεις και διακηρύξεις. Συνεπώς, περιμένουμε το ταχύτερο δυνατό τη σύσταση της υπεύθυνης υπηρεσίας, που επιτέλους θα αναλάβει ξέχωρα το χειρισμό των πολλαπλών θεμάτων που απασχολούν τον ιδιωτικό επιστημονικό τομέα της ιατρικής προσφοράς.

Είμαστε πραγματικά περήφανοι για τους συμπατριώτες μας επιστήμονες. Δε φείδονται κόπου, χρόνου και δαπάνης, για να ολοκληρώσουν την επιστημονική τους κατάρτιση με κάθε μορφής μετεκπαίδευση και ειδίκευση. Τους συναντούμε σε ιατρικά κέντρα από τη Σουηδία μέχρι τη Νότια Αφρική και από την Ιαπωνία μέχρι τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Κι ακόμα επενδύουν εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, για να εξοπλίσουν τα ιατρεία, τις κλινικές ή τα νοσοκομεία τους με τα πιο σύγχρονα μέσα της τεχνολογίας. Ποια η συμπαράσταση, η βοήθεια, η ενθάρρυνση του επίσημου κράτους; Απολύτως καμιά.

Εισήγηση παράλληλη: Σύσταση τμήματος για μελέτη και προγραμματισμό σε θέματα μηχανημάτων υψηλής τεχνολογίας. Όχι ανταγωνισμός, όχι αχρείαστη σπατάλη του ιδιώτη ή του κράτους. Τούτο είναι μπορετό με τη συνεργασία γύρω από το ίδιο τραπέζι επιστημόνων από το εξαίρετο δυναμικό των κρατικών υπηρεσιών και του ιδιωτικού τομέα.

Συναφές θέμα: Ποιοι δικαιούνται δωρεάν και μειωμένης χρέωσης περίθαλψη; Εμείς μέχρι την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας υποστηρίζουμε την κάρτα υγείας και σίγουρα την αύξηση της οροφής των εισοδημάτων των δικαιούχων, για να συμβαδίζουν με τη σημερινή πραγματικότητα, αλλά παράλληλα και τον αυστηρό έλεγχο για προστασία της άνεσης του δικαιούχου.

Μεγάλο κεφάλαιο στο οποίο τώρα πρέπει να στραφεί ολόπλευρα το ενδιαφέρον των υπηρεσιών του Υπουργείου είναι η φροντίδα της τρίτης ηλικίας. Μέσα από τους κρατικούς προϋπολογισμούς πρέπει να ληφθεί πρόνοια για τις τεράστιες επιπτώσεις που θα έχουμε ως κοινωνία από το γηράσκοντα πληθυσμό. Τώρα πρέπει να σχεδιάσουμε, να προβλέψουμε και να προλάβουμε να καλύψουμε τις ανάγκες που προβάλλουν άμεσα με την αύξηση του μέσου όρου ζωής των πολιτών μας. Αξιοπρεπέστατη προσφορά ιατρικής φροντίδας, δημιουργία και συντήρηση ευχάριστου περιβάλλοντος για τα σεβαστά γηρατειά πρέπει να είναι ο στόχος όλων μας. Για όλα αυτά είναι βέβαιο ότι θα απαιτηθεί πολύ σύντομα να μην αρκεστούμε στο πέντε τοις εκατό του ακαθάριστου εθνικού μας προϊόντος για την υγεία, που έτσι κι αλλιώς είναι χαμηλότερο συγκριτικά με τις χώρες της Ενωμένης Ευρώπης.

Τέλος, μιλώντας για την Ευρώπη ο Δημοκρατικός Συναγερμός, σταθερά προσηλωμένος στην ανάγκη άμεσης και πλήρους ένταξής μας στο χώρο όπου πραγματικά ανήκουμε, ασπάζεται απόλυτα τη φιλοσοφία της Ενωμένης Ευρώπης, που υποστηρίζει ότι η παροχή υψηλού επιπέδου φροντίδας υγείας είναι δικαίωμα του πολίτη και είναι υποχρέωση του κράτους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου, παρακαλώ.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να κάμω μια παρατήρηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Ξέρουμε ότι οι προϋπολογισμοί, ότι η διαδικασία συζήτησης των προϋπολογισμών αποτελεί μια κορυφαία στιγμή για το Κοινοβούλιο. Και ήθελα να εισηγηθώ, γιατί είναι πραγματικά θλιβερό το φαινόμενο -δε μιλώ για το Υπουργικό Συμβούλιο που έχει μια εκπροσώπηση για μερικές ώρες δυο Υπουργών- ότι τμηματάρχες των διαφόρων Υπουργείων θα έπρεπε να ήταν εδώ και να ακούν τις διάφορες εισηγήσεις που γίνονται από τους Βουλευτές πάνω στα εξειδικευμένα θέματα διαφόρων Υπουργείων. Πρέπει να γίνεται μια συζήτηση η οποία τελικά να έχει και μια προσφορά και μια συνεισφορά στους προβληματισμούς που πρέπει να υπάρχουν για τη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής.

Δυστυχώς πρέπει να παραδεχθούμε ότι μιλούμε μεταξύ μας εδώ πέρα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σωστή διαπίστωση.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

...και δεν υπάρχει καμιά ουσιαστική συνεισφορά στους πολιτειακούς θεσμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σωστή διαπίστωση, αλλά νομίζετε, κύριε Ομήρου, ότι οι τμηματάρχες των Υπουργείων θυσιάζουν για τίποτε το ελεύθερο απόγευμά τους; Νομίζω ότι ζούμε με ψευδαισθήσεις. Δυστυχώς!

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Δ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η ανθρωπότητα αναμφίβολα έχει πλέον συνειδητοποιήσει την πολύ μεγάλη, τη ζωτική, στην κυριολεξία, σημασία που το περιβάλλον διαδραματίζει τόσο για το μέλλον του ανθρώπινου γένους αλλά και γενικότερα για το μέλλον του πλανήτη μας. Επιστέγασμα της παγκόσμιας οικολογικής ευαισθητοποίησης αποτέλεσε η σύγκληση υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών της Παγκόσμιας Διάσκεψης για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, που πραγματοποιήθηκε στο Ρίο Ιανέιρο τον Ιούνιο του 1992. Εδώ, για πρώτη φορά στη διεθνή πολιτική έγινε παραδοχή ότι το μέλλον του πλανήτη γη, του δικού μας σπιτιού δηλαδή, διακυβεύεται, ακριβώς ένεκα της εγκληματικά κοντόφθαλμης ανθρώπινης συμπεριφοράς σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον.

Στο Ρίο πάρθηκαν αποφάσεις και μεθοδεύτηκαν μέτρα, το κύρος και η σημασία των οποίων έγκειται στο γεγονός ότι έτυχαν επεξεργασίας και αποδοχής από τα πιο ψηλά πολιτικά επίπεδα. Τα μέτρα αυτά έχουν στόχο την όσο το δυνατό πιο ορθολογιστική επέμβαση στο περιβάλλον και τη σωστή, από τεχνολογικής και οικονομικής άποψης, αξιοποίησή του αλλά και την αποκατάσταση, όπου είναι δυνατό, των ζημιών που η απροβλημάτιστη, η ληστρική παρέμβαση μιας κακώς νοούμενης ανθρώπινης δραστηριότητας του έχει προκαλέσει.

Είναι λοιπόν φανερό πως, καθώς περνούμε στον 21ο αιώνα, μια νέα παγκόσμια τάξη πρέπει να συνενώσει όλους μας σε έναν καθολικό συνεταιρισμό, που στόχο θα έχει την προστασία της φύσης και τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος για λογαριασμό τόσο της σημερινής αλλά κυρίως των επερχόμενων γενεών.

Τα πρώτα άρθρα της διακήρυξης του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη τοποθετούν, όπως είναι φυσικό, τον άνθρωπο στο επίκεντρο της πανανθρώπινης αυτής σταυροφορίας. Καλούν επίσης τα κράτη όπως όλα από κοινού και το καθένα ξεχωριστά αναλάβουν τις ευθύνες τους, για να μετατρέψουν αυτές τις αποφάσεις σε εθνική πολιτική και πρακτική σε όλα τα επίπεδα.

Από εδώ λοιπόν πηγάζει και η ανάγκη να προβληματιστούμε επιτέλους σοβαρά, κυβέρνηση, οργανωμένα σύνολα του τόπου μας αλλά και ο καθένας από εμάς, και να διαδραματίσουμε το ρόλο που μας αναλογεί για την προστασία και τη σωστή αξιοποίηση του δικού μας, του κυπριακού περιβάλλοντος. Κάτι τέτοιο αυτόματα θα αποτελέσει και τη δική μας συνεισφορά στην οικουμενική προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση.

Πραγματικά υπάρχουν πάρα πολλά που εμείς εδώ στην Κύπρο πρέπει και μπορούμε να κάνουμε. Είναι πεποίθησή μου πως η όλη προσπάθειά μας πρέπει να αρχίσει με τον καταρτισμό μιας πραγματικά νέας και ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής πολιτικής, που να ανταποκρίνεται στις καθαρά δικές μας πραγματικότητες και να είναι συγχρόνως εναρμονισμένη με τα παγκόσμια δεδομένα.

Θεωρούμε πως τον ακρογωνιαίο λίθο αυτής της νέας περιβαλλοντικής πολιτικής πρέπει να αποτελέσει η σύσταση ενός φορέα για θέματα περιβάλλοντος. Νοείται ασφαλώς ότι θα προηγηθεί σφαιρική και εμπεριστατωμένη μελέτη, που θα καλύπτει τους σκοπούς και τους στόχους του φορέα αυτού, την οργανωτική και διοικητική του δομή και διάρθρωση, τη στελέχωση και τον εξοπλισμό του.

Πιστεύουμε πως η σύσταση αυτού του φορέα συνιστά εκ των πραγμάτων την καλύτερη διέξοδο, εφόσον οικονομικές δυσκολίες και συνταγματικές δεσμεύσεις δεν επιτρέπουν τη δημιουργία Υπουργείου ή Υφυπουργείου Περιβάλλοντος, πράγμα που θα αποτελούσε την ιδανικότερη λύση. Οι βασικές αρμοδιότητες αυτού του φορέα θα πρέπει να είναι:

1) Η επεξεργασία και η διαμόρφωση μέσα από το δημοκρατικό διάλογο, τις δημοκρατικές και συναινετικές διαδικασίες και τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων οργανώσεων και ειδικών ενός ολοκληρωμένου θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής και προστασίας του περιβάλλοντος.
2) Ο συντονισμός της δραστηριότητας των Υπουργείων και υπηρεσιών που ασχολούνται με θέματα περιβάλλοντος. Στην προκείμενη περίπτωση ο φορέας θα έχει συγκεκριμένες εξουσίες και ο ρόλος του θα είναι ουσιαστικός και καθοριστικός.

Ο προτεινόμενος φορέας θα πρέπει να είναι αυτοδύναμος και να διαθέτει τις απαραίτητες υπηρεσίες, στελεχωμένες με εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο να έχει τα κατάλληλα ακαδημαϊκά προσόντα και την ανάλογη πείρα στα θέματα ενασχόλησής του. Επίσης ο φορέας αυτός πρέπει να διαθέτει και την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή. Παράλληλα, στα πλαίσια αυτού του φορέα θα πρέπει να λειτουργεί και συμβουλευτικό σώμα στο οποίο θα συμμετέχουν με εκπροσώπους τους όλοι οι ενδιαφερόμενοι σχετικοί μη κρατικοί φορείς και οργανώσεις.

Η πιο πάνω αναφορά στις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη σύσταση του φορέα και η μεγάλη σημασία που του αποδίδουμε εξηγούν γιατί το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις αντιμετώπισε επιφυλακτικά την ενέργεια της κυβέρνησης Κληρίδη να μετονομάσει το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Εμείς υποστηρίζουμε ότι κάτι τέτοιο δε διαφοροποιεί ούτε κατ' ελάχιστο την υφιστάμενη κατάσταση, που ασφαλώς την κρίνουμε παντελώς ανεπαρκή. Είναι χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο και απλά στοχεύει να στείλει το μήνυμα και να δημιουργήσει την εντύπωση ότι η κυβέρνηση Κληρίδη μαζί με τα άλλα "καλά" που έχει φέρει στον τόπο άρχισε να "παραλαμβάνει" και το περιβάλλον. Κάποιοι εδώ φαίνεται πως δεν αντιλαμβάνονται ότι το περιβάλλον απαιτεί έργα και πραγματική φροντίδα και ότι δεν ικανοποιείται με ταμπέλες στις εισόδους των Υπουργείων. Ευχόμαστε αυτή η αλήθεια να γίνει το συντομότερο δυνατό αντιληπτή για το καλό της πατρίδας μας.

Ο επόμενος στόχος της νέας περιβαλλοντικής πολιτικής στην οποία αναφερόμαστε πρέπει να είναι η διάγνωση κατά αντικειμενικό τρόπο των κύριων αιτίων της περιβαλλοντικής κακοδαιμονίας μας. Αυτό θα μας διευκολύνει πάρα πολύ στην επιλογή των σωστών κινήσεων και στη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών μέτρων, για να υλοποιήσουμε τις προθέσεις μας, που δεν είναι άλλες από το πώς θα βοηθήσουμε το περιβάλλον, ώστε ορθολογιστικά να ευεργετηθούμε από αυτό στη συνέχεια.

Σύμφωνα με τη δική μας γνώμη, οι αιτίες που καταστρέφουν το περιβάλλον του τόπου μας είναι οι ακόλουθες:

1) Η μεγάλη, η πολύ ραγδαία και ανεξέλεγκτη ανάπτυξη, οικοδομική, τουριστική, βιομηχανική, και η κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής, χωρίς να προηγηθούν οι απαραίτητες περιβαλλοντικές μελέτες. Όλα αυτά επέφεραν την υπερεκμετάλλευση των φυσικών μας πόρων, προκάλεσαν γενικότερες δυσμενείς επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον και σε τελευταία ανάλυση υποβάθμιση της ποιότητας της ζωής.
2) Η συνεχής εντατική ρύπανση από βιομηχανικά απόβλητα.
3) Η έλλειψη αποχετευτικών συστημάτων στις πόλεις για την επεξεργασία των οικιακών λυμάτων και συστημάτων σύγχρονης επεξεργασίας των σκουπιδιών.
4) Η ανεπαρκής σχετική νομοθεσία, που δεν μπορεί να αποτρέψει την ηχορύπανση.
5) Το τεράστιο κυκλοφοριακό πρόβλημα, το χάος, θα έλεγα, με την επακόλουθη ρύπανση των νερών, του αέρα και του εδάφους από τις ανεξέλεγκτες εκπομπές καυσαερίων.
6) Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων και άλλων μη αφομοιώσιμων ουσιών.
7) Η ανυπαρξία ουσιαστικής περιβαλλοντικής συνείδησης σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού ένεκα της έλλειψης προγραμμάτων διαφώτισης του κοινού.

Αναφερόμενοι στις αιτίες που επηρεάζουν αρνητικά το περιβάλλον, φυσικό και ανθρωπογενές, δεν μπορούμε να μην υποδείξουμε τη βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974 και τη συνεχιζόμενη κατοχή του 37% του εδάφους της πατρίδας μας από τα τουρκικά στρατεύματα, καθώς και την παρουσία στο κυπριακό έδαφος ξένων πολεμικών βάσεων και στρατευμάτων δυσανάλογων με το μέγεθος του νησιού. Αν άφησα τελευταίους αυτούς τους παράγοντες για να τους αναφέρω, το έκανα συνειδητά, για να υπερτονίσω τη σημασία τους.

Σημαντικό κεφάλαιο της νέας περιβαλλοντικής πολιτικής αναμφίβολα πρέπει να αποτελούν οι εισηγήσεις για την ορθολογιστική αξιοποίηση του περιβάλλοντος και για τα μέτρα που πρέπει να παρθούν για αποκατάστασή του, όπου χρειάζεται. Κατά την άποψη του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ολοκληρωμένη και καθ' όλα αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων της πατρίδας μας θα υπάρξει μόνο και όταν η Κύπρος ελευθερωθεί και επανενωθεί. Παράλληλα όμως και ενώ αγωνιζόμαστε για την επίτευξη του πιο πάνω στόχου, η πλευρά μας εισηγείται την προώθηση των εξής μέτρων:

1) Υιοθέτηση μιας νέου τύπου ανάπτυξης ριζικά εκσυγχρονισμένης, αναπόσπαστο τμήμα της οποίας θα είναι η εξασφάλιση οικολογικής ισορροπίας και η βελτίωση του υποβαθμισμένου περιβάλλοντος.
2) Η εκμετάλλευση των φυσικών πόρων να γίνεται με σύνεση και περίσκεψη και να αποβλέπει στην εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου και όχι μεμονωμένων ατόμων, επιχειρήσεων ή προνομιούχων κοινωνικών ομάδων.

3) Η διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος να γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι δυνατή και να διευκολύνεται η αναπαραγωγή του.

4) Γνωρίζοντας τις αιτίες που καταστρέφουν και υποβαθμίζουν το ανθρωπογενές περιβάλλον, να πάρουμε τα ανάλογα διορθωτικά μέτρα, ώστε να δημιουργήσουμε τις απαραίτητες συνθήκες για έναν ασφαλές και υγιεινό χώρο εργασίας, διαμονής και ψυχαγωγίας.

5) Προγραμματισμένα και μεθοδικά να πάρουμε μέτρα, ώστε να ευαισθητοποιηθεί περιβαλλοντικά ο κόσμος μας. Γι' αυτό το σκοπό η περιβαλλοντική μόρφωση πρέπει να ενσωματωθεί στην όλη εκπαίδευση.

6) Στον αγώνα για την προστασία της κυπριακής φύσης πρέπει να στρατευτεί όλος ο λαός είτε ως άτομα είτε μέσω των μαζικών οργανώσεων και φορέων.

7) Δεδομένου του οικουμενικού χαρακτήρα της περιβαλλοντικής κρίσης, η Κύπρος πρέπει να συμμετάσχει ενεργά, σε συνεργασία με άλλα κράτη και διεθνείς οργανισμούς, στον αγώνα για την προστασία του περιβάλλοντος και για ορθολογιστική ανάπτυξη.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, τελειώνοντας θέλω να επισημάνω την ανάγκη να συνειδητοποιήσουμε όλοι πως το περιβάλλον, άμεσο και ευρύτερο, δεν ανήκει μόνο σε εμάς αλλά και στις επόμενες γενιές που θα ακολουθήσουν. Έχουμε υποχρέωση εμείς, οι σημερινοί κάτοικοι του πλανήτη γη, να επιδείξουμε την απαιτούμενη ευαισθησία και υπευθυνότητα, ώστε να παραδώσουμε σε αυτούς που θα έρθουν μετά από εμάς ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο θα μπορούν να ζουν άνετα και υγιεινά και να ικανοποιούν τις δικές τους ανάγκες. Αν δε κάποιοι προτιμούν να εκφράζονται με οικονομικά μεγέθη, πρέπει να τους γίνει πίστη πως η υποβάθμιση με οποιοδήποτε τρόπο του περιβάλλοντος επιφέρει κόστος, ενώ κάθε ενέργεια ή και δαπάνη για την προστασία του είναι επένδυση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η συζήτηση των προϋπολογισμών θα συνεχιστεί αύριο Παρασκευή, 14 Ιανουαρίου 1994, στις 9.30 το πρωί, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994.

2) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994.

3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β':

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ':

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ώρα λήξης: 10.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

'Εκθεση για τα νομοσχέδια (1) "Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994", (2) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994" και (3) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994" και οι αγορεύσεις που ακολούθησαν γι' αυτά [Ι. Μάτσης, Δ. Χριστόφιας, Τ. Παπαδόπουλος, Β. Λυσσαρίδης, Ν. Ρολάνδης, Πρόεδρος (Α. Γαλανός), Ρ. Κατσελλή, Αν. Παπαρές, Δ. Κοντίδης, Γ. Ομήρου, Α. Παρισινός, Δ. Χρυσοστόμου], η συζήτηση των οποίων συνεχίζεται.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 14ης Ιανουαρίου 1994

(Ώρα έναρξης: 9.49 π.μ.)

(Αρ. 13)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας.

Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διακριβώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζεται η συζήτηση των Προϋπολογισμών του 1994 και καλώ στο βήμα τον κ. Πιττοκοπίτη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Τους δημοσιογράφους δε θα τους περιμένουμε, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν ξέρω, κύριε Συλλούρη. Αν θέλετε αλλάξετε τη σειρά μεταξύ σας.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι οι πρώτοι προϋπολογισμοί της νέας κυβέρνησης που έχουμε σήμερα μπροστά μας και που μέσα από αυτούς τους προϋπολογισμούς, ειδικά μέσα από τον προϋπολογισμό ανάπτυξης του 1994, καθορίζεται και η πολιτική της κυβέρνησης.

Είμαι υποχρεωμένος από αυτό το βήμα, κύριε Πρόεδρε, να δηλώσω, αλλά και να απευθυνθώ προς την κυβέρνηση και την ίδια ώρα να καλέσω την κυβέρνηση να δηλώσει αν αυτοί οι προϋπολογισμοί ανάπτυξης είναι πραγματικοί ή είναι πλαστοί, γιατί ειλικρινά πρέπει να γνωρίζουμε τόσο εμείς, οι αντιπρόσωποι του λαού, οι οποίοι θα εγκρίνουμε αυτούς τους προϋπολογισμούς όσο και ο λαός κατά πόσο θα υλοποιηθούν.

Θέλω να ξέρω, κύριοι συνάδελφοι, αν αυτοί οι προϋπολογισμοί θα έχουν την τύχη και τη μοίρα άλλων προϋπολογισμών που, ενώ διάφορα έργα τα οποία συμπεριλαμβάνονταν και εγκρίνονταν στον προϋπολογισμό ανάπτυξης και ενημερωνόταν

ο λαός ότι επιτέλους το άλφα ή το βήτα έργο θα κατασκευαζόταν, κατά τη διάρκεια του χρόνου ανακαλύπταμε ότι ούτε μελέτες ούτε σχέδια υπήρχαν καν και τότε γελοιοποιείται αυτό το Σώμα, γιατί καλείται και εγκρίνει προϋπολογισμούς πλαστούς και με την έγκρισή μας, άθελά μας γινόμαστε και εμείς οι ίδιοι συνένοχοι και συνυπεύθυνοι, όπως συνέβαινε στο παρελθόν με την προηγούμενη κυβέρνηση.

Εδώ είμαι υποχρεωμένος να πω μερικά πράγματα, άσχετα αν θα ενοχλήσουν. Έχω παρακολουθήσει με κάθε λεπτομέρεια την ομιλία του έντιμου συνάδελφου και Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ, ο οποίος επανειλημμένα χθες μιλώντας δήλωσε ότι για τεσσεράμισι χρόνια θα ασχολούμαστε και θα κρίνουμε τα έργα της προηγούμενης κυβέρνησης αντί να σκεφτομάστε και να δούμε τι κάνουμε απ' εδώ και πέρα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Είναι για το Συναγερμό που είπα, γιατί δεν είναι σίγουρο αν θα είστε και εσείς στα τεσσεράμισι χρόνια.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει χθες έδωσα όρκο και δε διέκοψα κανένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, σας παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Και μου απαντά έστω και τώρα ο αγαπητός συνάδελφος ο κ. Χριστόφιας ότι είναι για το Συναγερμό και το δέχομαι, αλλά την ίδια στιγμή το συνέδεε και άλλες επτά φορές είπε τη συγκυβέρνηση ΔΗΚΟ-ΔΗΣΥ.

Όταν δεν κρίνω την προηγούμενη κυβέρνηση που οι προϋπολογισμοί της λειτουργούσαν μέχρι πριν δέκα μέρες, γιατί όπως είναι γνωστό οι προϋπολογισμοί του 1993 ήταν της προηγούμενης κυβέρνησης, ειλικρινά διερωτούμαι τι θα κρίνουμε επιτέλους σ' αυτό τον τόπο.

Αν, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλετε να συζητούμε και να εγκρίνουμε προϋπολογισμούς και να αναφέρονται δεκάδες έργα και αναφέρονται: Δρόμος Κελοκεδάρων, δρόμος Διαρίζου, δρόμος Στενής-Λυσού, δρόμος Κάθηκα, δρόμος Γιόλους-Σίμου, για τα οποία ούτε καν μελέτες ή σχέδια υπάρχουν και καθημερινά ρεζιλευόμαστε επισκεπτόμενοι αυτές τις κοινότητες να τους εξαγγέλλουμε ότι, κύριοι, ο δρόμος σας, το νερό σας, το άλφα ή το βήτα έργο επιτέλους μετά από τόσα χρόνια έχει μπει στον προϋπολογισμό και έχει εγκριθεί. Ποιούς, αγαπητέ Χριστόφια, κατά τη γνώμη σας πρέπει να κρίνω ή να επικρίνω;

Πολλά είναι τα αναγκαία έργα, ειδικότερα έργα υποδομής που είναι αναγκαία να κατασκευαστούν και που θα δώσουν με την κατασκευή τους τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης της χώρας μας. Θα αμβλύνουν μόνιμα προβλήματα, θα συμβάλουν στη γενικότερη οικονομία του τόπου και την ίδια στιγμή επίσης θα παύσουμε ως χώρα να εξευτελιζόμαστε στα μάτια εκατομμυρίων επισκεπτών, όταν μας επισκέπτονται και αφικνούνται ή αναχωρούν από τον αερολιμένα Πάφου και πιστεύω ότι είναι παραδεκτό από όλους ότι οι αερολιμένες και τα λιμάνια είναι η βιτρίνα και ο καθρέφτης μιας χώρας.

Πιστεύω ειλικρινά ότι δεν είμαστε σοβαροί όταν χρησιμοποιούμε κάθε τρόπο και κάθε μέσο να προωθήσουμε την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ την ίδια στιγμή με τα μηνύματα που στέλλουμε, ειδικότερα μέσω του αερολιμένα Πάφου, παρουσιαζόμαστε σαν μια χώρα Αφρικανική και υπανάπτυκτη

Επιβάλλεται όπως χωρίς καμιά καθυστέρηση ληφθεί πολιτική απόφαση, για να εφαρμοστεί το σχέδιο της Σοφρεάβιας και να προχωρήσει η κυβέρνηση στην κατακύρωση του έργου, εφόσον προ πολλού έχουν τελειώσει οι αξιολογήσεις για τις προσφορές που ζητήθηκαν από τον Οκτώβρη του 1992 και έχουν λήξει από τον Απρίλιο του 1993.

Με τη νέα κυβέρνηση έχουμε ακούσει επανειλημμένως τον αρμόδιο Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων να δηλώνει ότι η οδική ανάπτυξη επιδιώκει τη δημιουργία ενός σύγχρονου δικτύου που να εξυπηρετεί με οικονομία, ταχύτητα και ασφάλεια τις ανάγκες της οδικής κυκλοφορίας.

Έχουμε ακούσει και έχει διακηρυχθεί από την κυβέρνηση ότι προωθείται η βελτίωση των βασικών οδικών αρτηριών της υπαίθρου, αλλά και η κατασκευή δρόμων που να εξυπηρετούν απομακρυσμένες κοινότητες, με κοινωνικά κατά κύριο λόγο κριτήρια. Έχει διακηρύξει αυτή η κυβέρνηση ότι τα έργα αυτά θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού και της οικονομίας του τόπου γενικότερα, στην ανύψωση του βιοτικού επιπέδου του λαού, στην ανάπτυξη της υπαίθρου και στην καταπολέμηση της αστυφιλίας.

Αυτές οι διακηρύξεις ως διακηρύξεις είναι ορθές και επιβαλλόμενες, λυπούμαι όμως να παρατηρήσω ότι δεν έχουν καμιά πρακτική εφαρμογή στις αγροτικές περιφέρειες της επαρχίας Πάφου, όπου δυστυχώς το οδικό δίχτυο σχεδόν όλων των κοινοτήτων είναι της δεκαετίας του 60, έχουν ερημωθεί και έχουν εγκαταλειφθεί οι κοινότητες με αποτέλεσμα τη μετακίνηση του πληθυσμού προς τις αστικές περιοχές, με σοβαρά προβλήματα τόσο των ιδίων των κατοίκων όσο και της γενικότερης οικονομίας του τόπου.

Θέλω να τονίσω για πρώτη και για τελευταία φορά ότι σε καμιά περίπτωση, προσωπικά τουλάχιστον, δε θα ανεχθώ το ρεζίλεμα και τον εξευτελισμό να επισκεπτόμαστε κοινότητες, να ενημερώνουμε τους κατοίκους της αγροτικής περιφέρειας για τα άλφα ή τα βήτα ποσά που εγκρίνονται στον προϋπολογισμό ανάπτυξης, για τη βελτίωση, την ευθυγράμμιση ή την ανακατασκευή διαφόρων δρόμων και στην εξέλιξη ούτε καν μελέτες ή σχέδια, όπως έχω αναφέρει και πιο πάνω, να μην υπάρχουν και απλώς να αναφέρονται στον επόμενο προϋπολογισμό του χρόνου και οι απαντήσεις που λαμβάνουμε κατά κόρον να είναι, η ζωή συνεχίζεται.

Επιβάλλεται σε αυτό τον τόπο να αλλάξουμε φιλοσοφία, να αλλάξουμε αν θέλετε νοοτροπία, να σκεφτούμε επιτέλους σοβαρά ότι σε καμιά απολύτως περίπτωση ούτε επιβάλλεται ούτε επιτρέπεται ο κάθε οικονομικός πόρος αυτού του κράτους να επενδύεται αποκλειστικά και μόνο προς την κατεύθυνση της τουριστικής βιομηχανίας, εις βάρος όλων των άλλων τομέων της γενικότερης οικονομίας. Αυτό από μόνο του θα μας οδηγήσει σύντομα στη μόνιμη καταστροφή αν δεν αποφασίσουμε έγκαιρα να στηρίξουμε τις αγροτικές περιφέρειες όχι μόνο της Πάφου, αλλά ολόκληρης της Κύπρου, για να λύσουμε μια για πάντα τα προβλήματα του οδικού δικτύου, της ύδρευσης των κοινοτήτων, της άρδευσης και της σωστής αξιοποίησης της γης και με ριζοσπαστικά μέτρα να δημιουργήσουμε όλα εκείνα τα αναγκαία έργα υποδομής ως και μικρές μονάδες κατά περιφέρεια βιομηχανιών μεταποίησης, για αξιοποίηση και της γυναίκας και του άνδρα της υπαίθρου. Να δώσουμε τη δυνατότητα να γίνουν παραγωγικοί, ως επίσης την ευκαιρία να συμπληρώνουν το αγροτικό τους εισόδημα και με άλλες παραγωγικές εργασίες.

Δεν μπορεί και δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση ο φυσικός πλούτος που ανήκει σε ολόκληρο το λαό και ειδικότερα οι υδάτινοι πόροι να δεσμεύονται και να παραχωρούνται προς εταιρείες για μεγαθήρια και τουριστική ανάπτυξη, όπως στην

περίπτωση της εταιρείας Λανίτη στο Ραντί, όπου η προηγούμενη κυβέρνηση 15 μέρες πριν απέλθει δέσμευσε το κράτος να παραχωρεί για πάντα, στην αρχή ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες κυβικά μέτρα νερού και στη συνέχεια δυο εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού εις βάρος του αγροτικού κόσμου και γενικότερα εις βάρος της ύδρευσης και άρδευσης της επαρχίας Πάφου.

Σας έχω ακούσει επανειλημμένως να μιλάτε και να κρίνετε, και είναι δικαίωμά σας, τη συγκυβέρνηση ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ, αλλά τι έχετε να μου απαντήσετε όταν ήσαστε συγκυβέρνηση ή κυβέρνηση με τον κ. Βασιλείου και όταν ο Υπουργός ήταν ακόμα δικός σας, ο Υπουργός Γεωργίας, με ποια απόφαση, για ποιο συμφέρον του λαού δεσμεύσατε το κράτος, δεκαπέντε μέρες προτού απέλθετε, να παραχωρούνται αυτοί οι υδάτινοι πόροι σε μια εταιρεία και να ερχόμαστε κάθε χρόνο μέσα από την παρατεταμένη ανομβρία που υπάρχει στον τόπο μας, δυστυχώς, να αποκόπτουμε και να απαγορεύουμε στον κάθε αγρότη να ασχοληθεί με το επάγγελμά του ή με τα φυστίκια ή με τα φασόλια ή με τις πατάτες ή με τις μπανάνες ή με τα εσπεριδοειδή, λόγω έλλειψης νερού, ενώ την ίδια στιγμή είναι υποχρεωμένο αυτό το κράτος να παραχωρεί αυτό το νερό με αυτή τη συμφωνία; Πρέπει επίσης να μας πείτε και να ενημερωθεί ωστά ο λαός, ποιοί είναι αυτοί που αποφάσισαν ότι τα μεγάλα υδατικά έργα που έχουν γίνει στην Κύπρο πρέπει να ξεπουληθούν σε δέκα, σε είκοσι ξενοδόχους αντί αυτά τα έργα να παραμείνουν και να προσφέρουν και σε κανονικές συνθήκες, αλλά και σε ανώμαλες συνθήκες, συνεχή ροή νερού για σκοπούς ύδρευσης και άρδευσης τόσο των πόλεών μας όσο και των κοινοτήτων μας γενικότερα;

Καλούμε τη σημερινή κυβέρνηση και ειδικότερα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον Υπουργό Γεωργίας να καταγγείλουν αμέσως αυτή τη συμφωνία και αν απορρέουν αποζημιώσεις, που θα αποφάσιζε η δικαιοσύνη, να καταβληθούν τώρα, παρά να πληρώνει ο λαός αυτής της χώρας για πάντα για μια συμφωνία που έγινε εν αγνοία του και σε βάρος του.

Γιατί αυτές τις μέρες αυτή η εταιρεία που έχει εξασφαλίσει αυτές τις ποσότητες νερού από το φράγμα του Ασπρόκρεμμου προχωρεί στην κατασκευή διαφόρων έργων υποδομής για μεταφορά του νερού. Και αν μελλοντικά η κυβέρνηση αποφασίσει να ακυρώσει αυτή τη συμφωνία, σίγουρα αυτό θα μετρήσει στην απόφαση της δικαιοσύνης για οποιεσδήποτε σίγουρα αυξημένες αποζημιώσεις.

Πρέπει επίσης η κυβέρνηση χωρίς καμιά καθυστέρηση να προχωρήσει στο σχεδιασμό και στην ανέγερση δημόσιων κτιρίων ειδικότερα στην Πάφο και να σταματήσει μια για πάντα εκείνη η φιλοσοφία μερικών έξυπνων, η οποία καθοδηγούσε μερικούς εκ των προτέρων στο να ανεγείρουν πολυκατοικίες ή και άλλα υποστατικά, να ενοικιάζονται από το δημόσιο προκαταβολικά, αλλά να είναι κατάσπαρτα σε μια έκταση πολλών χιλιομέτρων και έτσι να προκαλούν αφάνταστες ταλαιπωρίες, σωματικές, όσον αφορά την τρίτη ηλικία, και οικονομικές για ολόκληρο το λαό, ο οποίος καλείται ως συνήθως να πληρώνει πάντοτε τα σπασμένα.

Και σίγουρα, πάλιν εκ των πραγμάτων είμαι υποχρεωμένος και εδώ, όσο κι αν δεν το επιθυμώ, να κρίνω πολύ έντονα την προηγούμενη κυβέρνηση, γιατί και η φιλοσοφία και η απόφαση και η πράξη δική της ήταν.

Υπερηφανεύεται η Κύπρος ότι κατά σειρά είναι στην πέμπτη θέση διεθνώς και έχουν εγγραφεί υπό κυπριακή σημαία 2 409 πλοία συνολικής χωριτικότητας 23,5 εκατομμυρίων κόρων. Λυπούμαι να παρατηρήσω όμως ότι παράλληλα δεν έχουμε δημιουργήσει όλους εκείνους τους αναγκαίους μηχανισμούς και την υποδομή και επίσης δεν έχουν ληφθεί εκείνα όλα τα μέτρα που χρειάζονται και παρουσιάζεται η Κυπριακή σημαία σαν σημαία ευκαιρίας.

Είναι γνωστό και το νιώθουμε όλοι ότι τα τελευταία χρόνια περνούμε μέσα από μια παρατεταμένη ανομβρία και δυστυχώς κινούμαστε με ρυθμό χελώνας στην κατασκευή των υδατικών φραγμάτων στο Διαρίζο και στην Έξουσα, για να μπορέσουμε να αποθηκεύσουμε μέσα σε χαλεπούς καιρούς και την τελευταία σταγόνα νερού και να την αξιοποιήσουμε για την ύδρευση των κοινοτήτων και των πόλεων μας ως και για την άρδευση της γεωργικής γης. Αυτό μας οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια και πολύ σύντομα θα βρεθούμε στην ανάγκη να εγκαταστήσουμε πολυδάπανους σταθμούς αφαλάτωσης, χωρίς καν προηγουμένως να προχωρήσουμε στην κατασκευή όλων εκείνων των αναγκαίων φραγμάτων.

Εδώ σ' αυτό το σημείο, μου έχει γίνει πριν πολύ καιρό, αλλά έχει φρεσκαριστεί η σύγχυσή μου χθες παρακολουθώντας έντιμους και αγαπητούς φίλους από την πλευρά της ΕΔΕΚ να δηλώνουν ότι θα καταψηφίσουν τους προϋπολογισμούς. Δημοκρατικό, αναφαίρετο δικαίωμά τους. Έχω όμως μια απορία. Όταν επισκεφτόμαστε ως Βουλευτές αυτής της χώρας ή τις κοινότητες ή ευρύτερες περιφέρειες ή συνομιλούμε με οργανωμένα σύνολα και πολύ επιτακτικά ζητούμε από την κυβέρνηση να συμπεριλάβει στους προϋπολογισμούς ανάπτυξης το άλφα, το βήτα, το γάμα ή το δέλτα έργο, όταν μέσα από πολλές διαβουλεύσεις και κόντρες επιτυγχάνεται αυτό το πράγμα και ακολουθεί η κατάθεση των προϋπολογισμών και γίνεται η τελική συζήτηση, αν θέλετε η διαμόρφωση αυτών των προϋπολογισμών στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών -εκεί μέσα από τις διαβουλεύσεις κάποια έργα αφαιρούνται κάποια προστίθενται κ.ο.κ.- και για έργα τα οποία οι αγαπητοί συνάδελφοι της ΕΔΕΚ ενέγραψαν θέματα μαζί μας ή και με άλλους Βουλευτές, τα διεκδίκησαν μαζί μας, όταν μπαίνουν στον προϋπολογισμό λένε ότι δεν τα ψηφίζουν; Ειλικρινά είμαι συγχυσμένος, δεν μπορώ να κατανοήσω αυτή τη φιλοσοφία και αυτή την πολιτική, δικαίωμά τους όπως ανέφερα τους συναδέλφους, αλλά διερωτούμαι, γιατί να γράφω τρεις φορές το αεροδρόμιο Πάφου και να λέμε ότι είναι αυτό το έργο που μας εξευτελίζει σαν χώρα, να λέμε ότι τα λιμάνια και τα αεροδρόμια είναι η βιτρίνα μας, στο τέλος αυτού του μήνα να συζητούμε αυτό το πράγμα και ένας από τους εγγράψαντες το θέμα, ο αγαπητός μου συνάδελφος ο Γιαννάκης ο Ομήρου, αν αύριο μπει αυτό το έργο στον προϋπολογισμό, να λέει δεν το ψηφίζω. Ειλικρινά δεν μπορώ να κατανοήσω αυτή τη φιλοσοφία, που λέω και πάλιν ότι είναι αναφαίρετο δικαίωμα ενός εκάστου.

Όσον αφορά τον Τακτικό Προϋπολογισμό, πολλά λέχθηκαν χθες και από τον Κοινοβουλευτικό μου Εκπρόσωπο και από τον κ. Μάτση και από τον κ. Χριστόφια και από άλλους συναδέλφους, ότι δηλαδή το κρατικό μισθολόγιο έχει καταντήσει γάγγραινα για τα οικονομικά αυτού του τόπου και επίσης από διάφορες πλευρές υπήρξε και σύγκρουση για το πόσες χιλιάδες υπάλληλοι, αν είναι τρεισήμισι, αν είναι δυόμισι, αν είναι δυο που είχαν προσληφθεί τα τελευταία χρόνια, πού ανήκαν, ποιος χρησιμοποίησε το ρουσφέτι και προειδοποιώ για τελευταία φορά. Ο Κοινοβουλευτικός μου Εκπρόσωπος μου έχει μάθει ένα πράγμα και με έχει προειδοποιήσει: "Να μην ξανακούσω να μου πείτε για βιώσιμη και δίκαιη λύση του κυπριακού προβλήματος, γιατί θα σας βρίσω", μου είχε πει. Και εγώ, όταν ακούω τη λέξη "αξιοκρατία" και ότι το κάθε τι γινόταν με αξιοκρατία και ότι δεν υπάρχει ρουσφέτι, ειλικρινά γίνομαι άλλος άνθρωπος.

Σ' αυτό τον τόπο δεν έχουμε, αγαπητοί συνάδελφοι, το θάρρος και τη δύναμη να σταθούμε στα πόδια μας και να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, γιατί πιθανώς όλους μας βολεύει αυτό το πράγμα. Προσλήφθηκαν χιλιάδες άνθρωποι τα

τελευταία χρόνια με επιστημονικό τρόπο στο ρουσφέτι. Είχαμε μπει στα κομπιούτερς, σχίστηκαν τα φάϊλς, σχίστηκαν οι κόλλες, υπήρχαν οι κασέττες, πατούσες το κουμπί και έβγαινε το όνομα, η θέση. Εντάξει, αυτό το πράγμα το δέχομαι, ήταν πρόοδος. Αλλά μήπως ξανατολμήσει κανένας και ισχυριστεί και πει ότι δεν υπήρξε ρουσφέτι ή δεν υπάρχει ρουσφέτι και μάλιστα αυτό το πράγμα να το κάνουμε κάτω από την κάλυψη του ωραίου συνθήματος: Είναι με αξιοκρατία που γίνεται. Χιλιάδες άνθρωποι, κύριοι, τη στιγμή που υπήρχε μορατόριουμ, έμπαιναν από τις πόρτες, έμπαιναν από τα παράθυρα, έμπαιναν από τους φεγγίτες, έμπαιναν από τους καπνοδόχους. Θέλετε παραδεχτείτε το, θέλετε μην το παραδεχτείτε. Αυτή είναι μια πραγματικότητα. Οι αριθμοί είναι εκεί και στέκουν και μιλούν από μόνοι τους. Ρωτώ όμως, ως πού θα συνεχίσει αυτή η κατάσταση; Δεν αντιλαμβανόμαστε ότι το λιγότερο εμείς οι ίδιοι γρονθοκοπούμε τις δικές μας θέσεις, όταν λέμε από τη μια ότι η οικονομία μας πάσχει, η οικονομία μας έχει προβλήματα, η οικονομία μας με τον τρόπο που λειτουργεί οδηγείται στην καταστροφή, αλλά δεν κάνουμε απολύτως τίποτε για να περιορίσουμε ή να μειώσουμε αν θέλετε τις επιπτώσεις που δέχεται η οικονομία με αυτό τον τρόπο που γίνονται σήμερα οι προσλήψεις;

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι όλοι εμείς οι αντιπρόσωποι του λαού, αλλά και γενικότερα ο λαός μας, πρέπει με σύνεση να αναλάβουμε τις ευθύνες μας και πρέπει να σταματήσουμε να μιλούμε πολύ και να πράττουμε περισσότερα.

Πρέπει όλοι από κοινού να συμβάλουμε με όλες μας τις δυνάμεις, πρέπει να αλλάξουμε φιλοσοφία και νοοτροπία. Πρέπει το δημόσιο συμφέρον να το αντιμετωπίζουμε με αίσθημα ευθύνης και να το έχουμε σε προτεραιότητα, για να μπορέσουμε να βγάλουμε την κατεχόμενή μας πατρίδα από την κατοχή και επίσης την ίδια στιγμή να απαγκιστρώσουμε την οικονομία από τα αδιέξοδα που την οδήγησε η προηγούμενη κυβέρνηση. Και είναι ευθύνη σας και πρέπει, αγαπητοί φίλοι του ΑΚΕΛ, να αναλάβετε τις ευθύνες σας, γιατί τα τελευταία πέντε χρόνια που ήσαστε κυβέρνηση, συγκυβέρνηση, συμμετέχατε ή άλλως πως, δεν είχατε να αντιμετωπίσετε όλα εκείνα τα προβλήματα που υπήρχαν για στέγαση προσφύγων, για αναπλήρωση των πλουτοπαραγωγικών πόρων που είχαν χαθεί λόγω της εισβολής, τη δημιουργία νέων δρόμων, τη δημιουργία αερολιμένα, που είχαμε ένα και εκείνος αχρηστεύτηκε, τον εξοπλισμό και την επέκταση των λιμανιών, που είχαμε μόνο ένα στην Αμμόχωστο και το χάσαμε και εκείνο, δίκτυα ηλεκτρικής, δίκτυα ΑΤΗΚ, υδάτινους πόρους και άλλα πολλά. Κι εγώ τονίζω, γιατί κάποιος μπορεί να πει ότι είμαι πολύ φανατισμένος, ότι θέλω να βρεθεί ένας άνθρωπος που να μου πει ότι από την Πέτρα του Ρωμιού, που είναι η επαρχία Πάφου, και καλύπτει γεωγραφικά μέχρι τον Πωμό, μέχρι το Σταυρό της Ψώκας και τον Άγιο Νικόλα, ποιο έργο τα τελευταία πέντε χρόνια έχει γίνει σ' αυτή την επαρχία.

Και χωρίς να είμαι άδικος πρέπει να αναφέρω και τι έγιναν. Μια τρύπα εκτροπής του νερού του Διαρίζου εκτός Πάφου, μια συμφωνία για το υπόλοιπο του νερού που έμεινε στον κ. Λανίτη για τώρα και μελλοντικά, αυτά όμως είναι έργα για τα οποία μερικοί πρέπει να θλίβονται και όχι να υπερηφανεύονται.

Στην επαρχία Πάφου, παρά τους αγώνες όλων των πολιτικών δυνάμεων, όλου του λαού, πιστεύω ότι κανένας καλόπιστα δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι ο λαός σ' αυτή την επαρχία έχει τις ίδιες ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης, έχει το ίδιο βιοτικό επίπεδο άλλων επαρχιών ή έχει εκείνα τα έργα υποδομής που υπάρχουν σε άλλες επαρχίες.

Τόσα χρόνια είμαστε λογικοί, γιατί έτσι έπρεπε να είμαστε και λογικοί και υπεύθυνοι. Μετά την προσφυγοποίηση του 1/3 του πληθυσμού, που ο κύριος όγκος του κατά 90 ή 92% αναγκάστηκε να εγκατασταθεί στις άλλες επαρχίες, Λάρνακας, Λεμεσού και Λευκωσίας, αυτό το πράγμα υποχρέωνε την κάθε κυβέρνηση να κάμει και τα αναγκαία έργα και για στέγαση και για επαγγελματική αποκατάσταση και τα αναγκαία δίκτυα, οδικά δίκτυα και άλλως πως, για να εξυπηρετηθούν αυτές οι χιλιάδες συμπατριώτες μας που είχαν την ατυχία να δεχθούν το κύριο πλήγμα και την καταστροφή που προέκυψε από την τουρκική εισβολή. Αυτά όλα όμως έχουν παρέλθει. Και θέλω να δηλώσω με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο ότι δεν πρόκειται πλέον να είμαστε οι λογικοί και οι υπεύθυνοι και τα φρόνιμα παιδιά. Με δύναμη, ανένδοτοι θα επιμένουμε η Πάφος το λιγότερο να έχει την ίδια μεταχείριση που έχουν οι άλλοι πολίτες αυτής της χώρας. Θα επιμένουμε και θα συγκρουστούμε με οποιονδήποτε, θέλει ας είναι η κυβέρνηση, θέλει ας είναι μεμονωμένα Υπουργοί, θέλει ας είναι άλλες πολιτικές δυνάμεις, θέλετε είναι οργανωμένα σύνολα, θέλετε είναι το κεφάλαιο, ναι, θα συγκρουστούμε και θα επιμένουμε να γίνουν εκείνα τα λογικά και επιβαλλόμενα έργα υποδομής σ' αυτή την επαρχία ...

Παρακολουθώ, συνάδελφε, το ρολόι που είναι απέναντί μου και είμαι μέσα στα χρονικά πλαίσια.

... Θα επιμένουμε λέω στην κατασκευή όλων αυτών των αναγκαίων έργων, για να παύσουμε επιτέλους σ' αυτή τη χώρα να είμαστε οι πτωχοί συγγενείς των άλλων επαρχιών. Για παράδειγμα θα πουν, "ε, τα κατάφερε ο Πιττοκοπίτης και γίνεται ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου". Μας χρεώνουν τα 15 εκατομμύρια ή τα 48 που είναι μέσα στην επαρχία Λεμεσού και θα φαγωθούν τα 3/4 μέχρι το Πισσούρι, γιατί από εκεί ξεκινά η επαρχία Πάφου. Είναι στην επαρχία της Λεμεσού και τα χρεώνουν στην Πάφο. Δεν ξέρω κανέναν άλλο τρόπο, αν είναι από τα σύννεφα που θα πάμε στην Πάφο. Αλλά δεν το κατάλαβα, γιατί μας τα χρεώνουν εμάς και κάθε λίγο μας λέν τόσα εκατομμύρια λίρες για το δρόμο Λεμεσού - Πάφου. Ή δώστε μας και διοικητικό στην επαρχία Λεμεσού, να επεκταθεί η Κατάγκα της Πάφου και να ξέρουμε ότι είμαστε πιο μεγάλη σε έκταση γεωγραφική επαρχία και έχουμε και το αεροδρόμιο και έχουμε και το λιμάνι, για να σκεφτούμε επιτέλους από εκεί και κει τι μπορούμε να κάνουμε, αλλά μη μας χρεώνετε, συνάδελφοι, και άδικα, έργα ή κονδύλια τα οποία λογικά θα πρέπει να χρεωθούν αν θέλετε σε εκείνη την επαρχία που διά μέσου της περνά αυτό το έργο.

Με αυτά, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, εμείς θα ψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς, αλλά θα παρακολουθούμε μέρα με μέρα, μήνα με μήνα, τουλάχιστον αυτά που αφορούν την επαρχία Πάφου και δε θα ανεχθώ, οποιοδήποτε έργο θα εγκριθεί διά αυτού του προϋπολογισμού, να μην κατασκευαστεί.

Ευχαριστώ, κύριε Αγαπίου, σε ακούω από εκεί που μιλάς, αλλά δεν έχω ώρα να σας απαντήσω.

Ευχαριστώ πολύ.

(Γέλια)

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Πιττοκοπίτη ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαταστάθηκε στην έδρα από τον κ. Α. Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κύριοι συνάδελφοι, αντιλαμβάνομαι πως με βάση τις διευθετήσεις που έχουν γίνει για το χρόνο, το κάθε κόμμα, η κάθε ομάδα έχει την ευθύνη κατά πόσο υπερβαίνει το όριο ο ομιλητής ή όχι. Επομένως η Προεδρία δεν έχει δικαίωμα να παρέμβει.

Στο βήμα καλείται ο κ. Θεοδώρου, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πριν αρχίσω την ομιλία μου, θα ήθελα να κάμω μια αναφορά για το νέο δρόμο Λεμεσού-Πάφου και για τον κ. Πιττοκοπίτη. Είναι εις πίστιν του κ. Πιττοκοπίτη -και είναι απάντηση αυτό που λέγω σε όσους τον κατηγορούν ότι δεν είναι περιβαλλοντιστής- ότι συνέτεινε, ώστε σε αυτό το δρόμο, για προστασία του φυσικού περιβάλλοντος των βάσεων, να κατασκευαστούν δύο σήραγγες διατομής εκατόν τετραγωνικών μέτρων η καθεμιά που θα κοστίσουν £10 εκ., ενώ θα μπορούσε να γίνει ο δρόμος αυτός επιφανειακά και να κοστίσει £1 εκ. Αυτό, για να προστατευτεί το φυσικό περιβάλλον. Και ας λένε ότι ο κ. Πιττοκοπίτης δεν είναι υπέρ του φυσικού περιβάλλοντος και είναι εχθρός των περιβαλλοντιστών και των οικολόγων.

Μετά από αυτό να μπούμε και στο θέμα μας. Κύριε Πρόεδρε, θα σχολιάσω μερικά σημεία που προκύπτουν από την πολιτική της κυβέρνησης, όπως αυτή εκφράζεται στις κυβερνητικές διακηρύξεις και εκδηλώνεται στις κυβερνητικές πράξεις, καθώς επίσης και στους κυβερνητικούς προϋπολογισμούς. Επίσης θα σχολιάσω μερικά κονδύλια των σημερινών προϋπολογισμών. Θα αναφέρω ολίγα για τα προϋπολογιζόμενα αναπτυξιακά έργα στην επαρχία Λεμεσού. Στη συνέχεια θα προσπαθήσω να απαντήσω στο γνήσιο ερώτημα του κ. Πιττοκοπίτη γιατί εμείς της ΕΔΕΚ, ενώ ζητούμε την εκτέλεση ορισμένων έργων και τη στιγμή που αυτά τα έργα συμπεριλαμβάνονται στους προϋπολογισμούς, ερχόμαστε και καταψηφίζουμε αυτούς τους προϋπολογισμούς. Και εγώ λέω ότι αυτό το γνήσιο ερώτημα και η γνήσια απορία του κ. Πιττοκοπίτη είναι εξ όσων γνωρίζω απορία και πολλών συμπατριωτών μας. Και θα κλείσω με μια παρατήρηση, κατά τη γνώμη μου, σοβαρή πάνω στο εθνικό θέμα.

Αρχίζω λοιπόν με το σχολιασμό σημείων της πολιτικής της κυβέρνησης. Πρώτη παρατήρηση που έχω να κάνω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι η συνεισφορά των έμμεσων φόρων στα έσοδα του κράτους μεγεθύνεται διαρκώς. Ενώ παλαιότερα η σχέση των άμεσων φόρων προς τους έμμεσους φόρους ήταν π.χ. το 1984 61,6%, το 1993 ανέβηκε στο 72,5%. Το 1994 αυτή η σχέση πέφτει στο 53,6%. Θέλω να εξηγήσω με δύο λόγια τι σημαίνει αυτή η παρατήρηση. Σημαίνει στροφή της κυβερνητικής προσπάθειας για εξασφάλιση εσόδων προς τις μεγάλες καταναλωτικές μάζες. Γιατί, όταν μιλούμε για έμμεσους φόρους, μιλούμε για καταναλωτικούς φόρους. Υπάρχει δηλαδή πολύ δυσανάλογη αύξηση των έμμεσων φόρων που επιβαρύνουν τις καταναλωτικές μάζες σε σχέση με τους άμεσους φόρους που επιβαρύνουν τα ψηλά εισοδήματα. Η αύξηση των έμμεσων φόρων είναι ήδη γεγονός από το 1993 με την επιπρόσθετη αύξηση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας κατά 3%, με την αύξηση της βενζίνης και με την αύξηση των τσιγάρων. Ταυτόχρονα είχαμε διαγραφή του 3% της εισφοράς των ξενοδόχων και των διάφορων επιχειρηματιών του τουρισμού προς τον ΚΟΤ. Αυτό δείχνει ακριβώς και μια τάση της κυβέρνησης ως προς το πού προσανατολίζεται να εξασφαλίσει τα κρατικά έσοδα.

Η σχετικά μικρή αύξηση των άμεσων φόρων, πολύ μικρότερη, ασυγκρίτως μικρότερη από την αύξηση των έμμεσων φόρων, συνοδεύεται από μια έντονη φιλολογία περί πάταξης της φοροδιαφυγής. Δε θέλω να προκαταλάβω και να προδιαγράψω ποια θα είναι η πορεία της κυβέρνησης. Δικαιούμαι νομίζω να εκφράσω φόβους ότι αυτή η φιλολογία, εφόσον διατυμπανίζεται με τον τρόπο που διατυμπανίζεται, δημιουργεί υποψίες ή αμφιβολίες ως προς τις κυβερνητικές προθέσεις αν και κατά πόσο τελικά θα υλοποιηθούν. Εύχομαι να υλοποιηθούν οι κυβερνητικές προθέσεις και θα είμαστε οι πρώτοι που θα τις επαινέσουμε. Αυτό θα το δείξει το μέλλον.

Το επόμενο σημείο που θέλω να σχολιάσω είναι το εξής: Το πρόβλημα της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Η κυβερνητική αντίληψη γι' αυτό το πρόβλημα δυστυχώς εξακολουθεί να παραμένει συντηρητική υπό την έννοια ότι συμπορεύεται με τις αντιλήψεις των πλέον μη προοδευτικών επιχειρηματιών. Δε θέλω να πω αντιδραστικών. Λέγω μη προοδευτικών επιχειρηματιών. Δηλαδή, κατά την κυβερνητική άποψη -και αυτό φαίνεται και από τις διακηρύξεις, αλλά και από τις κυβερνητικές πράξεις- ο κύριος λόγος για τη μη ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας, των προϊόντων μας είναι το εργατικό κόστος. Για όλα φταίει το εργατικό κόστος. Αυτή η αντίληψη έχει στηλιτευθεί και από προηγούμενους ομιλητές και δείχνει έλλειψη φαντασίας και δείχνει έλλειψη προσαρμογής προς τη σημερινή εποχή. Σε μια εποχή που φτάσαμε στα άστρα, εμείς εδώ στην Κύπρο, κάποιοι επιχειρηματίες, πλέον η κυβέρνηση, εξακολουθούμε ακόμα να πιστεύουμε ότι ο κύριος συντελεστής του κόστους είναι το εργατικό. Δεν είναι το εργατικό. Και ενόσω έχουμε αυτή την αντίληψη, μας περιμένουν πολλά, πολύ περισσότερα δεινά από αυτά τα οποία έχουμε στον οικονομικό τομέα. Ταυτόχρονα, ενώ η κυβέρνηση έχει την άποψη ότι είναι το εργατικό κόστος που ευθύνεται, την προωθεί και την προωθεί έμπρακτα προσπαθώντας να καθηλώσει τους μισθούς. Η προσπάθεια άρχισε από την ΠΑΣΥΔΥ. Και ενώ το αίτημα της καθήλωσης των μισθών των κυβερνητικών υπαλλήλων είναι δημοφιλές, γι' αυτό χρησιμοποιείται, πίσω από αυτή την αντίληψη κρύβεται προσπάθεια καθήλωσης γενικότερα των μισθών. Ενώ λοιπόν η κυβέρνηση προσπαθεί να καθηλώσει τους μισθούς, την ίδια στιγμή όχι μόνο δεν προσπαθεί να σταθεροποιήσει ή να καθηλώσει τις τιμές, αλλά αντίθετα εξαγγέλλει φιλελευθεροποίηση.

Τόσο η ομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας από αυτό το βήμα όσο και η ομιλία του Υπουργού Οικονομικών βρίθουν από αυτή τη φράση και από αυτό το πνεύμα της φιλελευθεροποίησης της οικονομίας. Και έχει γίνει και εδώ η σχετική αρχή. Και έχει γίνει η αρχή κατά τρόπο που θα μας εξαπατήσει ή που σκοπεύει να μας εξαπατήσει. "Η φιλελευθεροποίηση αρχίζει από τις τράπεζες με μείωση", λέει, "του επιτοκίου". Είναι μείωση τώρα. Αλλά πολύ σύντομα η φιλελευθεροποίηση θα φέρει την αύξηση των επιτοκίων και θα ακολουθήσουμε άλλες χώρες, άλλες καταστάσεις όπου είδαμε πού οδήγησε η ελευθεροποίηση των τόκων. Οδήγησε σε τελευταία ανάλυση σε μια συσσώρευση των κεφαλαίων, του χρήματος, στις τράπεζες, διότι αποδίδει εκεί πολύ περισσότερα, και σε απεργία. Μαζική απεργία. Και είναι το πρόβλημα της Ευρώπης, το οποίο προέκυψε από τη διακυβέρνηση των δεξιών φιλελεύθερων κομμάτων. Και τρέχουν σήμερα, και αυτά ακόμα τα δεξιά φιλελεύθερα κόμματα, να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και με την ταυτόχρονη μείωση των επιτοκίων. Ας μη μιλούν λοιπόν για ελευθεροποίηση των επιτοκίων, διότι τουλάχιστο θα έπρεπε να είχαν παραδειγματιστεί από την Ευρώπη.

Γενικά, κύριοι συνάδελφοι, οι βασικές οικονομικές αντιλήψεις της κυβέρνησης δημιουργούν ένα κλίμα άκρως εύκρατο και ευνοϊκό για την εργοδοσία, η οποία συμπεριφέρεται ως εάν να ήταν η πολιτική εξουσία. Νομίζω αυτό φαίνεται από τις τηλεοράσεις. Βλέπουμε τον, κατά τα άλλα αγαπητότατο κ. Ζιβανάρη, κατά τα άλλα αγαπητότατο κ. Φάνο Επιφανίου, καθημερινώς από τους δέκτες της τηλεόρασης. Και τους βλέπουμε όχι υπό τη μορφή και υπό την ιδιότητα του εκπροσώπου των επιχειρηματιών, αλλά δημιουργούν την εντύπωση ότι αυτοί οι άνθρωποι χαράσσουν οικονομική πολιτική σε αυτό τον τόπο. Και αυτή η εντύπωση, τονίζω, κατά τη γνώμη μου δεν αφίσταται από την πραγματικότητα της κυπριακής οικονομικής ζωής. Ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη πολύ σοβαρή επίθεση εναντίον των μισθών και των ημερομισθίων και εναντίον της ΑΤΑ. Και πρόσφατα -αναφέρθηκε και από κάποιο άλλο συνάδελφο- εναντίον του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων, τον οποίο προσπαθούν να διακωμωδήσουν. Ο θεσμός των συλλογικών διαπραγματεύσεων είναι μια κατάκτηση από τις βασικότερες αυτής της κοινωνίας, του τρόπου οργάνωσής της και οφείλουμε να τον διαφυλάξουμε. Ήδη η εργοδοσία προσπαθεί αυτή τη στιγμή -και πιστεύω με την ενθάρρυνση, με την ανοχή, με τις ευλογίες της κυβέρνησης- να τον διακωμωδήσει και να τον εξουδετερώσει.

Απολύονται ομαδικά εργαζόμενοι από επιχειρήσεις. Και απολύονται οι παλαιότεροι, που είναι και οι πλέον υψηλόμισθοι. Και έχει γίνει φαινόμενο σχεδόν καθημερινό και δε μας απασχολεί. Δεν απασχολεί αυτή τη Βουλή αυτό το φαινόμενο. Άνθρωποι οι οποίοι εργάζονται για είκοσι πέντε, τριάντα χρόνια, είναι πενήντα, πενήντα πέντε χρόνων ξαφνικά βρίσκονται στους δρόμους. Είναι πρόβλημα το οποίο σήμερα παρουσιάζεται. Επί αυτής της διακυβέρνησης παρουσιάζεται, κύριοι, και πρέπει να μας προβληματίσει.

Η εισαγωγή των ξένων εργατών, που είναι και οι χαμηλόμισθοι εργάτες, έχει γίνει σχεδόν ανεξέλεγκτη πλέον. Ουδείς γνωρίζει πόσοι τέτοιοι εργάτες βρίσκονται στην Κύπρο. Άλλοι μιλούν για τριάντα, άλλοι μιλούν για σαράντα, άλλοι μιλούν για πενήντα χιλιάδες εργάτες. Από όλους αυτούς -είτε είναι τριάντα είτε είναι πενήντα χιλιάδες- είναι ζήτημα αν οι δεκαπέντε είναι οι νόμιμοι. Οι υπόλοιποι είναι οι παράνομοι και δουλεύουν κάτω από συνθήκες που ολίγον διαφέρουν από συνθήκες σκλαβοπάζαρων. Χρησιμοποιώ τη φράση αυτή. Με μισθούς πολύ χαμηλούς και με συνθήκες διαβίωσης οι οποίες είναι απαράδεκτες. Και αρχίζουν να δημιουργούνται προβλήματα κοινωνικά. Και θα δημιουργηθούν και προβλήματα οικονομικά, διότι η ανεργία έχει τάση αυξητική. Μπορεί να μην είναι ψηλά η ανεργία μας σήμερα, όμως έχει τάση αυξητική. Και αυτό το φαινόμενο πρέπει να ανησυχήσει και την κυβέρνηση και εμάς.

Επίσης εκδηλώνεται επιδημία πτωχεύσεων. Αν κοιτάξετε την επίσημη Εφημερίδα της κυβέρνησης, τουλάχιστον κατά την προηγούμενη περίοδο, θα δείτε μαζικές πτωχεύσεις. Είναι γνήσιο το φαινόμενο; Πόσο γνήσιο είναι το φαινόμενο; Γιατί παρουσιάζεται τώρα αυτό το φαινόμενο; Μήπως διότι είναι ευνοϊκό το κλίμα και παρουσιάζονται αυτές οι μαζικές κυριολεκτικά πτωχεύσεις; Πρέπει και αυτό να μας απασχολήσει, κύριοι συνάδελφοι, γιατί από τις πτωχεύσεις πλήττονται εργαζόμενοι. Δεν πλήττονται αυτοί που πτωχεύουν. Σπανίως πλήττονται αυτοί που πτωχεύουν. Είναι αυτοί που εργάζονται στους πτωχεύοντες που πλήττονται από αυτές τις καταστάσεις.

Η εξαγωγή συναλλάγματος. Έχει ελευθεροποιηθεί. Στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν περιορισμοί. Κατατέθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας από εκπρόσωπο της Κεντρικής Τράπεζας ότι στην πραγματικότητα δεν

εφαρμόζεται κανένας περιορισμός για την εξαγωγή συναλλάγματος. Είναι αρκετή μια γραπτή δικαιολόγηση του εμπόρου, για να δοθεί το συνάλλαγμα το οποίο επιθυμεί. Και έχουμε αυτή την ακατάσχετη αιμορραγία των δισεκατομμυρίων τα οποία έχουν εξαχθεί στο εξωτερικό τη στιγμή που παρουσιάζουμε προβλήματα με τα δημοσιονομικά μας, με τα ταμεία μας και δεν ξέρω και εγώ με τι. Πού οδηγεί αυτή η πολιτική; Και γιατί αυτή την εποχή γίνεται ακόμα πιο έντονη; Γιατί ελευθεροποιείται; Σχεδόν νομιμοποιείται σήμερα αυτό το φαινόμενο. Και φυσικά αυτό το φαινόμενο έχει και άλλες επιπτώσεις. Κυρίως, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή που πλήττει τα έσοδα του κράτους για τα οποία και πάλι έχουμε σοβαρά προβλήματα.

Κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα ως επόμενο σημείο να σχολιάσω την πολιτική της κυβέρνησης για τη βιομηχανία. Η βιομηχανία μας ακολουθεί καθοδική πορεία. Σήμερα η συνεισφορά της στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν είναι μόλις 25%. Εγώ αμφιβάλλω αν είναι τόσο. Δεν έχω όμως στοιχεία, για να μπορέσω να το αμφισβητήσω επίμονα. Εν πάση περιπτώσει είναι πτωτική η συνεισφορά της βιομηχανίας. Τα προβλήματα της βιομηχανίας ασφαλώς δεν είναι σημερινά και ούτε πρέπει και ούτε είναι πρόθεσή μου τουλάχιστο να τα φορτώσω στη σημερινή κυβέρνηση. Όμως είναι φανερό ότι χρειάζονται μέτρα. Μέτρα ακούμε, δε βλέπουμε. Εδώ υπάρχουν κονδύλια εκατομμυρίων λιρών τα οποία είναι υπό μορφή δανείων και βοήθειας από ευρωπαϊκούς οργανισμούς ή από διεθνείς οργανισμούς για την υποβοήθηση της βιομηχανίας μας και είναι αχρησιμοποίητα, κύριοι συνάδελφοι, παρόλο που έχουν περάσει πάνω από δεκατέσσερις μήνες, δεκαπέντε μήνες. Γιατί; Έρχεται η κυβέρνηση και εξαγγέλλει κίνητρα και μέτρα. Τα κίνητρα αυτά, εξεταζόμενα θεωρητικά, μπορεί να είναι σωστά και δεν μπορώ να εκφράσω διαφωνία. Όμως καταθέτω φόβους, καταθέτω επιφυλάξεις ότι αυτά τα κίνητρα τα οποία εξαγγέλλονται από την κυβέρνηση είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν ως προκάλυμμα και ως δικαιολογητικό για περαιτέρω φοροαπαλλαγές και περαιτέρω φοροδιαφυγές.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να σημειωθεί ότι ζητώ από αυτή τη Βουλή να απαιτήσει από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας και από τον Υπουργό Οικονομικών κάθε έξι μήνες να ενημερώνουν έγγραφα αυτή τη Βουλή για οποιεσδήποτε απαλλαγές χορηγούνται με βάση τα κίνητρα τα οποία έχουν εξαγγελθεί και να εξετάζει η Βουλή αν τα κίνητρα αυτά εκπληρούνται ή αν είναι προσχηματική η παραχώρηση των διάφορων απαλλαγών που προβλέπονται βάσει αυτών των κινήτρων. Διότι, επαναλαμβάνω, φοβούμαι ότι είναι προσχήματα που δημιουργούνται και όχι πραγματικές προθέσεις για εξυγίανση της κατάστασης στη βιομηχανία.

Αυτός ο φόβος γίνεται εντονότερος, όταν προχωρήσει κανείς πιο κάτω και δει ότι παρόμοια κίνητρα παραχωρούνται σε έναν τομέα που δεν έχει πρόβλημα. Στον τουρισμό. Γιατί θα έπρεπε να υποθέσει κανείς ότι ήταν ανάγκη να δοθούν στον τουρισμό κίνητρα για δημιουργία είτε καινούριων ξενοδοχείων είτε για αναβάθμιση της ποιότητας του τουρισμού μας; Είναι η ποιότητα του τουρισμού μας καλή. Ουδείς μπορεί να πει ότι δεν είναι καλή. Αν χρειάζεται κάποια βελτίωση η ποιότητα του τουρισμού μας, αυτή η βελτίωση δεν υπήρχε λόγος να γίνει μέσα από κίνητρα και φορολογικές απαλλαγές. Γιατί, είναι γνωστό ότι ο τουριστικός τομέας πραγματοποιεί πάρα πολύ ψηλά κέρδη, δυσανάλογα ψηλότερα από τους άλλους τομείς, με αποτέλεσμα να αφαιμάσσει από άποψη εργατικών χεριών τους άλλους τομείς. Γιατί φεύγει ο εργαζόμενος από τη βιομηχανία και πηγαίνει στον τουρισμό; Διότι, και οι απολαβές και οι συνθήκες εργασίας είναι εν πάση περιπτώσει καλύτερες. Άρα, δεν

υπήρχε λόγος να δοθούν τέτοια κίνητρα. Γι' αυτό, κύριοι συνάδελφοι, λέω ότι αυτές οι φοροαπαλλαγές που προτείνονται για τους βιομήχανους και ασφαλώς για τους ξενοδόχους πιθανό, κατά τη γνώμη μου, να χρησιμοποιηθούν προσχηματικά και όχι πράγματι για προώθηση της βιομηχανίας αυτού του τόπου.

Για να μη μιλούμε μόνο για αρνητικά, θα μιλήσω και για θετικά, διότι υπάρχουν θετικά. Και είναι λανθασμένη η εντύπωση ότι η ΕΔΕΚ καταψηφίζει τους προϋπολογισμούς, διότι διαφωνεί συλλήβδην με τους προϋπολογισμούς. Θέλω να αναφέρω -και το αναφέρω εις πίστιν και της κυβέρνησης και του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και ειδικά του Υπουργού, το έχει αναφέρει και ο συνάδελφος Γιαννάκης Ομήρου προηγουμένως- και να επιση 776 776μάνω τη διακοπή της άκρατης φιλελευθεροποίησης στις εισαγωγές των γεωργικών προϊόντων. Έχουν μπει φραγμοί, κύριοι συνάδελφοι, και σήμερα τα αχτινίδια, τα φρούτα και άλλα γεωργικά προϊόντα δεν αντιμετωπίζουν τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν προηγουμένως. Επίσης θέλω να τονίσω μέσα στα θετικά την επαναφορά των επιδοτήσεων προς τα γεωργικά προϊόντα, οι οποίες, παρόλο που είναι χαμηλότερες από τα αναμενόμενα, πρέπει να σημειώσουμε ότι πέρασαν μια κρίσιμη φάση επί διακυβέρνησης Βασιλείου. Διότι ήταν σαφέστατη η πρόθεση του ίδιου, του τότε Προέδρου της Δημοκρατίας, να καταργήσει τις επιδοτήσεις και τις επιχορηγήσεις προς τα γεωργικά προϊόντα. Εύχομαι και ελπίζω αυτή η κυβέρνηση, όχι μόνο να διατηρήσει αυτές τις επιχορηγήσεις, αλλά να τις επαυξήσει.

Περαιτέρω, έρχομαι στο θέμα της λιτότητας. Πόσα λέγονται για τη λιτότητα; Μας έχει γίνει πλέον και ολίγον έμμονη ιδέα και φοβούμαστε. Όσοι αγοράζουν αυτοκίνητο, "μερσεντές" ή οτιδήποτε άλλο, το παίρνουν μετά φόβου Θεού, πίστεω και δεν ξέρω τι άλλο, διότι σκέφτονται τι θα πει ο κόσμος μέσα σε αυτό το κλίμα που έχει καλλιεργηθεί για τη λιτότητα. Όμως ας δούμε τι κάνει η κυβέρνηση, για να προωθήσει το πνεύμα της περισυλλογής και της λιτότητας.

(1) Προγραμματίζει σε αυτή τη φάση -και ήδη έχουν εκτελεστεί και εκτελούνται- πολυτελέστατα κυβερνητικά ή παρακυβερνητικά κτίρια, τα οποία θα κοστίσουν εκατομμύρια επί εκατομμυρίων. Ρωτώ: Ήταν τώρα η ώρα γι' αυτές τις δαπάνες, οι οποίες είναι δαπάνες όχι απόλυτα αναγκαίες, όχι απόλυτα απαραίτητες, όχι απόλυτης προτεραιότητας;

(2) Δαπάνες που αφορούν εξοπλισμούς γραφείων και εμπεριέχουν το στοιχείο της πολυτέλειας. Η κυβέρνηση επιμένει να τις περιλαμβάνει στους προϋπολογισμούς και υποχρεώνεται η Βουλή να περικόψει αυτές τις δαπάνες σήμερα.

(3) Σπαταλώνται αδικαιολόγητα μεγάλα ποσά σε αποστολές στο εξωτερικό. Εδώ όμως, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να κάνουμε και ολίγον αυτοκριτική. Νομίζω ότι και εμείς ως Βουλή μπορούμε να περικόψουμε αυτές τις δαπάνες. Για παράδειγμα, πηγαίνουμε στη Διεθνή Διακοινοβουλευτική Ένωση ή κάπου αλλού και πηγαίνει ένας εκπρόσωπος από κάθε κόμμα και πηγαίνουν και υπηρεσιακοί. Έχω τη γνώμη ότι δεν είναι ανάγκη να πηγαίνουμε όλοι, εφόσον εκεί που πηγαίνουμε εκφράζουμε μια κοινή γραμμή. Δεν παρουσιάστηκε περίπτωση εξ όσων γνωρίζω τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια διαφωνίας. Να πηγαίνουν εκ περιτροπής ένας έως δύο εκπρόσωποι των κομμάτων. Και όπου υπάρχουν διπλωματικές αποστολές του κράτους μας, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι ανάγκη να συνοδεύεται η αντιπροσωπεία μας από υπαλληλικό προσωπικό της Βουλής. Ας δώσουμε το παράδειγμα. Δε μιλώ για πολύ μεγάλα ποσά, αλλά τουλάχιστο δίνουμε εμείς το παράδειγμα.

Επίσης στους προϋπολογισμούς, κύριοι συνάδελφοι, θα προσέξετε ότι τα κονδύλια που αναφέρονται στην αγορά αυτοκινήτων και μηχανικού εξοπλισμού για την Αστυνομία, για τα νοσοκομεία κ.λπ. η εξειδίκευση κατά μονάδα είναι πολύ ψηλή. Μιλούμε για £10.000 με £11.000. Διερωτώμαι τι αυτοκίνητα πρόκειται να αγοράσουμε. Αν είναι αυτό που υποπτεύομαι και βλέπω να κυκλοφορεί στους δρόμους -και το βλέπετε όλοι- τίθεται θέμα ουσιαστικό. Τίθεται θέμα γυναίκας του Καίσαρος. Και υπάρχει ευθύνη να δοθούν πλήρεις και πειστικές εξηγήσεις γι' αυτές τις προτιμήσεις. Γιατί οδηγούμαστε προς αυτή την κατεύθυνση; Δε λέω ότι απαγορεύεται. Όχι, δεν απαγορεύεται. Όμως επιβάλλεται να δοθούν στη Βουλή σαφείς και πειστικές διευκρινίσεις και εξηγήσεις, για να πειστούμε και εμείς ότι πράγματι είναι με κριτήρια αντικειμενικά, προς το συμφέρον του κράτους και ότι δεν υπήρχε άλλη συμφερότερη περίπτωση.

Για τις προσλήψεις των εκτάκτων έχουν μιλήσει άλλοι. Είναι φαινόμενο περισυλλογής; Είναι φαινόμενο λιτότητας; Αλλά και εδώ ευθυνόμαστε εμείς, κύριοι συνάδελφοι. Ευθυνόμαστε, διότι ψηφίζουμε τα κονδύλια για τους εκτάκτους με κλειστά μάτια. Και κάποτε αυτή η ιστορία πρέπει να σταματήσει. Δεν επιτρέπεται πλέον να συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, η οποία είναι πραγματικά απαράδεκτη.

Θα ήθελα επίσης να κάνω ορισμένες παρατηρήσεις για ορισμένα κονδύλια του Υπουργείου Εσωτερικών. Καταρχήν πρέπει να πω ότι το Υπουργείο Εσωτερικών αναπτύσσει μια πολύ έντονη δραστηριότητα. Είναι εις πίστιν και των λειτουργών και του ίδιου του Υπουργού, ο οποίος έχει αλωνίσει ολόκληρη την Κύπρο, έχει επισκεφθεί όλες τις κοινότητες, έχει αντιμετωπίσει επιτόπου προβλήματα. Εύχομαι ότι οι υποσχέσεις που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών στις Αρχές των κοινοτήτων θα υλοποιηθούν μέσα στο 1994. Όμως μέσα στους Προϋπολογισμούς του 1994 υπάρχουν κονδύλια χωρίς ακριβή περιγραφή προς τη Βουλή. Θέλω να τα απαριθμήσω. Είναι το Κεφάλαιο 16.07.3 και άρθρο 26.881 - Σχέδιο Αγροτικής Αναπτύξεως Ορεινών και Άλλων Χωριών - £900.000 χωρίς περιγραφή. Είναι το Κεφάλαιο 16.07.3 και άρθρο 41.615 - Δευτερεύοντα Χωριτικά Έργα Αναπτύξεως - £120.000, πλέον £60.000 από τους δανειστικούς επιτρόπους χωρίς περιγραφή. Είναι το Κεφάλαιο 16.07.3 και άρθρο 41.836 - Βελτίωση και Κατασκευή Χωριτικών Δρόμων - £405.000 με περιγραφή. Αλλά τι περιγραφή! Πέντε χιλιάδες λίρες για τον κάθε δρόμο ως εάν οι δρόμοι να έχουν τα ίδια μίλια και να έχουν την ίδια κατάσταση. Είναι φανερό ότι το κονδύλι αυτό θα διατεθεί κατά το δοκούν του Υπουργού. Τέλος, είναι το Κεφάλαιο 16.07.3 και άρθρο 41.867 - Διαχωρισμός Οικοπέδων σε Χωριά - £500.000 χωρίς περιγραφή. Δηλαδή, μιλούμε ότι ένα ποσό πάνω από £2 εκ., που περιλαμβάνεται στους προϋπολογισμούς αυτούς για ανάπτυξη στις κοινότητες, μπαίνει στους προϋπολογισμούς χωρίς περιγραφή. Υπάρχει βεβαίως δέσμευση ότι κάθε έξι μήνες ο Υπουργός θα δίνει αναφορά σε αυτό το Σώμα.

Όμως το πρόβλημα δεν ήταν αυτό το 1992, κύριοι συνάδελφοι. Το πρόβλημα ήταν ότι δεν επιτρεπόταν η διάθεση κονδυλίων χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Βουλής. Και αν θυμάστε, το 1992 από τους προϋπολογισμούς απεκόπη ποσό £1 εκ. το οποίο φαίνεται εδώ ως ποσό £900.000 και το διαχειριζόταν ο Υπουργός Εσωτερικών για έκτακτες περιπτώσεις. Εμείς δεν είμαστε υπέρ της αντίληψης ότι έπρεπε να μην υπάρχει αυτό το κονδύλι. Εμείς νομίζουμε ότι αυτό το κονδύλι δικαιολογείται να υπάρχει, αλλά όχι άλλοτε να είναι καλό και άλλοτε να είναι κακό κατά τις περιστάσεις. Πρέπει να έχουμε ενιαία γραμμή, ενιαία και διαχρονική πολιτική, όχι ανάλογα με τις περιπτώσεις.

Στον τομέα της υγείας, κύριοι συνάδελφοι, κυριαρχεί η προσπάθεια για την εφαρμογή του Εθνικού Ασφαλιστικού Σχεδίου Υγείας. Δεν μπορούμε να σχολιάσουμε τίποτε ακόμη, εκτός από το γεγονός ότι φαίνεται να αποδίδεται μεγάλη σημασία σε αυτή την προσπάθεια και αυτό φαίνεται και από το διήμερο σεμινάριο που συγκαλείται από το Υπουργείο Υγείας με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων και των κοινωνικών εταίρων. Θα τοποθετηθούμε, όταν ολοκληρώσουμε τη μελέτη πάνω σε αυτό το θέμα.

Προς το παρόν μπορούμε απλώς να αναφέρουμε τα καθημερινά μας, τις ελλείψεις και τις ατέλειές μας. Τη διοικητική ανεπάρκεια που παρουσιάζεται στον τομέα της δημόσιας υγείας. Το συντεχνιασμό που εξακολουθεί να υπάρχει στον ιατρικό τομέα στη δημόσια υγεία. Και εδώ είναι από πάνω ο αρχαιότερος, ενώ ο από κάτω μπορεί να έχει εκατόν προσόντα περισσότερα από τον από πάνω, αλλά θα πρέπει να μπει από κάτω. Μα, αυτό αποβαίνει σε βάρος της υγείας του λαού, γιατί αποκλείει τους άξιους και τους προσοντούχους από το να προσέλθουν στην υπηρεσία της δημόσιας υγείας. Να αναφέρω τη μη επίλυση προβλημάτων που αφορούν τη θεραπεία ή την παρακολούθηση χρόνιων παθήσεων, όπως τους θαλασσαιμικούς; Να αναφέρω τις περιπτώσεις των επί συμβάσει, τους οποίους ξαφνικά από τη μια μέρα στην άλλη, από εξάμηνους τους κάνουν δεκαπενθήμερους, για να τους διώξουν, δεν ξέρω για ποιο λόγο; Και να αναφέρω ξανά την περίπτωση του συμπληρωματικού ταμείου ιατρικής περίθαλψης του ΚΟΤ όπου προτείνεται τέτοια πρόνοια που, ενώ την ίδια στιγμή επεξεργάζονται εθνικό ασφαλιστικό σχέδιο υγείας, δημιουργούν μια δυνάμει υποχρέωση του κράτους για £15 εκ.; Μα, για ποιο σκοπό; Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά. Δεν αντιμετωπίζεται σοβαρά, πιστεύω, το θέμα υγείας ακόμα σε αυτό τον τόπο.

Επίσης θέλω να σχολιάσω την παντελή έλλειψη μέσα στους προϋπολογισμούς κονδυλίων για την αντιμετώπιση του στεγαστικού προβλήματος των χαμηλότερων εισοδηματικών στρωμάτων, που είναι ομόφωνη απόφαση αυτής της Βουλής και πιστεύω είναι δέσμευση του κράτους. Δεν υπάρχει κανένα κονδύλι γι' αυτό το πράγμα. Στην πράξη, εμείς εισηγούμαστε η κατηγορία των δικαιούχων προσφύγων για σπίτι σε κυβερνητικό οικισμό να ενοποιηθεί με την κατηγορία των χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων των μη προσφύγων. Κοινωνικά, δεν υπάρχει καμιά απολύτως διαφορά. Είναι θέμα κοινωνικής δικαιοσύνης αυτοί οι άνθρωποι, οι χαμηλά αμειβόμενοι, να εξομειωθούν σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα στις κοινωνικές παροχές με τους πρόσφυγες δικαιούχους κατοικίας σε προσφυγικό οικισμό.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε ένα πολύ ευαίσθητο θέμα το οποίο είμαι υποχρεωμένος επίσης να σχολιάσω αρνητικά. Είναι τα περί αξιοκρατίας. Πολύ φοβούμαι ότι τα σημεία των καιρών δείχνουν ότι η διακυβέρνηση Κληρίδη προβλέπεται δυστυχώς να αποτελέσει σοβαρή δοκιμασία για την αξιοκρατία, παρά τις περί του αντιθέτου διακηρύξεις του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας. Εξηγούμαι, γιατί θέλω να είμαι τεκμηριωμένος σε οτιδήποτε καταθέτω σε αυτή τη Βουλή.

(1) Η πληθώρα των έκτακτων που προσλαμβάνονται στο δημόσιο χωρίς διαδικασίες, χωρίς τις σωστές διαδικασίες, επιβεβαιώνουν αυτό τον ισχυρισμό.

(2) Το υποβληθέν νομοσχέδιο για αύξηση των μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας από πέντε σε δέκα χωρίς πειστικά επιχειρήματα επιβεβαιώνει αυτό τον ισχυρισμό, διότι εδραιώνει την υποψία ότι επιδιώκεται απόλυτος έλεγχος πάνω στην Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, ούτως ώστε να διορίζονται και να προάγονται οι "ημέτεροι".

(3) Η θλιβερή ιστορία με τα διοικητικά συμβούλια των ημικρατικών οργανισμών.

(4) Το υποβληθέν νομοσχέδιο για ποινικοποίηση των παρεμβάσεων που έχουν σκοπό τον επηρεασμό των διάφορων επιτροπών που διορίζουν ή προάγουν.

Μα, κύριοι συνάδελφοι, είναι σοβαρά πράγματα αυτά; Μπορούμε να μιλούμε για ποινικοποίηση των παρεμβάσεων; Και ποιων παρεμβάσεων; Εδώ συνεδρίασε η Επιτροπή Θεσμών και Αξιών πριν από λίγες μέρες και αποδείχθηκε των πάντων ομολογούντων ότι το μόνο που υπάρχει στον τομέα της αξιολόγησης, τουλάχιστον στην παιδεία, είναι η αυθαιρεσία. Παρέμβαση προς τους αυθαιρετούντες δηλαδή; Ποινικοποιείται; Δεν είναι ποινικοποίηση που χρειαζόμαστε, κύριοι συνάδελφοι. Χρειαζόμαστε αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια. Χρειαζόμαστε αυστηρές και άκαμπτες διαδικασίες. Χρειαζόμαστε διαφάνεια από την αρχή μέχρι το τέλος. Και τότε θα πιστέψει ο κόσμος στην αξιοκρατία και θα υπάρξει αξιοκρατία. Και δε θα είναι δυνατό να γίνουν οποιεσδήποτε παρεμβάσεις ή αυθαιρεσίες.

Θέλω επίσης να αναφέρω μερικά για την επαρχία μου. Μερικά από τα βασικά έργα της Λεμεσού άρχισαν να κατασκευάζονται. Και αυτό είναι θετικό και εκφράζουμε την ικανοποίησή μας. Το Λιμάνι της Λεμεσού μετά από μεγάλη καθυστέρηση. Το αποχετευτικό επίσης μετά από μεγάλη καθυστέρηση. Καθυστερούν όμως έργα που έχουν σχέση με την επίλυση του μεγάλου κυκλοφοριακού προβλήματος της Λεμεσού. Διαπλάτυνση και ανακατασκευή κεντρικών οδικών αρτηριών. Υπάρχουν κάποια κονδύλια στους προϋπολογισμούς, αλλά είναι ενδεικτικά. Περισσότερο είναι για απαλλοτριώσεις. Θέλω να προειδοποιήσω ότι, αν ακολουθηθεί η ίδια τακτική που ακολουθήθηκε στην περίπτωση των λεωφόρων Φραγκλίνου Ρούσβελτ και Νίκου Παττίχη, θα οδηγήσουμε σε χρεοκοπία άλλες εκατοντάδες επαγγελματίες. Γιατί; Γιατί, η χρονιότητα για την κατασκευή και τη συμπλήρωση αυτών των προβλημάτων καταδικάζει επαγγελματίες καταστηματάρχες σε κλείσιμο. Είχαμε στην περίπτωση των λεωφόρων Παττίχη και Ρούσβελτ εκατοντάδες, επαναλαμβάνω, κάπου εκατόν πενήντα καταστηματάρχες, οι οποίοι "πάττισαν", χρεοκόπησαν, έκλεισαν, διότι οι δουλειές τους έγιναν απροσπέλαστες στον κόσμο. Να μην επαναληφθεί το ίδιο φαινόμενο. Τα κονδύλια να μπουν σε μεγάλα ποσά, για να τελειώνουν τα έργα το ταχύτερο δυνατό.

Δεύτερο, οι κυκλικοί κόμβοι του παρακαμπτήριου της Λεμεσού, τα λεγόμενα round-about, είναι η μάστιγα, η γάγγραινα και ο καρκίνος των εργαζομένων που κατεβαίνουν από πάνω προς τη Λεμεσό ή που φεύγουν από τη Λεμεσό προς τα πάνω. Κάθε πρωί στις επτά με οκτώ και κάθε απόγευμα στις τέσσερις με πέντε, όποιος βρεθεί εκεί, θα χρειαστεί πέραν της μισής ώρας, μισή ώρα με τρία τέταρτα, για να μπορέσει να περάσει αυτές τις συμπληγάδες πέτρες που λέγονται κυκλικοί κόμβοι! Ήταν λάθος εξ αρχής η κατασκευή των κυκλικών κόμβων. Και ήταν λάθος του τύπου "το σσοινί του χωρκάτη, μονό δε φτάνει, αλλά διπλόν αρτιρά". Τότε, μπορούσε να γίνουν ανισόπεδοι κόμβοι και να κοστίσουν Χ λεφτά. Σήμερα, για να γίνουν ανισόπεδοι κόμβοι, θα κοστίσουν πέντε φορές Χ λεφτά. Πενταπλάσια ποσά. Πρέπει όμως να γίνουν. Είναι απαραίτητο να γίνουν αυτοί οι ανισόπεδοι κόμβοι και δεν υπάρχει καμιά πρόνοια στους Προϋπολογισμούς του 1994.

Δρόμοι στην επαρχία έχουν προγραμματιστεί και έχουν περιληφθεί ποσά. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για το δρόμο Παρεκκλησιάς-Λιστόβουνου, Κυπερούντας-Αγρού, Ομόδους-Μαντριών- Πλατρών, Πάχνας-Αυδήμου και Αγίας

Ειρήνης Κορφής-Αγίου Μάμα. Είναι εις πίστιν της κυβέρνησης, επαναλαμβάνω, το ότι επιτέλους αυτά τα έργα έχουν προγραμματιστεί και έχουν διατεθεί κονδύλια. Ταυτόχρονα, εκφράζω την απαρέσκειά μου, γιατί ορισμένα υδατικά έργα, όπως ο υδατοφράκτης Ξυλούρικου, που θα ικανοποιήσει έντεκα κοινότητες, και πάλι περιφέρεται σαν φάντασμα στους προϋπολογισμούς. Το ίδιο ποσό των £100.000 που μπήκε και πέρσι και μπήκε και πρόπερσι επαναλαμβάνεται και δε θα χρησιμοποιηθεί. Γιατί; Διότι η κυβέρνηση, για να μην πω αποφάσισε να μην κάμει το έργο, τουλάχιστο δεν αποφάσισε να κάμει ακόμα το έργο. Και μιλούμε για έργο το οποίο προγραμματίζεται και μελετάται από το 1960. Δεν κάμνω λάθος, κύριοι συνάδελφοι. Είναι τριάντα τέσσερα χρόνια που μελετάται αυτό το έργο. Και κοροϊδεύονται και εμπαίζονται οι κάτοικοι, οι οποίοι ενδιαφέρονται γι' αυτή την υπόθεση. Παρομοίως, πρόνοια δεν υπάρχει για τον υδατοφράκτη στο Χα Ποτάμι και είναι έργο που επίσης ενδιαφέρει σοβαρά έναν αριθμό κοινοτήτων.

Τα στεγαστικά σχέδια για την ύπαιθρο επίσης πρέπει να αναθεωρηθούν. Να αναθεωρηθούν τα κριτήρια για τα στεγαστικά σχέδια, διότι όπως είναι αυτή τη στιγμή, είναι απαγορευτικά. Ελάχιστοι άνθρωποι στην ύπαιθρο μπόρεσαν να κάμουν χρήση αυτών των σχεδίων.

Και έρχομαι τώρα στον αγαπητό κ. Πιττοκοπίτη. Θα προσπαθήσω να απαντήσω στην απορία του. Αγαπητέ, κύριε συνάδελφε και κύριοι συνάδελφοι. Εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ αντιμετωπίζουμε τους προϋπολογισμούς από τη σκοπιά της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της κυβέρνησης από τη μια και της δικής μας ως κόμματος από την άλλη. Δε συμφωνούμε με την άποψη ότι η θέση των κομμάτων στους προϋπολογισμούς -άποψη που περιλαμβάνεται στην 'Εκθεση- δεν αντικαθρεφτίζει κατ' ανάγκην και τη θέση των κομμάτων στη γενική πολιτική της κυβέρνησης. Γιατί;

Γιατί οι προϋπολογισμοί είναι ο καθρέφτης της γενικής πολιτικής της κυβέρνησης. Και αν επί των προϋπολογισμών δεν εκφράσει κανένας τη συμφωνία του ή τη διαφωνία του, πού θα εκφράσει τη συμφωνία και τη διαφωνία του για τη γενική πολιτική της κυβέρνησης; 'Οταν καταψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς, δε σημαίνει ότι καταψηφίζουμε τα έργα ανάπτυξης που μπορεί και εμείς να εισηγηθήκαμε. ή τους μισθούς των υπαλλήλων για τους οποίους μπορεί να έχουμε διαφωνίες για το ύψος. ή τα κονδύλια για την υγεία, την παιδεία, την κοινωνική πρόνοια. 'Οχι, βέβαια. Καταψηφίζουμε τη φιλοσοφία της κυβέρνησης, όπως αυτή καθρεφτίζεται τόσο στα κείμενα του Προέδρου της Δημοκρατίας και του Υπουργού Οικονομικών όσο και στις ενέργειες της κυβέρνησης ενάντια στο βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων. Παραδείγματος χάρη, καταψηφίζουμε την αποχαλίνωση των επιχειρηματιών και την επίθεσή τους στα κεκτημένα των εργαζομένων. Καταψηφίζουμε την πολιτική της παροχής αόριστων κινήτρων και φορολογικών απαλλαγών προς το κεφάλαιο. Καταψηφίζουμε την αύξηση της έμμεσης φορολογίας σε βάρος της άμεσης. Καταψηφίζουμε την ελευθεροποίηση των επιτοκίων και των τιμών και την ανεξέλεγκτη εξαγωγή συναλλάγματος. Καταψηφίζουμε τις εκδηλωθείσες τάσεις ευνοιοκρατίας και δημιουργίας δικομματικού κράτους, την κυβερνητική αυθαιρεσία και την έλλειψη διαλόγου. Καταψηφίζουμε την προσπάθεια δικαίωσης του πραξικοπήματος και πλαστογράφησης της ιστορίας. Καταψηφίζουμε τη διάφανη πλέον διγλωσσία της κυβέρνησης στο μέγα εθνικό θέμα, που στην πραγματικότητα ισοδυναμεί με έλλειψη πολιτικής και με τελική ρυμούλκηση προς τις τουρκικές θέσεις.

Καταψηφίζοντας τους προϋπολογισμούς, δεν αρνούμαστε στην κυβέρνηση τα όσα θετικά προωθεί ή εκτελεί ούτε και είναι δυνατό μια κυβέρνηση να κάνει μόνον κακά και ουδέν καλό. Ούτε φυσικά και διαφωνούμε με όλα όσα πράττει. Καταψηφίζουμε όμως, διότι κρίνουμε ότι αυτά με τα οποία διαφωνούμε είναι θεμελιακά και ότι προδιαγράφουν κινδύνους για τις μεγάλες μάζες του λαού.

Τέλος, κύριοι συνάδελφοι, ήθελα να κλείσω την κατάθεσή μου για τους προϋπολογισμούς με μία σύντομη διαπίστωση και μία προτροπή ή παράκληση, όπως θέλετε πέστε την, προς όλες τις πλευρές. Είναι νομίζω καθαρό ότι είναι αδύνατη η προώθηση πανεθνικής γραμμής και η δυνατότητα για μια αποδεκτή λύση του Κυπριακού που να εξασφαλίζει το βιώσιμο του κυπριακού ελληνισμού, χωρίς την εξεύρεση κοινής γραμμής και στάσης πρώτα και κύρια από τα κυπριακά κόμματα. Αν η πανεθνική δεν προωθήθηκε και αν ναυάγησε, αν ναυάγησε, είναι διότι δεν υπάρχει κοινή γραμμή των κυπριακών κομμάτων. Αυτό νομίζω, αυτό πιστεύω αν θέλετε. Αντί λοιπόν να προβαίνουμε σε λεκτικούς εντυπωσιασμούς περί πανεθνικής και περί συναποφάσεων, ας κάνουμε ό,τι είναι ανθρωπίνως δυνατό να βρούμε κοινή γραμμή εδώ στην Κύπρο εμείς, τα ελληνοκυπριακά κόμματα. Τέτοια κοινή γραμμή, πιστεύω, είναι εφικτή, κύριοι συνάδελφοι. Σήμερα, όλες οι πολιτικές δυνάμεις αυτού του τόπου συμφωνούν πάνω στα εξής βασικά σημεία: (Και αν αυτά τα σημεία δεν είναι η ουσία του δικού μας προβλήματος, τότε πέστε μου ποια είναι);

Πρώτο, απορρίπτω συλλήβδην τη λέξη ομοσπονδία. Απορρίπτω συλλήβδην τη λέξη συνομοσπονδία. Ήταν σημείο παρεξήγησης στο παρελθόν οι λέξεις ομοσπονδία και συνομοσπονδία. Τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης εμπεριέχουν, κατά την άποψη όλων των κομμάτων, στοιχεία άμεσης και έμμεσης αναγνώρισης του ψευδοκράτους. Άρα, κατατείνουν προς τη συνομοσπονδία. Όλα τα κόμματα απορρίπτουν αυτά τα σημεία -δε μιλώ για όλα- των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης που οδηγούν προς αναγνώριση του ψευδοκράτους. Είναι ένα θεμελιακό σημείο αυτό.

Δεύτερο, όλα τα κόμματα δέχονται -και πιστεύω δέχονται έντιμα και ειλικρινά, είμαι βέβαιος γι' αυτό το πράγμα- ως βάση λύσης του Κυπριακού τα ψηφίσματα των Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και τις συμφωνίες κορυφής. Δέχονται την ομοσπονδία ως λύση του κυπριακού προβλήματος. Είναι ουσιαστικό. Είναι ουσιώδες και ενώνει αυτό το σημείο. Επίσης δέχονται ότι η λύση θα γίνει μέσα από τις διαδικασίες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Τρίτο, όλα τα κόμματα συμφωνούν, λιγότερο ή περισσότερο, με τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Κύπρου και για ένα ευρωπαϊκό μέλλον αυτού του τόπου. Δέχονται ότι οι δυνατότητες επιβίωσής μας συνδέονται με την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέταρτο, όλα τα κόμματα συμφωνούν ότι η λύση θα πρέπει να διασφαλίζει απαραίτητα όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και όλες τις βασικές ελευθερίες. Διερωτώμαι, κύριοι συνάδελφοι, και νομίζω διερωτάται όλος ο κόσμος, γιατί δε βρίσκουμε τελικά την κοινή γραμμή. Τι φταίει και τι πρέπει να αλλάξει, για να διορθωθεί η κατάσταση; Έχω έντονη την άποψη, μου έχει γίνει έμμονη ιδέα και το παραδέχομαι, ότι η υπόθεση της εξεύρεσης κοινής γραμμής των ελληνοκυπριακών κομμάτων αποτελεί ιστορική ευθύνη της σημερινής πολιτικής ηγεσίας, ολόκληρης της πολιτικής ηγεσίας και ημών εδωπέρα, γιατί και εμείς συμπεριλαμβανόμαστε

στην πολιτική ηγεσία. Και αν δεν μπορέσουμε να ανταποκριθούμε σε αυτή την τεράστια ιστορική ευθύνη, θα φέρουμε στους ώμους μας δυσβάστακτο και ασήκωτο το βάρος της καταστροφής του τόπου μας, το οποίο όλοι πλέον βλέπουν να έρχεται, αν και εφόσον δεν μπορέσουμε να αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κληρίδου, παρακαλώ. Έχω πάρει καταλόγους από τα κόμματα και παίρνω τη σειρά που μου έχουν δώσει τα κόμματα.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θέλει να μιλήσει ο κ. Κωνσταντίνου στη θέση μου, διότι πρέπει να πάει πίσω στην Πάφο, δε με πειράζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν έχω καμιά δυσκολία. Ο κ. Κωνσταντίνου.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πραγματική κατάσταση από πλευράς αναγκών των κατοίκων, ελλείψεως έργων υποδομής και άλλων συναφών προβλημάτων είναι αυτή που όλοι γνωρίζουμε και που έχει τοποθετήσει την Πάφο στο τελευταίο σκαλοπάτι, ακριβώς λόγω ελλείψεως ενδιαφέροντος από τις προηγούμενες κυβερνήσεις και υλοποίησής και προώθησης εκτέλεσης έργων υποδομής. Γιατί αποδείχθηκε πραγματικά ότι το υπάρχον κατά καιρούς ενδιαφέρον -εξαγγελία προώθησης έργων- ήταν μόνο φραστικό.

Βασικά έργα υποδομής και ανάπτυξης κοινής ωφελείας ελλείπουν από την Πάφο. Είναι δε αυτά γενικότερα και κυρίως εντοπίζονται στην ύπαιθρο, όπου εξανάγκασαν τους κατοίκους των απομακρυσμένων κυρίως κοινοτήτων σε φυγή, διευκολύνοντας έτσι το μαρασμό και την αστυφιλία.

Η ανάπτυξη που υπάρχει κυρίως στον τουριστικό τομέα οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ιδιωτική πρωτοβουλία και είναι ίσως ο μόνος τομέας στον οποίο η Πάφος ευτύχησε να προοδεύσει. Ελπίζουμε και πιστεύουμε ότι η σημερινή κυβέρνηση, που αν και είναι πολύ νωρίς να κριθεί, έχει δώσει δείγματα θετικής ανταπόκρισης για προώθηση και επίλυση των βασικών νευραλγικών προβλημάτων που απασχολούν την Πάφο και τους κατοίκους της.

Ελλείπουν από την Πάφο το καλό οδικό δίκτυο, πέρα από τα έργα υποδομής και ανάπτυξης στην περιφέρεια και κυρίως στις αγροτικές περιοχές, πολιτιστικά κέντρα για ψυχαγωγία των κατοίκων, αρδευτικά έργα υποδομής στην ύπαιθρο, ύπαρξη σωστής γεωργικής πολιτικής και βοήθειας προς τους γεωργοκτηνοτρόφους και τους αμπελουργούς, κατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις στο αεροδρόμιο, και αλιευτικά καταφύγια και μαρίνα, καθώς και άλλα πολλά μικρότερης σημασίας.

Τα κυριότερα προβλήματα, όπως αυτά αξιολογούνται και έχουν σημαντική επίδραση στην όλη εξέλιξη, αλλά και στις μελλοντικές προοπτικές ανάπτυξης της επαρχίας, είναι κυρίως το συγκοινωνιακό πρόβλημα το οποίο χρονίζει και που αρκετά καθυστέρησε να προωθηθεί. Ο αυτοκινητόδρομος Πάφου-Λεμεσού που επιτέλους άρχισε να εκτελείται και που θα βοηθήσει τα μέγιστα στην ανάπτυξη της οικονομίας της επαρχίας και του τόπου γενικότερα. Με την εκτέλεση του έργου θα παύσουν να ταλαιπωρούνται χιλιάδες συμπολίτες μας και ξένοι που θα τον χρησιμοποιούν και θα βοηθήσει θετικά στην τουριστική βιομηχανία.

Πέρα όμως από το θέμα του αυτοκινητόδρομου τίθεται το συγκοινωνιακό δίκτυο γενικότερα, το οποίο βρίσκεται σε πολλά του σημεία σε κακά χάλια. Βασικές αρτηρίες για τριάντα και πλέον χρόνια βρίσκονται απηρχαιωμένες στα ίδια κακά χάλια χωρίς ουσιαστική βελτίωση. Έχουν δε επηρεάσει τη ζωή των κατοίκων, κυρίως των ορεινών περιοχών σε μεγάλο βαθμό, αφού χρειάζονται μία και πλέον ώρα για να μεταβούν στις εργασίες τους, πράγμα που τους ανάγκασε να μετακινηθούν στις πόλεις, κυρίως της Πάφου και της Λεμεσού. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η περιοχή του διαμερίσματος Κελοκεδάρων και κοινοτήτων που γειτνιάζουν με την κοιλάδα Διαρίζου. Είναι δε πραγματικά άθλια η κατάσταση που παρουσιάζουν οι δρόμοι και, όπως ανέφερα και πιο πάνω, είναι η κυριότερη αιτία αστυφιλίας προς τις προαναφερόμενες επαρχίες. Οι κάτοικοι των περιοχών αυτών έχουν εγκαταλείψει την περιοχή τους και έχουν αναζητήσει την τύχη τους αλλού.

Το αεροδρόμιο Πάφου βρίσκεται σήμερα σε πολύ κακά χάλια. Οι κτιριακές του εγκαταστάσεις δεν είναι οι ενδεικνυόμενες, με αποτέλεσμα να εκτιθέμεθα διεθνώς στα μάτια των ξένων οι οποίοι έρχονται και που είναι η πρώτη εικόνα που βλέπουν μπροστά τους.

Στο προηγούμενο θέμα για παράδειγμα οφείλω να αναφέρω τρεις βασικούς δρόμους, οι οποίοι παραμένουν ως είχαν και που είναι κυρίως σήμερα ο δρόμος Πόλεως Χρυσοχούς-Στενής-Περιστερώνας- Λυσού, Αμαργέτης-Πενταλιάς-Στατού-Παναγιάς και ο δρόμος Πάφου-Μαραθούντας-Επισκοπής.

Βασικές και υψίστης προτεραιότητας ανάγκες και υποδομές δεν υφίστανται. Η ανέγερση νέου κτιριακού συγκροτήματος με βάση τους διεθνείς κανόνες και προδιαγραφές θα επιλύσει οπωσδήποτε ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα. Οι πτήσεις που γίνονται προς και από την Πάφο δεν είναι επαρκείς και η σημασία που δίνεται στο αεροδρόμιο Πάφου σε σχέση με αυτό της Λάρνακας είναι δυσανάλογη.

Το αμπελουργικό πρόβλημα εξακολουθεί να προβληματίζει χιλιάδες παραγωγούς, γιατί παρόλες τις υποσχέσεις που είχαν δοθεί από τις προηγούμενες κυβερνήσεις, δεν αντικρίστηκε θετικά. Δεν επιλύθηκε και ο αμπελουργικός κόσμος αναστατώνεται κυρίως κατά τους μήνες παράδοσης της παραγωγής, γιατί δεν υπάρχει ο ορθός προγραμματισμός. Γιατί δε γνωρίζουν εκ των προτέρων τη διασφάλιση του προϊόντος και οι εκκρεμότητες που υπάρχουν δεν εγγυώνται και δε διασφαλίζουν αμειπτικές τιμές. Τα προβλήματα γενικότερα και σχετικά με την παράδοση παραμένουν για πολλούς μέχρι την τελευταία στιγμή. Είναι επίσης γεγονός ότι ο αμπελουργικός κόσμος δεν αμείβεται ικανοποιητικά. Τα κόστα παραγωγής είναι κατά πολύ αυξημένα σε σύγκριση με το παρελθόν και οι τιμές παραμένουν στα ίδια επίπεδα. Η καλλιέργεια είναι ασύμφορη και προβληματίζει αρκετούς κατά πόσο θα συνεχίσουν και στο μέλλον. Πρέπει και επιβάλλεται να τεθεί πάνω σε νέες σωστές βάσεις, να δοθούν από πλευράς Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων, μετά από σοβαρή βέβαια μελέτη, νέες παραγωγικές ποικιλίες. Να επιτραπεί η αναμπέλωση, κάτι που μέχρι σήμερα είναι απαγορευμένο για αρκετές περιοχές και να σταματήσει ο περιορισμός, όσον αφορά τις νέες ποικιλίες, που είναι σε βάρος του αμπελουργού, όπως έχει αποδειχθεί πολλές φορές.

Οι αγρότες μας και ο γεωργοκτηνοτροφικός κόσμος γενικότερα ασχολούνται μέσα από αντίξοες καιρικές συνθήκες, μέσα από την παγωνιά του χειμώνα και τον καύσωνα του καλοκαιριού, για την παραγωγή, η οποία πολλές φορές είναι ασύμφορη εξαιτίας των ψηλών κόστων παραγωγής, αλλά και το άγχος για τα προβλήματα της διάθεσης της παραγωγής που δυστυχώς εδώ στην Κύπρο είναι ίσως το σοβαρότερο πρόβλημα του γεωργού/παραγωγού.

Δυστυχώς φαίνεται ότι τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο γεωργικό κόσμο τα συναντούμε σε όλους σχεδόν τους τομείς. Τις πλείστες φορές η παραγωγή μένει αδιάθετη. Και αν αυτή πουληθεί, διατίθεται σε πολύ χαμηλά ποσά, τα οποία την καθιστούν πραγματικά ασύμφορη για τον παραγωγό, χωρίς να υπάρχει οποιαδήποτε κατοχύρωση από πλευράς του κράτους ή έστω κατώτατο όριο ασφαλείας. Τα προβλήματα αυτά παρουσιάζονται στους παραγωγούς πρώιμων λαχανικών, θερμοκηπιούχους, στους παραγωγούς φρούτων, στα εσπεριδοειδή, που το πρόβλημα της διάθεσής τους τα τελευταία χρόνια έχει γίνει εντονότερο.

Είναι απαράδεκτη η κατάσταση που δημιουργήθηκε και το πρόβλημα πήρε σοβαρές διαστάσεις παρόλες τις άστοχες δικαιολογίες της προηγούμενης κυβέρνησης όσον αφορά τις εισαγωγές φρούτων και λαχανικών. Η εισαγωγή μήλων, μπανανών και ακτινιδίων, καθώς και αρκετών τόνων φασολιών είχε ως αποτέλεσμα τη μη διάθεση της δικής μας ντόπιας παραγωγής. Όποια ποσότητα είχε διατεθεί, διετέθη σε πολύ εξευτελιστικές τιμές. Χαιρετίζουμε δε τα μέτρα τα οποία η τωρινή κυβέρνηση και το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων έχουν πάρει, ούτως ώστε να σταματήσει αυτή η απαράδεκτη κατάσταση που επικρατούσε προηγουμένως.

Η αύξηση της τιμής του νερού άρδευσης είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που παρουσιάζονται σήμερα στο γεωργικό κόσμο. Είναι καθολικό αίτημα των γεωργών όπως αυτή περιοριστεί στα ίδια επίπεδα, όπως και προηγούμενα. Απαράδεκτη είναι για μας και η προσπάθεια της προηγούμενης κυβέρνησης να συνάψει μια βδομάδα πριν από τις προεδρικές εκλογές του Φεβρουαρίου συμφωνία με το γνωστό κεφαλαιοκρατικό οίκο Λανίτη παροχής δύο εκατομμυρίων κυβικών μέτρων νερού στην πολύ πιο χαμηλή τιμή, μόλις στα 14 σεντ, τιμή η οποία είναι χαμηλότερη από την πώληση νερού στους επαγγελματίες γεωργούς. Είναι πραγματικά για μας άξιο απορίας το γεγονός ότι το ΑΚΕΛ δεν αντέδρασε ούτε τότε ούτε και σήμερα. Και πραγματικά περιμένουμε μια απάντηση, γιατί αυτή η συμπεριφορά από πλευράς ΑΚΕΛ τη στιγμή που σε άλλες παρόμοιες περιπτώσεις είχαμε αντιδράσεις πολύ έντονες. Σε αυτή την περίπτωση τηρήθηκε σιγή ιχθύος.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια δραματική στροφή αλλά και εγκατάλειψη του γεωργικού επαγγέλματος από κατεξοχήν επαγγελματίες γεωργούς, αλλά και από αυτούς οι οποίοι μπήκαν στο επάγγελμα με πολλή όρεξη, νέοι άνθρωποι με πολλές φιλοδοξίες και όνειρα. Δυστυχώς, τα σοβαρά προβλήματα που παρουσιάζονται και η έλλειψη κατοχύρωσης του γεωργικού επαγγέλματος και όλα όσα ανέφερα πιο πάνω στρέφουν αυτούς τους ανθρώπους προς άλλες επαγγελματικές κατευθύνσεις και κυρίως στην τουριστική βιομηχανία.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός κατ' επανάληψη έχει τονίσει ότι η ανάπτυξη της οικονομίας μας πρέπει να συμβαδίζει ισορροπημένα σε όλους τους τομείς. Αυτό διεφάνη και αποδείχθη με τον πρόσφατο πόλεμο στον Αραβικό Κόλπο. Γι' αυτό και δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στο βασικό τομέα της γεωργοκτηνοτροφίας με εφαρμογή νέων μεθόδων και εκσυγχρονισμό μεθόδων παραγωγής και εξασφαλίζοντας μείωση του κόστους παραγωγής, εξύψωση του αγροτικού βιοτικού επιπέδου, διάθεση και ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας στην εσωτερική και εξωτερική αγορά. Τα ψηλά κόστα παραγωγής οφείλονται στη συνεχή αύξηση των συντελεστών παραγωγής, στα γεωργικά μηχανήματα, καύσιμα, φυτοφάρμακα, λιπάσματα και εργατικά. Η αύξηση κόστους διακίνησης, η αστάθεια τιμών, το σύστημα εμπορίας (μεσάζοντες), η έλλειψη ελέγχου στο σύστημα και οι εισαγωγές προϊόντων, πιστεύουμε ότι συντελούν επίσης στην αύξηση του κόστους παραγωγής.

Πιστεύουμε ότι είναι απόλυτη και επιτακτική ανάγκη η σημερινή κυβέρνηση να αναθεωρήσει τη μέχρι τώρα στάση την οποία τηρούσαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις έναντι των γεωργών και του αγροτικού κόσμου γενικότερα, γιατί σε ενάντια περίπτωση θα αφεθεί να καταστραφεί ολοκληρωτικά η γεωργία στην επαρχία μας, οπότε οι κίνδυνοι για μαρασμό της οικονομίας μας θα είναι πάρα πολλοί. Γιατί ο γεωργικός τομέας είναι ο πιο σίγουρος, ο πιο αποδοτικός και ενισχυτικός της οικονομίας μας, φτάνει να γίνουν όσα έχω αναφέρει πιο πάνω, ούτως ώστε οι γεωργοί με την κατάλληλη βοήθεια και διευκολύνσεις και αφού καθοδηγηθούν σωστά και έγκαιρα, να μπορέσουν να στεριώσουν στο επάγγελμά τους, για να μην το εγκαταλείψουν ολοκληρωτικά, οπότε θα είναι και η αρχή του τέλους της ρευστής μας οικονομίας. Επιπλέον, επιβάλλεται η δημιουργία βιοτεχνικών μονάδων και ελαφράς περιφερειακής βιομηχανίας σε περιοχές της υπαίθρου για απασχόληση των κατοίκων της. Επίσης η δημιουργία αρδευτικών έργων στην ύπαιθρο για την εκμετάλλευση και άρδευση εκτάσεων που μπορούν να καλλιεργηθούν είναι επιβαλλόμενη ανάγκη, αλλά και δικαιολογημένο από πολλών τώρα ετών αίτημα που προβάλλεται.

Η επέκταση του αγροτουρισμού και σε άλλες αγροτικές περιοχές και η μεγαλύτερη δυνατή σημασία των αγροτικών περιοχών στην προσέλκυση του τουρισμού αξιοποιώντας το φυσικό περιβάλλον και τους αρχαιολογικούς μας θησαυρούς είναι επίσης αναγκαία.

Το πρόβλημα που απασχολεί τις κοινότητες που γειτνιάζουν με τον Ακάμα πρέπει επιτέλους να βρει τη λύση του. Να διατηρηθεί το φυσικό περιβάλλον με ορθολογιστική ανάπτυξη και δημιουργία εθνικού πάρκου που να περιορίζεται στα όρια της κρατικής γης, χωρίς να εκμηδενίζεται η ιδιωτική περιουσία. Να δοθεί και στους κατοίκους των περιοχών αυτών το δικαίωμα να επιβιώσουν έχοντας το δικαίωμα να αξιοποιήσουν τη δική τους περιουσία και γη.

Ήδη πολλά από τα πιο πάνω προβλήματα έχουν τροχιοδρομηθεί και έχουν ήδη αρχίσει να εκτελούνται ή έχουν προωθηθεί για μελέτη και επίλυσή τους. Οπωσδήποτε υπάρχουν και πάρα πολλά τα οποία χρήζουν άμεσης μελέτης και προγραμματισμού από τις αρμόδιες υπηρεσίες και πρέπει να γίνει προσπάθεια για εξεύρεση των σχετικών κονδυλίων για προώθησή τους. Προς αυτή την κατεύθυνση τείνουν όλες οι προσπάθειές μας τις οποίες ο Δημοκρατικός Συναγερμός προωθεί.

Έχω αναφερθεί έμμεσα πιο πάνω στα ερωτήματα που τίθενται, όσον αφορά τους τομείς που πρέπει να απασχολήσουν την κυβέρνηση, πρώτα πρώτα για απάμβλυνση των σοβαρών προβλημάτων που η παφίτικη ύπαιθρος αντιμετωπίζει. Πιστεύω ότι εκείνο το οποίο η κυβέρνηση πρέπει να κάμει είναι να διατηρήσει τους κατοίκους που απέμειναν στην ύπαιθρο και να δώσει εχέγγυα και κίνητρα σε όλους όσους επιθυμούν να επιστρέψουν στις ρίζες τους διασφαλίζοντας τη δική τους επιβίωση και αυτή των παιδιών τους. Αυτό μπορεί να γίνει, αφού καλυτερεύσει το οδικό δίκτυο για γρήγορη και ασφαλή μετάβαση στις πόλεις, στο νοσοκομείο, στον τόπο της δουλειάς τους. Δημιουργία μονάδων διάφορων μορφών για συνεχή απασχόληση των κατοίκων αυτών των περιοχών και δημιουργία πολιτιστικών και άλλων ψυχαγωγικών κέντρων. Οπωσδήποτε, αυτά είναι προβλήματα τα οποία δε γίνονται σε μια μέρα ή σε ένα μήνα. Είναι προβλήματα που χρειάζονται πίστωση και χρόνο. Σημασία έχει ότι αυτή, η σημερινή κυβέρνηση, έχει την πρόθεση και τη θέληση να τα προωθήσει, πράγμα το οποίο και εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός θέτουμε επιτακτικά. Ήδη έχει προωθηθεί και έχει αρχίσει η κατασκευή του δρόμου Πάφου-Λεμεσού που είναι από τα πιο σοβαρά θέματα που απασχολούν την Πάφο.

Έχει ήδη ετοιμαστεί η μελέτη για το αεροδρόμιο Πάφου, όσον αφορά τις νέες κτιριακές εγκαταστάσεις. Ετοιμάζεται ήδη η μελέτη για το δρόμο Πάφου-Ξερού-Αγίου Νικολάου προς τα ορεινά θέρετρα. Επιβάλλεται η προώθηση και η κατασκευή του φράγματος Αρμίνου και τα αρδευτικά έργα της κοιλάδας Διαρίζου.

Στον τομέα της παιδείας στην επαρχία Πάφου υπάρχουν σοβαρά προβλήματα στέγης, τα οποία παρέμειναν εδώ και αρκετό χρόνο χωρίς να προωθούνται. Είναι απαράδεκτο σήμερα ακόμη μαθητές να διδάσκονται σε υποστατικά και κτιριακές εγκαταστάσεις ακατάλληλες που χρησιμοποιούνται εξ ανάγκης και μόνο. Σήμερα υπάρχει πρόβλημα, το οποίο έχει σίγουρα επιλυθεί σε κάποιο βαθμό, για να είμαστε και δίκαιοι. Το ερώτημα όμως που τίθεται είναι τι θα γίνει στα επόμενα τέσσερα, πέντε χρόνια όπου σύμφωνα με στατιστικές θα υπάρξει σημαντική αύξηση του αριθμού των μαθητών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Δυστυχώς, η πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης και του Υπουργείου Παιδείας δεν παρουσίαζε πρόγραμμα και πολιτική πρόβλεψης ανάλογα με την οικιστική εξέλιξη κάθε περιοχής και βάσει των αναγκών, που έπρεπε να προβαίνει σε κατασκευή σχολείων, με αποτέλεσμα σήμερα να παρουσιάζονται συσσωρευμένα προβλήματα.

Επιβάλλεται η προώθηση δημιουργίας ενός ακόμη λυκείου στην Πάφο. Δημιουργία δημοτικού σχολείου στη Χλώρακα, στην Πόλη Χρυσοχούς και περιφερειακό δημοτικό σχολείο στη Μεσόγη. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, πιστός στις διακηρύξεις του και ευαίσθητος σε θέματα παιδείας, είναι έτοιμος να συμβάλει για προώθηση και λύση αυτών των προβλημάτων που θα παύσουν να ταλαιπωρούν μαθητές, γονείς και διδασκάλους.

Η κατασκευή και η δημιουργία μαρίνας σε κατάλληλη προς τούτο τοποθεσία είναι πλέον επιτακτικό έργο για την επαρχία μας. Γιατί το υπάρχον λιμανάκι της Κάτω Πάφου, το οποίο δυστυχώς κάποιοι για εμπορικούς και μόνο λόγους έχουν αλλοιώσει και του έχουν στερήσει τη φυσική ομορφιά, δεν μπορεί να εξυπηρετήσει όσους επιθυμούν να σταθμεύσουν για λίγες μέρες εκεί, ενισχύοντας έτσι και την οικονομία μας.

Η κυβέρνηση και τα αρμόδια τμήματα, χωρίς άλλη καθυστέρηση, οφείλουν να προχωρήσουν σε εκπόνηση μελέτης και εκτέλεσης έργου, αφού εξεύρουν τον κατάλληλο χώρο που να πληρεί τις προδιαγραφές μιας μαρίνας που να ανταποκρίνεται στις σημερινές και μελλοντικές ανάγκες βάσει της ανάπτυξης και της αυξανόμενης κίνησης. Επιπλέον είναι άμεση η ανάγκη για κατοχύρωση και παροχή διευκολύνσεων προς τους επαγγελματίες ψαράδες της Πάφου, οι οποίοι τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουν πολλαπλά και άλυτα προβλήματα.

Σημαντικό έργο για το οποίο ο Δήμος Πάφου έχει κάνει αρκετές προσπάθειες και που πρέπει να προχωρήσει και να υλοποιηθεί το συντομότερο δυνατό είναι το αποχετευτικό. Είναι έργο υψίστης σημασίας για την υγεία των δημοτών της Πάφου, αλλά και των κατοίκων των γύρω περιοχών. Οφείλουν οι αρμόδιοι τοπικοί φορείς σε συνεργασία με την κυβέρνηση, χωρίς άλλη καθυστέρηση, να προχωρήσουν στην ολοκλήρωση των διαδικασιών, ούτως ώστε να υπάρξει αποτέλεσμα για το σημαντικότατο αυτό έργο υποδομής, απαραίτητο για την επαρχία μας, αλλά πάνω απ' όλα για την υγεία μας. Επιπλέον δε, ταυτόχρονα θα λυθούν και τα προβλήματα που παρουσιάζονται με τη μη ύπαρξη υπονόμων και παράλληλα θα χρησιμοποιείται το νερό, αφού περνά από τριτοβάθμια επεξεργασία, για αρδευτικούς σκοπούς.

Επιβάλλεται η προώθηση και ολοκλήρωση των διαδικασιών για την κατασκευή χονδρικής αγοράς στην Πάφο και δημιουργία βιοτεχνικής περιοχής, πράγμα το οποίο θα επιλύσει πάρα πολλά σημερινά και χρονίζοντα προβλήματα.

Πιστεύουμε ότι πάρα πολλές κυβερνητικές υπηρεσίες παροχής υπηρεσιών προς το κοινό -κάτι που δεν υπάρχει σήμερα στην Πάφο και που αναγκάζει τους Παφίτες να απευθύνονται σε άλλες πόλεις και δη στη Λευκωσία- πρέπει να λειτουργήσουν και να συσταθούν και στην Πάφο. Είναι απαράδεκτο το γεγονός ότι ακόμη η Πάφος διοικητικά, όσον αφορά τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τη διοικητική οντότητα της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, υπάγεται στην περιφέρεια Λεμεσού-Πάφου. Είναι η μοναδική επαρχία η οποία υπάγεται μέχρι και σήμερα ακόμη στη Λεμεσό. Ζητούμε χωρίς άλλη καθυστέρηση το διοικητικό διαχωρισμό, για να παύσουν να υπάρχουν και τα προβλήματα που απασχολούν και υπάρχουν εξαιτίας αυτού του φαινομένου. Είναι απαράδεκτο επίσης το φαινόμενο που παρατηρείται, όταν κάποιος αιτητής απευθυνόμενος στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, να αναμένει για δύο τόσα χρόνια να του τοποθετηθεί τηλέφωνο στην οικία του ή στην επαγγελματική του επιχείρηση, γιατί προβάλλεται το επιχείρημα ότι δεν υπάρχουν αριθμοί. Φαίνεται ότι οι αριθμοί δίνονται μονόπλευρα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη αναλογικά και η Πάφος.

Αναφέρθηκα σε μερικά βασικά προβλήματα που συναντούμε σήμερα, τα οποία δεν είναι σίγουρα τα μόνα. Υπάρχουν πάρα πολλά άλλα που επιζητούν την προώθηση και τη λύση τους. Αυτά ίσως είναι τα πλέον επιτακτικά και αναγκαία που ενδιαφέρουν και αφορούν όλους τους κατοίκους της επαρχίας και όλο το λαό. Η προώθηση και επίλυσή τους θα βοηθήσει την επαρχία Πάφου σε όλους τους τομείς ανάπτυξης, αλλά και στην προσπάθεια για μια ισόρροπη ανάπτυξη ευρωπαϊκών προδιαγραφών και προοπτικών που θα εξυψώσει τόσο την ίδια, αλλά και γενικότερα την Κύπρο, γιατί η Πάφος έχει τις προοπτικές και τα πλεονεκτήματα λόγω της πλούσιας πολιτιστικής της κληρονομιάς, φτάνει μόνο να υπάρξει σωστή αξιοποίηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τη Γραμματεία να ανακοινώνει το χρόνο που παίρνει ο κάθε ομιλητής, για να δίνεται η δυνατότητα στους Κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους των κομμάτων να αναδιαρθρώνουν το χρόνο τους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22 λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι να αναδιαρθρώνουν το χρόνο, να περικόπτουν το χρόνο των υπολοίπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό λέω, να διορθώνουν το χρόνο ανάλογα.

Ο κ. Λάκης Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω ευθύς εξ αρχής να δηλώσω ότι ικανοποιήθηκα από τις εισηγήσεις του συνάδελφου κ. Κωνσταντίνου, τις πλείστες εισηγήσεις του αναφορικά με την ύπαιθρο, με τις κοινότητες, με την παιδεία, τα λιμάνια κ.λπ. που έχουν γίνει πριν λίγο από το βήμα και έχω να παρατηρήσω όμως ότι δε γίνονται μέσα από μια κρίση των κατατεθέντων προϋπολογισμών της κυβέρνησης, για να απαντήσουμε στο

ερώτημα κατά πόσο μέσα απ' αυτούς τους προϋπολογισμούς θα προωθηθούν και θα λυθούν αυτά τα προβλήματα της Πάφου. Και θα παρακαλέσω το συνάδελφο να φυλάξει αυτή την ομιλία του, γιατί θα του τη θυμίσω τον επόμενο χρόνο, για να του πω ότι δυστυχώς οι προϋπολογισμοί που κατέθεσε η κυβέρνησή του δεν ανταποκρίνονται και δε θα επιλύσουν αυτές τις προτάσεις, τις δικές του, αναφορικά με τα προβλήματα της Πάφου.

Για το συνάδελφό μου τον κ. Πιττοκοπίτη θέλω επίσης να κάμω δυο-τρεις παρατηρήσεις στα πλαίσια της αρχής που διακηρύττει ότι του αρέσει να λέγει τα πράγματα με το όνομά τους. Παραδέχομαι ότι αρέσει στον συνάδελφό μου Νίκο Πιττοκοπίτη να λέει ότι πρέπει να λέγονται τα πράγματα με το όνομά τους. Στη ρύμη του λόγου μιλώντας απ' αυτό το βήμα πριν λίγο ο συνάδελφος Πιττοκοπίτης, αλλά και προηγουμένως διά μέσου του τύπου, λίγο πολύ μας έδωσε το μήνυμα ότι αυτός αγωνίζεται για τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου. Αυτό το χρησιμοποιώ, γιατί κάπου έχει δημοσιευτεί και προηγουμένως από τον ίδιο στον τύπο και απλά αυτό που θέλω να του πω είναι ότι εγώ εκτιμώ τη δράση του, αλλά πρέπει να υπάρχει και λίγη σεμνότητα από μέρους μας όσον αφορά την αυτοπροβολή μας και να μην υποτιμούμε τη δουλειά και τη δράση των συνάδελφων Βουλευτών, αλλά και του κοινωνικού συνόλου ευρύτερα, όσον αφορά την προώθηση πολλών προβλημάτων. Ειδικότερα για τον αυτοκινητόδρομο, θα τον παρακαλέσω να μελετήσει τα πρακτικά της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών της οποίας προΐσταται, τουλάχιστον του 1989, για να μην τον πάρω πιο πίσω, για να δει τι αποφάσεις έχουν ληφθεί, πώς προωθήθηκε αυτό το έργο, τι προσπάθειες έγιναν από όλες τις πλευρές και όχι μόνο εντός, αλλά και εκτός της Βουλής. Πρέπει να του πω ότι οι Βουλευτές της Πάφου, κόμματα και οργανώσεις, παράγοντες, η Συντονιστική της Πάφου το '88 ή το '89 είχε και ιδιαίτερη συνάντηση με τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας και συζήτησε αυτό το θέμα και πρέπει να του πω ότι τότε ετροχιοδρομείτο περίπου η έναρξη του δρόμου, το 1992-93, στη σύσκεψη εκείνη του Προεδρικού. Και νομίζω ότι πρέπει να πιστώσουμε την κυβέρνηση Βασιλείου με το γεγονός ότι ξεκίνησε την κατασκευή αυτού του δρόμου το Γενάρη του '92 ή το Δεκέμβρη ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Αν μου πείτε έστω και τώρα πού βρίσκεται αυτό το θέμα, εγώ θα σας παραδεχτώ.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Λοιπόν, το ξεκίνησε αυτό τη κυβέρνηση εκείνη και κανονικά μέσα στο χρόνο που έχουμε, με τον προγραμματισμό της κυβέρνησης εκείνης, θα ξεκινούσε και το δεύτερο τμήμα του αυτοκινητόδρομου Λεμεσού-Πάφου από την Αυδήμου. Δυστυχώς όμως, με τους προγραμματισμούς της υφιστάμενης κυβέρνησης και παρά τις πιέσεις μας τις συλλογικές να μπεί το γνωστό κονδύλι των £5 εκ. ο ίδιος ξέρει ότι δε θα αρχίσει μέσα στο '94 το δεύτερο τμήμα του αυτοκινητόδρομου Λεμεσού-Πάφου.

Ο συνάδελφος κ. Νίκος Πιττοκοπίτης μίλησε απ'αυτό το βήμα με τη φρασεολογία που μιλούσε κατά την προεκλογική περίοδο. Και σας υπενθυμίζω ότι απ' αυτό το Βήμα της Βουλής, όταν άρχιζε η προεκλογική περίοδος, είπε ότι από την Πέτρα του Ρωμιού μέχρι την άλλη άκρη της Πάφου η κυβέρνηση Βασιλείου δεν έκαμε κανένα έργο. Και το επανέλαβε αυτό το πράγμα πριν λίγο από το βήμα της Βουλής, και ήταν το σλόγκαν του στην προεκλογική περίοδο. Παρέλειψε να σας πει εδώ ότι στην προεκλογική περίοδο είπε στον Παφιακό λαό ότι το ΑΚΕΛ επήρε και τρεις χιλιάδες κόκκινες σημαίες να κοκκινίσει την Πάφο μετά το αποτέλεσμα των εκλογών. Είδεν τες, λέει ο ίδιος, και κοροϊδευε το λαό της Πάφου με τες τρεις χιλιάδες κόκκινες σημαίες.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ύστερα εβάψετέ τες και τες εκάμετε μπλε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, εδώ γίνεται ομιλία επί των προϋπολογισμών και όχι επί της ομιλίας του κ. Πιττοκοπίτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ. Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ να μη διακόπτουμε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είπα ότι οι κόκκινες σημαίες εβάφτηκαν και έγιναν μπλε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, ελέχθη και επαναλαμβάνεται. Συνεχίστε, κύριε Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Εγώ δεν πρόκειται να αραδιάσω τα έργα της κυβέρνησης Βασιλείου ούτε θα υποστηρίξω εδώ ότι έκαμε τα πάντα η κυβέρνηση Βασιλείου. Και αδυναμίες και παραλείψεις είχε, αλλά πρέπει να πω στο συνάδελφο ότι έγιναν πάρα πολλά έργα. Πρώτα απ' όλα τα σχέδια αναβάθμισης του αεροδρομίου της Πάφου ξέρει ότι ξεκίνησαν επί διακυβερνήσεως Βασιλείου, άλλο θέμα αν καθυστερεί η έγκρισή τους αυτή τη στιγμή, αλλά και η παρούσα κυβέρνηση κινείται πάνω σ'εκείνα τα σχέδια. Έγιναν βελτιώσεις. Ο νότιος παρακαμπτήριος της Πάφου ξέρει πότε έγινε. Ο δρόμος Κάθηκα - Στρουμπιού ξέρει ο φίλος μου ο Πιττοκοπίτης ότι έγινε εκείνη την περίοδο. Ο δρόμος της Πάφου προς την Τάλα, παρακάμπτοντας την Έμπα, ξέρει πότε έγινε και πολλοί άλλοι δρόμοι. Δεν είναι ανάγκη να μιλήσω, αλλά επαναλαμβάνω, δε βρισκόμαστε τώρα στην προεκλογική περίοδο αλλά βρισκόμαστε επί διακυβερνήσεως Κληρίδη, επί συγκυβέρνησης ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ και κατατέθηκαν κάποιοι προϋπολογισμοί από αυτή την κυβέρνηση και είναι αυτούς που κρίνει αυτή η Βουλή τώρα.

Το τρίτο σημείο είναι αναφορικά με τη μεταφορά νερού από το φράγμα του Ασπρόκρεμμου στην Πέτρα του Ρωμιού. Για να λέμε και πάλι τα πράγματα με το όνομά τους πρέπει να ξέρει ο συνάδελφος Πιττοκοπίτης ότι υπήρξε αντίδραση της Βουλής, και της προηγούμενης που δεν ήταν ο ίδιος Βουλευτής, και μάλιστα ενεγράφη θέμα και με δική μου πρωτοβουλία, αλλά λέω και με πρωτοβουλία των συναδέλφων κ. Ομήρου και Άριστου Χρυσοστόμου και συζητήθηκε και τοποθετήθηκε η Βουλή ενάντια σ' αυτή την προσπάθεια που γινόταν επί διακυβερνήσεως Βασιλείου.

Και πρέπει επίσης εδώ να πω, και το ξέρει ο ίδιος, ότι ο Υπουργός Γεωργίας εκείνης της κυβέρνησης διαφωνούσε με εκείνη τη μεταφορά, αλλά η απόφαση, όπως ξέρει, λήφθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο. Και αυτό πρέπει να το γνωρίζει και ο συνάδελφος Κωνσταντίνου, γιατί αναφέρθηκε σ' αυτό.

Κατά συνέπεια το ΑΚΕΛ αντέδρασε. Και το ΑΚΕΛ πάνω στα προβλήματα του λαού είναι συνεπές, ανεξάρτητα ποια είναι η κυβέρνηση σε οποιαδήποτε στιγμή. Όμως το καυτό ερώτημα που τίθεται αυτή τη στιγμή είναι το εξής: Η συγκυβέρνηση αυτή αποφάσισε την απόφαση για τους 62 να τη διαφοροποιήσει. Γιατί δεν ανακαλεί

και την απόφαση της μεταφοράς νερού στην Πέτρα του Ρωμιού; Εμείς έχουμε και την εξής πρόκληση: Είμαστε έτοιμοι, αν προκύπτει και θέμα αποζημιώσεων να το ψηφίσουμε. Και η πρόκληση απευθύνεται προς τις άλλες καταστάσεις και ιδιαίτερα προς τα συγκυβερνώντα κόμματα να συμβάλουν στο να ανακληθεί αυτή η απόφαση της μεταφοράς νερού στην Πέτρα του Ρωμιού. Αυτή είναι η στάση μας γι' αυτά τα προβλήματα. Κατά συνέπεια όχι μόνο να λέμε ότι λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, αλλά να το λέμε και στην πράξη να το πράττουμε αυτό το πράγμα.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Οι ετήσιοι προϋπολογισμοί είναι πάντα και ο καθρέπτης της γενικότερης κοινωνικο-οικονομικής αντίληψης και πολιτικής της κυβέρνησης.

Ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε διακηρύξεις, εμείς και ο λαός κρίνουμε τους προϋπολογισμούς και σε προέκταση την κυβέρνηση από το συγκεκριμένο περιεχόμενό τους, από τις πραγματικές επιδιώξεις τους. Η ομιλία του Υπουργού Οικονομικών, όπως και οι προϋπολογισμοί που είναι μπροστά μας, πάσχουν κατά τη γνώμη μου από μια βασική αδυναμία. Δεν αντιμετωπίζουν το βασικό πρόβλημα της κυπριακής οικονομίας, τη στρεβλωτική και ανισομερή της ανάπτυξη.

Παρά τις γενικές κατά τόπους αναφορές και τα αποσπασματικά μέτρα που αναφέρονται, δεν αποδίδεται η αναγκαία έμφαση στην ανάπτυξη των κλάδων της υλικής παραγωγής και των έργων υποδομής.

Δεν επιδιώκεται η βελτίωση της παραγωγικότητας μέσα στα σωστά και υγιή πλαίσια, στα πλαίσια που επιβάλλουν οι κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες του τόπου, αλλά με τη συρρίκνωση του εργατικού κόστους διά μέσου της μείωσης του εισοδήματος των εργαζομένων.

Δε διαφαίνεται ο προγραμματισμός μιας ορθολογιστικής ανάπτυξης όλων των περιοχών της Κύπρου. Η πολιτική που καθορίζεται σαφώς μέσα από την ομιλία του Υπουργού Οικονομικών και προηγούμενα και από τις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι αυτή της σταδιακής ούτω καλούμενης φιλελευθεροποίησης σ' όλα τα πεδία της οικονομίας για να υπάρξουν, όπως λέγεται, συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού.

Πρόκειται για ένα πολιτικο-οικονομικό δόγμα που ξεκινά από τα μεγάλα ιδιωτικά κέντρα στις ανεπτυγμένες χώρες, το μεγάλο ντόπιο και ξένο κεφάλαιο και έχει σαν εργαλεία του το λεγόμενο ελεύθερο ανταγωνισμό και τις ιδιωτικοποιήσεις. Το δόγμα αυτό δεν είναι νέο, δοκιμάστηκε και αποδείχτηκε ότι καταλήγει σε βάρος των μικρών και αναπτυσσόμενων χωρών, σε βάρος του μεσαίου και μικρού κεφαλαίου, σε βάρος του λαού ευρύτερα και στη συγκέντρωση της παραγωγής και του πλούτου στα χέρια των οικονομικά ισχυροτέρων. Χαρακτηριστικά δείγματα ο θατσερισμός και ο ρηγκανισμός.

Πρόκειται κατά συνέπεια για ένα ελεύθερο ανταγωνισμό, αλλά μεταξύ άνισων δυνάμεων. Η κυπριακή οικονομία που πέτυχε ομολογουμένως πάρα πολλά στα πλαίσια της μικτής οικονομίας και της προστασίας της ντόπιας παραγωγής θα μπει σε μια άνιση μάχη με πολύ σοβαρές συνέπειες.

Η κατάργηση των δασμών και η μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων υπέρ του ιδιωτικού κεφαλαίου ήδη φαίνεται ότι δεν αρκεί. Ζητούνται ολοένα και περισσότερα, ζητείται η συρρίκνωση των μισθών και εισοδημάτων του λαού.

Οι παραγωγικές και κοινωνικές συνέπειες και αντιδράσεις που ήδη εκδηλώνονται, όσο θα προωθείται αυτό το πολιτικο-οικονομικό δόγμα θα γίνονται ολοένα πιο έντονες και δυναμικές. Είναι η ώρα που οφείλουμε να δούμε κάποιες πραγματικότητες, να διδαχθούμε από την πρόσφατη ελλαδική εμπειρία, να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν είναι δυνατό να παραγνωριστούν οι ιδιομορφίες μας, τφ γεγονός ότι είμαστε μια μικρή οικονομία αναπτυσσόμενης και ημικατεχόμενης χώρας.

Τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα της κυπριακής οικονομίας και οι πολιτικές συνθήκες του τόπου, η ανάγκη της κοινωνικής ειρήνης και συνεργασίας δεν εξυπηρετούνται από το συντηρητικό και στενό ταξικό δόγμα της φιλελευθεροποίησης.

Η Κύπρος μπορεί και επιβάλλεται να συνεχίσει να αναπτύσσεται στα πλαίσια της μικτής οικονομίας. Σ' αυτά τα πλαίσια, εφόσον υπάρξει η θέληση, είναι δυνατό να ελεγχθούν και να αντιμετωπιστούν και οι στρεβλωτικές αδυναμίες της οικονομίας μας. Με τη "φιλελευθεροποίηση" λογικά η κρατική επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη θα περιοριστεί με αποτέλεσμα όχι μόνο τη συνέχιση αλλά και τη διεύρυνση των διαρθρωτικών αδυναμιών. Πρακτικά, ουσιαστικά και αποφασιστικά πρέπει να στρέψουμε την κύρια προσπάθειά μας προς την κατεύθυνση ανάπτυξης των κλάδων της υλικής παραγωγής του γεωργικού και βιομηχανικού τομέα.

Τα αιτήματα αυτών των κλάδων, τα αιτήματα των πλατιών στρωμάτων του λαού μας συνοψίζονται στον άμεσο και απώτερο προγραμματισμό, στη σύγχρονη οργάνωση, στην κατασκευή των αναγκαίων έργων υποδομής, στην προστασία της ντόπιας παραγωγής και στην εξασφάλιση της διάθεσης και εμπορίας της.

Στην επαρχία που εκπροσωπώ, στην Πάφο, όλοι οι κλάδοι της γεωργίας και κτηνοτροφίας επιζητούν την πιο πάνω βοήθεια και στήριξη.

Ο βιομηχανικός τομέας στερείται τις βασικότερες προϋποθέσεις. Δεν υπάρχουν ακόμα οι απαραίτητοι χώροι ανάπτυξης. Δεν προσφέρονται οι αναγκαίες εξυπηρετήσεις.

Η τουριστική ανάπτυξη προηγήθηκε και δε συμβάδισε με τα απαραίτητα έργα υποδομής και την προστασία του περιβάλλοντος.

Η Πάφος δίκαια ανησυχεί για την παρατηρούμενη κωλυσιεργία έναρξης της κατασκευής του τμήματος του νέου αυτοκινητόδρομου Αυδήμου-Πάφου και για την έγκριση των σχεδίων αναβάθμισης του αεροδρομίου. Για τις ατέλειωτες μελέτες βελτίωσης και εκσυγχρονισμού του οδικού δικτύου σύνδεσης της Πάφου με τα ορεινά μας θέρετρα και άλλων βασικών οδικών αρτηριών της υπαίθρου, για την εκτέλεση των αρδευτικών έργων στους ποταμούς Διάριζο και Έξουσας.

Δίκαια διεκδικεί η Πάφος την άμεση προώθηση των πολεοδομικών έργων της πόλης της Πάφου και της Πόλης Χρυσοχούς, την αντιμετώπιση των πολλαπλών προβλημάτων των κοινοτήτων στην ύπαιθρο, την κατασκευή μαρίνας και τη βελτίωση των αλιευτικών καταφυγίων, την προστασία του Ακάμα σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων των γειτονικών κοινοτήτων και πολλά άλλα προβλήματα.

Πολλά απ' αυτά τα προβλήματα της Πάφου σίγουρα τα αντιμετωπίζουν και άλλες επαρχίες. Η ύπαρξή τους και η έντονη δίκαιη απαίτηση του λαού μας για επίλυσή τους συνδέεται άμεσα με τη γενικότερη οικονομική πολιτική του κράτους και ειδικότερα της κυβέρνησης. Για μας του ΑΚΕΛ συνιστούν απόδειξη που υποδεικνύει στην κυβέρνηση το καθήκον της να αναπροσαρμόσει την πολιτική της προς την

κατεύθυνση όχι της φιλελευθεροποίησης, αλλά της ορθολογιστικής ισοζυγισμένης ανάπτυξης με γνώμονα την κοινωνική εξυπηρέτηση και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου του λαού μας στη βάση μιας υγιούς οικονομίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου από το ΔΗΚΟ, παρακαλώ.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε σήμερα τους Προϋπολογισμούς του 1994 και είναι χρέος μας να εκφράσουμε τις θέσεις και απόψεις μας γι' αυτά τα ποσά που πληρώνει ο φορολογούμενος πολίτης της Κύπρου κατά πόσο ορθά κατανέμονται και ορθά ταξινομούνται.

Μερικοί συνάδελφοι του κόμματός μου έχουν ασχοληθεί με εξειδικευμένα θέματα και πρόθεσή μου είναι να 'μαι σύντομος πάνω σε συγκεκριμένο θέμα. Το θέμα είναι αναφορικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η πόλη και επαρχία της Λάρνακας και ιδιαίτερα το λιμάνι.

Χωρίς υπερβολή και πραγματικά δε θα ήταν σχήμα λόγου ούτε δημοκοπία να αναφέρω ότι η πόλη και επαρχία της Λάρνακας εκπέμπει S.O.S., εκπέμπει πραγματικό σήμα κινδύνου. Πλείστα οικονομικά προβλήματα και έλλειψη έργων υποδομής έχουν καταστήσει την πόλη της Λάρνακας από πρώην πρωτεύουσα της Κύπρου και πόλη των γραμμάτων του Κιτιέα να είναι σήμερα η τελευταία πόλη της Κύπρου.

Δε μέμφομαι ούτε κατηγορώ καμιά πρώην ή παρούσα κυβέρνηση, δεν κατηγορώ κανένα από τους πρώην και νυν που βρίσκονται σε ανώτερες θέσεις ή αρχές της πόλης μας παρά μόνο με θάρρος και παρρησία παρουσιάζω την τραγική κατάσταση που βρίσκεται μια επαρχία της Κύπρου, η Λάρνακα.

Έγιναν, γίνονται και αναμένεται να γίνουν έργα στη Λάρνακα, πλην όμως καθόλου ικανοποιητικά για να σωθεί αυτή επαρχία. Χρειάζεται μια νέα πολιτική, μια νέα αντίκριση στα σοβαρά αυτά προβλήματα, για να μην καταστεί η Λάρνακα ο φτωχός συγγενής που ήταν κάποτε η επαρχία της Πάφου, όπου οι κάτοικοί της αναγκάζονταν να μετακομίσουν σε άλλες επαρχίες για να επιβιώσουν ή αναγκάζονταν να ξενιτευτούν. Δε θα ήταν καθόλου υπερβολή να πω ότι η Λάρνακα αντιμετωπίζει σήμερα σοβαρότατο πρόβλημα επιβίωσης.

Αν εξαιρέσουμε 5 - 6 ξενοδοχεία της τουριστικής περιοχής Λάρνακας, και τοποθετώ σε παρένθεση τις λέξεις "τουριστικής περιοχής", διότι δεν πρόκειται περί τουριστικής περιοχής, ένα- δύο τουριστικά θέρετρα των Λευκάρων και ένα-δυο χωριά της Ορεινής που τώρα άρχισαν να δημιουργούν συνθήκες τουριστικής κίνησης, το αεροδρόμιο και μια-δυο μικρές βιομηχανικές μονάδες, τίποτε απολύτως, τίποτε άλλο δεν έχει να ζηλέψει κανένας από μια ολόκληρη επαρχία που μέρα με τη μέρα οδηγείται με μαθηματική ακρίβεια από το κακό στο χειρότερο.

Το λιμάνι μας, που ζουν από αυτό κάπου 1000 άτομα, έπαψε προ πολλού να αποτελεί οικονομική πηγή και μέρα με τη μέρα φθίνει συνεχώς.

Για να αντιληφθείτε την κατάντια μας, στο λιμάνι της Λάρνακας διακινείται μόνο μια εταιρεία, η D.S.R. και η οποία μας διαμήνυσε κατ'επανάληψη ότι θα φύγει και αυτή αν δεν επεκταθεί το λιμάνι της Λάρνακας. Ένα ποσό γύρω στα δεκαπέντε εκατομμύρια το χρόνο θα χαθεί, αν δε γίνει αυτή η επέκταση του λιμανιού. Οι αλλεπάλληλες προσπάθειές μας τόσο από μένα προσωπικά όσο και άλλων συναδέλφων, καθώς και των υπόλοιπων αρχών της πόλεως εδώ και δέκα χρόνια, δεν κατέστη δυνατό να ευοδωθούν και να βρεθεί λύση σ' αυτό το πολύ σοβαρό πρόβλημα.

Προσωπικά ο ίδιος είχα εγγράψει θέμα στο Κεφάλαιο Δ' κατά την προηγούμενη θητεία, στις 18 Απριλίου 1990, με τίτλο "Η αθέτηση της υπόσχεσης της κυβέρνησης για αναβάθμιση του λιμανιού της Λάρνακας".

Στις 17 Ιανουαρίου του 1990 είχα εγγράψει και πάλι το θέμα "Οι ανεφάρμοστες υποσχέσεις της κυβέρνησης για ουσιώδη έργα στη Λάρνακα (λιμάνι - αποχετευτικό - κυκλοφοριακό και γενικά τουριστική ανάπτυξη)". Καταθέτω σχετικά αντίγραφα.

"Η ανάγκη δημιουργίας παραλιακού δρόμου Λάρνακας - Ζυγίου για τουριστική ανάπτυξη της περιοχής και για άλλους λόγους που το επιβάλλουν" ήταν θέμα το οποίο επίσης ενέγραψα στο Κεφάλαιο Δ' στις 14 Φεβρουαρίου 1989 και όλα αυτά τα θέματα μαζί με τα άλλα θέματα που έχουν εγγράψει άλλοι συνάδελφοι έχουν χιλιοσυζητηθεί αλλά, δυστυχώς, δεν έχουμε καταλήξει σε κανένα θετικό αποτέλεσμα μέχρι σήμερα.

Εδώ είναι που θα συμφωνήσω με τον αγαπητό συνάδελφο κ. Πιττοκοπίτη ότι έχουμε ως Βουλευτές κατ' επανάληψη ρεζιλευτεί σ'αυτούς τους αγνούς ανθρώπους της υπαίθρου που τους δίνουμε την εντύπωση ότι πραγματικά τους κοροϊδεύουμε. Ακούουν οι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι το θέμα αυτό έφτασε στη Βουλή και αναμένουν ότι επιτέλους ήρθε και η λύση του προβλήματος. Εξαγγέλλεται από την κυβέρνηση και τελικά ακυρώνεται.

Θα μπορούσα να αναφέρω αρκετά θέματα που έχουν εγγραφεί στη Βουλή τόσο από δικής μας πλευράς όσο και από άλλους συναδέλφους της Λάρνακας, όχι της τελευταίας δεκαετίας αλλά και πέραν της εικοσαετίας, που παραμένουν ανεπίλυτα και δεν υπάρχει ούτε προγραμματισμός ούτε καθορισμός ημερομηνίας για την επίλυσή τους.

Με την εγγραφή αυτών των θεμάτων περνούμε μέσα από ολόκληρες διαδικασίες, συζητήσεις, διαφωνίες, παρουσιάζονται οικονομικές δυσκολίες για έγκριση ενός έργου και, όταν περάσουμε μέσα από αυτή τη δαιδαλώδη διαδικασία και όλα ξεπεραστούν και το έργο τελικά εγκριθεί, εξαγγέλλεται από την εκάστοτε κυβέρνηση και τελικά μετ' εκπλήξεως ακυρώνεται. Ένα τρανό παράδειγμα για το συγκεκριμένο θέμα που μιλούμε, για το λιμάνι της Λάρνακας, η εξαγγελία του πρώην Προέδρου κ. Βασιλείου για το λιμάνι μας. Αναμένουμε τώρα από τη νέα κυβέρνηση να υλοποιήσει την απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης που παρέμεινε μόνο εξαγγελία και μια ανεφάρμοστη υπόσχεση. Δε δεχόμαστε τη δικαιολογία που προβάλλουν οι σύμβουλοι ότι το έργο δεν είναι βιώσιμο, διότι αν δεχτούμε αυτή τη θέση ούτε και το λιμάνι της Λεμεσού κρίθηκε ως βιώσιμο και αυτή τη στιγμή το λιμάνι της Λεμεσού αναπτύσσεται, επεκτείνεται, αναβαθμίζεται με γοργότατο ρυθμό. Δεν μπορεί η κυβέρνηση να μιλά για ισόρροπη ανάπτυξη λιμανιών και να λαμβάνει υπόψη της μόνο ένα λιμάνι.

Εμείς δεν ταχθήκαμε ενάντια στη δημιουργία του αεροδρομίου της Πάφου, αλλά δεν μπορούμε να ανεχόμαστε την υπολειτουργικότητα του αεροδρομίου της Λάρνακας με τα τόσα προβλήματα που έχουν επισωρευθεί.

Υπήρχε, κύριοι συνάδελφοι, και υπάρχει πρόβλημα με τον τουρισμό μας και κάθε χρόνο οδηγούμαστε προς το χειρότερο. Όμως ο ΚΟΤ δε ζητά να κατεδαφίσουμε τα ξενοδοχεία μας, δε ζητά να κλείσουμε τα ξενοδοχεία μας παρά μόνο ενεργοποιείται, δραστηριοποιείται και αναζητά νέα αγορά.

Ειλικρινά εκπλήττομαι, κάτω από ποια δεδομένα η Αρχή Λιμένων αποφάσισε το 1987 να αναβαθμίσει το λιμάνι της Λάρνακας, γιατί το υιοθέτησε αργότερα το 1988 το Υπουργικό Συμβούλιο και γιατί αυτή η απόφαση και για ποιους λόγους έχει αναιρεθεί;

Ερωτώ απερίφραστα, κύριοι συνάδελφοι, αν εμπαίζεται ή όχι η Λάρνακα; Είναι ή δεν είναι κοροϊδία αυτή η συμπεριφορά;

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η Λάρνακα σήμερα απευθύνεται στη νέα κυβέρνηση και την καλεί να δει το πρόβλημα του λιμανιού της Λάρνακας με κάθε προτεραιότητα. Δεν πρέπει να κριθεί το έργο αυτό με μοναδικό κριτήριο το οικονομικό. Ήταν, είναι και παραμένει και σοβαρό και πολιτικό πρόβλημα.

Είναι δοσμένη υπόσχεση δύο Προέδρων και διερωτώμαι από ποιους μπορεί να αναμένει ο Κύπριος πολίτης κάποια υπόσχεση ότι θα υλοποιηθεί, όταν ο πρώην Πρόεδρος και ο σημερινός Πρόεδρος υποσχέθηκαν να εκτελέσουν αυτό το έργο; Η Λάρνακα προειδοποιεί ότι θα αντιδράσει μέ κάθε ειρηνικό μέσο.

Δεν πρέπει να παίζουμε με το φιλότιμο και την υπομονή που επιδεικνύουν οι Λαρνακείς. Για ποιο λόγο, κύριοι, έχει δημιουργηθεί αίθουσα επιβατών και δαπανήθηκε ένα ποσό 1,5 εκ. λιρών, όταν η αίθουσα παραμένει κλειστή από την ημέρα της περάτωσής της; Προς τι η δαπάνη μέχρι σήμερα £60 εκ. για να λειτουργεί όπως υπολειτουργεί σήμερα το λιμάνι; Προς τι η δημιουργία δυο τεράστιων αποθηκών που είναι άδειες, προς τι η αγορά δύο γερανογέφυρων, αφού αυτό το λιμάνι με τον τρόπο που το χειρίζονται οι αρμόδιοι το έχουν προδικάσει και καταδικάσει να κλείσει;

Μπορεί να έχω αναφερθεί κάπως εκτεταμένα στο θέμα του λιμανιού ως να μην αντιμετωπίζει άλλα προβλήματα η Λάρνακα. Αλλά αναγνωρίζουμε ότι είναι αδύνατο να αναμένουμε την επίλυση όλων των προβλημάτων. Εντούτοις θα ήταν αδιανόητο να μην αναφερθώ έστω και επιγραμματικά σε άλλα ζωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η επαρχία της Λάρνακας.

Η Ορεινή της Λάρνακας χρειάζεται αναζωογόνηση και προγραμματισμό για ανάπτυξη. Χρειάζεται τουριστική ανάπτυξη και δημιουργία κατάλληλων δρόμων.

Η παραλία της Λάρνακας από τη Δεκέλεια μέχρι το Ζύγι πρέπει να αναπτυχθεί και πρωτίστως χρειάζεται η άμεση δημιουργία παραλιακού δρόμου που παραμένει στο σχεδιασμό εδώ και αρκετά χρόνια, που ξεπερνούν και την εικοσαετία.

Το διϋλιστήριο και οι πετρελαιοδεξαμενές θα πρέπει να μετακινηθούν. Είναι αδιανόητο να προσβλέπουμε σε τουριστική ανάπτυξη της παραλίας μας, όταν οι τουρίστες ή ακόμα και οι Κύπριοι πολίτες μας αναγκάζονται να συνδυάζουν θάλασσα, ήλιο και πετρέλαιο μαζί.

Κυκλοφοριακές μελέτες για απάμβλυνση της τροχαίας κίνησης, μια νέα φιλολαϊκή γεωργική πολιτική για την ύπαιθρο και ιδιαίτερα για τα Κοκκινοχώρια, που οι κάτοικοί τους τον τελευταίο καιρό έχουν μετατραπεί σε εποχιακούς ξενοδοχειακούς υπαλλήλους και παραμένουν δυστυχώς άνεργοι κατά τους χειμερινούς μήνες.

Με αυτή την επιγραμματική αναφορά η Λάρνακα εκπέμπει πραγματικό σήμα κινδύνου. Δεν είναι καθόλου υπερβολή, δεν είναι δημοκοπία. Αγωνιούμε και αναμένουμε από τη νέα κυβέρνηση να μη μας εξαγγείλει υποσχέσεις. Αναμένουμε την υλοποίηση των μέχρι σήμερα εξαγγελθεισών υποσχέσεων, γιατί αυτό που δεν

πρόκειται να δεχτούμε να καθυστερεί είναι το θέμα της επιβίωσης της Λάρνακας. Και η επιβίωση της Λάρνακας θα εξαρτηθεί από την αναβάθμιση και ανάπτυξη του λιμανιού της Λάρνακας χωρίς χρονοτριβή, χωρίς καθυστέρηση, χωρίς περαιτέρω αναβολή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δώδεκα λεπτά μίλησε ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το λόγο έχει ο κ. Χατζηδημητρίου παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γεγονός ότι η ομιλία του κ. Πιττοκοπίτη έχει επισκιάσει την ομιλία του Υπουργού Οικονομικών. Αυτό μας υποχρεώνει όλους να τοποθετηθούμε πρώτα πάνω στον κ. Πιττοκοπίτη και μετά να προχωρήσουμε σε οποιαδήποτε άλλη ανάλυση. Μέμφθηκε το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ ότι καταψηφίζει τους προϋπολογισμούς ή ότι καταψηφίζοντας τους προϋπολογισμούς ακυρώνει τα έργα. Αυτό είναι φυσικά μια αντίληψη, αν θεωρήσουμε ότι οι προϋπολογισμοί είναι ένα άθροισμα έργων. Αν ήμαστε εργολάβοι, έτσι έπρεπε να κάνουμε. Να ψηφίζουμε τα κονδύλια, για να γίνονται τα έργα. Όμως στην προκειμένη περίπτωση εμείς έχουμε μια άλλη αντίληψη, ότι ακριβώς με τους προϋπολογισμούς εκφράζονται οι πολιτικές επιλογές της κάθε κυβέρνησης και είναι αυτές που πρέπει να καθορίζουν τη θέση μας. Αν εγκρίνουμε την πολιτική μιας κυβέρνησης, ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς. αν δεν εγκρίνουμε την πολιτική της, καταψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς, γιατί ακριβώς με την υπόθεση των προϋπολογισμών -που δεν είναι μόνο το θέμα των δαπανών- γίνεται και μια εκτίμηση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και διανομής του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος. Επειδή είπα πότε καταψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς, θα πω και πότε ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς. Εμείς θα ψηφίσουμε εκείνους τους προϋπολογισμούς που θα σημαίνουν στροφή προς τον άνθρωπο, θα ικανοποιούν την άποψή μας για κοινωνική δικαιοσύνη, θα οικοδομούν μια άλλη κοινωνία. Και μέχρι της στιγμής δυστυχώς δεν μπορώ να πω ότι αυτό το πράγμα παρατηρήθηκε ή ήταν το χαρακτηριστικό των πολιτικών αλληλοδιάδοχων καταστάσεων.

Έτσι σήμερα, όταν ερχόμαστε και συζητούμε για την απαράδεκτη οικονομική κατάσταση, για την οικονομική κρίση, για το οικονομικό πρόβλημα που μόνιμα εκτίθεται από το βήμα αυτό της Βουλής από τους αλληλοδιάδοχους Υπουργούς Οικονομικών, για μας αυτό δεν αποτελεί ούτε απορία ούτε έκπληξη. Απεναντίας μπορώ να πω ότι είναι και σημείο πάνω στο οποίο συμφωνούμε με τους διάφορους Υπουργούς Οικονομικών, ότι δηλαδή τα οικονομικά δεδομένα της Κύπρου δίδουν μια επιφάνεια ευημερίας και άνεσης, όμως στην πραγματικότητα χαρακτηρίζονται από δομικές αδυναμίες και θέτουν σε κίνδυνο όχι μόνο την οικονομία, αλλά θέτουν σε κίνδυνο την ίδια την ύπαρξη της Κύπρου.

Υπάρχουν και οι προϋπολογισμοί και οι αριθμοί. Και πάντα διερωτόμαστε στο τέλος των προϋπολογισμών πόσο έχουν εκπληρωθεί και σε ποιο βαθμό έχουν ικανοποιήσει τις εξαγγελίες των διάφορων κυβερνήσεων. Αυτοί οι προϋπολογισμοί που έχουμε μπροστά μας χαρακτηρίζονται ως προϋπολογισμοί λιτότητας. Δεν υπάρχουν, λέει, νέες θέσεις ή υπάρχει και μείωση θέσεων. Υπάρχει όμως κάτι το οποίο

ελέχθη κατ' επανάληψη από αυτό το βήμα της Βουλής: ότι συνεδριάζει ειδική επιτροπή, για να εξετάσει τις ανάγκες της κυβέρνησης και αφού διαπιστώσει τις ανάγκες για νέους διορισμούς, θα μας φέρει σ' αυτή τη Βουλή συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, για να ψηφίσουμε νέες θέσεις. Έτσι το να μιλούμε σήμερα για προϋπολογισμούς λιτότητας είναι εκτός πραγματικότητας, γιατί δεν έχουμε υπόψη μας την τελική διαμόρφωση των προϋπολογισμών. Και φυσικά ούτε μπορούμε να θεωρήσουμε τους αριθμούς των προϋπολογισμών ως απόλυτα ακριβείς που αντικαθρεπτίζουν την οικονομική κατάσταση, γιατί ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών παραδέχτηκε ότι έχει παραλείψει πολλά στοιχεία για τη διαμόρφωση των προϋπολογισμών, έτσι δεν μπορεί να πει κανένας ότι και τα στοιχεία μπορούν να μας λύσουν τις απορίες μας σχετικά με την πολιτική που αυτή η κυβέρνηση ακολουθεί.

Είναι γεγονός ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός έμεινε πολλά χρόνια εκτός εξουσίας, ασκούσε έντονη κριτική στις αλληλοδιάδοχες κυβερνήσεις, συνέβαλλε σε συνεργασία με το ΔΗΚΟ πολλές φορές στη μείωση των φόρων και τούτο εθεωρείτο ως κάτι το θετικό για την πολιτική του. Φυσικά δε γινόταν αντιληπτό ότι η μείωση των φόρων αφορούσε όχι μόνο τα κατώτερα εισοδηματικά στρώματα, αλλά πολύ περισσότερο τα ανώτερα, και έτσι με όλη αυτή την πλειοδοσία πήγαινε να διαμορφώσει ένα χαρακτήρα διαφορετικό και γενικά αποδεκτό, πράγμα που τελικά βοήθησε στην ανάδειξή του στην εξουσία.

Ήταν όμως αρκετοί έντεκα μήνες διακυβέρνησης, για να συμβεί η μεγαλύτερη απομυθοποίηση της πολιτικής μας ζωής: η αποκάλυψη της ανικανότητας της κυπριακής δεξιάς στην ευρύτερή της μάλιστα μορφή να προσφέρει μια έστω υποφερτή διακυβέρνηση, να προτείνει κάποιες λύσεις, να συμβάλει στην αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων, να ανορθώσει το κράτος, να αντιμετωπίσει τις δυσλειτουργίες της δημόσιας υπηρεσίας. Φάνηκε ότι όλο αυτό το δυναμικό που συγκροτεί και επ' ονόματί του λειτουργεί η κυπριακή δεξιά, ενώ είναι πετυχημένο και αποδοτικό στις επιχειρήσεις και στην εξυπηρέτηση των ιδιαίτερών του συμφερόντων, είναι ανίκανο να διαχειριστεί τα δημόσια θέματα, να δει τα ανθρώπινα και τα κοινωνικά προβλήματα. Φυσικά αυτό δε μας εκπλήττει. Όμως δεν μπορούσαμε να πείσουμε σε παλαιότερες εποχές, γιατί εκινείτο μέσα στο θεωρητικό χώρο. Τώρα όμως που η κυπριακή δεξιά έρχεται και ασκεί την πολιτική εξουσία φάνηκε και ο πραγματικός της χαρακτήρας και υποχρεώνει τον καθέναν από εμάς να τοποθετηθεί πάνω σ' αυτά τα θέματα.

Το κύριο χαρακτηριστικό της διακυβέρνησης της δεξιάς είναι η καλλιέργεια μιας συνεχούς αντιπαράθεσης εργοδοτών και εργαζομένων. Ξεκίνησε από αυτό που ανέφεραν και άλλοι συναδέλφοι προηγουμένως, δηλαδή από μια άνευ προηγουμένου επίθεση εναντίον των δημόσιων υπαλλήλων, μια δημαγωγία μπορώ να πω, για να δημιουργήσει συνθήκες διάσπασης και αποπροσανατολισμού των εργαζομένων από τα πραγματικά τους προβλήματα. Έτσι ο στόχος για κινητοποίηση των πιο στερημένων στρωμάτων του λαού μας εναντίον της δημόσιας υπηρεσίας ήταν μια διέξοδος για τελικό έλεγχο των εργαζομένων όλων των κατηγοριών και του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και αποπροσανατολισμού τους απ' αυτό που θα έπρεπε να ήταν ο στόχος τους.

Αναφέρουμε τα υπερκέρδη των τραπεζών, τα υπερκέρδη των ασφαλιστικών εταιρειών, τα ανακτορικού τύπου σπίτια που γίνονται με πισίνες που στοιχίζουν όσο ένα μικρό σπίτι σ' έναν τόπο που πάσχει από λειψυδρία, τις κατασκευές πολυδάπανων κτισμάτων διάφορων τομέων, την πολυτέλεια, τη χλιδή και την επίδειξη

του πιο προνομιούχου τμήματος του πληθυσμού που απολαμβάνει τις φορολογικές απαλλαγές, που απολαμβάνει τα προνόμια, τις χαριστικές διατάξεις, που επωφελήθηκε από τους ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης των προηγούμενων χρόνων. Για να μην αναφέρουμε και τη φοροδιαφυγή, τη λαθραία εξαγωγή κερδών και την αποφυγή επενδύσεων, ιδιαίτερα στο βιομηχανικό τομέα.

Τώρα που η οικονομία μας παρουσιάζει πραγματικά προβλήματα, τώρα που χρειάζεται όσο ποτέ προηγουμένως η συνεννόηση, βλέπουμε ότι η εργοδοτική ιδιαίτερα πλευρά οδηγεί σε κατάρρευση την τριμερή συνεργασία. Όταν δηλαδή εξασφαλίζονταν τα μεγάλα κέρδη, ήταν χρήσιμη η τριμερής συνεργασία, γιατί ήταν επωφελής για τους εργοδότες, άρα και ετεροβαρής. Είναι αυτό που καταγγέλλαμε πάντα σ' αυτή τη Βουλή και δε γινόμαστε πιστευτοί. Τώρα όμως που παρουσιάστηκε μια μείωση του εισοδήματος και χρειάζεται μια αναδιανομή ενός χαμηλότερου ποσοστού αύξησης του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος οδηγούμαστε σε μια άνευ προηγουμένου κρίση στις σχέσεις εργοδοτών και εργοδοτουμένων. Και ο λόγος είναι σαφής: η προσπάθεια από την οικονομικά ισχυρή τάξη που σήμερα κυβερνά να διαφυλάξει τα κέρδη της και να μετακυλίσει τη μείωση του εισοδήματος αποκλειστικά προς την πλευρά των εργαζομένων.

Η ύφεση αποδίδεται από τις εργοδοτικές οργανώσεις στην απώλεια ανταγωνιστικότητας των κυπριακών προϊόντων λόγω των αυξημένων ημερομισθίων. Έκαναν πολλοί αναφορά πάνω στο θέμα. Θα προσθέσω κι εγώ το δικό μου επιχείρημα: Η εποχή της ανταγωνιστικότητας που βασιζόταν στα φτηνά εργατικά χέρια έχει περάσει. Τώρα υπάρχουν άλλα πιο φτηνά εργατικά χέρια, αυτά των κεντροευρωπαϊκών ή των βορειοαφρικανικών χωρών, για να μην αναφέρουμε τις ασιατικές χώρες. Οι εργαζόμενοι σε πολλές από τις χώρες αυτές αμείβονται με $1-$3 μεροκάματο την ημέρα. Αλήθεια, τι θα ήθελαν οι δικοί μας εργοδότες; Να φτάσουμε σ' αυτό το επίπεδο; Αν πρόκειται να μιλήσουμε για τις ευθύνες για τη σημερινή κρίση στην παραγωγική μας διαδικασία και τη μείωση των εξαγωγών μας, το μερίδιο της επιχειρηματικής τάξης είναι μέγα. Η κρίση που αντιμετωπίζουμε στις εξαγωγές είναι και δική της αποτυχία και όχι μια υπόθεση που θέλει αποκλειστικά ενόχους τους εργαζομένους. Γιατί στο κάτω κάτω οι εργαζόμενοι εξακολουθούν να εργάζονται και να παράγουν. Αν υπάρχουν προβλήματα, θα πρέπει να αναζητηθούν στην απουσία επενδύσεων, ένα γεγονός που επαναλαμβάνουμε μονότονα σε αλληλοδιάδοχες κυβερνήσεις.

Η επιδείνωση της κατάστασης είναι φυσικά φανερή και στο δημόσιο τομέα. Η κρατική μηχανή αντί να βελτιωθεί δείχνει συμπτώματα κρίσης και ανεπάρκειας με φανερή την ευθύνη των κυβερνώντων και η διαπίστωση αυτή έχει άμεση σχέση με τους προϋπολογισμούς, γιατί, αν συζητούμε για υπηρεσίες, συζητούμε και για τις δαπάνες που γίνονται γι' αυτές και εφόσον δεν ανταποκρίνονται στο ρόλο τους, με την ανοχή της κυβέρνησης, αυτό σημαίνει ότι γίνεται και κακή χρήση του δημόσιου χρήματος.

Σκεφτόμαστε ακόμα με αισθήματα ανησυχίας την υποτονικότητα που χαρακτηρίζει θέματα στρατηγικής σημασίας. Έχουμε την Υπηρεσία Φόρου Προστιθέμενης Αξίας. Ενώ ο νόμος ισχύει για ενάμιση χρόνο, δεν έχουν αρχίσει ακόμη έστω και υποτυπώδεις έλεγχοι, εκτός από την περίπτωση που ζητούνται επιστροφές χρημάτων. Φοβούμαστε ότι αυτή η καθυστέρηση θα ενθαρρύνει κάποιους να υπεξαιρέσουν τα δημόσια χρήματα, τα χρήματα των φορολογουμένων, αν δεν έχει κιόλας ανοίξει ένας νέος τρόπος εξαπάτησης του δημοσίου.

Υπάρχουν, όπως είναι γνωστό, τομείς της κυβερνητικής μηχανής που ξεπερνιούνται και πρέπει να μειωθούν, αλλά υπάρχουν και νέοι τομείς που ζητούν επέκταση και βελτίωση σε παραγωγικούς τομείς, αλλά και στο χώρο του πολιτισμού, της επιστήμης και του περιβάλλοντος. Γι' αυτό εμείς δεν μπορούμε να δεχτούμε αυτή τη συνολική αντιμετώπιση του δημόσιου τομέα, την κατακραυγή εναντίον του συνόλου της δημόσιας υπηρεσίας και του δημόσιου τομέα, όπου το μόνο ζητούμενο είναι η συρρίκνωσή του και όχι αυτό που έπρεπε να ήταν, δηλαδή η ανανέωση και ο εκσυγχρονισμός του, και υπάρχουν πολλά περιθώρια και αυτά δε θα γίνουν μόνο με τη μείωση του υπαλληλικού δυναμικού, αλλά με την προσαρμογή προς τις σωστές κατευθύνσεις.

Διαπιστώνουμε επίσης και τη μεθοδευμένη προσπάθεια συρρίκνωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας. Η Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία είχε μηχανήματα και αναλάμβανε και έργα κοινωνικής σημασίας που εξυπηρετούσαν ιδιαίτερα τον αγροτικό κόσμο ή άλλα στρώματα του λαού. Αυτά τα εργαλεία, αυτά τα μηχανήματα λόγω της πολλής χρήσης καταστράφηκαν. Αυτά τα μηχανήματα δεν αντικαταστάθηκαν και στο τέλος βρέθηκαν και οι εργοδηγοί και οι εργαζόμενοι χωρίς ουσιαστικό ρόλο στην Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία και τώρα απολύονται. Και το αποτέλεσμα ποιο είναι; Ένας ολόκληρος τομέας παροχής κυβερνητικών υπηρεσιών προς το κοινό μεταφέρεται στον ιδιωτικό τομέα. Δεν πρόκειται περί κρατικοποίησης. Εδώ πρόκειται απλώς για εγκατάλειψη τομέων κρατικής ευθύνης και παραχώρησής τους στον ιδιωτικό, όπου το κόστος στο τέλος θα είναι πολύ μεγαλύτερο για τους ενδιαφερομένους. Εμείς πραγματικά θα ήμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε θέματα ιδιωτικοποιήσεων, αν παρουσιάζονταν επιχειρήματα. Όμως στην προκειμένη περίπτωση βλέπουμε απαράδεκτες μεθοδεύσεις και φοβούμαστε ότι κινδυνεύει και ένας πολύ ευαίσθητος τομέας, ο τομέας των Κυπριακών Αερογραμμών, διότι και εκεί μεθοδεύεται η ίδια κατάσταση. Διογκώνεται η κρίση, διογκώνονται οι αριθμοί, διογκώνεται το πρόβλημα και ταυτόχρονα προβάλλεται και το επιχείρημα της ιδιωτικοποίησης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι οι Κυπριακές Αερογραμμές είναι μια εθνική υπόθεση για την Κύπρο. Η εταιρεία αυτή πραγματικά αποτελεί τη ραχοκοκαλιά όχι μόνο της οικονομίας, αλλά και της κρατικής μας υπόστασης μέσα στο χώρο των δυνατοτήτων της κρατικής μας δραστηριότητας και προώθησης πολιτικών επιδιώξεων, και στο τέλος είμαστε εγγυητές ολόκληρος ο κυπριακός λαός με £180 εκ.

Και υπάρχει και το μέγα θέμα της αξιοκρατίας. Και πάνω σ' αυτό έγιναν αναφορές προηγουμένων και εγώ, κάνοντας κάποια αναφορά, στηρίζομαι πάνω σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, γιατί έχουμε διαπιστώσει ότι η κυβέρνηση προχώρησε σε εξυπηρέτηση ιδιοτελών σκοπών και εξυπηρέτηση ημετέρων, αντικατέστησε έμπειρους και προσοντούχους ανθρώπους με άλλους που ούτε γνώσεις ούτε εμπειρίες είχαν σε πολύ σημαντικούς και ευαίσθητους τομείς της κυβερνητικής υπηρεσίας. Επανειλημμένα έχουμε κάνει την καταγγελία, έχουμε αναφέρει και συγκεκριμένες περιπτώσεις στους αρμόδιους υπουργούς, χωρίς να αναλάβουν οποιαδήποτε πρωτοβουλία διόρθωσης της κατάστασης και υπάρχει ακόμα και η παρέμβαση από πλευράς κυβέρνησης και για κατώτερο προσωπικό και η εμπλοκή τμημάτων του κυβερνητικού τομέα στους κομματικούς σκοπούς και επιδιώξεις του Δημοκρατικού Συναγερμού, αν όχι και τους συνεταίρους τους, για να έχουν την ευχέρεια να κάνουν την επιλογή με πολιτικά κριτήρια υπαλλήλων οι οποίοι πρόκειται να προσληφθούν σε θέσεις, μπορώ να πω, κατώτερου προσωπικού.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

"Εν' για μας που λαλεί;"

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι για σας που λέω και έχω υπόψη μου και να ρωτήσετε τι συνέβη στο Επαρχιακό Γραφείο Εργασίας στη Λευκωσία σχετικά με το κυβερνητικό νοσοκομείο -σχετικά με την πρόσληψη καθαριστριών μέσα στο νοσοκομείο- όπου αντί να σταλεί ο κατάλογος των ανθρώπων οι οποίοι ήταν γραμμένοι γι' αυτή τη δουλειά ζητήθηκαν οι κατάλογοι συνολικά, για να κάνει την επιλογή η κυβέρνηση ανάλογα με πολιτικά κριτήρια, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εχει και ο Δημοκρατικός Συναγερμός καθαρίστριες.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

'Οχι, είναι ενδεικτικό. 'Οταν γίνεται στις καθαρίστριες ... 'Εγινε και στο Υπουργείο 'Αμυνας, έγινε και στην Αστυνομία, έγινε και στην ΚΥΠ, έγινε και στο Υπουργείο Εξωτερικών και γίνεται σ' όλη την κλίμακα, κύριε Αναστασιάδη, και έχω υπόψη μου περιπτώσεις και παρακαλώ, αν θέλετε να προχωρήσουμε, μπορούμε να αναφέρουμε και συγκεκριμένα ονόματα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Οχι, θα σας απαντήσω εν καιρώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα περιμένω την απάντησή σας. Φτάνει να είμαι στην Κύπρο.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι μεγάλος διάλογος, όχι μεγάλος. Μικρός επιτρέπεται.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πάντως πραγματικά, κάνοντας αυτή τη γενική αναφορά έχω υπόψη μου συγκεκριμένες περιπτώσεις, δε γενικολογώ. Αναφέρομαι γενικά, γιατί δεν ήθελα να μπω σε περιπτώσεις που εμπλέκονται άνθρωποι που δεν ξέρω και ποια τύχη θα έχουν στο τέλος, αν κατονομαστούν, με την πορεία και τη φόρα που έχει πάρει η κυβέρνηση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πάνω σε τούτα δεν τα καταφέρνουμε, δεν ξέρω.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Βελτιώνεστε, μαθαίνετε. Είναι γεγονός ότι είχατε κάποια αμηχανία στην αρχή, αλλά τώρα προχωρείτε πλησίστιοι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αρκέψαμε να μαθαίνουμε από τους προκατόχους μας.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σίγουρα, σίγουρα. Υπάρχει παράδοση· δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σε ευχαριστεί η διακοπή, κύριε Χατζηδημητρίου; Σε ευχαριστεί η διακοπή;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Τα λεπτά θα μου τα παραχωρήσετε, κύριε Πρόεδρε.

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Και δυο παραπάνω, γιατί εν' ωραία που μιλάς.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Τέλος πάντων.

Σας είμαι ... Ευχαριστώ, κύριε ... Πάντως ο έπαινος ο δικός σας καμιά φορά είναι εναντίον μου.

(Γέλια)

Έτσι παρακαλώ μην τον επαναλάβετε. Μην τον επαναλάβετε, παρακαλώ.

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Βάσο, εσιώπησα, αναιρώ, αποσύρω.

(Γέλια)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, θέλετε να σας επαινέσω κι εγώ, για να ισοζυγίσουν τα πράγματα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, θα χάσεις ολίγον τη δύναμή σου με την οποία συνέχιζες. Δεν ξέρω, αν σε βοηθά η διακοπή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κοιτάξτε να σας πω. Δεν είναι θέμα δύναμης, είναι θέμα έμπνευσης, κύριε Πρόεδρε, από παρεμβάσεις.

Όμως υπήρξαν και αστοχίες πάνω σε καθαρά θέματα οικονομικής πολιτικής. Η εικόνα που έδωσε η κυβέρνηση μόλις ανέλαβε ήταν η εικόνα της καταστροφής που επίκειτο μάλιστα στο άμεσο μέλλον. Πριν τελειώσει ο χρόνος, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας από αυτό το βήμα μας είπε ότι η οικονομία ανέλαβε. Και μας είπε και ο Υπουργός Οικονομικών -στις τελευταίες δύο γραμμές μάλιστα της ομιλίας του έκαμε και μια ανασκόπηση της όλης υπόθεσης- ότι: "Με συλλογική προσπάθεια και συλλογική δουλειά είμαι πεπεισμένος ότι σύντομα θα ξεπεραστούν οι δυσκολίες και καλύτερες μέρες θα ανατείλουν". Αυτό φανερώνει τουλάχιστον ελαφρότητα από πλευράς κυβέρνησης, γιατί είτε τα προβλήματα εξακολουθούν να είναι σοβαρά - πράγμα που εμείς πιστεύουμε- και αποκρύβεται η αλήθεια είτε δεν είναι σοβαρά και μεγαλοποιούνται για άλλους λόγους.

Όμως, η κυβέρνηση δεν έμεινε μόνο στις θεωρητικές συζητήσεις· προχώρησε και σε πράξεις. Η πρώτη πράξη ήταν να γίνει από 5% σε 8% ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Ακόμα μεγαλύτερος στόχος είναι η αφαίρεση εισοδημάτων από τους εργαζομένους, από τα πλατιά λαϊκά στρώματα, με απώτερο στόχο τον περιορισμό των εισοδημάτων των εργαζομένων με σκέψεις και πρωτοβουλίες για παγοποίηση των μισθών ακόμα, όπως ανέφερε και ο Πρόεδρος του κόμματος χτές, με νομοθετική διαρρύθμιση. Σαν να είναι δυνατό να νομοθετηθεί η υπόθεση της διεκδίκησης των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Και ενώ παρουσιάζουμε μια κατάσταση οικονομικής κρίσης, οικονομικού προβλήματος, ανάγκης μείωσης των εισοδημάτων των εργαζομένων, τι εικόνα έχουμε; Μια αύξηση των κερδών των τραπεζών, τα οποία μεγεθύνονται σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης. Πώς αλήθεια εξηγείται αυτό; Ομολογώ ότι δεν μπορώ να το αντιληφθώ, αλλά ένα είναι που φανερώνει, ότι δηλαδή, ενώ κάποιοι σ' αυτό τον τόπο φτωχαίνουν, κάποιοι άλλοι πλουσιεύουν. Πεζή και συνηθισμένη διατύπωση. Όμως, όταν εκφράζεται στην πράξη είναι τραγικό, διότι μεγαλώνει κοινωνικά χάσματα και μεγαλώνει τα προβλήματα των κατώτερων εισοδημάτων του λαού και αυτό είναι ένα βασικό πρόβλημα.

Είχαμε αναφέρει και παλαιότερα και επαναλαμβάνουμε και σήμερα ότι τα δημόσια ταμεία θα επωφελούντο και το δημοσιονομικό έλλειμμα θα ήταν μικρότερο, αν δεν καταργούνταν ή δε μειώνονταν φόροι, όπως ο εταιρικός φόρος, ο φόρος εισοδήματος -πέραν των προτάσεων και της προηγούμενης κυβέρνησης- ο φόρος υπηρεσιών της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, τον οποίο, όταν έρχεται τώρα να τον επαναπροτείνει η κυβέρνηση, διαμαρτύρονται οι εργοδότες -και όταν με αυτό το φόρο έδιναν και κάποια χρήματα οι ίδιες οι υπεράκτιες εταιρείες που έχουν ουσιαστικά σκανδαλώδη φορολογική απαλλαγή στην Κύπρο. Και υπάρχει και ο φόρος των κεφαλαιουχικών κερδών, ο εταιρικός φόρος, για τον οποίο και πάλι διαμαρτύρεται η επιχειρηματική τάξη, διαμαρτύρονται οι επιχειρηματίες και οι εργοδότες, όταν ο τωρινός Υπουργός πάει να προτείνει μια μικρή αύξηση 2,5%, διότι καταλαβαίνει και αυτή η κυβέρνηση ότι είναι εξωφρενικά χαμηλά τα ποσοστά που πληρώνει η επιχειρηματική τάξη. Και είναι φυσικό, γιατί θέλουν να τα πληρώνουν όλα οι άλλοι.

Με τους προϋπολογισμούς γίνεται ακόμα και μια φανερή προσπάθεια μείωσης στην αύξηση των κοινωνικών παροχών. Από 13,6% που ήταν τον προηγούμενο χρόνο έγιναν 6,9% για το 1994. Στο στόχαστρο της κυβέρνησης βρίσκεται η άμυνα, η διαφώτιση, η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι επιδοτήσεις των ζωοτροφών που φτάνουν στα £30 εκ., οι επιδοτήσεις των αμπελουργικών προϊόντων.

Και επειδή αναφέρθηκα στην άμυνα, δε θα χρησιμοποιήσω τη γνωστή επιχειρηματολογία ή τις θέσεις που έχω ξαναϋποστηρίξει εδώ, αλλά θα μεταφέρω μια πληροφορία στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Τουρκία πήρε απόφαση να αυξήσει το στρατό της και να τον κάνει ένα εκατομμύριο. Η Τουρκία πήρε απόφαση να ακυρώσει όλες τις απαλλαγές των στρατεύσιμων και των σπουδαστών που ανέρχονται στις 350 000. Και όποιος παραβαίνει το νόμο πληρώνει και ΤΛ.50 εκ., δηλαδή γύρω στις £20.000, αν είναι σωστοί οι υπολογισμοί μου, αν θυμούμαι καλά την ισοτιμία της κυπριακής με την τουρκική λίρα. Παρατείνεται η θητεία αυτών που υπηρετούν τώρα από 22 μήνες σε 28 μήνες και με προοπτική περαιτέρω παράτασης, σύμφωνα με τον Υπουργό Άμυνας της Τουρκίας. Συνέρχεται το Εθνικό Συμβούλιο της Τουρκίας και ενημερώνεται για στρατιωτικές επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα αναπτύσσει μια πολεμική βιομηχανία άνευ προηγουμένου και νέες συνεργασίες και με τις κεντροευρωπαϊκές χώρες, όπως η Πολωνία, η Τσεχία και η Σλοβακία. Αυτή τη στιγμή έχει αμυντικές συνεργασίες όχι μόνο με την Αλβανία και τα Σκόπια, αλλά και με αραβικές χώρες και φυσικά αλλάζει και ένα σκηνικό μέσα στην Ευρώπη από τη Γερμανία και την Αγγλία σε σχέση με την Τουρκία και όλα αυτά σε σχέση με τα σύνορα της Τουρκίας. Και δεν είναι μόνο η αναμέτρηση με τους Κούρδους, διότι η μεγαλύτερη στρατιωτική βάση της Τουρκίας γίνεται αυτή τη στιγμή στο Αιγαίο

απέναντι από τη Ρόδο, για να είναι σε θέση να κλείουν στη μέση τη Μεσόγειο. Έτσι αυτό να το λαμβάνουμε υπόψη, γιατί η Τουρκία πέραν των δηλώσεων της Τσιλέρ για την αποδοχή των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης αναπτύσσει και αυτή την πολιτική σε σχέση με τις συνοριακές καταστάσεις εκεί που υπάρχουν κρίσεις και η Κύπρος είναι στο επίκεντρο αυτής της πορείας.

Λοιπόν, θέλω να καταλήξω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η χρηματοδότηση της οικονομίας για μας δεν ήταν τεχνικό, αλλά ένα βαθύτατα πολιτικό ζήτημα και το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ έχει τις δικές του απόψεις. Χρειαζόμαστε ένα μακρόπνοο σχέδιο τόσο στον τομέα των επενδύσεων όσο και των φορολογιών. Η σημερινή κατάσταση χωρίς επενδύσεις, με μετάθεση των φορολογιών στα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα και με ελαφρύνσεις στην αδρανούσα για διάφορους λόγους επιχειρηματική τάξη, δεν μπορεί ούτε να συνεχιστεί ούτε να αποδώσει. Στην Ευρώπη γίνονται κιόλας προτάσεις για φορολογικές ελαφρύνσεις των εργαζομένων και εισαγωγή φορολογίας για τις πρώτες ύλες και για την ενέργεια, διότι εκεί λένε είναι που συλλαμβάνεις την ύπαρξη πραγματικών κερδών. Για μας αυτά είναι αδιανόητα και εκτός λογικής και εκτός συζήτησης. Φυσικά από την άλλη μεριά λέμε ότι θέλουμε να προχωρήσουμε προς την Ευρώπη. Όμως αυτή τη στιγμή θα πρέπει να δούμε και τα αποτελέσματα που είχε και στην περίπτωση της Ευρώπης η νεοφιλελεύθερη πολιτική. Οδήγησε στην κρίση, στη χρεοκοπία, στην αύξηση των ανέργων, στις περικοπές των κοινωνικών παροχών που έφεραν τεράστιες κοινωνικές θύελλες. Η είσοδός μας σε μια περίοδο με περισσότερα προβλήματα και λιγότερους πόρους δεν μπορεί να γίνει με τη μετάθεση των βαρών στους εργαζομένους ούτε με την αύξηση των προνομίων της εργοδοτικής πλευράς. Πολύ περισσότερο δεν μπορεί να γίνει με την ασυδοσία της αγοράς, όπως φαίνεται να ευνοεί η κυβέρνηση. Αν αφήσουμε να συνεχιστεί η σημερινή νοοτροπία των κυβερνώντων, τότε το αποτέλεσμα θα είναι περισσότερες ανισότητες, μεγαλύτερα κοινωνικά και οικονομικά χάσματα. Τα δείγματα μιας νέας φτώχειας είναι κιόλας ορατά και αποκτούν μεγαλύτερη συμμετοχή στα στατιστικά στοιχεία της κυβέρνησης. Εμείς αναγνωρίζουμε τα προβλήματα και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Και είμαστε διατεθειμένοι να αναλάβουμε τις ευθύνες μας. Όμως θα αντισταθούμε με όλες μας τις δυνάμεις έναντι μιας μονόπλευρης πολιτικής της κυβέρνησης που αποσκοπεί στην προστασία των προνομιούχων και τη μετάθεση των βαρών στους εργαζομένους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κληρίδου παρακαλώ.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα της σύντομης παρέμβασής μου αφορά την κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη και αισθάνομαι ότι έχω κάποια αρμοδιότητα να ασχοληθώ με το θέμα αυτό, διότι ως Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής του Δημοκρατικού Συναγερμού είχα ασχοληθεί εκτεταμένα, μαζί με άλλους επιστήμονες φυσικά, με τις προγραμματικές θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού, που αποτελούν τώρα κατευθυντήριες γραμμές για την κυβερνητική πολιτική.

Θα ήθελα πρώτα να αναφερθώ στο γενικό φιλοσοφικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εντάσσονται οι συγκεκριμένες εισηγήσεις της κυβέρνησης για την κοινωνική πολιτική. Βασική αρχή της κυβέρνησης Κληρίδη είναι ότι η πραγματική δημοκρατία

απαιτεί κοινωνική δικαιοσύνη και ότι την κυριότερη ευθύνη για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης την έχει το κράτος, αλλά παράλληλα πιστεύει ότι τα πολλαπλά κοινωνικά προβλήματα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με επιτυχία χωρίς τη δραστηριότητα και την ενίσχυση της εθελοντικής πρωτοβουλίας.

Εξίσου σημαντικός άξονας της πολιτικής της κυβέρνησης Κληρίδη είναι ότι κάθε άτομο είναι πολύτιμο και πρέπει να ενθαρρύνεται και να ενισχύεται, ώστε να καταστεί αυτοδύναμο μέλος της κοινωνίας.

Η κοινωνική και οικονομική πολιτική είναι αλληλένδετες όμως, και για να πετύχουμε την κοινωνική δικαιοσύνη, χρειαζόμαστε μια οικονομική πολιτική του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης. Δεν μπορούμε να αναμένουμε ότι θα πετύχουμε την κοινωνική δικαιοσύνη, μεγαλώνοντας συνέχεια την κυβερνητική υπηρεσία και μεγαλώνοντας ταυτόχρονα το χάσμα που υπάρχει στη μισθοδοσία και στους όρους εργασίας μεταξύ του κυβερνητικού και του ιδιωτικού τομέα. Δεν μπορούμε να έχουμε δύο τάξεις εργαζομένων και δύο τάξεις πολιτών. Γι' αυτό πρέπει να ενισχυθεί και να αναπτυχθεί περαιτέρω η ιδιωτική πρωτοβουλία και ο ιδιωτικός τομέας της οικονομίας. Είναι φανερό ότι το οικονομικό μέλλον της Κύπρου θα είναι ως κέντρο παροχής υπηρεσιών της Μέσης Ανατολής, ένας τομέας που θα μπορεί να απορροφήσει το ψηλά εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό που διαθέτουμε. Ήδη έχουμε εξαιρετικά εκπαιδευτικά ιδρύματα που προσελκύουν φοιτητές ακόμα κι από την Ασία και την Αφρική. Μαζί με την επέκταση αυτού του τομέα θα μπορούσαμε να εξελιχθούμε σε ιατρικό κέντρο της περιοχής και σε κέντρο ερευνών και πληροφόρησης. Επίσης έχουμε όλες τις δυνατότητες με τους έμπειρους και μορφωμένους προσοντούχους που διαθέτουμε να αναπτύξουμε κοινοπραξίες με τις πρώην ανατολικές χώρες της Ευρώπης και τη Ρωσία, που θα αποβούν προς όφελος και των δύο πλευρών.

Τα αναφέρω όλα αυτά, διότι η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να αναπτυχθεί σε ένα οικονομικό κενό, αφού η κοινωνική πολιτική είναι κάτι πολύ περισσότερο από επιδόματα και παροχές. Αφορά όλο το οικονομικό σύστημα που πρέπει να παράγει τα λεφτά, για να δοθούν ικανοποιητικά βοηθήματα σε εκείνους που τα χρειάζονται πραγματικά. Ακόμα περισσότερο όμως αφορά το εργατικό οικονομικό πλαίσιο που πρέπει να δίνει σε όλους, άνδρες και γυναίκες, άτομα με ειδικές ανάγκες, προσοντούχους και μη, την ευκαιρία για μια δημιουργική και παραγωγική ζωή. Αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη μέθοδο που χρησιμοποιούσαν οι κυπριακές κυβερνήσεις μέχρι τώρα, δηλαδή παραφουσκώνοντας τον κρατικό και ημικρατικό τομέα. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να επισημάνω ότι είναι γι' αυτό που οι προϋπολογισμοί του 1994 περιλαμβάνουν ελάχιστες νέες θέσεις και αναβαθμίσεις στον κυβερνητικό μηχανισμό. Όμως από την προσπάθεια για συγκράτηση των δημόσιων δαπανών εξαιρέθηκαν οι κοινωνικές δαπάνες που στις πλείστες περιπτώσεις παρουσιάζουν αύξηση πέραν του επιπέδου του πληθωρισμού. Αυξημένες είναι και οι δαπάνες του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων, που αφορούν κυρίως τη στέγαση και τις μεταβιβάσεις εισοδήματος σε εκτοπισθέντες και δυσπραγούντες.

Παράλληλα, η κυβέρνηση στα πλαίσια ενίσχυσης της εισοδηματικής θέσης των ασθενέστερων τάξεων παραχώρησε φορολογικές απαλλαγές προς όφελος των χαμηλά αμειβομένων με στόχο την απάμβλυνση του φορολογικού βάρους αυτών των στρωμάτων του λαού, όπως:

- αύξηση της φορολογικής πίστωσης κατά £100 για εισοδήματα μέχρι £6.000 και
- την παραχώρηση πίστωσης στους συνταξιούχους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ίσης με 20% των συντάξεών τους.

Επίσης σύντομα θα προωθηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων νομοσχέδιο που προνοεί την παραχώρηση πρόσθετης πίστωσης £100 για κάθε τέκνο για εισοδήματα μέχρι £8.000.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να διαφωνήσω με τους συναδέλφους που είπαν ότι η έμμεση φορολογία είναι άδικη και πλήττει τις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις. Ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει. Και σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες υπάρχει στροφή προς την έμμεση φορολογία, ακριβώς επειδή είναι πιο δίκαιη, εφόσον εξαιρούνται τα αγαθά πρώτης ανάγκης, όπως φαγώσιμα, φάρμακα, παιδικά ρούχα, βιβλία κτλ. και επειδή δεν αποτελεί αντικίνητρο στην εργατικότητα, όπως η άμεση φορολογία και ιδιαίτερα ο φόρος εισοδήματος.

Ένα άλλο σημαντικό βήμα προς τη βελτίωση της κατανομής του εισοδήματος και της εισοδηματικής θέσης των ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού είναι ο θεσμός της λαϊκής σύνταξης που θα εισαχθεί φέτος και που θα καλύπτει όλους εκείνους και εκείνες, τους συμπολίτες μας, που αυτή τη στιγμή είναι ανασφάλιστοι, επειδή δεν ασχολούνται με αμοιβή, παρόλο που η εργασία που προσφέρουν έχει οικονομική αξία, όπως για παράδειγμα οι οικοκυρές και οι αγρότισσες. Στόχος της λαϊκής σύνταξης πέρα από την κάλυψη των ανασφάλιστων είναι και η αναγνώριση της προσφοράς της Κυπρίας οικοκυράς και αγρότισσας και η αναβάθμιση της θέσης της στα μάτια της κοινωνίας. Με αυτό το μέτρο η κυβέρνηση Κληρίδη εκπληρώνει μια υπόσχεση που έδωσε στις γυναίκες της Κύπρου ότι θα μεριμνούσε για την εξάλειψη των διακρίσεων εναντίον της γυναίκας. Και είναι μέσα στα πλαίσια αυτά που έχει κατατεθεί το νομοσχέδιο για την εξάλειψη της βίας στην οικογένεια και που μελετάται η δημιουργία Επιτροπής Ισότητας με αρμοδιότητα να προωθήσει παράπονα γυναικών για άνιση μεταχείριση στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών. Περαιτέρω, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει δεσμευτεί να μελετήσει όλες τις διατάξεις της νομοθεσίας των Κοινωνικών Ασφαλίσεων που παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών, με στόχο την πλήρη εξάλειψη των διακρίσεων αυτών μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Σίγουρα η ανθρωποκεντρική κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης, που βασίζεται στην αρχή ότι κάθε άτομο είναι πολύτιμο και πρέπει να ενθαρρύνεται και να ενισχύεται, ώστε να καταστεί αυτοδύναμο μέλος της κοινωνίας, θα μας οδηγήσει στην περαιτέρω φιλελευθεροποίηση του οικονομικού μας περιβάλλοντος. Πώς μπορούμε να αναμένουμε ότι θα εργάζονται πιο πολλές γυναίκες, αφού το υφιστάμενο ωράριο, τουλάχιστο στον ιδιωτικό τομέα, δεν τους επιτρέπει να μεγαλώνουν τα παιδιά τους και να εργάζονται ταυτόχρονα; Τελικά, αναπόφευκτα θα εισάξουμε το ελαστικό ωράριο και τη μερική απασχόληση, όπως έχει γίνει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πριν κλείσω αυτή τη σύντομη παρέμβαση για την κοινωνική πολιτική, θα ήθελα να αναφερθώ στην πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στους προϋπολογισμούς του 1994 στην ενίσχυση ιδρυμάτων που εξυπηρετούν τόσο παιδιά όσο και γέροντες, χωρίς να υστερεί η προσπάθεια για παροχή βοήθειας στους αναπήρους και πνευματικά καθυστερημένους συνανθρώπους μας. Μέσα στα πλαίσια αυτά το κράτος για το 1994 προτείνει χορηγία ύψους £77.000 για τη λειτουργία της Επιτροπής Νοητικά Καθυστερημένων Ατόμων, £500.000 για κάλυψη του νέου σχεδίου παροχής επιδόματος βαριάς μορφής κινητικής αναπηρίας, καθώς επίσης και £50.000 για την προμήθεια ατομικών μέσων υψηλής τεχνολογίας, τα οποία είναι απαραίτητα για την ανεξάρτητη διαβίωση και προώθηση της απασχόλησης των σοβαρά αναπήρων. Βασικότεροι

στόχοι όμως και πολιτική της κυβέρνησης είναι η πλήρης ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο κοινωνικό σύνολο. Γι' αυτό πιστεύω ότι οι επόμενοι στόχοι θα πρέπει να είναι, και θα είναι, παρόλη τη στενότητα που επιβάλλουν οι οικονομικές συνθήκες, προγράμματα που θα ενθαρρύνουν την επαγγελματική αποκατάσταση και την πρόσβαση στο φυσικό περιβάλλον των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Υπάρχουν πολλές άλλες πτυχές της κοινωνικής πολιτικής που θα μπορούσα να αναπτύξω αν είχα το χρόνο. Εκείνο που πρέπει να τονίσω όμως είναι ότι η κοινωνική πολιτική της κυβέρνησης και του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ανθρωποκεντρική και γι' αυτό μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι η κυβέρνηση Κληρίδη και ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε θα επιτρέψουν, οποιαδήποτε τυχόν μέτρα λιτότητας θα πρέπει να ληφθούν, να πλήξουν τα πιο αδύνατα στρώματα του λαού μας. Πιστεύω ότι έμπρακτη απόδειξη της φιλοσοφίας αυτής και της διάθεσης για κοινωνικό διάλογο είναι η πρωτοβουλία του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να καλέσει σε σύσκεψη υπό την αιγίδα του όλους τους κοινωνικούς εταίρους, για να συζητήσουν την ανανέωση των συλλογικών συμβάσεων με επιδίωξη να βρεθούν συναινετικές λύσεις και να αποφευχθεί η εργατική αναταραχή.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας της κ. Καίτης Κληρίδου ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα του, ενώ ο κ. Αβραάμ Αντωνίου επέστρεψε στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Μαυροκορδάτος. Στο τέλος της ομιλίας του θα κλείσουμε για το μεσημέρι και θα επιστρέψουμε η ώρα 2.30' το απόγευμα, νοουμένου ότι, όπως αντιλαμβάνομαι η ομιλία του κ. Χρυσοστόμου είναι περίπου σαράντα έως σαρανταπέντε λεπτά, κατόπιν πληροφοριών του κοινοβουλευτικού σας εκπροσώπου, του κοινοβουλευτικού μας εκπροσώπου, αν θέλετε.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε τους τρεις προϋπολογισμούς -Γακτικό, Αναπτύξεως και ΤΑΕΠ- που κατέθεσε η κυβέρνηση για το 1994. Δεν προτίθεμαι να αναλύσω τους προϋπολογισμούς στο σύνολό τους ή όλα τα επιμέρους κεφάλαιά τους. Αυτό θα γίνει από άλλους συναδέλφους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας. Θα περιοριστώ μόνο στα ζητήματα αγροτικής οικονομίας.

Πριν αναφερθούμε όμως στα επιμέρους, γενικά και ειδικά ζητήματα της αγροτικής οικονομίας, θα πρέπει να γίνει μια διαπίστωση. Στο χρόνο που πέρασε, η κυβέρνηση μέσω τόσο του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Γλαύκου Κληρίδη όσο και των αρμόδιων Υπουργών, διακήρυττε τη θέλησή της και την αναγκαιότητα που υπήρχε για να βοηθηθεί η αγροτική οικονομία. Με κάθε ευκαιρία διατυμπανιζόταν η φιλοαγροτική πολιτική της κυβέρνησης και η ετοιμότητα του Προέδρου να έρθει αρωγός και στήριγμα στον αγροτικό κόσμο.

Δεν είναι επίσης τυχαίο το γεγονός ότι η ομιλία του Προέδρου Γλαύκου Κληρίδη ενώπιον του Σώματος για τις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησής του, οι οποίες ας σημειωθεί έγιναν με καθυστέρηση εννέα μηνών, έφερε το βαρύγδουπο τίτλο "Η πολιτική του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης".

Με τις εύηχες ονομασίες, τα ωραιοποιημένα λόγια και τα πολλά "θα" οι κυβερνώντες προσπαθούσαν στη διάρκεια του 1993 να δείξουν στο λαό μια σοβαρή διακυβέρνηση, η οποία έχει ως έγνοια της την αναβάθμιση της αγροτικής οικονομίας, την ευημερία του αγροτικού κόσμου, τον εκσυγχρονισμό της γεωργοκτηνοτροφίας και την ισομερή μεταχείριση του πρωτογενούς τομέα σε σχέση με τους άλλους τομείς της εθνικής μας οικονομίας. Έμμεσα, αλλά σαφώς, η νέα διακυβέρνηση έστελλε το μήνυμα ότι θα ήθελε από την πρώτη μέρα ανάληψης της εξουσίας να υλοποιήσει τις προεκλογικές εξαγγελίες της, αλλά δυστυχώς κάτι τέτοιο δεν ήταν δυνατό, γιατί οι προϋπολογισμοί του 1993 είχαν ετοιμαστεί από την προηγούμενη κυβέρνηση και ήταν δύσκολο να αναθεωρηθεί η όλη φιλοσοφία τους. Μ' αυτό τον τρόπο όλα τα τρωτά και οι αδυναμίες στην αγροτική οικονομία φορτώνονταν μόνο στην προηγούμενη κυβέρνηση, σάμπως και πριν το 1988 όλα στον αγροτικό τομέα ήταν ρόδινα.

Όλα όμως έχουν ένα τέλος. Σήμερα συζητούμε τους προϋπολογισμούς που ετοίμασε η κυβέρνηση Κληρίδη. Μας δίνεται λοιπόν η δυνατότητα να κρίνουμε την κυβέρνηση όχι από τα προεκλογικά προγράμματα με τα πολλά "θα" ούτε με τα ωραιοποιημένα λόγια ή τους βαρύγδουπους τίτλους των προγραμματικών δηλώσεων. Κρίνουμε την κυβέρνηση μέσα από τα συγκεκριμένα στοιχεία των προϋπολογισμών που η ίδια ετοίμασε και που θα αποτελούν την πυξίδα της κυβερνητικής πολιτικής και στον αγροτικό τομέα μέσα στο 1994.

Η προπαγανδιζόμενη στη διαπασών ευφάνταστη αγροτική πολιτική αποδείχθηκε άνευ περιεχομένου. Οι κυβερνώντες έχουν μείνει στα λόγια και στα εύηχα συνθήματα. Η αγροτική οικονομία όμως θα παραμείνει με τα διαρθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζει και οι γεωργοκτηνοτρόφοι με την αβεβαιότητα για το αύριο.

Μελετώντας τους προϋπολογισμούς και συγκρίνοντάς τους με αυτούς του 1993 και 1992, βγαίνουν αβίαστα μερικά σημαντικά συμπεράσματα μεταξύ των οποίων:

(α) Για το 1994 υπάρχει μια φυσιολογική αύξηση των κονδυλίων σε απόλυτους αριθμούς της τάξης του 14,8% σε σύγκριση με το 1992 παρά το γεγονός ότι το 1992 σε σύγκριση με το 1991 η αύξηση αυτή ήταν της τάξης του 15,2%, δηλαδή κατά 0,4% μεγαλύτερη.

(β) Ο Προϋπολογισμός Ανάπτυξης του 1994 αποτελεί το 13,7% των προϋπολογισμών, ενώ το 1993 αποτελούσε το 13,6%, δηλαδή υπάρχει μια αύξηση μόλις 0,1%.

(γ) Τα κονδύλια που υπάρχουν στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης του 1994 για το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος αποτελούν το 20,4% του Προϋπολογισμού, ενώ το 1993 αποτελούσαν το 22,2%, δηλαδή υπάρχει μια μείωση της τάξης του 1,8%.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι, ενώ στο σύνολο των προϋπολογισμών υπάρχει μια αύξηση του 14,8%, ο Προϋπολογισμός Ανάπτυξης αυξήθηκε μόλις και μετά βίας κατά 0,1%, ενώ τα κονδύλια για ανάπτυξη σ' όλους τους τομείς της αγροτικής οικονομίας σε σχέση με το σύνολο των δαπανών του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης μειώθηκαν κατά 1,8%. Κι αυτό τη στιγμή που η κυβέρνηση μιλά για διαρθρωτικά προβλήματα στην αγροτική οικονομία, για ανάγκη στήριξης του αγροτικού εισοδήματος, για εκσυγχρονισμό και ανανέωση της παραγωγής. Γεννιέται φυσιολογικά το ερώτημα πώς θα επιτευχθούν όλα αυτά με τους προτεινόμενους προϋπολογισμούς.

Με τους παρόντες προϋπολογισμούς στην καλύτερη περίπτωση η αγροτική οικονομία θα συνεχίσει την πορεία που χαράχθηκε από τις προηγούμενες κυβερνήσεις, ενώ τα πάγια και γεμάτα στόμφο λόγια των κυβερνώντων θα ξεχαστούν.

Στις προγραμματικές δηλώσεις του ο Πρόεδρος Κληρίδης έλεγε: "Επιδιώκουμε την αναδιάρθρωση και αναβάθμιση της κυπριακής γεωργίας, ώστε να μπορέσει να αξιοποιήσει τα νέα δεδομένα ... τις προοπτικές που προσφέρονται σήμερα". Ευγενική επιδίωξη η οποία όμως έμεινε στα λόγια. Μελετώντας κάποιος τον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης σε σχέση με τη γεωργοκτηνοτροφία, παρατηρεί ότι σχεδόν όλα τα υφιστάμενα σχέδια που στα τελευταία χρόνια εφαρμόζονταν παραμένουν σε ισχύ με μερικές αυξομειώσεις στα ποσά, ενώ εμφανίζεται ουσιαστικά ένα νέο Σχέδιο για τη Διάσωση και Συντήρηση Σπάνιων Φυλών Αγροτικών Ζώων. Το ενοποιημένο Σχέδιο για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας (£50.000) έρχεται να αντικαταστήσει ήδη άλλα υφιστάμενα σχέδια.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η επιδιωκόμενη αναδιάρθρωση και αναβάθμιση της κυπριακής γεωργίας θα επιτευχθεί με τις προτάσεις και τα σχέδια που εφάρμοζε η προηγούμενη κυβέρνηση, η οποία κατηγορείται ότι ήταν κυβέρνηση του marketing. Η κυβέρνηση Κληρίδη όμως, που αυτοδιαφημίζεται ως κυβέρνηση των έργων, αποδείκτηκε ότι δεν είναι σε θέση να κάνει μια νέα συγκεκριμένη πρόταση σήμερα, αλλά όμως με τα λόγια ... "κτίζουν ανώγια τζιαι κατώγια", όπως θα έλεγε και ο φίλος ο Κουρτελλάρης.

Στην ομιλία του ενώπιον του Σώματος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέφερε κατά λέξη ότι: "Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξοικονόμηση νερού κυρίως με την εφαρμογή της σύγχρονης τεχνολογίας των αρδεύσεων". Όλοι χειροκρότησαν την εξαγγελία του Προέδρου και πρώτιστα οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, οι παραγωγοί. Η χρήση βελτιωμένων συστημάτων αρδεύσεως γίνεται για ορθολογιστική χρήση του νερού και των λιπασμάτων, για μείωση του κόστους παραγωγής, αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων, δηλαδή επιτυγχάνεται ένα μέρος αυτών που επιδιώκεται με την αναδιάρθρωση και αναβάθμιση της γεωργίας.

Η ιδιαίτερη έμφαση όμως που δίνει η κυβέρνηση συνίσταται στη μείωση του σχετικού κονδυλίου στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης κατά £155.000, από £255.000 που ήταν το 1992 και 1993, σε £100.000 για το 1994. Από δικής μας πλευράς δεν υπάρχει οποιοδήποτε σχόλιο. Οι παραγωγοί ας βγάλουν οι ίδιοι τα συμπεράσματά τους.

Έντονες ανησυχίες δημιουργούν οι διάφορες κυβερνητικές δηλώσεις σχετικά με την ανάγκη επανεξέτασης των επιχορηγήσεων. Οι επιχορηγήσεις στους διάφορους κλάδους της αγροτικής οικονομίας και αναγκαίες και χρήσιμες είναι και να συνεχίσουν πρέπει, γιατί βοηθούν και στηρίζουν το αγροτικό εισόδημα από τη μια και συγκρατούν τις τιμές για τον καταναλωτή από την άλλη.

Αξιοσημείωτος όμως, μια και γίνεται λόγος για τις επιχορηγήσεις/επιδοτήσεις, είναι ο τρόπος που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση το σχέδιο για την ενθάρρυνση της σανοποίησης. Στα πρώτα βήματά της η κυβέρνηση Κληρίδη, θέλοντας να παρουσιαστεί ως φιλοαγροτική, δημιούργησε ολόκληρο ζήτημα για τη μείωση του κονδυλίου στους προϋπολογισμούς του 1993 για επιδότηση κατασκευής μπαλαρισμένου σανού στις £17 τον τόνο. Η κυβέρνηση τότε ήρθε και ορθά επανέφερε την επιδότηση για το 1993 στις £22 τον τόνο. Διερωτόμαστε λοιπόν, γιατί στους προϋπολογισμούς του 1994 η επιδότηση για τον μπαλαρισμένο σανό μειώθηκε και πάλι στις £17 τον τόνο.

Στο προεκλογικό του πρόγραμμα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδωσε πολλές υποσχέσεις για την αναβάθμιση του ΟΓΑ με κύριο άξονα την αύξηση της κυβερνητικής χορηγίας από 50% σε 100% και την κάλυψη των διοικητικών εξόδων του

Οργανισμού από το κράτος. Τα πολλά "θα" του προεκλογικού προγράμματος περιορίστηκαν στις προγραμματικές δηλώσεις με μια πρόταση, η οποία έλεγε ότι "σταδιακά θα προωθηθεί η επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης ολόκληρης της φυτικής παραγωγής για ζημιές από τους κυριότερους φυσικούς κινδύνους".

Ερχόμενοι στον Τακτικό Προϋπολογισμό, τα "θα" και οι πολλές υποσχέσεις ξεχάστηκαν και προβλέπεται πουό μόνο £1.305.000 ως συνεισφορά του κράτους στον ΟΓΑ, δηλαδή κατά £495.000 λιγότερη από αυτή του 1993. Να αντιληφθούμε ότι αυτή η τακτική εμπίπτει μέσα στα πλαίσια της φιλοαγροτικής πολιτικής της κυβέρνησης Κληρίδη;

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε με την παράθεση στοιχείων, αλλά θα ήταν ταλαιπωρία για το Σώμα. Το αβίαστο συμπέρασμα που εξάγεται είναι ότι οι μεγάλες υποσχέσεις για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό της γεωργοκτηνοτροφίας που απλόχερα διαμοίραζε η κυβέρνηση αποδεικνύονται με την κατάθεση των προϋπολογισμών ότι ήταν κενές περιεχομένου και επιταγές άνευ αντικρίσματος. Η αξιοπιστία της παρούσας κυβέρνησης τίθεται από τον αγροτικό κόσμο υπό αμφισβήτηση.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα διαρθρωτικά και θεσμικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η αγροτική οικονομία είναι πολλά και ποικίλα και οξύνονται όλο και περισσότερο με την εφαρμοζόμενη μονόπλευρη εναρμόνιση με το κοινοτικό κεκτημένο. Η κυβέρνηση αντί να εγκύψει με προσοχή στα προβλήματα αυτά ασχολείται με ακατάσχετη ευρωσυνθηματολογία και εκθειάζει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα από την ανάπτυξη καλλιεργειών με αρωματικά φυτά, όπως είναι η ρίγανη, η σπατζιά, ο ζαμπούκος κ.ά.

Με τη συμφωνία για τελωνειακή ένωση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη μονόπλευρη εναρμόνιση, η κυπριακή αγροτική οικονομία αυτοβούλως αφοπλίζεται και οδεύει στην αυτοκατάργησή της. Όσο προχωρούμε στην υλοποίηση της τελωνειακής ένωσης άλλο τόσο γίνεται ευάλωτη η κυπριακή γεωργοκτηνοτροφία από τα κοινοτικά αγροτικά προϊόντα και άλλο τόσο θα συμπιέζεται το αγροτικό εισόδημα προς τα κάτω με αρνητικές επιπτώσεις στο βιοτικό επίπεδο του αγροτικού πληθυσμού. Ο αγροτικός κόσμος όμως αντί να διαφωτίζεται για τις επιπτώσεις και για τα αρνητικά αποτελέσματα που ήδη γίνονται αισθητά, καθώς και για τα πορίσματα των μελετών που έχουν στα χέρια τους οι αρμόδιες υπηρεσίες, κρατείται σε άγνοια και καταβάλλεται προσπάθεια εφησυχασμού και δημιουργίας ψευδαισθήσεων. Αυτή η τακτική όμως κατ' ουδέναν τρόπο δε βοηθά τους αγρότες και δε συμβάλλει στην αναβάθμιση, εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση της αγροτικής οικονομίας. Με τη συνεχιζόμενη πορεία στην τελωνειακή ένωση θα αυξάνονται οι ελεύθερες εισαγωγές κοινοτικών αγροτικών προϊόντων και θα μειώνονται οι προστατευτικές δικλίδες για την ντόπια παραγωγή μέχρι την πλήρη φιλελευθεροποίηση των εισαγωγών και την πλήρη κατάργηση της προστατευτικότητας της κυπριακής γεωργοκτηνοτροφίας.

Με τους κατατεθέντες προϋπολογισμούς ουσιαστικά τίποτε δε διαφοροποιείται στην αγροτική οικονομία η οποία, για να δυνηθεί να αντεπεξέλθει στα καλέσματα των καιρών, απαιτεί ριζικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις. Μεταρρυθμίσεις που θα συμβάλουν:

- στην ουσιαστική μεγέθυνση του γεωργικού κλήρου και της κτηνοτροφικής μονάδας,
- στη μείωση των κόστων παραγωγής με τη λήψη αποτελεσματικών αγορανομικών μέτρων,

- στην απλοποίηση των δομών εμπορίου με τη δημιουργία συμβουλίων εμπορίας που θα συμβάλουν στη διάθεση της παραγωγής και στις καλύτερες δυνατές αμειπτικές τιμές για τον παραγωγό,
- στην ορθολογιστικότερη χρήση των υδάτινων πόρων με τη δημιουργία Αρχής Υδάτων.
- στη διευθέτηση των αγροτικών χρεών που ανέρχονται σε δεκάδες εκατομμύρια λίρες και στην εξασφάλιση των αγροτικών πιστώσεων,
- στην περαιτέρω αναβάθμιση του Συνεργατικού Κινήματος και στον τερματισμό των προσπαθειών για φιλελευθεροποίηση των επιτοκίων,
- στην έμπρακτη βοήθεια προς τους γεωργοκτηνοτρόφους για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των μονάδων τους, πράγμα που θα αυξήσει την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητά τους,
- στην απρόσκοπτη συνέχιση των επιχορηγήσεων-επιδοτήσεων και στον τερματισμό των ανεξέλεγκτων εισαγωγών αγροτικών προϊόντων και, πολλά άλλα ακόμα.

Αν η Κυβέρνηση επιθυμεί στην ουσία να ακολουθήσει φιλοαγροτική πολιτική, θα πρέπει να αλλάξει την όλη φιλοσοφία και τις προσεγγίσεις της. Τα συνθήματα και τα λόγια, όσο ωραία κι αν ακούονται, δεν προσφέρουν τίποτε στον αγροτικό κόσμο και δε βοηθούν στην αναβάθμιση της αγροτικής οικονομίας. Είναι λοιπόν καιρός να σταματήσουν τα κυβερνητικά "θα" και να γίνουν έργα, αν θέλουμε να ορθοποδήσει η γεωργοκτηνοτροφία και να αυξηθεί το αγροτικό εισόδημα, το οποίο είναι από τα χαμηλότερα στην Κύπρο.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχει κάνει πάμπολλες εισηγήσεις και προτάσεις προς αυτή την κατεύθυνση και είναι έτοιμη να στηρίξει όποιες προτάσεις έρθουν στο Σώμα που θα βοηθούν τον αγροτικό κόσμο. Ο λόγος μένει στην κυβέρνηση, να αφήσει κατά μέρος τα λόγια και να δείξει πλέον με έργα το ενδιαφέρον της για την αγροτική οικονομία.

Ο αγροτικός κόσμος αναμένει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαυροκορδάτε, ο μέσος όρος που παραχώρησε το κόμμα σας είναι δεκατρία λεπτά. μιλήσατε δεκαέξι. Ίσως αυτό είναι το μέτρο που αποδίδει το κόμμα σας στον τομέα της γεωργίας.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Έχω ενημερώσει την έδρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξέρω πως έχετε ενημερώσει την έδρα.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να αναφέρω είναι ότι τηλεφώνησα το πρωί στον Υπουργό Οικονομικών και διαμαρτυρήθηκα για το γεγονός ότι δεν υπήρχαν καθόλου τμηματάρχες των διάφορων υπουργείων. Βλέπω υπήρξε κάποια προσέλευση, αλλά θα ήθελα να είναι περισσότεροι και να παραμένουν και τα απογεύματα τα ελεύθερα των δημόσιων υπαλλήλων. Επιτέλους οι προϋπολογισμοί του κράτους κάτι σημαίνουν σ' αυτό τον τόπο.

Ο κ. Παπαδόπουλος, αν ήταν Υπουργός, θα "έβαλλε τερπιέ", αλλά δυστυχώς είναι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος. Δεν το λέω με την κακή έννοια, κύριε Παπαδόπουλε. Λέω απλώς ότι θα "εβάζατε τερπιέ".

Λοιπόν, τρίτο τελειώνει η συνεδρία σήμερα το πρωί και επανερχόμαστε η ώρα 2.30' το απόγευμα. Προοπτική είναι να προχωρήσουμε τουλάχιστον πέντε ώρες, διότι με τον υπολογισμό που κάναμε με το Γραμματέα των ωρών που μένουν για τη συζήτηση, μένουν περίπου εννέα ώρες. Κατά συνέπεια, αν τελειώσουμε γύρω στις 7.00'-7.30' απόψε, θα μπορούμε τη Δευτέρα να ξεκινήσουμε η ώρα 2.00' και γύρω στις 6.00'-7.00' να ψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς. Δεν μπορεί δυστυχώς να γίνει οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση παρά να συνεχίσουμε απόψε μέχρι τις 7.30' και τη Δευτέρα ένεκα και άλλων υποχρεώσεων του Σώματος, ιδιαίτερα ένεκα της Ερευνητικής Επιτροπής της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης, να ξεκινήσουμε η ώρα 2.00', για να μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι μέχρι τις 7.00' θα έχουμε τελειώσει. Θα επανέλθουμε κατά συνέπεια η ώρα 2.30' και 2.30' ακριβώς αρχίζει η συνεδρία το απόγευμα.

(Ώρα διακοπής: 12.52 μ.μ.)

(Ώρα επανέναρξης: 2.52 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζεται η συζήτηση των προϋπολογισμών. Θέλω να σας πω ότι υπάρχει ακόμα πολλή δουλειά μπροστά μας. Έχοντας κάνει υπολογισμό του χρόνου βλέπω ότι έχουμε ακόμα δέκα ώρες συζήτηση. Σίγουρα δεν πρόκειται να τελειώσουμε σήμερα, προτίθεμαι όμως να προχωρήσω όσο περισσότερο είναι δυνατό σήμερα το απόγευμα, θα έλεγα μέχρι τις 7.00 ή 8.00, για να έχουμε μόνο τέσσερις-πέντε ώρες τη Δευτέρα και να μην είμαστε κάτω από πίεση χρόνου.

Επαναλαμβάνω ότι τη Δευτέρα ξεκινά η επίσημη επίσκεψη της Ερευνητικής Επιτροπής της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης για το Κυπριακό που θα εμπλέξει όχι μόνο τον Πρόεδρο της Βουλής, αλλά και τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους των κομμάτων και πρέπει απαραίτητα να είμαστε στο Σώμα για λόγους ψηφοφορίας.

Η προσπάθειά μου είναι να τελειώσουμε απόψε γύρω στις 7.30, να ξεκινήσουμε τη Δευτέρα στις 2.00 μ.μ. -λυπούμαι δεν υπάρχουν άλλα χρονικά όρια- και η ψηφοφορία να ξεκινήσει μεταξύ 6.00 και 7.00 το απόγευμα της Δευτέρας.

Βέβαια, αν τα δεδομένα αποδειχθούν διαφορετικά και μπορούμε να μετριάσουμε ή να οικονομήσουμε χρόνο σήμερα και να τελειώσουμε νωρίτερα, για να έχουμε λιγότερη πίεση τη Δευτέρα, τόσο το καλύτερο. Αυτό θα φανεί από τις ομιλίες.

Αυτά τα λέω για να ξέρετε τα περιθώρια που μας προσφέρονται και την πίεση που υπάρχει πάνω μας όσον αφορά τις ομιλίες των διαφόρων πλευρών.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνούμε με το θέμα του ωραρίου κατά βάση, όμως ήθελα να παρατηρήσω ότι, αν τίθεται ένα ωράριο, έχουμε στοιχειώδη υποχρέωση, η πλειοψηφία τουλάχιστον των 56 Βουλευτών, να το σέβεται.

Ειλικρινά, ενώ αισθάνομαι τιμή ότι η ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστέρα-Νέες Δυνάμεις αποτελεί αυτή τη στιγμή την πλειοψηφία σε αυτή τη Βουλή, αισθάνομαι και άβολα από το γεγονός ότι η πλειοψηφία των Βουλευτών απουσιάζει, άρα παραγνωρίζει τους ομιλητές του απογεύματος κατά έναν τρόπο ή δείχνει μια άλφα στάση

απέναντι στη διαδικασία. Δεν αναμένω ότι θα βρίσκονται εδώ 56 Βουλευτές, αλλά πιστεύω ότι μια τέτοια πλειοψηφία που να επιβεβαιώνει την προσπάθεια δημιουργίας της ανάλογης περιωπής για το Σώμα πρέπει να υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, αν οποιοσδήποτε με κατηγορούσε πως έχω απόκλιση προς το ΑΚΕΛ, θα εθεωρείτο αστείο. Όμως είδα μέσα στις σημειώσεις μου το πρωί -μου διέφυγε και θα το ανέφερα το απόγευμα- ότι το μόνο κόμμα το οποίο παρακολουθεί με συνέπεια τη συζήτηση και έχει σε μεγάλο βαθμό πλήρη την κοινοβουλευτική του ομάδα, και είναι προς τιμή του, είναι το ΑΚΕΛ. Εγώ ως Πρόεδρος της Βουλής, όταν βρίσκομαι σ'αυτή την έδρα, ξεχνώ την προέλευσή μου, βλέπω και τους 56 Βουλευτές ίσους και συνεργάτες μου, δεν κάνω καμιά διάκριση, λέω τα σωστά πράγματα, και λέω ότι τιμά το ΑΚΕΛ το γεγονός ότι σέβεται και τη συζήτηση των προϋπολογισμών αλλά και τους συναδέλφους και βρίσκεται σχεδόν πλήρης η Ομάδα και παρακολουθεί. Αυτό δεν είναι μόνο σεβασμός προς τον εαυτό του και προς τη συζήτηση, αλλά και προς το θεσμό που λέγεται Βουλή και συζήτηση των προϋπολογισμών.

Κάπου πρέπει να πούμε ορισμένα πράγματα. Βλέπω ότι υπάρχει μια απουσία από τις άλλες πλευρές και πρέπει να το υποδείξω. Αν το ΑΚΕΛ μελλοντικά θα είχε αυτή την αδυναμία και την έλλειψη προσέλευσης θα το καυτηρίαζα. Επομένως προσπαθώ να είμαι απόλυτα αντικειμενικός.

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Για λόγους δικαιοσύνης, κύριε Πρόεδρε, στη συζήτηση των προϋπολογισμών σε αυτή την αίθουσα ήταν παρούσα η μεγάλη πλειοψηφία των Βουλευτών όλων των κομμάτων μέχρι το τέλος της πρωινής συνεδρίας. Βέβαια η τωρινή μεγαλύτερη παρουσία της Ομάδας του ΑΚΕΛ είναι κάτι που δίκαια το αναγνωρίσατε και το αναγνωρίζουμε όλοι, αλλά η πραγματικότητα είναι ότι κατά τη χθεσινή συνεδρία και τη σημερινή πρωινή συνεδρία είχαμε την πλειοψηφία των Βουλευτών της κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας παρούσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, δεν μπορώ παρά να μιλήσω για τα δεδομένα αυτής της στιγμής.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ακριβώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και βλέπω ότι όρισα συνεδρία στις 2.30 μ.μ., έδωσα είκοσι λεπτά καθυστέρηση, αν και δεν υπάρχουν περιθώρια, και βλέπω ότι δεν υπάρχει προσέλευση, κάτι που έπρεπε να υπάρχει σ' αυτό το Σώμα.

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα συμφωνήσω ότι θα πρέπει, αν είναι δυνατό, οι Βουλευτές να είναι όλοι παρόντες, όμως θέλω να παρατηρήσω και κάτι άλλο για το οποίο δε θα ζητήσω να αλλάξει η διαδικασία σ' αυτή τη συζήτηση, αλλά οπωσδήποτε ζητώ από τη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων στο μέλλον τα χρονοδιαγράμματα τα οποία αποφασίζονται να είναι πιο πρακτικά από τα τωρινά. Κανένας δεν τήρησε το χρονοδιάγραμμα ούτε ακόμα και η σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων.

Θα έρθουμε τη Δευτέρα. Πολλοί μπορεί να είχαν κάποιες επείγουσες δουλειές να κάμουν σήμερα, για να μπορούν να έρθουν τη Δευτέρα. Πιστεύω ότι αρκετοί είχαν παρεξηγήσει το σημερινό ωράριο που θα τηρούσαμε. Δεν μπορεί να αποφασίζουμε την τελευταία στιγμή πότε θα συνεδριάσουμε και μάλιστα ερήμην της Βουλής και να φαίνεται ένα πρόγραμμα από τη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων.

Αν συνεχιστεί αυτή η διαδικασία, προσωπικά θα θέσω θέμα ότι οι συνεδρίες της ολομέλειας της Βουλής αποφασίζονται μόνο από την ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Συλλούρη, λυπούμαι, αλλά εδώ υποτίθεται ότι εκπροσωπεί το κάθε κόμμα ο κοινοβουλευτικός του εκπρόσωπος. Αν έχετε οποιοδήποτε πρόβλημα, να το συζητήσετε στη δική σας κοινοβουλευτική ομάδα με τους δικούς σας κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους. Δεν είναι υπεύθυνος ο Πρόεδρος της Βουλής για τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους.

Σε τελευταία ανάλυση ο Πρόεδρος της Βουλής, όπως γίνεται σε όλες τις χώρες του κόσμου, πρέπει να κάνει διάλογο με τους λεγόμενους "party whips" ή με τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους. Αν υπάρχει ευρύτερο πρόβλημα, να το συζητήσουμε σε μια κλειστή συνεδρία της Βουλής όπου θα ακουστούν όλες οι απόψεις. Προηγουμένως όμως το κάθε κόμμα πρέπει να βάλει τα του οίκου του σε τάξη και όχι να γίνει θέμα στο Σώμα. Είναι θέμα εσωτερικό του κάθε κόμματος να σέβονται οι Βουλευτές τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν εξ ονόματός τους οι κοινοβουλευτικοί τους εκπρόσωποι. Δεν είναι θέμα που με απασχολεί εμένα ούτε είναι δικό μου πρόβλημα το τι μεταφέρεται από τους κοινοβουλευτικούς σας εκπροσώπους.

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό θα πω μόνο λίγα και τα εξής: Καμιά διαδικασία της Βουλής δεν μπορεί να υποκαθίσταται από άλλες διαδικασίες, οι οποίες μπορούν να λειτουργούν μόνο αν είναι βοηθητικές και καλύτερες από τις διαδικασίες που λειτουργούν στη Βουλή. Η σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων γίνεται για καλύτερη συνεννόηση και όχι για περισσότερη σύγχυση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Συλλούρη, υποδεικνύω ακόμα μια φορά και ο τίτλος μιλά από μόνος του: "κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος" σημαίνει ότι εκπροσωπεί την κοινοβουλευτική ομάδα. Αν τώρα η κοινοβουλευτική ομάδα δεν επιτρέπει στον κοινοβουλευτικό της εκπρόσωπο να μιλά εξ ονόματός της, τότε νομίζω ότι έχει αλλάξει το όλο σύστημα.

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Χρόνου φείδου, κύριε Πρόεδρε, χρόνου φείδου.

Εισηγούμαι να κηρύξετε τη συζήτηση ως περατωθείσα και να προχωρήσουμε στη συζήτηση των Προϋπολογισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την κηρύσσω.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα τάξης και ουσίας. Επειδή επανέρχεται σ' αυτό το Σώμα το πρόβλημα της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας των συσκέψεων των αρχηγών των κομμάτων και κοινοβουλευτικών εκπροσώπων, για μένα προσωπικά και για την Ομάδα μου είναι θέμα τάξης και ουσίας. Αν αυτές οι συσκέψεις δε δεσμεύουν τους συναδέλφους για τα διαδικαστικά θέματα, για τα οποία ο κοινοβουλευτικός τους εκπρόσωπος εμφανίζεται να συμφωνεί, εμείς θέλουμε να το ξέρουμε, για να μη δεσμευόμαστε ούτε εμείς. Δε δεχόμαστε εδώ, στην αίθουσα της ολομέλειας, να εμφανίζονται κάποιοι να διαφωνούν με όσα συμφωνήθηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, νοουμένου ότι απουσιάζουν κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι, δε θεωρώ ότι είναι δίκαιο να συνεχιστεί αυτή η συζήτηση. Για ευρύτερα θέματα που αφορούν την εύρυθμη λειτουργία της Βουλής προτίθεμαι να συγκαλέσω κλειστή συνεδρία της Βουλής, για να μπορέσουμε να ανταλλάξουμε κάποιες υπεύθυνες απόψεις χάριν του κοινού συμφέροντος.

Θεωρώ ότι έκλεισε η συζήτηση, κύριε Γεωργίου, γι' αυτό και δε θα σας δώσω το λόγο.

Καλώ στο βήμα τον κ. Χρυσοστόμου.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν είναι δυνατό να διαπιστωθεί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, δε θα σας αφήσω ούτε εσάς.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μα εγώ προηγούμουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοιτάξετε, ο Πρόεδρος της Βουλής έχει κάποια δικαιώματα τα οποία έχει απεμπολήσει προ της σημασίας των συναινετικών αποφάσεων. Αν δείτε το Σύνταγμα, πολλά πράγματα μπορούσα να τα αποφασίζω μόνος μου, αλλά επιδιώκω συναινετικές αποφάσεις, γι' αυτό και υπάρχει αυτή η διαβούλευση. Σας παρακαλώ όμως κάπου να κρατήσουμε μια γραμμή.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ο λόγος ήταν ότι απουσιάζουν μόνο οι Λευκωσιάτες. Οι επαρχίες έχουν συνέπεια. Αυτό ήθελα να πω μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άκουσα και κάποια σχόλια χθες, επειδή προσπάθησα να μην εμποδίζουν τους συνομιλητές, ότι είναι δικτατορικές οι τάσεις του Προέδρου της Βουλής. Για όνομα του Θεού! Προσπαθώ να κρατήσω μια τάξη για το καλό όλων μας. Γι' αυτό θα σας παρακαλέσω να μη διακόπτουμε κανένα. Είναι θέμα αυτοσεβασμού και όχι θέμα δικτατορίας του Προέδρου της Βουλής. Εγώ είμαι ο τελευταίος άνθρωπος που θα κάμω τέτοιο πράγμα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Έχω το λόγο, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Στο χρόνο που μου παραχωρήθηκε θα ασχοληθώ με την αγροτική πολιτική καθώς και με τους τομείς του εμπορίου, της βιομηχανίας, του τουρισμού και των υπηρεσιών.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το Δημοκρατικό Κόμμα, κατά τη δεκαετή διακυβέρνηση του τόπου, είχε εγκύψει με στοργή στα προβλήματα του αγροτικού κόσμου και στην περίοδο αυτή εκπονήθηκαν και εκτελέστηκαν τα περισσότερα και τα πλέον ευφάνταστα αναπτυξιακά έργα. Οδικό δίκτυο, υδατοφράκτες, γεώδεις δεξαμενές, Ενιαίο Σχέδιο Ανάπτυξης Πιτσιλιάς, Νότιος Αγωγός. Θεωρώ αναγκαίο να υπενθυμίσω πως, αν το φράγμα της 'Αλασσας δεν έκλεισε στις 30.11.87 για να δεχτεί τις βροχές εκείνου του χειμώνα, η Κύπρος θα διψούσε στα χρόνια της πρόσφατης ανομβρίας.

Στα πέντε χρόνια της διακυβέρνησης του νησιού από την κυβέρνηση Βασιλείου ακολουθήθηκε παθητική πολιτική, πλειάδα φλύαρων διακηρύξεων, αθέτηση υποσχέσεων και αποφάσεις αρμοδίων υπουργείων που οδήγησαν τον αγροτικό μας κόσμο στην απόγνωση, όπως οι ανεξέλεγκτες εισαγωγές γεωργικών προϊόντων κ.ά. Γι' αυτό οι υποχρεώσεις και οι ευθύνες της κυβέρνησης Κληρίδη, για να καλυφθεί το κενό που δημιουργήθηκε στα τελευταία πέντε χρόνια, είναι επαυξημένες. Για να κρατηθεί ο αγρότης στην ύπαιθρο, την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων πρέπει να συνοδεύουν διαρθρωτικές αλλαγές που να στοχεύουν στην αύξηση του εισοδήματος της αγροτικής οικογένειας και στην ανθρωπινότερη διαβίωσή της. Είναι με ικανοποίηση που διαπιστώνουμε πως το πρόγραμμα δράσης του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων στοχεύει στη γενική αναδιάρθρωση και αναβάθμιση της γεωργίας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

'Εγιναν επενδύσεις πολλών εκατομμυρίων λιρών για την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων με έμφαση στην αποθήκευση σε φράγματα και τη μεταφορά νερού από τη μια άκρη της Κύπρου στην άλλη. Τα αποτελέσματα αυτών των επενδύσεων δεν ήταν τα αναμενόμενα για τους γεωργούς. Αυξήθηκε η αρδεύσιμη έκταση, η απόδοση και γενικά η παραγωγή, απέτυχε όμως η διάθεση της παραγωγής σε αμειπτικές τιμές. Στην απογοήτευσή τους οι γεωργοί άρχισαν ήδη να εκριζώνουν ακόμα και δενδρώδεις καλλιέργειες.

Ο υφιστάμενος μηχανισμός που υπάρχει μεταξύ των δύο Υπουργείων που ασχολούνται με το συντονισμό παραγωγής και εμπορίας, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας και το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, παρά τη βελτίωση που παρατηρήθηκε τους τελευταίους δέκα μήνες, θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω. Η παραγωγή γεωργικών προϊόντων πρέπει να αναπροσαρμόζεται έγκαιρα και αποτελεσματικά στις εκάστοτε συνθήκες προσφοράς και ζήτησης τόσο στις χώρες που εισάγουν κυπριακά προϊόντα όσο και στη ντόπια αγορά, υποκαθιστώντας με επιτυχία ορισμένα εισαγόμενα προϊόντα, εξασφαλίζοντας έτσι αμειπτικές τιμές στους γεωργούς.

Η αδυναμία του συστήματος παρουσιάστηκε και τούτες τις μέρες ακόμα. Ακούονται κραυγές απόγνωσης από τους παραγωγούς φθαρτών. Αυξημένη παραγωγή σε περιορισμένη αγορά με αποτέλεσμα οι τιμές που εξασφαλίζει ο γεωργός να είναι εξευτελιστικές. Αν ο συντονισμός των δύο υπηρεσιών παραγωγής και εμπορίας βελτιωθεί, θα είναι δυνατό να περιοριστεί το μέγεθος του προβλήματος.

Χαιρετίζουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση την απόφαση της κυβέρνησης για αυστηρότερο έλεγχο των εισαγωγών γεωργικών προϊόντων. Ο περιορισμός της εισαγωγής αυτής στις απολύτως αναγκαίες ποσότητες για τη συμπλήρωση της εγχώριας παραγωγής, είναι ορθή πολιτική.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Οι φιλοπρόοδοι γεωργοί μας, παρά τις αντίξοες συνθήκες που αντιμετωπίζουν, έχουν επιτύχει αύξηση της παραγωγής και βελτίωση της ποιότητας πλείστων προϊόντων. Φυσιολογικά θα αναμένετο να αυξηθούν αναλογικά και τα εισοδήματα των γεωργών. Εντούτοις παρουσιάζεται το οξύμωρο φαινόμενο οι τιμές που πληρώνει ο καταναλωτής να έχουν συνεχώς ανοδική τάση, ενώ οι τιμές που εισπράττει ο γεωργός να μειώνονται προοδευτικά. Η διαφορά της τιμής καταλήγει στη μεσιτεμπορία.

Χαιρετίζουμε με ικανοποίηση την εξαγγελθείσα διεύρυνση των κινήτρων για δημιουργία τοπικών ή περιφερειακών συνδέσμων εμπορίας φρούτων και λαχανικών. Όπως ήδη ανακοινώθηκε, η επιδότηση του επιτοκίου των δανείων που θα συνάπτονται από τους συνδέσμους αυξήθηκε από 3% σε 5%. Επίσης τα κίνητρα περιλαμβάνουν αύξηση του ορίου δανειοδότησης με κυβερνητική εγγύηση μέχρι του ποσού των £300.000.

Θα πρέπει τώρα να αναληφθεί εκστρατεία διαφώτισης και καθοδήγησης για τη δημιουργία συνδέσμων εμπορίας και ενθάρρυνση των γεωργών να ενταχθούν σ' αυτούς. Έτσι θα περιοριστεί ο ρόλος των μεσιτεμπόρων και ο γεωργός θα απολαμβάνει τον καρπό του μόχθου του.

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Συστήματα που παραμένουν στατικά αποτυγχάνουν, γι' αυτό τα σχετικά προγράμματα του Υπουργείου πρέπει να προσαρμοστούν προς τα νέα δεδομένα προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Ο ρόλος της γεωργικής έρευνας στις προσπάθειες για γεωργική ανάπτυξη είναι ουσιαστικός και η σημασία του διαφαίνεται στα πλαίσια του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης. Υποστηρίζουμε όμως ότι οι αναγκαίες προσαρμογές του ερευνητικού προγράμματος, για να είναι αποτελεσματικές πρέπει να γίνονται έγκαιρα. Ο ανταγωνισμός στην αγορά είναι οξύς και θα επιβιώνουν μόνο όσοι έγκαιρα προσαρμόζουν την παραγωγή και την ποιότητα σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς.

ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ

Ο πολυτεμαχισμός της γης, το μικρό μέγεθος της αγροτικής ιδιοκτησίας και η συνεχής σμίκρυνση των κλήρων, αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στη γεωργική ανάπτυξη, στοιχείο που μειώνει την παραγωγικότητα, ανεβάζει το κόστος παραγωγής, καθιστά ασύμφορο το επάγγελμα του γεωργού και εξαναγκάζει στην εγκατάλειψη της υπαίθρου. Ο αναδασμός είναι το μοναδικό σχέδιο που μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα αυτά και να δημιουργήσει συνθήκες για ποιοτική ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.

Χαιρετίζουμε τα μέτρα που λήφθηκαν από την κυβέρνηση για περαιτέρω προώθηση, επέκταση και βελτίωση του αναδασμού. Τα μέτρα που λήφθηκαν είναι η αύξηση της κυβερνητικής επιδότησης των δαπανών κατασκευής του οδικού δικτύου στις περιοχές αναδασμού από 50% σε 85%, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση κάθε κοινότητας, την εξασφάλιση βελτιωμένων όρων αποπληρωμής των δανείων και τη διάθεση χαλίτικης γης που βρίσκεται στην περιοχή αναδασμού.

Πέρα όμως από τα μέτρα που λήφθηκαν επιβάλλεται να ληφθούν πρόσθετα θεσμικά μέτρα που να καλύπτουν τον ευρύτερο αγροτικό τομέα όπως:

- Θεσμική ρύθμιση για την εγκαταλειμμένη γη (τεράστιες εκτάσεις γόνιμης γης παραμένουν ανεκμετάλλευτες).
- Θέσπιση νομοθεσίας για μακρόχρονη ενοικίαση γης.
- Δημιουργία οργανισμού αγοράς και πώλησης γης για γεωργικούς σκοπούς.
- Λύση διακατοχής νερού.
- Δημιουργία βιώσιμων μονάδων. Ομαδικές καλλιέργειες στα πλαίσια αναδασμού, πάνω σε συνεταιριστική βάση που θα μπορούσε να καλύπτει την παραγωγή, συσκευασία, διάθεση της παραγωγής, ακόμα και μεταποίηση και εξαγωγή, μπορούν να αποβούν μέτρο σωτήριο για το γεωργό.

Η έκκλησή μου προς την κυβέρνηση είναι να μελετήσει επισταμένα τις εισηγήσεις αυτές και να μεριμνήσει για την εφαρμογή τους.

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Παρά τα σοβαρά δημοσιονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία, επιβάλλεται όπως τα διοικητικά έξοδα αναληφθούν από το κράτος και αυξηθεί η συνεισφορά του κράτους έτσι που να επεκταθεί η κάλυψη σε όλους τους τομείς της παραγωγής.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΔΑΤΩΝ

Η ολοκλήρωση ή η έναρξη εφαρμογής μεγάλων αρδευτικών έργων (Νότιος Αγωγός, Έργο Βυζακιάς, Β' φάση του υδατικού έργου Χρυσοχούς) προχωρεί ικανοποιητικά. Αναμένεται όμως απόφαση για την κατασκευή του φράγματος Ξυλούρικου, του φράγματος Κανναβιών και για την επαρχία Λεμεσού η κατασκευή γεωδών δεξαμενών για τα χωριά Συλίκου-Άγιος Γεώργιος, Άγιος Θεράπων και Άγιος Αμβρόσιος.

Για το φράγμα του Ξυλούρικου θα ήθελα να πω ότι κατάντησε το γεφύρι της Άρτας. Για χρόνια τώρα γίνεται συζήτηση, αποφασίζεται η εκτέλεση του έργου, μέσα στους προϋπολογισμούς περιλαμβάνονται πρόνοιες για την κατασκευή του έργου και τώρα ακούμε ότι γίνονται ξανά νέες μελέτες για την κατασκευή του. Αναρωτιέμαι πότε αυτό το έργο τελικά θα αποφασιστεί και θα εκτελεστεί.

ΟΜΒΡΙΑ ΥΔΑΤΑ

Το υδατικό είναι το δεύτερο μετά το εθνικό πρόβλημα του νησιού μας και είναι απαράδεκτο εκατομμύρια κυβικά μέτρα νερού να χάνονται στη θάλασσα. Στη Λεμεσό θα αρχίσει σύντομα η κατασκευή αποχετευτικών έργων για τα όμβρια ύδατα που θα καλύπτουν τη μείζονα Λεμεσό. Η δαπάνη για την εκτέλεση του έργου θα υπερβεί τα £32.000.000.

Η ποσότητα των ομβρίων υδάτων υπολογίζεται σε 20 εκ. κυβικά μέτρα τα οποία χύνονται στη θάλασσα. Από τα 20 εκ. κ.μ. εκτιμάται πως τουλάχιστον τα 13 εκ. κ.μ., όση και η χωρητικότητα του φράγματος Γερμασόγειας, θα είναι κατάλληλο να αποθηκευτεί σε φράγμα για αξιοποίηση. Πρέπει στο στάδιο αυτό να μελετηθεί η δημιουργία αποθηκευτικού χώρου ή η πιθανή διοχέτευση του νερού σε υφιστάμενα φράγματα. Κάτι παρόμοιο μπορεί και πρέπει να γίνει σε όλες τις πόλεις.

ΛΑΧΑΝΟΚΟΜΙΑ - ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ

Υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που έχει η Κύπρος για την παραγωγή εκτός εποχής λαχανικών, διαφόρων λουλουδιών και φυτών γλάστρας. Θα πρέπει σε πρώτο στάδιο, στον τομέα της ανθοκομίας, να υποκαταστήσουμε τις εισαγωγές και να στοχεύουμε και σε εξαγωγές.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΤΩΝ

Έμφαση αναμένουμε να δοθεί στα ολοκληρωμένα προγράμματα πρόληψης και καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών, που να είναι φιλικά προς το φυσικό περιβάλλον, ενώ δε θα επηρεάζουν την υγεία των καταναλωτών.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονίσω ξανά την ανάγκη ενίσχυσης του διεξαγόμενου φυτοϋγειονομικού ελέγχου, έτσι ώστε να αποφύγουμε την εισαγωγή ανεπιθύμητων φυτικών εχθρών και ασθενειών. Είναι γνωστό πως η εισαγωγή αυτών των ασθενειών αυξάνει σημαντικά το κόστος παραγωγής και καλείται ο γεωργός να αντιμετωπίσει το πρόβλημα αυτό.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ

Το υπάρχον σχέδιο ενθάρρυνσης της σανοποίησης θα πρέπει να αναθεωρηθεί ριζικά, έτσι ώστε να ενθαρρυνθεί η παραγωγή ειδικών κτηνοτροφικών φυτών όπως τα ψυχανθή και να προσαρμοστεί προς τα αντίστοιχα σχέδια που εφαρμόζουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη χρηματοδότηση των κοινοτικών ταμείων.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Για το σωστό προγραμματισμό και την ολοκλήρωση της προενταξιακής μας προετοιμασίας, επιβάλλεται η συγκέντρωση αξιόπιστων και συγκρίσιμων στατιστικών στοιχείων, γι' αυτό πιστεύουμε ότι η επίσπευση της διεξαγωγής νέας απογραφής γεωργίας είναι μια ενέργεια προς την ορθή κατεύθυνση.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΛΥΜΑΤΩΝ (ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΖΩΙΚΩΝ)

Οι πρωτοβουλίες που αναλήφθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, τόσο για τα χοιρολύματα όσο και για τα οικιακά λύματα, δείχνουν την αποφασιστικότητα της κυβέρνησης να μειώσει την οχληρία που προκαλούν και να τα αξιοποιήσει ικανοποιητικά. Αναμένουμε ενίσχυση και επιτάχυνση αυτής της προσπάθειας.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η απόφαση της κυβέρνησης να εκσυγχρονίσει και να βελτιώσει ριζικά το υφιστάμενο σύστημα μέσω του οποίου παρέχονται κυβερνητικά δάνεια στη γεωργία είναι άξια επαίνου. Ένα βελτιωμένο σύστημα δανειοδότησης με ευνοϊκούς για τους γεωργούς όρους θα συμβάλει αποφασιστικά στον εκσυγχρονισμό του τομέα και στην τεχνολογική του αναβάθμιση, προϋποθέσεις απαραίτητες για να μπορέσουν τα κυπριακά γεωργικά προϊόντα να αντιμετωπίσουν τον οξύ ανταγωνισμό και να δώσουν στους αγρότες ένα, συγκριτικά με τους άλλους τομείς της οικονομίας, ικανοποιητικό εισόδημα.

ΓΕΩΡΓΙΑ

Ο γεωργικός τομέας πάσχει από έλλειψη μακροπρόθεσμης αγροτικής πολιτικής, με αποτέλεσμα όλα σχεδόν τα βασικά προϊόντα που αποτελούσαν πηγή εισοδήματος στον τόπο να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα (εσπεριδοειδή, πατάτες, σταφύλια, χαρούπια κ.ά.). Δε θα καταχραστώ το χρόνο σας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να αναλύσω τα προβλήματα που παρουσιάζει ο κάθε τομέας ή για να

αναφερθώ στα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την ταχεία επίλυσή τους. Τα θέματα αυτά απασχόλησαν και απασχολούν τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές και θα απασχολήσουν και την ολομέλεια της Βουλής, όταν κατατεθούν οι εκθέσεις των επιτροπών και στο στάδιο εκείνο θα ακουστούν οι απόψεις μας.

Σε ό,τι αφορά την απάμβλυνση των προβλημάτων, η κυβέρνηση Κληρίδη κλήθηκε έκτακτα και ανταποκρίθηκε θετικά στο αίτημα των γεωργών για παραχώρηση οικονομικής βοήθειας £1.7 εκ. προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές, £3.5 εκ. προς τους πατατοπαραγωγούς, παραλαβή 270 αδιάθετων τόνων μήλων, αύξηση της επιδότησης των οινικών και αμπελουργικών προϊόντων κ.ά.

Στο σημείο αυτό θέλω να τονίσω πως η επιδότηση προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές δεν έχει ακόμα διανεμηθεί στους παραγωγούς και υπάρχει σοβαρό πρόβλημα. Ποιος ευθύνεται γι' αυτό πρέπει να βρεθεί, γιατί ήδη παραδίδουν τη νέα εσοδεία χωρίς να πληρωθούν αυτά που όφειλαν να είχαν πάρει από πέρυσι.

Χαιρετίζουμε με πολλή ικανοποίηση τη θετική ανταπόκριση της κυβέρνησης και αναμένουμε όπως το πρόγραμμα δράσης του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων που στοχεύει στην αναδιάρθρωση και αναβάθμιση της γεωργίας τεθεί σε εφαρμογή το ταχύτερο.

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Αναμένουμε με ενδιαφέρον τις λεπτομέρειες του εξαγγελθέντος ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης της κτηνοτροφίας και ευελπιστούμε ότι θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό των μονάδων και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους με παράλληλη βελτίωση της ποιότητας των ζωοκομικών μας προϊόντων.

ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Η ενίσχυση των μέτρων για πάταξη του λαθρεμπορίου ζώων από τις τουρκοκατεχόμενες περιοχές θα έχει ευνοϊκές επιπτώσεις στις προσπάθειες για παρεμπόδιση εισαγωγής επικίνδυνων ασθενειών, μερικές από τις οποίες επηρεάζουν έμμεσα και τη δημόσια υγεία.

Η πρόθεση της κυβέρνησης να ενισχύσει τα μέτρα που λαμβάνει για αντιμετώπιση των κρουσμάτων εχινόκοκκου που εμφανίστηκαν μας βρίσκει σύμφωνους. Τα μέτρα αυτά αναμένεται να έχουν ευεργετικά αποτελέσματα στη δημόσια υγεία.

Στον τομέα της δημόσιας υγείας και ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την υγιεινή του κρέατος απαιτούνται αυξημένες πιστώσεις. Η πρόνοια για ποσό £17.000 για την καταπολέμηση του εχινόκοκκου κρίνεται εντελώς ανεπαρκής ενόψει της έξαρσης που παρατηρείται στην εμφάνιση του εχινόκοκκου.

Οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες πρέπει να απαλλαγούν παντελώς από την ενασχόλησή τους με τα μη παραγωγικά πτηνά και ζώα (σκύλους, γάτους) και να αφοσιωθούν αποκλειστικά στα παραγωγικά ζώα και σε θέματα δημόσιας υγείας. Τη συντήρηση και θεραπεία των μη παραγωγικών ζώων θα πρέπει να αναλάβει ο ιδιωτικός τομέας.

Ένα άλλο σοβαρό θέμα που άπτεται της δημόσιας υγείας και της κτηνοτροφίας είναι η μετακίνηση κτηνοτροφικών υποστατικών από κατοικημένες περιοχές. Το θέμα εκκρεμεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Αναμένουμε την κατάθεση του ολοκληρωμένου σχεδίου από το αρμόδιο Υπουργείο.

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Το πρόγραμμα του αγροτουρισμού που ετοίμασε και εφαρμόζει ο ΚΟΤ στην ενδοχώρα της Κύπρου δίνει το έναυσμα στις κοινότητες για ευαισθητοποίηση τους σε θέματα διατήρησης του παραδοσιακού στοιχείου των χωριών και ανάληψη πρωτοβουλιών για κατάλληλη αξιοποίηση των γνήσιων κυπριακών χαρακτηριστικών, τόσο από τους ίδιους τους κατοίκους όσο και από οργανώσεις και συνδέσμους αποδήμων των χωριών. Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα στοχεύει στην αναζωογόνηση της υπαίθρου παρέχοντας παράλληλα κίνητρα για την ανακοπή της αστυφιλίας.

Αναμένουμε επιτάχυνση των εργασιών για την υλοποίηση του προγράμματος με τη συμπλήρωση των έργων σε όλα τα χωριά της Α' κατηγορίας και τη μετάταξη στην Α' κατηγορία και άλλων χωριών.

ΣΦΑΓΕΙΑ

Με την αναμονή για ένταξη της υπαίθρου της επαρχίας Λεμεσού στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου τα κοινοτικά σφαγεία δεν έτυχαν της αναγκαίας συντήρησης, έτσι δημιουργήθηκε σοβαρό πρόβλημα οχληρίας αλλά και πρόβλημα υγιεινής των κρεάτων. Φαίνεται πως η ιδέα για ένταξη όλης της επαρχίας Λεμεσού στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου παρουσιάζει σοβαρά και αξεπέραστα προβλήματα, γι' αυτό επαναφέρω παλιά εισήγησή μας για δημιουργία περιφερειακών σφαγείων. Επιβάλλεται όπως το θέμα αυτό τύχει προτεραιότητας. Περαιτέρω καθυστέρηση θα μεγιστοποιήσει το πρόβλημα σε επικίνδυνο βαθμό.

ΑΛΙΕΙΑ

Ο ρυθμός κατασκευής αλιευτικών καταφυγίων δεν είναι ικανοποιητικός. Το σοβαρό πρόβλημα της κυριότητας των χώρων των αλιευτικών καταφυγίων, που για πολλά τώρα χρόνια αποτελεί εμπόδιο στην κατασκευή αλιευτικών καταφυγίων, πρέπει να ξεπεραστεί. Είναι αδιανόητο να γίνεται ανεκτή η παρεμπόδιση εκτέλεσης έργων ουσιαστικής σημασίας λόγω διαφοράς μεταξύ κρατικών και ημικρατικών οργάνων και αυτή η διαφορά υπάρχει για πολλά τώρα χρόνια.

Επίσης το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των αλιευτικών καταφυγίων καθώς και την προστασία των αλιευτικών μας αποθεμάτων από την υπεραλιεία πρέπει να προωθηθεί και να εκσυγχρονιστεί.

Ευθύνη του Τμήματος Αλιείας είναι και η καταπολέμηση της ρύπανσης της θάλασσας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραχωρεί 500.000 ECU για κοινό σχέδιο Κύπρου-Ισραήλ-Αιγύπτου. Λυπούμαι να παρατηρήσω πως η έλλειψη εθνικού σχεδίου δράσης αποτελεί εμπόδιο στην αξιοποίηση της βοήθειας, γι' αυτό επιβάλλεται όπως εκπονηθεί παρόμοιο σχέδιο χωρίς άλλη καθυστέρηση.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Το καλοκαίρι του 1993 διαπιστώθηκαν οι σοβαρές αδυναμίες του σχεδίου πρόληψης, επισήμανσης και κατάσβεσης πυρκαγιών, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές. Δεκάδες πυρκαγιές έθεταν καθημερινά σε κίνδυνο τα πολύτιμα δάση μας και τις ιδιωτικές περιουσίες. Οι ζημιές που προκλήθηκαν είναι ανεκτίμητες. Η αντιμετώπιση των πυρκαγιών γίνεται προοδευτικά πιο δύσκολη λόγω της πληθυσμιακής αποψίλωσης της υπαίθρου.

Η ικανότητα έγκαιρης αντιμετώπισης των πυρκαγιών, που είναι βασικό στοιχείο επιτυχίας, μειώθηκε σημαντικά, γιατί η εξεύρεση επιπρόσθετου ανθρώπινου

δυναμικού είναι αδύνατη. Για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος καθίσταται επιβεβλημένο να υπάρχει μόνιμα επανδρωμένο σώμα εκπαιδευμένων πυροσβεστών και όχι σε έκτακτη βάση.

Πέρα όμως από το ανθρώπινο δυναμικό επιβάλλεται να εξασφαλιστεί και ο κατάλληλος εξοπλισμός. Με αισθήματα οδύνης και αγανάκτησης παρακολουθούσαμε την οικτρή εικόνα οι πυρκαγιές να μαίνονται και τα πυροσβεστικά οχήματα, κατάλληλα μόνο για κατάσβεση πυρκαγιών σε αστικά κέντρα, να σταθμεύουν στους αγροτικούς δρόμους και να αναμένουν τη φωτιά να πλησιάσει για να την κατασβέσουν.

Το θέμα αυτό απασχόλησε τη Βουλή κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών. Επισημάνθηκαν οι αδυναμίες του όλου συστήματος και το αρμόδιο Υπουργείο ανέλαβε μέχρι τέλους του 1993 να εκπονήσει ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης. Αναμένουμε την υποβολή του σχεδίου και πιστεύουμε πως έγκαιρα θα ληφθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, έτσι ώστε να μην αντιμετωπίσουμε φέτος παρόμοια κατάσταση με την περσινή.

Τα κυπριακά δάση καλύπτουν το 18% περίπου της έκτασης του νησιού μας και το 21% περίπου των περιοχών που ελέγχει το κράτος. Ο ευρωπαϊκός στόχος του 30% είναι εφικτός γι' αυτό η δάσωση και άλλων εκτάσεων κρατικής γης πρέπει να επιταχυνθεί. Για σκοπούς σύγκρισης αναφέρω πως τα χρόνια 1982-1987 2030 εκτάρια κυβερνητικής γης κηρύχθηκαν σε κρατικά δάση (μέσος όρος 338 εκτάρια το χρόνο). Την περίοδο 1988-1992 μόνο δέκα εκτάρια (μέσος όρος 2 εκτάρια το χρόνο) κυβερνητικής γης μετατράπηκαν σε κρατικά δάση. Υπάρχουν τεράστιες εκτάσεις κρατικής γης που πρέπει να μετατραπούν σε κρατικά δάση και να φυτευθούν.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ

Το στεγαστικό πρόβλημα, τόσο στις πόλεις όσο και στην ύπαιθρο, για τις χαμηλά αμειβόμενες τάξεις συνεχώς μεγιστοποιείται. Ο λαός μας στο σύνολό του υποστηρίζει τη συνέχιση της κυβερνητικής μέριμνας για ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών των εκτοπισμένων αδελφών μας. Όμως παράλληλα θα πρέπει να μελετηθεί σε βάθος και το στεγαστικό πρόβλημα των χαμηλά εισοδηματικών τάξεων του αυτόχθονου πληθυσμού.

Επιβάλλεται όπως διεξαχθεί έρευνα για να διαπιστωθεί το μέγεθος του προβλήματος. Οι Οργανισμοί Χρηματοδοτήσεως Στέγης και Αναπτύξεως Γης πρέπει να ενισχυθούν σε βαθμό που να ανταποκρίνονται στις άμεσες ανάγκες του λαού μας.

Ένα μέτρο που θα συμβάλει στην απάμβλυνση του στεγαστικού προβλήματος στις πόλεις και θα ενθαρρύνει την επιστροφή στα χωριά είναι η διεύρυνση των κριτηρίων για παραχώρηση οικοπέδων στα χωριά. Όπως είναι γνωστό, επειδή στα χωριά δεν προσφέρονταν κατοικίες προς ενοικίαση, νεαρά ζευγάρια που δεν είχαν δικό τους οικόπεδο για να κτίσουν την κατοικία τους ενοικίαζαν σπίτι στις πόλεις. Μεγάλος αριθμός από αυτές τις οικογένειες που αναγκαστικά ξεριζώθηκαν από τα χωριά τους είναι διατεθειμένες να επιστρέψουν, εφόσον διευρυνθούν τα κριτήρια και θα δικαιούνται να αποκτήσουν οικόπεδο στο χωριό τους. Η κυβέρνηση οφείλει να επιληφθεί και αυτού του κοινωνικο-οικονομικού προβλήματος.

ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ

Κατασκευάστηκαν και κατασκευάζονται δρόμοι σαν ουσιαστικό μέτρο για τη διατήρηση της ζωής στην ύπαιθρο και εγκαταλείπονται τα αγροτικά λεωφορεία που αποτελούν το μέσο εξυπηρέτησης της υπαίθρου. Τα αγροτικά λεωφορεία με τις άγονες και ζημιογόνες διαδρομές από καιρό εκπέμπουν σήμα κινδύνου.

Επιβάλλεται όπως η κυβέρνηση εγκύψει με στοργή στο κοινωνικο-οικονομικό αυτό πρόβλημα και πάρει τα ενδεικνυόμενα μέτρα χωρίς άλλη καθυστέρηση.

ΕΜΠΟΡΙΟ

Ο τομέας του εμπορίου, που περιλαμβάνει εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών προς και από την Κύπρο, παρουσίασε κατά το 1993 σχετική ύφεση που σε μεγάλο βαθμό οφείλεται και στη συνεχιζόμενη διεθνή κρίση που επικρατεί τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Αμερική. Η Κύπρος, ως χώρα κυρίως εισαγωγική, η οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις εισαγωγές βασικών καταναλωτικών και κεφαλαιουχικών προϊόντων, αναμένεται ότι θα παρουσιάσει κατά το 1993 μείωση στο συνολικό ύψος των εισαγωγών της σε σύγκριση με το 1992.

Η πτώση αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση της αγοραστικής δυναμικότητας της εγχώριας αγοράς με αλυσιδωτές επιπτώσεις στα εισοδήματα των επιχειρήσεων και την υποτονικότητα γενικά στους τομείς του χονδρικού και λιανικού εμπορίου.

Ο τομέας του εμπορίου διαδραματίζει αδιαμφισβήτητα πρωταγωνιστικό ρόλο στη διασφάλιση και ενίσχυση ψηλού βιοτικού επιπέδου για το λαό μας, γι' αυτό πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη διατήρηση και την παραπέρα ανάπτυξή του μέσα σε συνθήκες υγιούς και ελεύθερου ανταγωνισμού. Προς την κατεύθυνση αυτή κεντρικό ρόλο στο σχεδιασμό της εμπορικής πολιτικής για το 1994, αλλά και για τα επόμενα χρόνια, πρέπει να έχει η διασφάλιση της επαρκούς και συνεχούς διάθεσης στην κυπριακή αγορά όλων των αγαθών και προϊόντων σε σωστούς συνδυασμούς ποιότητας και τιμής.

Η ανάγκη για πιο φιλελεύθερη εισαγωγική πολιτική, με εξαίρεση τα γεωργικά προϊόντα, γίνεται όλο και περισσότερο επιτακτική αν ληφθεί υπόψη ότι μας απομένουν μόνο πέντε χρόνια μέχρι την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης της τελωνειακής μας σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα ολοκληρωθεί ουσιαστικά το 1997.

Όπως είναι γνωστό, μέχρι την ημερομηνία αυτή η Κύπρος θα πρέπει να καταργήσει όλους τους εισαγωγικούς δασμούς πάνω στις εισαγωγές προϊόντων που προέρχονται από χώρες μέλη της Ένωσης, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να υιοθετήσει το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο για τις εισαγωγές προϊόντων από τρίτες χώρες. Όλα τα πιο πάνω θα επιφέρουν αναμφίβολα κάποια αναστάτωση στο σημερινό σύστημα, ιδιαίτερα όσον αφορά τις εισαγωγές προϊόντων ομοειδών με αυτά που παράγει η κυπριακή βιομηχανία.

Η παραδοσιακή μέθοδος του προστατευτισμού για τα κυπριακά προϊόντα πρέπει σταδιακά να απαληφθεί μέχρι το 1997 για ένα πολύ μεγάλο αριθμό προϊόντων. Η εξέλιξη αυτή θα φέρει σε πολύ δύσκολη θέση ένα σημαντικό αριθμό κυπριακών βιομηχανιών οι οποίες, αν δε εκσυγχρονιστούν στο άμεσο μέλλον, θα βρεθούν αντιμέτωπες με τη σκληρή πραγματικότητα.

Δεν υποστηρίζουμε σε καμιά περίπτωση την απότομη φιλελευθεροποίηση των εισαγωγών και την άμεση κατάργηση των ποσοτικών περιορισμών πέρα από αυτούς που προνοεί η Συμφωνία Τελωνειακής Σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση απλά και μόνο για να υιοθετήσουμε φιλελεύθερη εισαγωγική πολιτική. Δεν μπορούμε όμως να δεχτούμε και την άποψη ότι ο αυστηρός προστατευτισμός αποτελεί σωστό μέτρο για μια καλώς νοούμενη προστασία της εγχώριας βιομηχανίας.

Θα πρέπει λοιπόν να υπάρξει παράλληλη μείωση του προστατευτισμού και υιοθέτηση μιας πιο φιλελεύθερης εισαγωγικής πολιτικής, που να εγγυούνται συνθήκες ισορροπίας στην εγχώρια αγορά από πλευράς ποσότητας και ποικιλίας

αγαθών σε σωστές τιμές, βοηθώντας ταυτόχρονα και την κυπριακή βιομηχανία να εκσυγχρονιστεί για να αντιμετωπίσει επάξια τον ανταγωνισμό από τα εισαγόμενα προϊόντα.

Στον τομέα των εξαγωγών και ιδιαίτερα των εγχώριων εξαγωγών, έχει παρατηρηθεί τα τελευταία τρία χρόνια μια σταθερή μείωση που μπορεί σε κάποιο βαθμό να αποδοθεί και στη διεθνή ύφεση που επικρατεί. Η βασικότερη όμως αιτία για τη μείωση αυτή είναι η απώλεια της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας στο σύνολό της.

Το πρόβλημα της μειωμένης ανταγωνιστικότητας της οικονομίας προέρχεται βασικά από το αυξημένο κόστος παραγωγής των προϊόντων και των υπηρεσιών μας, με ιδιαίτερη έμφαση στο κόστος του ανθρώπινου παράγοντα και στη μείωση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας της οικονομίας στο σύνολό της.

Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση χρειάζεται πρώτα από όλα συγκεκριμένη πολιτική με ξεκάθαρους βραχυπρόθεσμους και μεσοπρόθεσμους στόχους, οι οποίοι θα μπορούν να υλοποιηθούν μέσω μιας συλλογικής στρατηγικής προσέγγισης. Και αναφέρω τις λέξεις "συλλογική στρατηγική", γιατί τίποτα δεν μπορεί να επιτευχθεί στον τομέα αυτό αν δεν υπάρξει συλλογικότητα στις προσπάθειές μας. Κυβέρνηση, Βουλή, δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, εργοδότες και εργοδοτούμενοι θα πρέπει να συνεισφέρουμε όλοι, ο καθένας με το δικό του τρόπο προς την κατεύθυνση αυτή.

Η κυβέρνηση πρέπει να οργανωθεί και να θέσει στόχους τους οποίους πρέπει να φέρει σε πέρας μέσα στα πλαίσια των προϋπολογισμών που έχει καταθέσει. Η Βουλή πρέπει να εξασκήσει σωστά το έργο της για κοινοβουλευτικό έλεγχο, ιδιαίτερα όσον αφορά τη διάθεση του δημόσιου χρήματος, ενώ ο δημόσιος τομέας πρέπει να γίνει αποδοτικότερος και αποτελεσματικότερος. Στον ιδιωτικό τομέα τέλος εργοδότες και εργαζόμενοι οφείλουν να συνεργαστούν στενά και μέσα στα πλαίσια σωστών και λογικών διαπραγματεύσεων να επιλύσουν τα προβλήματά τους και να αφιερώσουν πολύτιμο χρόνο στην παραπέρα βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του εκσυγχρονισμού τους.

Οι εξαγωγές κυπριακών προϊόντων πρέπει να αυξηθούν και για τον σκοπό αυτό πρέπει να καταβληθούν έντονες προσπάθειες για τη δυναμικότερη προώθηση των εξαγωγών μας μέσω της συμμετοχής μας σε διάφορες αναγνωρισμένες εκθέσεις του εξωτερικού είτε ως κράτος είτε ως μεμονωμένες επιχειρήσεις. Η συμμετοχή των κυπριακών επιχειρήσεων σε εξειδικευμένες εκθέσεις πρέπει να ενθαρρυνθεί περισσότερο και να υποστηριχθούν οι προσπάθειές τους αυτές με την παροχή κάποιων κινήτρων από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας. Η διερεύνηση των προοπτικών εξαγωγής σε νέες αγορές, όπως και η διερεύνηση των δεδομένων σε υφιστάμενες αγορές και όπως αυτά έχουν διαφοροποιηθεί, πρέπει να παρακολουθούνται συνεχώς από τις επιχειρήσεις μας αν θέλουμε να έχουμε εξαγωγικές επιτυχίες.

Η σωστή πληροφόρηση των επιχειρήσεων πάνω σε θέματα εξαγωγικού ενδιαφέροντος, η αμεσότερη εμπλοκή των διπλωματικών μας υπηρεσιών στις διάφορες χώρες σε θέματα προώθησης εξαγωγών, η συνεχής και συστηματική συμμετοχή των επιχειρήσεων σε εμπορικές αποστολές που οργανώνονται από την Κύπρο στο εξωτερικό, η χρήση των εμπορικών μας κέντρων στο εξωτερικό από τους εξαγωγείς μας, η αξιοποίηση από τις βιομηχανίες των διαφόρων τραπεζών πληροφοριών (ευρωπαϊκών και άλλων) που λειτουργούν στην Κύπρο σε διάφορους οργανισμούς, η

συμμετοχή τους στα διάφορα κοινοτικά προγράμματα που προωθούν τις επιχειρηματικές συνεργασίες διεθνώς, είναι ορισμένες ενέργειες που ενδυναμώνουν τις εξαγωγικές προσπάθειες.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ο τομέας της βιομηχανίας παρουσιάζεται σήμερα αρκετά υποβαθμισμένος σε σχέση με τους άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας στον τόπο μας. Είναι γεγονός ότι η βιομηχανία και η γεωργία αποτελούν πιο σταθερές βάσεις στήριξης και ανάπτυξης της οικονομίας μιας χώρας, γι' αυτό και στις περισσότερες χώρες οι τομείς αυτοί τυγχάνουν ιδιαίτερης προσοχής.

Στην Κύπρο, και ιδιαίτερα μετά τα τραγικά γεγονότα του 1974, η βιομηχανία αδιαμφισβήτητα γνώρισε μια πρωτοφανή υποστήριξη από πλευράς της κυβέρνησης του ΔΗΚΟ. Η υποστήριξη αυτή σε συνδυασμό με τις ευνοϊκές συνθήκες της εποχής εκείνης (Λίβανος, πλούσιες αραβικές αγορές κ.λπ) έδωσαν μια δυνατή ώθηση στην κατεύθυνση ανάπτυξης της βιομηχανίας στην Κύπρο.

Σήμερα τα δεδομένα διεθνώς έχουν διαφοροποιηθεί. Η βιομηχανία σε διεθνές επίπεδο διέρχεται μια περίοδο αναδιάρθρωσης και εκσυγχρονισμού με σκοπό να επιλύσει προβλήματα παλιάς τεχνολογίας, οργανωτικής φύσης, αποδοτικότητας, ευελιξίας, παραγωγικότητας, σχεδιασμού και ανάπτυξης προϊόντων και γενικά μείωσης των κόστων παραγωγής και ταυτόχρονα της προσφοράς προϊόντων καλύτερης ποιότητας.

Η κατάργηση των συνόρων και η διεθνοποίηση του εμπορίου σε παγκόσμια κλίμακα δεν επιτρέπουν πια την ύπαρξη και τη λειτουργία βιομηχανιών μέσα στα στενά πλαίσια μιας συγκεκριμένης χώρας. Η κυπριακή βιομηχανία, ιδιαίτερα λόγω του μικρού μεγέθους της εγχώριας αγοράς, αλλά και των πολύ περιορισμένων πλουτοπαραγωγικών πόρων της χώρας μας, βρίσκεται αντιμέτωπη με το διεθνή ανταγωνισμό και μέσα σ' αυτό το κλίμα καλείται να επιβιώσει. Προκειμένου όμως να το πετύχει θα πρέπει να επιλύσει βασικά διαρθρωτικά της προβλήματα, όπως τη μεγάλη εξάρτηση της παραγωγικής της διαδικασίας από συστήματα εντάσεως εργασίας, τη χαμηλή παραγωγικότητα, τη μικρή σχετικά προστιθέμενη αξία σε ψηλά κόστα παραγωγής, τα αυξημένα εργατικά κόστα κ.λπ.

Η προσπάθεια αυτή θα επιτύχει μόνο αν υπάρξει στενή συνεργασία όλων των επηρεαζομένων. Το συνδικαλιστικό κίνημα πρέπει να δείξει αυτοσυγκράτηση στα αιτήματά του και να λάβει σοβαρά υπόψη τη διεθνή αλλά και την κυπριακή πραγματικότητα. Οι ίδιοι οι βιομήχανοι πρέπει να προσπαθήσουν να βελτιώσουν τόσο την οργανωτική όσο και την παραγωγική δομή των επιχειρήσεών τους.

Η κυπριακή βιομηχανία πρέπει να στηρίζεται στην ψηλή ποιότητα των παραγομένων προϊόντων, στην ανάπτυξη και το σχεδιασμό νέων προϊόντων, στη χρήση καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία, στην ευελιξία και στην ικανότητα προσαρμογής των προϊόντων της στις ανάγκες των διαφόρων πελατών, έτσι ώστε να μπορεί να εξυπηρετεί εξειδικευμένους πελάτες στις διάφορες εξαγωγικές αγορές και στην αύξηση του ποσοστού της προστιθέμενης αξίας πάνω στα παραγόμενα προϊόντα.

Για να γίνουν όμως όλα τα πιο πάνω υπάρχουν δύο βασικές προϋποθέσεις. Πρέπει πρώτο να υπάρξει συγκεκριμένη, σύγχρονη και ευφάνταστη βιομηχανική πολιτική, η ύπαρξη της οποίας θα δημιουργεί αισθήματα δέσμευσης και εμπιστοσύνης των βιομηχάνων προς τη βιομηχανία και δεύτερο πρέπει να δοθούν συγκεκριμένα και αποτελεσματικά κίνητρα, έτσι ώστε να ενθαρρυνθούν νέες επενδύσεις από

πλευράς των βιομηχάνων για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων μονάδων τους, όπως επίσης και για τη δημιουργία νέων βιομηχανιών είτε από υφιστάμενους βιομήχανους είτε από νέους επενδυτές. Απώτερος στόχος αυτής της πολιτικής πρέπει να είναι η σημαντική αύξηση στο ποσοστό συμμετοχής του βιομηχανικού τομέα στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Μέσα στα πλαίσια αυτά πρέπει να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί η λειτουργία κέντρων παροχής τεχνικής βοήθειας σε επιλεγμένους βασικούς βιομηχανικούς κλάδους, να εμπλουτιστούν οι υπηρεσίες που προσφέρει το Ίδρυμα Τεχνολογίας προς τη βιομηχανία, να υπάρξει όπου χρειάζεται εξειδικευμένη κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού μέσω ειδικών προγραμμάτων της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισης, να γίνει ευρύτερη χρήση του Σχεδίου Αναδιάρθρωσις της Βιομηχανίας για επιδότηση μελετών αναδιάρθρωσις των βιομηχανιών και να γίνεται ευρύτερη χρήση των διαφόρων τραπεζών πληροφόρησης που λειτουργούν σε διάφορους οργανισμούς όπως το ΚΕΒΕ και το Ίδρυμα Τεχνολογίας.

Προτού κλείσω το κεφάλαιο "Βιομηχανία" θεωρώ αναγκαίο να κάμω μια σύντομη αναφορά και στο σοβαρό θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος που αποκτά όλο και περισσότερη σημασία σήμερα σε παγκόσμια κλίμακα και που είναι άμεσα συνδεδεμένο με την ύπαρξη και ανάπτυξη της βιομηχανίας. Βιομηχανία και περιβάλλον πρέπει να συνυπάρξουν χωρίς το ένα να επικρατεί σε βάρος του άλλου. Γι' αυτό και πρέπει να προχωρήσουν σύντομα και αμέσως μετά την ψήφιση των προϋπολογισμών, οι διαδικασίες επιδότησης βιομηχανιών για την εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, όπως η σχετική κυβερνητική πρόταση.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο τομέας του τουρισμού, αλλά και των υπηρεσιών γενικότερα, αποτελεί αναμφισβήτητα το μεγαλύτερο τομέα της κυπριακής οικονομίας σήμερα, συνεισφέροντας ένα τεράστιο εισόδημα από πλευράς ξένου συναλλάγματος στον τόπο. Η χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης και των φυσικών της πλεονεκτημάτων (όμορφες παραλίες, ωραίο μεσογειακό κλίμα), αλλά και της παραδοσιακής φιλοξενίας των κατοίκων της, πέτυχε αξιοζήλευτο επίπεδο προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών και κατάφερε μέχρι προ τινων χρόνων να αποτελεί ένα από τους επικρατέστερους τουριστικούς προορισμούς, ιδιαίτερα για τους Ευρωπαίους.

Σήμερα, δυστυχώς, η εικόνα αυτή δε φαίνεται να συνεχίζει και μάλλον διαφαίνονται κάποιες διαφορετικές εκτιμήσεις. Μπορεί οι προβλέψεις να αναφέρονται σε αύξηση του αριθμού των τουριστών που θα επικεφθούν την Κύπρο κατά το 1994, εκείνο όμως που μετρά περισσότερο είναι η αγοραστική δύναμη αυτών των επισκεπτών και το τι θα σημαίνει για την οικονομία του τόπου από πλευράς εσόδων η παρουσία όλων αυτών των τουριστών.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι τα μέτρα που έχουν τροχιοδρομηθεί μεταξύ των ξενοδόχων, των τουριστικών πρακτόρων, του ΚΟΤ και του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας θα βοηθήσουν στο μεσοπρόθεσμο και στο μακροπρόθεσμο μέλλον στην ορθολογιστική ανέλιξη του κυπριακού τουρισμού.

Για να τελεσφορήσουν όμως τα πιο πάνω θα πρέπει να γίνουν τάχιστα ενέργειες προς τις εξής δύο κατευθύνσεις: Πρώτο πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα η τιμολογιακή πολιτική για το άμεσο μέλλον, έτσι ώστε η Κύπρος να μπορεί να προσφέρει πακέτα στους ξένους πράκτορες και δεύτερο να προχωρήσει τόσο από το κράτος όσο και από τον ιδιωτικό τομέα η κατασκευή των απαραίτητων έργων τουριστικής

υποδομής για εμπλουτισμό και αναβάθμιση των παρεμφερών τουριστικών δραστηριοτήτων, που θα μας επιτρέψουν να προσβλέπουμε στην προσέλκυση ποιοτικού τουρισμού.

Όσον αφορά τον ευρύτερο τομέα των υπηρεσιών πρέπει να συνεχιστούν και να εντατικοποιηθούν ακόμα περισσότερο οι προσπάθειες προώθησης και προβολής της Κύπρου ως κέντρου παροχής υπηρεσιών καθώς επίσης και ως διεθνούς και περιφερειακού εμπορικού κέντρου.

Η λειτουργία στην Κύπρο των υπεράκτιων εταιρειών, εκτός του ότι αφήνει μεγάλα χρηματικά κέρδη στο κράτος υπό μορφή φορολογικών και άλλων εσόδων και απασχόλησης επιστημονικού και υπαλληλικού προσωπικού, διακινούν αρκετά εμπορεύματα μέσω των κυπριακών λιμανιών και προβάλουν την Κύπρο ως διεθνές κέντρο διεξαγωγής τριγωνικού εμπορίου με όλα τα γνωστά πλεονεκτήματα στην οικονομία του τόπου.

Η Κύπρος έχει επιτύχει αρκετά στον τομέα αυτό, διαθέτει αρκετό επιστημονικό προσωπικό που μπορεί να προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες και σταδιακά να γίνει σωστή και ορθολογιστική προώθηση του τομέα αυτού που μπορεί να εξελιχθεί σε πολύ προσοδοφόρο τομέα για την οικονομία του τόπου.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΥΠΡΟΥ-ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Από το 1987 δεν προωθήθηκε κανένα νέο αίτημα για βελτίωση των όρων της Συμφωνίας Κύπρου-ΕΟΚ, παρόλο που η Συμφωνία αυτή προβλέπει ρητά και παρέχει τη δυνατότητα για σταδιακή διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της.

Αφέθηκαν να ατονήσουν διάφορα αιτήματά μας για βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα για τα οποία η κυπριακή πλευρά επεφύλαξε τη θέση της κατά την υπογραφή της Συμφωνίας το 1987. Χωρίς ουσιαστικά αιτήματα εκ μέρους μας, οι συνεδρίες του Συμβουλίου Σύνδεσης Κύπρου-ΕΟΚ υποβαθμίστηκαν αποκτώντας τυπικό και πανηγυρικό χαρακτήρα.

Με βάση τη Συμφωνία του 1987 είχαμε αναλάβει σοβαρές υποχρεώσεις (κατάργηση δασμών, αδειών εισαγωγής κ.λπ) προσβλέποντας σε μια δυναμική προσέγγιση για συνεχή βελτίωση των ωφελημάτων που απορρέουν από τη Συμφωνία. Όμως ακολουθήθηκε έκτοτε παθητική πολιτική που περιορίστηκε στην υλοποίηση του μέρους της Συμφωνίας που αναφέρεται στις υποχρεώσεις μας. Αυτή η στατική προσέγγιση αποψίλωσε το περιεχόμενο και την ουσία του Πρωτοκόλλου του 1987 καθιστώντας το επικίνδυνα ετεροβαρές.

Δεν έχουν μελετηθεί και αξιολογηθεί οι ραγδαίες πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις που συντελούνται στο χώρο της Κοινότητας. Αναφέρονται:

- Η συμφωνία για τη δημιουργία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Χώρου μεταξύ Ευρωπαικής Ένωσης και Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΓΤΑ),
- η νέα μεσογειακή πολιτική της Κοινότητας, η οποία προωθεί την οριζόντια και κάθετη συνεργασία με τις τρίτες μεσογειακές χώρες με στόχο τη δημιουργία ενός ευρύτερου οικονομικού αλληλέγγυου χώρου,
- τα "ανοίγματα" που μεθοδεύει η Κοινότητα με τις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης.

Πρόκειται για συνονθύλευμα εξελίξεων το οποίο θα οδηγήσει στις νέες ισορροπίες, στα νέα σχήματα και στις νέες δομές, που θα έχουν καθοριστικό ρόλο στις επόμενες δεκαετίες. Πού βρίσκεται η Κύπρος σε σχέση με όλες αυτές τις κοσμογονικές εξελίξεις;

Η έλλειψη κατάλληλου προγραμματισμού και η απουσία στρατηγικής αποτέλεσαν τον κύριο ανασταλτικό παράγοντα στην προώθηση της αίτησης για ένταξη. Ας σημειωθεί ότι από τον Ιούλιο του 1990 που έγινε η κατάθεση της αίτησης πέρασαν δυόμισι χρόνια χωρίς να αναληφθεί οποιαδήποτε σημαντική διπλωματική δραστηριότητα για προώθηση της αίτησης, ενώ η Μάλτα και η Αυστρία, δύο άλλες υποψήφιες χώρες, έχουν αναγάγει το θέμα της ένταξής τους σε θέμα προτεραιότητας, τόσο στην εξωτερική όσο και στην εσωτερική τους πολιτική.

Θα προβώ τέλος σε αριθμό εισηγήσεων για την προώθηση των σχέσεων Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης:

1. Καθορισμός και προώθηση συγκεκριμένης στρατηγικής για τη συμμετοχή της Κύπρου στις πολιτικο-οικονομικές ισορροπίες που διαμορφώνονται στον ευρωπαϊκό χώρο.
2. Εμπλοκή της Κύπρου στις πρωτοβουλίες και δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο σε πολιτικά όσο και σε επιμέρους τεχνικά θέματα.
3. Ετοιμασία ειδικού βραχυπρόθεσμου προγράμματος με βάση το οποίο να επιδιωχθεί η προσέγγιση της κυπριακής οικονομίας με τις οικονομίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει από τώρα να προχωρήσει συστηματικά στην προσαρμογή της ως πλήρους μέλους της Κοινότητας.
4. Είναι ανάγκη να προγραμματισθεί πάνω σε συστηματική, οργανωμένη και συντονισμένη βάση η εναρμόνιση της νομοθεσίας. Στη Νομική Υπηρεσία να δημιουργηθεί η κατάλληλη υποδομή προς ενίσχυση των δραστηριοτήτων των τεχνικών υπουργείων και υπηρεσιών.
5. Να εκσυγχρονιστούν οι στόχοι και οι προτεραιότητες πολιτικής στους επιμέρους τομείς και να υιοθετηθούν μέτρα και μηχανισμοί που θα συνάδουν με την ευρωπαϊκή εμπειρία και πρακτική.
6. Η ευρύτερη προσπάθεια για εναρμόνιση να προωθηθεί σταδιακά λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες συνθήκες και δυνατότητες των επιμέρους τομέων. Σε πρώτο στάδιο η εναρμόνιση θα μπορούσε να περιλάβει προσαρμογές τεχνικού/ρυθμιστικού περιεχομένου. Παράλληλα πρέπει να αρχίσει η σταδιακή προσαρμογή των βασικών διαρθρώσεων. Ας σημειωθεί ότι με την τελική ένταξη η Κύπρος θα αποκτήσει πρόσβαση στα διάφορα οικονομικά και κοινωνικά ταμεία της Κοινότητας, τα οποία θα μπορεί να αξιοποιήσει για σκοπούς εναρμόνισης.
7. Πρέπει να αρχίσει πάνω σε συστηματική βάση η μελέτη της ευρωπαϊκής εμπειρίας και πρακτικής, έτσι ώστε μέχρι την επανεξέταση της αίτησης ένταξης (Ιανουάριος 1995) η Κύπρος να έχει διαμορφώσει τις διαπραγματευτικές της θέσεις και να είναι καθ' όλα έτοιμη να προχωρήσει σε τελικές διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Για το σκοπό αυτό η κυβέρνηση πρέπει να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που παρέχονται μέσω των προενταξιακών συνομιλιών που εγκαινιάστηκαν στη Λευκωσία το Νοέμβριο του 1993.

8. Η λειτουργικότητα της υφιστάμενης Συμφωνίας Σύνδεσης θα πρέπει να προβληματίσει. Η εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεών μας που απορρέουν από αυτή τη Συμφωνία δεν αντισταθμίστηκε από τα αναμενόμενα οφέλη της Συμφωνίας, τα οποία υποβαθμίστηκαν λόγω των βελτιωμένων παραχωρήσεων που πρόσφερε η Κοινότητα σε τρίτες ανταγωνιστικές μας χώρες μέσα στα πλαίσια της νέας μεσογειακής πολιτικής. Ανεξάρτητα από τις προσπάθειες για ένταξη, η υφιστάμενη Συμφωνία πρέπει να προστατευθεί. Θα ήταν λάθος να επιτρέψουμε στις εξελίξεις να αφοπλίσουν και να αποδυναμώσουν το γράμμα και το πνεύμα της Συμφωνίας. Είναι ανάγκη να διαμορφωθεί μια συγκεκριμένη στρατηγική με βελτίωση των όρων της Συμφωνίας. Ωστόσο η προσπάθεια αυτή δεν μπρέπει να αποπροσανατολιστεί από τον τελικό στόχο της ένταξης.
9. Με κάθε δυνατό τρόπο να αξιοποιηθούν τα διάφορα προγράμματα της Κοινότητας και να επιδιωχθεί η εξασφάλιση προενταξιακής οικονομικής βοήθειας από την Κοινότητα.
10. Να προωθηθεί η δημιουργία της απαραίτητης υποδομής για τη στενότερη παρακολούθηση των θεμάτων που απορρέουν από τις σχέσεις Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης (σύνδεση της Κύπρου με τράπεζες πληροφοριών της Ε.Ε., επαφές με κοινοτικούς παράγοντες σε πολιτικό, κοινοβουλευτικό και τεχνικό επίπεδο, συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση προσωπικού κ.λπ).
11. Να δημιουργηθεί η κατάλληλη οργανωτική δομή, η οποία θα χειρίζεται τις σχέσεις Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχυθούν με κάθε δυνατό τρόπο οι αρμόδιες υπηρεσίες.
12. Να εμπλακεί ο ιδιωτικός τομέας στην ευρύτερη προσπάθεια για εναρμόνιση.

Κύριε Πρόεδρε,

Θα κλείσω την ομιλία μου με ένα κατά την άποψή μου σοβαρό θέμα. Την απασχόληση ξένων εμπειρογνωμόνων από το κράτος και τους ημικρατικούς οργανισμούς. Κάθε χρόνο δαπανούνται σε ξένους εμπειρογνώμονες τεράστια ποσά. Η Κύπρος διαθέτει επιστήμονες εγνωσμένου κύρους, οι οποίοι διαπρέπουν τόσο στο εξωτερικό όσο και στην Κύπρο.

Έχω εγγράψει θέμα στην Επιτροπή Ελέγχου, μέχρι όμως να συζητηθεί, εισηγούμαι όπως η απασχόληση ξένων συμβούλων μηχανικών περιοριστεί στο ελάχιστο αναγκαίο και εφόσον υπάρχουν Κύπριοι σύμβουλοι μηχανικοί να χρησιμοποιούνται αυτοί. Είναι καιρός πλέον να εμπιστευόμαστε τους δικούς μας συμβούλους μηχανικούς και ειδικούς.

Θα αναφέρω ένα παράδειγμα για να εκτιμηθεί ο ρόλος των ξένων συμβούλων, χωρίς αυτό να είναι κανόνας. Η Αρχή Λιμένων Κύπρου ανέθεσε σε ειδικό να ετοιμάσει προδιαγραφές για απομονωτικό υλικό. Ο ίδιος ειδικός αξιολόγησε τις προσφορές. Τελικά πληροφορηθήκαμε πως εισηγήθηκε και αγοράσαμε το υλικό από την εταιρεία στην οποία ο ίδιος είχε οικονομικό συμφέρον. Ασφαλώς δεν είναι όλοι το ίδιο, αλλά περισσότερη εμπιστοσύνη και στους Κύπριους επιστήμονες νομίζω ότι επιβάλλεται.

Περαιτέρω θέλω να σημειώσω ότι στο θέμα αυτό παρουσιάζεται και έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στα υπουργεία. Τέσσερα υπουργεία περίπου προβλέπουν πιστώσεις για μετάκληση εμπειρογνωμόνων για το φυσικό περιβάλλον. Θα ήταν φρόνιμο και οικονομικότερο ίσως τα υπουργεία αυτά να συνεννοηθούν μεταξύ τους προτού προχωρήσουν στην πρόσληψη οποιωνδήποτε εμπειρογνωμόνων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου μίλησε 55 λεπτά.

(Αστειευόμενος)

Έχετε υπερβεί κατά οκτώ λεπτά τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο, πράγμα που αποδεικνύει την ισχυρή θέση σας στο Δημοκρατικό Κόμμα και τη δημοκρατικότητα του κόμματος.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Ανδρέας Γεωργίου του Δημοκρατικού Συναγερμού.

(Σ' αυτό το σημείο ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου αντικατέστησε τον Πρόεδρο στην έδρα του).

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ακούοντας χθες τον κ. Χριστόφια, θα ήθελα να σχολιάσω και να απαντήσω μερικά τουλάχιστο σημεία της ομιλίας του, μέσα στα πλαίσια του πολύ περιορισμένου χρόνου που μου παρέχεται. Κατηγόρησε ο κ. Χριστόφιας τη δική μας επίσημη πλευρά, δηλαδή τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ότι αποδέχτηκε παθητικά τη στασιμότητα στις εξελίξεις στο Κυπριακό εν αναμονή των λεγόμενων εκλογών στο ψευδοκράτος, με αποτέλεσμα να αναβαθμιστεί διεθνώς το κύρος του κατοχικού καθεστώτος και να δημιουργηθεί προηγούμενο.

Διερωτούμαι πράγματι αν ο κ. Χριστόφιας έπαθε πολιτική και ιστορική αμνησία, ώστε να ξεχάσει ότι το προηγούμενο αυτό όχι μόνο δεν το δημιούργησε ο κ. Κληρίδης, αλλά το κληρονόμησε, αφού το φαινόμενο αυτό επαναλήφθηκε αρκετές φορές στο παρελθόν μάλιστα και επί διακυβέρνησης του κ. Βασιλείου χωρίς ο κ. Χριστόφιας να διαμαρτυρηθεί.

Επικρίνει ακόμα ο κ. Χριστόφιας και τάσσεται κάθετα αντίθετος προς το συναποφασίζουμε και το νέο αμυντικό δόγμα ισχυριζόμενος ότι τούτο έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την πρόταση του κ. Κληρίδη για αποστρατικοποίηση.

Είναι γνωστή ανέκαθεν η στάση και πολιτική του ΑΚΕΛ έναντι της Ελλάδας και του εθνικού της ρόλου, καθώς και η προσήλωσή του στην κυπροποίηση και την κυπριακή συνείδηση. Ποτέ όμως δε θα ανέμενα ότι το ΑΚΕΛ θα πρόβαλλε επιχειρήματα εναντίον της βοήθειας και της υποστήριξης της Ελλάδας προς την Κύπρο με μοναδικό κριτήριο όχι το καλώς νοούμενο εθνικό συμφέρον, αλλά την εξυπηρέτηση της παρωχημένης ιδεολογίας του και των κομματικών του επιδιώξεων. Επιχειρήματα μάλιστα που στο όνομα της δήθεν διαφύλαξης της κρατικής μας οντότητας προσφέρουν άλλοθι στην τουρκική πλευρά και αποτελούν τις προφάσεις εν αμαρτίες των Τούρκων διπλωματών στα διάφορα διεθνή βήματα.

Και ερωτώ τον κ. Χριστόφια. Έχει επιλέξει ο κ. Κληρίδης ή έχει καλλιεργήσει εντυπώσεις περί στρατιωτικής επιλογής; Αυτό σημαίνει το νέο αμυντικό δόγμα; Ή είναι η Τουρκία που έχει επιλέξει και εφαρμόσει στην πράξη τη στρατιωτική επιλογή

με την κατάληψη του 40% σχεδόν του εδάφους μας και απειλεί να καταλάβει και πάλι με στρατιωτικά μέσα την υπόλοιπη Κύπρο; Είναι έναντι αυτής της ορατής και άμεσης τουρκικής απειλής που στοχεύει να δώσει απάντηση και λύση το νέο αμυντικό δόγμα. Και αντί ο κ. Χριστόφιας να χαιρετίσει τη συνέχιση της προσπάθειας να μην αφεθεί ο κυπριακός λαός να παραμείνει πρόβατον προς σφαγήν και έρμαιο των ορέξεων του Αττίλα, την επικρίνει. Δεν ενοχλείται ο κ. Χριστόφιας διότι ο κ. Ντενκτάς συναποφασίζει με την 'Αγκυρα ή για να ακριβολογήσω εκτελεί πιστά τις εντολές της 'Αγκυρας. Ενοχλείται όμως ο κ. Χριστόφιας γιατί ο κ. Κληρίδης συναποφασίζει με την Αθήνα. Δεν ενοχλείται ο κ. Χριστόφιας για το ενιαίο στρατιωτικό και μάλιστα επιθετικό δόγμα που υπάρχει μεταξύ των "αδελφών μας" Τουρκοκυπρίων και της Τουρκίας. Ενοχλείται όμως για το ενιαίο αμυντικό δόγμα που επιτέλους τείνει να υλοποιηθεί μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.

Ανησυχεί ο κ. Χριστόφιας μήπως κακοφανίσουμε τους ξένους και διαμαρτύρεται, γιατί θα δυσανασχετίσουν με όσα Ελλάδα και Κύπρος στοχεύουν να πραγματοποιήσουν σε αντιστάθμισμα της τουρκικής εισβολής και κατοχής και για εξασφάλιση της άμυνας και της επιβίωσης του κυπριακού λαού, ενώ δεν ανησυχεί και δε διαμαρτύρεται για την απάθεια, την αδράνεια και την αδιαφορία των ίδιων ξένων έναντι της παρουσίας των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων και της καταπάτησης των απαράγραπτων δικαιωμάτων του κυπριακού λαού.

Πρέπει να υπενθυμίσω στον κ. Χριστόφια και στο ΑΚΕΛ ότι για μας του Δημοκρατικού Συναγερμού η Ελλάδα δεν είναι απλά εγγυήτρια δύναμη, που αυτό και μόνο θα αρκούσε για να δικαιολογήσει και το συναποφασίζουμε και το ενιαίο αμυντικό δόγμα. Για μας η Ελλάδα είναι ταυτόχρονα και πάνω απ' όλα ιδέα συνδεδεμένη με την αναμφισβήτητη αλήθεια του κοινού αίματος, της κοινής γλώσσας, της κοινής θρησκείας και των κοινών παραδόσεων. Είναι ο εθνικός μας κορμός, η μητέρα πατρίδα μας που έχει έναντι μας καθήκον και υποχρέωση, αλλά και αναφαίρετο δικαίωμα και από την οποία απαιτούμε να μεριμνήσει για την άμυνα και την προστασία του κυπριακού ελληνισμού και τη δίκαιη επίλυση του εθνικού μας προβλήματος.

Διακαής πόθος όλων μας είναι η επίτευξη δίκαιης και βιώσιμης λύσης με ειρηνικά μέσα. Γι' αυτό και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρότεινε την αποστρατικοποίηση της Κύπρου. Μέχρις ότου όμως πραγματοποιηθεί η αποστρατικοποίηση, θα συνεχίσουμε με κάθε μέσο την αμυντική μας προσπάθεια, έχοντας σαν κύριο, αν όχι το μόνο στήριγμά μας, την Ελλάδα. Η προσπάθεια αυτή όχι μόνο δεν έρχεται σε αντίθεση με την πρόταση του κ. Κληρίδη για αποστρατικοποίηση, αλλά την ενισχύει και μόνον όσοι εθελοτυφλούν δεν μπορούν να αντιληφθούν τη φιλοσοφία μας αυτή.

Κύριε Πρόεδρε, κατάγγειλε χθες ο κ. Χριστόφιας στο λαό την κυβέρνηση Κληρίδη για συνεχείς παρεμβάσεις σε έντυπα και τηλεοπτικά μέσα, για παρασιώπηση απόψεων και "επεξεργασία" ειδήσεων και για σταδιακή μετατροπή του ΡΙΚ σε εκφραστικό της όργανο.

Επισημαίνοντας και τονίζοντας την επί καθημερινής βάσης παρουσία και φιλοξενία τόσο του κ. Χριστόφια όσο και άλλων στελεχών, αλλά και ανακοινώσεων του ΑΚΕΛ στην κρατική ραδιοτηλεόραση και στα άλλα μέσα κρατικής ενημέρωσης, καλώ τον κ. Χριστόφια να στοιχειοθετήσει τις καταγγελίες του προτού λήξει αυτή η συζήτηση ενώπιον της Βουλής, αποκαλύπτοντας ποιος, πότε και προς ποιον ενήργησε με τον τρόπο που ανέφερε, διαφορετικά θα πρέπει να αποσύρει τις καταγγελίες

του. Καλώ ακόμα τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του ΡΙΚ, ο οποίος διορίστηκε από τον κ. Βασιλείου και όχι από τον κ. Κληρίδη, να επιβεβαιώσει τις καταγγελίες του κ. Χριστόφια, αν αληθεύουν, άλλως να τις διαψεύσει.

Ισχυρίστηκε ακόμα ο κ. Χριστόφιας, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι στους δέκα μήνες της διακυβέρνησης Κληρίδη δεν έχουν γίνει έργα και ότι παρελθοντολογούμε ασκώντας ακόμα κριτική της διακυβέρνησης Βασιλείου.

Ξεχνά ο κ. Χριστόφιας ότι στους δέκα αυτούς μήνες της διακυβέρνησής του ο κ. Κληρίδης ήταν υποχρεωμένος να εφαρμόσει τους προϋπολογισμούς της κυβέρνησης Βασιλείου. Βρισκόμενη λοιπόν η κυβέρνηση Κληρίδη ενώπιον των προϋπολογισμών της κυβέρνησης Βασιλείου, οι οποίοι μάλιστα αποδείκτηκαν πλασματικοί και προεκλογικοί, έκαμε τόσα έργα όσα θα έκαμνε η κυβέρνηση Βασιλείου, αλλά και άλλα τόσα με τα διορθωτικά μέτρα που πρόλαβε να πάρει. Είναι επομένως ορθή η κριτική του κ. Χριστόφια, με τη διαφορά ότι η κριτική αυτή θα έπρεπε να στρέφεται εναντίον της προηγούμενης και όχι της παρούσας κυβέρνησης, την οποία θα έχει την ευκαιρία να κρίνει, όταν θα συζητούμε τους προϋπολογισμούς του 1995.

Ας σταματήσει λοιπόν ο κ. Χριστόφιας και το ΑΚΕΛ την τεχνηέντως συγκεκαλυμμένη, πλην όμως σαφώς εμφανή στείρα αντιπολίτευση, αν θέλει να συμβάλει στην ενότητα του λαού και την εξυπηρέτηση του καλώς νοούμενου συμφέροντος της Κύπρου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα δημοτικά, κοινοτικά και μερικά άλλα προβλήματα της επαρχίας και πόλης Λάρνακας είναι το θέμα της ομιλίας μου κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών του 1994. Η κοινωνική ανάπτυξη και η ζωή των κατοίκων παρουσιάζει ραγδαίες αλλαγές και αυξημένες ανάγκες. Η πρόβλεψη αυτών των αναγκών και κυρίως τα μέτρα για την οικονομική κάλυψή τους είναι από τα κυριότερα καθήκοντα της κυβέρνησης και όλων των ενδιαφερόμενων σωμάτων. Στόχος και επιδίωξή μας με τους ετήσιους προϋπολογισμούς του κράτους πρέπει να είναι να προωθηθούν και τα προβλήματα των δήμων και των κοινοτήτων.

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης που ολοένα και αναπτύσσεται πρέπει με κάθε τρόπο να ενισχυθεί. Η κυβέρνηση πρέπει να αυξήσει τη χορηγία προς τους δήμους και τις κοινότητες, για να μπορέσουν να αναπτύξουν περισσότερη πρωτοβουλία και δραστηριότητα στη μελέτη και προώθηση των τοπικών προβλημάτων.

Σχεδόν όλες οι κοινότητες είναι φορτωμένες με χρέη δυσανάλογα προς τις οικονομικές τους δυνατότητες. Σχετικά βαριές φορολογίες επιβάλλουν οι χωριτικές αρχές και τα συμβούλια βελτιώσεως, για να καλυφθούν οι δόσεις για την υδατοπρομήθεια, για τον οδικό φωτισμό, για την καθαριότητα, για τη συντήρηση των κοινοτικών νηπιαγωγείων και για έργα μέσα στις κοινότητές τους. Η φορολογία αυτή σε αρκετές κοινότητες πληρώνεται από τους συνταξιούχους που είναι οι μόνιμοι κάτοικοι.

Αεροδρόμιο: Δεν παραγνωρίζουμε επίσης την ανάγκη της επέκτασης και βελτίωσης του Διεθνούς Αερολιμένα Λάρνακας. Θεωρούμε όμως απαραίτητο να υπογραμμίσουμε ότι για το έργο αυτό οι αρμόδιοι πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη τις απόψεις των κοινοτήτων που γειτνιάζουν με το αεροδρόμιο, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων ιδιοκτητών γης και υποστατικών. Το Μενεού, η Δρομολαξιά, το Κίτι και τα Περβόλια υπέστησαν τις συνέπειες πολλών απαλλοτριώσεων γης τους για το αεροδρόμιο και για άλλους σκοπούς. Γι' αυτό δε θα ήταν ορθό να προχωρήσει η κυβέρνηση στην επέκταση του αεροδρομίου, προτού συνεννοηθεί με τους κατοίκους της περιοχής για καλύτερη επίλυση του όλου προβλήματος.

Λιμάνι: Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η Λάρνακα είναι η ανεπάρκεια του λιμανιού της. Ο εκσυγχρονισμός και η επέκτασή του αποτελούν την πρωταρχική προϋπόθεση για τη διατήρηση της εμπορικοοικονομικής ζωής της Λάρνακας. Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει στην υλοποίηση της προεκλογικής υπόσχεσης του κ. Κληρίδη για την αναβάθμιση του λιμανιού. Έχουν παρθεί κάποια μέτρα που απαμβλύνουν το πρόβλημα, όμως η ριζική λύση θα δοθεί με υλοποίηση της λύσης αρ. 6. Ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε μελέτες, οι Λαρνακείς εμμένουν στην επέκταση και αναβάθμιση του λιμανιού τους.

Ανάπτυξη ικανοποιητικού οδικού δικτύου: Η ανάπτυξη ενός ικανοποιητικού δικτύου που θα συνδέει τις κοινότητες με τις πόλεις ή επαρχιακά κέντρα έχει τεράστια σημασία. Θα διευκολύνει τη διακίνηση των κατοίκων της υπαίθρου προς τα αστικά κέντρα και τις βιομηχανικές περιοχές και θα επιτρέψει σε εργατικό δυναμικό να απασχοληθεί στην παραγωγή. Αποτελεί θετική εξέλιξη το γεγονός ότι ολοκληρώθηκε πριν χρόνια ο δρόμος τετραπλής κατεύθυνσης από τη Λευκωσία προς τη Λάρνακα και ο δρόμος Λάρνακας-Κοφίνου-Λεμεσού. Αυτά τα έργα διευκόλυναν σημαντικά την κυκλοφορία προς τη Λευκωσία και τη Λεμεσό και αντίστροφα.

Διάφοροι δρόμοι, όπως ο δρόμος Ριζοελιάς-Διεθνούς Αεροδρομίου, ο παραλιακός δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας-Λεωφόρος Στραγητού Τιμάγια, ο παραλιακός δρόμος Μαζωτού-Ζυγίου, Μενεού-Μαζωτού, είναι έργα τα οποία ήδη άρχισαν, είναι έτοιμα να κατασκευαστούν και έτσι τώρα η μπάλα έπεσε στον κ. Κληρίδη για να συνεχίσει τα έργα και μετά από δύο τρία χρόνια, εγώ προσωπικά θα τιμήσω και θα αναφέρω για τα θετικά αποτελέσματα των έργων της κυβέρνησης, αν υπάρχουν.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Ως τώρα για την προηγούμενη κυβέρνηση μιλούσαμε;

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ναι, διότι για δέκα μήνες δεν υπάρχουν έργα τα οποία μπορούμε να πούμε ότι έγιναν.

Τα στεγαστικά προβλήματα: Τα κριτήρια για τη συμπερίληψη στα διάφορα κυβερνητικά προγράμματα στέγασης προσφύγων εξακολουθούν να είναι αρκετά αυστηρά και σίγουρα δεν ανταποκρίνονται στα σημερινά δεδομένα. Επίσης τα παρεχόμενα ποσά για τα διάφορα προγράμματα στέγασης δε θεωρούνται καθόλου ικανοποιητικά υπό τις σημερινές συνθήκες. Πρέπει να μεταστεγαστούν οι πρόσφυγες που κατοίκησαν σε σπίτια χαμηλού κόστους και τα οποία χτίστηκαν στα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς. Η επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών σπιτιών για να καταστούν πιο κατάλληλα για κατοίκηση είναι αναγκαία και επιβεβλημένη.

Η εξασφάλιση στέγης στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα των μη προσφύγων. Ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης δεν μπορεί να καλύψει όλες τις ανάγκες, ιδιαίτερα τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού. Το κράτος πρέπει να κτίσει

κατοικίες με χαμηλά κόστα και να τις παραχωρεί στους εργαζομένους είτε με το σύστημα της ενοικιαγοράς είτε με χαμηλό ενοίκιο. Αυτό μπορεί να γίνει και στην πόλη και στα χωριά. Η παροχή οικοπέδων στις κοινότητες για τις άπορες οικογένειες πρέπει να συνεχιστεί, διότι θα βοηθήσει εκατοντάδες νεαρά ζευγάρια να παραμείνουν στα χωριά τους και θα εμποδιστεί η αστυφιλία.

Αγροτικά λεωφορεία: Η συνεχής μείωση του πληθυσμού της υπαίθρου αποτελεί μέγιστο κοινωνικό πρόβλημα με δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία και αρνητικές επιδράσεις στον τρόπο ζωής και στα ήθη και έθιμα του λαού μας. Κατασκευάστηκαν και κατασκευάζονται δρόμοι σαν ουσιαστικό μέτρο για τη διατήρηση της ζωής στην ύπαιθρο και εγκαταλείπονται τα αγροτικά λεωφορεία που αποτελούν το μέσο εξυπηρέτησης της υπαίθρου. Τα αγροτικά λεωφορεία με τις άγονες και ζημιογόνες διαδρομές από καιρό εκπέμπουν σήμα κινδύνου κι ενώ ανέμεναν κρατική συμπαράσταση, η κυβέρνηση αδιαφορεί τελείως.

Σοβαρό πρόβλημα για την επαρχία Λάρνακας ήταν πάντοτε η αναζωογόνηση των μακρινών περιοχών, όπως είναι η ορεινή περιοχή Λάρνακας. Αυτή η ορεινή περιοχή πρέπει να βοηθηθεί με διάφορα οδικά και άλλα έργα αναπτυξιακά, όπως ειδικά σχέδια ανάπτυξης και μέτρα για τον περιορισμό της αστυφιλίας και μετανάστευσης, προώθηση του αγροτουρισμού στα γραφικά χωριά της Ορεινής, συντήρηση των αγροτικών δρόμων από το κράτος, δημιουργία μικρών φραγμάτων και ανόρυξη διατρήσεων, δημιουργία αρδευτικών έργων με χωμάτινες ή και τσιμεντένιες δεξαμενές, αυξημένη επιχορήγηση για κατασκευή αντιδιαβρωτικών έργων, ισοπεδώσεις κτημάτων και επιδότηση των μεταφορικών μέσων των χωριών της Ορεινής.

Για να βοηθηθεί και να αναπτυχθεί η περιοχή και να συγκρατηθεί ο πληθυσμός της Ορεινής πρέπει να γίνει η σύνδεση Βαβατσινιάς-Μαχαιρά και Οδού-Φαρμακά. Εκτιμούμε τα προτεινόμενα έργα βελτίωσης των πόλεων και κοινοτήτων κι αναμένουμε μεγαλύτερο και αυξανόμενο το ενδιαφέρον της κυβέρνησης προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης και μετά ο κ. Πρέντζας.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Τα διογκώμενα προβλήματα που παρουσιάζουν τα δημόσια οικονομικά, που εκφράζονται από την ανισοσκέλεια μεταξύ εσόδων και εξόδων, έχουν απασχολήσει επανειλημμένα στο παρελθόν τη Βουλή και έχουν σκιαγραφηθεί τόσο από τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας όσο και από τον Υπουργό Οικονομικών στο παρελθόν.

Η προσέγγιση της αντιμετώπισης των οικονομικών μας μπορεί να είναι λογιστική, δηλαδή η τακτική που ακολουθείτο από την προηγούμενη κυβέρνηση, ή ουσιαστική. Εξετάζοντας ουσιαστικά το θέμα διαπιστώνουμε ότι οι παράμετροι που δημιουργούν το πρόβλημα είναι: α) η έλλειψη στραγητικού προγραμματισμού, β) οι αντιπαραγωγικές και αναποτελεσματικές μέθοδοι εργασίας, γ) η κακή διοίκηση, και δ) η διασπάθιση δημόσιου χρήματος.

Επανειλημμένα ο Δημοκρατικός Συναγερμός, όταν ήταν στην αντιπολίτευση, αναφέρθηκε από το βήμα αυτό στα προβλήματα των δημόσιων οικονομικών και στις πιέσεις που ασκούν στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και στις πληθωριστικές

τάσεις που δημιουργούνται. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, που οφειλόταν είτε σε παρατυπίες και παρανομίες είτε σε λανθασμένες διαδικασίες, απρογραμμάτιστες ενέργειες και αντιπαραγωγικές μεθόδους εργασίας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός ορθά αντιπολιτευόμενος στο θέμα αυτό κατόρθωσε να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη αναφορικά με το πρόβλημα της διασπάθισης του δημόσιου χρήματος και η αντιμετώπιση του προβλήματος έγινε μια από τις βασικότερες προτεραιότητες της πολιτικής της νέας κυβέρνησης. Η κυβέρνηση Κληρίδη στην προσπάθειά της να εξυγιάνει τα δημόσια οικονομικά, προχώρησε συστηματικά, με σιγουριά και αποφασιστικότητα, με ήπιο ύφος και χωρίς τυμπανοκρουσίες στον εντοπισμό και τη συγκεκριμενοποίηση των προαναφερθέντων προβλημάτων. Η νέα κυβέρνηση μετά τον εντοπισμό και τη διάγνωση των προβλημάτων αυτών, προχώρησε με αποφασιστικότητα στη λήψη συγκεκριμένων διορθωτικών μέτρων και στην εφαρμογή μιας νέας οικονομικής πολιτικής, μιας πολιτικής του εκσυγχρονισμού και της ανανέωσης.

Πού οφείλεται όμως η διασπάθιση του δημόσιου χρήματος και ποια διορθωτικά μέτρα έχουν ληφθεί ή προγραμματίζονται να ληφθούν από τη νέα κυβέρνηση; Οι διαβλητές, ανεπαρκείς, ή και πλήρως ανύπαρκτες διαδικασίες προσφορών, ήταν τις περισσότερες φορές οι αιτίες για απώλεια δημόσιου χρήματος ύψους αρκετών εκατομμυρίων. Για την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού προβλήματος η κυβέρνηση Κληρίδη προχώρησε στη σύσταση Υπουργικής Επιτροπής, η οποία μελέτησε τα προβλήματα που υπάρχουν στις διαδικασίες προσφορών. Σύντομα ετοιμάζεται και θα κατατεθεί στη Βουλή σχετική νομοθεσία, ούτως ώστε να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά το σοβαρό αυτό πρόβλημα που είχε εντοπιστεί εδώ και αρκετό καιρό από το Δημοκρατικό Συναγερμό. Η έλλειψη συγκεκριμένων προδιαγραφών στο στάδιο της μελέτης, του σχεδιασμού και της αξιολόγησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων και σχεδίων ανάπτυξης, είχαν ως αποτέλεσμα την υπερκοστολόγηση και την απώλεια δημόσιου χρήματος, λόγω του υπερσχεδιασμού που παρουσιάζεται. Στο στάδιο επίσης της κατασκευής, για διάφορα οδικά και αρδευτικά έργα λαμβάνονταν αποφάσεις με αλλαγές, που οφείλονταν κυρίως σε πιέσεις διάφορων ενδιαφερομένων και είχαν ως αποτέλεσμα διογκωμένες, απρογραμμάτιστες και αχρείαστες δαπάνες.

Η κυβέρνηση Κληρίδη μελετά τη θεσμοθέτηση και εγκαθίδρυση συντονιστικών οργάνων για ορθολογιστικότερη προώθηση της κατασκευής μεγάλων έργων και τον περιορισμό της διασπάθισης του δημόσιου χρήματος στον τομέα αυτό. Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας στην πρόσφατη ομιλία του στη Βουλή ανέφερε συγκεκριμένα ότι "ο πολίτης πρέπει να έχει την αίσθηση ότι για κάθε λίρα φόρου που πληρώνει προσφέρονται από το κράτος υπηρεσίες αντίστοιχης αξίας".

Με λύπη όμως πληροφορηθήκαμε τις ατασθαλίες που διαπράχθηκαν στο παρελθόν στο Τμήμα Φόρου Εισοδήματος και είχαν ως αποτέλεσμα τη φοροδιαφυγή μεγάλων ποσών και την ευνοιοκρατική μεταχείριση πολιτών. Οι ατασθαλίες αυτές δημιουργούν την υποψία ακόμη και πολιτικής παρέμβασης από την απελθούσα κυβέρνηση με σκοπό τον εκβιασμό ή την ευνοιοκρατική μεταχείριση. Με ανακούφιση παρακολουθούμε την κυβέρνηση Κληρίδη να διεξάγει έρευνα και αναμένουμε τόσο την εξιχνίαση των παρατυπιών και ατασθαλιών όσο και την παραδειγματική τιμωρία τυχόν παρανομούντων. Αναμένουμε επίσης την απλοποίηση και τον εκσυγχρονισμό του φορολογικού συστήματος και την πάταξη κάθε μορφής φοροδιαφυγής. Θα υποστηρίξουμε την κυβέρνηση στην προσπάθειά της για υιοθέτηση μέτρων πάταξης της φοροδιαφυγής και της γραφειοκρατίας.

Με ικανοποίηση παρακολουθούμε επίσης την κυβέρνηση Κληρίδη στην πρόσφατη ανάκληση της απόφασης της προηγούμενης κυβέρνησης με την οποία δόθηκαν λίγες μέρες πριν από τις εκλογές χαλαρώσεις σε συντελεστές ανάπτυξης ξενοδοχείων στη Λεμεσό. Οι αποφάσεις αυτές έπασχαν, ήταν πλημμελείς και λόγοι δημόσιου συμφέροντος δικαιολογούν την ανάκλησή τους και την επανεξέταση του όλου θέματος.

Ιδιαίτερη έμφαση έχει επίσης δοθεί και στη χρηστή διαχείριση και διοίκηση της δημόσιας υπηρεσίας. Η εξαγγελία και η δημιουργία της Υπουργικής και Τεχνικής Επιτροπής Ελέγχου Δαπανών έχει ως στόχο την υιοθέτηση μέτρων που στοχεύουν στην αύξηση της παραγωγικότητας και στη βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα.

Απαιτείται καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και σταδιακή μείωση του αριθμού των δημόσιων υπαλλήλων και ιδιαίτερα των εκτάκτων, όπου αυτό κριθεί αναγκαίο, μετά που θα διεξαχθεί επιστημονική έρευνα επισκόπησης προσωπικού. Η σημαντική ενίσχυση του κλιμακίου επισκόπησης προσωπικού και οργάνωσης και μεθόδων, καθώς επίσης η έναρξη μελετών, στοχεύουν στην επίτευξη του σκοπού αυτού. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην απλοποίηση διαδικασιών και μεθόδων, στην καλύτερη οργάνωση των διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων, στην κατάργηση διπλών και αχρείαστων διαδικασιών. Επίσης πρέπει να εισαχθούν μηχανογραφικά συστήματα και να ενισχυθούν τα υφιστάμενα συστήματα ελέγχου.

Μέσα στα πλαίσια εξοικονόμησης δημόσιων δαπανών, η κυβέρνηση Κληρίδη ξεκίνησε μελέτη για εντοπισμό των πραγματικών αιτιών του φαινομένου των υπερωριών, με σκοπό την εξοικονόμηση δαπανών από το κονδύλι αυτό. Κατά το 1993 η δαπάνη για απασχόληση προσωπικού πέρα των κανονικών ωρών εργασίας ξεπέρασε τα 12,3 εκατομμύρια. Υπάρχει άμεση ανάγκη εξεύρεσης νέων μεθόδων διαχείρισης και ιδιαίτερου εσωτερικού ελέγχου, καθώς επίσης οργάνωσης και λειτουργίας των τμημάτων όπου παρουσιάζεται το φαινόμενο αυτό.

Η νέα κυβέρνηση αντιλαμβανόμενη την ανάγκη για ενίσχυση του ελέγχου που υπάρχει στη δημόσια υπηρεσία, προχωρεί στη σοβαρή και ποιοτική αναβάθμιση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας. Η ενίσχυση των συστημάτων ελέγχου για σκοπούς πρόληψης και σκοπούς ανίχνευσης ατασθαλιών είναι επιβεβλημένη.

Έντιμε κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, επέλεξα ως τελευταίο σημείο αναφοράς της ομιλίας μου τη συγκράτηση των καταναλωτικών δαπανών από την κυβέρνηση, που είχε ως κύριο χαρακτηριστικό τη μη δημιουργία νέων θέσεων στον Προϋπολογισμό του 1994 και τον έλεγχο των δαπανών του εργατικού προσωπικού.

Με αυτή την ευκαιρία θέλω να απαντήσω και σ' ένα σημείο της ομιλίας του κ. Χριστόφια, όπου μας είπε ότι οι 2 000 θέσεις ήταν για την υγεία και την εκπαίδευση. Οι πραγματικοί αριθμοί είναι 921 για την εκπαίδευση και 282 για την υγεία. Δηλαδή ο κ. Χριστόφιας είχε δώσει ένα νούμερο 800 θέσεων περισσοτέρων, άρα 800 θέσεις τουλάχιστο είναι αδικαιολόγητες και με βάση την εξήγηση του κ. Χριστόφια.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Σας τις χρωστά.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Μας χρωστά 800 θέσεις.

Δεύτερος άξονας της πολιτικής αυτής είναι η συγκράτηση του κρατικού και του ημικρατικού μισθολογίου με τη λήψη θεσμικών αλλαγών μετά από διαβουλεύσεις με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις. Αλλαγές όπως η μείωση του μισθού στις κλίμακες εισοχής των νέων υπαλλήλων είναι επιβεβλημένες, ούτως ώστε να μειωθεί το μισθολογικό χάσμα που υπάρχει με τον ιδιωτικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει επίσης συγκράτηση της αύξησης των εργαζομένων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και θα γίνει κατορθωτή η ενίσχυση και ενδυνάμωση του ιδιωτικού τομέα με αξιόλογο άξονα το ανθρώπινο δυναμικό.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός αναμένει από την κυβέρνηση να προχωρήσει στις θεσμικές αυτές αλλαγές και είναι βέβαιος ότι και οι επηρεαζόμενες συντεχνίες θα αντιμετωπίσουν τις αλλαγές αυτές με σύνεση και ιδιαίτερη υπευθυνότητα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα διορθωτικά μέτρα που η νέα κυβέρνηση έχει ήδη υιοθετήσει στον τομέα της χρηστής διοίκησης και στον τομέα της συγκράτησης των δαπανών, καθώς και τα νέα μέτρα που προγραμματίζονται στο εγγύς μέλλον, είναι οφθαλμοφανές το συμπέρασμα ότι η κυβέρνηση αυτή με σιγουριά, δυναμισμό και σταθερότητα εφαρμόζει τη διακηρυγμένη πολιτική της για εξυγίανση, εκσυγχρονισμό και ανανέωση.

Κύριοι συνάδελφοι, παρόλον που έχω τις απόψεις μου κατά πόσο πρέπει στους προϋπολογισμούς, όπως συνηθίζεται, να συζητείται και το Κυπριακό, θα προσπαθήσω να αποφύγω τον πειρασμό να μιλήσω για το Κυπριακό και να πω μόνο δυο πράγματα. Όσον αφορά τους προϋπολογισμούς, υπάρχουν σημαντικά σημεία για τα οποία θα μπορούσε η Βουλή να συμφωνήσει, ώστε να είναι αρωγός ενός κοινού προγράμματος καλής ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού της δημόσιας υπηρεσίας και της γενικότερης οικονομικής μας κατάστασης.

Όμως δεν μπορώ να μην απαντήσω με δυο λόγια στον κ. Ρολάνδη το εξής: Το απαισιόδοξο μήνυμα που μας έστειλε απ' αυτή τη Βουλή δεν είναι ρεαλισμός και δεν μπορεί να αποτελεί βάση για επιβίωση, αλλά βάση για άρνηση κάθε προσπάθειας επιβίωσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Υποχρεωτικά ο κάθε ομιλητής πρέπει να είναι επιγραμματικός. Να εκθέτει τα συμπεράσματά του μάλλον παρά να αναλύει με κάποια επάρκεια τον προβληματισμό του. Αυτό επιβάλλουν τα καθορισμένα χρονικά πλαίσια. Επιγραμματικά λοιπόν και κατά το δυνατό συμπερασματικά.

Το Κυπριακό: Συζητούμε τους προϋπολογισμούς ενώ ερήμην ημών σε άλλους χώρους χαλκουργούνται αλυσίδες, οι αλυσίδες των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και της δέσμης ιδεών. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε προτείνει και είχε υποσχεθεί μια κλειστή συνεδρία της Βουλής για συζήτηση του Κυπριακού. Παρήλθαν δύο μήνες. Ανεκπλήρωτη παραμένει η υπόσχεση και σε άγνοια παραμένει η Βουλή για τα μυστικώς δρώμενα.

Η θέση η δική μας για τη λύση του Κυπριακού είναι ότι η λύση πρέπει να είναι νόμιμη, δημοκρατική και λειτουργήσιμη. Η αναζήτησή της να μην ξεκινά από την παρανομία της εισβολής και της κατοχής, αλλά από την άρση της παρανομίας. Να μη στοχεύει στη νομιμοποίηση παράνομων αποτελεσμάτων, παράνομων πράξεων, αλλά στην αποκατάσταση της νομιμότητας. Η λύση πρέπει να είναι δημοκρατική, να βασίζεται δηλαδή στην αρχή της ισότητας των πολιτών, της ισοπολιτείας και να κατοχυρώνει έμπρακτα την άσκηση από κάθε πολίτη των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του. Να συνάδει με τις Ευρωπαϊκές δημοκρατικές αντιλήψεις και αξίες. Και να είναι τέτοια που να μπορεί να λειτουργήσει χωρίς κλυδωνισμούς και χωρίς κοινωνικές εντάσεις και απειλές για την ειρήνη και την ασφάλεια. Απορρίπτουμε ως εκ τούτου προτάσεις που δε συνάδουν με αυτές τις αρχές και λέμε όχι σε διαδικασίες που δε στοχεύουν σ' αυτές. Λέμε όχι στη δέσμη ιδεών, λέμε όχι στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, μέτρα που κακώς λέγονται οικοδόμησης, γιατί δεν οικοδομούν τίποτε, αλλά κατεδαφίζουν την Κυπριακή Δημοκρατία και κατεδαφίζουν τις ελπίδες και τις προοπτικές του Ελληνισμού της Κύπρου.

Η οικονομία: Η κυβέρνηση Κληρίδη παρέλαβε μια εθνική οικονομία σε ύφεση και μια δημόσια οικονομία αποσταθεροποιημένη. Ένα χρόνο μετά, η ύφεση επιδεινώνεται και η δημοσιονομική αποσταθεροποίηση συνεχίζεται με τάση επιδείνωσης. Οι συνταγές που ακολουθεί η κυβέρνηση Κληρίδη είναι οι ίδιες που ακολουθούσε η προκάτοχή της κυβέρνηση, οι συνταγές του νεοφιλελευθερισμού.

Χωρίς μελέτη και κατανόηση των επιπτώσεων που είχαν διεθνώς αυτές οι συνταγές και χωρίς μέτρηση του ποιος κερδίζει και ποιος χάνει τόσο στο επίπεδο των πολιτών όσο και στο επίπεδο των κρατών από τις οικονομικές, νομισματικές και εμπορικές φιλελευθεροποιήσεις, η κυβέρνηση εξαγγέλλει δογματικά ότι θα τις ακολουθήσει. Το τίμημα θα το πληρώσει η Κύπρος ως κράτος κι ο κυπριακός λαός ως κοινωνία. Και δε θα είναι διαφορετικό από ό,τι ήταν αλλού. Φτωχότερο κράτος και μεγαλύτερη κοινωνική ανισότητα. Βιβλιογραφία διδακτικότατη επί του προκειμένου έχω στη διάθεση του κάθε ενδιαφερομένου.

Πέρα από τα διακηρυσσόμενα και πέρα από τα καταγραμμένα στους προϋπολογισμούς, το κλίμα των νεοφιλελεύθερων κυβερνητικών επιλογών διαμορφώνεται και με τη συνολική κυβερνητική συμπεριφορά. Προτροπές προς τους εργαζομένους να επανεύρουν το μέτρο και τη μετριοπάθεια στις διεκδικήσεις τους, σιωπή μπροστά στις προκλήσεις της ΟΕΒ, σιωπή μπροστά στις κατά παράβαση του Συντάγματος παραβιάσεις από εργοδότες και εργοδοτικές οργανώσεις των συλλογικών συμβάσεων, σύγκρουση με τους εργαζόμενους του δημόσιου τομέα, αντιπαράθεση της δημόσιας υπηρεσίας προς την κοινωνία και υπονόμευση της δημόσιας υπηρεσίας. Ταυτόχρονα επιβολή νέων φόρων, προσφυγή σε νέο εξωτερικό δανεισμό, περιορισμός του παρεμβατικού ρόλου του κράτους και καθήλωση των κοινωνικών δαπανών. Όλα τυπικά χαρακτηριστικά του νεοφιλελευθερισμού. Κι όμως ήδη το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, μέλος του οποίου είναι ο Δημοκρατικός Συναγερμός, αυτό το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα έχει πια αποκηρύξει το νεοφιλελευθερισμό κι έχει διακηρύξει το τέλος του. Το ίδιο έχει κάμει και ο Πρόεδρος Κλίντον στις Ηνωμένες Πολιτείες. Η δική μας κυβέρνηση καταντά ο παλιοημερολογίτης του νεοφιλελευθερισμού. Και επ' αυτού, και επειδή χθες ο κ. Μάτσης υπερασπίστηκε τις φιλελεύθερες επιλογές της κυβέρνησης, έχω να του δώσω την τοποθέτηση του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος στο οποίο ανήκει ο Συναγερμός, όπου διακηρύσσεται το

τέλος της χρυσής εποχής του νεοφιλελευθερισμού. Ο κ. Μάτσης θύμωσε με το ΑΚΕΛ διότι, όπως είπε, λέει ότι ο νεοφιλελευθερισμός ταυτίζεται με το φασισμό. Είναι λάθος αν το λέει το ΑΚΕΛ, διότι ο νεοφιλελευθερισμός δεν είναι φασισμός. Ο νεοφιλελευθερισμός παράγει το φασισμό.

Με την οικουμενοποίηση της παγκόσμιας οικονομίας, όπως την έχουν επιβάλει εξ αντικειμένου μεν κατά ένα μέρος η τεχνολογική ανάπτυξη και εξ υποκειμένου και κατά κύριο λόγο οι πολιτικές επιλογές των κυβερνήσεων Ρήγκαν - Μπους και η μυστική παγκόσμια υπερκυβέρνηση των οικονομικών, νομισματικών και εμπορικών κολοσσών της υφηλίου, η μόνη πραγματική πρόκληση είναι η διατήρηση από την κάθε χώρα του μεριδίου της στην παγκόσμια οικονομία, κι όπου τούτο είναι εφικτό, η βελτίωση της θέσης της.

Θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης είναι πρώτο η κοινωνική συνοχή, η εργασιακή ειρήνη και η κοινωνική αλληλεγγύη, δεύτερο η ανάπτυξη της τριμερούς συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων που αφορούν την ανάπτυξη της οικονομίας, τις επενδύσεις, τη βελτίωση της παραγωγικότητας και τη ρύθμιση του εμπορίου, τρίτο η επικέντρωση της προσοχής αυστηρά κι αποκλειστικά στην υλοποίηση μιας κοινωνικά συμφωνημένης εθνικής οικονομικής στρατηγικής.

Τόσο οι διακηρύξεις όσο και η καθημερινή συμπεριφορά της κυβέρνησης τραυματίζουν την κοινωνική συνοχή. Η αντιπαράθεση ανάμεσα στις παραγωγικές τάξεις, η ταξική σύγκρουση και η υποδαύλιση ενδοταξικών εντάσεων και τριβών διασαλεύουν την κοινωνική γαλήνη, διασπούν τη συνεκτικότητα της κοινωνίας, προκαλούν φόβους και ανασφάλειες, ενθαρρύνουν την ιδιοτέλεια, τρέπουν προς εσωστρέφεια, αποσπούν την προσοχή από τα ουσιώδη και αναχαιτίζουν το δυναμισμό της οικονομίας.

Με αυτά τα δεδομένα δεν είναι δυνατό να δοθεί ψήφος εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση. Δεν είναι δυνατό να δοθεί θετική ψήφος στους προϋπολογισμούς με τους οποίους αυτή η φιλοσοφία κι αυτή η πρακτική θα βρουν ολοκληρωμένα την υλοποίησή τους. Αν απορρίπταμε το πρωτότυπο του νεοφιλελευθερισμού, όπως το εισήγαγε ο κ. Βασιλείου, είναι φυσικό να απορρίπτουμε και το κακέκτυπο του, όπως το εκφράζει η κυβέρνηση Κληρίδη.

Κατά τον πρώτο χρόνο της διακυβέρνησης Κληρίδη τα δείγματα γραφής που είχαμε συνοψίζονται στα ακόλουθα:

1. Αύξηση των δημόσιων εσόδων με επιβολή νέων έμμεσων φόρων.
2. Προσφυγή στον εξωτερικό δανεισμό.
3. Μείωση των δημόσιων δαπανών με διακοπή των εξοπλιστικών προγραμμάτων της Εθνικής Φρουράς.
4. Παγοποίηση των προσλήψεων στο δημόσιο τομέα.
5. Διακήρυξη πρόθεσης για περιορισμό του δημόσιου τομέα της οικονομίας.
6. Διακήρυξη πρόθεσης για φιλελευθεροποίηση της οικονομίας, περιλαμβανομένου του νομισματικού τομέα και του τομέα του εμπορίου γενικά, καθώς και του καθεστώτος που διέπει τις ξένες επενδύσεις.
7. Επανάληψη σχεδόν αυτολεξεί όλων των γνωστών διακηρύξεων για τη βιομηχανία, την τεχνολογική αναβάθμιση, τη γεωργία, τον τουρισμό και ευρύτερα τον τομέα των υπηρεσιών, διακηρύξεων, που η κενή περιεχομένου μακροχρόνια επανάληψή τους, τις έφθειρε και τις κατέστησε αναξιόπιστες.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Έχετε δίκαιο. Το κάπνισμα πράγματι προκαλεί αυτά τα προβλήματα.

(ξ) **Ισορροπημένη περιφερειακή ανάπτυξη:** Η ίδια ιδιοτέλεια ή κακή εκτίμηση οδηγεί και στην αντίληψη ότι η ανάπτυξη πάει μοιραία εκεί που υπάρχει το κέρδος κι ότι υπάρχουν περιφέρειες που είναι καταδικασμένες σε μόνιμη συγκριτικά υστέρηση. Ότι υπάρχουν εξ αντικειμένου προνομιούχες περιφέρειες είναι αναντίλεκτο. Ότι όμως περιφέρειες μη προνομιούχες είναι τελεσίδικα κι ανεπανόρθωτα καταδικασμένες είναι ισχυρισμός που δεν τεκμηριώνεται. Εφόσον υπάρχει η πολιτική βούληση, οι ανισότητες μπορούν να αμβλυνθούν και μια αναπτυξιακή ισορροπία να βρεθεί και να εδραιωθεί.

Η επισήμανση των πιο πάνω στρατηγικών σφαλμάτων έγινε, γιατί καθένας μπορεί να τα διακρίνει άλλοτε σε μεγαλύτερο κι άλλοτε σε μικρότερο βαθμό τόσο στην πολιτική πρακτική όσο και στις διακηρύξεις και στις ομολογημένες προθέσεις της κυβέρνησης.

Σκοπός της επισήμανσης είναι να προτρέψει την κυβέρνηση να τα αποφύγει χαράσσοντας μιαν αναπτυξιακή στραγητική με κοινωνικό προσανατολισμό που να την υλοποιήσει βασιζόμενη στην κοινωνική συναίνεση και τη λαϊκή αποδοχή και συμμετοχή.

Στα πλαίσια μιας τέτοιας στρατηγικής δεν μπορεί παρά όλες οι αποφάσεις να λαμβάνονται με διαφάνεια και να είναι ανοικτές στον κοινοβουλευτικό και κοινωνικό έλεγχο. Δεν μπορεί παρά οι αποφάσεις να λαμβάνονται από όργανα που υποχρεούνται να λογοδοτούν στο εκλογικό σώμα. Αυτοί οι όροι καθορίζουν και την έκταση του αποφασιστικού ρόλου που μπορεί ν' ανατίθεται στην Κεντρική Τράπεζα. Ο ρόλος αυτός ούτε ενδείκνυται ούτε επιβάλλεται από οποιαδήποτε πραγματική ανάγκη να διαφοροποιηθεί και πολύ περισσότερο ούτε ενδείκνυται ούτε επιβάλλεται να διευρυνθεί.

Αναζητώντας τους κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων, απλουστεύσεις και γενικότητες δε χωρούν. Απαιτείται συγκεκριμενοποίηση και εξειδίκευση, χωρίς την πρόκληση τεχνητών αντιπαραθέσεων και χωρίς αυθαίρετες αποφάνσεις, χωρίς εξιδανίκευση και ανόητους ρομαντισμούς. Με επίγνωση των πηγών των πραγματικών προβλημάτων και των πραγματικών δυσχερειών και με αξιοποίηση των θεσμών εκείνων που αποδείχτηκαν ισχυροί κι αποτελεσματικοί μέσα στο χρόνο, συγκεκριμένα των θεσμών της τριμερούς και πολυμελούς συμμετοχής.

Έρχομαι στην εργατική πολιτική. Αποτελεί θετική εξέλιξη η απόφαση για κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης Εργασίας με αριθμό 135 περί εργατικών αντιπροσώπων, αλλά είναι φοβερή οπισθοδρόμηση η σύγκρουση στην οποία προχώρησε η κυβέρνηση με τις συμβάσεις αρ. 98 και 151. Το γεγονός ότι τελικά βρήκε τη σοφία να σταματήσει αυτή τη σύγκρουση δεν επουλώνει τα τραύματα τόσο για τις εργασιακές σχέσεις όσο και για τη δική της αξιοπιστία.

Οπισθοδρόμηση αποτελεί και η απάθειά της μπροστά στην επίθεση των εργοδοτών ενάντια στις εργατικές κατακτήσεις, ενάντια στους θεσμούς και ενάντια στην ίδια την υλική υπόσταση του συνδικαλιστικού κινήματος κι ακόμη χειρότερα μπροστά στις εξαγγελλόμενες προθέσεις, αλλά και τις πραγματικές παραβιάσεις των προνοιών συλλογικών συμβάσεων. Κατά το Σύνταγμα οι συλλογικές συμβάσεις εφαρμόζονται υποχρεωτικά και κατά συνέπεια άρνηση εφαρμογής τους ή διακοπή

της εφαρμογής τους αποτελεί παραβίαση συνταγματικής υποχρέωσης, παραβίαση δηλαδή του Συντάγματος. Απλή και μόνο υπόδειξη αυτού του γεγονότος από την κυβέρνηση θα αρκούσε για να συνετίσει όσους ασύνετα παρανομούν. Κι όμως η κυβέρνηση εθελοτυφλεί.

Η κυβέρνηση μιλά για εναρμόνιση με την Ευρώπη. Αλλά όταν ερχόμαστε στην περιοχή της εργασίας, μας θεωρεί ακατάλληλους για το ρόλο του Ευρωπαίου. Έτσι, ενώ το δικαίωμα επαναπρόσληψης σε περίπτωση παράνομης απόλυσης είναι δικαίωμα των εργαζομένων στην Ευρώπη, την Αμερική και σ' όλες τις ανεπτυγμένες χώρες, το Υπουργείο Εργασίας γράφει στη Βουλή ότι έχοντας υπόψη τα κυπριακά δεδομένα θεωρεί ότι η νομοθέτηση αυτού του δικαιώματος θα αποβεί στην πράξη ανεφάρμοστη. Το γιατί δεν εξηγείται.

Ίδια είναι και η τοποθέτηση της κυβέρνησης σχετικά με τη νομοθέτηση γενικού κατώτατου μισθού. Ίδια είναι η τοποθέτηση και σε σχέση με την επικύρωση της σύμβασης 156 για τη γονική φροντίδα και σε άλλες περιπτώσεις. Έτσι, ευρωπαϊκά μεν τα οράματα, τριτοκοσμικές όμως οι πράξεις.

Απαράδεκτη εξάλλου είναι η στάση της και στο θέμα των ξένων εργατών. Ενώ η ανεργία αυξάνεται, η εργοδότηση αλλοδαπών γίνεται τώρα πιο εύκολη και ταυτόχρονα το φαινόμενο των παράνομα εργαζομένων φουντώνει. Έτσι φτάσαμε σε κάθε δέκα μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα ο ένας να είναι αλλοδαπός.

Ταυτόχρονα καμιά ενημέρωση δε γίνεται από το κράτος προς τους αλλοδαπούς εργάτες για τα δικαιώματά τους και τον τρόπο να τα υπερασπίσουν και καμιά επαρκής διευκόλυνση δεν τους παρέχεται προς αυτή την κατεύθυνση. Το αποτέλεσμα είναι από τη μια να είναι δυνατή η παράνομη εκμετάλλευση των ξένων εργατών κι από την άλλη οι ίδιοι οι ξένοι εργάτες να γίνονται αντιπαθείς στον κυπριακό λαό τόσο περισσότερο όσο περισσότερο αυξάνεται η ανεργία.

Τέλος είναι και μια εξακολουθητική παραβίαση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης στο βαθμό που αφορά τα μέλη της ΔΕΟΚ. Αυτό το δικαίωμα είναι ατομικό κι ασκείται συλλογικά. Η παρεμπόδιση της ΔΕΟΚ να διαπραγματεύεται τους όρους εργοδότησης των μελών της είναι αποστέρηση αυτού του δικαιώματος από τα άτομα που αποτελούν τη ΔΕΟΚ. Και τους αποστερεί αυτό το συνταγματικό τους δικαίωμα τόσο η κυβέρνηση ως εργοδότης όσο και η ΟΕΒ. Η κυβέρνηση Βασιλείου με την απεργία στο αεροδρόμιο είχε δεσμευτεί να συμμορφωθεί η ίδια ως εργοδότης. Δεν ετίμησε τη δέσμευσή της. Δεσμεύτηκε και ο κ. Κληρίδης προσωπικά. Η δέσμευση ύστερα από δέκα μήνες εξακολουθεί να εκκρεμεί. Ως πότε;

Παιδεία: Κύριο εργαλείο για την οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική δικαιοσύνη είναι η ανάπτυξη και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. Αυτή η ανάπτυξη κι αξιοποίηση γίνεται μέσα από την παιδεία. Αλλά η παιδεία μας πάσχει σε όλα τα επίπεδα και σ' όλες τις βαθμίδες.

Το κράτος δεν εκπληρώνει την υποχρέωσή του να παρέχει σ' όλα τα παιδιά προδημοτική εκπαίδευση. Δεν αναβάθμισε τη στοιχειώδη και τη μέση εκπαίδευση. Και δεν αντιμετώπισε τα προβλήματα που επισήμανε η Βουλή σε σχέση με το Πανεπιστήμιο.

Στα προβλήματα που παρέλαβε πρόσθεσε και νέα. Διακήρυξε ότι θέλει ελληνοκεντρική παιδεία. Σωστή διακήρυξη, αλλά αντί να εξηγήσει ότι ελληνικό πρέπει να θεωρούμε ό,τι είναι αληθινό, αυτό που πετυχαίνει είναι την υποκατάσταση της ουσίας με ένα πατριωτικό βερπαλισμό που στο τέλος αντί να δοξάζει το ελληνικό, θα το φθείρει και θα το ευτελίζει. Αυτό που θα παράγει θα είναι εκείνο που στιγμάτισε ο Παλαμάς: "Του άδειου λόγου τους τροπαιούχους".

Η παιδεία, η πατριωτική και δημιουργική παιδεία, είναι η παιδεία της γνώσης και της πράξης. Η παιδεία που μαζί με το φρόνημα και το ήθος δίνει και τη γνώση και την ικανότητα για παραγωγική εργασία. Η παιδεία που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της παραγωγικής απασχόλησης. Τέτοια παιδεία δε θα έχουμε με την κατάργηση της Τεχνικής Εκπαίδευσης ούτε με την επιστροφή στις ξεπερασμένες αριστοκρατικές περί παιδείας αντιλήψεις.

Χωρίς Σχολή Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο και χωρίς καθηγητές του εργατικού δικαίου, των βιομηχανικών σχέσεων, της κοινωνιολογίας, της εργασίας, αλλά με σχολές του μάρκετινγκ σε κάθε σταυροδρόμι αυτού του τόπου, αυτό που θα πραγματωθεί είναι η παροιμία "για πράσσε, για μετάπρασσε, για που την Κύπρο φεύκε". Οι παραγωγικά εργαζόμενοι θα λιγοστεύουν και η παραγωγική εργασία θα εξοβελιστεί από την κλίμακα των κοινωνικών αξιών.

Η διαχείριση των δημόσιων πόρων: Συνετή και μετρημένη διαχείριση του δημόσιου χρήματος υπόσχεται η κυβέρνηση.

Μια παρατήρηση: Πριν από ένα χρόνο αποκαλύφθηκε ότι η προηγούμενη κυβέρνηση παράνομα και χαριστικά είχε δώσει σε ιδιωτική εταιρεία μερικές εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, για να καλύψει εκ των υστέρων ανασφάλιστες εξαγωγές της στο Ιράκ. Το σκάνδαλο αποκαλύφθηκε κατά το στάδιο της κοινοβουλευτικής έρευνας για τις δαπάνες της διαφώτισης. Οι ύποπτοι για το σκάνδαλο της διαφώτισης υπέστησαν κάθε είδους διασυρμό. Δεν εισηγούμαι ότι έπρεπε να διασυρθεί και η ενεχόμενη στο σκάνδαλο των εκατοντάδων χιλιάδων λιρών εταιρεία. Ερωτώ μόνο: Εισπράχθηκαν από το κράτος αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες λίρες που πλησιάζουν το 1% του δημοσιονομικού ελλείμματος; Αν όχι, η κυβέρνηση κρίνεται για αμέλεια προστασίας των δημόσιων πόρων και για σκανδαλώδη ασυνέπεια λόγων και έργων.

Τα σκάνδαλα δεν μπορεί να προβάλλονται και να διερευνώνται επιλεκτικά ούτε μπορεί επιλεκτικά άλλοι μεν σκανδαλοποιοί να διασύρονται κι άλλοι να τιμώνται.

Η προστασία του καταναλωτή: Αναβάθμιση της προστασίας του καταναλωτή υποσχέθηκε ο κ. Κληρίδης. Ερωτώ όμως: Πώς συνέβη μια ξένη εταιρεία πετρελαιοειδών να πωλήσει σε κυπριακή εταιρεία τον κλάδο υγραερίου, καθιστώντας έτσι την αγοράστρια εταιρεία όχι μόνο δεσπόζουσα, αλλά κυριαρχικά δεσπόζουσα, αντίθετα με τις πρόνοιες σχετικής διεθνούς σύμβασης; Και γιατί συνέπεσε να καθυστερήσει η κύρωση των σχετικών απαγορευτικών άρθρων αυτής της σύμβασης, ενώ άλλες πρόνοιές της είχαν κυρωθεί; Και τι θα κάμει η κυβέρνηση για να προστατεύσει τον ανταγωνισμό στον τομέα του υγραερίου;

Τέθηκε σε ισχύ ο νόμος περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ορθά. Αλλά πώς προστατεύτηκε ο καταναλωτής, όταν οι αντιπρόσωποι των εταιρειών παραγωγής βιντεοταινιών έγιναν ένα καρτέλ που, όπως πληροφορούμαι, πωλεί χονδρικώς πολύ ακριβότερα από τις λιανικές τιμές που ισχύουν στις πιο ακριβές αγορές της υφηλίου;

Περιφερειακή ανάπτυξη: Το θέμα είναι τεράστιο. Οι προϋπολογισμοί ελάχιστα το αντιμετωπίζουν κι ανεπαρκέστατα. Αναφορά σ' αυτό στα πλαίσια αυτής της συζήτησης θα ήταν χάρη για την κυβέρνηση, γιατί θα χανόταν. Γι' αυτό και προτίθεμαι να εισηγηθώ την εγγραφή του για συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ', για να ακουστούν με άνεση και πλήρη τεκμηρίωση όσα όχι μόνο οφείλει να ακούσει η κυβέρνηση, αλλά έχει χρέος και να εισακούσει.

Και κλείνω με τους "62". Στο θέμα αυτό η κυβέρνηση περιφρόνησε βάναυσα τη Βουλή. Είμαι βέβαιος ότι η αντίδραση και του ΔΗΚΟ και του ΛΚΕΛ είναι ειλικρινής. Όμως δεν είναι αντίδραση αποτελεσματική. Αποτελεσματική μόνο με ένα τρόπο μπορεί να γίνει, ένα τρόπο που είναι πραγματικά δραστικός. Με την καταψήφιση των προϋπολογισμών.

Όσο αυτό δε γίνεται, η αντίθεση στην επαναπρόσληψη των "62" παραμένει θεωρητική. Δε γίνεται πράξη και δε στοχεύει σε αποτέλεσμα. Όπως, πολύ φοβούμαι, σχεδόν τίποτε σ' αυτόν τον τόπο δε στοχεύει σε αποτέλεσμα. Και μια τελευταία παρατήρηση: Απ' αυτό το βήμα απευθύνθηκαν εκκλήσεις να δώσουμε στους νέους πίστη, να δώσουμε στους νέους ιδανικά. Φοβούμαι να πω ότι η γενιά που έχει συλληφθεί εμπράκτως να είναι άπιστη, δεν μπορεί να δώσει πίστη. Η τραγωδία για τη νέα γενιά δεν είναι η απιστία που της καταλογίζουμε. Η τραγωδία για τη νέα γενιά είναι η αναξιότητα της δικής μας γενιάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές,

Στα πλαίσια της συζήτησης των προϋπολογισμών του κράτους για το 1994 θα ασχοληθώ με θέματα που αφορούν το Υπουργείο Υγείας και γενικότερα το θέμα "υγεία" στον τόπο μας. Είναι γενικά παραδεκτό πως στην Κύπρο οι δείχτες υγείας συγκρίνονται ευνοϊκά με αυτούς των ανεπτυγμένων χωρών. Επιβάλλεται όμως, πιστεύω, επαγρύπνηση, όχι μόνο για να διατηρήσουμε αυτό το ψηλό επίπεδο υγείας, αλλά και για να προωθήσουμε μια σωστή και δίκαιη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μεταξύ των διαφόρων στρωμάτων του λαού. Η σωστή ιατροφαρμακευτική φροντίδα πρέπει οπωσδήποτε να διασφαλίζει περίθαλψη σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση και τον τόπο διαμονής τους.

Πιστεύουμε ακράδαντα πως ο τόπος διαμονής των πολιτών δεν πρέπει να είναι αιτία για υποβαθμισμένη ιατρική φροντίδα. Επομένως, πρωταρχικός στόχος του κράτους πρέπει να είναι η εφαρμογή και επέκταση της πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας στην ύπαιθρο με σωστή και αποτελεσματική επάνδρωση των υγειονομικών κέντρων. Το 80% περίπου του πληθυσμού που επισκέπτεται καθημερινά γιατρό έχει ανάγκη το πρωτοβάθμιο επίπεδο ιατρικής φροντίδας και είναι γι' αυτό το λόγο που αν κατορθώσουμε να δώσουμε στον πολίτη ιατρική φροντίδα εκεί, στον τόπο που διαμένει, τότε η επίλυση του σοβαρού προβλήματος των εξωτερικών ιατρείων των νοσοκομείων μας θα γίνει πραγματικότητα.

Θα θεραπεύσουμε πιστεύω αυτή τη μεγάλη αδυναμία του συστήματός μας που ταλαιπωρεί και βασανίζει καθημερινά χιλιάδες ασθενείς συνανθρώπους μας, που περιμένουν για πολλές ώρες στην ουρά στους προθαλάμους των εξωτερικών ιατρείων των νοσοκομείων μας, για να εξετασθούν από γιατρό.

Κύριε Πρόεδρε,

Τόσο κατά την περίοδο προ της εισβολής όσο και μετά την εισβολή, όλες οι κυβερνήσεις εξήγγειλαν την πρόθεσή τους να εφαρμόσουν ένα γενικό σχέδιο υγείας ή εθνικό σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, όπως το έλεγαν, που θα διόρθωνε τα κακώς έχοντα στον κοινωνικό αυτό τομέα. Κατά καιρούς ανατίθετο σε εμπειρογνώμονες από το εξωτερικό η ετοιμασία σχεδίων και προτάσεων - εισηγήσεων, τα οποία εγκαταλείποντων στα ράφια του Υπουργείου Υγείας μαζί με το ενδιαφέρον που τα συνόδευε στην αρχή.

Επί κυβερνήσεως Βασιλείου, επαναλήφθηκε το ίδιο σκηνικό με εμπειρογνώμονες, χρονοδιαγράμματα και μελέτες για εθνικό ασφαλιστικό σχέδιο υγείας, και αυτή τη φορά χωρίς να καταλήξουμε πάλι σε αποτέλεσμα. Η σημερινή κυβέρνηση, στους λίγους μήνες που βρίσκεται στην εξουσία, προσπαθεί να ενημερωθεί πάνω στις εισηγήσεις των εμπειρογνωμόνων, να συνεκτιμήσει τα δεδομένα και όλους τους συντελεστές που συνθέτουν αυτό το σχέδιο. Βρίσκεται στο στάδιο της μελέτης και δεν έχει προκρίνει ακόμα την οδό που θα ακολουθήσει. Θα συνεχίσει την πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης ή θα ακολουθήσει δικές της σκέψεις και ιδέες για αναδιοργάνωση του τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στον τόπο μας;

Πιστεύουμε πως όποια και να είναι η απόφαση της κυβέρνησης, οι λόγοι της μη εφαρμογής ενός γενικού σχεδίου υγείας, δεν είναι μόνο οικονομικοί, αλλά και γιατί όλα τα σχέδια που προτάθηκαν ήταν ξένα προς την κυπριακή πραγματικότητα, ξένα προς την ψυχοσύνθεση και τη νοοτροπία του Κύπριου πολίτη. Τα σχέδια που προτάθηκαν ήταν πολύπλοκα, ήταν αντιγραφή από χώρες με διαφορετικές συνθήκες. Τα σχέδια αυτά, για να εφαρμοστούν χρειάζονται ριζικές αλλαγές στην υποδομή, στη δομή και τη χρηματοδότηση του υφιστάμενου συστήματος υγείας και ριζικές αλλάγες στην κυπριακή κοινωνία.

Για παράδειγμα στην Κύπρο, ο θεσμός του γενικού ιατρού δεν υφίσταται και θα πρέπει να υποβιβάσουμε τους ειδικούς παθολόγους και τους ειδικούς παιδιάτρους σε γενικούς ιατρούς, για να επανδρώσουμε ένα τέτοιο σχέδιο υγείας. Στο τελευταίο σχέδιο, οι εμπειρογνώμονες ανεβάζουν το κόστος με ευνοϊκές συνθήκες στο 13% περίπου των εισοδημάτων κάθε πολίτη και σε πολύ ψηλότερα επίπεδα, αν οι συνθήκες αλλάξουν ή αν το σχέδιο δεν εκτελεσθεί σύμφωνα με το πρόγραμμα. Και διερωτούμαι, κύριε Πρόεδρε, έχουμε τη δύναμη να προχωρήσουμε σ' αυτές τις αλλαγές; Είμαστε διατεθειμένοι ή αντέχουμε να μπούμε σ' ένα πειραματισμό που μπορεί να καταλήξει σε περιπέτεια;

Εμείς ανεπιφύλακτα τασσόμαστε υπέρ της εισαγωγής ενός γενικού σχεδίου υγείας, γιατί πιστεύουμε ότι με τον τρόπο αυτό θα προωθήσουμε τις αρχές που διέπουν την πολιτική του Δημοκρατικού Κόμματος στον τομέα της υγείας. Όμως για να εφαρμόσουμε σύντομα και χωρίς χρονοτριβή ένα γενικό σχέδιο υγείας στην Κύπρο θα πρέπει:

1. Να χρησιμοποιήσουμε ως βάση το υφιστάμενο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στο οποίο να επιφέρουμε τέτοιες αλλαγές και βελτιώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουμε τα σοβαρά προβλήματα που παρουσιάζει.
2. Απαραίτητο είναι να διαφυλαχθεί και να ενισχυθεί η ελεύθερη εκλογή γιατρού από τον άρρωστο.
3. Να διατηρηθεί το μεικτό σύστημα παροχής υπηρεσιών τόσο από τον κρατικό όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Ο κρατικός να αναλάβει κυρίως τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια ιατρική. Ο ιδιωτικός την πρωτοβάθμια και μέρος της δευτεροβάθμιας. Η εφαρμογή της πρωτοβάθμιας ιατρικής μπορεί να υλοποιηθεί, αν τεθεί σε λειτουργία συμφωνία που είχε γίνει μεταξύ Υπουργείου Υγείας και Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου για μεταφορά της στον ιδιωτικό τομέα με κρατική επιχορήγηση. Μάλιστα μπορεί να λειτουργήσει αμέσως, αν στηριχθεί πάνω στις ίδιες αρχές οι οποίες διέπουν τη λειτουργία των ταμείων Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

4. Τα υφιστάμενα ταμεία ιατρικής περίθαλψης πιστεύουμε ότι πρέπει να συνεχίσουν τη λειτουργία τους και να ενισχυθούν, όπως και εκείνα των συντεχνιών για τα οποία θα μελετηθούν τρόποι επιχορήγησής τους από το κράτος.

Κύριε Πρόεδρε,

Ένας άλλος τομέας στον οποίο πρέπει να εγκύψουμε και να δώσουμε βάρος είναι αυτός της προληπτικής ιατρικής. Είναι ένας τομέας που δεν έχει άμεσα και χειροπιαστά αποτελέσματα και δε γίνεται τόσο εύκολα κατανοητός στον κοινό πολίτη. Είναι εντούτοις σημαντικός ή και σημαντικότερος από τους τομείς που ασχολούνται με τη θεραπεία.

Η κυβέρνηση, και ειδικότερα το Υπουργείο Υγείας οφείλει να επενδύσει μεγάλα ποσά στον τομέα της προληπτικής ιατρικής και να είναι βέβαιο ότι σε μερικά χρόνια θα εισπράξει πολλαπλάσια, τόσο σε διάσωση ανθρώπινων ζωών όσο και σε εξοικονόμηση χρημάτων. Το κόστος μιας θεραπείας είναι γενικά παραδεκτό πως είναι μεγαλύτερο του ποσού που χρησιμοποιείται για πρόληψη μιας συγκεκριμένης αρρώστιας. Το κόστος μιας θεραπευτικής αγωγής είναι πολλές φορές δυσβάστακτο και συνεχώς αυξάνεται με πολλές επιπτώσεις στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα.

Οι ανεπτυγμένες χώρες, γι' αυτό ακριβώς το λόγο, άρχισαν να στρέφουν την προσοχή τους στην προληπτική ιατρική και να ξοδεύουν μεγάλα ποσά για το σκοπό αυτό. Στην Κύπρο έχουμε παραδείγματα της ιλονοσίας, του εχινόκοκκου και της μεσογειακής αναιμίας και με τα μέτρα πρόληψης που λήφθηκαν σώθηκαν πολλές ζωές και έχουν εξοικονομηθεί αρκετά χρήματα.

Το Υπουργείο Υγείας πρέπει με προγραμματισμό και συστηματική δουλειά να προωθήσει την πρωτογενή πρόληψη. Να εφαρμόσει προγράμματα, ώστε να αλλάξει την ατομική και κοινωνική συμπεριφορά και τις συνήθειες απέναντι στους παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα την υγεία, όπως είναι το κάπνισμα, το οινόπνευμα, η σωματική άσκηση, η διατροφή και άλλα. Το Υπουργείο Υγείας να αναλάβει συντονισμένη προσπάθεια για να ενημερώσει και να διαπαιδαγωγήσει το λαό στα πιο πάνω θέματα και εν ανάγκη ακόμα να θεσμοθετήσει ορισμένα μέτρα για το σκοπό αυτό.

Σε ορισμένες χώρες που έχουν εφαρμοσθεί προγράμματα και άλλαξαν οι συνήθειες του πληθυσμού σε θέματα διατροφής, έχει αποδειχθεί με στατιστικές ότι έχουν μειωθεί οι παθήσεις της καρδιάς και των αγγείων, ο διαβήτης και ο καρκίνος ακόμα, με σημαντικό ποσοστό μέχρι και 60% σε ορισμένες περιπτώσεις.

Τα προγράμματα παρέμβασης, όπως λέγονται, είναι επίπονα και απαιτούν μακροχρόνια, συστηματική και συνεχή παρακολούθηση για να αποδώσουν καρπούς. Έχουμε όμως υποχρέωση να τα προωθήσουμε, γιατί είναι με αυτό τον τρόπο που θα εξυψώσουμε τη στάθμη της υγείας στον τόπο μας. Στη χώρα μας μόλις άρχισε δειλά δειλά να γίνεται κάποια διαφώτιση και το Υπουργείο οφείλει να αντικρίσει την πραγματικότητα, να πάρει τα μηνύματα των καιρών και να αντιδράσει με πιο γοργό ρυθμό, αν θέλουμε να προλάβουμε την πανδημία καρκίνου και καρδιακών επεισοδίων που μας περιζώνουν απειλητικά.

Δε θα ήταν υπερβολή αν έλεγα ότι το νησί μας χρειάζεται εθνική πολιτική στη διατροφή και την προληπτική ιατρική. Χρειάζεται να δοθεί έμφαση στην πρωτογενή πρόληψη, η οποία με την πάροδο του χρόνου θα οδηγήσει στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού, με συνέπεια τη μείωση των αναγκών για νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη και εξοικονόμηση μεγάλων ποσών χρημάτων. Εκτός από το Υπουργείο Υγείας, και το Υπουργείο Παιδείας έχει πιστεύω ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσει στον τομέα της προληπτικής ιατρικής και της διατροφής.

Πιστεύουμε ότι θα μπορούσε να ενσωματωθεί στο πρόγραμμα του σχολείου ένα μάθημα αγωγής υγείας, από την πρώτη τάξη του δημοτικού μέχρι την τελευταία τάξη του λυκείου.

Κύριε Πρόεδρε,

Ως Βουλευτής Λεμεσού δεν μπορώ να μην αναφερθώ και σε μερικά προβλήματα που απασχολούν την επαρχία μου και αφορούν τα νοσηλευτικά ιδρύματα και την παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η ανέγερση του νέου νοσοκομείου Λεμεσού μακριά από την πόλη, δημιούργησε προβλήματα στον τρόπο αντιμετώπισης των επειγόντων περιστατικών, ώστε να χάνεται χρόνος κρίσιμος και καθοριστικός για τη ζωή των αρρώστων. Η εισήγησή μας για στάθμευση ασθενοφόρου, επανδρωμένου και εξοπλισμένου κατάλληλα, σε κεντρικό μέρος της πόλης θα μπορούσε να λύσει το πρόβλημα.

Το νέο νοσοκομείο Λεμεσού κτίστηκε με προδιαγραφές νοσοκομείου αναφοράς και δεν έχουν προβλεφθεί χώροι για εξωτερικά ιατρεία. Έτσι, χρησιμοποιούνται τα ιατρεία του παλαιού νοσοκομείου και οι μεν γιατροί αναγκάζονται να πηγαινοέρχονται από το ένα νοσοκομείο στο άλλο, ενώ οι άρρωστοι εξετάζονται στο παλαιό νοσοκομείο, μεταβαίνουν στο νέο για εργαστηριακές εξετάσεις και επανέρχονται στο παλαιό για να θέσουν υπόψη του γιατρού τα αποτελέσματα.

Η διαρρύθμιση του νοσοκομείου και οι τεράστιοι χώροι δημιουργούν προβλήματα λειτουργικότητας, ώστε οι ανάγκες του σε προσωπικό να είναι πολύ μεγαλύτερες από το προηγούμενο, ενώ η δυναμικότητα σε κρεβάτια να είναι ίσως μικρότερη. Ένα σύγχρονο νοσοκομείο, όπως λέγεται το νέο νοσοκομείο Λεμεσού, που θα εξυπηρετεί ένα πολύ μεγάλο μέρος του πληθυσμού της Κύπρου, δε νοείται να μη διαθέτει αξονικό τομογράφο και να μη λειτουργεί σ' αυτό ογκολογικό τμήμα και τμήμα νευροχειρουργικό, για αντιμετώπιση των κρανιοεγκεφαλικών κακώσεων που είναι τόσο συχνές σήμερα με τον αυξανόμενο αριθμό αυτοκινητικών δυστυχημάτων καθημερινά.

Εδώ θέλω να αναφέρω ότι υπάρχει διαθέσιμο ποσό £150 χιλιάδων από τη διαθήκη της Μαρίας Παυλίδου Γεωργίου για τη δημιουργία ογκολογικού τμήματος στη Λεμεσό, που αν δε χρησιμοποιηθεί, θα πρέπει να μεταφερθεί στην Ελβετία σύμφωνα με τη διαθήκη. Διερωτώμαι γιατί να υπάρχει τόση σκέψη και τόσος προβληματισμός για τη χρησιμοποίηση αυτών των χρημάτων.

Το περιφερειακό νοσοκομείο Κυπερούντας, κύριε Πρόεδρε, εξυπηρετεί ένα μεγάλο αριθμό αρρώστων της υπαίθρου. Είναι ένα νοσοκομείο που βρίσκεται κοντά στον άνθρωπο του χωριού και μπορεί να προσφέρει πολλά στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη του τόπου μας και να αποσυμφορήσει το νοσοκομείο της πόλης.

Τα περιφερειακά νοσοκομεία, αν οργανωθούν και λειτουργήσουν πάνω σε σωστή βάση, όπως λειτουργούν άλλα περιφερειακά νοσοκομεία σε ευρωπαϊκές χώρες, θα αλλάξουν την αντίληψη για θεραπευτική και νοσηλευτική αντιμετώπιση των κατοίκων της υπαίθρου. Τα υγειονομικά κέντρα όλης της Κύπρου και της επαρχίας Λεμεσού, όπως είναι τα κέντρα Πλατρών, Αγρού, Ομόδους, Πάχνας και Αυδήμου, επιβάλλεται να αναδιοργανωθούν, για να μπορούν να προσφέρουν πλήρη και ουσιαστική ιατροφαρμακευτική φροντίδα στο μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της επαρχίας.

Η σωστή επάνδρωση των υγειονομικών κέντρων θα προωθήσει την παροχή πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας στον τόπο διαμονής του πληθυσμού και θα

αποσυμφορήσει τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων μας. Θα είναι πιστεύω το πρώτο βήμα για επίλυση των προβλημάτων της πρωτοβάθμιας ιατρικής και η λυδία λίθος για εισαγωγή ενός γενικού σχεδίου υγείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αυτά που περιέγραψα είναι μερικά από τα προβλήματα που επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα το όλο σύστημα υγείας στον τόπο μας και επιβάλλεται να μελετηθούν και να επιλυθούν το συντομότερο. Η λύση του θέματος της πρωτοβάθμιας ιατρικής και των εξωτερικών ιατρείων των νοσοκομείων μας αφενός και το θέμα της πρωτογενούς πρόληψης αφετέρου, θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ψηλό επίπεδο υγείας και ποιότητα ζωής με όλες τις ευμενείς επιπτώσεις στην πρόοδο και ανάπτυξη της πατρίδας μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ως μέλος της Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού θα ξεκινήσω την ομιλία μου με μερικές γενικές παρατηρήσεις για τους προϋπολογισμούς και στη συνέχεια ως μέλος της Επιτροπής Παιδείας θα επικεντρωθώ σε θέματα παιδείας.

Πρώτο, ενώ η κυβέρνηση γνώριζε ότι όφειλε να τηρήσει τη συμφωνία της με την ΠΑΣΥΔΥ και να δώσει αυξήσεις £38.000.000 στους δημόσιους υπαλλήλους, δε συμπεριέλαβε αυτό το κονδύλι στους προϋπολογισμούς, έτσι ώστε το δημοσιονομικό έλλειμμα να εμφανίζεται για το 1994 μειωμένο σε σχέση με το 1993, σε £131.000.000 ή στο 3,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και το δημόσιο χρέος σε £1.822.000 ή στο 51,7% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, παρόλο που στην πραγματικότητα πρέπει να υπολογιστούν τα δύο αυτά μεγέθη σε £169.000.000 ή στο 4,8% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και σε £1.860.000 ή στο 52,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος αντίστοιχα.

Δεύτερο, οι αυξητικές τάσεις που παρουσιάζει το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος επαυξάνουν την υποχρέωση της κυβέρνησης, όπως τονίζει και η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, να χαράξει και να εφαρμόσει με συνέπεια πολιτική λιτότητας και περισυλλογής. Όχι όμως μονόπλευρης εις βάρος των εργαζομένων, όπως πρόσφατα επιχείρησε η κυβέρνηση ανεπιτυχώς με την ΠΑΣΥΔΥ. Αν το ύψος του κρατικού μισθολογίου θεωρείται υπερβολικό, και είναι συζητήσιμο αυτό, θα μπορούσε η κυβέρνηση σταδιακά, χρησιμοποιώντας και την εναλλαξιμότητα, να στεθεροποιήσει ή και να ελαττώσει, όπου είναι δυνατό, το συνολικό αριθμό των οργανικών και εκτάκτων θέσεων.

Τρίτο, σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομικών, "για την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων το 1993, η κυβέρνηση αύξησε τους φόρους κατανάλωσης στα τσιγάρα και τη βενζίνη και το συντελεστή του φόρου προστιθέμενης αξίας". Κατά το 1994 υπόσχεται να καταβάλει προσπάθεια περιορισμού της φοροδιαφυγής. Αλήθεια, πόσα εκατομμύρια λίρες είναι η φοροδιαφυγή; Και πόσα εκατομμύρια λίρες είναι η φοροαποφυγή; Στην γλυκείαν χώραν Κύπρον ούτε καν μελέτες δεν έχουν γίνει γι' αυτά τα θέματα! Αντίθετα, οι εργαζόμενοι φορολογούνται και πληρώνουν το φόρο τους, και οι χαμηλόμισθοι και οι υψηλόμισθοι, πριν ακόμη πάρουν το μισθό τους.

Τέταρτο, στις προγραμματικές θέσεις της κυβέρνησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Αντιπροσώπων καθυστερημένα στις 11 Νοεμβρίου 1993 με ψευδώνυμο τίτλο, ο Πρόεδρος Κληρίδης αναφέρεται "στην εφαρμογή κράτους δικαίου, αξιοκρατίας και χρηστής διοίκησης". Επικροτούμε τους στόχους αυτούς. Είναι όμως συμβατή με τη χρηστή διοίκηση η προσπάθεια της κυβέρνησης να ελέγξει τις Επιτροπές Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας με τη νομοθετική αύξηση των μελών τους; Ελπίζουμε ότι δε θα το πετύχει, αλλά κρίνουμε το στόχο, κρίνουμε την πολιτική και την κατακρίνουμε.

Παρά τη λιτότητα μάλιστα που επαγγέλλεται η κυβέρνηση, στους προϋπολογισμούς του 1994 περιλαμβάνεται κονδύλι για τους μισθούς αυξημένου αριθμού μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, πριν ακόμα εγκριθούν τα αυξημένα μέλη της ΕΔΥ, που βέβαια η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, προς τιμήν της, δεν το ενέκρινε.

Πέμπτο, κυβέρνηση, Βουλή και λαός για 34 χρόνια μετά την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας δεχθήκαμε να στερείται η Κύπρος ενός στοιχειωδώς αποδεκτού κτιρίου για τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Υπάρχει πουθενά κράτος στον κόσμο που να έχει τέτοιο κτίριο Βουλής; Στη σημερινή ημικατεχόμενη Κύπρο της ευμάρειας για αρκετούς και της αφθονίας, στην οποία, σύμφωνα με τον Πρόεδρο Κληρίδη, "κτίζουμε υπερπολυτελείς κατοικίες και αγοράζουμε τα τελευταίου τύπου αυτοκίνητα" -ποιοι άραγε κτίζουν τις πολυτελείς κατοικίες και ποιοι αγοράζουν τα τελευταίου τύπου αυτοκίνητα, μήπως οι εργαζόμενοι, και θέλουμε να τους κόψουμε την ΑΤΑ;- στους προϋπολογισμούς του 1994 η κυβέρνηση δεν προτείνει ούτε δεκάρα για το κτίριο της Βουλής. Γιατί;

Αλλά, ας προχωρήσουμε στην εκπαιδευτική πολιτική της κυβέρνησης. "Η εκπαιδευτική μας πολιτική" αναφέρει ο Πρόεδρος στις προγραμματικές του θέσεις "στηρίζεται στην αντίληψη ότι η παιδεία πρέπει να συντηρεί την εθνική μας ταυτότητα, αλλά ταυτόχρονα να ικανοποιεί και τις ανάγκες της οικονομίας και του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της". Η γενική αυτή θέση, με την οποία δε διαφωνούμε, είναι ανεπαρκής. Η δική μας άποψη είναι ότι η παιδεία πρέπει όχι μόνο να συντηρεί την εθνική μας ταυτότητα, που πρέπει, αλλά να ενισχύει και την κρατική μας οντότητα, να καλλιεργεί τα στοιχεία εκείνα που ενώνουν τους Κυπρίους, ανεξάρτητα από τη θρησκεία τους και την καταγωγή τους. Παράλληλα, η παιδεία πρέπει να γαλουχεί τους αυριανούς πολίτες της Δημοκρατίας με τις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τόσο από τις προγραμματικές δηλώσεις της κυβέρνησης όσο και από το εισαγωγικό σημείωμα της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού απουσιάζουν αναφορές για την εκπαιδευτική διοίκηση και την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Ιδιαίτερα ο θεσμός της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, όπως τονίστηκε πρόσφατα και από αρμόδιους επιθεωρητές, χρειάζεται ριζική αναθεώρηση, διότι είναι ισοπεδωτικός και στηρίζεται σε ένα απαρχαιωμένο σύστημα, που ενισχύει το ρουσφέτι και δημιουργεί μεγάλα προβλήματα στην αξιοκρατική ανέλιξη των εκπαιδευτικών.

Απουσιάζει ακόμα οποιαδήποτε αναφορά στην παραπαιδεία, που δυστυχώς ανθεί στον τόπο μας και έχει γίνει μάστιγα για το βαλάντιο των μικρομεσαίων στρωμάτων του πληθυσμού, γελοιοποιεί την αρχή της δωρεάν παιδείας και μεταφέρει το κέντρο βάρους της εκπαίδευσης, ιδιαίτερα στη μέση γενική, από το σχολείο στο φροντιστήριο. Υπάρχει γονιός που δεν το γνωρίζει αυτό;

Αλλά, ας έρθουμε ξανά για λίγο στην πολιτική λιτότητας της κυβέρνησης σε σχέση με την παιδεία. "Στους προϋπολογισμούς του 1994" αναφέρει η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού στο εισαγωγικό της σημείωμα "δεν έχουν περιληφθεί νέες θέσεις για προσωπικό ούτε στην προδημοτική ούτε στη δημοτική ούτε στη μέση εκπαίδευση", ερχόμενη η ίδια σε προφανή αντίθεση με τον Πρόεδρό της, ο οποίος δηλώνει στις προγραμματικές του δηλώσεις ότι η κυβέρνηση έχει δημιουργήσει 25 νέα νηπιαγωγεία. Βεβαίως, δίκαιο έχει η Υπουργός. Πράγματι δεν υπάρχουν θέσεις.

Ως επιχείρημα αναφέρεται η κυβερνητική πολιτική της λιτότητας. Αλλά, αγαπητοί συνάδελφοι, κύριε Προεδρεύοντα, οι ανάγκες στην εκπαίδευση είναι ανελαστικές και οι μαθητές δεν μπορούν να σπουδάσουν χωρίς δασκάλους και καθηγητές. Ταυτόχρονα, η μη μονιμοποίηση των εκπαιδευτικών δεν ελαττώνει τις δαπάνες.

Προδημοτική εκπαίδευση: Στις προγραμματικές του δηλώσεις στις 11 Νοεμβρίου 1993 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας -το ανέφερα πριν από λίγο- αναφέρεται "στην ίδρυση 25 νέων δημόσιων νηπιαγωγείων". Όμως, στους προϋπολογισμούς του 1994 πουθενά δεν υπάρχει τέτοια πρόνοια.

Δημοτική εκπαίδευση: Από κακό προγραμματισμό στο παρελθόν, ήδη από το Φεβρουάριο του 1988 υπήρχε μεγάλη έλλειψη δασκάλων. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος ως Υπουργός Παιδείας τότε είχα εισηγηθεί το διπλασιασμό των εισακτέων στην Παιδαγωγική Ακαδημία. Και έγινε αυτό. Επιπρόσθετα, είχα προτείνει στους άμεσα ενδιαφερόμενους πτυχιούχους, που υπηρετούσαν στη δημοτική εκπαίδευση, να προσπαθήσουμε μαζί να προωθήσουμε τη νομοθετική ρύθμιση της μονιμοποίησής τους στη δημοτική εκπαίδευση, αν συμφωνούσαν να διαγραφούν από τους καταλόγους διοριστέων στη μέση. Γιατί, όπως γνωρίζετε, τότε στους καταλόγους διοριστέων στη μέση υπήρχαν περίπου 7 000 αδιόριστοι. Σήμερα υπάρχουν περίπου 10 000. Η συμφωνία θα ήταν να αποσυρθούν από τους καταλόγους διοριστέων και να προωθήσουμε τη μονιμοποίησή τους στη δημοτική εκπαίδευση.

Βρισκόμαστε τώρα στο 1994. Εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη έλλειψη δασκάλων. Περίπου 400 πτυχιούχοι εξακολουθούν να εργάζονται στη δημοτική εκπαίδευση, πολλοί για έξι ή επτά χρόνια. Από αυτούς γύρω στους 120 δήλωσαν στο μεταξύ εγγράφως ότι επιθυμούν να μονιμοποιηθούν στη δημοτική εκπαίδευση με ταυτόχρονη διαγραφή τους από τους καταλόγους διοριστέων στη μέση εκπαίδευση. Γιατί αδρανεί το Υπουργείο; Πρέπει να τονίσω -και το επαναλαμβάνω αυτό- ότι η μονιμοποίηση των εκπαιδευτικών αυτών δε συνεπάγεται καμιά αύξηση δαπανών, ενώ ταυτόχρονα απαμβλύνει δύο προβλήματα.

Μέση εκπαίδευση: Η προγραμματισμένη εφαρμογή του θεσμού του Ενιαίου Λυκείου θα μπορούσε δυνητικά να αποτελέσει μια θετική καινοτομία με οφέλη για τη μέση γενική και τεχνική/επαγγελματική εκπαίδευση. Πρέπει όμως της εφαρμογής του νέου θεσμού να προηγηθεί η πειστική διαμόρφωσή του με επαρκή επιστημονική μελέτη σε συνεργασία με όλους τους άμεσα ενδιαφερομένους, κυρίως τους εκπαιδευτικούς.

Αντικοινωνική συμπεριφορά: Στα σχολεία μας έχουν αυξηθεί τελευταία τα κρούσματα αντικοινωνικής συμπεριφοράς, ανάμεσα στα οποία και η χρήση ναρκωτικών. Θρηνήσαμε θύματα. Προγραμματίζει μήπως η κυβέρνηση να τα αντιμετωπίσει αναβαθμίζοντας το ρόλο των εκπαιδευτικών ψυχολόγων;

Παιδιά με ειδικά προβλήματα: Με πρόταση νόμου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ψηφίστηκε ομόφωνα από τη Βουλή το 1993 "Ο περί της Ένταξης και Ενσωμάτωσης Κωφών Παιδιών στο Εκπαιδευτικό

Σύστημα (Προδημοτική, Στοιχειώδης και Μέση Εκπαίδευση) Νόμος". Ένα πάγιο αίτημα των άμεσα ενδιαφερομένων, που συμβαδίζει με την πολιτική των αναπτυγμένων χωρών, έγινε πραγματικότητα και είμαστε περήφανοι γι' αυτό. Τι γίνεται όμως με τα άλλα παιδιά με ειδικές ανάγκες και με τους δασκάλους τους; Προγραμματίζει τίποτα η κυβέρνηση;

Ανωτέρα και ανωτάτη εκπαίδευση: Οι αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Ανωτέρας και Ανωτάτης Εκπαίδευσης περιλαμβάνουν τις ιδιωτικές σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης -γύρω στις 20 έχουν ήδη εγγραφεί- την αναγνώριση διπλωμάτων και πτυχίων, ένα θέμα πολύ δύσκολο, τη διεξαγωγή των εξετάσεων, ακόμα ένα δύσκολο θέμα, φοιτητικά θέματα, που αφορούν περίπου 15 000 φοιτητές μας που σπουδάζουν στην Κύπρο και το εξωτερικό, και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Και όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, ακούστε: Το τμήμα αυτό υπολειτουργεί με τρεις μόνιμους λειτουργούς και κενή τη θέση του Διευθυντή από το Σεπτέμβριο με τη βοήθεια μερικών αποσπασμένων εκπαιδευτικών. Είναι απόλυτα αναγκαία, παρά την πολιτική λιτότητας της κυβέρνησης, η ίδρυση μερικών τουλάχιστον θέσεων για τις ανάγκες του τμήματος, κυρίως σε μεσαίες κλίμακες.

Θα τελειώσω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, με μερικά λόγια για το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1989 με το Νόμο 144 και δέχθηκε τους πρώτους φοιτητές το Σεπτέμβρη του 1992. Το ακαδημαϊκό προσωπικό του Πανεπιστημίου ανέρχεται φέτος σε 86 άτομα και οι φοιτητές του σε 982, από τους οποίους οι 72 είναι ομογενείς ή ξένοι. Οι εγκεκριμένοι προϋπολογισμοί του Πανεπιστημίου το 1989-1990 ήταν περίπου £280.000 και το 1992-1993 ήταν £6.800.000 περίπου. Οι προϋπολογισμοί για το 1993-1994 είναι περίπου £8.000.000.

Το Πανεπιστήμιο αντιμετωπίζει διάφορα σοβαρά προβλήματα, από τα οποία κύρια είναι η αυτονόμηση, η αξιοκρατία και η διαφάνεια. Σημαντικά προβλήματα είναι επίσης η προσωρινή στέγαση και η μόνιμη. Ήδη, το Υπουργείο Παιδείας, σύμφωνα με διαρρέουσες πληροφορίες, εξετάζει την αγορά σχολής εκτός Λευκωσίας με την οποία αντιτίθεται το διδακτικό προσωπικό και οι φοιτητές του Πανεπιστημίου. Δικαιολογημένα, διότι, αν το κτίριο αυτό χρησιμοποιηθεί για φοιτητές και καθηγητές του Πανεπιστημίου μας, αυτό θα συνεπάγεται την εξορία τους μακριά από το Πανεπιστήμιο και φοβερές δυσκολίες στη διακίνηση. Έχουν μήπως εξαντληθεί όλες οι δυνατότητες χρήσης, τουλάχιστον το απόγευμα, γειτονικών προς το Πανεπιστήμιο σχολείων που, εκτός των άλλων, παρέχονται και δωρεάν; Με αυτό τον τρόπο και τα ελλείμματα και τα χρέη του δημοσίου δε θα αυξηθούν κατά £6.000.000 περίπου που θα κοστίσει η αγορά του συζητουμένου κτιρίου.

Για τη μόνιμη στέγαση του Πανεπιστημίου η κυβέρνηση έχει ευθύνες. Η Βουλή, όπως όλοι γνωρίζουμε, κατέληξε στην Αθαλάσσα με μεγάλη πλειοψηφία από το Νοέμβριο του 1991. Το Πανεπιστήμιο έχει ήδη προχωρήσει, με βάση αυτή την απόφαση της Βουλής και αντίστοιχη απόφαση της κυβέρνησης. Προκήρυξε μάλιστα και διεθνή διαγωνισμό ιδεών από το 1992, που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 1993. Αλλά, για να προχωρήσει, πρέπει να γνωρίζει ποιος ακριβώς είναι ο χώρος. Η κυβέρνηση όμως, αντί να επιταχύνει τη διαδικασία, αδρανεί. Γιατί;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θάσος Σοφοκλέους.

ΘΑΣΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε σήμερα τους προϋπολογισμούς του κράτους, όπως αυτοί κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Συζητούμε την κατανομή του εθνικού κεφαλαίου στους διάφορους τομείς. Τα κεφάλαια τούτα ασφαλώς δεν ανήκουν ούτε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ούτε στην κυβέρνηση ούτε στη Βουλή. Είναι χρήματα του κυρίαρχου λαού και η κυβέρνηση έχει την εντολή να τα διαχειριστεί και εμείς να ασκήσουμε τον έλεγχό μας και να εγκρίνουμε ή όχι την κατανομή.

Εκείνο λοιπόν που καλούμεθα σήμερα να πράξουμε είναι ο έλεγχος της ορθής κατανομής. Αν δηλαδή η διαχείριση του δημόσιου χρήματος είναι λελογισμένη και γίνεται μέσα σε πλαίσια ορθής, δίκαιης και παραγωγικής κατανομής ή αν υπάρχει παραλογισμός και διασπάθιση.

Δυστυχώς με λύπη παρατηρείται πολλάκις το φαινόμενο να διασπαθίζεται αλόγιστα και εγκληματικά το δημόσιο χρήμα. Παρατηρείται το φαινόμενο σε πολλά έργα να γίνεται σπατάλη και σε αρκετές περιπτώσεις να δαπανούνται χρήματα πολύ περισσότερα από όσα χρειάζονται. Και είναι ακριβώς τούτο το μήνυμα που πρέπει σήμερα να φύγει από τη Βουλή. Ότι δηλαδή έχουμε όλοι υποχρέωση να χειριζόμαστε τα δημόσια χρήματα με σύνεση και οικονομική περισυλλογή και να ανακόπτουμε και να καταγγέλλουμε όλους εκείνους που σπαταλούν και καταχρώνται τα χρήματα του λαού. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που ανακαλύπτονται οικονομικά σκάνδαλα και καταχρήσεις μεγάλων ποσών. Ούτε είναι λίγες οι περιπτώσεις που διαπιστώνουμε να εκτελούνται έργα με κόστος διπλάσιο ή και τριπλάσιο του πραγματικού.

Οι καιροί είναι δύσκολοι. Διεξάγουμε εθνικό αγώνα διάσωσης της πατρίδας μας και δεν έχουμε ούτε το δικαίωμα ούτε την πολυτέλεια να συμπεριφερόμαστε σαν προύχοντες και να σκορπίζουμε αλόγιστα τον εθνικό πλούτο.

Δε θα καταπιαστώ αυτή τη στιγμή με εξειδικευμένες περιπτώσεις γνωστές ή άγνωστες, που δεν έχουν έρθει ακόμα στην επιφάνεια. Αυτό θα γίνει εν καιρώ και σε κάποια άλλη συνεδρία.

Η κυβέρνηση στην κατανομή του δημόσιου χρήματος καταβάλλει μια μεγάλη προσπάθεια για οικονομική περισυλλογή και προσπαθεί να εξοικονομήσει το δημόσιο χρήμα. και τούτο γιατί, όπως όλοι γνωρίζουμε, δυστυχώς τα οικονομικά μας δεν είναι και πολύ ανθηρά. Γιατί το πιό εύκολο πράγμα είναι να ζητάς και να θέλεις, το δύσκολο είναι να τα βρεις.

Όλοι γνωρίζουμε ότι ο εξωτερικός δανεισμός έχει ανέλθει σε πολύ ψηλά επίπεδα και δεν έχουμε περιθώρια να τον αυξήσουμε.

Δυστυχώς ο χρόνος που έχω στη διάθεσή μου είναι πολύ περιορισμένος, γι' αυτό και θα ασχοληθώ με τα θέματα παιδείας και πολιτισμού. Ως εκπαιδευτικός για 30 και πλέον χρόνια, έχω ιδιαίτερη ευαισθησία στα εκπαιδευτικά και στα πολιτιστικά θέματα του τόπου.

Είναι διεθνώς παραδεδεγμένο ότι η σημαντικότερη επένδυση για κάθε χώρα είναι η εκπαίδευση. Η μόρφωση και το πνευματικό- πολιτιστικό επίπεδο κάθε λαού είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της εθνικής και φυσικής του επιβίωσης. Αν ο ελληνισμός επιβίωσε μέσα από τους αιώνες και παρέμεινε αναλλοίωτος μέσα από τις τόσες ιστορικές καταπιέσεις βαρβάρων και πολεμόχαρων λαών, είναι γιατί ήταν ανώτερος πνευματικά και πολιτιστικά και κρατήθηκε στις ρίζες του.

Χαιρετίζουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση την πολιτική της κυβέρνησης και του Υπουργείου Παιδείας, όσον αφορά τα κονδύλια για τους διάφορους τομείς της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Σύμφωνα με τα οικονομικά δεδομένα, πιστεύουμε ότι η κυβέρνηση δίνει την πρέπουσα βαρύτητα στην εκπαίδευση και καταβάλλει φιλότιμες προσπάθειες, ώστε η παιδεία του τόπου να αναβαθμιστεί και να φθάσει σε ψηλά επίπεδα.

Χαιρετίζουμε με ικανοποίηση την παραχώρηση £687.000 για υποτροφίες και το πρόσθετο ποσό των £150.000 υπό μορφή δανείων.

Χαιρετίζουμε το διορισμό επιτροπής από επιστήμονες, που θα αξιολογήσουν και θα πιστοποιήσουν το έργο των ιδιωτικών σχολών. Η ιδιωτική εκπαίδευση είναι απαραίτητη και συμπληρώνει την κρατική παιδεία. Πρέπει όμως να προσφέρει ποιότητα και να συμβάλλει θετικά στους στόχους της παιδείας.

Επισημαίνουμε ότι παράλληλα με την επιτροπή αυτή επείγει να σχηματιστεί και η επιτροπή αξιολόγησης των πτυχίων και των διπλωμάτων.

Με ικανοποίηση δεχόμαστε την φιλότιμη προσπάθεια της κυβέρνησης για τη λειτουργία του νεοσύστατου Πανεπιστημίου Κύπρου. Για το τρέχον έτος διατίθεται ποσό £8.028.513, που καλύπτει τρέχουσες δαπάνες, λειτουργικές δαπάνες, διαχειριστικά έξοδα, κεφαλαιουχικές δαπάνες, μη προβλεπόμενες δαπάνες. Με την ευκαιρία επισημαίνουμε στους διαχειριστές αυτών των ποσών ότι πρέπει να τους διακρίνει σύνεση και λιτότητα.

Με ικανοποίηση βλέπουμε να προωθείται η στέγαση του πανεπιστημίου στο χώρο που έχει επιλεγεί στην Αθαλάσσα. Και έχει σαφώς καθοριστεί ο χώρος αυτός, αγαπητέ κύριε συνάδελφε Φιλίππου. Έχουμε δει τα σχέδια. Απλώς υπάρχουν χώροι οι οποίοι ανήκουν σε ιδιώτες και πρέπει να απαλλοτριωθούν. Είναι ορθά και καλώς χαραγμένα στο χάρτη. Πληροφορούμαστε ότι στο μεταξύ έχουν γίνει οι μελέτες και ελπίζουμε σύντομα να γίνουν απαλλοτριώσεις και να κηρυχθούν προσφορές.

Το Υπουργείο Παιδείας ίδρυσε είκοσι πέντε νέα δημόσια νηπιαγωγεία και διαθέτει ποσό £555.000 για την προδημοτική εκπαίδευση, τρία νέα δημοτικά (Λατσιά, Παραλίμνι, Πάφο) και δύο νέα γυμνάσια (Ξυλοφάγου, Έμπα).

Στο θέμα της ανέγερσης των σχολικών κτιρίων έχουμε την πεποίθηση ότι θα έπρεπε να διατεθούν περισσότερα κονδύλια. Οπωσδήποτε επισημαίνουμε ότι στην περιοχή Λευκωσίας και ιδιαίτερα στη περιοχή Λακατάμειας χρειάζονται δύο επιπλέον δημοτικά σχολεία.

Δεδομένου ότι γίνεται διαρκώς μετακίνηση πληθυσμού και αλλάζουν τα δεδομένα, πρέπει το Γραφείο Προγραμματισμού να έχει άμεση και στενή επαφή με το Υπουργείο Παιδείας.

Αναφερόμενοι στα κτίσματα, επισημαίνουμε ότι τα κονδύλια για απαλλοτριώσεις χώρων στους οποίους κτίστηκαν σχολικά κτίρια που εγκρίνει το Κτηματολόγιο πρέπει, αφού υπάρχουν κονδύλια στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως, να πληρώνονται, γιατί διαφορετικά δεσμεύονται και ύστερα χρειάζεται αγώνας για αποδέσμευσή τους, πράγμα που απαιτεί και χρόνο, αλλά και στοιχίζει εννέα τοις εκατό τόκο στο κράτος. Θα πρέπει ακόμα να απλοποιηθεί η διαδικασία προώθησης των εργασιών και της πληρωμής των εργολάβων.

Το θέμα της δέσμευσης κονδυλίων δεν περιορίζεται μόνο στις απαλλοτριώσεις, αλλά σχεδόν παρουσιάζεται σ' όλες τις υπηρεσίες.

Μεγάλη ταλαιπωρία γίνεται με τα μεταφορικά των μαθητών. Στην περίπτωση αυτή και ενώ δεν πρόκειται για δαπάνη που χρειάζεται ειδική μελέτη, αφού το σχέδιο κάλυψης των μεταφορικών υπάρχει και τα κόμιστρα είναι σαφώς καθορισμένα από την αρμόδια υπηρεσία, το ποσό είναι δεσμευμένο. Η διαδικασία αυτή κατάντησε χρονοβόρα, που πολλές φορές γίνεται με άσκοπη αλληλογραφία και απώλεια χρόνου για πολλούς λειτουργούς. Εισηγούμαστε όπως το όλο θέμα εξεταστεί από ειδική επιτροπή και είμαστε βέβαιοι πως από την όλη έρευνα θα εξευρεθούν οι ορθές λύσεις.

Το Υπουργείο Παιδείας έχει ετοιμάσει σχέδια για αξιοποίηση του Γ.Σ.Π με την ανέγερση κρατικής βιβλιοθήκης και πινακοθήκης και πιστεύουμε σύντομα να προωθηθούν.

Μέσα στα πλαίσια της αναβάθμισης και του εκσυγχρονισμού των λυκείων προωθείται το Γενικό Λύκειο, στο οποίο εντάσσεται και η τεχνική εκπαίδευση υπό τη μορφή των Λ.Ε.Μ. Η ένταξη αυτή θα εξοικονομήσει συν τοις άλλοις και αρκετά χρήματα.

Στο μεταξύ προωθείται νομοσχέδιο για τους σκοπούς και τους στόχους της εκπαίδευσης. Γίνεται προσπάθεια βελτίωσης των καταλόγων διοριστέων καθηγητών, ώστε να είναι δυνατή η επιλογή των καλύτερων, ικανότερων και προσοντούχων.

Καταρτίζεται νέο σχέδιο υπηρεσίας για τον Διευθυντή της Κρατικής Βιβλιοθήκης και για το Διευθυντή του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών, καθώς και μελέτη του όλου συστήματος λειτουργίας του κέντρου.

Με λύπη διαπιστώνουμε ότι η Υπηρεσία Αναπτύξεως Προγραμμάτων και Εκδόσεων κατάντησε πολυδάπανη. Οι αποσπάσεις καθηγητών, και ιδιαίτερα της τεχνικής εκπαίδευσης, ανεβάζουν τα κόστα των εκδόσεων. Έχουμε την πεποίθηση ότι θα πρέπει να εξεταστεί το όλο θέμα. Ίσως θα ήταν συμφερότερο να προκηρύσσονται διαγωνισμοί συγγραφής των διάφορων εκδόσεων.

Στα πολιτιστικά θέματα το Υπουργείο Παιδείας αναπτύσσει μεγάλη δραστηριότητα. Όπως είδαμε, έγινε αναβάθμιση των πολιτιστικών εκδηλώσεων και τα "Κύπρια" ικανοποίησαν το κυπριακό κοινό.

Με ικανοποίηση πληροφορούμαστε ότι:

1) Καθιερώθηκε το "Αριστείο Γραμμάτων".
2) Δημιουργείται συμφωνική ορχήστρα.
3) Συνεστήθη το Συμβούλιο Ιστορικής Μνήμης αγώνα Ε.Ο.Κ.Α και ετοιμάζεται βιβλίο για τον απελευθερωτικό αγώνα του 55-59.
4) Ανανεώθηκε το μνημόνιο συνεργασίας με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας.
5) Οι εργασίες για τη Γυμναστιάδα που θα γίνει στη Λευκωσία από 14-21 Μαΐου 1994, βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο.
6) Ο Δήμος Αθηναίων κήρυξε το 1994 ως έτος της Κύπρου. Επίσης το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας μαζί με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της πατρίδας μας κήρυξαν το 1994 ως "το έτος της Κύπρου", και με σειρά εκδηλώσεων θα προβάλλεται η πατρίδα μας και το εθνικό μας πρόβλημα.

Προγραμματίζονται: Μεγάλη εκπαιδευτική έκθεση αρχές του 1994, ενίσχυση των λογοτεχνικών εκδηλώσεων, επιχορήγηση των εικαστικών εκδηλώσεων, επιχορήγηση μουσικών εκδηλώσεων και "Φεστιβάλ".

Δυο άλλοι τομείς που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή μας είναι ο καλλιτεχνικός και ο αθλητικός.

Στον καλλιτεχνικό τομέα πρωτεύοντα ρόλο διαδραματίζει ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου. Ο ρόλος του Θ.Ο.Κ. είναι πολύπλευρος και πρέπει να συμβάλλει στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του λαού μας, να διαπλάθει το ήθος, να επιμορφώνει τον άνθρωπο και να σφυρηλατεί την αγωνιστικότητα. Δυστυχώς θα υπογραμμίσουμε ότι το έργο αυτό δεν επιτελείται στο βαθμό που αναμέναμε. Γι' αυτό χρειάζονται βαθιές τομές και αναβάθμιση του όλου θεσμού. Τα τελευταία χρόνια ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου ουσιαστικά δε φθάνει στο λαό, αλλά περιορίζεται σ' ένα κυκλο στενό θεατών. Οπωσδήποτε χρειάζεται συνεχής ανανέωση του ρεπερτορίου, συνεχής επιμόρφωση των ηθοποιών και απαραίτητα πρέπει το Διοικητικό Συμβούλιο να απαρτίζεται από ανθρώπους που έχουν σχέση με το χώρο της Τέχνης.

Όσον αφορά τα οικονομικά δεδομένα του Θ.Ο.Κ, έχουμε την άποψη ότι θα ήταν πιο λειτουργήσιμο αν το όλο σύστημα επανεξετασθεί. Ενδεχομένως δε να μελετηθεί η δημιουργία ξεχωριστού φορέα που να απαλλάξει το Θ.Ο.Κ από την ευθύνη της επιχορήγησης του ελεύθερου θεάτρου και των άλλων πολιτιστικών οργανισμών.

Στον αθλητικό τομέα εκείνο που ιδιαίτερα μας απασχολεί είναι το ήθος και η συμπεριφορά των φιλάθλων και ιδιαίτερα στα γήπεδα. Ο ελληνισμός από αρχαιοτάτων χρόνων, μια και είναι ο πατέρας ουσιαστικά του αθλητισμού, διεκρίνετο για το αθλητικό του ήθος. Όπως γνωρίζουμε έχουν ήδη εγκριθεί οι κανονισμοί για τα γήπεδα και οι διάφορες ποινές για τους παραβάτες. Όμως αυτό δε μας ικανοποιεί, για τον απλούστατο λόγο ότι πρέπει να γίνει συνείδηση του λαού μας η ορθή αθλητική συμπεριφορά και η ορθή και αξιοπρεπής αντίκριση των αθλητικών εκδηλώσεων. Γι' αυτό πρέπει το Υπουργείο Παιδείας να καταβάλει αξιόλογη προσπάθεια στα σχολεία, ώστε η νέα γενιά να υιοθετήσει αυτό ακριβώς το πνεύμα.

Όσον αφορά την ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες στα σχολεία, όπως ο αγαπητός συνάδελφος κ. Φιλίππου έθιξε, το Υπουργείο Παιδείας στη σύσκεψη που είχαμε, στην οποία παρίστατο και ο αγαπητός συνάδελφος, μας διαβεβαίωσε διά των αντιπροσώπων του ότι υπάρχει σχέδιο έτοιμο που θα επιλύσει ολοκληρωτικά το όλο θέμα.

Ως εκπαιδευτικός γνωρίζω ότι από αρκετά χρόνια, ουσιαστικά η ένταξη των παιδιών αυτών γίνεται άτυπα, τόσο των τυφλών όσο και των κωφάλαλων και άλλων παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Κύριε Πρόεδρε, πριν τελειώσω θα ήθελα να σχολιάσω λίγο.

Τα κόμματα διά των αρχηγών και των εκπροσώπων τους ανέπτυξαν τις θέσεις τους και τη φιλοσοφία τους και εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για το εθνικό μας θέμα. Οι καιροί είναι δύσκολοι. Χρειάζεται ομοψυχία, σταθερή εθνική γραμμή και ενιαία πολιτική. Έχουμε υποχρέωση να παρουσιαστούμε ενωμένοι και αδιάσπαστοι. Πρέπει να χαράξουμε τα πλαίσια μέσα στα οποία θα κινηθούμε. Διαφορετικά, αν παρουσιαστούμε διχασμένοι στις ιστορικές αυτές στιγμές, θα κλάψουμε πικρά. Και η ιστορία θα μας κρίνει. Και θα μας κρίνει αδέκαστα.

Κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάς ήταν σκλαβωμένη για τετρακόσια χρόνια, αλλά δεν υπέκυψε. Κάποιες γυναίκες στο Ζάλογγο επέλεξαν το χορό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Κουκουμάς.

Α. ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητώντας τους προϋπολογισμούς ενός κράτους συζητούμε και την κοινωνικοοικονομική πολιτική της κυβέρνησης. Γιατί οι προϋπολογισμοί εκφράζουν σε αριθμούς (κονδύλια) αυτή την πολιτική, ιδιαίτερα όταν η κυβέρνηση είναι νέα, και άρχισε να εφαρμόζει δική της κοινωνικοοικονομική πολιτική, όπως είναι η συγκυβέρνηση ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ.

Οι αρχές που διέπουν την κοινωνικοοικονομική πολιτική της κυβέρνησης Κληρίδη διατυπώθηκαν πολλές φορές με ομιλίες, δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Υπουργού Οικονομικών και άλλων μελών της συγκυβέρνησης.

Κρίνοντας από τις δηλώσεις των κυβερνώντων, η κοινωνικο- οικονομική πολιτική της κυβέρνησης χαρακτηρίζεται και διέπεται από τη νεοσυντηρητική φιλοσοφία και το νεοφιλελευθερισμό στην οικονομία και στα κοινωνικά πράγματα. Μια τέτοια πολιτική εφαρμόζεται την τελευταία δεκαετία από τα δεξιά ευρωπαϊκά κόμματα που παίρνουν την εξουσία.

Η νεοφιλελεύθερη - νεοσυντηρητική οικονομική και κοινωνική πολιτική έχει ως στόχο τη φιλελευθεροποίηση της οικονομίας, την αποκρατικοποίηση (ιδιωτικοποίηση) δημόσιων και ημιδημόσιων οργανισμών και επιχειρήσεων, τον περιορισμό των μισθολογικών αυξήσεων ή και μείωση υφιστάμενων μισθών, κατάργηση της ΑΤΑ, επιβολή φορολογίας στην κατανάλωση, όπως είναι ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας και άλλη φορολογία σε βάρος των καταναλωτών -γενικά των εργαζομένων- ιδιαίτερα των μισθωτών. Μια τέτοια πολιτική μας ανέλυσε στην ουσία ο Υπουργός Οικονομικών, μιλώντας στις 21 Δεκεμβρίου 1993 στη Βουλή για τους Προϋπολογισμούς του 1994.

Δεν είναι παράξενο που η κυβερνητική κοινωνικοοικονομική πολιτική ταυτίζεται σχεδόν με την ίδια πολιτική της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ, μια πολιτική που επιδιώκουν για χρόνια τώρα να εφαρμόσουν οι πιο πάνω εργοδοτικές οργανώσεις και τώρα φαίνεται βρήκαν την ευκαιρία με τη διακυβέρνηση Κληρίδη. Ο στόχος των πιο πάνω είναι να στηρίξουν και να αναπτύξουν τις βιομηχανίες και επιχειρήσεις τους και να αυξήσουν τα κέρδη τους με την περαιτέρω εκμετάλλευση των εργαζομένων, μειώνοντας μισθούς και μεροκάματα, καταργώντας συλλογικές συμβάσεις, καταργώντας την ΑΤΑ και άλλα ωφελήματα των εργαζομένων, που επιτεύχθηκαν ύστερα από σκληρούς και μακροχρόνιους συνδικαλιστικούς εργατικούς αγώνες.

Προειδοποιούμε την κυβέρνηση ότι η εφαρμογή μιας τέτοιας κοινωνικοοικονομικής πολιτικής θα διαταράξει ανεπανόρθωτα και τελικά θ' ανατρέψει τη σχετική κοινωνική ισορροπία που υπάρχει στην Κύπρο, με ανυπολόγιστες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνέπειες.

Στην Κύπρο διαμορφώθηκε σταδιακά μια σχετική κοινωνική ισορροπία, που επιτεύχθηκε ύστερα από σκληρούς συνδικαλιστικούς, εργατικούς και άλλους κοινωνικούς αγώνες του λαού μας τα τελευταία πενήντα χρόνια, και μια προοδευτική εργατική και κοινωνική νομοθεσία που θέσπισε αυτή η Βουλή. Σημαντική επίσης ήταν και η συμβολή των προηγούμενων κυβερνήσεων στην επικράτηση αυτής της ισορροπίας, και εννοώ των κυβερνήσεων Μακαρίου, Κυπριανού και Βασιλείου, με τη σχετικά προοδευτική κοινωνικο- οικονομική πολιτική που ακολουθούσαν.

Είναι αυτή η σχετική κοινωνική ισορροπία που διατηρεί την ευημερία του λαού μας, το ικανοποιητικό βιοτικό του επίπεδο και τα κοινωνικοοικονομικά ωφελήματά του. Είναι αυτή η ισορροπία που υποβαστάζει τον πολιτικό μας αγώνα και την κοινωνική ομαλότητα στην πατρίδα μας.

Αν η κυβέρνηση Κληρίδη εφαρμόσει τη νεοσυντηρητική πολιτική που προδιέγραψε και υποστηρίζεται από τις εργοδοτικές οργανώσεις, τότε θα πληγεί ανεπανόρθωτα η κοινωνική ισορροπία, η ευημερία του λαού μας και θ' αρχίσει η οπισθοδρόμηση προς τη φτώχεια και την αθλιότητα, καταστάσεις που γνώρισε ο λαός μας επί αποικιοκρατίας και θα είναι ανυπολόγιστες οι αρνητικές επιπτώσεις στον πολιτικό μας αγώνα για μια δίκαιη, ειρηνική λυση του κυπριακού προβλήματος.

Γι' αυτό εμείς του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, η ΠΕΟ και άλλες δυνάμεις του κυπριακού συνδικαλιστικού κινήματος, θα αντισταθούμε με όλα τα νόμιμα μέσα που διαθέτουμε στην εφαρμογή μιας τέτοιας καταστροφικής για την Κύπρο κοινωνικοοικονομικής πολιτικής. Και αν τελικά εφαρμοστεί μια τέτοια πολιτική, θα φέρουν ακέραιη την ευθύνη για τις συνέπειές της αυτοί που τη σχέδιασαν και θα την εφαρμόσουν.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Μιλώντας για ιδιωτικοποίηση στην Κύπρο μπορούμε να πούμε ότι δεν μπορεί να γίνει ιδιωτικοποίηση, γιατί όλοι οι οργανισμοί, ημικρατικοί και κρατικοί που έχουμε, είναι κοινωνικοί φορείς, είναι φορείς οι οποίοι εξυπηρετούν το λαό. Αν αυτοί οι φορείς ιδιωτικοποιηθούν, αποκρατικοποιηθούν, τότε σταδιακά πιστεύω ότι θα επιφέρουν ένα βαρύ πλήγμα και στο κράτος και στην κυπριακή κοινωνία.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να αναφερθώ και στα κονδύλια του προϋπολογισμού που αφορούν την τοπική αυτοδιοίκηση, τις δημαρχούμενες περιοχές και την πολιτιστική ανάπτυξη. Ενώ τελευταία είχαμε σημαντικές εξελίξεις όσον αφορά την τοπική αυτοδιοίκηση, με την ανακήρυξη με δημοψηφίσματα πέντε νέων δήμων που ήταν συμβούλια βελτιώσεως, έτσι που οι εν ενεργεία δήμοι γίνονται είκοσι τρεις και αντιπροσωπεύουν πέραν του εβδομήντα πέντε τοις εκατό του πληθυσμού της Κύπρου, οι άλλοι εννέα είναι κατεχόμενοι, δυστυχώς ακόμα η χορηγία προς τους δήμους είναι πολύ πενιχρή. μόνο ένα εκατομμύριο και έμμεσα άλλα δυο εκατομμύρια με επιχορηγήσεις και πιστώσεις για έργα ανάπτυξης.

Πιστεύουμε ότι ένα μέρος των εισπράξεων του ΦΠΑ θα έπρεπε να δίνεται ως επιχορήγηση προς τους δήμους, γιατί τα δημοτικά συμβούλια απέδειξαν ότι μπορούν να κάνουν μεγάλα αναπτυξιακά έργα και με χαμηλότερο κόστος από το κράτος.

Αν θέλουμε να αναπτύξουμε την τοπική αυτοδιοίκηση σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, γιατί θέλουμε να μπούμε και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα και στην Ευρώπη, θα πρέπει να της παραχωρήσουμε περισσότερη οικονομική βοήθεια και περισσότερες εξουσίες.

Ένα άλλο κονδύλι του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης που θα ήθελα να σχολιάσω είναι το κονδύλι για την πολιτιστική ανάπτυξη, που είναι γύρω στο ενάμισι εκατομμύριο, το οποίο δεν αποτελεί ούτε το ένα τοις εκατό του Προϋπολογισμού Ανάπτυξης, που είναι γύρω στα εκατόν εβδομήντα εκατομμύρια λίρες.

Η Κύπρος χρειάζεται μεγάλη πολιτιστική υποδομή για να διατηρήσει τον πολιτισμό της και να τον αναπτύξει ως συστατικό στοιχείο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής του τόπου και ως καθρέφτη της εθνικής πολιτιστικής μας ταυτότητας.

Δυστυχώς, υπάρχει μια μεγάλη ανισορροπία μεταξύ κατανάλωσης από τη μια, (ξοδεύονται εκατοντάδες εκατομμύρια) και πνευματικού πολιτισμού από την άλλη (ξοδεύονται δυσανάλογα πολύ λίγα, γύρω στο ενάμισι εκατομμύριο). Σταδιακά αυτό θα οδηγήσει στον πολιτιστικό μαρασμό, στην ιδεολογική στειρότητα και στην πολιτιστική καταστροφή, και θα έχει μεγάλες συνέπειες στο ηθικό του λαού μας και στην ηθική τάξη της κυπριακής κοινωνίας. Αυτό πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη από την κυβέρνηση, από τη Βουλή και από τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς φορείς της κυπριακής κοινωνίας.

Από το συνάδελφο Θάσο Σοφοκλέους έγινε αναφορά για το ΘΟΚ. Πιστεύουμε ότι Ο ΘΟΚ επιτελεί σπουδαίο έργο, όσον αφορά την παραγωγή ζωντανών πολιτιστικών προγραμμάτων. Και αυτό το έργο του εκτιμήθηκε πολλές φορές και στο εξωτερικό και στην Ελλάδα και με βραβεία έργων του και με βραβεία ηθοποιών του ΘΟΚ, όπως έγινε πρόσφατα. Γι' αυτό δεν πρέπει να μειώνουμε το ρόλο του ΘΟΚ. Επίσης δεν πρέπει να μειώνουμε το ρόλο των άλλων σκηνών, όπως είναι του "Σατιρικού", όπως είναι του "Ένα" και της "ΕΘΑΛ" στη Λεμεσό. Έτσι πιστεύουμε ότι επιτελεί σπουδαίο έργο ο ΘΟΚ και είναι ο μόνος οργανισμός ο οποίος αναπτύσσει στην Κύπρο τη ζωντανή πολιτιστική παραγωγή. Δυστυχώς δεν έχουμε ένα τέτοιο άλλο οργανισμό.

Χαιρετίζουμε τα κονδύλια που μπαίνουν στον προϋπολογισμό για Όπερα, για άλλα έργα και για άλλα συγκροτήματα πολιτιστικά.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία, κύριοι συνάδελφοι,

Οι υπό συζήτηση προϋπολογισμοί δίνουν ξεκάθαρα το στίγμα των προσπαθειών της κυβέρνησης, οι οποίες έχουν δυο βασικούς στόχους. Πρώτο, να αντιμετωπίσουν την έντονη οικονομική ύφεση που πλήττει την κυπριακή οικονομία, ως αποτέλεσμα μιας αλόγιστης και σπάταλης πολιτικής που ακολουθήθηκε και, δεύτερο, να θέσουν τα θεμέλια μιας νέας δυναμικής αναπτυξιακής προσπάθειας, που θα φέρει την πατρίδα μας ακόμη πιο κοντά στον ευρωπαϊκό της στόχο.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως οι προϋπολογισμοί του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας έχουν έντονα αναπτυξιακό χαρακτήρα. Η νοικοκυρεμένη διαχείριση και η προσαρμογή στα πρότυπα και κατευθύνσεις που θέτει η συνθήκη για την πολιτική και οικονομική ένωση της Ευρώπης, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ταχεία εναρμόνιση της κυπριακής οικονομίας με τις οικονομίες των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρέπει να τονιστεί ότι βασική και πάγια πολιτική θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι η απρόσκοπτη και ορθολογική ανάπτυξη του βιοτικού επιπέδου του λαού. Στόχος που επιτυγχάνεται μέσω της ανάπτυξης ζωτικών τομέων της οικονομίας, όπως είναι αυτοί του εμπορίου, της βιομηχανίας και του τουρισμού.

Οι πιο πάνω τομείς που ολοένα και αποκτούν μεγαλύτερη σημασία στη διεθνή οικονομική δραστηριότητα, έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για την Κύπρο, η οποία αποτελεί και παραδοσιακά ένα από τα πλέον σημαντικά επιχειρηματικά κέντρα της νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι νομίζω κοινή η διαπίστωση πως οι τομείς του εμπορίου, της βιομηχανίας και του τουρισμού αντιμετωπίζουν οξύτατα προβλήματα που προέρχονται κυρίως από το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σημαντική μείωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας. Πρέπει να γίνει συνείδηση σε όλους τους κοινωνικούς εταίρους ότι το ευρωπαϊκό μας περιβάλλον είναι έντονα ανταγωνιστικό και ο βαθμός ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας επιβάλλεται να βελτιωθεί. Διαφορετικά το πλήγμα για το βιοτικό επίπεδο του λαού μας θα είναι καίριο.

Η επιδίωξη αυτή οδηγεί αυτομάτως και στην αυτονόητη θέση πως οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να επιδείξουν αυτοσυγκράτηση στην προβολή αιτημάτων και να κάνουν λελογισμένη χρήση και όχι κατάχρηση των δικαιωμάτων τους. Είμαστε, κύριοι συνάδελφοι, όλοι επιβάτες του ίδιου σκάφους. Και η μοίρα θα είναι κοινή για όλους μας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός στηρίξει την αναπτυξιακή προσπάθεια της κυβέρνησης, η οποία με τη σειρά της έχει τους πιο κάτω στόχους:

1. Ουσιαστική ενίσχυση της βιομηχανίας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.
2. Ενίσχυση των εξαγωγικών μηχανισμών του κράτους και προώθηση της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα. Στα πλαίσια αυτά επιδιώκεται η αναβάθμιση του ρόλου των εμπορικών μας ακολούθων και των υφιστάμενων εμπορικών κέντρων, καθώς και η ενίσχυση του ρόλου των πρεσβειών για προώθηση των εξαγωγών εκεί όπου δε λειτουργούν εμπορικά κέντρα.
3. Παροχή και νέων κινήτρων για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην Κύπρο, ιδιαίτερα σε προϊόντα υψηλής τεχνολογίας, καθώς και άρση των αντικινήτρων για πραγματοποίηση επενδύσεων από Κυπρίους στο εξωτερικό.
4. Συστηματική προβολή του τουριστικού προϊόντος της χώρας μας με έμφαση στη διαφύλαξη υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και προσέλκυση ποιοτικού τουρισμού.
5. Συνεχής προσπάθεια για εναρμόνιση των δομών της βιομηχανίας και του εμπορίου με τα πρότυπα που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πώς όμως υπηρετούνται οι πιο πάνω φιλόδοξοι στόχοι της κυβέρνησης;

Ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για το 1994 προβλέπει αύξηση του ποσού για τον τομέα του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας από 2.4 εκ. λίρες Κύπρου σε 5.5 εκ. λίρες Κύπρου. Απόδειξη ότι η κυβέρνηση προχωρεί αποφασιστικά στην υλοποίηση των προγραμματικών της διακηρύξεων.

Ο βιομηχανικός τομέας επηρεάζεται σήμερα δυσμενώς από τη γενικότερη μείωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Το υψηλό εργατικό κόστος ως ποσοστό κατά μονάδα τελειωμένου προϊόντος και η χαμηλή παραγωγικότητα της βιομηχανίας, λόγω της καθυστέρησης της προσαρμογής της στη σύγχρονη τεχνολογία και μεθόδους παραγωγής και εμπορίας προϊόντων, δημιουργούν σοβαρά προβλήματα. Προβλήματα επίσης δημιουργήθηκαν και εξαιτίας του γεγονότος ότι καταργήθηκαν σε αρκετές περιπτώσεις οι περιορισμοί στις εισαγωγές ή αυξήθηκαν απότομα και πρόωρα οι ποσοστώσεις σε επίπεδα πολύ πιο πάνω από αυτά που

προνοεί η συμφωνία για τελωνειακή ένωση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε μια περίοδο που η βιομηχανία αντιμετώπιζε διαρκώς επιδεινούμενα προβλήματα ανταγωνιστικότητας.

Με στόχο να δοθεί στη βιομηχανία το αναγκαίο περιθώριο να προσαρμοστεί και να αντεπεξέλθει στις δύσκολες συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας μείωσε τις ποσοστώσεις για αριθμό εισαγόμενων προϊόντων. Παράλληλα το Υπουργικό Συμβούλιο έχει ήδη αποφασίσει την επανεισαγωγή τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυήσεως Παραγγελιών από το εξωτερικό. Σκοπός του σχεδίου είναι να βοηθήσει τις βιομηχανίες να εξασφαλίσουν το αναγκαίο κεφάλαιο κινήσεως, για να εκτελέσουν απρόσκοπτα παραγγελίες που εξασφαλίζουν από το εξωτερικό.

Πρόσθετα έχουν αποφασιστεί και προωθούνται και τα πιο κάτω:

- Η κατασκευή δυο νέων βιομηχανικών περιοχών στη Λάρνακα και τον Ύψωνα.
- Φιλελευθεροποιείται το πλαίσιο ξένων επενδύσεων στην Κύπρο και επενδύσεων Κυπρίων στο εξωτερικό και προωθείται η απλοποίηση των διαδικασιών. Στα πλαίσια αυτά προβλέπεται και η εισαγωγή φορολογικών απαλλαγών για επενδύσεις σε νέα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας.
- Καταργούνται οι δασμοί για εισαγωγές από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για πρώτες ύλες στους τομείς ένδυσης, υπόδησης και βαλιτσοποιΐας, σε μια προσπάθεια να τονωθεί η ανταγωνιστικότητα παραδοσιακών κλάδων της βιομηχανίας μας.
- Ιδρύονται κέντρα παροχής υπηρεσιών και σχεδίων. Θα ήθελα στο σημείο αυτό να επισημάνω ότι οι προϋπολογισμοί προβλέπουν και την παροχή χορηγιών προς τις βιομηχανίες εκείνες που προχωρούν στην εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου βιομηχανικής ρύπανσης, ενώ το ίδιο το κράτος προχωρεί στη δημιουργία σύγχρονων σταθμών απόρριψης βιομηχανικών λυμάτων. Η βιομηχανική πολιτική της κυβέρνησης είναι διάχυτη από την ανάγκη για περιβαλλοντική προστασία.
- Παράλληλα μελετάται η εισαγωγή μέτρων που έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τη βιομηχανία να αντιμετωπίσει και να επιλύσει πάνω σε πιο μακροπρόθεσμη βάση τα προβλήματά της. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων την ίδρυση κέντρων παροχής υπηρεσιών και τη δημιουργία κοινοπραξιών εξαγωγής βιομηχανικών προϊόντων. Παράλληλα, προωθείται η εισαγωγή νομοθεσίας anti-dumping για προστασία της ντόπιας βιομηχανίας.
- Προωθείται επίσης η επέκταση της προτιμησιακής πολιτικής προς την εγχώρια βιομηχανία για σκοπούς προσφορών προς το δημόσιο και τους ημικρατικούς οργανισμούς, ώστε να καλύπτονται και τα ολοκληρωμένα σχέδια.

Τα πιο πάνω μέτρα εντάσσονται μέσα σε ένα ευρύτερο στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό που αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό και την αναζωογόνηση του τομέα της μεταποίησης και γενικότερα στη βελτίωση της δομής της οικονομίας.

Στον τομέα του εμπορίου θα ήθελα να σημειώσω επιγραμματικά:

- Την εισαγωγή νέων προτύπων για τα εισαγόμενα και εξαγόμενα προϊόντα, καθώς και την υιοθέτηση σειράς μέτρων για την αποτελεσματικότερη προστασία του καταναλωτή.

Και οι δυο πιο πάνω στόχοι υπηρετούν την εναρμόνιση της οικονομίας μας με τις αντίστοιχες των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Την ιδιαίτερη προσπάθεια που καταβάλλεται για την προώθηση των εξαγωγών παραδοσιακών κυπριακών προϊόντων, κρασιών και χαλλουμιών, σε παλιές και νέες αγορές.
- Την αναβάθμιση του ρόλου των εμπορικών κέντρων, των πρεσβειών και των εμπορικών μας ακολούθων σε μια γενικότερη εκστρατεία προώθησης των εξαγωγών. Νέα εμπορικά κέντρα προβλέπεται να λειτουργήσουν σύντομα στην Αυστρία και τη Σουηδία.
- Την προβολή της Κύπρου ως κέντρου υπεράκτιων δραστηριοτήτων.
- Την αύξηση της συμμετοχής σε εξειδικευμένες εκθέσεις του εξωτερικού.
- Την έκδοση ενημερωτικού δελτίου για την εμπορία γεωργικών προϊόντων, που θα περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρονται σε διάφορες αγορές.
- Την επίσπευση της μηχανογράφησης του τμήματος εμπορίου του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας.
- Την προσπάθεια που καταβάλλεται, ούτως ώστε το κόστος του χρήματος να κρατηθεί χαμηλά, για να βοηθείται η αναπτυξιακή προσπάθεια του τόπου.

Οφείλω τέλος να επισημάνω την ανάγκη να επισπευσθούν οι διαδικασίες απονομής της δικαιοσύνης και να απλοποιηθούν οι πολλές φορές δαιδαλώδεις γραφειοκρατικές διαδικασίες σε διάφορα κυβερνητικά τμήματα, ιδιαίτερα όμως στα τελωνεία. Το φαινόμενο της διακίνησης ακάλυπτων επιταγών, που προσλαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις, πρέπει να παταχθεί και η αστυνομία να εντείνει τις προσαγωγές στη δικαιοσύνη εκείνων που παρανομούν.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η τουριστική βιομηχανία της Κύπρου βρίσκεται σε ύφεση. Οι λόγοι είναι πολλοί. Σημειώνω τους πιο σημαντικούς:

1. Έχει μειωθεί σημαντικά η ανταγωνιστικότητα του κλάδου, ως αποτέλεσμα της απότομης αύξησης του κόστους λειτουργίας των ξενοδοχειακών μονάδων. Υπολογίζεται ότι τη διετία 1992-1994 το κόστος αυτό θα αυξηθεί περίπου 40%, τη στιγμή που οι τουριστικοί πράκτορες ζητούν οι τιμές να παραμείνουν καθηλωμένες στα ήδη χαμηλά επίπεδα του 1992.

2. Η οικονομική ύφεση που πλήττει την Ευρώπη.

3. Η ανισόρροπη αύξηση των ξενοδοχειακών μονάδων και το φαινόμενο των παράνομων και αυθαίρετων ξενοδοχειακών καταλυμάτων.

Η κυβέρνηση ορθά προσανατολίζεται στην αύξηση της συμμετοχής της στον Προϋπολογισμό του ΚΟΤ και στην ενίσχυση της προβολής του τουριστικού μας προϊόντος σε παραδοσιακές και νέες αγορές.

Η επιτυχία όμως του εγχειρήματος εξαρτάται και από τους ίδιους τους παράγοντες της τουριστικής βιομηχανίας, που θα πρέπει να κατανοήσουν ότι υπάρχουν όρια και η τυχόν υπέρβασή τους μπορεί να οδηγήσει τον κλάδο σε τέλμα, εξέλιξη βέβαια που θα πλήξει καίρια το σύνολο της κυπριακής οικονομίας.

Επιπρόσθετα θα ήθελα να αναφερθώ σε σειρά μέτρων που ήδη προωθούνται, όπως στη δασμολογική απαλλαγή εξοπλισμού για ανακαινίσεις ξενοδοχειακών μονάδων, στην παροχή κινήτρων για εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος, στον ορθολογικό έλεγχο της αύξησης των κλινών στα μέτρα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, στην αποτελεσματική αποτροπή αυθαίρετων οικοδομών και στο συστηματικό έλεγχο τιμών και υπηρεσιών.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφερθώ στο συνεργατικό κίνημα, που στην Κύπρο γεννήθηκε στις αρχές του αιώνα μας και είναι έκτοτε βαθιά ριζωμένο στη συνείδηση του λαού. Η κυβέρνηση και ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα εξακολουθήσει να στηρίζει το συνεργατικό κίνημα και θα μεριμνά για την περαιτέρω ανάπτυξή του, σε μια προσπάθεια να αναβαθμιστεί το βιοτικό επίπεδο του Κύπριου αγρότη.

Οι ζωτικοί κλάδοι της κυπριακής οικονομίας, στους οποίους εν συντομία αναφέρθηκα, βρίσκονται μπροστά σε κρίσιμα διλήμματα και σύγχρονες προκλήσεις. Το καίριο δίλημμα που θα πρέπει να απασχολήσει τους κοινωνικούς εταίρους είναι κατά πόσο θα επιτρέψουμε στους εαυτούς μας να εμπλακούμε στη δίνη αδιεξόδων και αλόγιστων διεκδικήσεων και αντεκδικήσεων, θέτοντας έτσι σε δοκιμασία την αντοχή της κυπριακής οικονομίας, ή επιχειρώντας μια υπέρβαση της επικίνδυνης λογικής του εγώ και επιδεικνύοντας πνεύμα συλλογικότητας και περισυλλογής, θα αποδυθούμε σε μια προσπάθεια βελτίωσης των επιδόσεών μας και ενίσχυσης της διαβρωμένης ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας.

Η κυβέρνηση με τους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς απαντά σ' αυτή την πρόκληση. Λέει ΝΑΙ στο νοικοκύρεμα της οικονομίας μας. Λέει ΝΑΙ στην ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Λέει ΝΑΙ στην ευρωπαϊκή πορεία. Εναπόκειται πλέον στις πολιτικές δυνάμεις του τόπου και τους κοινωνικούς εταίρους να επιδείξουν πνεύμα συνεργασίας, να ανταποκριθούν στην πρόκληση αυτή και να δώσουν τη δική τους θετική απάντηση για να πάμε όλοι μπροστά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όπως λέχθηκε επανειλημμένα από αυτό το βήμα, το Δημοκρατικό Κόμμα ουδέποτε έχασε την αυτοτέλεια και ανεξαρτησία του, ιδιαίτερα σαν κοινοβουλευτικό κόμμα, έναντι της Εκτελεστικής Εξουσίας, εξαιτίας της υποστήριξής του προς την κυβέρνηση. Το ΔΗΚΟ παραμένει μια αυτόνομη και ανεξάρτητη πολιτική δύναμη με μοναδικό κριτήριο το συμφέρον του κυπριακού λαού. Και με αυτό το κριτήριο έχουμε εξετάσει και φέτος, όπως και κάθε χρόνο, τους τρεις προϋπολογισμούς που έχει καταθέσει η κυβέρνηση. Ακούσαμε με προσοχή τα όσα μας εξήγησαν οι υπουργοί και οι αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες και τοποθετηθήκαμε στην Επιτροπή Οικονομικών υπέρ ή εναντίον συγκεκριμένων κονδυλίων με αντικειμενικά κριτήρια, προσπαθώντας από τη μια να ενισχύσουμε την κυβερνητική πολιτική, όπου συμφωνούσαμε, αλλά και να ασκήσουμε εποικοδομητική κριτική και παρέμβαση, όπου δεν ήμασταν σύμφωνοι.

Η σύνταξη των προϋπολογισμών δεν είναι έργο μερικών μηνών. Δεν μπορεί μια κυβέρνηση με την εκλογή της να αντιστρέψει απότομα την μέχρι τότε πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης χωρίς να δημιουργήσει αρνητικές επιπτώσεις. Αν γινόταν αυτό, τότε τίποτα δε θα προχωρούσε. Γιατί σε μια δημοκρατική χώρα, όπου γίνονται συχνές αλλαγές κυβερνήσεων, όταν η κάθε μια αναιρεί πλήρως την πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης, τότε καμιά πολιτική δεν ολοκληρώνεται. Γι' αυτό και πιστεύω ότι οι προϋπολογισμοί που συζητούμε σήμερα, σε μεγάλο βαθμό έχουν σχεδόν προκαθορισθεί από την μέχρι τώρα πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης και μόνο σε μικρό βαθμό αντικατοπτρίζουν την πολιτική της νέας. Και γι' αυτό, όταν θα κάνω αναφορά στην προηγούμενη κυβέρνηση, ας μη βιαστούν μερικοί συνάδελφοι να πεταχτούν πάνω και να με κατηγορήσουν ότι εξακολουθώ να αντιπολιτεύομαι την προηγούμενη κυβέρνηση με την ομιλία μου. Απλά αναφέρομαι σε μια πραγματικότητα, όπως τη βλέπω.

Και εδώ θα ήθελα να κάνω μια παρένθεση και να παρατηρήσω ότι ακούγοντας τις ομιλίες των συναδέλφων του ΛΚΕΛ δεν μπορώ να μη σκεφτώ ότι όλα σχεδόν όσα λένε σήμερα, σίγουρα ίσχυαν και για τα τελευταία χρόνια. Όταν όμως τα λέγαμε εμείς από αυτό το βήμα, μας χαρακτήριζαν σαν απλή άρνηση ή στείρα αντιπολίτευση. Πιστεύω ότι, όταν το ΛΚΕΛ νιώθει την επιθυμία να μας νουθετεί -κάτι που συχνά κάνει- θα πρέπει να εξετάζει ταυτόχρονα και τη δική του στάση. Δεν μπορεί από τη μια μέρα στην άλλη το άσπρο να γίνεται μαύρο. Εμείς δεν ισχυριστήκαμε ότι τα πράγματα έγιναν ξαφνικά ρόδινα. Ας μην ισχυρίζονται και οι άλλοι ότι όλα έγιναν ξαφνικά μαύρα και άραχνα.

Παρόλη όμως την επίδραση στους φετινούς προϋπολογισμούς της πολιτικής της προηγούμενης κυβέρνησης, σίγουρα υπάρχουν τομείς όπου μπορεί άμεσα να εφαρμοστεί η νέα πολιτική και ακόμα τομείς που επιβάλλεται να γίνει αυτό. Για παράδειγμα η μακροοικονομική πολιτική μπορεί να προωθηθεί άμεσα με τους προϋπολογισμούς, όπως είναι η συγκράτηση των δαπανών ή η μείωση του ελλείμματος ή η επενδυτική δημοσιονομική πολιτική. Σ' αυτούς του τομείς επιβάλλεται πάντα η άμεση έναρξη εφαρμογής νέας πολιτικής, ούτως ώστε να αρχίσει να αποδίδει έγκαιρα, αλλά και να αντιστραφεί η οποιαδήποτε αρνητική πορεία που ακολουθούσε ο τόπος.

Όμως υπάρχουν και τομείς όπου, αν και δεν επιβάλλεται από την οικονομολογική σκοπιά η άμεση εφαρμογή νέας πολιτικής, αυτό είναι δυνατό και χρήσιμο. Και ακριβώς με μερικούς από αυτούς θα ασχοληθώ αργότερα στην ομιλία μου.

Βέβαια αυτό δε σημαίνει ότι οι άλλοι τομείς, με τους οποίους ούτε εγώ ούτε οι συνάδελφοι του ΔΗΚΟ θα ασχοληθούμε συγκεκριμένα με τις ομιλίες μας, δε θεωρούνται από εμάς σημαντικοί. Ούτε ότι, όπου δε γίνεται ρητή αναφορά, είτε επιδοκιμαστική είτε επικριτική, αυτό σημαίνει αυτόματη έγκριση ή απόρριψη αντίστοιχα. Η γενικότερη θέση του ΔΗΚΟ έναντι των προϋπολογισμών βγαίνει, όχι μόνο από την ομιλία του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου μας, ούτε μόνο από το σύνολο των ομιλιών των Βουλευτών του κόμματός μας, αλλά και από την ανάλογη ψήφο που θα δώσουμε στους προϋπολογισμούς σαν σύνολο, αλλά και στα επιμέρους κονδύλια.

Και θέλω να τονίσω από την αρχή ότι οποιαδήποτε επικριτικά σχόλια εκφράστηκαν ή θα εκφραστούν σχετικά με τους προϋπολογισμούς του 1994, ούτε πρέπει να παρουσιαστούν από τους συνήθεις επιτήδειους σαν κρίση στη συνεργασία του

ΔΗΚΟ με την κυβέρνηση ούτε και να θεωρηθούν ότι αμφισβητούν την τραγική οικονομική κατάσταση που παρέδωσε η προηγούμενη κυβέρνηση, που σε πέντε χρόνια όχι μόνο υπερδιπλασίασε το δημόσιο χρέος, εξάντλησε τα συναλλαγματικά αποθέματα και χρεοκόπησε το κράτος, αλλά και κανένα σημαντικό έργο υποδομής δεν άφησε.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι προϋπολογισμοί του κράτους είναι η κατεξοχήν έκφραση και ο βασικός μηχανισμός υλοποίησης της κυβερνητικής πολιτικής. Και σ' αυτό το εθνικό σημείο ίσως να διαφωνώ λίγο με τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπό μας, αλλά μέσα στο ΔΗΚΟ πάντα είχαμε πολυφωνία. Μέσα από τους προϋπολογισμούς, η κάθε κυβέρνηση προωθεί τα έργα που θεωρεί σημαντικά και τους δίνει προτεραιότητα ή χαράσσει πολιτική με την ανάλογη κατανομή κονδυλίων. Κατ' αρχήν βέβαια την οικονομική πολιτική, γιατί είναι μέσω των προϋπολογισμών που καθορίζει η κυβέρνηση την πορεία που θα ακολουθήσει η οικονομία του τόπου, τους τρόπους με τους οποίους θα διορθωθούν προβλήματα όπως ο πληθωρισμός, θα καλυφθεί το έλλειμμα, θα προωθηθεί η ανάκαμψη, θα αυξηθεί ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας. Όμως μέσω των προϋπολογισμών καθορίζονται ακόμα και άλλες πτυχές της κυβερνητικής πολιτικής, όπως η κοινωνική, η εκπαιδευτική, ακόμα και η εξωτερική πολιτική.

Δε θα ασχοληθώ με τα οικονομικά μεγέθη, όπως έχουν εκφραστεί μέσα από τους προϋπολογισμούς που κατέθεσε η κυβέρνηση. Έχουν ήδη λεχθεί πολλά, και είμαι σίγουρος ότι θα λεχθούν και άλλα στην πορεία αυτής της συζήτησης. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ ήδη ανέφερε τις βασικές μας θέσεις, όσον αφορά την οικονομική πτυχή των προϋπολογισμών. Εγώ θα ήθελα, λόγω έλλειψης χρόνου, να σταθώ μόνο σε δύο-τρία επιμέρους ζητήματα που εγείρονται στους προϋπολογισμούς.

Κατ' αρχήν θα πρέπει να γίνει πιστεύω από όλους παραδεχτό ότι οι φετεινοί προϋπολογισμοί σε περιεχόμενο δε διαφέρουν δραστικά από τους προηγούμενους, παρά μόνο στη συγκράτηση των δαπανών και στην πραγματική προσπάθεια περιορισμού του δημοσιονομικού ελλείμματος, κάτι που το θεωρούμε βέβαια ιδιαίτερα σημαντικό και το επικροτούμε και υπερθεματίζουμε. Όμως από κεί και πέρα δεν περιέχουν κάποια πρωτοβουλία ιδιαίτερα πρωτοποριακή, κανένα σημαντικό σημάδι ή φανερή ένδειξη της καινούργιας πολιτικής που θα ακολουθήσει ή ακολουθεί η νέα κυβέρνηση.

Δέχομαι, όπως είπα και στην αρχή της ομιλίας μου, ότι η νέα κυβέρνηση δεν μπορούσε μόλις ανάλαβε να δώσει άμεσα αποτελέσματα ούτε και να αλλάξει μέσα σε μερικούς μήνες τη μέχρι τώρα πολιτική. Αυτό σίγουρα είναι μια πραγματικότητα και οποιοσδήποτε την αμφισβητεί δεν είναι καλοπροαίρετος. Όμως αυτό ισχύει κυρίως σε θέματα πάγιας πολιτικής ή σε θέματα μεγάλων αναπτυξιακών προγραμμάτων ή ακόμα σε μακροπρόθεσμα πράγματα, όπως της υδατικής πολιτικής ή της πολεοδομικής αντίληψης ή ακόμα και της εξωτερικής πολιτικής.

Υπάρχουν όμως τομείς για τους οποίους ο κυπριακός λαός περίμενε από τη νέα κυβέρνηση την άμεση χάραξη μιας νέας γραμμής, μια νέα πνοή στα θέματα αυτά, μια πολιτική που θα οδηγούσε την Κύπρο έξω από την αποτελμάτωση που μας έχει ρίξει η προηγούμενη κυβέρνηση, για να δοθεί επιτέλους μια ελπίδα στον κυπριακό λαό ότι τα πράγματα θα βελτιωθούν στο μέλλον.

Και δε μιλώ για έργα βιτρίνας. Τα τελευταία χρόνια τα χορτάσαμε και τα βαρεθήκαμε. Μιλώ για έργα ουσίας, έργα υποδομής, έργα που θα είναι η βάση αυτής της νέας, μοντέρνας, αποτελεσματικής πολιτικής που όλοι μας περιμένουμε. Και είμαι βέβαιος ότι σύντομα η κυβέρνηση θα υλοποιήσει ενεργότερα μια έντονη πολιτική.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να κάνω μια ενδεικτική αναφορά σε δύο -τρία σημεία των προϋπολογισμών που θεωρώ σημαντικά και αρχίζω από το θέμα του πολιτισμού.

Σίγουρα δεχόμαστε τις καλές προθέσεις της κυβέρνησης και συμφωνούμε με την πρώτη κίνηση μετονομασίας του Υπουργείου Παιδείας και σε Πολιτισμού. Όμως δεν μπορεί σε ένα προϋπολογισμό 140 περίπου εκατομμυρίων λιρών, όπως είναι του Υπουργείου Παιδείας, τα πολιτιστικά να παίρνουν μόνο 3 - 4 εκατομμύρια. Όσο καλές και νά 'ναι οι προθέσεις, χωρίς τα ανάλογα κονδύλια δεν θα μπορέσουν να γίνουν τομές στην υποδομή, για να δοθεί πραγματική ώθηση στα πολιτιστικά πράγματα του τόπου μας. Πιστεύουμε ότι, για να λέγεται πραγματικά Υπουργείο Πολιτισμού θα πρέπει να διαθέτει και τα ανάλογα κονδύλια, για να εφαρμόζει πολιτιστική πολιτική. Ταυτόχρονα όμως χρειάζεται και μια καθορισμένη, ουσιαστική πολιτική στα πολιτιστικά, χωρίς να καταφεύγουμε σε επιφανειακές λύσεις και μπαλώματα, όπως γινόταν τα τελευταία χρόνια.

Ενδεικτικά αναφέρω ότι θέση μας είναι ότι τα προβλήματα του ΘΟΚ θα πρέπει επιτέλους να λυθούν οριστικά και η θεατρική παιδεία θα πρέπει να φτάσει σε όλα τα στρώματα του λαού. Τα φεστιβάλ, τουλάχιστον τα κρατικά, θα πρέπει επιτέλους να έχουν τη βαρύτητα που δηλώνει το όνομά τους. Το ΔΗΚΟ υποστηρίζει τις τέχνες και τον πολιτισμό και θα σταθεί στο πλευρό της κυβέρνησης για την προώθησή τους. Όμως, όπως έχουμε αποδείξει και στο παρελθόν, δε θα διστάζουμε να απορρίπτουμε κονδύλια που θεωρούμε χωρίς ουσία και αντίκρισμα, ακόμα και αν μερικοί θα το χρησιμοποιήσουν για να μας κατηγορήσουν ότι εμποδίζουμε με αυτό τον τρόπο την πολιτιστική ανάπτυξη.

Χρειάζεται ακόμα σημαντική ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα σ' όλους τους τομείς των τεχνών και του πολιτισμού. Χωρίς την ιδιωτική πρωτοβουλία, δε θα υπάρξει πολιτιστική ανάπτυξη στον τόπο μας, γι' αυτό και συμφωνούμε με τις χορηγίες που δίνονται σε ιδιώτες για την ενίσχυση των διαφόρων πτυχών του πολιτισμού και εισηγούμαστε την αύξηση τους στο μέλλον. Θα θέλαμε όμως ταυτόχρονα το Υπουργείο να ελέγχει την αποτελεσματικότητά τους και να εξετάζει αν τελικά όντως συμβάλλουν αποτελεσματικά στην ανάπτυξη του πολιτισμού, αν αξιοποιούνται σωστά και αν πράγματι είναι η πιο κατάλληλη μέθοδος ενίσχυσης της ιδιωτικής προσπάθειας.

Τέλος εισηγούμαστε ότι ακόμα μεγαλύτερο βάρος θα πρέπει να δοθεί στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς μας, αλλά και στην πολιτιστική αποκέντρωση, ενισχύοντας τα πολιτιστικά κέντρα της υπαίθρου όχι μόνο οικονομικά, αλλά και με κάθε άλλου είδους έμπρακτη βοήθεια.

Ένας ακόμα τομέας που θεωρούμε ότι χρειάζεται μεγαλύτερη οικονομική ενίσχυση είναι ο αθλητισμός. Λυπούμαστε να παρατηρήσουμε ότι, όπως και η προηγούμενη κυβέρνηση έτσι και η νέα, όχι μόνο δεν αναπληρεί τα έσοδα που έχασε ο ΚΟΑ, εξαιτίας των άλλων παιχνιδιών και στοιχημάτων που έχουν επιτραπεί, αλλά του δίνει και μειωμένη χορηγία. Η Βουλή μέσω της Επιτροπής Παιδείας, όταν έδινε έγκριση στη σχετική νομοθεσία, έθετε ως όρο να μη μειωθούν τα έσοδα του ΚΟΑ, που είναι το βασικό στήριγμα του αθλητισμού στην Κύπρο, και το ΔΗΚΟ καλεί σήμερα την κυβέρνηση να επανορθώσει αυτή την παράλειψη.

Ακόμα πιστεύουμε στην ανάγκη ενίσχυσης του σχολικού αθλητισμού. Αυτά που σήμερα προσφέρονται στους αθλητές στις ελεύθερες τους ώρες μέσω του Α.Γ.Ο., θα πρέπει να είναι στο καθημερινό πρόγραμμα των σχολείων και ιδίως των δημοτικών. Η αγάπη για τον αθλητισμό θα πρέπει να εμφυσηθεί στους νέους από μικρή ηλικία. Για τους περισσότερους από αυτούς το μέλλον επιφυλάσσει καθιστική ζωή και αν δε μάθουν από νωρίς να ασχολούνται με τον αθλητισμό και να ασκούνται, σίγουρα θα έχουν σε κατοπινό στάδιο της ζωής τους προβλήματα υγείας. Εξίσου σημαντικό επιχείρημα είναι και το ότι ο πρωταθλητισμός αρχίζει από αυτή την νεαρή ηλικία.

Γι' αυτό εισηγούμαστε ότι πρέπει να αυξηθούν στα σχολεία οι ώρες της γυμναστικής, καθώς και οι αθλητικοί χώροι και οι χώροι άσκησης, που θα πρέπει να είναι σύγχρονοι και να προσφέρονται για ολόχρονη άσκηση. Λυπούμαστε να παρατηρήσουμε ότι φέτος είναι μειωμένο το κονδύλι για το σχολικό αθλητισμό. Ελπίζουμε ότι η κυβέρνηση θα ακολουθήσει πολιτική στον τομέα αυτό, όπως την έχω περιγράψει και ότι σύντομα θα έρθει στη Βουλή με συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς ή με τροποποιητικά νομοσχέδια για την υλοποίησή της.

Και στο περιβάλλον θα αναμένουμε μια πιο αποφασιστική πολιτική και έντονη δραστηριοποίηση από την κυβέρνηση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια. Δεχόμαστε ότι δεν της δόθηκε ακόμα αρκετός χρόνος για να το πραγματοποιήσει, αλλά και ότι οι αδυναμίες που υπήρχαν μέχρι τώρα στη χάραξη και εφαρμογή ενιαίας και σταθερής κυβερνητικής περιβαλλοντικής πολιτικής είναι δύσκολο να ξεπεραστούν. Το ΔΗΚΟ πιστεύει όμως ότι πέρα από την μετονομασία ενός Υπουργείου και σε "Περιβάλλοντος" θα πρέπει να γίνουν τομές και να ληφθούν δραστικά μέτρα, για χάραξη ενιαίας, αποτελεσματικής πολιτικής με πρακτικά αποτελέσματα και όχι, όπως γινόταν μέχρι τώρα, σπασμωδικές αντιμετωπίσεις πιεστικών προβλημάτων, όταν και όποτε εμφανίζονται.

Πέρα από την οργάνωση των κυβερνητικών υπηρεσιών για την προώθηση μιας σωστής περιβαλλοντικής πολιτικής, πέρα από την υιοθέτηση σύγχρονης νομοθεσίας για την αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος και πέρα από τη γενική δικαιοδοσία του Γενικού Εισαγγελία να προχωρεί σε ποινική δίωξη εναντίον όσων καταστρέφουν το περιβάλλον, εισηγούμαστε η κυβέρνηση να προωθήσει την ίδρυση μιας ανεξάρτητης υπηρεσίας ή επιτροπής, που θα διερευνά και θα καταγγέλει όλες τις περιπτώσεις καταστροφής του περιβάλλοντος, ανεπηρέαστη από συμφέροντα είτε γεωργών είτε βιομηχάνων είτε άλλων ομάδων πίεσης, με τρόπο όμως τεκμηριωμένο και αντικειμενικό.

Δυστυχώς, αυτές τις μέρες οι Κύπριοι πολίτες ζούν σε μια αβεβαιότητα και σύγχυση ως προς το τι καταστρέφει και βλάπτει το περιβάλλον και τι όχι. Δεν υπάρχει δυστυχώς η κατάλληλη διαφώτιση. Αλλά δεν υπάρχει ούτε και πίστη στο ότι πράγματι υπάρχει ουσιαστικό κυβερνητικό ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος. Γι' αυτό μια ενιαία ερευνητική υπηρεσία, που θα καταγγέλλει, και ιδιαίτερα αυτεπάγγελτα, τη ρύπανση του περιβάλλοντος, θα ξαναδώσει στους πολίτες την απαραίτητη εμπιστοσύνη προς το κράτος στον τομέα αυτό.

Και μια και βρίσκομαι στο ζήτημα του περιβάλλοντος θα ήθελα να αναφερθώ σε μια κατηγορία έργων που, ενώ έχουν άμεση επίδραση στο περιβάλλον, δυστυχώς δίνουν πολλές φορές την εντύπωση ότι αυτές οι επιπτώσεις δεν έχουν εξεταστεί.

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι κατασκευές μεγάλων οδικών έργων. Δυστυχώς, έχει δοθεί σε πολλές περιπτώσεις η εντύπωση ότι οι δρόμοι σχεδιάζονται και κατασκευάζονται σαν να μην αφορούν ανθρώπους, αλλά σαν να πρόκειται να γίνουν σε κάποια έρημο. Υπάρχουν περιπτώσεις που φαίνεται ότι το σχεδιαστήριο δεν έχει καμιά σχέση με την πραγματικότητα και οι γραμμές τραβιούνται με τον ίδιο τρόπο που κάποτε οι αποικιοκράτες χάρασσαν σύνορα.

Η Βουλή έχει επανειλημμένα δείξει την αναγκαία ευαισθησία για διαφοροποίηση αυτών των σχεδίων, αλλά και συχνά επενέβηκε για την αποκοπή των σχετικών κονδυλίων μέχρις ότου επανεξεταστούν. Αυτό όμως το παιχνίδι που παίζεται τα τελευταία χρόνια -η κυβέρνηση να προτείνει και η Βουλή "να κόβει"- πρέπει να σταματήσει.

Καλούμε την κυβέρνηση να επανεξετάσει όλα τα μεγάλα οδικά έργα, να θέσει νέες προτεραιότητες, να λάβει υπόψη τις λογικές, και μόνο αυτές, ευαισθησίες των κατοίκων της κάθε περιοχής και να σχεδιάσει κυκλοφοριακά συστήματα, που στόχο θα έχουν να εξυπηρετούν τις πραγματικές ανάγκες των πολιτών και όχι ίσως τις φιλοδοξίες κάποιων τεχνικών.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ένα άλλο μεγάλο έργο που πράγματι με τρομάζει είναι το σύμπλεγμα των νέων κυβερνητικών κτιρίων. Δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει ότι, όταν λήφθηκε αρχικά η απόφαση γι' αυτό το μεγαθήριο, όλες οι περιστάσεις ήταν διαφορετικές από ό,τι σήμερα. Η Λευκωσία και η Κύπρος ήταν ολόκληρες, το περιβάλλον σχεδόν ανέπαφο, οι πολεοδομικές και οι περιβαλλοντικές αντιλήψεις για το οικοδομημένο περιβάλλον διαφορετικές, αλλά και οι πραγματικές ανάγκες σεβασμού του, όπως τότε νομίζαμε, λιγότερο επιτακτικές.

Σήμερα η ιδέα της κατασκευής μια τσιμεντούπολης στη μέση της Λευκωσίας, με το κυκλοφοριακό χάος που θα προκαλούν οι εκατοντάδες ή και χιλιάδες δημόσιοι υπάλληλοι, που θα κινούνται από και προς τα γραφεία τους την ίδια ακριβώς ώρα, με τρομοκρατεί.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αναφέρομαι στο μεγαλύτερο ίσως κτιριακό έργο που θα γίνει ποτέ στην Κύπρο. Ας βεβαιωθούμε ότι δε θα είναι κάτι για το οποίο θα μας επικρίνουν οι επερχόμενες γενιές. Ας δείξει η κυβέρνηση -και η Βουλή στην Έκθεσή της ήδη το υποδεικνύει- το αναγκαίο θάρρος και να εξετάσει εξυπαρχής το θέμα των κτιριακών αναγκών του κράτους και των λύσεών τους. Και αυτό βέβαια να μη γίνει σε βάρος των δημόσιων υπαλλήλων, που απαραίτητα θα πρέπει να μεταστεγαστούν σε σύγχρονους χώρους, και ας βρεθούν είτε ιδιωτικοί είτε άλλοι για το προσωρινό αυτό μέτρο. Ούτε βέβαια θα πρέπει να επηρεαστούν και οποιαδήποτε άλλα ιδιωτικά συμφέροντα ή δικαιώματα από την αναστολή και πιθανώς αλλαγή της απόφασης. Όμως καλύτερα ένα - δύο χρόνια ακόμα λίγες ταλαιπωρίες για όλους μας, αλλά τουλάχιστον το έργο που θα γίνει να είναι ένα, που θα μας κάνει όλους περήφανους και στο παρόν και στο μέλλον.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω να εγείρω ακόμα ένα σοβαρό θέμα. Το μερίδιο των προϋπολογισμών που αναλογεί στην επαρχία Λευκωσίας. Δυστυχώς η μεγαλύτερη επαρχία είναι και η πιο παραμελημένη. Σίγουρα αναγνωρίζουμε τη σημαντική ανάγκη ενίσχυσης των άλλων επαρχιών, τόσο των αστικών περιοχών τους όσο και της υπαίθρου. Ήρθε όμως τώρα η σειρά της Λευκωσίας.

Στη Λευκωσία δεν έχουν γίνει, για πολλά χρόνια τώρα, σημαντικά έργα υποδομής ούτε και έχουν επενδυθεί ποσά που να δικαιολογούν τον τίτλο της πρωτεύουσας ή της μεγαλύτερης επαρχίας. Όχι μόνο περιοχές, όπως η Πιτσιλιά ή η Μαραθάσα που έχουν τα τελευταία χρόνια ουσιαστικά εγκαταλειφθεί, αλλά και οι ίδιες οι αστικές περιοχές, ιδιαίτερα του Δήμου Λευκωσίας, είναι στα πρόθυρα χρεοκοπίας.

Πιστεύω ότι ήρθε ο καιρός να δοθεί και στη Λευκωσία η σημασία που δικαιούται. Ούτε αεροδρόμια ούτε λιμάνια ούτε παραλίες, ούτε τουρισμό διαθέτει η Λευκωσία. Αντίθετα διαθέτει τη μεγαλύτερη γραμμή αντιπαράθεσης με τον Τούρκο κατακτητή και ένα μεγάλο μέρος υπό κατοχή, την πιο σοβαρή υδατική έλλειψη, τις μεγαλύτερες εστίες ρύπανσης του περιβάλλοντος, ένα ανεπαρκές οδικό δίκτυο στις ορεινές περιοχές και μια εγκλωβισμένη περιοχή, τον Κάτω Πύργο.

Πιστεύω ότι μιλώ εκ μέρους όλων των Βουλευτών της Λευκωσίας, όταν καλώ την κυβέρνηση να αλλάξει την πολιτική που ακολουθήθηκε μέχρι σήμερα και να αναθέσει στα αρμόδια τμήματα να μελετήσουν υλοποιήσιμους τρόπους ενίσχυσης και αναβάθμισης της επαρχίας Λευκωσίας και να αρχίσει στο σύντομο μέλλον η εφαρμογή τους, για να μπορούμε πλέον να μιλάμε για ισότιμη κατανομή των κρατικών κυνδυλίων.

Τελειώνοντας θα ήθελα να αναφερθώ στους προϋπολογισμούς από μία άλλη σκοπιά. Αυτή των νέων. Τι περιμένουν οι νέοι από το κράτος μέσω των προϋπολογισμών και τι θα ήθελαν να έβλεπαν να γίνεται.

Η κυπριακή νεολαία είναι σήμερα το πιο παραμελημένο τμήμα του κυπριακού λαού. Δεν έχουν δυστυχώς ακόμα, και το τονίζω το "ακόμα", την οργάνωση, τη δύναμη και την επιρροή, σε βαθμό που να εξασφαλίζει στα αιτήματα τους, στα προβλήματα τους, πέρα από κάποια συγκαταβατικά χαμόγελα, και πρακτικά αποτελέσματα.

Ναι, σίγουρα η Κύπρος γέμισε με ειδικούς για θέματα νεολαίας. Όλοι συζητούν και εκφέρουν απόψεις για τα προβλήματα των νέων, και βέβαια όλοι καταλήγουν στο τέλος ότι την ευθύνη την έχουν πάντα κάποιοι άλλοι. Οι γονείς τα φορτώνουν στους καθηγητές, οι καθηγητές στα κόμματα, τα κόμματα στην κυβέρνηση, η κυβέρνηση στη Βουλή, αλλά στο μεταξύ κανένας δεν κάνει τίποτα ουσιαστικό για να διορθώσει τα κακώς έχοντα.

Κι όμως. Η κάθε πολιτική απόφαση, η κάθε κυβερνητική ενέργεια, το κάθε κονδύλι που κόβεται ή εγκρίνεται, πάντα θα έχει επιπτώσεις πάνω στη νεολαία. Γιατί σίγουρα το κάθε επιμέρους τμήμα του προϋπολογισμού επηρεάζει πάντα κάποια ομάδα πολιτών. Όμως όλα μαζί επηρεάζουν πάντοτε τους νέους, που θα κληθούν αύριο, όχι μόνο να ζήσουν με τις συνέπειες αυτών των αποφάσεων, αλλά και συχνά να τις διορθώνουν.

Γι' αυτό και οι νέοι, όποτε κατατίθενται προϋπολογισμοί, περιμένουν με αγωνία να δουν τι έχει αλλάξει, τι νέο προτείνεται, ποιο νέο βήμα γίνεται. Και φέτος περίμεναν μια κάποια αρχή, μια μικρή ένδειξη ανανέωσης, τουλάχιστο σε τομείς όπως το περιβάλλον, ο πολιτισμός, η παιδεία, τα θέματα νέων.

Οφείλω με λύπη μου να παραδεχτώ ότι στους προϋπολογισμούς του 1994 δεν προτείνεται κανένα έργο υποδομής για τους νέους. Είναι αλήθεια ότι ο Φορέας Νεολαίας, που τα τελευταία χρόνια κατ' επίφαση και θεωρητικά εφάρμοζε την κυβερνητική πολιτική για θέματα νεολαίας, είναι υπό επαναξιολόγηση και αναδιάρθρωση. Και συμφωνούμε και υπερθεματίζουμε αυτή την απόφαση, για να μπορέσει επιτέλους να καταστεί πιο αποτελεσματικός και ουσιαστικός.

Όμως εμείς πάντα πιστεύαμε ότι πέρα από τον Φορέα όλη η κρατική μηχανή έχει υποχρέωση να εφαρμόζει και να προωθεί πολιτική και έργα για τους νέους. Και δε δεχόμαστε σαν δικαιολογία τη μεταβατική περίοδο του Φορέα. Ποιοι είναι οι νέοι τομείς, πού είναι τα νέα έργα, πού είναι η πολιτική για τους νέους; Δυστυχώς φαίνεται ότι όλα σταμάτησαν και περιμένουμε πότε επιτέλους θα ψηφιστεί ο νόμος του Φορέα. Εντάξει, ας υποθέσουμε ότι ψηφίζεται. Ύστερα; Μέχρι να αποφασισθούν οι αρμοδιότητες του, μέχρι να προσληφθεί το κατάλληλο προσωπικό, μέχρι να αρχίσει να δουλεύει, θα έχει περάσει στην καλύτερη περίπτωση ένας χρόνος, ένας χαμένος χρόνος.

Γι' αυτό καλούμε την κυβέρνηση με συμπληρωματικούς ή τροποποιητικούς προϋπολογισμούς, να προωθήσει έργα ουσίας για τους νέους -και όχι τα έργα βιτρίνας της προηγούμενης πενταετίας- είτε μέσω του Φορέα είτε μέσω των υπουργείων είτε μέσω οποιουδήποτε άλλου οργανισμού.

Πέρα από αυτό όμως, οι νέοι της Κύπρου περίμεναν μέσα από τους προϋπολογισμούς την ένδειξη μιας νέας πολιτικής, μιας νέας φιλοσοφίας, μιας νέας προσέγγισης στα ζητήματα και στα προβλήματα του τόπου μας. Μια ένδειξη που θα μπορούσε να είναι χειροπιαστή μέσα από τα διάφορα κονδύλια. Βέβαια πιστώνεται η νέα κυβέρνηση με την ανάγκη για ακόμα λίγο χρόνο. Όμως πρέπει να γίνει σαφές ότι για τους επόμενους προϋπολογισμούς οι απαιτήσεις των νέων θα είναι μεγαλύτερες. Κι ακόμα θα περιμένουν να δουν στο μεσοδιάστημα την αλλαγή προς μια πιο σύγχρονη πολιτική αντίληψη των πραγμάτων, μια διαφορετική αντιμετώπιση των ιδίων και των θεμάτων τους, όχι σαν αντικείμενο και δέκτη πολιτικής, αλλά ως τον μεγαλύτερο κοινωνικό εταίρο, το μεγαλύτερο τμήμα του κυπριακού λαού με τους περισσότερους και τους πιο ιδιαίτερους προβληματισμούς.

Γι' αυτό και οι νέοι, είτε μαθητές είτε φοιτητές είτε νέοι επιστήμονες, διεκδικούν τη συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων και όχι μόνο σ' αυτές που θεωρούνται "θέματα νέων", αλλά σε όλα τα ζητήματα, γιατί αδιαμφησβήτητα είναι όλα τα ζητήματα θέματα των νέων. Και ζητούν επιτέλους να αναγνωριστούν ως ισότιμοι πολίτες κι όχι δεύτερης κατηγορίας. Κι ακόμα διεκδικούν μεγαλύτερο μερίδιο στην κατανομή των κρατικών κονδυλίων και στον καθορισμό κυβερνητικής πολιτικής, τόσο βραχυπρόθεσμης όσο και μακροπρόθεσμης.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Οι νέοι μας είναι το μόνο ίσως κομμάτι του λαού που διαθέτει ακόμα την αγωνιστικότητα για την εθνική μας επιβίωση, τη μαχητικότητα του αγώνα για να κτίσουμε ένα καλύτερο αύριο, ένα κομμάτι του λαού που δεν περιορίζει τους αγώνες του σε μισθολογικά ζητήματα και αυξήσεις και αργίες, αλλά σε θέματα ουσίας, αναγνώρισης, έκφρασης και επιβίωσης.

Κι αυτοί οι νέοι πολίτες της Κύπρου περιμένουν, τόσο μέσα από τους προϋπολογισμούς όσο και μέσα από την υπόλοιπη κυβερνητική πολιτική, τα λόγια να γίνουν πράξεις, οι υποσχέσεις έργα, και η νέα κυβέρνηση να βάλει την Κύπρο σε μια δυναμική πορεία προς τον 21ο αιώνα. Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Μ. Κυπριανού, ο κ. Γαλανός επανήλθε και κατέλαβε την έδρα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριε Παπαγεωργίου, επειδή κάποτε υπήρξες υπουργός του Δημοκρατικού Κόμματος, αντιλαμβάνομαι χάρισες δύο λεπτά του κ. Μάρκου Κυπριανού. Δεν έχει "χαρίσια δαμέ, α!"

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω χαρίσει τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι γίνονται "πατταλοδουλειές" εδώ. Ο κ. Κίκης Γιάγκου παρακαλώ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

"Εμαθέν τα" από την παλιά κυβέρνηση, από την προηγούμενη συγκυβέρνηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είπα ότι το ΔΗΚΟ έχει αρκετό χρόνο και δε θέλει χάρη.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Πόσα λεπτά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού δεκαεννιά λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ μέτρησα είκοσι ένα λεπτά, γι' αυτό σου είπα ότι χάρισες δύο λεπτά και ξέρω πως το υποσχέθηκες εκ των προτέρων.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή οι γενικότερες θέσεις, ανησυχίες, παρατηρήσεις της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχουν ήδη εκφραστεί από το Γενικό Γραμματέα του κόμματός μας, κ. Δημήτρη Χριστόφια και άλλους Βουλευτές, γι' αυτό θα αναφερθώ σε μερικά προσφυγικά προβλήματα και προβλήματα της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου.

Είναι σωστό ότι στα δεκαεννιά χρόνια της προσφυγιάς έγιναν πολλά και είναι εις πίστιν του λαού μας που επέδειξε μιαν αξιοθαύμαστη δραστηριότητα, αυτενέργεια και πρωτοβουλία για την επίλυση προβλημάτων του. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν πολλά προσφυγικά προβλήματα που πιέζουν καταθλιπτικά δεκάδες χιλιάδες πρόσφυγες. Το κυριότερο από αυτά είναι η αναδόμηση των κατοικιών που κτίστηκαν με ευτελή υλικά σε κυβερνητικούς οικισμούς, συνοικισμούς αυτοστεγάσεων και η συντήρηση των τουρκοκυπριακών οικιών.

Στον Προϋπολογισμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων του 1989 έγινε πρόβλεψη για αντικατάσταση των κατοικιών αυτοστέγασης σε κυβερνητικά οικόπεδα και κυβερνητικών οικισμών χαμηλού κόστους. Ακολούθως και εντός του 1989 το Υπουργικό Συμβούλιο τροποποίησε το σχετικό άρθρο του ΤΑΕΠ, ούτως ώστε να επιτρέπεται και η επιδιόρθωση των αυτοστεγάσεων χαμηλού κόστους. Σε συνάντηση του Υπουργού Εσωτερικών με αρμόδιους υπηρεσιακούς

παράγοντες, που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών στις 13 Ιουνίου 1989, καθορίστηκε η διαδικασία, ο τρόπος και το ύψος της βοήθειας που θα παραχωρείται στους δικαιούχους πρόσφυγες για επιδιόρθωση/ αντικατάσταση των αυτοστεγάσεων χαμηλού κόστους. Ως αυτοστεγάσεις χαμηλού κόστους χαρακτηρίστηκαν όσες χτίστηκαν τα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς. Σε πρώτο στάδιο αποφασίστηκε η επιδιόρθωση των αυτοστεγάσεων, για την ανέγερση των οποίων παραχωρήθηκε αρχική βοήθεια από £800 και £1.500. Νοείται ότι οι αυτοστεγάσεις χαμηλού κόστους δε σταματούν εδώ. Η επιδιόρθωση/ αντικατάσταση των αυτοστεγάσεων, που κτίστηκαν με αρχική βοήθεια μέχρι £1.500, συμπληρώθηκε. Μάλιστα σε πολλούς πρόσφυγες που πήραν αρχική βοήθεια £1.800 τους παραχωρήθηκε γραπτή βεβαίωση από τους οικείους επάρχους ότι σε περίπτωση που επιδιορθώσουν τις αυτοστεγάσεις τους με δικά τους έξοδα, θα πάρουν τη βοήθεια, όταν θα έρθει η σειρά τους. Άλλοι πήραν και τη βοήθεια.

Αναφέρομαι στο θέμα αυτό, γιατί η αναδόμηση σταμάτησε στις αυτοστεγάσεις των £1.500. Όμως η αναδόμηση των αυτοστεγάσεων χαμηλού κόστους προβάλλει επιτακτικά. Πολλές από τις αυτοστεγάσεις χαμηλού κόστους έχουν καταστεί ετοιμόρροπες και στην πλειονότητά τους είναι ακατάλληλες, για να κατοικούνται από ανθρώπους. Οι συνθήκες διαβίωσης σε αυτές κατέστησαν ανυπόφορες και απαράδεκτες. Οι κατοικίες/αυτοστεγάσεις χαμηλού κόστους ανηγέρθησαν βεβιασμένα, πρόχειρα και με ακατάλληλα υλικά λόγω των συνθηκών που επέβαλαν οι ανάγκες χιλιάδων προσφύγων που διαβιούσαν σε αντίσκηνα, παραπήγματα και άλλα ακατάλληλα υποστατικά. Η επίβλεψη κατά την ανέγερση των αυτοστεγάσεων χαμηλού κόστους εξέλιπε σχεδόν τελείως και το ενδιαφέρον των ίδιων των προσφύγων δεν ήταν μεγάλο, γιατί ήλπιζαν σε γρήγορη επιστροφή στις εστίες και στις περιουσίες τους.

Για τους κυβερνητικούς οικισμούς Κόκκινες-Τσιακκιλερού θα πρέπει να ολοκληρωθεί ο εφεδρικός οικισμός στα καθορισμένα πλαίσια και να διαφοροποιηθούν τα αρχιτεκτονικά σχέδια με βάση τις απόψεις της Ενιαίας Επιτροπής Αναδόμησης Κόκκινες- Τσιακκιλερού, η οποία δικαιολογημένα αντιδρά στους προβλεπόμενους οικίσκους σαράντα τ.μ. με ένα μικρό υπνοδωμάτιο και ένα μικρό χώρο υποδοχής μαζί με την κουζίνα. Μια τέτοια πράξη από μέρους του κράτους θα εξευτέλιζε την αξιοπρέπεια των πολιτών αυτών και θα τους υποβίβαζε σε δεύτερης κατηγορίας πολίτες. Ας μην ξεχνούμε την ιδιαιτερότητα των οικισμών αυτών, ότι δηλαδή ήταν οι πρώτοι συνοικισμοί μετά τα τραγικά συμβάντα και ότι κτίστηκαν προσωρινά για έξι-οκτώ χρόνια με χαμηλής ποιότητας υλικά. Οι άνθρωποι αυτοί, οι περισσότεροι με πολυμελείς οικογένειες, ξανάρχισαν να δημιουργούν μέσα στις συνθήκες της προσφυγιάς. Τα παιδιά των περισσοτέρων σταδιακά έφυγαν από κοντά τους και δημιούργησαν τα δικά τους νοικοκυριά. Η αντίδρασή τους είναι πέρα για πέρα δικαιολογημένη, γι' αυτό και η κυβέρνηση πρέπει να αντιμετωπίσει το πρόβλημά τους με σύνεση και ανθρωπισμό.

Το προϋπολογιζόμενο κονδύλι ύψους £2.850.000 για την αντικατάσταση/ επιδιόρθωση οικιών, συνοικισμών αυτοστεγάσεων και κυβερνητικών οικισμών χαμηλού κόστους είναι δυσανάλογο των αναγκών της πιο αδικημένης τάξης των εκτοπισθέντων για ταχεία αναδόμηση, έτσι που οι εκτοπισθέντες να ζουν μέσα σε ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης.

Δραματική είναι η κατάσταση των τουρκοκυπριακών οικιών, διότι τα συνεργεία επιδιορθώσεων δεν μπορούν να ανταποκριθούν, με αποτέλεσμα η καταπληκτική πλειοψηφία των τουρκοκυπριακών οικιών να παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα.

Πολλές από τις κατοικίες αυτές στεγάζονται με τσίγκους και το χειμώνα μπάζουν νερά. Είναι απαραίτητη η μεταστέγαση σε νέες κατοικίες όσων διαμένουν σε τουρκοκυπριακές κατοικίες τρίτης κατηγορίας. Για το σκοπό αυτό η κυβέρνηση πρέπει να ανεγείρει τέτοιες κατοικίες, ιδιαίτερα στα χωριά.

Για την επαγγελματική στέγη έγιναν σχέδια, εξευρέθηκαν χώροι σε τουρκοκυπριακή και χαλίτικη γη, όμως τα σχέδια έμειναν σχέδια και η κατάσταση παραμένει η ίδια. Όσοι παρανομούν, στεγάζονται επαγγελματικά. Όσοι αποτείνονται στις αρμόδιες αρχές, μένουν άστεγοι επαγγελματικά, άσχετα αν σε μερικές περιπτώσεις τους έγιναν συμβόλαια και εκπονήθηκαν σχέδια. Δέκα μήνες διακυβέρνησης του κ. Κληρίδη και ακόμα δεν καθορίστηκε πολιτική επί του θέματος αυτού. Τα νέα διευρυμένα κριτήρια πρέπει να εξαγγελθούν αμέσως και να σταματήσει η αναβολή και η κωλυσιεργία από μέρους της κυβέρνησης. Το ΑΚΕΛ υποστηρίζει την κατάργηση των εισοδηματικών κριτηρίων για τα νέα ζευγάρια.

Τα χωριά της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου προσφέρουν μεγάλο μερίδιο στον εθνικό πλούτο και στο εθνικό εισόδημα. Όμως παίρνουν πολύ λιγότερα από τη συνεισφορά τους. Η ραγδαία τουριστική ανάπτυξη των τελευταίων χρόνων έχει επιφέρει θετικές, αλλά παράλληλα και αρνητικές επιπτώσεις και προβλήματα στην περιοχή. Η ραγδαία τουριστική ανάπτυξη αντικειμενικά βελτίωσε σημαντικά τα εισοδήματα της περιοχής. Παράλληλα με τις θετικές επιπτώσεις δημιουργήθηκαν και μια σειρά αρνητικών επιπτώσεων. Η απροετοίμαστη και απρογραμμάτιστη ανάπτυξη της περιοχής δημιούργησε περιβαλλοντικά, κοινωνικά, καθώς και προβλήματα ελλιπούς οδικού δικτύου για τις ανάγκες της περιοχής.

Πάγια θέση του κόμματός μας είναι η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας. Για να αποδώσει καλύτερα η αγροτική μας οικονομία, θα πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες και η αγροτική παραγωγή. Επιβάλλεται επέκταση των υδατικών έργων του Νότιου Αγωγού και η λειτουργία τοπικών αρδευτικών συνδέσμων. Ένα χρόνιο πρόβλημα των παραγωγών είναι αυτό των αγροτικών χρεών, τα οποία συνεχώς αυξάνονται. Απαιτείται μελέτη, προγραμματισμός και υπευθυνότητα, για να τροχιοδρομηθούν οι απαραίτητες διαδικασίες που θα οδηγήσουν στην ορθολογιστική διευθέτηση του προβλήματος.

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΕΚΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις θα συμβάλει αποφασιστικά στην απάμβλυνση και προώθηση των αγροτικών προβλημάτων της περιοχής, έτσι ώστε οι γεωργοκτηνοτρόφοι να κρατηθούν στο επάγγελμα, αλλά και οι νέοι της περιοχής να έχουν καλύτερες συνθήκες, για να μπορέσουν να κρατήσουν αποδοτικά το σημαντικό αυτό τομέα της οικονομίας. Το οδικό δίκτυο της ελεύθερης περιοχής παρουσιάζει αρκετά προβλήματα που αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην αύξηση της παραγωγικότητας, αλλά και στην ανάπτυξη της περιοχής.

Επίσπευση της κατασκευής δρόμου τετραπλής κατεύθυνσης θα εξυπηρετήσει τη ραγδαία αναπτυσσόμενη περιοχή της ελεύθερης Αμμοχώστου. Σημειώνουμε ως πιο αναγκαία την κατασκευή παραλιακού μετώπου, του λεγόμενου "άξονα", στην περιοχή ποταμού Λιοπετρίου και Σωτήρας, για να δοθεί ώθηση στην τουριστική ανάπτυξη, την αποπεράτωση του δρόμου Φρενάρου-Βρυσούλλων, καθώς επίσης και την επιδιόρθωση των δρόμων Σωτήρας-Αγίας Θέκλας και ποταμού Λιοπετρίου.

Οι ψαράδες αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής, αλλά και φυσικής επιβίωσης. Γι' αυτό επιβάλλεται το Τμήμα Αλιείας να αντιμετωπίσει γρήγορα και αποφασιστικά τα προβλήματα του ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών. Φυσικά θα

πρέπει να προηγηθεί μελέτη για το κάθε καταφύγιο ξεχωριστά, γιατί τα περισσότερα, όπως είναι σήμερα, παρουσιάζουν πληθώρα ελλείψεων και ανεπαρκειών. Μια συνοπτική αναφορά στα προβλήματα κάθε καταφυγίου θα βοηθήσει να σχηματιστεί μια ικανοποιητική εικόνα για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα.

Στο αλιευτικό καταφύγιο Αγίας Τριάδας, που υποτίθεται ότι το χρησιμοποιούν οι ψαράδες της Δερύνειας, η κατάσταση είναι απελπιστική. Τα σκάφη αναψυχής έκαμαν κατάληψή του και οι ψαράδες κινδυνεύουν να εκτοπισθούν. Το αλιευτικό καταφύγιο Παραλιμνίου είναι γεμάτο ακαθαρσίες και άχρηστα αντικείμενα. Επίσης στερείται καρνάγιου. Στο λιμάνι Αγίας Νάπας υπάρχει ένας άνευ προηγουμένου συνωστισμός. Σε αυτό κυριαρχούν τα σκάφη αναψυχής και η κατάληψή του από τα σκάφη αυτά είναι σχεδόν πλήρης. Το λιμανάκι αυτό χρειάζεται εκβάθυνση. Μέχρι να γίνει ξεχωριστή μαρίνα για τα σκάφη αναψυχής, θα πρέπει να κατασκευαστούν ειδικές πλατφόρμες για αποσυμφόρηση. Το καταφύγιο του Λιοπετρίου χρειάζεται οπωσδήποτε εκβάθυνση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσα λεπτά μίλησε ο κ. Γιάγκου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκατρία λεπτά ο κ. Γιάγκου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... τον μέσο όρο του ΛΚΕΛ.

Ο κ. Καράς παρακαλώ.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η τουρκική εισβολή είχε ως άμεση συνέπεια τον ξεριζωμό ενός μεγάλου αριθμού Ελληνοκυπρίων από τα σπίτια και τις περιουσίες τους. Κόποι και μόχθοι γενεών χάθηκαν. Η πόλη της Αμμοχώστου και εξήντα ένα χωριά της επαρχίας είναι μέχρι σήμερα κατεχόμενα και εννέα χωριά παραμένουν ελεύθερα και αποτελούν τη σημερινή πολιορκημένη ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου. Λέω πολιορκημένη, διότι παρεμβάλλεται μεταξύ των εδαφών της Δημοκρατίας και των εννέα χωριών η αγγλική βάση της Δεκέλειας.

Θα προσεγγίσω το θέμα της επαρχίας Αμμοχώστου εξετάζοντας την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική από τότε μέχρι σήμερα σε ό,τι αφορά την πόλη της Αμμοχώστου, τους εγκλωβισμένους, τους πρόσφυγες και την εναπομείνασα ελεύθερη πολιορκημένη περιοχή. Καθόσον αφορά την Αμμόχωστο και τους Αμμοχωστιανούς, υπήρχε πάντα η πεποίθηση, η οποία ξεκινούσε από κυβερνητικό επίπεδο, ότι επίκειτο η επιστροφή και έτσι αυτή η πεποίθηση προκαλούσε πάντα μια αναστολή ή μια ανάσχεση στη δραστηριοποίηση ή επαναδραστηριοποίηση των Αμμοχωστιανών στις περιοχές όπου κατέφυγαν ως πρόσφυγες. Σαν επισφράγιση αυτής της πεποίθησης ήρθε το ψήφισμα 550 του 1984, το οποίο προέβλεπε την παράδοση της πόλης της Αμμοχώστου κάτω από τη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών, για να επιστρέψουν οι νόμιμοι κάτοικοι. Διερωτώμαι πώς ο ίδιος ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών εγκατέλειψε το ψήφισμά του και ποιοι από δικής μας πλευράς συνήργησαν μέχρι σήμερα, ώστε αυτό το ψήφισμα, το 550, είτε να αυτοκαταργηθεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών είτε να καταργηθεί με τη δική μας συναίνεση, αμέλεια ή αφέλεια.

Όταν το 1975 υπεγράφη η Συμφωνία της Τρίτης Βιέννης, διαβιούσαν στις κατεχόμενες περιοχές δέκα χιλιάδες περίπου Ελληνοκύπριοι και Μαρωνίτες. Και παρά το γεγονός ότι η συμφωνία αυτή προνοούσε την παραμονή των εγκλωβισμένων στις εστίες τους και την παροχή σε αυτούς κάθε βοήθειας για μια κανονική διαβίωση και επίσης προβλεπόταν να δοθεί προτεραιότητα στην επανένωση οικογενειών, που θα περιελάμβανε και την επιστροφή Ελληνοκυπρίων, για να συνενωθούν με τις οικογένειές τους, η συμφωνία αυτή αντικρίστηκε αρνητικά από τις τότε πολιτικές ηγεσίες, δίνοντας έτσι την ευκαιρία στην τουρκική επιθετικότητα να αποφύγει την εφαρμογή της συμφωνίας αυτής. Το δραματικό και τραγικό αποτέλεσμα είναι να παραμένει σήμερα στην επαρχία Αμμοχώστου ένας αριθμός γύρω στους πεντακόσιους είκοσι τέσσερις εγκλωβισμένους, παρά τις πιέσεις και τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν.

Η μέση ηλικία των εγκλωβισμένων είναι τα εξήντα έξι χρόνια. Σε επτά από τις έντεκα κοινότητες η μέση ηλικία είναι τα εβδομήντα τρία χρόνια. Το 45% όλων των εγκλωβισμένων είναι άνω των εβδομήντα χρόνων και από αυτούς το 50% είναι άνω των ογδόντα χρόνων. Αντιλαμβάνεστε, εν σχέσει με το χρόνο, την προοπτική και την ελπίδα που μας έδιναν μέχρι σήμερα οι εγκλωβισμένοι και τι θα απομείνει σε μερικά χρόνια.

Η απόφαση του Προέδρου της Δημοκρατίας για τη δημιουργία θέσης επιτρόπου για ανθρωπιστικά θέματα αποτελεί μια παρήγορη πράξη, γιατί αποδεικνύει έμπρακτα το ενδιαφέρον του ιδίου για το συνεχιζόμενο δράμα των ηρωικών μας εγκλωβισμένων. Η υλοποίηση της νέας πολιτικής αποβλέπει στην αναβάθμιση του κρατικού ενδιαφέροντος για τους εγκλωβισμένους και τους παθόντες. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου επεκτάθηκε η χορήγηση του πασχαλινού επιδόματος σε όλους τους εγκλωβισμένους, πράγμα που αποτελούσε πάγιο αίτημά τους.

Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου πραγματοποιήθηκε από το Υπουργείο Παιδείας επίσημη εκδήλωση απόδοσης τιμής στους εγκλωβισμένους εκπαιδευτικούς, καθώς και σε εκείνους που υπηρέτησαν στις κατεχόμενες περιοχές μετά το 1974. Για την επαγγελματική αποκατάσταση παιδιών των εγκλωβισμένων που βρίσκονται στις ελεύθερες περιοχές, η αρμόδια υπηρεσία έχει χειριστεί περί τις τριακόσιες είκοσι υποθέσεις το 1993. Ειδική μέριμνα έχει γίνει για την αύξηση του ειδικού επιδόματος των τεσσάρων δασκάλων (δύο στο Ριζοκάρπασο, μία στην Αγία Τριάδα και μία στον Κορμακίτη) από £50 σε £150 και επίδομα στην αδελφή Κατσιολούδη, που είναι στον Κορμακίτη, πέραν του μισθού της.

Οι πρόσφυγες της επαρχίας μας βρίσκονται από την εισβολή μέχρι σήμερα εγκατεστημένοι σε όλα τα χωριά και τις πόλεις των ελεύθερων περιοχών. Εγκατεστημένοι σε παραπήγματα που οι κατά καιρούς αρμόδιοι τα ονόμασαν κατοικίες. Κατοικίες οι οποίες, όταν κτίζονταν το 1975 και 1976 είχαν διάρκεια ζωής από τα ίδια τα προγράμματα ανέγερσης επτά χρόνια. Και παρά το γεγονός ότι έχουν περάσει από την ανέγερση δεκαοκτώ χρόνια, οι πρόσφυγες εξακολουθούν να ζουν στα ίδια παραπήγματα χωρίς μέχρι σήμερα να γίνει κατορθωτή η ανέγερση οικισμών, όπου οι πρόσφυγες θα μπορούν να διαβιούν κάτω από ανθρώπινες συνθήκες και με αξιοπρέπεια. Ωσάν τα βάρη που επισώρευσε η τουρκική εισβολή και τις συνέπειες έπρεπε να τις υποστούν μόνο ή κατά κύριο λόγο οι πρόσφυγες. Είναι καιρός να καταβληθεί κάθε σοβαρή και προγραμματισμένη προσπάθεια για πιο ανθρώπινη

αντιμετώπιση των προσφύγων και ισότιμη και ισοζυγισμένη πολιτική, που να προκαλεί την ανακούφιση του προσφυγικού κόσμου με την εφαρμογή της ίσης κατανομής των βαρών μέχρι την επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες.

Μια άλλη κατηγορία προσφύγων, οι επιχειρηματίες, κατάφεραν ύστερα από έντονες κινητοποιήσεις τους να ψηφιστεί το 1979 ο Νόμος περί Ανακουφίσεως Οφειλετών, βάσει του οποίου παγοποιήθηκαν τα χρέη και διαγράφηκαν οι οφειλόμενοι τόκοι. Το αίτημα για οριστική διαγραφή των χρεών κατά τρόπο που να ικανοποιεί τόσο τους χρεώστες όσο και τους πιστωτές, παραμένει ακόμα σε εκκρεμότητα λόγω της άρνησης της προηγούμενης κυβέρνησης να επικυρώσει τη σχετική απόφαση της Βουλής.

Αρκετά άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκτοπισμένοι επιχειρηματίες, όπως αυτό της φερεγγυότητας, στεγαστικό, αναγνώριση των κατεχόμενων περιουσιών, παραμένουν άλυτα. Η νέα κυβέρνηση εξετάζει ευνοϊκά το όλο ζήτημα για την προώθηση ικανοποιητικών ρυθμίσεων, μέσα στα πλαίσια του ευρύτερου αιτήματος της ίσης κατανομής βαρών που προέκυψαν από την τουρκική εισβολή και κατοχή. Δεν είναι καθόλου υπερβολή να λεχθεί ότι από τα διάφορα μέτρα ανακούφισης που εφαρμόστηκαν μέχρι σήμερα επωφελήθηκαν κυρίως οι χαμηλές εισοδηματικές τάξεις και λιγότερο ή καθόλου οι επιχειρηματίες, που στην πλειοψηφία τους ανήκουν στη μεσαία τάξη.

Παρά τις δυσοίωνες προβλέψεις ευθύς αμέσως μετά την τουρκική εισβολή για τη φυσική και κατ' επέκταση οικονομική βιωσιμότητα της ελεύθερης Αμμοχώστου, εντούτοις οι κάτοικοί της με τη γνωστή εργατικότητα και την άμετρη αγάπη για τη γη τους, διέψευσαν όλες τις προβλέψεις καθιστώντας από μόνοι τους την περιοχή θαύμα δημιουργικότητας και ανάπτυξης. Ιδιαίτερα τονίζω το "από μόνοι τους", γιατί η ιστορία έχει καταγράψει ήδη την αρνητικότητα της εκάστοτε επίσημης πλευράς στο να συνδράμει και στοιχειωδώς να ενισχύσει την αξιοθαύμαστη προσπάθεια των κατοίκων της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου. Παραδείγματος χάρη, κύριοι συνάδελφοι, η Επαρχιακή Διοίκηση Αμμοχώστου, η Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου, το Κτηματολόγιο Αμμοχώστου και όλες οι κρατικές υπηρεσίες, αντί να εγκατασταθούν από τότε στη γραμμή αντιπαράταξης ή τουλάχιστον κάπου στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, εγκαταστάθηκαν για λόγους ασφάλειας στη Λάρνακα, όπου βρίσκονται μέχρι σήμερα.

Η Κεντρική Τράπεζα τότε και κατ' ακολουθίαν όλο το εμπορικό τραπεζικό σύστημα θεωρούσαν επισφαλή την ύπαρξη της περιοχής και με πολύ συγκρατημένα μέτρα αποφάσισαν να συμβάλουν σε οποιαδήποτε σοβαρή επένδυση και ανάπτυξη, μέχρις ότου φυσικά τα πράγματα έλαβαν την απρόσμενη γι' αυτούς ανοδική πορεία και τέλος έχουν καταστεί επενδυτικός παράδεισος.

Τόση υπήρξε η εγκατάλειψη που, ενώ η περιοχή είναι σχεδόν αποκλειστικός εξαγωγέας πατατών με την εισαγωγή τόσου ξένου συναλλάγματος από την εμπορία του προϊόντος και παρά το γεγονός ότι η περιοχή Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας αποτελούν έναν από τους βασικούς παράγοντες της τουριστικής μας βιομηχανίας, εντούτοις δεν υπήρξε μέχρι και την προηγούμενη κυβέρνηση ούτε καν σχεδιασμός ενός υποφερτού συγκοινωνιακού δικτύου ούτε καν ενός έργου βασικής υποδομής. Και ακούσατε προ ολίγου το συνάδελφο κ. Κίκη Γιάγκου να θέλει αλιευτικά καταφύγια, να θέλει μέτωπο στον ποταμό Λιοπετρίου, να θέλει αναπτυξιακά έργα. Αλλά αυτά τα έργα δεν έγιναν ποτέ και από καμιά κυβέρνηση.

Τέτοια υπήρξε η προηγούμενη κυβερνητική πολιτική που οδήγησε τους πατατοπαραγωγούς και γενικά τους γεωργούς της περιοχής στη φτώχεια και στην εξαθλίωση. Η μη ύπαρξη αμειπτικών τιμών στα γεωργικά τους προϊόντα, η έλλειψη προστασίας στην πώληση γεωργικών φαρμάκων και άλλων εξαρτημάτων και εργαλείων, ο ελλιπής προγραμματισμός στην εμπορία του προϊόντος, οδήγησε τους παραγωγούς στη χρεοκοπία. Για να αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή το Συμβούλιο Εμπορίας Πατατών, καθοδηγούμενο από την κυβέρνηση, στη συνεδρία του ημερομηνίας 25 Σεπτεμβρίου 1992 αποφάσισε τη σύναψη δανείου ύψους £10 εκ. για ενίσχυση του Ταμείου Σταθεροποίησης Τιμών. Μετά από έγκριση του τότε Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, ημερομηνίας 14 Οκτωβρίου 1992, το Συμβούλιο Εμπορίας Πατατών δανείστηκε το ποσό των £10 εκ. από τη Συνεργατική Τράπεζα. Το δάνειο φέρει τόκο 8,75% ετησίως. Σύμφωνα με απόφαση του συμβουλίου η αποπληρωμή του δανείου θα γίνεται με αποκοπή £10 κατά τόνο ως έξοδα εμπορίας και κατά την εκκαθάριση θα γίνεται επιπλέον αποκοπή ανάλογα με τα αποτελέσματα της εσοδείας. Συνεπεία της αποτυχίας του Συμβουλίου Εμπορίας Πατατών και κατά την περίοδο του 1993, οι παραγωγοί βρέθηκαν πραγματικά σε πλήρες αδιέξοδο έχοντας στην πλάτη τους και το προηγούμενο χρέος των £10 εκ. και επιπλέον τα συσσωρευμένα χρέη τα οποία είχαν συνάψει ήδη στις συνεργατικές και άλλες εμπορικές τράπεζες.

Ανακούφιση πραγματικά προκάλεσε στους παραγωγούς της περιοχής η απόφαση της κυβέρνησης Κληρίδη να δώσει δωρεά σε αυτούς το ποσό των £3 εκ. κατά το καλοκαίρι του 1993 και η πληρωμή των £500.000 έναντι του δανείου που συνήψε κατά το 1992 το Συμβούλιο Εμπορίας Πατατών. Όμως η μη ύπαρξη αγροτικής πολιτικής ή η μη ύπαρξη κανενός προγράμματος, οδήγησε ήδη 250 παραγωγούς της περιοχής στο να εγκαταλείψουν οριστικά το επάγγελμά τους, διότι οι συνεργατικές και οι εμπορικές τράπεζες αρνήθηκαν να τους δανειοδοτήσουν, διότι υπερέβησαν όλα τα πιστωτικά όρια. Είναι βέβαιο ότι, αν συνεχιστεί αυτή η πολιτική και αν δεν υπάρξουν διορθωτικά μέτρα, οι νοικοκυραίοι παραδοσιακοί αγρότες της περιοχής θα μετατραπούν πολύ σύντομα σε ανειδίκευτους εργάτες στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, αν πράγματι και αυτή διατηρηθεί στη ζωή προς ικανοποίηση βεβαίως της ΠΕΟ η οποία θα τους γράψει στις τάξεις της, αφού έχουν μετατραπεί με την πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης Βασιλείου από νοικοκυραίοι παραγωγοί σε ανειδίκευτους εργάτες σε κάποια βιομηχανία. Είστε η εναλλακτική λύση, όπως θέλετε να ονομάζεστε.

Σχολικά κτίρια στην περιοχή. Για πολλά χρόνια μετά την εισβολή οι μαθητές των Κοκκινοχωριών μετέβαιναν στη Λάρνακα για τη μέση εκπαίδευση. Κάτω από την πίεση ανεγέρθηκαν σχολικά κτίρια στο Παραλίμνι και στο Φρέναρος. Η κατάσταση όμως των κτιριακών εγκαταστάσεων δεν είναι καθόλου καλή και η συντήρηση και βελτίωσή τους αναγκαία. Η ανέγερση δε νέων εξειδικευμένων σχολών, όπως ξενοδοχειακής -τώρα λειτουργεί υποτυπωδώς στο Παραλίμνι- και άλλων επαγγελματικών σχολών, ιδίως κοντά στη γραμμή αντιπαράταξης, κρίνεται για πολλούς λόγους απαραίτητη.

Είναι με ανακούφιση που οι κάτοικοι της περιοχής δέχθηκαν την απόφαση της κυβέρνησης να κατασκευάσει τον αυτοκινητόδρομο Λάρνακας-Αμμοχώστου. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται κονδύλι στους προϋπολογισμούς της τάξης των £200.000 για μελέτη και στη συνέχεια το έργο υπολογίζεται να αρχίσει κατά το 1994 ή αρχές του 1995 με συνολικό κόστος £45 εκ. Επίσης κατά το 1994 θα συμπληρωθεί ο δρόμος

Παραλιμνίου-Πρωταρά με δαπάνη ύψους £400.000, ο δρόμος Αγίας Νάπας-Ποταμού Λιοπετρίου με δαπάνη £120.000 και ο δρόμος Λιοπετρίου-Ποταμού με δαπάνη £45.000. Έτσι μέσα στο 1994 το οδικό δίκτυο της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου βελτιώνεται σημαντικά και ουσιαστικά.

Για πολλά χρόνια μετά την τουρκική εισβολή δεν υπήρχε καθόλου κρατικό ιατρικό κέντρο στην περιοχή. Μετά από την πίεση των κατοίκων κτίστηκε κτίριο στην περιοχή Παραλιμνίου, που το ονόμασαν οι αρμόδιοι "νοσοκομείο", χωρίς όμως το αναγκαίο προσωπικό, χωρίς γιατρούς ειδικοτήτων, χωρίς τον αναγκαίο ιατρικό εξοπλισμό. Και παρά το γεγονός ότι ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες είχαμε χιλιάδες ξένους παραθεριστές επιπρόσθετα προς τους αυτόχθονες κατοίκους της περιοχής, εντούτοις το κτίριο που το ονόμαζαν "νοσοκομείο" δεν μπορούσε να ανταποκριθεί προς τις βασικές ανάγκες της περιοχής και έτσι δικαιολογημένα επικράτησε στο λαό η αντίληψη ότι "εκεί πηγαίνεις, όταν θέλεις να πεθάνεις".

Είναι προς τιμήν του σημερινού Υπουργού Υγείας, διότι μόλις ανέλαβε τα καθήκοντά του επισκέφθηκε το νοσοκομείο και έδωσε οδηγίες, στάλθηκε έμπειρο προσωπικό, ιατροί ειδικοτήτων, έτσι ώστε το ιατρικό αυτό κέντρο να λειτουργεί σήμερα σε υποφερτά επίπεδα. Το πρόβλημα όμως θα λυθεί, όταν ανεγερθεί γενικό νοσοκομείο Αμμοχώστου, όπως ακριβώς υπάρχουν νοσοκομεία στη Λεμεσό, στη Λάρνακα και στην Πάφο.

Για είκοσι χρόνια, κύριοι συνάδελφοι και κυρία συνάδελφος, στην επαρχία Αμμοχώστου δεν εκδίδονταν από το Κτηματολόγιο τίτλοι ιδιοκτησίας, "κοτσιάνια", δε γίνονταν κτηματολογικοί οριζόντιοι και κάθετοι διαχωρισμοί, με αποτέλεσμα όλα τα διαμερίσματα και όλες οι κατοικίες που έχουν κτιστεί και πωληθεί στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου να μην μπορούν μέχρι σήμερα να μεταβιβαστούν επ' ονόματι των δικαιούχων και των αγοραστών. Αυτό είχε ως συνέπεια να δημιουργούνται ανεπιθύμητες καταστάσεις μεταξύ αγοραστών και πωλητών, να προκαλείται ως εκ της ανασφάλειας που προκύπτει από τη συμπεριφορά αυτή αναστολή στην αξιοποίηση και ανάπτυξη της γης. Επιπρόσθετα, το δημόσιο να μην μπορεί να εισπράξει εκατομμύρια λίρες από μεταβιβαστικά τέλη. Είναι ευχάριστο το γεγονός ότι το Κτηματολόγιο άρχισε τώρα την έκδοση των σχετικών τίτλων και έτσι όλες οι ανωμαλίες που ανέφερα ανήκουν πλέον στο παρελθόν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η επαρχία Αμμοχώστου ως σύνολο και ειδικότερα η ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα πολλά και μεγάλα προβλήματα ως εκ των συνθηκών που δημιουργήθηκαν μετά την εισβολή του 1974. Είναι καθήκον μου ως Βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού, που συγκυβερνά, να εισηγούμαι προς την κυβέρνηση, και είναι καθήκον της κυβέρνησης να κάμει συγκεκριμένους σχεδιασμούς, για να δοθούν στην επαρχία Αμμοχώστου αυτά που για πολλές δεκαετίες δε δόθηκαν. Όμως τα προβλήματα της επαρχίας Αμμοχώστου δεν είναι προβλήματα της κυβέρνησης. Είναι προβλήματα ολόκληρου του λαού και γι' αυτό απευθυνόμενος προς όλους, σας καλώ να εγκρίνετε κάθε πρόγραμμα που αποσκοπεί στην ανόρθωση του βιοτικού επιπέδου, στην καλυτέρευση των συνθηκών των εγκλωβισμένων και των προσφύγων μας, ενισχύοντας τις προσπάθειες της κυβέρνησης.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο τελευταίος ομιλητής απόψε είναι ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης. Θα επανέλθουμε τη Δευτέρα, 17 Ιανουαρίου 1994, η ώρα 2.00 μ.μ. ακριβώς με την ελπίδα ότι θα μπορέσουμε μέχρι τις 7.00-7.30 μ.μ. να ψηφίσουμε τελικά τους προϋπολογισμούς.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Θα προσπαθήσω σύντομα μέσα σε αυτή τη ζεστή φιλική οικογενειακή ατμόσφαιρα που απέμεινε να χαιρετήσω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την αποδεκατισμένη οικογένεια, θέλετε να πείτε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όμως είναι ένας στενός οικογενειακός κύκλος που θα με υποβοηθήσει, πιστεύω, να δώσω και τη δική μου συμβολή στη συζήτηση του τόσου σοβαρού θέματος των ετήσιων προϋπολογισμών της νέας μας κυβέρνησης, της συγκυβέρνησης του Δημοκρατικού Κόμματος και του Δημοκρατικού Συναγερμού, παρόλο που ο όρος "συγκυβέρνηση" ως γνωστό δεν αρέσει και δεν αναγνωρίζεται από τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, είναι σαν να διαβάζετε συμβολαιογραφικό έγγραφο κληρονομιάς, διότι ξαφνικά γέμισε η αίθουσα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν ξέρω αν μου επιτρέπουν οι Κανονισμοί, κύριε Πρόεδρε, να χαιρετίσω και τους λίγους θεατές-ακροατές που είχαν την υπομονή να παραμείνουν επί εννέα σχεδόν ώρες εδώ να μας ακούνε, να κρατούν σημειώσεις στο μυαλό τους, για να μπορέσουν να λάβουν σοβαρά υπόψη αυτές τις απόψεις των διάφορων μερών της Βουλής. Ταυτόχρονα, θα ήθελα να σημειώσω, κύριε Πρόεδρε, την αξιοσημείωτη απουσία των ραδιοτηλεοπτικών μέσων από τη συζήτηση, που υποτίθεται είναι τόσο σοβαρού επιπέδου, που θα έπρεπε να ενδιαφέρει και τη λεγόμενη "ελεύθερη ραδιοτηλεόραση" και τα κανάλια του ΡΙΚ. Αυτή τη στιγμή έχω πληροφορηθεί, κύριε Αναστασιάδη, από το συνάδελφο κ. Καζαμία ότι μόνο το ΡΙΚ, παρά τις γενναίες περικοπές που του κάναμε, συνεχίζει από το πρωί να μας μεταδίδει, ούτως ώστε εκείνοι που διατηρούν ακόμα κάποιο ενδιαφέρον, να μπορέσουν να μας ακούσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν του κάνουμε και άλλες περικοπές, θα μας παρακολουθεί ακόμα παραπάνω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βεβαίως θέλω να διευκρινίσω ότι η συζήτηση στη Βουλή δεν είναι ούτε ο σκουπιδότοπος του Κοτσιάτη, όπου είχαν στηθεί για μια βδομάδα τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα αναμένοντας το γεγονός, ούτε το ατυχές εγκληματικό επεισόδιο της Χλώρακας. Απλώς είναι μια συζήτηση που προσπαθούμε να την κρατήσουμε σε κάποιο ψηλό επίπεδο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εκτός και αν θέλετε να κάμετε και αντιπολίτευση ύστερα από αυτά.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ήδη νομίζω άρχισα με την εποικοδομητική αντιπολίτευση, κύριε Αναστασιάδη, προτού μπω στο κυρίως μου θέμα, που θα είναι η άμυνα και ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή ήταν η προθέρμανση. Δεν πρόκειται να γίνει άλλη διακοπή, κύριε Αναστασιάδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και για την κυβερνητική πολιτική πάνω στον τομέα το σημαντικό, το νευραλγικό, της άμυνας, όπως τουλάχιστον προσπάθησα να την καταλάβω αυτή την κυβερνητική πολιτική, θα ήθελα να κάμω δύο τρία μικρά σχόλια πάνω σε ομιλίες προηγούμενων συναδέλφων.

Ξεκινώ από το συνάδελφο κ. Παρισινό που σχολίαζε κάποιες απόψεις του συνάδελφου του ΑΚΕΛ κ. Κοντίδη. Πιστεύω ότι κάπου έκαμε λάθος ο κ. Παρισινός. Επειδή έχει αναφέρει ημερομηνία του 1990 σαν την πρώτη φορά που η τότε κυβέρνηση κατέθεσε το σχέδιο της εκμίσθωσης υπηρεσιών ιδιωτών γιατρών, για σαράντα-σαράντα πέντε περίπου πρόσωπα στα αγροτικά κέντρα, πιστεύω ότι του διέφυγε. Το 1990 η κυβέρνηση είχε προετοιμάσει το λεγόμενο σχέδιο της εκχώρησης της πρωτοβάθμιας ιατρικής περίθαλψης στον ιδιωτικό τομέα. Για την εκμίσθωση υπηρεσιών ήταν κάπου προς το τέλος του 1992 που για πρώτη φορά όλοι μας ακούσαμε από τον τότε Υπουργό αυτό το σχέδιο. Βέβαια εμείς το εναποθέσαμε στις λεγόμενες "ελληνικές καλένδες". Είπαμε και είπαν μερικοί: "Λσ' τα να περάσουν οι προεδρικές εκλογές και βλέπουμε". Πέρασαν οι προεδρικές εκλογές και δεν είδαμε.

Θα ήθελα να κάμω και μια αναφορά στο συνάδελφο και συμπολίτη κ. Ανδρέα Γεωργίου. Δε θα σχολιάσω τις πολιτικές του απόψεις και τις διαφωνίες του έναντι των πολιτικών απόψεων και των διαφωνιών του Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ. Θα ήθελα να σημειώσω μόνο ένα μικρό σημείο, που δυστυχώς βλέπω ότι είναι μια προσπάθεια επανόδου σε κάποιες από αυτές που ονομάσαμε παρωχημένες εποχές. Διότι, το να καταλογίζεται σήμερα, τον Ιανουάριο του 1994, στο ΑΚΕΛ ανθελληνισμός, δεν είναι τίποτε άλλο παρά περίοδος παρωχημένη. Το ΑΚΕΛ είχε έχει και θα έχει τις απόψεις του και έναντι της Ελλάδας και έναντι όλων των πολιτικών εξελίξεων. Αλλά ανθέλληνες εμείς του ΑΚΕΛ είχαμε ονομαστεί, αν θυμάστε καλά, μόνο από εκείνη την κυβέρνηση και τους οπαδούς της που είχαν βασιλεύσει στην Ελλάδα από το 1967 μέχρι την καταστροφή και της Κύπρου. Δεν είπατε ανθελληνισμό, αλλά έχετε πει, κύριε Γεωργίου: "Γνωστή είναι και ήταν η στάση του ΑΚΕΛ έναντι της Ελλάδας". Ίσως να σας διέφυγε ότι με αυτή τη στάση θα μπορούσε να ερμηνευτεί από εμάς ότι εννοείτε τον ανθελληνισμό.

Και ένα μικρό σχόλιο για το συνάδελφο κ. Καρά. Και είναι η άποψή μου ότι κάπου μεταξύ όλων ημών επικρατεί μια σύγχυση μεταξύ της έννοιας του κράτους της Κυπριακής Δημοκρατίας, της υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κυβέρνησης. Οι κυβερνήσεις έρχονται, παρέρχονται και επανέρχονται ή δεν επανέρχονται. Αλλά το κράτος, η Κυπριακή Δημοκρατία, πρέπει να συνεχίζει την ομαλή δημιουργική της λειτουργία. Και αν μια κυβέρνηση, που καμιά κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει ένα ολοκληρωμένο έργο -όλες οι κυβερνήσεις θέλουν να κάμουν το έργο, αλλά δεν μπορούν στα πέντε ή στα δέκα χρόνια να ολοκληρώσουν ένα έργο- ζημιώνει την Κυπριακή Δημοκρατία από τη μη ολοκλήρωση, ο λαός εναποθέτει τις ελπίδες του για συνέχιση και ολοκλήρωση των έργων στην επόμενη κυβέρνηση. Έτσι, θα αλλάσσονται οι κυβερνήσεις με ημιολοκληρωμένα έργα και δεν είναι ούτε προσβλητικό ούτε μειωτικό για μια κυβέρνηση να συνεχίζει κάποια έργα της προηγούμενης και ταυτόχρονα να αρχίζει την εφαρμογή των δικών της σχεδίων.

Τώρα, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ο τομέας της άμυνας αποτελεί τουλάχιστον από το Μάιο του 1991 που ανέλαβε αυτή η Βουλή ένα ταμπού. Ένα σκοτεινό κύκλωμα για το οποίο η Βουλή δεν είχε το δικαίωμα, δεν είχε το ενδιαφέρον να συζητήσει. Και η συζήτηση, οι ανοικτές συζητήσεις σε ολομέλεια ή έστω και σε αυτές τις συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας γίνονταν

εν πλήρει συσκοτίσει. Όλοι οι άλλοι οι "αρμόδιοι" ασχολούνταν, ασχολούνται και θα ασχολούνται καθημερινά με την άμυνα, είτε αυτοί λέγονται ράδιο είτε τηλεόραση είτε εφημερίδες. Τα ξέρουν όλα εκ των προτέρων και μάλιστα παραθέτουν και συγκεκριμένους αριθμούς και συγκεκριμένα στοιχεία.

Δε θα πω τίποτε στη σημερινή μου συνεισφορά που δεν αποτελεί κτήμα του οποιουδήποτε Κύπριου που ανοίγει το ράδιο του ή που διαβάζει μια εφημερίδα. Εξάλλου, αν υπήρχε και τίποτε το μυστικό, ο πλέον αρμόδιος, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και οι συναρμόδιοί του, ο Υπουργός της Άμυνας, ο Υπουργός των Οικονομικών ως συνδιαχειριστής του Ταμείου της Αμυντικής Θωράκισης και ο κ. υπερυπουργός, Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, φίλτατος Γιαννάκης Κασουλίδης, καθημερινά μας αναλύουν τα στρατιωτικά μας δόγματα με στοιχεία που καμιά φορά και για μας τους δήθεν επαΐοντες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας δημιουργούν κάποια έκπληξη.

Πώς χαρακτηρίζεται η κυβερνητική πολιτική στο διάστημα των υπό ανασκόπηση έντεκα μηνών στον τομέα της άμυνας; Με όλη την καλή διάθεση, με όλη την καλή συναίνεση προσπάθησα μόνον από τις διακηρύξεις των αρμοδίων να την καταλάβω. Και τολμώ να πω, και λυπούμαι να πω ότι δεν την έχω καταλάβει μέχρι σήμερα. Ίσως κάπου οι δυνατότητές μου να είναι περιορισμένες. Εκείνο που κατάλαβα είναι ότι ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να σας εξηγήσω ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν μιλάτε για φροντιστήριο, κύριε Αναστασιάδη, μετά τη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, δε θα αυξήσετε τις δυνατότητες του κ. Χριστοδουλίδη. Σας παρακαλώ, αφήστε τον να συνεχίσει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τουλάχιστο στον τομέα της άμυνας αυτό το πιστεύω, κύριε Πρόεδρε. Χώρισα την κυβερνητική πολιτική μετά από κόπους και μόχθους σε δύο περιόδους. Η πρώτη περίοδος, κύριε Αναστασιάδη, άρχεται από την ημέρα ανάληψης -ας θεωρήσουμε την 1η Μαρτίου του 1993- και συμπληρώνεται κάπου στο εννιάμηνο και η δεύτερη μετά το εννιάμηνο μέχρι και σήμερα και συνεχίζεται. Τι ήταν το κύριο χαρακτηριστικό που βγαίνει από αρμόδια μόνο χείλη; Και αρμοδίους θεωρώ για τον τομέα της άμυνας τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, τους δύο Υπουργούς και τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, που έχουν τη δυνατότητα να σχολιάζουν και να κάνουν τις επίσημες δηλώσεις.

Η πρώτη περίοδος με δήλωση όλων αυτών που έχω αναφέρει αφιερώθηκε και θα αφιερωθεί στη μελέτη και την επανεξέταση του τετραετούς εξοπλιστικού προγράμματος που είχε ομόφωνα εγκριθεί με εισήγηση της τότε και σήμερα στρατιωτικής ηγεσίας και ομόφωνη έγκριση του Εθνικού Συμβουλίου, της πολιτικής ηγεσίας, ομόφωνη έγκριση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και αυτής τούτης της ολομέλειας. Δόθηκαν έντεκα μήνες, για να γίνει η μελέτη, η επανεξέταση του τετραετούς εξοπλιστικού προγράμματος. Και δε μιλούμε μόνο για τα λεφτά. Δεν έχουν σημασία κατ' εμένα τα λεφτά. Οι αρμόδιοι, δηλαδή οι στρατιωτικοί, είπαν ότι για τούτα τα τέσσερα χρόνια, για να βελτιωθεί η αμυντική θωράκιση της Κυπριακής Δημοκρατίας, χρειαζόμαστε τούτο. Ενίσχυση λέω των τεθωρακισμένων. Ενίσχυση

της αντιαεροπορικής άμυνας. Ενίσχυση ίση. Ομόφωνα είπαμε όλοι ναι. Έντεκα μήνες χρειάστηκαν και μέχρι στιγμής, αφού διανύσαμε το ένα πέμπτο της θητείας αυτής της κυβέρνησης, δεν έχουμε ακόμα το πόρισμα αυτής της μελέτης, επανεξέτασης, που αφού γίνει από την κυβέρνηση, θα πρέπει να πάρει πάλι όλο τον κύκλο, Βουλή, Εθνικό Συμβούλιο, να αποφασιστεί και να αρχίσει η υλοποίησή του. Σημειώστε. Αυτός ο κύκλος θα χρειαστεί από έξι μήνες μέχρι ένα χρόνο για να ολοκληρωθεί. Δηλαδή, ενάμισι περίπου με δύο χρόνια παγοποιήθηκε η βελτίωση των αμυντικών δυνατοτήτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα έρθουμε και στο ενιαίο αμυντικό δόγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Αναστασιάδη. Και από ένα στρατηγό μέχρι δύο στρατηγούς, αλλά ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η παγοποίηση αυτή δίνει την ευκαιρία ερμηνειών. Η πρώτη μερίδα ερμηνευτών λέει ότι αυτό που γίνεται είναι εσκεμμένα που γίνεται, γιατί επικρατεί στην κυβέρνηση η φιλοσοφία του αδύναμου της αμυντικής αντιμετώπισης του Τούρκου εισβολέα. Αφού είναι μάταιη αυτή η ελπίδα, γιατί να ξοδεύω και λεφτά; Και μιλούμε για εκατομμύρια. Εγώ δεν ασπάζομαι αυτή τη φιλοσοφία.

Η δεύτερη δυνατότητα που δίνεται στους ερμηνευτές είναι: Μήπως και η παγοποίηση ή η αναστολή του εξοπλιστικού προγράμματος για ενδυνάμωση των δυνατοτήτων μας αποτελεί δέσμευση πολιτική που εντάσσεται στα πλαίσια των ΜΟΕ, Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, του ψηφίσματος 789, τα μέτρα αποκατάστασης εμπιστοσύνης μέσα στη δέσμη των ιδεών Γκάλι, που απαιτούσαν παγοποίηση ή αναστολή του εξοπλιστικού προγράμματος της Εθνικής Φρουράς, ταυτόχρονα όμως με τη μείωση των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων κατά το ήμισυ, δηλαδή στις 20.000; Και εγώ τείνω να υποστηρίξω αυτή την εκδοχή ότι, ενώ μεν δεν αποδέχτηκε η σημερινή κυβέρνηση και ο Πρόεδρος ούτε το 789 ούτε τα τότε ΜΟΕ, έχει αποδεχτεί συνειδητά ή άλλως πως αυτό το μέτρο που παγοποιεί και αναστέλλει τις αμυντικές δυνατότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας χωρίς ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, ποια είναι τα ΜΟΕ σας παρακαλώ;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς είπατε μέτρα αποκατάστασης εμπιστοσύνης. Είναι ΜΟΕ ή ΜΑΕ;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εγώ χρησιμοποιώ τον όρο, κύριε Πρόεδρε, ΜΟΕ. Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Αν κάπου λέω και ΜΑΕ, να με συγχωρήσετε. Επομένως, εγώ αυτό πιστεύω. Ο Πρόεδρος έχει δεσμευτεί να ανασταλεί το εξοπλιστικό πρόγραμμα χωρίς να επιτύχουμε την ταυτόχρονη μείωση των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων.

Το δεύτερο μεγάλο μέρος της κυβερνητικής πολιτικής για το πρώτο το διάστημα, που επίσημα χείλη το έχουν πει, είναι: "Έχουμε πολύ καλό, σύγχρονο οπλισμό. Είναι ο καιρός τώρα να τον αξιοποιήσουμε και να τον αφομοιώσουμε". Πολύ σωστή τακτική. Υπερσύγχρονος οπλισμός, ρουκέτες, τηλεκατευθυνόμενα, computers κ.λπ. Πρέπει να τα αφομοιώσουμε. Πώς τα αφομοιώσαμε αυτούς τους έντεκα μήνες; Πώς τα αξιοποιήσαμε; Ούτε αυτό αποτελεί μυστικό.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τι; Θέλετε να κάνουμε πόλεμο να τα αξιοποιήσουμε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε Αναστασιάδη. Την 1η του Οκτώβρη στην καθιερωμένη στρατιωτική παρέλαση, ως είθισται, δείχναμε και μερικά. Και δείχναμε και τα ιπτάμενά μας. Όλοι φέτος εξεπλάγημεν, γιατί τα ιπτάμενά μας, τα πετούμενά μας δεν πέτασαν. Πώς θα πετούσαν, εφόσον ρωτάτε, κύριε Αναστασιάδη; Είχαν, βλέπετε, έλλειψη ορισμένων ανταλλακτικών αξίας από £200 μέχρι και £2.000. Έγκαιρα οι στρατιωτικοί είχαν ζητήσει από τον Υπουργό της Άμυνας έγκριση κονδυλίου, για να έρθουν αυτά τα πράγματα. Έγκαιρα ο Υπουργός της Άμυνας, ο συνάδελφος στην ιατρική και νυν Υπουργός Κώστας Ηλιάδης και συμπολίτης, έγκαιρα αποτάθηκε στον συνδιαχειριστή του ταμείου και έγκαιρα τώρα ο συνδιαχειριστής, από ένα μέχρι έξι μήνες -και αυτά είναι στην επίσημη αλληλογραφία μας προς την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, που δεν αποτελεί ούτε απόρρητο ούτε μυστικό- έδινε την έγκρισή του, για να αγοράσουμε βίδες επί παραδείγματι για το κάθισμα του πιλότου του ενός αεροπλάνου, για να μπορέσει να πετάξει. Ένα με έξι μήνες. Αυτό ονομάζεται αξιοποίηση και αφομοίωση του σύγχρονου οπλισμού.

Τα ελικόπτερά μας για τέτοιους λόγους, για ανταλλακτικά των £400, των £500, των £1.000, για ψίχουλα, περίμεναν την έγκριση από το ένα σκέλος της συνδιαχείρισης από ένα μέχρι έξι μήνες, για να παραγγείλουμε να έρθουν σε είκοσι τέσσερις ώρες αεροπορικώς τα ανταλλακτικά. Όλα αυτά είναι με στοιχεία. Το θέμα έχει αναφερθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας και αναμένουμε τώρα και τις επίσημες απαντήσεις.

Να μην πω για τα τεθωρακισμένα μας, όπου είχαμε το ίδιο πρόβλημα. Να μην πω τέλος για το σημαντικότατο μέσο μας έγκαιρης πρόληψης, έγκαιρης ειδοποίησης, το οποίο για έξι μήνες δεν μπορούσε να λειτουργήσει, γιατί κάτι του έλειπε. Και αναμενόταν η έγκριση πέραν των έξι μηνών, για να δοθεί το κονδύλι. Αυτό και αν λέγεται αφομοίωση και αξιοποίηση του υπάρχοντος! Αυτά που λέγω δεν είναι μυστικά, ήδη έχουν κυκλοφορήσει.

Ο τρίτος τομέας της κυβερνητικής πολιτικής για την άμυνα αποτέλεσε η λεγόμενη μεραρχολογία. Αυτή ξεκίνησε από πολύ παλιά, εντάθηκε λίγο πριν τις εκλογές και συνέχισε μέχρι εννέα μήνες. Σταμάτησε. "Μεραρχολογία" σήμαινε να στείλει η Ελλάδα μεραρχία ή άλφα αριθμό στρατιωτών, για να μπορέσουν να μας βοηθήσουν να προστατευτούμε. Αυτό κάπου σταμάτησε μέχρι του σημείου που ο ίδιος ο εισηγητής και εμπνευστής της, ενώ είχε πει ότι θα επιβάλει την πανεθνική και την έλευση της μεραρχίας, είπε: "Εγώ ουδέποτε έκαμα αναφορά σε μεραρχία".

Στο δεύτερο χρονικό διάστημα όλα κυριαρχούνται από το νέο αμυντικό δόγμα. Το νέο αμυντικό δόγμα, το οποίο πάλι, παρά τη συνάντησή μας με τον εξοχότατο Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας για να μας το ερμηνεύσει, παρά τις δύο επίσημες συναντήσεις με τον Υπουργό της Άμυνας για να μας πει τι είναι αυτό το πράγμα, προσωπικά δεν έχω καταλάβει τι είναι αυτό το πράγμα. Το μόνο πράγμα που κατάλαβα ήταν ότι αναμένονταν κάποιοι τεχνοκράτες δικοί μας και Ελλαδίτες, να κάτσουν να συζητήσουν πώς θα εκφραστεί το νέο αμυντικό δόγμα. Βάλτε τρεις, έξι, δώδεκα μήνες να κάμουν τις μελέτες τους οι τεχνοκράτες και να έρθουν κάποτε

στις κυβερνήσεις να το συζητήσουν, να το αποδεχτούν και να πάμε στην Ελλάδα να συναποφασίσουμε, του τύπου της συναπόφασης της 31ης Δεκεμβρίου 1993. Εγώ ερμηνεύω το νέο αμυντικό δόγμα. Το ερμηνεύω όχι μόνο από δηλώσεις δικές μας. Τις παραμερίζω τις κυπριακές. Από αυτόν που θα φέρει την ευθύνη της εφαρμογής και προώθησης του νέου αμυντικού δόγματος. Από την ελλαδική κυβέρνηση. Και είναι πασιφανής η διάθεση και η πρόθεση της ελλαδικής κυβέρνησης. "Casus belli" έχει πει ο κ. Παπανδρέου και τότε, όταν ήταν ξανά Πρωθυπουργός -τελειώνω, κύριε Κατσουρίδη, σε ενάμισι λεπτό- και τώρα. Λιτία πολέμου θα αποτελέσει για την Ελλάδα η τυχόν προέλαση τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο. Έτσι είπε ο κ. Παπανδρέου και έτσι επανέλαβε προχθές. Δεν μπορώ να πιστέψω ότι υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρξει ελλαδική κυβέρνηση που θα κάνει ξανά προδοσία, και αν κτυπηθεί η Κύπρος, να μη συνδράμει. Δεν μπορώ να το πιστέψω.

Και το δεύτερο που είναι πιο προχωρημένο. Δε μιλά ούτε για στρατεύματα ούτε για τίποτε άλλο ο κ. Παπανδρέου. Λέει: "Η Κύπρος εντάσσεται στον ενιαίο αμυντικό χώρο της Ελλάδας". Πάλι δεν είναι νέο πράγμα. Μας το είπαν όλες οι δημοκρατικές κυβερνήσεις μετά το 1974, μη εξαιρουμένου και του κ. Μητσοτάκη δεκαπέντε μέρες πριν να χάσει τις εκλογές. Είμαστε ενταγμένοι στον ενιαίο αμυντικό χώρο στην περίπτωση ελλαδοτουρκικού ή κυπροτουρκικού πολέμου. Είναι απλοποιημένα. Προσπαθώ να καταλάβω, να καταλάβουμε όλοι μας και να καταλάβει και ο κόσμος. Διότι εξαγγέλοντας το νέο αμυντικό δόγμα, μας δόθηκε η ψευδαίσθηση ότι εμείς θα κάτσουμε όπως είμαστε, με παγοποίηση του εξοπλιστικού προγράμματος, όχι ενδυνάμωση αλλά μείωση των αμυντικών μας δυνατοτήτων και θα έρθουν -θα χρησιμοποιήσω τη λέξη που κυριαρχεί στον κόσμο χωρίς παρερμηνεία- οι "καλαμαράδες" να μας προστατεύσουν. Όχι, να μην έρθουν οι Έλληνες, οι αδελφοί μας, να μας προστατεύσουν, αν εμείς συνεχίσουμε με αυτή τη νοοτροπία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι. Ευχαριστώ, κύριε Χριστοδουλίδη. Ήσαστε σαφέστατος. Έχουμε τελειώσει για απόψε. Μας μένουν περίπου τεσσερισήμισι με πέντε ώρες, τις οποίες ελπίζω να καλύψουμε την επόμενη Δευτέρα η ώρα 2.00 μ.μ. και γύρω στις επτά, επαναλαμβάνω, να γίνει η ψηφοφορία.

Η ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της Βουλής για τη Δευτέρα, 17 Ιανουαρίου 1994, έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994.
2) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994.
3) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': -----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': -----

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ώρα λήξης: 7.30 μ.μ)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Χριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαρκίδης Λλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Λράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Αγορεύσεις Βουλευτών (Ν. Πιττοκοπίτης, Δ. Θεοδώρου, Κ. Κωνσταντίνου, Λ. Θεοδούλου, Ο. Δημητρίου, Γ. Χατζηδημητρίου, Κ. Κληρίδου, Χρ. Μαυροκορδάτος, Λ. Χρυσοστόμου, Λ. Γεωργίου, Θ. Μιχαηλίδης, Δ. Συλλούρης, Ρ. Πρέντζας, Ι. Ιωαννίδης, Λ. Φιλίππου, Θ. Σοφοκλέους, Α. Κουκουμάς, Α. Μούσκος, Μ. Κυπριανού, Κ. Γιάγκου, Λ. Καράς, Δ. Χριστοδουλίδης) για τους Προϋπολογισμούς του 1994.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 17ης Ιανουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 2.11 μ.μ.)

(Αρ. 14)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κ. Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπαίνουμε στην τελευταία φάση της συζήτησης των προϋπολογισμών. Καλώ τον κ. Ισίδωρο Μακρίδη εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού να μιλήσει από το βήμα.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μια από τις κυριότερες υποχρεώσεις κάθε κυβέρνησης είναι οι δημόσιες επενδύσεις στους τομείς εκείνους που αδυνατεί ο ιδιωτικός τομέας να επέμβει και να δραστηριοποιηθεί αποτελεσματικά για τη δημιουργία των αναγκαίων έργων που απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των βασικών κοινωνικών υπηρεσιών, την υποβοήθηση του εκσυγχρονισμού και τη συνολική ανάπτυξη της οικονομίας του τόπου.

Στον τόπο μας το κατ' εξοχήν αρμόδιο Υπουργείο για την υλοποίηση των προγραμμάτων των δημοσίων επενδύσεων είναι το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγονται ο Κλάδος Ελέγχου, ο Κλάδος Τηλεπικοινωνιών, το Τμήμα Δημόσιων Έργων, το Τμήμα Αρχαιοτήτων, το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας, το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας, το Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών, το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, καθώς επίσης και η εποπτεία της λειτουργίας της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, της Αρχής Λιμένων και των Κυπριακών Αερογραμμών.

Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει σήμερα η οικονομία μας, εμείς, ως κόμμα και ως κυβέρνηση, αντιλαμβανόμενοι τη σημασία των προγραμμάτων των δημοσίων επενδύσεων, αντί πάσης θυσίας και συνειδητά αποφασίσαμε να

διατηρήσουμε τα προγράμματα αυτά στα ψηλότερα δυνατά επίπεδα, προτείνοντας στους προϋπολογισμούς του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων για το έτος 1994 ποσά πέραν των £73 εκατομμυρίων ή το 43% των συνολικών δαπανών του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως, για να διατεθούν στην ανάπτυξη του οδικού δικτύου, τον εκσυγχρονισμό των αερολιμένων, την ανέγερση δημοσίων κτιρίων, τη βελτίωση των ταχυδρομικών υπηρεσιών, την προστασία και αξιοποίηση των αρχαιοτήτων και αρχαιολογικών μας χώρων και την ανάπτυξη της εμπορικής ναυτιλίας.

Σε συντομία θα ήθελα τώρα να αναφερθώ κατά τομέα στα σημαντικότερα σημεία και επιδιώξεις που περιέχονται στους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως.

Τμήμα Δημόσιων Έργων

Βασική πολιτική μας είναι η περαιτέρω ανάπτυξη του οδικού δικτύου και η συμπλήρωση του συστήματος των αυτοκινητόδρομων που θα συνδέουν όλες τις αστικές και μεγάλες τουριστικές περιοχές. Σ' αυτούς θα έχουν προσπέλαση βελτιωμένες οδικές αρτηρίες της υπαίθρου, κατασκευασμένες με μοντέρνα κατασκευαστικά πρότυπα.

Παράλληλα θα προωθείται η κατασκευή και η βελτίωση των δρόμων που εξυπηρετούν απομακρυσμένες κοινότητες, με στόχο την ευκολότερη παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, δημιουργία βιώσιμων σχολικών μονάδων, αποθάρρυνση της αστυφιλίας, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό έχουν ήδη δοθεί οδηγίες να μελετηθούν και ετοιμασθούν νέα ρυθμιστικά σχέδια οδικής ανάπτυξης πενταετούς και δεκαετούς διάρκειας σε συνεργασία με τα Υπουργεία Οικονομικών και Εσωτερικών, το Γραφείο Προγραμματισμού και τους δήμους με βάση τα σημερινά δεδομένα, τα οποία να είναι ελαστικά και επιδεκτικά αναπροσαρμογών. Ήδη έχει υποβληθεί και μελετάται η εισήγηση για το σχέδιο πενταετούς διάρκειας.

Στα πλαίσια του προγράμματος οδικής ανάπτυξης, προγραμματίζονται μεταξύ άλλων για το 1994 τα ακόλουθα:

Νέος αυτοκινητόδρομος Λεμεσού-Πάφου: Το πρώτο τμήμα του δρόμου από την Ερήμη μέχρι την Αυδήμου βρίσκεται υπό εκτέλεση και αναμένεται να συμπληρωθεί πριν το τέλος του 1996. Τα έγγραφα των προσφορών για το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου Αυδήμου-Πάφου αναμένεται να είναι έτοιμα το πρώτο τρίμηνο του 1994.

Αυτοκινητόδρομος Λάρνακας-Αμμοχώστου: Μέχρι το τέλος του 1994 αναμένεται να είναι έτοιμα και τα κατασκευαστικά σχέδια του δρόμου αυτού.

Νέος δρόμος Λευκωσίας-Λεμεσού: Προγραμματίζεται η ενδυνάμωση του οδοστρώματος του αυτοκινητόδρομου αυτού μεταξύ Παρεκκλησιάς και Αλάμπρας, καθώς και η ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων και των εγγράφων των προσφορών για τη διαπλάτυνσή του σε έξι λωρίδες κυκλοφορίας μεταξύ των κόμβων βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου και Αλάμπρας και στον ίδιο τον κυκλοφοριακό κόμβο της βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου.

Άλλες κύριες οδικές αρτηρίες: Έχουν περιληφθεί πιστώσεις για συνέχιση ή συμπλήρωση των εργασιών μεταξύ άλλων και των ακολούθων οδικών αρτηριών:

Για συμπλήρωση:

- Δρόμος Λευκωσίας-Παλαιχωρίου-Αγρού.
- Παρακαμπτήριος Λάρνακας-Τμήμα Δρόμου Αραδίππου-Αερολιμένα Λάρνακας.

- Δρόμος Λευκωσίας-Ανθούπολης-Κοκκινοτριμιθιάς.
- Βελτίωση δρόμου Χοιροκοιτίας-Οράς-Αγίων Βαβατσινιάς.

Επίσης έχουν διατεθεί κονδύλια για τη συνέχιση των έργων των δρόμων Πύργου-Ορκόντα, Παρεκκλησιάς-Κελλακίου, Κακοπετριάς-Αγίου Νικολάου-Πάινγουντ. Επίσης θα διατεθεί ποσό £12 εκ. για βελτίωση πολλών άλλων οδικών αρτηριών.

Για την επίλυση όμως του κυκλοφοριακού προβλήματος, που έχει κι αυτό βασικά τις ρίζες του στις συνέπειες της τουρκικής κατοχής, χρειάζονται πέρα από την επάρκεια και τη λειτουργικότητα του οδικού δικτύου και αποτελεσματική διαχείριση της κυκλοφορίας. Για το σκοπό αυτό προωθείται σε συνεργασία με άλλους φορείς σειρά μέτρων, που περιλαμβάνει μονοδρομήσεις, κλιμακωτό ωράριο, δημιουργία χώρων στάθμευσης και αποτελεσματική αντιμετώπιση της παράνομης στάθμευσης.

Πέρα από την επέκταση, η συντήρηση και σηματοδότηση αποτελούν τη σωστή συμπλήρωση της εικόνας του οδικού δικτύου που ταυτόχρονα ανεβάζει το επίπεδο της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της ασφάλειας.

Από τον Κλάδο Δημόσιων Κτιρίων, πέρα από τη συνέχιση των εργασιών ανέγερσης του κτιρίου του Υπουργείου Εξωτερικών, του νέου Δικαστηρίου Πάφου και των νέων Γραφείων του Τμήματος Δημόσιων Έργων, προγραμματίζεται η έναρξη εργασιών για την Α' Φάση του συμπλέγματος νέων κυβερνητικών κτιρίων, καθώς και η ανέγερση κυβερνητικών κτιρίων στη Λευκωσία, η προκήρυξη αρχιτεκτονικών διαγωνισμών για το νέο δικαστικό μέγαρο Λευκωσίας και το νέο κτίριο της Βουλής, η ολοκλήρωση μελέτης για το Νέο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας και άλλα.

Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

Συνεχίζονται στον Αερολιμένα Λάρνακας οι βελτιώσεις και επεκτάσεις των υφισταμένων εγκαταστάσεων. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η Ε' Φάση του κτιρίου επιβατών και βρίσκεται σε εξέλιξη η Στ' Φάση, η οποία προγραμματίζεται να συμπληρωθεί το Σεπτέμβριο του 1994. Προγραμματίζονται επίσης η επέκταση του χώρου αφίξεων και του χώρου ζύγισης αποσκευών πριν το καλοκαίρι του 1994 και η Β' Φάση του χώρου στάθμευσης.

Σύντομα αναμένεται η συμπλήρωση της σχεδίασης του νέου κτιρίου επιβατών, του νέου κτιρίου του Πύργου Ελέγχου και του κτιρίου εμπορευμάτων, που τελικό στόχο έχουν να καταστήσουν τον Αερολιμένα Λάρνακας διαμετακομιστικό κόμβο και συνδετικό κρίκο της αεροπορικής κίνησης στην περιοχή.

Στον Αερολιμένα Πάφου προωθούνται βελτιώσεις και επεκτάσεις στο κτίριο επιβατών και άλλα έργα υποδομής.

Μεταξύ άλλων προγραμματίζεται από την Πολιτική Αεροπορία η εναρμόνιση των υπηρεσιών ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας με εκείνες των άλλων μελών του EUROCONTROL, η δημιουργία διαύλου και έργων υποδομής στην περιοχή Κοτσιάτη για την εξυπηρέτηση της ελαφράς αεροπορίας, όπως και η μελέτη των προοπτικών αυτονόμησης του τμήματος.

Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

Βασική επιδίωξη είναι η συνεχής βελτίωση της ναυτιλιακής μας υποδομής, η εξύψωση του κύρους της κυπριακής σημαίας και η περαιτέρω ανάπτυξη και καθιέρωση της Κύπρου ως σημαντικού ναυτιλιακού κέντρου.

Για την επίτευξη των πιο πάνω στόχων προωθείται η αναδιοργάνωση του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας και η ίδρυση ναυτιλιακών γραφείων στο Ρόττερνταμ και στο Τόκιο για τον καλύτερο έλεγχο και εξυπηρέτηση των πλοίων με κυπριακή σημαία. Προωθείται ακόμα η επέκταση και αναβάθμιση της Ναυτικής Σχολής στη Λεμεσό.

Θα συνεχιστεί με ταχύ ρυθμό η επεξεργασία νομοσχεδίων για την επικύρωση διαφόρων διεθνών συμβάσεων, πρωτοκόλλων και σχετικών τροποποιήσεων, καθώς και κανονισμών για την καλύτερη εφαρμογή τους. Έχει συμπληρωθεί και υποβληθηκε στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων το νομοσχέδιο περί Εμπορικής Ναυτιλίας, που περιλαμβάνει τη νηολόγηση, την πώληση και την υποθήκευση πλοίων. Με τη βοήθεια του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας προχωρεί με εντατικό ρυθμό η επεξεργασία νομοσχεδίων για την επικύρωση της Ναυτιλιακής Σύμβασης με αρ. 47 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας που αφορά τα ελάχιστα επίπεδα ασφάλειας και των σχετικών συμβάσεων που παρατίθενται στο παράρτημά της.

Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών

Στόχος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων είναι η ταχύτερη διαλογή και διανομή του εγχώριου και εισερχόμενου ταχυδρομείου, με την προώθηση της εισαγωγής συστήματος ταχυδρομικού κώδικα. Επίσης μελετάται η έκθεση του εμπειρογνώμονα της Διεθνούς Ένωσης Ταχυδρομείων για αυτονόμηση του τμήματος.

Τμήμα Αρχαιοτήτων

Προσδίδεται ιδιαίτερη σημασία στην προβολή των αρχαιοτήτων μας. Για το σκοπό αυτό άμεσος στόχος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων είναι η ενίσχυση των μουσείων για την καλύτερη προβολή των εκθεμάτων τους και τη διεύρυνση του επιστημονικού τους έργου.

Προγραμματίζεται η έναρξη των εργασιών διαμόρφωσης και τοπιοτέχνησης του αρχαιολογικού χώρου στην Κάτω Πάφο, μελετάται σχέδιο προβολής των κυπριακών αρχαιοτήτων και η συγγραφή επεξηγηματικών κειμένων και οδηγών, όπως επίσης και η αναδιοργάνωση των αιθουσών εκθέσεων.

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία ενεργοποιείται για την αξιοποίηση της Σύμβασης της Χάγης του 1954, ώστε οι πρόνοιές της να τύχουν εφαρμογής και για την Κύπρο και να εξαναγκαστεί η Τουρκία να σεβαστεί την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών

Προγραμματίζεται η επανεκτίμηση του κόστους παροχής ορισμένων υπηρεσιών, η σταδιακή ανανέωση των κινητών μηχανημάτων και οχημάτων και μελετάται η αναδιάρθρωση και αναδιοργάνωση του τμήματος.

Τμήμα Τηλεπικοινωνιών

Το 1994 προγραμματίζεται η προώθηση τροποποιητικού νόμου για την ιδιωτική ραδιοτηλεόραση, η αναθεώρηση και ο εκσυγχρονισμός του περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας Νόμου, όπως επίσης η αναδιοργάνωση και η στελέχωση του κλάδου, για ν' ανταποκριθεί στις αυξημένες υποχρεώσεις του λόγω της λειτουργίας της ιδιωτικής ραδιοτηλεόρασης και τελικά η διοργάνωση Διάσκεψης Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ραδιοεπικοινωνιών στην Κύπρο.

Με το σύντομο σχολιασμό των προγραμμάτων ενός μόνο Υπουργείου πιστεύω έχω δείξει ότι οι έντονες επικρίσεις της αντιπολίτευσης και ιδιαίτερα των συναδέλφων του ΑΚΕΛ έχουν ξεκινήσει πολύ νωρίς. Όπως είναι φυσικό, η κυβέρνηση

αυτή, όπως και κάθε άλλη κυβέρνηση που αναλαμβάνει σε μια περίοδο κατά την οποία οι προϋπολογισμοί έχουν εγκριθεί και τα έργα της προηγούμενης κυβέρνησης βρίσκονται σε εξέλιξη, δεν είχε τη δυνατότητα ή λόγο να διακόψει τα έργα αυτά και ν' αρχίσει νέα, για ν' αποφευχθεί η κριτική που βάσισε η αντιπολίτευση στο ερώτημα "τι νέα έργα έχει κάμει μέχρι σήμερα η νέα κυβέρνηση". Θα ήταν ορθότερο αν η κριτική βασιζόταν στην ποιότητα και στην ταχύτητα εκτέλεσης των έργων. Αλλά φαίνεται ότι η κυβέρνηση Κληρίδη και γρήγορα και ποιοτικά αναβαθμισμένα και προπαντός χωρίς οικονομικά σκάνδαλα προχωρεί στη συνέχιση της εκτέλεσης των έργων που έχει κληρονομήσει από τα προγράμματα της προηγούμενης κυβέρνησης. Αν υπήρχε οτιδήποτε το επιλήψιμο στα όσα στην τελευταία μου φράση έχω αναφέρει, σίγουρα θα εδικαιολογείτο οποιαδήποτε επίκριση.

Είμαστε ανοικτοί σε κρίσεις για τα έργα που εκτελέστηκαν κατά τη διάρκεια του 1993. Για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των έργων που προτείνονται σήμερα στους προϋπολογισμούς την κρίση σας την αναμένουμε τον επόμενο χρόνο .

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παύλος Παπαγεωργίου, παρακαλώ.

Θέλω να αναφέρω ότι πλέον έμειναν έξι ή επτά ομιλητές και από τα δυο κόμματα, Συναγερμό και ΑΚΕΛ. Από πλευράς ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ υπάρχει, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, μόνο ένας ομιλητής από το κάθε κόμμα. Από μεν το ΔΗΚΟ είναι ο κ. Μουσιούττας και από την ΕΔΕΚ ο κ. Ευσταθίου. Κατά συνέπεια, αφού σε κάποιο στάδιο δώσω το λόγο στον κ. Μουσιούττα και στον κ. Ευσταθίου, θα είναι στα δυο μεγάλα κόμματα, κυβέρνηση και αντιπολίτευση, που θα δίνεται ο λόγος. 'Ενθεν και ένθεν.

Αλλά θα παρακαλέσω αν είναι δυνατό να συντομεύουμε για πολλούς λόγους, ένας από τους οποίους είναι και ότι απόψε υπάρχει το επίσημο δείπνο για την Επιτροπή της Διακοινοβουλευτικής 'Ενωσης, που θα γίνει η ώρα οκτώ. Ελπίζω μέχρι τις οκτώ να τελειώσουμε. Επίσης θα παρακαλέσω τα κόμματα να μου δώσουν, για να προχωρήσουμε να οργανώσουμε την ψηφοφορία, τα διάφορα θέματα στα οποία θα κάνουν τροποποιήσεις στους προϋπολογισμούς ως έχουν τροποποιηθεί από την Επιτροπή Οικονομικών, γιατί αυτή τη στιγμή δεν ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς ως κατατέθηκαν, αλλά ως τροποποιήθηκαν από την Επιτροπή Οικονομικών. Για παράδειγμα, στο θέμα των 62, αν θα γίνει τροποποίηση, θα γίνει από το Συναγερμό και όχι από το ΑΚΕΛ.

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Σε όλους μας είναι γνωστό ότι, για να πετύχει ο δύσκολος αγώνας που διεξάγει ο κυπριακός λαός από το 1974 μέχρι σήμερα για δικαίωση και επιστροφή, βασική προϋπόθεση αποτελεί η διατήρηση ισχυρής οικονομίας. Είναι για το λόγο αυτό που οι τρεις προϋπολογισμοί του κράτους, οι οποίοι κατατίθενται από την εκάστοτε κυβέρνηση, αποτελούν ένα από τα πιο σοβαρά θέματα που συζητούνται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Βέβαια η συζήτηση των προϋπολογισμών στη Βουλή είθισται να είναι συζήτηση εφ' όλης της ύλης, τόσο επί των εξελίξεων του εθνικού θέματος όσο και επί των διαφόρων πτυχών των τριών προϋπολογισμών, καθώς και επί των διαφόρων πτυχών της εσωτερικής διακυβέρνησης του τόπου.

Ενόψει του περιορισμένου χρόνου που κατανεμήθηκε στον κάθε Βουλευτή, θα περιοριστώ μόνο σε γενικές παρατηρήσεις αναφορικά με τη φιλοσοφία της νέας κυβέρνησης από το Μάρτιο μέχρι σήμερα και θα αναφερθώ επίσης σε θέματα που αφορούν το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, την ύπαιθρο, την πράσινη γραμμή και την επαρχία Λευκωσίας.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αμέσως μετά την ανάληψη της εξουσίας από τη συγκυβέρνηση ΔΗΣΥ-ΔΗΚΟ ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών κ. Οικονομίδης με επανειλημμένες δηλώσεις του, που δυστυχώς μεταδίδονταν και στο εξωτερικό, παρουσίαζε την οικονομική κατάσταση του τόπου σαν τραγική και ότι ουσιαστικά οδεύαμε με μαθηματική ακρίβεια σε χρεοκοπία και πτώχευση. Το αποτέλεσμα της οικονομικής αυτής καταστροφολογίας ήταν να παγώσει η αγορά, να σταματήσουν οι επενδύσεις και η όλη οικονομική δραστηριότητα και ουσιαστικά να νεκρώσουν οι συναλλαγές. Το ότι υπάρχουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα στον τόπο μας, ιδιαίτερα προβλήματα σοβαρού δημόσιου χρέους, τόσο εξωτερικού όσο και εσωτερικού, είναι σε όλους γνωστό και όλοι συμφωνούμε ότι χρειάζεται να ληφθούν σοβαρά μέτρα από την κυβέρνηση, για να περιοριστεί το δημόσιο χρέος σε επίπεδα ασφάλειας. Και τούτο πρέπει να γίνει το συντομότερο δυνατό και με τέτοια μέτρα τα οποία θα περιορίζουν τις δαπάνες και έξοδα για μη παραγωγικούς σκοπούς, αλλά ταυτόχρονα θα επιβαρύνουν τα μεγάλα εισοδήματα. Είναι μετά λύπης μας που διαπιστώνουμε ότι τέτοια προσπάθεια δεν καταβάλλεται στην πράξη από τις όλες αποφάσεις και ενέργειες της κυβέρνησης. Αντίθετα, κάποια μέτρα και αποφάσεις της κυβέρνησης που λήφθηκαν στους έντεκα μήνες της διακυβέρνησής της είναι ισοπεδωτικά και πλήττουν κυρίως τα μικρομεσαία εισοδήματα.

Ποια είναι όμως η φιλοσοφία και η επιδίωξη της πολιτικής της κυβέρνησης αναφορικά με τα οικονομικά, αλλά και η πολιτική που αναφέρεται στις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας, που έγιναν εννέα μήνες μετά την εκλογή του; Εν ονόματι δήθεν της βελτίωσης των οικονομικών του κράτους, ευθύς αμέσως μετά την αλλαγή της κυβέρνησης ο νέος Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος ήταν Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων, νόμισε ότι βρήκε την ευκαιρία να εφαρμόσει και στα οικονομικά του κράτους την πολιτική που υποστήριζε στην προηγούμενή του θέση. Είναι με την αλλαγή της κυβέρνησης που άρχισε μια συντονισμένη προσπάθεια από τους ισχυρούς οικονομικούς κύκλους της ΟΕΒ, του ΚΕΒΕ, αλλά και από την κυβέρνηση να φορτωθούν όλα τα σοβαρά προβλήματα της οικονομίας στο ύψος του εργατικού κόστους. Και έτσι άρχισε να εφαρμόζεται η πολιτική του θατσερισμού, του φιλελευθερισμού και των ιδιωτικοποιήσεων.

Πρώτος και βασικός στόχος είναι η κατάργηση ή η αλλοίωση του τρόπου υπολογισμού της ΑΤΑ, θεσμού που αποκτήθηκε με σκληρούς αγώνες από το συνδικαλιστικό κίνημα. Άλλοι στόχοι είναι η παγοποίηση των μισθών των εργαζομένων, οι ιδιωτικοποιήσεις στον κρατικό και κυρίως τον ημικρατικό τομέα, η μείωση του εργατικού κόστους, η ισοπεδωτική φορολογία, η αύξηση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας -από 5% μας τον έκαναν 8% και φαίνεται ότι έχουν πρόθεση να τον αυξήσουν- η κατάργηση των επιχορηγήσεων των αγροτικών προϊόντων και η φιλελευθεροποίηση των επιτοκίων.

Η κυβέρνηση μέχρι σήμερα δεν πήρε κανένα νομοθετικό ή άλλο μέτρο που θα πατάξει τη φοροαποφυγή ή φοροδιαφυγή, που γίνεται όχι ασφαλώς από τους μισθωτούς, αλλά από εκείνους των οποίων κινδυνεύουν δήθεν να καταστραφούν οι

επιχειρήσεις. Ούτε επανέφερε άλλα μέτρα της προηγούμενης κυβέρνησης ή εφάρμοσε άλλα νέα μέτρα που θα αυξήσουν τα έσοδα του κράτους, όπως η φορολογία των τελών των τηλεφώνων για τις υπεράκτιες εταιρείες, ο εταιρικός φόρος, η κατάργηση φοροαπαλλαγής επιχειρήσεων. Δε λήφθηκε κανένα φορολογικό ή κοινωνικό μέτρο που θα μετατοπίσει τα βάρη στους ώμους εκείνων που μπορούν να τα σηκώσουν από τους ώμους των εργαζομένων. Αντίθετα παραθέτω πιο κάτω ορισμένες λανθασμένες ενέργειες ή αποφάσεις της κυβέρνησης ή και παραλείψεις που, κατά τη γνώμη μου, αποδεικνύουν ότι η όλη πολιτική φιλοσοφία και νοοτροπία της κυβέρνησης είναι πολιτική ετσιθελισμού, αυταρχισμού, αναξιοκρατίας, φιλελευθερισμού, κομματική πολιτική και πολιτική πλήρους ερασιτεχνισμού:

(α) Ο χειρισμός του θέματος των συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών.

(β) Η απόφαση για επαναπρόσληψη των 62 προσώπων που μετείχαν στο πραξικόπημα και παύθηκαν από την κυβέρνηση του κ. Κυπριανού. Από τη μεγάλη πλειοψηφία του κυπριακού λαού, τις μαζικές οργανώσεις, τα τρία κόμματα -ΑΚΕΛ, ΕΔΕΚ και ΔΗΚΟ- χαρακτηρίστηκε ως ενέργεια δικαίωσης του πραξικοπήματος, που έφερε την τραγωδία στην πατρίδα μας και μας έκανε πρόσφυγες στον ίδιο τον τόπο μας. Και η δαπάνη που θα απαιτηθεί, για να υλοποιήσουν την απόφαση αυτή, θα ξεπερνά τα £3 εκ. ή και τα £4 εκ. Και μιλούν για περιορισμό των δημόσιων δαπανών και λιτότητα!

(γ) Οι κομματικές μεταθέσεις στην αστυνομία και η προσπάθεια για τιμωρητικές μεταθέσεις όσων αστυνομικών ψήφισαν Βασιλείου ακόμη και από το ΔΗΚΟ χαρακτηρίστηκαν απαράδεκτες.

(δ) Η πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων στη ΣΥΤΑ, την ΑΗΚ, την Ηλεκτρομηχανολογική Υπηρεσία και σε άλλους κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς ήδη άρχισε να εφαρμόζεται και μελετάται η επέκτασή της.

(ε) Η διά νομοθετημάτων προσπάθεια κομματικοποίησης και πλήρους ελέγχου της δημόσιας και εκπαιδευτικής υπηρεσίας χαρακτηρίστηκε από όλους εντελώς εκδικητική και αναξιοκρατική ενέργεια.

(στ) Ο χειρισμός του θέματος των συμφωνηθέντων αυξήσεων στους δημόσιους υπαλλήλους ήταν επιπόλαιος και ερασιτεχνικός.

Προϋπολογισμός Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Οι προϋπολογισμοί του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι περίπου οι ίδιοι με τους προϋπολογισμούς του 1993. Η έλλειψη ουσιαστικής πρόνοιας για πλήρη μηχανογράφηση των υπηρεσιών του Υπουργείου αποτελεί σοβαρή παράλειψη. Επίσης το σοβαρό πρόβλημα των εισφορών των αυτοτελώς εργαζομένων -βέβαια δεν αντιμετωπίζεται με τον προϋπολογισμό- δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν αντιμετωπίστηκε από τη νέα κυβέρνηση. Υπάρχει υπόσχεση του Διευθυντή του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων ότι θα φέρει εισήγηση μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 1994 για οριστική λύση αυτού του προβλήματος, που αποτελεί αδικία σε βάρος των εργαζομένων ως προς τις συντάξεις και τα άλλα ωφελήματα. Περαιτέρω ουδεμία πρόνοια υπάρχει στον προϋπολογισμό για ουσιαστική αύξηση των δημόσιων βοηθημάτων, εκτός από τη συνήθη αύξηση με την αναπροσαρμογή ανάλογα του τιμάριθμου. Αναφορικά με την πρόνοια ποσού £30.000 για την επαγγελματική αποκατάσταση των αναπήρων και τη χορήγηση κινήτρων στους εργοδότες για απασχόλησή τους χαιρετίζουμε το σχέδιο ως σοβαρό θετικό κοινωνικό μέτρο,

αλλά το ποσό των £30.000 αποτελεί αστείο ποσό για έναν τέτοιο σκοπό. Το ίδιο μπορεί να λεχθεί και για την πρόνοια ποσού £10.000 για επαγγελματική αποκατάσταση των επαναπατριζόμενων Κυπρίων. Και αυτό το ποσό είναι αστείο. Πιστεύω ότι πρέπει να παραχωρηθεί γι' αυτό το σκοπό ένα πολύ μεγάλο ποσό, για να αντιμετωπιστεί, κατά κύριο λόγο, η επαγγελματική αποκατάσταση των επαναπατριζομένων. Χαιρετίζουμε επίσης τη συνέχιση του σχεδίου των προηγούμενων κυβερνήσεων για αυτοεργοδότηση των αποφοίτων πανεπιστημίων που έχει πετύχει, κατά γενική ομολογία, και εισηγούμαστε τη διεύρυνση των κριτηρίων, τον καλύτερο έλεγχο της εφαρμογής του και την αύξηση του ποσού από £500.000 σε £1 εκ.

Προϋπολογισμός Αναπτύξεως του Υπουργείου Συγκοινωνιών

Το συνολικό ποσό αύξησης των δαπανών από το 1993 μέχρι σήμερα είναι μόνο £13 εκ. και, αν λάβουμε υπόψη την αύξηση του κόστους, ουσιαστικά ουδεμία αύξηση έγινε. Πρέπει να λεχθεί επίσης ότι στον προϋπολογισμό δεν υπάρχει πρόνοια για έναρξη σημαντικών έργων, αλλά κυρίως για τη συνέχιση των υφισταμένων. Μεγάλα ποσά θα ξοδευτούν για τη συνέχιση των έργων που άρχισαν η προηγούμενη ή και οι προηγούμενες κυβερνήσεις, τα οποία είναι:

(α) Δρόμος Λεμεσού-Πάφου

Πρέπει να επισπευσθούν οι διαδικασίες, για να γίνει κατορθωτή η έναρξη εργασιών από την Πάφο προς τη Λεμεσό και έτσι να συντομευθεί ο χρόνος αποπεράτωσης του όλου έργου.

(β) Αεροδρόμια

Πρέπει να ενταθούν οι εργασίες στο Αεροδρόμιο Λάρνακας και να αποπερατωθεί το κύριο μέρος αυτών, αν είναι δυνατό, πριν από την καλοκαιρινή περίοδο. Πρέπει επίσης να ληφθεί η πολιτική απόφαση για το ρόλο του Αεροδρομίου της Πάφου με την πλήρη αναβάθμισή του, για να εξυπηρετεί τις αυξανόμενες ανάγκες των επαρχιών Πάφου και Λεμεσού.

(γ) Δρόμος Πεδουλά-Αγίου Νικόλα-Κακοπετριάς

Η δαπάνη του μισού εκατομμυρίου δε θα αρκέσει για την κάλυψη των χωματουργικών έργων για απόσταση 6 χμ., ενώ το μήκος του δρόμου είναι 14 χμ. Πιστεύουμε ότι πρέπει να επισπευσθούν οι διαδικασίες και να διατεθούν τα κονδύλια για αποπεράτωση του έργου εντός των επόμενων δύο ετών.

(δ) Αναφορικά με τη δαπάνη των £5,5 εκ. για επιδιορθώσεις στο δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού έχω τη γνώμη ότι ίσως λόγω λανθασμένων σχεδιασμών του δρόμου φαίνεται ότι η ταλαιπωρία του κοινού και τα δυστυχήματα θα συνεχιστούν για αρκετό χρονικό διάστημα. Πρέπει να βρεθούν τρόποι επίσπευσης των διεξαγόμενων εργασιών και συμπλήρωσης όλων των άλλων που έχουν προγραμματιστεί αν είναι δυνατόν πριν από την καλοκαιρινή περίοδο.

(ε) Δρόμος Λευκωσίας-Παλαιχωρίου-Αγρού (δαπάνη £680.000)

Ο δρόμος θα έπρεπε να είχε αποπερατωθεί, σύμφωνα με το συμβόλαιο του εργολάβου, αλλά, όπως πάει, ούτε μετά από έξι μήνες δε θα τελειώσει. Έχω την άποψη ότι πρέπει να ζητηθούν ευθύνες, αν υπάρχουν.

(στ) Δρόμος Πύργου-Κάμπου-Ορκόντα

Αν συνεχιστεί με τον τρόπο που εκτελείται, θα χρειαστούν τουλάχιστο δέκα χρόνια για να τελειώσει, με αποτέλεσμα να ερημώσουν οι κοινότητες της περιοχής μέχρι την περίοδο που θα τελειώσει. Είναι μια περιοχή που αξίζει κάθε δυνατή προτεραιότητα και θετική ανταπόκριση από την κυβέρνηση.

Γενικά ομιλούντες πρέπει να αυξηθούν τα ποσά που διατίθενται για την οδική ανάπτυξη των κοινοτήτων της υπαίθρου, για την οποία με τους ψηφιζόμενους προϋπολογισμούς, κατά τη γνώμη μας, δε δίδεται η πρέπουσα σημασία. Ιδιαίτερα πρέπει να χορηγηθούν μεγαλύτερα ποσά για την οδική ανάπτυξη απομακρυσμένων χωριών, κυρίως των επαρχιών Πάφου και Λευκωσίας, ιδιαίτερα των ορεινών κοινοτήτων, για να περιορίσουμε την αστυφιλία. Είναι προτιμότερο να καθυστερήσει η έναρξη ενός μεγάλου έργου για ένα χρόνο και οι σχετικές δαπάνες να χορηγηθούν για την οδική ανάπτυξη είκοσι κοινοτήτων.

Προβλήματα επαρχίας Λευκωσίας και προβλήματα πράσινης γραμμής, καθώς και παραμεθόριων περιοχών

Είναι από όλους παραδεχτό -και συμφωνώ με το συνάδελφό μου, τον κ. Μάρκο Κυπριανού- ότι η επαρχία Λευκωσίας είναι η πιο παραμελημένη επαρχία της Κύπρου αναφορικά με βασικά έργα υποδομής. Σήμερα στην επαρχία Λευκωσίας τα έργα που εκτελούνται είναι έργα που άρχισαν από τις προηγούμενες κυβερνήσεις, όπως είναι το φράγμα της Βυζακιάς, ο δρόμος Ανθούπολης - Κοκκινοτριμιθιάς -ευτυχώς τελείωσε- ο δρόμος Καλοπαναγιώτη - Πεδουλά, οι δρόμοι Παλαιχωρίου και Πύργου. Επίσης βρίσκεται σε εκτέλεση το σχέδιο της προηγούμενης κυβέρνησης για την πράσινη γραμμή της Λευκωσίας και ορισμένα άλλα. Έργα που καθυστερούν -και ευθύνη έχουν όλες οι προηγούμενες κυβερνήσεις, αλλά και η νέα κυβέρνηση- είναι το φράγμα Καρκώτη -έγινε μια σύσκεψη μόλις ανέλαβε η νέα κυβέρνηση, αλλά έκτοτε τίποτε- τα φράγματα των ποταμών Περιστερώνας και Ακακίου, η δημιουργία βιομηχανικών και βιοτεχνικών περιοχών σε μεγάλες κοινότητες, η δημιουργία των παρακαμπτήριων δρόμων Λευκωσίας, η εφαρμογή του σχεδίου αναζωογόνησης των ακριτικών περιοχών της Λευκωσίας, όπως το εισηγήθηκε η προηγούμενη κυβέρνηση - δυστυχώς η σημερινή κυβέρνηση το έχει αμελήσει και το έχει ουσιαστικά υποσκάψει με σοβαρές διαφοροποιήσεις του- η δημιουργία χοιροτροφικής περιοχής στον Άγιο Σωζόμενο, η δημιουργία βιολογικών σταθμών λυμάτων της Λευκωσίας, η ανέγερση πανεπιστημίου. Όλα αυτά τα προβλήματα καθυστερούν αδικαιολόγητα, ουσιαστικά χρονίζουν και δικαιολογημένα οι κάτοικοι της επαρχίας Λευκωσίας παραπονούνται. Πρέπει επίσης να προωθηθούν άμεσα τα σχέδια που έγιναν από την προηγούμενη κυβέρνηση για έργα υποδομής και που αφορούν την ανάπτυξη των περιοχών της Λευκωσίας, Καϊμακλίου, Παλουριώτισσας, Βορείου Πόλου και Αγίου Δομετίου.

Πριν να τελειώσω, θα ήθελα να αναφερθώ σε μερικά βασικά προβλήματα των κατοίκων της υπαίθρου, στα οποία η κάθε κυβέρνηση οφείλει να δίνει ύψιστη προτεραιότητα. Τα προβλήματα αυτά είναι:

1) Το πρόβλημα της στέγασης των νεαρών ζευγαριών της υπαίθρου. Όπου υπάρχει χαλίτικη γη σε κοινότητες, πρέπει να παραχωρείται ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής θα είναι ο κ. Ιεροδιακόνου και να ετοιμάζεται.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

... για το διαχωρισμό οικοπέδων για φτωχές οικογένειες. Τα κριτήρια πρέπει να διευρυνθούν, ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης να δίδει προτεραιότητα στα νεαρά ζευγάρια της υπαίθρου και να αυξηθούν τα χορηγούμενα ποσά.

2) Το πρόβλημα υδατοπρομήθειας των κοινοτήτων της υπαίθρου πρέπει να προγραμματιστεί και να λυθεί άμεσα με τη σύναψη δανείων από τις χωριτικές αρχές με εγγύηση της κυβέρνησης.

3) Το πρόβλημα των αποχετεύσεων στα διάφορα χωριά σε συνδυασμό με το πρόβλημα διατήρησης του περιβάλλοντος είναι τα προβλήματα που θα κυριαρχούν στην επόμενη δεκαετία και χρειάζονται από τώρα άμεσο προγραμματισμό και σχεδιασμό. Από πληροφορίες που έλαβα, για να αντιμετωπιστούν τα σοβαρά αυτά προβλήματα, θα χρειαστεί δαπάνη £400 εκ. και χρονική διάρκεια δέκα ετών. Αναφέρομαι μόνο στα προβλήματα των κατοίκων των χωριών της υπαίθρου.

4) Η αύξηση της συνεισφοράς της κυβέρνησης σε κοινοτικά έργα υποδομής των κοινοτήτων της υπαίθρου είναι θέμα άμεσης απόφασης και σωστής κοινωνικής πολιτικής.

5) Το πρόβλημα των εσπεριδοκαλλιεργητών της νεκρής ζώνης του Αστρομερίτη χρήζει άμεσης θετικής αντιμετώπισης. Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Οι εξελίξεις του κυπριακού προβλήματος δεν είναι καθόλου ευοίωνες. Η τουρκική αδιαλλαξία όχι μόνο δεν έχει καμφθεί την τελευταία περίοδο, αλλά αντίθετα έχει ενισχυθεί, υποστηριζόμενη από τις δυτικές χώρες, ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δυστυχώς και από σφάλματα δικά μας, με την επιμονή της νέας κυβέρνησης να εγκαταλείψει το ψήφισμα 789, αλλά και με επιπόλαιους χειρισμούς που έγιναν στη Νέα Υόρκη το περασμένο καλοκαίρι και που συνεχίζονται δυστυχώς να γίνονται μέχρι σήμερα, έχουμε φτάσει στο σημείο τώρα να συζητούμε μόνο τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, που είναι μάλιστα πολύ χειρότερα από εκείνα του 789, μέτρα που ενέχουν το στοιχείο της έμμεσης αναγνώρισης του ψευδοκράτους και έτσι παραπέμψαμε την ουσία του κυπριακού προβλήματος στις ελληνικές καλένδες. Επιβάλλεται άμεσα η σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου και η λήψη συλλογικής απόφασης, για να ξεφύγουμε από το σημερινό αδιέξοδο που βρισκόμαστε. Μακριά από κομματικούς και μικροπολιτικούς υπολογισμούς, με πνεύμα σύνεσης και εθνικού προβληματισμού να επαναλάβουμε εκείνο που έγινε από την προηγούμενη κυβέρνηση και να εξέλθουμε από το Εθνικό Συμβούλιο με ομόφωνη απόφαση αναφορικά με τους χειρισμούς που πρέπει να γίνουν για τις σοβαρές αυτές εξελίξεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσαι πολύ αισιόδοξος, κύριε Παπαγεωργίου, ότι θα εξέλθεις από το Εθνικό Συμβούλιο με ομόφωνη απόφαση. Ο Θεός να μας βοηθήσει! Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, την περασμένη φορά εξήλθαμε και υποβάλαμε προτάσεις με ομόφωνη απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε, μη μου κάμνεις τώρα δημαγωγία "δαχαμέ". Συμφωνούμε, "άτε". Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εφόσον συμφωνούμε, εντάξει.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι από την πλευρά τη δική μας μόνο εγώ είμαι παρών και είμαι σίγουρος ομιλητής και θα εισηγούμουν, αν μπορούσε, να μιλήσει κανένας συνάδελφος της αριστεράς, διότι είδα μια μακρά λίστα εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ιεροδιακόνου, αντιλαμβάνομαι ότι όσοι βρίσκονται εδώ περιμένουν εναγωνίως να μιλήσετε. Σας παρακαλώ να έρθετε στο βήμα.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

"Εν πειράζει, άτε. Εννά βρεθεί άλλος τζιαι απαντά στους υπόλοιπους."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυγερινέ, φρόνιμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ατάκτεψε πολύ η Βουλή, όταν γίνεται παρατήρηση στον κ. Παπαρέ!

(Γέλια)

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, για να είμαι ειλικρινής δεν είχα πρόθεση από την αρχή να μιλήσω. Όμως λέχθηκαν διάφορα πράγματα, ιδιαίτερα από τους συναδέλφους του ΑΚΕΛ, τα οποία θα ήθελα να σχολιάσω. Πριν όμως ασχοληθώ με τα σημεία αυτά, θα ήθελα να αναφερθώ με μερικές αδρές παρατηρήσεις στους προϋπολογισμούς που συζητούμε σήμερα.

Η γενική εικόνα και αυτών των προϋπολογισμών δεν μπορεί να λεχθεί ότι είναι καλή. Το δημοσιονομικό έλλειμμα, παρόλο που παρουσιάζει μια μικρή μείωση, εντούτοις δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι μειώνεται ικανοποιητικά. Με τις πρόσθετες αυξήσεις που θα δοθούν στους κρατικούς υπαλλήλους μέσα στο 1994 το δημοσιονομικό έλλειμμα ίσως να πλησιάσει τα επίπεδα του προηγούμενου χρόνου. Η καλπάζουσα διεύρυνση του δημόσιου χρέους μεγεθύνει συνέχεια το ποσοστό με το οποίο βαρύνουν οι τόκοι τον προϋπολογισμό. Το χειρότερο όμως είναι που οι καταναλωτικές δαπάνες είναι τέτοιες που από τη φύση τους είναι ανελαστικές. Αυτές οι δαπάνες δεν μπορούν να ελεγχθούν στο σύντομο μέλλον. Χρειάζεται μακροπρόθεσμη πολιτική. Και μια τέτοια πολιτική χρειάζεται τη βοήθεια όλων των πλευρών. Αν δεν μπορέσουμε να διαμορφώσουμε υπεύθυνα κοινή πολιτική, για να αντιμετωπίσουμε τα διαρθρωτικά προβλήματα των δημόσιων οικονομικών, η κατάσταση που είναι ήδη άσχημη όχι μόνο δε θα βελτιωθεί, αλλά το πιο πιθανό θα χειροτερέψει.

Μια απλή αναφορά στα έσοδα του κράτους και στα κυριότερα καταναλωτικά έξοδα δείχνει αμέσως τα σοβαρά προβλήματα που παρουσιάζουν τα δημόσια οικονομικά. Τα έσοδα είναι συνολικά £787,2 εκ. και συνίστανται από τους άμεσους φόρους, £230,2 εκ., τους έμμεσους φόρους, £417,3 εκ. -σύνολο άμεσων και έμμεσων φόρων £647,5 εκ.- και άλλα έσοδα £139,7 εκ., που ανεβάζουν το σύνολο των κρατικών εσόδων στα £787,2 εκ. Από αυτά £424,5 εκ. είναι δαπάνες προσωπικού.

Διευκρινίζω, όχι απολαβές, δαπάνες προσωπικού. Σ' αυτές πρέπει να προστεθούν και £22 εκ. για προσαυξήσεις, που είναι η ετήσια επιπρόσθετη επιβάρυνση των τελευταίων προσαυξήσεων προς τους κρατικούς υπαλλήλους. Δηλαδή σύνολο £446,5 εκ. πάνε για δαπάνες προσωπικού. Δηλαδή μόνο αυτή η δαπάνη είναι σχεδόν διπλάσια από όλους τους άμεσους φόρους που πληρώνει ο κόσμος και είναι κατά £30 εκ. μεγαλύτερη από όλους τους έμμεσους φόρους. Η από το σύνολο των εσόδων από τους φόρους, άμεσους και έμμεσους, 69% ξοδεύεται σε δαπάνες προσωπικού. Δηλαδή για κάθε λίρα που πληρώνει ο Κύπριος πολίτης, είτε υπό μορφή άμεσου φόρου είτε υπό μορφή έμμεσου φόρου, 69 σεντ ξοδεύονται για το κρατικό μισθολόγιο. Αν σ' αυτές τις δαπάνες προσθέσουμε και τους τόκους, που είναι γύρω στα £170 εκ. ετησίως, τότε το 95,2% όλων των άμεσων και έμμεσων φόρων ξοδεύεται για δαπάνες προσωπικού και για τόκους. Αν σ' αυτά προσθέσουμε και τη συνεισφορά στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων του κράτους το ποσό ανέρχεται στα £656 εκ. και τότε ξεπερνούμε το σύνολο των εσόδων από τους άμεσους και έμμεσους φόρους κατά £10 εκ., μόνο με αυτά τα τρία έξοδα. Και από το σύνολο των εσόδων του κράτους αυτά τα τρία έξοδα απορροφούν το 83,4%. Λυτές οι δαπάνες είναι ανελαστικές, αποτελούν συμβατικές υποχρεώσεις του κράτους και ουδείς μπορεί να αγγίξει πάνω σ' αυτές τις δαπάνες. Δεν μπορούν να αλλοιωθούν σημαντικά στο σύντομο μέλλον. Μπορούν να ελεγχθούν μόνο με μακροπρόθεσμη πολιτική. Και για να γίνει αυτό, χρειάζεται υπεύθυνη πολιτική συμπεριφορά από όλους μας.

Έρχομαι τώρα, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, στα διάφορα σημεία που εγέρθηκαν από τους συναδέλφους του ΑΚΕΛ τόσο κατά τη διάρκεια της συζήτησης των προγραμματικών δηλώσεων του Προέδρου της Δημοκρατίας όσο και κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης των προϋπολογισμών. Μια επίκριση που μας έγινε σχεδόν από όλους τους ομιλητές του ΑΚΕΛ είναι ότι κάνουμε ακόμα αντιπολίτευση της προηγούμενης κυβέρνησης. Μάλιστα ο κ. Χριστόφιας πρόβλεψε ότι αυτό θα το κάνουμε για τα επόμενα τεσσεράμισι χρόνια. Μα, κύριοι συνάδελφοι, είναι εσείς που κάνετε συμπολίτευση της προηγούμενης κυβέρνησης και βέβαια, για να σας απαντήσουμε, δεν μπορούμε να αναφερόμαστε στο παρόν και στο μέλλον. Είμαστε υπόχρεοι να αναφερθούμε στο παρελθόν και στους αριθμούς που παραθέτετε εσείς. Θα έλεγα μάλιστα ότι η όλη προσπάθεια και προσέγγιση της συζήτησης από τους συναδέλφους του ΑΚΕΛ έχει δυο κύριους στόχους. Ο πρώτος είναι να ωραιοποιηθεί η κατάσταση των δημόσιων οικονομικών που παρέδωσε η προηγούμενη κυβέρνηση και να αποδοθούν στη νέα κυβέρνηση ευθύνες της προηγούμενης. Αυτό είναι ξεκάθαρο από τις ομιλίες των συναδέλφων του ΑΚΕΛ. Και ο δεύτερος στόχος είναι η προβολή μιας δογματικής πολιτικής σκέψης που παρουσιάζεται σαν ιδεολογική υπεροχή.

Όσον αφορά τον πρώτο στόχο, που αφορά την ωραιοποίηση των δημόσιων οικονομικών και γενικά της οικονομικής διαχείρισης της προηγούμενης κυβέρνησης, ο κ. Χριστόφιας έφτασε στο σημείο να ισχυριστεί από αυτό το βήμα, διαβάζω επί λέξει: "Η προηγούμενη κυβέρνηση έθεσε τις βάσεις για ένα σωστό ξεκίνημα." Αυτός ο ισχυρισμός λέχθηκε από αυτό το βήμα και μάλιστα στα σοβαρά! Και ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ στην ίδια παράγραφο μας εξηγεί πώς η προηγούμενη κυβέρνηση έθεσε τις βάσεις για ένα σωστό ξεκίνημα. "Πρώτο, εισήξε και διατήρησε το μορατόριουμ στις προσλήψεις στο δημόσιο. Δεύτερο, περιόρισε τις καταναλωτικές δαπάνες του κράτους. Τρίτο, ξεκίνησε τη μηχανογράφηση στη δημόσια υπηρεσία και, τέταρτο, μεταρρύθμισε το φορολογικό σύστημα προσδίδοντας σ' αυτό κοινωνικούς προσανατολισμούς." Και ο κ. Χριστόφιας τελειώνει την παράγραφό του λέγοντας ξανά: "Έγιναν βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση."

Ας δούμε τώρα ποιες είναι αυτές οι βάσεις που έθεσε η προηγούμενη κυβέρνηση, δημιουργώντας έτσι το σωστό ξεκίνημα προς τη σωστή κατεύθυνση. Αρχίζω από την πρώτη σωστή βάση που έθεσε η κυβέρνηση Βασιλείου, το μορατόριουμ στις προσλήψεις στο δημόσιο. Ο κ. Βασιλείου στις προγραμματικές του δηλώσεις σωστά διαπίστωνε ότι, και διαβάζω επί λέξει: "... η αύξηση του αριθμού των δημόσιων υπαλλήλων δεν οδηγεί στην προσφορά ψηλότερου επιπέδου υπηρεσιών, αλλά αντίθετα στην αύξηση της γραφειοκρατίας." Και υποσχόταν στο λαό ότι, αν εκλεγόταν, θα μείωνε τον αριθμό των υπαλλήλων -και πάλι διαβάζω επακριβώς- "με την πρόσληψη σημαντικά χαμηλότερου αριθμού δημόσιων υπαλλήλων από όσους αφυπηρετούν, καθώς και με την εισαγωγή σχεδίου εθελοντικής αφυπηρέτησης για έναν αριθμό υπαλλήλων." Μετά από πέντε χρόνια διακυβέρνησης Βασιλείου δεν είχαμε μείωση, δεν είχαμε στασιμότητα, δεν είχαμε έστω μικρή αύξηση. Στα πέντε χρόνια διακυβέρνησης Βασιλείου είχαμε αύξηση στον αριθμό των κρατικών υπαλλήλων κατά τρεισήμισι χιλιάδες ή 13%. Ποτέ προηγουμένως δεν είχαμε τέτοια αύξηση μέσα σε μια πενταετία και μόνο, ποτέ προηγουμένως, και ελπίζω ποτέ και στο μέλλον. Η αύξηση αυτή ισοδυναμεί με μια επιπρόσθετη δαπάνη πέραν των £45 εκ. ετησίως. Και όμως ο κ. Βασιλείου παρουσιάζεται ότι τήρησε τις υποσχέσεις που έδωσε στο εκλογικό σώμα, ενώ ο κ. Χριστόφιας μιλά για μορατόριουμ και για σωστές βάσεις που οδηγούν σε σωστή κατεύθυνση. Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι για πρώτη φορά κατατίθενται προϋπολογισμοί στη Βουλή χωρίς να δημιουργούνται νέες θέσεις. Και είναι δίκαιο να λεχθεί ότι ο νέος Υπουργός Οικονομικών είναι ο μόνος Υπουργός Οικονομικών που φαίνεται να αντιμετωπίζει αυτό το χρόνιο πρόβλημα με τη δέουσα σοβαρότητα.

Έρχομαι τώρα στη δεύτερη σωστή βάση που έθεσε η προηγούμενη κυβέρνηση, τον περιορισμό στις καταναλωτικές δαπάνες του κράτους. Και αυτό λέχθηκε στα σοβαρά από αυτό το βήμα. Βασικά οι καταναλωτικές δαπάνες του δημοσίου συνίστανται από τις αποδοχές προσωπικού, τα λειτουργικά έξοδα και τους τόκους. Αν συγκρίνουμε αυτά τα έξοδα το 1987 με τα έξοδα του 1992, έχουμε το εξής αποτέλεσμα: Δαπάνες επί του συνόλου το 1987 £288,4 εκ. και το 1992 £500,5 εκ. Ποσοστό επί του συνόλου των δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού το 1987 74,7%, το 1992 76,2%. Και όμως υπάρχει ο ισχυρισμός ότι η κυβέρνηση Βασιλείου περιόρισε τις καταναλωτικές δαπάνες! Μέσος όρος αύξησης για την πενταετία που παρήλθε είναι 11,7% ετησίως. Αυτή η αύξηση είναι υπερδιπλάσια από το μέσο ύψος του πληθωρισμού κατά την ίδια περίοδο. Πώς και πού βλέπει ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ τον περιορισμό στις κρατικές καταναλωτικές δαπάνες;

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του ο κ. Χριστόφιας κατηγορεί τη νέα κυβέρνηση ότι αύξησε τις καταναλωτικές δαπάνες αντί να τις μειώσει. Οι προϋπολογισμοί του 1994 προβλέπουν αύξηση κατά 11,2% σε σύγκριση με 11,7% που είναι ο μέσος όρος της αύξησης της πενταετίας του κ. Βασιλείου. Αυτή η μείωση της αύξησης δεν ισχυρίζομαι ότι είναι ικανοποιητική, αλλά θα πρέπει να τονιστεί, όπως έχω ήδη αναφέρει, ότι αυτά τα έξοδα είναι ανελαστικά και δεν είναι εύκολο να ελεγχθούν μέσα σε ένα χρόνο ή μέσα σε μερικά χρόνια.

Ερχόμαστε τώρα στην τρίτη σωστή βάση που έθεσε η προηγούμενη κυβέρνηση, ότι, σύμφωνα με τον κ. Χριστόφια, ξεκίνησε τη μηχανογράφηση στη δημόσια υπηρεσία. Κατ' αρχήν δεν ξεκίνησε τη μηχανογράφηση η προηγούμενη κυβέρνηση. Η μηχανογράφηση άρχισε πολύ πριν αναλάβει η κυβέρνηση Βασιλείου. Και βέβαια, όταν ένας λέει ότι το 1988 ή το 1990 άρχισε η μηχανογράφηση, δεν πρέπει να το

θεωρεί και επίτευγμα. Μηχανογράφηση άρχισε σήμερα και σε τριτοκοσμικές χώρες. Στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο μπήκε και στα περίπτερα. Εν πάση περιπτώσει σημασία έχει το αποτέλεσμα. Εκείνο που μπορεί να λεχθεί είναι ότι είχε την πρόθεση η προηγούμενη κυβέρνηση να επιταχύνει τη μηχανογράφηση. Τα επιτεύγματα όμως στην πράξη είναι πολύ περιορισμένα ή είναι δύσκολο να κατανοηθούν. Η πρόθεση ήταν η μηχανογράφηση της δημόσιας υπηρεσίας να επιφέρει μείωση του προσωπικού. Αυτή ήταν η πρόθεση. Τελικά είχαμε τη μεγαλύτερη αύξηση προσωπικού σε μια πενταετία και αν όχι χειροτέρευση, σίγουρα μη βελτίωση στις υπηρεσίες που προσφέρει ο δημόσιος τομέας. Με άλλα λόγια ή δεν έκανε επιτυχημένη και αποδοτική μηχανογράφηση και έτσι χρειάστηκε η μεγάλη αύξηση του προσωπικού, που έχω ήδη αναφέρει, ή η αύξηση του προσωπικού ήταν αχρείαστη.

Και το τελευταίο σημείο που ο κ. Χριστόφιας διαπιστώνει σαν σωστή βάση που έθεσε η προηγούμενη κυβέρνηση είναι το ότι μεταρρύθμισε το φορολογικό σύστημα προσδίδοντας σ' αυτό κοινωνικούς προσανατολισμούς. Υπογραμμίζω αυτό τον όρο. Έχει μεγάλη σημασία να κατανοήσουμε τι σημείο ή σημεία από τη φορολογική μεταρρύθμιση θεωρεί το ΑΚΕΛ ότι της προσδίδουν κοινωνικό προσανατολισμό. Γιατί ο μοναδικός ίσως λόγος που έγινε η μεταρρύθμιση ήταν η εισαγωγή του ΦΠΑ. Επαναλαμβάνω, όχι ο κύριος, ο μοναδικός λόγος. Και παρόλο που ο προηγούμενος Πρόεδρος διαφήμιζε τη φορολογική μεταρρύθμιση και σαν απλοποίηση του όλου συστήματος, τελικά το κατέστησε πιο πολύπλοκο. Και υπάρχει στα πρακτικά της Επιτροπής Οικονομικών η δήλωση του Γενικού Διευθυντή του Φόρου Εισοδήματος ότι είναι πιο περίπλοκο το σύστημα σήμερα απ' ό,τι ήταν πριν τέσσερα-πέντε χρόνια. Και ρωτώ: Είναι το ΦΠΑ που θεωρεί το ΑΚΕΛ κοινωνικά δίκαιο φόρο; Γιατί, αν εννοεί τη μείωση των συντελεστών του φόρου εισοδήματος, αυτό έγινε κατά συνέπεια, ένεκα της εισαγωγής του ΦΠΑ, για να καλύψει μέρος της απώλειας των εισοδημάτων των εργαζομένων. Δεν ήταν αυτοσκοπός η μείωση στο φόρο εισοδήματος· ήταν απλή συνέπεια της εισαγωγής του ΦΠΑ. Και αν ο ΦΠΑ επί κυβέρνησης Βασιλείου ήταν κοινωνικά δίκαιος φόρος, πώς αυτόματα μετατράπηκε σε αντιλαϊκό μέτρο επί κυβέρνησης Κληρίδη; Φαίνεται ότι το ΑΚΕΛ δεν είναι με κριτήριο την ουσία του θέματος που τοποθετείται, αλλά με το ποιος το εισηγείται το μέτρο. Εδώ θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η κυβέρνηση Βασιλείου είχε προτείνει, και κατηγορούσε τη Βουλή μέχρι τέλους, ποσοστό 10% για Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και είναι η Βουλή που το μείωσε στο 5%. Και γι' αυτή τη μείωση επέκρινε τη Βουλή μέχρι την τελευταία μέρα της διακυβέρνησής του.

Πέρα όμως από αυτά τα οποία είχε εντοπίσει σαν σωστές βάσεις ο κ. Χριστόφιας, ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας στην προεκλογική του εκστρατεία το 1988, αλλά και μετά την εκλογή του, από αυτό το βήμα διαπίστωνε σοβαρά δημοσιονομικά προβλήματα, τα οποία και υποσχόταν να λύσει ή να βελτιώσει. Διαπίστωνε ότι το 1987 οι τόκοι που πλήρωνε το δημόσιο ανέρχονταν σε 11% του συνόλου των δημόσιων δαπανών. Συγκεκριμένα έλεγε, και διαβάζω επί λέξει: "Ενδεικτικό του βάρους που δημιούργησε το χρέος είναι το γεγονός ότι οι τόκοι που πληρώνονται αποτελούν το 11% των συνολικών δαπανών, ποσοστό που είναι από τα πιο ψηλά στον κόσμο." Αυτά έλεγε επί λέξει ο κ. Βασιλείου και στις προγραμματικές του δηλώσεις, αλλά και από αυτό το βήμα. Πέντε χρόνια αργότερα δεν είχαμε μείωση του ποσοστού, δεν είχαμε στασιμότητα, δεν είχαμε έστω μικρή αύξηση· είχαμε σημαντική αύξηση. Το ποσοστό των τόκων ανήλθε το 1992 στο 14% του συνόλου των δημόσιων δαπανών. Και αν το 11% ήταν από τα πιο ψηλά στον κόσμο, το 14% τι είναι;

Θεομηνία για την οικονομία θεωρούσε ο τέως Πρόεδρος και το ύψος του δημόσιου χρέους, που ανερχόταν το 1987 σε £1.165.000.000 ή 65% πάνω στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν. Ουσιαστικά σε πέντε χρόνια διπλασίασε το δημόσιο χρέος που είχε δημιουργήσει το κράτος από την ίδρυσή του, από την ανεξαρτησία μέχρι το 1987. Μέσα σε μια πενταετία! Και να μην προβληθεί ο ισχυρισμός ότι δανειστήκαμε για να κάνουμε παραγωγικά έργα, γιατί από το £1.130.000.000 που αύξησε το δημόσιο χρέος δαπανήθηκαν μέσω του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως μόνο £420 εκ. για την πενταετία ή το 37,5% του συνόλου της αύξησης του δημόσιου χρέους. Δηλαδή από το £1.130.000.000 το 62,5% πήγε σε καταναλωτικές δαπάνες.

Αυτά είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των δημόσιων οικονομικών που παρέλαβε η νέα κυβέρνηση και πρέπει να τα έχουμε υπόψη μας. Και αν αυτά είναι οι σωστές βάσεις που οδηγούν προς τη σωστή κατεύθυνση, το αφήνω στην κρίση ακόμα και των συναδέλφων της αριστεράς. Όμως δεν αρκεί η προσπάθεια ωραιοποίησης της ζοφερής κατάστασης που παρέλαβε η νέα κυβέρνηση στα δημόσια οκονομικά. Το ΑΚΕΛ προσπαθεί να διαστρεβλώσει πράξεις ή και παραλείψεις της προηγούμενης κυβέρνησης και να ζητήσει ευθύνες από τη νέα. Ο κ. Χριστόφιας, για παράδειγμα, κατηγορεί τη νέα κυβέρνηση ότι υποστηρίζει τη σύνδεση της λίρας με την ευρωπαϊκή νομισματική μονάδα. Ναι, εμείς υποστηρίζουμε αυτή τη σύνδεση, αλλά υπενθυμίζω στον κ. Χριστόφια, που δεν του αρέσει αυτή η πολιτική και η σύνδεση, ότι είναι η κυβέρνηση Βασιλείου που αποφάσισε τη σύνδεση αυτή, σε μια προσπάθειά της να πείσει ότι έχει ευρωπαϊκούς προσανατολισμούς.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Γιατί εκείνο μου άρεσε;

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Δεν επικρίνετε τον κ. Βασιλείου που το έκανε και επικρίνετε αυτούς που το υποστηρίζουν.

Πρόσθετα ο κ. Χριστόφιας κατηγορεί τη νέα κυβέρνηση ότι δεν προχώρησε στη δημιουργία Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών. Και εδώ πρέπει να υπενθυμίσω στον κ. Χριστόφια ότι μέσα στον απολογισμό των εκατόν ημερών -τον απολογισμό, όχι τις προγραμματικές δηλώσεις- του κ. Βασιλείου αναφέρεται επί λέξει: "Τίθεται σε λειτουργία ο ΚΟΠΕ που οργανώνεται πάνω σε κλαδική βάση." Ο κ. Βασιλείου με το ΑΚΕΛ είχαν έκτοτε πέντε χρόνια, έστω και παρά εκατόν ημέρες, και δεν ίδρυσαν τον οργανισμό αυτό. Και όμως φταίει η νέα κυβέρνηση που δεν ιδρύθηκε!

Επίσης ο κ. Χριστόφιας κατηγορεί τη νέα κυβέρνηση ότι αποκόπτει από τον ΟΓΑ £495.000 ή το 27% του συνόλου της κυβερνητικής χορηγίας. Αυτό τον ισχυρισμό τον πρόβαλαν και άλλοι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ από αυτό το βήμα. Η κυβέρνηση δεν απέκοψε ούτε λίρα από τον ΟΓΑ. Το μισό εκατομμύριο λίρες ήταν συσσωρευμένη κυβερνητική χορηγία προηγούμενων ετών, η οποία δεν καταβλήθηκε και είχε συμπεριληφθεί στο κονδύλι το 1993, γι' αυτό η πρόνοια του 1993 είναι διογκωμένη κατά το ίδιο ποσό, περίπου μισό εκατομμύριο λίρες. Οι προϋπολογισμοί του 1994 δεν έχουν καθυστερημένες δόσεις μέσα και επανήλθε το ποσό στα φυσιολογικά του επίπεδα. Εξάλλου και να ήθελε η κυβέρνηση δεν μπορεί να το κάνει, γιατί είναι βάσει νομοθεσίας το τι καταθέτει η κυβέρνηση στο ταμείο του ΟΓΑ. Και όμως τόσο απλά και τόσο εύκολα ισχυριζόμαστε από αυτό το βήμα ότι η κυβέρνηση αποκόπτει χρήματα από τον ΟΓΑ!

Επίσης ο κ. Χριστόφιας κατηγορεί τη νέα κυβέρνηση ότι δεν ασκεί εισοδηματική πολιτική και πολιτική ελέγχου τιμών για να συγκρατήσει τον πληθωρισμό. Αλλά και πάλι πρέπει να υπενθυμίσω εδώ ότι ο κ. Βασιλείου από την αρχή ανακοίνωσε σαν στόχο την υιοθεσία εθνικής εισοδηματικής πολιτικής. Τι έγινε και δεν εφαρμόστηκε; Εν πάση περιπτώσει εμείς σ' αυτό το σημείο δεν πιστεύουμε ότι μια τέτοια πολιτική θα φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Έρχομαι τώρα στο δεύτερο κύριο στόχο που επιδιώκει το ΑΚΕΛ με τις προσεγγίσεις της όλης συζήτησης, που είναι η προβολή μιας δογματικής πολιτικής σκέψης σαν ιδεολογική υπεροχή. Αναφερόμενοι στο Δημοκρατικό Συναγερμό, αλλά και στο Δημοκρατικό Κόμμα, οι Βουλευτές του ΑΚΕΛ αρέσκονται να διατυπώνουν διάφορους χαρακτηρισμούς εμπλουτισμένους με ιδεολογικό χρώμα, όπως "νεοφιλελευθερισμός", "νεοσυντηρητισμός". Χαρακτηρισμοί όπως "θατσερισμός", "ρηγκανισμός", "ετσιθελισμός", "αυταρχισμός". Επίσης ότι επιβουλευόμαστε, λέει, τις κατακτήσεις των εργαζομένων, ότι ευνοούμε το κεφάλαιο, ακόμα ότι ευνοούμε και τους φοροφυγάδες. Και αυτό λέχθηκε από αυτό το βήμα στα σοβαρά! Αυτά όσον αφορά εμάς. Όταν αναφέρονται στους ίδιους, παρουσιάζονται τουλάχιστο θεωρητικά με τη νοοτροπία του μονοταξικού κόμματος. Σε όλες τους τις αναφορές προβάλλονται σαν προστάτες των εργαζομένων και οποιαδήποτε αναφορά τους σε άλλα κοινωνικά στρώματα γίνεται μέσα σε ταξικό πνεύμα. Ταυτόχρονα, ξεκινώντας από την ίδια αφετηρία σκέψης, προσπαθούν να προσδώσουν και σε άλλες πολιτικές δυνάμεις, κυρίως στο Δημοκρατικό Συναγερμό, μονοταξικό χαρακτήρα, αλλά αντίθετο από το δικό τους. Αυτή την πολιτική σκέψη θα ήταν αναμενόμενο να την ακούγαμε από το ΑΚΕΛ στο παρελθόν, όταν υπήρχαν τα καθεστώτα του υπαρκτού σοσιαλισμού. Και για να είμαι ειλικρινής, τότε δεν εκφραζόταν το ΑΚΕΛ τόσο ταξικά όσο εκφράζεται σήμερα. Έχει και εδώ σημασία να γνωρίζουμε αν το ΑΚΕΛ συνεχίζει σήμερα να πιστεύει στον ταξικό αγώνα, όπως τον έβλεπε ο Μάρξ στην εποχή του και όπως τον διαμόρφωσαν αργότερα οι μεταμαρξιστές θεωρητικοί του τέως υπαρκτού σοσιαλισμού. Γιατί, αν συνεχίζει να πιστεύει σε έναν τέτοιο ταξικό αγώνα, δε θα μπορεί να διαδραματίζει τον εποικοδομητικό ρόλο που αρμόζει στο μέγεθος του ΑΚΕΛ μέσα σ' ένα πλουραλιστικό σύστημα, όπως είναι το δικό μας. Γιατί στον ταξικό αγώνα που φαίνεται να πιστεύει ακόμα το ΑΚΕΛ δεν υπάρχουν συμβιβασμοί. Υπάρχουν μόνο δυο εχθρικές και ασυμβίβαστες τάξεις, που η μια επιδιώκει την εξόντωση και πλήρη καθυπόταξη της άλλης. Γι' αυτό και οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ μιλούν για ταξικό δόγμα στις ομιλίες τους από αυτό το βήμα και για ταξικό αγώνα.

Ακούστηκε από αυτό το βήμα ακόμα και για ολοκληρωτική ταξική σύγκρουση και αναμέτρηση. Δεν ξέρω σε ποιο πολιτικοκοινωνικό σύστημα ζούμε, αλλά εν πάση περιπτώσει ζούμε σ' ένα πλουραλιστικό σύστημα. Σ' ένα πλουραλιστικό σύστημα αναγνωρίζεται η ύπαρξη αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων, με πολλές οικονομικές και κοινωνικές διαστρωματώσεις. Τα διάφορα οργανωμένα συμφέροντα μέσα σ' ένα πλουραλιστικό σύστημα εκφράζουν ή και μπορεί ακόμα να ταυτίζονται με μια μόνο τέτοια διαστρωμάτωση. Όχι όμως τα κόμματα. Τα πολιτικά κόμματα νοθεύουν τη σωστή λειτουργία του συστήματος, όταν τοποθετούνται δογματικά και μονομερώς υπέρ ενός οργανωμένου συμφέροντος ή μιας ομάδας οργανωμένων συμφερόντων. Ο σωστός ρόλος των κομμάτων είναι με τη συμπεριφορά τους να υποβοηθούν στην εξεύρεση ευρύτερων αθροιστικών συμβιβασμών και όχι να ταυτίζονται μονομερώς με ένα οργανωμένο συμφέρον. Είναι αυτή η πολιτική σκέψη που οδηγεί τους συναδέλφους του ΑΚΕΛ στο να παρουσιάζονται αόριστα σαν προστάτες των εργαζομένων. Και λέω αόριστα, γιατί σ' αυτό τον τόπο όλοι οι εργαζόμενοι δεν ανήκουν

στην ίδια κοινωνική ομάδα. Ούτε είναι εξισωμένοι όλοι οι εργαζόμενοι. Είναι αυτή η πολιτική σκέψη που ώθησε τον κ. Χριστόφια να διακηρύξει από αυτό το βήμα ότι διαφωνεί ριζικά με τη μείωση του μισθού στις κλίμακες εισδοχής νέων υπαλλήλων στο δημόσιο τομέα. Η ενδιαφερόμενη συντεχνία το συζητά ή και το αποδέχεται. Το ΑΚΕΛ διαφωνεί ριζικά. Ακριβώς αυτό αποτελεί κλασικό παράδειγμα ανατροπής ρόλων μέσα στο σύστημα.

Στην πολιτική σκέψη της ταξικής πάλης πρέπει να προστεθεί και η νοοτροπία του κρατικισμού, αλλά και ο δογματισμός εναντίον των ιδιωτικοποιήσεων. Βέβαια η σημερινή κυβέρνηση δεν έχει ιδιωτικοποιήσει οτιδήποτε ούτε εξάγγειλε οποιαδήποτε πρόθεση προς αυτή την κατεύθυνση. Όμως οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ φαντάζονται ιδιωτικοποιήσεις. Και ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ, χωρίς να γνωρίζει αν η κυβέρνηση έχει πρόθεση για ιδιωτικοποιήσεις και σίγουρα χωρίς να γνωρίζει τι θα ιδιωτικοποιήσει, προειδοποιεί από αυτό το βήμα, και διαβάζω επί λέξει: "Κάθε απόπειρα για ιδιωτικοποίηση προειδοποιούμε την κυβέρνηση ότι θα μας βρει σθεναρά αντίθετους." Εμείς δεν είμαστε δογματικά υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων. Εξάλλου ποτέ ως κόμμα δεν έχουμε διακηρύξει πολιτική αποκρατικοποίησης ή υποστηρίξαμε οποιεσδήποτε ιδιωτικοποιήσεις. Αυτά τα λέω γιατί ο κ. Χριστόφιας έφθασε στο σημείο να μας αποκαλεί από αυτό το βήμα θατσεριστές και κάποιος άλλος ευπαίδευτος συνάδελφος ρηγκανιστές. Όπως ανέφερα, εμείς δεν είμαστε δογματιστές. Αν αποδειχθεί ότι μια υπηρεσία που από τη φύση της δεν είναι απαραίτητο να προσφέρεται από το κράτος προσφέρεται από το δημόσιο με πολύ πιο ψηλό κόστος, τότε, ναι, δε θα διστάσουμε να υποστηρίξουμε την ιδιωτικοποίησή της. Όπως και αντίθετα, αν μια υπηρεσία που προσφέρεται από τον ιδιωτικό τομέα δεν προσφέρεται ποιοτικά σε ικανοποιητικό βαθμό ή ένεκα μονοπωλιακής κατάστασης προσφέρεται σε ψηλή τιμή, δε θα διστάσουμε να υποστηρίξουμε να μεταφερθεί αυτή η υπηρεσία στο κράτος ή σε ημικρατικό οργανισμό. Γιατί το ΑΚΕΛ να τάσσεται τόσο δογματικά υπέρ της επέκτασης του ρόλου του κράτους και να αντιτίθεται σθεναρά στις ιδιωτικοποιήσεις; Γιατί αυτός ο μονόδρομος; Ποια είναι τα πολιτικοοικονομικά πρότυπα που έχουν υπόψη τους οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ; Δεν έχουν διδαχθεί τίποτε από το τόσο ακριβό τίμημα που πλήρωσαν οι λαοί στις χώρες που επικρατούσε αυτή η πολιτική σκέψη;

Στην έντονη και δογματική τοποθέτηση των συναδέλφων του ΑΚΕΛ εναντίον οποιασδήποτε σκέψης για ιδιωτικοποίηση προστίθεται και με ικανοποίηση και με κάποια περηφάνια το ότι η Κύπρος προόδευσε οικονομικά, γιατί έχει μικτό οικονομικό σύστημα. Η Κύπρος δεν έχει, κύριοι συνάδελφοι, μικτό οικονομικό σύστημα. Πάντοτε είχαμε οικονομία αγοράς. Το κυπριακό κράτος ουδέποτε, υπογραμμίζω, ουδέποτε είχε διευρυμένο οικονομικό ρόλο. Η κυπριακή οικονομία βασιζόταν και βασίζεται σχεδόν εξ ολοκλήρου στον ιδιωτικό τομέα. Άρα και να θέλει η νέα κυβέρνηση να κάμει ιδιωτικοποιήσεις, δεν υπάρχουν περιθώρια ή τουλάχιστον έστω πολλά περιθώρια για ιδιωτικοποιήσεις. Και πράγματι διερωτούμαι γιατί τόση ρητορεία από το βήμα της Βουλής εναντίον υποτιθέμενων ιδιωτικοποιήσεων. Γιατί τόση θεωρητική συζήτηση εναντίον των ιδιωτικοποιήσεων; Η μόνη ερμηνεία που μπορώ να βρω εγώ είναι ότι καταβάλλεται μια προσπάθεια, όσο γίνεται συγκαλυμμένη, προβολής του κρατικισμού σαν υπερέχουσας ιδεολογίας έναντι του συστήματος της ελεύθερης αγοράς. Αυτή η προσπάθεια όμως γίνεται συγκαλυμμένα και μάλιστα άτονα, γιατί ο κρατικισμός κατέρρευσε πρόσφατα στην πράξη εκεί που είχε επικρατήσει παλαιότερα. Και θα έλεγα στους συναδέλφους του ΑΚΕΛ ότι, αν θέλουν να

μιλήσουν υπέρ του συγκεντρωτισμού και του κρατικισμού, είναι ελεύθεροι να το πράξουν. Όχι όμως να οχυρώνονται πίσω από φανταστικές ιδιωτικοποιήσεις, για να προβάλλεται η πολιτική σκέψη αυτή. Όχι να προβάλλετε τον κρατικισμό από άρνηση, αλλά από θέση.

Εμείς είμαστε υποστηρικτές της ελεύθερης οικονομίας. Ναι, πιστεύουμε στην ελεύθερη οικονομία, γιατί μόνο μέσα σ' ένα τέτοιο περιβάλλον ο πολίτης είναι ελεύθερος να δημιουργήσει και να απολαύσει τους καρπούς της εργασίας του. Πιστεύουμε ότι ο πολίτης θα πρέπει να μπορεί να έχει τη δική του ιδιόκτητη κατοικία και όχι μια που να ανήκει στο κράτος. Ο πολίτης θα πρέπει να μπορεί να επιλέξει τι αυτοκίνητο θέλει να αγοράσει και να μην είναι περιορισμένος σ' έναν τύπο αυτοκινήτου που κάποιος γραφειοκράτης στην κυβέρνηση επέλεξε ότι μπορεί να παράγει το σύστημα. Πιστεύουμε ότι η πρωταρχική ευθύνη του κράτους είναι η εξυπηρέτηση και προστασία των συμφερόντων των πολιτών και ως εκ τούτου το κράτος πρέπει να είναι αρωγός του ιδιωτικού τομέα. Πιστεύουμε ότι ο σεβασμός και η κατοχύρωση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των ατομικών ελευθεριών, όπως το δικαίωμα ιδιοκτησίας και η ελευθερία επιλογής οικονομικής δραστηριότητας, μπορούν να καταστήσουν παραγωγικό το οικονομικό σύστημα. Μπορούν να παράσχουν τους αναγκαίους ερεθισμούς και κίνητρα για παραγωγική οικονομική δραστηριότητα. Αντίθετα η έλλειψή τους είναι αντικίνητρο και αποδυναμώνει την ιδιωτική πρωτοβουλία και οδηγεί σε κοινωνικοοικονομικό μαρασμό. Είναι εύκολο να διακηρύσσουμε τη δίκαιη κατανομή πλούτου και εισοδήματος. Για να γίνεται όμως ανακατανομή δίκαιη του πλούτου, θα πρέπει πρώτα να υπάρχει πλούτος. Και αποδείχθηκε ότι για τη δημιουργία πλούτου χρειάζονται κίνητρα. Μόνο σε συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να αναπτυχθεί η οικονομική δραστηριότητα και να παραμένει ανταγωνιστική σε τιμή και ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών που παράγονται και προσφέρονται τόσο προς όφελος των παραγωγών όσο και των καταναλωτών. Εμείς όμως και πάλι υπογραμμίζω ότι δεν είμαστε δογματιστές. Υπάρχουν υπηρεσίες των οποίων η φύση είναι τέτοια που θα πρέπει απαραίτητα να προσφέρονται από το κράτος. Η ανεξέλεγκτη ελεύθερη αγορά σε πολλές περιπτώσεις οδηγεί σε ανισορροπίες, ασύδοτη εκμετάλλευση, μονοπώλια, ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση των πλουτοπαραγωγικών πόρων, ασέβεια στο περιβάλλον. Γι' αυτό χρειάζεται ο ρυθμιστικός ρόλος του κράτους για υποστήριξη των οικονομικά αδύνατων, για προστασία του υγιούς ανταγωνισμού και του καταναλωτή, για δίκαιη κατανομή του εθνικού πλούτου και ισοζυγισμένη χρήση των πλουτοπαραγωγικών πόρων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ιεροδιακόνου ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαταστάθηκε από τον κ. Αβράαμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Καζαμίας, παρακαλώ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Κανονικώς εχόντων των πραγμάτων, μετά την αγόρευση του συνάδελφου Ιεροδιακόνου θα έπρεπε να έρθουμε εδώ μόνο με τις σημειώσεις μας, για να του δώσουμε απαντήσεις. Θα περιοριστώ βασικά και κυρίως στα θέματα που αναφέρθηκαν και ορισμένοι αριθμοί. Εκεί που ονομαστικά αναφέρθηκε στην προχθεσινή

παρέμβαση του Γενικού Γραμματέα του κόμματός μας, αλλά και στην προηγούμενη ομιλία του, αντιλαμβάνομαι, προ διμήνου για τις προγραμματικές δηλώσεις, έχω την εντύπωση ότι δε χρειάζεται δικηγόρο ο Γενικός Γραμματέας. Θα έχει την ευκαιρία να δευτερολογήσει και θα δώσει και μόνος του τις απαντήσεις. Όμως μπορεί ο καθένας που άκουσε τον κ. Ιεροδιακόνου να συμπεράνει πως, μια και δεν άρκεσαν οι εισηγήσεις και οι παρεμβάσεις των Μελών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ, για να τις σχολιάσει, και χρειάστηκε να πάει και στην προηγούμενη ομιλία του Γενικού Γραμματέα, απλώς ήταν για φορτισμό και μόνο της ατμόσφαιρας και για να συμπιέσει τους διάφορους χαρακτηρισμούς, στους οποίους εγώ δε θέλω να καταλογίσω βαθμό έντασης, που έχει πει ο κ. Ιεροδιακόνου.

Δε μας ξενίζει πως ίσως ενοχλούν οι χαρακτηρισμοί "θατσερισμός", "ρηγκανισμός", "νεοφιλελευθερισμός". Το μόνο που χρειάζεται η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συναγερμού και οι κυβερνώντες να πράξουν, για να δουν κατά πόσο οι δικοί μας χαρακτηρισμοί είναι σωστοί και δίκαιοι, είναι να συγκρίνουν τις πράξεις τους με αυτά τα οποία συνέβησαν και συμβαίνουν στις χώρες όπου κυβερνούσαν ή κυβερνούν αυτοί με τους οποίους τους εξομοιώνουμε, να τα συγκρίνουν, αν είναι τα ίδια ή παρόμοια ή διαφορετικά και αν οι χαρακτηρισμοί είναι δίκαιοι ή άδικοι.

Γίνεται σήμερα ακόμα μια προσπάθεια να δοθεί το μήνυμα προς τα έξω πως Βασιλείου ίσον ΑΚΕΛ. Σε μια προσπάθεια, επαναλαμβάνοντας αυτή την τοποθέτηση, να το πιστέψουν τουλάχιστον οι ίδιοι εκείνοι που το ισχυρίζονται ότι σε κάποιο στάδιο της πολιτικής ζωής αυτού του τόπου έτσι είχαν τα πράγματα. Όμως είναι ακόμα νωπά τα γεγονότα· δεν έχουν περάσει πολλά χρόνια και ο λαός και κρίση και μνήμη έχει. Και απλώς θέλω να επαναλάβω ακόμα μια φορά πως στην οικονομική πολιτική της κυβέρνησης Βασιλείου όχι μία, αλλά αρκετές φορές το κόμμα μας, αυτοτελές και ανεξάρτητο, εξέφρασε συγκεκριμένα και με παρρησία τη συγκεκριμένη θέση του και πολλές φορές την αντίθεσή του προς τις οποιεσδήποτε αποφάσεις. Γιατί τα οποιαδήποτε καλά έγιναν στην προηγούμενη πενταετία δε θέλετε να τα πιστώσετε στο ΑΚΕΛ. Και εμείς δεχόμαστε, αν είστε έτοιμοι, τον απολογισμό της προηγούμενης πενταετίας να τον πιστώσετε και να τον χρεώσετε στο ΑΚΕΛ. Όμως θα πρέπει κάποτε τουλάχιστο να παρουσιαστεί η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού με κάποια δόση ειλικρίνειας απέναντι στο λαό. Αυτή τη δόση ειλικρίνειας θεώρησε σκόπιμο να την έχει για τεσσεράμισι σχεδόν χρόνια και θυμήθηκε να κάνει τις συγκεντρωμένες επικρίσεις της την τελευταία εξαμηνία, κατά την προεκλογική περίοδο, ακόμα και ένα χρόνο μετά την αλλαγή της κυβέρνησης.

Αναφερόμενος ο Γενικός Γραμματέας -απλώς θα αναφέρω ακόμα δύο συγκεκριμένα σημεία- στην αύξηση των καταναλωτικών δαπανών της κυβέρνησης και την προσπάθεια συμπίεσης αυτών των δαπανών προηγουμένως ... Ειλικρινά λυπούμαι, γιατί πηγαίνω προς τα πίσω, αλλά δυστυχώς για συγκριτικούς λόγους πρέπει να γίνει μια αναφορά. Έγινε επανειλημμένα τοποθέτηση πως μιλούσαμε για λειτουργικά έξοδα, γιατί βασικά όσον αφορά τις καταναλωτικές δαπάνες, πέραν του κρατικού μισθολογίου και άλλων ωφελημάτων, το συγκεκριμένο και συγκεντρωμένο κονδύλι για το οποίο μπορούμε να μιλήσουμε είναι τα λειτουργικά έξοδα. Και θα δώσω ακολούθως συγκεκριμένους αριθμούς. Και οι τοποθετήσεις στην εισήγηση του Γενικού Γραμματέα αναφορικά με τα λειτουργικά έξοδα είναι τετραγωνικά σωστές και θα τις επαναλάβω σε λίγο.

Θεωρήθηκε σκόπιμο να υπενθυμίσουμε ακόμα μια φορά τη φορολογική μεταρρύθμιση του 1990 και να πούμε ότι ο μοναδικός λόγος που έγινε η μεταρρύθμιση ήταν για να εισαχθεί ο ΦΠΑ. Έχω την εντύπωση ότι συνάδελφοι που είχαν την ευκαιρία να είναι και τότε μέσα στη Βουλή έπρεπε να θυμούνται περισσότερο από εμάς που ήμαστε εκτός Βουλής. Και εγώ τουλάχιστο θυμούμαι πως είχαν γίνει διαβουλεύσεις οι οποίες κράτησαν πέραν του ενός χρόνου και οι συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών ήταν πολλαπλές, μέχρι να υπάρξει μια συναίνεση. Και έρχομαι ακριβώς εδώ σε μια σωστή διαπίστωση του συνάδελφου Ιεροδιακόνου που είπε πως "τα κόμματα πρέπει να συμπεριφέρονται με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε σε θέματα υψίστης σημασίας να προσφέρονται και συναινετικές λύσεις". Και δεν ήταν διαφορετική η συμπεριφορά του ΑΚΕΛ στη συζήτηση του φορολογικού πακέτου το 1990, γιατί αναφορικά με την εισαγωγή ή όχι του ΦΠΑ πρέπει, αγαπητοί συνάδελφοι, να είμαστε ειλικρινείς προς το λαό και να πούμε ότι, όταν έγινε πρώτα νύξη για εισαγωγή του ΦΠΑ, το ΑΚΕΛ ήταν το μόνο κόμμα που στάθηκε συνεπές προς αυτή του την τοποθέτηση, όταν το 1987 θεωρήθηκε σκόπιμο να προχωρήσουμε στην υπογραφή τελωνειακής σύνδεσης της Κύπρου με την ΕΟΚ. Και η εφαρμογή του ΦΠΑ είναι ένα από τα επακόλουθα εκείνης της συμφωνίας. Και πιστεύω ότι εκείνος ο οποίος λέγει τη μισή αλήθεια δίνει το δικαίωμα στον άλλο να μην τον θεωρεί ότι λέγει την αλήθεια. Και πρέπει να την πούμε όλη την αλήθεια. Μάλιστα, η κυβέρνηση Βασιλείου θεώρησε σκόπιμο να προτείνει το 10% και το ΑΚΕΛ διαφώνησε. Και πρέπει να πούμε ότι άλλοι, αν δε διαφωνούσε το ΑΚΕΛ, πιθανόν να συμφωνούσαν να μπει το 10% από τότε. Και πιστεύουμε ότι οι παρεμβάσεις του ΑΚΕΛ συνέβαλαν αποφασιστικά, ώστε να διαμορφωθεί το 5% με τον τρόπο που διαμορφώθηκε, αλλά και να μπει σε εφαρμογή ενάμιση χρόνο μετά από τις φορολογικές πιστώσεις και άλλες κοινωνικές παροχές που δόθηκαν προς το λαό γενικά -και δε μιλούμε για συγκεκριμένες τάξεις- και που απέφεραν όφελος προς τους φορολογουμένους συμποσούμενο στα £42 εκ.

Τι γίνεται σήμερα με τη σημερινή κυβέρνηση; Το πρώτο που σκέφτηκε να κάνει, γιατί είναι η ευκολότερη λύση -και φαίνεται ότι αυτή η κυβέρνηση βλέπει τα εύκολα και διστάζει να προχωρήσει προς τα δύσκολα- είναι το εξής: Σε τρεις μήνες κατέθεσε νομοσχέδια για νέες φορολογικές αυξήσεις και με κάποια "ππατσιαρίσματα" -θα χρησιμοποιήσω αυτή τη λέξη- πέταξε ένα κόκαλο γλειμμένο προς τους εργαζομένους και προς τους χαμηλά αμειβομένους, για να τους δελεάσει. Ακόμα να έρθει η δεύτερη δέσμη, ενώ υπήρχε γραπτή δέσμευση βασικά και προς το συμπολιτευόμενο κόμμα. Δόθηκε και σε μας μια κοινοποίηση από τον Οκτώβρη ότι θα επακολουθούσε το δεύτερο μέτρο. Ακόμα να έρθει. Αν ο ένας μήνας αυτής της κυβέρνησης είναι οι τριμηνίες ή οι εξαμηνίες, δεν ξέρω για ακόμα πόσους λίγους μήνες θα βρίσκεται στην εξουσία!

Λέχθηκε ότι στην Κύπρο ουδέποτε υπήρξε σύστημα μικτής οικονομίας. Αν το άκουγα από οποιοδήποτε άλλο, ίσως να μη θεωρούσα σκόπιμο να τοποθετηθώ επί τούτου. Αλλά, επειδή ξέρω ότι ο αγαπητός συνάδελφος κ. Ιεροδιακόνου είναι πολύ σοβαρός μελετητής αυτών των θεμάτων, πιστεύω ότι θα επανατοποθετηθεί πάνω σε τούτη τη θεωρητική του θέση. Υπάρχουν βασικότατοι τομείς της κυπριακής οικονομίας όπου ο ιδιωτικός τομέας ακόμα δεν μπόρεσε να αγγίξει το χέρι του. Υπάρχουν τομείς, όπως η ηλεκτροδότηση, η τηλεφωνία, μεγάλο τμήμα της κρατικής υπηρεσίας των δημόσιων έργων, η υδατοπρομήθεια ... Έχω την εντύπωση ότι σίγουρα δεν είναι ο τόπος και ο χρόνος, για να κάνουμε θεωρητική συζήτηση, αλλά σ' όλα αυτά, που είναι βασικοί τομείς -ακόμα και τα διυλιστήρια και η εμπορία- αν και δε μας ικανοποιεί εμάς, υπάρχει κάποια χαλιναγώγηση. Εν πάση περιπτώσει, απλώς ήθελα να τα αναφέρω.

Κλείνω με το συμπέρασμα μετά την ομιλία του συνάδελφου Ιεροδιακόνου πως η δογματική πολιτική σκέψη, όπως εκφράζεται από αυτό το βήμα από τις διάφορες πλευρές της Βουλής, σίγουρα δε βρίσκεται στην αριστερή πτέρυγα, στην αριστερή πλευρά, όπου είναι τα έδρανα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Ακόμα και προ δεκαετιών, αν μελετηθούν τα επίσημα έγγραφα του ΑΚΕΛ, αλλά και τα εκφραστικά του όργανα, πουθενά δε θα βρει κανείς ότι ήμαστε υπέρ του ο καθένας να αγοράζει το ίδιο αυτοκίνητο είτε να έχει το κρατικό του σπίτι. Και έχω την εντύπωση ότι ακόμα και για το μονοκομματισμό που μας κατηγορούσαν και μας κατηγορούν πάρα πολλοί, αν μπουν στον κόπο να διαβάσουν έγγραφα του ΑΚΕΛ από τις αρχές της δεκαετίας του '60, τότε θα βρουν κάποιες τοποθετήσεις που οι ίδιοι πιθανόν σήμερα να έχουν πρόβλημα να τις εκφράσουν με αυτή την καθαρότητα.

Κύριε Πρόεδρε, παίρνω περισσότερη ώρα από εκείνη που είχα στη διάθεσή μου, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι δε θα διαμαρτυρηθεί η δική μου η πλευρά.

Θα δώσω σήμερα ένα ανεπίσημο στοιχείο το οποίο έχει περιέλθει στην αντίληψή μου, για να το αντιπαραθέσω στην προσπάθεια όλων εκείνων που παρέλασαν από αυτό το βήμα από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού και που ισχυρίστηκαν ακόμα και τώρα, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, πως η οικονομία μας ήταν, και ίσως να τη θεωρούν ακόμα, παραπαίουσα, μαύρη, κατάμαυρη ή ξέρω 'γω πώς άλλως πως την είχαν χαρακτηρίσει. Οι εθελοντικές δηλώσεις των εταιρειών και των άλλων επιχειρήσεων που δίδονται προς το Φόρο Εισοδήματος πριν από το τέλος του Αυγούστου, για να καθορίσουν ουσιαστικά το μέγεθος της ανεπίσημης φορολογίας τους, αγαπητοί συνάδελφοι, το ύψος, λέω, των προβλεπόμενων από τον Αύγουστο κερδών για το 1993 ήταν μεγαλύτερο απ' ό,τι το ύψος των κερδών για το 1992. Και αν το μέγεθος της εμπορίας των κυπριακών προϊόντων συρρικνώθηκε, που συρρικνώθηκε πραγματικά συγκριτικά με το 1992, και η αποδοτικότητα δεν έχει αυξηθεί, όπως και η παραγωγικότητα, τότε πρέπει να βρεθεί κάποιος να μας εξηγήσει πώς είναι δυνατόν να αυξάνονται τα κέρδη. Και αυτές τις δηλώσεις για το μέγεθος των κερδών τις κάνουν οι ίδιοι οι φορολογούμενοι, οι ίδιες οι εταιρείες και οι ίδιοι οι επιχειρηματίες.

Με την εμπορική πολιτική δε θα ασχοληθώ καθόλου, κύριε Πρόεδρε, διότι υπάρχει πρόθεση πολύ σύντομα να εξεταστεί σε εκτενέστερο επίπεδο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου ως συνέχεια δέσμευσης της Επιτροπής, όταν συζητούσε τα προβλήματα εμπορίου τον περσινό χρόνο. Αν θυμούμαι καλά, είχαμε δεσμευτεί ως Επιτροπή από καιρού εις καιρόν να τα ξαναεξετάζουμε και να παρέχουμε συγκριτικά στοιχεία. Έτσι σήμερα δε θα ασχοληθώ καθόλου.

Οι προϋπολογισμοί που είναι μπροστά μας για το 1994 -συμφωνώ με το συνάδελφο Ιεροδιακόνου- δε διαφέρουν σχεδόν σε τίποτα προς το καλύτερο σε σύγκριση με τους προϋπολογισμούς των δύο τουλάχιστον προηγούμενων χρόνων, τους οποίους είχαμε την ευκαιρία να εξετάσουμε εξονυχιστικά. Εξάλλου, κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, όπως λέχθηκε, δεν είναι δυνατό να διαφοροποιηθούν με τα γνωστά μεγάλα ανελαστικά κονδύλια των εξόδων. Αν υπάρχουν κάποιες διαφορές, αυτές σίγουρα κατευθύνονται προς το χειρότερο, με τη διαγραφή, τη μείωση ή τη διαφοροποίηση συγκεκριμένων κονδυλίων, μικρών μεν σε σύγκριση με τα συνολικά μεγέθη των προϋπολογισμών, ενδεικτικών δε για τις προθέσεις της κυβέρνησης στην οικονομική και την κοινωνική της πολιτική. Γι' αυτό, επειδή εκείνα τα οποία διαπιστώνουμε είναι κυρίως ελλείψεις, δε θα έχουμε και πολλές διαφοροποιημένες θέσεις πάνω στην ψήφιση των προϋπολογισμών. Εξάλλου οι περισσότερες υιοθετήθηκαν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών.

'Εγιναν όμως και γίνονται δηλώσεις πομπώδεις για πρώτο βήμα εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών, για πολιτική εκσυγχρονισμού και ανανέωσης, ως συνέχεια του περσινού προεκλογικού καταιγισμού επικρίσεων προς την τότε κυβέρνηση. Με την κατάθεση των προϋπολογισμών όλα αυτά αποδεικνύονται ένα μεγάλο - λυπούμαι που θα χρησιμοποιήσω τη λέξη, αλλά δε βρίσκω διαφορετική- φιάσκο, με σκηνοθέτη, ηθοποιό και παραγωγό την περσινή αξιωματική αντιπολίτευση και σημερινή κυβέρνηση. Από την ομιλία του έντιμου και αγαπητού προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού που έκανε την περασμένη Πέμπτη στη Βουλή δε διαπίστωσα οτιδήποτε το καινούριο και τη θεωρώ συνέχεια των παρουσιάσεων από αυτό βήμα και του Προέδρου της Δημοκρατίας στην ομιλία εγκατάστασής του στην προεδρία και του Υπουργού των Οικονομικών στις δύο ομιλίες του εδώ. Η οικονομία μιας χώρας σίγουρα δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί αισθητά και πολύ περισσότερο δεν μπορεί να καταρρεύσει ή να ανακάμψει μέσα σε ένα ημερολογιακό χρόνο. Γι' αυτό εκείνοι όλοι που εκφράζονται με διθυράμβους για την πολιτική της σημερινής κυβέρνησης και ότι αρχίσαμε πάλι να βλέπουμε φως στην άκρη της σήραγγας, έπρεπε να περιμένουν τουλάχιστον ακόμα κανένα χρόνο, για να κάνουν αυτές τις συγκρίσεις τους. Η οικονομική και η κοινωνική πολιτική, αλλά κυρίως οι διακηρύξεις της κυβέρνησης ήταν και είναι, κατά την άποψή μου, διάτρητες από επιχειρήματα. Και θα αναφερθώ πολύ συγκεκριμένα:

Πρώτο, ο Πρόεδρος Κληρίδης στην αγόρευσή του κατά τη συζήτηση των περσινών προϋπολογισμών από αυτό το βήμα είχε πει κατά λέξη -και το είχε επικρίνει- ότι: "Ο Τακτικός Προϋπολογισμός αυξάνεται με ανησυχητικό ρυθμό, ενώ ταυτόχρονα σμικρύνεται το ύψος των δαπανών για έργα ανάπτυξης και για κοινωνικές παροχές και αυξάνεται ο δημόσιος δανεισμός και το έλλειμμα των προϋπολογισμών" (η υπογράμμιση είναι δική μου). Τι παρουσιάζεται φέτος όμως με τον κ. Κληρίδη στο πηδάλιο της κυβερνητικής μηχανής και όταν οι προϋπολογισμοί άρχισαν να πρωτοεξετάζονται το Μάιο, τρεις μήνες μετά την άνοδο του κ. Κληρίδη στην προεδρία, και κατατέθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών επτά μήνες μετά την άνοδο του κ. Κληρίδη στην εξουσία. Υπήρχε δηλαδή κάποιος χρόνος, ώστε εκείνες τις προτάσεις που έχει ο Δημοκρατικός Συναγερμός και μας τις γνωστοποίησε ο πρόεδρος του κόμματος προχτές την Πέμπτη να τις λάμβανε υπόψη, αν ήθελε.

Οι δαπάνες των προϋπολογισμών το 1994 αυξάνονται κατά £160 εκ., χωρίς τις συμφωνημένες αυξήσεις των δημόσιων υπαλλήλων, ενώ η αύξηση των προτεινόμενων αναπτυξιακών έργων είναι μόνο το 12,5% αυτής της αύξησης. Αυτοί είναι γυμνοί αριθμοί, τους οποίους δεν μπορεί να παρερμηνεύσει κανένας. Και ακριβώς εδώ είναι που ήθελα τα συγκεκριμένα επιχειρήματα της άλλης πλευράς και όχι θεωρητικές προσεγγίσεις για κομμουνισμό είτε για αυτοκίνητα μιας μάρκας είτε για σπίτια που ανήκουν μόνο στο κράτος είτε ξέρω 'γω όλα εκείνα τα οποία ακούσαμε πριν από μισή ώρα. Εδώ να ακούσουμε άλλους αριθμούς που να αντιπαρατίθενται σε τούτους τους συγκεκριμένους αριθμούς. Αυτή την τάση, την οποία βρίσκουμε φέτος αυξημένη μέσα στους προϋπολογισμούς του 1994, ο κ. Κληρίδης την είχε χαρακτηρίσει πέρσι πολύ ανησυχητική. Και οι αυξήσεις αυτών των εξόδων είναι πολλαπλάσιες του ποσοστού αυξήσεων όχι του περασμένου χρόνου, όχι του περασμένου δωδεκαμήνου, αλλά συνολικά των δύο προηγούμενων χρόνων.

Οι κοινωνικές παροχές αυξάνονται μεν κατά 7% σε σύγκριση με το 1993, όμως είναι τριάντα ολόκληρα τοις εκατόν πιο κάτω από το γενικό ποσοστό της αύξησης των γενικών πληρωμών του κράτους, που είναι 10%. Και όταν οι γενικές πληρωμές

του κράτους αυξάνονται κατά 10% σε σύγκριση με πέρσι και οι κοινωνικές παροχές μόνο κατά 7%, σημαίνει ότι το ποσοστό των κοινωνικών παροχών που προσφέρεται προς το λαό μειώνεται, αγαπητοί συνάδελφοι.

Το έλλειμμα του Τακτικού Προϋπολογισμού, που θεωρείτο κάτι σαν μίασμα από το Δημοκρατικό Συναγερμό διά στόματος του κ. Κληρίδη από αυτό το βήμα πριν δώδεκα μήνες, προτείνεται φέτος από τον ίδιο κομματικό χώρο στο ύψος των £200 εκ. -το έλλειμμα, επαναλαμβάνω-που είναι ρεκόρ σε σύγκριση με τα τελευταία τουλάχιστο χρόνια και που ξεπερνά κατά είκοσι πέντε ολόκληρα τοις εκατόν περίπου τα επίπεδα του περσινού χρόνου. Βλέπουμε λοιπόν την αυτοδιάψευση των κυβερνώντων, συγκρίνοντας τα λόγια με τα έργα τους. Και αυτά είναι όλα πολύ νωπά.

Ο ΔΗΣΥ με διάφορους αξιωματούχους του επέκρινε και συνεχίζει ακόμα να επικρίνει την προηγούμενη κυβέρνηση για "σπατάλη και μη ύπαρξη ευθύνης για περισυλλογή". Διακήρυξε δε αμέσως μετά την ανάληψη της προεδρίας από τον κ. Κληρίδη ότι αρχίζει η εφαρμογή της πολιτικής λιτότητας, με στόχο την εξοικονόμηση μέσα σε ένα χρόνο, όπως είχε διακηρύξει ο έντιμος Υπουργός των Οικονομικών ένα μήνα μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, £25 εκ. από τις δημόσιες δαπάνες. Ο στόχος αυτός όχι μόνο δεν επιτεύχθηκε, αλλά αντίθετα έρχεται σε μετωπική αντιπαράθεση με την πρακτική πολιτική της κυβέρνησης. Έτσι, ενώ οι συλλογικές πληρωμές του κράτους θα αυξηθούν το 1994, όπως είπα προηγουμένως, κατά 10%, τα λειτουργικά έξοδα -και είναι εδώ μπροστά σε όλους μας- προτείνεται να αυξηθούν κατά 24%, αγαπητοί συνάδελφοι. Κατά 24% αύξηση των λειτουργικών δαπανών μέσα σε ένα χρόνο, που είναι ίση με τη συνολική αύξηση των δύο προηγούμενων χρόνων!

Γίνεται λόγος για δημοσιονομικά ελλείμματα και δημόσιο χρέος, όμως οι προϋπολογισμοί του 1994 είναι οι πλέον ελλειμματικοί, με ένα έλλειμμα περισσότερο των £400 εκ. Πού βρίσκονται λοιπόν οι προτάσεις του ΔΗΣΥ που μας κοινοποίησε ο πρόεδρος του κόμματος στην ομιλία του; Μία πρακτική εφαρμογή, ώστε να εξυγιανθούν τα δημόσια οικονομικά μας -και όταν λέμε εξυγίανση, εννοούμε όλοι μας το να μειωθούν, διότι δεν πρόκειται να εξαλειφθούν- είναι να δώσει έμπρακτα το παράδειγμα στο θέμα της καταπολέμησης της παράνομης εξαγωγής του συναλλάγματος και ενάντια στη φοροδιαφυγή, η οποία θεωρείται μια μεγάλη αιμορραγία για την οικονομία του τόπου. Εμείς δεν επιβραβεύσαμε οποιεσδήποτε ενέργειες της προηγούμενης κυβέρνησης προς αυτή την κατεύθυνση. Θα θέλαμε να το κάνει αυτό η προηγούμενη κυβέρνηση. Δεν μπόρεσε να το κάνει. Αναμένουμε να το κάνει η σημερινή κυβέρνηση.

Μίλησε ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού για αναβαθμισμένο ενδιαφέρον της κυβέρνησης στους τομείς της γεωργικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, του αθλητισμού, του περιβάλλοντος και τη στοργή που τρέφουν οι κυβερνώντες για τη νεολαία. Τι διαβάζουμε όμως στους προϋπολογισμούς; Στον τομέα της γεωργικής ανάπτυξης τα κονδύλια τα οποία προτείνονται είναι αυξημένα κατά 4,5% περίπου και δε φτάνουν να καλύψουν το 5% του πληθωρισμού που αναμένεται να έχουμε το 1994 με επίσημα στοιχεία, διά στόματος Υπουργού Οικονομικών. Άρα παραμένουν στα ίδια επίπεδα. Και ας μην ισχυριστεί ο οποιοσδήποτε ότι θα γίνει ποιοτική και όχι ποσοτική ανάπτυξη ενδιαφέροντος του κράτους προς το γεωργικό τομέα, γιατί όλοι μας ξέρουμε ότι αυτό το ενδιαφέρον σε τέτοιους τομείς είναι εξισωμένο με συγκεκριμένους αριθμούς. Και αυτοί οι αριθμοί δεν ανέρχονται.

Επίσης ο κ. Μάτσης μας είχε προτείνει και έναν τρόπο πώς να γίνονται οι προϋπολογισμοί, δηλαδή, έχοντας υπόψη πρώτα τις οικονομικές μας δυνατότητες, να καταρτίζονται ανάλογα και οι δαπάνες. Θα πρέπει όμως απερίφραστα να ακούσουμε την τοποθέτηση του Δημοκρατικού Συναγερμού στον τομέα των αναπτυξιακών έργων, αν θεωρεί ότι η ανάπτυξη του κράτους έφτασε σε τέτοιο επίπεδο που θα πρέπει να σταματήσει ή να περιοριστεί η οποιαδήποτε αναπτυξιακή πολιτική του κράτους διά της οποιασδήποτε κυβέρνησης που βρίσκεται στην εξουσία. Αυτό το ερώτημα πρέπει να απαντηθεί.

Ουσιαστική διαγραφή κάθε κονδυλίου για τη νεολαία και επίσημη δήλωση για υποβάθμιση του Φορέα Νεολαίας έγινε από συγκεκριμένους Υπουργούς κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και μετατροπή αυτού του φορέα σε ένα αδύναμο συμβουλευτικό σώμα. Έγινε άμεση αναφορά από τον κ. Μάτση ότι ακόμα και για τους σατανιστές φταίει ο Βασιλείου και η κυβέρνησή του. Από σεβασμό πραγματικά προς τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ δε θεωρώ αναγκαίο να χαρακτηρίσω αυτή την αναφορά. Θεωρώ όμως υποχρέωσή μου να του υπενθυμίσω ότι ο ίδιος και η κοινοβουλευτική του ομάδα καταψήφισαν δύο φορές προτεινόμενα από την προηγούμενη κυβέρνηση κονδύλια ... Αναπόφευκτα θα πρέπει να αναφέρω την προηγούμενη κυβέρνηση, κύριε Ιεροδιακόνου, εδώ, συγκριτικά. Τι θα κάμουμε;

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Αντισατανιστικά κονδύλια;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Πραγματικά αντισατανιστικά κονδύλια, αφού έστω θα χαρακτηρίζονται έτσι, ύψους £600.000, τα οποία προορίζονταν συγκεκριμένα για τη νεολαία και τους κλάδους της υγιούς απασχόλησής της, η οποία θεωρείται αντισατανιστική, μάλιστα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν μπλεχθούμε στο σατανισμό, δεν ξέρω πού θα φτάσουμε.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

... για την ψυχαγωγία και για την καταπολέμηση των ναρκωτικών και άλλων κακών που εισάγονται στον τόπο μας όχι από το "σιδηρούν παραπέτασμα", που το ξαναθυμηθήκαμε και που ξεθάφτηκε από διάφορα κιτάπια, αλλά από τον "όμορφο κόσμο της ελεύθερης αγοράς και της προόδου", την οποία δε θέλω να ειρωνευτώ με αυτό τον τρόπο· απλώς χρησιμοποιώ λόγια τα οποία χρησιμοποιήθηκαν εδώ από προηγούμενους συναδέλφους. Λυπούμαι να παρατηρήσω πως με τη στάση του ο Δημοκρατικός Συναγερμός προσπαθεί να καθιερωθεί ως αφοριστής και δογματικός ο ίδιος από μόνος του, ακριβώς αντίθετα από τους θεσμούς που καθιερώνουν τα ευρωπαϊκά δεδομένα, που είναι μόνο η αντιπαράθεση ιδεών με επιχειρήματα και συγκεκριμένα στοιχεία, όπως ανέφερε και ο προηγούμενος συνάδελφος, και όχι με αφορισμούς και λοιπούς χαρακτηρισμούς.

Βλέπουμε, κύριε Πρόεδρε, ακόμα στους προϋπολογισμούς το φραστικό μόνο ενδιαφέρον της κυβέρνησης για τους τομείς του πολιτισμού και του περιβάλλοντος με την αλλαγή της ταμπέλας, όπως πολύ εύστοχα είπε πολύ σεβαστός συνάδελφος, δύο Υπουργείων. Στην πραγματικότητα όμως καμιά συγκεκριμένη εισήγηση δεν προτείνεται για έμπρακτη εφαρμογή αυτής της πρόθεσης. Στον τομέα του πολιτισμού προτείνεται μόνο μικρό, σχεδόν ασήμαντο ποσό, για τη δημιουργία μιας πινακοθήκης, επαναφέρεται δε αναβαθμισμένο το κονδύλι χορηγίας προς το Θεατρικό

Οργανισμό Κύπρου, όπως προτείνετο προηγουμένως και απεκόπτετο από τα κόμματα που σήμερα αποτελούν την κυβέρνηση. Χαιρόμαστε που έστω και αργά αναγνωρίζουν έστω και σιωπηλά το λάθος το οποίο διέπραξαν. Όμως θα πρέπει να διερωτηθούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, κατά πόσο με £50.000 ο πολιτισμός, τον οποίο σίγουρα σεβόμαστε, μπορεί να εξαγοράσει τη μισή ταμπέλα ενός Υπουργείου, διότι διαφορετικά δεν μπορούμε να το ερμηνεύσουμε. Ο πολιτισμός με ένα κονδύλι £50.000 εξαγόρασε τη μισή ταμπέλα και είναι τώρα συνιδιοκτήτης με την παιδεία.

Στον τομέα του αθλητισμού υπάρχει ουσιαστική μείωση της χορηγίας προς τον ΚΟΑ. Αλλά πιο ανησυχητικό είναι η αισθητή μείωση και σχεδόν η απάλειψη του κονδυλίου για αναπτυξιακά έργα στον τομέα του σχολικού αθλητισμού, που θεωρείται ο αποκλειστικός τροφοδότης του κυπριακού αθλητισμού σε ταλέντα. Συγκεκριμένο κονδύλι £150.000, το οποίο βρισκόταν στους προϋπολογισμούς των προηγούμενων χρόνων, φέτος, αγαπητοί συνάδελφοι, έχει απαλειφθεί εντελώς, ενώ ταυτόχρονα κομπάζουν κάποιοι για τη διοργάνωση της γυμνασιάδας η οποία θα γίνει σε δύο μήνες και εν πάση περιπτώσει δεν μπορώ να μην το αναφέρω: Αυτή η γυμνασιάδα είχε συμφωνηθεί να γίνει εδώ και δύο χρόνια στην Κύπρο.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Η γυμνασιάδα ... Ακόμη πιο παλιά, από το 1989, επί των ημερών του ...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Φιλίππου.

Μίλησε ο κ. Μάτσης για αναβάθμιση του ενδιαφέροντος της κυβέρνησης του κ. Κληρίδη για τους πρόσφυγες και αναφέρεται σε πρόθεση διεύρυνσης των κριτηρίων για στέγαση προσφυγικών οικογενειών. Αυτή η πρόθεση υπήρχε και προηγουμένως και δεν πρόλαβαν να την υλοποιήσουν. Ο Συναγερμός βρίσκεται τώρα για έντεκα μήνες στην προεδρία και δεν την έχει υλοποιήσει ακόμα. Εκτός και αν περιμένουμε να αρχίσουμε τις εξαγγελίες κοινωνικών και οποιωνδήποτε άλλων παροχών από τον ερχόμενο χρόνο. Όλοι μας ξέρουμε ότι μπαίνουμε ήδη σε προεκλογικές περιόδους. Τα κονδύλια, αγαπητοί συνάδελφοι, τα οποία προσφέρονται φέτος διαμέσου του ΤΑΕΠ προς τους πρόσφυγες είναι υποβαθμισμένα. Είναι ασέβεια προς τους πρόσφυγες να ισχυρίζεται οποιοσδήποτε ότι αναβαθμίζει το ενδιαφέρον του. Τα ποσά είναι τα ίδια -κυρίως για τη στέγαση είναι ακριβώς τα ίδια- και τουλάχιστον οι πρόσφυγες συνάδελφοι θα έχουν μελετήσει το ΤΑΕΠ και προκαλώ οποιοδήποτε να δηλώσει από αυτό το βήμα αν αυτά τα κονδύλια είναι αναβαθμισμένα συγκριτικά με πέρσι. Είναι τα ίδια ακριβώς και, έχοντας υπόψη ότι ακόμα ούτε την αύξηση του πληθωρισμού δεν καλύπτουν, ισχυρίζομαι ότι είναι μειωμένα σε σύγκριση με πέρσι.

Τι να πούμε για την τεχνητή πλάνη που επιχειρείται ότι τάχατες για πρώτη φορά δεν αυξάνεται ο αριθμός των θέσεων στη δημόσια υπηρεσία. Άλλος συνάδελφος έχει πιο συγκεκριμένα στοιχεία. Μπορεί μεν να μην προτείνονται νέες θέσεις, όμως οι κυβερνώντες προχωρούν ακάθεκτοι σε πλήρωση 2 000 περίπου κενών θέσεων που υπήρχαν μόνιμα τα τελευταία χρόνια στους προϋπολογισμούς. Ήδη πληρώθηκαν τους τελευταίους εννέα μήνες 300 κενές θέσεις και ταυτόχρονα υπάρχει πρόθεση πρόσληψης και νέων έκτακτων υπαλλήλων, διότι διαφορετικά δε δικαιολογείται η αύξηση του ποσοστού των δαπανών προσωπικού επί του συνόλου των πληρωμών του δημοσίου. Διότι, αγαπητοί συνάδελφοι, οι δαπάνες προσωπικού επί του συνόλου των πληρωμών του δημοσίου για το 1993 ήταν 51%. Με τους αριθμούς και με τις καταστάσεις που μας δόθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών για

το 1994 προτείνεται να είναι 51,4%. Αφού οι ολικές πληρωμές αυξάνονται κατά 10% και το προσωπικό δε θα αυξηθεί, θα πρέπει κάποιος μαθηματικός ή στατιστικολόγος να μας πει -τον κ. Φιλίππου τον ρώτησα και αδυνατούσε να μου δώσει απάντηση· δεν ξέρω αν υπάρχει άλλος να μου τη δώσει- πώς είναι δυνατό αυτό το ποσοστό να αυξηθεί. Μαθηματικά είναι αδύνατο, τη στιγμή που ξέρουμε ότι μέσα σ' αυτό το ποσοστό δεν είναι υπολογισμένες οι μισθολογικές αυξήσεις προς το δημόσιο, τη στιγμή που ο τιμάριθμος, μαζί και οι προσαυξήσεις των δημόσιων υπαλλήλων δεν ξεπερνούν το 7%. Αφού οι πληρωμές αυξάνονται κατά 10%, για να αυξηθεί το ποσοστό αυτής της δαπάνης, λογικά θα πρέπει να αυξηθεί το προσωπικό. Και μόνο από στοιχεία που έχουμε, μάλιστα, έχουν πληρωθεί σχεδόν 300 κενές θέσεις. Και κομπάζουν διάφοροι από εδώ, λέγοντας ότι δεν έχουν προτείνει νέες θέσεις στους προϋπολογισμούς. Όμως έχουμε δηλώσεις δύο Υπουργών στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών ότι, επειδή δεν πρόλαβαν, θα έρθουν στη διάρκεια του 1994 να προτείνουν νέες θέσεις. Και δείχνουμε την κατανόησή μας. Το πρώτο είναι το Υπουργείο Υγείας -και σίγουρα με μια καλή δικαιολόγηση θα υπάρξει και η δική μας θετική ψήφος- και είναι και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, για να μη μιλώ αόριστα και γενικά.

Κύριοι συνάδελφοι, όπως τις πιο πάνω ανακολουθίες και συγκρούσεις μεταξύ λόγων και έργων των σημερινών κυβερνώντων και των υποστηρικτών τους υπάρχουν ακόμα πολλές. Όμως δε μας παίρνει ο χρόνος. Δεν αναφέρθηκα ούτε στις ανακολουθίες της περσινής αντιπολίτευσης με την καταψήφιση κονδυλίων και την πανηγυρική επαναφορά των ίδιων κονδυλίων από τους σημερινούς κυβερνώντες, από τα ίδια δηλαδή άτομα. Ούτε στην αντιδεοντολογική προσπάθεια της κυβέρνησης να ξεγελάσει ουσιαστικά τη Βουλή, προτείνοντας στους προϋπολογισμούς κονδύλι που δε δικαιολογείται από την υφιστάμενη νομοθεσία -και πρόκειται για τη μισθοδοσία επιπλέον μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Αυτό το πράγμα, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι εμπαιγμός και είναι προσπάθεια να ξεγελαστεί η Βουλή. Όμως ευτυχώς όλα τα Μέλη -και είναι προς τιμήν όλων των Μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών- το έχουν εντοπίσει και ομόφωνα το έχουν περικόψει.

Διαβάζοντας τις προγραμματικές δηλώσεις του κ. Κληρίδη, βρίσκουμε γενικές και αόριστες τοποθετήσεις για παροχές και έργα, αλλά ταυτόχρονα και συγκεκριμένες προθέσεις για φιλελευθεροποίηση. Και αυτοί οι χαρακτηρισμοί είναι ουσιαστικά αντιγραφή από τις προγραμματικές δηλώσεις του κ. Κληρίδη. Δεν είναι δικοί μου. Ακόμα και για ιδιωτικοποίηση κρατικών υπηρεσιών. Και υπάρχουν επίσημες τηλεοπτικές δηλώσεις τουλάχιστον ενός Υπουργού. Ενώ θα σταθούμε αντιμέτωποι στην προσπάθεια πιθανής συρρίκνωσης του κοινωνικού ρόλου του κράτους, ταυτόχρονα θα χαιρετίσουμε οποιεσδήποτε αποφάσεις που θα προσβλέπουν τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του λαού.

Πάντως οι προϋπολογισμοί του 1994, κύριε Πρόεδρε, με τους οποίους θα υλοποιηθεί το δεύτερο πέμπτο της διακυβέρνησης του κ. Κληρίδη, καμιά σχέση δεν προδιαγράφουν με τα εξαγγελθέντα από τον ίδιο. Απλώς σημειώνω ότι το αμέσως επόμενο έτος, το 1995, όπως είπα και προηγουμένως, είναι προεκλογικός χρόνος για τις βουλευτικές εκλογές με το αναμενόμενο μπαράζ υποσχέσεων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΩΝ:

Στον κατάλογο των ομιλητών από πλευράς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ υπάρχει μόνο ο κ. Ευσταθίου. Διερωτώμαι αν θα ήθελε ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Αργότερα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει. Επομένως το λόγο πρέπει να τον δώσουμε τώρα σε έναν ομιλητή από πλευράς του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά από τους εγγραφέντες εδώ δε βλέπω κανένα. Είναι στον κατάλογο επίσης ο κ. Μουσιούττας από πλευράς του Δημοκρατικού Κόμματος και διερωτώμαι αν ο κ. Μουσιούττας θα ήθελε να μιλήσει.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οι αριθμοί απλώς λένε ότι πρέπει να είναι συνέχεια από τους Βουλευτές του ΑΚΕΛ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Να σπάσουμε λίγο την ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν πειράζει, σπάζει. Είναι επτά. Ό,τι και να γίνει, σε κάποιο στάδιο θα είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Παπαδόπουλε, αν δεν υπάρχει από πλευράς Δημοκρατικού Συναγερμού ομιλητής να πάρει το λόγο, σίγουρα θα δώσω το λόγο σε επόμενο Βουλευτή του ΑΚΕΛ. Και έχει το λόγο ο κύριος ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό. Παρακαλώ να μας λεχθεί και πόσοι ομιλητές έμειναν από το Δημοκρατικό Συναγερμό. Είναι δυνατό να μονοπωλούμε τώρα το βήμα;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν πειράζει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όχι. Εμείς, κύριε Παπαδόπουλε, δεν είμαστε δογματικοί. Εμείς θέλουμε δημοκρατικά, με τη σειρά μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστόφια, παρακαλώ. Επαναλαμβάνω, αν δεν υπάρχει ομιλητής από πλευράς Δημοκρατικού Συναγερμού και δεν υπάρχουν ομιλητές από άλλα κόμματα, θα γίνει διάλειμμα.

(Σχόλια από τους Βουλευτές)

Παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δε θα προλάβουμε να τελειώσουμε απόψε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, στον κατάλογο, επαναλαμβάνω, υπάρχουν ομιλητές του Δημοκρατικού Συναγερμού, όπως είναι σημειωμένοι εδώ, ο κ. Χατζηγιάννης, ο κ. Σολωμής. Ο κ. Χάσικος υπάρχει εδώ στον κατάλογο και δεν ξέρω αν θα πάρει το λόγο.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνος ο κατάλογος δε νομίζω ότι ευσταθεί. Εν πάση περιπτώσει, ένεκα του ότι έτυχε κάτι και ένας αριθμός Βουλευτών δεν μπόρεσε να έλθει στην κανονική ώρα, υπολογίζω ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε θα έχει πέραν των δυο ομιλητών. Και εν πάση περιπτώσει, αφού έχει επτά-οχτώ ομιλητές το ΑΚΕΛ, δεν μπορεί να είναι εναλλάξ, γι' αυτό θα παρακαλούσα, αν μπορούσε να μιλήσει ακόμα ένας συνάδελφος από το ΑΚΕΛ, ίσως έλθουν οι ομιλητές ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ιεροδιακόνου, παρακαλώ το Δημοκρατικό Συναγερμό να μας δώσει τον τελικό κατάλογο των ομιλητών του, για να γνωρίζουμε πόσοι θα μιλήσουν. Εν τω μεταξύ θέλω να σας πληροφορήσω ότι ο χρόνος που έχουν στη διάθεσή τους τα διάφορα κόμματα είναι ο εξής: 49 λεπτά ο Δημοκρατικός Συναγερμός, 50 λεπτά το ΑΚΕΛ, 46 το ΔΗΚΟ και 44 η ΕΔΕΚ. Συνεπώς παρακαλώ να γίνει η κατανομή του χρόνου και στον αριθμό των ομιλητών.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Για να βοηθήσουμε για ακόμα μια φορά την ομαλή λειτουργία της Βουλής, για ακόμα μια φορά, το τονίζω, προσφέρουμε εθελοντή τον κ. Μουσιούττα για να σπάσει το σερί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ανεξάρτητα αν ο κ. Μουσιούττας προσφέρθηκε να διευκολύνει, δεν έχει καμιά σημασία πόσοι ομιλητές έμειναν από κάθε πλευρά. Το θέμα είναι να δηλώσει ο Δημοκρατικός Συναγερμός αν θα αξιοποιήσει τα λεπτά που του έμειναν. Αν θα τα αξιοποιήσει, να βρει τους Βουλευτές του, να έλθουν εδώ και όχι να μιλούν στο τέλος ο ένας μετά τον άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σε πέντε λεπτά ή δέκα το αργότερο παρακαλώ να πληροφορήσετε την Προεδρία πώς θα χρησιμοποιήσετε το χρόνο σας. Και αυτό ισχύει και για το ΑΚΕΛ.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν υποτιμώ τη σοβαρότητα της συζήτησης των προϋπολογισμών στη Βουλή, αλλά πρέπει να πω πως, όταν ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος μας ζήτησε να πούμε ποιο θέμα ένας έκαστος από εμάς θα κάλυπτε κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών -προφανώς για να αποφύγουμε επαναλήψεις- η απάντησή μου ήταν πως δε θα μιλούσα και πως, αν αργότερα το αποφάσιζα, θα μιλούσα εν συντομία και οπωσδήποτε εκτός θέματος, γιατί έτσι το λένε τώρα μερικοί το εθνικό, ζήτημα εκτός θέματος, που το συζητούμε είτε επετειακά είτε στα μεθεόρτια κρίσεων. Και καταντήσαμε να κολυμπούμε κυριολεκτικά μέσα σε όλα τα άλλα, τα οποιαδήποτε άλλα θέματα εκτός από εκείνο από το οποίο κρέμονται απόλυτα η ύπαρξη και η επιβίωσή μας ως Ελλήνων σ' αυτά τα χώματα.

Άκουσα ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις απ' όλες τις πλευρές επί των προϋπολογισμών. Όμως άκουσα με συγκίνηση ομολογουμένως τους φίλους συναδέλφους Τάσσο Παπαδόπουλο και Βάσο Λυσσαρίδη να αναλύουν για ακόμα μια φορά την

κατάσταση που θα προκύψει, αν ξεβρακωθούμε στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, όπως αυτά περιγράφονται στην έκθεση των "εργολάβων" εμπειρογνωμόνων. Και διερωτώμαι: Ποιο σύνδρομο αυτοκαταστροφής μας διακατέχει και τι είναι εκείνο που μας κρατά για να μην πούμε για μια φορά, έστω και τώρα, το "ως εδώ και μη παρέκει"; Και διερωτώμαι ακόμα τι νόημα έχει να μιλούμε για προϋπολογισμούς και για κτίσιμο της οικονομίας μας, αφού όλα τούτα, αν δεχτούμε τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, θα τα κληρονομήσει αύριο ο βάρβαρος Αττίλας. Θα ετοιμάσουμε, όπως είχε πει και χθες ο Τάσσος ο Παπαδόπουλος, τα λάφυρα που θα λαφυραγωγήσει ο κατακτητής;

Η συνταγή, κατά τη γνώμη μου, για ορθοδρόμηση υπάρχει. Και είναι:

(α) Η απαγκίστρωση από τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και τις αρνητικές πρόνοιες των ιδεών Γκάλι και η επάνοδος έστω στις ομόφωνες προτάσεις μας του 1989 και

(β) Η μετατροπή του τρίπτυχου του Μακαρίου για μακροχρόνιο αγώνα σε τετράπτυχο. Και εξηγούμαι: 'Οταν ο αείμνηστος Εθνάρχης Μακάριος, αμέσως μετά τη συμφορά, σοφά πρόβλεψε -και τονίζω το πρόβλεψε· δεν επέλεξε- πως ο αγώνας μας για αποκατάσταση θα 'ταν μακρύς και δύσκολος, εξάγγειλε ταυτόχρονα και το τρίπτυχο στη βάση του οποίου αυτός ο αγώνας θα μπορούσε να έχει πιθανότητες ευτυχούς κατάληξης. Και ήταν το τρίπτυχο, όπως θυμάστε, οικονομική ανασυγκρότηση, αμυντική θωράκιση και διεθνοποίηση.

Και δεν είναι τυχαίο που ο Μακάριος ανέφερε πρώτη την οικονομική ανασυγκρότηση, γιατί όλοι γνωρίζουμε πως χωρίς ισχυρή οικονομία δεν μπορεί να υπάρξει ισχυρή άμυνα ή αποτελεσματική διεθνοποίηση. Και ξέρουμε ακόμη πως η ισχυρή άμυνα με τη σειρά της εμπεδώνει το αίσθημα ασφάλειας. Και το αίσθημα ασφάλειας συμβάλλει στην επίτευξη και διατήρηση της ισχυρής οικονομίας. Τούτα τα δυο είναι αλληλοεξαρτώμενα και αλληλοαιμοδοτούνται.

Οικονομία λοιπόν και άμυνα για υλοποίηση του κυπριακού αμυντικού δόγματος, που είναι καθαρά αμυντικό δόγμα, που σκοπούσε στην ανακοπή μιας περαιτέρω εχθρικής προέλασης, αλλά ταυτόχρονα και διεθνοποίηση, που είναι η μόνη (λόγω ανισοζυγίου στρατιωτικών δυνάμεων) επιθετική αιχμή του τρίπτυχου για ανάκτηση των απωλειών.

Αυτή ήταν και είναι η φιλοσοφία του τρίπτυχου του Μακαρίου που ίσχυε υπό τις τότε συνθήκες και που ισχύει στον ίδιο βαθμό και σήμερα, έστω κι αν έχουν περάσει είκοσι χρόνια από τότε. Ο χρόνος που διέρρευσε δεν αλλοίωσε τη σημασία του τρίπτυχου και απέδειξε περίτρανα και την ορθότητα και τη διαχρονική αξία του.

Είναι όμως άλλο πράγμα η ορθότητα μιας διάγνωσης και μιας συνταγής και είναι εντελώς άλλο πράγμα οι προϋποθέσεις που χρειάζονται για την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της. Γιατί πέρα από αυτά, πέρα από τις βασικές προϋποθέσεις (ισχυρή οικονομία, άμυνα, διεθνοποίηση), είναι απαραίτητη η ψυχική διάθεση για αντίσταση, το φρόνημα για αγώνα και η ευαισθησία σε θέματα τιμής και εθνικής αξιοπρέπειας. Αυτά θα με ρωτήσετε πού θα τα βρούμε. Γι' αυτά δεν μπορεί να κάνει τίποτε η οικονομία, όσο ισχυρή και να 'ναι, γιατί αυτά ούτε πωλούνται μήτε αγοράζονται. Αυτά για να τα 'χει ο λαός πρέπει να του τα εμπνεύσει η ηγεσία του, γιατί ο λαός πλάθεται. Και την ηγεσία του τόπου θα βαραίνει ιστορική ευθύνη, αν δεν

κατορθώσει να τα εμπνεύσει. Και η ηγεσία ενός τόπου εμπνέει τότε μόνο, όταν η ίδια βιώνει τις αρετές που θέλει να μεταδώσει. Εδώ είναι η ουσία του προβλήματος και είναι γι' αυτό που εισηγούμαι πως χρειαζόμαστε έμπνευση και εμπνευστές και πρότυπα, καλά πρότυπα, προς μίμηση. Είναι γι' αυτό το λόγο που εισηγούμαι προς την ηγεσία του τόπου να αναλάβει τις υποχρεώσεις της και τις ηθικές και ιστορικές ευθύνες της για δημιουργία του κατάλληλου αγωνιστικού κλίματος.

Όσον αφορά τα πρακτικά καθημερινά προβλήματα, εισηγούμαι στην κυβέρνηση να πρωτοστατήσει στη δημιουργία τριών εθνικών συμβουλίων, ένα για κάθε πτυχή αυτής της αδιαίρετης τριάδας που μας κληροδότησε ο αείμνηστος Εθνάρχης, τα οποία συμβούλια να βρίσκονται σε συνεχή εγρήγορση και δράση, για να στηρίζουν τον αγώνα ενόσω συνεχίζεται το δράμα της πατρίδας μας.

Ο αγώνας μας, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, είναι δύσκολος, αλλά είναι δίκαιη η υπόθεσή μας. Τα όποια προβλήματα, οικονομικά, κοινωνικά και άλλα, αντιμετωπίζονται πιο αποτελεσματικά, αν δημιουργηθεί εκείνη η παλλαϊκή έφεση που εξυψώνει τους λαούς και δικαιολογεί το πέρασμά τους από τη ζωή και την αναφορά τους στην ιστορία. Οι πύραυλοι και τα περίτεχνα οπλικά συστήματα έχουν τα αντισυστήματά τους. Το δίκαιο όμως είναι ακαταμάχητο. Και το δικαίωμα του αδύναμου να αντιστέκεται δεν εξουδετερώνεται από κανένα, κανένα αντισύστημα. Ας χαλυβδώσουμε λοιπόν τους εαυτούς μας και την αξιοπρέπειά μας με τη θέληση και την απόφαση ότι, αν η μοίρα μας είναι να γίνουμε δούλοι του Τούρκου, τουλάχιστο να μην πεθάνουμε δούλοι στην ψυχή. Και να είμαστε βέβαιοι ότι αυτό το όπλο της ψυχής και του σθένους δεν υπάρχει αντισύστημα του εχθρού να το εξουδετερώσει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου μήπως θα ήθελε το λόγο;

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Για να μη μιλούν από ένα κόμμα, ένας ομιλητής είναι, να τον βάλουμε στα μισά περίπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά, κύριε Ευσταθίου. Δεν επιμένω. Το ΑΚΕΛ με έχει πληροφορήσει ότι έχει ακόμα τέσσερις ομιλητές. Παρακαλώ από το Δημοκρατικό Συναγερμό ο κ. Χάσικος και εν τω μεταξύ ο κ. Αναστασιάδης να μας πληροφορήσει πώς θα διαθέσει τα 49 λεπτά το κόμμα του.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μετά το πέρας της ομιλίας του κ. Χάσικου θα σας ενημερώσω, κύριε Πρόεδρε, επειδή κάποιοι Βουλευτές ήταν υποχρεωμένοι να παραστούν κάπου και εντός ολίγου θα είναι παρόντες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Αναστασιάδη.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα πρόθεση να μιλήσω, αλλά, επειδή ο Κοινοβουλευτικός μου Εκπρόσωπος κατέθεσε το όνομά μου, θα μιλήσω. Εξάλλου, απ' ό,τι φάνηκε από μια τελευταία δημοσκόπηση, κανένας δεν ακούει κανένα. Ούτε και εμείς οι ίδιοι, απ' ό,τι φαίνεται, δεν ενδιαφερόμαστε να κάτσουμε μέσα στη Βουλή για να ακούσουμε τους συναδέλφους μας.

Εν πάση περιπτώσει, θα αναφερθώ σε πολύ γενικές γραμμές στα προσφυγικά θέματα. Είναι ένα θέμα μεγάλο, θα έλεγα ανεξάντλητο, που σίγουρα δεν μπορεί να το καλύψει κάποιος μέσα στα δέκα-δεκαπέντε λεπτά που θα μιλήσει από το βήμα της Βουλής. Η τουρκική εισβολή είχε ως άμεση συνέπεια τον ξεριζωμό ενός μεγάλου αριθμού Ελληνοκυπρίων από τα σπίτια και τις περιουσίες τους. Τεράστια τα προβλήματα που ο προσφυγικός κόσμος είχε να αντιμετωπίσει, αφού έπρεπε να ξαναφτιάξει το νοικοκυριό του και να αποκατασταθεί επαγγελματικά. Οι διάφορες ρυθμίσεις και τα ανακουφιστικά προγράμματα που εφαρμόστηκαν στη συνέχεια αντιμετώπισαν σε ένα μεγάλο βαθμό τα προβλήματα του προσφυγικού κόσμου, χωρίς ωστόσο να αποφευχθούν οι αδικίες και οι κοινωνικές περιπλοκές, ιδιαίτερα στο χώρο της μεσαίας τάξης των προσφύγων. Εμείς, ο Δημοκρατικός Συναγερμός, ουδέποτε και σε καμιά περίπτωση είχαμε αναγάγει ή καλύτερα χρησιμοποιήσει τα προβλήματα του προσφυγικού κόσμου σαν μέσο προς άγραν ψήφων. Αντίθετα θεωρούσαμε και θεωρούμε ακόμα και σήμερα που είμαστε κυβερνών κόμμα ότι τα προσφυγικά θέματα πρέπει να είναι υπεράνω κομματικών σκοπιμοτήτων και η επίλυσή τους πρέπει να είναι προϊόν συναίνεσης μεταξύ κομμάτων και κυβέρνησης.

Είκοσι τόσα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή η τύχη των αγνοουμένων μας παραμένει αδιακρίβωτη, με αποτέλεσμα το δράμα των συγγενών των αγνοουμένων να συνεχίζεται. Πιστεύουμε ή μάλλον ευελπιστούμε ότι με την αλλαγή των όρων εντολής των αρμοδίων, με τον τρόπο που επιχειρείται σήμερα η διερεύνηση των φακέλων, αλλά κυρίως με πίεση πάνω στην Τουρκία και στον Ντενκτάς θα καμφθεί η αδιαλλαξία του πάνω στο συγκεκριμένο αυτό ανθρωπιστικό θέμα, έτσι ώστε να δυνηθούμε να διακριβώσουμε την τύχη των ανθρώπων αυτών.

Σ' ό,τι αφορά τους εγκλωβισμένους, όταν έγινε η Συμφωνία της Τρίτης Βιέννης το 1975, ζούσαν στα κατεχόμενα πέραν των 10 000 ανθρώπων, Ελληνοκύπριοι και Μαρωνίτες. Οι Τούρκοι, με το να μην εφαρμόσουν τη συμφωνία αυτή και ασκώντας παντός είδους τρομοκρατία, εξανάγκασαν το σύνολο σχεδόν των εγκλωβισμένων μας να καταφύγει στις ελεύθερες περιοχές. Σήμερα απομένουν μερικές εκατοντάδες, κατά συντριπτική πλειοψηφία προχωρημένης ηλικίας, στα κατεχόμενα.

Χαιρετίζουμε το διορισμό του Επιτρόπου Προεδρίας για Ανθρωπιστικά Θέματα, ο οποίος ήδη βρίσκεται σε στενή συνεργασία με τους εκπροσώπους των εγκλωβισμένων μας, Ελληνοκύπριους και Μαρωνίτες, για προώθηση και επίλυση προβλημάτων, όπως είναι τα διάφορα βοηθήματα και οι χορηγίες προς αυτούς, η ελεύθερη είσοδος των προϊόντων τους στις ελεύθερες περιοχές, το στεγαστικό και άλλα, ενδεικτικά του υψηλού ενδιαφέροντος με το οποίο προσεγγίζει η νέα κυβέρνηση τα θέματα των εγκλωβισμένων.

Σ' ό,τι αφορά τα άλλα ανακουφιστικά προγράμματα για τους πρόσφυγες, θέλουμε να πιστεύουμε ότι η νέα κυβέρνηση θα προχωρήσει σε μια σειρά ουσιαστικών μέτρων, όπως είναι η διεύρυνση ή ακόμα -γιατί όχι;- η κατάργηση των εισοδηματικών κριτηρίων για αγορά διαμερίσματος ή οικίας, προς άρση των πολλών αδικιών και διακρίσεων μεταξύ των προσφύγων. Με την υφιστάμενη κατάσταση εξωθούνται ή καλύτερα παροτρύνονται από το ίδιο το κράτος όσοι από τις τάξεις των προσφύγων έχουν τη δυνατότητα απόκρυψης εισοδημάτων να προβαίνουν ακόμα και σε ψευδείς δηλώσεις, προκειμένου να εξασφαλίσουν τη σχετική βοήθεια. Το πρόβλημα όμως δεν είναι τόσο με αυτούς όσο με εκείνους τους πρόσφυγες οι οποίοι, είτε λόγω επαγγέλματος είτε λόγω άγνοιας του γεγονότος ότι μπορούν με κάποια τεχνάσματα να παρουσιάσουν χαμηλό εισόδημα και κατ' επέκταση να πάρουν τη σχετική βοήθεια, μένουν έξω από το σχετικό πρόγραμμα.

Δυστυχώς, αγαπητοί συνάδελφοι, οι περιπτώσεις αυτές είναι ουκ ολίγες. Συνεπώς πρέπει να εγκριθούν από τη Βουλή νέοι κανονισμοί και κριτήρια τα οποία θα φέρει η κυβέρνηση και να κωδικοποιηθούν επιτέλους σε ένα νομοθετικό πλαίσιο όλες οι κατά καιρούς αποφάσεις που αφορούν όχι μόνο τα κριτήρια για αγορά οικίας ή διαμερίσματος, αλλά και αυτές που αφορούν στέγαση σε κυβερνητικούς οικισμούς, αυτοστέγαση σε κυβερνητικά οικόπεδα και αυτοστέγαση σε ιδιόκτητα οικόπεδα. Ακόμα μέσα στο ίδιο και το αυτό πλαίσιο κανονισμών και κριτηρίων πρέπει να αναφέρονται σαφώς και οι δικαιούχοι, αφού πρέπει κάποιος σήμερα να ανατρέξει σε σωρεία υπουργικών αποφάσεων ή άλλων κρατικών αποφάσεων, για να ανακαλύψει ποιοι είναι και τι δικαιούνται.

Άλλο σοβαρό πρόβλημα είναι το θέμα της ανέγερσης νέων προσφυγικών οικισμών. Η νέα κυβέρνηση δυστυχώς κληρονόμησε αρκετές εκατοντάδες εγκρίσεις, τις οποίες κρατούν πρόσφυγες, για στέγαση σε κυβερνητικό οικισμό. Θα πρέπει απαραιτήτως να καταβληθεί προσπάθεια για επίσπευση της ανέγερσης νέων οικιών, αλλά παράλληλα να καταβληθεί προσπάθεια και για τακτοποίηση όλων αυτών που κατέχουν σήμερα τις εγκρίσεις αυτές. Η τελευταία όμως θα επέλθει μόνο όταν γίνει πλήρως κατανοητό από τη νέα κυβέρνηση το γεγονός ότι δεν μπορεί και δεν πρέπει να κατακρατούνται οικίες σε συνοικισμούς από πρόσφυγες οι οποίοι είτε δε διαμένουν σ' αυτές, διότι εν τω μεταξύ έχουν κτίσει κάπου αλλού, είτε τις χρησιμοποιούν για διακοπές, διότι οι ίδιοι δεν είναι πλέον κάτοικοι της Κύπρου, αλλά κατοικούν και εργάζονται στο εξωτερικό.

Ένας από τους λόγους που δεν ήθελα να μιλήσω είναι και αυτό που βλέπω. Κανένας δεν παρακολουθεί κανέναν, πλην μερικών εξαιρέσεων.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος επανήλθε στην έδρα του και ο κ. Α. Αντωνίου επέστρεψε στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, παρακαλώ. Υποτίθεται ότι υπάρχουν Βουλευτές που ακούουν τις ομιλίες. Αν δεν παρακολουθούν ή είναι αφηρημένοι, είναι κάτι το οποίο δεν μπορεί να ελέγξει κανένας.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Αν είναι μόνο οι αφηρημένοι, κύριε Πρόεδρε, καλώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όμως δε βλέπω οποιοδήποτε στη Βουλή να κάνει θόρυβο ή να δίνει την εντύπωση πως δε σέβεται τον ομιλητή. Αν θέλουμε να ανατρέξουμε σε ορισμένα άλλα πράγματα της περασμένης βδομάδας, είναι άλλο θέμα, αλλά δεν είναι ώρα να τα συζητήσουμε. Όμως εγώ πιστεύω ότι αυτή τη στιγμή που μιλάτε κανένας δεν προσπαθεί να σας εμποδίσει ή να σας διακόψει.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Σίγουρα, κύριε Πρόεδρε.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μόνο η συγκυβέρνηση απουσιάζει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, δε νομίζετε ότι το κάθε πράγμα δεν πρέπει να το αναγάγουμε σε αντιπολίτευση; Εγώ αυτή τη στιγμή προεδρεύω ολόκληρης της Βουλής. Όταν

μιλώ με τον κ. Χάσικο, τον βλέπω ως έναν από τους 56 Βουλευτές και όχι ως συγκυβέρνηση. Γι' αυτό, σας παρακαλώ, αφήστε με να βάλω κάποια πράγματα στη θέση τους.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όταν μια ολόκληρη παράταξη απουσιάζει και εκπροσωπείται μόνο από ένα συνάδελφο, νομίζω ότι είναι θέμα και της Προεδρίας να το ελέγχει αυτό το πράγμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, κύριε Γεωργίου. Εδώ έχουμε δημοκρατία και δεν μπορεί ο Πρόεδρος της Βουλής να υποχρεώσει οποιοδήποτε συνάδελφο να είναι εδώ. Το μόνο που μπορεί να κάμει ο Πρόεδρος της Βουλής μέσα στα δικαιώματά του είναι, αν δεν υπάρχει απαρτία, να διακόψει τη συζήτηση. Δεν μπορώ να υποχρεώσω οποιαδήποτε παράταξη να παρευρίσκεται.

Λοιπόν, συνεχίστε, κύριε Χάσικε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αναφερόμουν στην ομιλία μου στο γεγονός ότι κάποιοι κατέχουν σπίτια σε κυβερνητικούς συνοικισμούς, χωρίς οι ίδιοι να διαμένουν σ' αυτά. Αυτό είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, διότι ακριβώς από τη μια αντιμετωπίζουμε πρόβλημα στέγασης ανθρώπων σε κυβερνητικούς οικισμούς και από την άλλη παρουσιάζεται το φαινόμενο κάποιοι να έχουν κλειδωμένο το σπίτι και είτε να απουσιάζουν στο εξωτερικό, διότι εν τω μεταξύ εγκατέλειψαν την Κύπρο και εργάζονται στο εξωτερικό, είτε να έχουν κτίσει κάπου αλλού. Αυτό είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα μεταξύ των προσφύγων. Θα μπορούσα να πω είναι πρόκληση. Έτυχε να έρθουν άνθρωποι με εγκρίσεις στο χέρι κοντά μας και κάπου εξαναγκαστήκαμε εμείς οι ίδιοι να τους πούμε "Μπάτε μέσα. Σπάστε την πόρτα, αφού το ίδιο το κράτος δεν έρχεται σήμερα να σας καλύψει".

Όπως πολύ καλά ξέρετε -και οι νομικοί συνάδελφοι θα πρέπει να το γνωρίζουν- χρειάζεται μια διαδικασία πολύ μεγάλη για έξωση. Εδώ ακριβώς θα πρέπει να γίνει μια επαφή με τη Γενική Εισαγγελία ή, αν χρειάζεται, η ίδια η Βουλή να νομοθετήσει εν ανάγκη, έτσι ώστε να μπορούμε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα αυτούς τους ανθρώπους να τους βγάζουμε έξω από τα σπίτια που κατέχουν, για να μπορέσουν να μπουν άλλοι σ' αυτά.

Τέλος ο Κηδεμόνας των Τουρκοκυπριακών Περιουσιών θα πρέπει, και είμαστε σίγουροι ότι θα το πράξει, να μελετήσει το θέμα αναδιανομής του τουρκοκυπριακού κλήρου. Σήμερα παρουσιάζεται το φαινόμενο κάποιοι από τους πρόσφυγες που είναι εξ επαγγέλματος γεωργοί, άνθρωποι οι οποίοι πριν το 1974 είχαν ως μοναδικό επάγγελμα τη γεωργία σήμερα να μην κατέχουν ούτε σπιθαμή τουρκοκυπριακού κλήρου, ενώ κάποιοι άλλοι, επειδή σε κάποιες άλλες εποχές όπου φαίνεται λειτουργούσε το ρουσφέτι -και με συγχωρείτε για την έκφραση- είχαν την ευκαιρία να πάρουν μεγάλες εκτάσεις τουρκοκυπριακού κλήρου, τον κατέχουν ακόμη, ενώ ξέρουμε ότι σύμφωνα με το νόμο για τη διαχείριση των τουρκοκυπριακών περιουσιών ο Κηδεμόνας έχει το δικαίωμα να τους τον αφαιρέσει και να τον δώσει σε κάποιους άλλους.

Ένα άλλο πρόβλημα που αναμένουμε ότι θα λύσει ο Κηδεμόνας Τουρκοκυπριακών Περιουσιών είναι το θέμα των ενοικίων. Παρουσιάζεται και εδώ το φαινόμενο πρόσφυγες, ακόμα και μη πρόσφυγες, να κατέχουν μεγάλες εκτάσεις τουρκοκυπριακής περιουσίας έναντι ευτελούς, θα μπορούσε κάποιος να πει, ενοικίου και άλλοι να κατέχουν ακίνητα κατά τον ίδιο τρόπο. Μπορεί να κατέχει κάποιος ένα ακίνητο αξίας εκατοντάδων χιλιάδων λιρών και να καταβάλλει στο ταμείο του Κηδεμόνα μόλις £50 το χρόνο.

Αντιλαμβάνεστε, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι είναι πολύ μεγάλο το θέμα αυτό και δεν είναι δυνατό μέσα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα κάποιος να το αναλύσει. Πιστεύω ότι κάποια από τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγές μας τα έχω θίξει και τέλος θέλω να πω ότι καμιά κυβέρνηση και με κανέναν προϋπολογισμό δεν μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα των προσφύγων.

Θα κλείσω και εγώ με το στερεότυπο ότι όλα αυτά μπορούν να αποτελέσουν για μας τους πρόσφυγες άνετη προσωρινότητα. Επίλυση του προβλήματός μας είναι μόνο η επιστροφή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία συνάδελφος, κύριοι συνάδελφοι,

Έχω καταθέσει την ομιλία μου και θα προσπαθήσω να συντομεύσω, δεχόμενος την παράκληση όλων για τον πιεστικό χρόνο ο οποίος υπάρχει. Το θέμα με το οποίο θα ασχοληθώ είναι τα ζητήματα και τα προβλήματα που έχει δημιουργήσει το δίδυμο έγκλημα ενάντια στην Κύπρο και το λαό της το 1974, δηλαδή το πραξικόπημα και η εισβολή και οι συνέπειες οι οποίες έχουν δημιουργηθεί μέσα απ' αυτές τις συνθήκες και από την προδοσία. Η ευχή την οποία θα κάνω και πιστεύω ότι βρίσκει σύμφωνους όλους, και ιδού ένα σημείο ομοφωνίας, είναι του χρόνου να μη συζητούμε προϋπολογισμό του ΤΑΕΠ και να είναι λυμένο το Κυπριακό προς το συμφέρον του κυπριακού λαού στο σύνολό του.

Το κυριότερο ζήτημα που αφορά τους εκτοπισθέντες και το οποίο δεν έχει επιλυθεί μέχρι σήμερα είναι το θέμα της φερεγγυότητας των εκτοπισθέντων. Γι' αυτό η Βουλή με ομόφωνή της πρόταση νόμου, την οποία ψήφισε σε νόμο το 1989, έχει εγκρίνει τη δημιουργία του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Και πράγματι διορίστηκε το συμβούλιο του φορέα και ετοίμασε εντός του 1990 το πρώτο σχέδιο απονομής μερικώς της φερεγγυότητας στους εκτοπισθέντες. Το σχέδιο αυτό κατατέθηκε προς έγκριση και με συγκεκριμένη πρόταση εξεύρεσης οικονομικών πόρων τον Ιανουάριο του 1993 στη Βουλή. Η νέα κυβέρνηση υιοθέτησε την πρόταση της προηγούμενης κυβέρνησης. Όταν όμως ήρθε η ώρα να συζητήσει αυτή την πρόταση -και είναι εδώ που δεν πίστευα στα αυτιά μου, όταν άκουσα τον κ. Μάτση και απ' αυτό το βήμα και από τηλεοράσεως να λέει ότι έχει προχωρήσει και έχει ξεκινήσει ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών- στις 16 Δεκεμβρίου του 1993, όταν ο Υπουργός Οικονομικών παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Προσφύγων της Βουλής, αρνήθηκε να κάμει σαφή δήλωση ότι δεσμεύεται η κυβέρνηση να δώσει την προικοδότηση του £1.000.000, για να μπορέσει να ξεκινήσει τη λειτουργία του ο φορέας και είπε ότι ο ίδιος θα προσπαθήσει να πιέσει, ούτως ώστε να προχωρήσει. Όμως, μέχρι αυτή τη στιγμή που μιλούμε, δεν υπάρχει φως στη σήραγγα σε σχέση με τα οικονομικά του φορέα, ούτως ώστε να μπορέσει να προχωρήσει.

'Εχω λάβει επιστολή από το Υπουργείο Οικονομικών ως Πρόεδρος της Επιτροπής, στην οποία αναφέρεται ότι θα προχωρήσουν με την εξεύρεση προσωπικού και με άλλα τεχνικά ζητήματα. Κανένας όμως λόγος δε γίνεται για την προικοδότηση του φορέα. Και είναι αυτό το οποίο είναι απαίτησή μας να προχωρήσει αμέσως. Και από την προηγούμενη δέσμευση που είχαν όλοι των £10.000.000, ας προχωρήσουμε τουλάχιστο με το £1.000.000, για να δούμε επιτέλους την έναρξη της λειτουργίας αυτού του φορέα.

Για τα θέματα στέγασης έχω καταθέσει στη Βουλή πρόταση από τις 16 Ιανουαρίου 1992, η οποία συζητείται μέχρι σήμερα στην Επιτροπή Προσφύγων, για αλλαγή των οικονομικών κριτηρίων τα οποία υπάρχουν, κατάργηση της οροφής και παραχώρηση βοήθειας και στα μεσαία εκείνα στρώματα, τα οποία πραγματικά συμφωνούμε όλοι ότι δεν έχουν βοηθηθεί σε μεγάλο βαθμό στην όλη διαδικασία. Και εδώ είχε πει ο κ. Μάτσης ότι έχει γίνει εξαγγελία και έχουν εισαχθεί τα νέα κριτήρια. Δυστυχώς, μετά από πολλές πιέσεις μας η κυβερνητική πλευρά ζητούσε επιμόνως να μπει μετά τον Ιανουάριο το θέμα αυτό για να συζητηθεί, γιατί δεν ήταν έτοιμη η κυβέρνηση να εξαγγείλει την πολιτική της επί του θέματος. Και έχω ήδη ορίσει συνεδρία της Επιτροπής που θα ασχοληθεί με το θέμα για την προσεχή Τετάρτη. Συνεπώς διερωτώμαι: Πώς γίνονται οι δηλώσεις ότι προχώρησαν, ενώ ακόμα δεν είναι έτοιμοι να εξαγγείλουν πολιτική;

Συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Χάσικο ότι τα θέματα αυτά δεν είναι θέματα που πρέπει να διχάζουν. 'Ομως διαφωνώ και θα είμαι έντονος, όταν λέγονται ανακρίβειες απ' αυτό το βήμα της Βουλής. Υπάρχουν άμεσες ανάγκες των οποίων θα πρέπει να επιληφθεί η νέα κυβέρνηση αμέσως. Και αυτές οι άμεσες ανάγκες ιδιαίτερα υπάρχουν στη Λεμεσό με τους δύο συνοικισμούς οι οποίοι ακόμα δεν έχουν προχωρήσει, παρά τις κατ' επανάληψη αποφάσεις. Υπάρχει το θέμα της αναδόμησης των συνοικισμών, υπάρχουν προβλήματα εισροής νερών από τη στέγη και από τους τοίχους στους συνοικισμούς και θα πρέπει να προχωρήσουμε στις επιδιορθώσεις.

Και εδώ θα ήθελα να καταθέσω και μια καταγγελία. Ενώ είναι κοινή εκτίμηση ότι τα συνεργεία που υπήρχαν προς αυτό το σκοπό δεν επαρκούσαν, τώρα έρχεται η κυβέρνηση να απολύσει το προσωπικό αυτών των συνεργείων, με στόχο -και είναι ένα σημείο ιδιωτικοποίησης και αυτό, κύριε Ιεροδιακόνου- να δοθούν όλες αυτές οι εργασίες στους ιδιώτες. Και παραμένουν όμως αυτή τη στιγμή τα προβλήματα και διογκώνονται.

Το σχέδιο επαναδραστηριοποίησης των εκτοπισθέντων παρά την ύπαρξη του μισού εκατομμυρίου δεν προχωρεί και θα πρέπει οπωσδήποτε να ενταχθεί στα πλαίσια απόδοσης φερεγγυότητας και να διευρυνθεί, ούτως ώστε να καλύπτει τις προϋποθέσεις για τις οποίες έχει δημιουργηθεί.

Το θέμα των προπολεμικών χρεών παραμένει σε εκκρεμότητα και η εξαγγελία την οποία κατέθεσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για διαγραφή των χρεών των εκτοπισθέντων είναι αόριστη, γιατί υπάρχουν στεγαστικά δάνεια, υπάρχουν δάνεια προς γεωργούς, υπάρχουν δάνεια προς βιομήχανους, υπάρχουν δάνεια προς ξενοδόχους, υπάρχουν ένα σωρό δάνεια που έχουν δοθεί σε εκτοπισθέντες. Ποια απ' όλα αυτά θα διαγραφούν; Πρέπει οι εξαγγελίες να υλοποιούνται και να φαίνονται στην πράξη. Αυτή τη στιγμή είναι ένα κενό σημείο.

Το θέμα των πιστοποιητικών ιδιοκατοίκησης: Η νέα κυβέρνηση δεν έχει ασχοληθεί με το θέμα. 'Εχει παγοποιηθεί το ζήτημα και έχω ακούσει απ' αυτό το βήμα ότι δεν εκδίδονται τίτλοι για την Αμμόχωστο. Και θα ήθελα εδώ να πω κάτι. Η χαρτογράφηση ολόκληρης της κατεχόμενης περιοχής της Αμμοχώστου και η απόδοση των

τίτλων ιδιοκτησίας σε εκείνους τους εκτοπισθέντες ιδιοκτήτες πότε έγινε; Έγινε επί διακυβέρνησης Βασιλείου και δόθηκαν εκείνοι οι τίτλοι και δίδονται ακόμη εκείνοι οι τίτλοι, ενώ δεν υπήρχαν ούτε σχεδιαγράμματα ούτε οτιδήποτε άλλο προηγουμένως. Και είναι μια σοβαρή επιτυχία αυτό το πράγμα.

Εκκρεμούν επίσης ζητήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εκπαίδευσης, δημιουργίας πάρκων, καταστημάτων, κέντρων ψυχαγωγίας στους συνοικισμούς και χώρων σταθμεύσεως, θέμα που αποτελεί πηγή προστριβών μεταξύ των προσφύγων.

Τα θέματα των εγκλωβισμένων: Είναι η άποψή μας ότι το θέμα των εγκλωβισμένων προσφερόταν και προσφέρεται για να συζητηθεί κατά προτεραιότητα, όσον αφορά την εφαρμογή της Τρίτης Βιέννης, στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Και εδώ πρέπει να είμαστε επίσης ομόφωνοι. Και είναι ένας τρόπος να διατηρήσουμε τους εγκλωβισμένους στις περιοχές τους. Και θα πρέπει να απαιτήσουμε εκείνοι που έχουν εκδιωχθεί με το ζόρι να επιστρέψουν στους χώρους όπου κατοικούσαν. Ταυτόχρονα όμως υπάρχουν και τα άλλα προβλήματα των εγκλωβισμένων στην προσωρινότητα μέχρι τη λύση του Κυπριακού που χρειάζονται οπωσδήποτε αντιμετώπιση. Εδώ και δύο χρόνια υπάρχουν στους προϋπολογισμούς £150.000 για τις κατοικίες των εγκλωβισμένων. Εδώ και δύο χρόνια δεν έχει δοθεί ούτε ένα γρόσι. Και γιατί; Γιατί οι τεχνοκράτες διαφωνούσαν στον τρόπο που θα δοθούν αυτά τα χρήματα. Εμείς πιστεύουμε ότι άμεσα πρέπει να δοθούν αυτά τα χρήματα, με βάση την ανάγκη που έχει κάθε κατοικία.

Η παραγωγή των εγκλωβισμένων γεωργών: Είναι δικαίωμά τους από το Σύνταγμα να ασκούν το επάγγελμά τους. Και είναι δικαίωμά τους να έχουν όφελος απ' αυτό το επάγγελμα. Γι' αυτό δε συμφωνούμε ούτε με τις καταστροφές ούτε με την αποτροπή των εγκλωβισμένων να έχουν τις καλλιέργειες που έχουν, γι' αυτό πιστεύουμε ότι θα πρέπει εδώ να εφαρμόσουμε το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σ' αυτά τα ζητήματα θα ήθελα να υποβάλω και μια παρατήρηση. Έχουν μιλήσει για αναβάθμιση της υπηρεσίας και της προσοχής της κυβέρνησης σε σχέση με αυτά τα ζητήματα από τον Επίτροπο Προεδρίας. Διαπιστώνω ότι υπάρχει ένας αυστηρά μεγάλος συγκεντρωτισμός των θεμάτων προς τον Επίτροπο και ταυτόχρονα υποβιβασμός και παραγνώριση των δημόσιων υπαλλήλων και των υπηρεσιακών που ασχολούνταν μέχρι σήμερα με το θέμα. Και επειδή πιστεύουμε ότι δεν είναι δυνατό από μόνος του ο Επίτροπος Προεδρίας να μπορεί να επιλύει αυτά τα πράγματα, θα πρέπει να γίνει συγκεκριμένη δουλειά, ούτως ώστε να υπάρχει πραγματική ανύψωση του ενδιαφέροντος και σωστός χειρισμός.

Τα θέματα των αγνοουμένων: Είναι και εδώ πεποίθησή μας ότι τα θέματα των αγνοουμένων είναι θέματα που επίσης πρέπει να ενώνουν. Είναι θέματα στα οποία δεν πρέπει να υπάρχουν τυμπανοκρουσίες και είναι θέματα στα οποία θα πρέπει όλοι μας να δώσουμε τη δική μας συμβολή, ούτως ώστε επιτέλους να δούμε τι γίνονται οι 1 619 αγνοούμενοί μας. Δυστυχώς και εδώ σ' αυτό το θέμα έχουν γίνει σοβαροί ερασιτεχνισμοί. Έχει καταφέρει, με τον τρόπο που χειρίστηκε ο Επίτροπος το θέμα, να δημιουργήσει προστριβές, συγκρούσεις και διαμάχες στην ίδια την οργάνωση συγγενών των αγνοουμένων. Έχουν αποκαλυφθεί και έχουν διαρρεύσει απόρρητα έγγραφα για τους αγνοουμένους και από ποιους; Οι μόνοι που κατείχαν αυτά τα έγγραφα ήταν η κυβέρνηση και η οργάνωση συγγενών των αγνοουμένων. Θαρρετά όμως σ' αυτό το θέμα των αγνοουμένων θα πρέπει να σταθεί η κυπριακή κυβέρνηση

και να λάβει συγκεκριμένες αποφάσεις. Έχει λεχθεί στην Επιτροπή ότι ο Ντενκτάς σ' αυτό το θέμα μας αντιγράφει κατά γράμμα. Επιτέλους θα πρέπει να αφοπλίσουμε τον Ντενκτάς. Και θα τον αφοπλίσουμε παίρνοντας αυτές τις σοβαρές αποφάσεις. Και αυτό σημαίνει ότι εμείς από τη δική μας σκοπιά θα πρέπει να προχωρήσουμε στην παραχώρηση στοιχείων για τους Τουρκοκύπριους αγνοουμένους, με τρόπο που να αφοπλίσουμε τον Ντενκτάς από του να μας ακολουθεί και να αναγκαστεί και αυτός να δώσει στοιχεία για τους δικούς μας αγνοουμένους. Και ας μας ακολουθήσει σ' αυτό το σημείο. Για χρόνια ψάχνουμε μάρτυρες για διάφορους αγνοουμένους μας. Όμως ποιο είναι το σύστημα προστασίας των μαρτύρων για τους αγνοουμένους; Ερώτημα προς όλους. Γίνεται μεγάλη αναφορά: Διερεύνηση ή ταξινόμηση. Είναι η δική μου πεποίθηση, και έχω δει τα έγγραφα, ότι η έννοια ταξινόμηση δεν υπάρχει και είναι λογοπαίγνιο εις βάρος των αγνοουμένων. Θα πρέπει να εγκαταλειφθεί και θα πρέπει να μιλήσουμε ευθέως.

Στα θέματα των παθόντων καλούμε την κυβέρνηση να προχωρήσει στην επαύξηση των επιδομάτων που δίνονται και των παροχών και να εξεύρει τρόπο αποκατάστασης αυτών των παθόντων, ταυτόχρονα με τη μελέτη και εφαρμογή των νόμων, που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, για τα θέματα απόδοσης τιμής προς τους πεσόντες.

Το τελευταίο σημείο είναι οι ακριτικές περιοχές της Λευκωσίας. Έχω μιλήσει απ' αυτό το βήμα σε προηγούμενη συνεδρία για το σε ποια σημεία έχουν γίνει σοβαρές περικοπές. Πιστεύουμε ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να επαναφέρει το σχέδιο ως είχε αρχικώς και όχι να το μειώνει κατά 300% στα θέματα στέγασης, να περικόπτει όλα τα έργα υποδομής που επηρεάζουν τον Άγιο Δομέτιο και τη Λευκωσία και να θέτει κριτήρια και να μειώνει κατά 100% το ποσοστό βοήθειας προς τους επηρεαζομένους στις ακριτικές περιοχές.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Αγαπίου. Είναι από το ίδιο κόμμα, αλλά η κατανομή είναι τέτοια που οι περισσότεροι Βουλευτές που έμειναν να μιλήσουν είναι του ΑΚΕΛ. Από το Συναγερμό έμεινε ο κ. Αναστασιάδης και από την ΕΔΕΚ έμεινε ο κ. Ευσταθίου.

Προχωρήστε, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το πρώτο μέρος της ομιλίας μου θα αφιερώνετο σε θέματα της δικαιοσύνης με τα οποία δεν έχει ασχοληθεί κανένας συνάδελφος, αλλά σεβόμενος το χρόνο θα καταθέσω την ομιλία μου και θα κάμω μια μικρή ανακεφαλαίωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, υπάρχει κατάχρηση εξουσίας και υπάρχει κατάχρηση ομιλίας. Κατά συνέπεια ας αφήσουμε τον κ. Αγαπίου να προχωρήσει.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε, δεν έχω ένσταση για τον κ. Αγαπίου, αλλά, επειδή γίνεται κατά κόρον τώρα, ήθελα απλώς μόνο να ξέρω αν τροποποιήθηκε ο κανονισμός· τίποτε άλλο. Κατατίθενται οι ομιλίες και οι Βουλευτές κάμνουν μια μικρή ανακεφαλαίωση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, βάσει του κανονισμού, κύριε Ευσταθίου, δεν μπορεί να κατατεθεί μια ομιλία. 'Εχω υπόψη μου όμως να εισηγηθώ να μπορούν μελλοντικά υπό κάποιες συνθήκες να κατατίθενται οι ομιλίες.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Αυτό ήθελα μόνο. Πολύ ωραία, κύριε Πρόεδρε! Με ικανοποιεί αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Ομως υπό τις συνθήκες σήμερα έχετε δίκαιο πως δεν μπορεί να κατατεθεί μια ομιλία και είναι αυτό το οποίο είχα εξηγήσει και στον κ. Θεοδώρου του κόμματός σας ότι δεν μπορεί να γίνει.

Ναι, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Στην ομιλία μου, αφού αναφέρομαι στη σημασία που έχει η δικαιοσύνη στον τόπο μας, επισημαίνω το γεγονός πως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, καταθέτοντας τις προγραμματικές του δηλώσεις στη Βουλή, δεν έκαμε καμιά απολύτως αναφορά σε θέματα της δικαιοσύνης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Εκανε προχθές αναφορά.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Προχθές είναι στο Δικηγορικό Σύλλογο που μιλούσε και όχι στη Βουλή, συνάδελφε Αναστασιάδη. Στη Βουλή που κατέθεσε τις προγραμματικές του δηλώσεις ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αν έχετε την καλοσύνη να τις διαβάσετε, δεν αναφέρεται ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, με όλο το σέβας, υπάρχει κανονισμός, και είστε και Πρόεδρος της Επιτροπής Κανονισμού, να μην απευθυνόμαστε κατ' ευθείαν στους συναδέλφους, αλλά σε τρίτο πρόσωπο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Στον κ. Αναστασιάδη που με διέκοψε λέγω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη Βουλή δεν αναφέρθηκε διόλου στα θέματα της δικαιοσύνης. Εν πάση περιπτώσει, στην ομιλία μου την οποία κατέθεσα λέγω ότι το σοβαρότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η δικαιοσύνη στην Κύπρο είναι η καθυστέρηση στην απονομή της δικαιοσύνης. Αναφέρομαι στους λόγους στους οποίους οφείλεται η καθυστέρηση και σε εισηγήσεις για τη διόρθωσή της. Αναφέρομαι στα διάφορα δικαστήρια που υπάρχουν στην Κύπρο, με εισήγηση επαναφοράς του Ανώτατου Δικαστηρίου στη συνταγματική τάξη, δηλαδή επαναφοράς του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως Δικαστηρίου Επί Συνταγματικών Θεμάτων και του Ανώτατου Δικαστηρίου ως Εφετείου. Και επίσης κάμνω προβληματισμό για δημιουργία τριτοβάθμιου δικαστηρίου, αφού η Κύπρος είναι η μοναδική χώρα στην Ευρώπη που δε διαθέτει τέτοιου είδους δικαστήρια. Η Κύπρος κατά τη διάρκεια της αποικιοκρατίας διέθετε τριτοβάθμιο δικαστήριο, το Ανακτοβούλιο της Αγγλίας, το Privy Council, ενώ σήμερα η ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία είναι η μοναδική χώρα στην Ευρώπη που δε διαθέτει τριτοβάθμιο δικαστήριο!

Ασχολούμαι περαιτέρω με το θέμα του οικογενειακού δικαστηρίου το οποίο έχει ουσιαστικά ατονίσει, λόγω της διαφοράς η οποία υπάρχει μεταξύ της πολιτείας και της εκκλησίας και καλώ την Εκτελεστική Εξουσία και τη Νομοθετική Εξουσία να επιβάλουν τους νόμους της πολιτείας, όπως υπάρχουν. Εισηγούμαι επίσης όπως το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών συνεδριάζει σε όλες τις πόλεις και το λιγότερο θα έλεγα και στη Λεμεσό, παρά να παραμείνει ως δικαστήριο της Λευκωσίας. Όπως όλα τα άλλα δικαστήρια με εξειδικευμένες ειδικότητες, συγκεκριμένα το Κακουργιοδικείο, το Δικαστήριο Ενοικιάσεων, το Στρατοδικείο, το Δικαστήριο Οικογενειακών Διαφορών, συνεδριάζουν σε όλες τις πόλεις, εισηγούμαι όπως και το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών εδρεύει και σε όλες τις άλλες τις πόλεις, αλλά το λιγότερο τουλάχιστο στη Λεμεσό, για να εκδικάζει υποθέσεις Λεμεσού-Πάφου και αυτό της Λευκωσίας υποθέσεις Λευκωσίας-Αμμοχώστου-Λάρνακας. Και προχωρώ περαιτέρω σε εισηγήσεις για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η δικαιοσύνη.

Όντας όμως στο βήμα, συνάδελφοι, νομίζω ότι έχω και εγώ δικαίωμα σύντομα να ασχοληθώ με τις ομιλίες διάφορων συναδέλφων, ευχόμενος να μη δώσω στο συνάδελφο Πιττοκοπίτη άλλη ευκαιρία να ξαναφρεσκάρει τη σύγχυσή του, όπως είπε στη Βουλή αναφερόμενος στις ομιλίες διάφορων ομιλητών. Συνάδελφοι, οι ομιλίες των συναδέλφων ιδιαίτερα από το Δημοκρατικό Συναγερμό είχαν βασικά δύο στόχους: Ο ένας στόχος ήταν η πολιτική Βασιλείου, με την οποία ασχολήθηκαν συνάδελφοί μου από την ομάδα μας εκτεταμένα, και ο δεύτερος στόχος ήταν το ΑΚΕΛ. Μάλιστα ο σημερινός κύριος ομιλητής του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο συνάδελφος Ιεροδιακόνου, μας χαρακτήρισε ότι παραμένουμε δογματικό κόμμα, ότι είμαστε περισσότερο δογματικοί απ' ό,τι ήταν η προηγούμενη ηγεσία της παράταξης και του κινήματος, γνωρίζοντας ο ίδιος ότι το ΑΚΕΛ ίσως να είναι το μοναδικό κόμμα στην πολιτική ιστορία αυτού του τόπου που με τον έναν ή τον άλλο τρόπο έχει συνεργαστεί με όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα για κάποια θέματα. Είτε αυτά ήταν κοινωνικά θέματα είτε ήταν προεκλογικά θέματα ή ήταν εθνικά θέματα ή οποιασδήποτε άλλης μορφής. Και δεν υπάρχει κοινοβουλευτικό κόμμα που δεν έχει τουλάχιστον ένα Βουλευτή ο οποίος να μην έχει εκλεγεί με τις ψήφους του ΑΚΕΛ. Και τον τότε αρχηγό του Δημοκρατικού Συναγερμού ακόμη, σε κάποια δεδομένη στιγμή και όταν οι συνθήκες και η κατάσταση το επέβαλλαν και το επέτρεπαν, τον είπαμε καλό καραβοκύρη. Επομένως πού είναι ο δογματισμός του ΑΚΕΛ; Μου θυμίζετε μια συζήτηση που έγινε στη Βουλή των Ελλήνων, την οποία παρακολουθήσαμε ο συνάδελφος ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Παπαδόπουλος και εγώ, που κατηγορούσαν το ΚΚΕ της Ελλάδας ότι παρέμεινε δογματικό κόμμα, γιατί ήταν συνεχώς εναντίον του ΝΑΤΟ. Απάντησε ο Κοινοβουλευτικός του Εκπρόσωπος: "Καλά, εμάς μας κατηγορείτε ότι είμαστε δογματιστές, γιατί είμαστε συνεχώς εναντίον του ΝΑΤΟ; Εσείς τι είστε, που είστε συνεχώς υπέρ του;"

Επομένως, συνάδελφοι, να μη σας κακοφαίνεται όταν κάνουμε κριτική, ιδιαίτερα όντας στην αντιπολίτευση. Είναι και δικαίωμά μας και καθήκον μας να κάνουμε κριτική και στην κυβέρνηση και στα συμπολιτευόμενα κόμματα. Ένας συνάδελφος παραπονέθηκε μάλιστα, νομίζω ο συνάδελφος Μακρίδης, ότι είναι πολύ νωρίς που αρχίσαμε την κριτική. Θα έλεγα ότι, αν εκάμναμε έπαινο, θα ήταν πολύ νωρίς, γιατί δε μας έχει δείξει τίποτε η κυβέρνηση για το οποίο πρέπει να την επαινέσουμε. Ό,τι μας έχει δείξει μέχρι σήμερα υπόκειται σε κριτική. Μάλιστα, θα την επαινέσουμε, όταν έρθει η στιγμή και όταν δείξει δείγματα για έργα και αποφάσεις για τα οποία θα δικαιούται έπαινο.

Μήπως, συνάδελφοι, δεν είχαμε το δικαίωμα εμείς να κάνουμε κριτική στην κυβέρνηση για το ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έκαμε εννέα μήνες να έρθει στη Βουλή να καταθέσει τις προγραμματικές του δηλώσεις; Θα έπρεπε να δώσουμε συγχαρητήρια; Μήπως θα έπρεπε να επαινέσουμε την κυβέρνηση, γιατί αποφάσισε να επαναπροσλάβει τους 62 και έμμεσα ουσιαστικά να δικαιολογήσει το πραξικόπημα; Μα δεν είμαστε μόνο εμείς που εκάμαμε κριτική. Είναι και οι συνάδελφοι της ΕΔΕΚ και οι συνάδελφοι του συγκυβερνώντος κόμματος. Και δεν είπατε μια λέξη για αυτούς. Γιατί μόνο για μας; Να πού είναι ο δογματισμός. Διότι εσείς έχετε ως καθήκον και ως επιδίωξή σας ό,τι λέει το ΑΚΕΛ να το αντιστρέφετε και να το κριτικάρετε. Εδώ είναι ο δογματισμός.

Μήπως δεν έπρεπε να πούμε καμιά λέξη για τις αποφάσεις της κυβέρνησης και τους χειρισμούς του θέματος των ημικρατικών οργανισμών; Μας δικαίωσε το Ανώτατο Δικαστήριο. Μήπως έπρεπε να πούμε μπράβο για το γεγονός ότι η κυβέρνηση απέρριψε τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης του 789 και δέχτηκε χειρότερα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, τα οποία ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του συγκυβερνώντος κόμματος ονόμασε Τρίτο Αττίλα; Τώρα γιατί ο ίδιος και το κόμμα του εξακολουθούν μετά απ' αυτό να υποστηρίζουν την κυβέρνηση και να συγκυβερνούν είναι δικό τους ζήτημα και του κυπριακού λαού δικαίωμα να κρίνει αν είναι σωστό τα κόμματα που συνεργάστηκαν ή που συμφώνησαν για τους χειρισμούς του κυπριακού προβλήματος το ένα να ακολουθεί μια γραμμή σήμερα και το άλλο άλλη. Ή μήπως έπρεπε να δώσουμε στην κυβέρνηση συγχαρητήρια για το ότι χρησιμοποίησε τόσες σφαίρες για το θάνατο της Έλσης και του Λευτέρη; Χειρίστηκε σωστά το ατυχές γεγονός της Χλώρακας; Επομένως πού είναι η στείρα και η αρνητική κριτική που κάμνουμε; Αυτή την κριτική την έκαμαν σε μεγαλύτερο και σε εντονότερο βαθμό οι συνάδελφοι της ΕΔΕΚ. Δεν άκουσα κανένα, μα απολύτως κανέναν από τους ομιλητές του Δημοκρατικού Συναγερμού να μεμφθεί, να κριτικάρει ή να παραπονεθεί γιατί οποιοσδήποτε συνάδελφος από μέρους της ΕΔΕΚ έχει εκφραστεί με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που έχουν εκφραστεί συνάδελφοι από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ.

Νομίζω ότι, σε ό,τι αφορά το θέμα της κριτικής προς την προηγούμενη κυβέρνηση, πολλοί συνάδελφοι από την κοινοβουλευτική μας ομάδα έχουν απαντήσει. Εγώ εκείνο που ήθελα να πω είναι το εξής: Όντας μη δογματικός επιθυμώ, προσεύχομαι και παρακαλώ αυτή η κυβέρνηση που βρίσκεται σήμερα στην εξουσία να ανταποκριθεί καλύτερα στο εθνικό θέμα, στα οικονομικά προβλήματα του κυπριακού λαού, στα κοινωνικά του προβλήματα, έτσι που ποτέ να μην επιθυμήσουμε τη διακυβέρνηση του Προέδρου Βασιλείου.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Αγαπίου ο κ. Α. Αντωνίου αντικατέστησε τον Πρόεδρο στην έδρα του).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Ευσταθίου παρακαλώ.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Έχει επικρατήσει πλέον και έχει καταστεί κοινοβουλευτικό έθιμο, όταν συζητούνται οι προϋπολογισμοί μιας χρονιάς, να γίνεται ο απολογισμός του κυβερνητικού έργου για την προηγηθείσα περίοδο. Και ο απολογισμός αυτός του έργου

αφορά όλους τους βασικούς τομείς της κυβερνητικής δράσης, που για μας δεν πρέπει να είναι άλλοι ειμή μόνο η προαγωγή του εθνικού μας προβλήματος, κύρια και πρώτιστα, και σε δεύτερο λόγο η επίλυση των κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων του λαού τούτου. Λέγω κύρια για το εθνικό μας ζήτημα, διότι δεν είναι υπερβολή καθόλου να λεχθεί ότι το θέμα τούτο καταδεσπόζει και κατακυριαρχεί τη σκέψη του κάθε νουν έχοντος, εφόσον η εξέλιξη του προβλήματος θα καθορίσει οριστικά και στο διηνεκές την τύχη του λαού τούτου, του ελληνικού κυπριακού λαού, στη γη των προγόνων του.

Ο προϋπολογισμός όμως αντικατοπτρίζει στην πράξη και τη συγκεκριμένη οικονομική και κοινωνική πολιτική μιας κυβέρνησης και αποτελεί το μέτρο με το οποίο κρίνεται και βαθμολογείται η κυβερνητική ευαισθησία έναντι των κοινωνικών προβλημάτων της χώρας.

Έτσι και η δική μου αναφορά, μέσα στα καθορισμένα χρονικά πλαίσιά της, θα αφορά και τον απολογισμό του κυβερνητικού έργου στο χειρισμό του εθνικού μας θέματος, αλλά και την κοινωνική και οικονομική πολιτική της κυβέρνησης έναντι των σοβαρών υπαρκτών προβλημάτων που απασχολούν την κυπριακή κοινωνία και θα πρέπει να επιλυθούν χωρίς καμιά καθυστέρηση με τη λήψη των απαραίτητων πολιτικών αποφάσεων και τη δρομολόγηση των αναγκαίων συγκεκριμένων μέτρων.

Εκείνο που ειλικρινά επιδιώκω δεν είναι η αντιπολίτευση, αλλά είναι να συμβάλω, αν είναι δυνατό και όσο είναι δυνατό, μαζί με όλους τους συναδέλφους στο να διορθωθούν τα κακά, εκεί που μπορεί αυτά τα κακά να διορθωθούν.

Και ξεκινώντας από το εθνικό μας θέμα θέλω να αναφέρω κυριολεκτικά με οδύνη ψυχής ότι η κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η εθνική μας υπόθεση είναι η χειρότερη στην ιστορία της Κύπρου. Κυριολεκτικά ουδέποτε η Κύπρος έχει βρεθεί πιο κοντά στην καταστροφή από ό,τι βρίσκεται σήμερα με τις απεχθείς γνωστές ιδέες Γκάλι και τα ακόμα χειρότερα Μέτρα Αποκατάστασης Εμπιστοσύνης. Οι ιδέες αυτές -και θα το ξαναλέω, όποτε βγαίνω στο βήμα, και θα το λέω μια, δυο, χίλιες φορές- είναι καταστροφικές, γιατί προνοούν τη δημιουργία δυο ξεχωριστών κρατών με μια ενδεχόμενη μικρή αναπροσαρμογή των σημερινών συνόρων της κατοχής. Συνεπώς μεταβάλλουν την κατοχή από παράνομη εισβολή σε νόμιμο τουρκοκυπριακό κράτος. Οι ιδέες αυτές διατηρούν την προσφυγιά, αφού η επάνοδος των εκτοπισμένων ουσιαστικά αποκλείεται. Μετατρέπουν τις κατεχόμενες περιουσίες σε νόμιμη ιδιοκτησία του τουρκοκυπριακού νόμιμου πια κράτους, αφού αυτό θα δημιουργηθεί, το οποίο ήδη τις έχει διαθέσει εκ προοιμίου σε Τουρκοκυπρίους και εποίκους. Διατηρούν τους εποίκους και επιτρέπουν την ανεμπόδιστη είσοδό τους σε απεριόριστους αριθμούς στο μέλλον, αφού το δημιουργούμενο νόμιμο τουρκοκυπριακό κράτος θα έχει απόλυτο έλεγχο των λιμανιών και αεροδρομίων του. Και με το πρόσχημα ότι θα έχουμε δήθεν ένα ενιαίο κράτος, θα επιτρέπεται η ελεύθερη περιφορά και εγκατάσταση των εποίκων και στις περιοχές που θα ελέγχει το ελληνοκυπριακό κρατίδιο, με άμεσο κίνδυνο την περαιτέρω δημογραφική αλλοίωση στη δική μας πια περιοχή, ώστε σε σύντομο χρονικό διάστημα, όπως συνέβηκε και στην περιοχή της Αλεξανδρέττας και στην Αρμενία και στην Ιωνία και στην Κωνσταντινούπολη και στην Ίμβρο και στην Τένεδο, αλλά και στην Καρπασία, να κατακυριαρχήσουν αριθμητικά οι έποικοι και να τερματισθεί η εδώ παρουσία του κυπριακού ελληνισμού.

Οι ολέθριες αυτές ιδέες, που όπως όλοι μας σήμερα γνωρίζουμε είναι εμπνευσμένες από το Υπουργείο Εξωτερικών της Αγγλίας, έγιναν δεκτές από τον απελθόντα Πρόεδρο κ. Βασιλείου, ο οποίος είναι ο κύριος υπεύθυνος έναντι του

κυπριακού ελληνισμού και του έθνους για το μέγα εθνικό αυτό ολίσθημα. Είναι όμως υπεύθυνος ο κ. Βασιλείου και γιατί ο ίδιος έσπευσε με την αποκαλυφθείσα επιστολή του της 24ης Νοεμβρίου 1992, την οποία και καταθέτω για να παραμείνει ως τεκμήριο στα πρακτικά της Βουλής, να εισηγηθεί την εισαγωγή και υιοθέτηση Μέτρων Αποκαταστάσεως Εμπιστοσύνης, όχι βεβαίως των ίδιων μέτρων τα οποία σήμερα αποδέχτηκε η παρούσα κυβέρνηση, για να επιτύχουν οι ιδέες Γκάλι. Την επιστολή αυτή, όπως είπα, την έχω καταθέσει και με βάση αυτή την επιστολή βγήκε το ψήφισμα 789, το οποίο και πάλι έσπευσε να αποδεχτεί ο κ. Βασιλείου.

Ο κ. Βασιλείου, ως ο κύριος υπεύθυνος αυτών των καταστροφικών εξελίξεων, έχασε την εξουσία, όταν υπεύθυνα και ξεκάθαρα ο κ. Κληρίδης διακήρυττε προεκλογικά ότι οι ιδέες Γκάλι και κατ' επέκταση τα Μέτρα Αποκαταστάσεως Εμπιστοσύνης ήταν απαράδεκτες σε μια δεκάδα σημείων που υποδείκνυε και ανέλαβε την υποχρέωση να τις απορρίψει όταν θα καταλάμβανε την εξουσία. Και εκεί όφειλε την εκλογική του επιτυχία.

Κύριοι συνάδελφοι, τα Μέτρα Αποκαταστάσεως Εμπιστοσύνης συνιστούν το έσχατο σημείο εθνικού καταντήματος στο οποίο θα μπορούσε να κατρακυλήσει μια χώρα. Και έχει κατρακυλήσει η χώρα μας, μια χώρα με ιστορία, με εθνική καταγωγή, αλλά και εθνική αγωγή, μια χώρα με εθνική αξιοπρέπεια και ηθική συγκρότηση. Γιατί στην ουσία αυτά τα μέτρα ισοδυναμούν με αποδοχή και λήψη μέτρων για να διευκολυνθεί και να εδραιωθεί η κατοχή στην Κύπρο. Και είναι πρωτοφανές στην ιστορία των εθνών. Έχετε ακούσει χώρα στην οποία να έγινε εισβολή και η χώρα αυτή να επιδίδεται ή να αποδύεται σε αγώνα απελευθερώσεως και στα μέσα αυτού του αγώνα να λαμβάνονται μέτρα για να μη στενοχωρηθεί το κατοχικό καθεστώς, για να διευκολυνθεί η παρουσία των κατοχικών στρατευμάτων; Μα είναι τόσο εξωφρενικό και τόσο ταπεινωτικό που οδηγεί και καταλήγει ίσως στην ατίμωση πλέον. Πού ακούστηκε χώρα να σκέφτεται και να δρομολογεί μέτρα, για να μη στενοχωρηθεί η κατοχή, για να έχει άνεση η κατοχή, για να είναι καλύτερη η εγκατάσταση και λειτουργία παράνομων αρχών και εποίκων οι οποίοι ήλθαν για να διώξουν τους κατοίκους εκείνης της χώρας;

Ας δούμε επιγραμματικά τι είναι αυτά τα μέτρα. Αποσκοπούν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του κατοχικού καθεστώτος, στην ανάπτυξη της επικοινωνίας με το παράνομο τουρκοκυπριακό κράτος. Η άρση των οικονομικών εμποδίων, η διακίνηση τουριστικού ρεύματος, η αναγνώριση των σφραγίδων εισόδου και εξόδου, η αναγνώριση των τούρκικων αρχών και της ένοπλης παρουσίας του παράνομου κατοχικού καθεστώτος εκ μέρους της νόμιμης κυβέρνησης, που είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, ισοδυναμούν με την de jure, δηλαδή τη νόμιμη, αναγνώριση της εισβολής. Και με τίποτε άλλο δεν ισοδυναμεί αυτή η κατάσταση.

Κύριοι συνάδελφοι, τούτο το πράγμα τείνει να δημιουργηθεί με τα Μέτρα Αποκαταστάσεως Εμπιστοσύνης. Και το κάμνουμε αυτό το πράγμα εκ προοιμίου, χωρίς να έχουμε καθορισμένη ημερομηνία για να συζητήσουμε οτιδήποτε άλλο αναφορικά με το Κυπριακό. Και αυτό συνιστά τη συζήτηση για την επίλυση του κυπριακού προβλήματος. Δεν υπάρχει άλλη προβλεπτή καθορισμένη ημερομηνία για οποιαδήποτε άλλη συζήτηση. Δυστυχώς αυτό είναι το αποτέλεσμα και ο απολογισμός του έργου και της νέας κυβέρνησης αναφορικά με τη διαχείριση του εθνικού μας θέματος. Και θέλω επί του προκειμένου να τονίσω ότι το γεγονός πως αποδέκτης των ιδεών Γκάλι και εισηγητής των μέτρων ήταν ο κ. Βασιλείου δεν απαλλάσσει καθόλου τη νέα κυβέρνηση από τις ευθύνες της, η οποία σήμερα οδηγεί στο

χείλος του τάφου τον κυπριακό ελληνισμό, αφού αυτή τη στιγμή στο προσκήνιο βρίσκονται μόνο τα μέτρα και επαινείται η Τουρκία, η μόνη υπαίτια της καταστροφής και της ύπαρξης του προβλήματός μας, ως η μετριοπαθής δύναμη που συνιστά μεγαλόψυχα την αποδοχή των μέτρων στο Ραούφ Ντενκτάς. Και αντί να προχωρήσει η νέα κυβέρνηση στην απόρριψη όλων των απαράδεκτων σημείων που επισήμανε προεκλογικά αναφορικά με τις ιδέες Γκάλι, αφήνει και τις ιδέες εντελώς άθικτες και καταγίνεται μόνο στο να ζητά διεθνείς πιέσεις για να πεισθούν οι Τούρκοι να τα αποδεχτούν, λέγοντάς μας ότι οι Τούρκοι δε θα τα αποδεχτούν κι έτσι θα αποφύγουμε τους κινδύνους. Αυτή η θέση, κύριοι συνάδελφοι, είναι μια θέση που είναι εντελώς ανεύθυνη πολιτικά, διότι σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να εξαρτάται η τύχη ενός λαού από προσδοκίες της φύσεως των προσδοκιών παικτών τυχερών παιγνιδιών, όταν αυτοί ποντάρουν για να πούν ότι: θα κάμω αυτό το πράγμα, αλλά πιστεύω ότι ο άλλος δε θα αποδεχθεί την προσφορά μου. Είναι μπλόφα δηλαδή. Αυτού του είδους οι μπλόφες στην πολιτική συνιστούν ανευθυνότητα. Ενώ δε όλα τα κόμματα αντιλαμβάνονται και τους κινδύνους και τις συνέπειες, μηδέ του Δημοκρατικού Συναγερμού εξαιρουμένου, το παράξενο είναι ότι στηρίζουν και ο Συναγερμός και το ΔΗΚΟ τη συγκυβέρνηση. Και εδώ θέλω να επισημάνω και να επαινέσω ορισμένους από τους συναδέλφους οι οποίοι πράγματι παίρνουν θέση για τις ιδέες, εκφράζονται και τοποθετούνται. Δεν ανέμενα όμως να μην υπάρξει αντίδραση από συναδέλφους οι οποίοι συμμετείχαν στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, όπως είναι ο κ. Θάσος Σοφοκλέους εδώ, στου οποίου την ομιλία ανέμενα να είναι ξεκαθαρισμένη η θέση του έναντι και των ιδεών και έναντι των όσων εξελίσσονται κάτω από τα μάτια του. Εκείνο που περίμενα να πεις, συνάδελφε, δεν το είπες. Εκείνοι όμως που δε δικαιολογούνται καθόλου είναι οι συνάδελφοι του ΔΗΚΟ που στηρίζουν τη συγκυβέρνηση, γιατί το ΔΗΚΟ μαζί με την ΕΔΕΚ είχαν πρωταγωνιστήσει και εναντίον των ιδεών και εναντίον των Μέτρων Αποκαταστάσεως Εμπιστοσύνης. Αυτά εκδηλώνονται μέσα από τους κυβερνητικούς σχεδιασμούς και δεν είδα τη δέουσα αντίδραση.

Γιατί τώρα οι Τούρκοι δε δηλώνουν, κύριοι συνάδελφοι, την άμεση αποδοχή αυτών των μέτρων; Ας λύσουμε και αυτή την απορία. Η απάντηση είναι ότι με τα μέτρα επιτυγχάνεται η de jure διχοτόμηση της Κύπρου που δεν ικανοποιεί πλήρως την Τουρκία. Η Τουρκία θέλει κάτι παραπάνω από του να κάμει το ένα κομμάτι τούρκικο και να παραμείνει το άλλο ελληνικό. Γιατί η Τουρκία θέλει ολόκληρη την Κύπρου. Η πρόβλεψή μου είναι ότι τα μέτρα θα γίνουν αποδεκτά από την Τουρκία και στη συνέχεια με τη συζήτηση των ιδεών Γκάλι θα επιχειρηθεί να τεθεί ολόκληρη η Κύπρος υπό την τούρκικη κηδεμονία, ώστε στο τέλος και με τη μέθοδο του εποικισμού σαν συνέπεια της εφαρμογής των ιδεών Γκάλι να κατακτηθεί ολόκληρη η Κύπρος.

Όταν αυτή την ομιλία την είχα έτοιμη για να την πω την περασμένη Παρασκευή, δεν είχα υπόψη μου, διότι την επαύριο έγιναν δηλώσεις, ότι οι Τούρκοι είναι έτοιμοι να δεχτούν τα μέτρα. Οπωσδήποτε εξαγγέλλεται εντός της εβδομάδας η αποδοχή τους από τους Τούρκους. Δηλαδή η πρόβλεψη αυτή την επαύριο επαληθεύτηκε.

Ως θετικός απολογισμός του κυβερνητικού έργου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η συμφωνία για ένταξη της Κύπρου στον ενιαίο αμυντικό χώρο της Ελλάδας, η συναπόφαση για τους μελλοντικούς χειρισμούς του προβλήματός μας με την Ελλάδα, η πανεθνική διάσκεψη για τη λήψη των αναγκαίων αποφάσεων για το μελλοντικό χειρισμό του εθνικού μας προβλήματος.

Όλα αυτά θα μπορούσαν να αποτελέσουν την αρχή της τοποθέτησης του Κυπριακού στη σωστή του βάση και θα κρινόταν η κυβέρνηση θετικά, αν δεν εξανεμίζονταν με την εμμονή της στα μέτρα. Εκείνο που θα πρέπει να γίνει άμεσα και χωρίς καθυστέρηση είναι η απαγκίστρωσή μας από την ολέθρια πορεία στην οποία σήμερα έχουμε εμπλακεί. Πρέπει να προχωρήσουμε λαμβάνοντας όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες χωρίς ενδοιασμό, για την υλοποίηση των όσων έχουν συμφωνηθεί πρόσφατα μεταξύ του Προέδρου Κληρίδη και του Πρωθυπουργού της Ελλάδας κ. Παπανδρέου, αλλά και των άλλων κομμάτων του ελληνικού χώρου. Άμεση δηλαδή προτεραιότητα είναι ο ενταφιασμός των μέτρων, δηλαδή η αποτροπή του άμεσου, θανάσιμου κινδύνου που συνεπάγεται η πολιτική αυτή και το να προχωρήσουμε στην τοποθέτηση του Κυπριακού -δεν είναι επανατοποθέτηση, γιατί πάντοτε ήταν το Κυπριακό βγαλμένο από τη σωστή του πορεία- στη σωστή του βάση.

Τούτα ήθελα να πω για το εθνικό θέμα, κύριοι συνάδελφοι.

Όσον αφορά τώρα την οικονομική και την κοινωνική πολιτική των προϋπολογισμών, εκείνο που θέλω να πω είναι ότι, αν αυτοί οι προϋπολογισμοί δοθούν σ' ένα δόκιμο οικονομολόγο/κοινωνιολόγο, ένα νέο παιδί που πήρε το δίπλωμά του από το πανεπιστήμιο, για να τους αξιολογήσει, εκείνο που θα μας έλεγε αμέσως είναι ότι το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των προϋπολογισμών, η πολιτική τους φιλοσοφία και οι στόχοι τους χαρακτηρίζονται από έναν άκρο συντηρητισμό. Είναι προϋπολογισμοί που επιδιώκουν να διατηρήσουν και να κατοχυρώσουν και να προστατεύσουν το υφιστάμενο κοινωνικό και οικονομικό κατεστημένο. Δε διαφέρουν, όπως λέχθηκε, από τους προηγούμενους προϋπολογισμούς, εναντίον των οποίων εμείς της ΕΔΕΚ πάντοτε καταφερόμαστε με την ίδια δριμύτητα, διότι έτσι είχαν.

Η κεντρική σκέψη και η κεντρική επιδίωξη των προϋπολογισμών είναι η δρομολόγηση μεθόδων προς την κατεύθυνση της δήθεν εξυγίανσης της οικονομίας, όπως την αντιλαμβάνονται οι νεοφιλελεύθεροι και συγκεκριμένα όπως την αντιλαμβανόταν ο πατέρας του νεοφιλελευθερισμού στην Κύπρο, ο απελθών Πρόεδρος κ. Βασιλείου, οπαδός της Μάργκαρετ Θάτσερ. Όπως και στους προηγούμενους προϋπολογισμούς, έτσι και τώρα δεν επιδιώκεται η άρση της κοινωνικής αδικίας με σκέψη και φιλοσοφία την ισότιμη μεταχείριση όλων των ανθρώπων, ώστε η ανθρώπινη διαβίωση να στηρίζεται στις αρχές και τις βάσεις της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Στην ουσία και ως αποτέλεσμα συντηρείται η σημερινή ταξική κοινωνική διαίρεση και ο διαχωρισμός μεταξύ των μεγαλοεισοδηματιών που νέμονται τα πολλά και των μεγάλων μαζών, όλων εκείνων που για να ζήσουν απλώς ή υποφερτά εργάζονται και μοχθούν συνεχώς μέχρι τα βαθιά γεράματα, για να μπορέσουν να επιβιώσουν οι ίδιοι και τα παιδιά τους.

Δεν επερβάλλω, κύριοι συνάδελφοι, στις παρατηρήσεις μου αυτές. Στα επίσημα στατιστικά στοιχεία που έχω στο χέρι μου, αναφέρεται ότι το κατά κεφαλήν εισόδημα του Κυπρίου ανέρχεται σε 11.000 δολάρια, δηλαδή κάτι παραπάνω από £5.500 κατά κεφαλή. Με αυτό το δεδομένο η μέση κυπριακή οικογένεια των δύο γονιών, των τριών παιδιών και του ενός γέροντα θα έπρεπε να έχει £33.000 το χρόνο εισόδημα. Οι στατιστικές όμως λέγουν ότι το εισόδημα τούτο, δηλαδή πέραν των £30.000, το νέμονται τα 2,5% περίπου του πληθυσμού και το 97,5% του πληθυσμού έχει πιο κάτω από το μέσο εισόδημα, το οποίο με τη λογική του κατά κεφαλήν εισοδήματος θα απετέλη το ιδεώδες της κοινωνικής δικαιοσύνης που ως σοσιαλιστές εμείς υπηρετούμε με συνέπεια και θεραπεύουμε.

Κύριοι συνάδελφοι, και απευθύνομαι στον κ. Πουργουρίδη ο οποίος κάτι αστείο ηύρε σ' αυτό που λέω. Το 10% του πληθυσμού αυτού έχει εισόδημα κάτω από £200 το μήνα. Το 3,5% έχει εισόδημα μεταξύ £50 και £100 το μήνα για να ζήσει. Κατά οικογένεια, προσέξτε, μιλούμε για τα νοικοκυριά της Κύπρου! Τούτο σημαίνει, κύριοι συνάδελφοι, ότι υπάρχει μια κοινωνική αδικία εμφανέστατη. Και η αποστολή αυτής της Βουλής είναι να τη διορθώσει, αν πράγματι αποτελεί άξια λαϊκή αντιπροσωπεία. Όχι με μέτρα δραματικά και με σχεδιασμούς απραγματοποίητους. Άκουσα που έλεγε ο κ. Χριστόφιας -και το επικροτώ· ήταν και σκέψη δική μου- ότι έχει έλθει ο καιρός που πρέπει να δημιουργηθεί ένα επικουρικό ταμείο άρσεως της κοινωνικής αδικίας για τα χαμηλά εισοδήματα, στο οποίο ταμείο να μπαίνει υπό μορφή ειδικής εισφοράς μια υπερφορολόγηση του μέγιστου εισοδήματος και φορολόγηση λογική των μεγάλων εισοδημάτων, για να μην υπάρχουν άνθρωποι που ζουν με £100 και £125 το μήνα, ενώ υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι κερδίζουν πέραν του £1.000.000 το μήνα. Δηλαδή αυτή τη φρικτή ανισότητα πρέπει, αν είμεθα αντάξιοι της αποστολής μας, να τη διορθώσουμε. Και μπορούμε να ξεκινήσουμε με παραινέσεις προς το κράτος και, αν δε φέρουν αποτέλεσμα, να θεσπίσουμε εμείς εδώ όλοι μαζί μια νομοθεσία η οποία να δημιουργεί αυτό το ταμείο. Δεν επιβαρύνεται ο προϋπολογισμός και μπορούν οι Βουλευτές να το κάμουν με δική τους πρωτοβουλία. Εγώ θα το δω αυτό το θέμα και όταν τελειώσουν οι προϋπολογισμοί πρέπει να το επεξεργαστούμε και να το καταθέσουμε, για να φέρουμε κοινωνική δικαιοσύνη υπό τη μορφή επιβολής φορολογιών και εμπλουτισμού, αν θέλετε, του προϋπολογισμού του κράτους, που είναι επιτρεπτό, διότι το άρθρο 80 του Συντάγματος απαγορεύει την επιβάρυνση του προϋπολογισμού και όχι τον εμπλουτισμό του προϋπολογισμού.

Κύριοι συνάδελφοι, άλλη διαπίστωση, από τις κυβερνητικές και πάλι στατιστικές, είναι ότι υπάρχει μια διαφοροποίηση της ποιότητας της ζωής μεταξύ των κατοίκων της υπαίθρου και των κατοίκων των πόλεων και ότι η ανισότητα που έχω πει, το να υπάρχουν εισοδήματα του μεγέθους των £1500 το χρόνο σε ποσοστό αυτού του λαού, είναι πολύ μεγαλύτερη στην ύπαιθρο σε σύγκριση με τους κατοίκους των πόλεων. Για να διορθωθεί αυτό το κακό, εισηγούμαι και επαναφέρω προηγούμενή μου πρόταση ότι ήρθε ο καιρός με τη μέθοδο της εκπονήσεως περιφερειακών σχεδίων αναπτύξεως, όπως έγινε με την Πιτσιλιά, να δημιουργήσουμε κεντρικούς φορείς περιφερειακών αναπτύξεων, ώστε να επιλύσουμε τα προβλήματα της ποιότητας της ζωής της υπαίθρου. Η επίλυση των προβλημάτων να γίνεται κατά τρόπο συντονισμένο και ορθολογιστικό, ώστε να αποφεύγεται η διασπάθιση του δημόσιου χρήματος και ο αχρείαστος κατακερματισμός των έργων, για να αποφεύγεται το φαινόμενο της πρόχειρης αντιμετώπισης ενός κατεπείγοντος προβλήματος που η δήθεν επίλυσή του δημιουργεί σωρεία άλλων προβλημάτων πολλές φορές. Στους φορείς αυτούς της περιφερειακής αναπτύξεως θα πρέπει να συμμετέχουν άμεσα και οι ίδιες οι ενδιαφερόμενες κοινότητες της υπαίθρου μέσω των εκλεγόμενων τοπικών αντιπροσώπων τους, των προέδρων και των μελών των κοινοτικών συμβουλίων, υπό συμβουλευτική έστω μορφή, αλλά και για να γνωρίζουν ζωντανά και άμεσα οι αρμόδιοι και τα προβλήματα και τις απόψεις των ίδιων των ενδιαφερομένων για τις υποθέσεις τους.

Ειδικότερα για την επαρχία Λευκωσίας επισημαίνω, χωρίς να εξαντλώ τα υφιστάμενα προβλήματα, την ανάγκη για διευκόλυνση των νέων οικογενειών για στέγαση και την εξασφάλιση με λογικά έξοδα εγκαταστάσεως ηλεκτρικού ρεύματος

και νερού στα νέα νοικοκυριά που γίνονται. Μου έχουν καταγγελθεί περιπτώσεις που ζητήθηκαν δυο και τρεις χιλιάδες λίρες για να βάλουν ρεύμα, λέει, να μεταφέρουν στύλους, όταν ακούω ότι η Αρχή Ηλεκτρισμού έχει είκοσι, τριάντα, σαράντα εκατομμύρια λίρες κέρδη! Μα είναι κοινωνική η αποστολή της Αρχής Ηλεκτρισμού. Δεν επιτρέπεται σε άλλο να ασκεί ανταγωνιστική επιχείρηση ηλεκτρισμού, ώστε να πάω να προτιμήσω τον άλλο. Κατά συνέπεια, αντί να κάμνουμε πολυτελείς δαπάνες και να αναθέτουμε σχέδια σε εμπειρογνώμονες που έρχονται και παίρνουν εκατοντάδες χιλιάδες λίρες, ας κοιτάξουμε να κάμουμε κοινωνικό έργο, με το να διευκολύνουμε τους πολίτες αυτού του τόπου να έχουν το πιο στοιχειώδες, που είναι σήμερα η χρησιμοποίηση του ηλεκτρισμού, με ευκολία.

Επίσης, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να επαναφέρουμε την πρότασή μας για όσο το δυνατό καλύτερη ανάπτυξη του οδικού συστήματος. Να πω επίσης ότι αυτή τη στιγμή που εμείς εδώ μιλούμε υπάρχουν κάτοικοι περιοχών που, για να μπορέσουν να κερδίσουν ένα μεροκάματο, μπαίνουν στα λεωφορεία στις τρεις, τέσσερις το πρωί, για να επιστρέψουν η ώρα οκτώ, εννιά τη νύκτα, όπως είναι οι κάτοικοι της Τυλληριάς οι οποίοι, πρέπει να σημειώσετε, δεν μπορούν να πουλήσουν τα εμπορεύματά τους και τα κατέστρεψαν τα ευπαθή εμπορεύματά τους, γιατί δεν αντέχουν στη μεταφορά.

Όσον αφορά τώρα τις εξοικονομήσεις του δημοσιοϋπαλληλικού δυναμικού, θα πρέπει να σπεύσουμε να ετοιμάσουμε τη νομοθεσία της εναλλαξιμότητας, διότι εκείνο που παρατηρείται σήμερα είναι ότι συσσωρεύεται υπεράριθμο προσωπικό σε ορισμένες υπηρεσίες το οποίο υποαπασχολείται, ενώ υπάρχει απόλυτη ανάγκη προσωπικού σε άλλες υπηρεσίες και λόγω του επικρατούντος νομικού καθεστώτος δεν μπορεί να μεταφερθεί το προσωπικό από τη μια υπηρεσία στην άλλη. Ή μπορεί να είναι και εποχιακό αυτό το πράγμα.

Τελειώνοντας, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφέρω ότι η λύση της παρατηρούμενης οικονομικής υφέσεως θα πρέπει να αναζητηθεί στην ενίσχυση των υφιστάμενων βιοτεχνιών -βιομηχανία στην Κύπρο δεν υπάρχει. είναι βιοτέχνιες- επεξεργασίας γεωργικών και αμπελουργικών προϊόντων με τη συνδρομή του κράτους στους βιοτέχνες που σήμερα δυσπραγούν για εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού τους, αλλά και για μια μορφή επιδότησης της παραγωγής προς την κατεύθυνση των εξαγωγών.

Πριν να κατεβώ από το βήμα, δε θα ήθελα παρά να αναφερθώ στην ομιλία του κ. Αγαπίου, ο οποίος πράγματι έχει ακροθιγώς θίξει την ανάγκη να μας απασχολήσει η απονομή της δικαιοσύνης στην Κύπρο. Σημείωσα τις εισηγήσεις τις οποίες άκουσα -βεβαίως τις κατέθεσε και θα πρέπει να τις αναζητήσω για να δω τα κείμενα, αφού είναι επιγραμματικά που μίλησε- για το διαχωρισμό των δικαστηρίων, για τη δημιουργία τριτοβάθμιας απονομής της δικαιοσύνης, αφού είμαστε πράγματι η μόνη χώρα του κόσμου που δεν έχει τριτοβάθμια απονομή της δικαιοσύνης, τη δημιουργία δύο εφετείων, τη δημιουργία πρωτόδικων διοικητικών δικαστηρίων, όπως είναι τα φορολογικά δικαστήρια, και τη δημιουργία Συνταγματικού Δικαστηρίου με αποκλειστική αρμοδιότητα την άσκηση της συνταγματικής δικαιοδοσίας, η οποία σήμερα λόγω του νόμου 33 του 1964 ασκείται από το ίδιο δικαστήριο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα προσπαθήσω κάμνοντας μια πιο εκτεταμένη αναφορά στα θέματα της γεωργίας, αφού μετέχω σ' αυτή την Επιτροπή, να καλύψω και να απαντήσω παράλληλα και σε άλλες πτυχές που έχουν καλυφθεί με ομιλίες συναδέλφων, όπως είναι τα θέματα της άμυνας, τα θέματα τα προσφυγικά και τα θέματα ασφαλώς που αναφέρονται στην επαρχία μου, την Αμμόχωστο.

Ξεκινώντας από τα προβλήματα των γεωργών μας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να τονίσω ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και η κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη έχουν τάξει μεταξύ των στόχων τους την προστασία του γεωργικού επαγγέλματος, το οποίο κατά τα τελευταία χρόνια έχει πληγεί από την έλλειψη προγραμματισμού, αλλά και από την έλλειψη στοργής από τους κυβερνώντες. Κύριος στόχος και βασικός προσανατολισμός είναι η γενική αναδιάρθρωση και ανάβάθμιση της κυπριακής γεωργίας, ώστε να μπορέσει να αξιοποιήσει τα νέα δεδομένα από την τελωνειακή ένωση και τη μελλοντική ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η γεωργική πολιτική του Δημοκρατικού Συναγερμού στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας/ανταγωνιστικότητας με την αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό των γεωργοκτηνοτροφικών μονάδων και την ορθολογική οργάνωση και διαχείρισή τους με βάση σύγχρονα πρότυπα, στην τεχνολογική αναβάθμιση του τομέα με την εισαγωγή, ανάπτυξη, προσαρμογή και διάδοση νέας τεχνολογίας, στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της κυπριακής γεωργίας μέσω κατάλληλων προγραμμάτων για την προώθηση μόνιμων και εποχιακών καλλιεργειών που παρουσιάζουν ευοίωνες προοπτικές εμπορίας και στην αναδιάρθρωση του συστήματος επιδοτήσεων, ώστε να συμβάλουν στην καλύτερη δυνατή χρήση των συντελεστών παραγωγής και στη μέγιστη δυνατή αύξηση των αποδόσεων. Ειδικότερα και άμεσα η γεωργοεμπορική πολιτική θα εκσυγχρονισθεί και θα ενδυναμωθεί ο υφιστάμενος συντονισμός μεταξύ παραγωγής και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, με στόχο την απάμβλυνση των προβλημάτων διάθεσης της ντόπιας παραγωγής. Η προσπάθεια αυτή θα αποβλέπει επίσης στη διαμόρφωση μιας ευέλικτης γεωργοεμπορικής πολιτικής, με βάση την οποία η παραγωγή γεωργικών προϊόντων θα μπορεί να αναπροσαρμόζεται έγκαιρα και αποτελεσματικά στις εκάστοτε συνθήκες προσφοράς και ζήτησης κυρίως στις κοινοτικές αγορές, που απορροφούν το μεγαλύτερο ποσοστό των γεωργικών μας εξαγωγών.

Είναι πιστεύω κατάλληλη η στιγμή να πω ότι η απελθούσα κυβέρνηση του κ. Βασιλείου κατέστρεψε κυριολεκτικά τους γεωργούς μας με την πολιτική που ακολούθησε, παραχωρώντας απεριόριστες σε αριθμούς άδειες εισαγωγής γεωργικών προϊόντων, όπως μήλα, μπανάνες, χυμοί εσπεριδοειδών και άλλα γεωργικά προϊόντα. Τις συνέπειες τις γνωρίζετε, γιατί είναι πρόσφατες. Και δυστυχώς οι δυσμενείς επιπτώσεις από τις άδειες εισαγωγής γεωργικών προϊόντων θα συνεχιστούν και στα επόμενα χρόνια, λόγω των μεγάλων ποσοτήτων που έχουν εν τω μεταξύ εισαχθεί. Σε πολλά προϊόντα υπήρξε μείωση στο εισόδημα του γεωργού από £8.000 σε £250 ετησίως. Έχω επαφή με γεωργούς της περιοχής Βρυσούλλων-Στροβιλιών, ανθρώπους οι οποίοι είχαν κάποιο ακάθαρτο, όχι καθαρό, ακάθαρτο εισόδημα, περίπου £8.000 από τα κρέπφρουτ και από τα πορτοκάλια και με την πολιτική του κ. Βασιλείου έχουν τώρα εισοδήματα του ύψους των £250. Όλοι γνωρίζετε ότι η κυβέρνηση έχει δώσει ένα ποσό γύρω στα δυο εκατομμύρια λίρες, όχι ασφαλώς για να υπάρξει οποιοδήποτε εισόδημα, αλλά για να υπάρξει οπωσδήποτε κάποια κάλυψη της ζημιάς η οποία έχει προκληθεί.

Στον τομέα των μήλων ή για τις μπανάνες οι συνάδελφοι της Λεμεσού και της Πάφου ξέρουν καλύτερα την κατάσταση. Στην περίπτωση δε των μήλων τα εισαγόμενα ήταν και κακής ποιότητας και οι πληροφορίες μας είναι ότι πήγαιναν από την Τουρκία στο Λίβανο και από το Λίβανο τα έστελλαν στην Κύπρο. Αυτή ήταν υποτίθεται η στοργική πολιτική της κυβέρνησης Βασιλείου που έχει εκθειαστεί από το ΑΚΕΛ ουσιαστικά σε όλες τις ομιλίες των συναδέλφων.

Στη γεωργία και στην κτηνοτροφία ιδιαίτερη έμφαση θα προσδοθεί στην περαιτέρω ανάπτυξη του πρωτογενούς αυτού τομέα, για να εξακολουθήσει να συμβάλλει στην πρόοδο και ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, δεδομένου μάλιστα ότι παρουσιάζει μεγαλύτερη σταθερότητα από τους άλλους τομείς της οικονομίας, το δευτερογενή και τον τριτογενή.

Κατά το '94 η αγροτική δανειοδότηση μέσω των διαφόρων σχεδίων γεωργικής ανάπτυξης θα παρέχεται με βάση τη ριζική αναθεώρηση που ήδη αποφασίστηκε και έχει εξαγγελθεί από την κυβέρνηση και η οποία προνοεί αύξηση της επιδότησης του επιτοκίου μέχρι τέσσερις εκατοστιαίες μονάδες, αύξηση του ανώτατου ύψους δανειοδότησης μέχρι 80% της επένδυσης και επέκταση της περιόδου αποπληρωμής μέχρι δεκαπέντε χρόνια και συντόμευση της χρονοβόρας διαδικασίας που ακολουθείται μέχρι τώρα.

Ιδιαίτερη προσπάθεια θα καταβληθεί για προώθηση της ορθολογικής αξιοποίησης της ξηρικής γης για αύξηση της παραγωγής χονδροειδών ζωοτροφών για την κάλυψη των αναγκών της κτηνοτροφίας. Η επιδότηση της παραγωγής σανού θα συνεχιστεί, με βάση τα αποτελέσματα της ειδικής μελέτης που έχει αναληφθεί και βρίσκεται σε εξέλιξη.

Στους τομείς της λαχανοκομίας και ανθοκομίας το υφιστάμενο σχέδιο εγκατάστασης θερμοκηπίων για παραγωγή λαχανικών θα συνεχιστεί και θα αναδιαμορφωθεί εντελώς. Θα προσδοθεί μεγάλη σημασία στην προστασία φυτών και στον υγειονομικό έλεγχο. Έτσι, παράλληλα με τα υφιστάμενα προγράμματα, θα εφαρμοστεί νέο σχέδιο για τη βιολογική καταπολέμηση των εντόμων. Θα λειτουργήσουν κατά το '94 νέοι αποθηκευτικοί χώροι που δημιουργούνται στα πλαίσια επέκτασης του σιτοπαραγωγού κέντρου κι έτσι θα γίνει κατορθωτή η κάλυψη των αναγκών των παραγωγών σε πιστοποιημένο σπόρο, με όλα τα πλεονεκτήματα από τη χρήση του σπόρου αυτού. Θα επιδιωχθεί, με τη βελτίωση των όρων για δανειοδότηση, η περαιτέρω προώθηση του σχεδίου ενθάρρυνσης των νέων για παραμονή στην ύπαιθρο, που στοχεύει στο να συγκρατήσει νέους και προοδευτικούς γεωργούς στο γεωργικό επάγγελμα, ώστε να επιτευχθεί εκτενέστερα η αναδόμηση της γεωργίας για αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Τέλος η γεωργική έρευνα θα συνεχίσει να υποστηρίζει τη γεωργική ανάπτυξη με την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο τομέας. Ειδικά για το '94 προωθούνται προγράμματα για εξεύρεση νέων ποικιλιών και ειδών με βελτιωμένα αγρονομικά χαρακτηριστικά, ο πειραματισμός για την ασφαλή χρησιμοποίηση των λυμάτων για αρδευτικούς σκοπούς και η επέκταση της εργασίας που άρχισε στον τομέα της βιοτεχνολογίας με στόχο την παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.

Στον τομέα της κτηνοτροφίας το ερευνητικό πρόγραμμα θα επικεντρωθεί στη γενετική βελτίωση των ζώων και στη διαχείριση των κτηνοτροφικών μονάδων. Έχω προσέξει ότι πολλοί συνάδελφοι, κάμνοντας αναφορά στο θέμα αυτό, έχουν ξεχάσει

χρόνια μεταξύ των λίγων χωρών που είχαν πολύ χαμηλό ποσοστό απώλειας εργάσιμου χρόνου λόγω απεργιών. Αυτοί λοιπόν που είναι εναντίον της ΑΤΑ πρέπει να γνωρίζουν ότι τοποθετούν ωρολογιακές βόμβες στα θεμέλια αυτού που ονομάζεται εργατική ειρήνη.

Χαίρομαι πραγματικά, γιατί ο αγαπητός συνάδελφος κ. Παπαδόπουλος κάνει την ίδια διαπίστωση, αλλά και δίνει τη σαφή προειδοποίηση για τους κινδύνους που θα προκληθούν από αυτή την ξεπερασμένη και εντελώς ανέφικτη θεωρία των εργοδοτών για κατάργηση κεκτημένων και ιδιαίτερα της ΑΤΑ. Όλοι γνωρίζουμε ότι ο κ. Παπαδόπουλος είναι μεταξύ των λίγων σε αυτό τον τόπο που γνωρίζουν καλά τα των εργασιακών σχέσεων. Θέλω να πιστεύω ότι και η δική του προειδοποίηση θα ληφθεί υπόψη.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε μια συνάντησή μας, υπό την ιδιότητά μου ως Γενικού Γραμματέα της ΠΕΟ, μου δήλωσε ότι δε συμφωνεί με την κατάργηση ή αχρήστευση της ΑΤΑ. Διερωτώμαι, κύριε Αναστασιάδη, κατά πόσο αυτή η δήλωση αποτελεί πράγματι την επίσημη θέση της κυβέρνησης. Αν λοιπόν αυτή είναι η επίσημη θέση της κυβέρνησης, τότε η κυβέρνηση μπορεί και πρέπει να ασκήσει την επιρροή της για τερματισμό αυτού του πολέμου που άρχισε και συνεχίζεται από την πλευρά των εργοδοτών.

Κύριοι συνάδελφοι, προτού κατεβώ από το βήμα, θα ήθελα να σχολιάσω μια δήλωση ή μια αναφορά του αγαπητού συνάδελφου κ. Λυσσαρίδη. Ο κ. Λυσσαρίδης, μιλώντας επί του θέματος των συνδικαλιστικών ελευθεριών, επέκρινε και τη ΣΕΚ και την ΠΕΟ όσον αφορά το θέμα της αναγνώρισης της ΔΕΟΚ. Θέλω, αγαπητοί συνάδελφοι, για άλλη μια φορά κατά τον πιο επίσημο τρόπο και από το βήμα της Βουλής να καταστήσω απόλυτα σαφή τη θέση της ΠΕΟ. Η θέση της ΠΕΟ από μερικά τώρα χρόνια είναι σαφής και κατηγορηματική. Ουδεμία ένσταση έχει για το θέμα αναγνώρισης της ΔΕΟΚ. Αυτό το γνωρίζουν σίγουρα ή πρέπει να το γνωρίζουν και οι αξιωματούχοι της ομοσπονδίας αυτής. Πιστεύω ότι η μέθοδος μια στο καρφί και μια στο πέταλο δε λύνει προβλήματα. Πιστεύω ότι πρέπει να εντοπιστεί εκεί που είναι το πρόβλημα και εκεί να επικεντρωθούν οι επικρίσεις και ο πόλεμος.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τόσο με την ομιλία του Προέδρου του κόμματος όσο και με τις ομιλίες εκλεκτών συναδέλφων από το Δημοκρατικό Συναγερμό και το Δημοκρατικό Κόμμα έχουν υπερκαλυφθεί οι θέσεις της κυβέρνησης. Αν θέλετε, ο δικός μου ο ρόλος θα είναι απαντητικός σε ορισμένα τα οποία λέχθηκαν και τα οποία, αν θέλετε, είναι και ολίγον προκλητικά, από πλευράς δηλαδή σεβασμού προς όσους μας ακούουν.

Ακούστηκε κριτική για τη δεκάμηνη θητεία της κυβέρνησης Κληρίδη, μέχρι σημείου που κάποιος των συναδέλφων είπε ότι η κυβέρνηση είναι κυβέρνηση των "θα". Έκριναν οι κύριοι συνάδελφοι που αντιπολιτεύονται την κυβέρνηση από τη δεκάμηνη, επαναλαμβάνω, θητεία της. Ήσαν αρκετά απρόσεκτοι, να μου επιτρέψετε, ή αρκετά αμαθείς περί την αντιπολίτευση, διότι για χρόνια θήτευσαν παρά τη εκάστοτε κυβερνήσει.

Κύριοι συνάδελφοι, τα έργα του 1993 ή όσα ηδύναντο να γίνουν το 1993 δεν αποτελούσαν παρά τα έργα που εσείς και εμείς ψηφίσαμε για τους προϋπολογισμούς της απελθούσας κυβέρνησης. Διότι ο προϋπολογισμός του 1993 **ψηφίστηκε** το Δεκέμβριο του 1992. Συνεπώς, αν ασκούσατε κριτική, θα έπρεπε να την **ασκείτε** για τον προϋπολογισμό του 1994 που, όπως παραδέχεται ο κ. Χριστόφιας, δε διαφέρει στη δομή και τη φιλοσοφία του από τους προηγούμενους προϋπολογισμούς. Και εκείνο που διερωτάται κανείς είναι -θα το αναφέρω κατά λέξη, όπως το είπατε, κύριε Χριστόφια, για να μην παρερμηνευθεί. Πιθανόν άθελά μου εγώ να παρερμηνεύσω αυτά που είπατε εσείς. "'Οπως ανέφερα", λέει ο κ. Χριστόφιας, "και στην αρχή της ομιλίας μου, τόσο η μεθοδολογία στην κατάρτιση των τριών προϋπολογισμών όσο και η ίδια η διάρθρωσή τους δεν παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις από τους προϋπολογισμούς που καταρτίζονταν στο παρελθόν". Είναι δηλαδή επανάληψη των προηγουμένων. Και αυτό που η κυβέρνηση Κληρίδη επανέλαβε, κατά τους ισχυρισμούς του κ. Χριστόφια, για μεν τον κ. Κληρίδη δεν αποτελεί παρά μια νέα νεοσυντηρητική θατσερική πολιτική, ενώ για τον κ. Βασιλείου ήταν φιλοπροοδευτική ή φιλοπρόοδος εργατική και αντιθατσερική πολιτική. Είναι ειλικρινά να παραξενεύεται κανένας με τη φιλοσοφία των άλλοτε κυβερνώντων και σημερινών ανηκόντων στην αντιπολίτευση. Όταν ήταν με την κυβέρνηση, η Θάτσερ απουσίαζε. Όταν πέρασαν στην αντιπολίτευση, έχουν συγχύσει τα μέτρα, τις μεθόδους, την ίδια διάρθρωση, αν θέλετε. Και πολύ ορθά αναφέρθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΔΗΚΟ ότι μιλούμε για £250 εκ. περίπου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Θωρούν τον Αναστασιάδη και ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τα υπόλοιπα ... Δε σας άκουσα, κύριε Χριστόφια. Παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Θωρούν τον Αναστασιάδη και λένε: "Να τη μια Θάτσερ εδώ". Έτσι κατάντησαν οι ακελικοί!

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ο Γιαννάκης ο Αγαπίου είχε πει ότι για ό,τι έλεγαν πέρσι όχι φέτος λένε ναι και για ό,τι έλεγαν ναι πέρσι φέτος λένε όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ελπίζω. Εν πάση περιπτώσει δε θεωρώ ότι δεν είναι κολακευτικό το να συγκρίνεται κάποιος με έναν πολιτικό που πέρασε και άφησε μια εποχή, όσο καλή ή κακή κι αν ήταν. Εν πάση περιπτώσει, δεν ήταν τυχαία προσωπικότητα. Εκείνο που έχει σημασία είναι κατά πόσο συμφωνούμε ή όχι με την πολιτική του. Και εμείς λέμε ότι διαφωνούμε, έστω κι αν ανήκουμε στον αυτόν ιδεολογικό χώρο, αν θέλετε. Διότι άλλος είναι ο χώρος της Αγγλίας και άλλος είναι ο χώρος της Κύπρου. Εκεί όπου μπορεί ο φιλελευθερισμός στην Αγγλία να βοηθήσει την οικονομία, στην Κύπρο μπορεί να τη βλάψει. Εκεί όπου ο κρατικός παρεμβατισμός μπορεί να μην είναι ανεκτός, γιατί το επιτρέπει η βιομηχανία ή η δυναμικότητα της οικονομίας μιας άλλης χώρας, οι δυνατότητες μιας άλλης, μικρότερης χώρας μπορεί να μην το επιτρέπουν.

Αλλά, μιλώντας για ιδιωτικοποιήσεις, θα ήθελα να σημειώσω -είσαστε όλοι Βουλευτές, οι οποίοι περιφέρεστε στην ύπαιθρο, επιλαμβάνεστε προβλημάτων και διαπιστώνετε, είμαι βέβαιος, το τι συμβαίνει- πως είναι ορισμένα έργα που εκτελούνται από κυβερνητικά τμήματα, κύριοι συνάδελφοι, και τα οποία βαρύνουν κατά ένα ποσοστό και τις κοινότητες. Σας ρωτώ: Ακούσατε ή όχι παράπονα από κοινοτάρχες, από παράγοντες κοινοτήτων ότι στοιχίζουν τα δεκαπλάσια, όταν εκτελούνται από ορισμένα κυβερνητικά τμήματα, κατ' αντίθεση με όταν δίνονται σε ιδιώτες με προσφορές κ.λπ.; Είναι κανένας που δε θα ήθελε να δει ότι αποζημιώνονται στο κάτω κάτω, με πάντα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα, όσοι υπηρετούν στα συγκεκριμένα τμήματα, αν είναι να γλιτώσουμε -και ίσως να δημιουργήσουμε άλλα έργα υποδομής που μπορεί να απασχολήσουμε τους ανθρώπους- αλλά να γλιτώσουμε και τις κοινότητες και το δημόσιο ταμείο, αν θέλετε, από εκατομμύρια λίρες που διασπαθίζονται σε μερικούς επιστάτες και σε ελάχιστους εργάτες; Διάτρηση που κοστολογείται από συγκεκριμένο τμήμα της κυβέρνησης £12.000 έως £16.000 γίνεται από ιδιώτες με £2.000 έως £4.000. Και αυτά τα ζείτε καθημερινά και τα ζούμε καθημερινά. Υπάρχουν πράγματα τα οποία θα πρέπει να μας απασχολήσουν. Να μας απασχολήσουν, αν θέλετε ολόκληρη την πολιτική ηγεσία, και να συνεργαστούμε με την κυβέρνηση. Δεν εννοούμε και δεν υπονοούμε ούτε ιδιωτικοποίηση βασικών τομέων της οικονομίας, κοινωφελών, όπως είναι η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ή όπως είναι η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ή κάποιοι άλλοι τομείς. Υπάρχουν όμως υπηρεσίες που μπορούμε να βοηθήσουμε και να βελτιώσουμε σ' αυτές και την παρεχόμενη υπηρεσία, αλλά και το κόστος, αν πραγματικά μας ενδιαφέρει να υπηρετήσουμε και τα λαϊκά στρώματα, ιδιαίτερα τα λαϊκά στρώματα, ιδιαίτερα τον αγροτικό μας κόσμο, αν θέλετε, που δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι και το ΑΚΕΛ και όλα τα κόμματα ενδιαφέρονται και θέλουν να υπηρετήσουν.

Αν είναι κάτι που θα ήθελα επίσης απαντώντας να αναφέρω, ακούοντας την τελευταία ομιλία που έκαμε ο κ. Αβραάμ Αντωνίου, είναι ότι κάπου υπήρξε μια σύγχυση. Ο κ. Αντωνίου φαίνεται προέρχεται από συνέδριο της ΠΕΟ. Η αναφορά του ήταν κατά κύριο λόγο στις θέσεις της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ, των εργοδοτών. Ολίγον απασχολούν την κυβέρνηση οι απόψεις της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ ή, και αν την απασχολούν, την απασχολούν εξίσου, όπως και οι απόψεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργατών. Το ότι οι εργοδότες εκφράζουν κάποιες απόψεις δε σημαίνει ότι εκφράζουν τις απόψεις της κυβέρνησης. Ούτε μνεία ούτε νύξη έκαμε η κυβέρνηση ότι την απασχολεί η κατάργηση της Λυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής. Συνεπώς, δεν είναι δυνατό να κάνουμε ομιλία στους προϋπολογισμούς με αναφορά στις θέσεις της όποιας οργάνωσης, ταυτίζοντάς την με τη θέση της κυβέρνησης, όταν μάλιστα είχαμε την εντιμότητα να αναφέρουμε -και την είχε ο κ. Αβραάμ Αντωνίου- ότι ο Πρόεδρος του αρνήθηκε ότι τον απασχολεί καν η κατάργηση της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής. Εν τοιαύτη περιπτώσει γιατί και προς τι η όλη ομιλία που βασίστηκε στις θέσεις κάποιας οργάνωσης εργοδοτών; Όπως υπάρχουν οι θέσεις των συντεχνιών των εργατών, υπάρχουν και οι θέσεις πολλών και διάφορων άλλων συντεχνιών. Η ουσία είναι αν η κυβέρνηση εξεδήλωσε μια τέτοια πρόθεση. Και σας λέω ότι ούτε τέτοια πρόθεση έχει ούτε την εξέφρασε ούτε θα την εκφράσει. Με κανέναν τρόπο δε γίνεται σκέψη. Επομένως, το πώς εκφράζονται οι όποιες οργανώσεις, εμάς τουλάχιστο δε μας απασχολεί, όπως δεν απασχολεί και την κυβέρνηση.

Αν είναι κάτι ακόμα που θέλω να πω είναι -και δεν έχω καμιά διάθεση να κάμω ειδικότερη αναφορά στα πολλά που πέτυχε έστω και σ' ένα δεκάμηνο η κυβέρνηση Κληρίδη- ότι δεν είναι ωραίο να μηδενίζεται το έργο ούτε των προκατόχων μας -και αυτό θα πρέπει να λέγεται- ούτε όμως και της παρούσας κυβέρνησης, έστω κι αν διαπράχθηκαν και λάθη για τα οποία ασκήθηκε κριτική. Και λέχθηκαν. Μετρούνται στα δάκτυλα, εξ ου και επαναλαμβάνονται, δίκην μηρυκαστικού, το θέμα των ημικρατικών, το θέμα των εξήντα δύο, το θέμα των ημικρατικών, το θέμα των εξήντα δύο. Και επαναλαμβάνονται και επαναλαμβάνονται. Δεν ακούσαμε να επαινεθεί η κυβέρνηση, διότι επιτέλους φαίνεται οριστικά πλέον να λαμβάνονται μέτρα για την πάταξη των καταχρήσεων, την αύξηση του ελέγχου της διασπάθισης του δημόσιου χρήματος και τη χωρίς δισταγμό, αν θέλετε, δίωξη προς πάσα κατεύθυνση, οσάκις διαπιστούται ότι υπάρχουν κάποια τρωκτικά, ευτυχώς ελάχιστα, στη δημόσια υπηρεσία. Υπάρχει μια αποφασιστικότητα και αυτό πρέπει να λέγεται και να πιστώνεται η κυβέρνηση με αυτή τη συμπεριφορά. Υπάρχει μια ευαισθησία στην κυβέρνηση όσον αφορά τα αγροτικά προβλήματα. Δε δίστασε η κυβέρνηση να πάρει στη δοσμένη στιγμή τα απαραίτητα μέτρα και να δώσει τα αναγκαία εκατομμύρια στο γεωργικό, στον κτηνοτροφικό, στον αμπελουργικό, στον τουριστικό και στο βιομηχανικό τομέα. Και δεν ήταν δυνατό να αναμένατε αυτά που δεν έγιναν σε πέντε χρόνια να γίνουν σε δέκα μήνες, με προϋπολογισμό μάλιστα μιας κυβέρνησης που απήλθε.

Συνεπώς, κύριοι συνάδελφοι, δε διαφωνούμε. Ίσως να είναι το ωφελιμότερο που επιβάλλεται και πρέπει να υπάρχει αντιπολίτευση. Γιατί το είπα και άλλοτε, θα το πω και τώρα. Αν του όποιου υπερβολικά μύωπα ή τυφλού του αφαιρέσεις τα γυαλιά, χωρίς αμφιβολία και δε θα βλέπει και την κεφαλή του πιθανό να σπάσει πάνω στο πρώτο εμπόδιο. Αν δεν υπάρχει η αντιπολίτευση που να καθοδηγεί, να στιγματίζει, να επικρίνει, να ευαισθητοποιεί τους κυβερνώντες, σίγουρα καταστροφική θα είναι και η πορεία τους, αλλά και η πορεία του τόπου. Συνεπώς, δεν είμαστε εναντίον της άσκησης κριτικής. Επαναλαμβάνω, επιβάλλεται. Είναι κάτι που απαιτείται.

Είδα το χρόνο, κύριε Κατσουρίδη. Τελειώνω. Δε νομίζω να σας θορυβώ ούτε να σας ανησυχώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Περνούμε καλά.

(Σε αυτό το σημείο της ομιλίας του κ. Ν. Αναστασιάδη ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Αλέξης Γαλανός επανήλθε στην έδρα του και ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου επέστρεψε στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριε Αναστασιάδη, μην απευθύνεστε κατευθείαν. Είπαμε στο τρίτο πρόσωπο. Είναι Κανονισμός.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Σε εκείνον ο οποίος έβλεπε την ώρα, του λέω να μην ανησυχεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Δεν είναι μόνο ο κ. Κατσουρίδης που ανησυχεί. Και εγώ ανησυχώ για την ώρα. Οπωσδήποτε, κύριε Αναστασιάδη, προχωρήστε. Σας διακόψαμε ως γεγονός.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πιστώνεται ο χρόνος προς όφελός μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πιστώθηκε ο χρόνος. Μάλιστα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ. Επομένως, κύριοι συνάδελφοι, αν είναι κάτι που εγώ θα πω πως είναι εις πίστιν σας είναι ότι, παρά το γεγονός ότι διαφωνείτε -και είναι δικαίωμά σας να διαφωνείτε- εντούτοις δε θα παραλείψετε να ψηφίσετε τους προϋπολογισμούς. Και αυτό, επαναλαμβάνω, είναι εις πίστιν σας. Εκείνο που αρνούμαι είναι τις υπερβολές στην άσκηση της κριτικής. Στις αρχές του βίου μας του αντιπολιτευτικού, όταν μπήκαμε στη Βουλή -και αυτή τη στιγμή ασκώ αυτοκριτική- δεν υστερούσαμε σε υπερβολές. Και η υπερβολή πολλές φορές δεν ωφελεί. Η καλόπιστη κριτική ωφελεί. Άκουα παραδείγματος χάριν, ερχόμενος από Λεμεσό προς Λευκωσία, τον κ. Κίκη Καζαμία να μιλά. Είπε ότι η παρούσα κυβέρνηση, παρά το γεγονός ότι είπε και διακήρυξε ότι δε θα κάμει άλλες προσλήψεις, το 1993 προσέλαβε 350 υπαλλήλους. Αφού οι θέσεις υπήρχαν από την προηγούμενη κυβέρνηση, από τον προϋπολογισμό της προηγούμενης. Και έχουν, όπως καλύτερα γνωρίζετε, διότι εσείς είστε ένας εκ των συντακτών των προϋπολογισμών, αποκοπεί κάθετα. Αν ήταν 1350, οι 200 προσλήφθηκαν περίπου στις αρχές, που ήταν και η προεκλογική περίοδος του έτους, και οι υπόλοιποι εκεί και όπου ήταν ανάγκη. Επομένως, αν από σύνολο 1350 θέσεων που υπήρχαν -είναι γνωστό ότι παγοποιήθηκαν οι θέσεις- έγιναν οι αναγκαίες προσλήψεις με βάση τις διαδικασίες που η δημόσια υπηρεσία τροχιοδρόμησε, διότι έτσι προγραμματίζουν εκεί, την ευθύνη φυσικά δε φέρει η παρούσα κυβέρνηση, αλλά, αν θέλετε, θα μπορούσατε να ασκήσετε κριτική στην προηγούμενη.

Τελειώνοντας, λέγω ότι σας ευχαριστούμε για την κριτική που ασκήσατε. Όμως θα ήταν καλό να την ασκήσετε του χρόνου με βάση τους παρόντες προϋπολογισμούς. Διότι όσα είπατε ότι δεν έπραξε η κυβέρνηση, θα έπρεπε να τα πείτε προς εκείνον ο οποίος έχασε τις εκλογές και του οποίου τους προϋπολογισμούς υπηρετήσαμε κατά το απελθόν έτος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο τελευταίος ομιλητής, πριν μπούμε στις δευτερολογίες και βάσει του χρόνου που έχει κατανεμηθεί στα κόμματα, είναι ο κ. Χρίστου, ο οποίος έχει δεκαπέντε λεπτά.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί θέματος τάξεως ένα δευτερόλεπτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Προτού ανέλθετε στο βήμα, όταν μιλούσα από το βήμα της Βουλής, ο συνάδελφος κ. Κατσουρίδης με είχε διακόψει, λέγοντας ότι έκαμνα εσφαλμένη αναφορά στην ομιλία του κ. Χριστόφια. Επειδή έχω βρει τα πρακτικά της Βουλής, ήθελα να τεθεί το θέμα για ξεκαθάρισμα. Διαβάζω από τα πρακτικά. Είναι κάτι που είπε ο κ. Χριστόφιας και δεν περιέχεται στην ομιλία που διένειμε, αλλά είναι από τα πρακτικά της Βουλής:

"Με αυταρχική νοοτροπία, και ουδέποτε είπα φασιστική νοοτροπία, όπως θέλει να παρουσιάζει ο κατά τα άλλα αγαπητός και σεβαστός κ. Μάτσης ..." Άρα λοιπόν ήταν επακριβής η αναφορά μου και λυπούμαι που με διέκοψε ο κ. Κατσουρίδης με την αναφορά του ότι έκαμνα παραπληροφόρηση του Σώματος. Η πραγματικότητα είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, νομίζω ότι εξηγήσατε πώς έχουν τα πράγματα. Να μην προχωρήσουμε περισσότερο, γιατί ο χρόνος περνά.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εν πάση περιπτώσει εγώ δε διέκοψα τον κ. Χατζηγιάννη γι' αυτό το θέμα. Τον διέκοψα για κάτι άλλο. Απλώς ζητούσε αφορμή, για να πει αυτά που είπε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έληξε η συζήτηση εντός συζήτησης. Ο κ. Χρίστου. Κύριε Κατσουρίδη, αφαιρούνται λεπτά από τον κ. Χρίστου όσο συνεχίζετε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν αφαιρούνται, κύριε Πρόεδρε. Αν ήταν να αφαιρούνται από το ΔΗΚΟ τα λεπτά που σχολιάζετε εσείς, το ΔΗΚΟ δε θα μιλούσε.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, θέλω να σας πω κάτι, για να το ξέρετε μια και διά παντός. Όταν μιλώ από αυτή την έδρα, δε μιλώ ως Δημοκρατικό Κόμμα ή ως οποιοδήποτε κόμμα, αλλά ως Πρόεδρος της Βουλής. Και αν νομίζετε ότι οποιοδήποτε σχόλιο κάνω προέρχεται από το ότι είμαι του Δημοκρατικού Κόμματος, είναι λάθος σας. Όταν κάθομαι σε αυτή την έδρα, δεν ανήκω σε κανένα κόμμα ή ανήκω σε όλη τη Βουλή. Ξεκαθαρίστε το στο νου σας.

Ο κ. Χρίστου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω είναι καλά να μάθουμε να ξεχωρίζουμε το αστείο από το σοβαρό. Διότι το ύφος που πήρατε απαντώντας στον κ. Κατσουρίδη, σε ένα αστείο που έκαμε, εμένα με κάμνει να πάω να χωστώ.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, επειδή ακριβώς πρέπει να ξεχωρίζουμε το αστείο από το σοβαρό, το να πάτε να χωστείτε το παίρνω ως αστείο.

Ο κ. Χρίστου.

(Γέλια)

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Αναστασιάδη για τις παραινέσεις του. Είναι ο παθών φαίνεται της υπόθεσης. Πλην όμως η δική μας κριτική δεν αναφερόταν στα αποτελέσματα του 1993, αλλά στις υπερβολικές υποσχέσεις και στα υπερβολικά "θα"

για το 1994, ενώ, όπως όλοι διαπιστώνουμε, οι προϋπολογισμοί του 1994 είναι ουσιαστικά οι ίδιοι με τους προϋπολογισμούς του 1993. Άρα, με ποια μέσα και με ποια κονδύλια θα υλοποιηθούν αυτά τα μεγαλεπήβολα τα οποία από αυτού του βήματος έχουν υποσχεθεί και έχουν διακηρύξει;

Θεωρείτε ότι σας κατηγορούμε, όταν αναφερόμαστε σε νεοσυντηρητισμό και νεοφιλελευθερισμό. Δεν είναι κατηγορία. Είναι ένας πολιτικός όρος που κρίνει γεγονότα και αξιολογεί δημόσια διακηρυγμένες προθέσεις της κυβέρνησης για το ρόλο του κράτους, την αξία των συλλογικών συμβάσεων, την κοινωνική προοπτική. Και αναφέρομαι συγκεκριμένα. Δημοψήφισμα για την έγκριση των αυξήσεων προς τους δημόσιους υπαλλήλους. Πού είναι ο σεβασμός των συλλογικών συμβάσεων; Πού είναι ο σεβασμός αυτών που συμφωνούνται μεταξύ αυτών που με βάση το νόμο δικαιούνται να διαπραγματεύονται; Διά νόμου της Βουλής έγκριση ή απόρριψη μισθολογικών αυξήσεων. Η Βουλή αποφασίζει για το ποιες αυξήσεις θα πάρει η μια ή η άλλη ομάδα εργαζομένων! Σήμερα είναι δημόσιοι υπάλληλοι. Αύριο μπορεί να είναι οικοδόμοι. Αύριο μπορεί να είναι δάσκαλοι και ούτω καθεξής.

"Δέσμιοι άκαμπτων και ξεπερασμένων δογμάτων και συνηθειών", είπε ο κ. Κληρίδης, εδώ στην ομιλία του του Οκτώβρη. Ποιες συνήθειες άκαμπτες και ποια δόγματα ξεπερασμένα; Μιλούμε για την Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή; Μιλούμε για τα κεκτημένα; Μιλούμε για τις κοινωνικές παροχές; Για ποια πράγματα; Τι βρίσκεται πίσω από αυτή τη φράση; "Ο ρόλος του κράτους", είπε ο κ. Κληρίδης, "τίθεται υπό επανεξέταση". Καθαρά θέση νεοφιλελεύθερη. "Κτίζουμε υπερπολυτελείς κατοικίες και αγοράζουμε τελευταίου τύπου αυτοκίνητα". Ποιοι; Όλοι; Αυτοί που κτίζουν μισού εκατομμυρίου λιρών σπίτι ή ο εργαζόμενος που δανείζεται από το συνεργατικό ταμιευτήριο του χωριού ή της πόλης του και ξοφλά με την αφυπηρέτησή του; Κτίζουμε όλοι υπερπολυτελείς κατοικίες; Ισοπέδωση, άρα και εξίσωση. Άρα μεταφορά ευθυνών και μεταφόρτωση όλων των προβλημάτων της οικονομίας σε όλους, αλλά κυρίως στους εργαζομένους. Και όλες οι παραινέσεις που ακούστηκαν εδώ από αυτό το βήμα, όταν ο κ. Κληρίδης παρουσίαζε τις προγραμματικές του δηλώσεις, απευθύνονται μόνο στους εργαζομένους.

Συνεχίζω από την ίδια ομιλία. "Διόγκωση", διαπιστώνει η κυβέρνηση, "του κόστους παραγωγής λόγω αυξημένων αιτημάτων και απαιτήσεων." Μόνο! Ο μοναδικός λόγος που αύξησε το κόστος παραγωγής είναι τούτος! Κανένας άλλος. "Το κράτος δεν μπορεί να συντηρεί με επιχορηγήσεις μη βιώσιμες παραγωγικές διαδικασίες." Κατά τα άλλα, η κυβέρνηση λέει ότι θέλει και υποστηρίζει τις επιχορηγήσεις των γεωργικών προϊόντων. Ποια γεωργικά προϊόντα μπορούν να επιβιώσουν απέναντι στα εισαγόμενα, με τα οποία θα πλημμυρίσει σύντομα η αγορά μας, χωρίς επιχορήγηση, χωρίς ενίσχυση, χωρίς επιδότηση πολλών υλικών παραγωγής;

"Θα φιλελευθεροποιήσουμε", είπε ο κ. Κληρίδης, "τη διακίνηση κεφαλαίου". Αυτό το πράγμα τι σημαίνει; Ποια πολιτική εκφράζει; "Χάσαμε το μέτρο και τη μετριοπάθεια στις διεκδικήσεις μας". Ποιοι χάσαμε το μέτρο; Οι εργαζόμενοι εννοείται πάλι. Οι εργοδότες, όλοι αυτοί οι οποίοι δεν έχουν διεκδικήσεις και αιτήματα; "Οι συλλογικές ελεύθερες διαπραγματεύσεις πρέπει να συμβαδίζουν με την επίδειξη πνεύματος δημόσιας ευθύνης." Απώλεσε δηλαδή το συνδικαλιστικό κίνημα ή οι εργαζόμενοι το πνεύμα ευθύνης.

"Στόχος είναι να υπάρξει ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο ανάμεσα στις παραγωγικές τάξεις. Ένα συμβόλαιο προσφοράς παρά απαιτήσεων." Ως τώρα υπήρχε ένα

κοινωνικό συμβόλαιο στο οποίο συμμετείχαν ισότιμα τρία μέρη. Ποιο νέο κοινωνικό συμβόλαιο; Ποιο μέρος εδώ θα χάσει τη θέση του στην ισότιμη τριμερή συνεργασία; "Διαφοροποίηση", λέει στην ίδια ομιλία ο κ. Κληρίδης, "ποσοστού της αυτόματης προσαύξησης των δημόσιων υπαλλήλων". Παρακάτω. "Μείωση του μισθού πρόσληψης των νέων δημόσιων υπαλλήλων". Ναι, κύριε Ιεροδιακόνου. Διαφωνούμε με αυτή την προσέγγιση. Και εδώ, αν θέλετε, διαφωνούμε για λόγους ουσίας. Διότι εμείς δεν πιστεύουμε ότι λύεται δημοσιονομικό πρόβλημα με τη μείωση του μισθού πρόσληψης οποιουδήποτε κρατικού ή ιδιωτικού υπαλλήλου. Αλλαγή ρόλων μεταξύ ΠΑΣΥΔΥ και ΑΚΕΛ; Είναι θέμα της ΠΑΣΥΔΥ, αλλά είναι και θέμα πολιτικό της κάθε παράταξης να τοποθετείται σωστά όσον αφορά τα δημοσιονομικά προβλήματα. Καμιά αναπτυξιακή προσπάθεια δε βάσισε την επιτυχία της στη μείωση μόνο των δαπανών της, αλλά στη δραστική αύξηση των εσόδων της. Και προς αυτή την κατεύθυνση πραγματικά δεν έχουμε διαπιστώσει παρά μόνο αντιλαϊκά φορολογικά μέτρα.

Είπε ο κ. Μάτσης σε σχέση με τούτο ότι προεκλογικά η κυβέρνηση Βασιλείου παραχώρησε αυξήσεις στους υπαλλήλους των ημικρατικών οργανισμών. Η κυβέρνηση ήρθε στη Βουλή, κύριοι συνάδελφοι, και κατ' ιδίαν και σε κοινές συσκέψεις, και ζήτησε τη συμπαράστασή μας, ανεξάρτητα από τη θέση ενός εκάστου, για να μην παραχωρήσει τις αυξήσεις. Και όλα τα κόμματα της είπαν: "Πρέπει να τις δώσεις. Είσαι υποχρεωμένη να τις δώσεις". Και αυτή ήταν και η δική μας θέση. Επομένως, γιατί μεμφόμαστε την κυβέρνηση ότι παραχώρησε αυξήσεις; Είναι γνωστό ότι και με τη δική μας υποστήριξη και με τις προεκλογικές υποσχέσεις και δεσμεύσεις όλων μας παραχωρήθηκαν αυτές οι αυξήσεις. Εμείς λέμε καλά παραχωρήθηκαν.

Ο κ. Μάτσης ακόμα, συνεπής προς τη φιλοσοφία η οποία εκφράζεται μέσα από όλες αυτές τις θεωρητικές θέσεις, μίλησε ουσιαστικά για λιγότερο και για πιο λιτό κράτος. Μίλησε για μηδενική βάση στην προετοιμασία των προϋπολογισμών. Όμως, επειδή έγινε λόγος και για ιδιωτικοποιήσεις, εμείς θεωρούμε ότι αυτό το πράγμα είναι απαραίτητο συνοδευτικό. Είναι το κερασάκι της φιλελευθεροποίησης σε κάθε οικονομία. Έτσι έχουμε όχι δηλώσεις επίσημες, κυβερνητικές, αλλά δηλώσεις Υπουργών, μηνύματα από χώρους κυβερνητικούς για φιλελευθεροποίηση στην Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου και φιλελευθεροποίηση της υπηρεσίας του 192. Και έχουμε προκαλέσει τους αρμοδίους που προσήλθαν στην Επιτροπή της Βουλής να διαψεύσουν αυτό το πράγμα. Έχει γίνει λόγος για ιδιωτικοποίηση εργασιών στα λιμάνια. Σοβαρότατος τομέας. Και γίνεται σκέψη και υπάρχει προγραμματισμός. Επίσημος; Αυτό το θέμα θα φανεί. Όμως γίνεται λόγος και υπάρχει πρόθεση. Έγινε λόγος για ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών της Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας. Έγινε λόγος για αύξηση των συμβολαίων που δίνει το Τμήμα Υδάτων προς τους ιδιώτες. Γίνεται έντονη συζήτηση για τα θέματα των Κυπριακών Αερογραμμών.

Δεν προσεγγίζουμε δογματικά ούτε εμείς το θέμα, αγαπητοί φίλοι. Συμφωνούμε ότι υπάρχουν έργα για τα οποία οι κυβερνητικές υπηρεσίες χρεώνουν τελικά πολύ περισσότερα από ό,τι μπορεί να χρεώσει ο ιδιώτης. Πλην όμως, εμείς αντιμετωπίζουμε αυτό το θέμα από την πλευρά των κοινωνικών κυρίως επιπτώσεων και λιγότερο των οικονομικών. Και τι εννοώ; Είναι πολύ γνωστό ότι, από τη στιγμή που φιλελευθεροποιείς μια υπηρεσία, ουδέποτε οι τιμές των ιδιωτών μένουν στα επίπεδα με βάση τα οποία πιθανόν να έγινε η μελέτη σκοπιμότητάς σου για να διαπιστώσεις αν συνέφερε ή όχι να την ιδιωτικοποιήσεις. Και υπάρχουν πολλά παραδείγματα. Πρόσφατο παράδειγμα: Συνεργείο των δημόσιων έργων δεν μπορούσε να εκτελέσει ένα έργο λόγω τεχνικών βλαβών και αποτάθηκε στους ιδιώτες. Και οι ιδιώτες

ζήτησαν τιμή τρεις φορές πιο ψηλή από εκείνη την οποία συνήθως πρόσφεραν για τον κρατικό τομέα. Ακόμα πόσες φορές υπάρχει πραγματικό θέμα οργάνωσης, φροντίδας από μέρους των ιδυνόντων διάφορων υπηρεσιών; Στο Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικής Υπηρεσίας αντιμετώπιζαν σοβαρό πρόβλημα κόστους για τη συντήρηση των συσκευών κλιματισμού. Και γινόταν σκέψη και γινόταν προβληματισμός να δοθούν στον ιδιωτικό τομέα, γιατί είναι διασκορπισμένες σε όλα τα άκρα της Κύπρου. Πιο σοφή προσέγγιση, πιο έξυπνη οργάνωση, πιο σωστή ειδίκευση και αξιοποίηση προσωπικού, οχημάτων και συσκευών ελέγχου αυτών των κλιματιστών έδωσε τελικά κόστος τρεισήμισι λίρες ανά συσκευή για συντήρηση προ και μετά τη σεζόν, κόστος που ίσως να μην μπορεί κανένας ιδιώτης να προσεγγίσει.

Επομένως, το κύριο για μας είναι η κοινωνική προσέγγιση του θέματος, γιατί πιστεύουμε ότι το κράτος πρέπει να είναι και δυνατό και άξιο κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες και κάτω ορισμένες φορές από οποιοδήποτε κόστος να εξυπηρετήσει τον πολίτη και την πολιτεία. Άρα, εδώ βρίσκεται η προσέγγισή μας και η ουσιαστική διαφορά μας και όχι σε αυτά τα μικρά έργα τα οποία πιθανόν να είναι δίκαιο, πιθανόν να είναι σωστό να παραχωρούνται σε ευκίνητες ιδιωτικές μονάδες, για να αποσοβηθεί ακριβώς αυτός ο κίνδυνος του ροκανίσματος των χρημάτων, χωρίς ένα μεγάλο και ογκώδες τμήμα να μπορεί να τα υλοποιήσει έγκαιρα.

Ο κ. Ιεροδιακόνου αναφέρθηκε σε κάτι στο οποίο νομίζω μπορούμε να σταθούμε για τα επόμενα λίγα λεπτά: Αυξήθηκαν κατά 3 500 οι εργαζόμενοι στο δημόσιο τομέα γενικά σε αντίθεση με τη μικρότερη αύξηση -και αυτό είναι γεγονός- που είχε συνολικά ο δημόσιος τομέας στην πενταετία 1983-1988. Και το παίρνω ενδεικτικά αυτό, γιατί το ίδιο ισχύει και για άλλες πενταετίες. Πλην όμως υπάρχουν μερικοί αριθμοί που πρέπει να αναλύονται ξέχωρα. Στη δημόσια υπηρεσία ειδικά αυξήθηκαν οι εργαζόμενοι κατά 1 430 την περασμένη πενταετία, 1983-1988, και μόνο κατά 1 300 στην πενταετία 1988-1992. Αντίθετα, είχαμε αύξηση υπερδιπλάσια των εκπαιδευτικών, 380 τότε, 840 τώρα, γιατί είχαμε την πενθήμερη, γιατί είχαμε αύξηση των μαθητών, γιατί είχαμε μείωση των μαθητών κατά τμήμα, γιατί είχαμε αυξημένες απαιτήσεις για δασκάλους ειδικής εκπαίδευσης και για άλλους εκπαιδευτικούς. Με τη δική μας συγκατάθεση και με τη δική μας ψήφο αυξήθηκαν οι θέσεις στο στρατό κατά 440. Με τη δική μας ψήφο αυξήθηκαν οι θέσεις στην αστυνομία κατά 215. Αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι η μεγάλη διαφορά. Αυτές είναι οι ουσιαστικές διαφορές μεταξύ του 1983-1988 και του 1988-1992. Στον κύριο χώρο, στο κύριο σημείο το οποίο ενδιαφέρει και ανησυχεί την κοινή γνώμη, δηλαδή στη δημόσια υπηρεσία, έγιναν λιγότερες κατά απόλυτους αριθμούς προσλήψεις, άρα πολύ λιγότερες και κατά ποσοστιαία μονάδα.

Δεν υπάρχει, λέχθηκε, μικτό οικονομικό σύστημα. Οι όροι μπορεί να χρησιμοποιούνται, όπως καθένας θέλει. Όμως δεν είναι από τη δημιουργία της Κυπριακής Δημοκρατίας που στη δομή αυτού του κράτους, στο θεμέλιό του, τέθηκε ένας σαφής κρατικός παρεμβατισμός; Δεν είναι η ύπαρξη μιας συγκεκριμένης ομάδας κοινοτικών, που ανήκουν στην ελληνική κοινότητα, επιχειρήσεων που έδωσε το βηματισμό πολλές φορές στην αναπτυξιακή προσπάθεια; Δεν είναι ο συνεργατισμός στον εμπορικό, στο βιομηχανικό, αλλά ιδιαίτερα στο χρηματοπιστωτικό τομέα που σήμερα αποτελεί ένα σοβαρό αντίποδα στη βουλιμία του τραπεζικού κεφαλαίου και ένα σταθεροποιητικό παράγοντα για πολλές χιλιάδες νοικοκυριά και για πολλές μικρές επιχειρήσεις; Τα συμβούλια εμπορίας, οι επιτροπές τιμών, οι επιδοτήσεις, οι προστατευτικοί δασμοί, οι ποσοτικοί περιορισμοί δεν αποτελούν στοιχείο κρατισμού στην κυπριακή οικονομία; Δε δημιουργούν μια επιπρόσθετη ασφαλιστική

δικλίδα και έλεγχο της βουλιμίας του κεφαλαίου και του αδυσώπητου των νόμων της αγοράς; Αυτή είναι μια μορφή μικτής οικονομίας. Και εμείς αυτό εννοούμε και όχι όλα όσα έχουν λεχθεί.

Έγινε λόγος -και θέλω να τελειώσω με αυτό- ότι οι προϋπολογισμοί τους οποίους καλούμαστε να ψηφίσουμε σε λίγο δεν μπορούν να διαφοροποιηθούν ή, αν θέλετε, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την ψήφο μας, γιατί, παρόλο που αντιταχθήκαμε στην απόφαση για τους 62, δεν είναι δυνατό με τους προϋπολογισμούς να διαχωριστούν αυτά τα κεφάλαια, αυτά τα κονδύλια. Νομίζω ότι είναι άδικη η κατηγορία που έγινε από τον κ. Πρέντζα και προς την πλευρά μας και προς την πλευρά των άλλων κομμάτων, διότι σαφώς και απεριφράστως μέσα στο κείμενο του νόμου, μέσα στους προϋπολογισμούς που ψηφίζουμε, υπάρχει η πρόνοια, υπάρχει η επιφύλαξη ότι η ως άνω πίστωση υπόκειται σε μείωση κατά το αντίστοιχο ποσό που αφορά τις θέσεις για το διορισμό, επαναδιορισμό ή επαναπρόσληψη των 62. Επομένως, ναι. Και με αυτή μας την ενέργεια τονίζουμε ακόμα μια φορά τη μόνιμη και σαφή μας αντίθεση προς αυτή την πολιτική πράξη της κυβέρνησης.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέλειωσαν οι πρωτολογίες, κύριοι συνάδελφοι. Θα μπούμε τώρα στις δευτερολογίες και, όπως έγινε και πέρσι, θα ξεκινήσουμε ανάποδα με τις δευτερολογίες, από τα μικρά στα μεγάλα κόμματα. Κατά συνέπεια, το λόγο πρώτος έχει ο γιατρός.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Εκ πρώτης όψεως ξενίζει ο ασήμαντος χώρος που καταλαμβάνει η συζήτηση των προϋπολογισμών στις εφημερίδες. Όμως πρέπει να είμαστε δίκαιοι. Γιατί να ασχοληθούν με μια συζήτηση που, ας μου επιτραπεί να πω, καταντά ακαδημαϊκή; Γιατί να ασχοληθούν, όταν συμπολιτευόμενοι και αντιπολιτευόμενοι "συμψηφίζουν"; Όταν ακόμα και κυβερνώντα κόμματα, σε αρκετές περιπτώσεις, ασκούν έντονη κριτική των δικών τους πεπραγμένων, που αποτελούν τη συνισταμένη της σύγκλησης οποιασδήποτε κυβέρνησης ή συγκυβέρνησης; Γιατί να ασχοληθούν, όταν ο Τρίτος Αττίλας, όπως πολύ σωστά έχουν αποκληθεί από συμπολιτευόμενη πλευρά τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, αποτελεί την πεμπτουσία της κυβερνητικής πολιτικής;

Όμως να μου επιτραπεί, απευθυνόμενος προς τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, να πω πως θα έπρεπε να ασχοληθούν, για να δείξουν τις αντιφάσεις. Αν διαπιστώνουν έλλειψη ευθύνης, να δείξουν την έλλειψη ευθύνης, γιατί δεν αναφερόμαστε σε ένα οποιοδήποτε θέμα. Αναφερόμαστε στο θέμα της εθνικής επιβίωσης, της επιβίωσης του κυπριακού ελληνισμού. Θα έπρεπε να ασχοληθούν, για να ενημερώσουν ή να προσπαθήσουν να ενημερώσουν Βουλευτή συγκυβερνώντος κόμματος ότι το να επιμένεις ορθά στη συμπερίληψη στους προϋπολογισμούς μερικών επιμέρους συγκεκριμένων έργων, τα οποία τελικά μπορεί να έχουν περιληφθεί, δε σημαίνει ότι αλλοιώνεις την κεντρική φιλοσοφία και άρα οφείλεις να υπερψηφίσεις τους προϋπολογισμούς. Γιατί; Γιατί δεν αλλοιώνεις τον τρόπο της διασφάλισης των εσόδων, το είδος της φορολογίας, την κατανομή του εθνικού εισοδήματος, τις προτεραιότητες, τα κίνητρα για υλοποίηση των προτεραιοτήτων οποιουδήποτε κυβερνητικού προγραμματισμού και γενικά την οικονομική φιλοσοφία. Να του πουν ότι είναι τραγελαφικό να τοποθετείται κανείς έναντι της ευρύτερης οικονομικής πολιτικής

μιας κυβέρνησης από το κατά πόσο έχει περιληφθεί ένας ειδικός δρόμος στους προϋπολογισμούς. Ίσως μάλιστα αντιληφθεί ότι η μη επιψήφιση προϋπολογισμών έχει ως διέξοδο την προσαρμογή τους ή νέες εκλογές με όχι λιγότερα, αλλά περισσότερα έργα. Να υπενθυμίσω μάλιστα ότι στους περσινούς προϋπολογισμούς το κόμμα το οποίο αντιπροσωπεύει καταψήφισε τους προϋπολογισμούς, με βάση τη φιλοσοφία που αυτή τη στιγμή εγώ αναπτύσσω στο Σώμα.

Είπα ότι η Κύπρος είναι η χώρα των παραδόξων, γιατί μόνο στην Κύπρο προβάλλονται αυτής της μορφής τα επιχειρήματα. Προσπάθησα στο μικρό χρονικό διάστημα που είχα να αναζητήσω οποιαδήποτε ανάλογη επιχειρηματολογία σε οποιοδήποτε υπαρκτό κοινοβουλευτικό σύστημα στην ανθρωπότητα. Δεν τα κατάφερα, γιατί με αυτή τη λογική θα πρέπει σε όλες τις χώρες να ψηφίζονται οι προϋπολογισμοί παμψηφεί. Αυτή είναι η λογική.

Δε θα επανέλθω εκ νέου σε αναλύσεις ούτε για την κεντρική κοσμοθεώρηση, νεοφιλελεύθερη, ανθρωποκεντρική, δημοκρατική, σοσιαλιστική και τα άλλα, γιατί είχα την ευκαιρία να τα αναπτύξω στην πρωτολογία μου. Θα περιοριστώ σε μερικά θέματα που προέκυψαν από τη συζήτηση.

Έγινε αναφορά στην αναβολή της σύσκεψης των Αθηνών. Πράγματι αυτή η αναβολή δημιούργησε κάποια προβλήματα. Όμως πρέπει να αναζητήσουμε τους πραγματικούς λόγους της αναβολής. Τι έγινε; Είναι γνωστό ότι η ελληνική κυβέρνηση προέβη σε επανατοποθέτηση του Κυπριακού μέσα στην ίδια την ελληνική Βουλή. Είναι επίσης γνωστό ότι η ελληνική κυβέρνηση δεν υιοθέτησε τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Αυτή η επανατοποθέτηση του Κυπριακού από την ελληνική κυβέρνηση προϋποθέτει στροφή προς νέα διαδικασία, προς την ουσία. Και μάλιστα οι ίδιοι καθόρισαν πως άμεσα ζητούμενα είναι η απομάκρυνση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων. Ήταν επίσης γνωστό ότι ο Πρόεδρος είχε δεχτεί τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, τα οποία πρέπει να συμπεράνουμε ότι προϋποθέτουν διαμετρικά αντίθετη πορεία. Τότε γιατί κλήθηκε η σύσκεψη των Αθηνών; Αυτές οι προϋποθέσεις υπήρχαν. Φαίνεται ότι δόθηκε η εντύπωση πως ύστερα από την άρνηση της τουρκικής πλευράς να εμπλακεί σε διάλογο πάνω στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης η κυπριακή κυβέρνηση ήταν έτοιμη να ακολουθήσει άλλη πορεία. Εξ ου και το συναποφασίζουμε και η εξαγγελία του ενιαίου αμυντικού χώρου, που δε θα έπρεπε να είχαν αυτή την προτεραιότητα, αν επρόκειτο να αρχίσει άμεσος διάλογος για την υλοποίηση των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Έτσι πιστεύω κλήθηκε η σύσκεψη των Αθηνών για συναπόφαση επί τη βάσει του νέου δόγματος για μια νέα κοινή πορεία. Όμως, οι ενδείξεις που ακολούθησαν, μετά την εξαγγελία της σύσκεψης των Αθηνών, ήταν ότι η κυπριακή κυβέρνηση εξακολουθούσε να μένει προσηλωμένη στην υλοποίηση των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης.

Να υπενθυμίσω ότι πάρα πολλές φορές, κάθε μέρα, γινόντουσαν δηλώσεις και από επισήμους και από τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο ότι το αναμενόμενο ήταν να δεχτεί και η τουρκική πλευρά τα τρία έγγραφα, για να αρχίσει αμέσως ο διάλογος πάνω στα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Ποιο ήταν λοιπόν το συμπέρασμα; Ότι αυτή παραμένει η σταθερή κυβερνητική πολιτική.

Από την άλλη ήταν γνωστό ότι όλα τα κόμματα, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, περισσότερο ή λιγότερο κατηγορηματικά, ετοποθετούντο αρνητικά έναντι των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Και αν ακόμα θεωρητικά πιστεύαμε ή

πίστευαν ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα μπορούσε να προσαρμοστεί προς την κυβερνητική άποψη, πράγμα για το οποίο δεν υπάρχουν ενδείξεις, αλλά λέω και αν ακόμα θεωρητικά κάποιος έπαιρνε πως, δεδομένου ότι είναι το κύριο κόμμα της κυβέρνησης, θα μπορούσε να προσαρμοστεί, θέλω να πιστεύω ότι ήταν απίθανο οποιοδήποτε άλλο κόμμα και ιδιαίτερα το ΔΗΚΟ ως κόμμα της συγκυβέρνησης να άλλαζε τη θέση του.

Ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα της σύσκεψης των Αθηνών; Η κυπριακή κυβέρνηση με θέση έναντι των μέτρων, μόνη, σε αντιπαράθεση με την ελληνική κυβέρνηση και με την πλειοψηφία, για να μην πω με την ολότητα, των κυπριακών κομμάτων. Έτσι να μου επιτραπεί να πω ότι το συμπέρασμα θα ήταν ότι, αντί ενίσχυση της συνεργασίας, αντί ενίσχυση της νέας πορείας, αντί ενίσχυση της αναγκαιότητας για νέα πανεθνική πορεία, θα βρισκόμαστε σε αντιπαράθεση που δε θα μπορούσε να συγκαλυφθεί. Και ειλικρινά πιστεύω ότι αυτό θα ήταν σε βάρος της εθνικής μας υπόθεσης.

Μπορεί να προβληθεί το επιχείρημα πως μια τέτοια σύσκεψη θα εξανάγκαζε την κυπριακή κυβέρνηση να προσαρμόσει τη στάση της, άρα θα ήταν αναγκαία. Να μου επιτραπεί να πω ότι, αν υπάρχουν αυτές οι προϋποθέσεις, ευκολότερα μπορεί να γίνει αυτό στα πλαίσια του Εθνικού Συμβουλίου, δεδομένου μάλιστα ότι είναι καθιερωμένο ότι ομόφωνες απόψεις του Εθνικού Συμβουλίου δεσμεύουν και τον εκάστοτε Πρόεδρο. "Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα". Γιατί λοιπόν να μην προηγηθεί μια σύσκεψη του Εθνικού Συμβουλίου; Χαιρετίζω το γεγονός ότι έχει ήδη εξαγγελθεί ότι θα γίνει τώρα, για να ξεκαθαρίσουμε όλοι μας τις θέσεις μας. Όσο πιο γρήγορα πραγματοποιηθεί, τόσο πιο γρήγορα θα διανοιγεί και ο δρόμος προς την πανεθνική, μια πανεθνική που θα μπορεί πράγματι να χαράξει μια νέα πορεία, αν αυτό διαφανεί από τα συμπεράσματα του Εθνικού Συμβουλίου.

Θέλω να αναφερθώ και σε μια πρόσφατη εξέλιξη. Ο εκπρόσωπος του ΟΗΕ κ. Φεϊσέλ συναντάται και συνομιλεί με τον Αναπληρωτή Υφυπουργό Εξωτερικών της Τουρκίας στα κατεχόμενα. Και το ίδιο κάνει και ο πρέσβης των Ηνωμένων Πολιτειών και ο πρέσβης της Μεγάλης Βρετανίας. Μα όλοι αυτοί είχαν και έχουν τη δυνατότητα να διαλέγονται με την Τουρκία μέσα στην Τουρκία. Και ο ΟΗΕ και οι άλλες δύο χώρες που έχουν δικές τους πρεσβείες μέσα στο χώρο της Τουρκίας. Γιατί θεωρήθηκε αναγκαίο ο κ. Φεϊσέλ να συνομιλήσει με τον Τούρκο Υφυπουργό στα κατεχόμενα; Χωρίς ελατήριο; Χωρίς σημασία; Ασφαλώς όχι, γιατί μια τέτοια πράξη όχι μόνο νομιμοποιεί την παρουσία του εκπροσώπου της κατοχικής δύναμης σε ένα τμήμα της Κύπρου, και είναι τμήμα της Κύπρου σύμφωνα με τον ΟΗΕ, αλλά δίνει και μια άλλη διάσταση στο τι σημαίνει αυτός ο υπό κατοχή κυπριακός χώρος. Έκαμε διαμαρτυρίες η κυβέρνηση; Θα κάμει; Θα νομιμοποιήσει με σιωπή ενέργειες αυτής της μορφής; Αυτά είναι ερωτήματα.

Χαιρετίζω τη δήλωση του κ. Αβραάμ ότι η ΠΕΟ δεν αντιτίθεται στην αναγνώριση της ΔΕΟΚ. Θα αναμένω και δείγματα πρακτικής γραφής, για να χαιρετίσω ακόμα πιο έντονα αυτή την επίσημη δήλωση που έγινε από το επίσημο βήμα της Βουλής.

Κύριοι συνάδελφοι, φθάσαμε στο τέλος αυτής της συζήτησης, της εν πολλοίς θεωρητικής. Θέλω ο καθένας σας μόνος του, με τη δική του συζήτηση, μια και δεν είναι δυνατό, είμαι βέβαιος, να γίνει δημόσια από αυτό το βήμα, να διερωτηθεί για ορισμένα πράγματα:

Όσοι θα ψηφίσετε είσαστε ειλικρινά ικανοποιημένοι από τους χειρισμούς για το εθνικό μας θέμα; Εσείς θα απαντήσετε.

Θεωρείτε ορθή την προσπάθεια της υλοποίησης των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης; Εσείς θα απαντήσετε.

Ειλικρινά πιστεύετε ότι τα ΜΟΕ δεν ισοδυναμούν με αναγνώριση του παράνομου τουρκικού καθεστώτος; Δεν πιστεύετε ότι η φράση "δε θα δεχτούμε μέτρα τα οποία θα το αναγνωρίζουν" αποτελεί απλώς συγκάλυψη της ήδη αναγνωρισμένης χωριστής κρατικής οντότητας;

Δεν πιστεύετε ότι αυτά τα ΜΟΕ θα δώσουν τέρμα σε οποιοδήποτε περαιτέρω διάλογο;

Δεν πιστεύετε ότι μειώνουν τη δυνατότητα να απαιτήσουμε τα δικαιώματά μας πάνω στις περιουσίες μας, των οποίων τα προϊόντα εμείς νόμιμα θα αγοράζουμε από τους σφετεριστές;

Δεν αναγνωρίζετε σοβαρούς κινδύνους για την οικονομία της Κύπρου από την υλοποίηση των ΜΟΕ;

Δεν υπάρχουν πιο λογικοί τρόποι να προωθήσουμε επαφές και επαναπροσέγγιση με τους Τουρκοκυπρίους, την οποία όλοι εγκρίνουμε;

Πιστεύετε ότι οι θεσμοί λειτουργούν ομαλά;

Πώς βλέπετε το θέμα των 62; Και δεν είναι επανάληψη, γιατί το θέμα υπάρχει, δεν έχει λυθεί.

Υπάρχει πράγματι αξιοκρατία;

Γίνεται πράγματι προσπάθεια διαλόγου και συμπόρευσης, στο σημείο που είναι εφικτή;

Εξυπηρετείται ο εθνικός αγώνας από την προτεινόμενη κυβερνητική οικονομική φιλοσοφία;

Γίνεται σωστή κατανομή βαρών και εθνικού εισοδήματος;

Αποφεύγεται η αχρείαστη για τις δικές μας εθνικές συνθήκες έντονη ταξική αντιπαράθεση;

Προστατεύεται το περιβάλλον και η ποιότητα της ζωής;

Προάγεται η ανάπτυξη των παραγωγικών κλάδων;

Τα ερωτήματα είναι ανεξάντλητα, αλλά εγώ θα επιμένω μόνο σε ένα και μοναδικό, το ερώτημα της χρονιάς: Δέχεστε τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης; Αυτό είναι το διαχωριστικό σημείο. Όσοι τα δέχεστε οφείλετε να υπερψηφίσετε τους προϋπολογισμούς. Όσοι δεν τα δέχεστε έχετε καθήκον να δείξετε την αντίθεσή σας με την απόρριψή τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είχα σκοπό να δευτερολογήσω, όπως σας είχα ειδοποιήσει, κύριε Πρόεδρε. Όμως δεν μπορώ να αφήσω ασχολίαστα τα όσα κατ' επανάληψη, αλλά πιστεύω όχι ηθελημένα, έχουν καταμαρτυρήσει εναντίον του Δημοκρατικού Κόμματος για τη θέση που παίρνει στο θέμα της συνεργασίας, ιδιαίτερα τα τελευταία σχόλια του κ. Λυσσαρίδη.

Στο ερώτημά του απαντώ κατηγορηματικά, όχι. Δε δεχόμαστε τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Δεν έχει σημασία ποιος το είπε πρώτος και ποιος το είπε δεύτερος, αλλά ξέρει πολύ καλά ο κ. Λυσσαρίδης ότι από την πρώτη στιγμή, όταν

ακόμα βρίσκονταν οι εκπρόσωποι και αρχηγοί των κομμάτων στη Νέα Υόρκη, το ΔΗΚΟ όχι μόνο κατέστησε σαφέστατη την άρνησή του να αποδεχτεί αυτά τα μέτρα, αλλά ίσως να είναι το πρώτο και σίγουρα είναι το μόνο που υπέβαλε έγγραφο με την αιτιολόγηση ότι ήταν απαράδεκτα. Έχω ακούσει ότι είχε κυκλοφορήσει το έγγραφο στη Νέα Υόρκη μεταξύ των αρχηγών των κομμάτων. Εγώ δεν ήμουν εκεί, όμως είναι γνωστό το έγγραφο. Αν δεν είναι, το λέω. Και όχι μόνο τότε, αλλά έκτοτε με επανειλημμένες και κατηγορηματικές δηλώσεις, με επιχειρηματολογία στο Εθνικό Συμβούλιο και με ανακοινώσεις στον τύπο είναι σαφέστατη η θέση του Δημοκρατικού Κόμματος ότι δε δέχεται τα ΜΟΕ. Και δε δέχεται καν ότι συνιστούν βάση για συζήτηση.

Ακόμα και πριν λίγες μέρες το ΔΗΚΟ, και πάλι με έγγραφό του, αναφέρθηκε στις εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων και έδωσε στην κυβέρνηση τους λόγους και τις απόψεις γιατί αυτές οι εκθέσεις και το περιεχόμενό τους καθίστούν, αν είναι δυνατό, ακόμα πιο απαράδεκτα τα μέτρα από αυτά που αρχικά είχαν εισηγηθεί.

Δε δέχομαι όμως το δίλημμα, γιατί είναι δίλημμα ψευδούς καθολικότητας, που θέτει ο κ. Λυσσαρίδης προς τη Βουλή ότι όσοι θα υπερψηφίσουν δέχονται τα μέτρα και όσοι δε δέχονται τα μέτρα πρέπει να καταψηφίσουν τους προϋπολογισμούς. Δε βλέπω το συνεπακόλουθο. Αν η Βουλή σε κάποιο στάδιο θέλει να επιφέρει πολιτειακή και πολιτική ρήξη, αν δηλαδή θέλει να εξαναγκάσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κυβέρνηση να πάρει άλλη θέση από αυτή που έχει πάρει πάνω στα ΜΟΕ, δεν είναι η καταψήφιση των προϋπολογισμών ο τρόπος και δεν είναι η μόνη τουλάχιστο θεραπεία που έχει να κάνει η Βουλή. Δε βλέπω με ποιο δικαίωμα μπορεί να τίθεται μπροστά στα Μέλη της Βουλής αυτό το δίλημμα στα πλαίσια της συζήτησης των προϋπολογισμών.

Έχω εξηγήσει τις θέσεις του ΔΗΚΟ όσον αφορά τη συνεργασία. Πίστευα ότι είπα με σαφήνεια ποια ήταν η θέση και ποια τα αίτια και οι λόγοι που το ΔΗΚΟ επέλεξε αυτή τη συνεργασία. Γιατί έκαμε την επιλογή μεταξύ της πορείας προς τη σίγουρη καταστροφή και της πορείας προς την ελπίδα για υποβοήθηση της πορείας προς κάποια σωτηρία. Είχα την εντύπωση ότι τα είπα καλά. Τουλάχιστον είμαι σίγουρος ότι τα είπα με σαφήνεια. Αν δεν κατάφερα να εξηγήσω τη θέση μας στους αγαπητούς συναδέλφους και επειδή σέβομαι την ικανότητά τους να κρίνουν και να αντιλαμβάνονται, τότε πρέπει να δεχτώ ότι δεν τα εξήγησα με όση σαφήνεια έπρεπε. Δε θα το επιχειρήσω ξανά, γιατί δεν έχω καλύτερα επιχειρήματα να προβάλω.

Θέλω να πω όμως ότι η θέση του Δημοκρατικού Κόμματος όσον αφορά τη συνεργασία είναι εκείνη την οποία έχουμε καθορίσει. Ότι δηλαδή θεωρούμε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και δικαίωμα έχει και την ελπίδα προσφέρει να δοκιμάσει τους δικούς του χειρισμούς, για να πετύχει το αποτέλεσμα που έχει τάξει. Εμείς πιστεύουμε ότι δε θα πετύχει για πολλούς και διάφορους λόγους, κυρίως όμως θα έλεγα ότι από τους χειρισμούς του τέως Προέδρου είχε προκαθοριστεί σε μεγάλο βαθμό αυτή η πορεία. Η θέση μας είναι σαφής και δεν επιδέχεται νομίζω αμφισβητήσεις.

Θέλω να πω και δυο λόγια για τη συνεχή επίκληση του ψηφίσματος 789 και των δήθεν καλύτερων μέτρων που προνοούσε εκείνο το ψήφισμα από αυτά που συζητούνται τώρα. Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός και δεν πρέπει να σταματήσουμε να υπενθυμίζουμε στους θιασώτες του ψηφίσματος 789 ότι το κύριο θέμα του ήταν η επικύρωση από το Συμβούλιο Ασφαλείας, για πρώτη φορά, των

ιδεών Γκάλι ως της μορφής λύσης του Κυπριακού. Αυτό ήταν το κύριο θέμα. Και όταν το μέγιστο είναι απαράδεκτο, δεν μπορούν τα επιμέρους να είναι λιγότερο καλά ή περισσότερο καλά. Ούτε τα Μέτρα Αποκατάστασης Εμπιστοσύνης που περιείχε το ψήφισμα 789 ήταν καλύτερα από αυτά που συζητούμε τώρα ή τουλάχιστον καμιά βεβαιότητα δεν υπάρχει ότι πάλι δε θα ήταν τα ίδια. Δεν υπήρχε το θέμα του αεροδρομίου; Μα την απάντηση τη δίνει ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας στην Έκθεσή του για όσους την έχουν διαβάσει. Ο κ. Ντενκτάς, είπε ο Γενικός Γραμματέας, έκρινε ότι ήταν πολύ σοβαρή η παραχώρηση των γειτονιών, πέντε τότε, του Βαρωσιού που θα "απελευθέρωνε" και ζήτησε σοβαρότερα ανταλλάγματα. Και προσθέτει ο Γενικός Γραμματέας: "Προς ικανοποίηση της απαίτησης του κ. Ντενκτάς κρίθηκε, αντί του αεροδρομίου της Γύμπου που απαιτούσε, ότι πρέπει να γίνουν διευθετήσεις όσον αφορά το αεροδρόμιο Λευκωσίας". Επομένως, είτε με το ψήφισμα 789 είτε με εκείνα τα μέτρα είτε με άλλα μέτρα, αυτή θα ήταν η κατάληξη που θα επέβαλλε ο Γενικός Γραμματέας. Ούτε υπάρχει καμιά διασφάλιση κατά πόσο οι γενικότητες της αναφοράς στα μέτρα στο ψήφισμα 789 δε θα κατέληγαν ακριβώς σε αυτά που έχουμε τώρα. Απαράδεκτα και τα μέτρα του ψηφίσματος 789, απαράδεκτα και τα σημερινά μέτρα. Και μεταξύ δύο απαράδεκτων μέτρων δεν υπάρχουν λιγότερο απαράδεκτα και περισσότερο απαράδεκτα. Και τα δύο είναι απαράδεκτα. Τέρμα. Με τη διαφορά ότι κοντά σε όλα τα άλλα θα είχαμε επικυρώσει και την ισχύ του ψηφίσματος 789 στην ολότητά του.

Λε θα συμφωνήσω επίσης με το σχόλιο του κ. Λυσσαρίδη όσον αφορά την αναβολή της συνάντησης των αρχηγών των κομμάτων με την κυβέρνηση της Ελλάδας. Δε μας πείθουν οι λόγοι που έδωσαν για την αναβολή και σίγουρα τα γεγονότα και οι εξελίξεις δεν πείθουν για την εγκυρότητά τους. Η ρευστότητά τους, αν υπήρχε, ήταν ένας ακόμα λόγος γιατί έπρεπε να είχε γίνει. Το γεγονός ότι θα αποκαλύπτονταν οι διαφωνίες; Ναι, είναι καιρός να πάψουν τα τετριμμένα για "πλήρη κατανόηση", "πλήρη συναντίληψη", "πλήρη ταυτότητα θέσεων", αν δεν υπάρχουν. Αν έχουμε διαφωνίες, να λεχθούν και να τις ξέρει και ο ελληνικός λαός και ο κυπριακός λαός. Δε νομίζω ότι η συγκάλυψη βοήθησε κανέναν ποτέ. Και μια λεγόμενη ενότητα πολιτικής γραμμής και τακτικής που βασίζεται πάνω σε εσφαλμένα δεδομένα και πάνω σε γενικότητες στηρίζεται απλούστατα στο χαμηλότερο κοινό παρονομαστή, που, για να είναι ο χαμηλότερος κοινά αποδεκτός παρονομαστής, είναι παρονομαστής χωρίς περιεχόμενο, χωρίς αντίκρισμα και χωρίς σημασία.

Θα τελειώσω σχολιάζοντας μια αναφορά ενός συναδέλφου επικριτική για το ότι, όταν μιλούσε, είτε οι συνάδελφοι Βουλευτές δεν ήταν στη Βουλή είτε δεν τον παρακολουθούσαν στη βαρυσήμαντη ομιλία του. Κατ' αρχήν τα θέματα που σε πολλές ομιλίες εγείρονται από το βήμα της Βουλής κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών είναι θέματα που, αν δε συζητούνται σε ολόκληρη τη διάρκεια του χρόνου σε διάφορες επιτροπές, και είναι καλώς γνωστά, σίγουρα έχουν συζητηθεί στην Επιτροπή Οικονομικών, η οποία συνεχίζει τη μελέτη των προϋπολογισμών για τρεις-τέσσερις μήνες.

Όσον αφορά την παρουσία των Βουλευτών, δεν είναι η παρουσία στα έδρανα που αναγκαστικά προσδίδει κύρος ή όχι στη συζήτηση, αλλά το περιεχόμενο των συζητήσεών μας. Και για όσους δεν ξέρουν τους λέω ότι τόσο στο αμερικάνικο κογκρέσο όσο και στο κοινοβούλιο της Αγγλίας, που ίσως είναι το κατ' εξοχήν κοινοβουλευτικό κοινοβούλιο, με κανονισμό επιτρέπεται η μη ύπαρξη απαρτίας στη συνέχιση των συζητήσεων, πλην της έναρξης. Η απαρτία σχηματίζεται στην έναρξη.

Αλλά δεν είναι υποχρεωτικό να παραμένουν οι Βουλευτές. Και όσοι έχουν παρακολουθήσει συζητήσεις στο αγγλικό κοινοβούλιο θα είδαν ότι είναι ζήτημα αν μετέχουν 20 Βουλευτές από τους 500 σε κάθε συζήτηση, εκτός αν είναι θέμα μεγίστης σημασίας.

Να πω και κάτι άλλο για τον αγαπητό συνάδελφο. Έχω παρακολουθήσει πολλές φορές και πρόσφατα το καλοκαίρι για αρκετές μέρες συζητήσεις στο αμερικάνικο κογκρέσο όπου υπήρχαν δύο μόνο μέλη του κογκρέσου στην αίθουσα, ένα μέλος που περιοδικά καλείτο να προεδρεύει και ο ομιλών. Και λέει "αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι" και γύρω γύρω η τηλεόραση δε δείχνει κανένα μέσα στην αίθουσα. Είναι αποδεκτό, διότι καταθέτει την ομιλία του στη Γραμματεία. Ακόμα είναι φορές που σηκώνεται και λέει "θέλω να καταθέσω στα πρακτικά της Βουλής την ομιλία μου" και κάθεται στη θέση του.

Δεν είναι λοιπόν η παρουσία, αλλά το περιεχόμενο των ομιλιών που προσδίδει κύρος στη συζήτηση. Το ίδιο ισχύει και αν η ομιλία κατορθώνει να ελκύει ακροατές Βουλευτές ή περισσότερο σημαντικό αν ελκύει την προσοχή τους. Αν δεν ελκύει, πιστεύω τα αίτια πρέπει να αναζητηθούν και στον εκάστοτε ομιλούντα.

Ευχαριστώ.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Επί προσωπικού θέματος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει προσωπικό θέμα, κύριε Χάσικε. Αν υπήρχε, θα το έκρινα, αλλά δε βλέπω να υπάρχει τίποτε το προσωπικό σε αυτά που είπε ο κ. Παπαδόπουλος. Δε θα δώσω το λόγο, διότι δεν έθεσε κανένα προσωπικό θέμα ο κ. Παπαδόπουλος. Έκανε μια γενική νύξη και έκανε μια εκτίμηση όσον αφορά την απαρτία ή μη.

Ο κ. Χριστόφιας.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ήταν αυτό το θέμα που τέθηκε. Με συγχωρείτε, αλλά νομίζω έχω το δικαίωμα.

Εγώ δεν έθεσα θέμα, όταν μιλούσα, για το κατά πόσο ήταν γεμάτα τα έδρανα ή όχι. Δεν ήταν αυτό νομίζω το θέμα που έθιξα. Εγώ εκείνο που είπα είναι το εξής: Μιλούμε από το βήμα της Βουλής και δεν ακούει κανένας κανένα. Όχι διότι απουσιάζουν ή μιλούν όσοι από εμάς παρευρίσκονται μέσα στην αίθουσα της Βουλής. Αυτό ήταν το θέμα που τέθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, είναι αυτό προσωπικό θέμα;

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Διότι ήμουν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι προσωπικό θέμα.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ας μου επιτραπεί πρώτα να κάμω ένα μικρό σχόλιο για το θέμα που εγέρθηκε τώρα ακριβώς. Στη δική μας Βουλή έχουμε κτίσει τα δικά μας ήθη και έθιμα και

έχουμε τους δικούς μας κανονισμούς λειτουργίας. Έτσι, χωρίς να ζητώ, προσωπικά τουλάχιστο, να είναι καθηλωμένοι όλοι οι Βουλευτές στη θέση τους όταν αγορεύουν συνάδελφοι, όταν συζητούνται οι προϋπολογισμοί, πιστεύω ειλικρινά ότι η κενή αίθουσα δε μας περιποιεί τιμή και πρέπει να το προσέξουμε, ανεξάρτητα του τι γίνεται στα άλλα κοινοβούλια.

Από την αγόρευση του κ. Παπαδόπουλου διερωτώμαι αν έχασε υπόθεση στο δικαστήριο. Ακόμα και μένα σχεδόν να με πείσει ότι τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης που έχουμε σήμερα μπροστά μας είναι εκείνα του ψηφίσματος 789! Ούτε λίγο ούτε πολύ. "Καλά, δεν ήταν το αεροδρόμιο μέσα και μπήκε, γιατί το ζήτησε ο Ντενκτάς". Μα χρειαζόταν πολιτική απόφαση, εφόσον το ζήτησε ο Ντενκτάς, για να δεχτούμε να μπει. Και δεχθήκαμε, κύριοι συνάδελφοι -ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας- να μπει το αεροδρόμιο ως αντάλλαγμα για τις γειτονιές του Βαρωσιού, όπως είπε ο κ. Παπαδόπουλος. Και αν με εκείνη τη συλλογιστική το ψήφισμα 789, που δεν περιείχε το αεροδρόμιο, σήμερα μετουσιώθηκε σε αυτό που έχουμε μπροστά μας, που είναι υποχρεωμένο και το κυβερνών κόμμα να πει ότι είναι το λιγότερο επικίνδυνο, άρα το ψήφισμα 789 δεν ήταν καλό. Κι εγώ λέω πως ούτε το ψήφισμα 550, το οποίο είναι σημαία όλων μας, δεν είναι καλό. Και ο λόγος είναι ότι το ψήφισμα 550 απαιτεί να επιστραφεί το Βαρώσι, να δοθεί στα Ηνωμένα Έθνη και να επιστρέψουν οι κάτοικοί του. Το ψήφισμα 550 σε κανένα σημείο του δε λέει ότι το Βαρώσι θα γίνει ζώνη ελεύθερου εμπορίου, όπως σήμερα προβλέπουν τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, με όλα τα συνεπακόλουθά τους. Κατά συνέπεια καταλαβαίνω τη συλλογιστική του κ. Παπαδόπουλου, αλλά εκείνο που δεν καταλαβαίνω είναι γιατί δεν κατάφερα να πειστώ και εγώ ακόμα!

Πέραν τούτου γίνεται μια προσπάθεια να δικαιολογηθεί η συνομολόγηση της συμφωνίας μεταξύ των δύο κομμάτων, η συγκυβέρνηση και οι χειρισμοί που γίνονται πανω στην ουσία του κυπριακού προβλήματος, χωρίς τάχατες να φέρει ευθύνη ούτε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά ούτε και το άλλο σκέλος της συγκυβέρνησης.

Ούτε λίγο ούτε πολύ μας λέχθηκε, όταν συζητούσαμε προεκλογικά και μετεκλογικά μάλιστα, ότι έγινε συμφωνία μεταξύ των δύο κομμάτων -είπε ο κ. Παπαδόπουλος- ο κ. Κληρίδης να απεγκλωβιστεί από τις ιδέες Γκάλι. Να τις ενταφιάσει. Αυτές τις ιδέες Γκάλι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι έτοιμος να τις συζητήσει και με πολλή σοβαρότητα και να αποτελέσουν τη βάση πάνω στην οποία θα διεξαχθεί η συζήτηση για τη λύση του κυπριακού προβλήματος.

Εδώ ακριβώς είναι ένα πολύ σοβαρό βήμα, είναι το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων, και πρέπει να τερματισθεί πλέον η διγλωσσία. Αν δεν είναι έτοιμος να συζητήσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τότε τι είναι έτοιμος να συζητήσει; Ο κ. Γκάλι φαίνεται ότι είναι πεπεισμένος, καθώς και τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, ότι είναι πάνω σε αυτή τη βάση που είναι έτοιμος να συζητήσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Πέραν τούτου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει δεσμευθεί σε συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου ότι θα πάει μεν να συζητήσει Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, αλλά θα απαιτήσει τη συζήτηση της ουσίας του Κυπριακού, αν θέλετε με προτεραιότητα στην ουσία του Κυπριακού. Έτσι συναποφασίσαμε ομόφωνα στο Εθνικό Συμβούλιο, μετά την εκλογή του κ. Κληρίδη.

Τι έγινε; Πέραν του ότι προειδοποιήθηκε από εμάς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ότι η εμπλοκή του αεροδρομίου δεν είναι ορθή και ότι θα πρέπει να πει στα Ηνωμένα Έθνη ότι "Κύριοι, είσαστε εκτός του ψηφίσματός σας και το αεροδρόμιο

δεν το αποδεχόμαστε", η απάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας ήταν "Μα είναι αργά πλέον, κύριε Χριστόφια. Θα έρθει χαρτί για το αεροδρόμιο". Κι αυτό ήταν στην τελευταία συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου πριν πάμε στη Νέα Υόρκη. Πέραν τούτου πήγαμε στη Νέα Υόρκη και καμιά συζήτηση επί της ουσίας του Κυπριακού δεν έγινε και συζητούμε εδώ και σχεδόν ένα χρόνο, όχι όμως τα ΜΟΕ τα οποία πρέπει να πούμε ότι δεν τα συζητήσαμε καν στο Εθνικό Συμβούλιο. Πλήρης άρνηση του κυβερνώντος κόμματος και του Προέδρου της Δημοκρατίας να συζητήσουμε την ουσία. Με ποιο, αν αγαπάτε, επιχείρημα: "Μα αφού ο Ντενκτάς θα τα απορρίψει και θα τον έχουμε στη γωνιά, γιατί να φανεί ότι εμείς διαφωνούμε μεταξύ μας;" Τα απορρίπτει ο Ντενκτάς; Η κ. Τσιλέρ επανειλημμένα δηλώνει ότι η Τουρκία αποδέχεται τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και αναμένουμε με κομμένη την ανάσα να πει το ναι και ο κ. Ντενκτάς.

Αν αυτά τα μέτρα είναι Τρίτος Αττίλας, αν οι ιδέες Γκάλι είναι απαράδεκτες, ούτε καν για συζήτηση κατά το Δημοκρατικό Κόμμα -και οι ιδέες Γκάλι αναφέρονται στην ουσία του κυπριακού προβλήματος- αν στην κοινωνικο-οικονομική πολιτική το Δημοκρατικό Κόμμα δεν πρόλαβε να συνομολογήσει μαζί με το Δημοκρατικό Συναγερμό την οποιαδήποτε συμφωνία ή διαφωνία με τη φιλοσοφία, έτσι λέχθηκε από το βήμα της Βουλής, τότε για ποιο πράγμα συμφωνεί το ΔΗΚΟ αυτή τη στιγμή με το ΔΗΣΥ και συγκυβερνά; Στο μοίρασμα των δέκα υπουργείων; Στο μοίρασμα των προέδρων των διοικητικών συμβουλίων των ημικρατικών οργανισμών και των μελών τους; Στο μοίρασμα άλλων θέσεων; Είναι ερωτήματα πολύ σημαντικά. Φαίνεται ότι μόνο σε αυτό έμεινε να συμφωνούν τα δύο κόμματα. Γι' αυτό με όλη την ειλικρίνεια και με όλη την προσπάθεια δεν πείσθηκα από την επιχειρηματολογία του κ. Παπαδόπουλου.

Επικριθήκαμε ακόμα, εμείς τουλάχιστον, έμμεσα πλην σαφώς και τώρα στη δευτερολογία του αγαπητού κ. Βάσου Λυσσαρίδη ότι δεν μπορεί να είμαστε αντιπολίτευση και να μην καταψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς. Μάλιστα συνδέθηκε αυτό και με τους χειρισμούς στο κυπριακό πρόβλημα. Λέχθηκε ότι η καθολική στάση κάθε πλευράς καθορίζεται κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών που αντανακλούν τη γενική φιλοσοφία της κυβέρνησης. Λέχθηκε ότι η έγκριση των προϋπολογισμών ισοδυναμεί με αποδοχή και προσυπογραφή της κυβερνητικής πολιτικής και κανένα επιχείρημα ή τέχνασμα δεν μπορεί να αλλοιώσει αυτή τη θέση. Αποδοκιμασία της οδηγεί αυτόματα σε καταψήφιση.

Είναι περιττό, κύριοι συνάδελφοι, να πω ότι διαφωνούμε με αυτή την απόλυτη άποψη. Η θέση αυτή δε λαμβάνει καθόλου υπόψη το γεγονός ότι είμαστε χώρα που ζει σε συνθήκες κατοχής. Διότι ο αγαπητός Βάσος είπε προηγούμενα ότι έψαξε να βρει στις διάφορες χώρες κατά πόσο υπάρχει τέτοιο προηγούμενο. Ψάχνοντας στις διάφορες χώρες δε θα βρούμε χώρα με προεδρικό σύστημα που να ζει σε συνθήκες κατοχής. Και πρέπει να το σημειώσουμε αυτό. Δε λαμβάνει υπόψη ότι στους προϋπολογισμούς περιλαμβάνονται, πέρα από τα κονδύλια της άμυνας, και κονδύλια για τους πρόσφυγες, τους εγκλωβισμένους, τους παθόντες, για την υγεία και την παιδεία, καθώς και κονδύλια για έργα ανάπτυξης. Όπως δικαιολογείται για κάποιους η υπερψήφιση των κονδυλιών για την άμυνα, για μας δικαιολογείται με τον ίδιο τρόπο η υπερψήφιση κονδυλιών για τους πρόσφυγες, τους εγκλωβισμένους, τους παθόντες, τους πολύτεκνους, για την υγεία και την παιδεία, γιατί και αυτά πιστεύω είναι άμυνα.

Είναι αλήθεια ότι μέσα από τους προϋπολογισμούς περνά, όχι συνολικά και όχι απόλυτα, αλλά εν μέρει, η γενικότερη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική πολιτική της κυβέρνησης. Είναι γι' αυτό που εμείς λέμε πως δίνουμε μια ευκαιρία στην κυβέρνηση, με την ψήφιση των προϋπολογισμών, αλλάζοντας ή καταψηφίζοντας κονδύλια που εκφράζουν και στο βαθμό που φαίνεται ότι εκφράζουν μια κοινωνικο-οικονομική πολιτική με την οποία εμείς δε συμφωνούμε, να ακολουθήσει μια διαφορετική πολιτική το 1994 και να δοκιμαστεί και αυτό που είπε ο κ. Αναστασιάδης μιλώντας από το βήμα της Βουλής. Αν δεν το πράξει η κυβέρνηση, εδώ είμαστε να την κρίνουμε, να την επικρίνουμε και γιατί όχι να καταψηφίσουμε, αν κρίνουμε ότι πρέπει, τους νέους προϋπολογισμούς.

Διαφωνούμε όμως ότι η καθολική, όπως λέχθηκε, στάση κάθε πλευράς καθορίζεται κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Εμείς λέμε ότι η καθολική στάση κάθε πλευράς καθορίζεται από τη συμπεριφορά της κατά το χρόνο που πέρασε και στο χρόνο που έρχεται -το χρόνο που πέρασε από την εκλογή του κ. Κληρίδη στο προεδρικό αξίωμα- πάνω στο Κυπριακό, πάνω στην εσωτερική διακυβέρνηση, πάνω στα νομοσχέδια οικονομικής και κοινωνικής φύσης που πέρασαν από αυτή τη Βουλή.

Εμείς δεν επιδείξαμε εξάμηνη ανοχή προς την κυβέρνηση Κληρίδη. 'Αλλοι το έπραξαν. Δεν τους κατηγορήσαμε γι' αυτό. Κρίναμε ότι έτσι νόμιζαν σωστό και σεβαστήκαμε αυτή την ανοχή που επέδειξαν. Τους θεωρούμε αντιπολίτευση. Δεν τους χαρακτηρίσαμε αντιπολίτευση που συμπολιτεύεται και λέμε ότι είμαστε έτοιμοι, ως αντιπολίτευση, από κοινού να συντονίσουμε τα βήματά μας.

Εμείς, κατακρίνοντας την κυβέρνηση για τα νέα δόγματα που θεωρούμε ότι υποβιβάζουν την οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κυπριακής κυβέρνησης, δεν κατακρίναμε άλλους που τα επικρότησαν και χειροκρότησαν την κυβέρνηση, γιατί συνομολόγησε αυτά τα δόγματα, και συνεχίζουμε να τους θεωρούμε αντιπολίτευση.

Ειρήσθω εν παρόδω, για να μην επανέρχομαι, θέλω να πω στον έντιμο κ. Γεωργίου ότι φαίνεται πως δεν είναι μόνο το ΑΚΕΛ που προβληματίζεται γι' αυτά τα δόγματα και έχει αντίθετη άποψη, αλλά έχει και κόσμο στον ελλαδικό χώρο και μάλιστα ειδήμονες, όπως ο κ. Χρίστος Ροζάκης, ο οποίος είναι καθηγητής του Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Διαβάζω από την "Ελευθεροτυπία", τη συγκυβερνούσα "Ελευθεροτυπία", το άρθρο του κ. Ροζάκη, το οποίο αναδημοσιεύεται.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Δεν είναι αυτό το θέμα. Το θέμα είναι αν το ΑΚΕΛ δέχεται τον εθνικό ρόλο ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, παρακαλώ, μη διακόπτετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Με συγχωρείτε πάρα πολύ. Αφήστε με και θα φθάσω και στον εθνικό ρόλο της Ελλάδας· μην έχετε έγνοια. Λίγη υπομονή.

Χαρακτηρίζει το κυπριακό κράτος "μείζονα κατάκτηση που καλούμαστε προς το παρόν να διαφυλάξουμε και εμείς οι 'Ελληνες" λέει ο κ. Ροζάκης. Και στην πορεία λέει επικριτικά: "Αυτό δε θα γίνει μέσα από σχήματα που υποδεικνύουν αμφισβήτηση της χωριστής υπόστασης της Δημοκρατίας: ο ενιαίος αμυντικός χώρος, που υπαινίσσεται ένα ξεπέρασμα των διεθνοπολιτικών διακρίσεων, με την αφαίρεση

από τη Δημοκρατία μιας εγγενούς ιδιότητας πλήρους κρατικής υπόστασής της. Δεν είναι ο μόνος τρόπος κατασφάλισης της άμυνας της Κύπρου." Το ίδιο λέει για το "συναποφασίζουμε".

Θα πω και δυο λόγια για το αν το ΑΚΕΛ αποδέχεται τον εθνικό ρόλο της Ελλάδας. Μάλιστα, τον αποδέχεται, αλλά το θέμα είναι πώς εκφράζεται κατά περιόδους αυτός ο εθνικός ρόλος και πώς τον εκφράζουν και εκείνοι οι οποίοι αναμασούν συνεχώς τη λέξη "Ελλάδα" ασκώντας πολιτική; Εμείς λέμε ότι αυτός ο εθνικός ρόλος σήμερα θα είναι αποφασιστικός, θα είναι αποτρεπτικός, θα είναι βοηθητικός στις προσπάθειές μας να απαλλαγούμε από την κατοχή, χωρίς βαρύγδουπα δόγματα για "συναποφασίζουμε" και για ένταξη της Κύπρου στον αμυντικό χώρο της Ελλάδας, που υπονοεί αυτά που λέει ο κ. Ροζάκης. Τα είπα αυτά ως παρένθεση, για να μην επανέλθω.

Τα πράγματα, συνάδελφοι, δεν μπορεί να είναι μαύρο και άσπρο, όταν μιλάμε για αντιπολίτευση και συμπολίτευση και όταν μιλάμε για τους προϋπολογισμούς του κράτους. Εκείνο που κατά τη γνώμη μας προέχει αυτή τη στιγμή δεν είναι οι διαξιφισμοί μεταξύ των τμημάτων της αντιπολίτευσης για το ποιος είναι πραγματική αντιπολίτευση ή ποιος ασκεί περισσότερη αντιπολίτευση. Εκείνο που κατά την άποψή μας προέχει είναι ένας διάλογος μεταξύ των δυνάμεων της αντιπολίτευσης και ένας συντονισμός των δυνάμεων της αντιπολίτευσης, είτε αυτές εκπροσωπούνται στη Βουλή είτε όχι.

Έρχομαι τώρα να σχολιάσω, είτε το θέλω είτε όχι, την ομιλία του κ. Μάτση. Μιλώντας για το Κυπριακό, ο κ. Μάτσης επιχείρησε να κάμει μια ιστορική αναδρομή του προβλήματος. Βέβαια άρχισε από την περίοδο μετά το πραξικόπημα και την εισβολή. Αυτό απλά το σημειώνω, υπενθυμίζοντας ότι η οποιαδήποτε ιστορική αναφορά, για να είναι ουσιαστική, δεν μπορεί, κατά την άποψή μου, παρά να μνημονεύει και το πραξικόπημα.

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ χρησιμοποίησε τη μέθοδο του προκατόχου του, του σημερινού Προέδρου της Δημοκρατίας, κ. Κληρίδη. Όπως ο κ. Κληρίδης στην κατάθεσή του επιρρίπτει ευθύνες στο Μακάριο και σε όλους τους άλλους, βγάζοντας τον εαυτό του λάδι, "κούππα άπαννη" που λέμε στη γλώσσα μας, έτσι και ο κ. Μάτσης, επικαλούμενος προσωπικές του θέσεις του 1977, κάνει το ίδιο για τον εαυτό του και κατά προέκταση για το κόμμα του. Το μήνυμα του κ. Μάτση είναι ότι ο ΔΗΣΥ δε φέρνει καμιά ευθύνη για τους εκάστοτε χειρισμούς και τις υποχωρήσεις που έκαμε η πλευρά μας μέχρι να φθάσουμε στις ιδέες Γκάλι και τα ΜΟΕ. Φυσικά μας λέει πως ούτε για τις ιδέες Γκάλι ούτε για τα ΜΟΕ φέρνει ευθύνη ο ΔΗΣΥ.

Θα επιχειρήσω, για λόγους αποκατάστασης της ιστορικής μνήμης ή για να βοηθήσω τουλάχιστο, να υπενθυμίσω ορισμένα περιστατικά από την πολιτική μας ζωή, τα οποία είναι σημαντικά και συνετέλεσαν στο να καταλήξει η κατάσταση στο Κυπριακό στα σημερινά δεδομένα.

Ο κ. Κληρίδης, ο ιδρυτής του Δημοκρατικού Συναγερμού και ως πέρσι το Φεβράρη πρόεδρός του και σήμερα επίτιμος πρόεδρός του, μετά το πραξικόπημα και την εισβολή πρώτος μίλησε για διζωνική ομοσπονδία. Τότε, που η επίσημη θέση του Μακάριου και της πλευράς μας γενικότερα ήταν η πολυπεριφερειακή ομοσπονδία. Πρώτος ο κ. Κληρίδης ως συνομιλητής έδωσε στον Ντενκτάς προτάσεις, παρά την απόφαση που υπήρχε να μη δώσουμε πρώτοι προτάσεις. Ο κ. Κληρίδης, μετά που ίδρυσε το ΔΗΣΥ και ήταν πρόεδρός του, υποστήριξε την παραμονή των τουρκικών

στρατευμάτων και την κάθοδο ισάριθμων ελληνικών στρατευμάτων, 5 000 από κάθε πλευρά. Τον ακολούθησε σε αυτή τη θέση η κυρία Ρίτσγουεϊ, αν θυμάστε, και η κυρία Τσώκερ. Βέβαια τον ακολούθησαν στην πορεία και τα Ηνωμένα Έθνη σε διάφορες προτάσεις. Ο κ. Κληρίδης για χρόνια υποστήριζε ότι στα πλαίσια της διζωνικής ομοσπονδίας δεν είναι δυνατό να επιστρέψουν όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια και τις περιουσίες τους. Υποστήριζε ακόμα ότι χωρίς σοβαρές υποχωρήσεις στις διάφορες πτυχές του Κυπριακού δεν ήταν δυνατό να εξευρεθεί λύση.

Αυτά τα υποστήριξε, την ίδια ώρα που μνημόνευε τον Παρθενώνα και έκανε σλόγκαν του το "την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω". Οι ξένοι βέβαια άκουαν με κατανόηση τα συνθήματα αυτά του κ. Κληρίδη, δεν τα κρατούσαν, αλλά κρατούσαν τις υποχωρήσεις που πρότεινε και τις έντασσαν σε προτάσεις. Αυτές οι απόψεις του κ. Κληρίδη εντάχθηκαν στο έγγραφο Κουεγιάρ του Γενάρη του 1985, μετά τις εκ του σύνεγγυς συνομιλίες. Και μετά ο Πρόεδρος απέρριψε αυτά που συμφώνησε -τους λόγους τους ανέλυσε ο ίδιος- για να τα δεχτεί -εμείς πιστεύουμε σε χειρότερη μορφή- το 1986 με το ενοποιημένο έγγραφο. Πάνω σε αυτό το έγγραφο ή και πάνω σε αυτό το έγγραφο στηρίχθηκαν οι ιδέες Γκάλι τις οποίες επικρίνει ο έντιμος συνάδελφος κ. Μάτσης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Τον Απρίλη του 1985.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαρκίδη, αν θέλετε να μιλήσετε μετά, θα σας δώσω το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Τον Απρίλη του 1985. Η ουσία είναι η ίδια, κύριε Μαρκίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, σας παρακαλώ, μην κάνετε διάλογο. Προχωρήστε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εσάς τι σας ενοχλεί, κύριε Πρόεδρε; Είναι μια ιστορική πραγματικότητα και πρέπει να διορθωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαρκίδη, όταν τελειώσει ο ομιλητής, μπορείτε να κάνετε όποια διόρθωση θέλετε, αλλά δεν μπορεί να γίνει διάλογος.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δεν κάνουμε διάλογο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρά την επίκρισή σας, ευχαριστώ τον κ. Μαρκίδη που λέει μια ακρίβεια. Είναι θέμα ιστορικής μνήμης.

Ειρήσθω εν παρόδω ότι οι ιδέες Γκάλι που δε μας ικανοποιούν όπως έχουν, και ασφαλώς δε μας ικανοποιούν, είναι καλύτερες σε πολλά σημεία από το ενοποιημένο έγγραφο.

Ο κ. Μάτσης παρουσίασε τις ιδέες Γκάλι και τα ΜΟΕ σαν αποτέλεσμα της πολιτικής της προηγούμενης κυβέρνησης. Σαν να μην παρέλαβε τίποτε, καμιά διαδικασία και καμιά διεργασία στο Κυπριακό η προηγούμενη κυβέρνηση. Μα αυτή η πολιτική, η πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης, όπως επί τεσσεράμισι χρόνια

μας έλεγε ο κ. Κληρίδης, ήταν η δική του πολιτική, η πολιτική του ΔΗΣΥ. Έτσι μας έλεγε, ότι η πολιτική του κ. Βασιλείου ήταν η πολιτική του ΔΗΣΥ. Διερωτώμαι γιατί κάποιοι προσπαθούν να μειώσουν τις επικρίσεις μου προς το ΔΗΣΥ και στην κυβέρνηση.

Όσο για τα ΜΟΕ τα οποία συζητούνται σήμερα και τα οποία ο κ. Μάτσης χαρακτήρισε επικίνδυνα -και είναι επικίνδυνα- αυτά τα μέτρα είναι "παιδί" του κ. Κληρίδη και κανενός άλλου. Είναι ο κ. Κληρίδης που δέχθηκε να εισαχθεί στα μέτρα το αεροδρόμιο Λευκωσίας ως αντάλλαγμα για το Βαρώσι. Είναι ο κ. Κληρίδης που δέχθηκε να γίνει το πακέτο για το Βαρώσι αυτό που είναι σήμερα και κανένας άλλος. Είναι ο κ. Κληρίδης που δέχθηκε να συζητούνται μόνο τα ΜΟΕ όπως είναι σήμερα και να μη συζητείται η ουσία του Κυπριακού και κανένας άλλος. Και είναι ο κ. Κληρίδης και ο ΔΗΣΥ που πρέπει να αναλάβουν τις ευθύνες τους γι' αυτή την εξέλιξη.

Είμαι υποχρεωμένος να σχολιάσω και ορισμένα τουλάχιστον από τα λεχθέντα από τον έντιμο συνάδελφο κ. Ιεροδιακόνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, αν μου επιτρέπετε, υπήρχε μια συμφωνία κυρίων οι δευτερολογίες να είναι τουλάχιστο διάρκειας μισής ώρας. Βέβαια, αν θέλετε, μπορείτε να συνεχίσετε, αλλά λέω ότι υπήρχε μια τέτοια συμφωνία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Θέλω ακόμα πέντε ή έξι λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Λυπούμαι, αλλά δεν μπορώ να αφήσω "μισοδότζιν" τη δευτερολογία μου. Καταλαβαίνω το πρόβλημα.

(Σχολιάζουν οι Βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, εγώ απλώς υπενθύμισα ότι υπήρχε μια τέτοια συμφωνία, αλλά τίποτε δεν εμποδίζει κανέναν να την παραβεί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Μα, εφόσον απαντώ σε συναδέλφους, κύριοι συνάδελφοι, πώς μπορούσαν να λεχθούν στην πρωτολογία μου;

Τα όσα είπε ο κ. Ιεροδιακόνου για να αποδείξει το δήθεν δογματισμό του ΑΚΕΛ, λυπούμαι να παρατηρήσω ότι απευθύνονται σε εκείνους που ζουν ακόμα με τη σκέψη των δεκαετιών του '30 και του '40 ή το πολύ του '50. Τότε που ούτε λίγο ούτε πολύ θεωρούσαν τα μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος και κατόπιν του ΑΚΕΛ ανθρωποφάγους. Να θέλει ο Κύπριος ένα σπίτι μοναδικό κι αυτό να μην είναι δικό του, να έχει μιας μάρκας αυτοκίνητο που θα σχεδιάσει ο άλφα ή ο βήτα γραφειοκράτης, που είπε ο κ. Ιεροδιακόνου στην ομιλία του, αυτό κατά τη γνώμη μου είναι τουλάχιστον υποτίμηση της νοημοσύνης του μέσου σύγχρονου Κυπρίου.

Το ΑΚΕΛ ουδέποτε μίλησε για μονοταξική κοινωνία. Το ΑΚΕΛ μιλά για αταξική κοινωνία, που θα είναι αποτέλεσμα ολόπλευρης δημοκρατίας, για μια κοινωνία της πλήρους ισότητας και του πλήρους σεβασμού της ανθρώπινης

προσωπικότητας, στην οποία θα οδηγηθούμε μέσα από την ιστορική εξέλιξη, μετά από πολλές ιστορικές και ταξικές ανακατατάξεις και σε χρόνο που κανένας δεν είναι δυνατό να προβλέψει. Εν πάση περιπτώσει αυτά δεν είναι για το παρόν, είναι για το απώτερο μέλλον και μάλιστα φαίνεται ότι θα είναι και μακρινό αυτό το μέλλον.

Το ΑΚΕΛ ουδέποτε στα χρόνια της ανεξαρτησίας υποστήριξε εξοντωτική ταξική αντιπαράθεση. Το αντίθετο, διαπιστώνοντας την πολυταξικότητα της κοινωνίας μας, που αντικειμενικά υπάρχει έξω από τη θέληση του οποιουδήποτε, συμπεριφέρθηκε πάντοτε με γνώμονα το εθνικό συμφέρον. Υπερασπιζόμενο τα συμφέροντα των εργαζομένων προσπαθούσε πάντοτε και έθετε και θα συνεχίζει να θέτει το εθνικό συμφέρον πάνω από το ταξικό, έχοντας υπόψη ότι από το 1960 η ανεξαρτησία μας ήταν κολοβωμένη και από το 1974 έχουμε και τούρκικη κατοχή.

Αποκορύφωμα της υπεύθυνης αυτής στάσης του ΑΚΕΛ ήταν η θέση μας και η πολιτική μας μετά το πραξικόπημα και την εισβολή στα κοινωνικο-οικονομικά ζητήματα, όταν καλέσαμε τους εργαζόμενους σε συνειδητή υποχώρηση και καταστολή κατακτήσεων και δικαιωμάτων. Αυτή η πολιτική έχει αποβεί σωτήρια για την οικονομία του τόπου και για την αστική τάξη, την οποία μέσα από την ομιλία του κ. Ιεροδιακόνου παρουσιαζόμαστε να θέλουμε να την εξοντώσουμε.

Εκείνο που είπαμε στην ομιλία μας και το οποίο χρησιμοποίησε ο έντιμος συνάδελφος δεν είναι ότι εμείς επιδιώκουμε ολομέτωπη ταξική σύγκρουση. Εμείς δεν επιδιώκουμε κάτι τέτοιο. Απλά κάναμε την αντικειμενική διαπίστωση ότι εκεί οδηγεί η αντιλαϊκή πολιτική της σημερινής κυβέρνησης. Και μακάρι να διαψευστούμε.

Το θέμα λοιπόν δεν είναι καθόλου θεωρητικό ούτε για μαρξιστικές θεωρήσεις. Το θέμα είναι καθαρά πρακτικό. Είναι θέμα πολιτικής που ακολουθείται από τους σημερινούς κυβερνώντες. Μιας πολιτικής που, αν συνεχιστεί και δεν αναθεωρηθεί, θα κάμει τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους. Αυτούς τους φτωχούς που η πολιτική σας θα τους κάμει φτωχότερους, ναι, θα τους υπερασπιστούμε με συνέπεια, παρά τα θεωρητικά λογοπαίγνια του συναδέλφου κ. Ιεροδιακόνου. Όσο για το δογματισμό, ας αναζητήσει ο κ. Ιεροδιακόνου αλλού το δογματισμό -εγώ θα έλεγα και στο κόμμα του ακόμα- αντί να τον ψάχνει στο σημερινό ΑΚΕΛ.

Είναι δογματισμός, όταν το ΑΚΕΛ εισηγείται στον Υπουργό Οικονομικών μέτρα για αντιμετώπιση των προβλημάτων της οικονομίας, με Πρόεδρο τον κ. Κληρίδη, με συγκεκριμένο υπόμνημα -της καπιταλιστικής και πλουραλιστικής μας οικονομίας- και ο Υπουργός ουσιαστικά αρνείται διάλογο και αποφεύγει κάθε συζήτηση; Πού είναι ο δογματισμός; Στο ΑΚΕΛ ή στη στάση του Υπουργού και στη στάση της κυβέρνησης; Είναι δογματισμός, όταν το ΑΚΕΛ, παρά την αντίθεσή του στην εισαγωγή του ΦΠΑ, τελικά δέχθηκε με τη φορολογική μεταρρύθμιση το ΦΠΑ και συνέβαλε αποφασιστικά στο να είναι μόνο 5%, με μηδενικό συντελεστή πάνω σε είδη πρώτης ανάγκης; Τον οποίο βέβαια ΦΠΑ αμέσως μετά την εκλογή του κ. Κληρίδη οι συνάδελφοι του ΔΗΣΥ μερίμνησαν να τον κάνουν 8% για λόγους φιλολαϊκούς! Τέτοια παραδείγματα είναι πολλά. Όσα πρότεινε ο κ. Βασιλείου και δε δέχθηκε το ΑΚΕΛ και δεν μπόρεσε ο κ. Βασιλείου να κάνει ένεκα της αντίθεσης του ΑΚΕΛ. Τέτοια παραδείγματα μπορώ να αναφέρω πολλά.

Όσο για τον άκρατο κρατισμό τον οποίο μας αποδίδει ο κ. Ιεροδιακόνου, ας κάμει τον κόπο να μελετήσει το προγραμματικό μας ντοκουμέντο "Η δική μας αντίληψη για το σοσιαλισμό" και θα διαπιστώσει ακριβώς το αντίθετο.

Το ΑΚΕΛ είναι απαλλαγμένο από το δογματισμό και ιδιαίτερα σήμερα. Δογματισμός είναι, κύριοι συνάδελφοι, να επιμένει ο ΔΗΣΥ ότι η ΕΟΚΑ Β' είναι άμοιρη ευθυνών για το πραξικόπημα. Δογματισμός είναι να επιμένει ο ΔΗΣΥ ετσιθελικά να αποκαταστήσει τους 62 του πραξικοπήματος, την ώρα που η καταπληκτική πλειοψηφία του λαού και η καταπληκτική πλειοψηφία αυτής της Βουλής λένε όχι. Δογματισμός είναι να επιμένει ο ΔΗΣΥ να φέρει ελληνική μεραρχία στην Κύπρο, την ώρα που αποδεδειγμένα δε συμφέρει στην Κύπρο ούτε στην Ελλάδα ούτε είναι πρακτικά δυνατό να σταλεί μεραρχία. Δογματισμός είναι να επιμένει ο ΔΗΣΥ ότι είναι αλάθητο κόμμα. Ουδείς αλάθητος, κύριοι συνάδελφοι. Το ΑΚΕΛ τουλάχιστο δεν ισχυρίζεται ότι είναι αλάθητο. Γι' αυτό και το μήνυμα που γίνεται προσπάθεια να περάσει ότι η σημερινή κυβέρνηση τα κάνει όλα καλά και όλα ωραία μόνο αυτούς που το ισχυρίζονται αφήνει εκτεθειμένους και μόνο αυτοί μπορούν να χαρακτηριστούν δογματικοί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, θα σας άναβα τα κόκκινα φωτάκια, αλλά για σας τα κόκκινα είναι πράσινα, κατά συνέπεια θα συνεχίζατε ακόμα περισσότερο.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές; Ο κ. Μάτσης.

Αν θα συνεχιστεί η συνεδρία, θα προεδρεύσει ο κ. Λυσσαρίδης, διότι έχουμε προσκεκλημένους την Επιτροπή της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης για το Κυπριακό στις 8.30 μ.μ. και είναι θέμα συνέπειας απέναντι στους ξένους μας. Απλώς το αναφέρω, διότι μετέχουν και αρκετοί από εσάς στην επίσημη εκδήλωση.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είχα προσχεδιασμένη ομιλία στις 7.30 μ.μ. στη Λάρνακα, αλλά φαίνεται ότι στις 8.00 μ.μ. θα πρέπει να κάμω ομιλία στη Βουλή. Δεν είχα πρόθεση να δευτερολογήσω, αλλά ασφαλέστατα οι υπαινιγμοί και οι αναφορές του κ. Χριστόφια δεν μπορεί να με αφήσουν καθόλου ασυγκίνητο.

Υπαινίχθη ο έντιμος συνάδελφος ότι πολύ λανθασμένα άρχισα την αναφορά μου στο Κυπριακό από το 1974. Άρχισα από το 1974, και συγκεκριμένα από την προδοσία του 1974, διότι από εκεί άρχισαν ουσιαστικά τα δεινά της Κύπρου ολόκληρης και ιδιαίτερα του κυπριακού ελληνισμού. Αν επρόκειτο να συζητήσουμε το Κυπριακό, κύριε Πρόεδρε, θα μεταφερόμουν πολύ πολύ νωρίτερα. Θα μεταφερόμουν στην έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα, όταν σύσσωμος ένας λαός, με την ψυχή στο στόμα, αναμετρήθηκε χωρίς φόβο με την αποικιοκρατία και πορεύτηκε χωρίς κανένα γογγυσμό προς την αγχόνη, προς τα υπόγεια κρησφύγετα και ανατινάχθηκε για τη σωτηρία και την ελευθερία αυτού του λαού. Και ήταν κάτι που επιβαλλόταν να ξεκινήσει, διότι υπήρχε η άρνηση της αποικιοκρατίας τότε να δικαιώσει ένα λαό ο οποίος ενσυνείδητα συμμετείχε στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο για την ελευθερία της ανθρωπότητας και τη νίκη κατά του ναζισμού. Σ' αυτό τον αγώνα, μετά από τέσσερα ολόκληρα χρόνια νίκης ουσιαστικά του απελευθερωτικού πνεύματος, δυστυχώς η ηγεσία του ΑΚΕΛ δεν έλαβε μέρος. Αντίθετα, αν ο αγώνας δεν

έληξε πιο αίσια και οδηγηθήκαμε στα μειονεκτήματα της Ζυρίχης, είναι ουσιαστικά για δύο παράγοντες, είναι γιατί η αποικιοκρατία στηρίχτηκε σε δύο δεδομένα: στη διοργάνωση της τουρκοκυπριακής υπηρεσίας για αντίδραση στον απελευθερωτικό αγώνα και στη συμπαράσταση της ηγεσίας του ΑΚΕΛ.

Δεν είχα καμιά πρόθεση να ανοίξω αυτό το κεφάλαιο και δεν είναι πρόθεσή μου να ενδιατρίψω τώρα πάνω σ' αυτό το κεφάλαιο. Αλλά δε δέχομαι ότι η έναρξη της ομιλίας μου από το 1974 είχε οποιαδήποτε άλλη σκοπιμότητα παρά την ουσιαστική αναφορά ότι το 1974 αποτελεί την αφετηρία για τη σημερινή δεινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο τόπος μας. Αν μεταφερόμουν λίγο νωρίτερα και εντόπιζα λάθη και Κληρίδη και Μακαρίου και ΑΚΕΛ και όλων μας, θα μπορούσα να απαριθμήσω σωρεία τέτοιων λαθών. Διότι όλοι μας είμαστε ένοχοι λαθών, κύριε Πρόεδρε, για όσα διαπράχθηκαν, διότι υπερτέρησε κατά τη διάρκεια αυτών των ετών η προσωπική φιλοδοξία, τα προσωπικά συμφέροντα και δεν κρατήθηκε ψηλά η αναγκαιότητα του πνεύματος του να συντηρήσουμε το κράτος, να συντηρήσουμε την Κυπριακή Δημοκρατία, που ήταν το οχυρό και το προπύργιο από το οποίο όλοι έπρεπε να δώσουμε τη μάχη του μέλλοντος. Δε θα αναφερθώ επομένως σε γεγονότα τα οποία τώρα, αν τα καταμετρήσω, θα βαρύνουν όλους και ασφαλέστατα και την ηγεσία του ΑΚΕΛ, χωρίς να εξαιρώ ποσώς κανένα. Διότι όλοι είναι ένοχοι.

Θα ενδιατρίψω όμως με ιδιαιτερότητα, κύριε Πρόεδρε, στις ιδέες Γκάλι και το 789, που έγινε το επίκεντρο της αντιπαράταξης όλων μας. Θέλω να υπενθυμίσω στους έντιμους συναδέλφους, όσους συμμετείχαν στο Εθνικό Συμβούλιο, ότι, όταν επί προεδρίας Βασιλείου γινόταν ο διακοινοτικός διάλογος ή οι επαφές με τους εκπροσώπους του Γενικού Γραμματέα, κατ' επανάληψη, τουλάχιστον προσωπικά, ρώτησα τον Πρόεδρο αν είχε αποδεχθεί όλα αυτά τα πράγματα τα οποία μας παρουσίαζε ότι του εξέθεταν, είτε ο κ. Φεϊσέλ είτε οποιοσδήποτε εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα. Θυμούνται όλοι όσοι βρίσκονταν στο Εθνικό Συμβούλιο ότι η μόνιμη θέση του κ. Βασιλείου ήταν ότι "Όχι, δεν τα αποδέχθηκα. Απλώς τα συζητώ για να τα ανατρέψω, για να τα διαφοροποιήσω".

Ποια ήταν η κατάληξη, κύριε Πρόεδρε; Η κατάληξη ήταν το 789, χωρίς διαφοροποιήσεις, με τα φοβερά αρνητικά σημεία τα οποία περιέχει και τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης τα οποία περιλαμβάνει. Είναι με αυτή την αφετηρία που βρισκόμαστε όλοι προ των ακόλουθων διλημμάτων: Πώς αντιμετωπίζουμε το μέλλον; Πώς γράφουμε μια πιο ελπιδοφόρα σελίδα για το μέλλον ολόκληρης της Κύπρου; Αν το 789 δε διαφοροποιηθεί επί ουσιαστικών πτυχών, δεν μπορεί να ανοίξει το δρόμο για σωτήρια λύση του κυπριακού προβλήματος. Θα οδηγήσει σε αυτό το οποίο ο ίδιος ο προηγούμενος εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα, ο κ. Γκόμπι, προδιέγραψε, με επιστολή που απέστειλε. Θα οδηγήσει τις δύο κοινότητες σε αντιπαράταξη. Και κανένας μας δεν επιθυμεί σήμερα οποιασδήποτε μορφής αντιπαράταξη με τους Τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας. Θέλουμε η λύση την οποία θα επιτύχουμε να είναι λειτουργικά σωστή, να είναι βιώσιμη και να εξασφαλίζει βασικές αρχές δικαίου και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πώς θα τα εξασφαλίσουμε αυτά, κύριοι συνάδελφοι, αν δε συζητήσουμε όχι με αντιπαράθεση μεταξύ μας, αλλά με συναδελφωμένη επιμέτρηση των ευθυνών μας και ανάλυση των δεδομένων για ανατροπή αυτών των αρνητικών δεδομένων; Πώς θα τα εξασφαλίσουμε, αν δε συνεργαστούμε όλοι ομαδικά, ψυχή τε και σώματι, και το ΑΚΕΛ και ο Συναγερμός και η ΕΔΕΚ και το ΔΗΚΟ και όλοι μας;

Και ερωτώ: Αν δε διαφοροποιηθούν οι ιδέες Γκάλι, πώς μπορούμε να μπούμε στην Ευρώπη; Ερωτώ τον κ. Χριστόφια. Ίσως όμως να είναι ο πιο αναρμόδιος να απαντήσει, διότι το ενδιαφέρον του για είσοδό μας στην Ευρώπη είναι περιορισμένο, αν όχι και μηδενισμένο. Ήταν αντίπαλος αυτής της ιδέας για δεκαετίες και είναι με επιφύλαξη τώρα, κάτω από την πίεση των διεθνών πραγματικοτήτων, που τοποθετείται κάπως ευνοϊκότερα πάνω στα πράγματα.

Δεν μπαίνουμε, κύριοι, στην Ευρώπη με τις ιδέες Γκάλι, ως έχουν σήμερα μπροστά μας. Είναι αναγκαίο, και σ' αυτό εμείς επιμείναμε με πολλή έμφαση, να βρούμε τρόπους να δραστηριοποιήσουμε την Ευρώπη και να τη φέρουμε την Ευρώπη σε παράλληλη πορεία με τη διεξαγωγή του διακοινοτικού διαλόγου. Και η ανάδειξη ή ο διορισμός παρατηρητή είναι επίτευγμα υπό αυτά τα δύσκολα δεδομένα στα οποία βρισκόμαστε. Δεν αντιλαμβανόμαστε αυτή την αποτελεσματικότητα του διορισμού του παρατηρητή της Ενωμένης Ευρώπης; Μα, αν δεν την αντιλαμβανόμαστε, ας σκεφτούμε πώς αντέδρασε η ίδια η Τουρκία στο διορισμό. Αρνήθηκε να το συζητήσει. Αρνείται να συζητήσει τον παρατηρητή και έχει το θράσος η Άγκυρα να έχει καθοριστική πορεία πλεύσης την ένταξή της στην Ενωμένη Ευρώπη.

Είμαστε, κύριοι συνάδελφοι, υποχρεωμένοι να συζητήσουμε τις ιδέες Γκάλι. Είναι ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας και δεν έχουμε την πολυτέλεια να απορρίπτουμε κανένα ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, είτε μας αρέσει είτε δε μας αρέσει. Και ασφαλέστατα το 789 ούτε μας ενθουσιάζει ούτε μας συγκινεί ούτε και μας αρέσει, όπως και τα προηγούμενα ψηφίσματα τα οποία -και λυπούμαι που το αναφέρω- ψηφίστηκαν το ένα μετά το άλλο από το Συμβούλιο Ασφαλείας στην πενταετία του κ. Βασιλείου. Καθένα από αυτά τα ψηφίσματα έχει και ένα νέο στοιχείο ουσιαστικής οπισθοδρόμησης επί της ουσίας του κυπριακού προβλήματος. Και είναι μεγάλη η ευθύνη όλων μας με συστηματική συντονισμένη προσπάθεια να ανατρέψουμε αυτά τα δεδομένα.

Είναι επομένως και τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, με την επιπρόσθετη εισαγωγή του αεροδρομίου, μέρος του 789. Και είναι αυτό το ψήφισμα για το οποίο ο προηγούμενος Πρόεδρος όχι μόνο παρέμεινε αδρανής, αλλά και περιφέρθηκε ανά την υδρόγειο να το προαγάγει και έπεισε και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ομόφωνα να το υιοθετήσει. Μπορούσε να αρνηθεί η Ευρωβουλή εισήγηση του Προέδρου της Δημοκρατίας να υιοθετήσει το 789; Και μπορούσε να το πράξει η Διάσκεψη της Κοινοπολιτείας ή το Κίνημα των Αδεσμεύτων; Αυτά είναι τα επιτεύγματα τα οποία ορισμένοι μας εισηγούνται να κάμουμε στηρίγματα για να ξανοικτούμε στην αντιμετώπιση του κυπριακού προβλήματος.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι στοιχειώδης υποχρέωσή μας όλα αυτά τα αρνητικά στοιχεία να βρούμε τρόπο να τα αντιμετωπίσουμε. Και είναι στοιχειώδης υποχρέωσή μας να πάρουμε πρωτοβουλίες για να αποτρέψουμε την υιοθέτησή τους από τα διεθνή κέντρα αποφάσεων. Να εξηγήσουμε και στην Ουάσιγκτον και στις Βρυξέλλες και παντού ότι εμείς επιδιώκουμε λύση ομοσπονδίας, όπως δεσμευτήκαμε. Αλλά ομοσπονδίας ευρωπαϊκού επιπέδου, ομοσπονδίας που θα σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες όλων των πολιτών, ομοσπονδίας η οποία, με την πιθανή ένταξή μας στην Ευρώπη, θα μας απαλλάξει και από τους κινδύνους της ανασφάλειας και εμάς και τους Τουρκοκύπριους και από τα σημερινά δύσκολα δεδομένα.

'Οταν είχαμε μεταβεί στη Νέα Υόρκη τον περασμένο Μάιο -και να μην παραγνωρίζουμε τα δεδομένα, όπως ήταν μπροστά μας τότε- πηγαίναμε μετά από επιστολή του Γενικού Γραμματέα ότι η συζήτηση της ουσίας του Κυπριακού ήταν δεδομένη. Προτού φθάσουμε στη Νέα Υόρκη, σε διαβουλεύσεις με τον κ. Φεϊσέλ, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρότεινε συζήτηση τεσσάρων κεφαλαιωδών σημείων επί της ουσίας του Κυπριακού. Φθάνοντας στη Νέα Υόρκη, ο Γενικός Γραμματέας είπε ότι στις πρώτες επαφές, τις πρώτες πέντε ημέρες ή την πρώτη βδομάδα, ήθελε να τοποθετηθούν τα δύο μέρη επί των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης.

Σε αυτή τη φάση, η παντελής άρνηση του κ. Ντενκτάς απέτρεψε συζήτηση οποιασδήποτε άλλης μορφής του Κυπριακού και απέτρεψε συζήτηση της ουσίας του προβλήματος. 'Ηταν πλήρες το αδιέξοδο και πρέπει να ομολογήσουμε, είτε μας αρέσει είτε όχι, ότι αυτή η αποδοχή από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να συζητήσει τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης πρόσφερε ένα μεγάλης σημασίας πλεονέκτημα στην πλευρά μας, διότι αποκαλύφθηκε για πρώτη φορά ίσως διεθνώς ότι η Τουρκία είναι παντελώς αδιάλλακτη. Και ήταν παντελώς αδιάλλακτη.

Τι έπρεπε να γίνει στο μεταξύ; 'Ηταν φανερό ότι θα μεσολαβούσαν επτά, οκτώ ή εννιά μήνες νεκρής περιόδου λόγω των προσχεδιασθεισών εξελίξεων στα κατεχόμενα. 'Επρεπε όλοι μαζί να δούμε αυτές τις εξελίξεις. Και θέλω να συμφωνήσω στο σημείο αυτό με τον κ. Χριστόφια ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας πρέπει να έχει, να διατηρεί και να συνεχίζει μόνιμη επαφή με όλα τα πολιτικά κόμματα, με όλες τις πολιτικές ηγεσίες με κατ' ιδίαν συζήτηση και στο Εθνικό Συμβούλιο του κυπριακού προβλήματος και των εξελίξεών του. Είναι αναγκαιότητα αυτή η προσαρμογή, διότι δε θα πρέπει να επιτρέψουμε αχρείαστους διαχωρισμούς μεταξύ μας. Η ευθύνη μας είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή που χρονικά αισθανόμαστε αυτή τη δεδομένη στιγμή, όταν νομίζουμε η άλφα ή η βήτα πλευρά ή κόμμα ότι επιτελούμε κομματικό καθήκον και κερδίζουμε κομματικούς ψήφους με την άλφα ή τη βήτα συμπεριφορά. Δεν είναι με αυτά τα κριτήρια που θα κριθούμε στο μέλλον. Θα κριθούμε από το αν και κατά πόσο στη δεδομένη στιγμή επιδείξαμε την υπευθυνότητα που επιβάλλουν οι ιστορικές συνθήκες και αν αναλάβαμε όλοι τις ευθύνες μας. Και είναι δύσκολος ο δρόμος μας και κανενός δε διαφεύγει αυτή η πραγματικότητα.

Δεν αρνήθηκε επομένως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, όπως είπε πριν λίγο ο κ. Χριστόφιας, συζήτηση της ουσίας του Κυπριακού. Το ερώτημα που τίθεται και αυτή ακόμα τη στιγμή είναι: Αν κληθεί ο Πρόεδρος, μετά από υποτιθέμενη αποδοχή της τουρκοκυπριακής πλευράς, να συζητήσει τα μέτρα εμπιστοσύνης, όπως είναι σήμερα μπροστά μας, θα εγκαταλειφθεί η ουσία του κυπριακού προβλήματος; Μα απλώς και μόνο θεωρητικά ομιλούντες, αλλά και πρακτικά σκεπτόμενοι, θα χρειαστούν χρόνια για να υλοποιηθούν αυτά τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Θα δεχθούμε στο μεταξύ να μείνει σε απραξία η τελική αντιμετώπιση της ουσίας του κυπριακού προβλήματος; Ποιος θα δεχθεί, κύριοι συνάδελφοι, μια τέτοιου μεγέθους ευθύνη έναντι του μέλλοντος του τόπου; Είναι ολοφάνερο ότι, προτού καν αυτά τα μέτρα οδηγηθούν -αν θα οδηγηθούν- σε εξέλιξη, όλοι εμείς, όλη η πολιτική ηγεσία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα πρέπει στο μεταξύ να έχουμε με σαφήνεια ξεκαθαρίσει σε διαπραγματεύσεις, σε διακοινοτικό διάλογο, το τι θα γίνει επί της ουσίας του Κυπριακού. Διότι ποιος θα αντέξει την ευθύνη να εγκαταλείψουμε την ουσία; Ούτε καν διανοούμεθα μια τέτοια εξέλιξη.

Δε θα ήθελα ομολογουμένως να ασχοληθώ περισσότερο με το Κυπριακό, διότι ο τρόπος με τον οποίο θίχτηκε από τον έντιμο συνάδελφο κ. Χριστόφια δίνει τη δυνατότητα ενασχόλησης με το θέμα για δεκαετίες. Αλλά δεν είναι αυτής της στιγμής η σκοπιμότητα, διότι αν θα άρχιζα να μιλώ επί του Κυπριακού θα εξέθετα και τις δικές μου προσωπικές εμπειρίες πάνω σε κρίσιμες φάσεις του Κυπριακού από το 1963, που θεωρώ οριακή εξέλιξη εις βάρος μας τα γεγονότα, όπως τελικά διαμορφώθηκαν τότε, και θα οδηγούμουν σε σωρεία άλλων σημαντικών εξελίξεων του Κυπριακού για τις οποίες θα μπορούσα να ασκήσω έντονη κριτική.

Δε θα το πράξω αυτή τη στιγμή, διότι δεν είναι της ώρας. Για όποιον έχει τη διάθεση να συζητήσουμε το Κυπριακό πάνω σε αυτή τη βάση, είμαστε έτοιμοι να το πράξουμε. Θέλω όμως να υπογραμμίσω ότι οι δικές μας ευθύνες σήμερα δε θα πρέπει να εντοπιστούν στην κομματική αντιπαράταξη της στιγμής, αλλά να δεχθούμε όλοι το σύνολο των ευθυνών που βαραίνει τους ώμους μας έναντι του μέλλοντος αυτού του τόπου σε μια πραγματικά σημαντική πτυχή της εξέλιξης της ιστορίας μας. Και να συμπαρασταθούμε, κατόπιν έντονου προβληματισμού και διαλόγου, όλοι σ' όλους μας για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Και να επισημάνουμε τα κενά και να βρούμε την κοινή συνισταμένη.

Ήδη έχουμε ενώπιόν μας τις ομόφωνες προτάσεις του Εθνικού Συμβουλίου του 1989. Αν με αυτή την αφετηρία προβληματιστούμε και επιχειρηματολογήσουμε, μπορούμε και πρέπει να πείσουμε τους διεθνείς συνομιλητές μας για το τι πρέπει να γίνει. Και θα πρέπει να έχουμε, κύριοι συνάδελφοι, υπόψη μας ότι η πεπαλαιωμένη αντίληψη ή και τακτική την οποία ακολουθούσαμε μέχρι σήμερα, να υποβάλλουμε στον οποιοδήποτε συνομιλητή μας το μέγεθος της αδικίας που διαπράχθηκε εις βάρος μας από την τουρκική εισβολή, δεν είναι αρκετή και έχει κουράσει τους διεθνείς συνομιλητές μας, παρόλο το μέγεθος του δικαίου που υπάρχει στην προβολή αυτών των θέσεων. Θα πρέπει, για να είμαστε πιο αποτελεσματικοί, να επισημάνουμε και να υπογραμμίσουμε προς όλους τι συμφέρει σε έναν έκαστο των συνομιλητών μας η λύση του Κυπριακού, η δίκαιη και βιώσιμη λύση, η ευρωπαϊκή λύση του προβλήματος. Και υπάρχουν έντονα και σοβαρά επιχειρήματα τα οποία μπορούμε να προβάλουμε προς αυτή την κατεύθυνση και προς την Ουάσιγκτον και προς τις Βρυξέλλες και προς το Λονδίνο, για να μην αναφερθώ σε άλλα σημαντικά κέντρα.

Κύριε Πρόεδρε, θα κλείσω την ομιλία μου κάνοντας μια πολύ πολύ σύντομη αναφορά στους προϋπολογισμούς. Είναι φανερό ότι η συζήτηση εξετράπη ουσιαστικά από τους προϋπολογισμούς και μεταφέρθηκε σε πτυχές του κυπριακού προβλήματος υπό τη σημερινή του εξέλιξη. Θα ήθελα όμως, προτού μεταφερθώ στους προϋπολογισμούς, να τονίσω και εγώ με τη σειρά μου ότι δε θεωρώ δικαιολογημένη την προταθείσα θέση του προέδρου της ΕΔΕΚ ότι όσοι ψηφίσουν ή καταψηφίσουν αυτούς τους προϋπολογισμούς, θα κριθούν ανάλογα από τη θέση τους έναντι των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Νομίζω ότι είναι υπερβολική αυτή η εξάρτηση της ψήφου και δε νομίζω ότι συνάδει ουσιαστικά με το πνεύμα των προϋπολογισμών. Άλλη η θέση πάνω στις εξελίξεις του κυπριακού προβλήματος.

Είναι φανερό, κύριε Πρόεδρε, ότι η νέα κυβέρνηση, η κυβέρνηση Κληρίδη, παρέλαβε μια οικονομική κατάσταση η οποία δεν είναι καθόλου ευχάριστη. Και είναι υποχρεωμένη η κυβέρνηση να μη συμπορευθεί με την οικονομική πτώση της προηγούμενης πενταετίας, αλλά να πατήσει τα πόδια της στο έδαφος, να αντισταθεί

στην πτωτική οικονομική εξέλιξη και να ανατρέψει τα πράγματα. Να τα σταθεροποιήσει σαν πρώτο βήμα και ακολούθως να τα ανατρέψει, οδηγώντας τα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Μια απλή αναφορά στα ποσά των προϋπολογισμών πείθει περί του λόγου το ασφαλές. Τα έξοδα των προϋπολογισμών, κύριε Πρόεδρε, υπερβαίνουν σήμερα τα £747 εκατομμύρια. Αν δε σε αυτά τα έξοδα προσθέσουμε και το ποσό της αποπληρωμής των δανείων, φθάνουμε τα £882 εκατομμύρια. Τα έσοδα των προϋπολογισμών είναι μόλις £787 εκατομμύρια. Πώς αντιμετωπίζεται αυτή η οικτρά οικονομική κατάσταση και εικόνα των προϋπολογισμών; Ασφαλώς δεν αντιμετωπίζεται με βαρύγδουπες ομιλίες για έργα και πράξεις και δωρεές οποιασδήποτε μορφής. Για να γίνουν αυτά τα πράγματα και να είναι εφικτά, πρέπει πρώτα να ανακοπεί η πτωτική αυτή πορεία των προϋπολογισμών. Και αυτή την προσπάθεια καταβάλλει σήμερα με πολλή επιμέλεια, ανεξάρτητα και από πολιτικό κόστος, η κυβέρνηση Κληρίδη.

Σ' αυτή την προσπάθεια εμείς θα της συμπαρασταθούμε και βλέπουμε ότι η μόνη δυνατότητά μας να οδηγήσουμε τα πράγματα προς επιθυμητές εξελίξεις είναι, κύριε Πρόεδρε, όπως ανέφερα και στην ομιλία μου, η δραστική μείωση των δαπανών του κράτους. Και όταν λέω δαπάνες, δεν εννοώ μόνο το μισθολόγιο και τα λειτουργικά έξοδα του κράτους, αλλά εννοώ και τον τρόπο που γίνονται οι δημόσιες προσφορές και εκτελούνται και ελέγχονται τα έργα ανάπτυξης. Πρέπει να σταματήσουν οι μεγάλες διαρροές σ' αυτό τον τομέα, καθώς και η φοροδιαφυγή. Ήδη βλέπουμε ευοίωνες προσεγγίσεις του κράτους αυτή τη στιγμή σ' αυτό το ζωτικό τομέα. Είναι η αποτελεσματική οργάνωση της δημόσιας υπηρεσίας -και δεν είναι του παρόντος να αναλύσω αυτά τα πράγματα- και είναι και ο τρόπος προπαρασκευής των δημόσιων προϋπολογισμών.

Όλα αυτά τα δεδομένα αναφέρθηκαν από τους συναδέλφους Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού και δεν προτίθεμαι να τα αναλύσω, αλλά θεωρώ υποχρέωση όλων μας με υπευθυνότητα να αναλάβουμε πρωτοβουλίες και να εισηγηθούμε και τροπολογίες νομοθεσιών και κατάργηση γραφειοκρατικών μεθόδων που είναι πολύ επικίνδυνες και φθοροποιές οικονομικά για το κράτος και πολλά άλλα θέματα τα οποία θα μας οδηγήσουν προς τη σωστή κατεύθυνση, με πρώτη και κύρια επιτυχία και στόχο μας την εδραίωση των θεσμών. Αν, κύριε Πρόεδρε, προσεγγίσουμε τα θέματα μέσα απ' αυτή τη φιλοσοφία, είναι δυνατό να επιτελέσουμε ουσιαστικό βήμα προόδου προς τα εμπρός. Εμείς, ως Δημοκρατικός Συναγερμός, αυτή την πορεία θα ακολουθήσουμε και είμαστε σίγουροι ότι η προσφορά μας θα αναγνωριστεί εξελικτικά, μέσα στα χρόνια που έρχονται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν συμπληρωθεί και οι δευτερολογίες. Θεωρώ ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε. Αν όμως υπάρχει οποιοσδήποτε που επιμένει να τριτολογήσει, θα το βάλω σε ψηφοφορία.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιατρέ μου, θέλετε να το βάλουμε σε ψηφοφορία;

Πόσοι πιστεύουν ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα όχι, δεν είναι σωστό.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η συζήτηση των προϋπολογισμών εξαντλήθηκε. Αλλά, αν ένας συνάδελφος, πρόεδρος κόμματος και εκπρόσωπος διακεκριμένης μερίδας της Βουλής, θέλει να μιλήσει, νομίζω ας του επιτραπεί. Ιδιαίτερα αν μας πει ότι δε θα του πάρει πολύ χρόνο. Αλλά να πούμε ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση και να φιμωθεί η άποψη αρχηγού κόμματος δε νομίζω ότι είναι σωστό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι τέτοια η πρόθεση...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επαναλαμβάνω ότι, κατά τη γνώμη μου, η συζήτηση για τους προϋπολογισμούς πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει εξαντληθεί. Όμως έχουμε επεκταθεί στη συζήτηση και σε πλείστα άλλα θέματα και αν υπάρχουν συνάδελφοι που θέλουν να απαντήσουν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδόπουλε, δε θα υπήρχε καμιά δυσκολία να μιλήσει ο κ. Λυσσαρίδης, αλλά τι γίνεται, αν κάποιος συνάδελφος θεωρήσει αναγκαίο να απαντήσει στον κ. Λυσσαρίδη;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λυσσαρίδη, από τη θέση σας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Εγώ δεν μπορώ να διαφωνήσω ότι η ουσιαστική συζήτηση επί των προϋπολογισμών έχει εξαντληθεί. Θα ήμουν άδικος, αν ισχυριζόμουν ότι οτιδήποτε έχω να αναφέρω αυτή τη στιγμή σχετίζεται άμεσα με τη συζήτηση των προϋπολογισμών. Προκύπτει από το γεγονός ότι έχει εγερθεί σωρεία θεμάτων από τις δευτερολογίες που άπτονται και του εθνικού θέματος και άλλων σοβαρότατων θεμάτων/ τοποθετήσεων και που πράγματι μπορώ να δεχθώ ότι δεν είναι άμεσα σχετιζόμενες με τους σημερινούς προϋπολογισμούς.

Αντιλαμβάνομαι ότι η Βουλή αισθάνεται ότι υπάρχει αυτή τη στιγμή ένδεια χρόνου. Θα δεχόμουν να μην τριτολογήσω, αν η Βουλή θα ήταν έτοιμη, στην επόμενη συνεδρία του Σώματος, προ της ημερησίας διατάξεως, να συζητήσουμε τα θέματα τα οποία ηγέρθησαν όσον αφορά το εθνικό μας θέμα, τους χειρισμούς τους πριν και τους νυν. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, δε θέλω να τριτολογήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Λυοσαρίδη, μπορείτε να εγγράψετε θέμα που να συζητηθεί κατά προτεραιότητα. Αυτό μπορεί να γίνει. Ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ αισθάνεται την ανάγκη να τριτολογήσει, ελπίζω σε μια όχι εκτεταμένη...

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι, θα είναι εκτεταμένη. Αυτό είναι το θέμα.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Αν θα... Δεν ξέρω, αλλά... Εγώ θα ήμουν έτοιμος να δεχθώ να τριτολογήσει ο κ. Λυσσαρίδης σ' αυτή τη συνεδρία, ως συνέχεια της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Αν θα εγγράψουμε ως θέμα το Κυπριακό, νομίζω ότι προτιμώ να τελειώνουμε τώρα, παρά να ξαναρχίσουμε πάνω στα θέματα αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μάτση, έχω την εντύπωση ότι ο κ. Λυσσαρίδης, αν θα τριτολογήσει, θα μπει σε πάρα πολλά θέματα και θα γενικευθεί μια συζήτηση η οποία θα είναι εκτός των προϋπολογισμών. Δηλαδή θα μπούμε πλέον σε συζήτηση πτυχών του Κυπριακού. Συζητείται μεν στους προϋπολογισμούς το Κυπριακό, αλλά κατανέμεται κάποιος χρόνος. Κατά συνέπεια θα ήταν πιο σωστό η συζήτηση για το Κυπριακό να είναι αυτόνομη συζήτηση που να γίνει σε επόμενη συνεδρία. Εγώ δε θα το έθετα αυστηρά στην επόμενη συνεδρία. Ας εγγραφεί το θέμα ως επείγον, κύριε Λυσσαρίδη, και να αποφασίσουν οι αρχηγοί των κομμάτων πότε θα συζητηθεί.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή νιώθει έντονα ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ, εμείς δεν έχουμε αντίρρηση να γίνει συζήτηση και προ ημερησίας διατάξεως, όπως εισηγείται ο κ. Λυσσαρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν συμφωνούν όλες οι πλευρές, τότε εγγράφεται το θέμα για το Κυπριακό για την επόμενη συνεδρία του Σώματος.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα όχι, κύριε Πρόεδρε. Ένα λεπτό. Ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη, αλλά έχω την εντύπωση... Συζητούμε τους προϋπολογισμούς. Περατώνεται η συζήτηση των προϋπολογισμών. Εκείνο που ακολουθεί είναι η ψηφοφορία. Διαφορετικά θα αρχίσουμε να εγγράφουμε θέματα. Δεν ξέρω ποιος είναι ο ειρμός, ποια είναι η τάξη που επικρατεί. Υπάρχουν θεσμοί, υπάρχουν πρακτικές που ακολουθούνται για δεκαετίες. Θα τις αλλάξουμε τώρα και θα λέμε τώρα ότι, επειδή προέκυψε από τον προϋπολογισμό το άλφα, το βήτα ή το γάμα, θα εγγράψουμε θέμα προ ημερησίας διατάξεως για την επόμενη συνεδρία; Δεν είναι θέμα. Δεν είναι η ώρα. Αν υπάρχει θέμα προς εγγραφή, να ακολουθηθεί η σωστή διαδικασία. Λυπούμαι που το λέω βέβαια...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, αν επιμένουν, θα εγγραφεί το θέμα μετά από την ψηφοφορία, όπως είναι η κανονική διαδικασία. Δε λέω να εγγραφεί τώρα. Αν αυτή είναι η άποψη, τότε μένει απλώς το θέμα της διαδικασίας, η ώρα της εγγραφής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γραμμένο το Κυπριακό. Η απόφαση που θα παρθεί είναι για το πότε θα συζητηθεί.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα δεν είναι η ώρα τώρα να παρθεί η απόφαση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είπα ότι είναι η ώρα, αλλά είναι γραμμένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, αν μου επιτρέπετε, για να προχωρήσουμε. Εφόσον το Κυπριακό ήδη βρίσκεται -θα έλεγα μόνιμα- στην ημερήσια διάταξη, εισηγούμαι στην επόμενη σύσκεψη που θα γίνει με τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους και τους αρχηγούς των κομμάτων την επόμενη Πέμπτη να αποφασίσουμε πότε συζητείται.

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν εννοείτε ότι τώρα δεν αποφασίζουμε και θα είναι θέμα στη σύσκεψη των αρχηγών των κομμάτων να αποφασιστεί αν θα γίνει συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, δεν έχω τίποτε να προσθέσω. Αν όχι, και εννοείτε ότι θα πάει προ ημερησίας διατάξεως, θέλω να πω τα εξής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην πείτε τίποτε, διότι ισχύει το πρώτο το οποίο είπατε. Κατά συνέπεια, δε χρειάζεται να πείτε το δεύτερο.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Εντάξει, ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η απόφαση θα ληφθεί την κατάλληλη ώρα.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο θεσμός της τριτολογίας είναι ένας γνωστός θεσμός που εφαρμόζεται από το 1960. Αν ο κ. Λυσσαρίδης θέλει να τριτολογήσει...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

"Άτε πάλε."

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Όχι, έτσι είναι. Τριτολογούμε. Συμβαίνει να τριτολογούμε. Πρωτολογούμε, δευτερολογούμε και αν προκύψουν θέματα τα οποία θίγουν προσωπικά είτε πρόσωπα είτε κόμματα... Εγώ αισθάνομαι ότι από όσα λέχθηκαν θίγηκε το κόμμα μας και ο πρόεδρος του κόμματος έχω την εντύπωση ότι ήθελε να μιλήσει επί αυτού του θέματος. Νόμισα πως ήταν αυτή η ιστορία, οπότε είναι τριτολογία που λέγεται.

Αν πρόκειται να εγγράψουμε θέμα Κυπριακού ή οτιδήποτε άλλο, είναι ήδη γραμμένο, όπως λέει ο συνάδελφος, και δεν υπάρχει λόγος να εγγράψουμε τώρα θέμα... Δηλαδή θα κάνουμε τι τώρα; Να πούμε ότι εγγράφουμε θέμα που είναι εγγεγραμμένο και αναμένεται η συζήτησή του;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ευσταθίου, δεν εμπόδισα τον κ. Λυσσαρίδη να ... Ο ίδιος όμως ανέφερε ότι η τριτολογία του δε θα είχε την αναλογία της τριτολογίας, αλλά θα ήταν εκτενέστατη επί του Κυπριακού. Με βάση αυτή τη συλλογιστική, αποφασίστηκε να δούμε με τους αρχηγούς των κομμάτων το Κυπριακό, που έχει εγγραφεί ήδη, ποια προτεραιότητα θα πάρει.

Πιστεύω ότι έληξε η συζήτηση των προϋπολογισμών. Θα προχωρήσουμε τώρα στην ψηφοφορία. Προτίθεμαι, για σκοπούς συνοπτικής διαδικασίας, να θέσω σε ψηφοφορία μόνο εκείνα τα κεφάλαια που γνωρίζω ότι υπάρχουν κάποιες διαφωνίες με βάση τους προϋπολογισμούς όπως έχουν ήδη διαμορφωθεί από την Επιτροπή Οικονομικών.

Κατά συνέπεια, κύριε Γραμματέα, να βάλουμε σε ψηφοφορία τις τροποποιήσεις, ξεκινώντας από τις τροποποιήσεις οι οποίες έχουν υποβληθεί από το Δημοκρατικό Συναγερμό.

Ξεκινώ με τον Τακτικό Προϋπολογισμό και στη σελίδα 1 γίνεται εισήγηση για επαναφορά του κονδυλίου για επαναπρόσληψη των 62. Γίνεται η ακόλουθη εισήγηση:

α) Απάλειψη της επιφύλαξης στο τέλος του άρθρου 3. Και

β) Απάλειψη του εδαφίου (4) από το άρθρο 5.

Υπενθυμίζω και τονίζω ότι, όπως ήδη έχουν διαμορφωθεί οι προϋπολογισμοί, έχουν γίνει κάποιες αφαιρέσεις, έχουν γίνει κάποιες πρόνοιες που να μην επιτρέπουν την πρόσληψη των 62. Έχουν ήδη διαμορφωθεί οι προϋπολογισμοί από την πλειοψηφία της Επιτροπής Οικονομικών. Κατά συνέπεια η προσπάθεια του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι να επαναφέρει τα εδάφια ως αρχικώς κατετέθησαν.

Θέτω και τις δυο τροποποιήσεις σε ψηφοφορία.

Πόσοι υποστηρίζουν τις τροποποιήσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι τροποποιήσεις απορρίπτονται.

Προχωρούμε τώρα στις τροποποιήσεις που έχουν υποβληθεί από το ΑΚΕΛ. Και η πρώτη είναι στη σελίδα 265, Κεφάλαιο 16.01. Έχει να κάνει με την αμφίδρομη τηλεοπτική σύνδεση Ελλάδας-Κύπρου.

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεδομένου ότι θα καταψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς και, παρά το γεγονός ότι δε συμφωνούμε με τις τροπολογίες, δε θα πάρουμε μέρος στα επιμέρους θέματα, διότι η δική μας ψήφος είναι καταψήφιση των προϋπολογισμών εν γένει. Και μάλιστα φέτος και των προϋπολογισμών για την άμυνα, διότι δεν υπάρχουν έσοδα για την άμυνα, διότι ουσιαστικά έχουν αποκοπεί τα έσοδα, έχουν απαλειφθεί. Επομένως εμείς θα καταψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς. Και παρά το γεγονός ότι εμείς ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεπώς θα τοποθετηθείτε, όταν θέσω σε ψηφοφορία τους προϋπολογισμούς εν τω συνόλω τους.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Παρά το γεγονός ότι δε μας βρίσκει σύμφωνους η τροπολογία, αλλά μπορεί να υπάρξουν και άλλες, για να μην τοποθετούμεθα κάθε φορά, λέμε ότι θα καταψηφίσουμε τους προϋπολογισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ήθελε το ΑΚΕΛ να υποστηρίξει την τροπολογία ή θα ήθελε να δικαιολογήσει την ψήφο του;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κάθε χρόνο είναι ίδια η τοποθέτησή μας σ' αυτό το κονδύλι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απλώς οφείλω να ρωτήσω.

Πόσοι υποστηρίζουν ...

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Απλά μια επανόρθωση. Επειδή ελέχθη από τον Πρόεδρο της ΕΔΕΚ ότι απαλείφθηκε το ποσό για την άμυνα, δεν είναι έτσι, κύριε Πρόεδρε. Υπάρχει ξεχωριστός προϋπολογισμός για την άμυνα με ξεχωριστό ταμείο. Να μη δημιουργούνται εσφαλμένες εντυπώσεις. Τα κονδύλια για την άμυνα είναι όπως εμφανίζονταν κάθε χρόνο στους προϋπολογισμούς. Υπάρχει ξεχωριστό, όπως ξέρουμε όλοι, ταμείο για την άμυνα και ξεχωριστός προϋπολογισμός, που εγκρίνεται από την Επιτροπή Άμυνας της Βουλής. Αν αυτό δεν έχει γίνει ακόμα, θα γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέτω σε ψηφοφορία την τροποποίηση του ΑΚΕΛ.

Πόσοι υποστηρίζουν την τροποποίηση;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροποποίηση απορρίπτεται.

Η επόμενη τροποποίηση από πλευράς ΑΚΕΛ είναι στο θέμα των υπερωριών. Καλύπτουν τα άρθρα 190 μέχρι 195, που αφορούν τα διάφορα υπουργεία και τμήματα, και υπολογίζονται συνολικά σε £11.544.856 ο Τακτικός Προϋπολογισμός και σε £5.000.000 ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Αν μου επιτρέπετε, μια διόρθωση, κύριε Πρόεδρε. Για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως η σημείωσή μου εδώ λέει £50.000.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, £50.000 είναι.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κατ' αρχάς, παρενθετικά επιτρέψατέ μου σε δεκαπέντε δευτερόλεπτα να πω πως, ενώ εδώ παρουσιαζόμαστε με προτάσεις μόνο για τρεις τροπολογίες, στην Επιτροπή Οικονομικών είχαμε κάμει περισσότερες και έχουν υιοθετηθεί είτε ως απόψεις ομόφωνες της Επιτροπής είτε κατά πλειοψηφία. Γι' αυτό παρουσιαζόμαστε σήμερα ενώπιον της ολομέλειας κάνοντας μόνο τρεις τροπολογίες. Θεωρώ σκόπιμη αυτή την τοποθέτηση, γιατί ο Γενικός Γραμματέας στην εισαγωγική του ομιλία ανέφερε πως θα καταψηφιστούν κάποια κονδύλια. Αυτά τα κάποια είναι περισσότερα των τριών.

Για τα συγκεκριμένα άρθρα των υπερωριών πρέπει να πούμε πως, υιοθετώντας ακόμα και την κυβερνητική ανησυχία για την εξόγκωση αυτών των κονδυλίων, προτείνουμε την καταψήφισή τους και την προσέλευση των κυβερνητικών παραγόντων πολύ σύντομα στην Επιτροπή Οικονομικών, όπου θα αναπτύξουν τις κυβερνητικές τοποθετήσεις, θα εκφραστούν όλες οι απόψεις και θα γίνει μια επαναδιατύπωση μέσα στο πνεύμα λιτότητας, το οποίο η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι θέλει να υλοποιήσει.

Δε διαφεύγει της προσοχής μας ότι αυτές οι υπερωρίες καλύπτουν και κλάδους όπως αυτόν της υγείας. Όμως, έχοντας υπόψη πως υπάρχει ψηφισμένο δωδεκατημόριο, θα μπορούσε αυτή η συζήτηση να γινόταν πριν το τέλος του Γενάρη, ούτως ώστε να προχωρήσουμε και στην έγκριση συμπληρωματικών προϋπολογισμών πολύ σύντομα, πριν το τέλος του μηνός, για τους συγκεκριμένους τομείς για τους οποίους δεν έχουμε καμιά αντίθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα υποβάλουμε και εμείς άλλη πρόταση για το ίδιο θέμα. Εμείς θα υποβάλουμε πρόταση στα κονδύλια που έχουν αναφερθεί σε όλα τα κεφάλαια του προϋπολογισμού, όπως και στη συνοπτική αναφορά -διότι υπάρχει κατά κεφάλαιο και υπάρχει και η συσσώρευση στο τέλος- 191, 192, 193, 194 και 195, να ψηφιστούν μόνο τρία δωδέκατα, δηλαδή η αντίστοιχη δαπάνη μέχρι την 31η Μαρτίου.

Αν μου επιτρέπετε, δυο λόγια για να εξηγήσω την πρότασή μας. Για δυο χρόνια τώρα στην Επιτροπή Οικονομικών εγείρουμε το θέμα και επιμένουμε ότι πρέπει η κυβέρνηση να φέρει ολοκληρωμένο σχέδιο. Να φέρει αιτιολόγηση, να φέρει μεθόδους σωστού ελέγχου. Και κάθε φορά η υπόσχεση δίνεται, αλλά τελικά οι προτάσεις δεν έρχονται. Είναι δυνατό η θέση της κυβέρνησης να είναι ότι δεν μπορεί να γίνει περικοπή, αλλά τουλάχιστον έλεγχος πρέπει να υπάρξει. Δεν μπορούμε να δεχθούμε να ψηφίσουμε τέτοιο σχέδιο υπερωριών, όταν γνωρίζουμε συγκεκριμένες περιπτώσεις -είναι υπόψη του κ. Υπουργού- όπου υπάλληλος σε δυο μέρες έγραψε 52 ώρες υπερωρία, από τις οποίες οι 17 θα πληρώνονταν η μια μιάμιση και οι υπόλοιπες η μια δυο -διότι ήταν Κυριακή- με σύνολο 48 ώρες. Αν υπάρχει άνθρωπος που μπορεί να επιζήσει δουλεύοντας 48 ώρες συνέχεια! Έκαμε και αριθμητικό λάθος και έγραψε 52! Και θα πληρωθεί για 72 ώρες! Υπάρχουν αυτά τα παραδείγματα. Είναι εν γνώσει του Υπουργού.

Γι' αυτό νομίζουμε ότι δεν μπορούμε πλέον να ικανοποιούμαστε μόνο με τις διαβεβαιώσεις του Υπουργού, όταν το 1992 οι υπερωρίες ήταν £9.400.000, το 1993 £11.037.000 και το 1994 £11.500.000.

Επομένως δηλώνουμε εκ προοιμίου ότι, αν η κυβέρνηση έγκαιρα, πριν από την 31η του Μάρτη, φέρει ολοκληρωμένο σχέδιο για τις υπερωρίες, τα επιδόματα κατ' αποκοπή και όλα τα άλλα παρεμφερή ωφελήματα, εμείς είμαστε διατεθειμένοι να ψηφίσουμε για ολόκληρο το έτος, αν ικανοποιηθούμε ότι αυτό το σχέδιο είναι λογικό, έγινε προσπάθεια περικοπής και περιορισμού και κυρίως έχουν εισαχθεί μέθοδοι ελέγχου.

Η δική μας η πρόταση δεν είναι τροποποιητική της πρότασης του ΑΚΕΛ. Είναι διαφορετική πρόταση. Και παρακαλώ, αν είναι δυνατό, να ψηφιστεί πρώτα η πρόταση του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα θέσω πρώτα την τροπολογία ΑΚΕΛ και μετά τη δική σας, κύριε Παπαδόπουλε, παρόλο που θέλω να αναφέρω ότι είθισται οι τροπολογίες να υποβάλλονται εγκαίρως γραπτώς. Παρά ταύτα ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, την είχα αναφέρει. Λυπούμαι που δεν ήταν γραπτώς, αλλά πρόκειται για τροπολογία προϋπολογισμού και όχι νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα το ίδιο αφορά και το ΛΚΕΛ. Και το ΑΚΕΛ, κατά την άποψή μου, έπρεπε να είχε υποβάλει γραπτώς την τροπολογία. Λλλά αυτό δεν αλλάζει την κατάσταση

ούτε μπορεί να τροποποιηθεί η κατάσταση με το να επιμένω αυτή τη στιγμή να είναι γραπτώς.

Θέτω όμως πρώτα σε ψηφοφορία την τροπολογία του ΛΚΕΛ.

Πόσοι υποστηρίζουν την τροπολογία του ΛΚΕΛ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η θέση της ΕΔΕΚ είναι δεδομένη. Είναι μη συμμετοχή. No participation.

Κατά συνέπεια η τροπολογία του ΛΚΕΛ απορρίπτεται.

Προχωρούμε τώρα στην τροπολογία του Δημοκρατικού Κόμματος.

Πόσοι υποστηρίζουν την τροπολογία του Δημοκρατικού Κόμματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Υπάρχουν δυο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά συνέπεια η τροπολογία του Δημοκρατικού Κόμματος εγκρίνεται.

Ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να τονίσω εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού ότι αποδίδουμε μεγάλη σημασία στον περιορισμό αυτής της δαπάνης που λέγεται υπερωρίες. Ο Υπουργός Οικονομικών και η κυβέρνηση Κληρίδη έλαβαν σαφή θέση για περιορισμό και έλεγχο των υπερωριών. Επομένως αναμένουμε από την κυβέρνηση ότι θα ενεργήσει σύμφωνα με αυτό το πνεύμα περισυλλογής, για να περιοριστούν όσο είναι εφικτό και να αποφύγουμε την αδικαιολόγητη σπατάλη δημόσιου χρήματος σε αυτό τον τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βέβαια, ως εκ της τροπολογίας τώρα είναι υποχρεωμένη να προχωρήσει ούτως ή άλλως.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σεβόμαστε την τοποθέτηση του Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού, όπως την έχει κάνει. Απλώς θέλω να υποδείξω πως στην πράξη η επιθυμία της κυβέρνησης δεν επαληθεύεται. Θέλει να περιορίσει τις υπερωρίες και προτείνει ψηλότερα κονδύλια!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία, τώρα θα μπούμε σε συζήτηση. Κανονικά σ' αυτή την περίπτωση έπρεπε να υπάρχει μόνο δικαιολογία ψήφου. Δέχομαι όμως την παρατήρησή σας ως δικαιολόγηση ψήφου, για να μην προχωρήσουμε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Να δικαιολογήσουμε την ψήφο μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τη δικαιολογήσατε ήδη, κύριε Χριστόφια.

Προχωρούμε στην επόμενη τροπολογία του ΑΚΕΛ, στη σελίδα 113, κεφάλαιο 11.01, άρθρο 499. Αντιλαμβάνομαι θέλετε να διαγραφεί η χορηγία ύψους £10.000 στους συνδέσμους εφέδρων.

Θέτω την τροπολογία του ΑΚΕΛ σε ψηφοφορία. Πόσοι υποστηρίζουν;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με παρενοχλούσε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ για το προηγούμενο θέμα και δεν άκουσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σελίδα 113, κεφάλαιο 11.01, άρθρο 499 - "Χορηγίες σε Συνδέσμους Εφέδρων, £10.000". Το ΑΚΕΛ εισηγείται διαγραφή. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 16 ψήφους υπέρ και 26 εναντίον η τροπολογία απορρίπτεται.

Υπάρχουν τυχόν άλλες τροπολογίες στον Τακτικό Προϋπολογισμό, στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως ή στον Προϋπολογισμό Εκτοπισθέντων και Παθόντων;

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Στο ΤΑΕΠ. Στο κεφάλαιο 18.2, άρθρο 266 προβλέπεται ποσό £97.000 για τη λειτουργία της λεγόμενης Παγκύπριας Επιτροπής Προσφύγων. Εμείς εισηγούμαστε τη διαγραφή του, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Τώρα, δεν ξέρω πώς δικαιολογείται η εισήγηση του κ. Ηλιάδη. Δηλαδή θέλω να σημειώσω μια ανακολουθία. Η ΕΔΕΚ δε συμμετέχει, καταψηφίζει τους προϋπολογισμούς ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κάνετε λάθος, κύριε Χριστόφια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Αφήστε με να τελειώσω. Αφήστε με να τελειώσω και πέστε μου· δεν έχω πρόβλημα.

(Γέλια)

Λοιπόν, και εισηγείται τροπολογία πάνω στο ΤΑΕΠ. Αφού δε μετέχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι ο κ. Χριστόφιας, όταν μιλούμε, δεν προσέχει τι λέμε, διότι δήλωσε ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ ότι θα καταψηφίσουμε τον Τακτικό Προϋπολογισμό και τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως και θα υπερψηφίσουμε το ΤΑΕΠ. Αν πρόσεχε ο κ. Χριστόφιας, όταν μιλούσε ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ, θα το πρόσεχε και αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Εγώ λέω ο κ. Ηλιάδης είναι καλά να προσέχει τι λέει. Αυτή είναι η άποψή μου. Λοιπόν, προσέχω πολύ καλά, κύριε Ηλιάδη, τι λέει ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ. Πιθανόν αυτό να διέλαθε της προσοχής μου, όχι όμως να μου κάνετε μομφή: "αν πρόσεχε ο Χριστόφιας την ώρα που μιλούσε ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ ..." Και σέβομαι και προσέχω πολύ καλά τι λέει ο αγαπητός πρόεδρος της ΕΔΕΚ. Με συγχωρείτε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, είναι απλό. Επρόκειτο περί παρεξηγήσεως.

Τίθεται η τροποποίηση της ΕΔΕΚ σε ψηφοφορία. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά συνέπεια, με 32 ψήφους εναντίον, 5 ψήφους υπέρ και 11 αποχές η τροπολογία απορρίπτεται.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δικαιολόγηση ψήφου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης. Δε δικαιολογείται η θετική ψήφος προς όφελος μιας τροπολογίας ή ενός νομοσχεδίου. Ψήφισε θετικά ο κ. Ηλιάδης, υπέρ της τροπολογίας. Δε δικαιολογείται η δικαιολόγηση ψήφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω πως ο αγαπητός συνάδελφος δε γνωρίζει τους Κανονισμούς, διότι δικαιολόγηση ψήφου γίνεται και για υπέρ και για κατά και για αποχή και για μη συμμετοχή. Επομένως ο Κανονισμός είναι σαφής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ανεξάρτητα από το θέμα ... Κύριοι, παρακαλώ. Ανεξάρτητα από οποιοδήποτε Κανονισμό, εκείνο το οποίο είθισται να γίνεται μέχρι τώρα σ' αυτό το Σώμα είναι να δικαιολογείται η ψήφος, είτε θετική είτε αρνητική. Γι' αυτό θα επιτρέψω στον κ. Ηλιάδη να δικαιολογήσει την ψήφο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι δικαιολόγηση ψήφου, κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επεξήγηση ψήφου, αν θέλετε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ούτε επεξήγηση ψήφου είναι. Εισηγούνται τροπολογία και έχουν δικαίωμα να κάνουν εισαγωγή στην τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Αναστασιάδη ... Κύριε Αναστασιάδη, νοουμένου ότι δεν έκανε την εισαγωγή, δικαιούται να το κάνει τώρα. Κύριε Ηλιάδη, παρακαλώ.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Επιτρέπεται ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξεως.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μου έδωσε το λόγο διά θέμα διαδικασίας. Παρακαλώ ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίστε, κύριε Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κάποιος που προτείνει μια τροπολογία δικαιούται, πρώτο, εισάγοντας την τροπολογία να επιχειρηματολογήσει υπέρ της τροπολογίας και μετά την ψήφιση δικαιούται να δικαιολογήσει την ψήφο του. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης. Λυπούμαι να πληροφορήσω το Σώμα ότι είναι ο κ. Λυσσαρίδης που δεν έχει διαβάσει τον Κανονισμό και όσοι άλλοι ισχυρίζονται ότι μπορεί να δικαιολογήσει ένας τη θετική του ψήφο. Σύμφωνα με το άρθρο 60 των Κανονισμών "μετά την ψήφισιν οιασδήποτε προτάσεως νόμου ουδείς Βουλευτής δύναται να αγορεύση επί του θέματος ειμή μόνον εν περιπτώσει αρνητικής ψήφου ή αποχής και μόνον προς τον σκοπόν όπως εξηγήση τους λόγους της τοιαύτης αποχής ή αρνητικής ψήφου του". Συνεπώς μόνο όσοι ψήφισαν εναντίον ή απέσχαν δικαιούνται βάσει του Κανονισμού να ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται διάφορα σχόλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, παρακαλώ. Ο Κανονισμός σας είπα και προηγουμένως, κύριε Αγαπίου, ότι αυτό λέει. Αλλά μέχρι τώρα αφήναμε αυτή την ευχέρεια να εξηγήσει κάποιος την ψήφο του.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εγώ δεν είπα ότι δεν είναι αυτό που γίνεται. Όμως ειπώθηκε στη Βουλή αυτή ότι ο Κανονισμός λέει αντίθετα από εκείνα που εγώ λέω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, και ο Πρόεδρος δικαιούται να θεωρήσει ότι εξαντλήθηκε αυτό το θέμα. Και προχωρώ στην ψήφιση και των τριών προϋπολογισμών.

Ναι, κύριε Ηλιάδη.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Μπορώ να δικαιολογήσω την ψήφο μου;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, κύριε Ηλιάδη, μετά που ο κ. Αγαπίου ήγειρε θέμα. Αν δεν είχε εγείρει θέμα, θα μπορούσατε, αλλά, εφόσον ήγειρε θέμα και επικαλέστηκε τον Κανονισμό, δεν μπορείτε.

Θέτω σε ψηφοφορία και τους τρεις προϋπολογισμούς -Τακτικό, Αναπτύξεως και ΤΑΕΠ- ως έχουν τροποποιηθεί. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42 ψηφίζουν υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 42 ψήφους υπέρ και 5 εναντίον οι τρεις προϋπολογισμοί εγκρίνονται.

Η προηγούμενη συζήτηση, γιατρέ μου, έχει λήξει.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Επειδή είναι θέμα προϋπολογισμού και επειδή είναι καλά να είμαστε ακριβείς, μετά την ψήφιση οιασδήποτε προτάσεως νόμου ουδείς Βουλευτής δύναται κτλ. –όχι νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την Πέμπτη, 27 Ιανουαρίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993.

2) Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

3) Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

4) Ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

5) Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993.

6) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

7) Ο περί Μαρίνας Sheraton (Εισπραχθέντα Δικαιώματα) Νόμος του 1993.

8) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

9) Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1993 που επεκτείνει τη Διεθνή Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

10) Οι περί Θεατρικού Οργανισμού - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993.

11) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από το Πάγιο Ταμείο για το μήνα Φεβρουάριο του 1994.

12) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων Εξουσιοδοτούσα τη Διενέργεια Δαπάνης από Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου για το μήνα Φεβρουάριο του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Χαλαρώσεις και παραχωρήσεις σε ξενοδοχείο στον Κόλπο των Κοραλλίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής). (30.3.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (13.11.1992).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και Δ. Ηλιάδη). (30.9.1993).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

('Ωρα λήξης: 8.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Συνέχιση της συζήτησης (Ι. Μακρίδης, Π. Παπαγεωργίου, Λ. Ιεροδιακόνου, Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούττας, Σ. Χάσικος, Αρ. Γεωργίου, Γ. Αγαπίου, Ευ. Ευσταθίου, Σ. Χατζηγιάννης, Α. Αντωνίου, Ν. Αναστασιάδης, Α. Χρίστου) και δευτερολογίες (Β. Λυσσαρίδης, Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Χριστόφιας, Ι. Μάτσης) για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος του 1994", β) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος του 1994" και γ) "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος του 1994" και ψήφισή τους σε νόμους.

1α) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Σ. Χατζηγιάννης, Ν. Κατσουρίδης, Χρ. Πουργουρίδης, Ι. Μάτσης) έπειτα από αναφορά του κ. Χατζηγιάννη στο επεισόδιο της Χλώρακας.

1β) Διεξαγωγή συζήτησης (Τ. Παπαδόπουλος, Β. Λυσσαρίδης, Πρόεδρος, Ι. Μάτσης, Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης, Ν. Κατσουρίδης, Ευ. Ευσταθίου) όσον αφορά την ημερομηνία συζήτησης του Κυπριακού από το Σώμα.

1γ) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Δ. Ηλιάδης, Γ. Αγαπίου, Β. Λυσσαρίδης, Πρόεδρος, Ν. Αναστασιάδης, Ευ. Ευσταθίου) έπειτα από παρατήρηση του κ. Αγαπίου ότι δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η θετική ψήφος.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 27ης Ιανουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.20 μ.μ.)

(Αρ. 15)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον έντιμο Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα στη σημερινή ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

(Βγαίνει στο βήμα για να διαβάσει την 'Εκθεση)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν μου επιτρέπει ο συνάδελφος ...

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Επιτρέπεται, κύριε συνάδελφε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυπούμαι που για μια ακόμα φορά θα ζητήσουμε αναβολή. Δεν έχω ένσταση να διαβαστεί η 'Εκθεση, αν έτσι επιθυμούν οι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, αν θα υπάρξει αναβολή, δεν υπάρχει λόγος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς δε συμφωνούμε με το νομοσχέδιο. Δεν είμαστε βέβαιοι ότι έχουν δοθεί από την Εκτελεστική Εξουσία όλες οι εξηγήσεις που νομίζουμε ότι έπρεπε να δοθούν σ' εμάς, ιδίως όσον αφορά το φορέα, τη διάρθρωσή του και τις εξουσίες που έχει. Θέλουμε χρόνο για να πάρουμε από την κυβέρνηση τα στοιχεία τα οποία ζητούμε. και προτού οιοσδήποτε από τους συναδέλφους πει "γιατί δεν τα ζητήσατε προηγουμένως, εφόσον είναι γραμμένο το θέμα για τόσο καιρό"; σας λέω ότι έχουμε ζητήσει και έχουμε πάρει, αλλά αντιφατικά στοιχεία.

Αν θα σηζητηθεί σήμερα, εμείς δεν έχουμε άλλη εκλογή παρά να το καταψηφίσουμε. Επειδή όμως δεν επιθυμούμε να είμαστε μόνο αρνητικοί και μάλιστα χωρίς να πεισθούμε ότι έχουμε εξαντλήσει όλα τα περιθώρια να ενημερωθούμε, για να ξέρουμε τι ψηφίζουμε και αν πρέπει να ψηφιστεί σήμερα ή όχι, ζητούμε αυτή την αναβολή. Αν συνάδελφοι από άλλα κόμματα θα εγείρουν θέμα, επειδή ήδη ζητήσαμε μια αναβολή, δεν πρόκειται να επιμένουμε, αλλά δηλώνω ότι θα είναι αρνητική η ψήφος μας. Και πιστεύω ότι, αν η δεύτερη επίκλησή μας ή η παράκλησή μας για αναβολή οφείλετο σε δική μας παράλειψη, ναι, θα είχαν δίκαιο οι συνάδελφοι. Όταν όμως σας λέμε ότι αυτές τις αντιφατικές πληροφορίες τις οποίες έχουμε πάρει θέλουμε να δούμε αν υπάρχει τρόπος να τις συσχετίσουμε, δε βλέπω για ποιο λόγο μπορεί να υπάρξει ένσταση σ' αυτή την παράκληση, ιδιαίτερα όταν το θέμα δεν είναι επείγον και όταν, είτε το Υπουργείο Γεωργίας ονομαστεί Γεωργίας, Φυσικών Πόρων, Περιβάλλοντος είτε, όπως θα προτείνουμε με τροποποιητική πρόταση "και Διαστήματος", όσες εκδηλώσεις κάμνει για το περιβάλλον κάμνει τις ίδιες και για τη Μετεωρολογική Υπηρεσία, που στέλλει αερόστατα στον ουρανό.

Αν όμως οι συνάδελφοι θεωρούν ότι είναι επείγον και δεν υπάρχει δικαιολογία στην παράκλησή μας, θεωρώ υποχρέωσή μου να δηλώσω στο Σώμα ποια θα είναι η στάση μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου είχε ζητήσει το λόγο.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα φέρουμε ένσταση στο αίτημα για αναβολή, για παροχή περαιτέρω λεπτομερειών ή διευκρινίσεων γύρω από το νομοσχέδιο αυτό. Όμως, θα ήθελα με αυτή την ευκαιρία να εισηγηθώ στη Βουλή να στείλει ένα μήνυμα προς την Εκτελεστική Εξουσία ότι, προτού μπει σ' αυτό το χορό των μετονομασιών των διαφόρων Υπουργείων, θα πρέπει να υπάρχει μια σε βάθος μελέτη όλων των δεδομένων, για να μη βρισκόμαστε μπροστά σ' αυτή την απαράδεκτη κατάσταση, που ήδη επισημάνθηκε, όταν πριν έναν περίπου μήνα νομίζω ξανασυζητήσαμε αυτό το θέμα, να υπάρχουν τριβές μεταξύ δυο υπουργείων της κυβέρνησης, να υπάρχουν τριβές μεταξύ διαφόρων τμημάτων της κυβέρνησης. Και αντί η κυβέρνηση να στρέφεται προς την ουσία των προβλημάτων, που στην περίπτωση αυτή είναι η προστασία του περιβάλλοντος -φυσικού και ανθρωποποίητου- ασχολούμαστε με ονοματολογίες.

Γι' αυτό η έκκλησή μας είναι να σταλεί αυτό το μήνυμα στην κυβέρνηση, τι θέλει η κυβέρνηση, τι νομοσχέδιο θέλει η κυβέρνηση ως σύνολο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή πιστεύουμε ότι η οποιαδήποτε μετονομασία ή προσθήκη πρέπει να εκφράζει μια ουσιαστική μεταβολή του περιεχομένου και εμείς, ως θέμα αρχής, δεν μπορούμε να έχουμε διαφωνία για την αναβολή. Γιατί πιστεύουμε ότι έστω και τώρα ίσως, μια συζήτηση που θα προκύψει από τη μελέτη των συναδέλφων, θα μπορούσε να αποτελέσει σωστή προσέγγιση στο θέμα και όχι μια διακοσμητική προσθήκη σε οποιαδήποτε ονομασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα βάλω την πρόταση σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όλοι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα αναβάλλεται.

Το δεύτερο θέμα στη σημερινή ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση έχει αναγνωστεί.

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 26 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 27 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 48 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο εγκριθούν;

Ορίστε, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται περί ενστάσεως. Αντιλαμβάνομαι ότι είναι το νομοσχέδιο το οποίο είχε αναβληθεί πριν 15 μέρες και επειδή δεν έχω δει το κείμενο όπως έχει κυκλοφορήσει, θα ήθελα να μας πληροφορήσει ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα αναγνώστηκε η Έκθεση στην προηγούμενη συνεδρία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αν είναι οι εκατό λίρες να γίνουν έξι χιλιάδες λίρες, εγώ έχω ένσταση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντί εκατό λίρες, να γίνουν έξι χιλιάδες λίρες. Αυτό είναι το νομοσχέδιο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Φέρνω ένσταση, κύριε Πρόεδρε, και θέλω να το τροποποιήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία. Τροποποίηση λοιπόν του άρθρου 26 του βασικού νόμου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας οι εκατό λίρες να γίνουν έξι χιλιάδες λίρες, όπως είναι το νομοσχέδιο;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, υπάρχει ένσταση από τον κ. Χατζηγιάννη. Πώς είναι ομόφωνο;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, είχα μιλήσει στην προηγούμενη συνεδρία και θα το ξαναβλέπαμε ως Επιτροπή. Η παράκληση είναι αν δεν είναι τόσο επείγον, να αναβληθεί για να το δούμε σε επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι αδύνατο να αναβληθεί στο παρόν στάδιο. Αναγνώστηκε η Έκθεση, είναι η δεύτερη συνεδρία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του δεύτερου άρθρου του νομοσχεδίου;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έπρεπε να μπει η τροποποίησή μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ίδιο είναι. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροποποίησης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

38 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 2 ψήφους υπέρ και 38 εναντίον η τροπολογία απορρίπτεται. Το ίδιο ισχύει και για τα άρθρα 3 και 4.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

38 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 38 ψήφους υπέρ και 2 εναντίον το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Η εισήγησή μου προς τη Βουλή είναι, όταν υπάρχουν ψηφοφορίες και υπάρχουν κάποιοι εναντίον, ή με τη Γραμματεία ή με κάποιο άλλο τρόπο πρέπει να εμφαίνεται ποιοι είναι αυτοί οι οποίοι ψηφίζουν εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ο κ. Χατζηγιάννης και η κ. Κληρίδου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμό 3 θέμα στην ημερήσια διάταξη δεν είναι έτοιμο και αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρίαση. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 4 θέμα, που είναι "Ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΥΛΙΩΝ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΔΟΡΥΦΟΡΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Κοντίδης
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 και 23 Νοεμβρίου 1993 και στις 18 Ιανουαρίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (INMARSAT), στο οποίο η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας αποφασίστηκε με την υπ' αριθμό 39.842 και ημερομηνία 3 Σεπτεμβρίου 1993 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από το Σώμα απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση του Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 169.2 του Συντάγματος.

Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους κυβερνητικούς αρμοδίους η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ήδη προσχωρήσει στο Διεθνή Οργανισμό Ναυτιλιακών Δορυφόρων (INMARSAT) με τον κυρωτικό Νόμο υπ' αριθμό 201 του 1991. Το Πρωτόκολλο Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (INMARSAT) προβλέπει για προνόμια και ασυλίες που παρέχονται στους Αντιπροσώπους των Μελών των Υπογραφόντων και στους Ειδικούς και αφορούν άμεσα την Κύπρο. Κρίνεται σκόπιμο η Δημοκρατία να προσχωρήσει στο Πρωτόκολλο αυτό, ώστε οι αντιπρόσωποί της στα διάφορα συνέδρια του INMARSAT να απολαμβάνουν τα ίδια προνόμια και τις ασυλίες που απολαμβάνουν οι αντιπρόσωποι των άλλων χωρών-μελών του Οργανισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, για την κατά νόμο κύρωση του πιο πάνω Πρωτοκόλλου, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ορίστε, ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή υπάρχουν σοβαρά θέματα που εγείρονται διά της προτάσεως νόμου, είναι εισήγησή μας όπως αναβληθεί, για να συζητηθούν κάποια σοβαρά ζητήματα, θεσμικά, θα έλεγα νομικά, για τη βία στους αθλητικούς χώρους. Και να τεθεί από την ολομέλεια χρονοδιάγραμμα πότε να επανέλθουμε εδώ στην ολομέλεια, για να μη θεωρηθεί ότι το θέμα παραπέμπεται εσαεί.

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως θέλουμε να λάβουμε άμεσα νομοθετικά μέτρα, για να αντιμετωπίσουμε τη βία που παρουσιάζεται στα γήπεδα και εν γένει στους αθλητικούς χώρους, αλλά είναι γεγονός ότι ορισμένες πρόνοιες αυτού του νομοσχεδίου είναι διατυπωμένες κατά τόσο γενικό και αόριστο τρόπο, ούτως ώστε μπορεί να αντίκεινται σε διεθνείς συμβάσεις ή βασικούς κανόνες ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ιδιαίτερα στον κανόνα περί ουδεμίας ποινής άνευ νόμου. Και γι' αυτό το λόγο θεωρώ και εγώ σκόπιμο να ενώσω τη φωνή μου με τη φωνή του συνάδελφου, για να ζητήσω αναβολή προς περαιτέρω μελέτη ορισμένων προνοιών αυτού του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Μαρκίδης και να μην παρουσίαζε αυτούς τους λόγους, εφόσον ζητήθηκε αναβολή για άλλο νομοθέτημα, ζητήθηκε για άλλο, γιατί να μην ικανοποιηθεί και το αίτημα του ΑΚΕΛ εδώ, που ζητά μια αναβολή;

Εκείνο όμως που ήθελα να πω για το νομοσχέδιο, για το νομοθέτημα αυτό, είναι ότι αποτελείται από είκοσι άρθρα και θα καθιερώσει καμιά πενηνταριά νέα αδικήματα που τιμωρούνται από επτά χρόνια και άνω. Δηλαδή ποινικοποιούμε τη ζωή αυτού του τόπου με τέτοια ευκολία, κύριε Πρόεδρε, που πραγματικά προβληματίζομαι έντονα, όπως και ο κ. Μαρκίδης, πού πηγαίνει η Κυπριακή Δημοκρατία. Δεν κάμνει τίποτε άλλο ειμή μόνο να απειλεί τους πολίτες της και να ποινικοποιεί τη ζωή τους κατά ένα τέτοιο τρόπο πλέον εύκολο, που διερωτάται ο άνθρωπος αν πλέον μπορεί να κινείται μέσα στο δρόμο χωρίς το φόβο να παραβεί οιοδήποτε άρθρο του ποινικού κώδικα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μην μπούμε στην ουσία. Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα ασχοληθώ με την ουσία του νομοσχεδίου.

'Ομως έχω την εντύπωση ότι αυτό το νομοσχέδιο που αγγίζει πρόνοιες του ποινικού κώδικα έχει τόσες αντιφάσεις μαζί του, που θα ήταν σωστή η παραπομπή του σε κοινή τουλάχιστο συνεδρία της Επιτροπής Νομικών και της Επιτροπής Παιδείας και θα βοηθούσε πολύ περισσότερο αν και οι δύο Επιτροπές συζητούσαν αυτό το νομοσχέδιο μαζί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε, το νομοσχέδιο δεν είναι αυτό που κατατέθηκε, έχει υποστεί εκτεταμένες τροποποιήσεις και οι ποινές έχουν μειωθεί αισθητά, αλλά πραγματικά ήταν και της Επιτροπής Παιδείας η ανησυχία ότι υπήρχε ο κίνδυνος και υπάρχει ο κίνδυνος με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου να υπάρξουν καταχρήσεις εξουσίας κατά την εφαρμογή. Ως εκ τούτου είναι ορθό να επανεξεταστεί το όλο νομοσχέδιο και είναι καλή η εισήγηση να εξεταστεί σε κοινή συνεδρία των Επιτροπών Παιδείας και Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι όλες οι πλευρές ζητούν την αναβολή. Η παράκλησή μου, παρόλον που δεν είναι ο ρόλος μου δεδομένου ότι τυχαία βρίσκομαι στην έδρα, είναι ότι όλα αυτά τα οποία συζητούνται σήμερα στην ολομέλεια να συζητούνται στις Επιτροπές, προτού καταλήξουν οι Επιτροπές σε Εκθέσεις. Εν πάση περιπτώσει το θέμα αναβάλλεται. Τα υπ' αριθμό 6 και 7 θέματα αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία. Αντιλαμβάνομαι ότι και για το υπ' αριθμό 8 θέμα, που είναι "Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", υπάρχει εισήγηση από τον Πρόεδρο της Επιτροπής για αναβολή.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

'Οχι από τον Πρόεδρο, κύριε Πρόεδρε. Υπάρχει εισήγηση η οποία ήρθε κοντά μου και επειδή τη Δευτέρα θα βρίσκεται στην Επιτροπή ο αρμόδιος Υπουργός, έχω δεχτεί να αναβληθεί για μια βδομάδα, ούτως ώστε την άλλη Πέμπτη να είναι έτοιμο εδώ, αφού συζητηθεί τη Δευτέρα στην παρουσία και του Υπουργού και αν υπάρχουν και άλλες απόψεις να ακουστούν, για να έρθουμε πιο ολοκληρωμένα και ενδεχομένως ομόφωνα στην ολομέλεια. Συνεπώς αυτό είναι το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να είμαι δίκαιος, εγώ ζήτησα από τον Πρόεδρο και συμφώνησε απλώς. Δεν ήταν δική του εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν έχει σημασία. Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 9 θέμα, που είναι "Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1993 που Επεκτείνει τη Διεθνή Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ 1993 ΠΟΥ ΕΠΕΚΤΕΙΝΕΙ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΕΣ ΕΛΙΕΣ ΤΟΥ 1986 (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

'Αριστος Χρυσοστόμου, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου και Βιομηχανίας και Εξωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση του Πρωτοκόλλου του 1993 που επεκτείνει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1998 τη Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986, η οποία επικυρώθηκε από τη Βουλή με το Νόμο Αριθμός 31(ΙΙΙ) του 1992.

Η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο υπό αναφορά Πρωτόκολλο εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με Αριθμό 40.169 και ημερομηνία 10 Νοεμβρίου 1993.

Το υπό επικύρωση Πρωτόκολλο βασικά προσαρμόζει τη φρασεολογία της Διεθνούς Σύμβασης για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986 σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα.

Υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση του υπό αναφορά Πρωτοκόλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση του Πρωτοκόλλου. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Πρωτοκόλλου του 1993 που Επεκτείνει τη Διεθνή Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 10 θέμα αποσύρθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 11 θέμα, που είναι "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Πάγιο Ταμείο για το Μήνα Φεβρουάριο του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω Απόφαση σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 26 Ιανουαρίου 1994.

Με την πιο πάνω Απόφαση της Βουλής παρέχεται η εξουσιοδότηση πραγματοποίησης δαπάνης για το μήνα Φεβρουάριο του 1994 ποσού που δε θα υπερβαίνει εκείνο το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Φεβρουάριο του 1993, σχετικά με κάθε Κεφάλαιο δαπάνης ξεχωριστά, όπως προβλέπεται στον προϋπολογισμό. Περισσότερη ανάλυση των δαπανών αυτών αναφέρεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται στην αντίστοιχη Απόφαση της Βουλής.

Όπως αναφέρεται στην πιο πάνω Απόφαση, δε θα μπορεί να γίνει οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε και θα μπορεί να συμπληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση, μέχρι να εγκριθεί από τη Βουλή και να πάρει την τελική του μορφή ο Τακτικός Προϋπολογισμός του 1994.

Παρά το γεγονός ότι η Βουλή έχει ψηφίσει στις 17 Ιανουαρίου 1994 και τους τρεις προϋπολογισμούς του κράτους για το 1994, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με αναφορά του στο Ανώτατο Δικαστήριο έχει ζητήσει γνωμάτευση αναφορικά με τη συνταγματικότητα ορισμένων διατάξεων του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1994 (Τακτικός Προϋπολογισμός), με αποτέλεσμα να μην έχει μέχρι σήμερα εκδοθεί ο σχετικός νόμος. Η έκδοση της σχετικής Απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου πάνω στην αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας δεν αναμένεται πριν από την 1η Φεβρουαρίου 1994.

Με βάση τα πιο πάνω, η πλειοψηφία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό συζήτηση Απόφασης, χωρίς να επηρεάζονται οι θέσεις κάθε πλευράς, όπως διατυπώθηκαν κατά τη συζήτηση και ψήφιση του Τακτικού Προϋπολογισμού και με την επιφύλαξη των Μελών της-Βουλευτών των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σ. Κ. ΕΔΕΚ να τοποθετηθούν στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να αναγνώσει την Απόφαση στη Βουλή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994

ΕΠΕΙΔΗ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με αναφορά του στο Ανώτατο Δικαστήριο έχει ζητήσει γνωμάτευση αναφορικά με τη συνταγματικότητα ορισμένων διατάξεων του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1994 (Τακτικός Προϋπολογισμός).

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δεν αναμένεται η έκδοση της Απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου πάνω στην αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας πριν από την 1η Φεβρουαρίου 1994.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ επιπρόσθετα με το ποσό που πρέπει να βαρύνει το Πάγιο Ταμείο, όπως προνοείται από το Σύνταγμα ή το Νόμο, είναι αναγκαία η συνέχιση υπηρεσιών για τις οποίες υπάρχει πρόνοια στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα ακόλουθα:

(α) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Φεβρουάριο του 1994 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα σε σχέση με κάθε Κεφάλαιο Δαπάνης, όπως φαίνεται στον Πίνακα που επισυνάπτεται.

Νοείται όμως ότι το ποσό που θα δαπανηθεί κάτω από οποιοδήποτε 'Αρθρο δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό που προνοείται στον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1994 σε σχέση με το 'Αρθρο αυτό.

(β) Δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και δεν μπορεί να πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1994 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

(γ) Δεν μπορεί να διενεργηθεί δαπάνη από 'Αρθρα που είναι σημειωμένα με σταυρό (+) μέχρι να παρασχεθούν πλήρεις λεπτομέρειες του σχεδίου και να ληφθεί η εξουσιοδότηση του Υπουργού Οικονομικών με μορφή "Εξουσιοδοτήσεως για Διενέργεια Δαπανών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ορισμένα κόμματα έχουν επιφυλαχθεί να εκφράσουν τις θέσεις τους στη Βουλή.

Ο κ. Πρέντζας είχε ζητήσει το λόγο.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ δεν είναι δυνατό να ψηφίσει αυτή την Απόφαση, γιατί γίνεται επειδή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επαναλαμβάνει μια ασέβεια προς αυτό το Σώμα, η οποία είχε σημειωθεί και προηγούμενα, δηλαδή με την άρνηση να αποδεχθεί τη θέση της Βουλής για το θέμα της επαναπρόσληψης των 62.

Ενώ η Βουλή ψήφισε τους Προϋπολογισμούς για το 1994, ακριβώς επειδή γίνεται περικοπή των δαπανών και απαγόρευση πληρωμής για τους 62, προσφεύγει στο δικαστήριο και θέτει τη Βουλή μπροστά στην ανάγκη να ψηφίσει δωδεκατημόρια.

Νομίζουμε ότι δεν είναι ο ορθός τρόπος λειτουργίας των σχέσεων κυβέρνησης και Βουλής και αρνούμαστε να δώσουμε ψήφο σ' αυτό το δωδεκατημόριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ο λόγος που ανήλθα στο βήμα της Βουλής εδώ, δεν είναι γιατί θα μακρηγορήσω περισσότερο από το συνάδελφο Πρέντζα. Απλώς θέλουμε να υπερτονίσουμε ει δυνατό ακόμα περισσότερο την αντίθεσή μας προς αυτή την πρόταση.

Δεν αμφισβητούμε με κανένα τρόπο το συνταγματικό δικαίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, εκεί και όπου το θεωρήσει σκόπιμο, είτε να αναπέμπει είτε να κάμνει αναφορές για συγκεκριμένα νομοθετήματα.

Έχοντας όμως υπόψη το σκεπτικό με το οποίο έχει κάνει αυτή την αναφορά προς το Ανώτατο Δικαστήριο και ταυτόχρονα έχοντας υπόψη ότι εκκρεμεί προηγούμενη προσφυγή του Προέδρου αναφορικά με τη συνταγματικότητα ή όχι της απόφασης επαναπρόσληψης ή αποκατάστασης των 62 ή μερικών απ' αυτούς θεωρούμε σκόπιμο από μέρους μας, ως συνειδητή πολιτική επιλογή, να μην υπερψηφίσουμε την πρόταση για δεύτερο δωδεκατημόριο.

Μ' αυτό τον τρόπο, κύριε Πρόεδρε, ουδόλως δίδουμε το δικαίωμα σε οποιοδήποτε να ισχυριστεί πως δε νιώθουμε υπεύθυνοι για την εύρυθμη λειτουργία του κράτους και πολύ περισσότερο για την υλοποίηση συμβατικών και άλλων υποχρεώσεων της Εκτελεστικής Εξουσίας. Αντίθετα, ακριβώς επειδή νιώθουμε υπεύθυνοι περισσότερο από την κυβέρνηση, η οποία για ακόμα μια φορά υποτιμά ουσιαστικά και περιφρονεί την καταπληκτική πλειοψηφία του λαού, όπως έχει εκφραστεί αυτή η πλειοψηφία με την παρουσία των εκπροσώπων του στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Και προτού κατέβω από το βήμα, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υπενθυμίσω τον τρόπο με τον οποίο η Εκτελεστική Εξουσία συνεχίζει να περιφρονεί το Νομοθετικό Σώμα, λέγοντας πως από τις αρχές του Νιόβρη δι' επισήμου οδού ζήτησε το Νομοθετικό Σώμα να πληροφορηθεί από την Εκτελεστική Εξουσία πόσοι και σε ποιες θέσεις έχουν αποκατασταθεί από τους 62. Παρόλο ότι έγινε επίσημη υπενθύμιση

ακόμα τρεις φορές, δηλαδή σύνολο τέσσερις, βρισκόμαστε στο τέλος του Γενάρη, τρεις σχεδόν μήνες μετά από αυτή την παράκληση ή απαίτηση, η οποία υπεβλήθη από το Νομοθετικό Σώμα, και συνεχίζουν να αγνοούν αυτή την τοποθέτηση της πλειοψηφίας της Βουλής.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, έχοντας υπόψη ότι εδώ σ' αυτή την αίθουσα σήμερα έχετε την ευκαιρία να προεδρεύετε, είσαστε και ο πλέον έμπειρος συνάδελφος, το αφήνω στην κρίση σας να το χειριστείτε όπως εσείς νομίζετε, για να μας δώσει επιτέλους μια απάντηση η κυβέρνηση πάνω σ' αυτό το ερώτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ κατεψήφισε τους προϋπολογισμούς, όπως είναι γνωστό, ως έκφραση της αποδοκιμασίας του κατά της κυβερνητικής πολιτικής που εξεφράζετο στους προϋπολογισμούς.

Σήμερα επανέρχεται αυτό το νομοθέτημα υπό τη μορφή δωδεκατημορίου και διά τον λόγον ότι η Βουλή δεν εψήφισε τα κονδύλια τα οποία αφορούσαν τη μισθοδοσία των 62, διά τους οποίους ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προσέφυγε στο Ανώτατο Δικαστήριο και ήρχισεν η διαδικασία, διά να γνωμοδοτήσει το Ανώτατο Δικαστήριο εαν οι τρεις νόμοι που εψηφίσθησαν τότε είναι συνταγματικοί ή όχι. Η δίκη εξακολουθεί και ανεβλήθη για τις 12 Φεβρουαρίου, οπότε αναμένεται ότι εντός του Φεβρουαρίου το Ανώτατο Δικαστήριο θα εκδώσει την απόφασή του.

Και το τιθέμενο ερώτημα είναι το εξής: Εφόσον ο νόμος εκείνος ακόμη ευρίσκεται υπό την κρίση του Συνταγματικού Δικαστηρίου, με πρωτοβουλία που πήρε ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, τι χρειάζονται χρήματα τώρα διά να εφοδιαστεί το κράτος ώστε να προβεί σε πληρωμές, πράγμα το οποίο θα μπορούσε να το έκαμνε ο Πρόεδρος εάν το Ανώτατο Δικαστήριο απεφάσιζε υπέρ των απόψεών του, οπότε με συμπληρωματικό προϋπολογισμό θα μπορούσε να έρθει και να ζητήσει τη δαπάνη, η οποία θα εδημιουργείτο μετά που ο νόμος εκείνος θα εκρίνετο συνταγματικός;

Ένα άλλο όμως θέμα που υπάρχει είναι ότι και η αναφορά που κάμνει τώρα ο Πρόεδρος στον προϋπολογισμό είναι αμφίβολο εάν είναι επιτρεπτό να γίνεται, διότι αποτελεί κυριαρχικό δικαίωμα της Βουλής των Αντιπροσώπων του λαού να ψηφίζει ή να μην ψηφίζει τους προϋπολογισμούς του κράτους. Ένας θεσμός που έχει εισαχθεί στον κοινοβουλευτισμό από το 17ο ή 16ο αιώνα, όσον αφορά την Αγγλία, και από τη Γαλλική Επανάσταση και μετέπειτα, όσον αφορά την Ευρώπη. Και αυτό το δικαίωμα το αμφισβητεί η Εκτελεστική Εξουσία στη Βουλή των Αντιπροσώπων του λαού; Μα επιτέλους πρέπει να υπάρχουν -χωρίς να αμφισβητώ το δικαίωμα του Προέδρου να αντιδικεί με τη Βουλή, του εκάστοτε Προέδρου-ορισμένα όρια πλέον, τα οποία θα καθορίζουν αν υπάρχει καλή ή κακή χρήση ενός δικαιώματος. Εγώ πιστεύω ότι είναι κακίστη η χρήση αυτού του δικαιώματος, όταν αμφισβητείται και το δικαίωμα της Βουλής να ψηφίζει ή να μην ψηφίζει τους προϋπολογισμούς του κράτους. Αν και αυτό φύγει και παραμεριστεί, τότε πλέον θα έχουμε ένα πολίτευμα εδώ, το οποίο δε θα μπορεί να χαρακτηριστεί από κανένα συνταγματολόγο. Θα είναι τόσο sui generis, ώστε θα έρχονται εδώ οι φοιτητές για να ασχολούνται με το δικό μας πολιτειακό καθεστώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Σεβόμεθα πλήρως τις απόψεις του ΑΚΕΛ και της ΕΔΕΚ για τους 62. Έχουν κάθε δικαίωμα να αισθάνονται έντονα. Το θέμα όμως που συζητούμε σήμερα δεν πρέπει να το χρωματίζουμε και με ολίγην πραξικοπηματολογίαν.

Εδώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας άσκησε ένα συνταγματικό του δικαίωμα. Αν καλώς ή κακώς άσκησε αυτό το συνναγματικό δικαίωμα, θα αποφασίσει το Ανώτατο Δικαστήριο. Αν το Ανώτατο Δικαστήριο πει "δεχόμεθα την αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας", τι θα πούμε τότε εμείς; Ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κακώς άσκησε την αναφοράν ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου;

Ο ευπαίδευτος συνάδελφος κ. Τάσσος Παπαδόπουλος και στο παρελθόν, ακόμα και σε θέματα που διαφωνούσε ο ίδιος, τόνισε σωστά πιστεύω μια αρχή: Το συνταγματικό δικαίωμα του Προέδρου να καταφεύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο με κανένα τρόπο δεν πρέπει να επιχειρούμε να το περιορίσουμε και ούτε έχουμε την εξουσία να το περιορίσουμε. Αυτό είναι ένα δικαίωμα που του δίνει το Σύνταγμα. Με όλο το σέβας, αυτά τα οποία ανέφερε ο ευπαίδευτος συνάδελφος, ο κ. Ευσταθίου, δεν έχουν καμιά απολύτως βάση.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έκανε αναφορά τους τέσσερις νόμους που αυτή τη στιγμή εκδικάζονται ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου. Και για να είναι συνεπής προς τη θέση του, ήταν υποχρεωμένος να οδηγήσει και τη σχετική απόφαση σε σχέση με τους προϋπολογισμούς ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου, για να αποφασίσει και πάλι για το ίδιο θέμα το Ανώτατο Δικαστήριο και δεν μπορεί να ευσταθήσει το επιχείρημα ότι θα μπορούσε να έρθει, αν έκρινε το Ανώτατο Δικαστήριο ότι οι τέσσερις νόμοι είναι αντισυνταγματικοί καθότι επεμβαίνουν στα δικαιώματα της Εκτελεστικής Εξουσίας, με συμπληρωματικό Προϋπολογισμό. Ασφαλώς μπορούσε να κάμει κάτι τέτοιο. Αλλά είχε και το αναφαίρετο δικαίωμα παράλληλα να κάμει αυτό το οποίο έκαμε. Ποια είναι η επιλογή του Προέδρου όταν ασκεί τα καθήκοντά του, είναι δικαίωμα δικό του. Δε θα του πούμε εμείς: "Έχεις δικαίωμα να κάμεις συμπληρωματικό προϋπολογισμό και κάμε συμπληρωματικό προϋπολογισμό". Λέει: "Έχω δικαίωμα να ασκήσω αναφορά και την ασκώ". Επομένως, ας μην προκαταλαμβάνουμε το Ανώτατο Δικαστήριο. Ας περιμένουμε να δούμε τι θα αποφασίσει το Ανώτατο Δικαστήριο και, αν το Ανώτατο Δικαστήριο πει "κακώς προσέφυγε ο Πρόεδρος", όλοι θα συμφωνήσουμε με την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Εδώ όμως τίθεται θέμα, επειδή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας άσκησε το συνταγματικό του δικαίωμα, αν πρέπει να στερήσουμε το κράτος από τα έσοδα να λειτουργήσει. Και πιστεύω ότι, όσα επιχειρήματα και αν προταχθούν από τις πλευρές που διαφωνούν -βεβαίως βλέπω μια συνέπεια στη θέση της ΕΔΕΚ: "Κύριοι, εμείς διαφωνήσαμε με τους προϋπολογισμούς και τους καταψηφίσαμε. Επομένως και σήμερα το δωδεκατημόριο, καθ' όσην έκταση αποτελεί μέρος των προϋπολογισμών που καταψηφίσαμε, το καταψηφίζουμε." Αλλά καθ' όσον αφορά τους ευπαιδεύτους συναδέλφους του ΑΚΕΛ, πολύ λυπάμαι να πω ότι με το να δώσουν αρνητική ψήφο στο δωδεκατημόριο, καθ' ην στιγμήν ψήφισαν τους προϋπολογισμούς, υπάρχει μια κραυγαλέα αντίθεση στη θέση τους - η σωστή θέση είναι ότι πρέπει να

ψηφιστεί το δωδεκατημόριο, να δώσουμε στο κράτος τα έσοδα εκείνα που έχει ανάγκη για να λειτουργήσει και αν το Ανώτατο Δικαστήριο δικαιώσει τον Πρόεδρο ή δε τον δικαιώσει, είναι ένα θέμα που δεν αφορά τη σημερινή διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εμείς ποτέ δε θα αμφισβητήσουμε το δικαίωμα το συνταγματικό του Προέδρου να κάμνει αναφορά ή να ασκεί όλα τα καθήκοντα που προκύπτουν από το αξίωμά του και τα δικαιώματά του σε σχέση με τις αποφάσεις της Βουλής. Και είναι όντως δικαίωμα του Προέδρου να κάνει αναφορά. Πλήν όμως το κάθε δικαίωμα μπορεί να εκτιμάται και να σχολιάζεται από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Και η δική μας θέση είναι ότι πρόκειται για έναν πλεονασμό, δεδομένου ότι εκκρεμεί στο Ανώτατο Δικαστήριο θέμα πολύ πιο σημαντικό από αυτό, που δηλώνει όμως ταυτόχρονα και μια περιφρόνηση προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Δεν είναι δική μας η αντίθεση που προκύπτει από αυτή τη στάση. Εμείς ψηφίσαμε τους προϋπολογισμούς, γιατί στο νόμο περιελήφθη σαφής ρήτρα ότι αποκλείονται οποιαδήποτε κονδύλια για την επαναπρόσληψη, για τη συνταξιοδότηση και άλλως πως των πραξικοπηματιών. Αυτή τη στιγμή το δωδεκατημόριο το οποίο καλείται η Βουλή να ψηφίσει εμείς θεωρούμε ότι δεν κάμνει αυτό το διαχωρισμό. Επομένως έχουμε και συνέπεια με την αρχική μας θέση και συνέπεια, όσον αφορά την προσέγγισή μας στο θέμα ψήφισης των προϋπολογισμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Είναι όχι απλώς δικαίωμα, είναι συνταγματική εξουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας να παραπέμπει νόμους της Βουλής των Αντιπροσώπων, περιλαμβανομένου και του προϋπολογισμού ή οποιουδήποτε μέρους αυτού, για γνωμοδότηση στο Ανώτατο Δικαστήριο κατά πόσο συνάδουν ή δε συνάδουν με το Σύνταγμα.

Η άσκηση συνταγματικής εξουσίας ουδέποτε μπορεί να ερμηνευθεί ως ασέβεια ή ως περιφρόνηση προς ένα άλλο πολιτικό σώμα, το οποίο έχει εντελώς διαφορετικές αρμοδιότητες. Όσοι θεωρούν την ενέργεια του Προέδρου περιφρόνηση ή ασέβεια προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, λανθάνονται. Απλώς είναι οι ίδιοι ασεβείς ή οι ίδιοι περιφρονούν το ίδιο το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από την ώρα που το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας δίδει αυτή την εξουσία, η άσκησή της υπόκειται εις πολιτικήν κριτικήν, αλλά δεν μπορεί να υπόκειται σε αμφισβήτηση είτε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων είτε από οποιοδήποτε άλλο.

Δεν πρόκειται να παραλύσει το κράτος, επειδή δε θα ψηφιστεί ένα δωδεκατημόριο, διότι δήθεν δε θα εισπράττονται έσοδα. Θα εισπράττονται έσοδα. Είναι ορισμένα έξοδα που δε θα μπορούν να γίνουν και όσους θα διαμαρτυρηθούν για τα έξοδα τα οποία δε θα γίνουν, ορισμένες εκατοντάδες ή χιλιάδες που θα διαμαρτυρηθούν, διότι δε θα πληρωθούν στο τέλος του μηνός, αν έτσι είναι το Σύνταγμα,

πράγμα για το οποίο δεν εκφράζω γνώμη αυτή τη στιγμή, όλους αυτούς εμείς θα τους παραπέμψουμε και στην ΕΔΕΚ και στο ΑΚΕΛ για να απευθύνουν τις διαμαρτυρίες τους. Διότι δεν μπορεί να γίνει δεκτός εκβιασμός πολιτικός του είδους αυτού.

Και πέραν αυτού, ο Πρόεδρος έκαμε μια αναφορά. Και να θέλει αυτή τη στιγμή να την αποσύρει, δεν μπορεί, διότι το Ανώτατο Δικαστήριο έχει πάρει τη δική του απόφαση. Και η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου καλώς ή κακώς - μπορεί να το επιβεβαιώσει ο κ. Ευσταθίου- είναι ότι άπαξ και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αναφέρει νόμο για γνωμοδότηση στο Ανώτατο Δικαστήριο, δε δικαιούται να αποσύρει την αναφορά του. Η αναφορά παραμένει εκεί εκκρεμής, μέχρις ότου το Ανώτατο Δικαστήριο αποφανθεί.

Επομένως, η σημερινή πολιτική ενέργεια των δυο κομμάτων, αποτελεί μια στείρα αντιπολίτευση και αντίδραση προς την άσκηση της συνταγματικής εξουσίας του Προέδρου. Τη θεωρούμε ως ενσυνείδητη προσπάθεια τεχνητής οξύνσεως της εσωτερικής πολιτικής ζωής αυτού του τόπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η όξυνση γύρω από αυτό το θέμα ξεκίνησε από την απόφαση της κυβέρνησης για επαναπρόσληψη των 62. Ο λαός αντέδρασε και φυσιολογικά η Βουλή αντέδρασε και επανειλημμένα τοποθετήθηκε. Κατά συνέπεια αλλού οι ευθύνες για την όξυνση γύρω από αυτό το θέμα. Οι ευθύνες είναι της Εκτελεστικής Εξουσίας, της κυβέρνησης και του Προέδρου. Δεν μπορεί να είναι της Βουλής.

Ο κ. Μαρκίδης, μιλώντας πριν λίγο, είπε ότι μέσα στα δικαιώματα του Προέδρου είναι όχι μόνο η γενική, αλλά και η μερική αναπομπή του νόμου, της αναφοράς που έχει γίνει. Αν ήθελε ο Πρόεδρος και αν μπορούσε ο Πρόεδρος να διαχωρίσει το θέμα ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Να διακόψω; Για γνωμοδότηση κατά πόσο ο νόμος ως σύνολο ή οποιοδήποτε μέρος αυτού αντίκειται προς το Σύνταγμα. Αλλά δεν είπα ότι μπορεί ο Πρόεδρος να υπογράψει το μισό νόμο, να το δημοσιεύσει στην εφημερίδα της κυβερνήσεως και να παραπέμψει κάποια διάταξη, διότι τότε θα ήταν ως εάν ο ίδιος ο Πρόεδρος είχε δικαίωμα να νομοθετεί και να τροποποιεί τις πράξεις της Βουλής, να δημοσιεύει τους μισούς νόμους και να παραπέμπει το υπόλοιπο του μισού νόμου, που δε νομίζω ότι η Βουλή θέλει αυτό το πράγμα, ούτε και εμείς το θέλουμε και ούτε και ο Πρόεδρος το θέλει.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Δε δικαιούται στον προϋπολογισμό να κάμει καμιά προσπάθεια.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δικαιούται. Το λέει ρητώς, κύριε Ευσταθίου, για τον προϋπολογισμό. Το λέει ρητώς.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

(Συνεχίζει την ομιλία του)

Κατά συνέπεια δεν είναι εδώ η ουσία, κύριε συνάδελφε. Η ουσία έγκειται στο σημείο κατά πόσο πρέπει να είμαστε συνεπείς σε κάποιες αποφάσεις που παίρνουμε.

Και εμείς θεωρούμε ότι, επειδή ψηφίσαμε ενάντια στην πρόνοια για επαναπρόσληψη των 62, και στη συνέχεια υποστηρίξαμε ότι δεν πρέπει να υπάρξει κονδύλι μέσα στους προϋπολογισμούς, θα είμαστε ασυνεπείς αν σήμερα ψηφίσουμε αυτό το δωδεκατημόριο διά του οποίου δε διαχωρίζεται το θέμα των 62.

Κατά συνέπεια εμείς, με τη σειρά μας, όσους τυχόν δε θα πληρωθούν στο τέλος του μήνα, θα τους παραπέμψουμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στην κυβέρνηση. Δεν είναι δική μας η ευθύνη για την εξέλιξη αυτής της υπόθεσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του δωδεκατημορίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές:

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το δωδεκατημόριο εγκρίνεται.

Το επόμενο θέμα στη σημερινή ημερήσια διάταξη είναι "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων Εξουσιοδοτούσα τη Διενέργεια Δαπάνης από Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου για το Μήνα Φεβρουάριο του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής όπως αναγνώσει την Έκθεση στη Βουλή.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος	Ανδρέας Φιλίππου
Αλέκος Μαρκίδης	Τάσσος Παπαδόπουλος
Ανδρέας Γεωργίου	Νίκος Μουσιούττας
Ισίδωρος Μακρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Αβραάμ Αντωνίου	Τάκης Χατζηδημητρίου
Κίκης Καζαμίας	Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω Απόφαση σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 1994.

Με την πιο πάνω Απόφαση της Βουλής παρέχεται σε ορισμένα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου η εξουσιοδότηση για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Φεβρουάριο του 1994 ποσού που δεν υπερβαίνει εκείνο το τμήμα του ολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το 1993 και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα, δηλαδή στο μήνα Φεβρουάριο του 1993. Σημειώνεται ότι οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων για το 1994 δεν έχουν ακόμα κατατεθεί στη Βουλή για έγκριση.

Με την πιο πάνω Απόφαση δεν μπορεί να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς ούτε μπορεί να πληρωθεί οποιαδήποτε νέα θέση στα νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, μέχρις ότου εγκριθούν από τη Βουλή και πάρουν την τελική τους μορφή οι προϋπολογισμοί τους για το 1994.

'Οπως είναι γνωστό, σύμφωνα με την περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) νομοθεσία, οι προϋπολογισμοί των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου υποβάλλονται στη Βουλή για έγκριση μέσα στα ίδια χρονικά περιθώρια στα οποία πρέπει να υποβάλλεται και ο κρατικός προϋπολογισμός. Ωστόσο, οι προϋπολογισμοί αυτοί δεν έχουν ακόμα κατατεθεί στη Βουλή, πράγμα που καθιστά αναγκαία την παροχή εξουσιοδότησης για τη διενέργεια δαπανών, όπως προβλέπεται στην πιο πάνω Απόφαση της Βουλής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τα πιο πάνω και χωρίς να δεσμεύεται ως προς τις τελικές θέσεις που θα πάρει κατά τη μελέτη κάθε προϋπολογισμού ξεχωριστά, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της υπό συζήτηση Απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να αναγνώσει την Απόφαση στο Σώμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΕΙ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1994

ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με τους περί Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ψήφισις Προϋπολογισμών) Νόμους, οι προϋπολογισμοί των νομικών αυτών προσώπων κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση των δαπανών που περιλαμβάνονται σ' αυτούς.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δεν έγινε κατορθωτή η κατάθεση των προϋπολογισμών αυτών για μελέτη και ψήφιση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1993.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ είναι αναγκαία η συνέχιση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ τους λόγους η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφασίζει τα πιο κάτω:

(1) Παρέχει την εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια δαπάνης για το μήνα Φεβρουάριο του 1994 ποσού που δεν υπερβαίνει το τμήμα του συνολικού ποσού που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 1993 κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου και που αναλογεί στο ίδιο χρονικό διάστημα.

(2) Η εξουσιοδότηση αυτή δίνεται με τον όρο ότι δε θα διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη για νέες υπηρεσίες ή σκοπούς και ότι δε θα πληρωθεί καμιά νέα θέση μέχρι την τελική έγκριση από τη Βουλή των Αντιπροσώπων του προϋπολογισμού κάθε νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου για το νέο οικονομικό έτος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Από τη θέση μου, αν επιτρέπεται, κύριε Πρόεδρε. Η νομοθεσία η οποία έγινε για να κατατίθενται οι προϋπολογισμοί των Οργανισμών Δημόσιου Δικαίου και των ημικρατικών οργανισμών περιλαμβανομένων -εκεί περιλαμβάνονται- έγινε ακριβώς για να υπάρχει έγκαιρος και προσεκτικός έλεγχος των προβλεπόμενων δαπανών και λόγω της αποστολής των οργανισμών αυτών ως οργανισμών που επιδιώκουν όχι το κέρδος το εμπορικό, αλλά και γιατί δεν είναι άμοιροι της κοινωνικής πολιτικής που πρέπει να διέπει τας σκέψεις ενός σύγχρονου κράτους δικαίου. Με το να μην κατατίθενται, και έχω παρατηρήσει εις το παρελθόν ότι περνά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου ενίοτε, για να κατατεθούν αυτοί οι προϋπολογισμοί, νομίζω ότι είναι κάτι που αντιβαίνει προς το σκοπό ενός νόμου, ο οποίος ψηφίστηκε ομόφωνα και χαιρετίστηκε απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής, όταν ψηφίστηκε τότε. Έτσι θα παρεκάλουν όπως γίνουν παραστάσεις από τη Γραμματεία της Βουλής, διά να επισπευσθούν οι ετοιμασίες των προϋπολογισμών αυτών, διότι εν εναντία περιπτώσει δηλώ ότι δε θα ψηφίσω τα δωδεκατημόρια του Μαρτίου, Απριλίου, Μαΐου και ούτω καθεξής, αν έρθουν στο μέλλον χωρίς να ετοιμαστούν εν τω μεταξύ οι προϋπολογισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ως συνέχεια της σκέψης του προηγούμενου συναδέλφου, θα ήθελα να ενημερωθεί το Σώμα πως η καταπληκτική πλειοψηφία των προϋπολογισμών, ή μάλλον οι προϋπολογισμοί της καταπληκτικής πλειοψηφίας των οργανισμών, που έπρεπε ήδη, περίπου ταυτόχρονα με την κατάθεση των προϋπολογισμών του κράτους, να κατατεθούν, δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα, αν εξαιρέσουμε δύο μόνο περιπτώσεις από τις δεκαπέντε τόσες. Και απλώς σημειώνω πως η Επιτροπή Οικονομικών, ακόμα και αν έγκαιρα κατατεθούν, θα κληθεί μέσα σε τρεις εβδομάδες να επιληφθεί δεκαπέντε προϋπολογισμών, οι οποίοι προνοούν έξοδα εκατοντάδων εκατομμυρίων λιρών. Και αντιλαμβάνεστε ότι χρειάζεται το μίνιμουμ χρονικό διάστημα, για να μελετηθούν σε κάποιο τουλάχιστον υποφερτό επίπεδο. Είναι σε γνώση μας ότι οι περισσότεροι, ή σχεδόν όλοι οι ημικρατικοί οργανισμοί, έχουν καταθέσει τους προϋπολογισμούς τους μέσω των αρμόδιων υπουργείων προς την Εκτελεστική Εξουσία. Και η καθυστέρηση βρίσκεται στην κυβερνητικήν πλευρά, γι' αυτό πιστεύω πως, αν συμφωνείτε και εσείς, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να διαβιβαστεί αυτή η έντονη ανησυχία μας για πιθανή δόση ανευθυνότητας, η οποία επιδεικνύεται από τη μη έγκαιρη κατάθεση των προϋπολογισμών των ημικρατικών οργανισμών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, πόσοι ψηφίζουν υπέρ της Απόφασης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

... υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η Απόφαση εγκρίνεται ομόφωνα.

Προχωρούμε στην Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, πρέπει να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Οικονομικών, διότι πρόκειται περί προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είμαι βέβαιος αν όλα πρέπει να παν, αλλά αν αυτή είναι η απόφασή σας ως Βουλή, εγώ δεν έχω ένσταση. Έχω την εντύπωση ότι κάθε Επιτροπή θα έπρεπε να είναι ο ουσιαστικός επαγρυπνητής του υπουργείου με το οποίο σχετίζεται και, αν η Επιτροπή Οικονομικών θα ήθελε, να είναι παρούσα. Αλλά αν αυτή είναι η θέλησή σας, τότε να παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλετε να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Οικονομικών; Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Εχω την εντύπωση ότι δε θα υπάρχουν άλλες Επιτροπές, αν τα παραπέμψω όλα στην Επιτροπή Οικονομικών. Γι' αυτό, θα το παραπέμψω στην Επιτροπή Εμπορίου και αν υπάρχει αντίθετη άποψη ας εκτεθεί.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Με όλο το σεβασμό, κύριε Πρόεδρε, εφόσον είναι προϋπολογισμός και θα πάει στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και εκείνος ο προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων να πάει στην Επιτροπή Συγκοινωνιών και 'Εργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα, αλλά η απόφασή σας ήταν διαφορετική.

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οι προϋπολογισμοί των ημικρατικών οργανισμών έρχονται όλοι στην Επιτροπή Οικονομικών η οποία έχει μια συνέχεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία, παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού τους θέλετε όλους στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο περί Προϋπολογισμού διά το έτος 1994 του Ταμείου διά την Ανέγερσιν Κυπριακού Μουσείου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέση Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Κτηματολογίου) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι αυτά παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί ου 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Οι περί Τμήματος Εργασίας - Θέση Πρώτου Επιθεωρητή Εργοστασίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Οι περί Παραγωγής, Εμπορίας και Ελέγχου Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Οι περί Γενικού Διοικητικού Προσωπικού - Θέση Πρώτου Διοικητικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊστάμενης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Πρώτης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Ανώτερης Επισκέπτριας Υγείας, Επισκέπτριας Υγείας 1ης Τάξης, Επισκέπτριας Υγείας 2ης Τάξης, Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως Α' και Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου ('Οργανα του Πανεπιστημίου) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα πρέπει να παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, εφόσον τα βάζετε κατά τέτοιο τρόπο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, μια διόρθωση. Αν καλώς κατάλαβα το νομοσχέδιο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) έχει παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας. Παρακαλώ αν περί αυτού πρόκειται, αν αυτό είναι το νομοσχέδιο, να παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας στην οποία υπάγεται ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού και η οποία είχε ήδη μελετήσει αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό συγκρούεται με τις προηγούμενες αποφάσεις σας.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ποιες αποφάσεις; Είναι προϋπολογισμός;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, αλλά λέχθηκε ότι κάθε πράγμα πρέπει να πηγαίνει στην Επιτροπή η οποία είναι εξειδικευμένη επί του θέματος. Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη είναι ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, είναι Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν θέλετε να παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, εγώ δεν έχω καμιά δυσχέρεια.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

27) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα ('Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

31) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό αφορά το σφαγείο της Πάφου και θα παρακαλούσα τόσο αυτό όσο και όλα τα θέματα που αφορούν το σφαγείο να εξεταστούν από την Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αν δεν υπάρχει ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση να παραπεμφθούν στην Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33) Οι περί Επαγγελματικής Κτηνιατρικής Δεοντολογίας Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

34) Οι περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

35) Οι περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

36) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

37) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

38) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

39) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

40) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υπηρεσίες Σφαγείων και Μεταφορές Κρεάτων) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

41) Οι περί Ραδιοφωνικών Σταθμών Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Συγκοινωνιών και Έργων και Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

42) Οι περί Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

43) Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

44) Οι περί Θεατρικού Οργανισμού - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

45) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΤ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

46) Ετήσια Έκθεση του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας για τα Έτη 1991-1992.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

47) Ετήσια Έκθεση της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για το Έτος 1992.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

48) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτου υπαλλήλου από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

49) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

50) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

51) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης προς τον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου

52) Ο περί Ιατρικών Ιδρυμάτων και Υπηρεσιών (Ρύθμιση και Τέλη) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επιτροπή Υγείας ή Επιτροπή Οικονομικών θέλετε εσείς που το υποβάλατε; Δεν ξέρω το περιεχόμενο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Επιτροπή Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

53) Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

54) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Ρένο Πρέντζα, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

55) Ο περί Κέντρων Αναψυχής (Τροποποιητικός) (Ώρες Λειτουργίας) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 90 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 23 Νοεμβρίου 1993.

"Η ανάγκη δημιουργίας μαρίνας για εξυπηρέτηση των διάφορων θαλάσσιων σκαφών, αναψυχής και τουριστικών, έχει κατά καιρούς τονιστεί από διάφορους παράγοντες και οργανώσεις της Πάφου.

Η έλλειψη αυτού του έργου έχει ήδη προκαλέσει συμφόρηση στα αλιευτικά καταφύγια και καυτά προβλήματα ιδιαίτερα στους επαγγελματίες ψαράδες, λόγω της ραγδαίας τουριστικής ανάπτυξης.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και επειδή πιστεύω ότι κατέστη άμεση η ανάγκη αυτού του αναπτυξιακού έργου, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πώς και πότε προτίθεται να αντιμετωπίσει αυτό το αίτημα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 91 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 25 Νοεμβρίου 1993.

"Με βάση την Τελωνειακή Ένωση μεταξύ Κύπρου - ΕΟΚ υπάρχουν ορισμένα προϊόντα τα οποία εξαιρούνται από τη συμφωνία αυτή και επομένως θα συνεχίσουν να τυγχάνουν του ίδιου καθεστώτος που τύγχαναν μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με την ακολουθούμενη τακτική, στα τυροκομικά προϊόντα που εισάγονται στην Κύπρο από την ΕΟΚ δεν επιβάλλεται οποιοσδήποτε δασμός σε αντίθεση με τα κυπριακά τυροκομικά προϊόντα που, όταν εξαχθούν στις χώρες της ΕΟΚ, επιβαρύνονται με αρκετά ψηλούς δασμούς και levy.

Μετά από διαβήματα η ΕΟΚ έχει παραχωρήσει προνομιακό καθεστώς στο κυπριακό χαλλούμι όπου αυτό έχει καταταγεί στον κωδικό 04069050 και 04069089 και έτσι με βάση τον κωδικό αυτό καταβάλλεται σχετικά χαμηλό levy (22,88 ECU στα 100 κιλά χαλλούμι).

Πέραν του χαλλουμιού υπάρχουν δυνατότητες προώθησης και άλλων γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων, όπως του γάλακτος μακράς διάρκειας, του γιαουρτιού και του τυροπήγματος από αιγινό γάλα, όμως το levy και οι δασμοί που επιβάλλονται στα είδη αυτά είναι αρκετά ψηλοί.

Ιδιαίτερα για το τυρόπηγμα από αιγινό γάλα (Goats Curd) υπάρχει τελευταία αρκετά μεγάλο ενδιαφέρον από πλευράς γαλλικών οίκων, όμως το levy που επιβάλλεται είναι αρκετά ψηλό και έτσι είμαστε εκτός συναγωνισμού. Αν μπορέσουμε να μειώσουμε το levy στα επίπεδα του χαλλουμιού, τότε θα μπορέσουμε να εξάξουμε τεράστιες ποσότητες αιγινού τυροπήγματος, συμβάλλοντας έτσι στη διάθεση ενός προβληματικού προϊόντος.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν προτίθεται να εγείρει το θέμα στα αρμόδια όργανα της ΕΟΚ, έτσι που να δοθεί στο τυρόπηγμα το ίδιο προνομιακό καθεστώς όπως και στο χαλλούμι."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 92 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 29 Νοεμβρίου 1993.

"Οι Σύνδεσμοι Γονέων και Κηδεμόνων συμβάλλουν ουσιαστικά στην ομαλή λειτουργία των σχολείων μας και αποτελούν το συνδετικό κρίκο μεταξύ σχολείου και οικογένειας. Για τη νομική κατοχύρωση των συνδέσμων ψηφίστηκε ο περί Συνδέσμων Γονέων Νόμος αρ. 105 του 1992 που προβλέπει την έκδοση σχετικών κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο. Οι κανονισμοί αυτοί αποσκοπούν στη ρύθμιση της λειτουργίας των Συνδέσμων Γονέων. Ο νόμος όμως χωρίς τους κανονισμούς ατονεί, γι' αυτό παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα εκδοθούν."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 93 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 2 Δεκεμβρίου 1993.

"Σύμφωνα με έγκυρες πληροφορίες το 1994 θα περιοριστεί κατά 75% η εισαγωγή στην Κύπρο του αερίου τύπου 12, που χρησιμοποιείται στα οικιακά ψυγεία και aircondition αυτοκινήτων, λόγω του ότι τα εργοστάσια που το κατασκευάζουν έχουν κλείσει με βάση σχετική συμφωνία όλων των κρατών για κατάργηση όλων των αερίων που επηρεάζουν το όζον. Από την 1η Ιανουαρίου του 1995 δε θα μπορούν να παραδώσουν καμιά ποσότητα.

Με βάση τα πιο πάνω καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα της Βουλής ως προς το τι μέτρα λαμβάνει για την προστασία του καταναλωτή και την αποφυγή άσκοπης σπατάλης συναλλάγματος, νοουμένου ότι κυκλοφορεί τώρα νέο αέριο το οποίο δεν επηρεάζει την ατμόσφαιρα, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στα υφιστάμενα ψυγεία και aircondition αυτοκινήτων μόνο αν σ' αυτά εφαρμοστούν νέοι κομπρεσόροι.

Ήδη ορισμένες χώρες, όπως η Αμερική και η Γερμανία, επιχορηγούν τους καταναλωτές για την απόκτηση καινούργιου ψυγείου ή καινούργιου κομπρεσόρου που να λειτουργεί με το νέου τύπου αέριο.

Με βάση τα πιο πάνω πώς προστατεύονται και οι εισαγωγείς μας που πιθανώς να έχουν άγνοια επί του θέματος;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 94 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 6 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

(α) Πόσα κρούσματα τύφου επισημάνθηκαν το 1992-93 στις επαρχίες Λάρνακας - Αμμοχώστου κατά χωριό, ενορία ή συνοικισμό;

(β) Πόσα κρούσματα τυφοειδούς πυρετού επισημάνθηκαν το 1992-93 στις επαρχίες Λάρνακας - Αμμοχώστου κατά χωριό, ενορία ή συνοικισμό;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 95 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 6 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ως προς το τι μέτρα λαμβάνει αναφορικά με το σοβαρό πρόβλημα επαναπατρισμού που παρουσιάζεται στους Κύπριους της Νότιας Αφρικής."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 96 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 9 Δεκεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Κανναβιούς διαμαρτύρεται, διότι δεν ικανοποιείται το αίτημά της για ανόρυξη γεώτρησης βόρεια της κοινότητας με σκοπό την ικανοποίηση των υδρευτικών της αναγκών.

Επειδή η κοινότητα αντιμετωπίζει υδρευτικό πρόβλημα και θεωρεί ότι υπάρχει και κίνδυνος μόλυνσης της γεώτρησης που είναι νότια του χωριού, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί δεν ικανοποιεί το αίτημα για ανόρυξης νέας γεώτρησης βόρεια του χωριού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 97 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 9 Δεκεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Κανναβιούς διαμαρτύρεται, διότι, ενώ έχει από καιρό γίνει εκτίμηση για ανέγερση αποθήκης και περίφραξη του δημοτικού της σχολείου, τα έργα

αυτά δεν προωθούνται και δεν περιλαμβάνονται ούτε στους κρατικούς προϋπολογισμούς.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αναφορικά μ' αυτό το πρόβλημα και αν σκοπεύει και πότε να εκτελέσει αυτά τα έργα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 98 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 9 Δεκεμβρίου 1993.

"Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί δεν προωθείται η απόφαση του Οργανισμού Αναπτύξεως Γης για διαχωρισμό οικοπέδων στην κοινότητα Κανναβιούς."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 99 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 9 Δεκεμβρίου 1993.

"Οι κοινότητες Παναγιάς, Ασπρογιάς, Κανναβιού, Αϊ-Φώτη, καθώς και άλλες της ίδιας περιοχής, θεωρούν απαράδεκτη την καθυστέρηση που παρατηρείται στην ανέγερση κτηνιατρείου στην Παναγιά και δικαιολογημένα θέτουν το ερώτημα γιατί δεν εκτελείται αυτό το έργο, αφού η σχετική απόφαση λήφθηκε εδώ και μερικά χρόνια, ενώ έχει εξασφαλιστεί με απαλλοτρίωση και η αναγκαία για το σκοπό αυτό γη.

Γι'αυτό παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

1) Γιατί παρατηρείται αυτή η καθυστέρηση;
2) Πότε θα αρχίσει η ανέγερση του κτηνιατρείου για την εξυπηρέτηση της μακρινής αυτής περιοχής της Κύπρου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 100 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 9 Δεκεμβρίου 1993.

"Η κοινότητα Ασπρογιάς αντιμετωπίζει πρόβλημα ύδρευσης, γι' αυτό και έχει ζητήσει την ανόρυξη νέας γεώτρησης.

Γι' αυτό παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων αν και πότε προτίθεται να ικανοποιήσει αυτό το δικαιολογημένο αίτημα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 101 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 10 Δεκεμβρίου 1993.

"Ένα μέρος του δρόμου που ενώνει το χωριό Πραστειό Κελλακίου με το χωριό Φοινικάρια, μήκους ενός περίπου χιλιομέτρου, καθίσταται συχνά αδιάβατο συνεπεία των βροχών, των πετρών και των χωμάτων.

Το αίτημα των κατοίκων του Πραστειού είναι η επιδιόρθωση και η ασφαλτόστρωση ταυτόχρονα αυτού του μέρους του δρόμου, για να μπορεί ελεύθερα και ανενόχλητα να χρησιμοποιείται όλο το χρόνο ως πρόσβαση προς τα κτήματά τους και προς το χωριό Φοινικάρια.

Ενόψει των πιο πάνω καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποια μέτρα παίρνονται, για να ικανοποιηθεί το αίτημα αυτό των κατοίκων του χωριού και της γύρω περιοχής."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 102 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 10 Δεκεμβρίου 1993.

"Εδώ και χρόνια έχει αποφασιστεί να διαχωριστεί σε οικόπεδα χαλίτικη γη στο χωριό Πραστειό Κελλακίου και να παραχωρηθούν σε νεαρά ζευγάρια που τα έχουν άμεση ανάγκη, για να χτίσουν το δικό τους σπίτι.

Μέχρι σήμερα ο διαχωρισμός αυτός δεν έχει περατωθεί και δεν έχουν εκδοθεί τίτλοι, με αποτέλεσμα ο σκοπός για τον οποίο προορίζονται να μην μπορεί να επιτευχθεί.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή ποιες προσπάθειες καταβάλλονται για το διαχωρισμό των πιο πάνω οικοπέδων και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα αποπεράτωσής του."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 103 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 10 Δεκεμβρίου 1993.

"Αγροτικοί δρόμοι στο χωριό Κελλάκι, που έχουν ανοιχτεί και κατασκευαστεί εδώ και πολλά χρόνια, δεν έχουν εγγραφεί στα βιβλία του Τμήματος Κτηματολογίου, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστια προβλήματα, ιδιαίτερα για την εξασφάλιση άδειας οικοδομής σε σχέση με τα κτήματα εκείνα που εφάπτονται αυτών των δρόμων.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως το μεγαλύτερο μέρος του δημόσιου δρόμου που ενώνει το χωριό Κελλάκι με το χωριό Πραστειό Κελλακίου, ο οποίος είναι ασφαλτοστρωμένος και κατασκευάστηκε πριν από 60 χρόνια, δεν είναι εγγεγραμμένο στα βιβλία του Κτηματολογίου ως δημόσιος δρόμος, με επακόλουθα όπως τα πιο πάνω και άλλα ακόμα περισσότερα.

Ενόψει των πιο πάνω καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1) Ποιες προσπάθειες καταβάλλονται για την εγγραφή των αγροτικών δρόμων ως δημόσιων;
2) Γιατί μέχρι σήμερα ο δημόσιος δρόμος Κελλακίου - Πραστειού Κελλακίου δεν έχει εγγραφεί στα βιβλία του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και πότε υπολογίζεται να εγγραφεί;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 104 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 13 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Αμαργέτης για αξιοποίηση του νερού της περιοχής 'Λιχούδι', που βρίσκεται κοντά στο χωριό, για αρδευτικούς σκοπούς."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 105 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 13 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Αμαργέτης για τη δημιουργία παρατηρητηρίου από το Τμήμα Δασών με σκοπό την προστασία του δάσους που βρίσκεται κοντά στο χωριό τουλάχιστον κατά τους καλοκαιρινούς μήνες."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 106 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 13 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Αμαργέτης για την παροχή ικανοποιητικού ποσού για τη συντήρηση των αμπελουργικών και αγροτικών δρόμων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 107 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 13 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Αμαργέτης για μείωση της κοινοτικής συνεισφοράς στην εκτέλεση κοινοτικών έργων από το 1/3 στο 1/4."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 108 που υποβλήθηκε από το Μέλος της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτη Κληρίδου στις 17 Δεκεμβρίου 1993.

"Σε πολλές χώρες της Ευρώπης και στο Ισραήλ συνηθίζεται να κατασκευάζονται υπέργειες διαβάσεις πεζών σε μεγάλες λεωφόρους και ιδιαίτερα μπροστά από σχολεία και σε τόπους όπου διασχίζουν το δρόμο μαθητές. Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο κατά πόσο έχει μελετηθεί η πιθανότητα κατασκευής τέτοιων διαβάσεων ή άλλες εναλλακτικές λύσεις για την ασφαλή διάβαση των πεζών."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 109 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δημήτρη Κοντίδη στις 17 Δεκεμβρίου 1993.

"Η αποστολή ασθενών στο εξωτερικό για θεραπεία συνεπάγεται μια σοβαρή αλλά αναγκαία οικονομική επιβάρυνση για τον προϋπολογισμό του αρμόδιου για το σκοπό αυτό Υπουργείου.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

1) Ποια διαδικασία ακολουθείται σήμερα για την αποστολή ασθενών στο εξωτερικό για θεραπεία;

2) Με ποιες χώρες και ποια νοσοκομεία έχουμε συνάψει συμφωνίες για το σκοπό αυτό και με ποιους όρους;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 110 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δημήτρη Κοντίδη στις 17 Δεκεμβρίου 1993.

"Έχω πληροφορηθεί ότι έχει γίνει η κατακύρωση της προσφοράς για την αγορά αξονικού τομογράφου για τις ανάγκες του Γ' Νοσοκομείου Λεμεσού.

Αν η πληροφορία αυτή είναι ορθή, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

1) Πότε ζητήθηκαν οι προσφορές;

2) Σε ποια εταιρεία έχει κατακυρωθεί η προσφορά και έναντι ποιου ποσού;

3) Τι τεχνολογίας είναι ο αξονικός τομογράφος;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 111 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Αντώνη Καρά στις 23 Δεκεμβρίου 1993.

"Στις 28/3/1991 το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του με αρ. 35328, παραχώρησε έκταση κρατικής γης στην κ. Βαρβάρα Περικλέους στην Αγία Νάπα. Με προηγούμενη απόφασή του το Υπουργικό Συμβούλιο καλούσε όλους τους Αγιαναπίτες που είχαν επέμβει σε κρατική γη να υποβάλουν αιτήσεις για παραχώρηση. Σχετικές ειδοποιήσεις μάλιστα στάλθηκαν από το Κτηματολογικό Γραφείο Αμμοχώστου στους ενδιαφερομένους.

Γι' αυτό καλούμε το αρμόδιο Υπουργείο να μας απαντήσει στα ακόλουθα:

(α) Δόθηκε και σε άλλους κρατική γη μέσα στα πλαίσια της πιο πάνω αποφάσεως ή μόνο στην κ. Βαρβάρα Περικλέους;

(β) Αν δόθηκε μόνο στην κ. Βαρβάρα Περικλέους, τι μέτρα προτίθεσθε να λάβετε εναντίον αυτών που μεθόδευσαν αυτή την ειδική μεταχείριση;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 112 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 28 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το δικαιολογημένο αίτημα της κοινότητας Σαλαμιούς για ασφαλτόστρωση του δρόμου προς Πεύκο-Πέρα Βάσα μήκους 8 περίπου χιλιομέτρων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 113 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 31 Δεκεμβρίου 1993.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το σοβαρό πρόβλημα που υπάρχει στο λιμανάκι της Ξυλοφάγου.

Συγκεκριμένα, στο λιμανάκι της Ξυλοφάγου απασχολούνται είκοσι ψαράδες επί μονίμου βάσεως και δέκα ερασιτέχνες. Οι ψαράδες τώρα δυσκολεύονται να οδηγήσουν τις βάρκες τους στο λιμανάκι, διότι το στόμιο του λιμανιού έχει σχεδόν κλείσει και ένας προστατευτικός τοίχος του λιμανιού έχει πέσει.

Ήδη μερικοί ψαράδες άρχισαν να μετακινούν τις βάρκες τους σε άλλα αλιευτικά καταφύγια. Οι οικογένειες των ψαράδων Μίκκου Κρητικού, Μιχάλη Κρητικού, Μιχάλη Ασπρή, Χαμπή Σπύρου, Δημήτρη Τζιώνη, Ηλία Ανδρέου, Γεωργίου Κατσαμπρή, Αντώνη Σπύρου, Γρηγόρη Γρηγορίου, Αντώνη Πέζικού, Αντρέα Χαμπή και Ηρακλή Γεωργίου, που ασχολούνται αποκλειστικά με το ψάρεμα, ανησυχούν έντονα και αναμένουν τη λήψη άμεσων μέτρων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 114 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 7 Ιανουαρίου 1994.

"Στον παρακαμπτήριο δρόμο Λεμεσού υπάρχουν έξι ισόπεδοι κυκλοτερείς κόμβοι που αποτελούν μαζί με τον κόμβο της βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου τις μόνες ισόπεδες διαβάσεις του υπεραστικού αυτοκινητόδρομου Λευκωσίας-Λεμεσού.

Στους έξι κόμβους του παρακαμπτήριου δρόμου Λεμεσού δημιουργείται κατά τις ώρες αιχμής τεράστιος συνωστισμός οχημάτων πράγμα που συνεπάγεται σοβαρή και καθημερινή ταλαιπωρία για χιλιάδες άτομα που πηγαίνουν στις εργασίες τους ή επιστρέφουν από αυτές. Επίσης η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την σπατάλη καυσίμων και την αχρείαστη φθορά των αυτοκινήτων.

Καλείται λοιπόν το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε σκοπεύει να αντιμετωπίσει αυτή την κατάσταση που ολοένα επιδεινώνεται και με ποιο τρόπο;

Συγκεκριμένα, σκοπεύει να προχωρήσει στην κατασκευή ανισόπεδων κόμβων και πότε;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 115 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 4 Ιανουαρίου 1994.

"Το Τμήμα Δασών χρεώνει τη Χωριτική Αρχή Μαθηκολώνης με ποσό £26 - συμπεριλαμβανομένου και του Φ.Π.Α. - επειδή η σωλήνα που μεταφέρει το νερό από την πηγή στο χωριό περνά μέσα από δασική γη. Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή, εάν εφαρμόζεται πράγματι αυτή η τακτική και τι σκοπεύει η κυβέρνηση να πράξει για το θέμα, ώστε να βοηθήσει τις κοινότητες που με χίλιες δυσκολίες προσπαθούν να εξοικονομήσουν χρήματα για την πρόοδο και την ανάπτυξή τους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 116 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 11 Ιανουαρίου 1994.

"Επειδή φαίνεται ότι τμήματα της παραλίας τελούν υπό ιδιωτικό καθεστώς και είναι αποκλεισμένα για το κοινό, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

(α) Έγιναν από την κυβέρνηση μισθώσεις ή εκχωρήσεις παραλιών σε ιδιώτες ή οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου;

(β) Αν ναι, ποιες είναι αυτές οι μισθώσεις και προς ποιους δόθηκαν, ποια έκταση της παραλίας καλύπτουν και για πόσα χρόνια ισχύουν οι μισθώσεις;

(γ) Η κυβέρνηση σκοπεύει να ακυρώσει αυτές τις μισθώσεις;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 117 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 11 Ιανουαρίου 1994.

"Στη θαλάσσια περιοχή Λεμεσού-Αμαθούντας έχουν κατασκευαστεί, άλλοι παράνομα και άλλοι κατόπιν άδειας, βραχίονες από ογκόλιθους κάθετα στην παραλία, με αποτέλεσμα την κακοποίηση και παραποίηση του φυσικού περιβάλλοντος. Τα τελευταία χρόνια κατασκευάζονται παράλληλοι προς την ακτή κυματοθραύστες οι οποίοι και στη δημιουργία αμμωδών παραλιών βοηθούν και την ανανέωση των νερών επιτρέπουν. Οι παλιοί κάθετοι βραχίονες όμως εξακολουθούν να παραμένουν.

Καλείται λοιπόν η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή ποιες είναι οι προθέσεις της και συγκεκριμένα αν σκοπεύει να ζητήσει τη διάλυση των κάθετων αυτών βραχιόνων και, αν ναι, πότε και πώς;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 118 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Πιττοκοπίτη στις 11 Ιανουαρίου 1994.

"Επειδή έχει διαπιστωθεί ότι στα κρατικά ινστιτούτα διορίζονται εκπαιδευτικοί που είναι ήδη διορισμένοι στη μέση εκπαίδευση με επακόλουθο να δημιουργείται και να οξύνεται το σοβαρό πρόβλημα εργοδότησης των άνεργων πτυχιούχων εκπαιδευτικών, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα με ποια φιλοσοφία προβαίνει στους πιο πάνω διορισμούς και γιατί δε διορίζει άνεργους πτυχιούχους εκπαιδευτικούς, για να αμβλύνει το σοβαρό πρόβλημα που υπάρχει στην αποκατάστασή τους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 119 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 14 Ιανουαρίου 1994.

"Ενόψει του γεγονότος ότι πρόσφατα ο χώρος στάθμευσης της πολυκατοικίας στην οποία στεγάζεται το Επαρχιακό Κτηματολόγιο Λευκωσίας ή μέρος αυτού μετατράπηκε σε ενιαίο γραφείο εξυπηρέτησης του κοινού για τις διάφορες εργασίες του με το Κτηματολόγιο Λευκωσίας και ενόψει του γεγονότος ότι οι συνθήκες εργασίας των υπαλλήλων του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας, που δημιουργήθηκαν με τη μετατροπή του χώρου αυτού σε ένα μεγάλο γραφείο όπου στεγάζονται χωρίς διαχωρισμό οι διάφορες υπηρεσίες του Κτηματολογίου Λευκωσίας, είναι εντελώς ανθυγιεινές και ακατάλληλες για εργασία, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει συνεχής βαβυλωνία που εμποδίζει την ομαλή διεκπεραίωση των διάφορων υπηρεσιών, καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

(α) Εάν έχει δοθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου του η σχετική άδεια για μετατροπή του χώρου στάθμευσης σε ενιαίο γραφείο στέγασης διάφορων υπηρεσιών του Κτηματολογίου Λευκωσίας από τις οποίες εξυπηρετείται το κοινό και βάσει ποιας δικαιολογίας.

(β) Ποια μέτρα προτίθεται να πάρει έτσι που να σταματήσει αμέσως η απαράδεκτη κατάσταση που υπάρχει σήμερα και να βελτιωθούν οι συνθήκες στέγασης και εργασίας των υπαλλήλων του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας, για να γίνουν πιο ανθρώπινες και πιο υποφερτές και να αυξηθεί η παραγωγικότητά τους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 120 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 14 Ιανουαρίου 1994.

"Δεδομένου ότι είναι δεδηλωμένη η πολιτική της κυβέρνησης για μη πρόσληψη νέων υπαλλήλων και δεδομένου ότι υπάρχουν πληροφορίες ότι ένας μεγάλος αριθμός γιατρών και φαρμακοποιών απασχολούνται στο Υπουργείο Υγείας σε καθήκοντα διοικητικά και/ή τεχνοκρατικά (τα οποία μπορούν να εκτελέσουν διοικητικοί και άλλοι υπάλληλοι), ενώ από την άλλη πλευρά υπάρχει έλλειψη γιατρών και φαρμακοποιών τόσο στα νοσοκομεία των πόλεων όσο και της υπαίθρου, καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

(α) Πόσοι γιατροί και φαρμακοποιοί εργάζονται στο Υπουργείο Υγείας και στο Αρχιατρείο σε μη καθαρά ιατρικά καθήκοντα και εκτελούν διοικητικές και/ή τεχνοκρατικές εργασίες π.χ. παραγγελίες φαρμάκων, εξοπλισμού κ.ά

(β) Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει το αρμόδιο Υπουργείο για να τοποθετηθούν αυτά τα πρόσωπα σε θέσεις από όπου θα προσφέρουν τις υπηρεσίες για τις οποίες διορίστηκαν, δηλαδή να ασκούν πραγματική ιατρική και φαρμακευτική επιστήμη, όταν μάλιστα και στους δυο τομείς υπάρχει σοβαρή έλλειψη στα νοσοκομεία των πόλεων και της υπαίθρου με αποτέλεσμα να μην εξυπηρετείται ικανοποιητικά το κοινό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 121 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 14 Ιανουαρίου 1994.

"Επειδή πριν από αρκετό χρονικό διάστημα μελετήθηκε και αποφασίστηκε από τις κυβερνητικές υπηρεσίες σχέδιο δημιουργίας ειδικής χοιροτροφικής περιοχής μακριά από τις κοινότητες για τη μεταφορά και εγκατάσταση των χοιροστασίων που βρίσκονται σήμερα κοντά σε κατοικημένες περιοχές και προκαλούν δυσοσμία, οχληρία και ταλαιπωρία, ενώ επηρεάζουν άμεσα την υγεία και τη διαμονή των κατοίκων στα χωριά τους και επειδή αντί της προώθησης του πιο πάνω σχεδίου υπάρχουν ισχυρισμοί ότι δόθηκαν καλυπτικές άδειες για παράνομη επέκταση χοιροστασίων που βρίσκονται εντός κατοικημένης περιοχής, ερωτούνται τα αρμόδια Υπουργεία:

(α) Το σχέδιο για τη δημιουργία ειδικής κτηνοτροφικής περιοχής για τη μεταφορά και στέγαση των χοιροστασίων έχει εγκαταλειφθεί από τη σημερινή κυβέρνηση; Εάν όχι, σε ποιο στάδιο βρίσκεται η υλοποίηση της σχετικής απόφασης της προηγούμενης κυβέρνησης και ποια μέτρα λαμβάνονται για την άμεση προώθηση του σχεδίου;

(β) Δόθηκε καλυπτική άδεια για παράνομη επέκταση χοιροστασίου ή χοιροστασίων που βρίσκονται ουσιαστικά εντός της κατοικημένης περιοχής των χωριών Μενοίκου και Ορούντας; Εάν ναι, ποιοι λόγοι δικαιολογούν τη χορήγηση τέτοιας άδειας; Και τούτο επειδή υπάρχει ο ισχυρισμός ότι η αναφερόμενη χαλάρωση και καλυπτική άδεια δόθηκε για εξυπηρέτηση προσωπικών και/ή άλλων συμφερόντων σε πλήρη αντίθεση με το δημόσιο συμφέρον των κατοίκων της επηρεαζόμενης κοινότητας και σε αντίθεση με το πιο πάνω κυβερνητικό σχέδιο."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 122 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 14 Ιανουαρίου 1994.

"Επειδή από τις 30/1/92 τέθηκε σε διαθεσιμότητα ο προηγούμενος Γραμματέας της ΣΠΕ Μενοίκου αναφορικά με εξεταζόμενες υποθέσεις εξαπάτησης του ΟΓΑ για πληρωμές που έγιναν μέσω της ΣΠΕ Μενοίκου και επειδή τον Αύγουστο του 1993

έγιναν δημοσιεύσεις στον καθημερινό ημερήσιο τύπο για νέες ισχυριζόμενες ατασθαλίες από πρόσωπα που εργάζονταν στη ΣΠΕ Μενοίκου και μάλιστα για τις ατασθαλίες αυτές έγιναν καταγγελίες στην αστυνομία από τον 'Εφορο Συνεργατικής Ανάπτυξης, παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να ενημερώσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

(α) Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η πλήρης εκκαθάριση και διαλεύκανση των υποθέσεων αυτών και, εάν έγιναν ποινικές διώξεις των προσώπων που ενέχονται σ' αυτές, γιατί καθυστερεί η εκδίκαση τέτοιων ποινικών αδικημάτων που υποσκάπτουν το Συνεργατικό Κίνημα;

(β) Επειδή παρόμοια αδικήματα έγιναν και σε άλλες Συνεργατικές Πιστωτικές Εταιρείες, ποια μέτρα λαμβάνονται και/ή υπάρχει πρόθεση να ληφθούν από το αρμόδιο Υπουργείο για τη μη επανάληψη τέτοιων αδικημάτων και τα οποία μέτρα θα ενισχύσουν το κύρος και την όλη δραστηριότητα των Συνεργατικών Πιστωτικών Εταιρειών και θα περιφρουρήσουν τις καταθέσεις του αγροτικού πληθυσμού της Κύπρου;"

Απάντηση ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Α' 629, ημερομηνίας 16 Ιουνίου 1992, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την ανακατασκευή του δρόμου από την είσοδο της Πόλεως Χρυσοχούς μέχρι το Γυμνάσιο, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Η διεύρυνση/βελτίωση του κύριου δρόμου Πόλεως Χρυσοχούς προς Πωμό, από τη συμβολή του με το δρόμο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς μέχρι το Γυμνάσιο, έχει χωριστεί σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση διαλαμβάνει διεύρυνση/βελτίωση του αναφερόμενου δρόμου από την εκκλησία Αποστόλου Ανδρέα μέχρι το Δημοτικό Στάδιο Πόλεως Χρυσοχούς, η δεύτερη φάση διεύρυνση/βελτίωση του τμήματος του δρόμου από το Δημοτικό Στάδιο μέχρι το Γυμνάσιο και η τρίτη φάση διεύρυνση/βελτίωση του τμήματος του δρόμου από την εκκλησία Αποστόλου Ανδρέα μέχρι τη συμβολή του με το δρόμο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, όπως επίσης και διεύρυνση/βελτίωση του τμήματος του κύριου δρόμου Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς από την είσοδο της πόλης μέχρι τη συμβολή του με το δρόμο προς το Λατσί.

(β) Για την πρώτη φάση του έργου έχουν ήδη αρχίσει εργασίες οι οποίες αναμένεται να περατωθούν περί το τέλος του χρόνου.

(γ) Για τη δεύτερη φάση έχουν ετοιμαστεί τα κατασκευαστικά σχέδια από το Τμήμα Δημοσίων 'Εργων με βάση τα ρυθμιστικά Σχέδια που ετοιμάστηκαν από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Επίσης αναμένονται τα σχέδια των διάφορων υπηρεσιών (Αρχή Ηλεκτρισμού, Αρχή Τηλεπικοινωνιών και Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων). Οι κατασκευαστικές εργασίες για τη φάση αυτή προβλέπεται να αρχίσουν ευθύς μετά τη συμπλήρωση των έργων της πρώτης φάσης.

(δ) Για την τρίτη φάση έχει ήδη αρχίσει η ετοιμασία των κατασκευαστικών σχεδίων από το Τμήμα Δημοσίων 'Εργων με βάση τα ρυθμιστικά σχέδια που ετοιμάστηκαν από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, αναμένεται επίσης ότι θα καταστεί δυνατή η έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών περί τα μέσα του 1994.

Με βάση τα πιο πάνω υπολογίζεται ότι το όλο έργο (τρεις φάσεις) θα συμπληρωθεί μέχρι το τέλος του 1994. Σημειώνεται ότι για το έργο αυτό υπάρχει πρόνοια ύψους £100.000 στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1993 ως κυβερνητική συνεισφορά· έτερο επίσης ποσό £50.000 που αντιπροσωπεύει τη συνεισφορά του Δήμου Πόλεως έχει διατεθεί από το Ταμείο των Δανειστικών Επιτρόπων. Εξάλλου στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1994 υπάρχει πρόβλεψη για ποσό £200.000 ως κυβερνητική συνεισφορά· έτερο επίσης ποσό £100.000 που αντιπροσωπεύει τη συνεισφοά του Δήμου θα διατεθεί επίσης από το Ταμείο των Δανειστικών Επιτρόπων."

Απάντηση ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 80, ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1992, των Βουλευτών εκλογικών περιφερειών Αμμοχώστου και Λάρνακας κ. Κίκη Γιάγκου και Θάσου Μιχαηλίδη αντίστοιχα.

"Σχετικά με τις κτηνοτροφικές περιοχές Δρομολαξιάς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα σ' ότι αφορά τους δρόμους:

(i) Δρόμος προς περιοχή 'Β': Το μεγαλύτερο μέρος έχει ασφαλτοστρωθεί. Απομένουν μόνο 50 μέτρα περίπου για συμπλήρωσή του.

(ii) Δρόμος προς περιοχή 'Α': Έχει ασφαλτοστρωθεί μέχρι τα σύνορα της οικιστικής περιοχής. Η κατασκευή του δρόμου διακόπηκε προσωρινά λόγω κατασκευής του δρόμου Αραδίππου-Αεροδρομίου Λάρνακας. Η ασφαλτόστρωση του δρόμου θα συνεχιστεί.

(iii) Δρόμος προς περιοχή 'Γ': Μεγάλο μέρος του δρόμου έχει ασφαλτοστρωθεί. Παραμένει χωρίς άσφαλτο δρόμος μήκους 500 μ. περίπου.

Οι εργασίες ασφαλτόστρωσης και των τριών δρόμων θα συνεχιστούν και υπολογίζεται να συμπληρωθούν μέσα στο 1994.

Το σκέλος της ερώτησης που αφορά την ηλεκτροδότηση των κτηνοτροφικών περιοχών απαντήθηκε ήδη με την επιστολή του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων με αριθμό φακ. 58/79/2 και ημερομηνία 7.12.92."

Απάντηση ημερομηνίας 10 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 97, ημερομηνίας 29 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με το θέμα της δημιουργίας κοινοτικού γηπέδου στην προσφυγική κοινότητα Αγίου Γεωργίου Πάφου, σας πληροφορώ πως ύστερα από προκαταρκτική εκτίμηση το ύψος της δαπάνης του έργου υπολογίστηκε σε £3.000.

Το Υπουργείο Εσωτερικών ανταποκρινόμενο θετικά στο αίτημα της κοινότητας, διαβίβασε ήδη στον 'Επαρχο Πάφου το ποσό των £2.000 με οδηγίες για τη δημιουργία του γηπέδου."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 203, ημερομηνίας 31 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σχετικά με πρόθεση επιβολής αυξήσεων στα ενοίκια που καταβάλλονται για τουρκοκυπριακά καταστήματα και τη γενικότερη πολιτική της κυβέρνησης για το θέμα αυτό, θα ήθελα να αναφέρω τα ακόλουθα:

(α) Η σχετική νομοθεσία και κανονισμοί (ΚΔΠ 68/92) προβλέπουν όπως 'το ύψος του πληρωτέου ενοικίου ή τέλους χρήσεως για Τ/Κ περιουσία θα

είναι περίπου το αγοραίο ενοίκιο στην περίπτωση που ο ενοικιαστής ή ο αδειούχος είναι πρόσφυγας, στην περίπτωση επίσης που είναι μη πρόσφυγας θα είναι το αγοραίο ενοίκιο'.

(β) Η διαδικασία σταδιακής αναπροσαρμογής των ενοικίων μελετάται από Υπουργική Επιτροπή και θα υποβληθούν σχετικές εισηγήσεις στη Βουλή των Αντιπροσώπων."

Απάντηση ημερομηνίας 27 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 213, ημερομηνίας 8 Απριλίου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

"Σχετικά με την προκαλούμενη οχληρία από το εργοστάσιο κατασκευής μανιταριών της Εταιρείας NEMOKA MUSHROOMS, που βρίσκεται ανατολικά του Συνοικισμού Αυτοστέγασης Κοκκινοτριμιθιάς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Τα υποστατικά της Εταιρείας ανεγέρθηκαν με άδεια οικοδομής και λειτουργούν στην περιοχή για 17 χρόνια περίπου. Επειδή στο περελθόν επροκαλείτο κάποια οχληρία από την επεξεργασία των υλών (άχυρα) για παραγωγή μανιταριών, η ιδιοκτήτρια Εταιρεία έλαβε ορισμένα μέτρα και προς το παρόν δεν προκαλείται οχληρία.

Η κατάσταση θα παρακολουθείται συστηματικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες και σε περίπτωση που θα παρατηρηθεί οποιαδήποτε οχληρία σε βάρος των κατοίκων, θα ληφθούν τα αναγκαία μέτρα."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 272, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με το κατά πόσο η κυβέρνηση σκοπεύει να προχωρήσει σε ανέγερση περιφερειακού σφαγείου για εξυπηρέτηση και της κοινότητας Αγρού, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

Το θέμα της εξυπηρέτησης της υπαίθρου είτε από το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου είτε από άλλα μικρότερα περιφερειακά σφαγεία που να διασφαλίζουν την υγιεινή των κρεάτων, απασχολεί εδώ και αρκετό καιρό την κυβέρνηση. Ήδη το Συμβούλιο του Κεντρικού Σφαγείου έχει αναθέσει σε εμπειρογνώμονα τη μελέτη δημιουργίας περιφερειακών σφαγείων, το δε Υπουργικό Συμβούλιο έχει ορίσει Υπουργική Επιτροπή, για να μελετήσει το όλο θέμα και να υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις."

Απάντηση ημερομηνίας 30 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 281, ημερομηνίας 26 Ιουνίου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

"Αναφορικά με το Τεστ Παπανικολάου σας πληροφορώ ότι σήμερα οι κατά Παπανικολάου εξετάσεις διεκπεραιώνονται και αποστέλλονται στους αρμόδιους γυναικολόγους σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Τούτο επιτεύχθηκε με ειδική συμφωνία με τους ιδιώτες κυτταρολόγους ιατρούς, οι οποίοι εξετάζουν τα δείγματα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα και στους οποίους το Υπουργείο καταβάλλει συμφωνηθέν ποσό για κάθε τεστ."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Αλέκου Ευαγγέλου στην ερώτηση ΣΤ'Β' 289, ημερομηνίας 22 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"Στην Κύπρο υπάρχει περιορισμένο πρόβλημα χρήσης ναρκωτικών που πιστεύεται πως δεν ξέφυγε του ελέγχου. Συγκρινόμενο με εκείνο άλλων χωρών βρίσκεται ακόμα σε χαμηλά επίπεδα. Το ακριβές όμως μέγεθος του προβλήματος δε δύναται να υπολογιστεί, επειδή δεν έγινε μέχρι τώρα καμιά επιδημιολογική έρευνα.

Κατά τη διάρκεια του 1993 εντοπίστηκαν φυτά κάνναβης τα οποία συγκριτικά είναι πολύ περισσότερα από εκείνα που εντοπίστηκαν τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα από 1.1.93 μέχρι 11.10.93 ανακαλύφθηκαν και εκριζώθηκαν 1155 φυτά κάνναβης σε σύγκριση με 211, 171 και 84 για τα έτη 1992, 1991 και 1990 αντίστοιχα. Οι αριθμοί όμως αυτοί δεν εξυπακούουν κατ' ανάγκη και ανάλογη αύξηση.

Ο κυριότερος λόγος αύξησης της καλλιέργειας φυτών αποδίδεται στην έλλειψη ναρκωτικών ουσιών, που οφείλεται κυρίως στα αυξημένα μέτρα ελέγχου, επαγρύπνησης και παρακολούθησης υπόπτων στα λιμάνια, αεροδρόμια και στις αλλεπάλληλες επιτυχίες της Αστυνομίας και των άλλων αρμόδιων Υπηρεσιών.

Άλλος πιθανός επιπρόσθετος λόγος είναι η εισαγωγή σπόρων κάνναβης για τροφή οικιακών πουλιών, οι οποίοι λόγω ανεπαρκούς επεξεργασίας έχουν τη δυνατότητα ορισμένοι από αυτούς να βλαστήσουν και να αναπτυχθούν.

Για καταπολέμηση και πάταξη της παράνομης καλλιέργειας φυτών κάνναβης και γενικά του προβλήματος των ναρκωτικών η Αστυνομία βρίσκεται συνεχώς σε επαγρύπνηση και δρα στο μέτρο των δυνατοτήτων της προς κάθε κατεύθυνση με τη:

- διεξαγωγή τακτικών και σύντονισμένων περιπολιών σ' όλες τις περιοχές της ελεύθερης Κύπρου για παρακολούθηση χώρων, υποστατικών και ύποπτων προσώπων,
- αυξημένη επαγρύπνηση και τακτικές έρευνες στα λιμάνια και αεροδρόμια,
- διεξαγωγή συντονισμένων περιπολιών από τη Λιμενική και Ναυτική Αστυνομία και την Αεροπορική Πτέρυγα της Αστυνομίας για έλεγχο των ακτών,
- απόλυτη συνεργασία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, καθώς και επί διεθνούς επιπέδου,
- ανάπτυξη δικτύου συλλογής πληροφοριών και αξιοποίησης πληροφοριών. Για το σκοπό αυτό καταβάλλεται κάθε προσπάθεια ανάπτυξης καλών σχέσεων και ειλικρινούς συνεργασίας με το κοινό,
- διαφώτιση μέσω των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, διοργάνωσης διαλέξεων σε στρατόπεδα, σχολεία, σωματεία και οργανώσεις, για ευαισθητοποίηση του κοινού κατά των ναρκωτικών.

Όσον αφορά τους σπόρους κάνναβης, γίνονται προσπάθειες σε συνεννόηση με τα Υπουργεία Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και Εμπορίου και Βιομηχανίας για εξεύρεση τρόπων, ώστε να διασφαλίζεται η μη εισαγωγή σπόρων που είναι δυνατό να φυτρώσουν."

Απάντηση ημερομηνίας 16 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Αλέκου Ευαγγέλου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 3, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Αμέσως μετά την τουρκική εισβολή, το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων προώθησε την έκδοση ειδικού διατάγματος που απαγορεύει τη μεταφορά ζώων από τα κατεχόμενα. Σκοπός του διατάγματος ήταν να ανακόψει τον κίνδυνο μετάδοσης ζωϊκών ασθενειών στις ελεύθερες περιοχές, γεγονός που μπορούσε να έχει καταστροφικές συνέπειες στην κτηνοτροφία.

Η Αστυνομία με τη σειρά της έχει περιορίσει σε μεγάλο βαθμό το λαθρεμπόριο ζώων από τα κατεχόμενα. Χάρις στα συνεχή και αυξημένα μέτρα, ενέδρες, παρακολουθήσεις και 24ωρη περιπόληση της γραμμής αντιπαράταξης από τους ειδικούς ουλαμούς της Αστυνομίας, οι οποίοι έχουν συσταθεί για τον πιο πάνω σκοπό, εντοπίζονται πολλές περιπτώσεις και εκατοντάδες ζώα κατασχέθηκαν και καταστράφηκαν από το Τμήμα Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

Επειδή όμως διαπιστώθηκε ότι εξακολουθούν ακόμη να υπάρχουν κρούσματα παράνομης μεταφοράς ζώων από τα κατεχόμενα, λόγω των δυσκολιών από το μεγάλο μήκος της γραμμής αντιπαράταξης και της παρεμβολής του εδάφους των Βρετανικών Βάσεων, αποφασίστηκε σε κοινή σύσκεψη των αρμόδιων Υπηρεσιών στο Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων η εισαγωγή συμπληρωματικών μέτρων για την πάταξη του λαθρεμπορίου ζώων με κύριο στόχο την πλήρη εξάλειψή του. Τα μέτρα αυτά είναι τα ακόλουθα:

(α) Για αποτελεσματικότερο συντονισμό των ενεργειών προς την κατεύθυνση της πάταξης του λαθρεμπορίου των ζώων, οι Έπαρχοι να αναλάβουν πρωτοβουλία και να συνεργαστούν με τα αρμόδια Τμήματα/Υπηρεσίες και τους Κοινοτάρχες.

(β) Το συντομότερο δυνατό να προωθηθεί η σήμανση των ζώων με ενώτια. Για το σκοπό αυτό το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων θα ετοιμάσει και θα υποβάλει σχετική πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο.

(γ) Να αναληφθεί κατά τρόπο συντονισμένο και συστηματικό από τις αρμόδιες Υπηρεσίες ευρεία εκστρατεία διαφώτισης του κοινού.

(δ) Η Αστυνομία να εντείνει περαιτέρω τις προσπάθειές της για την πάταξη του λαθρεμπορίου.

(ε) Να γίνουν διακριτικές ενέργειες, ώστε να επιβάλλονται στους παραβάτες αυστηρότερες ποινές."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 8, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη συμπλήρωση του δρόμου παρά την είσοδο της Λετύμπου, καθώς και την επίστρωση με πρέμιξ τμήματος του δρόμου από την υδατοδεξαμενή Καλλέπειας προς τη Λετύμπου, σας πληροφορώ ως ακολούθως:

(α) Επιστρώθηκε πρόσφατα με άσφαλτο το πρόσθετο τμήμα του δρόμου που δημιουργήθηκε μετά την κατεδάφιση οικίας, για σκοπούς διαπλάτυνσης και βελτίωσης της ορατότητας, παρά την είσοδο της Λετύμπου.

(β) Όσον αφορά την επίστρωση με πρέμιξ τμήματος του δρόμου από την υδατοδεξαμενή της Καλλέπειας προς την κοινότητα Λετύμπου, αυτή θα ενταχθεί στο πρόγραμμα περιοδικής συντήρησης δρόμων του Τμήματος Δημοσίων Έργων στα προσεχή δύο χρόνια."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 18, ημερομηνίας 27 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά.

"Σχετικά με την επιδιόρθωση κατοικιών αυτοστεγάσεως και ειδικότερα των κατοικιών του κυβερνητικού συνοικισμού αυτοστεγάσεως 'Αρχάγγελος Μιχαήλ' στα Λατσιά, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Στους συνοικισμούς αυτοστεγάσεως της επαρχίας Λευκωσίας, όπου οι κατοικίες κτίσθηκαν με οικονομική βοήθεια μέχρι £1.500 και οι οποίες ανέρχονται σε 1 070, παραχωρείται οικονομική βοήθεια στους δικαιούχους τους για την επιδιόρθωση/αντικατάστασή τους, ανάλογα με την περίπτωση. Μέχρι τώρα συμπληρώθηκε πλήρως η επιδιόρθωση/αντικατάσταση 1 020 σπιτιών και εκκρεμεί μόνο η συμπλήρωση της επιδιόρθωσης των υπόλοιπων 50 σπιτιών σ' όλη την επαρχία, και τα οποία οι δικαιούχοι τους αναμένεται να επιδιορθώσουν μέχρι το τέλος του έτους.

(β) Ο 'Επαρχος Λευκωσίας έχει εισηγηθεί τώρα την επιδιόρθωση/αντικατάσταση άλλων 200 περίπου οικιστικών μονάδων χαμηλού κόστους σε διάφορους συνοικισμούς αυτοστεγάσεως της επαρχίας Λευκωσίας, οι δικαιούχοι των οποίων πήραν αρχική οικονομική βοήθεια ύψους £1.800 για την ανέγερση του σπιτιού τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και 56 περιπτώσεις σπιτιών του συνοικισμού αυτοστεγάσεως 'Αρχάγγελος Μιχαήλ' Λατσιών και για τα οποία σπίτια έγιναν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες και οι εκτιμήσεις της απαιτούμενης δαπάνης για την επιδιόρθωση/αντικατάτασή τους.

Επειδή το αίτημα για επιδιόρθωση/αντικατάσταση των κατοικιών των συνοικισμών αυτοστεγάσεως που κτίστηκαν με αρχική οικονομική βοήθεια ύψους £1.800 δεν περιορίζεται στις 200 κατοικίες της επαρχίας Λευκωσίας αλλά παγκύπρια επηρεάζει 1 300 κατοικίες σε διάφορους συνοικισμούς αυτοστεγάσεως, με συνεπαγόμενη συνολική δαπάνη £6-£7 εκ. Η κυβέρνηση μελετά το θέμα και σύντομα θα λάβει τις οριστικές αποφάσεις της σ' αυτό."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ανδρέα Μουσιούττα στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 20, ημερομηνίας 30 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την απασχόληση μουσικών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Πολιτική εργοδότησης αλλοδαπών μουσικών

'Αδειες για απασχόληση αλλοδαπών παραχωρούνται μόνο σε περιπτώσεις που δεν υπάρχουν Κύπριοι κατάλληλοι και διαθέσιμοι. Στην περίπτωση ειδικά των μουσικών, λόγω της ιδιομορφίας του επαγγέλματος, για να διαπιστωθεί αν ένας μουσικός είναι κατάλληλος για απασχόληση στο επάγγελμά του, προτού δοθεί άδεια απασχόλησης αλλοδαπού αποστέλλεται ο Κύπριος μουσικός στο συγκεκριμένο ξενοδοχείο ή κέντρο αναψυχής για ακρόαση. Εκτός από τη γνώμη των υπευθύνων του ξενοδοχείου/κέντρου αναψυχής λαμβάνεται υπόψη και η προηγούμενη πείρα/απασχόληση του Κύπριου μουσικού.

Μόνο όταν διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν Κύπριοι μουσικοί κατάλληλοι και διαθέσιμοι, συστήνεται η παραχώρηση άδειας.

2. Στοιχεία απασχόλησης αλλοδαπών μουσικών στην Κύπρο

Σύμφωνα με στοιχεία από το Τμήμα Μετανάστευσης, απασχολούνται σήμερα στην Κύπρο με άδεια εργασίας 93 αλλοδαποί σε διάφορες ξενοδοχειακές μονάδες κέντρα αναψυχής κυρίως στην Πάφο, στη Λεμεσό και Πρωταρά/Αγία Νάπα. Τα ξενοδοχεία/κέντρα αναψυχής στα οποία συστήθηκε απασχόληση αλλοδαπών κατά το 1993 φαίνονται στο συνημμένο Πίνακα.

3. Στοιχεία ανεργίας Κυπρίων μουσικών

Σύμφωνα με τα στοιχεία από τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, την 1/11/1993 ήταν γραμμένοι ως άνεργοι 22 Κύπριοι μουσικοί, 4 στην Πάφο (ένα τρίο και ένας πιανίστας), 12 στη Λεμεσό και 6 στη Λευκωσία. Εκτός από το τρίο της Πάφου, οι Κύπριοι μουσικοί δεν αποτελούν συγκροτήματα και συνήθως δεν είναι διατεθειμένοι να εργαστούν σε άλλη επαρχία από αυτή στην οποία διαμένουν.

Να σημειωθεί ότι η ζήτηση για αλλοδαπούς μουσικούς αφορά συνήθως συγκροτήματα των 3 και άνω ατόμων για συγκεκριμένα όργανα ή είδος μουσικής (κλασική, γαλλικό ρεπερτόριο κ.λπ.).

4. Παραχώρηση αδειών απασχόλησης αλλοδαπών μουσικών

Από τα στοιχεία ανεργίας δε φαίνεται να υπάρχει ανεργιακό πρόβλημα. Ειδικότερα στην Πάφο καταβάλλονται ιδιαίτερες προσπάθειες για κατάλληλη τοποθέτηση των 4 γραμμένων ανέργων μουσικών σε ξενοδοχεία που έχουν ανάγκες."

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ-ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΣΥΣΤΗΘΗΚΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΑΠΟ 1.1.93 ΜΕΧΡΙ 30.10.93

NAPIA STAR HOTEL
COSMOPOLITAN NIGHT SPOT
COSMAS RESTAURANT
CYPRIA MARIS HOTEL
THANOS HOTELS LTD
SANDY BEACH HOTEL
PAPHIAN BAY HOTEL
QUEEN'S BAY HOTEL
AVLIDA HOTEL
VRISSIANA HOTEL
VESTA HOLIDAYS LTD
KELLY'S BAR
ALOE HOTEL
MANDRA GARDENS GREEK TAVERN
ALEXANDER THE GREAT HOTEL
GRECIAN PARK HOTEL
PAPHOS BEACH HOTEL

PALM BEACH HOTEL
SUNRISE BEACH HOTEL
ANNABELLE HOTEL
SANTA LUCIA & AMORE HOTEL APTS
THEOPHANO HOTEL
H & C HOTELS
OLYMPIC NAPA HOTEL
KANIKA HOTELS LTD - ENTER CLUB
AMADEUS RESTAURANT
HILTON HOTEL
SILVER SANDS HOTEL
THE COTTON CLUB
SUNWING SUNGARDEN HOTEL
PAPHOS AMATHUS HOTEL
KENNEDY HOTEL LTD (CAFE OPERA)
THESSALONIKIA BOUZOUKIA
SARACENO NIGHT CLUB
DILINA CABARET
LOUIS SUNHOTELS
SUNWING SUNDY BAY VILLAGE
GOLDEN COAST
ELAMARIS HOTEL
PHAETHON SUNHOTELS
MYKONOS RESTAURANT
TSOKKOS HOTELS LTD
FOUR SEASONS HOTEL
PIONEER BEACH HOTEL
TUDOR HOUSE
CORAL BEACH HOTEL
MONTE CAPUTO NIGHT SPOT

Απάντηση ημερομηνίας 14 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 27, ημερομηνίας 23 Σεπτεμβρίου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτης Κληρίδου.

"Σχετικά με εισήγηση για παροχή προσφυγικών δανείων ή δανείων για την ανάπτυξη των ακριτικών περιοχών και σε άγαμα τέκνα και ιδιαίτερα σε θυγατέρες που συντροφεύουν ηλικιωμένους γονείς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Σ' ότι αφορά την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας σε άγαμα πρόσωπα που είναι πρόσφυγες, αυτή τους παραχωρείται είτε υπό μορφή συστέγασης με τους γονείς τους είτε με παραχώρηση οικονομικής βοήθειας άμεσα προς τους ιδίους. Στις περιπτώσεις τέκνων προχωρημένης ηλικίας μπορεί ακόμη να τους παραχωρηθεί και οικίσκος ή διαμέρισμα του ενός υπνοδωματίου για επίλυση των στεγαστικών προβλημάτων τους.

(β) Σ' ότι αφορά το θέμα της παροχής δανείων για την ανάπτυξη των ακριτικών περιοχών, το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του αρ. 31.007 και ημερομηνία 1.12.88, αποφάσισε, με στόχο την ενθάρρυνση των νεαρών ζευγαριών να παραμείνουν στις ακριτικές κοινότητες, την παροχή κινήτρων, με τη μορφή χαμηλότοκων και μακροχρόνιων δανείων, για αγορά κατοικίας ή ανέγερση κατοικίας σε ιδιόκτητο οικόπεδο ή βελτίωση υφιστάμενης κατοικίας.

Δικαιούχοι σύμφωνα με την πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου είναι όλα τα νεαρά ζευγάρια που τελούν γάμο μετά την 1.1.89 ή είναι σήμερα αρραβωνιασμένα, ανεξάρτητα εισοδημάτων. Εξάλλου το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αρ. 37.532 και ημερομηνία 10.6.92 ενέκρινε και το Στεγαστικό Σχέδιο για την αναζωογόνηση των περιοχών της Πράσινης Γραμμής Λευκωσίας, το οποίο και πάλι αποκλείει τα άγαμα τέκνα.

Λόγω της πολύ μεγάλης οικονομικής δαπάνης που συνεπάγονται τα εν λόγω δύο στεγαστικά σχέδια, δεν κρίνεται σκόπιμο όπως στο στάδιο αυτό διευρυνθούν τα κριτήριά τους για να καλύψουν και άγαμα παιδιά. Το αίτημα αυτό μπορεί να επανεξεταστεί σε μεταγενέστερο στάδιο, εφόσον προηγούμενα ικανοποιηθούν οι αιτήσεις των οργανικών οικογενειών."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στις ερωτήσεις ΣΤ'Γ' 28 και ΣΤ'Γ' 32, ημερομηνιών 28 Σεπτεμβρίου 1993 και 29 Σεπτεμβρίου 1993, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Ττίμη Ευθυμίου αντίστοιχα.

"Παρακαλώ σημειώστε πως το θέμα της άρσης της υπεραστικότητας του δρόμου Λεμεσού - Ύψωνα - Κολοσσίου - Ερήμης - Πάφου μελετάται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Σύντομα θα επικοινωνήσω μαζί σας πληροφορώντας σας σχετικά."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 29, ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Η σταδιακή μείωση μέχρι μηδενισμού των εισαγωγικών δασμών για προϊόντα που προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και η ταυτόχρονη υιοθέτηση του κοινού εξωτερικού δασμολογίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για προϊόντα από τρίτες χώρες, με βάση τη συμφωνία σύνδεσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ουδόλως οδηγεί σε εξοικονόμηση προσωπικού στο Τμήμα Τελωνείων. Όλοι οι τελωνειακοί έλεγχοι θα συνεχίσουν -και είναι ανάγκη να συνεχίσουν να γίνονται και μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας ακόμη και για προϊόντα που ικανοποιούν τον κανόνα καταγωγής- για να είναι δυνατό να διαπιστώνεται ακριβώς ότι το συγκεκριμένο προϊόν στην κάθε περίπτωση θα πρέπει ή δε θα πρέπει να επιβαρύνεται με εισαγωγικό δασμό. Παράλληλα, θα πρέπει να τονιστεί ότι σημαντικός αριθμός προϊόντων, τα οποία εισάγονταν αρχικά στην Κύπρο χωρίς την καταβολή εισαγωγικού δασμού ή επιβαρύνονταν με πολύ χαμηλό εισαγωγικό δασμό, επιβαρύνονται με ψηλότερους εισαγωγικούς δασμούς με βάση το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, πράγμα που σημαίνει ότι οι εισαγωγικοί δασμοί αυτών των προϊόντων αυξάνονται σταδιακά μέχρι να φθάσουν στο ύψος που προνοείται στο κοινό εξωτερικό δασμολόγιο.

Πρόσθετα από την εμπειρία άλλων χωρών που είχαν συμφωνία τελωνειακής σύνδεσης με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή/και χωρών που κατέστησαν πλήρη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δεν υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι αντίστοιχες τελωνειακές υπηρεσίες είχαν εξοικονομήσεις στο προσωπικό. Μόνο στην περίπτωση χωρών που καθίστανται πλήρη μέλη και διατηρούν χερσαία σύνορα με άλλες χώρες κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, θα μπορούσε ίσως να υποστηριχθεί η άποψη για κάποιες εξοικονομήσεις στο προσωπικό, καθώς στις περιπτώσεις αυτές καταργείται ο τελωνειακός έλεγχος για σκοπούς είσπραξης οποιωνδήποτε δασμών.

Ενόψει όλων των πιο πάνω, δεν αναμένεται ούτε και είναι ορθό να αναμένεται οποιαδήποτε ουσιαστική εξοικονόμηση στο προσωπικό του Τμήματος Τελωνείων εξαιτίας του μηδενισμού των εισαγωγικών δασμών για προϊόντα από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και της υιοθέτησης του κοινού εξωτερικού δασμολογίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με βάση τη συμφωνία σύνδεσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Θα πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι και αν ακόμη θεωρητικά θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η ολοκλήρωση της συμφωνίας σύνδεσης Κύπρου - Ευρωπαϊκής Κοινότητας θα μειώσει τον όγκο εργασίας του Τμήματος Τελωνείων, και σ' αυτή την περίπτωση δεν είναι δυνατό να αναμένεται οποιαδήποτε εξοικονόμηση στο προσωπικό, αν ληφθεί υπόψη ότι για τη διεκπεραίωση της αναγκαίας εργασίας του Τμήματος καταβάλλονται στο προσωπικό -και ειδικά σε 355 περίπου υπαλλήλους- υπερωρίες ύψους £2,5 εκ. το χρόνο."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 33, ημερομηνίας 7 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Από το φράγμα Ευρέτου μόνο μικρή έκταση γης της κοινότητας Γιόλου θα μπορούσε να καλυφθεί αρδευτικά, λόγω υψομετρικής διαφοράς και άλλων προβλημάτων. Κατά συνέπεια η αντιμετώπιση των αρδευτικών προβλημάτων της κοινότητας Γιόλου θα επιδιωχθεί μέσω του υπό μελέτη φράγματος στον ποταμό 'Εξουσας."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 38, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Εγκαταστάθηκε ήδη το αρδευτικό δίκτυο στην περιοχή Περιστερώνας και βρίσκονται υπό κατασκευή το αντλιοστάσιο, ο αγωγός άντλησης και η υδατοδεξαμενή που θα τροφοδοτεί με νερό το έργο. Η ολοκλήρωση και λειτουργία του έργου αναμένεται μέσα στο Β' εξάμηνο του 1994."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 39, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Η κοινότητα Περιστερώνας υδροδοτείται από το σύμπλεγμα Ξεροπηγής Πάφου που πρόσφατα ενισχύθηκε με την αξιοποίηση κυβερνητικής γεώτρησης που βρίσκεται στα χωριτικά όρια της κοινότητας Λυσού.

Παρόλο που η κατάσταση της κοινοτικής υδατοπρομήθειας Περιστερώνας κρίνεται ικανοποιητική, εντούτοις για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που πιθανό να δημιουργηθούν στο μέλλον, έχει αξιοποιηθεί φέτος και η γεώτρηση που ανόρυξε από μόνη της η κοινότητα Περιστερώνας και γίνονται οι δέουσες παραστάσεις προς την κατεύθυνση της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου για την παροχή ρεύματος όσο γίνεται πιο σύντομα, για να είναι σε θέση να χρησιμοποιηθεί η γεώτρηση αν και εφόσον προκύψει πραγματική ανάγκη."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 40, ημερομηνίας 11 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με το θέμα της κωδικοποίησης/νομικής ρύθμισης των κριτηρίων στέγασης/αυτοστέγασης εκτοπισθέντων, σας πληροφορώ ότι η Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων προέβη ήδη στην ταξινόμηση των αποφάσεων/κριτηρίων που σχετίζονται με τους πρόσφυγες και που ως τώρα ήταν διασκορπισμένα σε πάρα πολλά κείμενα και αποφάσεις και τα διαβίβασε στην Επιτροπή Νομοθεσίας για την επεξεργασία της νομικής ρύθμισής τους, έτσι που ο κάθε πρόσφυγας να γνωρίζει επακριβώς τόσο τα δικαιώματα όσο και τις υποχρεώσεις του."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 1993 της Υπουργού Παιδείας κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 44, ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει προβεί σε μελέτη όλων των δεδομένων που αφορούν τις σχολικές στεγαστικές ανάγκες της κοινότητας Μεσόγης Πάφου. Από τη μελέτη αυτή φαίνεται ότι το υφιστάμενο σχολικό κτίριο παρουσιάζει προβλήματα στα οποία πρέπει να δοθεί λύση.

Μια από τις λύσεις που εξετάζονται είναι και η ανέγερση νέου δημοτικού σχολείου στην περιοχή. Μελετάται όμως το ενδεχόμενο εξυπηρέτησης από το νέο σχολείο και άλλων παρακείμενων περιοχών. Ήδη δόθηκαν οδηγίες σε αρμοδίους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να διερευνήσουν τις δυνατότητες που υπάρχουν για λειτουργία του σε περιφερειακή βάση. Στην περίπτωση που οι προσπάθειες που καταβάλλονται ευοδωθούν, τότε η ανέγερση νέου δημοτικού σχολείου θα επιταχυνθεί.

Εν τω μεταξύ το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σε συνεργασία με άλλες υπηρεσίες του κράτους, προχωρεί τη διαδικασία για εξασφάλιση του κατάλληλου χώρου, ώστε αυτός να είναι έτοιμος να χρησιμοποιηθεί αμέσως μόλις κριθεί αναγκαία η θεμελίωση του νέου δημοτικού σχολείου."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φ. Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 46, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Στον Προϋπολογισμό του ΤΑΕΠ του 1993 περιλήφθηκαν πιστώσεις ύψους £700.000 κάτω από το 'Αρθρο 496 'Δάνειο στον Κηδεμόνα Τ/Κ Περιουσιών' του Κεφαλαίου 42 'Υπουργείο Εσωτερικών-Υπηρεσία Προστασίας και Διαχειρίσεως Τ/Κ Περιουσιών' που σκοπό είχαν την επιδιόρθωση και βελτίωση Τ/Κ κατοικιών και εγκατάσταση θερμοσιφώνων. Στη συνέχεια εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και ψηφίστηκαν από τη Βουλή για τον πιο πάνω σκοπό συμπληρωματικές πιστώσεις ύψους £800.000. Πρόσφατα και συγκεκριμένα στις 10 Νοεμβρίου 1993 το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αρ. 40.165 ενέκρινε και παραχωρήθηκαν από το Κεφάλαιο 'Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό' του Προϋπολογισμού του ΤΑΕΠ του 1993 νέες συμπληρωματικές πιστώσεις για το σκοπό αυτό ύψους £100.000.

Συνολικά για τις επιδιορθώσεις, βελτιώσεις Τ/Κ κατοικιών και εγκατάσταση θερμοσιφώνων παραχωρήθηκαν μέσα στο 1993 πιστώσεις ύψους £1.600.000."

Απάντηση ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 46, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με επιδιορθώσεις και συντήρηση Τ/Κ κατοικιών, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι η κυβέρνηση με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 10 Νοεμβρίου 1993, διέθεσε συμπληρωματικές πιστώσεις ύψους £100.000, για να συνεχιστεί το πρόγραμμα επιδιορθώσεων των Τ/Κ κατοικιών."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Αλέκου Ευαγγέλου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 48, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Δημήτρη Ηλιάδη.

"1) Είναι γεγονός ότι τελευταία παρατηρήθηκε μια τάση αύξησης της βίας στα γήπεδα κατά τη διάρκεια ποδοσφαιρικών κυρίως συναντήσεων.

2) Η Αστυνομία παρά τις αντίξοες συνθήκες που επικρατούν κατά τη διάρκεια τέτοιων συναντήσεων καταβάλλει κάθε προσπάθεια μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της και με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή της για επιβολή του νόμου και της τάξης.

3) Για το θέμα της αντιμετώπισης του απαράδεκτου αυτού φαινομένου έχουν γίνει αλλεπάλληλες συσκέψεις, στις οποίες έλαβαν μέρος όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς και λήφθηκαν σωρεία αποφάσεων. Πολλές από τις αποφάσεις αφορούν τα Σωματεία που πρέπει να προβληματιστούν και να βοηθήσουν το έργο της Αστυνομίας.

Επιπρόσθετα, για πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος η Αστυνομία υπέβαλε συγκεκριμένες γραπτές εισηγήσεις στον ΚΟΑ, για να γίνουν ορισμένα βελτιωτικά έργα σε διάφορα γήπεδα και αναμένεται η υλοποίησή τους.

4) Η ψήφιση σε νόμο του νομοσχεδίου αρ. 45, 'Νόμος που προνοεί για την αντιμετώπιση της βίας, της ανάρμοστης συμπεριφοράς και συναφών αδικημάτων που παρατηρούνται στους αθλητικούς χώρους', το οποίο εκκρεμεί ενώπιον της Βουλής, πιστεύεται ότι θα συμβάλει θετικά στην αντιμετώπιση του προβλήματος."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Νοεμβρίου 1993 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 49, ημερομηνίας 20 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

"Οι δάσκαλοι που εμπίπτουν στην κατηγορία που αναφέρετε, κατά την υπό αναφορά περίοδο του 1981, εργάστηκαν είτε ως αντικαταστάτες είτε με σύμβαση και εν πάση περιπτώσει η υπηρεσία τους ήταν διακεκομμένη όχι εξ υπαιτιότητος του Υπουργείου. Το Υπουργείο χρησιμοποίησε τις υπηρεσίες τους όταν και όπου παρουσιάζονταν εκπαιδευτικές ανάγκες.

Οι δάσκαλοι αυτοί έχουν αποταθεί επανειλημμένα για το θέμα τους προς το Υπουργείο το οποίο, ύστερα από γνωματεύσεις της Γενικής Εισαγγελίας για την καθεμιά περίπτωση ξεχωριστά, τους απάντησε ότι στην περίπτωσή τους 'δεν μπορούν να τύχουν εφαρμογής οι πρόνοιες του Νόμου 12/81'.

'Εχουν μελετηθεί προσεκτικά όλες οι περιπτώσεις και έχει διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει περίπτωση εκπαιδευτικού που εργάστηκε με διακεκομμένη υπηρεσία είτε με σύμβαση είτε ως αντικαταστάτης και πληρώθηκε στο ακέραιο."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 51, ημερομηνίας 22 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σας πληροφορώ ότι έχουν ήδη καταβληθεί σ' όλους τους εσπεριδοκαλλιεργητές οι αποζημιώσεις για τις ζημιές που υπέστησαν από τον παγετό κατά την περσινή χρονιά."

Απάντηση ημερομηνίας 15 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 52, ημερομηνίας 22 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής στον 'Αγιο Γεώργιο (Μαμωνιών) Πάφου, σας πληροφορώ ότι το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων έχει ήδη τροχιοδρομήσει τις απαιτούμενες διαδικασίες για υλοποίηση του εν λόγω έργου, με στόχο τη συμπλήρωσή του μέσα στο 1994."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Νοεμβρίου 1993 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 53, ημερομηνίας 22 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Με την εκτέλεση των προγραμματιζόμενων υδατικών έργων στα πλαίσια της αξιοποίησης των νερών του ποταμού Διαρίζου, που αρχίζει μέσα στο 1994 και υπολογίζεται να ολοκληρωθεί σε διάστημα 2 - 3 χρόνων, θα υπάρχει δυνατότητα αύξησης της αρδευόμενης γης στον 'Αγιο Γεώργιο, νοουμένου βέβαια ότι η γη που μπορεί να αρδευθεί μέσω των υφιστάμενων σήμερα διευθετήσεων θα έχει μέχρι τότε αξιοποιηθεί πλήρως."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ανδρέα Μουσιούττα στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 55, ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Το Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας Αγίων Αναργύρων λειτούργησε από το 1985 Παιδική Λέσχη για τη φροντίδα και προστασία των παιδιών σχολικής ηλικίας στη διάρκεια του απογεύματος και μέχρις ότου επιστρέψουν οι γονείς από την εργασία τους.

Λόγω ακαταλληλότητας του κτιρίου το Συμβούλιο αποφάσισε να ανεγείρει νέο κτίριο με σκοπό να περιλάβει και χώρους για βρεφοκομικό σταθμό.

Για υλοποίηση του στόχου αυτού παραχωρήθηκε στο Συμβούλιο κρατική γη και επιπλέον τα ακόλουθα χρηματικά ποσά:

- Βοήθεια Υπάτης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (ύστερα από σχετική πρόταση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων)	£25.000
- Κρατικές Χορηγίες 1992 και 1993 από Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας	£30.000
- Χορηγία Υπουργείου Εσωτερικών	£10.000

	£65.000

Με την πιο πάνω βοήθεια, καθώς επίσης με δραστηριότητες του Συμβουλίου Κοινοτικής Ευημερίας, έχει κτιστεί και εξοπλιστεί η Παιδική Λέσχη και έχει επίσης επιχωματωθεί και θεμελιωθεί ο χώρος του βρεφοκομικού σταθμού. Για την

αποπεράτωση του κτιρίου του βρεφοκομικού σταθμού χρειάζονται ακόμα £28.000, καθώς επίσης £5.000 για έπιπλα και εξοπλισμό, δηλαδή συνολικά £33.000.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η Παιδική Λέσχη έχει λειτουργήσει στο νέο κτίριο από το Σεπτέμβρη του 1993 με 33 παιδιά ηλικίας 6-12 χρόνων, προσφέροντας ουσιαστική υπηρεσία στους εργαζόμενους γονείς και συμβάλλοντας στην πρόληψη της εκδήλωσης αντικοινωνικής συμπεριφοράς.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων θα συνεχίσει να παρέχει στο Συμβούλιο, μέσω του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, όλη την αναγκαία τεχνική και οικονομική βοήθεια, στα πλαίσια του Σχεδίου Κρατικών Χορηγιών.

Συγκεκριμένα, για το 1994 το Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας οικισμού Αγ. Αναργύρων έχει περιληφθεί στις οργανώσεις που θα επιχορηγηθούν με βάση τη σχετική πρόταση του Τμήματος Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως (Κεφ. 34Δ, Άρθρο 470). Δεδομένου ότι οι Προϋπολογισμοί του 1994 δεν έχουν ακόμη εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δεν μπορεί να δεσμευτεί για το ακριβές ποσό που θα παραχωρηθεί ως κρατική χορηγία στο Συμβούλιο Κοινοτικής Ευημερίας του οικισμού Αγ. Αναργύρων. Οπωσδήποτε, το ποσό που θα παραχωρηθεί δε θα καλύπτει όλη την ανάγκη, γεγονός το οποίο γνωρίζει το Συμβούλιο, γι' αυτό έχει ήδη αποταθεί για συμπληρωματική βοήθεια στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Έχοντας υπόψη τη διαδικασία που ακολουθείται κάθε χρόνο, μετά την έγκριση των Προϋπολογισμών (υποβολή αίτησης, εξέταση της αίτησης και υποβολή έκθεσης κ.λπ.) προβλέπεται ότι η κρατική χορηγία θα δοθεί στο Συμβούλιο προς το τέλος Μαρτίου 1994."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Δεκεμβρίου 1993 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 64, ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με την καθυστέρηση που παρατηρείται στις πληρωμές των παραγωγών για σταφύλια που παραδίνουν στις οινοβιομηχανίες, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Με τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών (Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, Υπουργείο Οικονομικών, Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων), οι εγγυήσεις έχουν δοθεί στις οινοβιομηχανίες και το μεγαλύτερο μέρος των παραγωγών έχουν ήδη πληρωθεί για τα σταφύλια που έχουν παραδώσει.

(β) Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 10 Νοεμβρίου 1993 αποφάσισε να συσταθεί Ειδική Επιτροπή από τα Υπουργεία Οικονομικών, Εμπορίου και Βιομηχανίας, Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων, για μελέτη των προβλημάτων που αναφύονται στον τομέα της παραχώρησης κυβερνητικών εγγυήσεων, όσον αφορά τα δάνεια που συνάπτουν οι οινοβιομηχανίες για την αγορά και παραλαβή των σταφυλιών από τους παραγωγούς. Είναι βέβαιο ότι η απόφαση αυτή θα συμβάλει θετικά στην επίλυση του προβλήματος που παρατηρείται στην έγκαιρη πληρωμή των παραγωγών."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στ. Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 71, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινού Παπαρέ.

"Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας σε δυο συσκέψεις στις 19 και 25 Νοεμβρίου 1993 στις οποίες πήραν μέρος εκπρόσωποι των Συνεργατικών Ενώσεων Διαθέσεως Χαρουπιών Λεμεσού και Πάφου, των Αγροτικών Οργανώσεων ΕΚΑ, ΠΕΚ και ΑΓΡΟΤΙΚΗ, του Συνεργατικού Κινήματος καθώς και ιδιώτες σπαστήρες αμυγδάλων, συζήτησαν και συμφώνησαν τα κριτήρια κατανομής ποσοστώσεων μελλοντικών εισαγωγών αμυγδαλόψιχας.

Ευθύς μετά τις συσκέψεις η παραλαβή των αμυγδάλων επανήρχισε και συνεχίζει χωρίς ουσιαστικά προβλήματα."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Χαλαρώσεις και παραχωρήσεις σε ξενοδοχείο στον Κόλπο των Κοραλλίων". Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΧΑΛΑΡΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΣΤΟΝ ΚΟΛΠΟ ΤΩΝ ΚΟΡΑΛΛΙΩΝ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Καίτη Κληρίδου
Λώρης Λυσιώτης
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ρήνα Κατσελλή
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα με σκοπό τη διερεύνηση καταγγελιών που έγιναν από περιβαλλοντικές οργανώσεις αναφορικά με χαλαρώσεις που δόθηκαν σε ξενοδοχείο που πρόκειται να ανεγερθεί στον Κόλπο των Κοραλλίων στην Πάφο, με συνέπεια, κατά την άποψη των οργανώσεων αυτών, την ουσιαστική ιδιωτικοποίηση της τελευταίας αμμώδους παραλίας που απέμεινε στην Πάφο και που μέχρι σήμερα διατηρείται ως λαϊκή παραλία.

Οι δύο συνεδρίες της Επιτροπής κατά τις οποίες μελετήθηκε το πιο πάνω θέμα πραγματοποιήθηκαν στις 13 Απριλίου και στις 11 Μαΐου 1993. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου. Στις συνεδρίες αυτές παρευρέθηκε και ο Βουλευτής κ. Μάρκος Κυπριανού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος ζήτησε από όλες τις πλευρές να την ενημερώσουν κατά πόσο δόθηκαν, κατά τον ισχυρισμό των περιβαλλοντικών οργανώσεων, χαλαρώσεις και, αν ναι, ποιες είναι αυτές, καθώς και αν αυτού του είδους οι παραχωρήσεις μπορούν να επηρεάσουν το περιβάλλον της περιοχής.

Ειδικότερα, ζητήθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εσωτερικών να κατατεθούν στοιχεία αναφορικά με χαλαρώσεις που δόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο και σε άλλες περιοχές, με βάση τις πρόνοιες της νομοθεσίας για την προστασία της παραλίας, κατά τα τελευταία τρία χρόνια.

Από τη μελέτη όλων των πιο πάνω στοιχείων, που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(1) Η εταιρεία "Harbour Shore Estates Ltd" είναι ιδιοκτήτρια παραλιακού οικοπέδου, το οποίο έχει εμβαδόν 25.348 τ.μ. και βρίσκεται στη χωριτική περιοχή Πέγειας και συγκεκριμένα στην παραλιακή περιοχή που είναι γνωστή ως Κόλπος των Κοραλλίων. Μέρος του οικοπέδου αυτού, σύμφωνα με την Κ.Δ.Π. 176/79, εμπίπτει στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας. Η εν λόγω εταιρεία εξασφάλισε πολεοδομική άδεια για την ανέγερση ξενοδοχειακού συγκροτήματος 4 αστέρων και χωρητικότητας 480 κλινών.

(2) Για τον ίδιο σκοπό υποβλήθηκε από την ενδιαφερόμενη εταιρεία στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού σχετική αίτηση και σχέδια. Η έγκριση δόθηκε από τον Κ.Ο.Τ., αφού προηγουμένως το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού ενέκρινε τη χαλάρωση των προνοιών των περί Ξενοδοχείων Κανονισμών όσον αφορά τις διαστάσεις του οικοπέδου και αφού το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του με ημερομηνία 27.2.1992 και αριθμό 37.009 επέτρεψε τη χαλάρωση των προνοιών της Κ.Δ.Π. 176/79, σύμφωνα με τον περί Προστασίας της Παραλίας Νόμο, ώστε ολόκληρη η πισίνα και μέρος των γηπέδων αντισφαίρισης να κατασκευαστούν μέσα στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας.

(3) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να επιτρέψει την πιο πάνω χαλάρωση στηρίχθηκε στο σκεπτικό ότι ο χώρος ο οποίος βρίσκεται μέσα στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας και ο οποίος προτείνεται για την κατασκευή της πισίνας και των γηπέδων αντισφαίρισης είναι το μόνο επίπεδο τμήμα του οικοπέδου. Από την άλλη η κατασκευή των εγκαταστάσεων αυτών σε άλλο σημείο, ώστε να είναι μικρότερη η επέμβαση στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας, θα επηρέαζε σοβαρά το περιβάλλον, επειδή μορφολογικά η πλευρά του οικοπέδου που βλέπει προς τη θάλασσα χαρακτηρίζεται από έντονες υψομετρικές διαφορές.

(4) Παρόλο που το Συμβούλιο Βελτιώσεως Πέγειας ως αρμόδια αρχή αποφάσισε από τις 28 Ιουλίου 1992 να παράσχει άδεια οικοδομής για την ανέγερση του ξενοδοχείου, η άδεια αυτή δεν έχει ακόμα εκδοθεί, επειδή δεν έχουν καταβληθεί τα απαιτούμενα τέλη, που ανέρχονται στο ύψος των £95.200.

(5) Η πολεοδομική άδεια εκδόθηκε στις 25 Απριλίου 1991, δηλαδή δύο περίπου μήνες πριν από την εισαγωγή του Συστήματος Επιμέτρησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από την εκτέλεση διάφορων έργων, και τελικά εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 1991. Ως εκ τούτου δε ζητήθηκε και δεν υποβλήθηκε καμιά περιβαλλοντική μελέτη σχετικά με το ξενοδοχείο που προτείνεται να ανεγερθεί στον Κόλπο των Κοραλλίων. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το πιο πάνω σύστημα, στα πλαίσια της διαδικασίας χορήγησης άδειας για την εκτέλεση ή λειτουργία ορισμένων κατηγοριών έργων του ιδιωτικού τομέα απαιτείται η

ετοιμασία προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης. Επιπλέον ενδεχομένως να ζητηθεί η εκπόνηση πλήρους μελέτης για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, αν κριθεί από την αρμόδια τεχνική επιτροπή ότι το συγκεκριμένο έργο θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται η διαπίστωση των κυβερνητικών αρμοδίων ότι το προτεινόμενο ξενοδοχείο, ανεξάρτητα από άλλους περιορισμούς ως προς το χρόνο κατά τον οποίο τέθηκε σε ισχύ η ρύθμιση που εισάγει το Σύστημα Επιμέτρησης, μπορεί να υπαχθεί στις πρόνοιες του συστήματος αυτού και μάλιστα ότι είναι δυνατό να ζητηθεί η ετοιμασία πλήρους περιβαλλοντικής μελέτης.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων (Υπηρεσίας Περιβάλλοντος - Τμήματος Αλιείας) επισήμαναν στην Επιτροπή ότι το προγραμματιζόμενο ξενοδοχείο με τη μορφή και την έκταση που θα έχει, όπως αυτές παρουσιάζονται στα σχέδιά του, αναμένεται να κυριαρχήσει στο χώρο. Επίσης τονίστηκε ότι συνήθως η λειτουργία τέτοιων ξενοδοχείων συνοδεύεται και από άλλες επικουρικές εγκαταστάσεις, με αποτέλεσμα την αύξηση του θορύβου και της κυκλοφορίας, την αλλοίωση του χαρακτήρα του χώρου και τον εκτοπισμό αυτών που σήμερα χρησιμοποιούν το χώρο. Τέτοιες επικουρικές εγκαταστάσεις είναι τα εστιατόρια, οι δισκοθήκες, τα περίπτερα πώλησης τουριστικών ειδών, οι χώροι στάθμευσης, οι δίοδοι προς την παραλία, τα κρεβατάκια και οι ομπρέλες που εξασφαλίζουν στους ενοίκους το δικαίωμα προνομιακής χρήσης ορισμένου χώρου στην παραλία, ο χώρος ελλιμενισμού ταχύπλοων σκαφών, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα για θαλάσσια σπορ στους πελάτες, καθώς και άλλες παρεμφερείς δραστηριότητες, που στη συγκεκριμένη περίπτωση ενδεχομένως να αποβούν σε βάρος του κοινού.

Επιπρόσθετα, αφού τονίστηκε από τους ίδιους εκπροσώπους ότι ο Κόλπος των Κοραλλίων είναι ένας κόλπος κλειστός και επιρρεπής στη ρύπανση, υποστηρίχθηκε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί ο κίνδυνος κατά τη λειτουργία του ξενοδοχείου να δημιουργηθούν προβλήματα στην αμμώδη παραλία και στον κλειστό κόλπο από στερεά και υγρά απόβλητα κι αυτό γιατί, έστω και αν αυτά υποβάλλονται σε τριτοβάθμια επεξεργασία, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο της ελλιπούς επεξεργασίας τους, καθώς και άλλα τυχαία ή μη συμβάντα, όπως η απορροή, η υπερχείλισή τους κ.ά.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εισηγήθηκαν την ακύρωση των χαλαρώσεων που δόθηκαν και επιπλέον την επανεξέταση, αν είναι νομικά δυνατό, της πολεοδομικής άδειας υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων και εισηγήσεων που θα γίνουν με την ολοκλήρωση της μελέτης που θα απαιτηθεί για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον. Σε περίπτωση που οι εισηγήσεις αυτές δεν είναι νομικά δυνατό να υλοποιηθούν, τότε μία εναλλακτική εισήγηση, εφόσον δεν έχει ακόμα εκδοθεί άδεια οικοδομής, είναι να ζητηθεί η εκπόνηση πλήρους μελέτης για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, η οποία κρίνεται απαραίτητη, υπό το φως των πορισμάτων της οποίας θα αποφασιστεί από την αρμόδια αρχή αν θα παρασχεθεί ή όχι η ζητούμενη άδεια.

Οι εκπρόσωποι των περιβαλλοντικών οργανώσεων δήλωσαν στην Επιτροπή ότι τάσσονται κατηγορηματικά εναντίον της ανέγερσης οποιουδήποτε ξενοδοχείου στον Κόλπο των Κοραλλίων, ο οποίος επιβάλλεται να παραμείνει λαϊκή παραλία, μια και είναι η μοναδική παραλία στην Πάφο που μέχρι σήμερα δεν έχει καταληφθεί από ογκώδη ξενοδοχεία. Ειδικότερα επισήμαναν ότι με την ανέγερση του σχεδιαζό-

μενου ξενοδοχείου από την εταιρεία "Harbour Shore Estates Ltd" θα προκληθεί ανεπανόρθωτη ζημιά και θα καταστραφεί η εν λόγω περιοχή λόγω του μεγέθους και της θέσης του ξενοδοχείου, της επέμβασης στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας, της ανυπαρξίας μελέτης για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον, των άλλων επικουρικών εγκαταστάσεων αλλά και της σοβαρής θαλάσσιας ρύπανσης που υπάρχει κίνδυνος να προκληθεί στον κλειστό κόλπο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που παρατέθηκαν πιο πάνω, έχει την άποψη ότι ο Κόλπος των Κοραλλίων πρέπει να προστατευτεί από οποιαδήποτε μελλοντική ανάπτυξη που μπορεί να αλλοιώσει το χαρακτήρα και να ρυπάνει το θαλάσσιο περιβάλλον του, δεδομένου μάλιστα ότι αποτελεί μία από τις λίγες περιοχές στην ελεύθερη Κύπρο που δεν έχουν ακόμα καταληφθεί από ογκώδη ξενοδοχεία.

Η Επιτροπή, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τόσο το γεγονός ότι ο διπλανός κόλπος έχει ήδη καταληφθεί από μεγάλο ξενοδοχείο και από λιμενοβραχίονα, που, κατά μία άποψη, προκαλεί διάβρωση στις διπλανές παραλίες, όσο και τις ανησυχίες των περιβαλλοντολόγων και κυρίως τις επιφυλάξεις και επισημάνσεις των ειδικών του Υπουργείου Γεωργίας, πιστεύει ότι η οποιασδήποτε μορφής ανάπτυξη στον Κόλπο των Κοραλλίων πρέπει να μελετηθεί σφαιρικά από εκείνους που είναι αρμόδιοι να λαμβάνουν τέτοιου είδους αποφάσεις με γνώμονα πάντα τη διαφύλαξη και ταυτόχρονα την ανάδειξη του περιβάλλοντος της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου, όπως είναι γνωστό, και του παρακείμενου αρχαιολογικού χώρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, ενόψει των πιο πάνω θέσεων και των όσων διαπίστωσε κατά τη διερεύνηση του όλου θέματος και διαβλέποντας και η ίδια τον κίνδυνο, σε περίπτωση που τα σημερινά σχέδια και οι αποφάσεις για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης παραλίας υλοποιηθούν ως έχουν, να στερηθεί η περιοχή τη φυσική της ομορφιά και να καταστεί προβληματική, κρίνει βάσιμες και αιτιολογημένες τις ανησυχίες των περιβαλλοντιστών και υιοθετεί τις εισηγήσεις του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Γι' αυτό, καλεί τη νέα κυβέρνηση να ανακαλέσει την απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης με την οποία παρασχέθηκε η άδεια κατασκευής πισίνας και γηπέδου αντισφαίρισης στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας. Επιπρόσθετα η Επιτροπή αναμένει ότι θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του Συστήματος Επιμέτρησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, μια και η αρμόδια αρχή δεν έχει ακόμα εκδώσει άδεια οικοδομής για το προγραμματιζόμενο ξενοδοχείο, νοουμένου βέβαια ότι τυχόν γνωμάτευση αναφορικά με τη νομική πτυχή του θέματος δε θα αποκλείσει τη δυνατότητα να απαιτηθεί πλήρης περιβαλλοντική μελέτη ούτε και την υποχρέωση συμμόρφωσης των υφιστάμενων σχεδίων με τα πορίσματα μιας τέτοιας μελέτης.

Η Επιτροπή, αναφορικά με την παραχώρηση παρόμοιων χαλαρώσεων και σε διάφορες άλλες περιπτώσεις στις οποίες επιτράπηκε η επέμβαση στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας, επισημαίνει τα ακόλουθα:

(1) Μέχρι σήμερα έχουν γίνει στη Ζώνη Προστασίας της Παραλίας τέτοιας εκτάσεως επεμβάσεις, που προκαλείται σοβαρή ανησυχία, γιατί τυχόν συνέχιση της ίδιας τακτικής στο μέλλον θα θέσει σε κίνδυνο την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει να εξυπηρετήσει η νομοθεσία για την προστασία της παραλίας. Γι' αυτό η Επιτροπή, χωρίς βέβαια να αμφισβητεί το δικαίωμα του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο του παρέχει ο νόμος, να παραχωρεί τέτοιες χαλαρώσεις, καλεί την κυβέρνηση να ασκεί το δικαίωμα αυτό με υπευθυνότητα και περιβαλλοντική ευαισθησία, με

πολλή φειδώ και με τρόπο που να διασφαλίζει τόσο τη διατήρηση του χαρακτήρα οποιασδήποτε παραλίας όσο και τη δυνατότητα για χρήση, ανεμπόδιστη απόλαυση και προσέγγισή της από το κοινό, που αναντίρρητα είναι και ο νόμιμος χρήστης κάθε δημόσιου χώρου.

(2) Η υπηρεσία η πλέον αρμόδια να κρίνει αν πρέπει ή όχι να επιτρέπονται τέτοιου είδους χαλαρώσεις είναι η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, η οποία στα πλαίσια της λειτουργίας της κρατικής μηχανής έχει συντονιστικό ρόλο σε θέματα περιβάλλοντος. Γι' αυτό η Επιτροπή προτρέπει το Υπουργικό Συμβούλιο σε κάθε περίπτωση κατά την οποία μελετάται αίτηση για την παροχή χαλάρωσης να ζητά την άποψη και της εν λόγω υπηρεσίας, προτού λάβει οποιαδήποτε απόφαση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της Έκθεσης ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Βάσος Λυσσαρίδης αντικαταστάθηκε στην έδρα από τον κ. Αβραάμ Αντωνίου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Παρόλο που με τις τελευταίες παραγράφους της Επιτροπής βελτιώνεται η Έκθεση και γενικεύεται το πρόβλημα, σωστά κατά τη γνώμη μου, εντούτοις πρέπει να τονίσω ότι τόσο με την ουσία όσο και με το περιεχόμενο της Έκθεσης συμφωνώ, αλλά κάπου δίδεται το μήνυμα, ίσως από την εγγραφή του θέματος, ότι εντοπίζεται το πρόβλημα σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, σε μια ξενοδοχειακή μονάδα. Και θέλω εδώ να κάμω σαφές ότι υπάρχουν πάμπολλες παραβιάσεις, παγκύπρια σίγουρα, αλλά ειδικότερα στην Πάφο, που είναι και το υπό συζήτηση ειδικό θέμα, ακριβώς δίπλα απ' αυτή τη μονάδα έχει καταληφθεί όχι μόνο η παραλία αλλά και η θάλασσα, και την ίδια στιγμή που παρατηρείται αυτή η παρανομία, σημειώνεται παρόμοια παρανομία στο Λατσί της Πόλης Χρυσοχούς και καταλαμβάνεται η παραλία και παρατηρείται μια ευαισθησία -θέλω να το επισημάνω- και από μερικές περιβαλλοντικές οργανώσεις και από μερικούς παράγοντες, επιλεκτική.

Και πρέπει να επισημανθεί αυτό το πράγμα και χαίρομαι γιατί στο τέλος η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, έστω και με αυτό το γενικό τρόπο, επισημαίνει το θέμα και γενικεύει τις υποχρεώσεις της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, της καταστροφής του περιβάλλοντος, της καταστροφής των παραλιών που πρέπει σίγουρα να διασφαλιστούν για το λαό μας. Είναι καιρός πιστεύω η Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής να ασχοληθεί σε περισσότερο βάθος γύρω απ' αυτό το θέμα και να προχωρήσει σε πιο συγκεκριμένες εισηγήσεις προς την Εκτελεστική Εξουσία, γιατί με τις εκκλήσεις και τις ευχές φαίνεται ότι δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα. Πρέπει να γίνουμε περισσότερο απαιτητικοί, έτσι που να ληφθούν γενικά μέτρα, να προστατεύσουμε τις παραλίες, να προστατεύσουμε το περιβάλλον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα συμφωνήσω με τον προηγούμενο συνάδελφο ότι πράγματι η υπόθεση της ανέγερσης ξενοδοχειακής μονάδας στον Κόλπο των Κοραλλίων, της συγκεκριμένης ξενοδοχειακής μονάδας, δεν αποτελεί κεραυνό εν αιθρία, αλλά εντάσσεται στα πλαίσια της κορύφωσης μιας νοοτροπίας για την οποία πραγματικά όλοι πρέπει να αισθανόμαστε ένοχοι. Μιας νοοτροπίας και μιας πρακτικής που ακολουθείται εδώ και πολλά χρόνια στην Κύπρο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση πράγματι, οι χαλαρώσεις που δόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο, από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, αποτελούν όνειδος πραγματικό. Αλλά δεν αποτελούν όνειδος μόνο επαναλαμβάνω για το Υπουργικό Συμβούλιο που έδωσε την άδεια, τη χαλάρωση, την περίφημη χαλάρωση, ούτε για το Διοικητικό Συμβούλιο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, αλλά και για την κοινωνία στο σύνολό της που έμαθε να μην αντιδρά σε τέτοια φαινόμενα. Είναι αυτή η νοοτροπία η οποία έχει εκκολάψει αυτά τα φαινόμενα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η μοναδική εναπομείνασα παραλία για χρήση από το κοινό θυσιάζεται στο βωμό της λεγόμενης ανάπτυξης και των κερδοσκόπων. Επαναλαμβάνω, δεν είναι το μόνο ξενοδοχείο στην περιοχή, έχουν κτιστεί και άλλα ξενοδοχεία στην περιοχή και έχουν μετατρέψει την παραλία σε αυλή τους.

Όμως για να φτάσουμε πραγματικά σ' αυτό το σημείο, το έσχατο σημείο ανοχής, βιασμού της φύσης και των στοιχειωδών δικαιωμάτων του λαού μας για χρήση της θάλασσας και των φυσικών ομορφιών του τόπου μας, περάσαμε από πολύχρονες ασκήσεις προσαρμογής.

Παραλίες αποκόπηκαν από το κοινό, λιμενοβραχίονες αλλοίωσαν τη φυσική διαμόρφωση των παραλιών, ολόκληρα τείχη από μπετόν εμποδίζουν τη θέα προς τη θάλασσα και οι περίφημες χαλαρώσεις μετέτρεψαν τις ακτές της Κύπρου σε αυλές ξενοδοχείων, ενώ ολόκληροι όροφοι που κατασκευάστηκαν παράνομα νομιμοποιούνται προς δόξα της ανοχής όλων με τις καλυπτικές άδειες των εγκληματούντων χωρίς καμιά συνέπεια αρμοδίων.

Αν πάτε, κύριοι συνάδελφοι, σήμερα στην Κάτω Πάφο και ρωτήσετε για κάποιο χώρο για να κολυμπήσετε, θα σας απαντήσουν ότι οι παραλίες είναι κατειλημμένες. Και ας λέει ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Νόμος ότι οι παραλίες ανήκουν στο κράτος προς χρήση υπό του κοινού.

Οι παραλίες παρόλα αυτά ανήκουν στους ξενοδόχους προς αποκλειστική χρήση των πελατών τους. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και αν οιοσδήποτε "θρασύς" ιθαγενής Κύπριος τολμήσει, υπερπηδώντας εμπόδια, τοίχους, "ττέλια" μερικές φορές -όπως είναι τα τείχη των οικοδομών των ξενοδοχείων που απέκοψαν την πρόσβαση προς τη θάλασσα, παρόλο που οι άδειες οικοδομής προέβλεπαν υποχρέωση των ξενοδόχων να κατασκευάσουν οδούς προσπέλασης για το κοινό προς τις παραλίες- να φθάσει σε κάποια παραλία μπροστά από ξενοδοχείο, θα αντικρίσει τεράστιες επιγραφές, σήμερα στην Κάτω Πάφο είναι πάνω στην παραλία οι επιγραφές, μερικά πόδια από τα κύματα ή και πάνω στα κύματα, οι οποίες αναγράφουν μεγαλοπρεπώς "For guests only". Και καμιά αρμόδια αρχή, κανείς Έπαρχος, καμιά Αρχή Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κανείς αρμόδιος και συναρμόδιος δε συγκινείται. Και όμως, Επαρχιακές Διοικήσεις, Τοπικές Αυτοδιοικήσεις, Πολεοδομικές Αρχές και αρμόδια Υπουργεία επαίρονται για την πιστή τήρηση των νόμων, τη διαφύλαξη του δημόσιου συμφέροντος και για τη με ζήλο εξυπηρέτηση του λαού.

Και πρέπει να πούμε ότι αυτά τα εγκλήματα δεν είναι σημερινά. Η ελαστική συνείδηση της κοινωνίας όλων μας ασκήθηκε για παρά πολλά χρόνια. Υπάρχει πλέον εθισμός και υποταγή στη νοοτροπία και στην πρακτική των κάθε είδους παρανομιών που μας εξευτελίζουν ως λαό, μας υποβαθμίζουν ως κοινωνία και μας εκθέτουν ως νεοβάρβαρους που μας έχει καταλάβει η μανία να καταστρέψουμε τη φύση και τις ομορφιές της με τα τεράστια σε όγκο και ακαλαίσθητα κτίρια, με τις καταλήψεις των παραλιών από αδίστακτα κερδοσκοπικά συμφέροντα. Και ενώ οι πόροι του νησιού μας εξαντλούνται, η ξηρασία μας απειλεί και η αλόγιστη τουριστική ανάπτυξη ανατρέπει τις ευαίσθητες ισορροπίες μιας υγιούς οικονομίας, η κυβέρνηση παραχωρεί και εκατομμύρια τόνους νερού σε ιδιωτική κερδοσκοπική εταιρεία, για να μετατρέψει τη μοναδικής φυσικής ομορφιάς και μυθολογικής αξίας περιοχή της Πέτρας του Ρωμιού σε περιοχή ανάπτυξης με γήπεδα γκολφ, ξενοδοχεία και άλλες τουριστικές εγκαταστάσεις, πνίγοντας στην πραγματικότητα ένα μοναδικό πνεύμονα της φύσης, της ιστορίας, των μύθων και των παραδόσεων της Κύπρου. Όμως γι' αυτό το θέμα θα ασχοληθεί η Επιτροπή Γεωργίας της Βουλής πολύ σύντομα και δε θα επεκταθώ.

Κύριοι συνάδελφοι, ό,τι και αν πούμε, φοβούμαι πως είναι εν πολλοίς άσκοπα. Οι επιτήδειοι θα τα καταφέρουν στο τέλος. Τα μεγάλα συμφέροντα και το χρήμα θα επιβληθούν σε διάφορες υποθέσεις. Γι' αυτό και η υπόθεση που συζητούμε αποτελεί ίσως μια λεπτομέρεια. Ακόμη και αν ο θόρυβος υποχρεώσει σε κάποια υποχώρηση, η συστηματική καταστροφή θα συνεχιστεί. Το ερώτημα συνεπώς είναι: Έχουμε την πραγματική βούληση πέρα από ρητορείες και μεγάλους λόγους, να βάλουμε το μαχαίρι στο κόκκαλο, να συγκρουστούμε με τα μεγάλα συμφέροντα που κυριαρχούν στην κοινωνία, στην πολιτεία και στους θεσμούς; Αν έχουμε τέτοια βούληση, τότε αξίζει τον κόπο να συζητήσουμε στα σοβαρά ξανά σε επίπεδο Επιτροπής Περιβάλλοντος, σ' όλη την κλίμακα, αυτό το πρόβλημα των χαλαρώσεων, οι οποίες οδηγούν σταδιακά στην πλήρη υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα που συζητούμε σήμερα, που για μένα είναι ένα ακόμα έγκλημα που προστέθηκε στα τόσα άλλα, σε μια αλυσίδα συμφερόντων, πρέπει όλους να μας προβληματίσει. Δε βλέπω όμως σήμερα σ' αυτή την αίθουσα αρκετούς συνάδελφους, που το "παίζουν" και περιβαλλοντιστές και "έσχιζαν" σε πολλές περιπτώσεις τα ιμάτιά τους, όσον αφορά την καταστροφή του περιβάλλοντος. Και επίσης θέλω να πω ότι συμφωνώ απόλυτα με το συνάδελφο τον Ομήρου για όσα έχει αναφέρει προηγουμένως. Και πάρα πολλοί που το "παίζουν" τελευταία περιβαλλοντιστές, και αυτοί ακόμα οι ηγέτες των περιβαλλοντικών οργανώσεων, που δήθεν κλαιν και οδύρονται, τους είδα προσωπικά να παρευρίσκονται σε εγκαίνια διαφόρων μεγάλων τουριστικών παρευρίσκονται σε εγκαίνια διαφόρων μεγάλων τουριστικών μονάδων που ανεγέρθηκαν μέσα στη θάλασσα, όχι μέσα στη ζώνη προστασίας της παραλίας.

Για να αντιληφθούμε όλοι πράγματι τι γίνεται θέλω να αναφέρω το εξής γεγονός: Το 1989, στις 11 Αυγούστου, που εκδόθηκε το διάταγμα περί προστασίας του Ακάμα και περί λευκής ζώνης και περί διαφοροποίησης των πολεοδομικών ζωνών, έπρεπε να σταματήσει κάθε ανάπτυξη και να μην ανεγερθεί ούτε και ένα στεγάδι σε

μια απόσταση από τη θάλασσα 17 χιλιομέτρων. Πότε; Το 1989. Και το 1992 το Φεβράρη εδίδετο και εγκρίνετο άδεια για το συγκεκριμένο ξενοδοχείο. Πού; Μέσα στην ίδια τη θάλασσα. Και μετά αναμένουμε να θεσπιστούν κανονισμοί και να γίνουν μελέτες και να γίνουν έρευνες και να μας πει η Διεθνής Τράπεζα και η ΕΟΚ τι θα κάνουμε για το περιβάλλον.

Ειλικρινά, συνάδελφοι, είναι μια κατάσταση η οποία οδηγεί την Κύπρο στο ξεπούλημα και ήδη έχει ξεπουληθεί και όσοι δεν το αντιλήφθηκαν θα πρέπει να το αντιληφθούν, ότι ιδιοκτήτες της ελεύθερης παραλίας της Κύπρου είναι σε διακόσια εως διακόσια πενήντα άτομα. Αυτοί στην πράξη είναι οι ιδιοκτήτες της παραλίας. Το κεφάλαιο, το μεγάλο κεφάλαιο πάντοτε βρίσκει τους τρόπους και τα σχέδια του να εφαρμόζει και άδειες να επιτυγχάνει και χαλαρώσεις να επιτυγχάνει και συμφωνώ ακόμα μια φορά με το συνάδελφο τον Ομήρου ότι σ' όλους αυτούς τους μεγαλόσχημους που τους εξασφαλίζουν όλα αυτά τα ωφελήματα, σίγουρα ναι, την ώρα που τους βλέπουν η κυβέρνηση και οι οποιοιδήποτε άλλοι, που έχουν τη δύναμη και την εξουσία να παρέχουν αυτές τις ευκολίες, σίγουρα υποκλίνονται μπροστά σ' αυτούς τους ανθρώπους.

Εδώ όμως σ' αυτή τη Βουλή άκουα πολλούς να κλαίνε και να οδύρονται ότι είχε τσιμεντωθεί ο Ακάμας, γιατί τσιμεντώθηκαν εκατό μέτρα δρόμου που ήταν επικίνδυνος, εξόφθαλμα αποδεδειγμένα, για να προστατευθούν ανθρώπινες ζωές, και μας είπαν ότι τσιμεντώθηκε ο Ακάμας και ο Άβακας που είναι έξι χιλιόμετρα μακριά. Σήμερα θα τους αναμένω αυτούς τους συναδέλφους να μας πουν πώς και γιατί δόθηκε αυτή η άδεια πάνω στο κύμα.

Κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να το παραδεχθούμε όλοι, αν θέλουμε να διατηρήσουμε και να προστατεύσουμε πράγματι το περιβάλλον ... Και να μη μου πει κανείς ειλικρινά ότι γίνονται προσπάθειες για προστασία του περιβάλλοντος και της ιστορίας και του πολιτισμού μας, γιατί τουλάχιστον εκεί που ξέρω πάνω σε αρχαία μνημεία έχουν ανεγερθεί ξενοδοχεία και "τρέχαμε" τον άνθρωπο από την Ίνια, γιατί ξιπέτρισε το χωράφι του για να το καλλιεργεί το τράκτορ δεκατέσσερα μίλια μακριά από τη θάλασσα. Γιατί, τι έκαμνε; Χαλούσε τα μνημεία της φύσης, τις πέτρες. Και την ίδια στιγμή κτίζουμε πάνω στην αρχαιολογική μας περιοχή. Την ίδια στιγμή αναγέρθηκε ξενοδοχείο στην Πάφο έξι μέτρα από το περίφραγμα της περιοχής που ονομάζεται "Τάφοι των Βασιλέων". Και επώνυμοι είναι αυτοί που έχουν ανεγείρει αυτά τα ξενοδοχεία και στην αρχαιολογική περιοχή και στη θαλάσσια περιοχή. Αυτή τη στιγμή τι γίνεται; Εκείνο το περιβόητο σχέδιο του Γιαμάνι, για το οποίο τόσα πολλά είχαν γραφτεί και θα γινόταν στο Χα Ποτάμι, τώρα πολύ απλά γίνεται κατά τέσσερα χιλιόμετρα ανατολικά, για να είναι πιο κοντά στην Πέτρα του Ρωμιού, γιατί από το Χα Ποτάμι πράγματι η Πέτρα του Ρωμιού, για όσους ξέρουν την περιοχή, δε φαίνεται, ενώ τώρα από το Ραντί (Ραντίδι) του Λανίτη θα φαίνεται και θα είναι, αν θέλετε, και ένα εξαιρετικό στοιχείο που θα προβάλλεται σαν διαφήμιση για να προσελκύουμε επιπρόσθετους πελάτες. Και τι έγινε; Αυτή η δέσμευση του νερού από το φράγμα του Ασπρόκρεμμου, κύριοι, έγινε από την προηγούμενη κυβέρνηση δεκαπέντε μέρες προτού απέλθει.

Και με αυτή την ευκαιρία θέλω να απευθυνθώ στον αγαπητό συνάδελφο, κατά τα άλλα τον έντιμο Βουλευτή τον κ. Θεοδούλου, ο οποίος λέει ότι δημοκοπώ και ότι πρέπει να δείξω και λίγη σωφροσύνη, γιατί το ΑΚΕΛ, λέει, αυτό το θέμα το είχε εγγράψει από πολύ παλιά, που εγώ δεν ήμουν Βουλευτής. Και διερωτούμαι πράγματι αν ο συνάδελφος κατανοεί αυτά τα οποία λέω ή δεν τα κατανοεί. Εγώ μιλώ για τη

συμφωνία που έγινε από την προηγουμενη κυβέρνηση δεκαπέντε μέρες προτού απέλθει και αυτός μου μιλά ότι έγραψε θέμα τον καιρό που δεν ήμουν Βουλευτής. Εφόσον δεν υπήρχε, συνάδελφε, συμφωνία τότε. Ή θέλουμε να καλύψουμε αυτά τα οποία κάνουμε συγχύζοντας τα πράγματα στο λαό; Και πράγματι περίμενα αυτή την ευκαιρία -δε σου έχω βγάλει ανακοίνωση, συνάδελφε- γιατί όπως είπα, επειδή θα συζητούνταν το θέμα, θα τα λέγαμε από αυτό το επίσημο βήμα της Βουλής, για να υπάρχουν και στα πρακτικά κάποτε για σκοπούς ιστορίας.

Κύριοι συνάδελφοι, και ειδικότερα απευθύνομαι προς τους έντιμους συναδέλφους της Επιτροπής Περιβάλλοντος, ειλικρινά αξίζει τον κόπο να πάτε μια και άλλη μια και όσες φορές χρειαστεί επί τόπου, για να έχετε πράγματι προσωπική αντίληψη αυτής της απαράδεκτης κατάστασης η οποία υπάρχει, συντηρείται και συνεχίζει, γιατί πολλές φορές -και δεν αδικώ ούτε περιβαλλοντικές οργανώσεις ούτε οποιοδήποτε πολίτη αυτής της χώρας που ενδιαφέρεται πράγματι καλόπιστα για το περιβάλλον με τις διάφορες πληροφορίες που δίνει προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος ή και μεμονωμένα ακόμα προς συναδέλφους- ο άνθρωπος μπορεί να τα λέει και να είναι μια δική του εκτίμηση, αλλά πιστεύω ότι θα ήταν πολύ πιο πρακτικό, πολύ πιο εποικοδομητικό, αν π.χ. γίνονταν, λέω, επανειλημμένες επισκέψεις γι' αυτά όλα που λέμε, για να μπορέσουμε κι εμείς οι ίδιοι επιτόπου να τα υποδείξουμε σ' αυτούς τους συναδέλφους, να τα συζητήσουμε με αυτούς τους συναδέλφους, ώστε να αποκτήσουν μια πραγματική εικόνα της όλης κατάστασης.

Γι' αυτό το έγκλημα, όπως το ονόμασα, που έχει γίνει, να δοθεί άδεια πάνω στην παραλία, διαβάζοντας την Έκθεση λέει ότι δε γίνεται διαφορετικά, γιατί το οικόπεδο, ξέρετε, έχει τέτοιο υψόμετρο και τέτοια κατωφέρεια που δε βολεύει να κάνουμε πισίνες και να παίζουμε τένις. Και επειδή είναι το οικόπεδό μας κατωφερικό δίνουμε την αμμουδιά που είναι επίπεδη. Αυτά όλα τα λύματα και τα άλλα πού θα πάνε συνάδελφοι; Και σας λεω με πάσαν εντιμότητα, τρεις φορές αποπειράθηκα με τα εγγόνια μου να πάω κοντά στην Κάτω Πάφο θάλασσα και δεν μπόρεσα να πάω και ούτε ακόμα στην "Μάα", γιατί ήταν κατειλημμένες από τον κόσμο ο οποίος χρησιμοποιεί αυτές τις παραλίες. Τώρα που θα ανεγερθεί και αυτό το μεγαθήριο πάνω στην παραλία, ερωτώ πού επιτέλους θα πάμε;

Στον Ακάμα θυμώνει η συνάδελφος η Ρήνα, ο συνάδελφος Σολωμής, ο κ. Δημητρόπουλος, οι Άγγλοι με τα γυμνάσια, δεν μπορούμε να μπούμε μέσα. Η Πάφος καταλήφθηκε από τους ξενοδόχους, τους την έχουν "κοτσιανιάσει". Μήπως συνάδελφοι, και το λέω με όλη τη σοβαρότητα, θα πρέπει επιτέλους να μεταναστεύσουμε εμείς από αυτή τη χώρα; Όταν συνάδελφοι, ειλικρινά, και μη μου το αρνηθείτε, από το Λατσί μέχρι τα Λουτρά της Αφροδίτης, παράνομα η παραλία έχει καταληφθεί, έχουν γίνει κέντρα και εστιατόρια, πήγαμε μόνο σε δυο ανθρώπους που δεν ήταν ημέτεροι, κύριοι συνάδελφοι, και τον ένα τον στείλαμε φυλακή και του άλλου του το χαλάσαμε και του υποδείξαμε και έκανε άλλο και τώρα τον άνθρωπο τον ξαναπαίρνουν δικαστήριο. Αυτή είναι η κατάσταση, κύριοι συνάδελφοι, που επικρατεί. Αυτή είναι η κατάσταση που επικρατεί. Και να μη φοβούμαστε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, γιατί είναι εκεί και βοούν και φαίνονται.

Κάποτε ο πρώην Υπουργός, και ο κ. Θεοδούλου ο συνάδελφός μου το γνωρίζει, όταν βρισκόταν στην Πάφο μαζί με τον Υπουργό Εσωτερικών της Ρωσίας, που ήταν προσκεκλημένος του και προσκεκλημένοι κι εμείς, με ρώτησε πώς πάω και τι κάνουν τα παιδιά μου. Του απάντησα "ε, πήγαμε στο Λατσί εκεί στην παραλία και προσπαθούμε να κτίσουμε ένα εστιατόριο πάνω στην άμμο, για να επιβιώσουμε κι

εμείς." "Καλά, έχεις άδεια, κύριε Πιττοκοπίτη;" Λέω, μα δεν ξέρω, χρειάζεται άδεια; Γιατί απλώς θα κτίσω κι εγώ εκεί που υπάρχουν τα άλλα οκτώ-δέκα να επιβιώσω κι εγώ.

Κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι το θέμα περιβάλλον, και αν θέλετε ένας από τους σοβαρότερους λόγους που είχε ζητήσει και ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος την αναβολή της συζήτησης, όσον αφορά τη μετονομασία του Υπουργείου, είναι όλα αυτά τα πράγματα που πρέπει να τα δούμε στην πράξη, όχι απλώς την ονομασία ή τη μεταβίβαση ή τη μεταφορά εξουσιών και υπηρεσιών από ένα Υπουργείο σε άλλο, αλλά πρακτικά μέτρα με νόμους και κανονισμούς, ώστε πράγματι να προστατευθεί το περιβάλλον.

Δε θα επεκταθώ περισσότερο, κύριοι συνάδελφοι, αλλά προειδοποιώ αυτό το Σώμα ότι, αν εξακολουθήσουμε να αμελούμε και να μένουμε απαθείς και απλώς κάθε κανένα χρόνο, όταν θα μας υποβάλλεται κάποιο παράπονο ότι κάποιος δήθεν επενέβη στην παραλία ή του έγινε κάποια χαλάρωση, απλώς θα μιλούμε από το βήμα της Βουλής για δέκα λεπτά και θα γράφουν και οι εφημερίδες τρεις ημέρες και απλώς μετά το κάθε τι θα ξεχνιέται, δεν υπάρχει ειλικρινά καμιά περίπτωση να βελτιωθεί η όλη κατάσταση και απλώς θα εξακολουθούμε να μοιρολατρούμε, και εμείς οι κάτοικοι αυτής της χώρας, που ειλικρινά δεν έχουμε να καρπωθούμε από όλες αυτές τις παραχωρήσεις και τις χαλαρώσεις και από οτιδήποτε άλλο γίνεται, τότε πιθανώς να αναγκαστούμε να μεταναστεύσουμε και από αυτή τη χώρα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πραγματικά ενδιαφέρουσα η συζήτηση και θα τολμήσω να πω ότι έχω ένα θλιβερό προνόμιο, και είχα αναφερθεί και στον τομέα τούτο παρενθετικά, συζητώντας παλαιότερα στο Σώμα τούτο ένα άλλο θέμα. Και το θλιβερό τούτο προνόμιο είναι γιατί ίσως, αν μπορώ να πω, είμαι ένας από τους καλύτερους μάρτυρες, σε σύγκριση με τους άλλους συναδέλφους σ' αυτό το Σώμα, της καταστροφής της παραλίας μας, υπό την εξής έννοια: Κατάγομαι και έζησα στην Αμμόχωστο, τα τελευταία χρόνια μετά το 1974 είμαι στη Λεμεσό και αντιλαμβάνομαι το πρόβλημα της Πάφου σε έκταση τώρα όπως είναι. Δηλαδή απλά ήμουν μάρτυρας της παντελούς καταστροφής της παραλίας της Αμμοχώστου, γιατί εκεί γεννήθηκα και μεγάλωσα, έζησα τη συνέχιση αυτού του, όπως σωστά αναφέρθηκαν οι προηγούμενοι συνάδελφοι, εγκλήματος στη Λεμεσό και τώρα είμαστε όλοι μαζί μάρτυρες της συντέλεσης της καταστροφικής πορείας αναφορικά με τις παραλίες μας στο χώρο της Πάφου.

Πραγματικά υπάρχει μια ομοφωνία στην αντίκριση του θέματος που δε θα πρέπει το Σώμα να την αφήσει ανεκμετάλλευτη. Εδώ κάπου θα διαφωνήσω με τους συναδέλφους, τον κ. Πιττοκοπίτη και τον κ. Ομήρου. Θεωρώ περιττό να υιοθετήσω απόλυτα τα όσα έχουν λεχθεί από τους συναδέλφους και τους τρεις που έχουν μιλήσει για το θέμα. Πού είναι που διαφωνώ; Εγώ θέλω να ελπίζω ότι πρέπει να είμαστε πιο αισιόδοξοι στην αντίκριση του θέματος, γιατί ως Βουλή των Αντιπροσώπων, αν θελήσουμε, αφού έχουμε ευαισθητοποιηθεί πιστεύω σ' αυτό τον τομέα, δεν είναι αργά τουλάχιστο να περισώσουμε ό,τι μπορούμε.

Κύριοι συνάδελφοι, αναφέρεται και στην Έκθεση, η Επιτροπή Περιβάλλοντος έχει ζητήσει στοιχεία και της δόθηκαν για τα τελευταία τρία χρόνια αναφορικά με τις χαλαρώσεις που δόθηκαν. Σας διαβεβαιώ, και είναι παρόντες αρκετοί συνάδελφοι της Επιτροπής Περιβάλλοντος, μακριά από οποιαδήποτε κομματικά, πολιτικά, ιδεολογικά ή άλλα κριτήρια, γνώμονας ήταν η διαφύλαξη του αντικειμένου του θέματος, η προστασία της παραλίας μας, του περιβάλλοντος μας. Όντως έχουν γίνει αυτά τα οποία έχουν περιγράψει, συνάδελφοι, οι χαλαρώσεις οι προκλητικές σε όλους τους χώρους όλων των επαρχιών. Τώρα είναι στο επίκεντρο η Πάφος, γιατί ίσως η Πάφος μπορεί ακόμα σε κάποιο βαθμό να περισωθεί. Γιατί είπατε πού θα πάει ο κάτοικος της Πάφου να λουστεί, σε ποια παραλία θα πάει να τύχει αυτού του προνομίου, αυτής της χάρης, που υποτίθεται είναι η πρώτη διαφημίζοντάς την, για να ελκύσουμε τον τουρισμό. Μα πού θα πάει ο κάτοικος της Λεμεσού, κύριοι συνάδελφοι; Για ρωτήστε με και μένα που κάπου αγαπώ και εγώ τη θάλασσα, όπως ο μέσος Κύπριος. Πού θα πάει;

Να πούμε εδώ το δυστυχώς ευτυχώς, γιατί οι Εγγλέζοι κάπου με κάποιο τρόπο έχουν διαφυλάξει το "LADY'S MILE"; Πού θα πάει; Ούτε ο κάτοικος της Λεμεσού έχει χώρο, γιατί πράγματι έχουν ιδιωτικοποιηθεί οι χώροι μπροστά από τις παραλίες και διατρέχεις όλους αυτούς τους κινδύνους που πολύ εύγλωττα περιέγραψε ο συνάδελφος ο κ. Ομήρου. Δεν ήθελα να σας υπενθυμίσω την Αμμόχωστο που εκεί πράγματι έκτιζαν επί του κύματος. Είμαστε μια φορά ασυγχώρητοι για την Αμμόχωστο, δυο γιατί έγινε το κακό και στη Λεμεσό και κάπου και στη Λάρνακα, αλλά τρεις φορές ασυγχώρητοι, γιατί σημειώνεται και στην Πάφο. Διαφωνώντας και πάλι με την εκτίμησή σας, κύριε Ομήρου και κύριε Πιττοκοπίτη, ναι, μπορούμε να αντιδράσουμε, μπορούμε να αντιδράσουμε και τουλάχιστο να περισώσουμε, να διασώσουμε ό,τι μπορούμε. Και δεν είναι τυχαίο, χωρίς να θέλει να δρέψει οποιεσδήποτε δάφνες η Επιτροπή Περιβάλλοντος, που έχει εγγράψει το θέμα αυτεπάγγελτα, και είναι ένα από τα θέματα που έχουν σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος. Γιατί αλλίμονο σ' αυτή την κυβέρνηση ή σε οποιαδήποτε κυβέρνηση, μετά από αυτά που σήμερα συζητούμε και όσα θα διαβιβαστούν προς την κυβέρνηση, αν αποτολμήσει είτε στη συγκεκριμένη περίπτωση να προχωρήσει με τα δεδομένα τούτα είτε σε οποιαδήποτε άλλη παρόμοια ή παράλληλη περίπτωση.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μου επιτρέπετε για πέντε δευτερόλεπτα;

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είναι θέμα διαδικασίας. Ο Πρόεδρος, κύριε Πιττοκοπίτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν ο ομιλητής δεν έχει ένσταση.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ναι, συνάδελφοι, η μεγάλη αντινομία όμως που υπάρχει είναι η εξής: Αναφέρετε στην Έκθεσή σας ότι το θέμα το έχετε εγγράψει και το εξέτασε η Επιτροπή αυτεπάγγελτα, γιατί σας έγινε καταγγελία από περιβαλλοντικές οργανώσεις. Οι ηγέτες

όμως αυτών των περιβαλλοντικών οργανώσεων που σας το κατάγγειλαν, μέσα στο Σεπτέμβρη, σε απόσταση 200 μέτρα, βρίσκονταν σε εγκαίνια σε άλλο ξενοδοχείο που κτίστηκε μέσα στη θάλασσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε Σολωμή.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Αν έχετε τελειώσει, κύριε Πιττοκοπίτη, θα 'ρχόμουν και στο θέμα των περιβαλλοντιστών και της ευαισθησίας. Κάπου είναι από τον χαρακτήρα μου και έχω την άποψη ότι δεν πρέπει να σπεύδουμε να διαχωρίζουμε και να χαρακτηρίζουμε το συγκεκριμένο σημείο ή θέμα άσπρο ή μαύρο. Εδώ αν υπάρχουν πέντε δικηγόροι που κάπου είναι απατεώνες στην άσκηση του επαγγέλματος, δε σημαίνει ότι χίλιοι δικηγόροι είναι απατεώνες. Δηλαδή αν υπάρχουν και δυο τρεις ή πέντε περιβαλλοντιστές που όχι απλώς δεν εξυπηρετούν το σκοπό στον οποίο έχουν ταχθεί, αλλά αντίθετα αποτελέσματα φέρνουν, δεν μπορώ να έλθω να καταδικάσω όλες τις περιβαλλοντικές οργανώσεις. Και επειδή πολλά έχουν λεχθεί, ειδικότερα σαν αμφιβολία ως προς την πρόθεση των περιβαλλοντιστών, θέλω να πιστεύω, και πιστεύω ότι αυτό είναι και το πνεύμα που διακατέχει και τα μέλη τα υπόλοιπα της Επιτροπής Περιβάλλοντος, ότι οποιοιδήποτε αναφέρονται στην Επιτροπή Περιβάλλοντος και προσέρχονται για να καταθέσουν, είτε από το χώρο των περιβαλλοντικών οργανώσεων είτε από οποιοδήποτε άλλο χώρο, μπορούν να κριθούν αντικειμενικά και δίκαια από το σύνολο των Βουλευτών μας, που εκεί εκπροσωπούν το Σώμα και τα κόμματα όλα. Και αν πρέπει κάπου να ευαισθητοποιηθούμε περισσότερο, γιατί η υπερευαισθησία των περιβαλλοντιστών είναι ένα κίνητρο, γιατί όχι; Αλλά στην πορεία σίγουρα δεν πρέπει να είμαστε και εμείς υπερβολικοί.

'Εχει αναφερθεί ο κ. Πιττοκοπίτης στον Ακάμα. Θα έλθει και η ώρα της συζήτησης για τον Ακάμα, της σωστής ορθολογιστικής του ανάπτυξης μέσα στα πλαίσια της προστασίας της παραλίας σίγουρα και του περιβάλλοντος οπωσδήποτε. Αλλά αυτό το οποίο προσπαθώ να πω, κύριε Πιττοκοπίτη, ναι, είναι εις πίστιν των περιβαλλοντικών οργανώσεων που είχαν αποταθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση, για να ευαισθητοποιηθεί η Βουλή για το συγκεκριμένο κόλπο, τον Κόλπο των Κοραλλίων, με το συγκεκριμένο ξενοδοχείο. 'Ηταν μια αφορμή αν θέλετε. Και αυτή την αφορμή την εκμεταλλεύτηκε θετικά και σωστά η Επιτροπή Περιβάλλοντος, για να προκαλέσει την κυβέρνηση να πάρει τα στοιχεία τα οποία αναφέρονται στις χαλαρώσεις. Και πραγματικά είναι στη Γραμματεία της Επιτροπής όλα τα στοιχεία και είναι στη διάθεση οποιουδήποτε συναδέλφου και είναι προκλητικά στη νοημοσύνη οποιουδήποτε. Φαίνεται καθαρά ότι έχουν εξυπηρετηθεί συμφέροντα προσωπικά, ατομικά κ.λπ., μέσα στα πλαίσια της διακυβέρνησης, τολμώ να πω, στο συγκεκριμένο χρόνο, στο συγκεκριμένο τόπο, και αυτό φαίνεται από τις χαλαρώσεις που έγιναν σε όλες τις επαρχίες. Είναι κάτι όμως για το οποίο ίσως να ολιγωρήσαμε ως εκπρόσωποι του λαού. Είναι εκεί που ίσως, είτε γιατί δε μας είχε δοθεί η ευκαιρία είτε γιατί δεν είχαμε αντιληφθεί τι δύναμη μπορούμε να έχουμε μέσα από αυτό το Σώμα και να αντλούμε, δεν παρεμποδίσαμε αυτό τον ανορθόδοξο τρόπο αύξησης του "τουριστικού μας ρεύματος", με την ανέγερση αυτών των οικοδομικών εκτρωμάτων που έχουν καταστρέψει και τους χώρους της παραλίας μας, αλλά σίγουρα έχουν επηρεάσει δυσμενώς και το φυσικό μας περιβάλλον. 'Εχει η Βουλή των Αντιπροσώπων, κύριοι συνάδελφοι, αυτή τη δύναμη. Και είναι εδώ που θεωρώ περιττό βέβαια να αναφέρω ότι η

Επιτροπή Περιβάλλοντος σε θέματα για τα οποία ειδικότερα έχει, υπό μορφή όχι απλώς έκκλησης αλλά απόφασής της ομόφωνης, απευθυνθεί στην κυβέρνηση, για παρεμπόδιση εκτέλεσης έργων με τα οποία διαφωνούσε, και στην πρηγούμενη κυβέρνηση Βασιλείου αναφέρομαι, αλλά και σ' αυτή του Κληρίδη; δεν είδαμε να συνεχίζονται τα έργα για τα οποία υπήρξε αντίθετη άποψη της Βουλής των Αντιπροσώπων, και αυτό είναι εις πίστιν και της προηγούμενης κυβέρνησης και αυτής. Επομένως, "ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα". Και όπου, κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει θέμα το οποίο μπορεί να συζητηθεί, για να παρεμποδίσουμε τέτοια έκτροπα, είναι εδώ που πρέπει να υπάρχει ομοφωνία και υπεύθυνα να καταλήγουμε, και τότε ας τολμήσει, επαναλαμβάνω, εφόσον θα είναι ομόφωνη η απόφαση της Βουλής, η οποιαδήποτε κυβέρνηση, για να μη πω η οποιαδήποτε αρχή ή σώμα, να προχωρήσει σε κάτι που θα είμαστε ομόφωνα εναντίον.

Είναι με αυτά τα δεδομένα και με αυτή την αφορμή της ανέγερσης του συγκεκριμένου ξενοδοχείου στον Κόλπο των Κοραλλίων που η Επιτροπή Περιβάλλοντος πιστεύει ότι μπορεί να διαδραματίσει βασικό ρόλο, εκμεταλλευόμενη σωστά τη βοήθεια οποιωνδήποτε, είτε είναι περιβαλλοντικές οργανώσεις είτε αρμόδιοι άλλοι φορείς είτε άτομα ακόμα, στην προσπάθειά μας, γιατί ας μην ξεχνούμε ότι στα πλαίσια της προστασίας του περιβάλλοντος τα τελευταία μόνο δυο-τρία χρόνια άρχισε να αναπτύσσεται σωστά η σχετική συνείδηση.

Αναφορικά με την επιτόπου επίσκεψη, ναι, συμφωνούμε, το έχουμε διαπιστώσει και στην Επιτροπή ότι επί τόπου επίσκεψη της Επιτροπής Περιβάλλοντος σίγουρα υποβοηθεί στην εκτέλεση των καθηκόντων και στην επίτευξη του στόχου και του έργου της. Να πω ότι όλα τα σοβαρά θέματα με τα οποία έχει ασχοληθεί η Επιτροπή Περιβάλλοντος, είτε τούτα ήταν το γνωστό θέμα του Rainbow είτε του ποταμού του Λιοπετρίου, με τη λειτουργία του εκεί ιχθυοτροφείου, είτε με τα έργα που γινόντουσαν και γίνονται ακόμα στην περιοχή της Λεμεσού για το αποχετευτικό, τα έχει επισκεφθεί επί τόπου και έχει συνεργαστεί, γιατί πιστεύουμε στη συνεργασία και με αυτούς ακόμα που ίσως να διαφωνούμε, όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, και για τις ενέργειες και τις πράξεις τους θέλουμε να είμαστε ενήμεροι. Με αυτά τα δεδομένα σίγουρα θα επισκεφθεί και τον Ακάμα, αλλά και οποιεσδήποτε άλλες περιοχές της Πάφου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδούλου. Είναι επί προσωπικού θέματος;

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Ναι, και επί προσωπικού. Από τη θέση μου αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Νομίζω πρέπει να σου απαντήσω, συνάδελφε. Τώρα όσον αφορά τη δική μου αναφορά, κύριε Πρόεδρε, για περιβαλλοντική οργάνωση η οποία κατά τη γνώμη μου δεν ενήργησε σωστά, αν θέλετε ενήργησε μονόπλευρα για το συγκεκριμένο θέμα που συζητείται εδώ, στην Πάφο διοργανώθηκε εκδήλωση διαμαρτυρίας, στον Κόλπο των Κοραλλίων, γι' αυτή την οικοδόμηση και εγώ προσωπικά σας λέω ότι αντέδρασα και

τους είπα ότι θα κάνουμε και εκεί, αλλά θα κάνουμε και στην Κάτω Πάφο. Στην Κάτω Πάφο είναι αξιωματούχος κρατικός που έχει κάμει επέμβαση. Είπα ότι θα κάμναμε, αλλά δεν κάναμε, δεν ενδιαφέρθηκαν. Και έχουμε δικαίωμα νομίζω, κάποιες περιβαλλοντικές οργανώσεις, εγώ σέβομαι, εκτιμώ το ρόλο τους, αλλά εκεί που δεν κάνουν τη δουλειά τους, να τις κρίνουμε. Και έχει δημοσιευτεί επίσης ότι στην περιοχή των Λουτρών της Αφροδίτης γίνεται λόγος για παραχωρήσεις σε σημερινό κρατικό αξιωματούχο και είναι καλό η Επιτροπή Περιβάλλοντος, εγώ δέχομαι όσα έχει πει ο Πρόεδρος, να ασχοληθεί ευρύτερα με το θέμα, ευρύτερα με το πρόβλημα και να προχωρήσουμε πέραν των εκκλήσεων. Να προτείνουμε, να εισηγηθούμε μέτρα προς την κυβέρνηση, για να ανακοπεί αυτή η παρανομία που συνεχίζεται και οι ατέρμονες χαλαρώσεις που συνεχίζονται. Εγώ δεν είπα, κύριε Πρόεδρε, στην σημερινή μου ομιλία ότι ο συνάδελφος Πιττοκοπίτης δημαγωγεί.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Στην προηγούμενη.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο συνάδελφος Πιττοκοπίτης απαντά στην ομιλία μου κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών ή και σε ομιλία μου δημόσια από ραδιοφώνου, όπου αντιδικήσαμε γύρω από το θέμα της μεταφοράς νερού ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι προτιμότερο να συνεχίσετε να αντιδικείτε από τα ραδιόφωνα.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Αλλά πραγματικά εγώ αισθάνομαι ότι ένας, όταν δε λέει τα πράγματα με το όνομά τους, κατά τα λεγόμενα του συνάδελφου Πιττοκοπίτη, σημαίνει ότι δε λέει την αλήθεια ή και σε προέκταση μπορεί μάλιστα και να δημαγωγεί. Δεν την είπα αυτή τη φράση, αλλά δέχομαι ότι εξυπακούεται από αυτά που έχω πει. Γι' αυτό δε δικαιολογώ το συνάδελφο που χρησιμοποίησε αυτή τη φράση. Όμως επαναλαμβάνω, επειδή δεν παραχωρήθηκε η άδεια της μεταφοράς νερού επί προηγούμενης Βουλής δε σημαίνει ότι δεν υπήρχε πρόβλημα. Το πρόβλημα ηγέρθη από παλιά. Ηγέρθη και από μένα και από το συναδελφο τον Άριστο τον Χρυσοστόμου και από το συνάδελφο τον Ομήρου και υπάρχει στα πρακτικά της περασμένης Βουλής, όπου συζητήθηκε και όπου πήραμε θέση ως Βουλή ότι είμαστε ενάντια στην παραχώρηση νερού από τον Ασπρόκρεμμο στην Πέτρα του Ρωμιού, είτε για τον Γιαμάνι είτε για οποιαδήποτε άλλη κυπριακή εταιρεία. Κατά συνέπεια δεν μπορεί ο συνάδελφος ο Πιττοκοπίτης να λέει "χαίρομαι, γιατί ο συνάδελφος ο Λάκης ο Θεοδούλου ή το ΑΚΕΛ τώρα υιοθετούν ή συμφωνούν με αυτή τη θέση". Εδώ, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, υπάρχει η σαφής τοποθέτηση, επαναλαμβάνω, και είναι ανεξάρτητα από ποια κυβέρνηση υπάρχει, η θέση μου και η θέση του ΑΚΕΛ ότι εναντιωνόμαστε στη μεταφορά νερού από τον Ασπρόκρεμμο στην Πέτρα του Ρωμιού.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, δυο λεπτά, αν είναι δυνατόν, τρία.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε και από τη θέση μου αν μου επιτρέπετε. Φαίνεται ότι ακόμα ο συνάδελφος ο Θεοδούλου δε με έχει αντιληφθεί. Ουδέποτε αμφισβήτησα, ούτε

παλαιότερα ούτε τώρα, τους αγώνες οποιουδήποτε συνάδελφου από οποιοδήποτε πολιτικό κόμμα. Εκείνο το οποίο έκαμα εγώ ήταν, κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, να επικρίνω έντονα την προηγούμενη κυβέρνηση ότι δεκαπέντε μέρες προτού απέλθει είχε συνομολογήσει αυτή τη συμφωνία για παραχώρηση ενός εκατομμυρίου διακόσιων χιλιάδων κ.μ. νερού προς την εταιρεία Λανίτη και τα τοιαύτα. Και είπα ότι είναι προτιμότερο το κράτος να προχωρήσει να καταγγείλει αυτή τη συμφωνία και αν η επηρεαζόμενη εταιρεία προσφύγει στη δικαιοσύνη και πάλι είναι προτιμότερο το κράτος να πληρώσει οποιεσδήποτε πιθανές αποζημιώσεις θα αποφάσιζε η δικαιοσύνη. Ο κ. Χριστόφιας, ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ, και εσείς λέτε ότι πράγματι πρέπει να τερματιστεί αυτή η συμφωνία. Γιατί αναφέρεστε, συνάδελφε, στα παλιά ή στο **πότε** αναφέρθηκα εγώ; Εδώ υπάρχει το συγκεκριμένο θέμα και ζητούμε να καταγγελθεί αυτή η συμφωνία. Και ο Γενικός σου Γραμματέας έχει πει ότι το ΑΚΕΛ συμφωνεί και θα βοηθήσει, αν ακόμα προκύψουν οποιεσδήποτε αποζημιώσεις, να τις καταβάλει το κράτος. Αυτό είναι το συγκεκριμένο θέμα το οποίο συζητούμε. **Επομ**ένως, συνάδελφε, δεν υπάρχει καμιά απολύτως σχέση με εκείνα τα οποία **λες, επ**ομένως ο Πιττοκοπίτης ο Νίκος, ο Βουλευτής από την Πάφο, λέει πράγματι τα πράγματα με το όνομά τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι πρέπει να θεωρήσουμε ότι αυτό το σημείο έχει κλείσει.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς επειδή έτυχε να έχω τα πρακτικά της Βουλής, για να ξέρει το Σώμα τι έγινε ακριβώς. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε το συγκεκριμένο θέμα, όχι το θέμα το οποίο συζητούμε, το θέμα το οποίο παρεμπιπτόντως συζητούμε, δηλαδή της παραχώρησης νερού στην εταιρεία Λανίτη στην περιοχή Πέτρα του Ρωμιού. Η Επιτροπή ομόφωνα, αφού έκανε δύο συνεδριάσεις στις 13 Μαρτίου και την 1η Ιουνίου του 1990, κατέληξε στο ομόφωνο συμπέρασμα ότι "Η Επιτροπή δεν επιθυμεί να θέτει εμπόδια στα αναπτυξιακά προγράμματα ούτε και έχει ιδιαίτερο λόγο να αντιστρατεύεται τα τουριστικά αναπτυξιακά προγράμματα οποιουδήποτε. Θεωρεί όμως απαράδεκτη την πιθανότητα μετατροπής των αγροτών σε τουριστικούς εργάτες, που θα εγκαταλείψουν τη γη και τα χωριά τους. Καλείται γι' αυτό η Εκτελεστική Εξουσία όπως διασφαλίσει τις ανάγκες των αγροτών στο μέτρο του δυνατού που προσφέρει το φράγμα του Ασπρόκρεμμου και αν περισσέψει νερό, τότε και μόνο τότε να το παραχωρήσει για οποιουσδήποτε άλλους σκοπούς".

Συνεπώς, είναι γεγονός ότι έγκαιρα η Βουλή ασχολήθηκε με αυτό το θέμα. Κατ' αρχήν είχε ληφθεί η πολιτική απόφαση, αργότερα προχώρησε στη συνομολόγηση σύμβασης. Αλλά, όπως είπα, αυτό το θέμα θα το συζητήσουμε πολύ σύντομα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων της Βουλής.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Επί θέματος διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Είναι άποψή μου ότι όλα αυτά τα οποία λέγονται τώρα από τους αγαπητούς συναδέλφους της Πάφου είναι όλα εκτός θέματος. Εδώ το θέμα είναι οι παραβιάσεις στον Κόλπο των Κοραλλίων. Δεν είναι ούτε το νερό του Ασπρόκρεμμου ούτε οτιδήποτε άλλο. Συνεπώς, θα παρακαλούσα να περιοριστούμε στο σημερινό μας θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, επί του θέματος αυτού, επειδή ηγέρθη και είναι πρόσφατο, δόθηκε μια απάντηση. Θεωρώ ότι είναι λήξαν το θέμα αυτό μετά και την πληροφόρηση που έχει κάνει ο αγαπητός συνάδελφος κ. Ομήρου.

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα πρόθεση να μιλήσω, αλλά ήθελα να πληροφορήσω το Σώμα ότι στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συζητείται το νομοσχέδιο για τις παραλίες. Ζητήσαμε ως Επιτροπή να μας δοθεί κατάλογος για το τι γίνεται με τις παραλίες και τι άδειες χρήσης ή προνόμια έχουν δοθεί.

Πραγματικά, κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με το συνάδελφο Πιττοκοπίτη ότι, αν δούμε το τι παραλία έχει παραχωρηθεί από την ίδρυση της Δημοκρατίας μέχρι σήμερα για σκοπούς χρήσεως είτε από ξενοδοχεία είτε άλλως πως, η παραλία που μένει για το κοινό είναι πράγματι πολύ λίγη. Και πρόσεξα πολύ σοβαρά το τι είπε ο κάθε συνάδελφος και ιδίως ο κ. Πιττοκοπίτης, ο οποίος διαρκώς μας έλεγε για το 1988, για το 1988 κτλ. Αλλά, συνάδελφοι, αν δείτε αυτό τον κατάλογο των προνομίων που δόθηκαν, είναι προνόμια που ξεκινούν από το 1900 και. Εν πάση περιπτώσει.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ήταν για το διάταγμα του Ακάμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, παρακαλώ.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Εκείνο που θέλω να σας πω είναι ότι το πρόβλημα που έχουμε μπροστά μας αυτή τη στιγμή είναι με ποιο τρόπο αυτή η Βουλή θα μπορέσει κατά κάποιο τρόπο να τερματίσει αυτά τα προνόμια, αν μπορούμε, εγώ δεν είμαι νομικός. Και έχουμε ζητήσει από το Γενικό Εισαγγελέα να έρθει στην Επιτροπή να μας πει με ποιο τρόπο θα μπορούσαμε αυτά τα προνόμια τα οποία έχουν δοθεί και είναι για τριάντα τρία χρόνια, για ενενήντα εννιά χρόνια και δεν ξέρω εγώ, να τα τερματίσουμε κατά κάποιο τρόπο, για να μπορέσει επιτέλους η παραλία να ανήκει σε αυτούς που ανήκει, δηλαδή στο κοινό. Να μπορεί το κοινό να έχει πρόσβαση σε όλη την έκταση της παραλίας.

Πιστεύω ότι θα έρθουμε μπροστά σε αυτό το ερώτημα και η Βουλή θα αναγκαστεί αργά ή γρήγορα να δει πώς θα τοποθετηθεί. Το ό,τι έγινε, δεν ξέρω αν δεν μπορεί να ξεγίνει, διότι εδώ ειπώθηκε ότι θα πρέπει να δούμε από εδώ και μπρος. Βεβαίως, είναι μια ευχή από εδώ και μπρος να μην κάνουμε τα ίδια λάθη, αλλά το θέμα που συζητούμε φέρνει επί τάπητος και τα προηγούμενα που έχουν γίνει και με ποιο τρόπο θα μπορούσαμε εμείς ως Βουλή να εμπλακούμε σε αυτό το θέμα, για να σταματήσει αυτή όλη η κατάσταση η οποία παρουσιάζεται αυτή τη στιγμή και χρονολογείται βεβαίως από το 1960 και μετά. Δεν ξέρω πόσο. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι, ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές. Έχω τη γνώμη ότι έχει εξαντληθεί το θέμα. Εκείνα που μπορούν να λεχθούν σε συντομία είναι ότι, ενώ βασικά άρχισε η συζήτηση για ένα συγκεκριμένο θέμα, σε ό,τι αφορά τις χαλαρώσεις, η

συζήτηση έχει προσλάβει ευρύτερο χαρακτήρα, έχει γενικευθεί και έχει διαπιστωθεί η ευαισθησία όλων των πλευρών της Βουλής σε ό,τι αφορά τη λήψη όλων εκείνων των μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος ή ακόμα, αν είναι δυνατό, και την αποκατάστασή του εξαιτίας κάποιων επεμβάσεων που έχουν γίνει.

Αντιλαμβάνομαι ότι το πόρισμα της Επιτροπής είναι ομόφωνο και συνίσταται στο ότι καλεί την κυβέρνηση να ενεργήσει για το συγκεκριμένο θέμα. Πέραν αυτού, η Επιτροπή καλεί την κυβέρνηση και συνεπώς και το Σώμα να είναι περισσότερο προσεκτικοί σε οποιεσδήποτε μελλοντικές χαλαρώσεις και εισηγείται να αναβαθμιστεί ο ρόλος της Υπηρεσίας Προστασίας του Περιβάλλοντος. Κρίνω ότι η Επιτροπή θα ήθελε να έχει διαρκώς την προσοχή της στραμμένη σε αυτό το θέμα, το οποίο είναι ένα από τα θέματα τα οποία πρέπει να παρακολουθεί η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος. Με αυτά νομίζω μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το θέμα έχει λήξει.

Το επόμενο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού. (13.11.1993).

Είχα πάρει ένα μήνυμα ότι μερικοί ενδιαφερόμενοι θα ήθελαν αναβολή του θέματος αυτού. Θέλω να δω αν όλοι συμφωνούμε για την αναβολή. Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει ένσταση, έτσι το θέμα αυτό αναβάλλεται. Κρίνω ότι δεν είναι δυνατό να προχωρήσουμε στα επόμενα θέματα. Θα τερματιστεί η συνεδρία εδώ με τον ορισμό της νέας συνεδρίας για την προσεχή Πέμπτη, 3 Φεβρουαρίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993.

2) Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993.

3) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1993.

5) Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1992 Νόμος του 1993.

6) Ο περί Πωλήσεως Τροφίμων και Φαρμάκων Νόμος του 1990.

7) Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993.

8) Ο περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993.

9) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (13.11.1992).

2) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και Δ. Ηλιάδη). (30.9.1993).

3) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα των πρακτικών νοσοκόμων στα κυβερνητικά νοσοκομεία και η επίλυσή τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη). (19.11.1992).

4) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (26.11.1992).

5) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που παρατηρούνται στη λειτουργία του Νοσοκομείου Αγρού λόγω της επάνδρωσής του".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Τ. Ευθυμίου). (3.11.1993).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκείνο που θα ήθελα να πληροφορήσω το Σώμα είναι ότι υπάρχει εδώ μια κατάθεση πρότασης εγγραφής θέματος στο Κεφάλαιο Δ' από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Κόμματος. Το θέμα είναι "Η επιδίωξη του παράνομου τουρκικού καθεστώτος για κατάταξη στον τουρκικό στρατό Ελληνοκυπρίων εγκλωβισμένων".

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα εγγραφεί και παραπεμφθεί στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

('Ωρα λήξης: 6.25 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Φιλίππου Ανδρέας
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Αράμ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Διαχειρίσεως Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
2. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί του Πρωτοκόλλου Προνομίων και Ασυλιών του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί του Πρωτοκόλλου του 1993 που Επεκτείνει τη Διεθνή Συμφωνία για το Ελαιόλαδο και τις Επιτραπέζιες Ελιές του 1986 (Κυρωτικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για το θέμα "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Πάγιο Ταμείο για το Μήνα Φεβρουάριο του 1994", η ανάγνωση της Απόφασης, η συζήτηση που ακολούθησε (Ρ. Πρέντζας, Κ. Καζαμίας, Ευ. Ευσταθίου, Χρ. Πουργουρίδης, Α. Χρίστου, Α. Μαρκίδης, Λ. Θεοδούλου) και έγκρισή της.

5. Έκθεση για το θέμα "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων Εξουσιοδοτούσα τη Διενέργεια Δαπάνης από Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου Δικαίου για το Μήνα Φεβρουάριο του 1994", η ανάγνωση της Απόφασης, οι παρατηρήσεις των κ. Ευ. Ευσταθίου και Κ. Καζαμία και έγκρισή της.
6. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
7. Ερωτήσεις Βουλευτών (Δημιουργία μαρίνας στην Πάφο - Αίτημα να δοθεί προνομιακό καθεστώς στο τυρόπηγμα - Έκδοση κανονισμών για τους Συνδέσμους Γονέων και Κηδεμόνων - Η προστασία των εισαγωγέων από την εισαγωγή του αερίου τύπου 12 - Κρούσματα τύφου και τυφοειδούς πυρετού στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου - Επαναπατρισμός Κυπρίων της Ν. Αφρικής - Ανόρυξη γεώτρησης στην Κανναβιού - Ανέγερση αποθήκης και περίφραξη του δημοτικού σχολείου Κανναβιούς - Διαχωρισμός οικοπέδων στην Κανναβιού - Ανέγερση κτηνιατρείου στην Παναγιά - Ανόρυξη γεώτρησης στην Ασπρογιά - Επιδιόρθωση του δρόμου Πραστειού Κελλακίου-Φοινικαριών - Διαχωρισμός οικοπέδων στο Πραστειό Κελλακίου - Εγγραφή αγροτικών δρόμων και του δημόσιου δρόμου Κελλακίου-Πραστειού Κελλακίου - Αξιοποίηση του νερού της περιοχής "Λιχούδι" στην Αμαργέτη - Προστασία του δάσους Αμαργέτης - Συντήρηση αμπελουργικών και αγροτικών δρόμων - Μείωση της κοινοτικής συνεισφοράς για εκτέλεση κοινοτικών έργων στην Αμαργέτη - Ανέγερση υπέργειων διαβάσεων πεζών σε λεωφόρους - Αποστολή ασθενών στο εξωτερικό - Αγορά αξονικού τομογράφου για το Νοσοκομείο Λεμεσού - Παραχώρηση κρατικής γης στην κ. Βαρβάρα Περικλέους - Αίτημα κοινότητας Σαλαμιούς για ασφαλτόστρωση του δρόμου προς Πεύκο-Πέρα Βάσα - Προβλήματα στο λιμανάκι Ξυλοφάγου - Τα προβλήματα από τους ισόπεδους κυκλικούς κόμβους του παρακαμπτήριου δρόμου Λεμεσού - Η χρέωση της Χωριτικής Αρχής Μαθηκολώνης από το Τμήμα Δασών - Μισθώσεις παραλιών σε ιδιώτες - Παράνομοι βραχίονες στη θαλάσσια περιοχή Λεμεσού-Αμαθούντας - Διορισμός εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης σε κρατικά ινστιτούτα - Απαράδεκτες συνθήκες στέγασης και εργασίας των υπαλλήλων του Επαρχιακού Κτηματολογίου Λευκωσίας - Απασχόληση ιατρών και φαρμακοποιών σε μη ιατρικά καθήκοντα - Απομάκρυνση των χοιροστασίων από κατοικημένες περιοχές της επαρχίας Λευκωσίας - Ατασθαλίες στη ΣΠΕ Μενοίκου).
8. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Ανακατασκευή δρόμου στην Πόλη της Χρυσοχούς - Ηλεκτροδότηση και ασφαλτόστρωση δρόμων των κτηνοτροφικών περιοχών Δρομολαξιάς - Αίτημα κοινότητας Αγίου Γεωργίου Πάφου για δημιουργία κοινοτικού γηπέδου - Ενοίκια τουρκοκυπριακών καταστημάτων - Οχληρία από μονάδα παραγωγής μανιταριών στον προσφυγικό συνοικισμό Κοκκινοτριμιθιάς - Κατασκευή νέου περιφερειακού σφαγείου στον Αγρό - Τεστ Παπανικολάου, διεκπεραίωση εξετάσεων - Μέτρα για τις φυτείες Ινδικής κάνναβης - Το οξύτατο πρόβλημα λαθρεμπορίου αιγοπρόβειου κρέατος από τις κατεχόμενες περιοχές - Η συμπλήρωση του δρόμου παρά την είσοδο της κοινότητας Λετύμπου - Η καθυστέρηση στην παροχή οικονομικής βοήθειας για επιδιόρθωση οικιών στους οικισμούς αυτοστέγασης εκτοπισθέντων - Η εργοδότηση αλλοδαπών μουσικών στην Κύπρο - Η παροχή προσφυγικών

δανείων ή δανείων σε ανύπαντρα άτομα μιας ορισμένης ηλικίας που φροντίζουν εξαρτώμενα άτομά τους - Η εφαρμογή αυστηρών περιορισμών στους δικαιούχους της γης η οποία εφάπτεται με τον παλιό δρόμο Λεμεσού-Πάφου και περνά μέσα από το χωριό Κολόσσι - Η δημιουργία υπηρεσίας Φ.Π.Α. και η ένταξή της στο Τμήμα Τελωνείων - Το αίτημα της κοινότητας Γιόλου για εκτέλεση αρδευτικού έργου που να τη συνδέει με το φράγμα Ευρέτου - Η καθυστέρηση στην άρδευση γης στην Περιστερώνα από το αρδευτικό έργο Χρυσοχούς - Η ηλεκτροδότηση της γεώτρησης που ανορύχθηκε στο χωριό Περιστερώνα Πάφου - Τα δικαιώματα των προσφύγων και η έλλειψη σχετικού κωδικοποιημένου κειμένου - Ανέγερση νέου κτιρίου δημοτικού σχολείου στη Μεσόγη - Η κατάσταση μετά την εξάντληση των χρημάτων για επιδιόρθωση τουρκοκυπριακών οικιών - Εφαρμογή των αποφάσεων για εξάλειψη της βίας στα γήπεδα - Η αδικία σε βάρος μικρού αριθμού δασκάλων από τις πρόνοιες συμφωνίας κυβέρνησης-ΠΟΕΔ - Το αίτημα των εσπεριδοκαλλιεργητών της κοινότητας Αγίου Γεωργίου Πάφου όπως τους καταβληθούν αποζημιώσεις για ζημιές που υπέστησαν από τον παγετό κατά το 1992 - Η δημιουργία κτηνοτροφικής περιοχής στην κοινότητα Αγίου Γεωργίου Πάφου - Η αποπεράτωση της παιδικής λέσχης και του βρεφοκομικού σταθμού στον οικισμό Αγίων Αναργύρων Α' στη Λάρνακα - Η καθυστέρηση πληρωμής αμπελουργών από τις οινοβιομηχανίες - Εκκλήσεις Συνεργατικών Εταιρειών για την εμπορία αμυγδαλόψιχας)

9. Έκθεση για το θέμα "Χαλαρώσεις και παραχωρήσεις σε ξενοδοχείο στον Κόλπο των Κοραλλίων", η συζήτηση που ακολούθησε (Λ. Θεοδούλου, Γ. Ομήρου, Ν. Πιττοκοπίτης, Χρ. Σολωμής, Αρ. Γεωργίου, Δ. Κοντίδης) και λήξη αυτού.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 3ης Φεβρουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.23 μ.μ.)

(Αρ. 16)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αρχίζουμε με το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Πρόκειται για αναβολή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν υπάρχει θέμα αναβολής. Αναβλήθηκε πολλές φορές, εκτός αν αποσυρθεί από την Εκτελεστική Εξουσία. Παρακαλώ τον κ. Μαυροκορδάτο να διαβάσει την 'Εκθεση.

Κύριε Μαρκίδη, είσαστε εσείς που είπατε περί αναβολής; Διότι εσείς ήσαστε στο Γραφείο μου και λέγατε ότι δεν μπορούν να γίνουν άλλες αναβολές, εκτός αν κάνουμε χιούμορ.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς επρόκειτο να φέρουμε αντίρρηση και την προηγούμενη Πέμπτη για την αναβολή, πλην όμως, όταν ψήφισαν τρία κόμματα υπέρ της αναβολής, δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 17 Ιουνίου και 9 Δεκεμβρίου 1993.

Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, του Συνδέσμου Πολεοδόμων Κύπρου, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, της Πολεοδομικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας, του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων, της Παγκύπριας 'Ενωσης Γεωπόνων, της Παγκύπριας 'Ενωσης Δασολόγων και του Συνδέσμου Δασοπόνων, Αποφοίτων Δασικού Κολλεγίου Κύπρου. Στην τελευταία συνεδρίαση της Επιτροπής ήταν παρών και ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Χάσικος.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης του όλου θέματος η Επιτροπή μελέτησε σωρεία εγγράφων και υπομνημάτων, που στάλθηκαν σ' αυτή από τις οργανώσεις και τους συνδέσμους που αναφέρονται πιο πάνω, καθώς και από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, υποστηρίζοντας τη μετονομασία αυτή, αναφέρθηκαν στο γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία το Υπουργείο τους ανέλαβε αρμοδιότητες και ευθύνες σε θέματα περιβάλλοντος, που επεκτείνονται και πού σχετίζονται με τον τομέα των φυσικών πόρων, για τον οποίο κατεξοχήν υπεύθυνο είναι το ίδιο Υπουργείο. Εξάλλου στο Υπουργείο αυτό λειτουργεί και ειδική υπηρεσία, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος. Οι ίδιοι δήλωσαν επίσης ότι ο Υπουργός Γεωργίας και Φυσικών Πόρων είναι και Πρόεδρος του Συμβουλίου Προστασίας του Περιβάλλοντος, ενώ ο Γενικός Διευθυντής του ίδιου Υπουργείου είναι και Πρόεδρος της Διυπουργικής Επιτροπής Περιβάλλοντος. Εξάλλου το Υπουργείο Γεωργίας για τα περιβαλλοντικά ζητήματα που

σχετίζονται με τους φυσικούς πόρους έχει σχεδόν την αποκλειστική αρμοδιότητα, ενώ σε θέματα πολιτικής που έχουν ευρύτερη διάσταση διαδραματίζει συντονιστικό ρόλο όσον αφορά τη διαμόρφωση και την εφαρμογή της.

Οι εκπρόσωποι του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Συνδέσμου Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων Κύπρου και της Πολεοδομικής Αρχιτεκτονικής Εταιρείας διαφώνησαν με τη μετονομασία που προτείνεται, γιατί, όπως υποστήριξαν, αυτή θα επιφέρει διαμοιρασμό των ευθυνών σε θέματα περιβάλλοντος σε δύο Υπουργεία, πράγμα που θα οδηγήσει στη δημιουργία αχρείαστων και επιζήμιων γραφειοκρατικών διαδικασιών, ενώ από την άλλη θα προκαλέσει σύγχυση, όσον αφορά τις αρμοδιότητες για το περιβάλλον, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό. Οι ίδιοι εκπρόσωποι τόνισαν πως σε καμιά από τις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης δε συνδέεται το Υπουργείο Γεωργίας με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος στις χώρες αυτές είναι αρμόδιο σε θέματα περιβάλλοντος, χωροταξίας, πολεοδομίας και περιφερειακής γενικά ανάπτυξης.

Ο Σύνδεσμος Πολεοδόμων Κύπρου με υπόμνημά του, που στάλθηκε και κατατέθηκε ενώπιον της Επιτροπής, τάχθηκε εναντίον της μετονομασίας του συγκεκριμένου Υπουργείου για τους πιο κάτω λόγους:

(1) Στην Κύπρο τα διάφορα θέματα που αφορούν το περιβάλλον υπό την ευρεία έννοια του όρου εμπίπτουν στις αρμοδιότητες διάφορων Υπουργείων και συνεπώς σε θέματα περιβάλλοντος αρμόδιο δεν είναι μόνο το Υπουργείο Γεωργίας.

(2) Η προτεινόμενη μετονομασία θα δημιουργήσει σύγχυση σε σχέση γενικά με την πραγματική κατανομή των σχετικών αρμοδιοτήτων, αλλά και τον κίνδυνο για αλληλοδιεκδίκηση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των κυβερνητικών υπηρεσιών, καθώς και επέκταση της γραφειοκρατίας.

(3) Με βάση τη διοικητική δομή που ισχύει στις χώρες της Ευρώπης, τα θέματα που αφορούν το σύνολο του περιβάλλοντος ανήκουν στην αρμοδιότητα φορέων που συνδυάζουν και τη χάραξη πολιτικής σε θέματα φυσικής ανάπτυξης.

(4) Η σχέση μεταξύ της αναπτυξιακής πολιτικής του κράτους, όπως αυτή ρυθμίζεται με βάση τον περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμο, και του περιβάλλοντος είναι αδιαμφισβήτητη και άρρηκτη.

Για τους πιο πάνω λόγους οι ίδιοι εκπρόσωποι εισηγήθηκαν τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου κεντρικού φορέα, που αποκλειστικό προορισμό θα έχει τον καθορισμό εθνικής περιβαλλοντικής στρατηγικής.

Οι εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ εξέφρασαν την άποψη ότι ορθότερη και πιο αποτελεσματική θα ήταν η ίδρυση ενός ισχυρού φορέα για θέματα περιβάλλοντος, εκτός από τα υφιστάμενα Υπουργεία, αλλά, επειδή αυτό είναι αδύνατο να γίνει για συνταγματικούς λόγους, ανέφεραν ότι συμφωνούν με την προτεινόμενη μετονομασία με την προϋπόθεση:

(1) Ότι θα ανατεθεί στο Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων ο συντονιστικός ρόλος της διαμόρφωσης ενιαίας περιβαλλοντικής πολιτικής, της λήψης των αναγκαίων μέτρων για την εφαρμογή της και της παρακολούθησής της.

(2) 'Οτι θα αναβαθμιστεί η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας με τη δημιουργία του κατάλληλου νομικού υπόβαθρου, με την παροχή σ' αυτή αυτονομίας και με την πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού, ώστε να λειτουργεί αποτελεσματικά.

Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών με υπόμνημά του που απέστειλε στην Επιτροπή εκφράζει τη διαφωνία του με την προτεινόμενη μετονομασία, γιατί αυτή, κατά τη γνώμη του, δε διασφαλίζει την άρρηκτη σχέση που υπάρχει μεταξύ του ενιαίου περιβάλλοντος και της ανάπτυξης. Με το ίδιο υπόμνημα το πιο πάνω Τμήμα εισηγήθηκε διαζευκτικά τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου φορέα που θα τελεί υπό την άμεση εποπτεία του Υπουργικού Συμβουλίου και θα συντονίζει τις κρατικές υπηρεσίες που ασχολούνται με θέματα περιβάλλοντος ή τη μετονομασία του Υπουργείου Εσωτερικών σε Υπουργείο Εσωτερικών, Χωροταξίας και Περιβάλλοντος.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας 'Ενωσης Γεωπόνων, του Συνδέσμου Δασοπόνων, Αποφοίτων Δασικού Κολλεγίου, της Παγκύπριας 'Ενωσης Δασολόγων και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων συμφώνησαν με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο και τόνισαν ότι η μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων θα προσδώσει σ' αυτό μία νέα διάσταση και θα τονίσει τη σημασία την οποία αποδίδει το κράτος στα θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον, πράγμα απαραίτητο στην προσπάθεια που έχει αναληφθεί για την εναρμόνιση της πολιτικής της Κύπρου με την αντίστοιχη πολιτική της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, επιφυλασσομένων ορισμένων πλευρών να διατυπώσουν το σκεπτικό στο οποίο στηρίζεται η θέση τους κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην ολομέλεια.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗ.ΣΥ. δήλωσαν ότι υιοθετούν το νομοσχέδιο που προτείνεται, γιατί πιστεύουν ότι η απόφαση της κυβέρνησης για τη μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων είναι το αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος που αυτή επιδεικνύει για τα θέματα που αναφέρονται στο περιβάλλον και αποτελεί το πρώτο βήμα για την αναβάθμιση του ενδιαφέροντος για τα θέματα αυτά. Ακόμα οι ίδιοι Βουλευτές τόνισαν ότι η κυβέρνηση μετά τη μετονομασία που προτείνεται θα προχωρήσει στη δημιουργία ενιαίου φορέα για τον καλύτερο συντονισμό των θεμάτων που αφορούν το περιβάλλον και υπογράμμισαν την ανάγκη εισαγωγής ολοκληρωμένης νομοθεσίας για τη θεσμική ρύθμιση της περιβαλλοντικής πολιτικής, την ίδρυση περιβαλλοντικού αρχείου, καθώς και την εκπόνηση περιβαλλοντικών μελετών.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι, παρόλο που η πλευρά τους υιοθετεί την εισήγηση για τη μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, πιστεύουν ότι η απλή και μόνο μετονομασία του θα είναι έργο κενό περιεχομένου, αν δεν προηγηθεί ουσιαστική συζήτηση και λήψη της ορθής απόφασης για τη δομή των υπηρεσιών που θα ασχολούνται με θέματα περιβάλλοντος. Κατά τη γνώμη των ίδιων Βουλευτών, η ιδανικότερη λύση θα ήταν η δημιουργία Υπουργείου ή Υφυπουργείου Περιβάλλοντος στο οποίο να υπάγονται όλες οι υπηρεσίες που έχουν σχέση με το

περιβάλλον. Εφόσον όμως ο στόχος αυτός δεν είναι επί του παρόντος εφικτός, προτείνεται η δημιουργία φορέα περιβάλλοντος, ο οποίος θα υπάγεται στο Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων με ισχυρή και αυτόνομη υπόσταση, στα πλαίσια του οποίου θα λειτουργεί συμβουλευτικό σώμα με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων.

Το Μέλος της Επιτροπής, Βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, κ. Γ. Ομήρου δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα πιστεύει ότι, πέρα από τους τίτλους και τις ονομασίες, εκείνο που επείγει είναι η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής πολιτικής, η οποία να καλύπτει το σύνολο των πολλών και σοβαρών περιβαλλοντικών προβλημάτων. Από την ίδια πλευρά υπογραμμίστηκε επίσης η επιτακτική ανάγκη της δημιουργίας ενός φορέα για το συντονισμό όλων των κυβερνητικών τμημάτων που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με θέματα προστασίας του φυσικού και ανθρωποποίητου περιβάλλοντος, στον οποίο επιπλέον θα πρέπει να κληθούν να μετάσχουν και οι εκπρόσωποι των περιβαλλοντικών και οικολογικών οργανώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η απλή μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και σε Υπουργείο Περιβάλλοντος δεν αλλάζει τίποτε το ουσιαστικό και είναι χωρίς περιεχόμενο, αν δεν προηγηθεί μια ουσιαστική αλλαγή στη δομή των υπηρεσιών του κράτους που ασχολούνται γενικά με το περιβάλλον.

Σήμερα με τα ζητήματα του περιβάλλοντος ασχολούνται πολλά Υπουργεία, όπως είναι τα Υπουργεία Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, Εσωτερικών, Εμπορίου και Βιομηχανίας, χωρίς όμως να έχουν ένα ολοκληρωμένο θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο και χωρίς τον απαραίτητο συντονισμό μέσα στα πλαίσια μιας ενιαίας πολιτικής για το περιβάλλον. Η ιδανική λύση για μας θα ήταν η δημιουργία ενός Υπουργείου Περιβάλλοντος ή ενός Υφυπουργείου Περιβάλλοντος, το οποίο να συγκεντρώνει όλες τις υπηρεσίες που έχουν άμεση σχέση με το περιβάλλον. Εφόσον όμως αυτό δεν μπορεί να γίνει, η εισήγησή μας είναι να δημιουργηθεί ένας φορέας περιβάλλοντος με ισχυρή και ξέχωρη υπόσταση. Ο προτεινόμενος φορέας θα πρέπει να έχει τη δική του υπηρεσία, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να λειτουργεί στα πλαίσια αυτού του φορέα συμβουλευτικό σώμα με τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων.

Η λειτουργία του φορέα αυτού θα πρέπει να στρέφεται προς δύο κατευθύνσεις: Προς το συντονισμό των υπηρεσιών με συγκεκριμένες εξουσίες και ένα ρόλο αποφασιστικό και στις μελέτες, έρευνες και προτάσεις. Στον ερευνητικό τομέα ο φορέας θα πρέπει κατά προτεραιότητα να ασχοληθεί με τα εξής:

(α) Με τη διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου θεσμικού και νομοθετικού πλαισίου άσκησης περιβαλλοντικής πολιτικής.

(β) Με τη δημιουργία ινστιτούτου περιβαλλοντικών ερευνών για επιστημονική στήριξη της περιβαλλοντικής πολιτικής του κράτους.

(γ) Με τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου περιβαλλοντικού αρχείου για την καταγραφή όλων των στοιχείων ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος.

(δ) Με την περιβαλλοντική παιδεία και τα προγράμματα για ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης.

Γι' αυτό η κυβέρνηση θα έπρεπε να συνοδεύσει την πρότασή της για τη μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Περιβάλλοντος, αν μη τι άλλο, με ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο που θα δώσει σε αυτή τη μετονομασία. Δεν μπορούμε σήμερα να βάζουμε μια ταμπέλα σ' ένα υπουργείο για μια υπηρεσία, η οποία λειτουργεί με τρεις υπαλλήλους και έχει στον Προϋπολογισμό του 1994 μόνο £4.000. Θα πρέπει να προηγηθεί ένας ουσιαστικός διάλογος για τη δομή των υπηρεσιών του κράτους που ασχολούνται με το περιβάλλον και την αναβάθμιση της συμμετοχής των μη κυβερνητικών φορέων που ασχολούνται με αυτό. Χωρίς να προηγηθεί αυτή η δέσμευση της κυβέρνησης, η απλή μετονομασία έχει έντονο το στοιχείο του εντυπωσιασμού και της βιτρίνας.

Για τους πιο πάνω λόγους η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα θα τηρήσει αποχή υπογραμμίζοντας με αυτό τον τρόπο το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που επιδεικνύει σε θέματα διατήρησης, προστασίας και βελτίωσης της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Θα πρέπει να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι ήδη η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα έχει εγγράψει θέμα για συζήτηση στις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές με απώτερο σκοπό και στόχο τη θεσμοθέτηση του φορέα που προτείνουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Σολωμής και μετά ο κ. Μουσιούττας.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω, αλλά πραγματικά διερωτώμαι σχολιάζοντας μόνον τα τελευταία λόγια του συνάδελφου, του κ. Μαυροκορδάτου, ο οποίος χαρακτηριστικά μας είπε ότι επειδή η Κοινοβουλευτική του Ομάδα συναισθάνεται το μέγεθος της ευθύνης και τη σοβαρότητα του θέματος, επειδή θέλει να υπερτονίσει το ενδιαφέρον της για το περιβάλλον, θα τηρήσει αποχή. Πραγματικά διερωτώμαι αν για οποιοδήποτε θέμα θα έπρεπε όλοι να δείχνουμε την ευαισθησία μας και το ιδιαίτερο μας ενδιαφέρον τηρώντας αποχή! Τότε πώς θα μπορούσε να κυβερνηθεί και ειδικά να νομοθετηθεί αυτός ο τόπος;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Μετά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι με την απλή μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και σε Περιβάλλοντος δε θα λυθούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα και δε θα υπάρξει μία ολοκληρωμένη περιβαλλοντική

οικολογική πολιτική. Αυτό είναι δεδομένο. Πρέπει να παρατηρήσουμε ότι σήμερα πραγματικά επικρατεί χάος σε ό,τι αφορά τις διάφορες εξουσίες και τις διάφορες αρμοδιότητες που έχουν οικολογική διάσταση, που είναι κατεσπαρμένες σε διάφορες υπηρεσίες και σε διάφορα Υπουργεία. Από την άλλη, είναι γεγονός παραδεκτό ότι υπάρχει έλλειψη μιας ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής οικολογικής πολιτικής.

Εκείνο που κυρίως χρειάζεται και επείγει είναι η δημιουργία ενός φορέα, ενός συντονιστικού φορέα που θα μαζέψει όλες αυτές τις αρμοδιότητες, όλες αυτές τις εξουσίες. Θα είναι μια ομπρέλα κάτω από την οποία θα λειτουργούν και θα συντονίζονται οι διάφορες υπηρεσίες, τα διάφορα γραφεία και τα διάφορα Υπουργεία που έχουν σχέση με τα θέματα του περιβάλλοντος. Σε αυτό το φορέα εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ υποστηρίζουμε ότι θα πρέπει να κληθούν να μετάσχουν οι εκπρόσωποι των περιβαλλοντικών και οικολογικών οργανώσεων της Κύπρου.

Είμαστε της άποψης ότι παρ' όλον που η προσθήκη της λέξης "Περιβάλλοντος" στην ονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων δε θα αντιμετωπίσει τα πολλά και σοβαρά περιβαλλοντικά προβλήματα ούτε και το πρόβλημα του συντονισμού των διάφορων φορέων και υπηρεσιών που ασχολούνται με το περιβάλλον, θα δώσουμε θετική ψήφο σε μια προσπάθεια να ενισχύσουμε τον προβληματισμό γύρω από τα θέματα της προστασίας του περιβάλλοντος και να δώσουμε μια ώθηση, έτσι που η πολιτεία να πάρει, όπως ελπίζουμε, τις σωστές αποφάσεις γύρω από το σημαντικό αυτό θέμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων της Βουλής που έχει συζητήσει το θέμα έχει ασχοληθεί σε βάθος και επανειλημμένα με τα διάφορα περιβαλλοντικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος. Και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής έχει διαπιστώσει επανειλημμένα πραγματικά την απουσία οποιασδήποτε σοβαρής και υπεύθυνης πολιτικής του κράτους πάνω σε θέματα περιβάλλοντος.

Θα σας πω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Σήμερα συζητούσαμε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων της Βουλής το θέμα της παραχώρησης δύο εκατομμυρίων τόνων νερού ετησίως σε κάποια ιδιωτική εταιρεία, για να κάνει τουριστική ανάπτυξη και γήπεδα γκόλφ στην Πέτρα του Ρωμιού. Και ήταν και η εκπρόσωπος του Συνδέσμου Προστασίας Περιβάλλοντος της επαρχίας Πάφου. Στο τέλος της συνεδρίασης μου έδωσε τα σχέδια αυτής της εταιρείας σε ό,τι αφορά την προτιθέμενη ανάπτυξη στην περιοχή. Σας πληροφορώ ότι έμεινα έκπληκτος. Η Πέτρα του Ρωμιού, η οποία συνδέεται με τους μύθους, τις παραδόσεις, τους θρύλους, αν θέλετε, της πατρίδας μας ουσιαστικά θα χαθεί μέσα στο μπετόν το οποίο θα κατασκευαστεί στην περιοχή. Χιλιάδες τουριστικές επαύλεις. Δρόμοι θα κατασκευαστούν μέσα στη χαλίτικη γη. Μαρίνα είναι μέσα στις κτιριακές προτάσεις. Θα γίνει μαρίνα σε απόσταση ενός περίπου χιλιομέτρου από την Πέτρα του Ρωμιού. Και όλα αυτά γίνονται χωρίς να υπάρξει η αναγκαία περιβαλλοντική μελέτη και χωρίς να ανοιχτεί διάλογος με το λαό της περιοχής, με τους πολίτες της περιοχής, όπως προνοούν ρητώς οι οδηγίες τουλάχιστον της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία θέλουμε και εμείς να μετάσχουμε. Πότε λοιπόν επιτέλους θα υπάρξει μια ουσιαστική ευαισθησία σε αυτό τον τόπο γύρω από τα περιβαλλοντικά και τα οικολογικά προβλήματα;

Θα ψηφίσουμε συνεπώς σήμερα την πρόταση της κυβέρνησης για μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και σε Υπουργείο Περιβάλλοντος, αλλά θα παρακολουθούμε τις πρωτοβουλίες που αναμένουμε να πάρει η κυβέρνηση, για να διαμορφώσει μια σοβαρή και υπεύθυνη περιβαλλοντική πολιτική με πρώτο μέτρο τη δημιουργία ενός συντονιστικού φορέα για το περιβάλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μουσιούττα, είσαι έτοιμος;

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Όχι, μετά την ψηφοφορία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, μετά την ψηφοφορία, είναι δικαιολογία ψήφου.

Ο κ. Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Παρά το ότι ο συνάδελφος Μαυροκορδάτος, κατά τη γνώμη μου, έχει αναπτύξει σε βάθος τη θέση μας, εντούτοις έγινε παρατήρηση ότι η ουσία της θέσης μας έγκειται στην αποχή που θα τηρήσουμε. Θέλω λοιπόν να υπογραμμίσω μερικά πράγματα. Εμείς δε θέλουμε να ψηφίσουμε μια απλή μετονομασία. Εμείς θέλουμε να ψηφίσουμε με τέτοιο τρόπο και με ένα τέτοιο περιεχόμενο που πραγματικά να υπάρξει προστασία στο περιβάλλον σε αυτό τον τόπο.

Πρέπει όλοι να αντιλαμβανόμαστε ότι βρίσκεται σε κίνδυνο το φυσικό και γενικά το περιβάλλον σε αυτό τον τόπο. Δε θεωρούμε ικανοποιητική αυτή την πρόταση. Έχουμε την εντύπωση ότι αν η Βουλή θεωρεί ότι με αυτό τον τρόπο κάνουμε ουσιαστικό βήμα για την προστασία του περιβάλλοντος, είναι λάθος. Εμείς δε συμφωνούμε ότι γίνεται ουσιαστική πρόοδος προς αυτή την κατεύθυνση. Απλά ψηφίζουμε μια απλή μετονομασία του Υπουργείου, διότι αυτό διαφαίνεται και στους προϋπολογισμούς. Δε δημιουργείται ούτε μηχανισμός ούτε σχετικά κονδύλια υπάρχουν που να υποστηρίζουν αυτή την άποψη ότι κάτι καλύτερο πάει να γίνει με αυτή την πρόταση.

Κατά συνέπεια δεν είναι αυτό που χρειαζόμαστε, που χρειάζεται ο τόπος, και γι' αυτό δεν μπορούμε εμείς να δώσουμε θετική ψήφο σε μια απλή μετονομασία. Ακριβώς αυτή είναι η ερμηνεία της αποχής μας από την ψηφοφορία και της πρόθεσής μας που εκφράστηκε να καταθέσουμε συγκεκριμένη πρόταση νόμου για τη δημιουργία ανεξάρτητης υπηρεσίας στα πλαίσια της οποίας να υπαχθούν οι υπηρεσίες που χρειάζονται και να έχουν λόγο και οι περιβαλλοντικές οργανώσεις. Και πραγματικά να αντιμετωπιστεί το ουσιαστικό πρόβλημα του τόπου τούτου. Να προστατευθεί το φυσικό και γενικά το περιβάλλον σε αυτό τον τόπο.

Αυτή είναι η ουσία της θέσης μας, γι' αυτό δεν μπορούμε να ψηφίσουμε αυτή τη συγκεκριμένη μετονομασία, αυτή τη συγκεκριμένη πρόταση που εκφράζεται απλά με μια μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και σε Περιβάλλοντος. Διότι τίποτε άλλο, ουσιαστικά, δεν προσφέρεται με αυτό που έχουμε μπροστά μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς βλέπουμε ότι αυτή η νομοθεσία, η οποία ψηφίζεται, είναι σίγουρα ένα βήμα μπροστά. Αναμένουμε πράγματι ότι για να πάρει σάρκα και οστά η εξαγγελία της κυβέρνησης και το ενδιαφέρον της για το περιβάλλον, πρέπει να ακολουθήσουν και άλλα μέτρα.

Αλλά ιδιαίτερα στην αναφορά του συνάδελφου Ομήρου ήθελα να επισημάνω προς το Σώμα ότι όλα αυτά τα οποία σήμερα προγραμματίζονται να γίνουν στην Πέτρα του Ρωμιού, που συμφωνούμε ότι και το περιβάλλον θα επηρεάσουν, αλλά και το νερό το οποίο είναι τόσο αναγκαίο για γεωργοκτηνοτροφικούς σκοπούς και για ύδρευση θα διατίθεται στα γήπεδα του γκόλφ κτλ., πρέπει, λέω, να επισημάνω ότι είναι συμφωνία η οποία υπεγράφη από την προηγούμενη κυβέρνηση του κ. Βασιλείου. Και όσο και αν απεκρύβη, πρέπει να τονιστεί ότι αυτή η συμφωνία υπεγράφη επτά μέρες προτού ο κ. Βασιλείου παραδώσει την εξουσία στην κυβέρνηση Κληρίδη. Πρέπει να λέμε λοιπόν προς πάσα κατεύθυνση την πραγματικότητα. Αυτοί οι οποίοι σέβονται το περιβάλλον και τον άλλο φυσικό πλούτο πρέπει να είναι έτοιμοι να κάμουν και κριτική την κατάλληλη στιγμή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω την εντύπωση, για να βάλω κάποια πράγματα στη θέση τους, ότι ο κ. Ομήρου δεν αναφέρθηκε σε καμιά κυβέρνηση. Απλώς έψεξε ένα γεγονός. Και θέλω ως Πρόεδρος της Βουλής να πω ότι αν έγινε οποιαδήποτε συμφωνία, η οποία πλήττει το περιβάλλον αυτού του τόπου, τότε δεν μπορεί να ισχύει μια τέτοια συμφωνία. Και μπορεί να μεταφερθεί ένα μήνυμα στην κυβέρνηση να επανεξετάσει οποιαδήποτε συμφωνία, η οποία πλήττει άμεσα το περιβάλλον και τείνει να καταστρέψει οπωσδήποτε μια περιοχή σαν την Πέτρα του Ρωμιού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή αυτό το θέμα επανέρχεται άσχετα με το θέμα που συζητούμε, εμείς έχουμε πει και από το βήμα της Βουλής ότι δεν είναι η κυβέρνηση Βασιλείου που είναι τώρα στην εξουσία. Είναι η κυβέρνηση του κ. Κληρίδη την οποία και καλούμε να βρει όλους τους τρόπους που χρειάζονται να ακυρώσει εκείνη τη συμφωνία με την οποία φαίνεται ότι όλοι διαφωνούμε. Είμαστε έτοιμοι να ψηφίσουμε οποιεσδήποτε αποζημιώσεις χρειάζονται και οποιαδήποτε άλλα μέτρα πρέπει να ληφθούν, για να υλοποιηθεί η ακύρωση της συμφωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι προφανές ότι έχουμε ένα πολύ απλό νομοθέτημα. Είναι ένα νομοσχέδιο που προτείνει την αλλαγή του ονόματος ενός Υπουργείου. Βεβαίως, το περιβάλλον και η σημασία του, η ουσία του και οι ρυθμίσεις που πρέπει να δοθούν είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα που αμφιβάλλω αν μια κομματική ομάδα, με όλη την καλή πρόθεση, μπορεί να ετοιμάσει κάτι το ολοκληρωμένο. Ίσως είναι ένα από τα θέματα που θα έπρεπε να καταβληθεί ιδιαίτερα σοβαρή προσπάθεια για να υπάρχει ένα νομοθέτημα ολοκληρωμένο.

Εμείς ψηφίζουμε υπέρ για ένα μόνο λόγο. Το ότι ζητά η κυβέρνηση να μετονομάσει το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και σε Περιβάλλοντος είναι δηλωτικό. Υποδηλώνει πρόθεση ότι ρυθμίσεις πρόκειται να έρθουν. Ας έρθουν και οι ρυθμίσεις. Είναι δηλαδή η επιγραφή του βιβλίου. Και περιμένουμε και το περιεχόμενο αυτού του βιβλίου.

Τώρα, αν οποιαδήποτε άλφα ή βήτα κυβέρνηση έκαμε στο παρελθόν λανθασμένες σκέψεις και υπολογισμούς και εκπονήθηκαν σχέδια, αυτό πρέπει να το διορθώσουμε διότι η νομοθεσία για το περιβάλλον είναι μια εντελώς νέα νομοθεσία. Είναι κάτι το οποίο έχει παρουσιαστεί στα μάτια του κόσμου τα τελευταία δέκα, δεκαπέντε χρόνια. Έλειπε εντελώς νομοθεσία περιβάλλοντος πριν από είκοσι, είκοσι πέντε χρόνια από όλα τα μέρη του κόσμου. Τώρα πράγματι που συνειδητοποιούμε όλοι μας τους κινδύνους γινόμαστε πιο προσεκτικοί.

Εγώ γνωρίζω κάτι το οποίο θα πω στο Σώμα. Η περιοχή της Λάρας εκεί στον Ακάμα προοριζόταν -και το γνωρίζω πολύ καλά αυτό το πράγμα- να γίνει σταθμός ανεφοδιασμού πλοίων και διϋλιστήριο πετρελαίου πριν από είκοσι πέντε χρόνια. Έτσι εκρίνετο συμφέρον διά το λαό αυτό τότε. Και μετά την ανεξαρτησία η περιοχή του Ακάμα προοριζόταν να εποικιστεί από γεωργούς. Αυτά τα πράγματα μεταβάλλονται. Είμαστε σοφότεροι, είμαστε πιο προσεκτικοί και πιο ευαίσθητοι και ας προσέξουμε να κάνουμε κάτι το καλό.

Αν η κυβέρνηση Βασιλείου έκαμε αυτό το λάθος, πολύ σωστά λέχθηκε, ας το διορθώσει αυτή η κυβέρνηση. Διότι είναι το απρόσωπο της κυβέρνησης, το οποίο, όπως όλοι γνωρίζουμε, στο πολιτειακό δίκαιο ισχύει. Κανένας δεν έχει άλλοθι με το να οχυρώνεται "αποφάσισε κάποιος άλλος προηγουμένως". Αυτά είναι εφευρήματα εκ των υστέρων, για να δικαιολογούμε λάθη τα οποία είναι ασυγχώρητα την εποχή που γίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα αναφέρατε την περιοχή της Λάρας και ζητά το λόγο ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε. Απλώς για λόγους σωστής ενημέρωσης και ιστορίας, αυτό που ανέφερε ο φίλτατος συνάδελφος κ. Ευσταθίου είναι αληθές, για τον ανεφοδιασμό των πλοίων, αλλά δεν έμειναν μέχρι εκεί. Μετέπειτα, αυτή η περιοχή είχε χαρακτηριστεί τουριστική. Της είχαν δώσει μάλιστα συντελεστή 57% και της αφαιρέθηκε την ημέρα που παραχωρήθηκε αυτή η περιοχή στις χελώνες. Αναμένουμε να δούμε κατά πόσο θα χωριστεί αυτή η περιοχή, για να συμβιώσουν και οι χελώνες και οι άνθρωποι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι! Δε θα μπούμε στο γνωστό πρόβλημα των χελώνων της Λάρας, των περιβαλλοντιστών κτλ. Με μια επιγραφή Υπουργείου, όπως είπε ο κ. Ευσταθίου, όταν μάλιστα περιμένουμε να συγγραφεί το βιβλίο.

Το λόγο έχει ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Παρ' όλο που έχω καλυφθεί από τον κ. Πιττοκοπίτη, κύριε Πρόεδρε, εντούτοις δεν μπορώ να μην αναφερθώ στον κ. Χατζηγιάννη. Καταρχήν θέλω να συγχαρώ τον Πρόεδρο της Βουλής, γιατί αναφέρθηκε στο γεγονός ότι ο κ. Χατζηγιάννης ήταν

εκτός θέματος, αλλά λυπούμαι γιατί δε διεκόπη την ώρα που έπρεπε να διακοπεί. Φαίνεται ότι μερικοί άνθρωποι και στον ύπνο τους ακόμα θα βλέπουν όνειρο το Βασιλείου. Και όποτε έχουμε συζήτηση σε αυτή τη Βουλή, πρέπει να τα ρίχνουμε όλα στο Βασιλείου.

Η θέση μας έχει εκφραστεί από τον Κοινοβουλευτικό μας Εκπρόσωπο. Είναι δικηγόρος ο κ. Χατζηγιάννης και καλώς γνωρίζει ότι μερικά συμβόλαια και μερικές υποχρεώσεις μπορούν να ακυρωθούν. Δεν υπάρχει ειδική εκτέλεση αυτού του εγγράφου. Και αν ακόμη υπήρχε πρόθεση ή τρόπος να εκτελεστεί ειδικά, δηλαδή να επιβληθεί αυτή η συμφωνία η οποία έγινε, αυτό το Σώμα θα μπορούσε να την ακυρώσει νοουμένου ότι η κυβέρνηση έχει τα κότσια και την παλικαριά να πει: "Εκεί που κάποια προηγούμενη κυβέρνηση έκαμε λάθος, θα το διορθώσουμε πληρώνοντας και αποζημιώσεις ακόμα, αν χρειαστεί." Αφού αγαπούμε τόσο πολύ το περιβάλλον, όπως το αγαπά ο κ. Χατζηγιάννης και όλοι μας, να είμαστε έτοιμοι να πληρώσουμε ανταλλάγματα για κάτι που θα μας βοηθήσει να το επαναφέρουμε στη σωστή του θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή βλέπω ότι όλες οι πλευρές της Βουλής αισθάνονται έντονα πως αυτή η συμφωνία πρέπει να επανεξεταστεί, να μην πω να ακυρωθεί, παρακαλώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αν δεν το έχει ήδη πράξει, να καλέσει την κυβέρνηση για κάποιες εξηγήσεις. Ειδάλλως, παρακαλώ να μας κατατοπίσει πού βρίσκεται το όλο θέμα.

Ο κ. Μαυροκορδάτος, παρακαλώ.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω ζητήσει επανειλημμένα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σου δώσω το λόγο, κύριε Χρυσοστόμου.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Ήδη έφθασε στην Επιτροπή για συζήτηση, γι' αυτό δεν υπάρχει λόγος να συζητούμε περαιτέρω το θέμα. Άρχισε σήμερα η συζήτηση και συνεχίζεται. Οπότε θα έχουμε και αποτέλεσμα το οποίο θα έρθει στην ολομέλεια. Θα έχουμε την Έκθεση που θα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ζητήσει ακριβώς το λόγο, για να βάλω τα πράγματα στη θέση τους. Το θέμα έχει εγγραφεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων πριν έξι μήνες και σήμερα εσυζητείτο στην Επιτροπή. Η συζήτηση του θέματος αυτού θα συνεχιστεί και θα ολοκληρωθεί. Έχουν εκφραστεί οι απόψεις. Ζητήσαμε τη γνώμη της Γενικής Εισαγγελίας. Ζητήσαμε περισσότερα στοιχεία από το αρμόδιο Υπουργείο και θα είναι έτοιμη η Επιτροπή να καταθέσει την Έκθεσή της στην ολομέλεια, αφού ολοκληρώσει την εξέταση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χατζηγιάννης και μετά ο κ. Σολωμής.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει που δεν πρωτολόγησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε δίκαιο, κύριε Θεοδώρου, αλλά δε σηκώσατε το χέρι σας τώρα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Το σήκωσα, αλλά, όταν θέλετε, το βλέπετε και όταν θέλετε, δεν το βλέπετε, φαίνεται, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, κύριε Θεοδώρου, αλλά είσαστε εκτός τάξεως. Έχετε το λόγο.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εκτός τάξεως, εννοείτε να περάσει εκτός Βουλής;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, προχωρείστε, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα η Εκτελεστική Εξουσία μας έστειλε μια επιστολή με την οποία μας γνωστοποιεί ότι έρχεται ύστερα ογκώδες βιβλίο με τίτλο: "Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος" και μας λέει: "Εγκρίνετέ το".

Εμείς, επειδή έχουμε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αγάπη για το περιβάλλον, εγκρίνουμε τον τίτλο. Αλλά ελπίζω η κυβέρνηση να έχει υπόψη της ότι είναι τεράστιος ο όγκος και τεράστιο το πρόβλημα προς το οποίο θα κατευθυνθεί. Διότι διερωτώμαι: Τι σε αυτή την κοινωνία δεν έχει σχέση με το περιβάλλον; Η πολεοδομία δεν έχει σχέση με το περιβάλλον; Η βιομηχανία δεν έχει σχέση με το περιβάλλον; Οι αποχετεύσεις και τα λύματα δεν έχουν σχέση με το περιβάλλον; Δηλαδή, μπαίνουμε σε μια πολύ μεγάλη ιστορία για την οποία η κυβέρνηση, κατά τη γνώμη μου, όφειλε να ήταν έτοιμη. Σήμερα δεν έπρεπε να μας στείλει τίτλο βιβλίου, αλλά θα έπρεπε να μας στείλει το βιβλίο με το περιεχόμενό του. Έχω το φόβο, και το λέω, ότι πολύ πιθανό δεν είναι έτοιμη η κυβέρνηση γι' αυτού του είδους την αναδιάταξη και ανακατάταξη της διοίκησης και ότι τελικά θα μείνει τίτλος, όπως τίτλος μέχρι στιγμής μένει και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Και κάτι άλλο. Λυπούμαι που θα το επαναλάβω, αλλά οι αγαπητοί συνάδελφοι του ΔΗΣΥ ένα χρόνο μετά την ανάληψη της εξουσίας οφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι είναι κυβέρνηση. Ότι δεν είναι αντιπολίτευση. Και αυτή η αρρώστια που έχουμε σε αυτή την κοινωνία κάθε κυβέρνηση σημερινή να γίνεται αντιπολίτευση της περασμένης κυβέρνησης πρέπει να σταματήσει κάποτε. Δεν είναι δικαιολογία, κύριοι, επειδή ο Βασιλείου παραδείγματος χάριν ενέκρινε τα μέτρα εμπιστοσύνης, αυτά ή διαφορετικά από αυτά που είναι, να τα ολοκληρώνουμε εμείς. Άρχισεν τα ο Βασιλείου, ολοκληρώνει τα η σημερινή κυβέρνηση. Άρχισε ο Βασιλείου την υπόθεση με την Πέτρα του Ρωμιού, την ολοκληρώνει ίσως η σημερινή κυβέρνηση. Αυτό το πράγμα δεν είναι δικαιολογία. Η κυβέρνηση έχει δική της πολιτική. Πρέπει να έχει δική της πολιτική και οφείλει να τοποθετείται με βάση την πολιτική της και να μην επικαλείται προηγούμενες αποφάσεις και αμαρτίες. Αυτή πρέπει επιτέλους να γίνει η θέση μέσα σε αυτή τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο, θέλω να σας πω ότι ο κ. Θεοδώρου ανέφερε τα μέτρα εμπιστοσύνης σαν παράδειγμα. Όχι τώρα να γίνει αιτία να μπούμε στα μέτρα εμπιστοσύνης. Θα γίνει ειδική συζήτηση γι' αυτά τη μεθεπόμενη Δευτέρα.

Υπάρχουν άλλες πρωτολογίες πριν να μπούμε σε δευτερολογίες;

Ο κ. Μαρκίδης, μετά ο κ. Κυπριανού και μετά ο κ. Παπαγεωργίου.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Απλώς θα ήθελα να πω ότι η αναφορά στην προηγούμενη κυβέρνηση δε γίνεται για να δικαιολογηθεί η παρούσα κυβέρνηση, αλλά έγινε, για να επικριθεί συγκεκριμένο κόμμα, το οποίο τότε υποστήριζε και τώρα δεν υποστηρίζει το εν και το αυτό πράγμα. Άρα επρόκειτο για ένα επιχείρημα το οποίο είχε σχέση με κομματική αντιπαράθεση και όχι με δικαιολόγηση ή αιτιολόγηση των έργων, πεπραγμένων, παραλείψεων ή μη της παρούσας κυβέρνησης. Πέραν αυτού, οπωσδήποτε η εισήγηση του κ. Θεοδώρου είναι σοβαρή και λαμβάνεται πολύ σοβαρά υπόψη, αλλά θα ήθελα να πω το εξής: Ότι, όταν μια κυβέρνηση προχωρήσει σε μια πράξη, νομικά δεσμευτική διά το κράτος, τότε η επόμενη κυβέρνηση, αν δεν καλύπτεται από τη σχετική νομοθεσία, οσοδήποτε και αν δεν της αρέσει η πράξη της προηγούμενης κυβέρνησης, οφείλει να εφαρμόσει το Σύνταγμα και το νόμο, διότι αυτό είναι το πρωταρχικό έργο κάθε κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επειδή ο κ. Μαρκίδης αναφέρθηκε σε συγκεκριμένο κόμμα και είναι δυνατό να υπονοεί το ΑΚΕΛ ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Γιατί;

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θέλω να τον πληροφορήσω ότι είναι ολίγον τι απληροφόρητος.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν είναι το ΑΚΕΛ που εννοεί.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, αν είναι το ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν κάμετε δήλωση, κύριε Μαρκίδη, πως δεν είναι το ΑΚΕΛ, θα σταματήσει η συζήτηση.

(Γέλια)

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το 1990 με πρόταση του κ. Θεοδούλου ενεγράφη το θέμα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, συζητήθηκε και ομόφωνα η Επιτροπή και η Βουλή διαφώνησαν με τη σκέψη που εκυοφορείτο τότε για παραχώρηση νερού. Όταν ξαναήρθε το θέμα σε κάποιο στάδιο που επέκειτο η συμφωνία, και πάλι αυτή η Βουλή διαφώνησε. Το ΑΚΕΛ ήταν μέσα στη Βουλή και τότε και τώρα. Άρα, η άποψή μας ήταν η ίδια και στο παρελθόν και σήμερα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη. Μπορεί αυτό να σημαίνει συνέπεια για το κόμμα σας, κύριε Χρίστου, αλλά το ερώτημα είναι άλλο. Αν μια κυβέρνηση την οποία εσείς υποστηρίξατε έχει κάμει μια πράξη δεσμευτική για το κράτος, διότι ήταν κυβέρνηση, πέστε μου αν η επόμενη κυβέρνηση έχει δικαίωμα να παρανομήσει, απλώς και μόνο για να συμμορφωθεί με άποψη κομμάτων και Βουλής, χωρίς να καλύπτεται από την υπάρχουσα νομοθεσία. Αυτό είναι το ερώτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, δε θα επιτρέψω συζήτηση εντός συζήτησης, διαλογική. Εδώ βασικό σημείο είναι ότι, όταν τέθηκε το θέμα, δεν αναφέρθηκαν σε καμιά κυβέρνηση, αλλά ήταν θέμα αρχής. Από την άλλη μεριά, αν η αναφορά έγινε απλώς για να λεχθεί ότι μια κυβέρνηση μπορεί να δεσμεύει την άλλη, λέχθηκε. Δε θα επιτρέψω περαιτέρω συζήτηση, κύριε Χρίστου. Για να κλείσουμε όμως.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ουδείς ζήτησε από οποιαδήποτε κυβέρνηση να παρανομήσει, αλλά τουλάχιστον να ανταποκριθεί στην έκκληση αυτής της Βουλής να συζητήσει και να προσπαθήσει να αναθεωρήσει εκείνη την απόφαση με νόμιμα μέσα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέλειωσε η συζήτηση, κύριε Χρυσοστόμου. Έχει το λόγο ο κ. Κυπριανού επί του θέματος.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Αν μου επιτρέπετε, ένα λεπτό. Να μη συζητήσουμε περαιτέρω το θέμα της παραχώρησης νερού από το Φράγμα του Ασπρόκρεμμου, εφόσον ήδη βρίσκεται ενώπιον της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, ήδη έκλεισε.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Αλλά συνεχίζει η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήδη έκλεισε. Δε θα συνεχίσει. Ο κ. Κυπριανού, αντιλαμβάνομαι, είναι επί της ουσίας.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ακριβώς, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα απλώς, για να ξέρουμε τι θα ψηφίσουμε σε λίγη ώρα, να ξαναφέρω το θέμα εκεί που άρχισε βασικά, που είναι η μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Και θέλω να πω ότι απλώς η πλευρά μας δεν το βλέπει ούτε σαν περισσότερο ούτε σαν λιγότερο από αυτό το οποίο αντιπροσωπεύει. Είναι ένα πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ένα πρώτο βήμα προς την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής που αν μείνει εδώ, σίγουρα δε θα έχει κανένα αποτέλεσμα, αλλά πρέπει να προχωρήσει περισσότερο. Και πιστεύω ότι θα πρέπει σήμερα τουλάχιστο με την ευκαιρία συζήτησης αυτού του νομοσχεδίου, να περιοριστεί εδώ η συζήτηση και συζητούμε τα επιμέρους αργότερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και επειδή συμφωνώ μαζί σας, θεωρώ ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση, εκτός αν έχουμε να προσθέσουμε κάτι στα επιχειρήματα υπέρ ή κατά αυτής της ονομασίας.

Ναι, κύριε Σολωμή.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ως Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος αντιλαμβάνομαι το θέμα το οποίο συζητείται τώρα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων είναι η παραχώρηση νερού για το συγκεκριμένο έργο. Μήπως και είναι εδώ που λέω, αν χρειάζεται ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, δεν ετέθη θέμα ...

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Δεν ακούσατε τι θα πω, κύριοι συνάδελφοι. Και θα με ακούσετε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Όχι, δε θα ακούσω, διότι ετέθη θέμα τάξεως και διαδικασίας, ότι δε θα προχωρήσουμε στο παράδειγμα αυτό.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρέ μου, δεν πρόκειται να αναφερθώ στην παραχώρηση του νερού. Θα αναφερθώ σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής που επιβάλλεται να τα δει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, διότι σε μεγάλα έργα χρειάζεται περιβαλλοντική μελέτη σύμφωνα με την τελευταία νομοθεσία. Αυτό θα έλεγα, κύριε Πρόεδρέ μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, θα το δει, όταν όμως τελειώσει το θέμα, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Θέλω να πληροφορήσω τον κ. Σολωμή ότι το θέμα, όπως το έχω εγγράψει εγώ, περιέχει και την περιβαλλοντική διάσταση και τουλάχιστον εγώ δεν έχω καμιά ένσταση να το συζητήσουμε και με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, υπάρχει μια απόφαση ότι δεν μπορούν ταυτόχρονα δύο Επιτροπές να εξετάζουν το ίδιο θέμα. Αλλά αυτεπάγγελτα, κύριε Σολωμή, ως Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος, μπορεί να το δείτε και εσείς, όταν τελειώσει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Κύριοι, θεωρώ ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση. Θα βάλω σε ψηφοφορία ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση εκτός αν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

34 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

34 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 34 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και 16 αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δικαιολογία ψήφου ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο λόγος που διαχωρίζω τη θέση μου από την Κοινοβουλευτική μου Ομάδα δεν είναι γιατί υπάρχουν έντονες διαφωνίες για το περιβάλλον, αλλά γιατί προσωπικά πιστεύω πως το θέμα του περιβάλλοντος είναι μια πολύ σοβαρή

υπόθεση και με τον τρόπο που προωθείται μειώνεται, νομίζω, η σημασία του, όταν εντάσσεται στο τμήμα ενός Υπουργείου, οποιουδήποτε Υπουργείου. Δεν έχει να κάνει με το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Γι' αυτό το λόγο απέσχα της ψηφοφορίας.

Μιας και πήρα το λόγο, οι αναφορές που γίνονται για τις απελθούσες κυβερνήσεις, ήθελα να πω ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παύει, κύριε Μουσιούττα, να είναι δικαιολογία ψήφου, αν μου επιτρέπετε, γι' αυτό μην πείτε περισσότερα, διότι απλώς έχετε το δικαίωμα βάσει των Κανονισμών να δικαιολογήσετε την ψήφο σας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

'Ηθελα να πω μόνον ότι είναι ένα ρεφραίν που ακούγεται πάντα μετά την αποχώρηση της οποιασδήποτε κυβέρνησης. Θυμάστε καλά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ακούγεται αυτό το ρεφραίν και μετά πέντε χρόνια, όταν θα είναι η επόμενη κυβέρνηση.

Προχωρούμε στα επόμενα δύο θέματα, που είναι τα υπ' αριθμό 4 και 5 στην ημερήσια διάταξη, τα οποία είναι: "Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1992 Νόμος του 1993" και "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1992 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 2. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 41) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 31 Ιανουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός και των δύο πιο πάνω νομοσχεδίων είναι η αύξηση της πρόνοιας στον Τακτικό Προϋπολογισμό των ετών 1992 και 1993 του κονδυλίου που αφορά το Σχέδιο Θεραπείας Κυπρίων στο Εξωτερικό.

Ειδικότερα, με το πρώτο νομοσχέδιο σκοπείται η αύξηση του πιο πάνω κονδυλίου στον Προϋπολογισμό του 1992 κατά £1.458.146. Με το δεύτερο νομοσχέδιο σκοπείται η διάθεση από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £800.000 για τη χρήση του έτους 1993 και η διάθεσή του, όπως και στην πρώτη περίπτωση, για τη θεραπεία Κυπρίων στο εξωτερικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις και των δύο πιο πάνω νομοσχεδίων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους ώστε να αναφέρονται αντίστοιχα ως "Ο Τροποποιητικός (Αρ. 4) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1992 Νόμος του 1994" και "Ο Τροποποιητικός (Αρ. 7) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993 Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Άρθρου 562 στο Κεφάλαιο 90Α του βασικού νόμου. Πίνακας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός (Αρ. 3) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1992 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πρώτο νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πρώτο νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Άρθρου 562 στο Κεφάλαιο 90Α του βασικού νόμου. Πίνακας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός (Αρ. 7) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το δεύτερο νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το δεύτερο νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το θέμα υπ' αριθμό 6 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Πωλήσεως Τροφίμων και Φαρμάκων Νόμος του 1990", αποσύρθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων 'INMARSAT' στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΓΕΙΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΠΛΟΙΩΝ 'INMARSAT' ΣΤΑ ΧΩΡΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΚΑΙ ΛΙΜΑΝΙΑ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Κοντίδης
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 23 Νοεμβρίου 1993 και στις 18 Ιανουαρίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων 'INMARSAT' στα χωρικά ύδατα και λιμάνια, στην οποία η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας αποφασίστηκε με την υπ' αριθμό 39.660 και ημερομηνία 14 Ιουλίου 1993 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από το Σώμα απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω συμφωνίας, σύμφωνα με το άρθρο 169.2 του Συντάγματος.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, τα συμβαλλόμενα μέρη θα επιτρέπουν στα χωρικά τους ύδατα και λιμάνια τη λειτουργία συγκεκριμένων επίγειων σταθμών πλοίων που ανήκουν στο ναυτιλιακό δορυφορικό τηλεπικοινωνιακό σύστημα του Διεθνούς Οργανισμού Ναυτιλιακών Δορυφόρων 'INMARSAT' και έχουν κατάλληλα εγκατασταθεί

πάνω σε πλοία που φέρουν τη σημαία οποιουδήποτε άλλου μέρους. Απώτερος σκοπός είναι η βελτίωση των επικοινωνιών κινδύνου και ασφάλειας της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα και της αποδοτικότητας και διαχείρισης των πλοίων. Η συμφωνία αυτή δεν ισχύει για πολεμικά και άλλα κυβερνητικά πλοία που λειτουργούν για μη εμπορικούς σκοπούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και λαμβάνοντας υπόψη ότι η πιο πάνω συμφωνία θα εξυπηρετήσει πάρα πολύ την Κύπρο ως ναυτιλιακή χώρα λόγω του ότι μεγάλος αριθμός πλοίων υπό κυπριακή σημαία χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες του 'INMARSAT', ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω συμφωνίας, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων 'INMARSAT' στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε από τη θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι. Να κατεβείτε παρακαλώ στο βήμα, διότι από εκεί μιλάτε ως Γραμματέας.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Απλώς πρέπει να προσθέσω ότι ήταν ομόφωνη η εισήγηση της Επιτροπής να γίνει έκκληση προς την Αρχή Λιμένων Κύπρου να δημιουργήσει όλες εκείνες τις προϋποθέσεις και να πάρει όλα εκείνα τα μέτρα, ούτως ώστε να μπορεί να εφαρμοστεί η συμφωνία και να δημιουργηθεί η υποδομή στα λιμάνια μας για την εφαρμογή της συμφωνίας. Είναι παράλειψη που δεν ανέφερεται μέσα στην Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δε χρειάζεται και δεν έχει καμιά σχέση αυτό που έχει αναφέρει ο συνάδελφος. Πιθανώς ο συνάδελφος να το έχει συγχύσει με ένα άλλο νομοσχέδιο, το οποίο έχει αποκλειστικό σκοπό και στόχο αυτό το τηλεπικοινωνιακό σύστημα που λειτουργεί μέσω αυτού του δορυφόρου, για να μπορούν να το χρησιμοποιούν όλα τα πλοία με οποιαδήποτε σημαία και να εφαρμόζουν τη συμφωνία που απαιτείται γι' αυτή την τηλεπικοινωνιακή σύνδεση. Και δεν έχει καμιά απολύτως σχέση με επίγειους σταθμούς ή οτιδήποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων "INMARSAT" στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η Συμφωνία κυρωθεί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Συμφωνία κυρούται.

Έχουμε τελειώσει τη Νομοθετική Εργασία. Τα υπόλοιπα θέματα του Κεφαλαίου Α' δεν είναι έτοιμα.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων. Παρακαλώ το Γραμματέα να προβεί στην κατάθεση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Συμφωνία μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου του Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου για τη χορήγηση προκαταβολής σε οργανισμούς δημόσιου δικαίου, άλλους οργανισμούς και ειδικά Ταμεία που αντιμετωπίζουν προσωρινά ή έκτακτα οικονομικά προβλήματα σύμφωνα με τον Κανονισμό 4 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής (Όροι και Προϋποθέσεις Εκδόσεως) Κανονισμών του 1986.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Συμφωνία μεταξύ του Υπουργού Οικονομικών και του Προέδρου του Συμβουλίου του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων για τη χορήγηση προκαταβολής σε οργανισμούς δημόσιου δικαίου, άλλους οργανισμούς και ειδικά Ταμεία που αντιμετωπίζουν προσωρινά ή έκτακτα οικονομικά προβλήματα σύμφωνα με τον Κανονισμό 4 των περί Ενταλμάτων Προκαταβολής (Όροι και Προϋποθέσεις Εκδόσεως) Κανονισμών του 1986.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Διάθεση Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με τις Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 40.005, 40.006, 40.007, 40.008.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις-Απαντήσεις. Αυτές ήδη δόθηκαν γραπτώς.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Δ'. Αρχίζουμε με την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα "Η ανάμιξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση. Ο κ. Πουργουρίδης.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν είναι μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος, ο κ. Χάσικος. Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου να αναγνώσει την Έκθεση.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ελάτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έλα, κύριε Παπαρέ, αλλά κανονικά ένας από τους δύο, Πρόεδρος ή Αντιπρόεδρος, έπρεπε να ήταν έτοιμος να αναγνώσει την Έκθεση. Εκτός, αν συμφωνείτε, να θεωρηθεί η Έκθεση αναγνωσθείσα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Κυπριανού έχει έρθει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, ο κ. Μάρκος Κυπριανού έχει εγγράψει το θέμα· δεν είναι Μέλος της Επιτροπής.

Είναι έξι σελίδες η 'Εκθεση. Θέλετε να θεωρηθεί αναγνωσθείσα; Αν συμφωνούμε, να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνη η 'Εκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνη; Θα ρωτήσω τότε αν ο κ. ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δεν είναι ομόφωνη, κύριε Πρόεδρε. Πώς θα τη θεωρήσουμε αναγνωσθείσα;

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω εγείρεται θέμα τάξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Θα πρέπει ένας από τους δύο, ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, να είναι εδώ, για να αναγνώσει την 'Εκθεση και δεν πιστεύω ότι είναι ορθό οποιοδήποτε άλλο Μέλος να αναγνώσει την 'Εκθεση. Επειδή εμείς ως ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμες έχουμε κάποια διαφωνία με την 'Εκθεση και η άποψή μας ευρίσκεται διατυπωμένη στην 'Εκθεση, θα θέλαμε να διαβαστεί η 'Εκθεση και να μη θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ, να αναγνωστεί η 'Εκθεση, αλλά, επειδή απουσιάζουν ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος, δεν είναι επαρκής λόγος να μην αναγνωστεί η 'Εκθεση, εφόσον έχει προχωρήσει. Εκείνο που είναι σωστό είναι να αναγνώσει την 'Εκθεση κάποιος από τα Μέλη της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, εφόσον απουσιάζει ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος, θα αναγνώσει την 'Εκθεση Βουλευτής, Μέλος της Επιτροπής, από άλλο κόμμα. Ο κ. Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΑΝΑΜΙΞΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΑΡΤΑΣ ΝΕΩΝ, Η ΣΥΝΕΧΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ, Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ"

Παρόντες:

Χρίστος Πουργουρίδης, Πρόεδρος
Σωκράτης Χάσικος
Αριστοφάνης Γεωργίου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Μάρκος Κυπριανού, εκπροσωπώντας τον κ. Τ. Παπαδόπουλο

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών εξέτασε το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 23 Νοεμβρίου και στις 7 Δεκεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, συνοδευόμενος από ανώτερο λειτουργό της υπηρεσίας του, ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Υπουργείου Οικονομικών και του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας.

Εισάγοντας το όλο θέμα ενώπιον της Επιτροπής, ο εισηγητής του κ. Μάρκος Κυπριανού ανέφερε ότι ο θεσμός της Κάρτας Νέων, ενώ εισήχθη στην Κύπρο με προϋποθέσεις που θα τον καθιστούσαν οικονομικά ανεξάρτητο και αυτοσυντήρητο, ώστε να μην επιβαρύνεται με επιπλέον έξοδα το δημόσιο, κατέληξε τελικά να αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα ρευστότητας και να μην είναι σε θέση να καλύπτει τα βασικά έξοδα λειτουργίας του. Σαν αποτέλεσμα της όλης κατάστασης, συνέχισε, πέρα από τα κονδύλια που εγκρίθηκαν για το ίδρυμα αυτό στα πλαίσια των προϋπολογισμών του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας για το 1990 και '91, ύψους £39.500, για κάλυψη των κεφαλαιουχικών εξόδων του και των τρεχουσών δαπανών του, το κράτος παραχώρησε σ' αυτό και άλλα ποσά υπό μορφή προκαταβολής, τα οποία σήμερα το ίδρυμα αδυνατεί να αποπληρώσει. Το όλο θέμα, επέρανε ο ίδιος, κρίθηκε σκόπιμο να απασχολήσει ειδικότερα τη Βουλή, από τη στιγμή που αυτή καλείται σήμερα να εγκρίνει ποσά για ένα ίδρυμα που δημιουργήθηκε με τη διαβεβαίωση ότι από το 1991 και εντεύθεν θα καθίστατο αυτοδύναμο και οικονομικά αυτοσυντήρητο και που κατέληξε να αδυνατεί να εκπληρώσει το σκοπό του και να αντιμετωπίσει τα έξοδα λειτουργίας του χωρίς κρατική οικονομική υποστήριξη.

Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, αναλύοντας στην Επιτροπή την οικονομική πτυχή του όλου θέματος, κατέθεσε τα πιο κάτω στοιχεία, που αναφέρονται στις κατά καιρούς κρατικές χορηγίες προς το 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων:

(α) Το 1990 εγκρίθηκε ποσό £33.500 στα πλαίσια του προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας για το 1990 κάτω από το κεφάλαιο 2 "Υπηρεσίες προς τη Νεολαία" και το άρθρο 540 "'Εκδοση Κάρτας Νέων". Από το ποσό αυτό αποδεσμεύτηκε ποσό ύψους £32.320, το οποίο παρουσιάζεται στους λογαριασμούς του ιδρύματος για το 1991.

(β) Το 1990 εγκρίθηκε ποσό £6.000 στα πλαίσια του προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας για το 1991 κάτω από το ίδιο κεφάλαιο και άρθρο.

(γ) Το 1990, ύστερα από ειδικό ένταλμα του Υπουργού Δικαιοσύνης, μεταφέρθηκε στο υπό αναφορά άρθρο του προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας για το 1990 ποσό ύψους £10.000 από το κεφάλαιο 3 και το άρθρο 300 "Μη Προβλεπόμενες Δαπάνες και Αποθεματικό" του ίδιου προϋπολογισμού.

(δ) Το 1992 ποσό ύψους £10.000 μεταφέρθηκε στο κεφάλαιο 2 και στο άρθρο 540 "'Εκδοση Κάρτας Νέων" του προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας από το κεφάλαιο 2 και το άρθρο 600 "Επιμόρφωση και Καθοδήγηση" του ίδιου προϋπολογισμού.

(ε) Πέρα από τα πιο πάνω κονδύλια, που εγκρίθηκαν στα πλαίσια των υπό αναφορά προϋπολογισμών του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας, τον Οκτώβριο του 1991 το Υπουργείο Οικονομικών παραχώρησε στο 'Ιδρυμα

Κάρτας Νέων προκαταβολή ύψους £30.000, για να καλύψει επείγουσες υποχρεώσεις του. Με βάση τη συμφωνία προκαταβολής, ο Φορέας Νεολαίας αναλάμβανε την υποχρέωση αποπληρωμής της εν λόγω προκαταβολής μέχρι τις 30.6.1992, ενώ στο εκάστοτε υπόλοιπο της προκαταβολής θα καταβαλλόταν τόκος προς 7%.

Απαντώντας ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας σε σχετικές ερωτήσεις των Μελών της Επιτροπής, δήλωσε τα πιο κάτω:

- Παρόλο που η παραχώρηση προκαταβολής σε οργανισμούς ιδιωτικού δικαίου, όπως είναι το Ίδρυμα Κάρτας Νέων, εντάσσεται στα πλαίσια των εξουσιών του Υπουργού Οικονομικών με βάση τη νομοθεσία περί Ενταλμάτων Προκαταβολής (Νόμος 168 του 1985), εντούτοις τέτοιες προκαταβολές δεν είναι συνηθισμένο φαινόμενο.
- Το Ίδρυμα Κάρτας Νέων έχει εγγραφεί ως ίδρυμα δυνάμει του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του 1972 το Νοέμβριο του 1990. (Αντίγραφο του πιστοποιητικού εγγραφής του κατατέθηκε στην Επιτροπή).
- Από τον έλεγχο των λογαριασμών των οικονομικών καταστάσεων του Ιδρύματος Κάρτας Νέων για το 1991 και 1992 δεν έχει διαπιστωθεί οτιδήποτε το επιλήψιμο, άποψη όμως του Γενικού Ελεγκτή είναι ότι, για να καταστεί αυτό βιώσιμο, είναι αναγκαίο να διαφοροποιηθεί ο τρόπος της όλης λειτουργίας του.
- Με βάση τον έλεγχο των λογαριασμών του ιδρύματος για τα έτη 1991 και 1992 προκύπτουν τα πιο κάτω δεδομένα:

	1991		1992	
έσοδα	£76.471	(συμπεριλαμβάνει κυβερνητική χορηγία ύψους £48.119)	£77.078	(συμπεριλαμβάνει κυβερνητική χορηγία ύψους £10.000
έξοδα	£89.561		£87.448	
έλλειμμα	£13.090		£10.370	

- Για το 1991 πωλήθηκαν 1678 κάρτες των £5. Για το 1992 πωλήθηκαν 2155 κάρτες των £5 και 23 κάρτες στην ειδική τιμή των £2. Το 1992 πωλήθηκαν επίσης 4390 κάρτες στους εθνοφρουρούς, στην τιμή της μιάμιση λίρας, και το αναλογούν ποσό καταβλήθηκε από το Ταμείο Ευημερίας των Εθνοφρουρών.

Εκφράζοντας τις προσωπικές του θέσεις πάνω στο υπό εξέταση θέμα, ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς κ. Σπύρος Αρότης, υπό την ιδιότητά του ως Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος, δήλωσε ότι η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να διερευνήσει τις δυνατότητες ανάπτυξης του θεσμού της Κάρτας Νέων, με στόχο να γίνει κατορθωτή η βιωσιμότητά του, ώστε η προσφορά του στους νέους να είναι ουσιαστική.

Κατά την επανεξέταση του όλου θεσμού, δήλωσε ο ίδιος, που θα συνεκτιμηθεί στα πλαίσια των μελετών που γίνονται αναφορικά με τον Κεντρικό Φορέα Νεολαίας, είναι ανάγκη να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και σημασία στις πολιτικές συνέπειες που συνεπάγεται τυχόν κατάργηση του θεσμού αυτού, δοθέντος του ότι τέτοιος θεσμός εφαρμόζεται σήμερα από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι η σημερινή κατάσταση του ιδρύματος οφείλεται ενδεχόμενα στις υπεραισιόδοξες εκτιμήσεις που έγιναν, όταν λήφθηκε η απόφαση για υιοθέτηση ενός θεσμού που ισχύει στον ευρωπαϊκό χώρο, κάτω από συνθήκες και δεδομένα διαφορετικά από αυτά του τόπου μας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, με βάση όλα τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, έχει διαπιστώσει ότι, παρόλο που η απόφαση για το 'Ιδρυμα της Κάρτας Νέων λήφθηκε υπό την προϋπόθεση ότι το ίδρυμα αυτό έπειτα από κάποιο χρονικό διάστημα και με την αρχική οικονομική στήριξη από το κράτος θα καθίστατο αυτοδύναμο και οικονομικά ανεξάρτητο, κατέληξε μη βιώσιμο, με αποτέλεσμα να μην είναι σήμερα σε θέση να επιτελέσει το σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκε. Συνεπώς η Επιτροπή πιστεύει ότι η δυσάρεστη αυτή κατάληξη θα απεφεύγετο, αν πριν από τη λήψη της πιο πάνω απόφασης γινόταν η αναγκαία τεχνοοικονομική μελέτη.

Η Επιτροπή έχει επίσης διαπιστώσει ότι, ενώ η Βουλή στα πλαίσια της έγκρισης του Προϋπολογισμού του Φορέα Νεολαίας για το 1991 είχε διαγράψει ακόμη και τη συμβολική πρόνοια των £10 που προτάθηκε για το 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων, η κυβέρνηση παραχώρησε για την ίδια περίοδο στο εν λόγω ίδρυμα ποσά που μεταφέρθηκαν από άλλο κεφάλαιο του ίδιου προϋπολογισμού, ενέργεια που, ενώ ήταν καθόλα νομοτυπική, ήταν αντίθετη με την εκφρασμένη βούληση της πλειοψηφίας του Σώματος.

Ανεξάρτητα από τις πιο πάνω θέσεις της η Επιτροπή πιστεύει ότι ο θεσμός της Κάρτας Νέων αποτελεί αναμφίβολα κοινωνικό σχέδιο παροχής ευκαιριών διακίνησης και εξασφάλισης αγαθών και υπηρεσιών από τη νεολαία. Γι' αυτό είναι της άποψης ότι ο θεσμός αυτός θα πρέπει να αντιμετωπιστεί ως προσφορά προς τη νεολαία μας και προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να επανεκτιμηθεί η όλη λειτουργία του, με στόχο να καταστεί βιώσιμος και να εκπληρώσει ουσιαστικά το σκοπό τον οποίο τάχθηκε να υπηρετήσει.

Το Μέλος της Επιτροπής κ. Αριστοφάνης Γεωργίου δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα συμφωνεί με το θεσμό της Κάρτας Νέων και ταυτόχρονα εκφράζει την επιφύλαξή της για το αν θα ήταν εφικτό πριν από την εφαρμογή του θεσμού να γινόταν τεχνοοικονομική μελέτη. Ταυτόχρονα δηλώνει ότι εμμένει στη θέση που εξέφρασε κατά την ψήφιση των προϋπολογισμών για το Φορέα Νεολαίας για το 1991 ότι τα ζητούμενα ποσά για το θέμα της Κάρτας Νέων θα έπρεπε να είχαν εγκριθεί από τη Βουλή.

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της 'Εκθεσης ο Πρόεδρος της Βουλής κατήλθε από την έδρα και αποχώρησε από την αίθουσα της Βουλής, ενώ στην έδρα τον αντικατέστησε ο κ. Αυ. Παπαρές.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ)

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κυπριανού.

ΜΑΡΚΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ευχαριστώ που είχατε την καλοσύνη να μείνετε, για ν' ακούσετε τι θα πω. Κατ' αρχήν θα ήθελα να σας πω ότι δε θα τα πω όλα αυτά που έχω στα χέρια μου. Απλώς ήθελα να εντυπωσιάσω τον κ. Μαρκίδη ο οποίος πάντα κουβαλά κόλλες, αλλά δεν είναι μέσα να με δει αυτή τη φορά.

Θέλω εν συντομία να πω τις θέσεις μας, γιατί εγγράψαμε το θέμα αυτό στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, και γιατί έχουμε καταλήξει σε ορισμένα συμπεράσματα. Επειδή σ' ένα μεγάλο βαθμό καλύπτονται από την Έκθεση της Επιτροπής, δε θα μπω σε πολλές λεπτομέρειες, αλλά θα τα περάσω επί τροχάδην.

Αυτό που θέλω να τονίσω από την αρχή είναι ότι δεν εξετάστηκε η σκοπιμότητα ύπαρξης και λειτουργίας του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, ούτε η χρησιμότητα και η σκοπιμότητα ύπαρξης της ίδιας της Κάρτας Νέων -για τους νέους βέβαια- και πόσο αποτελεσματική είναι. Αυτό θα μείνει να εξεταστεί σε άλλο στάδιο. Αυτό που είναι υπό εξέταση είναι οι κυβερνητικές ενέργειες σχετικά με την ίδρυση του Ιδρύματος, οι πληροφορίες που δόθηκαν στη Βουλή, για να εξασφαλιστούν οι εγκρίσεις για διάφορα κονδύλια και οι άλλοι υπόλοιποι χειρισμοί, καθώς και η οικονομική διαχείριση του Ιδρύματος γενικότερα.

Όταν ενέγραψα το θέμα -και θέλω να τονίσω εδώ πέρα ότι έχει πάνω από ένα χρόνο που έχει εγγραφεί, τον Οκτώβρη του '92- ήταν άλλη κυβέρνηση τότε στην εξουσία και δε θέλω να παρεξηγηθεί αυτόματα ότι οποιαδήποτε αναφορά μου στην προηγούμενη κυβέρνηση είναι συνεχιζόμενη αντιπολίτευση, όπως συνηθίζεται να λέγεται. Απλώς είναι ενέργειες που αφορούν σ' ένα μεγάλο βαθμό, όχι αποκλειστικά όμως, την προηγούμενη κυβέρνηση.

Η εγγραφή του θέματος βασίστηκε κατ' αρχήν στις παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή σχετικά με το Ίδρυμα για τις χρονιές '91 και '92. Σ' αυτές τις παρατηρήσεις του ο Γενικός Ελεγκτής κάνει δύο διαπιστώσεις. Πρώτο, αναφέρεται στην άσχημη οικονομική κατάσταση του Ιδρύματος, ότι δηλαδή δεν πάει καθόλου καλά και υπάρχουν συνεχή ελλείμματα και ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις οικονομικές υποχρεώσεις του. Επίσης αναφέρεται σ' ένα δάνειο, μια προκαταβολή, όπως την αποκαλεί, που δόθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών προς το Ίδρυμα και το οποίο πάλι δεν μπορεί να αποπληρώσει το Ίδρυμα και χρειάζεται να βρεθεί άλλος τρόπος για να εξοφληθεί. Βασιζόμενος σ' αυτά τα δύο, όπως επίσης και σε άλλες παρατηρήσεις του Γενικού Ελεγκτή που μπορεί να δει κανείς στις αντίστοιχες σελίδες -να μην μπω σε λεπτομέρεια- θεώρησα ότι ενόψει της αδυναμίας του Ιδρύματος να εκπληρώσει τις οικονομικές υποχρεώσεις του, αλλά και τα άλλα καθήκοντά του, θα έπρεπε να εξεταστεί το θέμα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου.

Αυτό που θέλω να πω από την αρχή είναι ότι δεν έχει φανεί πλέον ότι υπήρξε οποιαδήποτε ατασθαλία ή οποιαδήποτε παρατυπία υπό τη μορφή απάτης, υπεξαίρεσης ή οποιουδήποτε τέτοιου είδους. Αυτό όμως που κοιτάζουν είναι με ποιο τρόπο -αν ήταν σωστός ή όχι- έχουνε διαχειριστεί και έχουν αξιοποιήσει ή έχουν σπαταλήσει τα κρατικά λεφτά οι αρμόδιοι. Και θέλω να αναφέρω ενδεικτικά ότι από την αρχή άρχισε λανθασμένα η όλη φιλοσοφία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, διότι βασίστηκε σε λανθασμένες πληροφορίες, σε λανθασμένα στοιχεία και σε λανθασμένους υπολογισμούς. Ενδεικτικά αναφέρω ότι υπολογιζόταν ότι σε έξι μήνες το Ίδρυμα Κάρτας Νέων θα γινόταν αυτοδύναμο και αυτοσυντήρητο και ότι θα μπορούσε μετά από την πρώτη αρχική χορηγία να μη χρειάζεται πλέον άλλα χρήματα και να βγάζει μόνο του τα έξοδά του. Αυτή όμως ήταν τόσο εξωπραγματική πρόβλεψη, διότι αρκεί απλώς να αναφέρω ότι βασίστηκε σε πωλήσεις αρχικά τουλάχιστον 23 000 καρτών, ενώ, αν κοιτάξει κανείς πόσες πωλήθηκαν τα τελευταία τρία χρόνια, βλέπουμε ότι τα νούμερα ούτε τις 5 000-6 000 δε φτάνουν. Και αυτό, παρόλον που σε μια φάση επιστρατεύτηκε το Ταμείο Ευημερίας Εθνοφρουρού και με μια ειδική συμφωνία τους βοηθήσαμε και αγόρασαν σε ειδική τιμή ένα μεγάλο αριθμό καρτών, κάπου 4 500, για να δοθούν στους εθνοφρουρούς δωρεάν, κάτι που δεν ήταν καν στην αρχική πρόβλεψη. Επομένως η μελέτη ήταν τελείως λανθασμένη, τελείως εξωπραγματική και βασίστηκε πάνω σε νούμερα που σε καμιά περίπτωση δε θα μπορούσαν ποτέ να πραγματοποιηθούν και να υλοποιηθούνε στην Κύπρο.

Το πρώτο και το βασικό είναι ότι εισήχθη ένας θεσμός από το εξωτερικό, όπως είχε εκεί πέρα, με βάση τα ίδια νούμερα και τα ίδια στοιχεία με κάποιους υπολογισμούς ότι, εάν στην Ελλάδα το αγοράζουν τόσοι γιατί να μην το αγοράσουν στην Κύπρο ακόμα περισσότεροι, χωρίς να υπάρξει μια πραγματική μελέτη που να βγάλει πραγματικά συμπεράσματα και να μπορέσει να βασιστεί πάνω σ' αυτά η ίδρυση, η λειτουργία, η μορφή και ο στόχος που θα είχε το 'Ιδρυμα. Για παράδειγμα λέω ότι εκεί που βασίζονταν για έσοδα της τάξης των £115.000 στα τρία χρόνια είχε περίπου £10.000 το χρόνο και όλα τα υπόλοιπα έξοδα καλύπτονταν από κρατικές επιχορηγήσεις, από δάνεια και από οποιεσδήποτε άλλες διευθετήσεις αλλά όχι από τα έσοδα του ίδιου του Ιδρύματος. Και δεν μπορώ -διότι είναι και γνωστό θέμα- να μην αναφέρω ενδεικτικά ότι και μια συναυλία που έγινε, η οποία υποτίθεται θα απέφερε κάποια έσοδα στο 'Ιδρυμα, τελικά άφησε και αυτή μια ζημιά της τάξης των £8.000, η οποία συσσωρεύθηκε και προστέθηκε πάνω στις άλλες ζημιές που είχε μέχρι τότε. Επίσης για μας είναι εξίσου επιλήψιμο και το γεγονός ότι -ασχέτως αν ήταν η πλειοψηφία ή όχι, από τη στιγμή που η Βουλή είχε κόψει κονδύλια σε αρκετούς προϋπολογισμούς του Φορέα Νεολαίας και είχε εκφράσει τη θέλησή της να μη δοθούν περισσότερα χρήματα στο 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων μέχρις ότου εξεταστεί ο θεσμός απ' την αρχή- ο Υπουργός Δικαιοσύνης μετέφερε τότε κονδύλια από άλλα κεφάλαια εν αγνοία της Βουλής, για να δοθούνε στο 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων. Επίσης, ενώ δεν υπήρχε πρόθεση -και θα 'λεγα το αντίθετο, υπήρχε απόφαση προς το αντίθετο- για χρηματοδότηση του Ιδρύματος από το κράτος, δόθηκε και η λεγόμενη προκαταβολή υπό μορφή δανείου, η οποία αυτή τη στιγμή βέβαια δεν μπορεί να εξοφληθεί.

Τα γεγονότα υπάρχουν και στα επεξηγηματικά σημειώματα των προϋπολογισμών, όπως κατατίθενταν, τα οποία δείχνουν και τους λανθασμένους προϋπολογισμούς, ιδιαίτερα στον προϋπολογισμό του '90. Το τελευταίο είναι ένα έγγραφο είκοσι τριών σελίδων, από τις οποίες, πιστεύω, καμιά απολύτως σελίδα δεν έχει εφαρμοστεί ούτε μπορεί να εφαρμοστεί σήμερα. Διότι, όπως σας είπα προηγουμένως, καταλήγει σε διάφορα ουτοπιστικά και εξωπραγματικά συμπεράσματα. Και δε θα σας απασχολήσω, διότι είναι πάρα πολύ μεγάλο, αλλά αντίθετα, αν δείτε τα νούμερα, σίγουρα θα δείτε ότι δε μιλούν για την Κύπρο· μάλλον για κάποια άλλη χώρα μιλάνε. Δηλαδή, όταν μας λένε ότι θα γίνουν 33 000 νέοι μέλη του Ιδρύματος, εγώ πραγματικά δεν μπορώ να πιστέψω ότι θα γίνει αυτό στην Κύπρο. Ταυτόχρονα στους επόμενους προϋπολογισμούς και τα επεξηγηματικά, όπως αναφέρθηκε και στην 'Εκθεση, υπάρχουν τα διάφορα οικονομικά όπου φαίνεται καθαρά και το έλλειμμα και η αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεων χωρίς τη χρηματοδότηση από το κράτος.

Γι' αυτό θα μπω κατ' ευθείαν στα συμπεράσματά μας, γιατί, όπως είπα, δε θα 'θελα να μιλήσω πολύ. Τα συμπεράσματα στα οποία έχουμε καταλήξει βάσει όλων των γεγονότων, όπως εκφράστηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου και όπως φαίνονται μέσα από τα διάφορα σχετικά έγγραφα, είναι κατ' αρχήν ότι η φιλοσοφία πρώτ' απ' όλα λειτουργίας του Ιδρύματος ως μιας ανεξάρτητης και αυτοδύναμης οντότητας εκτός του χώρου του κράτους έχει αποτύχει. Φάνηκε καθαρά ότι δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς την κρατική βοήθεια και συμπαράσταση και αντίθετα εφευρέθηκαν διάφοροι τρόποι και μέθοδοι, για να μπορεί να χρηματοδοτείται απ' το κράτος εν αγνοία της Βουλής. Με λίγα λόγια κατέφυγε στο κράτος απ' την πίσω πόρτα, για να χρηματοδοτείται. Και, αν δεν ήταν το κράτος, ήταν το Ταμείο Ευημερίας Εθνοφρουρών και σίγουρα αυτά τα χρήματα θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και διαφορετικά, υποθέτω.

Δεν μπορώ να πω ότι φάνηκε καθαρά από την όλη εξέταση του θέματος ποιος φταίει για τα οικονομικά χάλια του Ιδρύματος ή αν έχει γίνει -και αυτό δε φάνηκε και γι' αυτό θέλω να υποθέσω ότι δεν έχει γίνει- κάποιος σωστός σχεδιασμός και

προσπάθεια για αύξηση των εσόδων. Από τον πρώτο χρόνο, όταν φάνηκε ότι το 'Ιδρυμα δεν μπορούσε πλέον να επιβιώσει μόνο του, θα έπρεπε αμέσως να περάσουνε οι αρμόδιοι στην αντεπίθεση, για να μπορέσουν να εξασφαλίσουνε αύξηση των πωλήσεων και του ενδιαφέροντος. Αντίθετα, απ' ό,τι φαίνεται δεν έχει γίνει τίποτα προς αυτή την κατεύθυνση. Επίσης αυτό που εμείς καταδικάζουμε και φάνηκε στην 'Εκθεση της Επιτροπής είναι η προσπάθεια να ξεγελάσουνε τη Βουλή, για να ξεπληρώσει χρέη και υποχρεώσεις του Ιδρύματος μέσω του Φορέα Νεολαίας, χωρίς να χρειαστεί να έρθουνε να παραδεχτούνε ότι έχει αποτύχει το 'Ιδρυμα, ότι στην ουσία έχει χρεοκοπήσει και άρα να παραδεχτούνε αποτυχία τους και να ζητήσουν εκεί την οικονομική ενίσχυση. Βρέθηκαν διάφορες δικαιολογίες, διάφορες εξηγήσεις, αλλά στην ουσία ο στόχος ήτανε η αποφυγή παραδοχής της αποτυχίας.

'Οπως είπα προηγουμένως, ένα απ' τα μεγαλύτερα προβλήματα είναι ότι χωρίς να γίνει μια σωστή τεχνοοικονομική μελέτη με τα κυπριακά δεδομένα, με τις κυπριακές πραγματικότητες και με συγκρίσεις με άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, εισήχθη ένας ξένος θεσμός από την Ευρώπη στην Κύπρο, μεταφέροντας αντίστοιχα νούμερα της Ευρώπης στην Κύπρο. Και αυτό το πράγμα θα έλεγα ότι κατέληξε απλούστατα σε φανταστικές και ουτοπιστικές προβλέψεις με αποτέλεσμα να γίνει όλη η πορεία λανθασμένα και βεβαίως πλέον να έχει σε μια φάση αποτύχει οικονομικά.

Επίσης πιστεύουμε ότι δεν αξιοποιήθηκε σωστά η λειτουργία του Ιδρύματος ως ιδρύματος ιδωτικού δικαίου. Αντίθετα, δε μπόρεσε να αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα που παρέχει το ιδιωτικό δίκαιο και από την άλλη πλευρά δεν έγινε εξοικονόμηση χρημάτων που θα μπορούσε να είχε γίνει, αν υπαγόταν από την αρχή στο Φορέα Νεολαίας, ώστε να εξοικονομηθούν και προσωπικό και υπηρεσίες και νοίκια και όλα τα άλλα έξοδα, αν και έχει καταλήξει σήμερα να έχει υιοθετηθεί από το Φορέα μετά από την οικονομική κατάρρευσή του. Επίσης δεν έγινε, πιστεύουμε, η σωστή εκτίμηση του ποια απήχηση και ίσως επιτυχία θα είχε ανάμεσα στους νέους της Κύπρου αυτή η φιλοσοφία της κάρτας εκπτώσεων, γιατί περί αυτού πρόκειται. Στην Κύπρο εκπτώσεις υπάρχουνε συχνά και δίνονται -ο ένας έχει γνωστό εδώ, ο άλλος έχει γνωστό κάπου αλλού- και επομένως πολλοί νέοι μπορούν να εξασφαλίσουν καλύτερες τιμές απευθείας παρά χρησιμοποιώντας αυτή την κάρτα.

Οφείλουμε να παραδεχτούμε ότι δεν έχουμε πεισθεί ακόμα ότι μπορεί να καταστεί όντως βιώσιμη η Κάρτα Νέων είτε ως 'Ιδρυμα είτε μέσα στο κράτος ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να εξεταστεί σε βάθος το θέμα από τους αρμοδίους, προς το παρόν από το Φορέα Νεολαίας, αύριο από τον Οργανισμό Νεολαίας, και να λεχθεί στη Βουλή ολόκληρη η αλήθεια με τα πραγματικά στοιχεία, ακόμα κι αν είναι οικονομικά δυσμενή, ώστε να μπορέσει η Βουλή να πάρει τις σωστές αποφάσεις βασισμένη πάνω στα πραγματικά στοιχεία και γεγονότα. Εμείς σίγουρα δηλώνουμε ότι θα εξετάσουμε το θεσμό εξ υπαρχής και τον τρόπο και τη φιλοσοφία υλοποίησής του, του κατά πόσο χρειάζεται να υπάρχει και αν είναι σωστή η μέθοδος του ανεξάρτητου ιδρύματος ή αν πρέπει να υπάγεται στον Οργανισμό Νεολαίας, όπως πιθανώς θα έχει μετονομαστεί μέχρι τότε ο Φορέας. Και αυτό βέβαια θα γίνει μέσα στα πλαίσια των σχετικών προϋπολογισμών ή μπορεί και νομοσχεδίου για το νέο οργανισμό νεολαίας. Επομένως η σημερινή τοποθέτησή μας αφορά καθαρά το παρελθόν και τον τρόπο διαχείρισης, λήψης απόφασης για ίδρυση του ιδρύματος, τον τρόπο που διαχειρίστηκαν τα οικονομικά του οι διάφοροι αρμόδιοι, τον τρόπο που εξασφάλισαν ή προσπάθησαν να εξασφαλίσουνε κονδύλια και εγκρίσεις από τη Βουλή και στην ουσία την οικονομική του κατάρρευση και αποτυχία. Και καταλήγουμε ότι τα χρήματα του κράτους και ιδιαίτερα τα κονδύλια για τους νέους θα πρέπει να αξιοποιούνται πιο σωστά, πιο αποτελεσματικά, ιδίως σε

περίοδο που υπάρχει οικονομική περισυλλογή και δεν πρέπει να κατασπαταλώνται πάνω σε αχρείαστες ενέργειες που στο τέλος κανένα δεν ωφελούνε και απλώς είναι μια άδικη σπατάλη χρημάτων. Απ' εκεί και πέρα όμως, όσον αφορά τον ίδιο το θεσμό και την ουσία του, θα επιφυλαχθούμε να τοποθετηθούμε ανάλογα στην ανάλογη και σχετική συζήτηση που θα γίνει σε Επιτροπή της Βουλής, υποθέτω την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα που συζητούμε πιστεύω ότι είναι ένα από τα βασικότερα ζητήματα που θα πρέπει να απασχολεί ουσιαστικά τη Βουλή των Αντιπροσώπων, γιατί αφορά τη νέα γενιά αυτού του τόπου, αφορά το μέλλον αυτού του τόπου, αφορά την ελπίδα αυτού του τόπου.

Μέσα από την αναβάθμιση, κατά την προηγούμενη πενταετία, της πολιτικής για το νέο και μέσα από τη δημιουργία πολιτικής εκεί που δεν υπήρχε πολιτική και μέσα από τη θεσμοθέτηση του Φορέα Νεολαίας, είχαμε δει την πορεία βοήθειας προς τους νέους της Κύπρου σε διάφορες πτυχές: στο μορφωτικό επίπεδο, στο ψυχαγωγικό επίπεδο, στο θέμα πολιτισμού και στο θέμα υπηρεσιών. Κάτω από τα δεδομένα εκείνης της εποχής, κάτω από την απειρία εκείνης της εποχής, το Συμβούλιο του Φορέα στις 5 Νοεμβρίου, του '90, στην παρουσία των ακόλουθων: Γενικού Γραμματέα Νέας Γενιάς, Υπηρεσίας Νέας Γενιάς, Υπουργείων Υγείας, Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, Εσωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Παιδείας, καθώς και της Αρχής Βιομηχανικής Κατάρτισης, ΚΟΤ, ΘΟΚ, ΝΕΔΗΣΥ, ΝΕΔΗΚ, ΕΔΟΝ και Σοσιαλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ, πήρε την απόφαση, κατόπιν εξέτασης ειδικής μελέτης την οποία ετοίμασε το Γραφείο Προγραμματισμού και στην οποία θα αναφερθώ πιο κάτω- για τη δημιουργία με βάση του περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμου του Ιδρύματος για την Κάρτα Νέων. Πίστευαν τότε όλες αυτές οι οργανώσεις, όλα αυτά τα Υπουργεία και όλοι οι φορείς και όλη η πολιτεία, θα έλεγα, μαζί με αυτούς ότι θα μπορούσε αυτό το 'Ιδρυμα από τη σκοπιά του ιδιωτικού τομέα να προσφέρει κοινωφελείς υπηρεσίες προς τους νέους, κρατώντας τους μακράν κακών έξεων και του ξενόφερτου τρόπου ζωής τον οποίο συναντούμε παντού καθημερινά και σε κάθε στιγμή της ζωής μας. Και η νέα γενιά θα πρέπει επιτέλους να βρει τα κίνητρα, να βρει τις δυνάμεις να αντισταθεί και πιστεύουμε ότι αντιστέκεται η νέα γενιά του τόπου μας σε αυτό τον ξενόφερτο τρόπο ζωής. Συνεπώς οι εκτιμήσεις ήταν κοινές σ' εκείνο το στάδιο και τα συμπεράσματα και οι αποφάσεις επίσης κοινές και θα έρθω τώρα ακριβώς σε αυτή την έκθεση την οποία έχει ετοιμάσει το Γραφείο Προγραμματισμού.

Και επειδή αναφέρθηκε εδώ απ' αυτό το βήμα σήμερα ότι δεν εξετάστηκαν οι σκοπιμότητες της Κάρτας Νέων, θέλω να πω ότι στη σελίδα 2 αυτής της μελέτης με τίτλο "Επιδιώξεις και Σκοποί" αναφέρονται πλείστοι όσοι σκοποί για τους οποίους θα γινόταν και θα εθεσμοθετείτο αυτή η Κάρτα Νέων. Θα είχε, λέει, σκοπούς την ευημερία, την προστασία των νέων, την πολιτική, την κοινωνική, την πολιτιστική και την πνευματική ανάπτυξη των νέων μας, τη διευκόλυνση και τη διακίνηση εντός και εκτός Κύπρου, τη διευκόλυνση της επαφής των νέων με τις ευρωπαϊκές χώρες, την προώθηση της ευημερίας των νέων και την παροχή βοήθειας και ενίσχυσης

στην παροχή δωρεάν εξειδικευμένων υπηρεσιών, τη συμβολή για δημιουργία και ενίσχυση χώρων και διευκολύνσεων για πολιτιστικές, αθλητικές και άλλες δραστηριότητες, την κατεύθυνση των νέων προς πολιτιστικούς και κοινωνικούς στόχους, την ενίσχυση της διακίνησης, τη διοργάνωση και ενίσχυση τοπικών και διεθνών δραστηριοτήτων, τη συμβολή και διαφώτιση και πληροφόρηση της νεολαίας, την ενίσχυση ομάδων νεολαίας με ειδικές ανάγκες και τη συμβολή παροχής υπηρεσιών. Και θα πρέπει να τονίσουμε εδώ ότι ουσιαστικά η υιοθέτηση αυτής της θέσης από της πλευράς του Φορέα Νεολαίας κατ' ομόφωνο τρόπο ήταν ουσιαστικά η υιοθέτηση της Σύμβασης για τη Νέα Γενιά που υπέγραψε η Κυπριακή Δημοκρατία την 1.6.87 στη Λισσαβώνα. Και ακριβώς σ' εκείνη τη Σύμβαση η Κύπρος είχε πρωτοπορήσει και ήταν μια από τις εννέα χώρες οι οποίες είχαν υπογράψει αυτή τη Σύμβαση. Μεταξύ αυτών των χωρών ήταν η Γαλλία, Πορτογαλία, Λουξεμβούργο, Βέλγιο, Ελλάδα, Ισπανία, Ολλανδία, Σκωτία κ.λπ. Είχαν μελετηθεί και οι αριθμοί, είχαν μελετηθεί και οι ανάγκες, είχαν μελετηθεί -και υπάρχουν σ' αυτή τη μελέτη και είναι στη διάθεση όλων σας- και τα έσοδα τα προσδοκώμενα, και τα έξοδα τα οποία υπολογίζονταν, και η προσφορά που θα εγίνετο. Ο πληθυσμός της Κύπρου από 13 μέχρι 26 ετών κατά το '90 ήταν 121 000 και με βάση το δεδομένο που ήταν πιο κοντινό σε 'μας -της Ελλάδας- όπου είχαν πάρει τους πρώτους μήνες και τον πρώτο χρόνο την κάρτα πέριξ του 14% υπολογίστηκε ότι, εάν οι Έλληνες Κύπριοι της ίδιας ιδιοσυγκρασίας με τους Έλληνες της Ελλάδας ακολουθούσαν κατά τον ίδιο τρόπο αυτή την κάρτα, τότε εντός του πρώτου εξαμήνου θα είχαμε 15 500 κατόχους αυτής της κάρτας. Με αυτό θέλω να πω ότι και τεχνοοικονομική μελέτη έγινε και μελέτη προγραμματισμού έγινε και μελέτη με φαντασία, θα έλεγα, έγινε και είναι καλό τα προγράμματα νεολαίας να έχουν και φαντασία μέσα τους, γιατί, για να καλύψουμε τις ανάγκες του νέου, θα πρέπει να προβλέψουμε, αν θέλετε, και το απρόβλεπτο και θα πρέπει να βάλουμε μέσα και το στοιχείο της φαντασίας.

Είναι γι' αυτό το λόγο που θα πρέπει εδώ, πιστεύουμε, ομόφωνα όλες οι πλευρές να τοποθετηθούν για τη θετική σκοπιμότητα ύπαρξης της κάρτας νέων, ύπαρξης προγραμμάτων για τη νέα γενιά και ταυτόχρονα όλοι να εγκύψουμε στα υπαρκτά ζητήματα προώθησης αυτής της διαδικασίας της κάρτας νέων, ώστε να επιλυθούν και να επωφεληθεί αυτών των διευκολύνσεων, αυτών των παροχών και αυτής της βοήθειας η νέα γενιά αυτού του τόπου. Και δεν πιστεύω να υπάρχει κανένας σ' αυτή την αίθουσα που να τάσσεται ενάντια σ' αυτά τα προγράμματα παρά το ότι με λύπη μου με τις περικοπές που έχουν γίνει στους προϋπολογισμούς για τα θέματα νεολαίας και με τη συρρίκνωση και του προσωπικού και του Οργανισμού του Φορέα Νεολαίας και του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, που λειτουργεί μόνο με μια Γραμματέα αυτή τη στιγμή, υποδεικνύεται το αντίθετο. Και αυτά φανερώνουν κακή πρόθεση εφαρμογής προγραμμάτων για τη νέα γενιά. Εύχομαι να μην είναι αλήθεια και να μην είναι αυτό ορθό.

Έγινε οποιοδήποτε αδίκημα; Διεπράχθη οποιοδήποτε έγκλημα διασπάθισης δημόσιου χρήματος; Η απάντηση του Γενικού Ελεγκτή ήταν σαφής: ότι δε διαπιστώθηκε καμία παρατυπία. Υπήρχε μία θέση της Βουλής των Αντιπροσώπων που έλεγε ότι για την άποψή μας η πλειοψηφία ξέρουμε όλοι κατά την προεκλογική περίοδο δεν είναι το μόνο θέμα που εψήφισε προεκλογικά και εστέρησε από την προηγούμενη κυβέρνηση τα αναγκαία ποσά, για να αναπτύξει συγκεκριμένη πολιτική που θα εβοηθούσε. Κάτω από αυτή τη σκοπιμότητα η τότε πλειοψηφία καταψήφισε ακόμα και το συμβολικό ποσό των £10,00. Οπότε ετίθετο μπροστά στην τότε κυβέρνηση να αποφασίσει κατά πόσο, ενόψει της θέσης της πλειοψηφίας της Βουλής, θα σταματούσε τα προγράμματα που θα βοηθούσαν τους νέους ή θα συνέχιζε παίρνοντας από τα ποσά τα οποία ήταν εγκεκριμένα για το κράτος μέσα στους

προϋπολογισμούς και δίνοντας σε αυτό το οποίο εμείς πιστεύαμε και γι' αυτό εμείς είχαμε διαφωνήσει με την πλειοψηφία και είχαμε ψηφίσει τους τότε προϋπολογισμούς για αυτό το συγκεκριμένο κονδύλι, για την Κάρτα Νέων. Και αποφάσισε τότε ότι ναι, δεν έπρεπε να διακοπεί η μέριμνα για τη νέα γενιά. Η μέριμνα για τη νέα γενιά θα έπρεπε να συνεχίσει. Και προς αυτό το σκοπό, ενεργώντας νομότυπα και μέσα στα πλαίσια των ψηφισμένων προϋπολογισμών, δόθηκαν αυτά τα ποσά προς την Κάρτα Νέων.

Έχουν δημιουργηθεί χρέη. Έχει δημιουργηθεί όμως και η κατάλληλη υποδομή. Αυτή τη στιγμή που μιλούμε δεν έχουν γίνει αποδέχτες της σύμβασης με την Κάρτα Νέων τους τελευταίους δώδεκα μήνες κάποια νέα καταστήματα. Δηλαδή κατά το τέλος του '92 είχαν συμβληθεί με την κάρτα νέων 1 000 καταστήματα στην Κύπρο. Και αυτά τα 1 000 καταστήματα εδέχοντο να παραχωρούν προς τους κατόχους αυτής της κάρτας πέραν του 10% ως μίνιμουμ εκπτώσεις επί των προϊόντων τους. Και αυτό ήταν μια πρακτική συμβολή. Έχουμε δει τον τελευταίο καιρό πράγματι ότι εκείνα τα διαφημιστικά κλιπ που είχε ετοιμάσει το Συμβούλιο του Ιδρύματος Κάρτας Νέων άρχισαν να χρησιμοποιούνται και από τη νέα κυβέρνηση και από τη νέα ηγεσία του Ιδρύματος. Και είναι, πιστεύουμε, θετικό αυτό το βήμα. Όμως δεν είναι αρκετό. Χρειάζεται συγκεκριμένη πολιτική στα σχολεία, μέσα από τις οργανώσεις νεολαίας, στους χώρους όπου συχνάζουν βασικά οι νέοι μας, στους αθλητικούς χώρους και παντού, να διαπαιδαγωγήσουμε, να πείσουμε με επιχειρήματα ότι πράγματι είναι επωφελής για τη νέα γενιά αυτή η Κάρτα και τότε να είστε σίγουροι ότι όλοι θα χαιρετήσουμε την επιτυχία αυτού του σχεδίου, γιατί είναι αδιανόητο στην Κύπρο να δίνεις βοήθεια και να μην υπάρχουν οι αποδέχτες. Θα πρέπει να αναζητήσουμε αλλού την αδυναμία, στο ότι ίσως δεν έφτασε η φωνή τόσο μακριά. Η πλειοψηφία στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου θέτει μία θέση μέσα στην Έκθεση: ότι η κυβέρνηση ναι μεν λειτούργησε νομότυπα, όταν επιχορήγησε το Ίδρυμα Κάρτας Νέων, αλλά δεν εσεβάστηκε την επιθυμία της πλειοψηφίας της Βουλής. Εμείς λέμε ότι την εσεβάστηκε. Όμως και πάλι νόμιμα ενήργησε βοηθώντας τους νέους.

Θα ήθελα όμως εδώ να γίνει ένας παραλληλισμός και αυτός ο παραλληλισμός, πιστεύω, μπορεί να γίνει στη σκέψη του καθενός που ακούει αυτή τη συζήτηση αυτή τη στιγμή. Εδώ γίνεται κριτική για την προηγούμενη κυβέρνηση, γιατί έδωσε £10.000, για να βοηθηθεί η νέα γενιά, για να μπορέσουν να λειτουργήσουν τα σχέδια για τη νέα γενιά. Αυτή η νέα κυβέρνηση θέλει να δώσει χιλιάδες, εκατοντάδες και ίσως και εκατομμύρια για εξήντα δύο πρόσωπα τα οποία ξέρουμε όλοι τι έχουν κάνει. Και μάλιστα μετά που η πλειοψηφία αυτής της Βουλής επήρε απόφαση και ενομοθέτησε και εις τους προϋπολογισμούς εμερίμνησε. Κάνετε αυτό τον παραλληλισμό και πιστεύω ότι θα βρείτε μόνοι σας την απάντηση. Υπάρχουν και άλλες αποφάσεις της Βουλής που επίσης δεν έγιναν σεβαστές από τη νυν κυβέρνηση. Ομόφωνα αυτή η Βουλή είχε καθορίσει την πολιτική της για τα θέματα συμπεριφοράς μας στα Ηνωμένα Έθνη σε σχέση με την Κούβα. Τι έκανε η κυβέρνηση; Ακολούθησε αυτή τη θέση της Βουλής; Την εσεβάστηκε ή όχι;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επί θέματος διαδικασίας, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αφού αναφέρθηκε εις τους εξήντα δύο και τώρα επήγε στο θέμα της Κούβας, διερωτώμαι τι σχέση έχουν αυτά με την Κάρτα Νέων και με το συζητούμενο θέμα.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Είμαι απολύτως εντός θέματος, κύριοι συνάδελφοι, και κάνω έναν παραλληλισμό της θέσης της Επιτροπής με κάποιες άλλες αποφάσεις που αφορούν άμεσα τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ συνεχίστε, κύριε ...

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Και συνεπώς είναι πολύ συγκεκριμένο, όταν ασκείται κριτική για ένα ζήτημα, αυτό να επιδέχεται παραλληλισμού και ταυτόσημης κριτικής, εάν υπάρχει, προς όλες αυτές τις κατευθύνσεις.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο θεσμός της Κάρτας Νέων, κατά τη δική μας άποψη, είναι βασικός. Θα ήθελα όμως να εξεταστεί το εξής θέμα. Ας γίνει έλεγχος στα ιδρύματα που έχουν δημιουργηθεί με βάση τον περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο στην Κύπρο, στους ιδρυτές αυτών των ιδρυμάτων και θα διαπιστωθεί ότι το 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων δεν είναι το μοναδικό το οποίο παίρνει επιχορηγήσεις και εδώ οι επιχορηγήσεις που επήρε το 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων είναι ίσως οι μικρότερες επιχορηγήσεις που επήρε κάποιο ίδρυμα. Είναι πολλοί οι οποίοι δημιουργούν ιδρύματα για κοινωφελείς σκοπούς, αλλά στο τέλος συντηρούνται και οι ίδιοι που τα δημιουργούν από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιληταί;

Ο κ. Κυπριανού.

ΜΑΡΚΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, από τη θέση μου. Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος και αφού δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εγώ θα εισηγηθώ να παραμείνει το θέμα στην ημερήσια διάταξη, να συνεχιστεί η συζήτηση την προσεχή εβδομάδα και να κλείσει στο τέλος τη συζήτηση ο εγγράψας.

ΜΑΡΚΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Αυτό θα έλεγα. Αν υπήρχε οποιοσδήποτε άλλος ομιλητής, διότι ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Επιφυλασσόμεθα να μιλήσουμε την προσεχή φορά εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

... (κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά) ... Και εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού, επιφυλασσόμεθα να μιλήσουμε την άλλη εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα θα παραμείνει ανοικτό για την προσεχή συνεδρία του Σώματος.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές". Καλείται ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΤΡΕΜΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΣΠΕΡΙΔΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΧΩΜΑΤΕΡΕΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Άριστος Χρυσοστόμου
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 Οκτωβρίου και στις 18 Νοεμβρίου 1993. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εμπορίου και Βιομηχανίας και Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός, της ΣΕΔΙΓΕΠ και του ΣΟΔΕΑ, οι κοινοτάρχες Βρυσούλλων και Αυγόρου, καθώς και εκπρόσωποι του Παγκύπριου Εργοδοτικού Συνδέσμου Παραγωγών-Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών και του Παγκύπριου Συνδέσμου Εσπεριδοκαλλιεργητών. Στη συνεδρία της Επιτροπής ήταν παρών και ο συνεισηγητής του θέματος κ. Δ. Ηλιάδης.

Η Επιτροπή στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω θέματος επισκέφθηκε στις 22 Οκτωβρίου 1993 τις περιοχές "Βρυσούλλες" και "Στροβίλια" στις οποίες υπάρχουν εσπεριδοκαλλιέργειες, καθώς και το συσκευαστήριο της ΣΕΔΙΓΕΠ στις Βρυσούλλες, όπου είχε την ευκαιρία να εξετάσει επιτόπου τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών.

Οι εισηγητές του θέματος κ. Χρ. Μαυροκορδάτος και Δ. Ηλιάδης, εισάγοντας το όλο θέμα ενώπιον της Επιτροπής, ανέφεραν ότι οι εσπεριδοκαλλιεργητές αντιμετώπισαν την περσινή χρονιά σοβαρά προβλήματα στη διάθεση της παραγωγής τους και την εξασφάλιση ικανοποιητικών τιμών, τα οποία οδήγησαν, για πρώτη φορά στην ιστορία της εσπεριδοκαλλιέργειας, στην καταστροφή μεγάλων ποσοτήτων εσπεριδοειδών (πεντακόσιων περίπου τόνων πορτοκαλιών τύπου "βαλέντσια"), τα οποία θάφτηκαν στις χωματερές.

Οι πολύ χαμηλές τιμές των φρούτων, τόνισαν οι ίδιοι Βουλευτές, οι οποίες μόλις που κάλυπταν το κόστος κοπής, οδήγησαν τους παραγωγούς σε άθλια οικονομική κατάσταση, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να αντιμετωπίσουν ούτε και τις πιο βασικές ανάγκες περιποίησης των δέντρων τους.

Περαιτέρω οι εισηγητές του θέματος, αφού αναφέρθηκαν στην απόφαση της κυβέρνησης να επιδοτήσει τα εσπεριδοειδή που παράγονται σε συγκεκριμένη περιοχή της νεκρής ζώνης, δήλωσαν ότι, χωρίς να διαφωνούν με την απόφαση αυτή, πιστεύουν ότι αυτή δημιουργεί καθεστώς άνισης μεταχείρισης των εσπεριδοκαλλιεργητών όλων των άλλων ακριτικών περιοχών, οι οποίοι λόγω της γειτνίασης των περιοχών τους με τα κατεχόμενα και των επεμβάσεων των Τούρκων στις εσπεριδοκαλλιέργειές τους αντιμετωπίζουν σοβαρότατο πρόβλημα έλλειψης ασφάλειας και υφίστανται πολλές ζημιές.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, επέραναν οι ίδιοι, αναμένεται από την κυβέρνηση:

(1) Να παραχωρήσει την εξαγγελθείσα στρεμματική επιχορήγηση στους εσπεριδοκαλλιεργητές και να την επεκτείνει και στους εσπεριδοκαλλιεργητές όλων των άλλων ακριτικών περιοχών του νησιού.

(2) Να καταβάλει αποζημιώσεις για τις ποσότητες των εσπεριδοειδών που θάφτηκαν στις χωματερές.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός, όπως και οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Εσπεριδοκαλλιεργητών, επικρότησαν τα όσα ανέφεραν οι εισηγητές του θέματος και τόνισαν ότι και οι καλλιεργητές περιοχών που βρίσκονται στις βρετανικές βάσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα, γιατί δεν τους παρέχεται η απαιτούμενη ασφάλεια από τις αρχές των βάσεων. Για το λόγο αυτό εισηγήθηκαν να επεκταθεί η στρεμματική επιδότηση στους καλλιεργητές όλων των ακριτικών περιοχών, από τον Πύργο Τηλλυρίας μέχρι τη Δερύνεια, για να μπορέσουν οι παραγωγοί να διατηρηθούν στο επάγγελμα και να μην αναγκαστούν να εγκαταλείψουν αυτές τις τόσο ευαίσθητες από εθνική άποψη περιοχές. Οι ίδιοι εκπρόσωποι, αφού εξέφρασαν τη λύπη τους για την απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας να επιτρέψει μέσα στο 1992 την ανεξέλεγκτη εισαγωγή χυμών, τόνισαν ότι με την απόφαση αυτή επιδεινώθηκε το πρόβλημα διάθεσης των εσπεριδοειδών, με αποτέλεσμα μεγάλες ποσότητες από αυτά να καταστραφούν με την απόρριψή τους στις χωματερές.

Οι εκπρόσωποι της ΣΕΔΙΓΕΠ και του ΣΟΔΕΑ ανέφεραν ότι χυμοποίησαν 1 650 τόνους εσπεριδοειδών, αξιοποιώντας όλες τις δυνατότητες που είχαν στη διάθεσή τους για χυμοποίηση, και τόνισαν ότι είναι αδύνατο να διατεθούν άλλες ποσότητες στις βιομηχανίες, γιατί η ζωή του χυμού, όπως ανέφεραν χαρακτηριστικά, είναι οριακή. Παρά τα διαβήματα, συνέχισαν οι ίδιοι, που γίνονται προς όλες τις κατευθύνσεις για τη διάθεση του προϊόντος δεν προβλέπεται ότι θα απορροφηθεί ολόκληρη η ποσότητα του χυμού, γι' αυτό και απαιτείται να καταβληθεί από την κυβέρνηση προσπάθεια για τη διάθεση του. Σε περίπτωση όμως που αυτό δε γίνει κατορθωτό, θα πρέπει να καταβληθεί στη ΣΕΔΙΓΕΠ η αξία των ποσοτήτων που παραμένουν στις αποθήκες αδιάθετες. Τέλος οι ίδιοι εκπρόσωποι ζήτησαν να αποζημιωθούν για τις ποσότητες των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν με το θάψιμό τους στις χωματερές, η αξία των οποίων υπολογίζεται σε £28.000 περίπου.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας ανέφερε στην Επιτροπή ότι η πολιτική της ανεξέλεγκτης εισαγωγής χυμών έχει διαφοροποιηθεί, αφού σήμερα απαγορεύεται η εισαγωγή χυμών, ενόσω παραμένουν αδιάθετοι ντόπιοι χυμοί, με εξαίρεση τα φρουτοποτά, των οποίων η εισαγωγή δεν μπορεί να απαγορευτεί με βάση τη συμφωνία τελωνειακής ένωσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αναφερόμενος ο ίδιος εκπρόσωπος σε σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, που λήφθηκε τον Αύγουστο του 1993, δήλωσε ότι η κυβέρνηση αποφάσισε να εγκρίνει την αύξηση του ποσού με το οποίο επιδοτείται η καλλιέργεια και

διάθεση εσπεριδοειδών από £1.500.000 σε £1.700.000 και για το σκοπό αυτό θα κατατεθεί στη Βουλή σχετικό νομοσχέδιο.

Ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας με την ευκαιρία της εξέτασης του γενικότερου θέματος των προβλημάτων των εσπεριδοκαλλιεργητών, που αποτελεί αντικείμενο ξεχωριστής μελέτης της Επιτροπής, διαβεβαίωσε την Επιτροπή ότι το θέμα της παροχής βοήθειας στους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών θα εξεταστεί με κατανόηση. Όσον αφορά ειδικότερα τους εσπεριδοκαλλιεργητές των περιοχών "Βρυσούλλες" και "Στροβίλια", ο κύριος Υπουργός ανέφερε ότι τα προβλήματά τους είναι κατανοητά και ότι θα αντικριστούν με θετικό πνεύμα.

Καταθέτοντας στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων ανέφεραν ότι οι υπηρεσίες του Υπουργείου τους κατανοούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ακριτικές περιοχές και τα αντικρίζουν με συμπάθεια. Σε όλη τη γραμμή αντιπαράταξης, δήλωσαν οι ίδιοι, εφαρμόζονται τα ίδια κριτήρια αναφορικά με την παροχή βοήθειας, ενώ ο λόγος για τον οποίο δόθηκε περισσότερη σημασία στη νεκρή ζώνη είναι ότι οι καλλιεργητές περιοχών σ' αυτή αντιμετωπίζουν προβλήματα ασφάλειας και σωστής καλλιέργειας σε αντίθεση με τους καλλιεργητές περιοχών που βρίσκονται στις βρετανικές βάσεις, οι οποίοι λόγω του ιδιαίτερου καθεστώτος που ισχύει σ' αυτές δεν αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων με βάση όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που εκτέθηκαν ενώπιόν της ομόφωνα πιστεύει ότι η κυβέρνηση θα πρέπει χωρίς οποιαδήποτε καθυστέρηση:

(1) Να παραχωρήσει στους εσπεριδοκαλλιεργητές την επιχορήγηση που έχει εξαγγελθεί, ώστε να λύσουν τα άμεσα και σοβαρά προβλήματα επιβίωσης που αντιμετωπίζουν.

(2) Να επεκτείνει τη στρεμματική επιχορήγηση, ώστε να καλύψει όλες τις ακριτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης.

(3) Να αποζημιώσει τους εσπεριδοκαλλιεργητές για τις ποσότητες των εσπεριδοειδών που θάφτηκαν στις χωματερές.

(4) Να μεριμνήσει για τη διάθεση του χυμού που είναι αποθηκευμένος στη ΣΕΒΕΓΕΠ και, σε περίπτωση που αυτό δε γίνει κατορθωτό, να αποζημιώσει τους παραγωγούς για τις ποσότητες αυτές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα των εσπεριδοκαλλιεργητών των ακριτικών περιοχών, την έκταση, τη σοβαρότητα και την ιδιαιτερότητα των οποίων είχε την ευκαιρία να διαπιστώσει με τις επιτόπου επισκέψεις της στις περιοχές "Βρυσούλλες" και "Στροβίλια", πιστεύει ότι αποτελεί τόσο κοινωνική υποχρέωση όσο και εθνικό καθήκον η παροχή σ' αυτούς στρεμματικής επιδότησης, ώστε η πληγείσα αυτή τάξη των παραγωγών να μπορέσει να παραμείνει στη γη της και στις περιουσίες της.

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της Έκθεσης ο Πρόεδρος της Βουλής επέστρεψε στην έδρα του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Μαυροκορδάτος και μετά ο κ. Χρυσοστόμου.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γνωστά τα προβλήματα που αντιμετώπισε η εσπεριδοκαλλιέργεια κατά την περσινή καλλιεργητική περίοδο τόσο από άποψη της διάθεσης όσο και από άποψη των τιμών.

Οι τιμές εκκαθάρισης που πληρώθηκαν στους παραγωγούς μπορούν να χαρακτηρισθούν κάτι περισσότερο από ασύμφορες, αφού μόλις που ξεπέρασαν το κόστος μόνο της εκκοπής. Ειδικά για τα λεμόνια δεν καλύφθηκε ούτε αυτό το κόστος εκκοπής.

Οι λόγοι που δημιούργησαν τα προβλήματα στη διάθεση των εσπεριδοειδών είναι πολύ γνωστοί.

- Η διεθνής οικονομική ύφεση που επικρατεί.
- Οι γνωστές αλλαγές στο χώρο των πρώην σοσιαλιστικών χωρών.
- Η υπερπροσφορά φρούτων σε σχέση με την κατανάλωση.
- Η ανταγωνιστικότητα τιμών από τις διάφορες χώρες σε συνδυασμό με το χαμηλό κόστος παραγωγής στις χώρες αυτές.
- Οι επιδοτήσεις στην παραγωγή, που δίδονται στις εξαγωγικές χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι η Ελλάδα, η Ισπανία κ.α. και
- το ψηλό κόστος παραγωγής που έχει η Κύπρος.

Τα προβλήματα αυτά της διάθεσης μας οδήγησαν για πρώτη φορά στα χρονικά της εσπεριδοκαλλιέργειας στην καταστροφή μεγάλων ποσοτήτων εσπεριδοειδών στις χωματερές. Περίπου 500 τόνοι της ποικιλίας βαλέντσια καταστράφηκαν από τη ΣΕΔΙΓΕΠ και το ΣΟΔΕΑ.

Η κυβέρνηση και ειδικά το Υπουργείο Εμπορίου γνώριζαν από την αρχή πολύ καλά τη δυσάρεστη αυτή εξέλιξη και σε πολλές συσκέψεις που πραγματοποιήθηκαν με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών και των αγροτικών οργανώσεων, απαιτήθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου η πληρωμή της αξίας των φρούτων που καταστράφηκαν στις χωματερές. Είναι πιο σωστό και δίκαιο να επιβαρυνθεί η κυβέρνηση με αυτή τη ζημιά παρά να πέσει και αυτό στους ώμους των παραγωγών που έχουν ήδη καταστραφεί οικονομικά.

Πριν ένα περίπου χρόνο, όταν άρχισαν να διαφαίνονται τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζε η εσπεριδοκαλλιέργεια, η προηγούμενη κυβέρνηση είχε αποφασίσει να παραχωρήσει στους εσπεριδοκαλλιεργητές βοήθεια ύψους ενός εκατομμυρίου λιρών για τα εσπεριδοειδή που θα πήγαιναν στη χυμοποίηση και 200.000 λίρες για επιδότηση των ναύλων. Με την πάροδο του χρόνου, όπως διαφάνηκε, τα προβλήματα ήταν πολύ μεγαλύτερα από αυτά που υπολογίζαμε και καταλήξαμε στην τραγική κατάσταση που ήδη ανέφερα, δηλαδή οι τιμές μόλις που κάλυψαν το κόστος εκκοπής των φρούτων και οι παραγωγοί βρέθηκαν σε άθλια οικονομική κατάσταση μη μπορώντας να αντιμετωπίσουν ακόμα και τις πιο βασικές ανάγκες, την περιποίηση των δένδρων τους.

Μπροστά σ' αυτή την τραγική κατάσταση η νέα κυβέρνηση αποφάσισε να αυξήσει το ποσό του ενός εκατομμυρίου που προοριζόταν μόνο για τα εσπεριδοειδή χυμοποίησης σε 1,5 εκατομμύριο, για να καλύψει και τις μεγάλες ζημιές που δημιουργήθηκαν από την εμπορία, καθώς επίσης και την παραχώρηση στρεμματικής επιχορήγησης για τη νεκρή ζώνη ύψους £200.000.

Εμείς χαιρετίσαμε τη βοήθεια αυτή παρά το ότι τη θεωρήσαμε πολύ μικρή και ανεπαρκή σε αναλογία με το μέγεθος των ζημιών που υπέστησαν οι παραγωγοί μας και δε θα βοηθούσε ουσιαστικά στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους.

Εκτός όμως από αυτό, με τον τρόπο που εξαγγέλθηκε η βοήθεια αυτή δημιούργησε και άνιση μεταχείριση μεταξύ των παραγωγών. Πολύ σωστά η κυβέρνηση αποφάσισε να επιδοτήσει τους εσπεριδοκαλλιεργητές της νεκρής ζώνης. Παράλληλα

όμως θα έπρεπε να επιδοτήσει με τον ίδιο τρόπο και τους παραγωγούς όλων των ακριτικών περιοχών, γιατί υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που οι παραγωγοί αυτοί βρίσκονται σε πολύ χειρότερη μοίρα ακόμα και από αυτούς της νεκρής ζώνης, και αναφέρομαι συγκεκριμένα στην περιοχή των Στροβιλιών, Βρυσούλλων, Άχνας, που οι παραγωγοί βρίσκονται μέσα στο στόμα του Αττίλα, και ενώ βρίσκονται μέσα στο έδαφος των βάσεων συνορεύουν με τα κατεχόμενα και καθημερινά κατακλέβονται και ταλαιπωρούνται από τους Τούρκους που περνούν ανενόχλητοι τη διαχωριστική γραμμή και αλωνίζουν μέσα στις δικές μας περιοχές, καταστρέφοντας τις περιουσίες μας.

Αυτοί οι παραγωγοί αλλά και οι παραγωγοί όλων των ακριτικών περιοχών επιτελούν ηρωϊκό έργο με το να παραμένουν σ' αυτές τις περιοχές, να υπόκεινται τα πάνδεινα από τους Τούρκους και αυτοί να επιμένουν να κρατούν τα δένδρα τους στη ζωή. Θα μπορούσαν εύκολα, εφόσον δεν είναι και προσοδοφόρα καλλιέργεια η εσπεριοδοκαλλιέργεια σήμερα, να εγκαταλείψουν τις περιοχές αυτές με κίνδυνο να καταλήξουν σταδιακά στα χέρια των Τούρκων.

Η κυβέρνηση πρέπει να βοηθά αυτούς τους παραγωγούς μόνο και μόνο γιατί μένουν και καλλιεργούν τους κήπους τους σ' αυτές τις ευαίσθητες περιοχές. Για σκοπούς ίσης μεταχείρισης καλούμε την κυβέρνηση να καλύψει και αυτές τις περιοχές με τη στρεμματική επιδότηση.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφέρω ότι η εσπεριδοκαλλιέργεια πριν από λίγα χρόνια ήταν ένας από τους βασικότερους κλάδους της αγροτικής μας οικονομίας με σημαντικότατη συνεισφορά σε ό,τι αφορά την εισαγωγή ξένου συναλλάγματος και την προσφορά εργασίας σε χιλιάδες εργαζομένους. Σήμερα ο τομέας αυτός της γεωργίας αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα με αποτέλεσμα να εγκαταλείπεται και να αποτελεί πάρεργο για τους γεωργούς μας. Τα προβλήματα της εσπεριδοκαλλιέργειας δε λύονται με βοήθεια της τάξης των 9,5 λιρών ανά τόνο, αλλά με σοβαρή και λεπτομερή μελέτη για διαπίστωση του μεγέθους τους και τη ριζική αντιμετώπισή τους. Τα εσπεριδοειδή στην Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρούνται προβληματική καλλιέργεια και τυγχάνουν υψηλών επιδοτήσεων, ενώ τα δικά μας εσπεριδοειδή δεν έχουν καμμιά επιδότηση με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν προβλήματα ανταγωνισμού λόγω ψηλών τιμών.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι ενώ έχει περάσει ένας χρόνος από την ημέρα που αρχικά εξαγγέλθηκε η βοήθεια προς τους παραγωγούς και περίπου πέντε μήνες από την ημέρα που η κυβέρνηση αποφάσισε να παραχωρήσει αυτή τη βοήθεια, ακόμα μέχρι σήμερα οι γεωργοί μας δεν έχουν πάρει αυτή τη βοήθεια και αγωνιούν εκτός από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Επίσης, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να τονίσω ότι η εσπεριδοκαλλιέργεια, όπως ανέφερα, αντιμετωπίζει πολύ σοβαρά προβλήματα και αν η κυβέρνηση δεν επέμβει για να βοηθήσει τον κλάδο αυτό της αγροτικής οικονομίας, τότε υπάρχει κίνδυνος να εγκαταλειφθεί. Ήδη οι εσπεριδοκαλλιεργητές άρχισαν να εκριζώνουν τα δένδρα τους και θα πρέπει η κυβέρνηση να μελετήσει σοβαρά τα προβλήματα αυτά και να προχωρήσει στην άμεση επιδότηση της εσπεριδοκαλλιέργειας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Έχω υπόψη μου να κλείσουμε περίπου η ώρα 7.00. Δεν ξέρω αν προλαβαίνουμε να μπούμε και στο άλλο θέμα. Αντιλαμβάνομαι έχουν σειρά και ο κ. Χατζηγιάννης και ο κ. Χρυσοστόμου. Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Παπαγεωργίου.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να μείνει ανοικτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοιτάξετε, έχουμε πέντε θέματα. Αν μένει το καθένα δυο φορές ανοικτό είναι αδύνατο να προχωρήσουμε με τα άλλα θέματα. Αφήσαμε το θέμα της Κάρτας Νέων, αλλά δεν ξέρω γι' αυτό το θέμα αν θα ήταν καλύτερα να προχωρήσουμε.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να μείνει, διότι και ο εισηγητής απουσιάζει σήμερα. Έτσι θα ήταν χρήσιμο να έμενε για την προσεχή συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα το οποίο έχουν εγγράψει οι συνάδελφοι πράγματι αγγίζει την επιβίωση μιας μεγάλης μερίδας γεωργών μας όπως είναι οι εσπεριδοκαλλιεργητές. Είναι γεγονός ότι τα προηγούμενα χρόνια, τουλάχιστον αυτοί οι οποίοι ασχολούνταν με αυτό το επάγγελμα, γνώριζαν ότι η εσπεριδοκαλλιέργεια ήταν μια καλλιέργεια προσοδοφόρος και οπωσδήποτε μπορούσε μια οικογένεια να απασχοληθεί στην ολότητά της, γιατί τα έσοδά της ήταν αρκετά ικανοποιητικά.

Τα αίτια γιατί οδηγηθήκαμε στη σημερινή δεινή κατάσταση είχα τουλάχιστον την ευκαιρία εν περιλήψει να τα θίξω κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, αλλά με αφορμή τη σημερινή συζήτηση είμαι υποχρεωμένος να κάμω μια πλέον εκτεταμένη αναφορά. Όλοι γνωρίζουμε ότι πριν δύο τουλάχιστον χρόνια άρχισε στην Κύπρο το Υπουργείο Εμπορίας και Βιομηχανίας να δίδει άδειες εισαγωγών για χυμούς πορτοκαλιών και όλων των άλλων ειδών με αποτέλεσμα η σημερινή παραγωγή να παραμένει αδιάθετη. Έχει φτάσει δε σε τέτοια σημεία η αλόγιστη αυτή εισαγωγή των χυμών, ώστε να μπορούμε να μιλούμε ότι και για τα προσεχή χρόνια η κατάσταση θα είναι εκτός ελέγχου όσα μέτρα ανακουφιστικά και αν αποφασίσει να πάρει αυτή η κυβέρνηση. Ενδεικτικά σας λέγω ότι εισοδηματίες των £8.000 περίπου, και είχα παραδείγματα γι' αυτό αναφέρω αυτούς τους αριθμούς, τον Οκτώβριο του 1993 που είχαν παραδώσει την παραγωγή τους είχαν εξασφαλίσει εισόδημα του ύψους των £300. Και έπρεπε να καλύψουν τις εκκοπές, τα φάρμακα, τις καλλιέργειες, το νερό και όλα τα άλλα έξοδα και από πάνω να ζήσουν και την οικογένειά τους. Σίγουρα έπρεπε να οδηγηθούν για εργασία στα ξενοδοχεία. Αυτό κάμνουν και θα εγκαταλείψουν τη γη τους. Είναι δε πλέον τραγικό το γεγονός όταν αναφέρομαι στην περιοχή την οποία γνωρίζω εκ του σύνεγγυς όπως είναι οι Βρυσούλες, τα Στροβίλια, το Αυγόρου, γιατί αν μεταβείτε εκεί, αγαπητοί συνάδελφοι, θα διαπιστώσετε ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι ήρωες, γιατί εκμεταλλεύονται και την τελευταία σπιθαμή εδάφους. Και πρέπει να σας πω ότι τα πόδια του Τούρκου στρατιώτη που κάθεται πάνω στο ύψος του γκρεμού δεν απέχουν πέραν των δύο μέτρων από τους καλλιεργητές αυτής της γης.

Ποια λοιπόν ήταν η συμπεριφορά του κράτους απέναντι σ' αυτούς τους ανθρώπους; Ήταν, επαναλαμβάνω, πλήρως αδιάφορη και καταστροφική. Και αυτή η πορεία δυστυχώς, επαναλαμβάνω, δεν μπορεί να διορθωθεί, όσα μέτρα και αν ληφθούν στο μέλλον. Πρέπει οπωσδήποτε η κυβέρνηση να έρθει αρωγός. Εμείς έχουμε

χαιρετίσει την απόφαση της κυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη να δώσει βοήθεια, όχι δάνεια, γιατί για πρώτη φορά δίδεται βοήθεια σε εσπεριδοκαλλιεργητές του ύψους των £2.000.000. Ήταν και είναι η απαίτησή μας και είμαστε βέβαιοι ότι η κυβέρνηση το βλέπει με θετικό πνεύμα να επεκτείνει αυτή τη βοήθεια και στις ακριτικές περιοχές, μέτρο το οποίο εφαρμόζεται στην περιοχή Αστρομερίτη και στην περιοχή Ζώδιας. Έχω τη διαβεβαίωση του αρμόδιου Υπουργείου ότι θα δει με κατανόηση και αυτή την κατηγορία των παραγωγών, όπως είναι το Δασάκι, οι Βρυσούλες, το Αυγόρου, η Δερύνεια που είναι περιοχές οι οποίες γειτνιάζουν με τη γραμμή αντιπαρατάξεως.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχει και άλλες περιοχές, κύριε συνάδελφε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχω κάμει ενδεικτική αναφορά, κύριε Χατζηδημητρίου. Είναι και η Δερύνεια, το Φρέναρος και τόσες άλλες.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και η Χώρα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εκεί στη Χώρα έχω πει ότι η κυβέρνηση ήδη έχει αποφασίσει να δώσει £200.000 επιπλέον βοήθεια πέραν της στρεμματικής βοήθειας που δίδει για όλους τους εσπεριδοκαλλιεργητές, ειδικά για τις ακριτικές περιοχές Αστρομερίτη, Ζώδιας και άλλες περιοχές όπου θα δώσει επιπρόσθετη βοήθεια ύψους £200.000. Είναι αίτημα όλων μας ότι πρέπει να επεκταθεί το ανακουφιστικό αυτό μέτρο και στην περιοχή που έχω αναφέρει προηγουμένως. Γνωρίζουμε όλοι μας ότι, αν το κράτος με τα σημερινά ψηλά κόστα παραγωγής δεν έρθει αποφασιστικά αρωγό προς τους καλλιεργητές αυτών των κατηγοριών, το αποτέλεσμα θα είναι να εκριζώσουν, ήδη άρχισαν να εκριζώνουν τους κήπους τους. Η Επιτροπή Γεωργίας είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί τις περιοχές, και έχει διαπιστώσει ιδίοις όμμασι ότι εσπεριδοκαλλιέργειες οι οποίες προ 4 - 5 ετών ήταν, μπορώ να πω, στην πλήρη τους παραγωγή και απόδοση, σήμερα έχουν εκριζωθεί. Και αυτό, από τα υψηλά κόστα παραγωγής τα οποία άρχισαν να είναι ισοπεδωτικά για τους καλλιεργητές, αλλά επαναλαμβάνω και από την πολιτική η οποία εφαρμόστηκε -με λύπη μου το λέω αυτό το πράγμα, δεν είναι θέμα κριτικής για την απελθούσα κυβέρνηση- και ήταν ισοπεδωτική αυτή η πολιτική για τους γεωργούς. Και δυστυχώς αυτό δεν έγινε μόνο για τους εσπεριδοκαλλιεργητές, έγινε για όλες τις κατηγορίες, τα μήλα, τα κρεμμύδια, τα αθάσια, με την παραχώρηση αλόγιστων αδειών εισαγωγών με αποτέλεσμα να πετάσσουν οι παραγωγοί τα δικά μας τα προϊόντα. .

Πρέπει, κύριε Πρόεδρε, πέραν του να έρχονται οι παραγωγοί υπό μορφή ελεημοσύνης -γιατί αυτό γίνεται στην πραγματικότητα- να παίρνουν £300 - £400, γιατί τόση είναι η βοήθεια κάθε χρόνο, πρέπει, λέγω, η κυβέρνηση να προγραμματίσει και τις καλλιέργειες τις οποίες θα κάμει, ώστε να μη φτάσουμε σ' αυτό που συνέβαινε στο παρελθόν, δηλαδή όταν θα προβούμε σε έναν προγραμματισμό κάποιας συγκεκριμένης καλλιέργειας, τότε να είναι για τις άλλες χώρες ξεπερασμένη αυτή η καλλιέργεια και να μην αποδίδει η δική μας. Φτάνουμε στο σημείο να κάμνουμε καλλιέργειες στην Κύπρο, όταν ήδη οι άλλες χώρες έχουν εφαρμόσει αυτές τις καλλιέργειες 15 χρόνια πιο μπροστά, με αποτέλεσμα σήμερα, όταν εμείς μπαίνουμε στην παραγωγή, να είναι κορεσμένη η αγορά και να θέλουμε να εκριζώσουμε από την αρχή τις δικές μας τις καλλιέργειες.

Πρέπει λοιπόν να γίνει προγραμματισμός καλλιεργειών. Πρόσθετα να γίνει προγραμματισμός της εμπορίας. Δυστυχώς δεν υπάρχει προγραμματισμός της εμπορίας και γίνεται και εκμετάλλευση εις βάρος των παραγωγών σ' αυτό τον τομέα. Και πρόσθετα και τελειώνω πρέπει επιτέλους να γίνουν ελαφρύνσεις εκτεταμένης μορφής σ' αυτούς τους καλλιεργητές. Το νερό είναι ασύμφορο σήμερα, όπως το πληρώνουν οι καλλιεργητές και οι εσπεριδοκαλλιεργητές και οι πατατοπαραγωγοί και άλλοι καλλιεργητές. Υπάρχει φόρος προστιθέμενης αξίας πάνω σε πολλά προϊόντα. Το πετρέλαιο έχει φόρο προστιθέμενης αξίας, τα λιπάσματα, πιθανό -δε θυμάμαι τώρα τα φάρμακα αν είναι μέσα- αλλά υπάρχουν τόσα άλλα γεωργικά μηχανήματα τα οποία επιβαρύνονται με φόρο προστιθέμενης αξίας.

Πώς αναμένουμε αυτοί οι άνθρωποι να επιβιώσουν στη γη τους, όταν σε τόσα άλλα προϊόντα έχουμε βάλει μηδενικό συντελεστή, ενώ σ' αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι πραγματικά έχουν ανάγκη αυτής της ανακούφισης, δυστυχώς δεν έχουμε προχωρήσει σ' αυτό το μέτρο;

Πρέπει λοιπόν η Βουλή σε συνεννόηση και με την κυβέρνηση, δεν ξέρω κατά πόσο μπορούμε να το κάνουμε από μόνοι μας, αν νομικά μπορούμε να το κάνουμε, αλλά πρέπει σε συνεννόηση με την κυβέρνηση η οποία εξ όσων γνωρίζουμε βλέπει με κατανόηση αυτού του είδους τις ανακουφίσεις προς τους γεωργούς, να προχωρήσουμε πραγματικά και να μειώσουμε το κόστος παραγωγής. Αν δε μειώσουμε τα κόστα παραγωγής, όλοι οι παραγωγοί μας είτε είναι εσπεριδοκαλλιεργητές είτε είναι πατατοπαραγωγοί ή οποιωνδήποτε άλλων κατηγοριών θα καταλήξουν να εργάζονται στα ξενοδοχεία. Την παλιά εποχή στα χωριά μας -εμείς που ξέρουμε- δεν επήγαιναν οι αδελφάδες μας να δουλέψουν στα ξενοδοχεία, ξέρουμε πώς το έβλεπαν οι Κύπριοι. Σήμερα τρέχουν να βρουν και εκλιπαρούν να βρουν δουλειά, καθαρίστριες στις κουζίνες των ξενοδοχείων, για να επιβιώσουν.

Πού οφείλεται αυτό το πράγμα; Έχουμε οδηγήσει αυτούς τους ανθρώπους με την πενιχρότητα των εισοδημάτων που εξασφαλίζουν στην οικονομική εξαθλίωση; Θέλουμε αυτούς τους ανθρώπους να παραμείνουν στη γη τους; Αν θέλουμε πραγματικά, πρέπει να έρθουμε αρωγοί όχι με ημίμετρα ούτε αν θέλετε με συνθηματολογία, και δεν αναφέρομαι σε κανένα κόμμα, αναφέρομαι σε όλες τις πλευρές. Όταν συζητούσαμε την προσθήκη του 3% του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, σας υπενθυμίζω ότι είχα πει ότι δε θα ξαναψηφίσω προσωπικά φορολογία, αν δεν έρθει η κυβέρνηση να δώσει προς αυτές τις κατηγορίες των πολιτών απαλλαγές είτε αυτές λέγονται Φόρος Προστιθέμενης Αξίας είτε οτιδήποτε άλλο. Διότι πραγματικά αν δεν κάνουμε αυτό το πράγμα είναι σαν να οδηγούμε όλους αυτούς τους ανθρώπους σε εξάρτηση από την ξενοδοχοβιομηχανία. Ξέρουμε όμως ότι είναι μια βιομηχανία που εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες και από ένα γεγονός μπορεί να καταρρεύσει ολόκληρη η οικονομία. Δε νομίζω ότι υπάρχει κανένας σ' αυτό το Σώμα που θέλει να οδηγήσει πραγματικά τον κόσμο να εγκαταλείψει την ύπαιθρο, να αναζητήσει δουλειά στις πόλεις, στο εύκολο και πρόσκαιρο κέρδος, τονίζω το πρόσκαιρο κέρδος. Αν υπάρχει κανένας που θέλει να είναι αυτή η τύχη των καλλιεργητών μας, θα πρέπει να συνεχίσει η μέχρι σήμερα κατάσταση. Επειδή είμαι βέβαιος ότι κανένας δε θέλει να συμβεί αυτό το πράγμα, πρέπει να συνεργαστούμε όλοι με την κυβέρνηση, να δώσουμε και κατευθύνσεις για τις καλλιέργειες που πρέπει να ακολουθήσουν οι παραγωγοί και για τις ποσότητες και για τα είδη των καλλιεργειών και επιπλέον στον τομέα της εμπορίας να διανοιγούν πραγματικά αγορές. Σήμερα υπάρχει μεγάλη ευχέρεια προς αυτή την κατεύθυνση.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μια μικρή διόρθωση μόνο, κύριε Χατζηγιάννη. Είναι Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας, διότι είπετε Εμπορίας.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ναι, Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι Εμπορίας μπορεί να πάει άλλως πως για το Υπουργείο.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Άμα τελειώσει η ομιλία, δε γίνεται να πίνετε νερό, κύριε συνάδελφε. Είναι κατά τη διάρκεια της ομιλίας.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, εν το νερό που σε μάρανε;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι. Είναι ο τρόπος και για τον επόμενο ομιλητή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι για γεωργία μιλούμε, για καλλιέργειες, θέλουμε να πιούμε και νερό.

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε συζητούμε σήμερα τα προβλήματα της εσπεριδοκαλλιέργειας ούτε το θέμα των τιμών των εσπεριδοειδών ή της εμπορίας των εσπεριδοειδών. Αυτό το θέμα απασχόλησε την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε επανειλημμένες συνεδρίες, σύντομα επίσης θα κατατεθεί στην ολομέλεια η Έκθεση της Επιτροπής και θα έχουμε την ευκαιρία να τοποθετηθούμε και να εκφράσουμε τις απόψεις μας στο θέμα αυτό.

Το θέμα μας βασικά σήμερα αφορά την παροχή οικονομικής βοήθειας στους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών. Το θέμα αυτό δημιουργήθηκε μετά τη σωτήρια απόφαση της κυβέρνησης να επιδοτήσει την εσπεριδοκαλλιέργεια στη νεκρή ζώνη, περιοχή Περιστερώνας, με £40 το στρέμμα. Γνωρίζουμε τους κινδύνους που καθημερινά διατρέχουν και τις αντίξοες συνθήκες κάτω από τις οποίες οι κάτοικοι της περιοχής κράτησαν στη ζωή τα δένδρα τους και τη γη τους. Γι' αυτό εκφράζουμε την ευαρέσκειά μας προς την κυβέρνηση γι' αυτή της την απόφαση.

Δυστυχώς το πρόβλημα δεν περιορίζεται μόνο στη νεκρή ζώνη. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων επισκέφθηκε τις περιοχές "Βρυσούλες" και "Στροβίλια" και είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί για να κρατηθούν στη γη τους. Οι Τούρκοι τους κλέβουν τις σωλήνες, τους κλέβουν τα τράκτορ, τους κλέβουν ακόμα και τα προϊόντα τους. Αλλά και η ίδια η ζωή των γεωργών στην περιοχή αυτή βρίσκεται καθημερινά σε κίνδυνο. Είχαμε την ευκαιρία να διαπιστώσουμε ένα ζωντανό παράδειγμα του τρόπου ζωής των κατοίκων αυτών. Την ημέρα που είχαμε επισκεφθεί την περιοχή, γεωργός μας έδειξε σωλήνες που είχε αγοράσει την προτεραία και στις οποίες γραφόταν το όνομά του να βρίσκονται στο απέναντι χωράφι, δικό του και

εκείνο το χωράφι, αλλά κτήμα τώρα ή κατεχόμενο τώρα από Τουρκοκύπριο γεωργό. Και οι σωλήνες οι δικές του βρισκόντουσαν στο γειτονικό περβόλι που κατείχε ο Τούρκος. Η αστυνομία των βάσεων ήταν απαθής και όταν ο γεωργός παραπονέθηκε ότι οι σωλήνες που αγόρασε ήταν στο δικό του κτήμα και την επομένη βρισκόντουσαν στο κτήμα που κατείχετο από Τούρκο, η αστυνομία είπε ότι δεν μπορούσε να παρέμβει. Αυτός είναι ο τρόπος ζωής των γεωργών αυτής της περιοχής και όλων όσων βρίσκονται κοντά στις τουρκοκατεχόμενες περιοχές. Έτσι επιβάλλεται όπως επεκταθεί η στρεμματική επιχορήγηση, για να καλύψει όλες τις ακριτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα.

Κατά τη συζήτηση του θέματος ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας διαβεβαίωσε την Επιτροπή πως το θέμα παροχής βοήθειας στους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών θα εξεταστεί με κατανόηση. Χαιρετίσαμε τη δήλωση του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας και αναμένουμε, αφού ολοκληρωθεί η έρευνα που διεξάγει το Υπουργείο Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, να μετουσιωθεί η πρόθεση σε πράξη, έτσι που να τύχουν στρεμματικής επιχορήγησης όλες οι περιοχές που επηρεάζονται άμεσα από τις ενέργειες των Τούρκων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει άλλους που είναι έτοιμοι να μιλήσουν σήμερα;

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα αναφερθώ σε μια ειδική πτυχή των καλλιεργητών των εσπεριδοειδών εδώ στο διαμέρισμα Μόρφου, στους οποίους, όπως αναφέρθηκε ήδη, η κυβέρνηση αποφάσισε και έδωσε την επιχορήγηση των £40.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν ξέρω αν γνωρίζετε με πόσες δυσκολίες αυτοί οι αγρότες κρατούν αυτά τα δέντρα στη ζωή και πού ευρίσκονται αυτά τα δέντρα. Σε πολλές περιπτώσεις είναι και ενάμισι χιλιόμετρο πίσω από τα φυλάκια των Ηνωμένων Εθνών. Και για να μπορέσουν να τα καλλιεργήσουν, χρησιμοποιούν χίλιους τρόπους και χίλια μέσα μέσω αυτών των στρατιωτών των Ηνωμένων Εθνών και υποβάλλονται σε τρομακτικά έξοδα. Και το κόστος παραγωγής των φρούτων αυτών έχει φτάσει τα τελευταία χρόνια σε ένα πολύ μεγάλο ύψος, γιατί χρειάζονται να γίνουν έργα υποδομής, χρειάζονται να γίνουν φράγματα, το νερό από τα βάθη της γης σήμερα απορροφάται από 700 και πλέον πόδια, οι διατρήσεις στοιχίζουν στους ίδιους τους καλλιεργητές πέραν των £3 την ώρα και συνεπώς οι £40 που αποφασίστηκε να δοθούν κατά στρέμμα είναι ένα πολύ μικρό ποσό και καλύπτει ελάχιστα έξοδα για την παραγωγή αυτών των φρούτων. Επιβάλλεται συνεπώς η αύξηση αυτής της επιχορήγησης. Στην Ευρώπη, στην οποία προσαρμόζουμε συνεχώς την πολιτική μας, επιχορηγούνται οι ιδιοκτήτες των δέντρων των εσπεριδοειδών με μεγάλες επιχορηγήσεις και από κοινοτικά κονδύλια αλλά και από τις ίδιες τις κυβερνήσεις. Εδώ, μόλις τώρα ξεκινήσαμε με αυτή τη μικρή επιχορήγηση σ' αυτή ειδικά την περιοχή του Αστρομερίτη.

Όπως αναφέρθηκε υπάρχουν και άλλες περιοχές που είναι ακριτικές περιοχές, όπως είναι η περιοχή της Τηλλυρίας που εκεί όχι μόνο τα κόστα είναι τρομακτικά, αλλά και η μεταφορά των φρούτων στην κατανάλωση, στις πόλεις, στοιχίζει τρομακτικά έξοδα και μάλιστα αυτή γίνεται με χίλιες προφυλάξεις, για να μπορέσουν να έρθουν τα φρούτα σε κατάλληλη κατάσταση για πώληση.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ακόμα ένα πρόβλημα εδώ στην περιοχή του Αστρομερίτη. Πρόσφατα έχει δημοσιευτεί και έχει γίνει γνωστό ότι ο οργανισμός της ΣΕΔΙΓΕΠ έχει κλείσει, έχει σταματήσει να λειτουργεί. Και είναι ένα σοβαρό θέμα, είναι ένας οργανισμός που παρείχε εργασία σε αρκετό αριθμό οικογενειών. Πρέπει η κυβέρνηση, ο Συνεργατισμός να δει με ποιο τρόπο θα βοηθήσει την επαναλειτουργία αυτού του οργανισμού, ο οποίος ασχολείται με την εμπορία και τη χυμοποιία των εσπεριδοειδών, αλλά και την απασχόληση των κατοίκων της περιοχής.

Κύριε Πρόεδρε, θα τελειώσω την παρέμβασή μου με μια έκκληση προς όλους. Βλέπουμε τους τουρίστες που έρχονται εδώ να καταναλίσκουν και να προτιμούν το χυμό των πορτοκαλιών, το φυσικό χυμό των πορτοκαλιών των δικών μας σε όλες τις περιοχές του τουρισμού. Λυπούμαι να πω ότι από τους δικούς μας κατοίκους δε δίδεται η ιδιαίτερη προτίμηση στο φυσικό χυμό των πορτοκαλιών και είναι εδώ που με αυτό τον τρόπο θα αντιμετωπιστεί το πρόβλημα. Πρέπει λοιπόν να αναληφθεί από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας μια καμπάνια, ούτως ώστε να στραφεί και ο Κύπριος πολίτης στη χρήση αυτού του χυμού, του φυσικού χυμού των πορτοκαλιών.

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι είναι ομόφωνη η θέση όλων των πλευρών της Βουλής για επέκταση αυτής της στρεμματικής επιχορήγησης σε όλες τις ακριτικές περιοχές. Και πιστεύω πως πρέπει με την έκκληση αυτής της Βουλής, μετά το πέρας της συζήτησης αυτού του θέματος, η κυβέρνηση να ανταποκριθεί σ' αυτή την έκκληση, είναι ομόφωνη η έκκληση αυτή, και να προχωρήσει σε ουσιαστική στρεμματική επιχορήγηση των ανθρώπων που ασχολούνται με την εσπεριδοκαλλιέργεια.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα μιλήσετε τώρα, κύριε Καρά;

Ορίστε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Με προκάλεσε ο κ. Μαυροκορδάτος του ΑΚΕΛ για να ανέλθω στο βήμα, ο οποίος διεκτραγώδησε τη θέση των σημερινών εσπεριδοκαλλιεργητών και ζήτησε από την κυβέρνηση να δώσει περισσότερα. Πράγματι η κατάσταση είναι τραγική. Και δεν είναι τραγική μόνο γι' αυτούς που συνορεύουν τα κτήματά τους με τους Τούρκους, αλλά είναι τραγική για όλους τους εσπεριδοκαλλιεργητές, όπου και αν βρίσκονται. Ειδικά θα ήθελα να παρατηρήσω ότι στην περιοχή της Αμμοχώστου ο Νότιος Αγωγός ως έργο λειτούργησε επί διακυβερνήσεως Κυπριανού το 1988. Παρελήφθη όμως αμέσως από τη διακυβέρνηση Βασιλείου. Μια ολόκληρη περιοχή στο Αυγόρου, που λέγεται τοποθεσία Τρουλλιά, είναι περίπου 300 σκάλες εσπεριδολεμονόδενδρα ενώ είχαν προτεραιότητα να πάρουν νερό από το Νότιο Αγωγό, διότι η αποστολή του Νότιου Αγωγού ήταν να διατηρηθεί το πράσινο, η εσπεριδοκαλλιέργεια και στη συνέχεια η πατατοκαλλιέργεια, επιμελώς κατά τη διάρκεια αυτής της διακυβέρνησης δεν εδόθη νερό μέχρι σήμερα σ' αυτές τις 300 σκάλες εσπεριδοειδών, ακριβώς διότι οι ιδιοκτήτες αυτών των εσπεριδοειδών δεν έτυχε να ήταν του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δέχεστε μια ερώτηση, κύριε Καρά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, μη διακόπτετε. Κύριε Αγαπίου, δε θα δεχθεί ερώτηση τώρα. Αργότερα, αν θέλετε, να πείτε ό,τι θέλετε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Αυτό μπορεί να διερευνηθεί, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, μη διακόπτετε και ούτε διαλογική συζήτηση να γίνεται.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Αυτό ήταν το ενδιαφέρον, το ζωντανό ενδιαφέρον, η αγάπη, η μέριμνα για τους εσπεριδοκαλλιεργητές για τα πέντε χρόνια που πέρασαν. Ένα άλλο δείγμα αγάπης και προστασίας για τους εσπεριδοκαλλιεργητές ήταν η ακατάσχετη εισαγωγή της σκόνης του χυμού για να κάμνουν πιο εύκολα χυμούς πορτοκαλιού. Αυτή η ακατάσχετη εισαγωγή του τότε πολύ γενναίου Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας, που παρά τις αντιδράσεις των εσπεριδοκαλλιεργητών επέμενε να κάμει την εισαγωγή και την έκαμε, έδωσε το χαριστικό πλήγμα στην εσπεριδοκαλλιέργεια.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούεται).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, παρακαλώ μη διακόπτετε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Ερχόμαστε τώρα και λέμε ότι η κυβέρνηση πρέπει να δώσει και άλλα και άλλα και άλλα. Όλοι συμφωνούμε. Η κυβέρνηση να δώσει. Το θέμα είναι ότι κανένας δεν είπε ποιος θα βάλει μέσα στον κουκουμά του Υπουργείου Οικονομικών, για να μπορεί η κυβέρνηση να δίδει. Και μπορεί αυτή η πολιτική, η οποία εγίνετο κατά τη διάρκεια της τελευταίας πενταετίας, να αποδώσει καρπούς που στη συνέχεια να μπορούμε να τους επιστρέψουμε, όταν ακατάσχετα δίδονται άδειες εισαγωγής σκόνης χυμού; Και μια εισήγηση που δεν ξέρω πόσο εφαρμόζεται ή αν μπορεί να εφαρμοστεί, έχει σχέση με το ότι έχουμε εκατομμύρια επισκέπτες στην Κύπρο ως τουριστική χώρα. Μεταξύ του να προωθούμε το χυμό ο οποίος προτιμάται από τους παραθεριστές, όπως προανεφέρθη, και της επιλογής να τους προτείνουμε τη σκόνη χυμού, γιατί να μην προωθήσουμε το δικό μας προϊόν, για να προστατεύσουμε την εσπεριδοκαλλιέργεια;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος αν είναι θέμα τάξεως, για να βάλετε κάποιο σημείο στη θέση του.

ΧΧ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Θέμα τάξης, κύριε Πρόεδρε. Κατ' αρχάς θα πρέπει να πω ότι η σκόνη εισάγεται ελεύθερα στην Κύπρο και σήμερα, όπως και τα φρουτοποτά. Εκείνο που έγινε εισαγωγή πράγματι ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, ποια είναι η τάξη; Αυτό είναι απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαρκίδη, αν μου επιτρέπετε, εγώ κρίνω τι είναι θέμα τάξεως. Και είναι θέμα τάξεως, αν υπάρχει μια ανακρίβεια.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Είναι θέμα τάξεως να απαντήσει επί της ουσίας, κύριε Πρόεδρε; Δευτερολογεί χωρίς να έχει το λόγο.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι θέμα τάξεως να παραμείνουν ανακριβείς πληροφορίες αιωρούμενες;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

'Οχι, τότε γιατί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαρκίδη, ο Πρόεδρος του Σώματος έκρινε ότι υπάρχει θέμα τάξεως, αν είναι κάτι το ανακριβές που έχει σχέση. Κατά συνέπεια έκρινα ότι μπορώ να δώσω το λόγο, αλλά να περιοριστείτε σ' αυτό το σημείο.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Μόνο δυο λόγια για αποκατάσταση της αλήθειας. Και για να είμαστε ακριβείς θα πρέπει να πω ότι και σήμερα γίνονται εισαγωγές τόσο σκόνης όσο και φρουτοποτών, γιατί εισάγονται ελεύθερα με βάση τις συμφωνίες που έχουμε κάμει. 'Ομως έγιναν πράγματι οι εισαγωγές χυμών, συμπυκνωμένων χυμών, σε μεγάλες ποσότητες που επηρέασαν τη δική μας κατανάλωση. Το ένα είναι αυτό. Και το δεύτερο είναι ότι εκτός από το Αυγόρου, και στη Δερύνεια και στο Φρέναρος, που ήταν φιλικά προσκείμενοι οι παραγωγοί προς την τότε κυβέρνηση, υπάρχουν μεγάλες περιοχές που δεν καλύπτονται από το Νότιο Αγωγό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δε θα μιλούσα, κύριε Πρόεδρε, αλλά μια και τέθηκε το θέμα ότι έπρεπε να αποκατασταθεί η αλήθεια και να μη μείνουν αιωρούμενα μερικά πράγματα, δε νομίζω ότι οι συμφωνίες που υπάρχουν και με βάση τις οποίες εισάγονται μέχρι σήμερα σκόνες είχαν καμιά σχέση με τους 2 500 τόνους που εισήχθησαν από τη Βραζιλία και δημιούργησαν το μοναδικό, αν θέλετε, πρόβλημα που οδήγησε τα πράγματα εκεί που τα οδήγησε, στην καταστροφή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρυσοστόμου, είναι θέμα τάξεως, για να θέσετε τα πράγματα στη θέση τους;

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς, κύριε Πιττοκοπίτη, έχετε εξαντλήσει την πρωτολογία σας, ειρήσθω εν παρόδω.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θα μιλήσω την άλλη φορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για την ακρίβεια εισήχθη συμπυκνωμένος χυμός, εισάγονται σαν να είναι σκόνη και εισάγονται και φρουτοποτά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, το θέμα μένει γραμμένο στην ημερήσια διάταξη. Επειδή έχουμε ακόμα 15 λεπτά και επειδή αντιλαμβάνομαι ο κ. Μαρκίδης θέλει να μιλήσει, τον παρακαλώ να αναγνώσει την 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα των πρακτικών νοσοκόμων στα κυβερνητικά νοσοκομεία και η επίλυσή τους". Είναι αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη στις 19.11.1992.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ ΣΤΑ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥΣ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Τίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα μετά από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη. Η εξέτασή του έγινε σε τρεις συνεδρίες της Επιτροπής που πραγματοποιήθηκαν στις 10 Δεκεμβρίου 1992, στις 18 Νοεμβρίου 1993 και στις 20 Ιανουαρίου 1994 και σ' αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, ο Διευθυντής της Νοσηλευτικής Σχολής, εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ και των ενδιαφερόμενων πρακτικών νοσοκόμων. Στις συνεδρίες της Επιτροπής ήταν παρών και ο Βουλευτής κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου.

Σύμφωνα με τον εισηγητή του θέματος, το πρόβλημα αφορά μια ομάδα νοσοκόμων που υπηρετούν στα κυβερνητικά νοσοκομεία και των οποίων, ενώ η προσφορά εργασίας είναι ίση με αυτή των υπόλοιπων νοσοκόμων, εντούτοις η αμοιβή τους είναι χαμηλότερη, επειδή δεν έχουν τα απαιτούμενα προσόντα για να εισαχθούν στη Νοσηλευτική Σχολή για απόκτηση του σχετικού προσόντος που απαιτείται από το σχέδιο υπηρεσίας των νοσοκόμων.

Ο ίδιος Βουλευτής πληροφόρησε την Επιτροπή πως οι πιο πάνω αναφερόμενες νοσοκόμες προσλήφθηκαν αμέσως μετά το 1964 προς αντικατάσταση των Τουρκοκυπρίων νοσοκόμων που εγκατέλειψαν την υπηρεσία τους ένεκα της τουρκικής ανταρσίας κατά του νόμιμου κυπριακού κράτους.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας, ο αριθμός των πρακτικών νοσοκόμων που υπηρετούν σε κυβερνητικά νοσοκομεία είναι 36 και η ηλικία τους κυμαίνεται μεταξύ 41 και 59 ετών.

Σύμφωνα με τους ίδιους εκπροσώπους, οι περισσότερες από αυτές είναι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου (δημοτικού σχολείου) και δεν είναι δυνατή η φοίτησή τους στη Νοσηλευτική Σχολή, ώστε να αποκτήσουν τα σχετικά προσόντα και να εξισωθούν με τους υπόλοιπους νοσοκόμους.

Τέλος, δηλώθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Υγείας πως δε συντρέχουν λόγοι που να δικαιολογούν μισθολογική αναβάθμιση των πρακτικών νοσοκόμων, αφού η πραγματική μισθολογική τους κατάσταση είναι συγκριτικά από κάθε άποψη απόλυτα ικανοποιητική.

Από μέρους των εκπροσώπων της ΠΑΣΥΔΥ δηλώθηκε στην Επιτροπή πως εκείνο που έπρεπε να λάβει υπόψη η κυβέρνηση είναι η πολύχρονη προσφορά υπηρεσιών των πρακτικών νοσοκόμων, που δεν υπολείπεται σε τίποτε εκείνης των άλλων συναδέλφων τους, καθώς και το γεγονός ότι οι πρακτικές αυτές νοσοκόμες εξυπηρέτησαν το κράτος σε δύσκολους καιρούς, και όχι αν πληρούν τα τυπικά προσόντα, για να εισαχθούν στη Νοσηλευτική Σχολή.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι ζήτησαν τη μισθολογική εξίσωση των πρακτικών νοσοκόμων με τους άλλους συναδέλφους τους, αφού ληφθεί υπόψη και το γεγονός ότι οι περισσότερες από αυτές βρίσκονται στα όρια της αφυπηρέτησης και οι θέσεις τους θα καταργηθούν μετά την αφυπηρέτησή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού άκουσε τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, είναι της άποψης ότι η προσφορά εργασίας των υπό αναφορά νοσοκόμων δεν υπολείπεται σε τίποτε από τους υπόλοιπους συναδέλφους τους, γι' αυτό και πιστεύει πως το θέμα πλέον δεν είναι να εξευρεθούν τρόποι που να επιτρέψουν τη φοίτησή τους στη Νοσηλευτική Σχολή προς απόκτηση των τυπικών προσόντων, αλλά να εξεταστεί η περίπτωση της απευθείας αναβάθμισης και εξίσωσής τους με τους υπόλοιπους.

Με το πιο πάνω σκεπτικό, και ένεκα του γεγονότος πως οι περισσότερες από τις υπό αναφορά πρακτικές νοσοκόμες βρίσκονται στα όρια της αφυπηρέτησης, ακόμα δε και του γεγονότος ότι μετά την αφυπηρέτησή τους οι θέσεις που κατέχουν θα καταργηθούν, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να προσεγγίσει με κατανόηση το πρόβλημά τους και να μελετήσει τρόπους εξίσωσής τους με τους υπόλοιπους συναδέλφους τους, ανεξάρτητα αν κατέχουν ή όχι τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ελπίσω πως δεν υπάρχουν ομιλητές, εφόσον η 'Εκθεση είναι ομόφωνη;

Θα υπάρξουν ομιλητές, κύριε Κοντίδη. Κατά συνέπεια θα μιλήσετε στην επόμενη συνεδρία.

Η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 10 Φεβρουαρίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

2) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.

3) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).

4) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

6) Ο Συμπληρωματικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου Νόμος του 1993.

7) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

8) Οι περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993.

9) Οι περί Τμήματος Εργασίας - Θέση Πρώτου Επιθεωρητή Εργοστασίου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

10) Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέση Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Κτηματολογίου) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

11) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (13.11.1992).

(Συνέχιση της συζήτησης).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και Δ. Ηλιάδη). (30.9.1993).

(Συνέχιση της συζήτησης).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα των πρακτικών νοσοκόμων στα κυβερνητικά νοσοκομεία και η επίλυσή τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη). (19.11.1992).

(Συνέχιση της συζήτησης).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (26.11.1992).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που παρατηρούνται στη λειτουργία του Νοσοκομείου Αγρού λόγω της επάνδρωσής του".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Τ. Ευθυμίου). (3.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (1.7.1993).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός Έλεγχος Αποθηκών Αποταμίευσης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της Ετήσιας Έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για το θέμα που τιτλοφορείται "Μετακίνηση του πεδίου βολής στη Μακεδονίτισσα".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Κοινοβ. Εκπροσώπου του Σ.Κ.ΕΔΕΚ κ. Τ. Χατζηδημητρίου). (11.10.1993).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητούμε να εγγραφεί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρέντζα, έληξε. Και η εγγραφή πρέπει να γίνεται από το μεσημέρι γραπτώς, το ξέρετε αυτό.

('Ωρα λήξης: 6.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Χρ. Μαυροκορδάτος, Χρ. Σολωμής, Γ. Ομήρου, Λ. Θεοδούλου, Σ. Χατζηγιάννης, Πρόεδρος, Α. Χρίστου, Ευ. Ευσταθίου, Ν. Πιττοκοπίτης, Γ. Αγαπίου, 'Α. Χρυσοστόμου, Δ. Θεοδώρου, Α. Μαρκίδης, Μιχ. Κυπριανού) και ψήφισή του σε νόμο. Δικαιολογία ψήφου από το Βουλευτή κ. Ν. Μουσιούττα.

2) 'Εκθεση για τα νομοσχέδια 1. "Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1992 Νόμος του 1993" και 2. "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 41) του 1993" και ψήφισή τους σε νόμους με αρ. 3 του 1994 και αρ. 7 του 1994 αντίστοιχα.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Διεθνούς Συμφωνίας για τη Χρησιμοποίηση των Επίγειων Σταθμών Πλοίων 'Inmarsat' στα Χωρικά Ύδατα και Λιμάνια (Κυρωτικός) Νόμος του 1993", οι σύντομες αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Π. Παπαγεωργίου και Ν. Πιττοκοπίτης) και ψήφισή του σε νόμο.

4) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

5) Έκθεση για το θέμα "Η Ανάμιξη του Κράτους στη Δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η Συνεχής Επιχορήγησή του από το Κράτος, η Οικονομική του Κατάσταση και οι Προοπτικές του για το Μέλλον", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Μ. Κυπριανού, Αρ. Γεωργίου, Σ. Χατζηγιάννης και Τ. Χατζηδημητρίου).

6) Έκθεση για το θέμα "Η Ανάγκη Παροχής Στρεμματικής Επιχορήγησης προς τους Εσπεριδοκαλλιεργητές των Ακριτικών Περιοχών και η Ανάγκη Πληρωμής των Εσπεριδοειδών που Καταστράφηκαν στις Χωματερές", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Χρ. Μαυροκορδάτος, Σ. Χατζηγιάννης, Α. Χρυσοστόμου, Π. Παπαγεωργίου, Α. Καράς, Α. Μαρκίδης και Ν. Πιττοκοπίτης).

7) Έκθεση για το θέμα "Τα προβλήματα των Πρακτικών Νοσοκόμων στα Κυβερνητικά Νοσοκομεία και η Επίλυσή τους".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 10ης Φεβρουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.13 μ.μ.)

(Αρ. 17)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ το Γραμματέα να διακριβώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, δε θα ήθελα να γίνει συνεδρία εντός συνεδρίας. 'Ομως θέλω να κάνω την εξής παρατήρηση: Παρατηρείται τις τελευταίες βδομάδες -και πιστεύω θα συνεχιστεί- ότι είναι πολύ μικρός ο αριθμός των νομοσχεδίων που έρχονται στην ολομέλεια και πολύ μεγάλος ο αριθμός των θεμάτων στο Κεφάλαιο Δ'. 'Αρχισε δηλαδή να γίνεται η όλη εργασία του Σώματος ετεροβαρής και τα αυτεπάγγελτα θέματα στις διάφορες Επιτροπές να γίνονται αιτία να λιγοστεύει η απαραίτητη νομοθετική εργασία. Θα γίνουν κάποιες εισηγήσεις, αλλά είναι θέμα που αφορά τον καθένα μας να κοιτάξουμε εκεί τουλάχιστον που ορισμένα θέματα είναι ομόφωνα, να μην έρχονται στην ολομέλεια και να αφιερώσουμε, αν είναι δυνατό, περισσότερη προσοχή όσον αφορά τη νομοθετική εργασία, που είναι η κύρια εργασία αυτού του Σώματος.

Αρχίζουμε με το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων και της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, είναι η έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης ύψους £215.243 στον Προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων Κύπρου για το 1993 και η διάθεσή του για αποδοχές προσωπικού και για αναπτυξιακά έργα.

Στα πλαίσια της συζήτησης του πιο πάνω νομοσχεδίου από την Επιτροπή, οι εκπρόσωποι της Αρχής δήλωσαν ότι η πρόσθετη δαπάνη που απαιτείται για τα αναπτυξιακά έργα μέσα στο 1993 είναι τελικά μικρότερη, γι' αυτό και το συνολικό ποσό της συμπληρωματικής πίστωσης που ζητείται μειώνεται στις £160.243.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994" και μειωθεί το ζητούμενο ποσό με βάση την υπόδειξη της Αρχής στις £160.243.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Πίνακας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν; Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δικαιολόγηση ψήφου, κύριε Πρόεδρε. Η αναφορά ότι το ποσό που προνοείται τελικά είναι μικρότερο του αρχικού μπορεί να δημιουργεί την εντύπωση ότι γίνονται και οικονομίες. Στην πραγματικότητα αφαιρούνται κάποια έργα που μπαίνουν στον Προϋπολογισμό του 1994 με μεγαλύτερα ποσά. Έτσι ας αρκεστούμε στο βασικό ότι ψηφίζονται ποσά για αποδοχές προσωπικού και αναπτυξιακά έργα, χωρίς την αναφορά ότι γίνεται και σχετική οικονομία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Σωστά. Κανονικά έπρεπε να είχα δώσει το λόγο μετά την ψήφιση, διότι η δικαιολόγηση ψήφου είναι μετά την ψήφιση. Οπωσδήποτε όμως δεν υπάρχει θέμα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αναπτύξατε ταχύτητα απαραίτητη για την ψήφιση του νομοσχεδίου και δεν ήθελα να την ανακόψω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή δεν είδα κανένα χέρι, κύριε Χατζηδημητρίου, αλλά οπωσδήποτε το σημείο σας θα μπει στο κατάλληλο σημείο μετά από την ψήφιση.

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο Συμπληρωματικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος	Τάσσος Παπαδόπουλος
Ανδρέας Γεωργίου	Νίκος Μουσιούττας
Ισίδωρος Μακρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Κίκης Καζαμίας	Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 31 Ιανουαρίου

1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση συμπληρωματικής πίστωσης ύψους £2.152.534 στον Προϋπολογισμό της Αρχής Ηλεκτρισμού για το 1993 και η διάθεσή του για τις αποδοχές του προσωπικού της, για τις δαπάνες λειτουργίας της και για κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Στο στάδιο της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου από την Επιτροπή κατατέθηκε από τους εκπροσώπους της ΑΗΚ τροποποιημένο νομοσχέδιο με βάση το οποίο το αρχικά ζητούμενο για έγκριση ποσό μειώθηκε σε £1.920.030.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο Τροποποιητικός του περί της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994" και μειωθεί το ζητούμενο ποσό με βάση την υπόδειξη της Αρχής Ηλεκτρισμού στο £1.920.030.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα - Δελτία Δαπανών του βασικού νόμου. Πίνακας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1993". (Πρόταση νόμου). Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 5) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος

Δημήτρης Κοντίδης

Κίκης Γιάγκου

Αντώνης Καράς

Νίκος Μουσιούττας

Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 1994.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 1994 του νομικού καθεστώτος που ισχύει για τις παραλίες, εκτός αν στο μεταξύ η Βουλή νομοθετήσει διαφορετικά για το ίδιο θέμα.

Η Επιτροπή έχει ήδη ολοκληρώσει τη μελέτη του σχετικού νομοσχεδίου που κατέθεσε η κυβέρνηση στις 11 Νοεμβρίου 1993 και προβλέπεται ότι πολύ σύντομα θα προωθηθεί για ψήφιση στην ολομέλεια του Σώματος. Γι' αυτό η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών θεώρησε αναγκαίο να παρατείνει τις ισχύουσες άδειες μέχρι το τέλος Απριλίου 1994, ώστε να προχωρήσει στην τελική διαμόρφωση των θέσεών της αναφορικά με το νέο νομικό πλαίσιο που έχει ετοιμαστεί για την προστασία της παραλίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του Νόμου 37(Ι) του 1993. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το θέμα υπ' αριθμό 8 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1993", αποσύρθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία.

Για τα δύο επόμενα θέματα, που είναι "Οι περί Τμήματος Εργασίας - Θέση Πρώτου Επιθεωρητή Εργοστασίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέση Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Κτηματολογίου) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994", υπάρχει κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους Κανονισμούς που αναφέρονται στο επισυνημμένο παράρτημα σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών, Εσωτερικών, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του Νόμου για τη Δημόσια Υπηρεσία, σκοπείται η τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων του Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Κτηματολογίου) στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και του Πρώτου Επιθεωρητή Εργοστασίων στο Τμήμα Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ώστε να διευρυνθούν τα απαιτούμενα για τις θέσεις αυτές προσόντα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέση Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Κτηματολογίου) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
2. Οι περί Τμήματος Εργασίας - Θέση Πρώτου Επιθεωρητή Εργοστασίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, οι δύο Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το τελευταίο θέμα στη νομοθετική εργασία είναι "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΘΩΡΑΚΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος
Χρίστος Σολωμής
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Κίμων Παναγίδης
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας συνήλθε σε συνεδρία στις 3 Φεβρουαρίου 1994 και ενημερώθηκε από τον Υπουργό Άμυνας για τις προϋπολογιζόμενες αμυντικές ανάγκες για το 1994.

Σύμφωνα με δήλωση του Υπουργού Άμυνας στην Επιτροπή, μέχρι την ψήφιση του προϋπολογισμού του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1994 κρίνεται αναγκαίο να δοθεί εξουσιοδότηση στην Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης για τη διενέργεια δαπανών, που δε θα υπερβαίνουν τα £2.000.000 συνολικά, για την αντιμετώπιση άμεσων και πιεστικών αναγκών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας με βάση την ενημέρωσή της εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της απόφασης που επισυνάπτεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει το κείμενο της απόφασης.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΕΙΔΗ η Επιτροπή Διαχείρισεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας είναι αναγκαίο να προβεί σε δαπάνη ύψους £2.000.000.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 9 των περί Εκτάκτου Εισφοράς διά την Άμυναν της Δημοκρατίας Νόμων του 1985 έως 1993, για τη διενέργεια της δαπάνης αυτής απαιτείται η εξουσιοδότηση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού έλαβε υπόψη την εισηγητική πρόταση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, αποφασίζει να παράσχει την εξουσιοδότησή της στην Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, για να προβεί στη διενέργεια δαπάνης ύψους £2.000.000 για την αμυντική θωράκιση της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση όπως η απόφαση εγκριθεί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, η απόφαση εγκρίνεται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων. Παρακαλώ το Γραμματέα να προβεί στην κατάθεση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Αύξηση Μισθών και Συντάξεων) Νόμος του 1994.

3) Ο περί Μελών των Επιτροπών Δημόσιας Υπηρεσίας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αύξηση Αντιμισθίας) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Μάγειρα 1ης Τάξης, Μάγειρα 2ης Τάξης, Μάγειρα 3ης Τάξης, Βοηθού Οικονόμου Α' και Βοηθού Οικονόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων προς την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού προς το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

10) Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάρκο Κυπριανού, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 123 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Άριστο Χρυσοστόμου στις 22 Ιανουαρίου 1994.

"Τα λύματα των γαλακτοβιομηχανιών χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

- Τα συνήθη λύματα με χαμηλό βιολογικό φορτίο, τα οποία θα μπορούσαν να καθαριστούν χωρίς δυσκολία από βιολογικούς σταθμούς επεξεργασίας.
- Τον νορό, το βιολογικό φορτίο του οποίου είναι αρκετά ψηλό και δεν καθαρίζει με τα συνήθη βιολογικά συστήματα επεξεργασίας λυμάτων. Η απόρριψη του νορού στους υφιστάμενους χώρους λυμάτων, λόγω του ψηλού βιολογικού φορτίου παρουσιάζει προβλήματα.

Ο νορός είναι προϊόν με αρκετά ψηλή θρεπτική και βιολογική αξία λόγω της περιεκτικότητάς του σε γαλακτόζη, πρωτείνες, λίπη, άλατα και βιταμίνες. Οι παππούδες μας, παρόλο που δεν είχαν επιστημονική κατάρτιση, γνώριζαν τη θρεπτική του αξία και αντί να τον απορρίπτουν τον χρησιμοποιούσαν στην εκτροφή χοίρων με πολύ καλά αποτελέσματα. Σήμερα, ενώ αναγνωρίζεται πως το προϊόν αυτό αποτελεί ιδεώδες είδος τροφής των χοίρων και των αγελάδων, η απόρριψή του δημιουργεί σοβαρά προβλήματα.

Όπως πληροφορήθηκα, σε χώρες της Ευρώπης ο νορός θεωρείται εθνικό προϊόν και πωλείται κανονικά στα χοιροτροφία και σε φάρμες αγελάδων. Επιπρόσθετος λόγος για τη χρησιμοποίηση του νορού ως υγρής ζωοτροφής στην Κύπρο είναι και η έλλειψη νερού. Νοουμένου ότι το πρόβλημα του νορού των γαλακτοβιομηχανιών δεν θα επιλυθεί με τα σύγχρονα βιολογικά συστήματα των πόλεων, αλλά αντίθετα θα οξυνθεί περισσότερο, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν μελετά τρόπους αξιοποίησής του για την εκτροφή χοίρων και αγελάδων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 124 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 25 Ιανουαρίου 1994.

"Δεδομένου ότι το επίδομα εξωτερικού για τους δασκάλους της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής καθορίστηκε πριν από πολλά χρόνια και δεν έχει στο μεταξύ αναθεωρηθεί, ώστε να ανταποκρίνεται στα σημερινά πραγματικά δεδομένα, και δεδομένου επίσης ότι έχει υποβληθεί από την ΠΟΕΔ Αγγλίας σχετικό αίτημα ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός αν προτίθεται να ανταποκριθεί θετικά στο αίτημα αυτό και πότε."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 125 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ.'Αριστο Χρυσοστόμου στις 26 Ιανουαρίου 1994.

"Στις 15/10/1990 είχα υποβάλει την ακόλουθη ερώτηση με αριθμό Ε'Ε' 232, η οποία δεν έχει απαντηθεί:

'Μεγάλος αριθμός σφαγείων στην ύπαιθρο τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει σοβαρά προβλήματα. Η βελτίωσή τους ή η ανέγερση νέων σφαγείων αναβάλλεται, αναμένοντας σύνδεση και της υπαίθρου με το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου.

Δεδομένου ότι το πρόβλημα είναι οξύ, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

1) 'Εχει τη δυνατότητα το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου, με βάση τα σημερινά δεδομένα, να καλύψει όλες τις ανάγκες της Κύπρου (πλην της πόλης και επαρχίας Πάφου);

2) Αν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα σύνδεσης της υπαίθρου με το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου;

3) Σε μερικές περιοχές (Μαραθάσα, Πιτσιλλιά, κρασοχώρια κ.ά.) εκφράζονται δικαιολογημένοι φόβοι ότι η σύνδεση με το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου θα προκαλέσει σωρεία δυσεπίλυτων προβλημάτων. Μελετήθηκε η πιθανότητα δημιουργίας περιφερειακών σφαγείων;'

Από τότε έχουν περάσει τρία χρόνια και τρεις μήνες και το πρόβλημα στην ύπαιθρο έχει γίνει οξύτερο. Το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου, για να ικανοποιήσει τις ανάγκες των περιοχών που ήδη καλύπτει, εργάζεται υπερωριακά και έτσι δεν έχει τη δυνατότητα να καλύψει και άλλες περιοχές. Αλλά, και αν ακόμη είχε αυτή τη δυνατότητα, η κάλυψη της Μαραθάσας, της Πιτσιλλιάς και των κρασοχωριών θα ήταν απαγορευτική τόσο από οικονομικής απόψεως όσο και από άποψη εξυπηρέτησης.

Δεδομένου πως το πρόβλημα συνεχώς γίνεται οξύτερο, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν προγραμματίζεται και πότε η δημιουργία περιφερειακών σφαγείων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 126 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκο Κυπριανού στις 27 Ιανουαρίου 1994.

"Στη Λεωφόρο Γρίβα Διγενή στη Λευκωσία συμβαίνουν πολλά ατυχήματα λόγω της μεγάλης ταχύτητας που αναπτύσσουν τα αυτοκίνητα και των πολλών διασταυρώσεων που δεν ελέγχονται από φώτα τροχαίας. Επειδή, λόγω της ανάπτυξης της αστικής περιοχής της Λευκωσίας, η Λεωφόρος Γρίβα Διγενή είναι πλέον ένας αστικός δρόμος και όχι μία λεωφόρος ταχύτητας, καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο η κυβέρνηση μελετά την εγκατάσταση φώτων τροχαίας κατά μήκος της λεωφόρου και τη συνεχή λειτουργία τους καθ' όλο το εικοσιτετράωρο, ούτως ώστε να περιοριστεί η ταχύτητα που αναπτύσσεται, και κατά πόσο σκέφτεται να εφαρμόσει άλλα μέτρα και ποια."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 127 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 27 Ιανουαρίου 1994.

"Από το Oxford University Press κυκλοφόρησε το 1993 σε δεύτερη έκδοση 'Ατλας επιγραφόμενος 'The New Oxford School Atlas'.

Στον 'Ατλαντα αυτό στη σελίδα 78 δημοσιεύεται χάρτης της Μέσης Ανατολής που περιλαμβάνει και την Κύπρο. Η Κύπρος εμφανίζεται τριχοτομημένη και με τρεις ονομασίες: Cyprus, UN Buffer Zone και Turkish Republic of Northern Cyprus. Η ορολογία 'Turkish Republic of Northern Cyprus' εμφανίζεται και στο ευρετήριο στη σελίδα 178.

Είναι προφανές ότι οι εκδότες του 'Ατλαντα δίνουν ανακριβή και άδικη 'πληροφόρηση' στους αγοραστές κι αναγνώστες τους, μια 'πληροφόρηση' που κακοποιεί την αλήθεια, την επιστημονική ακεραιότητα και τη διεθνή νομιμότητα.

Ερώτάται ως εκ τούτου η κυβέρνηση, κι ο αρμόδιος Υπουργός καλείται να πληροφορήσει τη Βουλή, αν προτίθεται να προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες και ποιες, ώστε ο εν λόγω 'Ατλας να αποσυρθεί από την κυκλοφορία και οι εκδότες του να απολογηθούν και να επανορθώσουν.

Σημειώνεται συναφώς ότι ο εν λόγω 'Ατλας προσφέρεται και στην κυπριακή αγορά και οι εισαγωγείς τον προωθούν σε διάφορα σχολεία μέσης εκπαίδευσης."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 128 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Αυγερινό Παπαρέ στις 27 Ιανουαρίου 1994.

"Διασχίζοντας κάποιος τους δρόμους που οδηγούν στα διάφορα χωριά, αντικρίζει το συνηθισμένο πια φαινόμενο να υπάρχουν σκύβαλα, κλαδιά δέντρων και άλλες ακαθαρσίες που ασυνείδητοι πολίτες πετούν κατά μήκος των δρόμων ή μέσα στους ποταμούς και στα χωράφια, πράγμα ακαλαίσθητο, που δεν μας περιποιεί τιμή ως κατοίκους αυτού του τόπου.

Εκτός τούτου, πολλές φορές αντικρίσαμε και ακόμα αντικρίζουμε το φαινόμενο να κόπτονται δεκάδες δέντρα και να εξαφανίζονται από τη μια μέρα στην άλλη, παράλληλα με τις καταστροφές που προξενούνται στο φυσικό μας περιβάλλον από τις συχνές πυρκαγιές που ξεσπούν τους καλοκαιρινούς μήνες.

Τα πιο πάνω καταστρέφουν το φυσικό περιβάλλον του τόπου, πράγμα που οφείλεται, πιστεύω, στην έλλειψη οποιασδήποτε επιτήρησης και διαφύλαξης του τοπίου.

Εύλογα διερωτάται κάποιος αν θα έπρεπε να επανέλθει ο θεσμός του αγροφύλακα ή οποιουδήποτε άλλου παρατηρητή, για να παρακολουθεί και να επιβλέπει το περιβάλλον, όπως γινόταν και στο παρελθόν, προς αποφυγήν έστω και μέρους των πιο πάνω που ανέφερα, για προστασία από τη ρύπανση και για τη διατήρηση του πρασίνου. Τι λέει το αρμόδιο Υπουργείο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 129 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 28 Ιανουαρίου 1994.

"Από τις επαφές μου με βιομηχανίες που επεξεργάζονται γεωργικά προϊόντα πληροφορήθηκα πως τα εγκυτιωμένα σταφύλια, που εξάγονται από την Κύπρο προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, βαρύνονται με 21% δασμό, ενώ το ίδιο προϊόν, μετά την εφαρμογή της Μεσογειακής πολιτικής από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση, εξάγεται από τις χώρες της Μεσογείου προς την Ε.Ε. χωρίς δασμό.

Δεδομένου πώς μελετάται η βελτίωση των όρων της συμφωνίας, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν στις προτάσεις που θα υποβάλει θα συμπεριλάβει και την κατάργηση του δασμού που βαρύνει την εξαγωγή εγκυτιωμένων σταφυλιών."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στις ερωτήσεις ΣΤ'Γ' 22 και ΣΤ'Γ' 23, ημερομηνίας 30 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"(α) Στο Αρδευτικό Τμήμα 'Αρμου είναι ενταγμένη γη έκτασης 26 δεκαρίων (γύρω στις 20 σκάλες) και στο Αρδευτικό Τμήμα Μαραθούντας γη έκτασης 56 δεκαρίων (γύρω στις 42 σκάλες).

(β) Αμφότερα τα Αρδευτικά Τμήματα καλύπτουν τις αρδευτικές τους ανάγκες μέσω πηγών, που η απόδοσή τους τα τελευταία χρόνια έχει μειωθεί αισθητά, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν αρδευτικά προβλήματα.

(γ) Οι πιθανότητες εξασφάλισης αρδεύσιμου νερού μέσω γεωτρήσεων είναι πολύ περιορισμένες λόγω των δυσμενών υδρογεωλογικών δεδομένων της περιοχής Μαραθούντας και του πολύ βεβαρημένου υδροφόρου στρώματος μεταξύ 'Αρμου - Τσάδας - Μεσόγης που υπεραντλείται για την κάλυψη των υδρευτικών αναγκών των κοινοτήτων της περιοχής.

(δ) Το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων μελετά ήδη σε συνεργασία με το Τμήμα Γεωργίας, την Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου και τις Επιτροπές των δυο Αρδευτικών Τμημάτων τη δυνατότητα κάλυψης των αρδευτικών Τμημάτων από το Μεγάλο Υδατικό 'Εργο Πάφου.

Σε ό,τι αφορά το καθάρισμα/συντήρηση του μικρού φράγματος, που βρίσκεται κοντά στο χωριό 'Αρμου και υπάγεται στο Αρδευτικό Τμήμα Μαραθούντας, τούτο αποτελεί αποκλειστική υποχρέωση της Επιτροπής του εν λόγω Αρδευτικού Τμήματος."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 54, ημερομηνίας 25 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με την κατασκευή πεζοδρομίου στο Δημοτικό Σχολείο 'Ζήνων' στη Λάρνακα σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η Εθνική Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας Μαθητών σε συνεδρία της στις 8 Απριλίου 1993 ενέκρινε, ανάμεσα σε άλλα, την κατασκευή πλακόστρωτων πεζοδρομίων έξω από το σχολείο 'ΖΗΝΩΝ' Λάρνακας.

(β) Εξ όσων αντιλαμβανόμεθα από επαφές μας με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αυτό θα προωθήσει τη διαδικασία απαλλοτρίωσης ιδιωτικού τεμαχίου γης μεταξύ του δρόμου και του σχολικού χώρου και ακολούθως θα προχωρήσει στην πλακόστρωση των πεζοδρομίων."

Απάντηση ημερομηνίας 24 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φ. Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 61, ημερομηνίας 1ης Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Το Υπουργείο Οικονομικών ολοκλήρωσε τη μελέτη των διαφόρων πτυχών των θεμάτων η ρύθμιση των οποίων, όπως προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις του περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικού) Νόμου με αρ. 245 του 1990, θα πρέπει να γίνει με την έκδοση Κανονισμών. Με βάση δε τα προκαταρκτικά συμπεράσματα, που προέκυψαν από τη λεπτομερή αυτή μελέτη, ετοιμάστηκαν προσχέδια όλων των απαραίτητων στην περίπτωση αυτή Κανονισμών.

'Ομως, ενόψει της φύσεως των θεμάτων στα οποία οι υπό αναφορά Κανονισμοί αναφέρονται κρίθηκε σκόπιμο όπως, προτού τα πιο πάνω αναφερόμενα προσχέδια Κανονισμών προωθηθούν περαιτέρω, αποσταλούν στο Κ.Ε.Β.Ε., την Ο.Ε.Β., το Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου, καθώς επίσης στο Σύνδεσμο Ασφαλιστικών Εταιρειών, για τυχόν σχόλια ή παρατηρήσεις.

Οι εν λόγω Οργανώσεις και Σύνδεσμοι έχουν στο μεταξύ υποβάλει στο Υπουργείο Οικονομικών υπομνήματα στα οποία εκτίθενται οι απόψεις και εισηγήσεις τους πάνω στις διάφορες πρόνοιες που περιλήφθηκαν στα προσχέδια των εν λόγω Κανονισμών.

Από την προκαταρκτική εξέταση των πιο πάνω αναφερόμενων απόψεων και εισηγήσεων προέκυψε ένας σημαντικός αριθμός νέων ζητημάτων, λόγω της πολυπλοκότητας των οποίων η σε βάθος εξέτασή τους από το Υπουργείο Οικονομικών δεν είναι δυνατό να συμπληρωθεί μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Η καθυστέρηση που σημειώνεται για την ολοκλήρωση της ετοιμασίας του τελικού κειμένου των υπό αναφορά Κανονισμών οφείλεται, σε κάποιο βαθμό, και στην ανάγκη ενημέρωσης του νέου Υπουργού Οικονομικών για την επιτελεσθείσα μέχρι σήμερα εργασία καθώς και για τις επί μέρους απόψεις των ενδιαφερόμενων Οργανώσεων. Στο βαθμό που οι απόψεις αυτές υιοθετούνται δημιουργούν ανάγκη για κατάλληλη αναδιατύπωση του αρχικού κειμένου των Κανονισμών.

Αναμένεται ότι σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα θα ολοκληρωθεί η αναγκαία εργασία τόσο από άποψη ουσίας όσο και από την άποψη της νομοτεχνικής επεξεργασίας, οπότε και το κείμενο των Κανονισμών θα εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και θα κατατεθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων."

Απάντηση ημερομηνίας 21 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 73, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το διορισμό κτηνίατρου στα Κελοκέδαρα σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Το Τμήμα Κτηνιατρικών υπηρεσιών εξυπηρετεί εβδομαδιαία τους κτηνοτρόφους των Κελοκεδάρων με δυο τακτικές περιοδείες κάθε Τρίτη και Πέμπτη. Συγκεκριμένα, κατά την περιοδεία που γίνεται κάθε Τρίτη εξυπηρετούνται αποκλειστικά οι κτηνοτρόφοι των Κελοκεδάρων και της Σαλαμιούς, ενώ κατά την περιοδεία που γίνεται κάθε Πέμπτη εξυπηρετούνται τόσο οι κτηνοτρόφοι των πιο πάνω χωριών, όσο και οι κτηνοτρόφοι των υπόλοιπων χωριών, του Διαμερίσματος Κελοκεδάρων.
2. Λαμβανομένων υπόψη του είδους και του αριθμού των ζώων της περιοχής και με βάση την εμπειρία που αποκτήθηκε μέχρι σήμερα, πιστεύουμε ότι με τις υφιστάμενες διευθετήσεις οι κτηνοτρόφοι της περιοχής εξυπηρετούνται ικανοποιητικά.

Με βάση τα πιο πάνω και τις προτεραιότητες του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, το αίτημα της Κοινότητας Κελοκεδάρων για διορισμό κτηνίατρου πάνω σε μόνιμη βάση με έδρα τα Κελοκέδαρα, δυστυχώς δεν είναι δυνατό να ικανοποιηθεί.

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 76, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού μελέτησε το αίτημα της κοινότητας Χολετριών για ανέγερση νέας αίθουσας διδασκαλίας στο δημοτικό της σχολείο και έχει αποφασίσει να το αντιμετωπίσει ως έργο προτεραιότητας.

Ως εκ τούτου έχει προβεί σε τροποποίηση του σχετικού με τα σχολικά κτίρια Μνημονίου του υπό έγκριση Τακτικού Προϋπολογισμού για το 1994, ώστε αυτό να περιλάβει και το πιο πάνω έργο.

Για την προώθησή του δόθηκαν σχετικές οδηγίες προς τις Τεχνικές Υπηρεσίες του Υπουργείου."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στ. Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 93, ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Το θέμα στο οποίο αναφέρεται η ερώτηση μελετάται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και θα επανέλθουμε το συντομότερο δυνατό."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Συνεχίζουμε τη συζήτηση των θεμάτων τα οποία εκκρεμούν από την προηγούμενη συνεδρία. Το πρώτο θέμα αφορά την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού. 13.11.1993. Η συζήτηση θα λήξει σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Χατζηδημητρίου. Θα ήθελα να ρωτήσω αν εκτός από τον κ. Χατζηδημητρίου, εκτός αν προκύψει κάτι από την ομιλία του, υπάρχουν και άλλοι ομιλητές;

Σίγουρα, κύριε Κυπριανού, αν δεν υπάρξουν άλλοι, θα είσαστε ο τελευταίος που θα το κλείσετε. Αλλά βλέπω ότι είναι και ο κ. Πουργουρίδης.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία, κύριοι συνάδελφοι,

Με το θέμα της Κάρτας Νέων εκείνο που εμείς αντιλαμβανόμαστε είναι ότι τούτο αποτελεί ένα νέο θεσμό με κοινωνικό υπόβαθρο που σκοπό έχει την παροχή ευκαιριών στη νεολαία για εξασφάλιση αγαθών και υπηρεσιών.

Το δεύτερο σημείο που θέλουμε να επισημάνουμε είναι ότι ο Φορέας Νεολαίας, που είχε την ευθύνη της ίδρυσής του ως ενός οργανισμού ιδιωτικού δικαίου, εξακολουθεί να υποστηρίζει την ύπαρξη της κάρτας. Ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς κ. Αρότης φέρεται από την Έκθεση να υποστηρίζει τη συνέχιση της κάρτας και βλέπει μάλιστα πολιτικές συνέπειες που είναι δυνατό να προκύψουν από τυχόν κατάργησή της, γιατί η Κάρτα Νέων εφαρμόζεται σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες.

Από τη λειτουργία της κάρτας φαίνεται να προέκυψαν κάποια ελλείμματα, ενώ είχε υποστηριχτεί αρχικά ότι η κάρτα θα ήταν αυτάρκης. Το ενθαρρυντικό όμως είναι ότι από τον έλεγχο που έγινε, όπως λέει ο Γενικός Ελεγκτής, δεν έχει διαπιστωθεί οποιαδήποτε επιλήψιμη ενέργεια. Όμως ο Γενικός Ελεγκτής, όπως και η Επιτροπή της Βουλής, ζητούν όπως διασφαλιστεί η βιωσιμότητα της κάρτας.

Η Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ υποστηρίζει ότι ο θεσμός είναι σωστός και πρέπει να διατηρηθεί. Πιστεύω ότι ανάλογη θέση έχουν και οι υπόλοιπες νεολαίες. Υποστηρίζουν ταυτόχρονα ότι στο βαθμό που έχουν διαπιστωθεί ατέλειες ή σφάλματα, θα πρέπει να ληφθούν οι αναγκαίες αποφάσεις όχι για κατάργηση, αλλά για ενίσχυση του θεσμού.

Καταλήγοντας, θα ήθελα να προσθέσω ότι χρειαζόμαστε έναν αποτελεσματικό Φορέα Νεολαίας όχι μόνο για τα θέματα της κάρτας, αλλά γιατί πάσχει σε βαθμό που θα πρέπει να μας ανησυχήσει η υπόθεση της εκπροσώπησης της νεολαίας μας ευρύτερα. Εκείνο που ως αντιπρόσωπος της Βουλής έχω προσέξει στο χώρο της Ευρώπης είναι η παντελής απουσία της νεολαίας μας από ευρωπαϊκές δραστηριότητες. Καλό θα ήταν αν η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή ασχολείτο ευρύτερα με το θέμα της νεολαίας, του Φορέα Νεολαίας, και των δραστηριοτήτων της.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Τ. Χατζηδημητρίου ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός αντικαταστάθηκε στην έδρα από το Βουλευτή κ. Α. Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο που εγώ ανήκω στη νεολαία του Δημοκρατικού Συναγερμού, με έχει καλύψει ο κ. Χατζηδημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν πιστεύω να έχεις παρεξηγήσεις, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Με έχει καλύψει πλήρως ο κ. Χατζηδημητρίου που ανήκει στη νεολαία της ΕΔΕΚ. Θα περιοριστώ να πω δυο λόγια ότι πράγματι η Επιτροπή προσεγγίζει με πολλή συμπάθεια το θέμα της Κάρτας Νέων και πιστεύουμε ότι αν έγιναν κάποιες παρατυπίες, αυτές οφείλοντο στο γεγονός ότι δεν έγινε η όλη προσπάθεια με τη μελέτη που έπρεπε να προηγηθεί. Αν η Γραμματεία Νέας Γενιάς ανέθετε σε εμπειρογνώμονες να μελετήσουν τα θέματα της λειτουργίας της Κάρτας Νέων προτού πάρει τις αποφάσεις, θα αποφεύγονταν τα σφάλματα τα οποία έγιναν και τα οποία εν πάση περιπτώσει ευτυχώς δεν οδήγησαν στη διασπάθιση ή στην οικειοποίηση δημόσιου χρήματος.

Είμαστε βέβαιοι ως Δημοκρατικός Συναγερμός ότι η Γραμματεία Νέας Γενιάς θα πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα, έτσι που να ενισχυθεί ο θεσμός της Κάρτας Νέων, γιατί και εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός κρίνουμε ότι η Κάρτα Νέων είναι ένας αναγκαίος θεσμός υπό τις περιστάσεις. Και υπάρχουν πράγματι μέτρα που μπορούν να ληφθούν, έτσι που οι νέοι μας να αποκτούν από τη χρησιμοποίηση της Κάρτας Νέων πραγματικά οφέλη και ουσιαστικά οφέλη, κάτι που σήμερα δε συμβαίνει σε έκταση. Γιατί, στην ουσία από την Κάρτα Νέων, όπως λειτουργεί σήμερα, είναι αμφίβολο αν οι νέοι μας καρπούνται πραγματικά κάποιο οικονομικό ή άλλο όφελος.

Με αυτά, κύριε Πρόεδρε, θέλω να τονίσω ότι και εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός πιστεύουμε ότι θα πρέπει στο χώρο της Ευρώπης να βοηθήσουμε όλα τα κόμματα ανεξαίρετα, έτσι που να καταστεί η παρουσία των νέων μας πιο ζωντανή, γιατί έχει τομείς που οπωσδήποτε η νεολαία μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη μάχη που διεξάγει ο κυπριακός ελληνισμός για την εξεύρεση μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης του Κυπριακού και όχι για τα μέτρα, τα οποία θα έχουμε την ευκαιρία να σχολιάσουμε, αγαπητέ κύριε Ευσταθίου, σύντομα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μια λέξη από τη θέση μου, αν μου επιτρέπετε. Βέβαια είναι πολύ πειστική η αγόρευση του κ. Πουργουρίδη για τη χρησιμότητα της Κάρτας Νέων. Ο λόγος που ζήτησα το λόγο είναι μόνο για να υποβάλω μια ερώτηση, μήπως δε θυμούμαι καλά. Όταν ήταν η προηγούμενη κυβέρνηση, η Κοινοβουλευτική του Ομάδα ήταν εναντίον αυτής της κάρτας. Τώρα τι μεσολάβησε, για να πρεσβεύει να εισαχθούν νέα μέτρα και νέες προϋποθέσεις υποστηρίζοντας ότι είναι καλός ο θεσμός αυτός; Μόνον αυτό ήθελα να μάθω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης, παρακαλώ.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ευτυχώς που ο φίλτατός μου κατά τα άλλα και λίαν αγαπητός μου φίλος, χρησιμοποίησε το "αν θυμούμαι καλά". Δε θυμάται καλά, διότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός ουδέποτε ήταν εναντίον της κάρτας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Κυπριανού, ο οποίος ήταν ο εισηγητής του θέματος. Αντιλαμβάνομαι ότι θα κλείσετε το θέμα, κύριε Κυπριανού;

ΜΑΡ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε. Απλώς αυτό που θέλω να πω και στους συναδέλφους, γιατί ακριβώς και η δική μας η θέση ίδια ήτανε, κύριε Ευσταθίου, αν θέλετε να ακούσετε, δεν καταψηφίζαμε συγκεκριμένα κονδύλια, αλλά δινόντουσαν τα έξοδα λειτουργίας, για να μπορεί να κινείται.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Είναι για το Δημοκρατικό Συναγερμό που είπα.

ΜΑΡ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Όχι, ισχύει και για μας το ίδιο πράγμα. Αυτό λέω. Αλλά αυτό που θέλω να τονίσω είναι ότι, όταν εγκρίθηκε από αυτό το Σώμα -και πριν εκλεγώ μάλιστα εγώ και αρκετοί άλλοι συνάδελφοι- ο θεσμός του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, παρουσιάστηκε σ' αυτό το Σώμα μια Έκθεση την οποία, ναι, παρουσίασε σε μεγάλη λεπτομέρεια ο συνάδελφος κ. Γεωργίου, αλλά άφησε πίσω μια σοβαρή λεπτομέρεια. Ότι εκείνη η Έκθεση δεν είχε καμία σχέση με την πραγματικότητα, όπως αποδείχθηκε σήμερα. Ήτανε μία Έκθεση, η οποία δεν ήταν για να προβληματίσει τη Βουλή, ούτως ώστε να πάρει μια εμπεριστατωμένη απόφαση, αλλά ήτανε μία Έκθεση απλά και μόνο για να δικαιολογήσει μια κυβερνητική πρόταση. Και τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν μέσα, αν κάτσει κάποιος και μελετήσει αυτή την Έκθεση, θα δει ότι καταλήγουν σε συμπεράσματα, τα οποία δε βασίζονται σε στοιχεία, αλλά μάλλον είναι αυθαίρετα.

Και λέω παράδειγμα. Βγάζει π.χ. αναλογία για πώληση Κάρτας Νέων σε σχέση με την Ελλάδα "δεκαπέντε χιλιάδες κάρτες", αλλά επειδή στην Κύπρο, λέει, είμαστε πιο μικρός τόπος, θα πουλήσουμε τριάντα τρεις χιλιάδες κάρτες, εγώ δε βρήκα μέσα σε αυτές τις είκοσι τρεις σελίδες της μελέτης κανένα επιστημονικό στοιχείο που να δικαιολογεί αυτό το διπλασιασμό της εκτίμησης.

Το άλλο που ήθελα να τονίσω τελειώνοντας είναι ότι δεν πρέπει να υπερτονίζουμε -και είναι εντυπωσιακές οι ομιλίες που ακούστηκαν- τη σημασία της Κάρτας Νέων. Είναι μία μέθοδος εκπτώσεων, ώστε να μπορεί ο νέος να αποκτά ορισμένα αγαθά σε καλύτερη τιμή. Και όπως ακόμα και η ίδια η μελέτη έλεγε τότε, δεν είναι ακόμα τόσο απαραίτητος αυτός ο θεσμός στην Κύπρο, διότι στην Κύπρο ακόμα υπάρχουν εκπτώσεις, δίνονται εκπτώσεις και δίνονται καλές τιμές σε οποιοδήποτε, είτε έχει κάρτα είτε δεν έχει κάρτα.

Επομένως, αυτό που θέλω να πω είναι ότι είναι ένας θεσμός πιθανόν χρήσιμος, όχι απαραίτητος, με την έννοια ότι τον έχουν ανάγκη οι νέοι, αλλά ταυτόχρονα υπάρχει αναγκαιότητα λόγω της ευρωπαϊκής σύμβασης και αυτό κανένας δεν το αμφισβήτησε. Και ακόμα αυτό που θέλω να πω είναι ότι όλους αυτούς τους προτεινόμενους σκοπούς που θα εξυπηρετούσε το ίδρυμα -που δεν εξυπηρέτησε κανέναν στα τρία χρόνια και να είμαστε καθαροί σ' αυτό- τους καλύπτει το κράτος, τα κόμματα, οι τράπεζες, τα σωματεία, οι δήμοι. Όλα αυτά τα πολιτιστικά, τα ψυχαγωγικά, την υγιή απασχόληση, την επιμόρφωση, την πνευματική ανάπτυξη. Δηλαδή, δεν ήταν απαραίτητο από αυτή την άποψη η ίδρυση του ιδρύματος.

Αυτό που θέλω να ξανατονίσω, γιατί φαίνεται κάπου παρεξηγήθηκε η θέση και η δική μου, αλλά και της πλειοψηφίας της Επιτροπής, είναι ότι δεν άγγιξε τη χρησιμότητα του θεσμού της κάρτας. Απλώς ασχολήθηκε με τον τρόπο που ιδρύθηκε, με τον τρόπο που παρουσιάστηκαν τα στοιχεία, με τον τρόπο που χρηματοδοτήθηκε και με το πώς αξιοποιήθηκαν αυτά τα χρήματα. Αυτό που είπαμε πολλές φορές ήταν ότι θα κοιτάξουμε την ουσία και αν πρέπει να συνεχίσει και πώς θα συνεχίσει, όταν έρθουν οι ανάλογοι προϋπολογισμοί στη Βουλή. Και ακόμα και η Γραμματεία Νέας Γενιάς τώρα παραδέχθηκε ότι η προηγούμενη φιλοσοφία να λειτουργεί έξω από το κράτος δεν απέδωσε εκεί που θα έπρεπε, ώστε σε έξι μήνες να είναι αυτοσυντήρητη, ενώ στην ουσία για τρία χρόνια συντηρείται από το κράτος και με χρήματα που πιθανό να μπορούσαν να αξιοποιηθούνε καλύτερα. Έκατσα χθες και έκανα τους υπολογισμούς μου. Παραδέχομαι δεν είμαι πολύ καλός στα μαθηματικά, αλλά πιθανότατα αν τη μοίραζαν δωρεάν την κάρτα και δεν έκαναν ούτε διαφημίσεις ούτε έξοδα ούτε τίποτε, θα στοίχιζε λιγότερα στο κράτος, από όσα έχει στοιχίσει σήμερα.

Εκείνο επίσης που θέλω να πω, γιατί έγινε αναφορά στις οργανώσεις νεολαίας, είναι ότι, ναι, οι οργανώσεις νεολαίας συμμετείχαν στην απόφαση του φορέα για την ίδρυση της Κάρτας Νέων, αλλά από εκεί και πέρα αποκόπηκαν τελείως από το τι γινότανε μέσα στο ίδρυμα. Είναι από τα λίγα όργανα ή οργανισμούς που έχουν σχέση με το Φορέα Νεολαίας στον οποίο οι κομματικές οργανώσεις νεολαίας αποκλείστηκαν. Και μάλιστα τότε παρουσιάστηκαν και διάφορες δικαιολογίες γι' αυτό το λόγο. Και ενώ τουλάχιστον η ΝΕΔΗΚ, που ξέρω προσωπικά, επανειλημμένα ζήτησε να γίνουν και έλεγχοι και να παρουσιαστούν οι έλεγχοι στην πολιτική επιτροπή του φορέα, ουδέποτε ήρθαν αυτοί. Και για πρώτη φορά ακούσαμε τα οικονομικά του ιδρύματος, όταν κατατέθηκε η Έκθεση του Γενικού Ελεγκτή.

Επόμενως, αυτό που θα πρέπει να γίνει σίγουρα είναι να επανεξεταστεί ο τρόπος και η μέθοδος υλοποίησης αυτού του προγράμματος. Κανένας δεν εισηγείται σε αυτή τη φάση ή αυτή τη στιγμή ότι πρέπει να καταργηθεί. Αλλά από εκεί και πέρα δεν παύει να έχει γίνει μια κακή διαχείριση, να έχουν σπαταληθεί χρήματα και να μην έχει χρηματοδοτηθεί με ορθόδοξο τρόπο, και αναφέρομαι στην προκαταβολή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι με την παρέμβαση του κ. Κυπριανού η συζήτηση επί του θέματος αυτού έκλεισε. Υπογραμμίζονται απλώς ξανά οι διαπιστώσεις και οι συστάσεις που γίνονται στην Έκθεση της αρμόδιας Επιτροπής και επομένως το θέμα θεωρείται λήξαν. Το επόμενο θέμα στο Κεφάλαιο Δ' είναι η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Χρ. Μαυροκορδάτου και Δ. Ηλιάδη στις 30.9.93. Η Έκθεση έχει διαβαστεί και έχει ανοίξει η συζήτηση. Ποιοι έχουν σειρά να μιλήσουν;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ο κ. Ηλιάδης που είναι ο εισηγητής και μετά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η απόφαση της κυβέρνησης για στρεμματική επιχορήγηση των εσπεριδοειδών παραγωγής 1992 ορισμένων ακριτικών περιοχών κοντά στην Περιστερώνα που αποτελούν νεκρή ζώνη του εδάφους της Κατωκοπιάς ήταν ορθή όχι μόνο γιατί πρόκειται για ένα μέτρο κοινωνικής αλληλεγγύης αλλά και για εθνικούς λόγους, γιατί οι αγρότες μας πρέπει να στηριχτούν για να κρατηθούν στη γη τους στη γραμμή αντιπαράταξης, ιδιαίτερα εκεί. Το πρόβλημα προέκυψε από τις εξευτελιστικές τιμές των εσπεριδοειδών που μόλις κάλυπταν τα έξοδα κοπής και οδήγησαν έτσι στο θάψιμο 500 τόνων πορτοκαλιών στις χωματερές, κάτι πρωτοφανές για την Κύπρο. Η κατάσταση επιδεινώθηκε ακόμη περισσότερο με την ανεξέλεγκτη εισαγωγή χυμών ύστερα από αλόγιστες και απαράδεκτες άδειες που χορηγήθηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση. Ωστόσο η επιχορήγηση δεν επεκτάθηκε και σε άλλες ακριτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν τα ίδια και χειρότερα προβλήματα ασφάλειας λόγω γειτνίασης και επαφής με τη γραμμή κατοχής.

Η Άχνα, το Αυγόρου, οι Βρυσούλες και τα Στροβίλια είναι χαρακτηριστικές περιπτώσεις. Οι Βρυσούλες εφάπτονται απολύτως των κατεχομένων και ο γεωργός καλλιεργεί το χωράφι του δίπλα από τον Τούρκο στρατιώτη του κατοχικού στρατού, ενώ η περίπτωση των Στροβιλιών είναι μοναδική και ηρωική. Μερικές δεκάδες άνθρωποι, μερικές οικογένειες μένουν σε ένα χώρο στην άκρη των Βάσεων περικυκλωμένο από την κατοχή και είναι εντελώς ακάλυπτοι λόγω αδυναμίας του κράτους από πλευράς ασφάλειας. Οι Τούρκοι μπαινοβγαίνουν στα χωράφια τους, στα σπίτια τους, τους κλέβουν, τους κλέβουν τα μηχανήματα, τα τρακτέρ και ούτω καθεξής. Δεν αντιμετωπίζουν δηλαδή ένα κίνδυνο, αλλά υφίστανται καθημερινά και υπομένουν τις σκληρές συνέπειες της απόφασής τους να παραμείνουν εκεί και να μην αφήσουν ανοικτό το έδαφος στους Τούρκους.

Είναι γι' αυτό το λόγο που η απόφαση της κυβέρνησης έμεινε μισή, ημιτελής, άδικη και άνιση. Είναι άλλωστε γι' αυτό το λόγο που ομόφωνα όλοι μας εισηγούμαστε με την Έκθεση να επεκταθεί η στρεμματική επιχορήγηση, ώστε να καλύψει όλες τις ακριτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης και να αποζημιωθούν οι παραγωγοί για τα προϊόντα που κατέληξαν στις χωματερές.

Ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας διαβεβαίωσε την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή ότι η κυβέρνηση θα εξετάσει το αίτημα με κατανόηση. Ωστόσο πέρασαν περισσότερο από τρεις μήνες και έχουμε κολλήσει στην κυβερνητική κατανόηση χωρίς να προχωράμε στη λύση του προβλήματος. Σε συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Γραφείο του Υπουργού Εμπορίου ήδη από τον περασμένο Οκτώβριο, ο κ. Υπουργός δε βρήκε ούτε παράλογο το αίτημα ούτε ισότιμη τη μεταχείριση των παραγωγών των διάφορων ακριτικών περιοχών. Ωστόσο μας δήλωσε σε εκείνη τη συνάντηση πως αντιμετώπιζε πρόβλημα ο ίδιος, γιατί δεν αισθάνόταν καλά να ξαναπάει στο Υπουργικό Συμβούλιο για να ζητήσει επέκταση της επιχορήγησης. Μπορεί ο Υπουργός Εμπορίου να αντιμετωπίζει πρόβλημα να ξαναπάει για το ίδιο θέμα στο Υπουργικό του Συμβούλιο, αλλά οι παραγωγοί αντιμετωπίζουν σίγουρα μεγαλύτερο πρόβλημα να συνεχίσουν τις ασχολίες τους και να παραμείνουν στη γη τους από εκείνο που αντιμετωπίζει ο Υπουργός Εμπορίου. Και αυτό σίγουρα έχει μεγαλύτερη σημασία. Το θέμα ακόμα εκκρεμεί και η κυβέρνηση οφείλει να το αντιμετωπίσει. Και σ' αυτό το θέμα οι άνθρωποι έχουν χορτάσει από λόγια και από τους προηγούμενους κυβερνώντες και από τους σημερινούς. Εμείς απλώς ρωτούμε: Μήπως είναι καιρός να περάσουμε από την κατανόηση και τα λόγια στην πράξη;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Γιάγκου, παρακαλώ.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε σήμερα τα προβλήματα της εσπεριδοκαλλιέργειας που, κατά τα τελευταία χρόνια, οξύνθηκαν στο έπακρο. Τα προβλήματα σχετίζονται με τα αυξημένα κόστα παραγωγής, τη διάθεση, τις μη αμειπτικές τιμές που κατέστησαν την εσπεριδοκαλλιέργεια ασύμφορη με αποτέλεσμα παραγωγοί να αναγκάζονται να εκριζώνουν περβόλια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Θέμα διαδικασίας. Δε συζητούμε την εσπεριδοκαλλιέργεια. Δεν είναι το θέμα μας. Συζητούμε τη στρεμματική επιχορήγηση των εκτάσεων που επηρεάζονται από την τουρκική κατοχή και το θέμα των χωματερών μόνο. Έχουμε άλλο θέμα για την εσπεριδοκαλλιέργεια, γενικό θέμα, με το οποίο ασχολήθηκε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και θα απασχολήσει την ολομέλεια σε προσεχή συνεδρία. Ακόμα δεν έχει ετοιμαστεί η Έκθεση.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι για να υποστηρίξω γιατί πρέπει να δοθεί αυτή η στρεμματική επιχορήγηση. Εκτός του γεγονότος ότι αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο και τις καταστροφές από τους Τούρκους, είναι και τα άλλα προβλήματα που έχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παρακαλέσω να περιοριστούμε όσο γίνεται στο θέμα. Συνεχίστε, κύριε Γιάγκου.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κατά το 1993 είμαστε μάρτυρες των εξευτελιστικών τιμών που εξασφαλίστηκαν για τα εσπεριδοειδή εξαγωγής και χυμοποίησης, καθώς και της καταστροφής αρκετών ποσοτήτων φρούτων που ήταν τελείως ασύμφορη η εμπορία τους. Παρατηρήσαμε επίσης τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρθηκε η παρούσα κυβέρνηση προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές, για να αντιμετωπίσουν τα οξυμμένα προβλήματα που δημιουργήθηκαν με τις αφάνταστα χαμηλές τιμές που είχαν εξασφαλιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει κάποια ανησυχία. Παρακαλώ να κρατήσουμε ησυχία.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Σε γενικές γραμμές, θα ήθελα απλώς να υπενθυμίσω ότι μετά από διαβήματα και ενέργειες των εσπεριδοκαλλιεργητών, επικεφαλής των οποίων ήταν οι αγροτικές οργανώσεις, αυτοί εξασφάλισαν την υπόσχεση από την προηγούμενη κυβέρνηση και τον τότε Πρόεδρο κ. Βασιλείου για την παραχώρηση ουσιαστικής βοήθειας για τα εσπεριδοειδή χυμοποίησης. Η βοήθεια αυτή θα ανήρχετο στο £1.000.000, ώστε να εξασφαλιστεί τουλάχιστον η τιμή των £95 που πληρώθηκαν για τη χυμοποίηση οι παραγωγοί το 1992. Επιπρόσθετα, θα επαραχωρείτο το ποσό των £200.000 για επιδότηση των εξαγωγών λόγω του κλεισίματος της οδικής αρτηρίας μέσω της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Με την ανάληψη της εξουσίας από την κυβέρνηση Κληρίδη και την εμφάνιση των προβλημάτων στις εξαγωγές, οι εσπεριδοκαλλιεργητές και οι αγροτικές οργανώσεις έθεσαν το αίτημα για παραχώρηση επιπρόσθετης ουσιαστικής βοήθειας για τα εσπεριδοειδή εξαγωγής, ώστε ο παραγωγός να καλύψει τουλάχιστον τα αποδεχόμενα απ' όλους κόστα παραγωγής. Η φιλοαγροτική πολιτική της κυβέρνησης περιορίστηκε στο να αυξήσει το ποσό βοήθειας κατά £300.000 με τη διαφορά όμως ότι το ολικό ποσό του £1.300.000 θα εδιατίθετο για όλες τις ποσότητες εσπεριδοειδών εξαγωγής και χυμοποίησης.

'Ενα από τα βασικά αιτήματα των παραγωγών κατά το 1993 ήταν η λήψη άμεσων μέτρων για την αναβάθμιση των υφιστάμενων και εξεύρεση νέων αγορών για την απρόσκοπτη διάθεση των εσπεριδοειδών της παραγωγής 1994 σε αμειπτικές τιμές. Το ποια μέτρα έλαβε η κυβέρνηση μπορούμε να κρίνουμε με τα μέχρι στιγμής αποτελέσματα τα οποία δεικνύουν ότι οι εξασφαλιζόμενες τιμές είναι ασύμφορες και κατά πολύ χαμηλότερες των κόστων παραγωγής. Η δυσμενής θέση στην οποία ευρίσκοντο οι εσπεριδοκαλλιεργητές χειροτερεύει ολοένα και περισσότερο. Με την ακολουθούμενη κυβερνητική τακτική δε θα μας ξενίσει αν η εσπεριδοκαλλιέργεια εγκαταλειφθεί με όλες τις αρνητικές συνέπειες και αν στο προσεχές μέλλον θα υποχρεωθούμε να εισάγουμε ακόμα και εσπεριδοειδή.

Δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια αναβολής και παθητικής εγκαρτέρησης. Η κατάσταση έχει φθάσει στο απροχώρητο. Η κυβέρνηση πρέπει να προχωρήσει αποφασιστικά στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για αναβάθμιση της εσπεριδοκαλλιέργειας και στήριξη των εσπεριδοκαλλιεργητών. Μεταξύ αυτών των μέτρων θα πρέπει να περιλαμβάνονται:

- Η δημιουργία Συμβουλίου Εμπορίας Εσπεριδοειδών.
- Η εξεύρεση νέων αγορών και αναβάθμιση των υφισταμένων.

- Η δραστική μείωση των κόστων παραγωγής.
- Η επιδότηση των εξαγωγών για διάθεση όλων των παραγόμενων ποσοτήτων εσπεριδοειδών.
- Ο πλήρης τερματισμός των εισαγωγών χυμού, φρουτοποτών και αρωματικών ουσιών.
- Η εξασφάλιση αμειπτικών τιμών για τους εσπεριδοκαλλιεργητές.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θετικό στοιχείο ήταν η παραχώρηση από την κυβέρνηση στρεμματικής επιχορήγησης για τους κήπους εσπεριδοειδών που βρίσκονται στη νεκρή ζώνη της Κατωκοπιάς παρά την Περιστερώνα. Η στρεμματική επιχορήγηση όμως θα έπρεπε να καλύψει και άλλες περιοχές, όπως των Στροβιλιών, Βρυσούλλων, Άχνας, Αυγόρου και Δερύνειας και άλλων περιοχών στα Κοκκινοχώρια, όπου οι εσπεριδοκαλλιεργητές επιδίδονται στις αγροτικές ασχολίες τους και βρίσκονται σε άμεση προσέγγιση με τα φυλάκια του κατοχικού στρατού. Πλείστοι δε κήποι εσπεριδοειδών εφάπτονται άμεσα με τη γραμμή Αττίλα, πράγμα που δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα και ζημιές για τους παραγωγούς.

Καθολικό αίτημα των παραγωγών είναι ότι η στρεμματική επιχορήγηση πρέπει να επεκταθεί και να καλύψει όλες τις ακριτικές περιοχές. Υποστηρίζουμε το αίτημα αυτό, γιατί αντιλαμβανόμαστε το εύλογο να στηριχθούν οι κάτοικοι, για να παραμείνουν στις περιοχές αυτές. Είναι οξύμωρο σχήμα από τη μια να παραχωρούνται κίνητρα για αναζωογόνηση των περιοχών αυτών και να μη στηρίζονται άμεσα οι παραγωγοί, στην προκείμενη περίπτωση οι εσπεριδοκαλλιεργητές, που αναπτύσσουν την παραγωγική δραστηριότητά τους εκεί.

Κλείνοντας τη σύντομη αυτή παρέμβασή μου για το θέμα που συζητούμε, θα ήθελα να προσθέσω ότι η κυβέρνηση οφείλει να αφήσει κατά μέρος τα ωραιοποιημένα λόγια και τα εύηχα συνθήματα περί φιλοαγροτικής πολιτικής και να εγκύψει με όλη τη σοβαρότητα στα διάφορα αγροτικά προβλήματα, περιλαμβανομένων και των προβλημάτων της εσπεριδοκαλλιέργειας, για τη λήψη πρακτικών και ουσιαστικών μέτρων βοήθειας προς τους παραγωγούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα είμαι πολύ σύντομος. Συμφωνώ με την πρόταση της Επιτροπής, όπως περιλαμβάνεται στην εισήγησή της, γι' αυτό θα τονίσω μόνο μερικά πράγματα που αφορούν την περιοχή που γειτνιάζει με τις κατεχόμενες περιοχές Πάνω Ζώδιας, Κατωκοπιάς και Αυλώνας. Οι γεωργοί στις περιοχές αυτές μπόρεσαν να κρατήσουν την περιοχή τους κυριολεκτικά με τα δόντια. Η περιοχή αυτή ανήκει στη νεκρή ζώνη και από το 1974 μέχρι και το 1980 με σοβαρούς κινδύνους πήγαιναν όσο μπορούσαν πιο κοντά στα χωριά τους και καλλιεργούσαν τη γη τους. Οι κατοχικές δυνάμεις τους συλλάμβαναν τον ένα μετά τον άλλο, τους έκαναν πάρα πολλά βάσανα, τους κακοποιούσαν αφάνταστα μέχρι που κάποια στιγμή με τη βοήθεια των Ηνωμένων Εθνών μπορούσαν αυτοί οι άνθρωποι να απελευθερώνονται. Έτσι πραγματικά την περιοχή αυτή την κράτησαν με τα δόντια.

Η στρεμματική επιχορήγηση η οποία αποφασίστηκε το 1992, για να βοηθήσει αυτούς τους καλλιεργητές, ήταν απαραίτητη αλλά όχι ικανή. Αρκεί να σημειώσουμε ότι πριν μερικές περίπου εβδομάδες στην περιοχή της Περιστερώνας προς την

περιοχή της κατεχόμενης Κατωκοπιάς οι καλλιεργητές άρχισαν -και μερικοί ολοκλήρωσαν- το ξερίζωμα των περβολιών τους. Αυτό θα πρέπει να δώσει ένα μήνυμα στην κυβέρνηση, όπως και ένα μήνυμα στη Βουλή. Η κυβέρνηση πρέπει να εισηγηθεί και η Βουλή να εγκρίνει περαιτέρω αναγκαία μέτρα, αν θέλουμε αυτοί οι πολίτες της Δημοκρατίας να κρατηθούν στην περιοχή τους.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία, κύριοι συνάδελφοι,

'Ολοι εμείς που ζήσαμε την ανάπτυξη της εσπεριδοκαλλιέργειας, που είδαμε να αντικαθίστανται οι εποχιακές καλλιέργειες από τη δεντροκαλλιέργεια, γνωρίζουμε πόσο μεγάλη επανάσταση υπήρξε η ανάπτυξή της για τη γεωργία του τόπου μας. Η επέκταση της καλλιέργειας των εσπεριδοειδών ήταν ένα θαύμα της σύγχρονης Κύπρου που έφερε και ομορφιά και πλούτο στον τόπο. Γι' αυτό νιώθουμε σήμερα δύσκολο να μιλούμε για χρεοκοπία των αγροτών, για ξερίζωμα των δέντρων, δηλαδή για την τραγωδία της ίδιας της πορτοκαλιάς. Το ίδιο όπως νιώθουμε και δύσκολο να μιλούμε για τους πορτοκαλαιώνες στις νεκρές ζώνες, στις ακριτικές, όπως λέμε, περιοχές. Νιώθουμε δύσκολο να ονοματίζουμε τον Αστρομερίτη, την Περιστερώνα ακριτικές περιοχές και να νιώθουμε την περιοχή Μόρφου, τη μάνα της πορτοκαλιάς, μακριά και έξω από τις σημερινές μας συζητήσεις. Και ακόμη χειρότερο υπάρχει η τραγική διαπίστωση ότι τα δέντρα που αναστήσαμε -και που το καθένα έχει τη δική του ιστορία- γίνονται τώρα ένα είδος γενίτσαρων που στρέφονται ενάντια στους δικούς τους ανθρώπους, εκείνους που τα φύτεψαν.

Οι πληροφορίες λένε ότι οι χαμηλές τιμές που έχουν τα εσπεριδοειδή γίνονται ακόμα πιο χαμηλές από τις εξαγωγές των καρπών μας των κατεχόμενων χωραφιών μας. Μια σειρά λόγων που εξετέθησαν από τους προηγούμενους ομιλητές που σχετίζονται με την οικονομική κρίση στην Ευρώπη, την υποτίμηση των νομισμάτων, τη μεταβολή των συνθηκών στις κεντροευρωπαϊκές χώρες, την αύξηση του συναγωνισμού έφεραν και μια τεράστια κρίση στη δική μας παραγωγή.

'Ολοι οι παραγωγοί πάσχουν, όλοι έχουν πληγές, κάποιοι έχουν περισσότερες πληγές και αυτοί είναι οι παραγωγοί των νεκρών ζωνών, γιατί κοπιάζουν περισσότερο, γιατί κινδυνεύουν περισσότερο, γιατί χάνουν περισσότερα. Ασχολούμαστε σήμερα μ' αυτούς, μιλούμε για στρεμματική επιχορήγηση, ζητούμε να επεκταθεί η στρεμματική επιχορήγηση σε όλους τους καλλιεργητές από τον Πύργο μέχρι τη Δερύνεια. Το υποστηρίζουμε με όλη μας τη δύναμη. 'Ισως κάποιος πει: "Πάλι επιχορηγήσεις ζητούν οι Βουλευτές". 'Ομως εδώ δε μιλούμε ούτε για ελεημοσύνες ούτε για παροχές· μιλούμε για ανθρώπους που εργάζονται, που παράγουν, που συντηρούν την ύπαρξη του τόπου, που στηρίζουν την οικονομία και αντί να έχουν ένα εισόδημα, ζημιώνουν. Αν σκεφτόμαστε τις επιχορηγήσεις, το ερώτημα είναι: Σκεφτήκαμε ποτέ και λογαριάσαμε ποια ήταν η συνεισφορά της πορτοκαλιάς, της εσπεριδοκαλλιέργειας στη δημιουργία του εθνικού πλούτου; Ποια ήταν η συνεισφορά της πορτοκαλιάς για τους δρόμους της τετραπλής κατεύθυνσης που περνούμε σήμερα, για τα γεφύρια, για τα αεροδρόμια, για τα λιμάνια; Τώρα όλοι αυτοί που πρόσφεραν αυτό τον πλούτο, την ανάπτυξη και την άνεση, βρίσκονται σε τρομερή ανέχεια και η κοινωνία οφείλει να σταθεί πλάι τους. Θα ήταν φυσικά λάθος -και αυτό όλοι το αναγνωρίζουμε- αν μέναμε σε κάποια αποσπασματικά μέτρα.

Αντιλαμβανόμαστε ότι την ευρύτερη αντιμετώπιση της εσπεριδοκαλλιέργειας, όπως τονίστηκε και προηγουμένως, τη μελετά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και θα αναμένουμε τα πορίσματα. Εκείνο που γνωρίζω είναι ότι, εφόσον υπάρχει ένα πολύτιμο προϊόν, υπάρχει και ο τρόπος αντιμετώπισής του και ο τρόπος αξιοποίησής του. Εφόσον έχουμε αγρότες, όπως τον Κύπριο αγρότη, μπορούμε να κάνουμε πολλά και να αντιμετωπίσουμε και δύσκολες καταστάσεις. Εκείνο που ξέρουμε είναι ότι η Κύπρος χωρίς γεωργία δε θα μπορεί να επιβιώσει και Κύπρος χωρίς πορτοκαλιά δε θα είναι Κύπρος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές για πρωτολογία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Πρέντζας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Πολύ σύντομα και από τη θέση μου, ευχαριστώ.

Οι προηγούμενοι ομιλητές έχουν δώσει με πολύ παραστατικό τρόπο το πρόβλημα, την έκτασή του, το μέγεθός του. Εγώ απλά θα ήθελα να παρακαλέσω τη Βουλή να υποδείξει προς την κυβέρνηση ότι έχει φτάσει πια η ώρα να εξεταστεί ξανά η συμφωνία τελωνειακής ένωσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ζητηθούν οι αλλαγές που είναι απαραίτητες, διότι από τότε που υπογράψαμε εμείς τη συμφωνία τελωνειακής ένωσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέχρι σήμερα μια σειρά συμφωνίες έχουν συναφθεί ανάμεσα στην Κοινότητα και άλλες χώρες οι οποίες έχουν δώσει συγκριτικά πλεονεκτήματα στις τρίτες χώρες, σε βάρος της δικής μας παραγωγής. Εκτός από την αναθεώρηση της συμφωνίας τελωνειακής ένωσης είναι καιρός η κυβέρνηση να εξετάσει και τη δυνατότητα μιας άλλης συμφωνίας σε ό,τι αφορά τον προστατευτισμό που έχει επιβάλει η Ευρωπαϊκή Ένωση για τα δικά της προϊόντα και που πλήττει τη δική μας παραγωγή, κατά πόσο δηλαδή είναι δυνατό να υπάρξει μια συμφωνία που να δίνει ισότιμη μεταχείριση στα προϊόντα, καθώς πια έχουμε πλησιάσει στην ολοκλήρωση της πρώτης φάσης της τελωνειακής ένωσης και βέβαια να δώσει στα κυπριακά προϊόντα τουλάχιστον την προστασία που δίδει σε προϊόντα χωρών με πολύ χαμηλότερο επίπεδο σύνδεσης.

Αυτά τα μέτρα είναι βέβαιο ότι θα συμβάλουν στην ανακούφιση και των εσπεριδοκαλλιεργητών, για τους οποίους η σημερινή συζήτηση, και άλλων παραγωγών και εν πάση περιπτώσει θα βοηθήσει ιδιαίτερα τις λεγόμενες ακριτικές περιοχές και τις γεωργικές βιομηχανίες, όπου και αν βρίσκονται στο ελεύθερο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας, και ειδικότερα εκείνες που βρίσκονται στις ακριτικές περιοχές.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πρέντζα, έχω την εντύπωση ότι εγείρετε ένα θέμα πολύ σημαντικό. Είναι βεβαίως μία εισήγηση. Αντιλαμβάνομαι ότι επί του θέματος θα μπορούσε να διεξαχθεί συζήτηση. Δεν ξέρω αν προτείνετε ή προτίθεστε να θέσετε το θέμα προς

συζήτηση, διότι υπάρχουν πάρα πολλές πτυχές. Αν όμως είναι απλή εισήγηση η οποία θα ακουστεί από το βήμα της Βουλής και αυτό θα αποτελεί ένα μήνυμα με τη βαρύτητα που έχει, όπως το έχετε τοποθετήσει, προς την κυβέρνηση, είναι άλλο θέμα.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν και οι άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες συμμερίζονται την ανησυχία που εξέφρασα και την εισήγηση που εξέφρασα, ίσως ο πιο σύντομος δρόμος είναι να διαβιβαστεί η εισήγηση προς την κυβέρνηση. Αν υπάρχει όμως διάθεση για περαιτέρω επεξεργασία του θέματος στο επίπεδο της Βουλής, σε μια από τις Επιτροπές, δεν έχω καμία ένσταση να το συζητήσουμε σε όλη την έκταση που χρειάζεται και εισηγούμαι να είναι και ομόφωνη η εγγραφή θέματος ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει από της πλευράς της προεδρίας οποιαδήποτε ένσταση ή δισταγμός να υποβληθεί προς την κυβέρνηση οιονδήποτε μήνυμα ήθελε εγκρίνει αυτό το Σώμα. Εάν υπάρχει ομόφωνη απόφαση.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Γι' αυτό λέω. Παρακαλώ.

Ο κ. Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και πάλι θέλω να πω ότι συζητούμε εκτός θέματος. Το θέμα που έχουμε μπροστά μας είναι η στρεμματική επιχορήγηση και τίποτε άλλο. Αλλά ειδικά για το θέμα που έχει αναφέρει ο συνάδελφος κύριος Πρέντζας, ήδη το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας επεξεργάζεται το θέμα της τελωνειακής σύνδεσης και ετοιμάζει προτάσεις προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε τα θέματα που μας απασχολούν αυτή τη στιγμή να εγερθούν σε μια συνδιαλλαγή, για να βελτιωθούν οι όροι.

Οφείλω δε να τονίσω ότι η τελωνειακή ένωση ήταν ευεργετική για την Κύπρο, όπως είχε γίνει. Το πρωτόκολλο ήταν πρωτοποριακό, αλλά τα τελευταία πέντε χρόνια εκπληρώσαμε μεν τις υποχρεώσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, καταργώντας δασμούς, μειώνοντας τις άδειες εισαγωγής, αλλά δεν έχουμε βελτιώσει ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εισέρχεστε εσείς τώρα σε εντελώς νέο θέμα.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Εφόσον επιτρέψατε, κύριε Πρόεδρε, να γίνει αναφορά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κύριε Χρυσοστόμου, θέλω να παρατηρήσω ότι η πρόταση που έχει κάνει ο κύριος Πρέντζας δεν είναι εκτός θέματος· η πρόταση έγινε ως ένα μέτρο απάμβλυνσης του προβλήματος που είναι μπροστά μας. Επομένως είναι θέμα πρότασης.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, το θέμα που έχουμε ενώπιόν μας είναι η στρεμματική επιχορήγηση και τίποτε άλλο. Δε συζητούμε την εσπεριδοκαλλιέργεια σήμερα. Άρα δεν μπορούμε ... Αν θα το γενικεύσουμε, τότε να μιλήσουμε όλοι γενικά. Ενώ, αν θα συζητήσουμε την τελωνειακή ένωση, θα πρέπει να το δούμε ως χωριστό θέμα και όχι για την εσπεριδοκαλλιέργεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτή είναι η γνώμη σας.

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κατά διαστήματα έχει συζητηθεί το θέμα που ανέφερε στη Βουλή ο συνάδελφος ο Πρέντζας, ότι θα πρέπει να επανεξετάσουμε το πρωτόκολλο που υπεγράφη και ειδικά τις εισαγωγές κάποιων προϊόντων που επηρεάζουν τα δικά μας προϊόντα, τη δική μας παραγωγή. Δηλαδή το θέμα δεν είναι του παρόντος, αλλά εμείς συμφωνούμε ότι θα πρέπει σε κάποιο στάδιο και στη Βουλή -στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή- αν συμφωνούν και οι άλλοι, να συζητήσουμε το θέμα, να καλέσουμε τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας που κάνει τις μελέτες, να μας δώσει κάποιες εξηγήσεις και να μας πει πώς προχωρούμε, για να κλείσουμε αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μαυροκορδάτε, αν υπάρχει πρόταση, για να εγγραφεί το θέμα, θα ακολουθήσουμε τη διαδικασία που πρέπει.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Εμείς συμφωνούμε να εγγραφεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με όσα έχει πει ο κ. Μαυροκορδάτος. Υπό την έννοια ότι το θέμα τούτο είναι πολύ σοβαρό, πρέπει να απασχολήσει την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ίσως ή την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και να έρθουν εκεί οι αρμόδιοι Υπουργοί να εκφέρουν τις απόψεις τους. Πιθανό να έχει και πολιτικές προεκτάσεις το όλο θέμα. Νομίζω ότι θα πρέπει να είναι αντικείμενο ξεχωριστής συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ... Μάλιστα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θέλω να δευτερολογήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, κύριε ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δυο λόγια μόνο.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται στην έδρα, ενώ ο κ. Α. Αντωνίου επιστρέφει στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριε Χατζηγιάννη, επειδή είναι δευτερολογία και είναι δύο λόγια ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σίγουρα, σίγουρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... ελπίζω, όχι επειδή βγήκατε στο βήμα τα δύο λόγια να γίνουν είκοσι δύο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Πράγματι, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν είχα πρόθεση να δευτερολογήσω, αλλά απ' όσα έχω ακούσει από κάποιους συναδέλφους, ιδιαίτερα από το χώρο της Αριστεράς, αναφορικά με το πρόβλημα της εσπεριδοκαλλιέργειας πρέπει κάποια σημεία να απαντηθούν.

Όλοι γνωρίζουμε ότι η εσπεριδοκαλλιέργεια στην Κύπρο ανθούσε τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια. Πριν τρία-τέσσερα χρόνια εθεωρείτο ένα από τα καλύτερα επαγγέλματα στην Κύπρο. Είναι γνωστά τα εισοδήματα και της περιοχής της Μόρφου και άλλων περιοχών τα οποία προήρχοντο από την εσπεριδοκαλλιέργεια. Σήμερα η εσπεριδοκαλλιέργεια, σωστά λέχθηκε, έχει πρόβλημα. Αλλά χωρίς να θέλω καθόλου να κάνω αναφορά στην προηγούμενη κυβέρνηση, είμαι υποχρεωμένος να τονίσω με έμφαση ότι η απελθούσα κυβέρνηση του κ. Βασιλείου οδήγησε στην ένδεια αυτή την κατηγορία των καλλιεργητών με την πολιτική την οποία εφάρμοσε, με το να επιτρέπει τις εισαγωγές χιλιάδων τόνων χυμού πορτοκαλιού και άλλων κατηγοριών εσπεριδοειδών. Το κακό ξεκινά από αυτό το σημείο. Δηλαδή η κυβέρνηση Κληρίδη βρήκε μία κατάσταση που δυστυχώς σήμερα είναι αθεράπευτη. Και είναι αθεράπευτη, γιατί υπάρχει, επαναλαμβάνω, στοκ χιλιάδων τόνων χυμών στους εισαγωγείς.

Ασφαλέστατα η λύση η οποία είναι μπροστά μας είναι η επιχορήγηση αυτών των ανθρώπων. Θέλω να τονίσω και πάλι ότι η μόνη κυβέρνηση που έχει δώσει χρηματική βοήθεια και όχι δάνεια σε καλλιεργητές είναι η κυβέρνηση Γλαύκου Κληρίδη. Το έχει κάνει και στους εσπεριδοκαλλιεργητές, το έχει κάνει και στους πατατοκαλλιεργητές, και στους χοιροτρόφους, και σε άλλες κατηγορίες πολιτών που τον τελευταίο καιρό αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα. Συμφωνούμε ότι πρέπει το μέτρο της βοήθειας το οποίο έχει εξαγγελθεί για τις ακριτικές περιοχές να επεκταθεί και σε περιοχές όπως είναι οι Βρυσούλες, η Αυγόρου, το Φρέναρος, η Δερύνεια, το Δασάκι, γιατί και εκείνες οι περιοχές αντιμετωπίζουν ακριβώς τα ίδια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περιοχές Ζώδιας και Αστρομερίτη, οι οποίες είναι στη νεκρή ζώνη. Αλλά το πρόβλημα δε λύεται με το να δίνεται βοήθεια απλώς για να καλύψει μέρος του κόστους παραγωγής. Τα κόστα σήμερα είναι πάρα πολύ ψηλά στις καλλιέργειες και χρειάζεται να αναληφθούν προγράμματα στον τομέα ιδιαίτερα των εξαγωγών ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι πρωτολογία τούτη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. ... και στους τομείς πέραν των εξαγωγών που έχουν σχέση με ελαφρύνσεις, ώστε πράγματι αυτοί οι άνθρωποι να ορθοποδήσουν, ελπίζοντας ότι θα υπάρξει και από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κάποιος προγραμματισμός στη μορφή των φυτειών οι οποίες πρέπει να ακολουθήσουν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σαν να βλέπω ότι αυτά τα δυο λόγια ανοίξαν φάλιες.

Ο κ. Μαυροκορδάτος. Θα σου δώσω το λόγο, διότι είσαι και ο εγγράψας το θέμα, για να το κλείσεις. Λοιπόν, θα δώσω το λόγο και στον κ. Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με όλο το σέβας, κύριε Πρόεδρε, προς το συνάδελφο, τον κ. Χατζηγιάννη, επειδή οι αριθμοί τους οποίους επανέλαβε και σήμερα, κατά την προσωπική μου εκτίμηση, είναι υπερβολικοί, θα εισηγούμουν όπως ερωτηθεί πλέον επίσημα το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας για τις δεκάδες χιλιάδες τόνους συμπυκνωμένου χυμού πορτοκαλιού ή γκρέιπφρουτ που υπάρχει ο ισχυρισμός πως ήρθαν. Από πληροφορίες δικές μου μιλούμε για μερικές δεκάδες τόνους συμπυκνωμένου χυμού και όχι για δεκάδες χιλιάδες τόνους. Έχουν τεράστια διαφορά οι δέκα τόνοι από τις δεκάδες χιλιάδες τόνους.

Το δεύτερο και βασικότερο κακό που επικρατεί σήμερα στην εσπεριδοκαλλιέργεια και στην έλλειψη δυνατοτήτων διάθεσης του προϊόντος είναι ο φοβερός ανταγωνισμός που υπάρχει σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή αγορά -είναι γνωστό τούτο- από χώρες και με διαφορετικές κλιματολογικές συνθήκες. Δεν πρέπει για όλα να επιρρίπτουμε τις ευθύνες στην προηγούμενη κυβέρνηση, διότι οι ευθύνες ήδη άρχισαν να αναλαμβάνονται από τη σημερινή κυβέρνηση εδώ και ένα χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με όλη την καλή διάθεση η σημερινή κυβέρνηση μπορεί να εφαρμόσει ή να προτείνει νέα μέτρα που να απαμβλύνουν το πρόβλημα των εσπεριδοκαλλιεργητών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι ξέρετε ποιο είναι το πρόβλημα; Έρχονται Εκθέσεις ομόφωνες και στο τέλος με τη συζήτηση σχεδόν παύουν να είναι ομόφωνες.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι επί της ουσίας. Εγώ πραγματικά θα ήθελα να συγχαρώ το συνάδελφο Χατζηγιάννη, διότι καταφέρνει να λέει ορισμένα πράγματα, όπως τα τελευταία που ακούσαμε, χωρίς να γελά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, είναι με χιούμορ που λέχθηκε, διότι ο ίδιος, όταν τα έλεγε αυτά, γελούσε. Αν τα έλεγε σοβαρά ... Αλλά επειδή ο ίδιος γελούσε, είναι φανερό πως είναι με χιούμορ που λέχθηκε.

Ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφορικά με την ποσότητα που έχει αναφερθεί, -αν είναι μερικές δεκάδες χιλιάδες τόνοι ή περισσότεροι ή λιγότεροι- το μόνο το οποίο ξέρουμε υπεύθυνα είναι την ίδια τη δήλωση του έντιμου Υπουργού, ο οποίος είπε ότι έχουμε αποθέματα για πέντε χρόνια και έτσι, για να είμαστε εντός τάξεως, αυτή είναι η αλήθεια.

Ευχαριστώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναί, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή έχω προκληθεί, ακριβώς ειδικά πάνω στους αριθμούς, υιοθετώ αυτά που είπε ο κ. Δημητρίου, ότι έχουμε αποθέματα για πέντε χρόνια και οι εισαγωγές είναι για τα τρία χρόνια που προηγήθηκαν και συνεχίζονται ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριε Μαυροκορδάτε ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Και συνεχίζονται, γιατί υπάρχουν άδειες οι οποίες έχουν εκδοθεί από το παρελθόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Κύριε Μαυροκορδάτε, είσαστε ο εισηγητής, επομένως κλείνετε το θέμα. Κλείνοντας το θέμα, κάνετε την επιλογή να το κλείσετε χωρίς να δευτερολογήσετε. Αντιλαμβάνεστε τι εννοώ. Δηλαδή δε θα απαντήσετε. Αν όμως θέλετε να απαντήσετε, τότε θα μπορείτε να απαντήσετε, όμως δε θα μπορείτε να επαναλάβετε ... Δε θα σας δοθεί ο λόγος να το κλείσετε. Είναι ένα από τα δύο που πρέπει να επιλέξετε.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Θα απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα απαντήσετε.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Κάνει διαχωρισμό, κύριε Πρόεδρε. Κατ' αρχήν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, έπρεπε να τεθεί αυτό το θέμα, διότι είναι ένα από τα δύο που μπορεί να κάνει, όχι και τα δύο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ως ένα σημείο ...

(Δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, και αυτό το είπατε με χιούμορ. Επομένως το παίρνω ως χιούμορ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι εκτός τάξεως ο Κατσουρίδης.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ανεφέρθη ότι τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εσπεριδοκαλλιεργητές σήμερα ούτε λίγο ούτε πολύ οφείλονται στη διακυβέρνηση της προηγούμενης πενταετίας από τον κ. Βασιλείου και αυτοί είναι οι

λόγοι που καταλήξαμε εδώ που καταλήξαμε. Δεν είναι αυτή η πραγματικότητα. Ο λόγος που έχουμε προβλήματα στην εμπορία -και είναι σε όλους όσους ασχολούνται με το θέμα γνωστό- είναι γιατί οι χώρες στις οποίες εξήγαμε τα προϊόντα μας δεν υπάρχουν σήμερα. Οι πρώην σοσιαλιστικές χώρες που εξήγαμε τα προϊόντα, τα υποβαθμισμένα προϊόντα μας, σε πολύ ψηλές τιμές δεν υπάρχουν σήμερα. Στις χώρες της Ευρώπης, όπου εξάγουμε σήμερα τα εσπεριδοειδή μας, πολύ λίγα είναι κατάλληλα, για να εξασφαλίσουμε αμειπτικές τιμές, και γι' αυτό το λόγο δεν είχαμε ούτε πέρσι καλές τιμές ούτε και φέτος, κύριε Πρόεδρε, που δεν είναι η κυβέρνηση Βασιλείου στην εξουσία· είναι η κυβέρνηση Κληρίδη. Το ένα είναι αυτό.

Σε ό,τι αφορά την εισαγωγή χυμών, πράγματι έγιναν στην Κύπρο μεγάλες ποσότητες εισαγωγής χυμού, αλλά όχι στο βαθμό που ανεφέρθη εδώ, για να είμαστε ακριβείς, τουλάχιστον όταν μιλούμε από το βήμα της Βουλής. Εδηλώθη στην Επιτροπή από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας ότι τα αποθέματα θα αρκέσουν μέχρι το τέλος του '94. Αν δεν εισαχθεί άλλος χυμός στην Κύπρο, δε θα έχουμε χυμό το 1995. Αυτά για να αποκαταστήσουμε την αλήθεια. Τουλάχιστον έτσι δήλωσε ο νυν Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Σε ό,τι αφορά το θέμα που συζητούμε, και θα ήθελα να το κλείσω, είναι ομόφωνη απόφαση, αν θέλετε, -φαίνεται και από την 'Εκθεση- ότι θα πρέπει, για να έχουμε ίση μεταχείριση μεταξύ των εσπεριδοκαλλιεργητών, να προχωρήσει η κυβέρνηση να καταγράψει όλους τους εσπεριδοκαλλιεργητές που έχουν εσπεριδοειδή στις ακριτικές περιοχές και να τους παραχωρήσει τη στρεμματική επιδότηση των £40,00 για να μη βρίσκονται, αν θέλετε, σε μειονεκτική θέση κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι υποφέρουν σήμερα πάνω στη γραμμή αντιπαράταξης.

Το δεύτερο είναι μια ποσότητα χυμού η οποία χυμοποιήθηκε από τη ΣΕΒΕΓΕΠ για λογαριασμό της ΣΕΔΙΓΕΠ κατόπιν εντολής ή εν γνώσει του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και αυτή η ποσότητα θα πρέπει να πληρωθεί, για να μην επιβαρύνει τους παραγωγούς, οι οποίοι επέρασαν μια πολύ δύσκολη χρονιά από άποψη τιμών των εσπεριδοειδών τους. Επίσης μία ποσότητα περίπου 500-600 τόνων εσπεριδοειδών, οι οποίοι πήγαν για πρώτη φορά στις χωματερές φέτος, κατόπιν, αν θέλετε εισήγησης και του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, θα πρέπει και αυτή η ποσότητα να πληρωθεί στους παραγωγούς, για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τα πιο αναγκαία έξοδα που έχουν για την περιποίηση των κήπων τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχουμε συμπληρώσει τη συζήτηση αυτού του θέματος. Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα των πρακτικών νοσοκόμων στα κυβερνητικά νοσοκομεία και η επίλυσή τους". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Κοντίδη στις 19.11.1992). (Συνέχιση της συζήτησης).

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα προβλήματα των πρακτικών νοσοκόμων υπάρχουν εδώ και αρκετά χρόνια και παρά τα πολλαπλά διαβήματά τους, δεν έχουν μέχρι σήμερα βρει τη λύση τους.

Η ουσία του προβλήματος έγκειται στο γεγονός ότι η τάξη αυτή των εργαζομένων, ενώ προσφέρουν όσα και οι εγγεγραμμένες νοσοκόμες (πολλές φορές ακόμα μπορούμε να πούμε ότι προσφέρουν και περισσότερα, γιατί έχουν μια

μακρόχρονη πείρα και προσφορά) εντούτοις όσον αφορά τη μισθολογική αναγνώριση βρίσκονται σε χαμηλότερα επίπεδα και ουσιαστικά σε δυσμενέστερη θέση. Η δυσμενής αυτή διάκριση που γίνεται έναντι αυτής της ομάδας εργαζομένων, που οι πλείστες έχουν ευδόκιμη υπηρεσία 20 και 30 χρόνια, δημιουργεί ηθικά, ψυχολογικά αλλά και προσωπικά προβλήματα.

Εκείνο που απλά ζητούν οι εργαζόμενοι αυτοί είναι η αναγνώριση της προσφοράς τους (ίση αμοιβή για ίση εργασία) και η τοποθέτησή τους σε κλίμακα που αντιστοιχεί στην προσφερόμενη από αυτούς εργασία.

Για χάρη της ιστορίας και της αλήθειας θα πρέπει να αναφέρω ότι στο παρελθόν η τάξη αυτή των πρακτικών νοσοκόμων ήταν πολυπληθέστερη, όμως κατά καιρούς με τη δημιουργία ειδικών κύκλων μαθημάτων που παρακολούθησαν όσες ήταν δυνατό, γιατί δεν μπορούσαν όλες ταυτόχρονα, έχουν εγγραφεί στο μητρώο των νοσοκόμων αρκετές και σήμερα αναγνωρίζονται και απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα με τις άλλες του ίδιου επιπέδου.

Αυτή η σωστή πορεία που είχε αρχίσει πριν αρκετά χρόνια κάπου είχε ανακοπεί και τότε η οργάνωση των πρακτικών νοσοκόμων με επιστολή της, ημερομηνίας 21.3.1986, ζητούσε από τον Πρόεδρο της Κλαδικής Επιτροπής του Νοσηλευτικού Προσωπικού να ενεργήσει έτσι που η πορεία αυτή να συνεχιστεί και να δοθεί η ευκαιρία να καλυφθούν όλες οι υπόλοιπες πρακτικές νοσοκόμες.

Το αίτημα αυτό μεταφέρθηκε στο Υπουργείο Υγείας, το οποίο με απαντητική επιστολή του υπογραμμένη από το Γενικό Διευθυντή και με απόφαση στις 9.3.1988 πληροφορούσε τον κλάδο ότι το αίτημα είχε γίνει κατ' αρχήν αποδεκτό. Όμως την τελική έγκριση θα έδινε το διοικητικό συμβούλιο της Νοσηλευτικής Σχολής.

Στην πορεία, νέα επιστολή από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Υγείας, ημερομηνίας 1.8.1988, τους πληροφορούσε ότι το αίτημά τους δεν έγινε δεκτό από το διοικητικό συμβούλιο της Νοσηλευτικής Σχολής. Έκτοτε ο κλάδος αυτός των εργαζομένων έχει κάμει επανειλημμένα διαβήματα για επίλυση του προβλήματός τους, δυστυχώς όμως μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτε.

Στην τελευταία συνεδρίαση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής έχει κατατεθεί με επιστολή, ημερομηνίας 17.11.93, η θέση του Υπουργείου στην οποία λέει με λίγα λόγια ότι, επειδή οι πρακτικές νοσοκόμες είναι χαμηλού μορφωτικού επιπέδου (δημοτικό σχολείο) και δεν μπορούν να φοιτήσουν στη Νοσηλευτική Σχολή, η μισθολογική τους κατάταξη είναι απόλυτα ικανοποιητική.

Είναι λυπηρό, κύριοι συνάδελφοι, να απαντά ένα Υπουργείο έτσι αβασάνιστα για ένα σοβαρό ζήτημα. Είναι λυπηρό που το Υπουργείο δεν μπήκε στον κόπο να ζητήσει από τις υπηρεσίες του να μάθει τι πρόσφεραν και τι προσφέρουν στα νοσοκομεία μας αυτές οι "αμόρφωτες" πρακτικές νοσοκόμες και να τις αξιολογήσει με την πραγματική τους προσφορά τόσο στα χρόνια τα παλιά -και μιλούμε για το 1964 με την τουρκική ανταρσία- όσο και σήμερα.

Θα σας διαβάσω, κύριοι συνάδελφοι, την επιστολή που έστειλε η Προϊσταμένη Νοσηλευτική Λειτουργός του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού στις 19.1.94:

"ΟΠΟΥ ΔΕΙ

Όταν ανέλαβα τη Νοσηλευτική Διοίκηση του Γενικού Νοσοκομείου Λεμεσού, τον Ιανουάριο του 1969, εργοδοτούνταν έξι Νοσηλευτές Α' Επιπέδου, 19 Πρακτικές Νοσοκόμοι και 35 Νοσηλευτές Β' Επιπέδου, ήτοι σύνολο 60 άτομα Νοσηλευτικού Προσωπικού διά 80 κλίνες.

Αυτός ο μεγάλος αριθμός πρακτικών νοσοκόμων στο Νοσοκομείο Λεμεσού είχε διοριστεί το 1963, όταν έφυγαν οι Τουρκοκύπριοι νοσηλευτές και από την αρχή του διορισμού τους ασκούσαν όλα τα καθήκοντα των νοσηλευτών Β' επιπέδου χωρίς καμιά εξαίρεση μέχρι σήμερα.

Στο Νοσοκομείο Λεμεσού εργάζονται τώρα 12 πρακτικές νοσοκόμοι, οι οποίες είναι αποσπασμένες και εργάζονται στο χειρουργείο, στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών και Ατυχημάτων στα Εξωτερικά Ιατρεία και αλλού. Μετρούνται ως δύναμη στη στελέχωση του νοσοκομείου και εκτελούν τα ίδια καθήκοντα με τους νοσηλευτές Β' επιπέδου κάτω από την επίβλεψη νοσοκόμου Α' επιπέδου, όπως προνοείται στη νομοθεσία περί νοσηλευτικής ως εγκεκριμένες πρακτικές νοσοκόμες.

Σ. Μιχαηλίδου

Προϊσταμένη Νοσηλευτική Λειτουργός"

Κύριοι συνάδελφοι,

Η Επιτροπή Υγείας της Βουλής, όπως ακούσατε και στην έκθεση, αφού μελέτησε το όλο πρόβλημα και αφού έχει πειστεί για το δίκαιο της υπόθεσης των πρακτικών νοσοκόμων, ζητά από το σώμα να βοηθήσει στην επίλυση του προβλήματος και να δικαιώσει τις πρακτικές νοσοκόμες για την πολύχρονη δημιουργική και ευσυνείδητη προσφορά τους καθώς επίσης και τη συμβολή τους στην αναβάθμιση των υπηρεσιών των νοσοκομείων μας.

Τέλος θέλω να επαναλάβω ότι σε καιρούς χαλεπούς και δύσκολους και σε αντίξοες συνθήκες, ακριβώς αυτές οι πρακτικές νοσοκόμες, οι "αμόρφωτες", κρατούσαν το κύριο βάρος της δύσκολης αποστολής των νοσοκομείων μας. Το να δικαιωθούν, κύριε Πρόεδρε, είναι ηθικό χρέος όλων μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ιωαννίδης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζει την αναβάθμιση και εξίσωση του μικρού αριθμού των 36 πρακτικών νοσοκόμων με τις υπόλοιπες νοσοκόμες. Είναι μια μικρή τάξη πρακτικών νοσοκόμων που προσλήφθηκαν σε δύσκολους για το κράτος και τα νοσοκομεία μας καιρούς. Προσλήφθηκαν την εποχή της τουρκικής ανταρσίας, το 1964, όταν εγκατέλειψαν οι Τουρκοκύπριες νοσοκόμες τα νοσοκομεία μας, για να ακολουθήσουν τις οδηγίες του Ντενκτάς που από τότε προγραμμάτιζε τη διχοτόμηση και την κατάληψη της Κύπρου από την Τουρκία. Έτσι εργοδοτήθηκαν οι πρακτικές νοσοκόμες, για να αντικαταστήσουν τις Τουρκοκύπριες συναδέλφους τους και να επανδρώσουν έναν τομέα τόσο ευαίσθητο και αναγκαίο, τα κρατικά νοσοκομεία μας. Οι νοσοκόμες αυτές με την πολύχρονη πείρα τους βοήθησαν το κράτος και με την πάροδο του χρόνου απέκτησαν ικανότητες και δεξιότητες όχι λιγότερες από τις νοσοκόμες που αποφοιτούν από τη Νοσηλευτική Σχολή. Δε θα ήταν υπερβολή αν έλεγα ότι σε ορισμένα πρακτικά θέματα νοσηλευτικής οι πρακτικές αυτές νοσοκόμες υπερτερούν λόγω μακροχρόνιας πείρας.

Κύριε Πρόεδρε, το κράτος αναγνωρίζοντας την προσφορά και ακόμα το δίκαιο του αιτήματος, διευθέτησε να φοιτήσουν οι πρακτικές αυτές νοσοκόμες στη Νοσηλευτική Σχολή για να αποκτήσουν και τα τυπικά προσόντα, ώστε να μπορούν να αναβαθμιστούν. Το προχωρημένο όμως της ηλικίας τους και η χαμηλού επιπέδου εκπαίδευσή τους (πολλές είναι απόφοιτες δημοτικού σχολείου) και επιπλέον το πολύ ψηλό επίπεδο της Σχολής στα θεωρητικά μαθήματα, κατέστησε όχι δύσκολη αλλά σχεδόν αδύνατη τη φοίτησή τους στη Νοσηλευτική Σχολή. Οι συμπαθείς αυτές νοσηλεύτριες ανέρχονται σε 36 μόνο και όταν θα αφυπηρετήσουν οι θέσεις τους θα καταργηθούν.

Το Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζει τη μισθολογική αναβάθμιση και εξίσωση με τις συναδέλφους τους για τους πιο κάτω λόγους:

1. Είναι ένας πολύ μικρός αριθμός που σιγά σιγά θα εκλείψει και μάλιστα πολύ σύντομα, γιατί η ηλικία τους είναι από 41 μέχρι 59 ετών.
2. Εκτελούν καθήκοντα και εργασία ίσης αξίας με τις άλλες νοσοκόμες, γιατί έχουν μακροχρόνια πείρα.
3. Είναι όλες προχωρημένης ηλικίας και δεν μπορούν να καθήσουν στα θρανία για να αποκτήσουν τα τυπικά προσόντα.
4. Πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους και βοήθησαν το κράτος σε καιρούς δύσκολους αντικαθιστώντας τις Τουρκοκύπριες νοσοκόμες που εγκατέλειψαν τα νοσοκομεία μας με προτροπή του Ντενκτάς.
5. Η οικονομική επιβάρυνση για το κράτος θα είναι πολύ μικρή.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να απευθυνθώ προς το Υπουργείο Υγείας, για να εισηγηθώ να αντικρίσει με κατανόηση τα προβλήματά τους και να προχωρήσει προς τη λύση τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τρία μόνο λεπτά. Απλά θέλουμε να ενώσουμε κι εμείς τη φωνή μας με τους συναδέλφους των άλλων κομμάτων της Βουλής, ζητώντας από την Εκτελεστική Εξουσία να δει με κατανόηση και πάνω απ' όλα με συμπάθεια το λογικό αυτό αίτημα που αφορά μόνο 36 νοσοκόμες. Πρέπει απλά να σταθούμε στο γεγονός ότι προσφέρθηκαν να υπηρετήσουν τον τομέα αυτό κοινωνικής πρόνοιας σε δύσκολες ώρες, όταν είχαμε απόλυτη ανάγκη το 1964 με την αποχώρηση των Τουρκοκύπριων νοσοκόμων. Οι τελευταίες που έχουν διοριστεί, κύριε Πρόεδρε, ήταν το 1968. Οι περισσότερες είναι ήδη στα πρόθυρα αφυπηρέτησης και πιστεύουμε ότι είναι μια ελάχιστη ηθική ικανοποίηση η προσέγγιση και προπαντός η υλοποίηση του αιτήματος αυτού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγχαίρω τον κ. Παρισινό, γιατί είπε ότι θα μιλήσει τρία λεπτά και μίλησε δυόμισι.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κι εγώ από τη θέση μου θα ήθελα να υποστηρίξω την 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας σε ένα θέμα ηθικής τάξης και δικαιοσύνης, γιατί εδώ έχουμε δύο κατηγορίες εργαζομένων που ασκούν τα ίδια καθήκοντα και η μια κατηγορία αμείβεται πολύ λιγότερο, για ειδικούς λόγους που η πολιτεία δημιούργησε, από την άλλη κατηγορία. Γι' αυτό η εξίσωση της μισθοδοσίας των δύο αυτών κατηγοριών θα είναι κάτι που θα αποτελεί πράξη δικαιοσύνης για τις ενδιαφερόμενες αλλά και θα αποκαθιστά στην υπηρεσία τους έναν καλύτερο τρόπο εργασίας.

'Οπως σημειώνει και η 'Εκθεση της Επιτροπής, το πρόβλημα αφορά μια πολύ περιορισμένη ομάδα, η οποία αφυπηρετεί και απέρχεται χωρίς να δημιουργεί κανένα προηγούμενο. 'Ετσι νομίζω ότι η Βουλή μπορεί να υποστηρίξει και εσείς να διαβιβάσετε αυτή την αποφάση της Επιτροπής με την ελπίδα ότι θα ανταποκριθεί η κυβέρνηση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπω ότι έχει συμπληρωθεί η συζήτηση. Θα διαβιβαστεί η εισήγηση της Επιτροπής Υγείας και τα πορίσματά της.

Δε νομίζω ότι θα χρειαστεί δευτερολογία, κύριε Κοντίδη, κατά συνέπεια προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη): (26.11.1992).

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε, αλλά στην απουσία σας μετέφερα ομόφωνη εισήγηση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής και είχα συνεννοηθεί με τον Προεδρεύοντα να αναβληθεί λόγω κάποιων εξελίξεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Είναι έτοιμη η Επιτροπή Υγείας να προχωρήσουμε στο επόμενο θέμα;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το επόμενο θέμα είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που παρατηρούνται στη λειτουργία του Νοσοκομείου Αγρού λόγω της επάνδρωσής του". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Τ. Ευθυμίου). (3.11.1993).

Υπάρχει ένσταση να θεωρηθεί η 'Εκθεση αναγνωσθείσα;

Βλέπω ότι δεν υπάρχει.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΑΓΡΟΥ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΕΠΑΝΔΡΩΣΗΣ ΤΟΥ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μετά την πρόταση του Βουλευτή κ. Τ. Ευθυμίου εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Νοεμβρίου 1993 και στις 20 Ιανουαρίου 1994. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, ο κοινοτάρχης και τα μέλη του Συμβουλίου Βελτιώσεως Αγρού και ο πρόεδρος και τα μέλη της Σχολικής Εφορείας Αγρού.

Σύμφωνα με τον εισηγητή του θέματος, το νοσοκομείο Αγρού δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινότητας ένεκα ελλειπούς στελέχωσής του, αφού το προσωπικό του περιλαμβάνει μόνο ένα γιατρό που εργάζεται πέντε μέρες τη βδομάδα και τρεις νοσοκόμες, ενώ ο πληθυσμός του Αγρού ανέρχεται στους 1 200 κατοίκους. Πέραν τούτου, στην κοινότητα λειτουργεί Γυμνάσιο και Δημοτικό Σχολείο στα οποία φοιτούν 400 και 100 μαθητές αντίστοιχα, ενώ κατά τους θερινούς μήνες ο πληθυσμός ανέρχεται στις 5 000 ένεκα των παραθεριστών που κατακλύζουν την κοινότητα.

Όλοι οι εκπρόσωποι της κοινότητας Αγρού που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή συμφώνησαν με τον εισηγητή του θέματος και συμπληρωματικά έκαμαν τις πιο κάτω παρατηρήσεις:

(α) Στο νοσοκομείο του Αγρού προσφέρουν υπηρεσίες ένας γιατρός, ένας παιδίατρος και τρεις νοσοκόμες.

(β) Τόσο ο γιατρός όσο και ο παιδίατρος δεν υπηρετούν αποκλειστικά την κοινότητα του Αγρού, αλλά κάμνουν περιοδείες και στις γύρω κοινότητες. Ας σημειωθεί επίσης ότι δεν υπάρχει οδοντίατρος.

(γ) Το φαρμακείο δε λειτουργεί κανονικά και όταν λειτουργεί δε διαθέτει τα απαιτούμενα φάρμακα.

(δ) Το ασθενοφόρο που διαθέτει το νοσοκομείο είναι εκτός λειτουργίας και χωρίς οδηγό.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας διευκρίνισαν πως αυτό που λειτουργεί στον Αγρό δεν είναι νοσοκομείο αλλά Αγροτικό Υγειονομικό Κέντρο. Οι θέσεις του

Υπουργείου Υγείας, όπως αυτές εκτίθενται σε γραπτό σημείωμα που κατατέθηκε στην Επιτροπή, είναι οι πιο κάτω:

"Το Αγροτικό Υγειονομικό Κέντρο Αγρού στελεχώνεται μόνιμα με ένα γιατρό γενικής ιατρικής, ένα παιδίατρο, ένα φαρμακοποιό, τρεις νοσοκόμες και άλλο βοηθητικό προσωπικό.

Το κέντρο προσφέρει πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας τόσο στην κοινότητα Αγρού όσο και στα γύρω χωριά καθημερινά. Παραμένει ανοιχτό για εξυπηρέτηση του κοινού μέχρι τις 7.30 μ.μ., όμως από τις 2.30 μ.μ. μέχρι τις 7.30 μ.μ. λειτουργεί μόνο με νοσηλευτικό προσωπικό. Ο γιατρός βρίσκεται σε αναμονή (on call) κατά τις απογευματινές και νυκτερινές ώρες μέρα παρά μέρα και κάθε δεύτερο Σαββατοκυρίακο.

Το Υπουργείο Υγείας στην προσπάθειά του να αναβαθμίσει τις προσφερόμενες υπηρεσίες αποφάσισε τα πιο κάτω:

1. Ο γιατρός να βρίσκεται σε αναμονή (on call) καθημερινά μετά το ωράριο εργασίας του.

   Για να υλοποιηθεί αυτή η απόφαση θα ανατεθεί στο δεύτερο γιατρό του κέντρου, στον παιδίατρο, να βρίσκεται σε αναμονή εναλλάξ με το γενικό γιατρό.

2. Να αυξήσει κατά μία νοσοκόμα το νοσηλευτικό προσωπικό. Αυτό θα γίνει εφικτό όταν θα αποφοιτήσουν νοσηλευτές από τη Νοσηλευτική Σχολή, μια και όλοι οι υπάρχοντες νοσηλευτές εργάζονται ήδη είτε στα κρατικά νοσηλευτήρια είτε στα ιδιωτικά".

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, είναι της γνώμης πως τόσο η στελέχωση όσο και η λειτουργία του Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στον Αγρό δεν είναι ικανοποιητική σε σχέση με τον πληθυσμό της κοινότητας και της γύρω περιοχής την οποία εξυπηρετεί και κυρίως λόγω του απομακρυσμένου των περιοχών αυτών από τα αστικά κέντρα που διαθέτουν πλήρως εξοπλισμένα νοσοκομεία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και κυρίως την ανάγκη που υπάρχει να συγκρατηθούν οι αγροτικοί πληθυσμοί στις κοινότητές τους, ομόφωνα η Επιτροπή καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ενίσχυση του Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου του Αγρού αρχίζοντας με την άμεση εφαρμογή των μέτρων που η ίδια εξήγγειλε ενώπιον της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές και η 'Εκθεση είναι ομόφωνη, τα σχετικά πορίσματα να παραπεμφθούν στις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. 'Α. Χρυσοστόμου). (1.7.1993).

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η 'Εκθεση κυκλοφόρησε μόλις σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επομένως το θέμα αναβάλλεται.

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει άλλη 'Εκθεση έτοιμη, άρα αναβάλλεται και το επόμενο θέμα που είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός 'Ελεγχος Αποθηκών Αποταμίευσης". (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της Ετήσιας 'Εκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει κυκλοφορήσει και η 'Εκθεση για το υπ' αριθμό 8 θέμα, που είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας για το θέμα που τιτλοφορείται "Μετακίνηση του πεδίου βολής στη Μακεδονίτισσα". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τ. Χατζηδημητρίου). (11.10.93).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι μόλις έχει κυκλοφορήσει κι αυτή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι ομόφωνη, κύριε Πρόεδρε, και να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΒΟΛΗΣ ΣΤΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑ"

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος
Χρίστος Σολωμής
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Κίμων Παναγίδης
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας μελέτησε το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 Οκτωβρίου 1993 και στις 3 Φεβρουαρίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου 'Αμυνας και του ΓΕΕΦ.

Το πιο πάνω θέμα εξετάστηκε αυτεπάγγελτα από την Επιτροπή ύστερα από πρόταση του Προέδρου της, Βουλευτή κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, που έγινε στις 11 Οκτωβρίου 1993.

Οι διαμαρτυρίες των κατοίκων της περιοχής που γειτνιάζει με το πεδίο βολής στή Μακεδονίτισσα ύπήρξαν η αφορμή για την εξέταση του θέματος αυτού από την Επιτροπή.

Ειδικότερα, οι επηρεαζόμενοι κάτοικοι της περιοχής αυτής σε σχετικό υπόμνημά τους, που υπέβαλαν στον Πρόεδρο της Επιτροπής, αναφέρονται στα προβλήματα και στην οχληρία που δημιουργούνται λόγω της ύπαρξης του εν λόγω πεδίου πολύ κοντά στα σπίτια τους. 'Οπως αναφέρουν στο έγγραφό τους, συστηματικά

βρίσκουν βλήματα μέσα στις αυλές των σπιτιών τους, ενώ βλήματα συμβαίνει να πέφτουν και σε πολύ κοντινή απόσταση από τους ίδιους. Πρόσθετα, η ρίψη βολών τις βραδινές ώρες προκαλεί σ' αυτούς μεγάλη οχληρία.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής μετέφερε σ' αυτή τις ανησυχίες των κατοίκων της περιοχής αναφέροντας ότι, κατά τη γνώμη του, η ύπαρξη του πεδίου βολής στην περιοχή δημιουργεί πρόβλημα ασφάλειας και οχληρίας στους ίδιους τους κατοίκους, γι' αυτό και θα ήταν σκόπιμο το πεδίο αυτό να μεταφερθεί σε κάποιον άλλο χώρο, που να βρίσκεται σε μεγαλύτερη απόσταση από την περιοχή.

Ο εκπρόσωπος του ΓΕΕΦ αναφέρθηκε στην ευκολία που προσφέρει η τοποθεσία του πεδίου αυτού, καθώς βρίσκεται κοντά στους εθνοφρουρούς που υπηρετούν στα φυλάκια, και παρατήρησε ότι οι ασκήσεις δε γίνονται σε καθημερινή βάση αλλά μία με δύο φορές το μήνα τις βραδινές ώρες. Από την πλευρά της Εθνικής Φρουράς δηλώθηκε εξάλλου ότι λαμβάνονται όλα τα μέτρα ασφάλειας, καθώς και ότι, για να λυθεί το πρόβλημα της οχληρίας που προκαλείται, θα ανυψωθεί ακόμη περισσότερο το ανάχωμα που βρίσκεται στην περιοχή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας, αφού ενημερώθηκε για τις απόψεις των αρμοδίων στο θέμα αυτό, τους κάλεσε να προχωρήσουν, σε συνεργασία με το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας του Υπουργείου Εσωτερικών, στις δέουσες ενέργειες, ώστε να εξευρεθεί η καταλληλότερη περιοχή για τη μετακίνηση του πεδίου βολής. Η Επιτροπή αναμένει ότι το Υπουργείο 'Αμυνας θα ανταποκριθεί θετικά στην πρόταση αυτή, για να δοθεί οριστική λύση στο υπαρκτό πρόβλημα των κατοίκων της εν λόγω περιοχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει συμφωνία μεταξύ όλων των μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας ότι δε θα γίνει συζήτηση και δε χρειάζεται να γίνει, διότι μιλά από μόνη της. Παρακαλώ να τη διαβιβάσετε και ελπίζουμε να ικανοποιηθεί το αίτημα όπως υποστηρίζεται από την Επιτροπή 'Αμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύμφωνοι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την προσεχή Πέμπτη, 17 Φεβρουαρίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

"Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ιδιαίτερα η στάση μας έναντι των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Προέδρου του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (18.1.94).

Αποφασίστηκε όπως η συζήτηση του θέματος αυτού γίνει την Πέμπτη 17.2.94 αντί τη Δευτέρα 14.2.94, διότι το Εθνικό Συμβούλιο θα συνεδριάσει την Τρίτη 15.2.94.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993.

2) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.

3) Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

4) Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

5) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

6) Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

7) Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

8) Οι περί Γενικού Διοικητικού Προσωπικού - Θέση Πρώτου Διοικητικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

9) Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

10) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1994.

11) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (26.11.1992).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (1.7.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός Έλεγχος Αποθηκών Αποταμίευσης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της Ετήσιας Έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Τάκης Χατζηδημητρίου ζητά την έγγραφη του θέματος "Οι επιπτώσεις στην ονοματολογία από την εφαρμογή του Ρωμανικού αλφαβήτου".

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

Ο κ. Δημητρίου ήθελε να εγγράψει ένα θέμα, αλλά επειδή στην περασμένη συνεδρία εμπόδισα τον κ. Πρέντζα να εγγράψει θέμα γιατί δεν το είχε καταθέσει μέχρι το μεσημέρι γραπτώς, είμαι υποχρεωμένος να κρατήσω την ίδια στάση.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξης: 5.45 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Παρατήρηση του Προέδρου του Σώματος ότι πολύ μικρός αριθμός νομοσχεδίων έρχεται στην ολομέλεια του Σώματος αλλά πολύ μεγάλος αριθμός θεμάτων εγγράφεται στο Κεφάλαιο Δ', με αποτέλεσμα να λιγοστεύει η νομοθετική εργασία που αποτελεί την κύρια εργασία του Σώματος.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994", δικαιολόγηση ψήφου από τον αξ. Βουλευτή κ. Τ. Χατζηδημητρίου και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο Συμπληρωματικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου Νόμος του 1993"

και ψήφισή του σε νόμο ως "Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994".

4) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο ως "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

5) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Τμήματος Εργασίας - Θέση Πρώτου Επιθεωρητή Εργοστασίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέση Κτηματολογικού Λειτουργού Β' (Κτηματολογίου) (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

6) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας" και έγκρισή της.

7) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.

8) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η αξιοποίηση του νερού για εκτροφή χοίρων και αγελάδων - Η αναθεώρηση του επιδόματος εξωτερικού για τους δασκάλους της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής - Τα σοβαρά προβλήματα που παρουσιάζονται σε αριθμό σφαγείων στην ύπαιθρο - Η εγκατάσταση φώτων τροχαίας κατά μήκος της λεωφόρου Γρίβα Διγενή στη Λευκωσία - Η κυκλοφορία 'Ατλαντα από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης με ανακριβή στοιχεία για την Κύπρο - Ο θεσμός του αγροφύλακα - Η κατάργηση του δασμού που βαρύνει την εξαγωγή εγκυτιωμένων σταφυλιών).

9) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Το αρδευτικό πρόβλημα στην 'Αρμου - Η κατασκευή πλακόστρωτων πεζοδρομίων έξω από το σχολείο 'ΖΗΝΩΝ' Λάρνακας - Η μελέτη διάφορων θεμάτων η ρύθμιση των οποίων προβλέπεται από τις σχετικές διατάξεις του περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικού) Νόμου (Αρ. 245) του 1990 - Ο διορισμός κτηνίατρου στα Κελοκέδαρα Πάφου - Το αίτημα της κοινότητας Χολετριών για ανέγερση νέας αίθουσας διδασκαλίας στο δημοτικό της σχολείο - Η προστασία των εισαγωγέων από την εισαγωγή του αερίου τύπου 12).

10) Αγορεύσεις και συζήτηση (Τ. Χατζηδημητρίου, Χρ. Πουργουρίδης, Ευ. Ευσταθίου και Μάρκος Κυπριακού) πάνω στο θέμα "Η ανάμειξη του κράτους στη δημιουργία του Ιδρύματος Κάρτας Νέων, η συνεχής επιχορήγησή του από το κράτος, η οικονομική του κατάσταση και οι προοπτικές του για το μέλλον".

11) Αγορεύσεις και συζήτηση (Δ. Ηλιάδης, Κ. Γιάγκου, Αρ. Χρυσοστόμου, Α. Φιλίππου, Τ. Χατζηδημητρίου, Ρ. Πρέντζας, Χρ. Μαυροκορδάτος, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Χριστοδουλίδης και Ν. Κατσουρίδης) πάνω στο θέμα "Η ανάγκη παροχής στρεμματικής επιχορήγησης προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές των ακριτικών περιοχών και η ανάγκη πληρωμής των εσπεριδοειδών που καταστράφηκαν στις χωματερές".

12) Αγορεύσεις (Δ. Κοντίδης, Ι. Ιωαννίδης, Α. Παρισινός και Τ. Χατζηδημητρίου) πάνω στο θέμα "Τα προβλήματα των πρακτικών νοσοκόμων στα κυβερνητικά νοσοκομεία και η επίλυσή τους".

13) Έκθεση για το θέμα "Τα προβλήματα που παρουσιάζονται στη λειτουργία του Νοσοκομείου Αγρού λόγω της επάνδρωσής του" και λήξη αυτού.

14) Έκθεση για το θέμα "Μετακίνηση του πεδίου Βολής στη Μακεδονίτισσα" σύντομη δήλωση του κ. Τ. Χατζηδημητρίου και λήξη αυτού.

15) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του ακόλουθου θέματος: "Οι επιπτώσεις στην ονοματολογία από την εφαρμογή του Ρωμανικού αλφαβήτου". (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Τ. Χατζηδημητρίου).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 17ης Φεβρουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.19 μ.μ.)

(Αρ. 18)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα προ ημερησίας διατάξεως είναι "Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ιδιαίτερα η στάση μας έναντι των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης", θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Βάσου Λυσσαρίδη. Παρακαλώ τον κ. Λυσσαρίδη να εισαγάγει το θέμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ενέγραψα αυτό το θέμα, γιατί πιστεύω πως τώρα αμέσως θα πρέπει η Βουλή να ανταποκριθεί στα κελεύσματα λαού και καιρών και να διαδραματίσει το ρόλο της στις τραγικές εξελίξεις τις οποίες αντιμετωπίζει το σύνολο του κυπριακού ελληνισμού. Και δεν υπάρχει διαφυγή για κανέναν μας: Ούτε οι μεγαλόστομες διακηρύξεις ούτε οι φραστικοί αφορισμοί ούτε ο θεωρητικός διαχωρισμός ευθυνών προσφέρουν άλλοθι. Η ιστορία θα μας κρίνει από τις πρακτικές τοποθετήσεις μας.

Ενώ η τουρκική κατοχή συνεχίζεται, ενώ η δημογραφική αλλαγή εδραιώνεται, αντί με τον αγώνα για απαλλαγή από τις αιτίες των δεινών, ασχολούμεθα με μέτρα δήθεν αποκατάστασης εμπιστοσύνης, προσφέροντας άλλοθι σε κατακτητές και συμμάχους τους, και θεωρούμε εξτρεμισμό τη διεκδίκηση στοιχειωδών, διεθνώς κατοχυρωμένων δικαιωμάτων και αξιών. Επαιτούμε ψιχία βιολογικής επιβίωσης χωρίς ίχνος αξιοπρέπειας. Είμαι βέβαιος ότι όλοι συμφωνούμε ότι ο κακώς νοούμενος ρεαλισμός έχει οδηγήσει πολλούς σε ατραπούς που καταδικάστηκαν τελεσίδικα από την ιστορία. Γιατί "ρεαλιστές" ονομαζόντουσαν και οι Κουίσλινγκ, οι

Λαβάλ, οι Τολάκογλου και "εξτρεμιστές", "αιθεροβάμονες", "ανεύθυνοι" και "επικίνδυνοι" οι αγωνιστές της αντίστασης ενάντια τότε στη γερμανική κατοχή, οι Μακί, οι Γιουγκοσλάβοι, οι Εαμίτες, οι Εδεσίτες. Όμως η ιστορία τοποθέτησε στο μουσείο τρόμου και τεράτων αυτού του είδους τους "ρεαλιστές" και δικαίωσε τους Ντε Γκωλ και όλους τους αντιστασιακούς.

Κύριοι συνάδελφοι, η ιστορία δε γράφεται ούτε από ασπόνδυλους ούτε από γονατισμένους. Αυτούς τους ξεγράφει η ιστορία. Ναι, πρέπει να γίνεται σωστή αξιολόγηση συνθηκών και δυνατοτήτων, όχι όμως με στόχο την παράδοση βωμών και εστιών και την παραγραφή δικαιωμάτων αλλά τη σωστή αξιοποίηση αυτών των προϋποθέσεων για δικαίωση των αιτημάτων ενός λαού. Πράγματι η πολιτική είναι η τέχνη του εφικτού, αλλά συστατικό του εφικτού είναι και η διάθεση λαών και ατόμων να αγωνιστούν για αξίες και δικαιώματα.

Σίγουρα είμαστε υποχρεωμένοι να εντάξουμε το Κυπριακό στο νέο παγκόσμιο σκηνικό. Δεν μπορούμε να παραβλέψουμε το μονοπολισμό μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και τον καθοριστικό ρόλο των Ηνωμένων Πολιτειών ούτε τις προοπτικές αλλά και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ενοποίηση της Ευρώπης. Ενώ βαδίζουμε προς μια ευρύτερη ενιαία οντότητα, μικρά, στενά εθνικιστικά κινήματα απειλούν όχι μόνο την ενοποίηση της Ευρώπης, αλλά απειλούν ακόμα και αυτή την ίδια την ειρήνη. Ούτε τη γιουγκοσλαβική κρίση με το διαμελισμό της χώρας ούτε και εκείνους που συνέτειναν στο διαμελισμό της και τα ελατήρια τα οποία οδήγησαν σ' αυτό το διαμελισμό ούτε και το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Ελλάδα και στη βαλκανική κρίση αλλά και στο ευρύτερο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι ούτε τις δυνατότητες αλλά ούτε και τις αδυναμίες της Τουρκίας, τις οποίες ποτέ δεν αξιοποιήσαμε: ούτε το Κουρδικό ούτε τα ανθρώπινα δικαιώματα ούτε την αδυναμία της να αποβεί η μητρόπολη των πρώην σοβιετικών δημοκρατιών ή να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο μέσα στη Γιουγκοσλαβία χρησιμοποιώντας τους μουσουλμανικούς πληθυσμούς.

Ναι, είναι ανάγκη να εντάξουμε το Κυπριακό στο νέο πολιτικό σκηνικό που διαγράφεται στη Μέση Ανατολή μετά τη συμφωνία μεταξύ Ισραήλ και Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης και επομένως και τους νέους παράγοντες που δημιουργούνται και που αφορούν την κυπριακή υπόθεση. Θα πρέπει να εντάξουμε το Κυπριακό στο νέο διεθνές κλίμα της νέας τάξης, μιας τάξης που όμως στρέφεται προς επιλεκτική και όχι καθολική εφαρμογή του διεθνούς δικαίου. Με μια διαφορά. Γιατί, αν και όλοι παραδεχόμαστε αυτή την αναγκαιότητα, κάποιοι χρησιμοποιούν αυτή την αναγκαιότητα, για να μας πουν πως μοιρολατρικά μέσα στο νέο διεθνές πολιτικό σκηνικό θα πρέπει να σηκώσουμε τα χέρια και θα πρέπει να στραφούμε προς μια μοιρολατρική τοποθέτηση, ότι δηλαδή είμαστε αιχμάλωτοι καταστάσεων και παθητικοί αποδέκτες ξένων πιέσεων και εντολών.

Αν έτσι δούμε τη σύνδεση του Κυπριακού με το νέο πολιτικό σκηνικό, τότε οι επιπτώσεις θα είναι μοιραίες στις εθνικές μας εξελίξεις. Αντίθετα, η μελέτη των εμπλεκόμενων συμφερόντων -επιτέλους ο όρος έχει πολιτογραφηθεί- πρέπει να στοχεύει στο να αναζητούμε ερείσματα, καθώς και την προώθηση των δίκαιων αιτημάτων μας, μελετώντας ακριβώς κάθε φορά το νέο πολιτικό σκηνικό, γιατί το πολιτικό σκηνικό είναι πάντα νέο, γιατί "τα πάντα ρει". Και υπάρχουν και μπορούν να αξιοποιηθούν πολλά συμφέροντα και πολλοί παράγοντες.

Η μοιρολατρία δε σώζει· καταστρέφει. Η ορθή, λελογισμένη, συνετή αλλά και σταθερή διεκδίκηση, ναι, οδηγεί τελικά στη δικαίωση. Περηφανευόμαστε για τους ήρωές μας. Όλοι έχουμε μιλήσει σε μνημόσυνα γι' αυτούς, τιμούμε την προσφορά και το έργο τους, αλλά δρούμε κατ' αντίθεση προς το παράδειγμά τους και προς τις αξίες που εδραίωσαν με τη θυσία τους.

Υπάρχουν στιγμές στην ιστορία κάθε λαού που θέτουν υπό δοκιμασία τη συμπεριφορά κάθε ατόμου αλλά περισσότερο τη συμπεριφορά εκείνης της ομάδας των πολιτών που λόγω αξιώματος καθορίζει την τύχη του έθνους. Και εμείς, ιδιαίτερα εδώ, μέσα στη Βουλή, όλοι εμείς επωμιζόμαστε αυτή την ευθύνη είτε το θέλουμε είτε όχι. Αναλαμβάνουμε το καθήκον να τροχιοδρομήσουμε με τη στάση μας μέσα και έξω από τη Βουλή την πορεία των εθνικών μας εξελίξεων. Δεν έχουμε διαφυγή. Ούτε οι κατ' ιδίαν εξομολογήσεις ούτε οι δημόσιοι κεραυνοί εναντίον των μέτρων, αλλά με ταυτόχρονη ενίσχυση μιας πολιτικής που τα υλοποιεί, προσφέρουν άλλοθι. Ούτε οι εξάρσεις όλων μας για ενατένιση προς Παρθενώνες και ελληνικά ιδανικά πείθουν. Και η χούντα μιλούσε για "Ελλάδα Ελλήνων χριστιανών", για να προσθέσει προσφυώς ο Γεώργιος Παπανδρέου το "καθολικώς διαμαρτυρομένων". Και οι καθολικώς διαμαρτυρόμενοι έβαλαν στα μπουντρούμια της δικαιοσύνης και στα χρονοντούλαπα της ιστορίας τους ψευδεπίγραφους ηγέτες των Ελλήνων χριστιανών. Είμαι βέβαιος ότι εμείς ανήκουμε στους πραγματικά εν διαμαρτυρία αγωνιζομένους.

Ο άνθρωπος πρέπει να είναι πανανθρώπινος. Όμως μέσα σ' αυτή την καθολικότητα διατηρεί την ιδιομορφία της εθνικής και της πολιτιστικής του, της πολιτισμικής του ύπαρξης χωρίς μισαλλοδοξία, με σεβασμό προς την ταυτότητα όλων, σε μια προσπάθεια τα επιμέρους να συνθέσουν τον πανανθρώπινο πολιτισμό. Όταν όμως η εθνική ύπαρξη κινδυνεύει, η βιολογική επιβίωση μιας και μόνο γενιάς είναι χωρίς περιεχόμενο. Και ο κυπριακός ελληνισμός κινδυνεύει.

Όταν προειδοποιούσαμε ήδη από το 1962 για τη δυνατότητα δημιουργίας γεωγραφικού προγεφυρώματος από την Τουρκία, είχαμε χαρακτηριστεί από πολλούς κινδυνολόγοι και εξωπραγματικοί. Ελπίζω η ζωή και οι μετέπειτα εξελίξεις να έπεισαν όλους ότι πρέπει να είναι περισσότερο προσεκτικοί στα συμπεράσματα και τους χαρακτηρισμούς τους. Αν άλλη πολιτική είχε ακολουθηθεί με βάση τους πραγματικούς στόχους της Τουρκίας, διαφορετική θα ήταν η σημερινή κατάσταση.

Ναι ο κυπριακός ελληνισμός κινδυνεύει. Οι κακοί χειρισμοί προηγούμενων και σημερινών ηγετών δημιουργούν τις προϋποθέσεις για "ιμβροποίηση" της Κύπρου. Και σ' αυτή θα οδηγήσει η υλοποίηση των ούτω καλούμενων "μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης".

Επειδή το θέμα προέκυψε φυσικά κυρίως από τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης αλλά και από τη συζήτηση που είχε λάβει χώρα κατά τη διάρκεια των προϋπολογισμών κατά την οποία έγιναν πολλές ιστορικές αναδρομές που, κατά τη δική μου αντίληψη, σε μερικές περιπτώσεις πλαστογραφούσαν την ιστορία, μέσα στη γραπτή μου ομιλία έχω περιλάβει αρκετές απαντήσεις γι' αυτά τα θέματα. Δε θα σας απασχολήσω όμως. Άλλωστε θα υπάρξει ίσως η ευχέρεια είτε σε άλλη περίπτωση είτε στη δευτερολογία, αν επανέλθουν κάποιοι σ' αυτά τα, κατά τη γνώμη μου, διαστρεβλωμένα ή πλαστογραφημένα γεγονότα, να επανέλθω. Γι' αυτό, θα παραλείψω όλο το κεφάλαιο που ασχολείται με μια αδρή περιγραφή της ιστορίας του κυπριακού προβλήματος από την εποχή του αντιαποικιακού αγώνα της ΕΟΚΑ Β', τη Ζυρίχη, τη μεταζυριχική περίοδο μέχρι το πραξικόπημα, το μεταπραξικόπημα, την έναρξη των συνομιλιών και τη σημερινή κατάληξη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Της ΕΟΚΑ Α'.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όλα αυτά συμπεριλαμβάνονται, όλα συμπεριλαμβάνονται, συνάδελφε.

Θα πω μόνο πως έκτοτε περνούσαμε από τη συνεχή εγκατάλειψη των ορίων στην επανέναρξη κάποιας νέας προσπάθειας για εξεύρεση λύσης του Κυπριακού, για να καταλήξουμε τελικά στις ιδέες Γκάλι, που ήταν το επιστέγασμα όλων των προηγούμενων υποχωρήσεων.

Και ας μην αναζητούμε αποδιοπομπαίους τράγους ούτε τώρα ούτε πριν ούτε λίγο πιο πριν. Κανένας Γενικός Γραμματέας, κανένας οργανισμός δε θα επρότεινε λύσεις ή σχέδια, αν δεν έμενε με την αντίληψη ότι αυτά γίνονται αποδεκτά από τα ενδιαφερόμενα μέρη και κυρίως από την κυπριακή κυβέρνηση. Άλλωστε, επανειλημμένες εκθέσεις πολλών Γενικών Γραμματέων, όχι μονάχα του νυν, μας το είχαν δηλώσει καθαρά, όταν διαμαρτυρόμασταν ότι αυτά που προτείνονται είναι ενάντια στο εθνικό δίκαιο ή και δε συνάδουν με αυτό που πρέπει να είναι η λύση του Κυπριακού. Η απαντηση ήταν: "Αυτά έγιναν δεκτά ή τουλάχιστον έγιναν ανεκτά από τη δική σας πλευρά". Και τώρα ακόμη, όταν στο Γενικό Γραμματέα ή στον κ. Κλαρκ προβάλλεται το επιχείρημα "γιατί αφήσατε την ουσία και στραφήκατε προς τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης", μας απαντά με σαφήνεια και ο Γενικός Γραμματέας στην έκθεση του Ιουλίου και ο κ. Κλαρκ πολύ μετέπειτα: "Δεν ήταν δική μας αυτή η επιλογή, δική σας ήταν η επιλογή να εγκαταλείψουμε την ουσία και να στραφούμε προς τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης".

Και είναι με την παρουσία των ιδεών Γκάλι που κατεβήκαμε όλοι στις προηγούμενες εκλογές, ο καθένας φυσικά με τη δική του τοποθέτηση έναντι αυτών των ιδεών. Αλλά αυτό που σήμερα θέλω να πω είναι ότι κατεβήκαμε με τον κ. Κληρίδη να δηλώνει ότι, αν δεν απαλειφθούν σημαντικές πρόνοιες που συγκρούονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα ή τον ευρωπαϊκό μας προσανατολισμό ή που οδηγούν σε μη λειτουργική δομή, θα τις απορρίψει και εν ανάγκη θα εμμείνει σε συζήτηση από μηδενική βάση. Αυτό ήταν το μήνυμα του κυρίου Προέδρου προς το λαό και με αυτές τις προϋποθέσεις, ναι, πήρε τη λαϊκή εντολή να κυβερνήσει. Και έχει δικαίωμα, αν εγώ ασκήσω κριτική η οποία θα στηρίζεται πάνω στις δικές μου προτάσεις, να μου απαντήσει: "Δεν εξελέγην Πρόεδρος βάσει των δικών σας τοποθετήσεων αλλά των δικών μου". Αλλά δικαιούμαι να ασκώ κριτική, όταν οι δικές του προτάσεις δεν υλοποιούνται, διότι τότε αυτό αποτελεί παρέκκλιση από τη λαϊκή εντολή.

Ίσως η δυσχέρεια να προσαρμοστεί προς αυτές τις προεκλογικές δεσμεύσεις τον οδήγησε στο οδυνηρό σφάλμα να αποδεχθεί τα γνωστά μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Πάνω σ' αυτό το θέμα η έκκλησή μου, η αγωνιώδης έκκλησή μου προς όλους σας είναι να εγκαταλείψουμε τα μισόλογα, τις ασάφειες, τις υπεκφυγές και να απαντήσουμε με σαφήνεια και ειλικρίνεια σε ένα απλό ερώτημα: Αποτελούν τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης βήμα προς την ορθή κατεύθυνση ή οδηγούν σε καταβαράθρωση της εθνικής μας υπόθεσης; Αυτό είναι το ερώτημα και αυτό το ερώτημα πρέπει να απαντήσει αυτή η Βουλή χωρίς περιστροφές, με ειλικρίνεια, σαφήνεια, κατηγορηματικότητα.

Η δική μας η θέση είναι σαφής: Για μας τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης ισοδυναμούν με de facto λύση του Κυπριακού με αναγνώριση εκ μέρους μας δύο χωριστών κρατικών οντοτήτων, ενός σχεδόν ομοιογενούς στο βορρά, ενός εν δυνάμει

μεικτού στο νότο, γιατί εμείς θα ανοίξουμε τις πόρτες για εγκατάσταση Τουρκοκυπρίων στη δική μας πλευρά, και ενός μίνι υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Με τη λειτουργία του αεροδρομίου και την ελεύθερη διακίνηση προϊόντων και επισκεπτών προς το ψευδοκράτος που θα εισπράττει δασμούς, είτε βάζει τη δική του σφραγίδα είτε βάζει τη σφραγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών είτε βάζει μια σφραγίδα που θα φέρει από τον Άρη, το γεγονός παραμένει ότι θα αποτελεί πλέον ουσιαστική κρατική οντότητα. Έχει τη γεωγραφία, έχει το λαό, έχει το διοικητικό μηχανισμό, έχει τα δικαστήρια, έχει την Αστυνομία. Λείπουν μόνο οι εξωτερικές σχέσεις και κυρίως οι εμπορικές. Δεν ενδιαφέρεται το ψευδοκράτος αν θα έχει πρεσβείες ή όχι. Ενδιαφέρεται να έχει επίσημες, νόμιμες εμπορικές σχέσεις με όλο τον κόσμο. Με αυτό τον τρόπο νομιμοποιούμε πλήρως ακριβώς αυτές τις απαιτήσεις του τουρκοκυπριακού ψευδοκράτους.

Αίρεται το εμπάργκο. Νομιμοποιείται και με το αεροδρόμιο και με τα Βαρώσια η εμπορία των προϊόντων των κλεμμένων ελληνοκυπριακών περιουσιών. Στα Βαρώσια δε ο νόμιμος κάτοχος περιουσίας στα κατεχόμενα θα αγοράζει τα προϊόντα του από το σφετεριστή της περιουσίας του. Πώς αργότερα θα υπάρχει το πολιτικό έρεισμα -άστε τα νομικά, το Κυπριακό δεν είναι νομικό θέμα- για απαίτηση επιστροφής των ελληνοκυπριακών περιουσιών; Ναι, μπορεί να μην είναι νομική, de jure αναγνώριση το ότι οι περιουσίες πλέον ανήκουν στο σημερινό κάτοχο, αλλά αυτό αποτελεί πολιτική πράξη που ισοδυναμεί ακριβώς με αυτό το οποίο αυτή τη στιγμή περιγράφω.

Θα ξοδευτεί ένα δισεκατομμύριο λίρες, για να μετατραπεί μια αμιγής ελληνική περιοχή σε μεικτή χωρίς ουσιαστική ασφάλεια, ό,τι και να λέμε, για τις επενδύσεις, είτε ο δρόμος περάσει από τις βάσεις είτε ο δρόμος περάσει από τη Δερύνεια. Αν στόχος ήταν η ανάμειξη των πληθυσμών, όχι γιατί συμφωνώ, αλλά, λέω, αν στόχος εκείνων που συμφωνούν ήταν η ανάμειξη των πληθυσμών και η επαφή, γιατί δεν πήραν και την παλιά Αμμόχωστο, για να γίνει αυτό το μίνι, υπό τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, κράτος, χωρίς να χρειάζεται να κτίσουμε ή να ενοικιάσουμε με μακροχρόνια ενοίκια, όπως λένε, περιουσίες στους Τουρκοκυπρίους και να μετατρέψουμε την περιοχή, την ελληνική περιοχή, σε μεικτή;

Σ' αυτή δε την περιοχή προϊόντα από τα κατεχόμενα και τα αδασμολόγητα προϊόντα από την Τουρκία θα εισρέουν ελεύθερα και μιλούμε στα τρία έγγραφα του Γενικού Γραμματέα -όχι στις εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων- για διακοινοτικό εμπόριο όχι μόνο στα Βαρώσια αλλά γενικά. Θα έρχονται και στη δική μας περιοχή; άλλωστε. Και να πουν πως δε θα έρχονται, θα έρχονται. Έτσι η Τουρκία θα είναι η πλέον ευνοούμενη χώρα, η μόνη χώρα η οποία θα εισάγει αδασμολόγητα προϊόντα στην Κύπρο.

Η δε γεωργοκτηνοτροφία μας και ο τουρισμός θα υποστούν θανάσιμα πλήγματα. Θα επιχορηγήσουμε το παράνομο καθεστώς, για να ανυψώσει το ακαθάριστο εθνικό προϊόν κατα 20%, και με αυτό τον τρόπο φυσικά θα διευκολύνουμε τη νέα έλευση εποίκων και δε θα έχουμε τις αντιδράσεις που υπήρξαν από τους Τουρκοκυπρίους λόγω της έλλειψης πλέον εργασίας.

Πολλοί θα μου **πουν:** "Μα, σε μια λύση δε θα θέλουμε πράγματι να υπάρχει ένα ισοζύγιο οικονομικό;" Ναι, αν επρόκειτο περί της τελικής λύσης, η δική μου η άποψη είναι ότι απλόχερα και γενναιόδωρα, ναι, θα έπρεπε να δοθούν προς εκείνη την κατεύθυνση τεράστια ποσά, γιατί πιστεύω ότι η ανύψωση του βιοτικού επιπέδου

των Τουρκοκυπρίων, αν είναι δυνατό, στο ίδιο επίπεδο με το δικό μας αποτελεί μια ασφάλεια για το βιώσιμο της λύσης, της οποιασδήποτε λύσης, του κυπριακού προβλήματος. Αλλά τώρα μιλάμε για επιχορήγηση του παράνομου καθεστώτος.

Θα ισχύει η νομοθεσία του 1963 και για κάθε νέο νομοθέτημα ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, που θα είναι η διοίκηση, θα έρχεται σε επαφή με τα δύο μέρη και κυρίως με τους ηγέτες. Και σας ρωτώ: Ποιος νομοθετεί; Τα εμπορικά επιμελητήρια; Όχι. Άρα, η συμβουλή που θα δίνεται στα Ηνωμένα Έθνη, για να μοντερνοποιήσουν ή να εκσυγχρονίσουν ή να τη φέρουν στο παρόν στάδιο τη νομοθεσία που θα ισχύει στα Βαρώσια, θα γίνεται ουσιαστικά σε συνεννόηση με δύο χωριστές κρατικές οντότητες.

Ελληνοκύπριοι θα δικάζονται από δικαστήρια στα οποία θα μετέχει Τουρκοκύπριος δικαστής. Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι αργά ή γρήγορα, αν έχουμε πλήρη λύση, θα υπάρξουν αυτά τα φαινόμενα. Τώρα μιλάμε για τις καταστάσεις όπως είναι σήμερα, τις κατοχικές, ότι ένας Ελληνοκύπριος θα δικάζεται από δικαστή μη αναγνωριζομένου κράτους. Ή μήπως και αυτό αποτελεί αναγνώριση της δικαστικής εξουσίας του παράνομου καθεστώτος;

Αν δε υπάρξει ένα τροχαίο και επιδικαστούν οποιαδήποτε ποσά στον Ελληνοκύπριο από αυτό το μεικτό δικαστήριο, δεδομένου ότι η περιουσία του Τουρκοκυπρίου ευρίσκεται στην άλλη περιοχή, θα πρέπει να απευθυνθεί στο παράνομο κράτος, για να εισπράξει το λαβείν το οποίο θα του λένε τα μεικτά δικαστήρια, εκτός βέβαια αν έχει περιουσία στην Αμμόχωστο, που δε θα έχει.

Δε θα εξαντλήσω τον κατάλογο των καλούμενων "μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης", γιατί το έκαμα. Αν τα επανέλαβα σήμερα, ήταν γιατί βρίσκομαι μπροστά στην πικρή πραγματικότητα μετά από τόσες συζητήσεις και μέσα στη Βουλή και έξω από τη Βουλή και από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ακόμα μέχρι σήμερα να υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό πολιτών που δυστυχώς δεν είναι ακόμα ενημερωμένο για το τι σημαίνουν τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

Ταυτόχρονα η Τουρκία διατηρεί αυτό που ισχυρίζεται ότι είναι δικαίωμά της ως εγγυήτριας δύναμης για επέμβαση στην Κύπρο βεβαίως για την προστασία των Τυρκοκυπρίων, οι οποίοι, όπως είπα πριν, θα βρεθούν κατασπαρμένοι με αυτή τη διευθέτηση σε ολόκληρη την Κύπρο. Η δική μας σαφής θέση είναι ότι τα μέτρα οδηγούν σε εθνικό αφανισμό και πρώτο, άμεσο πρωταρχικό καθήκον είναι η απαγκίστρωση.

Προβάλλονται ορισμένα επιχειρήματα. Μας λένε: "Μα, ο Πρόεδρος τα έχει αποδεχθεί και αυτό δημιουργεί δυσχέρειες". Θα πρέπει να υπενθυμίσω ότι ο Πρόεδρος τα έχει αποδεχθεί χωρίς έγκριση ούτε καν συζήτηση στο Εθνικό Συμβούλιο. Κακώς. Κάκιστα. Αλλά έγινε. Και υπάρχουν δυσχέρειες, όμως δυσχέρειες που μπορούν να υπερπηδηθούν χωρίς αναμέτρηση με το Γενικό Γραμματέα και με κάποιο τίμημα, διότι κάποιο τίμημα θα υπάρξει, αλλά πολύ μικρότερο από το τίμημα το οποίο θα κληθεί να πληρώσει ο κυπριακός ελληνισμός, αν προχωρήσουμε στην υλοποίηση των μέτρων.

Αυτό είναι το μέτρο σύγκρισης. Ποιο είναι το πιο οδυνηρό; Ποιος είναι ο τρόπος; Ο Γενικός Γραμματέας δηλώνει ότι τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης δεν αποτελούν λύση του Κυπριακού. Δεν το πιστεύω. Λέω: "Δηλώνει". Αλλά πρέπει να υιοθετηθούν, για να δημιουργήσουν το κατάλληλο κλίμα, για να μπορέσουμε έτσι ευκολότερα να εμπλακούμε σε ένα διάλογο για την εξεύρεση λύσης του κυπριακού προβλήματος.

Αν αυτός είναι ο στόχος των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, τότε θα πρέπει να αναβάλουμε τη συζήτηση πάνω στην ουσία του Κυπριακού για πάρα πολλά χρόνια, γιατί θα χρειαστούν πολλά χρόνια, πρώτο, για να εφαρμοστούν τα μέτρα και, δεύτερο, για να τους δοθεί η ευκαιρία να δημιουργήσουν το κατάλληλο κλίμα μέσα στο οποίο θα διεξαχθεί ο διάλογος για την ουσία του Κυπριακού. Γι' αυτό, επειδή ξέρουν ότι δεν μπορούν να μας πουν ότι πρέπει να αναβληθεί, μας λένε: "'Οχι, αμέσως μετά τη συμφωνία, εντός δύο μηνών από σήμερα θα αρχίσει η συζήτηση επί της ουσίας του κυπριακού προβλήματος". Μα τότε, αφού θα αρχίσει ο διάλογος πριν τα μέτρα εφαρμοστούν και δημιουργήσουν το κατάλληλο κλίμα, γιατί δεν αρχίζουμε το διάλογο πάνω στην ουσία του Κυπριακού; Και εφόσον ακόμα και η υλοποίηση της συμφωνίας πάνω στην ουσία χρειάζεται κάποιο χρονικό διάστημα, αν επιβάλλεται η ύπαρξη μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, και εγώ νομίζω ότι επιβάλλεται, αυτά τα μέτρα πρέπει να είναι εναρμονισμένα με τη συμφωνία που θα έχει ήδη προσυπογραφεί από τις δύο πλευρές.

Είναι δυνατό να κατηγορηθούμε. Και αν ακόμα κατηγορηθούμε, η κατηγορία πράγματι να έχει διάρκεια, ότι δηλαδή η δική μας πλευρά επιμένει υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών να εμπλακεί σε διάλογο για την ουσία του κυπριακού προβλήματος και ότι είμαστε έτοιμοι και τώρα. Αν θέλουν μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, πρέπει να είναι άμεσα, γιατί, για να δημιουργήσουν κλίμα, πρέπει να εφαρμοστούν αμέσως.

Και υπάρχουν τέτοια μέτρα: και η Τρίτη Βιέννη και η ελεύθερη επικοινωνία. Και με την ελευθεροεπικοινωνία θα μπορούν να υπάρξουν και κοινές εκδηλώσεις και όλα τα παρεπόμενα. Αυτό είναι ένα άμεσο μέτρο που, αν υλοποιηθεί, ναι, μπορεί να δημιουργήσει κλίμα εμπιστοσύνης. Δε θα το δεχθεί ο Ντενκτάς; Ας κατηγορηθεί ο Ντενκτάς που δεν το δέχεται! Εμείς το αποδεχόμαστε. Εμείς το υιοθετούμε. Εμείς το εισηγούμαστε. Γιατί εμείς πιστεύουμε ότι η εμπιστοσύνη μεταξύ των κοινοτήτων είναι απαραίτητη. Γιατί οποιαδήποτε λύση που δε θα έχει την ειλικρινή αποδοχή και των δύο πλευρών θα αποτελεί επικίνδυνη λύση. Βεβαίως η λύση θα είναι λύση συμβιβασμού, αλλά μια λύση που δε θα προσβάλλει ούτε την αξιοπρέπεια ούτε τα δικαιώματα σε σημείο που να είναι απαράδεκτα είτε από τη μια είτε από την άλλη πλευρά. Να, λοιπόν, η πρότασή μας για το άμεσο μέλλον: Στροφή προς την ουσία, συζήτηση της ουσίας και, αν θέλουν μέτρα, άμεσα μέτρα. Αυτά που έχω ήδη περιγράψει.

Αν υλοποιηθούν αυτά τα μέτρα, όχι μόνο δε θα αποκτήσουμε, όπως υπάρχει ισχυρισμός, νέα εδάφη και νέα ερείσματα, αλλά θα θέσουμε σε κίνδυνο και αυτά που σήμερα, ως ένα βαθμό τουλάχιστον, θεωρούνται ασφαλή. Δεν είναι βελτίωση του status quo· είναι χειροτέρευση του status quo, γιατί εκείνοι παραμένουν ομοιογενείς, ενισχυμένοι στη δική τους πλευρά από την άρση του εμπάργκο και την έμμεση κρατική αναγνώριση, και επομένως αποτελεί επικίνδυνη εξέλιξη που θα θέσει σε κίνδυνο τα σημερινά κεκτημένα, τα μικρά, υπόλοιπα σημερινά κεκτημένα του κυπριακού ελληνισμού.

Προβάλλεται ο ισχυρισμός ότι η συνέχιση της παρούσας κατάστασης δυνατό να οδηγήσει σε αναγνώριση χωριστού τουρκοκυπριακού κράτους. Και ο κίνδυνος είναι υπαρκτός και ορατός, αν θέλετε. 'Ομως η υλοποίηση των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης ισοδυναμεί, μεταξύ άλλων, με αναγνώριση από τη δική μας πλευρά δύο χωριστών κρατών, που σημαίνει ότι ανοίγει ο δρόμος για καθολική αναγνώριση δύο χωριστών κρατών.

Και ας μη μου επικαλεστούν διάφορα μνημόνια εμπειρογνωμόνων και νομικίστικα επιχειρήματα! Εδώ είναι πολιτικό το θέμα. Δε θα πάμε στα δικαστήρια της Χάγης, για να μας πουν αν με αυτό τον τρόπο de jure αναγνωρίσαμε ή όχι το χωριστό καθεστώς! Η πολιτική αναγνώριση είναι σαφής και το είπα και την προηγούμενη φορά ότι ο Κλαρκ, όταν δεν είχε πια επιχείρημα στο διάλογο μαζί μου, είπε: "Μα, και τώρα υπάρχουν δύο κράτη!"

Προπαγανδίζεται πολύ η άποψη ότι υπάρχουν διαβεβαιώσεις από τους εκπροσώπους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ότι αυτή δεν είναι η λύση αλλά το κλειδί της λύσης. Το κλειδί της λύσης το πολύ πολύ θα οδηγήσει στη λύση στην οποία η πόρτα που έβαλαν για να βάλουν το κλειδί θα μας οδηγήσει, και είναι τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Άλλωστε, πόσες φορές είχαμε ανάλογες υποσχέσεις, ότι δηλαδή, αν κάνουμε αυτή την υποχώρηση, αυτή είναι η λύση και τα Ηνωμένα Έθνη θα πάρουν ακόμα και μέτρα εναντίον της Τουρκίας, αν τυχόν δε συμμορφωθεί προς αυτά που τότε μας υπόσχονταν οι διάφορες πλευρές;

Και ρωτώ επίσης: Ποιο κίνητρο θα έχει η Τουρκία να επιτρέψει σε ένα διάλογο να είναι καρποφόρος, μετά που με τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης θα έχει διασφαλίσει όσα ζητάει, δηλαδή το χωριστό κράτος, την ενίσχυση την οικονομική του χωριστού κράτους, την άρση του εμπάργκο και τα λοιπά; Σε έναν τέτοιο διάλογο η Τουρκία θα έχει μόνο να δώσει, διότι τότε θα ζητούμε κάποιες εδαφικές αναπροσαρμογές. Έτσι, και αν ακόμα η Τουρκία εξαναγκαστεί -και μπορεί να εξαναγκαστεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών- να παρακαθίσει σε ένα διάλογο - εννοώ η τουρκική πλευρά- θα είναι πολύ αφελές να μην αντιλαμβανόμαστε ότι θα παρακαθίσει, όχι για να οδηγήσει με αυτό το διάλογο σε λύση του Κυπριακού, αλλά για να υπάρχει συνεχής παρέλκυση, διότι δε θα συμφέρει στην Τουρκία πλέον ένας τέτοιας μορφής διάλογος.

Θα ήθελα να σταθώ για λίγο και στην ευρωπαϊκή διάσταση του προβλήματος. Μας λένε ότι, αν δεχθούμε υλοποίηση των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, η Ευρώπη το 1995 θα το καταχωρίσει ευνοϊκά υπέρ της δικής μας πλευράς και θα προχωρήσει στη διαδικασία της ένταξης. Και ρωτώ: Μήπως ως τώρα το αδιέξοδο οφειλόταν στη δική μας πλευρά; Αυτό ήταν το εμπόδιο; Και αν δεν ήταν, γιατί τότε η Ευρώπη ζητάει νέα πιστοποιητικά καλής διαγωγής, για να προχωρήσει στη διαδικασία διαλόγου για την ένταξη; Επίσης, αν ως το 1995 συνεχίζονται οι συνομιλίες, και θα συνεχίζονται, δε θα μας πει η Ευρώπη: "Μα προς Θεού! Αν τώρα δεχθούμε την ένταξη της Κύπρου, θα παρεμποδίσουμε το διάλογο, ο οποίος αυτή τη στιγμή παίρνει μια καλή τροπή!" Και η Τουρκία έχει κάθε λόγο τις παραμονές του 1995 να αρχίσει να συζητάει δήθεν με καλή πίστη το κυπριακό πρόβλημα.

Ή μήπως θα μου πείτε ότι θα προβληθούν χρονοδιαγράμματα και θα τηρηθούν; Να υπενθυμίσω ένα παράδειγμα, τη δήλωση, όταν για πρώτη φορά ανελάμβανε ο κ. Βασιλείου, ότι εντός ενός έτους θα είχαμε λύση του Κυπριακού - νομίζω πως πέρασε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα- και τις επανειλημμένες υποσχέσεις για μέτρα. Όσοι ήμασταν στη Νέα Υόρκη θυμούνται την υπόσχεση του κ. Λέτσκι, ο οποίος ήταν τότε ο πάτρωνας του Συμβουλίου Ασφαλείας, ότι, αν ο Ντενκτάς δε δεχθεί το χάρτη Γκάλι και την άμεση απόδοση της Μόρφου, "εμείς σας λέμε ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας θα πάρει μέτρα". Πού πήγαν αυτές οι υποσχέσεις;

Σίγουρα η Ευρώπη είναι σημαντική. Όμως η πορεία ένταξης δε θα στηριχθεί μόνο σε θέματα αρχών, όπως και να το κάνουμε! Βεβαίως κάποιο ρόλο διαδραματίζουν. Γι' αυτό λέω ότι δε θα στηριχθεί μόνο σε θέματα αρχών. Θα στηριχθεί

και σε συμφέροντα που η Ευρώπη, και όχι εμείς, έχει ή δεν έχει από την ένταξη και στις πιέσεις που θα είναι ή δε θα είναι σε θέση να ασκήσει η Ελλάδα. Και εγώ πιστεύω ότι η Ευρώπη, ναι, έχει συμφέροντα από την ένταξη και προς αυτή την κατεύθυνση έπρεπε ευθύς εξαρχής να στραφούμε. Είναι χαρακτηριστική η δήλωση του Ντελόρ, ο οποίος λέει: "Ναι, πρέπει να ενταχθεί η Κύπρος στην Ευρώπη, γιατί η Ευρώπη έχει συμφέροντα από την ένταξη". Δεν είπε "γιατί η Κύπρος έχει συμφέροντα από την ένταξη".

Όμως πρέπει να διαλυθούν και κάποιες αυταπάτες. Ναι, πρέπει να ενδυναμώσουμε το ρόλο του παρατηρητή, τον οποίο χαιρετίζω, όπως χαιρετίζω και τους όρους εντολής που δόθηκαν στον παρατηρητή και που είναι αρκετά ικανοποιητικοί. Αλλά χωρίς αυταπάτες και χωρίς ευσεβοποθισμούς. Θα πιστεύουμε ότι η Ευρώπη θα αντιταχθεί προς τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών για πρόνοιες που εμείς οι ίδιοι αποδεχόμεθα με τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, επειδή συγκρούονται με το ευρωπαϊκό δίκαιο; Εάν ζητής καλώς, ευρήσεις. Αν εμείς τώρα δεχθούμε τα ετεροβαρή ή επικίνδυνα ή καταστροφικά μέτρα, θα ανακόψει την πορεία προς αυτά η Ευρώπη, γιατί συγκρούονται με το ευρωπαϊκό δίκαιο; Θα μου πείτε ότι κατά τη διάρκεια του διαλόγου αυτά θα διαφανούν. Όχι! Τα τρία έγγραφα του Γενικού Γραμματέα έχουν γίνει ανεπιφύλακτα αποδεκτά. Ανεπιφύλακτα! Από κεί και πέρα θα μπορούμε να συζητούμε λεπτομέρειες ή τον τρόπο υλοποίησης.

Θα ήθελα ακόμα να πω και κάτι άλλο: Να μη μας διαφεύγει ότι βασικές χώρες που καθορίζουν την ευρωπαϊκή πολιτική είναι μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας. Πώς δέχθηκαν λοιπόν τις ιδέες Γκάλι; Και δεν υπάρχει κανένας μέσα σ' αυτό το Σώμα που να μην παραδέχεται ότι έχουν πρόνοιες που συγκρούονται και με το διεθνές δίκαιο και με το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Πώς τις δέχθηκαν; Γιατί τις δέχθηκαν; Γιατί υπό την ιδιότητα του μέλους του Συμβουλίου Ασφαλείας θα τις αποδέχονται, αλλά υπό την ιδιότητα του μέλους της Ευρώπης θα τις απορρίπτουν.

Δεν τα λέω όλα αυτά γιατί υποτιμώ την Ευρώπη. Το αντίθετο. Για μένα, αν υπάρχει μια ελπίδα σήμερα, αυτή είναι η ένταξη της Κύπρου στην Ευρώπη. Γιατί πιστεύω ότι, αν η Κύπρος ενταχθεί τελικά στην Ευρώπη, ναι, λύονται πολλά από τα προβλήματα, και προβλήματα ασφάλειας και προβλήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μια και μας δεχθούν. Το ζήτημα είναι αν θα μας δεχθούν. Άμα μας δεχθούν, εγώ θα έχω πολύ πολύ ολιγότερες αγωνίες και επιφυλάξεις για το μέλλον, γιατί πράγματι πλέον θα έχει τροχιοδρομηθεί μια άλλη πορεία. Επομένως, να καλλιεργήσουμε την Ευρώπη, αλλά με δική μας, ξεκαθαρισμένη γραμμή και απαιτήσεις για το τι ζητάμε από την Ευρώπη.

Δεν είναι δικό μου έργο να καταθέσω τις θέσεις των άλλων κομμάτων. Όμως, με διάθεση σεβασμού, αγάπης αλλά και δημιουργίας κλίματος συμπόρευσης με όσους απορρίπτουν τα μέτρα, θα ήθελα να καταθέσω μερικές παρατηρήσεις. Θα αρχίσω με το ΔΗΚΟ, που έχει πολύ έντονη θέση για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ τα χαρακτήρισε τέταρτο Αττίλα με τρίτο Αττίλα, αν θυμάμαι καλά, τις ιδέες Γκάλι. Ο τρίτος Αττίλας ήταν του κ. Παπαδόπουλου και είπε ότι ο τρίτος Αττίλας είναι οι ιδέες Γκάλι και ο τέταρτος Αττίλας είναι τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Επομένως είναι βέβαιο ότι πρόθεσή του είναι να εργαστεί για αποτροπή της υλοποίησής τους.

Όμως ρωτάω με κάθε σεβασμό: Πώς αυτό θα επιτευχθεί με συνέχιση συμμετοχής σε μια κυβέρνηση που θέτει ως πρωταρχικό και άμεσο στόχο αυτή την υλοποίηση; Είμαι βέβαιος ότι ακόμα και προειδοποίηση του ΔΗΚΟ για αποχώρηση από τη συγκυβέρνηση θα είχε δραματικές επιπτώσεις στις σκέψεις του Προέδρου. Και αν

ο Πρόεδρος συνεχίσει παρά τη δημόσια προειδοποίηση, η αποχώρηση του ΔΗΚΟ θα δημιουργήσει νέα δυναμική και στο εσωτερικό, αλλά και μια δυναμική που θα ενεργοποιήσει ακόμα και εκτός Κύπρου δυνάμεις προς αυτή την κατεύθυνση, που σήμερα δεν μπορούν να εκφραστούν λόγω μιας κάποιας ασάφειας, που δείχνει ότι οι χειρισμοί του Προέδρου αυτή τη στιγμή πράγματι εγκρίνονται από την πλειοψηφία των πολιτικών δυνάμεων της Κύπρου.

Ο Συναγερμός χαρακτηρίζει τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης επαχθή και επικίνδυνα. Τι κάνει, για να διαφοροποιήσει τη γραμμή του Προέδρου που οδηγεί στην υλοποίηση των επαχθών και επικίνδυνων μέτρων;

Το ΑΚΕΛ απορρίπτει τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης ως έχουν και υποστηρίζει στροφή προς την ουσία του προβλήματος.

Τότε πώς προχωρεί ο Πρόεδρος; Με ποια λαϊκή εντολή; Και αν ακόμα ο Συναγερμός δηλώσει υποστήριξη στους χειρισμούς του Προέδρου, πώς αυτός προχωρεί σε αντιπαράθεση, αν αυτή η αντιπαράθεση γίνει σαφής, με την πλειοψηφία του Εθνικού Συμβουλίου;

Θα ήθελα να σταθώ και σε ένα θέμα διαδικασίας, γιατί αφορά τη Βουλή. Ναι, ο Πρόεδρος είναι εκεί ως εκπρόσωπος της ελληνικής κοινότητας. Και ρωτώ: 'Οχι ως Πρόεδρος αλλά ως εκπρόσωπος της ελληνικής κοινότητας δικαιούται να παραγνωρίζει απόφαση της Βουλής για εκείνα τα θέματα που αφορούν κατ' αποκλειστικότητα την κοινότητα; Βεβαίως, αυτό δεν είναι θέμα στο οποίο θα απαντήσω εγώ, γιατί εμένα με ενδιαφέρει η πολιτική ευθύνη του Προέδρου· όχι η νομική. Και λέω ότι πολιτικά για θέματα που αφορούν τα δικαιώματα της κοινότητας και όχι το σύνολο του λαού ... Γιατί ο Πρόεδρος είναι και Πρόεδρος όλων των Κυπρίων και θέματα όπως είναι τα στρατεύματα, όπως είναι οι εγγυήσεις, όπως είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα εμπίπτουν αυτόματα στη δικαιοδοσία του, γιατί είναι θέματα που αφορούν και Ελληνοκυπρίους και Τουρκοκυπρίους. 'Ομως για θέματα ειδικά της κοινότητας νομίζω πως δεν μπορεί να την αγνοεί.

Γι' αυτό ζητάω από τη Βουλή με σαφήνεια να τοποθετηθούμε πάνω σ' αυτά τα θέματα με απόφαση της Βουλής. Και ήλπιζα ότι αυτή η απόφαση θα μπορούσε να ληφθεί σήμερα. Ναι, να πάρουμε αποφάσεις. Η εποχή των βαρύγδουπων διακηρύξεων και συνθημάτων ελπίζω να έχει τερματιστεί. Η ιστορία και το έθνος μας παρακολουθούν. Ας μην υπονομεύσουμε και την ευκαιρία που μας πρόσφερε η επανατοποθέτηση του Κυπριακού από τη νέα ελληνική κυβέρνηση μέσα στην ελληνική Βουλή. Ας φανούμε αντάξιοι των προσδοκιών του κυπριακού ελληνισμού και του έθνους.

Χρειαζόμαστε μια επανατοποθέτηση του Κυπριακού. Προ πολλών μηνών κατέθεσα μια πρόταση με 29 σημεία στο Εθνικό Συμβούλιο με κύρια βάση τη στροφή προς την ουσία, όπως κατατέθηκε αργότερα και από τον 'Ελληνα Πρωθυπουργό με τις προγραμματικές του δηλώσεις στη Βουλή, με αίτημα τη συζήτηση της ουσίας, τον τερματισμό της κατοχής, την απομάκρυνση των στρατευμάτων και των εποίκων, τη διασφάλιση των βασικών ελευθεριών. Με μια αλλαγή της διαδικασίας με μια διεθνή διάσκεψη, την οποία απεφάσισε κάποτε το Εθνικό Συμβούλιο, ούτως ώστε αντίπαλη πλευρά να είναι η Τουρκία -τα είπα πάρα πολλές φορές- και όχι η τουρκοκυπριακή κοινότητα.

Στροφή προς την Ευρώπη: Ναι, με αιτήματα σαφή, τα οποία εν πολλοίς έχουν ήδη υιοθετηθεί από το Ευρωκοινοβούλιο. Αλλά, αν δεν επανατοποθετηθούμε, το Ευρωκοινοβούλιο, εφόσον η κυβέρνησή μας δεχθεί τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης- να μην υπάρχουν αυταπάτες- δε θα έρθει να τα καταδικάσει· πιθανότατα θα τα υιοθετήσει.

Με παγκόσμια εκστρατεία, για να διαφωτίσουμε όχι για την αναγκαιότητα υλοποίησης των μέτρων αλλά μιας λύσης βασισμένης στο διεθνές δίκαιο. Δεν είναι εύκολη η πορεία ούτε θα αποδώσει άμεσα. Όμως θα ανακόψει τον κατήφορο και θα σημάνει την έναρξη της αντίστροφης μέτρησης.

Μια τελευταία παρατήρηση: Να μη δημιουργούνται αυταπάτες. Γιατί μας λένε: "Ξέρετε, με τη συζήτηση τα μέτρα θα διαφοροποιηθούν και επομένως θα είναι σχετικώς ανεκτά". Επαναλαμβάνω: τα τρία έγγραφα έγιναν ανεπιφύλακτα αποδεκτά. Το υπολειπόμενο είναι η μέθοδος υλοποίησης. Και η έκθεση των εμπειρογνωμόνων, όσο και αν θεωρείται από την κυβέρνηση μη δεσμευτική, αποτελεί τουλάχιστον μια ένδειξη.

Αυτό το αδύνατο της διαφοροποίησης των μέτρων, το καταστροφικό των μέτρων μας οδήγησε στην απόφαση ότι είναι αδιανόητη η συμμετοχή μας στις συνεδρίες του Εθνικού Συμβουλίου που θα ασχολούνται με την υλοποίηση των μέτρων. Δεν θέλουμε να συμβουλεύουμε πώς -όχι αν αλλά πώς- θα συντελεστεί η εθνική αυτοκτονία. Γνωρίζω ότι και άλλοι θεωρούν αυτή την πορεία καταστροφική. Και είμαι βέβαιος ότι θα αναζητήσουν τρόπους και μεθόδους ανακοπής της. Είμεθα έτοιμοι για συνεργασία και συμπόρευση με όλες τις δυνάμεις, τα κόμματα, τους φορείς που συμφωνούν μ' αυτή την αναγκαιότητα. Όμως αυτή η Βουλή έχει τώρα το λόγο. Από τη στάση μας θα εξαρτηθεί η πορεία προς υλοποίηση ή απαγκίστρωση. Μια απόφαση της Βουλής για απαγκίστρωση θα σημάνει το πρώτο βήμα για μια άλλη, πιο ελπιδοφόρα πορεία.

Και κάτι τελευταίο: Ο Πρόεδρος δήλωσε ότι όλοι στο Εθνικό Συμβούλιο συμφώνησαν ότι θα πρέπει να προσέλθει στις εκ του σύνεγγυς συνομιλίες. Μα, πότε διακόπηκαν οι εκ του σύνεγγυς συνομιλίες; Ουδέποτε τέθηκε αυτό το θέμα στο Εθνικό Συμβούλιο, γιατί συνεχίσθηκαν και συνεχίζονται. Αντίθετα, όταν ο Πρόεδρος ενεχείρισε την επιστολή του Γενικού Γραμματέα για την ημερήσια διάταξη τη σημερινή, δήλωσα ότι, σε περίπτωση συζήτησης μιας τέτοιας ημερήσιας διάταξης, αποχωρώ, σύμφωνα με την απόφαση του δικού μου του κόμματος. Γι' αυτό και τελικά δεν έγινε συζήτηση. Πρώτα λέχθηκε ότι μπορούσε να γίνει το απόγευμα συζήτηση χωρίς τη δική μου παρουσία, αλλά τελικά αποφασίστηκε ότι όποιος είχε παρατηρήσεις θα έπρεπε να τις αποστείλει στον Πρόεδρο.

Κύριοι συνάδελφοι, αυτή η ώρα είναι δραματική. Και αυτή η ώρα είναι η δική μας ώρα. Δεν έχουμε άλλοθι. Είμαστε πραγματικά οι αντιπρόσωποι αυτού του λαού; Πιστεύουμε ότι τα μέτρα είναι καταστροφικά; Ας το αποδείξουμε με την πρακτική μας απόφαση σ' αυτή τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μετά την εισαγωγή του θέματος από τον εισηγητή αντιλαμβάνομαι ότι οι άλλοι Βουλευτές ή οι εκπρόσωποι των κομμάτων δε θα επιθυμούσαν να μιλήσουν σήμερα και με αυτό το δεδομένο θεωρώ ότι το θέμα μένει για τη μεθεπόμενη συνεδρία της Βουλής, εκτός εάν υπάρχει οιοσδήποτε Βουλευτής που θα ήθελε να παρέμβει τώρα επί του θέματος.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σωστά είπατε ότι οι άλλοι ομιλητές εδήλωσαν ήδη από την αρχή της βδομάδας ότι ήθελαν να παραμείνει το θέμα στην ημερήσια διάταξη, για να συζητηθεί σε ειδική, εν ανάγκη, συνεδρία της Βουλής ή στην επόμενη συνεδρία της Βουλής. Εμείς προτιμούμε ειδική συνεδρία, για να τονιστεί και η σημασία αυτών που θα συζητήσουμε.

Αν παίρνω τώρα το λόγο δεν είναι για να παρέμβω, αλλά επειδή γράφτηκε σε μερίδα του τύπου ότι τα άλλα τρία κόμματα έχουν αναστολές ή δισταγμό ή προβληματίζονται αν πρέπει να μιλήσουν ή όχι σ' αυτή τη φάση των συνομιλιών. Μιλώντας από μέρους του ΔΗΚΟ θέλω να πω ότι όχι μόνο κανένα δισταγμό δεν έχουμε, αλλά επίμονα θα θέλουμε να μιλήσουμε από το βήμα της Βουλής, για να πούμε τις θέσεις μας πάνω στις σημερινές εξελίξεις σε σχέση με τη συζήτηση των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστόφιας, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Είναι περιττό τώρα να ασχολούμαστε με τον τύπο και είναι περιττό να υπογραμμίσω δυο φορές ότι δεν έχουμε καμιά αντίρρηση και κανέναν απολύτως δισταγμό να το συζητήσουμε. Δε συζητούμε σήμερα, γιατί θέλουμε να είμαστε καλύτερα προετοιμασμένοι. Ήταν έτοιμος ο εγγράφας το θέμα και θα συζητήσουμε, βεβαίως, με προθυμία και με στόχο να βοηθήσουμε την όλη κατάσταση στη μεθεπόμενη συνεδρία της Βουλής, όπως έχετε καθορίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν έχουμε καμιά ένσταση και χαιρετίζουμε το γεγονός ότι άλλα δύο κόμματα, και φυσικά και ο εισηγητής του θέματος, καμιά ένσταση δεν έχουν να συνεχιστεί σε μεταγενέστερο, όπως έχει καθοριστεί, στάδιο η περαιτέρω συζήτηση του θέματος των μέτρων, γιατί πιθανότατα στο μεσοδιάστημα οι εξελίξεις να δικαιώσουν ή να αδικήσουν ή να δώσουν τέλος πάντων κάποιες ενδείξεις όσον αφορά την πρόοδο των συνομιλιών που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διεξάγει. Συνεπώς, συμφωνούμε με την αναβολή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι σαφής η θέση... Ο κ. Ρολάνδης, παρακαλώ.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Πρέπει να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι εμείς μπορεί να διαφωνούμε με τον εισηγητή. Δεχόμεθα την αναβολή, κάποια παραδοξολογία όμως είναι ότι μέχρι τη μεθεπόμενη συνεδρία της Βουλής ίσως να έχουν ληφθεί αποφάσεις βασικές πάνω σ' αυτά που τεκταίνονται. Και παρ' όλον ότι εγώ συμφωνώ μ' αυτά που γίνονται, πρέπει απλώς να το υποδείξω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι σκόπιμο να ξεκαθαρίσουμε κάτι: Δε γίνεται αναβολή. Απλά διακόπτουμε σήμερα τη συζήτηση και συνεχίζουμε σε επόμενη συνεδρία της Βουλής. Δεν είναι αναβολή αυτό το πράγμα. Και είναι και ένεκα κάποιων ανειλημμένων υποχρεώσεων της ίδιας της Βουλής, αν θέλετε. Θέλω να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το πράγμα. Δεν αναβάλλουμε τη συζήτηση, αλλά διακόπτουμε τη συζήτηση και συνεχίζουμε τη συζήτηση σε επόμενη συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, είναι σαφές ότι είναι θέση όλων των κομμάτων όπως το θέμα αυτό συζητηθεί. Απλώς για κάποιους λόγους επεβλήθη η ανάγκη μιας σχετικής παραπομπής του θέματος σε μια επόμενη συνεδρία της Βουλής και, όπως έχω πει, κατόπιν συνεννοήσεως έχει ορισθεί να συζητηθεί στη μεθεπόμενη συνεδρία της Βουλής. Επομένως θεωρώ ότι η συζήτηση επί του θέματος αυτού τερματίζεται στο παρόν σημείο, όπως έχει υποδειχθεί.

Και προχωρούμε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής να καταθέσει την Έκθεση ή τις Εκθέσεις· δεν ξέρω πόσες είναι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η πρώτη Έκθεση της Επιτροπής έχει αναγνωσθεί. Θα διαβάσω τη Συμπληρωματική Έκθεση ύστερα από πρόταση ορισμένων να επανεξετάσει η Επιτροπή Παιδείας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, λίγη ησυχία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, το θέμα που θα συζητήσουμε είναι η καταστολή της βίας στα γήπεδα. Ελπίζω να μην παραστεί ανάγκη να περάσουμε νομοθεσία για την καταστολή της φασαρίας στη Βουλή!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν εισηγείσαι τέτοιο θέμα, κύριε Αναστασιάδη. Προς το παρόν τουλάχιστον!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να μη θεωρηθεί αναγκαίο να επανέλθει ο κ. Πιττοκοπίτης στη θέση του.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΝΑΡΜΟΣΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΑΔΙΚΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Κοινοβουλ. Επιτροπή Παιδείας	Κοινοβουλ. Επιτροπή Νομικών
Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος	Κώστας Κωνσταντίνου, Προεδρεύων
Θάσος Σοφοκλέους	Αβραάμ Αντωνίου
Αντώνης Καράς	Μάρκος Κυπριανού
Ανδρέας Φιλίππου	
Λώρης Λυσιώτης	
Θάσος Μιχαηλίδης	
Μάρκος Κυπριανού	
Ρένος Πρέντζας	

Όπως είναι γνωστό, η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για το πιο πάνω νομοσχέδιο κυκλοφόρησε στην ολομέλεια της Βουλής στις 24 Ιανουαρίου 1994, η συζήτηση όμως που είχε προγραμματιστεί να γίνει για το θέμα

αυτό στις 3 Φεβρουαρίου 1994 αναβλήθηκε ύστερα από σχετική απόφαση της ολομέλειας. Σκοπός της αναβολής ήταν να επανεξεταστούν ορισμένες πρόνοιες του πιο πάνω νομοσχεδίου σε κοινή συνεδρία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Παιδείας και Νομικών υπό το φως ορισμένων επιφυλάξεων που εκφράστηκαν από Μέλη του Σώματος αναφορικά με κάποια θέματα που σχετίζονταν με το ύψος των ποινών για τα προβλεπόμενα στο νομοσχέδιο ιδιώνυμα ποινικά αδικήματα της βίας και της ανάρμοστης συμπεριφοράς στους αθλητικούς χώρους.

Ενεργώντας με βάση την πιο πάνω απόφαση του Σώματος οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Παιδείας και Νομικών συνήλθαν σε κοινή συνεδρία στις 8 Φεβρουαρίου 1994 και εξέτασαν, στην παρουσία εκπροσώπου του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τις διατάξεις του νομοσχεδίου, όπως διαφοροποιήθηκαν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, υπό το φως και των πιο πάνω επιφυλάξεων που εκφράστηκαν στο Σώμα.

Από την εξέταση αυτή οι δύο Επιτροπές διαπίστωσαν ότι οι πρόνοιες του νομοσχεδίου είναι εναρμονισμένες με τις πρόνοιες του Ποινικού Κώδικα και ότι οι προτεινόμενες σ' αυτό ποινές είναι απόλυτα ανάλογες με τη βαρύτητα των αντίστοιχων αδικημάτων. Από την άλλη, οι δύο Επιτροπές έχουν επισημάνει ότι η προώθηση της ειδικής νομοθεσίας που προτείνεται ανταποκρίνεται πλήρως προς τις υποχρεώσεις της Κύπρου, που απορρέουν από τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τη Βία και Ανάρμοστη Συμπεριφορά Θεατών σε Αθλητικές Εκδηλώσεις. Ας σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το σχετικό κυρωτικό νόμο, τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν αναλάβει την υποχρέωση για θέσπιση νομοθεσίας που να προνοεί την επιβολή ανάλογων ποινών σε όσους θεατές κρίνονται ένοχοι αδικημάτων βίας ή ανάρμοστης συμπεριφοράς.

Με την ευκαιρία της εξέτασης αυτής οι δύο Επιτροπές θεώρησαν σκόπιμο να διαφοροποιήσουν περαιτέρω τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες θα γίνεται επίκληση της εφαρμογής του άρθρου 4 του νομοσχεδίου.

Με βάση τις πιο πάνω παρατηρήσεις τους οι Επιτροπές εισηγούνται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Λυσιώτης.

Λ. ΛΥΣΙΩΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εμείς του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις συμφωνούμε με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και θα ψηφίσουμε υπέρ της διαφοροποίησης των ποινών όπως έχουν ομόφωνα διαμορφωθεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας. Θα 'θελα όμως να κάμω κάποιες παρατηρήσεις σχετικά με το νομοσχέδιο αυτό.

Η πρώτη παρατήρηση αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας. Πραγματικά ως ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις μας προβληματίζει ο τρόπος με τον οποίο θα εφαρμοστεί αυτή η νομοθεσία. Ίσως να ακούεται κάπως παράξενο να μιλούμε για τρόπο εφαρμογής του νόμου, όμως πιστεύω ότι ιδιαίτερα αυτό το νομοσχέδιο, αυτή η νομοθεσία είναι πολύ σημαντικό πώς θα εφαρμοστεί από τα όργανα του κράτους.

Οι δυσκολίες που θα πηγάσουν από αυτή την εφαρμογή προέρχονται κυρίως από το γεγονός ότι οι δημιουργοί αυτών των καταστάσεων της βίας στα γήπεδα ή στους αθλητικούς χώρους ή σε σχέση με τους αθλητικούς χώρους είναι στην πλειοψηφία τους νεαρά παιδιά ηλικίας 13-18 χρόνων. Αυτό το γεγονός φαίνεται στην πράξη ήδη με την ύπαρξη και την εφαρμογή του Ποινικού Κώδικα, γιατί δυσκολεύονται πάρα πολύ τόσο η Αστυνομία όσο και η Γενική Εισαγγελία, όπως και οι δικαστές, να τον εφαρμόσουν όπως πρέπει να εφαρμόζεται μια νομοθεσία. Αυτό, το ότι πολλές φορές βρέθηκε σε δύσκολη θέση η Γενική Εισαγγελία, το ανέφερε ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας στην Επιτροπή Παιδείας, όταν κλήθηκε να γνωμοδοτήσει επάνω στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι με την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου τόσο η Αστυνομία όσο και η Γενική Εισαγγελία και οι δικαστικές αρχές θα φροντίσουν και να είναι και να φαίνονται δίκαιες με ομοιόμορφη εφαρμογή του προς όλες τις κατευθύνσεις.

Έχουμε γίνει μάρτυρες πολλές φορές του φαινομένου να γίνονται επεισόδια μεγάλης κλίμακας και δυστυχώς να μη συλλαμβάνεται κανένας. Έχουμε γίνει επίσης μάρτυρες του φαινομένου για επεισόδια πιο μικρής κλίμακας να παρουσιάζονται στα δικαστήρια μέσα σε δυο με τρεις μέρες νεαρά άτομα, τα οποία έτυχε να μην έχουν κάποιους προστάτες ή να μην είναι παιδιά γνωστών οικογενειών.

Πραγματικά η δική μας ευχή είναι οπωσδήποτε η νέα αυτή νομοθεσία, το νέο αυτό μέσο, που δίνουμε στα χέρια των οργάνων της τάξεως, να χρησιμοποιηθεί όπως ακριβώς πρέπει να χρησιμοποιηθεί, για να μη γίνει η ίδια πρόξενος του αισθήματος της αδικίας με επακόλουθο τη διαιώνιση ή ακόμα και την επέκταση των πράξεων βίας στους αθλητικούς χώρους.

Το άλλο που θέλω να παρατηρήσω είναι ότι μόνη της αυτή η νομοθεσία δεν μπορεί να λύσει τα προβλήματα της βίας και των αντιαθλητικών επεισοδίων μέσα στα γήπεδα. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία τρία τέσσερα χρόνια από πλευράς κράτους έχουν γίνει πολλές προσπάθειες, έχουν εφαρμοστεί πάρα πολλές πρόνοιες της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τη Βία και την Ανάρμοστη Συμπεριφορά των Θεατών και θέλω να αναφέρω μια σειρά από μέτρα, που περιλαμβάνονται μέσα στη Σύμβαση και τηρούνται πραγματικά σε όλους τους αγώνες που είναι μιας κάποιας σημασίας και στους οποίους είναι μεγαλύτερος ο κίνδυνος εκδηλώσεως τέτοιων επεισοδίων.

Ήδη από πολύ νωρίς ως πρώτο μέτρο έγιναν αναπροσαρμογές στα γήπεδα και γενικά στους αθλητικούς χώρους με σκοπό να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες ασφάλειας για τους θεατές και τους αθλουμένους. Σε κάθε παιχνίδι σχεδόν γίνονται συσκέψεις των εμπλεκομένων σωματείων στις οποίες παίρνεται μια σειρά από μέτρα όπως ακριβώς προνοεί αυτή η Ευρωπαϊκή Σύμβαση. Γίνεται ο διαχωρισμός των κερκίδων και λαμβάνονται μέτρα εφαρμογής αυτού του διαχωρισμού, απαγορεύεται η είσοδος θεατών που μεταφέρουν αντικείμενα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς αντιαθλητικών εκδηλώσεων και μέσα στα γήπεδα έχει απαγορευθεί να πωλούνται αναψυκτικά και ποτά μέσα σε δοχεία τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν γι' αυτό το σκοπό. Επίσης υπάρχει και μια σειρά από άλλα μέτρα, τα οποία πραγματικά περιλαμβάνονται μέσα σ' αυτή την Ευρωπαϊκή Σύμβαση.

Όμως, είναι επίσης πραγματικότητα ότι μέχρι σήμερα δεν έχει εφαρμοστεί η σημαντικότερη, πιστεύω, πρόνοια αυτής της σύμβασης, η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 3, παράγραφος 5, και η οποία λέγει τα εξής:

"Τα μέρη πρέπει νά λάβουν τα κατάλληλα κοινωνικά μέτρα και μέτρα διαπαιδαγώγησης, έχοντας υπόψη τη δυνητική σημασία των μέσων μαζικής επικοινωνίας

για την πρόληψη της βίας σε αθλητικές εκδηλώσεις και εκδηλώσεις σχετιζόμενες με τον αθλητισμό, με την προαγωγή του αθλητικού ιδεώδους μέσω διαφωτιστικών και άλλων εκστρατειών, με την ενίσχυση της αντίληψης για τίμιο παιχνίδι, ιδιαίτερα μεταξύ των νέων, ώστε να ενισχυθεί ο αμοιβαίος σεβασμός τόσο μεταξύ των θεατών όσο και μεταξύ των αθλητών, και με την ενθάρρυνση της αυξημένης ενεργούς συμμετοχής στον αθλητισμό".

Δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν έχει αναληφθεί από την πολιτεία αυτή η εκστρατεία διαπαιδαγώγησης, που πραγματικά θα χτυπήσει στη ρίζα του το κακό. Διότι τα αίτια του αντικοινωνικού αυτού φαινομένου της βίας δε βρίσκονται ούτε εξαλείφονται με τα μέτρα τα προληπτικά μέσα στους αθλητικούς χώρους ή έξω από αυτούς. Είμαστε της γνώμης ότι επιβάλλεται η πολιτεία όσο το δυνατό ταχύτερα να οργανώσει αυτή την εκστρατεία με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων, όπως είναι τα σχολεία, οι φορείς των γονέων, οι οργανώσεις, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, σε μια προσπάθεια να λυθεί το πρόβλημα στη βάση του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άλλος ομιλητής. Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός χαιρετίζει την απόφαση της κυβέρνησης, σε εναρμόνιση με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση που αφορά την καταστολή της βίας και της ανάρμοστης συμπεριφοράς στα γήπεδα, να καταθέσει την παρούσα νομοθεσία, η οποία επιλαμβάνεται του προβλήματος, αφού καθιερώνει ως ιδιώνυμο το αδίκημα της βίας και της ανάρμοστης συμπεριφοράς, πιστεύοντας ότι συμβάλλει ως ένα βαθμό στην αντιμετώπισή του. Γιατί θα συμφωνήσω απόλυτα με τον προηγούμενο συνάδελφο ότι η νομοθεσία από μόνη της δεν είναι δυνατό να καταστείλει είτε τη βία είτε την ανάρμοστη είτε την παράνομη συμπεριφορά.

Είναι γνωστό ότι Ποινικός Κώδικας υπάρχει και προνοεί και αυστηρότατες ποινές και διά βίου φυλάκιση για όσους δολοφονούν, κι όμως δολοφονίες γίνονται. Εξίσου αυστηρές ποινές προβλέπονται για όσους διαπράττουν άλλα κακουργήματα, κι όμως κακουργήματα διαπράττονται. Συνεπώς, συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Λυσιώτη ότι παράλληλα και ταυτόχρονα με όσα μέτρα έχουν ληφθεί από τον ΚΟΑ ακόμα περισσότερα θα πρέπει να γίνουν.

Αλλά θα πρέπει επίσης να λεχθεί ακόμα μια αλήθεια: Ότι τα αθλητικά σωματεία φέρουν βαρύτατη ευθύνη για τις συγκεκριμένες ομάδες των οπαδών τους, τις οποίες, τουλάχιστον εξ όσων πληροφορούμαι, μεταφέρουν ακόμα και δωρεάν με λεωφορεία και οι οποίες φαίνεται να αποτελούν και τον πυρήνα των ταραχοποιών. Δεν κάμνω διάκριση μεταξύ ομάδων· μιλώ γενικότερα για όλες τις ομάδες και όλες οι ομάδες ή τουλάχιστον οι περισσότερες, οι πιο ισχυρές, φαίνεται να διαθέτουν έναν πυρήνα ταραξιών ή κάποιων που έχουν την τάση να προκαλούν ταραχές.

Επομένως, επιβάλλεται και από πλευράς σωματείων να ληφθούν κάποια μέτρα, έτσι που να παρεμποδίζονται, αφού εντοπισθούν, αυτοί οι οποίοι κάπου τελευταία μας ενθυμίζουν χώρες της Ευρώπης που έχουν γίνει κακά παραδείγματα και έχουν υποχρεώσει την Ευρώπη να προχωρήσει στη σύναψη της Σύμβασης για την καταστολή της βίας και της ανάρμοστης συμπεριφοράς.

Δε διαφωνώ -και πιστεύω ότι κάποια παράπονα που εκφράστηκαν αφορούν το απώτερο παρελθόν- όσον αφορά την εφαρμογή ή την επιλεκτική εφαρμογή του

νόμου. Και φαίνεται, τουλάχιστον από πίνακα που μας εδόθη από πλευράς Αστυνομίας, ότι κάπου δικαιολογούνται κάποια σωματεία να διαμαρτύρονται ότι έγινε στο παρελθόν επιλεκτική εφαρμογή του νόμου εναντίον των οπαδών μόνο ορισμένων ομάδων που τιμωρήθηκαν.

Ακόμα θέλω να πω πως η Επιτροπή Παιδείας έλαβε υπόψη τον προβληματισμό ότι ως αποτέλεσμα των βαριών ποινών, όπως προνοούνταν στο αρχικό νομοσχέδιο, υπήρχε το ενδεχόμενο, ναι, της μη δίωξης εκ του φόβου ότι πιθανόν νεαρά άτομα που για πρώτη φορά θα εφέροντο ενώπιον του δικαστηρίου να αντιμετώπιζαν σοβαρότατες ή βαρύτατες ποινές για αδικήματα που αφορούν αθλητικές εκδηλώσεις.

Η Επιτροπή Παιδείας επέφερε, αν θέλετε, κάθετες μειώσεις στις ποινές, χωρίς να παραλείψει να διατηρήσει την αυστηρότητά τους, έτσι που, αν υπήρχε ή υπάρχει αναστολή από πλευράς διωκτικών αρχών, να εκλείψει, γιατί πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα ώστε να βοηθήσουμε οι φίλαθλοι να προσέρχονται και όχι να αποφεύγουν τα γήπεδα ή τους χώρους όπου διεξάγονται αθλοπαιδιές. Διότι γίναμε δυστυχώς μάρτυρες τελευταία του φαινομένου σε ποδοσφαιρικούς ή άλλους αθλητικούς αγώνες άλλοι να χάνουν τα μάτια τους, άλλοι τις περιουσίες τους, άλλοι να μεταφέρονται, εν πάση περιπτώσει, όχι στα σπίτια τους με τον τρόπο που μετέβησαν στο γήπεδο αλλά στα νοσοκομεία.

Χαιρετίζω το ότι η Βουλή ομόφωνα υιοθέτησε το νομοσχέδιο και, με βάση τα όσα έχω πει, δηλώνω πως και εμείς θα ψηφίσουμε το σχετικό νομοσχέδιο, ώστε από της εφαρμογής του να πιστεύουμε πως θα υπάρξουν καλύτερες μέρες και για τα αθλητικά πράγματα του τόπου και για τους φιλάθλους που θέλουν να παρακολουθούν τις αθλητικές εκδηλώσεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Διόφαντος Χρυσοστόμου, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Νιώθω την ανάγκη να πω ότι, ενώ θα ψηφίσω το προτεινόμενο νομοσχέδιο, έχω κάποιες επιφυλάξεις τις οποίες θα ήθελα να εκφράσω. Οι επιφυλάξεις μου αυτές πηγάζουν από το γεγονός ότι έχω μακράν πείραν στους αθλητικούς χώρους και έχω πολλές εμπειρίες. Και ενώ από τη μια συμφωνώ ότι το νομοσχέδιο πρέπει να ψηφιστεί, για να στείλουμε το μήνυμα ότι ως κοινωνία ανησυχούμε, προβληματιζόμαστε και είμαστε αποφασισμένοι να πάρουμε μέτρα, για να ανακοπεί το δυσάρεστο και το ανησυχητικό αυτό φαινόμενο της βίας στα γήπεδα, υπάρχει επιπρόσθετα η ανάγκη να προστατεύσουμε τον αθλητισμό, διότι, εφόσον επαναλαμβάνονται τα επεισόδια βίας στα γήπεδα, αυτό αποτελεί αποτρεπτικό παράγοντα για να παρακολουθούν τα διάφορα αθλήματα οι φίλαθλοι.

Ενώ λοιπόν από τη μια πρέπει να στείλουμε αυτό το μήνυμα, από την άλλη πιστεύω ότι με το να νομοθετούμε απλά τιμωρίες δε θα επιτύχουμε τον αντικειμενικό μας σκοπό. Είναι ανάγκη να συνειδητοποιήσουν όλοι οι παράγοντες που έχουν σχέση με τον αθλητισμό ότι πρέπει να αναλάβει ο καθένας τις δικές του ευθύνες και να διαδραματίσει σωστά το ρόλο του.

Η αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα και στους αθλητικούς χώρους γενικότερα πρέπει να αρχίσει από τη μελέτη και την αντικειμενική ανάλυση των αιτίων που προκαλούν αυτά τα επεισόδια βίας. Και σ' αυτή την ανάλυση πρέπει ο καθένας να

αναλάβει, όπως είπα, το ρόλο του, αρχίζοντας από τα ίδια τα σωματεία, τα οποία επιτέλους πρέπει να διαθέσουν κάποιες από τις δυνάμεις τους στο να διαπαιδαγωγήσουν σωστά τους οπαδούς τους, φθάνοντας μέχρι και του σημείου να αποκλείσουν κάποιους από αυτούς, ώστε να μην παρευρίσκονται και να μην παρακολουθούν τις εκδηλώσεις των σωματείων. Και αυτοί οι κάποιοι είναι άτομα γνωστά λόγω του γεγονότος ότι κατ' επανάληψιν προκαλούν επεισόδια στους αθλητικούς χώρους.

Ένας άλλος παράγοντας που διαδραματίζει πολύ σοβαρό ρόλο στο αν θα δημιουργηθούν ή θα αποφευχθούν επεισόδια είναι η διαιτησία στα διάφορα αθλήματα. Και αυτό είναι κάτι με το οποίο, ενώ το διαπιστώνουμε όλοι, ποτέ δεν ασχοληθήκαμε σοβαρά, ώστε να διορθώσουμε την κατάσταση στο χώρο της κυπριακής διαιτησίας στα διάφορα αθλήματα. Η κυπριακή διαιτησία συμπεριφέρεται πάρα πολλές φορές αντιφατικά, με αποτέλεσμα να σπρώχνει άτομα τα οποία είχαν κάθε καλή διάθεση να παρακολουθήσουν ειρηνικά έναν αγώνα να παρεκτρέπονται και να συμβάλλουν στη δημιουργία επεισοδίων.

Τα διάφορα σώματα κάποιων ομοσπονδιών επίσης πολλές φορές, έστω και άθελά τους, συμβάλλουν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ανησυχία. Παρακαλώ να σεβόμαστε τους ομιλητές.

Δ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

... συμπεριφέρονται αυτά τα σώματα κατά τρόπο προκλητικά ανομοιόμορφο και αντιφατικό, γιατί άλλοτε παραπέμπουν κάποια σωματεία σε δικαστικές επιτροπές, για να τιμωρηθούν για κάποιο παράπτωμα το οποίο έκαμαν -και σωστά τα παραπέμπουν- αλλά για παρόμοιο παράπτωμα δεν παραπέμπουν κάποια άλλα σωματεία. Αυτή η κατάσταση αυξάνει ένα αίσθημα άνισης μεταχείρισης και αδικίας μεταξύ των φιλάθλων, πράγμα το οποίο, σε τελευταία ανάλυση, πάλι αποτελεί αιτία, για να προκαλούνται επεισόδια.

Ο αθλητικός τύπος έχει να διαδραματίσει πολύ μεγάλο ρόλο. Όμως δυστυχώς και αυτός πάλι δε συμπεριφέρεται με τον ίδιο τρόπο και δεν αντιμετωπίζει ομοιόμορφα διάφορα περιστατικά. Καμιά φορά, στην προσπάθειά του να προκαλέσει κάποια κακώς νοούμενη εντύπωση, συμβάλλει με τη σειρά του στη δημιουργία επεισοδίων. Δεν μπορεί, κύριοι συνάδελφοι, η ίδια εφημερίδα, για παράδειγμα, στη μια έκδοση να παραγνωρίζει φήμες για στημένους αγώνες και να τους περιγράφει με ζωηρά χρώματα και την επόμενη ακριβώς μέρα να επικαλείται κάποιες φήμες και να αρνείται να περιγράψει κάποιους αγώνες! Αυτό θίγει τον αθλητικό τύπο και του στερεί τη δυνατότητα να διαδραματίζει σωστά το ρόλο του στην αποφυγή επεισοδίων.

Τέλος, θα ήθελα να αναφερθώ στο ρόλο της Αστυνομίας, η οποία έχει να διαδραματίσει έναν πάρα πολύ σοβαρό ρόλο. Εδώ είναι που υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα και δυστυχώς σε πάρα πολλές περιπτώσεις η Αστυνομία με τη συμπεριφορά της έδωσε αφορμή στον κόσμο να δυσπιστεί για το ρόλο της, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση η Αστυνομία να ελέγξει κάποιες καταστάσεις. Βλέπουμε την Αστυνομία πολύ συχνά να είναι αδρανής και γι' αυτό θα μπορούσα να επικαλεστώ πάρα πολλά παραδείγματα. Θα αναφερθώ όμως σε ένα εντελώς πρόσφατο.

Σε ένα τελευταίο παιχνίδι στη Λάρνακα η Αστυνομία για πολλή ώρα παρακολουθούσε κάποιους κουκουλοφόρους στις κερκίδες και από κανενός αστυνομικού το μυαλό δεν επέρασε η ιδέα να διερωτηθεί: "Μα, γιατί φίλαθλοι, οι οποίοι ήρθαν να παρακολουθήσουν έναν αγώνα μπάσκετ, φορούν κουκούλες;" Το αντελήφθησαν πολύ αργά, όταν δεν ήταν σε θέση η Αστυνομία να ελέγξει τα επεισόδια, τα οποία προκάλεσαν κάποιοι κακώς ονομαζόμενοι "φίλαθλοι", μεταξύ των οποίων όμως ήταν και αυτοί οι κουκουλοφόροι.

Πολύ αρνητική υπηρεσία προς τον αθλητισμό προσφέρει η επιλεκτική συμπεριφορά της Αστυνομίας και της Εισαγγελίας, θα έλεγα, σε μερικές περιπτώσεις, όταν κάποιους τους συλλαμβάνουν, ενώ κάποιους δεν τους συλλαμβάνουν, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η Εισαγγελία αποσύρει τις καταγγελίες, ενώ άλλους τους αφήνει να οδηγούνται στα δικαστήρια.

Όλα αυτά τα αρνητικά ενισχύουν την εντύπωση της αδικίας που υπάρχει μεταξύ των φιλάθλων κάποιων σωματείων και αυξάνουν τον εξτρεμισμό τους, με αποτέλεσμα πολύ συχνά να έχουμε τα δυσάρεστα επεισόδια τα οποία όλοι ζούμε τελευταία πιο συχνά και για τα οποία εκ των υστέρων ερχόμαστε να εκφράσουμε τη λύπη μας.

Επαναλαμβάνω ότι ένιωθα την υποχρέωση να εκφράσω αυτές τις επιφυλάξεις και τις έγνοιες μου. Όμως θα ψηφίσω το νομοσχέδιο με την ελπίδα ότι θα παίξει το ρόλο εκείνο τον οποίο όλοι αναμένουμε να διαδραματίσει, ώστε να μειωθούν ή και, γιατί όχι, να μην υπάρχουν πλέον επεισόδια βίας στα κυπριακά γήπεδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου παρακαλώ.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Με αφορμή τα πρόσφατα γεγονότα στη Λάρνακα κατά τον αγώνα καλαθόσφαιρας της προηγούμενης εβδομάδας κρίνεται σήμερα απόλυτα αναγκαία η ψήφιση του παρόντος νομοσχεδίου. Κανείς δεν μπορεί να συλλάβει αυτά τα γεγονότα, αν δεν ήταν παρών σε ένα από τα επεισόδια που έχουν συμβεί πρόσφατα, για να μπορέσει να παρακολουθήσει τη δραματική εξέλιξη της κατάστασης που επικρατούσε μέσα στον αγωνιστικό χώρο.

Η κατάσταση αυτή ήταν εντελώς απαράδεκτη. Ήμασταν μάρτυρες επεισοδίων κατά τα οποία όργανα της τάξεως, η Αστυνομία μας εδέχετο κατ' επανάληψιν απροκάλυπτη επίθεση από οργανωμένα σύνολα ατόμων, οπαδών ή τραμπούκων ή χούλιγκαν -ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να τους αποκαλέσει κάποιος- που χτυπούσαν ανελέητα τους αστυνομικούς, τους εξύβριζαν, τους αφαιρούσαν τα πηλήκια και έφτυναν τους άλλους οπαδούς προκλητικότατα, χλευάζοντας τους φιλήσυχους πολίτες και κλωτσοκοπώντας παιδιά τα οποία βρίσκονταν μέσα στον αγωνιστικό χώρο.

Και δυστυχώς, αντί να συλληφθούν οι ταραξίες, αντί να συλληφθούν οι δημιουργοί αυτών των επεισοδίων, η Αστυνομία επενέβη χωρίς καμιά εξάρτυση και παρακαλούσε τους τραμπούκους να σταματήσουν να οχλαγωγούν και να σταματήσουν να δημιουργούν αυτά τα θλιβερά επεισόδια. Και στο φινάλε, αντί η Αστυνομία να συλλάβει αυτά τα άτομα, συλλαμβάνει αυτούς οι οποίοι προβάλλουν την

μικροτέραν ή ελάχιστη αντίδραση και έχουμε σήμερα το γεγονός να παρουσιάζονται ενώπιον των δικαστηρίων όχι οι δημιουργοί αυτών των επεισοδίων, αλλά αυτοί οι οποίοι έτυχε να συλληφθούν.

Στην παρουσία μου ζητήθηκε από την Αστυνομία να παρέμβει, για να επιβάλει την τάξη, και η απάντηση της Αστυνομίας ήταν ότι με τυχόν επέμβασή της θα αντιμετώπιζε τον κίνδυνο να λιντσαριστεί από τους τραμπούκους!

Δυστυχώς τα γήπεδά μας έχουν καταστεί χώρος εκτόνωσης μανιακών, με αποτέλεσμα σήμερα οι φιλήσυχοι οπαδοί των ομάδων να απομακρύνονται συνεχώς από τα γήπεδα. Σήμερα κινδυνεύει ο αθλητισμός από τη βία που ασκείται από ανεύθυνα πρόσωπα. Σήμερα ακούγονται στα γήπεδα υβρεολόγια ανεπίτρεπτα, που προσβάλλουν το ήθος και την αξιοπρέπειά μας ως λαού. Ακούγονται ενορχηστρωμένες ύβρεις, χωρίς να επιβάλλονται οποιεσδήποτε κυρώσεις.

Αναμένουμε με τη σημερινή ψήφιση του νομοσχεδίου που είναι ενώπιόν μας να επέλθει το αναμενόμενο αποτέλεσμα. Διαφορετικά, η Βουλή θα πρέπει να επανεξετάσει το όλο θέμα, για να ληφθούν όλα τα απαιτούμενα μέτρα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας, παρακαλώ.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρέντζα, να δηλώσεις πρώτα την ομάδα σου.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Η ομάδα μου είναι από τις αδύνατες, από εκείνες που συνήθως υφίστανται ταλαιπωρίες. Έτσι, μιλώ χωρίς σωματειακά συμφέροντα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι η ΑΛΚΗ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αναστασιάδη, προτίθεσαι να ενισχύσεις την ομάδα του κ. Πρέντζα;

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Είναι τέτοιος ο λεμεσιανός εθνικισμός, που δεν υπάρχει όμοιός του!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Εξαρτάται! Ο λόγος που ζητούμε να μάθουμε την ομάδα του είναι για να ξέρουμε πόσο αντικειμενικός θα είναι για τα όσα θα πει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε Πρέντζα.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ειλικρινά δεν είμαστε ευτυχείς για το ότι θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο που βρίσκεται ενώπιόν μας και δεν είμαστε ευτυχείς, γιατί, όταν μια κοινωνία χρειάζεται να χαρακτηρίσει ιδιώνυμα ορισμένα αδικήματα του ποινικού δικαίου, σημαίνει ότι κάπου διαπιστώνεται κάποια κοινωνική παθολογία.

Έχουμε τον Ποινικό Κώδικα, ο οποίος διαλαμβάνει πρόνοιες για όλα τα αδικήματα που θα καλύψει το υπό ψήφιση νομοσχέδιο. Και ενώ υπάρχει πλήρης κάλυψη, δεν κατέστη δυνατό, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αχθούν υποθέσεις στα δικαστήρια. Ως δικαιολογία προβλήθηκε η αυστηρότητα των ποινών που προβλέπει ο Ποινικός Κώδικας και η απροθυμία να οδηγηθούν στο δικαστήριο νεαρά παιδιά λόγω του κινδύνου να υποστούν βαρύτατες κυρώσεις με επιπτώσεις στη ζωή και τη σταδιοδρομία τους. Ας δεχθούμε ότι ήταν αγνό το ελατήριο. Το δεχθήκαμε στην ουσία προτείνοντας χαμηλότερες ποινές για τα ιδιώνυμα αδικήματα που θα κηρύξουμε με τη νομοθεσία αυτή.

Ωστόσο ο φόβος ότι και πάλι θα είμαστε αναποτελεσματικοί εξακολουθεί να υπάρχει. Διότι αυτοί εναντίον των οποίων στρέφεται η νομοθεσία είναι οι τυχαίοι ή οι οργανωμένοι δράστες. Και οι τυχαίοι δράστες βεβαίως δε θα κάμουν επεισόδια τέτοιας κλίμακας, όπως συνέβησαν σε μερικές περιπτώσεις κατά την τρέχουσα αθλητική περίοδο. Οι δε οργανωμένοι δεν μπορεί να υπάρχουν, αν δεν υπάρχουν κάποιοι που να τους οργανώνουν, κάποιοι που να τους προμηθεύουν τις στολές, κάποιοι που να τους δίνουν τις κουκούλες, κάποιοι που να τους δίνουν το αίσθημα ότι είναι υπεράνω νόμων και ότι το υπέρτατο αθλητικό ιδεώδες είναι η νίκη της ομάδας τους έναντι οποιουδήποτε τιμήματος, ακόμα και διά της κακοποιήσεως ή και διά της τρομοκρατήσεως των φιλάθλων που δεν έχουν την ίδια σωματειακή προτίμηση. Αυτή η διαστροφή της έννοιας του αθλητισμού δεν αποτρέπεται με το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας. Κυκλοφορούν φήμες, που τις ακούμε μεταξύ αθλητικών παραγόντων και φιλάθλων, για νονούς και προστάτες και, στο βαθμό που αληθεύουν, αυτοί οι νονοί δε θα υποστούν καμιά κύρωση, οποιοδήποτε έκτροπο και αν συμβεί. Αντίθετα θα είναι οι ευυπόληπτοι πολίτες, οι υπεράνω πάσης υποψίας, που ενδεχομένως θα κάμουν και πάλι παρεμβάσεις και θα εμποδίσουν συλλήψεις ταραξιών, των θυμάτων τους ουσιαστικά.

Και είχαμε τα τελευταία επεισόδια και διερωτόμαστε πόσοι δε συνελήφθησαν, πέραν των δύο νεαρών από τη Λάρνακα, πόσοι άλλοι δε συνελήφθησαν και γιατί δε συνελήφθησαν. Αληθεύουν αυτά που ακούμε ότι εντόπισαν κάποιον που είναι γιος γιατρού και άλλον που είναι γιος καθηγητή και άλλον που είναι γιος της άλφα ή της βήτα προσωπικότητας και ως εκ τούτου τι να κάνουν; Να κάνουν το χρέος τους! Γιατί τα φτωχόπαιδα μπορούν να πηγαίνουν φυλακή και τα παιδιά κάποιων επωνύμων να είναι υπεράνω της λαβίδας του νόμου;

Αν θα κάνουμε πραγματικά μια προσπάθεια να εξαλείψουμε τη βία από τα γήπεδα, θα πρέπει πρώτα πρώτα να δώσουμε το μήνυμα στους ιθύνοντες των αθλητικών σωματείων ότι θα πρέπει να διαλύσουν τις ένστολες δυνάμεις τρομοκράτησης στις κερκίδες των γηπέδων. Ας πηγαίνει ο καθένας με τα ρούχα του τα συνηθισμένα. Ούτε πορτοκαλιά ούτε, δεν ξέρω, άλλα χρώματα. Ας αναλάβουν την ευθύνη οι υπεύθυνοι των σωματείων να μην μπαίνουν προσωπιδοφόροι μέσα στα γήπεδα. Και η Αστυνομία να είναι αυστηρότατη, όταν συναντά τέτοια φαινόμενα, όταν βλέπει να εισέρχονται στους αθλητικούς χώρους μασκοφόροι.

Αλλά κυρίως ας κοιτάξουμε να δώσουμε αγωγή. Ρωτήθηκα για τη σωματειακή μου προτίμηση και θυμήθηκα ότι στο έμβλημα της ΕΠΑ, που υπήρχε στα παλιά χρόνια -δεν ξέρω τώρα, έχω πολλά χρόνια να περάσω από το σωματείο- υπήρχε μια επιγραφή: "Ου το νικάν αλλά το καλώς αγωνίζεσθαι".

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Παραμένει, κύριε Πρέντζα, η επιγραφή παραμένει.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Και μπορεί βέβαια η καημένη η ΕΠΑ να τηρεί πολύ το "ου το νικάν", αλλά πάντως καλώς αγωνίζεται. Και αυτό θα πρέπει να διδαχθεί στον κόσμο μας, το "καλώς αγωνίζεσθαι". Βέβαια, όσοι έχουν φόρτιση οργής -και είμαστε μια κοινωνία που έχει αρκετό θυμό μέσα της από τις εμπειρίες που περνούμε- ας αποφεύγουν να εκτονώνονται στους αθλητικούς χώρους. Χρειάζεται περισσότερη αθλητική αγωγή και περισσότερη δημοκρατική αγωγή, αν πρόκειται να τελεσφορήσουν οι προσπάθειες να έχουμε αθλητισμό άξιο του ονόματός του.

Διαφορετικά, αυτή η νομοθεσία, αν δεν εφαρμόζεται καθολικά και αν δε συνοδεύεται από τη θέληση των υπευθύνων των σωματείων, των ηγετών του αθλητισμού, δε θα τελεσφορήσει. Χρειάζεται πρώτα οι ηγέτες του αθλητισμού να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να βγάλουν και τις στολές και τους μασκοφόρους από τις ομάδες τους. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, τείνει το θέμα να εξαντληθεί. Γι' αυτό θα παρακαλούσα τους επόμενους ομιλητές να είναι όσο γίνεται πιο σύντομοι.

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Νομίζω ότι επαναλάβαμε όλοι σήμερα μια απόφαση του Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', την οποία πήρε ο καθηγητικός σύλλογος του Λυκείου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' Δασούπολης, που συνήλθε στις 7 Φεβρουαρίου 1994 σε έκτακτη συνεδρία και μελέτησε τα επεισόδια που προκάλεσαν εξωσχολικοί στο σχολείο την Παρασκευή στις 4/2/1994 κατά τη διάρκεια της έκτης περιόδου. Και για να μην αναγνώσω ολόκληρη την απόφαση, στην πέμπτη παράγραφο -διαβάζω από την επιστολή- λέει:

"Ο καθηγητικός σύλλογος ζητά από την πολιτεία, με αφορμή το επεισόδιο που σημειώθηκε στο Λύκειο Δασούπολης, να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε να καταστήσει τουλάχιστον δύσκολη την πρόσβαση των εξωσχολικών στους σχολικούς χώρους...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Καρά, έχω την εντύπωση ότι κάπου έχουμε ξεφύγει από το θέμα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

'Οχι, δεν έχουμε ξεφύγει καθόλου, κύριε Πρόεδρε. Αυτό που θέλω να τονίσω είναι ότι υπάρχει μια ομάδα η οποία λειτουργεί όχι μόνο στους αθλητικούς χώρους, αλλά τώρα εισήλθε και στους μαθητικούς χώρους, εξειδικευμένη στη δημιουργία επεισοδίων και στη δημιουργία ανωμαλίας. Και αυτό επιβεβαιώνεται και από την πρόσφατη απόφαση του καθηγητικού συλλόγου.

Επομένως, η νομοθεσία την οποία θα περάσουμε σήμερα είναι απολύτως αναγκαία, για να αντιμετωπιστεί αυτή η σχολή της ανωμαλίας και των επεισοδίων και να προστατευθεί η ιδέα του αθλητισμού και τα ίδια τα σωματεία αλλά προπαντός οι φίλαθλοι οι οποίοι θέλουν να επισκέπτονται τα γήπεδα. Και επειδή αναπτύσσεται

μια ευαισθησία, όταν κανείς διαβάζει το νόμο και τις ποινές, γιατί ο καθένας, βέβαια, σκέπτεται το δικό του παιδί, θέλουμε να πούμε ότι ακριβώς η νομοθεσία αποσκοπεί στο να προστατεύσει τη συντριπτική πλειοψηφία των νεαρών παιδιών που θέλουν να επισκέπτονται τους αθλητικούς χώρους, αλλά και να επιστρέφουν στο σπίτι τους σώα και αβλαβή.

Πρέπει να πω ότι το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα δεν είναι κυπριακό φαινόμενο· είναι ένα παγκόσμιο φαινόμενο, ένα φαινόμενο το οποίο παρατηρείται και στην Ευρώπη. Γι' αυτό, όπως επεξηγήθηκε και από προηγούμενο ομιλητή, υπάρχει νομοθεσία στην Ευρώπη ακόμα αυστηρότερη από τη δική μας. Δεν αρκεί βεβαίως η ψήφιση και η ύπαρξη νομοθεσίας. Χρειάζεται και η αναγκαία βούληση εκ μέρους των υπευθύνων για την εφαρμογή του νόμου, για να έχουμε αποτέλεσμα. Διαφορετικά, θα έχουμε μια νομοθεσία η οποία δε θα προσφέρει κανένα αποτέλεσμα.

Και αναπτύσσεται πολλές φορές το επιχείρημα ότι είναι κρίμα νεαρά παιδιά να οδηγούμε στο δικαστήριο. Μπορεί να είναι κρίμα να οδηγήσουμε μερικά παιδιά στο δικαστήριο, αλλά η ανεκτικότητα έναντι της παρανομίας είναι που διευρύνει και διογκώνει την παραβίαση της νομοθεσίας. Είναι καλύτερα να πάρουμε μερικούς στο δικαστήριο, για να αποτρέψουμε την ευρύτερη μάζα από το να οδηγηθεί στο δικαστήριο.

Κάνω λοιπόν έκκληση στις αρμόδιες αρχές μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου να θέλουν και να εφαρμόσουν το νόμο, για να υπάρξει αποτέλεσμα στην προσπάθεια για αντιμετώπιση της βίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος.

Προσωπικά είχα ταχθεί εναντίον του νομοσχεδίου αυτού, όχι γιατί έχω ενδοιασμούς για την αναγκαιότητα πρόληψης επεισοδίων στους αθλητικούς χώρους ή τιμωρίας των ενόχων, αλλά γιατί είχα και έχω την ανησυχία και, θα έλεγα, ακόμα και την πεποίθηση ότι αυτοί που θα πληρώσουν δε θα είναι οι ένοχοι ή δε θα είναι οι βασικοί ένοχοι. Και το λέω αυτό από μια μικρή εμπειρία που είχα την τύχη ή την ατυχία να έχω με τους αθλητικούς χώρους για 20 σχεδόν χρόνια. Ενώ ένας άλφα παράγοντας ή ποδοσφαιριστής για ένα συγκεκριμένο παράπτωμα μιας άλφα ομάδας τιμωρείται εξοντωτικά, για το ίδιο ή και χειρότερο παράπτωμα ο βήτα ποδοσφαιριστής ή παράγοντας δεν τιμωρείται ή απλώς χαϊδεύεται υπό μορφή κάποιας τιμωρίας.

'Εχω δει στη ζωή μου ως άνθρωπος του αθλητισμού πολλά τέτοια χτυπητά παραδείγματα. Το πιο πρόσφατο, για το οποίο έχω εξαγάγει όχι το αντίθετο συμπέρασμα από ό,τι ο συνάδελφος κ. Δημητρίου, ήταν το περιστατικό της περασμένης βδομάδας στη Λάρνακα. Παρακολουθούσα απευθείας τα επεισόδια από το "Λόγο" και είδα τους εκατό, διακόσιους, τρακόσιους, που φορούσαν και συγκεκριμένο χρώμα -όχι το πράσινο της ομάδας της Λάρνακας αλλά διαφορετικό χρώμα- με μάσκες -όχι κουκούλες, όπως έχει αναφερθεί- με μάσκες στα πρόσωπά τους να κάνουν τα αίσχιστα, να βιαιοπραγούν πάνω στις κερκίδες και μέσα στον αγωνιστικό χώρο, να χτυπούν και να ξυλοφορτώνουν αστυνομικούς. Και ενώ, όταν έληξε η μετάδοση,

είπα "θα έχει πολλές συλλήψεις, διότι μέχρι και η τηλεόραση τους έδειξε", μαθαίνω την επομένη τη θριαμβολογία της Αστυνομίας, ότι συνελήφθησαν δύο πρόσωπα, 17 χρονών ο ένας και 18 χρονών ο άλλος, από τη Λάρνακα. Και εντυπωσιάστηκα. Ενώ ο καβγάς ήταν από διακόσιους ή τρακόσιους με άλλα χρώματα, η επιτυχία της Αστυνομίας ήταν να συλλάβει δκυο κοπελλούδκια, για τα οποία οι γονείς τους έκαμαν διαβήματα και παράπονα!

Και ως Βουλευτής και εγώ, όπως και οι άλλοι, οι υπόλοιποι της Λάρνακας, όταν μας πληροφόρησαν και κάναμε τις ενέργειές μας για να μάθουμε, μάθαμε γιατί συνελήφθησαν και εξεδόθησαν διατάγματα για κράτηση δύο ή τριών ημερών: Γιατί ο ένας αντιστάθηκε κατά αστυνομικού και εφέρετο ότι καλούσε τους άλλους -αυτή ήταν η κατηγορία: "Πόσην ώραν εννά τους ανέχεστε να μας δέρνουσιν;". Γι' αυτά, όπως λέει η Αστυνομία και κατατέθηκαν στο δικαστήριο, συνελήφθη ο ένας, ο 17χρονος.

Αν τεθεί σε ισχύ ο νόμος και αν πράγματι αυτός ο 17χρονος βρεθεί ένοχος για το ότι αντιστάθηκε κατά της αρχής -διότι, άμα βουττά πάνω σου ένας αστυνομικός, την ώραν που τρώεις τζαι ξύλον, ο καθένας φυσιολογικά πάει να φύγει, πιστεύω- και γιατί είπε και στους άλλους τους συμπολίτες του "πόσην ώραν εννά στεκούμαστεν να μας δέρνουσιν", αν βρεθεί ένοχος αδικήματος σε αθλητικό χώρο, πόσα χρόνια θα φάει τούτος; Πέντε χρόνια, τέσσερα, τρία -δεν ξέρω- με βάση το νόμο. Ενώ οι άλλοι, οι κουκουλοφόροι, οι άλλοι που έκαμαν τη μισή Λάρνακα ανάστατη τζαι που οι φωτογραφίες τους είναι μέσα στις βιντεοταινίες, θα κυκλοφορούν ελεύθεροι, όπως κυκλοφορούν τουλάχιστον μέχρι σήμερα, δώδεκα μέρες μετά τα επεισόδια, και στο επόμενο παιχνίδι είτε με τον "Αχιλλέα" του κ. Μουσιούττα είτε με την ΕΝΑΔ πάλι θα κάνουν τα ίδια και πιθανότατα πάλι θα ξεφύγουν από τα χέρια του νόμου και της Αστυνομίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Αστειευόμενος)

Προσπαθείς να προστατεύσεις την ομάδα του κ. Μουσιούττα, κύριε Χριστοδουλίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχω ιδιαίτερη συμπάθεια στις αδικημένες ομάδες, γι' αυτό και είμαι και με τον κ. Μουσιούττα.

Και θέλω να κάνω μια πρόβλεψη, κύριε Πρόεδρε: Όταν τεθεί αυτός ο νόμος σε ισχύ, οι πρώτοι που θα πάνε φυλακή, εξαιρουμένων των Βουλευτών - προέδρων σωματείων ...

(Γέλια)

... διότι νομίζω ότι ο νόμος δεν τους πιάνει εκείνους, θα είναι πρόεδροι, παράγοντες, σύμβουλοι ή αθλητές μικρών σωματείων και ιδιαίτερα στην ύπαιθρο - θέλω να το τονίσω αυτό- στην ύπαιθρο, όπου είναι και εύκολο να γίνει καβγάς. Αλλά δε θα πάνε οι μεγάλοι· θα πάνε οι μικροί. Δε θέλω να χρωματίσω άλλως πως ποιοι θα υποφέρουν και ποιοι θα πάνε φυλακή. Ο νοών νοείτω. Ζούμε σε μια μικρή κοινωνία και δυστυχώς έχει πολιτικοποιηθεί η ύπαρξη όλων μας, συμπεριλαμβανομένου και του αθλητισμού.

Αλλά θέλω να προβλέψω ότι ύστερα από κάποιο χρονικό διάστημα, όταν εξ ανάγκης θα πάνε φυλακή και κάποιοι από τους μεγάλους ...

Μη με προκαλείς, κύριε Μουσιούττα! Θα θυμηθώ τη γνωμάτευση Τάσσου Παπαδόπουλου στον τελικό κυπέλλου μεταξύ ΑΛΚΗΣ και ΑΠΟΕΛ για τον Α. Στυλιανού, που είχε φάει κόκκινη κάρτα και που η ΑΔΕΑ, προεδρεύοντος του κ. Παπαδόπουλου, εν μια νυκτί τον αθώωσε και έπαιξε εναντίον μας.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Χριστοδουλίδη, θα ήθελα να μείνουμε στο θέμα. Οι πολλές λεπτομέρειες και η αναφορά σε συγκεκριμένα πρόσωπα δεν είναι σωστό να γίνονται εδώ.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επί προσωπικού θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι προσωπικό θέμα, σίγουρα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Στην ΑΔΕΑ προήδρευε ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Λαδάς και ο Τάσσος ο Παπαδόπουλος ψήφισε εναντίον της αθώωσης του κ. Στυλιανού.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, στο πρόγραμμα της νίκης του ΑΠΟΕΛ: Τάσσος Παπαδόπουλος, £1.000 για τη νίκη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, παρακαλώ αυτό το θέμα να σταματήσει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είναι αστείο, κύριε Πρόεδρε. Ο κ. Παπαδόπουλος ήταν από τους πλέον έντιμους αθλητικούς μας δικαστές.

Ολοκληρώνοντας θέλω να πω ότι σε κάποιο στάδιο αυτή η Βουλή θα αναγκαστεί να αναθεωρήσει το νόμο αυτό, διότι κάποιους μεγαλόσχημους αθλητικούς παράγοντες ή κάποια από τα μεγάλα σωματεία θα αναγκαστεί η κοινωνία να τους τιμωρήσει με τον ίδιο τρόπο που θα αρχίσει να τιμωρεί τους μικρούς και τους ασήμαντους. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συφοκλέους.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Έλαβα μέρος σε όλες τις συνεδριάσεις, τις πολλές συνεδριάσεις της Επιτροπής γι' αυτό το θέμα. Δεν είμαι από αυτούς που υποστηρίζουν τις πολλές τιμωρίες για οποιαδήποτε παραπτώματα. Είμαι εκπαιδευτικός και έτυχε για 30 χρόνια να αντιμετωπίζω μικροπαραπτώματα στα σχολεία και είμαι πεπεισμένος ότι οι τιμωρίες και μάλιστα οι ψυχρές τιμωρίες δε φέρνουν και πολύ καλά αποτελέσματα.

Ένα θέμα το οποίο έχουμε παραγνωρίσει όλοι μας εδώ είναι το ότι θα πρέπει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας και από αυτό το χώρο να φύγει το μήνυμα ότι όλα όσα συμβαίνουν σήμερα στους αθλητικούς χώρους δεν τιμούν κανέναν μας. Η βαρβαρότητα που παρουσιάζεται πολλές φορές μέσα στα γήπεδα και τους αθλητικούς χώρους αφήνει εκτεθειμένο όλο τον ελληνισμό της Κύπρου.

Πιστεύω απόλυτα ότι ίσως η ευθύνη να μετατοπίζεται στους φορείς των διαφόρων οργανώσεων, που έχουν απόλυτη ευθύνη να δώσουν τα κατάλληλα μηνύματα προς τους οπαδούς τους, να καλλιεργήσουν το ήθος και την αξιοπρέπεια των οπαδών τους, να τους εμφυσήσουν το αθλητικό πνεύμα και να καλλιεργήσουν την ιδέα ότι και η ήττα, όταν αγωνίζεσαι, δεν είναι κακό πράγμα. Ιδιαίτερα θα πρέπει να δοθεί το μήνυμα προς τα σχολεία και προς το Υπουργείο Παιδείας, διότι σήμερα όλοι ανεξαίρετα περνούν από το σχολείο. Πέρασε η εποχή εκείνη που είχαμε αγράμματους και η ευθύνη είναι σε μεγάλο βαθμό στο Υπουργείο Παιδείας, το οποίο πρέπει να εντείνει την προσπάθειά του και να καλλιεργήσει το ήθος των μαθητών, και μετέπειτα ενεργών μελών της κοινωνίας μας, ώστε να εμπεδωθεί ακριβώς αυτό το πνεύμα, και όχι να αναμένουμε πως με τις τιμωρίες και με το να επικρέμαται η δαμόκλειος σπάθη ότι κάποιος θα υποστεί την άλφα ή τη βήτα τιμωρία γι' αυτό που έκαμε αυτό θα είναι ανασταλτικός παράγοντας.

Ήμουν μέσα στην Επιτροπή, όπου διεξήλθαμε ένα προς ένα τα άρθρα, και θα ψηφίσω το νομοσχέδιο, αλλά πιστεύω απόλυτα ότι το άλφα και το ωμέγα αυτού του θέματος είναι το ήθος και η αξιοπρέπεια όλης της κοινωνίας μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τελευταίος ομιλητής θα είναι ο κ. Δώρος Θεοδώρου.

Έχω την εντύπωση ότι το θέμα έχει εξαντληθεί, κύριοι συνάδελφοι, αλλά βέβαια αυτό είναι στη δική σας κρίση.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα αντιμετωπίσω το θέμα από μια άλλη οπτική γωνία, από την οπτική γωνία από την οποία το έχει δει ο συνάδελφος κ. Πρέντζας. Σε άλλες εποχές, όχι απομακρυσμένες από τη σημερινή, το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα ήταν συνυφασμένο με την κομματική τοποθέτηση ή την κομματική προέλευση των διαγωνιζόμενων ομάδων. Είχαμε συχνά φαινόμενα βίας μεταξύ σωματείων με αριστερή προέλευση και σωματείων με δεξιά προέλευση. Όμως πρόσφατα αρχίσαμε να παρατηρούμε συγκρούσεις μεταξύ ομόφρονων σωματείων, δηλαδή μεταξύ σωματείων που προέρχονται από τη δεξιά και σωματείων που προέρχονται από την αριστερά.

Αυτή η εξέλιξη πρέπει ιδιαίτερα να μας προβληματίσει, όχι γιατί έπρεπε να εφησυχάζουμε όσο οι συγκρούσεις εγίνοντο μεταξύ οπαδών αντιφρονούντων σωματείων, αλλά γιατί πλέον το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα καθαρότατα μαρτυρεί ότι έχει υπόβαθρο και προέλευση κοινωνική, πολιτική και ιδεολογική. Είναι, κύριε Πρόεδρε, προϊόν ενός αδιεξόδου πολιτικού, σε ό,τι αφορά το εθνικό μας θέμα, κοινωνικού και ιδεολογικού (έλλειψη οράματος, έλλειψη προοπτικής). Αυτή η στασιμότητα είναι εκείνη η οποία σπρώχνει τη νεολαία μας, την ενεργητική νεολαία μας, προς κατευθύνσεις ανεπίτρεπτες, όπως είναι η βία στα γήπεδα και έξω από τα γήπεδα, όπως είναι τα ναρκωτικά, των οποίων έχουμε αύξηση τα τελευταία χρόνια.

Είναι, κατα τη γνώμη μου, λανθασμένη η αντίληψη για αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος μόνο από τη σκοπιά της ποινικοποίησης. Πολύ φοβούμαι ότι η ποινικοποίηση των παραπτωμάτων μέσα στα γήπεδα δεν πρόκειται να λύσει αυτό το πολύ σοβαρό πρόβλημα.

Υπάρχουν ευθύνες, κύριε Πρόεδρε, για την κατάσταση στην οποία έχουμε φτάσει. Υπάρχουν ευθύνες για εκείνα τα πολιτικά κόμματα τα οποία δημιούργησαν αθλητικές ομάδες και καλλιέργησαν σε αυτές τις ομάδες τον κομματικό φανατισμό. Υπάρχουν περαιτέρω ευθύνες και για τις αθλητικές ομάδες, οι οποίες έχουν καλλιεργήσει τον άκρατο φανατισμό και δεν έχουν αποτρέψει, κατά τη γνώμη μου, επαρκώς και αποτελεσματικά το φαινόμενο της βίας που τώρα εκδηλώνεται. Υπάρχουν ευθύνες και για τις αθλητικές ομοσπονδίες, γιατί, αν βλέπαμε να επιβάλλονται ποινές όπως αυτή που επιβλήθηκε πρόσφατα στην ελληνική ομάδα του "Ολυμπιακού" ή του "Παναθηναϊκού" -δε θυμάμαι- δηλαδή τη διεξαγωγή αγώνα με αποκλεισμό θεατών, αν αυτή η ποινή επιβαλλόταν μια ή δυο φορές, αμφιβάλλω αν θα συνέχιζε να παρουσιάζεται αυτό το πρόβλημα. Θα προβλημάτιζε τόσο τους οπαδούς όσο κυρίως και τα σωματεία. Από τη στιγμή που το ποδόσφαιρο και η καλαθόσφαιρα έχουν γίνει αθλήματα που απαιτούν τεράστιες δαπάνες, δεν ξέρω πόσες ομάδες θα τολμούσαν να ριψοκινδυνεύσουν μια τέτοια περίπτωση, δηλαδή τη διεξαγωγή αγώνων που φέρνουν πολλά εισοδήματα μπροστά σε κενά καθίσματα.

Άρα, υπάρχουν ευθύνες γενικότερες και πρέπει να ομολογήσουμε ότι η αντιμετώπιση του θέματος μόνο από την ποινική σκοπιά δημιουργεί προβλήματα. Ένα τέτοιο πρόβλημα, που, χωρίς να είμαι νομικός και χωρίς να θέλω να υπεισέλθω σε θέματα νομικά, το βλέπω με την κοινή λογική, είναι το άρθρο 4 του προτεινόμενου νομοσχεδίου, το οποίο τείνει να αναιρέσει την πάγια αρχή της αθωότητας μέχρις αποδείξεως της ενοχής. Εδώ η ενοχή θεωρείται περίπου δεδομένη μέχρις αποδείξεως της αθωότητας! Φοβούμαι ότι είναι πάρα πολύ ριψοκίνδυνα τα βήματα που πρόκειται να κάνουμε αυτή τη στιγμή στην προσπάθειά μας να αντιμετωπίσουμε τη βία στα γήπεδα μόνο ποινικά.

Παρόμοια άλματα ή υπερβολές παρουσιάζονται και σε άλλα άρθρα. Αναφέρω το άρθρο 10, που λέει περίπου ότι συνάθροιση πέντε ατόμων εντός του γηπέδου είναι παράνομη. Μα, εντός του γηπέδου υπάρχουν χιλιάδες! Ποιος είναι αυτός που θα αποφασίσει ότι τουλάχιστον πέντε από αυτούς δημιουργούν παράνομη συνάθροιση; Αυτά τα πράγματα είναι και αστεία, αλλά είναι και πολύ σοβαρά και δείχνουν τα αδιέξοδα στα οποία έχουμε βρεθεί κι εμείς ως νομοθετικό σώμα, που εκπροσωπεί αυτή την κοινωνία με τα συγκεκριμένα αδιέξοδα.

Γι' αυτό, κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας την ομιλία μου θα ήθελα να προτείνω όπως το πρόβλημα της βίας στους αθλητικούς χώρους αποτελέσει αντικείμενο σοβαρής μελέτης από ομάδες οι οποίες θα συσταθούν από το κράτος με τη συμμετοχή και αθλητικών παραγόντων και κοινωνιολόγων και ψυχολόγων και της Αστυνομίας και πάσης αρχής που έχει σχέση με αυτά τα ζητήματα, ούτως ώστε να μην αφεθούν, αλλά να γίνουν όσα πρέπει να γίνουν, για να οδηγήσουν σε μία καλύτερη κατάσταση στα γήπεδα.

Θα πρέπει επίσης οι ομοσπονδίες να μελετήσουν πολύ προσεκτικά και πολύ σοβαρά το ενδεχόμενο επιβολής σοβαρών ποινών στα ίδια τα αθλητικά σωματεία. Θα πρέπει επιτέλους τα κόμματα να αφήσουν κατά μέρος τους κομματισμούς στον αθλητισμό. Η αθλητική ιδέα δεν είναι κομματική ιδέα· η αθλητική ιδέα είναι η ευγενέστερη των ιδεών. Δυστυχώς στις εικόνες που παρακολουθήσαμε τελευταία από τους δέκτες της τηλεόρασης είδαμε στην πραγματικότητα τον εξευτελισμό και την καταρράκωση αυτής της ευγενούς αθλητικής ιδέας.

Θέλω να πιστεύω ότι αυτό το νομοθέτημα, το οποίο, επαναλαμβάνω, ανοίγει δρόμους πιθανόν επικίνδυνους, δε θα είναι η μόνη ενέργεια αυτής της κοινωνίας για την αντιμετώπιση της βίας στα γήπεδα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επειδή ο κ. Θεοδώρου ανέφερε ότι υπάρχει κομματική αιτία για τις συγκρούσεις και τη βία στα γήπεδα και επειδή είμαι κατά τι μεγαλύτερός του στην ηλικία, θα ήθελα να τον θυμίσω ότι, όσον αφορά τη δική μας γενιά, οι μητέρες μας αγωνιούσαν αν θα επιστρέφαμε σώοι και αβλαβείς από το γήπεδο μετά τις συγκρούσεις μεταξύ ΑΠΟΕΛ και "Τσιεττίνκαγια" την εποχή εκείνη.

Ο λόγος που πήρα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι αναφέρθηκαν ορισμένα πράγματα για στολές, για διοικητικά συμβούλια και ομάδες. Θα ήθελα ξεκάθαρα να πω ότι προσωπικά διαφωνώ, γιατί πιστεύω ότι η νεολαία έχει το δικαίωμα να φέρει και τα σακάκια της και τα υποκάμισά της, ανεξαρτήτως χρώματος, είτε είναι πράσινα είτε κόκκινα είτε πορτοκαλιά είτε γαλάζια είτε οποιουδήποτε άλλου χρώματος.

Ειδικότερα, πιστεύω ότι είναι πραγματικά άδικο να αποδίδουμε ευθύνη στα διοικητικά συμβούλια και στις ομάδες, γιατί κάποιοι άνθρωποι από πραγματικό πάθος και αγάπη προς τον αθλητισμό στερούνται ώρες από την επαγγελματική τους δραστηριότητα, από την οικογενειακή τους θαλπωρή ή από την προσωπική τους ξεκούραση, για να τις διαθέσουν σε αυτή την αγάπη για την προώθηση του αθλητισμού. Αυτούς τους ανθρώπους πραγματικά τους απογοητεύουμε, πραγματικά τους εξουθενώνουμε, όταν ερχόμαστε μέσω της δικαστικής αθλητικής οδού να επιβάλουμε ποινές στα σωματεία για βία η οποία έχει προκληθεί από τους θεατές.

Πιστεύω ότι είναι πραγματικά άδικο να στερήσουμε την έδρα από ένα σωματείο ή να αποκλείσουμε τους θεατές και να παίζει μπροστά σε κενές κερκίδες και να έχει τρομακτική οικονομική απώλεια η ομάδα ή να χάνει ακόμα και το δικαίωμα που έχει μία ομάδα που πάει για πρωταθλητισμό να διεκδικήσει το πρωτάθλημα, γιατί πέντε, δέκα, είκοσι κακοί φίλαθλοι, που δεν πρέπει να τους ονομάζουμε φίλαθλους, έχουν δημιουργήσει επεισόδια.

Δεν μπορώ να δεχτώ ότι διοικητικά συμβούλια ή ομάδες έχουν προτρέψει στη βία. Η περίπτωση που είναι σίγουρα καταδικαστέα -και αυτή είναι ξέχωρη και πρέπει να καταδικαστεί- είναι αυτή που μέλος ή μέλη διοικητικού συμβουλίου προτρέπουν τους φιλάθλους στην άσκηση βίας. Αλλά τουλάχιστον όλοι εμείς έχουμε διαπιστώσει και έχουμε ζήσει στα γήπεδα τους ανθρώπους, προέδρους ή μέλη διοικητικών συμβουλίων, οι οποίοι από τα μεγάφωνα καλούν επανειλημμένα τους φιλάθλους να είναι κόσμιοι στις εκδηλώσεις τους. Κάνουν επανειλημμένα δηλώσεις από τα ραδιόφωνα και τις τηλεοράσεις, κατεβαίνουν οι ίδιοι προσωπικά στις κερκίδες και αναμειγνύονται μαζί τους, για να προσπαθήσουν να καλμάρουν τις αντιδράσεις τους και την έκρηξη βίας που προκαλούν ορισμένοι νεαροί.

Επομένως, με το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας έχω τη βεβαιότητα ότι πραγματικά κάποιες ποινές χαρακτηριστικές θα αποτελέσουν ανασταλτικό παράγοντα για τους λίγους και πιστεύω ότι δίνουμε το δικαίωμα και το όπλο στην πολιτεία να εκτελέσει το πραγματικό της καθήκον, που είναι να απομονώσει τους λίγους, τους απαράδεκτους, που προκαλούν αυτές τις καταστάσεις και αυτή την εμφάνιση του λαού μας στα γήπεδα.

Σήμερα τείνουμε να απογυμνώσουμε τα σωματεία από φιλάθλους και από ανθρώπους που παρακολουθούν τις διάφορες συναντήσεις είτε ποδοσφαιρικές είτε καλαθόσφαιρας είτε πετόσφαιρας, γιατί κανένας αξιοπρεπής άνθρωπος και κανένας συνετός πατέρας δε θα αφήσει το παιδί του να αναμειχθεί μέσα σε ομάδες υψηλού κινδύνου, όπως είναι αυτοί οι λίγοι που προκαλούν τα επεισόδια και τη βία στα γήπεδα.

Θέλω να πιστεύω ότι πρέπει να δώσουμε το δικαίωμα και τη δύναμη στα αρμόδια όργανα του κράτους να πατάξουν αυτή τη βία. Η χρήση σίγουρα της κινηματογράφησης και βιντεογράφησης θα αποτελέσει έναν ισχυρό παράγοντα, για να αποτρέψουμε αυτή τη βία. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πολλοί συνάδελφοι και μέρος του ακροατηρίου εκπλήσσονται, γιατί η συζήτηση πάνω σε αυτό το θέμα έχει πάρει τόσο χρόνο. Εγώ πιστεύω ότι δεν πρέπει να προκαλεί έκπληξη. Απλά, αν ανοίξουμε οποιαδήποτε εφημερίδα κυκλοφορεί καθημερινά ή εβδομαδιαία στον τόπο μας, θα δούμε ότι περισσότερο από το 50% του χώρου κάθε εφημερίδας ασχολείται με τα αθλητικά. Περισσότεροι άνθρωποι και περισσότερο νέοι άνθρωποι ασχολούνται με τον αθλητισμό αυτού του τόπου και δεν μπορεί κανένα πολιτικό κόμμα ή καμιά πολιτική παράταξη να οργανώσει μεγαλύτερη εκδήλωση ή να προκαλέσει μεγαλύτερη προσέλευση κόσμου από ό,τι μπορεί να προκαλέσει μια συνάντηση μεταξύ "Ομόνοιας" και ΑΠΟΕΛ ή μεταξύ ΑΕΛ και "Απόλλωνα" ή μεταξύ "Ανόρθωσης" και "Νέας Σαλαμίνας". Γι' αυτό, νομίζω ότι είναι δικαιολογημένος ο χρόνος που πήρε αυτή η Βουλή, για να συζητήσει το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας, και είναι δικαιολογημένη και η έγνοια όλων των Βουλευτών για το θέμα που συζητούμε.

Καταρχήν, είμαι υπέρ του νομοσχεδίου και ήθελα να επισημάνω κάποιο οξύμωρο σχήμα **συνεπεία του νομοσ**χεδίου που θα ψηφίσουμε. Είναι οξύμωρο να ψηφίζουμε νομοσχέδια, για να τιμωρούμε εκείνους που παρευρίσκονται κάπου, για να παρακολουθήσουν ένα άθλημα. Είναι οξύμωρο και λυπηρότατο. Ενώ οι νέοι μας πηγαίνουν να παρακολουθήσουν μια αθλητική εκδήλωση, αναγκαζόμαστε να ψηφίζουμε νόμους, για να τους τιμωρούμε για τη συμπεριφορά τους κατά τη συμμετοχή τους σ' αυτή την αθλητική εκδήλωση. Γι' αυτό λέω πως είναι πράγματι οξύμωρο. Και αν αναγκαζόμαστε να ψηφίσουμε νομοθετήματα που θα τιμωρούν εκείνους που θα παρεκτρέπονται ή θα αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα για όλους εκείνους που πιθανόν να παρεκτρέπονται, είναι γιατί η ανάγκη μάς επιβάλλει να τα ψηφίσουμε. Δυστυχώς, λέω εγώ, και συμφωνώ με τους συναδέλφους που είπαν ότι τα αθλητικά σωματεία πρέπει να παίρνουν θέση και να διαπαιδαγωγούν τα μέλη και τους οπαδούς τους, αλλά και να τα καυτηριάζουν.

Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι προχθές έγινε εμφύλιος πόλεμος στη Λάρνακα και κανένα από τα σωματεία των οποίων οι οπαδοί ήταν υπεύθυνοι γι' αυτή την οχλαγωγία που παρακολουθήσαμε από την τηλεόραση δεν είχε την τόλμη να πει ότι καταδικάζει τους οπαδούς του, γιατί συμπεριφέρθηκαν με αυτό τον τρόπο. Επομένως, δεν είναι ανάγκη να ψηφίσουμε νόμο, για να καταστείλουμε τη βία στα γήπεδα. Είναι ανάγκη να διαπαιδαγωγήσουμε τους νέους μας και μέσω των σχολείων

και μέσω των σωματείων, και τους διαιτητές μας ακόμα, οι οποίοι είναι πολλές φορές υπαίτιοι πρόκλησης επεισοδίων στα γήπεδα. 'Ολοι μας έχουμε τις ευθύνες μας και όλοι μας πρέπει να τις αναλάβουμε, για να μην αναγκαστεί να πέσει βαρύς ο πέλεκυς του νόμου.

Θα ήθελα να πω δυο λόγια γι' αυτό που είπε ο συνάδελφος κ. Θεοδώρου για την κομματικοποίηση του αθλητισμού και για το γεγονός ότι μερικά κόμματα έχουν ομάδες. Δε θέλω να αναξέσω πληγές του παρελθόντος, αλλά, επειδή ο προηγούμενος ομιλητής, από τον οποίο είμαι σίγουρος πως είμαι μεγαλύτερος, αναφέρθηκε στο γεγονός, εγώ, που έζησα τα γεγονότα της δεκαετίας του '40, σας λέω ότι ο διαχωρισμός του αθλητισμού οφειλόταν στη μισαλλοδοξία που επικρατούσε τότε. Πράγματι η αριστερά έκαμε ομάδες για να αγωνίζονται οι νέοι της, γιατί τους είχαν αποβάλει από τα σωματεία. Πράγματι έκαμε καινούριους συλλόγους, γιατί οι σύλλογοι που υπήρχαν τότε και επρόσκειντο στην αριστερά ή στους οποίους η αριστερά είχε πρόσβαση, όπως ο "Κινύρας" της Πάφου, διεγράφησαν από τον ΣΕΓΑΣ, γιατί δεν υπέγραφαν την καταδίκη του ενός από τα δύο μέρη του εμφυλίου πολέμου στην Ελλάδα. Συνεπώς, αν αναγκάστηκε μια ομάδα να οργανώσει αθλητικές ομάδες, για να εξυπηρετήσει τον αθλητισμό και τους νέους, δεν το βλέπω καθόλου κακό. Τουναντίον προσέφερε υγιή απασχόληση στους νέους και τους οπαδούς της.

Δε γνωρίζει ίσως ο συνάδελφος κ. Θεοδώρου ότι υπάρχουν αθλητικά σωματεία σήμερα στα οποία, για να γίνεις μέλος, πρέπει να είσαι ακραιφνής εθνικόφρων. Και έχω υπόψη μου καταστατικό σωματείου της πόλης μου στο οποίο δεν μπορώ να γίνω μέλος, γιατί δε θεωρούμαι ακραιφνής εθνικόφρων 24 καρατίων, όπως θα το ήθελε το καταστατικό.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Δεν υπάρχει στην αγορά 24 καρατίων.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα ήθελα να ευχηθώ αυτό το νομοθέτημα που ψηφίζουμε σήμερα, παρόλο που έχει σκοπό να τιμωρήσει εκείνους που παρεκτρέπονται στα γήπεδα, να μην υπάρξει ανάγκη να χρησιμοποιηθεί, όχι γιατί εκείνοι που θα παρεκτρέπονται θα έχουν τα μέσα ή γιατί θα ανήκουν στο άλφα ή βήτα σωματείο που θα έχει τα μέσα, αλλά γιατί οι νέοι θα συνετιστούν και θα πηγαίνουν στο γήπεδο, για να παρακολουθούν άθλημα και όχι ταυρομαχίες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου μια λέξη μόνο. Επειδή δε θα ψηφίσω, θα απόσχω, θέλω να πω εκ των προτέρων γιατί θα απόσχω.

Φοβούμαι ότι αυτό το νομοθέτημα θα οδηγήσει στην εύκολη λύση. 'Οταν δηλαδή γίνεται μια εκτροπή, μια συμπλοκή, θα συλλαμβάνονται είτε οι αθώοι, που θα είναι γύρω εκεί, είτε οι λιγότερο ένοχοι. Γι' αυτό, συμμερίζομαι την άποψη του συναδέλφου της Λάρνακας, του Δώρου Χριστοδουλίδη, ότι αυτή είναι η εύκολη λύση. Και από την μακράν ή μικράν μου πείραν αλλά και από την πικράν μου πείραν αυτό έρω πως γίνεται ως εύκολη λύση πολλές φορές, για να αποφύγουμε μαζικές συλλήψεις ή ανεπιθύμητες συλλήψεις. Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο, όπως ξέρετε, και το έχω διακηρύξει πολλές φορές: Δεν είμαι υπέρ της ευρείας ποινικοποίησης της ιδιωτικής ζωής των ανθρώπων.

Και ο κ. Αγαπίου είπε κάτι. 'Οταν ο νέος που πηγαίνει στο γήπεδο φοβάται πως μπορεί να βρεθεί στο κελί της Αστυνομίας, επειδή κάποιος τον έσπρωξε ή δεν είδε καλά ο αστυνομικός που ήταν παρών ή κάποιος αντίπαλος εκεί δε μαρτυρά την αλήθεια, τότε νομίζω πως ερχόμαστε στην τρίτη μου επιφύλαξη: Πολύ φοβούμαι πως τα γήπεδα θα κενούνται και δε θα πηγαίνει πολύς κόσμος ακριβώς γι' αυτούς τους φόβους. Γι' αυτό το λόγο απέχω και δεν ψηφίζω το νομοθέτημα τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι γεγονός ότι θεωρώ ότι η συζήτηση εξαντλήθηκε. Αλλά να μου επιτρέψετε: Πρώτο, δεν πρωτοτυπούμε, όσον αφορά την εισαγωγή της νομοθεσίας. Απλώς εναρμονιζόμαστε με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, όπως λέγεται, κύριε Ευσταθίου.

Το δεύτερο και σημαντικότερο -ο κύριος συνάδελφος είναι και δικηγόρος: Κανένας δε διώκεται, αν δεν υπάρχουν στοιχεία, για να αποδειχθεί τούτο. Το να γενικεύουμε ότι θα συλλαμβάνονται αθώοι ...

Να μη λησμονούμε επίσης ότι το ιδιώνυμο του αδικήματος είναι αντιγραφή του Ποινικού Κώδικα και, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία, μπορεί να διωχθούν. Απλούστατα γίνεται πιο ιδιώνυμο, δηλαδή θεωρείται ... και στόχος της κυβέρνησης είναι να τιμωρούνται όσοι βρίσκονται μέσα στους αθλητικούς χώρους με κάποια ίσως αυστηρότερη, αν θέλετε, διάκριση, για να κατασταλεί η βία. Αυτό έχει γίνει στην Αγγλία, στην Ολλανδία, στην Ευρώπη.

Επομένως, εκείνο το οποίο ίσως θα πρέπει όλοι να πούμε -και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε- είναι ότι πρέπει να εφαρμόζεται ο νόμος κατά γράμμα χωρίς διάκριση. Ίσως αυτό είναι το πιο σημαντικό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, είναι εμφανές ότι μερικοί συνάδελφοι εκφράζουν εδώ τις ανησυχίες τους και τις επιφυλάξεις τους και είναι δικαίωμά τους και οπωσδήποτε η Βουλή σέβεται την άποψη και την επιφύλαξη του καθενός. Μπορώ να πω ότι όλοι σχεδόν οι ομιλητές έχουν υπογραμμίσει τη σημασία αφ' ενός μεν της αναγκαιότητας αυτής της νομοθεσίας, αλλά και την αναγκαιότητα για τη λήψη πρόσθετων, άλλων μέτρων, τα οποία θα βοηθήσουν στην καταστολή της βίας.

Συνεπώς, μπορούμε να προχωρήσουμε τώρα στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Απαγόρευση μεταφοράς επιθετικών όπλων κτλ. 'Αρθρο 3.

Παράνομη είσοδος σε αθλητικό χώρο. 'Αρθρο 4.

Μέθη και επήρεια ναρκωτικών ουσιών. 'Αρθρο 5.

Παρακώλυση ομαλής διεξαγωγής αθλητικού αγώνα. 'Αρθρο 6.

Θραύση ή ρίψη αντικειμένων. 'Αρθρο 7.

Εξύβριση. 'Αρθρο 8.

Συμπλοκή. 'Αρθρο 9.

Ορισμοί παράνομης συνάθροισης και οχλαγωγίας μέσα ή κοντά σε αθλητικό χώρο. 'Αρθρο 10.

Ποινή συμμετοχής σε παράνομη συνάθροιση. 'Αρθρο 11.

Ποινή συμμετοχής σε οχλαγωγία. 'Αρθρο 12.

Προκήρυξη για διάλυση οχλαγωγίας. 'Αρθρο 13.

Οχλαγωγία μετά την προκήρυξη. 'Αρθρο 14.

Ματαίωση ή παρακώλυση προκήρυξης. 'Αρθρο 15.

Καταστροφή ή κατεδάφιση αθλητικών εγκαταστάσεων. 'Αρθρο 16.

Πρόκληση βλάβης ή ζημιάς σε αθλητικούς χώρους κτλ. 'Αρθρο 17.

Ματαίωση αθλητικού αγώνα ή εκδήλωσης. 'Αρθρο 18.

Αποκλεισμός από αγώνες κτλ. 'Αρθρο 19.

Ποινή αποκλεισμού ή απαγόρευσης εισόδου σε αθλητικούς χώρους. 'Αρθρο 20.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 20;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον των άρθρων 1 μέχρι 20;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 26 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και δύο αποχές το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 21 Οκτωβρίου 1993, σε πέντε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 18 Νοεμβρίου 1993 μέχρι 3 Φεβρουαρίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης της υπό συζήτηση πρότασης νόμου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Παρών ήταν επίσης και ο Βουλευτής κ. Ρένος Πρέντζας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα, ώστε να διαγραφεί η διάταξη εκείνη σύμφωνα με την οποία άτομο που συμπεριφέρεται σε δημόσιο χώρο κατά τρόπο που ενδέχεται να προκαλέσει διασάλευση της ειρήνης λογίζεται ως πρόσωπο οκνηρό, που διάγει άτακτο βίο, και είναι ένοχο αδικήματος.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, η διαγραφή της πιο πάνω διάταξης είναι αναγκαία, διότι πολύ συχνά γίνεται επίκλησή της καταχρηστικά, παράνομα και κατά τρόπο που απάδει προς ευνομούμενες πολιτείες και συνάδει μόνο με δικτατορικά και ανελεύθερα καθεστώτα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα στο παρελθόν πολίτες της Δημοκρατίας να συλληφθούν, να κρατηθούν και να διαπομπευθούν, επειδή ασκούσαν τα συνταγματικώς κατοχυρωμένα ανθρώπινα δικαιώματα της έκφρασης και της συγκέντρωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, θεώρησε αναγκαία την επαναδιατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης, ώστε να αποτελεί αδίκημα η συμπεριφορά που προκαλεί πράγματι διασάλευση της ειρήνης σε δημόσιο χώρο και όχι η συμπεριφορά που ενδέχεται να προκαλέσει τέτοια διασάλευση.

Διαμορφώνοντας ανάλογα το κείμενο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, κατά τρόπο που η πιο πάνω συμπεριφορά να αποτελέσει εντελώς ξεχωριστό αδίκημα, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος με την ευκαιρία αυτή δηλώνουν ότι, ενώ συμφωνούν με τη φιλοσοφία της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, διαπιστώνουν παράλληλα την ανάγκη ριζικής αναθεώρησης και εκσυγχρονισμού ολόκληρου του Ποινικού Κώδικα, γι' αυτό και καλούν την Εκτελεστική Εξουσία να μελετήσει το ταχύτερο το όλο θέμα και να επανέλθει στη Βουλή με συγκεκριμένες προτάσεις για τροποποίησή του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μία λέξη μόνο.

Θα ήθελα να πω ότι πράγματι η πρόταση νόμου, που μπορεί να μη θεωρείται εξ αντικειμένου ότι εισάγει ένα πάρα πολύ σοβαρό νομοθέτημα, ήταν αναγκαιότατη, επειδή πρόσωπα τα οποία εξεδήλωναν συνήθως διαμαρτυρία σε δημόσιες συγκεντρώσεις εξευρίσκετο η εύκολη λύση να θεωρείται ότι ήταν δυνατό να διασαλεύσουν την ειρήνη στο χώρο εκείνο και έτσι συλλαμβάνονταν και κρατούνταν στα κρατητήρια της Αστυνομίας για τόσο χρονικό διάστημα, ώστε δεν ήταν αναγκαία πλέον η κράτησή τους για περισσότερο χρόνο, αφού η συγκέντρωση είχε διαλυθεί εν τω μεταξύ με τη σύλληψή τους. Το χειρότερο όμως είναι ότι ο παράτιτλος αυτού του άρθρου αναφέρει ότι είναι πρόσωπα οκνηρά, που διάγουν άτακτο και ανήθικο βίο, οπότε, εκτός από τη στέρηση του δικαιώματός τους, διασύρονταν ταυτόχρονα και κατά τον τρόπο τούτο που λέγω.

Έτσι, με τη μεταφορά αυτού του αδικήματος σε άλλο τόπο και ταυτόχρονα με την τροποποίηση του ουσιαστικού μέρους της παραγράφου που τώρα λέγει όχι ότι είναι ενδεχόμενο να προκαλέσει, αλλά ότι προκαλεί πράγματι διασάλευση της δημόσιας τάξης, νομίζω ότι έχουμε δώσει θεραπεία σε ένα κακό το οποίο πραγματικά προσέβαλε όχι λίγα άτομα στην κοινωνία εδώ όπου ζούμε.

Θυμούμαι -και θα το πω- ότι, ο κατά τα άλλα, αξιολογότατος και συμπαθέστατος κ. Λάζαρος Μαύρος, ο δημοσιογράφος, πράγματι μια φορά είχε ποινική διαδικασία εναντίον του ως πρόσωπο οκνηρό και ανήθικο και άτακτο, επειδή είχε εκδηλώσει μια διαμαρτυρία κάποτε με τον τρόπο που νόμιζε ο ίδιος ότι ασκούσε το συνταγματικό του δικαίωμα.

Επίσης συμμερίζομαι την εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος ότι ο Ποινικός μας Κώδικας πρέπει πράγματι να τροποποιηθεί σε ουσιώδη σημεία του, διότι περιέχει στοιχεία τα οποία μας θίγουν.

'Οπως είναι, για παράδειγμα, η συγκέντρωση χορευτριών σε μουσουλμανικό γάμο, λέει, σε ένα χωριό. Δηλαδή, αυτά τα πράγματα ούτε καν ως ιστορικά κείμενα πλέον δεν έχουν αξία για να υπάρχουν εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. 'Αρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 188 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Επαγγελματικής 'Αδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Ττίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και 'Εργων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1994.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Επαγγελματικής 'Αδειας Οδηγού Νόμου, ώστε να παραταθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 1994 η

προθεσμία, μετά την πάροδο της οποίας θα απαγορεύεται σε πρόσωπο να οδηγεί ή να επιτρέπει ή να ανέχεται όπως οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο οδηγεί μηχανοκίνητο όχημα δημόσιας χρήσης, εκτός αν το πρόσωπο αυτό κατέχει ισχύουσα επαγγελματική άδεια οδηγού για τη συγκεκριμένη κατηγορία του οχήματος το οποίο οδηγεί.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, θεωρώντας ότι με την προτεινόμενη τροποποίηση θα δοθεί ο απαιτούμενος χρόνος στην Εκτελεστική Εξουσία να μελετήσει τα κενά και τις αδυναμίες της υφιστάμενης νομοθεσίας και να επανέλθει με τις αναγκαίες τροποποιήσεις, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Σωκράτης Χάσικος
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Όπως είναι γνωστό, η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών για τους πιο πάνω Κανονισμούς κυκλοφόρησε στην ολομέλεια του Σώματος στις 6 Δεκεμβρίου 1993, αλλά η συζήτηση του όλου θέματος, που είχε προγραμματιστεί για τις 21 Δεκεμβρίου 1993, αναβλήθηκε, για να παρασχεθεί η δυνατότητα μελέτης νέου τροποποιημένου κειμένου των υπό αναφορά Κανονισμών, που κατατέθηκε στο μεταξύ από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λάρνακας.

Η Επιτροπή μελέτησε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λάρνακας. Στην πιο πάνω συνεδρία παρευρίσκονταν και οι Βουλευτές Λάρνακας κ. Α. Μούσκος και Δ. Χριστοδουλίδης.

Σύμφωνα με τα νέα τέλη που προτείνονται, καθορίζεται ως ανώτατο τέλος αποχετεύσεως το 1,5 σεντ για κάθε λίρα της εκτιμημένης αξίας του ακινήτου, όσον αφορά τα ξενοδοχεία, τα αδειούχα οργανωμένα διαμερίσματα και τις βιομηχανικές οικοδομές και εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε καθορισμένες βιομηχανικές ζώνες, και 0,5 σεντ, όσον αφορά τις κατοικίες και τα άλλα υποστατικά.

Οι εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής ότι η επιβολή του μέγιστου ύψους του τέλους:

(α) θα επιβληθεί σταδιακά μέχρι το 2000,

(β) θα επιβαρύνει κυρίως τις προσοδοφόρες επιχειρήσεις,

(γ) θα στοχεύει στην κάλυψη των αυξημένων δαπανών του όλου έργου και

(δ) θα συμβαδίζει πλήρως με τους δανειοδοτικούς όρους της Διεθνούς Τράπεζας.

Οι εκπρόσωποι του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λάρνακας ενίστανται στην προτεινόμενη αύξηση των τελών αποχετεύσεως υποστηρίζοντας ότι αυτή είναι άδικη, γιατί επιβάλλεται σε συνάρτηση με την εκτιμημένη αξία των ακινήτων, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται κατά πολύ ορισμένες επιχειρηματικές μονάδες που αντιμετωπίζουν ήδη προβλήματα επιβίωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την απόρριψη των υπό αναφορά Κανονισμών, γιατί με την αύξηση που προτείνεται τα τέλη αποχετεύσεως Λάρνακας:

(α) θα καταστούν τα ψηλότερα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα τέλη των άλλων πόλεων,

(β) δεν προορίζονται να καλύψουν άμεσες ταμιακές ανάγκες, γιατί το προτεινόμενο μέγιστο ύψος του τέλους θα οριστικοποιηθεί σταδιακά μέχρι το 2000, ενώ παράλληλα η έγκριση για επιβολή τελών πάνω σε μακρόχρονη βάση αφαιρεί από τη Βουλή το δικαίωμα του σταδιακού ελέγχου των αυξήσεων και

(γ) δεν καθορίζεται διαφοροποιημένο ύψος τελών για τα υποστατικά των περιοχών που θα εξυπηρετηθούν και των περιοχών που δε θα εξυπηρετηθούν κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης του συστήματος αποχετεύσεως των λυμάτων της Λάρνακας.

Η Επιτροπή με την ευκαιρία αυτή καλεί την κυβέρνηση και τα κατά περίπτωση Συμβούλια Αποχετεύσεων να αντικρίσουν σφαιρικά και ορθολογικά το θέμα των αποχετευτικών τελών με στόχο τη ρύθμισή του κατά ενιαίο και ομοιόμορφο τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί απορριφθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί απορρίπτονται.

Τα επόμενα δύο θέματα, που είναι "Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Γενικού Διοικητικού Προσωπικού - Θέση Πρώτου Διοικητικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994", έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Κώστας Κωνσταντίνου
Γιαννάκης Αγαπίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, καθώς και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων στο Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας και Πρώτου Διοικητικού Λειτουργού, ώστε να διευρυνθούν τα απαιτούμενα για τις θέσεις αυτές προσόντα και καθήκοντα και οι ευθύνες αντίστοιχα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
2. Οι περί Γενικού Διοικητικού Προσωπικού - Θέση Πρώτου Διοικητικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 16 Δεκεμβρίου 1993, καθώς και στις 27 Ιανουαρίου και 10 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, των αγροτικών οργανώσεων και του Συνδέσμου Καταναλωτών Κύπρου.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται και που εκδίδονται με βάση το άρθρο 19 του περί Πωλήσεως Τροφίμων και Φαρμάκων Νόμου σκοπείται η ρύθμιση του ελέγχου των γεωργικών προϊόντων για την προστασία της υγείας του κοινού από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων.

Με τους υπό έγκριση Κανονισμούς καθορίζεται η έννοια του γεωργικού προϊόντος, προνοείται υποχρέωση όπως κάθε κιβώτιο με γεωργικά προϊόντα συνοδεύεται με τα στοιχεία του παραγωγού, παρέχεται εξουσία σε εξουσιοδοτημένους λειτουργούς να ελέγχουν στους τόπους παραγωγής τα αγροτικά προϊόντα σε ό,τι αφορά τη χρήση γεωργικών φαρμάκων και τις περιόδους ασφάλειας που προβλέπονται για τα φάρμακα, καθώς και να δεσμεύουν ή να καταστρέφουν γεωργικά προϊόντα, όταν αποδεικνύεται ότι τα υπολείμματα φαρμάκων υπερβαίνουν τα επιτρεπτά όρια.

Τέλος η εισαγωγή οποιουδήποτε γεωργικού προϊόντος απαγορεύεται, εκτός αν αυτό συνοδεύεται από πιστοποιητικό της αρμόδιας αρχής της χώρας αποστολής που αποδεικνύει ότι τούτο συνάδει με τις πρόνοιες των Κανονισμών.

'Ολες οι πλευρές που κλήθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση Κανονισμών και ζήτησαν την έγκρισή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Κοντίδης, παρακαλώ.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου.

'Ηθελα να επισημάνω και να εισηγηθώ στην προτελευταία παράγραφο, εκεί που λέει "... των υπό συζήτηση Κανονισμών ...", να προστεθούν οι λέξεις "ως έχουν τροποποιηθεί". Ούτε στο τέλος δε λέει "όπως έχουν τροποποιηθεί".

Διότι στους Κανονισμούς, όπως ήρθαν, έγιναν οι εξής τροποποιήσεις: Προσθέσαμε, όσον αφορά τον Κανονισμό 7, τις λέξεις "σε κατάλληλο χρόνο" και "στην παρουσία του παραγωγού ή εκπροσώπου του". Επίσης, σχετικά με τον πίνακα αφαιρέσαμε δύο σημεία, δηλαδή το όνομα του φυτοφάρμακου και την ημερομηνία του ψεκασμού, και απλοποιήσαμε αυτό τον πίνακα με βάση τις απόψεις όλων των μερών. 'Αρα, οι Κανονισμοί, όπως ήρθαν, έχουν τροποποιηθεί. Γι' αυτό, κάπου εκεί πρέπει να βάλουμε τις λέξεις "όπως έχουν τροποποιηθεί".

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει δίκαιο ο συνάδελφος. Το κείμενο που έχει μπροστά του δεν το αναφέρει. Η Γραμματεία μου το συμπλήρωσε και διάβασα μόλις τώρα, τελειώνοντας, "όπως έχουν διαμορφωθεί".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, έχει συμπληρωθεί αυτό που έχετε πει, κύριε Κοντίδη.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Αλλά στο κείμενο που έχω δεν υπάρχει.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πούμε ότι το κείμενο που έχει κατατεθεί είναι διορθωμένο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα ('Οροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΣΗΜΑΝΣΗΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΠΟΛΥΤΙΜΑ ΜΕΤΑΛΛΑ (ΟΡΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Δημήτρης Συλλούρης
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε δυο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 16 Δεκεμβρίου 1993 και στις 10 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Συνδέσμου Χρυσοχόων-Αργυροχόων Κύπρου, του ΚΕΒΕ και της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΔΕΟΚ. Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ και ΠΕΟ δεν προσήλθαν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής, παρόλο που είχαν προσκληθεί.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 35 της βασικής νομοθεσίας για τον Κυπριακό Οργανισμό Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα, ρυθμίζεται η διάρθρωση της υπηρεσίας του οργανισμού αυτού, καθώς και θέματα που σχετίζονται με διορισμούς, προαγωγές, παραιτήσεις, αφυπηρετήσεις, παροχές ωφελημάτων, άσκηση καθηκόντων, δικαιώματα και υποχρεώσεις και τον πειθαρχικό κώδικα που θα διέπει το προσωπικό που θα εργοδοτηθεί από τον οργανισμό αυτό.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του αρμόδιου Υπουργείου, οι υπό εξέταση Κανονισμοί είναι ευθυγραμμισμένοι με αντίστοιχους Κανονισμούς άλλων ημικρατικών οργανισμών και τους Κανονισμούς του Δήμου Μέσα Γειτονιάς.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Χρυσοχόων-Αργυροχόων Κύπρου, παρόλο που συμφώνησαν σε γενικές γραμμές με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, εξέφρασαν την ανησυχία τους μήπως τα λειτουργικά έξοδα του οργανισμού είναι τέτοια, ώστε να μη διασφαλίζεται το χαμηλό κόστος σφράγισης των πολύτιμων αντικειμένων και να επηρεαστεί αρνητικά η εμπορία τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

Ταυτόχρονα η Επιτροπή, κατανοώντας τις ανησυχίες που εκφράστηκαν από το Σύνδεσμο Χρυσοχόων-Αργυροχόων Κύπρου για το θέμα των εξόδων λειτουργίας του υπό ίδρυση οργανισμού, δηλώνει ότι θα παρακολουθεί την πορεία της στελέχωσης και της όλης λειτουργίας του, η οποία σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να επηρεάσει την ανοδική πορεία και την ομαλή εμπορία του κλάδου αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο τελευταίο θέμα της νομοθετικής εργασίας, που είναι "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΠΑΦΟΥ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Άριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δημοτικού Σφαγείου Πάφου, οι οποίοι ανέλυσαν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών. Στην ίδια συνεδρίαση παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η αύξηση των δικαιωμάτων που καταβάλλονται στο Δημοτικό Σφαγείο Πάφου για υπηρεσίες που προσφέρονται σχετικά με τη σφαγή ζώων, τα οποία καθορίστηκαν για τελευταία φορά το 1990.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή, οι προτεινόμενες αυξήσεις των τελών σφαγής ζώων στοχεύουν στην κάλυψη του ελλείμματος του προϋπολογισμού του Σφαγείου και του κόστους λειτουργίας του και αποσκοπούν στην πιο εύρυθμη λειτουργία του.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων τάχθηκαν ενάντια στις αυξήσεις που προτείνονται, γιατί όπως υποστήριξαν, θα επιφέρουν αλυσιδωτές επιπτώσεις στους κτηνοτρόφους και κατά συνέπεια στους καταναλωτές.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη ότι με τις προτεινόμενες αυξήσεις των τελών του Σφαγείου Πάφου αναμένεται να καλυφθεί μέρος των εξόδων λειτουργίας του, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των πιο πάνω Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γιάγκου.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και στην περίπτωση του Σφαγείου Κοφίνου εξέφρασα τις επιφυλάξεις μου για την αύξηση των τελών σφαγής. Το ίδιο και τώρα. Με τη δημιουργία των δύο νέων σφαγείων η κυβέρνηση εξοικονόμησε σημαντικό ποσό χρημάτων, το οποίο διέθεσε για την ανέγερση και τον εξοπλισμό των κοινοτικών σφαγείων.

Συμφωνώ με τις απόψεις των αγροτικών οργανώσεων ότι οι αυξήσεις θα επιφέρουν αλυσιδωτές επιπτώσεις στους κτηνοτρόφους και κατά συνέπεια στους καταναλωτές. Λόγω της αύξησης της τιμής σφαγής πολλοί κρεοπώλες σφάζουν εκτός των σφαγείων, παράνομα, με απρόβλεπτες συνέπειες για την υγεία του λαού. Ένας από τους λόγους που αυξήθηκαν τα κρούσματα εχινόκοκκου είναι και αυτός.

Γι' αυτό επιβάλλεται η κυβέρνηση να βοηθήσει οικονομικά τα σφαγεία, αλλά και τα σφαγεία να μελετήσουν τρόπους εξοικονόμησης αλλά και αύξησης των εσόδων τους με εκμετάλλευση των υπολειμμάτων των ζώων.

Παρά τις επιφυλάξεις μου θα ψηφίσω τους Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια παρατήρηση μόνο έχω να κάνω. Λυπούμαι, διότι την κάνω καθυστερημένα. Κανονικά αυτοί οι Κανονισμοί έπρεπε να είχαν παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Δεν έπρεπε να είχαν παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων. Και νομίζω ότι θα πρέπει στο μέλλον να είμαστε και ολίγον προσεκτικοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης και ο κ. Θεοδούλου.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θα διαφωνήσω με το συνάδελφο Θεοδώρου, γιατί και τα τέλη του Σφαγείου Κοφίνου πάλι τότε παραπέμφθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, η οποία επεξεργάστηκε τους Κανονισμούς. Και πάλι είχαν περάσει δύο φορές προηγουμένως και κρίθηκε, φαίνεται, και αυτή τη φορά ότι αυτοί οι Κανονισμοί έπρεπε να παραπεμφθούν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, όπου και παραπέμφθηκαν, και έχουν περάσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, αυτό το θέμα έχει τελειώσει. Είναι εκ των υστέρων που το συζητούμε. Αν έρθει παρόμοιο θέμα, ας το συζητήσει η Βουλή. Τώρα, πού καταλήγουμε δηλαδή;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Απλώς ήθελα να πω ότι, από τη στιγμή που μιλούμε για οργανισμούς που διοικούνται από την τοπική αυτοδιοίκηση, εξυπακούεται ότι τα θέματα των οργανισμών αυτών υπάγονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ. Είναι μια άποψη, είναι ένα επιχείρημα, όπως υπάρχει και άλλο επιχείρημα. Συνεπώς, έχω τη γνώμη το θέμα αυτό να συζητηθεί, όταν θα έχουμε μπροστά μας ένα τέτοιο θέμα.

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ δε θα μιλήσω για την αρμοδιότητα της Επιτροπής. Θα πω απλά το εξής: Το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου κινδυνεύει με οικονομική κατάρρευση. Και ένας από τους λόγους για τους οποίους θα ψηφίσουμε αυτούς τους Κανονισμούς σήμερα για αύξηση των τελών είναι αυτός, να στηρίξουμε το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου, το οποίο δεν προμηθεύει με υγιεινό κρέας μόνο την περιοχή εντός των δημοτικών ορίων, αλλά ουσιαστικά εξυπηρετεί ολόκληρη την επαρχία. Και αυτό ύστερα από επίμονες παρακλήσεις της κυβέρνησης, του Υπουργείου Εσωτερικών, γιατί υπήρχε πρόβλημα προμήθειας υγιεινού κρέατος στις κοινότητες της επαρχίας Πάφου.

Δόθηκε η υπόσχεση από το Υπουργείο Εσωτερικών εδώ και πολλά χρόνια -και ανανεώθηκε πρόσφατα αυτή η υπόσχεση- ότι η κυβέρνηση θα στηρίξει το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου με γενναιόδωρη οικονομική χορηγία. Δυστυχώς, η κυβέρνηση δεν εκπλήρωσε αυτές τις υποσχέσεις, με αποτέλεσμα αυτή τη στιγμή το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου να αντιμετωπίζει, όπως είπα, πρόβλημα οικονομικής κατάρρευσης. Αυτό που συμβαίνει είναι ότι οι δημότες της Πάφου στην πραγματικότητα επιχορηγούν τη λειτουργία αυτού του σφαγείου και συνεισφέρουν εκείνα τα οποία θα έπρεπε να συνεισφέρει η κυβέρνηση, για να προμηθεύονται οι κοινότητες της Πάφου υγιεινό κρέας.

Ήδη υπάρχει η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πάφου, το οποίο ενεργεί ως διοικητικό συμβούλιο του Σφαγείου, ότι μέχρι τέλος αυτού του μηνός, αν το Υπουργείο Εσωτερικών δεν εκπληρώσει τα υπεσχημένα, δεν καταβάλει δηλαδή το χρηματικό ποσό το οποίο έχει υποσχεθεί, για να στηρίξει το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου, τότε το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου θα αναστείλει τη λειτουργία του σε σχέση με την προμήθεια κρέατος στις κοινότητες. Και όλοι αντιλαμβανόμαστε τους κινδύνους από την ανεξέλεγκτη σφαγή και διάθεση ζώων.

Συνεπώς, θα παρακαλέσω ο Πρόεδρος της Βουλής να διαμηνύσει προς την Εκτελεστική Εξουσία την απαίτηση αυτού του Σώματος, που ήταν απαίτηση και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, να σπεύσει να εκπληρώσει τις ανειλημμένες υποχρεώσεις της έναντι του Δημοτικού Σφαγείου Πάφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδούλου, παρακαλώ.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό που θέλω να προσθέσω είναι ότι αυτό το ζήτημα έχει διαστάσεις πολύ μεγάλες, διαστάσεις που αγγίζουν τα όρια της υγείας του λαού της Πάφου αλλά και του τουρισμού που υπάρχει στην Πάφο.

Ύστερα από κάποια παρέμβαση των Βουλευτών της Πάφου ανεστάλη απεργία ή αναστάληκαν μέτρα τα οποία θα απέκλειαν την εξυπηρέτηση της υπαίθρου. Και αναλήφθηκε δέσμευση από μέρους μας να περάσουν αυτά τα τέλη, αλλά την ίδια

στιγμή ζητήθηκε όπως η κυβέρνηση εκπληρώσει τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις της -διότι έχει υποχρέωση, και αυτή είναι η έννοια με την οποία ψηφίζει, με την οποία παίρνει αυτή την ομόφωνη θέση η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων- πριν το τέλος Φεβρουαρίου, οπότε λήγει η ημερομηνία, η προθεσμία που υπάρχει, και κύρια τις οικονομικές της υποχρεώσεις, για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα, διότι έχει ευθύνη η κυβέρνηση για τις οικονομικές διαστάσεις του προβλήματος, από τη στιγμή που έχει καλυφθεί και η επαρχία της Πάφου από το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου.

Γι' αυτό συμφωνώ και με την πρόταση που λέχθηκε από το συνάδελφο Ομήρου, να διαβιβαστεί δηλαδή προς την Εκτελεστική Εξουσία η απαίτηση να ανταποκριθεί θετικά πριν το τέλος Φεβρουαρίου, όσον αφορά αυτό το πρόβλημα, και να ικανοποιήσει τις ανάγκες που πρέπει να ικανοποιηθούν, για να μπορέσει να συνεχίσει να εξυπηρετεί την Πάφο το Δημοτικό Σφαγείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τα πράγματα είναι μεν όπως τα έχουν αναφέρει οι συνάδελφοι, αλλά είναι η μισή πραγματικότητα. Δεν ψηφίζομε σήμερα αυτά τα τέλη επειδή είχαμε δεσμευθεί, γιατί αυτά τα τέλη έπρεπε να είχαν ψηφιστεί από τότε που είχαν ψηφιστεί και τα τέλη της Κοφίνου.

Δεύτερο, η κυβέρνηση είχε κάμει μια συμφωνία με το Δήμο Πάφου και αυτή η συμφωνία προνοούσε ότι η κυβέρνηση θα επιχορηγούσε το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου με £250.000 και μέχρι της στιγμής έχει εμβάσει μόνο τις £150.000.

Επομένως, εκείνο το οποίο χρειάζεται είναι να γίνει έκκληση προς την κυβέρνηση ή, αν θέλετε, να ασκηθεί πίεση προς την κυβέρνηση, ώστε να δώσει και το υπολειπόμενο ποσό και να επιλύσει και τρία τέσσερα άλλα θέματα που στο μεσοδιάστημα έχουν δημιουργηθεί από τότε που έγινε αυτή η συμφωνία. Γιατί, ουαί και αλίμονο, αν κλείσει το Σφαγείο της Πάφου -μάλιστα μέσα σε μια περίοδο που το κράτος έχει αρχίσει εκστρατεία για τον εχινόκοκκο- και αφήσουμε 123 κοινότητες της επαρχίας Πάφου χωρίς υγιεινό κρέας!

Επομένως, είναι μεν ευθύνη του Δήμου Πάφου να προσφέρει προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά είναι διπλή, κατά την άποψή μου, και η ευθύνη της κυβέρνησης να έρθει αρωγός και βοηθός προς το Σφαγείο, για να μπορέσει να επιβιώσει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ βεβαίως δεν είπα ότι, επειδή υπήρξε δέσμευση, θα πρέπει να ψηφίσουμε αυτούς τους Κανονισμούς. Αλλά λέω το εξής: Είναι δικαίωμα αυτής της Βουλής να ψηφίζει ή να μην ψηφίζει Κανονισμούς. Κανονικά, λόγω και της τοποθέτησης των αγροτικών οργανώσεων αλλά λόγω και της θέσης των κρεοπωλών, θα μπορούσαμε να αρνηθούμε να ψηφίσουμε αυτούς τους Κανονισμούς. Όμως αίσθημα ευθύνης μας επιβάλλει να ψηφίσουμε τους Κανονισμούς για αύξηση των τελών, για να δώσουμε τη χρονική δυνατότητα στην κυβέρνηση να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι ...

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Και, αν επιτρέπετε, απλώς για σκοπούς πρακτικών, κύριε Πρόεδρε, τα προερχόμενα από την ύπαιθρο ή τα σφάγια που είναι εκτός των δημοτικών ορίων είναι, βάσει επίσημων στοιχείων, το 55% και το 45% μόνο είναι της δημαρχούμενης περιοχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή φτάνω τζι' εγώ λλίον Παφίτης, επειδή μιλούν μόνον οι Παφίτες, είπα να ρωτήσω, διότι εδώ ειπώθηκε να ασκήσομε πίεση στην κυβέρνηση, για να δώσει τις υπόλοιπες £100.000 που έχει υποσχεθεί: Εμείς πώς μπορούμε να ασκήσομε αυτή την πίεση; Με απόφαση της Βουλής; Πώς;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται σχόλια.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι ...

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης είπε να ασκήσουμε πίεση. Πώς;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μέσω του Προέδρου της Βουλής προς ...

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Ρωτώ. Ρωτώ, για να μάθω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, οι εισηγήσεις που έγιναν είναι σαφείς. Εκείνο το οποίο θέλω να αντιληφθώ είναι, επειδή στην 'Εκθεση της Επιτροπής δεν υπάρχει αυτή η έκκληση ή η παράκληση ή η απαίτηση προς την κυβέρνηση, εάν το Σώμα εδώ ομόφωνα υιοθετεί την εισήγηση να γίνει παράσταση προς την κυβέρνηση, ώστε να ανταποκριθεί σε θέματα τα οποία έχουν συμφωνηθεί με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο για ενίσχυση του Δημοτικού Σφαγείου Πάφου. Θέλω να αντιληφθώ αν αυτό το θέμα είναι η ομόφωνη θέση της Βουλής.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι ομόφωνη, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ. Υπάρχει ένσταση; Βλέπω ότι ...

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την άποψη να σταλούν στην κυβέρνηση τα πρακτικά της συνεδρίας της Βουλής μαζί με την 'Εκθεση. 'Ετσι φαίνονται όλα τα στοιχεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε, κύριε Χρυσοστόμου, παρακαλώ, παρακαλώ.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο δικός μας εκ Πάφου Βουλευτής απουσιάζει, θα ήθελα να πω ότι δεν έχουμε καμία απολύτως αντίρρηση να γίνει το διάβημα εκ μέρους της Βουλής προς την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεπώς ... Συνεπώς είναι αντιληπτό ότι εδώ δεν πρόκειται να απαιτήσει η Βουλή με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο νομοθετικά ή άλλως πως να ανταποκριθεί η κυβέρνηση προς αυτή την υποχρέωση, αλλά η Βουλή έχει δικαίωμα να κάνει παράσταση προς την κυβέρνηση, δεδομένου μάλιστα ότι υπάρχει μια διευθέτηση με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο να λυθεί αυτό το θέμα προς αποτροπή των κινδύνων οι οποίοι έχουν λεχθεί. Συνεπώς, θεωρείται ότι είναι μία παράκληση, είναι μία ομόφωνη τοποθέτηση της Βουλής επί αυτού του θέματος.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το Κεφάλαιο Α' έχει κλείσει. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησης της Εταιρείας "Κυπριακαί Αερογραμμαί Λτδ" (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών ('Αδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Επιβολής Ποιοτικού Ελέγχου κατά την Εξαγωγή Νωπών Σταφυλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

7) Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 130 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 3 Φεβρουαρίου 1994.

"Οι παραγωγοί μανταρινιών στα χωριά Διερώνα, Αρακαπάς, Επταγώνια και Συκόπετρα βρίσκονται σε απόγνωση, γιατί δεν μπορούν να διαθέσουν τα προϊόντα τους, που παραμένουν πάνω στα δέντρα και καταστρέφονται.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή ποια μέτρα θα πάρει για την αντιμετώπιση της κατάστασης τόσο βραχυπρόθεσμα όσο και μακροπρόθεσμα, νοουμένου ότι το πρόβλημα χρόνο με το χρόνο οξύνεται."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 131 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα διαχωριστούν οικόπεδα για αυτοστέγαση σε ανοιχτούς χώρους στο Καλό Χωριό Λάρνακας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 132 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα παραχωρηθούν χώροι για επαγγελματική στέγαση στο Καλό Χωριό Λάρνακας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 133 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί δε γίνεται κατ' οίκον διανομή του ταχυδρομείου στο συνοικισμό αυτοστέγασης ΑΗΚ Δεκέλειας, όπως γίνεται και στην υπόλοιπη κοινότητα της Ορμήδειας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 134 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα επεκταθεί το ιατρείο του συνοικισμού αυτοστέγασης ΑΗΚ Δεκέλειας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 135 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Θετικές πληροφορίες αναφέρουν πως η κυπριακή αγορά έχει κατακλυστεί με έργα τέχνης, ιδιαίτερα ζωγραφικής, που εισάγονται στην Κύπρο με διάφορους τρόπους από τις ανατολικές χώρες. Ένας τρόπος εισαγωγής αυτών των έργων τέχνης είναι με την ανταλλαγή κυπριακών προϊόντων. Χιλιάδες ζωγραφικοί πίνακες διατίθενται στην κυπριακή αγορά είτε με τον τρόπο της δημοπρασίας είτε με τον τρόπο των εκθέσεων.

Ενόψει των πιο πάνω και ενόψει του γεγονότος πως δεκάδες Κύπριοι καλλιτέχνες που αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης αντιμετωπίζουν και πρόβλημα αθέμιτου ανταγωνισμού, παρακαλούνται τα αρμόδια Υπουργεία να πληροφορήσουν το Σώμα τι μέτρα προτίθενται να πάρουν για την αντιμετώπιση του προβλήματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 136 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή για τις εμπορικές συναλλαγές και τις οποιεσδήποτε οικονομικές σχέσεις μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας των Σκοπίων, δίνοντας ειδικότερα λεπτομέρειες για το είδος και το ύψος των συναλλαγών κατά τα έτη 1992 και 1993."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 137 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 4 Φεβρουαρίου 1994.

"Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1. Αν η κυβέρνηση έχει προβεί σε οποιεσδήποτε ενέργειες προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για την απαλλαγή των κυπριακών εγκυτιωμένων σταφυλιών από τη δασμολογική επιβάρυνση, το ύψος της οποίας είναι 18%.
2. Σε περίπτωση που έγιναν ενέργειες ποιο ήταν το αποτέλεσμα.
3. Σε περίπτωση που δεν έγιναν ενέργειες, αν υπάρχει πρόθεση να γίνουν και πότε.

Σημειώνεται ότι όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εισάγουν εγκυτιωμένα σταφύλια από τρίτες χώρες και ότι δεν υπάρχει η δασμολογική επιβάρυνση για χώρες οι σχέσεις των οποίων είναι χαμηλότερου επιπέδου από τις σχέσεις Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης και ως εκ τούτου ο δασμολογικός προστατευτισμός

στο προϊόν αυτό καμιά κοινοτική χώρα δεν ευεργετεί, ενώ πλήττει την Κυπριακή Δημοκρατία προς όφελος άλλων, τρίτων χωρών, λιγότερο συνδεδεμένων με την Ένωση."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 208, ημερομηνίας 5 Απριλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη συντήρηση του δρόμου που ενώνει τα χωριά Σκούλλι και Γουδί, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο δρόμος αυτός είναι χωμάτινος, μήκους 2 600 χμ., και για τη βελτίωση-ασφαλτόστρωσή του απαιτείται δαπάνη £50.000.

(β) Κατά το 1993 έγιναν διάφορες μικρές εργασίες και στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 περιλαμβάνεται πρόνοια ύψους £5.000 για έναρξη των εργασιών βελτίωσης του δρόμου.

(γ) Επειδή η γενική βελτίωση του δρόμου αυτού δε θεωρείται έργο άμεσης προτεραιότητας, τα βελτιωτικά έργα θα γίνονται σταδιακά, μέσα στα πλαίσια των ετήσιων Προϋπολογισμών Αναπτύξεως."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 287, ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με το αποχετευτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το χωριό Αψιού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Είναι γεγονός ότι το χωριό, και ιδιαίτερα μια περιοχή στο κέντρο του κάτω χωριού, που περιλαμβάνει 15-20 κατοικίες, αντιμετωπίζει πρόβλημα αποχέτευσης των λυμάτων, το οποίο οφείλεται βασικά στη μη ικανοποιητική απορροφητικότητα του εδάφους, το πρόβλημα δε καθίσταται συν τω χρόνω μεγαλύτερο λόγω των αυξανόμενων ποσοτήτων των λυμάτων. Έτσι οι κάτοικοι είναι υποχρεωμένοι να εκκενώνουν συχνά τους απορροφητικούς τους λάκκους με τη χρήση βυτιοφόρων.

(β) Για να διαπιστωθεί η πραγματική έκταση του προβλήματος σ' ολόκληρο το χωριό, έχουν δοθεί στον κοινοτάρχη του χωριού αντίτυπα σχετικού ερωτηματολογίου για συμπλήρωση από τους κατοίκους, με βάση δε τα στοιχεία που θα συλλεγούν και αφού αυτά τύχουν κατάλληλης αξιολόγησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες θα μελετηθούν τρόποι επίλυσης του προβλήματος.

Στο μεταξύ θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι η κυβέρνηση έχει αναθέσει σε οίκο εμπειρογνωμόνων την ετοιμασία μελέτης για τα αποχετευτικά προβλήματα ολόκληρης της υπαίθρου, η οποία αναμένεται να υποβληθεί σύντομα."

Απάντηση ημερομηνίας 3 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη, στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 31, ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Σχετικά με την αγορά και αντικατάσταση γραφειακού εξοπλισμού (καρεκλών και γραφείων) από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου από το εξωτερικό, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η Αρχή αγοράζει γραφειακό εξοπλισμό μέσω της διαδικασίας διεθνών προσφορών με βάση λεπτομερείς προδιαγραφές. Οι όροι της Αρχής από

το 1991 και μετά, δηλαδή μετά τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών, περιλαμβάνουν και πρόνοια για προστασία της εγχώριας βιομηχανίας, όπως αυτή διαλαμβάνεται στις κυβερνητικές προσφορές.

(β) Οι παραγγελίες που τοποθετήθηκαν τα τελευταία τρία χρόνια από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου έχουν ως εξής:

Έτος	Οίκος	£
1993	M & M DECORATION CENTRE LTD	129.351,00
1993	NORA FURNISHINGS LTD	46.016,00
1992	ALPAN FURNISHINGS LTD	907,00
1992	NORA FURNISHINGS LTD	4.809,00
1991	ALPAN FURNISHINGS LTD	64.747,17
1991	NORA FURNISHINGS LTD.	6.128,00
1991	Γ.Σ.ΓΑΛΑΤΑΡΙΩΤΗΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ	118.879,92
1991	ΚΥΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΛΤΔ	3.981,00
1990	Γ.Σ.ΓΑΛΑΤΑΡΙΩΤΗΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ	238.053,08
1990	ALPAN FURNISHINGS LTD	80.755,31

Διευκρινίζεται ότι οι παραγγελίες για το 1990 και 1991 έγιναν με βάση προσφορά του 1988, η οποία κατακυρώθηκε το 1989 και είχε ισχύ για παραγγελίες μέχρι και το τέλος του 1991. Όλες οι προαναφερθείσες εταιρείες είναι κυπριακές και ασχολούνται με την κατασκευή ή συναρμολόγηση γραφειακού εξοπλισμού. Επίσης, με την επιφύλαξη της παραγράφου (α) πιο πάνω, όλες οι εταιρείες έτυχαν προνομιακής μεταχείρισης με βάση τα έγγραφα που υποβλήθηκαν.

(γ) Οι καρέκλες που προμηθεύτηκε η Αρχή μ' όλες τις πιο πάνω προσφορές ήταν εξωτερικές εκτός από εκείνες της προσφοράς της εταιρείας NORA FURNISHINGS LTD (1993) στις οποίες τα καλύμματα (ταπετσαρία) τοποθετήθηκαν στην Κύπρο. Τα γραφεία που αγοράστηκαν αποτελούνται από ξύλινα μέρη που κατασκευάστηκαν στην Κύπρο και μεταλλικά (πόδια, σκελετός) που εισήχθησαν από το εξωτερικό. Οι βιβλιοθήκες και τα ερμαράκια κατασκευάστηκαν εξ ολοκλήρου στην Κύπρο.

(δ) Δε λήφθηκε προσφορά για καρέκλες εξ ολοκλήρου κυπριακές. Επίσης όλες οι προσφορές για γραφεία που κατασκευάζονται στην Κύπρο ήταν εκτός προδιαγραφών, γιατί δεν ικανοποιούσαν βασικούς όρους των προσφορών, όπως αυτοτελείς, επαναλαμβανόμενες μονάδες (modular), δεν είχαν σύστημα διασυρμάτωσης (cable management system) και, σύμφωνα με την επιτροπή αξιολόγησης, υστερούσαν τόσο ποιοτικά όσο και αισθητικά και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν ικανοποιούσαν θέματα ασφάλειας."

Απάντηση ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 36, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"(α) Με βάση την υφιστάμενη κυβερνητική πολιτική, κυβερνητικές γεωτρήσεις ανορύσσονται για σκοπούς υδατοπρομήθειας και για λογαριασμό υφιστάμενων αρδευτικών τμημάτων.

(β) Οι περιοχές 'Ρύμια' και 'Αλακάτια', που ενδιαφέρεται να αρδεύσει η κοινότητα Περιστερώνας, δεν είναι ενταγμένες σε οποιοδήποτε υφιστάμενο αρδευτικό τμήμα και γι' αυτό δεν υπάρχει δυνατότητα ανόρυξης κυβερνητικής γεώτρησης. Μπορούν όμως οι ενδιαφερόμενοι ιδιοκτήτες γης, αν το επιθυμούν, να προβούν στην ανόρυξη δικής τους γεώτρησης μέσω ιδιώτη διατρητή, αφού βέβαια εξασφαλίσουν εκ των προτέρων σχετική άδεια από τον Έπαρχο Πάφου."

Απάντηση ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 47, ημερομηνίας 19 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με την αποπεράτωση του πάρκου του Συνοικισμού Αυτοστέγασης Παραλιμνίου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Στο φετινό Προϋπολογισμό του ΤΑΕΠ γίνεται πρόνοια για διάθεση συνολικά ποσού £35.000 για τη συνέχιση της επιχορήγησης της δημιουργίας χώρων πρασίνου, καθώς και για τον εξωραϊσμό τους σε διάφορους συνοικισμούς αυτοστεγάσεως παγκύπρια. Η κατανομή του ποσού των £35.000 θα γίνει από τις αρμόδιες υπηρεσίες με βάση τις πραγματικές ανάγκες και προτεραιότητες των διαφόρων συνοικισμών, αφού ληφθεί υπόψη και η αντίστοιχη συνεισφορά των οικείων τοπικών αρχών, καθώς και των ίδιων των προσφύγων του επηρεαζόμενου συνοικισμού για εθελοντική εργασία και για τη συντήρηση των χώρων πρασίνου.

(β) Νοουμένου ότι ο οικείος δήμος και οι πρόσφυγες του Συνοικισμού Παραλιμνίου θα εκφράσουν την επιθυμία να συνεισφέρουν στην εκτέλεση του έργου, τότε θα συμπεριληφθεί το έργο στα επιδοτούμενα μέσα στο 1994."

Απάντηση ημερομηνίας 10 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 63, ημερομηνίας 4 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά.

"Σχετικά με την αντιμισθία των δημάρχων των κατεχόμενων δήμων, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του περί Δήμων Νόμου 'ο δήμαρχος λαμβάνει τοιαύτην ετήσιαν αντιμισθίαν ... ως το συμβούλιον ήθελεν ψηφίσει και το Υπουργικόν Συμβούλιον ήθελεν εγκρίνει'.

Το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 27.8.93 ενέκρινε το ύψος της αντιμισθίας των δημάρχων, όπως είχαν ήδη ψηφίσει τα δημοτικά τους συμβούλια.

Με την έγκριση των προϋπολογισμών του 1994 τα δημοτικά συμβούλια έχουν ψηφίσει το ύψος της αντιμισθίας του οικείου δημάρχου και παρατηρείται ομοιομορφία μεταξύ των δήμων."

Απάντηση ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 79, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Από συγκριτική μελέτη του αριθμού των μαθητών που φοιτούν κατά την παρούσα σχολική χρονιά ή που πρόκειται να φοιτήσουν κατά την προσεχή σχολική χρονιά 1994-95 στο Δημοτικό Σχολείο Έμπας και του αριθμού των αιθουσών που αυτό διαθέτει προκύπτει ότι το πιο πάνω σχολείο δεν αντιμετωπίζει επείγον στεγαστικό πρόβλημα και ως εκ τούτου η ανέγερση νέας αίθουσας διδασκαλίας στο παρόν στάδιο δε θεωρείται ότι αποτελεί επείγουσα ανάγκη.

Συγκεκριμένα στο σχολείο λειτουργούν φέτος 7 τμήματα, αριθμός που προβλέπεται ότι θα παραμείνει ο ίδιος και για το 1994-95, τα οποία εξυπηρετούνται ικανοποιητικά από τις 7 αίθουσες διδασκαλίας και τη μία αίθουσα οικιακής οικονομίας που είναι διαθέσιμες."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 110, ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δημήτρη Κοντίδη.

"Σχετικά με την κατακύρωση προσφοράς για αγορά αξονικού τομογράφου για τις ανάγκες του Νοσοκομείου Λεμεσού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1) Οι προσφορές για την αγορά αξονικού τομογράφου για τις ανάγκες του νέου Νοσοκομείου Λεμεσού ζητήθηκαν στις 26 Ιουνίου 1992 και υποβλήθηκαν στις 7 Αυγούστου του ίδιου χρόνου.

2) Η προσφορά κατακυρώθηκε στην εταιρεία J.N.CHRISTOFIDES TRADING LTD για αξονικό τομογράφο κατασκευής GENERAL ELECTRIC έναντι του ποσού των γαλλικών φράγκων 2.517.096 (£222.500 περίπου).

3) Ο αξονικός τομογράφος που παραγγέλθηκε είναι μοντέρνας τεχνολογίας."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 111, ημερομηνίας 23 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Αντώνη Καρά.

"Σχετικά με το θέμα της παραχώρησης προς την κ. Βαρβάρα Περικλέους από την Αγία Νάπα ορισμένης κρατικής γης στο ίδιο χωριό, σας πληροφορώ ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αριθμό 35.328 και ημερομηνία 28.3.91 ενέκρινε την ανταλλαγή ιδιοκτησίας της κ. Περικλέους ίσης αξίας με την κρατική γη έκτασης 428 τ.μ. πάνω στην οποία επενέβη. Κατά την πιο πάνω συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η ανταλλαγή σε 22 ακόμα περιπτώσεις."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 113, ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Σχετικά με το λιμανάκι της Ξυλοφάγου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Αρμόδιοι λειτουργοί του Τμήματος Αλιείας επισκέφθηκαν την περιοχή και συζήτησαν το όλο θέμα με τον κοινοτάρχη, το γραμματέα του Συμβουλίου Βελτιώσεως Ξυλοφάγου και τους επηρεαζόμενους ψαράδες.

2. Στη σύσκεψη εντοπίστηκαν τα κυριότερα προβλήματα που αφορούν το αλιευτικό καταφύγιο Ξυλοφάγου και η συζήτηση που ακολούθησε κατέληξε στα ακόλουθα:

   (α) Τοίχος αντιστήριξης

   Το Συμβούλιο Βελτιώσεως Ξυλοφάγου, σε συνεργασία με τους ψαράδες, θα υπολογίσει το κόστος εκτέλεσης των αναγκαίων εργασιών για ικανοποίηση των ψαράδων. Ανάλογα με το ύψος της απαιτούμενης δαπάνης, θα προωθηθεί η εκτέλεση των εργασιών είτε με πλήρη κάλυψη της δαπάνης από τον κρατικό προϋπολογισμό είτε και με συνεισφορά του Συμβουλίου Βελτιώσεως Ξυλοφάγου.

(β) Επέκταση-Βελτίωση του νότιου μόλου

Το θέμα τούτο θα το χειριστεί το Τμήμα Αλιείας από κοινού με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε οι εργασίες να αρχίσουν και να αποπερατωθούν μέσα στο καλοκαίρι του 1994.

(γ) Εκβάθυνση εισόδου

Εντοπίστηκε αδυναμία στη διευθέτηση του προβλήματος για το λόγο ότι ολόκληρος ο βυθός της θάλασσας αποτελείται από μια συνεχόμενη πλάκα, πράγμα που καθιστά πολύ δύσκολη, αν όχι αδύνατη, τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε εργασιών εκβάθυνσης."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η ώρα είναι 7.00. Έχω την εντύπωση ότι δε θα μπορούσαμε να προχωρήσουμε στο Κεφάλαιο Δ', εκτός αν υπάρχει τέτοια απαίτηση από τη Βουλή.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όι, όι, έτσι απαίτηση εν υπάρχει!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαι υπόχρεος να θέσω τη δική μου κρίσιν υπό τη δική σας κρίση. Συνεπώς, φθάσαμε στο τέλος της εργασίας.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 24 Φεβρουαρίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1994.
2) Ο περί Προϋπολογισμού διά το Έτος 1994 του Ταμείου διά την Ανέγερσιν Κυπριακού Μουσείου Νόμος του 1994.
3) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994.
4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1993.
5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 38) του 1993.
6) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.
7) Ο περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
8) Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
9) Ο περί Δημόσιων Δρόμων Νόμος του 1992.
10) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1994.
11) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

12) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

13) Οι περί Επαγγελματικής Κτηνιατρικής Δεοντολογίας Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (26.11.1992).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (1.7.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός έλεγχος αποθηκών αποταμίευσης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της ετήσιας έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

Ο Βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Δημητρίου ζητά την εγγραφή του θέματος "Τα έκτροπα που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του αγώνα καλαθόσφαιρας στο Κοινοτικό Κέντρο Λάρνακας, οι ζημιές οι οποίες προκλήθηκαν και η λήψη μέτρων για αποφυγή παρόμοιων ενεργειών".

Κύριε Δημητρίου, επειδή περίπου το θέμα συνεζητήθη σήμερα, διερωτώμαι εάν ισχύει η εγγραφή.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν και για το θέμα αυτό, κύριε Πρόεδρε, έχει ληφθεί απόφαση και έγινε νομοθεσία σήμερα, εντούτοις άδικα έχουν συλληφθεί μόνο δύο άτομα, ενώ έπρεπε να συλληφθούν εκατό. Πρέπει να ληφθούν μέτρα, για να συλληφθούν και οι υπόλοιποι, διότι υπάρχει το αίσθημα της αδικίας, και έτσι θέλω να παραμείνει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Δημητρίου, η δική σας εισήγηση είναι να εγγραφεί το θέμα. Το θέμα εγγράφεται, εφόσον δεν υπάρχει ένσταση.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ώρα λήξης: 7.15 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παρισινός Ανδρέας
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1) Αγόρευση προ ημερησίας διατάξεως του Προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Β. Λυσσαρίδη για το θέμα "Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ιδιαίτερα η στάση μας έναντι των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης" και οι σύντομες παρατηρήσεις που ακολούθησαν γι' αυτό (Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης, Ν. Ρολάνδης), η συζήτηση του οποίου θα συνεχιστεί.

2) Συμπληρωματική 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Αντιμετώπισης της Βίας, της Ανάρμοστης Συμπεριφοράς και Συναφών Αδικημάτων στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις και οι παρατηρήσεις που ακολούθησαν γι' αυτό (Λ. Λυσιώτης, Ν. Αναστασιάδης,

Δ. Χρυσοστόμου, Ο. Δημητρίου, Ρ. Πρέντζας, Α. Καράς, Δ. Χριστοδουλίδης, Τ. Παπαδόπουλος, Θ. Σοφοκλέους, Δ. Θεοδώρου, Α. Παρισινός, Γ. Αγαπίου, Ευ. Ευσταθίου) και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993", οι παρατηρήσεις του κ. Ευ. Ευσταθίου που ακολούθησαν και ψήφισή της σε νόμο.

4) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή της σε νόμο.

5) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και απόρριψή τους.

6) Έκθεση για τους Κανονισμούς (1) "Οι περί Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας - Θέση Ανώτερου Επιθεωρητή Πλοίων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και (2) "Οι περί Γενικού Διοικητικού Προσωπικού - Θέση Πρώτου Διοικητικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

7) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων στα Τρόφιμα (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις που ακολούθησαν (Δ. Κοντίδης, Α. Παρισινός, Δ. Θεοδώρου) και έγκρισή τους.

8) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα (Όροι Υπηρεσίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

9) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Πάφου του 1994", οι παρατηρήσεις, οι σύντομες ομιλίες και η σύντομη συζήτηση που ακολούθησαν για το θέμα [Κ. Γιάγκου, Δ. Θεοδώρου, Ν. Πιττοκοπίτης, Γ. Ομήρου, Λ. Θεοδούλου, Δ. Κοντίδης, Προεδρεύων (Α. Αντωνίου), Γ. Αγαπίου, Α. Χρυσοστόμου, Α. Παρισινός] και έγκρισή τους.

10) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

11) Ερωτήσεις Βουλευτών (Πρόβλημα διάθεσης των μανταρινιών - Διαχωρισμός οικοπέδων για αυτοστέγαση στο Καλό Χωριό Λάρνακας - Παροχή επαγγελματικής στέγης στο Καλό Χωριό Λάρνακας - Η διανομή του ταχυδρομείου στο συνοικισμό αυτοστέγασης ΑΗΚ Δεκέλειας - Το ιατρείο του συνοικισμού αυτοστέγασης ΑΗΚ Δεκέλειας - Αθέμιτη εισαγωγή έργων τέχνης στην Κύπρο - Εμπορικές συναλλαγές Κυπριακής Δημοκρατίας και Δημοκρατίας των Σκοπίων - Η επιβολή δασμού στα κυπριακά εγκυτιωμένα σταφύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση.)

12) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η συντήρηση του δρόμου που ενώνει τα χωριά Σκούλλι και Γουδί - Το αποχετευτικό πρόβλημα του χωριού Αψιού - Η αγορά γραφειακού εξοπλισμού από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου - Η ανόρυξη κυβερνητικής γεώτρησης σε περιοχές της κοινότητας Περιστερώνας - Το πάρκο του συνοικισμού αυτοστέγασης Παραλιμνίου - Η αντιμισθία των δημάρχων των κατεχόμενων δήμων - Αίθουσες διδασκαλίας στο Δημοτικό Σχολείο Έμπας - Η αγορά αξονικού τομογράφου για το νέο Νοσοκομείο Λεμεσού - Ανταλλαγή κρατικής γης με ιδιωτική γη - Το αλιευτικό καταφύγιο Ξυλοφάγου.)

13) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' για αυτεπάγγελτη εξέταση από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, ύστερα από εισήγηση του Βουλευτή κ. Ο. Δημητρίου, του θέματος "Τα έκτροπα που σημειώθηκαν κατά τη διάρκεια του αγώνα καλαθόσφαιρας στο Κοινοτικό Κέντρο Λάρνακας, οι ζημιές οι οποίες προκλήθηκαν και η λήψη μέτρων για αποφυγή παρόμοιων ενεργειών".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 24ης Φεβρουαρίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.10 μ.μ.)

(Αρ. 19)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να καταθέσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΘΗΡΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 1994. Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση της Επιτροπής εκπρόσωποι της Επιτροπής Διαχειρίσεως του Ταμείου Θήρας και της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Θήρας για το 1994 προβλέπει έσοδα ύψους £1.328.624, που θα προέλθουν κυρίως από τα τέλη για έκδοση αδειών κυνηγίου και κατοχής πυροβόλων όπλων, και έξοδα ύψους £1.619.200.

Στα πλαίσια της μελέτης του προϋπολογισμού αυτού κατατέθηκαν στην Επιτροπή καταστάσεις αναφορικά με τα έξοδα της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Κύπρου. Όπως είναι γνωστό, η Κυνηγετική Ομοσπονδία παίρνει ετήσια κυβερνητική χορηγία μέσω του Ταμείου Θήρας, η οποία για το 1994 προβλέπεται να είναι ύψους £50.000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση την ενημέρωση που είχε, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καζαμίας παρακαλώ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή πέρσι θεωρήσαμε σκόπιμο να προτείνουμε μείωση της επιχορήγησης που είχε δοθεί προς την Κυνηγετική Ομοσπονδία, λόγω του ότι, κατά την άποψή μας, δεν είχαν υποβληθεί οποιαδήποτε στοιχεία που να έδειχναν τη χρήση αυτού του ποσού της επιχορήγησης, θεωρούμε σκόπιμο φέτος να εκφράσουμε την ευαρέσκειά μας, γιατί η νέα ηγεσία της ομοσπονδίας, ανταποκρινόμενη στις ανησυχίες και στην περσινή μας τοποθέτηση, θεώρησε σκόπιμο φέτος να καταθέσει έγκαιρα αυτά τα στοιχεία που ζητούσαμε. Και με αυτό τον τρόπο μας έδωσε όλη την ευχέρεια να υπερψηφίσουμε αυτό το κονδύλι.

Δεύτερο, θα ήθελα να σας παρακαλέσω, όταν θα θέσετε το θέμα σε ψηφοφορία, να μας επιτρέψετε να προτείνουμε μια τροποποίηση, η οποία δυστυχώς διέλαθε της προσοχής μας κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή Οικονομικών, που αφορά το άρθρο 902 - Καταπολέμηση επιβλαβών ζώων και πτηνών. Προβλέπεται δαπάνη £25.500 και πολύ φοβούμαστε πως, αν αυτό το κονδύλι χρησιμοποιηθεί λανθασμένα, του χρόνου θα συζητούμε την ανάγκη ψήφισης κονδυλίου, για να εκτρέφουμε κάποια κορακοειδή και άλλα τα οποία πιθανόν να κινδυνεύουν να εξαλειφθούν από την κυπριακή φύση. Γι' αυτό έχοντας υπόψη και τις ανησυχίες και της ίδιας της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας, αλλά και όλων των πλευρών, θα θέλαμε να εισηγηθούμε αυτό το ποσό να μειωθεί από £25.500 σε £5.000, ούτως ώστε να προφυλάξουμε και αυτή την τάξη των συμπαθών πτηνών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας παρακαλώ.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Απλώς επεξηγηματικά, το μεγάλο ποσό που χρειάζεται για φέτος είναι για να αποφευχθούν τα συνήθη δολώματα με τα οποία θυματοποιούνταν και σκύλοι και άλλα ζώα. Και είναι ένας πιο δαπανηρός τρόπος αντιμετώπισης και γι' αυτό κρίθηκε αναγκαίο να μπει αυτό το ποσό. Δεν ξέρω, εμάς τουλάχιστο μας ικανοποιεί η εξήγηση που έχει δοθεί και δε θα θέλαμε να μειωθεί το ποσό. Είναι δαπανηρή η διαδικασία εξόντωσης, για να αποφευχθεί η χρησιμοποίηση όλων εκείνων που εσείς, κύριε Πρόεδρε, ειδικά πέρσι είχατε καταγγείλει πως χρησιμοποιούνταν με τα γνωστά επακόλουθα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης παρακαλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είναι ίσως η πρώτη φορά που ο ΔΗΣΥ διαφωνεί με το ΔΗΚΟ. Ο ΔΗΣΥ με τη συγκυβέρνηση. Εμείς θα υποστηρίξουμε την πρόταση του ΑΚΕΛ, διότι πιστεύουμε στην αναγκαιότητα να υπάρχουν και αλώπεκες. Είναι αναγκαίες, για να είναι προσεκτικοί οι άλλοι που δεν είναι αλώπεκες.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Και λύκοι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και οι λύκοι να υπάρξουν ακόμα.

Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με την πρόταση του συνάδελφου κ. Καζαμία και θα συμφωνήσουμε στην τροποποίηση. Πιστεύουμε ακράδαντα ότι χρειάζεται σοβαρότατη μελέτη. Φαίνεται ότι τουλάχιστον αυτός ο τόπος συντηρεί κάποια σπάνια είδη και θα πρέπει να συνεχίσουμε, χωρίς παράλληλα να μη γίνει η προσπάθεια που εισηγείται ο κ. Μουσιούττας, δηλαδή για την εισαγωγή ίσως κάποιας νέας μορφής δηλητηρίων, γιατί, κατά αυτό τον τρόπο, πράγματι θα προστατευτούν όχι μόνο τα άγρια, αλλά και τα ήμερα κατοικίδια ή άλλα ζώα. Αποτελεί γεγονός και παράπονο και κυνηγών, αλλά και ιδιοκτητών ζώων ότι δυστυχώς εξαιτίας των εισαγόμενων δηλητηρίων καταστρέφεται γενικά το ζωικό βασίλειο. Και αυτό μας ανησυχεί. Είναι ένα μήνυμα που θέλουμε να δώσουμε, αν θέλετε, και στην πρόταση του κ. Μουσιούττα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Καζαμίας παρακαλώ.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή αντιλαμβάνομαι ότι οι ανησυχίες και η έγνοια όλων δε διαφέρουν καθόλου, θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι πέρσι, αν και είχαμε μεγαλύτερο ποσό, είχαν χρησιμοποιηθεί μόνο £2.000. Και επειδή πιστεύω ότι δεν είναι θέμα διαφορετικών προσεγγίσεων, θα ήθελα να εισηγηθώ ότι ίσως το ποσό των £5.000 θα μπορούσαμε να το κάνουμε £7.000 ή £8.000 και να δώσουμε ένα ομόθυμο μήνυμα ως Βουλή, για να μην υπάρξει ανάγκη να διαφοροποιηθούμε σε ένα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή λέχθηκε από τον κ. Μουσιούττα ότι εγώ είχα εκφράσει πέρσι την ανησυχία μου, θέλω πληροφοριακά να πω εδώ προς τα έντιμα Μέλη της Βουλής ότι μια άλλη Επιτροπή εξέτασε αυτό το θέμα και έχει ήδη έτοιμη Έκθεση, η οποία συστήνει τον τερματισμό αυτής της μεθόδου εξόντωσης των επιβλαβών ζώων και πτηνών, διά της δηλητηριάσεως δηλαδή, και ίσως είναι η τελευταία χρονιά που εγκρίνεται κάποιο μικρό κονδύλι. Πέραν αυτών ο κ. Καζαμίας έχει αναφέρει εδώ ότι αυτή η εισήγηση των £5.000 που έχει γίνει είχε τεθεί υπόψη και της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας, συγκεκριμένα του προέδρου της, ο οποίος συνεφώνησε με αυτό. Συνεπώς δε βλέπω πώς υπάρχει δυσκολία. Αυτά για πληροφόρηση του Σώματος επί του θέματος.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές; Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου και εδώ ακριβώς θα θέσω το θέμα της προτάσεως η οποία έχει γίνει όπως το άρθρο 902 μειωθεί από £25.500 σε £5.000. Αυτή είναι η πρόταση. Επομένως προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Θήρας ποσού £1.598.700 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο με την τροποποίηση η οποία έχει γίνει.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού διά το Έτος 1994 του Ταμείου διά την Ανέγερσιν Κυπριακού Μουσείου Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να καταθέσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1994 ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου

1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Ο προϋπολογισμός του ταμείου για την ανέγερση κυπριακού μουσείου προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £898.422, που θα προέλθουν κυρίως από την καταβολή μέρους των εσόδων του κράτους από το ΛΟΤΤΟ και το ΠΡΟ-ΤΟ, από τόκους και επενδύσεις, καθώς και από την είσπραξη του 30% από τα τέλη εισόδου στα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους, και έξοδα ύψους £10.820, ποσό που θα διατεθεί κυρίως για διαφημίσεις, δημοσιεύσεις και έξοδα αποστολών στο εξωτερικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση τις εξηγήσεις που της δόθηκαν, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να μεταφέρω στη Βουλή μια παρατήρηση που έγινε στην Επιτροπή Οικονομικών, ότι η συγκέντρωση χρημάτων για την ανέγερση νέου κυπριακού μουσείου γίνεται με πολύ βραδύ ρυθμό. Η όλη υπόθεση της ανέγερσης νέου μουσείου επίσης καθυστερεί κατά τρόπο εντυπωσιακό, ισοδύναμο περίπου με την καθυστέρηση που παρατηρείται στην ανέγερση Βουλής των Αντιπροσώπων. Και εκεί ακριβώς έγινε η παρατήρηση ότι, εφόσον υπάρχουν αυτές οι καθυστερήσεις, αυξάνεται και το κόστος κατασκευής, σε βαθμό ώστε ακόμα και η αύξηση των ποσών που παρατηρείται από χρόνο σε χρόνο να εξουδετερώνεται από την αύξηση αυτή. Έτσι θα ήταν χρήσιμο πραγματικά η κυβέρνηση να φρόντιζε ώστε να αυξάνονταν οι πόροι αυτού του ταμείου και να προγραμματιζόταν η ανέγερση του νέου μουσείου, ώστε και τα χρήματα να μη χάνουν την αξία τους και το έργο που κρίνεται αναγκαίο να υλοποιηθεί το ταχύτερο δυνατό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώντας με τον κ. Χατζηδημητρίου, έχω να αναφέρω για ενημέρωση του Σώματος τα εξής: Προ τριετίας προτάθηκε από κάποιους να κτίσουν ένα μουσείο, όπως ονειρεύονται να το κτίσουν, με αυτό το ταμείο. Το κόστος υπολογίστηκε τότε, πριν τρία χρόνια, σε £6.000.000. Σήμερα το ίδιο πράγμα για να κτιστεί χρειάζεται £16.000.000. Αυτά τα λέω για να τονιστούν περισσότερο τα όσα είπε ο συνάδελφος Χατζηδημητρίου και να παρθεί επιτέλους, αν πρέπει να γίνει ένα μουσείο, μια ριζική απόφαση να κτιστεί με κάποιο δάνειο, γιατί όλα αυτά τα χρήματα τα οποία με τόσο κόπο συγκεντρώνονται καταντούν στο τέλος να έχουν σχεδόν μηδενική αξία για την εκτέλεση του έργου.

Τελειώνοντας διερωτώμαι πόσο ευτυχής αισθάνεται ο εισηγητής της δημιουργίας του ταμείου, ο Πέτρος Στυλιανού, βλέποντας το θέμα να αρχαιοποιείται.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αρχειοποιείται.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Αρχειοποιείται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

ΜΙΧ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, χαιρετίζουμε την ψήφιση του κονδυλίου αυτού για το κτίσιμο του νέου μουσείου. Διερωτώμαι αν η παρούσα κυβέρνηση προγραμματίζει οτιδήποτε για τον επαναπατρισμό των αρχαιοτήτων που εξήχθησαν από την Κύπρο, όταν ο κ. Βάσος Καραγιώργης ήταν έφορος του μουσείου. Διερωτώμαι αν η κυβέρνηση προβαίνει σε οποιαδήποτε μέτρα, να καλέσει αυτούς που τα παρέλαβαν να τα επιστρέψουν πίσω στον τόπο τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η υπόθεση αυτή του ταμείου που βρίσκεται μπροστά μας νομίζω ότι θα έπρεπε να προβληματίσει όλους μας. Η κυπριακή πολιτεία, Εκτελεστική Εξουσία και Βουλή και πολίτες έχουμε όλοι ένα χρέος προφανώς ανεκπλήρωτο. Όπως και στην περίπτωση του κτιρίου της Βουλής, έτσι και στο θέμα του μουσείου βρισκόμαστε όλοι χρεωμένοι. Η Εκτελεστική Εξουσία οφείλει, όφειλε πάντα, και ας το κάνει επιτέλους τώρα, να προτείνει κονδύλια και εμείς ως Βουλή των Αντιπροσώπων να δηλώσουμε από τώρα όλοι ομόφωνα ότι θα υπερψηφίσουμε αυτά τα κονδύλια, για να γίνει επιτέλους ένα μουσείο. Είναι δυστύχημα ότι θέματα πολιτισμού, παρά το γεγονός ότι έχουμε μετονομάσει το Υπουργείο Παιδείας σε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, έχουν στην πατρίδα μας την ελάχιστη εκείνη σημασία που αποδεδειγμένως -και με την περίπτωση του μουσείου το βλέπουμε σήμερα δυστυχώς- έχουν. Υπερψηφίζοντας το θέμα που βρίσκεται ενώπιόν μας θέλω και εκ μέρους μου προσωπικά και εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να τονίσω ότι επιτέλους πρέπει να έρθει η Εκτελεστική Εξουσία με συγκεκριμένη πρόταση για το θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μια παρατήρηση, επειδή μπορεί να γραφεί στον τύπο κάτι με το οποίο δε συμφωνούμε. Έγινε έρευνα για όσα είπε ο κ. Κυπριανού και δε θα ήταν ορθό να γίνονται προσωπικές επιθέσεις εναντίον ανθρώπων που η έρευνα απέδειξε πως ελάχιστα είχαν σχέση ή τουλάχιστον ελάχιστες φορές είχαν υπογράψει την εξαγωγή κάποιων αρχαιοτήτων. Δεν είναι ορθή, κατά τη δική μου άποψη, η προσωπική επίθεση εναντίον επιστημόνων, οι οποίοι τιμούν τον τόπο μας, για όποιους λόγους. Και, εν πάση περιπτώσει, θέλω να υπερτονίσω ότι το Τμήμα Αρχαιοτήτων παραχώρησε τις άδειες και δεν εξήχθησαν λαθραία, ώστε η κυπριακή πολιτεία να έρθει σήμερα να αξιοί τον επαναπατρισμό κάποιων αγγείων, που σίγουρα πιθανόν ακόμα και λαθεμένα να έχουν εξαχθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κυπριανού, αντιλαμβάνομαι είναι επί του θέματος, αλλά έχω την εντύπωση ότι το σημείο το οποίο εγείρεται εκφεύγει του θέματος το οποίο συζητάμε.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ναι, αλλά για να απαντήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορείτε να απαντήσετε σίγουρα, αλλά, αν αρχίσουμε εδώ συζήτηση επί ενός θέματος το οποίο πραγματικά δε βρίσκεται μπροστά μας, έχω την εντύπωση ότι παραβιάζουμε ολίγον τις διαδικασίες.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Είναι τόσο σημαντικό θέμα που αξίζει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή όμως έχει λεχθεί κάτι, θα σας αφήσω να απαντήσετε.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να διαβεβαιώσω το φίλτατό μου κ. Αναστασιάδη ότι δεν πρόκειται περί προσωπικής επίθεσης κατά του κ. Βάσου Καραγιώργη. Απλώς ανέφερα ότι κατά τη θητεία του κ. Βάσου Καραγιώργη και όταν ήταν ο ίδιος έφορος υπέγραψε την εξαγωγή χιλιάδων τεμαχίων αρχαιοτήτων. Και κατά τη συζήτηση που απασχόλησε τη Βουλή εκφράστηκε η άποψη όπως γίνει παράκληση σ' αυτούς που δέχτηκαν αυτές τις αρχαιότητες να τις επιστρέψουν. Δεν πρόκειται περί προσωπικής επίθεσης κατά του κ. Καραγιώργη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης παρακαλώ.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ακριβώς για να μη μείνουν εσφαλμένες εντυπώσεις από εκείνα που είπε ο κ. Αναστασιάδης, πρέπει να προσθέσω το εξής: Είναι γύρω στις 14 000 τεμάχια αρχαιοτήτων που έχουν εξαχθεί με την άδεια του Τμήματος Αρχαιοτήτων, η οποία όμως άδεια παράνομα είχε χορηγηθεί από τον τότε Διευθυντή ή από τους υφισταμένους του τη εγκρίσει και τη συμφωνία του. Και όντως υπήρξε θέμα και όντως θα έπρεπε από τότε να είχαν διωχθεί, αλλά, αφού δεν έχουν διωχθεί οι παρανομήσαντες, τουλάχιστον ας διεκδικήσει η κυπριακή πολιτεία τα παρανόμως εξαχθέντα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ και πάλι ότι το σημείο αυτό εκφεύγει του θέματος το οποίο είναι μπροστά μας. Οι παρατηρήσεις ηκούσθησαν.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρον 1.

'Εγκρισις πληρωμής εκ του Ταμείου διά την Ανέγερσιν Κυπριακού Μουσείου ποσού £10.820,00 διά την χρήσιν του έτους του λήγοντος την 31ην Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρον 2.

Ειδίκευσις των δαπανηθησομένων ποσών. Πίναξ. 'Αρθρον 3.

Χρησιμοποίησις του περισσεύματος ορισμένων άρθρων προς κάλυψιν ελλείμματος άλλων άρθρων υπό το αυτό κεφάλαιον. 'Αρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρηται ως ο περί Προϋπολογισμού διά το 'Ετος 1994 του Ταμείου διά την Ανέγερσιν Κυπριακού Μουσείου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 3 θέμα αναβλήθηκε. Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και 14 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου ποσού £20.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1993 και η διάθεσή του για την κάλυψη των αποδοχών του προσωπικού της.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο δημιουργούνται 66 νέες θέσεις έναντι της κατάργησης 35 υφιστάμενων θέσεων και τούτο για να μπορέσει η Αρχή να ανταποκριθεί στις πρόσθετες ανάγκες που έχουν προκύψει από την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις, ώστε ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός που προτείνεται να μετατραπεί για καθαρά νομοτεχνικούς λόγους σε Τροποποιητικό του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμο του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 2.

'Ιδρυση νέων και κατάργηση υφιστάμενων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο, ως έχει διαμορφωθεί υπό της Επιτροπής.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 38) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 38) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £161.608 και η διάθεσή του ως επιπρόσθετη κυβερνητική χορηγία προς το Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων (ΚΥΠΕ) για το 1993.

Στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου από την Επιτροπή ζητήθηκε από το αρμόδιο Υπουργείο η αντικατάσταση του υπό συζήτηση συμπληρωματικού προϋπολογισμού με τροποποιητικό νομοσχέδιο του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993 για λόγους καθαρά λογιστικούς από απόψεως προϋπολογισμού. Με το νέο αυτό νομοσχέδιο, που τιτλοφορείται ο Τροποποιητικός (Αρ. 8) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993 Νόμος του 1994, ζητείται η έγκριση πρόσθετης πίστωσης £50.000 μόνο. Το υπόλοιπο της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης θα περιληφθεί στον Προϋπολογισμό του 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της πιο πάνω πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 499 στο κεφάλαιο 41Α του βασικού νόμου. Πίνακας. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμιος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός (Αρ. 8) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο, ως έχει διαμορφωθεί υπό της Επιτροπής.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ και ΠΟΕΔ. Παρόλο που κλήθηκαν και εκπρόσωποι της ΟΛΤΕΚ, δεν παρευρέθηκαν στη συνεδρίαση της Επιτροπής.

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, όπως αρχικά κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία, σκοπείται η μετάθεση, από τις 31 Αυγούστου 1993 στις 31 Αυγούστου 1994, της ημερομηνίας μέχρι την οποία θα εξαιρούνται οι εκπαιδευτικοί από την υποχρέωση να προσκομίζουν πιστοποιητικό από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ότι παρακολούθησαν σειρά παιδαγωγικών μαθημάτων για σκοπούς διορισμού τους στην εκπαιδευτική υπηρεσία με βάση τους πίνακες διοριστέων.

Η τροποποίηση αυτή θεωρείται αναγκαία, για να καταστήσει και νομικά δυνατή τη συνέχιση της διενέργειας διορισμών, δεδομένου ότι ορισμένες τεχνικές δυσκολίες δεν επέτρεψαν ακόμα τη διοργάνωση της σειράς παιδαγωγικών μαθημάτων από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, όπως προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου από την Επιτροπή ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας υπέβαλε εισήγηση για μετάθεση της πιο πάνω ημερομηνίας μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου, έτσι που στο μεταξύ να καταστεί δυνατό οι αρμόδιες υπηρεσίες να ολοκληρώσουν τις μελέτες που άρχισαν για γενική αναθεώρηση του όλου συστήματος διορισμών στην εκπαίδευση.

Με βάση τα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας θεωρεί ότι είναι εκ των πραγμάτων υποχρεωμένη να αποδεχθεί την παράταση που προτείνεται πιο πάνω, δηλαδή μέχρι το τέλος του τρέχοντος χρόνου, ώστε να αρθεί το νομικό κώλυμα στα ζητήματα διενέργειας διορισμού των εκπαιδευτικών. Η Επιτροπή έχει διαμορφώσει ανάλογα τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Προβαίνοντας στην πιο πάνω εισήγησή της η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να καταστήσει σαφές ότι δεν προτίθεται να αποδεχθεί στο μέλλον οποιαδήποτε άλλη παράταση της εν λόγω προθεσμίας που αναφέρεται στην υποχρέωση των εκπαιδευτικών να παρακολουθούν παιδαγωγικά μαθήματα πριν από το διορισμό τους στην εκπαιδευτική υπηρεσία, μια υποχρέωση που αναβάλλεται για πολλοστή φορά. Γι' αυτό και η Επιτροπή καλεί το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού να πάρει έγκαιρα όλα τα αναγκαία μέτρα, για να εφαρμοστεί και στην πράξη ο θεσμός της διοργάνωσης των παιδαγωγικών μαθημάτων για τους νεοδιοριζόμενους εκπαιδευτικούς, ένας θεσμός που έχει κριθεί απ' όλους ως απόλυτα χρήσιμος και βοηθητικός για την παιδεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 28Γ του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί από την Επιτροπή.

Το υπ' αριθμό 7 θέμα δεν είναι έτοιμο. Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 8 θέμα, "Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και 'Αλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ (ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την υδατοπρομήθεια, ώστε να παραχωρηθεί το δικαίωμα στα οικεία Συμβούλια Υδατοπρομήθειας να εισπράττουν τα καθυστερημένα τέλη και δικαιώματα υδατοπρομήθειας ως αστικό χρέος.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και των Συμβουλίων Υδατοπρομήθειας δήλωσαν στην Επιτροπή ότι με την τροποποίηση αυτή θα αποφεύγεται η χρονοβόρα και δαπανηρή διαδικασία που ισχύει σήμερα σε ό,τι αφορά την είσπραξη των καθυστερημένων τελών και δικαιωμάτων υδατοπρομήθειας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 9 θέμα αποσύρεται. Και προχωρούμε στο υπ' αριθμό 10 θέμα, που είναι "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΕΓΚΩΜΗΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δημοτικού Συμ122531225βουλίου Έγκωμης.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 4 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η αύξηση του μέγιστου ύψους του ετήσιου τέλους που καταβάλλεται από τους δημότες Έγκωμης για την αποκομιδή σκυβάλων.

Οι εκπρόσωποι του Δημοτικού Συμβουλίου Έγκωμης δήλωσαν στην Επιτροπή ότι οι προτεινόμενες αυξήσεις σκοπό έχουν να καλύψουν τα πραγματικά λειτουργικά έξοδα της υπηρεσίας αποκομιδής σκυβάλων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού μειωθεί το μέγιστο ύψος του ετήσιου τέλους αποκομιδής σκυβάλων για τις οικίες από £50 σε £40, έτσι που να εξισωθεί με τα αντίστοιχα τέλη που καταβάλλονται στην ευρύτερη περιοχή της Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 12 θέμα, που είναι "Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ορίστε, ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσαμε όπως το θέμα αναβληθεί για μια βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως, όταν ένα κόμμα ζητά μια αναβολή, κατά κανόνα δε φέρνουμε ένσταση. Και δε θα φέρναμε ένσταση στην αναβολή που ζητήθηκε από τον αγαπητό συνάδελφο, τον κ. Ανδρέα Χρίστου, αλλά είναι αναγκαίο να εγκριθούν οι Κανονισμοί αυτοί σήμερα, γιατί η εκκρεμότητα που πηγάζει από τη μη έγκριση των Κανονισμών δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία της Αστυνομίας. Οι Κανονισμοί αυτοί έχουν συνδυαστεί με άλλες προαγωγές της Αστυνομίας στον τομέα των λοχιών και επομένως, αν αναβληθεί έστω και μια βδομάδα η συζήτηση των Κανονισμών, υπάρχουν άνθρωποι που επηρεάζονται δυσμενώς. Και υπό τις περιστάσεις λυπούμαστε ειλικρινά, αλλά δεν μπορούμε να συγκατατεθούμε στην αναβολή αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης, παρακαλώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κι εμείς, κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά λυπούμαστε πάρα πολύ που είναι η πρώτη φορά που αρνούμαστε αίτημα συναδέλφων για αναβολή. Τουλάχιστον το Δημοκρατικό Κόμμα, όποτε οποιοδήποτε κόμμα μέχρι σήμερα ζητούσε αναβολή, καμιά φορά δεν είχε αρνηθεί να συναινέσει. Όμως επίκεινται από στιγμή σε στιγμή οι προαγωγές σε οργανικές θέσεις των λοχιών και αυτοί οι Κανονισμοί θα δώσουν τη δυνατότητα σε όλους τους προσοντούχους, απλούς αστυνομικούς οι οποίοι έχουν τα προσόντα του βαθμού του λοχία και σ' εκείνους τους λοχίες που έχουν τα προσόντα για τις θέσεις του υπαστυνόμου, αλλά δεν υπήρχαν οι αναγκαίες οργανικές θέσεις, να ανελιχθούν. Με αυτό τον τρόπο πιστεύουμε ότι είναι οι πιο δίκαιοι Κανονισμοί, γιατί όποιοι έχουν τα απαιτούμενα προσόντα θα προαχθούν, άσχετα με το πού πρόσκεινται πολιτικά ή άλλως πως. Είναι ένα δίκαιο μέτρο και θα συμβαδίσουν την ίδια στιγμή με τις προαγωγές σε οργανικές θέσεις και δε θα δημιουργηθούν οποιαδήποτε προβλήματα για την παραπέρα διοίκηση και εν πάση περιπτώσει εκτέλεση των αναγκαίων καθηκόντων στην αστυνομική δύναμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άλλοι ομιλητές υπάρχουν;

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φυσικά είναι δικαίωμα της κάθε κοινοβουλευτικής ομάδας να συμφωνήσει ή να μη συμφωνήσει στην παραχώρηση μιας αναβολής. Πλην όμως πιστεύω ότι δεν προκύπτει εκκρεμότητα, γιατί πρόκειται για νέους Κανονισμούς οι οποίοι έρχονται να προστεθούν σε άλλα θέματα και οι οποίοι είναι γνωστό ότι μπορούν να ισχύσουν και αναδρομικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Η ομάδα μας εγκρίνει το αίτημα του ΑΚΕΛ για αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδούλου είχε ζητήσει το λόγο.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα ήθελα να χρησιμοποιήσω το επιχείρημα που θα πω, αλλά απευθύναμε μια έκκληση και είμαι αναγκασμένος να επικαλεστώ και τους Κανονισμούς, γιατί εγώ προσωπικά αυτή την 'Εκθεση σήμερα την έχω πάρει. Κατά συνέπεια δεν είμαι προετοιμασμένος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως εδώ εγείρεται ένα θέμα Κανονισμών.

Ο κ. Αγαπίου παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι μερικά πράγματα σ' αυτή τη Βουλή έχουν ακολουθήσει μια παράδοση - convention το λένε στην Αγγλία. Δεν υπάρχει περίπτωση κατά την οποία αυτή η κοινοβουλευτική ομάδα αρνήθηκε σε αίτημα αναβολής οποιασδήποτε άλλης κοινοβουλευτικής ομάδας. Απλώς υπενθυμίζω ότι ημικρατικός οργανισμός παραμένει ακέφαλος, γιατί οι συνάδελφοι του ΔΗΚΟ για τέσσερις συνεχείς συνεδρίες της Βουλής ζητούσαν αναβολή της συζήτησης των σχεδίων υπηρεσίας για τη θέση του Γενικού Διευθυντή. 'Εχω την εντύπωση, και σε απάντηση των συναδέλφων που λεν για το επείγον του θέματος, ότι και διορισμοί και προαγωγές μπορούν να γίνουν αναδρομικά, χωρίς να επηρεάσουν κανένα. Δεν είναι η πρόθεσή μας να επηρεάσουμε ή να περικόψουμε τις προαγωγές οποιουδήποτε και έτσι είναι οι θέσεις μας. Απλώς επειδή στην κοινοβουλευτική μας ομάδα δε συζητήθηκε το θέμα, έχουμε κι εμείς δικαίωμα να συζητήσουμε αυτό το θέμα και να 'ρθούμε στη Βουλή να πούμε τις απόψεις μας για τους Κανονισμούς τους οποίους συζητούμε. Και έχω την εντύπωση ότι ήταν η κλασική περίπτωση για τους συναδέλφους όλων των πλευρών να επιστρέψουν ολίγα από εκείνα που εμείς δίνουμε, όταν οι ίδιοι ζητούν αναβολή οποιουδήποτε νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου, παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα πρέπει να διευκρινίσουμε πρώτα αν εκπνέουν οι Κανονισμοί, γιατί ο Πρόεδρος της Επιτροπής λέει ότι δεν εκπνέουν σήμερα οι Κανονισμοί. Οπότε, αν υπάρχει ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, δεν εκπνέουν.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εφόσον δεν είναι η τελευταία προθεσμία την οποία έχουμε, έχω την εντύπωση ότι δε θα ηρνούντο οι συνάδελφοι των άλλων πλευρών, γιατί η πρότασή τους να συζητηθούν σήμερα ήταν με την προϋπόθεση ότι δεν υπήρχαν άλλα περιθώρια συζήτησης. Εφόσον λοιπόν υπάρχει αυτή η δυνατότητα, έχω την εντύπωση ότι δε θα επέμεναν στην αντίρρησή των.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης ζήτησε το λόγο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να πω ότι ίσως να είναι η πρώτη φορά που αρνούμεθα σε αίτημα συναδέλφων ή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ. Πάντοτε υπάρχει μια συναίνεση μεταξύ των κοινοβουλευτικών ομάδων ή, αν θέλετε, κοινή αντίληψη. Αλλά εδώ μιλούμε για κάποιους ανθρώπους οι οποίοι εδώ και μήνες αγωνιούν πότε θα προαχθούν ή πότε θα ανελιχθούν ή πότε τέλος πάντων θα τύχουν κάποιου ευεργετήματος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σε μια βδομάδα;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, η μια βδομάδα σημαίνει θα επανέλθουμε πιθανόν την επόμενη Τρίτη για να επιφέρουμε τις τροποποιήσεις που δεν έγινε κατορθωτό να επέλθουν μέχρι σήμερα. Δε μιλούμε για τις βασικές προαγωγές. Μιλούμε, όπως πολύ σωστά είπαν και οι προλαλήσαντες και ο κ. Πουργουρίδης και ο κ. Πιττοκοπίτης, όπως ο νόμος ορίζει, για την παραχώρηση κάποιου επιδόματος σε όσους κατέστησαν προσοντούχοι, αλλά λόγω ελλείψεως οργανικών θέσεων δεν ήταν δυνατόν ή δεν είναι δυνατόν να προαχθούν. Ποιο είναι το πρόβλημα, ώστε να θέλουμε την αναβολή και να καθυστερούμε ή να εκθέτουμε ως ασυνεπή την κυβέρνηση;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας, παρακαλώ.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Χωρίς να θέτω σε αμφισβήτηση τη συνοχή της ομάδας μας, είναι γεγονός ότι προτού μπούμε στην αίθουσα είχαμε μιλήσει για το θέμα και υπάρχουν διαφορετικές απόψεις μεταξύ των Βουλευτών του ΔΗΚΟ. Προσωπικά θα εισηγούμουν ότι, αν οριστικά και τελεσίδικα το θέμα θα κλείσει την ερχόμενη βδομάδα, αν κάποιοι έχουν να κάνουν οποιαδήποτε τροποποίηση, ας την ετοιμάσουν, ας την φέρουν, ας την εισηγηθούν και ας περάσει. Εγώ ψηφίζω αναβολή για μια βδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ουδέποτε ζητήσαμε από οποιαδήποτε κοινοβουλευτική ομάδα να μας πει τους λόγους για τους οποίους αντιμετωπίζει το ένα ή το άλλο θέμα με παράκληση αναβολής. Άρα εδώ δεν πρόκειται για υπόθεση η οποία είναι προς αντικείμενο της ολομέλειας για να αποφασίσει. Υπάρχει μια παράκληση. Αν γίνεται δεκτή, καλώς. Αν δε γίνεται δεκτή, κακώς. Απλώς υιοθετούμε νέα θέσμια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Επειδή πιθανώς μερικοί άλλοι συνάδελφοι να έχουν παρεξηγήσει ή εν πάση περιπτώσει να επικαλούνται το ότι δεν πρόκειται να αδικηθούν αυτοί οι άνθρωποι, γιατί οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να ψηφιστούν και να έχουν αναδρομική ισχύ,

δεν είναι αυτό το αντικείμενο. Το αντικείμενο είναι άλλο. Αν μας εξασφάλιζε κάποιος ότι η Εκτελεστική Εξουσία δε θα προχωρούσε στην προαγωγή λοχιών σε οργανικές θέσεις ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Και αν προχωρούσε, ποια διαφορά θα έκαμνε;

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Να εξηγήσω, κύριε συνάδελφε. Να εξηγήσω κύριε συνάδελφε. Εδώ υπάρχουν περίπου τριακόσιοι οι οποίοι, ενώ έχουν τα απαιτούμενα προσόντα, όπως και οι άλλοι συνάδελφοί τους, θα προαχθούν εκείνοι και οι άλλοι τριακόσιοι δεν προάγονται. Με αυτό τον τρόπο αυτοί οι τριακόσιοι άνθρωποι, που είναι απλοί αστυνομικοί ή είναι λοχίες και έχουν τα απαιτούμενα προσόντα, θα συμβαδίσουν με τους υπόλοιπους συναδέλφους τους που κατέλαβαν οργανικές θέσεις. Επομένως το αντικείμενο δεν είναι αν θα κερδίσουν πέντε ή έξι ή οκτώ μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου, παρακαλώ.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ακούονται κάποιες απόψεις οι οποίες δεν έχουν καθόλου βάση σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία και σύμφωνα με τον Κανονισμό. Υπάρχει το θέμα των οργανικών θέσεων, οι οποίες είναι εντελώς διάφορες από αυτές τις θέσεις οι οποίες έχουν μόνο σκοπιμότητα επιδόματος. Και θα ήταν ίσως ορθότερο οι οργανικές θέσεις να προηγηθούν αυτών των ανελίξεων των λοχιών και των αστυφυλάκων, για να δείξουν και στην υπηρεσία ίσως την αναγκαιότητα που θα υπάρχει να γίνουν κάποιοι αρχιλοχίες και αρχιαστυνομικοί. Συνεπώς αυτό δεν είναι επιχείρημα. Αυτό συνηγορεί και στο ότι μια βδομάδα διαφορά από τα σήμερα δεν έχει καμιά επίπτωση στο Αστυνομικό Σώμα. Και ακόμα κάτι το οποίο ήθελα να προσθέσω είναι το ότι για τόσα χρόνια δεν υπήρχαν αυτοί οι τίτλοι. Αν τώρα πάνε μια βδομάδα πίσω, θα καταστραφεί το Αστυνομικό Σώμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, παρόλο που έχει εξαντληθεί το θέμα, ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα έλεγα μόνο ότι ως γεγονός έχει εξαντληθεί. Και αν υπάρχει μια σκοπιμότητα που επείγει είναι γιατί δεν μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ ο νόμος ή η σχετική προαγωγή. Και επομένως όσοι αφυπηρετούν σημαίνει ότι δε θα τύχουν αυτού του ευεργετήματος που προσπαθεί ο νομοθέτης και η κυβέρνηση να δώσει σε κάποιους ανθρώπους που, ενώ είχαν τα προσόντα, για πολλούς και διάφορους λόγους, όπως εξηγήθηκε προηγουμένως, δεν μπορούν να πάρουν τη θέση. Αν αυτό επιδιώκουμε, γιατί απ' ό,τι είδα φαίνεται να είναι καλά μελετημένη η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά, διερωτώμαι αν έχουν τροποποίηση, γιατί δεν την υποβάλλουν να τελειώνουμε. Γιατί δεν την υπέβαλαν στις σχετικές συνεδρίες;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να υποτεθεί, κύριε Αναστασιάδη, ότι υπάρχει αριθμός από αυτούς που αφυπηρετούν εντός του χρονικού αυτού διαστήματος;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαιότατα και οι οποίοι στο τέλος δε θα τύχουν αυτού του ευεργετήματος. Διερωτώμαι ποια σκοπιμότητα επιδιώκεται από πλευράς αριστεράς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου. Θεωρώ ότι έχει εξαντληθεί το θέμα και είναι η παράκλησή μου αυτή.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ειλικρινά, άδικα ο συνάδελφος ο κ. Αναστασιάδης αναζητεί σκοπιμότητες. Άδικα των αδίκων. Ουδεμία σκοπιμότητα. Υπάρχει ανάγκη για διευκρίνιση μερικών πτυχών αυτής της πρότασης και, εφόσον οι προαγωγές στην Αστυνομία δίνονται αναδρομικά, είμαι βέβαιος ότι και αυτό το πράγμα το οποίο δεν είναι προαγωγή - είναι απλώς μια τιμητική διάκριση που δίνεται σ' αυτούς τους ανθρώπους- σίγουρα και αυτό επιδέχεται αναδρομική ισχύ. Τίποτε άλλο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης παρακαλώ.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω δεν υπάρχει λόγος να συνεχίσει η συζήτηση και κατά κάποιο τρόπο να μπαίνουμε και στην ουσία του θέματος. Νομίζω υπάρχουν οι θέσεις. Να γίνει ψηφοφορία αν θα γίνει αναβολή ή όχι και να κλείσουμε. Και ο καθένας αντιλαμβάνεται τις επιπτώσεις μιας αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Παρόλο που συμφωνώ ότι έχουν ειπωθεί αρκετά, επειδή δώσατε το λόγο στο συνάδελφο κ. Αναστασιάδη, ο οποίος κατά τη γνώμη μου δεν έθιξε σωστά το θέμα, όπως είναι, αναφέρω πως αυτό το νομοσχέδιο δεν αφορά προαγωγές. Επομένως δεν αφορά κανέναν που αφυπηρετεί σε μια βδομάδα. Αυτό το νομοσχέδιο αφορά κάποιες θέσεις όχι οργανικές ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι μιλούμε για Κανονισμούς, όχι νόμο, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, αυτοί οι Κανονισμοί αφορούν κάποιες θέσεις όχι οργανικές, αλλά τιμητικές, οι οποίες θα αποφέρουν μόνο στο δικαιούχο τριάντα λίρες μηνιαίως, ένα έξτρα εισόδημα. Και όπως λένε οι Κανονισμοί, δεν αποτελούν ούτε προϋπόθεση για προβιβασμό μελλοντικά ούτε τίποτε. Αφορούν μερικούς αστυνομικούς οι οποίοι θα παίρνουν τριάντα λίρες περίπου το μήνα έξτρα. Επομένως η καθυστέρηση για μια βδομάδα θα σημαίνει για μερικούς αστυνομικούς που θα πάρουν αυτή την τιμητική θέση επτά ή οχτώ λίρες. Και δεν αφορά καθόλου αστυνομικούς οι οποίοι πρόκειται να αφυπηρετήσουν, γιατί οι αστυνομικοί που θα αφυπηρετήσουν δε θα πάρουν τη θέση του αρχιλοχία ή του αρχιαστυνόμου. Συνεπώς δεν υπάρχει καμιά απολύτως βλάβη ή καμιά ζημιά στα πρόσωπα που δικαιούνται ή που θα πάρουν αυτές τις θέσεις, αν καθυστερήσει μια βδομάδα η ψήφιση των Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα δώσω το λόγο και στον κ. Πουργουρίδη και θα θέσω το θέμα μετά σε ψηφοφορία.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είπαμε ότι ο Αρχηγός της Αστυνομίας ανέμενε αυτούς τους Κανονισμούς, για να προχωρήσει στις προαγωγές των λοχιών. Αναμένοντας, ήδη επτά άνθρωποι αφυπηρέτησαν. Αυτοί αφυπηρέτησαν και δεν πρόκειται να γίνουν λοχίες. Αν εγκρίνονταν αυτοί οι Κανονισμοί, ίσως να ήταν λοχίες σήμερα αυτοί οι άνθρωποι. Μέχρι την επόμενη βδομάδα, μέχρι να εγκριθούν οι Κανονισμοί, άλλοι επτά-δέκα θα αφυπηρετήσουν και θα χάσουν το προνόμιο να γίνουν λοχίες κανονικοί. Γιατί ο Αρχηγός της Αστυνομίας είπε, αν θα κάνω τις προαγωγές σε λοχίες, θα προχωρήσω να κάμω μαζί τους αρχιαστυφύλακες και αρχιλοχίες. Επομένως υπάρχουν άνθρωποι που επηρεάζονται άμεσα και πολλοί. Γι' αυτό το λόγο δεν μπορούμε να δώσουμε την αναβολή, διαφορετικά θα τη δίναμε με μεγάλη ευχαρίστηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχω την εντύπωση ότι το θέμα για τη ζητηθείσα αναβολή έχει αναλυθεί από όλες τις πλευρές. Νομίζω ότι μπορούμε να προχωρήσουμε στην ψηφοφορία αυτής της πρότασης η οποία είναι μπροστά στο Σώμα. Η πρόταση η οποία είναι μπροστά μας είναι αναβολή για μια βδομάδα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης αυτής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές υπάρχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η πρόταση περί αναβολής εγκρίνεται.

Η κ. Κατσελλή παρακαλώ.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Να δικαιολογήσω την ψήφο μου, κύριε Πρόεδρε. Είναι πρακτική της Βουλής, όταν ζητήσει ένα κόμμα αναβολή και όταν δε συντρέχουν πάρα πάρα πολύ σοβαροί λόγοι, να δίδεται αυτή η αναβολή. Γι' αυτό έχω ψηφίσει για την αναβολή και όχι για κανέναν άλλο λόγο. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως οι Κανονισμοί αυτοί αναβάλλονται για την προσεχή Πέμπτη.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 13, που είναι "Οι περί Επαγγελματικής Κτηνιατρικής Δεοντολογίας Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 Δεκεμβρίου 1993 και στις 10 και 17 Φεβρουαρίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης των πιο πάνω Κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου, καθώς και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 24 (1) και (2)(γ) του περί Ασκήσεως της Κτηνιατρικής και της Εγγραφής Κτηνιάτρων Νόμου, είναι η προάσπιση του κύρους και της ανεξαρτησίας του κτηνιατρικού επαγγέλματος και η ρύθμιση των σχέσεων του κτηνίατρου με τους πελάτες και τους συναδέλφους του.

Ειδικότερα, οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν θέματα που αφορούν το γενικό καθήκον του κτηνίατρου, την προάσπιση του κύρους και της ανεξαρτησίας του επαγγέλματός του, την απαγόρευση ορισμένων ενεργειών που καταλήγουν στην εκμετάλλευση του πελάτη και τις σχέσεις του κτηνίατρου με τον πελάτη και τους άλλους συναδέλφους του. Απαγορεύουν επίσης τη συγκριτική αυτοπροβολή και διαφήμιση και περιορίζουν τη χρησιμοποίηση των τίτλων ειδικότητας μόνο έπειτα από έγκριση του Κτηνιατρικού Συμβουλίου.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου και όλων των αγροτικών οργανώσεων που παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές; Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στην έγκριση των Κανονισμών. Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Εδώ τελειώνει η εργασία η νομοθετική. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο Τροποποιητικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί της Σύμβασης για τη Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ραδιοεπικοινωνιών (ERO) (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας Μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

5) Ο περί των Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Πολιτικού Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 138 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 8 Φεβρουαρίου 1994.

"Οι ιδιοκτήτες αμπελιών στις παρυφές του δάσους στο Καλό Χωριό Λεμεσού διαμαρτύρονται ότι το θήραμα και κυρίως οι πέρδικες αφανίζουν κάθε χρόνο την παραγωγή τους και ότι δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις που δεν έχουν τι να τρυγήσουν. Οι ίδιοι δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση, διότι το θήραμα προστατεύεται.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα τι μέτρα σκοπεύει να πάρει για προστασία αυτής της γεωργικής παραγωγής και αν σκοπεύει να παραχωρήσει αποζημιώσεις στους γεωργούς που υφίστανται τη ζημιά."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 139 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 8 Φεβρουαρίου 1994.

"Έχει δημοσιευθεί στον τύπο χωρίς να διαψευσθεί ότι λαμβάνονται εκδικητικά μέτρα σε βάρος της εκπαιδευτικού Νίκης Κατσιαούνη λόγω των πολιτικών της απόψεων.

Συγκεκριμένα δημοσιεύθηκε ότι το Υπουργείο Παιδείας παράνομα επιμένει στον τερματισμό της απόσπασής της στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο παρά την ύπαρξη δικαστικού διατάγματος με το οποίο ζητείται η ανάκληση της μετακίνησής της στο Λύκειο Παλουριώτισσας.

Επειδή τα πιο πάνω δημιουργούν δικαιολογημένη ανησυχία στους πολίτες ότι μεθοδεύονται διωγμοί σε βάρος δημόσιων λειτουργών λόγω των πολιτικών τους αντιλήψεων κατά παράβαση κάθε έννοιας ισοπολιτείας, ισονομίας και χρηστής διοίκησης, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει ταχύτατα το Σώμα ποια είναι τα γεγονότα της πιο πάνω υπόθεσης και πώς και πότε προτίθεται να συμμορφωθεί με την κειμένη νομοθεσία και τις διαταγές των δικαστηρίων της χώρας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 140 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά στις 9 Φεβρουαρίου 1994.

"Επειδή είναι γνωστό ότι το Υπουργικό Συμβούλιο της προηγούμενης κυβέρνησης αποφάσισε στις 6/6/1991 να παραχωρηθεί από το κράτος το ποσό των δεκατριών χιλιάδων λιρών γι' ανέγερση μνημείου του πολυβραβευμένου λαϊκού ποιητή της Κύπρου Παύλου Λιασίδη από τη Λύση, που πέθανε στην προσφυγιά στη Λάρνακα το 1985 κι επειδή επίσης είναι γνωστό ότι την πρωτοβουλία κι ευθύνη γι' ανέγερση του πιο πάνω μνημείου ανέλαβε το ΣΥ.ΚΑ.ΛΥ. (Συγκρότημα Καλλιτεχνών Λύσης), του οποίου ήταν μέλος και συνεργάτης ο ποιητής Παύλος Λιασίδης, θα ήθελα να πληροφορηθώ από το αρμόδιο Υπουργείο αν το νέο Υπουργικό Συμβούλιο υιοθετεί την πιο πάνω απόφαση κι αν θα παραχωρηθεί το πιο πάνω ποσό στο ΣΥ.ΚΑ.ΛΥ. γι' ανέγερση του μνημείου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 141 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 9 Φεβρουαρίου 1994.

"Σύμφωνα με πρακτικά σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας στις 27/1/1988 με θέμα 'Αύξηση της τιμής του φρέσκου και παστεριωμένου γάλακτος', μεταξύ άλλων αποφασίστηκε σ' αυτή ότι 'μέρος της

αύξησης που δίνεται στα έσοδα του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας θα κρατηθεί σε ειδικό ταμείο από τον οργανισμό για επιδότηση των τυροκομικών προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή'. Εκτενής αναφορά γίνεται και στην έκθεση του Επιτρόπου Διοικήσεως με αρ. φακ. Α/Π318/91 και ημερομηνία 14/4/93.

Δεδομένου ότι πέρασαν έξι χρόνια από την ημερομηνία λήψεως της απόφασης αυτής, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1. Τι ποσό κατατέθηκε στο ειδικό ταμείο χρόνο με χρόνο;
2. Χρησιμοποιήθηκε και τι ποσό από το ειδικό ταμείο, για επιδότηση των τυροκομικών προϊόντων;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 142 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 10 Φεβρουαρίου 1994.

"Κατά την εξέταση του θέματος 'Ποιότητα γάλακτος' από την Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας στις 13/2, 26/3 και 2/4/1992 τονίστηκε η ανάγκη να γίνουν πρότυπα για τα άπαχα και αποβουτυρωμένα γάλατα και για το γιαούρτι.

Δεδομένου ότι πέρασαν σχεδόν δυο χρόνια από τότε, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή σε ποιο στάδιο βρίσκεται το θέμα αυτό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 143 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 10 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν έχει κατά νουν να κάμει οποιεσδήποτε ενέργειες, για να επιλυθούν προβλήματα που απασχολούν την κοινότητα Καλιάνων, όπως είναι:

1. Η διαπλάτυνση του δρόμου από τη Λινού μέχρι το δρόμο της Γαλάτας, δηλαδή του παλιού δρόμου προς το Τρόοδος μέσω Καλιάνων.
2. Η διαπλάτυνση του δρόμου που οδηγεί στο χωριό.
3. Η διόρθωση του δρόμου προς την Τεμπριά, ο οποίος επιδιορθώθηκε πριν από τρία χρόνια και έχει τώρα καταστραφεί."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα τιτλοφορείται "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη. (26.11.1992). Παρακαλώ να κατατεθεί η 'Εκθεση.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΕΙΣ, ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Το πιο πάνω θέμα γράφτηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας από το Βουλευτή κ. Δώρο Χριστοδουλίδη. Η Επιτροπή εξέτασε το θέμα αυτεπάγγελτα σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 10 Ιουνίου 1993 και στις 20 Ιανουαρίου 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, του Αντικαρκινικού Συνδέσμου και του Παγκύπριου Συνδέσμου Καρκινοπαθών και Φίλων.

Σύμφωνα με το Βουλευτή που ενέγραψε το θέμα, πολλοί καρκινοπαθείς που βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους δεν κρατούνται στα νοσοκομεία για περίθαλψη και φροντίδα, αλλά στέλλονται στο σπίτι τους ή σε διάφορα ιδρύματα, στα οποία μερικές φορές δεν τους προσφέρεται ούτε περίθαλψη ούτε φροντίδα, παρά μόνο αναμένεται το πέρασμα του χρόνου που θα επιφέρει το μοιραίο.

Η κατάσταση αυτή, όπως δήλωσε ο ίδιος Βουλευτής, εκτός από το ότι προκαλεί ψυχολογικά προβλήματα τόσο στους ίδιους τους ασθενείς όσο και στους συγγενείς τους, προκαλεί και ένα σωρό άλλα πρακτικά προβλήματα που καμιά φορά μπορεί να οδηγήσουν μέχρι και στην πλήρη εγκατάλειψη των καρκινοπαθών.

Εκθέτοντας στην Επιτροπή τις διαδικασίες αντιμετώπισης των καρκινοπαθών, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας δήλωσαν πως κάθε περίπτωση αντιμετωπίζεται ανάλογα. 'Οταν η ασθένεια είναι σε στάδιο που θεραπεύεται, μετά την αποθεραπεία οι ασθενείς αποστέλλονται στο σπίτι τους. 'Οταν η ασθένεια βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο, αλλά η γενική κατάσταση των ασθενών είναι καλή, περιθάλπονται και αποστέλλονται και πάλι στο σπίτι τους. Οι βαριά ασθενείς αποστέλλονται στο ειδικό ίδρυμα "Αροδαφνούσα" για συνέχιση της θεραπείας, αφού ειδοποιηθούν οι συγγενείς τους για τη σοβαρότητα της κατάστασής τους. Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν πως το όλο πρόβλημα θα αντιμετωπίζεται ριζικά στο Ογκολογικό Κέντρο που θα γίνει στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας.

Σύμφωνα με τους ίδιους εκπροσώπους η αποστολή των πιο πάνω ασθενών στο ίδρυμα "Αροδαφνούσα" γίνεται τόσο για το καλό των ίδιων των ασθενών όσο και για εξοικονόμηση κρεβατιών για άλλους ασθενείς.

Οι εκπρόσωποι του Αντικαρκινικού Συνδέσμου, που ανέλαβαν τη λειτουργία του ιδρύματος "Αροδαφνούσα" επί εθελοντικής βάσης με τη βοήθεια της κυβέρνησης, δήλωσαν πως οι υπηρεσίες του ιδρύματος αναβαθμίστηκαν και έχουν τους πιο κάτω στόχους:

(α) Τον έλεγχο των συμπτωμάτων της ασθένειας και του πόνου, με σκοπό τη βελτίωση της ζωής των ασθενών για το υπόλοιπο της ζωής τους.

(β) Την ξεκούραση των συγγενών των ασθενών. Και

(γ) Την κατά το δυνατό συμβολή του ιδρύματος στο να πεθάνει ο ασθενής με αξιοπρέπεια.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν στην Επιτροπή πως για την επίτευξη των στόχων του ιδρύματος συνεργάζονται τόσο με τις κρατικές όσο και με τις ιδιωτικές ιατρικές υπηρεσίες, οι δε στόχοι του ιδρύματος επιτυγχάνονται σε μεγάλο βαθμό.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Συνδέσμου Καρκινοπαθών και Φίλων δήλωσαν στην Επιτροπή πως το πρόβλημα των καρκινοπαθών δεν είναι απλά ιατρικό, αλλά και κοινωνικό πρόβλημα, γι' αυτό και η φροντίδα προς αυτούς δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στα ιδρύματα, αλλά να παρέχεται και κατ' οίκον, για να μην

αποκόπτεται η επικοινωνία τους με την οικογένειά τους. Η επικοινωνία του καρκινοπαθούς με τα μέλη της οικογένειάς του πρέπει να υπάρχει και μέσα στο σπίτι και όχι μόνο μέσα στα ιδρύματα.

Οι εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου παρέθεσαν στοιχεία στην Επιτροπή σύμφωνα με τα οποία υπάρχουν δέκα χιλιάδες καρκινοπαθείς στην Κύπρο, από τους οποίους οι 300 πεθαίνουν στην "Αροδαφνούσα" και διερωτήθηκαν τι γίνεται με τους υπόλοιπους.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν πως η νοσηλεία των καρκινοπαθών είναι ευθύνη της κυβέρνησης και ζήτησαν να εφαρμοστεί το σύστημα της κατ' οίκον παρακολούθησής τους, με την εξασφάλιση κατάλληλου ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού για την καλύτερη διαβίωση των καρκινοπαθών των οποίων η επιβίωση στις μέρες μας επιμηκύνεται.

Η θέση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας, όπως αυτή διαμορφώθηκε αφού άκουσε και τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, είναι πως βρισκόμαστε πράγματι μπροστά σ' ένα σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζει μια δεινοπαθούσα ομάδα συνανθρώπων μας που πάσχει και υποφέρει από μια ανίατη ασθένεια.

Η κοινωνία γενικά και το κράτος ειδικότερα οφείλουν να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να μεριμνήσουν στον ανώτερο δυνατό βαθμό για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τόσο οι ίδιοι οι καρκινοπαθείς όσο και οι οικογένειές τους.

Ειδικότερα, για το θέμα της περίθαλψης και φροντίδας που πρέπει να παρέχεται στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας καλεί την Εκτελεστική Εξουσία, λαμβάνοντας υπόψη και τον κοινωνικό παράγοντα, να μην περιοριστεί στην ιδρυματοποίηση των ασθενών αυτών, αλλά να τη συνδυάζει με την κατ' οίκον περίθαλψη και φροντίδα, για να υπάρχει η συνεχής επικοινωνία του ασθενούς με την οικογένειά του.

Η Επιτροπή είναι επίσης της άποψης πως η κυβέρνηση πρέπει να μελετήσει το ενδεχόμενο της δημιουργίας ειδικών θαλάμων για τους καρκινοπαθείς στους χώρους των νοσοκομείων, για να αποφεύγεται η εντύπωση που δημιουργείται στους ασθενείς ότι βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους, με αποτέλεσμα να επέρχεται η ψυχολογική τους εξαθλίωση και ο πανικός.

Τέλος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να επισπεύσει την εξαγγελθείσα δημιουργία του Ογκολογικού Κέντρου στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, πράγμα που αναμένεται να συμβάλει στην απάμβλυνση του όλου προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεν έχω πρόθεση να μακρηγορήσω. Ο λόγος που μας ώθησε να εγγράψουμε το θέμα είναι το ότι ανάμεσα στις 10 000 περίπου συνανθρώπων μας καρκινοπαθών υπάρχει μία μερίδα η οποία προς το τέλος του βίου της πραγματικά υποφέρει λόγω, κατά την εκτίμησή μας, ανεπάρκειας στην παροχή φροντίδας προς αυτή. Χωρίς να σημαίνει ότι υποτιμούμε το τεράστιο έργο

που προσφέρουν μέχρι σήμερα οι διάφοροι κοινωνικοί φορείς, όπως ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος και ο Σύνδεσμος Καρκινοπαθών και Φίλων, εντούτοις θεωρούμε ότι η πολιτεία έχει χρέος να προσφέρει περισσότερα από αυτό που προσφέρει μέχρι σήμερα. Και είναι η κοινή εκτίμηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας ότι οι απόψεις, οι προτάσεις που έχουν λεχθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας είναι εφαρμώσιμες και γι' αυτό η άποψή μας είναι το κράτος, αφού τις μελετήσει, να αρχίσει τη σταδιακή εφαρμογή τους.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία, κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα ο καρκίνος μαζί με τις καρδιαγγειακές παθήσεις κατέχουν την πρώτη θέση στη σειρά των νόσων που προσβάλλουν τον ανθρώπινο οργανισμό. Οι καρκινοπαθείς αυξάνονται με γοργό ρυθμό, διότι, πρώτο, η αρρώστια παρουσιάζει για διάφορους λόγους έξαρση και, δεύτερο, με τις διάφορες θεραπευτικές αγωγές επιτρέπεται η παράταση της ζωής των καρκινοπαθών και κατά συνέπεια η αύξηση του αριθμού των καρκινοπαθών. Παρόλο που δεν υπάρχουν ακριβείς στατιστικές, ωστόσο υπολογίζεται ότι σήμερα υπάρχουν γύρω στις 10 000 καρκινοπαθείς στην Κύπρο και κάθε χρόνο παρουσιάζονται 2 000 νέες περιπτώσεις περίπου.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς υποστηρίζουμε ότι το κράτος πρέπει να έρθει αρωγό και να βοηθήσει αυτούς τους ανθρώπους, είτε βρίσκονται στο νοσοκομείο είτε στα ειδικά ιδρύματα, αλλά ακόμα και στο σπίτι, όταν χρειάζονται βοήθεια. Υποστηρίζουμε ότι παράλληλα ή μαζί με την ιδιωτική πρωτοβουλία και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα το κράτος οφείλει να δημιουργήσει προϋποθέσεις και υποδομή για κατ' οίκον φροντίδα στους καρκινοπαθείς. Η τάση που επικρατεί σήμερα διεθνώς είναι η αποϊδρυματοποίηση των αρρώστων αυτών και εκεί που μπορεί πρέπει να εφαρμοστεί, όταν το επιτρέπουν μάλιστα οι συνθήκες. Με αυτό τον τρόπο οι καρκινοπαθείς θα βρίσκονται μαζί με την οικογένειά τους, θα έχουν ψυχολογική στήριξη και κυρίως θα έχουν την ικανοποίηση ότι δεν εγκαταλείφθηκαν αβοήθητοι σε κάποιο ίδρυμα, για να περιμένουν εκεί το μοιραίο. Κλιμάκια, πιστεύομε, με νοσηλεύτρια ή με νοσοκόμα, με γιατρό, με ψυχολόγο θα πρέπει να τους επισκέπτονται στο σπίτι για φροντίδα και ψυχολογική στήριξη ή ακόμα για προσφορά φαγητού ή βοήθειας σε άλλες ανάγκες τους.

Είμαστε ακόμα υπέρ της δημιουργίας ιδρυμάτων που θα λειτουργούν σύμφωνα με ευρωπαϊκά πρότυπα. Θα παρέχουν φαγητό, περιποίηση ή φροντίδα και ψυχαγωγία. Στα ιδρύματα αυτά, κατά τη γνώμη μου, δεν πρέπει να αναμειγνύονται ετοιμοθάνατοι μαζί με άτομα που είναι σχετικά καλά στην υγεία, γιατί σ' αυτή την περίπτωση δίδεται η εντύπωση ότι και αυτοί βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους, με συνέπεια τη μελαγχολία, την κατάθλιψη και την ψυχολογική τους κατάρρευση.

Τέλος, επιβάλλεται η δημιουργία ογκολογικών τμημάτων ή θαλάμων στα νοσοκομεία για ιατροφαρμακευτική θεραπεία και νοσηλεία των καρκινοπαθών. Πολλές θεραπευτικές αγωγές, όπως εγχειρήσεις, ακτινοθεραπεία, χημειοθεραπεία, δεν μπορούν να γίνουν ούτε στα ειδικά ιδρύματα ούτε και στο σπίτι. Επομένως οι καρκινοπαθείς χρειάζονται ειδικούς θαλάμους στα νοσοκομεία για καλύτερη φροντίδα και νοσηλεία.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να επαναλάβω ότι το κράτος πρέπει να αναλάβει τον κύριο ρόλο για τη φροντίδα των καρκινοπαθών, χωρίς να αποκλείεται βέβαια η προσφορά του ιδιωτικού τομέα και των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων.

Τέλος, με την ευκαιρία αυτή θέλω να εκφράσομε και δημόσια τις ευχαριστίες μας στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο και στο Σύνδεσμο Καρκινοπαθών και Φίλων για την προσφορά τους στον τομέα αυτό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γεγονός ότι υπάρχει στην κοινωνία μας η τραγική αυτή ομάδα των συνανθρώπων που πάσχουν από την ανίατη ή την επάρατη νόσο του καρκίνου. Λυπούμαι για τη χρήση της λέξης "ανίατη", διότι σήμερα υπάρχουν και περιπτώσεις ίασης.

Θα ήθελα να εκφράσω από μέρους του κόμματός μας την ικανοποίησή μας, γιατί οι ιατρικές υπηρεσίες του κράτους από χρόνια τώρα έχουν οργανωθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μπορούμε, παρά το μικρό μέγεθος της κοινωνίας μας, να έχουμε άμεση πρόσβαση και ενημέρωση για τις τελευταίες ιατρικές και επιστημονικές εξελίξεις γύρω από τη θεραπεία ή την προσπάθεια θεραπείας του καρκίνου. Έχουμε άμεση επαφή ιδιαίτερα με την Αγγλία και τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και είμαστε στην ευχάριστη θέση να λέμε ότι σε ελάχιστο χρονικό διάστημα παίρνουμε και χρησιμοποιούμε τα φάρμακα τα οποία εγκρίνονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των μεγάλων, αναπτυγμένων ιατρικά αυτών χωρών. Έτσι δεν υστερούμε σε τίποτε στην προσφορά μας προς τους πάσχοντες συνανθρώπους.

Ειδικά για το θέμα που ο αγαπητός συνάδελφος ενέγραψε, έχουμε διαπιστώσει πραγματικά ένα πρόβλημα ως προς τους καρκινοπαθείς οι οποίοι βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους. Είναι δεδομένο ότι τα νοσηλευτήριά μας πάσχουν σχεδόν παγκύπρια από έλλειψη χώρου. Και επίσης πρέπει να παραδεχτούμε ότι δεν είναι καθόλου ευχάριστο να πεθαίνουν οι άνθρωποι με καρκίνο πλάι σε άλλους ασθενείς, προκαλώντας τους πανικό, προκαλώντας τους αισθήματα όχι ευχάριστα.

Όμως με ιδιαίτερη ικανοποίηση ακούσαμε για το εξαιρετικό έργο που γίνεται στο ίδρυμα "Αροδαφνούσα" και είχαμε την ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε, να ενημερωθούμε και προσωπικά και διαπιστώσαμε πράγματι ότι εκεί γίνεται μία εξαιρετική προσφορά προς το συνάνθρωπο. Και πρέπει δημόσια να απευθύνουμε έπαινο προς όλους αυτούς τους εθελοντές, που με δική τους πρωτοβουλία έχουν οργανώσει αυτό το θαυμάσιο, το υπέροχο ίδρυμα, το οποίο προσφέρει όχι μόνο την επαγγελματική φροντίδα, που είναι πολύ ικανοποιητική στην πατρίδα μας, αλλά μια ξεχωριστή ανθρώπινη ζεστασιά στους ανθρώπους στα τελευταία χρόνια, μήνες ή εβδομάδες της ζωής τους. Οι συγγενείς των ασθενών και οι ίδιοι οι ασθενείς μιλούν με τα καλύτερα λόγια και εκφράζουν το θαυμασμό τους για την προσφορά που κάνει το ίδρυμα αυτό. Εξάλλου και ο ιατρικός κόσμος της Κύπρου παραδέχεται ότι σε καμιά επαρχία δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα και καμιά κλινική δεν αντιμετωπίζει πρόβλημα, γιατί όσοι πραγματικά χρειάζεται να ιδρυματοποιηθούν καταφεύγουν και έχουν το περιθώριο να καταφύγουν στην "Αροδαφνούσα", που παρέχει πράγματι αυτές τις υπηρεσίες που προαναφέραμε.

Χαίρομαι να παρατηρήσω ότι σήμερα αλματωδώς επεκτείνεται ο νέος θεσμός της κατ' οίκον περιποίησης και συμπαράστασης. Είναι δεδομένο ότι στην πολιτεία μας σήμερα, όπου οι ανάγκες της ζωής επιβάλλουν στα ζεύγη να εργάζονται και ο άντρας και η γυναίκα και γι' αυτό δεν είναι σε θέση να προσφέρουν εκείνο το χρόνο, την αγάπη, τη στοργή και τη συμπαράσταση στους γονείς, τους πάσχοντες, έρχεται πραγματικά η πολιτεία σήμερα και οι εθελοντικές οργανώσεις να προσφέρουν αυτή τη θεάρεστη υπηρεσία. Πιστεύουμε όμως και θέλουμε και εμείς να ενώσουμε τη φωνή μας με τους συναδέλφους ότι σήμερα το κράτος πρέπει να επεκτείνει και να συγκεκριμενοποιήσει την προσφορά του στην τάξη αυτή κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, προσβλέποντες και αναμένοντες ότι η ίδρυση του αναμενόμενου ογκολογικού τμήματος, του οράματος αυτού που μας εξαγγέλλει το Υπουργείο και που υπολογίζεται ότι θα γίνει πάρα πολύ σύντομα, θα λύσει σε μεγάλο βαθμό το όλο θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου, παρακαλώ.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι με πολύ πόνο ψυχής που βλέπουμε μια δεινοπαθούσα ομάδα συνανθρώπων μας που πάσχει και υποφέρει από την ανίατη αυτή ασθένεια. Είναι καθήκον της Βουλής των Αντιπροσώπων να πράξει ό,τι είναι δυνατόν τόσο για την πρόληψη και θεραπεία της επάρατης αυτής ασθένειας για τους άτυχους αυτούς συνανθρώπους μας όσο και για την καλύτερη αντιμετώπισή της, προσφέροντας πάντοτε κάθε δυνατή συμπαράσταση από την πρωτοεμφάνιση μέχρι και το τελικό στάδιο. Θα πρέπει σε κάποιο στάδιο όμως το αρμόδιο Υπουργείο να ασχοληθεί υπεύθυνα και δραστικά με την εντόπιση των παραγόντων της ανησυχητικής αύξησης των καρκινοπαθών στην Κύπρο, που υπερβαίνουν τις 10 000, νοουμένου ότι λίγα μπορούμε να προσφέρουμε από την εμφάνιση της ασθένειας και μετά.

Ας πάρουμε όμως τη σημερινή κατάσταση ως έχει και ας δούμε τι μέτρα μπορούμε να πάρουμε για την αντιμετώπισή της. Αρχικά συγχαίρω το συνάδελφο κ. Χριστοδουλίδη που έχει γράψει αυτό το θέμα στη Βουλή και έχει ενδιαφερθεί για μία ευαίσθητη τάξη συνανθρώπων μας που πεθαίνουν καθημερινώς με το μεγάλο παράπονο από την πολιτεία ότι δεν τους έχει προσφέρει τα αναμενόμενα έστω, για την επούλωση του πόνου των ιδίων και των συγγενών τους. Δεν ισχυρίζομαι ότι το κράτος αδιαφορεί ή ολιγωρεί γι' αυτό το πρόβλημα, αλλά σίγουρα θα μπορούσαμε να προσφέρουμε αρκετά περισσότερα.

Θα ήθελα να περιγράψω συνοπτικά τη σημερινή κατάσταση και να υπογραμμίσω ελλείψεις και παραλείψεις που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Συγκεκριμένα αυτό που γίνεται σήμερα στα νοσοκομεία μας και ιδιαίτερα στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας είναι ότι, παρά την τόσο ανησυχητική εξάπλωση της ασθένειας και την τρομερή αύξηση των καρκινοπαθών, στο Ογκολογικό του Νοσοκομείου της Λευκωσίας υπάρχουν μόνο είκοσι δύο κρεβάτια. Τα είκοσι δύο αυτά κρεβάτια πρέπει να καλύψουν όλες τις ανάγκες της Λευκωσίας, καθώς και όλων των άλλων επαρχιών, διότι εδώ στέλλονται απ' όλη την Κύπρο οι ασθενείς, όταν παρουσιάσουν επιδείνωση και φτάσουν στο τελικό στάδιο, τόσο από τον κρατικό όσο και από τον ιδιωτικό τομέα. Οι συγγενείς τους, είτε από φόβο είτε για να απαλλαγούν από την ευθύνη τους είτε επειδή δεν έχουν πού αλλού να καταφύγουν, τους

εγκαταλείπουν στο Γενικό Νοσοκομείο, μέχρι να επέλθει το μοιραίο. Και το φαινόμενο το οποίο παρατηρείται είναι να πηγαινοέρχονται συγγενείς από τη Λάρνακα, Λεμεσό, Πάφο και γενικά από την ύπαιθρο στη Λευκωσία, για να βλέπουν τους ασθενείς που έχουν εγκαταλείψει στο Νοσοκομείο της Λευκωσίας. Για να σταλεί κάποιος στο ίδρυμα "Αροδαφνούσα", θα πρέπει να δοθεί η συγκατάθεση είτε του ιδίου είτε των συγγενών του και, όπως όλοι γνωρίζουμε, δεν είναι επιθυμητό από καμιά πλευρά, με αποτέλεσμα να υπάρχει πρόβλημα συνωστισμού στο χώρο των νοσοκομείων. Συγγενείς ασθενών περιέρχονται καθημερινώς τους θαλάμους, για να δουν τους συγγενείς τους. Ο περισσότερος χρόνος των γιατρών αναλώνεται στο να δίνουν εισηγήσεις είτε στους ασθενείς είτε στους συγγενείς τους. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω ότι οι γιατροί μας, οι οποίοι εργάζονται ακούραστα, καλοπροαίρετα, με κάθε συνειδητή προσπάθεια, προσφέρουν εξαιρετικές ιατρικές και άλλες υπηρεσίες. Αυτό το οποίο εισηγούμαι γι' αυτή την περίπτωση είναι η πρόσληψη ενός ψυχολόγου που θα μπορούσε να βοηθήσει τα μέγιστα και τους ασθενείς και τους συγγενείς των ασθενών, διότι αυτή η ύπουλη αρρώστια εμφανίζεται απρόοπτα και είναι δύσκολο να χωνέψει και να αντιληφθεί και να δεχτεί κάποιος ότι πάσχει από αυτή την πάθηση και όποιες επεξηγήσεις και να του δοθούν στο αρχικό στάδιο ούτε κατανοητές μπορούν να γίνουν ούτε αποδεχτές.

Ο χώρος του Ογκολογικού είναι πολύ περιορισμένος και ακατάλληλος και υπάρχει έλλειψη παραϊατρικού προσωπικού, με αποτέλεσμα αρκετές φορές να δανείζεται παραϊατρικό προσωπικό, δηλαδή νοσοκόμους, από άλλα τμήματα. Κατά καιρούς παρουσιάζεται έλλειψη κυτταροστατικών φαρμάκων, καθώς και αντιεμετικών, που είναι αναγκαία λόγω των παρενεργειών που προκαλεί η χημειοθεραπεία.

Στο ίδρυμα "Αροδαφνούσα", όπου καταφεύγουν οι άτυχοι συνάνθρωποί μας, μόνο δύο ώρες την ημέρα υπάρχει γιατρός, από τις 11.00 π.μ. μέχρι τη 1.00 μ.μ. Οι ασθενείς πεθαίνουν χωρίς να υπάρχει γιατρός και το χειρότερο -και το υπογραμμίζω- πολλές φορές καλούνται γιατροί να εκδώσουν πιστοποιητικό θανάτου χωρίς να έχουν δει καν το νεκρό. Είναι ανεπίτρεπτο να μην υπάρχει στο ίδρυμα "Αροδαφνούσα" μόνιμα γιατρός και να αναμένουμε από το παραϊατρικό προσωπικό που βρίσκεται εκεί να επιλαμβάνεται των διάφορων περιστατικών. Ομολογουμένως το έργο που επιτελούν είναι και αξιόλογο και αξιέπαινο.

Με την ίδια ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υπογραμμίσω ένα παρόμοιο πρόβλημα που αφορά μια άλλη αδικημένη τάξη συνανθρώπων μας και να ζητήσω από την κυβέρνηση την άμεση λήψη μέτρων για ριζική αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος. Πρόκειται για την τρίτη ηλικία, για τα άτομα που στεγάζονται στα γηροκομεία μας, είτε αυτά είναι κρατικά είτε είναι ιδιωτικά. Κύριε Πρόεδρε, καταγγέλλω ενώπιον της Βουλής ότι οι συνθήκες που επικρατούν στα γηροκομεία μας είναι εντελώς απαράδεκτες. Δεν ξέρω κατά πόσο υπάρχουν εξαιρέσεις, αλλά στην επαρχία και πόλη της Λάρνακας, που είχα την ευκαιρία να δω τα πλείστα, αν όχι όλα τα γηροκομεία, οι συνθήκες που επικρατούν είναι εντελώς απαράδεκτες. Οι ηλικιωμένοι μας δεν τυγχάνουν της αξιοπρεπούς στοργικής φροντίδας και προσοχής, αλλά της υποτυπώδους, στοιχειώδους φροντίδας μόνο. Δυστυχώς το θέμα μας είναι άλλο και δε θα ήταν δικαιολογημένο να επεκταθώ. Αλλά επειδή και τα δύο αυτά θέματα έχουν άμεση σχέση με τον ανθρώπινο πόνο και τις άσχημες συνθήκες ζωής, γι' αυτό το έχω εγείρει και θα εισηγηθώ την εγγραφή του για συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Βλέπω ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές. Μπορούμε να κλείσουμε αυτό το θέμα, διαπιστώνοντας ότι είναι ομόφωνη η τοποθέτηση του Σώματος και σε ό,τι αφορά τη διαπίστωση της ύπαρξης ενός τέτοιου σοβαρού προβλήματος και σε ό,τι αφορά τα μέτρα και τις φροντίδες που πρέπει να ληφθούν, ώστε να απαμβλυνθεί το όλο θέμα και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα των καρκινοπαθών. Ασφαλώς ένας θα μπορούσε ταυτόχρονα να επισημάνει ότι και μέτρα για την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία της σοβαρής αυτής ασθένειας -θα απέφευγα να χρησιμοποιήσω όρους όπως το "ανίατη" και "επάρατος"- θα ήταν ενδεδειγμένο να ληφθούν από το κράτος και από την κοινωνία. Με αυτό μπορούμε να κλείσουμε το θέμα.

Το επόμενο θέμα είναι "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών" .Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως πρέπει να φύγει -απ' ό,τι με πληροφόρησε- στις 6.00 μ.μ., αλλά νομίζω ότι προφθάνει να καταθέσει την Έκθεση, αν και είναι ολίγον μακροσκελής.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΘΕΣΜΩΝ, ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ"

Παρόντες:

Άριστος Χρυσοστόμου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Μάτσης
Ανδρέας Χρίστου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως μελέτησε αυτεπάγγελτα το υπό αναφορά θέμα, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου της κ. Άριστου Χρυσοστόμου, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 6 Δεκεμβρίου 1993 και στις 10 και 31 Ιανουαρίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος αυτού κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, οι Διευθυντές Μέσης, Τεχνικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης, ο Πρόεδρος και ορισμένα Μέλη της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, ο Επίτροπος Διοικήσεως, εκπρόσωποι του Συνδέσμου Επιθεωρητών Μέσης Εκπαίδευσης και της Οργάνωσης Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης και εκπρόσωποι των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ.

Α. Εισαγωγή Θέματος:

Εισάγοντας το όλο θέμα ενώπιον της Επιτροπής, ο εισηγητής του και Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Άριστος Χρυσοστόμου κατέθεσε τα πιο κάτω στοιχεία και πληροφορίες σε σχέση με το υπό αναφορά θέμα:

(α) Σύμφωνα με τους Κανονισμούς περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών (Επιθεώρηση και Αξιολόγηση), οι οποίοι θεσπίστηκαν το 1976 και προδιαγράφουν την πρακτική που εφαρμόζεται για την επιθεώρηση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών, καθορίστηκαν ως στοιχεία αξιολόγησης η επαγγελματική κατάρτιση, η επάρκεια στην εργασία, η οργάνωση, διοίκηση και ανθρώπινες σχέσεις και η γενική συμπεριφορά και δράση.

(β) Η αξιολόγηση στα τέσσερα αυτά στοιχεία της ειδικής έκθεσης γίνεται, σύμφωνα με τους ίδιους Κανονισμούς, με βάση αριθμητική βαθμολογία στην κλίμακα 1 έως 10 και με βάση τη βαθμολογία που συγκεντρώνεται η υπηρεσία των εκπαιδευτικών λειτουργών χαρακτηρίζεται ως ακολούθως:

– Εξαίρετη, αν η βαθμολογία είναι 36 και άνω.

– Λίαν ευδόκιμη, αν η βαθμολογία είναι 31 μέχρι 35.

– Ευδόκιμη, αν η βαθμολογία είναι 26 μέχρι 30· και

– Ικανοποιητική, αν η βαθμολογία είναι 20 μέχρι 25.

(γ) Η Οργάνωση των Επιθεωρητών σε συνεργασία με την προϊσταμένη αρχή, αντί να εφαρμόσει, όπως όφειλε, τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών, υιοθέτησε άγραφη συμφωνία, με βάση την οποία η βαθμολογία για τους εξαίρετους φθάνει στην περίπτωση των δασκάλων-νηπιαγωγών μέχρι 36 βαθμούς, στην περίπτωση των βοηθών διευθυντών μέχρι 37 βαθμούς και στην περίπτωση των διευθυντών μέχρι 39 βαθμούς.

(δ) Η τακτική αυτή είχε αναμφίβολα ως αποτέλεσμα την ισοπέδωση των βαθμολογιών και την εξουδετέρωση των μετρήσιμων κριτηρίων, με δυσμενείς επιπτώσεις στο ηθικό των εκπαιδευτικών.

(ε) Ενώ με νέα άγραφη συμφωνία, που έγινε το καλοκαίρι του 1992 και θα ίσχυε από το Σεπτέμβρη του ίδιου χρόνου, θα καταργούνταν η προηγούμενη συμφωνία, εντούτοις πέντε δάσκαλοι αναβαθμίστηκαν από την προηγούμενη χρονιά, με αποτέλεσμα να βρίσκονται σε πλεονεκτική θέση έναντι των άλλων συναδέλφων τους.

(στ) Ένα άλλο στοιχείο που προκαλεί άνιση μεταχείριση είναι η χρονική περίοδος της αξιολόγησης. Δηλαδή οι απλοί δάσκαλοι και οι βοηθοί διευθυντές με υπηρεσία μέχρι 25 χρόνια αξιολογούνται κάθε δύο χρόνια, ενώ με υπηρεσία πέραν των 25 χρόνων αξιολογούνται κάθε τρία χρόνια. Εντούτοις σε μερικές περιπτώσεις αξιολογούνται κάθε χρόνο, με αποτέλεσμα εκείνοι που αξιολογήθηκαν στα δυο χρόνια δυο φορές να βρίσκονται σε ευνοϊκότερη θέση από εκείνους που αξιολογήθηκαν για την ίδια περίοδο μια φορά.

(ζ) Για επιβεβαίωση της καταστρατήγησης των Κανονισμών αξιολόγησης των εκπαιδευτικών ο κ. Χρυσοστόμου κατέθεσε στην Επιτροπή δειγματικά στοιχεία, που αναφέρονται ειδικότερα -

(i) σε εκπαιδευτικούς των οποίων η βαθμολογία βελτιωνόταν κάθε φορά που αξιολογούνταν·

(ii) σε εκπαιδευτικούς των οποίων η βαθμολογία διαφοροποιήθηκε, στα πλαίσια όμως των παράνομων στεγανών, κατόπιν ένστασής τους·

(iii) σε εκπαιδευτικούς των οποίων οι ενστάσεις για διαφοροποίηση της βαθμολογίας τους δεν έγιναν αποδεκτές, επειδή είχαν την ανώτατη βαθμολογία που καθορίστηκε παρανόμως·

(iv) σε εκπαιδευτικούς των οποίων οι ενστάσεις έγιναν δεκτές (στα πλαίσια των παράνομων στεγανών), παρά τη διαφωνία των κλιμακίων που τις εξέτασε·

(v) σε βοηθούς διευθυντές των οποίων οι ενστάσεις έγιναν δεκτές και διαφοροποιήθηκε η βαθμολογία τους αναδρομικά από 36 σε 37 για περίοδο που δεν υπηρετούσαν ως βοηθοί διευθυντές, απλώς και μόνο επειδή προήχθησαν αναδρομικά·

(vi) σε εκπαιδευτικούς που έτυχαν συχνότερης από άλλους αξιολόγησης·

(vii) σε εκπαιδευτικούς των οποίων δεν εγκρίθηκε η αίτηση για συχνότερη αξιολόγηση·

(viii) σε εκπαιδευτικούς των οποίων η βαθμολογία βελτιώθηκε διαδοχικά με ένσταση και συχνότερη αξιολόγηση ή ένσταση και αξιολόγηση την ίδια περίοδο αξιολόγησης·

(ix) σε διευθυντές που για πρώτη φορά αξιολογήθηκαν στη θέση και πήραν 39, ενώ στην προηγούμενη αξιολόγησή τους, επειδή ήταν βοηθοί διευθυντές, πήραν 37· και

(x) σε εκπαιδευτικούς που αναβαθμίστηκαν τη σχολική χρονιά 1986-87 από το κλιμάκιο που τους αξιολόγησε παρά τα στεγανά, το οποίο όμως υποχρεώθηκε από τη διεύθυνση του οικείου τμήματος να περιορίσει τη βαθμολογία στα παρανόμως καθιερωμένα στεγανά.

Με βάση τα πιο πάνω ο κ. Χρυσοστόμου υποστήριξε την ανάγκη αναθεώρησης των Κανονισμών που διέπουν την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Γι' αυτό, όπως δήλωσε, ενέγραψε για εξέταση το υπό αναφορά θέμα, ώστε να ενημερωθεί η Επιτροπή από όλους τους αρμοδίους σχετικά με τη σημερινή κατάσταση και να εντοπιστούν τα κενά και οι αδυναμίες του όλου συστήματος, με απώτερο στόχο τη βελτίωση και αναθεώρησή του.

Β. Θέσεις Επιτρόπου Διοικήσεως:

Μιλώντας για το όλο θέμα, ο Επίτροπος Διοικήσεως ανέφερε τα ακόλουθα:

(α) Η ανάγκη για βελτίωση του ισχύοντος συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών λειτουργών, έτσι που να ανατραπεί η αξιοθρήνητη κατάσταση της ισοπέδωσης, έχει επισημανθεί σε αριθμό εκθέσεών του, στις οποίες αναφέρεται πως, παρά τη γενική διαπίστωση ότι δεν μπορεί να υπάρξει σύστημα που να εξαλείφει τελείως το στοιχείο της υποκειμενικότητας από την αξιολόγηση, αυτή μπορεί να περιοριστεί, αν υπάρχει υπευθυνότητα, εντιμότητα, δικαιοκρισία και ευθυκρισία εκ μέρους των αξιολογούντων λειτουργών.

(β) Από την πείρα που απέκτησε τόσο ως μέλος της Νομικής Υπηρεσίας όσο και ως Επίτροπος Διοικήσεως πιστεύει ότι ένα ορθό και δίκαιο σύστημα αξιολόγησης θα πρέπει να διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

(i) Η αξιολόγηση θα πρέπει να αποβλέπει στην καθοδήγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών, ώστε να διαπιστώνουν τις ενδεχόμενες αδυναμίες τους και να βελτιώνουν την υπηρεσιακή τους απόδοση. Παράλληλα όμως θα πρέπει να αποβλέπει στην υποβοήθηση των αρμόδιων για τη διενέργεια των προαγωγών οργάνων στο να επιλέγουν τους πιο άξιους υποψηφίους.

(ii) Οπωσδήποτε θα πρέπει να είναι διαφορετική η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών που βρίσκονται επί δοκιμασία, των

εκπαιδευτικών λειτουργών που κατέχουν τα προσόντα για προαγωγή και των εκπαιδευτικών λειτουργών που είναι αποσπασμένοι σε μη διδακτική εργασία.

(iii) Στην περίπτωση εκπαιδευτικών λειτουργών που βρίσκονται επί δοκιμασία οι εξαμηνιαίες εκθέσεις θα πρέπει να είναι περιγραφικές και να αποβλέπουν οι πρώτες στη βελτίωση του αξιολογουμένου και η τελευταία στη διαπίστωση αν αυτός είναι κατάλληλος για τη θέση.

(iv) Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών λειτουργών που κατέχουν τα προσόντα για προαγωγή θα πρέπει να συντάσσεται υπηρεσιακή έκθεση με βάση τα πιο κάτω:

(ι) Η αξιολόγηση θα πρέπει να είναι μια συνεχής διαδικασία που να επιτελείται σε τακτικά χρονικά διαστήματα και σ' αυτή θα πρέπει να μετέχουν περισσότερα από ένα άτομα. Σημαντικό ρόλο θα πρέπει να διαδραματίζει ο οικείος διευθυντής του σχολείου στο οποίο υπηρετεί ο αξιολογούμενος.

(ιι) Η υπηρεσιακή απόδοση του εκπαιδευτικού λειτουργού θα πρέπει να αξιολογείται με αριθμητική βαθμολογία σε καθορισμένα στοιχεία αξιολόγησης, τα οποία θα διαιρούνται σε επιμέρους στοιχεία αξιολόγησης. Για το κάθε στοιχείο ή επιμέρους στοιχείο αξιολόγησης θα πρέπει να καθορίζονται σε ειδικές στήλες διάφορα όρια μέσα στα οποία θα κυμαίνεται η βαθμολογία, δηλαδή για κάθε στοιχείο αξιολόγησης να δίνεται ξεχωριστή βαρύτητα, ανάλογα με τη θέση που κατέχει ο αξιολογούμενος.

(ιιι) Θα πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στον αξιολογούμενο να εκφράζει τις απόψεις του πριν από τον καταρτισμό του τελικού κειμένου της υπηρεσιακής έκθεσης. Επίσης θα πρέπει να δίνεται σ' αυτόν η ευκαιρία να ζητά την αναθεώρηση της υπηρεσιακής έκθεσης ενώπιον ενός ιεραρχικά ανώτερου συλλογικού οργάνου.

Γ. Θέσεις Επιθεωρητών:

Εκ μέρους του Συνδέσμου Επιθεωρητών Μέσης Εκπαίδευσης δηλώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Οι αρχές που διέπουν τους ισχύοντες Κανονισμούς αξιολόγησης των εκπαιδευτικών είναι δημοκρατικές, πράγμα που επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι η δημόσια υπηρεσία έχει εναρμονίσει τους Κανονισμούς της στα θέματα της ενημέρωσης των αξιολογουμένων και της υποβολής ενστάσεων με τους εν λόγω Κανονισμούς για τους εκπαιδευτικούς.

(β) Δεν έχει ληφθεί απόφαση για αλλαγή της βαθμολογίας εκ μέρους του συνδέσμου τους, αλλά απλά αποφασίστηκε η αξιολόγηση τουλάχιστον κατά διετία, πράγμα που δεν αποτελεί καταστρατήγηση των Κανονισμών, οι οποίοι εν πάση περιπτώσει είναι παραδεκτό ότι χρήζουν ορισμένων τροπολογιών.

Από την πλευρά της Οργάνωσης Επιθεωρητών Δημοτικής Εκπαίδευσης εκφράστηκε ικανοποίηση για την εξέταση του όλου θέματος από την Επιτροπή και δηλώθηκε ότι το όλο σύστημα αξιολόγησης έτυχε κακής χρήσης, πως το 1976 έγινε άγραφη συμφωνία με τη σιωπηρή έγκριση του Υπουργείου και τέλος ότι υπήρξε καταστρατήγηση των Κανονισμών, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις η αξιολόγηση γινόταν σε πιο συχνά χρονικά διαστήματα, ώστε εκπαιδευτικοί να εξασφαλίσουν ψηλότερες βαθμολογίες.

Δ. Θέσεις Εκπαιδευτικών Οργανώσεων:

Εκ μέρους των εκπροσώπων των εκπαιδευτικών οργανώσεων ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ και ΠΟΕΔ τονίστηκε η ανάγκη για αναθεώρηση/βελτίωση των Κανονισμών αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, από τη στιγμή που αυτοί είναι αναχρονιστικοί και το όλο σύστημα αξιολόγησης έχει χρεοκοπήσει. Οι επιμέρους απόψεις που εκφράστηκαν από τις οργανώσεις αυτές συνοψίζονται στα ακόλουθα:

ΟΕΛΜΕΚ:

- Οι Κανονισμοί για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών όταν θεσπίστηκαν το 1976 θεωρούνταν πρωτοποριακοί, με την πάροδο όμως του χρόνου έγιναν αναχρονιστικοί, γι' αυτό και επιβάλλεται η αναθεώρησή τους.
- Υπάρχει πράγματι άγραφη συμφωνία μεταξύ των επιθεωρητών για τον περιορισμό της βαθμολογίας σε σχέση με τα χρόνια υπηρεσίας των εκπαιδευτικών. Για παράδειγμα συμφωνήθηκε ότι η βαθμολογία για τους βοηθούς διευθυντές δεν πρέπει να ξεπερνά τη βαθμολογία που είχαν ως απλοί καθηγητές. Με τον τρόπο αυτό καταστρατηγείται πλήρως η αρχή της αξιολόγησης.
- Στην προσπάθεια που αναλήφθηκε για βελτίωση του όλου συστήματος έχει παρατηρηθεί αρνητική στάση του Υπουργείου σε ορισμένα θέματα.
- Για το θέμα των "προβληματικών" καθηγητών όλοι εντοπίζουν την αδυναμία στο σύστημα διορισμού, χωρίς να αναλογίζονται την ευθύνη όταν πρόκειται να μονιμοποιηθεί τέτοιος εκπαιδευτικός. Από το 1960 κανείς εκπαιδευτικός δεν κρίθηκε ακατάλληλος για μονιμοποίηση, με αποτέλεσμα να συντηρείται η κατάσταση χωρίς κανείς να αναλαμβάνει ευθύνη.
- Κατά τη διάρκεια της περιόδου σύμβασης εκπαιδευτικού δεν ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος.
- Η πρόνοια των Κανονισμών που προβλέπει ότι ο επιθεωρητής πρέπει να ασκεί και καθοδηγητικό ρόλο δεν έχει εφαρμοστεί ικανοποιητικά.
- Η εξέταση των ενστάσεων των εκπαιδευτικών πρέπει να ανατεθεί σε δευτεροβάθμια επιτροπή.

ΟΛΤΕΚ:

- Το ισχύον σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών έχει χρεοκοπήσει εντελώς, γι' αυτό και πρέπει να αντικατασταθεί από νέο σύστημα.
- Στις διαβουλεύσεις των εκπαιδευτικών οργανώσεων με το Υπουργείο έχουν διαπιστωθεί βασικές διαφορές.
- Οι επιθεωρητές δεν άσκησαν σωστά το ρόλο τους, όπως αυτός καθορίζεται στους ισχύοντες Κανονισμούς.

ΠΟΕΔ:

- Υιοθετήθηκαν οι θέσεις που εκφράστηκαν από τον Επίτροπο Διοικήσεως για το όλο θέμα και τονίστηκε η ανάγκη για αναθεώρηση των Κανονισμών που ισχύουν σήμερα για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.
- Έγινε εισήγηση να ανατεθεί ο καθοδηγητικός ρόλος που ασκούν σήμερα οι επιθεωρητές σε σχολικούς συμβούλους, η αξιολόγηση να γίνεται από κλιμάκιο αξιολόγησης και η εξέταση των ενστάσεων να ανατεθεί σε δευτεροβάθμια επιτροπή, στην οποία να συμμετέχουν εκπρόσωποι της δικαστικής υπηρεσίας, του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της ΠΟΕΔ.
- Οι διορισμοί δασκάλων με σύμβαση χαρακτηρίστηκαν ως καρκίνωμα στην εκπαίδευση και δηλώθηκε ότι υπάρχουν σήμερα συμβασιούχοι που υπηρετούν μέχρι και οκτώ χρόνια και πως οι θέσεις των συμβασιούχων ανέρχονται σε οκτακόσιες.

Ε. Θέσεις Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας:

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας δήλωσε τα ακόλουθα:

(α) Η υπ' αυτόν Επιτροπή δεν εμπλέκεται στην όλη διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, αφού απλώς προτείνει το διορισμό μετά που θα διαπιστώσει ότι ο υποψήφιος είναι καλά στην υγεία του.

(β) Η αξιολόγηση είναι αναγκαία για σκοπούς βελτίωσης και προαγωγής των εκπαιδευτικών, καθώς και για να απαλλάσσεται η εκπαίδευση από τα ακατάλληλα άτομα.

(γ) Υπάρχει ανάγκη για αναθεώρηση των υφιστάμενων Κανονισμών και του όλου συστήματος αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, καθώς και ανάγκη για επιμόρφωση των επιθεωρητών και των διευθυντών σε ό,τι αφορά την όλη διαδικασία αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.

ΣΤ. Θέσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού:

Η επίσημη θέση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού πάνω στο υπό εξέταση θέμα, όπως εκφράστηκε από την Υπουργό στη δεύτερη συνεδρία της Επιτροπής, συνοψίζεται στα ακόλουθα:

(α) Το Υπουργείο, μετά τη διαπίστωση ότι το θέμα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών χωλαίνει, άρχισε στενή συνεργασία με τις εκπαιδευτικές οργανώσεις με στόχο την ετοιμασία νέου σχεδίου αξιολόγησης, το οποίο και θα κατατεθεί για έγκριση ενώπιον της Βουλής μέχρι το τέλος του προσεχούς Φεβρουαρίου.

(β) Από τις στατιστικές έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχει πραγματικά ισοπέδωση στην αξιολόγηση όλων των κρατικών υπαλλήλων, δημόσιων και εκπαιδευτικών, και όπως πιστεύεται από το Υπουργείο η ισοπέδωση άρχισε, από τη στιγμή που καθιερώθηκε η διαφάνεια στη συμπλήρωση των υπηρεσιακών εκθέσεων.

(γ) Καμιά συμφωνία των επιθεωρητών δεν έγινε από την ανάληψη των καθηκόντων της κυρίας Υπουργού, αλλά, όπως η ίδια πληροφορήθηκε, ούτε και προηγούμενα. Μια συμφωνία που έγινε μεταξύ των επιθεωρητών που καθορίζει ότι για τους δασκάλους/νηπιαγωγούς η βαθμολογία θα ανέρχεται μέχρι 36 βαθμούς, για τους βοηθούς διευθυντές

μέχρι 37 και για τους διευθυντές μέχρι 39 δε δημιουργεί κατ' ανάγκη σοβαρά προβλήματα. Για άρση των οποιωνδήποτε άγραφων συμφωνιών και για πλήρη εφαρμογή των Κανονισμών, το Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης κατέβαλε προσπάθειες και απεστάλη και σχετική εγκύκλιος από το Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης.

(δ) Οι απόψεις που εκφράστηκαν από τον Επίτροπο Διοικήσεως θα ληφθούν σοβαρά υπόψη στην ετοιμασία του νέου σχεδίου αξιολόγησης.

(ε) Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού επιδιώκει την ποιοτική αναβάθμιση της παιδείας και επομένως πρέπει να έχει και το κατάλληλο διδακτικό προσωπικό για να επιτελέσει τους στόχους που έθεσε. Για να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται η βοήθεια όλων των ενδιαφερομένων, Υπουργείου, εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικών οργανώσεων και κοινωνίας.

Συμπληρωματικά στα όσα αναφέρθηκαν από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, εκφράστηκαν οι ακόλουθες επιμέρους απόψεις των Διευθυντών Μέσης, Τεχνικής και Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου:

- Στους Κανονισμούς αξιολόγησης των εκπαιδευτικών του 1976 διαπιστώθηκαν αδυναμίες που οφείλονταν σε εγγενείς και εξωγενείς παράγοντες, γι' αυτό και το Υπουργείο από το 1984 ανέθεσε σε επιτροπή την ετοιμασία νέων Κανονισμών. Στην προσπάθεια αυτή η θέση των εκπαιδευτικών οργανώσεων ήταν αρνητική. Νέα προσπάθεια κατεβλήθη το 1987, χωρίς πάλι οποιοδήποτε αποτέλεσμα.
- Το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών είναι δύσκολο θέμα και σε κανένα μέρος του κόσμου δεν εφαρμόζεται τέλειο σύστημα.
- Κρίσιμο σημείο στο όλο θέμα αποτελεί η αξιολόγηση των επί δοκιμασία εκπαιδευτικών. Κανείς εκπαιδευτικός μέχρι σήμερα δεν τέθηκε εκτός υπηρεσίας λόγω ακαταλληλότητας.
- Ο ρόλος των επιθεωρητών πρέπει να είναι διττός, αυτός του καθοδηγητή και αυτός του αξιολογητή.
- Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών πρέπει να είναι συνεχής, πράγμα που απαιτεί αύξηση του αριθμού των επιθεωρητών.
- Στα πλαίσια των μελετών για τροποποίηση του όλου συστήματος μελετάται και τρόπος διαφοροποίησης της βαθμολογίας.
- Είναι γεγονός ότι υπάρχει καταστρατήγηση των Κανονισμών που διέπουν το σύστημα αξιολόγησης, η οποία εντοπίζεται στην περίοδο μετά το 1984. Το Υπουργείο με εγκυκλίους του το 1992 και 1993 ζήτησε από τους επιθεωρητές την ορθή εφαρμογή των Κανονισμών.
- Παρόλο που οι υφιστάμενοι Κανονισμοί δεν πάσχουν, το όλο σύστημα χωλαίνει κυρίως λόγω των παρεμβατισμών.

Ζ. Διαπιστώσεις και Συμπεράσματα Επιτροπής:

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως, ύστερα από την εξέταση του υπό αναφορά θέματος και με βάση τα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, διαπιστώνει ότι υπάρχει πράγματι καταστρατήγηση των Κανονισμών που διέπουν το σύστημα της αξιολόγησης

των εκπαιδευτικών λειτουργών, γεγονός που οδηγεί στην άνιση μεταχείριση των αξιολογουμένων και σε ευνοιοκρατία, με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις σε βάρος των εκπαιδευτικών και της παιδείας γενικότερα. Στο σημείο αυτό η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να σχολιάσει την απαράδεκτη από κάθε άποψη συμπεριφορά των αρμόδιων οργάνων στο θέμα της συζήτησης και υιοθέτησης άγραφων συμφωνιών κατά παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στην επιβολή της αξιοκρατίας στο σημαντικό τομέα της εκπαίδευσης, η Επιτροπή χαιρετίζει την επίσημη δήλωση της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού ότι, στα πλαίσια της ποιοτικής αναβάθμισης της παιδείας και της διασφάλισης της ύπαρξης κατάλληλου διδακτικού προσωπικού που θα επιτελεί τους στόχους που τέθηκαν, μελετάται νέο βελτιωμένο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, το οποίο αναμένεται να κατατεθεί στη Βουλή μέχρι το τέλος του προσεχούς Φεβρουαρίου. Μέχρις ότου κατατεθούν και εγκριθούν από τη Βουλή οι νέοι Κανονισμοί αξιολόγησης των εκπαιδευτικών επιβάλλεται η πιστή εφαρμογή των εν ισχύι σχετικών Κανονισμών, γι' αυτό η Επιτροπή καλεί όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να εφαρμόζουν τις πρόνοιές τους χωρίς οποιεσδήποτε παρεκκλίσεις είτε στη βάση γραπτής είτε άγραφης συμφωνίας, έτσι ώστε να αποφευχθούν τυχόν αδικίες και άνιση μεταχείριση. Σχετικά η Επιτροπή επισημαίνει τη θέση του Επιτρόπου Διοικήσεως ότι "η υποκειμενικότητα μπορεί να περιοριστεί, αν υπάρχει υπευθυνότητα, εντιμότητα, δικαιοκρισία και ευθυκρισία εκ μέρους των αξιολογούντων λειτουργών", καθώς και τη δήλωση της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού ότι για την ποιοτική αναβάθμιση της παιδείας "χρειάζεται η βοήθεια όλων των ενδιαφερομένων, Υπουργείου, εκπαιδευτικών, εκπαιδευτικών οργανώσεων και κοινωνίας".

Η Επιτροπή με την ευκαιρία αυτή επισημαίνει την πρόσφατη θέσπιση από τη Βουλή της περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικής) νομοθεσίας του 1993 [Νόμος Αρ. 46(1) του 1993], σύμφωνα με την οποία είναι δυνατή κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις η αποκατάσταση εκπαιδευτικών λειτουργών των οποίων η προαγωγή ακυρώθηκε ύστερα από απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου και αναμένει από τους αρμοδίους ότι δε θα διστάσουν να εφαρμόσουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας αυτής, όταν η αποκατάσταση των εκπαιδευτικών είναι δικαιολογημένη κάτω από τις προϋποθέσεις που προδιαγράφονται σ' αυτή.

Η Επιτροπή τέλος δηλώνει ότι, στα πλαίσια του ρόλου και της αποστολής της για εφαρμογή και παρακολούθηση της αξιοκρατίας σε όλους τους τομείς της δημόσιας ζωής, θα παρακολουθεί το θέμα της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών λειτουργών υπό το φως και του αναμενόμενου αναθεωρημένου συστήματος αξιολόγησης και ότι δε θα διστάσει να επανέλθει, όταν αυτό κριθεί υπό τις περιστάσεις αναγκαίο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι ο εισηγητής του θέματος λόγω ειλημμένης υποχρεώσεως θα αποχωρήσει σε λίγο. Διερωτώμαι αν μπορούμε να προχωρήσουμε στη συζήτηση του θέματος αυτού. Έτσι κι αλλιώς θα μείνει στην ημερήσια διάταξη για την επόμενη συνεδρία. Θεωρώ επίσης ότι δεν είναι δυνατό να εισέλθουμε σε άλλο θέμα και νομίζω ότι μπορούμε εδώ να τερματίσουμε τη συζήτηση επί των θεμάτων που είναι στην ημερήσια διάταξη.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 3 Μαρτίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη. Υπενθυμίζω ότι προ ημερησίας διατάξεως θα συνεχιστεί η συζήτηση επί του θέματος:

"Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ιδιαίτερα η στάση μας έναντι των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Προέδρου του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (18.1.94).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994.
2) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993.
4) Ο περί Πώλησης Αγαθών Νόμος του 1991.
5) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
6) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.
7) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.
8) Οι περί Παραγωγής, Εμπορίας και Ελέγχου Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμοί του 1994.
9) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Μάγειρα 1ης Τάξης, Μάγειρα 2ης Τάξης, Μάγειρα 3ης Τάξης, Βοηθού Οικονόμου Α' και Βοηθού Οικονόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
10) Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊσταμένης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Πρώτης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Ανώτερης Επισκέπτριας Υγείας, Επισκέπτριας Υγείας 1ης Τάξης, Επισκέπτριας Υγείας 2ης Τάξης, Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως Α' και Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
11) Οι περί Ραδιοφωνικών Σταθμών Κανονισμοί του 1994.
12) Οι περί Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών. Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (1.7.1993).

(Συνέχιση της συζήτησης).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός Έλεγχος Αποθηκών Αποταμίευσης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της Ετήσιας Έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Συλλούρη και Δ. Ηλιάδη). (20.11.1992).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της συνεδρίας.

(Ώρα λήξης: 5:53 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε [Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούττας, Ν. Αναστασιάδης, Προεδρεύων (Α. Αντωνίου)] και ψήφισή του σε νόμο.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού διά το Έτος 1994 του Ταμείου διά την Ανέγερσιν Κυπριακού Μουσείου Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Μουσιούττας, Μιχ. Κυπριανού, Α. Φιλίππου, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Ηλιάδης) και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος (Αρ. 2) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο "Ο Τροποποιητικός του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994".

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 38) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο "Ο Τροποποιητικός (Αρ. 8) του περί Προϋπολογισμού Νόμου του 1993 Νόμος του 1994".

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1994).

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Υδατοπρομήθειας (Δημοτικές και Άλλες Περιοχές) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

7) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Έγκωμης του 1994" και έγκρισή τους.

8) Αναβολή έπειτα από συζήτηση (Α. Χρίστου. Χρ. Πουργουρίδης, Ν. Πιττοκοπίτης, Λ. Θεοδούλου, Γ. Αγαπίου, Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Αναστασιάδης, Ν. Μουσιούττας, Αρ. Γεωργίου, Δ. Συλλούρης, Ρ. Κατσελλή) των "περί Αστυνομίας (Γενικών) (Τροποποιητικών) Κανονισμών του 1994".

9) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Επαγγελματικής Κτηνιατρικής Δεοντολογίας Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

10) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

11) Ερωτήσεις Βουλευτών (Προστασία από το θήραμα της γεωργικής παραγωγής στο Καλό Χωριό Λεμεσού - Η λήψη μέτρων σε βάρος της εκπαιδευτικού Νίκης Κατσιαούνη λόγω των πολιτικών της απόψεων - Η ανέγερση μνημείου του Παύλου Λιασίδη - Η επιδότηση των τυροκομικών προϊόντων από το ειδικό ταμείο του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας - Τα πρότυπα για το άπαχο και αποβουτυρωμένο γάλα και για το γιαούρτι - Προβλήματα της κοινότητας Καλιάνων).

12) Έκθεση για το θέμα "Η ανάγκη νοσοκομειακής περίθαλψης και φροντίδας στους καρκινοπαθείς, ιδιαίτερα στο τελευταίο στάδιο της ζωής τους", οι αγορεύσεις που ακολούθησαν (Δ. Χριστοδουλίδης, Ι. Ιωαννίδης, Α. Παρισινός, Ο. Δημητρίου) και λήξη αυτού.

13) Έκθεση για το θέμα "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 3ης Μαρτίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.37 μ.μ.)

(Αρ. 20)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ το Γραμματέα να διακριβώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα που έχει εγγραφεί κατά προτεραιότητα και συνεχίζεται η συζήτησή του αφορά τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Αποφασίστηκε η συζήτηση να συνεχιστεί την επόμενη Πέμπτη, όταν θα έχει επιστρέψει και ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Μάτσης.

Εν τω μεταξύ θα ήθελα να σας αναφέρω σε αυτό το στάδιο ότι ο Πρόεδρος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Βάσος Λυσσαρίδης έχει ζητήσει να εγγραφεί ως επείγον θέμα "Η απειλούμενη απέλαση της ηρωίδας δασκάλας Ελένης Φωκά και τα μέτρα που πρέπει να υιοθετηθούν". Αποφασίστηκε από τους αρχηγούς και εκπροσώπους των κομμάτων, η Βουλή, το Σώμα, να παρακολουθεί πάρα πολύ στενά την εξέλιξη αυτού του θέματος σε συνεργασία με την κυβέρνηση και να συζητηθεί το θέμα αυτό, αν χρειαστεί, κατόπιν των διάφορων διαβημάτων τα οποία έχουν γίνει έντονα από πλευράς της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Το άλλο θέμα που ήθελα να ανακοινώσω είναι ότι έχει συνεδριάσει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Επιλογής της Βουλής και αποφάσισε τις ακόλουθες αλλαγές στη σύνθεση των πιο κάτω Κοινοβουλευτικών Επιτροπών.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση. Είμαι σίγουρος ότι λέγοντας τη συνέχεια του τι αποφασίστηκε στη σύσκεψη, θα αναφέρετε ότι η Βουλή ομόφωνα συμφωνεί για την εγγραφή του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θέμα έχει εγγραφεί ήδη.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή δεν είπατε ότι γράφτηκε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το θεώρησα δεδομένο ότι έχει εγγραφεί το θέμα και ότι η συζήτηση θα γίνει την κατάλληλη ώρα, αφού εν τω μεταξύ θα έχουν γίνει όλες οι απαιτούμενες ενέργειες προς την κατεύθυνση της κυβέρνησης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Επιλογής της Βουλής αποφάσισε τις ακόλουθες αλλαγές στη σύνθεση των πιο κάτω Κοινοβουλευτικών Επιτροπών: Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών ο κ. Δημήτρης Συλλούρης αντικαθιστά τον κ. Χρίστο Πουργουρίδη. Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών η κ. Καίτη Κληρίδου αντικαθιστά τον κ. Σωκράτη Χάσικο. Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ο κ. Σωκράτης Χάσικος αντικαθιστά τον κ. Δημήτρη Συλλούρη και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου ο κ. Σωκράτης Χάσικος αναλαμβάνει Αναπληρωτής Πρόεδρος της Επιτροπής, όπως επίσης ο κ. Αντώνης Καράς ορίζεται Μέλος, σε αντικατάσταση του κ. Νίκου Αναστασιάδη. Το θεωρώ δεδομένο ότι γίνονται δεκτές από την ολομέλεια αυτές οι αλλαγές, τις οποίες προτείνει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Επιλογής.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε να αναφερθώ σε ένα θέμα που το θεωρώ προσωπικό μου θέμα. Στην τελευταία συνεδρία που πήρα μέρος εσυζητείτο το θέμα "η βία στα στάδια ή νομοθετήματα για την πρόληψη της βίας". Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, Βουλευτής του ΑΚΕΛ- Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, μιλώντας από το βήμα της Βουλής, αναφέρθηκε -παρεμπιπτόντως αναφέρω, ίσως εκτός θέματος- σε απόφαση της ΑΔΕΑ και είπε ότι ο κ. Παπαδόπουλος πήρε μια απόφαση για συγκεκριμένη περίπτωση ποδοσφαιριστή.

Πήρα το λόγο στην προηγούμενη συνεδρία και είπα: "Κύριε Χριστοδουλίδη, κάμνετε λάθος. Της Επιτροπής δεν προήδρευε ο κ. Παπαδόπουλος, αλλά ο κ. Λαδάς. Και ο κ. Παπαδόπουλος δεν ψήφισε υπέρ της απόφασης". Μετά τη συνεδρία, εξέτασα τα αρχεία μου και θεωρώ χρέος μου να διορθώσω την ανακρίβεια που είπα στην προηγούμενη συνεδρία. Στη συνεδρίαση εκείνη Πρόεδρος ήταν ο κ. Ξάνθος Κληρίδης και μέλη οι κ. Αντώνης Δράκος και Κυριάκος Μιχαηλίδης, δικηγόροι, και εγώ. Η απόφαση ήταν ομόφωνη και ψήφισα υπέρ της απόφασης. Και θέλω να διορθώσω αυτή την ανακρίβεια που είχα πει στην προηγούμενη συνεδρία.

Θέλω να πω σε κατάληξη ότι εν πάση περιπτώσει τα γεγονότα δεν είναι όπως τα είπε ο κ. Χριστοδουλίδης, ότι δηλαδή διεγράφη ποινή κίτρινης κάρτας για έναν ποδοσφαιριστή, για να τύχει εύνοιας ο ποδοσφαιριστής. Απλούστατα, ο ποδοσφαιριστής είχε πάρει μια κίτρινη κάρτα. Στη συνέχεια πήρε δεύτερη, άρα πήρε κόκκινη. Το ερώτημα είναι αν ίσχυε η προηγούμενη κίτρινη κάρτα ή αν απορροφήθηκε με την κόκκινη. Και έτσι αποφάσισε η ΑΔΕΑ, ψηφίζοντας και ο υποφαινόμενος υπέρ της απόφασης. Και έκτοτε αυτή η απόφαση ακολουθείται.

Θέλω να πω, καταλήγοντας, ότι η απόφαση λήφθηκε, σύμφωνα με την απόφαση που έχω μπροστά μου, στις 26 Ιουνίου 1976, άρα πριν από δεκαοχτώ χρόνια.

Ελπίζω ο συνάδελφος και οι συνάδελφοι της Βουλής να με συγχωρήσουν, διότι μετά από τόσα χρόνια έδωσα λανθασμένη πληροφόρηση στη Βουλή.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, δε θα σου δώσω πράσινη κάρτα, δηλαδή εννοώ κόκκινη κάρτα για σένα, για να συνεχιστεί η συζήτηση εντός συζήτησης. Νομίζω ότι το διευκρίνισε ο κ. Παπαδόπουλος. Αλλά, αν υπάρχει κάποιο στοιχείο που νομίζετε ότι προσθέτει κάτι καινούριο, να δώσουμε κοκκινοπράσινη κάρτα στο ΑΚΕΛ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα καμιά αμφιβολία -και το τόνισα την περασμένη φορά- για την εντιμότητα τότε και τώρα του κ. Παπαδόπουλου. Κάπου η μνήμη όλων μας καμιά φορά αδυνατίζει. Είναι κάτι το οποίο εγώ αμέσως είχα ξεχάσει μετά από εκείνη τη συνεδρία, παρόλο που ο τύπος το συνέλαβε διαφορετικά. Τιμά, νομίζω, αυτή η πληροφόρηση που έκαμε ο κ. Παπαδόπουλος τον ίδιο, γιατί είχε σήμερα και τη διάθεση και τον καιρό να ερευνήσει περιστατικά του 1976 και να επανορθώσει κάτι που είχε διαφύγει της μνήμης του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ενόψει των όσων έχουν αναφερθεί, εισηγούμαι να επιβάλετε μόνο ποινή απλής παρατήρησης στον κ. Παπαδόπουλο. Απλής επίπληξης, όχι βεβαρημένης στο ποινολόγιό του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το μόνο που έχω να αναφέρω, κύριε Ευσταθίου, είναι ότι ως Βουλή σήμερα και πάλι πρέπει να τοποθετηθούμε στο ολοκαύτωμα του Γρηγόρη Αυξεντίου, του ηρωϊκού σταυραετού του Μαχαιρά, που με τη θυσία του έδειξε σε όλους μας το δρόμο της θυσίας και της τιμής. Και απλώς, αν θέλετε, προσωπικά να πω δυο λόγια. Όταν ο ποιητής, ο εθνικός ποιητής Διονύσιος Σολωμός έλεγε: "Όσοι μισούνται ανάμεσό τους δεν τους πρέπει λευτεριά" δεν ήταν μια απλή φιλοσοφική έννοια ή μια νουθεσία. Ήταν μια εμπειρία για το τι καταδυναστεύει αυτό το λαό. Και ελπίζω κάποτε να το ξεπεράσουμε, για να μπορέσουμε να δούμε καλύτερες μέρες στο ελληνικό έθνος και στην Κύπρο.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας σήμερα, κατά τη διάρκεια της συνεδρίας της, είχε πάρει το θλιβερό μήνυμα του θανάτου δύο στρατευμένων παιδιών της. Χρειάστηκε μάλιστα να αποχωρήσει από τη συνεδρίαση ο Υπουργός Άμυνας και ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, για να αντιμετωπίσουν την κατάσταση. Τώρα κάνατε αναφορά στο Γρηγόρη Αυξεντίου. Θα πρέπει να προσθέσουμε ότι η αλυσίδα της θυσίας συνεχίζεται και τα δύο αυτά παιδιά θα πρέπει να θεωρηθούν ηρωομάρτυρες της πατρίδας προς τους οποίους ανήκει τιμή που πρέπει να την αποδώσει η Βουλή. Αλλά ταυτόχρονα η Βουλή να εκφράσει και τα συλλυπητήριά της για την πολύ μεγάλη τραγωδία που έπληξε δύο οικογένειες στρατευμένων παιδιών εν τη ενασκήσει του καθήκοντός τους. Γιατί ο αγώνας για την ελευθερία δε γίνεται μόνο μέσα στα πλαίσια μιας μεγάλης μάχης. Είναι καθημερινή υπόθεση και αυτά τα δύο παιδιά έχασαν τη ζωή τους υπηρετώντας την πατρίδα τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, προσυπογράφουμε απόλυτα, πιστεύω, όλοι μας στο Σώμα αυτά που λέτε και πιστεύω ότι όλη η Κύπρος θρηνεί τη θυσία και τον άδικο χαμό αυτών των δύο παιδιών. Ας ελπίσουμε πως θα είναι η τελευταία θυσία στο βωμό της προσπάθειας αυτού του λαού για εθνική αποκατάσταση και ελευθερία.

Ο κ. Αναστασιάδης και μετά ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω να πω το παραμικρό που να αφαιρέσει κάτι από όσα έχουν ήδη λεχθεί. Θα πρόσθετα μόνο ότι θεωρώ πρέπον να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή και εις μνήμη του Γρηγόρη Αυξεντίου και εις μνήμη των δύο παιδιών που έδωσαν τη ζωή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήμουν έτοιμος να το προτείνω, κύριε Αναστασιάδη. Αλλά θα δώσω το λόγο στον κ. Ρολάνδη και θα προχωρήσουμε σε μονόλεπτη σιγή.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Μετά το θέμα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, να κάνουμε μονόλεπτη σιγή και μετά να έλθουμε στο θέμα σας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία τους η μνήμη.

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να αναφέρω ένα άλλο σημείο αρχής, το οποίο παρακαλώ να εξετάσουμε, σχετικά με αυτές τις αναβολές της τελευταίας στιγμής. Είχαμε σήμερα ενώπιόν μας τη συζήτηση του Κυπριακού. Για να ετοιμαστεί ένας πάνω στο Κυπριακό επαρκώς, χρειάζονται πολλές ώρες, να ανατρέξει σε φακέλους, σε σημειώσεις, σε όλων των ειδών τα φάιλς. Έρχεται εδώ προετοιμασμένος, για να ανακαλύψει την τελευταία στιγμή ότι αυτό το θέμα αναβάλλεται για λόγους που μας ήσαν γνωστοί ίσως από πριν. Από σεβασμό προς τα Μέλη αυτού του Σώματος, πιστεύω ότι αυτά θα μπορούσαν να γίνονται λίγο νωρίτερα.

Εγώ σήμερα ανάλωσα δυο-τρεις ώρες το πρωί για να ανοίξω τους φακέλους μου, να βρω τις σημειώσεις μου. Ήρθα εδώ, έστειλα και περίληψη αυτών που ήθελα να πω στις εφημερίδες, για να ανακαλύψω την τελευταία στιγμή ότι αναβάλλεται και πρέπει να επαναλάβω την ίδια διαδικασία την άλλη βδομάδα, διότι όλα αυτά τα πράγματα τα έκλεισα τώρα· πρέπει να τα ανοίξω ξανά πάλι. Και αν αυτό το πράγμα μπορούσε να γίνει λίγες ώρες πριν και να ειδοποιηθούμε, νομίζω ότι θα ήταν ορθότερο και θα υπήρχε κάποιος σεβασμός προς το έργο των Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ρολάνδη, αντιλαμβάνομαι πράγματι το πώς αισθάνεστε, αλλά θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι τόσο ο Πρόεδρος της Βουλής όσο και οι αρχηγοί και εκπρόσωποι των κομμάτων πληροφορήθηκαν την παράκληση του κ. Μάτση για αναβολή της συζήτησης, ένεκα της απουσίας του στη Βρετανία, σήμερα το απόγευμα. Κατά συνέπεια, λυπούμαι, αλλά σήμερα το απόγευμα το πληροφορηθήκαμε. Δεν

υπήρξε οποιαδήποτε άλλη προσυνεννόηση. Η παράκληση του κ. Μάτση τέθηκε στην απογευματινή συνεδρία και, επειδή πρόκειται για αρχηγό κόμματος, είθισται κατά κανόνα να γίνονται δεκτές αυτές οι παρακλήσεις ή εισηγήσεις.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Τότε να κάνω μια εισήγηση, μια προτροπή προς τα κόμματα -στην περίπτωση αυτή στο Δημοκρατικό Συναγερμό- όταν υπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις, να έρχονται σε γνώση της Βουλής λίγο νωρίτερα, για να αποφεύγουμε όλη αυτή τη δουλειά που πάει άσκοπα και αχρείαστα, αν είναι δυνατό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαι σίγουρος ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα το λάβει σοβαρά υπόψη του και προπαντός εσάς θα σας κατατοπίζει έγκαιρα στο μέλλον.

Μπαίνουμε τώρα στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι το υπ' αριθμό 3 στην ημερήσια διάταξη, που είναι: "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 22 Οκτωβρίου 1993 και στις 21 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £513.000 και η διάθεσή του για τη συμπλήρωση της εγκατάστασης του συστήματος περιφερειακού ελέγχου κυκλοφορίας SCOOT.

Όπως ειδικότερα δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων, το πιο πάνω κονδύλι πρόκειται να διατεθεί για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων. Σύμφωνα επίσης με γραπτή δήλωση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου προς την Επιτροπή "το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων έχει από πολλού χρόνου εγείρει θέματα ευθυνών αναφορικά με την όλη υπόθεση SCOOT, την οποία και χειρίζεται η Νομική Υπηρεσία. Με την καταβολή οποιουδήποτε ποσού το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων θα λάβει υπόψη οποιεσδήποτε ενδεχόμενες ανταπαιτήσεις που μπορεί να έχει".

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη τις πιο πάνω δηλώσεις και διαβεβαιώσεις της κυβερνητικής πλευράς και χωρίς να προκαταλαμβάνει τη θέση οποιασδήποτε πλευράς της Βουλής στο σχετικό θέμα που εξετάζει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου και Παρακολουθήσεως Δημόσιων Δαπανών αναφορικά με τις διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών, εκτέλεσης και κόστους του συστήματος SCOOT, συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου είναι έτοιμη και πιθανό να συζητηθεί σήμερα το θέμα ανάλογα με την πορεία των εργασιών του Σώματος. Όμως θα ήθελα να γνωρίζω κατά πόσο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με την έγκριση του ποσού αυτού, μεταφέρει στον Υπουργό Οικονομικών τις απόψεις του Σώματος, ότι δηλαδή το ποσό αυτό δεν πρέπει να καταβληθεί ειμή μόνο αν ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών αποφασίσει επί του θέματος, αφού δει και την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου για το θέμα, που συνιστά σκάνδαλο υπό τις περιστάσεις. Και θα ήθελα να ξέρω από τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού πού βρίσκεται το θέμα αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δίνω το λόγο στον κ. Ιεροδιακόνου, Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το ποσό, όπως έχει τροποποιηθεί στο νομοσχέδιο, είναι δεσμευμένο και κατά κάποιο τρόπο θα απελευθερωθεί, αφού ο Υπουργός Οικονομικών αιτιολογήσει τη δαπάνη. Αλλά εκείνο το οποίο ήθελα να υπογραμμίσω εδώ είναι ότι και το ίδιο το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων από μόνο του έχει εγείρει το θέμα και διεξάγει έρευνα. Δεν έχουμε κανένα λόγο να αμφισβητούμε ότι και το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων το ίδιο, θα πράξει ό,τι μπορεί, ούτως ώστε εκεί που υπάρχει δυνατότητα εξοικονόμησης ή διεκδίκησης οποιωνδήποτε δαπανών από το δημόσιο να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Συλλούρης είχε ζητήσει το λόγο, εκτός αν ήταν για να δοθεί ο λόγος στον κ. Πουργουρίδη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Ναι, έχω καλυφθεί πλήρως από τον κ. Πουργουρίδη και επιφυλάσσομαι να μιλήσω, όταν θα διαβαστεί η Έκθεση της Επιτροπής.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £513.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Πώλησης Αγαθών Νόμος του 1991". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΓΑΘΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Αλέκος Μαρκίδης
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος, εκπροσωπώντας τον κ. Δ. Συλλούρη
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 21 Νοεμβρίου και στις 5 Δεκεμβρίου 1991, στις 16 Απριλίου 1992 και στις 24 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο Επίτροπος Νομοθεσίας, καθώς και εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, του Συνδέσμου Χρυσοχόων-Αργυροχόων Κύπρου, της ΠΟΒΕΚ και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση, η κωδικοποίηση, ο εκσυγχρονισμός και η αντικατάσταση της βασικής νομοθεσίας για την πώληση αγαθών (Κεφ. 267), που ισχύει από το 1953 χωρίς οποιεσδήποτε τροποποιήσεις παρά τις ριζικές κοινωνικοοικονομικές αλλαγές που έχουν σημειωθεί από τότε στην εμπορία των αγαθών.

Για τη διαμόρφωση του εκσυγχρονισμένου αυτού νομοσχεδίου λήφθηκαν υπόψη οι απόψεις ειδικού εμπειρογνώμονα σε θέματα προστασίας του καταναλωτή, που μετακάλεσε η κυβέρνηση για το σκοπό αυτό, καθώς και οι σύγχρονες τάσεις στις αναπτυγμένες χώρες και ιδιαίτερα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό.

Οι κυριότερες τροπολογίες που επιφέρονται με το υπό αναφορά νομοσχέδιο αναφέρονται στα πιο κάτω:

1) Προστατεύεται καλύτερα ο καταναλωτής σε σχέση με διάφορους σιωπηρούς, εξυπακουόμενους όρους που αφορούν την ποιότητα ή την καταλληλότητα των αγαθών που αγοράζει, εκτός αν στη συγκεκριμένη περίπτωση γνωρίζει εκ των προτέρων ότι δεν ισχύουν οι όροι αυτοί και όμως συναινεί σ' αυτό.

2) Εισάγεται η ευθύνη του πωλητή να διαθέτει ανταλλακτικά και εξειδικευμένους τεχνικούς για τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας διαρκών καταναλωτικών αγαθών μεγάλης αξίας που διαθέτει στην αγορά.

3) Δίδεται το δικαίωμα στον αγοραστή να δέχεται μερική ή τμηματική παράδοση των αγαθών, χωρίς να χάνει το δικαίωμά του να απορρίπτει τα υπόλοιπα, όταν και εφόσον αθετείται σιωπηρός ουσιώδης όρος της σύμβασης πώλησης.

4) Αναγνωρίζεται στον αγοραστή το δικαίωμα της απόρριψης προσυσκευασμένων αγαθών που αγοράζει από κατάστημα αυτοεξυπηρέτησης, χωρίς να έχει προηγουμένως την ευκαιρία να τα ελέγξει.

5) Καθιερώνεται ο σιωπηρός ουσιώδης όρος ότι τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά πρέπει να είναι αποδεκτής και όχι εμπορεύσιμης ποιότητας, όπως ίσχυε μέχρι σήμερα.

6) Αναγνωρίζεται το δικαίωμα στον αγοραστή να συγκρίνει το σύνολο των αγαθών που αγοράζει με το δείγμα που διαθέτει ο πωλητής.

7) Διασφαλίζεται στον αγοραστή η εύλογη ευκαιρία να εξετάζει ο ίδιος τα αγαθά, για να βεβαιώνεται ότι συνάδουν με τους ρητούς ή σιωπηρούς όρους της σύμβασης, και παρέχεται σ' αυτόν το δικαίωμα να τα απορρίπτει, αν δε συνάδουν με την περιγραφή που αναφέρεται στη σχετική σύμβαση.

Οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών και της ΠΟΒΕΚ συμφώνησαν σε γενικές γραμμές με τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου. Ειδικότερα οι εκπρόσωποι της ΠΟΒΕΚ ζήτησαν να διευκρινιστεί πλήρως ότι ο μεταπωλητής ή ο παντοπώλης δε φέρει ευθύνη για τα εμφιαλωμένα ή εγκυτιωμένα προϊόντα που διαθέτει στο υποστατικό του.

Επίσης οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και του Συνδέσμου Χρυσοχόων- Αργυροχόων Κύπρου ζήτησαν την κατοχύρωση του επαγγέλματος του χρυσοχόου-αργυροχόου με την ποινικοποίηση της πώλησης πολύτιμων μετάλλων από πόρτα σε πόρτα, πράξη που δημιουργεί κακές εντυπώσεις για το κυπριακό κόσμημα και που πολλές φορές οδηγεί σε εξαπάτηση του κοινού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή καλεί το αρμόδιο Υπουργείο να προβληματιστεί για τους τρόπους κατοχύρωσης του επαγγέλματος του χρυσοχόου-αργυροχόου και να ενημερώνει το κοινό με όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που του παρέχει η προτεινόμενη νομοθεσία, καθώς και άλλα παρόμοια νομοθετήματα που στόχο έχουν την καλύτερη προστασία του καταναλωτή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπαρχόντων ομιλητών επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Εφαρμογή του περί Συμβάσεων Νόμου. 'Αρθρο 3.

Πώληση και συμφωνία πώλησης. 'Αρθρο 4.

Τρόπος σύναψης της σύμβασης πώλησης. 'Αρθρο 5.

Υπάρχοντα ή μελλοντικά αγαθά. 'Αρθρο 6.

Αγαθά που φθάρηκαν πριν τη σύναψη της σύμβασης. 'Αρθρο 7.

Αγαθά που φθάρηκαν πριν την πώληση, αλλά μετά τη συμφωνία για πώληση. 'Αρθρο 8.

Καθορισμός τιμήματος. 'Αρθρο 9.

Συμφωνία για πώληση κατόπιν εκτίμησης τρίτου. 'Αρθρο 10.

Πρόνοιες για το χρόνο. 'Αρθρο 11.

Ουσιώδης όρος και εγγυητική διαβεβαίωση. 'Αρθρο 12.

Πότε ουσιώδης όρος θεωρείται εγγυητική διαβεβαίωση; 'Αρθρο 13.

Σιωπηρή ανάληψη υποχρέωσης αναφορικά με τον τίτλο κτλ. 'Αρθρο 14.

Πώληση κατά περιγραφή. 'Αρθρο 15.

Σιωπηροί ουσιώδεις όροι αναφορικά με την ποιότητα ή την καταλληλότητα αγαθών. 'Αρθρο 16.

Πώληση βάσει δείγματος. 'Αρθρο 17.

Τα αγαθά πρέπει να εξακριβώνονται. 'Αρθρο 18.

Η κυριότητα μεταβιβάζεται, όταν υπάρχει πρόθεση να μεταβιβαστεί. 'Αρθρο 19.

Συγκεκριμένα αγαθά σε παραδόσιμη κατάσταση. 'Αρθρο 20.

Συγκεκριμένα αγαθά να περιάγονται σε παραδόσιμη κατάσταση. 'Αρθρο 21.

Συγκεκριμένα αγαθά σε παραδόσιμη κατάσταση, όταν ο πωλητής πρέπει να πράξει κάτι για καθορισμό του τιμήματος. 'Αρθρο 22.

Πώληση μη εξακριβωμένων αγαθών και υπαγωγή τους στη σύμβαση. 'Αρθρο 23.

Αγαθά που στάληκαν για έγκριση ή "για πώληση ή επιστροφή". 'Αρθρο 24.

Επιφύλαξη δικαιώματος διάθεσης. 'Αρθρο 25.

Ο κίνδυνος εκ πρώτης όψεως μεταβιβάζεται με την κυριότητα. 'Αρθρο 26.

Πώληση από πρόσωπο που δεν είναι ο ιδιοκτήτης. 'Αρθρο 27.

Πώληση από συνιδιοκτήτη. 'Αρθρο 28.

Πώληση από πρόσωπο που κατέχει αγαθά δυνάμει ακυρώσιμης σύμβασης. 'Αρθρο 29.

Πωλητής ή αγοραστής που έχει κατοχή μετά την πώληση. 'Αρθρο 30.

Υποχρεώσεις πωλητή και αγοραστή. 'Αρθρο 31.

Πληρωμή και παράδοση είναι συντρέχοντες ουσιώδεις όροι. 'Αρθρο 32.

Παράδοση. 'Αρθρο 33.

Συνέπειες μερικής παράδοσης. 'Αρθρο 34.

Παράδοση μετά από αίτηση του αγοραστή. 'Αρθρο 35.

Κανόνες παράδοσης. 'Αρθρο 36.

Παράδοση εσφαλμένης ποσότητας. 'Αρθρο 37.

Τμηματικές παραδόσεις. 'Αρθρο 38.

Παράδοση σε μεταφορέα ή υπεύθυνο αποβάθρας. 'Αρθρο 39.

Ο κίνδυνος σε περίπτωση παράδοσης αγαθών σε απομακρυσμένο τόπο. 'Αρθρο 40.

Δικαίωμα αγοραστή για εξέταση των αγαθών. 'Αρθρο 41.

Αποδοχή αγαθών και ευχέρεια εξέτασης αυτών. 'Αρθρο 42.

Δικαίωμα μερικής απόρριψης. 'Αρθρο 43.

Ο αγοραστής δεν υποχρεούται να επιστρέψει αγαθά που απορρίφθηκαν. 'Αρθρο 44.

Ευθύνη αγοραστή για αμέλεια ή άρνηση παραλαβής αγαθών. 'Αρθρο 45.

Ορισμός "απλήρωτου πωλητή". 'Αρθρο 46.

Δικαιώματα απλήρωτου πωλητή. 'Αρθρο 47.

Δικαίωμα επίσχεσης πωλητή. 'Αρθρο 48.

Μερική παράδοση. 'Αρθρο 49.

Τερματισμός του δικαιώματος επίσχεσης. 'Αρθρο 50.

Δικαίωμα ανακοπής εν διαμετακομίσει. 'Αρθρο 51.

Διάρκεια διαμετακόμισης. 'Αρθρο 52.

Τρόπος ανακοπής εν διαμετακομίσει. 'Αρθρο 53.

Αποτέλεσμα μεταπώλησης ή ενεχυρίασης από αγοραστή. 'Αρθρο 54.

Πώληση γενικά δεν ακυρώνεται από δικαίωμα επίσχεσης ή ανακοπής εν διαμετακομίσει. 'Αρθρο 55.

Αγωγή για το τίμημα. 'Αρθρο 56.

Αποζημιώσεις για μη αποδοχή. 'Αρθρο 57.

Αποζημιώσεις για μη παράδοση. 'Αρθρο 58.

Ειδική εκτέλεση. 'Αρθρο 59.

Θεραπεία για παράβαση εγγυητικής διαβεβαίωσης. 'Αρθρο 60.

Καταγγελία σύμβασης πριν την ημερομηνία παράδοσης. 'Αρθρο 61.

Τόκος υπό τύπο αποζημιώσεων και ειδικές αποζημιώσεις. 'Αρθρο 62.

Αποκλεισμός σιωπηρών όρων. 'Αρθρο 63.

Εύλογος χρόνος αποτελεί ζήτημα πραγματικό. 'Αρθρο 64.

Πώληση με πλειστηριασμό. 'Αρθρο 65.

Καταργήσεις και επιφυλάξεις. 'Αρθρο 66.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Ευσταθίου, έχετε τίποτε για το 'Αρθρο 66;

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε, όχι. Επειδή αυτός, ο περί Πώλησης Αγαθών Νόμος, είναι ένα από τα σημαντικότερα νομοθετήματα του Δικαίου Συναλλαγών, θα ήτο ίσως ορθότερον να τον κοίταζε και η Επιτροπή Νομικών. Διότι είναι ο πολύ γνωστός Νόμος περί Πωλήσεως Αγαθών, ο οποίος σήμερα ανατρέπεται άρδην. Γι' αυτό δε θα ήτο άσχημο να τον δούμε ξανά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν οι συνάδελφοι συμφωνούν να αργοπορήσει η ψήφιση για μια εβδομάδα, νοουμένου ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών είναι έτοιμος να το μελετήσει σε πολύ γρήγορο χρονικό διάστημα, εγώ δεν έχω ένσταση.

Θα ήθελα να ερωτήσω τα κόμματα πώς τοποθετούνται.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Δεκαπέντε μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεκαπέντε μέρες.

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Λυπούμαι αλλά τα μισά μέλη της Επιτροπής Νομικών θα είναι εκτός Κύπρου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τόσο το καλύτερο!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Και αν ο σκοπός της αναβολής είναι για να το δει η Επιτροπή Νομικών, νομίζω ότι οι δεκαπέντε μέρες δεν αρκούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει μια λύση, κύριε Αγαπίου. Να μη φύγουν από την Κύπρο τα Μέλη της Επιτροπής Νομικών, εφόσον πρόκειται περί σοβαρού νομοθετήματος.

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτός ο νόμος εκκρεμεί από πολύ καιρό. Ασφαλώς μέσα στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υπάρχουν και δικηγόροι. Με αυτό δε θέλω να υποτιμήσω τον Πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών, αλλά, αν μπορεί η Επιτροπή Νομικών να επιταχύνει την εξέταση του θέματος αυτού, θα ήταν πολύ καλό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ευσταθίου, ο κ. Πουργουρίδης και μετά θα σας δώσω το λόγο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να είμαστε δίκαιοι προς τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εμπορίου ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χαίρομαι που ο κ. Καζαμίας σταμάτησε να παρενοχλεί το ΔΗΚΟ και επέστρεψε στη βάση του.

Ναι, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα πρέπει να πληροφορήσω το Σώμα ότι, όταν το νομοσχέδιο αυτό κατετέθη, ηγέρθην και εζήτησα όπως το νομοσχέδιο αυτό παραπεμφθεί στην Επιτροπή Νομικών. Και εξήγησα ότι αυτό το νομοσχέδιο αφορούσε πολύ σοβαρές πτυχές νομικής φύσεως. Την άποψή μου την υπεστήριξε και ο κ. Αγαπίου, αν ενθυμούμαι καλά, αλλά τελικά το Σώμα απεφάσισε να παραμείνει στην Επιτροπή Εμπορίου με το δικαιολογητικό ότι ο Πρόεδρός της ήταν έγκριτος νομικός και ότι συμμετείχαν και άλλοι δικηγόροι. Θα συμφωνήσω όμως με τον κ. Ευσταθίου ότι το νομοθέτημα αυτό είναι πάρα πολύ σημαντική πτυχή του Δικαίου και θα ήταν χρήσιμο αν μπορούσε και η Επιτροπή Νομικών να επεξεργαστεί το νομοσχέδιο αυτό σε μια ή δυο συνεδρίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, αν θέλετε να βάλω κάποια πράγματα στη θέση τους και για μελλοντικούς σκοπούς. Αν επρόκειτο να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Νομικών, έπρεπε να είχε τεθεί θέμα από την αρχή. 'Οπως έχουν τα πράγματα, θα δώσω μια εβδομάδα, κύριε Ευσταθίου, να το δει η Επιτροπή Νομικών και, αν δεν υπάρχει παρατήρηση, να επανέλθουμε. Αλλά, αν θέλετε, εφόσον η πολιτική του Σώματος είναι να παραπέμπεται μόνο σε μια Επιτροπή, εκτός αν υπάρχει αποχρών λόγος να πάει και σε άλλη, θα έπρεπε, όταν είχε γίνει η αρχική παραπομπή, να τεθεί θέμα για Επιτροπή Νομικών. Επειδή όμως αναγνωρίζω τη σοβαρότητα του νομοσχεδίου, γι' αυτό το λόγο δέχομαι αναβολή μιας εβδομάδας και πιστεύω ότι θα μπορούν να γίνουν μια ή δυο συνεδρίες την επόμενη εβδομάδα μέχρις ότου επανέλθει στο Σώμα. Γι' αυτό εγώ τουλάχιστον είμαι διατεθειμένος να δώσω μια εβδομάδα, όπως εισηγείσθε -εσείς λέτε δυο εβδομάδες, εγώ λέω μια- για να δοθεί η ευκαιρία στην Επιτροπή Νομικών να εξετάσει αυτό το νομοσχέδιο.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα από όλα θα ήθελα να πω ότι με την παρατήρησή μου αυτή δεν υπονοούσα ότι ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπορίου, που είναι ένας εκ των πλέον εγκρίτων νομικών του τόπου, δεν έκαμε καλά τη δουλειά του. Κάθε άλλο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι ο ένας δικηγόρος δεν πρόκειται να "ρίξει" τον άλλο δικηγόρο, κύριε Ευσταθίου, ιδιαίτερα τώρα που μιλούμε για διακεκριμένους νομικούς, όπως εσείς και ο κ. Κυπριανού.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Δεν είναι αυτό που θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε. Είναι ότι ο προβληματισμός για ένα τέτοιο νομοθέτημα πρέπει να είναι κάπως ευρύτερος και μεταξύ επαϊόντων, όσον το δυνατόν, δηλαδή μεγαλύτερου κύκλου προσώπων τα οποία μπορούν να ασχοληθούν με τη νομική επιστήμη. Η μια εβδομάδα που παρέχεται δεν μπορεί να ...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν αρκεί.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Δεν μπορεί να γίνει τίποτε. Είναι αδύνατο, κύριε Πρόεδρε. Τουλάχιστο αφήστε το δεκαπέντε μέρες, όπως ήταν η αρχική εισήγηση, για να συγκεράσουμε τις απόψεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Για να "κόψουμε" δρόμο, αν συμφωνεί ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπορίου κ. Μιχαλάκης Κυπριανού να δοθούν δυο εβδομάδες, εγώ δεν έχω ένσταση, και να προχωρήσουμε για να μη χάνουμε χρόνο.

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Νομίζω πως εγείρεται θέμα τάξης. Μια Κοινοβουλευτική Επιτροπή ασχολείται με ένα θέμα, καλεί όλους τους επηρεαζόμενους, καλεί όλους τους ενδιαφερόμενους, καλεί τη Γενική Εισαγγελία, συζητά σε επανειλημμένες συνεδρίες κάποιο θέμα. Οι συνάδελφοι ή οποιοσδήποτε συνάδελφος ενδιαφέρεται για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο γνωρίζει ότι η αρμόδια Επιτροπή, ή η οποιαδήποτε Επιτροπή, συζητά εκείνο το θέμα και δεν προσέρχεται να εγείρει ή να πει οποιεσδήποτε απόψεις. Μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης στην οποία εκπροσωπούνται όλα τα κόμματα, εγείρεται θέμα να ξανασυζητηθεί, να ξανακληθούν οι αρμόδιοι και όλοι οι άλλοι. Νομίζω ότι δημιουργείται σοβαρό θέμα που θα προκαλέσει τρομερή καθυστέρηση στη διεξαγωγή των εργασιών της Βουλής και των Επιτροπών και ακόμα θα έλεγα ότι είναι και μομφή εναντίον των μελών της αρμόδιας Επιτροπής, η οποία με πολλή λεπτομέρεια έχει επιληφθεί του θέματος. Έχω σοβαρές επιφυλάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρυσοστόμου, βλέπω τη συλλογιστική σου. Θα ήθελα όμως να έχει τον τελευταίο λόγο επί του θέματος ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας. Γι' αυτό θα δώσω το λόγο στον κ. Μιχαλάκη Κυπριανού. Αν ο κ. Κυπριανού συμφωνήσει με την εισήγηση του κ. Ευσταθίου, Προέδρου της Επιτροπής Νομικών, τότε δεν νομίζω ότι χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση.

Έχετε το λόγο, κύριε Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, θα σας δώσω το λόγο, αλλά έδωσα το λόγο τώρα στον κ. Κυπριανού. Μετά έχετε το λόγο εσείς.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι εισάγουμε καινά δαιμόνια και αν γίνει αποδεκτό το αίτημα του κ. Ευσταθίου, τότε δημιουργούμε ένα πολύ κακό προηγούμενο. Διότι δεν μπορώ να αντιληφθώ κανένα νομοσχέδιο που δεν έχει τη νομική του πτυχή.

Γι' αυτό το λόγο, οποιοδήποτε νομοσχέδιο γίνει, είτε αυτό εξετάστηκε από την Επιτροπή Υγείας είτε από οποιαδήποτε άλλη Επιτροπή, τότε η Επιτροπή Νομικών θα μπορεί να πει "ε! σταματάτε να το εξετάσουμε και εμείς". Νομίζω ότι δεν είναι σωστό αυτό, διότι, τι θα συμβεί, κύριε Πρόεδρε, αν η Επιτροπή Νομικών καταλήξει σε διαφορετικά συμπεράσματα από ό,τι κατέληξε η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης. Και μετά ο κ. Κίμων Παναγίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με τις απόψεις του κ. ...

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εξάλλου, όπως ο κ. Πουργουρίδης ανέφερε, ήδη του θέματος τούτου επελήφθη η ολομέλεια της Βουλής και απεφάσισε ότι θα πρέπει να εξεταστεί από την Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Τώρα ερχόμαστε κατ' έφεσιν να καταλήξουμε ότι πρέπει να το εξετάσει η Επιτροπή Νομικών;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω το ίδιο πράγμα ανέφερα και εγώ, κύριε Κυπριανού, και είπα απλώς ότι μπορεί να γίνει, αν συμφωνεί ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπορίου. Αν δε συμφωνεί ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εμπορίου, θα προχωρήσουμε στην ψήφιση.

Αλλά έχει το λόγο ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τις απόψεις του κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου και του κ. Μιχαλάκη Κυπριανού, παρόλο που νομίζω ότι δεν είναι θέμα του όποιου προέδρου Επιτροπής το ζήτημα που εγείρεται. Και αν ακόμα ο κ. Κυπριανού συμφωνούσε με την άποψη του κ. Ευσταθίου, εμείς θα διαφωνούσαμε. 'Εχει και η ίδια η Επιτροπή νομικούς, αλλά οφείλουν οι Κοινοβουλευτικές Ομάδες, όταν τοποθετούνται, εφόσον κρίνουν ότι χρειάζονται και άποψη νομική, να την πάρουν είτε από τους νομικούς-μέλη των Κοινοβουλευτικών Ομάδων είτε από άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, νομίζω ότι γενικεύεται η συζήτηση. Δεν είμαι διατεθειμένος να προχωρήσουμε σε περαιτέρω συζήτηση.

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα θέσω θέμα διαδικασίας. 'Εγινε η ανάγνωση της 'Εκθεσης και προχωρήσαμε στην κατ' άρθρο ψήφιση του νομοσχεδίου. Είναι δυνατό η Βουλή να πάει πίσω και να ξαναεξετάσει άλλη Επιτροπή αυτό το θέμα; Δηλαδή εισάγουμε νέες διαδικασίες στη Βουλή. Για το όνομα του Θεού!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο Δημοκρατικός Συναγερμός έχει τοποθετηθεί, είναι έτοιμος να ψηφίσει και δε βλέπει το λόγο να παραπεμφθεί το νομοσχέδιο σε άλλη Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ήθελα να πω ότι εκείνο το οποίο επιχείρησα κατά καθήκον, ex debito, κύριε Πρόεδρε, προς το Σώμα, ήταν να πω ότι ο εμπορικός κώδικας της Κύπρου είναι αυτός. Οι εμπορικοί κώδικες των κρατών αλλάζουν κάθε πενήντα έως εκατό χρόνια. Επί του νομοθετήματος αυτού υπάρχει τόσον ογκώδης νομολογία η οποία, αν ετίθετο υπόψη των εντίμων μελών που δεν ασχολούνται με τη νομική, θα ήτο εντυπωσιακή. Αν είπα κάτι ήταν για να υπάρξει ένα νομοθέτημα το οποίο θα χρησιμοποιεί ο εμπορικός κόσμος, οι συναλλαγές, ο λαός αυτός και να είναι όσο το δυνατό αψογότερος.

Δε διαφωνεί κανένας για τις αρμοδιότητες των διαφόρων Επιτροπών. Εφόσον όμως δεν είναι επιθυμητή η ενασχόληση περαιτέρω της Επιτροπής Νομικών, η Επιτροπή Νομικών διά του Προέδρου της έκαμε το καθήκον της και το θέμα αφήνεται στο να συζητηθεί, να ψηφιστεί, αλλά αν έρθει κάποιος αύριο και πει να τροποποιήσουμε το άλφα ή βήτα άρθρο του εμπορικού αυτού κώδικος, να ξέρετε ότι θα υπομνήσω στο Σώμα τον προβληματισμό τον οποίο επιχείρησα να δημιουργήσω. Ποιος αμφισβητεί τις αρμοδιότητες των Επιτροπών; Κανένας. Αλλά από νομοθέτημα σε νομοθέτημα υπάρχει μεγάλη διαφορά. Ο Αστικός Κώδικας είναι ένα νομοθέτημα, όπως είναι και ο Νόμος περί Ψεκασμού των Αμυγδαλιών. Έχει μια διαφορά το ένα από το άλλο νομίζω και να το κοιτάξουμε αυτό το πράγμα. Ο Αστικός Κώδικας της Ελλάδος χρειάστηκε 116 χρόνια, όπως ξέρετε, προπαρασκευή. Αυτός είναι ένας κώδικας.

Τέλειωσε το θέμα. Και εγώ θα ψηφίσω, διότι η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα είναι υπέρ του να ψηφίζουν τα νομοθετήματα στα οποία το κόμμα μας συντάσσεται υπέρ κατά τη διάρκεια της συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν εγείρεται θέμα αμφισβήτησης της εργασίας της Επιτροπής Εμπορίου· και βεβαιότατα η Επιτροπή Εμπορίου προεδρεύεται από διαπρεπή νομικό και κανείς δεν αμφισβητεί αυτή τη σημασία του γεγονότος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ ησυχία, κύριε Συλλούρη.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αλλά είναι γεγονός ότι και χθες βράδυ στην Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, όταν συνεζητείτο αυτό το θέμα, ελέχθη ότι πρόκειται περί νομοθετήματος με πολλές νομικές προεκτάσεις.

Έτσι θα ήταν πραγματικά χρήσιμο, για να νομοθετεί σωστά η Βουλή και εν συνειδήσει ότι πράττει το καθήκον της όπως πρέπει, να δοθεί η ευκαιρία και στην Επιτροπή Νομικών να διεξέλθει το νόμο.

Αν τυχόν παρ' ελπίδα -που πιστεύω ότι δεν θα υπάρξει- υπάρξουν κάποιες διαφορές απόψεων, θα τεθούν υπόψη σας, για να καθοδηγήσετε πώς η Βουλή θα προχωρήσει μέσα στα θεσμικά πλαίσια της λειτουργίας της.

Σ' ό,τι αφορά το τυπικό και το διαδικαστικό, εκείνο που θα ήταν πραγματικά απρεπές, αφύσικο, θα ήταν αν διακοπτόταν η ψηφοφορία. Δεν άρχισε ακόμα η ψηφοφορία του νομοσχεδίου. Έτσι, ακόμα και σ' αυτή την ύστατη στιγμή, αν δοθεί η ευκαιρία στην Επιτροπή Νομικών να διεξέλθει, στην παρουσία και του Προέδρου της Επιτροπής Εμπορίου ή της Επιτροπής Εμπορίου το θέμα, νομίζω θα έλυε το πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, έχοντας ζυγίσει προσεκτικά τα πράγματα και επειδή υπήρχε η ευκαιρία σ' όλα τα Μέλη της Βουλής, αν ενδιαφέρονταν να παρακολουθήσουν πολύ στενά την όλη διαδικασία και να προτείνουν κάποιες αλλαγές, πιστεύω ότι είναι πολύ αργά τώρα να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Νομικών, εφόσον ακούσθησαν και οι απόψεις που ακούσθησαν από πλευράς της Επιτροπής Εμπορίου.

Όμως, λέγω, αν υπάρχουν κάποια κενά ή κάποιες παραλείψεις, η νομοθεσία είναι ζωντανή. Δεν εμποδίζει τίποτε κανένα να υποβάλει κάποια τροποποίηση μελλοντικά, όσον αφορά τη νομοθεσία. Ακόμα και αύριο, μετά που θα ψηφιστεί, μπορεί να γίνει τροποποίηση, αν θεωρούμε πως υπάρχουν κενά.

Γι' αυτό το λόγο, εγώ τουλάχιστον, θα προχωρήσω σε ψηφοφορία μετά από τη διαδικασία η οποία έγινε.

Θα δώσω όμως το λόγο στον κ. Μούσκο και μετά στον κ. Άριστο Χρυσοστόμου.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με έχετε καλύψει, γιατί ακριβώς και εγώ θα έλεγα το ίδιο πράγμα. Ότι κάθε νομοθέτημα το οποίο περνά, υπόκειται σε αλλαγές και σε τροποποιήσεις. Και δεν είναι θέμα υπομνήματος κάποιου συνάδελφου που θα 'ρθει να πει ότι "εγώ σας προειδοποίησα". Αυτός ο νόμος εκκρεμεί από το 1991. Έπρεπε να τον περάσουμε. Τον εξετάσαμε με κάθε σοβαρότητα με την οποία μπορούσαμε να το κάνουμε και, αν υπάρξουν οποιεσδήποτε άλλες εισηγήσεις από τους έγκριτους νομικούς, τότε είμαστε έτοιμοι να το επανεξετάσουμε και να επιφέρουμε εκείνες τις τροποποιήσεις που χρειάζονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε. Ακόμα η Επιτροπή θεώρησε σκόπιμο και είχε καλέσει και τον Επίτροπο Νομοθεσίας, τον κ. Σταυρινάκη, με τον οποίο συζήτησε το νομοσχέδιο, διότι το είδε με πολλή προσοχή. Και συμφωνώ με όσα έχουν λεχθεί ότι οι νόμοι που ψηφίζουμε δεν είναι ευαγγέλιο και σίγουρα αν πρέπει να γίνει κάποια τροποποίηση, θα γίνει μελλοντικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρακαλέσω τον Πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών εάν αισθανθεί ότι υπάρχει μελλοντικά οποιοδήποτε σημείο που χρήζει τροπολογίας, να την υποβάλει.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πώλησης Αγαθών Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Παρακαλώ κάποια ησυχία.

Προχωρούμε στα θέματα 5 και 6 της σημερινής ημερήσιας διάταξης τα οποία έχουν κοινή Έκθεση. Είναι 1) "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και 2) "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993." Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 2) "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 30 Νοεμβρίου 1993 και στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, της Ένωσης Δήμων και του ΚΕΒΕ.

Με τον πρώτο νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τους δήμους, έτσι που να μην απαιτείται η έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για την έκδοση των δημοτικών κανονισμών, που αφορούν ειδικότερα τον καθορισμό τελών και δικαιωμάτων, ούτε και η έγκριση της Βουλής για οποιουσδήποτε εκδιδόμενους δημοτικούς κανονισμούς.

Πρόσθετα, με το ίδιο νομοσχέδιο διευρύνεται η έννοια του αδικήματος της ρίψης ή εγκατάλειψης αντικειμένου σε οποιοδήποτε δρόμο, ώστε αυτό να καλύπτει και τη ρύπανση δημόσιου χώρου, αδίκημα για το οποίο προτείνεται η παροχή στους δημοτικούς τροχονόμους των ίδιων εξουσιών που έχουν οι αστυνομικοί για εξώδικη ρύθμιση, με βάση τη σχετική νομοθεσία για αποφυγή της ρύπανσης των δημόσιων δρόμων και των δημόσιων χώρων.

Με το δεύτερο νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της πιο πάνω νομοθεσίας, για να δοθεί η δυνατότητα αναδρομικής εφαρμογής των δημοτικών κανονισμών που αφορούν τη χορήγηση φιλοδωρημάτων και συντάξεων στους υπαλλήλους και στους εργάτες των δήμων.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ένωσης Δήμων τάχθηκαν υπέρ των τροποποιήσεων που προτείνονται, οι οποίες καθιστούν, κατά τη γνώμη τους, ευχερέστερη και αποτελεσματικότερη τη λειτουργία των δήμων. Οι εκπρόσωποι της Ένωσης Δήμων επισήμαναν ειδικότερα ότι η κατάργηση της διάταξης για την έγκριση των δημοτικών κανονισμών από τη Βουλή αποτελεί ακόμη ένα βήμα προς την πλήρη αυτονομία των δήμων. Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής ότι συμφωνούν γενικά με την αυτονομία των δήμων, έχουν όμως τη γνώμη ότι η επιβολή τελών και δικαιωμάτων πρέπει να εγκρίνεται από τη Βουλή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της γύρω από τα υπό συζήτηση νομοσχέδια, ομόφωνα αποφάσισε στο στάδιο αυτό να υιοθετήσει ορισμένες από τις πρόνοιές τους, τις οποίες και έχει περιλάβει σε ενιαίο νομοσχέδιο.

Ειδικότερα η Επιτροπή εισηγείται την υιοθέτηση των προνοιών που αφορούν:

(α) τη δυνατότητα αναδρομικής εφαρμογής των δημοτικών κανονισμών που αφορούν χορήγηση συντάξεων και φιλοδωρημάτων· και

(β) την απαγόρευση ρίψης αντικειμένων σε δημόσιους χώρους και την παραχώρηση εξουσίας στους δημοτικούς τροχονόμους για εξώδικη ρύθμιση των αδικημάτων που αφορούν τη ρύπανση δρόμων ή άλλων δημόσιων χώρων.

Υπό το φως των πιο πάνω η Επιτροπή διαμόρφωσε νέο ενιαίο κείμενο νομοσχεδίου με τίτλο "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί. Η Επιτροπή επιφυλάσσεται παράλληλα να μελετήσει σε ευθετότερο χρόνο τις διατάξεις του πρώτου νομοσχεδίου, που αφορούν την τροποποίηση της υφιστάμενης διαδικασίας έκδοσης δημοτικών κανονισμών και την έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο και από τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αν παίρνω το λόγο, είναι διότι θέλω να εκφράσω τη διαφωνία μου και τη διαμαρτυρία μου ταυτόχρονα για την τακτική που ακολουθήθηκε στην προώθηση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου. Εκτός και αν πρόκειται περί παρεξηγήσεως, οπότε ανακαλώ τη διαμαρτυρία.

Μας είχε δοθεί από την κυβέρνηση συγκεκριμένο νομοσχέδιο του οποίου οι πρόνοιες περιγράφονται στην Έκθεση. Βασικά ήταν δύο οι πρόνοιες: Η μια ήταν η απόδοση στην τοπική αυτοδιοίκηση συγκεκριμένων ουσιαστικών εξουσιών, οι οποίες στην πραγματικότητα επιτυγχάνουν, αν θέλετε, ή προωθούν το στόχο της αποκέντρωσης και η άλλη ήταν ορισμένες μικροεξουσίες και μικρολεπτομέρειες αναφορικά με τη ρίψη αντικειμένων και τη ρύπανση των δρόμων και εξουσίες στους τροχονόμους για επιβολή αυτόματων εξώδικων προστίμων.

Διερωτώμαι ειλικρινά αν μια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, χωρίς σαφές ξεκαθάρισμα, μπορεί να πάρει από ένα νομοσχέδιο ό,τι θέλει, να αφήσει ό,τι δε θέλει "στην πάντα", χωρίς να δηλώνει ότι διαφωνεί με αυτό που δε θέλει και να παρουσιαζόμαστε στο τέλος όλοι ότι είμαστε ομόφωνοι. Διότι αυτό που βγαίνει από

αυτή την 'Εκθεση είναι ότι όλοι ομοφωνούμε. Ε! δεν ομοφωνεί το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, κύριοι συνάδελφοι. Εμείς επί της ουσίας του κυβερνητικού νομοσχεδίου είχαμε τοποθετηθεί και εξακολουθούμε να είμαστε τοποθετημένοι. Εκείνο το νομοσχέδιο ή θα αποσυρθεί ή θα έρθει στη Βουλή ως έχει και θα καταψηφιστεί. Και αν κάποιος Βουλευτής θέλει να υποβάλει πρόταση νόμου, ας την υποβάλει. Δεν μπορούμε όμως να παίρνουμε ό,τι μας βολεύει ή ό,τι θέλουμε εν πάση περιπτώσει από έναν κυβερνητικό νομοσχέδιο, να λέμε συμφωνούμε, να διαγράφουμε το υπόλοιπο μέρος για το οποίο είτε δε συμφωνούμε είτε έχουμε κάποιο πρόβλημα και στο τέλος να παρουσιαζόμαστε όλοι ότι ομοφωνούμε. Δεν ομοφωνούμε. Εγώ, κύριε Πρόεδρε, ζητώ την άδειά σας να μιλήσω επί της ουσίας του υποβληθέντος κυβερνητικού νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μιλήσετε. Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ένα θέμα τάξης. Ο κ. Θεοδώρου ήταν παρών. Δεν ήγειρε αυτό το θέμα στη συνεδρία της Επιτροπής, ότι δηλαδή κακώς προχωρεί η Επιτροπή και συζητά το δεύτερο νομοσχέδιο και μέρος από το πρώτο. Ο μόνος λόγος που δε συζήτησε η Επιτροπή το πρώτο μέρος είναι γιατί δεν είναι όλες οι Κοινοβουλευτικές Ομάδες έτοιμες. Και τώρα στη Βουλή τίθεται θέμα ότι περίπου η Επιτροπή ξεγέλασε τα Μέλη της ή την ολομέλεια. Αν ο κ. Θεοδώρου θα μιλήσει επί της ουσίας του πρώτου νομοσχεδίου, διερωτώμαι αν αυτή είναι η ορθή διαδικασία, όταν η Επιτροπή δεν είναι έτοιμη να εκφέρει άποψη επί της ουσίας. Δηλαδή, θα μιλήσει πρωθύστερα πάνω σε θέμα, που η Επιτροπή θα έρθει μετά από δέκα μέρες, ένα μήνα, να φέρει δική της εισήγηση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, αν μου επιτρέπεις κύριε Θεοδώρου, να πω πώς έχει η κατάσταση. Ο κάθε Βουλευτής, έστω και μετά από την επεξεργασία που γίνεται στις Επιτροπές, έχει το δικαίωμα βάσει του Συντάγματος να εκφράσει απόψεις στην ολομέλεια. Παρά ταύτα, υπάρχει ένα θέμα τάξης, όπως αναφέρθηκε, ότι αυτές οι απόψεις έπρεπε να είχαν ακουστεί στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Κατά συνέπεια, η άποψή μου είναι να μην προχωρήσουμε σήμερα στην ψήφιση, γιατί φαίνεται ότι δεν έχουν ακουστεί όλες οι απόψεις, να αναβληθεί η ψήφιση και να επανεξετάσει το θέμα η Επιτροπή, για να δοθεί η ευκαιρία να ενσωματωθεί στην 'Εκθεση η διαφωνία του κ. Θεοδώρου. Γι' αυτό εισηγούμαι αναβολή της συζήτησης για δεκαπέντε μέρες, για να δοθεί η ευκαιρία να ακουστούν όλες οι απόψεις και να μην παρουσιάζεται από τη μια μεριά ομόφωνη έκθεση και από την άλλη έντονες διαφωνίες από κάποιο Μέλος του Σώματος.

Ναι, κύριε Κατσουρίδη.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ναι, παρακαλώ, αφήστε να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, αν μου επιτρέπετε, υπάρχει και θέμα ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

'Εχει υποβάλει σαφή ... ο Πρόεδρος της Επιτροπής σε ό,τι αφορά, αν θέλετε, τα ελατήρια της σημερινής μου τοποθέτησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δώσω το λόγο, κύριε Θεοδώρου, αλλά υπάρχει και κάποιο ruling, αν θέλετε, κάποια απόφαση που πρέπει να πάρει ο Πρόεδρος της Βουλής για το πώς προχωρούμε στη διαδικασία. Και αυτό πράττω. Θα δώσω το λόγο στον κ. Κατσουρίδη, μετά σε εσάς και μετά στον κ. Μουσιούττα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχω ένσταση να αναβληθεί.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Υπήκοοι στο ruling.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για το μέρος του πρώτου νομοσχεδίου, αλλά και για το δεύτερο νομοσχέδιο το οποίο δεν έχει σχέση με το θέμα που θέτει ο κ. Θεοδώρου, παράκληση της Ένωσης Δήμων και της κυβέρνησης ήταν, για να διευκολυνθεί η τοπική αυτοδιοίκηση, να εγκριθεί το δεύτερο και να εγκριθεί και εκείνο το μέρος του πρώτου νομοσχεδίου, και γι' αυτό προχωρήσαμε. Δηλαδή, δε νομίζω ότι η τοπική αυτοδιοίκηση θα ενεργούσε κατά τρόπο που να αντιστρατεύεται τα συμφέροντά της και εκείνα τα οποία επιδιώκει. Εγώ δεν έκαμα νύξη ότι ο κ. Θεοδώρου ενήργησε σκόπιμα στην Επιτροπή; απλά είπα ένα γεγονός. Δεν ηγέρθη εκεί θέμα ότι δεν έπρεπε να έρθει η Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Θεοδώρου και ο κ. Μουσιούττας.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να παρατηρήσω ότι η Βουλή ή οι Επιτροπές της Βουλής, αν θέλετε, δεν είναι η πρώτη φορά που καθυστερούν να εκδώσουν έκθεση επί συγκεκριμένου νομοθετήματος λόγω του ότι μερικά κόμματα, ένα ή περισσότερα, δεν είναι έτοιμα για να τοποθετηθούν. Και έχουν καθυστερήσει σοβαρότατα θέματα, σοβαρότατα νομοθετήματα και ουδείς έθεσε θέμα που, κατά τη γνώμη μου, ίσως για μερικά από αυτά τα ζητήματα να τίθεται και θέμα. Δηλαδή, μέχρι πόσο μπορούμε να καθυστερούμε;

Όμως δεν υπάρχει νομίζω προηγούμενο· να απομονώνει μια Επιτροπή κάτι από ένα νομοθέτημα για το οποίο υπάρχει ομοφωνία, να το απομονώνει και να το αποσπά από το υποβληθέν νομοσχέδιο και να προχωρεί σε υποβολή έκθεσης μόνο επί αυτού. Νομίζω ότι εισάγουμε καινά δαιμόνια. Αν αυτή υπήρξε η πρόταση στην Επιτροπή, εγώ δεν την αντιλήφθηκα και αδυνατώ και τώρα ακόμη να καταλάβω αυτό το πράγμα. Γι' αυτό παρακαλώ το πρώτο νομοσχέδιο, το οποίο αφορά την πρόταση της Εκτελεστικής Εξουσίας για αποκέντρωση προς τους δήμους, να αναβληθεί, να συζητηθεί στην Επιτροπή και να τοποθετηθούν τα κόμματα, και ας συζητήσουμε τώρα μόνο το δεύτερο νομοσχέδιο για το οποίο δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, μιλάτε για αναβολή του θέματος "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993";

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πληροφοριακά ήθελα να πω ότι όντως συμφωνώ με τον κ. Δώρο, ότι δηλαδή το σοβαρό μέρος αυτού του νομοσχεδίου είναι αυτό που αναφέρεται στο δικαίωμα της τοπικής αρχής να επιβάλλει τέλη και δικαιώματα. Όμως ήθελα να θυμίσω στους συναδέλφους ότι ο κατάλογος τελών και δικαιωμάτων είναι πολύ μεγάλος και κανένας από εμάς δεν ξέρει ποια τέλη και ποια δικαιώματα επιβάλλουν οι δήμοι. Ζητήσαμε να μας σταλεί πλήρης κατάλογος τελών και δικαιωμάτων, που εννοείται εδώ ότι δε θα ελέγχονται πλέον ούτε από το Υπουργικό Συμβούλιο ούτε από τη Βουλή.

Προσωπικά πρέπει να πω ότι εκείνη την ημέρα ανέφερα μια περίπτωση επιβολής κτηματικού φόρου, ο οποίος μπορεί να μπαίνει τώρα και από το κράτος, αλλά και από το δήμο ως φόρος αστικής ιδιοκτησίας. Είναι σοβαρό και μέγα το θέμα και θα πρέπει σίγουρα να ξέρουμε τι ψηφίζουμε, γι' αυτό και ζητήσαμε και αναμένουμε να έρθει αυτός ο κατάλογος, ο πλήρης κατάλογος τελών και δικαιωμάτων, τα οποία εννοούνται μέσα σε αυτό το νομοσχέδιο. Θα επιληφθούμε του θέματος. Δεν υπάρχει καθυστέρηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως είπα, εγώ συμφωνώ να αναβάλουμε το πρώτο μέρος, παρόλο που ήταν παράκληση των ίδιων των δήμων να ψηφίσουμε εκείνο το σημείο. Αν θεωρείτε ότι αυτό είναι ανορθόδοξο ή εισάγει καινά δαιμόνια, να μην ψηφιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα αναβάλουμε το υπ' αριθμό 5 θέμα, που είναι "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Με πληροφορούν από τη Γραμματεία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών ότι ούτε αυτό μπορούμε να κάνουμε, διότι έχουν ενοποιηθεί οι διατάξεις των δύο νομοσχεδίων και είναι μπροστά μας ενοποιημένο νομοσχέδιο, πράγμα το οποίο θα μας δυσκολέψει να προχωρήσουμε. Άρα, ίσως θα πρέπει να αναβληθούν και τα δύο νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι, θα δώσω αναβολή δύο εβδομάδων και στα δύο νομοσχέδια.

Ναι, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ένα άλλο θέμα, κύριε Πρόεδρε. Η Γραμματεία των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών της Βουλής αυτή τη στιγμή που ηγέρθη το θέμα πληροφορεί το Σώμα; Γιατί δεν πληροφόρησε την Επιτροπή και τον Πρόεδρό της ότι δεν μπορούσαν να προχωρήσουν με τον τρόπο που προχώρησαν; Λυπούμαι, δηλαδή, αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το εξετάσω, κύριε Κατσουρίδη. Να μου επιτρέψετε να το εξετάσω αύριο το πρωί με τη Γραμματεία, να δω πού βρίσκεται και θα σας κατατοπίσω, όπως θα κατατοπιστώ και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα που είναι "Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ (ΓΕΝΙΚΟΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ο Αρχηγός της Αστυνομίας Κύπρου και εκπρόσωποι του Συνδέσμου Αστυνομίας Κύπρου.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 10 του περί Αστυνομίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των περί Αστυνομίας (Γενικών) Κανονισμών, για να καθοριστεί ότι Λοχίες και Αστυφύλακες, περιλαμβανομένων μελών της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας των ίδιων βαθμών, στους οποίους ανατίθενται καθήκοντα ανώτερα του επιπέδου του βαθμού τους ή ειδικά καθήκοντα θα ονομάζονται Αρχιλοχίες και Αρχιαστυφύλακες, αντίστοιχα, και θα χορηγείται σ' αυτούς μηνιαίο επίδομα καθήκοντος κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών και διαμορφώνοντας ανάλογα το κείμενό τους, ώστε να περιληφθεί σ' αυτούς διάταξη με βάση την οποία οι Αρχιλοχίες και οι Αρχιαστυφύλακες θα πρέπει να φέρουν ανάλογο διακριτικό γνώρισμα, εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν στο όλο θέμα κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Επιφυλάσσομαι να μιλήσω επί της ουσίας των Κανονισμών μετά. Σ' αυτό το στάδιο εισηγούμαι όπως τα δώδεκα χρόνια υπηρεσίας που προβλέπονται για τους Αρχιαστυφύλακες γίνουν δέκα, οπότε θα ψηφίσουμε ομόφωνα τους Κανονισμούς.

Για τον Αρχιλοχία χρειάζονται οκτώ χρόνια υπηρεσίας για να προαχθεί, για δύο λόγους. Για το Λοχία χρειάζονται οκτώ χρόνια για να προαχθεί σε Αρχιλοχία, σε Αρχιαστυφύλακα δώδεκα χρόνια. Αυτός είναι ο ένας λόγος. Ο δεύτερος λόγος είναι γιατί πολλοί απλοί αστυνομικοί των δέκα και πλέον χρόνων, μεταξύ δέκα και δώδεκα χρόνων, των δέκα, δεκάμισι, έντεκα, εντεκάμισι, δώδεκα παρά μία ημέρα, θα στερηθούν αυτού του ευεργετήματος, αν πληρούν τις προϋποθέσεις και έχουν τα προσόντα να πάρουν αυτή τη θέση. Γι' αυτό εισηγούμαστε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, θα θέσω την τροπολογία σας σε ψηφοφορία, πριν ψηφίσουμε τους Κανονισμούς ως έχουν.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αν έχουν οι συνάδελφοι άποψη... Αν δεν έχουν ένσταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε. Δεν είναι θέμα αν έχουμε ή όχι άποψη. Αλλά αντιλαμβάνομαι ότι η πρόταση πιθανότατα να προνοεί και κάποια επιπλέον σοβαρή επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού. Έγινε ύστερα από σχετική μελέτη των κόστων; Και εν πάση περιπτώσει, έχω την εντύπωση ότι το σκεπτικό για τα δύο χρόνια η εντεκάμισι, όπως τα έχει περιγράψει -και πιθανόν να έχει δίκαιο ο κ. Αγαπίου- ισχύει και για τα δέκα, γιατί πάλι θα υπάρχουν αυτοί που θα έχουν εννιάμισι, εννιά, οκτώ και λοιπά. Επομένως, πού σταματά το "πράμα";

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κύριοι...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Αγαπίου, νομίζω έχετε αναφέρει τις απόψεις σας. Θα το θέσω σε ψηφοφορία. Έχετε να προσθέσετε τίποτα;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν η Βουλή δε συμφωνεί με την ελάττωση των χρόνων σε δέκα, δε θα επιμείνουμε. Απλώς θέσαμε αυτή την εισήγηση, για να είναι ομόφωνοι οι Κανονισμοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, το έχουμε αντιληφθεί. Κατά συνέπεια...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα ψηφίσουμε τους Κανονισμούς έστω και με δώδεκα. Αλλά εκφράζουμε την εντύπωση ότι θα είναι δικαιότεροι οι Κανονισμοί, αν όλα τα κόμματα της Βουλής συμφωνήσουν στα δέκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω αντιληφθεί τη διαδικασία, κύριε Αγαπίου.

Ξεκινούμε πρώτα με την τροπολογία.

Πόσοι υποστηρίζουν την τροπολογία του ΑΚΕΛ, δηλαδή δέκα αντί δώδεκα έτη; Πόσοι υποστηρίζουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι υποστηρίζουν τους Κανονισμούς ως έχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά συνέπεια...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το αναφέρατε, κύριε Αγαπίου, ότι, αν απορριφθεί η τροπολογία, θα υποστηρίξετε τους Κανονισμούς ως έχουν. Μάλιστα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ναι, αλλά θέλω να μιλήσω, κύριε Πρόεδρε. Θέλω να μιλήσω επί της ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε να δικαιολογήσετε την ψήφο σας.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, δήλωσα ότι θέλω να μιλήσω επί της ουσίας των Κανονισμών, αν απορριφθεί η εισήγησή μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, από τη στιγμή που έγινε ψηφοφορία, δεν μπορείτε να κάμετε ομιλία επί της ουσίας πέραν του να δικαιολογήσετε την ψήφο σας. Γι' αυτό σας δίνω το λόγο, από τη θέση σας, για να δικαιολογήσετε την ψήφο σας.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Από τη στιγμή που ο κ. Αγαπίου είχε δηλώσει ότι κάνει μια πρόταση η οποία, εφόσον γίνει αποδεχτή, δε θα μιλήσει και δεν έγινε αποδεχτή, έχει το δικαίωμα να μιλήσει επί της ουσίας.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

"Ατε τωρά ..."

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Λυπούμαι, κύριε Αναστασιάδη, όπως λυπούμαι και για το γεγονός ότι εντελώς μηχανικά και αυτόματα απορρίφθηκε μια εισήγηση η οποία από οικονομική άποψη παρουσιάζει ανεπαίσθητη διαφορά, αλλά εν πάση περιπτώσει, θέλουμε να πούμε κάποιες απόψεις επί της ουσίας, τις οποίες εμείς θεωρούμε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, βάσει της διαδικασίας δεν μπορεί να τεθεί ως όρος για ομιλία το αν γίνει δεχτή ή όχι μια πρόταση, διότι, για να γνωρίζεις αν θα γίνει δεχτή ή όχι, πρέπει πρώτα να γίνει ψηφοφορία. Από τη στιγμή που γίνεται ψηφοφορία, τότε μπαίνει θέμα δικαιολογίας ψήφου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει τώρα θέμα δικαιολόγησης της ψήφου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όμως στη δικαιολογία ψήφου μπορεί να εισέλθει στην ουσία ο κ. Αγαπίου και πιστεύω ότι για πέντε-δέκα λεπτά, που θα έχει αυτή την ευκαιρία, θα μπορεί να μιλήσει επί της ουσίας. Γι' αυτό δε νομίζω να υπάρχει καμιά βασική διαφωνία. Κύριε Αγαπίου, έχετε το λόγο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα επανέλθω στο θέμα του χρόνου και του τρόπου που είχα το δικαίωμα να μιλήσω. Για κάθε νομοσχέδιο και για κάθε Κανονισμό, προτού ψηφιστεί, είθισται -και έτσι προβλέπει και ο Κανονισμός- να δίνεται το δικαίωμα, κύριε Αναστασιάδη, παρακαλώ να με αφήσετε να τελειώσω, σε οποιοδήποτε Μέλος της Βουλής να μιλήσει επί της ουσίας είτε του νομοσχεδίου είτε των Κανονισμών. Εγώ το θέμα που ήγειρα προηγουμένως, της τροπολογίας, ήταν τροπολογία.

Εν πάση περιπτώσει, αφού μου δώσατε το λόγο να μιλήσω, θέλω να πω ότι αυτοί οι Κανονισμοί δημιουργούν μια θέση η οποία δεν είναι λειτουργική και σκοπό έχει να δώσει την οικονομική...

(Ο Πρόεδρος της Βουλής απευθύνεται σε κάποιο Βουλευτή και ο κ. Αγαπίου διακόπτει την ομιλία του).

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Τώρα να τελειώσει ο Πρόεδρος και ύστερα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Παρακολουθούμε σε εμείς, κύριε Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εγώ έν τον Πρόεδρο που θέλω. Είναι στον Πρόεδρο που απευθύνομαι.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Αν είναι στον Πρόεδρο που μιλάτε, πέστε μας το να φύγουμε εμείς. Τι κάμνουμε εδώ;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι στον Πρόεδρο που αποτείνομαι, κύριε Μαρκίδη, και έτσι λέει και ο Κανονισμός της Βουλής.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Τότε να αλλάξει.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης είναι καλύτερα να μιλά από τη θέση του Κοσμήτορα παρά να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, τον κ. Πιττοκοπίτη, αν δεν προσέξει, θα τον αντικαταστήσω ως Κοσμήτορα με τον κ. Αγαπίου.

Λοιπόν, συνεχίστε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Του παραχωρώ τη θέση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δε νομίζω να έχω την ευρωστία που έχει ο κ. Πιττοκοπίτης, για να αντεπεξέλθω στα καθήκοντά μου.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς εκφράσαμε την άποψη και τη γνώμη ότι ψηφίζουμε τους Κανονισμούς αυτούς με κάποιες επιφυλάξεις. Οι Κανονισμοί αυτοί έχουν σκοπό να δώσουν τη δυνατότητα σε μερικούς Αστυνομικούς, Αστυφύλακες ή σε μερικούς Υπαξιωματικούς που δεν προήχθησαν, διότι δεν υπήρχαν θέσεις, να εκτελούν καθήκοντα Λοχία ή Υπαξιωματικού, τα οποία θα τους αναθέτει ο Αστυνομικός Διευθυντής, χωρίς να έχουν αυτό το βαθμό. Συνεπώς αυτή η θέση δεν είναι λειτουργική. Έχει μόνο οικονομικά οφέλη. Με δική μας εισήγηση -και χαίρομαι γιατί περιλαμβάνεται στους Κανονισμούς- η θέση αυτή δε θα θεωρείται ούτε πλεονέκτημα, ούτε επιπρόσθετο προσόν για τις μελλοντικές προαγωγές. Και εκφράζω την πεποίθηση ότι τουλάχιστον τα μετρήσιμα κριτήρια για τη θέση αυτή είναι αντικειμενικά. Δηλαδή τα έτη υπηρεσίας...

(Διακόπτει, διότι ακούγονται σχόλια)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ε, είναι η Κοινοβουλευτική σου Ομάδα πάντα που "βάλλει τα παράσιτα". Τη μια ο Παυλής, την άλλη ο κ. Κατσουρίδης ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι ο κ. Πρόεδρος που κάλεσε τον κ. Κατσουρίδη, ίσως για να του κάμει παρατήρηση, διότι μιλώ.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, πριν βγάλετε συμπεράσματα, να ρωτήσετε τον κ. Κατσουρίδη για τι θέμα εξηγήθηκα μαζί του.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, φαίνεται δεν ακούσατε όλη τη στιχομυθία. Είναι από την απέναντί μου πλευρά που εξεφράσθησαν παράπονα εναντίον του κ. Κατσουρίδη και εμού, γιατί διακόπτουμε τη συνεδρία, και δεν προσέξατε, ώστε να κάμετε απ' εκεί την παρατήρηση.

Εν πάση περιπτώσει. Συνεχίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν έκαμα σε κανέναν παρατήρηση.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Συνεχίζω, κύριε Πρόεδρε.

Τα δύο κριτήρια, δηλαδή τα έτη υπηρεσίας και το λευκό παρελθόν, είναι κριτήρια αντικειμενικά. Όμως το τρίτο κριτήριο, κατά τη γνώμη μας, δεν είναι αντικειμενικό κριτήριο. Θα εξαρτηθεί η ανάθεση της θέσης αυτής από τον Αστυνομικό Διευθυντή. Είναι εντελώς υποκειμενικό αυτό το κριτήριο και γι' αυτό εκφράζουμε τη θέση, την ελπίδα μάλλον, ότι αυτό το κριτήριο θα είναι αξιοκρατικό, παρά το γεγονός ότι η κυβέρνηση αυτή δε μας έχει δώσει δείγματα αξιοκρατίας, ούτε στους ημικρατικούς οργανισμούς ούτε στις προαγωγές ούτε στις μεταθέσεις ούτε στις τοποθετήσεις.

Ανέφερα προηγουμένως ότι με δική μας εισήγηση αναφέρεται στους Κανονισμούς ότι αυτά τα προσόντα ή αυτός ο διορισμός ή αυτή η θέση, η μη λειτουργική, δε θα αποτελεί προηγούμενο για τις προαγωγές, ούτε μετρήσιμο κριτήριο. Εκφράζουμε την ελπίδα ότι εκείνοι οι οποίοι δε θα τύχουν αυτής της εύνοιας δε θα στερηθούν του δικαιώματος προαγωγής, όταν φθάσει ο καιρός για προαγωγή. Κατά τη γνώμη μας, ενόσω τα μετρήσιμα κριτήρια, ήτοι τα έτη υπηρεσίας και το λευκό παρελθόν, θα ισχύουν για όλους που δεν έχουν τύχει προαγωγής, όλοι θα δικαιούνται επί ίσοις όροις να πάρουν αυτή τη θέση. Στο κάτω κάτω ας γίνεται εναλλάξ η ανάθεση αυτής της θέσης, έτσι που όλοι οι αστυνομικοί οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις...

(Ο Πρόεδρος της Βουλής απευθύνεται στον κ. Αναστασιάδη).

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Τώρα σας είδα όμως, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπα του κ. Αναστασιάδη ότι δε θα δώσω το λόγο σε οποιοδήποτε άλλο. Λοιπόν, συντομεύετε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα σας κάνω παρατήρηση από τη θέση του Μέλους της Βουλής ότι δε με αφήνετε να τελειώσω ή δε λαμβάνετε υπόψη αυτά που λέω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, δε σας διέκοψα. Απλώς είπα σε συνάδελφο ότι είναι δικαιολογία ψήφου και δε θα δώσω σε άλλο το λόγο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

'Εχω υπόψη μου, κύριε Πρόεδρε, ότι είπατε "αυτόν άστον να τελειώσει και δεν είναι ανάγκη να τον διακόψουμε". Εν πάση περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, λυπούμαι, πρέπει να εκτιμήσετε το γεγονός ότι έδειξα πολλή ελαστικότητα με το να επιτρέψω να γίνει ομιλία την ώρα της δικαιολογίας της ψήφου, γιατί εσείς ο ίδιος απεμπολήσατε το δικαίωμα να μιλήσετε την ώρα της ουσίας. Γι' αυτό συνεχίστε, παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θα επανέλθω, διότι δεν το απεμπόλησα. Πάλι θα επανέλθουμε στο ίδιο θέμα ή επρόκειτο περί παρεξήγησης;

Επαναλαμβάνω ότι είναι η επιθυμία μας, κύριε Πρόεδρε, όλοι οι αστυνομικοί, που δε θα έχουν τύχει προβιβασμού και θα πληρούν τις αντικειμενικές προϋποθέσεις, είναι λέω η επιθυμία μας και η ευχή μας να τύχουν ίσης μεταχείρισης, και να ανατεθεί σε όλους, αν όχι μαζί, τουλάχιστον εναλλάξ, αυτή η θέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο επόμενο...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Ενα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, μια δήλωση μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι θέμα εις απάντηση του κ. Αγαπίου. Απλούστατα το τρίτο κριτήριο, περί του Αστυνομικού Διευθυντή που συστήνει, τίθεται απλά, για να μη γίνονται αυτόματα οι προαγωγές, αλλά για να υπάρχουν κάποια κίνητρα. Στην ουσία, εφόσον υπάρχουν τα δύο πρώτα, ο Αστυνομικός Διευθυντής μόνο με κατάχρηση εξουσίας δε θα μπορεί να εισηγηθεί την παροχή του επιδόματος και θα πρέπει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, δεν μπορείτε να απαντήσετε στη δικαιολογία της ψήφου, εκτός αν είναι και δική σας δικαιολογία ψήφου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το έπραξα ήδη, ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για όνομα του Θεού! Ας εφαρμόσουμε κάποιους Κανονισμούς για όλους εδώ. Και ίσως εγώ ο ίδιος δεν έπρεπε να δώσω την ευκαιρία στον κ. Αγαπίου, αλλά θεώρησα ότι υπήρξε παρεξήγηση.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμό 8 που είναι "Οι περί Παραγωγής, Εμπορίας και Ελέγχου Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση της Επιτροπής στο Σώμα.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΦΥΤΙΚΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Παγκύπριας 'Ενωσης Γεωπόνων και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 11 του περί Παραγωγής και Εμπορίας Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Νόμου, είναι ο έλεγχος του φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού τόσο στο στάδιο της παραγωγής όσο και στο στάδιο της εμπορίας του, ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα και να ελαχιστοποιούνται οι προσβολές από φυτικούς εχθρούς και ασθένειες.

Ειδικότερα, οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν θέματα που αφορούν την αίτηση για εγγραφή και τα τέλη άδειας λειτουργίας φυτωρίου, το πιστοποιητικό που χορηγείται για τον έλεγχο πολλαπλασιαστικού υλικού, το Μητρώο Παραγωγής που οφείλει να τηρεί ο κάθε παραγωγός, τις διαδικασίες καλλιέργειας και ταξινόμησης του πολλαπλασιαστικού υλικού σε κατηγορίες, καθώς και τις τεχνικές προδιαγραφές για τα θερμοκήπια που παράγουν πολλαπλασιαστικό υλικό. Με τους ίδιους Κανονισμούς καθορίζονται επίσης οι διαδικασίες παραγωγής και ελέγχου εσπεριδοειδών, γιγαρτόκαρπων, πυρηνόκαρπων, ελαιόδενδρων, γαρυφαλιών, λαχανικών και φράουλας.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας 'Ενωσης Γεωπόνων και όλων των αγροτικών οργανώσεων που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί από καθαρά νομοτεχνική άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Αν δεν υπάρχουν ομιλητές, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί.

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στα επόμενα θέματα στην ημερήσια διάταξη, τα υπ' αρ. 9 και 10 που είναι 1. "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊστάμενης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Πρώτης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Ανώτερης Επισκέπτριας Υγείας, Επισκέπτριας Υγείας 1ης Τάξης, Επισκέπτριας Υγείας 2ης Τάξης, Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως Α' και Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και 2. "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Μάγειρα 1ης Τάξης, Μάγειρα 2ης Τάξης, Μάγειρα 3ης Τάξης, Βοηθού Οικονόμου Α' και Βοηθού Οικονόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994". Υπάρχει κοινή Έκθεση και παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να την αναγνώσει στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Κώστας Κωνσταντίνου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πρώτους από τους Κανονισμούς που αναφέρονται στο επισυνημμένο Παράρτημα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 24 Φεβρουαρίου 1994 και τους δεύτερους Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Φεβρουαρίου 1994. Κατά τη διάρκεια της μελέτης των υπό συζήτηση Κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας και της ΠΑΣΥΔΥ. Για το πρώτο θέμα κλήθηκαν επίσης εκπρόσωποι της Ομάδας Επισκεπτριών Υγείας.

Με τους υπό συζήτηση Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 της νομοθεσίας για τη δημόσια υπηρεσία, σκοπείται ο καθορισμός των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Προϊστάμενης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Πρώτης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Ανώτερης Επισκέπτριας Υγείας, Επισκέπτριας Υγείας 1ης Τάξης, Επισκέπτριας Υγείας 2ης Τάξης, Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως Α' και Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως στις Ιατρικές Υπηρεσίες και στις Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας. Καθορίζονται επίσης τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων Μάγειρα 1ης Τάξης, Μάγειρα 2ης Τάξης, Μάγειρα 3ης Τάξης, Βοηθού Οικονόμου Α' και Βοηθού Οικονόμου στις Ιατρικές Υπηρεσίες και στις Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό συζήτηση Κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

1. Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊστάμενης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Πρώτης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Ανώτερης Επισκέπτριας Υγείας, Επισκέπτριας

Υγείας 1ης Τάξης, Επισκέπτριας Υγείας 2ης Τάξης, Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως Α' και Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

2. Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Μάγειρα 1ης Τάξης, Μάγειρα 2ης Τάξης, Μάγειρα 3ης Τάξης, Βοηθού Οικονόμου Α' και Βοηθού Οικονόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί.

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Κύριε Πιττοκοπίτη, σιγά.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μιλούν σαράντα "νομάτοι", άκουσές με εμένα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσύ είσαι ο Κοσμήτορας, κύριε Πιττοκοπίτη. Εσύ είσαι το καλό παράδειγμα της Βουλής, υποτίθεται.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μα αφού είναι από το κόμμα σου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, "να χαρείτε".

Οι επόμενοι Κανονισμοί που είναι "Οι περί Ραδιοφωνικών Σταθμών Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 1994" αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Φθάσαμε στο τέλος του Κεφαλαίου Α'.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β'. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου

4) Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας.

Έχει περατωθεί η κατάθεση.

Κεφάλαιο Γ'. Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 144 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ανδρέα Φιλίππου στις 11 Φεβρουαρίου 1994.

"Με επιστολή του προς το Γενικό Γραμματέα της ΠΑΣΥΔΥ, το σύνολο του ερευνητικού προσωπικού του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών (ΚΕΕ) 'διαμαρτύρεται έντονα' και καταγγέλλει ενυπογράφως ότι 'το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πλήττει κατά τρόπο απαράδεκτο το ΚΕΕ, διότι καταργεί τη θέση του διευθυντή και πέντε θέσεις ερευνητών'. Μάλιστα, όπως υποστηρίζουν, η θέση του διευθυντή είχε προκηρυχθεί από τις 15 Οκτωβρίου 1993 και μια θέση προαγωγής βρισκόταν στο στάδιο πλήρωσής της ύστερα από επιστολή του Υπουργείου προς την ΕΔΥ στις 22.4.1993.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων (α) για τη θέση του στις πιο πάνω καταγγελίες και (β) κατά πόσο προτίθεται να υποβαθμίσει, να διαλύσει ή να αναβαθμίσει (και πώς;) το Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 145 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 11 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει τα περιστατικά δεκαοκτώ παιδιών που αντιμετωπίζουν πρόβλημα υδροκεφαλίας και κατά πόσο θα προσληφθεί ειδικός ιατρός γι' αυτές τις περιπτώσεις, ούτως ώστε να αποφευχθεί η ταλαιπωρία που υφίστανται σήμερα τόσο τα ίδια τα παιδιά όσο και οι γονείς τους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 146 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 11 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα των πυρκαγιών, επειδή αρκετά στρέμματα δημητριακών καίονται κάθε χρόνο είτε από κακόβουλη πρόθεση είτε τυχαία, με αποτέλεσμα οι γεωργοί μας να υφίστανται ζημιές κάθε χρόνο χωρίς να έχουν οποιαδήποτε κάλυψη."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 147 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 11 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το Υπουργείο Γεωργίας να ενημερώσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το πρόβλημα της εξάπλωσης της λιριομίζας και πώς μπορούν να ανακουφιστούν οι γεωργοί μας που είναι αναγκασμένοι να ψεκάζουν με ακριβά φάρμακα σε συχνά διαστήματα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 148 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας κ. Ανδρέα Φιλίππου, Λώρη Λυσιώτη και Θάσο Μιχαηλίδη αντίστοιχα στις 11 Φεβρουαρίου 1994.

"Έχουν περάσει περισσότερο από τρία χρόνια από τότε που η Κυπριακή Δημοκρατία υπέγραψε τη διακήρυξη για τα δικαιώματα του παιδιού, σύμφωνα με την οποία το κράτος πρέπει να παρέχει δωρεάν εκπαίδευση σ' όλα τα παιδιά και σ' όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Επίσης τα προβλήματα του κλάδου των νηπιαγωγών χρόνο με χρόνο γίνονται και οξύτερα.

Καλείται το Υπουργείο Παιδείας να ενημερώσει το Σώμα πότε σκοπεύει να προχωρήσει στην επέκταση της δωρεάν προδημοτικής εκπαίδευσης, ώστε και η δωρεάν παιδεία σε όλα τα παιδιά της Κύπρου να παύσει να είναι απλή διακήρυξη, αλλά και τα προβλήματα των νηπιαγωγών να επιλυθούν."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 149 που υποβλήθηκε από τους Βουλευτές εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Πάφου κ. Ανδρέα Φιλίππου, Θάσο Μιχαηλίδη και Λώρη Λυσιώτη αντίστοιχα, στις 15 Φεβρουαρίου 1994.

"Με επανειλημμένα διαβήματα προς τις αρμόδιες αρχές, οι επαγγελματικές οργανώσεις των βιβλιοπωλών και των εκδοτών της Κύπρου και της Ελλάδας, ζητούν τον παραμερισμό κάθε γραφειοκρατικής διαδικασίας που παρεμποδίζει την αμφίδρομη διακίνηση του βιβλίου στις δυο χώρες, ιδιαίτερα από Ελλάδα προς Κύπρο.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, αρκετοί Έλληνες εκδότες αποφεύγουν να στέλνουν βιβλία στην Κύπρο, γιατί οι διαδικασίες για την αποστολή τους είναι δαπανηρές και χρονοβόρες για μια μικρή αγορά βιβλίου, όπως είναι η Κύπρος. Όπως μας έχει αναφερθεί, το κόστος για αποστολή ελληνικού βιβλίου στην Κύπρο ανέρχεται μέχρι και στο 20% της μέσης τιμής του στην Ελλάδα.

Ενόψει αυτής της δυσάρεστης κατάστασης που επικρατεί σε έναν τομέα τόσο ευαίσθητο και σημαντικό από κάθε άποψη για τις ευρύτερες πολιτιστικές ανάγκες της χώρας μας, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα σε ποιες ενέργειες και διαβήματα έχει προβεί ή προγραμματίζει να προβεί, για την απρόσκοπτη και αμφίδρομη διακίνηση του βιβλίου στην Κύπρο και στην Ελλάδα, τη στιγμή μάλιστα που η διακίνηση αυτή σε σχέση με άλλες χώρες, π.χ. Αγγλία και Γαλλία, γίνεται χωρίς κανένα φραγμό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 150 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Άριστο Χρυσοστόμου στις 15 Φεβρουαρίου 1994.

"Από το Νοέμβριο του 1993 το Νοσοκομείο Αγρού στερείται των υπηρεσιών φαρμακοποιού. Ο γιατρός που υπηρετεί στο νοσοκομείο εκδίδει συνταγές και προτρέπει τους ασθενείς, κατά το πλείστον ηλικιωμένους, να μεταβαίνουν στο Γ' Νοσοκομείο Λεμεσού για να προμηθευτούν τα φάρμακα. Το ίδιο συμβαίνει και όταν ο γιατρός επισκέπτεται τα γειτονικά χωριά της Πιτσιλιάς (Άγιο Θεόδωρο, Άγιο Ιωάννη, Ζωοπηγή, Λουβαρά, Καλό Χωριό, Άγιο Παύλο, Άγιο Κωνσταντίνο).

Η ταλαιπωρία των κατοίκων της Πιτσιλιάς, ιδιαίτερα των ηλικιωμένων, είναι πολύ μεγάλη και τόσο οι χωριτικές αρχές όσο και οι κάτοικοι των επηρεαζόμενων κοινοτήτων εκφράζουν έντονα παράπονα, τονίζουν πως η επίσκεψη γιατρού χωρίς φαρμακοποιό είναι δώρο άδωρο και απαιτούν την άμεση τοποθέτηση φαρμακοποιού για τη σωστή εξυπηρέτηση των ασθενών.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα τοποθετηθεί φαρμακοποιός στο Νοσοκομείο Αγρού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 151 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χρίστο Πουργουρίδη στις 18 Φεβρουαρίου 1994.

"Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί η Ετήσια Έκθεση του Τμήματος Αναδασμού για το 1993 (Land Consolidation in Cyprus) έχει εκδοθεί στην αγγλική γλώσσα και σε πολυτελές χαρτί. Επίσης να αναφερθεί το κόστος έκδοσης της έκθεσης και ο αριθμός των αντιτύπων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 152 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρη Λυσιώτη στις 18 Φεβρουαρίου 1994.

"Το δημοτικό σχολείο της κοινότητας Επισκοπής Λεμεσού αντιμετωπίζει διάφορα προβλήματα, με σοβαρότερο το πρόβλημα της στέγης που με τις τελευταίες βροχές έχει γίνει οξύτερο, με αποτέλεσμα να γίνεται δύσκολη και επικίνδυνη η διδασκαλία μέσα στις τάξεις.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο τι προτίθεται να πράξει για την άμεση επίλυση αυτού του προβλήματος, όπως και των άλλων προβλημάτων που αντιμετωπίζει αυτό το σχολείο."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα υπάρξει σήμερα Κεφάλαιο Δ'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την Πέμπτη, 10 Μαρτίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

"Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ιδιαίτερα η στάση μας έναντι των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Προέδρου του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (18.1.94). (Συνέχιση της συζήτησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας Νόμος του 1994.
2) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησης της Εταιρείας Κυπριακαί Αερογραμμαί Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
3) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994.
4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
5) Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Αύξηση Μισθών και Συντάξεων) Νόμος του 1994.
6) Ο περί Μελών των Επιτροπών Δημόσιας Υπηρεσίας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αύξηση Αντιμισθίας) Νόμος του 1994.
7) Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).
8) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.
9) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως για το θέμα που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. 'Α. Χρυσοστόμου). (1.7.1993). (Συνέχιση της συζήτησης).

2) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαχειριστικός έλεγχος αποθηκών αποταμίευσης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Επιτροπής στα πλαίσια της μελέτης της Ετήσιας 'Εκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για το 1991).

3) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Συλλούρη και Δ. Ηλιάδη). (20.11.1992).

4) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. 'Α. Χρυσοστόμου). (18.8.1993).

5) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (25.1.1993).

6) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και Δ. Χρυσοστόμου). (13.4.1993).

7) 'Εκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών 'Αμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων.

(Ώρα λήξης: 5.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις των κ. Χρ. Πουργουρίδη, Λ. Ιεροδιακόνου και Δ. Συλλούρη και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 1 του 1994).
2. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Πώλησης Αγαθών Νόμος του 1991", οι παρατηρήσεις των κ. Ευ. Ευσταθίου, Μιχ. Κυπριανού, Χρ. Πουργουρίδη, 'Α. Χρυσοστόμου, Ν. Κατσουρίδη, Κ. Παναγίδη, Α. Μαρκίδη, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Μούσκου και ψήφισή του σε νόμο.

3. Έκθεση για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και β) "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Θεοδώρου, Ν. Κατσουρίδης, Ν. Μουσιούττας) και απόφαση για αναβολή των δύο νομοσχεδίων.
4. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις των κ. Γ. Αγαπίου και Ν. Αναστασιάδη και έγκρισή τους.
5. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Παραγωγής, Εμπορίας και Ελέγχου Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
6. Έκθεση για τους Κανονισμούς α) "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Προϊστάμενης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Πρώτης Λειτουργού Επισκεπτριών Υγείας, Ανώτερης Επισκέπτριας Υγείας, Επισκέπτριας Υγείας 1ης Τάξης, Επισκέπτριας Υγείας 2ης Τάξης, Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως Α' και Υγειονομικής Επισκέπτριας Φυματιώσεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και β) "Οι περί Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας - Θέσεις Μάγειρα 1ης Τάξης, Μάγειρα 2ης Τάξης, Μάγειρα 3ης Τάξης, Βοηθού Οικονόμου Α' και Βοηθού Οικονόμου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
7. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
8. Ερωτήσεις Βουλευτών (Διαμαρτυρία του ερευνητικού προσωπικού του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών - Η αντιμετώπιση του προβλήματος δεκαοκτώ παιδιών με υδροκεφαλία - Η αντιμετώπιση πυρκαγιών σε αγρούς - Μέτρα για ανακούφιση των γεωργών από την εξάπλωση της λιριομίζας - Επέκταση της δωρεάν προδημοτικής εκπαίδευσης σύμφωνα με τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού - Απρόσκοπτη διακίνηση του βιβλίου μεταξύ Κύπρου-Ελλάδας - Η ταλαιπωρία των κατοίκων της Πιτσιλιάς από την απουσία φαρμακοποιού - Η έκδοση της Ετήσιας Έκθεσης του Τμήματος Αναδασμού στην αγγλική γλώσσα - Προβλήματα του δημοτικού σχολείου Επισκοπής Λεμεσού).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 10ης Μαρτίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.35 μ.μ.)

(Αρ. 21)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ τους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ, θα ήθελα την προσοχή σας. Πριν εισέλθουμε στη νομοθετική εργασία, θα ήθελα να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή για τη Μελίνα Μερκούρη. Κηδεύεται σήμερα η Μελίνα Μερκούρη και δε νομίζω ότι οποιαδήποτε λόγια πω από το βήμα της Βουλής περιγράφουν τον αγώνα της και την προσφορά της στο έθνος και ιδιαίτερα στην Κύπρο.

(Μονόλεπτη σιγή στη μνήμη της Μελίνας Μερκούρη)

Αιωνία της η μνήμη.

Έχει κυκλοφορήσει ψήφισμα της Επιτροπής Εξωτερικών που καταδικάζει τις ενέργειες της Τουρκίας σε βάρος των Κούρδων Βουλευτών. Αφού το μελετήσετε, έχω υπόψη μου να ζητήσω από το Γραμματέα του Σώματος στο τέλος της νομοθετικής εργασίας να αναγνώσει το ψήφισμα για έγκριση από το Σώμα.

Μπαίνουμε τώρα στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Αρχίζουμε με το πρώτο θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Κύριε Πιττοκοπίτη, γίνεται πολύς θόρυβος. Παρακαλώ ως Κοσμήτορας να λάβετε τα μέτρα σας.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για το Κυπριακό δεν είπατε τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είχα υπόψη μου, κύριε Ρολάνδη, στο τέλος της νομοθετικής εργασίας να αναφέρω ότι, επειδή ο εισηγητής του θέματος και πρόεδρος του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδης απουσιάζει στην Αθήνα, εκπροσωπεί το Σώμα στην κηδεία της Μελίνας Μερκούρη, αναβλήθηκε η συζήτηση, διότι η συζήτηση θα πρέπει να λήξει σε μια συνεδρία και να κλείσει το θέμα ο ίδιος ο εισηγητής. Αναβλήθηκε για τη μεθεπόμενη Πέμπτη, 24 Μαρτίου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 21 και 28 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως.

Στον προϋπολογισμό του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας προβλέπονται δαπάνες ύψους £67.500 για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1994 μέχρι 30 Ιουνίου 1994, καθώς και έσοδα του ίδιου ύψους. Τα τελευταία προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία.

Όπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι της Εκτελεστικής Εξουσίας, ο λόγος για τον οποίο ο Προϋπολογισμός προνοεί κάλυψη δαπανών μέχρι τις 30 Ιουνίου 1994 είναι ότι μέχρι τότε αναμένεται να ψηφιστεί από τη Βουλή το νομοσχέδιο για τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου, να συσταθεί το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και να ετοιμαστεί και να εγκριθεί ο προϋπολογισμός του Οργανισμού με βάση το νέο νόμο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ύστερα από τις πιο πάνω επεξηγήσεις εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου σε νόμο.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Κίκης Καζαμίας, συμφωνώντας με την έγκριση του προϋπολογισμού, προέβη παράλληλα στη διαπίστωση ότι ελλείπει οποιαδήποτε κυβερνητική πολιτική για τα ζητήματα νεολαίας.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Ρένος Πρέντζας επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καζαμίας. Ο κ. Πρέντζας απουσιάζει στο εξωτερικό, γι' αυτό δεν πιστεύω ότι μπορεί να τοποθετηθεί σήμερα, γι' αυτό έχετε το λόγο, κύριε Καζαμία.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν έστειλε φαξ, κύριε Πρόεδρε;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα ήθελα να αναφέρω πως και ο τίτλος αυτού του νομοθετήματος, αλλά και το ποσό το οποίο αναφέρεται με το δικαιολογητικό πως είναι προϋπολογισμός του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας, όπως αυτός είναι γνωστός στις ευρύτερες μάζες, είναι παραπλανητικά, έχοντας υπόψη ότι το 90% και πλέον του ποσού που προτείνεται είναι ουσιαστικά για κάλυψη λειτουργικών εξόδων και είναι μηδαμινή η οποιαδήποτε προσφορά για κονδύλια που έχουν οποιαδήποτε σχέση με τη νεολαία. Δυστυχώς είναι η τρίτη χρονιά τώρα, το 1994, που δεν παρέχεται οποιαδήποτε ουσιαστική προσφορά προς τη νεολαία, γιατί τα δύο προηγούμενα χρόνια η πλειοψηφία της Βουλής θεωρούσε σκόπιμο να απορρίπτει τις προτάσεις της προηγούμενης κυβέρνησης και η σημερινή κυβέρνηση δε θεώρησε σκόπιμο, όσο και αν υπάρχει το δικαιολογητικό πως είναι ακόμα υπό επεξεργασία το νομοθέτημα για τη ρύθμιση λειτουργίας του φορέα, με το χαρακτήρα που η κυβέρνηση πιστεύει ότι θα είναι καλύτερος, να συμπεριλάβει στους προϋπολογισμούς άλλων Υπουργείων, και κυρίως αυτού της Παιδείας και Πολιτισμού, που είναι σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα υπεύθυνο για θέματα νεολαίας, συγκεκριμένα κονδύλια προς τη νεότερη γενιά του τόπου μας. Δυστυχώς αυτό το πράγμα λείπει. Και είναι μια μεγάλη έλλειψη κατ' εμάς. Ευχόμαστε όμως έστω και συμπληρωματικά όλες αυτές οι διαδικασίες το συντομότερο να τελειώσουν, ούτως ώστε επιτέλους να μας προταθεί προς συζήτηση η κυβερνητική πολιτική για θέματα νεολαίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δυο λόγια μόνο. Αυτό που θέλω να διευκρινίσω έχει λεχθεί πάρα πολλές φορές. Από το Δεκέμβριο συζητούμε το ίδιο ζήτημα. Συμφωνώ ότι πρόκειται καθαρά για λειτουργικά έξοδα. Και αυτό ήρθε και επίσημα ως πρόταση από την κυβέρνηση, ενόψει της τροποποίησης του νόμου περί Οργανισμού Νεολαίας, όπως θα λέγεται. Απ' εκεί και πέρα σε ένα μεγάλο βαθμό εναπόκειται και σε μας, ως Βουλή, να κινηθούμε γρήγορα, για να εγκρίνουμε το νέο νόμο για το νέο οργανισμό, για να μπορέσει να μπει σε λειτουργία.

Το δεύτερο που θέλω να τονίσω όμως είναι ότι ασχέτως αυτού, μετά από υποδείξεις μας, όλων των Βουλευτών, πιστεύω, της Επιτροπής Οικονομικών, η κυβερνητική πλευρά ανέλαβε, άσχετα από την τροποποίηση ή όχι του οργανισμού, να φέρει προτάσεις πάνω σε προγράμματα νεολαίας. Και έτσι εγώ θα ήθελα να τους πιστώσω προς το παρόν τουλάχιστο με αυτή την απόφαση και θα περιμένουμε να δούμε αν όντως, εφόσον δεν κινείται γρήγορα το θέμα της νέας νομοθεσίας, θα φέρουν κάποια συγκεκριμένα προγράμματα από κάποιες άλλες υπηρεσίες ή Υπουργεία, για να αρχίσει να υπάρχει δραστηριότητα στον τομέα προγραμμάτων της νεολαίας.

Το τρίτο σημείο που θέλω να πω είναι ότι, όσον αφορά ένα συγκεκριμένο κονδύλι που αφορά το 'Ιδρυμα Κάρτας Νέων, η ομάδα μας είχε τις επιφυλάξεις της -τις έχει ακόμα- αλλά από τη στιγμή που εκφράσαμε όλες τις απόψεις μας και επιφυλάξεις μας στη συζήτηση του θέματος στην Επιτροπή Ελέγχου και για να τελειώσει αυτή η ιστορία και για να μπορέσει να δοθεί η δυνατότητα στο νέο οργανισμό, όταν αναλάβει, να μην έχει αυτά τα χρέη και αυτή την άσχημη οικονομική κατάσταση σαν κληρονομιά, γι' αυτό το λόγο θα δώσω τη συγκατάθεση να εγκριθεί και αυτό το κονδύλι.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ύστερα από διαβουλεύσεις μεταξύ των πολιτικών νεολαιών του τόπου, η κυβέρνηση έχει αναθεωρήσει τη φιλοσοφία όσον αφορά τη ρύθμιση του φορέα. Κατατέθηκε πρόσφατα σχετικό νομοσχέδιο που τροποποιεί τη δομή του και συνεπώς εναπόκειται στη Βουλή να αποφασίσει. Επειδή είμαι και Πρόεδρος της Επιτροπής Παιδείας, θέλω να διαβεβαιώσω το Σώμα ότι μέσα στον Απρίλιο και θα συζητηθεί και θα εγκριθεί το νέο πλαίσιο που θα ρυθμίζει τα του Φορέα Νεολαίας.

'Ομως θα ήθελα να πω ότι, αν η κυβέρνηση επιθυμούσε είτε να δημαγωγήσει είτε και να εκμεταλλευτεί τη δομή του παλαιότερου Φορέα Νεολαίας, όπως η κυβέρνηση Βασιλείου τον είχε προτείνει, δε θα είχε κανένα πρόβλημα να καταθέσει προϋπολογισμό και να προχωρήσει και σε κάποια προγράμματα.

Αλλά θα πρέπει να λεχθεί ακόμα κάτι, κύριε Πρόεδρε. Δε διανοούμαι ότι δεν υπήρχε πολιτική σ' αυτό το κράτος για τους νέους. Υπήρχε και υπάρχει και συνεχίζει να επιτελείται μέσω διαφόρων υπηρεσιών των διαφόρων Υπουργείων. Εκείνο το οποίο αξιούσε, και ορθά, η κομματική ή κομματικές ή πολιτικοποιημένες νεολαίες του τόπου είναι να υπάρχει ένας φορέας που να συντονίζει τα προγράμματα για τους νέους. Αυτό έγινε και αυτό βελτιώνεται με τη νέα πρόταση της κυβέρνησης. Μέσα στον Απρίλιο θα υπάρχει το νέο θεσμικό πλαίσιο και χωρίς αμφιβολία όσοι τουλάχιστον έζησαν και ζουν σ' αυτή τη Βουλή πέραν του έτους γνωρίζουν ότι καμιά φορά οι συμπληρωματικοί προϋπολογισμοί είναι πολύ περισσότεροι από την υπόλοιπη νομοθεσία. Κανένας δεν εμποδίζει επομένως την κυβέρνηση να καταθέσει -και αυτό θα πράξει- συμπληρωματικό προϋπολογισμό με βάση τις εισηγήσεις πλέον του φορέα, όπως διαμορφώνεται, συγκεκριμένο ποσό για την υλοποίηση προγραμμάτων που αφορούν τη νεολαία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπω ότι κανένας δε διαφωνεί εδώ. Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό που ήθελα να πω είναι ότι πράγματι υπήρξαν σοβαρές καθυστερήσεις σε ό,τι αφορά την προώθηση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι σύντομα η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή θα προχωρήσει στην επεξεργασία του νομοσχεδίου για τον Οργανισμό Νεολαίας Κύπρου, για να συσταθεί το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού και συνεπώς να ετοιμαστεί και να εγκριθεί ο προϋπολογισμός, όπως

αναφέρεται στην 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Γι' αυτό το λόγο εμείς θα ψηφίσουμε σήμερα την προτεινόμενη πίστωση. Αυτό που θα θέλαμε να πούμε σ' αυτό το στάδιο είναι ότι θέλουμε έναν οργανισμό νεολαίας, ο οποίος θα αγκαλιάσει τα προβλήματα, τους προβληματισμούς της νεολαίας της Κύπρου και πράγματι θα αξιοποιήσει και τις δημιουργικές δυνατότητες της νέας γενιάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας ποσού £67.500,00 για τη χρήση της περιόδου 1.1.94 - 30.6.94. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το πέμπτο, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας και το Συμπλήρωμα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το πέμπτο, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας και το Συμπλήρωμα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησης της Εταιρείας Κυπριακαί Αερογραμμαί Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 'ΚΥΠΡΙΑΚΑΙ ΑΕΡΟΓΡΑΜΜΑΙ ΛΤΔ' (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 1994.

Σκοπός του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι η έγκριση από τη Βουλή της εγγύησης που η κυβέρνηση της Δημοκρατίας θα παράσχει στις "Κυπριακές Αερογραμμές Λτδ" για τη συμφωνία δανείου ύψους 24.000.000 στερλινών που έχουν συνάψει με όμιλο ξένων τραπεζών για την κάλυψη χρηματοδοτικών αναγκών κεφαλαίου κινήσεως.

Η επικύρωση από τη Βουλή της πιο πάνω κυβερνητικής εγγύησης είναι αναγκαία με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για την άσκηση των δημοσιονομικών της εξουσιών, σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεσή της για την παραχώρηση από την κυβέρνηση τέτοιας μορφής εγγυήσεων.

Η Επιτροπή είχε ήδη ενημερωθεί το Σεπτέμβριο του 1993 από τον Υπουργό Οικονομικών για την πρόθεση της κυβέρνησης να παράσχει την εγγύηση αυτή στις Κυπριακές Αερογραμμές για τη σύναψη του δανείου. Με σχετική επιστολή της μάλιστα προς τον Υπουργό Οικονομικών η Επιτροπή το Νοέμβριο του 1993 διαβίβασε τη θέση ότι θα ήταν διατεθειμένη να υποστηρίξει στην ολομέλεια του Σώματος την επικύρωση της κυβερνητικής εγγύησης για τον υπό αναφορά δανεισμό της εταιρείας, νοουμένου ότι το συνολικό ύψος του δανείου δε θα υπερέβαινε τα 35.000.000 δολάρια. Παράλληλα η Επιτροπή στην ίδια επιστολή της διευκρίνιζε ότι τα θέματα που αφορούν τις Κυπριακές Αερογραμμές δεν εξαντλούνται με τη συζήτηση του εν λόγω δανείου, του οποίου η εξασφάλιση προτείνεται για την κάλυψη άμεσων και πιεστικών αναγκών της εταιρείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εμμένοντας στη θέση της αυτή ομόφωνα εισηγείται στο Σώμα την έγκριση της πιο πάνω εγγύησης, παράλληλα όμως τονίζει ότι το προτεινόμενο μέτρο δεν αποτελεί ούτε μόνιμη ούτε και υγιή βάση αντιμετώπισης των προβλημάτων της εταιρείας. Γι' αυτό και θα αναμένει στη συνέχεια να ενημερωθεί αναφορικά με τα αποτελέσματα της μελέτης για την κατάσταση της εταιρείας και τα νέα σχέδια για τη σφαιρική αντιμετώπιση των προβλημάτων της.

Συναφώς η Επιτροπή, διαχωρίζοντας το γενικότερο θέμα των Κυπριακών Αερογραμμών, το οποίο θα παραμείνει ενώπιόν της για συζήτηση, και επιφυλάσσοντας τη θέση των Μελών της να εκφράσουν αργότερα τη θέση τους σ' αυτό εν αναμονή των στοιχείων που ζητήθηκαν και τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση να κατατεθούν το ταχύτερο ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι επί θέματος αρχής. Σας παρακαλώ να μου δώσετε άδεια να μιλήσω από τη θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν οι φιλοξενούμενοι της Βουλής μας κάμουν την ευγενή καλοσύνη να σιωπήσουν, για να ακούουμε. Διότι η Βουλή τους παρέχει το δικαίωμα να παρακολουθούν τις συνεδρίες της, έχουν όμως υποχρέωση να σέβονται το Σώμα και να σιωπούν.

Το ένα στοιχείο που θα πω, κύριε Πρόεδρε, είναι η εξήγηση της ψήφου μας. Εμείς υποστηρίζουμε την έγκριση του νομοσχεδίου, γιατί ήταν και εισήγηση δική μας ότι η κυβέρνηση πρέπει να ενισχύσει την κεφαλαιουχική βάση αυτής της εταιρείας, όταν η εταιρεία με δικές της προσπάθειες δείξει ότι μπορεί να επιφέρει μειώσεις στα λειτουργικά της έξοδα, πράγμα το οποίο για να επιτευχθεί πρέπει να ανταποκριθούν θετικά και οι εργοδοτούμενοι από την εταιρεία. Ομολογουμένως η εταιρεία έχει κάμει πολλές προσπάθειες, έχουμε ευοίωνες ενδείξεις και πιστεύουμε ότι θα πετύχει να επιφέρει αυτές τις σμικρύνσεις στις δαπάνες, που θα επιτρέψουν στη Βουλή πιο επιτακτικά να ζητήσει από την κυβέρνηση να αυξήσει με δική της εισφορά προς το κεφάλαιο της εταιρείας την κεφαλαιουχική βάση της εταιρείας. Για το σκοπό αυτό η Επιτροπή Οικονομικών ή Μέλη της Επιτροπής ζήτησαν από την εταιρεία να μας καταθέσει το νέο της στρατηγικό σχέδιο. Για κάποιους λόγους η εταιρεία δεν είναι σε θέση να το καταθέσει τώρα, γιατί δεν έχει συμπληρώσει τις διαβουλεύσεις της με όλους τους φορείς, συντεχνιακούς και άλλους, που ασχολούνται στην εταιρεία. Και είπε ότι στο τέλος του Μαρτίου νομίζω ή αρχές Απριλίου θα είναι σε θέση να το φέρει και η Επιτροπή νομίζω ομόφωνα δέχτηκε να αναμένει αυτή την περίοδο. Αυτή είναι η επεξήγηση του γιατί ψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, με τη δήλωση ότι εμείς δε θεωρούμε ότι η συνεχής αύξηση της δανειοδότησης της εταιρείας μπορεί να σώσει την εταιρεία. Αντίθετα επιτείνει και δυσχεραίνει την επιβίωση της εταιρείας. Και δεν είμαστε διατεθειμένοι να ψηφίσουμε άλλη δανειοδότηση της εταιρείας, ανεξαρτήτως συνεπειών.

Το δεύτερο είναι μία παραίνεση, αν θέλετε, ή έκκληση προς το νέο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας. Απ' ό,τι πληροφορούμαι, αυτή η εταιρεία συνεχώς κάθε φορά που αλλάσσει συμβούλιο έχει τη θέση ότι το προηγούμενο συμβούλιο είχε καταστροφικές θέσεις και αυτοί θα τη σώσουν. Δε νομίζω ότι αυτό βοηθά ούτε στη γενική εικόνα της εταιρείας ούτε στην υπεύθυνη εξέταση των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η εταιρεία. Και δεν μπορεί η Επιτροπή Οικονομικών να ακούει για παράδειγμα από συμβούλιο ότι δεκαπέντε μέρες μετά που διορίστηκε πρόβλεψε ότι θα έχει £12.000.000 ζημιές -πρόβλεψε!- και επειδή τώρα προβλέπει πάλι ότι θα έχει £6.000.000 ζητά δάφνες, γιατί έχει μειώσει τη ζημιά! Αυτά δεν είναι σοβαρά πράγματα με όλο το σέβας. Και είναι έκκληση που κάμνω, ούτε κριτική ούτε τίποτε. Ας περιοριστούν οι επικρίσεις για το παρελθόν και ας ασχοληθεί το νέο συμβούλιο της εταιρείας, που, επαναλαμβάνω, έχει δώσει δείγματα ότι κάμνει σοβαρή και θετική δουλειά, ας επικεντρωθεί στο πώς θα μειώσει τα έξοδα της εταιρείας, πώς θα κάμει σωστό στρατηγικό σχέδιο για την επιβίωση αυτού του εθνικού μεταφορέα, που είναι εθνικός φορέας της οικονομίας της Κύπρου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου, αλλά, πριν δώσω το λόγο, θα πω το εξής: Θα παρακαλέσω πρώτα πρώτα Βουλευτές που θέλουν να εξηγηθούν μεταξύ τους να μην κάνουν πηγαδάκια εντός της αίθουσας, αλλά να πηγαίνουν έξω. Είναι ένας από τους λόγους του θορύβου. Ο δεύτερος λόγος είναι Βουλευτές οι οποίοι πλησιάζουν λειτουργούς

της Βουλής, γιατί θέλουν να πάρουν κάποιες πληροφορίες. Και σ' αυτή την περίπτωση πιστεύω ότι οι πληροφορίες μπορεί να λαμβάνονται εκτός της αίθουσας. Τα λέγω αυτά, διότι δεν πιστεύω ότι είναι οι δημοσιογράφοι οι οποίοι προκαλούν θόρυβο. Είναι οι μόνοι φιλοξενούμενοι οι οποίοι σημειώνουν. Και δεν το λέγω αυτό για να καλοπιάσω τους δημοσιογράφους, διότι, αν κάμνουν θόρυβο οι δημοσιογράφοι, θα τύχουν και αυτοί επίπληξης.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο που προτείνεται, πλην όμως θα θέλαμε να κάνουμε δύο παρατηρήσεις. Το 1985, όταν οι Κυπριακές Αερογραμμές παρουσιάστηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για να ζητήσουν εγγύηση για ψηλές δανειοδοτήσεις που ήταν αναγκαίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες και επενδύσεις και κατανοώντας τον συνεχώς αυξανόμενο ρόλο και ευθύνη της Βουλής, η οποία εγγυάται ή παρέχει τη δυνατότητα εγγύησης γι' αυτά τα δάνεια, έκαμαν δύο σημαντικότατες κινήσεις. Διεύρυναν το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας, κατά τρόπο ώστε να συμμετέχουν πρόσωπα ικανά και άξια, που εκπροσωπούσαν όλο το φάσμα της πολιτικής ζωής της Κύπρου και, δεύτερο, πιο σημαντικό κατά την άποψή μας, συνέστησαν μία επιτροπή επαφής, η οποία απετελείτο από Βουλευτές όλων των κομμάτων, έναν από κάθε κόμμα, συν τον υπηρεσιακό εκπρόσωπο της Βουλής, που ήταν ο κ. Κωστάκης Χριστοφόρου. Αυτά από το 1985, για να μπορεί η Βουλή να έχει γνώση, να παρακολουθεί, να εκτιμά, να αξιολογεί και να μπορεί με όλη τη δυνατή άνεση και τη μέγιστη πληροφόρηση να εγκρίνει τα κονδύλια τα οποία ζητούνταν και να αισθάνεται ότι πράγματι φέρει εκείνη την ευθύνη, την οποία συνεπάγεται η ψήφος την οποία καλούμαστε και τώρα να δώσουμε. Δυστυχώς -και αυτό για μας αποτελεί ένα σοβαρό απαράδεκτο βήμα από μέρους της παρούσας διοίκησης- και το συμβούλιο δεν έχει την ευρύτητα την οποία περιέγραψα προηγουμένως, αλλά κυρίως έχει καταργηθεί αυτή η συγκεκριμένη επιτροπή επαφής, η οποία μάλιστα παρακαθόταν στις συνεδρίες του διοικητικού συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών. Μπορούσε να ήταν Βουλευτές, μπορούσε να μην ήταν Βουλευτές -κόμματα υπέδειξαν Βουλευτές, άλλα κόμματα υπέδειξαν μη Βουλευτές παρατηρητές- και είχαν έτσι οι κοινοβουλευτικές ομάδες και τα κοινοβουλευτικά κόμματα γνώση της εικόνας και της κατάστασης.

Είναι η πρώτη φορά λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, μετά από εννέα χρόνια που αυτή η Βουλή καλείται να εγκρίνει κονδύλι 24.000.000 στερλινών, χωρίς αυτή η Επιτροπή να έχει λειτουργήσει. Αντίθετα, ενσυνείδητα το παρόν διοικητικό συμβούλιο την έχει διαλύσει. Γι' αυτό, ενώ υιοθετούμε την πρόταση του νομοσχεδίου, για μας τα δύο θέματα που έχω αναφέρει είναι θέματα ουσίας και αρχής και σ' αυτά θα επανέλθουμε, κύριε Πρόεδρε, όταν θα συζητείται ευρύτερα το θέμα των Κυπριακών Αερογραμμών. Για να επικρίνουμε και να απαιτήσουμε συνέπεια προς εκείνη την πολιτική, η οποία πιστεύουμε έδωσε τότε και λαϊκό έρεισμα στη διοίκηση των Κυπριακών Αερογραμμών, έσωσε την εταιρεία από κακοτοπιές, αλλά έδωσε προπαντός το αίσθημα ευθύνης σ' αυτή τη Βουλή για το τι ψηφίζει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Ευσταθίου και μετά ο κ. Ρολάνδης.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα πω μόνο δυο λέξεις. Συμφωνώ απόλυτα με τους προβληματισμούς του κ. Τάσσου Παπαδόπουλου. Αν επρόκειτο για μια οποιαδήποτε αεροπορική εταιρεία, δε θα είχα κανένα δισταγμό να προβληματιστώ ακόμα κι αν πρόκειται και αν είναι επιτρεπτό ή σκόπιμο να λειτουργεί μια εταιρεία η οποία εκτελεί τις αεροπορικές μεταφορές. Είναι όμως, όπως λέχθηκε πολύ ορθώς, ο εθνικός μας μεταφορέας. Είμεθα μια χώρα με μια φοβερή επιβουλή απ' όλες τις μεριές. Απομονωμένη, αδύνατη χώρα. Αυτός ο εθνικός μεταφορέας θα πρέπει να διασωθεί ως μέρος της στρατηγικής μας για εθνική μας επιβίωση. Αυτή η αλήθεια, η οποία είναι μια αλήθεια που δεν επιδέχεται καμιά, κατά την αντίληψή μου, σοβαρή αμφισβήτηση, επιβάλλει όπως το συμβούλιο έχει συναίσθηση των συντριπτικών ευθυνών του έναντι αυτού του λαού. Και έχω ακούσει -δε συμμετέχω στην Επιτροπή Οικονομικών, αλλά έχω λάβει γνώση των θεμάτων που ήγειρε ο ευπαίδευτος συνάδελφος κ. Καζαμίας- για χειρονομίες και για προσφορές που κάθε άλλο παρά μπορούν να αιτιολογηθούν από την κατάσταση της εταιρείας, η οποία προσφεύγει συνεχώς σε δανεισμό εκατομμυρίων λιρών. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να είμεθα πολύ προσεκτικοί στο μέλλον, να είμεθα ιδιαίτερα αυστηροί στο θέμα που λέγεται Κυπριακές Αερογραμμές, για να ζητήσουμε τις πολιτικές ευθύνες, που σίγουρα υπάρχουν, από εκείνους οι οποίοι προβαίνουν στο διορισμό των συμβουλίων και που πρέπει να έχουν και την ευθύνη της επιλογής, την περίφημη ευθύνη, τη λεγόμενη culpa in eligendo, της εκλογής των κατάλληλων προσώπων. Δηλαδή αυτό το πράγμα δε σημαίνει διόρισα και έχω απαλλαγεί από κάθε ευθύνη. 'Οχι. Εσύ που διορίζεις έχεις και την ευθύνη. Και να ζητήσουμε τις ευθύνες απ' εκεί που πρέπει.

Θα περιμένω και εγώ και μάλιστα θα συμβουλεύομαι τον κ. Παπαδόπουλο, ο οποίος φαίνεται να παρακολουθεί το θέμα, περί αυτής της στρατηγικής την οποία εγώ δεν την έχω αντιληφθεί. Αντίθετα εκείνο που παρακολουθώ είναι ότι αυτό το συμβούλιο προβαίνει συνεχώς σε προκλητικές ενέργειες προς το προσωπικό, με σκοπό το προσωπικό να κάμει ίσως απεργία, να δημιουργήσει θέμα, ώστε να απαλλαγεί των ευθυνών του. Το λέγω από το βήμα της Βουλής. 'Εχω γνώση και, αν χρειαστεί, θα φέρω και στοιχεία.

Ψηφίζουμε σήμερα αυτό το νομοθέτημα και θα ψηφίζουμε κάθε νομοθέτημα που θα αποσκοπεί στη διατήρηση του εθνικού μεταφορέως της ταλαίπωρης αυτής χώρας, η οποία είναι απομονωμένη πανταχόθεν σήμερα και βάλλεται από παντού. Αλλά και αυτοί που ανέλαβαν τη διαχείριση αυτού του σημαντικού θέματος, πρέπει να συναισθανθούν τις ευθύνες τους και να είναι πραγματικά και προσεκτικοί και φειδωλοί σε εκείνα τα οποία κάμνουν και τα οποία περιήλθαν εις γνώσιν μας, είδαν το φως της δημοσιότητας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Ρολάνδη, έχω να κάμω την εξής παρατήρηση: Στο παρελθόν, όταν συζητούνταν σ' αυτό το Σώμα θέματα που αφορούσαν τις Κυπριακές Αερογραμμές, ιδιαίτερα θέματα εγγυήσεων -και εδώ μιλούμε για 24.000.000 στερλίνες· ουχί ευκαταφρόνητο ποσό- μας συνήθιζαν οι Κυπριακές Αερογραμμές, το συμβούλιό τους, να παρακολουθούν αυτές τις συνεδρίες και να ακούουν τις απόψεις της Βουλής. Δε βλέπω να υπάρχει κανένας εκπρόσωπος της εταιρείας και θα έλεγα ότι μελλοντικά, αν θέλουν η Βουλή να ακούει με προσοχή τις απόψεις τους και τις

εισηγήσεις τους, θα έπρεπε και οι ίδιοι να ακούουν κάποιες παρατηρήσεις που γίνονται απ' αυτό το Σώμα και να μας κάνουν κατά κάποιο τρόπο την τιμή να παρακολουθούν τη συζήτηση που αφορά εγγυήσεις τις οποίες εγκρίνει η Βουλή για τις Κυπριακές Αερογραμμές.

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό των Κυπριακών Αερογραμμών το έχω εγείρει πάρα πολλές φορές και εντός της Βουλής και προηγουμένως εκτός Βουλής, προτού έρθω στη Βουλή. Την τελευταία φορά μάλιστα είπα ότι δεν μπορώ ενσυνείδητα να ψηφίσω ξανά οιονδήποτε κονδύλι για την εταιρεία αυτή, αν δεν υπάρξει μια δομική τροποποίηση της εταιρείας που να αιτιολογεί μια τέτοια ψήφιση. Κατά συνέπεια σήμερα προσωπικά τουλάχιστο θα απέχω από την ψηφοφορία. Δεν μπορώ να ψηφίσω άλλα 24.000.000 στερλίνες, όχι γιατί είμαι αντίθετος με την επιβίωση των Κυπριακών Αερογραμμών, αλλά ακριβώς επειδή θέλω να επιβιώσουν. Αν συνεχίσουμε να ρίχνουμε χρήματα, εύκολα χρήματα στην εταιρεία αυτή, για να αντικαθιστούμε χρήματα που χάθηκαν, κάθε χρόνο να αντικαθιστούμε τις ζημιές, αυτή η ιστορία πιστεύω ότι δε θα έχει τέλος.

Από χρόνια, δεκαπέντε χρόνια, διαπιστώνεται από τις διάφορες κυβερνήσεις ότι η δομή του κεφαλαίου αυτής της εταιρείας είναι λανθασμένη χωρίς καμιά αμφιβολία. Αυτή τη στιγμή έχουμε κεφάλαιο ένα, δάνεια οκτώ ή εννέα. Και αν ερωτηθεί οποιοσδήποτε πραγματογνώμονας σε οικονομικά θέματα, γνωρίζει ότι μια εταιρεία με αυτή τη δομή δεν μπορεί να επιβιώσει. Ας αφήσουμε κατά μέρος τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν διεθνώς οι αερομεταφορείς, που θα μπορούσε να τα αντιμετωπίζει και αν είχε και σωστή δομή. Αυτή τη στιγμή φτάνουμε περίπου τα £200.000.000, που σημαίνει ότι κάθε σπίτι περίπου έχει βάλει £1.000 εγγύηση σ' αυτό τον τόπο για τις Κυπριακές Αερογραμμές. Και ακούουμε συνεχώς από νέες κυβερνήσεις ότι αυτή τη φορά θα διορθώσουμε την κατάσταση. Πολύ σωστά το έβαλε ο κ. Παπαδόπουλος. Εγώ αυτή την ιστορία την ακούω τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια. Έρχεται νέο συμβούλιο, νέα κυβέρνηση: "Θα διορθώσουμε τα κακώς έχοντα. Οι προηγούμενοι δε δούλεψαν σωστά". Και η κατάσταση παραμένει η ίδια. Τώρα περιμένουμε νέο σχέδιο, ενώ κανονικά θα έπρεπε να εγκρίνουμε κάτι, ένα τόσο τεράστιο ποσό, αφού θα είχαμε το νέο σχέδιο μπροστά μας. Φυσικά υπάρχει μια πιεστική ανάγκη. Αλλά από την άλλη πλευρά είναι δημόσια χρήματα τα οποία δεσμεύουμε με αυτό τον τρόπο. Αν κάναμε εδώ φασαρία -όχι εγώ, αλλά τα υπόλοιπα Μέλη της Βουλής- για £3.000.000 για το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου και σχεδόν το κλείουμε το ίδρυμα και περνούμε 24.000.000 στερλίνες αυτή τη στιγμή, ποια είναι η θέση και ποια είναι η ευθύνη μας;

Προσωπικά πιστεύω ότι η κυβέρνηση πρώτα πρέπει να μας φέρει το σχέδιό της, να το αξιολογήσουμε, να δούμε αν αυτή η εταιρεία μπορεί να επιβιώσει, έστω και αν αλλάξει η δομή της, να δούμε πού οδηγείται αυτή η εταιρεία, διότι έχει πίσω της ένα τεράστιο ποσό, φτάσαμε περίπου τα £200.000.000. Πού θα πάει αυτή η ιστορία; Πού θα πάει αυτή η ιστορία; Πόσο δηλαδή θα δεσμεύουμε τον κυπριακό λαό για μια ιδιωτική εταιρεία; Φανταστείτε με αυτές τις αναλογίες στις Ηνωμένες Πολιτείες θα έπρεπε μια εταιρεία να είχε πάρει εγγύηση περίπου πεντακόσια δισεκατομμύρια δολάρια! Εγώ γνωρίζω ότι, όταν έγινε το θέμα της Chrysler το 1982, για τρία δισεκατομμύρια δολάρια κινήθηκε ολόκληρη η Αμερική. Για τρία δισεκατομμύρια

δολάρια! Εδώ έχουμε το αντίστοιχο πεντακόσιων δισεκατομμυρίων δολαρίων κατά κεφαλή με βάση τον πληθυσμό. Κατά συνέπεια προσωπικά, όπως είχα πει από την προηγούμενη φορά, προτού δω ένα σχέδιο, πραγματικό σχέδιο επιβίωσης αυτού του αερομεταφορέα και ικανοποιηθώ ότι μπορεί να επιβιώσει, δεν έχω το δικαίωμα, πιστεύω, να δεσμεύω περισσότερα χρήματα του λαού. Και έτσι θα απέχω από την ψηφοφορία.

Πρέπει να πω, κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ να συμπληρώσω, ότι αυτό δεν αποτελεί μομφή για το νυν συμβούλιο. Είναι διαχρονικό το πρόβλημα, αφορά και εξακολουθητικά κυβερνήσεις, διαχρονικά και πολλά συμβούλια.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Και το νυν συμβούλιο.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Και το νυν συμβούλιο. Δε μιλώ μόνο για το νυν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχουν ζητήσει κατά σειρά το λόγο ο κ. Σολωμής και ο κ. Θεοδώρου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, από τη θέση μου· θα είμαι σύντομος. Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω και ούτε θα μπω σε λεπτομέρειες της ουσίας του υπό συζήτηση νομοσχεδίου. Πλην όμως έχω να κάμω δύο παρατηρήσεις, ξεκινώντας από τη δεύτερη που έχει σχέση με την αναφορά του κ. Ρολάνδη, ανεξάρτητα αν έχει δίκαιο στην επιχειρηματολογία του ή όχι. Εδώ αυτό το νομοσχέδιο είχε συζητηθεί στην Επιτροπή Οικονομικών. Είχε την ευχέρεια και την ευκαιρία ο οποιοσδήποτε Βουλευτής να ενημερωθεί εκεί, να υποβάλει τις εισηγήσεις του, τις απορίες του, τις αμφιβολίες του και να τύχει ή να μην τύχει οποιασδήποτε απάντησης. Επομένως, για να είμαστε δίκαιοι και προς αυτούς που καταθέτουν το νομοσχέδιο και το υποστηρίζουν σε συγκεκριμένες Επιτροπές, αφού υπάρχει η Έκθεση σήμερα, δε θα πρέπει να γίνεται μονόλογος, χωρίς να ακούουμε τα επιχειρήματα της άλλης πλευράς. Αυτό είναι το πρώτο.

Το δεύτερο, κύριε Πρόεδρε, στην πρόκληση και στην πρόσκλησή σας να υπενθυμίσω, για να είμαστε δίκαιοι, ότι η Έκθεση κυκλοφόρησε στο Σώμα σήμερα μόλις και εγώ προσωπικά, που θέλω να πιστεύω ότι είμαι τακτικός Βουλευτής, την πήρα από τη θυρίδα μου πριν δύο ώρες. Επομένως να μη μένει και ο κόσμος που μας ακούει με την εντύπωση ότι δεν ενδιαφέρονται οι αρμόδιοι για τα 24.000.000 στερλίνες. Πώς θα ήταν ενήμεροι ότι σήμερα το Σώμα θα συζητούσε αυτό το θέμα, για να είναι και παρόντες -σίγουρα θα έπρεπε να ήταν- αφού και εμείς ως Βουλευτές δύο ώρες προειδοποίηση είχαμε με την Έκθεση; Αυτές είναι οι δύο παρατηρήσεις μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, περισσότερο ζητώ το λόγο για να δικαιολογήσω την ψήφο μου.

Ξεκινώ με το ίδιο σκεπτικό και από τα ίδια σημεία που έχουν αναφέρει σχεδόν όλοι οι προηγούμενοι συνάδελφοι και κινούμαι από το ίδιο ενδιαφέρον και από την ίδια αγωνία για την επιβίωση του εθνικού μας μεταφορέα. Όμως η δική μου η

συλλογιστική με οδηγεί σε αντίθετο συμπέρασμα. Γιατί; Γιατί αυτό το διοικητικό συμβούλιο μέχρι σήμερα, εκτός από την πρώτη ενέργειά του, η οποία έβριθε εντυπωσιασμών και δημαγωγίας και τίποτε περισσότερο -και το λέω σήμερα, δυο χρόνια, ενάμιση χρόνο μετά από το διορισμό- δεν έχει κάμει τίποτε απολύτως το συγκεκριμένο, δεν έχει καταστρώσει συγκεκριμένη στρατηγική, συγκεκριμένο σχεδιασμό, έτσι ώστε να πείσει ότι πράγματι γίνεται σοβαρή δουλειά. Μπορεί να γίνεται, αλλά δεν την είδαμε. Και εγώ λέγω ότι ως Βουλευτής, ως άτομο, δεν μπορώ να ψηφίσω 24.000.000 στερλίνες για θέματα που είναι περίπου άγνωστα και αόριστα. Εναπόκειται στο διοικητικό συμβούλιο να επιδείξει περισσότερη σοβαρότητα. Εναπόκειται στο διοικητικό συμβούλιο να εγκύψει με περισσότερη υπευθυνότητα πάνω στα προβλήματα, να μας φέρει τα σχέδιά του, να μας φέρει τα προγράμματά του και τότε να πούμε, ναι, ψηφίζουμε τα κονδύλια τα οποία προτείνονται.

Προσωπικά αισθάνομαι ότι δεν μπορώ να δώσω την ψήφο μου για 24.000.000 στερλίνες κάτω από τις σημερινές συνθήκες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Πιστεύω ότι η κριτική ότι αυτό το συμβούλιο δεν έχει κάμει τίποτε είναι λίγο άδικη. Επίσης αυτό το συμβούλιο δε βρίσκεται εκεί εδώ και ενάμιση ή δυο χρόνια. Βρίσκεται εκεί από το τέλος Ιουλίου. Μιλούμε για μια περίοδο έξι με επτά μηνών. Και αυτό το συμβούλιο είχε κάμει, μόλις είχε αναλάβει, βραχυπρόθεσμους προγραμματισμούς και τους έχει αναλύσει στην Επιτροπή Οικονομικών και μερικά μέτρα τα οποία έχει πάρει έχουν αποδώσει. Και έχουν αποδώσει συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Αρχές Απριλίου μας έχουν ειδοποιήσει ότι θα είναι έτοιμοι, μαζί με τους εμπειρογνώμονες των Κυπριακών Αερογραμμών, να επανέλθουν στην Επιτροπή Οικονομικών και να παρουσιάσουν τα μακροπρόθεσμα σχέδιά τους. Και δεν πιστεύω ότι μια περίοδος επτά-οκτώ μηνών είναι υπερβολική περίοδος για να έρθει ένα συμβούλιο να παρουσιάσει πρόγραμμα αυτού του μεγέθους στη Βουλή.

Επίσης, κύριε Πρόεδρε, επειδή δίνεται η εντύπωση ότι είναι καινούριο δάνειο και αυξάνονται τα χρέη των Κυπριακών Αερογραμμών, θα 'θελα να διευκρινίσω ότι είναι επαναδανειοδότηση αυτό το πράγμα. Απλώς λήγουν άλλα δάνεια που έχουν οι Κυπριακές Αερογραμμές και θα συνάψουν άλλο δάνειο, για να εξοφλήσουν τα δάνεια τα οποία λήγουν. Δεν αυξάνεται με αυτό τον τρόπο το χρέος των Κυπριακών Αερογραμμών ή τουλάχιστο δεν αυξάνεται με αυτό το ποσό το οποίο έχουμε μπροστά μας. Και επαναδανειοδότηση, θα 'θελα να το αναφέρω στο Σώμα, μπορεί να συμβαίνει πολύ τακτικά, διότι οι Κυπριακές Αερογραμμές σήμερα έχουν ένα τοκοχρεολύσιο για το οποίο πληρώνουν £36 εκ. περίπου το χρόνο. Από αυτά τα £36 εκ. τα £12 εκ. είναι τόκοι. Τα άλλα £24 εκ. είναι εξόφληση των δανείων. Και ή αυτή η εταιρεία πρέπει να βγάζει περίπου £24 εκ. το χρόνο κέρδος -που είναι απίθανο να τα βγάλει· είναι μάλλον στη γραμμή της ζημιάς- ειδαλλιώς θα χρειάζεται επαναδανειοδοτήσεις τακτικά, για να εξοφλά δάνεια τα οποία έχει και να συνάπτει καινούργια δάνεια για τον ίδιο σκοπό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο κατά σειρά στον κ. Ηλιάδη, στον κ. Μακρίδη και μετά στον κ. Ρολάνδη, που θέλει να δευτερολογήσει. Μετά ο κ. Καζαμίας. Και μετά να μου επιτραπεί να καλέσω τον κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου να με αντικαταστήσει, διότι θέλω να πω δυο λόγια από το βήμα, να μιλήσω ως Βουλευτής και όχι ως Πρόεδρος της Βουλής. Μετά, στο τέλος.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όλα τα επιχειρήματα όλων των ομιλητών σε σχέση με την κριτική που ασκήθηκε διαχρονικά στις Κυπριακές Αερογραμμές από τις κυβερνήσεις και τα διοικητικά συμβούλια, αλλά ιδιαίτερα και την κριτική που έχει ασκηθεί σχετικά με το υπηρετούν διοικητικό συμβούλιο, οδηγούν έναν στην αντίληψη ότι έχει κάμει ένα κακό ξεκίνημα, το οποίο δε σχετίζεται μόνο με την πολιτική του, την οποία ακόμα δεν έχει δώσει στην τελική της μορφή, αλλά κακό ξεκίνημα όσον αφορά τη διαφάνεια, τον έλεγχο και τη δυνατότητα των πολιτικών δυνάμεων και του κοινοβουλίου να έχουν πρόσβαση και άμεση γνώση για το τι συμβαίνει και πώς διαμορφώνονται, με ποιο σκεπτικό και με ποια προβληματική, οι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου.

Ενστερνίζομαι τις κριτικές αυτές, γιατί όλες οι πληροφορίες λένε ότι βρίσκονται μέσα στα πλαίσια της πραγματικότητας. Και όντως, με βάση αυτή τη δικαιολογημένη κριτική, θα έπρεπε κάποιος είτε να καταψηφίσει είτε το ολιγότερο να κάμει αποχή σ' αυτή την περίπτωση.

Ο δικός μου ο προβληματισμός έχει την έννοια της δικαιολογίας της ψήφου μου, την οποία δε δίνω ελαφρά τη καρδία σε καμιά περίπτωση. Ορθώς ο κ. Ρολάνδης έχει υπομνήσει ότι για μονάδες εκατομμυρίων στο θέμα του ΡΙΚ είχαμε εγείρει ενστάσεις και ομόφωνα είχαμε εγκρίνει νέες νομοθεσίες, αναιρώντας παλαιότερες αυτού του Σώματος. Θα ψηφίσω υπέρ, κύριε Πρόεδρε, για έναν και μοναδικό λόγο: Είναι η πρώτη φορά που φέρνει παρόμοιο κονδύλι η κυβέρνηση για λογαριασμό του νέου διοικητικού συμβουλίου. Και έχω την άποψη ότι μόνο γι' αυτό το λόγο, ότι είναι η πρώτη, αλλά και η τελευταία φορά, δικαιούται την ανοχή μας αυτό το διοικητικό συμβούλιο. Θέλω να του δώσουμε μια μεγάλη ευκαιρία διότι, εγκρίνοντας εγγύηση 24.000.000 στερλινών, μιλούμε για μεγέθη τα οποία πολύ εύγλωττα και πολύ παραστατικά έχει περιγράψει και χαρακτηρίσει ο κ. Ρολάνδης, ο οποίος ορθά έχει μιλήσει. 'Αρα, κύριε Πρόεδρε, η θετική ψήφος θα πρέπει να εκληφθεί ως η πρώτη και έσχατη προειδοποίηση και προς την κυβέρνηση και προς το διοικητικό συμβούλιο ότι πρέπει να συμβάλουν με σοβαρή σκέψη και υπεύθυνο προγραμματισμό στη σωτηρία των Κυπριακών Αερογραμμών και να σταματήσουν οι προχειρότητες και οι αυτοσχεδιασμοί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κατανοούμε και γνωρίζουμε όλοι τη δύσκολη οικονομική κατάσταση των Κυπριακών Αερογραμμών από της ιδρύσεώς των μέχρι σήμερα. Πέρσι στην Επιτροπή Οικονομικών ακούσαμε από το προηγούμενο διοικητικό συμβούλιο

ότι με τη φιλελευθεροποίηση φέτος τον Ιανουάριο, στις αρχές αυτού του χρόνου, πολύ πιθανόν να κατέρρεαν πολλές αεροπορικές εταιρείες στο εξωτερικό. Άρα, κατά συνέπεια και οι Κυπριακές Αερογραμμές, ως μια μικροσκοπική εταιρεία, συγκρινόμενη με αυτές, θα κατέρρεε. Αντ' αυτού βλέπουμε αύξηση των εισοδημάτων και μείωση των εξόδων. Ένα βήμα το οποίο κανένας δεν πρόβλεψε ούτε μπορούσε να αντιληφθεί. Και εντούτοις συνέβη.

Ακούμε σήμερα κριτική εναντίον του νέου διοικητικού συμβουλίου που κατόρθωσε το ακατόρθωτο. Αναμένουμε το πρόγραμμά τους και ελπίζω να επιτύχουν. Την ίδια όμως στιγμή όλοι λέμε ότι θέλουμε να διατηρήσουμε και να σώσουμε τον εθνικό μεταφορέα. Και διερωτώμαι: Με αυτές τις θέσεις πώς θα γίνει κατορθωτό και πώς θα συνεννοηθούμε, για να διατηρήσουμε αυτό τον εθνικό μεταφορέα;

Αυτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, πριν δώσω το λόγο, θέλω να σας υπενθυμίσω τι λέγει η τελευταία παράγραφος της Έκθεσης της Επιτροπής Οικονομικών. Διότι κάπου έχουμε ξεφύγει από τα πλαίσια του θέματος.

"Συναφώς -λέει- η Επιτροπή, διαχωρίζοντας το γενικότερο θέμα των Κυπριακών Αερογραμμών, το οποίο θα παραμείνει ενώπιόν της για συζήτηση, και επιφυλάσσοντας τη θέση των Μελών της να εκφράσουν αργότερα τη θέση τους σ' αυτό εν αναμονή των στοιχείων που ζητήθηκαν και τα οποία αναλήφθηκε δέσμευση να κατατεθούν το ταχύτερο ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται ...".

Με άλλα λόγια το γενικότερο θέμα των Κυπριακών Αερογραμμών θα συζητηθεί σ' αυτό το Σώμα νομίζω σε πολύ μεγαλύτερη λεπτομέρεια. Γι' αυτό να μη βιαστούμε να μπούμε σ' αυτό το θέμα, διότι αυτή τη στιγμή απλώς συζητούμε την ανανέωση μιας πιστώσεως 24.000.000 στερλινών. Σίγουρα μερικά πράγματα που ελέχθησαν είναι σωστά, ιδιαίτερα από τον κ. Παπαδόπουλο. Όμως να μην επεκταθούμε, διότι έχουμε επιφυλάξει στους εαυτούς μας το δικαίωμα να το πράξουμε, όταν έχουμε περισσότερα στοιχεία.

Ποιος άλλος ζήτησε το λόγο;

Ο κ. Καζαμίας και μετά ο κ. Μούσκος.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς η προσπάθειά μας είναι να παραμείνουμε εντός του θέματος. Όμως με τις τοποθετήσεις οι οποίες γίνονται ασφαλώς και πολύ ορθά εντοπίσατε ότι δειλά δειλά μπαίνουμε στην ουσία του θέματος και δεν είναι τούτη η πρόθεσή μας. Όμως η δική μας η παράταξη εκφράζει την ικανοποίησή της, γιατί, έστω και μερικές εβδομάδες ή μήνες μετά που πρωτοθίξαμε το θέμα προς συζήτηση από τον περασμένο Σεπτέμβριο, γίνεται αντιληπτό ότι τουλάχιστον υπάρχουν κάποιες ανησυχίες κατά πόσο οι διοικούντες και οι διευθύνοντες τις Κυπριακές Αερογραμμές δρουν και πράττουν εντός των πλαισίων που τους προσφέρει ο νόμος και οι υποχρεώσεις τους. Σήμερα μόλις μας έχει κοινοποιηθεί η επιστολή την οποία απηύθυνε ο τέως εκτελεστικός διευθυντής των Κυπριακών Αερογραμμών προς τον Υπουργό Οικονομικών και προς τον πρόεδρο του συγκροτήματος και από μια πρώτη ανάγνωση υπάρχουν μέσα συνταρακτικά πράγματα. Αυτά όμως θα συζητηθούν στην Επιτροπή Οικονομικών, όταν θα συζητήσουμε επί της ουσίας. Όμως θα ήταν άδικο να λεχθεί ότι εδώ δεν πρέπει να γίνονται οι οποιεσδήποτε αναφορές

και πως όλοι όσοι είχαν οποιεσδήποτε παρατηρήσεις είχαν την ευχέρεια να τις κάμουν στην άλφα ή τη βήτα Επιτροπή. Γιατί ασφαλώς οι τελικές τοποθετήσεις είναι στην ολομέλεια που γίνονται, λόγω του ότι όλη η εργασία που γίνεται στις Επιτροπές, όσο πολλή και αν είναι και αν φαίνεται, είναι προπαρασκευαστική για τη συζήτηση στην ολομέλεια.

Γι' αυτό και επανέρχομαι στην αρχική τοποθέτηση του Κοινοβουλευτικού μας Εκπροσώπου πως, ως ενέργεια συνέπειας στη δέσμευση την οποία αναλάβαμε τον περασμένο Δεκέμβριο να προσφέρουμε νομοθετική κάλυψη για τη λήψη νέου δανείου εν μέρει προς κάλυψη παλαιότερων δανείων, αλλά και των λειτουργικών εξόδων της εταιρείας, θα το πράξουμε, γιατί διαφορετικά θα ήμασταν ασυνεπείς, όπως άλλοι ήταν έναντι της Βουλής, με την περιφρόνηση την οποία επέδειξαν και εύχομαι να μη συνεχίσουν να επιδεικνύουν προς το Νομοθετικό Σώμα.

Και ακριβώς εδώ, κύριε Πρόεδρε, έχοντας υπόψη και τις δικές σας ευαισθησίες ως Προέδρου του Νομοθετικού Σώματος, θα ήθελα να καταγγείλω τη νοοτροπία κάποιων διοικούντων, οι οποίοι το αδιάλειπτο ενδιαφέρον είτε συναδέλφων είτε κοινοβουλευτικών παρατάξεων να κάμνουν σωστό κοινοβουλευτικό έλεγχο το θεωρούν απρέπεια. Θεωρούν ότι γίνεται προσπάθεια να ριχθεί λάσπη και το κυριότερο ότι τα οποιαδήποτε πιθανά θετικά αποτελέσματα τάχατες στενοχωρούν κάποιους και ότι Μέλη αυτής της Βουλής θα επιχαίρουν, αν και εφόσον ο οποιοσδήποτε με τον οποίο έχουν έρθει με συγκεκριμένα επιχειρήματα σε αντιπαράθεση καταρρεύσει. Αυτά τα πράγματα είναι απαράδεκτα και ασφαλώς θα πρέπει να δώσουμε το μήνυμα στους οποιουσδήποτε θεωρήσει η Εκτελεστική Εξουσία σκόπιμο να τους διορίσει κάπου πως δεν μπορούν να αφήνουν τη γλώσσα τους να πηγαίνει περίπατο. Μπορεί κάποιοι λόγω χαρακτήρα να μη θέλουν να τους απαντούν στο ίδιο επίπεδο, όμως επιτέλους θα πρέπει να υπάρξει κάποιος σεβασμός. Όχι φόβος προς οποιουσδήποτε θέλουν να παίξουν τους χωροφύλακες. Αλλά τουλάχιστον, αφού αυτό το Σώμα δείχνει την πρέπουσα προσοχή να εξετάζει ιδιαίτερα κονδύλια τα οποία φεύγουν από την τζέπη του φορολογούμενου, πρέπει να υπάρχει ένας μίνιμουμ σεβασμός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα ήθελα να αναφερθώ στην ιδιαίτερη ευαισθησία που παρουσιάζετε σήμερα, όσον αφορά το θέμα των Κυπριακών Αερογραμμών. Βέβαια δικαιολογημένα όλοι ανησυχούν.

Έχει λεχθεί ότι θα έπρεπε εμείς, ως Βουλή, να παρακολουθούμε τα προγράμματα ή τον προγραμματισμό αυτής της εταιρείας. Εγώ προσωπικά δε διαφωνώ. Αλλά διερωτώμαι, επειδή εγώ δεν ήμουνα Μέλος της προηγούμενης Βουλής, όταν είχε εφαρμοστεί το περιβόητο σχέδιο της πρόωρης αφυπηρέτησης -τότε που στοίχισε στην εταιρεία πολλά εκατομμύρια λίρες- πόση ευαισθησία έδειξε τότε η Βουλή για να καθίσει και να εξετάσει εκείνο το θέμα.

Γι' αυτό εγώ πιστεύω ότι θα έπρεπε και εμείς οι ίδιοι να κάνουμε και κάποια αυτοκριτική, διότι μπορεί και εκείνα τα πολλά εκατομμύρια να συνέβαλαν στη σημερινή άσχημη κατάσταση που βρίσκεται η εταιρεία. Οπότε πιστεύω ότι όλοι μας, με την υπευθυνότητα που μας διακατέχει και λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος που έχουμε να δούμε τον εθνικό μεταφορέα να επιβιώνει, θα πρέπει να δούμε όλα αυτά

τα θέματα μέσα σε ένα μέτρο λογικής, για να μην επωφελούμεθα κάθε φορά που αλλάσσει το συμβούλιο ή η κυβέρνηση και να κομματικοποιούμε τα πάντα, αλλά να βλέπουμε το θέμα ακριβώς ως ένα θέμα κοινό που μας ενδιαφέρει και ως κράτος και ως οικονομία.

Αυτά ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα παρακαλέσω τον κ. Χρυσοστόμου να προεδρεύσει για δυο - τρία λεπτά.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Α. Χρυσοστόμου κατέλαβε την έδρα του Προέδρου, ενώ ο κ. Γαλανός κατήλθε στο βήμα για να αγορεύσει).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, δεν πρόκειται να παραβώ τον κανόνα που έθεσα και περίπου αισθάνομαι πως είμεθα κάπως εκτός θέματος, γιατί όλα αυτά τα πράγματα θα λεχθούν, πιστεύω, όταν θα γίνει γενική συζήτηση. Ήθελα όμως να κάμω μερικές παρατηρήσεις που πιστεύω ότι πρέπει να αναφερθούν, όταν συζητούμε το θέμα του εθνικού μεταφορέα.

Πρώτα πρώτα συμφωνώ απόλυτα ότι πρέπει να σταματήσει η τακτική, όχι μόνο όσον αφορά τις Κυπριακές Αερογραμμές, αλλά και οποιοδήποτε άλλο οργανισμό ή εταιρεία ή οποιαδήποτε κυβέρνηση, θα έλεγα, το νέο συμβούλιο ή η νέα αρχή που αναλαμβάνει αμέσως να βρίσκει λάθη στην προηγούμενη, διότι αυτό συμβαίνει από καταβολής κόσμου. Πάντοτε, όποτε έρθει ένα νέο διοικητικό συμβούλιο, θα εύρει κάποια λάθη στο προηγούμενο. Χωρίς να αντιλαμβάνεται ότι θα έρθει και νέο συμβούλιο και θα εύρει λάθη στους ιδίους. Σημασία έχει να προχωρούμε χέρι χέρι, διότι με άλλο τρόπο δίδεται μια κομματική χροιά και δεν πρέπει σε θέματα εθνικού μεταφορέα ή εταιρειών δημόσιου συμφέροντος και δημόσιας χρήσης να δίδεται αυτή η κομματική χροιά.

Το δεύτερο, το οποίο δεν πρέπει να μας διαφεύγει όταν συζητούμε προβλήματα αεροπορικών εταιρειών σήμερα, είναι η γενική κρίση που υπάρχει στους εθνικούς μεταφορείς και σε όλες τις αεροπορικές εταιρείες. Γι' αυτό, αν αντιμετωπίζονται σήμερα σοβαρά προβλήματα, αυτά είναι ενδημικά σε όλες τις εταιρείες που υπάρχουν σήμερα. Ακόμα και η ίδια η Swiss Air, η οποία θεωρείτο τελευταία ένας από τους μεγάλους κολοσσούς στις αερομεταφορές, αντιμετωπίζει σοβαρό πρόβλημα και προσπαθεί να εύρει συνεταίρους, για να μπορέσει να συνεχίσει και να μπορέσει να αγοράσει τα νέου τύπου αεροσκάφη ή τη νέα γενιά, τα airbus.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Τα αγόρασε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το έχετε υπόψη σας, κύριε Ρολάνδη, γιατί τα παρακολουθείτε αυτά. Τα έχει αγοράσει και προσπαθεί να εξεύρει ένα μεγάλο δάνειο, διότι έχει σοβαρό πρόβλημα να χρηματοδοτήσει αυτές τις αγορές.

Το τρίτο, το οποίο δεν άκουσα να αναφέρεται και είναι βασικά αυτό που θέλω να αναφέρω εδώ, ιδιαίτερα όταν γίνονται κάποιες συγκρίσεις και αναφέρονται οι χρηματοδοτήσεις εταιρειών δημοσίου ενδιαφέροντος ή δημοσίας χρήσεως στην Αμερική ή αλλού, είναι ότι μιλούμε για εθνικό μεταφορέα. Και εδώ δεν μπορούμε να βάλουμε στην ίδια μοίρα το οικονομικό όφελος ή το οικονομικό κέρδος το οποίο αναμένουμε με το κοινωνικό κόστος. Εδώ, αν θέλουμε να έχουμε εθνικό μεταφορέα,

ίσως θα πρέπει, έχοντας υπόψη μας τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν παρόμοιες εταιρείες και παρόμοιες καταστάσεις, να αναλάβουμε την επιδότησή τους, διότι υπάρχει το κοινωνικό κόστος ή το κοινωνικό όφελος και για τον τουρισμό, αλλά και για χίλια δυο άλλα πράγματα σε μια μικρή χώρα σαν την Κύπρο. Θέλω να αναλογιστείτε το τι συνέβηκε το 1974, όταν δεν είχαμε αεροδρόμιο και δεν μπορούσαμε να έχουμε αερομεταφορές και η Κύπρος ήταν αποκλεισμένη.

Κατά συνέπεια εγώ λέγω, ναι, και δάνεια να δίδονται και να ενισχύεται από το κράτος και ο κάθε πολίτης δεν πειράζει αν επιδοτεί από την τσέπη του μέχρι κάποιου ποσού τον εθνικό μας μεταφορέα, γιατί πρέπει να υπάρχει εθνικός μεταφορέας. Φτάνει βέβαια να υπάρχει μια ορθολογιστική αντιμετώπιση των πραγμάτων και να πείθεται αυτό το Σώμα και να πείθεται ο λαός ότι γίνεται καλή χρήση των χρημάτων και των δανείων, τα οποία δίδονται για να υπάρχει. Και πρέπει να υπάρχει εθνικός μεταφορέας. Γι' αυτό ουδέποτε θα πρέπει να ισχύει εκείνο που ονομάζουμε οικονομικό όφελος ή οικονομικό κέρδος, όταν μιλούμε για μια μικρή χώρα που θέλει και πρέπει να έχει εθνικό μεταφορέα. Δεν το λέγω αυτό, για να δώσω άλλοθι σε λάθη, παραλείψεις ή για να μη γίνεται ορθολογιστική μελέτη κάποιων πραγμάτων. Το λέγω, για να δούμε τη γενικότερη εικόνα. Αλλά το λέω ταυτόχρονα, για να σταματήσει πλέον οποιαδήποτε κομματική εκμετάλλευση ή από μέσα από τον εθνικό μεταφορέα ή απ' έξω, από εμάς τους ιδίους. Πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εθνικός μεταφορέας. Πρέπει να αντιμετωπίζεται υπερκομματικά και πρέπει να υπάρχει πάντοτε για ανάλογες περιπτώσεις υπερκομματική τοποθέτηση.

Γι' αυτό και εγώ συμφωνώ με την άποψη ότι κακώς έχει καταργηθεί η επιτροπή επαφής η οποία υπήρχε μεταξύ Βουλής και εθνικού μεταφορέα. Έστω και αν υπήρχαν κάποια κομματικά κριτήρια, τουλάχιστον εδίδετο η ευκαιρία σε ολόκληρο το Σώμα να παρακολουθεί από κοντά τα πράγματα και τουλάχιστον η δική μου η έκκληση που γίνεται, ως Προέδρου της Βουλής, αν θέλετε, είναι να επανεξετάσει η κυβέρνηση και το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας το να επανασυστήσει αυτή την επιτροπή επαφής. Πιστεύω ότι θα διευκολυνθούν πολύ τα πράγματα, αν ληφθεί απόφαση να επανασυσταθεί αυτή η επιτροπή επαφής.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος ανήλθε στην έδρα του και ο κ. Α. Χρυσοστόμου κατήλθε στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης και ο κ. Σολωμής. Νόμισα πως ήμουν ο τελευταίος, αλλά βλέπω δευτερολογίες. Απολογούμαι.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Απλώς δυο-τρία λόγια είχα ζητήσει να πω από πριν, κύριε Πρόεδρε.

Ήθελα να διευκρινίσω σχετικά με αυτά που είπε ο φίλος και γείτονάς μου κ. Σολωμής σχετικά με την Έκθεση της Επιτροπής ότι, αν αναφέρονται σε μένα, δε με αφορούν εμένα, διότι δεν είχα μετάσχει στην ομόφωνη απόφαση. Ήμουν σε μια από τις συνεδρίες της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, είχα εκφράσει πολλές επιφυλάξεις, όταν ήμουν εκεί, και δε μετέσχον στο τελικό στάδιο που ελήφθη η ομόφωνη απόφαση. Απλώς διευκρινιστικά το λέω.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο σημείο, ήθελα ακόμα μια φορά να πω το εξής: Τουλάχιστον η δική μου αποχή δεν οφείλεται στο γεγονός ότι δεν εκτιμώ την κοινωνική

προσφορά μιας εταιρείας, όπως είναι οι Κυπριακές Αερογραμμές, αλλά, όπως ξέρετε και εσείς πολύ καλά, κύριε Πρόεδρε, και όπως ξέρουν όλοι οι οποίοι ασχολήθηκαν με επιχειρήσεις, πολύ περισσότερες εταιρείες κατεστράφησαν από εύκολο δανεισμό παρά από μη δανεισμό. Ο εύκολος δανεισμός πάντοτε παρασύρει σε περιπέτειες. Και αυτό το κάμνομε τώρα και δεκαπέντε χρόνια. Εγώ παρακολουθώ αυτή την εταιρεία από το 1978. Πολλές εταιρείες τις κατέστρεψαν οι τράπεζες με εύκολο δανεισμό. Το ξέρετε πολύ καλά. Παρακολουθώ από το 1978 αυτή την ιστορία και συνεχώς υπάρχουν υποσχέσεις και υποσχέσεις και υποσχέσεις. Ασφαλώς θα ήταν άδικο να επιρρίψομε ευθύνη στο νέο διοικητικό συμβούλιο, το οποίο ανέλαβε πριν λίγους μήνες, αφού διαχρονικά αυτή η εταιρεία πάσχει. Πάσχει και πρέπει κάπου να τεθεί ένας φραγμός. Ας μας φέρει επιτέλους την κατάσταση να τη μελετήσομε, αφού "εννά 'ρτει" σε δεκαπέντε μέρες και μετά να βάλομε το χέρι μας κάτω από άλλα 24.000.000 στερλίνες. Γιατί; Δεν αντέχει ακόμα λίγες ημέρες η εταιρεία; Αυτή είναι η δική μου συλλογιστική τουλάχιστον πάνω σε αυτό το θέμα. Φοβούμαι ότι, ρίχνοντας εύκολα χρήματα προς την κατεύθυνση αυτής της εταιρείας - και τα ρίχνομε για δεκαπέντε χρόνια τώρα- δεν την εξυπηρετούμε, δεν της κάμνομε καλό, δε βοηθούμε στην επιβίωσή της. Κάπου πρέπει να μπει ένας φραγμός και να αρχίσομε να σκεπτόμεθα ότι τα εκατομμύρια λίρες δεν είναι εκατομμύρια πέτρες ή "πιριλιά"· είναι λίρες, εκατομμύρια λίρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Απλώς ήθελα να πω, κύριε Ρολάνδη, μήπως οι προθεσμίες έχουν λήξει και η μη πληρωμή των 24.000.000 στερλινών δημιουργήσει κάποιο πρόβλημα με τις τράπεζες για τα ευρύτερα κονδύλια. Αυτό ήθελα να εξετάσετε.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω, δεν ήταν πρόθεσή μου να μιλήσω και ούτε είμαι και ειδήμων για το θέμα, αλλά προσπαθώ να χρησιμοποιήσω όση τετράγωνη λογική έχω. Εδώ, στο τέλος θα είναι και κατηγορούμενο το νέο διοικητικό συμβούλιο των Κυπριακών Αερογραμμών, γιατί υπάρχει αυτό το συσσωρευμένο χρέος. Αυτή η εικόνα θα μείνει μετά από τη σημερινή συζήτηση εδώ, αντί να εκτιμηθεί το έργο της κυβέρνησης τούτης, αντί να εκτιμηθεί η στάση του νέου διοικητικού συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών, που τους τελευταίους μόνο έξι-επτά μήνες έχει τα ηνία της εταιρείας, γιατί ήρθε σε μια αγωνιώδη προσπάθεια να περισώσει ό,τι ήταν δυνατό, χωρίς να κατηγορήσει οποιοδήποτε προηγούμενο συμβούλιο. Και αν δε με απατά η μνήμη μου, είναι από τα μοναδικά συμβούλια το νυν που δεν επέρριψε ευθύνες σε προηγούμενο ή σε προηγούμενα συμβούλια για τα οποιαδήποτε χάλια έχουν σήμερα οι Κυπριακές Αερογραμμές.

Ούτε εγώ ούτε κανένας Βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού επιθυμούμε να κάνουμε το δικηγόρο του διαβόλου, κύριε Πρόεδρε, αν δηλαδή οι Κυπριακές Αερογραμμές έχουν πρόβλημα. Πλην όμως είχα επικαλεστεί, κύριοι συνάδελφοι, αναφερόμενος και στον κ. Καζαμία και στον κ. Ρολάνδη, την 'Εκθεση. Γιατί; Η 'Εκθεση λέει σαφώς ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Βουλής, στην επιστολή της που έστειλε προς τον Υπουργό Οικονομικών από το Νοέμβριο του 1993, διευκρίνιζε ότι τα θέματα που αφορούν τις Κυπριακές Αερογραμμές δεν εξαντλούνται με τη συζήτηση του εν λόγω δανείου, του οποίου η εξασφάλιση προτείνεται για την κάλυψη άμεσων και πιεστικών αναγκών της εταιρείας.

Δηλαδή αυτό το συμβούλιο ανέλαβε τον Ιούλιο, χρειάστηκε μέχρι τον Αύγουστο να πάρει μυρωδιά ποιες είναι οι θέσεις του κάθε συμβούλου και ήρθε το Σεπτέμβρη και είπε: "Κύριοι, εδώ υπάρχει πρόβλημα οξύτατο αποπληρωμής τόκων, επιτοκίων". Ο κ. Ιεροδιακόνου, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού ανέφερε προηγουμένως ότι το ένα τρίτο των είκοσι τεσσάρων τόσων εκατομμυρίων στερλινών βασικά προορίζεται για την αποπληρωμή επιτοκίων. Δηλαδή θα έπρεπε τουλάχιστο να βοηθήσουμε στο νέο έργο του το διοικητικό συμβούλιο να αντιμετωπίσει τις άμεσες ανάγκες του. Και στη συνέχεια λέει η Έκθεση, κύριε Θεοδώρου, κύριε Καζαμία, κύριε Ρολάνδη: "Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, εμμένοντας στη θέση της αυτή, ομόφωνα εισηγείται στο Σώμα την έγκριση της πιο πάνω εγγύησης." Αυτό είναι που θέλω να υποδείξω στο Σώμα. Και αν θα πρέπει σε μετέπειτα στάδιο, σε μεταγενέστερο στάδιο, όπως σωστά λέει στην Έκθεση, στην τελευταία παράγραφο, αυτό που υπέδειξε και ο Πρόεδρος της Βουλής, να γίνει γενική συζήτηση για το θέμα των Κυπριακών Αερογραμμών, ώστε να τοποθετηθούμε, ναι, ίσως και ο υποφαινόμενος και άλλοι Βουλευτές του Συναγερμού να πούμε, ναι, να το κλείσουμε το ρημάδι, αφού μελετήσουμε υπεύθυνα εάν θα πρέπει, εάν δούμε και άλλες ανάγκες που έχει ο τόπος, εάν δούμε και άλλους σκοπούς εθνικούς που εξυπηρετεί σίγουρα ο εθνικός μεταφορέας, όπως σωστά ανέφερε ο κ. Ευσταθίου, εάν, εάν, εάν. Αλλά για συγκεκριμένο νομοσχέδιο που καταθέτει η Εκτελεστική Εξουσία και με το οποίο ζητά, όπως είναι και η κειμένη νομοθεσία, την κάποια κυβερνητική εγγύηση να την εγκρίνει η Βουλή, για να καλύψουμε, αν θέλετε, όλα εκείνα τα λάθη του παρελθόντος για τα οποία ο μόνος που δεν ευθύνεται είναι ο σημερινός κυβερνών, το σημερινό συμβούλιο, τουλάχιστον εκείνο το οποίο αναμέναμε ήταν να πούμε, ναι, κύριοι, πάρτε και την άνεση χρόνου που χρειάζεστε, σώστε τις Κυπριακές Αερογραμμές, αλλά να επανέλθουμε όλοι εδώ μετά από πέντε μήνες, έξι μήνες, ένα χρόνο, να συζητήσουμε το ευρύτερο θέμα που ονομάζεται Κυπριακές Αερογραμμές και υπεύθυνα να τοποθετηθούμε. Είναι γι' αυτό, κύριε Καζαμία, που ανέφερα την Έκθεση και αλίμονο να μην έχω σαν πρώτο επιχείρημά μου στη συζήτηση από το βήμα της Βουλής ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, παρακαλώ, υπάρχει Κανονισμός της Βουλής. Μην απευθύνεστε προσωπικά σε άλλους Βουλευτές.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απευθύνομαι, γιατί έγινε παρατήρηση προσωπικά, ονομαστικά από τον κ. Καζαμία: "Σ' αυτά που ανέφερε ο κ. Σολωμής ...". Και δεν επιτίθεμαι στον κ. Καζαμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά ... Όχι, δε λέω, μπορείτε να πείτε "αυτά που είπε ο κ. Καζαμίας", αλλά προσωπική αναφορά ...

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Δηλαδή πρέπει να αποσύρω το όνομα "κ. Καζαμίας"; Το αποσύρω. Συγκεκριμένος συνάδελφος ανέφερε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, μπορείτε να πείτε "ο κ. Καζαμίας", αλλά μην αναφέρεστε λέγοντας "κύριε Καζαμία", διότι τότε γίνεται διαλογική συζήτηση.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα, είναι θέμα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Ναι, κύριε Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Επί θέματος διαδικασίας.

Επιτρέπεται να αναφερόμεθα εις τρίτον πρόσωπον, δηλαδή σε ό,τι ελέχθη. Θα μπορούσε να πει "απ' ό,τι ελέχθη από προηγούμενο ...".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, επιτρέπεται επίσης να αναφερθεί ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Όχι όμως ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επιτρέπεται να αναφερθεί και στο συνάδελφο, αλλά όχι να απευθύνεται προς τον ίδιο.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Όχι σε πρώτο πρόσωπο, όχι σε πρώτο πρόσωπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι σε πρώτο πρόσωπο, μάλιστα.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Και όπως ελέχθη, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

"Από τον κ. Καζαμία", μπορείτε να πείτε.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

... από τον κ. Καζαμία, εδώ η Έκθεση της Επιτροπής είναι προπαρασκευαστική. Είναι Έκθεση της Επιτροπής για συγκεκριμένο νομοσχέδιο, που καταλήγει ομόφωνα στην εισήγηση για έγκριση του κονδυλίου το οποίο για κυβερνητικούς σκοπούς ζητά η κυβέρνηση να εγγυηθεί. Και είναι με αυτά τα δεδομένα, όπως ελέχθη, που σίγουρα θα έπρεπε αυτή η συζήτηση, αν θα έπρεπε να γίνει, να γίνει, όταν θα συζητούσαμε το κεφάλαιο που ονομάζεται Κυπριακές Αερογραμμές. Για να αποφασίσουμε επιτέλους, αν θέλουμε να έχουμε φτερά και να τα πληρώνουμε να πετούν ή να μην έχουμε.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, αν μου επιτρέπετε, εισηγούμαι ότι εξηντλήθη η συζήτηση και προτίθεμαι να το βάλω σε ψηφοφορία ότι εξηντλήθη, διότι μπήκαμε στην ουσία και να αφήσουμε ορισμένα πράγματα ...

Είναι θέμα τάξης, κύριε ...;

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, Μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, ενώ εσείς τελειώνατε τη συζήτηση, ξανάρχισε. Θέλω να πω δυο λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ όμως εισηγούμαι ότι εξηντλήθη η συζήτηση και το θέτω σε ψηφοφορία, διότι έχει κι άλλους που θέλουν να πουν δύο λόγια και κατά την άποψή μου ...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... έχουμε ξεφύγει. Έγινε ένα λάθος, ξεπεράσαμε κάποια όρια, όμως να τα συγκρατήσουμε.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μου επιτρέψετε, κύριε Φιλίππου. Χρησιμοποιώ το δικαίωμά μου να θέσω σε ψηφοφορία το ότι εξηντλήθη η συζήτηση, διότι πράγματι μπήκαμε στην ουσία, ενώ σήμερα συζητούμε απλώς την ανανέωση δανείου ύψους 24.000.000 στερλινών.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ως Μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αντιλαμβάνομαι ότι τρεις ή τέσσερις συνάδελφοι ζήτησαν το λόγο. Να τους δοθεί νομίζω, διότι το θέμα είναι όντως σοβαρό, και ας φροντίσει ο καθένας τους να περιοριστεί μέσα στα πλαίσια τα χρονικά και του θέματος. Νομίζω ότι αυτός είναι ο σωστός τρόπος αντιμετώπισης μιας συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν μετά από τους τέσσερις συναδέλφους χρειαστεί να μιλήσουν άλλοι οκτώ και μπούμε στην ουσία, τότε ξεφεύγουμε. Αλλά θα δώσω το λόγο. Πόσοι θέλουν το λόγο, κύριοι; Πόσοι ζητούν το λόγο; Λοιπόν, οι τέσσερις συνάδελφοι. Μετά θα το θέσω σε ψηφοφορία.

Ο κ. Φιλίππου. Αλλά βλέπω ότι, ενώ ξεκινήσαμε μιλώντας από τη θέση μας, τώρα μπήκαμε πιο βαθιά και μιλούμε από το βήμα της Βουλής, που σημαίνει ότι δεν είναι δυο-τρία λόγια.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ουδέποτε έχω απασχολήσει τη Βουλή για υπερβολικό χρόνο, όπως εσείς ο ίδιος γνωρίζετε και όλοι οι συνάδελφοι μπορούν να επιβεβαιώσουν, και θα παρατηρήσετε ότι και τώρα θα είμαι αυστηρά στο θέμα και σύντομος και πως πήρα το λόγο, για να πω πράγματα που δεν ειπώθηκαν.

Κατ' αρχήν συμφωνώ με όλα όσα είπε ο κ. Παπαδόπουλος και όσα είπε ο κ. Ρολάνδης, αλλά ζήτησα το λόγο, για να τονίσω ότι στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ανήκα σε εκείνους τους λίγους που τονίσαμε -και ήθελα να το τονίσω και τώρα στην ολομέλεια- ότι αυτό που θα έπρεπε να συζητούμε- και προτείνω να το συζητήσομε σε σύντομο χρονικό διάστημα, όχι σήμερα- είναι να χρηματοδοτήσομε την εταιρεία, αντί να συνεχίζομε να τη δανειοδοτούμε και να αυξάνομε τα χρέη της. Αλλά σήμερα δε συζητούμε κανένα θέμα ουσίας, αγαπητοί συνάδελφοι. Το θέμα ουσίας το έχομε συζητήσει, ενώ σήμερα βρίσκεται αυτό το συγκεκριμένο θέμα ενώπιόν μας με ομόφωνη πρόταση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Γι' αυτό εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε, να προχωρήσομε και να ψηφίσομε το δάνειο και να τελειώνομε σήμερα με αυτό το θέμα. Αλλά η ουσία παραμένει. Πρέπει να αυξήσομε το κεφάλαιο της εταιρείας και όχι να συνεχίζομε να αυξάνομε τα χρέη της.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πάρα πολύ σύντομος. Θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι εδώ επαναλαμβάνεται το φαινόμενο να δίνουμε χρήματα, και μάλιστα δεκάδες εκατομμύρια, χωρίς καν να ελέγχουμε τους προϋπολογισμούς ή, αν θέλετε, τον τρόπο λειτουργίας μιας εταιρείας. Οι προϋπολογισμοί δεν υποβάλλονται στο Σώμα. Εμείς πληρώνουμε, εγκρίνουμε ποσά τα οποία η κυβέρνηση ως μέτοχος κατά κάποιο τρόπο αναλαμβάνει την ευθύνη να καταβάλει. Αλλά εμείς οι οποίοι αποφασίζουμε να εγκρίνουμε ή να μην εγκρίνουμε κάποια ποσά όχι μόνο προϋπολογισμούς δεν έχουμε αυτή τη φορά ούτε καν το σχέδιο της εταιρείας δεν έχουμε! Ε! λοιπόν δεν είναι αυτό φαινόμενο τουλάχιστον παράξενο; Και δεν είναι ένδειξη διαμαρτυρίας, αν μη τι άλλο, να το υποδείξει κανείς και να απαιτήσει ότι δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτό το πράγμα; Και επαναλαμβάνω την παρατήρηση νομίζω του κ. Ρολάνδη. Γιατί να μην περιμένουμε ακόμα δεκαπέντε μέρες να μας υποβληθούν τα σχέδια στο κάτω κάτω, εάν δεν υπάρχει deadline, εάν δεν υπάρχει τέλος πάντων ορόσημο; Γιατί να μη γίνει αυτό το πράγμα; Γιατί η βιασύνη τώρα να ψηφίσουμε στα τυφλά; Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή συνεχίζουν να λεν οι συνάδελφοι ότι είναι καινούρια εκατομμύρια και είναι καινούρια δάνεια, διευκρινίζω ότι δεν είναι καινούριος δανεισμός ούτε θα υπάρχει αύξηση στα χρέη των Κυπριακών Αερογραμμών. Είναι ένας δανεισμός ο οποίος θα γίνει για εξοφλήσεις άλλων χρεών τα οποία έχουν οι Κυπριακές Αερογραμμές.

Όμως, αν επήρα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, είναι για ένα άλλο θέμα. Ελέχθη από διάφορους συναδέλφους ότι υπήρχε η επιτροπή επαφής μεταξύ της Βουλής και των Κυπριακών Αερογραμμών. Είναι γεγονός αυτό. Και ελέχθη ότι πρέπει να επανασυσταθεί αυτή η επιτροπή. Πιθανόν η πλειοψηφία του Σώματος να καταλήγει εκεί. Εκείνο που επισημαίνω είναι ότι υπάρχουν και άλλες απόψεις. Εγώ προσωπικά διαφωνώ με αυτή τη θέση και πιστεύω ότι νοθεύει τους ρόλους και τους θεσμούς. Δεν

μπορεί η Βουλή να συμμετέχει στο στάδιο της λήψης απόφασης και να έρχεται μετά να ασκεί έλεγχο. Πιθανόν να είμαι από αυτούς που αποτελούν τη μειοψηφία, αλλά ήθελα να το πω, για να μη μείνει η εντύπωση ότι αυτό το Σώμα είναι ομόφωνα τοποθετημένο υπέρ της επανασύστασης της επιτροπής αυτής. Αυτές είναι οι απόψεις μου σήμερα, αυτές ήταν οι απόψεις μου και το '85, όταν είχε συσταθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο τελευταίος που ζήτησε το λόγο, ο κ. Καζαμίας, και μετά προχωρούμε στην ψηφοφορία.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς υπενθυμίζω την αρχική τοποθέτηση της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, όπως τούτη έγινε από τον Κοινοβουλευτικό μας Εκπρόσωπο. Πολύ προσεκτικά διαχωρίσαμε το θέμα της ουσίας, που ακόμα συνεχίζει να συζητείται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, από το θέμα της δανειοδότησης. Απλώς θεωρήσαμε σκόπιμο να κάνουμε την παρατήρηση για τη διάλυση του θεσμού, ο οποίος λειτούργησε επί οκτώ τόσα χρόνια, της τριμερούς επιτροπής μεταξύ Εκτελεστικής, Νομοθετικής Εξουσίας και διοικητικού συμβουλίου των Κυπριακών Αερογραμμών. Και ακριβώς εδώ θα πρέπει να επεξηγήσουμε ότι κατ' ουδένα λόγο οι εκπρόσωποι των κομματικών παρατάξεων δε λάμβαναν μέρος στη λήψη των αποφάσεων. Απλώς η παρουσία τους εκεί ήταν με το "στάτους" του παρατηρητή, για να είναι ενήμεροι εφ' όλης της ύλης και καθ' οιανδήποτε στιγμή, ούτως ώστε, όταν έμπαινε μπροστά στις κοινοβουλευτικές παρατάξεις το δίλημμα κατά πόσο θα παραχωρήσουν δανειοδότηση ή όχι, να υπήρχε μια πλήρης εκτίμηση της κατάστασης και να παίρνονται οι σωστές αποφάσεις ενσυνείδητα. Κατ' ουδένα λόγο η δική μας παρατήρηση δεν έγινε προς την κατεύθυνση να λαμβάνουμε μέρος στη λήψη των αποφάσεων. Απλώς για να υπάρχει μία πλήρης και ουσιαστική ενημέρωση.

Δεν προχωρήσαμε, κατά την άποψή μας, στην ουσία. Είναι μεταγενέστερες τοποθετήσεις που μας υποχρέωσαν να ξαναπάρουμε το λόγο. Και θα συνιστούσα σε οποιουσδήποτε συνάδελφους, αντιλαμβανόμενος την αγωνία και το ενδιαφέρον τους να τοποθετηθούν επί του θέματος των Κυπριακών Αερογραμμών, αν έχουν την ευγενή καλοσύνη να παρακολουθούν τις συζητήσεις στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Έχω την εντύπωση ότι έτσι θα έχουν πληρέστερα την ευχέρεια να τοποθετούνται με βάση τις δικές τους εμπειρίες και όχι με οτιδήποτε πιθανόν να λέγεται ή να περιγράφεται από τον άλφα ή το βήτα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει συμπληρωθεί η συζήτηση, η οποία πιστεύω ότι ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα, παρόλο που δεν μπήκαμε στην ουσία, τουλάχιστον κατά λόγον. Θα παρακαλέσω τη Γραμματεία της Βουλής να ετοιμάσει τα πρακτικά της συζήτησης, για να αποσταλούν το ταχύτερο δυνατό στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επειδή ελέχθη ότι μπορούμε να περιμένουμε, θέλω να υποδείξω ότι ήδη η εταιρεία έχει έλθει σε συμφωνία για τα δάνεια και πρέπει να επικυρωθούν. Άρα το λέω για διευκρίνιση. Διότι δεν είναι θέμα δεκαπέντε ημερών. Έχει διαπραγματευτεί και έχει συνάψει το δάνειο και πρέπει να επικυρωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το έχω αναφέρει και στον κ. Ρολάνδη ότι πιθανώς να έχουν λήξει οι προθεσμίες και πρέπει να προχωρήσουμε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Το έχει συνάψει το δάνειο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ψήφιση. Οι διάφορες πλευρές θα τοποθετηθούν στην τρίτη ανάγνωση. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1 αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησης της Εταιρείας "Κυπριακαί Αερογραμμαί Λτδ" (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1 αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 33 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους εναντίον και 1 αποχή το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Οι Δώροι δε δωρίζουν!

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

'Ομως η ψήφος τους είναι δώρο άδωρο!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, είναι δώρο άδωρο η μη ψήφος του Δώρου;

(Γέλια)

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να κάμω την εξής παρατήρηση; Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε κατά κράτος που λέμε, παρά τη συζήτηση και την κριτική. Είναι από τις σπάνιες περιπτώσεις που ένας νόμος για τον οποίο έγινε τέτοια συζήτηση μόνο δύο ψήφους πήρε εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Ευσταθίου. Με άλλα λόγια είναι κρατικός μεταφορέας και όχι εθνικός.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994" και παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η αναπροσαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 1994 των δασμολογικών συντελεστών του κυπριακού δασμολογίου στα πλαίσια συμμόρφωσης με τις πρόνοιες του πρωτοκόλλου εφαρμογής του δεύτερου σταδίου της Συμφωνίας Συνδέσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι βασικές πρόνοιες του πρωτοκόλλου που αφορούν και επηρεάζουν το κυπριακό δασμολόγιο προβλέπουν ότι οι ισχύοντες εισαγωγικοί δασμοί που καλύπτονται από τη συμφωνία μειώνονται σταδιακά, έτσι που μέσα σε περίοδο δέκα χρόνων να μηδενιστούν. Η υλοποίηση της σταδιακής μείωσης των δασμών, που άρχισε από την 1η Μαρτίου 1988, πραγματοποιείται με ετήσια τροπολογία του δασμολογίου που γίνεται την 1η Ιανουαρίου κάθε χρόνου.

Στο υπό αναφορά νομοσχέδιο, εκτός από τη διαφοροποίηση των δασμολογικών συντελεστών, που απορρέει από τις πρόνοιες του πρωτοκόλλου, έχουν ενσωματωθεί και οι διατάξεις δύο άλλων νομοσχεδίων, οι οποίες αποσκοπούν:

(α) στην τροποποίηση του δεύτερου πίνακα του δασμολογίου, έτσι που τα τετράδια που περιέχουν σημαντικό τυπωμένο κείμενο (βιβλιοτετράδια) να επιβαρύνονται με τους συντελεστές του κοινού εξωτερικού δασμολογίου, που προβλέπει ατέλεια για εισαγωγή από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντελεστή ύψους 12% για εισαγωγή από τρίτες χώρες·

(β) στην υιοθέτηση του κοινού εξωτερικού δασμολογίου από την 1η Ιανουαρίου 1994 αντί από την 1η Ιανουαρίου 1998, όπως προνοείται στο δεύτερο στάδιο της Συμφωνίας Σύνδεσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης, για ορισμένες εισαγόμενες πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται από την κυπριακή βιομηχανία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με την προτεινόμενη αναπροσαρμογή των δασμολογικών συντελεστών, με σκοπό την υλοποίηση του πρωτοκόλλου εφαρμογής του δεύτερου σταδίου της Συμφωνίας Σύνδεσης της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Ένωση, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

Με την ευκαιρία της αναπροσαρμογής του δασμολογίου η Επιτροπή καλεί την κυβέρνηση να πάρει όλα τα μέτρα και να μεριμνήσει ώστε οι όροι της Συμφωνίας Σύνδεσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης να εφαρμόζονται και να αξιοποιούνται για την προστασία των κυπριακών προϊόντων και συμφερόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εγώ θα ήθελα να ερωτήσω τον Πρόεδρο της Επιτροπής σχετικά με την τελευταία παράγραφο. Αφήνεται εδώ ένας υπαινιγμός ότι δεν εφαρμόζονται όλοι οι όροι. Συμβαίνει τέτοιο σοβαρό πράγμα, κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής;

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Δεν υπαινίσσεται τέτοιο πράγμα η τελευταία παράγραφος. Εκείνο που θέλει να πει η τελευταία παράγραφος είναι να μεριμνήσει η κυβέρνηση εκεί που υπάρχουν περιθώρια συζήτησης για περαιτέρω βελτίωση των όρων για τα κυπριακά προϊόντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή η έμφαση είναι στο "προστασία".

Κύριε Ευσταθίου, ζήτησε το λόγο προηγουμένως ο κ. Χρυσοστόμου. Μετά έχετε το λόγο.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η Συμφωνία Κύπρου-ΕΟΚ προβλέπει ρητά και παρέχει τη δυνατότητα για σταδιακή διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της. Με βάση τη συμφωνία του 1987 είχαμε αναλάβει σοβαρές υποχρεώσεις για κατάργηση δασμών, αδειών εισαγωγής και άλλα, προσβλέποντας σε συνεχή βελτίωση των ωφελημάτων που απορρέουν από τη συμφωνία. Η κυπριακή πλευρά επιφύλαξε ιδιαίτερα τη θέση της για γεωργικά και βιομηχανικά προϊόντα. Δυστυχώς, λόγω της παθητικής πολιτικής που ακολουθήθηκε, υλοποιήσαμε το μέρος της συμφωνίας που αναφέρεται στις υποχρεώσεις μας, χωρίς παράλληλη βελτίωση των ωφελημάτων, με αποτέλεσμα το πρωτόκολλο να είναι επικίνδυνα ετεροβαρές. Αναφέρω πως μετά την εφαρμογή από την Ευρωπαϊκή Ένωση της μεσογειακής της πολιτικής χώρες της Μεσογείου βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση έναντι της Κύπρου. Ως παράδειγμα αναφέρω ότι τα εγκυτιωμένα σταφύλια που εξάγονται από άλλες χώρες της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ και της Τουρκίας ακόμα, είναι χωρίς δασμό, ενώ τα εξαγόμενα εγκυτιωμένα σταφύλια από την Κύπρο επιβαρύνονται με 21% δασμό. Άλλο παράδειγμα είναι τα τυροκομικά προϊόντα. Ενώ τα εισαγόμενα δε βαρύνονται με δασμό, τα εξαγόμενα από την Κύπρο βαρύνονται τόσο με δασμό όσο και με levy, με εξαίρεση τα κυπριακά χαλλούμια.

Γι' αυτό με την ευκαιρία αυτή τονίζομε πως επιβάλλεται να επανεξεταστούν οι όροι της συμφωνίας και να επιδιωχθεί η βελτίωση των ωφελημάτων, όπως προβλέπει η ίδια η συμφωνία. Η υιοθέτηση του κοινού εξωτερικού δασμολογίου από 1.1.1994 αντί από 1.1.1998, όπως προνοεί ο νόμος που έχουμε ενώπιόν μας, θα επιφέρει μείωση της δασμολογικής επιβάρυνσης επί των εισαγομένων πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται από τη βιομηχανία. Όπως είναι γνωστό, η βιομηχανία μας αντιμετωπίζει προβλήματα ανταγωνισμού και σίγουρα με τη βελτίωση αυτή θα βοηθηθεί εις το να απαμβλυνθούν κάπως τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο που ήθελα να πω προς το Σώμα από τη θέση μου είναι ότι μου διεβιβάσθησαν παράπονα εις το παρελθόν ότι, όταν γίνεται μια αλλαγή του δασμολογίου και δεν το γνωρίζει ο ενδιαφερόμενος μικροεισαγωγέας -στην Κύπρο έχουμε αυτή τη μορφή των εισαγωγών- πληρώνει το δασμό, εκτός αν ο υπάλληλος εκεί το γνωρίζει και ο ίδιος και έχει την καλή διάθεση να τον πληροφορήσει, δηλαδή αν ο ζήλος του είναι ο κανονικός ζήλος ο οποίος πρέπει να χαρακτηρίζει τον κάθε άνθρωπο. Αν όχι, ευχαρίστως το κράτος εισπράττει δασμούς αχρεώστητους.

Νομίζω ότι θα ήτο σκόπιμο το Τμήμα Τελωνείων με μία εγκύκλιό του να πληροφορούσε ευρέως, να δημοσίευε δηλαδή αυτές τις αλλαγές που γίνονται. Διότι με το να γράψει μια εφημερίδα αύριο ότι το νέο δασμολόγιο έχει ψηφιστεί από τη Βουλή, χωρίς να αναφέρεται με λεπτομέρεια τι έχει μειωθεί, δεν περιέρχεται εις γνώσιν των ενδιαφερομένων προσώπων και στο τέλος πολλοί επωφελούνται και πολλοί εξακολουθούν να είναι με το παλαιό δασμολόγιο. Το αναφέρω αυτό, διότι μου έχουν καταγγελθεί και γνωρίζω συγκεκριμένες υποθέσεις.

Ίσως η τελευταία παράγραφος της Εκθέσεως, την οποία ο Πρόεδρος της Επιτροπής ζήτησε να κολάσει κάπως, να είναι εκείνο που ήθελε να πει και καλό θα ήταν το Τμήμα Τελωνείων με εγκύκλιό του να κάνει αυτές τις γνωστοποιήσεις. Άλλωστε αυτό επιβάλλεται στην Ευρώπη, εφόσον μιλούμε περί ευρωπαϊκού νόμου. Στην Ευρώπη, όταν υπάρχουν νομοθετήματα που ενδιαφέρουν το ευρύ κοινό, δημοσιεύονται και στον εγχώριο τύπο με μία ανακοίνωση, για να γνωρίζει ο κόσμος ότι αυτό και αυτό θα συμβαίνει από τα σήμερα και επωφεληθείτε ή ρυθμίστε τα θέματά σας για τα περαιτέρω. Αυτό το πράγμα πρέπει να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ευσταθίου, προσωπικά εγώ συμφωνώ με την άποψή σας και θα εισηγηθώ όπως ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με βάση την εισήγησή σας, απευθύνει σχετική επιστολή στο αρμόδιο κυβερνητικό τμήμα, για να εφαρμόσει μια τέτοια εισήγηση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές επί θέματος αρχής;

Μη υπαρχόντων άλλων ομιλητών, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Πρώτος Πίναξ. Άρθρο 2.

Τελωνειακοί δασμοί. Δεύτερος Πίναξ. Άρθρο 3.

Δασμοί προτιμήσεως. Άρθρο 4.

Γενικός δασμός. Άρθρο 5.

Τελωνειακαί διευθετήσεις αφορώσαι εις τας Ενόπλους Δυνάμεις κ.λπ. Άρθρο 6.

Επιβολή και είσπραξις τελωνειακών δασμών από της ημερομηνίας καταθέσεως του οικείου νομοσχεδίου. Άρθρο 7.

Φόροι καταναλώσεως. Τρίτος Πίναξ. Άρθρο 8.

Διευθετήσεις περί τους φόρους καταναλώσεως αφορώσαι εις τας Ενόπλους Δυνάμεις κ.λπ. Άρθρο 9.

Μείωσις δασμού επί εμπορευμάτων επανεισαγομένων μετά προηγουμένην επεξεργασίαν. Άρθρο 10.

Απαλλαγή υπό όρους. Τέταρτος Πίναξ. Άρθρο 11.

Επιστροφή καταβληθέντος δασμού ή φόρου καταναλώσεως. Πέμπτος Πίναξ. Άρθρο 12.

Εξουσία τροποποιήσεως των αφορωσών εις την επιστροφήν δασμών προνοιών. Άρθρο 13.

Διαζευκτικοί συντελεσταί. Άρθρο 14.

Εξουσία επιστροφής τελωνειακού δασμού ή φόρου καταναλώσεως. Άρθρο 15.

Απαγορευτικαί διατάξεις και περιορισμοί. Άρθρο 16.

Κατάργησις των περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμων του 1993. Άρθρο 17.

Έναρξις ισχύος. Άρθρο 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι και 18 και οι Πίνακες εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 18 και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το τέταρτο θέμα στην ημερήσια διάταξη, "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994", δεν είναι έτοιμο αντιλαμβάνομαι.

Προχωρούμε στα επόμενα δύο θέματα, τα υπ' αριθμό 5 και 6, για τα οποία υπάρχει κοινή Έκθεση και τα οποία είναι "Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Αύξηση Μισθών και Συντάξεων) Νόμος του 1994" και "Ο περί Μελών των Επιτροπών Δημόσιας Υπηρεσίας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αύξηση Αντιμισθίας) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΑΥΞΗΣΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 2. "Ο ΠΕΡΙ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΑΥΞΗΣΗ ΑΝΤΙΜΙΣΘΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 21 και 28 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το πρώτο νομοσχέδιο σκοπείται η υλοποίηση της κυβερνητικής απόφασης για παραχώρηση γενικών αυξήσεων στους μισθούς των κρατικών υπαλλήλων. Με το δεύτερο νομοσχέδιο παρέχονται οι ίδιες γενικές αυξήσεις στους Προέδρους και στα Μέλη των Επιτροπών Δημόσιας Υπηρεσίας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Ειδικότερα, με το πρώτο νομοσχέδιο σκοπείται η παραχώρηση γενικής αύξησης στους βασικούς μισθούς των κρατικών υπαλλήλων κατά 5,25%, δηλαδή κατά 1,25% από 1/1/1992 μέχρι 31/12/1992, κατά 3,25% συνολικά από 1/1/1993 μέχρι 31/12/1993 και κατά 5,25% συνολικά από 1/1/1994.

Με το ίδιο νομοσχέδιο σκοπείται επίσης η παραχώρηση της ίδιας γενικής αύξησης και στους συνταξιούχους κρατικούς υπαλλήλους, καθώς και η αναθεώρηση των ωφελημάτων που απορρέουν από την αφυπηρέτηση ή το θάνατο κρατικών υπαλλήλων που αφυπηρέτησαν ή αποβίωσαν ή θα αφυπηρετήσουν ή θα αποβιώσουν πριν από την καταβολή σ' αυτούς ολόκληρης της σταδιακής αύξησης του 5,25%.

'Οπως είναι γνωστό, πριν από τη λήξη της θητείας της προηγούμενης κυβέρνησης παραχωρήθηκαν στους υπαλλήλους των ημικρατικών οργανισμών, στα πλαίσια των συλλογικών συμβάσεων για τα έτη 1992 έως 1994, γενικές μισθοδοτικές αυξήσεις ύψους 5,25%. Στα πλαίσια των καθορισμένων διαδικασιών της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού υποβλήθηκε ανάλογο αίτημα από την ΠΑΣΥΔΥ και τις άλλες οργανώσεις των κρατικών υπαλλήλων, με αποτέλεσμα να καταλήξει η ΜΕΠ στην υποβολή σύστασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο για παραχώρηση αυξήσεων του ίδιου ύψους και στους υπαλλήλους αυτούς.

'Οπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο θεώρησε ότι η παρούσα κυβέρνηση είναι δεσμευμένη, με βάση όλα τα προηγηθέντα και τα δοσμένα στοιχεία, να προχωρήσει στην παραχώρηση των γενικών αυξήσεων και στους κρατικούς υπαλλήλους. Επίσης αποφάσισε, σύμφωνα με την ισχύουσα τακτική, να παραχωρηθούν αυξήσεις του ίδιου ύψους και στην αντιμισθία των Προέδρων και των Μελών των Επιτροπών Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

'Οπως ειδικότερα δηλώθηκε στην Επιτροπή, το συνολικό κόστος των υπό αναφορά μισθοδοτικών αυξήσεων ανέρχεται σε £38.000.000 για τα έτη 1992 έως 1994, από τα οποία τα £22.000.000 θα αποτελούν βασική επαναλαμβανόμενη ετήσια δαπάνη, η οποία θα αυξάνεται σταδιακά λόγω των αναπροσαρμογών του τιμαριθμικού επιδόματος και των ετήσιων προσαυξήσεων.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τα πιο πάνω νομοσχέδια, αλλά και τις δηλώσεις των εκπροσώπων της Εκτελεστικής Εξουσίας στην Επιτροπή, το Υπουργικό Συμβούλιο, για αντιστάθμιση των δημοσιονομικών προβλημάτων που κατά την εκτίμησή του θα δημιουργηθούν από τις πιο πάνω αυξήσεις και με σκοπό να επέλθει σταδιακή απορρόφηση του πρόσθετου κόστους σε μεσοπρόθεσμη βάση, έκρινε αναγκαίο, αντί να επιβάλει φορολογία για την κάλυψη του κόστους αυτού ή να λάβει νομοθετικά μέτρα για ρύθμιση του θέματος των γενικών αυξήσεων, να πάρει οριστική απόφαση για μη παραχώρηση περαιτέρω αυξήσεων στον ευρύ δημόσιο τομέα, πέραν του τιμαριθμικού επιδόματος και των προσαυξήσεων, για τα έτη 1995, 1996 και 1997. Η κυβέρνηση, παρά το γεγονός ότι δεν περιέλαβε στο νομοσχέδιο οποιαδήποτε πρόνοια σε σχέση με την απόφασή της αυτή, έκρινε σκόπιμο να γνωστοποιήσει τη θέση της επίσημα στη Βουλή των Αντιπροσώπων, με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει τα πιο πάνω νομοσχέδια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε το όλο θέμα, ως θέμα αρχής συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, τα οποία, όπως ελέχθη πιο πάνω, έχουν ως μοναδικό αντικείμενο την υλοποίηση της απόφασης για τις γενικές αυξήσεις, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους.

Με την ευκαιρία της συζήτησης των πιο πάνω νομοσχεδίων και της γνωστοποίησης από μέρους της κυβέρνησης της απόφασής της για μη παραχώρηση άλλων αυξήσεων, όπως αναφέρεται πιο πάνω, ορισμένα από τα Μέλη της Επιτροπής θεωρούν σκόπιμο να κάνουν τις πιο κάτω πρόσθετες τοποθετήσεις-διευκρινίσεις:

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Κ. Καζαμίας κατέθεσε την ακόλουθη δήλωση:

"Σε σχέση με την αναφορά που γίνεται στην εισηγητική έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών για την οριστική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για μη παραχώρηση περαιτέρω αυξήσεων στον ευρύ δημόσιο τομέα, πέραν του τιμαριθμικού επιδόματος και των προσαυξήσεων, για τα έτη 1995, 1996 και 1997, η οποία γνωστοποιείται επίσημα και στη Βουλή των Αντιπροσώπων, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιθυμεί να προβεί στο ακόλουθο σχόλιο:

Δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση εμπλέκει ζητήματα τα οποία έχουν σχέση με το θεσμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων και έχοντας υπόψη ότι η θέση του νομοθετικού σώματος είναι να μην αναμειγνύεται σε θέματα εργατικών διαφορών και διαπραγματεύσεων, θεωρούμε ότι η εν λόγω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου δεν μπορεί και δεν πρέπει να αποτελεί μέρος του προτεινόμενου νομοσχεδίου και ούτε μπορεί να τίθεται για έγκριση από το νομοθετικό σώμα.

Θεωρούμε επίσης ότι το Υπουργικό Συμβούλιο δεν ήταν υποχρεωμένο να προαποφασίσει για το θέμα αυτό, το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με βάση τα δεδομένα που θα ισχύουν για τα έτη 1995 μέχρι 1997".

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ κύριοι Τ. Παπαδόπουλος και Ν. Μουσιούττας δήλωσαν ότι υποστηρίζουν τη θέση της κυβέρνησης για την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων που θα επιφέρουν στην οικονομία οι γενικές αυξήσεις, υιοθετώντας την απόφαση για παγοποίηση των μισθών των κρατικών υπαλλήλων για τα επόμενα τρία έτη. Ειδικότερα και παρά τη συμφωνία του σχετικά με τις προτεινόμενες γενικές αυξήσεις, ο Βουλευτής κ. Παπαδόπουλος δήλωσε ότι διαφωνεί με τον τρόπο υπολογισμού των αυξήσεων σε ένα ενιαίο ποσοστό για όλους τους κρατικούς υπαλλήλους, γιατί έχει την άποψη ότι αυτό θα έπρεπε να κλιμακώνεται κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο με το ύψος των μισθών των υπαλλήλων.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του Σ.Κ. ΕΔΕΚ κ. Ρ. Πρέντζας δήλωσε ότι θεωρεί πως η πιο πάνω απόφαση της κυβέρνησης που αφορά μελλοντικές συλλογικές διαπραγματεύσεις τότε μόνο θα είναι έγκυρη, όταν κατατεθεί στο τραπέζι των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Οποιαδήποτε πρόωρη γνωστοποίηση πρόθεσης ή απόφασης σε σχέση με αιτήματα που δεν έχουν υποβληθεί και που δυνατό να υποβληθούν στο μέλλον, εκτός από το ότι υπονομεύει έμμεσα το θεσμό των ελεύθερων συλλογικών διαπραγματεύσεων, υποδαυλίζει γενικά συναισθήματα εντελώς άσκοπα και αχρείαστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Αύξηση μισθών κρατικών υπαλλήλων. 'Αρθρο 3.

Αύξηση συντάξεων συνταξιούχων κρατικών υπαλλήλων. 'Αρθρο 4.

Αναθεώρηση ωφελημάτων που απορρέουν από αφυπηρέτηση ή θάνατο κρατικών υπαλλήλων μεταξύ της 1.1.1992 και της 31.12.1993. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Αύξηση Μισθών και Συντάξεων) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Αύξηση αντιμισθίας μελών. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, και τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Μελών των Επιτροπών Δημόσιας Υπηρεσίας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αύξηση Αντιμισθίας) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Σχετικά με το υπ' αριθμό 7 θέμα, που είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει εισήγηση για αναβολή μιας βδομάδας. Αν δεν υπάρχει ένσταση, είναι πάγια πολιτική του Σώματος να δέχεται μια τέτοια εισήγηση, εφόσον προέρχεται από κάποια πλευρά. Γι' αυτό το λόγο θα μείνει στην ημερήσια διάταξη για την επόμενη Πέμπτη.

Προχωρούμε στο τελευταίο θέμα της Νομοθετικής Εργασίας, το υπ' αριθμό 9, που είναι "Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ να διαβαστεί η 'Εκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Αντώνης Καράς
Δημήτρης Συλλούρης
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 19(1)(ε) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, είναι ο καθορισμός των κυπριακών προτύπων με αριθμούς CYS159 και CYS13 ως των προτύπων που ισχύουν για κατασκευές από οπλισμένο σκυρόδεμα και η υποβολή στην αρμόδια αρχή στατικής μελέτης με βάση τα καθορισμένα πρότυπα για τις οικοδομές με φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται ομόφωνα.

Φθάσαμε στο τέλος της Νομοθετικής Εργασίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Κατάργησης Ορισμένων Νόμων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας προς την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 153 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκο Πιττοκοπίτη στις 22 Φεβρουαρίου 1994.

"Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώσει το Σώμα της Βουλής των Αντιπροσώπων γιατί η κυβέρνηση δεν προχωρεί στην τροποποίηση της παραγράφου (δ) του εδαφίου (ι) του άρθρου 7 του περί Εγγραφής Κλινικών Εργαστηρίων Νόμου, ούτως ώστε οι τεχνολόγοι των Ιατρικών Εργαστηρίων των ΤΕΙ (της Σχολής Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας) που εξασφάλισαν εγγραφή στα ως άνω εκπαιδευτήρια κατόπιν εισαγωγικών εξετάσεων του Υπουργείου Παιδείας της Κυπριακής Δημοκρατίας να αναγνωρίζονται και να μην τους αποστερείται το δικαίωμα της εργοδότησης.

Ενώ η προσπάθεια της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι η με όλα τα δυνατά μέσα ένταξη της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν προσαρμοζόμαστε στις οδηγίες της (οδηγία του Συμβουλίου της Ε.Ε. της 21ης Δεκεμβρίου 1988) σχετικά με ένα γενικό σύστημα αναγνώρισης των διπλωμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που πιστοποιεί επαγγελματική εκπαίδευση ελάχιστης διάρκειας τριών ετών.

Γιατί η Κυπριακή Δημοκρατία αρνείται να τροποποιήσει το νόμο και να δώσει τη δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα σ' αυτούς τους Κύπριους υπηκόους, ενώ τυγχάνουν επαγγελματικής αποκατάστασης στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα της Ελλάδας;

Γιατί παρόλ' αυτά η Κυπριακή Δημοκρατία επιτρέπει την πρακτική άσκηση τους στα νοσοκομεία και στον ιδιωτικό τομέα και το Υπουργείο Παιδείας αναλαμβάνει την επιθεώρηση των σπουδαστών στον τόπο της άσκησής τους;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 154 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 22 Φεβρουαρίου 1994.

"Κατά τη συνέλευση του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου, που έγινε στις 19.2.1994 στη Λεμεσό, ο χαιρετισμός του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Γλαύκου Κληρίδη διαβάστηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών στην αγγλική γλώσσα. Στην αγγλική γλώσσα διαβάστηκε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων κ. Χριστοφή και το μήνυμα του προϊστάμενού του Υπουργού κ. Αδαμίδη.

Καλείται η κυβέρνηση διά του αρμόδιου Υπουργού να εξηγήσει στη Βουλή γιατί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων απευθύνθηκαν προς μέλη σωματείου εγγεγραμμένου στη Δημοκρατία και λειτουργούντος στην επικράτεια της Δημοκρατίας, τα οποία είχαν συνέλθει σε ετήσια γενική συνέλευση, σε γλώσσα άλλη από τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας.

Το ότι δεν επρόκειτο για φιλοφρόνηση προς τα αλλοδαπής καταγωγής μέλη του εν λόγω σωματείου εύκολα τεκμαίρεται, από το γεγονός ότι αυτά, αν όχι στο σύνολό τους, πάντως στην πλειοψηφία τους, δεν είναι αγγλόφωνα ως προς τη μητρική τους γλώσσα, αλλά ελληνόφωνα και γερμανόφωνα.

Αλλά και αν γινόταν επίκληση του προσχήματος της φιλοφρονήσεως, η τέτοια επίκληση θα μαρτυρούσε όχι ευγένεια προς φιλοξενούμενους, αλλά μάλλον, αθέλητη ασφαλώς, περιφρόνηση προς τους ιθαγενείς προσκεκλημένους του σωματείου και βάναυση αναίρεση πολύ πρόσφατων αποφάσεων και διακηρύξεων της κυβέρνησης, η οποία δηλώνει μεν ελληνοκεντρική, αλλά δυστυχώς ενεργεί και πράττει αγγλότροπα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 155 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή:

(α) Αν παραχωρήθηκε έκταση χαλίτικης γης στο χωριό Επισκοπή, στην τοποθεσία 'Γεροαρκά', για οικοπεδοποίηση.

(β) Αν ναι, σε ποιους παραχωρήθηκε και ποια ήταν τα κριτήρια για την παραχώρησή της."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 156 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί δεν υλοποιήθηκε η σχετική πρόνοια του προϋπολογισμού του 1993 και πότε θα αρχίσει η ανέγερση του περιφερειακού νοσοκομείου Κοφίνου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 157 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Τελευταία έχει μετακινηθεί από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ειδικευμένο προσωπικό και έχει τοποθετηθεί σε άλλα κυβερνητικά τμήματα. Δεδομένου του γεγονότος πως το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη είναι τμήμα του οποίου οι εργασίες τα τελευταία χρόνια αυξάνονται αλματωδώς, συνεπεία ιδιαίτερα της εγγραφής υπεράκτιων και ναυτιλιακών εταιρειών και άλλων συναφών εργασιών, με επιστέγασμα την εισαγωγή του θεσμού για επίσπευση που απαιτεί άμεση εξυπηρέτηση του κοινού και δεδομένου πως το τμήμα αυτό χρειαζόταν περισσότερο προσωπικό από ό,τι διέθετε, με την απόσπαση από αυτό ειδικευμένου προσωπικού δημιουργείται κωλυσιεργία στις δραστηριότητές του και τεράστια προβλήματα στην αντιμετώπιση των αυξανόμενων υποχρεώσεών του. Δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται περί τμήματος το οποίο αποφέρει στον κρατικό προϋπολογισμό εκατομμύρια λίρες ετησίως, που δυνατό να μειωθούν δραστικά συνεπεία της ελάττωσης του προσωπικού, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα:

(α) Γιατί, αφού υπάρχουν τα πιο πάνω προβλήματα, έχουν γίνει μετακινήσεις από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη εξειδικευμένου ή άλλου προσωπικού;

(β) Ποιες οι προοπτικές άμεσης επάνδρωσης του τμήματος αυτού για την αντιμετώπιση των υποχρεώσεών του έναντι του κοινού και ιδιαίτερα των προσώπων το εξωτερικό που έχουν επιλέξει την Κύπρο ως κέντρο υπεράκτιων και ναυτιλιακών επιχειρήσεων;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 158 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Σύμφωνα με πληροφορίες που είδαν το φως της δημοσιότητας, η κυβέρνηση έχει παραχωρήσει άδεια δημιουργίας ιχθυοτροφείου σε περιοχή μεταξύ των κοινοτήτων Πωμού και Παχυάμμου.

Επειδή υπάρχει μεγάλη αναστάτωση μεταξύ των κατοίκων των πιο πάνω κοινοτήτων, λόγω των καταστροφικών επιπτώσεων που θα έχει στο περιβάλλον της περιοχής τυχόν λειτουργία ενός τέτοιου ιχθυοτροφείου, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα:

1) Πώς δόθηκε τέτοια άδεια χωρίς διαβούλευση με τις οικείες Χωριτικές Αρχές;
2) Έχει προηγηθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων;
3) Ενόψει των δικαιολογημένων αντιδράσεων των κατοίκων της περιοχής, πώς τοποθετείται το αρμόδιο Υπουργείο στο επιτακτικό αίτημα για ανάκληση της άδειας δημιουργίας ιχθυοτροφείου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 159 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Η γέφυρα επί του Πεδιαίου, που βρίσκεται στο δρόμο Επισκοπειού-Πολιτικού, είναι πολύ στενή, επικίνδυνη, σχεδόν ετοιμόρροπη και με κατεστραμμένο σε ορισμένα σημεία κιγκλίδωμα.

Έχει η κυβέρνηση σχέδια για την κατασκευή νέας γέφυρας;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 160 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Στο χωριό Επισκοπειό υπάρχει στενότητα χώρου οικοπεδοποιήσιμης γης, εξαιτίας των απαλλοτριώσεων για αρχαιολογικούς λόγους.

Μπορεί η κυβέρνηση να προχωρήσει στο διαχωρισμό οικοπέδων που να τα παραχωρεί στους κατοίκους, ιδιαίτερα σε αυτούς που επηρεάζονται από τις απαλλοτριώσεις;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 161 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Το θέμα της κατασκευής υδατοφράκτη στον Πεδιαίο υπάρχει από γενέσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας και επανέρχεται κάθε χρόνο, ιδιαίτερα όταν βλέπουμε να χάνονται τεράστιες ποσότητες νερού.

Επειδή το θέμα είναι σοβαρό και αφορά ένα βασικό υδάτινο πόρο που μπορεί να επηρεάζει πολλά χωριά και μεγάλες εκτάσεις γης, ποια είναι τα σχέδια της κυβέρνησης για την αξιοποίηση των νερών του Πεδιαίου και ιδιαίτερα για την κατασκευή ενός ή περισσότερων υδατοφρακτών;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 162 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Ο δρόμος μεταξύ Επισκοπειού-Πολιτικού είναι σε πολύ κακή κατάσταση και επανειλημμένα διαβήματά μας για την επιδιόρθωσή του έχουν αποβεί άκαρπα.

Πώς αντιμετωπίζει η κυβέρνηση το πρόβλημα και ποια σχέδια έχει για τη βελτίωση του δρόμου αυτού, που έχει μάλιστα ιδιαίτερη τουριστική αξία, αφού οδηγεί σε εξαιρετικής σημασίας αρχαιολογικούς χώρους;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 163 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Μετά την παράδοση στην κυκλοφορία του δρόμου Κοκκινοτριμιθιάς-Ανθούπολης προβάλλει η ανάγκη κατασκευής νέου δρόμου από την Κοκκινοτριμιθιά προς τον Αστρομερίτη.

Η ανάγκη χάραξης του δρόμου αυτού ήταν έντονη πριν ακόμα από το 1974. Σήμερα, είκοσι χρόνια μετά την εισβολή και αφού έχουν κατασκευαστεί δρόμοι σε άλλες περιοχές, ποια σχέδια έχει η κυβέρνηση για την κατασκευή του δρόμου Κοκκινοτριμιθιάς- Αστρομερίτη;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 164 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Μέσα από το κέντρο της κοινότητας Ακακίου περνά αυλάκι νερού πλάτους δύο μέτρων και βάθους ενός μέτρου. Αίτημα των κατοίκων είναι να σκεπαστεί το αυλάκι, γιατί δημιουργεί σοβαρότατο πρόβλημα ασφάλειας, ιδιαίτερα όσον αφορά τα παιδιά. Έχει μελετήσει το αρμόδιο Υπουργείο το πρόβλημα αυτό και πώς σκέφτεται να το αντιμετωπίσει;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 165 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Στο Ακάκι λειτουργούν γύρω στα επτά χοιροστάσια με δυο χιλιάδες ζώα. Τα απόβλητα των χοιροστασίων αυτών δημιουργούν σοβαρό πρόβλημα, που μπορεί όμως να αντιμετωπιστεί με τη δημιουργία κεντρικού συστήματος επεξεργασίας των λυμάτων.

Για την κατασκευή τέτοιου κεντρικού συστήματος οι ιδιοκτήτες των χοιροστασίων είναι πρόθυμοι να καταβάλουν σημαντικό μέρος της δαπάνης.

Πόσο πρόθυμη είναι η κυβέρνηση να προωθήσει ένα τέτοιο έργο;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 166 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Το υδατικό πρόβλημα στο Ακάκι έχει επιδεινωθεί μετά τον τερματισμό της χρηματοδότησης των αρδευτικών συνδέσμων. Ο σύνδεσμος όμως που λειτουργεί στο Ακάκι δε βασίζεται σε τίτλους ιδιοκτησίας και είναι μοναδικός και ιδιόμορφος σε ολόκληρη την Κύπρο. Εξάλλου με το νερό του συνδέσμου έχουν το δικαίωμα να ποτίζουν όλες οι οικογένειες του Ακακίου, πράγμα που τον κάνει να προσομοιάζει περισσότερο με αρδευτικό τμήμα.

Το θέμα έχει τεθεί από μακρού ενώπιον των αρμόδιων κυβερνητικών τμημάτων και επεβάλλεται το ταχύτερο δυνατό η αντιμετώπισή του.

Πότε η κυβέρνηση λογαριάζει να δώσει λύση σε αυτό το πολύ σοβαρό πρόβλημα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 167 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου στις 24 Φεβρουαρίου 1994.

"Ο υπεραστικός δρόμος που περνά από την περιοχή Ακακίου δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα ασφάλειας στους κατοίκους της κοινότητας.

'Ενα βελτιωτικό σχέδιο, το οποίο είχε παραδοθεί στις κοινοτικές αρχές και προέβλεπε δαπάνες ύψους £1.500.000, κρίθηκε ανεπαρκές και ακατάλληλο.

Η πρόταση των κοινοτικών αρχών είναι να αφαιρεθεί η προστατευτική λωρίδα, ο δρόμος να θεωρηθεί εσωτερικός, ώστε να μειωθεί το όριο ταχύτητας, και να ηλεκτροφωτιστεί.

Η ανάγκη αντιμετώπισης του προβλήματος αυτού είναι επιβεβλημένη, γιατί τα τελευταία χρόνια τα τροχαία ατυχήματα που συνέβησαν ήταν πολλά, μεταξύ των οποίων και δέκα τουλάχιστον θανατηφόρα.

Ποια σχέδια έχει η κυβέρνηση για την αντιμετώπιση του χρόνιου αυτού προβλήματος;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 168 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 28 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να απαντήσει στα πιο κάτω:

(α) Γιατί το Γενικό Νοσοκομείο Πάφου δε διαθέτει τα τεχνικά μέσα, ώστε να μπορεί να εξάγει τα πορίσματά του για το 'τεστ Παπανικολάου';

(β) Γιατί παρατηρείται καθυστέρηση πέραν των τριών μηνών, για να δοθούν τα αποτελέσματα του 'τεστ Παπανικολάου' από το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας στο Γενικό Νοσοκομείο Πάφου;

(γ) Δεν τίθενται σε κίνδυνο ζωές, στις περιπτώσεις που υπάρχει πρόβλημα, λόγω της μη έγκαιρης διάγνωσης;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 169 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 28 Φεβρουαρίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να απαντήσει στα πιο κάτω:

(α) Ποια πολιτική εφαρμόζει στις περιπτώσεις που χρήζουν ιατρικής βοήθειας στο εξωτερικό και με τι ποσό επιχορηγούνται αυτές οι περιπτώσεις;

(β) ι) Υπήρξαν περιπτώσεις που αποτάθηκαν στο Υπουργείο για οικονομική βοήθεια για θεραπεία στο εξωτερικό και απορρίφθηκαν; Ποιος ήταν ο λόγος απόρριψης;

ιι) Αν ναι, ποιες ήταν αυτές οι περιπτώσεις;

(γ) Γιατί δε βοηθήθηκαν τα πιο κάτω πρόσωπα που αποδεδειγμένα χρειάζονται θεραπεία στο εξωτερικό;

ι) Χαράλαμπος Φαλκονίδης.

ιι) Κωνσταντίνα Δημοσθένους (τρεισήμισι ετών).

(δ) Πώς σκοπεύει το Υπουργείο να βοηθήσει τις περιπτώσεις του Ιωάννη Τριταίου από τον Κάτω Πύργο και της 'Αννας Γεωργίου Σταύρου από την Αλάμπρα; Αληθεύουν οι πληροφορίες ότι το Υπουργείο αρνήθηκε να προσφέρει οποιαδήποτε βοήθεια;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 170 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα την 1η Μαρτίου 1994.

"Δημοσιογραφικές πληροφορίες κάνουν λόγο για αύξηση της τιμής των κυλίνδρων υγραερίου κατά πέντε λίρες, από δύο σε επτά.

Καλείται ως εκ τούτου η κυβέρνηση, αν οι πληροφορίες αληθεύουν, να δώσει πλήρεις εξηγήσεις στη Βουλή, όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους έδωσε τη συγκατάθεσή της στην τεράστια αυτή αύξηση.

Με αφορμή εξάλλου το θέμα αυτό καλείται η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσον αναφορικά με την εμπορία του υγραερίου τηρείται ή όχι ο νόμος περί Προστασίας του Ανταγωνισμού και ειδικότερα αν αληθεύει ότι κάποια εταιρεία κατέχει το 50% ή και περισσότερο της αγοράς, με συνέπεια να καταλαμβάνει δεσπόζουσα θέση.

Αν αυτό αληθεύει, δεδομένης μάλιστα και της στρατηγικής σημασίας που έχει για την ομαλή λειτουργία της κοινωνίας το υγραέριο, ερωτάται η κυβέρνηση αν προτίθεται να πάρει οποιαδήποτε μέτρα, ποια και πότε."

Απάντηση ημερομηνίας 16 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 195, ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Πιττοκοπίτη.

"Αναφορικά με τη στελέχωση του Γενικού Νοσοκομείου Πάφου και τις υπερωρίες που καταβάλλονται, επισυνάπτονται καταστάσεις με τα ποσά που έχουν πληρωθεί για υπερωρίες:

(α) σε διάφορους γιατρούς του Γενικού Νοσοκομείου Πάφου κατά τη διάρκεια του 1992 (Κατάσταση Α).

(β) για τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 1993 στο Ορθοπεδικό Τμήμα (Κατάσταση Β)."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 276, ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με αίτημα για δημιουργία Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στο Καλό Χωριό Λεμεσού σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το αίτημα στο παρόν τουλάχιστο στάδιο δεν μπορεί να ικανοποιηθεί λόγω του μικρού αριθμού κατοίκων στις 5 κοινότητες και ολιγάριθμων επισκέψεων ασθενών.

Σημειωτέον ότι το Καλό Χωριό επισκέπτεται ο γιατρός του Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου Αγρού εβδομαδιαία, τις δε κοινότητες Αγ. Κωνσταντίνου, Αγ. Παύλου, Λουβαρά και Ζωοπηγής τις επισκέπτεται ανά δεκαπενθήμερο."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 30, ημερομηνίας 29 Σεπτεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Σχετικά με πληροφορίες για κατάργηση της υπηρεσίας τοποθέτησης υπόγειων καλωδίων σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Οι εργασίες που απαιτούνται για την εγκατάσταση υπόγειων καλωδίων δεν εκτελούνται όλες από το προσωπικό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου. Συγκεκριμένα οι εκσκαφές, η τοποθέτηση των διασωληνώσεων, η κατασκευή φρεατίων και η τοποθέτηση καλωδίων απευθείας στο έδαφος ανατίθεται στον ιδιωτικό τομέα μέσω προσφορών, ενώ η τοποθέτηση των καλωδίων στις διασωληνώσεις γίνεται από συνεργεία της Αρχής.

(β) Λόγω υπερβολικού φόρτου εργασίας των συνεργείων τοποθέτησης καλωδίων στις διασωληνώσεις και για να μην επηρεασθεί το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Αρχής, ανατέθηκαν δύο έργα τοποθέτησης καλωδίων στον ιδιωτικό τομέα έναντι συνολικής δαπάνης £15.206.

(γ) Η Αρχή δεν έλαβε καμιά απόφαση για κατάργηση της υπηρεσίας τοποθέτησης καλωδίων, αλλά θα συνεχίσει την τακτική της ανάθεσης έργων τοποθέτησης καλωδίων στον ιδιωτικό τομέα, όταν τα συνεργεία της δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθουν στο φόρτο εργασίας. Εξάλλου, καμιά απόφαση δε λήφθηκε από την Αρχή για ιδιωτικοποίηση των υπηρεσιών."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 35, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το δρόμο Πόλης - Στενής - Περιστερώνας - Λυσού και το δρόμο μέσα στην Περιστερώνα αντίστοιχα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο δρόμος Πόλης-Στενής-Περιστερώνας-Λυσού έχει μήκος 12 χμ. και η συνολική δαπάνη βελτίωσής του βάσει προκαταρκτικής εκτίμησης ανέρχεται στο £1.200.000. Στο φετινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως υπάρχει πρόνοια ύψους £100.000, η οποία θα διατεθεί για έναρξη των εργασιών βελτίωσης του πρώτου τμήματος του δρόμου από την Πόλη προς τη Στενή, μήκους 2 χμ., που θα στοιχίσει £290.000 και για το οποίο ήδη ετοιμάζονται τα έγγραφα για τη ζήτηση των προσφορών. Ο χρόνος συμπλήρωσης του έργου θα εξαρτηθεί από τις πιστώσεις που θα εγκριθούν στους προϋπολογισμούς των επόμενων χρόνων.

(β) Όσον αφορά το δρόμο μέσα στην Περιστερώνα, αυτός αποτελεί τμήμα του πιο πάνω δρόμου και θα βελτιωθεί στα πλαίσια βελτίωσης/ανακατασκευής ολόκληρου του δρόμου."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αλέκου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 43, ημερομηνίας 18 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Πιττοκοπίτη.

"Σχετικά με πληροφορίες που έχουν διαρρεύσει ότι ο Βρετανός Ύπατος Αρμοστής είχε συνάντηση με το Διευθυντή του Τμήματος Αλιείας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Ο Ύπατος Αρμοστής της Βρετανίας στην Κύπρο επισκέφθηκε τη Λάρα στις 19.9.93.
2. Οι πληροφορίες για πραγματοποίηση σύσκεψης του Βρετανού Ύπατου Αρμοστή με το Διευθυντή του Τμήματος Αλιείας και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες δεν ευσταθούν.
3. Κατά την εν λόγω ημερομηνία (δηλ. 19.9.93) δεν υπήρχαν στη Λάρα μέλη ή εκπρόσωποι των Φίλων του Ακάμα.
4. Η επίσκεψη του Βρετανού Ύπατου Αρμοστή στη Λάρα δεν ήταν προγραμματισμένη. Όπως γίνεται αντιληπτό, η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της συμμετοχής του στην τελετή εγκαινίων του ξενοδοχείου Coral Bay Beach Hotel που έγιναν την προηγούμενη νύκτα.
5. Συναφώς αναφέρεται ότι, με την ευκαιρία της παρουσίας τους στην περιοχή για τον προαναφερόμενο σκοπό, επίσκεψη πραγματοποίησαν στη Λάρα και ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, καθώς και οι Υπουργοί Γεωργίας και Φυσικών Πόρων και Εμπορίου και Βιομηχανίας."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 91, ημερομηνίας 25 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με τις δασμολογικές επιβαρύνσεις που ισχύουν για τις εξαγωγές κυπριακού τυριού τύπου Goats Curd στην αγορά της Κοινότητας, σας πληροφορώ ότι το Υπουργείο μας έχει ήδη ζητήσει από τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία στις Βρυξέλλες να διερευνήσει το θέμα και να ζητήσει από την κοινότητα να μειώσει το levy για το πιο πάνω προϊόν.

Το Υπουργείο προτίθεται να ζητήσει να περιληφθεί το πιο πάνω στον κατάλογο των αιτημάτων μας που θα ετοιμαστεί ενόψει της επικείμενης συνόδου του Συμβουλίου Σύνδεσης που έχει προγραμματιστεί για τις 11.4.1994.

Ωστόσο επισημαίνεται ότι οι πιθανότητες θετικής ανταπόκρισης στο αίτημά μας κρίνονται περιορισμένες, αν ληφθεί υπόψη ότι η Κοινότητα δεν έχει προβεί σε παραχωρήσεις στο προϊόν αυτό σε καμιά τρίτη χώρα, αλλά ούτε και στο περελθόν ικανοποίησε αιτήματα της Κύπρου για γεωργικά προϊόντα."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Φεβρουαρίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 92, ημερομηνίας 29 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προέβη στη σύσταση Ειδικής Επιτροπής, η οποία και ετοίμασε προσχέδιο κανονισμών, ύστερα από συνεννόηση με τους ενδιαφερόμενους φορείς, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Συνδέσμων Γονέων Νόμου αρ. 105 του 1992.

Το προσχέδιο αυτό στάλθηκε στις 25 Νοεμβρίου 1993 στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας, για να τύχει νομοτυπικής επεξεργασίας."

Απάντηση ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 94, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με κρούσματα τύφου και τυφοειδούς πυρετού που επισημάνθηκαν στις επαρχίες Λάρνακας-Αμμοχώστου κατά χωριό τα έτη 1992-1993, σας πληροφορώ ότι είναι τα κρούσματα ρικετσιώσεως.

Κρούσματα Ρικετσιώσεως που παρουσιάστηκαν στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου κατά τα έτη 1992 και 1993:

Επαρχία Λάρνακας	πόλη/χωριό	αριθμός κρουσμάτων	
		1992	1993
	Λάρνακα	2	4
	Λειβάδια	1	
	Ορμήδεια	1	
	Τσιακκιλερό		4
	Κόκκινες		1
	Κίτι		3
	Αθηαίνου		3

	Συνοικ.Αγ.Ανάργυροι		1
	Αραδίππου		1
	Περβόλια		1
		---	---
	Σύνολο	4	18
Επαρχία Αμμοχώστου	Αυγόρου	1	
	Βρυσούλλες		1
	Ξυλοφάγου		3
	Δερύνεια		1
	Ξυλοτύμπου		3
	Λιοπέτρι		2
	Αυγόρου		1
	Σωτήρα		2
	Αγ. Νάπα		1
		---	---
	Σύνολο	1	14
Τυφοειδής Πυρετός	Λάρνακα	-	-
	Αμμόχωστος	-	1
	(Παραλίμνι)		"

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν μπούμε στο Κεφάλαιο Δ' και πριν προχωρήσουμε στη σχετική συζήτηση, παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει το ψήφισμα που ετοιμάστηκε από την Επιτροπή Εξωτερικών του Σώματος σχετικά με την παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων των Κούρδων Βουλευτών από την τουρκική κυβέρνηση και το τουρκικό κοινοβούλιο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας

- Λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων των Κούρδων Βουλευτών από την τουρκική κυβέρνηση και το τουρκικό κοινοβούλιο,
- Αφού πληροφορήθηκε την άρση της κοινοβουλευτικής ασυλίας επτά Κούρδων Βουλευτών,
- Θεωρώντας ότι η ενέργεια αυτή της κυβέρνησης και εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας παραβιάζει το διεθνές δίκαιο και τις γενικά αποδεκτές αρχές δικαίου,
- Αφού πληροφορήθηκε ότι βρίσκονται υπό κράτηση και ότι το τουρκικό καθεστώς θα τους παρουσιάσει ενώπιον της δικαιοσύνης με αβάσιμες κατηγορίες,
- Σημειώνοντας ότι στόχος της τουρκικής κυβέρνησης είναι η φίμωσή τους, επειδή διαμαρτυρήθηκαν για την καταπάτηση των δικαιωμάτων του κουρδικού λαού,

ΟΜΟΦΩΝΑ ΨΗΦΙΖΕΙ:

1. Καταδικάζει την απόφαση της τουρκικής εθνοσυνέλευσης για άρση της ασυλίας των Κούρδων Βουλευτών.
2. Καταδικάζει την πολιτική της τουρκικής κυβέρνησης η οποία στοχεύει στη φυσική εξόντωση των εκπροσώπων του κουρδικού λαού και του κουρδικού λαού γενικά.
3. Καλεί την τουρκική εθνοσυνέλευση να ακυρώσει την απόφασή της για άρση της ασυλίας των 7 Κούρδων Βουλευτών.
4. Καλεί περαιτέρω την τουρκική κυβέρνηση να ακυρώσει οποιαδήποτε μέτρα έχει λάβει εναντίον της ελευθερίας και των δημοκρατικών δικαιωμάτων των Κούρδων Βουλευτών.
5. Ενώνει τη φωνή της με ολόκληρη την πολιτισμένη ανθρωπότητα σε μια προσπάθεια διάσωσης των Κούρδων Βουλευτών και εδραίωσης του κράτους δικαίου στην Τουρκία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να φύγει η λέξη "του", διότι δεν υπάρχει κράτος δικαίου, ή να μπει σε εισαγωγικά. Ας φύγει η λέξη "του".

('Εγινε κοινώς αποδεκτό)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Συνεχίζει να διαβάζει το ψήφισμα)

6. Διαδηλώνει την υποστήριξή της στον αγώνα του κουρδικού λαού για αποκατάσταση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και ελευθεριών του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Εγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Θα ήθελα να κάμω μια εισήγηση.

Στη Διακοινοβουλευτική 'Ενωση λειτουργεί Επιτροπή για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων των Βουλευτών. Η περίπτωση της παραβίασης των ανθρώπινων δικαιωμάτων των Κούρδων Βουλευτών είναι κλασική περίπτωση που πρέπει να εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη αυτής της Επιτροπής. Εισηγούμαι η Βουλή μας, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Βουλής, να αναφέρει αυτό το θέμα και να πρωτοστατήσει στο να εγγραφεί το θέμα στην ημερήσια διάταξη της Επιτροπής Ανθρώπινων Δικαιωμάτων των Βουλευτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέλος αυτής της Επιτροπής είναι ο Βουλευτής κ. Νίκος Αναστασιάδης. 'Ηδη συζητήθηκε αυτό το θέμα και έχουμε αναθέσει στον κ. Αναστασιάδη να το εγείρει. Θα αναμένουμε από τον κ. Αναστασιάδη, όταν θα επιστρέψει από το επόμενο συνέδριο της Διακοινοβουλευτικής 'Ενωσης στο Παρίσι, να κατατοπίσει το Σώμα.

Μπαίνουμε τώρα στο Κεφάλαιο Δ'. Έχω να κάνω ορισμένες εισηγήσεις, πριν μπούμε στη συζήτηση των διαφόρων θεμάτων. Εισηγούμαι όλες οι Εκθέσεις να θεωρηθούν αναγνωσθείσες. Ήδη η πρώτη Έκθεση έχει αναγνωσθεί. Επίσης εισηγούμαι, εφόσον πρόκειται για ομόφωνες Εκθέσεις, εκτός αν ήδη υπάρχει μια σχετική προετοιμασία και επιμονή να αναφερθούν κάποιες απόψεις, αν θέλετε, αν επιθυμείτε, για να καλύψουμε κάποιο δρόμο όσον αφορά το θέμα των πολλών εκθέσεων και των πολλών θεμάτων που εκκρεμούν, αντί ομιλιών, να αναλάβει ο Πρόεδρος της Βουλής να τις παραπέμψει με τις εισηγήσεις του για άμεση προώθηση στα αρμόδια Υπουργεία και όπου δει. Το όπου δει μπορεί να έχει σχέση και με εφημερίδες, αν θέλετε ...

(Γέλια)

Αναλαμβάνει δηλαδή την προώθησή τους προς όλες τις κατευθύνσεις, για να γίνει το σωστό.

Ο κ. Ηλιάδης και μετά η κ. Κατσελλή.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σχετικά με το θέμα υπ' αριθμό 3, "Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων", οι δύο εισηγητές έχουμε μια κοινή εισήγηση. Θέλουμε να αναγνωστεί η Έκθεση λόγω της σοβαρότητας του περιεχομένου της. Επίσης, επειδή άρχισαν ή θα αρχίσουν πειθαρχικές και πολιτικές διαδικασίες, έχουμε κοινή εισήγηση, αντί ομιλιών, για να μην παρέμβουμε σε θέμα για το οποίο άρχισε ήδη άλλη διαδικασία ενώπιον της δικαιοσύνης, πειθαρχικής ή πολιτικής, να κάνουμε μια σύντομη κοινή δήλωση οι δύο εισηγητές όχι πέραν της μιας σελίδας. Αλλά θα παρακαλούσαμε, όταν θα έρθει η σειρά της, να αναγνωσθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ ότι πρέπει να επιταχύνουμε το Κεφάλαιο Δ', αλλά κάθε θέμα στο Κεφάλαιο Δ' έχει τις ιδιομορφίες του. Δεν μπορούμε συλλήβδην να πούμε όλες οι Εκθέσεις να θεωρηθούν αναγνωσθείσες, νοουμένου ότι οι τέσσερις από τις επτά μόλις σήμερα έχουν κυκλοφορήσει. Έτσι θα παρακαλούσα να βλέπουμε μια μια και να προσπαθούμε όλοι να είμαστε πιο σύντομοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοιτάξτε, κυρία Κατσελλή, έβαλα ως κανόνα να θεωρούνται αναγνωσθείσες, εκτός αν υπάρχει περίπτωση Βουλευτή που θα επιμένει στην ανάγνωση, γι' αυτό δε χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση. Αν υπάρχει οποιαδήποτε Έκθεση που οποιοσδήποτε Βουλευτής επιμένει να αναγνωσθεί, τότε θα σεβαστώ την επιθυμία του.

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Για το θέμα που ήγειρε ο κ. Ηλιάδης, κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνούμε να αναγνωσθεί η Έκθεση. Πραγματικά περιέχει στοιχεία τα οποία είναι σοβαρά και πρέπει να ακουστούν από κάθε ενδιαφερόμενο. Εκείνο το σημείο στο οποίο η δική μας

πλευρά επιφυλάσσεται να τοποθετηθεί αργότερα είναι το θέμα του πώς θα εξελιχθεί η συζήτηση, γιατί εκ πρώτη όψεως υπάρχουν θέματα και υπάρχει πιστεύω η κρίση να αποφύγουμε την εμπλοκή στα θέματα των πειθαρχικών διαδικασιών που εκκρεμούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα επιτρέψω συζήτηση αναφορικά με το τρίτο θέμα. Την ώρα που θα έρθει το τρίτο θέμα, θα αναγνωσθεί η Έκθεση και εκεί θα αποφασίσουμε πώς προχωρεί η συζήτηση, εφόσον το θέμα βρίσκεται ήδη ενώπιον της δικαιοσύνης.

Κατά συνέπεια εισερχόμαστε στο πρώτο θέμα, που τιτλοφορείται "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου. Ήδη έχει αναγνωσθεί η Έκθεση και συνεχίζεται η συζήτηση. Αντιλαμβάνομαι ότι ο κ. Χρυσοστόμου επιθυμεί να μιλήσει, γι' αυτό τον καλώ στο βήμα.

Εγώ θα παρακαλέσω τον κ. Παπαρέ να προεδρεύσει.

(Σχόλια)

Νομίζω ότι, όσον αφορά την ηλικία, είναι ο πιο ηλικιωμένος αυτή τη στιγμή, διότι ο κ. Χρυσοστόμου θα μιλήσει.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Γαλανός κατήλθε από την έδρα του Προέδρου και τον αντικατέστησε ο κ. Παπαρές).

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Τούτη η μικρή πικρή πατρίδα μας μοναδικό κεφάλαιο έχει τον άνθρωπο. Δε διαθέτουμε πετρέλαιο ή άλλους πλουτοπαραγωγικούς πόρους. Αποκλειστικό μας όπλο αποτελεί η παιδεία. Η ελληνική ανθρωπιστική παιδεία, που συντηρεί την πολιτιστική παράδοση, που διαμορφώνει χαρακτήρες, που φτιάχνει ανθρώπους με λεύτερο το φρόνημα, που καλλιεργεί την αρετή, την αλήθεια, τη φιλοπατρία και την πίστη στις αληθινές αξίες.

Φορείς-μεταλαμπαδευτές της παιδείας οι εκπαιδευτικοί. Οι εκπαιδευτικοί, αυτό το επίλεκτο κομμάτι του λαού μας, στους οποίους αναθέτουμε την παιδεία των παιδιών μας, της νεολαίας μας, το μέλλον της πατρίδας μας, έτυχαν αναξιοκρατικής μεταχείρισης, ισοπεδώθηκαν, με τραγικά δυσμενείς επιπτώσεις τόσο στη δημιουργική τους προσφορά και τη γενικότερη ανελικτική πορεία τους όσο και στο ευρύτερο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Έτσι τα όνειρα, οι οραματισμοί, οι στόχοι και οι ευγενείς προσατενίσεις για τη δημιουργία μιας ευνομούμενης κι αξιοκρατικής κοινωνίας, που ο εκπαιδευτικός μας στοχοθετεί, παραμένουν ανενεργοί κι απραγματοποίητοι. Η μη εφαρμογή αξιοκρατικών κριτηρίων είχε σαν αποτέλεσμα την ουσιαστική αχρήστευση του εκπαιδευτικού έργου, αλλά και την υποβάθμιση της παιδευτικής μας πολιτικής.

Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών είναι αναγκαία για σκοπούς βελτίωσης και προαγωγής, αλλά και για να απαλλάσσεται η εκπαίδευση από τα ακατάλληλα άτομα. Η αξιολόγηση συνδέεται άμεσα με την αξιοκρατία. Επινόηση και εκπόνηση ενός τέλειου συστήματος αξιολόγησης σίγουρα δεν είναι εύκολο εγχείρημα. Εντούτοις, το 1976 θεσπίστηκαν οι Κανονισμοί περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών (Επιθεώρηση και Αξιολόγηση), που προδιέγραφαν την πρακτική που θα εφαρμοζόταν για την επιθεώρηση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και καθόριζαν ως στοιχεία αξιολόγησης:

(α) την επαγγελματική κατάρτιση,

(β) την επάρκεια στην εργασία,

(γ) την οργάνωση, διοίκηση, ανθρώπινες σχέσεις και

(δ) τη γενική συμπεριφορά και δράση.

Όταν θεσπίστηκαν οι Κανονισμοί, θεωρήθηκαν και ήταν πρωτοποριακοί. Όμως αυτοί που ήταν εντεταλμένοι να τους εφαρμόσουν, επιθεωρητές και προϊσταμένη αρχή, αντί να τους εφαρμόσουν, παράνομα συνομολόγησαν άγραφη συμφωνία, υιοθετώντας πλαίσια στεγανά στη βαθμολογία. Αποτέλεσμα της καταστρατήγησης των Κανονισμών ήταν η ισοπέδωση των βαθμολογιών σε βάρος των εξαίρετων, οι οποίοι εξισώθηκαν με τους μέτριους και τους αδύνατους. Η ισοπέδωση επήλθε με τη συνεχή βελτίωση της βαθμολογίας των μετρίων και αδυνάτων κάθε φορά που αξιολογούνταν ή ενίσταντο στη βαθμολογία τους, ενώ αντίθετα οι εξαίρετοι αξιολογούνταν για σειρά ετών με την ίδια βαθμολογία, χωρίς να γίνονται δεκτές οι ενστάσεις τους για αύξηση της βαθμολογίας τους πέραν των παράνομα καθορισθέντων στεγανών.

Η αδικία και η αναξιοκρατία καθιερώθηκαν στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα στη δημοτική εκπαίδευση, κατά σχεδόν απόλυτο και σαρωτικό τρόπο. Εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας, των επιθεωρητών και των εκπαιδευτικών οργανώσεων, στην αρχή με κάποιο δισταγμό, στη συνέχεια όμως ανεπιφύλακτα, παραδέχτηκαν πως:

- Καταστρατηγήθηκαν οι Κανονισμοί που εγκρίθηκαν από τη Βουλή το 1976 και εφαρμόστηκαν άγραφες συμφωνίες.
- Περιορίστηκε το ύψος της βαθμολογίας, έτσι που άριστοι απλοί εκπαιδευτικοί να μη βαθμολογούνται ψηλότερα από τους βοηθούς διευθυντές και διευθυντές ή ακόμη άριστοι βοηθοί διευθυντές να μη βαθμολογούνται ψηλότερα από τους διευθυντές.
- Επήλθε πλήρης ισοπέδωση, έτσι που οι προαγωγές να βασίζονται κυρίως στα χρόνια υπηρεσίας.
- Οι ευνοούμενοι βαθμολογούνταν συχνότερα, για να υπερτερούν των συναδέλφων τους οι οποίοι βαθμολογούνταν αραιότερα.
- Οι επί δοκιμασία εκπαιδευτικοί δεν αξιολογούνται, έτσι κανένας δεν κρίθηκε ακατάλληλος για να μονιμοποιηθεί.
- Για ανθρωπιστικούς λόγους κανένας εκπαιδευτικός μέχρι σήμερα δεν απολύθηκε λόγω ακαταλληλότητας. Αναφέρθηκε, χωρίς να διαψευστεί, πως στη μοναδική περίπτωση που κάποιος κρίθηκε ακατάλληλος για τη στοιχειώδη εκπαίδευση διορίστηκε αργότερα στη μέση εκπαίδευση!
- Επικρατεί ευθυνοφοβία, γι' αυτό στη συντριπτική τους πλειοψηφία οι εκπαιδευτικοί βαθμολογούνται ως εξαίρετοι.
- Ο ρόλος της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας περιορίστηκε και είναι αμφίβολο αν προάγονται οι ικανότεροι. Ουσιαστικά οι προαγωγές καθορίζονται από τους επιθεωρητές.
- Ελλείπει παντελώς το στοιχείο της καθοδήγησης, παρά τη ρητή πρόνοια των Κανονισμών που καθορίζει πως κύριος ρόλος του επιθεωρητή είναι αυτός του καθοδηγητή, του συμβούλου και του εμψυχωτή.

Προς επιβεβαίωση όσων ανέφερα περί καταστρατήγησης των Κανονισμών και εμπέδωσης της αδικίας και της αναξιοκρατίας, κατέθεσα δειγματικά στοιχεία που αναφέρονται:

1) σε εκπαιδευτικούς των οποίων η βαθμολογία βελτιωνόταν κάθε φορά που αξιολογούνταν·

2) σε εκπαιδευτικούς των οποίων η βαθμολογία διαφοροποιήθηκε, στα πλαίσια των παράνομων στεγανών, κατόπιν ένστασής τους·

3) σε εκπαιδευτικούς των οποίων οι ενστάσεις για διαφοροποίηση της βαθμολογίας τους δεν έγιναν αποδεκτές, επειδή είχαν την ανώτατη βαθμολογία που καθορίστηκε παράνομα·

4) σε εκπαιδευτικούς των οποίων οι ενστάσεις έγιναν δεκτές, στα πλαίσια των παράνομων στεγανών, παρά τη διαφωνία των κλιμακίων που τις εξέτασε·

5) σε βοηθούς διευθυντές των οποίων οι ενστάσεις έγιναν δεκτές και διαφοροποιήθηκε η βαθμολογία τους αναδρομικά από 36 σε 37 για περίοδο που δεν υπηρετούσαν ως βοηθοί διευθυντές, απλώς και μόνο επειδή προήχθησαν αναδρομικά·

6) σε εκπαιδευτικούς που έτυχαν συχνότερης από άλλους αξιολόγησης·

7) σε εκπαιδευτικούς των οποίων δεν εγκρίθηκε η αίτηση για συχνότερη αξιολόγηση·

8) σε εκπαιδευτικούς των οποίων η βαθμολογία βελτιώθηκε διαδοχικά με ένσταση και συχνότερη αξιολόγηση ή ένσταση και αξιολόγηση την ίδια περίοδο αξιολόγησης.

9) σε διευθυντές που για πρώτη φορά αξιολογήθηκαν στη θέση και πήραν 39, ενώ στην προηγούμενη αξιολόγησή τους, επειδή ήταν βοηθοί διευθυντές, πήραν 37·

10) σε εκπαιδευτικούς που αναβαθμίστηκαν τη σχολική χρονιά 1986-87 από το κλιμάκιο που τους αξιολόγησε παρά τα στεγανά, το οποίο όμως υποχρεώθηκε από τη διεύθυνση του οικείου τμήματος να περιορίσει τη βαθμολογία στα παρανόμως καθιερωθέντα στεγανά.

Κύριε Πρόεδρε,

'Οταν οι επιθεωρητές δημοτικής εκπαίδευσης συνειδητοποίησαν το κακό που γινόταν, δοκίμασαν να απεγκλωβιστούν, αλλά το Τμήμα, διά του εκάστοτε Διευθυντή, δεν το επέτρεπε.

Μετά την προσφυγή αριθμού εκπαιδευτικών στο Ανώτατο Δικαστήριο που προσέβαλλαν τη βαθμολογία τους και την καταστρατήγηση των Κανονισμών, ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης ζήτησε από τους επιθεωρητές να επαναφέρουν τους Κανονισμούς. Η τωρινή επιτροπή της Οργάνωσης Επιθεωρητών, που εκλέγηκε στις 7.7.91, αντέδρασε θετικά και μετά από επαφές με την ΠΟΕΔ συμφωνήθηκε η κατάργηση των στεγανών, νοουμένου ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί θα αξιολογούνταν κατά τη σχολική χρονιά 1992-93. Δυστυχώς όμως αυτή η προσπάθεια ναυάγησε, επειδή ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης αξιολόγησε τρεις εκπαιδευτικούς με ασυνήθιστα ψηλές βαθμολογίες αναδρομικά από το 1991-92, το ίδιο δε έκαμαν και κλιμάκια επιθεωρητών που αξιολόγησαν δύο εκπαιδευτικούς από το 1991-92, έτσι ώστε αυτοί οι πέντε να ευνοούνται έναντι των συναδέλφων τους. Δεν αμφισβητείται η αξία ή η ικανότητα των πέντε. Το κρίσιμο όμως σημείο είναι πως δεν εφαρμόστηκε η αρχή του δικαίου για ίση μεταχείριση. Αυτοί οι πέντε, που ευνοήθηκαν για σκοπούς προαγωγής, προηγούνται των άλλων συναδέλφων τους που δεν αξιολογήθηκαν την ίδια περίοδο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρόκειται για θλιβερή εικόνα. Το σύστημα, όπως λειτούργησε με τις παράνομες άγραφες συμφωνίες, δολοφόνησε το ενδιαφέρον των εκπαιδευτικών για απόδοση και πρόοδο. Ποια κίνητρα παρέχονται; Γιατί οι

εκπαιδευτικοί να ενδιαφέρονται για μελέτη, έρευνα, μετεκπαίδευση ή εξωσχολική δραστηριότητα; Έτσι κι αλλιώς στη δύση της σταδιοδρομίας τους θα προαχθούν. Μόνιμο το αίτημα: "Σε ένα-δυο χρόνια αφυπηρετώ. Να προαχθώ για καλύτερη σύνταξη". Η εξυπηρέτηση της παιδείας τοποθετείται σε δεύτερη μοίρα ή παραγνωρίζεται. Έτσι, αντί η προαγωγή να αποτελεί κίνητρο για απόδοση και πρόοδο της παιδείας, περιορίζεται σε μέσο παροχής καλύτερης οικονομικής εξασφάλισης.

Κύριε Πρόεδρε,

Η κατάσταση, όπως τη χαρακτήρισε ο Επίτροπος Διοικήσεως, είναι αξιοθρήνητη. Ευθύνη έχουν πρώτιστα οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί με την ασύγγνωστη ανοχή και αδιαφορία που επέδειξαν. Αν για θέματα αυξήσεων, ωραρίου ή γενικότερα για όρους εργασίας προβαίνουν σε κινητοποιήσεις και ασκούν το αναφαίρετο δικαίωμα της απεργίας, δυναμικότερη θα έπρεπε να είναι η αντίδρασή τους, όταν καταπατείται η αξιοπρέπειά τους. Δυστυχώς, αντί να αντιδράσουν, ουσιαστικά σίγησαν. Ευθύνη έχουν και οι οργανώσεις των εκπαιδευτικών που συμβιβάστηκαν ή και ανέχτηκαν την κραυγαλέα αδικία και την αναξιοκρατία. Ευθύνη όμως έχουν και οι επιθεωρητές που δέχτηκαν να καταστούν όργανα αναξιοκρατικών μεθόδων. Τη μεγαλύτερη όμως ευθύνη υπέχει η προϊσταμένη αρχή που συγκατατέθηκε αρχικά και στη συνέχεια εμπέδωσε την αξιοθρήνητη αυτή κατάσταση.

Είναι καιρός, κύριε Πρόεδρε, να θέσουμε το δάκτυλο θαρραλέα επί τον τύπον των ήλων και να προβληματιστούμε σοβαρά και να διερωτηθούμε αν όλα αυτά δεν έχουν συμβάλει ουσιαστικά στον εκπεσμό, αλλά και στο μηδενισμό των ηθικών αξιών και σε τελευταία προέκταση στην πτώση του αγωνιστικού φρονήματος του λαού μας, σε αυτές τις κρίσιμες και αποφασιστικές στιγμές που η πατρίδα μας διέρχεται. Γιατί, αν κάποιος ανέχεται την αδικία, αν συμβιβάζεται με την αναξιοκρατία, με ποιο δικαίωμα θα διδάξει το αντίθετο;

Στο τέλος της τελευταίας συνεδρίας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής που συζητούσε το θέμα, έγινε από όλους δημόσια παραδοχή ευθύνης. Όπως δήλωσαν, "Ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθον βαλέτω". Έτσι μας είχαν πει. Καλή βέβαια η ετεροχρονισμένη έστω παραδοχή της ευθύνης, αλλά τούτο δεν επαρκεί. Όλοι θα πρέπει, συνειδητοποιώντας τις τεράστιες ευθύνες μας, να συστρατευθούμε και να συνδράμουμε στην αναστήλωση των ερειπίων που αντικρίζουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ)

Ο κ. Θάσος Σοφοκλέους.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία συνάδελφος, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι παραδεδεγμένο διεθνώς ότι η παιδεία είναι ο ακρογωνιαίος λίθος και το θεμέλειο της προόδου και της ευτυχίας κάθε λαού, ιδιαίτερα για τη δική μας πατρίδα που διανύει δύσκολα χρόνια επιβίωσης και διεξάγει εθνικό αγώνα, πράγμα που προϋποθέτει ψυχική αντοχή του λαού μας, ανώτερο πνευματικό και ηθικό επίπεδο. Γι' αυτό πρέπει όλοι να επαγρυπνούμε και να συμβάλουμε στην ορθή λειτουργία του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Διετέλεσα για τριάντα και πλέον χρόνια εκπαιδευτικός, καθηγητής μαθηματικών, βοηθός διευθυντής και διευθυντής, στα σχολεία μέσης εκπαίδευσης της πατρίδας μας. Γνώρισα, έζησα και γεύτηκα τις αδυναμίες που υπάρχουν στο σύστημα αξιολόγησης του εκπαιδευτικού κόσμου από κοντά και άμεσα.

Δυστυχώς, στην αξιολόγηση οποιουδήποτε υπαλλήλου, σε οποιοδήποτε τομέα και αν εργάζεται, είναι αναπόφευκτο να υπεισέρχεται και ο υποκειμενικός παράγοντας, δεδομένου ότι ο αξιολογών είναι άνθρωπος με ιδιαίτερες αδυναμίες, προσωπικές σχέσεις και δεσμούς. Και βέβαια δε μας διαφεύγει το γεγονός ότι ζούμε σε μια κλειστή κοινωνία που οι άνθρωποι γνωρίζονται μεταξύ τους. Το όλο σύστημα της αξιολόγησης, παρόλο που υπέστη αρκετές βελτιώσεις κατά καιρούς, δεν έχει φθάσει σε επίπεδα αποδεκτά. Αναμφίβολα, το σύστημα επιτρέπει ευμενείς και δυσμενείς διακρίσεις, έτσι ώστε να χρησιμοποιούνται πολλές φορές δύο μέτρα και δύο σταθμά, για να μην πω πολλά μέτρα και πολλά σταθμά. Βλέπουμε πολλές φορές το φαινόμενο ένας εκπαιδευτικός να υποβάλλει ένσταση και η βαθμολογία του να διορθώνεται, ενώ ενός άλλου να μη διορθώνεται η βαθμολογία του. Βλέπουμε ακόμα κάποιοι εκπαιδευτικοί να αξιολογούνται στην ίδια περίοδο μια φορά, ενώ άλλοι δύο ή και περισσότερες φορές. Και τούτο ευνοεί τους τελευταίους. Χρειάζεται λοιπόν η επεξεργασία ενός νέου συστήματος που να αποδίδει δικαιοσύνη, να εκμηδενίζει την καταστρατήγηση και την αυθαιρεσία, να αποκλείει την παρερμηνεία και τις διακρίσεις.

Κατά την άποψή μας, το όλο σύστημα πρέπει να διευρυνθεί, έτσι ώστε ο εκπαιδευτικός να μην είναι απλά στο έλεος του επιθεωρητή που τον επισκέπτεται μια ή δύο φορές το χρόνο, αφού συμπτωματικά μπορεί τότε να πετύχει ή να αποτύχει στην παρουσίαση. Ύστερα πιστεύουμε ότι ο ρόλος του επιθεωρητή δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στον αυστηρό, παθητικό έλεγχο. Η άποψή μας είναι ότι ο ρόλος του επιθεωρητή πρέπει να είναι και καθοδηγητικός, να επισημαίνει αδυναμίες, να συμβουλεύει, να κατευθύνει και να υποδεικνύει την ορθή διαδικασία στον εκπαιδευτικό. Δυστυχώς, παρουσιάζεται το φαινόμενο ακόμα και επιθεωρητές του ίδιου κλάδου να αξιολογούν με διαφορετικό τρόπο ο ένας από τον άλλο. Αφήνω τις διαφορές που υπάρχουν στην αξιολόγηση μεταξύ των επιθεωρητών διάφορων κλάδων, με αποτέλεσμα να βλέπει κανείς καθηγητές του άλφα κλάδου με ψηλές βαθμολογίες, ενώ του βήτα κλάδου κανένας να μην πλησιάζει τα ίδια επίπεδα. Παρατηρείται ακόμα το φαινόμενο ο ίδιος επιθεωρητής, στο στοιχείο για παράδειγμα επαγγελματική κατάρτιση, ένα από τα τέσσερα στοιχεία αξιολόγησης, να βαθμολογεί διαφορετικά τους εκπαιδευτικούς παρόλον ότι έχουν τα ίδια ακαδημαϊκά προσόντα. Στο στοιχείο τρία, οργάνωση, διοίκηση, ανθρώπινες σχέσεις, και στο στοιχείο τέσσερα, γενική συμπεριφορά και δράση, πρέπει απαραίτητα βαρύνουσα γνώμη να έχει ο διευθυντής του σχολείου, που ζει και βλέπει καθημερινά τον εκπαιδευτικό και την προσφορά του.

Το σύστημα αναθεώρησης της βαθμολογίας, κατά τη γνώμη μας, είναι λανθασμένο, γιατί αυτοί που θα κάνουν την αναθεώρηση πιθανόν να μη γνωρίζουν καν τον εκπαιδευτικό. Κατά την άποψή μας, πρέπει η αναθεώρηση να γίνεται ενώπιον ενός ιεραρχικά ανώτερου συλλογικού οργάνου και ίσως, αν χρειάζεται, να γίνεται και μείζων επιθεώρηση. Υιοθετούμε τις θέσεις του Επιτρόπου Διοίκησης, όπως αυτές εκφράζονται στην Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας επί του θέματος.

Επισημαίνουμε ότι ο θεσμός των συμβασιούχων εκπαιδευτικών δημιουργεί δύο βασικά προβλήματα στην αξιολόγηση: Πρώτο, ότι οι συμβασιούχοι δεν αξιολογούνται ούτε ασκείται κανένας έλεγχος κατά την περίοδο της σύμβασής τους και, δεύτερο, ότι, αν κάποιος εκπαιδευτικός εργαστεί για κάποια περίοδο με σύμβαση, είναι πολύ δύσκολο μετά να χαρακτηριστεί ακατάλληλος. Γι' αυτό και υποστηρίζουμε ότι πρέπει ο θεσμός αυτός να ελαχιστοποιηθεί.

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας και συνοψίζοντας υπογραμμίζω τα εξής: Πρώτο, χρειάζεται οπωσδήποτε νέο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, που να πληρεί τα προαναφερθέντα. Δεύτερο, ο ρόλος των επιθεωρητών δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στην αξιολόγηση, αλλά να είναι συμβουλευτικός και καθοδηγητικός. Τρίτο, η αξιολόγηση πρέπει να είναι συνεχής, ευρύτατη και να γίνεται από επιτροπή. Τέταρτο, στην αξιολόγηση πρέπει βαρύνοντα λόγο να έχει ο διευθυντής του σχολείου και, πέμπτο, η αναθεώρηση της βαθμολογίας πρέπει να γίνεται από αναβαθμισμένο σώμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αποτελεί κοινή πεποίθηση όλων το γεγονός ότι ο θεσμός της επιθεώρησης-αξιολόγησης περνά κρίση. Ο επιθεωρητής, ο οποίος εκπληρώνει δύο ταυτόχρονα ρόλους, σύμβουλος και αξιολογητής, για διάφορους, υπηρεσιακούς κυρίως, λόγους ικανοποιεί περισσότερο το δεύτερο σε βάρος του πρώτου. Η δε υπερβολική υποκειμενικότητα και κυρίως η ισοπέδωση των βαθμολογιών των εκπαιδευτικών έχουν ουσιαστικά αχρηστεύσει το σύστημα αξιολόγησης. Γι' αυτό και επιβάλλεται να μελετηθούν εξ υπαρχής και με την πρέπουσα σοβαρότητα τόσο ο θεσμός του επιθεωρητή όσο και το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και να εφαρμοστούν έγκαιρα τα κατάλληλα διορθωτικά μέτρα στους δύο αυτούς βασικούς θεσμούς του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Σ' ό,τι αφορά το θεσμό του επιθεωρητή, όπως υπάρχει και λειτουργεί σήμερα, είναι, πιστεύουμε, καιρός να καταργηθεί, γιατί και αναχρονιστικός είναι και πάρα πολλά προβλήματα έχει επισωρεύσει. Ο θεσμός της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών, αυτός καθ' εαυτός, είναι, σύμφωνα με τη φιλοσοφία της εκπαίδευσης και την εκπαιδευτική θεωρία, μια από τις τέσσερις βασικές λειτουργίες των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων, η λειτουργία της επιλογής ατόμων και καταμερισμού ρόλων. Η λειτουργία της επιλογής ατόμων, κανονισμοί αξιολόγησης και κανονισμοί προαγωγών, σε συνάρτηση με τους μηχανισμούς επιλογής ατόμων και καταμερισμού ρόλων -εποπτικό προσωπικό- καθιστά δυνατή την επιλογή εκείνων των ατόμων που θα καταλάβουν τις διάφορες επιτελικές θέσεις και αξιώματα και θα στελεχώσουν την κορυφή της διοικητικής πυραμίδας της εκπαίδευσης. Και είναι εδώ ακριβώς που εντοπίζεται η ρίζα του προβλήματος. Οι διακρίσεις με βάση τις ιδεολογικοπολιτικές πεποιθήσεις και κομματικές προτιμήσεις του κάθε ατόμου βρίσκονται σε ανησυχητικό επίπεδο σ' ό,τι αφορά την αξιολόγηση στην εκπαίδευση. Μέσα στο Υπουργείο Παιδείας τον προσανατολισμό του εκπαιδευτικού συστήματος τον καθορίζουν ισχυρές ομάδες του κατεστημένου, που ελέγχουν το εκπαιδευτικό σύστημα και τους μηχανισμούς επιλογής ατόμων και καταμερισμού ρόλων. Οι συντηρητικές αυτές δυνάμεις, που δημιουργήθηκαν και ισχυροποιήθηκαν σιγά σιγά ως αποτέλεσμα και μέσα από κενά των κανονισμών, των διαδικασιών και των μηχανισμών αξιολόγησης και προαγωγών, αναδεικνύονται ισχυρότερες από την επιτακτική ανάγκη για βαθιές τομές και ουσιαστικές αλλαγές σε ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα και στους διάφορους θεσμούς που το πλαισιώνουν και περιορίζονται στο να προωθούν αποσπασματικές και κατά κανόνα επουσιώδεις και επαφανειακές αλλαγές, τις οποίες διαφημίζουν ως αναβαθμίσεις.

Σ' ό,τι αφορά το υφιστάμενο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών λειτουργών, είναι κοινή η πεποίθηση ότι έχει χρεοκοπήσει πλήρως και πρέπει να καταργηθεί το συντομότερο δυνατό. Το πρόβλημα της σωστής, αμερόληπτης, αντικειμενικής και αξιοκρατικής αξιολόγησης των ανθρώπων στους ποικίλους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας δεν είναι πρόβλημα που αντιμετωπίζει μόνο η Κύπρος· είναι πρόβλημα που αντιμετωπίζει ολόκληρος ο κόσμος. Κατά τα τελευταία χρόνια επιβεβαιώθηκαν πλήρως οι φόβοι μας ότι οι κανονισμοί των προαγωγών δε θα εξυπηρετούσαν τη δίκαιη ανέλιξη του καθηγητή, από τη στιγμή που οι δυο συνδικαλιστικές οργανώσεις των εκπαιδευτικών, ΟΕΛΜΕΚ και ΟΛΤΕΚ, απέτυχαν να προωθήσουν κανονισμούς αξιολόγησης με δίκαια, αντικειμενικά κριτήρια. Τις προαγωγές τις ρυθμίζουν οι βαθμολογίες των επιθεωρητών που, όπως ξέρουμε, είναι υποκειμενικές και πολύ συχνά άδικες και ευνοιοκρατικές. Γι' αυτό και εμείς ζητούμε διαρκώς να προωθηθούν νέοι ενιαίοι κανονισμοί αξιολόγησης και προαγωγών. Οι εκπαιδευτικές οργανώσεις και το Υπουργείο Παιδείας πρέπει να εργαστούν σκληρά και μεθοδικά, ώστε να επιτύχουν τη θεσμοθέτηση ολοκληρωμένων κανονισμών αξιολόγησης, που θα αποκαθιστούν το δικαίωμα κάθε εκπαιδευτικού να ανελίσσεται με κριτήρια αντικειμενικά και δίκαια, για να σταματήσει επιτέλους το κλίμα καχυποψίας και η πολυδιάσπαση του καθηγητικού κόσμου, ως αποτέλεσμα του αναχρονιστικού συστήματος αξιολόγησης, αλλά και των μηχανισμών επιλογής ατόμων και καταμερισμού ρόλων. Με τους νέους κανονισμούς αξιολόγησης ο ρόλος του επιθεωρητή πρέπει να εναρμονιστεί με τις σύγχρονες τάσεις και πρακτικές και να καταστεί καθοδηγητικός, συμβουλευτικός και ενισχυτικός στο καθημερινό επίμοχθο έργο του εκπαιδευτικού.

Οι νέοι κανονισμοί αξιολόγησης και προαγωγών που θα συζητηθούν και θα συμφωνηθούν πρέπει, κατά την άποψή μας, να στηρίζονται στις πιο κάτω βασικές αρχές:

Η καθοδήγηση και η αξιολόγηση είναι έννοιες αδιαχώριστες. Να γίνουν ενιαίοι κανονισμοί αξιολόγησης και προαγωγών -όχι ξεχωριστά και αποσπασματικά.

Με το προτεινόμενο από το Υπουργείο Παιδείας σχέδιο επιθεώρησης και αξιολόγησης εκπαιδευτικών δεν αλλάζει ουσιαστικά η βασική φιλοσοφία των υφιστάμενων κανονισμών. Στόχος ενός νέου συστήματος αξιολόγησης πρέπει να είναι η επίτευξη αξιοκρατίας στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό μέσω αντικειμενικής αξιολόγησης, αριθμητικά μετρήσιμων κριτηρίων και διαφανών διαδικασιών.

Οι νέοι κανονισμοί να είναι απλοί και λειτουργικοί, ώστε να υπάρξει απογραφειοκρατικοποίηση των διαδικασιών.

Διαφωνούμε πλήρως με την κατάργηση της αριθμητικής αποτίμησης.

Συμφωνούμε με την κατάργηση του όρου "επιθεωρητής", τον οποίο θεωρούμε αναχρονιστικό. Ο όρος "επιθεωρητής" να αντικατασταθεί από άλλο όρο που θα συμφωνηθεί και ο οποίος θα πρέπει να ανταποκρίνεται περισσότερο προς το ρόλο του, που πρέπει πρώτα να είναι συμβουλευτικός-καθοδηγητικός και μετά ρόλος αξιολογητή.

Να καθοριστεί με σαφήνεια και ακρίβεια ο ρόλος του αξιολογητή, η διαδικασία και τα χρονοδιαγράμματα αξιολόγησης και το περιεχόμενο της αξιολόγησης.

Να συμφωνηθεί η σύνθεση του κλιμακίου αξιολόγησης.

Να εισαχθεί ο θεσμός του δευτεροβάθμιου, ανεξάρτητου, αναθεωρητικού σώματος και να συμφωνηθεί η σύνθεσή του.

Το κλιμάκιο εξέτασης ενστάσεων να μην αποτελείται από τα ίδια άτομα που αποτελούν το κλιμάκιο αξιολόγησης.

Για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν κλάδοι και ειδικότητες κλάδων και όχι απλώς ειδικότητες.

Η ανάμιξη του συνδικαλιστικού κινήματος στην αξιολόγηση είναι πολύ επικίνδυνη.

Το προτεινόμενο από το Υπουργείο Παιδείας σχέδιο αξιολόγησης εκπαιδευτικών είναι σε όλο σχεδόν το περιεχόμενό του γεμάτο υποκειμενισμό, σε πολύ ψηλό βαθμό, πράγμα που μας βάζει σε σοβαρό προβληματισμό και μεγάλες ανησυχίες για τη σκοπιμότητα υιοθέτησης εκ μέρους του Υπουργείου Παιδείας και κατάθεσης προς συζήτηση του σχεδίου αυτού.

Στον αξιολογούμενο εκπαιδευτικό λειτουργό να κοινοποιείται η έκθεση αξιολόγησής του και όχι μόνο η αριθμητική βαθμολογία του.

Στους νέους κανονισμούς αξιολόγησης και προαγωγών θα μπορούσε, αν και εφόσον συμφωνηθεί, να ισχύει η αυτόματη μισθολογική προαγωγή μετά από ορισμένα χρόνια ευδόκιμης υπηρεσίας. Έτσι θα καταστεί σταδιακά δυνατόν όλο και περισσότεροι ικανοί εκπαιδευτικοί να παραμένουν στο διδακτικό και εκπαιδευτικό έργο και θα περιοριστεί το φαινόμενο που παρατηρείται με τα σημερινά δεδομένα όλοι ή σχεδόν όλοι οι εκπαιδευτικοί να συνωθούνται για τις διοικητικές προαγωγές.

Τα οφέλη από μια τέτοια διευθέτηση, ιδιαίτερα σ' ό,τι αφορά τη βελτίωση του επιπέδου της παρεχόμενης εκπαίδευσης, θα είναι, μακροπρόθεσμα, πολλά και ουσιαστικά κατά την άποψή μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Να μου επιτρέψετε από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, διότι δεν πρόκειται να μακρηγορήσω.

Είναι γεγονός ότι κατά την εξέταση του θέματος στην αρμόδια Επιτροπή έχουν γίνει όλες οι διαπιστώσεις που έχουν ήδη αναφερθεί από τους προλαλήσαντες συναδέλφους, ιδιαίτερα από τον Πρόεδρο της Επιτροπής, τον σημερινό προεδρεύοντα. Είναι γεγονός ότι έχει δημιουργηθεί ένα establishment στο Υπουργείο, το οποίο είναι ανεξάρτητο, μπορώ να πω, από την εκάστοτε πολιτική εξουσία. Είναι γεγονός ότι υπάρχει η τάση του βολέματος, η οποία οδήγησε και τις οργανώσεις ακόμα των εκπαιδευτικών σε μια απαθή αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής, της ισοπέδωσης. Και είναι γεγονός ότι γενικότερα το εκπαιδευτικό μας σύστημα έχει προβλήματα.

Θα υποβληθούν νέοι κανονισμοί αξιολόγησης από το Υπουργείο. Θα ήθελα, κύριοι συνάδελφοι, να πω πολύ σύντομα ορισμένους προβληματισμούς. Αν οι νέοι κανονισμοί αξιολόγησης θα βασίζονται πάνω στους ίδιους πρωταγωνιστές, αν δηλαδή την αξιολόγηση θα την κάνει και πάλι αυτό που ονομάζουμε establishment του Υπουργείου και οι διευθυντές, δε βλέπω πώς μπορεί να αλλάξει όλη η κατάσταση. Είναι καιρός να προβληματιστούμε, ιδιαίτερα το Υπουργείο, αλλά και εμείς ως Βουλή, για νέους ρηξικέλευθους τρόπους. Και θα τολμήσω να πω ότι πολύ συχνά θυμούμαι τη μαθητική μου ηλικία και θυμούμαι πολύ καλά ότι, οσάκις εμείς, οι τότε

μαθητές, κρίναμε εκπαιδευτικούς, ουδέποτε πέσαμε έξω. Η κρίση του μαθητή είναι η αρμοδιότερη για τον εκπαιδευτικό. Ο μαθητής είναι ο αρμοδιότερος κριτής του εκπαιδευτικού και συνεπακόλουθα ο γονιός. Ίσως, μέσα στους κανονισμούς αξιολόγησης, αν πρόκειται να φύγουμε από την πεπατημένη, αν πρόκειται να ενθαρρύνουμε την επαφή του εκπαιδευτικού με το μαθητή, αν πρόκειται να δημιουργήσουμε εκείνη την ψυχική σύνδεση και το άμεσο ψυχικό ενδιαφέρον να το τονώσουμε, ίσως θα πρέπει να εισάξουμε αυτή τη νέα αντίληψη, η οποία μπορεί να είναι νέα στην εφαρμογή της, αλλά δεν είναι καθόλου νέα στη σύλληψή της, της αξιολόγησης από εκείνους που είναι οι αρμοδιότεροι να αξιολογήσουν, δηλαδή από τους μαθητές και συνεπακόλουθα τους γονείς. Θέτω αυτή τη σκέψη και παρακαλώ να διαβιβαστεί και στο Υπουργείο.

Αντιλαμβάνομαι ότι θα υπάρξουν αντιδράσεις. Θα υπάρξουν αντιδράσεις για πολλούς και διάφορους λόγους. Και λόγοι εγωισμού και λόγοι ευαισθησίας και λόγοι αδράνειας -μη κίνει τα κακώς κείμενα- πολλοί λόγοι θα οδηγήσουν σε αντιδράσεις. Όμως αισθάνομαι ότι θα πρέπει να βρεθεί τρόπος ορθής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού, διότι διαφορετικά αυτό που οικοδομήσαμε, η παιδεία μας, για την οποία ήμαστε τουλάχιστο μέχρι προ τινος περήφανοι, αν όχι μέχρι και σήμερα, κινδυνεύει από ένα σύστημα αξιολόγησης που ισοπεδώνει τα πάντα που βάζει στην ίδια μοίρα τον καλό εκπαιδευτικό και τον κακό εκπαιδευτικό και που τελικά αποβαίνει εις βάρος της ποιότητας της παιδείας για τη νέα γενιά.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Θεοδώρου ο Πρόεδρος του Σώματος, κ. Γαλανός, επέστρεψε στην έδρα του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Είδα σε, κύριε Γεωργίου, ότι εφέρμαρες τζιαι εκατάλαβα πως εξητούσες το λόγο.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Μόνο στα θέματα των εκπαιδευτικών στην τεχνική εκπαίδευση θα ήθελα να προσθέσω κάτι στη συζήτηση. Είναι τα θέματα της ανισότητας. Στην αξιολόγηση της προηγούμενης πείρας στον ιδιωτικό τομέα, ενώ υπάρχουν κλάδοι και ειδικότητες στις οποίες συνυπολογίζεται η πείρα αυτή και δίνονται μονάδες στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, σε άλλους κλάδους της τεχνικής εκπαίδευσης δε δίνονται. Γι' αυτό, στα πλαίσια εξέτασης του ευρύτερου ζητήματος, θα πρέπει να ληφθεί και αυτό το στοιχείο υπόψη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, έχει συμπληρωθεί η συζήτηση.

Θέλετε να κλείσετε το θέμα, κύριε Χρυσοστόμου;

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Όχι, μια εισήγηση, κύριε Πρόεδρε. Να σταλούν τα πρακτικά της συνεδρίας στο αρμόδιο Υπουργείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα. Είναι πάγια τακτική και επειδή είναι ρηξικέλευθες εισηγήσεις δεν αμφιβάλλω ότι στο establishment, όπως είπατε, του Υπουργείου υπάρχουν πολλοί ρηξικέλευθοι που θα τις δουν με συμπάθεια. Θα φροντίσω να σταλούν τα πρακτικά στο αρμόδιο Υπουργείο το ταχύτερο δυνατό.

Αντιλαμβάνομαι ότι για το δεύτερο θέμα δεν υπάρχει ένσταση να μην αναγνωστεί η Έκθεση και δεν υπάρχει ένσταση, εφόσον είναι και ομόφωνη η Έκθεση, να μην υπάρξουν ομιλίες.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να πούμε δύο λόγια. Είναι πολύ σοβαρό το θέμα. Η Έκθεση ας μην αναγνωστεί.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Πουργουρίδης, Πρόεδρος
Σωκράτης Χάσικος
Αριστοφάνης Γεωργίου
Άριστος Χρυσοστόμου
Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών μελέτησε το υπό αναφορά θέμα σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 6 Νοεμβρίου 1992, στις 19 Οκτωβρίου και 7 Δεκεμβρίου 1993 και στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, συνοδευόμενος από το Βοηθό Γενικό Ελεγκτή και άλλους ανώτερους λειτουργούς της υπηρεσίας του, ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων, ανώτεροι υπηρεσιακοί παράγοντες του Υπουργείου Οικονομικών και εκπρόσωποι του Συνδέσμου Γενικών Αποθηκών Αποταμίευσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, με αφορμή την επιλογή από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας του θέματος του διαχειριστικού ελέγχου των αποθηκών αποταμίευσης ως ειδικού θέματος για έλεγχο και σχολιασμό στα πλαίσια της ετήσιας έκθεσής του για το 1991, αποφάσισε να εγγράψει για αυτεπάγγελτη εξέταση το όλο θέμα, ώστε να ενημερωθεί πάνω σ' αυτό και στη συνέχεια να ενημερώσει το Σώμα πάνω στην όλη λειτουργία του θεσμού, τα προβλήματα που παρουσιάζονται και τα μέτρα που επιβάλλεται να ληφθούν για την καθ' όλα εύρυθμη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης.

Στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί πάνω στο όλο θέμα από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας, το Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων και τους άμεσα ενδιαφερόμενους εκπροσώπους του Συνδέσμου Γενικών Αποθηκών Αποταμίευσης. Ουσιαστική επίσης ενημέρωση για την Επιτροπή αποτέλεσε το περιεχόμενο της ειδικής έκθεσης που ετοιμάστηκε και κατατέθηκε στην Επιτροπή από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας αναφορικά με το διαχειριστικό έλεγχο των αποθηκών αποταμίευσης κυρίως για την περίοδο 1989 - 1991.

Προτού η Επιτροπή παραθέσει τις απόψεις που εκτέθηκαν από τους αρμοδίους για το υπό συζήτηση θέμα, θεωρεί σκόπιμο για διαφώτιση του Σώματος να αναφερθεί σε γενικές γραμμές στο θεσμό των αποθηκών αποταμίευσης, στο νομικό καθεστώς που διέπει την όλη λειτουργία τους και τις κατηγορίες τέτοιων αποθηκών που λειτουργούν σήμερα.

Α) ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΘΗΚΕΣ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

1. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

Με βάση το θεσμό των αποθηκών αποταμίευσης εισαγόμενα εμπορεύματα μπορούν να αποταμιευθούν σε αποθήκες αποταμίευσης κάτω από τελωνειακό έλεγχο, χωρίς την καταβολή οποιωνδήποτε δασμών ή φόρων, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αυτά διατεθούν με τελωνισμό για επιτόπια κατανάλωση και καταβληθούν οι σχετικοί δασμοί και φόροι ή επανεξαχθούν χωρίς δασμολογικές ή φορολογικές επιβαρύνσεις.

Η ύπαρξη του θεσμού των αποθηκών αποταμίευσης, που αναπτύχθηκε σε ευρεία κλίμακα σε πολλές χώρες, αποβλέπει στην υποβοήθηση, διεύρυνση και ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και της βιομηχανίας. Από το θεσμό αυτό απορρέουν πολλά πλεονεκτήματα όπως:

- η ευχέρεια για καταβολή των σχετικών δασμών και φόρων σε εισαγόμενα εμπορεύματα σε στάδιο πολύ μεταγενέστερο από την εισαγωγή τους,
- η ευχέρεια για πλήρη αποφυγή καταβολής δασμών και φόρων στις περιπτώσεις που εμπορεύματα επανεξάγονται κατευθείαν από την αποθήκη αποταμίευσης,
- η παροχή ευχέρειας στους ενδιαφερόμενους να διαπραγματευτούν την πώληση των εμπορευμάτων τους στην επιτόπια αγορά ή στο εξωτερικό.

Η ύπαρξη του θεσμού αυτού εκτός από την εξυπηρέτηση του εμπορικού κόσμου στοχεύει παράλληλα τόσο στη διασφάλιση των δημόσιων εσόδων με τους σχετικούς δασμούς και φόρους όσο και στην προστασία των συμφερόντων του τόπου γενικότερα.

2. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

Η έγκριση και η λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης διέπεται από την περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως νομοθεσία του 1967 (Νόμος 82 του 1967) και ειδικότερα από το Μέρος IV "Ιδιωτικαί και Δημόσιαι Αποθήκαι Αποταμιεύσεως" (άρθρα 71 έως 83).

Σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω νομοθεσίας:

- ο Διευθυντής Τελωνείων έχει εξουσία να εγκρίνει για χρονικά διαστήματα καθοριζόμενους, κατά το δοκούν, και υπό τον όρο καταβολής των υπό του Υπουργού Οικονομικών καθοριζομένων τελών, τόπους ασφαλούς εναπόθεσης, φύλαξης και αποταμίευσης εμπορευμάτων. Οι εν λόγω εγκεκριμένοι τόποι καλούνται αποθήκες αποταμίευσης·
- ο Διευθυντής έχει εξουσία να εκδίδει οδηγίες αναφορικά με τα εμπορεύματα τα οποία μπορούν ή δεν μπορούν να τοποθετούνται σε ειδική αποθήκη ή κατηγορία αποθηκών αποταμίευσης, καθώς και αναφορικά με το διαμέρισμα οποιασδήποτε αποθήκης στο οποίο μπορούν να αποταμιεύονται εμπορεύματα οποιασδήποτε κατηγορίας ή κλάσεως·

- κάτοχος αποθήκης αποταμίευσης δεν μπορεί χωρίς την προηγούμενη άδεια του Διευθυντή να προβαίνει σε οποιαδήποτε μετατροπή ή προσθήκη σ' αυτή.

Με άλλες πρόνοιες της ίδιας νομοθεσίας προβλέπεται η διαδικασία κατάθεσης της διασάφησης της εισαγωγής εμπορευμάτων, καθορίζονται οι υποχρεώσεις των κατόχων αποθηκών αποταμίευσης για επίδειξη των αποταμιευομένων σ' αυτές εμπορευμάτων στους αρμόδιους λειτουργούς και τίθεται απαγόρευση της μεταφοράς εμπορευμάτων από τέτοιες αποθήκες, χωρίς προηγούμενα να κατατεθούν οι αναλογούντες σ' αυτά δασμοί και φόροι.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

Η προαναφερόμενη νομοθεσία, που διέπει τη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης, τις διαχωρίζει στις δημόσιες, που διευθύνονται αποκλειστικά από το Τμήμα Τελωνείων, και στις ιδιωτικές, που εγκρίνονται από το Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων και διευθύνονται από τον ιδιοκτήτη τους στα πλαίσια της νομοθεσίας, των εγκυκλίων και των όρων που καθορίζονται εκάστοτε για την εύρυθμη λειτουργία τους.

Πέρα από τον πιο πάνω διαχωρισμό το Τμήμα Τελωνείων έχει διαχωρίσει τις ιδιωτικές αποθήκες στις ακόλουθες κατηγορίες:

(i) στις γενικές αποθήκες αποταμίευσης, στις οποίες μπορούν να αποταμιεύονται εμπορεύματα που ανήκουν σε οποιοδήποτε πρόσωπο.

(ii) στις ιδιωτικές αποθήκες αποταμίευσης, όπου αποταμιεύονται συγκεκριμένα εμπορεύματα που αναφέρονται στη σχετική έγκριση και που ανήκουν αποκλειστικά στον ιδιοκτήτη τους.

(iii) στις ειδικές αποθήκες αποταμίευσης ή ειδικά καταστήματα αδασμολόγητων ειδών, που λειτουργούν εντός και εκτός των λιμενικών χώρων για πώληση αδασμολόγητων ειδών στους επιβάτες που αναχωρούν ατμοπλοϊκώς, και τέλος

(iv) στα καταστήματα αδασμολόγητων ειδών στους αερολιμένες Λάρνακας και Πάφου, η εκμετάλλευση των οποίων γίνεται σήμερα από το Τμήμα Τελωνείων, ενώ προηγούμενα γινόταν από ιδιώτες κατόπιν προσφορών.

4. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ, ΤΑ ΤΕΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥΣ

Στα πλαίσια της ισχύουσας νομοθεσίας λειτουργούσαν κατά τις 31.12.91, σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν στην Ελεγκτική Υπηρεσία, οι πιο κάτω αποθήκες αποταμίευσης κατά επαρχία:

	Αριθμός Αδειών				Αριθμός επεκτάσεων				
Επαρχία	Γενικών	Ιδιωτικών	Σύνολο	Τετρ. μέτρα	Γενικών	Ιδιωτικών	Σύνολο	Τετρ. μέτρα	Σύνολο Τετρ. μέτρα
Λευκωσίας	33	48	81	127,18	62	19	81	41.151	168,332
Λεμεσού	45	38	83	109,06	63	8	71	146.140	255.204
Λάρνακας	8	10	18	24.529	34	-	34	48.695	73.224
Πάφου	2	1	3	2.258	3	-	3	5,958	8.216
Σύνολο	88	97	185	263,03	162	27	189	241.944	504.976

Κατά την περίοδο 1989-1991 εγκρίθηκαν 51 νέες αποθήκες και έπαυσαν να λειτουργούν 26, δηλαδή ουσιαστικά λειτούργησαν 25 νέες αποθήκες, αριθμός που υποδηλώνει ότι περίπου 8 νέες αποθήκες λειτουργούν κάθε χρόνο. Με την αύξηση όμως από 1.1.92 του τέλους εγγραφής και του ετήσιου τέλους λειτουργίας αποθήκης, αριθμητικά οι αποθήκες αποταμίευσης θα μειώνονται με τη συγχώνευση ορισμένων ιδιωτικών αποθηκών, τον τερματισμό λειτουργίας υφιστάμενων αποθηκών και την ίδρυση νέων αποθηκών με τη μορφή της επέκτασης υφιστάμενων αποθηκών.

- Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται τα τέλη λειτουργίας που εισπράχθηκαν για την πιο πάνω περίοδο.

1989	1990	1991
£	£	£
---	---	---
425.016	568.279	491.506

- Η σημαντική αύξηση των εισαγωγών και του διαμετακομιστικού εμπορίου οδήγησε αναπόφευκτα στον πολλαπλασιασμό του κύκλου εργασιών των αποθηκών αποταμίευσης, με επακόλουθο την ανάγκη αύξησης του αποθηκευτικού χώρου. Η ανάγκη του αποθηκευτικού χώρου αντιμετωπίστηκε με πρόχειρο τρόπο, χωρίς μακροπρόθεσμο προγραμματισμό, με αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών επεκτάσεων σε μικρούς αποθηκευτικούς χώρους και σε μεγάλες αποστάσεις από την αρχική αποθήκη.

Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει τον όγκο εργασίας που διεκπεραιώθηκε, όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα έντυπα, από μέρος του προσωπικού των αποθηκών αποταμίευσης.

Είδος Εντύπου	Αριθμός Εντύπων				
	1987	1988	1989	1990	1991
C.3	17 686	20 302	22 591	25 162	25 784
C.42	16 807	17 493	21 968	26 403	23 450
C.43	69 025	77 924	90 748	93 581	97 206
C.41	31 901	38 243	57 491	60 783	49 158
Σύνολο	135 419	153 962	192 798	205 929	195 598

Β) ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Καταθέτοντας ενώπιον της Επιτροπής, ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ανέφερε πως στην επιλογή του θέματος του διαχειριστικού ελέγχου των αποθηκών αποταμίευσης από την υπηρεσία του συνέβαλαν, πρώτο, οι τεράστιες ποσότητες εμπορευμάτων που διακινούνται μέσω των αποθηκών αποταμίευσης, στα οποία αναλογούν σημαντικά ποσά σε δασμούς και φόρους και, δεύτερο, οι διαπιστώσεις που έγιναν στο παρελθόν, κατά τους συνηθισμένους ελέγχους των αποθηκών αυτών, που αφορούσαν αδυναμίες και ελλείψεις στις διαδικασίες αποταμίευσης και διάθεσης εμπορευμάτων. Στόχος του εν λόγω ελέγχου, δήλωσε ο ίδιος, που κάλυψε την

περίοδο 1989-91 και επεκτάθηκε και σε προηγούμενα χρόνια, εκεί που κρίθηκε αναγκαίο, ήταν να διαπιστωθεί κατά πόσο η ισχύουσα νομοθεσία είναι επαρκής και εφαρμόζεται, αν η κυβερνητική πολιτική αντικατοπτρίζεται στη νομοθεσία αυτή και κατά πόσο διασφαλίζεται η έγκαιρη είσπραξη των σχετικών δασμών και εξυπηρετούνται τα συμφέροντα του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Τα κυριότερα πορίσματα από τον πιο πάνω έλεγχο, κατά το Γενικό Ελεγκτή, και τα μέτρα που προτείνονται για τη βελτίωση του όλου συστήματος αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Η νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης θεσπίστηκε το 1967 και έκτοτε δεν έχει αναθεωρηθεί. Επίσης δεν έχουν καταρτιστεί κανονισμοί που να ρυθμίζουν λεπτομερώς και συγκεκριμένα τη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης, με αποτέλεσμα ουσιώδεις ελλείψεις να ρυθμίζονται με εγκυκλίους του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων, που ωστόσο δεν καλύπτουν ολοκληρωτικά τα θέματα των αποθηκών. Με τον τρόπο αυτό εφαρμόζεται πολιτική που δε βρίσκει έρεισμα στην ισχύουσα νομοθεσία ή στις εγκυκλίους, με αποτέλεσμα τη δημιουργία τετελεσμένων γεγονότων, η αντιμετώπιση των οποίων θεωρείται δύσκολη. Για το θέμα αυτό η άποψη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας είναι πως υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού της υφιστάμενης νομοθεσίας και θέσπισης λεπτομερειακών κανονισμών, ώστε να αντικατοπτρίζεται πιο συγκεκριμένα η κυβερνητική πολιτική στο όλο θέμα.

(β) Σε αντίθεση με το πνεύμα της νομοθεσίας και λόγω της έλλειψης σαφών κριτηρίων και προδιαγραφών υπό μορφή κανονισμών, παρατηρήθηκε σταδιακή χαλάρωση των απαιτήσεων του Τμήματος Τελωνείων, όσον αφορά το θέμα των προϋποθέσεων για έγκριση αποθηκών αποταμίευσης. Αποτέλεσμα ήταν η έγκριση ως αποθηκών αποταμίευσης χώρων που δε συνάδουν με το πνεύμα της νομοθεσίας, καθώς και η έγκριση της επέκτασης αποθηκών σε πολλούς και μικρούς χώρους που δε συνορεύουν με την αρχική αποθήκη που εγκρίθηκε, σε αντίθεση με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, έτσι ώστε να δημιουργούνται προβλήματα στον έλεγχο με κίνδυνο την απώλεια δημόσιων εσόδων.

Εισήγηση του Γενικού Ελεγκτή είναι η ρύθμιση των θεμάτων αυτών με αυστηρές προδιαγραφές υπό μορφή κανονισμών, οι οποίες μακροπρόθεσμα θα μπορούσαν να προβλέπουν περιοχές σε κάθε επαρχία, για συγκέντρωση όλων των αποθηκών αποταμίευσης σε ειδικές περιοχές. Παράλληλα γίνεται εισήγηση για κατάργηση νέων επεκτάσεων, με στόχο μακροπρόθεσμα την οριστική κατάργησή τους ή την είσπραξη τελών για κάθε επέκταση.

(γ) Διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή δασμών μετά την κατάθεση της διασάφησης C43, δηλαδή του εντύπου που χρησιμοποιείται για τελωνισμό και αφορά την επιτόπια κατανάλωση. Εισήγηση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας είναι οι δασμοί να καταβάλλονται ταυτόχρονα με την κατάθεση της διασάφησης.

(δ) Ως αποτέλεσμα της αύξησης των εισαγωγών και του διαμετακομιστικού εμπορίου, καθώς και των γραφειοκρατικών και χρονοβόρων διαδικασιών που διέπουν το όλο σύστημα, αυξήθηκε σημαντικά ο όγκος εργασιών των αποθηκών αποταμίευσης.

Για τη μείωση του όγκου εργασίας ο Γενικός Ελεγκτής εισηγείται την αύξηση του κατώτατου ορίου τελωνισμού από £200 σε £500, την απαγόρευση της μεταφοράς εμπορευμάτων από μια αποθήκη σε άλλη, για εμπορεύματα ορισμένης αξίας, την τήρηση αυστηρών χρονικών περιθωρίων παραμονής των εμπορευμάτων σε αποθήκες και την επιβάρυνση τυχόν παράτασης σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Επίσης γίνεται εισήγηση για επίσπευση της μηχανογράφησης του συστήματος, η οποία θεωρείται απαραίτητη, για να μπορέσει το Τμήμα Τελωνείων να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον τεράστιο όγκο εργασίας και να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του εμπορίου.

Η μείωση του όγκου εργασίας, που είναι αναγκαία κυρίως για σκοπούς ενδυνάμωσης του ελέγχου που γίνεται στις αποθήκες αποταμίευσης, θα μπορούσε επίσης να επιτευχθεί και με τη λήψη άλλων μέτρων, όπως η τήρηση ομοιόμορφων μητρώων και καθολικών αποθήκης, η ενίσχυση της ομάδας ελέγχου, η ανεξαρτητοποίηση του εσωτερικού ελέγχου και η απαγόρευση της μεταφοράς εμπορευμάτων από τα καταστήματα αδασμολόγητων ειδών στις αποθήκες αποταμίευσης.

Γ) ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Μιλώντας για το υπό εξέταση θέμα ο Διευθυντής Τελωνείων, αφού τόνισε την ουσιαστική συμβολή του θεσμού των αποθηκών αποταμίευσης στην ανάπτυξη του κυπριακού εξαγωγικού εμπορίου και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα, δήλωσε ότι η νομοθεσία που διέπει το όλο σύστημα των αποθηκών αποταμίευσης, που για την περίοδο που θεσπίστηκε ήταν ικανοποιητική για να καλύψει τις τότε ανάγκες, χρειάζεται πράγματι εκσυγχρονισμό. Προς την κατεύθυνση αυτή ζητήθηκε η μετάκληση εμπειρογνώμονα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο οποίος αναμένεται μέσα στο πρώτο τρίμηνο του επόμενου χρόνου.

Το Τμήμα Τελωνείων, δήλωσε ο ίδιος, υιοθετεί τις διαπιστώσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας αναφορικά με την ανάγκη μείωσης του όγκου εργασίας των αποθηκών αποταμίευσης, γι' αυτό και μελετούνται τα αναγκαία μέτρα, ώστε ο έλεγχος να καθίσταται ευκολότερος και πιο αποτελεσματικός. Σε ό,τι αφορά τη μηχανογράφηση του συστήματος, αυτή θα εφαρμοστεί από τις αρχές του προσεχούς χρόνου. Αναφερόμενος στα διάφορα θέματα που θίγονται στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας για τις αποθήκες αποταμίευσης, είπε ότι αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης από ειδική επιτροπή που συστάθηκε για το σκοπό αυτό και στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και πως συμφωνήθηκαν μέτρα για βελτίωση του όλου συστήματος.

Δ) ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΜΕΛΕΤΟΥΝΤΑΙ Η ΠΟΥ ΛΗΦΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σύμφωνα με σχετικό έγγραφο που κατατέθηκε στην Επιτροπή, τα σημαντικότερα μέτρα που συμφωνήθηκαν ή που ήδη λήφθηκαν στα πλαίσια της πιο πάνω μελέτης των εισηγήσεων του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας αναφέρονται στα ακόλουθα:

(α) Για το θέμα του εκσυγχρονισμού της τελωνειακής νομοθεσίας ζητήθηκε η μετάκληση εμπειρογνώμονα από την Ευρωπαϊκή Ένωση για μελέτη των διαδικασιών με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή τους στα πρότυπα της κοινότητας.

(β) Το Τμήμα Τελωνείων θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξάλειψη της καθυστέρησης που παρατηρείται στην καταβολή δασμών, μετά την κατάθεση της διασάφησης C43.

(γ) Με σχετική εγκύκλιο ημερομηνίας 31.12.1991 το Τμήμα Τελωνείων έθεσε σαν στόχο την υιοθέτηση μέσα σε πέντε χρόνια από την 1.1.92 κριτηρίων αναφορικά με την ελάχιστη έκταση που θα απαιτείται για τη συνέχιση λειτουργίας των αποθηκών αποταμίευσης και αυτό για να δοθεί χρόνος στους υφιστάμενους ιδιοκτήτες αποθηκών να εναρμονιστούν με τα νέα κριτήρια.

(δ) Το κατώτατο ποσό τελωνισμού, που αυξήθηκε από £100 σε £200, θα αναθεωρείται κάθε χρόνο με σκοπό τη σταδιακή αύξησή του.

(ε) Η μεταφορά εμπορευμάτων από τις ειδικές αποθήκες αδασμολόγητων ειδών σε άλλες αποθήκες αποταμιεύσεως για εκτελωνισμό δε θα επιτρέπεται, εκτός αν το εμπόρευμα παρέμεινε στην ειδική αποθήκη πέραν των τεσσάρων χρόνων, αν αυτό μεταφέρεται για σκοπούς επιδιόρθωσης ή αν εξασφαλίζεται η άδεια του Διευθυντή Τελωνείων για τη μεταφορά.

(στ) Τέθηκε περιορισμός τεσσάρων χρόνων στην παραμονή εμπορευμάτων στις αποθήκες αποταμίευσης.

(ζ) Αποφασίστηκε να υιοθετηθούν οι εισηγήσεις του Γενικού Ελεγκτή που αναφέρονται στο Μητρώο Φακέλων Αποθεμάτων και το Καθολικό Αποθηκών Αποταμίευσης, στον έλεγχο και στο κλείσιμο φακέλων αποθεμάτων.

(η) Το Τμήμα Τελωνείων μερίμνησε για την πιστή εφαρμογή των οδηγιών αναφορικά με το δειγματοληπτικό έλεγχο σε ιδιωτικές αποθήκες αποταμίευσης.

Ε) ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Γενικών Αποθηκών Αποταμίευσης που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή συμφώνησαν με την εισήγηση για ετοιμασία κανονισμών για την καλύτερη ρύθμιση της λειτουργίας των αποθηκών αποταμίευσης, με γνώμονα την προστασία των συμφερόντων τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα και ανέφεραν πως η αύξηση από £100 σε £200 του κατώτατου ποσού τελωνισμού εμπορευμάτων για επιτόπια κατανάλωση είναι ικανοποιητική και το ποσό αυτό δεν επιδέχεται περαιτέρω αύξηση υπό το φως του σημερινού μεγέθους και των αναγκών της αγοράς.

ΣΤ) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ/ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, με βάση τα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της για το υπό εξέταση θέμα, διαπιστώνει ομόφωνα τα ακόλουθα:

(α) Ο θεσμός των αποθηκών αποταμίευσης, που έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα ευεργετικός τόσο για το δημόσιο όσο και για τον ιδιωτικό τομέα, επιβάλλεται να λειτουργεί κάτω από προϋποθέσεις που θα επιτρέπουν αποτελεσματικό έλεγχο, ώστε να διασφαλίζονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα δημόσια έσοδα. Τα προβλήματα και οι αδυναμίες στο όλο σύστημα, που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο που διενεργήθηκε από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και πλήττουν βασικά την έγκαιρη είσπραξη σημαντικών εσόδων του κράτους, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν

από τους αρμοδίους αποτελεσματικά, ώστε οι αποθήκες αποταμίευσης να λειτουργούν εύρυθμα και να αποφεύγεται οποιαδήποτε καθυστέρηση στην είσπραξη των σχετικών δασμών.

(β) Η Επιτροπή επιθυμεί να εκφράσει την ευαρέσκειά της για την αξιέπαινη εργασία του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, όσον αφορά την ετοιμασία της αναλυτικής και διαφωτιστικής έκθεσής του για το υπό εξέταση θέμα, η οποία έδωσε αφορμή για σοβαρό προβληματισμό και μελέτη μέτρων που πρέπει να ληφθούν για αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν στο όλο σύστημα. Στο σημείο αυτό εκφράζεται από την Επιτροπή η ικανοποίηση για τη συνεργασία που αναπτύχθηκε μεταξύ της Ελεγκτικής Υπηρεσίας και του Υπουργείου Οικονομικών (Τμήμα Τελωνείων) στα πλαίσια των μελετών που γίνονται για τη βελτίωση της όλης κατάστασης στον τομέα αυτό.

(γ) Τέλος η Επιτροπή, επισημαίνοντας τη δήλωση των αρμοδίων για λήψη μέτρων και την απόφασή τους να προβούν σε άλλες ενέργειες με στόχο τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμού των αποθηκών αποταμίευσης, επιθυμεί να εκφράσει τη θέση ότι οι οποιεσδήποτε ενέργειες δε θα πρέπει με κανένα τρόπο να επηρεάσουν αρνητικά την ανάπτυξη του εμπορίου, η εξυπηρέτηση του οποίου θα πρέπει να αποτελεί τον πρώτιστο στόχο και επιδίωξη του όλου θεσμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτίθεμαι μετά από το δεύτερο θέμα να κλείσω τη συνεδρία. Για το τρίτο θέμα, κύριε Γεωργίου, επειδή αναφέρατε ότι θέλετε να μιλήσετε, έχω την εντύπωση και υπήρξε πάγια τακτική του Σώματος, όταν ένα θέμα βρίσκεται ενώπιον δικαστηρίου, όχι να αποφεύγεται, αλλά να αναβάλλεται η συζήτηση. Γι' αυτό το λόγο εγώ δεν προτίθεμαι να ανοίξω συζήτηση, εκτός αν είναι για σημεία τα οποία περιέχει η 'Εκθεση. Αλλά, αν είναι για σημεία τα οποία περιέχει η 'Εκθεση, τότε τι να τα επαναλάβουμε στη συζήτηση; 'Ομως, εφόσον δεν πρόκειται να μπούμε στο τρίτο θέμα σήμερα, θα δοθεί η ευκαιρία να συζητήσουμε προηγουμένως τη διαδικασία.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Υπάρχει μια ανακρίβεια όμως, κύριε Πρόεδρε. Δεν υπάρχει εκκρεμής διαδικασία δικαστηρίου. Υπάρχει εκκρεμής διαδικασία πειθαρχικών θεμάτων και εκείνο θα πρέπει να το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κοιτάξτε, για μένα είναι το ίδιο πράγμα, διότι είναι ίδια η φιλοσοφία.

Κύριε Παπαδόπουλε, θέλετε το λόγο επί του θέματος: Από την πείρα σας δεν ήταν πάντοτε αυτό το οποίο ακολουθούσε η Βουλή;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η αρχή, λέω, είναι η ίδια. Μάλλον είναι πιο σημαντικό να είναι πειθαρχική η διαδικασία, γιατί ο διωκόμενος δεν έχει καν τις διασφαλίσεις που έχει ο διωκόμενος ενώπιον του δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύμφωνοι. Οπωσδήποτε, θα τελειώσουμε σήμερα το δεύτερο θέμα και για το άλλο θέμα θα αποφασίσουμε στην επόμενη συνεδρία.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πριν πω μερικές απόψεις για το θέμα του διαχειριστικού ελέγχου των αποθηκών αποταμίευσης, που είναι το δεύτερο θέμα, θα πρέπει να πω ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, καθόσον αφορά το τρίτο θέμα, δεν αγγίζει θέματα τα οποία μπορεί να **επηρεάσουν** καθ' οιονδήποτε τρόπο την οποιαδήποτε πειθαρχική διαδικασία **ενώπιον** οιουδήποτε σώματος. Έχει ασχοληθεί η Κοινοβουλευτική Επιτροπή **Ελέγχου** με θέματα για τα οποία ακριβώς αποφύγαμε επιμελώς να καταπιαστούμε με οτιδήποτε δυνατόν να επηρέαζε οποιοδήποτε άλλο σώμα, όπως είναι η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας. Γι' αυτό πιστεύω ότι η συζήτηση του θέματος ουδόλως μπορεί να επηρεάσει οποιαδήποτε άλλη διαδικασία. Αλλά τούτο δεν είναι του παρόντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πουργουρίδη, απλώς να πω το εξής: Υπήρξε πάντοτε πάγια τακτική αυτού του Σώματος, ανεξάρτητα αν θα αγγίξουμε ή όχι θέματα και της υπευθυνότητας ημών και αλλήλων, να μην εισερχόμεθα σε συζήτηση, εφόσον εκκρεμεί οποιαδήποτε δικαστική διαδικασία ή πειθαρχική διαδικασία. Απλώς ακολουθούμε τακτική του Σώματος και δε θα ήμουν έτοιμος να τη μετατρέψω, να την αλλάξω στο παρόν στάδιο. Έχω την εντύπωση ότι μπορεί να αναβληθεί η συζήτηση για κάποιο χρονικό διάστημα. Οπωσδήποτε όμως θα το δούμε την επόμενη βδομάδα. Θα δοθεί η ευκαιρία για συζήτηση. Όμως η δική μου η άποψη είναι να μην αλλάξουμε αυτή την τακτική, διότι τέθηκε ήδη θέμα σε μια άλλη περίπτωση περί fair trial και υπάρχει πολύ μεγάλη ευαισθησία όχι απλώς να μη συζητείται κάτι, αλλά και να μη δίνεται η εντύπωση πως συζητείται. Έχει και αυτό μια σημασία.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Με συγχωρείτε. Έχω την εντύπωση, δεν είμαι νομικός, όπως το γνωρίζετε, αλλά έχω την εντύπωση πως κάπου η Βουλή πάει να αποποιηθεί ορισμένα δικαιώματα τα οποία έχει. Εδώ δε μιλούμε για δίκη. Η δίκη αναφέρεται σε ανθρώπους, σε πρόσωπα. Η Βουλή κάνει έλεγχο πολιτικό, κάνει πολιτικό έλεγχο. Το να κάνεις πολιτικό έλεγχο και να αποκαλύψεις ότι υπάρχει ένα σκάνδαλο για το οποίο υπάρχουν πολιτικές ευθύνες είναι ένα θέμα. Άλλο θέμα είναι αν αυτό το πράγμα θα πάει στο δικαστήριο. Δε βλέπω πού συγκρούεται δηλαδή το ένα με το άλλο. Και εδώ θα ήθελα να πω ότι, κατά τη γνώμη μου, διαπράχτηκε ένα τέτοιο σφάλμα από τη Βουλή, όταν αποποιήθηκε την ευθύνη και το δικαίωμά της να συζητήσει τα γεγονότα στη Χλώρακα. Δεν ανοίγω θέμα τώρα. Εκεί υπήρχε θέμα πολιτικής **ευθύνης**. Είναι θέμα του δικαστηρίου η πολιτική ευθύνη; Δε νομίζω ότι μπορούμε να **αποποιούμεθα** αυτών των ευθυνών και αυτών των δικαιωμάτων τόσο εύκολα. **Είναι** άλλο το ένα και άλλο το άλλο. Να ξέρουμε να μην μπούμε στα άλλα. Να μην αναφέρουμε ονόματα από το βήμα της Βουλής, όταν θα συζητούμε το θέμα. Μάλιστα, αυτό επιβάλλεται να γίνει, αλλά δε νομίζω ότι η Βουλή δε θα πρέπει να συζητήσει το θέμα το οποίο η ίδια ενέγραψε και συνεπεία του οποίου τελικά τα πράγματα οδηγούνται και στο δικαστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, η Βουλή έχει ήδη κάνει το καθήκον της, διότι απόρροια των διάφορων διαδικασιών της Βουλής είναι ότι υπάρχουν αυτή τη στιγμή κάποιες ας πούμε πειθαρχικές διαδικασίες κ.λπ. Όμως, επαναλαμβάνω ότι μέχρι τώρα ήταν πάγια τακτική της Βουλής. Δεν είναι θέμα απεμπόλησης κάποιων δικαιωμάτων. Είναι θέμα, θα έλεγα, διαχωρισμού εξουσιών. Όμως θα το συζητήσουμε, όταν έρθει η ώρα του, αυτό το θέμα. Εγώ τουλάχιστον πιστεύω ότι δεν πρέπει να δοθεί η εικόνα ότι η Βουλή υπεισέρχεται πλέον στο στάδιο το πειθαρχικό και το δικαστικό, αφού αρχίζει η διαδικασία. Έστω και αν δεν αναφερθούν ονόματα, και μόνο η αναφορά και η συζήτηση ενός θέματος μπορεί να θεωρηθεί ότι επηρεάζει τη δίκη και να χρησιμοποιηθεί και ως επιχείρημα. Είναι κάτι το οποίο μπορεί να σας πουν και νομικοί εδώ -και εγώ είμαι νομικός, χωρίς να εξασκώ το επάγγελμα- ότι μπορεί να τεθεί αυτό το επιχείρημα. Και τέθηκε ήδη. Θα είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί, διότι μπορεί αυτό το πράγμα να δώσει κάποια επιχειρήματα και να θεωρηθεί ότι επηρεάζει τη δίκη, έστω και αν εσείς ο ίδιος το βλέπετε ότι από πλευράς πολιτικής ευθύνης δεν επηρεάζει καθόλου. Εξάλλου, εφόσον η Έκθεση είναι ομόφωνη, δε νομίζω ότι μπορεί να προστεθούν πολλά πράγματα πέρα από το να αναφερθούν κάποια ονόματα. Οπωσδήποτε, θα το δούμε την επόμενη Πέμπτη.

Δίνω το λόγο στον κ. Πουργουρίδη, για το δεύτερο θέμα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αντιπαρέρχομαι τα περί πολιτικής ευθύνης για τα επεισόδια της Χλώρακας από το συνάδελφο, διότι εγώ πιστεύω ότι δεν υπάρχουν πολιτικές ευθύνες. Αλλά είναι άλλο θέμα εκείνο.

Κύριε Πρόεδρε, μέσα από τις αποθήκες αποταμίευσης διακινούνται σήμερα εμπορεύματα της τάξης των οκτακοσίων εκατομμυρίων λιρών περίπου, ετησίως...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν θα είναι πέραν των τριών λεπτών, κύριε Πουργουρίδη, εισηγούμαι να έρθετε στο βήμα της Βουλής, διότι βλέπω ότι έχετε σημειώσεις κ.λπ. Είναι καλύτερα να μιλήσετε από το βήμα της Βουλής.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Έλεγα ότι διακινούνται σήμερα μέσα από τις αποθήκες αποταμίευσης εμπορεύματα της τάξης των οκτακοσίων εκατομμυρίων λιρών. Αντιλαμβάνεστε επομένως όλοι, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, πόσο σημαντικός παράγοντας για την κυπριακή οικονομία είναι η εύρυθμη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης. Από τον έλεγχο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου έχει διαπιστωθεί ότι ουσιαστικά δεν υπάρχουν κανονισμοί που να διέπουν το θέμα του διαχειριστικού ελέγχου των αποθηκών αποταμίευσης. Οι αποθήκες λειτουργούν σύμφωνα με εγκυκλίους που κατά καιρούς εκδίδει ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων και αυτές οι εγκύκλιοι υπέχουν θέση κανονισμών. Πιστεύω πως αυτό συνιστά μια πάρα πολύ σοβαρή παράλειψη και για έναν τόσο νευραλγικό τομέα της οικονομίας έπρεπε να υπάρχουν θεσμοθετημένοι κανονισμοί, δυνάμει της σχετικής νομοθεσίας, για να μπορούν τόσο οι εμπορευόμενοι όσο και οι ιδιοκτήτες των αποθηκών αποταμίευσης να γνωρίζουν επακριβώς ποια είναι τα καθήκοντα και ποια είναι τα δικαιώματά

τους, αλλά πρώτιστα για να μπορεί το κράτος να ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο στις αποθήκες αποταμίευσης. Σήμερα παρουσιάζεται το φαινόμενο να μην μπορεί το Τελωνείο να ασκήσει πλήρη και αποτελεσματικό έλεγχο στη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης και επιπρόσθετα να δημιουργούνται πολλά προβλήματα και να είναι αναγκασμένοι να καταφεύγουν συχνά στα δικαστήρια είτε εμπορευόμενοι είτε ιδιοκτήτες αποθηκών αποταμίευσης, για να πάρουν καθοδήγηση από τα δικαστήρια σε σχέση με διάφορες διατάξεις που περιέχονται στις εγκυκλίους που κατά καιρούς εκδίδει ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων.

Έχει τεθεί ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου, κατά τη διάρκεια των διαδικασιών της διερεύνησης του θέματος, από το Διευθυντή του τμήματος, το θέμα της πρόθεσης του τμήματος να εκδώσει κανονισμούς και να εναρμονίσει τους κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας που θα εκδοθούν με τους κανονισμούς που ισχύουν σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και αν ανήλθα στο βήμα, είναι ακριβώς για να τονίσω την ομόφωνη, πιστεύω, γνώμη της Επιτροπής και της ολομέλειας της Βουλής ότι επιβάλλεται το ταχύτερο δυνατό να καταρτιστούν λεπτομερέστατοι κανονισμοί που να διέπουν κάθε πτυχή της λειτουργίας των αποθηκών αποταμίευσης και παράλληλα να πω πως η Βουλή προσδοκά πως το πολύ σοβαρό αυτό θέμα θα λήξει αισίως μέσα σε μια περίοδο που δεν πρέπει να υπερβαίνει, κατά την άποψή μου, τους έξι μήνες. Με άλλα λόγια πρέπει σε έξι μήνες από σήμερα να κατατεθούν ενώπιον της Νομοθετικής Εξουσίας οι κανονισμοί αυτοί για τους οποίους μιλούμε, έτσι που να γνωρίζουν οι πάντες πλέον ποιες είναι οι εξουσίες, τα δικαιώματα και τα καθήκοντά τους. Και με την ευκαιρία του καταρτισμού των κανονισμών αυτών, πιστεύω πως είναι εύκολο για το τμήμα, για το Υπουργείο Οικονομικών, να εναρμονίσει πλήρως τα ισχύοντα εν Κύπρω με τα ισχύοντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Άλλωστε είναι τούτο μια από τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από τη συνθήκη Τελωνειακής Ένωσης Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γι' αυτό καλούμε το Υπουργείο Οικονομικών όπως το ταχύτερο δυνατό επεξεργαστεί τους κανονισμούς αυτούς με βάση τα όσα προανέφερα. Κατά τα άλλα, με κανένα τρόπο δεν πρέπει να υπάρξουν κανονισμοί που να θέσουν περιορισμούς στη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης. Αντίθετα, οι κανονισμοί για τους οποίους γίνεται λόγος πρέπει να διευκολύνουν ακόμα παραπέρα τη λειτουργία των αποθηκών αποταμίευσης, γιατί, επαναλαμβάνω, είναι ένας από τους πλέον σημαντικούς τομείς της κυπριακής οικονομίας.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα αυτό το οποίο έχει εξετάσει η Επιτροπή Ελέγχου είναι πράγματι ένα αρκετά σοβαρό θέμα και ήρθε μπροστά στην Επιτροπή Ελέγχου μετά από τις θέσεις του Γενικού Ελεγκτή, ο οποίος είχε κάμει τις δικές του διαπιστώσεις και είχε υποβάλει τις δικές του εισηγήσεις σε σχέση με τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας ουσιαστικά αυτού του θεσμού των αποθηκών αποταμίευσης. Θα συμφωνήσουμε κι εμείς ότι αυτός ο θεσμός είναι και προσοδοφόρος, αλλά και διευκολυντικός στα ζητήματα εμπορίου. Όμως θα ηθέλαμε εδώ να τονίσουμε ότι θα πρέπει να αναπτυχθεί

περισσότερο η προσπάθεια του δημόσιου τομέα σ' αυτό το χώρο. Και είναι ένας τρόπος μέσω του οποίου το κράτος μπορεί να έχει άμεσα εισοδήματα και θα μπορεί κάλλιστα να ελέγχει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την τήρηση και τη φύλαξη προϊόντων και αντικειμένων με μεγάλη αξία. Αντίθετα διαπιστώνουμε τα τελευταία χρόνια μια ραγδαία ανάπτυξη των ιδιωτικών αυτών αποθηκών και μάλιστα κατά τρόπο που ίσως να ξεφεύγει και του ελέγχου των κρατικών υπηρεσιών και του Γενικού Ελεγκτή. Και υπήρξε μια αντιδικία και αντινομία ουσιαστικά μεταξύ των ενδιαφερόμενων φορέων σε σχέση με το πόση έκταση χώρου θα πρέπει να υπάρχει για να δίδεται αυτή η αναγκαία άδεια για τις αποθήκες αποταμίευσης. Είναι γεγονός ότι έχουν δοθεί εξηγήσεις ότι και ένα χρηματοκιβώτιο μπορεί να αποτελέσει έναν τέτοιο χώρο. Όμως, ταυτόχρονα διερωτόμαστε κι εμείς πώς είναι δυνατό σ' αυτούς τους χώρους να υπάρχει ο αναγκαίος κυβερνητικός έλεγχος. Το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί διασπάθιση δημόσιου χρήματος σε τρεις μεγάλες περιπτώσεις -και μιλάμε για εκατοντάδες χιλιάδες λίρες- οι οποίες έχουν κλείσει κατά τρόπο θα έλεγα όχι τον καλύτερο και υποθέσεις που ήχθησαν ενώπιον της δικαιοσύνης έχουν αποσυρθεί σε κάποιο στάδιο με αναστολή ποινικής δίωξης είναι γεγονός το οποίο μας ανησυχεί και πρέπει να μας ανησυχεί ως κυπριακό λαό.

Παράλληλα το γεγονός της παραδοχής του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων και των άλλων λειτουργών που είχαν έλθει στην Επιτροπή ότι φάκελοι εκρεμούν προς εξέταση για πολλά χρόνια, παρά τη διαβεβαίωση ότι δεν υπάρχει κίνδυνος η Κυπριακή Δημοκρατία να χάσει οποιοδήποτε εισόδημα, είναι και αυτό ένα στοιχείο το οποίο δε βοηθά στην εύρυθμη λειτουργία αυτών των αποθηκών, γιατί, ενώ θα έπρεπε να πληρώνονται τα τέλη και οι δασμοί, όταν τα προϊόντα τα οποία υπάρχουν στις αποθήκες βγαίνουν από αυτές, εντούτοις εκκρεμεί αυτή η πληρωμή για αρκετό καιρό, μέχρις ότου πάρει ο κάθε φάκελος τη σειρά του. Και έγινε επίσης παραδοχή ότι και αρκετοί φάκελοι έχουν χαθεί. Ποιο ήταν το περιεχόμενο αυτών των φακέλων που έχουν χαθεί; Έχει δοθεί η υπόσχεση ότι μέσω της μηχανογράφησης η οποία εισάγεται τώρα στο τμήμα θα λυθεί το ζήτημα της καθυστέρησης στην είσπραξη αυτών των δασμών και τελών. Όμως πιστεύουμε ότι θα πρέπει για τις ήδη υφιστάμενες περιπτώσεις να λυθούν τα θέματα αυτά και να εξευρεθούν τρόποι καλύτερου ελέγχου τόσο από το ίδιο το Τμήμα Τελωνείων όσο και από το Γενικό Ελεγκτή.

Ένα άλλο βασικό ζήτημα το οποίο μας έχει απασχολήσει είναι το θέμα της διατήρησης από τον ίδιο αδειούχο σε διαφορετικούς χώρους τέτοιων αποθηκών. Με αυτό δεν ισχυρίζομαι, γιατί αυτή τη στιγμή δεν έχω απτά στοιχεία στα χέρια μου για να παρουσιάσω στη Βουλή, όμως θα μπορούσε κάποιος αδειούχος να βγάλει από τις αποθήκες αδασμολόγητα είδη στην αγορά, είδη τα οποία να υπάρχουν σε όλες τις αποθήκες και κατά το χρόνο που γίνεται έλεγχος στην άλφα αποθήκη στην άλφα οδό να μεταφέρονται από τις άλλες αποθήκες για να καλύπτονται τα ελλείμματα και τανάπαλιν. Γι' αυτό είναι εισήγησή μας, και πιστεύω ομόφωνη, ότι θα πρέπει να επιδιωχθεί στο μέλλον να δημιουργηθούν αποθήκες για τον κάθε αδειούχο σε ένα συγκεκριμένο χώρο, ούτως ώστε να μπορεί να γίνεται ακριβής έλεγχος ο οποίος να αποτρέπει και να μη δίνει κίνητρα στους καλοθελητές για διάπραξη σκανδάλων ή για διασπάθιση δημόσιου χρήματος ή μη πληρωμή δασμών, αν θέλετε.

Πιστεύω ότι θα πρέπει επίσης να λυθεί το συντομότερο το θέμα της διαφοράς που υπάρχει μεταξύ του Συνδέσμου Γενικών Αποθηκών Αποταμίευσης και του Τμήματος Τελωνείων, αλλά και του κράτους κατά συνέπεια σε σχέση με το ποσό που

πληρώνουν για άδεια λειτουργίας αυτές οι αποθήκες. Ίσως η προσέγγιση της κλιμακωτής άδειας να είναι η καλύτερη με βάση τον κύκλο εργασιών της κάθε δημόσιας αποθήκης.

Συμφωνούμε τέλος ως προς την ανάγκη ύπαρξης κανονισμών, οι οποίοι να διέπουν με λεπτομέρεια θα λέγαμε σ' αυτή την περίπτωση τα της λειτουργίας αυτών των αποθηκών. Εδώ θα πρέπει να εντοπίσουμε ότι ήταν και ένα από τα σημεία διαφωνίας του Γενικού Ελεγκτή με το Τμήμα Τελωνείων το αν και σε ποια έκταση χρειάζεται η τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας, γιατί υπήρξε ισχυρισμός στην Επιτροπή ότι, όπως έχει ο νόμος, είναι καλύτερος για να μπορεί να ανταποκριθεί στις ποικίλες ανάγκες της λειτουργίας αυτού του θεσμού και ενδεχόμενα η ύπαρξη κανονισμών που να διέπουν λεπτομερώς τα ζητήματα να εμπόδιζε την εξυπηρέτηση του εμπορικού κόσμου, το σκοπό για τον οποίο έχουν δημιουργηθεί οι αποθήκες αυτές. Η άποψή μας είναι ότι εκεί που μπορεί να υπάρξει νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση είναι προτιμότερη από τη ρύθμιση μέσω των εγκυκλίων. Και πιστεύουμε ότι θα πρέπει όλες οι πλευρές προς αυτή την κατεύθυνση να ασκούμε συνεχή έλεγχο, ούτως ώστε να μην επιτρέψουμε τη διασπάθιση ή τη μη είσπραξη ή απώλεια δημόσιου χρήματος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχει συμπληρωθεί η συζήτηση και αυτού του θέματος. Θα σταλούν τα πρακτικά στις αρμόδιες υπηρεσίες.

Αναρωτιούμαι αν είμαστε έτοιμοι να αποφασίσουμε για το υπ' αριθμό 4 θέμα, για να παραδώσουμε κάπως ελάσσονα την ημερήσια διάταξη της επόμενης Πέμπτης, που εγώ θα απουσιάζω ούτως ή άλλως. Ο κ. Χρυσοστόμου θα ήθελε να μιλήσει στο τέταρτο θέμα;

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Σήμερα έχει κυκλοφορήσει η Έκθεση. Ακόμα δεν την είδαμε, κύριε Πρόεδρε. Έτσι να κλείσουμε εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επαναλαμβάνω την εισήγηση, διότι έχετε υπόψη σας ότι, βάσει της ημερήσιας διάταξης που έχω κοντά μου, θα προστεθούν και άλλα πέντε θέματα και θα έχουμε δέκα θέματα στο Κεφάλαιο Δ'. Εκκρεμούν άλλα τριακόσια σαράντα περίπου. Γι' αυτό, αν θέλετε κάποια θέματα να προωθηθούν, επαναλαμβάνω την εισήγηση εκεί που είναι ομόφωνες οι Εκθέσεις να μην υπάρχει συζήτηση. Αν θέλετε μάλιστα στις Εκθέσεις αυτές, αν έχετε κάτι περισσότερο, να το τονίζετε στις Εκθέσεις, έστω και αν είναι ομόφωνες, δηλαδή ο κάθε Βουλευτής να μπορεί να διευκρινίζει κάτι για να κόβουμε λίγο δρόμο.

Φτάσαμε στο τέλος της σημερινής εργασίας του Σώματος.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 17 Μαρτίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

2) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1994.

3) Ο περί της Σύμβασης για τη Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ραδιοεπικοινωνιών (ERO) (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

4) Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.

5) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).

6) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

7) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.

8) Ο περί Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

9) Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

10) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Όργανα του Πανεπιστημίου) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Συλλούρη και Δ. Ηλιάδη). (20.11.1992).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (18.8.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (25.1.1993).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και Δ. Χρυσοστόμου). (13.4.1993).

5) Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι άνεργοι Κύπριοι ναυτικοί και το μέλλον τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Παπαρέ). (22.4.93).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη τροποποίησης της νομοθεσίας για τα Δημόσια Βοηθήματα, ώστε αυτή να καλύπτει και τις περιπτώσεις των εθνοφρουρών κατά τη διάρκεια της θητείας τους, όπως γίνεται με τα παιδιά των εκτοπισθέντων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (10.6.1993).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

9) Ενδιάμεση Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η έκταση του προβλήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμησή της και τυχόν ενδεδειγμένη νομοθετική ρύθμιση".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση της Βουλευτού κ. Καίτης Κληρίδου). (11.6.1992).

Ο Βουλευτής κ. Χρίστος Μαυροκορδάτος ζητά εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις την εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του πιο κάτω θέματος:

"Η βιωσιμότητα του ΟΓΑ και οι συναφείς υποχρεώσεις της κυβέρνησης".

Αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει ένσταση για την εγγραφή του θέματος και προστίθεται και αυτό το θέμα στο Κεφάλαιο Δ'.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξης: 7.10 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη της Μελίνας Μερκούρη.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Μάρκος Κυπριανού, Ν. Αναστασιάδης, Γ. Ομήρου) και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδότησης της Εταιρείας Κυπριακαί Αερογραμμαί Λτδ (Κυρωτικός) Νόμος του 1994", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Α. Χρίστου, Ευ. Ευσταθίου, Πρόεδρος, Ν. Ρολάνδης, Χρ. Σολωμής, Δ. Θεοδώρου, Λ. Ιεροδιακόνου, Δ. Ηλιάδης, Ι. Μακρίδης, Κ. Καζαμίας, Α. Μούσκος, Α. Φιλίππου) και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Πρόεδρος, Λ. Ιεροδιακόνου, Α. Χρυσοστόμου, Ευ. Ευσταθίου) και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Κρατικών Υπαλλήλων (Αύξηση Μισθών και Συντάξεων) Νόμος του 1994" και β) "Ο περί Μελών των Επιτροπών Δημόσιας Υπηρεσίας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αύξηση Αντιμισθίας) Νόμος του 1994" και ψήφισή τους σε νόμους.

6) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

7) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

8) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η επαγγελματική αποκατάσταση των τεχνολόγων ιατρικών εργαστηρίων των ΤΕΙ - Ο χαιρετισμός στην αγγλική του Προέδρου της Δημοκρατίας κατά τη συνέλευση του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου - Αίτημα για παραχώρηση χαλίτικης γης στην Επισκοπή για οικοπεδοποίηση - Η ανέγερση περιφερειακού νοσοκομείου στην Κοφίνου - Η μετακίνηση ειδικευμένου προσωπικού από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών - Η παραχώρηση άδειας για λειτουργία ιχθυοτροφείου σε περιοχή στον Πωμό - Η γέφυρα επί του Πεδιαίου στο δρόμο Επισκοπειού - Πολιτικού - Αίτημα για παραχώρηση γης για οικοπεδοποίηση στο Επισκοπειό - Αίτημα για κατασκευή νέου δρόμου από την Κοκκινοτριμιθιά στον Αστρομερίτη - Πρόβλημα ασφάλειας από αυλάκι νερού στο Ακάκι - Αίτημα για δημιουργία συστήματος επεξεργασίας λυμάτων στο Ακάκι - Το υδατικό πρόβλημα στο Ακάκι - Πρόβλημα ασφάλειας των κατοίκων Ακακίου λόγω του υπεραστικού δρόμου - Η έλλειψη τεχνικών μέσων για εξαγωγή των πορισμάτων του "τεστ Παπανικολάου" στο Νοσοκομείο Πάφου - Η κυβερνητική πολιτική για τις περιπτώσεις που χρήζουν ιατρικής περίθαλψης στο εξωτερικό - Η αύξηση της τιμής των κυλίνδρων υγραερίου).

9) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η στελέχωση του Νοσοκομείου Πάφου και οι υπερωρίες που καταβάλλονται - Η δημιουργία Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στο Καλό Χωριό Λεμεσού - Η κατάργηση από την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου της υπηρεσίας τοποθέτησης υπόγειων καλωδίων - Η κατασκευή δρόμου που θα συνδέσει το δρόμο Πόλεως Χρυσοχούς με τη Λυσό - Συνάντηση του Βρετανού Ύπατου Αρμοστή με κυβερνητικούς παράγοντες και "Φίλους του Ακάμα" - Αίτημα να δοθεί προνομιακό καθεστώς στο τυρόπηγμα από τα αρμόδια όργανα της ΕΟΚ - Έκδοση Κανονισμών για τους συνδέσμους γονέων και κηδεμόνων- Κρούσματα τύφου και τυφοειδούς πυρετού στις επαρχίες Λάρνακας και Αμμοχώστου).

10) Έγκριση ψηφίσματος που καταδικάζει την παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων των Κούρδων Βουλευτών από την τουρκική κυβέρνηση και το τουρκικό κοινοβούλιο και απόφαση του Σώματος έπειτα από εισήγηση του κ. Δ. Θεοδώρου να εγερθεί το θέμα από την κυπριακή αντιπροσωπεία στη Διακοινοβουλευτική Ένωση.

11) Αγορεύσεις Βουλευτών (Α. Χρυσοστόμου, Θ. Σοφοκλέους, Θ. Μιχαηλίδης, Δ. Θεοδώρου, Αρ. Γεωργίου) για το θέμα "Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών λειτουργών" και λήξη αυτού.

12) Εκθεση για το θέμα "Διαχειριστικός έλεγχος αποθηκών αποταμίευσης", οι αγορεύσεις που ακολούθησαν (Χρ. Πουργουρίδης, Αρ. Γεωργίου) και λήξη αυτού.

13) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Πρόεδρος, Αρ. Γεωργίου, Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Θεοδώρου) για τον τρόπο συζήτησης των θεμάτων του Κεφαλαίου Δ'.

14) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' από τον κ. Χρίστο Μαυροκορδάτο εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις του θέματος "Η βιωσιμότητα του ΟΓΑ και οι συναφείς υποχρεώσεις της κυβέρνησης".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 17ης Μαρτίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

(Αρ. 22)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα του Κεφαλαίου Α' είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων προβλέπει για το 1994 έξοδα £1.715.000 και έσοδα £1.783.210, τα οποία κατά κύριο λόγο θα προέλθουν από τις εκθέσεις, γενικές και ειδικές, που διοργανώνει η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για τους στόχους και τις δραστηριότητες της Αρχής που προγραμματίζονται για το 1994, τη συνεργασία της Αρχής με εκθεσιακούς οργανισμούς του εξωτερικού, καθώς και για τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την ενθάρρυνση των εξειδικευμένων εκθέσεων διεθνούς εμβέλειας.

Η Επιτροπή, αφού διεξήλθε λεπτομερειακά τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, τις υιοθετεί στο σύνολό τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων ποσού £1.715.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί της Σύμβασης για τη Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ραδιοεπικοινωνιών (ERO) (Κυρωτικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΡΑΔΙΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ERO) (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Ττίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου 1993. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, ο οποίος ανέλυσε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της Σύμβασης για τη Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ραδιοεπικοινωνιών (ERO), στο οποίο η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας αποφασίστηκε με την υπ' αριθμό 39.659 και ημερομηνία 14 Ιουλίου 1993 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από το Σώμα απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 169.2 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσε στην Επιτροπή ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Ραδιοεπικοινωνιών (ERO) συνιστά κέντρο τεχνογνωσίας και προσφοράς συμβουλών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τη διαχείριση του φάσματος συχνοτήτων και τα κανονιστικά θέματα που αφορούν τη ραδιοεπικοινωνία. Το Γραφείο αυτό, που εδρεύει στην Κοπεγχάγη, θα βοηθά και θα συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ραδιοεπικοινωνιών, που είναι γνωστή ως ERC, η οποία αποτελεί Κανονιστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών (CEPT), στην οποία η Κύπρος είναι μέλος.

Με σκοπό την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Γραφείου αυτού, αποφασίστηκε η μετατροπή του σε μη κερδοσκοπικό οργανισμό, αλλά με νομική οντότητα, με μέλη μόνο τις κανονιστικές αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών (CEPT). Τα σταθερά και λειτουργικά έξοδα του Γραφείου θα αναλαμβάνονται από τα κράτη μέλη με βάση τις μονάδες συνεισφοράς του καθενός. Η Κύπρος επέλεξε να συνεισφέρει με βάση μία μονάδα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πιο πάνω σύμβασης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωσή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης για τη Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ραδιοεπικοινωνιών (ERO) (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΟΥ 1979 (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του Υπουργείου Άμυνας και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται από τη μια η κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 και του Παραρτήματός της στα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προσχωρήσει σύμφωνα με την υπ' αριθμό 40.419 και ημερομηνία 12 Ιανουαρίου 1994 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώ από την άλλη σκοπείται η θεσμοθέτηση μηχανισμού εφαρμογής των διατάξεών της από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από το Σώμα απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω Σύμβασης και του Παραρτήματός της, σύμφωνα με το Άρθρο 169.2 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στην πιο πάνω Σύμβαση προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

(α) Τα κράτη-μέρη υποχρεούνται να διατηρούν επαρκείς υπηρεσίες έρευνας και διάσωσης προσώπων που κινδυνεύουν στη θάλασσα γύρω από τις ακτές τους.

(β) Κάθε περιοχή έρευνας και διάσωσης καθιερώνεται με συμφωνία των ενδιαφερόμενων μερών.

(γ) Παρέχεται βοήθεια σε κάθε άτομο που κινδυνεύει στη θάλασσα χωρίς οποιαδήποτε διάκριση.

(δ) Τα μέρη υποχρεώνονται να καθιερώσουν εθνικό μηχανισμό για το συντονισμό των υπηρεσιών έρευνας και διάσωσης με την ίδρυση κατάλληλα εξοπλισμένων κέντρων διάσωσης και τον καθορισμό των περιοχών για τις οποίες θα είναι υπεύθυνα. Ορίζουν επίσης ως μονάδες διάσωσης κρατικές, δημόσιες ή ιδιωτικές υπηρεσίες κατάλληλα εγκαταστημένες και εξοπλισμένες.

Επιπρόσθετα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο καθορίζεται η περιοχή ευθύνης της Κυπριακής Δημοκρατίας για σκοπούς έρευνας και διάσωσης. Καθορίζεται επίσης ως αρμόδια αρχή για την εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων, ενώ για την ίδρυση και λειτουργία στη Δημοκρατία Κέντρου Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης, όπως και σχετικών υποκέντρων, καθορίζεται ο Υπουργός Άμυνας. Με το ίδιο νομοσχέδιο παρέχεται επίσης η εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να καθορίζει με διάταγμά του ορισμένες ιδιωτικές ή δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμούς ή επιχειρήσεις, καθώς και ορισμένα μεταφορικά μέσα, ως μονάδες διάσωσης, οι οποίες θα ενεργούν μαζί με το Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης σε περίπτωση ναυτικού ή αεροπορικού ατυχήματος. Το σχετικό διάταγμα θα δημοσιεύεται στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πιο πάνω Σύμβασης, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωσή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με αφορμή αυτό το νομοσχέδιο, που καλείται η Βουλή να ψηφίσει κυρώνοντας μια διεθνή σύμβαση, είναι σκόπιμο να κάνουμε μια αναφορά στο πρόσφατο πολύνεκρο ναυτικό δυστύχημα στο Βόσπορο στο οποίο ενεπλάκησαν δύο κυπριακά πλοία και να σημειώσουμε ότι μέχρι στιγμής δεν έχουμε πληροφορηθεί αν οι τουρκικές αρχές, οι αρχές του τουρκικού κράτους, έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους για να πάνε Κύπριοι επιθεωρητές να διερευνήσουν τις συνθήκες του δυστυχήματος.

Στο μεταξύ και για άλλα δυστυχήματα εκκρεμεί το θέμα της ενημέρωσης της Βουλής σχετικά με τα πορίσματα. Έτσι νομίζουμε ότι θα πρέπει με κάποιο τρόπο να εκφραστεί η απαίτηση της Βουλής να δοθούν όλες οι διευκολύνσεις στην Κυπριακή

Δημοκρατία και τις αρμόδιες αρχές της, για να κάμει η ίδια διερεύνηση των αιτίων του δυστυχήματος στο Βόσπορο και ταυτόχρονα να απαιτήσουμε και ως Σώμα από την κυβέρνηση να δώσει στη Βουλή πλήρη έκθεση για τα ναυτικά δυστυχήματα που συνέβησαν με εμπλοκή κυπριακών σκαφών. Το πιο πρόσφατο, εκτός από αυτό του Βοσπόρου, είναι εκείνο που συνέβη στον Ειρηνικό και που είχε πάρει εκτεταμένη δημοσιότητα στην Κύπρο. Είχε συγκλονίσει την κυπριακή κοινή γνώμη η τραγωδία των ναυτικών και η σωτηρία ενός από τα μέλη του πληρώματος στη δραματική εκείνη περιπέτεια. Αλλά, παρόλο που είχαμε ζητήσει να σταλεί η έκθεση στη Βουλή, ακόμη δεν έχει φτάσει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν η Βουλή συμφωνεί, τότε η Γραμματεία να διαβιβάσει αυτή την παράκληση στην Εκτελεστική Εξουσία, για να τη χρησιμοποιήσει με τη σειρά της, όπως θέλει.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης και του Παραρτήματος. Πίνακας. Μέρος Ι. Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

Αρμόδια αρχή. Άρθρο 4.

Περιοχή ευθύνης της Δημοκρατίας. Άρθρο 5.

Κέντρο Συντονισμού Έρευνας και Διάσωσης. Άρθρο 6.

Μονάδες έρευνας και διάσωσης. Άρθρο 7.

Ενέργειες εκτός της περιοχής της Δημοκρατίας. Άρθρο 8.

Συνεργασία με ξένα κέντρα. Άρθρο 9.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 9 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 9 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Είναι πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Γιαννάκης Ομήρου, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και ο Επίτροπος Νομοθεσίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η ρύθμιση του πρακτικού προβλήματος που έχει προκύψει σε σχέση με τη δημοσίευση των νόμων που μεταφράστηκαν στα ελληνικά. Με τη ρύθμιση αυτή οι μεταφρασμένοι νόμοι θα εκτυπωθούν από το Κυβερνητικό Τυπογραφείο και η εκτύπωση αυτή θα υπέχει θέση δημοσίευσης στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί των Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ (ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΑΒΛΗΤΕΟΝ ΥΠΟ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Παρισινός
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Πιττοκοπίτης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 3 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται και εκδίδονται με βάση τα άρθρα 20 και 37 των περί Βιομηχανικής Καταρτίσεως Νόμων σκοπείται ο καθορισμός του ανώτατου ορίου απολαβών για τον υπολογισμό του τέλους βιομηχανικής κατάρτισης σε £269 εβδομαδιαίως ή £1.166 μηνιαίως αντί £247 εβδομαδιαίως ή £1.070 μηνιαίως που είναι σήμερα.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου, η αναθεώρηση των τελών καθίσταται αναγκαία, ώστε αυτά να είναι εναρμονισμένα με τα ανώτατα όρια των ασφαλιστέων αποδοχών, που λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς εισφορών στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ας σημειωθεί ότι το τέλος εισπράττεται από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για λογαριασμό της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου και ότι όλες οι ενδιαφερόμενες πλευρές συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό συζήτηση Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου ('Οργανα του Πανεπιστημίου) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Α. ΚΑΡΑΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 1 και 3 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, συνοδευόμενη από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, καθώς επίσης εκπρόσωποι της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου, του Επαγγελματικού Κλάδου Υπαλλήλων και της Φοιτητικής 'Ενωσης του Πανεπιστημίου.

Με τους υπό εξέταση Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 32 του περί Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμου, καθορίζονται τα όργανα του Πανεπιστημίου, των Σχολών και των Τμημάτων του και η διαδικασία εκλογής τους. Επίσης προβλέπεται η διαδικασία για λήψη απόφασης από τα διάφορα συλλογικά όργανα του Πανεπιστημίου και ο τρόπος εκπροσώπησης των φοιτητών σε αυτά.

Στο στάδιο της μελέτης των Κανονισμών αυτών υποβλήθηκαν στην Επιτροπή εισηγήσεις για τροποποίηση ορισμένων διατάξεών τους τόσο από μέρους της Διοικούσας Επιτροπής, οι οποίες υιοθετήθηκαν από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, όσο και από τη Φοιτητική 'Ενωση του Πανεπιστημίου.

Με βάση όλες τις εισηγήσεις που τέθηκαν ενώπιόν της, η Επιτροπή, αφού προχώρησε στην επιμέρους μελέτη των διατάξεων των εν λόγω Κανονισμών, αποφάσισε να επιφέρει ορισμένες τροπολογίες. Οι κυριότερες από τις τροπολογίες αυτές αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Στον Κανονισμό 6 προστίθεται νέα διάταξη σύμφωνα με την οποία η σύγκληση συνεδρίας συλλογικού οργάνου του Πανεπιστημίου για εξέταση επείγοντος θέματος θα γνωστοποιείται προς όλα τα μέλη του αντίστοιχου συλλογικού οργάνου·

(β) στον Κανονισμό 19 προστίθεται νέα διάταξη σύμφωνα με την οποία καθορίζεται η προθεσμία για την εκλογή των τριών μελών του συμβουλίου, που θα διορίζει η Σύγκλητος μετά τη λήξη της θητείας των τριών πρώτων μελών·

(γ) στο κατάλληλο μέρος των Κανονισμών προστίθεται νέα διάταξη σύμφωνα με την οποία οι διάφοροι κανόνες που θα εγκρίνονται από τη Σύγκλητο, σε σχέση με τη διαδικασία εκλογής των διάφορων οργάνων του Πανεπιστημίου, θα γνωστοποιούνται στη Βουλή μέσα σε καθορισμένη προθεσμία από την έγκριση ή τροποποίησή τους·

(δ) το μέρος Χ των Κανονισμών, που αναφέρεται στην εκπροσώπηση των φοιτητών στα διάφορα όργανα του Πανεπιστημίου, διαφοροποιείται έτσι που ο τρόπος της εκπροσώπησης αυτής να αφεθεί για ρύθμιση από τη Φοιτητική Ένωση, με βάση το σχετικό καταστατικό της·

Με βάση όλες τις πιο πάνω τροπολογίες, οι οποίες ενσωματώθηκαν στα κατάλληλα μέρη των υπό εξέταση Κανονισμών, η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

3) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

4) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1994.

7) Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1994.

8) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1994.

9) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

10) Ο περί Σχολικών Εφορειών Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις

(Δεν υπάρχουν)

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα τιτλοφορείται "Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Συλλούρη και Δ. Ηλιάδη, 20.11.1992.

Θέλετε να αναγνωστούν οι Εκθέσεις ή θέλετε να θεωρούνται αναγνωσθείσες;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να θεωρούνται αναγνωσθείσες, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Απουσιάζουν και οι δύο εισηγητές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν απουσιάζουν και οι δύο εισηγητές ...

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, την περασμένη βδομάδα ο κ. Ηλιάδης, αντιλαμβάνομαι σε συνεννόηση με τον κ. Συλλούρη, είχαν πει ότι θα προέβαιναν σε κάποια δήλωση, για να μη γίνει συζήτηση επί του θέματος.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Είναι εδώ ο κ. Ηλιάδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απολογούμαι. Η παράκλησή μας είναι το θέμα να αναβληθεί, διότι οι δύο εισηγητές προτιθέμεθα να κάνουμε μια σύντομη δήλωση αντί εισηγήσεως στο Σώμα και επειδή ο κ. Συλλούρης απουσιάζει στο εξωτερικό, θα παρακαλούσα να αναβληθεί για την επόμενη συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα αναβάλλεται. Το επόμενο θέμα τιτλοφορείται "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου. 18.8.1993.

Όσον αφορά τις Εκθέσεις, θέλω απόφαση κατά πόσο θέλετε να θεωρούνται αναγνωσθείσες.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Να θεωρούνται αναγνωσθείσες, κύριε Πρόεδρε.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΕΞΑΡΣΗ ΤΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ, ΑΙΤΙΕΣ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΒΕΣΗ ΤΟΥΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από πρόταση του Μέλους της κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου, σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Αυγούστου και 16 Δεκεμβρίου 1993 και στις 3 και 17 Φεβρουαρίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης του θέματος αυτού από την Επιτροπή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, καθώς επίσης και εκπρόσωποι της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, του Τμήματος Δασών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας και των αγροτικών οργανώσεων ΕΚΑ και Αγροτική. Παρόλο που κλήθηκαν και οι αγροτικές οργανώσεις ΠΕΚ και Παναγροτικός Σύνδεσμος, δεν παρευρέθηκαν εκπρόσωποί τους στις συνεδρίες της Επιτροπής. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής ήταν παρόντες και οι Βουλευτές κύριοι Θ. Σοφοκλέους και Ν. Μουσιούττας.

Α. Θέσεις του εισηγητή

Οι θέσεις του εισηγητή του υπό συζήτηση θέματος κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου, όπως αναλύθηκαν στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής, συνοψίζονται στα πιο κάτω:

- Ο λόγος για τον οποίο κρίθηκε αναγκαία η εγγραφή του θέματος και η έκτακτη σύγκληση της Επιτροπής σε συνεδρία ήταν η έξαρση των πυρκαγιών, ιδιαίτερα σε περιοχές της υπαίθρου, με καταστρεπτικές συνέπειες στη χλωρίδα, την πανίδα και γενικότερα στην οικονομία του τόπου.
- Κύρια αιτία της πρόκλησης πυρκαγιών είναι πράξεις ή παραλείψεις του ανθρώπινου παράγοντα, όπως είναι η απόρριψη τσιγάρων, το κάψιμο χόρτων, σκυβάλων και "ποκαλάμων", καθώς και η μη τήρηση των όρων που περιέχονται στις σχετικές άδειες που εκδίδονται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, χωρίς να αποκλείεται ακόμη και η κακόβουλη πρόκληση πυρκαγιών.

Οι πυρκαγιές, σύμφωνα με τον εισηγητή του θέματος, ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες:

- Πυρκαγιές σε κατοικημένες περιοχές, για την κατάσβεση των οποίων την ευθύνη έχει η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

- Πυρκαγιές σε κρατικά δάση και σε κάποια απόσταση από αυτά με πιθανό κίνδυνο επέκτασής τους στα δάση, για την κατάσβεση των οποίων την ευθύνη έχει το Τμήμα Δασών.
- Πυρκαγιές στην ύπαιθρο, για την κατάσβεση των οποίων είναι υπεύθυνοι οι έπαρχοι.

Το Τμήμα Δασών, παρά τις αδυναμίες που παρουσιάζει σε εξοπλισμό και την ελλιπή στελέχωσή του, επιτυγχάνει καλά αποτελέσματα τόσο στην παρακολούθηση και έγκαιρη επισήμανση όσο και στην κατάσβεση των πυρκαγιών στα κρατικά δάση και σε πλείστες περιπτώσεις συμβάλλει στην κατάσβεση πυρκαγιών και στην ύπαιθρο.

Σοβαρό πρόβλημα εντοπίζεται στην επισήμανση και έγκαιρη κατάσβεση των πυρκαγιών στις αγροτικές περιοχές για τους ακόλουθους λόγους:

(α) Οι επαρχιακές διοικήσεις αναθέτουν την κατάσβεση των πυρκαγιών στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, η οποία παρουσιάζει αξεπέραστες αδυναμίες. Τα πυροσβεστικά οχήματα είναι κατάλληλα μόνο για κατάσβεση πυρκαγιών σε κατοικημένες περιοχές και οι ισχύοντες κανονισμοί απαγορεύουν στους πυροσβέστες να απομακρύνονται πέραν των 150 ποδών από το πυροσβεστικό όχημα, με αποτέλεσμα, όταν δεν υπάρχει δρόμος προσπέλασης, να μην μπορούν να πλησιάσουν, αλλά αναμένουν τη φωτιά να πλησιάσει για να την κατασβέσουν.

(β) Οι Αγροτικοί Πυροσβεστικοί Σταθμοί διαθέτουν πυροσβεστικά οχήματα κατάλληλα για κατοικημένες περιοχές, η στελέχωσή τους όμως είναι ελλιπής και η εκπαίδευση του προσωπικού τους ανεπαρκής, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να συμβάλουν ουσιαστικά στην κατάσβεση πυρκαγιών στην ύπαιθρο.

(γ) Οι πολίτες σε πλείστες περιπτώσεις επιδεικνύουν αδιαφορία και όταν καλούνται να βοηθήσουν στην κατάσβεση πυρκαγιών, δεν ανταποκρίνονται.

(δ) Δεν εφαρμόζεται αυστηρά η κειμένη νομοθεσία.

Ο κ. Χρυσοστόμου, αφού εξήρε τη συμβολή της Υπηρεσίας Θήρας, της Εθνοφρουράς και της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας στην κατάσβεση των πυρκαγιών, εισηγήθηκε τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:

(α) Να διασφαλιστεί η πιστή εφαρμογή των όρων άδειας για το άναμμα φωτιάς και αυτή να παρέχεται από αρμόδια πρόσωπα που διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις και τα απαραίτητα μέσα.

(β) Να επεκταθούν οι αρμοδιότητες του Τμήματος Δασών, ώστε να καλύπτουν και τις αγροτικές περιοχές, με την προϋπόθεση ότι αυτό θα ενισχυθεί με τον κατάλληλο εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό.

(γ) Σε περίπτωση που η επέκταση των αρμοδιοτήτων του Τμήματος Δασών παρουσιάζει δυσκολίες, να επεκταθούν οι αρμοδιότητες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας πέραν των αστικών περιοχών, με παράλληλη ενίσχυσή της με τον αναγκαίο εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό.

(δ) Να αναληφθεί διαφωτιστική εκστρατεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες για ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα προστασίας των δασών και βλάστησης στην ύπαιθρο και για ενημέρωσή του για τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Β. Θέσεις κυβερνητικών υπηρεσιών

1. Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, αφού συμφώνησε με τις παρατηρήσεις και διαπιστώσεις του εισηγητή, εξέφρασε τις ανησυχίες του για τις πυρκαγιές που σημειώθηκαν το 1993 και τόνισε τα πιο κάτω:

- Η κυβερνητική πλευρά αντιμετωπίζει τις πυρκαγιές ανεξάρτητα από το χώρο εκδήλωσής τους και μέσα σ' αυτά τα πλαίσια ανέθεσε σε ειδική επιτροπή να ερευνήσει τα αίτια των πυρκαγιών, τα οποία και εντοπίστηκαν στον ανθρώπινο παράγοντα και ιδιαίτερα στην αμέλεια και την απερισκεψία, καθώς και στην αδυναμία και στην απροθυμία του κοινού να συμβάλει τόσο στην πρόληψη όσο και στην κατάσβεση των πυρκαγιών.
- Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, με βάση τα συμπεράσματα της πιο πάνω επιτροπής, αποφάσισε τη λήψη των ακόλουθων μέτρων:
  (α) Άμεση σύσταση ειδικής τεχνικής επιτροπής, η οποία θα μελετήσει τα κενά και τις αδυναμίες που παρουσιάζονται στην πρόληψη και στην κατάσβεση των πυρκαγιών και θα υποβάλει σχετικές εισηγήσεις.
  (β) Συγκρότηση ολοκληρωμένου σχεδίου διαρκείας για τη διαφώτιση του κοινού όσον αφορά την πρόληψη των πυρκαγιών.
  (γ) Μελέτη της ισχύουσας νομοθεσίας για εντοπισμό κενών και αδυναμιών, με σκοπό την υποβολή εισηγήσεων για τροποποίησή της.
  (δ) Εντοπισμός των αδυναμιών σε έμψυχο και άψυχο υλικό των αρμόδιων υπηρεσιών και υποβολή των αναγκαίων προτάσεων στη Βουλή.
  (ε) Εντοπισμός από τους επάρχους των πεδίων δράσης τους για την παροχή σ' αυτούς κάθε δυνατής βοήθειας από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
- Διαπιστώνεται η έλλειψη σύγχρονου εξοπλισμού πυρόσβεσης και δασοπυροσβεστών, γι' αυτό και θεωρείται αναγκαία η ενίσχυση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας τόσο σε εξοπλισμό όσο και σε προσωπικό, για να μπορεί να ανταποκριθεί στην αποστολή της.
- Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ύστερα από τη μελέτη των αδυναμιών και των προβλημάτων που εντοπίστηκαν στην καταπολέμηση των πυρκαγιών και υπό το φως των αποφάσεων που λήφθηκαν, ετοίμασε νέο ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για την καταπολέμησή τους. Το νέο αυτό σχέδιο, το οποίο θα καλύπτει όλα τα κενά και τις αδυναμίες του υφιστάμενου σχεδίου, αναμένεται να υποβληθεί σύντομα στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, ώστε να καταστεί δυνατό να εφαρμοστεί από την ερχόμενη θερινή περίοδο.

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Δασών επισήμανε το γεγονός ότι τα μέσα που διαθέτει το τμήμα για την κατάσβεση των πυρκαγιών δεν επαρκούν, ιδιαίτερα σε περιόδους έξαρσής τους, γι' αυτό και είναι απαραίτητη τόσο η βοήθεια της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας όσο και του κοινού. Λόγω όμως της αποψίλωσης της υπαίθρου και του προβλήματος εξεύρεσης προσωπικού έστω επί εθελοντικής βάσης, κρίνεται σκόπιμη η πρόσληψη εργατών σε ευαίσθητα σημεία για να βοηθούν στην κατάσβεση των πυρκαγιών.

2. Υπουργείο Εσωτερικών

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών συμφώνησε πως η έξαρση των πυρκαγιών οφείλεται κυρίως στην αμέλεια του κοινού και εισηγήθηκε τη λήψη των ακόλουθων μέτρων για την αντιμετώπιση του όλου προβλήματος:

(α) Η άδεια για το άναμμα φωτιάς να μην παραχωρείται από τους κοινοτάρχες, όπως ισχύει σήμερα, αλλά από άλλους, ειδικούς επί του θέματος.

(β) Να απαγορευτεί εντελώς το άναμμα φωτιάς για κάποια περίοδο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες ειδικά για το κάψιμο των "ποκαλάμων".

(γ) Να δημιουργηθούν ειδικά παρατηρητήρια σε ευαίσθητες περιοχές κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, τα οποία να εφοδιαστούν με ασυρμάτους και να στελεχωθούν με έκτακτο προσωπικό, ώστε να εντοπίζονται και προλαμβάνονται οι πυρκαγιές στη γένεσή τους.

(δ) Οι έπαρχοι, που έχουν την ευθύνη για την κατάσβεση των πυρκαγιών στην ύπαιθρο, να εφοδιαστούν με τα απαραίτητα μέσα, για να βοηθηθούν στο έργο τους.

3. Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως συμφώνησε ότι υπάρχει πρόβλημα στην κατάσβεση των πυρκαγιών σε περιοχές που βρίσκονται μεταξύ κατοικημένων περιοχών και περιοχών που ελέγχονται από το Τμήμα Δασών, αφού τα πυροσβεστικά οχήματα που διαθέτει σήμερα η Πυροσβεστική Υπηρεσία δεν είναι κατάλληλα γι' αυτές τις περιοχές, ιδιαίτερα μάλιστα για τις ορεινές περιοχές, γι' αυτό και εισηγήθηκε την ενίσχυση της υπηρεσίας αυτής σε εξοπλισμό και προσωπικό.

Ο εκπρόσωπος της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ανέφερε πως η υπηρεσία του αντιμετωπίζει πρόβλημα κατάσβεσης των πυρκαγιών στις ορεινές περιοχές, επειδή αυτές συνήθως είναι άβατες τόσο για οχήματα όσο και για πεζούς και τόνισε την ανάγκη διάνοιξης δρόμων, έτσι ώστε να διευκολυνθεί στο έργο της, καθώς επίσης και την ανάγκη εφοδιασμού της υπηρεσίας με εναέρια μέσα.

Γ. Θέσεις αγροτικών οργανώσεων

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΕΚΑ και Αγροτική εξέφρασαν την ανησυχία του αγροτικού κόσμου για τα σοβαρά προβλήματα που δημιουργούν στη γεωργική παραγωγή οι πυρκαγιές και εισηγήθηκαν τη σύσταση συντονιστικού

φορέα για την κατάσβεσή τους, την ενίσχυση και αναβάθμιση των αρμόδιων υπηρεσιών, την ανάληψη εκστρατείας για διαφώτιση του κοινού και την αυστηρή εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας.

Δ. Συμπεράσματα/εισηγήσεις Επιτροπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, με βάση τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της για το υπό εξέταση θέμα, έχει καταλήξει στα πιο κάτω συμπεράσματα και εισηγήσεις:

(α) Διαπιστώνει ότι οι αρμόδιες για την κατάσβεση των πυρκαγιών υπηρεσίες δεν είναι επαρκώς στελεχωμένες ούτε και διαθέτουν τα αναγκαία μέσα, έτσι που η κατάσβεση των πυρκαγιών τόσο σε κατοικημένες περιοχές όσο και στην ύπαιθρο να είναι από κάθε άποψη αποτελεσματική. Γι' αυτό και η Επιτροπή αναμένει ότι οι υπηρεσίες αυτές θα ενισχυθούν κατάλληλα, έτσι που να ανταποκρίνονται καλύτερα στην αποστολή τους.

(β) Η Επιτροπή διαπιστώνει επίσης ότι οι ισχύουσες νομοθετικές και διοικητικές ρυθμίσεις δεν είναι ικανοποιητικές για την πρόληψη και την κατάσβεση των πυρκαγιών, γι' αυτό και καλεί τους αρμοδίους να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα τόσο στις πόλεις όσο και στην ύπαιθρο προς την κατεύθυνση αυτή.

(γ) Παράλληλα η Επιτροπή, επισημαίνοντας τη σημασία της συμβολής του ανθρώπινου παράγοντα στην αντιμετώπιση του όλου προβλήματος, πιστεύει ότι επιβάλλεται η ανάληψη διαφωτιστικής εκστρατείας για ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την πρόληψη των πυρκαγιών και τη συμμετοχή του στο έργο της κατάσβεσής τους.

(δ) Η Επιτροπή αναμένει ότι το νέο σχέδιο που ετοιμάστηκε για την πρόληψη και καταπολέμηση των πυρκαγιών, το οποίο υπολογίζεται να τεθεί σε ισχύ πριν από την επόμενη θερινή περίοδο, θα προσφέρει τα εχέγγυα για τη σημαντική μείωση ή ακόμη και την εξάλειψη των πυρκαγιών, έτσι που να αποφευχθούν οι καταστροφές που προκαλούν στο φυσικό περιβάλλον, στη γεωργική παραγωγή και γενικά στην οικονομία του τόπου μας.

(ε) Τέλος η Επιτροπή αναμένει ότι το σχέδιο δράσης θα κατατεθεί σύντομα στη Βουλή και δηλώνει πως θα παρακολουθεί με ιδιαίτερο ενδιαφέρον το όλο θέμα και, αν κρίνει αναγκαίο, θα το επαναφέρει προς συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Μετά την τουρκική λαίλαπα, που κατέστρεψε χιλιάδες σκάλες κρατικών δασών και άλλης βλάστησης, παρατηρήθηκε ότι χρόνο με το χρόνο οι πυρκαγιές στην ύπαιθρο αυξάνονταν με καταστρεπτικές συνέπειες στη χλωρίδα και πανίδα, αλλά και γενικότερα στην οικονομία του τόπου. Για τον περιορισμό των πυρκαγιών, με δική μου πρόταση νόμου, ψηφίστηκε "ο περί Προλήψεως Πυρκαγιών στην Ύπαιθρο Νόμος" (Αρ. 220 του 1988), που ανάμεσα σε άλλα προνοεί πως μεταξύ της 1ης Απριλίου και της 31ης Οκτωβρίου απαγορεύεται το άναμμα φωτιάς στην ύπαιθρο, εκτός αν εξασφαλιστεί εκ των προτέρων γραπτή άδεια από την αρχή τοπικής διοίκησης

της περιοχής. Αν όμως το άναμμα της φωτιάς θα πραγματοποιηθεί σε απόσταση μικρότερη του ενός χιλιομέτρου από την οριοθετική γραμμή του κρατικού δάσους, η άδεια θα παραχωρείται μόνο από το Διευθυντή του Τμήματος Δασών ή από οποιοδήποτε δασικό λειτουργό. Οι άδειες περιέχουν όρους που στοχεύουν στην παρεμπόδιση της εξάπλωσης της φωτιάς.

Οι ζημιές από πυρκαγιές περιορίστηκαν σημαντικά δύο-τρία χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου. Δυστυχώς όμως το 1992 ο αριθμός των πυρκαγιών σε αγροτικές περιοχές και οι εκτάσεις που καταστράφηκαν αυξήθηκαν σημαντικά, το δε 1993 ξεπέρασαν κάθε προηγούμενο. Με οδύνη ψυχής ακούαμε από τα ραδιόφωνα και διαβάζαμε στον τύπο σχεδόν καθημερινά για πυρκαγιές και ζημιές που προκλήθηκαν σε εκτάσεις που κάλυπταν τετραγωνικά χιλιόμετρα. Προς όποια κατεύθυνση και να κινούμασταν έξω από τα αστικά κέντρα, αντικρίζαμε καμένη γη. Συγκριτικά αναφέρω πως το 1992 καταστράφηκαν εκατόν πενήντα επτά τετραγωνικά χιλιόμετρα αγροτικής γης, ενώ το 1993 διακόσια ογδόντα πέντε τετραγωνικά χιλιόμετρα! Στα δε δάση το 1992 καταστράφηκαν εννιά εκτάρια, ενώ το 1993 εβδομήντα εκτάρια!

Αιτίες; Κύρια αιτία είναι ο ανθρώπινος παράγοντας. Απόρριψη τσιγάρων, κάψιμο χόρτων, κάψιμο σκυβάλων, κάψιμο "ποκαλάμων" και η μη τήρηση των όρων που περιέχονται στις άδειες. Η δικαιολογία πως το 1993 λόγω της ψηλής βροχόπτωσης είχαμε άφθονη βλάστηση, γι' αυτό και είχαμε έξαρση πυρκαγιών, δεν ευσταθεί, γιατί παρόμοιες συνθήκες υπήρξαν και στο παρελθόν, χωρίς να έχουμε την έξαρση και την εικόνα που αντιμετωπίζαμε το 1993.

Στο σημείο αυτό θέλω να υπενθυμίσω την κακόβουλη πυρκαγιά στην κατεχόμενη Αμμόχωστο και να καυτηριάσω την υποκριτική συμπεριφορά της ΟΥΝΦΙΚΥΠ και την ακηδία από μέρους της να εκδώσει δικό της πόρισμα, ενώ αδιάφορα υιοθέτησε τον ισχυρισμό των Τούρκων. Θέλω επίσης να αναφέρω πως από τα δημοσιεύματα στον τουρκικό τύπο οι πυρκαγιές στην κατεχόμενη Κύπρο παρουσιάζονταν περιορισμένες.

Αδυναμίες στην κατάσβεση των πυρκαγιών: Οι πυρκαγιές ταξινομούνται σε τρεις κατηγορίες:

(α) Πυρκαγιές σε κατοικημένες περιοχές, που η κατάσβεσή τους αποτελεί ευθύνη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

(β) Πυρκαγιές σε κρατικά δάση ή σε κάποια απόσταση έξω από αυτά, με πιθανό κίνδυνο να επεκταθεί η πυρκαγιά στα κρατικά δάση, που η κατάσβεσή τους αποτελεί ευθύνη του Τμήματος Δασών.

(γ) Πυρκαγιές στην ύπαιθρο, σε αγροτική περιοχή, που η κατάσβεσή τους αποτελεί ευθύνη των οικείων επάρχων.

Το Τμήμα Δασών, παρά τις σοβαρές ελλείψεις σε εξοπλισμό και αριθμητική δύναμη, επιτυγχάνει καλά αποτελέσματα τόσο στην παρακολούθηση και έγκαιρη επισήμανση όσο και στην κατάσβεση πυρκαγιών. Πρέπει να τονιστεί ότι το Τμήμα Δασών σε πλείστες περιπτώσεις συνέβαλε στην κατάσβεση πυρκαγιών και στις αγροτικές περιοχές, που δεν αποτελούν δική του αρμοδιότητα. Θέλω να τονίσω όμως πως αυτό περικλείει κινδύνους για τα κρατικά δάση. Λόγω των περιορισμένων μέσων που διαθέτει το Τμήμα Δασών, αν εκραγεί πυρκαγιά που θα θέτει σε κίνδυνο κρατικό δάσος και οι δυνάμεις του ασχολούνται με την κατάσβεση πυρκαγιών σε αγροτικές περιοχές, τότε η καταστροφή στο δάσος λόγω μη έγκαιρης επέμβασης μπορεί να είναι ολέθρια. Στο σημείο αυτό θέλω να εξάρω το έργο του Τμήματος Δασών. Είναι άξιοι συγχαρητηρίων για το έργο που επιτελούν.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία είναι εκπαιδευμένη και εξοπλισμένη για την κατάσβεση πυρκαγιών σε κατοικημένες περιοχές και σε ακτίνα οκτώ μιλίων από τις κατοικημένες περιοχές, εφόσον υπάρχει κατάλληλο οδικό δίκτυο. Η υπηρεσία αυτή, σε ό,τι αφορά το ρόλο της σε κατοικημένες περιοχές, επιτυγχάνει ικανοποιητικά αποτελέσματα. Η Πυροσβεστική Υπηρεσία όμως, παρά το ότι ενισχύθηκε με τη δημιουργία αγροτικών πυροσβεστικών σταθμών, παρουσίασε σοβαρές αδυναμίες, όταν κλήθηκε για κατάσβεση πυρκαγιών στην ύπαιθρο.

Η επάνδρωση των αγροτικών σταθμών δεν είναι ικανοποιητική ούτε σε αριθμό ούτε σε εκπαίδευση και πλείστες φορές, όταν εκραγεί πυρκαγιά, οι αγροτικοί πυροσβέστες δικαιολογημένα απουσιάζουν στις εργασίες τους κι έτσι δε δύνανται να ανταποκριθούν έγκαιρα και αποτελεσματικά στην κατάσβεση πυρκαγιών.

Πυροσβεστικά οχήματα: Αυτά είναι κατάλληλα μόνο για κατάσβεση πυρκαγιών σε κατοικημένες περιοχές και είναι επανδρωμένα με δύο ως πέντε πυροσβέστες για το σκοπό αυτό. Σύμφωνα με τους Κανονισμούς της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας οι πυροσβέστες δεν επιτρέπεται να απομακρύνονται πέραν των εκατόν πενήντα ποδών από το πυροσβεστικό όχημα. Έτσι παρουσιαζόταν η εξωφρενική κατάσταση πυροσβεστικό όχημα, εφόσον δεν υπήρχε δρόμος προσπέλασης, και πυροσβέστες, λόγω κανονισμών που ορθά επιβάλλονται, να μην μπορούν να πλησιάσουν τη φωτιά και έτσι να αναμένουν τη φωτιά να πλησιάσει για να την κατασβέσουν, με αποτέλεσμα να καίγονται εκτάσεις πολλών τετραγωνικών χιλιομέτρων.

Στο σημείο αυτό θέλω να εξάρω την προσφορά της Υπηρεσίας Θήρας και της Εθνοφρουράς. Η συμβολή τους στην κατάσβεση πυρκαγιών υπήρξε πολύτιμη. Αυτό χωρίς να μειώνει με κανένα τρόπο την προσφορά της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, που κάτω από αντίξοες συνθήκες και χωρίς τον αναγκαίο εξοπλισμό επιτέλεσε έργο ύψιστης σημασίας.

Πρέπει όμως να καυτηριάσω την αδιαφορία πολιτών που σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν κλήθηκαν να βοηθήσουν στην κατάσβεση πυρκαγιών, δεν ανταποκρίθηκαν. Οι αρχές όφειλαν σε τούτες τις περιπτώσεις να εφαρμόσουν τις σχετικές πρόνοιες του νόμου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι επιπτώσεις από τις πυρκαγιές είναι φοβερές. Καταστροφή της πανίδας και της χλωρίδας, καταστροφή αγροτικής περιουσίας, ξεκλήρισμα πολλές φορές αγροτών. Το μέγεθος της ζημιάς που προκαλείται από τις πυρκαγιές και η δαπάνη για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος είναι τεράστια σε σύγκριση με τη δαπάνη για ενίσχυση των υπηρεσιών σε έμψυχο και άψυχο δυναμικό.

Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, που ασκήθηκε έκτακτα το καλοκαίρι, έφερε στην επιφάνεια τις σοβαρές αδυναμίες από τις οποίες πάσχει το παγκύπριο σχέδιο δράσης για την πρόληψη, έγκαιρη επισήμανση και κατάσβεση των πυρκαγιών με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές. Τα αρμόδια Υπουργεία ανέλαβαν την υποχρέωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1993 να εκπονήσουν νέο παγκύπριο σχέδιο δράσης. Σύμφωνα με επίσημο ανακοινωθέν, μετά από πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει το εκπονηθέν σχέδιο. Δεν είχαμε την ευκαιρία να το μελετήσουμε. Όμως η επιτυχία οποιουδήποτε σχεδίου κρίνεται από την έγκαιρη υλοποίησή του και την αποτελεσματικότητά του. Το Τμήμα Δασών και η Πυροσβεστική Υπηρεσία πρέπει χωρίς χρονοτριβή να ενισχυθούν με τον αναγκαίο εξοπλισμό και το ανάλογο μόνιμο έμψυχο δυναμικό. Τόσο η εξασφάλιση του εξοπλισμού όσο και η εκπαίδευση του προσωπικού χρειάζονται αρκετό χρόνο. Το καλοκαίρι πλησιάζει και πολύ φοβούμαι πως δε θα είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε ανεπιθύμητες καταστάσεις, όπως εκείνες του 1993.

Κύριε Πρόεδρε, επειδή μέχρι σήμερα δεν έχει κατατεθεί στη Βουλή το σχέδιο δράσης ούτε και ο σχετικός συμπληρωματικός προϋπολογισμός, εκφράζω την αγωνία μου και εισηγούμαι όπως η Βουλή καλέσει την κυβέρνηση να επισπεύσει τις διαδικασίες, προτού να είναι πολύ αργά. Ήδη είμαστε αρκετά καθυστερημένοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Παπαρές.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συμφωνώ απόλυτα με όσα ανέφερε στην ομιλία του ο εισηγητής του θέματος κ. Χρυσοστόμου. Άλλωστε δεν είναι η πρώτη φορά που η Βουλή ασχολείται με το υπό συζήτηση θέμα. Θέσαμε τις απόψεις μας και στο παρελθόν.

Θα ήθελα όμως να υπενθυμίσω το Σώμα ότι στην έκτακτη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, που πραγματοποιήθηκε στις 24 Αυγούστου 1993, συζητήθηκε και το δικό μου θέμα με τίτλο "Η ανάγκη ίδρυσης ταμείου για οικονομική ανακούφιση των πληγέντων από πυρκαγιές και άλλες θεομηνίες". Επειδή δε γίνεται καμιά μνεία στην Έκθεση της Επιτροπής και ούτε θα γίνει ξεχωριστή έκθεση, θα ήθελα, χάριν των πρακτικών της Βουλής, να επαναλάβω τη συγκεκριμένη εισήγηση που έκαμα κατά τη συνεδρίαση για μελλοντικό προβληματισμό. Μεταξύ πολλών άλλων ανέφερα και τα ακόλουθα: "Είναι γεγονός ότι οι ζημιές που προκαλούνται από τις συχνές πυρκαγιές τόσο στο περιβάλλον όσο και στις αγροτικές καλλιέργειες είναι τεράστιες. Μετά από κάθε πυρκαγιά ακούμε από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας το στερεότυπο 'κάηκαν τόσα στρέμματα γης με ελιές, χαρουπιές, αμπέλια, περβόλια, άγρια βλάστηση κ.λπ.'".

Οι αγρότες μας, που με πολλούς κόπους και έξοδα κατορθώνουν να καλλιεργούν τα κτήματά τους, ενώ πλησιάζει η εποχή της σοδειάς τους, που θα γευθούν τους καρπούς του μόχθου τους, βλέπουν με αγωνία και απόγνωση το βιος τους να καίγεται και να καταστρέφεται μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας. Και αυτό το φαινόμενο είναι τόσο συνηθισμένο που, όπου και να ταξιδέψει κανένας σε ολόκληρο το νησί τους καλοκαιρινούς μήνες, θα αντικρίσει στο δρόμο του ολόμαυρες εκτάσεις με καμένα δένδρα, καμένα δάση, καμένους θάμνους κ.λπ. Εκτάσεις ολόκληρες από καταπράσινα αμπέλια ή και περβόλια χάνονται κάθε χρόνο. Χιλιάδες χαρουπιές, το καθαυτό φυσικό μας περιβάλλον, μετατρέπονται καθημερινά σε στάχτες.

Οι γεωργοί που υπέστησαν αυτού του είδους τις ζημιές τα τελευταία χρόνια ανέρχονται σε πολλές εκατοντάδες. Είναι πάρα πολλοί αυτοί που έρχονται στα γραφεία μας ζητώντας από κάπου βοήθεια, χωρίς κανένας να τους την προσφέρει. Όταν έγραφα το θέμα τον Οκτώβριο του 1992 δεν είχα στο μυαλό μου καμιά εισήγηση να κάμω, παρά να ζητήσω από τα αρμόδια Υπουργεία κάποια έκτακτη βοήθεια σε όσους υπέστησαν ζημιές, όπως έγινε και με τα εσπεριδοειδή και τις πατάτες μόλις πρόσφατα. Η εισήγηση που κάνω προς την κυβέρνηση για μελέτη για τη δημιουργία κάποιου ταμείου είναι ο κάθε πολίτης που πληρώνει κτηματικό φόρο κάθε χρόνο να επιβαρύνεται και με £1 επιπλέον για τη δημιουργία αυτού του ταμείου. Μπορεί να γίνει για κάθε τίτλο ιδιοκτησίας ακινήτου, με ανώτατο ποσό £5 για όσους τίτλους και αν κατέχει κάποιος. Το θέτω για προβληματισμό. Ίσως με αυτό τον τρόπο κατορθωθεί να εξευρεθούν οι πόροι για μερική έστω ανακούφιση των πληγέντων γεωργών των οποίων αποδεδειγμένα οι εκτάσεις που καταστράφηκαν ήσαν καλλιεργημένες και όχι παραμελημένες και ακαλλιέργητες.

'Οσον αφορά το θέμα που συζητούμε, εκτός των εισηγήσεων που αναφέρονται στην έκθεση εισηγούμαι και τα ακόλουθα: Οι ιδιοκτήτες γης που εφάπτεται με δημόσιους δρόμους να υποχρεώνονται να φυλάσσουν καθαρούς τους όχτους των χωραφιών τους, να καταπολεμούν τα χόρτα έγκαιρα με φάρμακα ή άλλους τρόπους και όχι να τα καίουν. Επειδή τα πλείστα χωριά δεν έχουν νέους κατοίκους για να βοηθούν στην κατάσβεση των πυρκαγιών και υπάρχουν αδυναμίες στην κατάσβεσή τους, να δύναται η κυβέρνηση να στρατολογεί κόσμο από εργοστάσια, κυβερνητικά γραφεία, τράπεζες κ.λπ. Είναι θέμα και καθήκον όλου του λαού και όχι μόνο των πυροσβεστών, της Υπηρεσίας Θήρας και των λίγων αγροτών ή των στρατιωτών της περιοχής που μπορεί εθελοντικά να βοηθήσουν. Να ανοιχτούν δρόμοι σε βουνά και σε ακαλλιέργητα κτήματα με άγρια βλάστηση. Τέλος, να γίνεται εντατική διαφώτιση του κοινού και συζητήσεις από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Παπαρέ ο Προεδρεύων κ. Β. Λυσσαρίδης αποχώρησε από την αίθουσα και ο κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου κατέλαβε την έδρα του Προέδρου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Δημητρίου.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, μόνο δυο λόγια, αν μου επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να υπογραμμίσω τη μεγάλη ζημιά που υφίστανται ορισμένοι γεωργοί της υπαίθρου από τις πυρκαγιές που έχουν αναφερθεί τόσο από εσάς όσο και από τον προηγούμενο ομιλητή. Μέχρι σήμερα η κυβέρνηση δεν έχει επεξεργαστεί οποιοδήποτε ασφαλιστικό σχέδιο γι' αυτούς τους ανθρώπους, με αποτέλεσμα πολλοί να καταστρέφονται ολοκληρωτικά, όταν σε μια περιοχή προκληθεί μια πυρκαγιά και καεί ολόκληρη η περιουσία την οποία έχουν.

Σύμφωνα με την 'Εκθεση που έχουμε ενώπιόν μας σήμερα, δεν καλύπτεται αυτό το θέμα και παράκλησή μου είναι να γίνει εισήγηση στην κυβέρνηση, στο σχέδιο το οποίο θα προταθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και το οποίο είναι υπό μελέτη, να ληφθεί κάποια πρόνοια για κάλυψη αυτών των σημείων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Παράκληση από συναδέλφους είναι να παραμείνει το θέμα στην ημερήσια διάταξη, για να μιλήσουν την ερχόμενη εβδομάδα.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα στη σημερινή ημερήσια διάταξη, που τιτλοφορείται "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού. 25.1.1993.

Λόγω του ότι απουσιάζει ο εισηγητής, το θέμα αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρίαση.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Τα επόμενα δυο θέματα του Κεφαλαίου Δ' , δηλαδή το υπ' αριθμό 3 που αναφέρατε προηγουμένως και το υπ' αριθμό 4, που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον", είναι και τα δυο της Επιτροπής Περιβάλλοντος, αλλά αντιλαμβάνομαι ότι οι εισηγητές και των δυο θεμάτων απουσιάζουν. Επομένως θα ήταν πιστεύω εύλογο και δίκαιο να αναβληθεί η συζήτησή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνώ. Εφόσον απουσιάζουν οι εισηγητές, θα αναβληθεί η συζήτηση και των δυο αυτών θεμάτων.

Το πέμπτο θέμα τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού. 23.10.1992.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή πρόκειται για ένα πάρα πολύ σοβαρό θέμα, αναμένεται να γίνει σύσκεψη των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων και να κάνουν πρόταση στο Σώμα για το πώς θα διεξαχθεί αυτή η συζήτηση. Γι' αυτό εισηγούμαι όπως και αυτό το θέμα αναβληθεί για προσεχή συνεδρίαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση να αναβληθεί το θέμα αυτό;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 6 στη σημερινή ημερήσια διάταξη, αφορά την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι άνεργοι Κύπριοι ναυτικοί και το μέλλον τους". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Αυ. Παπαρέ. 22.4.1993. Παρακαλώ τον Αναπληρωτή Πρόεδρο της Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥΣ"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Ανδρέας Μούσκος
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Κίμων Παναγίδης
Ρένος Πρέντζας

Το πιο πάνω θέμα γράφτηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το Βουλευτή κ. Αυγερινό Παπαρέ και η Επιτροπή το εξέτασε αυτεπάγγελτα σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Ιανουαρίου

και στις 3 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας), των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ και αντιπροσωπεία των άνεργων ναυτικών.

Όπως ανέφερε ο εισηγητής του θέματος, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει εφαρμόσει σχέδιο ταχύρρυθμης εκπαίδευσης των Κυπρίων ναυτικών, το οποίο περιλαμβάνει και μέριμνα για την εργοδότησή τους τόσο στην Ελλάδα όσο και σε πλοία με κυπριακή σημαία. Με βάση το σχέδιο αυτό εκπαιδεύτηκαν πεντακόσιοι Κύπριοι ναυτικοί, από τους οποίους όμως αρκετοί είναι άνεργοι λόγω σοβαρών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν κατά τη μετάβασή τους για εργασία στην Ελλάδα και λόγω της άρνησης των ιδιοκτητών πλοίων με κυπριακή σημαία να εφαρμόσουν την υποχρέωσή τους για εργοδότηση αριθμού Κυπρίων σε κατώτατο ποσοστό 15%.

Οι εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Συγκοινωνιών και Έργων (Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας) επιβεβαίωσαν ότι πράγματι λειτούργησε ένα τέτοιο σχέδιο ταχύρρυθμης εκπαίδευσης και ακολούθησε η εργοδότηση Κυπρίων ναυτικών σε ελληνικά και κυπριακά πλοία.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν πως υπάρχουν πράγματι κατά καιρούς άνεργοι ναυτικοί, ο αριθμός τους όμως δεν υπερέβη ποτέ τους δέκα. Εξάλλου, όπως δήλωσαν, παρά την έκδοση σχετικής ανακοίνωσης για εγγραφή των άνεργων ναυτικών, δεν προσήλθε κανένας, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σήμερα Κύπριος ναυτικός που να είναι εγγεγραμμένος ως άνεργος.

Σύμφωνα με τους ίδιους εκπροσώπους, ο αριθμός των Κυπρίων ναυτικών, όπως αυτός εξάγεται από τα στοιχεία των αρμόδιων υπηρεσιών, ανέρχεται στους τριακόσιους, για να καταστεί όμως δυνατή η ακριβής τήρηση στοιχείων και μητρώων, πρέπει να συμπληρωθεί η υφιστάμενη νομοθεσία και να προσληφθεί επιπρόσθετο προσωπικό.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων συμφώνησαν πως πράγματι δεν υπάρχουν Κύπριοι ναυτικοί εγγεγραμμένοι ως άνεργοι, δήλωσαν όμως πως αυτό δεν αντανακλά την πραγματικότητα αφού, ενώ τουλάχιστον τρεις με τέσσερις μήνες το χρόνο όλοι οι ναυτικοί διακόπτουν την εργασία τους λόγω κούρασης, δεν εγγράφονται στον κατάλογο των ανέργων, επειδή δε δικαιούνται ανεργιακό επίδομα.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν πως διαφωνούν με την επίσημη πλευρά για τον αριθμό των Κυπρίων ναυτικών και ανέφεραν πως αυτοί δεν είναι τριακόσιοι, αλλά ανέρχονται σε πολλές χιλιάδες και ζήτησαν την εφαρμογή μέτρων για την ακριβή καταγραφή τους και την κατοχύρωση του ναυτικού επαγγέλματος.

Ενώπιον της Επιτροπής παρουσιάστηκε άνεργος Κύπριος ναυτικός που μετείχε του κρατικού σχεδίου εκπαίδευσης και εργοδότησης και αναφέρθηκε σε πολλές δυσκολίες που αντιμετώπισε στην Ελλάδα, όπου είχε αποσταλεί, αναμένοντας να εργοδοτηθεί. Ο ίδιος ναυτικός δήλωσε πως, ενώ ήταν εγγεγραμμένος ως άνεργος για δεκαοκτώ μήνες, ειδοποιήθηκε για εργασία μόλις πριν από μερικές μέρες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού άκουσε τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, έχει καταλήξει στη διαπίστωση πως, παρόλο που δεν υπάρχει σοβαρό πρόβλημα ανεργίας των Κυπρίων ναυτικών, εντούτοις το επάγγελμά τους δεν είναι ικανοποιητικά κατοχυρωμένο, γι' αυτό και καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να πάρει όλα τα αναγκαία μέτρα, νομοθετικά και άλλα, για τη διασφάλιση και κατοχύρωση του επαγγέλματος του ναυτικού.

Εν τω μεταξύ, οι αρμόδιες υπηρεσίες πρέπει να συγκεντρώνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και στοιχεία και να τηρούν μητρώο, ώστε να μπορούν να επιλαμβάνονται όλων των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ναυτικοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές; Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη.

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, το θέμα θεωρείται λήξαν.

Προχωρούμε στο έβδομο θέμα του Κεφαλαίου Δ', που τιτλοφορείται "Η ανάγκη τροποποίησης της νομοθεσίας για τα δημόσια βοηθήματα, ώστε αυτή να καλύπτει και τις περιπτώσεις των εθνοφρουρών κατά τη διάρκεια της θητείας τους, όπως γίνεται με τα παιδιά των εκτοπισθέντων". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη, 10.6.1993.

Υπάρχει ένσταση όπως η 'Εκθεση θεωρηθεί αναγνωσθείσα;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ, ΩΣΤΕ ΑΥΤΗ ΝΑ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ ΤΟΥΣ, ΟΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Ανδρέας Μούσκος
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Κίμων Παναγίδης
Ρένος Πρέντζας

Το πιο πάνω θέμα γράφτηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το Βουλευτή κ. Δώρο Χριστοδουλίδη, η οποία το εξέτασε αυτεπάγγελτα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 Ιανουαρίου και στις 3 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και 'Αμυνας, καθώς και εκπρόσωποι της Παγκύπριας Επιτροπής Μητέρων και Συζύγων Εθνοφρουρών (ΠΕΜΣΕ) και της Παγκύπριας Επιτροπής Φίλων Εθνοφρουρών (ΠΕΦΕ).

Σύμφωνα με τον εισηγητή του θέματος, υπάρχουν αρκετές άπορες οικογένειες που παίρνουν δημόσιο βοήθημα, αλλά, όταν κάποιο από τα παιδιά τους καταταχθεί στην Εθνική Φρουρά, αυτό παύει να θεωρείται εξαρτώμενο της οικογένειας, με αποτέλεσμα να αποκόπτεται από αυτή το ποσό του δημόσιου βοηθήματος που αναλογεί στο συγκεκριμένο παιδί.

Ο ίδιος Βουλευτής δήλωσε πως το πιο πάνω γεγονός είναι άδικο και ζήτησε τη συνέχιση της καταβολής του βοηθήματος, όπως συμβαίνει με τα παιδιά των εκτοπισμένων οικογενειών που κατατάσσονται στην Εθνική Φρουρά.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε στην Επιτροπή πως πράγματι μέχρι το 1992 υπήρχαν κάποια προβλήματα αναφορικά με τη συνέχιση της παροχής στις δικαιούχες οικογένειες του αναλογούντος στους εθνοφρουρούς βοηθήματος. Κατόπιν όμως, όπως η ίδια εκπρόσωπος πληροφόρησε την Επιτροπή, το πρόβλημα λύθηκε με σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου, η οποία προβλέπει την παροχή ειδικών και έκτακτων επιδομάτων στους εθνοφρουρούς, τα οποία αναλογούν στο ποσό που θα εισέπρατταν οι ενδιαφερόμενες οικογένειες, αν συνεχιζόταν κανονικά η καταβολή σ' αυτές του δημόσιου βοηθήματος.

Οι εκπρόσωποι των συνδέσμων των οικογενειών και φίλων των εθνοφρουρών επιβεβαίωσαν τα στοιχεία που παρέθεσε η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ζήτησαν όμως τη διεύρυνση των κριτηρίων για την παροχή των δημόσιων βοηθημάτων, ώστε τα προβλεπόμενα ειδικά και έκτακτα επιδόματα να παρέχονται σε όλους τους εθνοφρουρούς που είναι παιδιά άπορων οικογενειών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού άκουσε τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών για το υπό συζήτηση θέμα, πιστεύει πως το πρόβλημα που είχε προκύψει έχει επιλυθεί ικανοποιητικά με την παροχή των ειδικών και έκτακτων επιδομάτων στους εθνοφρουρούς, καλεί όμως την Εκτελεστική Εξουσία να αντιμετωπίσει με κατανόηση το αίτημα των συνδέσμων των οικογενειών και φίλων των εθνοφρουρών και να διερευνήσει τη δυνατότητα διεύρυνσης των πιο πάνω κριτηρίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Το θέμα θεωρείται λήξαν.

Το επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 8 στη σημερινή ημερήσια διάταξη, τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη. 4.11.1993. Η 'Εκθεση κυκλοφόρησε μόλις τώρα, γι' αυτό η συζήτηση του θέματος αυτού αναβάλλεται.

Το τελευταίο θέμα στο Κεφάλαιο Δ' για σήμερα, το υπ' αριθμό 9, τιτλοφορείται "Η έκταση του προβλήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμησή της και τυχόν ενδεδειγμένη νομοθετική ρύθμιση". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση της Βουλευτού κ. Καίτης Κληρίδου. 11.6.1992.

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Είναι ομόφωνη η Ενδιάμεση 'Εκθεση, κύριε Πρόεδρε, και η διευθέτηση που έχει γίνει είναι απλώς να κατατεθεί στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα και το θέμα θεωρείται λήξαν.

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΥΧΟΝ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Ανδρέας Μούσκος
Καίτη Κληρίδου
Ανδρέας Παρισινός
Νίκος Πιττοκοπίτης
Κίμων Παναγίδης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, ύστερα από εισήγηση του Μέλους της Βουλής κ. Καίτης Κληρίδου, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Δεκεμβρίου 1993 και στις 24 Φεβρουαρίου και 3 Μαρτίου 1994. Κατά την εξέταση του θέματος αυτού κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, της Αστυνομίας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ και ΠΑΣΥΔΥ, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ και όλων των γυναικείων οργανώσεων.

Σκοπός της εγγραφής του θέματος, σύμφωνα με την εισηγήτριά του, είναι η διερεύνηση του προβλήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, η διαπίστωση της έκτασής του και η τυχόν ανάγκη θέσπισης σχετικής νομοθεσίας για την αντιμετώπισή του. Η ίδια, αφού ανέλυσε την έννοια της σεξουαλικής παρενόχλησης, ανέφερε ότι αυτή συνιστά συχνά επίδειξη δυνάμεως που στοχεύει να εκφοβίσει, να αναγκάσει ή να ταπεινώσει το θύμα, που συνήθως είναι γυναίκα και αποφεύγει να μιλήσει ή να καταγγείλει τέτοια περιστατικά λόγω των κοινωνικών προκαταλήψεων που επικρατούν, με αποτέλεσμα πολλές φορές να αναγκάζεται σε παραίτηση από την εργασία του.

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επιβεβαίωσαν την ύπαρξη του προβλήματος και, αφού τόνισαν τη σοβαρότητά του, εισηγήθηκαν τη δημιουργία δύο επιτροπών, συμβουλευτικής και παραπόνων, οι οποίες να λειτουργούν με απόλυτη εχεμύθεια και να επιλαμβάνονται των σχετικών καταγγελιών. Περαιτέρω τόνισαν την ανάγκη για διενέργεια κατάλληλης έρευνας προς διαπίστωση της έκτασης του προβλήματος.

Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως δήλωσε στην Επιτροπή πως δεν έγινε οποιαδήποτε έρευνα που να διαπιστώνει την ύπαρξη ή το μέγεθος του προβλήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας,

ανέφερε όμως πως από τη διεθνή πρακτική και από στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαπιστώνεται ότι υπάρχει γενικά τέτοιας μορφής παρενόχληση από άνδρες και γυναίκες. Η ίδια εκπρόσωπος πληροφόρησε την Επιτροπή πως αν για το θέμα αυτό αποφασιστεί να γίνει ειδική έρευνα, αυτή θα διενεργηθεί σε συνεργασία με τον Εθνικό Μηχανισμό για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και άλλους ενδιαφερόμενους και αν από την έρευνα διαπιστωθεί πως η υπάρχουσα νομοθεσία δεν καλύπτει το όλο πρόβλημα, τότε θα εξεταστεί το ενδεχόμενο για σχετική νομοθετική ρύθμιση.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας δήλωσε στην Επιτροπή πως δεν έγινε μέχρι σήμερα οποιαδήποτε μελέτη κατά πόσο καλύπτεται το θέμα με την υφιστάμενη νομοθεσία, πληροφόρησε όμως την Επιτροπή πως θα γίνει σχετική έρευνα, τα πορίσματα της οποίας θα δοθούν στην Επιτροπή.

Ο εκπρόσωπος της Αστυνομίας ανέφερε ότι σπάνια καταγγέλλονται τέτοιας φύσεως υποθέσεις, διότι συνήθως παρασιωπούνται, πληροφόρησε όμως την Επιτροπή πως τα τελευταία τέσσερα χρόνια έγιναν τέσσερις καταγγελίες, από τις οποίες η μια οδηγήθηκε στο Δικαστήριο και οι άλλες τρεις αποσύρθηκαν για διάφορους λόγους.

Η εκπρόσωπος της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΠΕΟ εισηγήθηκε τη διεξαγωγή επιστημονικής και αντικειμενικής έρευνας γύρω από το θέμα, με σκοπό τη διαπίστωση του μεγέθους του προβλήματος, ώστε να εξευρεθεί το κατάλληλο για την περίπτωση νομοθέτημα.

Η εκπρόσωπος της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΣΕΚ υποστήριξε την άποψη ότι πρέπει να προηγηθεί η ψήφιση σχετικού νομοθετήματος που θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση του προβλήματος και ακολούθως να γίνει η έρευνα, ώστε να αποφευχθεί η οποιαδήποτε καθυστέρηση την οποία συνεπάγεται η έρευνα. Περαιτέρω η ίδια εκπρόσωπος ζήτησε να αναγνωριστεί και να κατοχυρωθεί διά νόμου και με τις συλλογικές συμβάσεις η ευθύνη των εργοδοτών για τη συμπεριφορά των υπαλλήλων τους και να σταματήσει ο συνεχιζόμενος διαχωρισμός των επαγγελμάτων σε παραδοσιακά γυναικεία και ανδρικά, γιατί έτσι καλλιεργείται η συνέχιση της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Ο εκπρόσωπος της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΔΕΟΚ συμμερίστηκε την εισήγηση του Υπουργείου για σύσταση επιτροπών στις οποίες να καταφεύγουν τα θύματα.

Οι εκπρόσωποι των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ και ΚΕΒΕ δήλωσαν στην Επιτροπή πως το πρόβλημα υπάρχει σε πολύ περιορισμένη έκταση, αλλά έστω και στο μικρό του μέγεθος αυτό είναι αμφίδρομο και παρουσιάζεται τόσο από άνδρες προς γυναίκες και αντίθετα όσο και από εργοδότες-προϊστάμενους προς εργοδοτούμενους-υφιστάμενους και αντίθετα. Οι ίδιοι εκπρόσωποι υποστήριξαν πως δεν είναι αναγκαία η θέσπιση ειδικής νομοθεσίας, αφού το πρόβλημα καλύπτεται ήδη από την υφιστάμενη νομοθεσία.

Οι εκπρόσωποι των Τμημάτων Γυναικών των συνδικαλιστικών οργανώσεων καθώς και όλων των γυναικείων οργανώσεων που κλήθηκαν ενώπιον της Επιτροπής, δήλωσαν πως, ανεξάρτητα από το μέγεθός του, το πρόβλημα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας είναι υπαρκτό με θύμα την εργαζόμενη γυναίκα. Σύμφωνα με τις ίδιες εκπροσώπους, το φαινόμενο της σεξουαλικής παρενόχλησης εξευτελίζει τη γυναίκα, διαταράσσει την ψυχική της

ισορροπία, αποτελεί διάκριση σε βάρος των δικαιωμάτων της και είναι γενικά φαινόμενο κοινωνικά απαράδεκτο που πρέπει να σταματήσει. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος, οι ίδιες εκπρόσωποι ζήτησαν τη σύσταση επιτροπής στην οποία να συμμετέχουν όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες και οι ενδιαφερόμενοι φορείς και οργανώσεις, για να ερευνήσει σε βάθος το πρόβλημα και να διαπιστώσει τη φύση και το μέγεθος του προβλήματος και να εισηγηθεί τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών ή άλλων μέτρων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού άκουσε τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, κατέληξε στο συμπέρασμα πως, άσχετα με την έκτασή του, υπάρχει το πρόβλημα της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας.

Με βάση τη διαπίστωση αυτή, η Επιτροπή καλεί την Εκτελεστική Εξουσία, και ιδιαίτερα το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξεως, όπως, σε συνεργασία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες και τους ενδιαφερόμενους φορείς και οργανώσεις, προβεί σε ειδική μελέτη για διερεύνηση του όλου θέματος και υποβάλει το πόρισμά του προς την Επιτροπή μέχρι το τέλος του τρέχοντος έτους.

Ενόψει της πιο πάνω θέσης της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δε θεωρεί σκόπιμο στο παρόν στάδιο να προβεί σε οποιεσδήποτε άλλες εισηγήσεις ή σχόλια, δεδομένου ότι θα παρακολουθεί το όλο θέμα και θα τοποθετηθεί οριστικά μετά τη λήψη του σχετικού πορίσματος που θα προκύψει ύστερα από την έρευνα που θα διεξαχθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 24 Μαρτίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

"Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ιδιαίτερα η στάση μας έναντι των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Προέδρου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Βάσου Λυσσαρίδη). (18.1.1994). (Συνέχιση της συζήτησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).

2) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

3) Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.

4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

5) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1993.

6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1993.

7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

9) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

10) Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990.

11) Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

12) Ο περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

13) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994.

14) Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

15) Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

16) Οι περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμοί του 1994.

17) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

18) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

19) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υπηρεσίες Σφαγείων και Μεταφορές Κρεάτων) Κανονισμοί του 1994.

20) Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

21) Οι περί Επιβολής Ποιοτικού Ελέγχου κατά την Εξαγωγή Νωπών Σταφυλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

22) Οι περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

23) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994.

24) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

25) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

26) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

27) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται

"Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Συλλούρη και Δ. Ηλιάδη). (20.11.1992).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (18.8.1993). (Συνέχιση της συζήτησης).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μ. Κυπριανού). (25.1.1993).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και Δ. Χρυσοστόμου). (13.4.1993).

5) Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

Υπάρχει εισήγηση από το Βουλευτή κ. Ρένο Πρέντζα για εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του ακόλουθου θέματος:

"Η υποχρέωση όλων των κρατικών αξιωματούχων να σέβονται την ιστορική αλήθεια αναφορικά με τα πρόσωπα και τα γεγονότα της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας".

Υπάρχει ένσταση να εγγραφεί το θέμα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται στο Κεφάλαιο Δ'.

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

('Ωρα λήξης: 5.05 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Σύμβασης για τη Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Γραφείου Ραδιοεπικοινωνιών (ERO) (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Διεθνούς Σύμβασης για τη Ναυτική Έρευνα και Διάσωση του 1979 (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Πρέντζα πάνω στο θέμα και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή της σε νόμο.

5) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως (Τέλος Καταβλητέον υπό Εργοδοτών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

6) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Όργανα του Πανεπιστημίου) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

7) Έκθεση για το θέμα "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους" και οι αγορεύσεις που ακολούθησαν (Α. Χρυσοστόμου, Αυ. Παπαρές και Ο. Δημητρίου).

8) Έκθεση για το θέμα "Οι άνεργοι Κύπριοι ναυτικοί και το μέλλον τους" και λήξη αυτού.

9) Έκθεση για το θέμα "Η ανάγκη τροποποίησης της νομοθεσίας για τα δημόσια βοηθήματα, ώστε αυτή να καλύπτει και τις περιπτώσεις των εθνοφρουρών κατά τη διάρκεια της θητείας τους, όπως γίνεται με τα παιδιά των εκτοπισθέντων" και λήξη αυτού.

10) Ενδιάμεση Έκθεση για το θέμα "Η έκταση του προβλήματος της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμησή της και τυχόν ενδεδειγμένη νομοθετική ρύθμιση" και λήξη αυτού.

11) Εγγραφή από τον κ. Πρέντζα στο Κεφάλαιο Δ' του θέματος "Η υποχρέωση όλων των κρατικών αξιωματούχων να σέβονται την ιστορική αλήθεια αναφορικά με τα πρόσωπα και τα γεγονότα της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 24ης Μαρτίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.22 μ.μ.)

(Αρ. 23)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, πριν μπούμε στην ημερήσια διάταξη, παρακαλώ να γίνει μονόλεπτη σιγή για την άνανδρη δολοφονία από Τούρκους πράκτορες του Θεόφιλου Γεωργιάδη.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Αιωνία του η μνήμη.

Κύριοι συνάδελφοι, έχει εγγραφεί προ ημερήσιας διάταξης το θέμα της άνανδρης δολοφονίας του Θεόφιλου Γεωργιάδη. Έχει εγγραφεί από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ. Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της ΕΔΕΚ Δρ Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Βέβαια η Βουλή δεν προσφέρεται για επικηδείους. Όμως σ' αυτή την ειδική περίπτωση νομίζω πως είναι καθήκον και της Βουλής και του συνόλου του λαού να σταθεί με προσοχή γύρω απ' αυτή την τραγική απώλεια. Μας έφυγε ένας μεγάλος. Για όσους τον γνωρίσαμε η λέξη αντιπροσωπεύει την προσφορά του. Δολοφονημένος από τις κρατικές υπηρεσίες της Τουρκίας, και θα είναι πολύ επικίνδυνο να δηλώνεται ότι αναμένουμε πορίσματα αστυνομικά για να καταλήξουμε στο αυτόματο συμπέρασμα ότι πρόκειται για μια πολιτική δολοφονία από τις κρατικές υπηρεσίες της Τουρκίας. Το έγκλημά του; Πίστευε στη δημοκρατία, την ελευθερία, τον άνθρωπο, την κοινωνική δικαιοσύνη και την αξιοπρέπεια. Σεμνός, προσηλωμένος σε αρχές και ιδανικά, παραγνώριζε απειλές και κινδύνους. Η προσφορά

του στον αγώνα του λαού μας -γιατί εδώ είναι ίσως που υπάρχει μια παρεξήγηση- για όσους είχαν την ευκαιρία να το μαρτυρήσουν, ήταν καθημερινή, ουσιαστική και με αυταπάρνηση. Με σωστή προοπτική έβλεπε την αλληλοσύνδεση των προβλημάτων των λαών που αγωνίζονται για λευτεριά. Και από αυτό το βήμα είχαμε την ευκαιρία να δηλώσουμε πως δεν υπάρχει μονόπλευρη αλληλεγγύη. Η αλληλεγγύη πρέπει να είναι αμφοτερόπλευρη. Και φυσικά το Κουρδικό ήταν ακόμα πιο στενά συνδεδεμένο με το εθνικό μας πρόβλημα, γιατί και για τους δυο λαούς δυνάστης, καταπιεστής η τουρκική κυβέρνηση. Σωστά κατανοούσε ότι και ο Ελληνισμός και άλλοι λαοί που αντιμετωπίζουν τον τούρκικο επεκτατισμό θα πρέπει να συνεργαστούν συστηματικά. Η ρήτρα: ότι πρέπει να αξιοποιούνται οι αδυναμίες της Τουρκίας, ότι η Τουρκία με όλο τον όγκο και τη στρατιωτική της ισχύ έχει τεράστιες ενδογενείς αδυναμίες με μεγαλύτερη το Κουρδικό. Αδυναμίες που θα την αποδυναμώνουν συνεχώς και που θα δημιουργούν προϋποθέσεις για επιτυχία του δίκαιου αγώνα του δικού μας λαού αλλά και όλων των άλλων που αγωνίζονται ή καταπιέζονται από το τούρκικο ρατσιστικό καθεστώς, που πρέπει να πούμε διώκει και τις δημοκρατικές δυνάμεις της ίδιας της Τουρκίας.

Η δολοφονία του Θεόφιλου πρόβαλε και ένα άλλο χαρακτηριστικό. Πάνω στο φέρετρό του ακούμπησε όλη η Ελλάδα. Μια ευρύτατη κοινοβουλευτική αντιπροσωπεία, πλαισιωμένη με βασικά κοινοβουλευτικά και εξωκοινοβουλευτικά στελέχη, ήλθε εδώ για να απαντήσει στην τούρκικη πρόκληση, για να διακηρύξει πως σύσσωμο το ελληνικό έθνος θα συσπειρωθεί, για να αντιμετωπίσει τους κινδύνους. Άνθρωποι που μετείχαν στο Συνέδριο του Κόμματος της Δημοκρατίας στην Άγκυρα, οι ίδιοι άνθρωποι που ήλθαν στην κηδεία του Θεόφιλου καταχειροκροτήθηκαν στην Άγκυρα, όταν έθεσαν το κυπριακό πρόβλημα. Γιατί μέσα στους Κούρδους, κυρίως ήταν οι Κούρδοι, αλλά και οι δημοκρατικές δυνάμεις από την Τουρκία, υπήρχε η σωστή αντίληψη ότι το Κυπριακό, το Κουρδικό, δεν είναι προς όφελος του τούρκικου λαού αλλά κάποιας κλίκας στρατοκρατικού κατεστημένου. Οι ίδιοι επισκέφθηκαν την Ίμβρο, για να ζωντανέψουν στη μνήμη τους τις κυπριακές θηριωδίες που διαπράχθηκαν από τους Τούρκους. Και τώρα θα δικαστούν ερήμην από το φασιστικό καθεστώς της Τουρκίας οι Έλληνες Βουλευτές· από το καθεστώς που συλλαμβάνει τους Κούρδους Βουλευτές, που δολοφονεί αγωνιστές, που παραβιάζει κατάφωρα τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Και ελέχθη σωστά από συνάδελφο, δε θέλω να ονοματίσω, πώς είναι δυνατό η ανθρωπότητα να ανέχεται τούρκικα στρατεύματα να αποστέλλονται στη Βοσνία σαν ειρηνευτές, σαν προασπιστές των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όταν κρατούν εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, όταν ουσιαστικά είναι εμπεπλεγμένοι σε μια γενοκτονία ενάντια στον κούρδικο λαό, όταν καταπιέζουν τον ίδιο το δικό μας λαό. Αυτή η πανεθνική στρατιά που με την κηδεία του Θεόφιλου έχει βρεθεί στη Λευκωσία θα πρέπει να αξιοποιήσει σωστά τις αδυναμίες της Τουρκίας, θα πρέπει να χαράξει ενιαία πολιτική που θα οδηγεί στην απελευθέρωση των σκλαβωμένων εδαφών μας και στη μόνιμη αποτροπή των κινδύνων από τον τούρκικο επεκτατισμό.

Θα επαναλάβω ότι ο Θεόφιλος ήταν μια σπάνια φυσιογνωμία και θα παραμείνει όρθιος, ριζωμένος στα δικά μας χώματα να καθοδηγεί τη νέα γενιά, που ήδη, αντιλαμβάνομαι, αυτή τη στιγμή πάνω από ιδεολογίες έχει μια ειδική εκδήλωση πρώτα στην Πλατεία Ελευθερίας και αργότερα στην πράσινη γραμμή, ενώ η σκιά του θα καλύπτει το τραγικό Κουρδιστάν που αντιμετωπίζει το φρικτό έγκλημα της γενοκτονίας.

'Ομως θα πρέπει να αναλύσουμε το έγκλημα, τα ελατήρια, τις συνέπειες, τα καθήκοντά μας και τις προοπτικές. Αυτό το έγκλημα κτύπησε όλους μας. Η Τουρκία αδίστακτα δολοφονεί μέσα στα εναπομείναντα ελεύθερα εδάφη μας αγνούς πατριώτες. Αυτό αποτελεί πρόκληση για κάθε Ελληνοκύπριο αλλά και πρόκληση για κάθε ελεύθερα σκεπτόμενο άνθρωπο. Η κρατική τρομοκρατία αποτελεί τη χειρότερη μορφή τρομοκρατίας. Και ποιος θα τιμωρήσει τον εγκληματία; Αν οι Διεθνείς Οργανισμοί, αν οι χώρες που κόπτονται για δημοκρατία παραμείνουν απαθείς μπροστά σ' αυτής της μορφής τα εγκλήματα, δεν ωθούν σε πράξεις αντίδρασης ενάντια στους κρατικούς τρομοκράτες;

Θα υπενθυμίσω τη ρήτρα ενός 'Ελληνα πολιτικού που κάτω από ανάλογες συνθήκες διακήρυξε αυτό που έμεινε πια στην ιστορία: "Τρομοκρατήσατε τους τρομοκράτες". Ποιου; Του Γεώργιου Παπανδρέου που υπήρξε μια ενσάρκωση προσήλωσης σε δημοκρατικές αρχές και νομιμότητα.

Μέχρι πρόσφατα καθόριζαν του Κούρδους αγωνιστές ως τρομοκράτες κι έτσι ενθάρρυναν την Τουρκία σε μαζικές δολοφονίες, σε κατατρομοκράτηση και προσπάθεια εξόντωσης ενός ολόκληρου λαού του οποίου την ύπαρξη θέλει να αγνοεί η Τουρκία.

Πρωτοπόροι όπως ο Θεόφιλος με τη δράση τους κατάφεραν να αλλοιώσουν κάπως το κλίμα, κατάφεραν να δημιουργήσουν τις σωστές εντυπώσεις και να συσπειρώσουν ένα μεγάλο αριθμό δυνάμεων, κοινοβουλευτικών και ακαδημαϊκών, στο μέτωπο αλληλεγγύης για τον αγώνα των Κούρδων.

Το πρόσφατο συνέδριο στις Βρυξέλλες στο οποίο παρέστησαν και Βουλευτές από αυτό το Σώμα υπήρξε το αποκορύφωμα αυτών των προσπαθειών και ο Θεόφιλος υπήρξε η ψυχή του συνεδρίου.

Θέλω να επαναλάβω και από το Βήμα της Βουλής ότι 200 προσωπικότητες, ακαδημαϊκοί απ' όλες τις χώρες, 50 κοινοβουλευτικά στελέχη, μέλη του Κογκρέσσου των Ην. Πολιτειών, μέλη του Ευρωκοινοβουλίου, μέλη των εθνικών Βουλών όλων σχεδόν των Ευρωπαϊκών κρατών ήσαν εκεί, για να καταδικάσουν το τούρκικο έγκλημα. Το καταπιεστικό, αντιδημοκρατικό, τρομοκρατικό ρατσιστικό καθεστώς της Τουρκίας αποφάσισε να επεκτείνει τη δολοφονική του δραστηριότητα και πέραν των γεωγραφικών συνόρων της Τουρκίας και να δολοφονεί κάθε προασπιστή τών δικαιωμάτων, λένε, του κουρδικού λαού, κάθε προασπιστή των δικαιωμάτων κάθε λαού, αν αυτό κατά την Τουρκία δε συνάδει με την εξυπηρέτηση των δικών της εθνικών συμφερόντων. Και αν για κάθε χώρα αυτό αποτελεί απαράδεκτη πρόκληση, για μας που αντιμετωπίζουμε εντός των πυλών τη συνεχιζόμενη τούρκικη κατοχή, αυτό αποτελεί ακόμα πιο απαράδεκτη πρόκληση. Στόχος της Τουρκίας η κατασίγαση κάθε φωνής αλληλεγγύης προς το Κουρδιστάν, αλλά στόχος ακόμα και η κατατρομοκράτηση του λαού μας για να δέχεται παθητικά κάθε αξίωση της Τουρκίας. Η απάντησή μας πρέπει να στηρίζεται πάνω σ' αυτά τα δεδομένα. Η απάντησή μας πρέπει να είναι ότι αυτή η τρομοκρατική, εγκληματική ενέργεια θα αποβεί μπούμεραγκ, ότι ο λαός μας θα εντείνει τη δραστηριότητά του, για να θέσει τέρμα στο συνεχιζόμενο έγκλημα κατοχής εδαφών μας αλλά και θα αναβαθμίσει την αλληλεγγύη του προς τον αγώνα των Κούρδων. Θα πρέπει να υιοθετήσουμε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Η κυπριακή κυβέρνηση θα πρέπει άμεσα να καταγγείλει την Τουρκία στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και να απαιτήσει τιμωρία της Τουρκίας γι' αυτό το έγκλημα. Θα πρέπει να απευθυνθεί ακόμα στο Σώμα Υπουργών του Συμβουλίου

της Ευρώπης. Η Βουλή θα πρέπει μέσω Βουλευτών φιλικών προς εμάς και προς το Κουρδιστάν να θέσει το θέμα στο Ευρωκοινοβούλιο. Ήδη ο εκπρόσωπός μας στη Γενική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης, ο συνάδελφος κ. Τάκης Χατζηδημητρίου, έθεσε το θέμα και μάλιστα προ ημερήσιας διάταξης και δημιουργήθηκε ήδη η πρώτη δυναμική. Θα πρέπει να απευθυνθούμε σ' όλα τα Κοινοβούλια, εν ανάγκη και με αντιπροσωπείες, ακόμα και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

Αν με δικές μας παραλείψεις το έγκλημα παρασιωπηθεί ή αν αρκεστούμε σε σπασμωδικές ενέργειες, θα είμεθα ένοχοι απέναντι στο νεκρό αγωνιστή που όλοι τιμούμε αλλά και απέναντι στην εθνική μας υπόθεση. Πρέπει η Τουρκία να αισθανθεί τις συνέπειες του αποτρόπαιου εγκλήματός της. Να μην περιοριστούμε σε ωραιολογίες για το μαρτυρικό θάνατο του Θεόφιλου. Θα 'ταν προσβολή στη μνήμη του.

Θα 'θελα ακόμα να πω ότι το έγκλημα αυτό πρέπει να μας αφυπνήσει. Πρέπει εκεί που υπάρχουν να διαλυθούν οι αυταπάτες για τις προθέσεις της Τουρκίας. Φαίνεται πως το κλίμα εμπιστοσύνης για το οποίο η Τουρκία εισέπραξε επαίνους και από το Διεθνή Οργανισμό μεταφράζεται σε δολοφονικές σφαίρες, εκφοβισμό και τρομοκρατία. Άλλωστε δεν ονομάζουν την εγκληματική εισβολή, τη δολοφονία 1,5% των Ελληνοκυπρίων και το ξεριζωμό σε ειρηνευτική επιχείρηση; Ναι, η Τουρκία θέλει να επιβάλει την ειρήνη του νεκροταφείου. Θα εγκαταλειφθούμε στους ευσεβοποθισμούς; Η σωστή πορεία είναι η συνεχής καταγγελία της Τουρκίας και όχι τα ψευδεπίγραφα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης που προσφέρουν άλλοθι στην Τουρκία και οδηγούν σε εθελούσιο αφανισμό.

Κηδέψαμε το Θεόφιλο με τιμές ήρωα, όπως του αρμόζει. Τελειώσαμε το καθήκον μας; Οι συναγωνιστές του αγνοούν τις απειλές και τους κινδύνους. Να τους ενισχύσουμε. Να αναβαθμίσουμε τις σχέσεις μας με το κουρδικό κίνημα και εδώ και στην Ελλάδα και με τους εκπροσώπους αλληλεγγύης στην Κύπρο. Ακόμα και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Αλληλεγγύης προς το Κουρδιστάν να αναβαθμιστεί με εκπροσώπους από όλα τα κόμματα στο ανώτατο δυνατό επίπεδο. Να απονεμηθεί πλήρης σύνταξη στην οικογένειά του με βάση την κανονική αφυπηρέτηση του Θεόφιλου. Το κράτος να αναλάβει και την ανατροφή και τη μόρφωση των παιδιών του. Αυτή η οικογένεια η αγιασμένη με το αίμα του Θεόφιλου είναι σήμερα η συνείδησή μας. Πρέπει να είναι οικογένεια όλων μας. Και αυτή η Βουλή μπορεί να αναλάβει την πρωτοβουλία για ένα παγκύπριο έρανο για να δείξουμε και την πρακτική μας συμπαράσταση προς αυτή την οικογένεια. Όσοι από μας είχαμε το προνόμιο να γνωρίζουμε το Θεόφιλο από κοντά, όσοι υπήρξαμε συναγωνιστές του με τα ίδια οράματα, τις ίδιες προοπτικές και για την Κύπρο και για την ανθρωπότητα και για την κοινωνική δικαιοσύνη θα κρατήσουμε ζωντανό το μεγάλο σύμβολο που λέγεται Θεόφιλος Γεωργιάδης. Έχουμε επίγνωση και την απειλών και των καταλόγων προγραφών και οι αριθμοί τα γνωρίζουν. Η απάντησή μας είναι απλή. Θα αντισταθούμε. Και να γνωρίζουν οι Τούρκοι τρομοκράτες ότι κάθε νεκρός αγωνιστής είναι πιο επικίνδυνος και από τους ζωντανούς, γιατί είναι αυτοί που τελικά τροχιοδρομούν τις εξελίξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η στυγερή δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη από πράκτορες των Τουρκικών Μυστικών Υπηρεσιών μπροστά στο σπίτι του έχει προκαλέσει σε όλους μας πολλά ερωτηματικά και περισσότερες ανησυχίες. Δικαιολογημένα ο καθένας μας

ανησυχεί βλέποντας την Τουρκία να εξάγει την κρατική τρομοκρατία της στα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας και με αποτρόπαια εγκληματικότητα να αφαιρεί τη ζωή Κυπρίων πολιτών.

Πέρα από την οργή μας όμως και τις ανησυχίες μας, τίθενται και ορισμένα καίρια ερωτήματα. Τί σημαίνει άραγε αυτή η αιφνίδια έξαρση της τουρκικής προκλητικότητας που εκδηλώθηκε τον τελευταίο καιρό, όχι μόνο με τη δολοφονία του Γεωργιάδη αλλά και με τις επανειλημμένες απόπειρες εμπρησμού και ανατίναξης τεμενών; Πού αποσκοπεί αυτή η προκλητική παραβίαση της κρατικής εξουσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ασφάλειας των πολιτών της; Και προπάντος τι πρέπει και τι μπορούμε να κάνουμε για να προστατεύσουμε τη Δημοκρατία μας, τους πολίτες και το μέλλον αυτού του τόπου;

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός επισημαίνει ότι η κατάσταση που δημιουργήθηκε επιβάλλει σε όλους μας να δώσουμε ουσιαστικό περιεχόμενο στις εκκλήσεις που κατά καιρούς κάνουμε για εθνική ενότητα. Η τουρκική αδιαλλαξία και επεκτατισμός και οι εμφανείς προεκτάσεις τους δημιουργούν πλέον πραγματικούς κινδύνους για την ασφάλεια των Κυπρίων πολιτών και μας υποχρεώνουν όλους να κάνουμε πράξη χειροπιαστή τη συσπείρωση, τη συνοχή και την ενότητα, ανεξάρτητα από τις πολιτικές και τις κομματικές μας τοποθετήσεις.

Πρέπει όλοι μας να δώσουμε προτεραιότητα σε αυτό το πρόβλημα και να μελετήσουμε προσεκτικά τρόπους αντιμετώπισής του. Πάνω απ' όλα πρέπει να εφαρμόσουμε τα μέτρα που θα αποφασιστούν με γνώμονα το συμφέρον του κράτους και την ασφάλεια των πολιτών και όχι την προσδοκία οποιασδήποτε μορφής κομματικού οφέλους.

Ενδεχομένως η δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη και οι άλλες τουρκικές προκλητικότητες να είναι μόνο η κορυφή του παγόβουνου των τουρκικών σχεδίων. Σε κάθε περίπτωση μας καλούν σε επαγρύπνηση, συσπείρωση και ενότητα και με την ευκαιρία αυτή καλώ και την τουρκοκυπριακή πλευρά να αναλογιστεί τι μπορούν να σημαίνουν και γι' αυτήν οι επικίνδυνες αυτές ενέργειες των Τουρκικών Μυστικών Υπηρεσιών.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τη συγκλονιστική είδηση της δολοφονίας του Θεόφιλου Γεωργιάδη, Προέδρου της Επιτροπής Αλληλεγγύης προς το Κουρδιστάν, ακούσαμε όλοι με αισθήματα οργής και αγανάκτησης. Το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν στην ανακοίνωσή του για τη δολοφονία του Θεόφιλου ανέφερε αυτό που όλοι διαισθανθήκαμε από την πρώτη στιγμή. Ότι το στυγερό αυτό έγκλημα αποφασίστηκε στην Άγκυρα από το Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας και εκτελέστηκε από όργανα των Μυστικών Υπηρεσιών της Τουρκίας.

Καταδικάζουμε με αποτροπιασμό τη δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη. Καταδικάζουμε και καταγγέλλουμε τους ηθικούς αυτουργούς και εκτελεστές του άνανδρου εγκλήματος για την ταυτότητα των οποίων δεν υπάρχει αμφιβολία. Οι απαράδεκτες φωνές που ακούστηκαν τόσο από την Άγκυρα όσο και από τα κατεχόμενα

περί γελοιοτήτων και ανοησιών, όσον αφορά τις κατηγορίες για την ταυτότητα των δολοφόνων, δεν μπορούν να αποκρύψουν την αλήθεια ούτε και να αποπροσανατολίσουν. Αντίθετα το προκλητικό και κυνικό περιεχόμενο των δηλώσεων του κ. Ατταμάν και του κ. Ντενκτάς επιβεβαιώνει τις κατηγορίες και μαρτυρά βαριές ενοχές.

Ο Θεόφιλος Γεωργιάδης υπήρξε ένας συνεπής ιδεολόγος αγωνιστής. Οι σπουδές του και η ενασχόλησή του με τα τουρκικά θέματα τον έφεραν σε άμεση επαφή με τον κουρδικό λαό και τον αγώνα του. Πίστεψε με πάθος στο δίκαιο τούτου του αγώνα και με το ίδιο πάθος μετέτρεψε τα αισθήματα αλληλεγγύης σε έμπρακτη συμπαράσταση και βοήθεια. Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από τον εθνικιστικό εγωισμό, ο Θεόφιλος Γεωργιάδης ένιωσε τον αγώνα ενός ξένου λαού σαν δικό του. Πάλεψε για τα δίκαια του κουρδικού λαού και θυσίασε τη ζωή του στο βωμό αυτών των δικαίων.

Αισθανόμαστε την ανάγκη να εκφράσουμε και από αυτό το βήμα τη μεγάλη μας εκτίμηση και το θαυμασμό για το έργο και τη θυσία του Θεόφιλου Γεωργιάδη. Θεωρούμε επίσης καθήκον μας να εκφράσουμε για μια ακόμα φορά τα θερμά μας συλλυπητήρια και την ολόψυχη συμπαράστασή μας προς τη σύζυγο και τα παιδιά του και όλους τους συγγενείς του Θεόφιλου. Γνωρίζουμε ότι σε τέτοιες τραγικές στιγμές τα λόγια αδυνατούν να απαλύνουν τον πόνο. Όμως, η σκέψη ότι τα ιδανικά για τα οποία θυσιάστηκε ο Θεόφιλος Γεωργιάδης δεν μπορούν να δολοφονηθούν από καμιά μυστική υπηρεσία, αλλά θα θριαμβεύσουν πάνω στις δυνάμεις της αντίδρασης και της εθνικής καταπίεσης, ας είναι παρηγοριά στη δύσκολη ώρα της δοκιμασίας.

Δε γνωρίζουμε σε ποιο στάδιο έφτασαν οι έρευνες για την ανακάλυψη και σύλληψη των δραστών της δολοφονίας. Καλούμε την αστυνομία να εντείνει τις προσπάθειές της με στόχο την πλήρη διαλεύκανση του εγκλήματος και την προσαγωγή τουλάχιστον των φυσικών αυτουργών ενώπιον της δικαιοσύνης.

Η δολοφονία του Θεόφιλου έθεσε επί τάπητος για μια ακόμα φορά το θέμα της ασφάλειας των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας και των αναγκαίων μέτρων περιφρούρησης και επαγρύπνησης έναντι πράξεων τρομοκρατίας που μπορούν να προέλθουν από οποιοδήποτε. Για τη συγκεκριμένη περίπτωση, μια που ήταν γνωστό ότι η ζωή του Θεόφιλου βρισκόταν υπό συνεχή απειλή και υπήρχαν πληροφορίες για ενδεχόμενη απόπειρα δολοφονίας του, έχουμε την εντύπωση ότι δεν είχαν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να παρασχεθεί ικανοποιητική ασφάλεια στο Θεόφιλο Γεωργιάδη.

Γνωρίζουμε ότι για μια χώρα, όπως είναι η Κύπρος, η οποία δέχεται κάθε χρόνο διπλάσιο αριθμό ξένων από όσος είναι ο πληθυσμός της, δεν είναι εύκολη υπόθεση η πρόληψη και ματαίωση ενεργειών των μυστικών υπηρεσιών. Πιστεύουμε όμως ότι υπάρχουν δυνατότητες, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης των μέτρων επαγρύπνησης χωρίς ποτέ όμως να φτάσουμε στο άλλο άκρο, δηλαδή σε μια υστερία ξενοφοβίας ή σ' ένα άκρατο κυνήγι των μαγισσών.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι ηθικοί και φυσικοί αυτουργοί της δολοφονίας του Θεόφιλου Γεωργιάδη είναι οι ίδιοι που αυτό τον καιρό κλιμακώνουν την εκστρατεία καταπίεσης και τρομοκρατίας σε βάρος του κουρδικού πληθυσμού στη νοτιανατολική Τουρκία. Είναι οι ιθύνοντες του κρατικού κατεστημένου στην Άγκυρα, οι οποίοι απαγορεύουν στον κουρδικό λαό να μιλά τη γλώσσα του, να τραγουδά τα τραγούδια του, να γιορτάζει

τις γιορτές του, να μαθαίνει την ιστορία του. Είναι οι ίδιοι που αρνούνται στους Κούρδους κάθε ανθρώπινο δικαίωμα και κάθε δημοκρατική ελευθερία. Είναι οι ίδιοι που καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ελευθερίες του δικού τους λαού και που καθίστανται έτσι ο πρώτος και μοναδικός πραγματικός εχθρός του τουρκικού λαού. Μπροστά στη βία, την αυθαιρεσία, την καταπάτηση στοιχειωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, ο κουρδικός λαός έχει εξεγερθεί. Διεξάγει έναν άνισο μεν αλλά ηρωικό και αποτελεσματικό αγώνα, ο οποίος δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην Τουρκία και το κατεστημένο της χώρας. Οργανωτής και καθοδηγητής αυτού του αγώνα που συνδυάζει την ένοπλη πάλη μαζί με τον πολιτικό αγώνα είναι το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν που συγκεντρώνει ό,τι καλύτερο έχει ο κουρδικός λαός.

Οι Κούρδοι είναι ένας πανάρχαιος περήφανος λαός που η αρχή της ιστορίας τους χάνεται στα βάθη των αιώνων. Όταν οι ισχυροί της γης στο τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου χάρασσαν τα σύνορα των κρατών στη Μέση Ανατολή με μοναδικό γνώμονα τα δικά τους εγωιστικά συμφέροντα, αγνόησαν την ύπαρξη τούτου του λαού. Στο βωμό των ίδιων άνομων συμφερόντων, έναν αιώνα σχεδόν μετά, παίζουν σε βάρος του κουρδικού λαού ένα επαίσχυντο παιχνίδι υποκρισίας. Βρισκόμενοι σε αντιπαράθεση με το καθεστώς της Βαγδάτης, κόπτονται δήθεν για τα ανθρώπινα δικαιώματα των Κούρδων του Ιράκ. Τηρούν όμως ένοχη σιωπή, όσον αφορά τα δικαιώματα των Κούρδων της Τουρκίας. Και όχι μόνο σιωπούν, αλλά ανέχονται και επιβραβεύουν την κρατική τρομοκρατία που οι εκάστοτε τουρκικές κυβερνήσεις και το πανίσχυρο στρατιωτικό κατεστημένο της χώρας ασκούν σε βάρος του κουρδικού λαού.

Καταγγέλλουμε και στηλιτεύουμε την υποκρισία των ισχυρών δυτικών χωρών, της Αμερικής αλλά και της Ευρώπης, που στην περίπτωση του κουρδικού λαού, όπως άλλωστε και στη δική μας περίπτωση, ξεχνούν αρχές και αξίες και ακολουθούν πολιτική δυο μέτρων και δυο σταθμών. Αναμφίβολα οι κρατούντες στην Άγκυρα είναι οι μεγάλοι ένοχοι του διωγμού ενάντια στον κουρδικό πληθυσμό της νοτιοανατολικής Τουρκίας που παίρνει διαστάσεις γενοκτονίας. Δεν είναι όμως λιγότερο ένοχοι εκείνοι που κλείνουν τα μάτια μπροστά σ' αυτή τη γενοκτονία. Εκείνοι που αποδέχονται και προβάλλουν την προπαγάνδα των στρατοκρατών της Άγκυρας. Εκείνοι που, όπως και η τουρκική κυβέρνηση, αποκαλούν τους Κούρδους μαχητές τρομοκράτες και τους αντιμετωπίζουν σαν τέτοιους. Εκείνοι που, όπως και οι τουρκικές αρχές, θέτουν εκτός νόμου στις χώρες τους το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν και απειλούν με απέλαση στην Τουρκία τα δραστήρια μέλη και οπαδούς του κόμματος. Απειλούν δηλαδή να τους στείλουν στο θάνατο, γιατί σίγουρος θα είναι ο θάνατος κάθε Κούρδου πατριώτη που θα αποστέλλεται δέσμιος στην Άγκυρα. Το καθεστώς της Άγκυρας συμπεριφέρεται και ενεργεί με βάση την αρχή του εθνικού ξεκαθαρίσματος που συνοδεύει τη νεότερη Τουρκία από την ίδρυσή της.

Οι ιθύνοντες όμως, Αμερικανοί και Ευρωπαίοι, που υποτίθεται ότι υπερασπίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και στηρίζονται στο Χάρτη του ΟΗΕ και τις ευρωπαϊκές αρχές και αξίες, ποια δικαιολογία μπορούν να επικαλεστούν; Καμιά. Γιατί καμιά δεν υπάρχει. Η αντιμετώπιση του κουρδικού λαού και του αγώνα του θα πρέπει να προβληματίσουν εκείνους από εμάς που καλλιεργούν αυταπάτες για το χαρακτήρα του σύγχρονου κόσμου, περιλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δυστυχώς στην περιλάλητη νέα τάξη πραγμάτων θριαμβεύουν οι σκοπιμότητες και επικρατούν τα γεωπολιτικά συμφέροντα. Στην προκειμένη περίπτωση οι ισχυροί

της Δύσης έχουν πολλά και ποικίλα συμφέροντα στην Τουρκία, την οποία θεωρούν προκεχωρημένο τους φυλάκιο στην ταραγμένη Μέση Ανατολή, εφαλτήριο για διείσδυση στις πρώην σοβιετικές δημοκρατίες και ανασχετικό παράγοντα έναντι του ισλαμικού φανταμενταλισμού.

Με την ευκαιρία αυτής της συζήτησης επαναλαμβάνουμε την αλληλεγγύη και υποστήριξή μας προς τον αγωνιζόμενο κουρδικό λαό. Επαναλαμβάνουμε την αλληλεγγύη και την υποστήριξή μας προς το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν, το οποίο άξια ηγείται του αγώνα για εθνική αξιοπρέπεια, ελευθερία, δημοκρατικά και ανθρώπινα δικαιώματα.

Ο κυπριακός λαός, θύμα και αυτός των επεκτατιστών της 'Αγκυρας, έχει σίγουρα περιορισμένες δυνατότητες στην έμπρακτη έκφραση της αλληλεγγύης του. Μπορούμε όμως να συμβάλουμε αρκετά στη διάσπαση του τείχους της σιωπής και της παραπληροφόρησης που επιχειρεί η Τουρκία στο Κουρδικό και την οποία ανέχονται και ενισχύουν οι σύμμαχοί της. Αφορμή μας δίνει το τραγικό περιστατικό της δολοφονίας του Θεόφιλου Γεωργιάδη, ενός Κύπριου πολίτη, Προέδρου της Επιτροπής Αλληλεγγύης προς το Κουρδιστάν. Κυβέρνηση, Βουλή, κόμματα και οργανώσεις, μέσα από τις διεθνείς τους σχέσεις, πρέπει να μελετήσουν τρόπους καταγγελίας της δολοφονίας σ' όλα τα διεθνή βήματα και να υποδείξουν τους ηθικούς αυτουργούς. Να καταγγείλουμε την κρατική τρομοκρατία εκείνων των κύκλων της 'Αγκυρας που δε διστάζουν να εγκληματούν και εκτός της τουρκικής επικράτειας και να υποδείξουμε ότι προς αυτή τη μορφή τρομοκρατίας πρέπει να στραφούν οι ισχυροί της γης και όχι να αντιμετωπίζουν σαν τρομοκράτες προοδευτικά καθεστώτα και αγωνιζόμενους λαούς.

Κύριε Πρόεδρε,

Αν η δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη είχε ως στόχο τον εκφοβισμό, ώστε να μειώσουμε την αλληλεγγύη μας προς τον κουρδικό λαό, η απάντηση είναι ότι παραμένουμε σταθεροί υποστηρικτές στο δίκαιο αγώνα των Κούρδων. Αν η δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη είχε ως στόχο να μας εκτρέψει από τη γραμμή της ειρηνικής λύσης του Κυπριακού στα πλαίσια του ΟΗΕ και στη βάση των αρχών και των ψηφισμάτων του διεθνούς οργανισμού, η απάντησή μας είναι ότι με περισσότερη συνέπεια και αποφασιστικότητα εμμένουμε σ' αυτή τη γραμμή. Αν η δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη ήθελε να στείλει το μήνυμα ότι η 'Αγκυρα μπορεί να κτυπά όπου θελήσει, η απάντησή μας είναι ότι με κάθε θυσία θα υπερασπιστούμε την ανεξαρτησία και κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα συνεχίσουμε την πάλη, για να επανενώσουμε την πατρίδα μας και να αποκαταστήσουμε την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου. Αν η δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη στόχευε να εξάψει πάθη, σοβινισμούς και μισαλλοδοξία, η απάντησή μας είναι ότι δεν πέφτουμε σε τέτοιες παγίδες. Είμαστε σε θέση να ξεχωρίζουμε τον Αττίλα και τους ιθύνοντες της 'Αγκυρας από τους συμπατριώτες μας Τουρκοκύπριους και από το βασανισμένο τουρκικό λαό.

Η θυσία του Θεόφιλου Γεωργιάδη δεν μπορεί να πάει χαμένη. Και δε θα πάει χαμένη, αν με το δικό μας αγώνα, με τη δική μας πάλη, κατορθώσουμε να ανατρέψουμε τα σχέδια της 'Αγκυρας σε βάρος της Κύπρου και επανενώσουμε μέσα σε συνθήκες ειρήνης, δημοκρατίας και σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, την πατρίδα και το λαό μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αυτή είναι μια στιγμή που δεν υπάρχουν αρκετά έντονα και εύγλωττα λόγια για να εκφράσουν τα αισθήματα που μας συνέχουν. Η τραγική δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη προκαλεί αισθήματα βαθιάς λύπης, οργής και βδελυγμίας. Από τη μια ο άνανδρος τρόπος που οι πληρωμένοι νυκτοβάτες, τέσσερις αυτοί, έστησαν ενέδρα σ' έναν ανυπεράσπιστο οικογενειάρχη και τον δολοφόνησαν, από την άλλη ο ευγενής σκοπός για τον οποίο ο Θεόφιλος Γεωργιάδης έδωσε το άλικο αίμα του καθιστά τον αδόκητο θάνατό του απώλεια για τον καθένα μας. Πέθανε γι' αυτά που πίστευε. Πίστευε στην ιδέα της αυτοδιάθεσης και απελευθέρωσης του κουρδικού λαού και για το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων όλων των λαών και του κυπριακού.

Η έννοια της ελευθερίας και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων είναι πανανθρώπινη, είναι ενιαία και αδιαίρετη. Στέρηση αυτών των δικαιωμάτων από ένα λαό ή ακόμα και από έναν άνθρωπο αποτελεί απειλή κατά της ελευθερίας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων όλων των λαών και όλων των ανθρώπων. Γι' αυτό τον ευγενή και πανανθρώπινο αγώνα έδωσε τη ζωή του ο Θεόφιλος Γεωργιάδης. Η θυσία του μιλά από μόνη της πιο πειστικά από κάθε επιμνημόσυνο λόγο.

Θέλω να πω δυο λόγια για την οικογένεια και τους συναγωνιστές του. Να θυμούνται ότι η ζωή δεν είναι έκταση αλλά ένταση. Δεν είναι η επιμήκυνση μιας άγονης και άνοστης ζωής που έχει σημασία. Εκείνο που έχει σημασία είναι με πόση ένταση βιώνει ο άνθρωπος τα ευγενέστερα ιδεώδη της ζωής και ποια η προσφορά του στην κοινωνία. Ο Θεόφιλος Γεωργιάδης μέσα στα λίγα νεανικά του χρόνια πίστεψε κι έζησε με ένταση στα ιδεώδη στα οποία πίστευε. Εύχομαι λοιπόν η οικογένειά του και οι συναγωνιστές του να βρουν παραμυθία στη σκέψη ότι ευτύχησαν να ζήσουν έστω και λίγα χρόνια κοντά σ' έναν τέτοιο άνθρωπο που έδωσε ένταση, έξαρση, νόημα και περιεχόμενο στη ζωή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Θεόφιλος Γεωργιάδης πέρασε στην ιστορία. Έζησε αθόρυβα, χωρίς τυμπανοκρουσίες, χωρίς φλύαρες ανακοινώσεις και διακηρύξεις, χωρίς επιδίωξη επωνυμίας. Αγωνίστηκε και πέθανε για εκείνα που πίστευε. Και οι Κούρδοι στα ματωμένα βουνά τους άκουσαν για το παλικάρι από την Κύπρο που τους συμπαραστάθηκε και θυσιάστηκε για το δικό τους αγώνα. Μια σπάνια εξαίρεση θυσίας πολίτη μιας χώρας για τις εθνικές επιδιώξεις κάποιου άλλου αγωνιζόμενου λαού, ένας νέος Λόρδος Βύρωνας σε μια εποχή που ο άνθρωπος έχει πνίξει τα αισθήματα και έχει αντικαταστήσει τα πάντα με τη λέξη "συμφέρον".

Μαζί με τα θερμά μας συλλυπητήρια, κύριε Πρόεδρε, στην οικογένεια του Θεόφιλου και την πατρίδα που τον έχασε ξαναγεννιούνται μέσα μας πολλά ερωτηματικά για το μέλλον αυτού του τόπου τα οποία αναπτύξαμε και στο παρελθόν από αυτό το βήμα, για τη βιωσιμότητα της συνύπαρξης Ελλήνων και Τούρκων, που εμείς επιδιώκουμε, η οποία θα περνά κατά καιρούς μέσα από τη δοκιμασία δολοφονικών σφαιρών, προβοκάτσιας, συγκρουόμενων εθνικών επιδιώξεων και αντιπαραθέσεων, για το αν αυτός ο τόπος θα μπορέσει να καταπιεί τον πόνο του και να σκουπίσει τα δάκρυά του και αν το πετύχει κατά πόσο η συνύπαρξη είτε ομοσπονδιακής είτε άλλης μορφής που θα ακολουθήσει θα φέρει άνοιξη ή μόνιμο χειμώνα.

Πολλά τα ερωτηματικά που σκέπασαν μαζί με τις σημαίες και τα λουλούδια το φέρετρο του Θεόφιλου. Ερωτηματικά χωρίς εύκολες απαντήσεις που τοποθετούν την Κύπρο στο μάτι του κυκλώνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι,

Η Κυπριακή Βουλή έχει σήμερα ομόφωνα καταδικάσει και καταγγείλει την άνανδρη και αποτρόπαιη δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη από της τούρκικες μυστικές υπηρεσίες, την εποχή που η διεθνής υποκρισία βρισκόταν στο απόγειό της με την αποστολή τούρκικων ειρηνευτικών στρατευμάτων στη Βοσνία εκ μέρους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του ίδιου οργανισμού μπροστά στον οποίο εκκρεμούν επανειλημμένα ψηφίσματα που καταδικάζουν την παράνομη παρουσία των τούρκικων κατοχικών στρατευμάτων στην Κύπρο.

Οι απόψεις και εισηγήσεις που ακούστηκαν θα διαβιβαστούν και θα προωθηθούν προς την κυβέρνηση και η Κυπριακή Βουλή θα πράξει τα δέοντα στους διεθνείς οργανισμούς που συμμετέχει.

Να μου επιτραπεί να εκφράσω κι εγώ προσωπικά τα βαθιά μου συλλυπητήρια στην οικογένεια και τους φίλους του αδικοχαμένου παλικαριού, Έλληνες και Κούρδους, και την αλληλεγγύη μας στον σκληρά χειμαζόμενο κουρδικό λαό.

Παρακαλώ το Γραμματέα να αναγνώσει το Ψήφισμα που έχει ετοιμαστεί αναφορικά με τη στυγνή δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων:

- Καταδικάζει με τον πιο έντονο τρόπο τη στυγερή δολοφονία του Θεόφιλου Γεωργιάδη, Προέδρου της Κυπριακής Επιτροπής Αλληλεγγύης προς το Κουρδιστάν, που έγινε τη νύκτα της Κυριακής 20 Μαρτίου 1994 στη Λευκωσία.
- Καταγγέλλει τη δολοφονία ως έργο της Τουρκικής κρατικής τρομοκρατίας.
- Θεωρεί τη δολοφονία ως προσπάθεια φίμωσης κάθε ελεύθερης έκφρασης και πλήγμα εναντίον ολόκληρης της ανθρωπότητας.
- Θεωρεί τη δολοφονία σαν μια ακόμη απόδειξη της Τούρκικης κρατικής τρομοκρατίας.
- Αποφασίζει να καταγγείλει σ' όλους τους διεθνείς οργανισμούς το στυγερό έγκλημα και να προβεί σ' όλα τα διαβήματα, ώστε να τεθεί τέρμα σε κάθε μορφή τρομοκρατίας και καταπίεσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγκρίνεται.

Μπαίνουμε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπαίνουμε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Τα τρία πρώτα θέματα, που είναι "Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992", "Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993" και "Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993" έχουν συγχωνευθεί σε ενιαίο κείμενο και έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1992", "Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω σχέδια νόμου σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και 28 Φεβρουαρίου 1994.

Με τους τρεις νόμους που προτείνονται σκοπείται η τροποποίηση του Δεύτερου Παραρτήματος της βασικής νομοθεσίας για το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας, για τη συμπερίληψη σ' αυτό και άλλων περιπτώσεων που επιβαρύνονται με μηδενικό συντελεστή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Ειδικότερα:

(α) Με την πρόταση νόμου που προτείνεται σκοπείται η επιβολή μηδενικού συντελεστή στα ακουστικά βαρηκοΐας και στα αναπηρικά τροχοκαθίσματα.

(β) Με το πρώτο νομοσχέδιο που προτείνεται σκοπείται επίσης η επιβολή του ίδιου μηδενικού συντελεστή στις υπηρεσίες διαμεσολάβησης για την εισαγωγή και εξαγωγή αγαθών προς και από τη Δημοκρατία που παρέχονται έναντι προμήθειας η οποία προέρχεται από το εξωτερικό.

(γ) Με το δεύτερο νομοσχέδιο που προτείνεται σκοπείται, όπως και στην προτεινόμενη πρόταση νόμου, η επιβάρυνση με μηδενικό συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας των ακουστικών βαρηκοΐας και των τροχοκαθισμάτων αναπήρων, ενώ προτείνεται πρόσθετα η επιβάρυνση με τον ίδιο συντελεστή των εμβολίων για την ιατρική και κτηνιατρική.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τόσο της προτεινόμενης πρότασης νόμου όσο και των νομοσχεδίων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμο, αφού προηγουμένως ενοποιηθούν. Παράλληλα, και για τους ίδιους λόγους που κρίνεται σκόπιμη η σε τελευταία ανάλυση απαλλαγή από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας των ακουστικών βαρηκοΐας και των τροχοκαθισμάτων αναπήρων, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο και ορθό να εισηγηθεί την ίδια μεταχείριση για ορισμένα άλλα είδη που χρησιμοποιούνται από τις ίδιες ή άλλες κατηγορίες πασχόντων, τα οποία και έχει συμπεριλάβει στο πιο πάνω τελικό κείμενο. Τέλος, αφού έκρινε δικαιολογημένο το σχετικό αίτημα των ενδιαφερομένων, προτείνει, με τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου Υπουργείου, την επιβολή μηδενικού συντελεστή και για την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης για την πώληση αγαθών από χώρα άλλη από τη Δημοκρατία σε άλλη τρίτη χώρα.

Η Επιτροπή εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και των νομοσχεδίων, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί και ενοποιηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, η πρώτη παρατήρηση που θα ήθελα να κάνω είναι ότι αν μείνουμε μόνο με το θέμα των εντυπώσεων, θα σχηματίσουμε την εντύπωση ότι ψηφίζουμε ένα φιλανθρωπικό νομοσχέδιο, για να καλύψει κάποιες φιλανθρωπικές ανάγκες, ώστε τα ακουστικά βαρηκοΐας να απαλλαγούν από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας ή τα τροχοκαθίσματα των αναπήρων ή ακόμα και τα εμβόλια για την ιατρική και την κτηνιατρική. Και διερωτώμαι, από την ανάγνωση απλώς της Έκθεσης, και αν δεν ήταν κάποιος Μέλος της Επιτροπής Οικονομικών ή αν έτυχε να μην έχει την ανάλογη ενημέρωση στην Κοινοβουλευτική του Ομάδα, θα αντιλαμβανόταν ότι σ' αυτό το νομοσχέδιο ανάμεσα στα τροχοκαθίσματα και στα εμβόλια δίδουμε απαλλαγή και στις προμήθειες των παραγγελιοδόχων για οτιδήποτε εισάγεται στην Κύπρο και ακόμα περισσότερο ότι δίνουμε απαλλαγή από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας όλων όσων ασχολούνται με διαμεσολάβηση και εισαγωγή και εξαγωγή αγαθών εκτός της Δημοκρατίας;

Για το νομοσχέδιο αυτό έγινε πολλή συζήτηση στην Επιτροπή Οικονομικών, μπορώ να πω ιδιαίτερα πάνω στο δεύτερο σημείο σε ότι αφορά τη διαμεσολάβηση για εισαγωγή και εξαγωγή εκτός της Δημοκρατίας, γιατί εκεί δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ούτε υπήρξαν διϊστάμενες απόψεις ότι αποτελεί θέμα φορολογίας υπηρεσιών. Υπήρξαν όμως διαφωνίες πάνω στο πρώτο σημείο που αφορά την εισαγωγή του μηδενικού συντελεστή για τις υπηρεσίες εισαγωγών προϊόντων στην Κύπρο, των γνωστών ως προμηθειών, με το δικαιολογητικό ότι μεταφέρεται η δαπάνη στο τελικό προϊόν, το οποίο πληρώνει ο καταναλωτής, άρα δε θα πρέπει να φορολογείται δύο φορές.

Όμως τουλάχιστον πάνω σ' αυτό το σημείο το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ πιστεύει ότι και σ' αυτό το σημείο υπάρχει συσχέτιση με φορολογία υπηρεσιών, διότι το τελικό προϊόν που πληρώνει ο καταναλωτής είναι συνδεδεμένο με το κέρδος του εμπόρου, ενώ στην υπόθεση των προμηθειών που παίρνουν οι παραγγελιοδόχοι εκεί θα πρέπει να θεωρηθεί ως υπηρεσία που πρέπει να φορολογείται χωριστά. Έτσι το

Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ πιστεύει ότι, μετά από τη συζήτηση και την τοποθέτηση και των άλλων πλευρών σε ό,τι αφορά τη διαμεσολάβηση για προμήθεια η οποία παρέχεται από το εξωτερικό, έχει καλύτερα την εντύπωση ότι είναι δυνατό να υπάρξουν κοινές τοποθετήσεις. Αλλά πάνω στο πρώτο σημείο θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο για μηδενικό συντελεστή στις υπηρεσίες, με το σκεπτικό ότι δεν είναι δυνατό να μεταφέρεται ο φόρος κατανάλωσης, ο φόρος μόνο πάνω στα κατώτερα εισοδηματικά στρώματα και να απαλλάσσονται του φόρου κατανάλωσης, του φόρου προστιθέμενης αξίας, εισοδήματα τα οποία αποκτώνται πολλές φορές σε πολύ μεγάλους αριθμούς. Έτσι, για λόγους κοινωνικής και φορολογικής δικαιοσύνης, πιστεύουμε ότι το νομοσχέδιο αυτό, το τμήμα αυτό του νομοσχεδίου, θα πρέπει να καταψηφιστεί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ιεροδιακόνου, είχα την εντύπωση ότι ήταν ομόφωνη η Έκθεση. Βέβαια είναι δικαίωμα κάθε κόμματος να τοποθετηθεί όπως θέλει στην ολομέλεια, αλλά η Έκθεση παρουσιάστηκε ομόφωνη απ' όλες τις πλευρές.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εν πάση περιπτώσει, η Έκθεση συντάχθηκε, αντιλαμβάνομαι, με το κλίμα το οποίο επικρατούσε μέσα στην Επιτροπή Οικονομικών. Ήθελα απλώς να κάμω μερικές διευκρινίσεις ότι το νομοσχέδιο για τα τροχοκαθίσματα των αναπήρων, όπως και για τα ακουστικά βαρηκοΐας, είναι ξέχωρο νομοσχέδιο, δεν είναι το ίδιο νομοσχέδιο με εκείνο μέσα στο οποίο προβλέπεται η απαλλαγή της προμήθειας των παραγγελιοδόχων. Και εν πάση περιπτώσει, όλη η φιλοσοφία πάνω στην οποία βασίζεται η εισήγηση αυτή της κυβέρνησης είναι ότι ήδη το εμπόρευμα, όταν εισαχθεί, επιβαρύνεται με το ΦΠΑ από την ώρα που φτάνει στην Κύπρο και άρα μέσα σε εκείνη την τιμή πάνω στην οποία πληρώνει το εμπόρευμα ήδη το ΦΠΑ περιλαμβάνεται μέσα, καθώς και η προμήθεια την οποία θα πάρει αργότερα ο παραγγελιοδόχος. Και η όλη φιλοσοφία είναι για να αποφευχθεί η διπλή φορολογία πάνω στην ίδια αξία και πάνω στο ίδιο προϊόν. Όσον αφορά τώρα την παροχή υπηρεσιών, αυτό το πράγμα δεν το έχουμε μπροστά μας σήμερα. Εκείνο που έχουμε μπροστά μας σήμερα είναι όταν γίνεται διαμεσολάβηση αγοράς ή πώλησης εμπορευμάτων από μια τρίτη χώρα σε άλλη τρίτη χώρα. Αυτό έχουμε σήμερα μπροστά μας. Στην Επιτροπή Οικονομικών απλώς ανταλλάγησαν κάποιες απόψεις και για την περίπτωση απαλλαγής από το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών, όμως συμφωνήθηκε ότι θα ζητηθεί η άποψη του Υπουργείου Οικονομικών και θα το δούμε σε μεταγενέστερο στάδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλά να πω ότι τόσο ο συνάδελφος Τάκης Χατζηδημητρίου σε μια συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών όσο και σε επόμενη συνεδρία εγώ, είχαμε καθορίσει τη θέση του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, όπως την εξέθεσε προηγούμενα ο κοινοβουλευτικός μας εκπρόσωπος. Έτσι η Έκθεση δεν ομιλεί για ομόφωνη εισήγηση της Επιτροπής, αλλά απλώς για εισήγηση της Επιτροπής. Δεν ξέρω αν θα έπρεπε να πει ότι είχαμε εκφράσει διαφωνία. Εν πάση περιπτώσει, πιθανώς να μην προσέχθηκε ότι δεν τονίζεται ότι είναι ομόφωνη η απόφαση. Η θέση μας ήταν η ίδια ευθύς εξαρχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ το λόγο για δύο λόγους. Το πρώτο θέμα είναι επί της ουσίας, όπως και οι αγαπητοί συνάδελφοι της ΕΔΕΚ τοποθετήθηκαν αρνητικά επί της πρότασης, όπως αυτή κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών, αρνητικά εννοώντας ότι θα την καταψηφίσουν, το ίδιο θα πράξουμε κι εμείς. Και το σκεπτικό και της δικής μας παράταξης που υιοθετούμε αυτή την πρόταση προέρχεται από το γεγονός ότι η ποσοστιαία προμήθεια, η οποία παρέχεται στον αντιπρόσωπο, γιατί περί αυτού πρόκειται, περιλαμβάνεται μέσα στην τιμολογημένη τιμή, η οποία παρουσιάζεται στις τελωνειακές αρχές και πάνω στην οποία επιβάλλεται ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας. Και έτσι θα ήταν άδικο να γίνεται μια διπλή φορολογία εξ ου και δε συνηθίζεται η διπλή φορολογία πάνω στο ίδιο εμπόρευμα, πάνω στην ίδια τιμή. Και αν αφήναμε αυτή την έλλειψη, σίγουρα, χωρίς να είμαι νομικός, έχοντας όμως υπόψη τις προθέσεις κάποιων, θα έχουν κάθε δικαίωμα να προσβάλουν μια τέτοια συμπεριφορά και σίγουρα θα κερδίσουν. Και είπαμε να δεχτούμε αυτή την πρόταση, ούτως ώστε να αποφύγουμε αυτές τις ταλαιπωρίες για όλες τις πλευρές. Όμως εκείνο το οποίο θα ήθελα να προτείνω είναι στο τέλος της Έκθεσης, που γίνεται πρόταση να συμπεριληφθεί μέσα σε τούτο το νομοσχέδιο η απαλλαγή ή η τοποθέτηση μηδενικού συντελεστή στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας και στην παροχή υπηρεσιών για πώληση εμπορεύματος από τρίτη σε τρίτη χώρα, επειδή υπάρχει μια αδυναμία, διότι δε συμπεριλαμβάνει και τις υπηρεσίες, θα εισηγούμασταν και έχουμε πρόθεση μετά, στην κατ' άρθρο ψήφιση, να εισηγηθούμε την απάλειψη αυτής της πρόνοιας, ούτως ώστε να δώσουμε την ευκαιρία στο αρμόδιο Υπουργείο να την επανεξετάσει μαζί και με την παροχή υπηρεσιών από μέρους Κυπρίου από τρίτη σε τρίτη χώρα. Να το επανεξετάσει και αν θελήσει ας το συσχετίσει και να το επανακαταθέσει μαζί. Όμως να μην το δούμε ξεχωριστά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν προχωρήσω στην κατ' άρθρο ψήφιση, βλέπω ότι υπάρχει θέμα επανασύνταξης της Έκθεσης, διότι δε βλέπω όλες οι πλευρές να συμφωνούν με τις κάποιες εισηγήσεις, πράγμα το οποίο μπορεί να γίνει στα πλαίσια της Επιτροπής Οικονομικών. Αυτό είναι το ένα θέμα. Το άλλο θέμα, θα παρακαλέσω, επειδή είναι δύο τα άρθρα, τα κόμματα να τοποθετηθούν ποια είναι τα άρθρα που θα ψηφίσουν ή όχι και μετά θα προχωρήσω στην τρίτη ανάγνωση.

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, για να είμαστε δίκαιοι, είναι γεγονός ότι κάπου υπήρχε κάποια σύγχυση, φαίνεται, όταν τελειώσαμε τη συνεδρία. Εγώ είχα αντιληφθεί ότι συμφωνούσαν ή όλες οι πλευρές ή εν πάση περιπτώσει η συντριπτική πλειοψηφία της Βουλής ότι θα περάσει το αρχικό νομοσχέδιο που είχε φέρει η κυβέρνηση και θα προσετίθετο και μια τροποποίηση που μας έφερε αντιπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών, όταν ήρθε να παρουσιάσει το νομοσχέδιο. Η τροποποίηση αυτή προσέθετε τις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες υπάρχει διακίνηση αγαθών από τρίτη χώρα σε τρίτη χώρα που δεν περιλαμβάνονταν στο αρχικό νομοσχέδιο. Αντιλαμβάνομαι ότι άλλα κόμματα ή αντιπρόσωποι των άλλων κομμάτων στην Επιτροπή Οικονομικών είχαν κατανοήσει ότι θα περνούσαμε μόνο το αρχικό νομοσχέδιο που είχε καταθέσει το Υπουργείο Οικονομικών και θα αφήναμε το δεύτερο

μέρος έξω, για να ζητήσουμε τις απόψεις του Υπουργείου Οικονομικών πάνω σ' αυτό το θέμα πιο επίσημα και επίσης να μας φέρει την άποψή του πάνω στο θέμα των υπηρεσιών. Και είναι δίκαιο, εφόσον άλλες πλευρές είχαν κατανοήσει με αυτό τον τρόπο την κατάληξη της συζήτησης στην Επιτροπή Οικονομικών, και θα συμφωνήσουμε και εμείς με την εισήγηση να παραπεμφθεί το ένα σκέλος του νομοσχεδίου, αυτό δηλαδή που αφορά τη διακίνηση αγαθών από τρίτη χώρα σε τρίτη χώρα, στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο θα μας φέρει ολοκληρωμένη πρόταση πάνω σ' αυτό το θέμα και πάνω στο θέμα της παροχής υπηρεσιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον υπάρχει και θέμα επανασύνταξης της 'Εκθεσης, πώς θα βλέπατε αναβολή της ψήφισης, αν αυτό δεν έχει επιπτώσεις, για μια βδομάδα, για να επανασυνταχθεί η 'Εκθεση με βάση τις θέσεις των κομμάτων όπως τις έχουμε ακούσει σήμερα;

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι έχουν λεχθεί, έχουν διευκρινιστεί οι θέσεις των κομμάτων, δε βλέπω το λόγο γιατί να αναβληθεί και να καθυστερεί το νομοσχέδιο.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι κατανοητό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει. Προχωρούμε λοιπόν στη δεύτερη κατ' άρθρο ψήφιση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πρώτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πρώτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του Παραρτήματος ΙΙ του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, αυτό είναι το επίμαχο άρθρο. Στο πρώτο μέρος έχουμε διαφωνία εμείς πάνω στην παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης για την εισαγωγή αγαθών στη Δημοκρατία ή για την εξαγωγή αγαθών από τη Δημοκρατία. Σ' αυτό έχει μόνο η ΕΔΕΚ διαφωνία.

Το δεύτερο μέρος είναι αυτό το οποίο θα πρέπει να παραπεμφθεί στο Υπουργείο που αρχίζει από το "ή για την πώληση αγαθών από χώρα άλλη από τη Δημοκρατία σε χώρα άλλη από τη Δημοκρατία". Αυτό να διαγραφεί, για να επανεξεταστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν την τροποποίηση της ΕΔΕΚ, η οποία διαγράφει, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, το εδάφιο (6) μέχρι του σημείου που έχει αναγνώσει ο κ. Χατζηδημητρίου;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, αλλά ίσως εδώ να φέρνουμε σε δύσκολη θέση τους συνάδελφους της ΕΔΕΚ, διότι η ΕΔΕΚ θέλει πλήρη διαγραφή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

'Οταν θα γίνει η ψηφοφορία, θα τοποθετηθούμε. Προς το παρόν να διαγραφεί το δεύτερο. Ψηφίζεται πρώτα η τροπολογία της τροπολογίας που είναι να διαγραφεί το "για την πώληση αγαθών από χώρα άλλη από τη Δημοκρατία σε χώρα άλλη από τη Δημοκρατία" και μετά τη διαγραφή αυτού να γίνει ψηφοφορία για το υπόλοιπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία, βάζω πρώτα την τροποποίηση σε ψηφοφορία. Και αν δεν περάσει η τροποποίηση, ψηφίζουμε το άρθρο ως έχει, και μετά ψηφίζουμε στην τρίτη ανάγνωση ολόκληρο το νομοσχέδιο. Κατά συνέπεια πόσοι υποστηρίζουν την τροπολογία ΕΔΕΚ;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τη διαγραφή του δεύτερου μέρους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η διαγραφή του δεύτερου μέρους είναι η τροπολογία της ΕΔΕΚ. Με άλλα λόγια το δεύτερο μέρος επαναδιατυπώνεται με βάση την τροπολογία, την οποία εξέφρασε ο κ. Χατζηδημητρίου.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Ο οποίος και πάλι θα έχει διαφωνία.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να ξαναεξηγήσω ακόμα μια φορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου, ξαναδιαβάστε παρακαλώ την τροποποίηση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Υπάρχουν δύο προτάσεις. Η μία πρόταση λέει για διαγραφή της μισής παραγράφου (xvi) του άρθρου 2 που αρχίζει από το μέσο της παραγράφου που λέει "ή για την πώληση αγαθών από χώρα άλλη από τη Δημοκρατία σε χώρα άλλη από τη Δημοκρατία". Να ψηφίσουμε πρώτα αυτή τη διαγραφή και ύστερα ξανασυζητούμε το επόμενο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι αυτό που έθεσα σε ψηφοφορία, κύριε Χατζηδημητρίου. Βέβαια, να μου επιτραπεί να αναφέρω ακόμα μια φορά ότι οι τροποποιήσεις πρέπει να κατατίθενται πριν από την έναρξη μιας συνεδρίας γραπτώς. Αλλά οπωσδήποτε προχωρούμε τώρα. Λοιπόν, και πάλι το θέτω το θέμα σε ψηφοφορία για αποφυγή οποιασδήποτε παρεξήγησης.

Υπάρχει ένσταση όπως η τροπολογία του κ. Χατζηδημητρίου εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η τροπολογία του κ. Χατζηδημητρίου εγκρίνεται.

Κύριε Χατζηδημητρίου, προχωρούμε στην άλλη τροπολογία σας.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το άλλο, είναι να το θέσετε εσείς σε ψηφοφορία το άρθρο ως έχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, θέτω τώρα το άρθρο 2, ως τροποποιήθηκε, σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έτσι είναι, κύριε Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Όχι, δεν είναι έτσι, κύριε Πρόεδρε. Το δεύτερο τμήμα ήταν ομόφωνο, δηλαδή το να παραγραφεί.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Το εναπομείναν τμήμα.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Δηλαδή θέλετε να μας πείτε ότι ψηφίσατε την τροπολογία μας τώρα; Δηλαδή διαγράφονται, όπως το είπε ο κ. Χατζηδημητρίου;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Διαγράψαμε το δεύτερο μέρος. Μας έμεινε το πρώτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Κύριε Λυσσαρίδη, ο κ. Χατζηδημητρίου ήταν πολύ πειστικός και έπεισε όλο το Σώμα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Για πρώτη φορά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε κύριοι στη δεύτερη ανάγνωση.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Να ψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εψηφίσετε, γιατρέ μου.

Πόσοι ψηφίζουν τώρα το νομοσχέδιο ως τροποποιήθηκε μαζί με τα δύο άρθρα;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο που με συμφέρει αυτή η διαδικασία, διότι σημαίνει ότι αυτό που εισηγήθηκε ο κ. Χατζηδημητρίου γίνεται intoto αποδεκτό ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ήταν αποδεκτό από πριν, κύριε Λυσσαρίδη.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μα δε μιλούμε μόνο για τη διαγραφή της μισής, αλλά για την υπόλοιπη.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι. Τώρα θα ψηφίσουμε, κύριε Λυσσαρίδη.

Λοιπόν, προχωρούμε στην τελική ψηφοφορία, στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδεμία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 33 ψήφους υπέρ, 6 εναντίον και ουδεμίαν αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Έχω την εντύπωση ότι ακολουθήθηκε η σωστή διαδικασία. Το υπ' αριθμό 4 θέμα δεν είναι έτοιμο. Τα επόμενα δύο θέματα "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1993" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1993" έχουν κοινή Έκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ 2. "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις

27 Σεπτεμβρίου 1993 και στις 16 Μαρτίου 1994. Στις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου, όπως αρχικά κατατέθηκε, είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £80.500 και η διάθεσή του για την κάλυψη της πρόσθετης δαπάνης που προκύπτει εξαιτίας της αναθεώρησης της επιχορήγησης προς τα κοινοτικά νηπιαγωγεία, καθώς και της δημιουργίας είκοσι πέντε νέων τμημάτων από την 1η Σεπτεμβρίου 1993.

Σκοπός του δεύτερου υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £6.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της απαιτούμενης πρόσθετης δαπάνης μέσα στο τρέχον έτος εξαιτίας της αύξησης από £3.500 σε £4.000 της επιχορήγησης που καταβάλλεται σε δώδεκα νηπιαγωγεία που λειτουργούν σε προσφυγικές κοινότητες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, με την ευκαιρία της εξέτασης των πιο πάνω συμπληρωματικών πιστώσεων, ζήτησε και πήρε από την Εκτελεστική Εξουσία πρόσθετα στοιχεία αναφορικά με τον αριθμό των κοινοτικών νηπιαγωγείων, το καθεστώς που διέπει τη λειτουργία τους και τους όρους εργοδότησης του προσωπικού τους, καθώς και γενικότερα τις απόψεις της κυβέρνησης για τους Κανονισμούς με βάση τους οποίους λειτουργούν τα κοινοτικά νηπιαγωγεία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως της πιο πάνω ενημέρωσης που είχε για το όλο θέμα και ιδιαίτερα ενόψει της δήλωσης της κυβερνητικής πλευράς ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προτίθεται να καταθέσει σύντομα σχετικούς Κανονισμούς που θα διέπουν την εύρυθμη λειτουργία των κοινοτικών νηπιαγωγείων και θα κατοχυρώνουν τους όρους εργασίας του προσωπικού τους, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους. Στο στάδιο της εξέτασης των πιο πάνω νομοσχεδίων από την Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών για λόγους καθαρά λογιστικής τακτοποίησης του προϋπολογισμού αντικατέστησαν τα δύο πιο πάνω νομοσχέδια με δύο αντίστοιχα τα οποία αναφέρονται στο 1994. Για το πρώτο από αυτά η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση περιορίζεται στις £64.500.

Με βάση τις πιο πάνω διευκρινίσεις η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση των δύο πιο πάνω νομοσχεδίων, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθούν οι τίτλοι τους, ώστε να αναφέρονται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Θα ήθελα να επισημάνω, σε σχέση με το θέμα των κοινοτικών νηπιαγωγείων, πρώτο, ότι επείγει και θα πρέπει να ολοκληρωθεί το ταχύτερο δυνατό η ρύθμιση του καθεστώτος εργασίας των εργαζομένων στα λεγόμενα κοινοτικά νηπιαγωγεία. Δεύτερο, θα πρέπει να επαναλάβουμε τη θέση

τουλάχιστον της δικής μας πλευράς ότι ο θεσμός των κοινοτικών νηπιαγωγείων είναι ένα εύρημα, για να αποφεύγει η κυβέρνηση την εκπλήρωση της υποχρέωσης που έχει το κράτος προς τους πολίτες του να παρέχει κρατική προδημοτική εκπαίδευση.

Η κυβέρνηση Κυπριανού είχε αρχίσει και επεξέτεινε το θεσμό των κρατικών νηπιαγωγείων. Η διάδοχή της κυβέρνηση αποφάσισε να προχωρήσει ένα νέο θεσμό, τα κοινοτικά νηπιαγωγεία, τα οποία αποδείχνονται εντόνως προβληματικά. Και είναι πια καιρός να επανεξεταστεί ο θεσμός, να εγκαταλειφθεί κατ' ακρίβειαν ο θεσμός των κοινοτικών νηπιαγωγείων, και οι τάξεις αυτές να γίνουν κρατικές, να αναλάβει δηλαδή το κράτος την υποχρέωσή του να παρέχει σε όλους τους πολίτες σχολικής ηλικίας, και σχολική ηλικία είναι και η προδημοτική, τη δωρεάν εκπαίδευση.

'Οταν κάμνουμε για έναν πολύ μικρό αριθμό πολιτών της Δημοκρατίας το Πανεπιστήμιο, και καλά το κάνουμε, και με δωρεάν παιδεία, όπως, εν πάση περιπτώσει, έχει καθοριστεί η δωρεάν παιδεία για το Πανεπιστήμιο, είναι πιστεύουμε άνιση και άδικη η μεταχείριση της μεγάλης πλειοψηφίας των γονιών, όταν η πολιτεία δεν εκπληρώνει στο ακέραιο την υποχρέωση να παρέχει προδημοτική εκπαίδευση. Γι' αυτό και εισηγούμαστε, αν και οι άλλες πλευρές συμφωνούν, να δοθεί προς την κυβέρνηση το μήνυμα να προχωρήσει στην ανάπτυξη της προδημοτικής κρατικής εκπαίδευσης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Οπωσδήποτε η κυβέρνηση Κυπριανού και το ΔΗΚΟ είναι οι πρώτοι διδάξαντες. 'Εθεσαν ως επιτακτική ανάγκη, η προδημοτική εκπαίδευση να ενταχθεί μέσα στα κρατικά σχέδια και ελπίζουμε να συνεχιστεί και η επέκταση του θεσμού, ούτως ώστε να καλύψει όλες τις κοινότητες της Κύπρου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι πρώτοι διδάξαντες και οι τελευταίοι ομιλήσαντες, αλλά είναι και ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα πράγματι είναι πάρα πολύ σοβαρό. Βέβαια θίγεται παρεμπιπτόντως, αλλά αξίζει τον κόπο. Μιλούμε για τα παιδιά της πιο ευαίσθητης ηλικίας, που τα βιώματα και οι εμπειρίες τους σημαδεύουν ολόκληρη τη ζωή τους. 'Ενας επιπρόσθετος λόγος πέραν των όσων έχουν αναφέρει οι συνάδελφοι είναι ότι σ' αυτά τα κοινοτικά νηπιαγωγεία εργοδότης ενός μέρους των εργαζομένων των σχολικών βοηθών είναι όχι το κράτος βέβαια αλλά ο Σύνδεσμος Γονέων. Η διοίκηση αυτών των εκπαιδευτηρίων γίνεται σε μεγάλο βαθμό από το Σύνδεσμο Γονέων και ανεξάρτητα από την καλή θέληση και τις θαυμάσιες προθέσεις των Συνδέσμων και των μελών τους, σίγουρα δεν αποτελούνται από ανθρώπους εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες, ειδήμονες στα θέματα της εκπαίδευσης. Και έτσι, ακόμη και οι οδηγίες που δίνονται από το Υπουργείο Παιδείας διαφορετικά ερμηνεύονται και διαφορετικά εφαρμόζονται από νηπιαγωγείο σε νηπιαγωγείο, διότι στο ένα νηπιαγωγείο έτσι το κατάλαβε ο Σύνδεσμος Γονέων και στο άλλο αλλιώς. Είναι

σοβαρά τα προβλήματα που δημιουργούνται, είναι εντελώς αντιπαιδαγωγικές οι μέθοδοι και οι αποφάσεις που λαμβάνονται και οι εφαρμογές που γίνονται στα διάφορα κοινοτικά νηπιαγωγεία. Δεν είναι δυνατόν το κράτος να αφήνει μη γνώστες εκπαιδευτικών θεμάτων να διαχειρίζονται θέματα τα οποία αφορούν την πιο ευαίσθητη ηλικία του ανθρώπου, αυτή της προδημοτικής ηλικίας.

Είναι παρεμπιπτόντως που θίγονται αυτά, κύριε Πρόεδρε, αλλά συμφωνώ απολύτως ότι το μήνυμα πρέπει να πάει πολύ σαφές και πολύ έντονο, ότι το κράτος έχει υποχρέωση να καλύψει όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης με τη μέριμνα, τη στοργή και τη φροντίδα του, πολύ περισσότερο όταν μιλούμε για την πιο τρυφερή ηλικία της ζωής του ανθρώπου, όπως είναι η προσχολική ηλικία. Και αυτά, κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να πω πως δεν τα λέω σε θεωρητικό επίπεδο αλλά και ως γονεύς τέκνων τα οποία φοιτούν σ' αυτού του είδους τα σχολεία και έτσι έχω ιδίαν πείραν.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαγεωργίου ζήτησε το λόγο και μετά ο κ. Καζαμίας.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που ψηφίζουμε είναι για να βοηθήσει την κάλυψη της δαπάνης για τις δώδεκα προσφυγικές κοινότητες στις οποίες υπάρχουν τα νηπιαγωγεία. Συμφωνούμε απόλυτα με τη θέση ότι είναι υποχρέωση του κράτους να καλύψει ολόκληρη τη δαπάνη για την προδημοτική εκπαίδευση. Η δαπάνη αυτή είναι πολύ σοβαρή δαπάνη και πιστεύω ότι χρειάζεται προγραμματισμός για να επεκταθεί σ' όλη την Κύπρο. Για την επέκταση όμως πρέπει να δοθεί κάθε προτεραιότητα σε όλες τις προσφυγικές κοινότητες και τους συνοικισμούς για τη δημιουργία εκεί ακριβώς νηπιαγωγείων, τη δαπάνη των οποίων θα καλύψει το κράτος. Μέχρι δηλαδή που το κράτος θα αναλάβει εξ ολοκλήρου όλη τη δαπάνη για την προδημοτική εκπαίδευση, τουλάχιστο σ' όλες τις κοινότητες που διαμένουν πρόσφυγες, κατά προτεραιότητα σ' όλους τους συνοικισμούς, να καλυφθεί η δαπάνη από το κράτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Καζαμίας. Ρώτησα αν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, για να μη δώσω σε δύο ομιλητές τον ένα μετά τον άλλο από το ίδιο κόμμα, αλλά βλέπω είναι μόνο από το ΑΚΕΛ εκείνοι που ζητούν το λόγο προς το παρόν.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εξετάζοντας τους τελευταίους προϋπολογισμούς του κράτους διαπιστώνουμε χωρίς καμιά δυσκολία ότι κάθε χρόνο γίνεται προσπάθεια επέκτασης της προδημοτικής εκπαίδευσης. Όμως ταυτόχρονα έχουμε υπόψη μας ότι από οικονομικής πλευράς ήταν και είναι αδύνατο μέχρι την ερχόμενη σχολική χρονιά να καλυφθεί παγκύπρια η ανάγκη της προδημοτικής εκπαίδευσης. Μέχρι τούτο να γίνει κατορθωτό πιστεύουμε ότι θα ήταν λανθασμένο να μηδενίσουμε ή να υποβαθμίσουμε την προσφορά που μπορούν να παράσχουν τα κοινοτικά νηπιαγωγεία, μερικά τουλάχιστον εκ των οποίων λειτουργούν με υποδειγματική τάξη, καμιά φορά πολύ καλύτερα και από τις κρατικές προδημοτικές τάξεις. Και ας μου επιτραπεί και εμένα να μιλήσω από προσωπική εμπειρία, από τα παιδιά μου, όχι από εμένα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να κάνουμε και ένα Σύνδεσμο Γονέων εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η Σύνδεσμο Νηπίων, αλλά άλλο θέμα. Η παππούδων για μερικούς από εμάς.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, μέχρι να γίνει κατορθωτή η επέκταση παγκύπρια της προδημοτικής εκπαίδευσης, θα πρέπει το κράτος να συνεχίσει και αν έχει την οικονομική ευχέρεια να ενισχύσει ακόμα περισσότερο αυτό το θεσμό των κοινοτικών νηπιαγωγείων. Και ασφαλώς και η ύπαρξη κοινοτικών νηπιαγωγείων, κυρίως στους προσφυγικούς συνοικισμούς, δεν μπορεί παρά να έχει την πλήρη συμπαράσταση και αυτού του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εκείνο το οποίο ήθελα να προσθέσω στην όλη συζήτηση είναι ότι υπάρχει θέμα προς συζήτηση, το θέμα είναι σοβαρό, άπτεται των ζητημάτων εκπαίδευσης αυτού του λαού και ουσιαστικά του πρώτου βήματος εκπαίδευσης, γι' αυτό δεν μπορεί να επιλυθεί σαν παραμπίπτον θέμα σ' αυτή τη διαδικασία. Είναι θέμα το οποίο θα πρέπει να αχθεί ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής, να τοποθετηθούν οι διάφορες πλευρές και η κυβερνητική πλευρά.

Τώρα το μέτρο το οποίο λέχθηκε για τα κοινοτικά νηπιαγωγεία ήταν το ενδιάμεσο στάδιο, ουσιαστικά, της χρηματοδότησης από τις κοινότητες έργων, τα οποία έπρεπε να γίνονται από το κράτος, αλλά λόγω των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους δεν προχωρούσε το κράτος σ' αυτά τα έργα, τη δημιουργία δηλαδή αυτών των νηπιαγωγείων. Γι' αυτό έχουν παραμείνει και χωριτικές αρχές και σύνδεσμοι γονέων εκτεθειμένες, γιατί δεν έχουν αποπληρωθεί εγκαίρως τα δάνεια τα οποία συνήψαν, για να λύσουν τα επείγοντα προβλήματα στην εκπαίδευση σ' αυτό τον τομέα. Γι' αυτό πρέπει ακριβώς ο θεσμός αυτός και η αρχή την οποία ασπαζόμαστε όλοι να συνεχιστεί και να εφαρμοστεί σ' όλες τις περιοχές και συμφωνώ απόλυτα με την προτεραιότητα στους προσφυγικούς συνοικισμούς.

Υπάρχει ακόμα ένα ζήτημα. Υπάρχουν αντικίνητρα πρόσληψης ικανού προσωπικού. Και αυτά τα αντικίνητρα πρόσληψης ικανού προσωπικού εστιάζονται ουσιαστικά στην αντίληψη ότι οι άνθρωποι είναι εποχιακώς εργαζόμενοι. Δεν υπάρχει το συνεχές της υπηρεσίας, δεν υπάρχουν τα ωφελήματα των αδειών, δεν υπάρχουν κάποια άλλα ωφελήματα που έχει ο κάθε εργαζόμενος και άρα είμαστε υποχρεωμένοι να βρίσκουμε προσωπικό όχι τόσο προσοντούχο, γιατί οι όροι είναι τέτοιοι. Γι' αυτό προκύπτει θέμα και πιστεύω ότι θα πρέπει να παραμείνει ανοικτό αυτό το θέμα προς περαιτέρω συζήτηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Απλώς διευκρινιστικά, κύριε Πρόεδρε, να πω ότι το θέμα βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη της Επιτροπής Παιδείας εδώ και καιρό και παρακολουθείται συνεχώς από την Επιτροπή. Δεν ήρθε Έκθεση, διότι ακριβώς αποφασίστηκε να συνεχιστεί η παρακολούθησή του και η συνεχής επικοινωνία με το Υπουργείο Παιδείας και με

τους ενδιαφερομένους ως μοχλός πίεσης, για να επιταχυνθούν οι διαδικασίες σε σχέση με το προσωπικό που υπηρετεί στα κοινοτικά νηπιαγωγεία. Και αν το ήγειρα παρεμπιπτόντως το θέμα αυτό είναι ακριβώς για να ενισχυθεί η πίεση προς αυτή την κατεύθυνση. Και πιστεύω ότι οι τοποθετήσεις που ακούστηκαν βοηθούν ακριβώς στην προώθηση αυτού του στόχου, της επίλυσης των προβλημάτων του προσωπικού των κοινοτικών νηπιαγωγείων και ταυτόχρονα την επαναβεβαίωση της διάθεσης αυτού του Σώματος να δημιουργηθούν κρατικές τάξεις νηπιαγωγείων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρέντζα, αν είναι ένα το συμπέρασμα που βγαίνει απ' αυτή τη συζήτηση, είναι ότι πρέπει να επιταχυνθούν οι διαδικασίες στην Επιτροπή Παιδείας. Αν το θέμα είναι τόσο επείγον και υπάρχουν τόσο έντονες απόψεις και δεν είναι παρεμπιπτόντως που συζητείται, είναι στο χέρι των μελών της Επιτροπής να επιμένουν προς την κυβερνητική πλευρά να έρθει με ορισμένες λύσεις και ορισμένες τοποθετήσεις, ώστε να βρεθούμε μπροστά σε Έκθεση και να πάρουμε κάποιες αποφάσεις. Κατά συνέπεια μη γνωρίζοντας ότι βρίσκεται στην Επιτροπή Παιδείας, θα το παρέπεμπα σ' αυτή. Εφόσον όμως βρίσκεται στην Επιτροπή Παιδείας, είναι θέμα πλέον προτεραιότητας. Η Επιτροπή Παιδείας πρέπει να επιληφθεί του προβλήματος και να επιταχύνει τις διάφορες διαδικασίες.

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, Θα θέλαμε και εμείς να εκφράσουμε την ικανοποίησή μας, γιατί η κυβέρνηση επιδεικνύει στοργή και αγκαλιάζει με ενδιαφέρον το θεσμό αυτό. Και ταυτόχρονα να συμφωνήσουμε με τους συναδέλφους, ότι ζώντας από πρώτο χέρι την κοινοτική προσπάθεια που καταβάλλεται, πρέπει πραγματικά να συγχαρούμε από της θέσεως αυτής όλες τις χιλιάδες εκείνες των ανθρώπων που μοχθούν, για να δώσουν αυτή τη βοήθεια στα παιδιά, στις κοινότητες. Και έχουμε ζήσει το ζήλο και την αγωνιστική τους μέριμνα, που μεταφράζεται σε εκδηλώσεις, χοροεσπερίδες, λαχειοφόρες αγορές, τέϊα, ώστε να συγκεντρώσουν χρήματα, να ενοικιάσουν υποστατικά, να αγοράσουν ή να ανεγείρουν υποστατικά, να μισθώσουν αξιόλογο προσωπικό, προσοντούχο προσωπικό και καθημερινά να συμπαρίστανται καθ' ομάδας στην προσπάθεια αυτή.

Πιστεύουμε ότι είναι επιβράβευση της ατομικής αυτής πρωτοβουλίας που πρέπει να επιδειχθεί από το κράτος, ώστε να αγκαλιάσει ολοκληρωτικά το θεσμό αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του πρώτου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £64.500 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του δεύτερου νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £6.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου

1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £150.000 και η διάθεσή του για επιχορήγηση της δαπάνης που αφορά την επιδιόρθωση κατοικιών των εγκλωβισμένων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς για τους οποίους ζητείται η έγκριση της πιο πάνω συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν πήρα το λόγο, για να διαφωνήσω με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, με το οποίο συμφωνούμε, αλλά, για να τονίσω κάποια ζητήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

"Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι". Δεν είναι έτσι;

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Με συγχωρείτε, είχα δει μόνο την κ. Κατσελλή.

Η απόφαση, για να επιδιορθωθούν οι κατοικίες των εγκλωβισμένων, είχε ληφθεί εδώ και πέραν των δύο ετών. Όμως λόγω της επιμονής των τεχνοκρατών σε κάποιες παράλογες θέσεις για τον τρόπο που θα έπρεπε να διατεθεί αυτό το κονδύλι των £150.000, βρισκόμαστε σήμερα εδώ, για να συζητούμε την έγκριση αυτού του κονδυλίου, χωρίς ακόμα να έχει επιλυθεί αυτό το ζήτημα του πώς θα πρέπει να διατεθούν τα χρηματικά ποσά για την επιδιόρθωση των κατοικιών των εγκλωβισμένων. Και θα ήθελα να μεταφέρω εδώ τη θέση των οργανώσεων και όλων μας, γιατί πιστεύω ότι θα πρέπει να διατεθούν για κάθε κατοικία όλα εκείνα τα χρήματα που χρειάζονται, για να καταστεί κατάλληλη ως κατοικία, για να μπορεί ο εγκλωβισμένος να παραμείνει σε αυτή και να εγκαταλειφθούν εκείνες οι θέσεις τις οποίες είχαν και έχουν οι τεχνοκράτες για διάθεση ποσού ανάλογα με το πόσες κεφαλές ανθρώπων υπάρχουν σε κάθε κατοικία. Δεν μπορεί να είναι διαφορετική η μεταχείριση ενός σπιτιού, ανάλογα με το εάν μένει ένας ή πέντε πρόσωπα στο σπίτι. Το σπίτι πρέπει να καταστεί κατάλληλο. Και αν μιλούμε για αγωνιστές εγκλωβισμένους και αν θέλουμε να τους διατηρήσουμε εκεί, αυτό είναι το ελάχιστο το οποίο μπορούμε να προσφέρουμε και αυτό το ελάχιστο είναι η ορθή επιδιόρθωση των σπιτιών των εγκλωβισμένων μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε και εμείς, όπως τα έθεσε ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου, παρόλο που την ίδια εισήγηση έχουμε κάμει και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών, ότι πρέπει κάθε κατοικία να επιδιορθωθεί στο βαθμό που να

θεωρείται κατοικήσιμη και όχι να γίνει επιδιόρθωση σύμφωνα με τον αριθμό των ατόμων που κατοικούν στην κατοικία. Για το σκοπό τούτο δε φέραμε ένσταση, κατά τη συζήτηση της πρότασης, διότι πιστεύω ότι η διαδικασία πρέπει να αρχίσει και πρέπει να την παρακολουθούμε και να συμπληρώσουμε οποιοδήποτε ποσό χρειάζεται για μια ολοκληρωμένη επιδιόρθωση οποιασδήποτε κατοικίας εγκλωβισμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές ... Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι θετικό ότι για πρώτη φορά ύστερα από είκοσι χρόνια η κυβέρνηση και η Βουλή εγκρίνουμε κονδύλι για την επιδιόρθωση των κατοικιών των εγκλωβισμένων στα κατεχόμενα. Βέβαια συμφωνούμε με τους συναδέλφους ότι η επιδιόρθωση πρέπει να είναι πλήρης, για να γίνουν οι κατοικίες κατοικήσιμες. Το πρόβλημα δεν είναι η έγκριση του κονδυλίου, κύριε Πρόεδρε· το κονδύλι θα το ψηφίσουμε σε μερικά λεπτά. Το πρόβλημα είναι πώς η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας θα καταστήσει δυνατή την επισκευή των κατοικιών λόγω των προσκομμάτων τα οποία προβάλλουν τα όργανα του κατοχικού καθεστώτος. Είναι αποφασισμένη η κυβέρνηση με αποφασιστικές πολιτικές παρεμβάσεις στα Ηνωμένα Έθνη και τους διεθνείς οργανισμούς να διασφαλίσει τα δικαιώματα των εγκλωβισμένων και αυτό της παραμονής τους μέσα σε κατοικίες λειτουργήσιμες; Είναι αποφασισμένη να προβάλει σαν αιχμή του κυπριακού προβλήματος τα δικαιώματα των εγκλωβισμένων να παραμείνουν, να ζήσουν, να απολαύσουν ό,τι είναι δυνατό από τα ανθρώπινά τους δικαιώματα στις κατεχόμενες περιοχές; Πρέπει να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι μέχρι τώρα η πολιτική και η πρακτική των κυπριακών κυβερνήσεων δεν πείθουν ότι όντως πιστεύουν σε αυτά τα δικαιώματα και ότι αγωνίζονται ή προσπαθούν όσο είναι δυνατό να προσπαθήσουν, για να κατοχυρωθούν τα δικαιώματά τους, αλλά ακολουθείται μονίμως μια πολιτική ανοχής της τούρκικης πολιτικής του εθνικού ξεκαθαρίσματος, με την απατηλή πεποίθηση "να μην καταγγέλλουμε, να μην προβάλλουμε, να μη δημιουργούμε θέμα, γιατί θα προκαλέσουμε τους Τούρκους, θα θυμώσουν οι Τούρκοι και θα τους διώξουν από εκεί". Αν με αυτή την πολιτική του καλού παιδιού καταφέρναμε να κρατήσουμε εκεί τις 15 000 και τις 20 000 των εγκλωβισμένων, θα έλεγε κανείς ότι αυτή η πολιτική είναι σωστή και πρέπει να την ακολουθήσουμε. Όμως με την ακολουθούμενη πολιτική από τις 15 000 έχουν μείνει μόνο 600 υπερήλικες με μέσο όρο ηλικίας πέραν των εξήντα ετών. Και το έγκλημα γίνεται χωρίς καν να καταγγέλλεται στο βαθμό που θα πρέπει να καταγγέλλεται. Εξαίρεση αποτέλεσε εσχάτως η περίπτωση της δασκάλας Ελένης Φωκά και η ένταση με την οποία αντιμετωπίστηκε δεν προήλθε βέβαια από την κυβέρνηση, αλλά ξεκίνησε από τους πολίτες οι οποίοι έχουν ευαισθητοποιηθεί για τα θέματα των εγκλωβισμένων. Η περίπτωση αυτή μας διδάσκει ότι στο βαθμό που εμείς διεκδικούμε τα δικαιώματα των εγκλωβισμένων, σ' αυτό το βαθμό και η διεθνής κοινωνία ευαισθητοποιείται στην προσπάθεια διατήρησης των ανθρώπων στα κατεχόμενα.

Άλλωστε το ερώτημα είναι κατά πόσο εμείς που δε ζούμε στις κατεχόμενες αλλά στις ελεύθερες περιοχές είμαστε λιγότερο στο έλεος των ανθρώπων της τούρκικης κρατικής τρομοκρατίας που εξάγεται από το τουρκικό κράτος στις ελεύθερες περιοχές και σκοτώνει τους Θεόφιλους και τους όποιους Θεόφιλους τους οποίους απειλεί ότι, "αν εσείς συνεχίσετε να μιλάτε ή αν αρχίσετε να μιλάτε ή αν υψώσετε τη φωνή σας απέναντι στο τουρκικό τρομοκρατικό κρατικό καθεστώς, θα έχετε την ίδια τύχη με το Θεόφιλο", ο οποίος μόλις προχτές σκοτώθηκε.

Είναι γι' αυτούς τους λόγους που η ψήφιση κονδυλίων δεν είναι αρκετή, για να περισώσει τους εγκλωβισμένους, και δεν είναι αρκετή, αν δεν αλλάξουμε νοοτροπία, η οποία να περισώσει και να διατηρήσει την επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού σ' αυτό το νησί που ονομάζεται Κύπρος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, χωρίς να θέλω να ανοίξω κάποιο άλλο θέμα, αν θέλετε να συζητήσουμε το θέμα των εγκλωβισμένων και τις πολιτικές του πτυχές, να το συζητήσουμε και να γίνει μάλιστα ειδική συνεδρία, διότι δεν είναι θέμα που συζητείται με την ευκαιρία ψήφισης ενός προϋπολογισμού, είναι πολύ μεγαλύτερο θέμα και θα έλεγα και πολύ οξύτερο.

Η δική μου εισήγηση, για να μη γίνει συζήτηση εντός συζήτησης, είναι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων -διότι υπάρχει από τη μια πλευρά η οικονομική πτυχή, του προϋπολογισμού, και από την άλλη είναι αυτό το οποίο έχετε εγείρει, το θέμα της υλοποίησης αυτής της απόφασης, που είναι πολιτικό θέμα- να καλέσει τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα και να ζητήσει να πληροφορηθεί με ποιους τρόπους η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να υλοποιήσει αυτά τα προγράμματα τα οποία καλύπτονται από αυτά τα κονδύλια, να ετοιμαστεί Έκθεση και ευχαρίστως να τη συζητήσουμε στο Σώμα, γιατί είναι σοβαρό θέμα. Όμως ας μην εισέλθουμε στο πολύ ευρύτερο θέμα των εγκλωβισμένων και των προβλημάτων τους επ' ευκαιρία αυτού του προϋπολογισμού. Κάπου ίσως να αδικούμε τους ίδιους τους εγκλωβισμένους, διότι έχει πολύ μεγαλύτερες πολιτικές πτυχές το θέμα.

Η κ. Κατσελλή και μετά ο κ. Χατζηγιάννης.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά ήταν καιρός να ψηφιστεί ένα κονδύλι για την επιδιόρθωση των κατοικιών των εγκλωβισμένων και εγώ ως Βουλευτής Κερύνειας θέλω να διευκρινίσω ότι εγκλωβισμένοι είναι μεν οι εγκλωβισμένοι της Καρπασίας, αλλά είναι και οι εγκλωβισμένοι της επαρχίας Κερύνειας, οι Μαρωνίτες, που ούτε τρεις εκατοντάδες δεν έχουν μείνει και πρέπει οπωσδήποτε αυτά τα κονδύλια να ξοδευτούν για το σκοπό για τον οποίο ψηφίστηκαν. Αντιλαμβανόμαστε και είναι φυσικό να υπάρχουν εξ αντικειμένου πολλά εμπόδια για την επισκευή των οικιών των εγκλωβισμένων και συμφωνώ με τον κ. Ηλιάδη ότι πρέπει η κυβέρνηση να μεριμνήσει μέσω των Ηνωμένων Εθνών, ώστε να μη γίνει εκμετάλλευση των εγκλωβισμένων για την επιδιόρθωση των σπιτιών τους από το κατοχικό καθεστώς της Τουρκίας, και οπωσδήποτε πρέπει αυτά τα μέτρα να συνεχιστούν πιο δραστικά και με ένταση μέσω των Ηνωμένων Εθνών με πολιτικά μέσα, ώστε η ζωή των εγκλωβισμένων να γίνει πιο ανθρώπινη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν είχα πράγματι πρόθεση να μιλήσω, αλλά θα πω δυο λόγια, επειδή και επί των θεμάτων που η κυβέρνηση δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία και ενεργεί θετικά γίνεται αντιπολίτευση ακριβώς χάριν της αντιπολιτεύσεως. Είκοσι χρόνια σωστά μετά

την τουρκική εισβολή και ενώ το πρόβλημα της επιδιόρθωσης των κατοικιών των εγκλωβισμένων προϋπήρχε -δεν είναι σημερινό πρόβλημα· μιλούμε για είκοσι χρόνια- αυτή η κυβέρνηση αντιμετώπισε θετικά αυτό το θέμα. Μην ξεχνάτε ότι είναι προϋπολογισμός και, αν δεν έρθει από την κυβέρνηση, δεν μπορεί να περάσει με κανέναν τρόπο. Άρα έπρεπε να χαιρετίσουμε πρώτ' απ' όλα αυτή την ευαισθησία που δείχνει η κυβέρνηση Κληρίδη σ' αυτό τον κόσμο που λέγεται εγκλωβισμένοι και να ζητήσουμε σίγουρα να υλοποιηθεί αυτή η απόφαση μέσα από τα διάφορα βήματα τα οποία προσφέρονται.

Το δεύτερο σημείο το οποίο θέλω να σχολιάσω και τελειώνω είναι αυτό που είπε ο συνάδελφος κύριος Ηλιάδης για τη δασκάλα την εγκλωβισμένη. Ίσα ίσα νομίζω ότι η κυβέρνηση επέδειξε από την πρώτη στιγμή ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι αυτό που είπα. Δεν είναι αυτό που είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, αν επιτρέπεται. Πρώτο να μη διακόπτουμε, δεύτερο, εγώ τουλάχιστον από την έδρα, κύριε Χατζηγιάννη, δεν αντιλήφθηκα πως ήταν θέμα κριτικης της κυβέρνησης. Τουναντίον εχαιρετίσθη. Ήταν θέμα κριτικής μιας νοοτροπίας μάλλον.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συγνώμη, εκείνο που κατάλαβα και αν δεν το κατάλαβα σωστά ... Εκείνο το οποίο κατάλαβα -και είμαι σίγουρος από τα πρακτικά βγαίνει- είναι ότι ο κόσμος, οι οργανώσεις έδειξαν ενδιαφέρον και έκαναν κινητοποιήσεις κ.λπ. κ.λπ. και ότι η κυβέρνηση σε κάποιο βαθμό δεν ενδιαφέρθηκε. Εάν είναι διαφορετική η άποψη και διαφοροποιεί τη θέση ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι αυτό που είπα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να τελειώσει, κύριε Ηλιάδη, και θα σας δώσω το λόγο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εκείνο που ήθελα να πω είναι ότι όλος ο κυπριακός λαός, κυβέρνηση και λαός, συμπαραστάθηκαν στην εγκλωβισμένη δασκάλα και έτσι πρέπει να γίνεται σε κάθε περίπτωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε. Το θέμα χαιρέτισαν, απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι, όλες οι πλευρές, ότι ήρθε αυτό το κονδύλι. Απλώς ηγέρθησαν ερωτηματικά για την υλοποίησή του και παραπέμπεται στην αρμόδια Επιτροπή και ετονίστη ότι πρέπει να ξεφύγουμε από μία νοοτροπία. Δε νομίζω να έγινε ειδική κριτική της κυβέρνησης.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Εκείνο που είπα, κύριε Πρόεδρε, και θέλω να το επαναλάβω, για να είμαι σαφής, είναι το εξής: Είπα ότι η νοοτροπία να σιωπούμε μπροστά σε ό,τι κάνουν οι Τούρκοι δε σώζει την κατάσταση, αλλά αφήνει τους Τούρκους ανενόχλητους. Και

έφερα ως παράδειγμα περί του αντιθέτου την περίπτωση της Ελένης Φωκά όπου ξεκινώντας οι οργανώσεις και ακολουθώντας το κράτος κατήγγειλαν την τούρκικη πολιτική εξόντωση των εγκλωβισμένων, ενέργεια που είχε ως αποτέλεσμα να παραμείνει η δασκάλα εκεί, παρά το γεγονός ότι είχε προαναγγείλει την εκδίωξή της ο ίδιος ο Ντενκτάς. Με καταγγελίες μας τότε κινητοποιήθηκαν διεθνείς οργανισμοί, το Ευρωκοινοβούλιο και τα Ηνωμένα Έθνη -από την κυβέρνηση ασφαλώς, από τη Βουλή βεβαίως- και αυτή η κινητοποίηση είχε ως αποτέλεσμα να παραμείνει εκεί η δασκάλα και να συνεχίζει. Αν σιωπούσαμε, θα την είχε φέρει εδώ. Είναι αυτό που θέλω να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ότι έχει συμπληρωθεί η συζήτηση. Τα μηνύματα έχουν δοθεί.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £150.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, και 4, μαζί με το Δεύτερο Πίνακα, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, και 4, μαζί με το Δεύτερο Πίνακα, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί θέματος διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Επειδή αντιλαμβάνεστε υπάρχουν λόγω της εθνικής επετείου δεσμεύσεις, υποχρεώσεις των συναδέλφων, η παράκληση είναι, αν δεν υπάρχει ένσταση, να μη γίνεται ανάγνωση των Εκθέσεων εκεί που είναι ομόφωνες, διότι γύρω στις 7.30 η ώρα πρέπει να είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να προσθέσω σ' αυτή την παράκληση και δε διαφωνώ. Εκεί που είναι ομόφωνες και δεν υπάρχουν ειδικά θέματα για συζήτηση να προχωρούμε με γρήγορο ρυθμό.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περι Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Είναι ομόφωνο. Είναι και σοβαρό θέμα αλλά και ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Δε σημαίνει ότι, αν είναι ομόφωνο και είναι σοβαρό, πρέπει και να συζητηθεί, διότι απόδειξη της σοβαρότητάς του είναι ότι όλοι συμφωνούμε και είναι ομόφωνο. Ας το δούμε και από αυτή την πλευρά.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £897.408 και η διάθεσή του για την αγορά από την κυβέρνηση των μετοχών τις οποίες κατέχει η εταιρεία "B.P. Africa Ltd" στην εταιρεία "Κυπριακό Διυλιστήριο Πετρελαίου Λτδ".

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, η εταιρεία "B.P. Africa Ltd" εξέφρασε την επιθυμία να πωλήσει το μερίδιό της στο μετοχικό κεφάλαιο του Κυπριακού Διυλιστηρίου. Γι' αυτό, ενεργώντας με βάση τις πρόνοιες της βασικής συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ της κυβερνήσεως και εταιρειών πετρελαίου για την ίδρυση του Κυπριακού Διυλιστηρίου, προσέφερε προς αγορά στην κυβέρνηση όλες τις μετοχές που κατέχει στο Διυλιστήριο. Οι μετοχές της εταιρείας αυτής αντιπροσωπεύουν το 30% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου του Διυλιστηρίου και προσφέρονται προς £1 η καθεμιά. Η τιμή αυτή είναι σύμφωνη με το σχετικό άρθρο της πιο πάνω συμφωνίας και με τους ελεγμένους λογαριασμούς του Διυλιστηρίου.

Σε περίπτωση που η κυβέρνηση δήλωνε απρόθυμη να αγοράσει τις μετοχές της "B.P. Africa Ltd", η τελευταία θα είχε το δικαίωμα να τις διαθέσει στο κοινό ή σε επενδυτικούς οργανισμούς σε πολύ ψηλότερη τιμή.

Γι' αυτό η κυβέρνηση, λαμβάνοντας υπόψη το ότι σύντομα θα πρέπει να ληφθούν σημαντικές αποφάσεις για το μελλοντικό ρόλο του Διυλιστηρίου σε σχέση με την ικανοποίηση των αναγκών της Κύπρου σε πετρελαιοειδή, έκρινε σκόπιμο να αγοράσει τις μετοχές της Β.Ρ. εξασφαλίζοντας έτσι την απόλυτη πλειοψηφία τόσο στο μετοχικό κεφάλαιο όσο και στο Διοικητικό Συμβούλιο του Κυπριακού Διυλιστηρίου.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τη σκοπούμενη αγορά των μετοχών της "B.P. Africa Ltd" από την κυβέρνηση, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994". Η Επιτροπή καλεί ταυτόχρονα την κυβέρνηση κατά την υλοποίηση της απόφασής της αυτής να πάρει συνάμα όλα τα ενδεδειγμένα νομικά μέτρα υπό το φως και των προνοιών της ισχύουσας βασικής νομοθεσίας για το Κυπριακό Διυλιστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £897.408 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα 1, 2 και 3, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 9 θέμα είναι "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Έχω την εντύπωση ότι εδώ έχει ήδη αναγνωσθεί η Έκθεση. Υπάρχει όμως και συμπληρωματική Έκθεση για το νομοσχέδιο, η οποία θεωρείται αναγνωσθείσα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Η πρώτη απεσύρθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η πρώτη απεσύρθη.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Όπως είναι γνωστό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο ταυτόχρονα με το νομοσχέδιο που τιτλοφορείται "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και κυκλοφόρησε στην ολομέλεια του Σώματος στις 28 Φεβρουαρίου 1994 κοινή Έκθεση. Παράλληλα, η Επιτροπή κυκλοφόρησε ενοποιημένο κείμενο νόμου των δύο νομοσχεδίων, αφήνοντας εκτός του κειμένου αυτού και για σκοπούς παραπέρα εξέτασης τις διατάξεις που αφορούν τον τρόπο έγκρισης και έκδοσης των δημοτικών κανονισμών σχετικά με τον καθορισμό τελών και δικαιωμάτων.

Η ολοκλήρωση της συζήτησης και ψήφισης του υπό αναφορά νομοσχεδίου τελικά αναβλήθηκε, για να παρασχεθεί η δυνατότητα στην Επιτροπή να μελετήσει τα διάφορα ερωτήματα που προέκυψαν από την όλη συζήτηση που έγινε στην ολομέλεια του Σώματος.

Η Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε εκ νέου τα υπό αναφορά νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Μαρτίου 1994 στην παρουσία εκπροσώπων της Ένωσης Δήμων. Με βάση την ανταλλαγή απόψεων που έγινε, η Επιτροπή αποφάσισε στο στάδιο αυτό να προωθήσει για συζήτηση στην ολομέλεια του Σώματος μόνο το νομοσχέδιο που τροποποιεί τη βασική νομοθεσία για τους δήμους και αναφέρεται στη χορήγηση της εξουσίας για αναδρομική εφαρμογή των δημοτικών κανονισμών που αφορούν τη χορήγηση φιλοδωρημάτων και συντάξεων στους υπαλλήλους και εργάτες των δήμων.

Γι' αυτό και η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 85 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990". Αντιλαμβάνομαι η Έκθεση είναι ομόφωνη.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1990"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Τίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 3 Δεκεμβρίου 1991 μέχρι 8 Μαρτίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων οι οποίοι ανέλυσαν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του, καθώς και εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, των αυτοκινητικών οργανώσεων ΣΕΑΚ και ΠΕΕΑ, της Ένωσης Αστικών Ταξί Κύπρου (ΠΟΒΕΚ), του ΚΕΒΕ και της ΕΜΕΠΑ, οι οποίοι εξέφρασαν τις απόψεις τους πάνω σ' αυτό.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι να επιφέρει στη βασική νομοθεσία για την τροχαία μεταφορά ορισμένες τροποποιήσεις, οι οποίες κρίθηκαν αναγκαίες για την καλύτερη ρύθμιση της τροχαίας μεταφοράς στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Το πιο πάνω νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή από την προηγούμενη κυβέρνηση κατά τη διάρκεια της προηγούμενης Βουλευτικής Περιόδου, η ολοκλήρωση όμως της μελέτης του δεν κατέστη τότε δυνατή.

Κατά τη διάρκεια της εξέτασης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου από την Επιτροπή εκφράστηκαν από τους εκπροσώπους των διάφορων επαγγελματικών οργανώσεων διιστάμενες απόψεις, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να αναβάλει την εξέτασή

του για ευθετότερο χρόνο, ώστε να δοθεί η ευχέρεια στους κυβερνητικούς αρμοδίους και στους άλλους ενδιαφερομένους να επιλύσουν τις διαφορές τους και να επανέλθουν με συγκεκριμένες απόψεις πάνω σε νέο ολοκληρωμένο νομοσχέδιο.

Εν τω μεταξύ η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων το Δεκέμβριο του 1993 έλαβε επιστολή από το αρμόδιο Υπουργείο, στην οποία αναφέρεται ότι είναι χρήσιμο στο παρόν στάδιο να προωθηθεί η ψήφιση των απλών προνοιών του εν λόγω νομοσχεδίου, γι' αυτό και επιλήφθηκε ξανά του όλου θέματος στην παρουσία όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών.

Οι κυριότερες από τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, που κρίνεται σκόπιμο να προωθηθούν στο παρόν στάδιο, είναι οι ακόλουθες:

(α) Η αύξηση του αριθμού των μελών της Αρχής Αδειών από τέσσερα σε οκτώ και η επέκταση της θητείας τους από ένα σε τρία χρόνια, ώστε οι σχετικές διατάξεις να συνάδουν με τη γενικότερη νομοθεσία περί Νομικών Προσώπων Δημόσιου Δικαίου.

(β) Η κατ' εξαίρεση απαγόρευση προσφυγής κατά αποφάσεως της Αρχής Αδειών, προκειμένου περί αναστολής της άδειας οδικής χρήσης για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τις δεκαπέντε μέρες.

(γ) Η αύξηση της ισχύος των αδειών οδικής χρήσης μέχρι πέντε έτη από την ημερομηνία έκδοσής τους και η αύξηση των περιόδων ανανέωσής τους επίσης μέχρι πέντε έτη, με την καταβολή του νενομισμένου τέλους, αντί της ισχύουσας χρονικής περιόδου του ενός έτους.

(δ) Η παροχή του δικαιώματος σε ιδιοκτήτη τουριστικού λεωφορείου δημόσιας χρήσης, σε σχέση με το οποίο ισχύει άδεια οδικής χρήσης, όταν αυτό τεθεί εκτός κυκλοφορίας, να εξασφαλίζει άδεια οδικής χρήσης αναφορικά με άλλο λεωφορείο, με τους ίδιους όρους και περιορισμούς οι οποίοι ίσχυαν προηγουμένως σε σχέση με το λεωφορείο το οποίο τίθεται εκτός κυκλοφορίας.

(ε) Η επαναδιατύπωση της διάταξης που προνοεί την απαγόρευση της επί μισθώσει ή επ' αμοιβή μεταφοράς επιβατών με ιδιωτικό μηχανοκίνητο όχημα, ώστε να συνάδει με τις ισχύουσες συνταγματικές διατάξεις.

(στ) Η τροποποίηση των ορισμών "υπεραστική οδική γραμμή" και "υπεραστικό ταξί" κατά τρόπο που να επιτρέπεται η σύνδεση και εξυπηρέτηση με λεωφορεία και υπεραστικά ταξί, αντί μόνο πόλεων, και περιοχών που θα καθορίζονται από τον αρμόδιο Υπουργό, ύστερα από προηγούμενη γνώμη του Συμβουλίου Οδικής Τροχαίας Μεταφοράς.

Με την ευκαιρία της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των εμπορικών και άλλων επιχειρήσεων, η Επιτροπή εισηγείται την περαιτέρω τροποποίηση της νομοθεσίας αυτής, έτσι που η άδεια μεταφορέα "Β" να παραχωρείται και σε φορτηγά μηχανοκίνητα οχήματα με μικτό βάρος πέραν των δέκα χιλιάδων κιλών, εφόσον η Αρχή Αδειών ικανοποιηθεί ότι το επιβάλλουν οι ανάγκες της επιχείρησης που διεξάγει ο αιτητής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και λαμβάνοντας υπόψη ότι η πλειονότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων βρίσκει σύμφωνες τις ενδιαφερόμενες επαγγελματικές οργανώσεις, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί από νομοτεχνική άποψη και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4Α του βασικού νόμου. 'Αρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 7.

Τροποποίηση του άρθρου 13 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 8.

Αντικατάσταση του άρθρου 14 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 9.

Τροποποίηση του άρθρου 15 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 10.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 11.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 12.

Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 13 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 13 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο; (Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) νόμος του 1994". Αντιλαμβάνομαι η 'Εκθεση είναι ομόφωνη.

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 17 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν

εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ψαράδων και του Παγκύπριου Συνδέσμου Ερασιτεχνών Ψαράδων, καθώς και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την αλιεία με την προσθήκη νέας διάταξης που να επιτρέπει την έκδοση Κανονισμών που να απαγορεύουν τη χρησιμοποίηση οποιωνδήποτε μέσων ναυσιπλοΐας για την αλιεία ψαριών για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς ή που να ρυθμίζουν τη χορήγηση ειδικής άδειας για τη διεξαγωγή της αλιείας με τέτοια μέσα.

Όλες οι πλευρές που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή συμφώνησαν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που προτείνεται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Αντιλαμβάνομαι η Έκθεση είναι ομόφωνη.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε οκτώ συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 και 27 Ιανουαρίου, στις 3, 10 και 17 Φεβρουαρίου και στις 3, 10 και 17 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του ΚΕΒΕ και του Συμβουλίου Εμπορικών Αντιπροσώπων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τους εμπορικούς αντιπροσώπους (Νόμος αριθμός 76 του 1986) κατά τέτοιο τρόπο, ώστε από τη μια τα ακαδημαϊκά προσόντα που απαιτούνται για την εγγραφή και άσκηση του επαγγέλματος του εμπορικού αντιπροσώπου να περιοριστούν στο απολυτήριο γυμνασίου και από την άλλη να αντικατασταθεί ο ορισμός του όρου "εμπορικός αντιπρόσωπος", για να συνάδει με τον αντίστοιχο ορισμό που καθόρισε πρόσφατα η νομοθεσία για τη ρύθμιση των σχέσεων εμπορικού αντιπροσώπου και αντιπροσωπευομένου [Νόμος αριθμός 51(Ι) του 1992].

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και του Συμβουλίου Εμπορικών Αντιπροσώπων συμφωνούν με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Απαιτούμενα προσόντα για την εγγραφή. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994". Αντιλαμβάνομαι η Έκθεση είναι ομόφωνη.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) (ΑΡ. 3) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 15 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός των πιο πάνω Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 19 του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, είναι η εναρμόνιση των βασικών κανονισμών με τις διατάξεις της βασικής νομοθεσίας για την ακίνητη ιδιοκτησία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος τους ώστε να αναφέρονται ως "Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θεματος αρχής, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν.

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στους επόμενους Κανονισμούς, θέμα υπ' αριθμό 14 "Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΕΜΕΣΟΥ-ΑΜΑΘΟΥΝΤΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 15 και 22 Φεβρουαρίου και στις 1 και 15 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 49 του περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμου, είναι ο καθορισμός του μέγιστου ύψους του τέλους που καταβάλλεται από τους ιδιοκτήτες ή κατόχους υποστατικών που βρίσκονται στην περιοχή του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας. Συγκεκριμένα, κάθε ιδιοκτήτης ακινήτου που βρίσκεται μέσα στην περιοχή του Συμβουλίου και ανεξάρτητα αν θα εξυπηρετηθεί από την πρώτη ή άλλη φάση του συστήματος αποχετεύσεων καταβάλλει 1 σεντ για κάθε λίρα πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης του όλου θέματος από την Επιτροπή, το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας κατέθεσε νέο κείμενο Κανονισμών με το οποίο αναθεωρείται το μέγιστο ύψος του τέλους αποχετεύσεως. Ειδικότερα, το μέγιστο ύψος του τέλους για ξενοδοχεία, αδειούχα διαμερίσματα και βιομηχανικές μονάδες ή επιχειρήσεις που θα εξυπηρετηθούν από την πρώτη φάση του συστήματος καθορίζεται σε 1 σεντ για κάθε λίρα πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου, ενώ για κατοικίες ή άλλα ακίνητα ή υποστατικά, το αντίστοιχο τέλος καθορίζεται σε 0,3 σεντ για κάθε λίρα πάνω στην εκτιμημένη αξία του κάθε ακινήτου. Στην περίπτωση που ακίνητο ή υποστατικό βρίσκεται μέσα στην περιοχή του Συμβουλίου αλλά έξω από την περιοχή που θα εξυπηρετηθεί κατά την πρώτη φάση του συστήματος επιβάλλεται 0,1 σεντ για κάθε λίρα πάνω στην εκτιμημένη αξία του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, αφού μειωθεί το μέγιστο ύψος του τέλους αποχετεύσεως σε 0,05 σεντ για κάθε λίρα πάνω στην εκτιμημένη αξία του ακινήτου ή του υποστατικού που δε θα εξυπηρετηθεί κατά την πρώτη φάση του συστήματος.

Η Επιτροπή, με την ευκαιρία αυτή, καλεί το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας να εντείνει τις προσπάθειές του και να προβεί σ' όλες τις ενδεικνυόμενες νόμιμες ενέργειες, συμπεριλαμβανόμενης και της λήψης νομικών μέτρων, ώστε να εισπραχθούν τα τέλη που οφείλονται από τις μεγάλες κυρίως επιχειρηματικές μονάδες, γιατί είναι ανεπίτρεπτο και συνάμα άδικο οι μονάδες αυτές να επιβαρύνουν το αποχετευτικό σύστημα με μεγάλο όγκο λυμάτων και παράλληλα να αρνούνται να καταβάλουν τα καθορισμένα τέλη αποχετεύσεως.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Λυπούμαι που διακόπτω αυτή την αρμονία, αλλά οφείλω να πω δυο λόγια. Έχει απασχολήσει πολύ την Επιτροπή Εσωτερικών το φαινόμενο που παρατηρείται στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων Αμαθούντας να εισπράττονται τα τέλη από τους ιδιώτες πολίτες, τους ιδιοκτήτες κατοικιών, αλλά μέχρι σήμερα να μην έχει εισπραχθεί ούτε σεντ από τους ξενοδόχους και από την κυβέρνηση. Το Συμβούλιο έχει να παίρνει από αυτούς τους δυο τομείς ποσά περίπου £2 εκατομμυρίων εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσό είναι οφειλή των ξενοδόχων. Δε φοβούμαστε για την οφειλή της κυβέρνησης και πιστεύουμε ότι θα δοθεί. Αλλά έχουμε λόγο να φοβούμαστε ότι η οφειλή των ξενοδόχων δε θα πληρωθεί τουλάχιστον στο ακέραιο. Και αυτή όλη η χρονοτριβή και η ανοχή που επιδεικνύει το Συμβούλιο Αμαθούντας φοβούμαστε ότι θα οδηγήσει σε δραστική μείωση των ποσών που θα 'πρεπε να καταβάλουν οι ξενοδόχοι. Γι' αυτό, επιστήσαμε την προσοχή στο Συμβούλιο Αποχετεύσεων, και το

επαναλαμβάνουμε και εδώ για να ακουστεί δημοσίως, ότι θα πρέπει χωρίς καθυστέρηση να κινήσει τη δικαστική διαδικασία, για να εισπράξει το λαβείν από τους ξενοδόχους, ούτως ώστε να μπορέσει το Συμβούλιο να προχωρήσει απερίσπαστο στην επιτέλεση του σοβαρότατου έργου το οποίο έχει να επιτελέσει. Ανοχή περαιτέρω προς την κατεύθυνση της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων των ξενοδόχων, θα οδηγήσει τουλάχιστον το κόμμα μας σε άρνηση στο μέλλον να ψηφίσουμε οποιοδήποτε ποσό ή οποιοδήποτε δικαίωμα για το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι σε όλους γνωστό ότι το αποχετευτικό Λεμεσού ήταν αναγκαίο να γίνει, τρομερά αναγκαίο για την πόλη, με την οικοδόμηση στο παραλιακό μέτωπο των διάφορων ξενοδοχείων και τουριστικών μονάδων, οι οποίες σήμερα αντιμετωπίζουν σοβαρό πρόβλημα και πληρώνουν παρά πολλά λεφτά, για να μπορούν να μεταφέρουν τα λύματα τώρα σε διάφορες περιοχές μέχρι που να τελειώσει το αποχετευτικό. Αξίζει να σημειώσουμε ότι πάρα πολλά ξενοδοχεία πληρώνουν δεκάδες χιλιάδες λίρες -και μπορώ να αναφέρω έναν αριθμό, κάπου £800.000 πληρώνει ένα ξενοδοχείο το χρόνο για τη μεταφορά των λυμάτων στο ΒΑΤΙ. Με την κατασκευή του αποχετευτικού αυτά τα ξενοδοχεία θα ωφεληθούν. Και μάλιστα με κάποιους υπολογισμούς που έχουμε κάμει δείχνει ότι θα πληρώνουν πολύ λιγότερα, όταν θα λειτουργήσει το αποχετευτικό.

Όμως εδώ παρατηρείται ότι αυτοί για τους οποίους έχει γίνει το αποχετευτικό, δηλαδή το παραλιακό μέτωπο και τα ξενοδοχεία και οι τουριστικές μονάδες, χρωστούν, όπως είπε και ο συνάδελφος Θεοδώρου, ένα μεγάλο ποσό. Συγκεκριμένα τα ξενοδοχεία χρωστούν σχεδόν ένα εκατομμύριο λίρες και επτακόσιες χιλιάδες η κυβέρνηση. Βεβαίως από την κυβέρνηση, όπως πολύ σωστά ειπώθηκε, δε φοβούμαστε ότι θα χαθεί το ποσό, γιατί απ' ό,τι μας είπαν περίμεναν να εγκριθούν οι προϋπολογισμοί, για να δοθεί αυτό το ποσό και πιστεύουμε ότι θα δοθεί. Όμως για την περίπτωση των ξενοδοχείων, αν δεν παρθούν τα απαραίτητα μέτρα που χρειάζονται για να πάρουμε αυτά τα λεφτά, μπορεί το αποχετευτικό να βρεθεί σε μια κατάσταση που να μην μπορεί να εισπράξει, οπότε δεν ξέρω αν η πολιτεία θα μπορέσει να έλθει χορηγός ή τέλος πάντων δεν ξέρω πώς θα γίνει. Και θα παρουσιαστεί το εξής οξύμωρο: Γι' αυτούς που έγινε το αποχετευτικό να μην πληρώνουν και να πληρώνουν άτομα και οικιστικές μονάδες της δεύτερης φάσης που δεν χρειάζονται αυτή τη στιγμή το αποχετευτικό, ενώ αυτοί που το χρειάζονται να μην πληρώνουν. Γι' αυτό συμφωνώ με το συνάδελφο Θεοδώρου, και ήταν προειδοποίηση της Επιτροπής και όλων των κομμάτων, ότι αν το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού δεν πάρει τα απαραίτητα μέτρα για να εισπράξει αυτό το ποσό, αυτά που του οφείλονται, η Επιτροπή Εσωτερικών δε θα είναι σε θέση άλλη φορά να του εγκρίνει οποιαδήποτε κονδύλια.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι πρέπει να δώσουμε το μήνυμα ως Νομοθετική Εξουσία ότι πρέπει να πληρωθούν αυτά τα ποσά, για να μπορέσει το αποχετευτικό να λειτουργήσει και να πληρωθεί και από αυτούς που πράγματι πρέπει να πληρώσουν, γιατί το χρειάζονται το αποχετευτικό και όχι μόνο αυτοί που δεν το χρειάζονται να πληρώνουν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κοντίδη, αν μου επιτρέπετε, για να μη συνεχιστεί η συζήτηση, η 'Εκθεση της Επιτροπής είναι ξεκάθαρη. Η τελευταία παράγραφος αναφέρει: "Η Επιτροπή, με την ευκαιρία αυτή, καλεί το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας να εντείνει τις προσπάθειές του και να προβεί σ' όλες τις ενδεικνυόμενες νόμιμες ενέργειες, συμπεριλαμβανόμενης και της λήψης νομικών μέτρων, ώστε να εισπραχθούν τα τέλη που οφείλονται από τις μεγάλες κυρίως επιχειρηματικές μονάδες, γιατί είναι ανεπίτρεπτο και συνάμα άδικο οι μονάδες ..." κ.λπ, κ.λπ. Κατά συνέπεια, η 'Εκθεση αν διαβαζόταν θα βλέπαμε ότι ξεκάθαρα βάζει το θέμα το οποίο εισηγείστε. Βεβαίως υπάρχει προειδοποίηση για τη στάση που θα τηρήσετε.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Προειδοποίηση, γιατί πράγματι έπρεπε ήδη το Συμβούλιο Αποχετεύσεων να πάρει αυτά τα μέτρα και να μην περιμένουμε δυο χρόνια μετά να χρωστούν δυο εκατομμύρια λίρες και να γυρεύουμε να τα πάρουμε. Εδώ υπάρχει μια ολιγωρία την οποία είχαμε επισημάνει στην Επιτροπή και πιστεύω ότι το Συμβούλιο θα το λάβει σοβαρά υπόψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε να διαβάζουμε και την έκθεση, γιατί ...

Υπάρχει ένσταση να εγκρθούν οι Κανονισμοί.

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται. Το υπ' αριθμό 15 θέμα, δηλαδή "Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", αποσύρεται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 16 θέμα που είναι "Οι περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμοί του 1994". Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 18 Νοεμβρίου 1993 και στις 3 και 17 Μαρτίου 1994. Μέσα στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά Κανονισμών κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ψαράδων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ερασιτεχνών Ψαράδων, του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Επαγγελματικών

Τουριστικών Σκαφών, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ερασιτεχνικών Αλιευτικών Σκαφών και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 4 του περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμου, είναι ο καθορισμός του τρόπου λειτουργίας και διαχείρισης των αλιευτικών καταφυγίων.

Ειδικότερα οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν την είσοδο, έξοδο, πλεύριση, παραμονή και αγκυροβόληση σκαφών στα αλιευτικά καταφύγια, την ευθύνη του Κυβερνήτη και του ιδιοκτήτη σκάφους, τη διαμονή ατόμων πάνω σε σκάφος, την κίνηση οχημάτων και τροχοφόρων μέσα στα αλιευτικά καταφύγια, την καθαριότητα, την τάξη, το ψάρεμα και τα θαλάσσια λουτρά μέσα σ' αυτά, την κράτηση θέσης και άδεια χρήσης των αλιευτικών καταφυγίων και τον ελλιμενισμό αποβαθρών, σχεδίων, πλατφόρμων και άλλων κατασκευασμάτων σ' αυτά. Περαιτέρω ρυθμίζεται η ευθύνη και τα δικαιώματα του Διευθυντή του Τμήματος Αλιείας καθώς και οι ποινές που θα επιβάλλονται στους παραβάτες των Κανονισμών αυτών.

Όλοι οι εκπρόσωποι που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί από την Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχουν ομιλητές, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση να εγκριθούν. Απ' ό,τι βλέπω δεν υπάρχουν ούτε ομιλητές ούτε ένσταση να εγκριθούν.

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το θέμα υπ' αριθμό 17 στην ημερήσια διάταξη που είναι "Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994" αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 18 θέμα που είναι "Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΓΕΝΙΚΟΙ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 87 της νομοθεσίας για τη δημόσια υπηρεσία, σκοπείται η τροποποίηση των αντίστοιχων Γενικών Κανονισμών με στόχο να περιληφθούν σ' αυτούς πρόσθετες πρόνοιες που αφορούν τη διαθεσιμότητα δημόσιων υπαλλήλων, την καθιέρωση της αργίας του Μεγάλου Σαββάτου για τους υπαλλήλους βάρδιας και την εναρμόνιση της ορολογίας που χρησιμοποιείται σ' αυτούς με εκείνη του Προϋπολογισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εγκρίνονται βεβαίως, αλλά έχω μια τροποποίηση την οποία διένειμα και θα ήθελα να εξηγήσω στους συναδέλφους ότι οι Κανονισμοί αυτοί αποτελούν ένα θέμα για μια δικαιότερη αντιμετώπιση των θεμάτων που δημιουργούνται, όταν δημόσιοι υπάλληλοι εναντίον των οποίων γίνονται έρευνες που πιθανόν να οδηγήσουν σε πειθαρχική δίωξη, πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει αυτή τη διαθεσιμότητα. Έτσι βλέπουμε να καθορίζεται στους Κανονισμούς για πρώτη φορά ότι η αρμόδια αρχή πρέπει να αναφέρει την ακριβή φύση των παραπτωμάτων για τα οποία διεξάγεται η έρευνα και οποιαδήποτε άλλα διαφωτιστικά στοιχεία. Δεύτερο να εξηγεί γιατί λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν να τεθεί υπάλληλος σε διαθεσιμότητα ή την αναγκαιότητα όπως αυτός ο υπάλληλος συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του. Αυτό είναι δίκαιο και ορθό, γιατί καμιά φορά η διαθεσιμότητα είναι και τιμωρία η οποία εκ των υστέρων αποδεικνύεται ότι ήταν μη αναγκαίο μέτρο. Εν τω μεταξύ είναι και δραστικό μέτρο, γιατί μειώνει και τις απολαβές του δημόσιου υπαλλήλου. Με την τροποποίηση που εισηγούμαι, όταν τεθεί υπάλληλος σε διαθεσιμότητα, η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας να του ορίζει και μια μέρα για να κάμει παραστάσεις, αν επιθυμεί και ο ίδιος, γιατί να συνεχίσει η διαθεσιμότητά του ή όχι. Δηλαδή, είναι ένα μέτρο στοιχειώδους δικαιοσύνης προς τον επηρεαζόμενο υπάλληλο. Η τροποποίηση αυτή, ενώ δε μειώνει καθόλου την αμεσότητα και τη δραστικότητα του μέτρου, παρέχει το δικαίωμα που επιβάλλεται από τη φυσική δικαιοσύνη να ακουστεί και το πρόσωπο εναντίον του οποίου λαμβάνεται η κύρωση αυτή, ώστε να πει και ο ίδιος κάτι. Επειδή έγινε ένα μικρό τυπογραφικό λάθος, παρακαλώ όπως η πρόταση για τροποποίηση τεθεί ως τρίτο εδάφιο στο ίδιο άρθρο, μετά από την παράγραφο (2) του τροποποιητικού Κανονισμού 3, υπό την εξής μορφή: "Η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας προβαίνει σε σαφή δήλωση ότι σε ημερομηνία που θα καθορίζεται για το σκοπό αυτό ο επηρεαζόμενος υπάλληλος θα δικαιούται να προβεί σε παραστάσεις ως προς την αναγκαιότητα της συνέχισης της διαθεσιμότητάς του τις οποίες η Επιτροπή εξετάζει αποφασίζοντας ανάλογα.".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, αν δε λήγουν αυτοί οι Κανονισμοί, εγώ τουλάχιστον θα εισηγούμουν να παραπεμφθεί στην Επιτροπή Νομικών, για να το δείτε και να επανέλθει την επόμενη βδομάδα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Το είδαμε με τις κοινοβουλευτικές ομάδες και συμφωνούμε όλοι, δεν υπάρχει θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς το εισηγείστε ως Πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

'Οχι, το εισηγούμαι ως Μέλος του Σώματος. Υπέπεσε στην αντίληψή μου, το συζητήσαμε με τους συναδέλφους και είναι εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι εμείς δεν πήραμε σαν κοινοβουλευτική ομάδα την τροποποίηση και ίσως εδώ θα είναι και η χρησιμότητα του Κανονισμού, οι τροποποιήσεις να κατατίθενται έγκαιρα. 'Ομως έχω μιλήσει με το συνάδελφο Ευσταθίου και εγώ υποστηρίζω αυτή την πρόταση. Βέβαια δεν ξέρω οι συνάδελφοι της ομάδας μου τι θα κάνουν. Η εισήγησή μου είναι να την υποστηρίξουμε για τον εξής λόγο: Η θέση ενός υπαλλήλου σε διαθεσιμότητα είναι μια ενέργεια με πολύ σοβαρές επιπτώσεις για τον υπάλληλο κάθε μορφής και με ελάχιστες υπερασπίσεις λόγω της φύσης της. Δηλαδή η απόδειξη έστω και κατ' αρχήν υποψίας εναντίον του, είναι αρκετή, για να τεθεί σε διαθεσιμότητα. Δεν αλλάσσει το νομικό καθεστώς αυτή η πρόνοια του συναδέλφου, αλλά παρέχει σε καθοριζόμενη ημερομηνία την ευκαιρία στον υπάλληλο που υπόκειται σε διερεύνηση κατηγοριών εναντίον του και άρα σε διαθεσιμότητα, μια ακόμα ευκαιρία να πει και εκείνος την άποψή του. Και πιστεύω έστω και αν προσθέτει ακόμα ένα σκαλί περιπλοκής στην όλη πειθαρχική διαδικασία, αν πρόκειται να κάνει κάποιος λάθος, καλύτερα να κάνει λάθος υπέρ της διασφάλισης των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου παρά ανάποδα. Γι' αυτό το λόγο εγώ υποστηρίξω την τροποποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Ιεροδιακόνου και μετά στον κ. Μιχαλάκη Κυπριανού. Βεβαίως είναι σωστή η αρχή ότι καλύτερα να ξεφύγουν δέκα ένοχοι παρά να καταδικαστεί ένα αθώος.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι για την τροποίηση αυτή έχει γίνει κάποια προσυνεννόηση και συμφωνούμε κι εμείς. Και ήθελα να πω επίσης ότι εκπνέουν οι Κανονισμοί, γι' αυτό η αναβολή θα είναι δύσκολη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπερθεματίζω τη σκοπούμενη τροποποίηση. Απλώς θέλω να φέρω σε γνώση του Σώματος ότι υπήρξαν περιπτώσεις κατάκτησης αυτού του δικαιώματος. Έχω υπόψη μου περίπτωση ανώτερου δημόσιου υπαλλήλου που τέθηκε σε διαθεσιμότητα μετά που άρχισε η υπόθεση ενώπιον της Επιτροπής, συνεχίστηκε η διαθεσιμότητα και μετά που τέλειωσε η διαδικασία και επιφυλάχθηκε η απόφαση που πήρε τέσσερις μήνες για να εκδοθεί. Και μέσα σ' αυτούς τους τέσσερις μήνες ο υπάλληλος βρισκόταν σε διαθεσιμότητα. Νομίζω ότι αυτή η τροποποίηση τουλάχιστον θα θέσει κάποια τροχοπέδη σε περιπτώσεις που γίνεται εμφανώς κατάχρηση αυτής της εξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί ως έχουν τροποποιηθεί με την τροποποίηση που υπέβαλε ο έγκριτος συνάδελφος κ. Ευσταθίου;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υπηρεσίες Σφαγείων και Μεταφορές Κρεάτων) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΡΕΑΤΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 45(3) του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση του Πέμπτου Παραρτήματος του βασικού νόμου, ώστε οι οργανισμοί δημόσιου δικαίου, που προσφέρουν υπηρεσίες σφαγείου και μεταφοράς κρεάτων, να καταστούν πρόσωπα που υπόκεινται στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας.

Όπως ειδικότερα δηλώθηκε στην Επιτροπή, με τον τρόπο αυτό οι οργανισμοί δημόσιου δικαίου θα εγγραφούν στο μητρώο ΦΠΑ για τις υπηρεσίες που προσφέρουν και θα μπορούν να διεκδικούν πίστωση για το φόρο που καταβάλλουν για αγορές αγαθών και υπηρεσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί.

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμό 20 "Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" το οποίο αποσύρεται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 21 που είναι "Οι περί Επιβολής Ποιοτικού Ελέγχου κατά την Εξαγωγή Νωπών Σταφυλών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΞΑΓΩΓΗ ΝΩΠΩΝ ΣΤΑΦΥΛΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Άριστος Χρυσοστόμου, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΟΕΒ, της ΣΕΔΙΓΕΠ, του Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών, του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Σ.Α.Π.), του Παγκύπριου Συνδέσμου Συσκευαστών Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών και Σταφυλιών, του Συνδέσμου Εξαγωγέων Φρούτων και Λαχανικών και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, Αγροτική και Παναγροτικός.

Με τους υπό εξέταση Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 8 της βασικής νομοθεσίας για την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων (Κεφ. 28), σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών του 1982 για την επιβολή ποιοτικού ελέγχου κατά την εξαγωγή νωπών σταφυλιών (Κ.Δ.Π. 131/82), ώστε να παρέχεται η διακριτική ευχέρεια στον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας να καθορίζει κατά την κρίση του οποιοδήποτε όριο ωριμότητας (baume) για τα σταφύλια τύπου "σουλτανίνα" και την ελάχιστη διάμετρο ρώγας για τα σταφύλια τύπου "σουλτανίνα" και "thompson".

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους τοι· Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και των εξαγωγέων, οι τροπολογίες που προτείνονται είναι αναγκαίες, γιατί η σημερινή διεθνής αγορά ζητά σταφύλια πιο γλυκιά και με πιο μεγάλη ρώγα. Με τις τροπολογίες αυτές θα αναβαθμιστεί η ποιότητα των σταφυλιών που εξάγονται και έτσι θα γίνουν πιο ανταγωνιστικά σε σύγκριση με τα ομοειδή προϊόντα που εξάγουν ανταγωνιστικές προς την Κύπρο χώρες.

Οι εκπρόσωποι της ΣΕΔΙΓΕΠ, παρόλο που συμφώνησαν με τις τροπολογίες που προτείνονται, τόνισαν ότι θα πρέπει να υπολογιστεί και το κόστος από τυχόν μείωση των εξαγωγών λόγω της καθυστερημένης εξαγωγής των σταφυλιών.

Οι εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ και Αγροτική διαφώνησαν με την προώθηση στο παρόν στάδιο των τροπολογιών που προτείνονται, χωρίς όμως να διαφωνούν με την ανάγκη βελτίωσης του προϊόντος, εφόσον δεν έχει ακόμα ρυθμιστεί το θέμα της παράτασης της ατέλειας για την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι εκπρόσωποι των εξαγωγέων και του Παναγροτικού συμφώνησαν με τις τροπολογίες που προτείνονται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, άρα δεν υπάρχει ένσταση και οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 22 είναι "Οι περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Αντιλαμβάνομαι είναι και αυτή η Έκθεση ομόφωνη, άρα θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΛΟΙΜΟΚΑΘΑΡΣΕΩΣ (ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 Δεκεμβρίου 1993 και στις 17 Μαρτίου 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται και που εκδίδονται με βάση το άρθρο 6 του περί Λοιμοκαθάρσεως Νόμου σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, ώστε:

(α) να μην επιτρέπεται σε άτομα η άσκηση ή απασχόληση σε καθορισμένα επαγγέλματα, εκτός αν διαθέτουν πιστοποιητικό υγείας που εκδόθηκε από ιατρικό λειτουργό, σύμφωνα με το οποίο δεν πάσχουν από οποιαδήποτε μολυσματική νόσο που καθορίζεται με τους βασικούς κανονισμούς.

(β) να υποχρεώνονται οι εργοδότες να μην απασχολούν σε τέτοια επαγγέλματα άτομα που δε διαθέτουν τέτοιο πιστοποιητικό υγείας.

(γ) να συμπεριληφθεί στον Πίνακα των δηλώσεων μολυσματικών ασθενειών και η λοίμωξη από τον ιό του AIDS.

Τέλος, μαζί με τους υπό έγκριση Κανονισμούς εκδίδεται και η προβλεπόμενη από το άρθρο 3 του περί Λοιμοκαθάρσεως Νόμου γνωστοποίηση με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο κηρύσσει τη λοίμωξη από τον ιό του AIDS ως επικίνδυνη μολυσματική νόσο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα υπ' αριθμό 23, 24, 25, 26 και 27 θέματα της ημερήσιας διάταξης αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Φθάσαμε στο τέλος της Νομοθετικής Εργασίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β' Κατάθεση Νομοσχεδίων, Κανονισμών και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί της Τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις Ουσίες που καταστρέφουν τη Στοιβάδα του 'Οζοντος (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και 'Εργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι συντάξεις και φιλοδωρήματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Και τα προηγούμενα πέρασαν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα προηγούμενα πήγαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών; Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Αλλά έχω την εντύπωση ... Πιθανόν να μην προήδρευα εγώ, όταν συζητούσαμε συντάξεις και φιλοδωρήματα. Είναι πάγια πολιτική να παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Οπωσδήποτε, αφού τα προηγούμενα παραπέμφθηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών ...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Οι περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων δυνάμει του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Έκθεση Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών για την περίοδο 1.1.92-31.12.92.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Έκθεση του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 2 του Νόμου 74/88.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Ετήσια Έκθεση του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης για το έτος 1992.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 171 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 4 Μαρτίου 1994.

"Ενόψει του σοβαρού προβλήματος που δημιουργείται από τη συμφόρηση της τροχαίας κίνησης σε ώρες αιχμής στη διασταύρωση των φώτων της Βιομηχανικής Περιοχής Στροβόλου, στον υπεραστικό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού, με αποτέλεσμα να σχηματίζονται ουρές οχημάτων που αναμένουν 15-20 λεπτά της ώρας για να διασταυρώσουν τη λεωφόρο, και δεδομένου ότι, παρά την πρόσφατη διαπλάτυνση του δρόμου, το πρόβλημα παραμένει άλυτο, καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πότε θα ληφθούν τα αναγκαία ριζικά μέτρα (συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας υπόγειας ή/και υπέργειας διάβασης και/ή κυκλικού κόμβου κυκλοφορίας), ώστε να σταματήσει η για πολλά χρόνια συνεχιζόμενη ταλαιπωρία του κοινού, που προκαλείται λόγω λανθασμένου σχεδιασμού του δρόμου Λευκωσίας - Λεμεσού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 172 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 8 Μαρτίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να απαντήσει στα πιο κάτω:

1. Πώς προτίθεται το Υπουργείο να επιλύσει τα σοβαρά προβλήματα στέγασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας;
2. Πώς προτίθεται το Υπουργείο να λύσει τα σοβαρά προβλήματα που δημιουργούν χαώδη κατάσταση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας και ιδιαίτερα στο χώρο των πρωτοκολλητείων, των αποθηκών, στο Οικογενειακό Δικαστήριο και στους επιδότες όπου υπάρχει σοβαρή έλλειψη προσωπικού;
3. Τι γίνεται με το θέμα της μηχανογράφησης των διάφορων τμημάτων στα Δικαστήρια;
4. Προτίθεται η κυβέρνηση να δημιουργήσει το ηλεκτρονικό σύστημα παροχής πληροφοριών και αυθεντιών σε νομικούς και, αν ναι, πώς και με ποια τιμή θα γίνεται δυνατή η πρόσβαση σε αυτό;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 173 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 11 Μαρτίου 1994.

"Με τα δεδομένα:

1) του μεγάλου αριθμού των επαναπατρισθέντων Κυπρίων,
2) της επιθυμίας ακόμη μεγαλύτερου αριθμού αποδήμων για επιστροφή,
3) των ευεργετημάτων που έχει και θα έχει η Κύπρος συνεπεία της εισροής μεγάλων κεφαλαίων σε ξένο συνάλλαγμα,
4) της δημογραφικής ενίσχυσης της χώρας μας,
5) της αύξησης του ανθρώπινου δυναμικού και
6) της ικανοποίησης του πόθου των αποδήμων μας για επιστροφή και επανεγκατάσταση στην πατρίδα τους,

καθώς και ενόψει των πολλών προβλημάτων που φυσιολογικά δημιουργούνται ή αναμένεται να δημιουργηθούν και τα οποία μπορούν να επιλυθούν με προγραμματισμό και φροντίδα, τα σοβαρότερα των οποίων είναι:

1) εκπαιδευτικά για τα παιδιά των επαναπατριζομένων,
2) επαγγελματικά,

3) φορολογικά και δασμολογικά,

4) που αφορούν την πολιτογράφησή τους,

5) την ιατρική τους περίθαλψη,

6) την παροχή της προσφυγικής ιδιότητας σε όσους κατάγονται από τις κατεχόμενες περιοχές,

7) την προσαρμογή τους στις καινούριες συνθήκες που έχουν να αντιμετωπίσουν,

8) τη στέγασή τους κ.ά., όπως και ενόψει της εισήγησης του Παγκόσμιου Συνεδρίου Αποδήμων για σύσταση φορέα επαναπατρισμού, που θα επιλαμβάνεται όλων των θεμάτων που αφορούν όσους επαναπατρίζονται ή επιθυμούν να επαναπατριστούν,

παρακαλείται η κυβέρνηση να πληροφορήσει τη Βουλή αν προτίθεται να προβεί στην ίδρυση τέτοιου φορέα και, αν όχι, αν προτίθεται να αντιμετωπίσει τα προβλήματα των επαναπατρισθέντων με αποτελεσματικότερο και πιο συγκεκριμένο τρόπο."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 174 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 16 Μαρτίου 1994.

"Πριν αρκετά χρόνια είχε γίνει εκστρατεία εναντίον του εχινόκοκκου και μάλιστα, μετά την επιτυχία που σημείωσε, μας ζητήθηκε από τη Νέα Ζηλανδία να οργανώσουμε και στη χώρα αυτή παρόμοια εκστρατεία.

Τώρα έχουμε πάλι κρούσματα εχινοκοκκίασης και το Υπουργείο Γεωργίας ανέλαβε να εφαρμόσει ορισμένα μέτρα.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσο τηρούνται οι όροι υγιεινής κατά τη λειτουργία των σφαγείων στα διάφορα χωριά, ώστε να ενισχυθεί και να αποδώσει η εκστρατεία κατά του εχινόκοκκου."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 11, ημερομηνίας 10 Αυγούστου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με αίτημα της κοινότητας Λετύμπου για διαγραφή χρέους προς την κυβέρνηση, το οποίο εκκρεμεί από το 1960, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η Επιτροπή Υδατοπρομήθειας Λετύμπου συνήψε κατά τα έτη 1960, 1974 και 1975 από τους Δανειστικούς Επιτρόπους τα δάνεια Τ. 830/60, Τ.451/74 και Τ.279/75 με σκοπό την εκτέλεση έργων υδατοπρομήθειας. Οι καθυστερημένες οφειλές κατά τις 16.8.93 ανέρχονταν στο ποσό των £9.544.23 σεντ, συμεριλαμβανομένων και τόκων £4.400.

Το αίτημα της Επιτροπής Υδατοπρομήθειας για διαγραφή των ως άνω οφειλών υποβλήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών με θετικές συστάσεις το οποίο όμως είναι αντίθετο στην ικανοποίηση του αιτήματος με το αιτιολογικό ότι, με βάση τον περί Δημοσίων Δανείων Νόμο, Κεφ. 208 δεν επιτρέπεται η διαγραφή καθυστερημένων οφειλών.

Παρά ταύτα, το Υπουργείο Εσωτερικών προς το σκοπό όπως βοηθηθεί η κοινότητα Λετύμπου να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της θα προωθήσει επίσης το αίτημα της Επιτροπής Υδατοπρομήθειας για ενοποίηση των δανείων και την αποπληρωμή τους μέσα σε περίοδο 15 ετών."

Απάντηση ημερομηνίας 2 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Α. Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 50, ημερομηνίας 21 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη δρομολόγηση πτήσεων προς και από τον αερολιμένα Πάφου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η πολιτική των Κυπριακών Αερογραμμών για τη χρήση του αερολιμένα Πάφου υπήρξε πολύ θετική από την αρχή της λειτουργίας του και τα εμπορικά κριτήρια που εφαρμόζουν για τη δρομολόγηση πτήσεων είναι κατά κανόνα πιο ελαστικά από αυτά που ακολουθούν στην περίπτωση του αερολιμένα Λάρνακας με σκοπό να υπάρξει αύξηση στη διακίνηση επιβατών από τον αερολιμένα Πάφου. Έτσι ο ισχυρισμός για άνιση μεταχείριση του αερολιμένα αυτού από τις Κυπριακές Αερογραμμές, δεν είναι κατά την εκτίμησή μας δικαιολογημένος.

(β) Είναι γεγονός πως υπήρξε κάποιο ενδιαφέρον για μεταφορά επιβατών από την Αυστρία (Βιέννη). Ωστόσο δεν έγινε κατορθωτό να εξασφαλισθούν αρκετές θέσεις για τη δρομολόγηση έστω και μιας πτήσης εβδομαδιαίως, παρόλο που οι Κυπριακές Αερογραμμές είχαν προσεγγίσει 32 αυστριακούς ταξιδιωτικούς πράκτορες και οργανωτές εκδρομών για το σκοπό αυτό. Σ' ό,τι αφορά την Ελβετία αναφέρεται πως η Γιουροσύπρια θα δρομολογήσει εβδομαδιαίες ναυλωμένες πτήσεις από το Μάρτιο μέχρι το Νοέμβριο του 1994, ενώ παράλληλα εξετάζεται η πιθανότητα δρομολόγησης δεύτερης εβδομαδιαίας πτήσης από και προς Ζυρίχη την περίοδο Σεπτεμβρίου - Οκτωβρίου 1994.

(γ) Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων βρίσκεται σε επαφή με τις Κυπριακές Αερογραμμές, οι οποίες θα συνεχίσουν να παρακολουθούν τις εξελίξεις στην αγορά και οποτεδήποτε υπάρξει ικανοποιητική ζήτηση είναι έτοιμες να δρομολογήσουν πτήσεις από την Πάφο προς τους δύο πιο πάνω προορισμούς ή/και οπουδήποτε αλλού. Συναφώς αναφέρεται ότι ως θέμα πολιτικής δεν κρίνεται πρόσφορο το μέτρο εξαναγκασμού είτε των Κυπριακών Αερογραμμών είτε άλλων Αεροπορικών Εταιρειών για εκτέλεση πτήσεων έξω από ορθολογικά εμπορικά κριτήρια, γιατί αυτό θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία του τόπου γενικότερα."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στις ερωτήσεις ΣΤ' Γ' 57 και 58, ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το φράγμα Κανναβιούς στον ποταμό Έξουσας σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Εξελίξεις σχετικά με τη μελέτη κατασκευής του φράγματος.

Έχει ολοκληρωθεί η μελέτη σκοπιμότητας και σύντομα θα ακολουθήσει η ανάθεση στους Συμβούλους Μηχανικούς της ετοιμασίας της οριστικής μελέτης και των κατασκευαστικών σχεδίων.

(β) Διασφάλιση των υδατικών δικαιωμάτων των κοινοτήτων Χούλου και Λεμόνας.

Τα δικαιώματα των Αρδευτικών Τμημάτων των δυο κοινοτήτων θα διασφαλισθούν και ενισχυθούν με νερό από το υπό μελέτη φράγμα Καναβιούς. Επίσης θα καταγραφούν και ληφθούν υπόψη τα υδατικά δικαιώματα που τυχόν έχουν κάτοικοι των δυο κοινοτήτων που δεν είναι μέλη σε υφιστάμενα αρδευτικά τμήματα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Νόμου."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 70, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Σχετικά με την παράνομη διακίνηση ζώων από τα κατεχόμενα μέσω Ξυλοτύμπου σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σε σύσκεψη της αρμόδιας εξ Υπουργών Επιτροπής, που έγινε στις 5.10.1993, λήφθηκαν συγκεκριμένες αποφάσεις με σκοπό την πάταξη του λαθρεμπορίου από τα κατεχόμενα. Πιο συγκεκριμένα, αποφασίστηκε να εγκαθιδρυθεί στενή συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών και των κοινοταρχών, να προωθηθεί η σήμανση των ζώων με ενώτια, να αναληφθεί ευρεία εκστρατεία διαφώτισης του κοινού και να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες της αστυνομίας για την πάταξη του λαθρεμπορίου γενικά.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες προωθούν την υλοποίηση των πιο πάνω αποφάσεων και τα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του λαθρεμπορίου ζώων.

Αναμένεται ότι το λαθρεμπόριο και, ειδικότερα, η παράνομη διακίνηση ζώων, θα μειωθεί ακόμη περισσότερο, όταν εφαρμοστούν όλα τα μέτρα που έχουν αποφασισθεί."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ' Γ' 77, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την παροχή οικονομικής βοήθειας σε κτηνοτρόφους της κοινότητας Χολετριών, για να μπορέσουν να μετακινήσουν τις κτηνοτροφικές τους μονάδες στην κτηνοτροφική περιοχή, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος ετοιμάζουν ολοκληρωμένο σχέδιο μετακίνησης κτηνοτροφικών υποστατικών που βρίσκονται σε κατοικημένες περιοχές ή κοντά σε υπεραστικούς δρόμους και τουριστικές περιοχές, μέσα στα πλαίσια του οποίου θα μετακινηθούν και οι υπό αναφορά κτηνοτρόφοι. Το σχέδιο αναμένεται να ολοκληρωθεί σύντομα."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 83, ημερομηνίας 16 Νοεμβρίου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνας Κατσελλή.

"Σχετικά με την παρουσίαση δηλώσεων διαφόρων κατηγορουμένων από το ΡΙΚ, αναφορικά με εγκλήματα για τα οποία κατηγορούνται σας πληροφορώ ότι το ΡΙΚ λειτουργεί στα πλαίσια της νομοθεσίας και με βάση κώδικα ειδήσεων και γενικής δεοντολογίας.

Η δεοντολογία αυτή και ο κώδικας ειδήσεων εφαρμόζεται γενικά, όμως οποιαδήποτε άλλη παρέμβαση στην κατάρτιση εκπομπών θα οδηγούσε σε ανεπιθύμητο καθορισμό πλαισίων που δεν είναι πρόσφορα και δεν συνάδουν με το σύγχρονο πνεύμα της λειτουργίας των ΜΜΕ. Παράλληλα όμως τα θέματα που τίθενται στην ερώτηση είναι προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν και γι' αυτό η κυβέρνηση έχει αναπτύξει διάλογο με τις οργανώσεις των δημοσιογράφων και των εκδοτών για ρύθμιση των θεμάτων δεοντολογίας στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 84, ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 1993, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρου Θεοδώρου.

Σχετικά με τις υδατικές ανάγκες της κοινότητας Πελενδρίου παραθέτω τα πιο κάτω:-

(α) Ύδρευση

Η υδατοπρομήθεια της κοινότητας Πελενδρίου κρίνεται ως πολύ ικανοποιητική και δεν εγείρεται προς το παρόν θέμα ενίσχυσής της.

Η κοινότητα υδροδοτείται από τρεις πηγές με συνολική ημερήσια απόδοση 250 κ.μ. νερού. Ενισχύεται επίσης από δική της γεώτρηση που έχει απόδοση 28 κ.μ. νερού ανά ώρα. Οι συνολικές ανάγκες (1.400 κάτοικοι Χ 150 λίτρα ημερ.) ανέρχονται σε 210 κυβικά μέτρα την ημέρα και καλύπτονται πλήρως από το νερό των τριών πηγών της. Ταυτόχρονα, υπάρχει πλεόνασμα για την αντιμετώπιση αυξημένων αναγκών. Αν παραστεί ανάγκη στο μέλλον, μπορεί να χρησιμοποιηθεί νερό από υφιστάμενη κυβερνητική γεώτρηση στην περιοχή 'Μερτικούδκια'.

(β) Άρδευση

Έχει γίνει προκαταρκτική μελέτη για κατασκευή χωμάτινης υδατοδεξαμενής στην περιοχή 'Καρκούδι', η οποία παρουσιάζει το έργο ως μη βιώσιμο. Παρά ταύτα, οι ενδιαφερόμενοι αποδέχονται το έργο και τις οικονομικές υποχρεώσεις που συνεπάγεται γι' αυτούς η εκτέλεσή του. Προτού ληφθεί τελική απόφαση, θα γίνει επανεξέταση των οικονομικών του έργου με βάση τα σημερινά δεδομένα."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ' Γ' 97, ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού έχουν διαπιστώσει την ανάγκη για βελτίωση και περίφραξη του Δημοτικού Σχολείου Κανναβιού και για την ανέγερση αποθήκης και έχουν προχωρήσει στην ετοιμασία της απαραίτητης τεχνικοοικονομικής μελέτης για την εκτέλεση των εν λόγω έργων. Λόγω όμως άλλων, πιο επειγούσης φύσεως, έργων δεν κατέστη δυνατό να περιληφθεί το έργο αυτό στο πρόγραμμα του 1994. Η περίληψή του στο πρόγραμμα του 1995 και η υλοποίησή του θα πρέπει να θεωρείται βεβαία."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ.Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 98, ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σχετικά με το διαχωρισμό από τον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης οικοπέδων στην κοινότητα Κανναβιού σας πληροφορώ πως ο Οργανισμός συμφώνησε προ ενός και πλέον έτους με την Ιερά Μονή Χρυσορρογιάτισσας για την αγορά ενός

κτήματος στην Κανναβιού για το διαχωρισμό των οικοπέδων, αλλά η εξασφάλιση της έγκρισης της Ιεράς Συνόδου για μεταβίβαση του κτήματος στο όνομα του Οργανισμού πραγματοποιήθηκε στις 8.12.93.

Στο μεταξύ ο Κ.Ο.Α.Γ. έχει ετοιμάσει το Σχέδιο Γενικής Διάταξης για το διαχωρισμό των οικοπέδων, το οποίο και θα υποβάλει για έκδοση πολεοδομικής άδειας. Αναμένεται ότι οι κατασκευαστικές εργασίες θα αρχίσουν κατά τον Αύγουστο του 1994 και θα συμπληρωθούν περί το τέλος του έτους."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην Ερώτηση ΣΤ'Γ' 115, ημερομηνίας 4 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με τα τέλη που επιβάλλονται στην κοινότητα Μαθηκολώνης από το Τμήμα Δασών για το σωληναγωγό υδατοπρομήθειας που διέρχεται μέσα από δασική γη, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Σε όλες τις περιπτώσεις, που χωριτικές ή άλλες τοπικές αρχές ή και ιδιώτες μεταφέρουν νερό με σωληναγωγούς μέσω δασικής γης, καταβάλλεται στο Τμήμα Δασών ετήσιο μίσθωμα που καθορίζεται από καιρού εις καιρόν με βάση τη Δασική Νομοθεσία. Σύμφωνα με το εγκεκριμένο τιμολόγιο που ισχύει σήμερα, το Τμήμα Δασών επιβάλλει σε όλους τους μισθωτές, περιλαμβανομένης και της κοινότητας Μαθηκολώνης, ετήσιο μίσθωμα ύψους £1 για κάθε 50 μέτρα σωλήνων ή μέρους τούτων που διέρχονται μέσω δασικής γης. Ο σωληναγωγός της κοινότητας Μαθηκολώνης που διέρχεται μέσω δασικής γης είναι μήκους 1200 μέτρων και με βάση το υφιστάμενο τιμολόγιο, το ετήσιο τέλος είναι £26."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Μαρτίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ' Γ' 118, ημερομηνίας 11 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Πιττοκοπίτη.

"1. Η γενική φιλοσοσφία, όσον αφορά την επάνδρωση των Κ.Ι.Ε. με διδακτικό προσωπικό, συνίσταται στην ύπαρξη ισορροπίας μεταξύ πεπειραμένων διορισμένων και αδιόριστων εκπαιδευτικών για ευνοήτους λόγους βοήθειας των πιο παλιών προς τους νεότερους. Η πολιτική αυτή των Κ.Ι.Ε. φαίνεται να έχει καλά αποτελέσματα κρίνοντας από την ανταπόκριση του κοινού και την αύξηση στον αριθμό των ατόμων (μαθητών και ενηλίκων) που προτιμούν να φοιτούν στα Κ.Ι.Ε. Αποτέλεσμα της αύξησης αυτής (20% το χρόνο για τις τελευταίες 4 σχολικές χρονιές) είναι η εργοδότηση ολοένα και περισσότερων μη διορισμένων εκπαιδευτικών στα Κ.Ι.Ε. Σήμερα τα Κ.Ι.Ε. απασχολούν ίσο περίπου αριθμό διορισμένων και μη διορισμένων εκπαιδευτικών.

2. Η διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης παρέχει σε επίλεκτους διορισμένους εκπαιδευτικούς την ευκαιρία ανταλλαγής της απασχόλησής τους στα δημόσια εκπαιδευτήρια Μέσης με υπηρεσία στα Κ.Ι.Ε. ή τα εσπερινά γυμνάσια. Στις θέσεις τους διορίζονται με σύμβαση μη διορισμένοι εκπαιδευτικοί.

3. Παρά τη φαινομενική πληθώρα αδιόριστων εκπαιδευτικών συναντούμε τεράστιες δυσκολίες στην εξεύρεση καθηγητών για ορισμένα θέματα, ιδίως στα αγγλικά, που αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό των τάξεων που λειτουργούν στα Κ.Ι.Ε.

4. Με διορισμένους καθηγητές λειτουργούν επίσης Κ.Ι.Ε. της υπαίθρου και

Αθηαίνου, κ.λ.π.). Πολλοί είναι οι μη διορισμένοι εκπαιδευτικοί που αρνήθηκαν να διδάξουν σε αυτά τα Κ.Ι.Ε., παρόλο που το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προσφέρθηκε να αποζημιώνει τους εκπαιδευτικούς για τα έξοδα ταξιδιού.

5. Πιστεύουμε ότι προσπάθεια να απαγορευθεί σε έμπειρους διορισμένους καθηγητές να διδάσκουν στα Κ.Ι.Ε., θα θέσει σε κίνδυνο την προσφορά τους στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για παροχή ίσων ευκαιριών μόρφωσης για όλους τους πολίτες των πόλεων και της υπαίθρου, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στ. Κοιλιάρη στις ερωτήσεις ΣΤ'Γ' 129 και ΣΤ'Γ' 137, ημερομηνίας 28 Ιανουαρίου και 4 Φεβρουαρίου 1994, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού και Λευκωσίας κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου και Ρένου Πρέντζα, αντίστοιχα.

"Σχετικά με τις δασμολογικές επιβαρύνσεις που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση στις εξαγωγές κυπριακών εγκυτιωμένων σταφυλιών σας πληροφορώ ότι η Κύπρος καταβάλλει συνεχείς προσπάθειες τόσο μέσα στα πλαίσια του Συμβουλίου Σύνδεσης Κύπρου-Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και προς τις Κυβερνήσεις των χωρών-μελών για κατάργηση του δασμού για το προϊόν αυτό.

Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας έχει ζητήσει από το Υπουργείο Εξωτερικών να επαναφέρει το αίτημα αυτό στο Συμβούλιο Σύνδεσης το οποίο προγραμματίζεται να συνέλθει τον Απρίλιο του 1994.

Για ενημέρωση, σημειώνεται ότι η Κύπρος για το προϊόν αυτό απολαμβάνει ήδη προτιμησιακού καθεστώτος στα πλαίσια του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων (G.S.P.), που παραχωρείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση προς αναπτυσσόμενες χώρες. Για τα δυο είδη εγκυτιωμένων σταφυλιών των Δασμολογικών Κλάσεων 20089943 και 200 89953, που αφορούν άμεσα την Κύπρο, το Κοινό Εξωτερικό Δασμολόγιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης από 22% και 24% μειώνεται στο 18% και 19% αντίστοιχα.

Για το καθεστώς αυτό έχουν πληροφορηθεί ήδη οι ενδιαφερόμενοι εξαγωγείς."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα εισέλθουμε στο Κεφάλαιο Δ'. Θα ήθελα όμως να σας πω ότι για το πρώτο θέμα, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη συνεδρία, δηλαδή για το θέμα των διαδικασιών κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων, η άποψή μου είναι ότι δεν μπορεί να συζητηθεί, γιατί εκκρεμούν πειθαρχικές διαδικασίες. Θα μείνει εγγεγραμμένο στο Σώμα μέχρις ότου συμπληρωθούν οι διαδικασίες αυτές και μετά, όταν συμπληρωθούν, θα μπορούμε να το συζητήσουμε. Ούτε πιστεύω ότι είναι σωστό να αναγνωστεί έστω και μια δήλωση, γιατί αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν επιχείρημα, για να αναφερθούν κάποια άλλα πράγματα από άλλες πλευρές. Ή ανοίγει το θέμα με μια δήλωση και προχωρούμε ή δεν ανοίγει καθόλου. Η άποψή μου είναι ότι επί του παρόντος θα ακολουθήσουμε την πεπατημένη και εφόσον κάποια θέματα είναι επίδικα ή διάδικα ή υπάρχει πειθαρχική διαδικασία να μην αλλάξουμε αυτή τη διαδικασία που ακολουθεί το Σώμα.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνώ ποσώς με την άποψή σας και είναι δεοντολογικά σωστή να μη συζητούνται θέματα τα οποία βρίσκονται σε διαδικασίες της δικαιοσύνης, ποινικές, πειθαρχικές ή πολιτικές. Ακριβώς η δήλωση την οποία προτιθέμεθα να κάνουμε με τον κ. Συλλούρη, με τον οποίο είμαστε συνεισηγητές, θα είχε περίπου αυτό το περιεχόμενο με μια μόνο προσθήκη την οποία αν μου επιτρέψετε να κάνω, νομίζω ότι θα μας ικανοποιήσει .....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν την κάνετε τώρα, την κάνατε και φεύγουμε από την τακτική. Εισηγούμαι να το συζητήσουμε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν επεμβαίνω στο θέμα ούτε στην ουσία ούτε στη διαδικασία. Η υπόμνηση είναι ότι υπάρχουν έντονες πληροφορίες και φήμες ότι καταβάλλονται προσπάθειες από διάφορες κατευθύνσεις, οι οποίες έχουν στόχο να ρίξουν το θέμα στα μαλακά, να το καλύψουν και να μην αφήσουν τις διάφορες μορφές και τα διάφορα επίπεδα απονομής δικαιοσύνης, πειθαρχικά και άλλα, να λειτουργήσουν αντικειμενικά και ανεπηρέαστα. Η μόνη παρατήρηση την οποία θα ηθέλαμε να κάνουμε ως εισηγητές, και εκφράζω και τον κ. Συλλούρη, είναι ότι εμείς θα παρακολουθούμε και αυτό το Σώμα έχει κάθε ηθική και πολιτική υποχρέωση, ως το Σώμα που ανέδειξε το θέμα, να παρακολουθεί τις διαδικασίες και να μην επιτρέψει σε καμιά περίπτωση να λειτουργήσουν οποιοιδήποτε προς την κατεύθυνση της συγκάλυψης οιωνδήποτε ευθυνών σε οποιοδήποτε επίπεδο πειθαρχικό, πολιτικό και ποινικό. Αυτό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ηλιάδη, αν υπάρχουν ευθύνες να αποδοθούν. Αφ' ης στιγμής όμως ομιλούμε για συγκάλυψη είναι σαν να βγάζουμε ένα συμπέρασμα, αν μου επιτρέπετε. Παρά ταύτα δε θα πω τίποτε περισσότερο, γιατί ότι πω ή ότι σχολιάσω θα προσθέτω σ' αυτή τη συλλογιστική.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αν και όπου υπάρχουν, κύριε Πρόεδρε. Δεν προδικάζω τίποτα. Εάν και όπου υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την επόμενη Πέμπτη, 31/3/1994 στις 4.00 το απόγευμα. Η ημερήσια διάταξη θα σας σταλεί εν καιρώ τω δέοντι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο Τροποποιητικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1994.
3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1994.
4) Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για Σκοπούς Άμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
5) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

6) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993.

7) Ο περί Κατάργησης Ορισμένων Νόμων Νόμος του 1994.

8) Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

9) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ": Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (18.8.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού). (25.1.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και Δ. Χρυσοστόμου). (13.4.1993).

4) Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

Το μόνο που θέλω να αναφέρω είναι ότι Βουλευτής του Δημοκρατικού Κόμματος, η κα Ρήνα Κατσελλή ζητά την εγγραφή του πιο κάτω θέματος:

"Η ανάγκη λήψης μέτρων για τη διάσωση κυπριακών ειδών, οικόσιτων ζώων, τα οποία κινδυνεύουν να εξαλειφθούν." Εισήγηση είναι να παραπεμφθεί στην

Επιτροπή Γεωργίας για μελέτη και στη συνέχεια να κατατεθεί σχετική έκθεση στην ολομέλεια.

Κηρύσσω τη λήξη της συνεδρίας.

(Ώρα λήξης: 6.30 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Τήρηση μονόλεπτης σιγής στη μνήμη του Θεόφιλου Γεωργιάδη που δολοφονήθηκε από Τούρκους πράκτορες, οι αγορεύσεις που έγιναν (Β. Λυσσαρίδης, Ι. Μάτσης, Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Ρολάνδης και Πρόεδρος) και έγκριση ψηφίσματος.

2) Έκθεση για την πρόταση νόμου και τα νομοσχέδια "Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1992", 2) "Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993"

και 3) "Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Τ. Χατζηδημητρίου, Λ. Ιεροδιακόνου, Ρ. Πρέντζας, Κ. Καζαμίας, Α. Μαρκίδης, Β. Λυσσαρίδης, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή τους σε νόμο.

3) Έκθεση για τα νομοσχέδια 1) "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1993" και 2) "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1993", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Ρ. Πρέντζας, Ρ. Κατσελλή, Δ. Ηλιάδης, Π. Παπαγεωργίου, Κ. Καζαμίας, Αρ. Γεωργίου, Α. Παρισινός) και ψήφισή τους σε νόμους.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 1) του 1994", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Αρ. Γεωργίου, Ι. Μακρίδης, Δ. Ηλιάδης, Πρόεδρος, Ρ. Κατσελλή, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 1) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 2 του 1994.

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1990" και ψήφισή του σε νόμο ως "Ο περί Ρυθμίσεως της Τροχαίας Μεταφοράς (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

8) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Αλιείας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

9) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εμπορικών Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

10) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

11) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αποχετεύσεων Λεμεσού- Αμαθούντας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Δ. Θεοδώρου, Δ. Κοντίδης) και έγκρισή τους.

12) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ρύθμισης, Διαχείρισης και Λειτουργίας Αλιευτικών Καταφυγίων Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

13) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1993", οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Ευ. Ευσταθίου, Τ. Παπαδόπουλος, Λ. Ιεροδιακόνου, Μ. Κυπριανού) και έγκρισή τους.

14) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Υπηρεσίες Σφαγείων και Μεταφορές Κρεάτων) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

15) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Επιβολής Ποιοτικού Ελέγχου κατά την Εξαγωγή Νωπών Σταφυλιών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

16) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Λοιμοκαθάρσεως (Δημόσια Υγεία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

17) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.

18) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η συμφόρηση της τροχαίας κίνησης σε ώρες αιχμής στη διασταύρωση των φώτων της βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου - Τα σοβαρά προβλήματα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας - Η σύσταση φορέα επαναπατρισμού αποδήμων - Η εκστρατεία κατά του εχινόκοκκου).

19) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Το αίτημα της κοινότητας Λετύμπου για διαγραφή χρέους προς την κυβέρνηση το οποίο εκκρεμεί από το 1960 - Η δρομολόγηση πτήσεων προς και από τον αερολιμένα Πάφου - Η κατασκευή του φράγματος Κανναβιού στον ποταμό Έξουσας - Η παράνομη διακίνηση ζώων από τα κατεχόμενα μέσω Ξυλοτύμπου - Η παροχή οικονομικής βοήθειας σε κτηνοτρόφους της κοινότητας Χολετριών - Η παρουσίαση δηλώσεων διάφορων κατηγορουμένων από το ΡΙΚ, αναφορικά με εγκλήματα για τα οποία κατηγορούνται - Οι υδατικές ανάγκες της κοινότητας Πελενδρίου - Η ανάγκη βελτίωσης και περίφραξης του Δημοτικού Σχολείου Κανναβιού - Ο διαχωρισμός από τον Κυπριακό Οργανισμό Αναπτύξεως Γης Οικοπέδων στην κοινότητα Κανναβιού - Τα τέλη που επιβάλλονται στην κοινότητα Μαθηκολώνης από το Τμήμα Δασών για το σωληναγωγό υδατοπρομήθειας που διέρχεται μέσα από δασική γη - Η επάνδρωση ΚΙΕ με διδακτικό προσωπικό - Οι δασμολογικές επιβαρύνσεις που επιβάλλει η Ευρωπαϊκή Ένωση στις εξαγωγές κυπριακών εγκυτιωμένων σταφυλιών).

20) Αναβολή της συζήτησης του θέματος "Οι διαδικασίες κατακύρωσης προσφορών αναφορικά με τη μελέτη και εκτέλεση του έργου 'SCOOT', οι επιπτώσεις στο κόστος του έργου και οι ευθύνες των αρμοδίων" και η συζήτηση που διεξήχθη (Πρόεδρος, Δ. Ηλιάδης).

21) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του ακόλουθου θέματος "Η ανάγκη λήψης μέτρων για τη διάσωση κυπριακών ειδών, οικόσιτων ζώων, τα οποία κινδυνεύουν να εξαλειφθούν". (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Μέλους της Βουλής κ. Ρήνας Κατσελλή).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 31ης Μαρτίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.37 μ.μ.)

(Αρ. 24)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής τακτικής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι,

Με την κήρυξη της ελληνικής επανάστασης, ο κυπριακός ελληνισμός προσβλέπει και στη δική του απελευθέρωση από τον οθωμανικό ζυγό. Αλλά αντί για λευτεριά εκείνο που έρχεται είναι ένας νέος δυνάστης.

Κι εκεί που η ελπίδα ζωντανεύει, που οι ταπεινωμένοι αναθαρρεύουν, γιατί τώρα έχουν να κάνουν, υποτίθεται, με πολιτισμένους και χριστιανούς, τα γεγονότα τους διαψεύδουν, γιατί το μόνο που αλλάζει είναι οι μέθοδοι. Οι μέθοδοι που γίνονται ακόμα πιο ταπεινωτικές, σκληρές κι επικίνδυνες. 'Ετσι η λευτεριά καθυστερεί να έρθει και στην Κύπρο μας, μέχρι που "φτάνει ο κόμπος στο χτένι", μέχρι που αναλαμβάνουν τα αμούστακα παιδιά της Κύπρου να δώσουν λύση "παίρνοντας μιαν ανηφοριά, παίρνοντας μονοπάτια, να βρουν τα σκαλοπάτια που παν στη λευτεριά".

Η δική μας επανάσταση, ο εθνικοαπελευθερωτικός μας αγώνας ενάντια στους αποικιοκράτες, έγραψε τις δικές του χρυσές σελίδες στην ιστορία των πανελλήνων. 'Ετσι σφραγίστηκε με το αίμα του λαού μας η κολοβή έστω ανεξαρτησία του κυπριακού ελληνισμού, για να απολαμβάνουμε όλοι σήμερα τα αγαθά που συνεπάγεται η ύπαρξη της δικής μας κρατικής οντότητας, την ελευθερία μας, τις δημοκρατικές μας διαδικασίες, τη Βουλή, την κυβέρνησή μας, τα κόμματα και την ελεύθερη οικονομική δραστηριότητά μας.

Τα νιάτα της Κύπρου, με όπλο την πίστη στο δίκαιο αγώνα, κλείνοντας τα μάτια μπροστά στην υπεροπλία των 'Αγγλων αποικιοκρατών, φτιάχνουν τα δικά τους εθνικά θυσιαστήρια στο Μαχαιρά, στον Αχυρώνα του Λιοπετρίου, στο Δίκωμο. Η Κύπρος πλήρωσε πανάκριβα το τίμημα για την ελευθερία με το αίμα των παιδιών της. Αλλά, παρόλες τις θυσίες που χρειάστηκαν, για να αποκτήσει την ελευθερία και ανεξαρτησία της, είναι σήμερα ημικατεχόμενη και καταπατούμενη από τον Τούρκο κατακτητή.

Τιμούμε αύριο την επέτειο της έναρξης του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα του λαού μας και μνημονεύουμε τη θυσία και τους αγώνες όλων εκείνων που έπεσαν για τη λευτεριά της Κύπρου μας.

Σας καλώ σε μονόλεπτη σιγή στην ιερή μνήμη των ηρωϊκών νεκρών του αγώνα μας.

(Τηρήθηκε μονόλεπτη σιγή).

Προχωρούμε στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο Τροποποιητικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994" και παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ 1993 ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 21 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής ποσού £240.000 από τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων Κύπρου και η διάθεσή του για την κάλυψη μισθολογικών αυξήσεων συνολικού ύψους 5.25%, που αναλογούν για τα χρόνια 1992 και 1993, στα πλαίσια εφαρμογής σχετικής συμφωνίας μεταξύ της Αρχής και των συντεχνιών του προσωπικού της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του 'Αρθρου 1160 του Κεφαλαίου 2 του βασικού νόμου. Πίνακας. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο Τροποποιητικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 21 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και 'Εργων.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £50.440 και η διάθεσή του για την ίδρυση νέου ναυτιλιακού γραφείου της Κύπρου στο Ρόττερνταμ.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Συγκοινωνιών και 'Εργων η δημιουργία του γραφείου αυτού και η στελέχωσή του με Κυπρίους επιθεωρητές πλοίων αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση του επιπέδου ασφάλειας των κυπριακών πλοίων, καθώς και των συνθηκών εργασίας των ναυτικών που υπηρετούν σε αυτά, μέσω του προληπτικού και συστηματικού ελέγχου που θα διενεργείται. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της φήμης της κυπριακής σημαίας στον ευρωπαϊκό χώρο και παγκόσμια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £50.440 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τους Πίνακες εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 21 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £589.976 και η διάθεσή του ως οικονομικής βοήθειας προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές και τους χοιροτρόφους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £589.976 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τους Πίνακες εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Επιτάξεως ιδιοκτησίας για Σκοπούς 'Αμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΞΕΩΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΑΜΥΝΑΣ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος
Χρίστος Σολωμής
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Ανδρέας Γεωργίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Κίμων Παναγίδης
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου 'Αμυνας.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για επίταξη ιδιοκτησίας για σκοπούς άμυνας με τον καθορισμό του όρου "ιδιοκτησία" για τους σκοπούς της νομοθεσίας. Με τον καθορισμό αυτό ιδιοκτησία για τους σκοπούς της νομοθεσίας αυτής είναι και θεωρείται η ακίνητη ιδιοκτησία μόνο.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου 'Αμυνας, η ερμηνεία που προτείνεται αποσκοπεί στο να αποφευχθεί σύγχυση ή και σύγκρουση των διατάξεων της υφιστάμενης νομοθεσίας για την κοινή επίταξη ιδιοκτησίας και της νομοθεσίας για την επίταξη ιδιοκτησίας για σκοπούς άμυνας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του πιο πάνω νομοσχεδίου, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για Σκοπούς 'Αμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για Σκοπούς 'Αμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994" δεν είναι έτοιμο.

Το επόμενο θέμα που είναι "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1993" αποσύρεται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι "Ο περί Κατάργησης Ορισμένων Νόμων Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΝΟΜΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αβραάμ Αντωνίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και ο Επίτροπος Νομοθεσίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κατάργηση ορισμένων νόμων που είναι απαρχαιωμένοι ή των οποίων η ισχύς έχει εκπνεύσει.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, έχοντας διαπιστώσει ότι η διατήρηση της ισχύος των υπό κατάργηση νόμων δεν εξυπηρετεί πλέον καμιά σκοπιμότητα, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Κατάργηση Νόμων. Πίνακας. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση τα άρθρα 1 και 2 και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κατάργησης Ορισμένων Νόμων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, που είναι και το τελευταίο της νομοθετικής εργασίας, είναι "Οι περί Ακίνητου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου να αναγνώσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΜΙΣΘΩΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 18 της βασικής νομοθεσίας για την ακίνητη ιδιοκτησία, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών που ρυθμίζουν τη μίσθωση ιδιοκτησίας μέσα σε κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές με τον καθορισμό του όρου "βιομηχανία", για να συνάδει με ανάλογο ορισμό που δίνει η Διεθνής Πρότυπη Βιομηχανική Ταξινόμηση 'Ολων των Οικονομικών Δραστηριοτήτων των Ηνωμένων Εθνών και τον καθορισμό του όρου "βιομηχανικός σκοπός". Επίσης διευκρινίζεται ότι η εκμίσθωση ιδιοκτησίας για βιομηχανικούς σκοπούς δεν καλύπτει τις δραστηριότητες που εξυπηρετούν οι ψυκτικοί θάλαμοι, οι αποθήκες και τα κέντρα διανομής προϊόντων, αφού δεν υπάρχει πρόθεση της κυβέρνησης για ανέγερση τέτοιων υποστατικών μέσα σε κυβερνητικές βιομηχανικές περιοχές.

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ συμφώνησαν με τις τροπολογίες που προτείνονται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό εξέταση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή καλεί τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες να ασκούν τον αναγκαίο προληπτικό και κατασταλτικό έλεγχο, έτσι που να διασφαλίζεται ότι η χρήση των υποστατικών που ανεγείρονται σε κρατικές βιομηχανικές περιοχές θα είναι για τους σκοπούς για τους οποίους πραγματικά αυτά προορίζονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα που είναι "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994" αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος για το Έτος 1994 του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Δασμού προς Εξουδετέρωση Χαμηλής Τιμής (Ντόμπιγκ) ή Επιχορηγήσεως Εισαγόμενων Ξένων Προϊόντων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί Πάφου του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΑ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΤ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτου υπαλλήλου στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προς το Ταμείο Θήρας σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Θήρας Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

12) Ο περί του Πρωτοκόλλου της Κυπριακής Δημοκρατίας (Εσωτερική Εθιμοταξία) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Κανονισμού και Δικαιωμάτων των Μελών του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Κανονισμού και Δικαιωμάτων των Μελών του Σώματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τους Βουλευτές κ. Ανδρέα Χρίστου, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και κ. Τάκη Χατζηδημητρίου, για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Σ.Κ. ΕΔΕΚ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Επειδή η πρόταση νόμου που κατατέθηκε από τα δύο αυτά κόμματα θεωρείται επείγουσα, θα παρακαλέσω τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών να συγκαλέσει το ταχύτερο δυνατό την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, για να ετοιμάσει την έκθεση με την τοποθέτηση των κομμάτων, αν είναι δυνατό, μέχρι την επόμενη συνεδρία του Σώματος.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Δεν υπάρχουν).

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα που βρίσκεται εγγεγραμμένο στην ημερήσια διάταξη είναι "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους". Πρόκειται για αυτεπάγγελτη εξέταση. Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα και έχει ήδη αρχίσει η συζήτηση. Πριν δώσω το λόγο σε οποιοδήποτε θα ήθελε να αγορεύσει, θα επαναλάβω την εισήγηση που έγινε στην προηγούμενη συνεδρία του Σώματος. Δηλαδή, εκεί που οι εκθέσεις είναι ομόφωνες, εκτός αν υπάρχει έντονη άποψη, να θεωρούνται αναγνωσθείσες και αν είναι δυνατό να συντομεύεται η διαδικασία των ομιλιών, για να μπορούμε να προχωρούμε όσο το δυνατό με πιο γρήγορο ρυθμό στο Κεφάλαιο Δ', ενόψει του πολύ μεγάλου αριθμού θεμάτων τα οποία εκκρεμούν σε αυτό το κεφάλαιο. Ρωτώ αν υπάρχουν ομιλητές, όσον αφορά το πρώτο θέμα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα έμεινε στην ημερήσια διάταξη, διότι ήθελε να μιλήσει ο συνάδελφος κ. Μαυροκορδάτος.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εγκαταλείπει το δικαίωμά του να μιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές...

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, να κλείσω το θέμα πολύ σύντομα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Χρυσοστόμου. Αντιλαμβάνομαι ότι το ανοίξατε και το κλείετε, δεν έχουν μιλήσει άλλοι.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Μίλησα και θα το κλείσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχετε το λόγο. Εφόσον δεν έχουν μιλήσει άλλοι, είναι εύκολο πλέον να εξαχθούν και συμπεράσματα.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μίλησαν και άλλοι, δεν είμαι ο μόνος που μίλησα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κλείοντας το θέμα, θέλω να τονίσω και πάλι πως ο κοινοβουλευτικός έλεγχος, που έκτακτα ασκήθηκε τους θερινούς μήνες του 1993, έφερε στην επιφάνεια τα σοβαρά κενά που παρουσιάζει το παγκύπριο σχέδιο δράσης τόσο για την πρόληψη και την έγκαιρη επισήμανση όσο και για την κατάσβεση των πυρκαγιών, με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές, με αποτέλεσμα να καταστρέφονται χιλιάδες σκάλες αγροτικού κλήρου.

Το μέγεθος των ζημιών είναι τεράστιο τόσο στο περιβάλλον όσο και στην οικονομία γενικότερα. Η δαπάνη για την αποκατάσταση των ζημιών είναι δυσανάλογα ψηλή σε σύγκριση με τη δαπάνη για ενίσχυση των υπηρεσιών σε έμψυχο και άψυχο δυναμικό.

Κατά τη συζήτηση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων τα εμπλεκόμενα υπουργεία ανέλαβαν την υποχρέωση μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1993 να εκπονήσουν νέο παγκύπριο σχέδιο δράσης. Σύμφωνα με επίσημο ανακοινωθέν, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει σχέδιο δράσης μετά από πρόταση του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Εκείνο που μας ενδιαφέρει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η υλοποίηση του σχεδίου. Δεν αμφιβάλλω πως το σχέδιο θα προνοεί την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού και την πρόσληψη και εκπαίδευση προσωπικού. Σήμερα, 31 Μαρτίου 1994, δεν έχει ακόμη κατατεθεί στη Βουλή ούτε το σχέδιο δράσης ούτε ο σχετικός συμπληρωματικός προϋπολογισμός, και επειδή οι διαδικασίες, όπως είναι γνωστό, είναι χρονοβόρες, αλλά και επειδή η προμήθεια του κατάλληλου εξοπλισμού δε θα εξασφαλιστεί από κάποια συνοικιακή υπεραγορά, η έγνοια μου είναι πως θα μας βρει το καλοκαίρι απροετοίμαστους, για να αντιμετωπίσουμε ανεπιθύμητες καταστάσεις, όπως εκείνες του 1993.

Κύριε Πρόεδρε,

Παρακαλώ όπως διαβιβαστούν στην κυβέρνηση οι ανησυχίες μας και όπως ζητηθεί η κατάθεση στη Βουλή του σχεδίου δράσης, καθώς και η επίσπευση των διαδικασιών για την υλοποίησή του. 'Ηδη αργήσαμε πολύ. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα διαβιβαστούν στην κυβέρνηση οι απόψεις και οι ανησυχίες που έχουν εκφραστεί και γενικά τα πρακτικά της συζήτησης.

Το επόμενο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Μάρκου Κυπριανού.

Υπάρχει ένσταση να θεωρηθεί αναγνωσθείσα;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε.

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΥΣΑΕΡΙΩΝ ΠΟΥ ΕΚΠΕΜΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ ΜΟΛΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Καίτη Κληρίδου
Λώρης Λυσιώτης
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ρήνα Κατσελλή
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε το πιο πάνω θέμα σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 13 Απριλίου και στις 11 Μαΐου 1993, καθώς και στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Συγκοινωνιών και 'Εργων και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και εκπρόσωποι της Αστυνομίας και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου. Στις συνεδρίες αυτές παρευρέθηκε και ο Βουλευτής κ. Μάρκος Κυπριανού, με εισήγηση του οποίου το υπό αναφορά θέμα εξετάστηκε αυτεπάγγελτα από την Επιτροπή.

Ο εισηγητής του θέματος κ. Μ. Κυπριανού, επισημαίνοντας ότι τα καυσαέρια που εκπέμπονται τόσο από τα ιδιωτικά όσο και από τα δημόσια μηχανοκίνητα οχήματα ρυπαίνουν ολοένα και περισσότερο την ατμόσφαιρα, κάλεσε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες να ενημερώσουν την Επιτροπή για το αν υπάρχει και αν εφαρμόζεται σύστημα ελέγχου και καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από τα μηχανοκίνητα οχήματα και αν η υφιστάμενη νομοθετική ρύθμιση του θέματος κρίνεται ικανοποιητική. Διερωτήθηκε επίσης, σε περίπτωση που έχει διαπιστωθεί η ανάγκη ενίσχυσης του συστήματος ελέγχου ή τροποποίησης της σχετικής νομοθεσίας, τι μέτρα προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση.

Ειδικότερα, ζητήθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων να σχολιάσουν και να εκφράσουν τις απόψεις τους για τις παρατηρήσεις της Οικολογικής Κίνησης Κύπρου αναφορικά με τις συστηματικές μετρήσεις της συγκέντρωσης ατμοφαιρικών ρύπων στην Πλατεία Ελευθερίας που έγιναν από το Υπουργείο τους.

Από τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής προκύπτουν τα ακόλουθα:

Α. Νομοθετική ρύθμιση

Η εκπομπή καυσαερίων από τα μηχανοκίνητα οχήματα ρυθμίζεται από τους κανονισμούς για τα μηχανοκίνητα οχήματα και την τροχαία κίνηση του 1984-1993. Η αρμοδιότητα για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τις διατάξεις τους ανήκει στην Αστυνομία, η οποία οφείλει να καταγγέλλει τους οδηγούς οχημάτων που δε συμμορφώνονται.

Σχετικά αναφέρεται ότι, για να στοιχειοθετηθεί μια τέτοια υπόθεση στο δικαστήριο, πρέπει να παρουσιαστεί ουσιαστική μαρτυρία ότι το όχημα αναδίνει συνεχώς καυσαέρια που δεν οφείλονται στην αλλαγή της ταχύτητας του οχήματος αλλά στην κακή λειτουργία της μηχανής του, γεγονός που προϋποθέτει την παρακολούθησή του από κάποια απόσταση από αστυνομικό όργανο. Δυστυχώς παρατηρείται ότι πολλοί οδηγοί, κυρίως φορτηγών οχημάτων, ενόψει αστυνομικού ελέγχου στους δρόμους, περιορίζουν την ταχύτητα του οχήματός τους στο ελάχιστο, για να μην εκπέμπονται καυσαέρια, ενώ, όταν δεν υπάρχει αστυνομικός έλεγχος, αναπτύσσουν ταχύτητα με τα γνωστά αποτελέσματα της αποπνιχτικής εκπομπής καυσαερίων.

Για το λόγο αυτό η Αστυνομία έχει προ πολλού εισηγηθεί στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων την τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας και τον καθορισμό της ποσότητας των καυσαερίων που μπορεί να εκπέμπει καθεμιά από τις κατηγορίες των μηχανοκίνητων οχημάτων. Σε μια τέτοια περίπτωση η Αστυνομία δηλώνει την πρόθεσή της να εφοδιαστεί με "smoke- testers", έτσι που να μπορεί να ελέγχει όλα τα οχήματα, χωρίς να αμφισβητείται η μαρτυρία του αστυνομικού ενώπιον του δικαστηρίου. Εξάλλου παρόμοια τακτική εφαρμόζεται σε πλείστες χώρες της Ευρώπης.

Στα πλαίσια της λειτουργίας αρμόδιας τεχνικής επιτροπής, η οποία προνοείται στο νόμο, για τον έλεγχο της ρύπανσης της ατμόσφαιρας, ετοιμάζεται ήδη ο καθορισμός ποιοτικών στόχων για την ατμόσφαιρα. Το 1991 υποβλήθηκε από ξένο εμπειρογνώμονα προσχέδιο εισηγήσεων για τροποποίηση των κανονισμών που διέπουν τα μηχανοκίνητα οχήματα, έτσι που να καθοριστούν πρότυπα, καθώς και όρια εκπομπής καυσαερίων, που να συνάδουν με τους σχετικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εν λόγω εισηγήσεις βρίσκονται ακόμα υπό μελέτη ενώπιον των αρμόδιων κυβερνητικών υπηρεσιών. Ωστόσο, όπως υπογραμμίστηκε στην Επιτροπή, η υιοθέτηση των υπό μελέτη εισηγήσεων με την έγκριση σχετικών κανονισμών δε θεωρείται δυσχερής, μια και η Κύπρος είναι εισαγωγέας αυτοκινήτων και οι ξένοι κατασκευαστές είναι ήδη υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται προς τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε κατασκευάζουν σ' αυτή είτε εξάγουν σ' αυτή. Σημειώνεται όμως ότι από μόνος του ο έλεγχος της εκπομπής καυσαερίων από τα καινούρια μηχανοκίνητα οχήματα δε θα επιλύσει το πρόβλημα, αφού, αν τεθούν σε ισχύ τέτοιοι κανονισμοί, για πρακτικούς, τεχνικούς και οικονομικούς λόγους δε θα αφορούν τα παλιά οχήματα.

Β. Έλεγχος των μηχανοκίνητων οχημάτων στα κέντρα επιθεώρησης του Τμήματος Οδικών Μεταφορών

Τα κέντρα επιθεώρησης που υπάρχουν υπολειτουργούν λόγω έλλειψης προσωπικού. Κατά την εν λόγω επιθεώρηση, μεταξύ άλλων, ελέγχεται και το σύστημα εκπομπής καυσαερίων των οχημάτων. Υπογραμμίζεται όμως ότι στα πλαίσια του τεχνικού ελέγχου που γίνεται στα κέντρα επιθεώρησης δε φανερώνεται το πρόβλημα του κάθε οχήματος σε όλη του την έκταση όπως αυτό τυχόν παρουσιάζεται, όταν βρίσκεται σε κίνηση στο δρόμο.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προωθεί την εισαγωγή στην Κύπρο του θεσμού της τακτικής επιθεώρησης όλων των μηχανοκίνητων οχημάτων, δημόσιας και ιδιωτικής χρήσης, κατά τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γ. Συστηματικές μετρήσεις της συγκέντρωσης ατμοσφαιρικών ρύπων - Κινητή μονάδα περιβαλλοντικών μετρήσεων

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της συστηματικής μέτρησης που έγινε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στην περιοχή της Πλατείας Ελευθερίας στη Λευκωσία, όπου εγκαταστάθηκε κινητή μονάδα περιβαλλοντικών μετρήσεων, η συγκέντρωση ατμοσφαιρικών ρύπων στην περιοχή αυτή είναι χαμηλότερη από τις τιμές των ατμοσφαιρικών ρύπων που αναφέρονται στις σχετικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις κατευθυντήριες οδηγίες της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (Π.Ο.Υ.).

Ωστόσο, από την πλευρά της Οικολογικής Κίνησης Κύπρου επισημάνθηκε ότι τα όρια που θέτει με οδηγίες της η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούν προϊόν συμβιβασμού μεταξύ των κρατών-μελών της, ενώ άλλες χώρες, όπως και η Π.Ο.Υ., έχουν θέσει αυστηρότερα όρια στα οποία τα αποτελέσματα των πιο πάνω μετρήσεων είναι πιο κοντά. Εξάλλου, η Οικολογική Κίνηση Κύπρου, εκτός του ότι χαρακτήρισε ανεπιτυχή την εκλογή του χώρου όπου τοποθετήθηκε η κινητή μονάδα, παρατήρησε ότι δεν έγιναν συστηματικές μετρήσεις για τον καπνό, τα αιωρούμενα σωματίδια, τους υδρογονάνθρακες και το μόλυβδο.

Από την πλευρά του Κλάδου Επιθεωρήσεως Εργοστασίων του Τμήματος Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δηλώθηκε, σχετικά με τις πιο πάνω παρατηρήσεις, ότι ο χώρος που επιλέχθηκε για την τοποθέτηση της μονάδας δεν μπορεί να θεωρηθεί ακατάλληλος ούτε ότι συγκεντρώνει τις ελάχιστες τιμές ρύπων. Η επιλογή του έγινε με βάση επιστημονικά κριτήρια, όπως η πυκνή τροχαία κίνηση και η ευρεία χρήση κεντρικών θερμάνσεων στην περιοχή αυτή, ο ελλιπής εξαερισμός της λόγω του ότι είναι πυκνοκατοικημένη, ενώ δέχεται ρύπους και από άλλες, πολύ βεβαρημένες από άποψη ρύπανσης περιοχές. Τέλος λήφθηκε υπόψη και η γειτνίαση της περιοχής με την πράσινη γραμμή, επειδή η μονάδα χρηματοδοτήθηκε από την Υπάτη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Αναφορικά με την παράλειψη μετρήσεως άλλων στοιχείων που συναντώνται στην ατμόσφαιρα, επεξηγήθηκε ότι οι μετρήσεις για ορισμένα στοιχεία αρχικά παραλείφθηκαν λόγω της έλλειψης του κατάλληλου τεχνικού εξοπλισμού. Μόλις όμως η κινητή μονάδα εξοπλίστηκε με ειδικά όργανα τελευταίας τεχνολογίας άρχισαν μετρήσεις των αιωρούμενων σωματιδίων σκόνης και των υδρογονανθράκων, ενώ η μέτρηση του μολύβδου και του όζοντος προγραμματίζεται να γίνει στο μέλλον μετά την αγορά του αναγκαίου για το σκοπό αυτό εξοπλισμού και την ενίσχυση παράλληλα με ανθρώπινο δυναμικό.

Όσον αφορά γενικά τις συστηματικές μετρήσεις των ατμοσφαιρικών ρύπων, σημειώθηκε ότι παγκύπρια υπάρχουν και λειτουργούν δύο κινητές μονάδες περιβαλλοντικών μετρήσεων, οι οποίες, κατά το χρόνο της μελέτης του θέματος από την Επιτροπή, ήταν τοποθετημένες η μια στο Δήμο Στροβόλου και η δεύτερη έξω από το Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας. Η Επιτροπή Περιβάλλοντος είχε την ευκαιρία να επισκεφθεί τη δεύτερη αυτή μονάδα και να διαπιστώσει ότι λειτουργεί σε ψηλό τεχνολογικό επίπεδο.

Δ. Συμπεράσματα και διαπιστώσεις της Επιτροπής

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος καταρχήν καταλήγει στο γενικό συμπέρασμα ότι στις πόλεις μας, όπως βέβαια συμβαίνει σε κάθε αστικοποιημένη κοινωνία, τα μέσα μεταφοράς συμβάλλουν σε μεγάλο

βαθμό στην αύξηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Εντούτοις, με βάση πάντα τα αποτελέσματα των συστηματικών επιστημονικών μετρήσεων που έγιναν και εξακολουθούν να γίνονται στα πλαίσια της παρακολούθησης της όλης κατάστασης, η Επιτροπή δέχεται με ικανοποίηση ότι σήμερα το πρόβλημα δεν παρουσιάζεται οξύ, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι η Επιτροπή δε διακατέχεται από ανησυχία για το μέλλον.

Η ανησυχία της Επιτροπής οφείλεται στη διαπίστωση ότι:

(α) Ο αριθμός των μηχανοκίνητων οχημάτων αυξάνεται συνεχώς και μάλιστα με γρήγορο ρυθμό.

(β) Η σχετική νομοθεσία παρουσιάζει κενά και αδυναμίες, ενώ η διαδικασία ολοκλήρωσης και βελτίωσής της καθυστερεί.

(γ) Ο τεχνικός έλεγχος των αυτοκινήτων δεν είναι ο ενδεδειγμένος και δεν οδηγεί στα επιθυμητά αποτελέσματα τόσο λόγω της σοβαρής έλλειψης προσωπικού στα αρμόδια κέντρα επιθεώρησης και στους δρόμους όσο και λόγω της έλλειψης του απαιτούμενου τεχνικού εξοπλισμού για τον έλεγχο αυτό.

(δ) Η ισχύουσα νομοθεσία δεν τηρείται αυστηρά.

(ε) Δε γίνεται συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης της ατμόσφαιρας σε όλη την Κύπρο.

(στ) Η διάθεση και η χρήση της αμόλυβδης βενζίνης είναι πολύ περιορισμένες.

Για την αντιμετώπιση των πιο πάνω ελλείψεων και αδυναμιών που διαπιστώθηκαν η Επιτροπή αναμένει τη λήψη των ενδεικνυόμενων για την κάθε περίπτωση διορθωτικών μέτρων. Παράλληλα όμως εισηγείται προς την Εκτελεστική Εξουσία να επιδιώξει τη συνεργασία ανάμεσα στις διάφορες πλευρές (περιβαλλοντικές οργανώσεις και αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες) με στόχο την ενδελεχή μελέτη των εισηγήσεων που έχουν γίνει από αυτές, με απώτερο σκοπό την απάμβλυνση του προβλήματος στο βαθμό που αυτό σήμερα υπάρχει και την παρεμπόδιση της επιδείνωσής του στο μέλλον.

Η Επιτροπή, πέρα από τις δικές της διαπιστώσεις και τις αντίστοιχες εισηγήσεις της, κρίνει σκόπιμο να αναφέρει ενδεικτικά ορισμένες από τις εισηγήσεις που έγιναν ενώπιόν της, τις οποίες πιστεύει ότι θα πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη οι αρμόδιοι:

(α) Ενθάρρυνση της χρήσης της βενζίνης με χαμηλή περιεκτικότητα σε μόλυβδο που παράγεται στην Κύπρο και προώθηση της παραγωγής αμόλυβδης βενζίνης στην Κύπρο, σε συνάρτηση βέβαια με τις δυνατότητες του κυπριακού Διυλιστηρίου Πετρελαίου και τις άλλες οικονομικές ή τεχνολογικές παραμέτρους που θα επηρέαζαν μια τέτοια ενέργεια.

(β) Επανεξέταση του θέματος της υποχρεωτικής ύπαρξης καταλύτη στα βενζινοκίνητα οχήματα.

(γ) Λήψη μέτρων κυκλοφοριακής διαχείρισης, όπως π.χ. βελτίωση της ροής της κυκλοφορίας και ελαχιστοποίηση του χρόνου κατά τον οποίο τα οχήματα παραμένουν στάσιμα με αναμμένη τη μηχανή.

(δ) Κατάλληλος πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός, όπως π.χ. αποφυγή διοχέτευσης της κυκλοφορίας μέσα από πυκνοκατοικημένες περιοχές, πεζοδρομήσεις, δημιουργία ποδηλατόδρομων, ψηλά τέλη για ολιγόχρονη στάθμευση, ενθάρρυνση της χρήσης λεωφορείων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος αναμένει ότι η κυβέρνηση, ταυτόχρονα με την προώθηση της υλοποίησης των πιο πάνω εισηγήσεων και κυρίως την επίσπευση της κατάθεσης του νόμου-πλαισίου για το περιβάλλον, θα προβεί και σε διαφώτιση του κοινού για το όλο θέμα, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των οδηγών οχημάτων για υπεύθυνη οδήγηση αλλά και την επισήμανση του πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος και η συμβολή του κάθε πολίτη στον περιορισμό του όλου προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση να σταλεί η Έκθεση με όλες τις εισηγήσεις στην κυβέρνηση; Εκτός αν ο κ. Μάρκος Κυπριανού επιθυμεί να μιλήσει.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Θα πω δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε το λόγο, κύριε Κυπριανού.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, πριν δώσετε το λόγο στον κ. Κυπριανού, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της ανάγνωσης των εκθέσεων στο Κεφάλαιο Δ'.

Σίγουρα με αυτά που έχετε αναφέρει, ως θέμα αρχής, μπορεί να έχετε δίκαιο, απλά όμως, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να υποδείξω ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Βουλευτών, που δε συμμετέχει στη συγκεκριμένη επιτροπή όπου μελετάται ένα θέμα του Κεφαλαίου Δ' δεν μπορεί να είναι ενήμερη για το συγκεκριμένο θέμα, όταν οι υπόλοιποι συνάδελφοι θα αναφέρονται σ' αυτό, όπως π.χ. τώρα ο συνάδελφος κ. Κυπριανού. Είναι η σκέψη μου, αν δηλαδή θα πρέπει να προβληματιστεί το Σώμα, σίγουρα και το Προεδρείο, για να δούμε αν μπορούν οι εκθέσεις να γίνονται πιο περιληπτικές ή πιο σύντομες. Γιατί, αν θεωρήσουμε ότι το 99% των εκθέσεων του Κεφαλαίου Δ', κύριε Πρόεδρε, είναι ομόφωνες, στο τέλος δε θα είναι ενήμεροι οι συνάδελφοι για το θέμα που θα συζητούν οι τρεις-τέσσερις Βουλευτές που συμμετέχουν στη συγκεκριμένη Επιτροπή. Είναι μια άποψη που πραγματικά θα ήθελα να ληφθεί υπόψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Σολωμή, να θεωρήσουμε δεδομένο ότι ως Βουλευτές, θα κάμουμε όλοι τον κόπο να διαβάσουμε κάποιες εκθέσεις που εκκρεμούν, οι οποίες είναι τρεις-τέσσερις εκθέσεις. Από την άλλη πλευρά, αν θα είναι κάπως περιεκτικές, και η εισήγηση που κάνατε είναι να είναι περιεκτικές, ώστε ο καθένας που θέλει να εκφράσει απόψεις, η κάθε πλευρά, να τις εκθέτει στην Έκθεση και αυτό να μη γίνεται αιτία ομιλιών στο Σώμα, αυτό θα εξυπηρετήσει, ναι, αν όμως είναι σύντομες οι εκθέσεις και αυτό γίνει αιτία πολλών ομιλιών, τότε θεωρώ ότι είναι προτιμότερο να καλύπτονται οι απόψεις στις εκθέσεις, εφόσον μάλιστα πρόκειται για ομόφωνες εκθέσεις. Κατά συνέπεια, επιλέγουμε, ή να είναι μεγαλύτερες οι εκθέσεις με λιγότερες ομιλίες ή να είναι πιο μικρές, πιο σύντομες και να εκτίθενται οι απόψεις στο Σώμα. Αν δεν είχαμε τον όγκο των διακόσιων πενήντα ή τριακόσιων θεμάτων που εκκρεμούν στο Κεφάλαιο Δ', θα συμφωνούσα με την άποψή σας να είναι πιο σύντομες και να γίνονται ομιλίες. Αλλά, το αποτέλεσμα θα είναι, τα μισά τουλάχιστο θέματα να παραπεμφθούν στη νέα βουλευτική περίοδο, αν επιθυμούμε να τα εγγράψουμε, διότι δεν προλαβαίνουμε.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί του θέματος του διαδικαστικού που έχει εγερθεί. Έστω και αν ένας συνάδελφος επιμένει στο να αναγνωστούν οι εκθέσεις, αυτές πρέπει να αναγνωστούν. Έστω και ένας, αλλά φαίνεται ότι εδώ όλοι συμφωνούν, συμπεριλαμβανομένου του κ. Σολωμή, διότι στην προκειμένη περίπτωση και για τη συγκεκριμένη Έκθεση, ουδείς εγείρει ένσταση να μη θεωρηθεί αναγνωσθείσα. Ο λόγος που το αναφέρω είναι διότι είχαμε την ευκαιρία να το συζητήσουμε διεξοδικά σήμερα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Κανονισμού της Βουλής και Δικαιωμάτων των Μελών του Σώματος αυτό το θέμα και ευκαιρίας δοθείσης διευκρινίζεται πλέον, για να μην έχουμε παρεξήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είχα αντιληφθεί πως ο κ. Σολωμής είχε εισηγηθεί να αναγνωστεί η Έκθεση, θα είχα δεχθεί την άποψη, διότι είναι συνταγματικό του δικαίωμα, αλλά ήταν μια γενική παρατήρηση του κ. Σολωμή και αντιλαμβάνομαι μια γενική εισήγηση.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Σολωμή.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ακριβώς, κύριε Πρόεδρε, τώρα αντιλαμβάνομαι και με τη θέση την οποία έχει πάρει ενώπιον της Βουλής, με τη γνωστοποίηση μάλλον της σημερινής θέσης της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, καταλαβαίνω, αλλά η ανησυχία μου ήταν για τις εκθέσεις του Κεφαλαίου Δ' που είναι ομόφωνες. Αν θα είναι κανόνας να μη αναγιγνώσκονται, σίγουρα θα διαφωνήσω, διότι είναι στέρηση βασικών δικαιωμάτων, και οπωσδήποτε, αν θα πρέπει να επικρατήσει δεύτερη και τρίτη σκέψη στον κάθε Βουλευτή, για να εγγράψει θέμα προς συζήτηση στο Κεφάλαιο Δ', θα πρέπει τούτο να το δούμε οπωσδήποτε και ως κοινοβουλευτικές ομάδες. Αλλά, αν καθιερωθεί οπωσδήποτε οι ομόφωνες εκθέσεις, που επαναλαμβάνω το 99% των εκθέσεων του Κεφαλαίου Δ' είναι και πρέπει να είναι ομόφωνες, να μην αναγιγνώσκονται, τότε, ενώ πολύς κόπος θα καταβάλλεται στις Επιτροπές, πολύς χρόνος από την υπηρεσία της Βουλής, που καταναλώνει σίγουρα πολύ χρόνο στην ετοιμασία των εκθέσεων, αφού πρέπει να προηγηθεί συγκέντρωση στοιχείων κ.λπ., πού θα φαίνεται το έργο της Βουλής; Όμως τώρα, με τη διευκρίνιση ότι, έστω και ένας Βουλευτής να επιθυμεί την ανάγνωση για συζήτηση, θα γίνεται, αυτό οπωσδήποτε διασκεδάζει την ανησυχία μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, και βέβαια σημασία περισσότερη έχει να γίνονται αποδεκτές και να υλοποιούνται οι απόψεις που εκφράζονται στις εκθέσεις από κυβερνητικής πλευράς. Αυτό είναι το πιο σημαντικό, δηλαδή να φροντίζουμε να πιέζεται η κυβέρνηση και κάποιες ομόφωνες εισηγήσεις να τις εφαρμόζει.

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι σύντομος, γιατί πιστεύω ότι η Έκθεση είναι αρκετά περιεκτική και περιλαμβάνει τα πιο βασικά στοιχεία του θέματος που εξετάστηκε. Ο βασικός λόγος που ζήτησα να μιλήσω και δεν αρκέστηκα στην Έκθεση είναι γιατί, ενώ το θέμα

εξετάστηκε πριν ένα χρόνο περίπου, στην ουσία δεν έχει γίνει καμιά απολύτως πρόοδος από τότε και το μόνο που θα μπορούσα να πω είναι ότι μάλλον έχουν χειροτερέψει τα πράγματα.

Υπάρχει πρόβλημα ρύπανσης της ατμόσφαιρας από τα καυσαέρια των αυτοκινήτων, μπορεί να μην είναι ανησυχητικό στο βαθμό που είναι σε άλλες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες ή σε άλλες αναπτυγμένες χώρες, αλλά δεν παύει να υπάρχει. Οποιοσδήποτε οδηγά και κυκλοφορεί στο δρόμο, βλέπει πολλά αυτοκίνητα, παλιά αυτοκίνητα, να βγάζουν καυσαέρια, και αυτά είναι που φαίνονται, υπάρχουν όμως και άλλα που μολύνουν την ατμόσφαιρα και δεν τα βλέπουμε καν. Το πρόβλημα είναι ότι έχουμε μια νομοθεσία απαρχαιωμένη και απλώς ενδεικτικά λέω ότι, για να μπορέσει κάποιος να κατηγορηθεί ότι ρυπαίνει την ατμόσφαιρα πρέπει να φαίνεται ο καπνός. Και σε ορισμένες συνθήκες μάλιστα. Δηλαδή, οτιδήποτε μολύνει την ατμόσφαιρα και είναι αόρατο, δεν καλύπτεται από το νόμο. Υπάρχει πρόβλημα τεχνικού εξοπλισμού, ιδιαίτερα για τον έλεγχο των αυτοκινήτων στις εκπομπές των ρύπων στο δρόμο. Πέρα από το τεχνικό πρόβλημα υπάρχει και σοβαρή έλλειψη προσωπικού στα κέντρα ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί, και τα οποία στην ουσία παραμένουν ανεκμετάλλευτα και αχρησιμοποίητα, διότι ακριβώς δεν έχουν επανδρωθεί κατάλληλα, αλλά περισσότερο, επαναλαμβάνω, υπάρχει έλλειψη ελέγχου στο δρόμο. Τα κέντρα είναι μικρά, δεν είναι αρκετά, είναι μικρός ο αριθμός τους, δεν καλύπτουν όλα αυτά τα αυτοκίνητα και επομένως, αν δε γίνεται έλεγχος στο δρόμο δε θα είναι ποτέ ικανοποιητικός αυτός ο έλεγχος.

Αυτά λέχθηκαν όλα πέρσι. Δόθηκαν υποσχέσεις από κυβερνητικής πλευράς ότι μελετάται εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας, ότι υπάρχει εισήγηση για απόκτηση ειδικών μηχανημάτων, για να ελέγχονται τα αυτοκίνητα στο δρόμο και δυστυχώς μέσα στο χρόνο που πέρασε δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα. Ούτε στο θέμα της επάνδρωσης, απ' ό,τι πληροφορούμαι, έχει γίνει καμιά πρόοδος, διότι δεν έχει δοθεί περισσότερο προσωπικό για έλεγχο αυτών των καυσαερίων. Το πρόβλημα είναι σοβαρό. Μπορεί, όταν μιλούμε για καυσαέρια αυτοκινήτων ή για ρύπανση από τα αυτοκίνητα, να χαμογελούμε, να το θεωρούμε ότι είναι αστείο, να μην το παίρνουμε πολύ σοβαρά, διότι σίγουρα δεν είμαστε όπως η Αθήνα ή όπως άλλες πρωτεύουσες, αλλά το πρόβλημα υπάρχει. Το πρόβλημα θα χειροτερέψει, αν δεν το προσέξουμε, και πολύ φοβάμαι ότι θα φτάσει και σε βαθμό που θα είναι πλέον πέραν οποιωνδήποτε διορθωτικών μέτρων.

Γι' αυτό, πιστεύω ότι πρέπει τώρα να λάβουμε τα μέτρα μας, τώρα να ενδιαφερθούμε και τώρα να ανησυχήσουμε γι' αυτό το πρόβλημα. Εξίσου ανησυχητικές για μένα είναι και οι διαφωνίες που υπάρχουν μεταξύ των διάφορων φορέων, όσον αφορά αυτό το θέμα. Ακούμε από τη μια ότι οι μετρήσεις είναι ικανοποιητικές και δεν υπάρχει πρόβλημα και από την άλλη παρουσιάζονται στοιχεία ότι δεν είναι σωστές οι μετρήσεις, ότι είναι λανθασμένα τα πρότυπα που χρησιμοποιούμε, ότι η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας έχει επιβάλει πιο αυστηρά μέτρα σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση, και κάπου εμείς ως Βουλή πλέον δεν ξέρουμε από τεχνικής πλευράς ποιος έχει δίκαιο και ποιος έχει άδικο.

Πιστεύω ότι θα πρέπει, κύριε Πρόεδρε, να σταλούν και η Έκθεση και τα πρακτικά της ομιλίας μου στην αρμόδια κυβερνητική υπηρεσία, να τονιστεί ότι έχουν εδώ και ένα χρόνο αναγνωρίσει ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα, έστω και αν δεν είναι δραματικό, ότι έχουν αναλάβει να εκσυγχρονίσουν και τη νομοθεσία, αλλά και τον τεχνικό εξοπλισμό και ότι μέσα σε ένα χρόνο δεν έχει γίνει απολύτως τίποτα. Πιστεύω ότι είναι κάτι για το οποίο θα πρέπει να ληφθούν μέτρα, όχι απλώς υποσχέσεις, και όπως είπαμε παλιά, όταν ψηφίσαμε το νόμο για αλλαγή του ονόματος

του Υπουργείου Γεωργίας και Φυσικών Πόρων σε Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, θα πρέπει να λαμβάνονται και πρακτικά μέτρα και να μη μείνει απλώς ένα όνομα και τίποτε περισσότερο. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Κυπριανού, ο Πρόεδρος κ. Αλέξης Γαλανός αντικαταστάθηκε από το Βουλευτή κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Η κυρία Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, και πολύ σύντομα. Οπωσδήποτε και χωρίς να μετρηθούν οι εκπομπές των καυσαερίων από τα αυτοκίνητα, είναι γεγονός ότι και εμείς αισθανόμαστε με τα αισθητήρια όργανα που μας δώρισε ο Θεός ότι η ατμόσφαιρα, ειδικά στις πόλεις, είναι πολύ βεβαρημένη και μολυσμένη από τα πολλά αυτοκίνητα που είναι στους δρόμους.

Συμφωνώ απόλυτα με όσα επισήμανε ο συνάδελφος κ. Μάρκος Κυπριανού και είναι πολύ καλό που ενεγράφη αυτό το θέμα. Εκείνο το οποίο μένει να προσθέσω είναι ότι, εκτός από τη μέτρηση αυτών των βλαβερών εκπομπών των καυσαερίων, πρέπει να ληφθούν και μέτρα για τη μείωση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων. Διότι με το να μετρήσουμε και να βρούμε ότι είναι πολλά και είναι βλαβερά, δε λύεται το πρόβλημα. Απλώς επισημαίνεται και πρέπει να βρεθεί λύση.

Και θα πω κάτι το οποίο ξαναλέχθηκε σ' αυτή τη Βουλή. Θα υπάρξει μεγάλη μείωση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων αν γίνουν, ειδικά στις πόλεις μας, οι οποίες είναι επίπεδες, ποδηλατόδρομοι, τους οποίους θα χρησιμοποιούν αυτοί οι οποίοι κινούνται σε μικρές αποστάσεις, και ένα μεγάλο ποσοστό των πολιτών κινείται σε μικρές αποστάσεις. Μέσα στο ποσοστό αυτό είναι και οι μαθητές, διότι οι μαθητές φοιτούν στο κάθε σχολείο της περιφέρειάς τους. Αν γίνουν λοιπόν ασφαλείς ποδηλατόδρομοι, ούτως ώστε οι μαθητές να πηγαίνουν και να φεύγουν από το σχολείο με τα ποδήλατα, χωρίς να κινδυνεύουν να σκοτωθούν από τα αυτοκίνητα, τότε θα μειωθεί οπωσδήποτε ο φόρτος από την κυκλοφορία στους δρόμους και θα έχουμε και πιο καθαρή ατμόσφαιρα εκτός όλων των άλλων. Αυτή τη στιγμή στην Κύπρο ποδηλατόδρομοι έγιναν μόνο για τους μη Κυπρίους, για τους τουρίστες. Και διερωτώμαι γιατί έγιναν στην Αγία Νάπα και τώρα κατασκευάζονται όπως βλέπω και στην Πάφο, ενώ στη Λευκωσία, που είναι άμεση ανάγκη να γίνει αυτό το πράγμα, για τους πολίτες αυτής της Δημοκρατίας, δε γίνεται, και παρακαλώ να προστεθεί και αυτό ως ένας κύριος παράγοντας για την αποτροπή αυτού του είδους της μόλυνσης της ατμόσφαιρας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τα τελευταία χρόνια, λόγω της αύξησης του αριθμού των κυκλοφορούντων μηχανοκίνητων οχημάτων, τα καυσαέρια, ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις, αποτελούν μια από τις βασικές αιτίες μόλυνσης του περιβάλλοντος. Τόσο τα βενζινοκίνητα όσο

και τα πετρελαιοκίνητα οχήματα με τις εξατμίσεις τους ρυπαίνουν την ατμόσφαιρα, γιατί τα καυσαέριά τους περιέχουν σε μεγάλες ποσότητες οξίδιο του αζώτου, οξίδιο του θείου, διοξίδιο και μονοξίδιο του άνθρακα, διάφορους υδρογονάνθρακες, μόλυβδο και άλλα.

Τα συστατικά αυτά, εκτός από τις άμεσες και έμμεσες επιδράσεις τους στο περιβάλλον, φωτοχημική αιθαλομίχλη (το νέφος), όξινη βροχή, καταστροφή όζοντος, αύξηση θερμοκρασίας του πλανήτη κ.λπ., αποτελούν και άμεσο κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου. Πιο συγκεκριμένα, επικίνδυνα για τη δημόσια υγεία είναι ο τοξικότατος μόλυβδος, τα οξίδια του αζώτου, που είναι ισχυρά ερεθιστικά των βρόγχων και των ανώτερων αναπνευστικών οργάνων, το μονοξίδιο του άνθρακα, στο οποίο οφείλονται πολλές περιπτώσεις χρόνιας δηλητηρίασης που παρατηρούνται στα μεγάλα κέντρα κυκλοφορίας και τέλος οι υδρογονάνθρακες, ανάμεσα στους οποίους υπάρχουν και ποσότητες καρκινογόνων ουσιών. Ορισμένοι επιστήμονες υποστηρίζουν ότι η μεγαλύτερη συχνότητα του καρκίνου των πνευμόνων, που παρατηρήθηκε τον τελευταίο καιρό στις αστικές περιοχές, πιθανόν να οφείλεται στη μεγάλη ρύπανση της ατμόσφαιρας των πόλεων από τα καυσαέρια.

Λόγω ακριβώς αυτών των σοβαρών κινδύνων για τη δημόσια υγεία και των άλλων επιπτώσεων στο περιβάλλον, όλες οι ανεπτυγμένες χώρες από καιρό έχουν θέσει υπό παρακολούθηση και αυτή τη σοβαρή αιτία ρύπανσης του περιβάλλοντος, έχουν θεσπίσει νομοθεσίες για περιορισμό της και το ευχάριστο είναι ότι χώρες με σοβαρότατο πρόβλημα ρύπανσης της ατμόσφαιρας από τα καυσαέρια έχουν πετύχει, με τα μέτρα που πήραν, πολύ ευνοϊκά αποτελέσματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Μεγάλη Βρετανία όπου ο "νόμος για καθαρή ατμόσφαιρα" (Clean air act) βελτίωσε σε σημαντικό βαθμό την ατμόσφαιρα των αγγλικών πόλεων.

Κύριε Πρόεδρε,

Από την εξέταση του θέματος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος και από την Έκθεση που κυκλοφόρησε θα 'θελα να παρατηρήσω τα εξής: Η όλη προσπάθεια παρακολούθησης, με την καταμέτρηση των καυσαερίων στην ατμόσφαιρα, του βαθμού ρύπανσης της ατμόσφαιρας στον τόπο μας βρίσκεται ακόμα στα πρώτα στάδια και δεν μπορεί να αντεπεξέλθει ικανοποιητικά στο σοβαρό ρόλο που καλείται να διαδραματίσει. Οι δυο κινητές μονάδες περιβαλλοντικών μετρήσεων που υπάρχουν και λειτουργούν παγκύπρια, είναι αδύνατο να καλύψουν όλες τις πόλεις και άλλες περιοχές που χρειάζονται συνεχή παρακολούθηση. Επίσης δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο το γεγονός ότι μέχρι σήμερα οι μονάδες αυτές δε διαθέτουν τον κατάλληλο εξοπλισμό, για να μετρούν το μόλυβδο και το όζον.

Γι' αυτό επιβάλλεται όπως το ταχύτερο δυνατό η κυβέρνηση προχωρήσει στην αγορά του αναγκαίου για τις μετρήσεις του μολύβδου και του όζοντος εξοπλισμού, στην ενίσχυση της υπηρεσίας με επιπρόσθετες κινητές μονάδες και παράλληλα στην ενίσχυση της υπηρεσίας περιβαλλοντικών μετρήσεων με επιπρόσθετο ανθρώπινο δυναμικό.

Μας ικανοποιεί η διαπίστωση, με βάση τα αποτελέσματα των μετρήσεων που έγιναν και εξακολουθούν να γίνονται στα πλαίσια παρακολούθησης της όλης κατάστασης, ότι σήμερα το πρόβλημα δεν παρουσιάζεται οξύ. Όμως πολύ σωστά, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, πρέπει να μας διακατέχει ανησυχία για το μέλλον κυρίως, γιατί έχει διαπιστωθεί ότι:

(α) Η σχετική νομοθεσία παρουσιάζει κενά και αδυναμίες, ενώ η διαδικασία ολοκλήρωσης και βελτίωσής της καθυστερεί.

(β) Η ισχύουσα νομοθεσία δεν τηρείται αυστηρά.

(γ) Ο τεχνικός έλεγχος των αυτοκινήτων δεν είναι ο ενδεδειγμένος και δεν οδηγεί στα επιθυμητά αποτελέσματα.

(δ) Ο αριθμός των μηχανοκίνητων οχημάτων αυξάνεται συνεχώς.

(ε) Η διάθεση και η χρήση καυσίμων χωρίς ρυπαντικές ουσίες, όπως βενζίνης χωρίς μόλυβδο και πετρελαίου με μικρή περιεκτικότητα σε θείο, είναι πολύ περιορισμένη.

Τέλος πολύ άσχημη και περικλείουσα κινδύνους διαπίστωση είναι το ότι δε γίνεται συστηματική παρακολούθηση της κατάστασης της ατμόσφαιρας σε όλη την Κύπρο.

Για αντιμετώπιση των πιο πάνω ελλείψεων και αδυναμιών καλούμε την Εκτελεστική Εξουσία να λάβει τα ενδεικνυόμενα για την κάθε περίπτωση διορθωτικά μέτρα.

Κύριε Πρόεδρε,

Η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις χαιρετίζει και υιοθετεί την εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος προς την Εκτελεστική Εξουσία να επιδιώξει τη συνεργασία ανάμεσα στις διάφορες πλευρές (περιβαλλοντικές οργανώσεις και αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες) με στόχο την ενδελεχή μελέτη των εισηγήσεων που έχουν γίνει απ' αυτές και με απώτερο σκοπό την απάμβλυνση του προβλήματος, στο βαθμό που αυτό σήμερα υπάρχει, και την παρεμπόδιση της επιδείνωσής του στο μέλλον.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Θα 'θελα να υπενθυμίσω στο Σώμα ότι το ίδιο θέμα είχε συζητηθεί, αν δε με απατά η μνήμη μου, από την προηγούμενη σύνθεση στης Επιτροπής Περιβάλλοντος το 1989-1990, με πρόταση του τότε συναδέλφου κ. Ντίνου Λόρδου. Και από τότε είχε γίνει συγκεκριμένη εισήγηση όπως ληφθεί πρόνοια και τροποποιηθεί η νομοθεσία, ώστε να υποχρεώνει τους εισαγωγείς αυτοκινήτων στις νέες εισαγωγές, απαραίτητα τα νέα αυτοκίνητα να είναι εφοδιασμένα με το κατάλληλο φίλτρο, το οποίο μειώνει την εκπομπή των καυσαερίων, άρα μειώνει και τη ρύπανση του περιβάλλοντος. Και πιστεύω ότι αν υιοθετείτο από τότε, σίγουρα θα είχε μειωθεί κατά μεγάλο ποσοστό το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουμε σήμερα.

'Ερχομαι να παρατηρήσω ότι σήμερα επιβάλλεται σίγουρα να γίνουν δυο τροποποιήσεις της νομοθεσίας: Η πρώτη, αυτό που αναφέρουμε τώρα, που θα δρομολογήσει από τούδε και εις το εξής τη σημαντική μείωση, και η δεύτερη, να υποβοηθήσουμε τα αρμόδια όργανα της τροχαίας να έχουν τη δυνατότητα να επιβάλουν πραγματικά κάποια τάξη στο θέμα αυτό. Ας πάρουμε το παράδειγμα της Ελλάδας, όπου οι τροχονόμοι έχουν το δικαίωμα να ακινητοποιούν τα αυτοκίνητα τα οποία εκπέμπουν μεγάλες ποσότητες καυσαερίων. Και τότε μόνο μπορούν να επανακινηθούν, αφού προσκομίσουν απόδειξη ελέγχου από τις κρατικές υπηρεσίες ότι έχουν διορθώσει εκείνη την απαράδεκτη κατάσταση.

Χαρακτηριστικά, κύριε Πρόεδρε, να μου επιτραπεί ν' αναφέρω ως παράδειγμα κάτι που μου έτυχε προ καιρού στη λεωφόρο Γρίβα-Διγενή στη Λευκωσία, όπου μπροστά μου ένα πολυτελέστατο λεωφορείο διακίνησης τουριστών, απ' αυτά τα

λεωφορεία που διαθέτουν ακόμα και τουαλέτα μέσα, που τα βλέπεις και σκέφτεσαι αν είναι καθαρά τα παπούτσια σου να μπεις μέσα, σε κάποια διασταύρωση, μόλις ξεκίνησε, μετά το άναμμα του πράσινου φωτός, έβγαλε τέτοια ποσότητα καυσαερίων που, ειλικρινά, υποχρεώθηκα να περιμένω μερικά δευτερόλεπτα να καθαρίσει η ατμόσφαιρα, για να μπορέσω να μετακινηθώ. Άρα, δίνουμε σίγουρα τη χειρίστη των εντυπώσεων.

Πολύ σωστά ανέφερε η κ. Κατσελλή ότι φροντίζουμε μόνο για τους χώρους όπου υπάρχουν τουρίστες, αλλά και με τα μέσα που διακινούνται οι τουρίστες είναι σε θέση να δουν ότι δεν υπάρχουν οι σωστές προϋποθέσεις για τη μετακίνησή τους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι πολύ σύντομος.

Αναφέρονται οι ανησυχίες της Επιτροπής Περιβάλλοντος στην Έκθεση που έχει κυκλοφορήσει ομόφωνα. Σίγουρα συμφωνώ με όσα είπαν όλοι οι προηγούμενοι συνάδελφοι.

Απλά θα ήθελα να κλείσω ή να τελειώσω λέγοντας τούτο: Εκτός από τα μακρόπνοα, τα μεγαλόπνοα και τα μακροπρόθεσμα σχέδια για τη ρύπανση του περιβάλλοντος, απλά να θυμηθούμε ότι η Έκθεση εντοπίζει δυο-τρία βασικά σημεία που είναι απαράδεκτο να υπάρχουν, αφού μπορούν μέσα σε μερικά εικοσιτετράωρα να λυθούν, και να μην κυνηγούμε μόνο τις κάποιες ωραιολογίες και τα κάποια σχέδια όλοι μας. Εδώ υπάρχουν κάποιες υποτυπώδεις υπηρεσίες για να μετρούν την εκπομπή των καυσαερίων. Και απλά, για να θυμηθούμε πόσο αναχρονιστικοί είμαστε, εμείς οι δικηγόροι Βουλευτές το γνωρίζουμε καλύτερα, σύμφωνα με τους Κανονισμούς περί Τροχαίας Κινήσεως, για να διαπιστωθεί η εκπομπή καυσαερίων από τα εξώστ των αυτοκινήτων πρέπει να είναι ορατή διά γυμνού οφθαλμού και να μην έχει σχέση με την εκκίνηση του οχήματος. Εμείς ακόμα εκεί είμαστε. Δηλαδή θα πρέπει να έχουμε αστυνομικούς να τρέχουν πίσω από τα εξώστ των αυτοκινήτων, να βγαίνει όλο εκείνο το, κατά την κυπριακή, "τότζιν" -μπράβο, κύριε Παπαδόπουλε- και να είναι έτοιμος ο αστυνομικός να καταθέσει ενόρκως στο δικαστήριο ότι δεν είναι από την εκκίνηση ή από την αλλαγή της ταχύτητας του αυτοκινήτου που προήλθε, για να ομολογήσουμε και να αποδείξουμε δικαστικά τη ρύπανση. Είμαστε αστείοι.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι και εκείνοι που έχουν αχρωματοψία.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ακριβώς. Και αν έχει και αχρωματοψία;

Να πούμε δε για τον τρόπο της εξέτασης των μηχανοκίνητων οχημάτων να γίνεται έλεγχος, και πάλι επικρατούν μέθοδοι του δέκατου ένατου αιώνα. Εδώ είναι απλό το θέμα. Χρειαζόμαστε τέσσερα-πέντε σύγχρονα τεχνολογικά μηχανήματα -δεν ξέρω- αξίας μερικών ίσως δεκάδων χιλιάδων λιρών, και εκεί που οι υπηρεσίες μας απασχολούν δέκα, δεκαπέντε ή είκοσι άτομα, να απασχολούν πενήντα, εξήντα, για να μπορέσουμε πράγματι να προλάβουμε το πολύ μεγαλύτερο επερχόμενο κακό,

δηλαδή την αύξηση σε βαθμό ανησυχητικό της ρύπανσης από την κίνηση και από τα καυσαέρια των μηχανοκίνητων οχημάτων. Σίγουρα τους πεζόδρομους και τους ποδηλατόδρομους τους θέλουμε. Σίγουρα τα ποδήλατα και υγιεινά είναι καθ' όλα, αλλά μέχρι που να μάθουμε το μέσο Κύπριο να περπατά μόνο στον πεζόδρομο ή να ποδηλατεί, για να πηγαίνει στη δουλειά του, αν δε λάβουμε μέτρα γι' αυτά τα άμεσης και επειγούσης φύσεως θέματα, δε θα μείνουν άνθρωποι υγιείς, για να μπορέσουν να επιβάλουν αυτά τα πράγματα.

Γι' αυτό, το μήνυμά μας, επαναλαμβάνω, προς την Εκτελεστική Εξουσία θα είναι απλά για εκείνα τα οποία μπορούν να γίνουν. Σε μερικές εβδομάδες επιτέλους ας γίνουν. Εκσυγχρονιμός της νομοθεσίας, ενίσχυση σε ανθρώπινο δυναμικό των σχετικών υπηρεσιών και άμεση παραγγελία κάποιων μηχανημάτων, για να εξακριβώνουμε την εκπομπή των ρύπων.

Αυτά και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλουμε να δηλώσουμε ότι συμφωνούμε πράγματι με την ομόφωνη Έκθεση, με ό,τι έχει λεχθεί, αλλά, προσωπικώς ομιλώ, συντάσσομαι με την ολοκληρωμένη ομιλία του κ. Θάσου Μιχαηλίδη, ο οποίος ήταν πολύ επιμελής στο να μας αναπτύξει το θέμα, και με το κλείσιμο το οποίο έκαμε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος. Με δυο λέξεις επέστη πλέον ο χρόνος να αφήσουμε πια την ωραιολογία ή την πολυλογία επί πλείστων όσων θεμάτων και να κάνουμε περισσότερα και να μιλούμε λιγότερο. Είναι πρόβλημα που απασχολεί και το λαό και τους αρμοδίους και ιδιαίτερα ορισμένες ομάδες με μεγαλύτερη ευαισθησία, αλλά δε γίνεται κανένα έργο ειμή μόνον διαπιστώσεις τραγικές, χωρίς να εισηγούμεθα και το γιατρικό, το οποίο θα θεράπευε την κατάσταση. Με το να θρηνωδούμε όλοι μας και να διαπιστώνουμε όλα αυτά τα οποία ελέχθησαν, χωρίς να εισηγούμεθα και κάτι, νομίζω ότι δεν κάνουμε τίποτε.

Γι' αυτό, υπό την ιδιότητά σας ως Προεδρεύοντος του Σώματος, παρακαλώ να δώσετε οδηγίες ώστε, ό,τι έχει λεχθεί εδώ, να προωθηθεί στο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, για να λάβουν μέτρα, και να επανέλθει το θέμα τούτο μετά τρεις μήνες στο Σώμα, για να δούμε τι έχει γίνει. Αυτό θα ήταν κάτι το οποίο θα είχε σημασία μετά το πέρας της σημερινής συζητήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου και μετά ο κ. Ρολάνδης.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Μια πτυχή του θέματος αυτού αναφέρεται στην επιθεώρηση των οχημάτων. Υπάρχουν κανονισμοί, υπάρχει νομοθεσία και υπάρχουν και τα Κέντρα Επιθεώρησης Οχημάτων σε όλες τις πόλεις της Κύπρου, για τα οποία το κράτος έχει ξοδέψει αρκετά χρήματα. Λόγω μειωμένου προσωπικού του Τμήματος Οδικών Μεταφορών, δε γίνονται όπως πρέπει να γίνονται οι επιθεωρήσεις οχημάτων και έτσι υπάρχουν οχήματα τα οποία είναι πολύ παλιά, εφόσον δε γίνεται η επιθεώρηση, δεν ελέγχονται ο καπνός και τα καυσαέρια τα οποία εκπέμπει το όχημα και συνεπώς δεν εφαρμόζεται η νομοθεσία η οποία υπάρχει.

Κάτι το οποίο η κυβέρνηση πρέπει να κάνει είναι ακριβώς αυτά τα Κέντρα Επιθεώρησης Οχημάτων, που έχει στήσει με αρκετά χρήματα του φορολογούμενου, να τα θέσει σε εφαρμογή και να καλέσει, δυνάμει του Νόμου 9 του 1982, όλα τα οχήματα σε επιθεώρηση και όσα δεν πληρούν τις προδιαγραφές που προνοούνται στο νόμο να σταματήσουν να κινούνται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο που δεν είμαι καλός γνώστης του θέματος, ανέφερα στο συνάδελφο κ. Μάρκο Κυπριανού προηγουμένως το εξής, τώρα που έχω ακούσει και τον κ. Παρισινό. Ξέρω τουλάχιστον ότι στην Ελβετία όλα τα αυτοκίνητα πρέπει να είναι και είναι εφοδιασμένα με ένα φίλτρο, το οποίο δεν είναι ανάγκη να είναι από την αρχή εκεί, μπορεί να τοποθετηθεί πάνω στο αυτοκίνητο και μετά.

Κάθε χρόνο τα αυτοκίνητα ελέγχονται κατά πόσο έχουν αυτό το φίλτρο πάνω και κατά πόσο λειτουργεί το φίλτρο. Και αν δεν υπάρχει το φίλτρο, δε δίδεται ανανέωση της άδειας κυκλοφορίας. Ούτε συνεργεία υπάρχουν, ούτε ρύπανση υπάρχει ασφαλώς στην Ελβετία, όπως ξέρετε, καθόλου. Και αυτό το σύστημα ξέρω ότι λειτουργεί από πρόσωπα δικά μου τα οποία βρίσκονται εκεί. Διερωτώμαι κατά πόσο συμφέρει αυτό το σύστημα, το οποίο συνεπάγεται ασφαλώς κάποιο κόστος σε κάθε αυτοκίνητο, αλλά δε συνεπάγεται κόστος ελέγχου των αυτοκινήτων. Η Ελβετία δεν έχει συνεργεία ελέγχου των αυτοκινήτων και είναι πεντακάθαρη όσο καμιά άλλη χώρα. Έχει αυτά τα φίλτρα πάνω στην εξάτμιση των αυτοκινήτων και λειτουργούν όλα τέλεια. Πάεις στο τέλος του χρόνου και αν δεν έχεις το φίλτρο, σου παίρνει την άδεια κυκλοφορίας. Και δεν υπάρχει το πρόβλημα. Διερωτώμαι -χωρίς να είμαι γνώστης ούτε πραγματογνώμονας, δε γνωρίζω το θέμα, αλλά άκουσα τον κ. Κυπριανού που μίλησε και το ανέφερα αυτό το πράγμα- κατά πόσο αυτή η μέθοδος που χρησιμοποιείται σε μια από τις πιο προηγμένες χώρες του κόσμου δε θα μπορούσε να μελετηθεί και εδώ. Νομίζω είναι πολύ απλή μέθοδος, χωρίς να έχει το κόστος του ελέγχου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Απλώς να δευτερολογήσω, κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας. Για ένα θέμα μόνο θα πω. Είναι το θέμα της νοοτροπίας της αστυνομίας, το οποίο όμως εδώ θα πρέπει να λυθεί, διότι έχουν ακουστεί πολλά πράγματα και είναι όλα, και η νομοθεσία και τα τεχνικά μέσα. Άρα θα πρέπει και η αστυνομία να δώσει την κατάλληλη σημασία σε αυτό το πρόβλημα. Να το θεωρήσει πραγματικά σαν κάτι που αξίζει ποινικής δίωξης και να προχωρήσει. Διαφορετικά, όλα αυτά που λέμε θα μείνουν μόνο στη θεωρία, θα μείνουν κάποιες δυνατότητες χωρίς περιεχόμενο, διότι ακόμα και με αυτό τον απαρχαιωμένο νόμο, αν εξετάσετε πόσες καταγγελίες γίνονται κάθε χρόνο, θα δείτε ότι είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Επομένως, όλα αυτά που λέμε είναι σωστά, όσον αφορά τεχνικά μέσα και νομοθεσία, αλλά θα πρέπει να εφαρμοστούν και να υλοποιηθούν και από τα αρμόδια όργανα επίσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Εφόσον δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, τα πρακτικά της συζήτησης αυτού του θέματος θα σταλούν στο αρμόδιο Υπουργείο.

Το επόμενο θέμα είναι η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και Δ. Χρυσοστόμου. 13.4.1993.

Υπάρχει ένσταση να θεωρηθεί η Έκθεση αναγνωσθείσα;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν υπάρχει ένσταση, κύριε Πρόεδρε, αλλά ο εγγράψας το θέμα, που αισθάνεται γι' αυτό πολύ έντονα, απουσιάζει και η παράκλησή μου είναι να μείνει το θέμα στην ημερήσια διάταξη, γιατί ξέρω ότι θέλει να μιλήσει πάνω στο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα θα παραμείνει στην ημερήσια διάταξη.

Ο κ. Σολωμής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Βεβαίως, δεν ξέρω αν θα έπρεπε να σας διακόψω μετά που θα ζητούσατε τη συζήτηση του επόμενου θέματος. Απλά ήθελα να υπενθυμίσω ότι σήμερα είναι η παραμονή της 1ης Απριλίου και αρκετοί Βουλευτές έχουν αναλάβει κάποιες υποχρεώσεις νωρίς το βράδυ, να είναι ομιλητές ή να είναι παρόντες σε διάφορες εκδηλώσεις που γίνονται για την επέτειο της έναρξης του απελευθερωτικού μας αγώνα.

Και επειδή το επόμενο θέμα στο Κεφάλαιο Δ' είναι κεφαλαιώδες, διερωτώμαι αν θα μπορούσε σε αυτό το στάδιο να διακόψει η Βουλή τις εργασίες της για την επόμενη Πέμπτη. Το επόμενο θέμα είναι "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η παράκλησή μας, κύριε Πρόεδρε, είναι να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος, όχι μόνο λόγω έλλειψης χρόνου, για άλλη ημερομηνία.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είδα το ύφος του κ. Χριστοδουλίδη που σηκώθηκε, κύριε Πρόεδρε, και νόμιζα ότι θα διαφωνούσε. Χαίρομαι που συμφωνεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η εισήγηση όλων είναι να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση εδώ. Η επόμενη συνεδρίαση της Βουλής ορίζεται για την Πέμπτη, 7 Απριλίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.

2) Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1994.

3) Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1994.

4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1994.

9) Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

10) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

11) Ο περί Πολιτικού Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

12) Ο περί Απροσκλήτου Προσφοράς Αγαθών και Υπηρεσιών Νόμος του 1992.

13) Οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

14) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

15) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και Δ. Χρυσοστόμου). (13.4.1993).

2) Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολούθησεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

Οι ακόλουθοι Βουλευτές με αλφαβητική σειρά, υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κωνσταντίνου Κώστας
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο Τροποποιητικός (Αρ. 2) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμου του 1993 Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
2. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 2) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

4. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Επιτάξεως Ιδιοκτησίας για Σκοπούς Άμυνας (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Κατάργησης Ορισμένων Νόμων Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
6. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας (Μίσθωση Ιδιοκτησίας μέσα σε Κυβερνητικές Βιομηχανικές Περιοχές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
7. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
8. Έκθεση για το θέμα "Η έξαρση των πυρκαγιών, αιτίες και αδυναμίες για την κατάσβεσή τους", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Άριστου Χρυσοστόμου και απόφαση να διαβιβαστούν στην κυβέρνηση οι απόψεις και οι ανησυχίες του Σώματος.
9. Έκθεση για το θέμα "Η ανάγκη καταμέτρησης των καυσαερίων που εκπέμπονται από αυτοκίνητα και η εφαρμογή νομοθετικών μέτρων για αποτροπή και αυτού του είδους μόλυνσης της ατμόσφαιρας", σύντομες αγορεύσεις από Βουλευτές (Μ. Κυπριανού, Ρ. Κατσελλή, Θ. Μιχαηλίδης, Α. Παρισινός, Χρ. Σολωμής, Ευ. Ευσταθίου, Π. Παπαγεωργίου, Ν. Ρολάνδης) και απόφαση να σταλεί η Έκθεση με όλες τις εισηγήσεις στην κυβέρνηση.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 7ης Απριλίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.33 μ.μ.)

(Αρ. 25)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994", δεν είναι έτοιμο.

Προχωρούμε στο δεύτερο θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου Δημόσιων Δανείων για το 1994 προβλέπει έσοδα ύψους £8.866.190, τα οποία θα προέλθουν κυρίως από αποπληρωμές δανείων και τόκους, και δαπάνες ύψους £15.107.190, που θα διατεθούν κυρίως για την παροχή δανείων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού και λαμβάνοντας υπόψη τα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο Δημόσιων Δανείων ποσού £15.107.190 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και ο Πρώτος Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τρίτο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον πιο πάνω προϋπολογισμό σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Μαρτίου και στις 4 Απριλίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός αυτός προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £62.663.022, που κατά κύριο λόγο προέρχονται από την πώληση σιτηρών, από επιχορηγήσεις και δάνεια, και έξοδα του ίδιου ύψους, που αφορούν κυρίως την αγορά σιτηρών, διοικητικά έξοδα και κεφαλαιουχικές δαπάνες. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στα έσοδα της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου περιλαμβάνεται ποσό ύψους £32.704.382 το οποίο αφορά επιχορηγήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για τις δραστηριότητες της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου μέσα στο 1994. Η Επιτροπή, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, με βάση και τις εξηγήσεις που της δόθηκαν, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου ποσού £62.663.022 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 30 Απριλίου 1995. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και ο Πρώτος Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τέταρτο θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994", δεν είναι έτοιμο.

Για τα θέματα υπ' αριθμό 5, 6 και 7 υπάρχει κοινή Έκθεση. Τα θέματα αυτά είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1994", "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1994", 2. "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 3. "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Και με τα τρία νομοσχέδια που προτείνονται ζητείται η έγκριση πληρωμής συμπληρωματικών πιστώσεων συνολικού ύψους £38.193.000 και η διάθεσή τους για την κάλυψη της δαπάνης από την παραχώρηση γενικών αυξήσεων στους κρατικούς υπαλλήλους, στους συνταξιούχους κρατικούς υπαλλήλους και στους Προέδρους και τα μέλη των Επιτροπών Δημόσιας και Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Όπως είναι γνωστό, για την παραχώρηση των πιο πάνω αυξήσεων η Βουλή έχει πολύ πρόσφατα ψηφίσει σχετική νομοθεσία, για την υλοποίηση της οποίας απαιτείται η έγκριση των πιο πάνω συμπληρωματικών πιστώσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης των πιο πάνω ζητούμενων συμπληρωματικών πιστώσεων, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση και των τριών υπό συζήτηση νομοσχεδίων σε νόμους, αφού τροποποιηθούν οι τίτλοι των δύο τελευταίων, ώστε να αναφέρονται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994".

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, χωρίς να διαφωνεί με τα υπό συζήτηση νομοσχέδια και με τη νομοθεσία για την υλοποίηση της οποίας προτείνονται, διαφωνεί με τον τρόπο που υπολογίζεται η αύξηση ως ενιαίο ποσοστό για όλους τους κρατικούς υπαλλήλους, γιατί έχει την άποψη ότι αυτό θα έπρεπε να κλιμακώνεται κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο με το ύψος των μισθών των υπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφέρομαι στην τοποθέτηση που έχει κάμει ο κ. Παπαδόπουλος σε σχέση με το θέμα του τρόπου παραχώρησης των αυξήσεων προς τους δημοσίους υπαλλήλους και, παρόλο που το σημείο που εγείρει δεν είναι εδώ που θα έπρεπε να εγερθεί αλλά ίσως στη συζήτηση για το νομοσχέδιο που αφορούσε την παραχώρηση των αυξήσεων, εντούτοις θα ήθελα να εκφράσω τη συμφωνία μου με αυτή την τοποθέτηση, καθότι είναι ένα θέμα το οποίο πράγματι και η δική μας ομάδα θεωρεί ότι πρέπει να τύχει προσοχής.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Με αφορμή τα όσα έχει πει ο κ. Αντωνίου, κύριε Πρόεδρε, θέλω να υπενθυμίσω ότι, και όταν συζητήθηκε το νομοσχέδιο το οποίο παραχωρούσε τις αυξήσεις, τις γενικές αυξήσεις, εννοώ, και όχι τις επιμέρους αυξήσεις στους ημικρατικούς οργανισμούς, ακριβώς τις ίδιες απόψεις είχε εκφράσει το Δημοκρατικό Κόμμα, και είναι γραμμένες στην Έκθεση.

Βασικά το θέμα είναι ότι, κάθε φορά που η αύξηση δίνεται με βάση ποσοστό, ευνοούνται οι υψηλά αμειβόμενοι και οι χαμηλά αμειβόμενοι παίρνουν μικρές αυξήσεις, ενώ έπρεπε να ήταν κλιμακωτή η αύξηση με τάση μεγαλύτερες αυξήσεις να

δίνονται στους χαμηλά αμειβομένους και μικρότερες στους υψηλά αμειβομένους. Και δεν μπορεί να μην επικρατήσει αυτή η αρχή, όταν από τη μια υποστηρίζουμε ότι πρέπει να περιορισθεί το κρατικό μισθολόγιο και από την άλλη ταυτόχρονα λέμε ότι οι χαμηλά αμειβόμενοι δεν πρέπει να στερηθούν δικαίων αυξήσεων που πρέπει να παίρνουν. Ο μόνος τρόπος είναι οι κλιμακωτές αυξήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Απλά από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, για να πω ότι προσυπογράφουμε τις παρατηρήσεις που έγιναν ήδη από τους προλαλήσαντες συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος που δε συμφωνεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

'Ολοι συμφωνούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην ξεχωριστή ψήφιση κάθε νομοσχεδίου. Αρχίζουμε με τη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 5 νομοσχεδίου, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1994".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £33.480.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 6 νομοσχεδίου, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £476.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 7 νομοσχεδίου, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £37.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £104.500 και η διάθεσή του για την κάλυψη των ωρομισθίων είκοσι οκτώ διαλογέων/διανομέων στο Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών για το διάστημα από 4 Απριλίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1994.

Με την εξασφάλιση των υπηρεσιών του ζητούμενου ωρομίσθιου προσωπικού το Τμήμα αναμένεται να αντεπεξέλθει αποτελεσματικότερα στον αυξημένο όγκο εργασίας, αφού θα καταστεί δυνατή η λειτουργία νέων ταχυδρομικών γραφείων σε τουριστικές περιοχές και μεγάλες κοινότητες στις αστικές κυρίως περιφέρειες, όπου υπάρχουν διαπιστωμένες πιεστικές ανάγκες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £104.500 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Υπάρχει ένσταση η Έκθεση να θεωρηθεί αναγνωσθείσα;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΞΑΓΩΓΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΩΝ ΣΤΑΦΥΛΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Άριστος Χρυσοστόμου, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και στις 31 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΟΕΒ, της ΣΕΔΙΓΕΠ, του Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (ΣΕΚΕΣ), του Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (ΣΑΠ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Συσκευαστών-Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών και Σταφυλιών, του Συνδέσμου Εξαγωγέων Φρούτων και Λαχανικών και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, Αγροτική και Παναγροτικός. Κλήθηκαν επίσης, αλλά δεν παρευρέθηκαν, εκπρόσωποι της ΕΚΑ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την ίδρυση Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Νόμος αριθμός 61 του 1991), ώστε να αυξηθούν τα μέλη του Συμβουλίου, να παραταθεί η θητεία των αιρετών μελών του και να διευρυνθεί ο κύκλος των προσώπων που δικαιούνται να εξάγουν επιτραπέζια σταφύλια.

Ειδικότερα, στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο προβλέπονται τα ακόλουθα:

α) Η αύξηση των μελών του ΣΕΚΕΣ από έντεκα σε δώδεκα με τη συμμετοχή σε αυτό και εκπροσώπου του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

β) Η παράταση για τρία ακόμα χρόνια της θητείας των οκτώ αιρετών μελών του Συμβουλίου, που κανονικά λήγει στις 25 Απριλίου 1994, και αυτό επειδή οι παραγωγοί επιτραπέζιων σταφυλιών δεν επέδειξαν ενδιαφέρον να εγγραφούν στον κατάλογο παραγωγών για την εκλογή των αντιπροσώπων τους στο Συμβούλιο.

γ) Η παροχή της δυνατότητας εξαγωγής επιτραπέζιων σταφυλιών, ανεξαρτήτως ποσότητας, σε όλους τους εξαγωγείς που εξάγουν το προϊόν σε υπεραγορές του εξωτερικού σε ειδική συσκευασία που εγκρίνει το Συμβούλιο και η μείωση της ελάχιστης ποσότητας επιτραπέζιων σταφυλιών που απαιτείται για την εξασφάλιση άδειας εξαγωγής από πεντακόσιους σε τριακόσιους πενήντα τόνους.

Οι εκπρόσωποι της ΣΕΔΙΓΕΠ και του Παγκύπριου Συνδέσμου Συσκευαστών-Εξαγωγέων Εσπεριδοειδών και Σταφυλιών εισηγήθηκαν την ελεύθερη εξαγωγή των σταφυλιών, εφόσον οι εξαγωγείς διαθέτουν την αναγκαία υποδομή για το σκοπό αυτό, ενώ οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Εξαγωγέων Φρούτων και Λαχανικών εισηγήθηκαν τη χωρίς περιορισμούς εξαγωγή στις υπεραγορές του εξωτερικού και τη μείωση στους διακόσιους πενήντα τόνους της ελάχιστης ποσότητας επιτραπέζιων σταφυλιών που πρέπει να προτίθεται να εξαγάγει κάποιος, για να του δοθεί η σχετική άδεια.

Ο εκπρόσωπος της ΠΕΚ διαφώνησε με την παράταση της θητείας των αιρετών εκπροσώπων των παραγωγών στο Συμβούλιο και ζήτησε τη διεξαγωγή εκλογών για την ανάδειξη των μελών αυτών, ενώ οι εκπρόσωποι της Αγροτικής και του Παναγροτικού υιοθέτησαν την προτεινόμενη παράταση. Επίσης, οι εκπρόσωποι της ΠΕΚ και της Αγροτικής εισηγήθηκαν τη χωρίς περιορισμούς εμπορία των επιτραπέζιων σταφυλιών, που πρέπει, όπως είπαν, να συνδυαστεί με την προσπάθεια για αύξηση των εξαγωγών, σε αντίθεση με τον εκπρόσωπο του Παναγροτικού, ο οποίος υιοθέτησε τις σχετικές τροπολογίες που προτείνονται στο υπό αναφορά νομοσχέδιο. Τέλος, οι εκπρόσωποι όλων των αγροτικών οργανώσεων εξέφρασαν την απογοήτευση των παραγωγών για το ρόλο που διαδραματίζει το Συμβούλιο, ο οποίος ανέμεναν ότι θα ήταν διαφορετικός.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού υιοθέτησε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, αποφάσισε, με βάση όλες τις εισηγήσεις του τέθηκαν ενώπιόν της, να επιφέρει σ' αυτό τις πιο κάτω τροπολογίες:

α) Η θητεία των αιρετών εκπροσώπων των παραγωγών στο Συμβούλιο παρατείνεται μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 1996 αντί για άλλα τρία χρόνια και αυτό για να δοθεί στην Επιτροπή και σε τελευταία ανάλυση στη Βουλή η δυνατότητα να παρακολουθεί τις δραστηριότητες του ΣΕΚΕΣ και την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας.

β) Παρέχεται σε όσους το επιθυμούν η ευχέρεια εξαγωγής επιτραπέζιων σταφυλιών χωρίς περιορισμούς, εφόσον προορίζονται για χώρες άλλες από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις σκανδιναβικές χώρες, ενώ η εξασφάλιση άδειας για εξαγωγή στις τελευταίες αυτές χώρες προϋποθέτει ελάχιστη ποσότητα εκατό τόνων επιτραπέζιων σταφυλιών.

γ) Οι εξαγωγείς που προτίθενται να εξαγάγουν επιτραπέζια σταφύλια αποκλειστικά σε υπεραγορές του εξωτερικού και σε ειδική συσκευασία που εγκρίνει το Συμβούλιο μπορούν να το πράξουν απεριόριστα, έστω και αν η ποσότητα που προτίθενται να εξαγάγουν δεν υπερβαίνει τους εκατό αντί τους τριακόσιους πενήντα τόνους.

Με βάση όλες τις πιο πάνω τροπολογίες η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας επαναδιατύπωσε το κείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή δηλώνει την πρόθεσή της να παρακολουθεί την εφαρμογή της υπό τροποποίηση νομοθεσίας, ενώ ταυτόχρονα επισημαίνει ότι διαπίστωσή της είναι ότι το Συμβούλιο Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών δεν κατόρθωσε δυστυχώς να κερδίσει την εμπιστοσύνη των παραγωγών και να ικανοποιήσει τις προσδοκίες τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 28 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 10 θέμα, που τιτλοφορείται "Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" (πρόταση νόμου), δεν είναι έτοιμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 11 θέμα, που είναι "Ο περί Πολιτικού Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" (πρόταση νόμου). Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΓΑΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Αριστοφάνης Γεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Πολιτικού Γάμου Νόμου, έτσι που να επιτρέπεται η σύναψη πολιτικού γάμου μεταξύ προσώπων που πρεσβεύουν το χριστιανικό ορθόδοξο δόγμα, ανεξάρτητα από υπηκοότητα ή εθνική καταγωγή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου και λαμβάνοντας υπόψη ότι η προτεινόμενη νομοθεσία θα καλύψει το κενό που υπήρχε μέχρι σήμερα, εξαιτίας του οποίου ορθόδοξοι Έλληνες υπήκοοι και ορθόδοξοι άλλων υπηκοοτήτων δεν μπορούσαν να συνάψουν πολιτικό γάμο με Ελληνοκύπριους ορθοδόξους, κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

Το Μέλος της Επιτροπής, κ. Μάρκος Κυπριανού, δήλωσε ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΔΗΚΟ, ενώ διαπιστώνει την αναγκαιότητα για νομοθετική ρύθμιση του κενού που παρατηρείται, επειδή διαφωνεί, ως θέμα αρχής, με το θεσμό του πολιτικού γάμου, θα τηρήσει στάση αποχής κατά τη συζήτηση του προτεινόμενου νόμου ενώπιον του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα που θα θίξω δεν έχει άμεση σχέση με την πρόταση νόμου την οποία συζητούμε σήμερα αλλά με τους Τουρκοκύπριους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τουρκοκύπριοι που κατοικούν στις ελεύθερες περιοχές δεν μπορούν να τελέσουν πολιτικό γάμο μεταξύ τους. Και αμφιβάλλω αν μπορούν να τελέσουν και θρησκευτικό γάμο υπό τις παρούσες συνθήκες.

Γι' αυτό, πιστεύω ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών θα ήταν καλά να μελετήσει αυτό το πρόβλημα και, αν υπάρχει τρόπος, να δώσει κάποια λύση, διότι παρατηρείται το εξής φαινόμενο: Δύο ξένοι από το Ισραήλ, λόγου χάριν, μπορούν

να έρθουν στην Κύπρο, να συνάψουν γάμο στο Δημαρχείο της Λεμεσού και αυτός ο γάμος να θεωρείται νόμιμος στην ιδιαίτερή τους πατρίδα. Κύπριοι υπήκοοι δεν μπορούν να συνάψουν πολιτικό γάμο. Αναφέρομαι πάντοτε σε Τουρκοκυπρίους.

Είναι ένα θέμα που αξίζει να το μελετήσουμε και να του δώσουμε μια λύση, διότι προφανώς οι θεσμοί που ίσχυαν προ του 1963 και οι άνθρωποι που είχαν εξουσιοδότηση, από ό,τι αντιλαμβάνομαι, να τελούν πολιτικούς γάμους, σύμφωνα με το νόμο που κάλυπτε την τουρκοκυπριακή κοινότητα, αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν, ή έχουν πεθάνει ή βρίσκονται όλοι στα κατεχόμενα. Γι' αυτό υπάρχει ένα κενό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο πρώτα στον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών και μετά στον κ. Παπαδόπουλο.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί να υπάρξει θεραπεία, όσον αφορά την παρατήρηση του κ. Χρίστου, διότι το Σύνταγμα, όπως γνωρίζουμε όλοι μας, επιφυλάσσει στην τουρκική κοινότητα το δικαίωμα για τα θέματα του προσωπικού θεσμού να αποφασίζει η τουρκική Κοινοτική Συνέλευση. Για μας είναι εφικτό, διότι τροποποιήσαμε το σχετικό άρθρο του Συντάγματος και δώσαμε στη Βουλή των Αντιπροσώπων το δικαίωμα να νομοθετεί επί θεμάτων γάμου.

Γι' αυτό το λόγο δεν μπορεί επ' ουδενί λόγω να συζητηθεί κάτι τέτοιο, χωρίς να αρχίσουν οι μύδροι του Ραούφ Ντενκτάς από την άλλη πλευρά για το ότι επεμβαίνουμε και στα θέματα του οικογενειακού τους θεσμού. Για να σιωπήσω για το τι έγινε, όταν εμείς τροποποιήσαμε -ενώ είχαμε το δικαίωμα και κατόπιν της αποφάσεως του Ανωτάτου Δικαστηρίου διαπιστώθηκε πέραν πάσης αμφιβολίας πως υπήρχε αυτό το δικαίωμα- το δικό μας το νόμο περί γάμου. Φανταστείτε τι θα γίνει, έστω και να διανοηθούμε να κάνουμε αυτό το πράγμα! Θα μας δικάσουν στα ισλαμικά όργανα με τον 'Ερμπακαν και τον Ντενκτάς και νομίζω ότι δε θα γλιτώσει κανένας από εμάς ούτε τον αφορισμό ούτε την κατάρα του κορανίου!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος και μετά ο κ. Αγαπίου.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

'Οσον αφορά το θέμα που ήγειρε ο κ. Χρίστου, με έχει καλύψει πλήρως ο κ. Ευσταθίου. Εν πάση περιπτώσει, για να γίνει οποιαδήποτε διευθέτηση, αγνοουμένων των σωστών επιφυλάξεων που ήγειρε ο κ. Ευσταθίου, πρέπει αυτή η Βουλή να αλλάξει το Σύνταγμά της. Και ηγέρθη και την άλλη φορά το πρόβλημα κατά πόσο μπορεί η Βουλή να αλλάζει το Σύνταγμα χωρίς τις ψήφους των Τούρκων Βουλευτών που προνοεί το Σύνταγμα. Δε θέλω να εγείρω αυτό το θέμα. Η απάντηση που έδωσε ο κ. Ευσταθίου πιστεύω ότι ικανοποιεί πλήρως.

Αν ζήτησα το λόγο, κύριε Πρόεδρε, είναι για κάποιον άλλο λόγο. Μια και υπάρχει ο νόμος, η τροποποίηση που τώρα γίνεται είναι αναγκαία. Είναι ένα κενό που πρέπει να καλυφθεί, ένα αδικαιολόγητο και άδικο κενό, που πιστεύω ότι οφείλεται στη μη επισήμανση αυτού του σημείου, όταν καταρτιζόταν ο νόμος.

Υπενθυμίζω όμως ότι το ΔΗΚΟ, όταν έγινε η τροποποίηση του Συντάγματος και ψηφίστηκε ο νόμος, καταψήφισε αυτό το νόμο. Εναντιούται στην τροποποίηση που έχει κάνει η Βουλή. Επομένως, δεν μπορεί να εναντιούται για θέμα αρχής και να ψηφίσει τώρα υπέρ αυτής της τροποποίησης.

Για το λόγο αυτό η απόφασή μας είναι να τηρήσουμε αποχή, διότι διαφωνούμε με τη βασική αρχή βάσει της οποίας έχει εγκριθεί αυτός ο νόμος, που έτσι και αλλιώς, ανεξάρτητα από τη δική μας διαφωνία, είναι νόμος του κράτους και πρέπει να γίνει σεβαστός. Όμως, αφού υπάρχει αυτός ο νόμος -και δεν προτείνω, ούτε τη δύναμη έχουμε ούτε την ικανότητα να καταργήσουμε αυτό το νόμο ούτε και θα ήταν σωστό μετά τη δημιουργία τόσων κεκτημένων και νόμιμων δικαιωμάτων πολλών ανθρώπων, να γίνει οποιαδήποτε αλλαγή- η μόνη πορεία που μας εναπομένει είναι να απόσχουμε κατά την ψήφιση αυτής της τροποποίησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνούμε με το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου και θα το ψηφίσουμε. Όμως, επειδή ηγέρθη το θέμα του δικαιώματος των Κυπρίων πολιτών που ανήκουν στην τουρκική κοινότητα να συνάπτουν γάμο στη Δημοκρατία, εναντίον του οποίου έχει ταχθεί ο συνάδελφος Ευσταθίου, θα ήθελα να πω δυο λόγια.

Στο Σύνταγμά μας πρώτ' απ' όλα υπάρχει πρόνοια, σύμφωνα με την οποία ο καθένας είναι ελεύθερος να συνάπτει γάμο, και το Σύνταγμά μας εμπεριέχει το δίκαιο της ανάγκης, βάσει του οποίου τροποποιήθηκαν αρκετά άρθρα του Συντάγματος, μεταξύ των οποίων και το του "συνάπτειν γάμον" από τους Έλληνες Κυπρίους.

Εδώ, μια ομάδα ανθρώπων, πολιτών της Δημοκρατίας, που κατοικεί εντός της Δημοκρατίας, δεν έχει ουσιαστικά το δικαίωμα να συνάψει γάμο. Επομένως, εμείς που έχουμε δεχθεί και επικυρώσει το άρθρο 25 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων θα υποστούμε την προσφυγή κάποιων Τουρκοκυπρίων, πολιτών της Δημοκρατίας, με τη δικαιολογία ότι το κράτος μας δεν τους παρέχει τα εφόδια να συνάψουν γάμο μεταξύ τους. Συνεπώς, είναι εδώ ακριβώς η περίπτωση του δικαίου της ανάγκης και, κατά τη γνώμη μου, μπορούμε και οφείλουμε να τροποποιήσουμε το Σύνταγμα, για να καλύψουμε την ανάγκη των Τουρκοκυπρίων, οι οποίοι ζουν στις ελεύθερες περιοχές του κράτους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αγαπίου, να τελειώσετε, αλλά, επειδή γίνεται συζήτηση εντός συζήτησης, η εισήγησή μου είναι -επειδή είναι και λεπτό το θέμα- τις διάφορες απόψεις πάνω στο Σύνταγμα και το δίκαιο της ανάγκης να τις δείτε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και να μην επεκταθεί η συζήτηση. Επειδή όμως άνοιξε το θέμα, έχετε το δικαίωμα να τελειώσετε, αλλά δε θα επιτρέψω περαιτέρω συζήτηση. Θα αφήσω το θέμα να συζητηθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή έχει λεχθεί σε αυτή τη συνεδρίαση ότι δεν μπορεί να διορθωθεί αυτή η κατάσταση, εκφράζω τη γνώμη και την άποψη ότι η κατάσταση μπορεί να διορθωθεί σε συνεργασία με την Εκτελεστική Εξουσία και την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, η οποία οφείλει να δει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγησή μου είναι η περαιτέρω συζήτηση, αν θα γίνει, να γίνει στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών και να προχωρήσουμε, αν δεν υπάρχουν άλλες απόψεις επί της προτάσεως νόμου που έχουμε μπροστά μας, στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

36 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον των άρθρων 1 και 2;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πολιτικού Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

36 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 36 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και 9 αποχές το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Απροσκλήτου Προσφοράς Αγαθών και Υπηρεσιών Νόμος του 1992". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Βλέπω ότι η 'Εκθεση είναι τέσσερις σελίδες και, επειδή ακολούθησα παρόμοια τακτική προηγουμένως, αν δεν υπάρχει οποιοσδήποτε που να επιμένει να διαβαστεί η 'Εκθεση και να βασανιστεί ο Πρόεδρος της αρμόδιας Επιτροπής διαβάζοντας ...

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Μην επιμένετε, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκτός αν ο ίδιος επιμένει.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

'Οχι, μην επιμένετε, σας παρακαλώ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν επιμένετε να διαβαστεί, κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής ...

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εγώ δεν επιμένω, κύριε Πρόεδρε.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επιμένω, διότι είναι ένα νέο νομοθέτημα αρκετά σοβαρό και πιστεύω ότι η 'Εκθεση πρέπει να διαβαστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εστω και ένας αν επιμένει, και ιδιαίτερα ο Γραμματέας ... Αλλά, όταν επιμένει, να μη χαμογελά, παρακαλώ, για να θεωρείται σοβαρή η επιμονή.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ασφαλώς είναι σοβαρή η επιμονή μου, κύριε Πρόεδρε!

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΠΡΟΣΚΛΗΤΟΥ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1992"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Αλέκος Μαρκίδης
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 16 Δεκεμβρίου 1993 και στις 24 Φεβρουαρίου, 3, 10, 17 και 24 Μαρτίου 1994. Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, ο Επίτροπος Νομοθεσίας, εκπρόσωποι του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, της ΠΟΒΕΚ, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ, του Συνδέσμου Χρυσοχόων-Αργυροχόων Κύπρου και του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση, για πρώτη φορά, νομοθεσίας που να προστατεύει τα δικαιώματα του καταναλωτή, όταν του προσφέρονται αγαθά ή υπηρεσίες μέσω ταχυδρομείου ή με προσωπική επίσκεψη στο σπίτι του ή με άλλο τρόπο, νοουμένου ότι η προσφορά αυτή είναι "απρόσκλητη", δηλαδή, χωρίς ο καταναλωτής να έχει προηγουμένως ζητήσει τα αγαθά αυτά ή τις υπηρεσίες αυτές.

Το νομοσχέδιο αυτό, σε μεγάλο μέρος του, βασίζεται στην αντίστοιχη νομοθεσία της Μεγάλης Βρετανίας για την προστασία των δικαιωμάτων του καταναλωτή και σε σχετική οδηγία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, με το υπό εξέταση νομοσχέδιο προβλέπονται ανάμεσα σ' άλλα και τα ακόλουθα:

1) Απαιτείται ειδική συμφωνία και συναίνεση του καταναλωτή για την απόκτηση των αγαθών ή για την παροχή των υπηρεσιών που προσφέρονται απρόσκλητα, για να απαιτήσει δικαίωμα πληρωμής ο πωλητής.

2) Υποχρεώνεται ο πωλητής να ζητήσει από τον καταναλωτή την επιστροφή των αγαθών μέσα σε καθορισμένο χρονικό διάστημα, διαφορετικά ο πρώτος κινδυνεύει να χάσει τα δικαιώματά του πάνω στα αγαθά αυτά.

3) Η άμεση ακύρωση συμφωνίας για παροχή πίστωσης που αφορά σύμβαση πώλησης, αν αυτή έγινε με την παρακίνηση του πωλητή.

4) Διαπράττει ποινικό αδίκημα ο πωλητής που απαιτεί πληρωμή από τον καταναλωτή, χωρίς να έχει εύλογη αιτία να πιστεύει ότι υπάρχει υποχρέωση τέτοιας πληρωμής.

5) Σε περίπτωση ακύρωσης συμφωνίας πώλησης, η υποχρέωση του καταναλωτή περιορίζεται στην ασφαλή φύλαξη των εμπορευμάτων, τα οποία πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση. Αν ο πωλητής δε φροντίσει να τα παραλάβει έγκαιρα, τότε ο καταναλωτής μπορεί να τα χρησιμοποιήσει, να τα χειριστεί ή να τα διαθέσει ως να ήταν δωρεά προς αυτόν χωρίς όρους, και οποιαδήποτε δικαιώματα του εμπόρου πάνω στα αγαθά αυτά θα εξαλείφονται.

6) Η σύμβαση πώλησης των αγαθών ή της προσφοράς των υπηρεσιών είναι γραπτή. Εξαιρούνται ορισμένες συμφωνίες, όπως είναι οι συμφωνίες πώλησης τροφίμων ή ποτών ή καθημερινών καταναλωτικών αγαθών ή όταν το σύνολο των πληρωμών δεν ξεπερνά τις είκοσι πέντε λίρες Κύπρου.

7) Η σύμβαση πώλησης ακυρώνεται με γραπτό έντυπο που πρέπει πάντα να τη συνοδεύει και το οποίο πρέπει να αποστέλλει έγκαιρα ο καταναλωτής προς τον έμπορο.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ, της ΠΟΒΕΚ και των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό εξέταση νομοσχεδίου και τόνισαν ταυτόχρονα την ανάγκη ενίσχυσης της Υπηρεσίας Ελέγχου Τιμών και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, για να είναι σε θέση να ελέγχει την εφαρμογή της νέας νομοθεσίας που προτείνεται.

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ και του Συνδέσμου Χρυσοχόων- Αργυροχόων Κύπρου εισηγήθηκαν την προσθήκη νέας πρόνοιας στο υπό εξέταση νομοσχέδιο, με την οποία να απαγορεύεται και να ποινικοποιείται η πώληση αντικειμένων από πολύτιμα μέταλλα από πόρτα σε πόρτα (door to door sales).

Τέλος, οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών εισηγήθηκαν την τροποποίηση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, έτσι που:

(α) Οι συμβάσεις πώλησης να καταρτίζονται στα ελληνικά.

(β) να αναγράφεται στη σύμβαση το όνομα, το τηλέφωνο και η διεύθυνση της εταιρείας και του πωλητή των αγαθών ή των υπηρεσιών με εμφανή και ευανάγνωστο τρόπο.

(γ) στη σύμβαση να περιγράφονται λεπτομερώς τα προσφερόμενα αγαθά ή οι υπηρεσίες.

(δ) τυχόν προφορικές συμβάσεις να είναι πάντα άκυρες· και

(ε) τέλος στις περιπτώσεις συμφωνιών με τίμημα που δεν ξεπερνά τις είκοσι πέντε λίρες Κύπρου, να μπορεί να παρεμβαίνει η Υπηρεσία Ελέγχου Τιμών και Προστασίας του Καταναλωτή και να επιβάλλει ακύρωση της σύμβασης και επιστροφή της προκαταβολής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί, έτσι που στη σχετική σύμβαση πώλησης να αναγράφονται λεπτομερώς τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που προσφέρονται απρόσκλητα και να αναγράφεται επίσης το όνομα, η διεύθυνση, το τηλέφωνο και τα άλλα στοιχεία της πωλήτριας εταιρείας και του πωλητή. Τέλος όλες οι συμβάσεις πώλησης πρέπει να είναι γραπτές, διαφορετικά αυτές θα θεωρούνται εξ υπαρχής άκυρες και χωρίς νομική ισχύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να κάνω μια μικρή διόρθωση, αν μου επιτρέπετε. Δεν ξέρω αν το νομοσχέδιο είναι διορθωμένο. Τουλάχιστον η αναγραφή του στην ημερήσια διάταξη της Βουλής είναι λανθασμένη. Πρόκειται περί απροσκλήτου προσφοράς και όχι απροκλήτου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι διορθωμένο το νομοσχέδιο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Αυτό αποτέλεσε και σήμερα σχόλιο στο ραδιόφωνο. Άκουα ένα φιλόλογο, ο οποίος κατηγορούσε τη Βουλή ότι δεν κατέχει την ελληνική γλώσσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι διορθωμένο, κύριε Αγαπίου. Και, αν μου επιτρέπετε, αυτός που έκαμε τέτοιο σχόλιο έπρεπε να το ελέγξει προηγουμένως, ειδάλλως φαίνεται ότι είναι "αδκειασερός".

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι κοινή παραδοχή ότι το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι ένα από τα σοβαρότερα που έχει φτάσει στη Βουλή, τουλάχιστον κατά τη θητεία αυτής της Βουλής με αυτή τη σύνθεση.

Ο λόγος που παίρνω το λόγο είναι για να σας παρακαλέσω να διαβιβαστεί με τον πλέον επίσημο τρόπο προς την Εκτελεστική Εξουσία από το Νομοθετικό Σώμα ότι υποχρέωση, αν θέλετε, της Εκτελεστικής Εξουσίας είναι να κάμει ό,τι είναι δυνατό, ούτως ώστε ο Κύπριος καταναλωτής να μάθει όσο το δυνατό πιο αναλυτικά τα δικαιώματά του που πηγάζουν από αυτό το νομοσχέδιο. Γιατί έχω την εντύπωση ότι δεν είναι αρκετό να το ψηφίσουμε και να δημοσιευθεί στην επίσημη Εφημερίδα της κυβέρνησης, που είναι πολύ γνωστό ποιοι έχουν την ευκαιρία να την παρακολουθούν. Αν είναι δυνατό, να γίνει δημοσιογραφική διάσκεψη και σε εκλαϊκευμένη γλώσσα να δώσουμε στον κόσμο να καταλάβει επιτέλους ότι έχει δικαιώματα να διεκδικήσει έναντι οποιωνδήποτε προσπαθούν απρόσκλητα να τον ξεγελάσουν.

Και τέλος, θα ήθελα να γίνει ένας διαχωρισμός των έντιμων ανθρώπων, οι οποίοι ασκούν το επάγγελμα του πωλητή από πόρτα σε πόρτα, από τους άλλους, που προσπαθούν με οποιοδήποτε τρόπο να ξεγελάσουν τους καταναλωτές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δίνω το λόγο στον κ. Μουσιούττα. Όμως θέλω να πω ότι είναι σωστές οι απόψεις σας, κύριε Καζαμία, και θα διαβιβαστούν οι εισηγήσεις σας, για να πράξει ανάλογα η κυβέρνηση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Το ότι είναι σωστές οι παρατηρήσεις του κ. Καζαμία έχει να κάνει και με την πρώτη δική μου απορία, κύριε Πρόεδρε. Θα παρακαλούσα κάποιο Μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας, που πιθανόν να πάρει το λόγο, να μας εξηγήσει το εξής: Υπάρχουν περίοδοι κατά τη διάρκεια του χρόνου όπου όλοι μας βομβαρδιζόμαστε με επιστολές οι οποίες περιέχουν άλλοτε μεν αριθμό λαχνών, άλλοτε δε εισιτηρίων κ.λπ. Αυτό το θέμα δημιουργεί την ηθική τουλάχιστον υποχρέωση στον παραλήπτη να απαντήσει ή να πληρώσει. Είναι όμως μια ενόχληση. Και διερωτώμαι: Με αυτή τη νομοθεσία καλύπτεται ο παραλήπτης και απαλλάσσεται από την ευθύνη είτε να απαντήσει είτε να πληρώσει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μουσιούττα, ίσως θα έπρεπε να απευθυνθείτε πρώτα στο κόμμα μας γι' αυτούς τους απρόσκλητους λαχνούς και μετά σε άλλους!

(Γέλια)

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι γενικό το κακό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι ο φίλος μου, ο Νίκος, είναι νομική συμβουλή που θέλει. Η δική μου η άποψη είναι ότι είναι καλυμμένος αυτός που παίρνει αυτές τις απρόκλητες ή απρόσκλητες επιστολές. Εδώ μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και το "απρόκλητος", διότι δεν προκαλέσαμε. Έχω την άποψη ότι δεν υπάρχει καμιά νομική ευθύνη και, πιστεύω, ούτε και ηθική ευθύνη για τον παραλήπτη. Μπορείς να τις αγνοείς, κύριε Μουσιούττα, ή να τις πετάς, με βάση τον παρόντα νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεί με άλλα λόγια, κύριε Μουσιούττα, να συνεχίσεις να τις αγνοείς.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Λυπούμαι, αλλά διαφωνώ με την άποψη του συναδέλφου κ. Κυπριανού ότι με αυτό το νόμο επηρεάζεται οπωσδήποτε η νομική θέση για τους λαχνούς και για τις προσκλήσεις. Ο νόμος μιλά για προσφορά αγαθών και υπηρεσιών. Επομένως νομίζω ότι δεν καλύπτεται. Αλλά, ας πληρώσει κάποιο δικηγόρο ο κ. Μουσιούττας, για να λύσει την απορία του!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδόπουλε, έχω την εντύπωση ότι ο κ. Κυπριανού απάντησε στον κ. Μουσιούττα ότι δεν έχει υποχρέωση, χωρίς να εννοεί ότι τον καλύπτει αυτός ο νόμος. Γενικά δεν έχει υποχρέωση βάσει του κειμένου νόμου.

Ναι, κύριε Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, αυτό εννοούσα. Το νομικό ερώτημα που τέθηκε από το φίλο μας κ. Μουσιούττα δεν έχει καμιά σχέση με τη νομοθεσία που περάσαμε σήμερα. Απάντησα, με βάση την κειμένη νομοθεσία, ότι δεν έχει καμιά νομική υποχρέωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν η ερώτηση του έντιμου συναδέλφου αφορά την ιδιότητα του Βουλευτή, έχω την εντύπωση ότι δεν έχει το δικαίωμα να επιστρέψει ούτε λαχνούς ούτε οτιδήποτε άλλο του στέλλουν. Τώρα, αν αφορά έναν απλό πολίτη, αυτό είναι "άλλου παπά ευαγγέλιο". Για μας όμως υπάρχει "νόμος" που λέει ότι δε δικαιούμαστε να επιστρέφουμε πίσω ούτε λαχνούς ούτε προσκλήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μουσιούττα, να το απλοποιήσω το θέμα, αν θέλετε: Νομικά δεν έχεις καμιά υποχρέωση. Πολιτικά, όμως, μην τολμήσεις να επιστρέψεις, και θα έχεις πολιτικό πρόβλημα. Αυτό εννοεί ο κ. Θεοδώρου.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δημιουργήθηκαν ήδη ειδικά γραφεία που άλλη δουλειά δεν κάνουν από το να αναλαμβάνουν εργολαβικώς να αποστέλλουν στους πάντες προσκλήσεις, λαχεία και ένα σωρό πράγματα από καταστάσεις που είτε σου είναι συμπαθείς είτε όχι. Ε, όχι! Ως εδώ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε διαφωνεί κανένας μαζί σου, κύριε Μουσιούττα.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Αποστολή και κατοχή αγαθών. 'Αρθρο 3.

Ο έμπορος δεν αποκτά δικαίωμα. 'Αρθρο 4.

Απαιτούμενοι όροι σύμβασης. Παράρτημα. 'Αρθρο 5.

Εξαιρούμενες συμφωνίες. 'Αρθρο 6.

Ειδοποίηση ακύρωσης. 'Αρθρο 7.

Επιστροφή πληρωμών κ.λπ. 'Αρθρο 8.

Ακύρωση συμφωνιών παροχής πιστώσεων. 'Αρθρο 9.

Επιστροφή αγαθών μετά την ακύρωση. 'Αρθρο 10.

Μερική ανταλλαγή αγαθών. 'Αρθρο 11.

Αβάσιμες απαιτήσεις για πληρωμή. 'Αρθρο 12.

'Αρνηση δικαιώματος ακύρωσης. 'Αρθρο 13.

Απειλές κατά καταναλωτή. 'Αρθρο 14.

Αδικήματα διαπραττόμενα από νομικά πρόσωπα. 'Αρθρο 15.

Σύγκρουση συμβατικών όρων με τις πρόνοιες του νόμου. 'Αρθρο 16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 16 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 16 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Απροσκλήτου Προσφοράς Αγαθών και Υπηρεσιών Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης. Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 29 Μαρτίου 1994.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 20 του περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως Νόμου, είναι η απαλλαγή των καλλιτεχνών από την υποχρέωση να καταβάλλουν το τέλος για άδεια εισόδου και εργασίας στην Κύπρο στις περιπτώσεις εκείνες που οι εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στα πλαίσια πολιτιστικών ανταλλαγών με άλλες χώρες ή διοργανώνονται από αρχές τοπικής διοίκησης, κόμματα και άλλους συναφείς φορείς και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς παρέχεται επίσης το δικαίωμα στον Υπουργό Εσωτερικών να απαλλάσσει τους καλλιτέχνες με αναγνωρισμένη προσφορά προς την Κύπρο και τους αγώνες της από την υποχρέωση να καταβάλλουν το τέλος εισόδου και εργασίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σαν να δίνουμε πολλά δικαιώματα στον Υπουργό Εσωτερικών για τους καλλιτέχνες!

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται. Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994".

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη για την άλλη βδομάδα για επανεξέταση κάποιων θέσεων που έχουν εκφραστεί. Πιο συγκεκριμένα, αν θέλετε, και από το δικό μας κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση το θέμα να αναβληθεί, εφόσον ένα κόμμα εισηγείται αναβολή για μια βδομάδα;

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς ως θέμα αρχής, όταν ζητείται αναβολή, θα τη δίνουμε πάντοτε ανεξαρτήτως του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σίγουρα δεν υπάρχει ένσταση να δοθεί η αναβολή της μιας βδομάδας. Θα ήθελα όμως να υπενθυμίσω ότι υπάρχει μια σειρά από νομοσχέδια για τα οποία κάποτε πρέπει να πάρουμε απόφαση, να τοποθετηθούμε. Και δε μιλώ μόνο γι' αυτό. Έχουμε ενοικιοστάσια, έχουμε παραλίες, έχουμε χίλια δυο πράγματα. Από αναβολή σε αναβολή, στο τέλος μερικά δεν περνούν ποτέ, από τη Βουλή δηλαδή. Αν εκεί το πάμε, νομίζω ότι είναι λάθος μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχω την εντύπωση ότι σίγουρα έχετε δίκαιο για το γενικό θέμα, αλλά μιλούμε για Κανονισμούς, οι οποίοι ούτως ή άλλως πρέπει να περάσουν την επόμενη βδομάδα. Κατά συνέπεια, για το συγκεκριμένο θέμα δεν μπορεί να υπάρξει αναβολή πέραν της μιας βδομάδας. Τα άλλα θέματα είναι θέμα των αρμόδιων Κοινοβουλευτικών Επιτροπών να τα προωθήσουν στο Σώμα.

Το επόμενο θέμα είναι: "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΘΩΡΑΚΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Παρόντες:

Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος
Χρίστος Σολωμής
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Ανδρέας Γεωργίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Κίμων Παναγίδης
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας συνήλθε σε συνεδρία στις 31 Μαρτίου 1994 και ενημερώθηκε από τον Υπουργό 'Αμυνας για τις προϋπολογιζόμενες αμυντικές δαπάνες για το 1994.

Σύμφωνα με δήλωση του Υπουργού 'Αμυνας στην Επιτροπή, μέχρι την ψήφιση του προϋπολογισμού του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας για το έτος 1994 κρίνεται αναγκαίο να δοθεί εξουσιοδότηση στην Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης για τη διενέργεια δαπανών, που δε θα υπερβαίνουν τα £15.461.376 συνολικά, για την αντιμετώπιση άμεσων και πιεστικών αναγκών που αναφέρονται αναλυτικά σε καταστάσεις που κατατέθηκαν στην Επιτροπή και που βρίσκονται στη διάθεση κάθε Μέλους του Σώματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας, με βάση την ενημέρωση που της έγινε από τη Διαχειριστική Επιτροπή του εν λόγω Ταμείου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση της απόφασης που επισυνάπτεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει την απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΕΙΔΗ η Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας είναι αναγκαίο να προβεί σε δαπάνη ύψους £15.461.376.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 9 των περί Εκτάκτου Εισφοράς διά την Άμυναν της Δημοκρατίας Νόμων του 1985 έως 1993, για τη διενέργεια της δαπάνης αυτής απαιτείται η εξουσιοδότηση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού έλαβε υπόψη την εισηγητική πρόταση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, αποφασίζει να παράσχει την εξουσιοδότησή της στην Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, για να προβεί στη διενέργεια δαπάνης ύψους £15.461.376 για την αμυντική θωράκιση της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η απόφαση εγκριθεί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η απόφαση εγκρίνεται.

Έχουμε τελειώσει με τη νομοθετική εργασία.

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δεν ξέρω αν είναι η κατάλληλη στιγμή, νομίζω είναι η κατάλληλη στιγμή να αναφέρω στο Σώμα ή να υπενθυμίσω ότι σήμερα είναι η Παγκόσμια Ημέρα Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μαρκίδη, ίσως έπρεπε να το είχατε αναφέρει στην αρχή της συνεδρίας. Ακόμα δεν έχουμε τελειώσει με τη νομοθετική εργασία. Εισηγούμαι, αν θα αναφέρετε κάτι, τότε να το αφήσουμε μετά το Κεφάλαιο Δ', διότι δεν έχει σχέση το θέμα αυτό με τη νομοθετική εργασία.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δεν πρόκειται να συζητήσω το θέμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το αναφέρετε, τότε, μόλις κλείσουμε με τη νομοθετική εργασία, για να κρατήσουμε κάποια διαδικασία.

Λοιπόν, έχουμε τελειώσει με τη νομοθετική εργασία. Προχωρώ στην Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μα, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν από το Κεφάλαιο Δ', κύριε Μαρκίδη, παρακαλώ, διότι δεν είναι θέμα νομοθεσίας!

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ακριβώς την έχουμε τελειώσει. Εσείς το είπετε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα γίνει Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων, Κεφάλαιο Γ' και στην αρχή του Κεφαλαίου Δ', πριν προχωρήσουμε, τότε μπορείτε να το εγείρετε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί της Σύμβασης περί του Ελαχίστου Ορίου Ηλικίας Εισδοχής Παιδιών σε Απασχόληση στη Θάλασσα (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέση Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή, Επιθεωρητή Α' και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Οι περί Γενικού Λογιστηρίου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή Λογαριασμών, Επιθεωρητή Λογαριασμών και Λογιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

Ι ΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Ι ΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας προς τον ΚΟΤ, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΙΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας προτού προχωρήσουμε στο Κεφάλαιο Γ'.

Διαπιστώνουμε και σήμερα ότι μέχρι τώρα -μπήκαμε στην πρώτη βδομάδα του τέταρτου μήνα του χρόνου- μια σειρά από προϋπολογισμούς ημικρατικών οργανισμών δεν έχει ακόμα κατατεθεί.

Αναφέρομαι ειδικότερα στον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και ο λόγος είναι πως το μεγαλύτερο κονδύλι που χρησιμοποιείται από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, πέραν της κατασκευής αθλητικών εγκαταστάσεων, είναι για επιχορηγήσεις προς τις διάφορες ομοσπονδίες και τα σωματεία, που για πάρα πολλά σωματεία είναι η κυριότερη και για κάποιους η αποκλειστική πηγή εσόδων.

Και θα ήθελα να σας παρακαλέσω, αν είναι δυνατό, να διαβιβάσουμε προς την Εκτελεστική Εξουσία το επείγον μήνυμα πως θα πρέπει, ει δυνατόν, αμέσως όλοι όσοι εκκρεμούν, και κυρίως ο προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, να κατατεθούν στο Νομοθετικό Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία, αν έχετε προσέξει, την περασμένη βδομάδα έκανα επίσημη δήλωση αναφέροντας και καταγγέλλοντας, αν θέλετε, πως πολλοί ημικρατικοί οργανισμοί καθυστερούν να καταθέσουν τους προϋπολογισμούς τους στο Σώμα -και αυτό καθιστά τις δαπάνες τις οποίες κάνουν παράνομες- και ζήτησα να επισπευσθεί η κατάθεση των προϋπολογισμών των ημικρατικών οργανισμών. Είναι απαράδεκτο αυτό που συμβαίνει.

Όμως θα προβώ σε συγκεκριμένη ενέργεια γραπτώς, πέραν της δηλώσεως που έκαμα την περασμένη βδομάδα, και για την ειδική περίπτωση που αναφέρετε, αλλά και γενικότερα για όσους ημικρατικούς οργανισμούς καθυστερούν να καταθέσουν τους προϋπολογισμούς τους, διότι συμφωνώ μαζί σας ότι μας έχει βρει ο Απρίλιος και έπρεπε να είχαν κατατεθεί αυτοί οι προϋπολογισμοί από πολλού χρόνου.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 175 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκο στις 23 Μαρτίου 1994.

"Ενόψει της αναμενόμενης τουριστικής κίνησης θα ήθελα να παρακαλέσω όπως με ενημερώσετε για τα προληπτικά μέτρα που προτίθεται να λάβει το Υπουργείο σας, σε συνεργασία με την αστυνομία, όσον αφορά τη διαφώτιση των ξένων επισκεπτών μας για τον οδικό κώδικα, καθώς και τη σωστή αστυνόμευση των υπεραστικών δρόμων, προς αποφυγήν παρόμοιων τροχαίων ατυχημάτων που συνέβησαν στο παρελθόν."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 176 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκο στις 23 Μαρτίου 1994.

"Έχοντας υπόψη τα τελευταία περιστατικά τροχαίων ατυχημάτων, τα οποία αποδείχθηκαν μοιραία εξαιτίας της μη σωστής και άμεσης αντιμετώπισής τους στον τόπο του ατυχήματος, παρακαλώ όπως με πληροφορήσετε σε ποια κατάσταση εκπαίδευσης βρίσκονται τα πληρώματα των ασθενοφόρων και κατά πόσο αυτή η εκπαίδευση, εάν γίνεται, είναι σύμφωνη με τα επίπεδα της εκπαίδευσης αντίστοιχων πληρωμάτων σε ευρωπαϊκές χώρες."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 177 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκο στις 23 Μαρτίου 1994.

"Έχω διαπιστώσει ότι οι χώροι που έχουν παραχωρηθεί για τα καταστήματα αδασμολόγητων ειδών στο Αεροδρόμιο Λάρνακας δεν είναι επαρκείς. Νοουμένου ότι τα καταστήματα αυτά αποφέρουν στο κράτος κέρδη ύψους £6 εκατομμυρίων και επειδή, από πληροφορίες που έχω περισυλλέξει, αν τα καταστήματα αυτά επεκταθούν, το οικονομικό όφελος για το κράτος θα αυξηθεί ακόμη περισσότερο, παρακαλώ το αρμόδιο Υπουργείο να με πληροφορήσει κατά πόσο προγραμματίζει να παραχωρήσει και άλλο χώρο για επέκταση αυτών των καταστημάτων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 178 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 29 Μαρτίου 1994.

"Ενόψει του σοβαρού και χρονίζοντος προβλήματος της συμφόρησης της τροχαίας κίνησης, που παρατηρείται στους κόμβους κυκλοφορίας του υπεραστικού δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού-Πάφου κατά τις ώρες μετάβασης και επιστροφής των εργαζομένων στις εργασίες τους- πρόβλημα που ταλαιπωρεί αφάνταστα το κοινό, με αποτέλεσμα να χρειάζεται πολλές φορές το ίδιο χρονικό διάστημα για να διασχίσει τους κόμβους κυκλοφορίας με το χρόνο που χρειάζεται για να μεταβεί από τη Λεμεσό στη Λευκωσία, και τούτο ίσως λόγω λανθασμένου σχεδιασμού των κόμβων κυκλοφορίας- καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποια μέτρα προτίθεται να πάρει το Υπουργείο του και πότε, για να λυθεί το σοβαρό αυτό πρόβλημα, που συνεχώς μεγαλώνει με την επέκταση και ανάπτυξη των βιομηχανικών περιοχών της Λεμεσού".

Απάντηση ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Αλέκου Ευαγγέλου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 26, ημερομηνίας 22 Σεπτεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκου Κυπριανού.

"Σχετικά με την εισαγωγή επιδόματος βάρδιας για τα μέλη της αστυνομίας, σας πληροφορώ ότι το θέμα αυτό τέθηκε για συζήτηση στη Μικτή Επιτροπή Προσωπικού Αστυνομίας, η οποία όρισε υποεπιτροπή, για να το μελετήσει απ' όλες τις πλευρές και να υποβάλει σχετική έκθεση με συμπεράσματα και εισηγήσεις προς τη Μ.Ε.Π.Α. για τα περαιτέρω. Όταν υπάρξουν οποιεσδήποτε εξελίξεις, θα σας ενημερώσω σχετικά."

Απάντηση ημερομηνίας 16 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 56, ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Λεμώνας για ασφαλτόστρωση του δρόμου Λεμώνας-Έξουσας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο πιο πάνω δρόμος έχει μήκος 1 500 μέτρα και είναι στενός και χωμάτινος. Επειδή οι ιδιοκτήτες των τεμαχίων που επηρεάζονται από τη διεύρυνσή του δεν παραχωρούν την έγγραφη συγκατάθεσή τους, προωθείται η διαδικασία της απαλλοτρίωσης.

(β) Για τη διεύρυνση, βελτίωση και ασφαλτόστρωση του δρόμου θα απαιτηθεί, σύμφωνα με πρόσφατη εκτίμηση, ποσό ύψους £75.000.

(γ) Στις προτάσεις του Υπουργείου μου για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1995 θα περιληφθεί πρόνοια ύψους £20.000, ποσό το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για τη διαπλάτυνση του δρόμου. Το υπόλοιπο ποσό που θα απαιτηθεί θα προταθεί για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1996."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αλέκου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 95, ημερομηνίας 6 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"Αναφορικά με το πρόβλημα επαναπατρισμού που παρουσιάζεται στους Κυπρίους της Νοτίου Αφρικής, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Η Υπηρεσία Αποδήμων του Υπουργείου Εξωτερικών, η αρμόδια κυβερνητική υπηρεσία για θέματα αποδήμων, δεν έχει διαπιστώσει ότι υφίσταται σοβαρό πρόβλημα επαναπατρισμού από τη Νότιο Αφρική.

2. Όταν είδαν το φως της δημοσιότητας κάποιες υπερβολικές και αβάσιμες, όπως αποδείχτηκε τελικά, πληροφορίες για μαζικό ρεύμα επαναπατρισμού από τη Νότιο Αφρική λόγω έκρυθμης καταστάσεως, η Υπηρεσία Αποδήμων ζήτησε από το Σύνδεσμο Επαναπατρισθέντων Νοτίου Αφρικής να παρουσιάσει οποιαδήποτε στοιχεία κατείχε για διαπίστωση του προβλήματος και πιθανή λήψη μέτρων. Μέχρι σήμερα καμιά σχετική πληροφορία δεν έχει δοθεί και σε προφορικές συνομιλίες αφέθηκε να νοηθεί ότι ήσαν ισχυρισμοί ενός ή δύο ατόμων που δεν ήταν δυνατό να στηριχθούν σε επιχειρήματα.

3. Αντίθετα, η Ομοσπονδία Κυπρίων Νοτίου Αφρικής, δηλαδή η οργανωμένη παροικία της Νοτίου Αφρικής και μόνη υπεύθυνη φωνή για τα θέματα των Κυπρίων της Νοτίου Αφρικής, διά του προέδρου της κ. Α. Πασχαλίδη διαμαρτυρήθηκε έντονα με επιστολή προς τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο κ. Γιαννάκη Κασουλίδη, η οποία δημοσιεύθηκε και στον τύπο (επισυνάπτουμε σχετική φωτοτυπία). Εσωκλείουμε επίσης επιστολή για το ίδιο θέμα, καθώς και για την αναστάτωση που προκάλεσε στην παροικία η διασπορά ανακριβών πληροφοριών, που έστειλε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών ο λειτουργός για παροικιακά θέματα στη Νότιο Αφρική.

4. Τις αναφορές για δήθεν τάση μαζικής φυγής των Κυπρίων από τη Νότιο Αφρική διαψεύδουν και τα επισυναπτόμενα δημοσιεύματα του κυπριακού τύπου, που αναφέρονται σε συμπεράσματα από την επίσκεψη του Προέδρου του ΚΕΒΕ κ. Φ. Επιφανίου στη Νότιο Αφρική από τις 12-21 Νοεμβρίου 1993.

5. Υπενθυμίζουμε ενημερωτικά ότι τον προσεχή Απρίλιο αναλαμβάνει τα καθήκοντά του και ο πρώτος Γενικός Πρόξενος της Κύπρου στη Νότιο Αφρική μετά την απόφαση για ίδρυση προξενείου. Υπενθυμίζουμε επίσης ότι τα προβλήματα των αποδήμων έχουν συζητηθεί διεξοδικά στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών στις 4 Νοεμβρίου 1993 και στις 10 Ιουνίου 1993 και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών στην πρώτη περίπτωση και άλλοι αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου Εξωτερικών στη δεύτερη περίπτωση ενημέρωσαν διεξοδικά τα Μέλη της Επιτροπής τόσο για τα κίνητρα επαναπατρισμού και τις διευκολύνσεις που παρέχονται (και ειδικά για την αναβάθμιση των σχέσεων Κύπρου - Νοτίου Αφρικής) όσο και για τις ευεργετικές συνέπειες για την παροικία από την άρση των κυρώσεων κατά της Νοτίου Αφρικής.

Η Υπηρεσία Αποδήμων του Υπουργείου Εξωτερικών είναι στη διάθεση του αξιότιμου Βουλευτή Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου για οποιεσδήποτε επιπρόσθετες πληροφορίες."

Απάντηση ημερομηνίας 22 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 136, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένου Πρέντζα.

"Σχετικά με τις εμπορικές και οικονομικές συναλλαγές μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας των Σκοπίων, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας δεν έχει στοιχεία για εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας των Σκοπίων. Σημειώνεται σχετικά ότι οι επίσημες στατιστικές της Δημοκρατίας παρουσίαζαν μέχρι το τέλος του 1993 τις εμπορικές συναλλαγές της Κύπρου με το σύνολο της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Συναφώς αναφέρεται ότι το Τμήμα Στατιστικής και Ερευνών από την 1η Ιανουαρίου 1994 καλύπτει τις εμπορικές συναλλαγές της Κύπρου ξεχωριστά για κάθε νέα Δημοκρατία της πρώην Γιουγκοσλαβίας.

Περαιτέρω αναφέρεται ότι η επιστολή σας διαβιβάστηκε και στο Υπουργείο Οικονομικών με την παράκληση όπως σας πληροφορήσουν απευθείας για τις οικονομικές σχέσεις της Κύπρου με τα Σκόπια."

Απάντηση ημερομηνίας 21ης Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 142, ημερομηνίας 10 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

Αναφορικά με το θέμα της δημιουργίας προτύπου για το γάλα, αναφέρονται τα εξής:

Το πρότυπο για το αποβουτυρωμένο και ημιαποβουτυρωμένο γάλα έχει ετοιμαστεί από την τεχνική επιτροπή για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα του Οργανισμού Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας, έχει εγκριθεί το Μάιο του 1993 από το Διοικητικό Συμβούλιο και εκδόθηκε ως κυπριακό πρότυπο CYS 2811993 (παρ. βλέπε αντίγραφο, Παράρτημα Ι).

Μια από τις σημαντικές πρόνοιες του προτύπου (παρ. 4.5.3) αφορά τη χρονική ένδειξη του προϊόντος. Για τον καθορισμό της χρονικής ένδειξης (διάρκεια ζωής) χρειάστηκε να γίνει ολοκληρωμένη έρευνα, που κάλυψε όλα τα είδη παστεριωμένου γάλακτος (παστεριωμένο γάλα, αποβουτυρωμένο και ημιαποβουτυρωμένο γάλα, αρωματισμένο γάλα).

Η έρευνα διεξήχθη από τις 30/8/93 και ολοκληρώθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1993. Τα αποτελέσματα της έρευνας συζητήθηκαν σε δυο συνεδρίες της τεχνικής επιτροπής, που έγιναν στις 5/1/94 και 15/2/94. Σχετικό ενημερωτικό σημείωμα, που αφορά τη χρονική ένδειξη του αποβουτυρωμένου και ημιαποβουτυρωμένου γάλακτος, θα υποβληθεί στην επόμενη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου, που θα γίνει στις 24 Μαρτίου 1994.

Αμέσως μετά το πρότυπο θα σταλεί στον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας για έγκριση ως υποχρεωτικό και αργότερα στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Προδιαγραφή για το γιαούρτι

Η τεχνική επιτροπή προτύπων για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα ασχολήθηκε με την προδιαγραφή για το γιαούρτι, αλλά δεν την ολοκλήρωσε, γιατί έδωσε προτεραιότητα στην όλη έρευνα για τις χρονικές ενδείξεις για το γάλα, όπως φαίνεται και πιο πάνω. Η εν λόγω προδιαγραφή αναμένεται να ετοιμαστεί μέσα στο 1994.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, παρόλο που στον τομέα τυποποίησης τροφίμων ασχολείται μόνο ένας λειτουργός, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την ετοιμασία και εφαρμογή των διάφορων προτύπων που σχετίζονται με τα τρόφιμα."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 149, ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 1994, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, Λάρνακας και Λεμεσού κ. Ανδρέα Φιλίππου, Θάσου Μιχαηλίδη και Λώρη Λυσιώτη αντίστοιχα.

"Το Υπουργείο αυτό δε σχετίζεται με τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που, όπως ισχυρίζονται επαγγελματικές οργανώσεις των βιβλιοπωλών και εκδοτών της Κύπρου και της Ελλάδας, παρεμποδίζουν την αμφίδρομη διακίνηση του βιβλίου στις δυο χώρες.

Συγκεκριμένα, δεν απαιτείται ούτε άδεια εισαγωγής ούτε εφαρμογή άλλου μέτρου που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου αυτού και γι' αυτό αδυνατούμε να απαντήσουμε στην ερώτηση αυτή των έντιμων Βουλευτών.

Θα χαρούμε να φανούμε χρήσιμοι στην επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά μας και είμαστε πάντοτε στη διάθεση των ενδιαφερομένων."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε στο Κεφάλαιο Δ'. Έχετε το λόγο, κύριε Μαρκίδη.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να αναφέρω προς το Σώμα ότι η σημερινή μέρα έχει κηρυχθεί Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και η φετινή μέρα είναι αφιερωμένη στο θέμα της στοματικής υγείας.

Η Κύπρος συμμετέχει στις εκδηλώσεις με δραστηριότητες που έχει προγραμματίσει το Υπουργείο Υγείας στις οποίες συμμετέχουν τόσο κυβερνητικοί όσο και ιδιώτες γιατροί με στόχο την ενημέρωση του λαού και ιδιαίτερα των παιδιών για την ανάγκη τήρησης της στοματικής υγείας.

Στην Επιτροπή Υγείας της Βουλής υπήρξε παραδοσιακά αγαστή συνεργασία όλων των κομμάτων με γνώμονα την προώθηση μέτρων προς βελτίωση και προστασία της υγείας του λαού και είμαι σίγουρος ότι όλες οι πλευρές στο Σώμα αυτό χαιρετίζουν τη συμμετοχή της χώρας μας στις εκδηλώσεις τις οποίες ανέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να πάρω το λόγο και υπό την ιδιότητά μου ως οδοντίατρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν κατάλαβα! Μιλούμε για σωματική ή στοματική υγεία, κύριε Χατζηδημητρίου;

(Γέλια)

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Στοματική.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Για να έχετε σωματική υγεία, πρέπει να έχετε και στοματική υγεία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Πράγματι πρέπει να χαιρετίσουμε αυτή την ημέρα και ο Παγκύπριος Οδοντιατρικός Σύλλογος έχει αναλάβει μεγάλη δραστηριότητα προς αυτή την πλευρά και πολλοί συνάδελφοι έχουν κινητοποιηθεί, για να ενημερώσουν το λαό πάνω σε όλα αυτά τα ζητήματα.

Όμως, θα πρέπει να σημειώσουμε με αυτή την ευκαιρία ότι υπάρχει μέγα πρόβλημα όσον αφορά τη στοματική υγεία του κυπριακού λαού -ιδιαίτερα σε πολλές περιοχές της Κύπρου έχει πάρει τη μορφή της επιδημίας, είναι ενδημική η κατάσταση- και θα πρέπει η κοινωνία μας να δώσει πολύ μεγαλύτερη σημασία προς την κατεύθυνση της στοματικής υγείας του λαού, ώστε να μη μείνουμε μόνο στους λόγους. Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι και στα σχέδια παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που υπάρχουν και συζητούνται, δεν περιλαμβάνεται η οδοντιατρική περίθαλψη.

Έτσι, αν πράγματι θα θέλαμε να προσφερθεί και να δοθεί ουσιαστικός χαρακτήρας στην ημέρα της στοματικής υγείας, θα πρέπει να τη θεωρήσουμε ως ευκαιρία, για να καλέσουμε την κυβέρνηση να προχωρήσει στις ανάλογες αποφάσεις, ώστε να υλοποιηθεί η συγκεκριμένη πολιτική.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Νους υγιής εν στόματι υγιεί.

Λοιπόν, προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Εισερχόμενοι στο Κεφάλαιο Δ', ήθελα να σας κατατοπίσω για το εξής: Το υπ' αριθμό 2 θέμα, που είναι η 'Εκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών 'Αμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας" (αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, 23.10.1992) θα συζητηθεί στις 12 Μαΐου πριν από την ημερήσια διάταξη. 'Εχει συμφωνηθεί η ημερομηνία της συζήτησης και κατά συνέπεια το θέμα θα συζητηθεί και θα κλείσει στις 12 Μαΐου.

Τώρα, σχετικά με το υπ' αριθμό 1 θέμα, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον" (αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Αντωνίου και 'Α. Χρυσοστόμου, 13.4.1993), εισηγούμαι η 'Εκθεση να θεωρηθεί αναγνωσθείσα, αν δεν υπάρχει ένσταση.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Δεν είναι ο 'Αριστος Χρυσοστόμου, κύριε Πρόεδρε· είναι ο κ. Διόφαντος Χρυσοστόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, κύριε! Είναι γραμμένο "'Α. Χρυσοστόμου" εδώ! Λυπούμαι!

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι στον κ. Διόφαντο που θα πείτε "λυπούμαι" και όχι στον κ. 'Αριστο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά, κύριε Αγαπίου, εντάξει.

Λοιπόν, να θεωρηθεί η 'Εκθεση αναγνωσθείσα και ρωτώ αν υπάρχουν ομιλητές.

Ο κ. Χάσικος.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Σχετικά με το θέμα της άμυνας, κύριε Πρόεδρε, επειδή είμαι ο εγγράψας το θέμα και πληροφορούμαι ότι θα ξεκινήσει προ ημερησίας διατάξεως και θα τελειώσει την ίδια ημέρα, αυτό είναι προγραμματισμός μέσα στα πλαίσια κάποιου προγραμματισμού που κάμνουμε ή είναι απόφαση;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι η απόφαση που λήφθηκε από τους αρχηγούς και Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους των κομμάτων σε σύσκεψη στην οποία παρίσταντο και εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού ο κ. Μάτσης και ο κ. Αναστασιάδης.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε, θα το συζητήσουμε σίγουρα με ... Αλλά αρχηγού παρόντος ...

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς τέθηκε το θέμα έτσι όπως το είπατε, αλλά αναλάβαμε να το μεταφέρουμε στην κοινοβουλευτική μας ομάδα, ιδιαίτερα εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού, αφού και ο εισηγητής είναι μέλος μας, για να τοποθετηθούμε τελειωτικά, σε μια προσπάθεια η συζήτηση αυτή να συμπληρωθεί όσο είναι εφικτό πιο άμεσα, χωρίς καθυστερήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρξει οποιαδήποτε ένσταση, την οποία θα γνωρίζω μέχρι την επόμενη Πέμπτη, τότε θα προχωρήσω; ως αναφέρθηκε, στις 12 Μαΐου. Κατά συνέπεια, προχωρούμε στο πρώτο θέμα. Υπάρχει ένσταση όπως η 'Εκθεση θεωρηθεί αναγνωσθείσα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗ ΧΡΗΣΗ ΧΗΜΙΚΩΝ ΔΟΛΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΒΛΑΒΕΡΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Καίτη Κληρίδου
Λώρης Λυσιώτης
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ρήνα Κατσελλή
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα ύστερα από πρόταση των Βουλευτών κ. Αβραάμ Αντωνίου και Διόφαντου Χρυσοστόμου. Οι συνεδρίες της Επιτροπής για το υπό αναφορά θέμα πραγματοποιήθηκαν στις 26 Οκτωβρίου, στις 16 και 30 Νοεμβρίου 1993 και στις 15 Φεβρουαρίου 1994. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Εσωτερικών, της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Κύπρου και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου. Στις συνεδρίες αυτές παρευρέθηκε και ο Βουλευτής, ένας από τους εισηγητές του θέματος, κ. Αβραάμ Αντωνίου.

Σύμφωνα με τους εισηγητές του θέματος, έναυσμα για την εγγραφή του θέματος υπήρξε μια σειρά επεισοδίων που αφορούσαν τη δηλητηρίαση σκύλων με δηλητηριασμένα δολώματα, με αποτέλεσμα το θάνατο των περισσότερων από αυτούς.

Ως πιθανή αιτία αυτού του τρόπου εξόντωσης των σκύλων, κατά τον ισχυρισμό των εισηγητών του θέματος, είναι η τοποθέτηση από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας χημικών δολωμάτων σε περιοχές κυνηγίου, με σκοπό την εξόντωση αλεπούδων και κορακοειδών, χωρίς βέβαια να αποκλείεται και η κακόβουλη και παράνομη τοποθέτηση τέτοιων δολωμάτων από ιδιώτες.

Αποτέλεσμα των πιο πάνω ενεργειών είναι ο φόβος που διακατέχει τους κυνηγούς κάθε φορά που εξορμούν, αφού ο κίνδυνος για τη ζωή των κυνηγετικών τους σκύλων παραμονεύει σε κάθε τους κίνηση.

Γι' αυτό οι δύο εισηγητές κάλεσαν τους κυβερνητικούς αρμοδίους να διερευνήσουν το όλο θέμα, εξετάζοντας κατά πόσο η καταπολέμηση των εν λόγω ζώων είναι αναγκαία και, αν ναι, κατά πόσο οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι οι ενδεικνυόμενες και τέλος κατά πόσο υπάρχει ή απαιτείται νομοθετική ρύθμιση του θέματος, ώστε από τη μια να αποφεύγεται η ανεξέλεγκτη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων και από την άλλη να επιτυγχάνεται η αναγκαία ισορροπία στη φύση.

Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους των κυβερνητικών υπηρεσιών προκύπτουν τα ακόλουθα:

(α) Οι αλεπούδες και οι αδέσποτοι σκύλοι προκαλούν σημαντικές ζημιές τόσο σε πτηνοτροφικές και άλλες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, ιδιαίτερα σε περιοχές της γραμμής αντιπαράθεσης, όπου συχνά εξορμούν αγέλες σκύλων από τα κατεχόμενα, όσο και στα αγρινά του δάσους Πάφου αλλά κυρίως στους λαγούς και στις πέρδικες, που αποτελούν τα σπουδαιότερα θηρεύσιμα είδη της Κύπρου.

(β) Με σκοπό την προστασία και περαιτέρω ανάπτυξη του κυνηγίου και την προστασία των κτηνοτρόφων, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας λαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα, που στοχεύουν στην καταπολέμηση των αλεπούδων και των αδέσποτων σκύλων. Για το σκοπό αυτό τοποθετούνται δηλητηριασμένα δολώματα σε περιοχές διακίνησης των αλεπούδων, κοντά στις φωλιές τους, σε σκυβαλότοπους και στους πυρήνες απελευθέρωσης θηραμάτων. Σήμερα το δηλητήριο που χρησιμοποιείται είναι το Lannate, ενώ αρχικά είχε χρησιμοποιηθεί η στρυχνίνη που εγκαταλείφθηκε λόγω της τοξικότητάς της και αργότερα το κυανιούχο κάλι που επίσης εγκαταλείφθηκε λόγω μη ικανοποιητικών αποτελεσμάτων.

(γ) Η τοποθέτηση των δολωμάτων γίνεται κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου και κατά την καλοκαιρινή περίοδο γύρω από τους πυρήνες απελευθέρωσης περδικιών. Τα δολώματα τοποθετούνται το απόγευμα και την επόμενη ημέρα ενωρίς το πρωί επιθεωρείται η περιοχή και όσα δολώματα δεν καταναλώθηκαν μαζεύονται και επανατοποθετούνται με τον ίδιο τρόπο στην ίδια ή άλλη περιοχή. Με σκοπό την αποφυγή οποιωνδήποτε ατυχημάτων, γίνεται ενημέρωση των κατοίκων της περιοχής, καθώς και των βοσκών, για την τοποθέτηση των δολωμάτων στην περιοχή του χωριού τους. Λόγω των πιο πάνω προφυλάξεων που παίρνει η Υπηρεσία Θήρας οι απώλειες σε σκύλους που ανήκουν τόσο σε βοσκούς όσο και σε κυνηγούς είναι αμελητέες, σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της εν λόγω Υπηρεσίας.

(δ) Συναφώς αναφέρεται ότι η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας κατέληξε στη χρήση των δηλητηριασμένων δολωμάτων, επειδή τα αποτελέσματα από τη χρήση άλλων μεθόδων, τις οποίες συνιστά η σχετική με τη διαχείριση άγριας ζωής βιβλιογραφία, κρίθηκαν ως μη ικανοποιητικά. Συγκεκριμένα, οι μέθοδοι τις οποίες συνιστά είναι η χρήση τοξικών αερίων στις φωλιές, τα όπλα, οι παγίδες ποδιών και οι συρματοπαγίδες. Ειδικά όμως η χρησιμοποίηση παγίδων στην Κύπρο κρίνεται ακατάλληλη, επειδή με τη μέθοδο αυτή θα προκαλούνται ζημιές τόσο σε σημαντικά θηρεύσιμα είδη, τα οποία κινούνται στους ίδιους χώρους με την αλεπού, όπως οι λαγοί, όσο και στα αιγοπρόβατα και άλλα ζώα των γεωργοκτηνοτρόφων της κυπριακής υπαίθρου.

Από την πλευρά της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Κύπρου υποστηρίχθηκε ότι, ενώ κατ' αρχήν η Ομοσπονδία τάσσεται εναντίον της χρήσης οποιουδήποτε δηλητηρίου, εντούτοις, επειδή κρίνεται αναγκαία η μείωση του αριθμού των αλεπούδων, για να

μειωθούν οι ζημιές που προκαλούν τα ζώα αυτά, δέχονται προσωρινά την καταπολέμηση του είδους αυτού με τη χρήση του Lannate, συνοδευόμενη βέβαια με τις προφυλάξεις που αναφέρθηκαν ήδη πιο πάνω. Στο μεταξύ η Ομοσπονδία θεωρεί επιβεβλημένη τη διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας και πειραμάτων, έτσι που να βρεθεί μια πιο κατάλληλη μέθοδος για το σκοπό αυτό. Επίσης υποστηρίχθηκε ότι τα ατυχή επεισόδια εξόντωσης κυνηγετικών σκύλων από δηλητηριασμένα δολώματα προκλήθηκαν από δολώματα που κακόβουλα τοποθέτησαν ιδιώτες και όχι αρμόδιοι της Υπηρεσίας Θήρας.

Οι εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Οικολογικών και Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου κατ' αρχήν διαφώνησαν έντονα με την καταπολέμηση των αλεπούδων και των κορακοειδών, υποστηρίζοντας ότι αυτό γίνεται χωρίς προηγουμένως να υπάρχει οποιαδήποτε μελέτη ή έστω ικανοποιητικά στοιχεία για τον αριθμό των ζώων και των πτηνών αυτού του είδους. Συγκεκριμένα, δε γνωρίζουμε λεπτομέρειες για το πού κατοικούν, με τι ακριβώς τρέφονται, τι βλάβες προκαλούν και πότε η μείωση του αριθμού τους θα συνιστούσε κίνδυνο εξαφάνισής τους. Εξάλλου τονίστηκε ότι ο όρος "επιβλαβή ζώα για το περιβάλλον" βρίσκεται σήμερα υπό αμφισβήτηση από μερικούς ειδικούς σε θέματα περιβάλλοντος, αφού είναι δυνατό να επιτυγχάνεται ισορροπία στο περιβάλλον χωρίς την ανθρώπινη επέμβαση. Τέλος, οι περιβαλλοντιστές διαφώνησαν έντονα και με τη συγκεκριμένη μέθοδο που χρησιμοποιείται σήμερα για εξόντωσή τους επισημαίνοντας στην Επιτροπή ότι από τη μια η χρήση του Lannate είναι δυνατό να έχει επιβλαβείς επιπτώσεις όχι μόνο στους κυνηγετικούς σκύλους αλλά και σε άλλα είδη ζώων και πτηνών, καθώς και σε ανθρώπους, και από την άλλη οι προειδοποιήσεις ή άλλες προφυλάξεις που λαμβάνονται δεν είναι επαρκείς, ώστε να αποτρέπονται οποιουδήποτε είδους ατυχήματα.

Ύστερα από τη διερεύνηση του όλου θέματος η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος κατ' αρχήν διαπιστώνει την ύπαρξη προβλήματος τόσο από την τοποθέτηση δηλητηριασμένων δολωμάτων από την Υπηρεσία Θήρας και από πρόσωπα εξουσιοδοτημένα από αυτή όσο και από την παράνομη και κακόβουλη χρήση τέτοιων δολωμάτων από ιδιώτες. Τα αποτελέσματα από τη χρήση της μεθόδου αυτής, όπως εκτέθηκαν στην Επιτροπή, οδηγούν αβίαστα στο συμπέρασμα ότι, πέρα από την πρόκληση θανάτου σε σκυλιά και άλλα ζώα, τίθεται σε κίνδυνο και το περιβάλλον γενικότερα.

Ειδικότερα, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η καταπολέμηση των αλεπούδων γίνεται ανεξέλεγκτα, με την έννοια ότι δε στηρίζεται σε επιστημονική βάση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τους ειδικούς των κυβερνητικών υπηρεσιών, δεν έχει εκπονηθεί καμιά μελέτη αναφορικά με το αν και σε ποιο βαθμό τα ζώα αυτά είναι επιβλαβή, ποιος είναι ο αριθμός τους και πόσο μεγάλος είναι ο κίνδυνος εξαφάνισής τους, αν υπάρχει.

Υπό το φως των πιο πάνω διαπιστώσεων, η Επιτροπή διαφωνεί με την ευρεία και ανεξέλεγκτη χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων, όπως αυτή γίνεται σήμερα, και υιοθετεί την άποψη ότι η μέθοδος αυτή πρέπει να εγκαταλειφθεί, αν όχι αμέσως, τουλάχιστον σταδιακά.

Στο μεταξύ και σε περίπτωση που οι αρμόδιες υπηρεσίες έχουν σοβαρές ενδείξεις ότι από τα είδη αυτά προκαλούνται σημαντικές ζημιές, έτσι που η καταπολέμησή τους να καθίσταται αναγκαία, τότε συνιστάται η αυστηρά περιορισμένη χρήση των δηλητηριασμένων δολωμάτων ως προσωρινό μέτρο σε καθορισμένους χώρους και υπό συνθήκες πλήρους ελέγχου και εποπτείας από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Δηλαδή θα πρέπει να περιοριστεί σε πολύ μικρή ακτίνα γύρω από τους

πυρήνες απελευθερώσεως θηραμάτων, γύρω από φάρμες και ίσως εντός ορισμένων κλειστών περιοχών κυνηγίου, νοουμένου πάντα ότι στους χώρους αυτούς θα υπάρχει σε ικανοποιητικό βαθμό προειδοποίηση, με ενδεικτικές πινακίδες ή με άλλο τρόπο.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή προτρέπει τους αρμοδίους να συνεχίσουν πιο εντατικά την έρευνα για εξεύρεση άλλων μεθόδων για το σκοπό αυτό, ενώ παράλληλα προσβλέπει στην εκπόνηση μελέτης σχετικά με το αν, ποια και πόσο "επιβλαβή ζώα" υπάρχουν, καθώς και με άλλα στοιχεία που μια τέτοια μελέτη μπορεί να περιλάβει.

'Οσον αφορά την παράνομη χρήση χημικών δολωμάτων από ιδιώτες, η Επιτροπή πιστεύει ότι αυτή μπορεί να τερματιστεί ή να περιοριστεί στον ελάχιστο δυνατό βαθμό με τη στενή παρακολούθηση και δίωξη των δραστών. Γι' αυτό καλεί την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας να εντείνει τον έλεγχο και την παρακολούθησή τους, όπως πράττει και για τη δίωξη της λαθροθηρίας. Σε περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί κενά ή αδυναμίες ή δε γίνεται καμιά πρόβλεψη στην ισχύουσα νομοθεσία, η εν λόγω Υπηρεσία θα πρέπει να μεριμνήσει, ώστε να πληρωθούν τα κενά αυτά, όχι μόνο για να αποφευχθεί η περαιτέρω εξόντωση κυνηγετικών σκύλων, αλλά προπαντός για να παταχθεί η παρανομία και να προστατευθεί το περιβάλλον.

Τέλος, με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή επιθυμεί να εκφράσει την ανησυχία της για τη φροντίδα και προστασία που τυγχάνει η πανίδα στη χώρα μας και γι' αυτό καλεί τόσο την Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος όσο και την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας να καταβάλουν, στο μέτρο πάντα των δυνατοτήτων τους, περισσότερη προσπάθεια για έρευνα και γενικά συλλογή στοιχείων για το ζωικό μας κόσμο, έτσι που η καταπολέμηση ή η προστασία οποιουδήποτε ζώου να γίνεται ορθολογιστικά και αποτελεσματικά με στόχο πάντα ένα υγιές και ισορροπημένο περιβάλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Αβραάμ Αντωνίου.

(Στο σημείο αυτό τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Α. Γαλανό αντικαθιστά στην έδρα ο κ. 'Α. Χρυσοστόμου.)

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αν έχω ανέλθει στο βήμα, δεν είναι για να διαφωνήσω με τα συμπεράσματα και τις προτάσεις που έχει κάμει η Επιτροπή Περιβάλλοντος, διότι συμφωνώ πλήρως με αυτά τα συμπεράσματα και με αυτές τις τοποθετήσεις που έχουν γίνει.

Το πρώτο που θα ήθελα να πω είναι ότι πράγματι η Επιτροπή έχει κάμει πολύ σημαντική εργασία επί του θέματος αυτού, έχει προχωρήσει στη διερεύνησή του απ' όλες τις γωνίες και νομίζω ότι μας έχει δώσει μια αρκετά ενδιαφέρουσα 'Εκθεση.

Το πρώτο τώρα το οποίο χρειάζεται να υπογραμμιστεί είναι ότι πράγματι υπάρχει πρόβλημα, δηλαδή η Επιτροπή δεν ασχολήθηκε με ένα θέμα που δεν υπάρχει. Και από τη διερεύνηση που έχει γίνει έχει διαπιστωθεί ότι πράγματι αρκετά σκυλιά έχουν σκοτωθεί. Πέραν αυτού αρκετά σκυλιά έχουν σκοτωθεί και από κακόβουλες τοποθετήσεις δολωμάτων και πέραν αυτού γενικά το φυσικό περιβάλλον έχει τεθεί σε κίνδυνο.

Τώρα, το δεύτερο το οποίο ήθελα να πω είναι ότι επίσημα έχει γίνει παραδεκτό πως η τοποθέτηση δολωμάτων γινόταν και συνεχίζει να γίνεται ακόμα, όπως γνωρίζω, από το επίσημο κράτος, από την Υπηρεσία Θήρας. Και η τοποθέτηση

αυτή, κατά την άποψη της Υπηρεσίας Θήρας, κρίθηκε αναγκαία ως το αποτελεσματικότερο μέτρο και ο αποτελεσματικότερος τρόπος για την καταπολέμηση βλαβερών ζώων και πτηνών. Και κατά τη συζήτηση υπήρξε αμφισβήτηση και έντονη συζήτηση ως προς το κατά πόσο ήταν ή είναι το μοναδικό μέσο και ο μοναδικός τρόπος για την αντιμετώπιση αυτού του θέματος.

Το άλλο σημείο που θα ήθελα να υπογραμμίσω είναι ότι αυτή η τοποθέτηση γίνεται κατά πολύ μαζικό τρόπο, θα έλεγα κατά χιλιάδες, και είναι εκ των πραγμάτων αδύνατο να υπάρξει περισυλλογή, όπως υπήρξε ισχυρισμός από μέρους της επιτροπής της Υπηρεσίας Θήρας, όλων αυτών των δολωμάτων, τα οποία δεν καταναλώθηκαν από τα άγρια ζώα και λοιπά.

Το επόμενο σημείο το οποίο θέλω να υπογραμμίσω είναι ότι μετά απ' όλες αυτές τις συζητήσεις η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη και τη θέση της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας, η οποία σαφώς έχει ταχθεί εναντίον της χρήσης οιουδήποτε δηλητηρίου, έχει καταλήξει στο ότι αυτή η μέθοδος πρέπει να τερματιστεί, διότι αντενδείκνυται, γιατί θέτει σε κίνδυνο και το περιβάλλον και τα σκυλιά που κινούνται στο ύπαιθρο όχι μόνο των κυνηγών αλλά και των κτηνοτρόφων, οι οποίοι τα βγάζουν στο βουνό.

Εκείνο το οποίο υπογραμμίστηκε από την Επιτροπή, και είναι μεγάλης σημασίας, είναι ότι πρέπει αυτό το πράγμα να σταματήσει το ταχύτερο δυνατό. Και αν πρόκειται να εφαρμοστεί τουλάχιστον για φέτος μόνο, πρέπει να είναι σε απόλυτα περιορισμένη έκταση και κάτω από πολύ αυστηρό έλεγχο και σε πολύ περιορισμένους χώρους.

Το τελευταίο σημείο το οποίο εγείρεται είναι το θέμα της τοποθέτησης δολωμάτων κατά παράνομο τρόπο, το οποίο, όπως είναι γνωστό, έχει πάρει μεγάλη έκταση. Και η Υπηρεσία Θήρας κλήθηκε -και είναι καλό να υπογραμμιστεί αυτό- και πρέπει να εξετάσει τρόπους προς αποτροπήν της παράνομης χρήσης δολωμάτων. Και αν υπάρχει κενό στην υφιστάμενη νομοθεσία, πρέπει το κράτος να έρθει με συμπληρωματική νομοθεσία, ώστε να καταστήσει αυτό το πράγμα εντελώς αδύνατο.

Με αυτά νομίζω ότι έχω δώσει περίπου το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο το κράτος πρέπει να κινηθεί σε σχέση με αυτό το σοβαρό θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε η συζήτηση του θέματος.

Το επόμενο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν" (αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη, 4.11.1993).

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή ο εισηγητής του θέματος απουσιάζει στο εξωτερικό, ο κ. Δ. Ηλιάδης, παρακαλώ όπως παραμείνει στην ημερήσια διάταξη για επόμενη συνεδρία του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ολοκληρώνεται η συζήτηση σήμερα.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 14 Απριλίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.
2) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.
3) Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος για το Έτος 1994 του Ταμείου για το Σύνδρομο της Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας.
4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1994.
6) Ο περί της Τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις Ουσίες που Καταστρέφουν τη Στιβάδα του Όζοντος (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
7) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
8) Ο περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).
9) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.
10) Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.
11) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών ('Αδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη προστασίας της Αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (30.3.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Μιχ. Κυπριανού και Δ. Ηλιάδη). (24.2.1994).

Ο Βουλευτής κ. Νίκος Μουσιούττας ζητά την εγγραφή του πιο κάτω θέματος:

"Οι μελετούμενες αυξήσεις στις τιμές πόσιμου ύδατος και η ανάγκη υιοθέτησης ενιαίας πολιτικής".

Υπάρχει ένσταση να εγγραφεί το θέμα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα εγγράφεται.

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμουν, επειδή το θέμα χρήζει μελέτης, αν είναι στο Κεφάλαιο Δ' που το εγγράφετε, θα προτιμούσα να πάει στην Επιτροπή Εσωτερικών, για να πάρουμε όλα τα στοιχεία από τις αρμόδιες υπηρεσίες που πρέπει, γιατί δεν αποκλείεται μετά απ' αυτό να προκύψει ανάγκη είτε αποστολής νομοσχεδίων από κυβερνητικής πλευράς είτε πρότασης νόμου, αν μας επιτρέπεται, από πλευράς Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα εγγράφεται και παραπέμπεται στην αρμόδια Επιτροπή, που είναι η Επιτροπή Εσωτερικών.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

('Ωρα λήξης: 5.37 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:
Πογιατζής Ιωάννης
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου Δημόσιων Δανείων Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για τα νομοσχέδια (α) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 3) του 1994", (β) "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 3) του 1994" και (γ) "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις που ακολούθησαν για το θέμα (Α. Αντωνίου, Τ. Παπαδόπουλος) και ψήφισή τους σε νόμους (των δύο τελευταίων με αριθμούς 4 του 1994 και 3 του 1994 αντίστοιχα).

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 4 του 1994).

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμβουλίου Εξαγωγής Κυπριακών Επιτραπέζιων Σταφυλιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

6) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Πολιτικού Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", οι σύντομες ομιλίες και παρατηρήσεις που ακολούθησαν για το θέμα (Α. Χρίστου, Ευ. Ευσταθίου, Τ. Παπαδόπουλος, Γ. Αγαπίου) και ψήφισή της σε νόμο.

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Απροσκλήτου Προσφοράς Αγαθών και Υπηρεσιών Νόμος του 1992", οι σύντομες παρατηρήσεις και η σύντομη συζήτηση που ακολούθησαν [Γ. Αγαπίου, Πρόεδρος, Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούττας, Μιχ. Κυπριανού, Τ. Παπαδόπουλος, Δ. Θεοδώρου] και ψήφισή του σε νόμο.

8) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

9) Εισηγητική πρόταση αναφορικά με τη διενέργεια δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας, η σχετική Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων και έγκρισή της.

10) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

11) Ερωτήσεις Βουλευτών (Προληπτικά μέτρα για την εφαρμογή του κώδικα οδικής κυκλοφορίας - Η εκπαίδευση των πληρωμάτων των ασθενοφόρων - Η επέκταση των καταστημάτων αδασμολόγητων ειδών στο αεροδρόμιο Λάρνακας - Η κυκλοφοριακή συμφόρηση στους συγκοινωνιακούς κόμβους του δρόμου Λευκωσίας-Λεμεσού- Πάφου).

12) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η εισαγωγή επι-

δόματος βάρδιας για τους αστυνομικούς - Η βελτίωση του δρόμου Λεμώνας-Έξουσας - Επαναπατρισμός των Κυπρίων της Νοτίου Αφρικής - Οι εμπορικές συναλλαγές της Κύπρου με την πρώην Γιουγκοσλαβία - Η δημιουργία κυπριακού προτύπου για το γάλα - Η διακίνηση του βιβλίου μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας).

13) Σύντομα σχόλια (Α. Μαρκίδης, Τ. Χατζηδημητρίου) με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Υγείας.

14) Έκθεση για το θέμα "Η ανεξέλεγκτη χρήση χημικών δολωμάτων και οι βλαβερές επιπτώσεις στο περιβάλλον", η αγόρευση του κ. Α. Αντωνίου που ακολούθησε και λήξη του θέματος.

15) Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ', ύστερα από εισήγηση του Βουλευτή κ. Ν. Μουσιούττα, για αυτεπάγγελτη εξέταση από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή του θέματος "Οι μελετούμενες αυξήσεις στις τιμές πόσιμου ύδατος και η ανάγκη υιοθέτησης ενιαίας πολιτικής".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 14ης Απριλίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.15 μ.μ.)

(Αρ. 26)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα δεν είναι έτοιμο. Το δεύτερο θέμα είναι "Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Απριλίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τη δημόσια υπηρεσία, ώστε στην περίπτωση της πρόωρης αφυπηρέτησης δημόσιου υπαλλήλου να μην απαιτείται η προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, αλλά να αποφασίζει απευθείας η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας, αφού τηρηθούν οι καθορισμένες στο νόμο προϋποθέσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με την προτεινόμενη απλούστευση της πιο πάνω διαδικασίας, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 53 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 3 θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος για το 'Ετος 1994 του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1994 ΤΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΕΠΙΚΤΗΤΗΣ ΑΝΟΣΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κύκης Καζαμίας
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 4 Απριλίου 1994.

Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Υγείας και Οικονομικών.

Ο προϋπολογισμός του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας προβλέπει για το 1994 έξοδα £61.200 και έσοδα £67.500. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του Ταμείου προέρχεται από κυβερνητική χορηγία ύψους £50.000.

Τα πιο πάνω ποσά προορίζονται να διατεθούν κυρίως για την εκστρατεία πρόληψης του AIDS και για την παροχή βοηθημάτων σε ασθενείς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας ποσού £61.200 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση του ποσού που θα δαπανηθεί. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Το τέταρτο θέμα δεν είναι έτοιμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 5 θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αριθδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

/

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £79.990 και η διάθεσή του για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τις περιοδικές και αυτοτελείς εκδόσεις των διάφορων υπηρεσιών και Υπουργείων, την έκδοση των οποίων αναλαμβάνει το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών.

Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου κατατέθηκαν στην Επιτροπή λεπτομερή στοιχεία τόσο για τις περιοδικές εκδόσεις όσο και για τις αυτοτελείς εκδόσεις που αποσκοπούν στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με το κυβερνητικό έργο, στην ενημέρωση των παραγωγών και των επιχειρηματιών σε σχέση με την εφαρμογή των αναπτυξιακών προγραμμάτων της κυβέρνησης, καθώς και στη διαφώτιση για πρόληψη ασθενειών. Επίσης επεξηγήθηκε η διαδικασία που ακολουθείται για την έγκριση των εκδόσεων των διάφορων Υπουργείων και υπηρεσιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, αλλά παρέλειψε να διαβάσει την ημερομηνία ο συνάδελφος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £79.990 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 5) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 6 θέμα, που είναι "Ο περί της Τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις Ουσίες που Καταστρέφουν τη Στοιβάδα του 'Οζοντος (Κυρωτικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΤΟΥ ΜΟΝΤΡΕΑΛ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΟΥΝ ΤΗ ΣΤΟΙΒΑΔΑ ΤΟΥ ΟΖΟΝΤΟΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος.
Ισίδωρος Μακρίδης, εκπροσωπώντας την κ. Καίτη Κληρίδου
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας, εκπροσωπώντας τον κ. Δημήτρη Ηλιάδη

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 5 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στοιβάδα του όζοντος, το οποίο επικυρώθηκε από τη Βουλή με το Νόμο Αριθμός 19(ΙΙΙ) του 1992.

Η προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην υπό αναφορά τροποποίηση του Πρωτοκόλλου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αριθμό 40.406 και ημερομηνία 5 Ιανουαρίου 1994.

Ειδικότερα οι εν λόγω τροποποιήσεις προβλέπουν την χρονική επιτάχυνση της απαγόρευσης παραγωγής και χρήσης σειράς ουσιών που επηρεάζουν τη στοιβάδα του όζοντος. Επίσης οι πρόνοιες των υπό αναφορά τροποποιήσεων επεκτείνονται και σ' άλλες χημικές ενώσεις πέραν των αρχικών.

Υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κατά νόμο κύρωση της υπό αναφορά τροποποίησης του Πρωτοκόλλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Τροποποίησης. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις Ουσίες που Καταστρέφουν τη Στοιβάδα του 'Οζοντος (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 7 θέμα δεν είναι έτοιμο.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Γιατί δεν είναι έτοιμο το έβδομο θέμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν έχω 'Εκθεση εδώ, στο φάκελο της Προεδρίας.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι έτοιμο και θα ήθελα να πω και την ιστορία του.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θα ζητήσουμε ούτως ή άλλως μία βδομάδα αναβολή, ανεξάρτητα από το αν έχει ή δεν έχει κυκλοφορήσει η 'Εκθεση, γεγονός το οποίο δε θέλουμε να επικαλεστούμε. Θέλουμε να μελετήσουμε περαιτέρω αυτή την πρόταση νόμου για συγκεκριμένη περίπτωση και ζητούμε από τις άλλες κοινοβουλευτικές ομάδες να μας δώσουν μία βδομάδα περιθώριο.

Κύριε Γεωργίου, έχετε αρχή στο κόμμα σας να δέχεστε αιτήματα του είδους αυτού.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έχει αναφέρει ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος και στην προηγούμενη συνεδρία ότι εμείς θα δίνουμε αναβολή, όταν ζητείται και εφόσον είναι η πρώτη φορά, όπως αντιλαμβάνεστε.

Εδώ, σ' αυτό το θέμα, θα πρέπει να πω τα εξής: Από 15 Νοεμβρίου 1993 είχε ετοιμαστεί η 'Εκθεση γι' αυτό το θέμα και βρισκόταν στην ημερήσια διάταξη της ολομέλειας προς συζήτηση. Ακολούθησε επιστολή του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία έφερε ημερομηνία 8 Νοεμβρίου 1993 και η οποία ήρθε μετά την ημερομηνία ετοιμασίας της 'Εκθεσης, η οποία ήγειρε δύο σημεία. Η Επιτροπή δέχτηκε αμέσως και επανέφερε το θέμα, το ξανασυζήτησε, κλήθηκε και ο κύριος Υπουργός και παρευρέθηκε, ζητήθηκαν περισσότερα στοιχεία απ' όσα αναφέρονταν στην επιστολή, δε δόθηκαν και επανήλθε το θέμα στην ολομέλεια.

Στις 31 Ιανουαρίου 1994 και πάλι ήταν ενώπιον της ολομέλειας αυτό το θέμα, όμως και πάλι ζητήθηκε αναβολή, γιατί ο έντιμος Υπουργός Εσωτερικών μας πληροφόρησε ότι με το θέμα αυτό είχε ασχοληθεί το Υπουργικό Συμβούλιο και ζητούσε ένα μήνα πίστωση χρόνου, για να συζητήσει το θέμα με τους αρχηγούς των κομμάτων ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και πάλι η Επιτροπή είπε: "Ναι, να δοθεί ο χρόνος". Και δόθηκε ο χρόνος.

Επανήλθε μετά την παρέλευση του ενός μηνός το θέμα στην Επιτροπή, διαπιστώθηκαν τα γεγονότα, δεν υπήρχε καμιά εξέλιξη και κανένα νέο στοιχείο, ολοκληρώσαμε και πάλι τη συμπληρωματική 'Εκθεση και είμαστε σήμερα ενώπιον της ολομέλειας.

Αν το θέμα είναι θέμα αναβολής μιας βδομάδας, δεν πιστεύουμε ότι είναι πρόβλημα να δοθεί. 'Ομως θα θέλαμε εδώ, δίνοντας αυτή την προθεσμία της μιας βδομάδας, να δεσμευτούμε όλες οι πλευρές ότι την άλλη Πέμπτη θα συζητήσουμε αυτό το θέμα. Γιατί πρέπει να πούμε ότι ο κόσμος, ο οποίος ενδιαφέρεται γι' αυτό το θέμα, έχει φθάσει σε ένα σημείο μη ανοχής μας με αυτές τις αναβολές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Δε φέρουμε ένσταση για την αναβολή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι που θέλουν να μιλήσουν επί του θέματος;

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς δεν έχουμε ένσταση για την αναβολή. Είναι μια σωστή κοινοβουλευτική πρακτική. Ωστόσο, ο κ. Μαρκίδης θα μπορούσε να κάμει τη δουλειά του, χωρίς να υποχρεωθεί από κανένα άλλο κόμμα, φέροντας ένσταση μόνο για το γεγονός ότι η 'Εκθεση δεν κυκλοφόρησε σαράντα οκτώ ώρες πριν από τη συνεδρία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 8 θέμα, που είναι "Ο περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Άριστος Χρυσοστόμου, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε την υπό αναφορά πρόταση νόμου σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Μαρτίου και στις 7 Απριλίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός.

Με την υπό εξέταση πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Χρ. Σολωμή, σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που ρυθμίζει την ίδρυση και λειτουργία του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας, ώστε να αυξηθούν τα μέλη του συμβουλίου από δεκαέξι σε δεκαεπτά, για να εκπροσωπούνται σ' αυτό όλες οι αγροτικές οργανώσεις.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας συμφωνούν με την τροπολογία που προτείνεται.

Οι εκπρόσωποι του Οργανισμού Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός συμφωνούν με την εκπροσώπηση όλων των αγροτικών οργανώσεων στο συμβούλιο του οργανισμού και εισηγούνται αντί να αυξηθεί ο συνολικός αριθμός των μελών του συμβουλίου κατά ένα, να μειωθούν στη μια οι δύο θέσεις των ανεξάρτητων μελών που διορίζει ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας στο συμβούλιο. Η υιοθέτηση της εισήγησής τους αυτής θα βοηθήσει το συμβούλιο να είναι πιο λειτουργικό και ευέλικτο, πράγμα που δεν επιτυγχάνεται με την παραπέρα αύξηση των μελών του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί με την εκπροσώπηση όλων των αγροτικών οργανώσεων και με τη μείωση των θέσεων των δύο ανεξάρτητων μελών από δύο σε μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 4 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 9 θέμα, που είναι "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΝΑΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ (ΚΑΤΑΒΛΗΤΕΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Όπως είναι γνωστό, οι υπό εξέταση Κανονισμοί μελετήθηκαν το 1993 από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αλλά στη συνέχεια απορρίφθηκαν για τεχνικούς λόγους από την ολομέλεια της Βουλής, την 1η Ιουλίου και την 9η Δεκεμβρίου 1993, γι' αυτό και επανακατατέθηκαν.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας επανεξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 10 και 17 Φεβρουαρίου και στις 3, 17, 24 και 31 Μαρτίου 1994, στα πλαίσια των οποίων έκρινε σκόπιμο να ακούσει τις απόψεις του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Επαγγελματικών Τουριστικών Σκαφών, καθώς και των άλλων ενδιαφερόμενων φορέων και οργανώσεων που είχαν κληθεί και προηγουμένως ενώπιόν της, δηλαδή του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, του Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας (ΠΟΝΑΘΑ) και της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής Μαρίνας Λάρνακας.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 5 της βασικής νομοθεσίας για τη ρύθμιση των μαρίνων, σκοπείται η αναθεώρηση των τελών που καταβάλλουν όσοι κάνουν χρήση των διευκολύνσεων που προσφέρει η μαρίνα της Λάρνακας, έτσι που από τη μια να καλύπτουν τα λειτουργικά έξοδα της μαρίνας και τα έξοδα για βελτίωσή της και από την άλλη να εξομοιωθούν τα τέλη που πληρώνουν οι Κύπριοι και οι ξένοι χρήστες της μαρίνας.

Σύμφωνα με όσα κατέθεσαν συμπληρωματικά στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του ΚΟΤ, τα τέλη που πληρώνονται σήμερα για τη χρήση των διευκολύνσεων της μαρίνας Λάρνακας είναι τόσο χαμηλά, που μπορούν να χαρακτηριστούν "εξευτελιστικά". Οι βελτιώσεις που προβλέπονται το 1994 για τη μαρίνα Λάρνακας είναι της τάξης των £230.000, ενώ τα πρόσθετα έσοδα για τον ΚΟΤ, που αναμένονται από την αύξηση των τελών που προτείνονται με τους υπό εξέταση Κανονισμούς, είναι της τάξης των £130.000 περίπου. Επίσης τα λειτουργικά έξοδα της μαρίνας για το 1994 αναμένεται να αυξηθούν κατά £15.000. Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν επίσης ότι η κυβέρνηση δεν έχει ακόμα αποφασίσει αν θα αναθέσει σε ιδιώτες τη διαχείριση της μαρίνας Λάρνακας, καθώς και των άλλων μαρίνων της Κύπρου.

Ο εκπρόσωπος του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού εισηγήθηκε όπως τα αγωνιστικά σκάφη που ανήκουν στη δύναμη του Παγκύπριου Ομίλου Ναυσιπλοΐας Ανοικτής Θάλασσας (ΠΟΝΑΘΑ) καταβάλλουν το 50% των δικαιωμάτων ελλιμενισμού που προβλέπονται στους υπό αναφορά Κανονισμούς. Τα αγωνιστικά αυτά σκάφη θα εξασφαλίζουν πιστοποιητικό που θα εκδίδει η Κυπριακή Ιστιοπλοϊκή Ομοσπονδία (ΚΙΟ) και το οποίο θα σφραγίζει ο ΚΟΑ.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Επαγγελματικών Τουριστικών Σκαφών εισηγήθηκαν να απαλλαγούν οι ιδιοκτήτες αυτών των σκαφών από την πληρωμή τελών ή να πληρώνουν μειωμένα τέλη, ενόψει του γεγονότος ότι τα σκάφη αυτά δεν εργάζονται ολόχρονα, έχουν ψηλό κόστος συντήρησης, επιδιόρθωσης, ασφάλιστρα κτλ., το κόστος αγοράς τους είναι αρκετά ψηλό, οι ιδιοκτήτες τους είναι επαγγελματίες στον κλάδο και υπάρχει ανταγωνισμός από τα πολυτελή κρουαζιερόπλοια.

Οι εκπρόσωποι του ΠΟΝΑΘΑ τάχθηκαν ενάντια σε οποιαδήποτε αύξηση των τελών ελλιμενισμού για τα σκάφη που ανήκουν στο στόλο του, γιατί υπάρχει ο ορατός κίνδυνος να πληγεί ο ναυταθλητισμός.

Οι εκπρόσωποι της Επιτροπής Πρωτοβουλίας Ιδιοκτητών Σκαφών Αναψυχής Μαρίνας Λάρνακας υιοθέτησαν ποσοστό ετήσιας αύξησης 15% στα τέλη ελλιμενισμού στη μαρίνα Λάρνακας για τα επόμενα πέντε χρόνια, αν υλοποιηθούν οι εξαγγελίες του ΚΟΤ για τη δημιουργία ναυτικών καταφυγίων και άλλων έργων υποδομής στη μαρίνα Λάρνακας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, διατυπώνει τις πιο κάτω θέσεις των Μελών της:

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εισηγούνται την τροποποίηση των υπό αναφορά Κανονισμών, έτσι ώστε να επιφέρεται αύξηση των υφιστάμενων τελών ελλιμενισμού κατά 75%, με το σκεπτικό ότι ο ΚΟΤ άρχισε ήδη την εκτέλεση ορισμένων έργων στη μαρίνα, τα οποία πρέπει να βοηθηθεί να αποπερατώσει. Τα ίδια Μέλη πιστεύουν ότι δε δικαιολογείται η υιοθέτηση της αύξησης των τελών που προτείνει η εκτελεστική εξουσία, για το λόγο ότι ο ΚΟΤ δεν προωθεί την εκτέλεση των αναπτυξιακών έργων που είχε εξαγγείλει ότι θα εκτελέσει στη μαρίνα, όταν επεξηγούσε στην Επιτροπή τους λόγους για τους οποίους ζητούσε την αύξηση των τελών ελλιμενισμού.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις εισηγούνται την καταψήφιση των υπό αναφορά Κανονισμών, ενόψει της πρόθεσης της κυβέρνησης να ιδιωτικοποιήσει τη μαρίνα Λάρνακας και άλλες μαρίνες και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι άλλο ήταν το σκεπτικό της κυβέρνησης, όταν κατέθετε τους Κανονισμούς αυτούς για έγκριση από τη Βουλή. Τα ίδια Μέλη δήλωσαν ότι η Κοινοβουλευτική τους Ομάδα θα αναλύσει σε έκταση τη θέση της αυτή κατά τη συζήτηση των Κανονισμών ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής.

Ο Πρόεδρος και το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ εισηγούνται την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, όπως αυτοί έχουν κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία, γιατί πιστεύουν ότι δεν είναι ορθό το κράτος να επιδοτεί τους ιδιώτες χρήστες της μαρίνας. Οι ίδιοι Βουλευτές δήλωσαν ακόμα ότι η πρόθεση της κυβέρνησης να ιδιωτικοποιήσει τις μαρίνες και τη μαρίνα Λάρνακας αποτελεί ξεχωριστό θέμα για εξέταση.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ δήλωσε ότι η Κοινοβουλευτική του Ομάδα θα απόσχει κατά την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, γιατί πιστεύει ότι η κυβέρνηση δεν έχει ξεκαθαρισμένη και ολοκληρωμένη θέση γύρω από το θέμα αυτό, αφού άλλες ήταν οι αρχικές προθέσεις της και άλλη η σημερινή πρόθεση που εξέφρασε, να ιδιωτικοποιήσει δηλαδή τις μαρίνες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Το να ζητείται αύξηση των τελών των σκαφών που ελλιμενίζονται σε μαρίνες είναι κάτι το οποίο πρέπει να θεωρηθεί σωστό, διότι πρόσοδοι οι οποίες έπρεπε να είναι μεγαλύτερες, χωρίς να υπάρχει αποχρών λόγος, είναι μικρότερες. Και επειδή στις μαρίνες ελλιμενίζονται συνήθως σκάφη αναψυχής και πολυτελείς θαλαμηγοί εκεί πηγαίνουν, καμιά αντίρρηση. Αλλά το να γίνει αυτός ο συνδυασμός, με ταυτόχρονη δηλαδή εξαγγελία προθέσεως να δοθούν αι πρόσοδοι αυταί σε κάποιους ιδιώτες, δημιουργεί και προβληματισμό αλλά και πρόβλημα.

Διότι το πρόβλημα πού έγκειται: Επαναφέρεται η μεσαιωνική συνήθεια να ενοικιάζονται αι πρόσοδοι των τελωνείων, των λιμανιών, και ακόμα όχι μόνο του μεσαίωνος αλλά και των εσχάτων ετών της τουρκοκρατίας, που κάποιος έκαμνε προσφορά και ενοικίαζε ένα λιμάνι και έπαιρνε τις προσόδους.

Μια χώρα όπως η δική μας, που αντιμετωπίζει προβλήματα ασφάλειας, μπορεί να αφήσει έναν ιδιώτη να διαχειρίζεται λιμανάκια που λέγονται "μαρίνες" και όπου μπαίνουν και βγαίνουν σκάφη τα οποία είναι και ποντοπόρα, δηλαδή ταξιδεύουν αυτά τα σκάφη σε διάφορα λιμάνια της Μεσογείου, έρχονται εδώ, φεύγουν απ' εδώ; Έχουμε προβλήματα ποικίλης μορφής, προσπαθούμε να αποκλείσουμε παράνομες εισαγωγές απαγορευμένων ειδών, φαρμάκων, ναρκωτικών, όπλων.

Δε βλέπω πραγματικά πώς η πρόθεση της ιδιωτικοποιήσεως συνδυάζεται επίσης και με την πρόθεση της αυξήσεως των τελών. Αν μας έλεγαν "θα τα αυξήσουμε, για να δώσουμε πρόσοδο στο κράτος", τότε να γίνει αντιληπτή η φιλοσοφία του νομοθετήματος και να το υποστηρίξουμε. Αλλά αυτό το δίδυμο, αυτή η εξαγγελία μας κάμνει να διαφωνούμε με την πρόθεση που εκφράζεται με το νομοθέτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλω να υπενθυμίσω ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχει εγγράψει ειδικό θέμα για τις ιδιωτικοποιήσεις των μαρίνων και το θέμα αυτό απασχολεί ήδη την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας. Σίγουρα, στο τέλος της μελέτης του θέματος θα υποβληθεί Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ναι, αλλά, κύριε Πρόεδρε, εξ όσων έχω αντιληφθεί, στην Έκθεση αναφέρεται ότι έχει εξαγγελθεί πρόθεση ήδη κυβερνητική. Και εφόσον υπάρχει αυτή η πρόθεση, εξηγγέλθη -και γνωρίζουμε ότι κυβερνητική πλειοψηφία υπάρχει σ' αυτό το χώρο- γιατί να κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας και να λέμε ότι έγραψε το ΑΚΕΛ θέμα; Το ΑΚΕΛ έγραψε θέμα, για να συζητήσει, υποθέτω, τις ευρύτερες επιπτώσεις που θα προκύψουν από την ανάθεση της διαχείρισης λιμανιών αυτού του είδους σε ιδιώτες. Δηλαδή, έτερον εκάτερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απλώς ανέφερα τι εκκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής. Είναι δικαίωμά σας, συνάδελφε, να πείτε τις απόψεις σας.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Προς ενημέρωσιν, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαηλίδης.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική μας ομάδα καταρχήν, όταν ήρθαν οι Κανονισμοί για συζήτηση στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, είχε την πρόθεση να ψηφίσει τους Κανονισμούς και τα τέλη για δύο λόγους: Για να καλυφθούν τουλάχιστον τα λειτουργικά έξοδα της μαρίνας και να εκτελεστούν ορισμένα αναπτυξιακά έργα που ήταν αναγκαία. Κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου όμως, εκτός της πρόθεσης, κύριε Ευσταθίου, ήρθε και απόφαση πριν κανένα μήνα του Υπουργικού Συμβουλίου για ιδιωτικοποίηση της μαρίνας και έτσι η θέση μας έχει αλλάξει. Εκφράσαμε τη θετική μας θέση πριν ένα χρόνο για έγκριση και ψήφιση των τελών. Όμως σήμερα είμαστε υπόχρεοι να καταψηφίσουμε τα τέλη σε αντίδραση προς τις τάσεις της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση της μαρίνας Λάρνακας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κυπριανού. Με συγχωρείτε! Ο κ. Αναστασιάδης προηγείται.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω απλά ότι, και αν υπάρχει ακόμα πρόθεση της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση, ορθά υπάρχει. Θέλω να υπενθυμίσω ή να αναφέρω στους καλούς μου φίλους που κάθονται εξ αντιθέτου ότι η σοσιαλιστική κυβέρνηση της Ελλάδας έχει πάρει οριστική απόφαση έργα αναλόγου χρήσεως ή δημοσίας χρήσεως ή κοινής ωφελείας να αυτοχρηματοδοτούνται και να αποπληρώνονται με μακροχρόνια μίσθωση που θα δίνεται στους αναδόχους του έργου η εξόφληση με την είσπραξη των τελών τα οποία θα καθορίζονται διά νόμου. Απλώς το αναφέρω, ότι ακόμα και για τις σύγχρονες σοσιαλιστικές αντιλήψεις, όπως έχουν διαμορφωθεί, δεν είναι κάτι το απαράδεκτο το να ξοδεύουν κάποιοι για να κατασκευάζονται έργα. Και όταν ρωτήθηκε ο αρμόδιος Υπουργός "μα, είναι δυνατό, η σοσιαλιστική κυβέρνηση!", η απάντηση ήταν ότι ο σοσιαλισμός επιδέχεται σταδιακά βελτιώσεις για το καλό του συνόλου. Και εμείς χαιρετίζουμε τη βελτίωση του σοσιαλισμού.

Και επομένως θέλω να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι εκεί και όπου και όταν το συμφέρον του συνόλου το επιβάλλει είμεθα υπέρ. Και έχω την εντύπωση ότι δεν πρέπει να είμαστε τόσο ευαίσθητοι δι' ορισμένους κατόχους. Δε μιλούμε για το λαό, ο οποίος έχει μία βάρκα ή μία καρέκλα. μιλούμε για τους ορισμένους, είτε Κυπρίους είτε αλλοδαπούς, που έχουν και την πολυτέλεια να διαθέτουν σκάφος.

Έχει υποχρέωση το κράτος από την άλλη, αν θέλετε, ή μια χώρα να παρέχει διευκολύνσεις χάριν του τουριστικού ρεύματος και της τουριστικής ανάπτυξης. Αν εκ των οικονομιών του κράτους δεν είναι δυνατό να κατασκευαστούν τα έργα και είναι δυνατό να ανατεθούν σε ιδιώτες με κάποιο έλεγχο, σίγουρα, των τελών από τη Βουλή, δε βλέπω το λόγο γιατί πρέπει εμείς να προστατεύσουμε είτε τους ξένους, όσον αφορά τα τέλη ή τη διαχείριση των μαρίνων ή την κατασκευή ανάλογων ή παρόμοιων έργων προκειμένου ο τόπος να αναπτυχθεί.

Συνεπώς, όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση, η θέση του δικού μας κόμματος ταυτίζεται απόλυτα με την πρόταση της κυβέρνησης. Όσον αφορά τα τέλη, στη δοσμένη στιγμή θα κάμουμε μια εισήγηση για τροποποίηση της αύξησης των τελών και αναλόγως θα ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πρώτα θα ήθελα να εκφράσω την κατανόησή μου για τις ανησυχίες του φίλου μου, του κ. Ευσταθίου, για την προτεινόμενη από μέρους της κυβέρνησης ιδιωτικοποίηση των μαρίνων. Έχουμε τη διαβεβαίωση του αρμόδιου Υπουργού ότι με την ιδιωτικοποίηση των μαρίνων δε θα υπάρξει οποιαδήποτε εκχώρηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων του κράτους στους ιδιώτες. Δηλαδή ο έλεγχος της μαρίνας, θέματα ασφάλειας και γενικά όλες οι αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα για τη μαρίνα της Λάρνακας θα εξακολουθήσουν να ασκούνται από την κυβέρνηση.

Τώρα, όσον αφορά το θέμα της αύξησης των τελών, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφέρω στην ολομέλεια του Σώματος ότι οι ισχύοντες Κανονισμοί για τα τέλη χρήσης της μαρίνας Λάρνακας τέθηκαν σε ισχύ το Νοέμβριο του 1989 και έκτοτε δεν αναθεωρήθηκαν. Τα προτεινόμενα με τους υπό αναφορά Κανονισμούς τέλη είναι πολύ χαμηλότερα από τα τέλη που καταβάλλονται σήμερα για τη μαρίνα του "Sheraton". Χαμηλότερα επίσης είναι και από τα τέλη που καταβάλλονται για τις μαρίνες όλων των άλλων γειτονικών χωρών.

Ο ΚΟΤ έχει ετοιμάσει πράγματι και άρχισε να εφαρμόζει σχέδιο για αναβάθμιση της μαρίνας της Λάρνακας και είναι γι' αυτό που εισηγήθηκε την αύξηση των τελών, με σκοπό να καλύψει έστω και ένα ποσοστό των δαπανών. Η κύρια πηγή, όπως γνωρίζουμε όλοι μας, των εσόδων των μαρίνων προέρχεται από τα τέλη ελλιμενισμού.

Με την προτεινόμενη αύξηση, κύριε Πρόεδρε, καταργείται η διαφορά ανάμεσα στα τέλη που πληρώνουν οι Κύπριοι και οι ξένοι χρήστες της μαρίνας, αφού τέτοια διάκριση δεν είναι επιτρεπτή. Σε κανένα μέρος του κόσμου δεν καταβάλλουν οι τόπακες πιο λίγα τέλη από τους ξένους.

Εξάλλου, κύριε Πρόεδρε, δεν πρέπει να μας ανησυχήσει η προτεινόμενη αύξηση των τελών των μαρίνων, διότι υπάρχει πράγματι πολύ μεγάλη ζήτηση για τη μαρίνα της Λάρνακας. Οι προϋπολογισμοί του ΚΟΤ σε σχέση με τη διαχείριση της μαρίνας Λάρνακας υπήρξαν πάντοτε ελλειμματικοί και επιχορηγούνταν από άλλα έσοδα του οργανισμού. Και έτσι χωρίς την επιβολή της αύξησης το κράτος, ο κάθε Κύπριος θα έρχεται να επιχορηγεί τα τέλη που θα πρέπει να καταβάλλουν οι εύποροι Κύπριοι, που διαθέτουν σκάφη και κότερα και τα ελλιμενίζουν στη μαρίνα της Λάρνακας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, κύριε Πρόεδρε, με 'Εκθεσή της προς την ολομέλεια της Βουλής από τις 11 Ιουλίου του 1993 εισηγείτο στην πλειοψηφία της την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών. Ασφαλώς ορισμένα κόμματα ενόψει των νέων εξελίξεων έκριναν σκόπιμο να αναθεωρήσουν τη στάση τους, δηλαδή τη θετική αντίκριση του θέματος, και έτσι βρέθηκε το κόμμα μας μάλλον μόνο στο να ζητά την αύξηση των τελών όπως έχουν υποβληθεί από την κυβέρνηση. Η νέα 'Εκθεση της Επιτροπής με ημερομηνία 9 Δεκεμβρίου 1993 εισηγείτο κατά πλειοψηφία, με τη διαφωνία μόνο του κ. Μούσκου, την υιοθέτηση των υπό εξέταση τελών όπως είχαν κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Θεωρούμε επιβεβλημένο καθήκον, κύριε Πρόεδρε, να ψηφίσουμε τα προτεινόμενα τέλη για τη μαρίνα της Λάρνακας ως έχουν, διότι μόνο με τον τρόπο αυτό θα μπορέσει το κράτος και ειδικότερα ο ΚΟΤ να εκτελέσει το πρόγραμμα το οποίο έχει κατά νου και που στοχεύει στην καλυτέρευση της μαρίνας της Λάρνακας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η παρέμβαση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Δημοκρατικού Συναγερμού ήταν ενδιαφέρουσα κατά τούτο: 'Οτι, δεδομένης της φιλοξενίας αυτές τις μέρες του εκπροσώπου της νεοφιλελεύθερης πτέρυγας της Νέας

Δημοκρατίας στην Κύπρο, του κ. Ανδριανόπουλου, φαίνεται ότι επικρατεί στο Συναγερμό το αίσθημα της φιλοξενίας και έτσι εκτρέπεται προς δογματική, νεοφιλελεύθερη τοποθέτηση. Φοβούμαι ότι κατά τούτο αποστασιοποιούνται και από το ευρωπαϊκό λαϊκό κόμμα, το οποίο κήρυξε ήδη το τέλος αυτών των πολιτικών επιλογών του νεοφιλελευθερισμού, κυρίαρχο στοιχείο των οποίων είναι οι ιδιωτικοποιήσεις.

Είπε ο κ. Αναστασιάδης ότι στην Ελλάδα και η σημερινή κυβέρνηση ακολουθεί μέτρα ανάλογα, δηλαδή εκχωρεί την εκτέλεση έργων με δικαίωμα εκμετάλλευσης στους αναδόχους αυτών των έργων. Βεβαίως, πρέπει να μιλούμε για συγκρίσιμα πράγματα. Και ευτυχώς η κυπριακή οικονομία δεν έχει την υπερχρέωση στην οποία παρέλαβε την ελληνική οικονομία η σημερινή ελληνική κυβέρνηση, ώστε να είναι υποχρεωμένη η κυβέρνηση για την εκτέλεση αναπτυξιακών έργων να κάμνει αυτού του είδους τις επιλογές.

(Γέλια)

Γελάστε όσο θέλετε· όποιοι θέλουν να γελάσουν. Δεν υπάρχει κανένα κώλυμα για οποιονδήποτε να εκφράσει τα αισθήματά του με όποιο τρόπο νομίζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, συνάδελφε, να περιοριστούμε στο θέμα μας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Το γεγονός είναι ότι η κυπριακή οικονομία δεν έχει στο δημόσιο τομέα την έκταση που έχει σε οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Το γεγονός είναι ότι η κυπριακή οικονομία δεν είναι υπερχρεωμένη παρ' όλο το ψηλό δημόσιο χρέος και παρ' όλο το ψηλό δημοσιονομικό έλλειμμα και, εν πάση περιπτώσει, τόσο οι δημόσιοι οργανισμοί του στενού κρατικού τομέα όσο και του ευρύτερου δημόσιου τομέα δεν είχαν ποτέ προβλήματα κακής διαχείρισης. Αντίθετα, καυχόμαστε ότι οι ημικρατικοί μας οργανισμοί λειτουργούν κατά τρόπο ικανοποιητικό, καυχόμαστε ότι η δημόσια διοίκηση στέκει ψηλά και ως εκ τούτου ούτε πρόβλημα διαχείρισης τίθεται ούτε οικονομικό πρόβλημα υφίσταται, ώστε να αναγκάζεται η κυβέρνηση, προκειμένου να διατηρήσει, να συντηρήσει και να αναπτύξει ένα έργο, να καταφεύγει στην ιδιωτικοποίηση.

Δεν έχουμε δογματική θέση υπέρ ή εναντίον των ιδιωτικοποιήσεων. Ιδιωτικοποιήσεις έγιναν από κυβερνήσεις ολόκληρου του φάσματος των πολιτικών ιδεολογιών. Όμως δε θα πρέπει στην Κύπρο να μπούμε με ιδεολογική τύφλωση σε μια πολιτική ιδιωτικοποιήσεων, εκεί όπου το κράτος και οι κρατικοί οργανισμοί μπορούν να κάμουν άψογα τη δουλειά τους και οι οποίοι μπορούν άψογα να προχωρήσουν και να υλοποιήσουν αναπτυξιακά έργα. Ως εκ τούτου δε χρειάζεται το δημόσιο να γίνει ιδιωτικό, ιδιαίτερα μάλιστα σε τομείς όπου, όπως ανέφερε προηγουμένως ο συνάδελφος κ. Ευσταθίου, μπαίνουν θέματα εθνικής ασφάλειας, μπαίνουν θέματα δημόσιας τάξης, μπαίνουν θέματα προστασίας της νεολαίας μας, όπως είναι η είσοδος και η έξοδος από τα λιμάνια.

Γι' αυτούς τους λόγους η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα θα καταψηφίσει τους προτεινόμενους Κανονισμούς και ευχής έργον θα ήταν να απεγκλωβίζοντο όλοι από ιδεολογικούς δογματισμούς και να έκαμναν ανάλογη τοποθέτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης ζήτησε το λόγο. Είστε Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, κύριε Κατσουρίδη, σήμερα;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, Βουλευτής είμαι.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για σήμερα ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν υπάρχει, δεν υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Καταρχήν, θα ήθελα να πω ότι από το βήμα τούτο ο Γενικός Γραμματέας του ΑΚΕΛ είχε πριν χρόνια δώσει τη θέση του ΑΚΕΛ απέναντι στις ιδιωτικοποιήσεις. Δεν είμαστε εναντίον κάθε ιδιωτικοποίησης, αρκεί η ιδιωτικοποίηση να εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Στη συγκεκριμένη περίπτωση πολύ σωστά είπε ο κ. Αναστασιάδης ότι η κυβέρνηση -και αν αυτή ήταν η περίπτωση, θα συμφωνούσαμε- το κράτος δεν μπορεί να κάμει εκείνο το οποίο θα έκαμνε ή θα κάμει ο ιδιώτης, για να αυξηθούν τα έσοδα του δημοσίου. Εμείς είμαστε πεπεισμένοι ότι το κόστος που χρειάζεται για τον εκσυγχρονισμό της μαρίνας Λάρνακας άνετα μπορεί να το αναλάβει το δημόσιο και τα αυξημένα τέλη μπορούν επίσης να πηγαίνουν στο ταμείο του δημοσίου.

Αυτό που παρατηρείται και με το οποίο διαφωνούμε είναι απλά το εξής: Η κυβέρνηση θα εκσυγχρονίσει τη μαρίνα Λάρνακας, καλεί το Σώμα να ψηφίσει αυξημένα τέλη, την ώρα που είναι υπό τον έλεγχο και την ιδιοκτησία και τη διαχείριση του δημοσίου -πράγμα που εκ πρώτης όψεως κάποιος θα έπρεπε να το κάμει- και στη συνέχεια, όταν όλα θα είναι έτοιμα στο πιάτο, θα παραδοθούν σε κάποιο ιδιώτη. Αυτός είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο διαφωνούμε και επίσης γιατί αυτό είναι ακόμα ένα δείγμα της όλης προσέγγισης, όσον αφορά την οικονομική πολιτική, της νέας κυβέρνησης, ενώ ταυτόχρονα είναι και δείγμα έλλειψης σοβαρότητας, διότι, αν το επιχείρημα είναι ότι το κόστος είναι τέτοιο, που δεν μπορεί να το αναλάβει το δημόσιο, σημαίνει ότι πραγματικά δεν έχει μελετηθεί τι πραγματικά θα κοστίσει ο εκσυγχρονισμός της μαρίνας.

Θεωρώ ατυχές το επιχείρημα που ανεφέρθη από τον κ. Μιχαλάκη Κυπριανού, το να μην ανησυχεί το Σώμα, γιατί δε θα εκχωρηθούν κυριαρχικά δικαιώματα. Για όνομα του Θεού, αν υπήρχε έστω και σκέψη του οποιουδήποτε κυβερνά αυτό τον τόπο να εκχωρήσει κυριαρχικά δικαιώματα! Έκαμε όμως μία σύγκριση ο κ. Κυπριανού, που μας έφερε στο μυαλό αυτόν ακριβώς τον κίνδυνο, χωρίς, επαναλαμβάνω, να είναι αυτή η πρόθεση οποιουδήποτε προεδρεύει αυτής της Δημοκρατίας: Ανέφερε τη μαρίνα του "Sheraton". Στη μαρίνα του "Sheraton" υπήρξαν κατά καιρούς παραβιάσεις της κυριαρχίας αυτού του κράτους. Καταγγέλθηκαν, συζητήθηκαν και εδώ σ' αυτό το Σώμα ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

'Οποια θέλει ας ήταν η κυβέρνηση! Είπα ότι δε σχολιάζουμε την κυβέρνηση ή τον Πρόεδρο. 'Ηταν και επί κυβερνήσεως για την οποία θα έπρεπε ο κ. Κυπριανού να ήταν πολύ πιο προσεκτικός.

Γι' αυτό το λόγο και όχι γιατί απλά διαφωνούμε με την αύξηση των τελών δεν πρόκειται να ψηφίσουμε την αύξηση των συγκεκριμένων τελών και νομίζω ότι δεν υπάρχει Κύπριος πολίτης ή και Βουλευτής αυτού του Σώματος που δεν καταλαβαίνει τι ακριβώς γίνεται. 'Εχει επιλεγεί, κύριοι συνάδελφοι, και ο άνθρωπος ο οποίος θα παραλάβει τη μαρίνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα δευτερολογήσω, αν δε θέλει κάποιος άλλος να πρωτολογήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως το να λέμε ότι δε βλέπουμε τις ιδιωτικοποιήσεις δογματικά είναι ένα πράγμα, όμως η συμπεριφορά μας δείχνει άλλο. Και πολύ φοβούμαι ότι κάποιοι συνάδελφοι προσεγγίζουν τα θέματα αυτά από καθαρά δογματική σκοπιά, γιατί ακριβώς η λειτουργία της μαρίνας του ξενοδοχείου "Sheraton" δείχνει ότι η διαφορά της μαρίνας που λειτουργεί στον ιδιωτικό τομέα από τις μαρίνες που λειτουργούν υπό κρατικό έλεγχο είναι διαφορά νύχτας με μέρα.

Μιλούμε σήμερα για τα τέλη της μαρίνας της Λάρνακας. Εγώ πιστεύω ότι μιλούμε κατ' ευφημισμόν για μαρίνα, διότι αυτή δεν είναι μαρίνα· είναι ένας σκουπιδότοπος. Και με τις υπηρεσίες που προσφέρει δεν μπορεί να λέγεται ότι είναι μαρίνα που προσφέρει υπηρεσίες στον κόσμο. Δε διαθέτει ούτε αποχωρητήρια ούτε υπάρχει η δυνατότητα να πάρει ο ιδιώτης νερό εύκολα· χίλια δυο πράγματα ελλείπουν. Ενώ η μαρίνα του ξενοδοχείου "Sheraton" λειτουργεί κατά τρόπο υποδειγματικό, γιατί τη λειτουργούν ιδιώτες. Και υπάρχουν κάποια πράγματα που σίγουρα ο ιδιωτικός τομέας, είτε το θέλουμε είτε όχι, μπορεί να τα λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά. 'Οσο και αν είμεθα υπέρ των κρατικοποιήσεων, δεν μπορεί, για παράδειγμα, να πούμε ότι ένα κρατικό ξενοδοχείο, όπως είναι το "Φιλοξενία", λειτουργεί το ίδιο αποτελεσματικά όπως λειτουργεί το "Hilton", που είναι ιδιωτικό, παρόλο που κι εκεί υπάρχει κάποια κρατική συμμετοχή.

Επιπρόσθετα, δεν μπορεί να γίνεται στα σοβαρά λόγος για παραβιάσεις της κρατικής μας κυριαρχίας, γιατί, αν θέλουμε ως κράτος να ασκήσουμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα αποτελεσματικά, σίγουρα το γεγονός ότι η μαρίνα για κάποιους συγκεκριμένους σκοπούς θα βρίσκεται υπό τον έλεγχο ιδιωτών δε θα εμποδίζει το κράτος από το να ασκεί αποτελεσματικό κρατικό έλεγχο.

Καταγγελίες ότι η κυριαρχία μας παραβιάστηκε με την ίδια συλλογιστική που ανέφερε ο κ. Κατσουρίδης έγιναν και για το αεροδρόμιο Πάφου. Στην Επιτροπή Νομικών συζητούσαμε για βδομάδες το γεγονός ότι έγιναν καταγγελίες πως παρεβιάζετο

η κρατική μας κυριαρχία. γιατί έμπαιναν στο αεροδρόμιο Πάφου Ισραηλίτες ένοπλοι. Βεβαίως δι' εμέ ουδεμία παραβίαση της κυριαρχίας μας έγινε, γιατί το κράτος, ορθότατα πράττον, έκρινε ότι θα επέτρεπε σε κάποιους Ισραηλίτες να έμπαιναν - ένοπλοι, άοπλοι, δεν έχει σημασία- στο αεροδρόμιο Πάφου. Από τη στιγμή που είναι το κράτος το ίδιο που αποφασίζει σε ποιους θα επιτρέψει να κάμουν αυτά τα πράγματα, δεν μπορεί να γίνεται λόγος για παραβίαση της κρατικής μας κυριαρχίας.

Και πιστεύω απόλυτα ότι ο μοναδικός τρόπος για να μπορέσει η μαρίνα Λάρνακας να ορθοποδήσει είναι και τα τέλη να αυξηθούν, αλλά και να μην παραμείνει υπό κρατικό έλεγχο, γιατί δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι, όσο και να αυξηθούν τα τέλη, έστω και αν αυξηθούν πέραν του 140%, που εισηγείται σήμερα η Εκτελεστική Εξουσία -όπως ανέφερε ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος, εμείς θα εισηγηθούμε κάτι το μικρότερο- ουδέποτε η μαρίνα αυτή θα λειτουργήσει το ίδιο αποτελεσματικά με τη μαρίνα του ξενοδοχείου "Sheraton", ενόσω βρίσκεται υπό τον έλεγχο του κράτους.

Και ασφαλώς, όταν μιλούμε για ημικρατικούς οργανισμούς, όπως είπε ο ευπαίδευτος συνάδελφος κ. Πρέντζας, μπορεί οι υπηρεσίες της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου να είναι καλές, αλλά υπάρχουν ιδιωτικές εταιρείες στον κόσμο που όταν δει ο κ. Πρέντζας πώς είναι θα αρχίσει να τρίβει τα μάτια του. Δε σημαίνει ότι, επειδή είναι καλές, δε θα ήταν απείρως καλύτερες, αν υπήρχε στην κρατική αγορά η δυνατότητα να λειτουργούν δύο εταιρείες τηλεπικοινωνιών.

Βεβαίως, κάτι τέτοιο εκ των πραγμάτων η Κύπρος δεν μπορεί να το προσφέρει. Είμαστε αναγκασμένοι κάποιους τομείς να τους αφήσουμε υπό τον κρατικό έλεγχο και μοιραία, είτε μας αρέσει είτε δε μας αρέσει, και η Αρχή Ηλεκτρισμού θα παραμείνει υπό κρατικό έλεγχο και ορισμένοι άλλοι ημικρατικοί οργανισμοί θα παραμείνουν υπό κρατικό έλεγχο. Αλλά σίγουρα, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι στο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων πρέπει επιτέλους να παραδειγματιστούμε από τα όσα συνέβησαν ανά τον κόσμο. Και είναι φανερό ότι πολλοί τομείς της οικονομίας μπορούν να λειτουργήσουν πιο αποτελεσματικά, αν είναι σε ιδιωτικά χέρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα συνεχίσουμε με πρωτολογίες και μετά με δευτερολογίες. Ο κ. Συλλούρης και μετά ο κ. Μούσκος.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν δεν είχαμε το παράδειγμα του εθνικού αερομεταφορέα, εγώ θα ήμουν πραγματικά εναντίον των ιδιωτικοποιήσεων. Αλλά, επειδή τούτο δεν είναι το θέμα μας, νομίζω ότι πρέπει να μείνουμε στο θέμα μας, το οποίο είναι τα τέλη της μαρίνας Λάρνακας. Έχει πολυσυζητηθεί στις Επιτροπές και νομίζω ότι πρέπει να τοποθετηθούμε. Δε νομίζω ότι πρέπει να επεκτείνουμε τη συζήτηση στο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων, γιατί δε θα καταλάβουμε στο τέλος και τι αποφασίσαμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Δεν είχα πρόθεση, αγαπητοί συνάδελφοι, να μιλήσω σήμερα, αλλά, επειδή έχουν λεχθεί πάρα πολλά, θα ήθελα να τοποθετηθώ κι εγώ ως Ανδρέας Μούσκος, διότι αναφέρθηκε το όνομά μου ως του μόνου ο οποίος αντιδρούσε στην αύξηση των τελών της μαρίνας της Λάρνακας.

Εμείς ως κόμμα αρχικά, κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής Εμπορίου, πήραμε κατά πλειοψηφία απόφαση να υποστηρίξουμε την πλήρη αύξηση, ναι, που πρότεινε ο ΚΟΤ, αλλά δεν είχε συζητηθεί το θέμα στη Βουλή και δεν είχαν την ευκαιρία συνάδελφοι να τοποθετηθούν μέσα στην ολομέλεια, οπότε δεν μπορείτε να γνωρίζετε κατά πόσο από το κόμμα μου τελικά θα ψήφιζαν όλοι υπέρ όλης της αύξησης ή μερικοί και, εν πάση περιπτώσει, ποιοι δεν ξέρουμε ακόμα.

Και επειδή λέγεται ότι ο Ανδρέας ο Μούσκος είναι το άτομο εκείνο το οποίο δεν υποστηρίζει αύξηση τελών, επειδή, λέει, έχει σκάφος, θα ήθελα επιτέλους να σας πω και τι είδους σκάφος έχω, για να το καταστήσω πλέον σαφές και γνωστό, διότι ακούω και ορισμένους ψιθύρους, που λέγουν ότι ο Μούσκος δε θέλει να εγκρίνει την αύξηση, διότι έχει δικό του σκάφος. Λοιπόν, κύριοι, έχω ένα ταχύπλοο σκάφος, ναι, δεκαοκτώ ποδών, το οποίο αγόρασα μεταχειρισμένο το 1982 για £2.000. Αυτό είναι το σκάφος μου, κύριοι. Και αν σήμερα πληρώνω £150 το χρόνο και γίνουν £300, σίγουρα δεν πρόκειται να κάμει διαφορά για μένα. Και όφειλα αυτό το πράγμα να το αναφέρω και να το ξεκαθαρίσω μια για πάντα, για να το έχετε υπόψη σας.

Τώρα, όσον αφορά τις αυξήσεις των τελών οι οποίες μας ζητούνται σήμερα, η τελευταία φορά που δόθηκαν αυξήσεις ήταν το 1989, ναι. Σήμερα έχουμε 1994. Πέρασαν δηλαδή τέσσερα χρόνια. Δηλαδή, πρέπει να δώσουμε σήμερα 40% ή 50% αύξηση για κάθε χρόνο; Πόσα πρέπει να δώσουμε; Η κοινοβουλευτική μου ομάδα πρότεινε μέσω της Έκθεσης που διαβάστηκε 75%. Τώρα είναι έτοιμη, απ' ό,τι καταλαβαίνω, να προτείνει κάτι πιο ψηλό. Δηλαδή, αν είναι 100, σημαίνει ότι μιλούμε για 25% πιο πάνω. Δηλαδή, πόσα πρέπει να προτείνουμε;

Ξέρω την προσπάθεια που γίνεται -την αντιλαμβάνομαι- από ορισμένους να φέρουν τα τέλη της μαρίνας στο ίδιο ύψος όπως της μαρίνας του "Sheraton". Αλλά, γνωρίζετε, κύριοι συνάδελφοι, ότι η μαρίνα του "Sheraton" προσφέρει πολύ μεγαλύτερες υπηρεσίες απ' ό,τι προσφέρει η μαρίνα της Λάρνακας; Ξέρετε ότι στη μαρίνα της Λεμεσού εκείνοι οι οποίοι ελλιμενίζουν εκεί έχουν την ευχέρεια να χρησιμοποιούν πισίνες, αίθουσες γυμναστικής, σάουνες, έχουν τον ηλεκτρισμό, ο οποίος είναι έτοιμος, ενωμένος εκεί, ενώ στη Λάρνακα πρέπει να πληρώσουν £50, για να τους ενωθεί ηλεκτρισμός; Τηλεφωνική γραμμή στο "Sheraton" υπάρχει, ενώ στη Λάρνακα δεν υπάρχει· χρειάζεται να πληρώσουν κάτι έξτρα στη ΣΥΤΑ. Για να γίνει σύνδεση της τηλεόρασης στη Λάρνακα, πρέπει να πληρώσουν £150. Στο "Sheraton" όλα αυτά περιλαμβάνονται μέσα στο τέλος ελλιμενισμού το οποίο πληρώνουν, όπως και το νερό.

Αλλά δεν είναι μόνο τούτο, είναι και η όλη όψη της μαρίνας της Λάρνακας την οποία πρέπει να δούμε εκτός από τις υπηρεσίες. Δηλαδή, το προϊόν το οποίο προσφέρεται στη Λάρνακα δεν μπορεί να συγκριθεί με εκείνο το οποίο προσφέρει το "Sheraton". Γι' αυτό, να μη γίνεται προσπάθεια να αυξήσουμε τα τέλη της μαρίνας της Λάρνακας στο ίδιο ύψος που είναι τα τέλη της μαρίνας του "Sheraton".

Το άλλο το οποίο θέλω να υπενθυμίσω, κύριοι, είναι ότι στη μαρίνα της Λάρνακας ελλιμενίζονται σκάφη και ανθρώπων της μεσαίας εισοδηματικής τάξης, σκάφη τα οποία στοιχίζουν £500, £1.000, και αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι άνθρωποι οι οποίοι είναι πραγματικά εκατομμυριούχοι. Ναι, υπάρχουν και άνθρωποι που είναι εκατομμυριούχοι, αλλά υπάρχουν και άνθρωποι οι οποίοι, αντί να έχουν εξοχικό στο βουνό, κύριοι, το οποίο στοιχίζει £100.000 ή £200.000, έχουν ένα speed boat στη Λάρνακα ή στη Λεμεσό, το οποίο τους στοιχίζει £1.000, για να κάμνουν το κέφι τους.

Οπότε δεν μπορούμε να λέμε ότι όλοι οι ιδιοκτήτες σκαφών στη Λάρνακα είναι όλοι τους πάμπλουτοι και, επειδή είναι πάμπλουτοι, πρέπει να τους στριμώξουμε και πρέπει να τους βάλουμε τέτοια τέλη, που να είναι πλέον απαγορευτικά! Αν ψηφίσουμε 140%, θα δείτε αύριο, κύριοι, ότι οι μισοί ιδιοκτήτες θα αναγκαστούν να πουλήσουν τα σκάφη τους. Αλλά και το χειρότερο ξέρετε ποιο είναι; Ότι όλοι αυτοί οι οποίοι ασχολούνται με το ναυταθλητισμό, άνθρωποι οι οποίοι αγαπούν τη θάλασσα, άνθρωποι οι οποίοι προωθούν αυτό το άθλημα -κάτι το οποίο δεν έχουμε στην Κύπρο- και αυτοί θα αναγκαστούν αύριο να πουλήσουν τα σκάφη τους.

Ποια είναι η υπαλλακτική λύση, αγαπητοί συνάδελφοι, όσον αφορά τον ελλιμενισμό των σκαφών αυτών; Έχουμε τίποτε άλλα καταφύγια στην Κύπρο; Τώρα, αν η κυβέρνηση έλθει και δημιουργήσει προϋποθέσεις τέτοιες, που να μπορούν αυτοί οι άνθρωποι να πάνε να ελλιμενίσουν τα σκάφη τους κάπου αλλού, εντάξει, το καταλαβαίνω, νά 'ρθει να βάλει, αν θέλει, και 200%. Αλλά πρέπει να δημιουργηθούν χώροι γι' αυτούς τους ανθρώπους της μεσαίας εισοδηματικής τάξης, ώστε να μπορούν και αυτοί να ασχολούνται με αυτό το άθλημα της θάλασσας, εφόσον τους αρέσει και το αγαπούν.

Αυτά σε περίληψη, κύριοι συνάδελφοι. Δε θα ήθελα να προχωρήσω πιο πέρα. Δεν ξέρω αν θα μπορούσα να κάμω την πρότασή μου που αποφασίσατε ... ή να την κάμετε εσείς, κύριε Αναστασιάδη;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Την ώρα που πρέπει.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Εντάξει.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Μούσκο, πέστε μας αν είναι σκουπιδότοπος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κοιτάξτε: Όταν έβαλα το θέμα στη Βουλή πριν δύο χρόνια, τότε ήταν πραγματικά σκουπιδότοπος. Τώρα η κατάσταση άρχισε να βελτιώνεται. Σίγουρα βελτιώθηκε και έχουν γίνει έργα τα τελευταία δυο χρόνια πολύ μεγαλύτερα από ό,τι είχαν γίνει, πριν μπει το θέμα στη Βουλή για να συζητηθεί. Αλλά εκείνο το οποίο λέω εγώ είναι ότι, όταν ήρθε η κυβέρνηση με πρόταση να αυξήσουμε τα τέλη, είχε και ορισμένα άλλα έργα μέσα, τα οποία θα έκαμνε, όπως ξέρετε, και τα οποία σήμερα αφαίρεσε, διότι υποτίθεται ότι θα προχωρήσει με την ιδιωτικοποίηση.

Τώρα, ένα σημείο πάνω στην ιδιωτικοποίηση το οποίο ήθελα να αναφέρω. Νομίζω ότι υπάρχει μια παρεξήγηση, αγαπητοί συνάδελφοι. Η κυβέρνηση έχει υιοθετήσει το να προχωρήσει σε ιδιωτικοποίηση της μαρίνας της Λάρνακας. Όμως πότε; Το λέει κάποια μελέτη την οποία έκαμε κάποιος εμπειρογνώμονας. Αυτός ο εμπειρογνώμονας είπε ότι θα γίνει, ναι, ιδιωτικοποίηση, όχι όμως τώρα και άμεσα. Πρέπει να γίνουν και άλλες μαρίνες, ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες ανταγωνισμού, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε ιδιωτικοποίηση της μαρίνας της Λάρνακας. Και αυτό είναι εκείνο στο οποίο πιστεύω ότι θα προχωρήσει τελικά η κυβέρνηση. Δηλαδή, δε θα προχωρήσει έτσι, που τη μοναδική κυβερνητική μαρίνα που έχουμε σήμερα να πάει να την ιδιωτικοποιήσει και να αφήσει την Κύπρο χωρίς μαρίνες πουθενά αλλού και να μην μπορεί ο κόσμος να πηγαίνει να ελλιμενίζει τα σκάφη του! Αυτή είναι η δική μου η εντύπωση τουλάχιστον.

Εν πάση περιπτώσει, το θέμα το εξετάζουμε στην Επιτροπή Εμπορίου και ελπίζω ότι τελικά θα το ξεκαθαρίσουμε, όταν έλθει η ώρα να συζητήσουμε ακριβώς αυτό το θέμα. Γι' αυτό θα ήθελα να παρακαλέσω αυτό το θέμα της ιδιωτικοποίησης να το σταματήσουμε και να το αφήσουμε, για να το συζητήσουμε μια άλλη φορά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα προσωπικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Πράγματι, κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι, αν η αναφορά του ονόματος του κ. Μούσκου εξελήφθη από το φίλο μου, τον κ. Ανδρέα Μούσκο, ως υπαινιγμός από μέρους μου για οτιδήποτε κακό. Κάθε άλλο, κύριε Πρόεδρε, και θέλω να εκφράσω και δημόσια την εκτίμηση που τρέφω για το άτομο του κ. Μούσκου. Η αναφορά έγινε, όταν εξιστορούσα τα διάφορα στάδια από τα οποία πέρασε αυτή η προτεινόμενη αύξηση των τελών και έπρεπε να αναφέρω τα κόμματα και τα πρόσωπα που τάχθηκαν υπέρ και κατά. Λυπούμαι γι' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να ξεκαθαρίσω: Απλώς εγώ δεν εννοούσα τον αγαπητό μου συνάδελφο κ. Κυπριανού. Μιλούσα για ψιθύρους άλλους, όχι ειδικά από τον κ. Κυπριανού. Απολογούμαι, αν υπήρξε παρεξήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά! Δεν υπάρχει παρεξήγηση.

Ο κ. Σολωμής ζήτησε το λόγο.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θα υπάρξουν άλλοι ομιλητές, θα επανέλθω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου και μετά ο κ. Κυπριανού.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Ο κ. Μούσκος διαβεβαίωσε τη Βουλή μας σήμερα ότι, κατά τη γνώμη του, η κυβέρνηση δεν ενδιαφέρεται να προχωρήσει σε ιδιωτικοποίηση. Προηγουμένως όμως ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού μίλησε σαφέστατα και τόνισε ότι είναι πρόθεση της κυβέρνησης να προχωρήσει σε ιδιωτικοποίηση. Κύριοι συνάδελφοι ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

(Ακούγονται σχόλια.)

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Μα, διαβάζουμε από απόφαση, κύριε Αναπληρωτή Πρόεδρε του Συναγερμού!

'Εχω μπροστά μου ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, κύριε Φιλίππου! Προχωρήστε και μην απαντάτε σε άλλους συναδέλφους.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Εδώ δημιουργείται ένα θέμα πρωθύστερο, κύριοι συνάδελφοι, και γι' αυτό πήρα το λόγο. Αν η κυβέρνηση ερχόταν και έλεγε ότι θέλει να ιδιωτικοποιήσει τη μαρίνα της Λάρνακας με την πλειοψηφία που διαθέτει στη Βουλή ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Παρακαλώ, κύριε Μαρκίδη!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Μαρκίδη!

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

... θα αποφασιζόταν η ιδιωτικοποίηση. Στη συνέχεια θα μπορούσε να έρθει η κυβέρνηση και να μας ζητήσει αύξηση των τελών της μαρίνας στη Λάρνακα. Και βεβαίως, κύριοι συνάδελφοι, η πλειοψηφία της Βουλής θα καταψήφιζε την αύξηση των τελών. Τώρα έρχεται η κυβέρνηση και μας ζητάει αύξηση των τελών και ελπίζει στην ψήφιση της αύξησης των τελών, για να έρθει στη συνέχεια και να ιδιωτικοποιήσει τη μαρίνα.

'Ηθελα να είμαι σύντομος και σαφής. Αυτό είναι το θέμα και το θέμα είναι ηθικό και καλούνται οι συνάδελφοι να μην ψηφίσουν σήμερα αύξηση των τελών που θα δοθούνε στη συνέχεια στον ιδιώτη. Διότι έγινε σήμερα σαφές ότι όσοι ψηφίσουμε την αύξηση των τελών θα ψηφίσουμε την αύξηση των τελών που θα δοθούνε στον αυριανό ιδιώτη, ανάδοχο της μαρίνας. Καλώ λοιπόν γι' αυτό τους συναδέλφους, εκτός από την κοινοβουλευτική μας ομάδα, η οποία θα καταψηφίσει, και εκτός από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, η οποία θα καταψηφίσει, έστω και μεμονωμένους συναδέλφους να καταψηφίσουν, για να μην περάσει αυτό το παράδοξο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά διερωτώμαι τι συζητούμε σήμερα. 'Εχουμε ξεφύγει τελείως απ' το θέμα. Το θέμα που συζητούμε είναι αύξηση τελών και πραγματικά δεν έχω ακούσει ένα συγκεκριμένο και πειστικό επιχείρημα γιατί δεν πρέπει να αυξηθούν τα τέλη. Το μόνο που ακούστηκε είναι ότι είναι υπερβολικό το 130% και να γίνει 100% ή δεν ξέρω 'γω. Μιλούμε για αύξηση του ποσού. Το αν θα ιδιωτικοποιηθούν ή όχι οι μαρίνες είναι τελείως διαφορετικό θέμα και είναι στο χέρι της Βουλής, όταν έρθει και αν έρθει, να αποφασίσει τι θα κάνει τότε.

Και δεν πιστεύω ότι με το να αυξάνουμε τα τέλη αυτή τη στιγμή τοποθετούμαστε. Αντίθετα, ακούγονται τόσο πολλά και ωραία λόγια, ότι πρέπει να

παραμείνει στο κράτος η μαρίνα και ότι αρνούμαστε να δώσουμε στο κράτος τη δυνατότητα να τη συντηρεί, και εγώ προσωπικά εκπροσωπώντας φορολογούμενους ψηφοφόρους αρνούμαι να επιχορηγώ με χρήματα φορολογουμένων, με όλο το συμπάθιο, όποιους έχουνε σκάφη αναψυχής, για να τα έχουνε να ελλιμενίζονται εκεί πέρα.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι το θέμα -έφτασε να συζητεί ο καθένας θέματα που τον αφορούνε, να το πω και ευγενικά- πρέπει να μπει αυτή τη στιγμή σε ψηφοφορία. Υπάρχουν προτάσεις, υπάρχουν αντιπροτάσεις· δεν είναι μέσα στο θέμα "ιδιωτικοποιήσεις" και το βάζω και ως θέμα διαδικασίας. Όσοι πιστεύουν ότι θα οδηγήσουν εκεί πέρα ας καταψηφίσουνε, αλλά να μείνουμε στα πλαίσια της Εκθέσεως και των Κανονισμών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω κάτι: Ειλικρινά είναι συγκινητικό το ενδιαφέρον της Αριστεράς για όσους έχουνε κότερα. Κάποτε ήξερα ότι ήταν για το ψωμί και τη λευτεριά που αγωνιζόταν η Αριστερά· σήμερα ακούω ότι είναι για τα κότερα και τη λευτεριά!

(Γέλια)

Θέλω να συγχαρώ για τη μετεξέλιξη του σοσιαλισμού! Ειλικρινά εκπλήττομαι!

Αλλά εκείνο που θέλω να επαναλάβω είναι τούτο: Κανένας μα κανένας δεν είναι υπόχρεος να επιχορηγεί -και ορθά το θίγει ο κ. Κυπριανού- τον όποιον θέλει να έχει κότερο πολυτελείας ή μη. Το κράτος έχει την υποχρέωση ... Αν επρόκειτο περί φράγματος ή έργου κοινής ωφελείας ή για αγρότες ή βιοπαλαιστές κ.λπ., το αντιλαμβάνομαι να εξανίστασθε, να εγείρεστε, να φωνάζετε και να διαμαρτύρεστε. Αλλά το να προστατεύετε, επιτέλους, εσείς τα δικαιώματα του μεγάλου κεφαλαίου, όταν μάλιστα οι Κανονισμοί κατατέθηκαν επί δικής σας κυβέρνησης, ειλικρινά προκαλεί έκπληξη!

Το άλλο που θέλω να πω στον κ. Πρέντζα είναι το εξής: Ο κ. Ανδριανόπουλος δεν είναι εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ αλλά της Νέας Δημοκρατίας. Είναι το ΠΑΣΟΚ που υιοθέτησε την ιδιωτικοποίηση. Και συνεπώς δε δικαιολογείται το επιχείρημα "ξέρετε, επειδή είναι καταχρεωμένη η οικονομία, επιτρέπεται η ιδιωτικοποίηση". Εγώ λέω το άλλο: Επειδή πιθανόν το κράτος να θέλει να διαθέσει καλύτερα τους πόρους του για πιο παραγωγικά έργα, είναι διατεθειμένο να μελετήσει το ενδεχόμενο. Και μίλησα όχι γενικά περί ιδιωτικοποιήσεων ούτε ήταν δογματική τοποθέτηση, αλλά είπα "εκεί και όπου και όταν ίσως επιβάλλεται". Έτσι είπα.

Συνεπώς, κύριε Πρόεδρε, εμείς είμεθα έτοιμοι να μην παραχωρήσουμε επιχορήγηση από το κρατικό ταμείο στους αλλοδαπούς ή ημεδαπούς που διαθέτουν κότερα ή άλλα πλεούμενα, για να ελλιμενίζονται σε μαρίνες. Όσοι θέλουν να νομίζουν ότι είναι της καθημερινής χρήσεως και ότι πρέπει να κτίσουμε κι άλλες και ότι το κράτος, αντί να κάμνει δρόμους, πρέπει να κάμνει μαρίνες, ας το εισηγηθούν ευθαρσώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, υπάρχει εισήγηση ότι το θέμα έχει εξαντληθεί.

Ο κ. Κατσουρίδης.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί να γίνεται συζήτηση και να σιγούμε εμείς. Διαστρεβλώνονται και αλλοιώνονται οι θέσεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ευσταθίου, κύριε Ευσταθίου!

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Δεν είμαι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος· αναπληρώ τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο. Τι σημαίνει δηλαδή; Πρέπει να παρακολουθούμε εδώ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ευσταθίου, κύριε Ευσταθίου, θα σας δοθεί ο λόγος. Δε σας στέρησε κανένας το λόγο.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μα, νομίζω ότι περιφέρεται η ιστορία, χωρίς να δίνετε το λόγο και σ' εμάς, για να πούμε την άποψή μας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κύριε Ευσταθίου, δε στερούμε από κανέναν το λόγο.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά δεν μπορώ να καταλάβω πού θα ήθελε να οδηγήσει το θέμα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ με την αναφορά στο ψωμί και τα κότερα, στο ψωμί και τη λευτεριά. Επιφυλασσόμαστε, όταν θα συζητούμε το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων, να πούμε στον κ. Αναστασιάδη μερικά πράγματα.

Η ουσία όμως δεν είναι ότι κάποιοι προσπαθούν να προστατέψουν τους ξένους που έχουν κότερα, για να πληρώνουν λιγότερα, διότι τα επιχειρήματα περί ανθρώπων της μεσαίας και της κατώτερης τάξης που έχουν κότερα είναι δικός του Βουλευτής που τα είπε. Εδώ το θέμα είναι ότι ο κ. Αναστασιάδης συνειδητά υποστηρίζει εκσυγχρονισμό της μαρίνας και παράδοση των εκατομμυρίων στον ιδιώτη που θα έρθει μετά. Και ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, κύριε Αναστασιάδη!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να έχεις την υπομονή να ακούεις ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να μη διακόπτεται ο ομιλητής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, παρακαλώ να καθίσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να μη διακόπτεται ο ομιλητής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι λυπηρό το ότι, όταν συζητάτε, δεν έχετε την υπομονή και την ψυχραιμία να ακούτε τους άλλους. Είναι κάτι το οποίο διαπιστώνεται από όλο τον κόσμο. Χρειάζεται κάποια υπομονή και κάποια ψυχραιμία. Εσείς προσβάλατε συλλήβδην την Αριστερά, αναφερόμενος με όλη τη δύναμη της ειρωνείας σας στο ψωμί και τη λευτεριά, στο ψωμί και τα κότερα, και ουδείς σας διέκοψε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Οχι, στα κότερα και τη λευτεριά.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Λυπούμαι, κύριε Αναστασιάδη! Επιμένετε να διακόπτετε. Τα κότερα ανήκουν κοντά σας, για να μην πάμε και αλλού!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ να μη διακόπτεται ο ομιλητής.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Η ουσία του θέματος δεν είναι η αύξηση των τελών -εμείς πρωτοστατήσαμε και θα την ψηφίζαμε. Η ουσία είναι ότι εδώ παίζεται ένα θέατρο. Λέμε "αρνείστε, κύριοι της Αριστεράς, να παραδώσετε μεγαλύτερα έσοδα στο κράτος", την ίδια στιγμή που υπάρχει απόφαση της κυβέρνησης να παραδοθούν τα μεγαλύτερα έσοδα σε ιδιώτη. Ούτε είναι επιχειρηματολογία το αν είναι σκουπιδότοπος η μαρίνα, για να πείσει οποιοσδήποτε για την ανάγκη ιδιωτικοποίησης. Ας την εκσυγχρονίσει το κράτος. Ουδείς διαφωνεί με αυτό το θέμα.

Υπάρχει και κάτι άλλο: Μέσα από τα επιχειρήματα συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού έχει καταδειχτεί ή, αν θέλετε, έχουν προαγγελθεί και κάποιες άλλες ιδιωτικοποιήσεις. Δε νομίζω ότι είναι τυχαίο το παράδειγμα του "Φιλοξενία", ακόμα και του αεροδρομίου, που ως παράδειγμα το ανέφερε και ο Υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας στην Επιτροπή και που σήμερα το αναφέρει συνάδελφος του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Είναι επίσης εκπληκτικό να λέμε ότι δεν αποτελεί παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων το να παραδίδουμε την ασφάλεια οποιουδήποτε λιμανιού ή αεροδρομίου σε ξένη υπηρεσία! Εγώ δεν αμφιβάλλω ότι οι Ισραηλίτες είναι καλύτεροι σ' αυτό τον τομέα από εμάς. Ας παραδώσουμε και την ασφάλεια της Κύπρου ολόκληρης!

Δεν είναι επιχειρήματα αυτά τα πράγματα! Αντίθετα, η ομιλία του κ. Πουργουρίδη, που ξεκίνησε, για να μας πει ότι είμαστε δογματικοί, ήταν ένα μνημείο δογματισμού, διότι τελικά ανέφερε ότι "απλά είμαστε αναγκασμένοι να ανεχόμαστε και κάποιους ημικρατικούς οργανισμούς ως δημόσιους". Θα το εξαντλήσουμε την άλλη φορά. Επαναλαμβάνω ότι η ουσία που δεν τα ψηφίζουμε είναι γιατί υπάρχει όχι πρόθεση, όχι σκέψη, αλλά απόφαση να παραδοθεί στον ιδιώτη η εκσυγχρονισμένη μαρίνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα ελάμβανα το λόγο, εάν δεν εγίνετο μία αλλοίωση των θέσεών μας, για να μην πω διαστρέβλωση. Διότι τι είπαμε εμείς; Δεν υπάρχει ένσταση να αυξηθούν τα τέλη για εκείνους που έχουν κότερα και ελλιμενίζονται σε μαρίνες. Αυτό το είπαμε και αυτή είναι η θέση μας και την υποστηρίζουμε. Αλλά, όταν αυτό το πράγμα, είπαμε, συνδέεται με ένα φοβερό ολίσθημα, ολίσθημα το οποίο άπτεται της εθνικής μας ασφάλειας, να δοθεί η διαχείριση του λιμανιού που λέγεται "μαρίνα" -επειδή πρόκειται περί λιμανιού- σε ιδιώτες, αυτό το πράγμα έπρεπε τουλάχιστον να προβληματίσει τους συναδέλφους, οι οποίοι με τόσο μεγάλη θέρμη είπαν τόσο ηχηρά λόγια και έδωσαν τέτοιες παραινέσεις προς εμάς. Τουλάχιστον ένας προβληματισμός οφειλόταν. Αυτό θα έκαμνα εγώ, εάν ήκουα το επιχείρημα και ήμουν στην άλλη παρατάξη, στην άλλη θέση.

Υπάρχει σήμερα στην Κύπρο θέμα ασφαλείας. Είμεθα χώρα αδύνατη. Όταν λέμε ότι η Ελλάς έχει εισαγάγει την αυτοχρηματοδότηση αυτών των επιχειρήσεων, μιλούμε για οργανισμούς και δε μιλούμε για την ανεξέλεγκτη ανάθεση σε οποιοδήποτε ξένο -διότι μιλούμε και για ξένο στη μαρίνα του "Sheraton"- της διαχείρισης αυτού του χώρου. Σήμερα η Ελλάς είναι η ισχυρότερη χώρα στη Βαλκανική και έχει ναυτικό. Εμείς δεν έχουμε τίποτε απ' όλ' αυτά. Και προσπαθούμε εν ονόματι ενός δογματισμού που λέγεται "νεοφιλελευθερισμός", διότι οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι δέσμιοι αυτής της δήθεν φωτεινής και φαεινής ιδέας, να ιδιωτικοποιήσουμε τα πάντα. Και γιατί αύριο να μην ιδιωτικοποιήσουμε την Αστυνομία, την εξουσία γενικά; Γιατί ακόμα να μη γίνει και το κράτος αυτό, να μη γίνουμε όλοι υπάλληλοι του δείνα πολυεκατομμυριούχου που ευρίσκεται στην Ελβετία; Θα παίρνουμε και μεγαλύτερους μισθούς!

Δεν είναι εδώ το θέμα· είναι θέμα το οποίο άπτεται της εθνικής μας ασφαλείας, καθώς επίσης της ανεξέλεγκτης εισόδου και εξόδου μεταναστών, ναρκωτικών, φαρμάκων, ναι, λαθρεμπορίου. Είδαμε εσχάτως containers ολόκληρα να εισάγονται και να μη λαμβάνουμε γνώση και εγώ πιστεύω ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Από τα λιμάνια τα οποία ελέγχονται. Τι θα γίνει, όταν δεν ελέγχεται τίποτε; Αυτό είχαμε πει εμείς. Και κατά συνέπεια να μη διαστρεβλώνονται οι θέσεις μας. Εάν η άλλη πλευρά, εάν η κυβερνητική πλευρά, διότι έχουμε εκπροσώπους της κυβερνήσεως εδώ, μας διαβεβαιώσει ότι δεν πρόκειται να εκχωρηθούν αυτοί οι χώροι σε ιδιώτες, εμείς θα ψηφίσουμε το υψηλότερο ποσοστό το οποίο ζητείται διά τα τέλη.

Μας ελέχθη και κάτι άλλο εδώ: "Μην ανησυχείτε! Η αστυνόμευση, η ασφάλεια, ο έλεγχος θα είναι εις τα χέρια του κράτους". Και θα δαπανά αυτός ο λαός εκατομμύρια λιρών, για να τα προσέχει, το κέρδος όμως θα μπαίνει στην τσέπη του ιδιώτη! Είναι αυτή η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών η ορθή διαχείριση; κύριε Πρόεδρε;

Νομίζω ότι αυτό το θέμα, αυτή η υπόθεση, εφόσον έγινε αυτός ο προβληματισμός, πρέπει να αναβληθεί τουλάχιστον διά μίαν εβδομάδαν ή δεκαπέντε ημέρες, για να το ξαναδούμε όλοι μας μαζί και να πάρουμε παραπάνω πληροφορίες, διότι τα θέματα εθνικής ασφαλείας δεν είναι θέματα τα οποία μπορούμε να τα αντιμετωπίζουμε κατά τον τρόπο που τα αντιμετωπίζουμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, δε συζητούμε σήμερα το θέμα της ιδιωτικοποίησης. Αν επέτρεψα, αν μου επιτρέπετε, τη συζήτηση, ήταν επειδή στην Έκθεση γίνεται αναφορά. γι' αυτό την επέτρεψα. Αλλά δεν πρέπει να προχωρήσουμε περισσότερο στο θέμα της ιδιωτικοποίησης, διότι θα έχουμε ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, στην Έκθεση ανεφέρθη ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ να τελειώσω! Παρακαλώ να τελειώσω! Να τελειώσω και μετά να συνεχίσετε!

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα ότι επέτρεψα τη συζήτηση, επειδή στην Έκθεση γίνεται μια ειδική αναφορά.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μάλιστα, στην Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αλλά το γενικότερο πρόβλημα της ιδιωτικοποίησης απασχολεί ήδη την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και θα έχουν την ευκαιρία όσοι συνάδελφοι ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν τη συζήτηση και να τοποθετηθούν.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Διεκρίθητε πάντοτε διά την υπευθυνότητα με την οποία αντιμετωπίζετε τα θέματα, απ' όσο σας γνώρισα τόσα χρόνια στη Βουλή. Εδώ, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ή ο εκπρόσωπος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις μας είπε ότι γνωρίζει πως υπάρχει απόφαση και μάλιστα μας είπε πως γνωρίζει και το πρόσωπο. Θέλετε να το αγνοήσουμε; Πρόκειται περί υπευθύνου δηλώσεως. Να αγνοηθεί αυτή η αναφορά και να πούμε ότι δε συμβαίνει τίποτε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, επειδή ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Νομίζω ότι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, αν μου επιτρέπετε, εδώ το θέμα αυτό περί προσώπων κ.λπ. είχε εγερθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή και ρωτήθηκε ο αρμόδιος Υπουργός και το έχει διαψεύσει. Άρα δεν μπορούμε να συζητούμε για φήμες. Όταν έρθει το θέμα, αν υπάρχουν στοιχεία, να κατατεθούν στην Επιτροπή, για να τα συζητήσει.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Το διαψεύδει ο κ. Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού; Αν το διαψεύδει ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, όχι διαλογική συζήτηση, συνάδελφοι!

Έχουν ζητήσει το λόγο ο κ. Μάρκος Κυπριανού, ο κ. Μαρκίδης και ο κ. Μιχαηλίδης. Μετά θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία, αν θεωρείτε ότι εξηντλήθη το θέμα προς συζήτηση.

Ο κ. Κυπριανού και μετά ο κ. Μαρκίδης.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν συνεχιστεί η συζήτηση, θα θελήσουμε να μπούμε και εμείς μέσα στη συζήτηση. Νομίζω παρατράβηξε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνάδελφε, έχω πει ότι, μετά που θα μιλήσουν οι τρεις συνάδελφοι τους οποίους ονόμασα, θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία, το κατά πόσο έχει εξαντληθεί, και είναι δική σας η απόφαση ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Είναι πολλοί οι ερεθισμοί, ας πούμε, πάνω στο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων που εδέχθημεν και θα ήταν καλύτερα να εντοπίσουμε κιόλας ορισμένα πράγματα, αλλά, έτσι όπως πάμεν, εννά μεν τελειώσουμεν! Θέλετε να κρατηθεί το θέμα και να το συζητήσουμε μαζί με τις ιδιωτικοποιήσεις, να το κάμουμε· αλλά θέλουμε να μιλήσουμε εν τοιαύτη περιπτώσει. Ειδεμή, βάρ' το σε ψηφοφορία, ότι ετέλειωσεν η ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τίθεται θέμα αν το θέμα έχει εξαντληθεί. Παρακαλώ ...

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, διαδικαστικό θέμα.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Ο συνάδελφος κ. Ευσταθίου εισηγήθηκε να σταματήσει η συζήτηση σ' αυτό το στάδιο και να συνεχιστεί στην επόμενη συνεδρία. Είναι μία διαδικαστική εισήγηση η οποία νομίζω ότι θα πρέπει ή να κριθεί από εσάς, από το Προεδρείο, ή να τεθεί σε ψηφοφορία.

Ο λόγος για τον οποίο εισηγούμαστε να σταματήσει η συζήτηση και να παραμείνει το θέμα στην ημερήσια διάταξη για την επόμενη συνεδρία είναι για να δοθεί η ευχέρεια στην Εκτελεστική Εξουσία, η οποία ενδεχομένως θα το ήθελε, να στείλει μία επιστολή προς τη Βουλή με την οποία να τοποθετείται στο συγκεκριμένο θέμα της ιδιωτικοποίησης της μαρίνας Λάρνακας. Εάν έλθει μία διαβεβαίωση ότι δεν προτίθεται η κυβέρνηση να προχωρήσει σε ιδιωτικοποίηση, θα πάρει ομόφωνα την έγκριση των ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, η κυβέρνηση έχει τοποθετηθεί μέσω του αρμόδιου Υπουργού ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έγινε αυτή η συζήτηση σήμερα, η οποία ενδεχομένως να βοηθήσει την κυβέρνηση να επανεξετάσει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ υποβάλλει εισήγηση ο κ. Ευσταθίου. Ποιοι θέλουν να μιλήσουν επί της εισήγησης;

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι βεβαίως μιλούμε εκτός θέματος, αλλά έχουν λεχθεί πράγματα τα οποία δεν μπορούν να μείνουν αναπάντητα, διότι, εν πάση περιπτώσει, ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν έχει αντιμετωπίσει συγκεκριμένο θέμα ιδιωτικοποιήσεως και ούτε έχει τοποθετηθεί εν σχέσει προς αυτό.

Θα ήθελα όμως να πω ότι δεν πρόκειται, πιστεύω, να γίνει δεχτή οποιαδήποτε πρόταση ιδιωτικοποιήσεως η οποία θα γίνει εική και ως έτυχε διά της παρασκηνιακής επιλογής οποιουδήποτε ιδιώτη. Εάν πρόκειται κάποιο σώμα, κάποια κυβέρνηση, κάποιο όργανο να εισηγηθεί προς τα κόμματα, προς τη Βουλή πολιτική ιδιωτικοποιήσεως συγκεκριμένου δημοσίου οργανισμού ή συγκεκριμένου δημοσίου οργάνου, τότε θα πρέπει να υπάρξουν διαφανείς διαδικασίες. Και δε μιλούμε για δωρεάν παραχωρήσεις προς ιδιώτες, αλλά αντίθετα μιλούμε για παραχωρήσεις προς ιδιώτες που είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν προς το κράτος το αντίτιμο της περιουσίας του κράτους την οποία πρόκειται να αποκτήσουν διά της οποιασδήποτε ιδιωτικοποιήσεως.

Πέραν όμως αυτού, θεωρώ αδιανόητο να υπάρχει ιδιωτική μαρίνα και να υπάρχει ιδιώτης ο οποίος να εισπράττει τέλη τα οποία ψηφίζονται με Κανονισμούς. Οι ιδιώτες δεν εισπράττουν τέλη· οι ιδιώτες, αν δικαιούνται να εισπράξουν, εισπράττουν αμοιβές, τις οποίες καθορίζει η ελεύθερη αγορά. Άλλως πως δεν πρόκειται περί ιδιωτικοποιήσεως, αλλά πρόκειται περί παραχωρήσεως κρατικής εξουσίας σε ιδιώτη, πράγμα εντελώς απαράδεκτο.

Επομένως, η ψήφιση τελών ουδεμίαν απολύτως σημασία, ουδεμίαν απολύτως σχέση μπορεί να έχει με την οποιαδήποτε φιλοσοφία ιδιωτικοποιήσεως, διότι, αν γίνει ιδιωτικοποίηση, ο ιδιώτης δε θα έχει καν δικαίωμα να εισπράττει τα συγκεκριμένα τέλη. Θα πρέπει να γίνουν εξ υπαρχής εντελώς διαφορετικές διευθετήσεις και να δημιουργηθούν εντελώς διαφορετικές δομές, ακριβώς διά να λειτουργεί η σύλληψη της ιδέας της ελεύθερης αγοράς, ούτως ώστε οι ιδιώτες να ανταγωνίζονται και να εισπράττουν αμοιβές και όχι τέλη, όπως κάνουν αυτή τη στιγμή οι ξενοδόχοι. Διότι οι ξενοδόχοι δεν εισπράττουν από τους πελάτες τους τέλη, αλλά εισπράττουν αντίτιμο υπηρεσίας το οποίο καθορίζεται από την ελεύθερη αγορά.

Έχω την εντύπωση ότι κάπου φτάνουμε στην υπερβολή, κάπου ορισμένες πλευρές της Βουλής έχουν λησμονήσει ότι αυτοί οι Κανονισμοί προέρχονται από την προηγούμενη κυβέρνηση και όχι από την κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη. Η κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη έχει υιοθετήσει αυτούς τους Κανονισμούς και εναπόκειται στα κόμματα να τοποθετηθούν.

Η ουσία όμως είναι μία και μόνη: Κατά πόσο πρέπει το κράτος να επιδοτεί πάσαν υπηρεσίαν προς ιδιώτες ή αλλοδαπούς. Περί αυτού πρόκειται: Κατά πόσο το βάρος του ελλείμματος αυτής της μαρίνας πρέπει εξ ολοκλήρου να το φέρουν οι φορολογούμενοι ή κατά πόσο ένα σεβαστό μέρος του ελλείμματος αυτού θα πρέπει να πέσει επί των ώμων όσων έχουν το όφελος και παίρνουν τις υπηρεσίες που προσφέρει αυτή η μαρίνα.

Και πάλι κάπου ορισμένοι βάζουν ένα δίλημμα: Επειδή η μαρίνα δεν προσφέρει ικανοποιητικές υπηρεσίες, να μην αυξήσουμε τα τέλη, Αλλά υπάρχει και η άλλη όψη του νομίσματος: Δεν μπορεί η μαρίνα να προσφέρει ικανοποιητικές υπηρεσίες, εφόσον δεν έχει τα απαραίτητα έσοδα και τα απαραίτητα εισοδήματα. Με άλλα λόγια, ποιος έκαμε πρώτος: το αβγό την κότα ή η κότα το αβγό; Άρα το θέμα είναι ένα και μόνο: Δικαιολογείται η αύξηση των τελών ή δε δικαιολογείται η αύξηση των τελών; Και, αν δικαιολογείται, σε ποιο βαθμό δικαιολογείται;

Όλα τα υπόλοιπα έχω την εντύπωση ότι είναι εκτός θέματος. Ευρίσκονται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας προς εξέταση και ας εξεταστούν. Αλλά δεν έχουν σχέση με τους σημερινούς επίμαχους Κανονισμούς. Πιστεύω ότι πρέπει να φτάσουμε στην ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να δηλώσω ξεκάθαρα ότι η υποστήριξη των κυβερνητικών Κανονισμών για αύξηση των τελών δεν έχει καμιά σχέση και ούτε τους συνδέουμε με το θέμα της ιδιωτικοποίησης. Αυτό το θέμα θα έρθει ενώπιον της Βουλής και το ΔΗΚΟ θα τοποθετηθεί ευθαρσώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θα συμφωνήσουμε με την εισήγηση για αναβολή και μάλιστα για δύο εβδομάδες, διότι, αν το θέμα ήταν απλώς τα τέλη, θα τοποθετούμαστε και τώρα. Αλλά, επειδή υπάρχει συγκεκριμένη απόφαση εδώ του Υπουργικού Συμβουλίου για ιδιωτικοποίηση και επειδή στην περίπτωση του "Sheraton" υπάρχουν τέλη και εισπράττονται τέλη, θα ήταν καλύτερο για όλες τις πλευρές και για την κυβέρνηση να προβληματιστούμε εκ νέου και εκ νέου να βασανίσουμε το θέμα, για να μπορέσουμε να βρούμε την καλύτερη δυνατή λύση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω την εισήγηση για αναβολή σε ψηφοφορία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι Κανονισμοί. Να εξετάσουμε πρώτα αν εκπνέουν, κύριε Πρόεδρε.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

19 Μαΐου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

19 Μαΐου; Υπάρχει περιθώριο, υπάρχει περιθώριο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επομένως, δεν αρνούμεθα την αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τότε η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας να επανεξετάσει το θέμα και όσοι συνάδελφοι ενδιαφέρονται παρακαλώ να λάβουν μέρος, για να πουν τις απόψεις τους, την προσεχή Πέμπτη.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Κώστας Κωνσταντίνου
Άριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 17 Μαρτίου και στις 7 Απριλίου 1994. Μέσα στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά Κανονισμών κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ψαράδων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ερασιτεχνικών Αλιευτικών Σκαφών και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 6 του περί Αλιείας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών με την παραπέρα ρύθμιση του θέματος της χορήγησης αδειών αλιείας για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους με βάση τις τροποποιήσεις που έχουν επενεχθεί στο στάδιο της συζήτησής τους από την Επιτροπή.

Αντίγραφο των Κανονισμών, όπως τελικά διαμορφώθηκαν, επισυνάπτεται στην παρούσα Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα της ημερήσιας διάταξης έχει αποσυρθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημοσίων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους) (Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέσεις Γενικού Διευθυντή και Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημοσίων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών (Άδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εσωτερικών προς το ΡΙΚ, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του ΡΙΚ Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Έγγραφα που αφορούν την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πρόταση νόμου:

17) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Έχουμε ήδη τελειώσει την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 179 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 5 Απριλίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί η κουζίνα στις οικίες τριών υπνοδωματίων που ανεγείρονται για την αναδόμηση του οικισμού Τσιακκιλερού Λάρνακας είναι πιο μικρή από την κουζίνα στις οικίες των δυο υπνοδωματίων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 180 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου στις 5 Απριλίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή με ποιο τρόπο θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα που δημιουργούνται από την αναδόμηση των οικισμών Τσιακκιλερού - Κόκκινων για τις εβδομήντα περίπου βιοτεχνίες που λειτουργούν νόμιμα με άδεια της Πολεοδομίας και στις οποίες παραχωρήθηκε ηλεκτρικό ρεύμα και σε μερικές δάνειο επαναδραστηριοποίησης."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 181 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Θάσο Μιχαηλίδη στις 6 Απριλίου 1994.

"Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή γιατί καθυστερεί η μετακίνηση του χοιροστασίου Χατζηστεφάνου, που βρίσκεται δίπλα από τα κτίρια του Συμβουλίου Βελτιώσεως Δρομολαξιάς.

Σημειώνεται ότι σε ευρεία σύσκεψη όλων των εμπλεκόμενων τμημάτων, που έγινε στο Υπουργείο Εσωτερικών, αποφασίστηκε η μετακίνησή του και η καταβολή αποζημιώσεως, που ανέρχεται στο ποσό των £40.000, αλλά από τότε τίποτα δεν έχει γίνει."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 182 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Θάσο Μιχαηλίδη στις 6 Απριλίου 1994.

"Ζητείται από το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε τελικά θα ανακαινιστεί (θα αλλάξει) η ξύλινη στέγη του Δημοτικού Σχολείου Κόρνου.

Ενώ υπάρχει ο κίνδυνος η στέγη να καταρρεύσει και να θρηνήσουμε θύματα, οπότε θα είναι πλέον πολύ αργά, το έργο εδώ και δυο χρόνια αναβάλλεται."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 183 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρη Λυσιώτη στις 8 Απριλίου 1994.

"Φέτος συμπληρώνονται τριάντα χρόνια από τη δημιουργία της Εθνικής Φρουράς και έχουμε την άποψη ότι με προγραμματισμό πρέπει να αρχίσουν να συγκεντρώνονται έγγραφα, φωτογραφίες και άλλο αρχειακό υλικό για την καταγραφή της ιστορίας της Δύναμης.

Μια σημαντική πτυχή αυτής της ιστορίας είναι τα όπλα και ο εξοπλισμός που χρησιμοποίησε η Εθνική Φρουρά στα πρώτα χρόνια της ίδρυσής της. Τα αγγλικά τουφέκια 'Enfield', τα αυτόματα 'Sten', τα πολυβόλα 'Vickers', τα ρωσικά οχήματα μεταφοράς προσωπικού BTR, τα άρματα Τ-34, τα θωρακισμένα 'Μάρμουρ-Χάριγκτον' κ.ά. είναι μέρος αυτού του ιστορικού παρελθόντος.

Πιστεύουμε πως άμεσα πρέπει να διαφυλαχθούν δείγματα αυτού του εξοπλισμού και να μελετηθεί η ίδρυση στρατιωτικού μουσείου, όπου θα προβάλλεται αυτό το υλικό.

Ποια είναι η άποψη του αρμόδιου Υπουργείου επί του προκειμένου;"

Απάντηση ημερομηνίας 4 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 74, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Κελοκεδάρων για επισκευή και συντήρηση των αγροτικών δρόμων της κοινότητας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η διάνοιξη-συντήρηση αγροτικών δρόμων στην ύπαιθρο προωθείται ως κοινοτικό αναπτυξιακό έργο με συνεισφορά της κυβέρνησης στην απαιτούμενη δαπάνη στα πλαίσια των εκάστοτε Προϋπολογισμών Αναπτύξεως. Η συνεισφορά της κυβέρνησης για κοινοτικά έργα ανάπτυξης στα Κελοκέδαρα έχει καθοριστεί στα 2/3.

(β) Οι πρόνοιες των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως για διάνοιξη- συντήρηση αγροτικών δρόμων βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις προτάσεις που οι ίδιες οι κοινότητες υποβάλλουν μέσω των οικείων επάρχων στο στάδιο προετοιμασίας των προϋπολογισμών.

(γ) Στα αμπελουργικά χωριά, όπως τα Κελοκέδαρα, παραχωρείται για χρόνια τώρα επιπλέον οικονομική βοήθεια για τη διάνοιξη νέων αμπελουργικών δρόμων χωρίς συνεισφορά από μέρους της κοινότητας.

(δ) Για τη συντήρηση των αγροτικών δρόμων των Κελοκεδάρων εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1993 κονδύλι ύψους £1.200 (κυβέρνηση £800, κοινότητα £400), ενώ πρόσθετο ποσό £1.000 δόθηκε από την κυβέρνηση για τους αμπελουργικούς δρόμους της κοινότητας. Στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 η πρόνοια για αγροτικούς δρόμους αυξήθηκε στις £3.000 (κυβέρνηση £2.000, κοινότητα £1.000) και θα εξεταστεί επίσης το ενδεχόμενο παραχώρησης πρόσθετου ποσού για αμπελουργικούς δρόμους."

Απάντηση ημερομηνίας 24 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 105, ημερομηνίας 13 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το αίτημα της κοινότητας Αμαργέτης για τη δημιουργία παρατηρητηρίου από το Τμήμα Δασών με σκοπό την προστασία του δάσους που βρίσκεται κοντά στο χωριό, παραθέτω τα πιο κάτω:

Το δάσος της περιοχής Αμαργέτης βρίσκεται σε ιδιωτική και χαλίτικη γη και συνεπώς το Τμήμα Δασών δεν έχει ευθύνη ή αρμοδιότητα για τη διαχείρισή του και για τη λήψη μέτρων πρόληψης πυρκαγιών, όπως είναι η εγκατάσταση παρατηρητηρίου."

Απάντηση ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 108, ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1993, του Μέλους της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Καίτης Κληρίδου.

"Σχετικά με την κατασκευή διαβάσεων πεζών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η πολιτική του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων είναι να κατασκευάζονται υπόγειες διαβάσεις πεζών σε νέους αστικούς και ημιαστικούς δρόμους τεσσάρων λωρίδων και σε σημεία όπου κρίνεται

αναγκαίο, όπως π.χ. κοντά σε σχολεία, οικισμούς κ.λπ. Τέτοιες διαβάσεις πεζών έχουν κατασκευασθεί στον αυτοκινητόδρομο Λευκωσίας-Λεμεσού για εξυπηρέτηση του χωριού Αλάμπρα, στον παρακαμπτήριο δρόμο Λεμεσού, στη Λεωφόρο Μακεδονίας στη Λεμεσό (τέως Συγγρού), στη Λεωφόρο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου στη Μέσα Γειτονιά, στο αστικό τμήμα του δρόμου Λάρνακας-Κοφίνου κ.λπ.

(β) Σε υφιστάμενους δρόμους 4 λωρίδων, εκεί όπου δεν είναι δυνατή η κατασκευή υπόγειων διαβάσεων πεζών, γίνεται εγκατάσταση ελεγχόμενης διάβασης πεζών τύπου 'Pelican' ή υπέργειας διάβασης. Διαβάσεις 'Pelican' έχουν εγκατασταθεί στη Λεωφόρο Φραγκλίνου Ρούσβελτ στη Λεμεσό, στις Λεωφόρους Γρίβα Διγενή και Λεμεσού στη Λευκωσία κ.λπ. Η κατασκευή υπέργειας διάβασης πεζών προωθείται στη Λεωφόρο Λεμεσού στη Λευκωσία παρά το Λύκειο Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'.

(γ) Ανισόπεδες διαβάσεις πεζών δε συστήνονται σε δρόμους δύο λωρίδων, αφού από εμπειρίες άλλων χωρών οι πεζοί δεν τις χρησιμοποιούν, ενώ η κατασκευή τους απαιτεί ψηλό κόστος και απαλλοτρίωση μεγάλης έκτασης γης. Σε δρόμους δύο λωρίδων η πρακτική είναι να εγκαθίστανται ισόπεδες διαβάσεις 'Zebra' ή 'Pelican', ανάλογα με τα δεδομένα κάθε περίπτωσης, όπως π.χ. τον όγκο κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων, το βαθμό κινδύνου για δυστυχήματα κ.λπ.

Ήδη έχουν εγκατασταθεί διαβάσεις πεζών σε όσα σχολεία υπήρχε ανάγκη και μερικές απ' αυτές είναι τύπου 'Pelican' (π.χ. παρά το δημοτικό σχολείο στο Ζακάκι, το δημοτικό σχολείο στο Κολόσσι, στην Κοκκινοτριμιθιά κ.λπ). Διαβάσεις 'Pelican' εγκαθίστανται και σε τουριστικές περιοχές, όπου υπάρχει μεγάλη διακίνηση πεζών, όπως εκείνες που εγκαταστάθηκαν στο δρόμο Λάρνακας-Δεκέλειας και στην περιοχή Αμαθούντας."

Απάντηση ημερομηνίας 5 Απριλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 124, ημερομηνίας 25 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένου Πρέντζα.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αντιμετωπίζει θετικά το θέμα της αναθεώρησης του επιδόματος εξωτερικού που παραχωρείται στους δασκάλους της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής (ΚΕΑ).

Μέσα στα πλαίσια αυτά η κυβέρνηση (Υπουργεία Οικονομικών και Παιδείας και Πολιτισμού) έχει αρχίσει διαπραγματεύσεις με την ΠΟΕΔ, οι οποίες αναμένεται να ολοκληρωθούν σύντομα."

Απάντηση ημερομηνίας 28 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 125, ημερομηνίας 26 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σας πληροφορώ ότι το θέμα των σφαγείων απασχόλησε πρόσφατα το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο όρισε υπουργική επιτροπή, για να το μελετήσει διεξοδικά, σε βάθος και σφαιρικά και να υποβάλει έκθεση σ' αυτό.

Η υπουργική επιτροπή άρχισε ήδη τη μελέτη όλων των συναφών προβλημάτων, όπως οικονομικών, λειτουργικών, υγειονομικών και προσφοράς υπηρεσίας στο κοινό, στους παραγωγούς και στους απασχολουμένους στον τομέα της εμπορίας κρέατος, και επεξεργάζεται στοιχεία και αναλύσεις που έχουν ετοιμαστεί τόσο από ξένους ειδικούς (ειδικά για το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου) όσο και από τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες.

Ανάμεσα στις διάφορες υπαλλακτικές ή παράλληλες λύσεις που προτάθηκαν και μελετώνται είναι και η δημιουργία μικρών περιφερειακών σφαγείων για καλύτερη εξυπηρέτηση των κοινοτήτων που βρίσκονται σε σχετικά μεγάλη απόσταση από το Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου και από το Δημοτικό Σφαγείο Πάφου. Δεν είναι όμως δυνατό στο στάδιο αυτό της μελέτης να ανακοινωθεί οτιδήποτε σχετικό με τις αποφάσεις ή το χρόνο υλοποίησής τους."

Απάντηση ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 141, ημερομηνίας 9 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με το περιεχόμενο της έκθεσης του Επιτρόπου Διοικήσεως με αρ. Α.Π. 318/91 και ημερομηνία 14/4/1993, σας πληροφορώ ότι υποβλήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για νομική συμβουλή στις 28/7/1993.

Αναφορικά με το ερώτημα του έντιμου Βουλευτή, τι ποσό κατατέθηκε στο 'ειδικό ταμείο' χρόνο με χρόνο, σας πληροφορώ ότι ο Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας δεν έχει συστήσει ειδικό ταμείο εξαγωγών στο οποίο να κατατίθενται οποιαδήποτε ποσά για επιδότηση των εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων.

Για την επιδότηση εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων, ο Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας διέθεσε τα πιο κάτω ποσά:

1988 £ 63.679

1989 £100.482

1990 £106.650

1991 £103.697

1992 £132.876

1993 £202.142

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα υπάρχει εισήγηση από τον εγγράψαντα να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη, γιατί ο ίδιος απουσίαζε και δεν είναι έτοιμος να προχωρήσει στη συζήτησή του.

Το δεύτερο θέμα, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας", έχει εγγραφεί από το συνάδελφο κ. Χριστοδουλίδη, ο οποίος απουσιάζει...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη, κύριε Πρόεδρε, γιατί απουσιάζει ο εισηγητής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη.

Το τρίτο θέμα είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν υπάρχει Έκθεση· το απόγευμα κυκλοφόρησε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τότε, παραμένει στην ημερήσια διάταξη για την επόμενη συνεδρία.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 21 Απριλίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1994.

2) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.

3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

4) Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και την Αστυνομία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1993.

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 31) του 1993.

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1994.

7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1993.

9) Ο περί Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου Νόμος του 1993.

10) Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

11) Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

12) Ο περί Αποβαθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

13) Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993.

14) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

15) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

16) Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

17) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

18) Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

19) Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέση Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

20) Οι περί Γενικού Λογιστηρίου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή Λογαριασμών, Επιθεωρητή Λογαριασμών και Λογιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

21) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

22) Οι περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

23) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί Πάφου του 1994.

24) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

25) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για την Επικύρωση του Διορισμού της Επιτροπής Καταρτισμού και Τήρησης Μητρώου Μελών της ΕΟΚΑ.

26) Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (30.3.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Μιχ. Κυπριανού και Δ. Ηλιάδη). (24.2.1994).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

('Ωρα λήξης: 5.50 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

2) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού Νόμος για το 'Ετος 1994 του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας" και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο "Ο περί Προϋπολογισμού του Ταμείου για το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοποιητικής Ανεπάρκειας Νόμος του 1994".

3) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αριθμό 5 του 1994).

4) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Τροποποίησης του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις Ουσίες που Καταστρέφουν τη Στοιβάδα του 'Οζοντος (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

5) 'Εκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή της σε νόμο.

6) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994", αγορεύσεις, παρατηρήσεις και συζήτηση (Ευ. Ευσταθίου, Θ. Μιχαηλίδης, Ν. Αναστασιάδης, Μιχ. Κυπριανού, Ρ. Πρέντζας, Ν. Κατσουρίδης, Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Συλλούρης, Α. Μούσκος, Α. Φιλίππου, Μ. Κυπριανού, Ν. Μουσιούττας, Α. Μαρκίδης, Κ. Παναγίδης) και αναβολή του θέματος.

7) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αλιείας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

8) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

9) Ερωτήσεις Βουλευτών (Οι κουζίνες στα σπίτια του οικισμού Τσιακκιλερού Λάρνακας - Προβλήματα βιοτεχνιών λόγω αναδόμησης των οικισμών Τσιακκιλερού-Κόκκινων - Η μετακίνηση του χοιροστασίου Χατζηστεφάνου στη Δρομολοξιά - Η στέγη του Δημοτικού Σχολείου Κόρνου - Η ίδρυση μουσείου για την παρουσίαση ιστορικού υλικού της Εθνικής Φρουράς).

10) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η συντήρηση αγροτικών δρόμων στα Κελοκέδαρα - Η προστασία του δάσους που βρίσκεται κοντά στο χωριό Αμαργέτη - Διαβάσεις πεζών - Το επίδομα εξωτερικού των δασκάλων της Κυπριακής Εκπαιδευτικής Αποστολής - Η δημιουργία περιφερειακών σφαγείων - Η επιδότηση των εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 21ης Απριλίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.14 μ.μ.)

(Αρ. 27)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είμαι εξουσιοδοτημένος από όλες τις πλευρές της Βουλής να αναφερθώ στην 21η Απριλίου.

Το σύνολο του ελληνικού έθνους αντιμετωπίζει με οργή και οδύνη τη θλιβερή επέτειο της 21ης Απριλίου. Η εγκληματική ενέργεια μερικών επίορκων αξιωματικών δεν οδήγησε μόνο στην καταδυνάστευση του ελληνικού λαού αλλά και σε τραγικά αρνητικές εξελίξεις για τα εθνικά μας θέματα, με επιστέγασμα το προδοτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου, που πρόσφερε το πρόσχημα στην Τουρκία για την εισβολή, που οδήγησε στην τραγωδία του κυπριακού ελληνισμού.

Μερικοί από τους πρωταγωνιστές του πραξικοπήματος βρίσκονται στις φυλακές στην Ελλάδα. 'Ομως, ο κυπριακός ελληνισμός εξακολουθεί να πληρώνει το βαρύ τίμημα των συνεπειών της εγκληματικής τους δραστηριότητας με τη συνεχιζόμενη κατοχή, την προσφυγιά, τους αγνοουμένους και τους εγκλωβισμένους.

Η αναδρομή σε μαύρες επετείους έχει τότε μόνο αξία, όταν χρησιμεύει στην άντληση συμπερασμάτων, στην απόφαση για αποτροπή συνθηκών που να επιτρέπουν επανάληψη ανάλογων εγκλημάτων και κυρίως στην εδραίωση των δημοκρατικών πολιτικοηθικών αξιών, στην επιβράβευση των αγωνιστών και στην τιμωρία και την περιθωριοποίηση των υπευθύνων και συνυπευθύνων.

Αντιμετωπίζουμε τα αποτελέσματα της τραγωδίας. Και είναι φυσικό να αγωνιζόμαστε για την ανατροπή αυτών των αποτελεσμάτων και για την εδραίωση συνθηκών δημοκρατικής ανέλιξης σε συνθήκες ελευθερίας. Για να πετύχει αυτός ο

αγώνας, θα πρέπει να πείσουμε το λαό ότι όλοι στρεφόμαστε προς την ορθή κατεύθυνση, ότι είμεθα αποφασισμένοι να προασπίσουμε τα δικαιώματά μας, ότι στηρίζουμε τις σωστές πολιτικές αξίες, ότι τιμούμε τους αγωνιστές και προσυπογράφουμε την τιμωρία των ενόχων.

Δεν είναι αρκετό να θυμούμαστε το Πολυτεχνείο κι εκείνους που πέθαναν στα χέρια της χούντας. Πρέπει να βιώνουμε το παράδειγμά τους. Μαζί με το σύνολο του έθνους στεκόμαστε με αισθήματα πικρίας και οργής μπροστά σ' αυτή τη θλιβερή επέτειο. Μαζί με το σύνολο του έθνους διαδηλώνουμε την απόφασή μας να μην επιτρέψουμε επανάληψη τέτοιων φαινομένων. Μαζί με το σύνολο του έθνους θα αγωνιστούμε για την ανατροπή των τραγικών συνεπειών αυτού του εγκλήματος.

Καλώ τη Βουλή σε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη των θυμάτων της χούντας.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αιωνία τους η μνήμη.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι τραγική ειρωνεία της μοίρας; Είναι σύμπτωση; Είναι ένδειξη ότι τίποτε δε μάθαμε από την ιστορία; Όλα αυτά τα ερωτήματα έρχονται στη μνήμη μας, όταν σήμερα δημοσιεύεται η πληροφορία ότι από αύριο αναλαμβάνει καθήκοντα Αστυνομικού Διευθυντή ένας από τους πρωταγωνιστές της ΕΟΚΑ Β', του φασισμού, του πραξικοπήματος και της καταστροφής της Κύπρου. Αυτή είναι μία μεγίστη πρόκληση έναντι αυτού του τόπου, της μοίρας και της πορείας του, που δεν είναι δυνατό να περάσει απαρατήρητη, διότι, αν σιωπήσουμε, αν την ανεχτούμε, χειρότερα κακά είναι που περιμένουν αυτό τον τόπο. Πραγματικά, δε θα έχουμε ελπίδα σωτηρίας πλέον, αν σιωπήσουμε μπροστά σε τέτοια φαινόμενα ηθικής και πολιτικής παρακμής.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ έχει προτείνει να συζητηθεί εκτός ημερήσιας διάταξης σήμερα το θέμα της επαναφοράς αύριο του Γεωργίου Ράφτη στην ενεργό υπηρεσία και ζητώ από το Σώμα να εγκρίνει αυτή την πρόταση και να προχωρήσουμε στη συζήτηση, για να ληφθεί η σχετική απόφαση που θα αποτρέψει κάτι που, αν είναι σφάλμα, διασώζει τον τόπο, αν δεν είναι σφάλμα, είναι επικίνδυνο για την περαιτέρω πορεία μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχουμε ζητήσει και εμείς την εγγραφή του θέματος και συμφωνούμε με την άποψη ότι η Βουλή πρέπει να συζητήσει προ ημερησίας διατάξεως το θέμα της απόφασης για διορισμό του Γεωργίου Ράφτη ως υπευθύνου του Ουλαμού Πρόληψης Εγκλημάτων (ΟΠΕ) Λευκωσίας. Πράγματι αποτελεί τραγική σύμπτωση και ειρωνεία το

ότι η κυβέρνηση πήρε αυτή την απόφαση ακριβώς τις μέρες που σημειώνεται η τραγική επέτειος της ανάληψης της εξουσίας στην Ελλάδα από τους πραξικοπηματίες. Και αποτελεί μεγίστη πρόκληση άνθρωποι οι οποίοι κατέλυσαν το κράτος και καταλύοντάς το άνοιξαν το δρόμο στην τουρκική εισβολή να διορίζονται υπεύθυνοι για την πρόληψη εγκλημάτων· άνθρωποι που βαρύνονται με την κατηγορία για το μεγαλύτερο εθνικό έγκλημα της σύγχρονης ιστορίας, όχι μόνον της Κύπρου αλλά, τα τελευταία πενήντα χρόνια τουλάχιστον, του ελληνισμού.

Γι' αυτό το λόγο υποστηρίζουμε και εμείς ότι η Βουλή πρέπει να συζητήσει και να πάρει την ομόφωνη απόφαση ότι δεν μπορεί ένας άνθρωπος που βαρύνεται με όσα βαρύνεται ο Γεώργιος Ράφτης να αποτελεί ανώτερο αξιωματούχο για την τήρηση της τάξης και του νόμου και μάλιστα με ευθύνη την πρόληψη των εγκλημάτων. Αν υπάρχει έστω και ένα γραμμάριο ειλικρίνειας στις προθέσεις ορισμένης τουλάχιστον μερίδας της εξουσίας, της σημερινής εξουσίας, για ενότητα, πρέπει αυτό το βήμα να το αποφασίσει η Βουλή ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, καταρχήν δεν αντιλαμβάνομαι πώς έχει εγγραφεί θέμα, όταν δεν έχει περιέλθει σε γνώση μας. Ζητώ να εφαρμοστεί αυστηρά ο Κανονισμός της Βουλής και το εγγραφέν θέμα, αν έχει εγγραφεί -που αμφιβάλλω- να πάρει τη σειρά του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς υποστηρίζουμε την εγγραφή του θέματος όπως το έθεσαν οι δύο προηγούμενοι ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι υποστηρίζουν τη συζήτηση του θέματος προ ημερησίας διατάξεως;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι αντιτίθενται;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα εγγράφεται και αρχίζει η συζήτηση. Ο εισηγητής έχει το λόγο.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εγώ θα ήθελα να μάθω αν ο Κανονισμός της Βουλής υπόκειται σε τροποποιήσεις διά ψηφοφορίας εκ των ενόντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχει καθιερωθεί...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ή υπάρχει Κανονισμός της Βουλής και Σύνταγμα και νόμοι ή δεν υπάρχουν και ανάλογα με τα συμφέροντα και τις οξύτητες της στιγμής κάνει μια πλειοψηφία ό,τι θέλει. Αυτό είναι το βασικό ερώτημα το οποίο τίθεται. Δεν είναι θέμα πόσοι είναι οι περισσότεροι και πού είναι οι λιγότεροι· είναι θέμα σεβασμού του Συντάγματος, των νόμων και των κανονισμών. Και εγώ δεν ερμηνεύω τίποτε αυτή τη στιγμή. Ερωτώ τον Πρόεδρο να μου πει κατά πόσο μπορεί με ψήφισμα ή με ψηφοφορία η Βουλή ανά πάσαν στιγμήν, να αλλάζει τις ίδιες τις δικές της διαδικασίες! Και να εγγράφει και να συζητά θέμα το οποίο δεν είναι καν μέσα στην ημερήσια διάταξη! Και να μην έχουν καν οι Βουλευτές το δικαίωμα να προπαρασκευαστούν γι' αυτό το θέμα! Προς τι κυκλοφορούν οι ημερήσιες διατάξεις;

Γιατί ψηλώνετε τα χέρια σας, προτού τελειώσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Παρακαλώ να τελειώσει ο ομιλητής!

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ψηλώνουμε τα χέρια μας, διότι σας ακούμε να λέτε ανακρίβειες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ανακρίβειες; Τι ανακρίβειες;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε συνάδελφε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δεν είναι θέμα αν βγήκε ή δε βγήκε απόφαση της Βουλής· το θέμα είναι κατά πόσο η Βουλή δικαιούται να αλλάζει εκ των ενόντων τους κανονισμούς τους δικούς της. Και αν μπορεί μια πλειοψηφία...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μα τι ρωτάτε;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Να το μάθω, κύριε συνάδελφε! Γιατί μπορεί να μην το ξέρω και θέλω να το μάθω!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι διαλογική συζήτηση. Παρακαλώ.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Τότε να μη με διακόπτουν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό προσπαθώ να κάμω, κύριε συνάδελφε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Το ερώτημα συνεπώς είναι -και να μας απαντήσει η έδρα- κατά πόσο ανά πάσαν στιγμήν μπορούμε να εγγράφουμε οποιοδήποτε θέμα και με ad hoc πλειοψηφία να συζητείται αυτό το θέμα αμέσως, προ πάσης και ανεξαρτήτως οποιασδήποτε ημερησίας διατάξεως. Αυτό είναι το ερώτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ορίστε. Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο Κανονισμός της Βουλής είναι σαφέστατος. Αναφέρομαι στον Κανονισμό 78:

"'Ανευ επηρεασμού της γενικότητας του κανονισμού 77", που προβλέπει τη συνήθη διαδικασία εγγραφής του θέματος, "Βουλευτής δύναται να ζητήση όπως οιονδήποτε ζήτημα ή θέμα ιδιαιτέρως εξαιρετικού ενδιαφέροντος και απροβλέπτων περιστάσεων συζητηθή αμέσως ή εις οιανδήποτε συνεδρίασιν της Βουλής ανεξαρτήτως του εάν τούτο είναι εγγεγραμμένον ή μη επί της ημερησίας διατάξεως".

Συνεπώς, δυνάμει του Κανονισμού 78, έχει δικαίωμα ο Πρόεδρος να δώσει οδηγίες να προχωρήσει αυτή η διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής, μετά ο κ. Ευσταθίου και μετά ο κ. Αγαπίου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πέραν των όσων έχουν αναφερθεί από τον κ. Μαρκίδη, καταρχήν έχει γίνει ξεκάθαρο και από τη δική μας κοινοβουλευτική ομάδα ότι δεν είμαστε εναντίον της συζήτησης. Απλά εκείνο το οποίο ζητούμε είναι να εφαρμοστούν κάποιες βασικές προϋποθέσεις στη διαδικασία της συζήτησης. Δίπλα μου ακούεται ο κ. Ρολάνδης να ρωτά: "Ποιος είναι τούτος ο κύριος;" Οι περισσότεροι από μας δεν τον γνωρίζουν.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Μη μου πείτε, κύριε Σολωμή!

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Παρακαλώ, κύριε Αγαπίου! Θα σας διακόψω όταν θα μιλήσετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να μη διακόπτεται κανένας ομιλητής.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Πραγματικά, κύριε Πρόεδρε, να μην υπάρχει η εντύπωση ότι υπάρχει οποιοδήποτε πρόβλημα για την κοινοβουλευτική ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού να συζητήσει το θέμα τούτο. Αλλά είναι βασικά και θέμα υπευθυνότητας στη συζήτηση, αν υπάρχουν οποιαδήποτε στοιχεία ή πληροφορίες.

Σωστά αναφέρθηκε στον Κανονισμό 78 ο συνάδελφος της ΕΔΕΚ. Όταν όμως το θέμα είναι "ιδιαιτέρως εξαιρετικού ενδιαφέροντος και απροβλέπτων περιστάσεων". Εδώ απειλείται η υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας ή η ύπαρξη των σωμάτων ασφαλείας; Δηλαδή, δεν μπορεί αυτό το θέμα να εγγραφεί, να γίνει η προπαρασκευή και να ληφθούν τα κατάλληλα στοιχεία; Μπορεί και η πληροφορία να είναι εσφαλμένη. Δεν ξέρουμε. Είναι αυτό το οποίο ζητούμε.

Αν πραγματικά, όπως ανέφερε ο κ. Μαρκίδης, όταν περιστασιακά δημιουργείται κάποια πλειοψηφία... Δηλαδή, αν την ερχόμενη Πέμπτη τοποθετηθεί κάποιος δάσκαλος σε κάποιο σχολείο και αυτό δεν αρέσει σε ένα Βουλευτή του ΔΗΚΟ ή του Συναγερμού, αν σχηματιστεί, λέω, κάποια πλειοψηφία, προ ημερήσιας διάταξης, που πρέπει να συζητούμε θέματα όπως είναι το εθνικό και άλλα βασικής, υψίστης σημασίας, να διακόπτουμε όλα τα κεφάλαια για να συζητούμε για το συγκεκριμένο αστυνομικό ή δάσκαλο;

Είναι βασικά θέμα σεβασμού και υπευθυνότητας, όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η Βουλή θα συζητήσει. Άλλως πως θα είναι ανεύθυνη συζήτηση και ανεύθυνη θα είναι και η σιγή απ' όλες τις πλευρές, διότι δεν υπάρχει βασική, στοιχειώδης προετοιμασία. Αυτή είναι η θέση μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου, ο κ. Αγαπίου, ο κ. Πρέντζας.

Θα παρακαλέσω σύντομα, διότι πρόκειται περί διαδικαστικού θέματος.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά διερωτώμαι γιατί συζητείται το θέμα. Η Βουλή ήδη αποφάσισε. Με βάση τον Κανονισμό 78 εζητήθη η εγγραφή αυτού του θέματος και το Σώμα εξέδωσε απόφαση, η οποία δεν ανατρέπεται με καμίαν δύναμιν επί της γης αυτής, εκτός εάν το ίδιο το Σώμα και μετά παρέλευσιν αρκετού χρόνου και σύμφωνα με τις καθιερωμένες διαδικασίες, ανατρέψει τη δική του την απόφαση. Τι συζητούμε τώρα; Έκρινε το Σώμα ότι είναι κατεπείγον και ότι είναι απρόβλεπτο. Ουδείς προέβλεπε ότι ο κ. Ράφτης αύριο θα αναλάμβανε τα καθήκοντά του. Κανονικά θα έπρεπε να τα αναλάμβανε σήμερα, για να είναι και επετειακό το θέμα. Το έβαλαν να είναι αύριο. Προχωρούμε στη συζήτηση. Αυτή είναι η ορθή διαδικασία και τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου. Παρακαλώ σύντομα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δυο λόγια, κύριε Πρόεδρε. Παρόλο που συμφωνώ πλήρως με το συνάδελφο κ. Ευσταθίου, εντούτοις δεν μπορώ να μην απαντήσω με δυο λόγια στο συνάδελφο κ. Σολωμή. Και εξαιρετικού ενδιαφέροντος είναι το θέμα και άμεσο. Αύριο διορίζεται ένας πραξικοπηματίας, ο οποίος κατέκλεψε την Εθνική Φρουρά και συνέβαλε στο πραξικόπημα στην Κύπρο. Αν οι συνάδελφοι από την αντίθετη πλευρά δε νομίζουν ότι αυτό το θέμα είναι επείγον και ότι άπτεται της αξιοπρέπειας αυτού το Σώματος και αυτού του κράτους, λυπούμαι πάρα πολύ από μέρους τους. Είναι και επείγον και εξαιρετικό το θέμα, γι' αυτό και πρέπει να συζητηθεί σήμερα. Έχει ήδη ο συνάδελφος Ευσταθίου πει ότι η Βουλή έχει αποφασίσει. Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να προχωρήσουμε στη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο τελευταίος ομιλητής, ο κ. Πρέντζας, και τελειώνουμε.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Έχω καλυφθεί, κύριε Πρόεδρε, από το συνάδελφο Ευσταθίου και από το συνάδελφο Αγαπίου. Θα προσέθετα μόνο στην ερώτηση τη ρητορική του κ. Σολωμή ως απάντησή ότι, ναι, δεν κυνδυνεύει μεν η υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά κινδυνεύει η ηθική της Κυπριακής Δημοκρατίας, κινδυνεύει η ανθρωπιά όλων μας με τέτοιες ενέργειες που ανατρέπουν τις ηθικές αξίες και που εξευτελίζουν κάθε έννοια ηθικής και κάθε έννοια πολιτικής αρετής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το αν οιονδήποτε θέμα είναι εξαιρετικού ενδιαφέροντος και απροβλέπτων περιστάσεων το αποφασίζει η Βουλή και όχι το Προεδρείο. Και εφόσον η Βουλή έχει αποφασίσει και θεωρεί ότι αυτό το θέμα εμπίπτει στον Κανονισμό 78, το θέμα συζητείται. Γι' αυτό, παρακαλώ, όσοι θέλουν να πάρουν το λόγο θα τον πάρουν επί της ουσίας του θέματος και όχι πλέον επί του διαδικαστικού. Η απόφαση ισχύει, το θέμα συζητείται. Παρακαλώ τον κ. Χατζηδημητρίου να πάρει το λόγο.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ζητήσει το λόγο από πριν. Δεν ξέρω αν με προσέξατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάνω στο διαδικαστικό; Διότι το διαδικαστικό...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Πάνω στην ουσία του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάνω στην ουσία θα μιλήσει πρώτα ο εισηγητής και μετά θα σας δώσω το λόγο.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ελέχθη ότι η Βουλή είναι απροπαράσκευη να συζητήσει το θέμα του Γεωργίου Ράφτη. Και πραγματικά θα ήταν απροπαράσκευη, αν δεν είχε επαφή με την πραγματικότητα. Αν δε θυμόταν το πραξικόπημα. Αν δε θυμόταν την ΕΟΚΑ Β'. Αν δε θυμόταν την κλοπή των όπλων. Αν δε θυμόταν την παρανομία του κ. Ράφτη και τη φυγοδικία του. Αν δε θυμόταν τη σύλληψη και το βασανισμό πολιτών. Και κάποιοι συνάδελφοι εδώ μέσα, αν δε θυμόνταν τη δική τους σύλληψη, τη δική τους ταλαιπωρία, το δικό τους εξευτελισμό. Αυτοί οι συνάδελφοι και η Βουλή ολόκληρη και ο κυπριακός λαός ολόκληρος θα έχουν έναν πιστοποιημένο παραβάτη των νόμων, υπονομευτή της δημοκρατίας, σε νευραλγικό πόστο της Αστυνομικής Δύναμης της Κύπρου.

Λέχθηκε ότι, για να εγγραφεί θέμα, θα πρέπει να είναι ιδιαιτέρως εξαιρετικού ενδιαφέροντος. Είναι ιδιαιτέρως εξαιρετικού ενδιαφέροντος το θέμα ή είναι θέμα κάποιου αστυνομικού ή κάποιου δασκάλου; Το θέμα είναι ιδιαιτέρως εξαιρετικού ενδιαφέροντος και είναι από τα θέματα που χαρακτηρίζουν τις κοινωνίες, που χαρακτηρίζουν τις Βουλές, που χαρακτηρίζουν τη θέση του καθενός από μας μέσα στον κόσμο, μέσα στο σύστημα αξιών που θέλουμε να ζούμε, της νομιμότητας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των αρχών, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και είναι τέτοια που κακοχαρακτηρίζουν και δυσφημούν ένα κράτος, όταν χρησιμοποιούνται και αξιοποιούνται άνθρωποι με τόσο κραυγαλέα δράση στο

πραξικόπημα, στη χούντα και τον εοκαβητισμό. Ποια εντύπωση θα δοθεί για τον τόπο μας; Ότι δεχόμαστε το πραξικόπημα. Ότι συμφωνούμε με το πραξικόπημα. Ότι, αν διαμαρτυρόμαστε καμιά φορά και βγάζουμε και κανέναν επετειακό λόγο, το κάνουμε έτσι, για τον τύπο. Για να μην παρεξηγούμαστε. Για να ρυθμίζουμε τα πράγματα. Για να τακτοποιούμαστε έναντι της ιστορίας.

Όμως, η τακτοποίηση έναντι της ιστορίας είναι ακριβώς η θέση και η πράξη, η πολιτική πράξη. Και είναι πολιτική πράξη επονείδιστη η επαναφορά του Γεωργίου Ράφτη στην ενεργό δύναμη της Αστυνομίας. Σκεφτείτε τι θα γινόταν, αν επανερχόταν ο Γκέμπελς ως υπουργός στη Γερμανία. Σκεφτείτε τι θα γινόταν, αν επανέρχονταν οι προδότες, συνεργάτες των Γερμανών, στην Ελλάδα, για να κυβερνήσουν. Σκεφτείτε τι θα γινόταν, αν ο Κουίσλινγκ ξαναγινόταν πρωθυπουργός της Νορβηγίας. Τέτοια είναι τα φαινόμενα που σημειώνονται σ' αυτό τον τόπο. Και είναι εξαιρετικού ενδιαφέροντος. Και είναι τραγικά για τον τόπο φαινόμενα ηθικής παρακμής, πολιτικής παρακμής.

Είναι λοιπόν εξαιρετικού ενδιαφέροντος το θέμα. Και ελέχθη ότι έπρεπε να ήταν και απρόβλεπτο. Εμείς είχαμε την εντύπωση ότι ήταν απρόβλεπτο, να έρθει δηλαδή η στιγμή να ζήσουμε ένα τέτοιο στάδιο δόξας λαμπρόν, όπου οι πραξικοπηματίες θα επανέρχονταν τιμημένοι! Και επανέρχονται σε βασικές θέσεις και αξιώματα. Για να κάμουν τι; Για να ρυθμίζουν τις τύχες και την ασφάλεια αυτού του τόπου! Μα ποια η διαφορά τους από τους εγκληματίες, από αυτούς εναντίον των οποίων στρεφόμαστε σήμερα, τους κατσικοκλέφτες και τους λαθρέμπορους ή τους εμπόρους ναρκωτικών, όταν από την άλλη μεριά έχουμε άνθρωπο που εμπορεύτηκε την Κυπριακή Δημοκρατία, κατέστρεψε την Κυπριακή Δημοκρατία; Ποια στάση μπορούμε να έχουμε έναντι τέτοιων καταστάσεων; Είναι λοιπόν και εξαιρετικού και απρόβλεπτου ενδιαφέροντος.

Η υπόθεση είναι, λέει ο κύριος συνάδελφος, περιστασιακής πλειοψηφίας. Αλίμονο, κύριε συνάδελφε, αν μιαν πλειοψηφία μέσα στη Βουλή την υποβαθμίζουμε ως περιστασιακή, άνευ σημασίας και χωρίς οποιαδήποτε συγκεκριμένη αξία. Γιατί αυτή η Βουλή πρέπει να είναι η έκφραση του λαού. Και εγώ θέλω να πιστεύω ότι στο τέλος, ναι, όπως ελέχθη προηγουμένως, ομόφωνη θα πρέπει να είναι η στάση της Βουλής. Γιατί όλοι έχουμε ορκιστεί σεβασμό σ' αυτό το Σύνταγμα και όλοι έχουμε ταχθεί να υπηρετούμε αυτή τη Δημοκρατία. Και είμαι βέβαιος ότι, ενόψει αυτού του υπέρτατου καθήκοντος, όλοι θα αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων. Και είμαι βέβαιος ότι όλοι στο τέλος θα συναισθανθούμε και θα δώσουμε ένα μήνυμα προς την Εκτελεστική Εξουσία: Ότι υπάρχει και λαός σ' αυτό τον τόπο. Ότι υπάρχει και ευαισθησία σ' αυτό τον τόπο. Ότι υπάρχει και αξιοπρέπεια σ' αυτό τον τόπο. Και ότι υπάρχει και θέληση να ζήσουμε σ' αυτό τον τόπο. Και ότι υπάρχει απόφαση να υπερασπιζόμαστε τη δημοκρατία σ' αυτό τον τόπο. Ότι δε θα επανέλθουν εποχές ανοχής, δε θα επανέλθουν εποχές που θα συλλαμβανόμαστε αφελείς και θα αφήνουμε περιθώρια σε πραξικοπηματίες, σε ανθρώπους με πωρωμένη ηθική και πωρωμένη πολιτική συνείδηση, να κατέχουν σημαντικές θέσεις σ' αυτό τον τόπο.

Έτσι, ανευθυνότητα θα ήταν το αντίθετο. Αν δηλαδή οι Βουλευτές σήμερα έρχονταν μέσα σ' αυτό το χώρο ως εάν τίποτε να μη συνέβαινε, άρχιζαν την ημερήσια διάταξη κατά έναν πληκτικόν τρόπο, χωρίς ανάγνωση και των Εκθέσεων πάνω στα διάφορα θέματα, για να τελειώνουμε γρήγορα και να πηγαίνουμε στα σπίτια μας ή για να συνεχίσουμε μιαν κανονική ζωή. Όχι, την 21η Απριλίου 1994 θα πρέπει να υπάρξει μια στάση της Βουλής που να δείχνει ότι θυμόμαστε το πραξικόπημα και τους πραξικοπηματίες.

Θέλω να υπενθυμίσω ότι στην Ελλάδα, όπως ανέφερε και ο Προεδρεύων της Βουλής, οι ένοχοι του πραξικοπήματος είναι στις φυλακές. Στην Ελλάδα όσοι συνήργησαν με οποιοδήποτε τρόπο στη στήριξη του πραξικοπήματος και της δικτατορίας είτε απομακρύνθηκαν από τις θέσεις τους είτε είναι στη φυλακή. Αλλά ποτέ και για κανένα λόγο δε δόθηκε οποιαδήποτε δικαίωση σε οποιονδήποτε! Και υπάρχουν τιμημένοι αγωνιστές της δημοκρατίας σε όλες τις παρατάξεις στην Ελλάδα, γιατί δεν υπάρχει συμβιβασμός ή ανοχή των πραξικοπηματιών σ' εκείνο τον τόπο. Έτσι λοιπόν θα πρέπει να τα δούμε, αγαπητοί συνάδελφοι.

Κύριοι συνάδελφοι, κυρίες συνάδελφοι,

Πιστεύω ότι ο δρόμος μπροστά μας παραμένει, για να τοποθετηθούμε όλοι με συναίσθηση ευθύνης και να συνταχθεί μια απόφαση μετά από ένα διάλειμμα της Βουλής, μετά την ολοκλήρωση της συζήτησης, με κοινή αποδοχή όλων, όπου να καταδικάζεται η πράξη και να ζητείται από την κυβέρνηση να ματαιώσει την επαναφορά αύριο του Γεωργίου Ράφτη στην Αστυνομική Δύναμη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εν μέρει θα πω εκείνα που θα έλεγα στην αρχή. Εγώ προσωπικά δε γνωρίζω αυτό το πρόσωπο. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Μπορεί να είναι λάθος μου, αλλά δεν το γνωρίζω. Δεν έχω και πληροφόρηση γι' αυτό το πρόσωπο...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Δεν τον γνωρίζετε.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Έτσι είναι, κύριε Αγαπίου. Δεν τον γνωρίζω. Είδα κάτι σήμερα στη "Χαραυγή" το πρωί. Δεν το διάβασα καν. Είδα τον τίτλο από πάνω. Κατά συνέπεια δεν είμαι σε θέση να το συζητήσω. Φυσικά, αν αυτά τα οποία λέει ο συνάδελφος, ο κ. Χατζηδημητρίου, είναι πραγματικά, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι αυτό το πρόσωπο δεν μπορεί να διοριστεί. Δεν έχω καμιά αμφιβολία και το δέχομαι απολύτως.

Εκείνο που θα ζητούσα, προσωπικά τουλάχιστον, είναι αυτό που είπε ο κ. Χατζηδημητρίου. Να κάμουμε ένα μικρό διάλειμμα, τουλάχιστο για να πληροφορηθούμε. Να έχουμε την ευκαιρία να πάρουμε κάποια πληροφόρηση. Εγώ θα ψηφίσω χωρίς πληροφόρηση αυτή τη στιγμή. Αν αυτό το πράγμα το δέχεται η Βουλή... Διότι έρχεται ένα θέμα εξαπίνης, χωρίς προειδοποίηση, ακούμε ένα όνομα για το οποίο εγώ διάβασα κάτι το πρωί, πράγματι, στη "Χαραυγή", νομίζω, που δεν πρόλαβα να το ολοκληρώσω ακόμα, και υποτίθεται ότι θα ψηφίσω πάνω σ' αυτό το θέμα. Αν είναι αυτής της ποιότητας το πρόσωπο, ασφαλώς θα ψήφιζα σύμφωνα με αυτά που έχει πει ο κ. Χατζηδημητρίου χωρίς καμιά αμφιβολία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα άρχιζα από το θέμα που έθεσε ο κ. Ρολάνδης. Είναι αυταπόδεικτα τα όσα έχει κάνει ο κ. Γεώργιος Ράφτης. Ούτε ο ίδιος ποτέ τα αρνήθηκε ούτε κανένας παρουσιάστηκε σε οποιαδήποτε φάση από το 1974 μέχρι σήμερα να αμφισβητήσει τις ενέργειές του. Επιπρόσθετα λέγω ότι σ' αυτή τη Βουλή υπάρχουν και μπορούν να δοθούν προσωπικές μαρτυρίες για τις "ανδραγαθίες" αυτού του υποκειμένου τις μέρες του πραξικοπήματος.

Εν πάση περιπτώσει, έχω τηλεφωνήσει στην εφημερίδα, για να φέρουν ολόκληρο το φάκελο του Γεωργίου Ράφτη, ο οποίος ενέχεται και σε κλοπές και σε ανακρίσεις και σε βασανισμούς και σε ανατινάξεις και σε κατάληψη με παράνομο τρόπο της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου. Είναι καλά γνωστό ποιος είναι ο Γεώργιος Ράφτης.

Συμφωνώ πλήρως με τον κ. Αλέκο Μαρκίδη ότι οι ενέργειες της Βουλής θα πρέπει να αποτελούν όχι απλώς δείγμα αλλά μνημείο σεβασμού του Συντάγματος, των νόμων και των κανονισμών. Ο Γεώργιος Ράφτης παραβίασε κάθε έννοια κανονισμού, νόμου, Συντάγματος, ηθικής και πατριωτισμού. Το να διορίζεται στη θέση του υπευθύνου του ΟΠΕ Λευκωσίας την 21η Απριλίου και να ερωτάται ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος σήμερα και να προσπαθεί με κάθε τρόπο να καλύψει την ενέργεια της κυβέρνησης, ειδικά σήμερα την 21η του Απρίλη, δεν αποτελεί απλά πρόκληση προς τη Βουλή, προς το λαό, προς το αίσθημα της δικαιοσύνης· πιστεύω ότι αποτελεί και ένα είδος ανοησίας πολιτικής, η οποία φοβούμαι ότι στο μέλλον θα πληρωθεί.

Δε θεωρείται σοβαρό κατά τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, όπως δε θεωρήθηκε σοβαρό το θέμα και από συνάδελφο. Διακόπτουμε μόνο για σοβαρά επείγοντα θέματα όπως είναι το εθνικό. Μα, υπάρχει πιο σοβαρό εθνικό θέμα από το γεγονός ότι αποκαθίσταται και καταξιώνεται ένας, κατά την άποψή μου, σύγχρονος Εφιάλτης; Τι άλλο είναι δηλαδή, αυτοί οι οποίοι προσπάθησαν και ανέτρεψαν έστω και για οκτώ μέρες το νόμιμο κράτος και άνοιξαν την πόρτα στον Τούρκο εισβολέα, από σύγχρονοι Εφιάλτες;

Δεν μπορούσα να διανοηθώ ποτέ μου ότι οποιοδήποτε Μέλος της Βουλής των Αντιπροσώπων -ανεξάρτητα από κομματική, πολιτική ή ιδεολογική τοποθέτηση- θα προσπαθούσε έστω και με νομικίστικα επιχειρήματα να καλύψει ανθρώπους όπως το Γεώργιο Ράφτη. Ανέμενα και αναμένω ότι οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού -που δεν ευθύνονται για την απόφαση της κυβέρνησης, έστω κι αν είναι κυβερνών κόμμα, γιατί δε συνήλθε ούτε η κοινοβουλευτική ομάδα ούτε το ανώτατο συμβούλιο του ΔΗΣΥ για να το αποφασίσει- θα ψηφίσουν μαζί με τους υπόλοιπους συναδέλφους τους, για να παρεμποδιστεί μια ανήθικη, ανιστόρητη και επικίνδυνη για το μέλλον του τόπου απόφαση της κυβέρνησης.

Ούτε μπορούμε να ειρωνευόμαστε και να γελοιοποιούμε τέτοια θέματα με αναφορές ότι είναι ένα οποιοδήποτε θέμα ή ότι αύριο, για παράδειγμα, αν κάποιος δάσκαλος δεν αρέσει σε Βουλευτή του ΔΗΚΟ θα εγγράψει θέμα και θα ζητήσει προ ημερήσιας διάταξης και αφού θα έχει εξασφαλίσει μια ευκαιριακή ή, για να χρησιμοποιήσω μια άλλη λέξη από το ελληνικό λεξιλόγιο συνώνυμη της "ευκαιριακής", μια καιροσκοπική, διότι αυτό ήθελε να πει ο συνάδελφος, πλειοψηφία, θα αρχίσουμε να ασχολούμαστε με το δάσκαλο. Αποτελεί υποτίμηση της νοημοσύνης μας και ύβρη

προς τη σοβαρότητά μας. Δεν είναι ούτε ο οποιοσδήποτε δάσκαλος ούτε ο οποιοσδήποτε αστυνομικός και γνωρίζουν καλύτερα από εμάς ποιος είναι ο Γεώργιος Ράφτης αρκετοί συνάδελφοι στα έδρανα δεξιά μου.

Δεν ξέρω αν έτυχε να παρακολουθήσει οποιοσδήποτε από εμάς τη χθεσινή εκπομπή της Ελληνικής Τηλεόρασης, που θα έχει και σήμερα συνέχεια. Καμιά πολιτική πλευρά στην Ελλάδα δε δέχεται την ιδέα της λήθης, δε δέχεται την ιδέα της παραγραφής τέτοιων εγκλημάτων. Εμείς θα πρωτοτυπήσουμε και εδώ με τις ενέργειες αυτής της κυβέρνησης. Συνεχώς πρωτοτυπούμε, συνεχώς χάνουμε και δεν μπορούμε να αντιληφθούμε ότι κάπου πρέπει να σταματήσει ο κατήφορος.

Γιατί δηλαδή ένας καταχραστής να μη ζητά επάνοδο στη θέση του μετά παρέλευση είκοσι χρόνων, όταν ένας ο οποίος βαρύνεται με έγκλημα εθνικής προδοσίας όχι μόνο επανέρχεται, αλλά επανέρχεται με προαγωγή και μάλιστα διορίζεται ο λύκος για να προλαβαίνει τα λυκόπουλα από το να φάνε τα πρόβατα;

Δεν μπορεί, κύριοι συνάδελφοι, να είναι τυχαίο ότι κάθε φορά που γίνεται λόγος για πραξικοπηματία ορισμένοι συνάδελφοι επικαλούνται τυπικά, εν γνώσει τους τυπικά, τους νόμους. Επιτέλους τι είναι έγκλημα; Έγκλημα είναι η πλαστογράφηση μιας επιταγής δέκα λιρών, ας πούμε; Και η κοινωνία πρέπει να δίνει παραδείγματα στους νέους και η Βουλή και η κυβέρνηση και η δικαιοσύνη πρέπει να δώσουν παραδείγματα στις επερχόμενες γενιές περί ηθικής, περί τάξης, περί νομιμοφροσύνης και δεν ξέρω ποια άλλη έννοια χρησιμοποιούμε κάθε φορά που μιλούμε. Αλλά την ίδια στιγμή το μήνυμα που δίνουμε στη νεολαία είναι ότι σ' αυτό τον τόπο όλα απαγορεύονται εκτός από την εθνική προδοσία.

Αναζητούμε κατασκόπους στους λόφους του αεροδρομίου. Μα, γιατί να μην κάμουν κατασκοπεία σε βάρος μας οι ξένοι, όταν οι δικοί μας που ανέτρεψαν το κράτος και έφεραν τον εισβολέα στην Κύπρο επιβραβεύονται; Γιατί να μας σέβονται οι οποιοιδήποτε ξένοι; Γιατί να μας σεβαστούν οι επερχόμενες γενιές; Γιατί να μας σεβαστούν οι ψηφοφόροι; Γιατί να μας σεβαστούν το Συμβούλιο της Ευρώπης και τα Ηνωμένα Έθνη;

Ας μην προσποιούμαστε ότι δεν κατανοούμε τι κάμνει οποιοσδήποτε υπερασπίζεται το πραξικόπημα και τους πραξικοπηματίες. Ούτε και έχει κανένα νόημα η φραστική καταδίκη του πραξικοπήματος, αν κάθε φορά που εξετάζεται ενέργεια άμεσα σχετιζόμενη με το πραξικόπημα ή απόφαση που αφορά πραξικοπηματία βρίσκουμε τρόπο νομικίστικο να την υπερασπιστούμε.

Αν πραγματικά ενδιαφερόμαστε για την προάσπιση της υπόστασης της Κυπριακής Δημοκρατίας, διότι εγώ λέω ότι κινδυνεύει η υπόσταση της Κυπριακής Δημοκρατίας, όταν επανέρχονται σε θέσεις- κλειδιά οι άνθρωποι που χρησιμοποίησαν αυτές τις θέσεις, όχι για να την υποσκάψουν, αλλά για να διαλύσουν την Κυπριακή Δημοκρατία ... Δεν είναι κανένας από εμάς αλλά ο σημερινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας που είχε ζητήσει από αυτό το βήμα να καταδικαστούν ως εθνικοί εγκληματίες τα μέλη, τα στελέχη και η ηγεσία της ΕΟΚΑ Β'. Αν λοιπόν είναι εθνικοί εγκληματίες, γιατί επιβραβεύονται; Πρέπει να σκεφτούμε καλά, γιατί εγώ πιστεύω ότι θα έρθει σύντομα η μέρα που θα ζητηθεί η άρση της ασυλίας Βουλευτών, για να δικαστούν και να καταδικαστούν, επειδή αντιστάθηκαν στο πραξικόπημα!

Αν ενδιαφέρονται οι συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού -το επαναλαμβάνω και κλείνω- έστω και στο ελάχιστο για την ενότητα του λαού και την ενότητα των πολιτικών δυνάμεων αυτή τη στιγμή της πολιτικής απομόνωσης που

περνά όχι μόνο η Κύπρος αλλά και η Ελλάδα, θα συμβάλουν σ' αυτήν ψηφίζοντας μαζί μας ενάντια στην απόφαση που έχει ληφθεί αναφορικά με την αποκατάσταση και την επιβράβευση ενός αδιαμφισβήτητα ενόχου για το εθνικό έγκλημα της 15ης Ιουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής, μετά ο κ. Μουσιούττας, μετά ο κ. Πρέντζας και μετά ο κ. Ευσταθίου.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ανέφερα, όταν μιλούσα για το διαδικαστικό θέμα, ότι σίγουρα το Σώμα θα μπορούσε πιο υπεύθυνα να τοποθετηθεί, αφού του δοθεί η ευκαιρία να πληροφορηθεί τα γεγονότα που αφορούν το συγκεκριμένο θέμα. Και αποδεικνύεται ότι η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού στο διαδικαστικό τούτο θέμα, που ηγέρθη, όταν ζήτησε ο συνάδελφος κ. Χατζηδημητρίου την εγγραφή και την προ ημερήσιας διάταξης συζήτηση, αποδεικνύεται με αυτά που θα πω, για κάθε καλόπιστο τουλάχιστον κριτή ότι ο ΔΗΣΥ είχε δίκαιο.

Σε επικοινωνία μας που είχαμε τώρα ως Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού με τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και τον Αρχηγό της Αστυνομίας πληροφορηθήκαμε ότι τα γεγονότα έχουν ως εξής, κύριοι συνάδελφοι: Ο Γεώργιος Ράφτης έχει τοποθετηθεί, ναι, πρόσφατα, έχει επανέλθει στην Αστυνομική Δύναμη ως ένας από τους 62 απολυθέντες για τους οποίους έχει γίνει πολλή συζήτηση. Έχει δοθεί η ευκαιρία και εντός και εκτός Βουλής να ασχοληθούν με το θέμα τούτο όλοι οι αρμόδιοι και οι αναρμόδιοι και έχει αποφανθεί, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, προπαντός η δικαιοσύνη, το Ανώτατό μας Δικαστήριο.

Επομένως, όταν λέμε ότι πρέπει να σεβόμαστε διεθνείς οργανισμούς, να σεβόμαστε δημοκρατικές αρχές και αξίες, να σεβόμαστε κάποια σώματα, να σεβόμαστε τον εαυτό μας πρώτα απ' όλα ως Βουλευτές και μετά ως πολίτες αυτού του κράτους, έχουμε υποχρέωση να σεβόμαστε τη δικαιοσύνη μας, να σεβόμαστε τις αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου. Και ήρθε η δικαιοσύνη μας, το Ανώτατο Δικαστήριο, πριν μερικές μέρες και είπε αυτά που είπε για τους 62. Θα ακούσετε στη συνέχεια τον κ. Μαρκίδη να αναφέρεται και σε λεπτομέρειες, πέραν των όσων θα λεχθούν από μένα από αυτό το βήμα τώρα.

Τι έκαμε η κυβέρνηση, ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως; Τι έκαμε ο Αρχηγός της Αστυνομίας; Αυτό που του είπε το Ανώτατο Δικαστήριο. Επανέφερε και μάλιστα, όπως μας αναφέρθηκε, από τους 62 τελευταίο τον κ. Γεώργιο Ράφτη, μόλις κενώθηκε η θέση. Και για να υπάρχουν για τα γεγονότα ακριβείς λεπτομέρειες και πληροφόρηση, κύριε Πρόεδρε, ο κ. Γεώργιος Ράφτης δεν έχει τοποθετηθεί ούτε Αστυνομικός Διευθυντής Πάφου ούτε, δεν ξέρω εγώ, σε οποιαδήποτε διευθυντική θέση. Ο κ. Γεώργιος Ράφτης, όπως μας έχει πληροφορήσει ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως τώρα, έχει τοποθετηθεί ως ένας από τους πολλούς αξιωματικούς του ΟΠΕ Λευκωσίας, του οποίου προϊστάμενος είναι άλλος υπαστυνόμος. Και έγινε η τοποθέτησή του ακριβώς με το βαθμό τον οποίο κατείχε πριν τα γεγονότα του 1973 ή 1974, που δε γνωρίζω.

Επομένως, όλα αυτά που λέχθηκαν περί επιβράβευσης των πραξικοπηματιών, περί προαγωγής, περί τοποθέτησης σε θέσεις- κλειδιά, έτσι που να κινδυνεύσει η δημοκρατία και η ασφάλεια του κράτους, τουλάχιστον δεν είναι αλήθεια. Και αν θα έπρεπε να μη σεβαστεί την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου, της δικαιοσύνης δηλαδή, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, τότε είναι ο καθένας από μας που πρέπει εδώ υπεύθυνα να προβληματιστεί αν σωστά θα έπραττε.

'Εγινε, κύριοι συνάδελφοι, με το Γεώργιο Ράφτη ό,τι έγινε με τους άλλους 61 απολυθέντες που επανήλθαν είτε στο αστυνομικό σώμα είτε στην εκπαιδευτική υπηρεσία, ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε λεπτομέρειες, που αφορούν το φάκελο, όπως τον ονομάζετε, του Γεωργίου Ράφτη. Και δεν είναι έργο και καθήκον της Βουλής ή οποιουδήποτε Βουλευτή να ενεργεί όπως ο ανακριτής σε θέματα κλοπής ή σε οποιαδήποτε άλλα κακουργήματα. Υπάρχει δικαιοσύνη, μπορεί να τεθούν σε λειτουργία οι μηχανισμοί, αλλά οπωσδήποτε σπεύσαμε προ ημερήσιας διάταξης να συζητήσουμε αυτό το θέμα, να θυμηθούμε ότι έχουμε παραβιάσει τα πάντα επί διακυβέρνησης Κληρίδη με τον Υπουργό τούτο, γιατί ... άλφα, βήτα, γάμα, δέλτα.

Κύριε Πρόεδρε, είμαι Μέλος αυτού του Σώματος για δεκατρία χρόνια. Προ ημερήσιας διάταξης, και είναι προς τιμήν του μέχρι τώρα, συζητούσε θέματα κεφαλαιώδους πράγματι σημασίας και μάλιστα αφού δινόταν τουλάχιστον η βασική; η ανθρώπινη προϋπόθεση της προετοιμασίας των Βουλευτών, των ομιλητών. Εδώ, σπεύσαμε μέσα σε μισή ώρα και πάλι να εκφράσουμε όλα εκείνα τα αισθήματά μας, δικαιολογημένα ή μη -αυτό ο καθένας από εμάς μπορεί να το κρίνει, μια που είχαμε την ευκαιρία για χρόνια ολόκληρα στο παρελθόν να τα εκφράζαμε και στον τόνο που ο καθένας έκρινε προσωπικά- και να εκπέμψουμε κάποιους πολιτικούς μύδρους, για να μεγαλοποιήσουμε κινδύνους. Μα, προς Θεού, κύριοι συνάδελφοι! Από πού κινδυνεύει η δημοκρατία; Αν είναι πρόβλημα του Δημοκρατικού Συναγερμού ή της κοινοβουλευτικής του ομάδας, είναι γιατί δε νιώθει ότι "κουμαντάρει", κατά την κυπριακή, την κυβέρνηση. Πού είδατε εσείς ότι κινδυνεύει επί διακυβέρνησης Κληρίδη η δημοκρατία; Εδώ σήμερα συζητούμε νομοθέτημα για την περικοπή θέσεων στη δημόσια υπηρεσία. 'Ολες οι άλλες κυβερνήσεις αύξαναν τον αριθμό των θέσεων, για να τοποθετούν "ημέτερους". Ο Δημοκρατικός Συναγερμός λέει: "'Οχι, κύριοι, εγώ δε θέλω να βάλω, για να σώσω την οικονομία, για να σώσω τον τόπο". Και εφάρμοσε ο Υπουργός Δικαιοσύνης απόφαση την οποία πήρε το Ανώτατο Δικαστήριο. Και σωστά την εφάρμοσε. Αν ο κ. Γεώργιος Ράφτης είναι αυτός που υποδεικνύετε, υπάρχει κράτος, υπάρχει δικαιοσύνη, υπάρχει και "κατώτατο" και Ανώτατο Δικαστήριο. Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Θέμα τάξης, κύριε Πρόεδρε, η οποία πρέπει να αποκατασταθεί. Το Ανώτατο Δικαστήριο ποτέ δεν αποφάσισε αυτά που ανέφερε ο κ. Σολωμής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είναι θέμα τάξης· είναι θέμα ουσίας. Να τα πείτε, όταν θα σας δοθεί ο λόγος.

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πράγματι στιγμές που η κατάπληξη κατακυριαρχεί της οργής και της αηδίας.

Το θέμα ενεγράφη ως επείγον και καλώς ενεγράφη και δε διαφωνώ με το Δημοκρατικό Συναγερμό ότι το θέμα πρέπει να παραμείνει εγγεγραμμένο, αλλά αφού προηγηθεί ένα ψήφισμα με την προειδοποίηση προς την κυβέρνηση να αναστείλει αυτή την τοποθέτηση και μετά, ναι, να συζητήσουμε, αφού προετοιμαστούμε όλοι, για να μπούμε σε όλες τις λεπτομέρειες της υπόθεσης που ανεφέρθη.

Εκείνο που θυμούμαι, χωρίς να ξέρω πολλά πράγματα για την περίπτωση, είναι ότι, όταν στη δική μας κοινοβουλευτική ομάδα γινόταν λόγος τότε για την περίπτωση των 62, ειδικά γι' αυτό το πρόσωπο υπήρχε χειρόγραφη δική του επιστολή, η οποία ήταν πέρα για πέρα καταδικαστική για το περιεχόμενό της, για τις ενέργειές του δηλαδή, την εμπλοκή και τις πράξεις του. Εκείνο όμως που περισσότερο ειλικρινά με εκπλήττει είναι η σπουδή της ηγεσίας της Αστυνομίας, των αρμοδίων τέλος πάντων, να προβούν σ' αυτή την πράξη, ενώ γνωρίζουμε πολύ καλά ότι έχουν, όπως λένε, μια αρχή, ιδιαίτερα στα ηγετικά πόστα της Αστυνομίας, πως δεν πρέπει δηλαδή να είναι μόνο έντιμος ο αστυνομικός, αλλά και να φαίνεται. Και επιχειρήθηκε στο παρελθόν αποπομπή από τις τάξεις της Αστυνομίας ανθρώπων οι οποίοι ναι μεν δεν είχαν τίποτε εις βάρος τους, αλλά με τις φήμες που είχαν κυκλοφορήσει θα επηρεαζόταν, τέλον πάντων, το καλό όνομα της Αστυνομίας και η εμπιστοσύνη του κοινού προς την Αστυνομία. Τι αναμένουν να γίνει σ' αυτή την περίπτωση;

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να εισηγηθώ λακωνικά το εξής προς όλες τις πλευρές της Βουλής: Να ψηφίσουμε άμεση αναστολή της απόφασης της κυβέρνησης για διορισμό του κ. Ράφτη στη θέση για την οποία προορίζεται και το θέμα να προχωρήσει σε μια από τις Επιτροπές, την Επιτροπή Νομικών, αντιλαμβάνομαι, για να στοιχειοθετηθούν οι λόγοι για τους οποίους ζητείται αυτή η αναστολή της απόφασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το καλοκαίρι του 1974, μεταξύ της δεύτερης τουρκικής εισβολής και της δολοφονικής απόπειρας εναντίον σας, σε μια συνομιλία μας είχατε διατυπώσει κάτι που το θεωρήσαμε όσοι ήμασταν μπροστά και σας ακούγαμε παραδοξολογία. Είχατε εκφράσει το φόβο ότι θα ερχόταν κάποτε μια στιγμή που όσοι αντιστάθηκαν στην προδοσία και στον Τούρκο εισβολέα θα γίνονταν υπόλογοι, και αυτοί που έπραξαν το κακό θα ήταν οι κατήγοροι. Τότε πραγματικά είχαμε πει ότι παραδοξολογεί ο Λυσσαρίδης. Το επαναλάβατε και άλλοτε και, κάθε φορά που σας ξανακούγαμε να το λέτε, νιώθαμε όλο και περισσότερο αδύναμοι να αμφισβητήσουμε την πρόβλεψη.

Σήμερα η πρόβλεψη εκείνη, είκοσι χρόνια μετά, επιβεβαιώνεται. Σήμερα έχουμε φτάσει πια στο έσχατο σκαλί, στου κακού τη σκάλα, και δε φαίνεται να φυτρώνουν τα φτερά τα πρωτινά τα μεγάλα της ρωμιοσύνης, για να ξεπεταχτούμε από αυτή τη ντροπή στην οποία ωθούμαστε.

"Ο Ράφτης ήταν ένας από τους 62" μας είπε ο κ. Σολωμής "γιατί διαμαρτύρεστε;". Ήδη, έστω και έμμεσα, αρχίζει η επίκριση, αρχίζει η υπεράσπιση των δημοκρατικών θεσμών εν ονόματι της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου και εν ονόματι των δικαιωμάτων του Ράφτη! Του Ράφτη, που το 1973 έκλεψε τα όπλα της Εθνικής Φρουράς, του Ράφτη, που άνοιξε το δρόμο για να έχουμε τουρκοκρατία σήμερα! Του Ράφτη που έφερε την κατοχή! Κύριοι, εμείς τώρα καταπατούμε τα δικαιώματα του κ. Ράφτη, τα ανθρώπινα δικαιώματά του.

Και τι έγινε με το Ράφτη; Τον παίρνουν ως έναν από τους αξιωματικούς του ΟΠΕ! Πάρτε, κύριοι, και τον Αλ Καπόνε να τον κάμετε έναν από τους αξιωματικούς του ΤΑΕ! Έτσι, για να εκλείψει και το οργανωμένο και το ανοργάνωτο έγκλημα, για να εκλείψουν και οι δημοκράτες, για να εκλείψει ο τόπος! Διότι εκεί το πάτε!

Κύριε Πρόεδρε, ο Ράφτης είχε εκδιωχθεί από την Αστυνομία πριν από το 1974. Είχε εκδιωχθεί για εγκλήματα για τα οποία ο κ. Κληρίδης -και σωστά το θύμισε ο κ. Κατσουρίδης- από αυτό το βήμα της Βουλής το 1973-74 απηύθυνε προειδοποιήσεις και απειλές ότι τους ενόχους θα τους έβαζε φυλακή. Ήταν την ίδια εποχή που από αυτό το βήμα κατάγγελνε το στρατηγό Γρίβα ως δολοφόνο και απηύθυνε προειδοποιήσεις εναντίον του ιδίου προσωπικά· όχι μόνο εναντίον της ΕΟΚΑ Β'.

Η ιστορία δεν παραχαράσσεται. Αυτός, ο Ράφτης, επανέρχεται. Και η υπόμνηση ότι ήταν ένας από τους 62 δεν κάμνει τίποτε περισσότερο παρά να δίνει τη διάσταση που έχει η επαναφορά αυτών των 62. Τώρα ο κυπριακός λαός, τώρα ιδιαίτερα οι Παφίτες νιώθουν στο πετσί τους τι σημαίνει η επαναφορά των 62. Και όσοι ανέχονται και βεβαίως όσοι επικροτούν την επαναφορά του Ράφτη, δε γίνονται τίποτε άλλο παρά "ραφτούδκια", παρά φασίστες, παρά τουρκοφόροι, όπως υπήρξε ο Ράφτης. Διότι ταυτίζονται μαζί του. Αν έχουμε κάποια ίχνη πολιτικής αρετής, αν θέλουμε να μπορούμε να βλέπουμε τα παιδιά μας στα μάτια χωρίς να ντρεπόμαστε ή χωρίς να ντρεπόμαστε σε τέτοιο καταθλιπτικό βαθμό, θα πρέπει εμείς, αυτό το Σώμα, να απαιτήσουμε από τον Προεδρεύοντα της Δημοκρατίας εντός της ημέρας να καλέσει το Υπουργικό Συμβούλιο και να ακυρώσει την επαναπρόσληψη του Ράφτη.

Αν η 21η Απριλίου 1994 τελειώσει με το Ράφτη επανερχόμενο στην Αστυνομία, τότε η 21η Απριλίου 1967 συνεχίζεται και όσοι επιτρέψουν σήμερα να συνεχιστεί είναι το ίδιο πραξικοπηματίες όπως ήταν οι Παπαδόπουλοι, όπως ήταν οι Πατακοί, όπως ήταν οι Ιωαννίδηδες, όπως ήταν η ΕΟΚΑ Β' που έφερε την καταστροφή.

Αν υπάρχει ίχνος πολιτικής αρετής, αυτή η κυβέρνηση σήμερα, αυτή την ημέρα, θα ακυρώσει την επαναφορά του Ράφτη. Αν αυτό δε γίνει, θα πρέπει όλοι να προβληματιστούμε κατά πόσο μπορούμε να έχουμε οποιαδήποτε εμπιστοσύνη στην κυβέρνηση, αν μπορούμε να εγκρίνουμε οτιδήποτε από όσα ζητά, αν μπορούμε να επιτρέπουμε την άσκηση αυτού του είδους διακριτικής εξουσίας.

Κάτι ειπώθηκε για τις θέσεις που ζητά η κυβέρνηση να παγοποιηθούν. Να παγοποιηθούν οι θέσεις της νόμιμης διαδικασίας και να ανοίξουν τα παράθυρα των εκτάκτων και να ανοίξουν τα παράθυρα για τους Ράφτηδες και τα "ραφτούδκια". Εμείς τουλάχιστον της ΕΔΕΚ -είναι πρόωρο βέβαια να τοποθετηθούμε, θα έρθει η σειρά του θέματος- τασσόμαστε εναντίον γι' αυτό το λόγο: Γιατί δε θα περιοριστούν τα ελλείμματα του κράτους, αν παγοποιηθούν οι θέσεις· θα πολλαπλασιαστούν τα ελλείμματα του κράτους, γιατί θα ανοίξουν τα παράθυρα για τους ευνοουμένους, που είναι έτσι κι αλλιώς ανοιχτά, αλλά θα ανοίξουν ακόμα περισσότερο.

Απευθύνω έκκληση προς τους Υπουργούς τελειώνοντας: Μην αφήσετε, Υπουργοί της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο καθένας προσωπικά να αναλάβει αυτό το στίγμα της ηθικής επιβράβευσης του εοκαβητισμού, της λεηλασίας των όπλων της Εθνικής Φρουράς, της αποδυνάμωσης της εθνικής άμυνας. Μη γίνετε "ραφτούδκια", μην ταυτιστείτε με το φασισμό. Ή διώξετε το Ράφτη ή φύγετε εσείς από την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου είχε προηγηθεί, ο κ. Αγαπίου στη συνέχεια και μετά θα πάρω νέο κατάλογο.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Γεώργιος Ράφτης ήταν πρόσωπο το οποίο, αφού διέπραξε το αδίκημα ή τα αδικήματα ή πολλά αδικήματα κατά συρροήν, που ο Ποινικός Κώδικας τα περιγράφει ως εγκλήματα εσχάτης προδοσίας, απελύθη από τις τάξεις της Αστυνομίας την περίοδο εκείνη που ... ευθύς μετά μάλλον που κατελύθη το κράτος και επανήλθε η νόμιμη τάξη στο προσκήνιο της εξουσίας.

Ο Γεώργιος Ράφτης όμως είναι και πρόσωπο επίορκο, διότι, ενώ είχε ορκιστεί να επιτελεί τα καθήκοντά του, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους του κράτους, πρωταγωνίστησε στο να καταλυθεί το κράτος, να καταλυθούν οι ελευθερίες του λαού αυτού με συλλήψεις, με διώξεις, με βασανιστήρια, με κλοπές όπλων και με έκνομη δράση.

Είναι γεγονός ότι επανήλθε στο αστυνομικό σώμα μετά την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να επαναφέρει τους 62, όπως είναι γνωστό το θέμα, και μετά την απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου αυτή την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να την επικυρώσει ή παράλληλα να ακυρώσει το νόμο της συντριπτικής πλειοψηφίας της Βουλής, που διά νόμου επεχείρησε να μην επιτρέψει τη συντέλεση αυτού του εθνικού και ηθικού ολισθήματος από τη νέα κυβέρνηση. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν είναι άμοιρο, κατά συνέπεια, ευθυνών στην προκειμένη περίπτωση και είναι εξίσου συνυπεύθυνο, κατά τη γνώμη μου, με την κυβέρνηση και την Εκτελεστική Εξουσία, διότι παρά τις προειδοποιήσεις τις οποίες είχαμε δώσει τότε, ότι δηλαδή διαγράφουμε το πραξικόπημα με την επάνοδο των 62 και ως γεγονός υπαρκτό στον τόπο τούτο, εφόσον καμιά άλλη κύρωση δεν είχε επιβληθεί εναντίον εκείνων οι οποίοι κατέλυσαν το κράτος, και ότι θα οδηγηθεί ο τόπος σε πλήρη ηθική και εθνική εκτροπή, όπως και πράγματι έγινε· συνένοχο προς τούτο είναι και το Ανώτατο Δικαστήριο της Δημοκρατίας.

Εντούτοις, εδώ είμεθα χώρος όπου η πολιτική κυριαρχεί. Το ότι το Ανώτατο Δικαστήριο συνήργησε στην επάνοδο των 62 δεν απαλλάσσει την κυβέρνηση από την ευθύνη της να μην τοποθετήσει τον αναφερόμενο Γεώργιο Ράφτη στον Ουλαμό Προλήψεως Εγκλημάτων, όπως είναι το τμήμα τούτο της Αστυνομίας, διότι αυτό θα αποτελούσε μία κατάφωρη παραβίαση θεσμών, αξιών, ηθικής ή ακόμη και σκοπιμοτήτων. Διότι, εκείνοι μεν οι οποίοι θα τον δουν να επανέρχεται, διά να αστυνομεύει, οπωσδήποτε έναντι του κράτους θα έχουν τα χειρότερα αισθήματα και τη χειρότερη στάση, αυτός δε σίγουρα θα έχει τη διάθεση να εκδικηθεί όλους εκείνους οι οποίοι τον μυκτήρισαν ή του έκαμαν παρατηρήσεις διά την έκνομη δράση του.

Αυτός ο λόγος, όπως και λόγοι σκοπιμότητος, επιβάλλουν τη μη επάνοδο του ανθρώπου αυτού στη θέση στην οποία έχει διορισθεί. Διότι, ναι μεν το Ανώτατο Δικαστήριο επανέφερε τους 62 πίσω, αλλά οφείλει η διεύθυνση της αστυνομίας τουλάχιστο να ενεργεί κατά τρόπο που να μην προκαλεί κατάφωρα και να μην προσβάλλει και το λαϊκό αίσθημα με την τοποθέτηση σε περίοπτες ή νευραλγικές θέσεις προσώπων τα οποία βαρύνονται με τέτοιου είδους εγκλήματα και έχουν τόσο πολύ προκαλέσει και το δημόσιο αίσθημα αλλά και το εθνικό φρόνημα και έχουν προσβάλει την ιστορία του τόπου τούτου.

Γι' αυτό το λόγο προτείνω όπως η Βουλή δι' αποφάσεώς της και όχι με ψήφισμα σταματήσει την τοποθέτηση του Γεωργίου Ράφτη, ώστε να δοθεί η ευκαιρία στην κυβέρνηση να ξανασκεφτεί το θέμα, αν δε θέλει να αντιδικεί με τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού αυτού. Διότι εσχάτως αυτό είναι το μήνυμα το οποίο δίδεται ευρέως, ότι δηλαδή η κυβέρνηση, αδιαφορούσα για το λαϊκό αίσθημα και τη συντριπτική πλειοψηφία, λέγω, του λαού, ακόμα και της μερίδας των ψηφοφόρων του Δημοκρατικού Κόμματος που στηρίζει την κυβέρνηση, προκαλεί το δημόσιο αίσθημα και αποδεικνύει πως το σιδερένιο χέρι μέσα στις τάξεις του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι οι πραξικοπηματίες και εκείνοι οι οποίοι ολοκληρωτικά και αμετανόητα εξακολουθούν να τηρούν στάση υπερηφάνειας μάλιστα για τη συμμετοχή τους στο επάρατο έγκλημα, το οποίον κατέστρεψε αυτό το λαό και μαυροφόρεσε όλους εκείνους οι οποίοι σήμερα θρηνούν τα θύματα του αποτρόπαιου εγκλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Α, δε ζητήσατε το λόγο!

Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Παρά τα τριάντα τέσσερα κάπου χρόνια της ενεργού συμμετοχής μου στα κοινά νιώθω μια τέτοια συναισθηματική φόρτιση σήμερα, που δεν ξέρω αν θα μπορέσω να πω μερικά λόγια.

Πρώτ' απ' όλα είναι λυπηρό σ' αυτή τη Βουλή να υπάρχουν Βουλευτές, να υπάρχουν εκπρόσωποι κομμάτων που να αγνοούν τη σύγχρονη κυπριακή ιστορία, που να αγνοούν μερικά ονόματα. Τι θα γίνει μετά δέκα χρόνια στις νέες Βουλές; Θα έρτουν οι Βουλευτές τότε και θα μας ρωτούν: "Ποιος είναι ο Μακάριος; Ποιος είναι ο Γρίβας, αρχηγός της ΕΟΚΑ Β; Ποιος είναι ο Νικόλαος Σαμψών; Γιατί δε μας δώσετε διορία πέντε δέκα μέρες να μελετήσουμε, για να μάθουμε ποιοι είναι τούτοι;" Γι' αυτό εγώ, με όλο το σέβας, θα ήθελα να εισηγηθώ, και να το σκεφτούμε, στις επόμενες βουλευτικές εκλογές, αφού εκλεγούν οι Βουλευτές, προτού δώσουν τον όρκο, κύριε Πρόεδρε, και σοβαρολογώ, να δώσουν εξετάσεις στο θέμα: "Γνώσεις της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας".

Είναι απαράδεκτο για μένα, εμείς που ζήσαμε τα γεγονότα, εκτός αν ήμασταν στο εξωτερικό τότε, που και πάλι οφείλαμε ως Βουλευτές της Κυπριακής Δημοκρατίας, οι οποίοι έχουμε ορκιστεί για την τήρηση του Συντάγματος, να γνωρίζουμε στοιχειώδη ... Δεν ενοχλούμαι από τις παρεμβάσεις, είναι γνωστό τούτο. Μπορώ να συνεχίσω τη σκέψη μου.

Θεωρώ το θέμα Ράφτη μηδαμινό. Το θέμα Ράφτη εγώ προσωπικά το θεωρώ μηδαμινό και λυπούμαι που στην πρωινή συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας -δεν είχα υπόψη μου το δημοσίευμα της εφημερίδας "Χαραυγή", διότι έφυγα νωρίς από τη Λάρνακα- όταν συζητούσαμε, όταν μάλλον καταλήγαμε ως Επιτροπή 'Αμυνας, προσπαθώντας να βρούμε συναίνεση στο πώς θα ενισχύσουμε το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας, και ενώ μιλούσαμε για εκατομμύρια, δεκάδες εκατομμύρια, εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες για ενίσχυση της άμυνας και με ανθρώπινο δυναμικό -και εμείς του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχουμε προδεσμευτεί κατά κάποιο τρόπο ότι θα δώσουμε την έγκρισή μας, με πρωτοβουλία των Μελών του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις σε αυτή την Επιτροπή χάριν της συναίνεσης- ερχόμαστε και βλέπουμε την υπόσκαψη της οποιασδήποτε αμυντικής θωράκισης με μια επαναληπτική, κατ' εμένα, απόφαση αυτής της κυβέρνησης. Εγώ θα έλεγα: Τι φέρνουμε τους Βορβολάκους, τους Σειραδάκηδες ή, ξέρω 'γω, τους οποιουσδήποτε τιμημένους στρατηγούς από την Ελλάδα; Τι θέλουμε να φέρουμε μεραρχίες και -κάπου είχε δίκαιο ο πρώην Υπουργός της 'Αμυνας της Ελλάδας- να τους εγκλωβίσουμε πιθανόν μαζί μας, να σκοτωθούν πιθανόν μαζί μας, τη στιγμή που η κερκόπορτα είναι διαρκώς ανοικτή από την προδοσία; Εγώ λέω να παραιτηθεί αύριο ο Βορβολάκος και να αναλάβει ο κύριος Σταύρος Σταύρος Σύρος την αρχηγία της Εθνικής Φρουράς, ο υπαρχηγός της ΕΟΚΑ Β', αξιωματικός ανώτατος! Αν δε με απατά η μνήμη μου, ή ταξίαρχος ή υποστράτηγος είναι. Αυτός έχει και εμπειρία στο εσωτερικό κυπριακό μέτωπο, καλύτερα από τον Βορβολάκο που δεν πολέμησε στην Κύπρο. Ξέρει και πού είναι η "Ονίσσια" ο κύριος Σταύρος Σταύρος Σύρος. 'Οταν ήταν να την προστατέψει με το τάγμα του -και επικαλούμαι την προσωπική μαρτυρία συναδέλφου Βουλευτή που είχε την εντιμότητα να το πει-είπε: "Αφήστε την 'Ονίσσια', δε θα πάμε να την προστατεύσουμε από τους Τούρκους". "Γιατί;" τον ρωτά ο αδαής τότε Κύπριος εθελοντής. "Εν' τους κομμουνιστές η 'Ονίσσια'". Η "Ονίσσια" για όσους δε γνωρίζουν ήταν μια κοινοπραξία, μια φάρμα που εξέτρεφε ζώα από εθελοντές απόστρατους του Β' Παγκόσμιου Πολέμου, μεταξύ των οποίων υπήρξαν και κάμποσοι αριστεροί. "Γιατί να πάμε;" λέει "Εμείς να ανακόψουμε τους Τούρκους;" Και ήταν θέμα παιχνιδιού να ανακόψει τους Κιονελίτες από την κατάληψη της 'Ονίσσιας', για να γλιτώσει η φάρμα του Κουρτελλάρη, που δεν ήταν του Κουρτελλάρη, και των άλλων. Εγώ απαιτώ να επανέλθει στο στράτευμα ο "τιμημένος" αυτός αξιωματικός με το βαθμό του αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Φρουράς και να πάει ο Βορβολάκος στην πατρίδα του.

Σήμερα έμαθα ότι άλλοι "τιμημένοι" αξιωματικοί της Εθνικής Φρουράς από τους 62 -εξ ιδίας γνώσεως μιλώ- επανήλθαν και προήχθησαν στην Εθνική Φρουρά - δε μου αρέσκει να κάμνω προσωπική αναφορά σε κανέναν, αλλά εν' τόση η πρόκληση προς την ιστορική μνήμη, που δεν μπορείς. Για τους 62 δεν έκαμα καμιά προσωπική αναφορά, παρόλο που γνώριζα τότε αρκετούς κυρίους πατριώτες. Σήμερα δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης η επάνοδος στην Εθνική Φρουρά με το βαθμό του λοχαγού κ.λπ. -δεν έχει σημασία- ανθρώπων οι οποίοι εγκατέλειψαν τα τάγματά τους στη Μια Μηλιά και βρέθηκαν στο κέντρο του Σαββόπουλου μες στη Δετζέλεια -και η Λάρνακα θρηνεί τριακόσιους σκοτωμένους και άλλους τόσους αγνοουμένους αυτών των ταγμάτων, εξαιτίας αυτών των κυρίων, οι οποίοι τους εγκατέλειψαν την ώρα της μάχης και δεν είχαν την κοινή τύχη να σκοτωθούν, προασπίζοντας την πατρίδα τους, ή να συλληφθούν και να είναι αγνοούμενοι ή να επανέλθουν, γιατί διασκέδαζαν στο κέντρο του Σαββόπουλου και "έκαμναν και το τράφικ". Εγώ τότε δυστυχώς ήμουν στον Πενταδάκτυλο και δεν έχω ιδίαν γνώσιν. Τους

είδε όμως και η σύζυγός μου, τους είδε και η μάνα μου, τους είδε και η αδελφή αγνοουμένου και καταδιωγμένου από τη Δημοκρατία ως πραξικοπηματία. Επιβεβαίωση εκατό τοις εκατό, χίλια τοις εκατό. Τι έκαμε το κράτος, η κυβέρνηση Κληρίδη σήμερα; Τους επανέφερε, για να κάμουν τι; Να τους δώσουμε τους "ΕΧΟCΕΤ", να μας προστατέψουν από την τούρκικη επιβουλή; Να τους στείλουμε τους γιούδες μας, να τους διαπαιδαγωγήσουν περί πατρίδας; Αυτοί οι προδότες. Μπορεί το ύφος μου να είναι λίγο πιο έντονο απ' ό,τι με συνηθίσατε, αλλά είναι η πρόκληση.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Ετσι είσαι πάντα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και όχι μόνο προς εμάς που το ζήσαμε στο πετσί μας και είχαμε την ατυχία να επιζήσουμε από το πραξικόπημα. Διότι, αν σκοτωνόμασταν τότε, δε θα φτάναμε στο "κιλίκκιν" -συγγνώμη για την έκφραση- να βλέπουμε σήμερα τη δικαίωση του πραξικοπήματος.

Και εσείς, κύριε Πρόεδρε, είστε ένας από τους εδώ Βουλευτές -δεν ξέρω τον αριθμό- που οπωσδήποτε πρέπει να αρθεί και εσάς η ασυλία σας, νομίζω, και συγκατατάσσω και τον εαυτό μου σ' αυτούς που θα πρέπει να αρθεί ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης. Δεν ανήλθε ομιλητής στο βήμα που να μην τον διακόψει ο κ. Σολωμής, που να του μην κάνει ειρωνικό σχόλιο ή ειρωνικό χαμόγελο, παρά τις τρεις παρατηρήσεις του κ. Μαρκίδη να σταματήσει. Επιτέλους! Είτε ο Χριστόφιας ανέρχεται εκεί είτε ο Λυσσαρίδης ανέρχεται εκεί είτε οποιοσδήποτε, εφόσον η συζήτηση αφορά θέμα που σχετίζεται με το 1974, είναι η μόνιμη παρεμβολή και η ειρωνεία!

Είστε υποχρεωμένος, κύριε συνάδελφε, να μας ακούτε, όσο και αν δε σας αρέσει!

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Δεν έχεις δικαίωμα να μου απευθύνεις το λόγο απευθείας. Ο Πρόεδρος έχει δικαίωμα και δε σου επιτρέπω να κάμνεις αυτού του είδους τις παραινέσεις σε μένα προσωπικά μέσα στη Βουλή και ζητώ την παρέμβαση του Προέδρου!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Παρακαλώ! Παρακαλώ! Παρακαλώ. Εφόσον ο ομιλητής...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μη χάνεις την ψυχραιμία σου, κύριε Σολωμή!

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Την ψυχραιμία μου δε την χάνω, κύριε Κατσουρίδη!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

'Οχι τη χάνεις! 'Οταν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, καθίστε και οι δύο. Εφόσον ο ομιλητής δε ζητά να τον προστατέψω από διακοπές, δε θα τον προστατέψω. Αν ο ομιλητής μου ζητήσει να μην παρέμβει κανείς, αυτό θα πράξω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε νιώθω την ανάγκη να ζητήσω την προστασία σας, αλλά η προσπάθεια ειρωνείας τέτοιων τραγικών στιγμών νομίζω ότι μειώνει το επίπεδο αυτής της εθνικής αντιπροσωπείας. Δεν είναι ούτε για αστείο που μιλούμε ούτε για να περάσει η ώρα μας ούτε προσπαθούμε να δημαγωγήσουμε ή να εκμεταλλευτούμε τον τόπο και το θέμα.

Κύριε Πρόεδρε, είναι λυπηρό που επαληθεύονται κάποιοι φόβοι και κάποιες επιφυλάξεις που είχαμε και εμείς ως αριστερά και άλλες δυνάμεις, αλλά και που εγώ προσωπικά είχα. Και δεν ντρέπομαι να το πω, ότι τον κ. Κληρίδη πάντοτε τον σεβόμουν και τον σέβομαι ως έναν πολιτικό που έχει προσφέρει πολλά σε τούτο τον τόπο. Προσωπικά δε θα με φόβιζε η εκλογή του κ. Κληρίδη στη θέση του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, αν δεν ήμουν δυστυχώς χίλια τοις εκατό βέβαιος ότι ο κ. Κληρίδης και η οποιαδήποτε κυβέρνησή του, δε θα χρησιμοποιούσα τη λέξη ότι θα εγίνετο έρμαιο μιας κλίκας απομειναριών της ΕΟΚΑ Β', αλλά ότι επί προεδρίας του αυτή η κλίκα, των υπολειμμάτων της ΕΟΚΑ Β', των υπολειμμάτων της προδοσίας, θα κυριαρχούσε στην εσωτερική ζωή του τόπου. Και δυστυχώς αυτές οι προβλέψεις οι κάπως επισφαλείς για αρκετούς δημοκράτες, για το πενήντα κόμμα κάτι του κυπριακού λαού, ήταν πολύ παρατραβηγμένες. Όμως, η ιστορία και η ζωή δείχνουν ότι δεν ήταν παρατραβηγμένες, ήταν η στυγνή πραγματικότητα και δε θα μείνουμε ως εδώ, διότι αυτοί οι οποίοι πρόδωσαν τον τόπο, αυτοί οι οποίοι "πετάχτηκαν" από το λαό στη γωνιά για την προδοσία τους ζητούν τη "ρεβάνς" και η πρώτη "ρεβάνς" ήταν τα πρώτα βήματα και η πρώτη πολιτική απόφαση αυτής της κυβέρνησης, η επαναπρόσληψη δηλαδή των 62. Τώρα υλοποιείται πρακτικά αυτή η επαναπρόσληψη. Σιωπηρά επανήλθαν τόσοι από τους 62 αλλά, επειδή το όνομα Ράφτη είναι χτυπητό -τζαι γι' αυτό είπα ότι δεν είναι το μεγαλύτερο κακό ο Ράφτης, αλλά είναι ένα από τα κακά- συναισθηματικά πλέον όλοι μας αντιδρούμε. Επομένως, μια πρέπει να είναι η θέση, όχι μόνο της Αριστεράς, του ΑΚΕΛ ή του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, ολόκληρης αυτής της Βουλής, των συναδέλφων του Δημοκρατικού Κόμματος, των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού, οι οποίοι έχουν ομόσει πίστη και σεβασμό προς το Σύνταγμα, να αψηφήσουν αυτή την ενέργεια του Υπουργικού Συμβουλίου και να ψηφίσουν μαζί με όλους τους συναδέλφους που τους συνενώνει κάτι, η αγάπη για τον τόπο τούτο, η προσπάθεια, για να σωθεί ο τόπος τούτος. Εχθρός δεν είναι μόνο ο τούρκικος Αττίλας. Δυστυχώς υπάρχει ό,τι υπήρχε πριν τις 15 Ιουλίου 1974, και εκδηλώνεται, πιστεύω, πασιφανέστατα σήμερα, επέτειο της έναρξης της μεγάλης προδοσίας της 21ης Απριλίου 1967.

Έκκληση και δική μου είναι: Ας αφήσουμε τα κομματικά, ας αφήσουμε τις πολιτικές μας διαφορές και ενωμένοι ας δώσουμε δείγμα ότι είμαστε άξιοι να ονομαζόμαστε Βουλευτές της κυπριακής Βουλής, ότι είμαστε άξιοι να ονομαζόμαστε δημοκράτες Ελληνοκύπριοι.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Γεωργίου, μετά ο κ. Ομήρου, μετά η κ. Κατσελλή και μετά οι τρεις σας μαζί.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία συνάδελφος και κύριοι συνάδελφοι,

Στο χώρο της Βουλής αυτή τη στιγμή βρίσκονται Ελλαδίτες ακαδημαϊκοί και μια αντιπροσωπεία από την Ελλάδα, η οποία ενδιαφέρεται να έχει συνάντηση μαζί μου ως προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για τα θέματα των αγνοουμένων, και γι' αυτό το λόγο δε θα πάρω πολύ χρόνο εδώ, για να δοθεί η ευκαιρία να εξετάσουμε το πώς αξιοποιείται ο ελληνικός παράγοντας αλλά και ο διεθνής παράγοντας, για να διακριβωθεί η τύχη των αγνοουμένων, και όσους βρίσκονται στη ζωή να τους επαναφέρουμε εδώ, στους τόπους τους, εδώ που ανήκουν. Είναι γι' αυτό το λόγο που, συζητώντας τα σοβαρά αυτά θέματα των αγνοουμένων, των εγκλωβισμένων, των προσφύγων και όσα δεινά έχει φέρει σε αυτό τον τόπο η προδοσία και η εισβολή του Αττίλα, μοιραία συζητούμε τα τραγικά λάθη της κυβέρνησης για την τοποθέτηση των προδοτών σε θέσεις-κλειδιά, σε θέσεις ελέγχου του εγκλήματος, σε θέσεις απ' όπου αύριο θα μπορούν να ενοχλήσουν τον οιονδήποτε από μας.

Έχω ανέβει στο βήμα και θα πω δύο πράγματα: Στο Ανώτατο Δικαστήριο, το οποίο επικαλέστηκαν συνάδελφοι εδώ, τόσο εγώ όσο και άλλοι δικηγόροι, όπου είχαμε εμφανιστεί εκ μέρους της Βουλής, είχαμε εγείρει ένα σοβαρότατο θέμα, το θέμα της νομιμότητας της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για την επαναπρόσληψη των 62. Η πλειοψηφία, η οποία απεφάνθη ότι σε κάποια σημεία υπήρχε αντισυνταγματικότητα στους τέσσερις νόμους και στον προϋπολογισμό, είπε ότι δεν μπορούσε με βάση το άρθρο 149 να εξετάσει τη νομιμότητα της πράξης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Το άρθρο 146.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

146, συνάδελφε. Όχι, 149 είναι η αναφορά, συνάδελφε· το 146 είναι οι προσφυγές.

Η μειοψηφία του Ανώτατου Δικαστηρίου δέχθηκε τον ισχυρισμό των δικηγόρων της Βουλής και, ναι, απεφάνθη η μειοψηφία του Ανώτατου Δικαστηρίου ότι ήταν παράνομη η επαναπρόσληψη των 62 και κατά παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας και του Νόμου 57 του 78 και της ηθικής και της πολιτικής και της πρακτικής και του πατριωτισμού. Αυτά είπε στην απόφασή της η μειοψηφία. Συνεπώς, εκείνο το οποίο είπε η πλειοψηφία ήταν μόνο ότι η Βουλή παραβίασε το άρθρο 54 για τη διάκριση των εξουσιών και το άρθρο 61 για τις εξουσίες επί των προϋπολογισμών. Δεν απεφάνθη ότι νομίμως οι 62 βρίσκονται στη δημόσια υπηρεσία αυτή τη στιγμή και δεν απεφάνθη και για πολλά άλλα ζητήματα που δημιουργεί η παρουσία τους και μάλιστα κανείς δεν είπε από πού πληρώνονται. Και δεν είναι μόνο ο Ράφτης που έχει τοποθετηθεί στον Ουλαμό Προλήψεως Εγκλημάτων (ΟΠΕ), και άλλοι εκ των 62 έχουν τοποθετηθεί ως δημόσιοι κατήγοροι στα δικαστήρια. Ποιος πρέπει να είναι ο απαιτούμενος σεβασμός κατηγορουμένου για τροχαίο αδίκημα, επειδή έληξε η άδεια κυκλοφορίας του, όταν ο δημόσιος κατήγορος είναι ένας εκ των 62;

Σήμερα η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών συζητούσε το θέμα: "Τροποποίηση του περί Αστυνομίας Νόμου", ούτως ώστε να είναι υποχρεωμένα τα μέλη της Αστυνομίας να δίνουν εκθέσεις, να κάνουν δηλώσεις, για να αποτρέπεται ο

οιοσδήποτε από το δεκασμό, από τη χρησιμοποίηση της δικής του θέσης προς ίδιον όφελος και τα άλλα παρεπόμενα. Και είπαμε ότι, ναι, με τη φιλοσοφία αυτή συμφωνούμε. Και η ίδια φιλοσοφία συζητείται και για τους δημόσιους υπαλλήλους και για μας εδώ, τους Βουλευτές, και για όλους τους αξιωματούχους αυτού του κράτους. Η εσχάτη προδοσία είναι μικρότερη από το δεκασμό ή μεγαλύτερη; Η απάντηση εκείνων που αποφάσισαν να τοποθετήσουν το Γεώργιο Ράφτη στη θέση που έχουν αποφασίσει είναι ότι ίσως είναι μικρότερη. Άρα, συμφωνώ με εκείνους που έχουν πει προηγουμένως ότι το μόνο που δε διώκεται στην Κύπρο είναι η εσχάτη προδοσία.

Υπάρχουν, αγαπητή κυρία συνάδελφος και αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, θέματα τα οποία μας ενώνουν σε αυτό τον τόπο: Η αντιμετώπιση των προβλημάτων της προδοσίας. Εδώ θα πρέπει να ενωθούμε και ας μη σταθούν σε αυτή την ενότητα εμπόδιο οι όποιοι Ράφτηδες. Ας μη θυσιάσουμε την κυπριακή κοινωνία και το κυπριακό κράτος προς όφελος του Ράφτη ή των όμοιων του Ράφτη. Αυτή είναι η πρακτική, αυτός είναι ο δρόμος, αν θέλουμε να επέλθει η ενότητα σε αυτό τον τόπο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κάποιος από το Δημοκρατικό Συναγερμό, για να μη δίνω συνέχεια το λόγο προς τη μια κατεύθυνση.

Ο κ. Πουργουρίδης.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητώ το λόγο. Είχα προτεραιότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προηγείται ήδη ο κ. Ομήρου.

Ορίστε, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά λυπούμαι, γιατί κάθε λίγο και λιγάκι με την πρώτη ευκαιρία μερικοί συνάδελφοι προσπαθούν, εν ονόματι της καταδίκης των πραξικοπηματιών, να πλήττουν την ενότητα αυτού του λαού σε καιρούς δύσκολους.

Ακούσαμε από διάφορους ομιλητές, τους οποίους κατά τα άλλα τον τελευταίο καιρό άρχισα να σέβομαι πολύ, και φαίνεται ότι είχα κάμει λάθος εκτίμηση για το σεβασμό που έτρεφα προς τα πρόσωπα αυτά, ότι πρέπει να επιδεικνύουμε σεβασμό προς το Σύνταγμα και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό το προσυπογράφουμε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας και, αν χρειαστεί να το προσυπογράψουμε και με πράξεις ζωής, θα το αποδείξουμε. Αλλά το Σύνταγμα της Κύπρου διακηρύσσει ορισμένες βασικές αρχές, τις οποίες πιστεύω πως όλος ο κυπριακός λαός και κυρίως οι Βουλευτές οφείλουμε να σεβόμαστε. Και λέει το Σύνταγμα ότι ουδείς κηρύσσεται ένοχος οποιασδήποτε πράξεως ει μη μόνον κατόπιν αιτιολογημένης δικαστικής απόφασης. Έστω και αν κάποιος συλληφθεί στην Πλατεία Ελευθερίας να κάνει μια πράξη που όλοι όσοι τη δουν θα τη χαρακτηρίσουν κλοπή, αυτός ο άνθρωπος δεν μπορεί από το βήμα της Βουλής, σε μια χώρα που λέει ότι σέβεται το Σύνταγμα και τους νόμους, να χαρακτηρίζεται κλέφτης, αν προηγουμένως δεν υπάρξει αιτιολογημένη δικαστική απόφαση προς τούτο. Υπάρχει τέτοια απόφαση για το πρόσωπο του Γεωργίου Ράφτη, περί του οποίου γίνεται τόσος λόγος; Πιστεύω πως όχι.

Μια άλλη βασική, εξίσου σημαντική, συνταγματική αρχή είναι αυτή που λέει πως οφείλουμε να σεβόμαστε τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Και ήδη έχει λεχθεί από το συνάδελφό μου κ. Σολωμή πως μια απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου λέει πως αυτός ο άνθρωπος νόμιμα και συνταγματικά επανήλθε στην υπηρεσία του στην Αστυνομία. Θα έλθουμε εμείς οι Βουλευτές, εν ονόματι του Συντάγματος, να καταστρατηγήσουμε αυτή τη δικαστική απόφαση; Άμα με δικαστική απόφαση νόμιμα και συνταγματικά επανήλθε στην υπηρεσία του, η ηγεσία της Αστυνομίας είχε υποχρέωση να τον τοποθετήσει κάπου και τον τοποθέτησε σ' ένα πόστο στην Αστυνομική Δύναμη Κύπρου. Έχει σημασία αν το πόστο αυτό είναι ο ΟΠΕ ή το ΤΑΕ ή οποιοδήποτε άλλο αστυνομικό τμήμα, από τη στιγμή που η ηγεσία της Αστυνομίας είχε αυτή την υποχρέωση για την τοποθέτησή του; Ασφαλώς όχι.

Και σίγουρα θα πρέπει να κάνω εδώ μια παρένθεση για τα όσα είπε ο αγαπητός φίλος κ. Νίκος Μουσιούττας για την ηγεσία της Αστυνομίας, πως δήθεν επέδειξε σπουδή για να διορίσει τον κ. Ράφτη στην Αστυνομία. Νομίζω πως δεν πρέπει να ξεχνά ο κ. Μουσιούττας ότι η σημερινή ηγεσία της Αστυνομίας αποτελείται από στενούς συνεργάτες του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Αποτελείται από ανθρώπους οι οποίοι κάθε άλλο παρά πραξικοπηματίες ή φιλοπραξικοπηματίες μπορεί να χαρακτηριστούν και αυτοί οι άνθρωποι, όπως είναι ο Αρχηγός της κ. Ανδρέας Ποταμάρης, που για μήνες ολόκληρους ακολουθούσε τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο στην εξορία στο Λονδίνο, ή ο Κώστας Παπακώστας, ο υπαρχηγός της Αστυνομίας, στενός συνεργάτης και αυτός του Αρχιεπισκόπου, κανένα λόγο δεν είχαν να επιδείξουν σπουδή για την αποκατάσταση του κ. Ράφτη, αλλά είχαν υποχρέωση να εφαρμόσουν το νόμο και το Σύνταγμα. Και αυτό έπραξαν.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι καιρός να γίνει κατανοητό από κάποιους ότι δημοκρατία σημαίνει πρώτιστα και πάνω απ' όλα σεβασμός προς τις απόψεις της μειοψηφίας. Και αν αυτή τη στιγμή μέσα σ' αυτή τη Βουλή ο Δημοκρατικός Συναγερμός βρίσκεται στη μειοψηφία, έχουμε κάθε δικαίωμα να απαιτήσουμε σεβασμό των απόψεών μας, όπως κάθε δικαίωμα έχει η μειοψηφία του λαού να απαιτεί σεβασμό των απόψεών της από την πλειοψηφία. Αυτός ο σεβασμός για πολλά χρόνια γνωρίζετε όλοι ότι δεν υπήρχε στην Κύπρο. Γνωρίζετε όλοι ότι για πολλά χρόνια άνθρωποι που βρίσκονταν στη μειοψηφία προπηλακίζονταν, εξευτελίζονταν, διαπομπεύονταν, χαρακτηρίζονταν με τις χειρότερες φράσεις, "καταδικάζονταν" στον διά της πείνας θάνατο και πολλοί από εσάς δεν επαναστατήσατε τότε. Οι δημοκρατικές σας συνειδήσεις δεν επαναστάτησαν, όταν εμείς, και αναφέρομαι στα χρόνια πριν το πραξικόπημα, εδιακωμωδούμεθα και ενεπαιζόμεθα και εξευτελιζόμεθα. Δεν είδα κάποιων από εσάς να εξεγείρεται η δημοκρατική τους συνείδηση. Και ούτε είδα συναισθηματικές εξάρσεις του στυλ αυτού που είδαμε σήμερα στην αίθουσα της Βουλής. Και πιστεύω, αγαπητοί συνάδελφοι, πως θα πρέπει επιτέλους να γίνει κατανοητό πως μια μερίδα αυτού του λαού, όσο και αν είναι η μειοψηφία, θεωρεί άδικες τις επιθέσεις που γίνονται ενάντια σ' αυτούς που εσείς χαρακτηρίζετε και αποκαλείτε πραξικοπηματίες, χωρίς να έχετε κανένα δικαίωμα για τούτο, γιατί το Σύνταγμα επιτάσσει πως δεν μπορείτε να χαρακτηρίζετε έναν εγκληματία, αν δεν έχει καταδικαστεί από το δικαστήριο. Αυτό λέει το Σύνταγμα. Και όμως κατά κόρον αυτό γίνεται μέσα σ' αυτή την αίθουσα της Βουλής, εν ονόματι του ότι κρίνουμε πολιτικά τις πράξεις. Μα, κρίνοντας πολιτικά τις πράξεις, έχουμε δικαίωμα σ' αυτή τη Βουλή, αν ένας φέρεται από τον τύπο ότι καταχράστηκε £10.000.000, να ανέβουμε στο βήμα της Βουλής και να λέμε ότι ο τάδε πολίτης είναι καταχραστής και κλέφτης

£10.000.000; Μα εδώ, κύριοι συνάδελφοι, αρνηθήκαμε να συζητήσουμε το σκάνδαλο "SCOOT" και αρνηθήκαμε να το συζητήσουμε με το αιτιολογικό ότι δεν έπρεπε να το συζητήσουμε μήπως και προκαταλάβουμε τις δικαστικές διαδικασίες που διεξάγονται με το να χαρακτηρίσουμε κάποιους από αυτούς τους ανθρώπους ότι ενέχονται στο σκάνδαλο! Αν αυτό το θέμα αρνηθήκαμε να το συζητήσουμε, για να μην επηρεαστούν αυτοί οι άνθρωποι, πώς ερχόμαστε να χαρακτηρίσουμε ανθρώπους που δε δικάστηκαν ή δεν καταδικάστηκαν από τα δικαστήρια της Δημοκρατίας ότι διέπραξαν τέτοιου είδους εγκλήματα;

'Ομως θα πω και κάτι άλλο. Εγώ θα δεχθώ για σκοπούς συζήτησης αυτά που είπε ο αγαπητός κ. Χατζηδημητρίου και οι άλλοι συνάδελφοι, ότι ο Ράφτης είναι ένας πραξικοπηματίας, ότι βαρύνεται με κάποιες πράξεις παράνομες. Αυτή η Βουλή έχει ψηφίσει νόμο που λέει ότι σ' αυτό το κράτος όλοι όσοι καταδικάζονται για εγκλήματα δικαιούνται μια μέρα να αποκατασταθούν. Αν ένας έκανε ένοπλη ληστεία και καταδικάστηκε σε δεκαπέντε χρόνια φυλακή, μετά από μερικά χρόνια αυτό το πράγμα δεν μπορεί να χρησιμοποιείται εναντίον του και αποκαθίσταται. Αν ένας δόλια πτώχευσε και έφαγε εκατοντάδες χιλιάδες λίρες των πολιτών, των συμπολιτών του, οι νόμοι αυτού του κράτους λένε ότι αυτός ο άνθρωπος, που πτώχευσε δόλια, μετά από μερικά χρόνια δικαιούται να αποκατασταθεί. Σε όλους αυτούς τους ανθρώπους δώσαμε αυτά τα δικαιώματα χάριν της φιλοσοφίας ότι, αν οποιοσδήποτε διαπράξει ένα έγκλημα, δεν πρέπει να φέρει αυτή τη ρετσινιά εσαεί μαζί του. Και πίσω από αυτό βρίσκονται ισχυροί λόγοι: Αν ένας που διαπράττει ένα έγκλημα και είναι ένοπλος ληστής κάποτε αποκτά παιδιά, δεν είναι λογικό αυτού του ανθρώπου τα παιδιά, τα οποία σε τίποτα δεν έφταιξαν για τα αμαρτήματα του πατέρα τους, να άγονται και να φέρονται στους δρόμους ως τα παιδιά του ληστή, Και ήλθε η πολιτεία σε όλες τις χώρες του κόσμου, όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, και είπε ότι αυτοί που διαπράττουν εγκλήματα ακόμη και τα σοβαρότερα δικαιούνται μια μέρα να αποκατασταθούν.

Ως πότε λοιπόν με την πρώτη ευκαιρία θα αρχίζουμε τα περί πραξικοπηματιών, χωρίς να σκεφτόμαστε ότι πολλοί από αυτούς τους ανθρώπους έχουν παιδιά που πάνε σχολείο, ύστερα από είκοσι χρόνια, έχουν παιδιά που έχουν κάποια δικαιώματα και δικαιούνται να βγαίνουν στους δρόμους και να μην ακούνε καθημερινώς ότι ο πατέρας του ήταν αυτός ο εγκληματίας, ο πραξικοπηματίας; Αν αυτό το δικαίωμα το έχει το παιδί ενός που έκανε ένοπλη ληστεία, γιατί αυτό το δικαίωμα να μην το έχουν και τα παιδιά αυτών που εσείς χαρακτηρίζετε χωρίς δικαστικές αποφάσεις πραξικοπηματίες;

Κύριοι συνάδελφοι, θα σας υποβάλω ακόμα ένα ερώτημα. Πολλοί από εσάς είστε για χρόνια στην κυβέρνηση. Γιατί δε δικάσατε αυτούς τους ανθρώπους; Γιατί δεν τους οδηγήσατε στα δικαστήρια, για να μπορείτε σήμερα δικαιωματικά και βάσει του Συντάγματος να τους αποκαλείτε πραξικοπηματίες, αν τους καταδίκαζαν τα δικαστήρια; Δεν το πράξατε και ορθά δεν το πράξατε. Για ποιους λόγους; Γιατί κρίνατε ότι σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα έπρεπε για λόγους δημοσίου συμφέροντος αυτοί οι άνθρωποι να μη δικαστούν. Κρίνατε πως έπρεπε, χάριν της ενότητας αυτού του λαού, αυτοί οι άνθρωποι να μη δικαστούν. Αν αυτό κρίνατε, πότε επιτέλους θα σταματήσετε να φωνάζετε γι' αυτούς τους ανθρώπους, που εσείς είχατε την ευκαιρία να τους δικάσετε και δεν τους δικάσατε και έρχεστε σήμερα να τους χαρακτηρίζετε πραξικοπηματίες;

Το είπα και στο παρελθόν, θα το επαναλάβω και σήμερα. Στην Ελλάδα το Κομμουνιστικό Κόμμα και μέχρι πρόσφατα κάκιζε τις ενέργειες της "επάρατης" δεξιάς, που για χρόνια ολόκληρα καταδίωκε και "καταδίκαζε" στο διά της πείνας θάνατο αυτούς που η δεξιά στην Ελλάδα αποκαλούσε για χρόνια "ληστοσυμμορίτες". Το ΑΚΕΛ για χρόνια πολλά ταυτίστηκε πλήρως με το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και ορθά έλεγε η ηγεσία του και ορθά έλεγε η ηγεσία του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας "ως πότε, κύριοι της δεξιάς της Ελλάδας, θα μιλάτε και θα φωνάζετε για τους ληστοσυμμορίτες; Για πόσα χρόνια θα κατατρέχετε αυτούς τους ανθρώπους, που έχουν παιδιά, έχουν οικογένειες"; Και επιτέλους στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια αυτή η ιστορία ξεχάστηκε. Εμείς ως πότε θα συνεχίσουμε στην Κύπρο να αναμασούμε την ίδια ιστορία; Στην Ελλάδα ξεχάστηκε αυτό το θέμα και δεν ακούεις πλέον για ληστοσυμμορίτες. Αποκαταστάθηκαν οι άνθρωποι που χαρακτηρίζονταν ληστοσυμμορίτες. Και ορθά αποκαταστάθηκαν. Στην Κύπρο μέχρι πότε θα συνεχιστεί αυτή η ιστορία; Θα μου πείτε ότι είναι πρόσφατα τα γεγονότα. Μα, έχουν περάσει είκοσι χρόνια, αγαπητοί συνάδελφοι! Μέχρι πότε θα συνεχίσουμε; Ερωτώ. Άλλωστε, σίγουρα αυτό το πράγμα γίνεται για προβολή κάποιων πολιτικών θέσεων. Έχετε κάθε δικαίωμα να προβάλλετε το θέμα αυτό των πραξικοπηματιών και των μεταπραξικοπηματιών ως μέρος μιας πολιτικής φιλοσοφίας. Το έχετε, αγαπητοί συνάδελφοι, πράξει κατ' επανάληψιν. Σε πλείστες εκλογές θέσατε ενώπιον του λαού το επιχείρημα "μην ψηφίσεις Δημοκρατικό Συναγερμό, γιατί στεγάζει τους πραξικοπηματίες". Κατά κόρον καλέσατε αυτό το λαό να καταδικάσει και να ρίξει το Δημοκρατικό Συναγερμό στον κάλαθο των αχρήστων, γιατί στέγαζε αυτούς που εσείς αποκαλούσατε πραξικοπηματίες. Και σε δεκάδες εκλογές καλέσατε το λαό να υιοθετήσει τις απόψεις σας και να καταδικάσει το Δημοκρατικό Συναγερμό. Ο λαός σας έδωσε σε όλες τις εκλογές τις απαντήσεις του. Και ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι το μεγαλύτερο κόμμα αυτού του τόπου. Ως πότε επομένως θα συνεχιστεί αυτή η προσπάθεια και θα τίθενται αυτά τα ζητήματα ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων με κάθε ευκαιρία που θα παρουσιάζεται ένα τέτοιο θέμα; Εμείς κάναμε σημαία της πολιτικής μας από το 1976 που ιδρυθήκαμε μέχρι σήμερα, και τη διατηρούμε αυτή τη θέση και τώρα και θα τη διατηρούμε και αύριο και μεθαύριο, την ενότητα του λαού, τη λήθη του παρελθόντος. Αλλά ενότητα όχι επιλεκτική και εκλεκτική, ενότητα όχι όπως την αντιλαμβάνεστε εσείς ή σας συμφέρει εσάς. Η ενότητα πρέπει να είναι καθολική. Δεν μπορείτε κάποιους να τους χαρακτηρίζετε πραξικοπηματίες χωρίς δικαστική απόφαση και να θέλετε εμείς να συμφωνήσουμε μαζί σας χάριν δήθεν της ενότητας. Ενότητα σημαίνει, επαναλαμβάνω, και σεβασμό προς τις δικές μας απόψεις, που διαφωνούμε με τις δικές σας. Εμείς πιστεύουμε ότι το θέμα αυτό εξαντλήθηκε. Πιστεύουμε ότι στο λαό τέθηκε κατά κόρον αυτό το θέμα και ο λαός έκρινε, είχε την ευκαιρία ο μέγας κριτής, ο λαός, να αποφασίσει. Και πιστεύουμε πως είναι καιρός να βάλουμε τελεία και παύλα σ' αυτό το θέμα που τόσο έχει ταλαιπωρήσει το λαό μας.

Κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να παρακαλέσω τον κ. Χριστοδουλίδη και άλλους συναδέλφους, όταν κάνουμε έκκληση για σεβασμό προς τις απόψεις της μειοψηφίας, να το προσέξουν και τούτο: Μια μεγάλη μερίδα αυτού του λαού μιλά για το Γεώργιο Γρίβα Διγενή με σεβασμό και εκτίμηση. Δικαίωμα του ΑΚΕΛ να μιλά για το Διγενή σαν τον Γρίβα και να τον βάζει σε όποια μοίρα θέλει και με όποιους θέλει. Αλλά απαιτούμε σεβασμό προς το Διγενή, γιατί εμείς τον σεβόμαστε. Και αν είμαστε μειοψηφία, έχετε υποχρέωση να μας σεβαστείτε. Αυτό λέει η δημοκρατία. Γιατί, όταν

μιλάτε για το Διγενή με τον τρόπο που μιλάτε, μας προκαλείτε. Και αυτό δεν είναι δημοκρατία, να προκαλείτε τη μειοψηφία σε ένα θέμα τόσο ευαίσθητο. Και ας μη λησμονούμε πως, αν δεν υπήρχε ο Διγενής, δε θα υπήρχαν βουλευτικά έδρανα από τα οποία να μιλούμε και να τον κατακεραυνώνουμε. Αλλά αυτό δεν είναι το επιχείρημα. Το επιχείρημά μου είναι ότι σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα έχουμε υποχρέωση να σεβόμαστε τις απόψεις της μειοψηφίας. Και να μην οδηγούμε τα πράγματα σε κατάσταση που θα οδηγήσει σε διάσπαση της ενότητας του λαού. Και για το Διγενή λέχθηκαν τόσα χρόνια δεκάδες πράγματα. Τα έχει ακούσει ο λαός κατά κόρον. Έως πότε θα συνεχίσουμε να λέμε τα ίδια πράγματα; Έφθασε, πιστεύω, επιτέλους η στιγμή, μια και ο Αττίλας είναι μέσα στο σπίτι μας, είναι μέσα από τα τείχη μας, όλοι να ασχοληθούμε με εκείνα που μας ενώνουν. Και σας λέμε ότι σεβόμαστε τις απόψεις σας γι' αυτούς που εσείς αποκαλείτε πραξικοπηματίες· πλήρως τις σεβόμαστε. Αλλά σεβαστείτε και τις δικές μας που σας λέμε ότι καταδικάζουμε με όλη τη δύναμη της ψυχής μας το προδοτικό πραξικόπημα, σας το λέμε από την πρώτη μέρα της ίδρυσής μας, αλλά δεν μπορούμε να σας ακολουθήσουμε στο να χαρακτηρίζουμε πραξικοπηματίες όσους εσείς χαρακτηρίζετε πραξικοπηματίες. Θα ήμαστε διατεθειμένοι να το κάνουμε αυτό και να σας ακολουθήσουμε χέρι χέρι και σ' αυτό το θέμα, αν αυτοί οι άνθρωποι καταδικάζονταν από τα δικαστήρια. Γιατί αυτό λέει το Σύνταγμα, αυτό επιβάλλει το υπέρτατο ανθρώπινο δικαίωμα του κάθε πολίτη, να μη χαρακτηρίζεται εγκληματίας από οποιονδήποτε, όσο τρανός και αν είναι, έστω και αν είναι Βουλευτής ή Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αν δεν καταδικαστεί προηγουμένως από τα δικαστήρια. Πρέπει να το καταλάβετε επιτέλους. Και σας επαναλαμβάνω ότι, αν εγώ αυτή τη στιγμή πάω προς την πλευρά του κ. Ρολάνδη και πάρω τα γυαλιά του, μπροστά σας, και φύγω και τα πουλήσω σε κάποιο που θα βρω έξω στο δρόμο £5, δε θα έχετε το δικαίωμα να με αποκαλείτε κλέφτη. Πρέπει να πάω δικαστήριο, να δικαστώ και να καταδικαστώ. Αυτή την απλή αλήθεια πρέπει να την καταλάβουμε και να καταλάβουμε πως έχει τεράστια σημασία και έγκειται η σημασία της στο ότι σε ένα κράτος δικαίου μπορεί να χαρακτηρίζεται ένας ότι έκανε μια αξιόποινη πράξη, μόνο και μόνο όταν καταδικαστεί.

Αυτά, κύριοι συνάδελφοι, και να μου επιτρέψετε να κάνω μια έκκληση. Είναι καιρός σ' αυτά τα πράγματα ... δε λέμε να ξεχάσουμε αυτούς που πρόδωσαν, δε λέμε να ξεχαστεί η προδοσία ...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ποιοι είναι, κύριε Πουργουρίδη;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Αυτοί που πρόδωσαν, κύριε Αγαπίου, είναι γνωστοί σ' ολόκληρο το λαό. Και ο λαός είχε την ευκαιρία όσους από αυτούς ζήτησαν την ψήφο του ή με άλλο τρόπο αναμείχθηκαν στα κοινά να τους κρίνει. Δεν μπορείτε να λέτε εσείς ότι ο άλφα ή ο βήτα είναι πραξικοπηματίας, σας επαναλαμβάνω, αν δεν υπάρχει δικαστική απόφαση. Αν αυτή την απλή αλήθεια δεν την κατανοούμε και αν υπάρχουν άνθρωποι που δε συμφωνούν με αυτή, τότε μπορούμε να συζητούμε όσο καιρό θέλετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επί προσωπικού θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ τον κ. Αβραάμ Αντωνίου να με αντικαταστήσει, γιατί θέλω να μιλήσω.

(Στο σημείο αυτό ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Β. Λυσσαρίδης κατεβαίνει στο βήμα και τον αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Α. Αντωνίου).

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ομολογώ ταπεινά ότι δε φανταζόμουν ποτέ ότι θα βρισκόμουν μπροστά σ' αυτό το θέαμα. Την 21η Απριλίου, που όλες οι πλευρές ομόφωνα και έντονα καταδίκασαν το πραξικόπημα στην Ελλάδα, καταδίκασαν τις συνέπειές του στην Κύπρο, και ενώ πίστευα ότι όλοι συμφωνούσαν, ίσως να έκανα λάθος σ' αυτά που είπα εκ μέρους του συνόλου της Βουλής, ότι δηλαδή η αναφορά σε θλιβερές επετείους τότε μόνο έχει σημασία, όταν αποφασίζουμε να αντλούμε διδάγματα από τις προδοσίες και από τις τραγωδίες και όταν αποφασίζουμε να αναστηλώνουμε πολιτικοηθικές αξίες και να καταστούμε βίωμα τον τρόπο με τον οποίο κάποιοι αντιστάθηκαν.

Ταπεινά από το βήμα της Βουλής σήμερα αισθάνομαι την ανάγκη να απολογηθώ, γιατί αντιστάθηκα στο πραξικόπημα ύστερα από όλα αυτά που άκουσα. Αισθάνομαι την ανάγκη να απολογηθώ, γιατί με τη στάση μου εξανάγκασα τους εοκαβητατζήδες και τους πραξικοπηματίες να κάνουν απόπειρα εναντίον μου και να σκοτώσουν έναν υπέροχο άνθρωπο του λαού μας, τον ποιητή Δώρο Λοΐζου. Φαίνεται πως ισχύει εδώ η λογική ότι στο έγκλημα την ευθύνη τη φέρει το θύμα και όχι ο εγκληματίας. Προς Θεού! Χρειάζεται να αποδείξουμε ότι υπήρξε έγκλημα εναντίον της Κύπρου; Χρειάζεται να αποδείξουμε ότι το πραξικόπημα ήταν μια προδοτική ενέργεια και επομένως οι οποιοιδήποτε ενέχονται άμεσα ή έμμεσα σε αυτή την προδοτική ενέργεια ενάντια στον κυπριακό ελληνισμό είναι ένοχοι; Θα πρέπει να απολογηθούμε, γιατί πράγματι από σφάλματα και παραλείψεις, αντί αυτοί να βρίσκονται σήμερα στις φυλακές, δυστυχώς βρίσκονται σε θέσεις από τις οποίες μπορούν ακόμα και να καθοδηγούν την πολιτική ζωή αυτού του τόπου; Μετατρέπεται η μεγαλοψυχία σε έγκλημα; Και είναι ανάγκη να απολογηθούμε, γιατί δεν τιμωρήσαμε τους πραξικοπηματίες μέχρι σήμερα; Και φυσικά θα πρέπει να παραδεχθούμε όλοι ότι δεν υπάρχει πραξικόπημα χωρίς πραξικοπηματίες και ασφαλώς πραξικοπηματίες δεν ήταν μόνο, όπως κάποιοι προσπαθούν σήμερα να προβάλουν προς τον κυπριακό ελληνισμό, οι εξ Ελλάδος. Μόνοι εκείνοι δεν μπορούσαν να πραγματοποιήσουν το μεγαλύτερο έγκλημα το οποίο έγινε, σωστά λέχθηκε, ενάντια στον κυπριακό ελληνισμό, ενάντια στο έθνος, γιατί πληρώνει το συνόλο του έθνους αυτή την τραγωδία, χωρίς τη συμμετοχή της ΕΟΚΑ Β' και αρκετών επώνυμων Κυπρίων. Και λέω επώνυμων, γιατί για τους ανώνυμους, όπως ξέρετε, εγώ έχω κάποια άλλη τοποθέτηση, γι' αυτούς που πράγματι παρασύρθηκαν. Και ακόμα πιο έντονα, πού είναι η μετάνοια; Για να δώσει κανείς άφεση, πρέπει κάποιος να ζητήσει πρώτα να απολογηθεί για τα εγκλήματά του. Όταν κάποιοι μετατρέπουν τα εγκλήματα σε λάβαρο αντίστασης και αγώνα, όταν κάποιοι τους αρχηγούς του πραξικοπήματος μας ζητούν σήμερα να τους σεβόμεθα, ναι, αυτό αποτελεί πρόκληση και για τα αισθήματα μας και για τα αισθήματα του συνόλου του λαού.

Υπάρχει στην ιστορία της ανθρωπότητας οποιοδήποτε παράδειγμα παραγραφής των εγκλημάτων εσχάτης προδοσίας; Ο Ρουβιέ σήμερα, τόσα χρόνια μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, καταδικάζεται από δικαστήριο στη Γαλλία σε ισόβια δεσμά. Δεν παρεγράφη το έγκλημα. Δεν παραγράφονται αυτής της μορφής τα εγκλήματα. Πώς είναι δυνατόν, επομένως, για ανθρώπους οι οποίοι αυτή τη στιγμή μας προκαλούν να μην αντιδρούμε; Και δε μας ζητούν να τους συγχωρέσουμε, γιατί ως εδώ θα μπορούσα να το αντιληφθώ. Μας ζητούν να τους αποκαταστήσουμε και ηθικά και υλικά. Και μας λένε "μα, πρέπει να γίνει αυτό το πράγμα, γιατί μετά από ορισμένα χρόνια τα εγκλήματα παραγράφονται." Δεν παραγράφεται το έγκλημα της

εθνικής προδοσίας. Και δεν είμαι εξ εκείνων που λένε ότι και τα παιδιά του εγκληματία είναι εγκληματίες. Νομίζω πως έχουμε όλοι μας αρκετά εξεζητημένες απόψεις, για να μην ταυτίζουμε τους απογόνους με τους πραγματικούς ενόχους. Κανένας δε ζητά τίποτε από αυτά τα παιδιά, μερικά από τα οποία ίσως να ντρέπονται πράγματι για τη δραστηριότητα των γονιών τους σ' αυτή την επαίσχυντη ώρα της κυπριακής ιστορίας.

Θα πω και κάτι το νομικό και μου κάνει εντύπωση γιατί δε λέχθηκε. 'Οχι, όχι, κύριοι νομικοί! Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν είπε ποτέ στην κυβέρνηση ότι έχει καθήκον να αποκαταστήσει τους εγκληματίες. Το Ανώτατο Δικαστήριο είπε ότι η Βουλή δεν είχε το δικαίωμα με κάποια νομοθετική πράξη να εξαναγκάσει την κυβέρνηση να μην το κάνει. 'Αρα είναι πολιτικό το θέμα. Δεν είναι παραβίαση απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου το αν οποιαδήποτε κυβέρνηση δεν προσλάβει κάποιους από αυτούς. 'Αρα είναι πολιτικό το θέμα και ας μην προσπαθούμε να το μετατρέψουμε σε νομικό θέμα. 'Ηταν δικαίωμα της κυβέρνησης αυτής να μη διορίσει κανέναν από τους 62. 'Η να κάνει επιλογή. Και επιλέγει να κάνει τι μεταξύ άλλων, αφού μιλούμε για αυτό το θέμα. Να αποκαταστήσει το Γεώργιο Ράφτη -λυπούμαι γιατί μιλώ με ονόματα- κάποιον ο οποίος ένα χρόνο πριν από το πραξικόπημα κατηγορήθηκε για παράνομες ενέργειες, για κλοπή οπλισμού, κάποιον ο οποίος, όπως ο ίδιος υπερηφανεύετο, ήταν αρχηγός της ΕΟΚΑ Β' της Πάφου. Δε χρειάζεται να το αποδείξουμε, γιατί ο ίδιος μας το λέει με περηφάνια, ότι δηλαδή υπήρξε βασικό στέλεχος της ΕΟΚΑ Β', ότι υπήρξε βασικό στέλεχος του πραξικοπήματος, ότι ανέλαβε πραξικοπηματικά, ενώ δεν ήταν αξιωματικός της Αστυνομίας, ανέλαβε με το πραξικόπημα, πραξικοπηματικά, τη διεύθυνση της Αστυνομίας Πάφου. Και υπάρχουν σ' αυτή την αίθουσα νυν Βουλευτές, μη Βουλευτές τότε, οι οποίοι υπέστησαν τα πάνδεινα από τον κ. Ράφτη και, αν χρειαστεί, ελπίζω και από αυτό το βήμα να μας πουν τις εμπειρίες τους από αυτό τον "καημένο" άνθρωπο, του οποίου τα ανθρώπινα δικαιώματα προσπαθούμε σήμερα να καταπατήσουμε!

Νομίζω πως δικαιούμαι να ισχυρίζομαι ότι σε όλη μου τη ζωή ήμουν προασπιστής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακόμα και των εγκληματιών, αν οι εγκληματίες ήταν μετανοημένοι. Δε θα μετατραπώ ποτέ μου σε προασπιστή των δικαιωμάτων αμετανόητων πραξικοπηματιών, ατόμων τα οποία ευθύνονται για την εθνική τραγωδία της Κύπρου.

'Εγιναν εκκλήσεις για ενότητα και από τις αντιπραξικοπηματικές πλευρές και από εκείνες που υπερασπίζουν αυτή τη στιγμή το πραξικόπημα. Θέλω να κάμω μια σαφή δήλωση: Ναι, είμαι υπέρ της ενότητας, αλλά ποτέ υπέρ ενότητας με το πραξικόπημα. Ναι, σε ενότητα του λαού αντιπραξικοπηματική. Θέλετε να διαγράψουμε το πραξικόπημα από τη μνήμη μας; Τότε αφήστε τους πραξικοπηματίες ή στη φυλακή, όπου έπρεπε να ήταν, ή τουλάχιστον στο περιθώριο. Τι θα λέγατε λοιπόν, αφού παραγράφονται τα εγκλήματα και πέρασαν τα ίδια χρόνια και στον ελληνικό χώρο, να επαναφέρουμε τον Ιωαννίδη και τον Πατακό και τον Παπαδόπουλο πίσω στις τάξεις του ελληνικού στρατού, τιμημένους στρατηγούς τώρα, γιατί παρεγράφη πλέον το έγκλημά τους; Παραγράφονται αυτά τα εγκλήματα; Και τι θα μας πουν οι πρόσφυγες; 'Οτι παρεγράφη το έγκλημα το οποίο τους προσφυγοποίησε; Και τι θα μας πουν οι αγνοούμενοι; 'Οτι παρεγράφη το έγκλημα το οποίο τους οδήγησε στην Ανατολία και ο Θεός ξέρει αν ζουν ή αν πέθαναν κάτω από τις χειρότερες συνθήκες; Και τι θα μας πουν οι επόμενες γενιές; 'Οτι παραγράψαμε το έγκλημα το οποίο μοίρασε την πατρίδα μας και το οποίο αυτή τη στιγμή θέτει σε κίνδυνο την ύπαρξη του

κυπριακού ελληνισμού και διακυβεύει ακόμα και τα συμφέροντα του μητροπολιτικού ελληνισμού; Γιατί μοιραία ο μητροπολιτικός ελληνισμός ακολουθεί την τροχιά που ακολουθεί και ο κυπριακός ελληνισμός, όπως και ο κυπριακός ελληνισμός ακολουθεί την τροχιά των εθνικών θεμάτων, του συνόλου του έθνους.

Ειλικρινά δεν πίστευα ποτέ ότι θα βρισκόμαστε σ' αυτό το σημείο. Γιατί προκαλεί η κυβέρνηση; Ποια η αναγκαιότητα να αποκαταστήσει το Ράφτη; Και ας μην το παραγνωρίζουμε, σε μια θέση για την πρόληψη του εγκλήματος. Ποιου εγκλήματος; Και ποια εμπιστοσύνη θα υπάρχει από το μέσο πολίτη για την πρόληψη του εγκλήματος, όταν επικεφαλής ή σε κάποιο υψηλό πόστο της Αστυνομίας βρίσκεται άτομο το οποίο παραβίασε και πολιτικά και ηθικά και νομικά -γιατί η κλοπή των όπλων της εθνοφρουράς ας μη μου λεχθεί ότι δεν είναι και νομικό έγκλημα. Θέλετε να προσαφθεί κατηγορία στο Ράφτη και να πάμε στα δικαστήρια; Να πάμε. Θέλετε να ανοίξουμε πραγματικά αυτής της μορφής μια νέα σελίδα; Να την ανοίξουμε. Γιατί εμείς με όλη τη μεγαλοψυχία μας είχαμε πει κάποτε, όπως λέχθηκε, "ενόψει των τραγικών καταστάσεων της ημικατοχής ας μην προχωρούμε στα άκρα". 'Οταν όμως οι εγκληματίες επανέρχονται, όταν οι πραξικοπηματίες κυβερνούν, τότε ο λαός πρέπει να αντιδράσει. Γιατί, αν δεν αντιδράσει, θα είμαστε και εμείς συνένοχοι του εγκλήματος ενάντια στην πατρίδα μας. Εκκλήσεις για παραγραφή ναι, αλλά πρέπει να ερεθίσουμε και τη μνήμη αυτού του λαού.

Λέχθηκε "τι κληρονομιά θα δώσουμε στα παιδιά μας". Τι κληρονομιά θα δώσουμε στα παιδιά μας, αν τους πούμε ότι αυτούς που μοίρασαν την πατρίδα μας τους αποκαταστήσαμε και ηθικά και στις θέσεις τους, εμείς, η γενιά που έζησε το διαμελισμό της πατρίδας μας; Δεν έχουμε, κύριοι συνάδελφοι, αυτό το δικαίωμα. Και αν η κυβέρνηση θέλει πράγματι ενότητα, που επιβάλλεται από τις εθνικές συνθήκες -σ' αυτό όλοι μας συμφωνούμε- δεν πρέπει να προκαλεί. Δεν πρέπει να προκαλεί ούτε με την επαναπρόσληψη των 62 ούτε και με άλλες πράξεις δικαίωσης του πραξικοπήματος.

Τελειώνοντας, επειδή εδώ υπάρχει μια προσπάθεια να προκαταληφθεί η Βουλή ότι μια απόφασή της για να σταματήσει την κυβέρνηση πολιτικά από το να επαναδιορίσει το Ράφτη στη θέση του θα αποτελέσει περιφρόνηση προς το Ανώτατο Δικαστήριο, επαναλαμβάνω: Η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου -και είμαι βέβαιος ότι όλοι οι νομικοί αυτής της αίθουσας θα επαναβεβαιώσουν την άποψή μου- δεν επιβάλλει στην κυβέρνηση την επαναπρόσληψη. Απλώς δεν επιτρέπει στη Βουλή να παρεμποδίσει την κυβέρνηση μέσω του προϋπολογισμού από την επαναπρόσληψη. Δική σας λοιπόν είναι η απόφαση. Δεν υπάρχει μετάθεση ευθυνών. Αυτές είναι οι ευθύνες της Βουλής και ας αναλάβει αυτή η Βουλή τις ευθύνες της. Η 21η Απριλίου και ας μη γίνει μια δεύτερη θλιβερή επέτειος για τον κυπριακό ελληνισμό.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Β. Λυσσαρίδης επανέρχεται στην έδρα και ο κ. Α. Αντωνίου επιστρέφει στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Επειδή από το Δημοκρατικό Κόμμα μόνο ένας μίλησε, θα δώσω το λόγο στην κ. Κατσελλή, μετά στον κ. Ομήρου και μετά στον κ. Κυπριανού.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είχα ζητήσει το λόγο, για να μιλήσω επί προσωπικού θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, όχι! Δεν υπάρχει προσωπικό θέμα, διότι είναι δικαίωμά του να αναφερθεί στην ομιλία σας.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πριν λίγο, όταν μιλούσε κάποιος από το βήμα και είχε συναισθηματική φόρτιση, μερικοί συνάδελφοι από τα έδρανα του σύστησαν ηρεμία. Θα προσπαθήσω να είμαι ήρεμη παρά τη συναισθηματική μου φόρτιση. Αν όμως χάσω την ψυχραιμία μου, ζητώ προκαταβολικά συγγνώμη. Διότι για είκοσι χρόνια τώρα, όταν με ρωτούν "από πού είσαι", λέω "είμαι πρόσφυγας από την Κερύνεια". Και στις χιλιάδες επιστολές που έγραψα και απέστειλα τα τελευταία είκοσι χρόνια δεν πάει το χέρι μου να γράψει τον τόπο στον οποίο είμαι. Λέω "προφυγιά" είτε είμαι στη Λευκωσία είτε είμαι στην Ευρώπη είτε είμαι οπουδήποτε αλλού εκτός από τον τόπο όπου γεννήθηκα, όπου δικαιούμαι να είμαι και μου τον αρνούνται να πάω. Μπορώ να πάω σε όλο τον κόσμο, αλλά δεν μπορώ να πάω στον τόπο μου, στην Κερύνεια.

Πριν λίγο είπαν: "Μέχρι πότε;" Ρωτώ και εγώ: Μέχρι πότε, κύριοι συνάδελφοι; Μέχρι πότε; Ειπώθηκε επίσης ότι πρέπει να σεβαστούμε και να υπάρχει σεβασμός και ότι μερικοί πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ένιωθαν ανασφαλείς, καταδιώχτηκαν, επείνασαν.

Γεννήθηκα το 1938 και οι μόνες φορές που ένιωσα ανασφαλής και πείνασα ήταν κατά τη διάρκεια του αγώνα της ΕΟΚΑ, το 1955-59, όταν μας συλλάμβαναν χωρίς δίκη χωρίς τίποτε -και ήμουν και εγώ ένας παθών τότε- όπως και κατά την εβδομάδα του πραξικοπήματος, που περιμέναμε όλοι ποιο από τα μέλη της οικογένειάς μας ή των συμπολιτών μας θα συλλάβουν. Και πολλών που συνέλαβαν αγνοείται ακόμα η τύχη τους.

Ξέρω ότι για το θέμα το οποίο ηγέρθη σήμερα η Βουλή δεν έχει εκτελεστική εξουσία. Ούτε η δικαιοσύνη της δίνει τέτοια εξουσία ούτε τίποτε. Αλλά πολύ σωστά λέχθηκε ότι το Ανώτατο Δικαστήριο δεν είπε ότι πρέπει να διοριστούν, αλλά απλώς ότι η Βουλή δεν είχε δικαίωμα να επέμβει σ' αυτό το θέμα. Αλλά, όμως, πέρα από τις αποφάσεις της δικαιοσύνης, πέρα από τα νομικά και νομικίστικα, ακόμα και πέρα από το σεβασμό του Συντάγματος, υπάρχει κάτι άλλο. Μας το δίδαξε και η Αντιγόνη, ότι δηλαδή σ' εμάς τους πολιτικούς πρέπει να υπάρχει η πολιτική ευαισθησία και το πολιτικό ήθος. Το πραξικόπημα έγινε αιτία να γίνει μια καταστροφή σ' αυτό τον τόπο. 'Ολοι τη γνωρίζουμε, όλοι τη ζούμε, το ένα τρίτο του πληθυσμού είναι θύματα και κινδυνεύει, όπως είπε ο προηγούμενος συνάδελφος, ο Προεδρεύων, κινδυνεύει ολόκληρο το έθνος. Και δεν έγιναν δίκες. Δεν έγιναν δίκες και αυτοί που το έκαμαν -διότι κάποιοι το έκαμαν- θα μείνουν εσαεί ατιμώρητοι λόγω ιστορικών συνθηκών.

Αλλά κάποια στιγμή αυτός ο λαός ξεχείλισε. Και μερικές εκατοντάδες περιπτώσεις, κραυγαλέες, συγκεντρώθηκαν σε φακέλους. Απ' αυτές τις εκατοντάδες, για τις εξήντα δύο, τις πιο κραυγαλέες, που περιείχαν οι φάκελοί τους ουσιαστικά

στοιχεία ακαταμάχητα, λήφθηκαν ορισμένα μέτρα από την τότε κυβέρνηση Κυπριανού. Ξαναλέω ότι νομικά δεν υπάρχει κανένας ένοχος σ' αυτό τον τόπο. Και θα μείνουν εσαεί αθώοι όλοι. Και αυτό είναι ένα τραύμα, δεν πρέπει να το ξεχνούμε, στην ηθική τάξη και στη δικαιοσύνη, που θα μείνει σαν ένα στίγμα μαύρο στην ιστορία μας.

Ο κυπριακός λαός είναι αξιοθαύμαστος. Έδειξε μεγαλοψυχία και τη μεγαλοψυχία του την εξυμνούν οι πάντες. Ως εδώ καλά. Αλλά όχι να περάσουμε και στην αναισθησία! Και το πρώτο κόμμα που πρέπει να είναι ευαίσθητο πρέπει να είναι το κόμμα που είναι πρώτο σ' αυτό τον τόπο. Πρέπει να έχει πολιτική ευαισθησία. Όμως, πέρα από την πολιτική ευαισθησία, υπάρχει και η κοινή λογική: Έγινε τόσο κακό. Ποιος το έκανε; Και λυπούμαι, αλλά σήμερα ήμουν μάρτυρας σ' αυτό, ότι δηλαδή όλο το κακό που έγινε το 1974 είναι σε ίση μοίρα με τα "SCOOT", με καταχρήσεις σε εφημερίδα και με κλοπή ενός ζεύγους γυαλιών. Λυπούμαι πολύ που έγινα μάρτυρας σ' αυτό το πράγμα.

Κύριοι συνάδελφοι, δεν είμαι νομικός. Δεν έχω καν πανεπιστημιακή μόρφωση. Όμως είμαι συγγραφέας και μου αρέσει πολύ η ποίηση. Σήμερα έτυχε να έχω μαζί μου τα άπαντα του Γεωργίου Σεφέρη, που πήρε Νόμπελ. Να μου επιτρέψετε να διαβάσω ένα ολιγόστιχο ποιημά του και ευελπιστώ όλοι να το καταλάβουν. Αλλά, αν δεν το καταλάβουν, να παν πόψε να το βρουν, να το διαβάσουν και να εμβαθύνουν. "Επί Σκηνής" λέγεται.

"Ποιος άκουσε καταμεσήμερα
το σύρσιμο του μαχαιριού στην ακονόπετρα;
Ποιος καβαλάρης ήρθε
με το προσάναμμα και το δαυλό;
Καθένας νίβει τα χέρια του
και τα δροσίζει.
Και ποιος ξεκοίλιασε
τη γυναίκα το βρέφος και το σπίτι;
Ένοχος δεν υπάρχει, καπνός.
Ποιος έφυγε
χτυπώντας πέταλα στις πλάκες;
Κατάργησαν τα μάτια τους· τυφλοί.
Μάρτυρες δεν υπάρχουν πια, για τίποτε."

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, αν καταργήσουμε τα μάτια μας, θα γίνουμε ανάπηροι και θα πέσουμε στο πρώτο χαντάκι που θα βρεθεί μπροστά μας και θα χαθούμε για τα καλά. Έτσι, καλά κάνει η κυβέρνηση να ακούσει τις φωνές που βγήκαν απ' αυτό το βήμα σήμερα και να μην προκαλεί. Κάνω έκκληση και στους συναδέλφους του Συναγερμού να υπογράψουν ψήφισμα για ακύρωση του διορισμού αυτού που είναι μια κραυγαλέα περίπτωση. Και αυτά, όχι για να πεινάσει κάποιος ή για να κάνουμε κάτι εναντίον του Συντάγματος ή εναντίον του νόμου ή εναντίον της δικαιοσύνης, αλλά για να μην καταργήσουμε τα μάτια μας, να μην τυφλωθούμε, να μη χαθούμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Θέμα διαδικαστικό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Δε γνωρίζω πόσοι ομιλητές υπάρχουν ακόμα. Χωρίς να υποτιμώ και να αγνοώ τη σοβαρότητα του θέματος, έχω την εντύπωση ότι το θέμα τείνει να εξαντληθεί. Δεν ξέρω εσείς πώς σκέφτεστε να καθοδηγήσετε τη συζήτηση, αλλά νομίζω πως κάπου πρέπει να θεωρήσουμε ότι πρέπει να τερματιστεί, δεν ξέρω, ίσως μετά από κάποιους ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η εισήγησή μου είναι ένας από κάθε πλευρά και να κλείσουμε. Βλέπω πολλά χέρια. Βεβαίως, εσείς θα αποφασίσετε. Βλέπω ένα, δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε, έξι, επτά, οκτώ, εννέα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Αν αυτή η Βουλή στη μεγάλη της πλειοψηφία, κύριε Πρόεδρε, έχει κρίνει ότι είναι απρόβλεπτο και σοβαρότατο αυτό το θέμα, τότε αυτή η Βουλή με καμιά απόφαση δε δικαιολογείται να στερήσει το δικαίωμα από οποιοδήποτε συνάδελφο, οποιεσδήποτε απόψεις και αν έχει, να διατυπώσει τη γνώμη του. Δεν ισχύει εδώ το όποιος πρόλαβε μίλησε. Εδώ, όσοι θέλουν πρέπει να μιλήσουν και προσωπικά δε δέχομαι καμιά απόφαση ως λογική, αν κόβει αυτή τη συζήτηση σε οποιοδήποτε σημείο πριν προλάβουν τουλάχιστο να πρωτολογήσουν όσοι θέλουν να πρωτολογήσουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σ' αυτό το θέμα δεν μπορεί να υπάρξει διακοπή της συζήτησης με το ότι έχει εξαντληθεί και οιοσδήποτε Βουλευτής επιθυμεί να πρωτολογήσει δικαιούται να πρωτολογήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει! Προχωρήστε, κύριε Ομήρου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μπορούμε να θεωρήσουμε ως δεδομένο ότι θα μείνουμε στις πρωτολογίες· να μην υπάρξουν δευτερολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά, αυτό θα το δούμε στη συνέχεια.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Χατζηδημητρίου. Θα υπάρξουν δευτερολογίες.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν θέλετε, και δευτερολογίες και τριτολογίες. Απλώς πρότεινα να βάλουμε κάποια τάξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου. Θα το δούμε, όταν έρθει η ώρα. Ας δούμε τις πρωτολογίες πρώτα. Ορίστε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

'Οχι, δεν είναι για τις δευτερολογίες. Είναι δεχτό να συνεχίσουμε, αλλά δεν είμαι τόσο έμπειρος στη Βουλή, δεν ξέρω και θέλω να σας ρωτήσω κάτι. Επειδή πιθανόν να υπάρχει πίσω από κάποιες απόψεις και το σκεπτικό "ας συνεχίσουμε, για να μην προλάβουμε να πάρουμε θέση ως Βουλή", η εισήγησή μου είναι να δεσμευτεί αυτή η Βουλή ότι θα πρωτολογήσουν όλοι και θα δευτερολογήσουν, αλλά ότι θα συνεχίσουμε μέχρι το πρωί, αν χρειαστεί, για να εγκρίνουμε μια απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είναι αυτονόητο. Λοιπόν, ορίστε, κύριε Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

21η Απριλίου 1967, 15η Ιουλίου 1974, 21η Απριλίου 1994: Τα κομμένα νήματα της προδοσίας επανασυνδέονται, τα κομμένα νήματα της ιστορικής μνήμης επανέρχονται. Οι πολίτες έκπληκτοι, κύριε Πρόεδρε, παρακολουθούν τα φαινόμενα των καιρών μας. Η δημοκρατία υπονομεύεται. Η πολιτειακή, η πολιτική και η ηθική τάξη ανατρέπονται. Οι δημοκρατικοί θεσμοί πλήττονται και απειλούνται. Και η κυβέρνηση του Γλαύκου Κληρίδη αποδεικνύεται αιχμάλωτη της ΕΟΚΑ Β', αιχμάλωτη των φαντασμάτων του παρελθόντος. Η επαναφορά του Γεωργίου Ράφτη, κύριε Πρόεδρε, στην ηγεσία ουσιαστικά της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου δεν είναι ένα μεμονωμένο γεγονός· είναι πολιτική πράξη που άμεσα στρέφεται εναντίον της ομαλότητας και δημιουργεί συνθήκες εθνικού διχασμού. Και δεν πρόκειται για κάποιον ανώνυμο, παρασυρθέντα από καλόηχα συνθήματα, αλλά για έναν από τους πρωταγωνιστές, που συνειδητά πήραν μέρος στην οργάνωση και την πραγματοποίηση του πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου. Και μου προκαλεί κατάπληξη το ότι ο κ. Ρολάνδης δε γνωρίζει τη μεγάλη "εθνική προσφορά" του κ. Ράφτη σ' αυτό τον τόπο! Ο κ. Ράφτης ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, κύριε Ρολάνδη.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Υπάρχει ειρωνική διάθεση, πιστεύω, του ομιλητού. Εγώ είπα εκείνο το οποίο συμβαίνει και θα απαντήσω και στο φίλο, τον κ. Χριστοδουλίδη. Δεν είμαι της απόψεως ότι γνώση της ιστορίας είναι γνώση κάποιων ονομάτων, ιδίως δευτερευόντων στοιχείων. Στον τομέα της γνώσης της ιστορίας δεν είμαι ουραγός και το ξέρουν πολύ καλά. Κατά συνέπεια, δε γνωρίζω γιατί αυτή η ειρωνία του κ. Ομήρου και νομίζω ότι αποτελεί έμμεση επίθεση εναντίον μου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Δε νομίζω ότι αποτελεί επίθεση εναντίον σας. Αποτελεί μια κριτική, αν θέλετε, τοποθέτηση για το γεγονός ότι πρόσωπα που πρωταγωνίστησαν στο έγκλημα και στην προδοσία σ' αυτό τον τόπο θα πρέπει να είναι γνωστά στα μέλη της λαϊκής αντιπροσωπείας. Υπό αυτή την έννοια. Αν δεν το δέχεστε, καλώς.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δε λέχθηκε με αυτό τον τρόπο από τον κ. Ομήρου. Αν έλεγε "απορώ γιατί ο κ. Ρολάνδης δε γνωρίζει το Ράφτη", θα ήταν εντάξει. Είπε ότι απορεί γιατί δε γνωρίζω την προσφορά, την εξαίρετη περίπου, του Ράφτη. Αυτή είναι ειρωνεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα σας δοθεί η ευκαιρία να απαντήσετε, κύριε Ρολάνδη. Αυτό είναι ειρωνεία προς το Ράφτη και όχι προς εσάς. Ορίστε.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Και ήθελα πράγματι να πληροφορήσω και τους απληροφόρητους ότι από την επαρχία Πάφου ξεκίνησε τη δράση του ο κ. Ράφτης ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 ηγούμενος της παράνομης οργάνωσης ΕΟΚΑ Β' όντας αξιωματικός της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου. Λέχθηκε προηγουμένως ότι υπάρχει έγγραφο παραδοχής του κ. Ράφτη ότι υπήρξε υπεύθυνος της ΕΟΚΑ Β'. Ξέρετε τι λέει αυτό το έγγραφο; Να σας πληροφορήσω με περισσότερες λεπτομέρειες: "Σας λέγω σ' αυτό το έγγραφο ότι, ναι, είμαι εκ των συμμετόχων της ανατρεπτικής δράσης εναντίον του Μακαρίου, είμαι μέλος της ΕΟΚΑ Β' και εγώ δεν υπογράφω με ψευδώνυμο· είμαι ο Γεώργιος Ράφτης". Με άλλα λόγια λέγω το όνομά μου το πραγματικό, για να γνωρίζει και η ιστορία ότι πήρα μέρος σ' αυτή την επίθεση εναντίον της δημοκρατίας, των θεσμών, της πολιτειακής τάξης, της νομιμότητας, του νόμιμου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου. Αυτά λέγει στο έγγραφό του ο κ. Ράφτης.

Και αργότερα ο κ. Ράφτης διατάζει, δίνει εντολές για την κλοπή των όπλων του ΚΕΝ Γεροσκήπου, ένα γεγονός κορυφαίο στην προπραξικοπηματική περίοδο, που ενέτεινε την ανωμαλία και πυροδότησε ακόμα μεγαλύτερες συνθήκες εθνικού διχασμού. Καταζητούμενο πρόσωπο από το 1972 μέχρι το 1974, συνετάχθη κατηγορητήριο εναντίον του από τη Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας με σωρείαν κατηγοριών. Και το 1974, στις 17 Ιουλίου, εισέρχεται θριαμβευτής στην Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου, καταργεί το νόμιμο Αστυνομικό Διευθυντή, το μακαρίτη το Χρίστο Γαλάζη, και αναλαμβάνει τη διεύθυνση της Αστυνομίας Πάφου. Δεκάδες πολίτες συλλαμβάνονται, προπηλακίζονται, βασανίζονται, εξευτελίζονται και αυτό δε συμβαίνει μόνο στην περίοδο προ της τουρκικής εισβολής. Για να είναι ολοκληρωμένη η προδοσία, οι ενεργούντες υπό τας διαταγάς του κ. Ράφτη ενεργούν συλλήψεις και βασανισμούς πολιτών και μετά την 20ή Ιουλίου 1974, όταν ο εχθρός δεν είναι εκτός αλλά εντός των πυλών. Και δε συλλαμβάνουν μόνο απλούς πολίτες από τα σπίτια τους· συλλαμβάνουν και στρατιώτες έφεδρους, οι οποίοι, ενώ παρουσιάστηκαν παρά την προδοσία στις στρατιωτικές μονάδες όπου έπρεπε να παρουσιαστούν και κρατούσαν σκοπιές σε παραθαλάσσια φυλάκια, για να αντιμετωπίσουν τυχόν αποβατική ενέργεια στην περιοχή της Πάφου, μεταφέρονταν στον αστυνομικό σταθμό και υποβάλλονταν σε προπηλακισμούς και βασανισμούς. Αυτή είναι μια προσωπική μαρτυρία για ολόκληρο το Σώμα. Ήμουν ένας από αυτούς που είχαν συλληφθεί, ενώ ήμουν σε παραθαλάσσιο φυλάκιο της Εθνικής Φρουράς αμέσως μετά την τουρκική εισβολή. Και είχα συλληφθεί, είχα μεταφερθεί, κρατήθηκα για τρεις μέρες στην Αστυνομική Διεύθυνση Πάφου και ανακρινόμουν για τη συμμετοχή μου στον ελεύθερο ραδιοσταθμό της Πάφου. Και επικεφαλής της Αστυνομικής Διεύθυνσης Πάφου, επαναλαμβάνω, ήταν ο κ. Ράφτης. Επαναλαμβάνω ότι αυτή η κυβέρνηση δε φαίνεται να μπορεί να αντέξει τον πειρασμό της επιστροφής στο παρελθόν. Την κυνηγούν τα φαντάσματα του παρελθόντος.

Και μας είπε προηγουμένως ο κ. Πουργουρίδης "μα, ξέρετε, και το ΔΗΚΟ και η ΕΔΕΚ και το ΑΚΕΛ εδώ και είκοσι χρόνια μας κατηγορείτε για πραξικοπηματίες". Και τι προσπαθεί να αποδείξει η κυβέρνηση Κληρίδη, κύριε Πουργουρίδη, σήμερα με αυτές τις ενέργειες; Ότι πράγματι είχαμε δίκαιο; Αυτό είναι το μήνυμα που δίνει στον κυπριακό ελληνισμό: ότι, ναι, όταν εκτοξεύαμε, κατ' εσάς, κατηγορίες εναντίον σας ότι δίνατε κάλυψη στο πραξικόπημα και στους πραξικοπηματίες είχαμε δίκαιο. Αυτό δεν αποδεικνύεται με αυτές τις πράξεις και με αυτές τις ενέργειες της κυβέρνησης Κληρίδη;

Θέλω να πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι η Βουλή θα εκπληρώσει το βασικό της καθήκον, για το οποίο άλλωστε έχουμε δώσει τη συνταγματική διαβεβαίωση, ότι δηλαδή θα προστατεύσουμε το Σύνταγμα και τους θεσμούς. Και θέλω ακόμα να πιστεύω ότι θα προστατεύσουμε και την αξιοπιστία της Κυπριακής Δημοκρατίας διεθνώς. Γιατί, για ποια αξιοπιστία, για ποιο κύρος αυτού του κράτους μπορούμε να μιλάμε στα διεθνή βήματα, όταν υπάρχουν αυτές οι πληροφορίες στο εξωτερικό, ότι εδώ γίνεται μια προσπάθεια πολιτικής και ηθικής δικαίωσης του πραξικοπήματος, ότι επανέρχονται οι πρωταγωνιστές του πραξικοπήματος σε δημόσιες θέσεις, σε θέσεις μέσα στην αστυνομική δύναμη του τόπου;

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ καλεί τη Βουλή να αρθεί στο ύψος των περιστάσεων και καλεί το λαό σε δημοκρατική επαγρύπνηση. Υπάρχει πρόβλημα δημοκρατίας στον τόπο. Υπάρχει πρόβλημα εθνικού διχασμού. Και θα πρέπει να προστατεύσουμε την ενότητα, την εθνική λαϊκή ενότητα, γιατί είναι απαραίτητη μέσα στις σημερινές τραγικές συνθήκες που περνά ο τόπος. Δε νομίζω ότι οποιοσδήποτε από εμάς θα ανεχθεί αυτό το εθνικό όνειδος που συνεπάγεται η επάνοδος, επαναλαμβάνω, των πρωταγωνιστών του πραξικοπήματος στο προσκήνιο. Θα μπορούσαμε, παρασυρόμενοι από το μέγεθος της πρόκλησης, να πούμε "αφού θέλετε να μπείτε στο φρενοκομείο" -όπως είπε ο Γεώργιος Παπανδρέου- "θα σας ακολουθήσουμε". Θα μπορούσαμε να πούμε "αν θέλετε ανωμαλία, θα την έχετε". Θα διατηρήσουμε τη νηφαλιότητά μας, γιατί όσοι πιστεύουν στη δημοκρατία πρέπει να είναι και νηφάλιοι και υπεύθυνοι και σοβαροί. Και εμείς θα αγωνιστούμε με όλους τους δημοκρατικούς πολίτες, για να προστατεύσουμε τη δημοκρατία σ' αυτό τον τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, να μου δώσετε τα ονόματα όσοι θέλετε να μιλήσετε, για να δίνω εναλλάξ το λόγο. Ο κ. Ρολάνδης, ο κ. Χατζηγιάννης, ο κ. Κυπριανού, ο κ. Πιττοκοπίτης. Άλλοι; Να πω τα ονόματα για να δούμε αν υπάρχουν άλλοι: Ρολάνδης, Χατζηγιάννης, Κυπριανού, Πιττοκοπίτης, Φιλίππου, Καζαμίας, Θεοδώρου, Ηλιάδης, Κουκουμάς ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εκπροσωπώ Πρόεδρο κόμματος. Είμαι στη θέση του σήμερα, γι' αυτό δεν ψηλώνω χέρι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πάντοτε δικαιούστε να προηγείστε, όταν θέλετε.

Επίσης, Παπαγεωργίου και Δημητρίου.

Αν θέλετε να προηγηθείτε τώρα, δικαιούστε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω να δίνουμε το λόγο εναλλάξ στα κόμματα. Ας αρχίσουμε από τον κ. Ρολάνδη. Παρακαλώ τον κ. Αβραάμ Αντωνίου να με αντικαταστήσει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού αποχωρήσετε, κάτι συμβαίνει με τα μικρόφωνα και βουίζουν.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΔΗ.ΣΥ.:

Είναι οι πραξικοπηματίες!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

'Οι, εν' νύχταν που εν' να το κάμετε τούτην την στράταν· εν εν' μέραν.

(Σε αυτό το σημείο τον Προεδρεύοντα κ. Βάσο Λυσσαρίδη αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Α. Αντωνίου.)

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Προτού μπω στην ουσία του θέματος, να μου επιτρέψετε να κάμω μια αναφορά και μια διόρθωση της αντίληψης του τι αποτελεί ιστορική γνώση. Και αναφέρομαι σε αναφορές που έγιναν από τους φίλους Βουλευτές, τον κ. Χριστοδουλίδη και τον κ. Ομήρου. Δε νομίζω ότι ιστορική γνώση είναι η γνώση κάποιων ονομάτων από τις εκατοντάδες εκείνων που έλαβαν ή δεν έλαβαν μέρος σε πραξικοπήματα. Ομολογώ ότι δε γνωρίζω το Ράφτη. Κάτι είδα σήμερα το πρωί στην εφημερίδα -το άφησα για να το διαβάσω απόψε- και εν τω μεταξύ ο κ. Χατζηδημητρίου ενέγραψε αυτό το θέμα. Είναι γεγονότα τα οποία συνέβησαν πριν είκοσι χρόνια. Δε μιλούμε για πρωταγωνιστές ασφαλώς, διότι αναφέρθηκαν ονόματα πρωταγωνιστών, όπως ήταν ο Μακάριος ή ο Γρίβας ή άλλοι· μιλούμε για κάποιους οι οποίοι ενήργησαν - δεν κρίνω αυτή τη στιγμή το πώς ενήργησαν- μέσα στα πλαίσια των γεγονότων της εποχής εκείνης.

Ιστορική γνώση είναι άλλη. Ιστορική γνώση είναι η τομή στην ιστορία. Η παρακολούθηση της ροής της ιστορίας, της ορθότητας των αποφάσεων. Αυτή είναι η ιστορική γνώση. Και σ' αυτό το θέμα θέλω να πιστεύω ότι έχω εντρυφήσει και ότι στο βαθμό που μπορούσα έχω προσφέρει.

Θα πω από την αρχή το τελικό μου συμπέρασμα, έστω και αν υπάρξει επιχειρηματολογία γενικότερη, η οποία μπορεί να κριθεί κάπως αντίθετη από το συμπέρασμα. Πιστεύω, απ' όσα έχω ακούσει και από την προσωπική μαρτυρία του κ. Ομήρου, την οποία οφείλω να λάβω υπόψη, αλλά και από άλλες πληροφορίες που πήρα σ' αυτό το σύντομο χρονικό διάστημα, ότι η κυβέρνηση Κληρίδη ενήργησε ασύνετα σ' αυτήν ειδικώς την περίπτωση και πιστεύω ότι μπορούσε να την αποφύγει. Δεν κάμνω γενικό αφορισμό για τους 62 για τους οποίους έχω μιλήσει στο παρελθόν και θα μιλήσω και λίγο τώρα. Μιλώ γι' αυτή την ειδική περίπτωση με βάση όσα έμαθα σε πολύ μικρά χρονικά πλαίσια μέσα στα οποία είχα τον τρόπο να πάρω κάποιες πληροφορίες. Ελπίζω να είναι σωστές οι πληροφορίες, αλλά πρέπει να πω ότι έχω βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στην προσωπική μαρτυρία που συνάδελφος-Βουλευτής από αυτό το βήμα έχει δώσει πάνω σ' αυτό το θέμα, ότι δηλαδή συνελήφθη και ότι επικεφαλής της ομάδας που τον συνέλαβε ήταν αυτό το πρόσωπο το οποίο έχει κατονομαστεί. Πιστεύω ότι δεν έχω δικαίωμα να καταλήξω σε άλλο συμπέρασμα, από τη στιγμή που βρίσκεται ενώπιόν μου αυτή η μαρτυρία, και πρέπει να τη θεωρήσω σωστή αυτή τη μαρτυρία, τουλάχιστον όσα λέχθηκαν εδώ.

Συμφωνώ μαζί σας, κύριε Πρόεδρε, με τη θέση που έχετε αναφέρει, όταν πήρατε το λόγο από το βήμα -άλλωστε θα το έλεγα και εγώ, αν δεν το λέγατε εσείς- ότι η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου δεν ήταν ότι η κυβέρνηση είχε υποχρέωση να επαναπροσλάβει τους 62, αλλά ότι η Βουλή δεν είχε δικαίωμα να παρέμβει σ' αυτό το θέμα, κατά συνέπεια στις επαναπροσλήψεις των 62 ανθρώπων που δεν δικάστηκαν. Και θα έρθω σ' αυτό το σημείο υπό μορφή γενικότερου πλέον αφορισμού. Δε μιλώ πια μόνο για το Ράφτη· η κυβέρνηση είχε δικαίωμα να εγκύψει σ' αυτό το θέμα και να μελετήσει κατά πόσο έπρεπε, προσλαμβάνοντας κάποια πρόσωπα τα οποία δεν δικάστηκαν επαρκώς και σωστά, να επαναπροσλάβει ειδικώς αυτό το πρόσωπο. Και θα πω αυτό που θα πω και στο τέλος, που είναι το συμπέρασμα ότι έπρεπε να πρόσεχε περισσότερο η κυβέρνηση προτού προσλάβει ειδικώς αυτό το πρόσωπο. Για τους 62 γενικά οι απόψεις μου είναι γνωστές. Τις έχω πει απ' αυτό το βήμα και τις στήριξα και εγώ σε προσωπικές εμπειρίες και, όπως εγώ σέβομαι τις προσωπικές εμπειρίες του κ. Ομήρου, έχω και εγώ το δικαίωμα να απαιτήσω κάποιο σεβασμό προς αυτά τα οποία έχω και εγώ αναφέρει σ' αυτό το Σώμα από προσωπικές εμπειρίες.

Οι 62 πράγματι δε δικάστηκαν. Οι φάκελοί τους ήρθαν στο Υπουργικό Συμβούλιο, σχεδόν δεν ανοίχτηκαν και δικάστηκαν χωρίς δίκη. Έχετε αναφέρει πολύ σωστά, κύριε Πρόεδρε, την περίπτωση του Γάλλου προδότη, ο οποίος μετά από σαράντα χρόνια καταδικάστηκε. Αλλά καταδικάστηκε. Δικάστηκε και καταδικάστηκε. Δεν παραγράφονται ασφαλώς αυτά τα εγκλήματα. Δικάστηκε και καταδικάστηκε, όπως και οι πραξικοπηματίες στην Ελλάδα, δικάστηκαν και καταδικάστηκαν. Και, αν θυμάστε, όταν ήμουν στο βήμα την προηγούμενη φορά, όταν μιλούσαμε για τους 62, διερωτήθηκα πράγματι γιατί δεν προχωρούμε και εμείς σε κάποιες δίκες. Τότε γνωρίζω ότι τω όντι υπήρχαν δυσκολίες. Γνωρίζω ότι υπήρχαν προβλήματα. Αλλά θα μπορούσαμε και εμείς, τέλος πάντων, να πάμε σε μια κάθαρση, αν θέλετε, και να κάνουμε κάποιες δίκες, αν υπάρχουν μαρτυρίες, αν υπάρχουν στοιχεία. Έτσι, επαναλαμβάνω ότι έχω και εγώ το δικαίωμα να απαιτήσω από το Σώμα, όπως σεβάστηκα τη θέση του κ. Ομήρου και στηριζόμενος πάνω στην προσωπική του μαρτυρία κατέληξα στο συμπέρασμα που κατέληξα, να ζητήσω, λέω, και εγώ από το Σώμα να σεβαστεί τη δική μου προσωπική μαρτυρία ότι αυτά τα 62 πρόσωπα δε δικάστηκαν. Δε μιλώ τώρα για το Ράφτη· μιλώ για τους 62 ως γενικός αφορισμός. Δεν δικάστηκαν.

Ας μου επιτραπεί επίσης, κύριε Πρόεδρε, να κάμω μια αναφορά στην ομιλία της κ. Κατσελλή, διότι αντιλαμβάνομαι το συναίσθημα με το οποίο μίλησε. Αλλά ας μου επιτραπεί να εκφράσω και μια απορία. Η κ. Κατσελλή γνωρίζει πολύ καλά ότι, όπως βρίσκεται η ίδια στα έδρανα του Δημοκρατικού Κόμματος εδώ, άλλοι συνάδελφοί της βρίσκονται στα έδρανα της Εκτελεστικής Εξουσίας. Συνεχώς γίνεται λόγος και στον τύπο και από την ηγεσία του κόμματός της για τη συγκυβέρνηση. Αν λοιπόν οι 62 επανήλθαν, αυτό οφείλεται σε κυβερνητικές αποφάσεις. Μπορεί να διαφώνησαν οι Βουλευτές του ΔΗΚΟ, αλλά παρέμειναν στις θέσεις τους και είναι γνωστή η αρχή όχι μόνο του συνταγματικού δικαίου αλλά και της πολιτικής πρακτικής διεθνώς ότι Υπουργοί οι οποίοι παραμένουν στην κυβέρνηση μετά που διεφώνησαν αναλαμβάνουν και το φορτίο των αποφάσεων. Ακόμα και η πρόσληψη αυτού του Ράφτη σήμερα, τελικά για να γίνει, για να μπει στις τάξεις της αστυνομίας σε οποιαδήποτε θέση, χρειάζεται απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Και αν οι Βουλευτές του κόμματος της κ. Κατσελλή, η οποία μίλησε με αρκετό συναίσθημα

απ' αυτό το βήμα και μας έδωσε και ένα ποίημα πάρα πολύ καλό, το οποίο εγώ προσωπικά εκτιμώ, αν λοιπόν έτσι είναι τα αισθήματά της, διερωτώμαι πράγματι πώς μπορεί η κ. Κατσελλή απ' αυτό το έδρανο εδώ να κακίζει και να στιγματίζει αυτή την πράξη και οι συνάδελφοί της του ίδιου κόμματος κάτω από την ίδια πολιτική και κομματική ομπρέλα αλλά σε άλλη θέση να βάζουν σφραγίδα σ' αυτή την πράξη; Γιατί δηλαδή απευθύνεται σ' αυτό το Σώμα η κ. Κατσελλή και δεν απευθύνεται στους συναδέλφους της που ήταν στο Υπουργικό Συμβούλιο, για να τους ρωτήσει, και μας ρωτά εμάς δηλαδή; Στο κάτω κάτω, εμείς εκφράζουμε ελεύθερες πολιτικές απόψεις από ένα ελεύθερο βήμα, της Βουλής.

Δε θα μακρηγορήσω, κύριε Πρόεδρε, γιατί νομίζω ότι κάλυψα τα βασικά σημεία που ήθελα να αναφέρω. Θα ήθελα να επαναλάβω αυτό που είπα και μόλις πριν από λίγο αλλά και πριν αρκετούς μήνες, ότι θα ήταν ίσως ορθότερο, αν υπάρχει πρόθεση κάποιοι άνθρωποι να στιγματίζονται με τη σφραγίδα του πραξικοπηματία, να δικαστούν πρώτα, να καταδικαστούν και μετά να στιγματιστούν. Αυτό είναι ορθότερο. Γιατί πράγματι, αν κάποιος είναι αθώος και στιγματίζεται, διαπράττουμε τεράστια αδικία. Οι φίλοι οι νομικοί γνωρίζουν ότι είναι καλύτερα να αθωωθούν χίλιοι ένοχοι παρά να καταδικαστεί ένας αθώος. Και, πιστέψετέ με, ειλικρινώς σας λέω ότι η θέση που πήρα για τους 62 την προηγούμενη φορά εδράζεται ακριβώς πάνω σ' αυτή την αρχή. Και δεν έχω καμιά δυσκολία, τώρα που άκουσα προσωπική μαρτυρία συναδέλφου-Βουλευτή, του κ. Ομήρου από την Πάφο, να πω ότι ενήργησε ασύνετα η κυβέρνηση, στην οποία μετέχει ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το Δημοκρατικό Κόμμα, παίρνοντας την απόφαση σχετικά ειδικώς με αυτό το πρόσωπο, διότι δεν είχε υποχρέωση. Δεν της επέβαλε ούτε μπορούσε να της επιβάλει το δικαστήριο να κάμει αυτή την πράξη. Ήταν δική της η κρίση, δική της η διακριτική εξουσία. Και αν συνέβησαν αυτά τα οποία ακούσαμε από τον κ. Ομήρου και αν ισχύουν και κάποιες πληροφορίες που έχω πάρει αυτές τις δύο ώρες εν τω μεταξύ, που προσπάθησα να συλλέξω πληροφορίες, αφού δε γνώριζα αυτό το πρόσωπο -και θέλω να πιστεύω πως ισχύουν, τουλάχιστον τη μαρτυρία την προσωπική του Βουλευτή τη δέχομαι απόλυτα- τότε καταλήγω στο προσωπικό συμπέρασμα ότι η κυβέρνηση ενήργησε ασύνετα και θα την καλούσα να ξαναμελετήσει αυτό ειδικώς το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού παρακαλώ.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Ευσταθίου κάκισε τον Αρχηγό της Αστυνομίας, που τοποθέτησε τον κ. Ράφτη υπεύθυνο του Ουλαμού Προλήψεως Εγκλημάτων στην Αστυνομική Δύναμη Κύπρου. Εγώ θα πάω λίγο πιο πίσω, για να προσπαθήσουμε να αποδώσουμε πολιτικές ευθύνες γι' αυτή την τοποθέτηση. Διότι δεν είναι ο κ. Ποταμάρης που τοποθέτησε τον κ. Ράφτη υπεύθυνο του ΟΠΕ, αλλά είναι ο αρμόδιος Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης που τοποθέτησε τον κ. Ράφτη υπεύθυνο του ΟΠΕ της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου.

Ας δούμε όμως την πορεία των πραγμάτων. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Ευαγγέλου έσπευσε στις 24 Απριλίου του 1993 να εκδώσει επίσημο ανακοινωθέν, για να μας πει ότι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της κυβέρνησης του Σπύρου Κυπριανού πρέπει να ανατραπεί, διότι οι 62 δεν είχαν την ευκαιρία να ακουστούν,

όπως οι πρωτόπλαστοι! Ναι, κύριε Πρόεδρε! Θυμήθηκε τους πρωτόπλαστους που είχαν την ευκαιρία να ακουστούν, ενώ οι 62, που αποδεδειγμένα στη συνείδηση του κυπριακού λαού είναι ένοχοι του πραξικοπήματος, δεν ακούστηκαν! Και ο κ. Ευαγγέλου όφειλε να γνωρίζει ότι ακούστηκαν, διότι βρισκόταν τότε στη Νομική Υπηρεσία και ήξερε ότι ακολουθήθηκαν οι σωστές διαδικασίες ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου, που αποφάσισε για την τύχη των 62.

Επικαλέστηκε επίσης ο κ. Ευαγγέλου στο περιβόητο ανακοινωθέν του περί πρωτοπλάστων την απόφαση κάποιου αστυνομικού Παπαγεωργίου, που δεν είχε απολύτως καμιά σχέση με την υπόθεση των 62.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, κύριε Πρόεδρε, και Δήμοσιας Τάξης είχε νομική, ηθική και εθνική υπεράνω όλων, εθνική υποχρέωση την επομένη που εκδόθηκε η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου να επαναφέρει το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο και να ζητήσει την ακύρωση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του Γλαύκου Κληρίδη για τους 62, διότι αυτό επέβαλλε ο νόμος, αυτό επέβαλλε η απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Τι είπε το Ανώτατο Δικαστήριο για τους 62; Η πλειοψηφία ανέφερε ότι δεν καταπιάνεται, δεν εκφέρει γνώμη για το αν μπορούσε το Υπουργικό Συμβούλιο να ανακαλέσει ή όχι την προηγούμενη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Σπύρου Κυπριανού. Και η μόνη απόφαση ήταν της μειοψηφίας, των τεσσάρων δηλαδή δικαστών, μεταξύ αυτών και του Προέδρου, που είπε ότι δεν είχε δυνατότητα το Υπουργικό Συμβούλιο του κ. Γλαύκου Κληρίδη να ανακαλέσει την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του κ. Σπύρου Κυπριανού του 1980. Οι τέσσερις δικαστές αποφάσισαν- και είναι η μοναδική απόφαση που υπάρχει- ότι ο Νόμος 57/78, δηλαδή ο νόμος περί κάθαρσης, δεν εμπόδιζε την κυβέρνηση του Σπύρου Κυπριανού να πάρει την απόφαση εναντίον των 62. Και δεν μπορούσε, δεν μπορούσε η πλειοψηφία, κύριε Πρόεδρε, του Ανώτατου Δικαστηρίου να πάρει διαφορετική απόφαση, διότι εδεσμεύετο ήδη από δυο άλλες αποφάσεις της ολομέλειας του Ανώτατου Δικαστηρίου, που έλεγαν και οι δυο αποφάσεις ότι ορθά η κυβέρνηση Κυπριανού και το Υπουργικό του Συμβούλιο απέπεμψε τους 62, διότι και οι 62 είχαν την ευκαιρία να ακουστούν. Όλοι οι φάκελοι ήταν ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου και ορθά το Υπουργικό Συμβούλιο πήρε τέτοια απόφαση. Άρα, πώς ανεμένετο η πλειοψηφία του Ανώτατου Δικαστηρίου να ανακαλέσει προηγούμενες αποφάσεις και να έρθει να πει ότι είχε δίκαιο το Υπουργικό Συμβούλιο του κ. Γλαύκου Κληρίδη να επαναφέρει τους 62, εφόσον οι ίδιοι -και μάλιστα σε μια απ' αυτές τις συνεδρίες Πρόεδρος ήταν ο Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης, νυν Γενικός Εισαγγελέας- ομόφωνα αποφάσισαν ότι ορθά οι 62 αποπέμφθηκαν; Οι υποθέσεις αυτές είναι οι υποθέσεις του Χριστοδούλου του 1983 και η υπόθεση Φάκα του 1984.

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, ανέμενα από τον Υπουργό Δικαιοσύνης να επαναφέρει το θέμα ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου. Ανέμενα από το Γενικό Εισαγγελέα, τον αρμόδιο σύμβουλο του κράτους, να συμβουλεύσει το Υπουργικό Συμβούλιο ότι, ενόψει της απόφασης που υπάρχει σήμερα, δεν έχουν υπαλλακτική λύση παρά να ανακαλέσουν την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Γλαύκου Κληρίδη και να παραμείνει σε ισχύ η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του 1980.

Κύριε Πρόεδρε, ο φίλτατός μου, κατά τα άλλα, κ. Πουργουρίδης ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ποια άλλα, είναι το ερώτημα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

... επικαλέστηκε το νόμο, επικαλέστηκε αρχές και είπε "μα, κύριοι, δεν αποδείχτηκε η ενοχή τους!" Αποδείχτηκε, κύριοι, η ενοχή τους. Η ενοχή τους είναι σε όλους μας γνωστή. Όλος ο κυπριακός λαός είδε και άκουσε με τ' αυτιά του τι έκαμαν αυτοί οι πραξικοπηματίες. Μάρτυρές μας είναι οι μαυροφορεμένες μάνες, είναι αυτοί που περιμένουν ακόμα τα αγνοούμενα παιδιά τους. Ποιες άλλες μαρτυρίες χρειάζεται αυτός ο τόπος, για να αποφασίσει ότι το πραξικόπημα ήταν μια μεγάλη προδοσία, ήταν η προδοσία που άνοιξε τις πόρτες για να έρθουν οι Τούρκοι και να το έχουν μέχρι σήμερα σαν επιχείρημα, σαν πρόσχημα ότι "ήρθαμε εδώ, για να σώσουμε, για να προφυλάξουμε τους 'φτωχούς' Τούρκους που βρίσκονταν στα χέρια των πραξικοπηματιών"! Αιδώς, Αργείοι! Ως εδώ, κύριοι! Φτάνει πια! Δεν είναι αρκετό να περιοριζόμαστε στη λεκτική καταδίκη του πραξικοπήματος. Ναι, καταδικάζουμε το πραξικόπημα, αλλά συγχρόνως διορίζουμε στον ΟΠΕ έναν από τους πραξικοπηματίες! Η Αστυνομική Δύναμη της Κύπρου δε χρειάζεται να διευθύνεται από πραξικοπηματίες. Πρέπει να ντρέπεται η Αστυνομική Δύναμη Κύπρου να έχει στους κόλπους της πραξικοπηματίες, τους ίδιους ανθρώπους που έστρεψαν τα όπλα εναντίον των συναδέλφων τους αστυνομικών, αυτούς που με αυτόματα όπλα περικύκλωναν τους αστυνομικούς σταθμούς! Για ποιο λόγο, κύριοι; Για να φέρουν την ένωση; Για να φέρουν την ελευθερία στον τόπο μας ή για να ανοίξουν τις κερκόπορτες στους Τούρκους και να καταλάβουν την Κύπρο και να έχουν και επιχειρήματα μάλιστα ότι την κατέλαβαν για το δικό μας καλό, για να σώσουν Έλληνες και Τούρκους από τα χέρια των πραξικοπηματιών;

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι, βλέπω μια περίεργη προσέγγιση σε ορισμένα θέματα της Αστυνομικής Δύναμης πρόσφατα. Για παράδειγμα: Ένας αστυνομικός από "μαγκιλίκκιν", λέει, έριξε τρεις σφαίρες, δεν πληγώθηκε κανένας και τέθηκε σε διαθεσιμότητα. Ένας άλλος κατακράτησε δώδεκα λίρες, διότι είχε συνεννοηθεί με αυτόν που θα πλήρωνε το πρόστιμο, που ήταν είκοσι εννιά λίρες, να του έφερνε ακόμα δεκαεπτά λίρες και μετά να τις καταθέσει στο ταμείο της κυβέρνησης. Ο αστυνομικός αναμένοντας τις δεκαεπτά λίρες δεν κατέθεσε τις δώδεκα λίρες στο ταμείο της κυβέρνησης και τέθηκε σε διαθεσιμότητα. Είναι τώρα δεκαεννέα μήνες που βρίσκεται εκτός της δουλειάς του και έχει να αντιμετωπίσει και ένα φοβερό κατηγορητήριο. Αυτό θα πει ευαισθησία! Αυτό θα πει πράγματι διέγερση του περί δικαίου αισθήματος! Αλλά όταν πρόκειται να επαναφέρουμε το Γεώργιο Ράφτη, αυτόν που κατέλυσε κάθε αρχή δικαίου, αυτόν που κατέλυσε το Σύνταγμα, αυτόν που απειράθηκε να εκπορθήσει την αστυνομία, αυτόν που έκλεψε τα όπλα της Εθνικής Φρουράς, τα όπλα που προορίζονταν για τη δική μας άμυνα, αυτός δεν έχει τίποτε να κατηγορηθεί. Για τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης δεν υπάρχει αίσθημα δικαιοσύνης, δε διεγείρεται το περί δικαίου αίσθημά του και δεν επαναφέρει το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για να το καλέσει και να του πει ότι έχει νομική υποχρέωση, βάσει της απόφασης των τεσσάρων ότι οι 62 δεν πρέπει να προσληφθούν, τους 62 να μην τους τοποθετήσει σε καμιά θέση στην κρατική υπηρεσία.

Με αυτά τα λόγια, κύριε Πρόεδρε, κάμνω έκκληση στους φίλους μου του ΔΗΣΥ όπως συνενώσουν και αυτοί τη φωνή τους μαζί με όλα τα άλλα μέλη της ολομέλειας αυτού του Σώματος και όπως καταδικάσουν και στιγματίσουν αυτή την αψυχολόγητη, αδικαιολόγητη και παράνομη απόφαση αποκατάστασης του Γεωργίου Ράφτη, διότι πρέπει και αυτοί να συμφωνούν μαζί μου ότι οι νόμιμες δυνάμεις του κράτους, η Αστυνομική Δύναμη Κύπρου, δεν μπορεί και δε δικαιούται να έχει στους

κόλπους της, και μάλιστα σε ηγετικά πόστα, πραξικοπηματίες, ανθρώπους που με τα ίδιά τους τα χέρια κατέλυσαν το κράτος και έστρεψαν τα όπλα εναντίον της ίδιας της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου παρακαλώ.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα αποφύγω προσωπικά τη φόρτιση η οποία διέκρινε μερικούς συναδέλφους, διότι το θέμα των 62 συζητήθηκε στο παρελθόν και οι θέσεις όλων των πτερύγων έγιναν πολύ καλά γνωστές από τότε.

21η Απριλίου σήμερα, είκοσι χρόνια περίπου μετά την αποφράδα εκείνη μέρα που μερικοί επίορκοι αξιωματικοί, πράκτορες ξένων συμφερόντων, κατέλυσαν τη δημοκρατία στη χώρα που τη γέννησε, επέβαλαν τη δικτατορία της 21ης Απριλίου του 1967, που οδήγησε μετά από επτά χρόνια με τη βοήθεια της ΕΟΚΑ Β' στο πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου, στην εισβολή του Αττίλα στις 20 Ιουλίου 1974 και στην καταστροφή της Κύπρου.

'Ολοι γνωρίζουμε ότι έχουμε 200 000 πρόσφυγες και με έναν πρόχειρο υπολογισμό που έκανα πριν από λίγο μέτρησα ανάμεσά μας, ανάμεσα στους 56 Βουλευτές της Κυπριακής Δημοκρατίας, είκοσι πρόσφυγες.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, το έγκλημα της 21ης Απριλίου 1967 και η προδοσία της 15ης Ιουλίου 1974 δεν είναι εγκλήματα στιγμιαία, γιατί στιγμιαία δεν είναι και η καταστροφή που ακολούθησε. Μερικοί συνάδελφοι τόνισαν τις νομικές πτυχές του συζητούμενου σήμερα θέματος και μερικοί προχώρησαν και σ' αυτό που θα ονομάζαμε πολλοί από μας νομικιστικές προσεγγίσεις. Νομίζω ότι υπάρχουν και τα δυο. Στην Ελλάδα όλοι γνωρίζουμε ότι οι πρωταίτιοι του πραξικοπήματος δικάστηκαν από την αδέκαστη ελληνική δικαιοσύνη και καταδικάστηκαν. Μερικοί μάλιστα καταδικάστηκαν σε θάνατο. Ο τότε Πρόεδρος και νυν της Ελληνικής Δημοκρατίας μετέτρεψε την εις θάνατον καταδίκη σε ισόβια και είχε πει τότε πως όταν έλεγε ισόβια εννοούσε ισόβια και φαίνεται ότι το εννοούσε. Ακόμα και σήμερα βρίσκονται στις φυλακές μερικοί από τους πρωταίτιους του πραξικοπήματος. Στην Κύπρο, αγαπητοί συνάδελφοι, πόσοι βρίσκονται; Θα έπρεπε βέβαια κατά τη γνώμη μου και στην Κύπρο να είχε προχωρήσει το κράτος στην προσαγωγή σε δίκη των πρωταίτιων και όπως με τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν είχε καταλήξει στο ξεκαθάρισμα 62 -πολύ λίγων- θα μπορούσε να τους είχε προσαγάγει και στη δικαιοσύνη. Εάν βέβαια δεν υπήρχαν νομικά στοιχεία για να τους καταδικάσει και αν η θέληση του κυπριακού ελληνισμού ήταν να τους καταδικάσει και ήταν γνωστό ότι πράγματι αυτοί είχαν συμμετάσχει ενεργά στη μεγάλη καταστροφή, όλοι μας γνωρίζουμε ότι πάντα υπάρχουν νομικοί τρόποι, χωρίς να είμαι νομικός, για να καταδικαστούν. Και θα σας αναφέρω ένα παράδειγμα πασίγνωστο, που όλοι το ξέρουμε, όλοι το λέμε και κανείς δεν το είπε σ' αυτή τη Βουλή. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, στο Σικάγο, όλοι γνωρίζουμε ότι "διέπρεψε" κάποιος μέγας εγκληματίας, αρχιμαφιόζος και το κράτος δεν μπορούσε να τον καταδικάσει γιατί δεν ήθελε κανείς να μαρτυρήσει και να τεκμηριώσει τα όσα αυτός έπραξε. Και πώς έγινε η καταδίκη του μεγάλου αρχιμαφιόζου Αλ-Καπόνε; 'Εκλεβε στη φορολογική του δήλωση! 'Οταν δηλαδή υπάρχει η βούληση να τιμωρηθεί κάποιος ένοχος, οι νομικοί τρόποι βρίσκονται.

'Ενας συνάδελφος από το βήμα αυτό της Βουλής τόνισε ότι ο ίδιος υπήρξε θύμα της "πατριωτικής" δραστηριότητας του αναφερθέντος σήμερα στη συζήτηση, του ατόμου που πριν μια μέρα αποφασίστηκε να επανέλθει στις τάξεις της αστυνομίας, στον ΟΠΕ, και αυτό θα γίνει αύριο. Βλέπετε, αγαπητοί συνάδελφοι, να μην κατηγορούμε την κυβέρνηση για έλλειψη τάξεως. Απέφυγε την 21η Απριλίου. Επομένως, τουλάχιστον αυτό θα πρέπει να της το αναγνωρίσουμε. Πήρε την απόφαση στις 20 και την ενεργοποιεί στις 22.

Κύριοι συνάδελφοι, πριν μερικές μέρες ανώτατα στελέχη του Δημοκρατικού Συναγερμού τόνιζαν, όχι σε προσωπικές συζητήσεις τους, ότι στα προεδρικά συστήματα δεν υπάρχει κυβέρνηση και αντιπολίτευση, και συμβαίνει να συμμερίζομαι αυτή την άποψη. Δυστυχώς στη μικρή μας πατρίδα, ακριβώς επειδή δεν έχουμε αρκετή εμπειρία πολιτική, συνήθως έχουμε την εντύπωση ότι κάποια κόμματα είναι κυβερνητικά και κάποια κόμματα είναι αντιπολίτευση. Αυτό βέβαια μας το έλεγε ο Συναγερμός, όταν είχα την τύχη και την τιμή να ανήκω στην κυβέρνηση Γεωργίου Βασιλείου, ότι δηλαδή το ΑΚΕΛ ήταν κόμμα της κυβέρνησης. Στα προεδρικά συστήματα δεν υπάρχει κυβερνητικό κόμμα και κόμμα αντιπολίτευσης. Είναι προεδρικό το σύστημα. Από τη στιγμή που ο λαός ψήφισε έναν πρόεδρο τον έχει για τα επόμενα πέντε χρόνια. Βεβαίως ο κ. Κληρίδης προέρχεται από το Δημοκρατικό Συναγερμό, ήταν πρόεδρός του, και βεβαίως τα κυβερνητικά στελέχη προέρχονται από το Δημοκρατικό Συναγερμό και από το Δημοκρατικό Κόμμα, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεσμεύεται να παρακολουθεί και να στηρίζει όλες τις αποφάσεις της κυβέρνησης Κληρίδη. Ιδού λοιπόν ένα παράδειγμα. 'Ενα τόσο εξωφρενικό παράδειγμα, που υποχρέωσε το συνάδελφό σας, τον εκλεκτό συνάδελφο όλων μας, τον κ. Ρολάνδη, που εξελέγη σε συνεργασία μαζί σας, να δηλώνει ότι ειδικά γι' αυτή την περίπτωση οι χειρισμοί της κυβέρνησης Κληρίδη υπήρξαν ασύνετοι. Ε, βοηθήστε κι εσείς με την απόφαση που μπορούμε να πάρουμε σήμερα όλοι εδώ ομόφωνα, ώστε να πάρει το μήνυμα η κυβέρνηση ότι μερικές φορές και ο Δημοκρατικός Συναγερμός μπορεί να λέει όχι, όπως για παράδειγμα το Δημοκρατικό Κόμμα έχει πει επανειλημμένα όχι στο θέμα των 62.

Υπάρχει όμως και μια ακόμα δυνατότητα. Αν ήμουν ένας από τους παθόντες, το λέω με εκτίμηση και με σεβασμό σε ενδεχόμενα άλλη άποψη, λέω ότι θα προσέφευγα στη δικαιοσύνη· και δεν υπήρχε λόγος να προσφύγω στη δικαιοσύνη το 1980 αφού τιμωρήθηκαν τα άτομα αυτά με μια πολύ ήπια τιμωρία και απλώς έχασαν τη δουλειά τους. Θα μπορούσε πολλοί από αυτούς να καταδικαστούν, θα μπορούσε πολλοί από αυτούς σίγουρα να είχαν καταδικαστεί και σε θάνατο. Δεν είναι δυνατό να γίνεται ένα τόσο μεγάλο έγκλημα και να μην είναι σήμερα, είκοσι χρόνια μετά, κανείς τιμωρημένος.

'Ακουσα και υποθέτω θα ακουστεί και από το βήμα της Βουλής ότι και άλλος συνάδελφος νυν Βουλευτής συνελήφθη από τον περί ου ο λόγος και ότι βιαιοπράγησε σε βάρος του. Εγώ είμαι πρόθυμος, αν οι νομικοί με διαβεβαιώσουν ότι και σήμερα μπορεί ένας πολίτης να μηνύσει μερικούς από τους πρωταίτιους, μαζί με άλλους Βουλευτές και από το Δημοκρατικό Συναγερμό να μηνύσω μερικούς από τους πρωταίτιους για τους οποίους όλοι μας είμαστε σίγουροι για τα αδικήματα που διέπραξαν και θα απομένει πλέον η νομική καταδίκη. Διότι, αγαπητοί συνάδελφοι, επιτέλους ο ελληνισμός δίδαξε την τραγωδία ανάμεσα σε πολλά άλλα. Στην τραγωδία στο τέλος επέρχεται η κάθαρση. Δεν μπορούμε να έχουμε υποφέρει τόσα και να νομίζουμε και να θέλουμε να πείσουμε, εάν οι ίδιοι δεν προβαίνουμε σε

καμιά ενέργεια, για να βάλουμε τα του οίκου μας σε κάποια τάξη. Για είκοσι χρόνια έχουμε την Κυπριακή Δημοκρατία σε "ντε φάκτο" διχοτόμηση. Και όλοι το βλέπουμε ότι οδηγούμεθα με βήμα άλλοτε ταχύ και άλλοτε σημειωτόν στην "ντε γιούρε" αναγνώριση. Επιτέλους, ας πάρουμε μια γενναία απόφαση, ας προσάψουμε κατηγορίες σε μερικούς πρωταίτιους, για τους οποίους όλοι συμφωνούμε. Από τους 62 μας είπαν, σε προηγούμενη συνεδρίαση στην οποία αναφέρθηκα, θα το πω ονομαστικά δεν έχει σημασία, και ο κ. Αναστασιάδης, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού, και ο κ. Μαρκίδης, ο αναπληρωτής Πρόεδρος, συγκεκριμένα ονόματα που, κατά τη γνώμη τους και φαίνεται ότι ενδεχομένως είχαν δίκαιο, σίγουρα δεν έλαβαν μέρος στο πραξικόπημα. Ωραία. Είναι δυνατόν από τους 62 να μη βρούμε μερικούς, όσους λίγους θέλετε, για τους οποίους όλοι να συμφωνούμε ότι έλαβαν μέρος στο πραξικόπημα και σ' αυτούς να προσάψουμε κατηγορίες; Εγώ είμαι έτοιμος να υποβάλω μήνυση μαζί με άλλους συναδέλφους από όλα τα κόμματα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου, παρακαλώ.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε τέτοιες θλιβερές περιπτώσεις ο καθένας από εμάς άθελα φέρνει στη μνήμη του στιγμές τραγικές που ο ίδιος βίωσε τις σκοτεινές εκείνες μέρες της προδοσίας και της καταστροφής. Μέσα από αυτές τις θλιβερές και οδυνηρές ταυτόχρονα αναμνήσεις ο καθένας από εμάς ξεχωριστά θυμάται, ζει και βλέπει ακόμα ζωντανό ή ζωντανούς κάποιους από τους 62 μη δικασθέντες να δρουν, να ενεργούν, να διατάζουν και να επιβάλλουν το νόμο της αυθαιρεσίας και του πραξικοπήματος τότε. Δεν είναι πρόθεσή μου να αναφερθώ σε ονόματα. Αλλά για μένα δύο από αυτούς τους απολυθέντες άνευ δίκης είναι ένοχοι χωρίς αμφιβολία, γιατί πρώτο, υπήρξαν καταζητούμενοι επί σειράν ετών και δεύτερο, την ημέρα του πραξικοπήματος -όχι την ημέρα, τέσσερις μέρες μετά το πραξικόπημα, παραμονή της εισβολής- στο στρατόπεδο όπου με οδήγησαν μετά τη σύλληψή μου, αυτοί οι άνθρωποι, ιδιαίτερα ο ένας, έδιναν διαταγές, ήταν οι υπεύθυνοι, οι διοικητές στο στρατόπεδο εκείνο. Δε χρειάζομαι δίκη εγώ, ο πολίτης που βίωσε αυτά τα πράγματα, και δε χρειάζομαι απόδειξη άλλη για την ενοχή αυτών των δύο ανθρώπων. Και, όπως εγώ έχω αυτές τις εμπειρίες και αυτές τις μνήμες, είναι άλλοι στην Κερύνεια π.χ. που έχουν ανάλογες μνήμες και οδυνηρότερες από τις δικές μου από κάποιον ο οποίος, αφού ανέλαβε τα ηνία, τους έκλεισε στο κάστρο και τους άφησε εκεί, για να τους συλλάβουν οι Τούρκοι, όταν θα έρχονταν. Και αυτοί οι Κερυνειώτες έχουν επίσης μνήμες από κάποιον άλλο πραξικοπηματία έντιμο, ο οποίος, όταν αντελήφθη την προδοσία, έσπασε με το όπλο του τις κλειδαριές, τους απελευθέρωσε και δήλωσε ότι θα μείνει εκεί να πολεμήσει και να σκοτωθεί, διότι αντελήφθη την προδοσία. Όλοι οι συνάδελφοι έχουμε μνήμες, όλοι γνωρίζουμε τα πρόσωπα για τα οποία συζητούμε -μπορεί όχι όλα- αλλά υπάρχει η συνολική μνήμη, η αθροιστική μνήμη και υπάρχει η συνολική συνείδηση, η οποία έχει καταδικάσει οριστικά και αμετάκλητα αυτούς τους ανθρώπους.

Δε θα ασχοληθώ όλως ιδιαιτέρως και ξεχωριστά με την περίπτωση του Ράφτη, θα ασχοληθώ με ένα σημαντικό τμήμα της ομιλίας του φίλου συναδέλφου κ. Πουργουρίδη. Με το μέρος εκείνο της ομιλίας του που, κατά τη γνώμη μου, απέδωσε με

τον καλύτερο δυνατό τρόπο την αγωνία και την απορία του για το μέγα θέμα που ακούει στο όνομα "Ενότητα αυτού του λαού". Πώς θα μπορέσουμε να φτάσουμε στην ενότητα αυτού του λαού, είπε ο κ. Πουργουρίδης, όταν επιτρέπουμε να συνεχίζεται ο στιγματισμός και ο προπηλακισμός αυτών των ανθρώπων; Υπήρξαν και στην Ελλάδα παρόμοιες περιπτώσεις, και εγώ λέω υπήρξαν και αλλού, και στην Ισπανία, και ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για την παραγραφή και τη λησμονιά. Ναι, συμφωνώ. Όμως ας μην ξεχνούμε ότι και η Ελλάδα και η Ισπανία και άλλες περιπτώσεις στις οποίες δεν αναφέρθηκαμε ούτε ο συνάδελφος Πουργουρίδης ούτε εγώ ήταν περιπτώσεις εμφύλιας διαμάχης και, αν ο συνάδελφος Πουργουρίδης με όσα αναφέρει και με όσα δηλώνει προσπαθεί να αναγάγει την τραγωδία της Κύπρου σε υπόθεση εμφύλιας διαμάχης, πλανάται πλάνην οικτράν. Γιατί εδώ δεν ήταν υπόθεση εμφύλιας διαμάχης· εδώ ήταν υπόθεση προδοσίας αυτού του λαού, προδοσίας την οποία πληρώσαμε, και πολύ φοβούμαι ότι θα πληρώσουμε ακόμα ακριβότερα. Και δεν υπάρχει στην ιστορία προηγούμενο παραγραφής προδοσίας. Δε θα συνεχίσω. Έχουν ήδη αναφερθεί σε αυτό το θέμα προηγούμενοι ομιλητές και ιδιαίτερα ο πρόεδρος του κόμματός μας, ο οποίος πολύ σωστά ανέλυσε αυτή την υπόθεση.

Όμως θα ήθελα να σταθώ λίγο στο πώς όλοι μας και ιδιαίτερα αυτή η κυβέρνηση προωθούν ή εργάζονται για εμπέδωση της ενότητας αυτού του λαού. Είπε ο κ. Πουργουρίδης ότι πρέπει να υπάρξει σεβασμός στις απόψεις και της μειοψηφίας, θεωρώντας την παράταξή τους ως μειοψηφούσα στο συγκεκριμένο θέμα μέσα στη Βουλή. Ασφαλώς, συμφωνώ απόλυτα· όμως, όσο είναι ανάγκη να επιδεικνύεται σεβασμός στις θέσεις και στις απόψεις της μειοψηφίας άλλο τόσο είναι ανάγκη να επιδεικνύεται σεβασμός στις απόψεις της πλειοψηφίας. Και αυτή η κυβέρνηση για το μέγα θέμα του πραξικοπήματος και της εισβολής συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο που προδίδει ασέβεια προς τη θέληση και τις απόψεις της συντριπτικής πλειοψηφίας του κυπριακού λαού, μία ασέβεια η οποία εκφράζεται με την αποκατάσταση των πραξικοπηματιών και με την παραγραφή των κυπριακών ευθυνών για την προδοσία. Δέχεται το πραξικόπημα, δέχεται την προδοσία, αλλά θέλει και επιμένει να θεωρεί ότι αυτή η υπόθεση είναι ελλαδική υπόθεση και όχι κυπριακή υπόθεση. Ε! όχι, κύριοι συνάδελφοι! Πρέπει να είμεθα έντιμοι έναντι της ιστορίας και έναντι αυτού του λαού και έναντι των εαυτών μας. Όσο υπάρχουν ελλαδικές ευθύνες για την προδοσία άλλο τόσο υπάρχουν και κυπριακές ευθύνες και ουδείς έχει το δικαίωμα να παραγράψει αυτές τις βαρύτατες ευθύνες. Και δεν μπορούμε, κύριοι συνάδελφοι, να θεωρούμε ότι εργαζόμεθα για την ενότητα, παραγράφοντας αυτές τις καταστάσεις και πλαστογραφώντας ταυτόχρονα την ίδια την ιστορία του τόπου μας. Γιατί παριστάμεθα δυστυχώς μάρτυρες, ιδιαίτερα τον τελευταίο καιρό, μιας εντεινόμενης προσπάθειας να παραγραφεί η άλλη πλευρά του νομίσματος. Και όταν μιλούμε για το Γεώργιο Γρίβα Διγενή, μιλούμε για το Διγενή· δε μιλούμε για το Γρίβα. Και όταν μιλούμε για τους αγωνιστές και τους βλέπουμε από τα θέατρα, μιλούμε για τους αγωνιστές του 1955-'59 και δε μιλούμε για τους "αγωνιστές" του 1974. Υπάρχει προσπάθεια απόκρυψης της μιας πλευράς του νομίσματος και δεν έχουμε αυτό το δικαίωμα. Οφείλουμε να δείξουμε στο λαό ολόκληρο το νόμισμα, και τη μία πλευρά και την άλλη πλευρά.

Κύριοι συνάδελφοι, πριν από ένα ή ενάμιση μήνα υπήρξα παραλήπτης μιας επιστολής -δεν ξέρω πόσοι άλλοι συνάδελφοι παρέλαβαν αυτή την επιστολή- με την υπογραφή κάποιου πρώην ταγματάρχη, του Αντρέα Αυγουστή, γνωστού πραξικοπηματία. Αυτή η επιστολή, κύριοι συνάδελφοι, είναι πρόδρομος του τι μέλλει να

ακολουθήσει. Διότι στο τέλος της, περαίνοντας ο κ. Αυγουστή, κατηγορούσε ως προδότες, ως υπεύθυνους της προδοσίας και της καταστροφής του κυπριακού λαού το Μακάριο, τους Άγγλους, το ΑΚΕΛ και την ΕΔΕΚ. Ναι, κύριοι συνάδελφοι, έρχεται η ώρα που η προειδοποίηση αυτή του Αυγουστή θα εφαρμοστεί. Πολύ φοβούμαι ότι έρχεται η ώρα που ο ρεβανσισμός της ΕΟΚΑ Β' θα ζητήσει και ρέστα. Έρχεται η ώρα που θα μας κατηγορήσουν ότι εμείς είμαστε οι προδότες αυτού του λαού· εμείς που δε δεχτήκαμε την ανταρσία, εμείς που δε δεχτήκαμε την εκθεμελίωση του κράτους, εμείς που πιστέψαμε ότι η προστασία αυτού του λαού περνά μέσα από την προστασία της Κυπριακής Δημοκρατίας και υπερασπίσαμε αυτή τη Δημοκρατία με όλα τα μέσα που μπορούσαμε να την υπερασπίσουμε. Ναι, κύριοι συνάδελφοι, και αν σήμερα το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ ενέγραψε αυτό το θέμα, δεν το ενέγραψε, διότι θεωρεί μέγα ή μικρό ή οτιδήποτε άλλο τον κ. Ράφτη· το ενέγραψε διότι θεωρεί αυτό το περιστατικό άλλον έναν κρίκο της αλυσίδας εκείνης που ονομάζεται ρεβανσισμός και που οδηγεί στην πλήρη ανατροπή των ηθικών αξιών και στη διαστρέβλωση της ιστορίας αυτού του τόπου. Είναι γι' αυτό που όλοι εμείς όσοι αισθανόμαστε έντονη την πρόκληση, γιατί περί πρόκλησης πρόκειται, και όσοι αισθανόμαστε τους κινδύνους να μας ψηλαφούν πλέον -όχι εμείς να ψηλαφούμε τους κινδύνους- έχουμε υποχρέωση να αντισταθούμε σε αυτή την εξέλιξη των πραγμάτων και έχουμε υποχρέωση ομόφωνα, αν είναι δυνατό, με πλειοψηφία συντριπτική, αν το πρώτο δεν είναι δυνατό, να στείλουμε στην κυβέρνηση το μήνυμα ότι δεν έχει δικαίωμα να προχωρήσει στην υλοποίηση αυτής της απόφασης και όχι μόνο αυτής. Πλέον ήρθε η ώρα που πρέπει να σεβαστούμε την ιστορία αυτού του τόπου, αν θέλουμε επιτέλους να έχουμε μέλλον.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης, παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση και δικαιούμαι να το υποβάλω στο Σώμα, μια και είναι η σειρά μου να μιλήσω, την άποψη ότι πράγματι έχει εξαντληθεί το θέμα. Έχει νομίζω τοποθετηθεί η Βουλή απ' όλες τις πλευρές. Από το κόμμα μας, το οποίο διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό Βουλευτών, έχουν μιλήσει δύο. Νομίζω ότι τα μηνύματα έχουν δοθεί απ' όλες τις πλευρές. Η δική μου εισήγηση είναι ότι έχει εξαντληθεί το θέμα. Εάν θα μιλήσουν άλλοι, βεβαίως μπορούν να το κάνουν, αλλά νομίζω ότι έχει εξαντληθεί το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμουν να αποφασίσουμε ότι θα πρωτολογήσει ακόμα ένας από κάθε πλευρά και να μην έχουμε δευτερολογίες, ανεξάρτητα αν θα επιθυμούσα να σχολιάσω τον κ. Μαρκίδη, και να κλείσουμε το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, τέτοια πρόταση είχε υποβληθεί από εμένα, από τη θέση μου, και συνάντησε μία σχετική αντίδραση. Διερωτώμαι εάν αυτή τη στιγμή όλες οι πλευρές συμφωνούν ότι το θέμα τείνει να εξαντληθεί και εάν όλοι αποδέχονται την πρόταση όπως μιλήσει ένας από κάθε πλευρά. Αν ναι, θεωρώ ότι μπορούμε να προχωρήσουμε κατ' αυτόν τον τρόπο. Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να δηλώσουν εκείνοι που θα ήθελαν να πάρουν το λόγο από κάθε πλευρά. Αρχίζω από το Δημοκρατικό Συναγερμό. Ποιος θα ομιλήσει; Ο κ. Μαρκίδης;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΥ:

Κανένας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κανένας. Από το Δημοκρατικό Κόμμα; Δύο; Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ, έχουμε καταλήξει σε μία διευθέτηση. Παρακαλώ να συνεννοηθούμε. Επομένως, από το Δημοκρατικό Κόμμα είναι ο κ. Πιττοκοπίτης, από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ ο κ. Ηλιάδης και από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις ο κ. Κουκουμάς. Αρχίζουμε με τον κ. Πιττοκοπίτη.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ειλικρινά δεν είχα καμιά πρόθεση να μιλήσω. 'Εχω όμως φορτισμένα αισθήματα και επίσης την ίδια στιγμή έχω αρκετές διαφωνίες με αρκετούς συναδέλφους απ' όλες τις πλευρές. Εάν ζήτησα το λόγο για να μιλήσω τελευταίος εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος, είναι γιατί πιστεύω ότι όλοι έχουμε υποχρέωση να δίδουμε την πραγματική εικόνα και κανένας δεν έχει το δικαίωμα να συμβάλλει στην πλαστογράφηση της ιστορίας. Εμείς κάποτε θα φύγουμε και ξέρουμε τα γεγονότα. Για μένα προσωπικά έχει τεράστια σημασία γι' αυτούς που θα έρθουν αύριο, που δεν τα έζησαν, αλλά θα τα ακούσουν, και πιθανώς αυτά που θα ακούσουν να τους τα "πλασάρει" ο καθένας, όπως θα τον βολεύει, ή ανάλογα με το πώς θα είναι τα πολιτικά συμφέροντα και η κομματική εκμετάλλευση εκείνης της εποχής.

Εγώ δε θα μιλήσω για το Ράφτη και το δηλώνω επίσημα από αυτό το βήμα, παρόλο που συνελήφθηκα δυο φορές, παρόλο που έμεινα κρατούμενος για πολλές ημέρες μετά την εισβολή. 'Οταν φυγαδεύσαμε τον αείμνηστο Εθνάρχη, ξεκίνησε η τουρκική εισβολή και πιστεύω ότι είχαμε υποχρέωση, όπως χιλιάδες Κύπριοι, να δώσουμε το παρόν μας. Τότε, αντί να δώσουμε το παρόν μας, για να υπερασπιστούμε την πατρίδα, συνελήφθημεν. Και μετά από τετραήμερη κράτηση -και φυσικά ήταν αστυνομικός διευθυντής διορισμένος από τον κ. Ρήγα ο Γεώργιος Ράφτης- συνελήφθημεν ξανά οι εννιά της Πάφου και παραμείναμε υπό κράτησιν για αρκετές ημέρες και θα μεταφερόμαστε στη Λευκωσία με σκηνοθετημένη ενέδρα στην Πέτρα του Ρωμιού. Ευτυχώς, ο Τάκης ο Γεωργιάδης, δικηγόρος στην Πάφο, και κάποιοι άλλοι φίλοι μας έσωσαν μέσω της γαλλικής πρεσβείας με παρέμβαση προς τον νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Και αναφέρομαι σε ονόματα, σε ανθρώπους που υπάρχουν και όχι στο Μακάριο στον οποίο πολλοί αναφέρονται ωσάν να μας λένε πάμε να τον ξεθάψουμε, για να δείτε ότι έτσι μας είπε ή ότι έτσι έγινε. Πιστεύω ότι θα ήταν πατριωτική πράξη εκ μέρους των 62, παρά τη λανθασμένη και καταδικαστέα στάση και απόφαση της κυβέρνησης να τους επαναπροσλάβει, να μην αποδέχονταν το διορισμό. Και το κόμμα τους, που αυτή τη στιγμή απολογείται εκ μέρους τους, και πιστεύω αυτό είναι λάθος -δικαίωμά σας- δε θα ευρίσκετο στην ανάγκη να απολογείται. Αλλά ακόμη, όπως κάποτε καλούμε τους όποιους πολιτικούς -δυστυχώς σ' αυτό τον τόπο δε φαίνεται να υπάρχει αυτή η ευαισθησία να παραιτούνται για

τρομερά λάθη που κάμνουν- να αναλάβουν τις ευθύνες τους, και σ' αυτή την περίπτωση θα έβλεπα εκ μέρους τους, τουλάχιστον έστω και τώρα, την μη αποδοχή του διορισμού τους ως ανάληψη ευθυνών και εγώ θα τη χαρακτήριζα πατριωτική πράξη.

Θέλω επίσης να τονίσω ένα πράγμα προς τους φίλους του ΑΚΕΛ και της ΕΔΕΚ. Πολλές φορές κατηγορείται το Δημοκρατικό Κόμμα ότι, εφόσον ελήφθη αυτή η απόφαση εκ μέρους της κυβέρνησης, το Δημοκρατικό Κόμμα πρέπει να αποχωρήσει. Πιστεύω ότι αυτό το πράγμα δε βοηθά ούτε την ιστορία να γράφεται σωστά ούτε και μας να είμαστε αντικειμενικοί. Γιατί, όταν στην προηγούμενη κυβέρνηση που κάποιοι άλλοι συμμετείχαν λήφθηκαν παρόμοιες αποφάσεις ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, εκτιμήθηκε η στάση σας απόψε και ουδείς ανέφερε αυτό το πράγμα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ναι, αλλά να μην το κάμνουμε επιλεκτικά, όποτε μας συμφέρει. Είπα εγώ ότι, αν αναγκάστηκα να μιλήσω, ήταν για να βάλω κατά την άποψή μου μερικά πράγματα στον τόπο τους. Όταν λήφθηκαν διάφορες άλλες αποφάσεις εκ μέρους της προηγούμενης κυβέρνησης, κάποιοι που συμμετείχαν σε εκείνη την κυβέρνηση δεν αποχώρησαν και λήφθηκαν εκείνες οι αποφάσεις, για να είμαστε δίκαιοι και αντικειμενικοί και να δίδουμε τα σωστά μηνύματα προς το λαό. Το Δημοκρατικό Κόμμα ούτε συμφώνησε ούτε θα συμφωνήσει ούτε την ευθύνη αναλαμβάνει αυτών των αποφάσεων. Και είναι η πρώτη και η τελευταία φορά που το λέμε με τον πιο επίσημο και κατηγορηματικό τρόπο. Δεν έχουμε εμπάθεια προς αυτούς τους ανθρώπους, δεν έχουμε εμπάθεια έναντι οποιασδήποτε πολιτικής δύναμης. Δεν πρόκειται να κάνουμε πολιτική εκμετάλλευση και δεν πρόκειται κάθε λίγο να χρησιμοποιούμε ή συνθήματα ή διάφορα γεγονότα, τα οποία ειλικρινά, κατά την άποψή μου, δε μας δίνουν πολιτικό εκτόπισμα ή δεν αυξάνουν το πολιτικό εκτόπισμά μας μέσα στο λαό.

Μπορεί δύο συνάδελφοι που παρευρίσκονται εδώ να ξέρουν αυτά που θα πω: Ναι, σας αποκαλύπτω: Ήμουν ο διοικητής των μυστικών υπηρεσιών της Αντίστασης. Και αυτό είναι γνωστό σε μερικούς. Ναι, ήμουν ο γενικός οργανωτικός της Αντίστασης. Και αυτό είναι γνωστό. Αλλά, αλλά να προσέξουμε, γιατί στην Κύπρο που ζούμε, όταν έφυγε ο Μακάριος, οι πάντες έγιναν αντιμακαριακοί και, όταν επανήλθε ο Μακάριος, οι πάντες ήταν μακαριακοί. Οι πάντες ήταν εναντίον του Κληρίδη, σήμερα είναι κληριδικοί. Πρέπει επιτέλους σε αυτό τον τόπο να δώσουμε το σωστό πολιτικό μας στίγμα, να βάλουμε τις θέσεις μας αντικειμενικά και -για όνομα του Θεού!- μην ξανατολμήσετε να πείτε ότι το πραξικόπημα το έκανε η ελληνική χούντα, γιατί ήμουν στην Κύπρο, είχα καίριο πόστο και δεν έγινε εισβολή στη Λεμεσό ή στη Λάρνακα και να κατεβούν ελληνικά στρατεύματα, για να κάνουν το πραξικόπημα. Και μη μου πείτε ότι οι ενέδρες που στήθηκαν, όταν κινήθηκαν οι αντιστασιακοί από την Πάφο προς τη Λεμεσό, για να στηρίξουν τη νομιμότητα, ήταν οι ενέδρες των ελληνικών στρατευμάτων. Εδώ να ξέρετε όλοι ότι κάπου προσπαθούμε να ωραιοποιήσουμε τα πράγματα, να τα μηδενίσουμε και ακόμα λίγο κάποιος θα πει ότι σ' αυτό τον τόπο δεν έγινε πραξικόπημα. Και ειλικρινά είχα προβληματιστεί πολύ σήμερα να φύγω από τη Βουλή χωρίς να μιλήσω, γιατί δεν μπορεί μια Βουλή να εξουσιοδοτεί τον Προεδρεύοντα να κάνει δηλώσεις, να βγαίνει σύμφωνη ανακοίνωση εκ μέρους όλων των κομμάτων, να καταδικάζουμε με τον πιο έντονο τρόπο το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου στην Ελλάδα και όλα εκείνα τα κακά επακόλουθα, να σηκωνόμαστε συνάδελφοι -και πιστεύω ότι είμαστε σοβαροί- και να τηρούμε μονόλεπτη σιγή για τους ανθρώπους που έδωσαν τη ζωή τους εξαιτίας του

πραξικοπήματος και της καταστροφής που ακολούθησε και ύστερα να προσπαθούν -άχαροι ρόλοι κατά την άποψή μου για κάποιους συναδέλφους- να υπερασπιστούν βάσει νομικίστικης θεωρίας τους ενόχους. Ωσάν να ζούμε στην Κίνα με το ένα δισεκατομμύριο πληθυσμό, ενώ ζούμε στην Κύπρο με τις 500 000 -όσοι είναι σε μια πολυκατοικία- και ενώ όλοι σ' αυτό τον τόπο ισχυριζόμαστε ότι το βράδυ ξέρουμε τι τρώει ο άλλος σπίτι του.

Κύριοι συνάδελφοι, η καταστροφή δυστυχώς έγινε. Για να σωθεί ο τόπος χρειάζεται η συναίνεση όλων, χρειάζονται οι ώμοι όλων. Αλλά, για να πείσουμε την ίδια στιγμή, οι αποφάσεις μας πρέπει να είναι αποφάσεις που θα ενώνουν και όχι αποφάσεις που θα διασπούν. Μπορεί να υπάρχει μεγάλη αδικία, γιατί πράγματι αυτοί οι 62 άνθρωποι δεν ήταν οι μόνοι ή μπορεί, αν θέλετε ακόμα, να μην είναι αυτοί που είχαν τόσο βεβαρημένο μητρώο. Αλλά τουλάχιστον δεν έγινε εκείνο που έγινε στην Ελλάδα. Γιατί, ναι, η ηγεσία μπορεί να είναι στον Κορυδαλλό, αλλά δε θα ξεχάσουμε εκείνα τα "ωραία" που έγιναν. "Τζαι τζει κάτω ούλλοι" αντιστασιακοί είναι, γιατί είμαστε το ίδιο σόι. Μεταθέταμε δηλαδή το χουντικό, τον πραξικοπηματία διευθυντή του ΟΤΕ από την Αθήνα στη Λάρισα και αφού κάναμε δεκαπέντε μέρες προηγουμένως διαφήμιση ότι θα σηκώσουμε το χουντικό, τον πραξικοπηματία από τη Λάρισα, παίρναμε τον "αντιστασιακό" και έτσι απλώς εγίνετο αλλαγή. Φυσικά το να προσπαθούμε όλοι να διεκδικούμε τίτλους σ' αυτό τον τόπο είναι εύκολη υπόθεση. Πιστεύω όμως ότι, εάν προσπαθήσουμε όλοι να αποκτήσουμε τίτλους προσφοράς προς τον τόπο, θα είναι πιο σώφρον, πιο αποδοτικό και υπό τις περιστάσεις αυτό που χρειάζεται ο τόπος.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, καλώ την κυβέρνηση, αυτή την κυβέρνηση που και εγώ συνέβαλα, για να εκλεγεί -ναι, γιατί έτσι πίστευα και έτσι πιστεύω και τώρα ότι έπρεπε να κάνω- να ανακαλέσει αυτές τις αποφάσεις της, γιατί πιστεύω ότι αυτή τη φορά δε σκέφτηκε σε καμιά περίπτωση πολιτικά, αλλά ότι οι αποφάσεις αυτές που πήρε μάλλον είχαν το συναισθηματικό στοιχείο ή το σκεπτικό ότι κάποιοι άνθρωποι αδικήθηκαν και προσπαθεί να άρει αυτή την αδικία. Εάν όμως μελετήσουμε σε βάθος αυτό το πράγμα, θα δούμε σίγουρα ότι υπάρχουν και παιδιά δεκαοκτώ χρόνων που ήταν φαντάροι και χρησιμοποιήθηκαν και δε θα δεχτώ ποτέ ότι είναι πραξικοπηματίες αυτά τα παιδιά που, αν δεν έχασαν τη ζωή τους, τους τα φορτώνουμε όλα. Επίσης έντιμα πάλι θα πω ότι αρκετοί -όχι σε ηγετικές θέσεις- που ήταν μέλη της ΕΟΚΑ Β' μπορεί να είχαν και περισσότερο πατριωτισμό από εμάς. Ξεγελάστηκαν, ως εκεί γνώριζαν, ως εκεί παραπληροφορήθηκαν. Θα πρέπει βέβαια οι πραγματικές ευθύνες να αποδίδονται σε εκείνους οι οποίοι είχαν και τη γνώση και το πόστο να γνωρίζουν, να συντονίζουν, να καθοδηγούν και μας οδήγησαν στην τουρκοποίηση της Κύπρου. Και ειλικρινά θέλω να πιστεύω ακόμα ότι κανένας τους δεν το ανέμενε αυτό ούτε και είναι ευτυχής με αυτά τα αποτελέσματα.

Ως Βουλή ειλικρινά πρέπει να συναινέσουμε όλοι και να καλέσουμε ομόφωνα την κυβέρνηση, γιατί πιστεύω ειλικρινά σε κανέναν δε συμφέρει, να αλλάξει τις αποφάσεις της αυτές. Με αυτό τον τρόπο και την ομόνοια θα ενισχύσει και τη συναίνεση των πολιτικών δυνάμεων θα ενισχύσει και προς τον τόπο θα προσφέρει και, αν θέλετε, δε θα δίδει και το δικαίωμα σε κάποιους να εκμεταλλεύονται για πολιτικά, κομματικά, προσωπικά ή άλλα συμφέροντα αυτές τις αποφάσεις.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Πιττοκοπίτη ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Β. Λυσσαρίδης επανήλθε στην έδρα, ενώ ο κ. Α. Αντωνίου επέστρεψε στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είμαστε στο τέλος μιας μακράς προ και εκτός ημερήσιας διάταξης συζήτησης. Διερωτώμαι αν κάνω λάθος, ισχυριζόμενος και πιστεύοντας ειλικρινά ότι κανένα Μέλος αυτού του Σώματος δεν αισθάνεται ευτυχές για αυτή τη συζήτηση, οποιεσδήποτε και αν είναι οι απόψεις του, οποιεσδήποτε και αν είναι οι ιδεολογικές και οι πολιτικές προελεύσεις και κατευθύνσεις του. Αυτού του είδους οι συζητήσεις είναι άχαρες, αν θέλετε, είναι και θλιβερές. Όμως, κάποτε είναι και αναγκαίες, είναι και αναπόφευκτες και αποτελούν πολιτικό λόγο που πρέπει να διατυπώνεται, γιατί, αν σ' αυτά τα καίρια θέματα δε διατυπώνεται σαφής πολιτική θέση, τότε γιατί θα άξιζε να συζητούμε στο κοινοβούλιο της όσης απέμεινε ελεύθερης Κυπριακής Δημοκρατίας;

Υπήρξαν συναισθηματικές φορτίσεις από διάφορες κατευθύνσεις. Δεν αδικώ και πολύ περισσότερο δε μέμφομαι κανέναν, γιατί το πρόσφατο οδυνηρό παρελθόν το βιώνουμε καθημερινά και είναι αυτή η κατάληξη της πρόσφατης ιστορίας μας που έχει φέρει μόλις λίγα μέτρα από αυτή την αίθουσα που συνεδριάζουμε τα τουρκικά στρατεύματα να έχουν τα όπλα τους στραμμένα ενάντια σ' εμάς εδώ και σε ολόκληρο τον κυπριακό ελληνισμό.

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα να μη μιλούν δυνατά οι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Είναι δύσκολο να διατηρεί κανείς την ψυχραιμία και τη νηφαλιότητά του, όμως είναι αναγκαίο να γίνεται έτσι, αν θέλουμε να προσεγγίζουμε διαλεκτικά και όχι συνθηματικά την ιστορία, το πού είμαστε και πού πηγαίνουμε και κυρίως αναλογιζόμενοι πού είναι δυνατόν και ενδεχόμενο να καταλήξουμε. Σε τέτοιες μακρές συζητήσεις, κύριε Πρόεδρε, όταν ξεκινούμε, όλοι έχουμε ένα σωρό πράγματα να πούμε και μέχρι να τελειώσουμε νιώθουμε ότι έχουμε χορτάσει, αν θέλετε, ότι έχουμε καλυφθεί σε ένα σωρό πράγματα και ότι υπάρχουν ένα σωρό συγκρουόμενες σκέψεις μέσα στον καθέναν από 'μας. Είναι κάποιες από αυτές τις σκόρπιες σκέψεις χωρίς σειρά, χωρίς εννοιολογική δομή και συνέχεια αλλά με ξεκάθαρη πολιτική τοποθέτηση, που ήθελα να καταθέσω.

Έχουν λεχθεί πολλά για την 21η Απριλίου. Σήμερα είναι η 21η Απριλίου. Σήμερα το πρωί θυμήθηκα ότι τέτοια μέρα πριν είκοσι επτά χρόνια, όντας μικροί πρωτοετείς φοιτητές στην Αθήνα, ξυπνήσαμε βλέποντας με κατάπληξη αλλά και τρομαγμένοι τα τανκς του φασισμού να κυλούν στους δρόμους της Αθήνας, να κλείνουν τα πανεπιστήμια, να φιμώνουν τον ελληνικό λαό και να επιβάλλουν μια στυγνή, φασιστική, στρατοκρατική δικτατορία και είναι εκείνες τις στιγμές και όλα τα επόμενα χρόνια που νιώσαμε πόσο αξίζει η δημοκρατία με όλες τις αδυναμίες, με όλες τις υπερβολές, με όλες τις καταχρήσεις, με όλα τα κενά και τις ελλείψεις της. Πόσο υπέροχο πράγμα είναι να είμαστε ελεύθεροι, να μιλούμε ελεύθερα, να συμπεριφερόμαστε ελεύθερα και να υπακούμε μόνο στη δημοκρατική νομιμότητα! Και πέρασαν από τη σκέψη μου σήμερα το πρωί, όταν περπατούσα στο δάσος, όλες οι στιγμές της επιπεδίας που μας έφεραν στην προδοσία του φασισμού, στην τραγωδία της Κύπρου, που συνεχίζεται όχι ως τραγωδία της Κύπρου, αλλά ως τραγωδία ολόκληρου του ελληνικού έθνους.

Γίνονται αυτές οι συζητήσεις και δικαιολογημένα έχουν τεθεί τα ερωτήματα: Πότε θα σταματήσουν να γίνονται; Μα πρέπει συνέχεια να αναξέουμε το παρελθόν; Μα πρέπει συνέχεια να μιλούμε για το πραξικόπημα και τους πραξικοπηματίες; Είναι γεγονός ότι τελευταίως έχουν πυκνώσει αυτές οι συζητήσεις και διερωτώμαι αν στο τέλος θα φταίνε εκείνοι που θέλουν να πουν τη γνώμη τους και όχι εκείνοι που προκαλούν την ιστορική μνήμη αλλά και τη ζώσα κυπριακή πραγματικότητα. Η απόφαση για τους 62 ήταν η πρώτη πολιτική απόφαση που έλαβε το νέο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο δεν κατάφερε να συγκρατήσει ούτε καν την ενότητα των μελών του. Ελέχθη επισήμως από την ηγεσία του Δημοκρατικού Συναγερμού από αυτό το βήμα ότι ήταν μέρος του προεκλογικού προγράμματος. Και ένας επιμελής συνάδελφος μετροφύλλισε το προεκλογικό πρόγραμμα και διαπίστωσε ότι πουθενά σ' αυτό το πρόγραμμα δεν υπήρχε παρόμοια προεκλογική δέσμευση προς την οποία έπρεπε να πειθαρχήσει ο κ. Κληρίδης. Ήταν προεκλογική υπόσχεση από αυτές που δίνονται όχι μέσα από τον ανοικτό δημοκρατικό διάλογο των προεκλογικών και των πολιτικών αγώνων, αλλά από αυτές που δίνονται σε κλειστά δωμάτια, σε πολιτικές συναλλαγές. Καμιά άλλη ερμηνεία δεν μπορεί να υπάρξει και καμιά άλλη δε δόθηκε. Έκτοτε πυκνώνουν οι συζητήσεις και έρχεται η περίπτωση του κ. Ράφτη. Όντως ήταν προκλητική, όχι μόνο γιατί έγινε ό,τι έγινε -και το είπε και ο κ. Ρολάνδης- αλλά γιατί δεν είχε καν την ευαισθησία όχι να μην το κάνει, αλλά να το κάνει με μια ας πούμε σεμνότητα, βάζοντας τον άνθρωπο σε κάποιο γραφείο -ξέρω 'γω- να κάνει κάτι. Τον έβαλε να ελέγχει τους παρανομούντες και να προλαμβάνει τις παραβάσεις των κοινών εγκληματιών, των μελλοντικών ενδεχομένως παραπτωματιών, μικροκλεπτών ή μικροαπατεώνων. Δε θα το σχολιάσω· έχουν γίνει πολλά σχόλια.

Οφείλει να προβληματιστεί η κυβέρνηση και κυρίως το μεγαλύτερο σκέλος της. Δεν καταφέρνει να συγκρατεί τη στοιχειώδη πολιτική συνοχή του σχήματος και όχι μόνο αυτό. Βρίσκεται σε κάθετη ρήξη με το έτερο των συγκυβερνώντων κομμάτων και είναι προς τιμήν των συναδέλφων του ΔΗΚΟ το ότι ήταν κάθετοι και κατηγορηματικοί στη διατύπωση των δημοκρατικών τους αρχών, της δημοκρατικής τους συνείδησης. Εκείνοι που ασκούν πολιτικά αξιώματα χρειάζονται και ήθος, χρειάζονται και ύφος και φαίνεται ότι λείπουν και τα δύο. Διερωτώμαι αν είναι ανάγκη εις πάσαν περίπτωσιν ολόκληρος κόσμος να σύρεται από την ηγεσία του Δημοκρατικού Συναγερμού και να αναγκάζεται να ταυτίζεται με ένα μικρό αριθμό υπευθύνων και ενόχων στη συνείδηση του λαού, ενόχων απέναντι στην ίδια την ιστορία. Διερωτώμαι ποια είναι η αναγκαιότητα να ταυτίζονται, να υπεραμύνονται και να προσπαθούν να κατασκευάζουν αστήρικτες νομικίστικες κατασκευές, για να μπορέσουν να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα. Άλλωστε η κατά τα άλλα λαλίστατη πτέρυγα του Δημοκρατικού Συναγερμού, σε οποιαδήποτε θέματα έχουν σχέση με τη μαρίνα της Λάρνακας, βγάζει και δυο και τρεις και πέντε και δέκα ομιλητές, αλλά σε αυτά τα θέματα ποιεί την νήσσαν, κύριε Μαρκίδη.

Ελέχθη από ένα συνάδελφο και θέλω να το πω. Πριν πολλά χρόνια ο Βάσος Λυσσαρίδης διαφώνησε και με το Μακάριο και με τον Κυπριανού για το χειρισμό του θέματος της αντιμετώπισης του πραξικοπήματος και των υπευθύνων. Δεν αμφισβητώ ποσώς τις προθέσεις ούτε του ενός ούτε του άλλου Προέδρου τους οποίους έχω αναφέρει. Αντίθετα, τις σέβομαι και τις αναγνωρίζω. Όμως εκείνη η πολιτική ίσως, πέρα από ανιστόρητη, να οδήγησε και σε αυτά τα οποία συζητούμε σήμερα. Πολύ παλιά, αμέσως μετά, ο Λυσσαρίδης μιλούσε για ανατροπή ηθικών αξιών και

έλεγε ότι κάποτε θα φτάσουμε στο σημείο να διώκονται όσοι αντιστάθηκαν στο χουντικό φασισμό. Και δεν είναι μόνο στη δική μας παράταξη -δεν είναι καν στην παράταξη του ΑΚΕΛ, της ΕΔΕΚ, του ΔΗΚΟ- αλλά υπάρχουν και στο Δημοκρατικό Συναγερμό πολλοί άνθρωποι που ούτε χουντικοί ήταν και που αντιμετώπισαν το χουντοφασισμό. Γιατί δεν επιχειρούμε ποτέ να μονοπωλήσουμε τίποτε. Ο Λυσσαρίδης δεν είχε ούτε αισθήματα εκδίκησης ακόμα και την ημέρα που γλίτωσε κατά τύχη -γιατί είναι τυχαίως που ζει- λέγοντας "καμιά εκδίκηση, ενότητα, είναι η κατοχή". Ακόμα και στις 15 Αυγούστου στο Γραφείο Δημοσίων Πληροφοριών με δεκάδες αυτόματα στραμμένα πάνω του από μια στρατοκρατούμενη αίθουσα -και αυτά είναι η ιστορία μας- έλεγε στους ενόπλους "εγώ σας αγαπώ εσάς που με μισάτε. Ελάτε να ενωθούμε όλοι απέναντι στον Τούρκο που απειλεί να πάρει ολόκληρη την Κύπρο." Αυτή ήταν και αυτή παραμένει η θέση μας και είναι αυτή την πολιτική την οποία με συνέπεια ακολουθούμε.

'Ομως, θα πρέπει κάποτε να σταματήσουν αυτές οι προκλήσεις. Αυτή η κυβέρνηση δεν μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί, όπως λειτουργεί. Ελέχθη ότι πλήττεται η ενότητα με τη συνέχιση αυτών των συζητήσεων. Ναι, αυτή είναι μια σωστή διατύπωση και θα πρέπει κάποτε να σταματήσουν οι προκλήσεις, για να σταματήσουν οι συζητήσεις, για να δούμε τι θα κάνουμε με αυτούς εκεί που είναι στο τείχος της Πύλης Πάφου και έχουν τα όπλα τους στραμμένα ενάντια σ' εμάς. Αυτό θα το καταλάβει κάποτε αυτή η κυβέρνηση; Ελέχθη η απορία γιατί επαναλαμβάνουμε τα ίδια. Ναι, είναι ένα ερώτημα. Είμαι από τους ανθρώπους που πιστεύουν ότι η πρόσφατη ιστορία μας δεν μπορεί και δεν πρέπει να ανακαλείται, όποτε ο καθένας από εμάς έχει πολιτικό ή κομματικό συμφέρον και σκοπιμότητα να ξυπνά το παρελθόν, να δημιουργεί εφιάλτες και να διασπά το λαό μας στους μεν και στους δε. Αυτοί είναι οι καλοί για τους μεν οι κακοί για τους δε και αντιστρόφως. Δεν είμαι θιασώτης αυτής της πολιτικής, δεν είμαι θιασώτης αυτής της σκοπιμότητας. 'Εχω όμως τη γνώμη ότι η πρόσφατη ιστορία μας η τόσο οδυνηρή θα πρέπει να μείνει εκεί ζωντανή, όχι για να τρέφει και να ξαναφέρνει το παρελθόν, να το βρυκολακιάζει, αλλά, για να διδασκόμαστε, για να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη, τις ίδιες παραλείψεις, τις ίδιες προδοσίες· απλούστατα γιατί δεν έχουμε περιθώρια άλλων υποχωρήσεων, απλούστατα γιατί πίσω από τη Λάρνακα, τη Λεμεσό και την Πάφο δεν υπάρχουν περιθώρια υποχωρήσεων. Είναι η θάλασσα που μας περιμένει όλους, αν κάποιοι προλάβουν να φτάσουν ζωντανοί μέχρι τη θάλασσα.

Ναι, υπάρχουν φαινόμενα ανησυχητικά που πρέπει να τα πούμε. Συγχύζουμε την ΕΟΚΑ, το Διγενή, την ΕΟΚΑ Α', την ΕΟΚΑ Β', τα μπερδεύουμε όλοι, τα μπερδεύουμε όλα και δημιουργούμε έναν καπνό μέσα από τον οποίο μπορεί να περνά ο καθένας. Ναι, υπήρξε ένας αντιαποικιακός, απελευθερωτικός αγώνας αυτού του λαού, ναι, το 1955-'59. Και τιμούμε και την πολιτική και τη στρατιωτική ηγεσία και τον κάθε επώνυμο και ανώνυμο άνθρωπο που έδωσε ό,τι μπορούσε σε εκείνον τον ανεπανάληπτο αγώνα. Αυτή είναι η ιστορία και υπήρξαν και άλλες φάσεις θλιβερές, οι οποίες δεν μπορούν να παρασιωπούνται, οι οποίες δεν μπορούν να μπαίνουν σε ένα ντουλάπι, ωσάν να μην υπήρξαν.

Ελέχθη ότι πρέπει να ασχολούμεθα με εκείνα που μας ενώνουν. Αυτή είναι μια πολύ σωστή κουβέντα. Θα πρέπει επιτέλους αυτή η κυβέρνηση να μας αφήσει όλους να ασχοληθούμε με εκείνα που μας ενώνουν. Θα πρέπει η ίδια η κυβέρνηση πρώτη να ασχοληθεί με εκείνα που μας ενώνουν. Μιλά για μεγάλα αμυντικά δόγματα· αντιμετωπίζουμε πρόκληση από τον Ντενκτάς· αντιμετωπίζουμε απομόνωση από τους

ισχυρούς και είμαστε ένα έθνος όχι μόνο ανάδελφο αλλά εντελώς απομονωμένο και ψάχνουμε να βρούμε συμμάχους στο εξωτερικό. Ε! ας πάψουμε λοιπόν να διασπούμε το εσωτερικό και ύστερα θα βρούμε και συμμάχους στο εξωτερικό. Ελέχθη ότι θα πρέπει ... Τι θα κάνουμε; Θα φέρνουμε το παρελθόν, για να ανοίξουμε δίκες και δικαστήρια; Ασφαλώς όχι, και κανένας δεν ισχυρίστηκε κάτι παρόμοιο. Όμως δεν είναι δυνατό να λέμε ότι ακόμα και αυτός που έχει δολοφονήσει μπροστά στα μάτια μας δεν είναι ένοχος, διότι κανένα δικαστήριο δεν τον έχει καταδικάσει. Αυτή είναι μια παράλογη λογική την οποία δυστυχώς δεν μπορούμε ούτε να ασπαστούμε ούτε να ακολουθήσουμε.

Έγιναν πολλές αναφορές και στην ελληνική πραγματικότητα. Στην ελληνική πραγματικότητα και την πρόσφατη ιστορία που είναι παραδείγματα προς αποφυγή. Εκείνοι που απελευθέρωσαν την Ελλάδα βρέθηκαν κατηγορούμενοι και για σαράντα χρόνια διωκόμενοι. Και δεν ισχυρίζομαι ότι και εκείνοι δεν έκαναν λάθη· έκαναν και πολλά και τραγικά. Όμως δεν ήταν εκείνη η τύχη που τους ταίριαζε. Για να φτάσει ο Έλληνας σαράντα χρόνια μετά να καλύψει επιτέλους εκείνο το χάσμα, να αναγνωρίσει εκείνη τη μεγάλη εθνική αντίσταση και να συμπορευτεί. Πότε; Μετά τον επτάχρονο φασισμό της χούντας, μετά την κυπριακή τραγωδία. Μήπως εμάς εκείνη η τραγωδία δεν είναι ικανή να μας ενώσει; Δεν είναι ικανή να μας δώσει το μήνυμα ότι ναι, εκείνα που μας ενώνουν είναι τα πάντα και εκείνα που μας χωρίζουν δεν είναι τίποτε; Είναι δυνατό να περνούμε κατοχές και κινδύνους αφανισμών και να συζητούμε για τους μεγάλους επώνυμους και γνωστούς ενόχους αν είναι ένοχοι, διότι δεν είδαμε δικαστική απόφαση; Αυτό μου φέρνει στη μνήμη άλλες τραγικές στιγμές του ελληνισμού, όταν κινδύνευαν το Βυζάντιο και η Πόλη να πέσουν, να τουρκέψουν, και οι πνευματικοί και οι λόγιοι του Βυζαντίου συζητούσαν για το φύλο των αγγέλων.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είναι σωστές οι υπηρεσίες που προσφέρει η κυβέρνηση Κληρίδη σ' αυτό τον τόπο. Είναι καιρός, αν εννοεί ότι πρέπει να αντιμετωπίσει το Κυπριακό, να σταματήσει να προκαλεί τα δημοκρατικά και τα εθνικά μας αισθήματα -γιατί η υπόθεση των πραξικοπημάτων της χούντας και του φασισμού δεν είναι θέμα πολιτικό· είναι ένα μέγα εθνικό θέμα και κανένας άνθρωπος σε οποιαδήποτε παράταξη και αν ανήκει, δημοκράτης, συντηρητικός, δεξιός, κεντρώος, σοσιαλιστής, κομμουνιστής, δεν μπορεί να δεχτεί με κανέναν τρόπο την πρόκληση, η οποία συνεχίζεται με τη συνεχιζόμενη απαράδεκτη συμπεριφορά της κυβέρνησης Κληρίδη- και να πάρει το μήνυμα και από μας και από τους συγκυβερνώντες ότι αυτή η ιστορία δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο. Και αν υπάρχουν κάποιοι που θα πρέπει να θέσουν τέρμα σ' αυτές τις συζητήσεις είναι εκείνοι που τις προκαλούν, είναι η κυβέρνηση και οι αποφάσεις της, που προκαλούν την ανωμαλία, που ξαναφέρνουν την ανωμαλία ζωντανή στον τόπο μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κουκουμάς.

Α. ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ακούγοντας όλους εδώ, έβγαλα το συμπέρασμα ότι θα πρέπει να ανακόψουμε αυτή την πορεία. Μια πορεία που πιστεύω ότι είναι αντι-ιστορική. Πιστεύουμε ότι όλοι είμαστε Έλληνες. Η Ελλάδα δίδαξε στον κόσμο την αλήθεια και οι μεγάλοι,

όπως ήταν ο Θουκυκίδης, ο Ηρόδοτος, ο Ευριπίδης, είπαν την αλήθεια και για τους Έλληνες. Ο Ευριπίδης στις Τρωάδες είπε την αλήθεια, ότι δηλαδή οι Έλληνες έκαναν εκστρατεία στην Τροία και εκεί φέρθηκαν σαν βάρβαροι. Αυτό το είπε ο Ευριπίδης. Δεν το λέω εγώ. Και η Ελλάδα έμεινε στην ιστορία και ο ελληνισμός, γιατί έχουν μιαν αληθινή ιστορία.

Με τη διακυβέρνηση Κληρίδη βλέπουμε να ανατρέπεται αυτή η λογική της ιστορίας, κάτι που δεν επιχείρησε να κάμει καμιά κυβέρνηση της Ελλάδας μέχρι σήμερα ή καμμιά άλλη κυβέρνηση στην Κύπρο. Το γιατί είμαστε ενάντια σε αυτούς τους διορισμούς, ενάντια στην αποκατάσταση των 62, είναι όπως είπα -και το υποστηρίζω- για να ανακόψουμε αυτή την αντι-ιστορική πορεία· γιατί η ιστορία μετά θα έχει πρόβλημα πού θα κατατάξει αυτούς που αποκαθιστούν τους Εφιάλτες.

Τέλειωσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι έχει τελειώσει η συζήτηση. Έχουμε τώρα δύο αποφάσεις ενώπιον της Βουλής. Παρακαλώ το Γραμματέα να αναγνώσει το πρώτο κείμενο που δόθηκε και μετά το δεύτερο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν ακούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο Γραμματέας θα αναγνώσει τις αποφάσεις, οι οποίες κατατέθηκαν ενώπιον του Σώματος για έγκριση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού έλαβε γνώση της απόφασης της κυβέρνησης να διορίσει τον Γεώργιο Ράφτη σε θέση αξιωματικού στον Ουλαμό Πρόληψης Εγκλημάτων της Αστυνομικής Δύναμης μετά την ακύρωση της απόλυσής του από τις τάξεις της Αστυνομίας για καταλυτικές και εγκληματικές ενέργειες εναντίον του Κυπριακού Κράτους και συγκεκριμένα για την κλοπή όπλων της Εθνικής Φρουράς, τη συμμετοχή του στο προδοτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 1974, την αρπαγή και παράνομη οικειοποίηση του αξιώματος του Αστυνομικού Διευθυντή Πάφου, τη σύλληψη και το βασανισμό πολιτών και για άλλες έκνομες ενέργειες, και αφού συζήτησε προ ημερησίας διατάξεως το θέμα, αποφασίζει τα ακόλουθα:

1. Αποδοκιμάζει πλήρως την απόφαση της κυβέρνησης για την επαναπρόσληψη του Γεωργίου Ράφτη και την καλεί να ανακαλέσει αμέσως το διορισμό του.
2. Καλεί την κυβέρνηση να αποφύγει την επανάληψη παρόμοιων προκλητικών και επιζήμιων για τη δημόσια τάξη διορισμών και τοποθετήσεων πραξικοπηματιών σε κρατικές θέσεις, πράγμα που προκαλεί βάναυσα το κοινό περί δικαίου αίσθημα του λαού και πλήττει τις ηθικές και εθνικές αξίες.
3. Τέτοιες ενέργειες οπωσδήποτε πλήττουν το κύρος της Αστυνομίας και υποσκάπτουν το ηθικό εκείνων των μελών της που έταξαν τον εαυτό τους στην υπηρεσία του λαού και του κράτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει και μια εισήγηση από τον κ. Ρολάνδη.

Παρακαλώ το Γραμματέα να διαβάσει και τη δεύτερη απόφαση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ενόψει μαρτυρίας Βουλευτών και της ύπαρξης και άλλων πληροφοριών, καλείται η κυβέρνηση να επανεξετάσει το θέμα του διορισμού του Γεωργίου Ράφτη στην Αστυνομική Δύναμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βάζω το πρώτο ψήφισμα σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του πρώτου ψηφίσματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 ψήφοι υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο ψήφισμα επομένως εγκρίνεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του δεύτερου ψηφίσματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία ψήφος υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όλοι οι υπόλοιποι (38).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως, μόνο το πρώτο ψήφισμα εγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε τώρα στην κανονική συνεδρία της Βουλής.

Κεφάλαιο Α': Νομοθετική Εργασία. Υπάρχει εισήγηση να θεωρηθούν οι Εκθέσεις ως αναγνωσθείσες. Υπάρχει ένσταση;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως οι Εκθέσεις θεωρούνται ως αναγνωσθείσες.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εισηγούμαι ακόμα, επειδή είναι προχωρημένη η ώρα και πρέπει να κάνουμε τη νομοθετική εργασία, για τις ομόφωνες Εκθέσεις να δεσμευθούμε ότι δε θα μιλήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είναι δικαίωμά σας.

Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1994".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 Μαρτίου και στις 11 Απριλίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης αυτής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου, οι οποίοι ανέλυσαν τις πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού και ενημέρωσαν την Επιτροπή για τα προγράμματα κατάρτισης που διοργανώνει η Αρχή.

Ο προϋπολογισμός εσόδων της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £4.641.000, τα οποία κατά κύριο λόγο θα προέλθουν από το τέλος βιομηχανικής κατάρτισης. Ο προϋπολογισμός εξόδων της Αρχής προβλέπει τρέχουσες δαπάνες ύψους £1.574.415, δαπάνη βιομηχανικής κατάρτισης ύψους £3.138.000 και κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους £194.510, που ανέρχονται συνολικά σε £4.906.925.

Σύμφωνα με τους εισηγητές του προϋπολογισμού, το υπολογιζόμενο έλλειμμα, που ανέρχεται στις £265.925, θα καλυφθεί από πλεονάσματα της Αρχής προηγούμενων ετών, που κατά την 1η Ιανουαρίου 1994 υπολογίζονταν σε £5.618.339. Το ποσό των £290.835 που αφορά τα έξοδα για αποδοχές του προσωπικού της Αρχής προορίζεται να καλύψει και τη νέα διάρθρωση των υπηρεσιών της Αρχής.

Η Επιτροπή, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως, τις υιοθετεί στο σύνολό τους. Η Επιτροπή κατέληξε στη θέση αυτή, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη τη σχετική αλληλογραφία μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών και ΠΑΣΥΔΥ, στην οποία τονίζεται ότι δε θα υπάρξουν περαιτέρω επιπτώσεις στη δημόσια υπηρεσία ως αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης των υπηρεσιών της Αρχής.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου ποσού £4.906.925 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

'Ιδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας. Δεύτερο Μέρος. 'Αρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. 'Αρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο δεύτερο θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Ο προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για το 1994 κατατέθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 1994 και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική

Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για μελέτη και υποβολή σχετικής Έκθεσης προς την ολομέλεια του Σώματος. Η Επιτροπή μελέτησε τον προϋπολογισμό αυτό σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Μαρτίου και στις 4 και 11 Απριλίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του οργανισμού.

Ο προϋπολογισμός αυτός, όπως αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει για το 1994 έξοδα £15.215.000 και έσοδα του ιδίου ύψους. Τα έσοδα προέρχονται κυρίως από κρατική χορηγία ύψους £11.440.000 για αναπλήρωση των απωλειών του οργανισμού λόγω αναστολής της καταβολής του 3% και των τελών διανυκτέρευσης, καθώς και από πρόσθετη κρατική χορηγία ύψους £2.560.000. Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του οργανισμού, ποσό £8.437.500, πρόκειται να διατεθεί για προβολή και δημοσιότητα του τουριστικού μας προϊόντος.

Όπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Οργανισμού, για την ετοιμασία του προϋπολογισμού λήφθηκαν υπόψη οι στόχοι της τουριστικής πολιτικής, οι οποίοι αποβλέπουν στην ελεγχόμενη και ποιοτική αναβάθμιση της τουριστικής ανάπτυξης και στη βελτίωση, τον εμπλουτισμό και τη διαφοροποίηση του τουριστικού ρεύματος για τη διατήρηση ή/και την αύξηση των ωφελημάτων από τον τουρισμό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε όλες τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως, και με εισήγηση της πλειοψηφίας της, η δαπάνη που προορίζεται για διαφήμιση και δημοσιότητα μειωθεί κατά δύο εκατομμύρια λίρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Έκθεση αυτή δεν είναι ομόφωνη, διότι υπάρχει άποψη πλειοψηφίας και άποψη μειοψηφίας. Η άποψη του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ότι ο προϋπολογισμός πρέπει να ψηφιστεί όπως έχει κατατεθεί από την Εκτελεστική Εξουσία και η άποψη των τριών άλλων κομμάτων είναι ότι θα πρέπει να ψηφιστεί, αφού περικοπούν κονδύλια £2.000.000.

Ενώπιόν σας είναι το νομοσχέδιο όπως έχει διαμορφωθεί από την Επιτροπή; επομένως, συνεπείς με τη θέση την οποία έχουμε αναλύσει στην Επιτροπή, βάζουμε τροπολογία ώστε να επανέλθει το νομοσχέδιο στη μορφή που είχε όταν το κατέθεσε η κυβέρνηση. Δεν προτιθέμεθα να αναλύσουμε τους λόγους της θέσεώς μας αυτής, αν και οι άλλες πλευρές δε μιλήσουν.

Παρακαλώ να βάλετε την τροπολογία σε ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού το νομοσχέδιο να εγκριθεί, όπως κατατέθηκε από την Εκτελεστική Εξουσία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ποσού £13.215.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τρίτο θέμα, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994", δεν είναι έτοιμο.

Προχωρούμε στο τέταρτο θέμα, που είναι "Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και την Αστυνομία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1993".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΤΟΛΗΣ ΠΛΗΡΩΣΗΣ ΘΕΣΕΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ, ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993".

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και 28 Μαρτίου και στις 4 και 11 Απριλίου 1994. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η νομοθετική ρύθμιση της απόφασης της κυβέρνησης να αναστείλει την πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια υπηρεσία, στην εκπαιδευτική υπηρεσία και στην αστυνομία μέχρι το τέλος του 1994.

Ειδικότερα, με το προτεινόμενο νομοσχέδιο προβλέπεται ότι:

(α) Μέχρι τέλος Δεκεμβρίου του 1994 αναστέλλεται η πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία και στην αστυνομία.

(β) Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται για θέσεις που θα κενωθούν ή για θέσεις που κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου είναι κενές και δεν έχει αρχίσει η διαδικασία πλήρωσής τους ή αν έχει αρχίσει δεν έχει διεξαχθεί οποιαδήποτε γραπτή ή προφορική εξέταση.

(γ) Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να εξαιρέσει συγκεκριμένες θέσεις από την αναστολή της πλήρωσής τους, ύστερα από κοινή πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και της αρμόδιας αρχής.

Οι πρόνοιες του προτεινόμενου νομοσχεδίου εντάσσονται στα πλαίσια του προγράμματος της κυβέρνησης για εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και ιδιαίτερα στα μέτρα εκείνα που στοχεύουν στην περικοπή των δαπανών του κράτους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ως θέμα αρχής, συμφωνεί με τη

φιλοσοφία τους, παράλληλα όμως, με στόχο την ορθότερη εφαρμογή τους εισηγείται τις εξής διαφοροποιήσεις/ προσθήκες:

(α) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για εξαίρεση από την αναστολή της πλήρωσης συγκεκριμένων κενών θέσεων θα πρέπει να εγκρίνεται και από τη Βουλή πριν τεθεί σε ισχύ.

(β) Θα πρέπει να απαγορευθεί η πρόσληψη, με οποιοδήποτε τρόπο, έκτακτων υπαλλήλων, για κάλυψη των κενών θέσεων των οποίων η πλήρωση αναστέλλεται με βάση το νόμο που προτείνεται.

(γ) Σε περίπτωση διαφωνίας του Υπουργού Οικονομικών με την αρμόδια αρχή, όσον αφορά την εξαίρεση από την αναστολή, η απόφαση θα λαμβάνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και όχι από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διαμόρφωσε κατάλληλα το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, εισηγείται στη Βουλή, με εξαίρεση τη διαφωνία του Μέλους της, Βουλευτή της ΕΔΕΚ κ. Ρ. Πρέντζα, ο οποίος υποστηρίζει τη διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος, την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Αναστολή πλήρωσης θέσεων πρώτου διορισμού. 'Αρθρο 3.

Εξουσία Υπουργικού Συμβουλίου να αποφασίζει για εξαίρεση της αναστολής. 'Αρθρο 4.

Νέα δημοσίευση θέσεων μετά τον τερματισμό της αναστολής. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και την Αστυνομία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 5 νομοσχέδιο, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 31) του 1993".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 31) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £5.613 και η διάθεσή του για την ίδρυση δύο νέων θέσεων, Συνταγματάρχη και Αντισυνταγματάρχη, στον Κυπριακό Στρατό.

'Οπως είναι γνωστό, με βάση το Νόμο περί Στρατού της Δημοκρατίας, το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και αφού δημιουργηθούν για το σκοπό αυτό οι σχετικές οργανικές θέσεις, να διορίσει ως αξιωματικό στο στρατό της Δημοκρατίας, σε οποιοδήποτε βαθμό, πρόσωπο που κατά την κρίση του έχει τα απαιτούμενα για το βαθμό αυτό προσόντα.

Το προτεινόμενο νομοσχέδιο στοχεύει ακριβώς στη δημιουργία δύο οργανικών θέσεων στον προϋπολογισμό, για να καταστεί δυνατός ο διορισμός δύο αξιωματικών με βάση την πιο πάνω πρόνοια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί για καθαρά λόγους προϋπολογισμού, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £5.613 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

'Ιδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στα επόμενα δύο θέματα υπ' αριθμό 6 και 7, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1994" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994", για τα οποία υπάρχει κοινή Έκθεση.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 2. "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 4) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 11 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τον πρώτο νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού ύψους £8.239.590, ενώ με το δεύτερο νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού ύψους £15.525 και η διάθεσή τους για την κάλυψη πληρωμών για υπερωρίες δημόσιων υπαλλήλων κατά την περίοδο από 1η Απριλίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1994.

Όπως είναι γνωστό, η Βουλή των Αντιπροσώπων κατά την ψήφιση των προϋπολογισμών του 1994 περιόρισε την πρόνοια για υπερωρίες στο 1/4, με στόχο να επανεξετάσει το όλο θέμα, αφού η κυβέρνηση ολοκληρώσει την έρευνά της και

εξαγγείλει τις αποφάσεις της αναφορικά με την τοποθέτηση της υπερωριακής απασχόλησης των δημόσιων υπαλλήλων σε ορθολογιστική βάση και τον περιορισμό της σχετικής δαπάνης.

'Οπως δήλωσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, η έρευνα που διεξάγει η κυβέρνηση για την υπερωριακή απασχόληση βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο και σε σύντομο χρονικό διάστημα αναμένεται να υποβληθούν οι εισηγήσεις της ομάδας εργασίας στην οποία έχει ανατεθεί η διεξαγωγή της εν λόγω έρευνας. Στο μεταξύ ο Υπουργός Οικονομικών έκρινε σκόπιμο να ζητήσει συμπληρωματικές πιστώσεις για την περίοδο από 1η Απριλίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου 1994, αφού οι εγκεκριμένες πιστώσεις δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες της υπηρεσίας. Οι ζητούμενες συμπληρωματικές πιστώσεις που αφορούν επιδόματα σε υπαλλήλους για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας τους είναι μειωμένες κατά 10%, σε σύγκριση με το ποσό που είχε αρχικά περιληφθεί στον προϋπολογισμό, όπως κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αναμένοντας ότι η κυβέρνηση θα ολοκληρώσει το συντομότερο δυνατό την πιο πάνω έρευνά της για την υπερωριακή απασχόληση και επιφυλασσόμενη να τοποθετηθεί στα θέματα αρχής στο στάδιο αυτό, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση και των δύο υπό συζήτηση νομοσχεδίων σε νόμους, αφού προηγουμένως μειωθούν κατά 15% οι ζητούμενες συμπληρωματικές πιστώσεις οι οποίες αναφέρονται στην υποδιαίρεση 191 του άρθρου 100 του προϋπολογισμού και οι οποίες αφορούν επιδόματα σε υπαλλήλους για υπηρεσία πέρα από τις συνήθεις ώρες εργασίας τους. Η Επιτροπή, αφού διαμόρφωσε τα υπό συζήτηση νομοσχέδια με βάση την πιο πάνω θέση της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή τους σε νόμους, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του δεύτερου νομοσχεδίου, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στην ψήφιση του κάθε νομοσχεδίου χωριστά. Αρχίζουμε με τη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 6 νομοσχεδίου, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1994".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £7.599.489 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του υπ' αριθμό 7 νομοσχεδίου, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £13.196 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 8 θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1993".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 21) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 11 Οκτωβρίου 1993 και στις 11 Απριλίου 1994. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εξωτερικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £39.928 και η διάθεσή του για την κάλυψη των συνολικών υποχρεώσεων της Κύπρου που απορρέουν από τη συμμετοχή της στην έκθεση "World Expo' 92", η οποία έγινε στη Σεβίλλη της Ισπανίας.

Όπως είναι γνωστό, η Βουλή έχει ήδη εγκρίνει με σχετικό συμπληρωματικό προϋπολογισμό του 1992 ποσό £1.182.165 για την κάλυψη των υποχρεώσεων της Κυπριακής Δημοκρατίας ως αποτέλεσμα της συμμετοχής της στην πιο πάνω έκθεση. Εντούτοις, εκκρεμούν ακόμα υποχρεώσεις, το ύψος των οποίων ισοδυναμεί με τη ζητούμενη πίστωση, για τις οποίες έχει κατατεθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού λεπτομερής πίνακας.

Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ζητήθηκαν από την Επιτροπή πρόσθετες πληροφορίες αναφορικά με τα αποτελέσματα της συμμετοχής της Κύπρου στην έκθεση αυτή. Μέχρι στιγμής τα στοιχεία αυτά, που αναμένονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, δεν έχουν κατατεθεί στη Βουλή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, χωρίς να θεωρεί ότι το όλο θέμα της συμμετοχής της Κύπρου στην έκθεση αυτή έχει λήξει και λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσό που ζητείται προορίζεται να καλύψει συμβατικές υποχρεώσεις, που η μη τήρησή τους θα αφήσει την Κυπριακή Δημοκρατία εκτεθειμένη, πιστεύει ότι στο παρόν στάδιο είναι ορθό να εγκριθεί η ζητούμενη συμπληρωματική πίστωση.

Όσον αφορά την ουσία του θέματος, η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητο αυτό να παραπεμφθεί για εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, διευκρινίζοντας τις πιο πάνω έντονες άποψεις της γύρω από το όλο θέμα, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί τόσο το ίδιο το νομοσχέδιο για λόγους λογιστικής τακτοποίησης του προϋπολογισμού όσο και ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £39.928 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 7) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου Νόμος του 1993".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 4 και 12 Απριλίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς, καθώς και εκπρόσωποι των πολιτικών οργανώσεων νεολαίας ΝΕΔΗΣΥ, ΕΔΟΝ, ΝΕΔΗΚ και Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ.

Με το υπό εξέταση νομοσχέδιο καταργείται ο Κεντρικός Φορέας Νεολαίας, ο οποίος συστάθηκε το 1989 με σχετική νομοθεσία, και προτείνεται η σύσταση νέου νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου, που θα ονομάζεται Οργανισμός Νεολαίας Κύπρου. Κύριος σκοπός του νέου Οργανισμού θα είναι η πρόοδος και η ευημερία όλων των νέων της Κύπρου, καθώς και η παροχή σε αυτούς ευκαιριών για συμμετοχή και ανάληψη ευθυνών στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου.

Με την προτεινόμενη νομοθεσία ρυθμίζονται ειδικότερα τα θέματα που αφορούν τη σύσταση, τη δομή, τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες του υπό σύσταση Οργανισμού Νεολαίας, ο οποίος θα διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο θα περιλαμβάνονται και εκπρόσωποι των οργανώσεων νεολαίας των κομμάτων που διαθέτουν κοινοβουλευτική ομάδα στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ο Οργανισμός Νεολαίας, στα πλαίσια της μελέτης των θεμάτων νεολαίας, θα ζητά τη γνώμη των συμβουλευτικών του σωμάτων, τα οποία είναι η Πολιτική Επιτροπή, το Συνδικαλιστικό Σώμα και το Γενικό Συμβουλευτικό Σώμα.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και το Γενικό Γραμματέα Νέας Γενιάς, κατά την ετοιμασία του υπό εξέταση νομοσχεδίου λήφθηκαν υπόψη τόσο οι απόψεις που είχαν εκθέσει οι πολιτικές οργανώσεις νεολαίας όσο και οι πρόνοιες σχετικής πρότασης νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή από τον κ. Μάρκο Κυπριανού εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος.

Οι εκπρόσωποι των πολιτικών οργανώσεων νεολαίας ΝΕΔΗΣΥ, ΕΔΟΝ, ΝΕΔΗΚ και Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ επικρότησαν τις γενικές πρόνοιες της προτεινόμενης νομοθεσίας και υπέβαλαν κοινό υπόμνημα με το οποίο προτείνονται ορισμένες επιμέρους τροποποιήσεις, που αναφέρονται ειδικότερα στις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Νεολαίας, στη μετονομασία του σε Εκτελεστικό Γραμματέα και στη διασαφήνιση ορισμένων αρμοδιότητων του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, αφού υιοθέτησε τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της προτεινόμενης νομοθεσίας, καθώς και όλες σχεδόν τις εισηγήσεις που υποβλήθηκαν από τις οργανώσεις νεολαίας, και αφού διαμόρφωσε ανάλογα τις επιμέρους διατάξεις του υπό εξέταση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994".

Με την ευκαιρία αυτή το Μέλος της Επιτροπής κ. Μάρκος Κυπριανού δήλωσε ότι, από τη στιγμή που με την υπό ψήφιση νομοθεσία ρυθμίζονται ουσιαστικά τα θέματα στα οποία στοχεύει η πρόταση νόμου περί Κεντρικού Φορέα Νεολαίας που ο ίδιος κατέθεσε εκ μέρους της κοινοβουλευτικής του ομάδας, δεν υπάρχει πλέον λόγος αυτή να προωθηθεί για ψήφιση, γι' αυτό και αποσύρεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, δυο λόγια. Απλώς ήθελα να πω ότι θα καταψηφίσω το νομοσχέδιο ως έχει. Πρώτ' απ' όλα, διότι το κόμμα των φιλελευθέρων δεν κλήθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, παρόλο που διαθέτει νεολαία αρκετά δραστηριοποιημένη, και δεύτερο και σημαντικότερο, διότι στο Συμβούλιο αυτού του Οργανισμού μετέχουν κόμματα τα οποία, όπως λέει εδώ, διαθέτουν κοινοβουλευτική ομάδα. Φυσικά το "κοινοβουλευτική ομάδα" είναι λανθασμένη ορολογία εν πάση περιπτώσει, γιατί στο Σύνταγμα δεν υπάρχει τέτοια ορολογία. Το Σύνταγμα μιλά για πολιτική κομματική ομάδα όχι κοινοβουλευτική ομάδα, κατά συνέπεια αυτός ο όρος είναι ανύπαρκτος συνταγματικά· αλλά η ουσία είναι που έχει σημασία.

Πιστεύω ότι είναι λάθος να πρέπει να έχεις 12% των Βουλευτών, για να μπορείς να μετέχεις στο Συμβούλιο Νεολαίας. Δε θα επιχειρηματολογήσω τώρα, για να μεταπείσω οποιοδήποτε, απλώς λέω γιατί θα το καταψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Σύσταση Οργανισμού Νεολαίας. 'Αρθρο 3.

Διορισμός και σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. 'Αρθρο 4.

Λειτουργία του Συμβουλίου. 'Αρθρο 5.

Σκοπός του Οργανισμού. 'Αρθρο 6.

Αρμοδιότητες του Συμβουλίου. 'Αρθρο 7.

Αρμοδιότητες του Προέδρου. 'Αρθρο 8.

Αρμοδιότητες του Αντιπροέδρου. 'Αρθρο 9.

Εκτελεστικός Γραμματέας. 'Αρθρο 10.

Υπηρεσία του Οργανισμού. 'Αρθρο 11.

Εξουσίες του Υπουργού. 'Αρθρο 12.

Σύσταση Συμβουλευτικών Σωμάτων. 'Αρθρο 13.

Πολιτική Επιτροπή. 'Αρθρο 14.

Αρμοδιότητες της Πολιτικής Επιτροπής. 'Αρθρο 15.

Συνεδρίες της Πολιτικής Επιτροπής. 'Αρθρο 16.

Συνδικαλιστικό Σώμα. 'Αρθρο 17.

Συνδικαλιστική Επιτροπή. 'Αρθρο 18.

Σπουδαστική Επιτροπή. 'Αρθρο 19.

Συνεδρία Συνδικαλιστικού Σώματος. 'Αρθρο 20.

Συμβουλευτικό Σώμα. 'Αρθρο 21.

Αρμοδιότητες του Συμβουλευτικού Σώματος. 'Αρθρο 22.

Συνεδρίες του Συμβουλευτικού Σώματος. 'Αρθρο 23.

Προϋπολογισμός. 'Αρθρο 24.

Τήρηση βιβλίων και λογαριασμών. 'Αρθρο 25.

'Ελεγχος λογαριασμών. 'Αρθρο 26.

Ταμείο. 'Αρθρο 27.

Δάνεια. 'Αρθρο 28.

Φορολογικές απαλλαγές. 'Αρθρο 29.

Αναγκαστική απαλλοτρίωση και εκποίηση ιδιοκτησίας. 'Αρθρο 30.

Εκπροσώπηση του Οργανισμού. 'Αρθρο 31.

Συμβάσεις. 'Αρθρο 32.

'Εκδοση Κανονισμών. 'Αρθρο 33.

Μεταβατικές διατάξεις. 'Αρθρο 34.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 34 εγκριθούν;

Με την αρνητική ψήφο του κ. Ρολάνδη τα άρθρα από το 1 μέχρι το 34 εγκρίνονται από τους υπόλοιπους.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Και πάλι με μια ψήφο κατά και τις άλλες υπέρ το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Το υπ' αριθμό 10 της ημερήσιας διάταξης αναβάλλεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το υπ' αριθμό 10 δεν το έχουμε, δεν είναι έτοιμο. Αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι " Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ, ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ, ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ (ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ) (ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Αριστοφάνης Γεωργίου, Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Ανδρέας Κουκουμάς
Θάσος Σοφοκλέους
Ισίδωρος Μακρίδης
Σωκράτης Χάσικος
Ρήνα Κατσελλή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 6 και 13 Απριλίου 1994. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Παγκύπριας Επιτροπής Προσφύγων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εκχώρηση εξουσιών από τον Κηδεμόνα Τουρκοκυπριακών Περιουσιών σε άλλους λειτουργούς ή όργανα, ώστε να καθίσταται πιο γρήγορη και πιο αποτελεσματική η άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Παράλληλα λαμβάνεται πρόνοια ώστε το Ταμείο Τουρκοκυπριακών Περιουσιών να έχει δικό του προϋπολογισμό που θα καταρτίζεται από τον Κηδεμόνα και θα εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί, ώστε ο προϋπολογισμός του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών να κατατίθεται και ενώπιον της Βουλής για έγκριση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. 'Αρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα τρία άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και 'Αλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Αποβαθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΒΑΘΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Μαρτίου και στις 12 Απριλίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία κλήθηκαν και παρέστησαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός του υπό αναφορά νομοσχεδίου είναι η παρεμπόδιση κατασκευής αποβάθρας από οποιοδήποτε πρόσωπο χωρίς την προηγούμενη άδεια της αρμόδιας

αρχής. Ειδικότερα με το προτεινόμενο νομοσχέδιο προβλέπεται ότι (α) οποιοσδήποτε κατασκευάζει αποβάθρα ή ενθαρρύνει ή χρηματοδοτεί κατασκευή αποβάθρας, χωρίς την άδεια της αρμόδιας αρχής, είναι ένοχος αδικήματος και το δικαστήριο δύναται να εκδώσει διάταγμα για κατεδάφιση ή μετακίνηση της αποβάθρας και (β) σε περίπτωση που το πρόσωπο αυτό αρνηθεί να εκτελέσει το πιο πάνω διάταγμα είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και τιμωρείται με φυλάκιση ή/και πρόστιμο, ενώ τα μηχανήματα που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή της αποβάθρας υπόκεινται σε κατάσχεση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε ν' αναφέρεται ως "Ο περί Αποβαθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση να εγκριθούν τα δύο άρθρα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αποβαθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993".

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να αναβληθεί αυτό το θέμα. Ούτε η 'Εκθεση ήρθε έγκαιρα ούτε είμαστε έτοιμοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, εφόσον δεν κυκλοφόρησε η 'Εκθεση, το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" (Πρόταση νόμου).

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Απριλίου 1994.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση μέχρι το τέλος Ιουνίου 1994 του νομικού καθεστώτος που ισχύει για τις παραλίες, εκτός αν στο μεταξύ η Βουλή νομοθετήσει διαφορετικά για το ίδιο θέμα.

Η Επιτροπή έχει σχεδόν ολοκληρώσει τη μελέτη του σχετικού νομοσχεδίου που κατέθεσε η κυβέρνηση στις 11 Νοεμβρίου 1993 και προβλέπεται ότι πολύ σύντομα θα προωθηθεί για ψήφιση στην ολομέλεια του Σώματος. Γι' αυτό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών θεώρησε αναγκαίο να παρατείνει τις ισχύουσες άδειες μέχρι το τέλος Ιουνίου 1994, μέχρι να διαμορφώσει τις θέσεις της αναφορικά με το νέο νομικό πλαίσιο που έχει ετοιμαστεί για την προστασία της παραλίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εδώ σ' αυτό το νόμο ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ποιο νόμο;

Α. ΚΑΡΑΣ:

Στον περί Προστασίας της Παραλίας.

Συμφωνώ με την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, εξάλλου συμφώνησα και κατά τη συνεδρία της Επιτροπής. Αυτό που θέλω να αναφέρω στο Σώμα είναι το εξής: Από το 1989 εκδίδει η Βουλή νόμους με τους οποίους ρυθμίζεται η παραμονή διαφόρων, οι οποίοι εγκαθίστανται, πολλές φορές χωρίς άδεια, χωρίς να ρωτήσουν κανέναν, επί των παραλιών και εκμεταλλεύονται τις παραλίες. Κάθε χρόνο αυτός ο αριθμός αυξάνεται και η αυθαιρεσία πάνω στις παραλίες πολλαπλασιάζεται και μάλιστα τώρα προστίθενται και άλλοι. Κατατέθηκε νομοσχέδιο στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, έγιναν διεξοδικές συζητήσεις, τουλάχιστον από το Μάρτη του 1993 μέχρι σήμερα. Όλα τα μέλη της Βουλής που

μετέχουν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνούν και επιθυμούν, -αυτή είναι η διαπίστωσή μου- να ψηφιστεί ο νόμος που ρυθμίζει επιτέλους το θέμα των παραλιών και μάλιστα με απόψεις, οι οποίες ανταποκρίνονται προς τις απαιτήσεις των τοπικών αρχών, αλλά προπάντων προς τους περιβαλλοντιστές, οφείλω να ομολογήσω. Όμως αυτός ο νόμος δεν έρχεται επιτέλους ενώπιον της ολομέλειας και αυτή η αυθαιρεσία πάνω στις παραλίες πολλαπλασιάζεται. Έχω κάμει αυτή την παρατήρηση και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών και μάλιστα δημιουργήθηκε και οξύ κλίμα κατά τη συζήτηση για την παρατήρησή μου αυτή. Αλλά κάμνω έκκληση, κύριε Πρόεδρε, επιτέλους αυτός ο νόμος να έρθει ενώπιον της Βουλής, να τον ψηφίσουμε, διότι είναι αναγκαίος τέλος πάντων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα συμφωνούσα με τον κύριο συνάδελφο ότι δεν πρέπει να καθυστερούν νομοσχέδια λόγω διαφωνιών· οι διαφωνίες λύνονται στην ολομέλεια.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Από τη στιγμή που παραβιάστηκε αυτό που συμφωνήθηκε, ότι δηλαδή στα ομόφωνα δεν τοποθετούμαστε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι αυτό είναι για άλλο θέμα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ήταν ανάγκη να ...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Συγγνώμη, κύριε Μαρκίδη, είμαι ο Πρόεδρος της Επιτροπής στην οποία αναφέρθηκε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Δε διαφώνησα με την Έκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν υπάρχει καθυστέρηση λόγω διαφωνιών. Δε θα επεκταθώ, σεβόμενος αυτό που εγώ εισηγήθηκα και έγινε δεχτό, να μη μιλήσουμε, και σίγουρα πριν κλείσει η παρούσα Σύνοδος της Βουλής θα είναι ενώπιον της ολομέλειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω πως η δήλωση ικανοποιεί το συνάδελφο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του Νόμου 4(Ι) του 1994. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" (Πρόταση νόμου), δεν είναι έτοιμο και έτσι προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Λάκης Θεοδούλου
Αυγερινός Παπαρές
'Αριστος Χρυσοστόμου
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ και Αγροτική.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την ενοποίηση και αναδιανομή αγροτικών κτημάτων, ώστε η είσπραξη των δαπανών που προκύπτουν από τη διενέργεια αναδασμού να γίνεται από το Τμήμα Αναδασμού αντί από το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 34 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

Μεταβατική διάταξη. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση να εγκριθούν τα τρία άρθρα;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για το επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" (Πρόταση νόμου), αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ερωτηματικό. Ζητάτε αναβολή;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναβάλλεται.

Προχωρούμε στα υπ' αριθμό 18, 19 και 20 θέματα της ημερήσιας διάταξης, που είναι "Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994", "Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέση Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Γενικού Λογιστηρίου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή Λογαριασμών, Επιθεωρητή Λογαριασμών και Λογιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" αντίστοιχα.

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους Κανονισμούς που αναφέρονται στο επισυνημμένο Παράρτημα σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 της νομοθεσίας για τη δημόσια υπηρεσία, σκοπείται ο εκσυγχρονισμός του σχεδίου υπηρεσίας που αφορά τη θέση του Διευθυντή στο Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, η τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας για τη θέση του Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών και τέλος ο καθορισμός νέων σχεδίων υπηρεσίας για τις θέσεις του Ανώτερου Επιθεωρητή Λογαριασμών, του Επιθεωρητή Λογαριασμών και του Λογιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
2. Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέση Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
3. Οι περί Γενικού Λογιστηρίου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή Λογαριασμών, Επιθεωρητή Λογαριασμών και Λογιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής για τους πρώτους Κανονισμούς;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι πρώτοι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι πρώτοι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής για τους δεύτερους Κανονισμούς;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι δεύτεροι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι δεύτεροι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής για τους τρίτους Κανονισμούς;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής για τους τρίτους Κανονισμούς, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι τρίτοι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι τρίτοι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Συγγνώμη, ποιοι Κανονισμοί εγκρίνονται; Η μαρίνα Λάρνακας πού πάει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχουν Κανονισμοί για τη μαρίνα Λάρνακας.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Πώς δεν υπάρχουν, αφού είναι εδώ. Σε ποιο σημείο είστε, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, δεν είναι μέσα στα θέματα προς συζήτηση η μαρίνα Λάρνακας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Το υπ' αριθμό 21 θέμα στην ημερήσια διάταξη δεν είναι μέσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μιλούμε τώρα για το 18, 19 και 20, είναι σχέδια υπηρεσίας. Το υπ' αριθμό 21 δεν είναι μέσα στα υπό συζήτηση θέματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δε μας τους έφεραν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε με το υπ' αριθμό 22 θέμα της ημερήσιας διάταξης που είναι "Οι περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΤΗΜΑΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
'Αριστος Χρυσοστόμου
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Απριλίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ και Αγροτική.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 45 του περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων Νόμου, σκοπείται η κεφαλαιοποίηση των τόκων που συσσωρεύονται από την ημερομηνία που συνάπτεται το δάνειο από τις Επιτροπές Αναδασμού μέσω των Δανειστικών Επιτρόπων για κατασκευή του αγροτικού οδικού δικτύου μέχρι την ημερομηνία που οι Επιτροπές Αναδασμού θα μπορούν να ζητήσουν από τους δικαιούχους να αρχίσουν την αποπληρωμή του δανείου.

Με την προτεινόμενη κεφαλαιοποίηση των τόκων στο σύνολο των δόσεων η κατανομή των τόκων θα γίνει ισομερής, χωρίς να δημιουργείται οποιαδήποτε περαιτέρω επιβάρυνση του κράτους.

Σύμφωνα με τους υφιστάμενους Κανονισμούς, οι αρχικοί τόκοι πληρώνονται με την πρώτη δόση της οφειλής των ιδιοκτητών, με αποτέλεσμα η πρώτη δόση να είναι μεγαλύτερη από τις υπόλοιπες.

'Ολοι οι εκπρόσωποι που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί από καθαρά νομοτεχνική άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα υπ' αριθμό 23 και 24 θέματα της ημερήσιας διάταξης αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη. Για το υπ' αριθμό 21 της ημερήσιας διάταξης θέλω να ρωτήσω, για να εξηγηθούμε και να μην έχουμε καμιά παρεξήγηση. Την περασμένη βδομάδα είδα στην ημερήσια διάταξη το θέμα "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994"...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν το έχω ενώπιόν μου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ούτε 'γω.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, αλλά είναι πάνω στην ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι, αλλά δεν είναι μεταξύ των θεμάτων που φέρονται προς συζήτηση. Δεν ξέρω, να μας πει ο Πρόεδρος της Επιτροπής.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θέλω μια εξήγηση, δε θέλω να κάνω αγόρευση. Θέλω μια εξήγηση. Γνωρίζω ότι έχει παραπεμφθεί το θέμα προς εκ νέου εξέταση από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία συνεδρίασε σήμερα. Ο λόγος για τον οποίο δε βρίσκεται στην ολομέλεια είναι διότι δεν έχει βγει νέα 'Εκθεση; Και αν ναι, τότε λογικά θα πρέπει να αναμένουμε ότι δε θα έλθει εκ νέου στην ολομέλεια, παρά μόνο όταν θα κυκλοφορήσει η νέα 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας. 'Ετσι είναι; Αυτό θέλω να εξηγηθώ.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αυτός είναι ο λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, κύριε συνάδελφε, φαίνεται ότι έτσι είναι η κατάσταση.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ναι, αλλά τώρα, κύριε Γεωργίου, να το συζητήσουμε και εκείνο. 'Ομως οι Κανονισμοί σε κάποιο στάδιο εκπνέουν.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ας **εκπνεύσουν**.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

'Οχι "ας εκπνεύσουν", διότι αυτό σημαίνει ότι θα θεωρηθούν εγκριμένοι. Και επομένως θα πρέπει να ειδοποιηθεί η Εκτελεστική Εξουσία να ακολουθήσει τα ειωθότα και να αποσύρει τους Κανονισμούς, όταν θα κοντέψουν οι ημέρες που θα εκπνεύσουν, εκτός αν εν τω μεταξύ η Βουλή ψηφίσει κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνούμε.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι προς συζήτηση. Είχε την περασμένη εβδομάδα ζητηθεί μιας βδομάδας αναβολής και είχε λεχθεί από το βήμα της Βουλής ότι θα εσυζητείτο ενώπιον της Επιτροπής σήμερα το άλλο θέμα και οποιοιδήποτε συνάδελφοι ήθελαν να υποβάλουν οποιεσδήποτε ερωτήσεις γύρω από το θέμα και να πάρουν αν μπορούσαν πληροφορίες, να το κάνουν, για να μπορέσουν να τοποθετηθούν ενώπιον της Βουλής. Οι Κανονισμοί όμως αυτοί έχουν περιθώριο μέχρι τις 19 Μαΐου. Εκπνέουν στις 19 Μαΐου. Δεν αναμένεται νέα 'Εκθεση από την Επιτροπή, οπόταν θα πρέπει να μπει στην ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας, για να τοποθετηθεί το Σώμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η τοποθέτηση του κ. Μαρκίδη καλύπτει παν ενδεχόμενο, του κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου μας βάζει μπροστά σε μια ντε φάκτο κατάσταση πάλι. Αν η Επιτροπή είναι έτοιμη, να το συζητήσει ίσως και πιο μπροστά, αν δεν είναι όμως, τότε η κυβέρνηση, όπως είπε ο κ. Μαρκίδης, να κληθεί να υιοθετήσει τα ειωθότα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

"Αρέσκει σας να μιλάτε πολλά σιόρ".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν είναι σαφές.

Το υπ' αριθμό 22 θέμα της ημερήσιας διάταξης έχει εγκριθεί και προχωρούμε στα υπ' αριθμό 23 και 24 θέματα της ημερήσιας διάταξης που αποσύρονται από την Εκτελεστική Εξουσία.

Το υπ' αριθμό 25 θέμα της ημερήσιας διάταξης δεν είναι έτοιμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 26 θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι η "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΑΠΟΦΑΣΗ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΕΠΕΙΔΗ η Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας είναι αναγκαίο να προβεί σε δαπάνη ύψους £205.001.381.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 9 των περί Εκτάκτου Εισφοράς διά την 'Αμυναν της Δημοκρατίας Νόμων του 1985 έως 1993, για τη διενέργεια της δαπάνης αυτής απαιτείται η εξουσιοδότηση της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, αφού έλαβε υπόψη την εισηγητική πρόταση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας, αποφασίζει να παράσχει την εξουσιοδότησή της στην Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, για να προβεί στη διενέργεια δαπάνης ύψους £205.001.381 για την αμυντική θωράκιση της Δημοκρατίας.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα κάνω μια δήλωση εκ μέρους όλης της Επιτροπής. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε τη μελέτη, γι' αυτό έρχεται και η απόφασή της, κάτω από τη συνηθισμένη τακτική που ακολουθεί, με δέσμευση των δαπανών για τα νέα εξοπλιστικά προγράμματα που έρχονται ενώπιόν της, όταν δεν προωθούνται οι αποφάσεις. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση της Απόφασης;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η Απόφαση εγκρίνεται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και 'Εργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 9) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 10) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Αναθεώρηση Τρίτης Σειράς) Κανονισμός του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Οι περί Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διοικητικοί και Οικονομικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985. (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Έγγραφα που αφορούν τη σκοπούμενη πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Έχουμε ήδη τελειώσει την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 184 που υποβλήθηκε από τον αξιότιμο Βουλευτή κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 12 Απριλίου 1994.

"Επειδή συνεχώς αυξάνονται οι περιπτώσεις καταχρήσεων στις Συνεργατικές Πιστωτικές Εταιρείες και στα Συνεργατικά Παντοπωλεία, ιδιαίτερα από υπαλλήλους τους, με αποτέλεσμα τα μέλη των ιδρυμάτων αυτών να υφίστανται ζημιές πολλών χιλιάδων λιρών και το κύρος των Συνεργατικών Ιδρυμάτων να πλήττεται σοβαρά, καλούνται τόσο ο αρμόδιος Υπουργός Εμπορίου όσο και ο Έφορος Συνεργατικής Ανάπτυξης να πληροφορήσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

(α) Πού οφείλονται οι συνεχώς αυξανόμενες καταχρήσεις στα Συνεργατικά Ιδρύματα, από γραμματείς ή/και από υπαλλήλους τους, και εάν έχει τούτο σχέση με τη μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στον έλεγχο των Ιδρυμάτων αυτών από την αρμόδια υπηρεσία ελέγχου του Τμήματος Ανάπτυξης.

(β) Ποια σοβαρά και επιπρόσθετα μέτρα προτίθεται να λάβει ο Έφορος Συνεργατικής Ανάπτυξης και πότε, για να περιοριστούν τα κρούσματα κατάχρησης;

(γ) Μήπως υπάρχει πρόθεση να αυξηθούν οι εγγυήσεις που ζητούνται από τους διοριζόμενους υπαλλήλους στα Συνεργατικά Ιδρύματα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 185 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 12 Απριλίου 1994.

"Ενόψει των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η βιομηχανία ένδυσης, ιδιαίτερα οι εξαγωγικές βιομηχανίες ένδυσης, λόγω και της υποτίμησης της στερλίνας, και ενόψει του γεγονότος ότι προγραμματίστηκε από την προηγούμενη

κυβέρνηση σχετικό σχέδιο και δόθηκε υπόσχεση για ενίσχυση των βιομηχανιών ένδυσης που εξάγουν τα προϊόντα τους στη Μ. Βρετανία με σχετική επιχορήγηση και κίνητρα, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

(α) Τι γίνεται το πιο πάνω σχέδιο που ετοίμασε το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας για ενίσχυση των εξαγωγικών βιομηχανιών ένδυσης που εξάγουν τα προϊόντα τους στη Μ. Βρετανία;

(β) Ποια μέτρα προτίθεται να πάρει το Υπουργείο, για να επιλυθούν τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η βιομηχανία ένδυσης, ώστε να μπορέσουν να συνεχίσουν τη λειτουργία και ανάπτυξή τους οι σχετικές βιομηχανίες και να καταστούν συναγωνίσιμες, ενόψει και της επιδιωκόμενης ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 186 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 12 Απριλίου 1994.

"Ενόψει του γεγονότος ότι η εργασία των δικαστηρίων αυξάνεται κάθε χρόνο με ρυθμό γύρω στο 20%, με αποτέλεσμα να αυξάνονται τόσο οι δικαστές όσο και οι επιδότες, ώστε να διεκπεραιώνεται ο όγκος της εργασίας των επαρχιακών δικαστηρίων, και ενόψει του γεγονότος ότι το εναλλάξιμο γραμματειακό προσωπικό των επαρχιακών πρωτοκολλητείων των δικαστηρίων παραμενει το ίδιο εδώ και πολλά χρόνια, με αποτέλεσμα να παρατηρείται σοβαρή καθυστέρηση στη διεκπεραίωση των υποθέσεων των δικαστηρίων, καθώς και ενόψει της πολιτικής που έχει εξαγγελθεί για τη μη δημιουργία νέων θέσεων στη δημόσια υπηρεσία, παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων με ποιο τρόπο και πότε θα λυθεί το πρόβλημα της αύξησης της εργασίας που αντιμετωπίζει το γραμματειακό προσωπικό των πρωτοκολλητείων των επαρχιακών δικαστηρίων της Κύπρου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 187 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 13 Απριλίου 1994.

"Πιστεύουμε ότι το Υπουργείο Παιδείας έχει να διαδραματίσει ένα σημαντικό ρόλο στον τομέα της προληπτικής ιατρικής και της υγιεινής διατροφής.

Γι' αυτό παρακαλούμε το Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσο σκέφτεται να ενσωματώσει στα σχολικά προγράμματα από την πρώτη τάξη του δημοτικού μέχρι την τελευταία τάξη του λυκείου μάθημα αγωγής σε θέματα υγείας."

Απάντηση ημερομηνίας 5 Απριλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κας Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 148, ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου 1994, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας κ. Ανδρέα Φιλίππου, Λώρη Λυσιώτη και Θάσου Μιχαηλίδη αντίστοιχα.

"1. Δωρεάν εκπαίδευση παρέχεται σ'όλα τα παιδιά ηλικίας 5 1/2 - 15 χρόνων. Η προσχολική ηλικία δεν συμπεριλαμβάνεται στη δωρεάν εκπαίδευση.

2. Τα δημόσια νηπιαγωγεία ιδρύονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Για τη στελέχωση των δημόσιων νηπιαγωγείων εγκρίνονται θέσεις από τη Βουλή και πληρώνονται από την Ε.Ε.Υ. Στα νηπιαγωγεία αυτά φοιτούν κυρίως παιδιά ηλικίας 4 1/2 - 5 1/2 χρόνων με δυνατότητα πρόσληψης και μικρότερων παιδιών για συμπλήρωση κενών θέσεων.

3. Για τη λειτουργία δημόσιου νηπιαγωγείου το κράτος καταβάλλει το μισθό της νηπιαγωγού και επιχορηγεί κάθε τμήμα με ετήσια χορηγία £60 για την αντιμετώπιση μικρού μέρους των τρεχόντων εξόδων. Τα υπόλοιπα έξοδα συντήρησης του νηπιαγωγείου, δηλαδή εξεύρεση κατάλληλου οικήματος, αγορά εξοπλισμού και παιδαγωγικών μέσων, αμοιβή της σχολικής βοηθού, αναλαμβάνονται από το σύνδεσμο γονέων.
4. Στόχος του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι η επέκταση της προδημοτικής εκπαίδευσης, ώστε αυτή να καλύψει σταδιακά, κατά τα προσεχή χρόνια, την ηλικία 4 1/2 - 5 1/2 χρόνων σε παγκύπρια βάση.
5. Τα προβλήματα του κλάδου νηπιαγωγών σχετίζονται από τη μια με την εξεύρεση εργασίας και από την άλλη με τη μισθοδοσία τους. Το πρόβλημα εξεύρεσης εργασίας μετριάσθηκε με τη δημιουργία 56 νέων δημόσιων νηπιαγωγείων κατά την τελευταία τετραετία και το διορισμό ισάριθμων νηπιαγωγών. Αν στο μεταξύ εγκριθεί η δημιουργία 25 νέων τμημάτων νηπιαγωγείων, όπως είναι η πρόταση, θα διοριστούν άλλες 25 νηπιαγωγοί τον προσεχή Σεπτέμβριο.
6. Ένας αριθμός νηπιαγωγών εργάζεται σε ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Είναι ενδεχόμενο οι νηπιαγωγοί αυτοί να αισθάνονται κάποια ανασφάλεια στην εργασία τους, γιατί οι θέσεις αυτές διεκδικούνται και από πτυχιούχους άλλων ειδικοτήτων. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θεωρεί ως προσοντούχους για εργασία στα νηπιαγωγεία μόνο άτομα που έχουν πτυχίο νηπιαγωγού.
7. Το πρόβλημα της μισθοδοσίας αφορά τις νηπιαγωγούς που εργάζονται σε κοινοτικά και ιδιωτικά νηπιαγωγεία. Για όσες εργάζονται σε ιδιωτικό νηπιαγωγείο η μισθοδοσία τους επηρεάζεται από την αρχή της προσφοράς και της ζήτησης. Για όσες εργάζονται σε κοινοτικό νηπιαγωγείο υπάρχει μερική κατοχύρωση. Από το 1989, με απόφαση του τότε Υπουργού Παιδείας, ορίστηκε κατώτατο όριο μισθού. Για τη φετινή χρονιά η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού ενέκρινε ως αρχικό μηνιαίο μισθό το ποσό των £344,66. Σ' αυτό προστίθενται μηνιαίες προσαυξήσεις ύψους £10.050 για κάθε έτος προϋπηρεσίας."

Απάντηση ημερομηνίας 31 Μαρτίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 158, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την παραχώρηση άδειας δημιουργίας ιχθυοτροφείου σε θαλάσσια περιοχή μεταξύ των κοινοτήτων Πωμού και Παχύαμμου σας πληροφορώ ότι, μετά από επιτόπια εξέταση του θέματος, το Υπουργείο τούτο αποφάσισε να μην υποστηρίξει την προώθηση της ίδρυσης του ιχθυοτροφείου για αποφυγή δημιουργίας οπτικής οχληρίας.

Συναφώς αναφέρεται ότι από τις περιβαλλοντικές μελέτες που έγιναν προέκυψε ότι το θαλάσσιο περιβάλλον της περιοχής δεν θα επηρεαζόταν αρνητικά με τη λειτουργία του πιο πάνω ιχθυοτροφείου."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα εξετάσουμε θέματα στο Κεφάλαιο Δ'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την Πέμπτη, 12 Μαϊου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1994.
2) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
3) Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).
4) Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993.
5) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).
6) Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994.
7) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993.
8) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.
9) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.
10) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας του 1994.
11) Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.
12) Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή, Επιθεωρητή Α' και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
13) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέσεις Γενικού Διευθυντή και Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
14) Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' : Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' : Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' :

1) Κοινή Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (30.3.1993).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Μιχ. Κυπριανού και Δ. Ηλιάδη). (24.2.1994).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

α. "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

β. "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων, Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993). Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξης: 8.36 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές, με αλφαβητική σειρά, υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Διμήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Εγγραφή, έπειτα από πρόταση του κοινοβουλευτικού εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζημητρίου, θέματος για την επαναπρόσληψη του Γεωργίου Ράφτη και την τοποθέτηση του στον Ουλαμό Πρόληψης Εγκλημάτων της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου, η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Χατζηδημητρίου, Ν. Ρολάνδης, Ν. Κατσουρίδης, Χρ. Σολωμής, Ν. Μουσιούττας, Ρ. Πρέντζας, Ευ. Ευσταθίου, Δ. Χριστοδουλίδης, Αρ. Γεωργίου, Χρ. Πουργουρίδης, Β. Λυσσαρίδης,

Ρ. Κατσελλή, Γ. Ομήρου, Μιχ. Κυπριανού, Α. Φιλίππου, Δ. Θεοδώρου, Ν. Πιττοκοπίτης, Δ. Ηλιάδης, Α. Κουκουμάς) και έγκριση σχετικής απόφασης.

2. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
3. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Αναστολής Πλήρωσης Θέσεων Πρώτου Διορισμού στη Δημόσια Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και την Αστυνομία (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο του 1994.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 31) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 8 του 1994).
6. Κοινή Έκθεση για τα νομοσχέδια 1. "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 6) του 1994" και 2. "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 4) του 1994" και ψήφισή τους σε νόμους (με αρ. 6 και αρ. 5 αντίστοιχα).
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1993" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 7 του 1994).
8. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο του 1994.
9. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο του 1994.
10. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Αποβαθρών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο του 1994.
11. Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και ψήφισή της σε νόμο.
12. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
13. Έκθεση για τους Κανονισμούς α) "Οι περί Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994", β) "Οι περί Τμήματος Κρατικών Αγορών και Προμηθειών - Θέση Λειτουργού Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και γ) "Οι περί Γενικού Λογιστηρίου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή Λογαριασμών, Επιθεωρητή Λογαριασμών και Λογιστικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
14. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ενοποιήσεως και Αναδιανομής Αγροτικών Κτημάτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

15. Έκθεση για το θέμα "Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που Εξουσιοδοτεί τη Διενέργεια Δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας" και έγκριση της απόφασης.
16. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
17. Ερωτήσεις Βουλευτών (Η αύξηση των καταχρήσεων στα συνεργατικά ιδρύματα- Προβλήματα στη βιομηχανία ένδυσης- Έλλειψη εναλλάξιμου προσωπικού στα δικαστήρια- Μαθήματα αγωγής σε θέματα υγείας στα σχολεία).
18. Απαντήσεις υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Επέκταση της δωρεάν προδημοτικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τη διακήρυξη των δικαιωμάτων του παιδιού- Αντιδράσεις από τη δημιουργία ιχθυοτροφείου σε περιοχή μεταξύ Πωμού-Παχυάμμου).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 12ης Μαΐου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.25 μ.μ.)

(Αρ. 28)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας. Παρακαλώ το Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων, γιατί υπάρχει πρόταση μια πρόταση νόμου να κηρυχθεί επείγουσα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

2) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994.

7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1994.

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1994.

9) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994.

10) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1994.

11) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

12) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Άμυνας και Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέση Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Κτηματολογικού Λειτουργού 2ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Ανώτερου Σχεδιαστή και Ανώτερου Φωτολιθογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Οι περί Λαχείου Προνοίας Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Οι περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών (Τοποθετήσεις, Μετακινήσεις και Μεταθέσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από την Αρχή Λιμένων Κύπρου δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Έγγραφα που αφορούν τη σκοπούμενη πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Διάθεση Ακίνητης Ιδιοκτησίας της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 4.377.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας προς την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Προτάσεις νόμου:

Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση αυτή η πρόταση νόμου να θεωρηθεί επείγουσα και να συζητηθεί μαζί με την πρόταση νόμου υπ' αριθμό 3 στη νομοθετική εργασία, που είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Υπάρχει ένσταση να θεωρηθεί επείγουσα;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πέστε μας τι είναι, για να ξέρουμε αν είναι επείγον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι για να περιληφθούν στους παθόντες και θέματα που υπάγονται στην υπηρεσία παιδείας. Είχα την εντύπωση ότι οι κοινοβουλευτικές ομάδες ήσαν ενημερωμένες. Αν όχι, ας αναβληθεί.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόμοιο νομοσχέδιο, είναι βασικό νομοσχέδιο, για τον ίδιο σκοπό βρίσκεται στη σημερινή ημερήσια διάταξη. Ας γίνει τροποποίηση, για να τελειώσει παρακαλώ. Κύριε Αναστασιάδη, αν είναι σχετικό με εκείνο, θα μπορούσε εύκολα να συμφωνηθεί η τροποποίηση και να προστεθεί.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι δύο ξεχωριστά νομοθετήματα. Είναι μεν συναφή, αλλά παντελώς ξεχωριστά νομοθετήματα. Το ένα είναι "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και το άλλο είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Συνεπώς, είναι εντελώς διαφορετικές διατάξεις. Θα είχε δίκαιο ο κ. Παπαδόπουλος, αν ήταν ο ίδιος νόμος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση να θεωρηθεί επείγον;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τότε θεωρείται επείγον.

Θα παρακαλέσω να μου δοθεί η Έκθεση της Επιτροπής, παρόλο που μου λένε ότι επισυνάπτεται, για να συζητηθεί σήμερα στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24) Ο περί Ρυθμίσεως των Περιουσιακών Σχέσεων των Συζύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Ευστάθιο Ευσταθίου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Προχωρούμε τώρα στο Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 4) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 28 Μαρτίου και στις 18 Απριλίου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £10.000 και η διάθεσή του για την καταβολή ειδικού επιδόματος ευθύνης σε ορισμένους κρατικούς λειτουργούς που εκτελούν καθήκοντα δημόσιου κατήγορου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 9) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο λόγος που ανέρχομαι στο βήμα δεν είναι γιατί υπάρχει οποιαδήποτε διαφωνία σε σχέση με αυτό το ζήτημα, αλλά γιατί υπάρχουν άλλα ζητήματα τα οποία ενδεχομένως να δημιουργήσουν θέματα ανισότητας μεταξύ δημόσιων κατηγόρων.

Το θέμα αυτό έχει απασχολήσει την Επιτροπή Νομικών σε διάφορες συνεδρίες και ουσιαστικά το σημερινό νομοσχέδιο το οποίο έχουμε μπροστά μας είναι αποτέλεσμα μέρους των προσπαθειών της Επιτροπής Νομικών, για να μπορέσουν αυτοί οι δημόσιοι κατήγοροι να αμείβονται σε ένα βαθμό για την εξειδικευμένη εργασία την οποία προσφέρουν. Όμως, εκτός από αυτούς που θα επωφεληθούν από αυτές τις £10.000 που θα ψηφίσουμε σήμερα, υπάρχουν και άλλοι με τις ίδιες κλίμακες, κάτω από την κλίμακα Α8, οι οποίοι δε θα ωφεληθούν. Και είναι έκκλησή μας προς την Εκτελεστική Εξουσία να μελετήσει αυτό το θέμα και, αν χρειάζεται, να φέρει πρόσθετο προϋπολογισμό, ούτως ώστε να υπάρχει ίση αντίκριση όλων των δημόσιων κατηγόρων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να συμφωνήσω με τις παρατηρήσεις του συνάδελφου Αριστοφάνη Γεωργίου, γιατί πράγματι υπάρχουν δημόσιοι κατήγοροι, ιδιαίτερα στην αστυνομία από ό,τι ξέρω, πτυχιούχοι νομικοί και δικηγόροι με άδεια επαγγέλματος, οι οποίοι είναι διορισμένοι να ασκούν αυτά τα καθήκοντα με κλίμακες πολύ κάτω της Α8. Και είναι δίκαιο να επεκταθεί το μέτρο, για να καλύψει και αυτές τις περιπτώσεις. Επειδή δεν είμαι Μέλος της Επιτροπής Οικονομικών, είχα παρακαλέσει τους συναδέλφους της Επιτροπής Οικονομικών να εγείρουν αυτό το θέμα. Δε γνωρίζω πραγματικά ποια ήταν η αντίκριση από μέρους της κυβέρνησης, αλλά σίγουρα θα πρέπει η κυβέρνηση να έρθει να καλύψει αυτές τις περιπτώσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £10.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 4 και οι Πίνακες εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 4 και οι Πίνακες εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 9) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Αντιλαμβάνομαι ότι σε αυτό περιλαμβάνεται και 'Εκθεση γι' αυτό που θεωρήθηκε επείγον. Αυτό μου λέχθηκε. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει την 'Εκθεση.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αφήστε το προς το τέλος της ημερήσιας διάταξης, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ ευχαρίστως. Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ (ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΥΜΑΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε επτά συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από τις 2 Δεκεμβρίου 1993 μέχρι τις 24 Μαρτίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου

κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Αστυνομίας Κύπρου, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, καθώς και ο Επίτροπος Νομοθεσίας. Παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι του Συνδέσμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια, του Παγκύπριου Συνδέσμου Προαγωγής Ψυχικής Υγείας Παιδιού και Εφήβου και των γυναικείων οργανώσεων Πρωτοπορία, ΠΟΓΟ, Σοσιαλιστική Γυναικεία Κίνηση και Οργάνωση 'Ισα Δικαιώματα - 'Ισες Ευθύνες. Τέλος προσκλήθηκαν, αλλά δεν παρευρέθηκαν, εκπρόσωποι της ΓΟΔΗΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εισαγωγή νέας θεσμικής νομοθεσίας με την οποία παρέχεται ειδική προστασία στα θύματα της βίας που ασκείται στην οικογένεια.

Προτείνοντας την εισαγωγή της υπό αναφορά νομοθεσίας η κυπριακή κυβέρνηση έλαβε υπόψη τη σοβαρότητα και την έκταση του φαινομένου της άσκησης βίας στην οικογένεια, όπως και την επείγουσα ανάγκη για τη λήψη πρακτικών και αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης και καταστολής της, καθώς και για την υποστήριξη και την παροχή έμπρακτης βοήθειας στα θύματα αυτού του είδους της βίας. Λήφθηκε επίσης υπόψη το γεγονός ότι η ψήφιση του προτεινόμενου νόμου θα αποτελέσει για τη γυναίκα ένα ιδιαίτερα σημαντικό βήμα για την προώθηση της ισότητάς της με τον άντρα και τη βελτίωση της θέσης της στην κοινωνία.

Ειδικότερα, στο υπό αναφορά νομοσχέδιο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

(1) Βία, για τους σκοπούς της προτεινόμενης νομοθεσίας, συνιστά οποιαδήποτε παράνομη πράξη ή ελεγχόμενη συμπεριφορά με την οποία προκαλείται άμεσα σωματική, σεξουαλική ή ψυχική βλάβη σε οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας και περιλαμβάνει και τη βία που ασκείται με σκοπό την επίτευξη σεξουαλικής επαφής χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος, καθώς και τον περιορισμό της ελευθερίας του.

(2) Πράξη ή συμπεριφορά η οποία συνιστά βία, σύμφωνα με τα πιο πάνω, και ασκείται τη παρουσία ανήλικου μέλους της οικογένειας θεωρείται ότι ασκείται εναντίον του συγκεκριμένου ανηλίκου και ότι είναι δυνατό να του προκαλέσει ψυχική βλάβη. Η εν λόγω πράξη ή συμπεριφορά αποτελεί αδίκημα που τιμωρείται με αυστηρές ποινές.

(3) Τα αδικήματα του βιασμού και της απόπειρας βιασμού, που προβλέπονται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν διαπραχθεί από σύζυγο εναντίον συζύγου, αν, με βάση τα γεγονότα της υπόθεσης, θα στοιχειοθετούνταν τα πιο πάνω αδικήματα, σε περίπτωση που ο δράστης και το θύμα δεν ήταν συζευγμένοι.

(4) Για το αδίκημα της αιμομιξίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, επιβάλλεται η διά βίου φυλάκιση σε περίπτωση που αυτό διαπράττεται σε βάρος θυγατέρας, εγγονής ή αδελφής ηλικίας δεκατριών μέχρι δεκαέξι ετών ή σε βάρος νοητικά καθυστερημένης θυγατέρας, εγγονής ή αδελφής.

(5) Το δικαστήριο έχει τη δυνατότητα έκδοσης διατάγματος αποκλεισμού με το οποίο απαγορεύεται σε πρόσωπο που κατηγορείται για τη διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος βίας εναντίον άλλου μέλους της οικογένειάς του να εισέρχεται ή να παραμένει στην κατοικία όπου διαμένει η οικογένεια, ακόμη και στην περίπτωση που αυτή του ανήκει.

(6) Καθιερώνεται για πρώτη φορά ότι ο ή η σύζυγος προσώπου που κατηγορείται για αδίκημα βίας στην οικογένεια είναι ικανός και εξαναγκάσιμος μάρτυρας κατηγορίας εναντίον του.

(7) Καθιερώνεται ο θεσμός του Οικογενειακού Συμβούλου, ο οποίος μεταξύ άλλων έχει την αρμοδιότητα να δέχεται παράπονα σχετικά με την άσκηση βίας, να συμβουλεύει, να καθοδηγεί, να μεσολαβεί για την απάμβλυνση προβλημάτων της οικογένειας, καθώς και να προβαίνει σε διευθετήσεις για την άμεση ιατρική εξέταση του παραπονουμένου, όπως και σε όλα τα αναγκαία διαβήματα για την ποινική δίωξη του δράστη.

(8) Ιδρύεται νομικό πρόσωπο με την επωνυμία "Ταμείο Θυμάτων Βίας" για την ενίσχυση των θυμάτων της βίας και την προώθηση άλλων σκοπών που θα εγκρίνονται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, επισημάνθηκε τόσο από τους κυβερνητικούς αρμοδίους όσο και από τους εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων η ανάγκη εισαγωγής της υπό αναφορά νομοθεσίας ως μέσου προστασίας τόσο της γυναίκας, που αποτελεί το υπ' αριθμό ένα θύμα της βίας, όσο και των παιδιών, που αποτελούν τις πιο πολλές φορές θύματα έμμεσης ή ψυχολογικής βίας, που επιφέρει ανεπανόρθωτα πλήγματα στην προσωπικότητά τους.

Εξάλλου, εκ μέρους της Αστυνομίας Κύπρου κατατέθηκαν στατιστικά στοιχεία, που καλύπτουν την περίοδο από το 1990 μέχρι και τις 30 Νοεμβρίου 1993, από τα οποία προκύπτουν τα ακόλουθα στοιχεία, που αφορούν όλες τις ελεύθερες επαρχίες της Κύπρου, σχετικά με καταγγελθείσες υποθέσεις άσκησης βίας στην οικογένεια:

(1) 1990: 418 υποθέσεις

(2) 1991: 599 υποθέσεις

(3) 1992: 643 υποθέσεις

(4) 1993: 850 υποθέσεις (μέχρι τέλος Νοεμβρίου)

Οι πιο πάνω υποθέσεις αφορούσαν μεταξύ άλλων επιθέσεις του ενός συζύγου εναντίον του άλλου, επιθέσεις γονέων εναντίον τέκνων και τέκνων εναντίον γονέων, επιθέσεις μεταξύ αδελφών, απόπειρες φόνου, απειλή χρήσεως βίας μεταξύ συζύγων, αιμομιξία, παρά φύσιν συνουσία, άσεμνες επιθέσεις.

Ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Συνδέσμου Προαγωγής Ψυχικής Υγείας Παιδιού και Εφήβου εισηγήθηκε τη συμπερίληψη στο νομοσχέδιο πρόνοιας για τη δημιουργία ομάδας κατά επαρχία, καλούμενης "πολυθεματικής ομάδας", που θα αποτελείται μεταξύ άλλων από παιδίατρο, παιδοψυχίατρο, κοινωνικό λειτουργό και ψυχολόγο και θα συγκαλείται, όταν υπάρχουν υποψίες για σωματική ή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών.

Ένα σημείο που συζητήθηκε ιδιαίτερα κατά την εξέταση του όλου θέματος ήταν και το αν είναι αποδεκτό να είναι ο ή η σύζυγος προσώπου που κατηγορείται για αδίκημα βίας στην οικογένεια ικανός και εξαναγκάσιμος μάρτυρας σε δικαστική διαδικασία παρά το ότι προβλέπεται το αντίθετο από τους ισχύοντες αποδεικτικούς κανόνες. Για το θέμα αυτό εκφράστηκαν αμφιλεγόμενες και διιστάμενες απόψεις σε σχέση και με τη γενικότερη φιλοσοφία που πρέπει να διέπει τις σχέσεις των συζύγων στην οικογένεια, καθώς και με το αν δικαιολογείται ειδικά για τα πιο πάνω αδικήματα βίας ο ή η σύζυγος να είναι ικανός και εξαναγκάσιμος μάρτυρας εναντίον του άλλου.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας ως θέμα αρχής τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, προχώρησε στην κατ' άρθρο μελέτη του και, αφού επέφερε σ' αυτό όλες τις αναγκαίες τροποποιήσεις, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο όπως έχει διαμορφωθεί από νομοτεχνικής άποψης, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1994".

Τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους για τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που αναφέρονται στο σύζυγο ως εξαναγκάσιμο μάρτυρα σε δικαστική διαδικασία και στην ίδρυση Ταμείου Θυμάτων Βίας με τη μορφή που προτείνεται και, όπως ανέφεραν, θα τοποθετηθούν στα σημεία αυτά κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

Τα Μέλη της Επιτροπής, Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, τάχθηκαν εναντίον της συμπερίληψης στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο του πολύ μακροσκελούς προοιμίου του. Δήλωσαν επίσης ότι η κοινοβουλευτική τους ομάδα θα καταψηφίσει τις πρόνοιες του νομοσχεδίου που αναφέρονται στο σύζυγο ως ικανό και εξαναγκάσιμο μάρτυρα, καθώς και στην ίδρυση Ταμείου Θυμάτων Βίας, και ότι επιφυλάσσεται να ασκήσει το δικαίωμά της για κατάθεση σχετικών τροπολογιών κατά τη συζήτηση του θέματος στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

'Οπως αναφέρεται στην 'Εκθεση της Επιτροπής, το Δημοκρατικό Κόμμα διατηρεί επιφυλάξεις πάνω σε δύο σημεία του υπό συζήτηση νομοσχεδίου. Πριν πω τους λόγους για τους οποίους έχουμε επιφυλάξεις, θεωρώ χρήσιμο να αναφέρω μερικές γενικότερες απόψεις πάνω στο υπό κρίση νομοσχέδιο.

Πολύ συχνά η Βουλή βρίσκεται στη θέση που βρισκόμαστε εμείς σήμερα, να συζητά δηλαδή ένα νομοσχέδιο για τη χρησιμότητα του οποίου υπάρχουν αμφιβολίες, αλλά λόγω της φύσης και της περιγραφής του κανένας φυσικά δεν μπορεί να είναι εναντίον. Ποιος Βουλευτής, ποιος πολίτης μπορεί να είναι εναντίον της απάλειψης της βίας ή εκδηλώσεων βίας στην οικογένεια; Κανένας. 'Ομως διερωτόμαστε αν κάπου δε συγχύζουμε τις προτεραιότητες. Τις προτεραιότητες τόσο της νομοθετικής εργασίας όσο και των αναγκών. Και αν ένα κακό ίσως δεν είναι διαπιστωμένο ότι είναι τόσης έκτασης, ώστε να χρήζει νομοθετικής ρύθμισης, διερωτώμαι αν με μερικές νομοθετικές πρόνοιες στην ουσία επιτυγχάνεται ο αντίθετος σκοπός από αυτόν που επιδιώκεται, δηλαδή η ενθάρρυνση καταγγελιών. Προς άρσιν κάθε παρεξήγησης -και δεν είναι η πρώτη φορά που ο τύπος αρπάζεται από μια φράση; γιατί είναι εντυπωσιακή ή έχει παραπάνω ενδιαφέρον και χάνει την ουσία- με κατηγορηματικότητα δηλώνω ότι το Δημοκρατικό Κόμμα είναι εναντίον κάθε μορφής βίας στην οικογένεια. Ούτε ελαφρυντικά δεχόμαστε ούτε δικαιολόγηση. 'Ομως έχουμε σοβαρές αμφιβολίες αν αυτή η νομοθετική πρόνοια είναι ο πιο αποτελεσματικός

τρόπος ή ο καλύτερος κάτω από τις συγκεκριμένες συνθήκες της Κύπρου, όπου έχει ιδιότυπο χαρακτήρα ο κρίκος της οικογένειας, για να απαλειφθεί κάθε μορφή και κάθε έκφραση βίας στην οικογένεια.

Πέρα από αυτές τις γενικές απόψεις, θέλω να πω ότι το νομοσχέδιο περιέχει πάρα πολύ σημαντικές πρόνοιες με τις οποίες δε διαφωνούμε, αλλά αντίθετα τις ευνοούμε έντονα. Το ερώτημα και πάλι είναι αν αυτές οι πρόνοιες δεν μπορούσαν να γίνουν με διαφοροποίηση των υφιστάμενων νομικών προνοιών παρά με τη σύνθεση αυτού του νόμου. Αναφέρομαι πιο συγκεκριμένα στις βαρύτατες ποινές οι οποίες προνοούνται όσον αφορά τα αδικήματα της απόπειρας βιασμού, του βιασμού συζύγου, της άσκησης βίας κατά της συζύγου και στην πρόνοια για την έκδοση διαταγμάτων αποκλεισμού του ένοχου μέρους από τη συζυγική στέγη. Όλα αυτά είναι πάρα πολύ καλές πρόνοιες, όλα αυτά είναι πάρα πολύ καλά μέτρα, τα οποία είναι αναγκαία.

Το άλλο σημείο που θέλω να επισημάνω είναι η γνωστή νομική αρχή ότι "σκληρός νόμος είναι κακός νόμος". Αυτό είναι παγκόσμια δεκτό. Πολύ φοβούμαι ότι μερικές από τις πρόνοιες αυτού του νόμου είναι εξοντωτικές ή εξουθενωτικές έναντι του κακού το οποίο προσπαθούμε να θεραπεύσουμε. Αναφέρθηκαν στην Επιτροπή διάφοροι αριθμοί και στατιστικές περιπτώσεων καταγγελίας βίας και πραγματικά από μια πρώτη θεώρηση ένας μπορεί να ανησυχήσει ότι στην κυπριακή κοινωνία υπάρχει αλματώδης αύξηση από χρόνο σε χρόνο των περιστατικών βίας στην οικογένεια.

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην Έκθεση και τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί στην Επιτροπή, το 1990 υπήρξαν τετρακόσιες δεκαεννέα υποθέσεις καταγγελίας, το 1991 πεντακόσιες ενενήντα εννέα, το 1992 εξακόσιες σαράντα τρεις, το 1993 οκτακόσιες πενήντα περιπτώσεις μέχρι το τέλος Νοεμβρίου. Μια απλή θεώρηση, μια επιδερμική εξέταση αυτών των αριθμών σίγουρα δημιουργεί την εντύπωση, που πιστεύω είναι μόνο απλή εντύπωση, ότι η κυπριακή κοινωνία αντιμετωπίζει τεράστιο πρόβλημα έξαρσης της βίας στην οικογένεια. Άμα εξεταστεί όμως ο κατάλογος των υποθέσεων όσον αφορά την κατάληξή τους μετά την καταγγελία, βλέπουμε τα εξής γεγονότα: Λευκωσία: Από εκατόν δεκαεπτά καταγγελθείσες περιπτώσεις, δεκατρείς οδήγησαν σε δίωξη, βρίσκονται υπό εκδίκαση, μία σε καταδίκη. Σύνολο στη Λεμεσό: Τετρακόσιες επτά καταγγελίες, από τις οποίες μία οδήγησε σε καταδίκη, δύο βρίσκονται υπό εκδίκαση. Αμμόχωστος: Είκοσι εννέα περιπτώσεις καταγγελιών, από τις οποίες τέσσερις βρίσκονται υπό εκδίκαση. Λάρνακα: Σαράντα εννέα καταγγελίες, από τις οποίες τέσσερις βρίσκονται υπό εκδίκαση. Μόρφου: Τέσσερις καταγγελίες, από τις οποίες μία βρίσκεται υπό εκδίκαση. Ανάλογα, για να μη σας κουράζω με αριθμούς, ισχύουν και για το 1992 και για το 1993, που είναι ακόμα μικρότεροι οι αριθμοί. Άρα, διερωτάται κάποιος: Το πρόβλημα είναι οι καταγγελίες ή το "άλλως πως διαχειρισθείσες", όπως λέει η αστυνομία; Και τι είναι αυτό το "άλλως πως διαχειρισθείσες"; Το "άλλως πως διαχειρισθείσες" σημαίνει ότι είτε ο καταγγέλλων και το θύμα έχουν συμφιλιωθεί είτε, υποθέτω, έχουν διαλυθεί οι οικογένειες είτε έχει αποδειχθεί ότι η καταγγελία ήταν είτε υπερβολική είτε ψεύτικη είτε καταγγελία εκβιασμού. Και πιστεύω ότι σωστά πορίσματα για το μέγεθος του προβλήματος και για την επισήμανση της θεραπείας, η οποία πρέπει να δοθεί, θα έδινε μια άλλη ανάλυση, η ακόλουθη:

(1) Πόσες από τις καταγγελίες αφορούν περιπτώσεις επαναλαμβανόμενης άσκησης βίας ή μεμονωμένων περιστατικών;

(2) Σε πόσες από αυτές που τυχόν σε κάποιο στάδιο επήλθε συμβιβασμός υπήρξε επανασημείωση της ίδιας βίας;

(3) Πόσες από αυτές οι οποίες έχουν οδηγηθεί στα δικαστήρια έτσι κι αλλιώς θα οδηγούνταν στο δικαστήριο λόγω της προηγούμενης διάλυσης της σχέσης του γάμου;

Τα λέω όλα αυτά, για να εξηγήσω γιατί είμαστε σαφώς εναντίον της πρόνοιας που καθιστά τον και τη σύζυγο, αναλόγως της περιπτώσεως, εξαναγκάσιμο μάρτυρα στο δικαστήριο. Και τι σημαίνει το "εξαναγκάσιμος μάρτυρας"; Μέχρι σήμερα το νομικό σύστημα που επικρατεί στην Κύπρο είναι ότι δεν είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας σε τέτοιες περιπτώσεις η σύζυγος ή ο σύζυγος. Γιατί; Επειδή είναι ανδροκρατούμενη η κοινωνία μας; Επειδή είμαστε καθυστερημένοι και τώρα που έχουμε γίνει ήδη Ευρωπαίοι στην επιφάνεια πρέπει να συντονίσουμε τα νομοθετικά μας συστήματα με τα ευρωπαϊκά επίπεδα και θέσμια; 'Οχι. Γιατί η ρίζα της κοινωνίας της Κύπρου εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια είναι η οικογένεια. Είναι αυτή η μη περιγραφόμενη σχέση για όσους ευτύχησαν να έχουν οικογένεια -γιατί έχει και πολλούς που μη έχοντες οικογένεια δεν μπορούν να ξέρουν- που συνεπάγεται και κρίσεις και προβλήματα και διαφωνίες και συγκρούσεις, αλλά και αγάπη και σεβασμό. Αγάπη και σεβασμό, που βασίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη, που καταλύει όλους τους φραγμούς στις σχέσεις των ανθρώπων. Ούτε υστεροβουλίας για το τι θα γίνει στο μέλλον ούτε το φόβο του κολασμού σε περίπτωση καταγγελίας στην αστυνομία. Μου φαίνεται αδιανόητη η συνύπαρξη με την έννοια της οικογένειας, όπως για γενεές γενεών και αιώνες επικρατεί στην Κύπρο, με την ανάγκη ο καθένας από τους συζύγους, όταν συζητά ή μιλά με τον ή τη σύζυγό του, να έχει δίπλα του το νομικό σύμβουλό του να τον συμβουλεύει μη τυχόν αυτή η πράξη μπορεί να τον οδηγήσει σε καταγγελία ενώπιον της αστυνομίας ή ενώπιον δικαστηρίου, όπου το έτερόν του ήμισυ, "σάρξ εκ της σαρκός του", είναι δυνατό να είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας. Και ακούσαμε στην Επιτροπή ότι: "Μα, ο λόγος που υπάρχουν τόσες λίγες καταδίκες και τόσες λίγες διώξεις στο δικαστήριο είναι το ότι η σύζυγος κατά κανόνα και κάποτε ο σύζυγος -γιατί έχει και περιστατικά άσκησης βίας θηλυκού γένους συζύγου έναντι άρρενος ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Σπάνια.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ε! σπάνια. Εδώ η αστυνομία δε λέει σπάνια. Επίθεση συζύγου γυναικός εναντίον ανδρός βλέπω: Λευκωσία: Σαράντα δύο. Λεμεσός: Μία. Αμμόχωστος: Δεν έχετε καμιά. Πάφος: Καμιά. Λάρνακα: Τέσσερις και Μόρφου: Μία. Είχαμε δηλαδή σαράντα οκτώ περιστατικά.

Και συνεχίζω. Είναι πράγματι ο εκβιασμός και αυτή η πίεση, ο εκβιασμός επί του συζύγου υποθέτω από το περιβάλλον και όχι αναγκαστικά από το έτερον ήμισυ, από το σύζυγο, είναι αναγκαστικά κακό πράγμα; Δηλαδή θέλουμε μια σύγκρουση; Και υπενθυμίζω την προεισαγωγή μου, μη τυχόν πουν ξανά ότι είμαι άρρην σοβινιστής, ότι καταδικάζουμε κάθε περίπτωση και κάθε μορφή βίας στην οικογένεια. Είναι μήπως κακό πράγμα το ότι, σε περιπτώσεις αδικαιολόγητης, ασυγχώρητης έξαρσης βίας μια φορά, δύο φορές, παρεμβάσεις του περιβάλλοντος ή έστω του συζύγου ή τρίτων, έστω με άσκηση πιέσεων, έσωσαν το γάμο; Ποιο είναι το έλασσον από τα δύο κακά; Ποιο είναι το κακό το οποίο πρέπει να αποτραπεί; Γιατί δεν πιστεύω ότι οι περιπτώσεις εκείνες που πραγματικά η άσκηση βίας μέσα στα οικογενειακά πλαίσια οδήγησε σε ανυπόφορες καταστάσεις, ώστε να είναι αδύνατη η

συνέχιση του γάμου, ώστε να είναι ένας γάμος που καλύτερα να διαλυθεί παρά να υπάρξει, δεν οδηγήθηκαν στο δικαστήριο και δεν οδηγήθηκαν στον κολασμό του ενόχου, επειδή δεν μπόρεσε η σύζυγος ή ο σύζυγος να μαρτυρήσει. Όπως μου λέχθηκε από συνάδελφο ότι έχει αναφέρει ο κ. Χριστόφιας σε μια συζήτηση του θέματος, δύο τινά μπορούν να συμβούν. Αν τα πράγματα οδηγηθούν σε τέτοια κατάσταση που είναι αφόρητη λόγω της βίας στην οικογένεια, όχι μόνο δε θέλει εξαναγκασμό η σύζυγος για να μαρτυρήσει, αλλά ούτε βία ούτε πιέσεις είναι δυνατό να την παρεμποδίσουν. Θα σπεύσει να καταγγείλει, για να σωθεί από αυτή την κατάσταση. Αν όμως η σύζυγος κρίνει εκ των υστέρων ότι δεν πρόκειται για τέτοιας μορφής βία η οποία πρέπει να οδηγήσει στη ρήξη του γάμου, ποια είναι τα ενδεχόμενα που θα γίνουν; Η σύζυγος ηθελημένα ή άλλως πως, μόνη της, αυθόρμητα, χωρίς πίεση, έχει επιλέξει να μην προχωρήσει στην ποινική καταγγελία του συζύγου, αλλά θα εξαναγκαστεί και θα πάει στο δικαστήριο, οπότε ή θα ψευδομαρτυρήσει για να σώσει το σύζυγό της ή θα καταδικαστεί η ίδια για ψευδορκία. Είναι αυτή η θεραπεία;

Και επαναλαμβάνω: Είναι άραγε το μέτρο το οποίο λαμβάνουμε, αυτός ο εξουθενωτικός νόμος, ανάλογο με την έκταση και ένταση του κακού που επιθυμούμε να θεραπεύσουμε; Εμείς νομίζουμε όχι. Πέρα από άλλες επιφυλάξεις κατά πόσο αυτός ο νόμος σε μεγάλη έκταση είναι διακηρυκτικός ή εν πάση περιπτώσει έχει ικανοποιητικές πρόνοιες που όμως ήδη υπάρχουν στον υφιστάμενο Ποινικό Κώδικα ή άλλα νομοθετήματα, πέρα από αυτές τις επιφυλάξεις, νομίζουμε ότι ειδικότερα όσον αφορά το θέμα του εξαναγκασμού της ή του συζύγου ως μάρτυρα αποτελεί μια βαθύτατη τομή στο νομικό σύστημα που ισχύει στην Κύπρο, αποτελεί πηγή βαρύτατου πλήγματος πάνω στο θεσμό της οικογένειας, με την ιερότητα και την πληρότητα που ελπίζω να μπόρεσα να μεταφέρω στο Σώμα με τις περιγραφές μου, ώστε να μη δικαιολογείται η λήψη αυτού του φοβερού μέτρου.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό μου ότι τα πλείστα άλλα αδικήματα που δήθεν θεραπεύει ο νόμος, αυτός ο νόμος, ήδη προνοούνται στο ποινικό μας δίκαιο, αρκεί μια απλή θεώρηση του κειμένου του νόμου όπου για κάθε άρθρο στο περιθώριο αναφέρεται το αντίστοιχο άρθρο του νόμου που υπάρχει ήδη. Σίγουρα για το βιασμό υπάρχει ήδη σοβαρότατη ποινή. Να αυξηθεί. Ας αυξηθεί. Όμως είναι αυτός λόγος να υπάρχει χωριστό νομοσχέδιο, ώστε να δίνουμε την εντύπωση ότι η Κύπρος αντιμετωπίζει τέτοιο σοβαρό θέμα στην οικογένεια;

Κρίνονται οι Βουλές όσον αφορά τη σοβαρότητα με την οποία αντιμετωπίζουν τα κοινωνικά προβλήματα από την εμβάθυνση στην ουσία του προβλήματος που αντιμετωπίζουν και από την ικανότητα των Βουλών να επινοούν το καταλληλότερο μέτρο, την καταλληλότερη θεραπεία, ανάλογη προς το μέγεθος του προβλήματος το οποίο θέλουν να αντιμετωπίσουν. Άλλως πως, είναι δυνατό να κατηγορηθούμε ως Βουλή ότι αυτό που επιδιώκουμε είναι η τάση που λέω να γίνουμε και εμείς Ευρωπαίοι. Να παίρνουμε νόμους και μέτρα ταμπέλας, για να λέμε: "Ναι, έχουμε και αυτό το νόμο". Σάμπως και με την ύπαρξη ενός νόμου έχουμε θεραπεύσει το κοινωνικό κακό, αν είναι της έκτασης και της έντασης που αναφέρω.

Απόδειξη τούτου είναι η πρωτοτυπία σε αυτό το νόμο της περίληψης προοιμίου. Κύριοι συνάδελφοι, μερικοί από εσάς υπηρετείτε σε αυτό το Σώμα πολύ περισσότερα χρόνια από εμένα. Πόσες φορές σε νομοθέτημα, που πρέπει να είναι λιτό και σαφές, λιτό στη διατύπωση και σαφές, μόνο ουσιαστικές πρόνοιες πρέπει να περιέχει, όχι ευσεβοποθισμούς, όχι επικλήσεις, όχι ομιλίες, όχι ρητορείες, όχι συναίσθημα, αλλά νόμο, κανονισμό, θεσμούς με όση λιτότητα επιτρέπεται, πόσες

φορές έχετε δει να προτάσσεται νομοθετήματος προοίμιο; Και τι προοίμιο είναι αυτό παρακαλώ! Προοίμιο το οποίο δηλώνει τις γενικότητες και τα δεδηλωμένα; Για να πω τη φράση του Κέννεντυ: "Οι γενικότητες είναι το βάθρο πάνω στο οποίο εδράζεται ο ανίσχυρος νους". Στις γενικότητες καταλήγουν αυτοί που δεν έχουν τη νοητική ικανότητα να πουν κάτι το συγκεκριμένο. Μας λένε στη διακηρυκτική πτυχή του προοιμίου: "Επειδή η οικογένεια ..." -ακούστε σοφία προς διαφώτισή σας!- "είναι βασική οργανωμένη μονάδα κάθε δημοκρατικής κοινωνίας και επειδή η προστασία της οικογένειας προϋποθέτει και προστασία όλων των μελών της από κάθε μορφή βίας ... επειδή οι πράξεις βίας μέσα στην οικογένεια υποσκάπτουν την υπόσταση της οικογένειας ...". Χρειάζεται προοίμιο για να εξηγηθεί η ανάγκη θέσπισης ενός νομοθετήματος; Η υπάρχει το κοινωνικό κακό και η κοινωνία και η Βουλή το επισημαίνουν και θέλουν να το θεραπεύσουν με νομοθέτημα ή δεν υπάρχει. Και χρειάζεται υποστήριξη το ότι υπάρχει. Ε! Αν θα μείνει αυτό το προοίμιο, παρακαλώ και εισηγούμαι η ομιλία μου να περιληφθεί ως προοίμιο σε αυτό το νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου. Θα δώσω το λόγο σε κάποιον από τη μια πλευρά και σε κάποιον που να έχει την αντίθετη άποψη.

Ο κ. Αβραάμ δεν είναι εδώ αντιλαμβάνομαι. Παρακαλώ τον κ. Άριστο Χρυσοστόμου να με αντικαταστήσει.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Διαβάζοντας ένας το νόμο αυτό και με τη δημοσιότητα που του δόθηκε, προτού καν ψηφιστεί, από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, θα νόμιζε ότι στην Κύπρο η οικογένεια είναι ένας χώρος συγκρούσεων, σκληρότητας, κακίας και εξευτελισμού. Αυτό δε συμβαίνει στην Κύπρο. Θα ήμαστε μέσα στα πλαίσια της πραγματικότητας, αν λέγαμε ακριβώς το αντίθετο: Ότι η κυπριακή οικογένεια είναι μια από τις καλύτερες οικογένειες στον κόσμο, ότι τα μέλη της συνδέονται τόσο στενά, υπάρχει τέτοιο αίσθημα στοργής και αλληλεγγύης που δε νομίζω να υπάρχει όμοια οικογένεια μέσα στην ευρωπαϊκή ήπειρο. Ίσως στην Ελλάδα, ίσως σε συγγενείς χώρους, λόγω ομοιότητας του πολιτισμού. Αντίθετα, εκείνο το οποίο θα μπορούσε να πει κάποιος είναι ότι, ιδίως όταν έχουμε τις σχέσεις γονιών προς παιδιά, οι γονιοί στην Κύπρο γίνονται θυσία, εγκαταλείπουν κάθε ευημερία, στερούνται των πάντων, με έναν και μοναδικό στόχο: πώς τα παιδιά τους θα ζήσουν καλύτερα, πώς θα έχουν ένα καλύτερο αύριο.

Είναι όμως γεγονός, συνάδελφοι, ότι υπάρχει και βία στην κυπριακή οικογένεια. Και εμείς οι οποίοι είχαμε είτε την τύχη είτε την ατυχία να ασχοληθούμε με τη μαχόμενη δικηγορία, είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ότι υπάρχει ενίοτε τέτοια κακία και τέτοια σκληρότητα, που πραγματικά δημιουργεί επανάσταση στο μέσο Κύπριο, ακριβώς γιατί είναι ο Κύπριος πρόσωπο που αγαπά την οικογένειά του. Και αυτό αποσκοπεί η νομοθεσία αυτή να σταματήσει, γιατί όταν παρατηρεί βία στην οικογένεια του γείτονα εκείνος ο οποίος έγινε θυσία για τη δική του την οικογένεια, επεκτείνεται το δράμα και στο χώρο του, έστω και αν δεν είναι μέσα στο στενό πλαίσιο της συγκεκριμένης οικογένειας. Και βλέπουμε παιδιά να κακοποιούνται, γυναίκες να στερούνται και των στοιχειωδών της ζωής, γιατί υπάρχει βάναυσος σύζυγος. Η μπορεί να συμβεί ακόμα και το αντίθετο, εφόσον ο αγαπητός συνάδελφός μας μας είπε ότι στη Λευκωσία υπάρχουν περιπτώσεις που οι γυναίκες κταπιέζουν και δέρνουν αγρίως τους άνδρες. Γι' αυτό το λόγο θεωρήθηκε ότι ήταν σκόπιμο να γίνει αυτή η νομοθεσία.

Τώρα, ακριβώς προβληματιστήκαμε για να καταστήσουμε τη μαρτυρία του θύματος εξαναγκαστική, γιατί, όπως είναι γνωστό, δυνάμει του Κοινοδικαίου το οποίο εμείς ακολουθούμε εδώ, δεν μπορεί ο σύζυγος ή η σύζυγος να μαρτυρούν εναντίον του συζύγου τους, όταν πρόκειται για οποιαδήποτε υπόθεση. Επιτρέπεται σ' αυτούς, είναι ικανοί μάρτυρες, όταν δέχονται οι ίδιοι επιθέσεις ή βία από τον άλλο, αν θέλουν να πάνε στο δικαστήριο να μαρτυρήσουν. Τι συμβαίνει όμως; Από τις 850 υποθέσεις που καταγγέλθηκαν μέχρι το Νοέμβριο του 1993, πήγε στο δικαστήριο, ώστε να υπάρξει μια καταδίκη, ένας πολύ μικρός αριθμός, το ένα δέκατο περίπου. Το οποίο τι σημαίνει; 'Οταν ακριβώς έλθει η ώρα εκείνη που ο δράστης, που ο θύτης θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις συνέπειες των πράξεων και της σκληρότητάς του, μπαίνουν όλοι, λυτοί και δεμένοι, εκείνοι που κάνουν παραινέσεις, ακόμα και από τον κύκλο του δικαστηρίου του ίδιου, και συμβουλεύουν τη σύζυγο: "Να μην εύρει από εσένα ο άνδρας σου. Σκέφτου τα παιδιά σου. Απέσυρε το παράπονό σου. Μην πας να μαρτυρήσεις." Και σταματά ως εκεί η υπόθεση, για να επαναληφθεί την άλλη βδομάδα, για να γίνει αυτή η διαδικασία. Γι' αυτό το λόγο δεν έχουμε στην Κύπρο τιμωρία της βίας στην οικογένεια.

'Εχουμε τον Ποινικό Νόμο ο οποίος ήταν επαρκής ο ίδιος. Συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο. Μακάρι να μην ήταν εξαναγκάσιμος μάρτυρας ο σύζυγος ή η σύζυγος και να μη χρειαζόταν να γίνει καμιά τροποποίηση, γιατί υπάρχει η επάρκεια του Ποινικού Κώδικα, που προστατεύει τον άνθρωπο από την εκδήλωση βιαιότητας από άλλο άνθρωπο. Αλλά ακριβώς η στατιστική παράθεση των στοιχείων που έκανε ο κ. Παπαδόπουλος επιβάλλει, κατά τη γνώμη μου, τον εξαναγκασμό εκείνου ο οποίος έχει τολμήσει να καταγγείλει την υπόθεση στην αστυνομία για βία, ώστε επιτέλους να επιβληθούν κυρώσεις σ' εκείνον ο οποίος παρέβη το νόμο. Και οι κυρώσεις δεν είναι θηριώδεις κυρώσεις. Οι κυρώσεις περιλαμβάνουν το να εκδώσει ο δικαστής ένα διάταγμα που θα θέτει το δράστη υπό μια παρακολούθηση, θα δρομολογήσει το μηχανισμό της επέμβασης των κοινωνικών υπηρεσιών του κράτους και στις περιπτώσεις πλέον εκείνες που υπάρχει υποτροπή και ο υπότροπος δε διορθώνεται, τότε θα επιβάλλεται η κύρωση της φυλακίσεως. Γι' αυτό το λόγο πιστεύω, συνάδελφοι, ότι, αν δεν υπάρχει εξαναγκασμός του μάρτυρα να μαρτυρήσει, μην ψηφίσετε αυτό το νόμο. Είναι ένας λαϊκισμός αυτός ο νόμος. Είναι για να λέμε ότι στην Κύπρο έχουμε ισάξιους θεσμούς, για να είμαστε εκσυγχρονισμένοι δήθεν με την Ευρώπη, ενώ από την άλλη μεριά με τον ίδιο τρόπο δεν πρόκειται να εφαρμόσουμε αυτό το νόμο, γιατί στερούμε τη δυνατότητα της εφαρμογής του από την καταδιωκτική και τη δικαστική αρχή.

Και κάτι άλλο. Για να φθάσει στην Κύπρο η γυναίκα ή το θύμα να πάει στην αστυνομία, ξέρετε πόσα δεινά πρέπει να υποστεί. Κάθε εκατόν υποθέσεις που συμβαίνουν η μια πηγαίνει στην αστυνομία. Τουλάχιστον εκείνη η μια που πηγαίνει στην αστυνομία ας είναι υπόθεση η οποία θα δώσει προειδοποίηση στο δράστη της κακίας και της σκληρότητας ότι έχει να υποστεί κυρώσεις για τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρεται προς την οικογένειά του. Γι' αυτό το λόγο πιστεύω ότι θα πρέπει οπωσδήποτε να διατηρηθεί η πρόνοια του εξαναγκασμού. 'Αλλως πως, είπα, ας μην ψηφιστεί ο νόμος.

'Οσον αφορά το μακρότατο προοίμιο, συμφωνώ απόλυτα με τον κ. Παπαδόπουλο. Είναι ατυχές. Δηλαδή, τι θέλουμε να αποδείξουμε με το να βάλλουμε μια ολόκληρη σελίδα προοίμιο σε κείμενο νομικό, επειδή και επειδή και επειδή. Αυτά δε γίνονται ή μη σε σπάνιες περιπτώσεις και δε νομίζω στην περίπτωση αυτή να ήταν κάτι το οποίο έπρεπε να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από την αρχή θα ήθελα να εκφράσω και τη δική μας θέση πως είμαστε ενάντια σε κάθε μορφή βίας, είτε αυτή είναι εναντίον οποιουδήποτε είτε πολύ περισσότερο αυτή είναι οποιαδήποτε μορφή βίας εντός της οικογένειας. Από την αρχή εξεφράσαμε, όταν συζητείτο αυτό το νομοσχέδιο στην Επιτροπή Νομικών, τις επιφυλάξεις μας, που είναι περίπου οι ίδιες με εκείνες του κ. Παπαδόπουλου, για δυο λόγους. Πρώτο, γιατί νομίζουμε ότι δεν υπάρχει, στο βαθμό που τουλάχιστο θέλουμε να παρουσιάσουμε εξωτερικά, βία στην οικογένεια και, δεύτερο, γιατί σχεδόν όλες οι πρόνοιες αυτού του νομοθετήματος εμπεριέχονται στον Ποινικό Κώδικα. Όμως από τη στιγμή που σε κάποια οργανωμένα σύνολα, τουλάχιστον από πλευράς των γυναικών, που είναι ο μισός πληθυσμός της χώρας μας, υπάρχει δυνατή η εντύπωση πως πράγματι υπάρχει βία στην οικογένεια, η οποία μάλιστα αυξάνει, κατά τη γνώμη μου έχει κάποια σημασία αυτό το νομοθέτημα. Τουλάχιστον αποτελεί μια προειδοποίηση σε όσους χρησιμοποιούν βία εντός της οικογένειας ότι υπάρχει ειδικό νομοθέτημα το οποίο μεταχειρίζεται με ειδικό και πολύ αυστηρό τρόπο εκείνους οι οποίοι χρησιμοποιούν βία εντός της οικογένειας. Αν με αυτό το νομοθέτημα πετύχουμε τουλάχιστο να ελαττώσουμε τις περιπτώσεις βίας εντός της οικογένειας, αν όχι να τις εξαφανίσουμε, θα είμαστε πανευτυχείς. Μακάρι να μη χρειαζόταν να αναγκαστούμε να περάσουμε αυτό το νομοθέτημα. Εμείς θα το ψηφίσουμε με ορισμένες τροποποιήσεις και αλλαγές τις οποίες θα εισηγηθούμε και οι οποίες ουσιαστικά είναι σύμφωνες με μερικούς από τους προηγούμενους ομιλητές, αλλά είναι ανάγκη να πούμε και τις δικές μας απόψεις.

Συμφωνώ ότι το προοίμιο δε χρειάζεται. Το προοίμιο εμάς τους δικηγόρους μας θυμίζει ένα αγοραπωλητήριο έγγραφο, το οποίο αρχίζει "επειδή ο κ. τάδε συμφώνησε να πουλήσει το μερίδιό του επί του τάδε κτήματος στον κ. τάδε και επειδή ο κ. τάδε συμφώνησε να το αγοράσει κ.ο.κ. αποφασίζεται ή συμφωνούνται τα ακόλουθα". Δε χρειάζεται και είναι νεοτερισμός, κατά τη γνώμη μου, σ' αυτό το νόμο ή και σε οποιοδήποτε ακόμη νόμο να εισάξουμε προοίμιο, τη στιγμή που μπορούμε να μπούμε απευθείας στο νομοθέτημα. Φαίνεται ότι είμαστε όλοι σύμφωνοι ότι το προοίμιο πρέπει να φύγει από το σώμα αυτού του νομοθετήματος.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο σημείο, με το οποίο θα διαφωνήσω με τον Πρόεδρο της Επιτροπής, αγαπητό μου φίλο και συνάδελφο κ. Ευσταθίου, είχα προσωπικά, και αυτές είναι και οι απόψεις της ομάδας μας, πολύ δυνατές απόψεις εναντίον της εισαγωγής αυτής της πρόνοιας περί εξαναγκασμού του ή της συζύγου να δώσει μαρτυρία εναντίον του ετέρου των συζύγων. Είναι πρόνοια του νόμου περί Αποδείξεως, άρθρο 15, πως ουδείς των συζύγων είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας εναντίον του άλλου. Είναι όμως ικανός μάρτυρας. Δηλαδή, αν θέλει να μαρτυρήσει, έχει την ευχέρεια και το δικαίωμα να μαρτυρήσει εναντίον του ή της συζύγου.

Είναι γεγονός ότι πολλές υποθέσεις που καταγγέλλονται από ένα σύζυγο εναντίον του άλλου και καταλήγουν στα δικαστήρια αποσύρονται ή απορρίπτονται, γιατί ο σύζυγος, που είναι ο ουσιώδης ή ο βασικός μάρτυρας κατηγορίας, αρνείται να μαρτυρήσει ή δεν εμφανίζεται κατά τη δικάσιμη. Είναι δικαίωμα που του έδινε ο νόμος μέχρι σήμερα. Και έχει τα ευεργετήματά του αυτός ο νόμος. Αν σε μια στιγμή θυμού ή κάποιας έξαρσης ή έξαψης ένας σύζυγος καταγγείλει τον άλλο στην

αστυνομία για κάτι που συνέβη μεταξύ τους και μετανιώσει στο τέλος, γιατί να είναι εξαναγκασμένος να μαρτυρήσει; Αν εξαναγκαστεί να μαρτυρήσει, θα συμβεί εκείνο που είπε ο κ. Παπαδόπουλος. Στην προσπάθειά του να γλιτώσει το σύζυγό του, θα αλλάξει την κατάθεσή του και ή θα βρεθεί στο εδώλιο για ψευδορκία ή θα προχωρήσει στη μαρτυρία, όπως τη θέλει, με αποτέλεσμα μετά την απόφαση του δικαστηρίου ο καθένας να πάει σπίτι του. Δηλαδή θα διαλυθεί ο γάμος. Υπάρχει και το αντίθετο. Εκείνος ο οποίος είναι αποφασισμένος να φτάσει μέχρι τη δίκη θα πάει να μαρτυρήσει είτε είναι εξαναγκάσιμος είτε δεν είναι εξαναγκάσιμος. Και εκείνος που υφίσταται τον εξαναγκασμό, είτε υπάρχει νόμος είτε δεν υπάρχει, θα τον υποστεί πάλι. Και για τους ίδιους λόγους που δεν πήγε να μαρτυρήσει όταν δεν ήταν εξαναγκάσιμος μάρτυρας, δε θα πάει όταν θα είναι εξαναγκάσιμος. Το πολύ πολύ, αν πάει, θα γίνει εκείνο που ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος και που επανέλαβα και εγώ. Συνεπώς είναι άδικη αυτή η πρόνοια. Εισηγούμαστε να απαλειφθεί και να παραμείνει η κατάσταση ως έχει. Μπορώ να σας πω και από προσωπική πείρα, επαγγελματική, όσοι σύζυγοι έφθασαν μέχρι το δικαστήριο και μαρτύρησαν εναντίον αλλήλων χώρισαν. Διέλυσαν το γάμο τους. Δεν μπορώ να πω ότι όσοι δε μαρτύρησαν εναντίον του άλλου συζύγου παρέμειναν μαζί, αλλά οι πλείστοι από αυτούς που δε μαρτύρησαν, που απέσυραν την απαίτησή τους βοήθησαν στο να διατηρηθεί ο γάμος τους.

Και αν όλοι διαπιστώνουμε πως ο θεσμός της οικογένειας είναι ίσως ο βασικότερος θεσμός που παρέμεινε ανέγγιχτος σ' αυτή τη χώρα και που αποτελεί το υπόβαθρο της ζωής αυτού του τόπου, είναι ανάγκη να τον διατηρήσουμε και νομίζω ότι θα πρέπει να καταβάλουμε μεγαλύτερες προσπάθειες πώς θα διατηρήσουμε αυτό το θεσμό παρά πώς θα τον διαλύσουμε. Επομένως, πολύ σωστά είπε ο κ. Παπαδόπουλος και συμφωνεί και η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα, και αυτή ήταν η θέση μας από την αρχή, στο να απαλειφθεί αυτό το άρθρο.

Θέλω να πω δυο λόγια τώρα για το θέμα του ταμείου. Υπάρχει πρόνοια στο νόμο για την ίδρυση κάποιου ταμείου. Είναι μια καινούρια πρόνοια που εμπεριέχεται σ' αυτό το νόμο. Θα είμαστε ευτυχείς, αν αυτό το ταμείο κατ' αρχήν μπει κάτω από τον έλεγχο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Δηλαδή, δεν μπορεί να είναι ταμείο το οποίο να είναι ανεξέλεγκτο στα χέρια μιας οποιασδήποτε επιτροπής ή οποιωνδήποτε ανθρώπων, χωρίς να υπόκειται στον έλεγχο του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας. Και το δεύτερο σημείο που αφορά το ταμείο είναι η ανάγκη έγκρισης κανονισμών που να διέπουν τη λειτουργία του.

Συνεπώς, με αυτές τις προτάσεις που υποβάλλουμε, πρώτο την απάλειψη του προοιμίου και δεύτερο την απάλειψη του άρθρου 15, θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο και με τις παρατηρήσεις και τις απόψεις τις οποίες εξέφρασα σχετικά με το ταμείο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Προτού αρχίσει ο κ. Χατζηγιάννης, θα ήθελα να αναγγείλω ότι βρίσκεται μαζί μας ο Γενικός Εισηγητής της Υπεπιτροπής Αρχιτεκτονικής και Καλλιτεχνικής Κληρονομιάς της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης, Ολλανδός Γερουσιαστής κ. Nic Tummers. Τον καλωσορίζουμε.

(Χειροκροτήματα)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα κι εγώ με τη σειρά μου, εκφράζοντας τις θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού, να πω ότι είμαστε εναντίον της άσκησης βίας οποιασδήποτε μορφής μέσα στην οικογένεια. Εκείνο το οποίο δεν έχει τονιστεί από τους προηγούμενους συναδέλφους και ήθελα να το υπερτονίσω είναι ότι οι πρόνοιες αυτές δεν αναφέρονται μόνο στο σύζυγο ή τη σύζυγο, αλλά και στα παιδιά και όλα τα άλλα μέλη τα οποία βρίσκονται μέσα στην οικογένεια. Άρα να μην ξεχνούμε ότι οι υποθέσεις οι οποίες έχουν αρθεί στα δικαστήρια δεν υποδηλώνουν το πραγματικό μέγεθος, γιατί όλοι γνωρίζουμε ότι η άσκηση βίας που έχει ως θύματα τα παιδιά, αυτά τα ανυπεράσπιστα παιδιά, σχεδόν ποτέ δεν πηγαίνει στα δικαστήρια. Είναι σπάνια η περίπτωση γονέων που καταγγέλλουν οποιοδήποτε, είτε τον πατέρα είτε τη μητέρα, γιατί ασκήθηκε βία μέσα στην οικογένεια. Και τα μωρά, τα οποία είναι ανυπεράσπιστα, είναι, επαναλαμβάνω, τα μεγαλύτερα θύματα άσκησης βίας μέσα στην οικογένεια, ιδιαίτερα αν μιλούμε και για παιδιά τα οποία έχουν κάποια πνευματική αναπηρία. Και σωστά έχει υπερτονιστεί από τον κ. Παπαδόπουλο ότι οι ποινές οι οποίες προβλέπονται σε εκείνες τις περιπτώσεις είναι δικαιολογημένες. Θα ήθελα να πω ότι στη δική μας την κοινωνία η συμπεριφορά, ιδιαίτερα του πατέρα, προέρχεται από τις πατριαρχικές εκείνες αντιλήψεις οι οποίες ξεκίνησαν από το παρελθόν, όταν πίστευαν ότι ο άνδρας δικαιούται να ασκεί βία και εναντίον της συζύγου του και εναντίον των παιδιών του. Θα θυμάστε, και νομίζω όλοι ήσαστε θύματα τέτοιας βίας, όταν πηγαίναμε στο δημοτικό σχολείο -εγώ θυμάμαι- ότι μας έδερναν με τη ρίγα. Μας έλεγαν "άνοιξε το χέρι σου" και μας έδερναν με τη ρίγα οι δάσκαλοι τότε. Υπήρχαν οι πρόνοιες του νόμου, αλλά δεν υπήρχε η ευαισθησία εκείνη η οποία θέλει να υποδηλωθεί μέσα από αυτό το νόμο, τον ξεχωριστό νόμο. Πράγματι, υπάρχουν πολλές πρόνοιες που απαγορεύουν ασφαλώς την άσκηση σωματικής βίας, την επίθεση κτλ., αλλά με το ενιαίο της νομοθεσίας θέλει να υπερτονίσει ο νομοθέτης τη σοβαρότητα αυτών των αδικημάτων. Μέχρι προ ολίγων ημερών, σε υπόθεση που δικάζαμε, ο σύζυγος έδερνε τη σύζυγο με το λάστιχο και το θεωρούσε πολύ φυσικό. Δεν πονούσε, λέει, είναι φυσικό.

Είναι λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, απαραίτητη η θέσπιση αυτής της νομοθεσίας, γιατί, επαναλαμβάνω, χρειάζεται η προστασία όχι μόνο των συζύγων, αλλά και των παιδιών, ιδιαίτερα των παιδιών. Πόσοι δεν είναι μάρτυρες περιπτώσεων γονέων που, όταν η ύπανδρος θυγατέρα τους δεν περνά καλά στο σύζυγό της και επιστρέψει σπίτι, την ξυλοκοπούν, για να πάει πίσω στον άνδρα της, μήπως μείνει χωρίς συζυγική εστία; Και όπως θα έχετε προσέξει, στο νομοθέτημα έχουμε μεριμνήσει ώστε να προστατεύονται και ενήλικες, νοουμένου ότι θα ζουν κάτω από την ίδια στέγη με τους γονείς.

Στο θέμα του εξαναγκασμού, για το οποίο έγινε τόση συζήτηση, κάτι το οποίο νομίζω δεν έχει επισημανθεί από τους συναδέλφους είναι το γεγονός ότι είχαμε επισημάνει αυτό το σημείο και έγινε, αντιλαμβάνομαι, τροποποίηση -δεν ξέρω, δεν έχω το κείμενο σήμερα, αλλά ας με διαψεύσουν οι συνάδελφοί μου- ώστε στις γνήσιες εκείνες περιπτώσεις που μπορεί να μη χρειάζεται να προχωρήσει η υπόθεση στο δικαστήριο, κατόπιν άδειας του δικαστηρίου να μην είναι εξανσγκάσιμος μάρτυρας ο σύζυγος ή η σύζυγος. Θυμάμαι καλά ότι έχει περάσει αυτή η τροποποίηση. Άρα λοιπόν εκείνο που ήθελα να προσέξουν οι συνάδελφοι είναι ότι τότε μόνο το δικαστήριο θα αρνηθεί να δώσει άδεια σε μια σύζυγο ή το σύζυγο που θα θέλει να μαρτυρήσει εναντίον του/της συζύγου, τότε μόνο δε θα δώσει την άδεια, αν πιστεύει

πραγματικά ότι υπάρχουν δεδομένα που να εξασφαλίζουν ότι αυτός ο γάμος μπορεί να συνεχίσει. Συνήθως δε θα δίνεται αυτή η άδεια όταν το ξυλοκόπημα ή, αν θέλετε, οι φορές που θα έχει πάει στο δικαστήριο θα είναι πέραν των εκατό. Και ας μην αυταπατώμεθα ..

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε συνάδελφε, δεν έχει ενσωματωθεί αυτή η πρόταση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Το είπαμε από την πρώτη στιγμή. Να μας πληροφορήσει η Γραμματεία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:

Έχει ενσωματωθεί.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχει ενσωματωθεί, κύριε Παπαδόπουλε, βεβαίως.

Άρα λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω να προσέξετε αυτό το σημείο. Μετά που εκφράστηκαν αυτοί ο φόβοι από τους συναδέλφους, έχει ενσωματωθεί πρόνοια, ώστε το δικαστήριο να μπορεί να δίδει άδεια να μην είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας ο σύζυγος ή η σύζυγος. Άρα λοιπόν στις γνήσιες περιπτώσεις δε θα προχωρά η υπόθεση στο δικαστήριο. Εκεί που θα αρνείται ο δικαστής να δώσει, και ας πιστώσουμε τα δικαστήρια με κάποια λογική στο σημείο τούτο, εκεί που θα αρνηθεί το δικαστήριο να δώσει άδεια, είναι στις ακραίες εκείνες περιπτώσεις πού ο σύζυγος κατ' επανάληψη ξυλοκοπεί τη σύζυγό του ή τα παιδιά του, ανάλογα με την περίπτωση. Άρα αυτό εξανεμίζει τους φόβους σας σε μεγάλο βαθμό. Είχα εισηγηθεί τότε αυτό το έργο να μπορεί να το κάνει ο Γενικός Εισαγγελέας, ώστε αν μια περίπτωση γνήσια -γίνεται σήμερα αυτό το πράγμα- απετείνετο στο Γενικό Εισαγγελέα και ζητούσε να μην μπορεί να μαρτυρήσει, τότε ο Γενικός Εισαγγελέας να μπορεί να δώσει αναστολή διώξεως. Αλλά κρίθηκε από τους συναδέλφους ότι η άδεια του δικαστηρίου ήταν υπό τις περιστάσεις η πλέον επιβεβλημένη.

Θέλω να πω και κάτι άλλο, αγαπητοί συνάδελφοι. Η βία στην κυπριακή κοινωνία, ας μην το κρύβουμε, και μπορώ να πω τη λέξη, είναι έμφυτη στον Κυπραίο. Αν κοιτάξουμε, είναι σε όλες τις εκφράσεις της κυπριακής ζωής. Αν πας στα γήπεδα, κινδυνεύεις. Οι πιθανότητές σου να επιστρέψεις, και αυτό θα το δούμε στο μέλλον, αρτιμελής είναι περιορισμένες ή στο μέλλον θα είναι πολύ περιορισμένες. Φτάνει να υποσημειώσω το γεγονός ότι, όταν ένα παιχνίδι τελειώσει ήσυχα, τσακώνονται μεταξύ τους στο τέλος, γιατί έγινε μέρος της ζωής τους. Πρέπει να ληφθούν μέτρα και νομίζω ότι καλά είναι να ξεκινήσουμε από την οικογένεια, γιατί εκεί μέσα στην κρεβατοκάμαρα, εκεί που δεν μπορεί κανένας να μπει να δει το τι γίνεται, εκεί γίνεται πραγματικά η άσκηση βίας, από την οποία θέλουμε να προστατεύσουμε.

Έχει επισημανθεί ότι οι ποινές είναι ψηλές. Είναι γεγονός ότι την Επιτροπή την απασχόλησε το γεγονός της θέσπισης ποινών υπερβολικών, αν θέλετε, οι οποίες κρινόμενες με τις συνταγματικές διατάξεις μπορούσε να θεωρηθεί ότι είναι πολύ πέραν του αδικήματος το οποίο θέλει να τιμωρήσει. Όμως όλοι ξέρουμε ότι ο σκοπός της ποινής είναι πάντοτε ο αποτρεπτικός. Όπου υπάρχουν ποινές αποτρεπτικές, ξέρουμε ότι υπάρχει περιορισμός στη διάπραξη οποιωνδήποτε αδικημάτων. Χωρίς να εισηγούμαι καθόλου την επαναφορά της θανατικής καταδίκης, απλώς σας υπενθυμίζω ότι και μόνο με την κατάργηση της θανατικής καταδίκης βλέπετε το τι γίνεται καθημερινά. Ιδιαίτερα πριν πέντε-έξι μήνες άνθρωποι οι οποίοι είχαν διαπράξει φόνο έκαναν μόνο τρία χρόνια φυλακή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι πολύ σοβαρά τα θέματα που αναφέρονται και να περιοριστούμε στα θέματα της ημερήσιας διάταξης, γιατί γενικεύεται η συζήτηση κατά τρόπο που παραμορφώνει το όλο θέμα, για μας τουλάχιστον που προσπαθούμε να είμαστε ακροατές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Χατζηγιάννη, περιοριστείτε στο θέμα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ήθελα να πω ότι το γεγονός ότι προβλέπονται ψηλές ποινές είναι εντός του θέματος, κύριε Πρόεδρε, είναι για να είναι αποτρεπτικό της διάπραξης αδικημάτων. Και έφερα ως παράδειγμα το ότι η κατάργηση της θανατικής καταδίκης είχε ως αποτέλεσμα την επαύξηση των αδικημάτων διάπραξης φόνου.

Για το προοίμιο συμφωνούμε και εμείς. Είναι αχρείαστη η ύπαρξη προοιμίου και νομίζω ότι θα πρέπει να διαγραφεί.

Με αυτά, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να πω ότι κάθε νομοθεσία η οποία θεσπίζεται, και υπερτονίζω ότι όλες οι εμπλεκόμενες οργανώσεις έχουν υποστηρίξει αυτό το νομοθέτημα, είναι κάτω από τη δοκιμή του χρόνου και εκεί που χρειάζεται να υπάρξει τροποποίηση εδώ είμαστε να κάνουμε οποιεσδήποτε τροποποιήσεις.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σας πληροφορήσω ότι μαζί μας βρίσκεται αυτή τη στιγμή και αντιπροσωπεία της Ομάδας Φιλίας Γερμανίας-Κύπρου στο Γερμανικό Κοινοβούλιο, η οποία επισκέπτεται την Κύπρο. Την αντιπροσωπεία αποτελούν οι Βουλευτές κ. Eckart Kuhlwein, κ. Sigrid Skarpelis-Sperk, κ. Wolfgang Engelmann, κ. Hans-Joachim Fuchtel και η κ. Doris Szwed. Τους καλωσορίζουμε.

(Χειροκροτήματα)

(Μετά την ανακοίνωση της παρουσίας της γερμανικής αντιπροσωπείας ο κ. Β. Λυσσαρίδης επανήλθε στην έδρα και ο κ. Α. Χρυσοστόμου επέστρεψε στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν προτίθεμαι να αγορεύσω, γι' αυτό επιτρέψτε μου από τη θέση μου. Δεν έχω να προσθέσω τίποτε στα όσα έχει αναφέρει ο αγαπητός συνάδελφος κ. Αγαπίου. Απλά εγείρομαι από τη θέση μου, για να πω ότι είναι ατυχής η έκφραση του συνάδελφου Χατζηγιάννη ότι η βία είναι σύμφυτη στον Κύπριο. Διαφωνώ ριζικά. Ο Κύπριος από τη φύση του είναι καλοκάγαθος άνθρωπος και δεν μπορεί να χαρακτηρίζεται βίαιος. Και προπάντων δεν μπορούμε να λέμε ότι "αν πάω στο ματς, δε θα έρθω αρτιμελής". Μπορώ να κάμω συγκρίσεις, αγαπητέ μου κύριε συνάδελφε, με τις λεγόμενες πολιτισμένες ευρωπαϊκές χώρες και για την εγκληματικότητα και για τη βία στην οικογένεια και για τη βία στα ματς -"όι να 'ρτεις αρτιμελής· να μην έρτεις καθόλου". Να σε πάρουν με φορείο στο νεκροτομείο (Χέιζελ για παράδειγμα και ούτω καθεξής)- καθώς και για τη βία στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, τη μεγάλη χώρα, την πολιτισμένη και τη χώρα της ελευθερίας! Συνεπώς, στην προσπάθειά μας να καταπολεμήσουμε ένα κακό το οποίο υπάρχει στην κοινωνία μας, ας μην υποβιβάζουμε άθελά μας την ποιότητα του ανθρώπου της

Κύπρου. αφού. επαναλαμβάνω, και καλοκάγαθος και ωραίος άνθρωπος είναι ο Κύπριος, ο οποίος σέβεται το θεσμό της οικογένειας και όντως τον στηρίζει και τον υποστηρίζει με όλα τα μέσα. Μάλιστα, η βία που υπάρχει και φαίνεται στην οικογένεια να πολεμηθεί πρώτα με κοινωνικούς τρόπους, με διαπαιδαγώγηση και να πολεμηθεί και διά του νόμου. Μάλιστα. Αλλά, πιστεύω, στην προσπάθειά μας να τεκμηριώσουμε το γιατί νομοθετούμε σήμερα πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, για να μη λοιδορούμε άθελά μας οι ίδιοι το λαό μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το γεγονός και μόνο ότι ο κ. Χριστόφιας αναγνωρίζει ότι πιθανόν εν τη ρύμη του λόγου και στην προσπάθεια να δικαιολογηθεί το γιατί η Βουλή σήμερα νομοθετεί ελέχθη κάτι από το συνάδελφο το οποίο σίγουρα δεν εννοούσε νομίζω είναι αρκετό, για να μη γίνει περαιτέρω σχόλιο.

Το δεύτερο που θα ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι διαφαίνεται ότι εξεφράσθησαν σοβαρές ανησυχίες για το προοίμιο. Πολύ ορθά ελέχθη ότι εισηγητική έκθεση νομοθεσίας δε νομοθετεί, δηλαδή δεν μπορεί να θεωρηθεί τμήμα του νόμου. Και ορθά ελέχθη από τον κ. Παπαδόπουλο ότι εκείνο όλο το προοίμιο δεν είναι παρά η αιτιολογική έκθεση της νομοθεσίας. Συνεπώς, θα πρέπει να απαλειφθεί. Αλλά είναι και το θέμα του τάμείου που ηγέρθη από τον κ. Αγαπίου, πολύ ορθά επίσης. Είναι και το υποχρεωτικό ή εξαναγκάσιμο της συζύγου να παρευρεθεί στα δικαστήρια. Για όλους αυτούς τους λόγους θα εισηγούμουν και πιστεύω ότι θα είναι ορθότερο και για τη Βουλή, προκειμένου να μην προβεί σε κάτι το βεβιασμένο, να επαναπεμφθεί το θέμα πίσω στην Επιτροπή Νομικών και μπορούμε την άλλη Πέμπτη με μία ανασύνταξη της νομοθεσίας ως προς τα σημεία που ηγέρθησαν ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Εν ευθέτω χρόνω.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

... εν ευθέτω χρόνω, μάλιστα. Εντάξει. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση για αναβολή του θέματος -όχι βέβαια επ' αόριστον, όχι επ' αόριστον- θα έλεγα μάξιμουμ για δεκαπέντε μέρες από σήμερα και να επανεξεταστεί εντός δεκαπέντε ημερών. Συμφωνεί η Βουλή;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στα επόμενα θέματα, που είναι "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994", θέμα που θεωρήθηκε επείγον. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να καταθέσει τις Εκθέσεις.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ, ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ, ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από την ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 8 Μαρτίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Επιτροπής Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι να διασαφηνιστεί ότι οι πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπει την επαγγελματική αποκατάσταση των αναπήρων και των εξαρτωμένων των πεσόντων, αγνοουμένων, αναπήρων και εγκλωβισμένων που είναι υποψήφιοι για την πλήρωση θέσεων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, δε θα εφαρμόζονται αναφορικά με την πλήρωση θέσεων στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία, θέμα το οποίο ήδη ρυθμίζεται σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στην περί δημόσιας εκπαιδευτικής υπηρεσίας νομοθεσία.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Επιτροπής Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή συμφώνησαν με τις διατάξεις της υπό εξέταση πρότασης νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πιο πάνω πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο. Υπάρχει και συμπληρωματική Έκθεση, κύριοι συνάδελφοι, την οποία είμαι υποχρεωμένος να διαβάσω.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ, ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΩΝ, ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΛΩΒΙΣΜΕΝΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Όπως είναι γνωστό, η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για την πιο πάνω πρόταση νόμου κυκλοφόρησε στην ολομέλεια της Βουλής στις 10 Μαρτίου 1994, αλλά η συζήτηση αναβλήθηκε ύστερα από σχετική απόφαση της ολομέλειας.

Η Επιτροπή συνήλθε σε δύο νέες συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν στις 19 Απριλίου και 10 Μαΐου 1994, και επανεξέτασε το όλο θέμα στην παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας και της Παγκύπριας Οργάνωσης Αποκαταστάσεως Παθόντων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, συνεκτιμώντας όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, έκρινε σκόπιμο να συμπεριλάβει στην υπό εξέταση πρόταση νόμου μεταβατική διάταξη με βάση την οποία κατοχυρώνεται η συνέχιση της απασχόλησης στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία των προσώπων των ειδικών κατηγοριών που έχουν ήδη διοριστεί με σύμβαση μέχρι το μόνιμο διορισμό τους σύμφωνα με τους πίνακες διοριστέων που ετοιμάζονται με βάση τη νομοθεσία περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.

Παράλληλα, η Επιτροπή αποφάσισε να συμπεριλάβει τα αδέλφια άγαμων πεσόντων και αγνοουμένων -και στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρω ότι ύστερα από εισήγηση του Βουλευτή κ. Δημήτρη Ηλιάδη και ως αποτέλεσμα, αν θέλετε αβλεψίας της Επιτροπής, είχε παραλειφθεί ο όρος "εγκλωβισμένοι" (η κατηγορία που αφορά τα παιδιά εγκλωβισμένων) έτσι συμπεριλαμβάνεται σήμερα με σχετική τροποποίηση, ύστερα από την εισήγηση, όπως ανέφερα του έντιμου συνάδελφου- στις κατηγορίες των προσώπων που τυγχάνουν ειδικής μεταχείρισης κατά την πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία μια και παρόμοια διευθέτηση ισχύει και εφαρμόζεται ήδη στον υπόλοιπο ευρύτερο κρατικό τομέα. Για την υλοποίηση ακριβώς της απόφασής της αυτής η Επιτροπή έχει καταθέσει σχετική πρόταση νόμου με τίτλο "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ομόφωνα εισηγείται στο Σώμα την ψήφισή της σε νόμο ταυτόχρονα με την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου, όπως έχει τελικά τροποποιηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ορίστε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, από τη θέση μου. Με τη νομοθεσία αυτή αποσκοπείται να δοθεί πλεονέκτημα σε μια κατηγορία ανθρώπων -μεταξύ αυτών και σε συγγενείς εγκλωβισμένων, τέκνα εγκλωβισμένων- αλλά πιστεύω, εξ όσων γνωρίζω, ότι δε γίνεται καμιά πρόβλεψη για εγκλωβισμένους που έχουν προσφέρει εξαίρετες υπηρεσίες κατά τη διάρκεια του εγκλωβισμού τους. Και εάν σε αστυνομικό, ένεκα μιας εξαιρέτου πράξεως, δίδεται κατ' εξαίρεσιν προβιβασμός, διερωτώμαι εάν υπάρχει πρόβλεψη στο νόμο να προαχθεί κατ' εξαίρεσιν ένας εγκλωβισμένος δάσκαλος ή δασκάλα που υπηρετεί για εικοσαετία. Και αν δεν υπάρχει στο νόμο, γιατί να μην τροποποιηθεί ο νόμος, έτσι ώστε να δίνεται η δυνατότητα στον αρμόδιο Υπουργό να προάγει κατ' εξαίρεσιν, ως ηθική αμοιβή, εκείνους που υπηρέτησαν και εξακολουθούν να υπηρετούν όντας εγκλωβισμένοι;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι ο κ. Καράς εγείρει ένα ευρύτερο θέμα, το οποίο δεν εμπίπτει στην παρούσα νομοθεσία. Φυσικά, ορθά το εγείρει, για να δώσομε και κάποια μηνύματα ίσως προς την Εκτελεστική Εξουσία. Όμως πιστεύω ότι θα πρέπει να περιοριστούμε στις πρόνοιες της παρούσας νομοθεσίας, διότι είναι ευρύτερο το θέμα και είναι εντελώς εκτός του παρόντος νομοθετήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, θα προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρώτης πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 28Δ του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της δεύτερης πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη σ' αυτόν νέου άρθρου. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

"Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 4) Νόμος του 1993", "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", "Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993" και "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας του 1994" απεσύρθησαν.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Παρακαλώ να κατατεθεί η Έκθεση.

Τ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΩΝ (ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 17 Φεβρουαρίου, 17 και 24 Μαρτίου και 21 Απριλίου 1994. Στη διάρκεια της εξέτασής τους κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου και του Κλάδου Ιατρών της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται και εκδίδονται με βάση τα άρθρα 23 και 28 του περί Εγγραφής Ιατρών Νόμου:

(α) διαμορφώνεται ο απαιτούμενος χρόνος μεταπτυχιακής εκπαίδευσης για την ειδικότητα της γενικής ιατρικής·

(β) μειώνεται ο απαιτούμενος συνολικός χρόνος μεταπτυχιακής εκπαίδευσης για την ειδικότητα της ρευματολογίας· και

(γ) εισάγεται και κατοχυρώνεται η ειδικότητα της ιατροδικαστικής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ορίστε, ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η ομάδα μας έχει τοποθετηθεί και στην Έκθεση ομόφωνα παρά τις κάποιες επιφυλάξεις της, ιδιαίτερα όσον αφορά τον κλάδο της ιατροδικαστικής. Και οι επιφυλάξεις μας αφορούν όχι την κατοχύρωση της ειδικότητας της ιατροδικαστικής, αλλά την απαίτηση μικρού χρονικού διαστήματος για απόκτηση αυτής της ειδικότητας. Αντί να ακολουθήσουμε αυτό που επικρατεί ανά το παγκόσμιο και στην Ευρώπη, τους νόμους και τους Κανονισμούς της οποίας μιμούμεθα και συνεχώς φέρνουμε και αναμορφώνουμε την κυπριακή νομοθεσία με βάση τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μειώνουμε τα κριτήρια και το χρόνο που απαιτείται για απόκτηση της ειδικότητας της ιατροδικαστικής. Γι' αυτό στη συγκεκριμένη περίπτωση της αναγνώρισης της ειδικότητας της ιατροδικαστικής έχουμε έντονες επιφυλάξεις, γιατί όχι μόνο πρόκειται περί απεικόνισης ή φωτογράφησης

συγκεκριμένου ατόμου για την ανάληψη της συγκεκριμένης θέσης, αφού αναγνωριστεί αυτή η ειδικότητα, αλλά και γιατί ο χρόνος που απαιτείται για την απόκτηση αυτής της ειδικότητας, κατά την άποψή μας, είναι πολύ μικρός: δύο χρόνια γενικής παθολογοανατομικής, κύριε Πρόεδρε, συν ένα χρόνο στον κλάδο της ιατροδικαστικής και αναγνωρίζουμε στην Κύπρο την ειδικότητα της ιατροδικαστικής. Παρόλο τούτο, επειδή δόθηκαν κάποιες επεξηγήσεις στην αρμόδια Επιτροπή και ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος, ο καθ' ύλην και καθ' όλα αρμόδιος, είπε τις επιφυλάξεις που είχε για τη συγκεκριμένη περίπτωση και εμείς εν τέλει, παρά τις επιφυλάξεις μας, νιώθουμε υποχρέωση να τοποθετηθούμε ευνοϊκά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα γνώση του θέματος, αλλά πείστηκα από το συνάδελφο ότι δεν πρέπει να το ψηφίσω και έτσι δε θα το ψηφίσω.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

(Κτυπά τη σφύρα)

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, οι Κανονισμοί ψηφίζονται και ακολουθούμε τους Κανονισμούς της Ελλάδας. Ο εκπρόσωπος του Ιατρικού Συλλόγου πράγματι είχε ένσταση για τα τρία χρόνια και ήθελε τέσσερα, αλλά στην Επιτροπή είχαμε αποφασίσει να ακολουθήσουμε τους Κανονισμούς της Ελλάδας, γιατί μπορεί να έχουμε συναδέλφους από την Ελλάδα και να μην μπορούν να έχουν την ειδικότητα της ιατροδικαστικής. Γι' αυτό αποφασίσαμε να τους ψηφίσουμε και σε περίπτωση που θα γίνει αλλαγή στην Ελλάδα, τότε θα κάνουμε και εμείς την αλλαγή.

Για το άλλο θέμα που ήγειρε ο συνάδελφος ο κ. Χριστοδουλίδης, ότι οι Κανονισμοί προβλέπουν ένα χρόνο ιατροδικαστική και δύο χρόνια παθολογοανατομία, είναι το αντίθετο. Οι Κανονισμοί προβλέπουν δύο χρόνια ιατροδικαστική και ένα χρόνο παθολογοανατομία. Αυτά ήθελα να πω.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, θα θέσω τους Κανονισμούς σε ψηφοφορία. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 21 ψήφους υπέρ, 2 εναντίον και καμιά αποχή οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα επόμενα θέματα, "Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή, Επιθεωρητή Α' και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέσεις Γενικού Διευθυντή και Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994", έχουν κοινή Έκθεση και παρακαλώ να κατατεθεί.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΠΙΣΥΝΗΜΜΕΝΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πρώτους Κανονισμούς που αναφέρονται στο επισυνημμένο Παράρτημα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 21 Απριλίου 1994 και τους δεύτερους Κανονισμούς στη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 21 Απριλίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης των υπό συζήτηση Κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΠΑΣΥΔΥ, της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, της ΟΗΟ και της συνδικαλιστικής οργάνωσης της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.

Με τους πρώτους από τους υπό αναφορά Κανονισμούς σκοπείται ο καθορισμός του σχεδίου υπηρεσίας της νέας θέσης Επιθεωρητή Α' και η αναθεώρηση των σχεδίων υπηρεσίας των υφιστάμενων θέσεων Ανώτερου Επιθεωρητή και Επιθεωρητή στο Κυβερνητικό Τυπογραφείο.

Με τους δεύτερους από τους υπό αναφορά Κανονισμούς σκοπείται η τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Γενικού Διευθυντή, Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 1ης Τάξης και Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 2ης Τάξης στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή, Επιθεωρητή Α' και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.
2. Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέσεις Γενικού Διευθυντή και Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση στην έγκριση των πρώτων Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται. Προχωρούμε στους δεύτερους Κανονισμούς.

Υπάρχει ένσταση να εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, και οι δεύτεροι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση έχει αναγνωσθεί.

Υπάρχουν ομιλητές;

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει κάποια τοποθέτηση των κομμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Η δική μας ομάδα προτείνει 75% αύξηση, αντί περίπου 130% ή 140% που προτείνει η κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα βάλω την εισήγησή σας σε ψηφοφορία.

(Κτυπά τη σφύρα για να γίνει ησυχία).

Παρακαλώ, για να ακούμε, διότι θα ψηφίσετε χωρίς να ξέρετε τι ψηφίζετε.

Ορίστε.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική μας ομάδα προτείνει αύξηση της τάξεως του 75% και όχι όπως έχει προταθεί από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Από την κυβέρνηση, όχι από ...

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Από την κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σε ποια παράγραφο αναφέρεστε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ως θέμα αρχής η κοινοβουλευτική μας ομάδα δεν μπορεί να εγκρίνει αύξηση των τελών για τη μαρίνα της Λάρνακας, δεδομένης της απόφασης της κυβέρνησης για εκχώρηση κι εκμίσθωση της μαρίνας σε ιδιώτες. Αν υπάρξει ρητή δέσμευση της Εκτελεστικής Εξουσίας ότι δε θα προχωρήσει στην ιδιωτικοποίηση της μαρίνας Λάρνακας, τότε, ναι, να συζητήσουμε λελογισμένου ύψους αύξηση των τελών. Αλλά, όπως έχουμε αναπτύξει, το θεωρούμε παράλογο να εγκρίνει αυτή η Βουλή αύξηση των τελών, για να δοθεί η μαρίνα της Λάρνακας στον ιδιωτικό τομέα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέλω να διαφωτιστώ όσον αφορά το θέμα της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Εδώ υπάρχει μια εισήγηση για τροποποίηση και αντιλαμβάνομαι άποψη για καταψήφιση. Η γνώμη μου είναι ότι πρώτα πρέπει να μπει σε ψηφοφορία η τροποποιητική πρόταση και μετά να γίνει συζήτηση πάνω ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά τώρα βρισκόμαστε σε ομιλίες επί θεμάτων αρχής και ο καθένας μπορεί να εκφράσει τις απόψεις του.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, από τη θέση μου να πω μόνο δυο λόγια.

Αντιλαμβάνομαι ότι σε προηγούμενη συνεδρία έγινε κάποια συζήτηση σχετικά με τα θέματα ιδιωτικοποιήσεως ή όχι; Εν πάση περιπτώσει η άποψή μου είναι ότι αυτό το θέμα δεν άπτεται αναγκαστικά της πρόθεσης της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση ή όχι. Διότι, αν μεν η κυβέρνηση δε σκοπεύει και δεσμευτεί ότι δεν πρόκειται να ιδιωτικοποιήσει τη μαρίνα Λάρνακας, τότε δεν εγείρεται καθόλου το θέμα που έχει αναφέρει ο κ. συνάδελφος. Αν από την άλλη η κυβέρνηση, έστω αποφασίσει ότι θα προχωρήσει στην ιδιωτικοποίηση, για λόγους που δεν είναι του παρόντος να συζητηθούν, τότε νομίζω η αύξηση των τελών θα υποβοηθήσει την κυβέρνηση να εξασφαλίσει μεγαλύτερα μίσθια από αυτούς που ενδιαφέρονται διά προσφορών να αναλάβουν την ιδιωτική εκμετάλλευση της μαρίνας Λάρνακας. Σε κατάληξη, χωρίς να μπαίνουμε στην ουσία του θέματος, αν ενδείκνυται ή δεν ενδείκνυται η ιδιωτικοποίηση; εμείς δε θεωρούμε ότι το θέμα της αύξησης των τελών επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο την απόφαση της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού, μετά ο κ. Ευσταθίου, μετά ο κ. Συλλούρης.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σ' ένα μεγάλο βαθμό με έχει καλύψει ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος. Απλώς θέλω να τονίσω από πλευράς του ΔΗΚΟ ότι εμείς ξεχωρίζουμε την αύξηση των τελών από την έστω και μελετώμενη περίπτωση ιδιωτικοποίησης της μαρίνας. Αυτά είναι δυο εντελώς ξεχωριστά θέματα και δε νομίζω ότι έχουν οποιαδήποτε σχέση με το υπό συζήτηση θέμα. Νομίζω ότι έχει ήδη σπαταληθεί πολύς χρόνος πάνω στο θέμα της ιδιωτικοποίησης, παρόλο που δεν έχει σχέση με το θέμα που βρίσκεται σήμερα στην ατζέντα. Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα το θέμα να τεθεί σε ψηφοφορία. Να αποφασίσουμε: Θέλουμε ή δε θέλουμε την αύξηση των

τελών: Διότι τα σημερινά τέλη, όπως είναι σήμερα, κύριε Πρόεδρε, δεν ανταποκρίνονται προς την πραγματικότητα. Δηλαδή σήμερα ο Κύπριος φορολογούμενος επιχορηγεί σ' έναν πολύ μεγάλο βαθμό αυτούς που χαίρονται και καρπούνται τα αγαθά της μαρίνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Η κοινοβουλευτική μας ομάδα δεν έχει μεγάλη έγνοια αν αυτοί που έχουν θαλαμηγούς θα πληρώνουν περισσότερα ή λιγότερα. Μέσα στο χορό της πολυτέλειας και της σπατάλης που ακολουθεί τις θαλαμηγούς, εμείς εντασσόμαστε υπέρ και ψηλότερης αύξησης ακόμα, για να πάρει και αυτό το κράτος ένα εισόδημα επιτέλους από όλους εκείνους οι οποίοι χρησιμοποιούν τις εγκαταστάσεις των λιμανιών για να τέρπονται και να διασκεδάζουν. Για μας έχει όμως σημασία κάτι άλλο, το οποίο είχαμε τονίσει μετ' εμφάσεως. Μια χώρα κατεχόμενη, όπως είναι η Κύπρος, όχι ημικατεχόμενη, αλλά κατεχόμενη- η κατοχή είναι εμφανής παντού- δε δίνει τα λιμάνια της σε ιδιώτες να τα διαχειρίζονται, κύριε Πρόεδρε. Στοιχειώδης αγάπη προς αυτό τον τόπο -αγάπη βέβαια υπάρχει από όλους- μέριμνα, σύνεση και προφύλαξη -αν θέλετε ακόμα πρέπει να είμαστε και καχύποπτοι εμείς εδώ- επιβάλλει τη μετά μεγίστης περίσκεψης απόφαση να εκχωρήσουμε δικαιώματα λιμανιών σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Δεν έχω καταλάβει, πιστέψτε με, παρά το γεγονός πως αναμειχθήκαμε όλοι μας στη συζήτηση του θέματος, τι προτίθεται να κάμει η κυβέρνηση. Και αν υπάρχει, και πρέπει να υπάρχει, η αρχή της καλής πίστεως μεταξύ των οργάνων αυτού του κράτους, να μην κρύβεται το ένα πίσω από το άλλο, θέλω δήλωση του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας -υποθέτω ότι εμπίπτει στη δική του την αρμοδιότητα το θέμα- να μας πει, όπως έγινε και σε άλλες περιπτώσεις, ποια είναι η πρόθεση της κυβέρνησης για τη συγκεκριμένη μαρίνα. Ξανάγινε αυτό το πράγμα, κύριε Πρόεδρε -εσείς είστε εδώ από τον καιρό που έγινε αυτή η Βουλή- και στην ΞΕΚΤΕ ήρθε Υπουργός και σε πολλές άλλες περιπτώσεις και έδωσε εξηγήσεις στο Σώμα. Πράγματι προτίθεται η κυβέρνηση να την εκχωρήσει; Αν πρόκειται να την εκχωρήσει, δεν ψηφίζουμε. Αν η κυβέρνηση δεν προτίθεται να το κάμει, να αυξηθούν τα τέλη και μάλιστα να πούμε ακόμα παραπάνω από ό,τι προβλέπεται από τη νομοθετική πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το έχω πει και την προηγούμενη φορά, θα το επαναλάβω και τώρα, ότι δεν ξέρω γιατί -ίσως να ισχύει αυτό που είπε ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος μιλώντας για προηγούμενο νομοσχέδιο και αναφερόμενος στον Κέννεντυ- δεν ξέρω, αλλά συγχύζουμε δυο εντελώς διαφορετικά θέματα. Και συγχύζουμε δυο εντελώς διαφορετικά θέματα, το θέμα της ιδιωτικοποίησης και το θέμα της αύξησης των τελών, που το ένα έχει σχέση με το άλλο, μόνο αν ισχύει το επιχείρημα ότι αύξηση των τελών στο μέλλον διευκολύνει την εξεύρεση πελατών για ιδιωτικοποίηση. Αλλά, αν κάποιος πει ότι την ιδιωτικοποίηση την ευκολύνει η παρούσα κατάσταση, αφού οι συνθήκες που επικρατούν στη μαρίνα είναι τέτοιες που δεν εξυπηρετούν, αποδεικνύεται ακόμα μια φορά ότι με το να μην είναι ιδιωτικοποιημένη και με χαμηλά τέλη δεν μπορεί να εξυπηρετεί. Και τότε θα υποχρεωθούμε να πάμε σε ιδιωτικοποίηση. Και με όλη αυτή την κυκλική συζήτηση δε θα καταλήξουμε πουθενά

ποτέ, εκτός όταν θα έλθουν θέματα ιδιωτικοποιήσεων είτε γενικότερα είτε για τις μαρίνες. Τότε ο καθένας μπορεί να παραθέσει είτε τη γενικότερη φιλοσοφία του είτε τα επιχειρήματά του επί του θέματος που θα έχουμε μπροστά μας.

Επομένως καταλήγω ότι λογικά αυτό που έχουμε να κάμουμε σήμερα είναι να αποφασίσουμε κατά πόσο η μαρίνα, όπως λειτουργεί σήμερα, λειτουργεί σωστά, μπορεί να κάμνει τα έργα ανάπτυξης που χρειάζεται με τα τέλη τα σημερινά ή χρειάζεται αύξηση. Και η κυβέρνηση και ο ΚΟΤ -από την προηγούμενη κυβέρνηση ήταν έτοιμη η μελέτη, αν δεν κάμνω λάθος- λένε ότι χρειάζονται έργα. Και για να γίνουν τα έργα, χρειάζεται αύξηση των τελών. Το πόση θα είναι η αύξηση επαφίεται σε μας και είναι το μόνο θέμα που έχουμε να αποφασίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρυσοστόμου, ο κ. Αγαπίου...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Χρίστου. Ζήτησε ο κ. Χρίστου; Προηγείται ο κ. Χρίστου. Με συγχωρείτε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι σωστό να επιχειρούμε διαχωρισμό του ενός θέματος από το άλλο. Μπορεί να ταιριάζει με την προσέγγισή μας στο θέμα, αλλά δεν μπορεί να αποτελέσει και επιχείρημα για να πείσουμε ο ένας τον άλλο. Διαφορετικά αντιμετωπίζω τα αυξημένα τέλη τα οποία θα καταλήγουν στην πολιτεία, η οποία θα τα επενδύσει για ανάπτυξη και επέκταση των εγκαταστάσεων της μαρίνας, διαφορετικά αντιμετωπίζω τα αυξημένα τέλη τα οποία θα καταλήξουν στις τσέπες κάποιου ιδιώτη. Υπάρχει ειδοποιός διαφορά ως προς τον αποδέκτη των αυξημένων τελών. Γι' αυτό και είναι η θέση μας σαφής και διαχωρίζει το ένα από το άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα απασχόλησε την ολομέλεια για δυο περίπου ώρες σε προηγούμενη συνεδρία. Η πρόθεση της κυβέρνησης έχει ανακοινωθεί επίσημα από τον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας και ήταν σαφής. Ποια είναι η πρόθεση; Ότι η κυβέρνηση μελετά την ιδιωτικοποίηση της μαρίνας και την ιδιωτικοποίηση και άλλων μαρίνων που θα κάμει. Αυτό είναι ξεκάθαρο, το έχει δηλώσει ο Υπουργός, άρα δεν πρέπει να ζητούμε άλλες δηλώσεις από τον Υπουργό. Το έχει δηλώσει σαφώς στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, όταν τον καλέσαμε. Εν τω μεταξύ έχει εγγραφεί θέμα περί ιδιωτικοποιήσεως της μαρίνας ή περί ιδιωτικοποιήσεως και των άλλων μαρίνων που πρόκειται να κατασκευαστούν και ήδη η Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ασχολείται με το θέμα, συζήτησε το θέμα σε μια συνεδρία και θα το ξανασυζητήσει, για να ολοκληρώσει τη συζήτηση και να έλθει στην ολομέλεια με έκθεσή της γύρω από το θέμα της ιδιωτικοποίησης. Τώρα συζητούμε το θέμα της αύξησης των τελών της μαρίνας. Θα ήθελα να αναφέρω ότι είναι κάπου ενάμιση χρόνο που εκκρεμεί αυτό το νομοθέτημα ενώπιόν μας· είναι από τις 14 του Γενάρη του '93. Και δεν περιποιεί τιμή, κύριε Πρόεδρε, οφείλω να το τονίσω, το ότι ασχοληθήκαμε με το θέμα δέκα φορές σε δέκα συνεδριάσεις και συνεχίζουμε να το συζητούμε. Πιστεύω ότι δεν παίρνει άλλο. Πρέπει να αποφασίσουμε. Ή υποστηρίζουμε τα τέλη ή τροποποιούμε τα τέλη ή τα απορρίπτουμε. Δεν μπορεί να συνεχίσει άλλο η συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι να παρατηρήσω πως, ενώ υπάρχει απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για ιδιωτικοποίηση της μαρίνας, μιλούμε για πιθανότητα ή πρόθεση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα έχετε την απόφαση μπροστά σας;

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Είναι εδώ ακριβώς που δεν έχουμε γίνει αντιληπτοί από τους συναδέλφους της άλλης πλευράς. Εμείς λέμε ότι δε θα αρνούμαστε να ψηφίσουμε αυξημένα τέλη για τη μαρίνα, για να καλυφθούν οι ανάγκες του κράτους για τη συντήρηση, τη διατήρηση και τη λειτουργία της, νοουμένου ότι η μαρίνα θα παρέμενε στο κράτος. Από τη στιγμή που επίσημα δηλώνεται ότι η μαρίνα θα δοθεί σε ιδιώτες, εμείς αρνούμαστε για λόγους αρχής να ψηφίσουμε. Και στη δικαιολογία του Κυπριανού ότι, ναι, να ψηφίσουμε αυξημένα τέλη για να βρει καλή τιμή η κυβέρνηση απαντούμε ότι εμείς δε θέλουμε να βρει καλή τιμή η κυβέρνηση. Η θέση μας είναι να παραμείνει στο κράτος, να παραμείνει εκεί που ανήκει. Και εκείνος ο οποίος πρόκειται να ενοικιάσει τη μαρίνα δε θα επηρεαστεί ποσώς από τις αυξομειώσεις των τελών που θα επιβάλει η Βουλή. Εκείνος που θα πάρει τη μαρίνα θα καθορίζει από μόνος του τα τέλη, θα εισπράττει από μόνος του τα κέρδη τα οποία η κυβέρνηση σήμερα αρνείται να εισπράξει. Αν για τον ιδιώτη θα είναι κερδοφόρα αυτή η επιχείρηση, δε βλέπω το λόγο γιατί να μην είναι κερδοφόρα για το κράτος, το οποίο εκτός από το κέρδος έχει και την ευθύνη που ανέφερε ο συνάδελφος Ευσταθίου να διατηρήσει τα λιμάνια και την ακεραιότητα της χώρας μας στα χέρια του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για ακόμα ένα λόγο τάξης θα ήθελα να υποδείξω στο Σώμα, μετά την υπενθύμισή από το συνάδελφο κ. Χρυσοστόμου ότι έχει ενάμιση χρόνο που συζητείται αυτό το θέμα της αύξησης των τελών, πως ακριβώς εδώ και ένα χρόνο το πρώτο κόμμα που είχε τοποθετηθεί ουσιαστικά υπέρ αύξησης των τελών, όπως ακριβώς είχαν προταθεί από τον ΚΟΤ, δηλαδή μέχρι και 140%, χωρίς τούτο να είναι μομφή για οποιοδήποτε άλλο κόμμα, ήταν το δικό μας, γιατί υιοθετήσαμε πλήρως την αιτιολόγηση, όπως την κατέθεσε στην Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ο εισηγητής, που ήταν ο ΚΟΤ. Διάφορες άλλες πλευρές, για λόγους τους οποίους αποδεκτήκαμε, είχαν ζητήσει κάποιες αναβολές για να τοποθετηθούν αργότερα. Εν τω μεταξύ μεσολάβησε απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία γνωστοποιήθηκε με τον πλέον επίσημο τρόπο στη Βουλή, διά μέσου της Επιτροπής μας, και η οποία μας οδήγησε ως θέμα αρχής να αναθεωρήσουμε τη στάση μας, για τους λόγους που εκτέθηκαν προηγουμένως από τους συναδέλφους μου. Έτσι έχουν τα πράγματα και αυτός είναι ο λόγος που μας ώθησε να πάρουμε τη θέση που εκφράζουμε και σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος που θέλει να πρωτολογήσει;

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι να προχωρήσουμε σε ψηφοφορία. Οι θέσεις των κομμάτων ακούστηκαν. Κανένας δε θα πείσει κανένα. Για άλλους αιωρείται το θέμα της ιδιωτικοποίησης, για άλλους, επειδή δεν ετέθη επίσημα, δεν υπάρχει. Είμαστε έτοιμοι να αποφασίσουμε. Ή ψηφίζουμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση να διακοπεί η συζήτηση και να πάμε σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της εισήγησης να πάμε σε ψηφοφορία;

Τώρα θέλετε να βάλετε τροπολογία; Ποια είναι η τροπολογία σας ακριβώς;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η δική μας η τροπολογία, ύστερα από μια διαβούλευση που έχει κάμει η κοινοβουλευτική μας ομάδα, είναι πρόταση για 100% αύξηση των τελών που ίσχυαν μέχρι σήμερα, αντί του 140%.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά εδώ δεν υπάρχουν ποσοστά και θα παρακαλέσω να μου δώσετε αριθμούς.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δηλαδή να αυξηθούν κλιμακωτά, από ό,τι ίσχυε, κατά 100%.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, έχω νομοσχέδιο μπροστά μου και προτιμώ να βάλω αριθμούς, διότι πρέπει να βάλω τροπολογία υπό κρίση. Δεν μπορώ να μιλήσω αόριστα. Εδώ υπάρχει στον Πίνακα, στην παράγραφο (α), υποπαράγραφο (ι) "Για συνεχή και ολόκληρη περίοδο 90 ημερών £23 για τα κυπριακά σκάφη και £25 για τα ξένα σκάφη".

Ποια είναι η εισήγησή σας;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Η εισήγηση είναι ο διπλασιασμός των υφιστάμενων τελών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ε, μα αυτά είναι αυτά που εισηγείται τώρα η κυβέρνηση.

Έχω τους Κανονισμούς της κυβέρνησης μπροστά μου. Εσείς είναι μείωση που θέλετε.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να επισημάνω ότι η ζητούμενη αύξηση του 140% είναι κατά μέσο όρο. Δηλαδή υπάρχουν ορισμένα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, δεν είναι αυτό το πρόβλημά μου. Εγώ έχω εδώ να βάλω μπροστά σας αριθμούς. Δεν μπορώ να μιλάω αόριστα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Αυτό είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ λέει £23 και £25. Ποια είναι η εισήγηση;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Αριθμητικά, κύριε Πρόεδρε, η πρότασή μας είναι η εξής: Για να φθάσουμε στην πρόταση της κυβέρνησης, θα πρέπει να κάνουμε από την πρόταση της κυβέρνησης μια μείωση ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα έπρεπε να το κάμετε, κύριε συνάδελφε. Εδώ δε θα κάτσω στην έδρα να πω ότι οι £23 είναι το 140% και το 100% είναι το τάδε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Να διευκρινίσω την πρόταση, κύριε Πρόεδρε. Θα γίνει μείωση από την εισήγηση της κυβέρνησης κατά 40%.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δηλαδή εσείς λέτε το ποσό των £23 να γίνει κατά 40% μικρότερο, το ποσό των £25 κατά 40% μικρότερο και γενικά όλα τα ποσά κατά 40% μικρότερα.

Ορίστε, κύριε Μακρίδη.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε, επειδή οι αυξήσεις είναι κλιμακωτές και δεν υπάρχει μια γενική αύξηση, μπορεί να μιλούμε για λανθασμένα πράγματα. Η παράκληση θα ήταν, αν μας επιτρέπετε, να δοθούν μερικά λεπτά να συσκεφθούμε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είμαι πολύ ευτυχής, διότι, εφόσον υπήρχε η εισήγηση, προς Θεού, θα έπρεπε να κάμετε αυτή την προεργασία, για να κάμετε μια συγκεκριμένη πρόταση.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω έχετε απόλυτο δίκαιο. Και η πορεία είναι διπλή: Ή δεν υπάρχει κατανοητή πρόταση στην έδρα και δεν τίθεται σε ψηφοφορία ή, για να υποβοηθηθούν οι συνάδελφοι που δεν έκαμαν τον κατ' οίκον υπολογισμό, την κατ' οίκον εργασία τους, ας μπει ως θέμα αρχής κατά πόσο αυτή η Βουλή δέχεται ή όχι να μειωθούν τα τέλη που έβαλε η κυβέρνηση κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι 40% των προτεινομένων. Μια από τις δύο. Δεν πρόκειται η έδρα ή οι συνάδελφοι να δώσουν αναβολή για να γίνει η προετοιμασία που έπρεπε να είχε γίνει ή να κάμουμε εμείς τους λογαριασμούς, για να ερμηνεύσει ο συνάδελφος την πρότασή του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή εκ παραδρομής η θέση της κοινοβουλευτικής μας ομάδας δε διαβιβάστηκε στην αρμόδια Επιτροπή, ώστε να γίνουν οι υπολογισμοί από τις υπηρεσίες της Βουλής, αποσύρω την τροποποίηση. Υιοθετούμε την πρόταση της κυβέρνησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ ωραία! Βάζω λοιπόν τους Κανονισμούς σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

Μετράτε καλά, για να μην έχω παρεξηγήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 20 ψήφους υπέρ, 18 εναντίον και 3 αποχές οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Ο κ. Ανδρέας Γεωργίου.

ΑΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δικαιολογία ψήφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχετε υπόψη σας ότι οι δικαιολογίες ψήφου δεν πρέπει να είναι ομιλίες επί θεμάτων αρχής, γιατί αυτό συμβαίνει συνήθως.

ΑΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Όχι. Απλά θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι έχω καταψηφίσει τους Κανονισμούς όχι γιατί διαφωνώ με αυτούς, αλλά διότι διαφωνώ με το ύψος της αύξησης. Και εφόσον δεν κατέστη δυνατό για τεχνικούς, τυπικούς λόγους να ψηφίσω την αύξηση του 100%, δεν μπορούσα να ψηφίσω το 140%.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα. Ορθό.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έγινε λάθος στην καταμέτρηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας είπα να μετρήσετε καλά. Εγώ δε μετράω από την έδρα. Ορίστε, υπάρχει αίτηση της Γραμματείας για επαναμέτρηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20 υπέρ με 18 εναντίον. Έτσι είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ικανοποιημένη η Γραμματεία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ναι, ναι, κύριε Πρόεδρε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί να είναι έτσι. Είναι 21 Βουλευτές. Έξω οι 3 από τους 21, μένουν 18. Να επαναληφθεί η ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ; Και, σας παρακαλώ, μετράτε καλά να ξέρουμε. Να μην έχουμε παρεξήγηση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

21 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα κάνουμε ονομαστική ψηφοφορία νομίζω, για να μην έχουμε παρεξηγήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, θα γίνει ψηφοφορία κατ' ομάδα και μετράτε καλά. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ από το Συναγερμό;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ από το Δημοκρατικό Κόμμα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ από το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ από το ΑΚΕΛ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμιά αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Επομένως οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Απορρίπτονται, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

18 είπατε με 20. Τι λέει η πρόσθεσή σας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20 με 20.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, βάλτε τη νικώσα ψήφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ψήφισα ποτέ μου ως Πρόεδρος. Αν θέλει να με αντικαταστήσει άλλος, να έρθω κάτω ευχαρίστως.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ο Πρόεδρος δεν ακούσαμε τι κάμνει. Διότι ο Πρόεδρος έχει ψήφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ξέρω πως έχω ψήφο.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δηλαδή κάμνετε αποχή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ως Πρόεδρος έχω ψήφο, αλλά ουδέποτε άσκησα το δικαίωμα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, λέω κάμνετε αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι πάρα πολύ, αλλά φαίνεται ότι διακωμωδείται το Σώμα. Να γίνει μια ψηφοφορία όπως πρέπει να γίνει, να τελειώνουμε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έγινε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έγινε και με εκείνη που έγινε πέρασαν οι Κανονισμοί. Ζητήσατε να ξαναγίνει ψηφοφορία, διότι επανήλθαν Βουλευτές από το καφενείο. Αυτό είναι αδιανόητο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι. Πρόσεξα ότι δεν προσετέθη κανένας Βουλευτής. Κανένας δεν προσετέθη. Έγινε η ψηφοφορία και φαίνεται ότι ... Σε τέτοια περίπτωση δεν περνούν οι Κανονισμοί. Λοιπόν οι Κανονισμοί δεν έχουν εξασφαλίσει πλειοψηφία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Εδώ είχαν εξασφαλίσει πλειοψηφία, γιατί εκ των υστέρων ... Με συγχωρείτε, κύριοι, εδώ δεν επαναλαμβάνεται η ψηφοφορία όποτε θυμηθούν κάποιοι. Έγινε η ψηφοφορία, πέρασαν οι Κανονισμοί, έγινε το πρακτικό και υπάρχει και ζητήθηκε ξανά ψηφοφορία. Να ξαναγίνει ψηφοφορία, διότι έχω την εντύπωση ότι κάποιοι εκ των συναδέλφων δεν ήσαν εντός της αιθούσης. Ζητήθηκε να γίνει ψηφορορία, διότι επανήλθαν. Υπάρχει αλλοίωση πιθανόν θέσεων και από δικής μας πλευράς. Συνεπώς να επαναληφθεί η ψηφοφορία άπαξ και διά παντός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, αυτό να μου επιτραπεί να πω ότι δεν το δέχομαι, διότι, αν πράγματι κάποιος συνάδελφος νόμιζε ότι δεν έγινε σωστή καταμέτρηση, νομίζω ούτε εσείς ούτε εγώ ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα έγινε τρεις φορές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και κάθε φορά μου έδινε διαφορετικά αποτελέσματα. Και νομίζω πως ήταν καθήκον μου να διασφαλίσω ποια είναι η πραγματική καταμέτρηση των ψήφων.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ονομαστική ψηφοφορία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Από τη στιγμή που έγινε πρόταση για ονομαστική ψηφοφορία, νομίζω πρέπει να καταφύγουμε στην ονομαστική ψηφοφορία, για να λήξει το θέμα και να μην υπάρχει αμφισβήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Νομίζω ότι, αν κάμουμε και ονομαστική ψηφοφορία, είναι τότε που πιστεύω ότι εκτιθέμεθα. Η ονομαστική ψηφοφορία είναι πολιτική ψηφοφορία. Είναι ψηφοφορία πάνω σε σοβαρές πολιτικές θέσεις και αποφάσεις. Εδώ έχει γίνει κάτι που δεν έγινε ίσως από χρόνια στη Βουλή, ψηφοφορία κατά κόμμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν έγινε ποτέ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν έγινε ποτέ. Έγινε ψηφοφορία κατά κόμμα, υπέρ και κατά ταυτόχρονα, και απέδειξε νομίζω τους αριθμούς, οι οποίοι εξ υπαρχής ήταν στην αίθουσα. Απλώς έγινε λάθος από τη Γραμματεία και δεν υπολογίστηκαν οι δύο συνάδελφοι οι οποίοι από πλευράς Δημοκρατικού Συναγερμού είχαν ψηφίσει διαφορετικά. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί θέματος διαδικασίας. Γίνεται ψηφοφορία με ανάταση της χειρός, εφόσον δε ζητηθεί ονομαστική ψηφοφορία. Από τη στιγμή που ζητείται ονομαστική ψηφοφορία, νομίζω ότι δεν υπάρχει θέμα για συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου. Δεν ακούω: Σας παρακαλώ, ησυχία.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Έχω την άποψη, κύριε Πρόεδρε, ότι η ψηφοφορία έχει λήξει και οι Κανονισμοί δεν έχουν περάσει. Ήδη η επανάληψη για δεύτερη φορά της ψηφοφορίας έδωσε τη δυνατότητα σε 3 λευκά, που όλοι ακούσαμε ... Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Και παρακαλώ, κύριε Κοινοβουλευτικέ Εκπρόσωπε της ΕΔΕΚ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι θέμα διαδικασίας.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Επί της διαδικασίας ομιλώ.

Έδωσε τη δυνατότητα σε τρία άτομα τα οποία είχαν δηλώσει λευκό, και το ακούσαμε όλοι, να αλλάξουν την ψήφο τους κάτω από την πίεση η οποία ησκήθη. Η προσπάθεια να γίνει τώρα ονομαστική ψηφοφορία θα δώσει τη δυνατότητα να γελοιοποιηθεί το Σώμα, διότι ενδεχομένως θα ασκηθεί περαιτέρω πίεση σε δύο που ψήφισαν εναντίον των Κανονισμών να αλλάξουν την ψήφο τους.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε δεχόμεθα να ακούουμε ότι Βουλευτές είναι δυνατό να δέχονται πιέσεις. Ούτε ασκούνται πιέσεις από οιονδήποτε, για ένα θέμα μάλιστα όπως είναι η αύξηση ...

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ δε δέχομαι να παίρνει ο καθένας το λόγο από μόνος του. Για παράδειγμα ο συνάδελφος ο Αναστασιάδης. Ενώ μιλά ο συνάδελφος, πήρατε το λόγο, γι' αυτό εγώ σου απάντησα με τον ίδιο τρόπο, συνάδελφε. Να παίρνουμε το λόγο από την έδρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απολογούμαι αν παρέβην τις διαδικασίες, αλλά, επειδή ο κ. Φιλίππου αναφέρθηκε σε πιέσεις επί συναδέλφων, είναι θέμα τιμής και προς τους συναδέλφους ότι δεν ασκούνται πιέσεις κατ' αρχήν και κατά δεύτερο δεν υπάρχουν κοινοβουλευτικές ομάδες που ασκούν πιέσεις. Δε θέλω να πω ποιοι ασκούσαν πιέσεις.

(Γέλια)

Στο παρελθόν ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ίδιον του ανθρώπου να αλλάζει γνώμη, όταν το θέλει. Και εφόσον υπάρχουν μερικοί συνάδελφοι οι οποίοι διαμφισβητούν την ψηφοφορία, ας γίνει μια τελειωτική ψηφοφορία με σιωπή και με τάξη, για να δούμε αν περνούν οι Κανονισμοί ή όχι. Δεν έχουμε τίποτε να χάσουμε ούτε νομίζω θα γελοιοποιηθούμε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι θα δεχθώ την άποψη που εξέφρασε η κ. Κατσελλή. Είναι φανερό ότι το πρόβλημα ευαισθητοποιεί πολλούς συναδέλφους και τοποθετούνται κατά διαφόρους τρόπους. Αυτή τη στιγμή έγινε πρώτη ψηφοφορία, η οποία με δική σας απόφαση επαναλήφθηκε. Είναι φανερό ότι επικρατεί μια σχετική σύγχυση στην τοποθέτηση, λόγω του ευαίσθητου του θέματος. Τώρα είναι όλοι γνώστες αυτής της πραγματικότητας και θα εισηγούμουν, εφόσον ακυρώθηκε η πρώτη

ψηφοφορία, με επίγνωση της σημασίας του θέματος απ' όλους τους συνάδελφους Βουλευτές, να επαναληφθεί για τελευταία φορά η ψηφοφορία, για να λήξει αυτό το θέμα. Δε θα ακολουθούσα την εισήγηση του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της ΕΔΕΚ για ονομαστική ψηφοφορία, διότι ομολογουμένως θα έλυε μεν το θέμα, αλλά είναι και ολίγον τι πρωτοφανές για δευτέρας σημασίας θέμα να καταφεύγουμε σε ονομαστική ψηφοφορία. Γι' αυτό εισηγούμαι με την άδειά σας, κύριε Πρόεδρε, να επαναληφθεί για τελευταία φορά η ψηφοφορία και να είναι τελικό το αποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς διαφωνούμε να επαναληφθεί η ψηφοφορία, για τον απλούστατο λόγο ότι η δεύτερη ψηφοφορία έγινε με δική σας απόφαση και με ομόφωνη συγκατάθεση αυτού του Σώματος. Άρα είχε όλα τα εχέγγυα και όλη την αποδοχή από κάθε Βουλευτή και από κάθε κοινοβουλευτική ομάδα και η διεξαγωγή της και το έγκυρο του αποτελέσματός της. Επομένως εμείς διαφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ορίστε, κύριε Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή τελικά καταλήξαμε σε ισοψηφία, τι γίνεται τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ισοψηφία σημαίνει ότι δεν περνούν οι Κανονισμοί.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Αμφισβητείται αυτό. Δεν είναι σίγουρο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο λόγος για τον οποίο δέχτηκα τη δεύτερη ψηφοφορία είναι το ότι μου υπεδείχθη ότι επρόκειτο περί αριθμητικού λάθους. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο αποδέχθηκα τη δεύτερη ψηφοφορία.

Ναι, θα σας δώσω το λόγο.

Τώρα δε νομίζω ότι υπάρχει το θέμα του αριθμητικού λάθους.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπάρχουν τρεις ψηφοφορίες με τρία διαφορετικά αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν όμως υπάρχει εισήγηση για ονομαστική ψηφοφορία, μπορώ να το δεχτώ. Αλλά να δεχτώ ξανά ψηφοφορία πάλι διά ανατάσεως των χειρών, εφόσον δεν υπάρχει πλέον θέμα αριθμητικού λάθους, νομίζω πως δεν μπορώ να το δεχτώ.

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώ είχε τεθεί εισήγηση για ονομαστική ψηφοφορία, δεν τέθηκε ενώπιον του Σώματος το αν ασπάζονταν αυτή την εισήγηση να γίνει ονομαστική ψηφοφορία και προχώρησε σε ψηφοφορία το Σώμα πάνω σε άλλη βάση. Επομένως, εμείς που είχαμε εισηγηθεί, κύριε Πρόεδρε, ονομαστική ψηφορορία, επαναφέρουμε το θέμα και ζητούμε ονομαστική ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Θα επικροτήσουμε την άποψη, κύριε Πρόεδρε, για να λήξει αυτό το θέμα, το οποίο δεν αξίζει το θόρυβο με τον οποίο πραγματοποιείται η συζήτηση στη Βουλή.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλο το σέβας προς τους συναδέλφους, αν ένα αποτέλεσμα μιας οποιασδήποτε ψηφοφορίας, και υπήρξαν προηγούμενα, δεν είναι αρεστό σε κάποιους, αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να απαιτείται η επανάληψη. Είχαμε πολλά τέτοια προηγούμενα ισοψηφίας ή κάποιου αρνητικού αποτελέσματος για τους εισηγητές. Πιστεύω ότι θα ήταν πρόκληση και προς την κοινή αντίληψη των Μελών αυτής της Βουλής. Ο ισχυρισμός ότι κάποιοι συνάδελφοι για ένα θέμα το οποίο συζητείται εδώ και αρκετούς μήνες, για ένα θέμα για το οποίο πριν δεκαπέντε μέρες έγινε δίωρη συζήτηση, ο ισχυρισμός ότι δεν είχαν καταλάβει την οποιαδήποτε πολιτική, κοινωνική, οικονομική σημασία, νομίζω θα έπρεπε να προσβάλλει αυτούς τους συναδέλφους. Είναι θέμα αρχής για μας ως κοινοβουλευτική ομάδα, κύριε Πρόεδρε, διότι υπάρχει ο κίνδυνος τον οποίο θέλω να θέσω υπόψη σας. Αν κάθε φορά μια οποιαδήποτε θεωρούμενη πλειοψηφία δεν ικανοποιείται με ένα αποτέλεσμα, θα έχουμε τέτοια παραδείγματα στη Βουλή και θα ανοίξει το πράσινο φως για ανατροπή οποιασδήποτε δημοκρατικής διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εκπλήττομαι ειλικρινά. Αν δεν προερχόταν από τη δική του ομάδα το αίτημα για επαναμέτρηση, αυτή τη στιγμή φυσικά θα συζητούσαμε το Κεφάλαιο Δ', διότι οι Κανονισμοί θα θεσμοθετούνταν. Έγιναν τρεις εν συνόλω ψηφοφορίες, κύριε Χριστοδουλίδη, και δε διαμαρτυρηθήκατε για θέμα αρχής ούτε για τη δεύτερη ούτε για την τρίτη. Συνεπώς πάψτε να κάμνετε ότι δήθεν αποτελείτε τους διδάκτορες του ήθους. Εσείς εισηγηθήκατε την επανάληψη της ψηφοφορίας όχι μια, τρεις φορές. Γιατί δηλαδή η άλλη πλευρά να μην έχει το δικαίωμα, όταν το έχετε εσείς και το ασκείτε και γίνεται ξανά ψηφοφορία και ξανά ψηφοφορία; Επομένως, ας είμεθα ολιγότερον φειδωλοί στις παραινέσεις προς τους άλλους. Και τη δημοκρατία τη σεβόμαστε και την πλειοψηφία την αναγνωρίζουμε. Εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι ότι εκ συγχύσεως η Γραμματεία υποχρεώθηκε να κάμει τρεις φορές κατά τρόπο διάφορο ψηφοφορία. Και λέμε ότι ενόψει της συγχύσεως απαιτείται, διότι βλέπουμε ότι υπάρχει όχι εκείνη η πλειοψηφία όπως διαφάνηκε, η ισοψηφία, αν θέλετε, στην τρίτη ψηφοφορία, να γίνει μια τελική ψηφοφορία, να τελειώνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε συζητούμε ένα πολιτικό πρόβλημα αυτή τη στιγμή. Συζητούμε ένα τεχνικό πρόβλημα και είναι από αυτό το πρίσμα που θα πρέπει να δούμε με καλή πίστη όλη αυτή τη σύγχυση η οποία έχει δημιουργηθεί. Αν υπήρχαν

τα ανάλογα τεχνικά μέσα που υπάρχουν στις άλλες Βουλές του κόσμου, θα είχε γίνει η ψηφοφορία, θα είχαν καταμετρηθεί, θα είχαν καταγραφεί οι ψήφοι και θα ξέραμε τι γίνεται. Στην προκειμένη περίπτωση, λόγω ακριβώς της πολύ μικρής διαφοράς μεταξύ των διιστάμενων απόψεων, ναι, δημιουργήθηκε ένα πρόβλημα και μια σύγχυση, έγιναν τρεις ψηφοφορίες και ανακοινώθηκαν τρία έως τέσσερα διαφορετικά αποτελέσματα. Και δε θα βγούμε από μέσα αν τα σχολιάσουμε τα αποτελέσματα. Ακριβώς για να λήξει αυτό το θέμα, επαναλαμβάνω την πρόταση για ονομαστική ψηφοφορία. Και θέλω να πω ότι δεν εξαρτάται από τη σοβαρότητα του θέματος το αν γίνεται ονομαστικά ή όχι η ψηφοφορία. Βέβαια για πρώτη φορά γίνεται στο Σώμα, αλλά δε συνδέεται με τη σοβαρότητα του θέματος. Είναι καθαρά διαδικαστικό και ούτε χρειάζεται να τεθεί υπό ψηφοφορία. Είναι θέμα που ο Πρόεδρος της Βουλής προωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρόλο που ομολογώ ότι ομαλά θα έπρεπε να πάρω απόφαση ότι οι Κανονισμοί απορρίπτονται, διότι η τελευταία ψηφοφορία πράγματι έγινε κατά τρόπο κάπως πιο εξειδικευμένο από τις προηγούμενες, εντούτοις, αν, όταν και εφόσον υπάρχει αίτημα για ονομαστική ψηφοφορία, δεν μπορώ να το απορρίψω, από οποιαδήποτε πλευρά και αν προέρχεται. Και αυτό απαντά στις τυχόν αμφιβολίες, δικαιολογημένες, που εξετέθησαν για το τι θα γίνεται σε περίπτωση κατά την οποία υπάρχει αμφισβήτηση. Θα γίνεται το ίδιο την ίδια ώρα. Δεν πρόκειται να αμφισβητηθεί σε μελλοντικό στάδιο, αλλά, αν οιαδήποτε ψηφοφορία αμφισβητηθεί από οιανδήποτε πλευρά και ζητηθεί ονομαστική ψηφοφορία, νομίζω ότι πρέπει να προχωρεί σ' αυτή ο εκάστοτε Πρόεδρος. Και λυπούμαι, διότι βρέθηκα σ' αυτή τη δύσκολη μοίρα να πάρω αυτή την απόφαση από την έδρα, αλλά νομίζω ότι η ορθή διαδικασία είναι ότι δεν μπορεί η Βουλή να απορρίψει αίτημα για ονομαστική ψηφοφορία. Και μάλιστα η ονομαστική ψηφοφορία δε θα χρειάζεται καν την έγκριση της πλειοψηφίας της Βουλής, αλλά οιαδήποτε αίτηση οιασδήποτε κομματικής πλευράς για ονομαστική ψηφοφορία, η άποψή μου είναι, παρόλο που δεν μπορώ να θεσμοθετώ, διότι δεν είμαι ο μόνιμος Πρόεδρος αυτού του Σώματος, επομένως η δική μου η γνώμη μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση του Προέδρου, όταν και εφόσον θα ασκεί τα δικαιώματά του, αλλά η δική μου άποψη είναι ότι, σε περίπτωση αίτησης για ονομαστική ψηφοφορία από οιανδήποτε κομματική πλευρά, το πράγμα πρέπει να υιοθετείται. Γι' αυτό παρακαλώ να προχωρήσουμε σε ονομαστική ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αγαπίου Γιαννάκης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Απών.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Να ψηφίσει ο κ. Συλλούρης για μένα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να μη γελοιοποιούμε το Σώμα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ο κ. Συλλούρης είπε "απών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και ο κ. Συλλούρης κακώς, αλλά και εσείς.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ψηφίζω εναντίον των Κανονισμών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αναστασιάδης Νίκος.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Αντωνίου Αβραάμ.

Απών.

Γεωργίου Ανδρέας.

Απών.

Γεωργίου Αριστοφάνης.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Γιάγκου Κίκης.

Κ. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δημητρίου Οδυσσέας.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ευθυμίου Τίμης.

Τ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ευσταθίου Ευστάθιος.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ηλιάδης Δημήτρης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θεοδούλου Λάκης.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θεοδώρου Δώρος.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ιεροδιακόνου Λεόντιος.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ιωαννίδης Ιωάννης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καζαμίας Κίκης.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καράς Αντώνης.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κατσελλή Ρήνα.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κατσουρίδης Νίκος.

Απών.

Κληρίδου Καίτη.

Απών.

Κοντίδης Δημήτρης.

Απών.

Κουκουμάς Ανδρέας.

Α. ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κυπριανού Μάρκος.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κυπριανού Μιχαλάκης.

Μ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κωνσταντίνου Κώστας.

Απών.

Λυσιώτης Λώρης.

Λ. ΛΥΣΙΩΤΗΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Λυσσαρίδης Βάσος.

Δεν ψηφίζει.

Μακρίδης Ισίδωρος.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μαρκίδης Αλέκος.

Απών.

Μάτσης Ιωάννης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μαυροκορδάτος Χρίστος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μιχαηλίδης Θάσος.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μουσιούττας Νίκος.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μούσκος Ανδρέας.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Αποχή.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ομήρου Γιαννάκης.

Απών.

Παναγίδης Κίμων.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παπαγεωργίου Παύλος.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παπαδόπουλος Τάσσος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παπαρές Αυγερινός.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρισινός Ανδρέας.

Απών.

Πιττοκοπίτης Νίκος.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πουργουρίδης Χρίστος.

Απών.

Πρέντζας Ρένος.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ρολάνδης Νίκος.

Απών.

Σολωμής Χρίστος.

Απών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σοφοκλέους Θάσος.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συλλούρης Δημήτρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Φιλίππου Ανδρέας.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χάσικος Σωκράτης.

Απών.

Χατζηγιάννης Σοφοκλής.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χατζηδημητρίου Τάκης.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χριστοδουλίδης Δώρος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρίστου Ανδρέας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εναντίον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χριστόφιας Δημήτρης.

Απών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρυσοστόμου 'Αριστος.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Υπέρ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρυσοστόμου Διόφαντος.

Δ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνούν οι δύο Γραμματείς αυτή τη φορά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι υπέρ, δεκαεννέα εναντίον και μια αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με είκοσι ψήφους υπέρ, δεκαεννέα εναντίον και μια αποχή οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια δήλωση σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς βεβαίως σεβόμαστε την απόφαση που έχετε πάρει γι' αυτού του είδους την ψηφορορία, όμως διαφωνούμε και δεν το θεωρούμε προηγούμενο, καθότι τέτοιου είδους ψηφοφορία ονομαστική δεν προβλέπει καν ο Κανονισμός της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ανεξάρτητα του αν το προβλέπει ο Κανονισμός της Βουλής, αν θέλετε την προσωπική μου γνώμη, όλες οι ψηφοφορίες θα έπρεπε να είναι ονομαστικές, διότι ο ιστορικός του μέλλοντος ούτε θα ξέρει τι ψήφισε η κάθε πλευρά εδωπέρα ή ο κάθε Βουλευτής. Και εγώ ευθύς εξαρχής, όταν ήμουν στα έδρανα, επέμενα σ' αυτή τη θέση, ότι δηλαδή δεν μπορούμε να λέμε 10 υπέρ και 20 εναντίον. Ποιοι είναι οι 10, ποιοι είναι οι 20, πώς τοποθετούνται οι διάφορες πλευρές; Αν από τις ομιλίες προκύψει, καλώς. Αν δεν έχουν προηγηθεί ομιλίες, ο ιστορικός του μέλλοντος θα αγνοεί πώς ψήφισε οιοσδήποτε Βουλευτής αυτού του Σώματος. Εμένα η προσωπική μου άποψη ήταν ευθύς εξαρχής, από την πρώτη μέρα της Βουλής ή ότι έπρεπε να έχουμε ηλεκτρονικά μέσα για να φαίνεται με τον ηλεκτρονικό τρόπο η ψηφοφορία εκάστου Βουλευτού ή ότι έπρεπε να γίνεται ονομαστική ψηφοφορία. Αυτή είναι η δική μου η άποψη. Και για λόγους πρακτικούς, αν πράγματι η πλειοψηφία της Βουλής καλώς ή κακώς ήθελε αυτούς τους Κανονισμούς και αν ακόμα απερρίπτοντο, θα τους είχατε μετά μία βδομάδα ξανά στη Βουλή, για να εγκριθούν από μια νέα πλειοψηφία της Βουλής, αν και εφόσον η πραγματική πλειοψηφία της Βουλής ήταν υπέρ των Κανονισμών. Δεν είμαστε εδώ για να υφαρπάσουμε κανενός την άποψη ούτε πιστεύω ότι ακόμα και τα καλούμενα μαστίγια των κομμάτων δε δικαιούνται να κάμουν ό,τι θέλουν να κάμουν. Δυστυχώς είναι μέσα στους κανόνες του κοινοβουλευτικού παιγνιδιού ακόμα και αυτή η τοποθέτηση και νομίζω ότι αυτή η συνεδρία μπορεί να φάνηκε εξ όψεως μια συγχυσμένη συνεδρία, μπορεί να έδωσε αρχικά μια λανθασμένη εικόνα, αλλά έδωσε επιτέλους και κάποια μηνύματα. Ναι, ότι αυτή η Βουλή πρέπει να δίνει στον κάθε Βουλευτή το δικαίωμα να λέει πώς ψήφισε και για την ιστορία

και για τον εαυτό του. Εγώ δε, όταν θα κάθομαι στα έδρανα -και θα κάθομαι συνέχεια μέχρι του τέλους της Βουλής- ναι, θα επιμένω τουλάχιστον η δική μου ψήφος να καταγράφεται στα πρακτικά, γιατί δε δέχομαι να είναι 5 ή 10 κατά ή υπέρ και να μην ξέρει κανένας πώς ψήφισα. Γι' αυτό δε νομίζω ότι υπήρξε οιαδήποτε παράβαση των Κανονισμών. Μπορεί να υπήρξε σύγχυση και θα μπορούσα στο κάτω κάτω να ψηφίσω και οι Κανονισμοί να είχαν απορριφθεί, εφόσον η δική μου η τοποθέτηση είναι φανερό ότι είναι εναντίον των Κανονισμών. Όμως θεώρησα ότι δεν είναι αυτό το σκόπιμο, αλλά το σκόπιμο είναι αυτό το οποίο έγινε, παρά τη δική μου προσωπική άποψη, την οποία τώρα εκφράζω, ότι, ναι, αν ήμουν στα έδρανα θα καταψήφιζα αυτούς τους Κανονισμούς. Αλλά δυστυχώς βρέθηκα στην έδρα και προσπαθώ εν τω μέτρω των δυνατοτήτων μου, με λάθη και με ορθά, να ασκήσω αυτό το λειτούργημα κατά τον τρόπο που νομίζω ότι εξυπηρετεί τα συμφέροντα του συνόλου της Βουλής.

Υπάρχει αίτημα "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1994", που παραπέμφθηκε στην Επιτροπή Οικονομικών, να παραπεμφθεί και στην Επιτροπή Άμυνας, δεδομένου ότι αφορά θέματα που σχετίζονται με την άμυνα.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 188 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 21 Απριλίου 1994.

"Η κοινότητα Πέγειας, ενώ αναμένει με αγωνία την κατασκευή του παρακαμπτήριου δρόμου της κοινότητας, με την ίδια αγωνία αναμένει να ληφθούν υπόψη οι εισηγήσεις της, όσον αφορά τη διέλευση και κατασκευή του δρόμου.

Επειδή πριν από έξι περίπου μήνες εξέφρασε κάποιες απόψεις, χωρίς να γνωρίζει την τύχη τους, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

1. Μετά την υποβολή των εισηγήσεων της κοινότητας δε θεωρείται σκόπιμο, αφού παρήλθαν έξι μήνες, να ενημερωθεί η κοινότητα;
2. Πότε προβλέπεται να ζητηθούν προσφορές και ν' αρχίσει η κατασκευή του δρόμου;"

Απάντηση ημερομηνίας 25 Απριλίου 1994 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 257, ημερομηνίας 24 Μαΐου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Πιττοκοπίτη.

"1. Το Υπουργείο Οικονομικών είναι ενήμερο της υφιστάμενης κατάστασης στην Πάφο. Υποστηρίζει ότι οι στεγαστικές συνθήκες της δημόσιας υπηρεσίας θα πρέπει να ικανοποιηθούν μόνιμα και σταδιακά.

2. Για κάλυψη των αναγκών των επαρχιακών κυβερνητικών γραφείων στην Πάφο έχει ληφθεί απόφαση από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για τα κυβερνητικά κτίρια. Πρόθεση είναι τα επαρχιακά κυβερνητικά κτίρια στην Πάφο να ανεγερθούν στο χώρο του παλιού νοσοκομείου.

3. Το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προωθούν τη διαδικασία, ώστε η ανέγερση των κυβερνητικών κτιρίων στην Πάφο να αρχίσει το συντομότερο δυνατό."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 66, ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με τις εγκρίσεις που έδωσε η Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκαταστάσεως Εκτοπισθέντων για αυτοστέγαση σε κυβερνητικά οικόπεδα στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου κατά την περίοδο 1977-79, σας παρέχω τα σχετικά στοιχεία:

Χώρος αυτοστεγάσεως	Έτος 1977	Έτος 1978	Έτος 1979	ΑΚΥΡΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
Επαρχία Λεμεσού					
1. Κολόσσι	20	283	97	—	400
2. Τραχώνι	18	350	97	44	421
3. Πολεμίδια	14	935	60	39	970
4. Επισκοπή	52	64	8	7	117
5. Αυδήμου	13	7	11	1	30
6. Μουτταγιάκκα	—	20	44	8	56
7. Αγία Φύλα	20	288	32	34	306
Σύνολο	137	1947	349	133	2300
Επαρχία Πάφου					
1. Τίμη	—	—	51	—	51"

Απάντηση ημερομηνίας 14 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 78, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με το διαχωρισμό οικοπέδων στην κοινότητα Χολετριών για τις ανάγκες πτωχών οικογενειών, σας πληροφορώ πως τα εν λόγω οικόπεδα θα είναι έτοιμα για παραχώρηση στους δικαιούχους τους περί το τέλος Ιουνίου 1994."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Απριλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 80, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Η περιφερειακή αθλητική ανάπτυξη αποτελεί σταθερό στόχο της αθλητικής πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Μέσα στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και η κατασκευή γηπέδου στην Έμπα.

Πιο συγκεκριμένα με βάση τα καθορισμένα κριτήρια ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού έχει εντάξει το κοινοτικό γήπεδο Έμπας στο σχετικό προγραμματισμό του ως γήπεδο Δ' κατηγορίας και έχει εγκριθεί η επιχορήγηση της κατασκευής του ως ακολούθως:

α) Οικοδομικές εργασίες: £21.359

β) Φωτισμός: £18.000

γ) Χορτοτάπητας £14.400

Ο ΚΟΑ έχει ήδη αρχίσει να καταβάλλει τα πιο πάνω ποσά."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Απριλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 85, ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1993, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κυρίων Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρου Θεοδώρου.

"Πολιτική του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι η παραχώρηση κάθε δυνατής βοήθειας για δημιουργία των κατάλληλων αθλητικών χώρων τόσο στο κέντρο όσο και στην περιφέρεια.

Στα πλαίσια αυτά το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι πρόθυμο να αναλάβει την ετοιμασία της μελέτης και των σχεδίων κατασκευής κλειστής αίθουσας στο Πελένδρι, όπως επίσης και την επίβλεψη του έργου.

Η κοινότητα έχει ενημερωθεί για το θέμα."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 89, ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 1993, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κυρίων Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με το αποχετευτικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει το χωριό Πελένδρι, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Είναι γεγονός ότι το χωριό Πελένδρι, όπως και άλλα ορεινά χωριά, αντιμετωπίζει πρόβλημα αποχέτευσης των οικιακών λυμάτων, το οποίο οφείλεται βασικά στη μορφολογία και στη μη ικανοποιητική απορροφητικότητα του εδάφους. Το πρόβλημα εντοπίστηκε από καιρό από τις αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους οι οποίες άρχισαν τη διεξαγωγή της αναγκαίας έρευνας (υψομετρήσεις εδάφους, διεξαγωγή γεωλογικής έρευνας για διαπίστωση της απορροφητικότητας και διαπερατότητας του εδάφους κ.λπ.) προκειμένου να καταστεί δυνατή η ετοιμασία της κατάλληλης μελέτης για το αποχετευτικό σύστημα που θα μπορούσε να εφαρμοστεί.
2. Με βάση τα πορίσματα της έρευνας, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως άρχισε την ετοιμασία του αναγκαίου σχεδίου το οποίο προβλέπει την εγκατάσταση και λειτουργία μονάδας τριτοβάθμιας επεξεργασίας των λυμάτων. Το σχέδιο έχει φτάσει σε προχωρημένο στάδιο σ' ό,τι αφορά τη μελέτη για το δίκτυο συλλογής και μεταφοράς των λυμάτων στο χώρο όπου προβλέπεται να κατασκευαστεί ο βιολογικός σταθμός, το μόνο δε θέμα που εκκρεμεί είναι η μελέτη για τη βιολογική μονάδα και για την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων νερών, η οποία αναμένεται να συμπληρωθεί σύντομα.
3. Όταν συμπληρωθεί η ετοιμασία ολόκληρου του σχεδίου και υπολογιστεί η συνεπαγόμενη δαπάνη, θα προωθηθούν οι αναγκαίες παραπέρα διαδικασίες υλοποίησης του σχεδίου."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 90, ημερομηνίας 23 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σχετικά με την ανάγκη δημιουργίας μαρίνας στην Πάφο, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η ενθάρρυνση και προώθηση του ναυτικού τουρισμού αποτελεί κύριο στόχο της τουριστικής μας πολιτικής. Απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλκυση σκαφών αναψυχής στις κυπριακές ακτές αποτελεί η δημιουργία κατάλληλων λιμανιών

αναψυχής για διαφορετικής διάρκειας παραμονή. Μέσα στα πλαίσια της πιο πάνω πολιτικής, ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού έχει εκπονήσει γενική μελέτη, Master Plan, για τον καθορισμό του αριθμού, είδους, χωρητικότητας και γεωγραφικής κατανομής των απαραίτητων λιμενικών έργων, σύμφωνα με τη διεθνή ζήτηση και τάσεις για τα επόμενα 20 χρόνια και τα φυσικά χαρακτηριστικά των ακτών μας. Με βάση τη μελέτη αυτό το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε ολοκληρωμένη στρατηγική για τη δημιουργία της απαραίτητης υποδομής και την ανάπτυξη του ναυτικού τουρισμού. Για την υλοποίηση της στρατηγικής πρέπει αριθμός λεπτομερειών να τύχει επεξεργασίας.

Για την επαρχία Πάφου εγκρίθηκε σαν θέμα προτεραιότητας η δημιουργία μεγάλου λιμανιού αναψυχής χωρητικότητας 900 σκαφών στην περιοχή Αχέλειας, καθώς και η προσαρμογή αριθμού αλιευτικών καταφυγίων για παροχή κάποιων διευκολύνσεων σε σκάφη αναψυχής."

Απάντηση ημερομηνίας 5 Απριλίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 99, ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Όσον αφορά την ανέγερση νέας κτηνιατρικής κλινικής στην Παναγιά, σας πληροφορώ ότι η απόφαση για την ανέγερσή της βρίσκεται υπό αναθεώρηση και τούτο γιατί ο αριθμός των κλινικών περιπτώσεων στην περιοχή συνεχώς μειώνεται. Σε περίπτωση που η ανέγερση της νέας κτηνιατρικής κλινικής στην Παναγιά δεν προωθηθεί, οι ανάγκες της περιοχής θα καλυφθούν μέσω του ειδικού σχεδίου κτηνιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ζώων με την εμπλοκή και ιδιωτών κτηνιάτρων που βρίσκεται στο τελικό στάδιο αναθεώρησης/επεξεργασίας."

Απάντηση ημερομηνίας 21 Απριλίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ'104, ημερομηνίας 13 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την αξιοποίηση της πηγής (κυβερνητικής γεώτρησης) στην περιοχή 'Λιχούδι' Αμαργέτης, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Τα Τμήματα Αναπτύξεως Υδάτων και Γεωργίας προωθούσαν μέχρι πρόσφατα την ετοιμασία σχεδίου για αξιοποίηση για αρδευτικούς σκοπούς της κυβερνητικής γεώτρησης στην περιοχή 'Λιχούδι' Αμαργέτης, ενώ παράλληλα η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου προωθούσε την ίδρυση Αρδευτικού Τμήματος προς όφελος του οποίου θα αξιοποιείτο η ίδια γεώτρηση.

Επειδή κατά την περιφερειακή σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία μου στην Αμαργέτη στις 17.3.1994 υπήρξαν διαφορετικές προσεγγίσεις από τον κοινοτάρχη και άλλους παράγοντες ως προς τη χρήση της γεώτρησης (υποβλήθηκαν προτάσεις για συνδυασμένη χρήση ύδρευσης/άρδευσης με έμφαση στην ύδρευση) αποφασίστηκε όπως τα εμπλεκόμενα τμήματα και η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου διευκρινίσουν σύντομα το θέμα σε συνεννόηση με τις τοπικές αρχές Αμαργέτης και τροχιοδρομήσουν στη συνέχεια τις διαδικασίες για αξιοποίηση της γεώτρησης μέσω των ετήσιων προϋπολογισμών, για τη χρήση που θα αποφασιστεί τελικά από την κοινότητα Αμαργέτης."

Απάντηση ημερομηνίας 21 Απριλίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας και Φυσικών Πόρων κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 121, ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Σχετικά με τη δημιουργία ειδικής χοιροτροφικής περιοχής για στέγαση χοιροστασίων και έκδοση καλυπτικής άδειας για επέκταση χοιροστασίου ή χοιροστασίων

που βρίσκονται ουσιαστικά στην κατοικημένη περιοχή των χωριών Μενοίκου και Ορούντας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Το σχέδιο για τη δημιουργία της χοιροτροφικής περιοχής (Αγίων Ηλιοφώτων) δεν έχει εγκαταλειφθεί, αλλά θα προωθηθεί περαιτέρω μέσα στον τρέχοντα χρόνο, αφού προηγουμένως η αρμόδια αρχή προβεί στην τροποποίηση των πολεοδομικών ζωνών, ώστε η χοιροτροφική περιοχή να βρίσκεται μέσα στα όρια της Χοιροτροφικής Ζώνης. Συναφώς αναφέρεται ότι έχει ήδη οριστικοποιηθεί η ακριβής θέση τόσο των οικοπέδων όσο και των δεξαμενών επεξεργασίας λυμάτων.
2. 'Οσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, αυτό εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών, προς το οποίο η ερώτηση κοινοποιήθηκε με την παράκληση να απαντήσει."

Απάντηση ημερομηνίας 6 Απριλίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 123, ημερομηνίας 22 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, μέσα στα πλαίσια των ερευνητικών προγραμμάτων των αρμόδιων τμημάτων του για εντοπισμό ντόπιων ζωοτροφών και προσδιορισμό της θρεπτικής τους αξίας, περιλαμβανομένων και βιομηχανικών υποπροϊόντων, μελέτησε εκτεταμένα τη χρήση του νορού στη διατροφή των αγελάδων. Τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής έχουν δημοσιευθεί σε έκθεση του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών και στο περιοδικό 'Αγρότης' και έχουν μεταδοθεί στα αγροτικά ραδιοφωνικά προγράμματα του ΡΙΚ. Επιπρόσθετα οι αρμόδιοι λειτουργοί του Τμήματος Γεωργίας παρέχουν τις απαραίτητες συμβουλές στους αγελαδοτρόφους αλλά και στους χοιροτρόφους για τον τρόπο χρήσης του νορού ως ζωοτροφής.

Τα κύρια πλεονεκτήματα της χρήσης του νορού στη διατροφή των αγελάδων αι χοίρων είναι τα ακόλουθα:

1. Θεωρητικά 15 περίπου λίτρα νορού ισοδυναμούν από απόψεως θρεπτικής αξίας με 1 κιλό κριθαριού.
2. Περιορίζονται οι ανάγκες των ζώων σε νερό (ελάττωση κόστους παραγωγής).
3. Για κάθε 15 λίτρα νορού πρέπει να αφαιρείται από το σιτηρέσιο 1 κιλό κριθάρι.
4. Για κάθε τόνο νορού που δίδεται στα ζώα εξοικονομείται ποσό ίσον προς £3,80 σε συνάλλαγμα από το εισαγόμενο κριθάρι και £1,87 από τη μη επιδότησή του.
5. Αποφυγή ρύπανσης με την ανεξέλεγκτη απόρριψή του στο περιβάλλον.

Η περιορισμένη χρήση του νορού για σκοπούς διατροφής των ζώων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό οφείλεται σε αριθμό μειονεκτημάτων που παρουσιάζει όπως:

1. Ψηλή περιεκτικότητά του σε νερό (92-94%) και αυξημένο κόστος μεταφοράς.
2. Εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού στα υποστατικά των κτηνοτρόφων για διατροφή των ζώων τους με νορό.

3. Ακατάλληλη διαρρύθμιση υποστατικών και μη διαχωρισμός των ζώων ανάλογα με το παραγωγικό στάδιο.

4. Επιδοτημένη τιμή του κριθαριού που αποθαρρύνει τη χρησιμοποίηση άλλων ντόπιων ζωοτροφών, όπως του νορού.

Η πλήρης αξιοποίηση του νορού για σκοπούς διατροφής των ζώων αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, το οποίο, σε συνεργασία με τις γαλακτοβιομηχανίες, θα προωθήσει συγκεκριμένο σχέδιο περαιτέρω αξιοποίησής του. Για το σκοπό αυτό θα κληθεί σύντομα ευρεία σύσκεψη στο Υπουργείο για συζήτηση του όλου θέματος και λήψη τελικών αποφάσεων."

Απάντηση ημερομηνίας 5 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αλέκου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 127, ημερομηνίας 27 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένου Πρέντζα.

"1. Το Υπουργείο Εξωτερικών μόλις περιήλθε σε γνώση του ο επιλήψιμος χάρτης της Κύπρου που περιλαμβανόταν στην έκδοση "The New Oxford School Atlas" του εκδοτικού οίκου "Oxford University Press" έδωσε οδηγίες στην Υπάτη Αρμοστεία της Δημοκρατίας να προβεί στις δέουσες ενέργειες και διαβήματα.

2. Ως αποτέλεσμα των ενεργειών της Υπάτης Αρμοστείας, ο εκδοτικός οίκος "Oxford University Press" έχει γραπτώς απολογηθεί για το περί Κύπρου περιεχόμενο του 'Ατλαντα και διαβεβαιώνει ότι, ενόψει των πληροφοριών που του δόθηκαν από την Υπάτη Αρμοστεία, έχουν γίνει οι σχετικές διορθώσεις στην πρόσφατη ανατύπωση του 'Ατλαντα."

Απάντηση ημερομηνίας 19 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 132, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με τυχόν παραχώρηση τουρκοκυπριακών χώρων για επαγγελματική στέγαση στο Καλό Χωριό Λάρνακας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Πάγια πολιτική της Υπηρεσίας Διαχείρισης Τουρκοκυπριακών Περιουσιών είναι η μη παραχώρηση τουρκοκυπριακών ανοικτών χώρων για ανέγερση επαγγελματικών υποστατικών, εκτός από πολύ ειδικές περιπτώσεις οι οποίες θα τυγχάνουν χειρισμού με την υποβολή σχετικής αίτησης."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Απριλίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 133, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με την κατ' οίκον διανομή της αλληλογραφίας στο συνοικισμό αυτοστέγασης ΑΗΚ Δεκέλειας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο θεσμός της κατ' οίκον διανομής της αλληλογραφίας έχει επεκταθεί πάνω σε προσωρινή βάση από τις 7 Μαρτίου 1994 και στο συνοικισμό αυτοστέγασης ΑΗΚ Δεκέλειας μετά από σχετική διευθέτηση με τον ταχυδρομικό πράκτορα/διανομέα που εξυπηρετεί την κοινότητα Ορμήδειας. Η διευθέτηση αυτή προγραμματίζεται να οριστικοποιηθεί μόλις τοποθετηθούν οι πινακίδες με τις ονομασίες των δρόμων στην εν λόγω περιοχή.

(β) Συναφώς αναφέρεται ότι στην ίδια περιοχή λειτουργεί ταχυδρομικό πρακτορείο το οποίο εξυπηρετεί το κοινό με την πώληση γραμματοσήμων."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 144, ημερομηνίας 11 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ανδρέα Φιλίππου.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη λειτουργία του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών και στην αναβάθμιση της προσφοράς του.

Για το σκοπό αυτό ανέθεσε και στην καθηγήτρια του Harvard και εμπειρογνώμονα στη λειτουργία Ερευνητικών Κέντρων (διευθύνει το Κέντρο Dumbarton Oaks) κ. Λαΐου τη διεξαγωγή μελέτης και υποβολή σχετικών εισηγήσεων, πράγμα που έχει υλοποιηθεί.

Σε ό,τι αφορά το θέμα της κατάργησης της θέσης του Διευθυντή του Κέντρου και των άλλων κενών θέσεων, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το νόμο περί Δημόσιας Υπηρεσίας, όταν μια θέση πρώτου διορισμού και προαγωγής κενωθεί, πρέπει να προκηρυχθεί εντός 4 μηνών.

Μέσα στα πλαίσια αυτά η ΕΔΥ προκήρυξε την κενή θέση Διευθυντή του Κέντρου, ενώ πρόθεση του Υπουργείου ήταν η τροποποίηση του Σχεδίου Υπηρεσίας της θέσης, έτσι ώστε αυτό να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες και τους στόχους του Κέντρου, πράγμα που προωθείται.

Ενόψει των πιο πάνω ζητήθηκε η γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα ο οποίος και συμβούλευσε να προωθηθεί η κατάργηση της θέσης, όπως και των υπόλοιπων κενών θέσεων του προϋπολογισμού, πράγμα που έγινε πρόσφατα με την ψήφιση του Τακτικού Προϋπολογισμού για το 1994.

Πρόθεση του Υπουργείου είναι η επαναφορά των θέσεων το συντομότερο δυνατό και η αναβάθμιση της προσφοράς του Κέντρου μέσω της αναδιοργάνωσής του με βάση και τις εισηγήσεις της εμπειρογνώμονος."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Απριλίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 150, ημερομηνίας 15 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με την παροχή Υπηρεσιών Φαρμακοποιού στο Αγροτικό Υγειονομικό Κέντρο Αγρού, σας πληροφορώ ότι, μετά από τις πρόσφατες προσλήψεις φαρμακοποιών πάνω σε έκτακτη βάση, έχει τοποθετηθεί από τις 8 Φεβρουαρίου 1994 φαρμακοποιός στο Αγροτικό Υγειονομικό Κέντρο Αγρού."

Απάντηση ημερομηνίας 13 Απριλίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 151, ημερομηνίας 18 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Χρίστου Πουργουρίδη.

"Σχετικά με την έκδοση με τίτλο 'Land Consolidation in Cyprus', σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, με αρ. 33.799 και ημερομηνία 6 Ιουλίου 1990, ετήσιες εκθέσεις εκδίδονται από το 1991 μόνο από τα υπουργεία τα οποία καλύπτουν με τις εν λόγω εκθέσεις τους τις δραστηριότητες

όλων των κυβερνητικών τμημάτων και υπηρεσιών που υπάγονται σ' αυτά. Με βάση την εν λόγω απόφαση η τελευταία ετήσια έκθεση του Τμήματος Αναδασμού κυκλοφόρησε το 1990 και αφορούσε τις δραστηριότητες του Τμήματος για το 1989. Στο σημείο αυτό αναφέρεται ότι η έκδοση 'Land Consolidation in Cyprus' δεν αποτελεί ετήσια έκθεση του Τμήματος Αναδασμού, αλλά ειδική αυτοτελή έκθεση που αναφέρεται στον αναδασμό στην Κύπρο διαχρονικά από το 1970 μέχρι το 1992.

2. Η ειδική έκδοση 'Land Consolidation in Cyprus' ετοιμάστηκε μετά από έγκριση της Κεντρικής Επιτροπής Εκδόσεων που τελεί υπό την προεδρία του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών. Για την ειδική αυτή έκθεση κρίθηκε αναγκαία η χρήση της αγγλικής γλώσσας για τους πιο κάτω λόγους:

(α) Η ετοιμασία αυτοτελούς έκδοσης στην αγγλική προορίζεται να καλύψει συγκεκριμένες ανάγκες ανταλλαγής πληροφοριακού υλικού και εκδόσεων μεταξύ του Τμήματος Αναδασμού και ξένων οργανισμών, υπηρεσιών, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και διεθνών οργανισμών, οι οποίες έγιναν εντονότερες με τη διακοπή του θεσμού των ετήσιων τμηματικών εκθέσεων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέχρι το 1991 οι ανάγκες αυτές καλύπτονταν με την αποστολή της ετήσιας έκθεσης του Τμήματος Αναδασμού στο εξωτερικό, η οποία ετοιμαζόταν στην ελληνική γλώσσα με σύντομη περίληψη στην αγγλική.

(β) Επισημαίνεται ότι με την πιο πάνω ανταλλαγή εκδόσεων ενημερώνεται και εκσυγχρονίζεται πάνω σε συστηματική βάση η βιβλιοθήκη του Τμήματος Αναδασμού και παρακολουθούνται οι διεθνείς εξελίξεις και εμπειρίες. Επιπρόσθετα, προάγεται η συνεργασία με αντίστοιχους διεθνείς φορείς και προβάλλεται στο εξωτερικό η Κύπρος και τα επιτεύγματά της σ' αυτό τον ειδικό τομέα.

3. Το αγγλικό έντυπο εκδόθηκε σε 1 000 αντίτυπα, από τα οποία 250 θα παραδοθούν στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών. Εκτιμάται ότι το έντυπο θα καλύψει υφιστάμενες και προβλεπτές ανάγκες για περίοδο πέντε τουλάχιστον ετών. Η συνολική δαπάνη για την έκδοση ανέρχεται στις £3.136,00.

4. Αναφέρεται τέλος ότι η ποιότητα του χαρτιού που χρησιμοποιήθηκε είναι η συνήθης ποιότητα που χρησιμοποιείται για εκδόσεις με έγχρωμα σχέδια και φωτογραφίες."

Απάντηση ημερομηνίας 19 Απριλίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 156, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με την ανέγερση νέου Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στην Κοφίνου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το υφιστάμενο κτίριο του Αγροτικού Υγειονομικού Κέντρου στο χωριό Κοφίνου είναι κτισμένο σε αργιλώδες έδαφος με τσιμεντομπλόκς, χωρίς σκελετό από μπετόν αρμέ, χωρίς την κατάλληλη θεμελίωση και γι' αυτό κάθε χρόνο παρουσιάζει ρωγμές στα πατώματα και στους τοίχους.

Για υποστήριξη του κτιρίου αυτού δεν υπάρχει ριζική λύση, γιατί το πρόβλημα βρίσκεται στο υπέδαφος και στη θεμελίωση. Γι' αυτό το Υπουργείο Υγείας εισηγήθηκε και εγκρίθηκε στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1993 ένα κατ' αποκοπή ποσό ύψους £25.000 για την ανέγερση νέου κτιρίου.

Το Τμήμα Δημόσιων Έργων του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ανέλαβε να ετοιμάσει αρχιτεκτονικά σχέδια και άλλες μελέτες, για να κτιστεί νέο κτίριο. Οι μελέτες αυτές αφορούν γεωτεχνική έρευνα και ανάλογη στατική μελέτη για το συγκεκριμένο έδαφος, μελέτη του οδικού δικτύου και των συνόρων του οικοπέδου. Τα τελικά σχέδια θα είναι συμπληρωμένα μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου 1994 και αναμένεται ότι πριν από το 1994 θα αρχίσει η ανέγερση του κτιρίου, για να χρησιμοποιηθούν οι πιστώσεις ύψους £19.000 που είναι εγκεκριμένες στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1994. Στόχος του Υπουργείου είναι όπως το έργο συμπληρωθεί μέχρι το τέλος του 1995."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 170, ημερομηνίας 1 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένου Πρέντζα.

1. "Ουσιαστικά δεν τίθεται θέμα αύξησης της τιμής των κυλίνδρων υγραερίου, διότι, παρά το γεγονός ότι το 1981 το ντεπόζιτο είχε καθοριστεί στις £2, σήμερα η τιμή αγοράς των κυλίνδρων υγραερίου των δέκα κιλών κυμαίνεται γύρω στις £12-£13 τον ένα.

Οι εταιρείες υγραερίου λόγω του ότι οι τιμές του υγραερίου είναι ελεγχόμενες και το περιθώριο κέρδους τους περιορισμένο, δεν είχαν κίνητρο να εισάξουν όλες εκείνες τις ποσότητες που χρειάζονται οι καταναλωτές. Επίσης τα νέα νοικοκυριά έμεναν χωρίς κυλίνδρους, διότι οι νέοι κύλινδροι που εισήγοντο πήγαιναν στα παλιά νοικοκυριά, που ήσαν και οι καλύτεροι πελάτες των παντοπωλών.

Τον τελευταίο καιρό αρκετοί ιδιώτες είχαν εισάξει κυλίνδρους και τους πωλούσαν στους καταναλωτές χωρίς να χρεώνουν ντεπόζιτο στην τιμή των £13-£14.

Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας ζήτησε αμέσως νομική γνωμάτευση για το θέμα αυτό από το Γενικό Εισαγγελέα, για ν' απαγορεύσει τις πωλήσεις αυτές. Η απάντηση όμως ήταν πως δεν μπορούσε να γίνει αυτό το πράγμα. Έτσι λοιπόν δημιουργήθηκε μια κατάσταση όπου όλα τα νέα νοικοκυριά αγόραζαν κυλίνδρους προς £13-£14 τον ένα, αντί προς £7 που είναι το ντεπόζιτο, το οποίο εισηγηθήκαμε.

Το πιο σημαντικό στοιχείο απ' όλα όμως είναι ποιος θα είναι υπεύθυνος για την ασφάλεια των κυλίνδρων που ήδη έχει αγοράσει ο καταναλωτής και τους οποίους θεωρεί ιδιοκτησία του. Τώρα οι κύλινδροι ανήκουν στις εταιρείες υγραερίου και είναι υποχρεωμένες κάθε τόσο να τους συντηρούν. Οπόταν τίθεται σοβαρότατο θέμα ασφάλειας για τους καταναλωτές. Κι εφόσον ο καταναλωτής έφθασε στο σημείο να δίνει £13-£14, χωρίς να έχει την ασφάλεια, που είναι το σημαντικότερο, έχοντας υπόψη μας τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, θεωρήσαμε σωστό να συγκαλέσουμε τη Συμβουλευτική Επιτροπή Τιμών, για να εκφράσει τις απόψεις της πάνω στο θέμα.

Πράγματι εκλήθη η πιο πάνω Επιτροπή που απαρτίζεται από τις μαζικές οργανώσεις και όλοι συμφώνησαν ότι, ενόψει του ότι έτσι έχει το θέμα, πρέπει να αυξηθεί σημαντικά το ντεπόζιτο, για ν' αποθαρρυνθούν οι ιδιώτες εισαγωγείς, να ενθαρρυνθούν οι εταιρείες και να προσφερθεί και η απαιτούμενη ασφάλεια στον καταναλωτή. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι το θέμα αυτό μας απασχολεί εδώ και 2-3 χρόνια και έχει συζητηθεί κατά κόρον στη Συμβουλευτική Επιτροπή Τιμών.

Αναφέρεται ακόμη ότι με σχετικό διάταγμα, που δημοσιεύτηκε στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 31 Μαρτίου 1994, ρυθμίζεται η παρακαταθήκη (ντεπόζιτο) των κενών κυλίνδρων υγραερίου, για να κατοχυρωθούν οι καταναλωτές.

Μέχρι σήμερα οι κύλινδροι επωλούντο προς £13-£14 και το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας με τη σύμφωνη και ομόφωνη θέση των μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής Τιμών προτείνει να πωλούνται προς £7 και επιπρόσθετα δε θα υπάρχει το πρόβλημα της ασφάλειας. Εκείνοι που θα παραμεριστούν είναι οι ιδιώτες που πωλούσαν κι αισχροκερδούσαν σε βάρος των καταναλωτών και ταυτόχρονα δεν είχαν ούτε την υποχρέωση για την ασφάλεια των κυλίνδρων. Αυτό συνέβαινε γιατί με την πώληση μεταβίβαζαν και την κυριότητα στον καταναλωτή.

Αυτοί είναι σε γενικές γραμμές οι κυριότεροι λόγοι που το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας έδωσε τη συγκατάθεσή του στην αύξηση του ντεποζίτου των κυλίνδρων υγραερίου.

2. Ο περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμος 207/89 ο οποίος τυγχάνει εφαρμογής από τις 8.6.1990 δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις ελεγχόμενων προϊόντων, όπως είναι το υγραέριο, γι' αυτό και το θέμα της εμπορίας του υγραερίου εξετάζεται από την Επιτροπή Τιμών του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Όσον αφορά την ύπαρξη συγκεκριμένης εταιρείας η οποία ενδεχομένως κατέχει δεσπόζουσα θέση στην αγορά του υγραερίου, αναφέρεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει το Υπουργείο σχετικά με το συνολικό αριθμό κυλίνδρων υγραερίου που έχουν οι ενδιαφερόμενες εταιρείες στα χέρια τους, το συγκρότημα εταιρειών Λευκαρίτη κατέχει σήμερα το 47% της αγοράς του υγραερίου."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Απριλίου 1994 του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως κ. Αλέκου Ευαγγέλου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 172, ημερομηνίας 8 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

"1. Στεγαστικό πρόβλημα

Για απάμβλυνση του οξύτατου στεγαστικού προβλήματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας έχει πρόσφατα παραδοθεί στο Δικαστήριο νέο κτίριο που περιλαμβάνει τέσσερις αίθουσες δικαστηρίου, έξι γραφεία δικαστών, πρωτοκολλητείο και άλλα γραφεία για το βοηθητικό προσωπικό. Μέρος του κτιρίου παραχωρήθηκε για τη στέγαση του Οικογενειακού Δικαστηρίου (μια αίθουσα, δυο γραφεία δικαστών και πρωτοκολλητείο) και το υπόλοιπο, περιλαμβανομένου και υπόγειου χώρου για αποθήκευση φακέλων, εμβαδού 450 τ.μ., παραχωρήθηκε για τους σκοπούς του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας.

Για την οριστική επίλυση του στεγαστικού προβλήματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου προγραμματίζεται η ανακαίνιση των υφιστάμενων κτιρίων, η οποία θα αρχίσει μετά τη μεταστέγαση του Ανώτατου Δικαστηρίου σε νέο κτίριο που θα ανεγερθεί σε απαλλοτριωθέντα γειτονικά τεμάχια. Η ανακαίνιση θα αρχίσει από τα εκκενούμενα κτίρια, έτσι ώστε να μην επηρεάζεται η ομαλή λειτουργία του Επαρχιακού Δικαστηρίου από την εκτέλεση των κτιριακών εργασιών. Οι μελέτες για την ανακαίνιση θα αρχίσουν ευθύς μόλις καθοριστούν από το Ανώτατο Δικαστήριο οι σημερινές και μελλοντικές ανάγκες του Επαρχιακού και των άλλων Δικαστηρίων Λευκωσίας.

2. 'Ελλειψη προσωπικού

Παρά τη λήψη μέτρων για οικονομική περισυλλογή και λιτότητα, εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η προώθηση της διαδικασίας για την πλήρωση των κενών θέσεων Πρωτοκολλητή, Δικαστικού Επιδότη και Στενογράφου Δικαστηρίων, καθώς επίσης και η πρόσληψη τεσσάρων έκτακτων Δικαστικών Επιδοτών για ικανοποίηση των αναγκών της Δικαστικής Υπηρεσίας. Ο καθορισμός της αριθμητικής δύναμης των Δικαστικών Επιδοτών θα μελετηθεί εκ νέου και θα εξαρτηθεί από τα αποτελέσματα της επέκτασης του θεσμού της ιδιωτικής επίδοσης κλήσεων και στις αστικές υποθέσεις, για την οποία έχουν γίνει μελέτες που εξετάζονται τώρα από το Ανώτατο Δικαστήριο.

3. Μηχανογράφηση

Το θέμα της μηχανογράφησης της Δικαστικής Υπηρεσίας και του συστήματος νομικής πληροφόρησης έχει ήδη περιληφθεί ανάμεσα στις προτεραιότητες για μηχανογράφηση της δημόσιας υπηρεσίας. Στο παρόν στάδιο εξετάζεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ο τρόπος και ο χρόνος που θα προωθηθεί το θέμα.

Στο ηλεκτρονικό σύστημα νομικής πληροφόρησης θα μπορούν να συνδεθούν και οι ιδιώτες νομικοί. Το κόστος για τέτοια σύνδεση δεν μπορεί να καθοριστεί στο παρόν στάδιο."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εξωτερικών κ. Αλέκου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 173, ημερομηνίας 11 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Το Υπουργικό Συμβούλιο με την απόφασή του, ημερομηνίας 12 Ιανουαρίου 1994, αποφάσισε όπως Υπουργική Επιτροπή από τους Υπουργούς Εξωτερικών (Πρόεδρο), Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Παιδείας και Πολιτισμού μελετήσει το όλο θέμα του επαναπατρισμού των απόδημων Κυπρίων.

Αρμόδιος φορέας για θέματα επαναπατρισμού αποδήμων είναι η Υπηρεσία Αποδήμων του Υπουργείου Εξωτερικών, όπως καθορίζεται στους σκοπούς και αρμοδιότητές της με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Απριλίου 1994 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 177, ημερομηνίας 23 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"Το Υπουργείο Οικονομικών το οποίο έχει την ευθύνη για τη λειτουργία των καταστημάτων αδασμολόγητων ειδών στο αεροδρόμιο Λάρνακας συμφωνεί ότι η επέκταση του χώρου που χρησιμοποιείται από τα καταστήματα αυτά θα είναι επωφελής για τους επιβάτες και για τη γενική απόδοση των καταστημάτων. Το θέμα όμως της παραχώρησης χώρου ή επέκτασης του χώρου που παραχωρείται στα καταστήματα αδασμολόγητων ειδών εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Συγκοινωνιών και 'Εργων, γι' αυτό και η πιο πάνω ερώτηση του αξιότιμου Βουλευτή κ. Ανδρέα Μούσκου έχει διαβιβασθεί σ' αυτό."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω όμως ότι τώρα δε θα μπούμε πλέον στο Κεφάλαιο Δ'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 19 Μαΐου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1994.

2) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1994.

3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1994.

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 9) του 1994.

6) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1994.

7) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1994.

8) Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

9) Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

10) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

11) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1993.

12) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1993.

13) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 5) του 1993.

14) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994.

15) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

16) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

17) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994.

18) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους Όμοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

19) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

20) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

21) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Κοινή Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη). (30.3.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Μιχ. Κυπριανού και Δ. Ηλιάδη). (24.2.1994).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

   α. "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

   β. "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

9) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

Επίσης ο Βουλευτής κ. Ρένος Πρέντζας ζητά την εγγραφή του εξής θέματος: "Το Διεθνές Έτος Οικογένειας και η ανάγκη έμπρακτης συμβολής του κράτους σ' αυτό με τη λήψη συγκεκριμένων νομοθετικών μέτρων".

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα εγγραφεί και παραπεμφθεί στην ολομέλεια του Σώματος;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το παραπέμπω κατευθείαν στην ολομέλεια, διότι δεν τίθεται θέμα Επιτροπής.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκης Χατζηδημητρίου ζητά εκ μέρους της ομάδας του την εγγραφή του θέματος: "Η απαράδεκτη και προκλητική επαναφορά στις τάξεις της Αστυνομικής Δύναμης του Γεωργίου Ράφτη". Είναι για να παραπεμφθεί στην Επιτροπή ή για την ολομέλεια, κύριε συνάδελφε;

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως θυμάστε, είχε ζητηθεί έκτακτη συζήτηση στη Βουλή και πρέπει να διαγραφεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επομένως αυτό δεν ισχύει. Διαγράφεται.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξης: 6.58 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 4) του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις των κυρίων Αριστοφάνη Γεωργίου και Σοφοκλή Χατζηγιάννη για το θέμα και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 9 του 1994).
3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993", η συζήτηση που ακολούθησε (Τ. Παπαδόπουλος, Ευ. Ευσταθίου, Γ. Αγαπίου, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης) και απόφαση του Σώματος για αναβολή του θέματος.
4) Αναφορά από τον Προεδρεύοντα του Σώματος στην παρουσία στην αίθουσα των συνεδριάσεων του Γενικού Εισηγητή του Συμβουλίου της Ευρώπης, Ολλανδού Γερουσιαστή κ. Nic Tummers και αντιπροσωπείας της Ομάδας Φιλίας Γερμανίας - Κύπρου στο γερμανικό κοινοβούλιο.

5) Έκθεση και Συμπληρωματική Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Επαγγελματικής Αποκατάστασης των Αναπήρων και των Εξαρτωμένων των Πεσόντων, Αγνοουμένων, Αναπήρων και Εγκλωβισμένων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Α. Καρά για το θέμα και ψήφισή της σε νόμο.

6) Ψήφιση σε νόμο της πρότασης νόμου "Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

7) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ιατρών (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις των κυρίων Δ. Χριστοδουλίδη, Ευ. Ευσταθίου και Ι. Ιωαννίδη και έγκρισή τους.

8) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Τυπογραφείου - Θέσεις Ανώτερου Επιθεωρητή, Επιθεωρητή Α' και Επιθεωρητή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων - Θέσεις Γενικού Διευθυντή και Βοηθού Τεχνικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

9) Διεξαγωγή συζήτησης [Α. Μούσκος, Προεδρεύων (Β. Λυσσαρίδης), Δ. Χριστοδουλίδης, Τ. Παπαδόπουλος, Μιχ. Κυπριανού, Ευ. Ευσταθίου, Α. Χρίστου, Δ. Συλλούρης, Α. Χρυσοστόμου, Γ. Αγαπίου, Ν. Αναστασιάδης, Κ. Καζαμίας, Ν. Μουσιούττας, Ι. Μακρίδης, Ανδρέας Γεωργίου, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Φιλίππου, Λ. Θεοδούλου, Ρ. Κατσελλή, Ι. Μάτσης, Ν. Πιττοκοπίτης] για τους Κανονισμούς "Οι περί Ρυθμίσεως της Μαρίνας Λάρνακας (Καταβλητέα Δικαιώματα) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

10) Ερώτηση Βουλευτή (Η κατασκευή του παρακαμπτήριου δρόμου της Πέγειας).

11) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Οι στεγαστικές συνθήκες της δημόσιας υπηρεσίας στην Πάφο - Η παροχή κυβερνητικών οικοπέδων σε εκτοπισθέντες που διαμένουν στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου - Ο διαχωρισμός οικοπέδων στα Χολέτρια - Οικονομική βοήθεια στην κοινότητα Έμπας για κατασκευή γηπέδου - Η ανέγερση κλειστής αίθουσας αθλοπαιδιών στο Πελένδρι - Το αποχετευτικό πρόβλημα στο Πελένδρι - Η δημιουργία μαρίνας στην Πάφο - Η ανέγερση νέας κτηνιατρικής κλινικής στην Παναγιά - Η αξιοποίηση της πηγής στην περιοχή Λιχούδι στην Αμαργέτη - Η ανάγκη για απομάκρυνση των χοιροστασίων από τις κατοικημένες περιοχές της Λευκωσίας - Η αξιοποίηση του νορού για τη διατροφή των χοίρων και των αγελάδων - Η κακή πληροφόρηση για την Κύπρο από τον άτλαντα που εκδόθηκε από το Oxford University Press - Η παραχώρηση χώρων για επαγγελματική στέγαση στο Καλό Χωριό Λάρνακας - Η κατ' οίκον διανομή της αλληλογραφίας στο συνοικισμό αυτοστέγασης ΑΗΚ-Δεκέλειας - Το προσωπικό του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών - Η ταλαιπωρία των κατοίκων της Πιτσιλλιάς από την απουσία φαρμακοποιού - Η έκδοση της ετήσιας έκθεσης του Τμήματος Αναδασμού στην αγγλική - Η ανέγερση

περιφερειακού νοσοκομείου στην Κοφίνου - Η αύξηση της τιμής των κυλίνδρων υγραερίου - Προβλήματα του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας - Η ίδρυση φορέα επαναπατρισθέντων - Η επέκταση του χώρου των καταστημάτων αδασμολογήτων στο αεροδρόμιο Λάρνακας).

12) Εγγραφή από τον κ. Ρένο Πρέντζα για συζήτηση στην ολομέλεια του θέματος "Το Διεθνές Έτος Οικογένειας και η ανάγκη έμπρακτης συμβολής του κράτους σ' αυτό με τη λήψη συγκεκριμένων νομοθετικών μέτρων".

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 19ης Μαΐου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.14 μ.μ.)

(Αρ. 29)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, πριν μπούμε στη νομοθετική εργασία, έχουμε ως πρώτο θέμα ψήφισμα το οποίο ετοιμάστηκε από την ηγεσία όλων των κομμάτων που αφορά τη γενοκτονία που έγινε από τους Τούρκους από το 1916 μέχρι το 1923 σε βάρος των Ποντίων. Θα παρακαλέσω το Γραμματέα να αναγνώσει το ψήφισμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ψήφισμα Βουλής Αντιπροσώπων

Η Βουλή των Αντιπροσώπων με την ευκαιρία των εβδομήντα οκτώ χρόνων της γενοκτονίας των Ποντίων που οργανώθηκε και εκτελέστηκε από τους Τούρκους από το 1916 μέχρι το 1923:

- Στιγματίζει ανεπιφύλακτα τη γενοκτονία των Ποντίων που είχε ως αποτέλεσμα τον αφανισμό 353.000 Ποντίων, και τον ξεριζωμό του υπόλοιπου Ποντιακού Ελληνισμού.
- Υποστηρίζει την αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και την ηθική δικαίωση των 2 500 000 Ελλήνων Ποντίων ανά τον κόσμο.
- Αποφασίζει όπως η 19η Μαΐου κηρυχθεί ως ημέρα μνήμης της γενοκτονίας των Ποντίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πρόκειται για ανάλογο ψήφισμα το οποίο πέρασε από την Ελληνική Βουλή. Ήθελα να σας ρωτήσω αν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την έγκριση του ψηφίσματος.

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το ψήφισμα εγκρίνεται από ολόκληρο το Σώμα.

Μπαίνουμε τώρα στη Νομοθετική Εργασία. Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, οι οποίοι ανέλυσαν τις πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού και ενημέρωσαν την Επιτροπή για τα προγραμματιζόμενα αναπτυξιακά έργα του Οργανισμού. Ο προϋπολογισμός αυτός προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £9.894.820 και δαπάνες του ίδιου ύψους.

Αναλυτικά, τα κυριότερα έσοδα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού προέρχονται από τις πιο κάτω πηγές:

(α) Ποσό £1.000.000 από το ΠΡΟ-ΠΟ.

(β) Ποσό £3.300.000 από τη χορηγία η οποία θα δοθεί στον Οργανισμό για το έτος 1994 και η οποία προέρχεται από τη φορολογία των ιπποδρομικών στοιχημάτων, των pools και των fixed odds. Μέρος των εσόδων της κυβέρνησης από τη φορολογία αυτή δίδεται στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού για την ενίσχυση του σχολικού αθλητισμού, καθώς και στην Κυπριακή Ολυμπιακή Επιτροπή για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων.

(γ) Ποσό £3.950.000 από τη χρηματοδότηση του Οργανισμού από άλλες πηγές. Ειδικότερα ο Οργανισμός με την έγκριση της κυβέρνησης θα συνάψει το 1994 νέο δάνειο ύψους £2.000.000, το ποσό του οποίου θα χρησιμοποιηθεί για την αποπεράτωση των γραφείων του, όπως και του αθλητικού κέντρου "Ελευθερία", καθώς και για την κατασκευή μέρους του κλειστού γυμναστηρίου και κολυμβητηρίου Λάρνακας. Επίσης το 1994 ο Οργανισμός με έγκριση και εγγύηση της κυβέρνησης θα συνάψει άλλο ένα δάνειο ύψους £950.000 για την κατασκευή χιονοδρομικού κέντρου στο Τρόοδος.

(δ) Ποσό £1.000.000 από το ΛΟΤΤΟ. Τα έσοδα αυτά, με βάση τη συμφωνία που έχει συνάψει η κυβέρνηση της Κύπρου με την κυβέρνηση της Ελλάδας σχετικά με τους όρους λειτουργίας του ΛΟΤΤΟ στην Κύπρο, κατανέμονται και διατίθενται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για πολιτιστικούς, αθλητικούς και άλλους σκοπούς. Έτσι, από το σύνολο των εσόδων του κράτους από το ΛΟΤΤΟ κατά το 1994 το πιο πάνω ποσό θα δοθεί στον ΚΟΑ.

Οι δαπάνες του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού αποτελούν κυρίως διαχειριστικά έξοδα, ενώ τα μεγαλύτερα έξοδα που εμπεριέχονται στις δαπάνες του Οργανισμού είναι τα εξής:

(α) Ποσό £2.980.088 θα διατεθεί για επιχορηγήσεις, εκ των οποίων τα £2.150.000 θα διατεθούν για τη συμμετοχή της Κύπρου σε διεθνείς αγώνες.

(β) Ποσό £4.900.000 θα διατεθεί για τη δημιουργία αθλητικών χώρων και για τη βελτίωση των υφισταμένων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιόθετεί στο σύνολό τους τις πρόνοιες του υπό αναφορά προϋπολογισμού, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καζαμίας ζήτησε πρώτος το λόγο.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εν πρώτοις θέλουμε να εκφράσουμε τη θετική εκτίμησή μας στον απολογισμό των δραστηριοτήτων του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού και γι' αυτό το λόγο η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα θα υπερψηφίσει τους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς. Όμως, επειδή πέραν της συζήτησης του Τακτικού Προϋπολογισμού στο τέλος ή στις αρχές κάθε χρόνου μόνο μια φορά μας δίδεται ουσιαστικά η ευκαιρία να ασχοληθούμε με τα αθλητικά πράγματα του τόπου, θα θέλαμε να εκφράσουμε κάποιες σκέψεις χωρίς να ξεφεύγουμε από το θέμα μας.

Εν πρώτοις, μελετώντας τους προϋπολογισμούς, διαπιστώνουμε χωρίς καμιά δυσκολία ότι, ενώ ο ολικός προϋπολογισμός είναι αυξημένος συγκριτικά με τον προϋπολογισμό του προηγούμενου χρόνου πολύ αισθητά και φθάνει σχεδόν το ύψος των δέκα εκατομμυρίων λιρών, εντούτοις διαπιστώνουμε ότι οι διάφορες επιχορηγήσεις σε ομοσπονδίες αλλά και σωματεία που υπάγονται σε εγκεκριμένες ομοσπονδίες παραμένουν στα ίδια επίπεδα του 1993 και ουσιαστικά υποβιβάζονται κατά κάτι έχοντας υπόψη και τις πληθωριστικές τάσεις αλλά και τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες αυτών των ομοσπονδιών και των σωματείων.

Γι' αυτό εδώ διαπιστώνουμε μια αντίφαση, από τη μια του αυξημένου ενδιαφέροντος το οποίο και ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού αλλά και η κυβέρνηση, αν θέλετε, διακηρύττουν, από την άλλη όμως, επειδή η οικονομική επιχορήγηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το ενδιαφέρον που επιδεικνύει και ο κρατικός φορέας αλλά και η κυβέρνηση, ουσιαστικά με τη μη αύξηση των επιχορηγήσεων είναι σαν να υποβαθμίζεται το ενδιαφέρον και είναι μια αντίθεση.

Ασφαλώς είναι πιθανό να δοθεί το επιχείρημα ότι η υποχρέωση πραγματοποίησης, υλοποίησης κάποιων διεθνών υποχρεώσεων με τη διεξαγωγή διεθνών αγώνων στην Κύπρο, υποχρεώνουν τον οργανισμό αλλά και την κυβέρνηση να ξοδεύει μεγάλο χρηματικό ποσό στη διεξαγωγή αυτών των διοργανώσεων. Εχοντας όμως υπόψη ότι οι διεθνείς υποχρεώσεις ουσιαστικά είναι καθεχρονικές αυτό είναι ένα ποσοστό το οποίο ουσιαστικά εκφράζεται μέσα από τους προϋπολογισμούς του ΚΟΑ. Γι' αυτό και δεν μπορεί να γίνεται αποδεκτό αυτό το επιχείρημα.

Κλείνοντας αυτό το θέμα, διαπιστώνουμε πως, έχοντας υπόψη τον έλεγχο ο οποίος πρέπει να πραγματοποιείται από τον αιμοδότη των ομοσπονδιών πρωτίστως -διότι τα σωματεία ίσως να είναι κάπως δύσκολο να ελεγχθούν- όμως τουλάχιστον οι ομοσπονδίες, αφού ελέγχονται κατά πόσο διεκπεραιώνουν τις υποχρεώσεις τους όπως αυτές υποβάλλονται προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού με τους προϋπολογισμούς τους, να γίνεται τουλάχιστο μια αναβάθμιση αυτών των επιχορηγήσεων. Γιατί βελτίωση του αθλητισμού, των επιπέδων, της προσφοράς των διάφορων ομοσπονδιών στα διάφορα αθλήματα, δεν μπορεί παρά να είναι άρρηκτα συνδεδεμένη και με τις οικονομικές δυνατότητες τις οποίες έχουν.

Ταυτόχρονα λυπούμαστε να παρατηρήσουμε -και το συσχετίζουμε με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού- πως τα κονδύλια τα οποία για φέτος προτάθηκαν από την κυβέρνηση για το σχολικό αθλητισμό είναι ουσιωδώς υποβαθμισμένα και αυτό μας ανησυχεί ιδιαίτερα έχοντας υπόψη πως η πηγή όλων των ταλέντων για τον αθλητισμό μας είναι τα σχολεία και το ενδιαφέρον το οποίο καθηγητές και δασκάλοι επιδεικνύουν για την προώθηση αυτών των ταλέντων στα αθλητικά πράγματα του τόπου.

Μια άλλη διαπίστωση την οποία θέλουμε να κάνουμε και να χαιρετίσουμε είναι η πρόσφατη απόφαση της κυβέρνησης να υλοποιήσει έστω και εν μέρει τη διακρατική συμφωνία που υπογράφηκε μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας, όταν γινόταν αποδεκτή η πρόταση λειτουργίας του ΛΟΤΤΟ στην Κύπρο. Γι' αυτό, ενώ από τη μια χαιρετίζουμε την απόφαση της κυβέρνησης να υλοποιήσει τη σχετική πρόνοια της συμφωνίας, από την άλλη καυτηριάζουμε τον τρόπο με τον οποίο δόθηκε στη δημοσιότητα αυτή η απόφαση, ότι τάχατες ήταν μια απόφαση ευσπλαχνίας της κυβέρνησης προς τον αθλητισμό η επιχορήγηση με ένα εκατομμύριο λίρες του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Δεν είναι θέμα ευσπλαχνίας του οποιουδήποτε. Είναι θέμα υλοποίησης διακρατικής συμφωνίας, η οποία ξεκίνησε και θα πρέπει να καθιερωθεί σαν θεσμός, όπως και η νομοθεσία το επιτάσσει. Γιατί τα έσοδα από το ΛΟΤΤΟ είναι μερικά εκατομμύρια λίρες και η κυβέρνηση έχει υποχρέωση όλα αυτά τα έσοδα να τα διαθέσει για σκοπούς αθλητικούς αλλά και πολιτιστικούς.

Ένα άλλο θέμα το οποίο θα θέλαμε να καυτηριάσουμε, κύριε Πρόεδρε, είναι η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να αναιρέσει προηγούμενη απόφαση με την οποία προηγούμενη απόφαση είχε παραχωρηθεί προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού το Μακάρειο Ολυμπιακό Κέντρο στο Μαρί. Δε θα ήθελα να υπεισέλθω σε λεπτομέρειες, γιατί λήφθηκε αυτή η απόφαση από πλευράς της κυβέρνησης, ούτε τοποθετούμαι αν ήταν σωστή ή λανθασμένη, αλλά σίγουρα λανθασμένη ήταν η τοποθέτηση που έγινε πως, αφαιρώντας την κυριότητα ή τη διαχείριση αυτού του κέντρου από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού, δεν προχώρησε να παραχωρήσει άλλο κατάλληλο χώρο, ούτως ώστε ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού να μπορέσει να υλοποιήσει αυτά τα οποία προγραμμάτισε μέσω αυτού του Μακάριου Ολυμπιακού Κέντρου. Γι' αυτό καλούμε την κυβέρνηση τάχιστα να προχωρήσει στην παραχώρηση άλλου κατάλληλου χώρου, για να μπορέσει ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού να υλοποιήσει τα προγράμματά του.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να θίξω μια πτυχή η οποία είναι έμμεσα συνδεδεμένη με τους προϋπολογισμούς του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Είναι η δραστηριότητα η οποία επιδεικνύεται στον τόπο μας από τη λειτουργία πρακτορείων προκαθορισμένων στοιχημάτων. Δε θα υπεισέλθω στην ουσία, γιατί είναι ένα ξεχωριστό θέμα και εύχομαι σύντομα να έχουμε την ευκαιρία να το συζητήσουμε με την κατάθεση κανονισμών λειτουργίας αυτών των πρακτορείων. Εκείνο το οποίο θα ήθελα να παρακαλέσουμε σαν Σώμα την κυβέρνηση, είναι αυτούς τους κανονισμούς να τους υποβάλει το τάχιστο δυνατό, γιατί υπάρχουν μια σειρά αλυσιδωτές αρνητικές επιπτώσεις από τη μη κανονική λειτουργία τέτοιων πρακτορείων. Και η μη κανονική λειτουργία αυτών των πρακτορείων δημιουργεί μια όχι ευχάριστη κατάσταση που εκτός από την παρανομία επιφέρει στην κυβέρνηση, στο κράτος, αλλά και κατ' επέκταση στον κυπριακό αθλητισμό, σοβαρές οικονομικές απώλειες.

Επειδή, όπως είπα και προηγουμένως, το θέμα αναμένουμε να υποβληθεί προς συζήτηση πολύ σύντομα, δε θα ήθελα να επεκταθώ. Επαναλαμβάνω ακόμα μια φορά πως η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα θα υπερψηφίσει τους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Σοφοκλέους, τέθηκε ένα θέμα πάνω στο οποίο πρέπει να γίνει κάποιο σχόλιο. Τέθηκε θέμα ευσπλαχνίας του κράτους. Ευσπλαχνία επιδεικνύουν φιλανθρωπικά ιδρύματα και πολυεκατομμυριούχοι. Όμως για το κράτος είναι θέμα κοινωνικής πολιτικής ή κάποιων προτεραιοτήτων, διότι σε τελευταία ανάλυση είναι τα λεφτά των φορολογούμενων τα οποία διαχειρίζεται.

Ο κ. Σοφοκλέους.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός υιοθετεί στο σύνολό τους τις πρόνοιες του Περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμου του 1994. Είμαστε πεπεισμένοι ότι ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού επιτελεί αξιόλογο έργο που συμβάλλει τα μέγιστα στη διάπλαση της κυπριακής κοινωνίας και ιδιαίτερα της νεολαίας μας.

Από αρχαιοτάτων χρόνων, ιδιαίτερα ο Ελληνισμός προώθησε τον αθλητισμό και δίκαια η Ελλάς ονομάζεται μητέρα του αθλητισμού. Αναμφισβήτητα ο αθλητισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη ζωή μας. Ασκεί το σώμα και κατ' επέκταση το πνεύμα του ανθρώπου, δύο βασικές αλληλένδετες διαστάσεις του ανθρώπινου όντος. Σφυρηλατεί το χαρακτήρα, αναπτύσσει την ευγενική άμιλλα, κατευθύνει το νου και την καρδιά σε χώρους υγιείς και απομακρύνει τον άνθρωπο από τις τόσες κακές συνήθειες και τις τόσες επικίνδυνες ροπές της εποχής μας.

Επισημαίνω ακόμα τη μεγάλη σημασία του αθλητισμού ως μέσου προσέγγισης και επικοινωνίας των λαών, ιδιαίτερα για την πατρίδα μας που σήμερα διεξάγει αγώνα επιβίωσης και παρουσίας ανάμεσα στους άλλους λαούς. Ο αθλητισμός δίνει τη δυνατότητα να παρουσιαστούμε διεθνώς, να έρθουμε σε άμεση επαφή με τα άλλα κράτη και να αναπτύξουμε τους δεσμούς μας πράγμα που βοηθά τον αγώνα μας και ανακόπτει τα σχέδια των εχθρών μας που καταβάλλουν κάθε προσπάθεια να αμφισβητήσουν την οντότητα του Κυπριακού κράτους. Οι αθλητές μας με το ήθος και την αξιοπρέπειά τους γίνονται οι πρεσβευτές της πατρίδας, οι εκφραστές της εικόνας της πατρίδας τους και οι προπαγανδιστές των εθνικών μας θέσεων.

Μέσα στα πλαίσια αυτής ακριβώς της φιλοσοφίας, είμαστε υποχρεωμένοι να ανταποκριθούμε επάξια στις ανάγκες του αθλητισμού και να κάνουμε τις κατάλληλες δομές και τις κατάλληλες εγκαταστάσεις, ώστε να εξυπηρετούνται όλοι οι τομείς του αθλητισμού και να μπορούμε να διοργανώνουμε στη χώρα ευρύτερες αθλητικές εκδηλώσεις με ζωντανό παράδειγμα τη Γυμνασιάδα που διεξάγεται αυτές τις μέρες στη χώρα μας.

Όπως σαφώς φαίνεται από τον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, τα ποσά που διακινούνται είναι μεγάλα και τα έργα που έγιναν και θα γίνουν είναι πολύ σημαντικά. Πιστεύουμε ότι ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού θα χειριστεί τα ποσά αυτά με προσοχή και υπευθυνότητα αλλά και με πνεύμα περισυλλογής και λιτότητας. Όσο για τα έργα, με ικανοποίηση χαιρετίζουμε την αποπεράτωση του Κλειστού Αθλητικού Κέντρου "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ" στη Λευκωσία, την απόφαση για ανέγερση χιονοδρομικού κέντρου στο Τρόοδος, την ανέγερση γυμναστηρίου και κολυμβητηρίου στη Λάρνακα και την κατασκευή γηπέδων για τα σωματεία πρώτης, δεύτερης, τρίτης και τέταρτης κατηγορίας.

Εκείνο που απασχολεί το Δημοκρατικό Συναγερμό και πιστεύω και όλα τα κόμματα είναι η θεμελίωση της αρχής για ευγενική άμιλλα, για αθλητικό ήθος, εκμηδένιση της βίας και εξάλειψη του χουλιγκανισμού από τους αθλητικούς μας χώρους. Πιστεύω ότι η κομματικοποίηση του αθλητισμού είναι λανθασμένη, γι' αυτό και καλώ όλα τα κόμματα να ελευθερώσουν τον αθλητισμό και ιδιαίτερα το ποδόσφαιρο και να επικρατήσει το αθάνατο αθλητικό πνεύμα του ελληνισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Φιλίππου.

Έχω την άποψη ότι, αφού είναι ομόφωνη η έκθεση, αν μιλούσαμε από τη θέση μας θα ήμασταν λίγο πιο σύντομοι.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Πάντοτε είμαι σύντομος και έτσι θα ήθελα να σας παρακαλέσω, όταν πρόκειται να μιλήσω να μη μιλάτε περί συντομίας.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού αποδεδειγμένα τουλάχιστον από το 1988 έχει σημειώσει μεγάλες επιτυχίες. Πήρα το λόγο, κυρίως για να επισημάνω το γεγονός ότι ενώ φέτος ο προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ανέρχεται περίπου στα δέκα εκατομμύρια, είναι φέτος ελλειμματικός κατά 20% περίπου, κατά τι περισσότερο από 20%, και ήθελα να σημειώσουμε αυτό το γεγονός, να το κρίνουμε και να το επικρίνουμε.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού επί των ημερών μου στο Υπουργείο Παιδείας έλυσε τα οικονομικά του προβλήματα θεσμικά, διότι τότε, με απόφαση της κυβέρνησης, του δόθηκαν όλα τα έσοδα από το ΠΡΟΠΟ και όλα τα έσοδα από τα στοιχήματα, τα λεγόμενα POOLS. Στη συνέχεια, όπως όλοι γνωρίζουμε, τα έσοδα από το ΠΡΟΠΟ ελαττώθηκαν, διότι άρχισε η λειτουργία του ΛΟΤΤΟ.

Τι έπρεπε να είχε γίνει; Θα έπρεπε τουλάχιστον ίσο ποσό που προερχόταν από τη μείωση του ΠΡΟΠΟ και πήγαινε στο ΛΟΤΤΟ να δινόταν στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού. Τί γίνεται; Δίνεται ένα πολύ μικρότερο ποσό. Εξ ού και το

έλλειμμα. Η εισήγησή μου είναι η κυβέρνηση να βρει τρόπο, ώστε να λύσει θεσμικά το οικονομικό πρόβλημα του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού, διότι δημιουργήθηκε τελευταία το πρόβλημα αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ισίδωρος Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Παρόλο που δεν είχα πρόθεση να μιλήσω, εντούτοις είμαι αναγκασμένος εκ των πραγμάτων να επαναλάβω φράσεις και επεξηγήσεις οι οποίες δόθηκαν στην Επιτροπή. Γιατί είναι ελλειμματικός ο προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού; Το θέμα είναι απλό. Υπάρχουν έργα υπό κατασκευή που επείγουν και πρέπει να περατωθούν το συντομότερο δυνατό, διότι χρειάζονται για να εκπληρώσουν κάποιους σκοπούς. Για το σκοπό τούτο έγιναν κάποια δάνεια. Το θέμα έχει επεξηγηθεί. Όπως επίσης για τις ομοσπονδίες. Γιατί έχουν παραχωρηθεί λιγότερα ποσά ή τα ίδια ποσά στις ομοσπονδίες; Απλούστατα, οι δραστηριότητες δεν είναι οι ίδιες κάθε χρόνο και παρόλο τούτο, έχουν δοθεί τα ίδια ποσά.

Για το Αθλητικό Κέντρο στο Μαρί υπάρχει ο λόγος και είναι γνωστός ο λόγος. Γιατί να τον αναφέρουμε και να τον ξανα αναφέρουμε; Για το σχολικό αθλητισμό. Ο σχολικός αθλητισμός εδράζεται πάνω σε μια προσωρινή και σχεδόν πειραματική βάση. Άρα οποιαδήποτε αλλαγή μπορεί να είναι επιβεβλημένη και προς το συμφέρον αυτού του ίδιου του σχολικού αθλητισμού.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Στις συνεδρίες της Επιτροπής Παιδείας έχουμε συχνά την ευκαιρία να έχουμε ενώπιόν μας τους εκπροσώπους του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού. Έχουμε την ευκαιρία να κάνουμε και το ελεγκτικό έργο αλλά και εισηγήσεις να διατυπώσουμε. Η διαπίστωση, τουλάχιστον της δικής μας πλευράς, είναι ότι οι εισηγήσεις βρίσκουν ανταπόκριση και η κριτική ακούγεται και προκαλεί προβληματισμό. Ως εκ τούτου δε θεωρούμε αναγκαίο να κάμουμε ή να επαναλάβουμε τοποθετήσεις από το βήμα της Βουλής.

Απλά νομίζω ότι είναι πράξη δικαιοσύνης να πούμε ότι εκτιμούμε τη συνεργασία που δείχνει ο ΚΟΑ, η διοίκηση του ΚΟΑ και οι αξιωματούχοι του ΚΟΑ, το προσωπικό του, με τη Βουλή, με τις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, και πιστεύω με όλα τα πολιτικά κόμματα.

Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε,

Επειδή συζητούμε τους προϋπολογισμούς του ΚΟΑ, θα ήθελα να επισημάνω και φέτος ότι αρκετά από τα μικρά προσφυγικά σωματεία δεν είναι ικανοποιημένα από τη βοήθεια που παραχωρείται από τον ΚΟΑ. Η βοήθεια αυτή τους δίνει τα μέσα για να κρατηθούν στη ζωή και να θυμίζουν τις κατεχόμενες περιοχές μας, θεωρείται όμως μικρή. Γι' αυτό και φέτος είμαστε όλοι μάρτυρες του φαινομένου της διαβάθμισης ή και της διαγραφής αρκετών τέτοιων σωματείων μας.

Γι' αυτό απευθύνω έκκληση προς τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού όπως εγκύψει με μεγαλύτερη βαρύτητα και σοβαρότητα και αντικρίσει ανάλογα τα προβλήματα των μικρών σωματείων που διατηρούνται ακόμα στη ζωή και κατάγονται από τις προσφυγοποιημένες περιοχές μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα εισηγούμουν, κύριε Γεωργίου, γιατί είναι πράγματι ένα πολύ ευαίσθητο θέμα, η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων να καλέσει τον ΚΟΑ και να συζητήσει τρόπους προστασίας και ενίσχυσης των προσφυγικών σωματείων.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Παρά το γεγονός ότι με έχει καλύψει ο κ. Γεωργίου -θα μιλούσα πάνω στην ίδια ακριβώς πτυχή- θέλω να προσθέσω ότι μετά από τη διαγραφή τόσων σωματείων όπως είναι η ΑΕΚ Αμμοχώστου κ.λπ., φέτος είχαμε πραγματικά το παράδειγμα διαγραφής πάλι σωματείου, το οποίο προέρχεται από τις κατεχόμενες περιοχές. Αν δεν έρθει το κράτος να στηρίξει πραγματικά αυτά τα σωματεία τα προσφυγικά, τίποτε δε θα μείνει, για να θυμίζει την κατεχόμενη εκείνη περιοχή.

Γι' αυτό και εμείς με τη σειρά μας υποστηρίζουμε όπως αχθεί το όλο θέμα στην αρμόδια επιτροπή, ώστε να ληφθούν πραγματικά αποφάσεις σωστικές για τα σωματεία τα προσφυγικά.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού ποσού £9.894.820 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Κατάργηση θέσεων. Τρίτος Πίνακας. Άρθρο 6.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 7 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αριθμό 2 που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, αν μου επιτρέπετε.

Βλέπω ότι στα μέλη της Επιτροπής που ήταν παρόντα είναι ο κ. Λ. Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος, Ισίδωρος Μακρίδης κ.λπ. Δε θα ήταν πιο λογικό, ο δεύτερος που αναφέρεται από την πλευρά του κόμματός σας να αναγνώσει την Έκθεση; Διότι δεν αναφέρεται καν το όνομά σας ως μέλος της Επιτροπής.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ήταν μια συγκεκριμένη συνεδρία στην οποία απουσίαζα, κύριε Πρόεδρε. Μου ανατέθηκε να διαβάσω τις Εκθέσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Όχι. Απλώς το λέγω για να κρατούμε κάποια ας πούμε... Να είμαστε λίγο σχολαστικοί σε κάποια θέματα. Απλώς ήταν μια απορία. Προχωρήστε, παρακαλώ.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μάλιστα.

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, η Επιτροπή ενημερώθηκε από τους πιο πάνω εκπροσώπους για τις δραστηριότητες του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων και για τα αποτελέσματα της μέχρι σήμερα λειτουργίας του.

Ο υπό αναφορά προϋπολογισμός προβλέπει για το 1994 έξοδα ύψους £338.734 και έσοδα του ίδιου ύψους, τα οποία θα προέλθουν κυρίως από κυβερνητική χορηγία ύψους £296.734 και από άλλες συνδρομές συνολικού ύψους £37.000.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε τις επιμέρους πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Με την ευκαιρία αυτή η Επιτροπή επαναφέρει στο προσκήνιο το όλο θέμα της αξιολόγησης της λειτουργίας του Πρακτορείου σε συνάρτηση με το κόστος που απαιτείται και το όφελος που προκύπτει από την εγκαθίδρυσή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, δεν είχα καμιά πρόθεση να προσβληθείτε. Αλλά επειδή αναφέρονται τα μέλη της Επιτροπής και επειδή μπορεί να γίνουν κάποιες ερωτήσεις στον Προεδρεύοντα, θα ήταν πιο σωστό, εφόσον είναι εδώ ο κ. Μακρίδης, να αναγίνωσκε εκείνος την Έκθεση. Απλώς θέλω να είμαι τυπικός, διότι αυτό είναι το καθήκον μου. Δεν υπήρχε πρόθεση να θίξω οποιοδήποτε συνάδελφο.

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Επειδή δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων ποσού που δεν υπερβαίνει τις £338.734 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκριθούν;

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 5 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το τέταρτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1994". Παρακαλώ να διαβαστεί η Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 8) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £43.630 και η διάθεσή του για την κάλυψη της ολικής συνεισφοράς του κράτους έναντι των εξόδων λειτουργίας του ιδρύματος Χρίστου Στέλιου Ιωάννου για το 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 10) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £43.630 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων αυτών;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, όλα τα άρθρα και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 10) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το πέμπτο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 9) του 1994". Παρακαλώ να διαβαστεί η Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £52.700 και η διάθεσή του για την πρόσληψη σε έκτακτη βάση αριθμού υπαλλήλων.

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, με την εξασφάλιση των υπηρεσιών του ζητούμενου έκτακτου προσωπικού το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων αναμένεται να αντεπεξέλθει αποτελεσματικότερα στον αυξημένο όγκο εργασίας που υπάρχει, μέχρι που να ολοκληρωθεί η μηχανογράφηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, Θα είμαι σύντομος, αλλά παίρνω το βήμα γιατί θεωρώ το θέμα ιδιαίτερα σοβαρό.

Αυτή η υπόθεση με τους έκτακτους, με την πλήρωση έκτακτων θέσεων, με ή χωρίς εισαγωγικά, στο παρελθόν υπήρξε το αντικείμενο της σκληρότερης και ορθότερης, κατά τη γνώμη μου, αντιπολίτευσης που έγινε από την πλευρά της σημερινής συγκυβέρνησης προς την τότε κυβέρνηση Βασιλείου. Είχαν απαριθμηθεί μερικές χιλιάδες θέσεις, τρεις χιλιάδες στο σύνολο, για να καταδειχθεί ή να αποδειχθεί ότι η τότε κυβέρνηση διεξήγαγε το ρουσφέτι της με τρόπο επιστημονικό, μέσα από την πλήρωση αυτών των θέσεων, που είναι έκτακτες, χωρίς ή με εισαγωγικά, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι με εισαγωγικά.

Είναι τώρα 14 μήνες περίπου που έχουμε μια καινούρια κυβέρνηση, μια καινούρια κυβέρνηση η οποία ανήλθε, αφού προηγουμένως είχε κάμει πληθώρα βαρύγδουπων εξαγγελιών για την αξιοκρατία, για την κατάργηση διαδικασιών ανύπαρκτων, όπως είναι οι ανύπαρκτες διαδικασίες που εφαρμόζονται στην περίπτωση της πρόσληψης έκτακτων και για την εισαγωγή αξιοκρατίας σ' αυτές τις θέσεις.

Δυστυχώς σ' αυτή την 14μηνη περίοδο όλες σχεδόν, και το τονίζω, οι οργανικές θέσεις έχουν παγοποιηθεί, ελαχιστότατες προσλήψεις έγιναν σε οργανικές θέσεις με βάση τις εγκεκριμένες νόμιμες διαδικασίες, αντίθετα δε χιλιάδες είναι οι περιπτώσεις προσλήψεων με τον ανορθόδοξο τρόπο της έκτακτης πρόσληψης.

Και λυπούμαι διότι αυτή η υπόθεση έχει γίνει και είδος διελκυστίνδας μεταξύ του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Δημοκρατικού Συναγερμού και εμού σε συνέντευξη σε καθημερινή εφημερίδα. Μάλιστα ο κ. Αναστασιάδης χαρακτήρισε αυτό που έκανα ως αντιπολίτευση και μάλιστα ως κακόβουλη αντιπολίτευση, διότι τα στοιχεία δεν ανταποκρίνονται, όπως είπε, στην πραγματικότητα. Επιφυλάχθηκα να του απαντήσω σήμερα δημοσίως. Τα στοιχεία τα οποία κατέθεσα, κύριε Πρόεδρε, και τα οποία καταθέτω ξανά και σήμερα, είναι στοιχεία τα οποία επίσημα κατέθεσε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας ο Διευθυντής του Τμήματος Προσωπικού κ. Κουφτερός, σε συζήτηση συναφούς θέματος. Και μας είπε ο άνθρωπος ότι, ναι, οι προσλήψεις εκτάκτων είναι περίπου 1 500. Λίγο με ενδιαφέρει, και το τονίζω, και όλους λίγο μας ενδιαφέρει αν πρόκειται για επαναπροσλήψεις ή για καινούριες θέσεις. Είτε επαναπροσλήψεις είναι είτε καινούριες θέσεις το ίδιο κάνει, αλλά πρόκειται στη συντριπτική πλειοψηφία για καινούργιες θέσεις και αυτή είναι η πραγματικότητα.

Αισθάνομαι ότι είμαστε κι εμείς συνυπεύθυνοι, διότι κάθε φορά που στέλλονται σημειώματα για πλήρωση έκτακτων θέσεων, η Βουλή συνηγορεί. Και φεύγουν από εδώ τα σημειώματα με την έγκριση των αρμόδιων οργάνων της Βουλής. Αν θέλουμε να σταματήσουμε αυτή την υπόθεση, πιστεύω ένας τρόπος υπάρχει. Να σταματήσουμε τη διαδικασία των προσλήψεων των εκτάκτων ή τουλάχιστο να γίνουμε πολύ διακριτικότεροι. Δηλαδή, εκεί που πράγματι υπάρχει απόλυτη ανάγκη να προσληφθούν έκτακτοι, μόνο εκεί να εγκρίνουμε. Δυστυχώς, στην περίπτωσή μας, η συνηθισμένη τακτική είναι η πρόσληψη εκτάκτων και το μέγα γεγονός είναι η πρόσληψη τακτικών, αν ποτέ συμβαίνει αυτό το γεγονός.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, να επισημάνω τον κίνδυνο ο οποίος ενυπάρχει σ' αυτή τη διαδικασία και σ' αυτή την τακτική. Και θέλω να υπογραμμίσω στους συναδέλφους της συγκυβέρνησης ότι αυτός ο κίνδυνος δεν είναι μόνο για την κοινωνία μας, είναι κίνδυνος και για τα κόμματά τους και, αν δεν το έχουν αντιληφθεί ακόμα, τόσο το χειρότερο για τους ίδιους. Γιατί, κύριοι, τώρα δεν είναι η εποχή Βασιλείου που διοριζόντουσαν, όσοι διοριζόντουσαν, δικοί σας και για όσους δε διορίζονταν υπήρχε το άλλοθι ότι "δεν είμαστε εξουσία". Τώρα είναι η περίοδος που είσαστε εξουσία και οδηγεί αυτή η κατάσταση σε φαύλο κύκλο και την κοινωνία και τα κόμματά σας. Βεβαίως για τα κόμματά σας είναι λογαριασμός δικός σας, αλλά αυτό το φαινόμενο θα πρέπει κάποτε στην κοινωνία μας να σταματήσει.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέλω να αναφέρω πληροφοριακά στη Βουλή, σε απάντηση μιας παρατήρησης που έκαμε ο συνάδελφος κ. Θεοδώρου, την αντίφαση μεταξύ της παγοποίησης θέσεων και το διορισμό στις θέσεις αυτές εκτάκτων. Απλώς αναφέρω ότι η Βουλή ψηφίζοντας το νομοσχέδιο περί παγοποίησης είχε προσθέσει πρόνοια μέσα ότι έναντι των παγοποιηθεισών θέσεων, των μόνιμων θέσεων, των τακτικών θέσεων του Προϋπολογισμού, δε θα γίνεται πλήρωση με έκτακτους, εκτός αν προηγουμένως γίνεται αναφορά στη Βουλή για έγκριση. Δηλαδή η Βουλή να ικανοποιείται ότι αυτές οι θέσεις έχουν εγκριθεί. Αυτού του νομοσχεδίου έχει γίνει -λέω τη λέξη περιγραφικά- αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με το σκεπτικό ότι αποτελεί επέμβαση στην άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας.

Επομένως, η μεν Βουλή, ομόφωνα ήταν η κοινή εισήγηση, πήρε τη σωστή απόφαση, αλλ' ας αναμένουμε την απόφαση του δικαστηρίου κατά πόσο θα εφαρμοστεί η ασφαλιστική δικλίδα, ότι δηλαδή η πρόσληψη εκτάκτων θα γίνεται μόνο εκεί που η Βουλή πείθεται ότι όντως πρόκειται για έκτακτη ανάγκη και όντως είναι αναγκαίες οι θέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Αναστασιάδη, θέλω απλώς να πω ότι εκκρεμεί συνάντηση της Τριμερούς Επιτροπής στην οποία μετέχει Βουλή, Υπουργείο Οικονομικών και ΠΑΣΥΔΥ, για να συζητηθεί ακριβώς το θέμα των εκτάκτων. Δηλαδή της παγοποίησης προσλήψεως νέων εκτάκτων μέχρι να απορροφηθούν τουλάχιστον οι υφιστάμενοι έκτακτοι και ταυτόχρονα της εφαρμογής της κειμένης νομοθεσίας, η οποία εφαρμόζεται. Κανονικά υπάρχουν κάποια πολύ αυστηρά κριτήρια για πρόσληψη εκτάκτων, τα οποία δεν τηρούνταν και δεν τηρούνται από καμιά κυβέρνηση.

Ελπίζουμε οπωσδήποτε να γίνει σύντομα αυτή η συνάντηση, διότι υπάρχει στην πραγματικότητα μια παρανομία από συνεχείς κυβερνήσεις. Δεν είναι θέμα αντιπολίτευσης που δεν πληρούνται τα κριτήρια τα οποία έχει θέσει αυτό το Σώμα.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, που έχω το λόγο. Αν θέλει κανένας άλλος να πει τίποτε πριν να μιλήσω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, απλώς εξηγώ πού βρίσκεται το θέμα και ότι εκκρεμεί η συνάντηση την επόμενη βδομάδα, στην οποία θα παρευρεθούν όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ουδεμία σχέση έχει ίσως το θέμα που συζητάτε, διότι μιλούμε για χιλιάδες υφιστάμενους έκτακτους υπαλλήλους από δεκαετίες. Υπάρχει υπάλληλος από το 1967 που είναι στη Δημόσια Υπηρεσία και υπηρετεί ως εργάτης, ενώ εκτελεί καθήκοντα δημόσιου υπαλλήλου.

Αν μιλάτε για εκείνη την τάξη για την οποία η παρούσα Βουλή και οι προηγούμενες είχαν κάμει πλειστάκις διαβήματα προς την κυβέρνηση ότι έπρεπε άπαξ και διά παντός να κλείσει οριστικά το θέμα των εκτάκτων, είναι ένα άλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γι' αυτό μιλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μιλούμε για εποχιακούς υπαλλήλους ή για υπαλλήλους που απασχολούνται κατά περιόδους το χρόνο. Ο κ. Θεοδώρου θέλησε πομπωδώς να αναφέρει τον αριθμό 1 500 και μας συμβούλευσε και έχει δίκαιο, όντως, όταν γίνεται η πρόσληψη -αν το ξέρετε εσείς που είστε μικρότερο κόμμα, το ξέρουμε κι εμείς που είμαστε μεγαλύτερο- για τη ζημιά την οποία υφίστανται εκείνοι που προσπαθούν να την ικανοποιήσουν.

Αλλά θέλω να σας διαβεβαιώσω -και είναι αυτό που είπα και από την εφημερίδα, φαίνεται δεν εδώσατε σημασία- ότι τα στοιχεία τα επίσημα που έχουμε από το Τμήμα Προσωπικού δίδουν τους εξής αριθμούς: Την 1.3.1993, όταν δηλαδή αποχωρούσε ο κ. Βασιλείου, οι επί εκτάκτου βάσεως υπηρετούντες ως εποχιακοί ανέρχονταν στον αριθμό 972. Την 1.3.1994, ένα χρόνο μετά τη διακυβέρνηση Κληρίδη, οι έκτακτοι υπάλληλοι όχι μόνο δεν αυξήθηκαν κατά 1 500, όπως θέλετε να λέτε, αλλά μειώθηκαν κατά 20 και είναι μόνο 952. Υπάρχει πράγματι ένας αριθμός περίπου 300 εκπαιδευτικών που εργάζονται επί εκτάκτου βάσεως, αλλά όλοι γνωρίζουμε το σύστημα διορισμού στην παιδεία. Είναι απλά επί προσωρινής βάσεως, ιδιαίτερα στη δημοτική, λόγω ελλείψεως δασκάλων. Συνεπώς, μόλις υπάρξει ο αναγκαίος αριθμός ή και ο όποιος αριθμός αποφοίτων ανωτάτων παιδαγωγικών σχολών, με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία του καταλόγου διοριστέων, έχουν υποχρέωση να παυθούν όσοι προσλήφθηκαν με σύμβαση και στη θέση τους να προσληφθούν επί μονίμου βάσεως οι δάσκαλοι που τελειώνουν.

Επομένως, λυπούμαι που θέλω να το επαναλάβω σήμερα, αλλ' είναι ως θέμα αρχής που το αναφέρω, γιατί ούτε η δική μας ομάδα είναι αντίθετη, αλλά η υπερβολή στους αριθμούς, για να ασκήσουμε αντιπολίτευση, έχω την εντύπωση ότι δεν αδικεί άλλον από εκείνον ο οποίος την αναφέρει και ο οποίος είναι κατά τα άλλα ένας αξιόλογος συνάδελφος. Επομένως, επαναλαμβάνω σήμερα, ότι οι αριθμοί αδικούν την προσπάθεια να αντιπολιτευθούμε την κυβέρνηση κι αυτά είναι επίσημα στοιχεία τα οποία πήρα από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και τα οποία, εν πάση περιπτώσει, κατατέθηκαν και στη Βουλή και προκαλώ να μου φέρετε τα στοιχεία, όπως δόθηκαν και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Τι είναι αυτό που έδωσε λαβή στον κ. Θεοδώρου να κάμει σήμερα την κριτική; Με βάση το συμπληρωματικό προϋπολογισμό που προτείνεται, πρόκειται να προσληφθεί αριθμός υπαλλήλων, και θέλω χάριν ενημέρωσης να αναφέρω παρεμπιπτόντως

ότι είναι τα ίδια ακριβώς πρόσωπα που από χρόνια προσλαμβάνονται για μια περίοδο του χρόνου, για να συμπληρώνουν ανάγκες του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Δεν είναι επί ετήσιας βάσεως ούτε επί εξαμηνιαίας που ανανεώνεται η πρόσληψή τους. Είναι επί τριμηνιαίας ή εξαμηνιαίας βάσεως. Κάθονται για ένα εξάμηνο, επαναπροσλαμβάνονται κάπως αργότερα ή ημιαπασχολούνται μέχρι που να ολοκληρωθεί η μηχανογράφηση.

Τι θα θέλατε, κύριε Θεοδώρου; Θα ήταν πιο υπεύθυνη η κυβέρνηση αν προκήρυσσε θέσεις για προσωπικό που απαιτείται να υπηρετήσει μόνο για 3 ή 6 μήνες; Θα ήταν πιο υπεύθυνη η κυβέρνηση αν έλεγε ότι "προσλαμβάνω υπαλλήλους μέσω της Δημόσιας Υπηρεσίας για έξι μήνες"; Τι πιο δημοκρατικό είναι από του να πει "ποιοι υπάλληλοι υπηρέτησαν στο παρελθόν, με ποιους είστε ευχαριστημένοι", και ίσως εδώ να δυσαρεστείται το δικό μας κόμμα, "προσλάβετέ τους". Διότι στο παρελθόν δεν ήμασταν εμείς που διορίζαμε τους εποχιακούς επί εκτάκτου βάσεως. Ήταν άλλη κυβέρνηση. Παρά ταύτα η παρούσα κυβέρνηση, μάλιστα, χάριν ενημέρωσης σας το αναφέρω και το γνωρίζετε ίσως, έκανε τη λεγόμενη απομοδοποίηση. Και ο κάθε διευθυντής από μόνος του κρίνει και για τους προσλαμβανόμενους και για όσους εποχιακά υπηρέτησαν στο παρελθόν, ώστε, αν ήταν ικανοί, μπορεί να τους επανακαλεί να υπηρετήσουν επί τρίμηνο ή εξάμηνο. Συνεπώς, αυτά τα οποία έχετε αναφέρει, μπορεί κατά κάποιο τρόπο να έχουν προκαλέσει ίσως τα αισθήματα και δικών σας οπαδών, γιατί απέτυχαν στην εποχιακή απασχόληση, όπως και πληθώρα δικών μιας οπαδών και ορθά το είπετε, αλλά όταν κάνετε αναφορά και πιθανό οι εφημερίδες να γράφουν 1 500, σκεφτείτε δεν είναι την κυβέρνηση που ζημιώνετε, είναι τους συναδέλφους σας. Ότι δηλαδή απέτυχαν να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, παρακαλώ να αποφεύγουμε το δεύτερο ενικό. Είναι Κανονισμός της Βουλής ... και για τον κ. Θεοδώρου.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αναφέρεστε, είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπετε "εσείς, κύριε Θεοδώρου" προηγουμένως.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι. Προηγουμένως το ανέφερα, για να εκθειάσω το έργο το οποίο επιτελεί ο κ. Θεοδώρου. Εκεί ήταν ονομαστική η κλήση. Ήταν να μιλώ για κάποιο Θεοδώρου εκτός Βουλής, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να πείτε "ο κ. συνάδελφος". Αυτός είναι ο Κανονισμός και τον τηρούμε για όλους. Δεν είναι για σας που το λέω μόνο, αλλά για όλους. Έγινε και προηγουμένως.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ για τη διόρθωση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήστε παρακαλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Συνεπώς, για να επανέλθω και για να εγκαταλείψω τον αστεϊσμό, η υπερβολή, αν μιλάτε για θέμα αρχής, δε διαφωνώ, ότι κάποτε πρέπει να λήξει. Όχι ο θεσμός των εποχιακών. Αυτό φαίνεται να είναι εκ των ων ουκ άνευ κάποτε, προκειμένου

να οικονομήσεις χρήμα ή υπαλλήλους. Δηλαδή μόνιμους υπαλλήλους, αν δεν μπορεί να αντεπεξέλθει η κυβέρνηση για μια χρονική περίοδο. Στο Τμήμα Χερσαίων Μεταφορών, π.χ., υπάρχει περίοδος αιχμής κατά τη διάρκεια του χρόνου δύο φορές που απαιτεί έκτακτους υπαλλήλους. Υπάρχουν οι Ταχυδρομικές Υπηρεσίες που απαιτούν έκτακτους εποχιακούς υπαλλήλους, π.χ. τα Χριστούγεννα ή το Πάσχα ή κάποιες περιόδους του χρόνου, για να διεκπεραιωθεί το ταχύτερο και ικανοποιητικότερα η αποστολή τους. Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων μια περίοδο του χρόνου απαιτεί κάποιους υπαλλήλους. Κάποιες άλλες υπηρεσίες το ίδιο. Δεν είναι δυνατό την ώρα που μιλούμε για περισυλλογή, την ίδια ώρα να αξιούμε από την κυβέρνηση "μην παίρνετε εκτάκτους, προσλαμβάνετε μονίμους".

Υπάρχει όμως και ένα άλλο πρόβλημα για το οποίο θα έπρεπε όλοι μας να πούμε "ναι" κάποια ώρα και για το οποίο μίλησε ο Πρόεδρος της Βουλής προηγουμένως. Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός που υπηρετούν και εκτελούν χρέη δημόσιων υπαλλήλων από χρόνια. Μιλώ για δεκαετίες, κύριοι συνάδελφοι, ή τουλάχιστον πέραν της δεκαετίας και οι οποίοι απασχολούνται στο δημόσιο τομέα ως ωρομίσθιοι εργάτες. Κάποτε αυτή η Βουλή έθεσε προθεσμία και κάλεσε την κυβέρνηση, δεν είναι την παρούσα, αλλά την προηγούμενη, και δεν είναι για να ψέξω την προηγούμενη, το κάνω ξεκάθαρο, να λάβει μέτρα. Διότι δεν ευθυνόταν ούτε η προηγούμενη κυβέρνηση. Ευθύνονταν κάποιοι τμηματάρχες. Όταν τους ζητήθηκε να αξιολογήσουν ποίοι από τους υπαλλήλους τους εκτελούν δημοσιοϋπαλληλικά καθήκοντα, επέλεξαν τις ανιψιές, τους πολύ συγγενείς και έδωσαν υπαλλήλους με ένα ή ενάμιση χρόνο ότι επιτελούσαν καθήκοντα δημοσιοϋπαλληλικά, οι οποίοι και μονιμοποιήθηκαν. Μονιμοποιήθηκε αριθμός 129 υπαλλήλων, αν δε με απατά η μνήμη μου, ενώ άλλοι 500 ή τόσοι δεν αξιολογήθηκαν από τους κύριους τμηματάρχες, οι οποίοι, προκειμένου να μονιμοποιήσουν τους δικούς τους, λησμόνησαν ή διέγραψαν από τους καταλόγους ανθρώπους, επαναλαμβάνω, που από το 1967 είναι "υπάλληλοι". Έχω συγκεκριμένη περίπτωση συμμαθητή μου, ο οποίος υπηρετεί στο Τμήμα Δημοσίων Έργων Λεμεσού ως εργάτης, ενώ βρίσκεται στο Λογιστήριο των Δημοσίων Έργων από το 1967. Και είναι έκτακτος εργάτης, παρακαλώ. Αυτή η κατάσταση, ναι κ. Γαλανέ, συμφωνώ μαζί σας, πρέπει να λήξει και οριστικά και από τούδε και στο εξής, με εξαίρεση μόνο όσους απασχολούνται περιοδικά κατ' έτος, οι υπόλοιπες θέσεις, δε διαφωνούμε κ. Θεοδώρου, θα πρέπει να γίνονται με τη νόμιμη διαδικασία, όπως ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος προβλέπει, όπως το Σύνταγμα διαλαμβάνει, όπως η νομοθεσία μας καθορίζει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρόλο που με κολακεύει ιδιαίτερα η συμφωνία του συναδέλφου μαζί μου, να απευθυνόμαστε στο τρίτο πρόσωπο, όπως είναι ο Κανονισμός της Βουλής. Απλώς προσπαθώ να τηρήσω τον Κανονισμό. Ο κ. Αντωνίου ζήτησε το λόγο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βασικά, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούσα να απευθύνομαι σε τρίτο πρόσωπο από σεβασμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, μπορεί να απευθύνεσαι σε δεύτερο πρόσωπο ένεκα φιλίας, αλλά το θέμα είναι ο Κανονισμός της Βουλής που πρέπει να τηρούμε όλοι μας.

Ο κ. Αντωνίου.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, βεβαίως το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας ομιλεί για ένα μικρό αριθμό ανθρώπων, αλλά όπως έχει εξελιχθεί η συζήτηση έχει θιγεί το θέμα από όλες τις πλευρές του και την ευρύτερη σκοπιά του.

Το πρώτο το οποίο μπορεί κανείς να σημειώσει ή να υπογραμμίσει είναι πως πρέπει να ρυθμιστεί αυτή η κατάσταση με τους εκτάκτους. Και είναι ένα θέμα για το οποίο ορθά ο κ. Πρόεδρος έχει αναφέρει ότι υπάρχει μια Επιτροπή της Βουλής, σε συνεννόηση με την ΠΑΣΥΔΥ και το Υπουργείο Οικονομικών, η οποία δοκίμασε σε δύο τρεις συνεδρίες να δει πώς αντιμετωπίζεται το θέμα. Δεν κατέστη δυνατή η ρύθμισή του η τελική και νομίζω ότι αυτή η προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί ως εκεί που είναι δυνατό.

Το δεύτερο πρόβλημα, το οποίο μπορεί κανείς να επισημάνει, είναι ποία είναι η πολιτική της κυβέρνησης σε σχέση με τα θέματα που η ίδια εγείρει για ένα είδος περισυλλογής, εξοικονόμησης λεφτών και όλα αυτά. Αν η πολιτική είναι "δεν προσλαμβάνουμε μονίμους αλλά αντί μονίμους προσλαμβάνουμε εκτάκτους", τότε δε λύεται κανένα πρόβλημα.

Το τρίτο θέμα, το οποίο είναι και το σημαντικότερο, είναι αν αυτή η Βουλή θα έχει δικαίωμα να σταματά, όπως ορθά έχει επισημάνει ο κ. Παπαδόπουλος, οποιαδήποτε πρόθεση της κυβέρνησης να προσλαμβάνει ή να μην προσλαμβάνει εκτάκτους. Βεβαίως το θέμα έχει αναφερθεί από τον Πρόεδρο για εξέταση σε αναπομπή ή αναφορά και αναμένει κανείς να ακούσει ποιο θα είναι το αποτέλεσμα.

Υπάρχει όμως ένα τελευταίο ζήτημα το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό. Είναι η μέθοδος και τα κριτήρια πρόσληψης των εκτάκτων. Νομίζω ότι εδώ εγείρονται και δημιουργούνται πάρα πολλές αμφιβολίες κατά πόσο τα κριτήρια είναι πράγματι τέτοια που διασφαλίζουν ένα είδος αξιοκρατίας. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι υπήρξαν πολύ κτυπητά παραδείγματα τον τελευταίο καιρό, τα οποία δίνουν λαβή και αρκετά επιχειρήματα σ' αυτούς που υποστηρίζουν ότι δεν εφαρμόζονται σωστά και αντικειμενικά κριτήρια.

Εγώ ο ίδιος προσωπικά έχω αναφέρει συγεκριμένη περίπτωση στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος ανέλαβε να εξετάσει περαιτέρω το θέμα, αλλά είναι ένα από τα ζητήματα με τα οποία η Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής πρέπει να ασχοληθεί και, ίσως ασχολούμενη με το θέμα εκτάκτων, πρέπει ιδιαίτερα να ενδιατρίψει στον τρόπο και τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την πρόσληψη των εκτάκτων.

Ο κ. Αναστασιάδης έχει αναφέρει ότι οι διευθυντές έχουν τώρα ελευθερία να κρίνουν, με βάση την απόδοση του οποιουδήποτε έκτακτου υπαλλήλου, κατά πόσο θα επαναπροσληφθεί ή όχι. Υπάρχει ένα ερωτηματικό τώρα κατά πόσο οι ίδιοι οι διευθυντές θα ασκούν αμερόληπτα αυτή την εξουσία. Και χωρίς να επικρίνω και να θέλω να κατηγορήσω οποιοδήποτε διευθυντή, προσωπικά έχω αμφιβολίες κατά πόσο αυτό το σύστημα, του να έχει απόλυτη ή πλήρη εξουσία ένας διευθυντής, είναι διασφάλιση της αξιοκρατίας.

Εν πάση περιπτώσει καταλήγω ότι αυτό το θέμα πρέπει να απασχολήσει την Επιτροπή Οικονομικών, πέραν από τα σημεία τα οποία θα εξεταστούν στην ειδική επιτροπή που έχει η Βουλή γι' αυτό το θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σας πω πληροφοριακά ότι την άλλη βδομάδα θα συνεδριάσει αυτή η τριμελής Επιτροπή, στην οποία θα συμμετάσχουν όλες οι πλευρές, και νομίζω θα είναι μια καλή ευκαιρία διεξοδικής συζήτησης μεταξύ κυβέρνησης (Υπουργείου Οικονομικών) ΠΑΣΥΔΥ και Βουλής.

Ποιος άλλος συνάδελφος θα ήθελε να μιλήσει;

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για το θέμα της προσλήψεως των εκτάκτων, φαίνεται ότι κάπου αδικούμαστε ως κόμμα και θα αναφερθώ με παραδείγματα. Πολλές είναι οι φορές που καλούνται έκτακτοι από διάφορα τμήματα και οι ευσυνείδητοι υπάλληλοι καμιά φορά αποστέλλουν εξ' ολοκλήρου όσους είναι εγγεγραμμένοι κατά σειρά στο μητρώο των ανέργων, αλλά και πολλές είναι οι φορές που γνωστοί δικοί μας, υποτίθεται κομματικοί, ουδέποτε αποστέλλονται και δεν έχουμε παράπονο και δεν αντιδρούμε και να πούμε "γιατί να μην πάει και αυτός ή και ο άλλος". Είναι πολλές οι περιπτώσεις, άρα τα μεμονωμένα παραδείγματα να μην τα κάνουμε παντιέρα αντιπολιτευτική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Θεοδώρου, ζητήσατε το λόγο;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, τον έχετε.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εν πρώτοις θα ήθελα να πω ότι στην ομιλία του ο κ. Αναστασιάδης, τεχνηέντως, και το τονίζω, προσπάθησε να κάμει διαχωρισμό μεταξύ των κυβερνητικών εργατών και των εκτάκτων. Η δική μου αναφορά αφορά όλους και γνωρίζουμε πολύ καλά ότι είναι πληθώρα οι κυβερνητικοί εργάτες οι οποίοι έχουν προσληφθεί, εκτός από τις διάφορες καθαρά έκτακτες περιπτώσεις.

Επίσης θα πρέπει να πω ότι αυτή η Βουλή έχει εγκρίνει μέχρι στιγμής, για το 1994, πιστώσεις πέραν του ετήσιου προϋπολογισμού που πρέπει να πλησιάζουν τα £3 εκατομμύρια για τους εκτάκτους. Αν τα £3 εκατομμύρια δεν ανταποκρίνονται περίπου στους μισθούς μέχρι στιγμής τόσων όσων ανέφερα έκτακτων υπαλλήλων, να το εξετάσουμε καλύτερα, γιατί μπορεί να είναι και περισσότεροι.

Επαναλαμβάνω ότι ο Διευθυντής του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού κατέθεσε τα στοιχεία τα οποία ανέφερα σε συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας και θα παρακαλέσω η γραμματεία αυτά τα στοιχεία να τα δώσει στη Βουλή, στην ολομέλεια, για να περαστούν μέσα στα πρακτικά της σημερινής συνεδρίας. Και αν έχω λάθος, θα απολογηθώ, αν δεν έχω λάθος, να ισχύσουν ως ντοκουμέντα για το βίο και την πολιτεία της σημερινής κυβέρνησης πάνω στο συγκεκριμένο θέμα.

Αλλά, κύριε Πρόεδρε, πέραν κι άλλων ανακριβειών που έχει αναφέρει ο κ. Αναστασιάδης, μίλησε για 300 έκτακτους εκπαιδευτικούς που δεν είναι, είναι 700. Είναι 700, κύριε συνάδελφε, δεν είναι 300.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Είναι 1 700 για να μην κάμετε λάθος ...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είναι 700 οι έκτακτοι εκπαιδευτικοί και όχι 300.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι. Θα σας απαντήσω.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μάλιστα. Κι αυτά από δήλωση του Διευθυντή του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

Θα ήθελα να καταπιαστώ και με ένα θέμα το οποίο ανέφερε ο κ. Αναστασιάδης ως δικαιολογία της όλης κατάστασης. Την περιβόητη μηχανογράφηση. Αλλά, κύριε Πρόεδρε, λησμονούμε φαίνεται ότι είναι η σημερινή πλειοψηφία της Βουλής που σταμάτησε τα κονδύλια για τη μηχανογράφηση -που αν δεν τα σταματούσε μέχρι σήμερα θα είχε ολοκληρωθεί η μηχανογράφηση και πολλά εκατομμύρια λίρες θα είχαμε γλυτώσει, και θα διεξαγόντουσαν πολύ πιο εύρυθμα οι εργασίες της δημόσιας υπηρεσίας- για λόγους που η ίδια η πλειοψηφία γνωρίζει. Και τρέχουμε μέχρι σήμερα και παραπονιούνται τμήματα ότι δεν τους φτάνει το προσωπικό και έρχονται στις επιτροπές της Βουλής και ανοίγονται προβλήματα και στο τέλος, με τη διερεύνηση, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι αν δεν είχαν κόψει τα κονδύλια για τη μηχανογράφηση, όχι μόνο δε θα υπήρχε πρόβλημα προσωπικού, αλλά θα υπήρχε πλεόνασμα προσωπικού.

Επομένως, κύριε Πρόεδρε ... όχι, πρέπει να αναφέρω και το άλλο. Με συγχωρείτε. Γνωρίζω –και αν θέλει ο κ. συνάδελφος, μπορώ να το κατονομάσω– περίπτωση τμήματος το οποίο, για λόγους που δε γνωρίζω, κονδύλια που εγκρίνονται για υπερωρίες του προσωπικού, τα χρησιμοποιεί για απόδοση εργασίας με το κομμάτι. Και το γνωρίζουν οι κύριοι συνάδελφοι. Λοιπόν, ας μη λέμε ότι είναι οι ανάγκες και δεν είναι οι ανάγκες. Υπάρχει μια υπέρτατη ανάγκη. Η ικανοποίηση των δικών μας ανθρώπων. Και συμφωνώ ότι υπάρχουν δικοί και δικοί. Εξαρτάται από το επίπεδο.

Αλλά αυτό το πράγμα, επαναλαμβάνω, κάποτε πρέπει να σταματήσει, κύριε Πρόεδρε. Δεν μπορεί να συνεχίζεται επ' άπειρον. Και δεν μπορούμε εμείς, οποιοιδήποτε, όταν είμαστε σήμερα κυβέρνηση να κάνουμε αντιπολίτευση της χθεσινής κυβέρνησης ότι τάχα τα έκανε και η χθεσινή. Εμάς δε μας ενδιαφέρει. Δε μας ενδιαφέρει αν τα έκανε η περσινή ή η προπέρσινη ή η περασμένη κυβέρνηση. Εμάς μας ενδιαφέρει ότι αυτό το φαινόμενο, επιτέλους, πρέπει να σταματήσει, για να υπάρξει εμπιστοσύνη του πολίτη στο κράτος του. Δεν υπάρχει, κύριοι, εμπιστοσύνη στο κράτος σήμερα. Και δεν υπάρχει σε όλα τα επίπεδα και λυπούμαι που το λέω. Κανείς δεν πιστεύει στην αξιοκρατία. Τους λες ότι υπάρχουν διαδικασίες, υπάρχουν εξετάσεις και γελούν, μειδιούν και, "μας κοροϊδεύετε, κύριε", λένε οι άνθρωποι. Ε, λοιπόν συντηρούμε αυτή την κατάσταση. Δημιουργούμε πολίτες οι οποίοι γίνονται οσφυοκάμπτες, καιροσκόποι, σπεκουλαδόροι. Είναι αυτή την ποιότητα των ανθρώπων που θέλουμε σ'αυτή την κοινωνία; Δε θέλω να γενικεύσω το θέμα, κύριε Πρόεδρε, αλλά θέλω να πω ότι επιτέλους πρέπει να βάλουμε τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων και να ξεκαθαρίσουμε τη θέση μας πάνω σε ζητήματα που έχουν σχέση με την κοινωνία μας, με την ποιότητα της κοινωνίας μας.

Και για να ολοκληρώσω, θα κλείσω λέγοντας ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση, για το συγκεκριμένο θέμα που ζητείται το κονδύλι, αυτό θα το ψηφίσουμε. Θα το ψηφίσουμε, διότι πρόκειται όντως για μια περίπτωση που πρέπει να ψηφιστεί αυτό το κονδύλι. Η αναφορά έγινε για το γενικότερο φαινόμενο, το οποίο γενικότερο φαινόμενο εισηγούμαι να απασχολήσει την Επιτροπή Οικονομικών επί τούτω, ώστε να καταλήξει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα, υπεράνω οποιωνδήποτε κομματικών σκοπιμοτήτων, για να καθιερώσουμε επιτέλους μια άλλου είδους τάξη σ' αυτή την κοινωνία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει προτεραιότητα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν προειδοποιούσα τον κ. Θεοδώρου να είναι πιο ακριβής στα στοιχεία, δεν είχα άδικο.

Όταν αναφέρεστε σε εκτάκτους ή όταν αναφέρεται ή αναφέρεται από συνάδελφο ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Με άλφα γιώτα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Άλφα γιώτα... ότι υπηρετούν εφτακόσιοι τόσοι έκτακτοι εκπαιδευτικοί, θέλω να τον πληροφορήσω ότι οι έκτακτοι εκπαιδευτικοί είναι χίλιοι τετρακόσιοι, πλέον τριακόσιοι απ' ότι ήταν πέρσι.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Βάζετε και τους επί συμβάσει, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Βεβαιότατα! Εν έκτακτοι και οι επί συμβάσει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έκτακτοι επί συμβάσει, έτσι λέγονται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

(Κτυπά τη σφύρα)

Κύριε Θεοδώρου, παρακαλώ, αν θέλετε να απαντήσετε!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν συνυπολογίζετε επομένως ότι η παρούσα κυβέρνηση τάχα προσέλαβε έκτακτους επί συμβάσει χίλιους πεντακόσιους και υπολογίζετε σ' αυτούς και τους έκτακτους επί συμβάσει εκπαιδευτικούς, ε! κάπου εσείς έχετε μπερδέψει και έχετε σμίξει εργάτες, εποχιακούς υπαλλήλους ή γραφείς με τους έκτακτους εκπαιδευτικούς επί συμβάσει! Υπάρχει μια βασική διαφορά. Εγώ σας ενημερώνω και, για να μη γινόμεθα αν θέλετε απλώς θορυβώδεις και να δίνουμε αριθμούς, καλό είναι αν είχαμε

το έγγραφο να το καταθέταμε. Αν γνώριζα σήμερα ότι θα εγείρετε το αίτημα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων, στα σίγουρα θα έφερνα το επίσημο έγγραφο της κυβέρνησης και όχι τα διά λόγων λεγόμενα απ' εσάς και τα οποία δεν ανταποκρίνονται, σας επαναλαμβάνω, στην πραγματικότητα και στους αριθμούς.

Εκεί που πιθανό να υπάρχει μια βάση είναι ότι... είναι γενικά η αντίληψη στον κυπριακό ελληνισμό -και αυτό αποτελεί την αρρώστια της πολιτικής μας ζωής, και δε διαφωνώ μαζί σας- ότι αν δε μεσολαβήσει κάποιος δεν μπορείς να διοριστείς και δεν υπάρχει στο σύστημα εμπιστοσύνη. Αλλά μη μου πείτε ότι αυτό δημιουργήθηκε επί κυβερνήσεως Κληρίδη των τελευταίων χρόνων! Αυτό είναι καλλιέργεια δεκαετιών της συνείδησης! Και αν υιοθετήθηκαν και κάποιες, από προηγούμενες κυβερνήσεις, διαδικασίες σωστές, όπως είναι παραδείγματος χάριν... και θα σας το πω... και όπου υπάρχουν, εγώ επαναλαμβάνω, δεν μπορεί να παρέμβει κανένας, όταν γίνονται οι εξετάσεις όπως πρέπει και επιβάλλεται από το Υπουργείο Παιδείας. Με το σύστημα, όπως γίνονται προεισαγωγικές των πανεπιστημίων, ε! κανένας δεν τολμά να αναφέρει ότι μπορεί να επέμβει, γιατί απλά εκεί γίνονται με βάση και τα κριτήρια της αξιοκρατίας και διπλά και τριπλά ελέγχονται τα γραπτά και τα κείμενα των διαγωνιζομένων από όχι έναν από δύο καθηγητές, για να μεσολαβήσει τρίτος με καλυμμένη μάλιστα τη βαθμολογία του πρώτου, χωρίς να γνωρίζει ο δεύτερος ούτε όνομα ούτε αριθμό του υποψηφίου ούτε τη βαθμολογία του πρώτου. Συνεπώς ακόμα και σε εκείνες τις περιπτώσεις... ίσως να έχει δίκαιο ο κ. Θεοδώρου όταν λέει: "Ε! δε μας εμπιστεύεται ο κόσμος". Αυτό αποτελεί γεγονός. Αλλά αποτελεί γεγονός το ό,τι με ανάλογες με τις σημερινές ομιλίες, υποσκάπτουμε ακόμα και την προσπάθεια να θεσμοθετήσουμε αξιοκρατία. Όταν υπερβάλλουμε προκειμένου να κάνουμε αντιπολίτευση ή να ασκήσουμε κριτική αδικαιολόγητη ε, ναι! Εμπεδώνουμε, διότι είναι καταγγελία επίσημη στη Βουλή,και λέμε: "Κοιτάξετε, χίλιοι πεντακόσιοι στις θέσεις αντί μονίμων". Ε, δεν είναι αληθές, κύριε συνάδελφε! Εκείνο το οποίο ανταποκρίνεται στην αλήθεια είναι ότι -με βάση και πάλι τα επίσημα στοιχεία του τμήματος- πέρσι την 1η Μαρτίου 1993 ήταν εννιακόσιοι εβδομήντα δύο, φέτος είναι εννιακόσιοι πενήντα δύο είτε εργάτες είτε γραφείς είτε οτιδήποτε. Στην εκπαιδευτική υπηρεσία αποτελεί γεγονός ότι είναι αυξημένος ο αριθμός κατά τριακόσιους, αλλά εκεί είναι οι εκπαιδευτικές ανάγκες που το επέβαλαν και πάλι όμως από τον κατάλογο διορισίμων και όχι με την κληρωτίδα ή κατόπιν επεμβάσεως του όποιου με τα μέσα. Και πρέπει να ελέγξετε ακόμα, για να είστε βέβαιος, ότι υπάρχει επαναδιορισμός εποχιακών και μόνο εκεί όπου προσλήφθηκαν σε άλλες θέσεις και υπάρχει έλλειψη τότε καλούνται νέοι, για να συμμετέχουν στη διαλογή ή την επιλογή. Και θέλω να σας πω ακόμα κάτι... Όταν μιλούσα, κύριε Αντωνίου, και ορθά το θίξατε, διότι πιθανόν εκ παραδρομής δικής μου να ανέφερα "ο διευθυντής". Όταν έλεγα ο διευθυντής, εννοούσα η τμηματική επιτροπή, διότι γίνεται μια τμηματική κατά τμήμα ή κατά Υπουργείο κ.λπ. Θέλω να πω ότι, όπως όλοι γνωρίζετε... στην τελική κρίση του διευθυντή.

Τουλάχιστον ο Δημοκρατικός Συναγερμός για χρόνια βρίσκεται εκτός εξουσίας και ήταν γνωστός ο αγώνας και οι μάχες που έδωσε το κόμμα, όταν αδικούνταν κάποιοι δικοί του. Στις ψηλόβαθμες θέσεις ή στις θέσεις κλειδιά ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε διαθέτει εκείνους που θα μπορούσε να επηρεάσουν θετικά προς την πλευρά του την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπω ότι γενικεύεται η συζήτηση. Θα δώσω το λόγο κατά σειρά σ' όσους δεν έχουν ακόμα μιλήσει. Στον κ. Φιλίππου, στον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη και μετά στον κ. Αντωνίου. Αλλά έχω την εντύπωση ότι θα είναι πολύ πιο εποικοδομητική η συζήτηση στα πλαίσια της Επιτροπής Οικονομικών, για να πάρουμε τα απαραίτητα στοιχεία.

Ο κ. Φιλίππου, παρακαλώ.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ένα θέμα που έθιξαν οι κ. Μακρίδης και Αναστασιάδης. Απλώς ήταν να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν οι συνάδελφοι σας συμφωνούν να πάρετε το λόγο, να σας το δώσω, διότι είσαστε και οι τρεις από το ίδιο κόμμα.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Επειδή και ο κ. Μακρίδης και ο κ. Αναστασιάδης κατά ένα τρόπο έθιξαν ότι στην προσπάθεια μας να κάνουμε αντιπολίτευση της κυβέρνησης εγείρουμε διάφορα ζητήματα.

Κύριε Αναστασιάδη και κύριε Μακρίδη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αντωνίου, με υποχρεώνετε να σας πω και εσάς να μιλάτε στο τρίτο ενικό.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Θα μιλούσα στο τρίτο ενικό, απλώς ήταν η προσφώνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο τέλος θα δείτε μια μεγάλη ταμπέλα εδώ "τρίτο ενικό" και θα γυρίσει στο αστείο το τρίτο ενικό. Αλλά έτσι είναι ο Κανονισμός.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Επειδή είναι απέναντί μου, κύριε Πρόεδρε.

Έχω αναφέρει προηγουμένως ότι έχω εξηγήσει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον ίδιο, για συγκεκριμένη περίπτωση -δεν ήθελα να την αναφέρω αλλά θα την πω- ότι στο ταχυδρομείο Λεμεσού προσλήφθηκαν, ακριβώς δύο μέρες προτού συναντηθώ με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, δώδεκα υπαλλήλοι αλλ' ούτε ένας αριστερός. Από τα στοιχεία που έχουμε και τα οποία στη συζήτηση θα τα καταθέσουμε στην αρμόδια Επιτροπή, όταν θα τα ελέγξουμε και θα τα παραθέσουμε μπροστά σας, τότε θα δείτε ακριβώς ποια είναι η πραγματικότητα και κατά πόσο πράγματι κάνουμε σκόπιμη ή αρνητική κριτική της κυβέρνησης. Λοιπόν εκεί θα φανεί ακριβώς ποιο είναι το πρόβλημα αλλά εμείς σας λέμε ότι υπάρχει σοβαρό πρόβλημα το οποίο η κυβέρνηση πρέπει να προσέξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ζήτησα το λόγο για να τονίσω τρία θέματα θεσμικά και δε θα σταθώ καθόλου σε λεπτομέρειες. Το πρώτο είναι ότι η Επιτροπή Οικονομικών εισηγήθηκε και η Βουλή μας ενέκρινε πράγματι μια πολύ καλή προσθήκη στη νομοθεσία

που ήρθε από την κυβέρνηση, για να παγοποιήσουμε τις θέσεις. Η προσθήκη είναι απλή, την ανέφερε ο κ. Παπαδόπουλος και δε χρειάζεται να την επαναλάβω. Η κυβέρνηση δε θα διορίζει έκτακτους σε θέσεις οργανικές. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέφερε αυτό το νομοσχέδιο, επομένως μπορούμε και δικαιούμεθα να ασκήσουμε κριτική επί αυτού του θέματος, διότι, όπως γνωρίζετε, αναβλήθηκε η κρίση της αναφοράς του Προέδρου και εν τω μεταξύ διορίζονται έκτακτοι. Πώς διορίζονται, δε θέλω να μπω σε λεπτομέρειες. Αυτό είναι το ένα. Το δεύτερο, έγινε αναφορά σε έκτακτους εκπαιδευτικούς. Το τονίσαμε από την πλευρά μας, όταν γινόταν η συζήτηση επί των προϋπολογισμών. Είχα τότε αναφέρει και το επαναλαμβάνω και σήμερα, εργάζονται στη δημοτική εκπαίδευση πτυχιούχοι...

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Τριακόσιοι.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Είναι λίγο περισσότεροι από τριακόσιοι, κύριε συνάδελφε, είναι λίγο περισσότεροι.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Όχι, από πέρσι ως φέτος.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Είναι λίγο περισσότεροι, είναι γύρω στους τετρακόσιους. Και αυτοί εργάζονται -οι περισσότεροι απ' αυτούς- για επτά συναπτά έτη και εισηγηθήκαμε τότε και το λέω και τώρα ότι δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος να μη μονιμοποιηθούν αυτοί οι εκπαιδευτικοί. Δε θα αυξηθούν ούτε κατά ένα γιώτα οι προϋπολογισμοί από τη μονιμοποίησή τους, απλούστατα θα ελαττωθούν κατά τι τα προβλήματα και όπως ανέφερε ο εκλεκτός συνάδελφος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Συναγερμού, αναφερόμενος σε εννιακόσιους εβδομήντα δύο εποχιακούς εκτάκτους κ.λπ., αν αφαιρεθούν οι τετρακόσιοι θα γνωρίζουμε ότι έχουν ελαττωθεί αυτού του τύπου οι έκτακτοι κατά 40%. Επομένως ας βγει απ' αυτή τη συζήτηση, τουλάχιστον ας σημειωθεί η εισήγηση επιτέλους να μονιμοποιηθούν αυτοί οι έκτακτοι. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είπατε τρία και αναφέρατε μόνο δύο, κύριε Φιλίππου. Ποιο είναι το τρίτο, παρακαλώ;

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Είχα ακόμα ένα τρίτο αλλά δεν είναι τόσο σημαντικό, για να το τονίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε.

Είναι ωραίο να συζητούμε και να προτάσσουμε στοιχεία, αλλά φαίνεται ότι ξεχνούμε ότι μας παρακολουθεί και ο λαός ή μας παρακολουθούν και κάποιοι που ξέρουν λίγα περισσότερα πράγματα από 'μάς. Πράγματι διερωτώμαι ποιος κοροϊδεύει ποιον, για ποιο λόγο και γιατί.

Αναφερόμαστε για πρόσληψη σε ένα τμήμα των δώδεκα και δεν έχει κανέναν του ΑΚΕΛ. Και εγώ ρωτώ πώς έχει το 50% σε μια επαρχία ή το 70% το ΑΚΕΛ σε εργαζόμενους, ενώ η δύναμή του είναι 19%;

Επομένως, κύριοι, πρέπει να παραδεχτούμε όλοι μας ότι είμαστε άρρωστοι σε αυτό τον τομέα. Πρέπει όλοι να ωριμάσουμε, να αλλάξουμε νοοτροπία, να φέρουμε το μυαλό μας, γιατί οδηγούμε με μαθηματική ακρίβεια το κράτος στην καταστροφή. Ας αρχίσουμε τώρα. Σίγουρα ήταν κάποιοι άλλοι προηγουμένως, έβαλαν κάποιους άλλους. Αν μου πείτε ότι οι άλλοι δε βάλλουν, σίγουρα δε λέμε την αλήθεια. 'Ολοι το κάναμε και όλοι ξέραμε την τέχνη και την ξέρουμε. Γιατί δε λέμε τα πράγματα με το όνομά τους; Προσπαθούμε να κάνει ο ένας αντιπολίτευση του άλλου, απλώς δεν ξέρω για ποιο λόγο.

Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Και γιατί να το παραδεχτούν, κύριε Πιττοκοπίτη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ μη διακόπτετε, κύριε Αντωνίου.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε συνάδελφε, εδώ έχει, όπως αναφέρθηκε, επί χρόνια ανθρώπους που είναι έκτακτοι καθώς και κάποιους που ανανεώνουμε εμείς οι ίδιοι, ως Βουλή, κάθε έξι μήνες την υπηρεσία τους. Σίγουρα δεν έγινε η πρόσληψή τους ούτε το 1993 ούτε του 1994, είναι πολύ προηγούμενα. Και ρωτώ: Αν δεν ψηφίζαμε αυτά τα κονδύλια και δεν προσλαμβάνονταν αυτοί και δε γινόταν αυτή η παράταση υπηρεσιών ποιοι θα διαμαρτύρονταν; Επομένως κάνω θερμή έκκληση να ωριμάσουμε, να σοβαρευτούμε, να δούμε με όλη τη σοβαρότητα αυτό το πρόβλημα, γιατί, όπως πάμε, ειλικρινά θα οδηγήσουμε τον τόπο με μαθηματική ακρίβεια στην καταστροφή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο κατά σειρά στον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη, που είναι πρώτη φορά που ζήτησε το λόγο. Μετά στον κ. Θεοδώρου και μετά θα θεωρήσω ότι έληξε η συζήτηση, διότι δε διαφωνεί κανένας πως υπάρχει πρόβλημα. Ας συνεργαστούμε όλοι μας να λυθεί το πρόβλημα, παρά να επιρρίπτουμε ευθύνες.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δώσαμε την ευκαιρία στον κ. Θεοδώρου ο οποίος πρωτολόγησε, δευτερολόγησε και εγείρει θέμα για το οποίο θα πρέπει να απαντήσει κάποιος. Ε, δε νομίζω να ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν αισθανθείτε, κύριε Αναστασιάδη, πως πρέπει να του απαντήσετε θα σας δώσω το λόγο. Αλλά κάπου πρέπει να τελειώνει η συζήτηση, διότι δε νομίζω να προσφέρει πολλά πλέον η περαιτέρω συζήτηση. Αλλά, αν αισθανθείτε ότι πρέπει να απαντήσετε, θα σας δώσω το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, νομίζω πως η ομάδα μας τουλάχιστον και ωριμότητα διαθέτει και σοβαρότητα διαθέτει και δεν αισθάνεται ότι είναι άρρωστη με αυτό το σύνδρομο με το οποίο προσπάθησε ο κ. Πιττοκοπίτης να τη χαρακτηρίσει. Θα ήθελα να πω ότι η συγκυβέρνηση φαίνεται για ακόμα μια φορά να ενεργεί βάσει του συμβολαίου εκείνου που κατατέθηκε μπροστά στο λαό τη δεύτερη Κυριακή των προεδρικών εκλογών. Το γνωστό μέρος του συμβολαίου, το φίφτυ-φίφτυ, όπως λέγεται

εκλαϊκευμένα, φαίνεται να γίνεται προσπάθεια να ικανοποιηθεί. Για μας αυτό δεν ξενίζει ούτε θεωρούμε ότι δεν προσπαθούν να το εφαρμόσουν. Το θέμα είναι ότι δεν έχουν την ειλικρίνεια, να μην πω ... δε λέω πελλάρες, κύριε Αναστασιάδη! Δε λέω πελλάρες! Με όλη την αγάπη και το σεβασμό. 'Οχι! Η ώρα του αστείου είναι ώρα αστείου, η ώρα του σοβαρού είναι ώρα σοβαρού. Μπορεί να μιλώ λανθασμένα, μπορεί να μιλώ ανακριβώς...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε συνάδελφε, ανακαλώ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

'Οχι πελλάρες! Κύριε Πρόεδρε, δεν επιτρέπω σε κανένα να μου λέει ότι λέω πελλάρες!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πρώτα, πρώτα επίσημα δεν ανέφερα κάτι τέτοιο. Σίγουρα το έκαμα αστειευόμενος και όχι για να περάσει στα πρακτικά. Και δεν πιστεύω να ακούστηκε, εκτός αν προσπαθεί να δημιουργήσει θόρυβο περί τον εαυτό του ο κ. Χριστοδουλίδης. Ανακαλώ τη φράση, αφού την ακούσατε. Είναι ο αστεϊσμός που πολλές φορές μεταξύ μας μπορεί να ανταλλαγεί, αλλά δε θα διανοούμουν επίσημα από το βήμα της Βουλής να αναφέρω ότι συνάδελφος μου είπε πελλάρες. Θα σας πω όμως εκ των υστέρων πόση σοβαρότητα διαθέτετε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, θα έχετε την ευκαιρία να απαντήσετε μετά και εσείς και ο κ. Θεοδώρου και έτσι φίφτυ-φίφτυ θα το βάλω σε ψηφοφορία, για να τελειώνουμε. Εγώ δεν άκουσα τη λέξη πελλάρες. Θεωρώ ότι δεν υπήρξε μια τέτοια λέξη και δεν μπορώ να φανταστώ κανέναν από τους ευπαίδευτους συναδέλφους να πει ποτέ πελλάρες. Λοιπόν, προχωρήστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το ότι δε λένε πελλάρες, κύριε Πρόεδρε, οι Βουλευτές μας είναι γνωστό και σε μας και στο λαό. Δε λέγονται πελλάρες.

Η κομματικοποίηση επικρέμμεται, κύριε Πρόεδρε, μπροστά στον κόσμο. Είναι κίνδυνος, διότι αν τα τελευταία πέντε χρόνια είχαν γίνει προσπάθειες βελτίωσης αυτού που λέμε αξιοκρατία και είναι παραδεκτό τουλάχιστον από τον κόσμο - για τα τελευταία χρόνια της προηγούμενης κυβέρνησης μιλώ- αυτή τη στιγμή εκείνο το θετικό που δεν είχε ολοκληρωθεί γίνεται προσπάθεια ανατροπής και μάχαιρα -που λέει και η παροιμία ή το ρητό- έδωσες, δυστυχώς μάχαιρα θα λάβεις. Διότι το είπαμε και το επαναλαμβάνουμε: Κυβερνήσεις έρχονται και παρέρχονται.

Αν επανέλθουμε στο καθεστώς της περιόδου του 1960-1970 με τα καλά του και τα κακά του, και ένα από τα κακά του ήταν τούτο το ρουσφέτι και η αναξιοκρατία, ε, τότε η επόμενη κυβέρνηση που μπορεί να είναι μια διαφορετική κυβέρνηση, συγκυβέρνηση ή μη, πάλι διαφορετική θα είναι, τι θα έχει να πει στον κόσμο της που θα θεωρεί τον εαυτό του αδικημένο κατά τη διάρκεια αυτής της πενταετίας; Θα κάνει αυτό που προσπαθεί να επιβάλει σήμερα η κυβέρνηση και θα φτάσουμε στις εποχές τις παλιές, τις δικές μας ή τις εποχές άλλων κρατών, γνωστών σε μας σήμερα, που όταν πρόκειται να αλλάξει η κυβέρνηση αλλάσσουν και οι εκατό, διακόσιες, τετρακόσιες χιλιάδες των δημόσιων υπαλλήλων. Εδώ μιλούμε για εκτάκτους. Αύριο, με διαφοροποιήσεις που προτίθεται να φέρει νομότυπα πλέον αυτή η

κυβέρνηση, πιστεύω δε θα έχει την ανάγκη να μας φέρνει προϋπολογισμούς ειδικούς για πρόσληψη ή παράταση υπηρεσιών εκτάκτων. Θα μας φέρνει πλέον για τακτικούς. Θα προκηρυχθούν και οι θέσεις, όταν θα έχει ή θα νομίζει πως θα έχει αυτή η κυβέρνηση σήμερα τους μηχανισμούς επιβολής της πλήρους κομματοκρατίας, και αυτό είναι που θα βλάψει την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή επιθυμώ να τηρούμε κάποιες αναλογίες σ' αυτό το Σώμα αυτή τη στιγμή συζητούμε ομόφωνη Έκθεση για ποσό £52.700, ομόφωνη, για τις αυξημένες ανάγκες μηχανογράφησης στο Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων, γι' αυτό ας μην επεκταθούμε.

Θα δώσω το λόγο στον κ. Θεοδώρου και στον κ. Αναστασιάδη και μετά θα θέσω το θέμα σε ψηφοφορία. Αν θέλετε καταψηφίστε την εισήγησή μου ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση. Αν θέλετε να μπούμε σε θέματα ρουσφετιού να εγγραφεί θέμα, να συζητηθεί και να δώσουμε όσο καιρό θέλουμε. Εδώ συζητούμε ένα ειδικό θέμα και είμαι υποχρεωμένος ως Πρόεδρος της Βουλής να θέσω κάποιο θέμα αναλογιών προς όλες τις πλευρές.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ασφαλώς έχει κατά κάποιο τρόπο γενικευθεί. Συμφωνώ μαζί σας, αλλά εν πάση περιπτώσει η γενίκευση δεν είναι ούτε άσχετη ούτε αχρείαστη. Πρόκειται για θέμα το οποίο αυτή τη στιγμή απασχολεί και μάλιστα σοβαρά τον κόσμο. Αυτό είναι γεγονός και όταν λέω τον κόσμο εννοώ όλο τον κόσμο. Και ως εκπρόσωποι του λαού οφείλουμε να είμαστε ευαίσθητοι σε τέτοια μηνύματα και αν έχω κάνει αυτή την κάποια γενίκευση θέλω να πιστεύω ότι το κάνω από ευαισθησία προς τα μηνύματα τα οποία παίρνω από τον κόσμο.

Τώρα παίρνω το λόγο, αυτή τη φορά ορθώς, και λυπούμαι αλλά θέλω να πιστεύω ότι δεν κάνω κατάχρηση του δικαιώματός μου. Θέλω απλώς γενικά να πω τα εξής: Πρώτο, δεν αποτελεί άλλοθι για έναν που διαπράττει κάποιο αδίκημα η επίκληση του γεγονότος ότι και άλλος ή άλλοι έχουν διαπράξει το ίδιο αδίκημα και παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, επιτέλους να σταματήσει αυτό το βιολί και για έναν επιπρόσθετο λόγο. Για το λόγο ότι δεν είναι όλες οι πολιτικές παρατάξεις που διαπράττουν αυτό το αδίκημα. Και λέω και υπογραμμίζω ότι εμείς δεν υπήρξαμε κυβέρνηση, για να μπορέσουμε να κάνουμε αυτή τη δουλειά και δε θα την κάναμε αν ήμασταν κυβέρνηση. Αγωνιζόμαστε για να ξεκαθαρίσει επιτέλους το θέμα της καθιέρωσης αντικειμενικών κριτηρίων διάφανων και στερεών διαδικασιών, για να μπορέσουμε επιτέλους να εμφυσήσουμε στον κόσμο την αίσθηση ότι ναι, μπορεί να έχει κάποια εμπιστοσύνη σε αυτό το κράτος. Δεύτερο, η ισοπέδωση πρέπει να σταματήσει. Δεν μπορούμε να λέμε ότι όλοι κάνουμε τα ίδια πράγματα. Οχι, κύριοι συνάδελφοι! Δεν είναι τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος. Ίσα ίσα που αισθανόμαστε κάποιου είδους ανακούφιση ή αν θέλετε ελάφρυνση αν και όταν λέμε "μα ξέρετε, όλοι τα κάμνουμε..." Όχι, και αυτό πρέπει να σταματήσει. Και το τρίτο είναι η επίκληση για να σοβαρευτούμε. Αν η επίκληση για να σοβαρευτούμε σημαίνει ότι πρέπει να προσαρμοστούμε προς κάποιες κατεστημένες διαδικασίες του παρασκηνίου, φυσικά του κατεστημένου, να το πω διαφορετικά, απορρίπτουμε αυτή την επίκληση. Γιατί ακριβώς με αυτή την προσαρμογή δε θα κάνουμε τίποτε άλλο

από το να διαιωνίσουμε μια απαράδεκτη κατάσταση η οποία υποσκάπτει τα θεμέλια της κοινωνίας μας. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να συνειδητοποιήσουμε ότι υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα και όχι στα λόγια μόνο και επιτέλους να προχωρήσουμε στην ψήφιση συγκεκριμένων μέτρων και διαφανών διαδικασιών, για να εμφυσήσουμε την απαιτούμενη πίστη στον πολίτη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης και μετά θα ασκήσω το δικαίωμα μου. Παρακαλώ, κύριοι, θα το θέσω σε ψηφοφορία ότι εξαντλήθηκε το θέμα. Έχω και εγώ κάποιο δικαίωμα και θα το ασκήσω.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν έλεγα ότι υπάρχει τάση για αντιπολίτευση και ήταν χάριν αντιπολίτευσης που λέχθηκαν όσαν λέχθηκαν, φαίνεται σαφώς εκ των ομιλιών ότι δεν είχα ποσώς άδικο. Πρώτο, ο μεν κ. Χριστοδουλίδης καλύτερα να μη μιλούσε, διότι, ενώ δεν είχαμε αμφιβολία για τη σοβαρότητα της Κοινοβουλευτικής του Ομάδας, λυπούμαι να πω ότι μετά την ομιλία του έχω αμφιβολίες. Επιτελούμε ή εκτελούμε το συμβόλαιο προς το λαό. Πώς το εκτελούμε, κύριοι συνάδελφοι, της δεύτερης Κυριακής; Ακόμα η πικρία δεν πέρασε! Διότι παγοποιήσαμε τις θέσεις; Προσλαμβάνουμε σε ποια θέση, τι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, παρακαλώ. Εγώ δε δέχομαι να γίνεται υπαινιγμός για τη σοβαρότητα οποιασδήποτε κοινοβουλευτικής ομάδας οπουδήποτε και να βρίσκεται. Αν θέλετε προχωρήστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και Βουλευτή, κύριε Πρόεδρε. Όχι, είναι θέμα προσωπικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, λυπούμαι, παρενέβηκα εγώ. Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατ' αρχήν όταν προσπαθούμε να δημιουργήσουμε θόρυβο άνευ λόγου και αιτίας, ιδιαίτερα σε φιλικούς τόνους όταν οι Βουλευτές απευθύνονται ο ένας προς τον άλλο, καλό είναι να είμεθα προσεκτικότεροι. Αυτό είναι ένα στοιχείο σοβαρότητας. Ουδέποτε ύβρισα συνάδελφο και δεν ήταν και η πρόθεσή μου τώρα να θίξω οποιοδήποτε. Αλλά όταν αστειευόμεθα, και είναι γνωστό πως γίνεται αυτό κάθε μέρα και όπου λάχει, ε, δεν είναι δυνατό να βγαίνουμε δημόσια, για να γίνει θόρυβος περί το πρόσωπό μας, να λέμε τον αστεϊσμό του άλλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δε θέλω να πω πόσο άδικο ήταν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είναι δεκτό. Προχωρήστε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Να κομματικοποιήσει η κυβέρνηση ή να εκτελέσει το συμβόλαιο με ποιο τρόπο, κύριοι συνάδελφοι; Διότι δεν υπάρχουν θέσεις; Να τοποθετήσει πού;

Επαναλαμβάνω, φαίνεται ότι σκοπίμως, χάριν αντιπολίτευσης, κανένας δεν έδωσε σημασία αλλά εκείνο που μας ενδιέφερε ήταν ο θόρυβος. Επαναδιορίζονται επί εκτάκτου βάσεως εκείνοι που υπηρέτησαν επί των προηγούμενων ή της προηγούμενης ιδιαίτερα κυβέρνησης. Εδώ είναι η ενόχληση; Εδώ είναι η αναξιοκρατία; Μα αν είναι αναξιοκρατία ο επαναδιορισμός, ε, τότε πολύ πιο αναξιοκρατικά είχε γίνει ο πρώτος διορισμός από την κυβέρνηση που εσείς υπερασπίζεστε και συνεπώς... δεν υιοθετώ κύριε Θεοδώρου, για να σας απαντήσω... ότι επειδή το έπραξαν -απαντώ στον κύριο συνάδελφο που λέγεται Θεοδώρου- επειδή το έπραξαν, λέω ότι δικαιολογείται: Όχι δε δικαιολογείται. Και είναι εδώ που συμφώνησα μαζί σας και είναι εδώ που σας παρακάλεσα να μη μεγεθύνετε ή να μη μεγαλοποιείτε ή μεγιστοποιείτε ένα ελάχιστο πρόβλημα το οποίο είναι για δύο ή τρεις μήνες πιθανόν. Πιθανότατα να υπάρχει μεγαλύτερη αναλογία αν για τους δύο ή τρεις μήνες, αν δεν υπάρχουν από τους προηγούμενους που εργάζονται και επαναπροσλαμβάνονται από τη συγκυβέρνηση. Αλλά το να μεγεθύνω το πρόβλημα από μερικές δεκάδες σε μερικές χιλιάδες ή να λέω ότι αυτοί είναι για να υποκαταστήσουν τάχα μόνιμες θέσεις και να προχωρώ ακόμα να λέω ότι η κυβέρνηση τώρα θα έρχεται να προσλαμβάνει τους μόνιμους καταργούσα τις διαδικασίες, όπως είπε κάποιος συνάδελφος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Αριστεράς, λυπούμαι πάρα πολύ, αλλά αυτή είναι η δόση της υπερβολής!

Είναι γεγονός ότι όταν χάνουν κάποιοι τις εκλογές αισθάνονται πικρία, αλλά κάποτε τερματίζεται αυτό το αίσθημα. Καιρός είναι να τερματιστεί και σε κάποιους που κάθονται απέναντι!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θεωρώ ότι εξαντλήθηκε η συζήτηση. Αν οποιοσδήποτε συνάδελφος θέλει να το θέσει σε ψηφοφορία, εγώ οπωσδήποτε προχωρώ στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £52.700 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως τα άρθρα 1 μέχρι 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμό 6 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1994". Παρακαλώ να αναγνωστεί η Έκθεση της Επιτροπής προς το Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 5) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού ύψους £90.000 και η διάθεσή του για τη χορήγηση οικονομικής βοήθειας στο Δήμο Λακατάμιας για ανέγερση αμφιθεάτρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £90.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1994". Παρακαλώ να διαβαστεί η Έκθεση της Επιτροπής στο Σώμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 6) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 9 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού ύψους £85.412 και η διάθεσή του για την υλοποίηση του Έκτακτου Σχεδίου Καταπολέμησης του Εχινόκοκκου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994".

Με την ευκαιρία της εξέτασης της υπό αναφορά συμπληρωματικής πίστωσης, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να σημειώσει ότι δε διαφεύγει της προσοχής της το γενικότερο θέμα για τον εχινόκοκκο, θέμα το οποίο έχει αποτελέσει αντικείμενο ειδικής εξέτασης για την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και το οποίο αναμένεται να απασχολήσει σύντομα και την ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι με ικανοποίηση που θα ψηφίσουμε σήμερα το κονδύλι των ογδόντα πέντε περίπου χιλιάδων λιρών, που έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο για σκοπούς εκστρατείας καταπολέμησης του εχινόκοκκου. Πρέπει να πούμε ότι αυτή η κίνηση έχει γίνει καθυστερημένα. Βεβαίως κάλιο αργά παρά ποτέ. Όμως είναι ευκαιρία να αναφερθεί επίσημα από το βήμα της Βουλής ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους, η πολιτική καθοδήγηση αν θέλετε των υπηρεσιών αυτών έχει αντιμετωπίσει με αμέλεια το πρόβλημα του εχινόκοκκου τουλάχιστον κατά τα τελευταία τέσσερα περίπου χρόνια. Έχουμε συζητήσει, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, το πρόβλημα της έξαρσης του εχινόκοκκου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας και εκεί έχουν κατατεθεί στοιχεία πολύ ανησυχητικά και από επίσημα και από μη επίσημα στόματα. Έχει αναφερθεί συγκεκριμένα ότι έχουν σημειωθεί κάπου εξήντα περιπτώσεις εχινόκοκκου, εγχειρήσεις εχινόκοκκου, από το 1991 και εντεύθεν. Και αντιστοιχεί ο αριθμός αυτός σε ρυθμούς που προσεγγίζουν ή και μερικές φορές ξεπερνούν τους αντίστοιχους ρυθμούς που υπήρχαν κατά την περίοδο έξαρσης του εχινόκοκκου, δηλαδή μιλούμε κατά τη δεκαετία του εξήντα. Πρέπει να λεχθεί ότι είχαν κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου διάφορες καταστάσεις, οργανώσεις, άτομα, υπεύθυνα άτομα, προς την κυβέρνηση, για να επιστήσουν την προσοχή της στους κινδύνους που άρχισαν να διαφαίνονται από τη μη εφαρμογή νόμων και από την εγκατάλειψη της προσπάθειας καταπολέμησης του εχινόκοκκου. Είχε τονιστεί ότι τα κρούσματα του εχινόκοκκου παρουσιάστηκαν και σε χωριά πολύ μακρυά από την πράσινη γραμμή. Είχαν παρουσιαστεί ακόμα και στην επαρχία Πάφου και είχε τονιστεί ότι δεν μπορούμε να αποδίδουμε το θέμα της επανεμφάνισης και της έξαρσης του εχινόκοκκου μόνο και μόνο στους αδέσποτους σκύλους που έρχονται από τα κατεχόμενα, αλλά πρέπει να αποδοθεί και στην έλλειψη των κατάλληλων εγκαταστάσεων των σφαγείων, πρέπει να αποδοθεί και στην έλλειψη του κατάλληλου ελέγχου από πλευράς της κυβέρνησης και πρέπει επίσης να αποδοθεί και στην έλλειψη ελέγχου της πράσινης γραμμής καθώς και στο λαθρεμπόριο των ζώων. Όλα αυτά τα πράγματα, όλες αυτές οι παραλείψεις συνέτειναν στο να έχουμε σήμερα τον εχινόκοκκο σε επίπεδα περίπου που υπήρχαν, όταν το πρόβλημα βρισκόταν σε έξαρση. Θέλουμε να πιστεύουμε ότι η διάθεση του κονδυλίου, που σήμερα ομόφωνα θα ψηφίσουμε, θα αποτελέσει την αρχή μιας ουσιαστικής εκστρατείας εναντίον του εχινόκοκκου η οποία όμως δεν πρέπει να σταματήσει. Ποτέ δεν πρέπει να επαναπαυθούμε και να πούμε ότι έληξε το πρόβλημα του εχινόκοκκου, γιατί είναι ένα πρόβλημα το οποίο, όταν εμείς ατονίσουμε, θα επανεμφανίζεται και θα επανεμφανίζεται ίσως απειλητικότερα από ότι τώρα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, συναφώς θέλω να αναφέρω... επειδή πράγματι πρόκειται για ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, ότι η τελευταία παράγραφος της Έκθεσης της Επιτροπής αναφέρει ότι: "Το γενικότερο θέμα για τον εχινόκοκκο είναι θέμα το οποίο έχει αποτελέσει αντικείμενο ειδικής εξέτασης για την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή και το οποίο αναμένεται να απασχολήσει σύντομα και την ολομέλεια του Σώματος", θα σας δώσω το λόγο, κύριε Πουργουρίδη, αλλά εισήγησή μου είναι να το συζητήσουμε ως ειδικό θέμα την κατάλληλη ώρα.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα επιβεβαιώσω, κύριε Πρόεδρε, αυτά τα οποία λέτε. Απλά ήθελα να πω, σε σχόλιο του κ. Θεοδώρου, ότι εμείς επιφυλασσόμεθα να μιλήσουμε σε έκταση, όταν θα συζητηθεί το θέμα που έχει απασχολήσει την αρμόδια Επιτροπή, αλλά για να μην περνούν απαρατήρητες κάποιες δηλώσεις ήθελα να διαβεβαιώσω το Σώμα ότι ο σημερινός Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος από την πρώτη στιγμή ανάληψης των καθηκόντων του επέδειξε για το θέμα του εχινόκοκκου έντονο ενδιαφέρον και έδωσε τις κατάλληλες οδηγίες λίγες μόνο μέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων του και νομίζω ότι είναι άδικο τον άνθρωπο αυτό να τον βάζουμε στο στόχαστρο ότι δεν επέδειξε την αναγκαία πολιτική βούληση για αντιμετώπιση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εάν ο κ. συνάδελφος με την παρέμβασή του αποσκοπούσε στο να απαλλάξει τη σημερινή κυβέρνηση από την ευθύνη που κατά τη γνώμη μου έχει, τότε δεν έχει πετύχει η παρέμβασή του. Γιατί; Γιατί το πρόβλημα του εχινόκοκκου εξακολουθούσε να υπάρχει και κατά τους τελευταίους δεκαπέντε μήνες· δεν έκαμε διάλειμμα και επανεμφανίστηκε ξαφνικά σήμερα μετά από δεκαπέντε μήνες. Άρα έχει και η σημερινή κυβέρνηση το δικό της μερίδιο ευθύνης. Και νομίζω ότι δεν πρέπει να είμαστε τόσο ευαίσθητοι, όταν μιλούμε για ευθύνες που φαίνονται ότι υπάρχουν. Κάποιες ευθύνες υπάρχουν. Βεβαίως το μεγαλύτερο μερίδιο της ευθύνης αφορά την προηγούμενη κυβέρνηση αλλά και η σημερινή κυβέρνηση... Το ότι μετά από δεκαπέντε μήνες έχει δώσει αυτό τον προϋπολογισμό των £85.000 -δε μιλούμε για εκατομμύριο· μιλούμε για £85.000- δείχνει ότι υπήρξε κάποιου είδους ολιγωρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε σημαίνει, επειδή συζητούμε σήμερα το συμπληρωματικό προϋπολογισμό για τον εχινόκοκκο, ότι η κυβέρνηση δεν έκανε τίποτε τους τελευταίους δεκαπέντε μήνες ή ότι το Υπουργείο Γεωργίας αδρανούσε για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Νομίζω είναι υπερβολή. Το Υπουργείο Γεωργίας, όπως πολύ σωστά έχει αναφερθεί από τον προηγούμενο συνάδελφο, τον κ. Πουργουρίδη, είχε εγκύψει με πολλή προσοχή στο θέμα και είχε δώσει αυστηρές οδηγίες, εγίνοντο μελέτες, εγίνοντο έρευνες και εγίνετο σοβαρή προσπάθεια. Δεν είναι όμως κάτι που τερματίζεται σε μία ή σε δύο ή σε είκοσι δύο μέρες ή είκοσι δύο μήνες. Είναι μια συνεχής προσπάθεια η οποία γίνεται. Και επειδή η ανάγκη ήταν μεγαλύτερη, ήρθε το κράτος με συμπληρωματικό προϋπολογισμό, για να βοηθήσει στην καταπολέμηση αυτού του σοβαρού προβλήματος. Σίγουρα όμως δε θα επεκταθούμε, διότι υπάρχει ήδη η Έκθεση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής -είναι στο Κεφάλαιο Δ'- και πιστεύω ότι εκεί θα έχουμε το χρόνο να αναπτύξουμε τις απόψεις μας για το θέμα αυτό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η Κυπριακή Δημοκρατία, όταν αναλάμβανε η κυβέρνηση Μακαρίου το 1960, κατείχε, καταλάμβανε την πρώτη θέση παγκοσμίως στον εχινόκοκκο. Πρώτη η Κύπρος, δεύτερη η Αργεντινή. Δε θυμούμαι επί υπουργείας τίνος -έχω την εντύπωση ότι ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος ήταν ο τότε Υπουργός Γεωργίας και ήταν ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

'Οχι, όχι διετέλεσε Υπουργός σε επτά υπουργεία ο κ. Παπαδόπουλος, αν δε με απατά η μνήμη μου. Σε έναν από τα υπουργεία που είχε σχέση με την καταπολέμηση του εχινόκοκκου επετεύχθη το θαύμα και η Κύπρος κατέστη χώρα στην οποία δεν παρουσιάζονταν νέα κρούσματα εχινόκοκκου. 'Ηρθε η συμφορά, κύριε Πρόεδρε, του '74 -να μην αναφέρουμε τις 15 Ιουλίου και την εισβολή. Οι υγειονομικές υπηρεσίες του ούτω καλούμενου ψευδοκράτους δεν κοντεύουν καν τις υγειονομικές υπηρεσίες τις δικές μας. Επανεμφανίστηκε ο εχινόκοκκος στο βορρά λόγω του ότι ... Γιατί να παρεξηγούμε; Εφόσον λέμε κατάσκοποι περνούν που μες τα μούτρα μας τζαι μες τα πόθκια μας από τα εκεί προς τα ποδά. Προχτές σ' έναν χωρκό, είπαν μας, επέρασεν που το πέρασμα. Οι σκύλλοι οι αδέσποτοι έχουν κανέναν πρόβλημα να περάσουν; Περνούν οι σκύλλοι οι αδέσποτοι κατά αγέλες. Το λαθρεμπόριο των ζώων είναι κοινό μυστικό. Υπήρχε από το '74, υπάρχει και σήμερα, και οποιαδήποτε και αν είναι η κυβέρνηση, θα συνεχίσει να υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είναι κοινωνικό ιατρικό πρόβλημα ο εχινόκοκκος· δεν είναι πολιτικό πρόβλημα. Αλλά η βούληση της κυβέρνησης οπωσδήποτε μπορεί να εμφανιστεί, να εκδηλωθεί με τη λήψη όλων εκείνων των απαραίτητων μέτρων ή μειωμένων μέτρων. Αυτό πιστεύω (κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά) ... και με αυτό το πνεύμα το είδαμε στην Επιτροπή Υγείας, όταν συζητούσαμε το γενικό πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ούτε ο κ. Πετρίδης φταίει ούτε ο κ. Γαβριηλίδης φταίει ούτε ο επόμενος Υπουργός Γεωργίας θα φταίει. Είναι οι συνθήκες. Μόνο άμα εξαλείψουμε τη διαχωριστική γραμμή και αποκαταστήσουμε ενιαίο σχέδιο υγείας, τότε, πιστεύω, θα επανέλθουμε στην προτέρα κατάσταση και δε θα έχουμε εχινόκοκκο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι Βουλευτές, έχω την εντύπωση ότι, όταν υπάρχει ειδικό θέμα γραμμένο με ειδική 'Εκθεση, είναι καλύτερα να περιμένουμε να το συζητήσουμε ... Εδώ συζητούμε έναν συμπληρωματικό προϋπολογισμό. Κάποια πράγματα να τα συζητούμε στην ώρα τους. 'Οταν έρθει. Αν θέλετε να αντικαταστήσουμε την 'Εκθεση και να το συζητήσουμε τώρα, ευχαρίστως, αλλά υπάρχει ειδική 'Εκθεση με πάρα πολλά συμπεράσματα.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £85.412 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, και 4, μαζί με το Δεύτερο Πίνακα, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3, μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, και 4, μαζί με το Δεύτερο Πίνακα, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με 'Εργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ όπως αναγνωστεί η 'Εκθεση στο Σώμα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 10 Μαΐου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται τροποποιείται η νομοθεσία που ρυθμίζει την υποχρεωτική τοποθέτηση έργων τέχνης σε δημόσια κτίρια, έτσι που στα έργα αυτά να συμπεριληφθούν και οι συνθέσεις καλλιτεχνικών έργων και αυτό για να καταστεί ευχερέστερος ο εμπλουτισμός των δημόσιων κτιρίων με έργα τέχνης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χατζηδημητρίου. Έχει σειρά ο κ. Χατζηδημητρίου ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν ψηφιζόταν κατ' αρχήν αυτός ο νόμος χαιρετίστηκε απ' όλες τις πλευρές ως μια νομοθετική ρύθμιση ενίσχυσης του πολιτισμού στον τόπο μας. Εκείνο που δεν ξέρουμε σήμερα είναι πώς εφαρμόστηκε αυτός ο νόμος και αν εφαρμόστηκε αυτός ο νόμος τι απέδωσε και καλό είναι κάποτε να αποτελέσει θέμα διερεύνησης από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, ώστε να είμαστε σε θέση να ελέγξουμε την εφαρμογή του νόμου. Σήμερα διευρύνεται ο νόμος και με πρόσθετες πρόνοιες γύρω από το καλλιτεχνικό έργο ως σύνολο.

Το σημείο που θα ήθελα να θέσω, κύριε Πρόεδρε, είναι το εξής: Μέσα σ' αυτό τον τόπο έχουμε γεμίσει μνημεία για τα οποία δεν μπορούμε τις περισσότερες φορές να είμαστε υπερήφανοι, δεν αποτελούν καλλιτεχνικά δημιουργήματα και πολλές φορές προσβάλλουν την έννοια της αισθητικής, αν όχι και τη φυσιογνωμία του τόπου. Έτσι εκείνο που θα είχα να εισηγηθώ είναι ότι πέρα από αυτή τη νομοθεσία θα πρέπει να υπάρξει πρόσθετη είτε νομοθεσία είτε Κανονισμοί που να ρυθμίζουν τον τρόπο έγκρισης των οποιωνδήποτε έργων και καλλιτεχνημάτων, ώστε να μην απομένει τούτο τελικά στην καλή προαίρεση του οποιουδήποτε ή στις κοινωνικές του σχέσεις ή ακόμα στην έννοια της μόδας, αλλά να ανταποκρίνεται πράγματι προς τις απαιτήσεις και του χώρου και στην προσπάθεια να επιτυγχάνεται το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Έτσι πριν από την εφαρμογή του νόμου, θα είχα να εισηγηθώ να διαβιβαστεί προς την Εκτελεστική Εξουσία η επιθυμία μας να κατατεθεί στη Βουλή Κανονισμός γύρω από το πώς θα εγκρίνονται τα έργα, ώστε πραγματικά να βοηθείται και η καλλιτεχνική δημιουργία αλλά και να δίδουμε και μια άλλη διαφορετική αίσθηση στον τόπο και στους χώρους όπου θα τοποθετηθούν αυτά, ώστε να αποτελούν πραγματικό κόσμημα και να είναι μία αιώνια αξία για τον τόπο μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Κατσελλή και μετά ο κ. Χρυσοστόμου. Ζήτησε το λόγο, κύριε Χρυσοστόμου, πριν από εσάς.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, με κάλυψε στο ένα μέρος ο συνάδελφος Χατζηδημητρίου. Πραγματικά χαιρετίσαμε αυτό το νόμο, όταν ψηφίστηκε για πρώτη φορά, και τώρα είναι μια τροπολογία, για να διευκολύνει την κατάσταση, αλλά οπωσδήποτε δεν πρέπει να μην παρακολουθείται πώς εφαρμόζεται. Και επειδή υπάρχουν πολλοί τρόποι να εφαρμοστεί -και να εφαρμοστεί κακά- και υπάρχει ο κίνδυνος να γεμίσουμε όχι με έργα τέχνης αλλά με έργα κακογουστιάς, θα πρέπει οπωσδήποτε αυτά τα πράγματα να ελέγχονται και πιστεύω ότι υπάρχουν αυτοί οι μηχανισμοί, για να ελέγχονται. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί η Μορφωτική Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού αφενός και αφετέρου πρέπει οπωσδήποτε πέραν των υπηρεσιών της Μορφωτικής Υπηρεσίας να αφεθεί η ελευθερία στους κρατικούς και ημικρατικούς οργανισμούς να διαλέξουν τα έργα από τη συλλογική παραγωγή των Κυπρίων και σε συνάρτηση μάλιστα και με το σύνδεσμο των καλλιτεχνών, τον ΕΚΑΤΕ, που είναι πολύ καλά οργανωμένος.

Μία δεύτερη παρατήρηση, η οποία δεν αναφέρθηκε και είναι πολύ σχετική είναι η εξής: Ξέρουμε ότι όλα τα σχολεία, όλοι οι οργανισμοί έχουν όχι μόνο καλλιτεχνήματα αλλά και βιβλιοθήκες. Δεν πρέπει μόνο σε έργα τέχνης να εμπλουτίζονται αλλά και σε βιβλία και πρέπει να βρεθεί ένας εύκολος τρόπος να διοχετεύονται τόσο τα έργα τέχνης όσο και τα βιβλία από έναν κοινό φορέα, ούτως ώστε και οι ίδιοι οι δημιουργοί να ωφελούνται, αλλά και να διευκολύνονται στην προσφορά. Διότι τώρα ένας καλλιτέχνης μπορεί να μη μάθει ότι ο άλφα οργανισμός ή ημικρατικός οργανισμός ή το τάδε κτίριο θέλει κάτι, ενώ έχει κάτι το οποίο είναι και καλό και κατάλληλο. Οπότε πρέπει όλοι να απευθύνονται σε έναν κοινό φορέα και αυτός ο κοινός φορέας να δίδει έργα όπου πρέπει και να είναι έργα κάποιου επιπέδου -τόσο έργα όσο και βιβλία. Σήμερα η κατάσταση που επικρατεί είναι η εξής: Όταν ένας Κύπριος συγγραφέας εκδώσει ένα βιβλίο, πρέπει να τρέξει στα εξακόσια τόσα σχολεία της δημοτικής εκπαίδευσης και στα δεν ξέρω πόσα της μέσης παιδείας, για να ρωτήσει εάν θέλουν το βιβλίο του. Νομίζω ότι είναι πολύ υποτιμητικό αλλά και επίπονο τόσο για το συγγραφέα όσο και για τον καλλιτέχνη να κοιτάζει συνεχώς πού υπάρχει αγορά.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Αλλά θα παρακαλέσω ... Μιλούμε για έργα τέχνης σε δημόσια κτίρια. Να μένουμε στο θέμα. Το θέμα των βιβλίων είναι κάτι το οποίο μπορούμε να το εγγράψουμε ως ειδικό θέμα. Είναι αρκετά σοβαρό, αλλά ας μένουμε στα πλαίσια, διότι αδυνατίζουμε το θέμα το οποίο συζητούμε.

Ο κ. Χρυσοστόμου.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Είναι σχετικό.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να ενημερώσω το Σώμα ότι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει ήδη καταθέσει Κανονισμούς, όπως προβλέπεται από το νόμο. Εκκρεμούν ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και σίγουρα θα έχουν την ευκαιρία όλοι οι συνάδελφοι να λάβουν μέρος στη συζήτηση και να υποβάλουν τις εισηγήσεις τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το έχω υπόψη μου, κύριε Χρυσοστόμου.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την προτεινόμενη τροπολογία στη νομοθεσία ασφαλώς δεν μπορούμε να είμαστε αντίθετοι, ακριβώς και για ένα επιπρόσθετο λόγο: Γιατί είναι η κοινοβουλευτική ομάδα της παράταξής μας που είχε υποβάλει την πρόταση νόμου πριν από ενάμιση περίπου χρόνο. Και με αυτή την παρατήρηση υπό μορφή τροπολογίας/πρόσθεσης στη νομοθεσία, από πλευράς του Υπουργείου θα αναμέναμε την ίδια ευαισθησία, ούτως ώστε το συντομότερο δυνατό να ξεκινούσε και να έμπαινε σε εφαρμογή αυτή η νομοθεσία, γιατί είναι αυτό που έχει περισσότερη σημασία παρά η οποιαδήποτε νομοτυπική ή νομοτεχνική επεξεργασία οποιουδήποτε νομοθετήματος. Ακριβώς πρέπει εδώ να επικρίνουμε την καθυστέρηση που υπήρξε για

την επεξεργασία και κατάθεση συγκεκριμένων Κανονισμών, χωρίς να θέλω να δώσω σε οποιοδήποτε την ευκαιρία να πει ότι είναι από αντιπολιτευτική τάση που το κάνουμε. Και έστω και αργά, τώρα, αφού η μπάλα είναι στη Βουλή, θα πρέπει να παρακαλέσουμε την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή χωρίς καθυστέρηση να προχωρήσει στην επεξεργασία και ψήφιση, ούτως ώστε επιτέλους να μπορέσει να μπει σε εφαρμογή αυτή η νομοθεσία, η οποία ομολογουμένως είναι αποδεκτή από όλες τις πλευρές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί του Ελάχιστου Προσοστού Εμπλουτισμού με 'Εργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι "Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Υπάρχει εισήγηση όπως η 'Εκθεση θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το υπό αναφορά νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Μαρτίου, 7 Απριλίου και 12 Μαΐου 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Τμήματος Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομικών, του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Αποθηκών Αποταμίευσης και του Συνδέσμου Εισαγωγέων Κύπρου.

Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας που ρυθμίζει τις εισαγωγές εμπορευμάτων, ώστε από τη μια να διευκρινίζεται καλύτερα ο όρος "εισαγωγή" και από την άλλη να απαγορεύεται η εισαγωγή εμπορευμάτων από χώρες που ενεργούν σε βάρος της οικονομικής ενότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως είναι η Τουρκία.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο διευκρινίζεται η έννοια του όρου "εισαγωγή", ώστε αυτή να συνάδει με την αντίστοιχη έννοια της βασικής νομοθεσίας για τους τελωνειακούς δασμούς και φόρους κατανάλωσης. Στο νέο ορισμό καθορίζεται η εισαγωγή ως η προσαγωγή των αναγκαίων τελωνειακών εγγράφων, η καταβολή των καθορισμένων τελωνειακών δασμών και φόρων κατανάλωσης και τέλος η απομάκρυνση των εμπορευμάτων από τον τελωνειακό έλεγχο.

Με το υπό εξέταση σχέδιο νόμου προτείνεται επίσης η παροχή εξουσίας στον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας να απαγορεύει, με διάταγμα που δημοσιεύεται στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, την εισαγωγή εμπορευμάτων που προορίζονται για τις ανάγκες της ντόπιας αγοράς από χώρες που ενεργούν κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου σε βάρος της οικονομικής ενότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας ή των οικονομικών της συμφερόντων.

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Αποθηκών Αποταμίευσης και του Συνδέσμου Εισαγωγέων Κύπρου διαφώνησαν με την υιοθέτηση της τροπολογίας του υπό αναφορά νομοσχεδίου για τον όρο "εισαγωγή", γιατί πιστεύουν ότι η διαδικασία τελωνισμού που ισχύει σήμερα είναι καλύτερη για τις εμπορικές συναλλαγές, αφού συμπληρώνεται με τη μεταφορά των εμπορευμάτων στο χώρο του τελωνείου και την τοποθέτησή τους στις αποθήκες αποταμίευσης για διαμετακόμιση στην ντόπια αγορά και σε άλλες χώρες που δεν απαιτούν άδεια εισαγωγής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε ομόφωνα να εισηγηθεί στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο, όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί με την υιοθέτηση στο παρόν στάδιο μόνο της εισήγησης για την παροχή εξουσίας στον Υπουργό Εμπορίου και Βιομηχανίας να περιορίζει τις εισαγωγές από χώρες που ενεργούν σε βάρος της οικονομικής ενότητας της Δημοκρατίας. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή δηλώνει ότι πρόθεσή της είναι να συνεχίσει την περαιτέρω εξέταση της άλλης πρόνοιας του προτεινόμενου νομοσχεδίου που αφορά τον όρο "εισαγωγή", σε συνδυασμό με τη μελέτη σχετικών Κανονισμών που εκκρεμούν ενώπιόν της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Για τους ίδιους λόγους αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, γι' αυτό και προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κανονισμού Εισαγωγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας

Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για τις εταιρείες, έτσι που, σε περίπτωση εκκαθάρισης μιας εταιρείας, τα ωφελήματα των υπαλλήλων της να καταβάλλονται, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, κατά προτεραιότητα έναντι των άλλων χρεών της.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η Ομάδα μας συμφωνεί με αυτό το νομοσχέδιο και την τροποποίηση. Όμως θα ήθελα να επισημάνω ότι υπάρχει απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία πολύ πιθανό να συγκρουόμεθα και θα ήθελα να είναι σε γνώση του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας πω ότι είναι θέμα τάξης γι' αυτό το Σώμα να μην προχωρεί σε ψήφιση νομοσχεδίων, όταν υπάρχει έστω και οποιαδήποτε υπόνοια πως ένας νόμος είναι αντισυνταγματικός. Γι' αυτό το λόγο, αν υπάρχει αυτός ο κίνδυνος που αναφέρατε, κύριε Γεωργίου, εγώ θα εισηγούμουν να μη βιαστούμε και να καλέσετε το Γενικό Εισαγγελέα, αν δεν έχετε ήδη προβεί στην ενέργεια, στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή για γνωμάτευση. Ο Γενικός Εισαγγελέας δεν είναι μόνο νομικός σύμβουλος της κυβέρνησης. Είναι νομικός σύμβουλος του κράτους γενικά. Και θα μπορούσαμε να αναμένουμε εκ μέρους του μια υπεύθυνη τοποθέτηση, αν ο νόμος είναι αντισυνταγματικός. Αλλά θεωρώ ότι είναι πολύ λανθασμένο εν γνώσει μας να προχωρούμε ως Βουλή των Αντιπροσώπων να ψηφίζουμε αντισυνταγματικούς νόμους.

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να επισημάνω ότι το νομοσχέδιο συζητήθηκε στην παρουσία εκπροσώπου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Δεν έχω υπόψη μου την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην οποία μας παραπέμπει ο αγαπητός συνάδελφος, αλλά είμαι βέβαιος ότι ο παρών νόμος δεν προσκρούει σε οποιαδήποτε συνταγματική διάταξη. Μπορεί να υπάρχει απόφαση πάνω στην ουσία μιας υπόθεσης, αλλά είναι άσχετη με τη συνταγματική δομή που διέπει το θέμα αυτό. Άρα δεν υπάρχει αντισυνταγματικότητα του νόμου και γι' αυτό το λόγο δε νομίζω ότι είναι σωστό να επιστρέψουμε πίσω στην Επιτροπή για επανεξέτασή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ θα ρωτούσα έστω κι αν υπάρχει κάποια υπόνοια, υπάρχει τόση βιασύνη, υπάρχει κάτι το τόσο επείγον, που να μην μπορεί να αναβληθεί για μια βδομάδα, για να ξεκαθαρίσουμε αν υπάρχει κάποια ανάλογη απόφαση; Απλώς σας ρωτώ ως Πρόεδρο της Επιτροπής.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν υπάρχει λόγος πραγματικά. Δεδομένου ότι ο Γενικός Εισαγγελέας ήταν παρών και γνωμάτευσε ότι ο νόμος είναι συνταγματικός, δεν μπορούμε εμείς από μόνοι μας να εγείρουμε θέμα αντισυνταγματικότητας του νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου και μετά ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε εκείνη την απόφαση το Ανώτατο Δικαστήριο είχε αναφέρει ότι στους υπαλλήλους εταιρειών που έχουν και την ιδιότητα του μετόχου δεν είναι δυνατό να συντρέχει η ιδιότητα του εργοδοτουμένου, διότι υπάρχει το στοιχείο του εργοδότη στη μέση. Αυτό είναι το σημείο και είναι επί του θέματος εκείνη η απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου και μετά ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το νομοσχέδιο αυτό το είχε επεξεργαστεί νομοτεχνικά η Γενική Εισαγγελία και το κατέθεσε. Άρα, δεν μπορούμε να συζητούμε αυτό το πράγμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μιχαλάκης Κυπριανού.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λόγω του ότι υπήρχε αυτό το κενό, και βάσει αυτού του κενού εκδόθηκε η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έρχεται τώρα το Νομοθετικό Σώμα να γεφυρώσει αυτό το χάσμα, να διορθώσει τα πράγματα και να νομοθετήσει, ούτως ώστε να καλύπτεται αυτή η τάξη των ανθρώπων που δίκαια, πιστεύω, πρέπει να προστατευθούν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα δώσω το λόγο στον κ. Πουργουρίδη και στον κ. Θεοδώρου, αλλά εν πάση περιπτώσει, εφόσον δεν υπάρχει ένσταση από τον κ. Αριστοφάνη Γεωργίου, τότε να προχωρήσουμε. Αν με αυτή τη διευκρίνιση δε χρειάζεται να συνεχιστεί η συζήτηση, να προχωρήσουμε, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 300 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα υπ' αριθμό 11, 12 και 13 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 1) του 1993", "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 43) του 1993" και "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 5) του 1993", αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Επίσης οι Κανονισμοί υπ' αριθμό 14, 15, 16 και 17 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994", "Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994", αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Τα επόμενα θέματα υπ' αριθμό 18 και 19 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους 'Ομοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", έχουν κοινή 'Εκθεση. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ) (ΟΜΟΙΟ ΜΕ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 2) "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΑΗΚ και των συντεχνιών του προσωπικού της, ΕΠΟΠΑΗ-ΟΗΟ-ΣΕΚ και ΣΗΔΗΚΕΚ-ΠΕΟ. Οι υπόλοιπες συντεχνίες του προσωπικού της Αρχής δεν προσήλθαν στη συνεδρία της Επιτροπής, παρόλο που είχαν προσκληθεί.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 44 της βασικής νομοθεσίας για την ανάπτυξη του ηλεκτρισμού, σκοπείται η παροχή της δυνατότητας σε ορισμένους υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού, που δεν το έπραξαν ακόμα, να μεταπηδήσουν από το Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων που ισχύει για τους υπαλλήλους της Αρχής και τους εξαρτωμένους τους στο Κυβερνητικό Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων που ισχύει στην Αρχή από το 1982 και το οποίο λειτουργεί με τρόπο παρόμοιο όπως και στους δημόσιους υπαλλήλους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Τα θέματα υπ' αριθμό 20 και 21 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994" αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Έχει αποπερατωθεί το Κεφάλαιο Α', Νομοθετική Εργασία. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί της Συμβάσεως για τις Αστικές Πτυχές της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω να κάνω μια παρατήρηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν είμαστε σε θέση να παρακολουθήσουμε τα νομοσχέδια τα οποία κατατίθενται στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κάποια ησυχία, κύριοι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ακούμε αριθμούς, δεν εννοούμε το περιεχόμενο, δεν ξέρουμε τι περιλαμβάνει το κάθε νομοσχέδιο, αν παραπέμπεται στη σωστή Επιτροπή ή όχι ή αν έχουμε κάποια άποψη επί του θέματος. Παλαιότερα, είχα ζητήσει τουλάχιστον να κυκλοφορούσε ένας κατάλογος των νομοσχεδίων, για να ξέραμε εκ των προτέρων, αλλά έτσι, όπως γίνεται τώρα, ομολογώ ότι δεν μπορούμε να παρακολουθήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, αντιλαμβάνομαι ότι η κατάθεση είναι συνήθως επισυνημμένη στην ημερήσια διάταξη. Έπρεπε να είχε κυκλοφορήσει τουλάχιστον εντός της πρωίας. Αλλά θα δοθούν κατάλληλες οδηγίες, τουλάχιστον πριν προσέρχεστε στη συνεδρία, να έχετε το κεφάλαιο Β'. Προς πληροφορία σας και εγώ έχω κοντά μου την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων περίπου λίγα λεπτά πριν αρχίσει η συνεδρία.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εσείς, κύριε Πρόεδρε, έχετε τουλάχιστον τους τίτλους των νομοσχεδίων. Εμείς ακούμε αριθμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, θα δοθούν οδηγίες να κυκλοφορούν όσο το δυνατό ταχύτερα.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν επισυνάπτεται ο κατάλογος των κατατεθειμένων εγγράφων. Τουλάχιστον εγώ δεν έχω πάρει ποτέ μου· δεν ξέρω οι άλλοι. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα. Μια και θα κρίνει η Βουλή ότι είναι σωστό να λαμβάνουν γνώση οι Βουλευτές, καλά είναι να έχει και κάποια περιγραφή του τι είναι το θέμα. Μιλώ για μία ή δύο γραμμές. Εδώ, όταν λέει "... περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (Αρ. 8) ..." εγώ δεν ξέρω τι λέει. Αν μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα, τότε θα είναι εξυπηρετικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδόπουλε, συμφωνώ μαζί σας. Είναι θέμα οι υπηρεσίες της Βουλής ή μάλλον η κυβερνητική πλευρά να καταθέτει εγκαίρως τα νομοσχέδια, για να δίνεται καιρός στις υπηρεσίες της Βουλής να δίνουν κάποιες εξηγήσεις. Θα προνοήσω στα πλαίσια του δυνατού να γίνεται αυτό το οποίο εισηγείστε. Λοιπόν, προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Καταστολής του Εγκλήματος (Ελεγχόμενη Παράδοση και Άλλες Ειδικές Διατάξεις) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Παρακαλώ, κύριοι, υπάρχουν δύο προβλήματα. Το ένα είναι ότι δεν τα έχουμε μπροστά μας, για να κρίνουμε και το δεύτερο πρόβλημα, εξίσου σοβαρό, ότι δεν ακούμε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μία πρόταση. Να προσλάβουμε έναν έκτακτο, λέει ο κ. Πρέντζας, για να μας βοηθά.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν πρόκειται, κύριε Θεοδώρου, με αυτό τον τρόπο να υποβληθούν κάποια αιτήματα και να μην υπάρχει πλέον πρόβλημα, νομίζω θα δεχθεί και ο κ. Αναστασιάδης.

(Γέλια)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Γραφείων Τουρισμού και Ταξιδίων και Ξεναγών Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1994.

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1994.

7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1994.

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994.

9) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1994.

10) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1994.

11) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. 12) Ο περί Ειδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Οι περί Συνδέσμων Γονέων, Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και Συνομοσπονδιών Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων (Αρμοδιότητες, Εγγραφή και Καθορισμός Τελών Εγγραφής) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Οι περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Αλλαγές Στοιχείων στο Μητρώο Φ.Π.Α.) Κανονισμοί του 1994.

17) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Μεταβιβάσεις Λειτουργουσών Επιχειρήσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πιστεύω ότι μάλλον πρέπει να παραπεμφθούν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, γιατί είναι Κανονισμοί περί Συντάξεων.

Ο κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Συζητούνται ήδη στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν ήδη συζητούνται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, τότε θα συνεχίσουν να συζητούνται. Εφόσον όμως αφορούν συντάξεις και παρόμοια, κανονικά έπρεπε να είχαν παραπεμφθεί αρχικά στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οπωσδήποτε όμως, ήδη βρίσκονται σε άλλη Επιτροπή, γι' αυτό προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δε συζητούνται ήδη στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Συζητούνται ήδη στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αφού υπάρχει τόσος χρόνος στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας να ασχολείται και με εργατικά θέματα, προχωρείστε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24) Οι Δημοτικοί (περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμμοχώστου του 1994.

25) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λύσης του 1994.

26) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

27) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28) Έγγραφα που αφορούν τη σκοπούμενη πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985. (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29) 'Εκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς την Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμου του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30) 'Εκθεση προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων πάνω στις επενδύσεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την περίοδο 1/7/1993- 31/12/1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

31) Ο περί Συνδέσμων Γονέων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν πρόκειται γενικά περί συντάξεων, παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

'Εχει περατωθεί η ανάγνωση της κατάθεσης νομοσχεδίων και εγγράφων.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 189 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 5 Μαΐου 1994.

"Από το έτος 1992 είχε εξαγγελθεί απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης για τη δημιουργία βιοτεχνικής και/ή βιομηχανικής περιοχής στην Κακοπετριά, και συγκεκριμένα στη συμβολή του κύριου δρόμου Αστρομερίτη-Κακοπετριάς με το δρόμο προς τον Κύκκο, στα πλαίσια της πολιτικής που είχε καθοριστεί για τη δημιουργία μικρών βιομηχανιών ή βιοτεχνιών στην ύπαιθρο και την παροχή πρόσθετης εργασίας στους κατοίκους της υπαίθρου με σκοπό την καταπολέμηση της αστυφιλίας.

Η εξαγγελία της πιο πάνω κυβερνητικής απόφασης επαναλήφθηκε πριν από οκτώ μήνες περίπου από τον έντιμο Υπουργό Εσωτερικών σε περιφερειακή σύσκεψη που έγινε στην Κακοπετριά στην οποία έλαβαν μέρος οι κοινοτικές αρχές της περιοχής Σολέας, καθώς και Βουλευτές της εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

Επειδή σε πρόσφατη επίσκεψή μου στην περιοχή διαπίστωσα ότι μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα για την υλοποίηση της πιο πάνω κυβερνητικής απόφασης, παρακαλούνται οι αρμόδιοι Υπουργοί να πληροφορήσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τα εξής:

1) Έχει ανακαλέσει η κυβέρνηση την πιο πάνω απόφαση; Σε περίπτωση θετικής απαντήσεως, για ποιους λόγους έχει ματαιωθεί το έργο αυτό, που θα βοηθούσε σημαντικά τους κατοίκους της υπαίθρου;

2) Σε περίπτωση που εξακολουθεί να παραμένει σε ισχύ η απόφαση για τη δημιουργία της πιο πάνω βιοτεχνικής περιοχής, ποιοι είναι οι λόγοι της αδικαιολόγητης καθυστέρησης που παρατηρείται στην υλοποίηση της κυβερνητικής αυτής απόφασης; Πότε θα εκτελεστεί το έργο, ώστε να μπορέσουν να λειτουργήσουν βιοτεχνίες και μικρές βιομηχανίες στην περιοχή;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 190 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκο Κυπριανού στις 9 Μαΐου 1994.

"Παρακαλείται ο αρμόδιος υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για ποιους λόγους στην Κύπρο γίνονται αποδεκτές μόνο οι άδειες πιλότου που εκδίδονται από τις βρετανικές αρχές και κατά πόσο μελετάται η αναγνώριση αντίστοιχων αδειών και από άλλες χώρες όπως τις ΗΠΑ, τη Γαλλία ή τη Γερμανία".

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 191 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκο Κυπριανού στις 9 Μαΐου 1994.

"Παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων κατά πόσο οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους γνωρίζουν ποια είναι τα ακριβή συστατικά των τσιγάρων που πωλούνται στην κυπριακή αγορά και, αν ναι, κατά πόσο αυτά περιέχουν, εκτός από τη νικοτίνη, και άλλες επιβλαβείς για την υγεία του ανθρώπου ουσίες".

Απάντηση ημερομηνίας 28 Απριλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 119, ημερομηνίας 14 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"Το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας αντιμετωπίζει εδώ και αρκετά χρόνια τρομερή έλλειψη χώρου στέγασης. Παρά τις πολλαπλές και επανειλημμένες προσπάθειες που έγιναν κατά καιρούς τόσο σε όλη τη γύρω περιοχή όσο και αλλού δεν κατέστη δυνατό να εξευρεθεί άλλος ενιαίος χώρος.

Μετά από τα συνεχή παράπονα και απειλές των υπαλλήλων για απεργία, αν δε λυνόταν το πρόβλημα της στέγης, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε συνεννόηση με το Υπουργείο Εσωτερικών, κατέληξε στην απόφαση να κλείσει τον ανοικτό ισόγειο χώρο προσωρινά. Σε ό,τι αφορά τη μετατροπή του χώρου στάθμευσης σε ενιαίο χώρο στέγασης διαφόρων υπηρεσιών, τούτο έγινε κατόπιν εγκρίσεως της αρμόδιας αρχής.

Ανέγερση νέου κτιρίου

Η διαδικασία αυτή βρίσκεται στο στάδιο της κατακύρωσης των προσφορών. Αν δεν υπάρξουν οποιαδήποτε εμπόδια, η ανέγερση του κτιρίου αναμένεται να αρχίσει σύντομα και να συμπληρωθεί μέσα σε τρία χρόνια.

Συνθήκες εργασίας

(i) Το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ομαλή λειτουργία του χώρου αυτού, ο οποίος διαθέτει όλες τις σύγχρονες ανέσεις και ευκολίες. Ο θόρυβος που δημιουργείται λόγω της πολυκοσμίας που υπάρχει δεν είναι και τόσο μεγάλος που να δημιουργεί ιδιαίτερα προβλήματα. Εν πάση περιπτώσει, για το θέμα αυτό προβληματιστήκαμε και γι' αυτό ζητήσαμε τις απόψεις των Δημοσίων Έργων που τώρα μελετούμε για υλοποίηση.

(ii) Πρέπει να σημειωθεί ότι τώρα, με την πιο πάνω διευθέτηση, πιστοποιείται από όλους τους παράγοντες τόσο των τραπεζών όσο και των συνεργατικών ιδρυμάτων, καθώς και άλλους, που είναι τακτικοί επισκέπτες για διεκπεραίωση εργασίας τους, ότι οι συνθήκες εργασίας είναι κατά πολύ καλύτερες από ό,τι προηγουμένως."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Μαΐου 1994 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 157, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"(α) Οι τέσσερις υπάλληλοι που μετακινήθηκαν από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη ήταν έκτακτοι υπάλληλοι που διορίστηκαν σε μόνιμες θέσεις Γενικού Γραφέα, οι οποίες είχαν προκηρυχθεί το 1992, και τοποθετήθηκαν στα τμήματα στα οποία ανήκαν οι κενές θέσεις. Παρά το γεγονός ότι η Υπηρεσία μας κατανοεί τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από τη μετακίνηση των υπαλλήλων αυτών, εν τούτοις δεν υπήρχε δυστυχώς η δυνατότητα να παραμείνουν στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, αφού το Τμήμα αυτό δεν είχε οποιεσδήποτε κενές θέσεις. Ωστόσο η Υπηρεσία μας φρόντισε να αντικαταστήσει μέσα σε ελάχιστο χρόνο το προσωπικό αυτό με εξίσου ικανούς έκτακτους υπαλλήλους.

(β) Δεν εκκρεμεί αίτημα στελέχωσης του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη στο Υπουργείο Οικονομικών. Το Τμήμα όμως έχει ενισχυθεί τόσο με εξειδικευμένο όσο και με εναλλάξιμο προσωπικό τα τελευταία χρόνια, όπως φαίνεται στο συνημμένο Παράρτημα, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε παρουσιαζόμενες ανάγκες. Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε (Απόφαση αρ. 40.893 της 20.4.94) την περαιτέρω ενίσχυση του Τμήματος με οκτώ έκτακτους Γενικούς Γραφείς/Δακτυλογράφους, οι οποίοι θα τοποθετηθούν μόλις συμπληρωθεί η διαδικασία που προβλέπεται από τον περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμο, Αρ. 99 του 1985, νοουμένου ότι θα εγκριθεί η πρόσληψή τους από τη Βουλή. Εν πάση περιπτώσει, έχοντας υπόψη το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει το Τμήμα, θα καταβληθεί προσπάθεια όπως στο πρόγραμμα των αρμόδιων Κλάδων της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού περιληφθεί η διεξαγωγή μελέτης οργάνωσης και στελέχωσης του εν λόγω Τμήματος στο σύντομο μέλλον."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε τώρα στο Κεφάλαιο Δ'. Υπάρχουν εννέα θέματα στο Κεφάλαιο Δ'. Το πρώτο θέμα είναι "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού. (23.10.1992).

Στη σημερινή συνεδρία των κοινοβουλευτικών αρχηγών και εκπροσώπων αποφασίστηκε όπως πραγματοποιηθεί η συζήτηση του θέματος την προσεχή Πέμπτη, 26 Μαΐου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, προ ημερησίας διατάξεως και συνεχιστεί η ανοικτή συζήτηση εν ανάγκη μέχρι και την επομένη ημέρα, την 27η Μαΐου. Αν η ημερήσια διάταξη είναι βεβαρημένη με άλλα θέματα, τότε θα αποφασίσω την επόμενη βδομάδα, αφού δω την ύλη την οποία έχουμε μπροστά μας, κατά πόσο θα προχωρήσω σε συνεδρία στις 27 του μηνός ή κατά πόσο θα συνεχίσουμε τη συζήτηση την επόμενη βδομάδα.

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ήθελα να πληροφορήσω ότι έχει οριστεί η συνεδρία της Επιτροπής Προσφύγων στο Προεδρικό για ειδικό θέμα στις 27 του μηνός το απόγευμα, κύριε Πρόεδρε, και θα απουσιάζουν υποχρεωτικά τα Μέλη της Επιτροπής Προσφύγων και Εγκλωβισμένων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με έχει προσκαλέσει και εμένα ο Πρόεδρος σε αυτή τη συνεδρία, που άπτεται ενός ευρύτερου θέματος, αλλά θα κρίνουμε ανάλογα και αν χρειαστεί, δεν αποκλείεται να ζητήσουμε κάποια αναβολή μερικών ημερών από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Θα δούμε πώς εξελίσσεται το όλο θέμα. Δεν αποκλείεται να μη χρειαστεί να συνεχίσουμε την επόμενη μέρα και να προχωρήσουμε την επόμενη βδομάδα.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Η ανάγκη προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Χριστοδουλίδη. (30.3.1993).

Έχω να επαναλάβω τη γνωστή εισήγηση εκεί όπου οι Εκθέσεις είναι ομόφωνες, να διαβάζονται οι Εκθέσεις και, εκτός αν χρειάζεται μια σύντομη δήλωση από τον εισηγητή του θέματος, τα πορίσματα της Έκθεσης να αποστέλλονται στο αρμόδιο Υπουργείο και να παρακολουθεί το θέμα η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, για να μπορέσουμε να καλύψουμε τον πολύ μεγάλο όγκο εργασίας του Κεφαλαίου Δ'. Οπωσδήποτε καλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση, εκτός αν προτιμάτε να θεωρηθεί αναγνωσθείσα.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχουμε καμιά ένσταση να αποδεχθούμε την πρότασή σας, δεδομένου ότι πρόκειται για ένα θέμα στο οποίο ομοφώνησε η Επιτροπή, με μια παράκληση-παρατήρηση. Στην Επιτροπή είχε γίνει αναφορά από τους αρμόδιους κυβερνητικούς παράγοντες ότι το σχέδιο για το οποίο γίνεται λόγος, το σχέδιο που πλέον θα καθορίζει τον τρόπο προστασίας της αλυκής, θα πρέπει να παραπεμφθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, για να εγκριθεί και να αρχίσει τότε η υλοποίησή του. Είχαν δώσει χρονικό όριο περίπου έξι μηνών τότε, τον Ιανουάριο, Φεβρουάριο που

έγινε η συζήτηση. Επομένως η παράκληση είναι κάπου να μείνει το θέμα υπό παρακολούθηση από την Επιτροπή και από τη Βουλή και κάπου το Σεπτέμβριο του 1994 να δούμε αν χρειάζεται η παρέμβαση από εμάς, όσον αφορά την επίσπευση και υλοποίηση αυτής της θέσης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η εισήγηση γίνεται αποδεκτή και θα παραπεμφθεί προς το Υπουργικό Συμβούλιο με τις ανάλογες συστάσεις. Εν τω μεταξύ να το παρακολουθεί η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή.

Ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου και μετά ο κ. Μούσκος.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα ήθελα να μιλήσω επί του θέματος, κύριε Πρόεδρε, μόνο για τρία λεπτά, αν θα μιλήσουν και άλλοι συνάδελφοι. Αν δε θα μιλήσουν άλλοι συνάδελφοι, μπορώ να αποσυρθώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω πως μετά τη δήλωσή σας ο κ. Μούσκος θα μας πει ότι συμφωνεί να μη μιλήσει ούτε εκείνος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εγώ είχα πρόθεση να μιλήσω, αλλά μετά που οι συνάδελφοι αποφάσισαν να μη μιλήσουν, δε θα μιλήσουμε. Εκείνο όμως το οποίο θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι θα πρέπει η κυβέρνηση, παράλληλα με την έγκριση της μελέτης, να προχωρήσει και με το διορισμό του διαχειριστικού οργάνου, όπως προνοείται από τη μελέτη, για να μπορέσει να υλοποιήσει τις λεπτομέρειες. Είναι γεγονός ότι αυτό το θέμα εκκρεμεί για πάρα πολύ καιρό. Οι Λαρνακείς ανησυχούν, η αλυκή έχει γίνει πραγματικός σκουπιδότοπος και πρέπει οι αρχές της Λάρνακας να τα έχουν υπόψη τους αυτά, διότι είναι κρίμα να καταπονούμε το περιβάλλον με τον τρόπο με τον οποίο το καταπονούμε και θα πρέπει και ο κόσμος να ευαισθητοποιηθεί, ώστε όχι μόνο να μην απορρίπτει όλα αυτά τα σκύβαλα, αλλά επίσης να καταγγέλλει τους παρανομούντες, για την προστασία του κοινού και του περιβάλλοντος. Αυτά ήθελα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή ο κ. Μούσκος μίλησε ενάμισι λεπτό, κύριε Δημητρίου, μπορείτε και εσείς να κάμετε κάποιες εισηγήσεις.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης. Ως εισηγητής αποδέχτηκα την πρόταση τη δική σας. Θα μπορούσα να μιλήσω -και είχα το δικαίωμα- για μια ώρα για την αλυκή. Αποδέχτηκα την πρότασή σας. Αν οι συνάδελφοι εκ Λάρνακας θέλουν να μιλήσουμε, να ανοίξουμε τη συζήτηση και να μην την τελειώσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι όλα αυτά τα οποία αναφέρετε συμπεριλαμβάνονται στην 'Εκθεση. Γι' αυτό το λόγο παρακαλώ, όλοι γνωρίζουμε το κοινοβουλευτικό σύστημα, να λέμε "σύμφωνοι, υπό τον όρο να γίνει έτσι και έτσι" και γίνεται ομιλία. Γι' αυτό, αν θέλετε, ή κλείει ή προχωρούμε.

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι η 'Εκθεση θα θεωρηθεί αναγνωσθείσα πλέον, όπως έχει προχωρήσει η συζήτηση, γι' αυτό θα ήθελα να εκφράσω μια παράκληση: Αν είναι δυνατό να διαβιβάσουμε ομόφωνα προς την κυβέρνηση να μη γίνουν άλλα έργα οδικής ανάπτυξης που τέμνουν την αλυκή ή τμήματα της αλυκής, διότι ήδη γίνεται σημαντική καταστροφή ενός βιότοπου από ένα δρόμο που γίνεται. Να μη γίνουν άλλα έργα, μέχρι να θεσπιστεί η σχετική νομοθεσία που προβλέπεται στην 'Εκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πρέντζα, επανερχόμαστε στο ίδιο θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ζητώ να μιλήσω επί του θέματος ως εισηγητής, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσπαθούμε να βάλουμε κάποια τάξη, αλλά συνεχίζουμε με τον ίδιο τρόπο.

Λοιπόν, έχει απόλυτο δίκαιο ο κ. Χριστοδουλίδης, γι' αυτό, κύριε Χριστοδουλίδη, έχετε το λόγο. Αλλά σας λέω ότι, εφόσον όλα αυτά συμπεριλαμβάνονται στην 'Εκθεση και επιμένουμε να επαναλαμβάνουμε τα ίδια που συμπεριλαμβάνονται στην 'Εκθεση, πάρα πολλά θέματα τα οποία βρίσκονται στο Κεφάλαιο Δ' ουδέποτε θα τα συζητήσουμε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Απολογούμαι, γιατί ταλαιπωρώ το Σώμα, κύριε Πρόεδρε, αλλά αποδέχτηκα την εισήγησή σας. Με όλο το σέβας ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Ζητούσα το λόγο επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε, προτού ανέλθει ο κ. Χριστοδουλίδης επί του βήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορείτε να τον έχετε, αν είναι επί της διαδικασίας, κύριε Καρά.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι ως εξής: Συμφωνώ, όταν η 'Εκθεση είναι ομόφωνη, σε μερικές περιπτώσεις να μη διαβάζεται. Στην προκειμένη όμως περίπτωση, πιστεύω και ευσεβάστως εισηγούμαι προς το Σώμα, ότι, επειδή υπάρχει ανάγκη ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης γύρω από το περιβάλλον και ακριβώς ενώπιόν μας έχουμε θέμα περιβαλλοντικό, και η 'Εκθεση πρέπει να διαβαστεί σε επίπεδο Βουλής και η συζήτηση να γίνει στην προσπάθειά μας να ενημερώσουμε τον κόσμο και να ευαισθητοποιήσουμε την κοινή γνώμη σε περιβαλλοντικά θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν υπάρχει έστω και ένα Μέλος το οποίο θέλει να διαβαστεί η 'Εκθεση, τότε δεν έχω καμιά ένσταση. Να διαβαστεί και η 'Εκθεση, κύριε Καρά. Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την 'Εκθεση.

Τ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΑΛΥΚΗΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΩΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΒΙΟΤΟΠΟΥ ΜΟΝΑΔΙΚΗΣ ΣΠΑΝΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΑΣ"

Παρόντες:

Χρίστος Σολωμής, Πρόεδρος
Καίτη Κληρίδου
Λώρης Λυσιώτης
Διόφαντος Χρυσοστόμου
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Ρήνα Κατσελλή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος μελέτησε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 1η και 15η Φεβρουαρίου 1994, ύστερα από εισήγηση του Βουλευτή κ. Δώρου Χριστοδουλίδη. Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ο Διευθυντής του Τμήματος Αλιείας του ίδιου Υπουργείου, εκπρόσωποι του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών, ο Δήμαρχος Λάρνακας και εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου. Στις συνεδριάσεις αυτές παρευρέθηκε και ο Βουλευτής κ. Θάσος Μιχαηλίδης.

Εισάγοντας το θέμα στην Επιτροπή, ο εισηγητής του αναφέρθηκε στη σπάνια ομορφιά των αλυκών Λάρνακας και στον πλούτο της χλωρίδας και της πανίδας που διαθέτουν, δήλωσε όμως πως αυτές απειλούνται με διατάραξη του οικοσυστήματός τους από πολλούς και διάφορους παράγοντες, οι κυριότεροι από τους οποίους είναι οι ακόλουθοι:

(α) Οικιστική Ανάπτυξη

Η αναμενόμενη οικοδομική ανάπτυξη, εξαιτίας των πιέσεων που ασκούνται προς αυτή την κατεύθυνση, αποτελεί σοβαρότατη απειλή για το οικολογικό ισοζύγιο των αλυκών, λόγω έλλειψης ουσιαστικής λειτουργικής συσχέτισης των περιοχών κατοικίας με τις περιοχές των αλυκών. Επιπρόσθετα, το πρόβλημα θα οξυνθεί ιδιαίτερα, αν η οικοδομική ανάπτυξη προηγηθεί χρονικά της κατασκευής και λειτουργίας κεντρικού αποχετευτικού συστήματος.

(β) Τουριστική Ανάπτυξη

Η τουριστική ανάπτυξη που παρουσιάζεται στα νοτιοανατολικά της αλυκής "Ορφανή", που σύμφωνα με το τοπικό σχέδιο Λάρνακας καθορίστηκε ως τουριστική ζώνη, αναμένεται ότι στο μέλλον θα επιφέρει αύξηση των τουριστικών μονάδων με συνεπαγόμενη αύξηση της οχληρίας.

(γ) Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας

Το Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας περιλαμβάνει γη που παλαιότερα αποτελούσε μέρος του συστήματος των αλυκών, γι' αυτό και οι οικολογικές ισορροπίες του περιβάλλοντος διαταράχθηκαν έντονα και συνεχίζουν να βρίσκονται κάτω από πίεση λόγω της λειτουργίας του αεροδρομίου. Περαιτέρω η προγραμματιζόμενη επέκτασή του ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην πτηνοπανίδα που ζει και αναπαράγεται κυρίως στις νότιες αλυκές.

(δ) Αρχαιολογικές Ανασκαφές

Τεμάχιο γης που παρεμβάλλεται μεταξύ του Τεκκέ και της περιοχής της χονδρικής αγοράς έχει κηρυχθεί από το Τμήμα Αρχαιοτήτων ως αρχαιολογικό μνημείο και στο χώρο αυτό πραγματοποιούνται εποχιακά ανασκαφές από αρχαιολογική αποστολή δημιουργώντας κινδύνους οικολογικής διατάραξης της περιοχής.

(ε) Σκοπευτήριο

Η λειτουργία του σκοπευτηρίου Λάρνακας, το οποίο είναι εγκατεστημένο σε γη που ουσιαστικά αποτελεί μέρος της Μεγάλης Αλυκής, προκαλεί οχληρία στις γειτονικές περιοχές, επιβαρύνει ουσιαστικά το περιβάλλον των αλυκών, οι δε μεγάλες ποσότητες μολύβδου που προέρχονται από τη λειτουργία του καταλήγουν τελικά εντός των αλυκών ρυπαίνοντας την περιοχή.

(στ) Λεπροκομείο - Στρατόπεδο Εθνικής Φρουράς

Το λεπροκομείο και το στρατόπεδο της Εθνικής Φρουράς είναι εγκατεστημένα από χρόνια στις βόρειες παρυφές της αλυκής. Σύμφωνα με τις υπάρχουσες ενδείξεις, ορισμένες από τις δραστηριότητες του στρατοπέδου που διεξάγονται περιοδικά έξω από τα όριά του συμβάλλουν στη σταδιακή φθορά του περιβάλλοντος.

(ζ) Οδικό Δίκτυο

Το οδικό δίκτυο της περιοχής διασχίζει ουσιαστικά τις αλυκές, προκαλώντας βέβαιη οικολογική αναστάτωση και διατάραξη του υπό μελέτη συστήματος. Επιπρόσθετα τα προγραμματισμένα έργα οδικής ανάπτυξης θα έχουν μελλοντικά ως αποτέλεσμα τον εγκλωβισμό των αλυκών μεταξύ πρωτευόντων δρόμων.

(η) Λατομεύσεις - Σκύβαλα - Βανδαλισμοί

Οι παράνομες λατομεύσεις και η απομάκρυνση επιφανειακών χωμάτων προκαλούν τη διάβρωση του εδάφους. Η εναπόθεση σκυβάλων σε μεγάλη κλίμακα ενέχει κινδύνους ανεπανόρθωτης ρύπανσης των νερών και καταστροφής της χλωρίδας της περιοχής. Στην περιοχή σημειώνονται διάφοροι βανδαλισμοί και κλοπές που εξουδετερώνουν μόνιμα τις δυνατότητες φυσικής αναβάθμισης και ανάπλασης του περιβάλλοντος και των τοπικών οικοσυστημάτων.

Υπό το φως των ανωτέρω, ο εισηγητής κατέληξε στη διαπίστωση ότι πράγματι υφίσταται έντονη ευαισθησία των αλυκών στις οποιεσδήποτε αλλαγές και τόνισε την ανάγκη να προστατευθούν, να διατηρηθούν και να προβληθούν η σημερινή μορφή και ιδιαιτερότητα του φυσικού περιβάλλοντος.

Από πλευράς των αρμοδίων Τμημάτων και Υπηρεσιών εκφράστηκαν οι πιο κάτω απόψεις ή εισηγήσεις:

Α. Δήμος Λάρνακας

Ο Δήμαρχος Λάρνακας υπογράμμισε τη σημασία που δίνει το Δημαρχείο στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας των αλυκών και επισήμανε την έντονη ανησυχία του για τη διατάραξη της ισορροπίας αυτής, την οποία απέδωσε κυρίως στον ανθρώπινο παράγοντα. Ο ίδιος συμφώνησε με τον εισηγητή του θέματος ότι οι περιοχές αυτές είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες σε οποιεσδήποτε αλλαγές και εισηγήθηκε πρώτιστα τη διαφώτιση του κοινού και την προαγωγή της αντίληψης για διατήρηση της μορφής και του χαρακτήρα της περιοχής των αλυκών. Τέλος, τοποθετήθηκε θετικά στη λελογισμένη ανάπτυξη της περιοχής, νοουμένου ότι θα προστατεύονται ουσιαστικά ο χαρακτήρας και τα οικοσυστήματα των αλυκών.

Β. Υπουργείο Εσωτερικών - Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Οι εκπρόσωποι του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών ανέλυσαν στην Επιτροπή τις πρόνοιες προγράμματος προστασίας και διαχείρισης των αλυκών Λάρνακας και κατέθεσαν στην Επιτροπή ολοκληρωμένη μελέτη-σχέδιο για την ορθολογική αξιοποίηση της ευρύτερης περιοχής των αλυκών. Για την ετοιμασία του σχεδίου, όπως οι ίδιοι εκπρόσωποι ανέφεραν, η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια άρχισε το 1989, για την οποία συνεργάστηκαν τα Τμήματα Δασών, Γεωργίας, Αλιείας, Αναπτύξεως Υδάτων και Γεωλογικής Επισκόπησης, η Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, ο Δήμος Λάρνακας και ο Έπαρχος Λάρνακας.

Γενικός στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η δημιουργία ειδικού καθεστώτος προστασίας σε επακριβώς καθορισμένη γεωγραφική περιοχή με τις ακόλουθες επιμέρους πρόνοιες:

(α) την προστασία και διατήρηση του υφιστάμενου περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων και ειδικά της χλωρίδας, της πανίδας και της γεωμορφολογίας της περιοχής,

(β) τον ελεγχόμενο και προγραμματισμένο εμπλουτισμό της χλωρίδας και πανίδας, με τρόπο που να μη διαταραχθούν οι δεδομένες ισορροπίες,

(γ) την απόκτηση από το δημόσιο όσης ιδιωτικής γης θεωρείται αναγκαία για την αποτροπή κινδύνων από ενδεχόμενη ανάπτυξή της και για τη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για εφαρμογή ομοιόμορφης περιβαλλοντικής πολιτικής στις παρυφές των αλυκών,

(δ) την κατάργηση και απομάκρυνση χρήσεων που είναι ασυμβίβαστες με το βασικό προσανατολισμό της αξιοποίησης της περιοχής και την αποτροπή διείσδυσης νέων χρήσεων με ανάλογες επιπτώσεις,

(ε) τη βελτίωση της προσπελασιμότητας σε επιλεγμένα τμήματα της περιοχής μελέτης και την αποθάρρυνση της συστηματικής διείσδυσης μηχανοκινήτων ή/και πεζών ακόμα στα πιο ευαίσθητα και τρωτά σημεία,

(στ) την ενθάρρυνση της μεγαλύτερης δυνατής δημόσιας συμμετοχής σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού, προγραμματισμού και υλοποίησης του παρόντος προγράμματος,

(ζ) τη λελογισμένη χρήση του περιβαλλοντικού αποθέματος για σκοπούς ενεργητικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και προαγωγής της οικολογικής συνείδησης και

(η) τη δημιουργία του κατάλληλου διαχειριστικού οργάνου και του αναγκαίου μηχανισμού που θα αναλάβει την υλοποίηση του προγράμματος.

Γ. Υπηρεσία Περιβάλλοντος

Ο εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος εξήρε τη σπουδαιότητα του προγράμματος και την ανάγκη προστασίας του υγροβιότοπου και τόνισε ότι η επιτυχία του έγκειται:

(α) στη συλλογική προσπάθεια των εμπλεκόμενων φορέων,

(β) στην ολοκλήρωση και βελτίωση της σχετικής νομοθεσίας για προστασία της φύσης,

(γ) στην απαραίτητη διενέργεια περιβαλλοντικής μελέτης πριν από κάθε επέμβαση και

(δ) ιδιαίτερα στην προαγωγή της αντίληψης του κοινού, ώστε να παύσουν οι αλυκές να θεωρούνται χώρος απόρριψης άχρηστων αντικειμένων.

Δ. Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Ο εκπρόσωπος του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ενημέρωσε την Επιτροπή για τον τρόπο σχηματισμού των αλυκών και το μηχανισμό παραγωγής άλατος και τόνισε ότι ο τερματισμός του μαζέματος του άλατος, με βάση επιστημονικές μελέτες, δεν επηρεάζει την ύπαρξη των διαφόρων υδρόβιων πουλιών που παρατηρούνται στις αλυκές. Ο ίδιος εκπρόσωπος δήλωσε πως ο λόγος για τον οποίο οι αρμόδιες υπηρεσίες σταμάτησαν το μάζεμα του άλατος είναι το γεγονός ότι η συγκεκριμένη ποιότητα του άλατος δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές που καθόρισε το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας με σκοπό τη βελτίωση της υγείας του λαού.

Ε. Τμήμα Αλιείας

Ο Διευθυντής του Τμήματος Αλιείας τόνισε στην Επιτροπή τη σημασία διατήρησης του υδατικού ισοζυγίου των αλυκών για την οικολογική ισορροπία της περιοχής, το οποίο συντηρεί και αναπαράγει την υδρόβια ζωή στο χώρο αυτό. Υποστήριξε να διαφυλαχθεί η εισροή κατάλληλου νερού την κατάλληλη εποχή, καθ' ότι η ύπαρξη και αναπαραγωγή υδροβίων εξαρτάται από την αλμυρότητα του νερού, η οποία είναι αντιστρόφως ανάλογη της ποσότητας του νερού που συσσωρεύεται στις αλυκές.

ΣΤ. Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου

Ο εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων Κύπρου τοποθετήθηκε θετικά στη λελογισμένη ανάπτυξη της περιοχής, τόνισε όμως την ανάγκη πριν από κάθε επέμβαση να γίνεται ολοκληρωμένη περιβαλλοντική μελέτη.

Συμπεράσματα - Διαπιστώσεις Κοινοβουλευτικής Επιτροπής

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις πιο κάτω διαπιστώσεις/συμπεράσματα:

(α) Οι αλυκές και οι παρυφές τους αποτελούν μοναδικό και αναντικατάστατο εθνικό περιβαλλοντικό και οικολογικό κεφάλαιο. Η προστασία, η αναβάθμιση και ο εμπλουτισμός του περιβάλλοντος και των οικοσυστημάτων του αποτελούν το απόλυτο μέτρο για τον έλεγχο οποιουδήποτε προγράμματος ή πρόθεσης.

(β) Το προτεινόμενο πρόγραμμα προστασίας και διαχείρισης των αλυκών Λάρνακας, προϊόν πολλών εμπλεκόμενων υπηρεσιών, αποτελεί εξαίρετη προσπάθεια για λελογισμένη ανάπτυξη της περιοχής. Επισημαίνεται η σπουδαιότητα του προγράμματος και επικροτούνται τέτοιες ή παρόμοιες προσπάθειες. Περαιτέρω καλείται η Εκτελεστική Εξουσία να επιταχύνει τις διαδικασίες για υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος, έτσι ώστε να προληφθούν μεγαλύτερες οικολογικές διαταραχές με ανεπανόρθωτα αποτελέσματα.

(γ) Η σχετική νομοθεσία για την προστασία της φύσης, η οποία βρίσκεται διάσπαρτη σε διάφορα νομοθετήματα και παρέχει ελλιπή νομική κάλυψη, πρέπει να ολοκληρωθεί και να κωδικοποιηθεί. Υποχρέωση όλων είναι η πιστή τήρηση των ουσιωδών υποχρεώσεων που προκύπτουν από την επικύρωση από τη Βουλή της Σύμβασης της Βέρνης και του Τέταρτου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης της Βαρκελώνης για την προστασία των βιότοπων και ειδικά για την περίπτωση των αλυκών της Λάρνακας που περιλαμβάνονται στις ειδικά προστατευμένες περιοχές.

(δ) Η διεθνής σύμβαση "RAMSAR", η οποία αφορά καθαρά τους υγροβιότοπους, πρέπει να κυρωθεί διά νόμου το συντομότερο δυνατό.

(ε) Η ιδιαιτερότητα του φυσικού περιβάλλοντος των αλυκών πρέπει να προστατευθεί, να διατηρηθεί και να προβληθεί.

Τέλος, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να εξαντλήσει όλα τα απαραίτητα μέσα και τους μηχανισμούς για προαγωγή της αντίληψης του κοινού και των διαφόρων φορέων αναφορικά με τους διατηρητέους βιότοπους και τα οικοσυστήματα.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός αντικαθίσταται στην έδρα από τον κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή από την 'Εκθεση φαίνονται ομόφωνα συμπεράσματα, χωρίς να υποβαθμίζεται το θέμα θα συνιστούσα όπως μιλήσει από κάθε κόμμα ένας ομιλητής με σύντομη παρέμβαση πέντε μέχρι επτά λεπτών και κλείσει το θέμα από τον εισηγητή με δύο λεπτά. Αν αυτό είναι αποδεκτό, προχωρούμε για να αποδώσουμε περισσότερη εργασία. Ποιοι έχουν το λόγο;

Ο κ. Χριστοδουλίδης, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Χαρακτηριστικό της σημερινής συνεδρίας είναι ότι και οι δύο Πρόεδροι σήμερα, ενώ προτείνουν κάτι το λογικό γι' αυτή τη Βουλή, δυστυχώς δεν έγινε κατορθωτό να δεχθούμε την πρώτη έκκληση του Προέδρου και να προχωρήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ελπίζω να δεχθείτε τη δεύτερη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν είμαι αρμόδιος να αποφασίσω εκ μέρους του κόμματός μου. Εγώ έχω το δικαίωμα να μιλήσω, επομένως θα ξεκινήσω το θέμα, κύριε Πρόεδρε.

Είναι από τις σπάνιες φορές, πιστεύω, που μπορούμε να δακτυλοδείξουμε τους ενόχους για την προσπάθεια καταστροφής κάποιου θησαυρού που μας έδωσε η φύση και ο Θεός. Τέτοιος θησαυρός στην Κύπρο, μοναδικός θα έλεγα απ' ό,τι μπόρεσα να διερευνήσω και να μάθω -τουλάχιστο στη Μεσόγειο δεν υπάρχει κάτι το παρόμοιο- είναι η αλυκή της Λάρνακας. Λόγω αεροδρομίου σήμερα οι περισσότεροι περνούν από την αλυκή και βλέπουν μια λίμνη με κάμποσο νερό μέσα. Πριν πέντε χρόνια έβλεπαν αυτή την περίοδο, τον Ιούνιο, κάμποσους ημίγυμνους εργάτες να μαζεύουν μια σκόνη σε κρυστάλλους, η οποία λέγεται άλας, καμιά εκατοστή γαϊδούρια, τα οποία ήταν το μόνο μέσο συλλογής και μεταφοράς του άλατος προς τα έξω και όλοι ή χαιρόμασταν ή περνούσαμε αδιάφοροι. Αυτό το φαινόμενο έχει στην ουσία εκλείψει. Και όποιος σήμερα, ιδιαίτερα τον τελευταίο μήνα, περάσει από την αλυκή οδηγώντας το αυτοκίνητό του με ανοικτά παράθυρα, θα αισθανθεί μια φοβερή δυσοσμία. Εκεί που προηγουμένως έβλεπες το νερό ή το άλας, ανάλογα με την περίοδο που περνούσες, τις χιλιάδες των πουλιών που έβρισκαν καταφύγιο και διαμετακομιστικό σταθμό, εκεί που ένας παρατηρητής πεζοπόρος γυρίζοντας γύρω θα έβλεπε, όπως μας είπε το αρμόδιο κυβερνητικό τμήμα, πέραν των εκατόν πενήντα ειδών φυτικής βλάστησης παγκόσμιας σπανιότητας, εκεί που θα έβλεπες κοντά στα διακόσια είδη διαφορετικών πουλιών, από το πιο μικρό μέχρι το πιο μεγάλο, σήμερα

καταντήσαμε σχεδόν να μη βλέπουμε τίποτε. Και σε αυτό το θέμα δε μας φταίνε ούτε οι εξωγενείς δυνάμεις ούτε ο εχθρός που βρίσκεται στο βορρά, αλλά μας φταίει ο εχθρός που λέγεται Κυπριακή Δημοκρατία, ελληνοκυπριακή κοινότητα. Κάναμε τα πάντα για να καταστρέψουμε την αλυκή. Και παρά την προσπάθειά μας, η φύση ή ο Θεός δεν επέτρεψαν ακόμη την ολική καταστροφή της αλυκής.

Αν αυτό το Σώμα δεν κατορθώσει να ευαισθητοποιήσει την Εκτελεστική Εξουσία, αν όλοι μας μαζί, Εκτελεστική και Νομοθετική Εξουσία, δεν πετύχουμε να ευαισθητοποιήσουμε τον κυπριακό λαό, τον ελληνοκυπριακό λαό, τους Λαρνακείς και αυτούς οι οποίοι περνούν από τη Λάρνακα ότι αυτή τη χαρά που μας έδωσε η φύση, οφείλουμε να την προστατεύσουμε, και ο καθένας μπορεί στο μέτρο των δυνατοτήτων του να την προστατεύσει, τότε μετά από κάποια χρόνια θα λέμε ότι πράγματι εγκληματήσαμε πλέον ενσυνείδητα.

Συγκεκριμένα, κύριε Πρόεδρε, λόγοι αδήριτης ανάγκης οδήγησαν στην κατασκευή του αεροδρομίου στη Λάρνακα. Πού εκάτσαμε το αεροδρόμιο; Μέσα στην αλυκή εκάτσαμε το αεροδρόμιο. Σ' ένα πολύ μεγάλο τμήμα της αλυκής. Λόγοι αδήριτης ανάγκης επέβαλαν την κατασκευή κάποιων στρατιωτικών οικισμών. Να μην τους ονομάσω άλλως πως. Πού τους εκάτσαμε; Μέσα στο δάσος της αλυκής. Αυτά ήταν αδήριτες ανάγκες, ας πω. Ποια η αδήριτη ανάγκη όμως να επιτρέψουμε την επέκταση της οικιστικής ζώνης, ώστε να καλύπτει το δυτικό, το βόρειο και λίγο από το ανατολικό τμήμα της αλυκής της Λάρνακας; Κτίσαμε σπίτια, πολυκατοικίες, γήπεδο προπονήσεως, στάδιο που θα μετατραπεί σε στάδιο σκοπευτήριο. Αναπτύξαμε ένα οδικό υπερσύγχρονο δίκτυο. Δεν μας εκάνε το δίκτυο που ήταν. Θέλουμε τώρα από τη Λευκωσία να καθούμαστε μέσα στο αεροδρόμιο της Λάρνακας σε είκοσι λεπτά. Δε γίνεται να κάτσουμε σε είκοσι πέντε λεπτά. Και επομένως και η προηγούμενη και η προπροηγούμενη και η σημερινή και η επόμενη κυβέρνηση κατασκευάζει κάτι δρόμους σαν να είναι ήδη χώροι προσγείωσης των αεροπλάνων.

Θέλουμε χώμα. Γιατί να μην πάμε πιο μακριά; Όχι, να πάμε στις παρυφές της αλυκής, να βγάλουμε εκείνο το αμμόχωμα, το οποίο είναι πράγματι εξαιρετικό. Γιατί; Διότι δε βλαστά τίποτε μέσα σε αυτό το αμμόχωμα, εκτός αν του προσθέσεις λιπάσματα. Και όλοι οι χορτοτάπητες των γηπέδων της Κύπρου βασικά έχουν προέλευση χωμάτινη από την περιοχή της αλυκής Λάρνακας λόγω αυτού του πλεονεκτήματος. Ό,τι παλιόπραγμα έχουν οι κάτοικοι της περιοχής ή και λίγο πιο απομακρυσμένοι θεωρούν καθήκον τους με το αυτοκίνητό τους το ιδιωτικό ή με ενοικιασμένο φορτηγό να πάνε να το πετάξουν στις παρυφές της αλυκής ή ακόμα καλύτερα κάτι λάστιχα των αυτοκινήτων, από αυτά τα spare, μέσα στην αλυκή. Γι' αυτά δε μας φταίει κανένας εξωγενής παράγοντας. Κανένας Τούρκος εισβολέας δε μας φταίει. Εμείς οι ίδιοι μετατραπήκαμε σε εισβολείς-καταστροφείς αυτού του θαυμάσιου πλούτου που μας έδωσε η φύση.

Κύριε Πρόεδρε, έγινε μια εξαιρετική μελέτη από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως. Η πρώτη έκδοση ήταν το 1992. Η βελτιωμένη, συμπληρωμένη έκδοση τον Ιανουάριο του 1994. Και αν είχαμε κάποιες επιφυλάξεις ή κάποιες διαφωνίες, είναι μια επιστημονική μελέτη όλων των κυβερνητικών τμημάτων με τους επιστήμονές τους, γι' αυτό και επιβάλλεται τις προτάσεις και τα συμπεράσματά της όχι μόνο να τα υιοθετήσουμε ως Βουλή, όχι μόνο να τα υιοθετήσει η κυβέρνηση, αλλά να επιβληθούν και διά νόμου όλα αυτά, πρώτα απ' όλα προχωρώντας στην υπογραφή της Σύμβασης της Βέρνης, κύριε Πρόεδρε, διότι είναι και αυτή μια εγκληματική παράλειψη. Ενώ έχουμε τη δυνατότητα της καθιέρωσης ενός εθνικού βιότοπου στην

Κύπρο, και θεωρούμε την αλυκή ως παγκόσμιο βιότοπο, μέχρι τώρα δεν προσυπογράψαμε αυτή τη σύμβαση για να αναγκάσουμε και την υπόλοιπη ανθρωπότητα να έρθει να μας αναγνωρίσει την αλυκή της Λάρνακας ως μοναδικό βιότοπο παγκόσμιας πλέον σπανιότητας, ώστε να έχουμε και όλα τα πλεονεκτήματα της συντήρησης, και τα οικονομικά και όλα τα άλλα πλεονεκτήματα.

Επομένως, κύριε Πρόεδρε, η θερμότατη έκκληση, απαίτηση είναι ότι επιβάλλεται όπως εγκριθεί αυτό το σχέδιο της Πολεοδομίας, όπως θα παρουσιαστεί στο Υπουργικό Συμβούλιο, ώστε να ψηφιστούν οι κατάλληλοι νόμοι και κάπου από το Σεπτέμβριο να αναγκαστούμε όλοι μας να τηρήσουμε αυτό τον Καταστατικό Χάρτη, για να μπορούν οι επόμενες γενιές να βλέπουν και να θαυμάζουν αυτή την αλυκή. Και αυτό θα εξαρτηθεί από τη δική μας προθυμία, των σημερινών, από τη δική μας ικανότητα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου, παρακαλώ.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συμφωνώ με αυτά που έχει αναφέρει ο συνάδελφος ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, ότι πράγματι αυτός ο χώρος ο οποίος είναι ένα χάρισμα για τη Λάρνακα έχει γίνει ένας σκουπιδότοπος και πρέπει να προστατευτεί με κάθε τρόπο. Διότι μέσα στα πολλά φυσικά χαρίσματα που είχε η Λάρνακα, είχε και αυτό το μεγάλο προνόμιο το οποίο δυστυχώς, αντί να προσπαθήσουμε να το διατηρήσουμε, υπάρχει ένας σοβαρός κίνδυνος, αν δε ληφθούν τα μέτρα τα οποία έχουν λεχθεί, να καταστραφεί.

Με αυτή την απότομη σύγχρονη ανάπτυξη και τις ανάγκες που την επιβάλλουν, η Λάρνακα έχει επηρεαστεί σε σημιαντικό βαθμό από έργα τα οποία είναι δύσκολο να μετατρέψει ή να αποβάλει. Συγκεκριμένα το διυλιστήριο, η βιομηχανική περιοχή, το αεροδρόμιο, οι κτηνοτροφικές μονάδες που ευρίσκονται γύρω από την πόλη της Λάρνακας και άλλα, είναι δύσκολο να μετακινηθούν ή να βελτιωθούν τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον.

Σ' αυτό λοιπόν τον περιβαλλοντικό φυσικό πνεύμονα, που αποτελεί μοναδικό και αναντικατάστατο εθνικό, περιβαλλοντικό και οικολογικό κεφάλαιο, θα πρέπει να δώσουμε ιδιάζουσα σημασία, να τον διατηρήσουμε αλλά και να τον αναπτύξουμε. Η φύση δε ζητά τίποτα να της δώσουμε σ' αυτή την περιοχή, μόνο να μη την παραβιάσουμε. Έγιναν και γίνονται αρκετά τόσο από κυβερνητικής πλευράς όσο και από το δήμο της Λάρνακας. Αν σήμερα έχουμε την πολυτέλεια να μιλούμε γι' αυτό το έργο, είναι γιατί κάποιοι ενήργησαν ευσυνείδητα και διατηρήθηκε αυτή η περιοχή.

Απ' ό,τι φαίνεται και στην Έκθεση, όλα τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα επεξεργάζονται κάποια προγράμματα. Τα προγράμματα αυτά πρέπει να υλοποιηθούν και, αφού η Βουλή έχει εγείρει αυτό το θέμα, θα πρέπει να παρακολουθήσει αυτή την εξέλιξη. Κανένας δε διαφωνεί για την προστασία και ανάπτυξη των αλυκών μας, αλλά δε θα πρέπει και εδώ να ανεχθούμε την παρέμβαση άλλων σκοπιμοτήτων που να μειώσουν την αξία αυτής της περιοχής. Βασική προϋπόθεση η σχετική νομοθεσία για την προστασία της φύσης, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί και κωδικοποιηθεί.

Παράλληλα, πέραν των άλλων που αναφέρονται και πάλι στην 'Εκθεση, θα ήθελα να τονίσω τη μεγάλη σημασία που έχει η προβολή της ιδιαιτερότητας του φυσικού περιβάλλοντος της αλυκής Λάρνακας. Πρέπει να γίνουν έρευνες, γιατί τα τελευταία χρόνια χάσαμε κάποιους αποδημητικούς επισκέπτες από τον κόσμο των πτηνών. Δεν πρέπει ορισμένα πράγματα να τα αφήνουμε στην τύχη. Θα πρέπει λοιπόν η Εκτελεστική Εξουσία να μεριμνήσει για την εξάντληση όλων των απαραίτητων μέσων και μηχανισμών για προαγωγή της αντίληψης του κοινού και των διάφορων φορέων για τη διατήρηση των βιότοπων και οικοσυστημάτων.

Με την ίδια ευκαιρία υποβάλλω έκκληση προς την Εκτελεστική Εξουσία όπως παρόμοιο έργο που εκκρεμεί για οκτώ περίπου χρόνια και συγκεκριμένα το πάρκο της Ορόκλινης, για το οποίο έχουν γίνει όλα τα απαραίτητα σχέδια και περίπου δεκαπέντε έως είκοσι συνεδρίες από τα αρμόδια τμήματα και υπουργεία, υλοποιηθεί σύντομα. Ας σημειωθεί ότι, ενώ η αρχική μελέτη προέβλεπε δαπάνη £15 εκ., το όλο έργο έχει φτάσει τα £24 εκ. και όσο περισσότερο καθυστερεί το κόστος θα ανεβαίνει μέχρι να καταστεί ασύμφορο και να ακυρωθεί. Το αναφέρω ως συναφές θέμα, διότι αποτελεί έναν επίσης φυσικό περιβαλλοντικό πνεύμονα που πρέπει να υλοποιηθεί προς όφελος της Λάρνακας και του τουρισμού μας γενικά.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος και λυπούμαι πραγματικά, διότι προκάλεσα τη συζήτηση, ενώ μπορούσαμε να την αποφεύγαμε για το καλό των υπόλοιπων συναδέλφων.

Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε σήμερα την 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για ένα θέμα το οποίο πραγματικά είναι πολυσυζητημένο για χρόνια τώρα, δηλαδή για το θέμα της ανάγκης προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας. Είναι γεγονός ότι η αλυκή Λάρνακας είναι αξιόλογος βιότοπος απαράμιλλης ομορφιάς, ιδιαίτερα το χειμώνα. Είναι γνωστό επίσης ότι η οποιαδήποτε επέμβαση στην αλυκή για μετατροπή της σε μόνιμη φυσική λίμνη έχει αποκλειστεί. Μπορεί όμως με λίγα έξοδα να γίνει ένας μοναδικός χώρος περιπάτου και ενεργού ψυχαγωγίας. Είναι γεγονός ότι το Τμήμα Πολεοδομίας εκπόνησε πρόσφατα μελέτη και ρυθμιστικό σχέδιο για διαμόρφωση του πάρκου γύρω από την αλυκή. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει εσωτερικό δίκτυο και χώρους στάθμευσης, μονοπάτια της φύσης, περιοχές δραστηριοτήτων και άλλα. Θα ήθελα όμως με αυτή την ευκαιρία να εκφράσω την ανησυχία μου, διότι για ένα έργο που μελετάται από το 1989 δεν έχει σημειωθεί ακόμα καμιά πρόοδος στην υλοποίηση των μελετών. Για τη Λάρνακα έχει γίνει πληθώρα μελετών αλλά ελάχιστα έργα και είναι καιρός να περάσουμε από τη θεωρία και τις μελέτες στο στάδιο της εφαρμογής και των έργων. Πρέπει απαραίτητα να δημιουργηθεί το κατάλληλο διαχειριστικό όργανο, όπως διαλαμβάνει η μελέτη, για να δημιουργηθούν οι αναγκαίοι μηχανισμοί που να αναλάβουν την υλοποίηση του προγράμματος.

'Ολοι μιλούν για την απαράμιλλη ομορφιά και τη σημασία της αλυκής ως μοναδικού βιότοπου. 'Ομως μια επίσκεψη στην περιοχή της αλυκής θα προκαλέσει τη διαμαρτυρία οποιουδήποτε αγαπά το περιβάλλον και τη φύση. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι ο χώρος αυτός είναι γεμάτος από ακαθαρσίες και σκουπίδια που ρίπτονται από ασυνείδητους πολίτες, ενώ παράνομες λατομήσεις έχουν προκαλέσει

μεγάλες ζημιές στο περιβάλλον. Πέραν τούτου, ο κάθε περαστικός προσέχει όλα εκείνα τα στρατιωτικά παραπήγματα και όλα εκείνα τα εγκαταλελειμμένα παραπήγματα που χρησιμοποιούνταν κάποτε σαν χώροι φυλάκων κατά την περισυλλογή του άλατος από την αλυκή και που σήμερα πραγματικά είναι αχρείαστα - για πολλά χρόνια- και κανένας δεν έχει ενεργήσει, ούτως ώστε αυτά όλα να κατεδαφιστούν ή να μετακινηθούν. Και η πρώτη όψη την οποία παίρνει ο επισκέπτης, όταν έρχεται στην Κύπρο από το αεροδρόμιο, είναι ακριβώς αυτές όλες οι ασχήμιες που ακόμα βρίσκονται εκεί.

Είναι ευθύνη συνεπώς της τοπικής αρχής και των αρμόδιων φορέων να φροντίσουν για την προστασία της περιοχής, αλλά παράλληλα χρειάζεται ευαισθητοποίηση του κοινού, όχι μόνο για να αποφεύγει τέτοιες ενέργειες, αλλά και για να καταγγέλλει ασυνείδητους παραβάτες που δυστυχώς φαίνεται ότι δε θα παύσουν ποτέ να υπάρχουν ανάμεσά μας.

Δε θα ήθελα να επαναλάβω όλα όσα αναφέρονται στην 'Εκθεση ούτε εκείνα τα οποία έχουν αναφέρει οι συνάδελφοι προηγουμένως, αλλά θέλω, κλείνοντας, να ευχηθώ όπως το έργο αυτό προχωρήσει σύντομα, έτσι που να δώσει ακόμα μια διέξοδο και ενεργό ψυχαγωγία τόσο στους ξένους επισκέπτες μας όσο και στο ντόπιο κοινό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κατσελλή παρακαλώ.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πολύ ωραία είναι η 'Εκθεση και δείχνει ότι έγινε πραγματικά μία καλή δουλειά και πολύ ωραία μίλησαν οι συνάδελφοι. Εγώ δε θέλω να επαναλάβω τα όσα είπαν, αλλά ήθελα να τονίσω κάτι: Η αλυκή της Λάρνακας πραγματικά περιλαμβάνεται στις ειδικά προστατευμένες περιοχές παγκόσμια ως εξαιρετικός υγροβιότοπος και είναι αδήριτη ανάγκη να προστατευτεί. Ο συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης αναφέρθηκε σε πολλές αδήριτες ανάγκες του παρελθόντος που έγιναν εκεί, όπως το αεροδρόμιο κτλ. Υπάρχει αυτή η μελέτη η οποία έγινε και η οποία είναι πολύ ωραία αλλά τέτοιες μελέτες που λένε ότι είναι αδήριτη ανάγκη να προστατευτεί το περιβάλλον έγιναν και υπάρχουν πολλές. Υπάρχει μια μελέτη για τον Ακάμα, για το Κάβο Γκρέκο, για τις παραλίες. Υπάρχουν πολύ αυστηροί κανόνες για τις παραλίες και παρ' όλ' αυτά όλες οι νότιές μας παραλίες αυτή τη στιγμή είναι τσιμεντωμένες. Θα ήθελα να το τονίσω αυτό: Να μην κάνουμε εξαιρετικές μελέτες, να βάζουμε επιστημονικούς όρους, πώς να διατηρηθεί ένα ορισμένο περιβάλλον, όπως καλή ώρα αυτό της αλυκής τώρα, για να δούμε μετά δέκα χρόνια να είναι οι εξαίρετες μελέτες στο χαρτί και η ανάπτυξη, το τσιμέντωμα και η καταστροφή του δεδομένου φυσικού μέρους τέλεια.

Αναφέρθηκε ακόμα ένα παράδειγμα, τα σκουπίδια. Υπάρχουν νόμοι. Πριν όχι πολλούς μήνες ψηφίσαμε ότι, ακόμα και αν ένας πετάξει ένα άδειο κουτί τσιγάρα από το αυτοκίνητό του, τιμωρείται επί τόπου και παραδειγματικά. Πότε εφαρμόστηκε αυτός ο νόμος; Για ρίψη σκουπιδιών υπάρχουν ... Φυσικά στην Επιτροπή ρωτήσαμε αυτό το πράγμα και μας είπαν ότι είναι αδύνατο να υπάρχει εκεί κάποιος καραούλι, για να εμποδίζει τον καθένα να ρίχνει τα σκουπίδια του. Αλλά, εάν κάθονταν είκοσι τέσσερις ώρες εκεί και σ' αυτές τις είκοσι τέσσερις ώρες όλοι εκείνοι οι παραβάτες τιμωρούνταν με την ανωτάτη των ποινών και διδόταν και δημοσιότητα σε αυτό το θέμα, ε, δε νομίζω ότι στους επόμενους έξι μήνες θα τολμούσε

κανένας να ρίξει σκουπίδια στην αλυκή. Έτσι εκείνο το οποίο θέλω να παρακαλέσω είναι να εφαρμόζονται οι νόμοι. Επίσης υπάρχει η διεθνής σύμβαση "RAMSAR", όπως λέει και η Έκθεση, η οποία αφορά καθαρά τους υγροβιότοπους που περιμένει να κυρώσουμε με νόμο και δεν την έχουμε κυρώσει ακόμα.

Και κάτι τελευταίο: Μπορεί να έχουμε και εμείς ωραίες Εκθέσεις στη Βουλή, αλλά είμαι ευτυχισμένη που προκλήθηκε τελικά συζήτηση για την αλυκή, γιατί και οι Βουλευτές έχουν δικαίωμα να εκφράσουν γνώμες ή να τονίσουν πράγματα τα οποία, έστω και αν υπάρχουν στην Έκθεση, τα θεωρούν πρωταρχικής σημασίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές. Αν ο κ. Χριστοδουλίδης επιθυμεί να κλείσει το θέμα ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τότε θεωρούμε ότι οι εισηγήσεις, οι διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα της Έκθεσης, μαζί με τις πρόσθετες παρατηρήσεις που έχουν γίνει, θα διαβιβαστούν στην Εκτελεστική Εξουσία με ιδιαίτερη έκκληση όπως το υπάρχον σχέδιο εφαρμοστεί το συντομότερο δυνατό. Νομίζω ότι δεν μπορούμε να προχωρήσουμε σε άλλα ...

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ένα λεπτό.

Το επόμενο θέμα είναι: Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να θεωρηθεί αναγνωσθείσα η Έκθεση. Φαίνεται ότι την κραυγή απελπισίας της Εφόρου Εταιρειών την άκουσε η Εκτελεστική Εξουσία και έχει, όπως πληροφορούμαι, διορίσει οκτώ υπαλλήλους. Γι' αυτό νομίζω έχει μερικώς ικανοποιηθεί το αίτημα του Τμήματος Εφόρου Εταρειών και Επίσημου Παραλήπτη και έτσι νομίζω να θεωρήσουμε το θέμα αυτό λήξαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εγώ δεν έχω ένσταση να θεωρηθεί ότι το θέμα λήγει. Ήθελα να πω όμως ότι ίσως μερικά Μέλη που δεν είναι εδώ ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έπρεπε να ήσαν, δεν έχει σημασία. Κύριε Πρόεδρε, εν τζαι λαμβάνουμεν υπόψη ποιοι εν απόντες, ποιοι εν παρόντες· ποιοι είναι παρόντες, αντιλαμβάνομαι, ναι.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Τα περισσότερα Μέλη της Επιτροπής Εμπορίου και Βιομηχανίας είναι παρόντα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή γνωρίζω συγκεκριμένη περίπτωση, γι' αυτό το έχω αναφέρει, αλλά, αν η επιθυμία του Σώματος είναι να θεωρηθεί το θέμα λήξαν, εγώ δεν έχω καμιά δυσκολία να θεωρήσω το θέμα λήξαν.

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Εξάλλου, κύριε Πρόεδρε, ήταν στην ημερήσια διάταξη και οι ενδιαφερόμενοι συνάδελφοι θα μπορούσαν να μείνουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα ήθελα τώρα να αρχίσουμε να καταλογίζουμε ευθύνες στον έναν ή στον άλλο. Καταλήγουμε ότι το θέμα αυτό θεωρείται ότι έχει λήξει με το περιεχόμενο της Έκθεσης και τις εισηγήσεις και προτάσεις που υπάρχουν εκεί.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, έπειτα από πρόταση του Προέδρου της κ. Μ. Κυπριανού και του Μέλους της Βουλής κ. Δ. Ηλιάδη, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 10 και 31 Μαρτίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας, η Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης, ο Διευθυντής και εκπρόσωποι της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, ο πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και ο πρόεδρος της κλαδικής επιτροπής του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη. Στην ίδια συνεδρίαση ήταν επίσης παρών και ο εκ των εισηγητών του θέματος κ. Δ. Ηλιάδης.

Α. ΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ

Σύμφωνα με τους εισηγητές του υπό εξέταση θέματος, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη είναι σοβαρά και χρόνια και επικεντρώνονται κυρίως στα προβλήματα που οφείλονται στην ανεπαρκή επάνδρωσή του. Οι πιο πάνω εισηγητές ανέφεραν ειδικότερα ότι η έλλειψη του αναγκαίου προσωπικού έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο καθυστερήσεις στην απόδοση του τμήματος, αλλά και απώλεια εσόδων, αφού επιχειρήσεις αποφεύγουν να εγγράφονται στην Κύπρο (συνέβη πρόσφατα με πλοίο),

λόγω καθυστερήσεων στη διεκπεραίωση των εργασιών εγγραφής τους. Τέλος, οι ίδιοι Βουλευτές επισήμαναν ότι η ειδική υπηρεσία επιτάχυνσης, που έχει δημιουργηθεί για σκοπούς άμεσης εξυπηρέτησης του κοινού, δε λειτουργεί ικανοποιητικά. Για όλους τους πιο πάνω λόγους οι εισηγητές του θέματος υποστήριξαν την ανάγκη ενίσχυσης του προσωπικού του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, ώστε αυτό να μπορέσει να ανταποκριθεί πλήρως στο ρόλο του και να συμβάλει ακόμη περισσότερο στο να καταστεί η Κύπρος διεθνές επιχειρηματικό κέντρο.

Β. ΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΦΡΑΣΤΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Οι απόψεις που εκφράστηκαν στην Επιτροπή για το υπό συζήτηση θέμα συνοψίζονται στις πιο κάτω:

(α) 'Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης

Η 'Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης δήλωσε στην Επιτροπή ότι ο όγκος εργασίας του τμήματος κατά τα τελευταία τέσσερα χρόνια αυξήθηκε αρκετά, αφού παρατηρήθηκε, ανάμεσα σ' άλλα, και αύξηση κατά 57% στην εγγραφή νέων εταιρειών. Η παρατηρούμενη αύξηση του όγκου εργασίας είναι αδύνατο να αντιμετωπιστεί με το υφιστάμενο προσωπικό, αφού αυτό έχει φτάσει στο ανώτατο επίπεδο της απόδοσής του. Γι' αυτό υπάρχει άμεση ανάγκη ενίσχυσης του υφιστάμενου προσωπικού με την πλήρωση μιας θέσης λογιστικού λειτουργού, θέση που χηρεύει από το 1991, και την πρόσληψη ενός νέου προσοντούχου λογιστή και έξι μέχρι οκτώ δακτυλογράφων. Η 'Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης κατέθεσε επίσης στην Επιτροπή τα πιο κάτω στοιχεία:

- Τα εισοδήματα του τμήματος κατά την περίοδο 1990-93 έχουν αυξηθεί κατά 64% και ο κύκλος εργασιών του έφτασε στα £6,5 εκ.
- Κατά την πιο πάνω περίοδο οι πτωχεύσεις παρουσίασαν αύξηση κατά 64% και η ανοδική αυτή τάση αναμένεται να συνεχιστεί και φέτος.
- Τα χρέη από τις πτωχεύσεις ανήλθαν στα £50 εκ. περίπου και από αυτά εισπράχθηκαν μόνο £1,7 εκ.
- Οι ετήσιες εκθέσεις που πρέπει να υποβάλλουν κάθε χρόνο οι εταιρείες τις πιο πολλές φορές δεν κατατίθενται (από τις εξήντα χιλιάδες περίπου εκθέσεις που πρέπει να υποβάλλονται κάθε χρόνο κατατίθενται μόνο έξι χιλιάδες περίπου) και το τμήμα αδυνατεί να παρακολουθήσει τη συμμόρφωση των εταιρειών προς την υποχρέωσή τους αυτή.
- Στον τομέα της εγγραφής των εμπορικών σημάτων παρατηρείται καθυστέρηση δύο χρόνων, ενώ η συνηθισμένη πρακτική ήταν η έκδοση του εμπορικού σήματος σε δεκατέσσερις μέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Οι καθυστερήσεις αυτές οδηγούν σε απώλεια δημόσιων προσόδων και σε μη ικανοποιητική εξυπηρέτηση του κοινού.
- Το προσωπικό του τμήματος δεν κάνει μόνο γραφειακή δουλειά, αλλά και έρευνα σε φακέλους και γι' αυτό επιμορφώνεται πριν αναλάβει τα καθήκοντά του.
- Τα προβλήματα στελέχωσης του τμήματος αναμένεται ότι θα αντιμετωπιστούν ριζικά με τη μηχανογράφηση των εργασιών του, που σε κάποιο στάδιο διακόπηκε.

(β) Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας

Αναφερόμενος στον όγκο της λογιστικής εργασίας του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, ο Γενικός Λογιστής της Δημοκρατίας δήλωσε ότι αυτό διενεργεί εισπράξεις γύρω στις £13.000 ημερησίως. Δήλωσε επίσης ότι, για την καλύτερη διεκπεραίωση της λογιστικής εργασίας του τμήματος, το γραφείο του είναι έτοιμο να διαθέσει σε έξι μήνες περίπου έναν πρόσθετο προσοντούχο λογιστή για τη διεκπεραίωση περίπλοκων κυρίως υποθέσεων πτώχευσης σε συνεργασία με νομικό λειτουργό, εργασία που μπορεί επίσης να ανατεθεί σε έναν πρόσθετο Βοηθό Έφορο Εταιρειών με ειδίκευση στα λογιστικά. Η οριστική απάντηση στα προβλήματα του τμήματος, σύμφωνα με τον ίδιο, είναι η μηχανογράφηση των υπηρεσιών του.

(γ) Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας δήλωσε ότι τα προβλήματα του τμήματος μπορούν να λυθούν με τη μηχανογράφηση των εργασιών του και ότι τα αιτήματα του τμήματος για ενίσχυσή του σε προσωπικό δεν προωθήθηκαν στα πλαίσια του προϋπολογισμού για το 1994, λόγω της απόφασης της κυβέρνησης να μην προσληφθεί στο παρόν στάδιο πρόσθετο προσωπικό στη δημόσια υπηρεσία.

(δ) Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού δήλωσε στην Επιτροπή ότι δεν εκκρεμεί αυτή τη στιγμή κανένα συγκεκριμένο αίτημα για ενίσχυση του τμήματος και ότι η υπηρεσία διέθεσε ήδη έκτακτο προσωπικό για τις ανάγκες του τμήματος.

(ε) Συντεχνία του προσωπικού του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Ο εκπρόσωπος της συντεχνίας του προσωπικού του τμήματος δήλωσε στην Επιτροπή ότι παρατηρήθηκε ραγδαία αύξηση στην εγγραφή νέων εταιρειών, χωρίς αυτή να συνδυαστεί με ανάλογη αύξηση του προσωπικού του τμήματος και ανέφερε χαρακτηριστικά ότι το 1924 γράφτηκαν έξι εταιρείες, το 1976 επτά χιλιάδες εταιρείες και το 1994, όπως αναμένεται, θα εγγραφούν εξήντα μία χιλιάδες νέες εταιρείες.

Ο ίδιος εκπρόσωπος εισηγήθηκε τη διάθεση δυο πρόσθετων γραφέων και έξι πρόσθετων δακτυλογράφων για την αντιμετώπιση της καθυστερημένης και της διαρκώς αυξανόμενης εργασίας του τμήματος.

(στ) Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος

Ο πρόεδρος του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου δήλωσε στην Επιτροπή ότι το πρόβλημα της έλλειψης του αναγκαίου προσωπικού στο Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, το οποίο χάρη στην εργατικότητα του υπάρχοντος προσωπικού παρέχει ψηλού επιπέδου υπηρεσίες, μπορεί να επιλυθεί με την προώθηση, το ταχύτερο δυνατό, της μηχανογράφησης των υπηρεσιών που προσφέρει.

Γ. ΘΕΣΕΙΣ/ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες διαπιστώσεις και εισηγήσεις:

(α) Διαπιστώνεται ότι υπάρχει σήμερα πρόβλημα ανεπαρκούς στελέχωσης του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη με συνέπειες στην απόδοσή του, παρά τις προσπάθειες του προσωπικού του και ότι

για την αντιμετώπισή του υπάρχει καλή διάθεση από όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Οριστική λύση του προβλήματος θα αποτελέσει η μηχανογράφηση των εργασιών του τμήματος.

(β) Δεδομένου ότι οι εργασίες του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη έχουν αυξηθεί αλματωδώς κατά τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα λόγω της εγγραφής υπεράκτιων και ναυτιλιακών εταιρειών και άλλων συναφών εργασιών, χωρίς ταυτόχρονα να ενισχυθεί ανάλογα το προσωπικό του, θεωρείται επιβεβλημένη η προσωρινή ενίσχυσή του με το αναγκαίο πρόσθετο προσωπικό, ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στο έργο του.

(γ) Επισημαίνεται ιδιαίτερα ο τεράστιος κύκλος εργασιών του τμήματος αυτού, που αποφέρουν στο δημόσιο μεγάλο μέρος των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, γι' αυτό και θεωρείται ότι το κόστος από την αύξηση του προσωπικού θα είναι ασήμαντο, σε σύγκριση με τα οφέλη που σε τελευταία ανάλυση θα προκύψουν για την οικονομία γενικότερα.

(δ) Θεωρείται επίσης αναγκαία, παράλληλα με την προσωρινή ενίσχυση του προσωπικού του τμήματος, η αποπεράτωση της μηχανογράφησης των εργασιών του που, κατά γενική ομολογία όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, θα επιλύσει οριστικά τα προβλήματα που το τμήμα αυτό αντιμετωπίζει.

Τέλος η Επιτροπή εκφράζει την πρόθεσή της να παρακολουθεί στενά την υλοποίηση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων που αντιμετωπίζει το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 26 Μαΐου, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Κοινή Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

2) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

3) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

4) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

5) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994.

7) Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

8) Ο περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

9) Ο περί της Σύμβασης περί του Ελαχίστου Ορίου Ηλικίας Εισδοχής Παιδιών σε Απασχόληση στη Θάλασσα (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.

10) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

11) Οι περί Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

12) Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέση Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

(β) "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

Υπάρχει πρόταση από τον έντιμο συνάδελφο κ. Ρ. Πρέντζα για εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' ενός θέματος το οποίο τιτλοφορείται "Τα εργατικά δυστυχήματα στην Κύπρο". Η εισήγηση είναι να παραπεμφθεί για εξέταση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αν δεν υπάρχει ένσταση, θεωρείται ότι το θέμα παραπέμπεται στην Επιτροπή.

Επομένως εδώ λήγουν οι εργασίες του Σώματος.

('Ωρα λήξης: 7.09 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου 'Αριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ομόφωνη έγκριση ψηφίσματος που αφορά τη γενοκτονία που έγινε από τους Τούρκους από το 1916 μέχρι το 1923 σε βάρος των Ποντίων.

2. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού Νόμος του 1994", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Κ. Καζαμίας, Θ. Σοφοκλέους, Α. Φιλίππου, Ι. Μακρίδης, Ρ. Πρέντζας, Αρ. Γεωργίου, Χ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο.
3. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Πρακτορείου Ειδήσεων Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
4. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο με αρ. 10 του 1994.
5. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 9) του 1994", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν πάνω στο θέμα (Δ. Θεοδώρου, Τ. Παπαδόπουλος, Πρόεδρος, Ν. Αναστασιάδης, Α. Αντωνίου, Ι. Μακρίδης, Α. Φιλίππου, Ν. Πιττοκοπίτης, Δ. Χριστοδουλίδης) και ψήφισή του σε νόμο με αρ. 11 του 1994.
6. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 5) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο με αρ. 6 του 1994.
7. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 6) του 1994", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Δ. Θεοδώρου, Πρόεδρος, Χρ. Πουργουρίδης, 'Αρ. Χρυσοστόμου, Δ. Χριστοδουλίδης) και ψήφισή του σε νόμο με αρ. 7 του 1994.
8. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με 'Εργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" οι σύντομες αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Τ. Χατζηδημητρίου, Ρ. Κατσελλή, 'Αρ. Χρυσοστόμου, Κ. Καζαμίας) και ψήφισή του σε νόμο.
9. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Κανονισμού Εισαγωγών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
10. 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εταιρετών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", οι σύντομες αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Αρ. Γεωργίου, Μ. Κυπριανού, Πρόεδρος, 'Αρ. Χρυσοστόμου) και ψήφισή του σε νόμο.
11. 'Εκθεση για τους Κανονισμούς που τιτλοφορούνται 1. "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου και Εξαρτωμένους τους) ('Ομοιο με το Σχέδιο Συντάξεων της Κυβέρνησης) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και 2. "Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Σχέδιο Συντάξεων και Χορηγημάτων σε Υπαλλήλους της Αρχής και Εξαρτωμένους τους) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
12. Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.
13. Ερωτήσεις Βουλευτών (Η δημιουργία Βιοτεχνικής ή Βιομηχανικής περιοχής στην Κακοπετρία- Η έκδοση άδειας πιλότου- Τα ακριβή συστατικά των τσιγάρων που πωλούνται στην κυπριακή αγορά-).

14. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Το στεγαστικό πρόβλημα στο Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας- Η μετακίνηση τεσσάρων υπαλλήλων από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη-).
15. Οι αγορεύσεις που έγιναν (Δ. Χριστοδουλίδης, Ο. Δημητρίου, Α. Μούσκος και Ρ. Κατσελλή) πάνω στο θέμα "Η ανάγκη προστασίας της αλυκής Λάρνακας ως φυσικού βιότοπου μοναδικής σπανιότητας και αξίας".
16. Σύντομη αναφορά από το Βουλευτή Μ. Κυπριανού πάνω στο θέμα "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στη λειτουργία του το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη".
17. Εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του ακόλουθου θέματος "Τα εργατικά δυστυχήματα στην Κύπρο" (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή Ρ. Πρέντζα).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 26ης Μαΐου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.36 μ.μ.)

(Αρ. 30)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

Το πρώτο θέμα, και προ ημερήσιας διάταξης ...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει απαρτία, είναι φανερό πως υπάρχει. Δεν ήθελα τη δική σας διαπίστωση.

Το πρώτο θέμα, και προ ημερήσιας διάταξης, είναι η κοινή 'Εκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών 'Αμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημοσίων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Οι διαδικασίες επιλογής και η αγορά οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας." Αυτεπάγγελτη εξέταση ύστερα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σωκράτη Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού, 23.10.1992. Επειδή το θέμα κρίνεται πολύ σοβαρό και γι' αυτό συζητείται προ ημερήσιας διάταξης, θεωρώ χρήσιμο να αναγνωσθεί η 'Εκθεση της Επιτροπής, η οποία είναι περίπου εκατό σελίδες, από τον Πρόεδρό της στο Σώμα. Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση για την ανάγνωση της έκθεσης; Θα μπορούσε, αν αναγνωσθεί η 'Εκθεση, να επανεκτιμηθεί κατά πόσο θα χρειαστεί να γίνει συζήτηση.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι, αν αρχίσουμε να διαβάζουμε την 'Εκθεση, θα έχει συνέχειες, όπως στα ραδιόφωνα που αρχίζουν να διαβάζουν μυθιστορήματα σε συνέχειες. Το ίδιο θα υποστούμε και εδώ. Και το δεύτερο είναι ότι μπορεί να χρειαστεί να διαβάσουμε και τα στενογραφημένα πρακτικά που είναι άλλες 1200 σελίδες, οπότε θα κάνουμε καλή αρχή, αλλά το τέλος δεν ξέρω πότε θα φτάσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, αν έστω και ένας Βουλευτής επιμένει να αναγνωσθεί η 'Εκθεση, νομίζω ότι πρέπει να αναγνωσθεί και μιλούμε για εκατό σελίδες. Τί αντάλλαγμα μπορεί να δοθεί, όσον αφορά τη συζήτηση, για να μην αναγνωσθεί η 'Εκθεση;

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πιστεύω ότι δε θέλουμε να "βασανίσουμε" τον Πρόεδρο της Επιτροπής 'Αμυνας και γι' αυτό η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΣ ΟΠΛΙΚΩΝ 'Η ΑΛΛΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ"

Παρόντες:

Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών
Τάκης Χατζηδημητρίου, Πρόεδρος	Γιαννάκης Μάτσης, Πρόεδρος*
Χρίστος Σολωμής	Νίκος Αναστασιάδης
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Σωκράτης Χάσικος
Ανδρέας Γεωργίου	Ανδρέας Χρίστου
Νίκος Κατσουρίδης	Νίκος Κατσουρίδης
Δώρος Χριστοδουλίδης	Αριστοφάνης Γεωργίου
Λώρης Λυσιώτης	Άριστος Χρυσοστόμου
Κίμων Παναγίδης	Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας	Γιαννάκης Ομήρου

* Από τις 28 Ιουλίου 1993 της Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών προεδρεύει ο κ. Χρ. Πουργουρίδης.

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πριν να προβούν στη συναξιολόγηση των στοιχείων και πληροφοριών που τέθηκαν ενώπιόν τους, για να καταλήξουν στα οποιαδήποτε συμπεράσματά τους σε σχέση με το υπό αναφορά θέμα, οι δύο Επιτροπές θεωρούν σκόπιμο και επιβεβλημένο να αναφερθούν στο περιεχόμενο του υπό κοινοβουλευτική διερεύνηση θέματος μια και από την ίδια την περιγραφή και ανάλυσή του τροχιοδρομείται η έκταση και ο βαθμός του κοινοβουλευτικού ελέγχου που θα μπορούσε, κατ' αντικειμενική εκτίμηση, ν' ασκηθεί.

Η αναφορά αυτή και η ίδια η πρόταξή της δεν στοχεύει να δικαιολογήσει θέσεις ή απόψεις που στη συνέχεια θα εκτεθούν αλλά περισσότερο να περιγράψει όσο είναι δυνατό πιο αντικειμενικά τις πραγματικές δυσκολίες με τις οποίες είναι συνυφασμένα τα ίδια τα προς διερεύνηση θέματα.

Η αναφορά σε διαδικασίες επιλογής και αγοράς ενός οπλικού συστήματος, όπως είναι εύλογο, δεν εξαντλούνται ούτε μπορούν να εξαντληθούν με τον αυστηρό οικονομικό έλεγχο αριθμών ή με την επαναβεβαίωση αριθμητικών συγκρίσεων και δεδομένων. Οι διαδικασίες αυτές από τη φύση τους επεκτείνονται και καλύπτουν μια σειρά από κατ' εξοχή σοβαρά και ευαίσθητα θέματα που σχετίζονται είτε με την απλή τήρηση μιας τυπικής διαδικασίας είτε ακόμα με το ίδιο το αμυντικό δόγμα, την εν γένει στρατιωτική φιλοσοφία αλλά και τις εξειδικευόμενες επιχειρησιακές ανάγκες που καλείται να υπηρετήσει το υπό προμήθεια αμυντικό υλικό. Ο καθορισμός ή/και η επιλογή των διαδικασιών αυτών όσο και η ένταξή τους σ' ένα σύστημα που στοχεύει να υπηρετήσει συγκεκριμένες ανάγκες και σκοπούς, όπως είναι εύλογο, προϋπέθετε την εμπλοκή και σύμπραξη μιας σειράς αρμόδιων προσώπων τα οποία, εκτελώντας τα δικά τους καθήκοντα, προσέδιδαν στην όλη πορεία των ζητημάτων αυτών τη δική τους προσωπική διάσταση, είτε στο αυστηρά στρατιωτικό επίπεδο είτε ακόμα και στο πολιτικό, στην έκταση και τον βαθμό που υπήρχε εμπλοκή ή/και συμμετοχή προσώπων-φορέων πολιτικών θέσεων.

Μια απλή και περιεκτική περιγραφή της διαδικασίας επιλογής και αγοράς ενός οπλικού συστήματος, όπως προκύπτει από το εκτεταμένο έγγραφο του Υπουργείου Άμυνας που κατατέθηκε για το σκοπό αυτό, αποκαλύπτει το βαθμό έκτασης των δυσκολιών που κατά αντικειμενική εκτίμηση εμπεριείχε η διερεύνηση του θέματος που ανέλαβαν οι δύο Επιτροπές.

Όπως έχει αναφερθεί, η αγορά όλων των οπλικών συστημάτων εντασσόταν μέσα στο αμυντικό πρόγραμμα το οποίο αποτελούσε αντικείμενο προηγούμενης ενημέρωσης της πολιτικής ηγεσίας από τη στρατιωτική ηγεσία.

Όπως προκύπτει σαφώς από τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιον των δύο Επιτροπών, πολλά από τα οποία ήταν σε πολλές περιπτώσεις αρκούντως γνωστά, αλλά και επιβεβαιώθηκαν στην πορεία αυτής της κοινοβουλευτικής έρευνας, το υλικό που αγοράστηκε και η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν, τηρουμένων των όσων έχουν ήδη αναφερθεί, το σύνθετο προϊόν της σύμπραξης της εκάστοτε στρατιωτικής, κυβερνητικής και πολιτικής ηγεσίας και των λοιπών αρμόδιων φορέων. Όπως καταδεικνύεται από την παράθεση των στοιχείων που ακολουθεί, το κάθε οπλικό σύστημα που αγοράστηκε, με βάση τις συγκεκριμένες στρατιωτικές συστάσεις και προτάσεις, στόχευε να υπηρετήσει συγκεκριμένες επιχειρησιακές ανάγκες, όπως καθορίστηκαν από τη στρατιωτική ηγεσία με βάση συγκεκριμένο αμυντικό δόγμα και αποτελούσε μέρος ενός συγκεκριμένου εξοπλιστικού προγράμματος.

Όπως είναι γνωστό, το εξοπλιστικό αυτό πρόγραμμα προβλέπεται τμηματικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, οι οποίοι αναλύονται από τους Διαχειριστές του Ταμείου, τους εκάστοτε Υπουργούς Άμυνας και Οικονομικών, και στη συνέχεια εγκρίνονται από τη Βουλή με σχετική απόφασή της που παρέχει τη δυνατότητα διενέργειας δαπάνης από το Ταμείο, με βάση τη σχετική έκθεση και μελέτη που προηγείται από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

Όπως θα αναλυθεί εκτενέστερα στην παρούσα έκθεση και όπως άλλωστε ήταν το αναμενόμενο αλλά και διεθνώς αποδεκτό και καθιερωμένο, όλοι οι αρμόδιοι φορείς, στο βαθμό και την έκταση που εξέφραζαν γνώμη ή άποψη ή που ακόμα ενημερώνονταν, είχαν τη δική τους συνεισφορά στη διεργασία που έχει προδιαγραφεί με εχέγγυο από τον καθένα τον επαγγελματισμό του στο χώρο δράσης του και το βαθμό και την έκταση της πολιτικής ευθύνης όλων των πολιτικών προσώπων που εμπλέκονται.

Φυσικά δεν διαφεύγει της προσοχής των δύο Επιτροπών ότι η διαδικασία αυτή τελούσε κάτω από την ελεγκτική εποπτεία του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας σύμφωνα με τις διατάξεις του σχετικού νόμου, όπως αυτές αναλύονται πιο κάτω.

Σε σχέση και σε συνάρτηση με την παράθεση των εξ αντικειμένου δυσκολιών που είχαν να αντιμετωπίσουν οι δύο Επιτροπές κρίνεται επίσης σκόπιμο να αναφερθεί ότι η διερεύνηση του όλου θέματος δεν στηρίχθηκε στην καθιερωμένη διαδικασία και κοινοβουλευτική πρακτική που συνήθως εκφράζεται με τη μορφή εισαγωγής του θέματος από τον εισηγητή του και στη συνέχεια τη διερεύνησή του με βάση τα στοιχεία και τις πληροφορίες που κατατίθενται. Αυτό περισσότερο εξηγεί γιατί οι δύο Επιτροπές αποδέχθηκαν εκ των πραγμάτων να ακολουθήσουν τη διερεύνηση των διάφορων θεμάτων, όταν αυτά επισημαίνονταν και ακόμα γιατί επικρότησαν την πρόταση που έγινε και ζήτησαν να επιτραπεί σε κάθε ενδιαφερόμενο Βουλευτή να διεξέλθει τους λεπτομερείς απόρρητους φακέλους που τηρούνται στο Υπουργείο Άμυνας, για να στηρίξει οποιεσδήποτε εισηγήσεις ή προτάσεις του ή ακόμα να ενισχύσει τις οποιεσδήποτε τυχόν καταγγελίες που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο περιέρχονταν σε γνώση του.

Το έργο των δύο Επιτροπών έκαμε ακόμα πιο δύσκολο η χωρίς πολλή περίσκεψη δημοσίευση σε πολλές περιπτώσεις ειδήσεων που δεν δημιουργούσαν το επιθυμητό κλίμα μιας αντικειμενικής διερεύνησης, έστω στο επίπεδο και την έκταση ενός κοινοβουλευτικού ελέγχου. Η παρατήρηση αυτή δεν έχει σκοπό αλλ' ούτε πρέπει να ερμηνευθεί ως διάθεση φίμωσης του τύπου ή ακόμα διάθεση άσκησης οποιασδήποτε μορφής λογοκρισίας σε βάρος του. Οι δύο Επιτροπές, λειτουργώντας σε ένα κατ' εξοχή δημοκρατικό χώρο, αισθάνονται ότι νομιμοποιούνται και δικαιολογούνται να παρατηρήσουν ότι σε μια δημοκρατία κάθε εκφραστής και φορέας απόψεων και θέσεων οφείλει πολλές φορές να δέχεται αυτοπεριορισμούς προκειμένου να υπηρετηθεί γενικότερος σκοπός. Όταν μάλιστα πρόκειται για ένα πολύ ευαίσθητο τομέα για τον οποίο εύκολα μπορεί να σχηματιστούν θετικές ή αρνητικές εντυπώσεις στην κοινή γνώμη και οι οποίες δύσκολα στη συνέχεια διασκεδάζονται, γιατί αυτό πολλές φορές προαπαιτεί την αναγκαστική δημοσιοποίηση απόρρητων στοιχείων και πληροφοριών, πράγμα που δεν υπηρετεί την καλώς νοούμενη ασφάλεια του τόπου.

Οι δύο Επιτροπές θέλουν ταυτόχρονα να παρατηρήσουν ότι η κριτική του τύπου, όσον αυστηρή και αν είναι, εφόσον εκφράζεται μέσα σε αποδεκτά πλαίσια, με περίσκεψη και με ειλικρινή έγνοια για την καλώς νοούμενη προστασία του γενικότερου δημόσιου συμφέροντος, κρίνεται αποδεκτή και σεβαστή γι' αυτό και είναι καλοδεχούμενη.

Θεωρείται αναγκαίο υπόβαθρο της παρούσας έρευνας η εκτενέστερη αναφορά στο Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και στους σκοπούς της εγκαθίδρυσής του. Και τούτο για να δοθούν οι σωστές διαστάσεις στο διερευνούμενο ζήτημα αλλά και για να τονιστεί πόσο ευαίσθητο είναι, πτυχή που κάθε φορά υποχρέωνε τις δύο Επιτροπές να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές σε κάθε βήμα τους, για να μην πληγεί ο ίδιος ο σκοπός της αμυντικής προσπάθειας ή/και να διασαλευθεί η εμπιστοσύνη του κοινού προς αυτή, χωρίς αυτό εντούτοις να σημαίνει ότι ήταν διατεθειμένες να συμβιβαστούν προς οτιδήποτε και με οποιοδήποτε στα σημεία εκείνα που αποδειγμένα επισημαίνονταν κενά και αδυναμίες ή ακόμα πλημμελείς πράξεις ή ενέργειες.

Η εγκαθίδρυση του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, όπως υποστηρίζεται από το ιστορικό της σχετικής νομοθεσίας που το προνόησε, σκοπό είχε να το περιβάλει με την απόλυτη εμπιστοσύνη του λαού αναμένοντας από αυτόν να συνεισφέρει από

το υστέρημά του για την αμυντική θωράκιση του τόπου του. Έτσι παλιές εντυπώσεις για διασπάθιση των χρημάτων της συνεισφοράς για την άμυνα για άλλους σκοπούς, και προβλήθηκαν κάποτε τέτοιοι ισχυρισμοί, διασκεδάστηκαν και η εμπιστοσύνη του πολίτη προς τον ίδιο το σκοπό της άμυνας ενισχύθηκε. Οι δύο Επιτροπές με την αυτοπειθαρχία που επέδειξαν θέλουν να πιστεύουν ότι στο βαθμό που ήταν δυνατό κατόρθωσαν να περιορίσουν στο ελάχιστο τυχόν δυσμενείς εντυπώσεις σε βάρος του Ταμείου και του σκοπού που υπηρετεί.

Όπως προκύπτει από τα πιο κάτω, ο ρόλος τηςΚοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, στο βαθμό και στην έκταση που οριοθετείται από τη νομοθεσία με την οποία εγκαθιδρύθηκε το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, αποτέλεσε θέμα σοβαρού προβληματισμού σε σχέση με την ίδια την κοινοβουλευτική διερεύνηση που αναλήφθηκε από τις δύο Επιτροπές. Γιατί στην ουσία η ίδια η διερεύνηση έθετε επί τάπητος μια σειρά από θέματα αρχής, κοινοβουλευτικής διαδικασίας και πρακτικής, ενώ η συμμετοχή της Επιτροπής Άμυνας στη διεργασία αυτή προκαλούσε αμφισβητήσεις ή/και ερωτηματικά ως προς την αντικειμενικότητα του όλου έργου που αναλήφθηκε, έστω στο επίπεδο και την έκταση ενός κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Χωρίς αμφιβολία η νομοθεσία για την αμυντική θωράκιση περιέβαλε τη Βουλή και ειδικότερα την Επιτροπή Άμυνας με ιδιαίτερα αυξημένες εξουσίες και αρμοδιότητες σε σύγκριση με τους υπόλοιπους τομείς κρατικής δράσης. Ίσως σε έκταση που δυνατό να κριθεί ότι βρίσκεται έξω από τους αποδεκτούς τομείς δραστηριότητας των κρατικών εξουσιών με βάση τη δοσμένη κρατική διάρθρωση. Ανατρέχοντας όμως κάποιος στους λόγους που επέβαλαν τις ρυθμίσεις αυτές εύκολα διαπιστώνει ότι με τον τρόπο αυτό εξυπηρετούνταν καλύτερα και αποτελεσματικότερα οι σκοποί που είχαν τεθεί οι οποίοι, χωρίς να ήταν ηθελημένη επιδίωξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, επιβλήθηκαν από τις έκρυθμες συνθήκες που δημιούργησε η τουρκική εισβολή και συνεχίζει να συντηρεί η συνεχιζόμενη κατοχή και που είναι ξένες προς την ομαλή λειτουργία του ισχύοντος συστήματος διακυβέρνησης. Άλλωστε βασική επιδίωξη όλων των κρατικών εξουσιών ήταν να εξυπηρετηθεί κατά τον καλύτερο τρόπο ο σκοπός της αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας που αποτελούσε και αποτελεί τον υπέρτατο νόμο για τη σωτηρία της πατρίδας.

Με την προαναφερθείσα νομοθεσία, όπως προνοείται στα επιμέρους άρθρα της που περιγράφονται σε άλλο μέρος της παρούσας έκθεσης, έγινε πρόβλεψη πως δεν μπορούσε να διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης χωρίς την εξουσιοδότηση της Βουλής των Αντιπροσώπων, η οποία παρέχεται ύστερα από σχετική πρόταση της Επιτροπής Άμυνας. Με τη νομοθετική αυτή ρύμιση, η Επιτροπή Άμυνας είχε καταστεί στην ουσία μέρος της όλης διαδικασίας επιλογής και αγοράς ενός οπλικού συστήματος, για τις δαπάνες του οποίου θα 'πρεπε να δώσει εξουσιοδότηση πρώτα η ολομέλεια του Σώματος.

Το άμεσο και κύριο ερώτημα ήταν αν με την υπό αναφορά έρευνα ετίθετο υπό κοινοβουλευτικό έλεγχο η ίδια η Επιτροπή Άμυνας ή ακόμα η ολομέλεια του Σώματος για τις γενικές εξουσιοδοτήσεις που έδιδε. Ετίθετο ακόμα το ερώτημα αν και κατά πόσο θεωρείται κοινοβουλευτικά επιτρεπτό η μια Κοινοβουλευτική Επιτροπή να ελέγχει την άλλη, έστω και αν οι αρμοδιότητες της δεύτερης Επιτροπής είναι εξ ορισμού τους διευρυμένες.

Με βάση τον προβληματισμό που έγινε επικράτησε η θέση ότι θα υπηρετούνταν καλύτερα οι σκοποί της άμυνας αν οι τυχόν κοινοβουλευτικές ενστάσεις με επίκληση την κοινοβουλευτική πρακτική ετίθεντο σε δεύτερη μοίρα. Στη συνεκτίμηση

αυτή βάρυνε ιδιαίτερα το γεγονός ότι το αντικείμενο υπό διερεύνηση, όπως αρχικά τέθηκε από τον εισηγητή του θέματος, ήταν οι ίδιες οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την επιλογή και αγορά οπλικών συστημάτων και όχι οποιαδήποτε συγκεκριμένη καταγγελία για συγκεκριμένη απόφαση που λήφθηκε.

Ως θέμα καθιερωμένης κοινοβουλευτικής διαδικασίας και πρακτικής θα πρέπει επίσης να σημειωθεί και συνάμα να διευκρινιστεί ότι η εμπλοκή της Επιτροπής 'Αμυνας αλλά και κάθε άλλης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής που καλείται να τοποθετηθεί σε συγκεκριμένες κυβερνητικές προτάσεις παίρνει τη μορφή και την έκταση της έγκρισης ή απόρριψης της συγκεκριμένης πρότασης. Η Επιτροπή 'Αμυνας όπως και κάθε άλλη Κοινοβουλευτική Επιτροπή δεν έχει το δικαίωμα ή την εξουσία να αντιπροτείνει οτιδήποτε άλλο στις κυβερνητικές προτάσεις που της υποβάλλονται, αλλοιώνοντας έτσι το σκοπό της κυβερνητικής πρότασης. 'Επειτα οι ίδιες οι αποφάσεις της Επιτροπής 'Αμυνας και κάθε άλλης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής λαμβάνονται με βάση τα στοιχεία και τις διαβεβαιώσεις που παρέχονται σ' αυτές από τους αρμόδιους Υπουργούς και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες οι οποίοι εξ αντικειμένου είναι σε θέση να συνεκτιμήσουν με τις υπηρεσίες που διαθέτουν όλα τα δεδομένα. Η αναφορά αυτή στοχεύει απλά και μόνο να δώσει σαφή οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής 'Αμυνας και κάθε άλλης Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και δεν καταγράφεται για να της αποδοθεί άλλη ερμηνεία ή σκοπιμότητα. 'Αλλωστε εκεί και όπου γίνονται διαπιστώσεις στη βάση της αντικειμενικής ανάλυσης των στοιχείων, οι δύο Επιτροπές διατυπώνουν ευθαρσώς τις παρατηρήσεις τους στο κατάλληλο μέρος της παρούσας έκθεσης.

Είναι ακριβώς υπό το φως αυτής της οριοθέτησης του πραγματικού ρόλου της Επιτροπής 'Αμυνας που οι δύο Επιτροπές έκριναν ότι είναι συναρμόδιες να προχωρήσουν με την από κοινού άσκηση του κοινοβουλευτικού τους ελέγχου.

Παρόλο που σε άλλο μέρος της παρούσας έκθεσης γίνεται ειδική αναφορά για τα διαβήματα των δύο Επιτροπών προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, κρίνεται στο σημείο αυτό σκόπιμο να αναφερθεί και συνάμα να υπογραμμιστεί ότι υπό το φως ακριβώς του προβληματισμού που έγινε, οι δύο Επιτροπές επέδειξαν ιδιαίτερη ευαισθησία όταν επισημαίνονταν θέματα ή χώροι δράσης που δεν ήταν της αρμοδιότητάς τους, γι' αυτό και διαβίβαζαν αμέσως κάθε εγειρόμενο ζήτημα προς τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς.

Ενεργώντας μέσα στα πιο πάνω πλαίσια και κάτω από τις συνθήκες που έχουν περιγραφεί οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές 'Αμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών ξεκίνησαν την κοινοβουλευτική διερεύνηση του υπό αναφορά θέματος πραγματοποιώντας για το σκοπό αυτό δεκατέσσερις κοινές συνεδρίες. Οι συνεδρίες αυτές πραγματοποιήθηκαν στις 29 Μαρτίου, 9, 21 και 28 Απριλίου, 19, 20, 25 και 27 Μαίου, 1 και 15 Ιουνίου, 23 Σεπτεμβρίου, 26 Οκτωβρίου, 11 και 18 Νοεμβρίου 1993, και σ' αυτές τηρήθηκαν λεπτομερή πρακτικά των όσων είχαν διαμειφθεί. Τα πρακτικά αυτά είναι κατατεθειμένα στο απόρρητο αρχείο της Βουλής και βρίσκονται στη διάθεση κάθε Μέλους του Σώματος. Οι δύο Επιτροπές θεωρούν σκόπιμο εκ προοιμίου να παρατηρήσουν ότι τα πρακτικά αυτά παρέχουν πράγματι πιστή εικόνα των όσων διαμείφθηκαν, αλλά και συνιστούν αψευδή μάρτυρα των πρακτικών δυσκολιών που οι ίδιες συνάντησαν στη διερεύνηση του όλου θέματος. Οι Επιτροπές θέλουν με την ευκαιρία αυτή να εκφράσουν την ευαρέσκειά τους σε όλους όσους συνεισέφεραν στο έργο τους και ιδιαίτερα στις στενογράφους της Βουλής που κλήθηκαν να καταγράψουν τα όσα συζητήθηκαν κάτω από και μέσα σε κλίμα μακρών και σε πολλές περιπτώσεις έντονων συζητήσεων.

Στα πλαίσια της διερεύνησης του θέματος αυτού κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στις περισσότερες συνεδρίες των δύο Επιτροπών ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας καθώς επίσης αξιωματικοί του ΓΕΕΦ, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και ο πρώην Υπουργός Άμυνας κ. Ανδρέας Αλωνεύτης. Στην πρώτη συνεδρία των Επιτροπών παρευρέθηκαν επίσης οι Υπουργοί Οικονομικών και Άμυνας κ. Φ. Οικονομίδης και Κ. Ηλιάδης, ενώ στην ένατη ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας κ. Λουκής Λουκαΐδης. Σε μια από τις συνεδρίες των δύο Επιτροπών παρέστη επίσης και ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς Στρατηγός Σειραδάκης.

Σε μεταγενέστερο στάδιο και όταν συζητούσαν ορισμένα θέματα που αφορούσαν ζητήματα που παραπέμφθηκαν για διερεύνηση από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας είχαν επίσης παραστεί ο Υπουργός Εξωτερικών και ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας. Λεπτομερής κατάλογος των προσώπων που κλήθηκαν ενώπιον των δύο Επιτροπών επισυνάπτεται ως Παράρτημα "Α" στην παρούσα Έκθεση.

Β. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

1) Στις 15.10.1992 ο Βουλευτής κ. Σωκράτης Χάσικος με σχετική επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής, ζήτησε εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού την εγγραφή και παραπομπή στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου για συζήτηση του θέματος "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουρας και της Αστυνομίας". Η εν λόγω επιστολή τέθηκε ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου στις 23.10.1992 και με βάση τις προκαταρκτικές απόψεις που τότε εκφράστηκαν αποφασίστηκε η εγγραφή και αυτεπάγγελτη εξέταση του εν λόγω θέματος σε κλειστές συνεδρίες της, αφού στο μεταξύ τεθεί στη διάθεσή της όλο το αναγκαίο πληροφοριακό υλικό σε σχέση με το υπό διερεύνηση θέμα και, ειδικότερα, στοιχεία σε σχέση με τις διάφορες εγκρίσεις κονδυλίων από τους Προϋπολογισμούς του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης τα τελευταία τρία χρόνια.

2) Στις 2.12.1992 ο τότε Υπουργός Άμυνας κ. Ανδρέας Αλωνεύτης, ύστερα από σχετική παράκληση του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου, απέστειλε στον τελευταίο για ενημέρωση της Επιτροπής έγγραφο αναφορικά με τις διαδικασίες που ακολουθούνταν σχετικά με τις αγορές και προμήθειες στρατιωτικού υλικού, διατυπώνοντας ταυτόχρονα την προθυμία του Υπουργείου Άμυνας και του ΓΕΕΦ να προσφέρει κάθε συνεργασία στην Επιτροπή.

3) Στο μεταξύ ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Βουλής ημερ. 10.12.1992 παρέθεσε τις θέσεις της υπ' αυτόν Επιτροπής γύρω από αριθμό θεμάτων αρχής που σχετίζονταν με το όλο θέμα που ενεγράφη για συζήτηση στην Επιτροπή Ελέγχου, ιδιαίτερα υπό το φως του γεγονότος ότι μέρος της διαδικασίας επιλογής και αγοράς οπλικών συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς, όπως έχει ήδη αναφερτεί, αποτελούσε τόσο η ίδια η ολομέλεια της Βουλής όσο και η Επιτροπή Άμυνας, η οποία ενεργούσε με βάση τη γενική εξουσιοδότηση του Σώματος αλλά και με βάση τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την αμυντική θωράκιση.

4) Τα θέματα αρχής που τέθηκαν όσο και το αυστηρά διαδικαστικό θέμα αποτέλεσαν αντικείμενο διαβούλευσης μεταξύ των Προέδρων των δύο Επιτροπών υπό την προεδρία του Προέδρου της Βουλής. Κατά τη διαβούλευση αυτή κρίθηκε σκόπιμο να ξεκινήσει, σε πρώτο στάδιο, η ενημέρωση της Επιτροπής Ελέγχου σε κοινή συνεδρία της με την Επιτροπή 'Αμυνας πάνω στα θέματα της όλης διαδικασίας επιλογής και αγοράς οπλικών συστημάτων και ανάλογα με την πορεία της εργασίας αυτής να συναποφασιστεί ο παραπέρα χειρισμός του θέματος. Η προαναφερθείσα συνεννόηση τέθηκε σε εφαρμογή με τη συνεδρία της Επιτροπής Ελέγχου στις 18.12.1992, στην παρουσία του τότε Υπουργού 'Αμυνας κ. Α. Αλωνεύτη και των Βουλευτών-Μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας.

5) Στο μεταξύ όμως, και με αφορμή τα δημοσιεύματα που παρουσιάστηκαν τότε στον εγχώριο τύπο γύρω από τα θέματα της άμυνας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας με επιστολή του στον τότε Υπουργό 'Αμυνας κ. Α. Αλωνεύτη ημερ. 28.1.1993, ζήτησε διευκρινίσεις και απαντήσεις σε ένα αριθμό ζητημάτων που σχετίζονταν με τα δημοσιεύματα αυτά και τους υπαινιγμούς που γίνονταν σ' αυτά.

Η επιστολή αυτή κοινοποιήθηκε στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με την επισήμανση ότι, εφόσον οι υπαινιγμοί (στα δημοσιεύματα) για προμήθειες και αντιπροσώπους συνιστούσαν κατ' εξοχήν θέμα εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας, το όλο ζήτημα αφορούσε το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο οποίος αυτεπάγγελτα και σύμφωνα με τις εξουσίες με τις οποίες τον περιβάλλει το Σύνταγμα μπορούσε κατά την κρίση του και προς το δημόσιο συμφέρον να κινήσει διαδικασία εναντίον οποιουδήποτε προσώπου για οποιοδήποτε αδίκημα.

Στις 17.2.1993 ο τότε Υπουργός 'Αμυνας απάντησε γραπτώς στο διάβημα του Προέδρου της Επιτροπής 'Αμυνας με πολυσέλιδο έγγραφό του στο οποίο δίδονται απαντήσεις και στοιχεία στα διάφορα ζητήματα που εγέρθηκαν.

Η αλληλογραφία αυτή όσο και άλλο πληροφοριακό υλικό, που ζητήθηκε και δόθηκε στη συνέχεια, επέτρεψαν την παραπέρα διαφώτιση γύρω από τα διάφορα ζητήματα που εγέρθηκαν.

Κατάλογος των εγγράφων αυτών επισυνάπτεται ως Παράρτημα "Β" στην παρούσα 'Εκθεση και τα έγγραφα αυτούσια είναι κατατεθειμένα στο απόρρητο αρχείο της Βουλής.

Γ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΟΠΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η ακολουθούμενη διαδικασία, όπως αυτή περιγράφεται σε έκταση στα έγγραφα που κατατέθηκαν, στην ουσία έχει ως αφετηρία και νομοθετικό υπόβαθρο την ίδια τη νομοθεσία για την αμυντική θωράκιση. 'Οπως έχει ήδη αναφερθεί στο εισαγωγικό μέρος της παρούσας 'Εκθεσης, είναι με βάση ακριβώς τη νομοθεσία αυτή που η ίδια η ολομέλεια της Βουλής όσο και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας εμπλέχονται στη διαδικασία αυτή υπό την έννοια ότι η Βουλή αποφασίζει να δώσει τη γενική εξουσιοδότησή της για τη διενέργεια μιας δαπάνης από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, ύστερα από σχετική πρόταση της Επιτροπής 'Αμυνας.

Σε σχέση με το ίδιο ζήτημα κρίνεται σκόπιμο, και πάλι για σκοπούς γενικότερης διαφώτισης, να γίνει εκτενέστερη αναφορά στις κυριότερες πρόνοιες της νομοθεσίας για την αμυντική θωράκιση που προβλέπουν πολλές από τις πτυχές του διερευνούμενου ζητήματος και αφορούν ειδικότερα τη διαδικασία επιλογής και αγοράς οπλικών συστημάτων.

α) Το Ταμείο για την Αμυντική Θωράκιση της Δημοκρατίας, που εγκαθιδρύθηκε για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της Δημοκρατίας, τελεί υπό τη φύλαξη του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας και τα χρήματά του επενδύονται σε τρόπο και έκταση που καθορίζει κάθε φορά ο Υπουργός Οικονομικών (Άρθρα 6 και 8).

β) Την ευθύνη για τη διαχείριση του Ταμείου έχει η Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου, την οποία αποτελούν οι εκάστοτε Υπουργοί Άμυνας και Οικονομικών, οι οποίοι, ως Επιτροπή Διαχείρισης αποφασίζουν για κάθε δαπάνη που διενεργείται από το Ταμείο, καθώς και για άλλο θέμα που σχετίζεται με την ύπαρξη και τη λειτουργία του. [Άρθρο 9(1) και (2)].

γ) Κανένα ποσό δεν μπορεί να διατεθεί από το Ταμείο χωρίς την προηγούμενη εξουσιοδότηση της Βουλής, η οποία δίδεται ύστερα από εισηγητική πρόταση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, η οποία προηγουμένως ενημερώνεται από την Επιτροπή Διαχειρίσεως του Ταμείου. [Άρθρο 9(3)].

δ) Τον έλεγχο του Ταμείου διενεργεί ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, οι δε λογαριασμοί του υποβάλλονται από τη Διαχειριστική Επιτροπή στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη συνέχεια στη Βουλή μαζί με τον απολογισμό για την οικονομική διαχείρισή του για κάθε χρόνο, για έγκριση.

Επισημαίνεται ότι το 1986 ύστερα από πρόταση της Βουλής τροποποιήθηκε η ισχύουσα νομοθεσία με την περίληψη σ' αυτήν ειδικών διατάξεων για αδικήματα και ποινές που σχετίζονται με προμήθειες από αγορές υλικού που πληρώνονται από το εν λόγω Ταμείο.

Ειδικότερα στο άρθρο 16 προβλέπεται η υποχρέωση κάθε προσώπου στο οποίο προτείνεται προμήθεια ή άλλο οικονομικό όφελος για τους σκοπούς αγοράς οποιουδήποτε αντικειμένου πληρωνόμενου από το Ταμείο, να αναφέρει τούτο γραπτώς και ενυπογράφως στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας. Παράλειψη για τέτοια ενέργεια αποτελεί αδίκημα που σε περίπτωση καταδίκης επιφέρει ποινή φυλάκισης μέχρι τρία χρόνια. Στο ίδιο άρθρο προβλέπεται επίσης ότι πρόσωπο που κατέχει δημόσιο αξίωμα ή βρίσκεται στην υπηρεσία της Δημοκρατίας, το οποίο αποδέχεται προμήθεια ή άλλο οικονομικό όφελος για την αγορά οποιουδήποτε αντικειμένου πληρωνόμενου από το Ταμείο, είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης υπόκειται σε φυλάκιση μέχρι δέκα χρόνια.

Με βάση τη νομική ερμηνεία που έδωσε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας μετά από αίτημα του Υπουργείου Άμυνας και σε σχέση με ισχυρισμούς που προβλήθηκαν κατά περιόδους για την ύπαρξη αντιπροσώπων κατασκευαστριών εταιρειών, προκύπτει ότι αποτελεί παρανομία η μη ενημέρωση της Επιτροπής Άμυνας για τυχόν προμήθειες

που καταβλήθηκαν και όχι η ύπαρξη αντιπροσώπων ή η λήψη προμηθειών ή άλλων ωφελημάτων. Για τους τελευταίους η γνώμη του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας είναι ότι η απαγόρευση της αντιπροσώπευσης ή/και παρόμοιας σχέσης αντίκειται προς το δικαίωμα του συμβάλλεσθαι το οποίο εγγυάται το άρθρο 26 του Συντάγματος.

Δ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Με βάση την απόφαση που υιοθετήθηκε για την από κοινού εξέταση του πιο πάνω θέματος από τις Επιτροπές 'Αμυνας και Ελέγχου, οι Επιτροπές πραγματοποίησαν δεκατέσσερις πολύωρες συνεδρίες με μοναδικό στόχο και επιδίωξή να συγκεντρώσουν και να αξιολογήσουν όλα τα στοιχεία και τις πληροφορίες που θεωρήθηκαν αναγκαία, για να μπορέσουν να εξάξουν τα ορθά συμπεράσματα.

Κατά την εξέταση του υπό αναφορά θέματος οι δύο Επιτροπές δεν ασχολήθηκαν με την πτυχή του θέματος που αφορά την αγορά υλικού για την Αστυνομία, πτυχή που καλύπτεται από τον τίτλο του εγγραφέντος θέματος, γιατί έκριναν ότι το θέμα αυτό θα μπορούσε ν' αποτελέσει αντικείμενο ξεχωριστής εξέτασης από την αρμόδια ή τις αρμόδιες Κοινοβουλευτικές Επιτροπές, όπως τελικά θα αποφασιστεί, μια και η όλη διαδικασία σε σχέση με τις αγορές αυτές είναι εντελώς διαφορετική από αυτή που ακολουθείται στην Εθνική Φρουρά.

Αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στην ανάγκη εμπιστευτικότητας της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, οι δύο Επιτροπές αποφάσισαν να πραγματοποιούν τις συνεδρίες τους κεκλεισμένων των θυρών, με εξαίρεση ορισμένα θέματα που ήταν καθαρά διαδικαστικά, η εξέταση των οποίων δεν παρουσίαζε οποιαδήποτε προβλήματα διασφάλισης του απορρήτου της διαδικασίας. Για την κατοχύρωση του απορρήτου της διαδικασίας αυτής διατυπώθηκε και από την πλευρά της κυβέρνησης σχετική παράκληση.

Οι νέοι Υπουργοί 'Αμυνας και Οικονομικών που κλήθηκαν στην πρώτη κοινή συνεδρία των Επιτροπών που πραγματοποιήθηκε στις 29.3.1993 δήλωσαν ότι λόγω της πρόσφατης ανάληψης των καθηκόντων τους δεν ήταν σε θέση να εκφράσουν άποψη για την ορθότητα ή όχι της ακολουθούμενης ως τώρα διαδικασίας αγοράς οπλικών συστημάτων.

Στη διάρκεια και στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος ενώπιον των Επιτροπών έγινε αναφορά σε πρόσωπα τα οποία παρουσιάστηκαν ότι είναι αντιπρόσωποι εταιρειών ή σύμβουλοι ή/και εντεταλμένοι υπάλληλοι των εν λόγω εταιρειών με τις οποίες η Κυπριακή Δημοκρατία είχε συμβληθεί για την αγορά στρατιωτικού υλικού. Ζητήθηκε από τα πρόσωπα αυτά, αν επιθυμούσαν, να προσέλθουν ενώπιον των Επιτροπών, για να καταθέσουν οτιδήποτε γνώριζαν σε σχέση με τα διερευνούμενα ζητήματα. Δεν υπήρξε ανταπόκριση στην πρόσκληση αυτή εκτός από τρεις περιπτώσεις κατά τις οποίες διαβιβάστηκε από μέρους των ενδιαφερόμενων προσώπων η διαβεβαίωση ότι, παρόλο που δεν γνώριζαν επακριβώς τα διαμειφθέντα στις Επιτροπές, δεν είχαν οποιαδήποτε συμμετοχή στις σχετικές διαπραγματεύσεις για την πώληση στρατιωτικού υλικού προς την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ε. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΑΝ ΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Ασκώντας τον κοινοβουλευτικό τους έλεγχο για το υπό εξέταση θέμα οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές 'Αμυνας και Ελέγχου δε στόχευαν ούτε και ήταν σε θέση να εξαντλήσουν την εξέταση των διαδικασιών απόκτησης όλων των οπλικών συστημάτων που διαθέτει η Εθνική Φρουρά ούτε και στόχευαν να υπεισέλθουν στο εξοπλιστικό πρόγραμμα στο σύνολό του, αλλά να ενημερωθούν διεξοδικά πάνω στις

διαδικασίες επιλογής και αγοράς ορισμένων οπλικών συστημάτων για τα οποία ο εισηγητής του θέματος ή άλλα Μέλη του Σώματος είχαν πληροφορίες ότι δυνατό να μην τηρήθηκαν όπως θα έπρεπε οι ενδεδειγμένες διαδικασίες ή γιατί υπήρξαν κενά και αδυναμίες σ' αυτές με αποτέλεσμα να μη διασφαλιστούν στο ακέραιο τα συμφέροντα της Δημοκρατίας.

Με βάση ακριβώς το σκεπτικό αυτό έγινε από τις πρώτες συνεδρίες των Επιτροπών ο καθορισμός του καταλόγου με τα κυριότερα εξειδικευμένα θέματα με τα οποία επρόκειτο να ασχοληθούν διεξοδικά οι Επιτροπές. Ο κατάλογος αυτός στη συνέχεια διευρύνθηκε με την προσθήκη μερικών ακόμα θεμάτων που εγέρθηκαν κατά την πορεία των εργασιών των Επιτροπών.

Τα ειδικά θέματα, όπως αυτά καθορίστηκαν και μελετήθηκαν από τις δύο Επιτροπές, αφορούν τα πιο κάτω οπλικά συστήματα ή στρατιωτικά υλικά:-

(α) Πυραυλικό σύστημα Aspide.

(β) Επάκτιο πυραυλικό σύστημα Exocet.

(γ) Πυρομαχικά 106 χιλιοστών για τα ΠΑΟ.

(δ) 'Ολμοι 120 χιλιοστών.

(ε) Γαλλικά πυρομαχικά για τα πυροβόλα 155 χιλιοστών.

(στ) Στρατιωτικά οχήματα ACMAT.

(ζ) Αναβάθμιση των αρμάτων AMX30 σε AMX30B2.

(η) Αγορές που πραγματοποιήθηκαν από τις εταιρείες GIAT και GREUSOT LOIRE.

Οι Επιτροπές, για να μπορέσουν να συλλέξουν το αναγκαίο ενημερωτικό υλικό και να διεξέλθουν σε βάθος τα ειδικά θέματα, στηρίχθηκαν στις πιο κάτω πηγές ενημέρωσης:

(α) Τις προφορικές δηλώσεις και τα έγγραφα που κατατέθηκαν από τους εκπροσώπους του Υπουργείου 'Αμυνας και του ΓΕΕΦ.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να λεχθεί και συνάμα να διευκρινιστεί ότι ορισμένα από τα έγγραφα που ζητήθηκαν από τις Επιτροπές δεν κατατέθηκαν από τους πιο πάνω εκπροσώπους με το δικαιολογητικό ότι ήταν απόρρητα, ενώ με σχετική επιστολή του Υπουργού 'Αμυνας, ημερομηνίας 4 Μαΐου 1993, γνωστοποιήθηκε στα Μέλη των δύο Επιτροπών ότι είχαν γίνει σχετικές διευθετήσεις ώστε να μπορούν να επισκέπτονται το Υπουργείο και να ενημερώνονται επιτόπου για όλα τα έγγραφα που βρίσκονται στους φακέλους του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ.

(β) Το απόρρητο αρχείο της Βουλής.

(γ) Τις προφορικές και γραπτές δηλώσεις, αλληλογραφία και άλλα έγγραφα που κατατέθηκαν από τον πρώην Υπουργό 'Αμυνας κ. Α. Αλωνεύτη.

(δ) Τα έγγραφα που κατατέθηκαν από Βουλευτές.

(ε) Τις δηλώσεις προσώπων που ζήτησαν να παραστούν σε συνεδρίες και να ενημερώσουν τις Επιτροπές.

Πριν από την παράθεση των στοιχείων γύρω από τα εξειδικευμένα θέματα που απασχόλησαν τις Επιτροπές θα πρέπει να γίνει αναφορά στη γαλλική εταιρεία SOFMA και στο ρόλο που διαδραμάτισε στην εξασφάλιση οπλικών συστημάτων από τη Δημοκρατία, θέμα για το οποίο ομολογουμένως αφιερώθηκαν πολύωρες συζητήσεις από τις Επιτροπές.

1. ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ SOFMA

Θα πρέπει εκ προοιμίου να λεχθεί ότι το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με αριθμό 31.053 και ημερομηνία 8.12.1988 όρισε την εταιρεία αυτή ως το συντονιστή, από μέρους του Υπουργείου Άμυνας της Κύπρου στη Γαλλία, για σκοπούς συντονισμού της αγοράς και εξαγωγής γαλλικών στρατιωτικών προϊόντων από διάφορες γαλλικές εταιρείες. Η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου όσο και τα έγγραφα διορισμού της SOFMA ως συντονιστή για τους πιο πάνω σκοπούς βρίσκονται κατατεθειμένα στο απόρρητο αρχείο της Βουλής και στη διάθεση κάθε Μέλους της.

Οι δύο Επιτροπές ζήτησαν και είχαν πολύπλευρη ενημέρωση για το ιστορικό, το νομικό καθεστώς, τις δραστηριότητες και τη συνεργασία της γαλλικής εταιρείας SOFMA με το Υπουργείο Άμυνας.

Για πιο έγκυρη και σύγχρονη πληροφόρησή τους οι δύο Επιτροπές αποτάθηκαν επίσης στο Υπουργείο Εξωτερικών, το οποίο μέσω της πρεσβείας μας στο Παρίσι εξασφάλισε και απέστειλε στη Βουλή στοιχεία και πληροφορίες γύρω από την εταιρεία αυτή.

Πιο κάτω παρατίθενται αυτούσια τα στοιχεία αυτά για σκοπούς ενημέρωσης του Σώματος:

(α) Η SOFMA είναι μια παλιά εταιρεία, η οποία δημιουργήθηκε με κρατική πρωτοβουλία. Αρχικά ο ρόλος της ήταν να εμπορεύεται λίγο πολύ παγκόσμια -με εξαίρεση τις αραβικές χώρες- τα προϊόντα των κρατικών στρατιωτικών εργοστασίων, τα οποία απλώς παρήγαν εξοπλισμό αλλά δεν ασχολούνταν με εμπόριο ή πωλήσεις γενικότερα.

(β) Η δομή του κεφαλαίου της εταιρείας αντικατόπτριζε αυτό το ρόλο της. Το κράτος κατείχε 35% του κεφαλαίου, ενώ το υπόλοιπο κατανεμόταν ανάμεσα στα εργοστάσια παραγωγής στρατιωτικού εξοπλισμού.

(γ) Η SOFMA ήταν εξαρχής μια εμπορική εταιρεία ιδιωτικού δικαίου. Όμως δεδομένου του γεγονότος ότι τα περισσότερα από τα εργοστάσια που συμμετείχαν στο κεφάλαιό της ήσαν κρατικά, το κρατικό "holding" είχε την πλειοψηφία στην εταιρεία και, ως εκ τούτου, η SOFMA ήταν ιδιωτική επιχείρηση του δημόσιου τομέα δευτέρου βαθμού (όπως αποκαλούνται οι εταιρείες του τύπου αυτού στη Γαλλία).

(δ) Το κράτος συμμετείχε άμεσα στη διοίκηση της εταιρείας σύμφωνα με το 35% του κεφαλαίου που κατείχε. Επιπλέον:

(i) Δεδομένου ότι η εταιρεία ασχολείτο με εμπόριο προϊόντων ελεγχόμενων και δημόσιου ενδιαφέροντος, η κυβέρνηση διόριζε έναν κυβερνητικό επίτροπο, ο οποίος συμμετείχε στις εργασίες του διοικητικού συμβουλίου χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ο ρόλος του ήταν να διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις της εταιρείας συνάδουν με την ευρύτερη κυβερνητική πολιτική και αντιμετώπιση του θέματος των πωλήσεων εξοπλισμών.

(ii) Όπως σε όλες τις εταιρείες που ελέγχονται σε τελευταία ανάλυση από το κράτος, υπήρχε επίσης στην εταιρεία ένας κυβερνητικός ελεγκτής (του Υπουργείου Οικονομικών), για να διαφυλάσσει τα κρατικά οικονομικά συμφέροντα. Όπως και ο κυβερνητικός επίτροπος, ο κυβερνητικός ελεγκτής δεν είχε δικαίωμα ψήφου.

(ε) Η δομή αυτή της SOFMA ίσχυσε μέχρι το 1991. Όμως σταδιακά είχε παύσει να ανταποκρίνεται στα νέα οικονομικά και εμπορικά δεδομένα. Τα εργοστάσια κατασκευής στρατιωτικού εξοπλισμού εξελίχθηκαν σε πλήρεις επιχειρήσεις και απέκτησαν τη δυνατότητα να εμπορεύονται οι ίδιες τα προϊόντα τους, ενώ ταυτόχρονα έκαναν την εμφάνισή τους και άλλες παρόμοιες με τη SOFMA εταιρείες.

(στ) Το καταστατικό της εταιρείας τροποποιήθηκε το 1991. Το κράτος απηλλάγη του 35% των μετοχών τις οποίες κατείχε. Οι μετοχές αυτές μεταβιβάστηκαν σε άλλες εταιρείες που ελέγχονται από το κράτος και οι οποίες συμμετείχαν ήδη στο κεφάλαιο της εταιρείας.

(ζ) Το κράτος δεν έχει πλέον μετοχές στη SOFMA. Η εταιρεία παραμένει ωστόσο εταιρεία ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα, δεύτερου βαθμού, διότι η πλειοψηφία του κεφαλαίου ελέγχεται σε τελευταία ανάλυση από το κράτος δεδομένου ότι ανήκει σε εταιρείες που ανήκουν κατά πλειοψηφία, τουλάχιστον, στο κράτος.

(η) Δεδομένων των ανωτέρω υπάρχουν πάντα ένας κυβερνητικός επίτροπος και ένας κυβερνητικός ελεγκτής που συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας και διαδραματίζουν τον ίδιο ρόλο, όπως προηγουμένως.

(θ) Το Γαλλικό Υπουργείο Αμύνης βλέπει θετικά την ύπαρξη εμπορικών εταιρειών στον τομέα του στρατιωτικού εξοπλισμού, όπως η SOFMA, διότι αυτές παρέχουν μια συλλογική διάσταση στις εμπορικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων στρατιωτικού υλικού και εξοπλισμού και επιτρέπουν την αποφυγή του ανταγωνισμού μεταξύ τους.

(ι) Μέσα στη γαλλική διάρθρωση των πωλήσεων στρατιωτικού εξοπλισμού υπάρχουν και άλλες εταιρείες παρόμοιες με τη SOFMA (ελεγχόμενες σε τελευταία ανάλυση από το κράτος, με μετόχους τις εταιρείες κατασκευής στρατιωτικού εξοπλισμού, με στόχο τη συλλογική εμπορική δραστηριότητα). Ο λόγος είναι ότι οι επιχειρήσεις έκριναν χρήσιμο να υπάρχουν διάφορες εταιρείες στον τομέα αυτό για πολλαπλούς λόγους (είναι π.χ. επιθυμητό από κάθε άποψη για ευνόητους λόγους να μην ασχολείται η ίδια εταιρεία με τις πωλήσεις όπλων στις Ινδίες και στο Πακιστάν). Υπάρχει μια εταιρεία που ασχολείται αποκλειστικά με τις αραβικές χώρες η SOFRESA. Υπάρχουν επίσης π.χ. η O.G.A. και η OFEMA. Το κοινό επίσης χαρακτηριστικό όλων αυτών των εταιρειών είναι ότι λειτουργούν μόνο βάσει των εντολών που τους δίδουν οι βιομηχανίες όπλων.

(ια) Μέχρι της αναλήψεως του κυπριακού Υπουργείου Άμυνας από τον κ. Αλωνεύτη η SOFMA είχε εντολή πωλήσεως όπλων στην Κύπρο από ορισμένες βιομηχανίες όπλων, ενώ για άλλες βιομηχανίες εντολή πωλήσεως είχε η O.G.A.

(ιβ) Ο κ. Αλωνεύτης ζήτησε από τη SOFMA να αναλάβει συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο για τις αγορές από την Κύπρο στρατιωτικού εξοπλισμού από τη Γαλλία. Ο συμβουλευτικός ρόλος συνίστατο στην εξεύρεση του κατάλληλου υλικού, που να εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες και τα συμφέροντα της Κύπρου. Ο συντονιστικός ρόλος συνίστατο στην προώθηση και πραγματοποίηση των αγορών είτε μέσω της ίδιας της SOFMA, αν επρόκειτο για εξοπλισμό και/ή βιομηχανία για τα οποία η SOFMA είχε εντολή πωλήσεως για την Κύπρο, είτε μέσω της αντίστοιχης εταιρείας, η οποία διέθετε την εντολή πωλήσεως για την Κύπρο.

(ιγ) Είναι γεγονός ότι το Γαλλικό Υπουργείο Άμυνας και οι Γαλλικές Αρχές γενικότερα διέκειντο ευμενώς προς την απόφαση αυτή του κ. Αλωνεύτη, διότι, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, κατά κανόνα ευνοούν τη συντονισμένη δράση, την αποφυγή ανταγωνισμού μεταξύ γαλλικών εταιρειών και βιομηχανιών στρατιωτικού εξοπλισμού και την ύπαρξη κάποιας τάξεως στο θέμα της πωλήσεως όπλων προς μια χώρα.

(ιδ) Ο αρμόδιος λειτουργός του Γαλλικού Υπουργείου Αμύνης κατέστησε ωστόσο σαφές ότι το Γαλλικό Υπουργείο Αμύνης ουδέποτε αποδέχθηκε τη SOFMA ως συνομιλητή ή ενδιάμεσο στις σχέσεις του με το Υπουργείο Αμύνης της Κύπρου. Η SOFMA δεν αντιπροσωπεύει το κράτος και ουδέποτε θεωρήθηκε ως θεσμικός ενδιάμεσος ανάμεσα στα Υπουργεία. Η SOFMA δε γινόταν δεκτή στις επίσημες σχέσεις και δεν ήταν παρούσα στις επίσημες συνομιλίες και δεν της αναγνωρίστηκε κανένας αντιπροσωπευτικός ρόλος.

Η ίδια η εταιρεία με σχετικά πρόσφατα έγγραφά της προς το Υπουργείο Άμυνας περιέγραψε τον εαυτό της ως μια κρατική δημόσια εταιρεία (national public company), η οποία υπόκειται σε κρατική εποπτεία.

Οι βασικότεροι προβληματισμοί των δύο Επιτροπών σχετικά με την εταιρεία SOFMA περιστρέφονται γύρω από τα πιο κάτω σημεία:

(α) Γιατί επιλέγηκε από το Υπουργείο Άμυνας η εταιρεία SOFMA. Πώς εκδηλώνεται στην πράξη ο συντονιστικός ρόλος της για τις αγορές γαλλικών προϊόντων. Ποια η σκοπιμότητα και χρησιμότητα της ανάθεσης στη SOFMA του ρόλου αυτού.

(β) Αν υπήρχε οποιοδήποτε οικονομικό όφελος για τη SOFMA από τη συνεργασία της με το Υπουργείο Άμυνας είτε υπό μορφή προμήθειας είτε άλλως πως και αν η SOFMA στην πραγματικότητα δε λειτουργούσε ως συντονιστής αλλά ως agent.

(γ) Αν το Υπουργείο Άμυνας διαπραγματευόταν απευθείας με τη SOFMA (το συντονιστή του) ή με τις κατασκευάστριες εταιρείες για την αγορά των γαλλικών προϊόντων. Και αν διαπραγματευόταν μέσω της SOFMA, σε ποιες περιπτώσεις το έπραττε και γιατί.

(δ) Ποια ήταν η σχέση της SOFMA με την Ελλάδα και αν έγιναν προσπάθειες από τον κ. Αλωνεύτη να συστήσει τη SOFMA στο Υπουργείο Εθνικής Αμύνης της Ελλάδας για μεταξύ τους συνεργασία.

(ε) Αν ποτέ δόθηκαν πληροφορίες προς την κυπριακή κυβέρνηση από αξιωματούχο της ελληνικής κυβέρνησης για το ότι η SOFMA παίρνει ψηλές προμήθειες από τη συνεργασία της με το Υπουργείο Άμυνας της Δημοκρατίας.

(στ) Ποιοι παρόμοιοι με τη SOFMA οργανισμοί υπάρχουν διεθνώς και ποιες είναι οι σχέσεις της SOFMA με τις άλλες χώρες.

(ζ) Γιατί η Επιτροπή Άμυνας και κατ' επέκταση η Βουλή δεν ενημερώθηκε για το νέο νομικό καθεστώς της SOFMA.

Με βάση τη συζήτηση και την υποβολή ερωτήσεων σε σχέση με τον πιο πάνω προβληματισμό των δύο Επιτροπών έχουν κατατεθεί στις Επιτροπές είτε υπό μορφή δηλώσεων είτε εγγράφως τα πιο κάτω στοιχεία. Διευκρινίζεται ότι τα στοιχεία αυτά κατατέθηκαν τόσο από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Άμυνας όσο και από τον κ. Αλωνεύτη χωρίς να υπάρξει οποιαδήποτε διαφωνία ή αντίφαση μεταξύ τους.

(α) Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά η SOFMA λόγω των δεσμών που έχει με το γαλλικό κράτος θεωρείται μια ανεξάρτητη εταιρεία από τις πιέσεις των κατασκευαστών στρατιωτικού υλικού, η οποία κρίθηκε ως η καταλληλότερη λύση για το συντονισμό της αγοράς πολεμικού υλικού από τη Γαλλία. Για την απόφαση αυτή λήφθηκε υπόψη η εμπειρογνωμοσύνη που μπορούσε να προσφέρει η SOFMA στην όλη προσπάθεια για εξεύρεση και εξασφάλιση του κατάλληλου και προσφορότερου εξοπλισμού στα πλαίσια της αμυντικής θωράκισης της Δημοκρατίας.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχανόταν και η απευθείας προμήθεια στρατιωτικού υλικού από τις κατά περίπτωση εταιρείες της Γαλλίας, χωρίς την παρεμβολή μεσαζόντων εμπόρων/αντιπροσώπων στην Κύπρο και κατ' επέκταση αποφευγόταν η καταβολή προμηθειών προς αυτούς. Πέρα από τα πιο πάνω, η SOFMA συμβούλευε το Υπουργείο Άμυνας γενικά για την καταλληλότητα και προμήθεια υλικού που κατασκευαζόταν από γαλλικές εταιρείες στα πλαίσια της σχετικής Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

Όπως ειδικότερα επεξήγησε ο κ. Αλωνεύτης, ο ρόλος της SOFMA ήταν να παρεμβαίνει και να πιέζει για τιμές, να κανονίζει επιδείξεις στρατιωτικού υλικού, επισκέψεις των δικών μας εμπειρογνωμόνων εκεί, αλλά το Υπουργείο τις επαφές του τις έκαμνε κατά κανόνα με τον κατασκευαστή.

Πρόσθετα με τη βοήθεια της SOFMA, η οποία εργαζόταν μέσα από τη γαλλική κυβέρνηση, έγινε κατορθωτό η Εθνική Φρουρά να προμηθευτεί ορισμένα είδη υλικού, για τα οποία η αρχική τοποθέτηση του γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών ήταν αρνητική.

(β) Κατά τον πρώην Υπουργό Άμυνας η SOFMA θεωρείται μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος καλύπτει απλώς τα έξοδά του. Έχει διασαφηνιστεί από την εταιρεία αυτή ότι παίρνει "fees" από όλες τις γαλλικές εταιρείες των οποίων προωθεί τα συμφέροντα. Τα δικαιώματα

αυτά, όπως ο κ. Αλωνεύτης δήλωσε στις δύο Επιτροπές, ποικίλουν ανάλογα με τη χώρα και την περιοχή από 0,5% μέχρι 1,5%. Ένας μέσος όρος 1% των συμβολαίων καλύπτει τα προαναφερθέντα έξοδά τους.

Όταν ρωτήθηκε ιδιαίτερα η SOFMA από το Υπουργείο Άμυνας, μετά από προτροπή του Υπουργείου Οικονομικών, για το τι θα χρέωνε σε περίπτωση που θα της εζητείτο να κάμει κάποια ειδική έρευνα, η εταιρεία αυτή απάντησε ότι για την εργασία αυτή δεν επρόκειτο να χρεώνει τους αγοραστές.

(γ) Με την εξαίρεση των συμβολαίων της Γαλλικής Εταιρείας GIAT, η οποία τότε δε διαπραγματευόταν ποτέ και ούτε η ίδια συμβαλλόταν, και επίσης με την εξαίρεση της σύμβασης για πυρομαχικά κατασκευής GIAT και της γαλλικής εταιρείας LUCHAIRE, σε καμιά άλλη περίπτωση η SOFMA δε διαπραγματεύτηκε και δεν υπέγραψε εκ μέρους και για λογαριασμό οποιασδήποτε κατασκευάστριας εταιρείας.

(δ) Η ελληνική κυβέρνηση με δική της πρωτοβουλία ζήτησε να ενημερωθεί για τον τρόπο της συνεργασίας του Υπουργείου Άμυνας και της SOFMA και για το σκοπό αυτό στάλθηκαν σχετικές επιστολές προς τους κ. Βαρβιτσιώτη και Παπαδόγγονα από τον πρώην Υπουργό κ. Αλωνεύτη με όλες τις πληροφορίες. Οι επιστολές αυτές κατατέθηκαν στις Επιτροπές, καθώς επίσης η επιστολή του κ. Παπαδόγγονα (Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Αμύνης) ημερ. 30/1/1990 προς τη SOFMA, με την οποία της γνωστοποιούσε ότι είχαν εγκριθεί από την ελληνική κυβέρνηση οι όροι της για μελλοντική συνεργασία.

(ε) Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας με επιστολή τους ημερομηνίας 2 Ιουνίου 1993, και απαντώντας σε σχετική παράκληση των δύο Επιτροπών, πληροφόρησαν τη Βουλή ότι, για να ζητήσουν την επίσημη θέση του Υπουργείου Άμυνας της Ελλάδας για το θέμα ότι "ανώτατος Έλληνας πολιτικός" φέρεται να έχει δηλώσει ότι "η SOFMA υπερτιμολογεί το στρατιωτικό υλικό που προμηθεύεται μέσω της η Κυπριακή Δημοκρατία", θα πρέπει να γίνει αναφορά σε συγκεκριμένα γεγονότα και στοιχεία, για να μπορέσει το Υπουργείο να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες.

(στ) Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Άμυνας κατέθεσαν στοιχεία για οργανισμούς τύπου SOFMA άλλων χωρών. Όσον αφορά τις σχέσεις της SOFMA με άλλες χώρες δήλωσαν ότι δεν τηρούνται οποιαδήποτε στοιχεία στο Υπουργείο. Εντούτοις ο κ. Αλωνεύτης δήλωσε ότι η SOFMA συνεργάζεται με 60 χώρες στις πέντε ηπείρους.

Με βάση την πληροφόρηση αυτή και ανεξάρτητα από τα συμπεράσματα που θα μπορούσαν να εξαχθούν από κάθε πλευρά ξεχωριστά αξιολογώντας την ουσιαστική πλευρά της όλης διευθέτησης που ίσχυσε φαίνεται ότι η εταιρεία αυτή, κατά την πορεία της συνεργασίας της με την Κυπριακή Κυβέρνηση, διαφοροποίησε το στάτους της χωρίς η Επιτροπή Άμυνας και κατ' επέκταση η Βουλή να έχουν οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφόρηση πέραν της αρχικής ενημέρωσης που έγινε κατά το 1989.

2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ SOFMA

Οι δύο Επιτροπές από τα πρώτα στάδια της εξέτασης του θέματος ζήτησαν να ενημερωθούν πάνω στις σχέσεις του κ. Obolensky με την εταιρεία SOFMA και το Υπουργείο Άμυνας.

Ειδικότερα τα ερωτήματα που απασχόλησαν τις Επιτροπές ήταν:

(α) Αν ο κ. Obolensky ήταν έμμισθος του κυπριακού κράτους.

(β) Αν ήταν εξουσιοδοτημένος από το Υπουργείο Άμυνας να διαπραγματεύεται με τις κατασκευάστριες εταιρείες των διάφορων οπλικών συστημάτων των οποίων τα συμφέροντα προωθούσε. Ειδικότερα ζητήθηκε να διερευνηθεί η πληροφορία αν ο κ. Obolensky με ένα τέλεξ ημερ. 24/2/1989 εξουσιοδοτήθηκε από το Υπουργείο Άμυνας να προβεί σε διαπραγματεύσεις με κάποια εταιρεία.

Από το Υπουργείο Άμυνας και τον πρώην Υπουργό Άμυνας κ. Α. Αλωνεύτη δόθηκαν οι πιο κάτω απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν:-

(α) Ο κ. Obolensky είναι ο περιφερειακός Διευθυντής της SOFMA για τη Μέση Ανατολή, Βόρειο Αφρική και Κύπρο. Είναι έμμισθος ανώτερος υπάλληλος της SOFMA και τα τελευταία χρόνια έχει έρθει στην Κύπρο εκατοντάδες φορές.

'Οπως ο κ. Αλωνεύτης δήλωσε κατηγορηματικά στις δύο Επιτροπές, ο κ. Obolensky ποτέ δεν έχει πάρει αμοιβή από την κυπριακή κυβέρνηση και ούτε του ανατέθηκε ρόλος συμβούλου της Κυπριακής Δημοκρατίας.

(β) Η SOFMA εχρησιμοποιείτο πολλές φορές από την κυπριακή κυβέρνηση για να πιέσει για καλύτερους όρους αναφορικά με το χρόνο παράδοσης και τη συμπίεση τιμών. Με αυτό το πνεύμα ανατέθηκε από τη SOFMA στον κ. Obolensky να συζητήσει με την εταιρεία Euromissile τη μείωση των τιμών των αντιαρματικών MILAN.

Με το προαναφερθέν τέλεξ το Υπουργείο Άμυνας πληροφορεί τη Euromissile ότι πριν από τις απευθείας διαβουλεύσεις τους θα πρέπει να συζητήσουν πρώτα με τον κ. Obolensky το θέμα των τιμών.

3. ΠΥΡΑΥΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ASPIDE

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα δόθηκαν από τον κ. Αλωνεύτη οι ακόλουθες πληροφορίες:

(α) Από τη στιγμή που η Εθνική Φρουρά αποφάσισε να αναβαθμίσει το πρόγραμμα "Οθέλλο" που απέκτησε το 1986, ήταν αναμενόμενο ότι η επόμενη φάση θα ήταν η απόκτηση των πυραύλων τύπου ASPIDE που θα μπορούσαν να ενταχθούν στο υφιστάμενο σύστημα. Με το σκεπτικό αυτό και τις τεχνικές προϋποθέσεις απαφασίστηκε η εν λόγω αναβάθμιση.

(β) Άλλος πύραυλος, που παρουσίαζε την επιθυμητή και αναγκαία συμβατότητα ήταν μόνο ο αμερικάνικος SPARROW, ο οποίος δεν προσφερόταν προς πώληση στην Κυπριακή Δημοκρατία.

4. ΕΠΑΚΤΙΟ ΠΥΡΑΥΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ EXOCET

Σε σχέση με το σύστημα αυτό οι δύο Επιτροπές προέβησαν στη διερεύνηση πληροφοριών και καταγγελιών που έγιναν και ισχυρισμών που προβλήθηκαν ότι αυτό αγοράστηκε σε πολύ μεγαλύτερη τιμή από ότι αγοράστηκε από την Ελλάδα και άλλες χώρες. Στα πλαίσια της διερεύνησης αυτής ζητήθηκε ενημέρωση γύρω από το θέμα της γνωστής ως 'Εκθεσης Μανωλόπουλου για το σύστημα αυτό.

Η ενημέρωση που είχαν οι δύο Επιτροπές από τους εκπροσώπους του Υπουργείου 'Αμυνας και τον κ. Αλωνεύτη συνοψίζεται στα πιο κάτω:-

(α) Το θέμα των EXOCET είχε υποβληθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας στις 10 Οκτωβρίου 1990. Είχε επίσης συζητηθεί από τον κ. Αλωνεύτη με τους αρχηγούς των κομμάτων σε κατ' ιδίαν συναντήσεις του. Πρόσθετα τέθηκε ενώπιον του Εθνικού Συμβουλίου σε σύσκεψη που έγινε στο ΓΕΕΦ, όπου και δόθηκαν όλα τα στοιχεία. Οι σχετικές μελέτες που υποβλήθηκαν τότε μαζί με την έκθεση του πρώην Υπουργού 'Αμυνας κ. Αλωνεύτη είναι καταχωρημένες στους φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας μαζί με τις αποφάσεις των αρμόδιων Τεχνικών Επιτροπών.

(β) Η Κύπρος προσπαθούσε από καιρό να εξασφαλίσει το σύστημα αυτό για ευνόητους λόγους, μια και είναι το μόνο με το οποίο μπορεί να έχει επάκτια άμυνα, η γαλλική κυβέρνηση όμως αρνιόταν για χρόνια να το πουλήσει στην Κύπρο. 'Αλλα παρόμοια συστήματα είναι ο αμερικανικός Harpoon για τον οποίο οι ΗΠΑ ειδικά δεν έδιναν άδεια εξαγωγής, ο ΟΤΟΜΑΤ Ιταλίας ο οποίος θεωρήθηκε αποτυχία και ο SILKWORM της Κίνας η οποία όμως δεν ήταν πρόθυμη να

(γ) 'Οταν τελικά η Γαλλία επέτρεψε την εξαγωγή του συστήματος έγιναν πάρα πολλές μελέτες για το θέμα. Ο Πλωτάρχης του Ελληνικού Ναυτικού Μανωλόπουλος, συμμετείχε στην ομάδα αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς η οποία μελέτησε το όλο θέμα. Ο πρώην Υπουργός 'Αμυνας είπε ότι οι ανησυχίες που διατυπώθηκαν τότε από τον κ. Μανωλόπουλο σε σχέση με το σύστημα αυτό λήφθηκαν υπόψη και η ιεραρχία του ΓΕΕΦ τις μελέτησε πριν να τοποθετηθεί υπέρ της αγοράς του συστήματος.

(δ) Επειδή πράγματι η τιμή στην οποία προσφερόταν ο πύραυλος για την Κύπρο ήταν πολύ ψηλότερη από την Ελλάδα (κατά 50%), ζητήθηκε από το Γαλλικό Υπουργείο 'Αμυνας να ελέγξει τις τιμές και να πληροφορήσει σχετικά το Υπουργείο 'Αμυνας. 'Οπως επεξηγήθηκε στο Υπουργείο 'Αμυνας, διάφοροι λόγοι διαφοροποιούσαν αυτές τις τιμές. Ειδικότερα προβλήθηκε ότι επειδή η Ελλάδα ήταν ο πρώτος πελάτης του Exocet, συμμετείχε στην ανάπτυξη του συστήματος και είχε προμηθευτεί πάνω από 60 πυραύλους, θεωρήθηκε ως "προνομιούχος πελάτης". Στο διαγωνισμό για την Ελλάδα συμμετείχε και ο Αμερικάνικος Harpoon. Επίσης η Ελλάδα συμμετείχε στην κατασκευή ορισμένων "κομματιών" από το σύστημα Exocet.

Ο κ. Αλωνεύτης είπε επίσης ότι στις διαπραγματεύσεις που ακολούθησαν επιτεύχθηκε τελικά μείωση της τιμής κατά 7% και για το τελικό ύψος της δαπάνης που εξασφαλίστηκε ενημερώθηκε και συμφώνησε όλη η πολιτική ηγεσία του τόπου.

Οι δύο Επιτροπές ζήτησαν να τους κατατεθεί γραπτώς η 'Εκθεση και το σκεπτικό με βάση το οποίο η κυβέρνηση κατάληξε στην αγορά των EXOCET. Επίσης ζητήθηκε να κατατεθεί η 'Εκθεση Μανωλόπουλου για την οποία λέχθηκε τελικά ότι είναι από εκείνα τα έγγραφα για τα οποία τα Μέλη των δύο Επιτροπών θα μπορούσαν να ενημερωθούν βλέποντας τους φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας επιτόπου Θα πρέπει εντούτοις να αναφερθεί ότι στην απαντητική επιστολή του κ. Αλωνεύτη σε μια σειρά από ερωτήματα της Επιτροπής 'Αμυνας, αντίγραφο της οποίας είναι επίσης κατατεθειμένο στο απόρρητο αρχείο της Βουλής, γίνεται εκτενής αναφορά, σύμφωνα και με σχετική δήλωση του κ. Αλωνεύτη, σε πολλά σημεία της 'Εκθεσης Μανωλόπουλου.

Οι Επιτροπές ζήτησαν σε μεταγενέστερο στάδιο να τους δοθεί μέσω του Υπουργείου 'Αμυνας η επιβεβαίωση ή όχι του Ελληνικού Υπουργείου Εθνικής 'Αμυνας του ισχυρισμού που προβλήθηκε ότι η Κύπρος αγόρασε το επάκτιο πυραυλικό σύστημα EXOCET ακριβότερα για το λόγο ότι η Ελλάδα ήταν από τους πρώτους αγοραστές του συστήματος ή/και γιατί συμμετείχε στην παραγωγή μερών του συστήματος ή για οποιουσδήποτε άλλους λόγους, που θα μπορούσαν να αναφερθούν.

Ο Υπουργός 'Αμυνας, με επιστολή του ημερομηνίας 15 Οκτωβρίου 1993, είχε πληροφορήσει τις Επιτροπές ότι ύστερα από σχετική επιστολή του προς τον Υπουργό Εθνικής 'Αμυνας της Ελλάδας με την οποία διαβιβάστηκαν τα πιο πάνω ερωτήματα πήρε απαντητική επιστολή, η οποία φυλασσόταν στο Υπουργείο και ήταν στη διάθεση των δύο Επιτροπών.

Ο εισηγητής του θέματος, Βουλευτής κ. Σ. Χάσικος, δήλωσε στις δύο Επιτροπές ότι ο ίδιος επισκέφτηκε το Υπουργείο 'Αμυνας και μελέτησε την εν λόγω επιστολή από την οποία, όπως είπε, είχε διαπιστώσει ότι "Η Ελλάδα δε συμμετέχει οικονομικά, δεν κατασκευάζει οποιοδήποτε τμήμα του EXOCET, δεν είναι καθαρό αν η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα που αγόρασε EXOCET, τα οποία εμείς αγοράσαμε γύρω στα £8 εκ., η Ελλάδα λέει ότι ακόμα δεν τα πήρε, ότι έκανε διεθνή μειοδοτικό διαγωνισμό και ότι η αξία τους υπολογίζεται γύρω στα £4 εκ.".

5. ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ 106 ΧΙΛ. ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΟ

Για το θέμα αυτό δεν έγινε εκτεταμένη συζήτηση στις συνεδρίες των Επιτροπών, ζητήθηκε όμως η κατάθεση σημειώματος με το ιστορικό και τις διαδικασίες μελέτης και απόκτησης των πιο πάνω πυρομαχικών το οποίο κατατέθηκε τελικά στις Επιτροπές στις 7 Οκτωβρίου 1993.

Το ιστορικό του όλου θέματος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που κατατέθηκαν στις Επιτροπές, έχει ως ακολούθως:

(α) Στα πλαίσια συμπλήρωσης των αποθεμάτων πυρομαχικών της Εθνικής Φρουράς, το ΓΕΕΦ υπέβαλε το 1988 κατάσταση αναγκών σε πυρ/κα που έπρεπε να προμηθευτούμε, μεταξύ των οποίων και βλήματα ΠΑΟ 106 χιλ.

Για την κάλυψη των πιο πάνω αναγκών το ΥΠΑΜ προκήρυξε το ίδιο έτος διεθνή διαγωνισμό στον οποίο ανταποκρίθηκαν δώδεκα (12) εταιρείες από διάφορες χώρες μεταξύ των οποίων η PRB Βελγίου και η LUCHAIRE Γαλλίας.

Αρχικά η προσφορά για τα πυρομαχικά 106 χιλ. κατακυρώθηκε στη LUCHAIRE Γαλλίας. Στο στάδιο όμως των διαπραγματεύσεων στο επίπεδο των Υπουργών Άμυνας και Οικονομικών διαπιστώθηκε ότι η τελική τιμή της εν λόγω εταιρείας, μετά το συνυπολογισμό του κόστους μεταφοράς (CIF), υπερέβαινε την προσφορά της δεύτερης κατά σειρά εταιρείας που ήταν η PRB Βελγίου, στην οποία κατακυρώθηκε τελικά η προσφορά για προμήθεια διάφορων ειδών πυρομαχικών, μεταξύ των οποίων και βλήματα ΠΑΟ 106 χιλ. Τελικά υπεγράφη η σχετική σύμβαση με την PRB μετά από συγκατάθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας. Η ενεργοποίηση της σύμβασης έγινε στις 31.1.1990 με την πληρωμή της σχετικής προκαταβολής.

Μετά την επιβεβαίωση πληροφοριών για την πτώχευση της PRB (14.8.90) και αφού στο μεταξύ κινήθηκαν οι ενδεδειγμένες διαδικασίες από την Κυπριακή Δημοκρατία για διεκδίκηση των δικαιωμάτων της, έγινε κατορθωτή η επιστροφή της προκαταβολής, η οποία κατατέθηκε στις 14.11.1990 στο Γενικό Κυβερνητικό Λογαριασμό αυξημένη με τους προβλεπόμενους τόκους.

(β) Για αντιμετώπιση του προβλήματος που δημιουργήθηκε σε ό,τι αφορά την προμήθεια των πυρομαχικών που προβλεπόταν στην ακυρωθείσα σύμβαση, έλαβε χώρα σύσκεψη στο ΥΠΑΜ στις 6.11.1990 υπό την προεδρία του τότε Υπουργού Άμυνας, στην οποία αποφασίστηκαν και υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

i. Κλήθηκαν οι εταιρείες που είχαν συμμετάσχει στο διαγωνισμό για την προμήθεια των πυρομαχικών που προβλεπόταν στην ακυρωθείσα σύμβαση (LUCHAIRE, MECAR, SOFMA) να ενημερώσουν το Υπουργείο κατά πόσο αποδέχονται την παράταση της ισχύος των προσφορών τους.

ii. Ανταποκρίθηκε μόνο η εταιρεία MECAR Βελγίου για τα βλήματα ΠΑΟ 106 χιλ. τύπου HESH.

iii. Παράλληλα το Υπουργείο πληροφορήθηκε από τον εκπρόσωπο της PRB τη δυνατότητα κατασκευής των υπόψη πυρομαχικών και από την εταιρεία EDB Ισπανίας, από την οποία στη συνέχεια εξασφαλίστηκε σχετική προσφορά για διάφορους τύπους πυρομαχικών.

iv. Από τη μελέτη των προσφορών της EDB διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- οι ίδιοι τύποι πυρομαχικών περιλαμβάνονταν στην ακυρωθείσα σύμβαση με την PRB.
- οι τεχνικές προδιαγραφές τούτων και κατ' επέκταση οι επιδόσεις τους ήσαν πανομοιότυπες των αντίστοιχων της PRB. Στο πρόσφατο παρελθόν η EDB είχε συνεργαστεί και κατασκεύασε τέτοια πυρομαχικά επ' ωφελεία και σε συνεργασία με την PRB.
- το συνολικό κόστος της προσφοράς της EDB ήταν κατά 71.800 Λ.Κ. περίπου χαμηλότερο (1.52%) από το κόστος των αντίστοιχων πυρομαχικών που περιλήφθηκαν στη σύμβαση CY 5/89 παρά το γεγονός ότι παρήλθε χρονικό διάστημα πέραν του ενός έτους.
- η προσφορά της MECAR Βελγίου ήταν:

  365.454 Λ.Κ. ψηλότερη από της PRB

  399.654 Λ.Κ. ψηλότερη από της EDB.

- οι λοιποί όροι των προσφορών της EDB (χρονοδιάγραμμα παραδόσεων, τρόπος πληρωμής, κλπ.) ήσαν οι ίδιοι και σε ορισμένα σημεία καλύτεροι από τους όρους της ακυρωθείσας.
- σ' ό,τι αφορά την κατάσταση και τις δυνατότητες της EDB, από πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από το Υπουργείο, διαπιστώθηκε ότι η πιο πάνω εταιρεία υπάγεται στο συγκρότημα EXPAL που έχει την έδρα του στη Μαδρίτη και τα εργοστάσιά του στη Βόρεια Ισπανία. Αποτελεί βασικό προμηθευτή πυρομαχικών του Ισπανικού Στρατού, τα δε προϊόντα της εξάγονται σε πολλές χώρες.

v. Μετά από τα παραπάνω και ύστερα από σχετική ενημέρωση και έγκριση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας προωθήθηκε η υπογραφή συμβάσεως με την εταιρεία EDB Ισπανίας για την προμήθεια των βλημάτων ΠΑΟ 106 χιλ. και βλημάτων πυροβόλων 105 χιλ.

6. ΟΛΜΟΙ 120 ΧΙΛΙΟΣΤΩΝ

Αναφορικά με τους όλμους 120 χιλιοστών διερευνήθηκαν οι ακόλουθοι ισχυρισμοί ή πληροφορίες, ότι δηλαδή -

(α) Οι γαλλικοί όλμοι 120 χιλ. αγοράστηκαν σε ψηλότερες τιμές από εκείνους που μας πρόσφερε η Ισπανία.

(β) Παρά το γεγονός ότι έγινε συναξιολόγηση των γαλλικών με τους ισπανικούς όλμους, εντούτοις το Υπουργείο Άμυνας αποφάσισε την αγορά των γαλλικών, χωρίς να αναμένει τα αποτελέσματα της Έκθεσης Κόντη για την πιο πάνω συναξιολόγηση, αγνοώντας την τελείως.

(γ) Η 'Εκθεση Κόντη ήταν ευνοϊκή για τους ισπανικούς όλμους αλλά δεν κατατέθηκε στην Επιτροπή 'Αμυνας στο στάδιο που μελετούσε το όλο θέμα, γι' αυτό και υποστηρίχθηκε ότι η Επιτροπή παραπλανήθηκε στην απόφασή της καθοδηγούμενη υπέρ των γαλλικών όλμων.

Για το ειδικό αυτό θέμα δόθηκαν στις Επιτροπές οι ακόλουθες επεξηγήσεις:

(α) Στο πρώτο τριετές εξοπλιστικό πρόγραμμα περιλήφθηκε μια ποσότητα όλμων 120 χιλ. Το ΓΕΕΦ, αφού προέβη σε μελέτη, αξιολόγηση και σύγκριση των δυνατοτήτων των ρυμουλκούμενων όλμων 120 χιλ. διάφορων προελεύσεων κατέληξε υπέρ του όλμου RT-61 της THOMSON BRAND Γαλλίας.

Πλήρης αξιολόγηση σχετικά με το υλικό αυτό έγινε μόνο για το γαλλικό και τον αυστριακό όλμο. 'Οσον αφορά τους όλμους άλλων προελεύσεων, έγινε απλή σύγκριση στοιχείων.

(β) Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τον ισπανικό όλμο που ήταν φθηνότερος του γαλλικού κρίθηκε από το ΓΕΕΦ ότι ο τελευταίος υπερτερούσε κατά πολύ του πρώτου, ο οποίος είχε περιορισμένες δυνατότητες. Επίσης, όπως λέχθηκε, υπήρχαν σοβαρές επιφυλάξεις για το αν η Ισπανία θα έδινε άδεια εξαγωγής των όλμων αυτών στην Κύπρο.

(γ) Το Υπουργείο 'Αμυνας με επιστολή του προς την Επιτροπή 'Αμυνας, ημερομηνίας 31 Οκτωβρίου 1989, ζήτησε την έγκριση της Βουλής για την αγορά των γαλλικών όλμων 120 χιλ. Στη συνεδρία της Επιτροπής 'Αμυνας που ακολούθησε παρέστησαν εκπρόσωποι της Ειδικής Επιτροπής που αξιολόγησε τους όλμους και έδωσαν όλες τις πληροφορίες που τους ζητήθηκαν. Το έγγραφο με ημερομηνία 9 Νοεμβρίου 1989, το οποίο υπογράφει ο συνταγματάρχης Κόντης και που κατατέθηκε στις Επιτροπές 'Αμυνας και Ελέγχου από τον κ. Χάσικο, δεν είχε κατατεθεί προηγουμένως στην Επιτροπή 'Αμυνας, όταν μελετούσε τη σχετική πρόταση του Υπουργείου 'Αμυνας.

Σχολιάζοντας ο κ. Αλωνεύτης τόσο τη μη κατάθεση του εγγράφου αυτού στην Επιτροπή όσο και το περιεχόμενο και τις εισηγήσεις που περιέχονται στην 'Εκθεση Κόντη είπε ότι αυτή έγινε εκ των υστέρων και με αφορμή τη συζήτηση στην Επιτροπή 'Αμυνας, όπου ζητήθηκαν πρόσθετα συγκριτικά στοιχεία από το ΓΕΕΦ. Στην ουσία δεν πρόκειται για έκθεση αξιολόγησης αλλά για συγκριτική παράθεση στοιχείων με βάση τα "Prospectus" των προμηθευτών των 'Ολμων αυτών.

(δ) Παρά το γεγονός ότι είχε γίνει στην Επιτροπή 'Αμυνας εκτενής αναφορά στην έκθεση του κ. Κόντη, εντούτοις δεν κατατέθηκε το ίδιο το έγγραφο, γιατί, όπως ο κ. Αλωνεύτης είπε, υπήρχε πλήρης διαφωνία σχετικά με τον τρόπο που

παρουσιάστηκαν τα στοιχεία από τον κ. Κόντη. Ακόμα ο κ. Αλωνεύτης έχει την άποψη ότι στην περίπτωση αυτή ακολουθήθηκε λανθασμένη διαδικασία, γιατί το έγγραφο Κόντη έπρεπε να είχε κατατεθεί στην Τεχνική Επιτροπή Αξιολόγησης που διόρισε το ίδιο το ΓΕΕΦ.

(ε) Η άποψη του εκπροσώπου του ΓΕΕΦ για το έγγραφο Κόντη είναι ότι μια σύγκριση και ένας σχολιασμός πάνω σε θεωρητική βάση δε θα ήταν ρεαλιστική προσέγγιση και δε θα οδηγούσε σε ασφαλή συμπεράσματα.

Σε ό,τι αφορά την κατάσταση των όλμων σήμερα λέχθηκε από τον εκπρόσωπο του ΓΕΕΦ ότι οι όλμοι αυτοί έχουν εισαχθεί στην Εθνική Φρουρά και έχουν αξιοποιηθεί πλήρως, χωρίς να παρουσιάζουν οποιαδήποτε προβλήματα.

(στ) Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου 'Αμυνας πληροφόρησαν τις δύο Επιτροπές ότι δεν υπάρχει οτιδήποτε γραπτό στο Υπουργείο τους με το οποίο η Ισπανία να δηλώνει άρνηση να πωλήσει όλμους στην Κύπρο.

Οι δύο Επιτροπές ζήτησαν την κατάθεση της επίσημης 'Εκθεσης της Τεχνικής Επιτροπής Αξιολόγησης των όλμων 120 χιλ. η οποία, όπως δηλώθηκε από τον εκπρόσωπο του Υπουργείου 'Αμυνας, βρίσκεται καταχωρημένη στο απόρρητο αρχείο του Υπουργείου 'Αμυνας και στη διάθεση των Βουλευτών.

7. ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ 155 ΧΙΛΙΟΣΤΩΝ

Το θέμα της διαδικασίας για την απόκτηση από το Υπουργείο 'Αμυνας των πυρομαχικών 155 χιλιοστών απασχόλησε ιδιαίτερα τις δύο Επιτροπές λόγω κυρίως της ιδιαιτερότητας που παρουσιάζει εξαιτίας της υπογραφής της σχετικής σύμβασης με τη SOFMA εκ μέρους της GIAT που, όπως λέχθηκε προηγουμένως, δε συμβαλλόταν η ίδια, αλλά και με τη συμπερίληψη της LUCHAIRE στην ίδια σύμβαση. Πέραν τούτου περισσότερα ερωτηματικά και προβληματισμοί δημιουργήθηκαν από την κατάθεση ή/και την αναφορά του Βουλευτή κ. Λ. Ιεροδιακόνου σε έγγραφα που αφορούν τιμές, συγκρίσεις τιμών, επιστολές, προμήθειες κ.λπ.

Για την καλύτερη κατανόηση του όλου προβληματισμού των δύο Επιτροπών και την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων κρίνεται αναγκαία, αν και μακροσκελής, η αναφορά στα πιο κάτω:

(α) Το ιστορικό για τη διαδικασία που ακολουθήθηκε, όπως δόθηκε στο ενημερωτικό σημείωμα που κατέθεσαν στις Επιτροπές οι εκπρόσωποι του Υπουργείου 'Αμυνας.

(β) Αναφορά στα έγγραφα που κατέθεσε ή στα οποία αναφέρθηκε ο Βουλευτής κ. Ιεροδιακόνου με τις ερμηνείες τις οποίες ο ίδιος τους αποδίδει.

(γ) Το γενικότερο προβληματισμό της Επιτροπής από τα στοιχεία που της παρουσιάστηκαν.

(δ) Τις απόψεις του κ. Αλωνεύτη τόσο στο όλο θέμα γενικότερα όσο και στα ειδικότερα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου.

(ε) Περαιτέρω χειρισμό του θέματος των εγγράφων.

(Α) Ιστορικό

Το ιστορικό του όλου θέματος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον των δύο Επιτροπών, συνθέτουν χρονικά τα πιο κάτω γεγονότα:-

16.3.1989: Η εταιρεία SOFMA υπέβαλε προσφορά για δέκα είδη πυρομαχικών συνολικής αξίας 94,214,500.00 γαλλικών φράγκων.

23.5.1989: Εστάλη telex του Υπουργείου Άμυνας προς την εταιρεία CREUSOT-LOIRE (κατασκευάστρια των πυροβόλων 155 χιλ.) προκειμένου να μας γνωρίσει τιμές για πυρομαχικά 155 χιλ. είτε από GIAT είτε από LUCHAIRE είτε από οποιαδήποτε άλλη εταιρεία, για σκοπούς σύγκρισης με τις τιμές που πρόσφερε η SOFMA με την από 16.3.1989 προσφορά της.
16.6.1989: Λήφθηκε απάντηση από SOFMA εκ μέρους της GIAT και LUCHAIRE με ημερομηνία 16.6.1989, με την οποία υπέβαλλε νέα προσφορά για τα ίδια πυρομαχικά καθώς και προσχέδιο σύμβασης. Τα τρία πρώτα είδη πυρομαχικών (1-3) της νέας προσφοράς της SOFMA ήταν κατασκευής LUCHAIRE και η νέα προσφορά ήταν ακριβότερη από την προηγούμενη -της 16.3.1989-κατά 5,459,500 FF ή 5,7%. Ως δικαιολογία για την αύξηση της τιμής προβλήθηκε το γεγονός ότι τα πυρομαχικά της LUCHAIRE είναι ποιοτικά ανώτερα σε απόδοση από τα αντίστοιχα της GIAT που περιλαμβάνονταν στην πρώτη προσφορά της SOFMA.

18.9.1989: Με το πέρας συσκέψεως που έγινε στο ΥΠΑΜ για προμήθεια άλλου τύπου πυρομαχικών από τη LUCHAIRE (τελικά δεν υπεγράφη σύμβαση) οι εκπρόσωποί της κ. Tailhardat και Pascal απάντησαν σε σχετική ερώτηση των Λ/γών Παπαγεωργίου και Πρωτοπαπά ότι θα μπορούσε η εταιρεία τους να υποβάλει προσφορά για πυρ/κά 155 χιλ., αν της εξητείτο επίσημα και απευθείας από το Υπουργείο Άμυνας.

19.9.1989: Ο Σ/χης Βαρναβίδης και οι Λ/γοί Πρωτοπαπάς και Παπαγεωργίου συζήτησαν εκ νέου το πιο πάνω θέμα με τον κ. Tailhardat. Σε σχετική ερώτηση του κ. Βαρναβίδη προς τον κ. Tailhardat ο τελευταίος φέρεται να απάντησε ότι, αν το LUCHAIRE προσφορά για τα βλήματα 155 χιλ., οι τιμές που θα προσφέρονταν θα ήταν φθηνότερες κατά 10-20% σε σχέση με τις ήδη προσφερθείσες από τη SOFMA.

25.9.1989: Λήφθηκε επιστολή απευθυνόμενη στον Υπουργό Άμυνας, με ημερομηνία 22.9.1989, της LUCHAIRE, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση απευθείας υποβολής προσφοράς από τη LUCHAIRE στο ΥΠΑΜ οι τιμές θα ήταν οι ίδιες με τις ήδη προσφερθείσες από τη SOFMA. (Η επιστολή παραδόθηκε από τον κ. Ν. Κορωνή της εταιρείας Π. Μ. Τσεριώτης).

25.9.1989: Απεστάλη από το ΥΠΑΜ Telex προς LUCHAIRE με το οποίο γνωριζόταν λήψη της πιο πάνω επιστολής και εξητείτο από την εταιρεία να διευκρινίσει τη θέση της σχετικά με το θέμα της διαφοράς μεταξύ των λεχθέντων από τον εκπρόσωπο της εταιρείας Tailhardat (τιμές 10-20% χαμηλότερες) και της πιο πάνω επιστολής (απάντηση δε λήφθηκε προφανώς επειδή το θέμα αντιμετωπίσθηκε σε σύσκεψη που έγινε την 29.9.1989 στην παρουσία εκπροσώπου της LUCHAIRE).

29.9.1989: Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή ΥΠΑΜ με συμμετοχή των κ. Ματσουκάρη, Βαρναβίδη, Πρωτοπαπά, Παπαγεωργίου, Obolensky και Tailhardat προκειμένου να διευκρινιστεί δήλωση

με την οποία ο εκπρόσωπος της LUCHAIRE κ. Tailhardat φέρεται να έκαμε προς τους κ.κ. Βαρναβίδη, Πρωτοπαπά και Παπαγεωργίου, ότι αν το Υπουργείο απευθυνόταν απευθείας στην εταιρεία του για προσφορά πυρομαχικών 155 χιλ., τότε οι τιμές που θα προσφέρονταν θα ήταν κατά 10-20% χαμηλότερες σε σχέση με τις τιμές που προσφέρθηκαν από τη SOFMA. Σε κατ' ιδίαν συζήτηση της δικής μας πλευράς με τον κ. Tailhardat, αυτός ανέφερε ότι η όλη υπόθεση οφείλεται σε παρεξήγηση και ότι η διαφορά στις τιμές αφορούσε μόνο το BASE BLEED των βλημάτων και όχι το σύνολο των πυρομαχικών. Τα ίδια ανέφερε και παρουσία του κ. Obolensky.

Αποτέλεσμα αυτού ήταν ο κ. Obolensky να ανακοινώσει κατά την ακολουθήσασα σύσκεψη της Ειδικής Επιτροπής μείωση της τιμής των BASE BLEED της GIAT κατά 20%.

26-29.9.1989: Πραγματοποιήθηκαν τρεις συσκέψεις της Ειδικής Επιτροπής όπου συζητήθηκαν οι όροι του Προσχεδίου σύμβασης της εταιρείας SOFMA για προμήθεια πυρομαχικών 155 χιλ. Κατά τις συσκέψεις αυτές ο Σ/χης Βαρναβίδης ζήτησε διευκρινίσεις από την εταιρεία γιατί τα πυρομαχικά με α/α 1 και 5 προσφέρθηκαν από διαφορετικές εταιρείες, ενώ θα έπρεπε προφανώς να προέρχονται από τη LUCHAIRE που είναι πιο φτηνά, γιατί αποτελούν ενιαίο σύνολο. Ο εκπρόσωπος της SOFMA κ. Obolensky, μετά από διευκρίνιση του θέματος ενημέρωσε τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής ότι προβλέφθηκε η προμήθεια μέρους των πιο πάνω πυρομαχικών από την GIAT αντί από τη LUCHAIRE για πολιτικούς λόγους. Παράλληλα ανακοίνωσε μείωση της τιμής του δεύτερου πυρομαχικού (α/α 5) κατά 20%.

12.10.1989: Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Υπουργείο Οικονομικών της Υπουργικής Επιτροπής με εκπροσώπους της εταιρείας SOFMA για διαπραγμάτευση των τιμών που προσέφερε η εταιρεία για προμήθεια πυρομαχικών 155 χιλ. (σύμβαση CY 6/89).

Αρχικά επισημάνθηκε από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών το γεγονός ότι τα πυρομαχικά με α/α 1,2,3 της εταιρείας LUCHAIRE, που προσέφερε η SOFMA, ήταν ακριβότερα από την αρχική προσφορά κατά 4,612,000 γαλ. φράγκα (η αρχική προσφορά ήταν εξολοκλήρου της GIAT), επειδή κατά την άποψη της SOFMA ήταν καλύτερα σε απόδοση σε σχέση με τα αντίστοιχα της GIAT, και διερωτήθηκε κατά πόσο δικαιολογείται η διαφορά αυτή στην τιμή. Στη συνέχεια ο Υπουργός 'Αμυνας υπέδειξε ότι το ΓΕΕΦ θα πρέπει να πείσει την Επιτροπή ότι πράγματι υπάρχει ουσιαστική διαφορά στην απόδοση μεταξύ των δύο ειδών πυρομαχικών που να δικαιολογεί τη διαφορά τιμής.

Ακολούθως συμφωνήθηκε από τους δύο Υπουργούς να μην υπογραφεί επί του παρόντος το συμβόλαιο με τη SOFMA, αφενός μεν επειδή δεν ήταν δυνατό να γίνει τεχνική αξιολόγηση από το ΓΕΕΦ των τριών πρώτων ειδών βλημάτων (LUCHAIRE-GIAT) λόγω του ότι οι τεχνικές προδιαγραφές τους είχαν ληφθεί πολύ πρόσφατα και αφετέρου δεν ήταν δυνατό να γίνει ορθολογιστική αξιολόγηση των τιμών, επειδή δεν υπήρχαν τιμές για παρόμοια υλικά από άλλη εταιρεία.

Ο κ. Obolensky ανέφερε ότι οι προσφερθείσες τιμές έληγαν τον Αύγουστο 1989 και δε γνώριζε αν θα παρέμεναν οι ίδιες.

Κατόπιν τούτου συμφωνήθηκε όπως υπεπιτροπή συνέλθει εκ νέου αφού, προσκομισθούν τα στοιχεία που ζητήθηκαν από το ΓΕΕΦ και παρουσιαστούν οι ισχύουσες τιμές από τον κ. Obolensky.

13.10.1989: Λήφθηκε επιστολή της SOFMA προς τον Υπουργό 'Αμυνας, με ημερομηνία 13.10.1989, με την οποία, αφού έκανε μια σύγκριση των προσφορών Μαρτίου και Ιουνίου (η προσφορά Μαρτίου ήταν μόνο της GIAT, ενώ του Ιουνίου ήταν GIAT-LUCHAIRE), στη συνέχεια δήλωνε ότι αποδέχεται τη μείωση της τιμής του BASE BLEED κατά 20% για να είναι η ίδια ή και χαμηλότερη της τιμής της LUCHAIRE. Επίσης ανέφερε ότι δεν μπορούσε να διαφοροποιηθεί η συμφωνία με τη LUCHAIRE, αναφορικά με τις τιμές των τριών πρώτων ειδών πυρομαχικών, και αντ' αυτού προσέφερε έκπτωση 4% σε αυτά, εφόσον θα ετηρούντο οι όροι αποπληρωμής (30% προκαταβολή). (Πρόκειται για την επιστολή, σελίδες της οποίας κατατέθηκαν από τον κ. Ιεροδιακόνου στη συνεδρία στις 28.4.1993).

14.10.1989: Την παραπάνω επιστολή ο Γ.Δ. του Υπουργείου 'Αμυνας διαβίβασε στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών καθώς και στα Μέλη της Ειδικής Επιτροπής, συγκαλώντας νέα συνεδρία για τις 17.10.1989.

16.10.1989: Το ΓΕΕΦ με το υπ' αρ. Φ040/150/44854/Σ.89/16.10.89 έγγραφό του πληροφόρησε το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου 'Αμυνας ότι ύστερα από τεχνική αξιολόγηση των τριών ειδών πυρομαχικών (GIAT και LUCHAIRE) προέκυψε ότι δε φαίνεται να υπάρχει καθοριστική διαφορά στην αποτελεσματικότητα των βλημάτων που να δικαιολογεί τη θέση της εταιρείας SOFMA. Με το ίδιο έγγραφο διαβιβάστηκε και συγκριτικός πίνακας με τα βασικά στοιχεία και τις τιμές των παραπάνω βλημάτων.

17.10.1989: Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της Ειδικής Επιτροπής στο Υπουργείο 'Αμυνας κατά την οποία συζητήθηκαν τόσο η επιστολή της SOFMA με ημερομηνία 13.10.1989 όσο και το έγγραφο του ΓΕΕΦ με ημερομηνία 16.10.1989. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι ο κ. Obolensky δεν ανταποκρίθηκε στην παράκληση των δύο Υπουργών όπως υποβάλει "σημερινές" τιμές για τα τρία πρώτα είδη και αποφασίσθηκε να κληθεί να πράξει τούτο το συντομότερο.

18.10.1989: Το Υπουργείο 'Αμυνας με την από 18.10.1989 επιστολή του προς τη SOFMA ζητά την υποβολή νέων τιμών για τα τρία πρώτα είδη πυρομαχικών.

20.10.1989: Η SOFMA με την από 20.10.1989 επιστολή της προς το Υπουργείο 'Αμυνας απαντά, ότι δεν μπορεί να διαφοροποιήσει την προσφορά της, δίνοντας διάφορες εξηγήσεις.

31.10.1989: Με νέα επιστολή της η SOFMA προς το Υπουργείο 'Αμυνας, με ημερομηνία 31.10.89 (προφανώς ύστερα από παράκληση του κ. Υπουργού) απαντά ότι μετά από προσέγγιση των εταιρειών GIAT και LUCHAIRE, αυτές δεν μπορούν να διαφοροποιήσουν τις τιμές τους. Πέτυχε όμως να εξασφαλίσει τη δωρεάν προμήθεια αριθμού πυρομαχικών συνολικής αξίας 971.000 γαλλικών φράγκων, ποσό που αντιπροσωπεύει το 1% περίπου της αξίας του συμβολαίου.

3.11.1989: Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της Ειδικής Επιτροπής για συζήτηση των προτάσεων της SOFMA, όπως αυτές διατυπώθηκαν στην από 31.10.1989 επιστολή της. Κατά τη συζήτηση, μεταξύ άλλων, ετέθη το θέμα κατά πόσο

ενδείκνυται να εξεταστεί η δυνατότητα εξασφάλισης των πυρομαχικών από άλλη χώρα. Ο εκπρόσωπος του ΓΕΕΦ απάντησε ότι, εφόσον τα πυρομαχικά προορίζονται για μεταχειρισμένα πυροβόλα, ενδείκνυται να προτιμηθούν τα πυρομαχικά που συστήνουν οι κατασκευαστές μέσω SOFMA. Επίσης έγινε συζήτηση για το ρόλο της SOFMA, ένεκα της στάσης του εκπροσώπου της κ. Obolensky κατά το στάδιο των διαπραγματεύσεων. Τέλος η Επιτροπή κατέληξε ότι το όλο θέμα (δηλ. η προμήθεια των πυρομαχικών 155 χιλ.) πρέπει να παραπεμφθεί στους δύο Υπουργούς με εισήγηση την υπογραφή του συμβολαίου. Επίσης να ζητηθεί από τη SOFMA η πρόσθετη προμήθεια δωρεάς 15 αδρανών βλημάτων για εκπαίδευση του προσωπικού στη γέμιση-απογέμιση πυροβόλων.

4.11.1989: Αποστέλλεται telex του Υπουργείου Άμυνας προς SOFMA για διάθεση δωρεάν 15 αδρανών βλημάτων σε περίπτωση υπογραφής του συμβολαίου.

6.11.1989: Με επιστολή της η SOFMA με ημερομηνία 6.11.1989 απάντησε θετικά στο αίτημα για διάθεση δωρεάν 15 αδρανών βλημάτων.

7.11.1989: Πραγματοποιήθηκε σύσκεψη της Ειδικής Επιτροπής στο Υπουργείο Άμυνας κατά την οποία συζητήθηκαν διάφορα θέματα μεταξύ των οποίων και η προμήθεια πυρομαχικών 155 χιλ. Τέθηκε ενώπιον της Επιτροπής το γεγονός ότι η SOFMA ανταποκρίθηκε στην αίτηση του Υπουργείου για διάθεση αδρανών βλημάτων. Κατόπιν τούτου η Επιτροπή αποφάνθηκε όπως το ήδη από τη SOFMA υπογραμμένο συμβόλαιο παραπεμφθεί στους Υπουργούς Άμυνας και Οικονομικών.

10.11.1989: Με επιστολή του το Υπουργείο Άμυνας προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας ζητά τη γραπτή έγκριση της Βουλής για την προμήθεια των πυρομαχικών 155 χιλ.

10.11.1989: Το τελικό κείμενο της σύμβασης (CY 6/89) υπεγράφη από τον Υπουργό Άμυνας.

Με την υπογραφή του συμβολαίου παραδόθηκαν στο Υπουργείο συνοδευτικές επιστολές (side letters) των εταιρειών LUCHAIRE και SOFMA σχετικά με τη μη διαμεσολάβηση και πληρωμή τρίτων προσώπων στην προώθηση της συμφωνίας και ότι οι τιμές που προσφέρθηκαν ήταν οι χαμηλότερες για πωλήσεις του έτους 1989.

16.11.1989: Η Βουλή με την επιστολή της ημερομηνίας 16.11.1989 πληροφορεί το Υπουργείο Άμυνας ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας συμφωνεί με το περιεχόμενο της σύμβασης (CY 6/89).

(Β) Έγγραφα κ. Λ. Ιεροδιακόνου

Ο κ. Λ. Ιεροδιακόνου στη συνεδρία της 28ης Απριλίου 1993 κατέθεσε στις δύο Επιτροπές πέντε συνολικά έγγραφα για τα οποία δεν δήλωσε την πηγή προέλευσής τους. Τα τέσσερα έγγραφα είναι ανυπόγραφα.

(Ι) Έγγραφο με τίτλο "Πυρομαχικά Πυροβόλα 155 χιλ. για τα αυτοκινούμενα AMX13". Το έγγραφο φέρει δύο στήλες με τίτλο "Τιμές της LUCHAIRE προς τη SOFMA" και "Τιμές της SOFMA προς το Υπουργείο Άμυνας", αντίστοιχα, όπου και παρατίθενται συγκριτικές τιμές πυρομαχικών και επισημαίνονται οι διαφορές στο ύψος των τιμών της μιας στήλης από την άλλη.

(II) Έγγραφο στα γαλλικά με τίτλο ANNEXE A. Εδώ γίνεται παράθεση τύπων πυρομαχικών με τις αντίστοιχες τιμές που χαρακτηρίζονται ως τιμές "FOB, Γαλλικό Λιμάνι". Ο κ. Ιεροδιακόνου πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι το έγγραφο αυτό αποτελεί την προσφορά της LUCHAIRE προς τη SOFMA.

(III) Έγγραφο στα αγγλικά που φέρει τη σελίδωση -3- με την αναφορά τύπων πυρομαχικών, των αντίστοιχων τιμών και εκπτώσεων.

Το έγγραφο αυτό έχει διαπιστωθεί ότι αποτελεί τη σελίδα "τρία" της επιστολής SOFMA, με ημερομηνία 13/10/1989, προς το Υπουργείο Άμυνας.

(IV) Επιστολή στα Γαλλικά της SOFMA προς τη LUCHAIRE με ημερομηνία 12 Ιουνίου 1989 με την οποία η SOFMA αναφέρει ότι επιβεβαιώνει τη συμφωνία με τους όρους που τέθηκαν και ζητά από τη LUCHAIRE να καλέσει τον τοπικό της σύνδεσμο να απόσχει αμέσως από κάθε δραστηριότητα σχετικά με την υπόθεση, η οποία, όπως παρατηρείται στην επιστολή αυτή "δεν μπορεί παρά να καταστρέψει την ευτυχή κατάληξή της".

(V) Έγγραφο που περιέχει την ελληνική μετάφραση της πιο πάνω επιστολής.

Όπως ο κ. Ιεροδιακόνου υποστήριξε ενώπιον των δύο Επιτροπών, από τη συνδυασμένη ερμηνεία των εγγράφων αυτών προκύπτει ότι η προσφορά της LUCHAIRE κατευθείαν προς τη SOFMA αλλά και προς το Υπουργείο Άμυνας ήταν πιο φτηνή από την προσφορά που η SOFMA έδωσε στο Υπουργείο Άμυνας. Ο κ. Ιεροδιακόνου υποστήριξε την άποψη ότι ακόμα και με την αφαίρεση των εκπτώσεων που έγιναν, οι τιμές που πρόσφερε η SOFMA προς το Υπουργείο Άμυνας φαίνεται να ήταν κατά 25% ψηλότερες.

Κατά τη συνεδρία των Επιτροπών της 28ης Απριλίου 1993 ο κ. Ιεροδιακόνου ανέφερε επίσης ότι κατέχει έγγραφο για το οποίο δεν είχε εξασφαλίσει άδεια να το δημοσιοποιήσει και με το οποίο κοινοποιείται στη SOFMA ότι δικαιούται 20% περίπου προμήθεια από την κατασκευάστρια εταιρεία LUCHAIRE, η οποία θα δοθεί σε τρίτη εταιρεία.

Ο κ. Ιεροδιακόνου χωρίς να καταθέσει αρχικά την επιστολή αυτή στην Επιτροπή επέδειξε το περιεχόμενό της στους Προέδρους των δύο Επιτροπών και σε άλλους Βουλευτές.

Στη συνεδρία των Επιτροπών ημερ. 15/6/1993 ο κ. Ιεροδιακόνου δήλωσε ότι θα καταθέσει τελικά την εν λόγω επιστολή, αφού θα δώσει και ένα αντίγραφο στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Το έγγραφο αυτό βρίσκεται τώρα κατατεθειμένο στο απόρρητο αρχείο της Βουλής.

(Γ) Γενικότεροι προβληματισμοί των Επιτροπών

Τα βασικότερα ερωτηματικά των Επιτροπών για τις διαδικασίες αγοράς των πυρομαχικών 155 χιλ. σε συνδυασμό και με τον περαιτέρω προβληματισμό που δημιουργείται από τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου έχουν ως ακολούθως:

I. Γιατί το Υπουργείο Άμυνας δε διαπραγματεύτηκε απευθείας με τις κατασκευάστριες εταιρείες GIAT και LUCHAIRE. Για την περίπτωση της LUCHAIRE, ειδικότερα, το Υπουργείο είχε πάρει απευθείας προσφορά και, αν και κατά πόσο είναι δικαιολογημένη η υπογραφή του συμβολαίου με τη SOFMA αντί με την ίδια τη LUCHAIRE.

II. Γιατί το Υπουργείο 'Αμυνας προμηθεύτηκε πυρομαχικά και από τις δύο εταιρείες, αφού ίσως οι τιμές της GIAT να είναι χαμηλότερες από της LUCHAIRE.

III. Γιατί οι τιμές που πρόσφερε η SOFMA τη δεύτερη φορά ήταν ψηλότερες από την πρώτη προσφορά της.

IV. Σε περίπτωση που αποδειχθεί η γνησιότητα των εγγράφων Ιεροδιακόνου ή γίνουν δεκτά για σκοπούς συζήτησης, θα πρέπει να γίνει η σύγκριση τιμών FOB και CIF σε σχέση με το ίδιο υλικό, για να γίνεται η σύγκριση όμοιων τιμών.

V. Ποια η ερμηνεία των εγγράφων που κατάθεσε ο κ. Ιεροδιακόνου.

Για τα πιο πάνω ερωτήματα οι θέσεις των εκπροσώπων του Υπουργείου 'Αμυνας σε ό,τι αφορά τα γεγονότα έχουν ήδη εκτεθεί με την προαναφερθείσα εκτεταμένη παράθεση του ενημερωτικού τους σημειώματος.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά το ερώτημα για τη σύγκριση τιμών FOB και CIF το Υπουργείο 'Αμυνας με επιστολή του ημερομηνίας 26/5/1993, αναφέρει ότι σύμφωνα με τα στοιχεία που βρίσκονται στο φάκελο του Υπουργείου 'Αμυνας για τη συγκεκριμένη σύμβαση για τα πυρομαχικά των 155 χιλ. διαπιστώθηκε ότι οι τιμές που δόθηκαν είναι μόνο CIF. Εν πάση περιπτώσει το Υπουργείο 'Αμυνας, για να βοηθήσει τις Επιτροπές στη μελέτη του θέματος, αφού διερεύνησε στοιχεία αναφορικά με προσφορές που υποβλήθηκαν το 1992 για πυρομαχικά, συνέταξε και κατέθεσε έναν ενδεικτικό πίνακα με ποσοστά ναύλα και ασφάλεια για πυρομαχικά από ευρωπαϊκά λιμάνια. Τα ποσοστά αυτά κυμαίνονται από 3.6% μέχρι και 7.6%.

Επίσης οι εκπρόσωποι του Υπουργείου 'Αμυνας δήλωσαν στις δύο Επιτροπές ότι μετά από εκτεταμένη έρευνα στους φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας και του ΓΕΕΦ, τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου, πλην του ενός που αποτελεί μέρος της επιστολής SOFMA ημερ. 13/10/1989 προς το Υπουργείο 'Αμυνας, δεν υπάρχουν.

(Δ) Οι απόψεις του κ. Αλωνεύτη πάνω στο όλο θέμα και στα έγγραφα και τους ισχυρισμούς του κ. Λ. Ιεροδιακόνου Οι απόψεις του κ. Αλωνεύτη στα πιο πάνω ζητήματα συνοψίζονται στις πιο κάτω δηλώσεις του ενώπιον των δύο Επιτροπών:-

I. Η εταιρεία GIAT που είναι κρατική και είναι ο κατασκευαστής μεγάλου αριθμού πυρομαχικών δε διαπραγματεύεται ποτέ και δε συμβάλλεται. Αναθέτει τη διαπραγμάτευση στη SOFMA. Έτσι η κυβέρνηση όπως και σε άλλη περίπτωση στο παρελθόν δεν υπέγραψε συμβάσεις με τη GIAT αλλά με τη SOFMA.

'Οσον αφορά τη LUCHAIRE, όταν αποταθήκαμε στη γαλλική κυβέρνηση για να ζητήσουμε τα πυρομαχικά των 155 χιλ. σε διάφορους τύπους που καθόρισε το ΓΕΕΦ, η γαλλική κυβέρνηση αποφάσισε ότι ήθελε να βοηθήσει ακόμα μια εταιρεία, τη LUCHAIRE. Έτσι η γαλλική κυβέρνηση αποφάσισε ότι ορισμένα από τα βλήματα θα τα προμήθευε η GIAT και ορισμένα η LUCHAIRE. Γι' αυτό υπεγράφη ένα συμβόλαιο με τη SOFMA, το οποίο κάλυπτε και τη LUCHAIRE.

Θα μπορούσε το Υπουργείο 'Αμυνας τότε να υπογράψει ξεχωριστά με τη LUCHAIRE, όμως αυτό δεν έγινε, αφενός για να δείξουμε ότι δε δεχόμαστε την ύπαρξη αντιπροσώπων και αφετέρου γιατί βάζοντας το συμβόλαιο της LUCHAIRE μαζί με εκείνο της GIAT ενοποιημένο πετύχαμε μεγαλύτερη έκπτωση.

II. Σύμφωνα με διερεύνηση που έκανε ο ίδιος ο κ. Αλωνεύτης από δική του πηγή, το έγγραφο που κατέθεσε ο κ. Ιεροδιακόνου και που υποστήριξε ότι αποτελεί την προσφορά της LUCHAIRE προς τη SOFMA είναι στην πραγματικότητα έγγραφο που στάληκε από τη LUCHAIRE προς τη GIAT.

'Οπως συγκεκριμένα ο κ. Αλωνεύτης δήλωσε στην Επιτροπή, "Στάληκε, (το έγγραφο αυτό) επειδή η LUCHAIRE είχε ακριβές τιμές, η GIAT που είχε το export licence, της είπε ότι 'Αν οι τιμές σου είναι ψηλές, δε θα μπορέσεις να συμπεριληφθείς στο συμβόλαιο'. Και αυτό το έγγραφο δείχνει το manufacturing cost. Και έχουμε το Γενικό Ελεγκτή να μας πει τι σημαίνει manufacturing cost, fob από γαλλικό λιμάνι."

III. Ο κ. Αλωνεύτης υποστήριξε ότι δε θα πρέπει να καταλήξει κανείς σε αυθαίρετα συμπεράσματα για το θέμα, αλλά να διαπιστωθεί όσον αφορά το Υπουργείο 'Αμυνας αν έκανε τις ενδεδειγμένες ενέργειες, ώστε να διασφαλίσει ότι συμβαλλόταν με τις καλύτερες δυνατές τιμές, πράγμα που κατά τη γνώμη του έγινε, εξασφαλίζοντας το Υπουργείο και τη σχετική διαβεβαίωση ότι οι τιμές ήταν οι χαμηλότερες που προσφέρθηκαν το 1989.

Επίσης πήρε επιστολή από τη LUCHAIRE που διαβεβαίωνε ότι οι τιμές θα είναι οι ίδιες είτε το Υπουργείο συμβληθεί απευθείας μαζί της είτε με τη SOFMA. Τέλος, το Υπουργείο ζήτησε να πληροφορηθεί από το ΓΕΕΦ αν μπορούσε να στραφεί προς άλλους κατασκευαστές σε άλλες χώρες και η Εθνική Φρουρά συμβούλευσε να μην αποταθούμε σε άλλους κατασκευαστές.

'Οσον αφορά το έγγραφο που σ' εκείνο το στάδιο δεν είχε κατατεθεί από τον κ. Ιεροδιακόνου, ο κ. Αλωνεύτης δήλωσε ότι "η LUCHAIRE, όταν υπογράφτηκε το συμβόλαιο, έδωσε στο Υπουργείο 'Αμυνας γραπτή διαβεβαίωση ότι δεν πληρώνει πουθενά προμήθεια ούτε στην Κύπρο ούτε στο εξωτερικό. Συνεπώς, αν αποδειχτεί ότι πληρώθηκε τέτοια προμήθεια, τότε δικαιούμαστε να τη ζητήσουμε και να πάρουμε τα χρήματά μας πίσω".

(Ε) Περαιτέρω χειρισμοί του θέματος των εγγράφων Ιεροδιακόνου από την Επιτροπή

Οι Επιτροπές προβληματίστηκαν ιδιαίτερα πάνω στο θέμα των πιο πάνω εγγράφων. Στον προβληματισμό τους αυτό οι δύο Επιτροπές διαχωρίζουν τα έγγραφα που κατατέθηκαν ενώπιόν τους και αφορούν τους καταλόγους τιμών, τις συγκρίσεις κ.λπ. και το έγγραφο το οποίο αρχικά δεν κατατέθηκε, αλλά έγινε γνωστό το περιεχόμενό του και αναφέρεται, όπως λέχθηκε, σε προμήθειες που κατέθεσε η LUCHAIRE προς τη SOFMA ύψους 19.96% περίπου σε τρίτη εταιρεία.

Το δεύτερο έγγραφο, εφόσον είναι υπαρκτό και αποδειχτεί η γνησιότητά του, εγείρει σοβαρό ποινικό θέμα υπό την έννοια της ενδεχόμενης διάπραξης ποινικού αδικήματος. 'Οσον αφορά τα άλλα έγγραφα, θα πρέπει να αποδειχθεί η γνησιότητά τους, να εξακριβωθεί ο αποστολέας και ο παραλήπτης των επιστολών και στη συνέχεια να εξεταστεί και αξιολογηθεί το περιεχόμενό τους.

Οι δύο Επιτροπές έκριναν σκόπιμο να διαβιβάσουν τόσο τα πρακτικά της συζήτησης με τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν όσο και τα έγγραφα που κατατέθηκαν από τον κ. Ιεροδιακόνου προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, για να τα διερευνήσει περαιτέρω και να αποφανθεί αναλόγως από της άποψης της δικής του αρμοδιότητας.

Για το σκοπό αυτό οι δύο Επιτροπές κάλεσαν σε συνεδρία τους τον Αναπληρωτή Γενικό Εισαγγελέα, τον οποίο και ενημέρωσαν σχετικά. Στη συνέχεια απέστειλαν τα πρακτικά και τα έγγραφα συνοδεύοντάς τα με σχετική επιστολή.

Πρόσθετα οι Επιτροπές με επιστολή τους ζήτησαν από το Υπουργείο Άμυνας να διερευνήσει το όλο θέμα και από της δικής του σκοπιάς και να τις ενημερώσει περαιτέρω.

Επανερχόμενες πάνω στο θέμα αυτό ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ζήτησε με επιστολή του, ημερ. 6 Οκτωβρίου 1993, συνάντηση με τις δύο Επιτροπές για να συζητήσουν στην παρουσία των Υπουργών Εξωτερικών και Άμυνας τις προεκτάσεις και τις συνέπειες που δυνατό να έχει η επέκταση των ερευνών του στη Γαλλία, την οποία θεωρεί αναπόφευκτη για την ικανοποιητική διερεύνηση του θέματος.

Για το σκοπό αυτό πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδρίες στις 26 Οκτωβρίου 1993 στην παρουσία του ίδιου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και στις 11 Νοεμβρίου 1993 στην παρουσία των Υπουργών Άμυνας και Εξωτερικών μαζί με εκπροσώπους του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας μια και που ο ίδιος απουσίαζε τότε στο εξωτερικό.

Στα πλαίσια των συζητήσεων αυτών συμφωνήθηκε να υπάρξει συνεννόηση μεταξύ Υπουργείου Εξωτερικών και Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας για τις προγραμματιζόμενες ενέργειες, ώστε να εκτιμηθούν όλοι οι κίνδυνοι και οι πιθανές συνέπειες στις σχέσεις Κύπρου - Γαλλίας πριν από οποιαδήποτε ενέργεια. Εντούτοις ήταν και παραμένει απόλυτα σαφής η τοποθέτηση των δύο Επιτροπών για την επιθυμία τους να διερευνηθεί πλήρως το θέμα.

Μέχρι και το στάδιο της τελικής επεξεργασίας του κειμένου της παρούσας Έκθεσης, δεν υπήρξε οποιαδήποτε άλλη πληροφόρηση από της πλευράς είτε του Υπουργείου Εξωτερικών είτε του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

8. ΟΧΗΜΑΤΑ ACMAT

Σε σχέση με τις διαδικασίες για την προμήθεια των οχημάτων ACMAT προβλήθηκαν οι πιο κάτω ισχυρισμοί από Μέλη των Επιτροπών γι' αυτό και καταβλήθηκε προσπάθεια να διερευνηθεί αν οι ισχυρισμοί αυτοί ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

1. Δε ζητήθηκαν προσφορές για άλλα οχήματα ούτε και καθορίστηκαν προδιαγραφές εκ των προτέρων για την επιλογή των οχημάτων ACMAT.
2. Μέλη της Τεχνικής Επιτροπής Αξιολόγησης του ΓΕΕΦ πιθανόν να επηρεάστηκαν στην απόφασή τους από τον Υπουργό λόγω δεσμού συγγένειάς τους.
3. Η απόφαση της Τεχνικής Επιτροπής Αξιολόγησης του ΓΕΕΦ δεν ήταν ομόφωνη.

4. Υπήρχε προηγουμένως άλλη Επιτροπή Αξιολόγησης με Πρόεδρο τον Αργυρόπουλο η οποία δε συνέστησε την προμήθεια των ACMAT, γι' αυτό και αντικαταστάθηκε.

5. Η έκθεση της Επιτροπής Αργυρόπουλου δεν παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Άμυνας, όταν εξητείτο η έγκρισή της και κατά συνέπεια η Επιτροπή παραπλανήθηκε σε ό,τι αφορά την πληροφόρηση που είχε ενώπιόν της για να αποφασίσει.

Αναφορικά με τα πιο πάνω οι Επιτροπές είχαν την ακόλουθη ενημέρωση:

(α) Υστερα από την αγορά των βαρέων όλμων 120 χιλ. προέκυψε θέμα επείγουσας προμήθειας οχημάτων για τη ρυμούλκησή τους. Για το σκοπό αυτό ορίστηκε οκταμελής επιτροπή του ΓΕΕΦ η οποία συναξιολόγησε το όχημα ACMAT με τα οχήματα PINZGAUER και STEYR και στις 28.7.1990 υπέβαλε στο ΥΠΑΜ τεχνικο-επιχειρησιακή αξιολόγηση. Η αξιολόγηση αυτή ζητήθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας κατά τη συνεδρία της στις 20.9.1990 και υποβλήθηκε προς αυτήν με επιστολή του Γενικού Διευθυντή του ΥΠΑΜ στις 22.9.1990.

(β) Με βάση την ίδια ενημέρωση προκύπτει ότι το ΓΕΕΦ με έγγραφό του ημερ. 15.9.1990 προς το ΥΠΑΜ, έκρινε το όχημα ACMAT ως "κατάλληλο για τη ρυμούλκηση όλμων 120 χιλ. και τη μεταφορά των πυρομαχικών τους", γι' αυτό και πρότεινε την "προμήθεια τουλάχιστο 44 οχημάτων ACMAT εκ των 120 αναγκαιούντων, κατ' απόλυτη προτεραιότητα, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για τη ρυμούλκηση των ήδη παραληφθέντων όλμων 120 χιλ. και των πυρομαχικών τους".

Σε σύσκεψη ημερομηνίας 17.9.1990 υπό τον Υπουργό Άμυνας, με συμμετοχή άλλων οκτώ Λειτουργών του ΥΠΑΜ και Αξιωματικών του ΓΕΕΦ, αποφασίστηκε "να προωθηθεί η υπογραφή Σύμβασης με ACMAT εντός του 1990 για την προμήθεια 120 οχημάτων, με προτεραιότητα την προμήθεια 44 τουλάχιστο οχημάτων".

Ακολούθησε επιστολή του πρώην Υπουργού Άμυνας προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας ημερ. 19.9.1990, με την οποία ζητήθηκε η έγκριση της Επιτροπής για την προμήθεια 120 οχημάτων ACMAT και άλλων τεσσάρων τύπων οχημάτων διάφορων κατηγοριών.

Όπως προαναφέρθηκε, τα στοιχεία της πιο πάνω επιστολής συμπληρώθηκαν με την υποβολή, στις 22.9.1990, αυτούσιας της έκθεσης αξιολόγησης του ΓΕΕΦ.

Η Επιτροπή Άμυνας ενέκρινε την πιο πάνω αγορά διαβιβάζοντας την απόφασή της με επιστολή της ημερ. 27.10.1990.

(γ) Όπως δήλωσε ο κ. Αλωνεύτης, οι προδιαγραφές ενός συστήματος αφήνονται συνήθως να καθοριστούν από την ομάδα η οποία το αξιολογεί. Το ΓΕΕΦ έχει το τεχνικό τμήμα

του στρατού, το οποίο συνεργάζεται για να κάμει κάποιες προδιαγραφές. Από την αρχή τέθηκε υπόψη της Επιτροπής Αξιολόγησης ότι θέλουμε αυτοκίνητο το οποίο να μπορεί να σύρει τον όλμο και τα πυρομαχικά. Πέραν αυτών υπάρχει μια σειρά από γενικά αποδεκτές προδιαγραφές τις οποίες το ΓΕΕΦ θέτει.

(δ) Η Έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης για τα ACMAT ήταν ομόφωνη. Όσον αφορά την πληροφορία για ύπαρξη και άλλης εκθέσεως από άλλη Επιτροπή με Πρόεδρο τον κ. Αργυρόπουλο, ο εκπρόσωπος του ΓΕΕΦ ανέφερε ότι μετά από διερεύνηση του αρχείου του ΓΕΕΦ βρέθηκαν άλλες τρεις εκθέσεις αξιολογήσεως του ACMAT που έγιναν ενδοϋπηρεσιακά στο ΓΕΕΦ και οι οποίες δεν είχαν υποβληθεί στο Υπουργείο Άμυνας. Μια από αυτές έγινε από Επιτροπή της οποίας προήδρευε ο αντισυνταγματάρχης Αργυρό-πουλος. Η έκθεση αυτή αξιολογούσε μόνο το ACMAT χωρίς τη συναξιολόγησή του με άλλα οχήματα.

9. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Με την ευκαιρία της εξέτασης του ειδικού θέματος για τα ACMAT σε συνάρτηση με το θέμα των εσωτερικών εκθέσεων αξιολόγησης του ΓΕΕΦ αλλά και για σκοπούς διευκρίνισης ορισμένων θεμάτων που προέκυψαν από την όλη συζήτηση στις Επιτροπές, οι τελευταίες κάλεσαν σε μια από τις συνεδρίες τους τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς, Στρατηγό Σειραδάκη, υπόψη του οποίου τέθηκαν τα πιο κάτω ερωτήματα:-

(α) Ποιος φέρει την ευθύνη για τις αποφάσεις του ΓΕΕΦ, πώς εκφράζονται αυτές προς το Υπουργείο και ποια σημασία θα πρέπει να αποδίδει η Επιτροπή Άμυνας και κατ' επέκταση η Βουλή σε δηλώσεις ή εκθέσεις αξιωματικών του ΓΕΕΦ που δεν υποβάλλονται ιεραρχικά.

(β) Πώς διασφαλίζονται τα απόρρητα έγγραφα του ΓΕΕΦ, αν έγιναν έρευνες για διαρροές εγγράφων και ποιά τα μέτρα που λήφθηκαν ή λαμβάνονται.

(γ) Ποιος διορίζει τα Μέλη των Επιτροπών Αξιολόγησης του ΓΕΕΦ.

(δ) Πώς ο ίδιος εκτιμά τις υφιστάμενες διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών συστημάτων.

(ε) Αν, κατά την άποψή του, κρίνονται ικανοποιητικές οι αγορές οπλικών συστημάτων για τους σκοπούς που αγοράστηκαν.

(στ) Πώς ο ίδιος αξιολογεί τα οχήματα ACMAT, με τα οποία εφοδιάστηκε η Εθνική Φρουρά.

Απαντώντας στα πιο πάνω ερωτήματα αλλά και εκφράζοντας γενικότερα τις απόψεις του ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς δήλωσε τα ακόλουθα στις Επιτροπές:

(α) Αρχικά εξέφρασε την ευχή να λειτουργούν όλα σε αυτό τον τόπο όπως στην Εθνική Φρουρά.

(β) Για την ασφάλεια των εγγράφων υπάρχουν στο ΓΕΕΦ Κανονισμοί ασφάλειας διαβαθμισμένου υλικού με κλίμακα και βαθμό ασφάλειας και η φύλαξη και διακίνησή τους γίνεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς αυτούς.

(γ) Την τελική ευθύνη όσον αφορά το ΓΕΕΦ την έχει ο έχων το δικαίωμα της υπογραφής του τελικού εγγράφου. Οποιοσδήποτε μπορεί να έχει ακόμα και διϊστάμενες απόψεις στο στάδιο των Επιτροπών που μελετούν ένα θέμα. Μια εισήγηση περνά από διάφορα στάδια και καταλήγει τελικά στην ιεραρχία. Εκεί ύστερα από προβληματισμό λαμβάνεται η τελική απόφαση η οποία και αποτελεί την τελική εισήγηση του ΓΕΕΦ, έστω και αν προϋπήρξαν επιμέρους διαφωνίες.

Όσον αφορά ειδικά την έκθεση για τα ACMAT, την επίσημη θέση του ΓΕΕΦ εκφράζει η έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης ημερ. 28/7/90 η οποία και πέρασε από την πιο πάνω διαδικασία.

(δ) Σε ερώτηση αν γνωρίζει ποια ήταν η σκοπιμότητα που αντικαταστάθηκε η αρχική επιτροπή αξιολόγησης για τα ACMAT, ο Αρχηγός δήλωσε ότι δεν είναι σε θέση να ξέρει κάτω από ποιες συνθήκες και με βάση ποιους παράγοντες η ηγεσία της εποχής εκείνης έκρινε όπως έκρινε. Όχι τόσο γιατί είναι αντιδεοντολογικό, αλλά κυρίως γιατί είναι παρακινδυνευμένο. Εντούτοις μιλώντας γενικά είπε ότι ανασυγκροτήσεις, αναδιοργανώσεις και συμπληρώσεις Επιτροπών γίνονται και πρέπει να γίνονται.

(ε) Στην ερώτηση για το πώς εκτιμά η στρατιωτική ηγεσία το όχημα ACMAT, ο Αρχηγός είπε: "Θα σας απαντήσω στο βαθμό που μπορώ και οφείλω να γνωρίζω. Είναι ένα βασικό όχημα, βασικών στρατιωτικών προδιαγραφών, που λειτουργεί για δύοτρία χρόνια, είναι αξιόπιστο όχημα με το οποίο δεν είχαμε κανένα πρόβλημα. Συμπεριφέρεται όπως συμπεριφέρεται σήμερα ένα συγκεκριμένο όχημα".

(στ) Για το θέμα της διαρροής εγγράφων ο Αρχηγός ανέφερε ότι μέχρι σήμερα ένα μόνο συγκεκριμένο έγγραφο καταγγέλθηκε ότι διέρρευσε και ότι το θέμα εξετάστηκε από το ΓΕΕΦ και τα στοιχεία είναι στο Υπουργείο. Ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς υπογράμμισε ότι η διερεύνηση της διαρροής ενός εγγράφου δεν είναι κάτι το απλό, γιατί μετά από τέσσερα χρόνια πρέπει να βρεθούν επαναπατρισθέντες Ελλαδίτες και όσοι θα μπορούσαν να έχουν μια εικόνα ή σχέση με το έγγραφο.

(ζ) Τη σύνθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης την προτείνει το ΓΕΕΦ και την εγκρίνει το Υπουργείο βάσει διαδικασιών. Σίγουρα επιλέγονται άτομα ανάλογα με την περίπτωση και την ειδικότητα. Παρέμβαση από το Υπουργείο ουδέποτε είχε γίνει και ούτε θα τη δεχόταν.

(η) Διατυπώνοντας τις απόψεις του για τις ισχύουσες διαδικασίες αγοράς στρατιωτικού υλικού, ο Αρχηγός ανέφερε ότι μιλώντας γενικά και χωρίς να εξειδικεύει το θέμα στην ισχύουσα διαδικασία, καμιά διαδικασία δεν είναι τέλεια και είναι καθήκον μας συνεχώς να τη βελτιώνουμε. Στην πορεία της εφαρμογής των διαδικασιών αισθάνεται ότι οφείλει να κάμνει διαπιστώσεις και ο ίδιος έχει κάνει τις δικές του. Στο Υπουργείο Άμυνας ήδη υπάρχουν οι προτάσεις του ΓΕΕΦ για τις διαδικασίες μετά από μια σε βάθος μελέτη του όλου θέματος.

(θ) Από την εμπειρία του στις διαδικασίες που ίσχυσαν, δεν έχει διαπιστώσει οποιαδήποτε παραβίασή τους.

(ι) Απαντώντας στην ερώτηση αν θεωρεί ότι τα οπλικά συστήματα που έχουμε πάρει με βάση τις ισχύουσες διαδικασίες είναι ικανοποιητικού επιπέδου, ο Αρχηγός είπε ότι μπορεί να απαντήσει αν ερωτηθεί πώς συμπεριφέρεται ένα συγκεκριμένο οπλικό σύστημα. Ο κ. Σειραδάκης είπε: "το να απαντήσω συλλήβδην για όλα για εποχές κλιμακούμενες στο απώτερο παρελθόν δεν μπορεί να γίνει".

10. ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΡΜΑΤΩΝ AMX-30 ΣΕ AMX 30-B2

Τις δύο Επιτροπές απασχόλησε επίσης η αναβάθμιση των αρμάτων AMX-30 σε AMX 30-B2. Στα πλαίσια της εξέτασης αυτής διερευνήθηκαν ειδικότερα τα ακόλουθα:-

(α) Γιατί κρίθηκε αναγκαία και σκόπιμη η αναβάθμιση των AMX-30 σε B2 και ποια είναι η διαφορά των αναβαθμισμένων αρμάτων από τα μη αναβαθμισμένα.

(β) Γιατί δεν ασκήθηκε το option της αρχικής σύμβασης του 1987 με την οποία προμηθεύτηκε η Εθνική Φρουρά τα πρώτα άρματα AMX και πότε έληξε το δικαίωμα αυτό.

(γ) Αν και κατά πόσο ήταν συμφερότερη και, από ποια άποψη, η αναβάθμιση των AMX-30 σε B2 από την αγορά καινούργιων αρμάτων και ποιο το οικονομικό όφελος τελικά, αν υπάρχει.

(δ) Πώς συγκρίνονται τα αναβαθμισμένα άρματα με τα καινούργια που προμηθεύει ο κατασκευαστής.

(ε) Για την αναβάθμιση των AMX-30 σε B2 από την GIAT το Υπουργείο Άμυνας συμβλήθηκε με τη SOFMA. Υπήρχε η δυνατότητα σύναψης της σύμβασης αυτής απευθείας με την GIAT.

Από τη διερεύνηση που έγινε με βάση τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη των δύο Επιτροπών από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Άμυνας προκύπτουν τα πιο κάτω:-

(α) Το Υπουργείο Άμυνας με σύμβασή του που υπέγραψε με την εταιρεία SOFMA προμηθεύτηκε 16 άρματα AMX-30 B2 έναντι του ποσού των Λ.Κ. 27.666.367. Το 1989 διαπιστώθηκε η ανάγκη αύξησης του αρματικού δυναμικού της Εθνικής Φρουράς με την προμήθεια 36 επιπλέον αρμάτων του ίδιου τύπου με αυτά που αγοράστηκαν το 1987.

Οι λόγοι που επέβαλλαν την αγορά αυτή, αλλά και η σύγκριση του άρματος AMX-30 και του αναβαθμισμένου AMX 30-B2 επεξηγήθηκαν αναλυτικά στις Επιτροπές από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Άμυνας και του ΓΕΕΦ. Παράλληλα έγινε εκτενής αναφορά στα στοιχεία, τις εκθέσεις και μελέτες που είχαν δοθεί το 1989 στην Επιτροπή Άμυνας, όταν ζητήθηκε η έγκρισή της γι' αυτή τη σκοπούμενη σύμβαση.

(β) Στη σύμβαση του 1987 είχε προβλεφθεί δικαίωμα προαίρεσης (option) το οποίο έληγε το 1988. Δεν ασκήθηκε το δικαίωμα αυτό λόγω αδυναμίας απορρόφησης νέων αρμάτων σύμφωνα με τις

διαβεβαιώσεις του ΓΕΕΦ. Αν ασκείτο το δικαίωμα αυτό θα υπήρχε εξοικονόμηση μερικών εκατοντάδων χιλιάδων λιρών που θα προέκυπτε από τη μειωμένη τιμή των άρμάτων.

(γ) Η αναβάθμιση των αρμάτων AMX-30 σε AMX 30-B2 αντί της αγοράς καινούργιων κρίθηκε συμφερότερη, γιατί θα εξοικονομείτο ένα ποσό χρημάτων λόγω της δωρεάν παραχώρησης 36 αρμάτων AMX 30 από την Ελλάδα για σκοπούς ανακατασκευής και γιατί το αρματικό δυναμικό της Εθνικής Φρουράς θα συμπληρωνόταν μέσα σε δύο χρόνια αντί για τέσσερα-πέντε χρόνια που θα απαιτούσε η αγορά καινούργιων αρμάτων. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το οικονομικό όφελος από την αναβάθμιση αυτή, ετοιμάστηκε από το Υπουργείο Άμυνας συγκριτική μελέτη για τις Επιτροπές από την οποία και προκύπτει ότι η διαφορά στο συνολικό κόστος για αγορά αναβαθμισμένου, αντί καινούργιου, είναι περίπου £1.547.980.

Δηλώθηκε στις Επιτροπές ότι η εγγύηση που δίνεται από τους κατασκευαστές για το αναβαθμισμένο άρμα είναι ακριβώς η ίδια που δίνεται για το καινούργιο.

(δ) Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή στις 26/5/1993, από τα τηρούμενα στο Υπουργείο Άμυνας αρχεία δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με απευθείας διαπραγματεύσεις της εταιρείας GIAT με οποιοδήποτε για την προμήθεια στρατιωτικού υλικού την εποχή που υπογράφτηκε το συμβόλαιο για τα AMX 30-B2. Το Υπουργείο συνήψε την πρώτη απευθείας σύμβαση του με την GIAT για προμήθεια πυρομαχικών 90 χιλ. c/v στις 12.2.1991.

11. ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΟΥ ΚΑΤΑΘΕΣΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ Ο ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΧΑΣΙΚΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΑΡΜΑΤΑ ΜΑΧΗΣ

Στη διάρκεια συνεδρίας των δύο Επιτροπών ο Βουλευτής κ. Χάσικος ζήτησε να διερευνηθεί πληροφορία ότι Κύπριος αξιωματικός της Εθνικής Φρουράς μετέβη στην Ελλάδα για να φέρει συγκριτικά στοιχεία για τιμές σχετικά με εξαρτήματα που αγοράζει ο ελληνικός στρατός και τα οποία είναι ίδια με εξαρτήματα που χρησιμοποιούνται στην Εθνική Φρουρά. Ειδικότερα ο κ. Χάσικος ζήτησε να διερευνηθεί αν έγινε τέτοια σύγκριση και αν, σύμφωνα με τις πληροφορίες που του δόθηκαν, προκύπτει ότι σε μερικές περιπτώσεις η Κύπρος αγόραζε τα ίδια πράγματα σε σε τιμές εκατονταπλάσιες από ότι η Ελλάδα.

Σε σχέση με τα ζητήματα αυτά οι δύο Επιτροπές ζήτησαν πληρέστερη πληροφόρηση από το Υπουργείο Άμυνας. Συναφώς τέθηκαν υπόψη των δύο Επιτροπών τα ακόλουθα:-

(α) Το ΓΕΕΦ με σχετική επιστολή του ενημέρωσε το Υπουργείο ότι ο Τ/χης Γεωργιάδης Γεώργιος μετέβη στην Ελλάδα προκειμένου να βοηθήσει στη λογιστική τακτοποίηση υλικών που χορηγήθηκαν από την Ελλάδα στην Εθνική Φρουρά από το 1982 και μετά. Παράλληλα ο εν λόγω αξιωματικός είχε εντολή να συγκεντρώσει περισσότερα στοιχεία για τα αποθέματα κοινών ανταλλακτικών

AMX-30 και AMX 30-B2 (ποσότητες, κόστος κ.λπ.) που ενδιαφερόταν η Εθνική Φρουρά να προμηθευτεί από την Ελλάδα στα πλαίσια της προώθησης του προγράμματος προμήθειας και άλλων αρμάτων AMX από την Ελλάδα.

(β) Η έκθεση του Τ/χη Γεωργιάδη για την εν λόγω επιστολή και περισσότερα στοιχεία για το όλο θέμα περιέχονται σε σχετικό φάκελο στο Υπουργείο 'Αμυνας και είναι στη διάθεση των Βουλευτών για ενημέρωσή τους.

Ο ίδιος ο Τ/χης Γεωργιάδης σε δήλωσή του στη συνεδρία των Επιτροπών που ακολούθησε είπε ότι στα πλαίσια των εντολών που είχε να ανακαλύψει κοινά ανταλλακτικά των οχημάτων AMX-30 του ελληνικού στρατού και των AMX 30-B2 που θα ήταν χρήσιμα για την Εθνική Φρουρά κατάφερε να σπάσει τον κωδικό αριθμό τους διαπιστώνοντας "τρελές", όπως τις χαρακτήρισε, διαφορές μεταξύ ορισμένων τιμών ανταλλακτικών που είχε προμηθευτεί ο ελληνικός στρατός με τις τιμές ανταλλακτικών που περιλαμβάνονται σε προσφορές που ζήτησε η Εθνική Φρουρά.

'Οπως όμως ο ίδιος αξιωματικός διευκρίνισε, οι διαφορές αυτές ήταν άλλοτε ψηλές προς τη μια πλευρά και άλλοτε προς την άλλη.

(γ) Σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις του Υπουργείου 'Αμυνας οι τιμές περιλαμβάνονται σε προσχέδιο σύμβασης με τη GIAT και όχι σε υπογραμμένο συμβόλαιο και ότι στις προθέσεις του Υπουργείου 'Αμυνας είναι να αντιμετωπιστούν δεόντως τα εγειρόμενα ζητήματα.

12. ΔΙΟΠΤΡΕΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΥΠΩΝ

Στη διάρκεια της εξέτασης του υπό συζήτηση θέματος ο Βουλευτής κ. Σ. Χατζηγιάννης ζήτησε να διερευνηθούν πληροφορίες που του δόθηκαν σύμφωνα με τις οποίες συστάθηκε μια Επιτροπή για να αξιολογήσει διόπτρες και όταν το πόρισμα της δεν ήταν, κατά την άποψη του Υπουργού, ικανοποιητικό, έγιναν παρεμβάσεις προς τα Μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης.

Ο κ. Χατζηγιάννης αναφέρθηκε στη συνέχεια στον Αντιστράτηγο Π. Πανταζή, ο οποίος ήταν και ο Πρόεδρος της προαναφερθείσας Επιτροπής και διαβίβασε στις Επιτροπές την επιθυμία του εν λόγω αξιωματικού να τις ενημερώσει πάνω στο θέμα.

Ο κ. Π. Πανταζής προσήλθε σε συνεδρία των Επιτροπών στις 3 Ιουνίου 1992 και κατέθεσε τις πιο κάτω απόψεις του πάνω στο θέμα:-

(1) Ανατέθηκε σε Επιτροπή του ΓΕΕΦ, της οποίας ο ίδιος ορίστηκε πρόεδρος, να αξιολογήσει τις διόπτρες. Η υπ' αυτόν Επιτροπή κατά πλειοψηφία έκρινε όλες τις διόπτρες ακατάλληλες, εκτός από δύο, γιατί κατά τη γνώμη της δεν πληρούσαν τα κριτήρια και τις επιχειρησιακές απαιτήσεις τις οποίες καθόριζε το Υπουργείο και το ΓΕΕΦ.

(2) Ο κ. Πανταζής υπέβαλε αναφορά προς τη διεύθυνση εξοπλισμού σχετικά με το πιο πάνω πόρισμα της Επιτροπής του. Στη συνέχεια υπήρξε αντίδραση από το Υπουργείο ότι θα έπρεπε να αξιολογούσαν κατά σειρά όλες τις διόπτρες που είδαν, έστω και αν δεν ικανοποίησαν την Επιτροπή πράγμα που κλήθηκαν να κάνουν.

(3) Η Επιτροπή αξιολόγησε όλες τις διόπτρες σύμφωνα με τις προφορικές οδηγίες που της δόθηκαν και έδωσε πλήρη αξιολόγηση στο ΓΕΕΦ και στη διεύθυνση εξοπλισμού. Στην Έκθεση της Επιτροπής, η οποία περιείχε άλλες ομόφωνες και άλλες κατά πλειοψηφία αποφάσεις, γινόταν πρόταση να αγοραστούν διόπτρες σε πολύ μικρή ποσότητα, γιατί όπως χαρακτηριστικά είπε "έτσι θα ζήμιωνε το δημόσιο μισό εκατομμύριο και όχι δεκαπέντε εκατομμύρια που άξιζε". Παράλληλα η ίδια η Επιτροπή ζήτησε να αξιολογήσει και επιχειρησιακά τις διόπτρες, αλλά της δόθηκε αρνητική απάντηση.

(4) Στη συνέχεια ο κ. Πανταζής πληροφορήθηκε από συναδέλφους του ότι κλήθηκαν όλοι στο Υπουργείο όπου και ρωτήθηκαν γιατί η Επιτροπή δεν κατάφερε να έχει ομόφωνη απόφαση και γιατί υπήρξαν διαφωνίες. Από πληροφορίες που είχε και χωρίς να είναι βέβαιος για το τι μεσολάβησε παραγγέλθηκαν τελικά είδη τα οποία, σύμφωνα με τη γνώμη της πλειοψηφίας της Επιτροπής του, δε θα έπρεπε να παραγγελθούν. Ο ίδιος, αν και Πρόεδρος της Επιτροπής, ουδέποτε κλήθηκε στο Υπουργείο, για να ακουστούν οι απόψεις του.

(5) Τελευταία, το Δεκέμβριο του 1992 ή Ιανουάριο του 1993, πήρε ως πρώτη μεραρχία δύο διαταγές από το ΓΕΕΦ. Η μια αφορούσε τη διαταγή ότι οι εταιρείες LITTON και VARO της Αμερικής δεν κατάφεραν να εξασφαλίσουν άδεια εξαγωγής των διοπτρών. Η δεύτερη διαταγή ήταν ότι υπήρξε σύμβαση με την ECON-OPTICS να αγοραστεί ένας μεγάλος αριθμός διοπτρών.

Από της πλευράς των εκπροσώπων του Υπουργείου Άμυνας κατατέθηκε όλο το ιστορικό της διαδικασίας προμήθειας διοπτρών από το οποίο και παρατίθενται για σκοπούς πληρέστερης ενημέρωσης τα ακόλουθα:

1) Με το 1ο 3ετές πρόγραμμα εξοπλισμών (1989-1991) προγραμματίστηκε η προμήθεια 3,617 διοπτρών, νυκτοσκοπίων και κάμερων διάφορων τύπων, συνολικού προϋπολογισθέντος κόστους £12.531.000, που κατανεμήθηκαν στους αντίστοιχους Προϋπολογισμούς του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης.

2) Η αξιολόγησή τους ανατέθηκε σε Επιτροπή που διορίστηκε από τον Υπουργό Άμυνας και αποτελείτο από τους:

(α) Υπ/γο Π. Πανταζή, Δκ/τη ΙΜΠ, Πρόεδρο

(β) Τ/χη (ΠΒ) Ι. Κόντη, ΓΕΕΦ/ΔΕΞ

(γ) Τ/χη (ΠΖ) Δ. Ζαχαρίου ΓΕΕΦ/2ο ΕΓ

(δ) Λ/γο (ΠΒ) Γ. Κωνσταντίνου, ΓΕΕΦ/ΜΥ

(ε) Λ/γο (ΠΖ) Γ. Κοσιάρη, 33 ΜΚ

(στ) Υπ/χο Α. Ιωαννίδη, Έκτη ΜΥΚ

(ζ) Σ/γο (Ι) Γ. Δημητρίου, Δκ/τη Μ.Ε/Π-Α/Φ

(η) Αλ/χία (ΤΧ) Ν. Ηλία, ΓΕΕΦ/ΔΤΧ

Στις 31.1.1991, η πιο πάνω Επιτροπή υπέβαλε Προκαταρκτική Έκθεση Αξιολόγησης, αποφασίστηκε δε όπως:

(α) Η αξιολόγηση περιοριστεί στις Εταιρείες-τύπους διοπτρών οι οποίες ικανοποιούν τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς.

(β) Πραγματοποιηθεί ζωντανή επίδειξη των διοπτρών αυτών στην Κύπρο.

Η αξιολόγηση έλαβε χώρα σε δύο διαδοχικά διαστήματα και επιδείχθηκαν διόπτρες.

3) Στις 18.5.1991 ο Πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης με απόρρητη αναφορά του έκρινε ως ακατάλληλους όλους τους τύπους διοπτρών, εκτός των διοπτρών νυκτερινής παρατήρησης μικρής απόστασης των Εταιρειών VARO και ECON-OPTICS και νυκτοσκοπίων πτητικών μέσων της LITTON (M-927), πρότεινε δε την προμήθεια μικρού αριθμού τέτοιων διοπτρών, με το σκεπτικό ότι και αυτές δεν καλύπτουν πλήρως τις απαιτήσεις της Εθνικής Φρουράς.

Οι προτάσεις αυτές απορρίφθηκαν τόσο από το ΓΕΕΦ όσο και από το Υπουργείο Άμυνας, δόθηκε δε η εντολή να υποβληθεί πλήρως αιτιολογημένη έκθεση αξιολόγησης, η οποία να υπογραφεί από το σύνολο της Επιτροπής (και όχι μόνο από τον Πρόεδρο αυτής) και να κατατάξει όλες τις διόπτρες που αξιολογήθηκαν κατά σειρά καταλληλότητας.

Η πιο πάνω εντολή στηρίχθηκε κατά βάση στα ακόλουθα:

α. Οι προσφερθείσες διόπτρες αντιπροσώπευαν ότι πιο σύγχρονο διαθέτει σήμερα η παγκόσμια τεχνολογία.

β. Βρίσκονται όλες σε χρήση από πολλούς στρατούς.

γ. Μεγάλο μέρος τούτων δοκιμάστηκε στον πόλεμο του Περσικού Κόλπου με άριστα αποτελέσματα.

δ. Ανταποκρίνονται πλήρως στις απαιτήσεις της Εθνικής Φρουράς.

ε. Η ανάγκη απόκτησής τους αποτελεί θέμα ύψιστης προτεραιότητας.

Η τελική έκθεση αξιολόγησης συντάχθηκε στις 5.7.91 και υποβλήθηκε στην ιεραρχία του ΓΕΕΦ μαζί με προσωπικές αναφορές των μελών της επιτροπής που διαφώνησαν με το πόρισμα της έκθεσης:

Τα βασικά στοιχεία της τελικής έκθεσης αξιολόγησης είναι ότι:-

α. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι σχετικές αποφάσεις λήφθηκαν ομόφωνα, ενώ σε άλλες περιπτώσεις λήφθηκαν κατά πλειοψηφία.

β. Για πολλούς τύπους διοπτρών προτάθηκε κατά πλειοψηφία η προμήθεια μικρής ποσότητας και όχι της πραγματικώς απαιτούμενης, ενώ για έναν τύπο απορρίφθηκαν και πάλι κατά πλειοψηφία όλες οι προσφερθείσες διόπτρες.

4) Ενόψει των ανωτέρω, το ΓΕΕΦ συνέταξε Φύλλο Ενημερώσεως-Εισηγήσεων, με το οποίο πρότεινε στον Υπουργό Άμυνας:

   α. Σύγκληση σύσκεψης υπό τον Υπουργό και με συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων του ΓΕΕΦ και των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης που δεν υπέβαλαν προσωπικές αναφορές, για να εκθέσουν τις απόψεις τους στους επίμαχους τύπους διοπτρών, με σκοπό τη λήψη οριστικών αποφάσεων.

   β. Προώθηση της προμήθειας όλων των απαιτούμενων ποσοτήτων διοπτρών, τόσο των ομόφωνα προταθεισών όσο και αυτών για τις οποίες εκφράστηκαν διαφορετικές απόψεις από αριθμό μελών της επιτροπής.

   Ο Υπουργός Άμυνας ενέκρινε τις πιο πάνω εισηγήσεις και συγκάλεσε σύσκεψη στις 28.8.1991 υπό την προεδρία του και με συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων του ΓΕΕΦ και του Υπουργείου, καθώς επίσης όλων των μελών της Επιτροπής Αξιολόγησης, πλην του Τχη (ΠΒ) Ι. Κόντη που στο μεταξύ είχε επαναπατριστεί.

   Κατά την πιο πάνω σύσκεψη συζητήθηκαν μεταξύ άλλων:

   α. Οι προτάσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης, όπως αυτές περιλαμβάνονται στην υποβληθείσα έκθεση.

   β. Οι απόψεις-διαφωνίες των Μελών που υπέβαλαν προσωπικές αναφορές.

   γ. Η οικονομική πτυχή του θέματος.

   Μετά από ανταλλαγή απόψεων λήφθηκαν οι κατά κατηγορία διοπτρών αποφάσεις με τις οποίες ανάμεσα σε άλλα:

   α. Υιοθετούνται όλες οι ομόφωνες αποφάσεις της Επιτροπής Αξιολόγησης.

   β. Καθορίζεται νέα επίδειξη-αξιολόγηση για όλους τους τύπους διοπτρών για τους οποίους προέκυψε διαφωνία, στις 19 και 20.9.1991.

5) Στο μεταξύ και ενόψει των διαφωνιών, αντιφάσεων και άλλων προβλημάτων που διαπιστώθηκαν, αλλά και για να αποφευχθούν ενέργειες αντίθετες ή μη σύμφωνες με την κείμενη νομοθεσία, συντάχθηκαν γενικές οδηγίες με τη μορφή εσωτερικών κανονισμών, επί της ακολουθητέας διαδικασίας αξιολόγησης οπλικών συστημάτων και λοιπών υλικών του ΤΑΘ οι οποίες, αφού έτυχαν επεξεργασίας από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, διαπιστώθηκε ότι συνάδουν με τους περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμους του 1985-1990. Κατόπιν τούτου, απεστάλησαν στον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς για άμεση και πιστή εφαρμογή τους από όλους τους εμπλεκόμενους.

   Η αναφερόμενη πιο πάνω επίδειξη-αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε τελικά στις 3.10.1991 με συμμετοχή όλων των διαγωνιζόμενων Εταιρειών εκτός από την TUJINON και στην παρουσία των εμπλεκόμενων φορέων Υπουργείου και ΓΕΕΦ. Ακολούθησε σύσκεψη στις 30.10.1991 υπό τον Υπουργό Άμυνας και λήφθηκαν οριστικές

αποφάσεις για όλους τους τύπους-κατηγορίες των υπό προμήθεια διοπτρών, πλην των θερμικών κάμερων, για τις οποίες αποφασίστηκε να ζητηθούν τελικές προσφορές και ζωντανή επίδειξή τους στην Κύπρο το Δεκέμβριο του 1991.

Ολοκληρώνοντας το ιστορικό της διαδικασίας ο εκπρόσωπος του ΓΕΕΦ ανέφερε ότι για τις συγκεκριμένες διόπτρες για τις οποίες κατέληξαν υπογράφτηκαν δύο συμβάσεις. Η μια με τη VARO και η άλλη με τη LITTON. Επειδή οι εταιρείες δεν κατόρθωσαν να εξασφαλίσουν άδεια εξαγωγής από την Αμερική, οι δύο συμβάσεις τελικά δεν υλοποιήθηκαν. Μετά από αυτό, το Υπουργείο αποφάσισε να κατανείμει το υλικό της LITTON στις εταιρείες ECON-OPTICS Ελλάδας και το υλικό της VARO, στην AVIMO Σιγκαπούρης, οι οποίες ανέλαβαν να προμηθεύσουν το ίδιο υλικό αντίστοιχα με τις ίδιες ακριβώς προδιαγραφές.

Οι απόψεις του κ. Αλωνεύτη πάνω στο θέμα

Επειδή στη συνεδρία των Επιτροπών στην οποία κατέθεσε τις πιο πάνω απόψεις του ο Υποστράτηγος Π. Πανταζής δεν ήταν παρών ο κ. Αλωνεύτης και επειδή κρίθηκε πως θα ήταν πιο ολοκληρωμένη η ενημέρωση των Επιτροπών αν είχαν και τις δικές του απόψεις ως του κατ' εξοχήν αρμόδιου οργάνου που είχε την ευθύνη των αποφάσεων, στάληκε σε αυτόν συνοπτικό ερωτηματολόγιο για τα σημεία που κρίθηκε ότι θα ήταν χρήσιμο να έχουν οι Επιτροπές τις απόψεις του.

Με βάση το ερωτηματολόγιο αυτό ο κ. Αλωνεύτης κατέθεσε στις Επιτροπές τις ακόλουθες απαντήσεις:

"(α) Ο κ. Πανταζής διορίστηκε ως πρόεδρος της επιτροπής για την αξιολόγηση των διοπτρών παρατήρησης και σκόπευσης. Ο τρόπος που λειτούργησε η επιτροπή του, οι διαφωνίες μεταξύ των μελών, οι αντεγκλήσεις και οι παρεμβάσεις από ενδιαφερόμενους ήταν στην ημερήσια διάταξη. Δε θυμούμαι στη διάρκεια της θητείας μου να εργάστηκε επιτροπή στρατιωτικών με τέτοια προχειρότητα. Κατά συνέπεια ο κ. Πανταζής κρίθηκε εντελώς ακατάλληλος για τέτοιο ρόλο και γι' αυτό δεν κλήθηκε στο Υπουργείο για διαβουλεύσεις.

(β) Η υπό τον κ. Πανταζή επιτροπή δεν κατάφερε να καταλήξει σε ομόφωνα συμπεράσματα, ενώ κάποια μέλη της αισθάνθηκαν την ανάγκη να υποβάλουν προσωπικές αναφορές, κάτι καθόλου ασύνηθες. Τόσο το Υπουργείο όσο και το ΓΕΕΦ έκριναν ότι το πόρισμα της Επιτροπής ήταν απαράδεκτο από πλευράς επιχειρηματολογίας και έτσι ζητήθηκε από την Επιτροπή να καταλήξει σε συμπεράσματα και να κατατάξει τις διόπτρες κατά σειρά καταλληλότητας δίνοντας ταυτόχρονα πλήρεις εξηγήσεις και δικαιολογητικά.

(γ) Στο Υπουργείο 'Αμυνας κλήθηκαν τα μέλη της υπό τον κ. Πανταζή Επιτροπής που υπέβαλαν προσωπικές αναφορές και διαφωνούσαν με το πόρισμα της Επιτροπής. Δόθηκε στους αξιωματικούς και υπαξιωματικούς που ήταν μέλη της Επιτροπής η ευκαιρία να παρουσιάσουν τις απόψεις τους που, σίγουρα άξιζαν τον κόπο, μια και οι εν λόγω αξιωματικοί/υπαξιωματικοί ήσαν οι καθ' ύλην αρμόδιοι και οι πλέον ειδικοί. Ο ισχυρισμός που διατυπώθηκε ότι απειλήθηκαν ή εκβιάστηκαν ή με οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο τρόπο έγινε προσπάθεια επηρεασμού τους είναι εντελώς αβάσιμος και αυθαίρετος.

(δ) Τα είδη διοπτρών που αποκτήθηκαν αξιολογήθηκαν σε βάθος από το ΓΕΕΦ που ζήτησε με έγγραφό του προς το Υπουργείο Άμυνας την αγορά τους. Το ΓΕΕΦ είναι σε καλύτερη θέση από μένα να πληροφορήσει την Επιτροπή γιατί αγνόησε τις εισηγήσεις της υπό τον κ. Πανταζή επιτροπής επί του προκειμένου.

(ε) Τόσο οι ποσότητες διοπτρών που αποκτήθηκαν όσο και ο τύπος τους ήταν θέματα της αποκλειστικής αρμοδιότητας του ΓΕΕΦ. Λήφθηκε επίσης υπόψη η χρηματική πρόνοια για το υλικό αυτό που είχε συμπεριληφθεί στους προϋπολογισμούς του έτους μέσα στο οποίο αποκτήθηκε.

13. ΑΛΛΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΑΤΕΘΕΣΑΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

Εκτός από τα πρόσωπα που παρέστησαν στις συζητήσεις των Επιτροπών με την ιδιότητα των εκπροσώπων του Υπουργείου Άμυνας, του ΓΕΕΦ, του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας κλπ., με αφορμή τη συζήτηση του πιο πάνω θέματος δύο ακόμα πρόσωπα ζήτησαν με επιστολές τους από τις Επιτροπές να παραστούν σε συνεδρία, για να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με θέματα που αφορούν ή έχουν προκύψει από το υπό εξέταση θέμα.

Ειδικότερα:

α) Ο δικηγόρος της κας Μουμμούρη με επιστολή του ημερ. 27 Απριλίου 1993 διαβεβαίωσε την επιθυμία της πελάτιδάς του να προσέλθει στις Επιτροπές για να καταθέσει σχετικά με επισκέψεις της στη Γαλλία και συνομιλίες με γαλλικά εργοστάσια για διερεύνηση της πιθανότητας αγοράς υλικού για την Εθνική Φρουρά.

Οι δύο Επιτροπές, στις 29 Απριλίου 1993, με επιστολή τους προς το δικηγόρο της κας Μουμμούρη ζήτησαν να τους γνωστοποιηθεί το όνομα του πελάτη του καθώς και το γενικό ή ειδικό θέμα στο οποίο προτίθεται να αναφερθεί για να μπορέσουν να οργανώσουν σε μεταγενέστερο στάδιο το δεύτερο κύκλο της ακροαματικής τους διαδικασίας.

Ο δικηγόρος της κας Μουμμούρη με επιστολή του στις 20 Μαΐου 1993 γνωστοποίησε τελικά στις Επιτροπές το όνομα της πελάτιδάς του και το θέμα στο οποίο θα αναφερόταν. Η κα Μουμμούρη κλήθηκε να παραστεί στη συνεδρία των Επιτροπών στις 3 Ιουνίου 1993.

β) Ο κ. Φρίξος Κουλέρμος, εκδότης της εφημερίδας "ΑΛΗΘΕΙΑ" ζήτησε με επιστολή του ημερομ. 19 Μαίου 1993 να κληθεί και να καταθέσει ενώπιον των Επιτροπών, για να καταρρίψει τους ψευδείς, όπως τους χαρακτήρισε, ισχυρισμούς του κ. Αλωνεύτη, ο οποίος στη διάρκεια συνεδρίας των δύο Επιτροπών ανέφερε ότι ο κ. Κουλέρμος του ζήτησε να προτιμήσει συγκεκριμένη πηγή προμήθειας οπλισμού για την Εθνική Φρουρά.

1. Οι δηλώσεις της Κας Μουμμούρη

Από τα όσα δήλωσε η κα Μουμμούρη στις Επιτροπές, παραθέτουμε πιο κάτω συνοπτικά όσα δυνατό να έχουν σχέση με το διερευνούμενο θέμα:-

(α) Η κα Μουμμούρη είχε δει αρκετές φορές τον κ. Αλωνεύτη στο Υπουργείο Άμυνας, αρχικά για θέματα τροφοδοσίας του στρατού με τα οποία ασχολείτο.

(β) Σε κάποιο στάδιο ο κ. Αλωνεύτης της είπε ότι υπάρχει πιο "εύκολος τρόπος" και της εισηγήθηκε να ασχοληθεί με τον οπλισμό.

Ο κ. Αλωνεύτης της είπε να "μη φοβάται" και ότι "το μόνο που έχει να κάνει είναι να επισκεφθεί ορισμένα εργοστάσια κατόπιν δικής του συστάσεως" και ότι "απ' όλες τις γνωριμίες που είχε, κανένας δε θα μπορούσε να την υποπτευθεί".

(γ) Το 1988 η κα Μουμμούρη επισκέφθηκε μετά από προφορικές οδηγίες του κ. Αλωνεύτη τη Βιομηχανία Όπλων SNPE, για να διαπραγματευτεί προμήθειες όπλων και να φέρει τιμές. Η κα Μουμμούρη ισχυρίζεται ότι μπήκε στο εν λόγω εργοστάσιο, επειδή ήταν απεσταλμένη του Υπουργού Άμυνας, γεγονός που η εταιρεία επιβεβαίωσε πριν να της επιτραπεί η είσοδος. Από το εργοστάσιο αυτό πήρε δύο ενημερωτικά έντυπα (leaflets) και τιμές τα οποία έδωσε στον κ. Αλωνεύτη, όταν επέστρεψε. Ένα leaflet, όπως είπε, δόθηκε στον πρώην δικηγόρο της, ενώ ο ίδιος ισχυρίζεται ότι το έχασε. Επίσης για δικό της λογαριασμό επισκέφθηκε τις εταιρείες ACMAT και LUCHAIRE και έφερε και από αυτές ενημερωτικά έντυπα. Τα έντυπα αυτά ανέλαβε να τα καταθέσει στις Επιτροπές μέχρι τις 8 Ιουνίου 1993.

(δ) Σε επόμενο ταξίδι της στη Γαλλία, ο κ. Αλωνεύτης της έδωσε ένα χαρτί με αριθμό λογαριασμού σε τράπεζα της Ελβετίας, για να δοθεί στη Βιομηχανία SNPE για να καταθέσει την προμήθεια σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της συμφωνίας. Στο ταξίδι αυτό δεν της επετράπη έγκαιρα η είσοδος στη Γαλλία και έτσι έχασε τη συνάντηση με τον εκπρόσωπο της βιομηχανίας. Όταν επέστρεψε, ο κ. Αλωνεύτης την προέτρεψε να ασχοληθεί με την προμήθεια ιματισμού στο στρατό. Σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας για τα είδη ιματισμού ο κ. Αλωνεύτης της είπε να σταματήσει να ασχολείται με τα είδη αυτά και να αγοράσει πυρομαχικά, διότι μέχρι το τέλος του 1992, όπως της λέχθηκε, θα αγοράζουμε πυρομαχικά.

(ε) Για όλες τις ενέργειές της αυτές, ταξίδια και άλλα έξοδα δεν πληρώθηκε τίποτε και δεν πήρε τελικά ούτε προμήθεια.

Η κα Μουμμούρη κατέθεσε στην Επιτροπή αντίγραφο "FAX" που είχε σταλεί στις 21 Απριλίου 1993 από την εταιρεία SNPE με το οποίο η εταιρεία αυτή επιβεβαίωνε ότι η κα Μουμμούρη έχει επισκεφθεί τα γραφεία της στο Παρίσι στις 12 Σεπτεμβρίου 1988 μετά που επιβεβαιώθηκε ότι έρχεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση, για να μελετήσει το ενδεχόμενο αγοράς προϊόντων της εταιρείας για τον κυπριακό στρατό.

Οι δύο Επιτροπές ζήτησαν από το Υπουργείο Άμυνας να διερευνήσει και σχολιάσει τόσο το περιεχόμενο του τηλεμηνύματος όσο και την ίδια την υπόσταση της εταιρείας.

Επίσης η κα Μουμμούρη απέστειλε στις Επιτροπές αντίγραφα σελίδων του διαβατηρίου της στις οποίες φαίνονται οι άδειες εισόδου και οι αφίξεις της στη Γαλλία.

Τα ενημερωτικά έντυπα των εταιρειών που η κα Μουμμούρη είχε αναλάβει να αποστείλει στις Επιτροπές μέχρι τις 8/6/1993 δεν αποστάληκαν τελικά. Ο δικηγόρος της κας Μουμμούρη πληροφόρησε τις Επιτροπές ότι τα leaflets αυτά που, όπως είπε, καμιά σχέση δεν έχουν με την ουσία της κατάθεσης της κας Μουμμούρη, τα είχε δώσει στο παρελθόν σε άλλο δικηγόρο που όπως ισχυρίζεται της τα επέστρεψε. Η ίδια δε θυμάται να τα έχει πάρει.

Επειδή οι Επιτροπές επιθυμούσαν να έχουν πληρέστερη ενημέρωση αναφορικά με τους ισχυρισμούς της κας Μουμμούρη, απέστειλαν στον κ. Αλωνεύτη συνοπτικό ερωτηματολόγιο για τα σημεία στα οποία θα ήθελαν τις απόψεις του. Οι απαντήσεις του κ. Αλωνεύτη έχουν ως ακολούθως:

"(α) Γνωρίζω την κυρία Μουμμούρη από επισκέψεις της στο Υπουργείο Άμυνας. Η κυρία Μουμμούρη με είδε δύο ή τρεις φορές (όπως με είδαν κατά καιρούς δεκάδες άλλοι ενδιαφερόμενοι) μέσα στα πλαίσια προσπαθειών της να συμπεριληφθεί στους υποψήφιους προμηθευτές του Υπουργείου Άμυνας για το ράψιμο των στολών της Εθνικής Φρουράς. Φρόντισα, μέσω του Κεντρικού Συμβουλίου Προσφορών στο Υπουργείο Οικονομικών, να της δοθούν όλες οι σχετικές πληροφορίες για τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε τέτοιες κυβερνητικές προσφορές. Αντιλαμβάνομαι ότι η κυρία Μουμμούρη επισκέφθηκε για τον ίδιο λόγο και τον Υπουργό Οικονομικών κ. Συρίμη. Η κυρία Μουμμούρη μου ανέφερε όντως ότι είχε σχέσεις με βιομηχανίες πολεμικού υλικού και ότι είχε διαβεβαιώσεις ότι θα μπορούσε να προμηθεύσει την Εθνική Φρουρά με μαχητικά Mirage. Της εξήγησα ότι τέτοια θέματα συζητούνται μόνο μεταξύ κυβερνήσεων και χωρίς τη μεσολάβηση ιδιωτών και την προέτρεψα να συγκεντρωθεί στις προσφορές για ράψιμο στολών και προμήθειες οσπρίων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς που ήταν σύμφωνα με την ίδια και η ειδικότητά της.

(β) Ποτέ δεν έκαμα αναφορά ότι δε θα υποψιαστεί κανένας την κυρία Μουμμούρη, διότι είναι άσχετη με θέματα άμυνας. Η μοναδική αναφορά μου στο "άσχετη με θέματα άμυνας" έγινε όταν της εξήγησα ότι τα θέματα εξοπλισμών αποτελούν αντικείμενο συζητήσεων μεταξύ κυβερνήσεων και όχι με άσχετους ενδιάμεσους ή ενδιαφερόμενους μεσίτες.

(γ) Ποτέ η κυρία Μουμμούρη δε στάληκε εκ μέρους μου ή του Υπουργείου Άμυνας μόνη ή με συνοδεία στη Βιομηχανία όπλων SNPE ή σε οποιαδήποτε άλλη βιομηχανία ούτε για να φέρει τιμές ούτε για να επισκεφθεί κάποιο εργοστάσιο. Εδώ θάταν καλό να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Άμυνας δεν έχει ποτέ συμβληθεί με την Εταιρεία SNPE για προμήθεια οποιουδήποτε υλικού. Ούτε γραπτή ούτε προφορική εξουσιοδότηση κατά συνέπεια δόθηκε στην κυρία Μουμμούρη. Ποτέ δεν είχα ερωτηθεί ούτε από την εταιρεία SNPE ούτε από άλλη εταιρεία κατά πόσο η κυρία Μουμμούρη εκπροσωπούσε την κυπριακή κυβέρνηση ή το Υπουργείο Άμυνας ή την Εθνική Φρουρά ούτε ποτέ αντάλλαξα προφορικό ή γραπτό μήνυμα με οποιοδήποτε οργανισμό, εταιρεία ή πρόσωπο για την κυρία Μουμμούρη. Δεν έχω λάβει ποτέ γνώση ούτε τιμών ούτε leaflets που όπως ισχυρίζεται η κυρία Μουμμούρη πήρε από τη βιομηχανία SNPE. Το Υπουργείο Άμυνας δε συνήθιζε να τηρεί αρχείο με τιμές και περιγραφή υλικού που δεν ήταν υπό προμήθεια ή που το είχαμε ήδη προμηθευτεί.

(δ) Ποτέ δε δόθηκε στην κυρία Μουμμούρη αριθμός λογαριασμού είτε σε Τράπεζα της Ελβετίας είτε οπουδήποτε αλλού, για να καταθέσει τις προμήθειες σε περίπτωση επιτυχούς έκβασης της συμφωνίας. Εδώ δηλώνω χωρίς επιφύλαξη ότι δέχομαι να αρθεί το τραπεζικό απόρρητο και να γίνει πλήρης διερεύνηση όλων των στοιχείων, αν υπάρξει ποτέ ο ισχυρισμός ότι κατατέθηκαν για λογαριασμό μου σε οποιαδήποτε τράπεζα της Κύπρου ή του εξωτερικού οποιαδήποτε ποσά που να αντιπροσωπεύουν εισόδημα από μη νόμιμη πηγή. Άλλωστε αν η κυρία Μουμμούρη καταθέσει στην επιτροπή σας στοιχεία για τραπεζικό λογαριασμό μου στο εξωτερικό, η Επιτροπή θα μπορεί εύκολα να ελέγξει σε συνεργασία με την Κεντρική Τράπεζα και το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα, αν τέτοια στοιχεία ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

(ε) Η κυρία Μουμμούρη δεν είχε μαζί μου καμιά συνεργασία για σκοπούς προσφορών πέραν των επισκέψεών της που περιέγραψα πιο πάνω. Όπως ξέρετε, τα θέματα ραψίματος στολών και προμήθειας οσπρίων ανήκουν στη δικαιοδοσία του Συμβουλίου Προσφορών και των Κεντρικών Αποθηκών και συνεπώς δε με αφορούσαν."

Στις 29 Σεπτεμβρίου 1993 ο Υπουργός Άμυνας κατέθεσε σχετική επιστολή στις δύο Επιτροπές στην οποία εξέθετε τις απόψεις και τα σχόλια του Υπουργείου του τόσο για το fax που κατέθεσε ή κα Μουμμούρη όσο και για την εταιρεία SNPE. Ειδικότερα στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται τα ακόλουθα:

"(α) Όπως φαίνεται από το International Defence Directory (συνημμένο 'Α') η εταιρεία SNPE (Societe Nationale de Poudres & Explosives) είναι εταιρεία κατασκευής εκρηκτικών υλών, πυρίτιδας και άλλων παρεμφερών υλικών και έχει την ίδια διεύθυνση με την αναφερόμενη στο fax.

(β) Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν στο Υπουργείο Άμυνας ούτε η κα Μουμμούρη αλλά ούτε και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο είχαν εξουσιοδοτηθεί για οποιασδήποτε μορφής επαφές με την ως άνω εταιρεία.

(γ) Το αναφερόμενο στο fax πρόσωπο (ο κ. Χριστάκης Παπαγεωργίου) είναι άγνωστο στο Υπουργείο Άμυνας.

(δ) Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν, το Υπουργείο Άμυνας δεν είχε μέχρι σήμερα οποιαδήποτε επαφή ή επικοινωνία με την εν λόγω εταιρεία."

2. Οι δηλώσεις του κ. Φρίξου Κουλέρμου

Στη διάρκεια της συνεδρίας των Επιτρόπων στις 15 Μαΐου 1993 ο κ. Αλωνεύτης απαντώντας σε ερώτηση Βουλευτή αν τον έχει ποτέ πλησιάσει κανένα πρόσωπο για να του υποβάλει ότι πρέπει να αγοράσουν συγκεκριμένο οπλικό σύστημα από τη Σιγκαπούρη, ο κ. Αλωνεύτης δήλωσε: "πραγματικά είχα τηλεφώνημα από τον κ. Κουλέρμο, τον εκδότη της εφημερίδας ΑΛΗΘΕΙΑ, για να με πιέσει να στραφούμε προς τη Σιγκαπούρη".

Ο κ. Κουλέρμος, αφού το αίτημά του να παραστεί στις Επιτροπές έγινε αποδεκτό, κλήθηκε στη συνεδρία των Επιτροπών στις 15 Ιουνίου 1993. Ο κ. Κουλέρμος θέλοντας να αντικρούσει, όπως είπε, τους ισχυρισμούς του κ. Αλωνεύτη, δήλωσε ότι ουδέποτε στη μακρά σταδιοδρομία του ασχολήθηκε έμμεσα ή άμεσα με οτιδήποτε είχε σχέση με εξοπλισμούς.

Στη συνέχεια ανέφερε τέσσερα επιχειρήματα, για να αποδείξει ότι ο ισχυρισμός του κ. Αλωνεύτη δεν ευσταθεί, και τα οποία μεταφέρονται πιο κάτω αυτούσια:

"(α) Ο κ. Αλωνεύτης κατά τα τελευταία 2-3 χρόνια έχει κάμει δεκάδες δηλώσεις σε εφημερίδες, ραδιοσταθμούς και περιοδικά με κεντρικό άξονα το ΚΑΤΗΓΟΡΩ ΤΟΥ για την ΑΛΗΘΕΙΑ, η οποία εξακολουθητικά κατάγγελλε μέσα από τις αρθρογραφικές της στήλες ότι οι τρόποι αγοράς οπλικών συστημάτων είναι διαβλητοί. Θα ήταν λοιπόν, λογικό αν όντως υπήρχε μια τέτοια τηλεφωνική προτροπή από μέρους μου, να την είχε χρησιμοποιήσει ο κ. Αλωνεύτης για να 'κατακεραυνώσει' την ΑΛΗΘΕΙΑ.

'Ολοι γνωρίζετε, όμως, πως ο ισχυρισμός του κ. Αλωνεύτη για δήθεν τηλεφώνημα από μέρους μου έγινε μόλις πριν από μερικές βδομάδες. Μπορείτε κατά συνέπεια να συμπεράνετε ότι αυτός ο ισχυρισμός είναι πρόσφατο εφεύρημα.

(β) Αν ένα άτομο με τις διασυνδέσεις τις δικές μου ήθελε όντως να επηρεάσει τον Υπουργό 'Αμυνας, θα το έπραττε με ένα τηλεφώνημα ή θα επιδίωκε να συναντήσει τουλάχιστο τον Υπουργό στο γραφείο του; Το συμπέρασμα είναι δικό σας.

(γ) Η γνωριμία μου με τον κ. Αλωνεύτη δεν ήταν μακρά. Από το διορισμό του ως Υπουργού 'Αμυνας είναι ζήτημα αν συναντηθήκαμε 6-7 φορές.

Η γνωριμία μου με κάποια μέλη της Επιτροπής 'Αμυνας, όπως ο κ. Σολωμής, ο κ. Α. Γεωργίου, ο κ. Σ. Χατζηγιάννης, χρονολογείται από δύο δεκαετίες. Δε θα ήταν λογικό να χρησιμοποιήσω αυτές τις μακρές γνωριμίες για επηρεασμό; Ερωτώ τους τρεις προαναφερθέντες να δηλώσουν εάν είχαν ποτέ μαζί μου μια τέτοια συνομιλία. Το συμπέρασμα είναι και πάλι δικό σας.

(δ) Ο κ. Αλωνεύτης μαζί με μέλη της Επιτροπής 'Αμυνας έχουν επισκεφθεί τη Σιγκαπούρη, όπως έχει δημοσιευθεί. Ερωτώ αν κατά τη διάρκεια αυτής της επίσκεψης έχουν διαπιστώσει ότι εγώ είχα ποτέ οποιαδήποτε σχέση με τα εργοστάσια που επισκέφθηκαν."

Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των εξειδικευμένων θεμάτων που οι δύο Επιτροπές είχαν θέσει στην ημερήσια διάταξή τους στα πλαίσια της εξέτασης του γενικότερου θέματος, συγκεντρώθηκε ένας μεγάλος όγκος στοιχείων και ενημερωτικού υλικού το οποίο και ταξινομήθηκε, όπως οι αναφορές που εκτέθηκαν πιο πάνω. Το υλικό αυτό αξιολογούμενο κατάλληλα μπορεί ν' αποτελέσει τη βάση υποστήριξης γεγονότων και συμπερασμάτων.

Για σκοπούς ανακεφαλαίωσης των όσων έχουν παρατεθεί αναφορικά με τα ειδικά θέματα που απασχόλησαν τις δύο Επιτροπές γίνεται σύντομη αναφορά σε βασικά στοιχεία τα οποία είτε δεν έχουν κατατεθεί ενώπιον των δύο Επιτροπών από το Υπουργείο 'Αμυνας είτε ως ειδικά θέματα διερευνούνται από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

(1) Πυραυλικό σύστημα Aspide:

Η συζήτηση του θέματος αυτού κρίνεται ότι έχει ολοκληρωθεί και δεν αναμένεται η αποστολή οποιωνδήποτε συμπληρωματικών στοιχείων.

(2) **Επάκτιο πυραυλικό σύστημα Exocet:**

Σε σχέση με το θέμα αυτό ζητήθηκε από το Υπουργείο Άμυνας η Έκθεση Μανωλόπουλου και το ιστορικό των διαδικασιών απόκτησης του συστήματος. Για το πρώτο ζήτημα το Υπουργείο έθεσε στη διάθεση κάθε Μέλους της Επιτροπής το σχετικό απόρρητο φάκελο. Για το δεύτερο ζήτημα έγινε σύντομη προφορική ενημέρωση ως προς τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν.

(3) **Πυρομαχικά 106 χιλιοστών για τα ΠΑΟ:**

Η συζήτηση έχει ολοκληρωθεί αλλά και έχει σταλεί από το Υπουργείο Άμυνας σχετικό έγγραφο αναφορικά με το όλο ιστορικό της διαδικασίας απόκτησης του υλικού αυτού.

(4) **Όλμοι 120 χιλιοστών:**

Για το θέμα αυτό η συζήτηση έχει ολοκληρωθεί, δεν κατατέθηκε όμως στις Επιτροπές η επίσημη έκθεση της Επιτροπής Αξιολόγησης η οποία, όπως δηλώθηκε, βρίσκεται στη διάθεση των Βουλευτών στο Υπουργείο Άμυνας.

(5) **Αγορά των γαλλικών πυρομαχικών 155 χιλιοστών:**

Παρά τις εκτεταμένες συζητήσεις για το θέμα αυτό και το μεγάλο αριθμό στοιχείων που κατατέθηκαν, ώστε να μπορεί να λεχθεί ότι το θέμα εξαντλήθηκε, αναμένονται από το Υπουργείο Άμυνας και το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας οι απαντήσεις και τα αποτελέσματα από τη διερεύνηση των εγγράφων που κατέθεσε στις Επιτροπές ο κ. Λ. Ιεροδιακόνου, τα οποία θα είναι καθοριστικής σημασίας για τα συμπεράσματα που θα προκύψουν όχι μόνο για το ειδικό θέμα, αλλά και για τα γενικότερα ζητήματα που εγείρονται.

(6) **ACMAT:**

Έχει ολοκληρωθεί η συζήτησή του και δεν αναμένονται στην ουσία νέα στοιχεία.

(7) **Αναβάθμιση των αρμάτων AMX-30 σε AMX-30 B2:**

Έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση του θέματος και δεν αναμένονται στην ουσία νέα στοιχεία.

(8) **Αγορές από τις εταιρείες GIAT και CREUSOT-LOIRE:**

Το θέμα αυτό εξετάστηκε τελικά σε συνδυασμό με ορισμένα από τα πιο πάνω εξειδικευμένα θέματα και θεωρείται ολοκληρωμένο στο βαθμό που τα ειδικά αυτά θέματα έχουν ολοκληρωθεί.

Εκτός από τα πιο πάνω εξειδικευμένα θέματα, οι δύο Επιτροπές αναμένουν από το Υπουργείο Άμυνας να διερευνήσει το θέμα και να τις ενημερώσει αν υπάρχουν πληροφορίες ότι αξιωματούχοι της ελληνικής κυβέρνησης έχουν εκφράσει την άποψη ότι η Κυπριακή Δημοκρατία δαπανεί πολύ μεγαλύτερα ποσά χρησιμοποιώντας τη SOFMA παρά αν πραγματοποιούσε τις αγορές της απευθείας από τις κατασκευάστριες εταιρείες. Η επισήμανση αυτή θα πρέπει εντούτοις να συνεκτιμηθεί με την πρώτη αντίδραση του Υπουργείου που δηλώνει αδυναμία να διερευνήσει διεξοδικότερα το θέμα, εφόσον απουσιάζουν τα αναγκαία συγκεκριμένα στοιχεία.

Οι πιο πάνω απαντήσεις κρίνονται χρήσιμες και καθοριστικής σημασίας για την εξαγωγή των ορθών συμπερασμάτων από τις δύο Επιτροπές. Ιδιαίτερα κρίσιμες και καθοριστικές αναμένεται να είναι οι απαντήσεις σχετικά με το θέμα των εγγράφων που κατέθεσε ο κ. Λ. Ιεροδιακόνου και το θέμα της διερεύνησης πιθανών δηλώσεων Έλληνα αξιωματούχου για υπερκέρδη της SOFMA από προμήθειες. Από τις απαντήσεις αυτές θα φανεί αν γεννάται θέμα ποινικού αδικήματος, ή/και παράβασης συμβατικών υποχρεώσεων, οπότε πλέον το όλο θέμα εκφεύγει του κοινοβουλευτικού ελέγχου των δύο Επιτροπών. Από την άλλη τεκμηριώνεται και υποστηρίζεται άμεσα η υιοθέτηση άλλων υπαλλακτικών διαδικασιών αγοράς υλικού για την Εθνική Φρουρά, θέμα που αφορά κατά κύριο λόγο τους Διαχειριστές του Ταμείου για την Αμυντική Θωράκιση.

14. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΜΕ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΤΕΘΗΚΑΝ

Από την εξέταση των πιο πάνω θεμάτων, τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί και την ανταλλαγή απόψεων με τους εκπροσώπους του Υπουργείου Άμυνας, του ΓΕΕΦ και του πρώην Υπουργού Άμυνας μπορούν να γίνουν ορισμένες διαπιστώσεις οι οποίες θα ήταν χρήσιμο να εντοπιστούν στο στάδιο αυτό, για να διευκολυνθεί στη συνέχεια η εξαγωγή των ορθών συμπερασμάτων.

1. **Προμήθειες και αντιπρόσωποι εταιρειών:**

Με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας η λήψη προμήθειας που δε δηλώνεται στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος και στην Επιτροπή Άμυνας από την πώληση οπλισμού θεωρείται ποινικό αδίκημα.

Το Υπουργείο Άμυνας, για να αποκλείσει στον ύψιστο δυνατό βαθμό τις προμήθειες και τη διαμεσολάβηση αντιπροσώπων στις αγορές οπλισμού, έκρινε σκόπιμη την υιοθέτηση μιας σειράς μέτρων και διαδικασιών. Ειδικότερα πριν από την υπογραφή ενός συμβολαίου με μια εταιρεία η κυβέρνηση, ως θέμα πάγιας αρχής και τακτικής, ζητά να της δοθεί σχετική επιστολή (το λεκτικό της οποίας έχει ελέγξει και η Γενική Εισαγγελία) από την κατασκευάστρια εταιρεία με το οποίο να διαβεβαιώνεται ότι δεν έχει πληρωθεί καμιά προμήθεια ή ότι δεν δόθηκε άλλο ωφέλημα είτε απευθείας είτε έμμεσα σε οποιοδήποτε αναφορικά με το υπογραφόμενο συμβόλαιο.

Από την άλλη η προμηθεύτρια εταιρεία διαβεβαιώνει ότι το υλικό που αναλαμβάνει να προμηθεύσει διατίθεται στη χαμηλότερη τιμή και ότι δεν έχει προσφερθεί σε καλύτερη τιμή σε παρόμοια αγορά παρόμοιας αξίας σε άλλο αγοραστή. Σε περίπτωση που αποδεικνύεται το αντίθετο, η εταιρεία αναλαμβάνει να επιστρέψει τη διαφορά. Αν από την πλευρά των εταιρειών δοθούν ψευδείς διαβεβαιώσεις, αυτό είναι ένα θέμα που εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Γενικού Εισαγγελέα και είναι με αυτό το πνεύμα που οι δύο Επιτροπές του έχουν ήδη αναθέσει τη διερεύνηση των ισχυρισμών που προβλήθηκαν στη διάρκεια της κοινοβουλευτικής τους έρευνας.

Όσον αφορά ειδικότερα το θέμα των ντόπιων αντιπροσώπων, ο κ. Αλωνεύτης είπε ότι πάντοτε γινόταν σαφές στις προμηθεύτριες εταιρείες ότι δε χρειάζονταν ντόπιο αντιπρόσωπο. Αν αυτό πέτυχε πλήρως, όπως ο ίδιος παρατήρησε, δεν μπορεί να το γνωρίζει, γιατί τίθεται πλέον θέμα τραπεζικού απορρήτου και θέμα αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών του φόρου εισοδήματος και της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Πάντως σε εκείνες τις περιπτώσεις που είχε ακουστεί ότι άτομα εμπλέκονταν με κάποιο τρόπο με τις εταιρείες, το Υπουργείο Άμυνας δεν αρκείτο στις τυπικές διαβεβαιώσεις της συγκεκριμένης εταιρείας αλλά διερευνούσε κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Σύμφωνα πάντα με την ενημέρωση που γινόταν στον κ. Αλωνεύτη, ο τελευταίος κατέθεσε ενώπιον των δύο Επιτροπών ότι σε ορισμένες περιπτώσεις υπήρχε κάποια σχέση αλλά όχι αυτή του αντιπροσώπου ή του συμβούλου που η αμοιβή του να συνδεόταν με τα υπογραφόμενα συμβόλαια. Οι δύο Επιτροπές για σκοπούς περαιτέρω διερεύνησης αυτής της πτυχής του θέματος, αλλά κυρίως για να δώσουν την ευκαιρία σε πρόσωπα το όνομα των οποίων αναφέρθηκε στις συνεδρίες τους σε συνάρτηση με κάποιες εταιρείες, απέστειλε επιστολές προς αυτούς καλώντας τους να προσέλθουν ενώπιόν τους, εφόσον το επιθυμούσαν, για να καταθέσουν ό,τι έκριναν σκόπιμο. Κανένα από τα πρόσωπα αυτά δεν εξέφρασε την επιθυμία να παραστεί στις Επιτροπές. Ορισμένα από αυτά τα πρόσωπα διαβίβασαν ότι δεν είχαν καμιά συμμετοχή στις διαδικασίες προμήθειας στρατιωτικού υλικού στην Εθνική Φρουρά.

2. Η επίσημη θέση του ΓΕΕΦ:

Παρά το γεγονός ότι το πιο πάνω θέμα έχει θιγεί στα πλαίσια των καταθέσεων του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς, εντούτοις σχολιάζεται ιδιαίτερα γιατί κρίνεται πολύ σημαντικό για την εξαγωγή των ορθών συμπερασμάτων από τις Επιτροπές.

Στο στάδιο της μελέτης των εξειδικευμένων θεμάτων παρουσιάστηκαν στην Επιτροπή τρία τουλάχιστον έγγραφα για τα οποία υπήρξε ο ισχυρισμός ότι αποκρύβηκαν από την Επιτροπή Άμυνας ή και το Υπουργείο Άμυνας. Επίσης δόθηκαν πληροφορίες ή εκφράστηκαν απόψεις για τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα, οι οποίες διαφέρουν από την τελική θέση του ΓΕΕΦ, όπως αυτή παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Άμυνας ή και στο Υπουργείο Άμυνας, όταν λαμβανόταν η απόφαση για το συγκεκριμένο θέμα ή οπλικό σύστημα.

Ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς στο σημείο αυτό ήταν σαφής και κατηγορηματικός. Με απόλυτη σαφήνεια εξήγησε ότι κάθε πρόταση για την αγορά ενός υλικού διέρχεται μέσα από διάφορα στάδια και διαδικασίες και καταλήγει στην ιεραρχία του ΓΕΕΦ όπου και λαμβάνεται η τελική απόφαση. Η απόφαση αυτή εμπεριέχει και την επίσημη εισήγηση του ΓΕΕΦ. Κατά τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς ανάλογη βαρύτητα θα πρέπει να δίνεται και από τις Επιτροπές στα διάφορα έγγραφα που τους παρουσιάζονται, ενώ θα πρέπει να διαχωρίζεται ποια είναι η επίσημη θέση του ΓΕΕΦ που σαν τέτοια πρέπει να λαμβάνεται υπόψη.

3. **Διαφύλαξη απόρρητων εγγράφων και διαρροές:**

Με την ευκαιρία της αναφοράς στα πιο πάνω εσωτερικά έγγραφα του ΓΕΕΦ, οι δύο Επιτροπές επιθυμούν να αναφερθούν σε μια παρεμπίπτουσα αλλά σοβαρή διαπίστωσή τους. Οι δύο Επιτροπές έχουν διαπιστώσει ότι παρατηρήθηκε σε αρκετές περιπτώσεις εσωτερικά έγγραφα του ΓΕΕΦ, τα οποία δεν είχαν κατατεθεί ούτε ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, να έχουν διαρρεύσει προς τα έξω. Το φαινόμενο αυτό πρέπει να προβληματίσει τους αρμοδίους, για να πάρουν όλα τα αναγκαία μέτρα.

Ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς καταθέτοντας ενώπιον των Επιτροπών αναφέρθηκε σε κανονισμούς ασφάλειας διαβαθμισμένου υλικού, οι οποίοι τηρούνται στο ΓΕΕΦ. Στις Επιτροπές δηλώθηκε επίσης ότι διερευνάται η υπόθεση της διαρροής ενός από τα έγγραφα που έχει απασχολήσει τις Επιτροπές. Οι Επιτροπές διαπιστώνουν ότι προφανώς οι ισχύοντες Κανονισμοί ή η τήρησή τους δεν είναι στον επιθυμητό βαθμό, γιατί το πρόβλημα της διαρροής είναι υπαρκτό και η υπόθεση που διερευνάται από το ΓΕΕΦ δεν είναι η μοναδική που υπάρχει. Το όλο θέμα θα πρέπει οπωσδήποτε να επανεξεταστεί σε βάθος και να αντιμετωπιστεί άμεσα, γιατί άπτεται του σοβαρού θέματος της εθνικής ασφάλειας, μια και από τη στιγμή που υπάρχει η δυνατότητα διαρροής δεν μπορούμε να γνωρίζουμε προς τα πού αυτή θα κατευθυνθεί.

4. **Απόψεις, κρίσεις και διαπιστώσεις τρίτων για τις υφιστάμενες διαδικασίες:**

(α) Αξιολόγηση των υφιστάμενων διαδικασιών

Διαπιστώνεται ότι από το 1989 εφαρμόζεται από το Υπουργείο Άμυνας μια τυπική διαδικασία προμήθειας οπλικών συστημάτων και παρεμφερούς υλικού στην οποία εμπλέκονται αρκετοί φορείς και όπου αναμφισβήτητα αποφασιστικό ρόλο έχει το Υπουργείο Άμυνας. Η ύπαρξη και μόνο αυτών των τυπικών διαδικασιών αποτελεί εξέλιξη μια και άρχισε να εφαρμόζεται για πρώτη φορά από το 1989. Όμως ως θέμα αρχής κάθε διαδικασία επιδέχεται βελτίωση χωρίς να αποκλείεται η πλήρης αναθεώρησή της, αν κριθεί ότι είναι ανεπαρκής ή ξεπερασμένη.

Τόσο ο σημερινός Υπουργός Άμυνας όσο και ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς δήλωσαν ότι οι τυπικές αυτές διαδικασίες επανεξετάζονται και ότι οι εισηγήσεις που έχουν γίνει και από τις δύο πλευρές τυγχάνουν επεξεργασίας από τα αρμόδια κυβερνητικά όργανα.

Οι δύο Επιτροπές χαιρετίζουν κάθε προσπάθεια για βελτίωση ή και αντικατάσταση της υφιστάμενης διαδικασίας και δηλώνουν πρόθυμες να συμβάλουν στο βαθμό που είναι αρμόδιες για την ταχεία και εποικοδομητική υλοποίησή τους.

Στη συνεκτίμηση του ειδικού αυτού ζητήματος οι δύο Επιτροπές ζήτησαν από τον εκπρόσωπο του Γραφείου του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας να αποστείλει έγγραφο που να περιγράφει το ρόλο και την ανάμειξη του Γραφείου του στις επιλογές οπλικών συστημάτων με βάση το υφιστάμενο σύστημα.

Από την απάντηση του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, που κατατέθηκε στις 23 Ιουνίου 1993, παραθέτουμε τα πιο κάτω χρήσιμα στοιχεία:

"(1) Έκταση και σκοπός ελέγχου

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας (Τροποποιητικού) Νόμου 120/86, διεξάγεται από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας ο νενομισμένος έλεγχος των πληρωμών για την αγορά των οπλικών συστημάτων και άλλου εξοπλισμού κατά το στάδιο ελέγχου των λογαριασμών του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας.

Διεξάγεται οικονομικός και λογιστικός έλεγχος με κύριο στόχο να διαπιστωθεί κατά πόσο οι πληρωμές συνάδουν με τις συμβάσεις που συνάπτονται. Βασικά γίνεται δειγματοληπτικός έλεγχος, λόγω του μεγάλου αριθμού των πληρωμών, ο οποίος καλύπτει τα ακόλουθα:

- Έλεγχο των προκαταβολών/πληρωμών, για να εξακριβωθεί κατά πόσο γίνονται σύμφωνα με τις συμβάσεις.
- Έλεγχο των χρονοδιαγραμμάτων παραλαβής των οπλικών συστημάτων και άλλου εξοπλισμού, για να εξακριβωθεί αν τηρούνται κανονικά και, αν όχι, κατά πόσο λαμβάνονται τα απαιτούμενα μέτρα.
- Επιθεώρηση των πρωτοκόλλων παραλαβής των υλικών που ετοιμάζονται από τις Ειδικές Επιτροπές, για να εξακριβωθεί αν παραλαμβάνονται τα κατάλληλα υλικά που παραγγέλθηκαν.
- Έλεγχο των διαδικασιών συντήρησης των οπλικών συστημάτων και άλλου εξοπλισμού, όπου είναι δυνατό, και παροχής υπηρεσιών εκπαίδευσης και τεχνικής υποστήριξης σύμφωνα με τις συμβάσεις.

(2) Αδυναμίες ελέγχου

Ο έλεγχος από την Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας των διαδικασιών αγοράς οπλικών συστημάτων μέχρι την υπογραφή των συμβάσεων είναι περιορισμένος, για τους πιο κάτω λόγους:

(α) Η αγορά οπλικών συστημάτων, λόγω του απορρήτου που πρέπει να τηρείται για τις αγορές αυτές αλλά και λόγω του περιορισμένου αριθμού χωρών που είναι διατεθειμένες να πωλήσουν στην Κύπρο, δεν μπορεί να γίνει με διεθνείς δημόσιες προσφορές.

(β) Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας δεν έχει στη διάθεσή της τις τεχνικές γνώσεις και εμπειρίες για να μπορεί να εκφέρει άποψη ως προς την καταλληλότητα ή όχι του εξοπλισμού που αγοράζεται. Επομένως δέχεται τις εισηγήσεις του ΓΕΕΦ και του Υπουργείου Άμυνας, ως των αρμόδιων φορέων για την εξασφάλιση των κατάλληλων οπλικών συστημάτων.

(γ) Εφόσον η ζήτηση δημόσιων προσφορών είναι ανέφικτη, ο έλεγχος των τιμών είναι προβληματικός. Το ύψος των τιμών έχει άμεση σχέση τόσο με την ποιότητα και καταλληλότητα του εξοπλισμού όσο επίσης και με τις ποσότητες που αγοράζονται. Ενόψει των πιο πάνω, δεν μπορεί να εξακριβωθεί από τον έλεγχο κατά πόσο οι τιμές που προσφέρονται είναι λογικές και αν τα οπλικά συστήματα που επιλέγονται είναι τα πιο κατάλληλα.

(3) Αποτελέσματα ελέγχου

Μετά τη συμπλήρωση του ελέγχου του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας, ετοιμάζεται έκθεση η οποία υποβάλλεται, μαζί με τις παρατηρήσεις που προκύπτουν, στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας.

Η τελευταία έκθεση που υποβλήθηκε αφορά το οικονομικό έτος 1990 και σύντομα αναμένεται να υποβληθεί και η έκθεση για τους λογαριασμούς του 1991. Η καθυστέρηση που παρατηρείται στον έλεγχο οφείλεται βασικά στη μη έγκαιρη ετοιμασία και υποβολή των λογαριασμών από το Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας.

Μεταξύ των θεμάτων που έχουν εγερθεί είναι και το θέμα της εμπλοκής της εταιρείας SOFMA στις αγορές των γαλλικών οπλικών συστημάτων. Συγκεκριμένα, με την επιστολή της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αρ. Φακ. Τ.Σ. 4(2), ημερ. 13.9.1990 ζητήθηκαν από το Γενικό Διευθυντή

του Υπουργείου 'Αμυνας πληροφορίες σχετικά με την ανάμειξη και προτίμηση της πιο πάνω εταιρείας για την εξασφάλιση γαλλικών οπλικών συστημάτων και για τα μέτρα που λαμβάνονται, ώστε να διασφαλίζεται ότι η SOFMA δεν επιβαρύνει τις τιμές των κατασκευαστών με ψηλά ποσά.

Ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου 'Αμυνας στην απαντητική επιστολή του με αρ. Φακ. S40/Z/54/Sub.25 ημερ. 27.9.1990 ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η εταιρεία SOFMA είναι μη κερδοσκοπικός οργανισμός και προωθεί τις πωλήσεις στρατιωτικού υλικού που κατασκευάζεται κατ' αρχήν από το συγκρότημα κρατικών εργοστασίων GIAT, από το οποίο και καλύπτονται τα έξοδά της. Επίσης ανέφερε ότι το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφασή του αρ. 31.053 και ημερ. 8.12.1988, όρισε την εταιρεία αυτή ως το συντονιστή της αγοράς και εξαγωγής γαλλικών στρατιωτικών προϊόντων από διάφορες γαλλικές εταιρείες, αφού έλαβε υπόψη και την εμπειρογνωμοσύνη που μπορεί η SOFMA να προσφέρει στην όλη προσπάθεια για εξεύρεση και εξασφάλιση του κατάλληλου και προσφορότερου εξοπλισμού, στα πλαίσια της αμυντικής θωράκισης της Δημοκρατίας, και πρόσθεσε ότι δεν τίθεται θέμα ύπαρξης ειδικής συμφωνίας με τη SOFMA που να προσδιορίζει το ύψος της αμοιβής της για κάθε αγορά.

Πιο κάτω παρατίθεται απόσπασμα από τα πρακτικά της συνεδρίας των Επιτροπών, ημερομηνίας 28 Απριλίου 1993, στο οποίο ο ίδιος ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, απαντώντας σε ερώτηση αν συμφωνεί με τις διαδικασίες με αφορμή τη συζήτηση του θέματος του διορισμού από το Υπουργικό Συμβούλιο της SOFMA στο ρόλο του συντονιστή αγοράς οπλικών συστημάτων από τη Γαλλία, δήλωσε τα ακόλουθα:

"Το θέμα των προσφορών έχει εγερθεί κατ' επανάληψη στην Επιτροπή Ελέγχου (της Βουλής). Και είχα πει ότι η άποψη της Υπηρεσίας μας είναι ότι θα έπρεπε να υπάρχει σχετική νομοθεσία, όπου αυτό το δικαίωμα του Υπουργικού Συμβουλίου να παρακάμπτει τη διαδικασία προσφορών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να μην υπάρχει. Ή να υπάρχει, βάσει κάποιων κανονισμών. Οπωσδήποτε όμως, και αν ακόμα αυτό το θέμα ρυθμιστεί νομοθετικά, πιστεύω ότι στο θέμα της άμυνας θα υπάρχουν εξαιρέσεις. Διότι είναι γνωστό σε όλους μας ότι η προμήθεια οπλικών συστημάτων δεν μπορεί να γίνει με τη διαδικασία προσφορών. Βεβαίως θα είναι καλό οι διαδικασίες που θα ακολουθούνται από το Υπουργείο 'Αμυνας να είναι βάσει κάποιων συγκεκριμένων κανονισμών. Αλλά όπως είναι τώρα η νομοθεσία, το Υπουργείο

'Αμυνας έχει το δικαίωμα να κάμει τους δικούς του κανονισμούς και με βάση τις αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου που υπάρχουν, να προμηθεύεται οπλισμό. Επομένως το θέμα πλέον είναι κατά πόσο οι διαδικασίες που έχουν εγκριθεί από το Υπουργείο 'Αμυνας είναι σωστές και κατά πόσο έχουν εφαρμοστεί όπως έπρεπε να εφαρμοστούν."

Ξεκινώντας ακριβώς από την κατάληξη των δηλώσεων του Γενικού Ελεγκτή φαίνεται ότι το θέμα εντοπίζεται σε δύο ερωτηματικά. Αν οι διαδικασίες ήταν οι σωστές και κατά πόσο έχουν εφαρμοστεί όπως έπρεπε να εφαρμοστούν.

Από τα όσα εκτέθηκαν πιο πάνω προκύπτει ότι η προμήθεια οπλισμού γινόταν με βάση την ευχέρεια του Υπουργικού Συμβουλίου να παρακάμπτει τη διαδικασία προσφορών σε συγκεκριμένη περίπτωση, οπότε σε τέτοια περίπτωση υπεισέρχεται και δικαιολογείται η εφαρμογή των διαδικασιών που έχει εγκρίνει το Υπουργείο 'Αμυνας. Ενόσω υφίσταται το πιο πάνω δικαίωμα του Υπουργικού Συμβουλίου, οι διαδικασίες αυτές από της άποψης της νομιμότητάς τους χαρακτηρίζονται ορθές. Από την άλλη όμως, όπως άλλωστε κατατέθηκε από τα πιο πάνω αρμόδια πρόσωπα, οι διαδικασίες αυτές χρειάζονται και επιδέχονται βελτίωση. Και η βελτίωση αυτή μπορεί να αφορά τόσο το νομικό τους ένδυμα όσο και το περιεχόμενό τους.

(β) Διαπιστώσεις τρίτων για την ως τώρα τήρηση των διαδικασιών.

Το ερώτημα που παραμένει είναι αν οι διαδικασίες αυτές, ικανοποιητικές ή μη, εφαρμόστηκαν όπως έπρεπε να εφαρμοστούν. Οι δύο Επιτροπές στην εκτίμησή τους αυτή είχαν ενώπιόν τους στοιχεία και πληροφορίες για αρκετές και μάλιστα από τις πιο "πολυσυζητημένες" αγορές οπλισμού από τη Δημοκρατία. Πρόσθετα βοηθητικές ήταν επίσης και οι απόψεις των πιο άμεσα αρμόδιων προσώπων.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει αναφορά στη θέση του πρώην Υπουργού 'Αμυνας κ. Α. Αλωνεύτη, ο οποίος απορρίπτει οποιοδήποτε ισχυρισμό για παραβίαση των διαδικασιών.

Πρόσθετα, ο πρώην Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κ. Μαρκόπουλος με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας, με την οποία εκφράζει την αντίθεσή του για τα όσα σχόλια δημόσια γίνονται γύρω από το θέμα της προμήθειας οπλισμού, εκφράζει τις δικές του απόψεις πάνω στο θέμα. Πιο κάτω παρατίθεται απόσπασμα από την επιστολή του κ. Μαρκόπουλου σχετικά με τις εκτιμήσεις του πάνω στις διαδικασίες:-

"Τώρα, όσον αφορά τις διαδικασίες αγοράς οπλισμού, επειδή το ΓΕΕΦ ήταν άμεσα αναμεμιγμένο σ' αυτές, θέλω να τονίσω με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι οι κατηγορίες

που εκτοξεύονται κατά των διαδικασιών και του τότε Υπουργού κ. Ανδρέα Αλωνεύτη είναι όχι μόνο αβάσιμες αλλά και άδικες. Αβάσιμες και άδικες, γιατί πέραν του Υπουργείου Άμυνας και του ΓΕΕΦ, στις διαδικασίες αυτές ενεπλέκοντο η Επιτροπή Άμυνας της Βουλής, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στην δε αξιολόγηση των προσφορών για οπλικά συστήματα, συμμετέσχαν επιχειρησιακοί και τεχνικοί αξιωματικοί της Εθνικής Φρουράς, τα δε πλήρη αποτελέσματα τέτοιων αξιολογήσεων ετίθεντο ενώπιον της Επιτροπής Άμυνας της Βουλής για μελέτη και έγκριση. Και το κυριότερο: Ουδέποτε επί αρχηγίας μου ο Υπουργός Άμυνας αμφισβήτησε τις διαδικασίες που εφαρμόζονταν με θρησκευτική ευλάβεια από το ΓΕΕΦ και ουδέποτε παρενέβη ή προσπάθησε να επηρεάσει είτε εμένα είτε άλλους αξιωματικούς στην αξιολόγηση οπλικών συστημάτων, που ήταν άλλωστε θέμα της αποκλειστικής αρμοδιότητας του ΓΕΕΦ."

Τέλος ο νυν Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κ. Σειραδάκης δήλωσε στις Επιτροπές ότι δεν έχει διαπιστώσει παραβίαση των διαδικασιών που ισχύουν.

5. Πώς αξιολογούνται τα οπλικά συστήματα που αγοράστηκαν.

Το πώς αξιολογούνται σήμερα τα οπλικά συστήματα που αποκτήθηκαν με τις διαδικασίες που ίσχυσαν δεν αποτελεί το μοναδικό ούτε και το ασφαλές κριτήριο για την εξαγωγή ορθών συμπερασμάτων για το αν αποκτήθηκαν με τις σωστές διαδικασίες ή με διαδικασίες που τηρήθηκαν, όπως θα έπρεπε. Το να κρίνεται τελικά ικανοποιητικό ένα οπλικό σύστημα για τους σκοπούς που αγοράστηκε παρόλο που αποτελεί το μοναδικό στόχο κάθε διαδικασίας, εντούτοις δεν μπορεί να αποδίδεται αποκλειστικά σ' αυτήν. Γιατί υπεισέρχονται και πολλοί άλλοι παράγοντες που επηρεάζουν το αποτέλεσμα. Ο πιο βασικός από τους παράγοντες αυτούς είναι οι ίδιες οι αποφάσεις που λαμβάνονται με βάση τις διαδικασίες και η ικανότητα των αρμόδιων προσώπων να αποφασίζουν και να κρίνουν σωστά.

Έτσι, άριστες διαδικασίες και εφαρμοσμένες στην εντέλεια μπορεί να οδηγήσουν στην απόκτηση του λανθασμένου συστήματος λόγω λανθασμένων κρίσεων, ενώ μη ικανοποιητικές διαδικασίες μπορεί να καταλήξουν σε μια επιτυχημένη αγορά λόγω των σωστών κρίσεων ικανών και ενημερωμένων προσώπων ή οργάνων. Βεβαίως ο στόχος θα πρέπει να είναι η τελειοποίηση τόσο των διαδικασιών όσο και του επιπέδου των αξιολογούντων οργάνων, ώστε να καταλήγουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Έτσι, αν οι δύο Επιτροπές στα πλαίσια της εξέτασης του όλου θέματος πληροφορούνταν ότι οπλικά συστήματα που αγοράστηκαν αποδείχθηκαν κατ' επανάληψη ότι ήταν άχρηστα ή ελαττωματικά, το γεγονός αυτό θα επέβαλλε την εξέταση άλλου ευρύτερου θέματος που θα έπρεπε να καλύπτει και τους άλλους παράγοντες

που συμβάλλουν στην τελική απόφαση για το υλικό που θα αποκτηθεί, όπως είναι οι κρίσεις και αποφάσεις των Επιτροπών αξιολόγησης, το επίπεδό τους, και σε τελευταία ανάλυση το επίπεδο της Εθνικής Φρουράς. Ή, τέλος, σε άλλους εξωτερικούς παράγοντες.

Από την εξέταση των εξειδικευμένων θεμάτων που έχουν απασχολήσει τις Επιτροπές δεν έχουν προκύψει στοιχεία που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι έγιναν αγορές άχρηστου ή ελαττωματικού υλικού. Αντίθετα σε εξειδικευμένες περιπτώσεις που υπήρξαν αμφιβολίες και γι' αυτό ρωτήθηκαν είτε ο ίδιος ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς είτε ο εκπρόσωπός του δηλώθηκε στις Επιτροπές ότι το συγκεκριμένο υλικό ήταν ικανοποιητικό για τις ανάγκες που αγοράστηκε.

6. Δυσκολίες στην απόκτηση οπλισμού από τη Δημοκρατία.

Από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Άμυνας και του πρώην Υπουργού έγινε σαφής η δυσκολία που αντιμετωπίζει η Δημοκρατία στην προσπάθειά της να ενισχύσει την αμυντική της θωράκιση. Αυτό είχε την ευκαιρία να το διαπιστώσει και η ίδια η Επιτροπή Άμυνας από τη μέχρι τώρα εμπειρία και ενημέρωσή της πάνω στις συμβάσεις που υπογράφτηκαν για απόκτηση τέτοιου υλικού. Οι χώρες που είναι διατεθειμένες να μας προμηθεύσουν υλικό είναι πολύ περιορισμένες, ενώ και αυτές που το κάνουν προβάλλουν δυσκολίες ανάλογα με το είδος του υλικού που πρόκειται να προμηθευτούμε. Για την υπερπήδηση των δυσκολιών αυτών καταβάλλονται προσπάθειες ακόμα και σε διπλωματικό επίπεδο. Πολλές φορές έχει συμβεί το Υπουργείο Άμυνας να καταλήγει σε συμφωνία με συγκεκριμένες εταιρείες και όταν φτάσει στο θέμα της εξασφάλισης της αναγκαίας άδειας εξαγωγής, η τελευταία να μην παραχωρείται από τη χώρα της κατασκευάστριας εταιρείας, με αποτέλεσμα να ανατρέπεται η όλη συμφωνία. Έτσι και πέρα από τις άλλες δυσκολίες που δημιουργούνται, η κατάσταση αυτή έχει σαν αποτέλεσμα να μειώνει τη διαπραγματευτική ικανότητα της κυβέρνησης, αφού οι επιλογές της είναι εκ των πραγμάτων περιορισμένες και αυτό είναι γνωστό όχι μόνο στην ίδια τη Δημοκρατία αλλά και στους υποψήφιους προμηθευτές μας.

Αυτό αποτελεί διαπίστωση που θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη πριν από οποιαδήποτε κριτική για τις διαδικασίες που ισχύουν και τον τρόπο που εφαρμόζονται.

7. Τα πλαίσια του Κοινοβουλευτικού ελέγχου.

Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου, ενεργώντας μέσα στα πλαίσια άσκησης του κοινοβουλευτικού τους ελέγχου, έχουν συγκεντρώσει στοιχεία και αναφορές σε γεγονότα, κρίσεις και απόψεις αρμοδίων ή τρίτων προσώπων και έχοντας το υλικό αυτό ενώπιόν τους έχουν προβεί σε διαπιστώσεις σε ό,τι αφορά γεγονότα και απόψεις που τους εκτέθηκαν, ώστε να μπορέσουν στη συνέχεια να καταλήξουν κατά την κρίση των Μελών τους σε ομόφωνα ή κατά πλειοψηφία συμπεράσματα γύρω από το υπό συζήτηση θέμα. Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι τόσο η όλη διαδικασία εξέτασης του θέματος όσο και τα συμπεράσματα των

Επιτροπών εμπίπτουν καθαρά μέσα στην αρμοδιότητα του κοινοβουλευτικού τους ελέγχου. Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος που ασκείται μέσα στα όρια που καθορίζει το Σύνταγμα και ο Κανονισμός της Βουλής και δεν επιδέχεται άλλους περιορισμούς πέρα από αυτούς οδηγεί σε πολιτικές απόψεις και κριτική των πράξεων ή παραλείψεων της κυβέρνησης, χωρίς να υποκαθιστά ούτε και να υποκαθίσταται από οποιαδήποτε άλλη διαδικασία ή έρευνα γύρω από το θέμα.

Οι δύο Επιτροπές, έχοντας ακριβώς την άποψη ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος είναι ανεξάρτητος από οποιαδήποτε άλλη διαδικασία, παρέπεμψαν στη διάρκεια της εξέτασης του όλου θέματος στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας κάθε θέμα που θα μπορούσε κατά την κρίση τους να θεωρηθεί ότι δυνατό να δημιουργεί ποινικό αδίκημα, ενώ καταθέτουν επίσης για τον ίδιο σκοπό στο Γενικό Εισαγγελέα και την παρούσα έκθεσή τους προς το Σώμα. Με το ίδιο σκεπτικό οι δύο Επιτροπές θεωρούν ότι η παραπομπή του θέματος σε Κυβερνητική Ερευνητική Επιτροπή που λειτουργεί με βάση τα περιορισμένα πλαίσια της σχετικής νομοθεσίας και με καθορισμένους όρους εντολής από την κυβέρνηση, παράλληλα ή στη συνέχεια δεν υποκαθιστά, αλλά και δε μειώνει ή αποδυναμώνει το έργο του κοινοβουλευτικού ελέγχου των δύο Επιτροπών, ενώ τα οποιαδήποτε πορίσματά της δεν έχουν τη βαρύτητα ούτε το πολιτικό κόστος των συμπερασμάτων στα οποία οδηγεί η άσκηση του κοινοβουλευτικού ελέγχου από τις Επιτροπές.

Οι δύο Επιτροπές στο στάδιο αυτό θα ήθελαν ακριβώς να διευκρινίσουν και να επισημάνουν ότι οι οποιεσδήποτε επισημάνσεις και παρατηρήσεις τους αποτελούν συμπεράσματα για τις ενέργειες, τις τυχόν παραλείψεις και ευθύνες των αρμόδιων κυβερνητικών οργάνων και όχι κρίσεις ή εκτιμήσεις για τις αποφάσεις τεχνικών επιτροπών αξιολόγησης. Είναι γεγονός ότι λόγω της φύσης του υπό εξέταση θέματος οι δύο Επιτροπές είχαν ενώπιόν τους σωρεία τεχνικών απόψεων, αποφάσεων τεχνικών επιτροπών κ.λπ. Όμως τα θέματα αυτά δεν αποτέλεσαν αντικείμενο για κρίση από τις δύο Επιτροπές ούτε και ήταν αρμοδιότητά τους να συμπεράνουν αν η μια ή άλλη τεχνική επιτροπή ορθά αποφάσισε με τον τρόπο που αποφάσισε. Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου άσκησαν κοινοβουλευτικό έλεγχο και στα πλαίσια αυτά αξιολόγησαν θέμα των διαδικασιών επιλογής οπλικών συστημάτων.

Οι δύο Επιτροπές, αφού ολοκλήρωσαν την εξέταση του υπό αναφορά θέματος, προχώρησαν στη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης την οποία και καταθέτουν στο Σώμα για ενημέρωσή του. Παράλληλα, τα Μέλη των Επιτροπών επιφυλάσσονται να εκφέρουν περαιτέρω απόψεις και να εκφράσουν τις τοποθετήσεις τους στην ολομέλεια του Σώματος κατά τη συζήτηση του θέματος.

Πρόσθετα τα Μέλη των δύο Επιτροπών-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗ.ΣΥ. κατέθεσαν εκ μέρους της Ομάδας τους σχετικό υπόμνημα με το οποίο τοποθετούνται ως ακολούθως:-

"Τα Μέλη των Επιτροπών Άμυνας και Ελέγχου-Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού, επισημαίνουν ότι ενώ για τις αγορές των διάφορων οπλικών και άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς ετηρούντο κάποιες διαδικασίες, εντούτοις από τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους στην πράξη

διαφαίνεται ότι οι εν λόγω διαδικασίες ήταν ανεπαρκείς και διαβλητές και δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν την κατ' αντικειμενικό τρόπο αγορά των καλύτερων υπό τις περιστάσεις οπλικών συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς στις χαμηλότερες δυνατές τιμές.

Το γεγονός ότι σε κάθε συμβόλαιο αγοράς οπλικών συστημάτων ανεγράφετο όρος ότι ουδείς άλλος αγόρασε το ίδιο οπλικό σύστημα σε χαμηλότερη τιμή και ότι δεν επληρώθη οποιοδήποτε ποσό για προμήθεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλιστική δικλείδα για την ορθότητα της σχετικής διαδικασίας. Αντίθετα ο όρος αυτός μπορεί να θεωρηθεί ως άλλοθι για τους χειριζόμενους τις αγορές. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πρώην Υπουργός Άμυνας κ.Αλωνεύτης χρησιμοποίησε κατά κόρον τον εν λόγω όρο ενώπιον των δύο Επιτροπών.

Στα πλαίσια της έρευνας του θέματος και έχοντας επίγνωση της φύσης και του ρόλου των κοινοβουλευτικών διαδικασιών, οι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού απέφυγαν κατά τη διατύπωση της παρούσας τελικής τους θέσης να ασχοληθούν με ποινικές ευθύνες οποιωνδήποτε προσώπων και περιορίστηκαν στην αναζήτηση πολιτικών ευθυνών, αφήνοντας την ποινική πτυχή του θέματος στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον οποίο μάλιστα οι δύο Επιτροπές έχουν καλέσει επανειλημμένα να ερευνήσει τα διάφορα θέματα, με ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα, που προκύπτουν από το περιεχόμενο των επιστολών που έχει καταθέσει ο Βουλευτής Λεόντιος Ιεροδιακόνου.

Τα Μέλη των δύο Επιτροπών-Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού έχουν καταλήξει, με βάση τα διάφορα στοιχεία, τα οποία προκύπτουν μέσα από τα διάφορα έγγραφα και πρακτικά, στο συμπέρασμα ότι υπήρξε ενσυνείδητη παραπλάνηση της Επιτροπής Άμυνας της Βουλής από τον πρώην Υπουργό Άμυνας, με αποτέλεσμα να αγοραστούν όπλα σε πολύ ψηλότερες και υπερτιμολογημένες τιμές και παράλληλα να πληρωθούν πολύ ψηλές προμήθειες με αποτέλεσμα την απώλεια εκατομμυρίων λιρών δημόσιου χρήματος, γεγονότα για τα οποία ο Δημοκρατικός Συναγερμός αποδίδει τεράστιες πολιτικές ευθύνες στον εν λόγω πρώην Υπουργό και γενικότερα στην απελθούσα Κυβέρνηση Βασιλείου. Για την πλήρη διερεύνηση του όλου θέματος απαιτείται ο διορισμός Διερευνητικής Επιτροπής από την κυβέρνηση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και κατά συνέπεια ο Δημοκρατικός Συναγερμός καλεί την κυβέρνηση να προχωρήσει στο διορισμό τέτοιας Επιτροπής με βάση το Κεφ. 44 των Κυπριακών Νόμων, όπως έχει τροποποιηθεί.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός τονίζει εμφαντικά ότι τα πιο πάνω γεγονότα και πορίσματα και ο διορισμός και η λειτουργία της Ερευνητικής Επιτροπής δεν πρέπει να επηρεάσουν καθ' οιονδήποτε τρόπο αρνητικά την προσπάθεια για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας, του μόνου αποτρεπτικού παράγοντα των τουρκικών επεκτατικών σχεδίων. Όπως πάντα έτσι και τώρα θα συνεχίσουμε να πρωταγωνιστούμε στην καθολική προσπάθεια του λαού μας για σωστή και αποτελεσματική αμυντική θωράκιση του τόπου μας."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιοι θα ήθελαν να μιλήσουν; Θα δώσω το λόγο στον εισηγητή του θέματος, τον κ. Χάσικο.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το ζήτημα της άμυνας της Κύπρου είναι τόσο παλιό όσο και η ιστορία της. Τοποθετημένη γεωγραφικά σε μια νευραλγικής σημασίας γωνιά της υδρογείου, η πολυπαθής νήσος μας ήταν καταδικασμένη από τη μοίρα της να αντιμετωπίζει συνεχώς ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα ασφάλειας.

Το κυριότερο στοιχείο της πέραν των τριάντα αιώνων ιστορίας της Κύπρου είναι αναμφισβήτητα η αδιάκοπη εναλλαγή μιας ατέλειωτης σειράς κατακτητών. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει την ύπαρξη αυτού του αδυσώπητου, μα και πάντα άλυτου προβλήματός της.

Στη σύγχρονη εποχή μπορούμε να πούμε πως το πρόβλημα ασφάλειας συνόδευε την Κύπρο από την πρώτη μέρα της λειτουργίας της ως ανεξάρτητου κράτους. Άλλωστε, το γεγονός ότι πολύ ενωρίς -από το τρίτο μόλις έτος της δημιουργίας του- το κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας, που δημιουργήθηκε με τις συμφωνίες του 1960, κατέρρευσε, είναι άμεσα συνδεδεμένο με αυτό και πάλι το πρόβλημα της ασφάλειάς του και από εξωτερικούς αλλά και από εσωτερικούς αυτή τη φορά κινδύνους.

Μετά τη διακοινοτική σύγκρουση του 1964, το πρόβλημα της άμυνας της Κύπρου έγινε ασφαλώς πιο έντονο. Η συνεχής απειλή της Τουρκίας για στρατιωτική επέμβαση στη νήσο, κατά τη διάρκεια των δέκα ετών που ακολούθησαν μέχρι το 1974, καθιστούσε το πρόβλημα αυτό απόλυτα συνυφασμένο με την ίδια την ύπαρξη του κυπριακού κράτους.

Το παράδοξο όμως είναι ότι εμείς εδώ δεν μπορέσαμε, δυστυχώς, κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου να κατανοήσουμε το μέγεθος του κινδύνου τον οποίο διατρέχαμε. Οι από καιρού εις καιρόν απειλές της Τουρκίας προκαλούσαν μεν κάποιους φόβους, αλλά φαίνεται πως η μη πραγματοποίηση αυτών των απειλών στα πρώτα μετά το 1963 χρόνια δημιούργησε βαθμιαία κάποιο αδικαιολόγητο αίσθημα ασφάλειας.

Αυτό το αίσθημα με τη σειρά του μας οδήγησε σε μια κατάσταση εφησυχασμού. Δεν είναι υπερβολή αν πούμε πως και η τότε πολιτική ηγεσία και όλοι γενικά οι υπεύθυνοι υποτίμησαν σοβαρά τον κίνδυνο που πάντα καραδοκούσε, περιμένοντας απλώς τη δημιουργία των κατάλληλων για την εκδήλωσή του συνθηκών. Δεν πίστεψαν ποτέ πως ήταν δυνατό μια μέρα η Τουρκία να επέμβει στρατιωτικά στη νήσο. Κάτι τέτοιο εθεωρείτο μια πολύ απομακρυσμένη πιθανότητα, αν όχι κάτι το αδιανόητο. Υπήρξαν βέβαια και κάποιες φωνές που προειδοποιούσαν πότε πότε πως ο κίνδυνος ήταν υπαρκτός και πως η υποτίμησή του θα μας έφερνε μια μέρα στη δύσκολη θέση να τον αντιμετωπίσουμε χωρίς σοβαρή προετοιμασία. Αλλά θεωρήθηκαν και αυτές υπερβολικές. Είναι όμως δίκαιο να αναφερθεί πως στην τριετία 1964-1967, χάρη στις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης του Γεώργιου Παπανδρέου, η οποία είχε μεταφέρει στη νήσο και ισχυρή επίλεκτη στρατιωτική δύναμη, το πρόβλημα είχε αντιμετωπισθεί με σοβαρότητα. Χωρίς αμφιβολία αυτό το χρονικό διάστημα ήταν και το μοναδικό για το οποίο μπορούμε να πούμε ότι η Κύπρος είχε στη διάθεση της μια αξιόμαχη στρατιωτική δύναμη. Αυτή η δύναμη σε συνδυασμό με τα σημαντικά αμυντικά έργα εδάφους που είχαν κατασκευαστεί τότε, μπορούσε να προτάξει αποτελεσματική αντίσταση σε εξωτερική στρατιωτική επίθεση. Τελικά, όμως, τα ασυγχώρητα λάθη της πολιτικής ηγεσίας, τόσο εδώ όσο και στην Αθήνα, οδήγησαν, κάτω από τις γνωστές σ' όλους συνθήκες, στην αποδυνάμωση της άμυνάς μας με την αποχώρηση -κατά μία εκδοχή απόσυρση, κατ' άλλη εκδίωξη- των ελληνικών δυνάμεων, στα τέλη του 1967.

Έτσι, όταν μετά από μια άλλη σειρά λαθών φτάσαμε στην κρίσιμη ώρα του 1974, οι στρατιωτικές δυνατότητες της Κύπρου ήταν σχεδόν ανύπαρκτες, κάτι που διευκόλυνε σημαντικά την επιτυχία της στρατιωτικής επέμβασης της Τουρκίας. Η Κύπρος πλήρωσε τότε με εκείνο τον τραγικό τρόπο συγκεντρωμένα όλα τα λάθη

μιας δεκαετίας. Μια δεκαετία που είχε σαν κύριο χαρακτηριστικό της πολιτικής μας την ανυπαρξία συσχετισμού μεταξύ των δυνάμεων που διαθέταμε και των στόχων που επιδιώκαμε. Αυτό, επιπρόσθετα με το γεγονός ότι ποτέ δεν καθορίσαμε και δεν επιδιώξαμε κάποιους σταθερούς στόχους, που να συμβαδίζουν με τις αντικειμενικές μας δυνατότητες.

Με την τουρκική εισβολή του 1974 το πρόβλημα της άμυνας της Κύπρου παίρνει πια μια εντελώς διαφορετική μορφή. Τα δεδομένα έχουν αλλάξει τόσο που καμιά σύγκριση δεν μπορεί να γίνεται πλέον με τη δεκαετία που προηγήθηκε της τραγωδίας. Η μεταφορά μεγάλων δυνάμεων του τακτικού τουρκικού στρατού στην Κύπρο και η κατοχή ενός μεγάλου τμήματος της νήσου είναι μια πραγματικότητα που συνιστά έναν τρομακτικό πλέον κίνδυνο για την ύπαρξη του κράτους μας. Με αυτά τα δεδομένα είναι περιττό να υπογραμμίσουμε πως κάθε αναφορά στο θέμα της άμυνας πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή και σοβαρότητα. Η αυστηρά αντικειμενική και ρεαλιστική προσέγγιση του ζητήματος είναι πλέον καθήκον για όλους όσοι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ασχολούνται μαζί του.

Κάτω από τις αδυσώπητες συνθήκες που δημιούργησε η τουρκική εισβολή, γεννήθηκε αμέσως μετά την τραγωδία το τεράστιο πρόβλημα της ασφάλειας των ελεύθερων περιοχών της Κύπρου, το περιβόητο ζήτημα της αμυντικής θωράκισης. Στην προσπάθεια για αντιμετώπιση αυτού του καυτού προβλήματος όλες οι πολιτικές δυνάμεις συμφώνησαν πως έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα. Και όλοι συμφώνησαν πως άξιζε τον κόπο να γίνουν μεγάλες θυσίες στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας. Αυτό άλλωστε δείχνει και το γεγονός ότι ομόφωνα η Βουλή έχει εγκρίνει μέχρι σήμερα τη διάθεση τεράστιων για το μέγεθος της οικονομίας μας ποσών για τον τομέα της άμυνας.

Αρκετές εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες έχουν διατεθεί τα τελευταία χρόνια για την άμυνα και κυρίως για τους εξοπλισμούς της εθνικής φρουράς. Το κρίσιμο ερώτημα που εγείρεται και στο οποίο πρέπει να δοθεί σαφής απάντηση είναι αν έγινε σωστή και αποτελεσματική διαχείριση όλων αυτών των χρημάτων που πλήρωσε και θα πληρώνει ο κυπριακός λαός. Όταν έγραψα το θέμα για συζήτηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, το έπραξα, γιατί με όσα στοιχεία είχα τότε στα χέρια μου ήμουν βέβαιος ότι υπήρξε κακοδιαχείριση και διασπάθιση σημαντικών ποσών.

Μερικοί χαρακτηρίζουν την άμυνα, καλοπροαίρετα θα έλεγα, αναγκαίο κακό. Τη συνδέουν με δαπάνες καθόλου αναπτυξιακές, όπως είναι τα αποθέματα πυρομαχικών, μηχανημάτων ή άλλων οπλικών συστημάτων, τα οποία όχι μόνο δεν παράγουν, αλλά είναι νεκρά και χρησιμοποιούνται σε ώρα ανάγκης. Ακόμη υπάρχει η θέση ότι μεγάλος αριθμός ανθρώπων δεσμεύεται κατά τρόπο αντιπαραγωγικό, με την έννοια της οικονομίας. Επίσης, μακροπρόθεσμα υψηλοί συντελεστές για την άμυνα είναι δυνατό να στραφούν εναντίον της άμυνας, δεδομένου ότι άμυνα και οικονομία αλληλοβαστάζονται. Σε όλους αυτούς απαντώ: Ισχυρή και αποτελεσματική άμυνα, όχι μόνο είναι δυνατό αλλά τελεσίδικα, συμβάλλει στην ανάπτυξη και ευημερία του τόπου. Το κλίμα ασφάλειας, που δημιουργείται ως απόρροια της άμυνας, υποβοηθεί τις επενδύσεις, ενισχύει την ειρήνη, αποθαρρύνει νέες επιθέσεις ή προελάσεις του εχθρού, δημιουργεί, τέλος, και αυτό είναι το πιο σημαντικό, συνθήκες για απομάκρυνση των κατοχικών στρατευμάτων, επανεγκατάσταση των προσφύγων και ενοποίηση ολόκληρου του νησιού.

Αναμφίβολα, όμως, η άμυνα έχει κόστος και επηρεάζει με πολλούς τρόπους την αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Οπόταν δικαιολογημένα ο φορολογούμενος πολίτης έχει το δικαίωμα να γνωρίζει αν και κατά πόσο οι δαπάνες αυτές δικαιολογούνται. Έχει το δικαίωμα να γνωρίζει αν και κατά πόσο το επίπεδο άμυνας και ασφάλειας που του προσφέρει το κράτος είναι ικανοποιητικό. Αν τα όσα αγοράζονται ανταποκρίνονται στις αμυντικές ανάγκες του τόπου και δε γίνονται αγορές χάριν των προμηθειών και μόνο. Εμείς με τη σειρά μας, ως εκλελεγμένοι αντιπρόσωποι του λαού, έχουμε την υποχρέωση να τον ενημερώνουμε στο βαθμό και την έκταση που μας επιτρέπει η ασφάλεια του κράτους, κάνοντας εν ανάγκη και χρήση των συνταγματικών μας δικαιωμάτων, όταν παρατηρείται εκ μέρους του κράτους τάση για παραπλάνηση του λαού.

Οι συζητήσεις που γίνονταν στη Βουλή μέχρι σήμερα, αλλά και έξω από τη Βουλή, μέσα στα κόμματα ή μεταξύ των πολιτών, αφορούσαν το ύψος της έκτακτης εισφοράς και μόνο. Δηλαδή η βάση της συζήτησης ήταν ποιος θα διαθέσει πιο μεγάλα κονδύλια για την άμυνα. Άρα, ποιος θα είναι και ο πιο πατριώτης. Αλίμονο στον πολιτικό ή το κόμμα ή την εφημερίδα, που θα μιλούσε για περικοπές ή ακόμη χειρότερα για άρνηση αύξησης της εισφοράς. Αυτό ήταν λάθος και θα είναι και σήμερα λάθος, πιστεύω, αν συνεχίσουμε με αυτό τον τρόπο να αντιμετωπίζουμε τις δαπάνες για την άμυνα.

Το ουσιαστικό είναι πώς αξιοποιείς τα λεφτά που προϋπολογίζεις για την άμυνα. Και αξιοποίηση σημαίνει βελτίωση και αύξηση της αποτελεσματικότητας των δαπανών για την άμυνα. Διότι για μας σωστή πολιτική για την άμυνα είναι αυτή που εξασφαλίζει την καλύτερη και πιο αποτελεσματική άμυνα με τα λιγότερα χρήματα. Είναι η επιλογή του καλύτερου και φθηνότερου υλικού μέσα από σωστές διαδικασίες. Είναι η ύπαρξη υποδομής ικανής να αφομοιώσει όλα αυτά τα συστήματα που αγοράζουμε και όχι αγορές χάριν των αγορών. Άμυνα, τέλος, δε φτιάχνουν τα εκατομμύρια ή τα δισεκατομμύρια από μόνα τους.

Σήμερα, έχοντας πια μπροστά μου μια συνολική, θα έλεγα, εικόνα, με όλα όσα στο μεταξύ έχουν έλθει στο φως, είτε από δική μου διερεύνηση είτε από στοιχεία που πρόσθεσαν άλλοι συνάδελφοι, έχω διαπιστώσει ότι τελικά η έκταση της σπατάλης του δημόσιου χρήματος -και μάλιστα του χρήματος που προοριζόταν για έναν ιερό εθνικό σκοπό- είναι τόσο μεγάλη, που εγώ τουλάχιστον ομολογώ πως ποτέ δεν είχα διανοηθεί. Για μένα είναι πια αναμφισβήτητο γεγονός ότι κάποιοι ασυνείδητοι εκμεταλλεύθηκαν το θέμα της άμυνας της πατρίδας μας κατά τον πιο αισχρό τρόπο και αυτό θα προσπαθήσω ν' αποδείξω στη συνέχεια αυτής της ομιλίας μου.

Στις 15.10.1992 ενέγραψα το υπο συζήτηση θέμα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ελέγχου, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού. Πρέπει από την αρχή να επισημάνω ότι η γενικότητα στη διατύπωση του θέματος δεν μπορεί να ερμηνευθεί με κανένα τρόπο ως έλλειψη συγκεκριμένων στοιχείων για συγκεκριμένα οπλικά συστήματα. Αντίθετα, όσο παράδοξο και αν φαίνεται σε κάποιους, ο μόνος λόγος που απέφυγα να διατυπώσω από την αρχή συγκεκριμένες καταγγελίες ήταν ο επιβαλλόμενος σεβασμός προς τα πολιτειακά θέσμια και ακόμη η ενσυνείδητη πεποίθησή μου ότι πλείστα όσα αφορούν την άμυνα δεν είναι δημοσιεύσιμα και δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο δημόσιου διαλόγου. Ως εκ τούτου, δεν μπορώ σε καμιά περίπτωση να συμφωνήσω με τη μνεία που γίνεται στην Έκθεση των δυο Επιτροπών της Βουλής, ότι δηλαδή δεν έγινε οποιαδήποτε συγκεκριμένη καταγγελία.

Εν πάση περιπτώσει, περιοριζόμενος σε αυτό το στάδιο στην περιβόητη "Τυπική Διαδικασία Προμήθειας Οπλικών Συστημάτων", θεωρώ υποχρέωσή μου να επισημάνω μια σειρά παραδοξοτήτων και παρανομιών που διέλαθαν, πιστεύω, της προσοχής πολλών συναδέλφων. Βασικοί λόγοι που επηρέασαν αρνητικά τον εντοπισμό, και γιατί όχι, τον κολασμό των προμνησθεισών παραδοξοτήτων και παρανομιών είναι:

- Το γεγονός ότι, παρά τη διευθέτηση που έγινε ώστε να επιτραπεί σε κάθε ενδιαφερόμενο Βουλευτή να διεξέλθει τους λεπτομερείς απόρρητους φακέλους που τηρούνται στο Υπουργείο Άμυνας, αυτό αναφέρεται και στη σελίδα 4 της Έκθεσης, εξ όσων γνωρίζω, μόνο ο υποφαινόμενος μελέτησε τους πιο πάνω φακέλλους και σας βεβαιώ, εξάλλου είναι κάτι που μπορείτε να το διαπιστώσετε μόνοι σας, ότι άξιζε τον κόπο. Για να είμαστε όμως δίκαιοι πρέπει να πούμε ότι πέρασε από το Υπουργείο Άμυνας και ο φίλτατος κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, μια φορά.

- Ένας δεύτερος λόγος που επηρέασε αρνητικά το έργο των δυο Επιτροπών της Βουλής είναι κατά τη γνώμη μου η σπουδή που επεδείχθη ή και επεβλήθη στην εξέταση τόσο σοβαρών θεμάτων που άπτονται της εθνικής ασφάλειας και οικονομίας και κατ' επέκταση της επιβίωσης αυτού του τόπου. Είναι, αν θέλετε, ο βασικός, αν όχι ο αποκλειστικός λόγος, που με υποχρέωσε να διαχωρίσω τη θέση μου, όσον αφορά βασικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση των δυο Επιτροπών.

Θα ξεκινήσω με το ιστορικό της περιβόητης υπό εξέταση διαδικασίας. Παρά το γεγονός ότι το θέμα ενεγράφη στις 15.10.1992, η συζήτηση άρχισε αρκετούς μήνες αργότερα. Παρά ταύτα, όταν ο κ. Μάτσης, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου, ζήτησε από το Υπουργείο Άμυνας αντίγραφο της διαδικασίας, για να το μελετήσει, δεν του εδόθη. Δεν του εδόθη απλούστατα, γιατί δεν υπήρχε έγγραφο πρωτότυπο της διαδικασίας. Δηλαδή, όλα γίνονται άτυπα και κατά τη γνώμη μερικών ανεξέλεγκτα. Χρειάστηκε λοιπόν επιστράτευση των τεχνοκρατικών υπηρεσιών την εσχάτη, για να ανταποκριθούν στην υποχρέωση που προέκυψε με την εγγραφή του θέματος από τον υποφαινόμενο προ αρκετών μηνών, για να συντάξουν διαδικασίες. Αδιάψευστη απόδειξη των πιο πάνω αποτελεί το γεγονός ότι το πρώτο αντίγραφο που εδόθη στον κ. Μάτση έφερε στην πρώτη σελίδα τον τίτλο "Προσχέδιο". Του εδόθη μάλιστα χωρίς συνοδευτική επιστολή, η οποία ακολούθησε σε λίγες μέρες μαζί με ακόμη ένα αντίγραφο, από το οποίο απαλείφθηκε η λέξη "Προσχέδιο", καθώς επίσης το όνομα του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Άμυνας, που αναγραφόταν αρχικά σε δυο συνοδευτικές επιστολές που είχαν επισυναφθεί στο βασικό κείμενο.

Συνεχίζοντας επί του ιδίου θέματος, δεν μπορώ να μην επισημάνω και να μην καυτηριάσω την κάθε άλλο παρά τυχαία παράλειψη της προηγούμενης κυβέρνησης να υλοποιήσει συγκεκριμένη πρόνοια του Ν.5/85 για σύνταξη κανονισμών. Ο νομοθέτης υπέδειξε από την αρχή την ανάγκη σύνταξης κανονισμών, σύμφωνα με τους οποίους θα υλοποιείτο η σχετική νομοθεσία για προμήθεια οπλικών συστημάτων. Τι έχει να απαντήσει η προηγούμενη κυβέρνηση, που το 1989, δηλαδή τέσσερα χρόνια μετά την ψήφιση του σχετικού νόμου, προωθούσε το πρώτο τριετές πρόγραμμα εξοπλισμών 1989-91, χωρίς να ανταποκριθεί στη νομική αυτή υπόδειξη, για σύνταξη κανονισμών δηλαδή; Μήπως οι ιθύνοντες έθεταν εαυτούς υπεράνω νόμων; Μήπως θεώρησαν ότι οι κανονισμοί ήταν αχρείαστοι; Μήπως με το ίδιο σκεπτικό παρέλειψαν να συμμορφωθούν στην ίδια νομική επιταγή και στις αρχές του 1992, όταν ζητούσαν από το Εθνικό Συμβούλιο την έγκριση ενός νέου πολυετούς προγράμματος εξοπλισμών για την τετραετία 1992-95; Με όλα τα πιο πάνω, δεν έχω

άλλη επιλογή, παρά να διαφωνήσω έντονα με την επισήμανση της ενώπιόν μας Έκθεσης, ότι δηλαδή από το 1989 εφαρμόζεται από το Υπουργείο Άμυνας μια τυπική διαδικασία. Η ύπαρξη και μόνο αυτών των τυπικών διαδικασιών αποτελεί εξέλιξη, μιας και άρχισε να εφαρμόζεται, αυτό λέει η Έκθεση, για πρώτη φορά από το 1989. Ουδέποτε υπήρξε τυπική διαδικασία.

Θα μπορούσε βέβαια κάποιος να προβάλει τον ισχυρισμό ότι υπήρχαν άτυπες διαδικασίες που κωδικοποιήθηκαν, όταν ενεγράφη το υπό εξέταση θέμα στην Επιτροπή Άμυνας. Ένας τέτοιος ισχυρισμός απεδείχθη στην πράξη αβάσιμος και εξωπραγματικός. Από τη μελέτη των φακέλων διαπίστωσα -κάτι που εξάλλου μπορείτε να το διαπιστώσετε και εσείς, οποιοσδήποτε από τους συναδέλφους- ότι σε κανένα από τα εξειδικευμένα θέματα που εξετάσαμε δεν εφαρμόστηκε η διαδικασία του Υπουργείου Άμυνας. Ένα μικρό παράδειγμα: Ανατρέχοντας στο κείμενο της διαδικασίας αυτής, διαπιστώνουμε τη συνεχή εμπλοκή της Ειδικής Επιτροπής στην προμήθεια οπλικών συστημάτων. Το ερώτημα που τίθεται στο σημείο αυτό είναι η νομιμότητα της ίδιας της υπόστασης ενός συλλογικού οργάνου με τόσο σοβαρές εξουσίες. Πουθενά δεν υπάρχει οποιαδήποτε απόφαση για τη σύσταση και τους όρους εντολής της Ειδικής Επιτροπής, πουθενά. Το μόνο που φαίνεται στους φακέλους του Υπουργείου Άμυνας είναι κάποια πρόσφατη προεργασία που είχε γίνει, χωρίς ποτέ να ολοκληρωθεί. Αν μάλιστα συγκρίνουμε τη συγκρότηση της Ειδικής Επιτροπής, όπως αυτή φαίνεται στην παράγραφο 18 (σελίδα 8) των διαδικασιών που μας δόθηκαν, με το σύνολο ίσως των πρακτικών των συνεδριάσεων της Επιτροπής αυτής, θα δούμε ότι κατά κανόνα τα περισσότερα μέλη απουσίαζαν, χωρίς ποτέ να τίθεται θέμα απαρτίας. Στην πράξη, σχεδόν τα πάντα προωθούνταν στο εσωτερικό του Υπουργείου Άμυνας, δηλαδή από πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό του Υπουργείου και του ΓΕΕΦ. Ήταν με άλλα λόγια μια εσωτερική υπόθεση του Υπουργείου Άμυνας. Απόδειξη τούτου ήταν ότι ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών, εξ όσων μπόρεσα να εξακριβώσω, ελάχιστες φορές παρευρέθηκε στις συνεδρίες της Επιτροπής Άμυνας για αποδέσμευση πιστώσεων του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, έστω και αν είναι σύμφωνα με τη νομοθεσία ο ένας εκ των δυο συνδιαχειριστών του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης. Σίγουρα θα ήταν πολύ αφελές να θεωρήσουμε τυχαία τη μόνιμη αυτή απουσία του Υπουργού Οικονομικών, που είναι κατά τη γνώμη μου μια επιπρόσθετη απόδειξη ότι τα πάντα αποφασίζονταν στο Υπουργείο Άμυνας κεκλεισμένων των θυρών.

Αν ανατρέξουμε στο ίδιο το κείμενο της "Τυπικής Διαδικασίας" θα εντοπίσουμε σειρά κενών και αντιφάσεων. Αν όμως προχωρήσουμε στη μελέτη των επιμέρους φακέλων του Υπουργείου Άμυνας, κάτι που έπραξα, θα διαπιστώσουμε ότι τα πάντα αποτελούσαν γράμμα κενό. Προς απόδειξη τούτου θα αναφέρω κάποια παραδείγματα:

Σύμφωνα με το στάδιο προκήρυξης προσφορών (σελ. 5 της "Τυπικής Διαδικασίας"), το ΓΕΕΦ υποβάλλει στο Υπουργείο Άμυνας πίνακα κατασκευαστριών εταιρειών. Το στοιχείο αυτό είναι προφανώς τόσο χρήσιμο που μπορεί να δρομολογήσει από την αρχή και το τελικό αποτέλεσμα. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί με τον αποκλεισμό βασικών κατασκευαστών. Κλασικό παράδειγμα μιας τέτοιας δρομολόγησης αποτελούν οι όλμοι 120 χιλιοστών. Στην περίπτωση αυτή, σύμφωνα πάντα με τους φακέλους του Υπουργείου Άμυνας, το ΓΕΕΦ πρότεινε τη συναξιολόγηση 6 τύπων παρόμοιων όλμων, ενώ ο ίδιος ο Υπουργός Άμυνας απέρριψε όλους τους τύπους εκτός από τον ισπανικό, για τον οποίο έδωσε οδηγίες να υποβληθεί προσφορά για συναξιολόγηση με τους γαλλικούς όλμους. Κατά την εξέταση

του θέματος ενώπιον των δυο Επιτροπών, κατέθεσε ο ίδιος ότι υπήρχε πρόβλημα εξασφάλισης άδειας εξαγωγής από την Ισπανία. Εφόσον όμως υπήρχε τέτοιο πρόβλημα, γεννάται το ερώτημα, γιατί ζήτησε μια τέτοια προσφορά; Εν πάση περιπτώσει, μιας και ζήτησε ο ίδιος την προσφορά αυτή, γιατί βιάστηκε να ζητήσει την έγκριση της Επιτροπής 'Αμυνας πριν αξιολογήσουν οι αρμόδιοι την προσφορά που ανέμενε; Την απάντηση μας την έδωσε ο ίδιος και φαίνεται στα πρακτικά των συνεδριάσεων των δυο Επιτροπών. Ανέφερε συγκεκριμένα ότι η προσφορά της Ισπανίας υπεβλήθη μόλις ενημερώθηκαν οι μεσάζοντες αντιπρόσωποι για την προωθούμενη αγορά των γαλλικών όλμων. Το ερώτημα είναι κατά πόσο ξέχασε ή ηθελημένα απέκρυψε τις γραπτές οδηγίες του για συναξιολόγηση των γαλλικών και ισπανικών όλμων. Πέραν των ανωτέρω, ανέφερε επίσης ότι η περιβόητη "έκθεση Κόντη" αποσκοπούσε στο να δώσει απαντήσεις σε ερωτήματα που τέθηκαν τότε από την Επιτροπή 'Αμυνας. Τίθεται και πάλιν το ερώτημα κατά πόσο ξέχασε ή ηθελημένα απέκρυψε το γεγονός ότι η "έκθεση Κόντη", ήταν η έκθεση του ΓΕΕΦ, με την οποία ανατρέπονταν εκ βάθρων τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν υπέρ των γαλλικών όλμων, καθώς επίσης ότι η Ισπανία πρόσφερε δυο νέους τύπους όλμων προηγμένης τεχνολογίας, που μπορούσαν άνετα να συναγωνιστούν τους γαλλικούς όλμους και προσφέρονταν κατά 730% φθηνότερα. Κλασικότατο, θα έλεγα, παράδειγμα παραπληροφόρησης και απόκρυψης στοιχείων από τη Βουλή. Κατετέθη επίσης από τον κ. Αλωνεύτη -όλα αυτά είναι στα πρακτικά- ότι οι Ισπανοί έμαθαν από το παζάρι ότι θέλουμε όλμους. Ψέμα. Ο ίδιος τους ζήτησε. Μπορεί ο οιοσδήποτε να πάει στο Υπουργείο 'Αμυνας να δει. Εντολές του κ. Αλωνεύτη. Κατετέθη από τον κ. Αλωνεύτη ότι οι Ισπανοί δε μας πουλούσαν. Ακόμα ένα ψέμα. Δεν υπάρχει πουθενά οτιδήποτε το γραπτό ή άλλο επίσημο έγγραφο που να λέει ότι η Ισπανία αρνείται να μας πουλήσει. Σημειώστε ότι ζητήσαμε από τους αρμοδίους του ΓΕΕΦ και από τον κ. Αλωνεύτη, αν υπήρχε οποιοδήποτε γραπτό στοιχείο, να κατατεθεί ενώπιον της Επιτροπής. Να μας πείσουν δηλαδή ότι, ναι, ζητήσαμε και ιδού το έγγραφο το γραπτό ότι δε μας πουλούσαν. Αντίθετα, εγώ σας λέω ότι αγοράσαμε εκατομμυρίων λιρών πυρομαχικά από την Ισπανία. Η Ισπανία δηλαδή ήταν μια από τις χώρες που όχι μόνο μας πουλούσε, αλλά μας παρακαλούσε.

Ο καθένας μπορεί να εξαγάγει τα δικά του συμπεράσματα. Εκείνο που αποδεικνύεται πέραν πάσης αμφιβολίας και προκύπτει αβίαστα από τη σύγκριση των φακέλων του Υπουργείου 'Αμυνας με τα πρακτικά των δυο Επιτροπών είναι ότι υπήρξε εσκεμμένη παραπληροφόρηση, τόσο της Επιτροπής 'Αμυνας, στο στάδιο της έγκρισης της δαπάνης, όσο και των δυο Επιτροπών, στο στάδιο της διερεύνησης του θέματος.

Προς τεκμηρίωση των πιο πάνω παραθέτω τις ημερομηνίες, όπως ακριβώς φαίνονται από την αλληλογραφία και τους σχετικούς φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας: Στις 17 Αυγούστου 1989, ο Υπουργός ο ίδιος ζητά προσφορά από τους Ισπανούς. Στις 8 Σεπτεμβρίου το ισπανικό εργοστάσιο απάντησε στο δικό μας τέλεξ και έλεγε ότι θα ήταν έτοιμο να μας στείλει την προσφορά σε λίγες μέρες, αλλά λόγω διακοπών απολογείται, ούτε λίγο ούτε πολύ, και εν πάση περιπτώσει, θα μας την έστελλαν. Πράγμα το οποίο και έγινε. Στις 14 Φεβρουαρίου απεστάλη η προσφορά των Ισπανών. Ο κ. Αλωνεύτης, ενώ γνώριζε ότι του έστελλαν την προσφορά, προχώρησε με επιστολή του ημερομηνίας 31 Σεπτεμβρίου ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν έχει 31 ο Σεπτέμβρης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εκείνος ο Σεπτέμβρης είχε 31!

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Εκείνος ο Σεπτέμβρης είχε 31(!) Ευχαριστώ, κύριε Χριστοδουλίδη.

Εν πάση περιπτώσει, η ουσία είναι μία. Ενώ ο κ. Αλωνεύτης ανέμενε την προσφορά των Ισπανών, χωρίς να την πάρει στα χέρια του, να την αξιολογήσει και να τη στείλει μαζί με τις άλλες να συναξιολογηθούν, προχώρησε, έστειλε επιστολή προς την Επιτροπή Άμυνας και ζητούσε την αποδέσμευση του σχετικού κονδυλίου για την αγορά των όλμων, με αποτέλεσμα η Επιτροπή Άμυνας να δώσει τη συγκατάθεσή της, να πει το ναι, χωρίς να έχει υπόψη της το θέμα των όλμων της Ισπανίας. Δεν είχε καμιά απολύτως ιδέα.

Και επειδή είμαι εξ εκείνων που πιστεύουν ότι δεν είναι απόρρητες οι ικανότητες του καθενός από τα οπλικά συστήματα, αντίθετα μπορεί ο καθένας να βρει τα σχετικά είτε σε περιοδικά που κυκλοφορούν είτε σε άλλα βιβλία, θα σας δώσω μερικά στοιχεία συγκριτικά των δυο όλμων. Σύμφωνα με την έκθεση, η οποία απεκρύβη από την Επιτροπή Άμυνας, και οι δυο όλμοι εξυπηρετούσαν τις επιχειρησιακές ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Οι τιμές και το συνολικό κόστος συγκρινόμενα φέρουν το γαλλικό όλμο ακριβότερο του ισπανικού, όπως θα ακούσετε πιο κάτω:

- Όλμος με το μεταφορέα και το σκοπευτικό μηχάνημα, κατά 730% πιο ακριβός ο γαλλικός.
- Πυρομαχικά, από 213% μέχρι 320% με μέσο όρο 241% πιο ακριβά αυτά που αγοράσαμε.
- Συνολικά, όλμοι και πυρομαχικά, κατά £30.830.008, ήτοι ποσοστό 279% πιο ακριβά αυτά που αγοράσαμε.

Τότε υπήρχε και θέμα χρόνου παράδοσης. Ένα από τα επιχειρήματα που πρόβαλε ο τότε Υπουργός στην Επιτροπή Άμυνας ήταν ότι επειγόμασταν. "Πρέπει να πάρουμε όλμους από εταιρεία που μπορεί σε ελάχιστο χρονικό διάστημα, τάχιστα, να μας τους παραδώσει." Ε, λοιπόν, αυτοί που αγοράσαμε είχαν διπλάσιο χρόνο παράδοσης από τους ισπανικούς.

Ένα άλλο πολύ σοβαρό στοιχείο είναι ότι αυτός που αγοράσαμε είναι ρυμουλκούμενος, δηλαδή χρειάζεται φορτηγό να τον ρυμουλκεί, για να μπορέσει να ταχθεί εκεί που πρέπει να ταχθεί, κατ' αντίθεση με τον ισπανικό, ο οποίος μπορεί να μεταφερθεί από τρεις και μόνο στρατιώτες. Άλλο στοιχείο είναι ότι, ενώ ο γαλλικός δέχεται πυρομαχικά μόνο του συγκεκριμένου γαλλικού εργοστασίου, ο ισπανικός δέχεται πυρομαχικά προδιαγραφών ΝΑΤΟ. Αντιλαμβάνεστε ότι αυτό έχει μεγάλη σημασία. Και αν ακόμα η πωλήτρια χώρα, για οποιοδήποτε λόγο σου επιβάλει εμπάργκο ή δεν μπορεί να σου παραδώσει πυρομαχικά, μπορείς, κύριε, να προμηθευτείς πυρομαχικά από την Ελλάδα, χωρίς κανένα απολύτως πρόβλημα. Ακόμα αυτός που αγοράσαμε απαιτούσε και ειδική εκπαίδευση του προσωπικού μας, κατ' αντίθεση με τον άλλο, ο οποίος δεν προϋπέθετε ειδική εκπαίδευση.

Σύγκριση οικονομικών στοιχείων, όπως είπαμε και πριν: η τιμή μονάδος του όλμου που αγοράσαμε είναι £74.715, μη υπολογιζόμενης της σκοπευτικής του συσκευής που κοστίζει μόνη της £9.323, κατ' αντίθεση με τους ισπανικούς οι οποίοι ήταν £11.000 συμπεριλαμβανομένης και της σκοπευτικής συσκευής.

Θα σας διαβάσω κάτι που είπε κάποιος συνάδελφος από τα πρακτικά της Βουλής: "Αυτό το έγγραφο", λέει ο συνάδελφος, "κύριε Σιακαλλή", αναφερόμενος στο Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου, "οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο ισπανικός είναι καλύτερος και εφτάμισι φορές φθηνότερος. Αυτό το συμπέρασμα", λέει ο συνάδελφος, "βγαίνει από αυτό το έγγραφο." Εγώ σας λέω ότι δεν είναι αυτό το θέμα. Το θέμα δεν είναι αν ο ισπανικός που δεν αγοράσαμε είναι καλύτερος και κατά εφτάμισι φορές φθηνότερος. Το θέμα είναι, γιατί δεν παρουσιάστηκε η συγκεκριμένη μελέτη ενώπιον της Επιτροπής Άμυνας; Εδώ είναι το πρόβλημα. Κανένας δεν είπε ότι οι συγκεκριμένοι όλμοι που αγοράσαμε δεν είναι καλοί. Εγώ σας λέω είναι άριστοι. Γιατί όμως απεκρύβη από την Επιτροπή Άμυνας; Εδώ είναι το πρόβλημα.

Άλλη χαρακτηριστική περίπτωση εφαρμογής παράτυπων και παράνομων διαδικασιών, αποτελεί η αγορά των ACMAT. Τα ACMAT, για όσους από τους συναδέλφους δε γνωρίζουν, είναι αυτοκίνητα φορτηγά. Είναι τα περιβόητα φορτηγά που τραβούν, ρυμουλκούν τους όλμους που ανέφερα προηγουμένως. Όπως κατέθεσε ενώπιόν μας ο Υπουργός Άμυνας, ζητήθηκαν προσφορές με βάση minimum military requirements, που προτάχθηκαν από το ΓΕΕΦ, σύμφωνα με την παράγραφο 9 της "Τυπικής Διαδικασίας". Από τον έλεγχο των φακέλων του Υπουργείου Άμυνας διαπίστωσα ότι ζητήθηκαν προσφορές από 11 συνολικά εταιρείες, στις οποίες όμως δεν συμπεριλαμβανόταν η εταιρεία ACMAT. Η προσφορά της εταιρείας αυτής υποβλήθηκε απρόκλητα και απρόσκλητα. Από τον έλεγχο των φακέλων διαπίστωσα επίσης ότι η κατηγορία των οχημάτων αυτών δεν περιλαμβανόταν στον πίνακα των αναγκών του ΓΕΕΦ και ως εκ τούτου, όταν προκηρύχθηκαν οι προσφορές, δεν προτάχθηκαν οποιεσδήποτε προδιαγραφές με τις ελάχιστες απαιτήσεις. Τα ACMAT απλά δεν ήταν μέσα στις ανάγκες μας. Δεν είχαμε σκοπό να πάρουμε τέτοια οχήματα, δηλαδή να ρυμουλκούν όλμους. Η σύμβαση για τους όλμους υπογράφτηκε στις 22.12.1989. Η προκήρυξη για αυτοκίνητα έγινε στις 22.11.1989, δηλαδή ένα μήνα πριν τη σύμβαση για τους όλμους. Σ' αυτή την προκήρυξη πουθενά δε ζητούμε αυτοκίνητα-ρυμουλκά όλμων. Ο τύπος ACMAT TPK και όλα τα σχετικά στοιχεία δεν υπάρχουν στην προκήρυξη για προσφορές αυτοκινήτων του 1989. Τα πιο πάνω μπορεί ο οποιοσδήποτε να πάει στο Υπουργείο Άμυνας και να τα ελέγξει.

Μήπως και η περίπτωση αυτή αποτελεί άλλο ένα παράδειγμα εσκεμμένης παραπληροφόρησης του Σώματος; Τι, να χαρακτηρίσω την πλήρη αντίφαση των όσων κατέθεσε ο τότε Υπουργός Άμυνας στις δυο Επιτροπές με τα όσα καταμαρτυρούν οι φάκελοι στο Υπουργείο; Ψεύδη και ασέβεια προς τη Βουλή; Θα προτιμούσα τα συμπεράσματα και τους χαρακτηρισμούς να τους αφήσω στη δική σας κρίση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Τους λέτε, όμως, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ μη διακόπτετε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Διερωτώμαι ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Χατζηδημητρίου, θα έχετε την ευκαιρία να απαντήσετε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να αναλαμβάνετε την ευθύνη των λόγων σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ. Θα έχετε την ευκαιρία να απαντήσετε, μη διακόπτετε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι απλώς ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι απλώς, διότι διακόπτουμε. Και εσείς όταν μιλάτε δε θα επιτρέψω σε κανένα να σας διακόψει.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Θα διαπιστώσετε πάρακάτω ότι αναλαμβάνω την ευθύνη και των λόγων μου και των πράξεών μου.

Να υποθέσουμε ότι όλμοι 120 χιλ. και ACMAT εντάσσονται στο ίδιο ληστρικό σχέδιο διασπάθισης δημόσιου χρήματος; Δεδομένου ότι μόνο τα απροσκλήτως και απροκλήτως εκτός προκήρυξης ACMAT ήταν δυνατό να ρυμουλκήσουν όλμους. Αφήνουμε τα επιπλέον έξοδα και δαπάνες για δημιουργία νέας παρακαταθήκης εξαρτημάτων και την πανσπερμία υλικού που δημιουργείται στην Εθνική Φρουρά με όλα τα δαπανηρά συνεπακόλουθα που μπορείς να έχεις, όταν έχεις πέντε ειδών αυτοκίνητα φορτηγά. Δε θα πω άλλα για το θέμα ACMAT, γιατί αντιλαμβάνομαι θα μιλήσει και άλλος συνάδελφος επ' αυτού.

Στην περίπτωση των διοπτρών, διαπίστωσα μεταξύ άλλων από τους φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας ότι, ενώ υπήρξε απόφαση για κάποιο τύπο διοπτρών υπέρ αγγλικής εταιρείας (GEC SENSORS), η απόφαση αυτή ανετράπη δυο φορές τουλάχιστον, για να παρασχεθεί με τον τρόπο αυτό η δυνατότητα μονομερώς σε γαλλική εταιρεία να υποβάλει νέες προσφορές με χαμηλότερες τιμές, μιας και οι αρχικές της τιμές ήταν σχεδόν διπλάσιες από τις τιμές της αγγλικής εταιρείας.

Σύμφωνα με την παράγραφο 9 της "Τυπικής Διαδικασίας", με την προκήρυξη των προσφορών προκαθορίζεται και το τέλος του χρόνου υποβολής των. Από τον έλεγχο πάντοτε των φακέλων διαπίστωσα ότι ουδέν αναληθέστερον τούτου. Σε όλες ανεξαιρέτως τις περιπτώσεις έγιναν αποδεκτές εκπρόθεσμες προσφορές, πλείστες από τις οποίες ούτε καν ζητήθηκαν. Κατά κανόνα οι προσφορές αυτές αφορούσαν γαλλικές εταιρείες.

Σύμφωνα με τις παραγράφους 16 και 17 της "Τυπικής Διαδικασίας", οι εταιρείες που επιλέγονται υποβάλλουν προσχέδια συμβάσεων, ακολουθεί δε σειρά διαπραγματεύσεων με τους επιμέρους εμπλεκόμενους φορείς. 'Εχω ελέγξει και αυτό το στοιχείο και σας διαβεβαιώ ότι έμεινα έκπληκτος. Εντόπισα μεγάλο αριθμό προσχεδίων συμβάσεων, τα οποία ποτέ δε ζητήθηκαν επίσημα από το Υπουργείο 'Αμυνας.

Επειδή όλες οι περιπτώσεις αφορούσαν πάγια γαλλικές εταιρείες, τα μόνα στοιχεία που υπάρχουν στους φακέλους είναι οι στερεότυπες επιστολές του κ. Obolensky, με τις οποίες διαβιβάζονταν τα προσχέδια συμβάσεων και καθορίζονταν οι χρόνοι διαπραγματεύσεων. Εν ολίγοις, ο κ. Obolensky έφθανε στο σημείο να ρυθμίζει και το πρόγραμμα του Υπουργείου 'Αμυνας. Με τον ίδιο τρόπο ενεργούσε και για τις επιδείξεις και ζωντανές αξιολογήσεις οπλικών συστημάτων στην Κύπρο και στο εξωτερικό, προκαθορίζοντας από μόνος του ποιες επιδείξεις, πότε και πού θα λάβουν χώρα. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα μεταξύ άλλων την αντίδραση σε πολλές περιπτώσεις του ΓΕΕΦ, που διαφωνούσε είτε στον επιβαλλόμενο από τον κ. Obolensky χρόνο είτε ακόμα στην αναγκαιότητα των επιδείξεων, που πολλές φορές δεν είχαν καμιά απολύτως σχέση με το εξοπλιστικό πρόγραμμα.

Σύμφωνα με την παράγραφο 19 της "Τυπικής Διαδικασίας", οι εταιρείες υποβάλλουν καλυπτικές επιστολές με τις οποίες πρώτο, διαβεβαιώνουν ότι οι συμβατικές τιμές είναι οι χαμηλότερες που συμφωνήθηκαν σε σύγκριση με άλλους αγοραστές, αναλαμβάνοντας την επιστροφή της διαφοράς σε περίπτωση απόδειξης του αντιθέτου και δεύτερο, ότι δεν χρησιμοποίησαν τρίτα πρόσωπα και δεν κατέβαλαν προμήθειες ή άλλα ωφελήματα. Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι και οι δυο περιπτώσεις αποτελούν εμπαιγμό πρώτου βαθμού και παντελή έλλειψη σοβαρότητας. Προς απόδειξη της πεποίθησής μου αυτής θα παραθέσω κάποια βασικά παραδείγματα:

Σε ό,τι αφορά τις τιμές, είναι σε όλους μας γνωστό ότι στην περίπτωση των EXOCET η Κυπριακή Δημοκρατία κλήθηκε να πληρώσει υπέρογκα ποσά. Πληρώσαμε για το συγκεκριμένο πυραυλικό σύστημα, σε σχέση με το ίδιο ακριβώς που αγόρασε η Ελλάδα, £31 εκ. περισσότερα! Στην περίπτωση αυτή, δεν παραπλανήθηκε από τον τότε Υπουργό 'Αμυνας μόνο η Επιτροπή 'Αμυνας της Βουλής και κατ' επέκταση το Σώμα, εδώ παραπλανήθηκε ολόκληρη η πολιτική ηγεσία, συμπεριλαμβανομένου και του Εθνικού Συμβουλίου.

Ο κ. Αλωνεύτης διαστρέβλωσε στοιχεία, άλλα τα απέκρυψε και δεν έλαβε υπόψη την έκθεση του Διευθυντή του Γραφείου Εξοπλισμών του Υπουργείου του, του κ. Βαρναβίδη, που από πολύ νωρίς τον προειδοποιούσε για την υπερχρέωσή μας, για τα £31 εκ. Επειδή εδώ μπορεί να προκληθεί σύγχυση, λέω στους συναδέλφους που είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν τη συζήτηση στις δυο Επιτροπές ότι δε μιλώ για την έκθεση Βαρναβίδη, η οποία κατατέθηκε ενώπιον των δυο Επιτροπών. Αυτή είναι άλλη έκθεση, η οποία ουδέποτε κατατέθηκε. Κανένας μας δεν την είδε.

'Οπως, κύριοι συνάδελφοι, διαπιστώθηκε από έρευνα που έκαμα στους φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας, ο κ. Βαρναβίδης επισκέφθηκε την Ελλάδα και σύνταξε αυτή την ειδική έκθεση με την οποία πληροφορούσε τον Υπουργό 'Αμυνας ότι μόνο για την πρώτη σύμβαση, ύψους £48 εκ., ποσό της τάξης των £22 εκ. αποτελούσε υπερχρέωση της Κύπρου, σε σχέση με τις τιμές που εξασφάλισε η Ελλάδα. Μάλιστα, ο κ. Βαρναβίδης, ως διευθυντής του τμήματος εξοπλισμών, δεν έμεινε μόνο σ' αυτή τη διαπίστωση, προχώρησε και σε κάποιες εισηγήσεις. Εισηγήθηκε στον Υπουργό 'Αμυνας αντίστοιχη μείωση του ποσού ή αγορά του συγκεκριμένου συστήματος μέσω της Ελλάδας. Αυτό βέβαια δεν είναι πράγμα εύκολο, δεν είναι όμως και ακατόρθωτο. Είναι θέμα, πιστεύω, χειρισμών, αλλά δεν είναι του παρόντος να το συζητήσουμε. "Φωνή βοώντος εν τη ερήμω" από πλευράς του τότε Υπουργού. Παρά ταύτα προχώρησε στην υπογραφή σύμβασης, χωρίς να λάβει υπόψη του τις προτάσεις του κ. Βαρναβίδη, και το χειρότερο απ' όλα, απέκρυψε από την Επιτροπή 'Αμυνας την έκθεση αυτή. 'Ετσι, £31 εκ. από τον ιδρώτα του λαού, που πάντα συνεισφέρει αγόγγυστα, πήγαν πού; Στις υπηρεσίες κάποιων;

Μεθοδεύτηκε ένα σενάριο τότε, για να πεισθούν οι πάντες ότι η Ελλάδα παίρνει χαμηλές τιμές, γιατί δήθεν αντιμετωπίστηκε από πλευράς Γαλλίας ως "Special customer". Κτίστηκε τότε μια επιχειρηματολογία ολόκληρη πάνω σ' αυτό. Επίσης ενισχυτικό της επιχειρηματολογίας αυτής ήταν και οι δήθεν διαβεβαιώσεις του γαλλικού Υπουργείου 'Αμυνας, που έντεχνα τις εμπλέκει τότε ο κ. Υπουργός με "διευκρινίσεις" της κατασκευάστριας εταιρείας AEROSPATIALE. Ο κ. Αλωνεύτης εξασφάλισε τότε το ναι των πάντων για τα επιπλέον £31 εκ., υποστηρίζοντας ότι η Ελλάδα αντιμετωπίστηκε ως "Special customer", γιατί πρώτο, συμμετείχε οικονομικά στην ανάπτυξη του συστήματος. Η Ελλάδα συμμετείχε οικονομικά στην ανάπτυξη του EXOCET! Δεύτερο, υπήρξε ο πρώτος πελάτης της AEROSPATIALE

από το 1969 και τρίτο, η ελληνική βιομηχανία συμμετείχε στην κατασκευή τμημάτων του EXOCET. Τρία σημεία. Επίσης, γιατί είχαμε "διαβεβαιώσεις" ότι οι προσφερθείσες τιμές στην Κύπρο συγκρίνονταν ευνοϊκά με εκείνες που συμφωνήθηκαν με όλες τις χώρες της Νότιας Αμερικής, της Ασίας και της Ανατολής. Και ακόμα ότι οι προσφερόμενες τιμές μέσα στα ίδια δεδομένα θα ήταν οι ίδιες και για παραγγελίες του γαλλικού στρατού.

Τα πιο πάνω περιλαμβάνονται σχεδόν κατά λέξη και σε επιστολή του κ. Αλωνεύτη προς την Επιτροπή Άμυνας, με ημερομηνία 17/2/1993, δηλαδή λίγες μόνο βδομάδες πριν αρχίσει η διερεύνυση του θέματος από τις Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου.

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε όλοι παραπλανηθεί δυστυχώς από τα κατά συρροήν ψέματα. Ναι, τα ψέματα, γιατί τα πράγματα είναι εντελώς διαφορετικά. Καμιά απολύτως σχέση δεν είχε η Ελλάδα με την AEROSPATIALE, καμία απολύτως. Και η πιο κατηγορηματική απάντηση ήρθε από το πλέον αρμόδιο πρόσωπο, τον πρώην Υπουργό Άμυνας της Ελλάδας τον κ. Βαρβιτσιώτη. Το περιεχόμενο της επιστολής Βαρβιτσιώτη ομιλεί αφ' εαυτού. Η επιστολή-απάντηση σε σχετικό αίτημα της Βουλής βρίσκεται σήμερα στα αρχεία του Υπουργείου Άμυνας. Ίσως -εδώ δε θα πω για τον κ. Χριστοδουλίδη- είμαι ο μόνος από τους 56 Βουλευτές που μπήκα στον κόπο να πάω να τη μελετήσω. Παρόλον ότι είμαστε ενημερωμένοι, με επιστολή του νυν Υπουργού κ. Ηλιάδη, τουλάχιστον τα μέλη των δυο Επιτροπών, ότι δηλαδή κύριοι η επιστολή-απάντηση του κ. Βαρβιτσιώτη ευρίσκεται στο Υπουργείο Άμυνας και "οιοσδήποτε από εσάς επιθυμεί να έλθει να τη διαβάσει, μπορεί να έλθει". Και εν πάση περιπτώσει η άρνηση κάποιων από τους συναδέλφους να τη μελετήσουν δεν αλλοιώνει ποσώς το περιεχόμενό της. Παραμένει εκεί ένα αδιάψευστο στοιχείο, αλλά και ταυτόχρονα δραματικό στοιχείο για το κατάντημά μας.

Συγκεκριμένα, στην επιστολή του ο κ. Βαρβιτσιώτης σημειώνει ότι η Ελλάδα δε συμμετέχει οικονομικά στην ανάπτυξη του EXOCET. Απάντηση στο πρώτο επιχείρημα. Δεύτερο, η Ελλάδα δε συμμετέχει ούτε τεχνικά και ούτε κατασκευάζει οποιοδήποτε τεμάχιο του συστήματος! Απάντηση στο δεύτερο σημείο. Και τρίτο, η Ελλάδα δε γνωρίζει αν είναι ο πρώτος αγοραστής! Απάντηση στο τρίτο σημείο.

Μάλιστα, κύριοι συνάδελφοι, η επιχειρηματολογία πάνω στην οποία στήριξε η προηγούμενη κυβέρνηση την υπερχρέωση της Κύπρου με £31 εκ. αποτελεί ένα φιάσκο, το οποίο πλήρωσε με τον ιδρώτα του ο κυπριακός λαός.

Όμως τα πράγματα δεν περιορίζονται ως εδώ: Ουδέποτε η γαλλική κυβέρνηση μας είπε, όπως υποστήριξε τότε ο κ. Αλωνεύτης, ότι η Ελλάδα αντιμετωπίστηκε ως "special customer". Ουδέποτε. Αυτό μας το είπε η κατασκευάστρια εταιρεία. Είναι η ίδια η γαλλική εταιρεία, η AEROSPATIALE, που ισχυρίστηκε τα πιο πάνω και όχι το γαλλικό Υπουργείο Άμυνας. Το μόνο το οποίο μας είπε το γαλλικό Υπουργείο υπάρχει σε σχετική επιστολή του Κύπριου Πρέσβη στο Παρίσι, που είναι κατατεθειμένη στα πρακτικά της Βουλής και η οποία λέει ότι: "Οι προταθείσες τιμές φαίνονται δίκαιες και λογικές και σε παρόμοιες συνθήκες οι τιμές αυτές θα ήταν συγκρίσιμες με εκείνες που θα μπορούσαν να προταθούν για παρόμοιο υλικό στις γαλλικές ένοπλες δυνάμεις." Αυτό είπε η γαλλική κυβέρνηση. Ούτε για "special customer" μίλησε ούτε για τίποτε άλλο.

Κύριε Πρόεδρε, όλα τα πιο πάνω αποδεικνύουν το μέγεθος της παραπλάνησης για το υπό αναφορά υπεράκτιο σύστημα που αγόρασε η Κύπρος μέσω του κ. Obolensky και της γαλλικής SOFMA. Μια παραπλάνηση που πληρώσαμε με £31 εκ. Και ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι: Όταν ήρθε ο διευθυντής εξοπλισμών του Υπουργείου

'Αμυνας από την Ελλάδα και ενημέρωσε τον τότε Υπουργό για την υπερχρέωση των £31 εκ., τι έκανε ο τότε Υπουργός 'Αμυνας; Απολύτως τίποτε. Αντίθετα προσπαθούσε να τη δικαιολογήσει. 'Οταν το γαλλικό Υπουργείο 'Αμυνας ή ο εκπρόσωπός του μας μιλούσε για δίκαιες και λογικές τιμές, τι κάναμε; Πήγαμε να παλέψουμε το τι σημαίνει δίκαιο και τι λογικό; Πήγαμε να τους πούμε ότι εδώ η Ελλάδα, στη γειτονιά, αγοράζει το ίδιο με £31 εκ. πιο λίγα; Δεν πήγαμε. 'Ηταν τόσο δύσκολο, αγαπητοί συνάδελφοι, να πάει ο τότε Υπουργός στην Αθήνα και να ενημερωθεί για την αγορά της Ελλάδας και για το ποσό;

'Εχουμε στα χέρια μας σήμερα καλυπτικές επιστολές υπογραμμένες από τους κατασκευαστές. Να υποθέσουμε ότι μπορούμε να διεκδικήσουμε την επιστροφή των £31 εκ.; Διότι σύμφωνα με τις καλυπτικές επιστολές που έχουμε στα χέρια, ναι, μπορούμε να διεκδικήσουμε £31 εκ. πίσω. Αυτό μας λεν οι διαβεβαιώσεις και οι επιστολές που μας υπογράφουν. Στο τέλος δηλαδή πλήρωσε η Κύπρος £31 εκ. περισσότερα και σήμερα προσπαθούμε να βρούμε το λάθος.

Το μέγεθος του ποσού και η προϊστορία του θέματος δυστυχώς δε μας αφήνουν άλλη επιλογή από του να παραδεχθούμε ότι υπήρξαμε θύματα απάτης. Θύματα παραπληροφόρησης. Θύματα της αναξιότητας των κυβερνώντων μας, αν δεχθούμε την εκδοχή της άγνοιας και της ανικανότητας των τότε κυβερνώντων, να προστατεύσουν και να σεβαστούν το δημόσιο χρήμα. Δυστυχώς αυτή είναι η πραγματικότητα.

Σύμφωνα με την παράγραφο 12 της "Τυπικής Διαδικασίας", οι προσφορές αξιολογούνται από πολυμελείς επιτροπές της Εθνικής Φρουράς. Από τον έλεγχο των φακέλων διαπιστώθηκαν πολλές περιπτώσεις αντικατάστασης των προέδρων, των μελών ή και του συνόλου ακόμη των επιτροπών αξιολόγησης. Αναφέρω χαρακτηριστικά τις περιπτώσεις των διοπτρών, όπου είχαμε αντικατάσταση του κ. Κόντη από τον κ. Πανταζή στα καθήκοντα του προέδρου, των αντιαρματικών, όπου είχαμε αντικατάσταση του κ. Βελετινά από τον κ. Κλειδαρά και ακολούθως από τον κ. Λόττα στα καθήκοντα του προέδρου, και ό,τι αφορά τέλος την επιτροπή αξιολόγησης των ACMAT, όπου είχαμε μια σειρά εναλλαγής επιτροπών, προέδρων, παραπροέδρων κ.λπ. Εδώ, στην περίπτωση των ACMAT, είχαμε και σήμα, αν είναι δυνατόν τώρα! Απεστάλη σήμα με σκοπό το συγκεκριμένο όχημα να το οδηγήσει ο τάδε άνθρωπος ονομαστικά. Να το οδηγήσει ο τάδε, μέχρι αυτού του σημείου. Ποια η σκοπιμότητα όλων αυτών των αλλαγών; Μήπως γιατί σε κάποιους δεν άρεσαν τα πορίσματα των επιτροπών; Είναι πράγματι αυτός ο λόγος για τον οποίο ο προηγούμενος Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κατέθεσε ενώπιον των δυο Επιτροπών ότι "ανασυγκροτήσεις, αναδιοργανώσεις και συμπληρώσεις επιτροπών γίνονται και πρέπει να γίνονται;" Για ποιο λόγο; Γιατί δε μας άρεσαν τα πορίσματά τους; Και ανάλογα με το ποιο είναι το πόρισμα να έχουμε τη δυνατότητα να αλλάσσουμε τις επιτροπές και τους προέδρους τους; Γιατί;

Σύμφωνα με την παράγραφο 14 της "Τυπικής Διαδικασίας", το Υπουργείο 'Αμυνας ζητά την έγκριση της Επιτροπής 'Αμυνας προτού αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις με την κατασκευάστρια εταιρεία. Από τον έλεγχο των συμβάσεων που υπάρχουν στο Υπουργείο 'Αμυνας, αλλά και στο αρχείο της Επιτροπής 'Αμυνας, αποδεικνύεται ότι ο Υπουργός 'Αμυνας προχωρούσε ακόμα και στην υπογραφή των συμβάσεων, χωρίς την έγκριση της Επιτροπής 'Αμυνας, καλύπτοντας την παρανομία αυτή με ειδική πρόνοια για ενεργοποίηση των συμβάσεων μετά την έγκριση της Βουλής. Κλασική περίπτωση είναι η σύμβαση των πυρομαχικών 155 χιλ., που υπέγραψε ο Υπουργός 'Αμυνας με τη SOFMA, χωρίς την έγκριση της Επιτροπής 'Αμυνας. Αποτέλεσμα τούτου ήταν η Επιτροπή 'Αμυνας να έλθει εκ των υστέρων,

εκρύσα άκουσα, που λέμε, όπως φαίνεται και στη σελίδα 39 της Έκθεσης, να συμφωνήσει με το περιεχόμενο της σύμβασης CY6/89. Όλα τα πιο πάνω αποτελούν μόνο μικρή ένδειξη του τι εφαρμόστηκε στην πράξη κατά την προηγούμενη πενταετία. Θα ήταν ευχής έργον να εφαρμόζονταν τουλάχιστον οι διαδικασίες που κωδικοποίησε και μας κοινοποίησε το Υπουργείο Άμυνας, παρά τα σοβαρά κενά και αδυναμίες που παρουσιάζουν, με κυριότερη την απουσία συλλογικών οργάνων με αποφασιστικές αρμοδιότητες, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό το δικαίωμα στον Υπουργό Άμυνας να αποφασίζει επί των πάντων. Πώς είναι λοιπόν δυνατό να αποδεχθεί οποιοσδήποτε από εμάς ανενδοίαστα και ανερυθρίαστα τις διαβεβαιώσεις των τότε κρατούντων, δια στόματος είτε του τότε Υπουργού Άμυνας είτε του τότε Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς είτε οποιουδήποτε άλλου, ότι δηλαδή οι διαδικασίες προμήθειας οπλικών συστημάτων εφαρμόστηκαν στο ακέραιο, χωρίς να διαπιστωθεί οποιαδήποτε παραβίασή τους; Μάλιστα, κύριοι συνάδελφοι, αυτά κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής.

Εξάλλου, πώς είναι δυνατόν τα πάντα να έχουν καλώς μέχρι τη συζήτηση του θέματος ενώπιον των δυο επιτροπών και ξαφνικά το ίδιο το ΓΕΕΦ να αποστασιοποιείται και διά στόματος του Αρχηγού του να μας πληροφορεί ότι έχει υποβάλει προτάσεις για τροποποίηση των διαδικασιών αυτών; Τώρα θα μου πείτε ότι ξεκινήσαμε κάποτε με μια βαλίτσα στο χέρι γυρίζοντας να αγοράσουμε όπλα, ενώ σήμερα έχουμε κάποιες υποτυπώδεις διαδικασίες, και αυτό είναι κάτι που συνεχώς μπορεί να εξελίσσεται, μπορεί να βελτιώνεται.

Ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο είναι το θέμα των μεσαζόντων. Σε ό,τι αφορά τους μεσάζοντες, οι σχετικές βεβαιώσεις των εταιρειών για μη καταβολή προμηθειών ή άλλων ωφελημάτων, αποτελεί ένα δεύτερο εμπαιγμό.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μπορεί ο κ. Χάσικος να μας επαναλάβει τη λέξη "ένα δεύτερο ..."

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εμπαιγμό.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Είναι και πρώτος και δεύτερος και τρίτος εμπαιγμός. Είναι κάτι που θα φανεί πιο ύστερα.

Είναι σε όλους γνωστός ο πόλεμος μεταξύ των αντιπροσώπων και κατ' επέκταση τα εκατομμύρια που διανεμήθηκαν. Άλλωστε γι' αυτό τον πόλεμο, τον πόλεμο της μίζας και των αντιπροσώπων, μίλησε στο παρελθόν και ο Πρόεδρος της Επιτροπής Άμυνας της Βουλής κ. Χατζηδημητρίου. Δεν είμαι ο πρώτος που μιλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Για τον πόλεμο θα ξαναμιλήσω.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Όπως μας πληροφόρησε το Υπουργείο Άμυνας, κατά την προηγούμενη πενταετία υπεγράφησαν συμβάσεις συνολικού κόστους £510 εκ. Αν υπολογίσουμε ότι οι προμήθειες διεθνώς ανέρχονται σε ποσοστό τουλάχιστον 5%, προκύπτει ότι οι προμήθειες υπερέβησαν τα £25 εκ. Και όμως καμιά δήλωση δεν έγινε ούτε στον Έφορο του Φόρου Εισοδήματος, αλλά ούτε και στην Επιτροπή Άμυνας, σύμφωνα με το Ν.5/85. Από την άλλη, είναι γνωστό ότι σε πλείστες περιπτώσεις Κύπριοι αντιπρόσωποι εταιρειών όπλων, ενδεδυμένοι με το μανδύα του συμβούλου, συνόδευσαν τον τότε Υπουργό Άμυνας και άλλους ανώτατους κρατικούς λειτουργούς σε επίσημα ταξίδια στο εξωτερικό και παρακάθησαν μαζί τους στο ίδιο τραπέζι. Δεν είναι

επίσης λίγες οι περιπτώσεις που τους πρόσφεραν δωρεάν αεροπορικά εισιτήρια. Αν κάποιος έχει την παραμικρή αμφιβολία επ' αυτού, μπορεί να πάει στο Υπουργείο Άμυνας να ψάξει τους φακέλους και νά 'στε βέβαιοι ότι θα τα βρει.

Σχετικώς με το θέμα των αντιπροσώπων και των μεσαζόντων είναι και ο ουρανοκατέβατος διορισμός της SOFMA ως συντονιστή των αγορών που πραγματοποιήθηκαν από τη Γαλλία. Το Υπουργικό Συμβούλιο, με απόφαση του στις 8 Δεκεμβρίου 1988, διορίζει αποκλειστικό αντιπρόσωπό μας στη Γαλλία τη SOFMA. Αναφέρει το σχετικό πρακτικό της συνεδρίας του Υπουργείου: "Το Συμβούλιο αποφάσισε, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Άμυνας, να ορίσει ως συντονιστή από μέρους του Υπουργείου Άμυνας της Κύπρου στη Γαλλία, για σκοπούς συντονισμού της αγοράς και εξαγωγής γαλλικών προϊόντων από διάφορες γαλλικές εταιρείες, την κυβερνητική εταιρεία SOFMA." Πρόκειται για ένα διορισμό από τον οποίο ξεκινούν και στον οποίο καταλήγουν πολλά, σε σχέση με τα κακώς κείμενα στα πέντε χρόνια της διακυβέρνησης Βασιλείου.

Βασικά ερωτήματα παραμένουν μέχρι σήμερα αναπάντητα, τόσο για τον τρόπο επιλογής της συγκεκριμένης εταιρείας όσο και για την απόφαση διορισμού της. Όμως τα αποτελέσματα αυτού του διορισμού είναι σίγουρα γνωστά. Ο σκοπός του, που ήταν η αποφυγή μεσαζόντων και αντιπροσώπων δεν επιτεύχθηκε. Αντίθετα, διπλοπληρώθηκαν προμήθειες και υπερχρεώθηκε με δεκάδες εκατομμύρια λίρες η Κύπρος. Ο ρόλος της συγκεκριμένης εταιρείας και του εδώ περιφερειακού διευθυντή της κ. Obolensky αμφισβητήθηκε αρκετές φορές, τόσο από αξιωματικούς του ΓΕΕΦ και λειτουργούς του Υπουργείου Άμυνας όσο και από τον εκπρόσωπο της Βουλής κ. Κωστάκη Χριστοφόρου, από το Γενικό Ελεγκτή και πολλούς άλλους. Και πάλι όμως δεν έγινε απολύτως τίποτε από πλευράς ηγεσίας του Υπουργείου Άμυνας, που αντίθετα έσβηνε κάθε ενέργεια που εστρέφετο και αμφισβητούσε τη SOFMA. Παραδείγματα για την ύπαρξη μεσαζόντων και την παραχώρηση προμηθειών υπάρχουν πάμπολλα και κτυπητά. Είναι όμως σημαντικό ότι ούτε ο ίδιος ο τότε Υπουργός Άμυνας Ανδρέας Αλωνεύτης δεν απέκλειε το γεγονός, μάλλον το παραδέχτηκε, και μάλιστα ενώπιον της Επιτροπής Άμυνας και Ελέγχου. Δηλαδή η περιβόητη SOFMA δεν απέκλεισε τους μεσάζοντες, παρόλον ότι διορίστηκε για να αποκλειστούν οι μεσάζοντες.

Διαβάζω, κύριοι συνάδελφοι, από τα πρακτικά συνεδρίας των δυο Επιτροπών που μιλούν από μόνα τους:

"Γιαννάκης Μάτσης:

Κύριε Αλωνεύτη, όλοι θέλουμε να γίνονται οι προσφορές κατά τον προσφορότερο για το δημόσιο τρόπο. Η ερώτησή μου ήταν αν μέσα στις αγορές που πραγματοποιήθηκαν επί της δικής σας υπουργίας, και που ανέρχονται σε £509.000, είχε υποπέσει στην αντίληψή σας οποιαδήποτε πληρωμή προμήθειας, η οποία δε δηλώθηκε, ή αν έχει δηλωθεί μια τέτοια προμήθεια.

Ανδρέας Αλωνεύτης:

Δεν αντιλήφθηκα κάτι τέτοιο.

Γιαννάκης Μάτσης:

Και θεωρήσατε ότι οι γραπτές διαβεβαιώσεις, τις οποίες μπορούμε να πάρουμε από μια κολοσσιαία εταιρεία του εξωτερικού, ότι δηλαδή δεν έχει πληρώσει προμήθεια, είναι εγγύηση ότι πράγματι δεν έχει πληρωθεί προμήθεια;

Ανδρέας Αλωνεύτης:

'Οχι, εγώ δεν είπα τη λέξη "εγγύηση". Εγώ είπα ότι το Υπουργείο 'Αμυνας πήρε μια σειρά μέτρων και έβαλε μια σειρά από διαδικασίες και περιέγραψα πώς τηρούνται αυτές οι διαδικασίες. Είπα ότι έχουμε από τη μια τη διαβεβαίωση της εταιρείας ότι το υλικό το οποίο πήραμε μας δόθηκε στη χαμηλότερη τιμή, ότι δε μας έχει δοθεί σε ψηλότερη τιμή από παρόμοια αγορά παρόμοιας αξίας άλλου αγοραστή. Η εταιρεία, σε περίπτωση που αποδείξουμε το αντίθετο, αναλαμβάνει να μας επιστρέψει τη διαφορά. Αυτό είναι το ένα. Το δεύτερο είναι ότι την ώρα της υπογραφής του συμβολαίου, η εταιρεία με την οποία το Υπουργείο συμβάλλεται, διαβεβαιώνει ότι δεν έχει πληρωθεί καμιά προμήθεια."

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Από ποια συνεδρία είναι, κύριε συνάδελφε, απλώς για να να παρακολουθήσουμε, αν έχετε την ημερομηνία.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Φοβούμαι ότι δε θα μπορέσω να σας βοηθήσω σ' αυτό, γιατί δεν έχω την ημερομηνία. Προχωρεί ο κ. Μάτσης.

"Γιαννάκης Μάτσης:

Θεωρείτε φυσιολογική και λογική αυτή την τοποθέτηση; Είναι γνώρισμα της διεθνούς τακτικής στην αγορά όπλων να μην πληρώνονται προμήθειες; Δηλαδή είναι επίτευγμα δικό μας η μη πληρωμή προμηθειών ή είναι τακτική που ακολουθείται διεθνώς;

Ανδρέας Αλωνεύτης:

Δεν μπορώ να πω, κύριε Μάτση, ότι η Κύπρος αποτελεί παράδειγμα χώρας στην οποία έχουν καταργηθεί οι προμήθειες. Θα ήταν νομίζω αφελές να το ισχυριστώ. 'Οταν η εταιρεία είναι μια εταιρεία που είναι μακριά και η μοναδική της σχέση με την Κύπρο είναι με κάποιον ντόπιο, τον οποίο η αντιπροσωπεία εμπιστεύεται, τότε υπάρχουν δεσμοί πολύχρονοι του προμηθευτή με τον Κύπριο αντιπρόσωπο και πιστεύω ότι καμιά διαβεβαίωση δεν μπορεί να τους νικήσει. Δηλαδή ό,τι και να κάνουμε ο αντιπρόσωπος θα υπάρχει.

Τάκης Χατζηδημητρίου:

Καλά, δεν αντέδρασαν εκείνοι, οι αντιπρόσωποι δηλαδή, όταν τους είπαν, θα σταματήσετε;

Ανδρέας Αλωνεύτης:

Βεβαίως αντέδρασαν. Αντέδρασαν και μάλιστα πολύ έντονα, διότι έχεις εδώ ένα εργοστάσιο το οποίο έχανε γνωστό αυτό το προϊόν, που του δίνει τεχνική υποστήριξη, και πάεις και υποχρεώνεις τον κατασκευαστή να σου πει ότι δε θα δώσει προμήθεια. Υποθέτω ότι θα βρει τρόπο ο κατασκευαστής να δώσει την προμήθεια με άλλο τρόπο."

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Δηλαδή, κύριοι συνάδελφοι, μια η προμήθεια που παραδέχτηκε ο ο Υπουργός ενώπιον των δύο Επιτροπών, ένα με ενάμισι τοις εκατόν, ήταν παραδοχή αυτό, δήλωση, που παίρνει η SOFMA δηλαδή, και άλλη μια η προμήθεια που παίρνει αυτός ο αντιπρόσωπος με τον οποίο έχει τόσα χρόνια δεσμούς, είναι μακριά το εργοστάσιο, είναι ο αντιπρόσωπος εδώ. Υπάρχει τρόπος να το σταματήσεις; Δεν υπάρχει τρόπος να το σταματήσεις. Βέβαια, όπως λέει και ο κ. Αλωνεύτης, και συμφωνώ μαζί του, βρίσκουμε άλλο τρόπο να του δίνουμε την προμήθεια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βρίσκουμε;

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

"Το καλό το παλικάρι, ξέρει κι άλλο μονοπάτι", μάθαμε να λέμε στην Κύπρο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, θέμα, αν μου επιτρέπετε, τάξης. Επειδή ως τώρα έκαμνε αναφορά ο έντιμος συνάδελφος πάνω στα όσα λέχθηκαν από τον κ. Αλωνεύτη, το τελευταίο το συμπέρασμα που λέει ότι "βρίσκουμε", δηλαδή ότι συνέχιζε ο κ. Αλωνεύτης λέγοντας ότι "βρίσκουμε και τρόπο", νομίζω είναι παραπλανητικό. Σε κάποιο άλλο πρόσωπο θα έπρεπε να μιλήσει ο κ. Χάσικος.

(Σε κάποιο σημείο της ομιλίας του κ. Χάσικου ο Πρόεδρος της Βουλής βγήκε από την αίθουσα και τον αντικατέστησε ο Βουλευτής κ. Βάσος Λυσσαρίδης).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Να το διευκρινίσει κατά πόσο πρόκειται ...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Βεβαίως.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν είναι δυνατό ο κ. Αλωνεύτης να είπε ότι βρίσκει εκείνος τρόπο να δίνει προμήθειες.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Επί λέξει, κύριε Χριστοδουλίδη, σας διαβάζω από τα πρακτικά. Το λάθος μου ήταν που δεν έβαλα τις σελίδες, για να σας βοηθήσω να τα βρίσκετε εύκολα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τα έχουμε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Πολύ ωραία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, όχι διαλογική συζήτηση. Ορίστε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Σε απάντηση του κ. Χατζηδημητρίου, που ρωτά: "Καλά δεν αντέδρασαν εκείνοι οι αντιπρόσωποι που τους λεν 'από σήμερα και να πάει δεν είστε αντιπρόσωποι';", λέει ο κ. Αλωνεύτης: "Βεβαίως αντέδρασαν. Αντέδρασαν και μάλιστα πολύ έντονα, διότι έχεις εδώ ένα εργοστάσιο το οποίο έκανε γνωστό αυτό το προϊόν, που του δίνει τεχνική υποστήριξη, και πάεις και υποχρεώνεις τον κατασκευαστή να σου πει ότι δε θα δώσει προμήθεια. Υποθέτω ότι θα βρει τρόπο ο κατασκευαστής να δώσει την προμήθεια με άλλο τρόπο." Αυτά είπε επί λέξει.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

"Το καλό το παλικάρι ...", είναι λόγια δικά σου.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι σαφές. Το ζήτημα είναι να διευκρινιστεί κατά πόσο πρόκειται περί πρακτικού ...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, ας μην κλείνουμε τα μάτια. Το θέμα δεν είναι πολιτικό. Δε γράφτηκε στη Βουλή, για να εξυπηρετήσει κομματικές ή άλλες σκοπιμότητες. Το ζήτημα είναι εθνικό, θα έλεγα. Αφορά το σκοπό και μόνο της άμυνας. Αφορά τα εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες που πλήρωσε και πληρώνει ο λαός, για να νιώθει ασφαλής. Αν δεν υπήρχαν οι υπερχρεώσεις και οι διπλές προμήθειες, ίσως σήμερα να είχε στη διάθεσή του το κράτος πρόσθετα £100 εκ., για να τα αξιοποιήσει για την άμυνα του τόπου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όχι, διακόσια.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Εκατόν εκατομμύρια, είπα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ειπώθηκε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ

Γράφτηκε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μη διακόπτετε, θα δοθεί η ευκαιρία σε όλους σας για να εκφράσετε τις απόψεις σας.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Εμένα με δεσμεύει, κύριε Πρόεδρε, ό,τι λέω από το βήμα της Βουλής. Το τι γράφει ο καθένας και τι λέει ο καθένας, ποσώς δε με ενδιαφέρει.

Είναι ξεκάθαρο ότι ο διορισμός της SOFMA δεν απέκλεισε τους μεσάζοντες. Ούτε βοήθησε στην εξοικονόμηση κεφαλαίων προς όφελος πάντα της άμυνας. Τα αποτελέσματα ήταν αντίθετα. Πληρώσαμε £31 εκ. επιπρόσθετα για τους EXOCET. Επιλέξαμε να αγοράσουμε όλμους από συγκεκριμένο οίκο που μας υπέδειξε η SOFMA, έναντι όλμων άλλης χώρας, εξίσου καλών ή ακόμη καλύτερων, πληρώνοντας πρόσθετα £30 εκ. χωρίς κανένα απολύτως ιδιαίτερο λόγο. Με τη SOFMA περιορίστηκε ο ανταγωνισμός και δημιουγήθηκε μονοπώλιο· αυτό θα το δούμε πιο κάτω. Τα πάντα λέχθηκαν στις δυο Επιτροπές, όταν εξετάζετο το θέμα, και όμως βιαστήκαμε να κλείσουμε το θέμα.

Θα σας διαβάσω τώρα ένα άλλο μέρος από τα πρακτικά, για να βγάλει ο καθένας τα δικά του συμπεράσματα:

"Σωκράτης Χάσικος:

Ο κ. Αλωνεύτης ισχυρίστηκε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία γλίτωσε πάρα πολλά λεφτά διορίζοντας τη SOFMA ως συντονιστή των αγορών της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη Γαλλία. Να μου επιτρέψει ο κ. Αλωνεύτης να διαφωνήσω κάθετα με αυτό και εξηγούμαι. Είπατε ότι η SOFMA, είναι κατά 67% εταιρεία που ελέγχεται από το κράτος. Κατ' επέκταση, αν όχι όλες οι εταιρείες, τουλάχιστον το 67% ελέγχονται και πάλι από το κράτος. Κάποιες από αυτές, μέλη της SOFMA, δεν είναι καν κρατικές. Αφού η πολιτική του να πωλούν ή όχι στην Κυπριακή Δημοκρατία, επαφίεται κατά βάση στην κυβέρνηση της Γαλλίας, η οποία ελέγχει τη SOFMA, αλλά ελέγχει και την καθεμιά ξεχωριστά, κατά πλειοψηφία, τις εταιρείες αυτές, ποιος ο

λόγος να μη διαπραγματεύεται η Κυπριακή Δημοκρατία και να αγοράζει κατευθείαν από τις κατασκευάστριες εταιρείες; Ποιος ο λόγος να διορίζεται ως μεσάζων η SOFMA;

Ανδρέας Αλωνεύτης:

Εγώ δεν είπα τη λέξη "μεσάζων", εσείς την είπατε. Εγώ είπα ότι η SOFMA είναι συντονιστής.

Σωκράτης Χάσικος:

Εσείς τη διορίσατε ως συντονιστή με δυνατότητα διαπραγμάτευσης ...

Ανδρέας Αλωνεύτης:

Τι σημαίνει "δυνατότητα διαπραγμάτευσης";

Σωκράτης Χάσικος:

Σε κάποια από τις επιστολές σας στον πρόεδρο της SOFMA του αναφέρετε: 'νοουμένου ότι θα μας εξασφαλίζετε και τις χαμηλότερες δυνατές τιμές από τα εργοστάσια'."

Σχόλιο δικό μου. Για να διασφαλίζω τις χαμηλότερες δυνατές τιμές, προϋποθέτει διαπραγμάτευση. (Συνεχίζει να διαβάζει από τα πρακτικά).

"Φαίνεται ότι η SOFMA έπαιρνε πράγματι κάποια ποσοστά από τις κατασκευάστριες εταιρείες. Προκύπτει ένα ερώτημα, το πιο βασικό, αν θέλετε. Γιατί να μη διαπραγματευόμαστε κατευθείαν με τις κατασκευάστριες εταιρείες χωρίς τη συμμετοχή της SOFMA;

Ανδρέας Αλωνεύτης:

Γίνεται ένα βασικό λάθος. Η διαπραγμάτευση και η υπογραφή συμφωνίας γίνεται με την κατασκευάστρια εταιρεία και όχι με τη SOFMA."

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Εδώ να μου επιτρέψετε να κάνω μια παρένθεση. Ενδεικτική τόσο της διαπραγμάτευσης, του τρόπου αν θέλετε, όσο και του κ. Obolensky, άλλως Obo, άλλως πρίγκιπα, όπως τον αποκαλούσαν κάποιοι από τους συνεργάτες του, ο οποίος ήταν και ο περιφερειακός διευθυντής της SOFMA, το άλφα και το ωμέγα, άνθρωπος κλειδί στις σχέσεις της SOFMA με την Κυπριακή Δημοκρατία. Ο κ. Αλωνεύτης κατ' επανάληψη κατέθεσε στις δυο Επιτροπές ότι το Υπουργείο Άμυνας, ο ίδιος δηλαδή, ποτέ δεν άφηνε τη SOFMA να διενεργεί διαπραγματεύσεις εν ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας με τις κατασκευάστριες εταιρείες.

Υπάρχει ένα τηλεγράφημα, λυπούμαι που δεν το έφερα μαζί μου, είναι όμως μέσα στα πρακτικά των δυο Επιτροπών, κατατεθειμένο από το Υπουργείο Άμυνας. Άμα ψάξετε, κύριε Χατζηδημητρίου, μπορείτε να το βρείτε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το έχω, αν το θέλεις.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

... προς την εταιρεία EUROMISSILE. Αφορά την αγορά των MILAN.

Λυπούμαι που δεν το έχω, αλλά εν πάση περιπτώσει, με αυτό το τηλεγράφημα, δεν είναι ανάγκη να το έχω μπροστά μου, ο τότε Υπουργός της Άμυνας έλεγε στο εργοστάσιο EUROMISSILE, το οποίο κατασκεύαζε ως γνωστό τους πυραύλους MILAN, να περιμένει επαφή του κ. Obolensky, για να διαπραγματευτούν τις τιμές των MILAN, πριν να προχωρήσουμε εμείς σε κατευθείαν διαπραγματεύσεις. Αυτό

ήταν το μήνυμα του τηλεγραφήματος. Πριν να προχωρήσουμε εμείς σε κατευθείαν διαπραγμάτευση για την αγορά των MILAN, παρακαλώ διαπραγματευτείτε με τον κ. Obolensky. Αυτό ήταν το μήνυμα του τηλεγραφήματος.

Στις 10.2.1989 επιστολή του κ. Αλωνεύτη προς τον Obolensky με θέμα τους MILAN. Με αυτή ο Obolensky εξουσιοδοτείται από τον κ. Αλωνεύτη να συζητήσει το θέμα των τιμών των MILAN με την EUROMISSILE, πριν προχωρήσουμε εμείς σε κατευθείαν διαπραγματεύσεις. Αυτό είναι 10.2.1989 και υπάρχει στα πρακτικά του Υπουργείου Άμυνας. Στις 10.4.1989, φαίνεται ο Obolensky καθυστέρησε, νέα επιστολή Αλωνεύτη προς Obolensky για επίσπευση των συζητήσεων. Στις 31.8.1989 νέα υπενθύμιση, από Ματσουκάρη αυτή τη φορά, προς SOFMA με οδηγίες του τότε Υπουργού. Στις 4.10.1989, η SOFMA με επιστολή της προς τη EUROMISSILE, επιτέλους κινήθηκε ο μηχανισμός, αναφέρει τις καλές της σχέσεις με την κυπριακή κυβέρνηση. Επισημαίνει την παρουσία της και λειτουργεί κατά τρόπο αποτρεπτικό στο να γίνει απευθείας πράξη πώλησης EUROMISSILE και κυπριακής κυβέρνησης, επικαλούμενη το διορισμό της ως συντονιστού. Ο Αλωνεύτης με επιστολή του καλεί την EUROMISSILE να συνεργαστεί με τη SOFMA. Και επανέρχεται, και εδώ είναι το χειρότερο από όλα, κύριοι συνάδελφοι, στις 17.10.1989 η EUROMISSILE με επιστολή της προς το Υπουργείο Άμυνας και εξηγεί, δικαιολογείται κατά κάποιο τρόπο, γιατί ήλθε σε απευθείας επαφή με την Κυπριακή κυβέρνηση για την πώληση των MILAN και δεν πήγε μέσω SOFMA, όπως της υπεδείχθη εκ των υστέρων. Και παρατηρούσε ότι δεν έβλεπε ποια η αναγκαιότητα να πάει μέσω τρίτων. Προχωρεί η επιστολή και λέει ότι "από τούδε και στο εξής, αφού έτσι θέλετε εσείς", η Κυπριακή Δημοκρατία, το Υπουργείο Άμυνας, "από τούδε και στο εξής εμείς", η EUROMISSILE, "θα επικοινωνούμε με τη SOFMA, θα στείλουμε την πρότασή μας στη SOFMA, για να είναι έτοιμη να διαπραγματευτεί με το Υπουργείο Άμυνας". Αν είναι δυνατό! Αν είναι δυνατό! Εξαναγκάσαμε τους κατασκευαστές να πηγαίνουν μέσω τρίτου, "by pass". Και να μας απολογείται ο κατασκευαστής, και να μας δικαιολογείται ο κατασκευαστής γιατί πήγε μέσω τρίτου. "Γιατί ήλθα κατευθείαν, δεν ήξερα ότι εσείς είναι μέσω τρίτου που πάτε". Αυτό είναι το νόημα.

Ένα άλλο πολύ σοβαρό συμπέρασμα που εξάγεται μέσα από τα λεγόμενα του κ. Αλωνεύτη -βέβαια δεν υπήρχε η ανάγκη, αν θέλετε, δεν περιμέναμε τον κ. Αλωνεύτη να μας το πει- είναι το γεγονός ότι με το διορισμό της SOFMA ουσιαστικά σκοτώσαμε εμείς οι ίδιοι τον ανταγωνισμό των εταιρειών. Και λέει ο κ. Αλωνεύτης: "Θέλαμε με αυτό τον τρόπο να σταματήσουμε κάπου τις γαλλικές εταιρείες που παράγουν μεταξύ τους ομοειδές υλικό από του να έρχονται όλες μαζί και να μας βομβαρδίζουν και να προσπαθούν όλες να πωλήσουν τα υλικά τους σε βάρος μας." Αν είναι δυνατό! Θέλαμε να σταματήσουμε τις εταιρείες από το να έρχονται να μας λεν "ναι, κύριοι, πωλώ και εγώ αυτό το υλικό, πωλώ και εγώ αυτό το υλικό, πωλώ και εγώ αυτό το υλικό". "Αφού το πουλάτε και οι τρεις, ελάτε να ανταγωνιστείτε ποιος θα μας το δώσει πιο φθηνά." Το αποκλείσαμε.

Κύριοι συνάδελφοι, τα όσα λέχθηκαν στις δυο Επιτροπές είναι διάφανα. Ο ίδιος ο πρώην Υπουργός δεν απορρίπτει την παροχή προμηθειών και έμμεσα πλην σαφώς παραδέχθηκε την απουσία ανταγωνισμού με το διορισμό της SOFMA. Και όλα αυτά εξαιτίας του διορισμού της. Θα μπορούσαν για την εταιρεία αυτή να λεχθούν ακόμα πάρα πάρα πολλά. Θα περιοριστώ όμως σε κάποια βασικά.

Η SOFMA περιόρισε τις δυνατότητες επιλογής μας και σε κάποιες περιπτώσεις, όπως με τα οχήματα ACMAT, μας επέβαλε τι να αγοράσουμε. Προωθούσε προσφορές ακόμα και από οίκους που ούτε καν τους γνωρίζαμε, πόσο μάλλον να τους είχαμε ζητήσει προσφορές.

Από απλή μη κερδοσκοπική εταιρεία, αποδείχθηκε εταιρεία που έπαιρνε προμήθειες, όχι φυσικά του ύψους του ενός με ενάμισι τοις εκατόν, που αναγκάστηκε να παραδεχθεί ο πρώην Υπουργός. Σχετικό εξάλλου είναι και το έγγραφο του κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου, που κάθε άλλο από ένα με ενάμισι τοις εκατόν φαίνεται να ήταν οι προμήθειες. Πέραν του 20%.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ένα θέμα τάξης, που θα ήθελα τη γνώμη τη δική σας. Διότι αντιλαμβάνομαι ότι αρχίζει να αναφέρεται ο ομιλητής πάνω σε ένα θέμα, που έγινε μεν καταγγελία στην Επιτροπή, αλλά παραπέμφθηκε στην Εισαγγελία προ ενός έτους, για να μας διευκρινίσει το κράτος τι ακριβώς συνέβη. Πρόκειται να επαναλάβουμε από το βήμα της Βουλής τις διάφορες κατηγορίες για τις οποίες η Κυπριακή Δημοκρατία, η Εισαγγελία και η Αστυνομία ουδεμία πρωτοβουλία ανέλαβαν για τη διευκρίνισή τους;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τις πολιτικές ευθύνες μπορεί να τις συζητήσει η Βουλή.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Τις πολιτικές μάλιστα, αλλά αυτές τις κατηγορίες τις συγκεκριμένες ή τις αναφορές τις συγκεκριμένες, που είναι υπό διερεύνηση αστυνομική;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έστω και αν είναι υπό αστυνομική διερεύνηση. Βέβαια ο ρόλος της Βουλής δεν είναι να πει ότι κάποιος είναι ένοχος ή όχι, είναι κάτι το οποίο εκκρεμεί, αλλά είναι δικαίωμα κάποιου να καταλογίσει πολιτικές ευθύνες ή κάποιου να αμυνθεί.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Χαρακτηρίζουν όμως την κοινωνία μας, κύριε Πρόεδρε, όταν προ ενός έτους έγιναν καταγγελίες στην Εισαγγελία και η Εισαγγελία αφήνει κάτι να λειτουργεί ως ψίθυρος, πράγμα που σημαίνει ότι φθείρονται και άνθρωποι και θεσμοί και αυτό είναι κάτι που δε συνάδει με τη δημοκρατία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σίγουρα, αλλά δεν είναι ευθύνη της Βουλής η στέρηση της απονομής δικαιοσύνης ή της προώθησης υποθέσεων. Συνεχίστε, κύριε συνάδελφε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Ναι, αλλά ούτε και η Βουλή έχει καμιά υποχρέωση να σιωπά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω πως εξέφρασα την άποψη από την έδρα. Συνεχίστε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μάλιστα. Συνεχίζω την αναφορά μου για τη SOFMA. Μεταξύ των άλλων μας επέφερε και την υπερχρέωση με £31 εκ. των EXOCET. Τι άλλο από προμήθειες ή υπέρογκες αμοιβές; Εν πάση περιπτώσει, μας οδήγησε σ' αυτό τον κυκεώνα των διπλοπρομηθειών. Θα μας στοιχίσουν οι EXOCET £68 εκ. περίπου σε μετρητά και η Ελλάδα πλήρωσε περίπου τα μισά για την αγορά των δικών της EXOCET και μάλιστα το μεγαλύτερο μέρος - αυτό ίσως πολλοί να μην το γνωρίζουν- θα το πληρώσει με αντισταθμιστικό εμπόριο. Έχει μια νομοθεσία στην Ελλάδα, σύμφωνα με την οποία πέραν ενός ποσού πληρώνουν με αντισταθμιστικό εμπόριο. Αλλά, άλλο

εξίσου σοβαρό για μας είναι το γεγονός ότι το σύστημα ραντάρ και τα περιφερειακά συστήματα των EXOCET, αυτοκίνητα, γεννήτριες κ.λπ η Ελλάδα τα κοστολόγισε περίπου 3,5 με 4 εκατομμύρια δολλάρια. Εμάς, αγαπητοί συνάδελφοι, θα μας στοιχίσουν 7 με 8 εκατομμύρια λίρες. Σημειώστε δε ότι κανένας δε μας υποχρέωνε αυτά να τα αγοράσουμε από τη συγκεκριμένη εταιρεία. Κανένας. Ήταν κάτι που μπορούσαμε να πάρουμε από έξω, από το εμπόριο, με προσφορές. Διότι και η Ελλάδα με αυτό τον τρόπο τα πήρε. Δεν είναι οπλικό σύστημα το ραντάρ ή η γεννήτρια ή το αυτοκίνητο. Εμάς θα μας στοιχίσουν 7 με 8 εκατομμύρια λίρες. Διότι ακριβώς λειτουργούσαν με περιορισμένη ορατότητα, θα έλεγα, λόγω της εμπλοκής της συγκεκριμένης εταιρείας, της SOFMA.

Γιατί ξεχνούμε τις παρεμβάσεις του Obolensky στην περίπτωση των πυρομαχικών της εταιρείας LUCHAIRE;

Κύριε Πρόεδρε, δε ζούμε σε κόσμο αγίων, αλλά σε κόσμο συμφερόντων. Και ο διορισμός της συγκεκριμένης εταιρείας έγινε για ένα και μοναδικό σκοπό. Την εξοικονόμηση δημόσιου χρήματος. Τι καταφέραμε; Τη διασπάθιση δημόσιου χρήματος. Κύπριος μεγαλοεπιχειρηματίας, που συνδεόταν πολύ στενά με τον πρώην Υπουργό, και είναι πολύ γνωστά τα γεγονότα, ας μην τα αναφέρουμε και από εδώ, με παραδοχή της ίδιας της SOFMA διευκρινίζεται ότι είναι διεθνής σύμβουλος της SOFMA για τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής και για πολλά χρόνια πάνω σε στρατιωτικά προγράμματα ή κοινοπραξίες. Πώς λοιπόν, και ποιος από εμάς μπορεί να πιστέψει ότι ο συγκεκριμένος κύριος, ο διεθνής, όπως αποκαλείται, σύμβουλος της SOFMA και φίλτατος του κ. Αλωνεύτη, όπως παραδέχθηκε στη Βουλή, δεν τον επηρέασε για το διορισμό της SOFMA, ή στις μετέπειτα σχέσεις με τη SOFMA; Αυτή είναι μια περίπτωση. Υπάρχουν κι άλλες. Είναι η περίπτωση της υπόδειξης της LUCHAIRE προς το Υπουργείο, ότι αν μας πωλούσε απευθείας, δηλαδή όχι μέσω της SOFMA, αλλά διά του εδώ αντιπροσώπου της, θα είχαμε καλύτερες τιμές. Εμείς προχωρήσαμε μέσω SOFMA. Το τελευταίο έκλεισε, με την παρέμβαση της SOFMA, σαν παρεξήγηση, που πληρώσαμε με αρκετά εκατομμύρια λίρες. Βέβαια, όπως είπα και πριν, γι' αυτό το θέμα θα μιλήσει ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου.

Υπάρχει όμως και κάτι άλλο, κύριοι συνάδελφοι, διότι επανειλημμένα προκληθήκαμε να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Εγώ σήμερα, άλλη μια απόδειξη, κύριε Χατζηδημητρίου, δηλώνω ότι αναλαμβάνω την ευθύνη των λόγων και των πράξεών μου, εγώ λέω τα πράγματα με το όνομά τους. Ο κ. Σάββας Κωνσταντινίδης. Νομίζω ότι μπορεί να τον γνωρίζετε και εσείς ο ίδιος, και να σταματήσουμε να πιπιλούμε την "καραμέλα" της προηγούμενης κυβέρνησης για αποκλεισμό δήθεν των μεσαζόντων. Πρόκειται για έναν αντιπρόσωπο πτητικών μέσων, οπλικών συστημάτων και άλλου στρατιωτικού υλικού, τον κ. Σάββα Κωνσταντινίδη. Ο ίδιος ο άνθρωπος αυτός ουδέποτε αποποιήθηκε αυτή του την ιδιότητα. Ελικόπτερα, που αντιπροσωπεύει ο κύριος αυτός, αγοράστηκαν από την Αστυνομία και την Εθνική Φρουρά. Στην περίπτωση της Αστυνομίας, στη βάση φωτογραφημένων προδιαγραφών -και τελώ εν πλήρει γνώσει του τι λέω- ο εν λόγω κύριος προμήθευσε το σώμα με πτητικά μέσα. Πώς είναι δυνατό στην περίπτωση που πουλά στην Αστυνομία να είναι γνωστός, ενώ όταν πουλά στην Εθνική Φρουρά να είναι άγνωστος και να μην έχει κανένα πρόβλημα;

Υπάρχει όμως και κάτι άλλο σχετικό με αυτό το όνομα. Εταιρεία του κ. Κωνσταντινίδη προσήγγισε την κυβέρνηση Βασιλείου, για να πάρει "μέσα", υπό μορφή πράξης δηλαδή, τα δυο πολωνικά ελικόπτερα έναντι αγοράς κάποιων άλλων από

την Εθνική Φρουρά. Πώς όμως είναι δυνατό να προβαίνουμε σε τέτοιες πράξεις, αγοράζω-πουλώ, και να μη θεωρούμαστε αντιπρόσωποι ή μεσάζοντες ή εν πάση περιπτώσει ότι εξασφαλίζουμε οποιοδήποτε όφελος ή προμήθεια;

Σήμερα, κύριοι συνάδελφοι, το υπό αναφορά πρόσωπο σχετίζεται άμεσα με άλλα οπλικά συστήματα που προμηθεύτηκε η Εθνική Φρουρά, όπως είναι τα OERLIKON, ASPIDE, κ.λπ. Τέλη 1988, αρχές '89, υπογράψαμε σύμβαση για οπλικό σύστημα, το οποίο συνολικά στοίχισε πέραν των 120 εκ. λιρών στην Κυπριακή Δημοκρατία. Το ακριβότερο οπλικό σύστημα που αγόρασε η Κύπρος. Στη σύμβαση αυτή προβλέφθηκε, υπό μορφή δήθεν εκπτώσεως, δωρεά δυο αεροπλάνων "Pilatus". Η εταιρεία αυτή έχει σχέση, αν δε με απατά η μνήμη μου, με την κατασκευάστρια εταιρεία των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων. Και των δυο εταιρειών, τόσο της PILATUS όσο και των πυραυλικών συστημάτων που αγοράσαμε, προωθητής των συμφερόντων τους στην Κύπρο είναι ο ίδιος άνθρωπος, ο κ. Σάββας Κωνσταντινίδης. Το ερώτημα είναι: Πώς μπορεί, όταν ο άνθρωπος αυτός πουλά για την Αστυνομία, να είναι αντιπρόσωπος επισήμως και όταν συνεργάζεται με την Εθνική Φρουρά, δηλαδή όταν πουλά στην Εθνική Φρουρά, να μη θεωρείται; Εδώ θα πρέπει να πούμε και κάτι άλλο. Ότι στη σύμβαση του 1988 υπήρχε και μια άλλη ειδική δωρεά για ανταλλακτικά μεγάλης αξίας, συγκεκριμένα 400.000 ελβετικών φράγκων, την οποία ανέλαβε να υλοποιήσει ο ίδιος ο αντιπρόσωπος. Μάλιστα ήλθε σε σύγκρουση με αξιωματικούς της αεροπορίας, διότι δεν προχώρησε στην υλοποίηση της υποχρέωσής του αυτής. Δε γνωρίζω αν έχει υλοποιηθεί η υποχρέωση αυτή. Το βέβαιο είναι ότι μέχρι προ τινος εκκρεμούσε. Το ίδιο πρόσωπο μέχρι σήμερα προμηθεύει την Εθνική Φρουρά, με χρήματα του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, με ανταλλακτικά για πολεμικό εξοπλισμό της Δύναμης.

Ο κ. Σάββας Κωνσταντινίδης, με τον οποίο, πιστέψετε, δεν έχω τίποτε το προσωπικό, αλλά και ο διεθνής σύμβουλος της SOFMA που προανέφερα, θεωρούνται σύγχρονοι Κροίσοι της κυπριακής πραγματικότητας. Και εξηγούμαι τι σημαίνει σύγχρονος Κροίσος της κυπριακής πραγματικότητας. Ο πρώτος, πέρα από τις αεροπορικές εταιρείες που διαθέτει, το προσωπικό του ελικόπτερο, με ιδιόκτητο ελικοδρόμιο, παρακαλώ, διαθέτει συλλογή αεροπλάνων για σκοπούς μουσείου και ακόμη φρόντιζε και για την επιτυχία της επανεκλογής του Γιώργου Βασιλείου. Εδώ να πούμε ότι ελικόπτερο του κ. Σάββα Κωνσταντινίδη, μέσα στα πλαίσια του προεκλογικού αγώνα, έφερε τη φωτογραφία του συλλαλητηρίου του Γιώργου Βασιλείου από την Πάφο, και τη δημοσίευσε η ΧΑΡΑΥΓΗ.

Ακόμη θα σας αναφέρω παρακάτω εταιρείες που μέχρι και σήμερα συναλλάσσονται και πληρώνονται από λεφτά του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης για προμήθειες πολεμικού υλικού και εξαρτημάτων στην Εθνική Φρουρά. Πληρώνονται, επαναλαμβάνω, από λεφτά του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης: C.V. Philippou, Electromatic Construction, Machine Tools Works, Aeromaritime Metiterranean κ.ά κ.ά., σωρεία. Δε θέλω να προχωρήσω σε άλλες.

Παρέθεσα ονόματα ανθρώπων, συμπολιτών μας, με τους οποίους επαναλαμβάνω τίποτα το προσωπικό δεν έχω, αλλά και εταιρειών, τόσο ξένων όσο και ημεδαπών, εγγεγραμμένων στην Κύπρο. Πολλά άλλα ονόματα αλλά και εταιρείες, μπορείτε να βρείτε στους φακέλους του Υπουργείου Άμυνας.

Θα μπορούσε, κύριοι συνάδελφοι, να προτάξει κάποιος, "καλά κύριε, ποιο είναι το πρόβλημά σου με τις εταιρείες, τους αντιπροσώπους και τους μεσάζοντες; Κάμνουν καμιά παρανομία οι άνθρωποι; Μήπως η αντιπροσώπευση ή η μεσιτεία

είναι παράνομη;" Ασφαλέστατα όχι. Όχι μόνο δεν αποτελεί παρανομία, το αντίθετο, αποτελεί και αναφαίρετο συνταγματικό δικαίωμα του καθενός. Είναι αυτό τούτο το δικαίωμα του συμβάλλεσθαι, το οποίο εγγυάται το άρθρο 26 του Συντάγματος. Θα έλεγα ακόμη πως πολύ σωστά η γενική εισαγγελία με γνωμάτευση του κ. Λαζάρου ξεκαθαρίζει το θέμα. Αναφέρει η σχετική γνωμάτευση, μετά από αίτηση του Υπουργείου Άμυνας:

"α. Η καταβολή προμήθειας ή άλλων οικονομικών ωφελημάτων από εταιρείες του εξωτερικού προς αντιπροσώπους τους για τις υπηρεσίες που προσφέρθηκαν σχετικά με την προμήθεια οπλικών συστημάτων και άλλων στρατιωτικών υλικών δεν αντίκειται προς τις πρόνοιες οποιουδήποτε σε ισχύ νόμου.

β. Η απαγόρευση της αντιπροσωπείας ή/και παρόμοιας σχέσης μεταξύ των πιο πάνω προσώπων αντίκειται προς το δικαίωμα του συμβάλλεσθαι, το οποίο εγγυάται το άρθρο 26 του Συντάγματος."

Τότε πού είναι το πρόβλημα; Σύμφωνα με τον τροποποιητικό νόμο αριθμός 120 του 1986 περί Εκτάκτου Εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας, διαβάζω από το σχετικό νόμο, όπως ετροποποιήθη: "16-(1) Παν πρόσωπον εις το οποίον προτείνεται προμήθεια ή άλλο οικονομικόν όφελος, δια τους σκοπούς αγοράς οιουδήποτε αντικειμένου πληρωνομένου εκ του Ταμείου, και το οποίον παραλείπει να αναφέρη τούτο γραπτώς και ενυπογράφως εις την Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν Αμύνης, είναι ένοχον αδικήματος και εν περιπτώσει καταδίκης υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσαν τα τρία έτη.

(2) Παν πρόσωπον κατέχον δημόσιον αξίωμα ή ευρισκόμενον εν τη υπηρεσία της Δημοκρατίας, το οποίον αποδέχεται προμήθειαν ή άλλο οικονομικόν όφελος δια την αγοράν οιουδήποτε αντικειμένου πληρωνομένου εκ του Ταμείου, είναι ένοχον αδικήματος και εν περιπτώσει καταδίκης υπόκειται εις φυλάκισιν μη υπερβαίνουσαν τα δέκα έτη."

Ποια η διαφορά τώρα του ενός από το άλλο, της γνωμάτευσης δηλαδή του Γενικού Εισαγγελέα και του Νόμου; Εδώ υπάρχουν πολλά στοιχεία, βάσιμα στοιχεία, αν θέλετε, τα οποία σας έχω παραθέσει και ονόματα και εταιρείες που μιλούν ότι ενδεχομένως να υπάρχει διάπραξη ποινικού αδικήματος, σύμφωνα με το νόμο. Δηλαδή, θα έπρεπε αυτοί οι άνθρωποι, όφειλαν, αν θέλετε, να δήλωναν, σύμφωνα με το νόμο, γραπτώς και ενυπογράφως στην Επιτροπή Άμυνας αν πήραν προμήθειες, ενδεχομένως. Μπορεί αύριο αυτοί οι άνθρωποι να μας πουν "κύριοι, εγώ δεν πήρα τίποτε."

Δηλαδή ο νόμος ουσιαστικά απαγορεύει την παράλειψη δήλωσης γραπτώς και ενυπογράφως στην Επιτροπή Άμυνας και γι' αυτό προνοεί ό,τι προνοεί.

Τελειώνω, κύριοι συνάδελφοι. Φαίνεται ότι ο τρόπος και οι διαδικασίες με τις οποίες λειτουργούσε η προηγούμενη κυβέρνηση στα θέματα αγορών για την άμυνα υπήρξε επιζήμιος και καταστροφικός και συνέβαλε τα μέγιστα στη διασπάθιση δημόσιου χρήματος. Οι διαδικασίες αυτές δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν την κατ' αντικειμενικό τρόπο αγορά των καλύτερων υπό τις περιστάσεις οπλικών συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς στις χαμηλότερες δυνατές τιμές. Το γεγονός ότι σε κάθε συμβόλαιο αγοράς οπλικών συστημάτων ανεγράφετο ο όρος ότι ουδείς άλλος αγόρασε το ίδιο οπλικό σύστημα σε χαμηλότερη τιμή και ότι δεν επληρώθη οποιοδήποτε ποσό για προμήθεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλιστική δικλίδα για την ορθότητα της σχετικής διαδικασίας.

Αντίθετα ο όρος αυτός μπορεί να θεωρηθεί ως άλλοθι για τους χειριζόμενους τις αγορές. Με βάση τα διάφορα στοιχεία, τα οποία προκύπτουν μέσα από τα διάφορα έγγραφα και πρακτικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι υπήρξε ενσυνείδητη παραπλάνηση της Επιτροπής Άμυνας της Βουλής και γιατί όχι του Εθνικού Συμβουλίου από τον πρώην Υπουργό Άμυνας, με αποτέλεσμα να αγοραστούν όπλα σε πολύ ψηλότερες και υπερτιμολογημένες τιμές και παράλληλα να πληρωθούν πολύ ψηλές προμήθειες, με αποτέλεσμα την απώλεια εκατομμυρίων λιρών δημόσιου χρήματος, γεγονότα για τα οποία αποδίδουμε τεράστιες πολιτικές ευθύνες στον εν λόγω πρώην Υπουργό και γενικότερα στην απελθούσα κυβέρνηση Βασιλείου.

Για την πλήρη διερεύνηση του όλου θέματος απαιτείται ο διορισμός διερευνητικής επιτροπής από την κυβέρνηση, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Ευχαριστώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω μια παρατήρηση μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μου κάνει εντύπωση ότι για ένα τέτοιο θέμα, που έχει συγκλονίσει την κοινή γνώμη, έχει αναστατώσει το παν, συνδέεται με το εθνικό θέμα, όπως τονίστηκε, βλέπουμε να μην υπάρχει καμία ανταπόκριση από πλευράς κυβέρνησης. Θα θέλαμε να παρευρίσκετο η κυβέρνηση στη συνεδρίαση, να άκουγε όσα λέγονται, διότι σχετίζονται με την άμυνα του τόπου, μπορεί να δημιουργούνται απορίες στη κοινή γνώμη, και επιτέλους κάποιος πρέπει να πάρει κάποια θέση πάνω σε όλα αυτά τα οποία συζητούμε, πέραν των Βουλευτών. Έτσι ζητώ να καλέσετε επειγόντως τον Υπουργό Άμυνας να παρευρίσκεται στη συνεδρίαση μαζί με τους συνεργάτες του, για να μπορέσουμε να δώσουμε μια σωστή διάσταση στη συζήτηση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει πρόνοια, για να τους καλέσω να παρευρίσκονται. Είναι, αν με ρωτάτε, ευθύνη τους και δικαίωμά τους να παρευρίσκονται ή όχι. Η Βουλή έχει δικαίωμα μόνο να καλέσει τον Υπουργό, αν θέλει να τον καλέσει, για να εκφράσει απόψεις από το βήμα και δεν είναι, αντιλαμβάνομαι, αυτή η πρόταση. Γι' αυτό ....

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Άμα θέλει να πάρει και το λόγο από το βήμα, κύριε Πρόεδρε, θα έχει την ευχέρεια να το κάμει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνούμε με την πρόταση του κ. Χατζηδημητρίου, αλλά ορθότερο ήταν, αφού εμείς γνωρίζαμε πότε θα γίνετο η συζήτηση και εφόσον θέλαμε να παρευρίσκοντο, να πράτταμε ανάλογα προ της σημερινής συζήτησης. Είναι άδικο προς την κυβέρνηση ή αδικούμε εμείς τους εαυτούς μας, αν θέλουμε να πιστεύουμε ότι πρέπει η κυβέρνηση να παρακολουθεί την ημερήσια διάταξη της Βουλής, για να ξέρει αν και κατά πόσο το θέμα είναι εγγεγραμμένο, όχι μια, πλείστες όσες φορές, προς συζήτηση στη Βουλή. Θα έπρεπε να άγεται και να φέρεται ο

Υπουργός Άμυνας, για να δει αν θα γίνει ή αν δε θα γίνει. Αν όμως εμείς που γνωρίζαμε, το ζητούσαμε, ίσως η παράλειψή τους να παρευρεθούν θα δικαιολογούσε ακόμα και την κριτική. Συνεπώς, δε διαφωνώ ότι πιθανότατα καλό θα ήταν να παρευρίσκεται ο Υπουργός, για να δοθούν απαντήσεις, αν και πάλι, να δοθούν απαντήσεις ως προς τι; Αν είναι έρευνα, το αντιλαμβάνομαι, να δώσει απαντήσεις. Αν όμως όχι, δεν μπορεί, γιατί μπορεί να αδικήσει κάποιους απαντώντας είτε κατά τον άλφα είτε κατά το βήτα τρόπο. Συνεπώς, δε διαφωνούμε και καλό είναι σε ανάλογες συζητήσεις να δίδεται, αν θέλετε, έγκαιρα η ειδοποίηση προς την κυβέρνηση, ώστε να παρευρίσκεται και αναλόγως να ενεργεί. Εξάλλου, κύριε Πρόεδρε, εξ όσων ξέρω, τα πρακτικά των συζητήσεων που γίνονται στη Βουλή στέλλονται στην Εκτελεστική Εξουσία, οσάκις αφορά η συζήτηση θέμα ή κριτική που αφορά την κυβέρνηση. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν πάση περιπτώσει, έχω την εντύπωση ότι ο Υπουργός άκουσε τη θέση της Βουλής για την παρουσία του στην επόμενη συνεδρία. Αλλά, αν δεν υπάρχει συγκεκριμένη εισήγηση, για να κληθεί να εκφράσει απόψεις από το βήμα, θέλω να θεωρήσω ότι το θέμα κλείει ως εδώ και να δώσω το λόγο στον επόμενο ομιλητή που αντιλαμβάνομαι είναι ο κ. Χριστοδουλίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θέλω μια διευκρίνιση από τον κ. Χάσικο, πριν πάρει το λόγο ο κ. Χριστοδουλίδης. Έκανε μια αναφορά σε φωτογραφία και στην εφημερίδα ΧΑΡΑΥΓΗ, έτσι που κάλλιστα ένας μπορεί να συνδέσει ότι η εφημερίδα ΧΑΡΑΥΓΗ συνεργάστηκε με το συγκεκριμένο έμπορο όπλων, στον οποίο αναφέρθηκε, για να έχει την φωτογραφία. Θέλω να ξεκαθαρίσω αν αυτό εννοεί, για να ξέρω τι θα λέω αύριο.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτό ελέχθη στην προσπάθειά μου να καταδείξω ότι ο συγκεκριμένος άνθρωπος τα ελικόπτερα τα έχει, όπως έχουμε εμείς τα αυτοκίνητα και δεν ήταν πρόβλημα για το συγκεκριμένο άνθρωπο να πετάξει το ελικόπτερό του πάνω από το συλλαλητήριο, να αρπάξει μια φωτογραφία και να τη δώσει είτε στη ΧΑΡΑΥΓΗ είτε στην ΑΛΗΘΕΙΑ. Εν πάση περιπτώσει, η μόνη σχέση ήταν ότι η φωτογραφία αυτή δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΧΑΡΑΥΓΗ, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι είναι η εφημερίδα ΧΑΡΑΥΓΗ που τον πλήρωσε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ζήτησα το λόγο, για να μιλήσω, κύριε Πρόεδρε, αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε προτού ασχοληθώ με το θέμα να υποβάλω και εγώ ένα ερώτημα. Ο κ. Κωνσταντινίδης μετέφερε φωτογραφία του συλλαλητηρίου, κατ' ισχυρισμό του κ. Χάσικου, από την Πάφο στη Λευκωσία με το ελικόπτερό του ή τα ελικόπτερά του. Ποιανού τα αεροπλάνα μετέφερναν ψηφοφόρους του κ. Κληρίδη τη δεύτερη Κυριακή;

Α. ΚΑΡΑΣ:

Των Κυπριακών Αερογραμμών.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα. Μόνο. Ο κ. Χάσικος πρέπει να γνωρίζει ότι ιδιωτικά αεροπλάνα μετέφερναν, όχι από κοντινά μόνο μέρη στην Κύπρο, εκατοντάδες ψηφοφόρους. Ουδέν μεμπτόν. Τώρα η αναφορά στον κ. Κωνσταντινίδη γίνεται επειδή ο κ. Κωνσταντινίδης εκδηλώθηκε, κατ' ισχυρισμό, υπέρ του κ. Βασιλείου; Διότι με όλο το θάρρος ο κ. Χάσικος στην Επιτροπή και η εφημερίδα της οποίας ήταν ο διευθυντής μέχρι εκείνη τη στιγμή, πέραν του κ. Κωνσταντινίδη, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, προς πληροφορία σας, είχε κατονομάσει άλλους οικονομικούς παράγοντες, των οποίων μετ' εκπλήξεως σήμερα δεν άκουσα κανενός το όνομα. Επί παραδείγματι του κ. Μάξιμου Μιχαηλίδη από τη Λεμεσό, τον οποίο δεν ξέρω σε τι δεν τον κατάγγελλε ο κ. Χάσικος και η εφημερίδα "Αλήθεια". Τα εκατομμύρια αν φαγώθηκαν, κατ' ισχυρισμό του κ. Χάσικου, φαγώθηκαν από τον κ. Μάξιμο Μιχαηλίδη. Δεν αναφέρθηκε. Υπάρχει δικαστικό θέμα για τον κ. Μιχαηλίδη. Γιατί δεν αναφέρεται ο κ. Μιχαηλίδης σήμερα; Μήπως επειδή πιθανώς αυτός να είχε τοποθετηθεί στο δεύτερο γύρο υπέρ του ανθυποψήφιου του κ. Βασιλείου; Δεν ξέρω, ούτε τον είδα τον άνθρωπο, παρόλο που έχω κατονομαστεί σαν τσιράκι του Μάξιμου Μιχαηλίδη από τον αρχισυντάκτη της "Αλήθειας" σε συζήτηση από το ραδιόφωνο. Μήπως ο κ. Μιχαηλίδης, ο οποίος συνέφαγε πράγματι με τον κ. Αλωνεύτη, όπως ο ίδιος ο κ. Αλωνεύτης παραδέχτηκε, δε συνέφαγε -και το γνωρίζουν ορισμένοι συνάδελφοι- με αρχηγό πολιτικού κόμματος μετά της θυγατρός του πέραν των δέκα φορών; Επειδή "εφάαν", ο αρχηγός εκείνου του κόμματος πέραν των δέκα φορών με τον κ. Μάξιμο Μιχαηλίδη σε ανοικτό χώρο, έπεται ότι εκείνος ο αρχηγός, παρά τη φημολογία της οικονομικής ενίσχυσης προς το συγκεκριμένο κόμμα του συγκεκριμένου αρχηγού, φημολογία, "υπονοουμενολογία", έπεται λοιπόν ότι ο κ. εκείνος αρχηγός επηρεάζεται από εκείνο τον εκπρόσωπο της SOFMA; Γιατί να λέμε τη μισή αλήθεια; Αυτή είναι κακή τακτική.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εμείς δεν έχουμε πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, όχι αυτής της μορφής διακοπές.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Ρολάνδη, με συγχωρείτε, δεν αφορά το κόμμα σας, για να το διευκρινίσω, επειδή ξέρω ότι έχετε θυγατέρα, να μην παρεξηγηθώ. Μπορεί ο κ. Χριστόφιας, κύριοι, δεν ανέφερα ποιος. Έχει θυγατέρες ο κ. Χριστόφιας.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ να πω κάτι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τώρα, αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, να συνεχίσω, για να μη μου κοπεί το νήμα της σκέψης μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν ο ομιλητής δε θέλει να κατονομάσει, ουδείς δικαιούται να τον υποχρεώσει να κατονομάσει.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Είναι θέμα τάξεως, κύριε Πρόεδρε. Συγγνώμη, κύριε Χριστοδουλίδη, έτσι για μισό λεπτό. Έχω τη γνώμη -δεν ξέρω τι νομίζει και η ολομέλεια- ότι πρέπει να αποφεύγουμε να αναφερόμαστε σε ονόματα. Και ο προηγούμενος ομιλητής και ο νυν ομιλητής ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Τώρα το θυμήθηκες;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι, δεν το θυμήθηκα τώρα. Είναι προηγουμένως που το σκέφτηκα, αλλά επειδή συνεχίζει η ιστορία ... Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμη, έχω αυτή τη γνώμη, δε θέλω να την επιβάλω. Αν θέλετε να συνεχίσετε να λέτε ονόματα, δικαίωμά σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένα θέσμιο, χωρίς να σημαίνει ότι είναι υποχρεωτικό, ότι δεν αναφέρονται ονόματα ανθρώπων, οι οποίοι δεν μπορούν να αμυνθούν από το βήμα της Βουλής. Αυτό υπάρχει ως θέσμιο, αλλά δεν μπορώ να το επιβάλω.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δηλώνω απ' αυτό το βήμα ότι δε θα κάμω χρήση κανενός ονόματος που δε βρίσκεται σ' αυτή την αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Που δεν μπορεί να αμυνθεί. Να μην παρεξηγηθεί η δήλωσή μου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Από θέσεως ισχύος να μιλώ εδώ και να καταλογίζω ευθύνες και να λέγω για ανθρώπους, οι οποίοι δεν μπορούν να έχουν αντίλογο από το ίδιο βήμα, το θεωρώ κάπως αντιδεοντολογικό.

Η αναφορά μου στον κ. Μάξιμο Μιχαηλίδη ακριβώς ήθελε να τον υπερασπίσει και εκείνον και εκείνον που συνέφαγε μαζί του από κάποιες αιχμές που είχαν αφεθεί εναντίον τους, επειδή έτρωαν και έπιναν κάποτε ο κ. Αλωνεύτης με τον κ. Μάξιμο Μιχαηλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για να γίνει σαφής η δήλωσή μου, αφορά ιδιώτες, διότι τα πολιτικά πρόσωπα έχουν εδώ εκπροσώπους και επομένως μπορούν να τύχουν οποιασδήποτε υπεράσπισης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω από το τέλος. Ότι δηλαδή οι Επιτροπές, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Ελέγχου, μετά από δεκάδες τόσες συνεδριάσεις, μετά από 1 400 τόσες στενογραφημένες σελίδες πρακτικών, μετά από τόσο ισχυρότατη επιχειρηματολογία διακεκριμένων, έντιμων συναδέλφων στις δύο Επιτροπές, όπως του κ. Χάσικου, του κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου και άλλων, που προσπάθησαν να αποδείξουν ότι αυτοί που ασχολούνταν, που ήταν εντεταγμένοι στην άμυνα από το 1988 μέχρι το 1991 - έχουν σημασία αυτές οι ημερομηνίες-καταχράστηκαν εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες, διασπάθισαν εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες, οι Επιτροπές λοιπόν κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι τυπικές διαδικασίες, διότι αυτό ήταν το θέμα, περί διαδικασιών προμηθειών οπλικών συστημάτων, δεν έχουν παραβιαστεί. Και αυτές οι Επιτροπές αντιλαμβάνεστε ότι είναι και πολυφωνικές και πολυκομματικές. Πέραν τούτου εμείς, τα πολιτικά πρόσωπα, που είχαμε τον άλφα ή βήτα λόγο να υποστηρίξουμε την άλφα ή βήτα άποψη, δεν το κάναμε. Θέλω να πω ότι αυτό το συμπέρασμα ότι οι διαδικασίες δεν έχουν παραβιαστεί κατά ένα γιώτα, δεν το είπαν πολιτικά πρόσωπα. Το είπαν οι αρμοδιέστεροι τεχνοκράτες, οι οποίοι υπηρέτησαν επί προεδρίας Κυπριανού, επί προεδρίας Βασιλείου και όλοι υπηρέτησαν ή υπηρετούν επί προεδρίας Γλαύκου Κληρίδη.

Ποιοι είναι τούτοι; Στρατηγός Μαρκόπουλος. Είχε φύγει επί προεδρίας Βασιλείου. Τι είπε αυτός: "Επί της δικής μου υπηρεσίας, αρχηγίας στο ΓΕΕΦ, ουδεμία παραβίαση διαδικασιών ή επέμβασης", όπως ήθελαν να αποδείξουν οι συνάδελφοι, ότι δηλαδή ο Αλωνεύτης αποφάσιζε και επέμβαινε και έκαμνε ότι ήθελε, όσον αφορά τα διάφορα οπλικά συστήματα, με σκοπό οπωσδήποτε να βολευτεί οικονομικά. Μαρκόπουλος. Με επιστολή του, χωρίς να κληθεί από κανένα, κατατεθείσα στις δύο Επιτροπές, έλεγε: "Είμαι έτοιμος να έρθω να μαρτυρήσω και είμαι περήφανος που ήμουν αρχηγός της Εθνικής Φρουράς" και "είμαι περήφανος για το επίπεδο της Εθνικής Φρουράς που παρέδωσα στο διάδοχό μου".

Στρατηγός Σειραδάκης. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε "Αλωνευτικός" ούτε "Βασιλειακός". Αντίθετα, και αν δεν το ξέρετε, το φέρνω σε γνώση σας, έχει παράπονο και ο κ. Βασιλείου και ο κ. Αλωνεύτης από τον κ. Σειραδάκη μέχρι σήμερα. Τι είπε ο κ. Σειραδάκης; "Ούτε η ιδιοσυγκρασία μου ούτε η εμπειρία μου ούτε η τιμιότητά μου ως 'Ελληνος Αξιωματικού μου επέτρεψε ή θα μου επέτρεπε παρέμβαση από τον Υπουργό στα καθήκοντά μου". Ο Σειραδάκης εξεδιώχθη, μάλλον ανεκλήθη παραμονή της Πρωτοχρονιάς, παρά την απόφαση της κυπριακής κυβέρνησης του κ. Κληρίδη να παραμείνει για ακόμα κάποιο χρονικό διάστημα. Δηλαδή ο κ. Κληρίδης του είχε εμπιστοσύνη αυτού του στρατηγού, του Σειραδάκη, και του τον "εσήκωσαν" νύχτα-νύχτα άλλες καταστάσεις, μέσα στα πλαίσια οπωσδήποτε όχι του ενιαίου αμυντικού χώρου και του συναποφασίζουμε. Ο κ. Σειραδάκης απαντώντας σε ερωτήματα ... Με συγχωρείτε, κύριε Αναστασιάδη;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Λέω, γιατί είχε παράπονο ο κ. Βασιλείου;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν εδούλεψε υπέρ του ως φαίνεται. Εδούλεψε υπέρ σας.

(Σε κάποιο σημείο της ομιλίας του κ. Χριστοδουλίδη, ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε και κατέλαβε την έδρα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μην μπούμε, κύριοι, σε άλλα θέματα που δεν είναι της παρούσης. Κύριε Αναστασιάδη, σας παρακαλώ. Αυτό θα αποτελέσει θέμα άλλης συζήτησης κάποια άλλη φορά. Συνεχίστε, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εγώ δεν ενοχλούμαι, κύριε Πρόεδρε, ποσώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς δεν ενοχλείστε, αλλά πρέπει να κρατούμε μια τάξη, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επειδή είχε δημιουργηθεί μια παρεξήγηση με το φίλτατο κ. Αναστασιάδη την περασμένη φορά, έτσι εκδηλώσαμε τώρα τα αμοιβαία μας φιλικά αισθήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γνωρίζω ότι υπάρχει μια συμμαχία μέχρι το Σάββατο. Λοιπόν, συνεχίστε παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχετε δίκαιο, κύριε Πρόεδρε.

Ο κ. Σειραδάκης, απαντώντας στα επίμονα ερωτήματα των συναδέλφων, της συμπολίτευσης σε εκείνο το στάδιο, για την αξιοπιστία των οπλικών συστημάτων που είχαμε ως Εθνική Φρουρά, τι απάντησε; Είναι καταγραμμένα, δυστυχώς τα πρακτικά αντιλαμβάνεστε ότι δεν μπορεί να τα έχει ο καθένας μας, είναι για ολόκληρους τόμους που μιλούμε. Κάπου η Έκθεση δεν προχωρά σε λεπτομέρειες που έχουν κάποια ουσία. Είπε ότι έχουν αποδείξει την αξιοπιστία τους αυτά τα οπλικά συστήματα στην πράξη στην Εθνική Φρουρά.

Για τα ACMAT, με τα οποία τώρα ακούσαμε ότι έτσι "χατιρικώς" εφοδιάστηκε η Εθνική Φρουρά. Δηλαδή ευτυχώς για την Κύπρο δεν αναγκαστήκαμε να στείλουμε πυραύλους ASPIDE, για να τους δοκιμάσουμε αν είναι καλοί, διότι και οι ASPIDE είναι απ' αυτούς, οι οποίοι έχουν κατηγορηθεί συλλήβδην. Δεν έχουμε ακόμα αναγκαστεί ευτυχώς και απεύχομαι να χρειαστεί να στείλουμε τους πυραύλους EXOCET για τους οποίους πληρώσαμε κατά Χάσικο τριάντα δύο εκατομμύρια λίρες, για να δούμε την αξιοπιστία τους, διότι έχουν κατηγορηθεί ότι είναι όπλα άχρηστα. Άχρηστα. Όχι μόνο ότι κάποιοι έκλεψαν για τούτα τα όπλα. Είναι άχρηστα. Μακάρι να μείνουν αχρείαστα τα EXOCET. Εκείνοι που τα χρησιμοποίησαν μιλούν για την αξιοπιστία τους. Και ο Σειραδάκης είπε για τα άρματα μάχης τα οποία καλούν AMX 30B2 και για τα ACMAT ότι είναι αξιόπιστα και έχουν βάσει των προδιαγραφών αποδείξει την αξία τους.

Γενικός Ελεγκτής. Υπηρετούσε, δεν ξέρω από πότε υπηρετεί, τουλάχιστον επί Βασιλείου ήταν, επί κ. Κληρίδη νομίζω είναι ακόμη ο ίδιος ο Γενικός Ελεγκτής, δεν ξέρω αν έχει αντικατασταθεί, δεν το έχω προσέξει.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν αντικαταστήσαμε κανέναν απ' αυτούς.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ακόμη. Γενικός Ελεγκτής: Δεν έχει παραβιαστεί η διαδικασία. Γενικός Ελεγκτής, πάλι ο ίδιος: Δεν είδε στους ελέγχους του που κάμνει παραβίαση της διαδικασίας.

Γενικός Εισαγγελέας. Αυτός ο οποίος έτυχε κάποια κριτικής σήμερα και στο παρελθόν και από την Επιτροπή. Και τι είπε; Του στέλλαμε καθημερινώς τα πρακτικά, φέραμε τον εκπρόσωπο της Εισαγγελίας, παρευρέθηκε ο Γενικός Εισαγγελέας, εκπρόσωποι του Γραφείου του. Δε βρήκαν οι άνθρωποι καμιά παραβίαση της διαδικασίας, εξόν από την περίπτωση, μετά από απαίτηση της Βουλής -ομόφωνη

ήταν η επιστολή της Βουλής προς το Γενικό Εισαγγελέα- της διερεύνησης της εγκυρότητας των εγγράφων -συγγνώμη για την ονομασία που θα τους δώσω, έτσι έχει επικρατήσει- Ιεροδιακόνου. Διότι ο κ. Ιεροδιακόνου σε κάποιο στάδιο κατέθεσε κάποια έγγραφα και επειδή ήταν συναρπαστικά και συγκλονιστικά εκείνα τα έγγραφα, τα στείλαμε στο Γενικό Εισαγγελέα με την παράκληση να διερευνηθεί τι ήταν εκείνα τα έγγραφα, αν ήταν δηλαδή αληθινά εκείνα τα έγγραφα. Το νόημά τους "σηκώνει" μεγάλη υπόθεση. Και απάντησε ο Γενικός Εισαγγελέας εξόν από την περίπτωση των εγγράφων Ιεροδιακόνου, οπότε μπαίνει θέμα πλέον λέει πολιτικών ευθυνών.

Και εδώ καταγγέλλω και κατηγορώ τη σημερινή κυβέρνηση ότι συγκάλυψε το Βασιλείου και τον Αλωνεύτη γι' αυτά τα όπλα. Και με απαίτηση της Βουλής έξι μήνες πολεμούσαμε, κύριοι της συμπολίτευσης, για να μας πει η κυβέρνηση η σημερινή, ο Υπουργός των Εξωτερικών και ο Υπουργός της Άμυνας αν θα έπρεπε να προχωρήσουμε στη διερεύνηση αυτών των συγκλονιστικών εγγράφων Ιεροδιακόνου, ανεξαρτήτως των συνεπειών, εμείς είχαμε πει ως Επιτροπή, πολιτικών ή άλλων. Εδέησε η κυβέρνηση στους έξι μήνες, αν δεν με απατά η μνήμη μου, με τον Υπουργό των Εξωτερικών που την εκπροσωπούσε, να μας πει ότι η θέση της κυβέρνησης είναι να μην προχωρήσουμε στο εξωτερικό σε καμιά διερεύνηση, διότι υπάρχει και το ενδεχόμενο διατάραξης των φιλικών μας σχέσεων με τη Γαλλία, αλλά και γιατί με βάση εκείνα τα στοιχεία δεν μπορούσε, κατά την εκτίμησή τους, να γίνει έρευνα. Δε στοιχειοθετούσαν αυτό που λέμε έρευνα. Και η κυβέρνηση, αυτή η σημερινή ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, είναι θέμα τάξης ή διαδικασίας;

Ορίστε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ο ομιλητής έχει κάμει σε δύο τουλάχιστον επιχειρηματολογίες του αναφορά ότι τόσο ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας όσο και οι Επιτροπές έχουν καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα. Διαβάζοντας τώρα από τη σελίδα ... της Έκθεσης που είναι ενώπιον όλων των Μελών ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θα μιλήσει ο κ. Χατζηγιάννης;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, κύριε Χατζηγιάννη. Δεν πρόκειται για θέμα τάξης ή διαδικασίας, διότι αν είναι για κάτι το οποίο δεν είναι σωστό ή κάτι το οποίο αποτελεί ανακρίβεια, θα έχετε την ευκαιρία να απαντήσετε. Δεν μπορείτε να τον διακόψετε. Τον διακόπτετε μόνο, αν ξεφύγουμε από κάποια πλαίσια. Δεν είναι υποχρεωμένος ο κάθε ομιλητής να πει εκατόν τοις εκατόν ακρίβειες. Αν είναι για κάτι που εσείς νομίζετε ότι δεν είναι ακριβές, θα έρθει η σειρά σας. Δεν τίθεται θέμα τάξης ή διαδικασίας. Το μόνο θέμα, αν μου επιτρέπετε, που τίθεται και το έθεσα γραπτώς στα κόμματα, αλλά λήφθηκε άλλη απόφαση, είναι κατά πόσο έπρεπε να μιλούμε για τα οπλικά μας συστήματα και όλες αυτές τις λεπτομέρειες σε ανοικτή συνεδρία. Αφού όμως αποφασίστηκε και συζητείται, δεν μπορώ να κάμω τίποτε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δηλαδή ο ομιλητής δικαιούται να λέει ό,τι θέλει σε αντίθεση με την Έκθεση;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε δέχομαι, κύριε Πρόεδρε, ότι λέγω ό,τι θέλω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, νομίζω ότι θα έχετε την ευκαιρία να απαντήσετε. Ο καθένας λέει εκείνα τα οποία θεωρεί σωστά. Αν τα θεωρείτε εσείς λανθασμένα, θα του απαντήσετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο προηγούμενος ομιλητής ανέφερε πάρα πολλά πράγματα για τα οποία εγώ έχω διαφορετική αντίληψη. Δε σηκωνόμαστε κάθε φορά να του λέμε δεν είναι αυτή η πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, είστε εν πλήρει τάξει και συνεχίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, μα πώς μπορώ να συνεχίσω τώρα που κόπηκε το νήμα της σκέψης μου; Δεν μπορώ να αποσύρω την κατηγορία μου εναντίον της κυβέρνησης Κληρίδη για συγκάλυψη των σκανδάλων. Έτσι το πιστεύω, κύριοι συνάδελφοι, διότι αν, αυτό είναι η ταπεινή μου άποψη, υπήρχε οτιδήποτε μεμπτό εις βάρος του Αλωνεύτη ή του οποιουδήποτε Αλωνεύτη της κυβέρνησης Βασιλείου, αυτός θα ήταν σήμερα κρεμασμένος με τα πόδια πάνω και την κεφαλή κάτω.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Δεν έχει θανατική καταδίκη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε μίλησα περί θανάτου, κύριε Πιττοκοπίτη. Μίλησα περί κρεμάσματος ανάποδα, αν υπήρχε οτιδήποτε μεμπτό. Διότι, αν για κάτι SCOOT, κάτι άλλα πεντακόσιων χιλιάδων "ψιλικά" κάμνουμε και κάμνουμε και κάμνουμε, άμα μιλούμε για εκατοντάδες εκατομμύρια, ασχέτως που ο κ. Χάσικος τα έκαμε εκατόν εκατομμύρια σήμερα -μιλούσε για εκατοντάδες εκατομμύρια -τότε αν υπήρχε οτιδήποτε μεμπτό, πιστεύω ότι θα ακολουθείτο αυτή η διαδικασία που πρότεινε στο τέλος ο κ. Χάσικος. Δηλαδή η δημιουργία, ο ορισμός διερευνητικής κυβερνητικής επιτροπής. Εγώ θα έλεγα του τύπου "Χλώρακας", του τύπου διερεύνησης σικέ αγώνων ποδοσφαίρου, κύριε Πρόεδρε, και όλοι μας γνωρίζουμε, άλλως πως στα κυπριακά "Γιάννης κερνά, Γιάννης πίνει", με όλο το σέβας προς τις εκάστοτε κυβερνήσεις, "εγώ παπάς, εγώ τατάς" που λέμε. Κυβέρνηση ... δε δίνω σε κανένα, παρόλο που υπάρχει η γνωμάτευση ... του Κοινοβουλευτικού ... Κύριε Αναστασιάδη, σε παρακαλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν μπορεί ο Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου να ταυτίζεται με την κυβέρνηση και να λέμε "εγώ παπάς εγώ τατάς". Δηλαδή υπάρχει σοβαρότατη προσβολή εναντίον του Προέδρου του Ανώτατου Δικαστηρίου και θα πρέπει να είμεθα προσεκτικότεροι. Ανακαλέστε ως εδώ, για να μην προχωρήσουμε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με όλη την ειλικρίνεια, ούτε ξέρω αν είναι ο Πρόεδρος του Ανωτάτου σ' αυτή τη διερευνητική της Χλώρακας. Εγώ μιλώ για την αστυνομική διερευνητική της Χλώρακας, κύριε Αναστασιάδη. Εσείς θέλετε να πάρετε αλλού το θέμα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Πρώτα-πρώτα, επειδή φαίνεται ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, παρακαλώ δε θα γίνει διαλογική συζήτηση. Εγώ θα αποφασίσω αν υπάρχει θέμα τάξης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν έχει τα σωστά επιχειρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, να μην παρατραβούμε τελικά ένα πράγμα. Εδώ μιλούμε για πρώην Προέδρους της Δημοκρατίας, για νυν Προέδρους, είναι τώρα το θέμα του Προέδρου του Ανωτάτου; Σας παρακαλώ πολύ, δεν τίθεται θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αποσύρω το "διερευνητική περί σικέ αγώνων". Κύριε Πρόεδρε, το αποσύρω αυτό για την ΚΟΠ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ακούστε να σας πω. Μπορεί να μιλάτε και να λέτε ό,τι θέλετε και να ποδοσφαιροποιείτε την πολιτική. Είναι δικαίωμά σας να μιλάτε, όπως όταν είστε στην κερκίδα. Όμως εδώ, σ' αυτή τη Βουλή, δεν επιτρέπεται ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να πάω να κάτσω, ώσπου να τελειώσει ο κ. Αναστασιάδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, παρακαλώ καθίστε να συνεχίσει.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Τα υπονοούμενα περί σικέ να τα λέει σε άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, απαντά στον προηγούμενο ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Επομένως ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ κύριε, απαντά στον προηγούμενο ομιλητή. Λέχθηκαν από τον προηγούμενο ομιλητή κάποια πράγματα, απαντά.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Για τον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστηρίου απαντά στον προηγούμενο ομιλητή, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω ότι βγήκαμε από τις κανονικές αναλογίες. Παρακαλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Λυπούμαι πάρα πολύ, εκ μέρους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας αρνούμαι να δεχτώ τα όσα λέχθηκαν και ζητώ την ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ήδη ο κ. Χριστοδουλίδης απέσυρε τα περί σικέ, γι' αυτό συνεχίστε κύριε Χριστοδουλίδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν είναι μόνο τα σικέ. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν είναι σικέ αγώνες που εκδικάζει, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ακούμε τον κ. Αναστασιάδη να μιλά με έναν τρόπο απαράδεκτο και καταδικαστέο. Ότι ο κ. Χριστοδουλίδης συμπεριφέρεται από το βήμα της Βουλής όπως στην κερκίδα, δηλαδή όπως ένας χούλιγκαν, ένας άνθρωπος ο οποίος δεν ξέρει τι λέει και παραφέρεται. Αυτό το πράγμα είναι απαράδεκτο να λέγεται όχι μόνο για συνάδελφο, για οποιοδήποτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ κύριοι, αν μου επιτρέπετε και μένα να πω δυο πράγματα ως Πρόεδρος της Βουλής. Νομίζω "τεντώσαμε" το θέμα και θα δημιουργήσουμε θέμα εκεί που δεν υπάρχει για τον Πρόεδρο του Ανώτατου Δικαστηρίου. Ακόμη δε σημαίνει πως όσοι πηγαίνουν στις κερκίδες είναι χούλιγκανς. Γι' αυτό σας παρακαλώ να τηρήσουμε τις αναλογίες και να συνεχίσει ο ομιλητής.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή αντιλαμβάνεστε ότι είναι εκ του προχείρου βασικά που μιλώ, αυτές οι παρεμβάσεις οι μακρόλεπτες αντιλαμβάνεστε ότι μου δημιουργούν ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θα μπορούσαν και κάποιοι από την άλλη πλευρά -θέλω να είμαι δίκαιος- να είχαν διακόψει τον κ. Χάσικο σε ορισμένα σημεία. Να μη διακόπτουμε και στο τέλος, αν υπάρχει οτιδήποτε το οποίο λέγει ο ομιλητής που πράγματι ενοχλεί, να απαντηθεί. Να μη διακόπτουμε όμως τον ομιλητή.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σέβομαι την απόφασή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ παρακολουθώ το τι λέγεται. Αν θεωρήσω ότι βγαίνει από τα σωστά πλαίσια, θα τον βάλω εγώ σε τάξη και δεν έχω καμιά δυσκολία να το κάμω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και εγώ σας παρακαλώ αν αντιληφθείτε ότι παραβιάζω τους κανόνες της Βουλής να με διακόψετε εσείς και όχι οι έντιμοι συνάδελφοι από κάτω, διότι, αν το αφήσουμε στην κρίση τους, δε θα τελειώσουμε σήμερα την ομιλία τη δική μου, όπως ξεκινήσαμε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δε θα σας διακόψω σε κανένα από τα επιχειρήματά σας. Απλά επανόρθωσα, διότι εθεωρείτο ότι ήταν κάπως άσκοπο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Αναστασιάδη. Νομίζω τα πράγματα μπήκαν στα σωστά πλαίσια. Παρακαλώ συνεχίστε, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είχα μείνει, κύριε Πρόεδρε, στο σημείο της αναφοράς μου για τα γεγονότα της Χλώρακας και τα σικέ παιγνίδια. Εκεί είχα μείνει. Τη λέξη σικέ παιγνίδια ποδοσφαιρικά την αποσύρω, κύριε Πρόεδρε. Δεν είχα καμιά διάθεση να θίξω ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

"Ο Γιάννης κερνά, ο Γιάννης πίνει";

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Το "Γιάννης ..." επιμένω. "Γιάννης κερνά, Γιάννης πίνει", επιμένω. "Αυτός παπάς, αυτός τατάς" είναι κυπριακή παροιμία και επιμένω.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ο Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, νομίζω ότι έχει συνηθίσει αυτό το Σώμα από τις παροιμίες του κ. Κουρτελλάρη. Πέστε ότι αν έχει κανένα που μπορεί να θυγεί είναι κανένας Γιάννης. Λοιπόν, συνεχίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μας συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε. Αν κάποιος θέλει εδώ να δημιουργήσει την πεποίθηση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, παρακαλώ συνεχίστε. Μη μείνετε στο σημείο εκείνο. Επί του θέματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Συνεχίζω, κύριε Πρόεδρε. Για το ότι το "Γιάννης κερνά, Γιάννης πίνει" αφορά τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, τον Πρόεδρο οποιουδήποτε δικαστηρίου, κάμνει λάθος ο συνάδελφος, για να μην πω ότι προσπαθεί να δημιουργήσει εντύπωση. Έχω απόλυτη εμπιστοσύνη στα δικαστήρια της Κύπρου και ιδιαίτερα στο πρόσωπο του Προέδρου του Ανώτατου Δικαστηρίου, ο οποίος ως γνωστό διαφώνησε σε πολύ σοβαρά θέματα και με τη σημερινή κυβέρνηση, έτσι δεν έχω και κανένα λόγο να έχω οτιδήποτε εναντίον του ανθρώπου. Απολογούμαι, κύριε Πρόεδρε, δεν εννοούσα και δεν αφορά τον κ. Λοΐζου, του οποίου το σύγγραμμα περί πραξικοπηματιών και πραξικοπήματος το χρησιμοποίησα από το βήμα αυτής της Βουλής, όταν είχαμε τη γνωστή υπόθεση των 62. Είναι γνωστότατος για το ήθος του και τις ικανότητές του και την εντιμότητά του. Επομένως, παρακαλώ να μη συγχύζουν εκείνα που δε σηκώνουν καμιά σύγχυση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, συνεχίστε, διότι δεν υπάρχει θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ο προηγούμενος ομιλητής, κύριε Πρόεδρε, είχε κάμει αναφορά στο ότι η εγγραφή του θέματος τότε δεν είχε καμιά σχέση με τα πολιτικά, αλλά ήταν προσπάθεια διόρθωσης εκείνης της κατάστασης μέσα στην άμυνα, που οδήγησε στη διασπάθιση εκατομμυρίων λιρών. Η εγγραφή από τον κ. Χάσικο, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΣΥ, του θέματος των διαδικασιών έγινε το Νοέμβριο του 1992. Κάπου τρεις με τρεισήμισι μήνες πριν από τις προεδρικές εκλογές του Φεβράρη του 1993. Να ξέρουμε όμως ότι της εγγραφής προηγήθηκε η προετοιμασία από το βαρύ πυροβολικό, από τον τύπο, από την εφημερίδα ΑΛΗΘΕΙΑ, της οποίας τότε διευθυντής ήταν ο κ. Χάσικος, η οποία σε σχετικές αρθρογραφίες και ειδησεογραφίες προετοίμαζε την εγγραφή του θέματος. Από το 1988 μέχρι τον Οκτώβριο - Νοέμβριο του 1992, δηλαδή πέντε σχεδόν χρόνια, η Κοινοβουλευτική Ομάδα

του ΔΗΣΥ, όχι μόνο δεν αντιλήφθηκε τίποτε το μεμπτό που να αφορούσε την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας -με εξαίρεση τον κ. Χάσικο που είχε εγγράψει το θέμα των MISTRAL στην Επιτροπή, που η απόφασή της, επιτρέψετέ μου να χρησιμοποιήσω τον όρο, ήταν καταπελτική εις βάρος του κ. Χάσικου. Χρησιμοποίησε στοιχεία τα οποία η Επιτροπή έκρινε ότι δεν έστεκαν και ότι η αξιοπιστία των MISTRAL, που ειρήσθω εν παρόδω χρησιμοποιήθηκαν και στον Κόλπο σε κάποιο στάδιο, είναι αποδεδειγμένη και τα λοιπά. Ο κ. Χάσικος είχε κάποιο πάθος με την άμυνα και με συγκεκριμένα οπλικά συστήματα -αλλά και ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ, ο κ. Γλαύκος Κληρίδης, τότε εξέφρασε την ευαρέσκειά του προς τον κ. Αλωνεύτη για τα επιτεύγματα της Εθνικής Φρουράς. Επιστολή Κληρίδη, 15 Οκτωβρίου 1991. Αναφέρει ο κ. Πρόεδρος: "Φίλε, κύριε Υπουργέ, παρακολούθησα με προσοχή τη στρατιωτική παρέλαση της 1ης Οκτωβρίου ενεστώτος έτους και διαπίστωσα ότι πράγματι έχει ..."

Μιλώ για τον Οκτώβριο του 1991. Ανέλαβε ήδη ο κ. Βασιλείου και ο Αλωνεύτης το 1988.

"... επέλθει αξιέπαινη βελτίωση στον εξοπλισμό της Εθνικής Φρουράς, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τα άρματα μάχης, τα τεθωρακισμένα οχήματα μεταφοράς πεζικού, το πυροβολικό των 155 χιλιοστών και τους βαρείς όλμους, τους όλμους 120 χιλιοστών". Αυτά έγραφε ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ τον Οκτώβριο του 1991. Όλες οι καταγγελίες και οι ισχυρισμοί του κ. Χάσικου στην Επιτροπή αφορούσαν οπλικά συστήματα που αγοράστηκαν από το 1988 μέχρι το 1991. Απαντώ στο συνάδελφο κ. Μούσκο. Δεν έγινε καταγγελία, πλην μιας, για κάποια σύμβαση μετά τον Οκτώβρη του 1991. Επομένως ο κ. Κληρίδης κάμνοντας εύφημη μνεία στον κ. Αλωνεύτη μέσα στην επιστολή του -δεν πιστεύω να την αμφισβητείτε, έχει κατατεθεί και στις Επιτροπές-μιλά για τις ικανότητες της Εθνικής Φρουράς, για τον εξοπλισμό της, για τους βαρείς όλμους 120 χιλιοστών, για τους οποίους προ ολίγου ακούσαμε τι και τι, για τα πυροβόλα 155 χιλιοστών, που θα μας τα αναπτύξει ο κ. Ιεροδιακόνου, αν κατάλαβα καλά απ' ό,τι είχε πει ο κ. Χάσικος, για τα άρματα AMX 30B2, τεράστιο το σκάνδαλο που είχε γίνει ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

Για προμήθειες ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, μη διακόπτετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και αξιοπιστία. Αγοράζουμε δήθεν άχρηστα υλικά για να τρων εκατομμύρια λίρες, κύριε Καρά.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Μα δεν είναι έτσι που είπε ο κ. Χάσικος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καρά, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ότι ο κ. Χάσικος δε χρειάζεται το δικηγόρο κ. Καρά. Είχα την ευτυχία να τον ακούω δύο χρόνια τον κ. Χάσικο και στο ραδιόφωνο τέσσερις ώρες και στις Επιτροπές σε 16 συνεδρίες πολύωρες, ξέρω τι λέει ο κ. Χάσικος και ξέρει ο κ. Χάσικος τι λέω εγώ. Επομένως, αν θέλετε να του κάμετε το δικηγόρο, έπρεπε να του τον κάμνετε, όταν ερχόταν στην Επιτροπή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καρά, παρακαλώ δεν είθισται να γίνεται διάλογος από τα έδρανα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Απολογούμαι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Απολογούνται, απολογούνται, κύριε Πρόεδρε, αλλά προβλέπω ότι δε θα τελειώσω.

Παρακάτω, συνεχίζει ο κ. Κληρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Χριστοδουλίδη, συνεχίστε. Τον κ. Κληρίδη "ουκ ελάττω παραδώσω".

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

"Πιστεύω ότι η Εθνική Φρουρά πρέπει να αποκτήσει τέτοια αντιαεροπορική ικανότητα" και λοιπά, και συμπεραίνει, "γνωρίζω ότι η παράδοση των αντιαεροπορικών πυραύλων εδάφους αέρος που θα προμηθευόμαστε από την Ιταλία, για να συνδυαστούν με τα OERLIKON, δεν το έχω γράψει εγώ, "κινδυνεύει να μην μας τα παραχωρήσει η Ιταλία για πολιτικούς λόγους. Επομένως, αν συνεχίσουν τα εμπόδια που παρεμβάλλει η ιταλική κυβέρνηση, εισηγούμαι να αποταθούμε σε άλλες πηγές". Με λίγα λόγια, από το Φεβρουάριο του 1988 μέχρι τον Οκτώβριο του 1991, όχι μόνο δεν έβλεπε ο ΔΗΣΥ και ο κ. Κληρίδης διασπάθιση εκατομμυρίων λιρών, καταχρήσεις και αγορά άχρηστων οπλικών συστημάτων, αλλά διαπίστωνε αξιέπαινη βελτίωση. Και ενώ ο κ. Κληρίδης εκτιμούσε θετικά τα άρματα μάχης, το πυροβολικό, και ο κ. Κληρίδης ως πρώην στρατιωτικός πιστεύω ότι γνωρίζει καλύτερα από όλους μας την αξία τούτων των οπλικών συστημάτων, τους βαρείς όλμους 120 χιλιοστών, απαιτούσε και την αγορά των ASPIDE.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, παρακαλώ όχι ανακρίβειες. Δεν ήταν στρατιωτικός ο κ. Κληρίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ήταν πιλότος της RAF, κύριε Πρόεδρε. Έχω διαβάσει τα απομνημονεύματά του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλο πιλότος και άλλο πρώην στρατιωτικός. Δηλαδή να τον κάνουμε Κράουζε και τον κ. Κληρίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όπως μας είπε ο ίδιος, κύριε Πρόεδρε, ήταν πιλότος. Μας το είπε και εδώ στη Βουλή. Κατερρίφθη, συνελήφθη και φημίζεται για τις πολεμικές του γνώσεις. Δε θέλω να προχωρήσω σε λεπτομέρειες που μας είπε σε κάποιες συνεδριάσεις της Επιτροπής. Είναι πράγματι αξιοθαύμαστες οι στρατιωτικές του γνώσεις.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Πες τες.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Να τις πω; Θα μας περιπαίζει ο κόσμος, αν τις πω.

Και για τους ASPIDE που ακούσαμε προ ολίγου. Τους ASPIDE, οι οποίοι ...

Κύριε Πρόεδρε, ουδέποτε συνηθίζω να χρησιμοποιώ στοιχεία τα οποία είναι απόρρητα. Αυτά τα οποία είπα ή θα πω, όποιος είναι συνδρομητής της "Αλήθειας", θα τα έχει διαβάσει. Τα είπαμε και από το ράδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, παρακαλώ προχωρήστε. Δεν έμεινε τίποτε απόρρητο σ' αυτό τον τόπο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Συμφωνώ, δεν υπάρχει τίποτε. Οι ASPIDE είναι η ασπίδα, η αντιαεροπορική κάλυψη της Κύπρου, η ουσιαστικότερη. Μαζί με άλλα οπλικά συστήματα παρέχουν την ομπρέλλα της κάλυψης, και μέχρι τέτοιου σημείου έφθασε το μένος ορισμένων συναδέλφων, ώστε να πουν ότι -και αυτά τα είπαν επίσημα στις Επιτροπές, όχι μόνο ό,τι γράφουν οι εφημερίδες- αγοράστηκαν οι ASPIDE, για να πιάσουν κάποιοι προμήθεια από την αγορά, συγκεκριμένα ο κ. Αλωνεύτης, και με σκοπό να τους μεταπουλήσουμε στους Αράπηδες, για να πιάσουμε και από εκεί προμήθεια. Και μάλιστα απόδειξη περί τούτου ότι στάλθηκε από το λιμάνι Λεμεσού SKYGARD, κομμάτι του ραντάρ του ASPIDE, εξαγωγή. Πού; Στην Ιταλία από την οποία Ιταλία τους αγοράζουμε. Κάποιου SKYGARD το ραντάρ του έπαθε μία βλάβη και έπρεπε να σταλεί στην Ιταλία για να επιδιορθωθεί. Ολόκληρο σενάριο, για να πούμε ότι αγοράζουμε τα άχρηστα, για να βγάλουν προμήθεια αυτοί που βγάζουν και ότι τα μεταπουλούμε σε άλλους. Και πήραν οι Εγγλέζοι αυτές τις πληροφορίες και τις πήραν οι εχθρικές χώρες και άρχισαν παραστάσεις ότι η Κύπρος πράγματι τροφοδοτεί με όπλα τους τρομοκράτες. Θυμάστε όσοι παρακολουθήσετε το σενάριο για ένα χαλασμένο μέρος ενός ASPIDE, το οποίο είχε σταλεί για επιδιόρθωση. Αυτούς τους ASPIDE απαιτούσε ο κ. Κληρίδης πάση θυσία να τους αγοράσουμε. Δεν έκαμε αναφορά ο κ. Κληρίδης στους EXOCET, κύριε Πρόεδρε, διότι ακόμη οι EXOCET δεν είχαν παραγγελθεί. Αυτοί οι EXOCET για τους οποίους πλήρωσε η Κυπριακή Δημοκρατία, κατά κύριο Χάσικο, τριάντα δύο εκατομμύρια λίρες. Γι' αυτούς τους EXOCET. Οι EXOCET είναι πύραυλοι προστασίας των ακτών μας από πλοία επιφανείας. Επάκτιο σύστημα, το ονομαζόμενο. Η Κύπρος ποια επιλογή είχε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι τριάντα ένα εκατομμύρια παραπάνω που πληρώσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, γιατί διακόπτετε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

'Οχι, έτσι είναι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν είπα τίποτα το διαφορετικό. Πλήρωσε ο Κύπριος φορολογούμενος τριάντα δύο εκατομμύρια παραπάνω, είπα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το γιατί διακόπτετε είναι ρητορικό. Δεν είναι για να μου απαντήσετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Οι στρατιωτικοί της Κύπρου, το Γενικό Επιτελείο, που ως γνωστό, οι ανώτατοι πάντοτε προέρχονται εξ Ελλάδος και όλοι τους τιμούμε και τους εκτιμούμε, είχαν επίμονα ζητήσει από την πολιτική ηγεσία προστασία των ακτών της Κύπρου. Είμαστε νησί. Των ακτών εκείνων των ελεύθερων, που απέμειναν μετά το προδοτικό πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 1974 και της βάρβαρης τουρκικής εισβολής και κατοχής. Εκείνων των ακτών. Η πολιτική ηγεσία, το Εθνικό Συμβούλιο, που εχρειάζετο επί Βασιλείου να ενημερωθεί και να εγκρίνει τους στρατηγικούς, στρατιωτικούς στόχους, ομόφωνα είπε ναι, να προστατεύσουμε τις ακτές μας. Το ερώτημα: Τι όπλα διαθέσιμα υπήρχαν στην αγορά τέτοια; Ήρθαν οι στρατιωτικοί, οι εμπειρογνώμονες, τα διάφορα "James", τα "James" περιοδικά τα γράφουν. Υπάρχουν τα αμερικάνικα για όσους δε γνωρίζουν και επειδή δυστυχώς δίνουμε αυτή την εντύπωση, τα τελειότερα όπλα πιθανώς να είναι τα αμερικάνικα. Όμως στην Κυπριακή Δημοκρατία η Αμερική ούτε ένα φυσίγγιο δεν πουλούσε μέχρι σήμερα. Δεν ξέρω τώρα αν αρχίσει να πουλεί. Υπήρχαν οι αμερικάνικοι οι πύραυλοι, υπήρχε ο "μεταξοσκώληκας" ο ονομαζόμενος, ο Κινέζικος. Μιλούμε για την περίοδο κάπου 1988-90-91. Ακόμη ο ψυχρός πόλεμος δεν είχε εκλείψει, οι Κινέζοι δεν πουλούσαν "μεταξοσκώληκα" στην Κύπρο, γιατί τον πουλούν αλλού, τον πουλούν στους μουσουλμάνους. Και ίσως να επηρεάζονται. Και υπήρχε ο γαλλοϊταλικός ΟΤΟΜΑΤ, ο οποίος ούτε από τον ιταλικό στρατό δεν εχρησιμοποιείτο. Θεωρήθηκε κάπως ελαττωματικός από τους ίδιους τους Γαλλοϊταλούς. Υπήρχε ο EXOCET, ο οποίος είχε χρησιμοποιηθεί στην Αργεντινή, στον πόλεμο των Falklands, και από τους μεν και από τους δε. Όσοι δε θυμάστε το αντιτορπιλλικό το μεγάλο το εγγλέζικο (sheffield), είναι απ' αυτό τον πύραυλο, τον EXOCET που ... Δηλαδή δε θέλω να φέρω "γλαύκα εις Αθήνας", κύριε Πρόεδρε, αλλά επειδή λέγονται πολλά και γράφονται πολλά, τουλάχιστον μια φορά επίσημα απ' αυτό το βήμα να πούμε και ορισμένα πράγματα, όπως τα αντιλαμβανόμαστε να είναι στην πραγματικότητα. Επομένως, απέμενε ο EXOCET μόνο για την Κυπριακή Δημοκρατία. Για την Ελλάδα τι απέμενε; Εν τω μεταξύ η Ελλάδα πολύ προηγούμενα από εμάς πήρε τον EXOCET και άστε να λέμε τι λέμε. Μιλούμε για τιμές 1990 και τις συγκρίνουμε με τιμές 1967. Κάπου υπάρχει μια ανακρίβεια και αυτό αποδείχθηκε στις Επιτροπές. Η Ελλάδα είχε επιλογές από γερμανικούς και σουηδικούς και αμερικάνικους και κινέζικους πυραύλους και δεν ξέρω τι άλλους. Ήταν πολύ φυσικό. Ελάτε στη θέση αυτών των εμπόρων. Όταν μια χώρα δεν έχει επιλογή, θέλει δε θέλει, αν θέλει να ενισχυθεί, πρέπει να πάει κοντά τους. Η Ελλάδα μπορούσε να πιάσει από είκοσι άλλες πηγές. Χώρα του ΝΑΤΟ. Βέβαια, εγώ λέω, αν ήμουν έμπορος, ο κατασκευαστής των EXOCET -και δεν έχει σχέση η SOFMA με τους EXOCET, και όσοι το λένε τούτο ή εσκεμμένα το λένε ή αγνοούν την πραγματικότητα- θα μπορούσα να πω της Ελλάδας βεβαίως θα σου τους δώσω πιο φτηνά. Πέραν των άλλων επιχειρημάτων, χωρίς να είμαι έμπορος, το λέω τούτο το πράγμα για τότε ήδη που άρχισε η Ελλάδα, το 1969-70, να αγοράζει αυτούς τους πυραύλους. Όταν η Κύπρος κατέληξε εσωτερικά, και διεθνώς μόνο προς τους EXOCET να μπορεί να αποταθεί, τι έλεγε η Γαλλία; Δεν σας πουλώ τους EXOCET. Δεν μας τους πουλούσε σε εκείνη την κυβέρνηση, σε εκείνη τη Βουλή, και δεν αφορά τη σημερινή σύνθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας. Νιώθω την ανάγκη να το ξανατονίσω. Όλα τα "σκάνδαλα" αφορούν την προηγούμενη σύνθεση της Επιτροπής Άμυνας.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής, το νιώθω σαν ανάγκη, τα "σκάνδαλα" είπα αφορούσαν εσάς που ήσασταν μέσα και ορισμένους άλλους συναδέλφους. Η Γαλλία απαντούσε δεν πουλώ τους EXOCET, δεν πουλώ, δεν πουλώ, δεν πουλώ τους EXOCET. Και είπε ο κ. Κληρίδης τότε στις συζητήσεις, στις συναντήσεις που είχε με τον Υπουργό -που έχει κατηγορηθεί μάλιστα ο τότε Υπουργός Αλωνεύτης, αν προσέξετε στα πολλά που είπε ο κ. Χάσικος, ότι παραπληροφορούσε και το Εθνικό Συμβούλιο και την ανώτατη πολιτική ηγεσία. Γι' αυτό που αναφέρεται ο κ. Χάσικος εγώ λέω ότι δεν παραπληροφορήθηκε ο κ. Κληρίδης, έπραξε πατριωτικά τότε- είπε, όπως είπαν και οι υπόλοιποι αρχηγοί: "Για να μας δώσει η Γαλλία τους EXOCET, να δώσετε διαβεβαιώσεις ότι όλες τις αγορές οπλικών συστημάτων, θα τις κάμνουμε μόνο από τη Γαλλία". Αυτή ήταν η έντιμη, η πατριωτική στάση Γλαύκου Κληρίδη εκείνη την εποχή, αντιλαμβανόμενος την ανάγκη που επέβαλλε το εθνικό καθήκον να προστατευθούν, βάσει των εκτιμήσεων των στρατιωτικών, οι ακτές της Κύπρου. Ποσοστό, κατά τη διάρκεια της θητείας Βασιλείου, 52% της αξίας των αγορασθέντων όπλων το πήραμε από τη Γαλλία και αν δεν συμπεριληφθούν τα ογδόντα εκατομμύρια των EXOCET, τότε το 52% αυτόματα πέφτει σε πολύ μικρότερους αριθμούς. Και τότε προχώρησε η κυβέρνηση, αφού είχε την ομόφωνη απαίτηση του Εθνικού Συμβουλίου, την εκτίμηση της τότε Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, ότι δηλαδή έπρεπε, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, να προχωρήσει. Και δεν ξέρω αν έκαμνε κόλπα η Γαλλία και έλεγε πως δεν το πουλούσε. Ίσως να ήταν οι πιέσεις από την Τουρκία, ίσως οι πιέσεις, όπως λέγεται, από τους Αγγλοαμερικάνους, που σε κάποιο στάδιο επαναδραστηριοποιήθηκαν ενάντια στην αγορά αυτού του οπλικού συστήματος. Και μας το πούλησε, το έδωσε στην Εθνική Φρουρά. Πιο ακριβά; Πιο ακριβά. Πολύ πιο ακριβά; Λέγω, πιθανώς πολύ πιο ακριβά απ' ό,τι το είχε πιάσει η Ελλάδα. Υπάρχουν οι σχετικές διαβεβαιώσεις που δίνουν και οι μεν και οι δε, οι Γάλλοι και η γαλλική κυβέρνηση και η κατασκευάστρια εταιρεία και η κυπριακή τότε κυβέρνηση.

Όσον αφορά τα περί Βαρβιτσιώτη, λυπούμαι που χρησιμοποιήθηκε το όνομα, νιώθω όμως την ανάγκη να αποκαταστήσω την αλήθεια, κύριε Πρόεδρε. Ο συνάδελφος κ. Χάσικος είχε πάει στην Αθήνα τότε, στον κ. Βαρβιτσιώτη, με αποστολή ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, δεν πρόκειται να σας διακόψω, έχω όμως την εντύπωση ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε θα συνεχίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω την εντύπωση ως Πρόεδρος του Σώματος και την είχα πριν αρχίσει αυτή η συζήτηση, ότι αυτή η συζήτηση έτσι που γίνεται ανοικτά, ούτε περιποιεί τιμή στο Σώμα, ανοικτά λέγω, ούτε νομίζω ότι εξυπηρετεί τα πραγματικά συμφέροντά μας. Διότι λέγονται πράγματα που υπό άλλες συνθήκες δε θα λέγονταν, απ' όλες τις πλευρές. Βεβαίως, λήφθηκε απόφαση από τα κόμματα, απλώς εκφράζω και εγώ ως Πρόεδρος της Βουλής μια γνώμη και θα ήθελα να το δούμε αυτό στη συνέχεια της συζήτησης. Αν θέλετε συνεχίστε, όμως η εικόνα την οποία δίνουμε δε νομίζω να είναι μια σωστή εικόνα. Λυπούμαι που το αναφέρω αυτό.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσα το εξής: Το Προεδρείο είναι για να προστατεύει τη Βουλή και αν νομίζει ότι χρειάζεται να παρέμβει, κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε αναφοράς, πρέπει να το κάμει σε συγκεκριμένο θέμα, αλλά αυτή η γενική μομφή εναντίον της Βουλής διότι συζητά το θέμα, έχω την εντύπωση ότι μας αφήνει όλους εκτεθειμένους πλέον ως θεσμό, νομίζω του Προέδρου συμπεριλαμβανομένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσπαθώ να προστατεύσω τη Βουλή και γι' αυτό το λόγο νομίζω ότι ίσως, αν συνεχιστεί αυτή η συζήτηση, ίσως θα πρέπει να γίνει κλειστή. Αυτή είναι η γνώμη μου. Αλλά θα το θέσω σε σας, όταν τελειώσει η συζήτηση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν ξέρω πλέον, αλλά εγείρονται θέματα τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε νομίζω.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Νομίζετε ότι αυτή τη στιγμή είναι το κατάλληλο σημείο να θέσετε θέμα κλειστής συνεδρίασης; Αν το νομίζετε, νομίζω ότι είναι πολύ αργά πλέον. Είναι πολύ αργά. Αν το νομίζατε, έπρεπε να το είχατε θέσει ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το είχα θέσει, κύριε Χατζηδημητρίου, το ξέρετε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

... ευθύς εξαρχής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το είχα θέσει ευθύς εξαρχής.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Και πάλι θα ήσασταν υποχρεωμένος να σεβαστείτε την απόφαση της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τη σέβομαι, απλώς εκφράζω μια άποψη. Όταν τελειώσουμε, η ώρα 8.00, να το ξαναδούμε, αν θέλετε. Ο κ. Χριστοδουλίδης. Συνεχίστε παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χρίστου, βέβαια.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι αυτή τη στιγμή είναι αχρείαστη οποιαδήποτε αλλαγή της διαδικασίας. Και ιδιαίτερα πιστεύω ότι οι ομιλητές έχουν δείξει αρκετή αυτοσυγκράτηση και αρκετή υπευθυνότητα ως τώρα, ώστε να περιορίζονται στα απολύτως αναγκαία, σε εκείνα που βασικά έχουν δημοσιευτεί ή έχουν διαρρεύσει δημοσιευόμενα στον τύπο. Επομένως, νομίζω ότι το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να τους ακούσουμε όλοι προσεκτικά και να συνάγουμε τα συμπεράσματά μας ή να συμμετέχουμε στη συζήτηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Χρίστου. Δεν είναι μομφή για κανένα ομιλητή, αλλά λέγω ότι η τροπή αυτής της συζήτησης, δε νομίζω ... Εξέφρασα άποψη, αλλά συνεχίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, σε κάποιο στάδιο θα δηλώσω αδυναμία να συνεχίσω. Ειλικρινά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι. Συνεχίστε, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μα πώς να συνεχίσω, κύριε Πρόεδρε;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Λυπούμαι πάρα πολύ, δεν είμαι απολογητής του κ. Χριστοδουλίδη, αλλά είναι απαράδεκτες αυτές οι διακοπές που έγιναν και από Μέλη της Βουλής και από το Προεδρείο της Βουλής. Επιτέλους, ας αφεθεί ο συνάδελφος να τελειώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίστε, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ειλικρινά έχω δυσκολευτεί και νιώθω ότι είμαι σε δύσκολη θέση για να μπορέσω να συνεχίσω και να αναπτύξω την επιχειρηματολογία μου. Ειλικρινά το νιώθω, κύριε Πρόεδρε, διότι αν έχει είκοσι-είκοσι πέντε λεπτά, μισή ώρα που είμαι εδώ, είναι αμφίβολο αν μπόρεσα να πω τα μισά. Τα άλλα μισά τα λέγετε όλοι εσείς εδώ με αφορμή την ομιλία μου. Δεν ξέρω πού έμεινα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μιλούσατε για τους EXOCET.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τους EXOCET φαίνεται, απ' ό,τι μας είπαν οι Αγγλοαμερικάνοι με τις φωτογραφίες τους, ότι τους παραλάβαμε πριν τρεις βδομάδες, διότι ακούσαμε ότι συνελήφθησαν κάποιοι κατάσκοποι έξω από το αεροδρόμιο της Λάρνακας, τους συνέλαβε η Εθνική Φρουρά και μάθαμε από τις εφημερίδες ότι έφερνε η Εθνική Φρουρά τους EXOCET και τους φωτογράφιζαν οι Εγγλέζοι και οι Αμερικάνοι. Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος και η κυβέρνηση είπαν ότι δεν είναι κατασκοπεία ο στρατιωτικός ακόλουθος μιας άλλης χώρας να φωτογραφίζει τα αεροπλάνα που φέρνουν κάτι για την Εθνική Φρουρά. Εγώ σέβομαι και εκτιμώ τη θέση του Κυβερνητικού Εκπροσώπου ότι δεν ήταν κατασκοπεία, αλλά ότι απλά "αρέσκει τους" να φωτογραφίζουν τις προσγειώσεις και τις απογειώσεις των αεροπλάνων. Φαίνεται, λέω, ότι κάτι πήγαμε να παραλάβουμε, αυτούς τους EXOCET, για τους οποίους η σημερινή Εθνική Φρουρά και ο σημερινός Υπουργός της 'Αμυνας είναι περήφανοι, και το διακηρύσσει και ο Πρόεδρός μας, της Δημοκρατίας. 'Οπου κάτσουν και όπου σταθούν μιλούν γι' αυτούς τους EXOCET, τους οποίους κατά τον κ. Χάσικο τους πλήρωσε -θέλω να βρω την ακριβή του έκφραση- η Κυπριακή Δημοκρατία κατά τριάντα δύο εκατομμύρια λίρες περισσότερα. Στις τσέπες ποιων, για

ποιες υπηρεσίες έχουν πάει τα τριάντα δύο εκατομμύρια τα επιπλέον: Δηλαδή πληρώθηκαν, κατά τον κ. Χάσικο, για τους EXOCET τριάντα δύο εκατομμύρια παραπάνω σε κάποιους για κάποιες υπηρεσίες. Στον Αλωνεύτη, στην κυβέρνηση Βασιλείου, στους στρατηγούς Μαρκόπουλο, Σειραδάκη, στους εκατό επιτελείς του ΓΕΕΦ, που τους έκριναν απαραίτητους, στα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας -γιατί να μην έτρωαν και τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, αφού σε κάποιο στάδιο ενημερώνονταν- και στα Μέλη των δύο Επιτροπών που έβγαλαν κάποια απόφαση, που το κάθε κόμμα θα την αναφέρει εδώ, και δε θα προδεσμεύσω, που λένε, ότι τίποτε δεν έγινε. Γιατί να μην "εφάαν" όλοι αυτοί τα τριάντα δύο εκατομμύρια και να τα "έφαε" μόνον ένας; Είναι πολύ "υποτιμητικό", πολύ "προσβλητικό" για όλους τους υπόλοιπους που είχαν κάποιο λόγο.

(Σε κάποιο σημείο της ομιλίας του κ. Χριστοδουλίδη τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Αβραάμ Αντωνίου).

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι πολλά εκατομμύρια για ένα άτομο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τριάντα δύο ολόκληρα εκατομμύρια στις τσέπες ποιανών, για υπηρεσίες ποιες, έχουν καταλήξει; Τώρα ακούσατε τη μια επιχειρηματολογία, ακούσατε τα γεγονότα όπως τα εκθέσαμε. Είναι δύσκολο και σας ταλαιπωρούμε πραγματικά. Εμείς μαχόμενοι δεκαέξι μήνες και δεν τα βγάλαμε πέρα με αυτή την υπόθεση, εσείς, οι έντιμοι Βουλευτές, τώρα σε πέντε - δέκα ώρες που θα μας ακούετε να λέει ο καθένας τα δικά του πώς θα μορφώσετε γνώμη, αν δεν έχετε ήδη διαμορφώσει κάποια γνώμη; Οι λόγοι δεν ήταν πολιτικοί, ισχυρίστηκε ο προηγούμενος ομιλητής. Εγώ λέγω οι λόγοι δεν ήταν αποκλειστικά και μόνο πολιτικοί. Η πολιτική σκοπιμότητα της εγγραφής του θέματος δε σηκώνει συζήτηση. Τρεις μήνες πριν τις εκλογές, τρεισήμισι ως τις εκλογές, ως εκείνο το μήνα, όλα ήταν καλά και άγια, ευχάριστη εικόνα από την αντιπολίτευση: είχαμε καλή άμυνα, είχαμε ωραίους όλμους, είχαμε ωραία πυροβόλα. Ύστερα από ενάμιση μήνα χάλασε αυτή η εικόνα. Γιατί; Και να μην ήταν πολιτικοί, τουλάχιστον δημιουργήθηκε αυτή η πεποίθηση ότι ήταν καθαρά προεκλογικοί οι λόγοι. Έντιμος τρόπος αυτός. Αντιπολιτευτικοί λόγοι, για να χάσει την εξουσία κάποια κατάσταση και να την πάρει άλλη. Όμως λέγω ότι είναι και οικονομικά συμφέροντα που παίζονται. Γιατί αυτή η εμμονή στην ύπαρξη αντιπροσώπων; "Agents", "local agents", όπως τους έχουμε ονομάσει στην Επιτροπή. Γιατί; Αν είναι δεκτό το επιχείρημα ότι πράγματι υπάρχουν "local agents", τοπικοί αντιπρόσωποι, και έγινε μια αναφορά στον ένα, για είδη, επί παραδείγματι, τα οποία προμηθεύεται η Εθνική Φρουρά, γιατί ο Κωνσταντινίδης να μην πάρει λέει ο κ. συνάδελφος προμήθεια, αφού για τα ελικόπτερα και τα αεροπλάνα της αστυνομίας πήρε; Γιατί να μην πάρει και για τα αεροπλάνα, τα ελικόπτερα της Εθνικής Φρουράς; Εγώ λέω σωστό το επιχείρημα. Γιατί ο αντιπρόσωπος της "Mercedes Benz" στην Κύπρο, με την ίδια λογική που παίρνει την προμήθειά του για τα αυτοκίνητα που πουλά στους πολίτες και στις υπηρεσίες, όταν η Εθνική Φρουρά θα προμηθευόταν "Mercedes Benz" μέσω εξωτερικού, γιατί να μη λέω ότι θα μπορούσε να πάρει ο αντιπρόσωπος της "Benz" -που δεν ξέρω ποιος είναι- την προμήθειά του; Γιατί ο "Bedford" -που δεν ξέρω ποιος είναι- που έκαμε τη "Bedford" πασίγνωστη στην Κύπρο, όταν η Εθνική Φρουρά με το εργοστάσιο συνομολόγησε συμφωνία να αγοράσει φορτηγά "Bedford", γιατί ο αντιπρόσωπος της "Bedford" να μην πήρε την

προμήθειά του, παρόλο που το εργοστάσιο λέει όχι, κύριε, δεν έδωσα σε κανένα προμήθεια; Την ίδια λογική Κωνσταντινίδη, γιατί να μην την εφαρμόσουν στους οίκους για εκείνους που αποδεδειγμένα ανέδειξαν το όνομα εκείνων των εργοστασίων, προτού καν υπάρξει η Εθνική Φρουρά, προτού καν υπάρξει η ανάγκη αγοράς οπλικών συστημάτων; Για παράδειγμα η "Ράκαϊ", η εταιρεία που κάμνει τηλέφωνα, ασυρμάτους ή η "Pinzgauer", που μάθαμε τελευταίως ποιος είναι ο αντιπρόσωπός της. Πενήντα χρόνια στην Κύπρο ο αντιπρόσωπός της, όταν η Εθνική Φρουρά πιάνει "Pinzgauer" και το εργοστάσιο λέει όχι δεν έδωσα προμήθεια στον αντιπρόσωπο, γιατί, βάσει της λογικής, να γνωματεύσω ότι δεν πήρε ο αντιπρόσωπος της "Pinzgauer" προμήθεια -μπορεί και να μην πήρε ο άνθρωπος, ούτε ξέρω ποιος είναι- όταν λέμε ότι υπάρχουν αντιπρόσωποι, όταν λέμε ότι παίρνουν εκατομμύρια λίρες; Γιατί τούτη η επιμονή να αποκλείσουμε χώρες που ήταν οι μόνες οι οποίες μας έδιναν οπλικά συστήματα, όπως τη Γαλλία, και να στρέψουμε την προσπάθειά μας για εξασφάλιση οπλισμού από άλλες χώρες τύπου Νότιας Αφρικής; Μάλιστα, συνάδελφοι, της Νότιας Αφρικής, του τύπου του Ισραήλ, της τότε Σοβιετικής Ένωσης και σήμερα Ρωσίας; Γιατί οι Γάλλοι πιάνουν προμήθειες, αν υπάρχουν αντιπρόσωποι, η SOFMA πιάνει προμήθεια, το 1/2-1% που είπε ο Λλωνεύτης δεν είναι προμήθεια, το εξηγά σαν λειτουργικά έξοδα, "non profit" έχει ονομαστεί η SOFMA από τη Γαλλία και από το γαλλικό Υπουργείο. Τώρα αν έβγαλε κέρδη η SOFMA ή δεν έβγαλε, κανένας δεν πρόκειται να μάθει. Δεν πιστεύω ότι έχει κανένα που εργάζεται αφιλοκερδώς. Γιατί ο Γάλλος δηλαδή αφιλοκερδώς να εργάζεται για την Κυπριακή Δημοκρατία; Ο Έλληνας όταν σου πουλά όπλα βγάζει και το κέρδος του, που είναι αδελφός μας, γιατί ο Γάλλος δηλαδή να μη βγάλει; Καλά, γιατί να αποκλείουμε αυτές τις αγορές και να αρθρογραφούμε επώνυμα, συστηματικά, κατηγορώντας τα συγκεκριμένα οπλικά συστήματα συγκεκριμένων χωρών υποδεικνύοντας ή και απαιτώντας αποδεδειγμένα να πάμε να πιάσουμε άλλα πράγματα, άλλα οπλικά συστήματα; Και δεν είναι οι στρατηγοί που τα λένε τούτα. Δεν είναι οι πολιτικοί που ασχολούνται με τα θέματα της άμυνας καλώς ή κακώς. Τα λένε άνθρωποι εντελώς άσχετοι και με την πολιτική και με τη στρατηγική και τη στρατιωτική. Γιατί το υποβάλλουν, γιατί το καλλιεργούν αυτό το πράγμα;

Να μου επιτρέψετε να πω ότι πιθανώς να κρύβονται δικά τους, όχι ευτελή, δεν μπορώ να τα ονομάσω ευτελή, διότι μιλούμε για εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες πιθανώς, όπως έχει πει ο κ. Χάσικος. Κρύβονται λοιπόν συμφέροντα τεράστια. Αν δεχτούμε τη συλλογιστική των απ' εδώ αντιπροσώπων, τότε ο καβγάς ή μέρος του καβγά που έγινε ήταν και είναι για το πάπλωμα. Να φάμε και εμείς, να φάμε το πάπλωμα, να φάμε το μισό το πάπλωμα τουλάχιστον. Είναι η συλλογιστική αυτών που έκαναν αυτή την εκστρατεία. Και υπάρχουν συγκεκριμένα παραδείγματα. Μιλούμε για τους όλμους 120 χιλιοστών. Λυπούμαι, κύριε Πρόεδρε, που μακρηγορώ, μα είχε να κάμει η παλιά Επιτροπή με αυτοκίνητα -τώρα θα κάμω εύφημη μνεία- του "Mercedes" από τη μια και της "Fiat Polsky" από την άλλη. Και θέλαμε να πηγαίνουμε και γρήγορα, να χτυπούμε, δεκαπέντε μίλια, το αεροδρόμιο της Τύμβου - δεν είναι μυστικό- τη στιγμή που δεν είχαμε τα μέσα, θέλαμε να χτυπούμε με τόσες βολές. Συγκεκριμένα, ήθελαν οι στρατιωτικοί και οι Βουλευτές τότε, στο λεπτό, να μπορεί σε πέντε λεπτά να φύγει από τον τόπο που είναι, γι' αυτό επιλέγηκε τον όλμο να μην τον κουβαλούν τρεις, αλλά σε ένα λεπτό να στήνεται και να ξεστήνεται ο όλμος. Όσοι δεν τον είδαν, καλά κάμνουν να πάνε να δουν τους όλμους εκεί που

τους χειρίζονται και να ρωτήσουν όχι τους αξιωματικούς, να ρωτήσουν τα "κοπελλούδκια" μας της Εθνικής Φρουράς για τούτους τους όλμους των 120 χιλιοστών, που τους έχουν δοκιμασμένους στις δοκιμές που κάμνουν, για την αξία τους. Σε ένα λεπτό στήνεται, σε πέντε λεπτά ξεστήνεται και έφυγε το αυτοκίνητο από εκεί. Ώσπου να πάρει "χαπάρι" ο άλλος από πού τον χτυπάς, προστατεύω και τον όλμο της πόσης αξίας, μισού εκατομμυρίου ο καθένας, αλλά προστατεύω και τις ζωές των παιδιών, των χειριστών. Και δεν είναι τρεις μόνο που χειρίζονται έναν όλμο, είναι πέραν τούτων και ο αξιωματικός τους. Είναι πλεονεκτήματα αυτά, παρά βάλ' τον και βκάλ' τον, βάλ' τον πα' στον ώμο και πάρ' τον, πού έν' να τον πάρεις πα' στον ώμο; Και θεωρείται ότι μειονεκτεί το ρυμουλκούμενο;

Οι μεν Ισπανικοί είναι λείοι. Οι άλλοι είναι ραβδωτοί. Δεν τα ήξερα ούτε τα ξέρω, "παπαγαλίζω τα". Χτυπούν μακρύτερα, λεν, οι ραβδωτοί. Κτυπούν εγκυρότερα και παίρνουν πυρομαχικά που ούτε "στο νου τους" οι άλλοι δεν τα παίρνουν και είναι όλμοι με προοπτική, απ' αυτά τα "sophisticated" πυρομαχικά, που είναι υπό εξέλιξη και υπάρχουν, που μπορούν να "παίζουν" τα άρματα, όπως μας λένε από πάνω και να καταστρέφονται και από κάτω. Αυτά τα είπε όχι ο Αλωνεύτης, τα είπαν οι αρμόδιοι για τα τεθωρακισμένα και του πυροβολικού που ήταν άλλοι, εν τω μεταξύ "έπεσαν" ο Αλωνεύτης και ο Βασιλείου, όταν ήδη έρχονταν αυτοί οι στρατιωτικοί. Άλλοι στρατιωτικοί έρχονταν. Άλλοι υπουργοί έρχονταν. Δεν είχαν λόγο εκείνοι να προστατεύσουν τον Αλωνεύτη και το Βασιλείου. Λυτή είναι η διαφορά. Αν πληρώσαμε παραπάνω, πληρώσαμε πιθανώς παραπάνω, να δούμε τι πήραμε, τι δεν πήραμε. Εγώ το θέτω μπροστά σε σας και το είπα και το επαναλαμβάνω. Μακάρι να μην έρθει εκείνη η στιγμή που να χρειαστεί να πολεμήσουμε. Δε θα ήθελα να πολεμήσω, όπως πολέμησα μετά τις 20 Ιουλίου 1974 πάνω στον Πενταδάκτυλο, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Δε θα ήθελα. Να έχουμε πυροβόλα για να χτυπούν τα πλοία και να μην τα χτυπούν τα πλοία. Να έχουμε χιλιάδες νάρκες, και προκαλώ γι' αυτό όσους στρατιώτες ήταν μαζί μου στο ύψωμα Κόρνος, που δεν τους ξέρω σήμερα, είναι γνωστά πρόσωπα ορισμένοι απ' αυτούς, δε θα τους αναφέρω από τώρα, να έχουμε λοιπόν χιλιάδες νάρκες σε περίπτωση υποχώρησης και να μην μπορούν να τοποθετηθούν. Να υπάρχουν χειροβομβίδες τις οποίες να ρίχνουμε και να μην εκρήγνυνται. Για τον εαυτό μου μπορεί να το επέτρεπα να γίνεται αυτό το 1974, για τους γιούδες μου δεν επιτρέπω σε κανένα να εγκληματίσει εις βάρος τους, όπως και για τους γιούδες όλων των κυπριακών οικογενειών εδώ. Θέλουμε το καλύτερο μέσα στα πλαίσια των οικονομικών δυνατοτήτων της κυπριακής οικονομίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η αμυντική θωράκιση ακολουθεί την πολιτική θωράκιση, που είναι το πολιτικό μας έργο. Δεν είναι διά των όπλων που θα λυθεί το κυπριακό, το επαναλαμβάνω, για να μην παρεξηγούμαι από δικούς και ξένους. Αλλά η άμυνα χρειάζεται και εφόσον κάμνω άμυνα, πρέπει να έχω το καλύτερο. Και EXOCET και άρματα αμερικάνικα, αν ήταν δυνατό, που δεν είναι δυνατό. Γι' αυτό πήραμε τα γαλλικά. Και ACMAT γαλλικά, τα καλύτερα, το απέδειξαν αυτά στη ζωή. Επομένως, να μη λέμε πληρώσαμε πιο ακριβά. Πληρώσαμε, αν εξαπατηθήκαμε όλοι, και η Βουλή τότε, και επικαλούμαι τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού που ήταν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή, την τότε της Άμυνας, που είπαν, αν είναι έτσι, να αγοράσουμε το καλύτερο. Και αυτό το επιχείρημα για τα παιδιά μας δεν είναι δικό μου, είναι συναδέλφου του Δημοκρατικού Συναγερμού που λέχθηκε στο γεύμα προς τιμή του κ. Λλωνεύτη, όταν αποχώρησε και ύστερα, που έκαμε η Επιτροπή Άμυνας, για να εκδηλώσει την εκτίμησή της προς

τον Υπουργό Αλωνεύτη για τα τόσα χρόνια συνεργασίας, αν μη τι άλλο, καλής, άριστης συνεργασίας. Κανένας δεν είχε παράπονο από τη συνεργασία με τον τότε Υπουργό. Αυτά τα είπαν εκείνοι του Συναγερμού, αυτά τα πράγματα. Ήξερε η Βουλή, δεν παραπληροφορήθηκε, ήξερε ότι τα σπανιόλικα είναι πιο φτηνά και είναι ισάξια και άρα έπρεπε να τα πάρουμε εκείνα και δεν απεκρύβη ότι οι όλμοι οι γαλλικοί είναι πιο ακριβοί. Όχι, ήξερε. Και είναι προς τιμήν εκείνης της Επιτροπής που ενέκρινε αυτή την υπόθεση. Βέβαια, νιώθω μειονεκτικά, διότι είμαι υπόχρεος να μην αναπτύξω νέες θέσεις, αλλά να απαντήσω σε ορισμένα σημεία. Αυτό δεν με ικανοποιεί, αλλά τι να κάνουμε; Είναι μέσα στο πολιτικό παιγνίδι.

Τώρα για την πολυθρύλητη τη SOFMA. "Έβγαλεν όνομα ο θεριστής". Ό,τι κακό έγινε στην Κυπριακή Δημοκρατία, να μην το ρίχνουμε πάνω στη SOFMA. SOFMA υπήρχε και πριν την κυβέρνηση Βασιλείου. Έχω κάμει έρευνα και εγώ και το ξέρουν οι συνάδελφοι. Χρησιμοποιούνταν οι υπηρεσίες της SOFMA και επί κυβέρνησης Σπύρου Κυπριανού και επί Υπουργίας κ. Ηλιάδη τότε και κ. Ηλιάδη σήμερα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Άλλο ο ένας, άλλο ο άλλος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, άλλο ο ένας, άλλο ο άλλος. Και οι δύο Ηλιάδηδες και οι δύο χρησιμοποίησαν τις υπηρεσίες της SOFMA. Και σήμερα, δεκαπέντε τόσους μήνες μετά τη "μεταπολίτευση", έχει δηλώσει η κυβέρνηση επίσημα στη SOFMA ότι από την τάδε ημερομηνία, προχθές, δηλαδή πριν δεκαπέντε μέρες, τερματίζονται, κύριοι, οι υπηρεσίες που μας προσφέρετε. Δεκατέσσερις μήνες, και καλά έκαμνε, χρησιμοποιούσε τη SOFMA. Όπως τη χρησιμοποίησε και η κυβέρνηση Κυπριανού προηγούμενα. Σαν τη SOFMA υπάρχουν πολλές εταιρείες. Η σημερινή κυβέρνηση, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν αποκαλύπτω τίποτε μυστικό, το έμαθα από τις εφημερίδες "Φιλελεύθερος", "το Βήμα" και νομίζω τη "Σημερινή", πριν κάποιες μέρες, έκλεισε αγορές όπλων από τη Ρωσία -αναφέρονται μέσα στις εφημερίδες- άρματα μάχης, ελικόπτερα που πετούν μόνα τους σχεδόν, που χτυπούν και τα λοιπά και τα λοιπά. Με ποιους διαπραγματευόμεθα; Έγραφαν χθες οι εφημερίδες, με οργανισμούς. Διότι αμφιβάλλω ότι υπάρχει δυνατότητα διαπραγμάτευσης με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας της Ρωσίας σήμερα ή Εθνικής Άμυνας της Ουκρανίας ή του Αζερμπαϊζάν, όπου γίνονται τα διάφορα κομμάτια τούτα. Αμφιβάλλω αν είναι δυνατό, αν δηλαδή οι ίδιοι μεταξύ τους μπορούν να συνεννοηθούν, για να μας παραδώσουν ένα άρμα που κατασκευάζεται "ποτζιεί ποδά", με κάποιους οργανισμούς. Τι είναι τούτοι οι οργανισμοί; "Non-profit"; Βεβαίως είναι "non-profit". Δε βγάζουν κέρδος. Και μάλιστα λέχθηκε σήμερα -εγώ δεν έχω ιδίαν γνώση, αλλά οφείλω να το πω σ' αυτό το Σώμα- ότι δύο τέτοιοι οργανισμοί έχουν δημιουργηθεί στην Κύπρο για αγορές ρωσικών όπλων και τσακώνονται μάλιστα μεταξύ τους ποιος οργανισμός θα υπογράψει μαζί μας τη σύμβαση.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

"None-profit".

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όλοι είναι "non-profit", "none-profit", non-profit γράφεται. Εγώ το λέω non-profit, κύριε Πουργουρίδη. Όλοι είναι "non-profit". Υπάρχει μια παροιμία, κύριε

Πρόεδρε, κυπριακή, δε θέλω να την αναφέρω, διότι αναφέρεται και στην ψυχή, αναφέρεται και στη μάνα και δε θα ήθελα να κάμω αναφορά στην ψυχή της μάνας μας για την ψυχή της μάνας μας. Όλοι τούτοι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Όταν το εξηγάς κατ' αυτό τον τρόπο, δε χρειάζεται να το εξηγήσεις περισσότερο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Επομένως, είναι η στυγνή πραγματικότητα. Τότε η Κυπριακή Δημοκρατία ήταν απομονωμένη, δεν μπορούσε να εξασφαλίσει όπλα από τις πηγές που θα ήθελε, διότι ήταν πολύ περιορισμένες. Να πω Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Αγγλία, Αμερική. Αυτοί που κατασκευάζουν τα καλύτερα όπλα δεν πουλούσαν και δεν πουλούν. Απέμενε η Γαλλία που δεν μπορεί κανένας να υποτιμήσει τα όπλα της πιστεύω. Δεν μπορεί η Ελλάδα βάσει της σύμβασης της ΔΑΣΕ να αγοράζει τους EXOCET για "λόου" της και να μας τους "διά" εμάς. Μα πού είμαστε, σε ποιον αιώνα; Αφού είμαστε υπόχρεοι όλοι στη ΔΑΣΕ να λέμε "ίντα" σφαίραν έχουμε, "ίντα" όπλον έχουμε. Και η τελική κατάληξη του όπλου υπογράφεται και αλίμονο σε εκείνη τη χώρα που μια φορά θα "πιαστεί" να αγοράζει όπλα για "λόου της", να υπογράφει ότι "έν' για λόου της" και να τα "διά" αλλού. Αλίμονό της από τα καρτέλ των όπλων και από τις κυβερνήσεις και τα λοιπά. Και μας το είπε η Ελλάδα. Δηλαδή θέλετε να "μπερτέψουμε" και την Ελλάδα; Έκαμέ μας που μας έκαμε μια παραχώρηση γνωστή, κύριε Χατζηδημητρίου, το ξέρετε εσείς, η Ελλάδα, για την οποία έφταιξε ο Αλωνεύτης, AMX 30B2, αναβάθμιση των όπλων. Το παράπονο ήταν γιατί να τα πληρώσουμε £1.300.000 φτηνότερα. Κάτι υπάρχει, σημαίνει. Υπάρχει "χιλλές". Γιατί να μην πάμε να πιάσουμε καινούργια και να πιάσουμε τα ανακατασκευασμένα; Και απαντήθηκε στην Επιτροπή, αλλά πάλι ... Διότι τα πήραμε δωρεάν με καινούργια πυροβόλα. Και η διαφορά του AMX 30 από το 30B2 είναι στο εσωτερικό. Και το εσωτερικό αυτό αναλάβαμε και γλιτώσαμε £1.000.000, αν δεν με απατά η μνήμη μου, κύριε Μουσιούττα, επειδή σε είδα λίγο και δυσφορούσες, ένα τέραστιο ποσό εξοικονομήσαμε.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κάποιο ποσό. Είναι υπερβολή ό,τι είπετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τέλος πάντων. Εντάξει. Γιατί; Σημαίνει κάποιοι "εφάαν". Έτσι ερμηνεύτηκε αυτό το πράγμα. Και δεν είναι η κυβέρνηση, για να είμαστε και έντιμοι. Η τιμή οφείλεται στην κυβέρνηση Κυπριανού, η οποία πολεμήθηκε, αν θυμάστε, στις εκλογές του 1988, γι' αυτά τα πολυθρύλητα όπλα, γιατί κάποιος "έξυπνος" έξυσε την πογιά και είδε ότι το άρμα έχει τέσσερις-πέντε πογιάδες και συμπέρανε ότι έν' παλιό και μεταχειρισμένο, ενώ έτσι πρέπει να είναι το άρμα, να βάφεται σε πολλά στρώματα. Προς τιμή της τότε κυβέρνησης υπέγραψε το "option", το οποίο έκαμε χρήση κατόπιν ...

Ήθελα να κάμω και άλλη μια αναφορά -και νομίζω πρέπει να τελειώσω κάπου, διότι και κουράστηκα και με βαρεθήκετε- για τους MILAN και για τη EUROMISSILE, όπως ονομάζεται και όπως την ονόμασε ο κ. Χάσικος. Αν έχει κάτι η SOFMA για το οποίο να μπορούμε να πούμε ότι κέρδισε και κάτι η Κύπρος από τη SOFMA είναι η υπόθεση των MILAN και της EUROMISSILE. Τους MILAN τους

πήρε η Εθνική Φρουρά επί κυβέρνησης Κυπριανού. Είναι ένα εξαιρετικό όπλο, δε θα το σχολιάσω. Και υπογράφτηκε και "option", ότι δηλαδή για τόσους μήνες, για τόσο χρονικό διάστημα δικαιούται η Κυπριακή Δημοκρατία να πάρει αυτούς τους MILAN και τα εξαρτήματά τους με εκείνη την τιμή τη συμφωνηθείσα τον καιρό που υπογράφτηκε η πρώτη συμφωνία. Όταν αποτάθηκε η νέα κυβέρνηση, για να πάρει κάποια εξαρτήματα γι' αυτούς τους πυραύλους της EUROMISSILE, η EUROMISSILE ήρθε και ζήτησε τον "κούκο αηδόνι". Τον "κούκο αηδόνι". Και τότε όλα τούτα τα τηλεγραφήματα, το πήγαινε έλα ήταν ότι: stop, σταματώ τις διαπραγματεύσεις με την EUROMISSILE, τους έλεγε ο Αλωνεύτης, και να επέμβει η SOFMA που ήταν ενήμερη και των συμφωνιών και να πιέσει, για να πάρουμε τα εξαρτήματα σε εκείνες τις τιμές τις παλιές. Και το πέτυχε. Είναι το μόνο πράγμα που κανονικά όλοι πρέπει να πούμε, είναι το μόνο πράγμα που πέτυχε η SOFMA, να κερδίσουμε δηλαδή κάποια χρήματα ως Κυπριακή Δημοκρατία, όπως λένε και οι αντίπαλοι, και όχι να τα φορτώνουμε του Αλωνεύτη για την εμμονή του να "νεκατωθεί" η SOFMA. Εξοικονόμησε αρκετά λεφτά η SOFMA για την Κυπριακή Δημοκρατία.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, γι' αυτούς τους λόγους, κατά την εκτίμησή μας, και άδικη και σε μεγάλο βαθμό πολιτικά ανέντιμη ήταν και είναι η προσπάθεια κατασυκοφάντησης της προηγούμενης κυβέρνησης, τουλάχιστον στο θέμα της άμυνας. Γιατί; Επειδή, πρώτον, η κυβέρνηση Βασιλείου ήταν η πρώτη που έθεσε το θέμα της αμυντικής θωράκισης στα σωστά, πολιτικά, στρατηγικά και επιστημονικά πλαίσια, καθιερώνοντας μακροχρόνια εξοπλιστικά προγράμματα. Το πρώτο τριετές, το δεύτερο τετραετές, καταρτισμένα από τους στρατιωτικούς εμπειρογνώμονες, βάσει των αναγκών και των οικονομικών δυνατοτήτων μας. Λεύτερο, για πρώτη φορά η κυβέρνηση Βασιλείου επιδίωξε και πέτυχε την πολιτική συναίνεση σε επίπεδο πολιτικών κομμάτων και Εθνικού Συμβουλίου που συζητούσαν, ενημερώνονταν και ομόφωνα αποφάσιζαν για τους αμυντικούς προϋπολογισμούς και τους αμυντικούς προγραμματισμούς μας. Τρίτο, για πρώτη φορά με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 1988 καθιερώθηκαν γραπτές τυπικές διαδικασίες για την προμήθεια οπλικών συστημάτων. Και τέταρτο, καθιερώθηκε ειλικρινής συνεργασία με τη Βουλή και την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας, που θα έλεγα ότι ξεπερνούσε ακόμη και τα απαιτούμενα από το νόμο του 1985 περί αναγκαστικής εισφοράς για την άμυνα.

Ουδέποτε η κυβέρνηση Βασιλείου και ιδιαίτερα ο Αλωνεύτης προχώρησαν στην εφαρμογή των οποιωνδήποτε εξοπλιστικών προγραμμάτων τους, χωρίς την καθολική συναίνεση της Βουλής, παρόλο που είχαν και το δικαίωμα και την ευχέρεια να το κάμουν. Θα ήταν ευχής έργον η σημερινή κυβέρνηση, σε μερικά τουλάχιστον σημεία που αποδεδειγμένα συνετέλεσαν στην αμυντική θωράκιση, να παραδειγματιζόταν από την προηγούμενη κυβέρνηση, όπως στο θέμα της συναίνεσης στο Εθνικό Συμβούλιο και στην τήρηση του νόμου του 1985, όσον αφορά τη Βουλή και την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας. Δυστυχώς, όμως, φαίνεται ότι η κυβέρνηση η σημερινή είναι αποφασισμένη να παρακάμψει και το Εθνικό Συμβούλιο και τη Βουλή.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, η θέση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις είναι πεντακάθαρη, όσον αφορά την Έκθεση της Επιτροπής. Η θέση μας είναι ότι μετά από την ενδελεχή έρευνα της Επιτροπής αποδείχθηκε πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας ότι τηρήθηκαν οι διαδικασίες για την

προμήθεια οπλικών συστημάτων και στον τύπο και στην ουσία. Ουδεμία παραβίαση έχει γίνει και καμιά ευθύνη πολιτική ή ποινική βαρύνει τους αρμοδίους. Ο κυπριακός λαός κατά την εκτίμησή μας μπορεί και πρέπει να νιώθει περήφανος για τις ικανότητες και τον εξοπλισμό της Εθνικής Φρουράς, που η κυβέρνηση Βασιλείου παρέδωσε στην κυβέρνηση Κληρίδη την 1η Μαρτίου 1993. Μακάρι να μπορέσει ο κυπριακός λαός να νιώθει το ίδιο περήφανος και την 1η Μαρτίου 1998, όταν η κυβέρνηση Κληρίδη θα παραδώσει την Εθνική Φρουρά στην επόμενη κυβέρνηση που θα επιλέξει ελεύθερα ο κυπριακός λαός.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, στον κατάλογο εδώ είναι ο κ. Μουσιούττας. Το πρόγραμμα είναι να συνεχίσουμε μέχρι τις 8.00 απόψε και να επαναληφθεί η συνεδρία αύριο στις 4.00 το απόγευμα. Καταλαβαίνω ότι ο κ. Μουσιούττας δεν έχει μακροσκελή ομιλία.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Όχι πάνω από δεκαπέντε λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όσον αφορά την αυριανή συνεδρία, υπήρξε ομολογουμένως συμφωνία μεταξύ των κομμάτων. Αν είναι δυνατό να γίνει κάποια διαβούλευση, διότι αντιλαμβάνομαι υπάρχει σωρεία υποχρεώσεων που δε λήφθηκαν υπόψη κατά τον καθορισμό της αυριανής συνεδρίας. Έτσι θα παρακαλούσα, αν είναι δυνατό, να ζητηθεί από τους αρχηγούς και τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους να γίνει μια μικρή σύσκεψη ελάχιστου χρόνου, για να προβληματισθούμε κατά πόσο θα ήταν πρόσφορο η αυριανή συνεδρία να γίνει καλύτερα την ερχόμενη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν παραμείνει σε εκκρεμότητα η συζήτηση, θα επιδεινωθεί η κατάσταση, θα επιβαρυνθεί το θέμα και θα υποστεί και ακόμα μεγαλύτερη επιβάρυνση αν όχι και φθορά η έννοια της άμυνας. Έτσι θα παρακαλέσω και τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού να δει και αυτή την πτυχή και αν είναι δυνατό να προχωρήσουμε, για να ολοκληρώσουμε αυτή τη συζήτηση με την ελπίδα ότι ολοκληρώνοντας τη συζήτηση θα μπορούμε να κάνουμε μια καινούρια αρχή πάνω στα θέματα της άμυνας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, η συνεδρία εδώ ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, με συγχωρείτε... δε διαφωνώ, αυτό ήταν και το σκεπτικό για να γίνει αύριο, αλλά αντί να τερματίσουμε η ώρα 8.00, ας μας προβληματίσει η περίπτωση να τερματίσουμε η ώρα 12.00 απόψε και να τελειώνει η συζήτηση. Εκτός αν υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι δεν μπορούν, οπότε θα ήταν και πάλιν ίσως άδικο προς εκείνους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αναστασιάδη, καταλαβαίνω ότι το πρόγραμμα, όπως έχει καθοριστεί μέχρι τις 8.00, είναι κατόπιν μιας σχετικής συνεννόησης. Αντιλαμβάνομαι ότι μέχρις εδώ ήταν η διευθέτηση ...

Ο κ. Ρολάνδης, παρακαλώ.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Είχα μιλήσει με τον Πρόεδρο, τον κ. Γαλανό, προηγουμένως και του είπα ότι εγώ αύριο κωλύομαι και εν πάση περιπτώσει θέλω να μιλήσω και μου ανέφερε ότι θα υπάρχει συνεδρία την προσεχή εβδομάδα. Ήθελα να το διευκρινίσω αυτό το πράγμα, διότι αυτή είναι η δική μου συνεννόηση με τον Πρόεδρο της Βουλής. Διαφορετικά θα ήθελα να μιλήσω απόψε, διότι αύριο κωλύομαι.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν έχω το λόγο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε και μετά θα τους δώσουμε το λόγο.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έχω την εντύπωση ότι έγινε μια συνεννόηση, η οποία θα πρέπει να τηρηθεί και η συνεννόηση αυτή λέει για συνεδρίαση την Πέμπτη και την Παρασκευή ...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Εγώ δεν έκαμα τέτοια συνεννόηση με κανένα. Είμαι Μέλος της Βουλής, δε συνεννοούνται άλλοι για λογαριασμό μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ρολάνδη, σας παρακαλώ.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ουδείς δικαιούται ή μπορεί να εμποδίσει τον κ. Ρολάνδη να μιλήσει. Και ουδεμία συνεννόηση μπορεί να γίνει που να παρεμποδίζει οποιοδήποτε συνάδελφο να μιλήσει. Αν γίνει κάποια συνεννόηση είναι για τον προγραμματισμό των εργασιών της Βουλής σύμφωνα με τις συνταγματικές πρόνοιες. Έτσι, αν πράγματι θέλει ο κ. Ρολάνδης και αύριο κωλύεται, ας μιλήσει απόψε. Δεν έχει κανένας αντίρρηση σ' αυτό το σημείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε δώσει το λόγο στον κ. Μουσιούττα. Επειδή μας είπε ότι είναι για δεκαπέντε λεπτά, νομίζω να συνεχίσει και στη συνέχεια θα δούμε πώς ο κ. Ρολάνδης μπορεί να μιλήσει.

Αρχίστε, κύριε Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δε θα συγχρονιστώ στο είδος της συζήτησης όπως ξεκίνησε, όχι από αδυναμία, αλλά γιατί δεν το θέλω. Ακούστηκαν τόσα πολλά και σοβαρά που επιτέλους θα έπρεπε οι αρμόδιοι, στην περίπτωση αυτή ο Γενικός Εισαγγελέας, να ενδιαφερθεί και να τοποθετηθεί επί του θέματος, γιατί και με την επίθεση και με την υπεράσπιση, στο

τέλος είναι η άμυνα που πλήττεται και εξηγούμαι: Αν πιστέψουμε τον πρώτο ομιλητή, θα γονατίσουμε από υπερπληρωμές και αν δεχτούμε ότι γίνονται κλοπές, τότε πώς περιμένουμε να εισφέρει ο κόσμος για την άμυνα; Δεν ξέρω, αλλά στο τέλος χαμένη θα είναι η υπόθεση της άμυνας.

Θα πω τις δικές μου σκέψεις, όπως τις αντιλαμβάνομαι, πάνω στο θέμα, όπως ακριβώς ενεγράφη. Η αναφορά μου στο υπό συζήτηση θέμα συμπυκνώνεται σε τέσσερις σύντομες ενότητες, γιατί το θεωρώ πάντοτε σαν πρόκληση για τα μεγάλα θέματα να λέμε όσο το δυνατό λιγότερα λόγια.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η:

Διαδικασίες για την αγορά όπλων και οπλικών συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς.

Η ύπαρξη διαδικασιών για την αγορά όπλων και οπλικών συστημάτων στοχεύει στη διασφάλιση του αδιάβλητου της αγοράς τόσο σε θέματα ποιότητας του υλικού όσο και σε θέματα δαπάνης για εξασφάλισή του. Είναι όμως αρκετές οι όποιες διαδικασίες από μόνες τους να φέρουν το ποθούμενο αποτέλεσμα; Η απάντηση είναι ανεπιφύλαχτα όχι. Γιατί οι διαδικασίες αποτελούν μόνο μέρος της όλης προσπάθειας. Και πρέπει να παραδεχτούμε πως δεν υπάρχουν τέλειες σχετικές διαδικασίες και πως πάντα θα επιδέχονται βελτίωση. Αλλά, και αν ακόμα υποθέσουμε ότι υπήρχαν οι τέλειες διαδικασίες, στο τέλος το αποτέλεσμα θα κρίνεται και θα αξιολογείται με βάση πάντοτε την ποιότητα και το ήθος των ανθρώπων που τις εφαρμόζουν. Αυτό είναι αξίωμα.

Είναι γι' αυτό το λόγο που δεν μπορεί να μιλά κανένας με απόλυτη βεβαιότητα για το αποτέλεσμα, έστω κι αν είχαν προηγουμένως τηρηθεί όλες οι ενδεδειγμένες υπάρχουσες σχετικές διαδικασίες.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2η:

Στο ερώτημα κατά πόσο τηρήθηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση οι καθορισμένες τότε διαδικασίες για την αγορά οπλικών συστημάτων για την Εθνική Φρουρά, από όσα λέχθηκαν και παρουσιάστηκαν στις επιτροπές, θα έλεγα, ναι, τηρήθηκαν οι διαδικασίες. Αυτό άλλωστε δήλωσαν οι πάντες και ο Γενικός Ελεγκτής και όλοι οι αρμόδιοι παράγοντες των σχετικών Υπουργείων Οικονομικών και Άμυνας.

Όμως, τι συνέβη κατά τη διάρκεια της συζήτησης στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Ελέγχου και Άμυνας της Βουλής; Με κάποια έγγραφα που κατατέθηκαν προέκυψε θέμα πιθανής εκτροπής. Προέκυψε θέμα πιθανής διάπραξης σοβαρού ποινικού αδικήματος. Έγινε λόγος για παράνομη προαπόριση από μέρους της SOFMA υψηλού ποσοστού προμήθειας από τις κατασκευάστριες εταιρείες. Και η SOFMA καταγράφεται σαν μη κερδοσκοπικός οργανισμός, τον οποίο η κυπριακή κυβέρνηση, με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, τον Φεβρουάριο του 1989, διόρισε ως αντιπρόσωπο-συντονιστή των εκ Γαλλίας αγορών μας.

Κατετέθηκαν σχετικές επιστολές και έγγραφα και ενημερώθηκε ο Γενικός Εισαγγελέας, που κλήθηκε από την Βουλή να προβεί στις ενδεδειγμένες ανακριτικές ενέργειες, για διακρίβωση της γνησιότητας των εγγράφων και του περιεχομένου τους και για διαλεύκανση, όσο ήταν δυνατό, πέραν πάσης αμφιβολίας της όλης υπόθεσης.

Εδώ δυστυχώς πρέπει να πω πως τίποτα δεν έγινε και πως η μη διαλεύκανση μέχρι σήμερα της υπόθεσης αυτής, δεν αφήνει εκτεθειμένους μόνο την κυβέρνηση, και ιδιαίτερα το Γενικό Εισαγγελέα, αλλά όπερ και χειρότερο, αφήνει αιμόφυρτο και εν μέση οδώ εγκαταλελειμμένο το αίσθημα εμπιστοσύνης του λαού, το αίσθημα εμπιστοσύνης του λαού προς την άμυνα και τα αμυντικά μας πράγματα, προς το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και προς την ιερή αποστολή τους. Οφείλει η κυβέρνηση και ο Γενικός Εισαγγελέας ιδιαίτερα, να τοποθετηθούν σαφώς και πειστικά επί των καταγγελιών.

Εδώ διαφωνώ με το φίλο κ. Χριστοδουλίδη ότι "Γιάννης κερνά και Γιάννης πίνει". Σήμερα άλλαξε ο Γιάννης, εκτός αν κάθε εξουσία είναι και Γιάννης.

Πρέπει να πω εδώ ότι δεν είναι αρκετή η από μέρους της σημερινής κυβέρνησης κατάργηση του συντονιστικού ρόλου της SOFMA, όπως τώρα προβλέπεται στις νέες υπό θέσπιση διαδικασίες. Γιατί το βασανιστικό ερώτημα κατά πόσο κάποιοι σφετερίστηκαν το μόχθο του λαού και ανοσιούργησαν επί του υστερήματός του, θα βρυκολακιάζει και θα ξαναπαρουσιάζεται, αμείλιχτο, με καινούργιο καθε φορά πρόσωπο, όποιες καινούριες διαδικασίες και αν ακολουθηθούν. Η πίστη και η εμπιστοσύνη στην άμυνα και στα περί αυτήν είναι, πανθομολογουμένως, θεμελιακής σημασίας και θα έκανα κατάχρηση άδικα του χρόνου σας, αγαπητοί συνάδελφοι, αν επιχειρούσα να επεκταθώ περισσότερο επ' αυτού.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3η:

Σύγχυση από την ερμηνεία των τροποποιήσεων του νόμου για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και αδυναμία, αναρμοδιότητα θα έλεγα, της Βουλής για προέλεγχο των αγορών.

Το 1986, η Βουλή των Αντιπροσώπων, σε μια προσπάθεια βελτίωσης του νόμου για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, επέφερε μια σειρά από τροποποιήσεις, ανάμεσα στις οποίες ήταν η ποινικοποίηση της απόκρυψης υπό αντιπροσώπου της είσπραξης προμήθειας επί των αγορών και ο τρόπος αποδέσμευσης κονδυλίων για την αγορά όπλων.

Για το τελευταίο η σχετική πρόνοια του νόμου λέει:

"Ουδέν ποσόν διατίθεται εκ του Ταμείου, άνευ της εκ των προτέρων εξουσιοδοτήσεως της Βουλής των Αντιπροσώπων διά την διενέργειαν της τοιαύτης δαπάνης, κατόπιν εισηγητικής προτάσεως της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Αμύνης και τη προηγουμένη ενημερώσει της τελευταίας υπό της Επιτροπής Διαχειρίσεως του Ταμείου".

Η σημασία της "προηγούμενης ενημέρωσης" της Επιτροπής Άμυνας, πριν από την αποδέσμευση κονδυλίων, θεωρήθηκε από μερικούς δυνατότητα ενός είδους "προ-ελέγχου" και συμμετοχής για την ορθή λήψη απόφασης αγοράς του ειδικού αντικειμένου. Και ακούστηκαν σχετικές με τούτο φωνές και η ουσία μπλέχτηκε με την εντύπωση, και η εντύπωση, συνακόλουθα, έδωσε και προεκτάσεις καταλογισμού συνευθύνης.

Οι τέτοιες απόψεις αν είναι συνειδητές είναι κακόβουλες, κι αν δεν είναι συνειδητές είναι άδικες, ανεύθυνες και επιπόλαιες. Γιατί η Επιτροπή Άμυνας δεν προελέγχει. Απλώς ενημερώνεται. Και μετά την ενημέρωση εισηγείται αποδέσμευση. Αλλά, και αν ακόμα είχε το δικαίωμα από το νόμο για προ-έλεγχο και συμμετοχή στη λήψη απόφασης, δε θα μπορούσε τα τον κάνει, γιατί είναι απλώς αναρμόδια.

Και κανένας σοβαρός άνθρωπος δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αυτά που προέκυψαν σαν πόρισμα, ύστερα από αναλύσεις, έρευνα και μελέτες επιτροπών από ειδικούς τεχνοκράτες στρατιωτικούς, κανένας, επαναλαμβάνω, σοβαρός άνθρωπος δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι τα όποια Μέλη της Επιτροπής 'Αμυνας έχουν τις ειδικές στρατιωτικές γνώσεις, την πείρα και τη δυνατότητα να τα κρίνουν.

Εδώ φαίνεται εκ των πραγμάτων ότι τελικά σε κάποιους πρέπει, είμαστε υπόχρεοι, να έχουμε εμπιστοσύνη. Και διερωτώμαι, αν δεν έχουμε εμπιστοσύνη σ' αυτούς που εμπιστευθήκαμε τη φύλαξη της πατρίδας μας, τότε σε ποιους;

Μ' αυτό ασφαλώς δεν εννοώ ότι ο εκ των υστέρων έλεγχος πρέπει να καταργηθεί ή να ατονίσει. Κάθε άλλο. Απλώς λέω πως ο κοινοβουλευτικός έλεγχος για τη διαχείριση του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, ουσιαστικά δεν μπορεί να είναι διαφορετικός από τον έλεγχο που ασκεί η Βουλή για τις όποιες δαπάνες του όλου κυβερνητικού έργου.

Οπωσδήποτε όμως, θα εισηγούμουν να ξαναμελετηθεί ο νόμος για το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης από την Επιτροπή Νομικών, και αν υπάρχουν πρόνοιες που επιδέχονται παρερμηνεία ή που μπορεί να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις, να διασαφηνισθούν χάριν του δικαίου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4η:

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ήθελα να αναφερθώ στο θέμα γενικά της άμυνας της πατρίδας μας και να εκφράσω κάποιες προσωπικές μου έγνοιες και αγωνίες.

Το είπα στο παρελθόν, το ξαναλέω και τώρα, πως ούτε οι πύραυλοι ούτε τα περίτεχνα οπλικά συστήματα μπορούν από μόνα τους να μας σώσουν, αν δε διαπνεόμαστε οι ίδιοι από πίστη και πείσμα, και αν δεν έχουμε το ψυχικό σθένος και τη διάθεση για αγώνα και για αντίσταση.

Αυτή την παλλαϊκή έφεση, αυτό το κλίμα κι αυτό το φρόνημα, που ούτε πουλιούνται ούτε αγοράζονται, είναι χρέος της ηγεσίας του τόπου να τα εμπνέει, γιατί επιμένω πως ο λαός πλάθεται, αλλά για να εμπνέει μια ηγεσία αυτά τα αισθήματα, πρέπει πρωτίστως να τα βιώνει η ίδια. Τα φαινόμενα όμως που παρατηρούνται είναι δυστυχώς αποκαρδιωτικά. Γιατί, αν εννοούμε πραγματικά την άμυνα, όσα και να είναι, και τη ζωή μας πρέπει να προσφέρουμε. Πώς πείθουμε όμως ότι έχουμε το σθένος να αμυνθούμε και να αντισταθούμε, όταν σπεύδουμε να ξεβρακωθούμε μπροστά στις όποιες αμερικάνικες ιδέες Γκάλι και στα όποια μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης; Στο τέλος, φοβούμαι, μήπως εκδαπανούμε το υστέρημα του λαού σε αμυντικές επιδείξεις και μήπως εμπαίζουμε φρικτά, εαυτούς και αλλήλους.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θέλει αρετήν η ελευθερία.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Και τόλμην.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Η τόλμη είναι μέσα στην αρετή. Δεν μπορεί να μην είναι μέσα.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Μουσιούττα, ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός επανήλθε και κατέλαβε την έδρα και ο κ. Α. Αντωνίου κατήλθε στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Έχει δίκαιο ο κ. Μουσιούττας.

Κύριοι, θα εισηγηθώ ένα σύντομο διάλειμμα, για να αποφασίσουμε κατά πόσο θα συνεχίσουμε αύριο ή την επόμενη Πέμπτη, ένεκα του μεγάλου αριθμού των συναδέλφων που ενδιαφέρονται να μιλήσουν. Θα επανέλθουμε μετά από τη σύντομη σύσκεψη, για να ανακοινώσουμε απλώς πότε θα είναι η επόμενη συνεδρία.

Ναι, κύριε Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Επειδή ο κ. Ρολάνδης, αντιλαμβάνομαι, είναι σύντομος στην ομιλία του, θα είναι, έτσι αντιλαμβάνομαι, ίσως θα ήταν σκόπιμο το κώλυμα το οποίο προκύπτει από την απουσία του την αυριανή να υπερπηδηθεί με την ομιλία του σήμερα, οπότε θα είμαστε πιο άνετοι να αποφασίσουμε, χωρίς να υπάρχει αυτή η δυσκολία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλώ τον κ. Αντωνίου να προεδρεύσει και εμείς να προχωρήσουμε στη σύσκεψη.

(Στο σημείο αυτό τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Α. Γαλανό αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Α. Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Ρολάνδης παρακαλώ.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα της άμυνας και των αμυντικών δαπανών είναι ίσως το μόνο θέμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, το οποίο μας επιτρέπει να μιλούμε για ποσά που υπερβαίνουν το ένα δισεκατομμύριο δολάρια. Μιλούμε για θέμα μεγέθους και από οικονομικής και από πολιτικής πλευράς. Δεν είναι σήμερα μπροστά στη Βουλή το κατά πόσο σωστά ή λανθασμένα ξοδεύουμε τα ποσά που ξοδεύουμε για την άμυνα, αλλά επειδή ο εισηγητής του θέματος, ο κ. Χάσικος, έκαμε κάποια αναφορά στο σημείο αυτό με την οποία διαφωνώ, θα ήθελα να πω δυο τρία λόγια, απλώς δυο τρία λόγια πάνω σ' αυτό το θέμα.

Δεν ήμουν ούτε είμαι απόλυτα εναντίον κάποιας αμυντικής θωράκισης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εκείνο όμως το οποίο πάντοτε με προβλημάτιζε είναι κατά πόσο τα τεράστια έξοδα που γίνονται, σε σύγκριση με το μέγεθος της χώρας μας, είναι τελικά εξυπηρετικά ή αν είναι αντιπαραγωγικά. Ειλικρινέστατα αυτό είναι το ερώτημα το οποίο βρίσκεται μέσα μου. Και διερωτήθηκα πράγματι, είναι αυτή η πορεία, η πορεία εκείνη η οποία θα μας διασφαλίσει από πλευράς άμυνας;

Για παράδειγμα, ας πάρουμε τις μικρές πρώην ανατολικές χώρες, οι οποίες μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, βρέθηκαν μπροστά στο ίδιο στυγνό ερώτημα. Οι Βαλτικές Δημοκρατίες, η Ρουμανία, η Ουγγαρία, ακόμα και η Πολωνία που είναι μεγάλη χώρα, η Τσέχικη Δημοκρατία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, τι έκαμαν όλοι αυτοί; Πήραν τα δολάρια εκείνα που είχαν και δεν είχαν και άρχισαν να αγοράζουν όπλα, για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τη Ρωσία, αν θα είχαν πρόβλημα; Αυτή είναι η λύση; Όχι δεν ήταν αυτή και δεν είναι αυτή για χώρες μικρές που έχουν μεγάλους και ισχυρούς γείτονες, διότι δεν υπάρχει τρόπος να τους αντιμετωπίσει κανείς αποτελεσματικά.

Διάβασα τελευταία πόσο έξυπνα χειρίστηκε το Μπρουνέι το πρόβλημα το οποίο αντιμετώπισε λόγω του κινδύνου να καταβροχθισθεί από την Ινδονησία ή τη Μαλαισία. Δεν είχε συμπεριφερθεί εξίσου έξυπνα το Ανατολικό Τιμόρ, με αποτέλεσμα το 1975 να το καταβροχθίσει η Ινδονησία. Τι έκαμε ο σουλτάνος του Μπρουνέι, ο οποίος είχε πολύ περισσότερα δολάρια απο όσα έχουμε εμείς; Στη δική του περίπτωση κράτησε τους Άγγλους, που ήταν εκεί αποικιοκράτες προηγουμένως, για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, μέχρις ότου έκαμε τις διάφορες συμμαχίες. Μπήκε στο "ASEAN Group", έκαμε συμμαχίες με όλες τις χώρες και μετά κινήθηκε προς ανεξαρτησία.

Δε θα ενδιατρίψω σ' αυτή την πτυχή του θέματος, αλλά εκείνο το μήνυμα που θέλω να δώσω είναι ότι η άμυνα δεν είναι ένα απλουστευμένο θέμα. Δεν το αντικρίζω απλώς με το "έχεις δέκα, να αγοράσω κι εγώ τρία, και τέλειωσε το πρόβλημα." Η άμυνα είναι σύνθετο θέμα, είναι θέμα συμμαχιών, υπολογισμών και πολλές φορές θα μπορεί να κατέληγε κανείς στο συμπέρασμα το εξής: Αν αυτό το ένα δισεκατομμύριο δολλάρια και περισσότερο το χρησιμοποιούσαμε προς κάποιες άλλες κατευθύνσεις, ίσως σήμερα να ήμασταν ασφαλέστεροι από ό,τι είμαστε. Δε θα συνεχίσω πάνω σ' αυτό το θέμα, γιατί δεν είναι το αντικείμενο, όπως είπα. Το ανέφερα, διότι έγινε προηγουμένως αναφορά σ' αυτό το θέμα.

Μπαίνοντας στο θέμα το οποίο είναι υπό κρίση σήμερα, σίγουρα θα ήθελα να πω ότι, αν εκείνοι οι οποίοι ήταν επικεφαλής, οι οποίοι ηγούντο των Υπουργείων, είχαν πρόθεση να χρηματισθούν από αυτό το αμυντικό παιγνίδι, θα μπορούσαν να είχαν πληρωθεί πέραν των $100.000.000 υπό μορφή προμήθειας. Δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό το πράγμα. Αν είχαν την πρόθεση. Αλλά πρέπει να έχουμε υπόψη μας και το εξής: Αυτό το Σώμα δεν πρέπει αδίκαστα να κατευθύνει μομφές προς πρόσωπα. Πρέπει να προσέξουμε υπερβολικά αυτό το σημείο, το οποίο νομίζω θίγηκε και προηγουμένως. Έχω και εγώ αρκετές αμφιβολίες γι' αυτά που συνέβησαν, αφού διάβασα την Έκθεση που βρίσκεται ενώπιόν μας. Δεν παρέστην στις συνεδρίες της Επιτροπής, δεν είμαι γνώστης όλων εκείνων που ίσως άλλοι να είναι γνώστες. Αντλώ τις γνώσεις μου και καταλήγω στα πορίσματά μου από αυτά που διαβάζω. Έχω αμφιβολίες γι' αυτά που διαβάζω, για το τι έγινε, αλλά δεν έχω δικαίωμα πιστεύω, και νομίζω κανένας από εμάς σ' αυτό το Σώμα δεν έχει δικαίωμα να ρίξει λάσπη σε πρόσωπα, τα οποία είναι αδίκαστα και τα οποία δεν έχουν μάλιστα την ευκαιρία να απολογηθούν.

Οι διαδικασίες αγοράς όπλων. Συμφωνώ με αυτό που είπε ο κ. Μουσιούττας προηγουμένως ότι δεν είναι οι διαδικασίες που έχουν σημασία, είναι οι άνθρωποι που τις εφαρμόζουν. Δεν υπάρχει διαδικασία, ιδίως σ' αυτό τον τομέα, στην οποία να μην υπάρχουν, όχι ένα, δεκάδες παράθυρα. Και να εξειδικεύσω αυτό το σημείο. Τι είναι που λέμε εμείς στους προμηθευτές των όπλων; Τους λέμε ότι, αν δοθεί προμήθεια, αυτή η προμήθεια θα πρέπει να ανακοινωθεί, θα πρέπει να γνωστοποιηθεί προς την Κυπριακή Δημοκρατία. Είναι το ένα σημείο που λέμε. Αν όμως υπάρχει λόγος να δοθεί προμήθεια, για να προωθηθούν οι πωλήσεις, ποια δυσκολία υπάρχει να δοθεί αυτό το ποσό, το οποίο αντιπροσωπεύει η προμήθεια, υπό κάποια άλλη μορφή, για μια άλλη πώληση, για υπηρεσίες προσφερθείσες, για χίλια πράγματα και να μη συνδεθεί με την πράξη πώλησης όπλων στην Κυπριακή Δημοκρατία; Ποια η δυσκολία να δοθεί σε μια εταιρεία με μετοχές που ανήκουν στον φέροντα, που δε θα εξιχνιάσει ουδείς ποτέ μέχρι της δευτέρας παρουσίας πού δόθηκαν αυτές οι προμήθειες στην πραγματικότητα; Είναι γι' αυτό που πιστεύω και το έχω πει ότι, αν οι

άνθρωποι δεν χρησιμοποιούν σωστά τις διαδικασίες, είναι το ευκολότερο πράγμα να κάμουν τη "δουλειά" τους, να κάμουν εκείνο που θέλουν και να μην πάρει κανένας χαπάρι, να μην μπορεί να εξιχνιάσει κανένας ποτέ την πορεία της πληρωμής αυτών των προμηθειών.

Επίσης λέμε ότι υπογράφουν οι εταιρείες ότι δεν έχουν πωλήσει σε κανένα πιο φθηνά. Έχω δει το γράμμα το οποίο υπογράφουν. Μια απλή φράση που υπάρχει σ' αυτή την επιστολή, ότι δηλαδή πρέπει να είναι "under the same conditions", όπως λέγεται, τους βγάζει από την ευθύνη. Διότι τι είναι νομικά οι ίδιες συνθήκες; Πρέπει να είναι η ίδια ποσότητα, πρέπει να είναι επακριβώς τα ίδια πράγματα. Για να είμαστε ειλικρινείς μεταξύ μας, είναι το ευκολότερο πράγμα να σου πει "δεν είναι οι ίδιες συνθήκες και το έδωσα πιο φθηνά" και να ξεφύγει. Κατά συνέπεια υπάρχουν σε όλα τα σημεία, είναι τόσο διάτρητα όλα τα σημεία, που στην πραγματικότητα οι διαδικασίες, που δε λέω πως δεν έπρεπε να υπάρχουν, ασφαλώς έπρεπε να υπάρχουν, δεν προστατεύουν. Δεν υπάρχει τρόπος να προστατεύσουν, ούτε βλέπω ποτέ πώς μπορεί να υπάρξουν διαδικασίες οι οποίες να προστατεύσουν.

Ένα άλλο σημείο που ήθελα να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, είναι και ο ρόλος ο δικός μας, της Βουλής και της Επιτροπής Άμυνας. Αυτή η Επιτροπή είναι εκείνη που αποδεσμεύει τα ποσά. Ποιο κρίνουμε λοιπόν αυτή τη στιγμή; Κρίνουμε τον Αλωνεύτη; Κρίνουμε τους εαυτούς μας; Κρίνουμε μάλλον εσάς, διότι εγώ ουδέποτε ψήφισα αυτά τα κονδύλια, αλλά μπορούσε να τα ψήφιζα. Δηλαδή πού κατευθύνεται αυτή η έρευνα; Αν η Επιτροπή Άμυνας και η Βουλή είχε ενώπιόν της τα θέματα αυτά, ας πούμε την αγορά των EXOCET, που πληρώθηκαν τα τεράστια ποσά που αναφέρθηκαν προηγουμένως, και είπε ναι, και αποδέσμευσε τα ποσά και δεν έκαμε επαρκή έρευνα πάλι φταίει. Γιατί να τα αποδεσμεύσει χωρίς να κάμει έρευνα; Άρα εδώ σήμερα ποιους κρίνουμε; Τους εαυτούς μας κρίνουμε; Άλλους κρίνουμε; Και αν κρίνουμε τους εαυτούς μας, άραγε σωστά επωμιστήκαμε αυτή την ευθύνη, χωρίς να έχουμε κάποιους δικούς μας πραγματογνώμονες να μας συμβουλεύουν; Δηλαδή τι κάναμε; Πήραμε, φωνάξαμε τους πραγματογνώμονες της Εκτελεστικής Εξουσίας, ήρθαν και μας είπαν "ναι, αγοράστε κύριοι", ακούσαμε αυτά τα οποία είπαν, αποδεσμεύσαμε τα ποσά με δική μας ευθύνη, την οποία φορτωθήκαμε μόνοι μας και ερχόμαστε τώρα να κρίνουμε ποιους; Αυτό είναι ένα άλλο ερώτημα το οποίο πρέπει αναμφίβολα να μας απασχολήσει.

Ήθελα να σταθώ επίσης σύντομα στο ρόλο της SOFMA. Λέχθηκαν αρκετά. Τελείως αντικειμενικά θα έλεγα ότι ο ρόλος αυτής της εταιρείας -και δε λέω ότι δεν υπάρχουν παρόμοιες εταιρείες παγκόσμια- είναι, για να πω το ελάχιστο, λίγο περίεργος. Και λέω πως είναι περίεργος, τουλάχιστον με βάση την Έκθεση που έχω διαβάσει, για τον εξής λόγο: Αυτή η εταιρεία διορίστηκε από εμάς σαν δικός μας σύμβουλος. Αυτό είναι στη σελίδα 21 της Έκθεσης. Δικός μας σύμβουλος. Ταυτόχρονα αυτή η εταιρεία ήταν συντονιστής των γαλλικών εργοστασίων οπλικών συστημάτων, και όπως λέει η ίδια η Έκθεση που μας έχετε υποβάλει, ουσιαστικά ήταν για να μειώσουν τον μεταξύ τους ανταγωνισμό. Δηλαδή είχαν ένα "cartel" κατά κάποιο τρόπο, όπως έχουμε εμείς το Συμβούλιο Εμπορίας Πατατών, για να μην πηγαίνει ο κάθε πατατοπαραγωγός να πουλά μόνος του τις πατάτες του και να έχει συναγωνισμό, για να κρατήσουν κάπου τις τιμές. Η SOFMA ήταν μια από τις συντονιστικές εταιρείες, όχι για να μειώνει τις τιμές, αλλά για να τις κρατά όσο μπορεί πιο ψηλές για σκοπούς συμφερόντων της Γαλλίας. Ορθά. Εμείς μπορούμε ποτέ να έχουμε σύμβουλο, τουλάχιστον όπως μας λέτε εσείς της Επιτροπής Άμυνας,

μια εταιρεία της οποίας ο ρόλος, εκ προοιμίου, είναι αντίθετος με εκείνο τον οποίο επιδιώκουμε; Δηλαδή μπορεί ποτέ ο σύμβουλός μας εμάς να είναι συντονιστής γαλλικών εταιρειών που προσπαθούν να κρατήσουν τις τιμές τους όσο μπορούν πιο ψηλά;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Ρολάνδη, αν επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση από τη θέση μου.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Βεβαίως, παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Σύμβουλος και συντονιστής της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν. Το "co-ordinator" δεν εννοεί ότι ήταν ο συντονιστής των Γάλλων. Τουλάχιστον ο ορισμός στην απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ήταν ότι είναι σύμβουλος και συντονιστής των κυπριακών αγορών από τη Γαλλία.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Να σας πω όμως πού βρίσκεται κατ' εμέ η παραδοξολογία. Αν στην επιτροπή που ελέγχει τις προσφορές υπάρχει κάποιος ο οποίος συμβουλεύει, κι ας πούμε και συντονίζει ορισμένα πράγματα, μπορεί ποτέ αυτός ο άνθρωπος να είναι και προμηθευτής;

'Οχι, αφήστε με να συμπληρώσω και να πείτε ό,τι θέλετε, δεν έχω ένσταση να με διακόψετε κιόλας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ μη διακόπτετε. Θα δοθεί η ευκαιρία να απαντηθούν τα θέματα τα οποία εγείρει ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Εγώ σας είπα ότι δεν ξέρω εκείνα τα οποία κάνατε στην Επιτροπή 'Αμυνας. Διαβάζω τα κείμενά σας και, σύμφωνοι, μιλούν για σύμβουλο-συντονιστή. Αυτό το έχω γράψει και εγώ, αλλά δεν παύει να είναι και σύμβουλος. Και ερωτώ μια απλή ερώτηση: Μπορεί ο σύμβουλός μου, ας πούμε ο σύμβουλος-συντονιστής μου, εμένα, να είναι και συντονιστής των γαλλικών εργοστασίων που έχουν ως αντικείμενό τους να κρατήσουν τις τιμές τους όσο μπορούν πιο ψηλά; Είναι λογικό; Το λέει και η 'Εκθεση ότι αυτό είναι το αντικείμενο εταιρειών όπως η SOFMA. Πώς μπορεί, λοιπόν, η κυπριακή κυβέρνηση ποτέ, εν γνώσει της, να δώσει αυτό το νευραλγικό ρόλο σ' ένα τομέα στον οποίο ξοδεύουμε εκατομμύρια δολάρια στην εταιρεία εκείνη της οποίας αντικείμενο και σκοπός είναι να συντονίζει, να δημιουργεί ένα "cartel" από πλευράς ξένης χώρας, για να κρατήσει τις τιμές όσο μπορεί πιο ψηλές; Σωστά για τη χώρα την ξένη. Δεν μπαίνω σε άλλες λεπτομέρειες, γιατί δε μου αρέσει να μιλώ για θέματα που δε γνωρίζω, και δεν είμαι γνώστης καλός των αμυντικών θεμάτων, τουλάχιστον όσον αφορά την Κύπρο, αλλά διαβάζοντας τα δικά σας κείμενα μου δημιουργούνται αυτές οι ερωτήσεις που καλό είναι κάποια στιγμή να απαντηθούν. Καλόπιστα τα λέω αυτά τα πράγματα.

Επίσης πρέπει να πω ότι προσωπικά και τελείως αντικειμενικά έχω ακούσει τις απόψεις που έχουν αναφερθεί και πράγματι δεν είμαι ικανοποιημένος από ορισμένες αγορές που έχουν γίνει, όπως γράφονται στην 'Εκθεση. Παίρνω τα EXOCET.

Αναφέρεται μια τιμή κατά 50% πιο ψηλή από εκείνη που πλήρωσε η Ελλάδα. Δεν αναφέρεται στην Έκθεσή σας ότι η σύγκριση έγινε με άλλες χρονικές περιόδους, όπως λέει ο κ. Χριστοδουλίδης. Δεν το έχω δει στην Έκθεση αυτό, που έπρεπε να είχε μπει, αν είχε γίνει σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Κατά συνέπεια δικαιούμαι να υποθέσω πως δεν έγινε σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, τουλάχιστον από πλευράς Εκθέσεως. Αν λοιπόν η Ελλάδα πλήρωνε 100 και εμείς 150, δέχομαι και αυτά τα οποία έχουν λεχθεί -ασφαλώς δε γεννηθήκαμε χθες, ξέρουμε τις δυσκολίες, δε βρίσκουμε εύκολα οπλικά συστήματα να αγοράσουμε, τις δέχομαι και αυτές- αλλά πραγματικά και ως επιχειρηματίας και ως πολιτικός δεν μπορώ να πω ότι δέχομαι αυτή τη διαφορά του 50% υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Τώρα να μου λέγατε μια διαφορά 5%, 7%, αν τα 32 εκατομμύρια του κ. Χάσικου ήταν 5 ή 6 ή 7 εκατομμύρια, ενδεχομένως ναι, διότι είμαστε μικρότερη χώρα, μικρότερες αγορές, συνθήκες διαφορετικές. Αλλά 50% διαφορά σημαίνει πως δε διαπραγματευόμαστε καλά, για να πω το ελάχιστο. Σημαίνει πως δεν ξέρουμε να διαπραγματευθούμε, διότι κάποιος που ξέρει να διαπραγματευθεί, έστω και αν είναι λίγο "γωνιασμένος", έστω και αν είναι σε αδύνατη θέση, ασφαλέστατα δε θα πάει να πληρώσει 50% περισσότερα. Δικαιολογημένα αυτά τα πράγματα δημιουργούν κάποια ερωτηματικά. Γιατί; Γιατί να πληρωθεί αυτό το τεράστιο ποσό των £32 εκατομμυρίων, όπως αναφέρθηκε, εγώ δεν ξέρω νούμερα, τα άκουσα, πέραν εκείνου που πλήρωσε η Ελλάδα, μάλιστα με ορισμένα δικαιολογητικά, τα οποία από ό,τι είπε ο συνάδελφος κ. Χάσικος τα ερεύνησε και δεν ισχύουν; Αυτό γράφει η Έκθεση τουλάχιστον.

Το ίδιο πρέπει να πω για ορισμένες άλλες αγορές που αναφέρονται στην Έκθεση, όπως είναι οι όλμοι. Εφτάμισι φορές παραπάνω, είναι πρωτάκουστο αυτό το πράγμα. Επίσης, παρόλο που ο ίδιος θα εκθέσει το θέμα, θα ήθελα να αναφερθώ με δυο λόγια στο θέμα που θα εγείρει ο κ. Ιεροδιακόνου. Έχω δει τα χαρτιά και πράγματι είναι συγκλονιστικά και εκπληκτικά. Δηλαδή μιλούμε για προμήθεια ύψους 20% προς τη SOFMA πάνω σε αγορές που μπορούσαμε να κάνουμε κατευθείαν χωρίς να πληρωθεί αυτή η προμήθεια και περαιτέρω υπερτιμολόγηση ίσως άλλου 20% από τη SOFMA σ' εμάς. Που σημαίνει ότι καταλήγουμε σε ένα ποσό 40% πέραν εκείνου που έπρεπε να πληρώναμε. Μιλώ πάντοτε διαβάζοντας τα χαρτιά και τα νούμερα, χωρίς να ξέρω, το ομολογώ, χωρίς να ξέρω σε βάθος τα ίδια τα γεγονότα. Αλλά έχω τον τρόπο και κάθε δικαίωμα να κρίνω από έγγραφα, τα οποία έχουν έλθει σε γνώση μου.

Είναι γεγονός ότι οι δύο Επιτροπές, προφανώς, δεν κατόρθωσαν να καταλήξουν σε τελικά συμπεράσματα. Ορισμένα θέματα είναι ανοικτά ακόμη. Η δική μου εκτίμηση είναι ότι δεν είναι εύκολο να καταλήξει κανείς σε συμπεράσματα πάνω σε ένα τέτοιο θέμα, για τους λόγους που έχω εξηγήσει, για τους λόγους που μπορεί να έχουν χρησιμοποιηθεί, για να πληρωθούν οι προμήθειες, αν πληρώθηκαν, δεν ξέρω. Δεν μπορώ να μεμφθώ κανένα, το είπα από την αρχή, και δε θέλω να λέω για πράγματα που δε γνωρίζω. Όπως επίσης και για τις άλλες διαδικασίες που η κυβέρνηση η δική μας επιβάλλει, αλλά οι οποίες εύκολα μπορεί να καταστρατηγηθούν, χωρίς καμιά αμφιβολία. Για οποιοδήποτε άνθρωπο ξέρει πέντε πράγματα από εμπόριο, αυτά τα πράγματα είναι βασικά. Το καταλαβαίνει αμέσως ότι μπορεί εύκολα να ξεφύγει κανείς από όλες αυτές τις διαδικασίες.

Προτού τελειώσω, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να πω ακόμα κάτι, χωρίς και πάλιν να είμαι απόλυτα γνώστης του θέματος. Έχουμε ξοδεύσει τα τελευταία λίγα χρόνια πέραν του ενός δισεκατομμυρίου δολαρίων, ένα ποσό που αν δεν εξοδεύετο, ας το βάλουμε έτσι, αν λογίσω και τους τόκους ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΥΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Λιρών, κύριε Ρολάνδη. £1.400.000.000.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Είναι για 500 και κάτι εκατομμύρια που μου εδόθη εμένα. Τότε ακόμα χειρότερα. Καλά, αν είναι έτσι... εγώ είχα κοιτάξει κάποιους άλλους αριθμούς από ορισμένα βιβλία που έχω για την άμυνα, είμαι πιο συντηρητικός. Πιθανό να είναι αυτός ο αριθμός ο σωστός, που είναι ακόμα χειρότερα. Σημαίνει δηλαδή ότι, αν δεν είχε ξοδευτεί, τουλάχιστον ολόκληρο το ποσό αυτό, θα μπορούσε σήμερα το δημόσιο χρέος της Κυπριακής Δημοκρατίας να ήταν το μισό από αυτό που είναι και ίσως θα κάναμε τη δουλειά μας στον αμυντικό τομέα με άλλο τρόπο καλύτερα. Αυτή είναι η δική μου θέση.

Λοιπόν, ερωτώ όμως και το εξής, διότι υπάρχουν όχι μόνο ψίθυροι αλλά και πληροφορίες που παίρνουμε από πρόσωπα που πρέπει να ξέρουν. Κατά καιρούς με βλέπουν πολλά πρόσωπα που πρέπει να ξέρουν. Οι πληροφορίες που ακούω, χωρίς να είναι απόλυτα ελεγμένες, είναι ότι οι αγορές δεν έχουν γίνει κατά τρόπο συγκροτημένο, για μια σφαιρική αντιμετώπιση του θέματος "άμυνα", αλλά ότι αγοράζαμε λίγο τυχάρπαστα εδώ και εκεί, ίσως για να εξυπηρετούνται άλλοι σκοποί. Ακούγονται πολλά για το αν έχουμε εκπαιδευμένους ανθρώπους, πραγματικά όμως εκπαιδευμένους, που σε ώρα κρίσης, σε ώρα πολέμου, μπορούν να δουλέψουν αυτά τα συστήματα. Ακούγονται πολλά για τη συντήρησή τους. Ακούγονται πολλά για τα εξαρτήματά τους. Δε γνωρίζω, κύριοι, αυτά τα θέματα κατευθείαν, αλλά τα ακούω από ανθρώπους οι οποίοι πρέπει να ξέρουν.

Το μεγάλο ερώτημα είναι: Αφού ξοδεύσαμε αυτό το πελώριο ποσό, άραγε έχουμε εκεί μια άμυνα, έστω και υποτυπώδη, ή δεν την έχουμε καν δημιουργήσει; Και πιστεύω ότι και αυτό το ερώτημα, κατά πόσο δηλαδή σε ώρα κρίσης θα αποδώσουμε στο λαό εκείνο το οποίο δικαιούται ο λαός να αναμένει από εμάς, πρέπει η Βουλή να το ερευνήσει, διότι η Βουλή η ίδια έχει επωμισθεί ευθύνη πάνω σ' αυτό το θέμα από την ώρα που έχει αυτοφορτωθεί μόνη της το δικαίωμα να αποδεσμεύει ποσά. Ουσιαστικά, κύριοι, αν με ρωτάτε, η ευθύνη είναι πρώτα πάνω μας, πάνω στην ολομέλεια και πάνω στην Επιτροπή, εφόσον εμείς αποδεσμεύουμε, ή τουλάχιστον εκείνοι που ψήφισαν τις αποδεσμεύσεις έχουν κάποια ευθύνη, πέραν των οποιωνδήποτε άλλων ευθυνών.

Φαίνεται ότι υπάρχουν πολλά ερωτηματικά γύρω από αυτό το θέμα, γι' αυτό ίσως πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω. Εγώ προσωπικά, αντικειμενικά τελείως, χωρίς φανατισμούς, χωρίς να το βλέπω από οποιαδήποτε οπτική γωνιά, δεν είμαι ικανοποιημένος ότι αυτό το παιγνίδι παίχτηκε σωστά. Έχω δικαίωμα, και το έχω τεκμηριώσει, διαβάζοντας αυτή την Έκθεση και ακούοντας αυτά που ακούω, να έχω μέσα μου κάποια ερωτηματικά και για μας εδώ στη Βουλή και για εκείνους που προώθησαν τα θέματα στην Εκτελεστική Εξουσία. Γι' αυτό πιστεύω ότι η Βουλή, με τις ευθύνες που φορτώθηκε, πρέπει να κοιτάξει και λίγο παρακάτω, να εγκύψει πάνω στο θέμα λίγο βαθύτερα και να δει αν πράγματι αυτοί οι εξοπλισμοί, εμείς δεν είμαστε εμπειρογνώμονες για να απαντήσουμε, τουλάχιστον εκπληρώνουν το σκοπό τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, με την ομιλία του κ. Ρολάνδη διακόπτεται η συζήτηση σ' αυτό το σημείο.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Δευτέρα, 30 Μαΐου 1994, στις 10.00 το πρωί, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

Κοινή έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992). (Συνέχιση της συζήτησης).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής

(Ώρα λήξης: 8.10 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές, με αλφαβητική σειρά, υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

1920

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κοινή έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που ακολούθησε (Σ. Χάσικος, Δ. Χριστοδουλίδης, Ν. Μουσιούττας, Ν. Ρολάνδης).

Τιμή: 50σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 30ής Μαΐου 1994

('Ωρα έναρξης: 10.17 π.μ.)

(Αρ. 31)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας. Παρακαλώ τον έντιμο Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Σώμα θα ασχοληθεί αποκλειστικά με τη συνέχιση της συζήτησης του θέματος της προηγούμενης συνεδρίας, δηλαδή την κοινή 'Εκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών 'Αμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

Το δεύτερο σημείο που θα ήθελα να εγείρω ... Θα παρακαλέσω να μου πείτε ποιοι Βουλευτές θα ήθελαν να μιλήσουν, για να δοθεί μία σειρά μεταξύ των κομμάτων και αναλόγως των κομμάτων. Αντιλαμβάνομαι ότι επιθυμεί να μιλήσει ο Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα παρακαλούσα, κύριε Πρόεδρε, να μου δίνατε την ευχέρεια να μιλούσα στο τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

'Αλλοι ομιλητές; Ο κ. Λυσιώτης, ο κ. Ιεροδιακόνου,

ο κ. Γεωργίου.

Κύριε Χατζηδημητρίου, απλώς θέλω να αναφέρω το εξής: Επειδή μίλησαν από τα άλλα κόμματα, δηλαδή μίλησαν από πλευράς Συναγερμού, ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ, κανονικά είναι η σειρά της ΕΔΕΚ να μιλήσει. Εκτός αν οι συνάδελφοι

συμφωνούν. Εσείς βεβαίως το θέσατε ως Πρόεδρος της Επιτροπής. Εάν οι συνάδελφοι συμφωνούν να μιλήσετε τελευταίος ως Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας, εγώ δεν έχω καμιά ένσταση.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα μπορούσε ο κ. Χατζηδημητρίου να δευτερολογήσει και να συμπληρώσει ίσως απαντητικά σε όσα τυχόν ακουστούν που δε λέγονται στην ομιλία του. Φυσικά αναγνωρίζω το δικαίωμά του, αλλά θα ανατραπεί η σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν βεβαίως ήταν έτοιμος άλλος ομιλητής της ΕΔΕΚ να μιλήσει, τότε θα είχε κάθε δικαίωμα ο κ. Χατζηδημητρίου ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, φυσικά δε θα ήθελα να γίνει θέμα το πότε θα μιλήσει ο Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας, αλλά ζητώ ειλικρινά την κατανόηση των συναδέλφων. Διότι, αν πρόκειται να το βάλουμε το θέμα κατά σειρά, δεν υπάρχει ούτε αναλογία στη δύναμη των κομμάτων. Τα άλλα κόμματα είναι πολύ ισχυρότερα από εμάς και σίγουρα έχουν και το πλεονέκτημα και τη δυνατότητα περισσότερων ομιλητών. Ούτε θα ήθελα με το να ζητήσω να μείνω στο τέλος να αποκτήσω οποιοδήποτε πλεονέκτημα έναντι των συναδέλφων. Κάθε άλλο. Δεν είναι αυτός ο στόχος και η επιδίωξή μου, αλλά, επειδή όσο και να είναι εκφράζω κατά κάποιο τρόπο την Επιτροπή ή την πλειοψηφία της Επιτροπής στα περισσότερα σημεία, έχω την εντύπωση ότι, αν μου δίνατε την ευκαιρία, θα ήταν πιο ολοκληρωμένη η εικόνα της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ δεν έχω καμιά δυσκολία, κύριε Χατζηδημητρίου, αλλά θα πρέπει να δω τις απόψεις των διάφορων πλευρών και να αποφασίσουμε τελικά.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Εμείς δεν έχουμε καμιά δυσκολία να είναι ο τελευταίος ομιλητής ο κ. Χατζηδημητρίου. 'Ισως και να επιβάλλεται. Ταυτόχρονα όμως, αντιλαμβανόμαστε ότι διατηρούν και οι άλλοι Βουλευτές που έχουν ήδη μιλήσει ή που θα έχουν ήδη μιλήσει το δικαίωμα δευτερολογίας. Επομένως, υπ' αυτή την έννοια δεν προκύπτει τεχνικό θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, και δευτερολογίες και τριτολογίες, αν χρειαστεί. Εκείνο που απλώς θα εφαρμόσω κάπως αυστηρά είναι να μη γίνονται παρεμβολές την ώρα που μιλούν οι συνάδελφοι, από καμιά πλευρά, ούτε ακόμα και από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Βουλής. Θα προχωρήσουμε με αυστηρή διαδικασία σήμερα.

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα έλεγα ακριβώς αυτό το οποίο έχει πει ο κ. Χρίστου, ότι δεν υπάρχει πρόβλημα να μιλήσει τελευταίος ο Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας, αλλά θα υπάρχει δικαίωμα για δευτερολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά συνέπεια, κύριε Ιεροδιακόνου, θα μιλήσετε εσείς, γιατί είναι η σειρά σας.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Δεν είναι έτσι τα πράγματα, αλλά τέλος πάντων.

(Γέλια)

Δώστε μου λίγο χρόνο να τα μαζέψω, κύριε Πρόεδρε.

Πριν αρχίσω την ομιλία μου, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα, ένεκα του ότι η κρατική τηλεόραση μετέδωσε ότι ομόφωνα οι δύο Επιτροπές κατέληξαν στο ότι ... Επί λέξει είχε λεχθεί: "Οι διαδικασίες που έγιναν στην αγορά οπλικών συστημάτων έχει διαπιστωθεί ότι ήταν ορθές, αλλά χρειάζονται και επιδέχονται βελτιώσεις". Αυτό είχε λεχθεί επί λέξει από την κρατική τηλεόραση και για αποκατάσταση της πραγματικότητας θα ήθελα να διαβάσω τη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού, όπως διατυπώνεται μέσα στην 'Εκθεση των Επιτροπών:

"Τα Μέλη των Επιτροπών 'Αμυνας και Ελέγχου-Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού επισημαίνουν ότι, ενώ για τις αγορές των διάφορων οπλικών και άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς ετηρούντο κάποιες διαδικασίες, εντούτοις, από τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους στην πράξη, διαφαίνεται ότι οι εν λόγω διαδικασίες ήταν ανεπαρκείς και διαβλητές και δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν την κατ' αντικειμενικό τρόπο αγορά των καλύτερων υπό τις περιστάσεις οπλικών συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς στις χαμηλότερες δυνατές τιμές.

Το γεγονός ότι σε κάθε συμβόλαιο αγοράς οπλικών συστημάτων ανεγράφετο όρος ότι ουδείς άλλος αγόρασε το ίδιο οπλικό σύστημα σε χαμηλότερη τιμή και ότι δεν επληρώθη οποιοδήποτε ποσό για προμήθεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο δεν μπορεί να θεωρηθεί ασφαλιστική δικλίδα για την ορθότητα της σχετικής διαδικασίας. Αντίθετα, ο όρος αυτός μπορεί να θεωρηθεί άλλοθι για τους χειριζόμενους τις αγορές. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πρώην Υπουργός 'Αμυνας κ. Αλωνεύτης χρησιμοποίησε κατά κόρον τον εν λόγω όρο ενώπιον των δύο Επιτροπών.

Στα πλαίσια της έρευνας του θέματος και έχοντας επίγνωση της φύσης και του ρόλου των κοινοβουλευτικών διαδικασιών, οι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού απέφυγαν κατά τη διατύπωση της παρούσας τελικής τους θέσης να ασχοληθούν με ποινικές ευθύνες οποιωνδήποτε προσώπων και περιορίστηκαν στην αναζήτηση πολιτικών ευθυνών, αφήνοντας την ποινική πτυχή του θέματος στο Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τον οποίο μάλιστα οι δύο Επιτροπές έχουν καλέσει επανειλημμένα να ερευνήσει τα διάφορα θέματα, με ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα που προκύπτουν από το περιεχόμενο των επιστολών που έχει καταθέσει ο Βουλευτής Λεόντιος Ιεροδιακόνου.

Τα Μέλη των δύο Επιτροπών-Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού έχουν καταλήξει, με βάση τα διάφορα στοιχεία τα οποία προκύπτουν μέσα από τα διάφορα έγγραφα και πρακτικά, στο συμπέρασμα ότι υπήρξε ενσυνείδητη παραπλάνηση της Επιτροπής 'Αμυνας της Βουλής από τον τέως Υπουργό 'Αμυνας, με αποτέλεσμα να αγοραστούν όπλα σε πολύ ψηλότερες και υπερτιμολογημένες τιμές και παράλληλα να πληρωθούν πολύ ψηλές προμήθειες, με αποτέλεσμα την απώλεια εκατομμυρίων λιρών δημόσιου χρήματος, γεγονότα για τα οποία ο Δημοκρατικός Συναγερμός αποδίδει τεράστιες πολιτικές ευθύνες στον εν λόγω τέως Υπουργό και

γενικότερα στην απελθούσα κυβέρνηση Βασιλείου. Για την πλήρη διερεύνηση του όλου θέματος απαιτείται ο διορισμός διερευνητικής επιτροπής από την κυβέρνηση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και κατά συνέπεια ο Δημοκρατικός Συναγερμός καλεί την κυβέρνηση να προχωρήσει στο διορισμό τέτοιας επιτροπής με βάση το Κεφάλαιο 44 των κυπριακών νόμων, όπως έχει τροποποιηθεί.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός τονίζει εμφαντικά ότι τα πιο πάνω γεγονότα και πορίσματα και ο διορισμός και η λειτουργία της ερευνητικής επιτροπής δεν πρέπει να επηρεάσουν καθ' οιονδήποτε τρόπο αρνητικά την προσπάθεια για ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας, του μόνου αποτρεπτικού παράγοντα των τουρκικών επεκτατικών σχεδίων. Όπως πάντα, έτσι και τώρα θα συνεχίσουμε να πρωταγωνιστούμε στην καθολική προσπάθεια του λαού μας για σωστή και αποτελεσματική αμυντική θωράκιση του τόπου μας."

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δε θα ασχοληθώ με το ευρύτερο θέμα της άμυνας. Πέραν του ότι δεν είναι το θέμα μας σήμερα που συζητούμε, οι θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού για το θέμα της άμυνας έχουν εκφραστεί επανειλημμένα και από αυτό το βήμα και είναι καλά γνωστές. Ούτε θα αναφερθώ στην ποιότητα των οπλικών συστημάτων που έχουμε αγοράσει. Ούτε ακόμα στο αν υπήρξε σωστός σχεδιασμός και ιεράρχηση στις επιλογές μας. Θα ασχοληθώ αποκλειστικά και μόνο με την οικονομική πτυχή του θέματος και, όταν λέω την οικονομική πτυχή, δεν εννοώ το ύψος των δαπανών, αλλά το αν αυτά τα χρήματα που δαπανήσαμε τα δαπανήσαμε σωστά. Αν δηλαδή τα χρήματα που πληρώνει ο λαός με ειδική φορολογία ή ακόμα και με εθελοντικές εισφορές τα διαχειριστήκαμε με την πρέπουσα υπευθυνότητα, αν υπήρξε ο απαιτούμενος σεβασμός στο χρήμα του δημοσίου.

Παρακολούθησα ανελλιπώς ή σχεδόν ανελλιπώς όλες τις συνεδρίες των Επιτροπών Άμυνας και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών. Ομολογώ ότι μπορεί να υπήρξαν φορές που υποβάλλονταν ερωτήσεις υπερβολικές ή ερωτήσεις με περισσότερη καχυποψία απ' ό,τι έπρεπε. Ακόμα πιθανόν να εγέρθηκαν και θέματα από Βουλευτές που εκ των υστέρων αποδείχθηκε ότι ήγειραν τα θέματα, διότι βασίζονταν σε μη ακριβείς πληροφορίες. Όμως γενικά θα πω αυτό το οποίο έχει διαπιστώσει και ο κ. Ρολάνδης, ο οποίος, όπως ο ίδιος είπε, διάβασε μόνο την Έκθεση των Επιτροπών: Ότι εγείρονται και παραμένουν σοβαρά ερωτηματικά, ερωτηματικά που εμπνέουν έντονες ανησυχίες. Και διαβεβαιώ τον κ. Ρολάνδη ότι, αν παρακολουθούσε και τις συνεδρίες των Επιτροπών, θα εκφραζόταν με πολύ πιο ανησυχητικά ερωτηματικά και με πολύ περισσότερη καχυποψία. Γενικά, κατά τη συζήτηση στις Επιτροπές, λέχθηκαν ανακρίβειες, υπεκφυγές, μισόλογα, ακόμα και αντιφάσεις. Θα περιοριστώ να αναφέρω μερικά παραδείγματα.

Ένα από τα κύρια επιχειρήματα που προβλήθηκε από τον τέως Υπουργό Άμυνας ήταν και το ότι δεν μπορούσαμε να αγοράσουμε όλμους από την Ισπανία, γιατί η ισπανική κυβέρνηση απαγόρευε την πώληση όπλων στην Κύπρο. Όταν ζητήσαμε από το Υπουργείο να επιβεβαιώσει αυτό τον ισχυρισμό, το Υπουργείο μας απάντησε γραπτώς -και διαβάζω από την επιστολή που μας έστειλε το Υπουργείο: "Δεν υπάρχει οποιαδήποτε επιστολή ή άλλο έγγραφο στο Υπουργείο Άμυνας σχετικά με τη μη χορήγηση άδειας εξαγωγής όλμων ή άλλου υλικού από την Ισπανία στην Κύπρο." Αυτή είναι η επίσημη απάντηση του Υπουργείου Άμυνας. Αργότερα, κατά τη διάρκεια της συζήτησης στις Επιτροπές, διαπιστώθηκε ότι είχαμε αγοράσει άλλα όπλα από την Ισπανία και δεν υπήρχε πρόβλημα να εξασφαλίσουν οι πωλητές άδεια εξαγωγής για την Κύπρο.

'Αλλο παράδειγμα: 'Οταν άρχισε η συζήτηση στις Επιτροπές, μας λέχθηκε ότι η SOFMA είναι μη κερδοσκοπική εταιρεία, ότι πληρωνόταν από τις κατασκευάστριες εταιρείες και άρα εμείς δεν είχαμε καμιά επιβάρυνση από το διορισμό της ως αποκλειστικού συντονιστή ή αντιπροσώπου. Χρησιμοποιώ και τους δύο όρους, διότι ακόμα δεν έχω καταλάβει ποια είναι η διαφορά του γενικού συντονιστή από τον αντιπρόσωπο. Σε μεταγενέστερη συνεδρία πάλι ο κ. Αλωνεύτης μας είπε ότι η SOFMA έπαιρνε 0,5% με 1,5% για κάθε αγορά που κάναμε. Από ερωτήσεις που θέσαμε ουδείς μπορούσε να διευκρινίσει πότε έπαιρνε 0,5%, πότε έπαιρνε 0,75%, πότε έπαιρνε 1%, πότε έπαιρνε 1,5%. Γιατί σε τέτοιες μεγάλες αγορές η διαφορά από το 0,5% μέχρι το 1,5% μπορεί να υπερβαίνει και το £1 εκ.. Ποιος καθόριζε το ύψος του ποσοστού; Πώς μπορούσε το Υπουργείο 'Αμυνας να ελέγξει το ποσοστό που έπαιρνε η SOFMA; Ζήτησε ποτέ να πληροφορηθεί για συγκεκριμένη αγορά τι ποσοστό κράτησε η SOFMA; Ουδέποτε. Κανείς δεν μπορεί να διευκρινίσει ή να δώσει απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα.

'Αλλο ένα παράδειγμα είναι το εξής: Στην αρχή της συζήτησης στις Επιτροπές μας λέχθηκε ότι με τη διευθέτηση που έγινε με τη SOFMA παρακάμπταμε αντιπροσώπους και μεσάζοντες. Στη συνέχεια της συζήτησης και για κάθε οπλικό σύστημα που συζητούσαμε συνήθως ο ίδιος ο κ. Αλωνεύτης μας έλεγε τους αντιπροσώπους της κάθε εταιρείας στην Κύπρο. Τους περισσότερους αντιπροσώπους είναι ο κ. Αλωνεύτης που μας τους είπε μέσα στις Επιτροπές. Και όχι μόνο γνώριζε τους αντιπροσώπους, αλλά γνώριζε και αυτούς που έκαναν προσφορά και την έχασαν σε κάθε περίπτωση. Με άλλα λόγια υπήρχαν αντιπρόσωποι, αλλά δεν υπήρχαν προμήθειες. Αυτά τα νοήματα μπορούν να διατυπώνονται μόνο σε αφελείς. Εξάλλου, μετά από πολλή συζήτηση ο ίδιος ο τέως Υπουργός 'Αμυνας ομολόγησε ότι ... Διαβάζω από τα πρακτικά που τηρούνταν στις Επιτροπές. Είναι ημερομηνίας 9.4.1993, σελίδα 30. Ρωτήθηκε αν αντιδρούσαν οι αντιπρόσωποι εδώ μέσα. Και απάντησε: "Βεβαίως αντέδρασαν. Αντέδρασαν και μάλιστα πολύ έντονα, διότι έχεις εδώ ένα εργοστάσιο το οποίο έκανε γνωστό αυτό το προϊόν, που του έδινε τεχνική υποστήριξη, και πάεις και υποχρεώνεις τον κατασκευαστή να σου πει ότι δε θα δώσει προμήθεια. Υποθέτω -και είναι εδώ το σημείο- ότι θα βρίσκει τρόπο ο κατασκευαστής να δώσει την προμήθεια με άλλο τρόπο." Αυτά είναι τα ίδια τα λόγια του κ. Αλωνεύτη.

'Ενα άλλο παράδειγμα είναι επίσης το εξής: Από την αρχή ο κ. Αλωνεύτης οχυρώθηκε πίσω από το ότι οι εταιρείες υπέγραφαν δήλωση που έλεγε ότι, αν αποδεικνυόταν ότι μας χρέωναν πιο ακριβά, τότε θα αναλάμβαναν να μας επιστρέψουν τη διαφορά. Με τον τρόπο που είναι διατυπωμένη αυτή η δήλωση, είναι αδύνατο να αποδειχθεί αν μας χρέωναν περισσότερα. Και εν πάση περιπτώσει σε καμιά περίπτωση δεν αποδείχθηκε κάτι τέτοιο. Το χειρότερο όμως είναι ότι σε καμιά περίπτωση το Υπουργείο δεν μπήκε στον κόπο να ερευνήσει καν αυτή την πιθανότητα. Και διερωτάται κανένας γιατί ζητούσαν αυτό το χαρτί. Και βέβαια, όπως με όλους τους αρχικούς ισχυρισμούς του, ο κ. Αλωνεύτης ήρθε ο ίδιος αργότερα και τον ανέτρεψε. Διαβάζω πάλι από τα πρακτικά, ημερομηνίας 9.4.1993, σελίδα 12, δήλωση του κ. Αλωνεύτη: "Συνήθως, λέει, η μοναδική μας πηγή πάνω στο υλικό εκτός Γαλλίας είναι η Ελλάδα, αν η Ελλάδα έχει αγοράσει παρόμοιο υλικό. Αν δεν έχει αγοράσει, είναι δύσκολο να βρεις ακριβώς σε ποιες τιμές έχει διατεθεί υλικό και με ποιους όρους." Δηλαδή, λέει εδώ ο κ. Αλωνεύτης ότι μόνο σε περίπτωση που αγόρασε η Ελλάδα είναι χρήσιμο αυτό το χαρτί. Και μια και μιλούμε για Ελλάδα, ναι, οι Βουλευτές κατήγγειλαν ότι αγοράσαμε το ίδιο οπλικό

σύστημα με την Ελλάδα και ότι εμείς το αγοράσαμε 50% πιο ακριβά. Τι έκανε το Υπουργείο; Υπήρχε περίπτωση συγκεκριμένη. Άρα τι ζητούσε αυτά τα χαρτιά ο κ. Αλωνεύτης;

Ανέφερα, κύριοι συνάδελφοι, μερικά ενδεικτικά παραδείγματα, για να φανεί η ελλιπής και γεμάτη ερωτηματικά πληροφόρηση που είχαμε στις Επιτροπές της Βουλής. Τα πρακτικά είναι γεμάτα από τέτοια παραδείγματα αντιφάσεων, ανακριβειών και αοριστιών.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Απ' όλες τις περιπτώσεις που συζητήθηκαν στις δύο Επιτροπές της Βουλής περιήλθαν στα χέρια μου στοιχεία για μια συγκεκριμένη περίπτωση. Διέθεσα χρόνο και μελέτησα σε βάθος αυτή την περίπτωση. Μελέτησα τα έγγραφα, μίλησα με αρμοδίους του Υπουργείου, μίλησα με ιδιώτες. Και θα ήθελα να σας παρουσιάσω αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση. Πιστεύω να έχετε μπροστά σας κάποια έγγραφα. Πριν την παρουσιάσω όμως, θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση. Προσεγγίζω αυτή τη συζήτηση με τρόπο που δε θέλω να θίξω οποιοδήποτε γαλλικό συμφέρον ή εταιρεία. Αντίθετα, προσωπικά πιστεύω ότι θα πρέπει να είμαστε ευγνώμονες σε όλες τις κατασκευάστριες εταιρείες της Γαλλίας, όπως και ιδιαίτερα στην ίδια τη γαλλική κυβέρνηση, που μας πωλούσαν όπλα, όταν άλλες χώρες αρνούνταν. Αυτό θέλω να είναι ξεκάθαρο. Ήδη έχω αναφέρει το όνομα της SOFMA. Θα υποχρεωθώ στη συνέχεια να το αναφέρω ξανά. Σ' αυτό το στάδιο δεν το κάνω με επίκριση. Γιατί, αν η SOFMA έκανε αυτά που έκανε με οδηγίες των αγοραστών, δηλαδή του Υπουργείου Άμυνας, τότε πιστεύω ότι ως εταιρεία λίγο-πολύ έκανε τη δουλειά της. Και ή δε φέρει ευθύνη ή εν πάση περιπτώσει η ευθύνη της περιορίζεται στο ελάχιστο. Σε μια τέτοια περίπτωση η ευθύνη βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τους αγοραστές, τη δική μας πλευρά.

Έρχομαι τώρα στα έγγραφα που έχετε στα χέρια σας. Υπήρχε μια τεχνική επιτροπή αξιολόγησης στο Υπουργείο Άμυνας. Δεν αμφισβήτησα και δεν αμφισβητώ ούτε και τώρα τις προθέσεις των μελών της ούτε τις ικανότητές τους ούτε τις τεχνικές τους γνώσεις.

Έρχομαι στο πρώτο έγγραφο που έχετε μπροστά σας, αυτό το οποίο μας έστειλε το ίδιο το Υπουργείο Άμυνας -πρώτη σελίδα, τελευταία παράγραφος, ημερομηνία 18.9.1989. Λέει εκεί: "Μετά το πέρας συσκέψεως που έγινε στο Υπουργείο Άμυνας για προμήθεια άλλου τύπου πυρομαχικών από τη LUCHAIRE (τελικά δεν υπεγράφη σύμβαση) οι εκπρόσωποί της κ. Tailhardat και Pascal απάντησαν σε σχετική ερώτηση των Λοχαγών Παπαγεωργίου και Πρωτοπαπά ότι θα μπορούσε η εταιρεία τους να υποβάλει προσφορά για πυρομαχικά 155 χιλ., αν της εζητείτο επίσημα και απευθείας από το Υπουργείο Άμυνας." Αυτό έγινε στις 18.9.1989.

Στις 19.9.1989, την επόμενη ημέρα, "οι Συνταγματάρχης Βαρναβίδης και Λοχαγοί Πρωτοπαπάς και Παπαγεωργίου συζήτησαν εκ νέου το πιο πάνω θέμα με τον κ. Tailhardat. Σε σχετική ερώτηση του κ. Βαρναβίδη προς τον κ. Tailhardat ο τελευταίος φέρεται να απάντησε ότι, αν το Υπουργείο Άμυνας της Κύπρου ζητούσε απευθείας από τη LUCHAIRE προσφορά για τα βλήματα 155 χιλ., οι τιμές που θα προσφέρονταν θα ήταν φθηνότερες κατά 10-20% σε σχέση με τις ήδη προσφερθείσες από τη SOFMA." Θα δείτε γιατί 10-20% αργότερα.

Τι λένε αυτές οι δύο παράγραφοι; Αυτές οι δύο παράγραφοι λένε το εξής: Εμείς, η κατασκευάστρια εταιρεία LUCHAIRE, έχουμε δικαίωμα και άδεια εξαγωγής από το γαλλικό κράτος, για να σας προμηθεύσουμε κατευθείαν πυρομαχικά

τα οποία ζητάτε. Αυτό είναι το πρώτο. Το δεύτερο ποιο είναι; Αν παρακάμψετε τη SOFMA, αν έρθετε κατευθείαν σ' εμάς, θα πάρετε αυτά τα οποία ζητάτε με 10-20% λιγότερα. Αυτά τα είπε ο περιφερειακός διευθυντής της LUCHAIRE, στη δικαιοδοσία του οποίου περιλαμβάνεται και η Κύπρος, στην αρμόδια επιτροπή αξιολόγησης του Υπουργείου 'Αμυνας.

Πάμε τώρα έξι μέρες μετά, "25.9.1989: Λήφθηκε, λέει, επιστολή, απευθυνόμενη στον Υπουργό 'Αμυνας, με ημερομηνία 22.9.1989, της LUCHAIRE, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση απευθείας υποβολής προσφοράς από τη LUCHAIRE στο Υπουργείο 'Αμυνας, οι τιμές θα ήταν οι ίδιες με τις ήδη προσφερθείσες από τη SOFMA. (Η επιστολή παραδόθηκε από τον κ. Ν. Κορωνή της εταιρείας Π. Μ. Τσεριώτη)." Ποιος ζήτησε αυτή την επιστολή; Γιατί τη ζήτησε αυτή την επιστολή; 'Ερχεται ο επίσημος αντιπρόσωπος της εταιρείας και μας προσφέρει απευθείας τα προϊόντα του και βεβαιώνει τους πιο αρμόδιους ανθρώπους για 10-20% πιο χαμηλά. Ποιος είχε κίνητρο να μην αγοράσουμε πιο χαμηλά; Ποιος είχε κίνητρο να μη διαπραγματευτεί; Ποιος ζήτησε αυτή την επιστολή, η οποία συντάχθηκε τρεις μέρες μετά και έφτασε στο Υπουργείο 'Αμυνας έξι μέρες μετά;

Πάμε πιο κάτω: Δεν έχασαν ούτε λεπτό· την ίδια ημερομηνία "25.9.1989: Απεστάλη από το Υπουργείο 'Αμυνας τέλεξ προς τη LUCHAIRE με το οποίο γνωστοποιείτο λήψη της πιο πάνω επιστολής και εζητείτο από την εταιρεία να διευκρινίσει τη θέση της σχετικά με το θέμα της διαφοράς μεταξύ των λεχθέντων από τον εκπρόσωπο της εταιρείας Tailhardat (τιμές 10-20% χαμηλότερες) και της πιο πάνω επιστολής (απάντηση δε λήφθηκε, προφανώς επειδή το θέμα αντιμετωπίστηκε σε σύσκεψη που έγινε στις 29.9.1989 στην παρουσία εκπροσώπου της LUCHAIRE)." Για να δούμε τι έγινε σ' αυτή τη συνεδρία που είχαν με εκπρόσωπο της LUCHAIRE.

"Στις 29.9.1989 -δέκα μέρες μετά που η LUCHAIRE μιλούσε για 10-20% πιο κάτω- πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο Γραφείο του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου 'Αμυνας, με συμμετοχή των κυρίων Ματσουκάρη, Βαρναβίδη, Πρωτοπαπά, Παπαγεωργίου, Obolensky και Tailhardat, προκειμένου να διευκρινιστεί δήλωση την οποία ο εκπρόσωπος της LUCHAIRE κ. Tailhardat φέρεται να έκαμε προς τους κυρίους Βαρναβίδη, Πρωτοπαπά και Παπαγεωργίου, ότι, αν το Υπουργείο απευθυνόταν απευθείας στην εταιρεία του για προσφορά πυρομαχικών 155 χιλ., τότε οι τιμές που θα προσφέρονταν θα ήταν κατά 10-20% χαμηλότερες σε σχέση με τις τιμές που προσφέρθηκαν από τη SOFMA. Σε κατ' ιδίαν, λέει, συζήτηση της δικής μας πλευράς με τον κ. Tailhardat, αυτός ανέφερε ότι η όλη υπόθεση οφείλεται σε παρεξήγηση και ότι η διαφορά στις τιμές αφορούσε μόνο το BASE BLEED των βλημάτων και όχι το σύνολο των πυρομαχικών. Τα ίδια ανέφερε και παρουσία του κ. Obolensky." Σ' αυτή τη συνεδρία τι έγινε; Πήγαν όλοι μαζί, παρουσία και του Obolensky, και σε κάποιο στάδιο ζήτησαν από τον Obolensky να βγει από το γραφείο που βρίσκονταν και να πάει στο διπλανό, για να ρωτήσουν τυπικά τον Tailhardat -την εταιρεία του οποίου είχαν ήδη εκβιάσει να στείλει επιστολή- και να πει τυπικά ότι επρόκειτο περί παρεξήγησης. Και ικανοποιήθηκαν όλοι, επειδή τους είπε ο Tailhardat ότι επρόκειτο περί παρεξήγησης. Και αφού προηγουμένως εξεβίασαν τη LUCHAIRE ότι, αν δεν έστελλε αυτή την επιστολή, θα έχανε τη δουλειά του. Και κάτι άλλο ακόμα. Αυτός ο Γάλλος που λέγεται Tailhardat σ' αυτή τη συνεδρία, σε σχετική ερώτηση για τις τιμές και όταν του είπαν "μα, γιατί λέμε άλλα τώρα;" -και υπάρχει πρακτικό μέσα στο φάιλ του Υπουργείου- τους έκαμε το σήμα, λέει -και υπάρχει γραπτώς εκεί και είναι προς τιμή του

κ. Βαρναβίδη- απαντώντας σε ερώτηση του κ. Βαρναβίδη -και το έβαλε στο σημείωμά του ο κ. Βαρναβίδης- του έκαμε το σήμα "'Ακου, βλέπε, μη μιλάς"! Είναι σ' αυτό το κλίμα που γίνονταν οι συμφωνίες στο Υπουργείο 'Αμυνας.

Και να δούμε τώρα γιατί το 10-20%. Τι είχε υπόψη του αυτός ο άνθρωπος, ο Γάλλος, ο οποίος προσπάθησε να μας εξοικονομήσει εμάς χρήματα; Πάμε στην επιστολή της LUCHAIRE προς τη SOFMA, στο έγγραφο το οποίο αριθμείται με τον αριθμό 1. Πίσω από το έγγραφο αυτό είναι η μετάφραση που αριθμείται με 1α. Λέει:

"1. Η LUCHAIRE DEFENSE αποδέχεται να συνεργαστεί με τη SOFMA, για να πάρει στην Κύπρο την ολική παραγγελία των εφοδίων πυροβολικού των 155 χιλ. για το κανόνι τάδε, υπό την προϋπόθεση ότι η SOFMA αναλαμβάνει με την υπογραφή του αντιγράφου της παρούσης να αγοράσει από τη LUCHAIRE DEFENSE τις ποσότητες των αναφερόμενων εφοδίων στον πίνακα Α' -εδώ θα ήθελα να πω ότι στο γαλλικό κείμενο μιλά για ANNEXE A'· και κάνω αυτή τη διευκρίνιση, διότι ο όρος ANNEXE θα χρειαστεί αργότερα- της παρούσας αλληλογραφίας και με τους περιγραφόμενους όρους.

2. Η παρούσα συμφωνία θα παραμείνει τυπικά έγκυρη μέχρι τις 20 Ιουλίου 1989, υπό τον όρο ότι θα προσυπογραφεί από τη SOFMA μέχρι τις 16 Ιουνίου.

3. Η ουσία της πρότασης των τιμών της LUCHAIRE οδηγεί στο πιο κάτω (και αυτό είναι η ουσία της επιστολής): Το περιθώριο της SOFMA (περιλαμβανομένων των FCE για τον αντιπρόσωπό της) -τα FCE, κύριοι, είναι ο ίδιος όρος με το FOB, αλλά, όταν αγοράζει επίσημο κράτος, αντί να χρησιμοποιείται ο όρος FOB, χρησιμοποιείται ο όρος FCE- είναι 19,96% της τιμής της SOFMA στον πελάτη (αφαιρουμένου κόστους μεταφοράς των υλικών LUCHAIRE για CIF Λεμεσό)."

Να γιατί ο αντιπρόσωπος της LUCHAIRE μιλούσε για 10-20% πιο φτηνά. Και έβαλε πλαίσιο 10-20%, διότι δεν ήξερε και τι προμήθειες θα του ζητούνταν. Είχε υπόψη του αυτή την επιστολή και κοιτάξτε το γαλλικό κείμενο που φέρει τον αριθμό 1 στη δεύτερη σελίδα. Κύρια υπογραφή είναι η υπογραφή του Xhenseval. Ο άλλος που υπογράφει είναι ο Tailhardat. Υπέγραψε αυτή την επιστολή ο άνθρωπος που τους είπε μέσα στο Υπουργείο: "Μπορούμε να σας δώσουμε 10-20% πιο φτηνά". Είχε υπόψη του το περιεχόμενο και γι' αυτό μιλούσε για 10-20%.

Πάμε τώρα στο έγγραφο 2. Αυτό είναι η προσφορά της LUCHAIRE προς τη SOFMA. Είναι το ANNEXE A', για το οποίο κάνει λόγο η πρώτη επιστολή. Για περισσότερη επιβεβαίωση, αν κοιτάξετε την πρώτη επιστολή, στο reference, ο τελευταίος αριθμός εκεί είναι L066/89. Και το L066/89 βρίσκεται ακριβώς κάτω από τη λέξη ANNEXE στην προσφορά. Η προσφορά αυτή έχει τρεις στήλες: τον αριθμό τεμαχίων που ζητούσαμε, την τιμή μονάδας και το συνολικό ποσό. Γι' αυτά τα προϊόντα, γι' αυτές τις ποσότητες, το ολικό ποσό που χρέωσε η κατασκευάστρια εταιρεία της SOFMA ήταν £52.674.000, που φαίνεται εκεί, αντίστοιχα από το total. Πιο κάτω λέει: "'Οροι πληρωμής: advance (που είναι προκαταβολή) 15% και 85% με άνοιγμα πίστωσης." Σ' αυτά τα χρήματα περιλαμβάνεται το 19,96%. Η πρώτη επιστολή ήταν συνοδευτική της προσφοράς. Εξ ου και έχουν τον ίδιο κωδικό. Η επιστολή μιλά για το ANNEXE A'. Και το ANNEXE A' είναι η προσφορά. Και η

επιστολή λέει ότι για αυτά τα ποσά, για αυτή την προσφορά, κρατούμε για τη SOFMA και τον αντιπρόσωπό της 19,96%. 'Οταν ανέφερα αυτό το θέμα, ο κ. Αλωνεύτης είχε πει ότι ο Guittet δεν είναι υπάλληλος της SOFMA, διότι η πρώτη επιστολή απευθύνεται στον Guittet. Ισχυριζόταν μέσα στις Επιτροπές ότι είναι υπάλληλος της GIAT, άλλης κατασκευάστριας εταιρείας. Ο Guittet είναι director της SOFMA, κύριοι.

Πρόσθετα, όταν κυκλοφόρησα μερικά από τα έγγραφα αυτά στις Επιτροπές, η πρώτη αντίδραση του κ. Αλωνεύτη ήταν: "Μα, αν συνέβη κάτι τέτοιο, να ζητήσουμε χρήματα πίσω". Στην επόμενη συνεδρία ήρθε και είπε ότι έκαμε έρευνα και από την έρευνα που έκαμε αυτή η προσφορά, το ANNEXE A', δεν ήταν προσφορά προς τη SOFMA, αλλά προς την GIAT, που ήταν να στείλει και εκείνη πυρομαχικά. Εξ ου και αμφισβητούσε και το όνομα Guittet. Και μάλιστα είπε ότι έκαμε έρευνα και αυτό δεν είναι τιμή πώλησης. 'Ηταν, λέει, το κόστος παραγωγής και, για να χρησιμοποιήσω τον ακριβή όρο που χρησιμοποίησε: "'Ηταν το manufacturing cost". Και ήθελε να πει ότι, ε! ένα 20% παραπάνω δικαιολογείται από το manufacturing cost μέχρι την τιμή πώλησης. Δεν είχε προσέξει ότι εδώ γράφει FOB. Και το λέει στη δεύτερη στήλη η ίδια η προσφορά. Η ίδια η προσφορά που κρατούσε στα χέρια του έχει πάνω: "Unit price, P.V. FOB, Port Francais."

Πάμε τώρα στο έγγραφο με τον αριθμό 3. Εδώ είναι η προσφορά που έκανε η SOFMA σ' εμάς. Και επειδή έχει και άλλα προϊόντα, έβαλα το τικ εκεί που είναι ακριβώς τα ίδια προϊόντα, οι ίδιες ποσότητες, οι ίδιες ποιότητες που πρόσφερε η LUCHAIRE προς τη SOFMA. 'Οταν αθροίσουμε αυτά τα ποσά, τα £52.674.000 ανέρχονται στα £69.704.000 ή 32,33% αύξηση των τιμών. 'Οροι πληρωμής τώρα: Θυμάστε ότι η LUCHAIRE ζητούσε 15% προκαταβολή και 85% άνοιγμα πίστωσης. 'Οροι πληρωμής εδώ -πρώτη γραμμή πάνω πάνω: "Provided the down payment is not less than 30% of the total amount of the contract ...". Η SOFMA πάνω στις αυξημένες τιμές ζητούσε και προκαταβολή 30%. Αν πάμε τώρα πιο κάτω, στα χειρόγραφα τα δικά μου, στις πράξεις που έχω κάμει, αν αφαιρέσουμε το 19,96% από τα £52.674.000, μένουν £42.160.000 γαλλικά φράγκα. Αυτά πήρε η κατασκευάστρια εταιρεία. Και εμείς πληρώσαμε £69.704.000 στη SOFMA ή 65,33% πιο πάνω από την τιμή της κατασκευάστριας εταιρείας ή μέσα στα £69.700.000 τα £27,5 εκ. ήταν προμήθειες ή, αν βάλουμε 100% τα £69.700.000, το 39,52%, ήταν προμήθειες! Αυτά δεν τα είχε υπόψη του ο Tailhardat, όταν μιλούσε στους αρμόδιους του Υπουργείου. Εκείνος γνώριζε την πρώτη επιστολή. Δεν ήξερε ο άνθρωπος ότι εδώ γίνεται λαφυραγωγία. Νόμιζε ότι περιορίζονται κάποιοι άνθρωποι σε πολύ ψηλές προμήθειες. Δεν ήξερε ότι γίνεται σύληση.

Πάμε τώρα στο έγγραφο με αριθμό 4, στην επιστολή. Αυτή η επιστολή έχει τον ίδιο κωδικό με την πρώτη επιστολή που στέλλει η LUCHAIRE, ολόκληρο τον κωδικό τον ίδιο. 'Εχει και το L066 που είχε η προσφορά. Το μόνο που προσθέτει είναι "12 Ιουνίου 1989", που 12 Ιουνίου 1989 το reference της LUCHAIRE αναφερόταν πιο κάτω, όπως έτσι έπρεπε να ήταν. Η επιστολή αυτή απευθύνεται στον Xhenseval που ήταν αυτός που έβαλε την κύρια υπογραφή στην πρώτη επιστολή και στέλλεται από τον κ. Guittet της SOFMA -όχι της GIAT που ισχυρίζεται ο κ. Αλωνεύτης- και λέει ... Πίσω είναι η μετάφραση. Κάνει πάλι λόγο για ANNEXE A', αλλά εκείνο που έχει σημασία είναι η δεύτερη παράγραφος: "Επαναλαμβάνουμε την άμεση απαίτησή μας να καλέσετε τον οποιοδήποτε τοπικό σας σύνδεσμο (agent) να απόσχει αμέσως και μέχρι υπογραφής του συμβολαίου από κάθε δραστηριότητα σχετικά με αυτή την υπόθεση, η οποία δεν μπορεί παρά να καταστρέψει

την ευτυχή κατάληξή της." Τι σημαίνει αυτό το πράγμα; Τι φοβόταν η SOFMA από τον αντιπρόσωπο της LUCHAIRE στην Κύπρο; Τι φοβόταν; Φοβόταν αυτή την προσφορά την οποία έχουμε δει. Φοβόταν μήπως ο αντιπρόσωπος στην Κύπρο δώσει αυτή την προσφορά που έκαμε η LUCHAIRE στη SOFMA και αποκαλυφτεί μέσα στο Υπουργείο ότι έβαλε πιο ψηλές τιμές η SOFMA. Δεν υπήρχε άλλο κίνητρο, για να στείλει αυτή την επιστολή, για να βάλει αυτή την παράγραφο μέσα σ' αυτή την επιστολή. Και φαίνεται από το ύφος που γράφουν εδώ ότι τους τηλεφώνησαν, τους πίεσαν: "Επαναλαμβάνουμε την άμεση απαίτησή μας ...". "Επαναλαμβάνουμε ...". Φοβούνταν αυτή την προσφορά.

'Οπως έχω αναφέρει, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, διέθεσα αρκετό χρόνο, για να μελετήσω αυτή την περίπτωση. Μίλησα με αρμοδίους, μίλησα με ιδιώτες, αλλά κυρίως, επειδή γνωρίζω τις πηγές μου, είμαι βέβαιος πέραν πάσης αμφιβολίας -και το λέω αυτό με όλη την υπευθυνότητα- ότι το περιεχόμενο αυτών των εγγράφων είναι γνήσιο. Βέβαια μελέτησα σε βάθος μόνο αυτή την περίπτωση. 'Ομως, αυτό που συνέβη σ' αυτή την περίπτωση δεν είναι ότι πληρώθηκαν προμήθειες, δεν είναι ότι έγινε υπερτιμολόγηση. Αυτό που έγινε είναι σύληση, είναι λεηλασία, είναι κλοπή. Και κλοπή δημόσιου χρήματος. Και αφού συνέβη σε μια περίπτωση, είναι λογικό να υπολογίσουμε ότι έγινε και σε άλλες περιπτώσεις ή σε όλες τις περιπτώσεις. Επειδή έγινε λόγος για το ύψος των προμηθειών, θα έλεγα ότι εγώ δε γνωρίζω το ύψος των προμηθειών. Ούτε και θα διακινδυνεύσω να υπολογίσω αριθμό και να πω ένα ποσό. Εκείνο όμως που μπορώ να πω και με βεβαιότητα -και αυτό μπορώ να το πω με βεβαιότητα- είναι πως, αν όλες οι αγορές έγιναν με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο αγοράστηκαν τα πυρομαχικά 155 χιλ., τότε από τα £509 εκ. που ξοδεύτηκαν για την άμυνα κατά τη διακυβέρνηση Βασιλείου -και αυτό θα το πω με ακρίβεια- τα £201.157.000 είναι προμήθειες. Και επειδή ξέρω ότι θα με διορθώσει ο κ. Χριστοδουλίδης, από αυτά πρέπει να αφαιρέσουμε τη διαφορά που μετατρέπει την τιμή FOB σε τιμή CIF.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Γιατί, κύριε Πρόεδρε, αναφέρεται στον κ. Χριστοδουλίδη; Με όλο το σέβας ...

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

'Οχι, επειδή ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θα τον διορθώσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Συγνώμη, νομίζω είναι θέμα τάξης.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Να το αποσύρω, κύριε Πρόεδρε. Το αποσύρω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η εντύπωση όμως, κύριε Ιεροδιακόνου, που προσπαθείτε να δώσετε ... Απευθύνεστε τώρα και δείχνετε τον κ. Χριστοδουλίδη.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

'Οχι, όχι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μιλάτε για £209 εκ. προμήθειες και αναφέρεστε μονομιάς στο Χριστοδουλίδη. Είναι η ίδια τακτική του Ιεροδιακόνου, άνευ όλης της αλήθειας. Μιλά για καζίνα, για άλλους και αναφέρει το Χριστοδουλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, παρακαλώ. Κύριε Ιεροδιακόνου, να αποσυρθεί η αναφορά.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Το αποσύρω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε θα αποσυρθεί, κύριε Πρόεδρε. Απλώς αποκαλύπτεται ο κ. Ιεροδιακόνου σε όλο το μεγαλείο της εμπάθειάς του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρήστε, κύριε ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και θα σου απαντήσω, κύριε Ιεροδιακόνου, συγκεκριμένα για τα πλαστογραφημένα έγγραφα τα οποία καταθέτεις σήμερα στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ιεροδιακόνου, παρακαλώ, συνεχίστε, αλλά αποσύρετε ...

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Το αποσύρω, αλλά θέλω να διευκρινίσω γιατί το ανέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... διότι θα έλεγα ήταν μάλλον ατυχέστατη η αναφορά.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Θέλω να διευκρινίσω γιατί το ανέφερα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Διότι είναι έμπειρος ο κ. Ιεροδιακόνου και δεν του ξεφεύγουν, αν δε σκοπεύει, κύριε Πρόεδρε. Δεν είναι ούτε αφελής ούτε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δώσω το λόγο να μιλήσετε βέβαια.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θα ζητήσω, κύριε Πρόεδρε, αμέσως να μιλήσω επί προσωπικού θέματος, για να αποκαλύψω την πλαστογραφημένη προσπάθεια που γίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ. Συνεχίστε, κύριε Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Ε! κύριε Πρόεδρε, οφείλω να εξηγήσω, διότι μου αποδίδονται κίνητρα. Αποσύρω και απολογούμαι. Ο λόγος που το ανέφερα είναι ότι, όταν ήμαστε σε μια τηλεοπτική εμφάνιση με τον κ. Χριστοδουλίδη, πράγματι ξέχασα να αφαιρέσω την τιμή CIF από την τιμή FOB και μου το είχε υποδείξει. Δεν είναι τυχαία που το είπα, αλλά, αν ενοχλείται ο κ. Χριστοδουλίδης, το αποσύρω και απολογούμαι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν ενοχλείται. Η αλήθεια ενοχλείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, θα σας δώσω το λόγο. Παρακαλώ.

Κύριε Ιεροδιακόνου, η σύνδεση την ώρα που έγινε, με τον τρόπο που έγινε και για εκείνους που δε γνώριζαν τη συζήτηση ήταν ατυχής, επαναλαμβάνω. Παρακαλώ, συνεχίστε.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν έγινε οτιδήποτε, απολογούμαι και στον κ. Χριστοδουλίδη. Δεν είχα καμιά πρόθεση. Για όνομα του Θεού!

Και το ερώτημα, κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι αν έπρεπε να αγοράσουμε καινούρια όπλα και αποτελεσματικά όπλα. Αυτό είναι δεδομένο. Το ερώτημα είναι αν με τα ίδια χρήματα θα μπορούσαμε να αγοράσουμε και άλλα καινούρια και αποτελεσματικά και καλά όπλα. Αυτό είναι το ερώτημα.

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας θα ήθελα να επαναλάβω ότι το περιεχόμενο των εγγράφων που έχετε στα χέρια σας είναι γνήσιο. Εξάλλου, επιβεβαιώνεται και από τα πρακτικά που μας έστειλε το ίδιο το Υπουργείο Άμυνας. Όμως, εμείς είμαστε ένα πολιτικό σώμα. Ούτε δικάζουμε ούτε καταδικάζουμε. Γι' αυτό προσπάθησα όσο μπορούσα να μη θίξω πρόσωπα. Για το ότι έγινε μεγάλη διασπάθιση δημόσιου χρήματος είμαι βέβαιος. Το ποιοι φέρουν την ευθύνη και πόση ευθύνη φέρει ο καθένας, αυτό δεν το γνωρίζω. Πιστεύω ότι δεν είναι η δουλειά μου εμένα ή της Βουλής να κάμει κάτι τέτοιο. Αυτό είναι δουλειά άλλων φορέων της πολιτείας. Τα έγγραφα αυτά που κρατάτε τα έχει στα χέρια του ο Γενικός Εισαγγελέας εδώ και ένα χρόνο. Μέχρι τώρα, αντιλαμβάνομαι, δεν έκανε τίποτε. Πιστεύω ότι οι Πρόεδροι των δύο Επιτροπών θα πρέπει να ζητήσουν διευκρινίσεις από τη Γενική Εισαγγελία και να ενημερώσουν το Σώμα. Πέραν αυτού, μετά το πέρας της συζήτησης ή σε οποιοδήποτε στάδιο κατά τη συζήτηση, αυτό το Σώμα θα πρέπει -ελπίζω ομόφωνα- να ζητήσει από την κυβέρνηση να διορίσει επιτροπή δημόσιας έρευνας. Αυτή η χοντροκομμένη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος δεν μπορεί να μείνει ως εδώ. Αν κλείσει έτσι, δε θα αφήσει μόνο άτομα εκτεθειμένα, αλλά και πολιτειακούς θεσμούς. Αν κλείσει έτσι, θα πλήξει και αυτή την ίδια την υπόθεση της άμυνας. Γι' αυτό επιβάλλεται η περαιτέρω διερεύνησή της από άλλα όργανα του κράτους.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος που ζήτησε το λόγο είναι ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου. Κύριε Χριστοδουλίδη, θα έχετε την ευκαιρία να δευτερολογήσετε σίγουρα, διότι σηκώσατε το χέρι σας, αντιλαμβάνομαι. Ο κ. Γεωργίου. Εν τω μεταξύ σειρά μετά έχει ο κ. Λυσιώτης, εκτός αν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, διότι δε ζήτησαν από άλλα κόμματα. Ο κ. Χατζηγιάννης τότε από πλευράς Συναγερμού, Λυσιώτης, Χατζηδημητρίου. Θα κλείσουμε με τις πρωτολογίες και θα μπούμε στις δευτερολογίες. Έχω υπόψη μου να διακόψουμε η ώρα 1:30 μ.μ. και να επιστρέψουμε η ώρα 3:00 μ.μ. - εκτός αν συμπληρώσουμε μέχρι τις 1:30 μ.μ.- και μετά από τις 3:00 μ.μ. θα συνεχίσουμε μέχρις ότου πάει το θέμα.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είχα την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, ότι θα μου δίνατε το λόγο επί του προσωπικού θέματος που έθιξε ο κ. Ιεροδιακόνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εάν κρίνετε όμως ότι δεν πρέπει να του απαντήσω τώρα, θα σεβαστώ την απόφασή σας, παρόλο που δηλώνω ότι διαφωνώ. Δεν μπορούμε από το επίσημο βήμα της Βουλής να αφήνουμε σαφέστατες αιχμές και υπονοούμενα εναντίον συναδέλφων και να μην τους δίδεται και ο χρόνος ο σωστός, για να απαντήσουν. Έχει γίνει προσπάθεια να δημιουργηθούν φοβερές εντυπώσεις, που είναι και το νόημα της πλεκτάνης, κατ' εμένα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, του απαντήσατε μερικώς και μάλιστα δύο φορές χωρίς να ζητήσετε το λόγο, αλλά σας επέτρεψα, διότι αντιλήφθηκα πόσο έντονα αισθάνεστο, γι' αυτό και η απόφασή μου είναι να σας δώσω το λόγο, όταν συμπληρωθούν οι πρωτολογίες. Ήδη δόθηκε η απάντηση και υπερασπιστήκατε τον εαυτό σας. Θα έχετε όμως την ευκαιρία να δώσετε ολοκληρωμένη την απάντησή σας στη δευτερολογία.

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου παρακαλώ.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί του θέματος που εγείρει ο συνάδελφος έχω την εντύπωση ότι, οσάκις είναι επί προσωπικού, προηγείται οποιωνδήποτε άλλων θεμάτων και από τη στιγμή που η παρέμβασή του δεν έχει δώσει εκείνα τα στοιχεία τα οποία θα μπορούσε να δώσει για να υπερασπίσει τον εαυτό του, πιστεύω ότι είναι τώρα ο κατάλληλος χρόνος να απαντήσει επί προσωπικού και μετά θα συνεχιστεί η συζήτηση επί του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου έχω την εντύπωση ότι τηρουμένων κάποιων αναλογιών με αυτά τα οποία είπε ο κ. Ιεροδιακόνου, σ' αυτά τα οποία είπε και σε εκείνη τη φάση δόθηκε αρκετά θα έλεγα εκτενής απάντηση. Για τα ευρύτερα θέματα τα οποία ανέφερε ο κ. Χριστοδουλίδης περί της πλαστογραφίας των εγγράφων κτλ. θα έχει την ευκαιρία να απαντήσει στη δευτερολογία. Πιστεύω ότι η επί του προσωπικού θέματος απάντηση εξαντλήθηκε σε πρώτο πλάνο, σε σημείο που να καλύπτεται η διαδικασία και θα έχει όλη την ευκαιρία ο κ. Χριστοδουλίδης στις δευτερολογίες.

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι. Για όνομα του Θεού! Δεν είχα καμιά πρόθεση να θίξω τον κ. Χριστοδουλίδη. Επαναλαμβάνω, αναφέρθηκα πάνω σ' αυτό το θέμα, διότι σε μία τηλεοπτική συνάντηση που είχαμε με διόρθωσε -και σωστά έκαμε και με διόρθωσε. Γι' αυτό το ανέφερα. Δεν κατάλαβα πού έθιξα τον κ. Χριστοδουλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ιεροδιακόνου ...

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Εάν τον έθιξα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... θα μπείτε τώρα στη συζήτηση και κατά συνέπεια θα δοθεί η ευκαιρία στον κ. Χριστοδουλίδη τώρα να απαντήσει.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εάν τον έθιξα, επαναλαμβάνω, δεν υπαινισσόμουν οτιδήποτε το μεμπτό ή το ύποπτο για τον κ. Χριστοδουλίδη. Απολογούμαι και το κάνω αυτό και για λόγους ανθρώπινων σχέσεων, διότι δεν εννοούσα τίποτε για τον κ. Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βλέπω ότι συνεχίζεται το θέμα. Η αναφορά στην τηλεοπτική μας συζήτηση δεν ήταν η ουσία -αν διόρθωσα τον κ. Ιεροδιακόνου για το FOB, για το θέμα των ασφαλίστρων. Τον διόρθωσα σε όλη την προσπάθειά του εκείνη που προσπαθούσε να αποδείξει αυτό το οποίο λέει και σήμερα. Και το να αναφέρει ότι εκείνη η συζήτηση των τριών ωρών ήταν μόνο για το FOB πάλι το βλέπω ως μια προσπάθεια υπεκφυγής.

Όμως, κύριε Πρόεδρε, εγώ θα παρακαλούσα ... Το "timing" έχει τη σημασία του. Και επειδή ούτε νομικός είμαι ούτε εμπειρία παλιά έχω, έχω την πεποίθηση ότι η θέση που ανέπτυξε ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου είναι απόλυτα ορθή βάσει των Κανονισμών της Βουλής. Σε θέματα προσωπικά προηγείται ο ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Χριστοδουλίδη, και σας δόθηκε η ευκαιρία να απαντήσετε στο θέμα το προσωπικό. Λυπούμαι, αλλά κάπου και εγώ έχω κάποια πείρα σε αυτή τη δουλειά, γι' αυτό εξάσκησα τη διακριτική μου εξουσία με κάθε δυνατή προσοχή και πιστεύω δικαιοσύνη. Εδόθη η ευκαιρία και απαντήσατε. Θα έχετε όμως την ευκαιρία να απαντήσετε εκτενέστερα επί του θέματος. Εξάλλου, ως Πρόεδρος της Βουλής έκανα παρατήρηση στον κ. Ιεροδιακόνου, χαρακτήρισα την παρεμβολή του και έβαλα τα πράγματα στη θέση τους.

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου έχει το λόγο όχι επί της διαδικασίας, αλλά επί της ουσίας.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Πράγματι το θέμα το οποίο συζητούμε σήμερα είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα, είναι ένα θέμα που απασχολεί τον κυπριακό λαό, είναι ένα θέμα για το οποίο υπάρχει αρκετή ευαισθητοποίηση, είναι ένα θέμα για το οποίο ο καθένας μας έχει στο παρελθόν εκφράσει θέσεις και θα συνεχίσει να εκφράζει θέσεις, γιατί πρόκειται περί χρημάτων που δίνονται για να καλυφθεί η ανάγκη ύπαρξης σ' αυτό τον τόπο μιας σωστής αμυντικής θωράκισης η οποία θα μας διασφαλίζει από επικείμενους ή ενδεχόμενους επεκτατικούς **κιν**δύνους και βλέψεις της άλλης πλευράς.

Συνεπώς, στα θέματα των αρχών είναι η πεποίθησή μας ότι δεν μπορεί κανείς να διαφωνεί με το ότι θα πρέπει στην Κύπρο να υπάρχει μια δυνατή άμυνα η οποία να προστατεύει και να παρέχει ασφάλεια στον Κύπριο πολίτη, αλλά και στον καθένα που χρησιμοποιεί την κυπριακή γη. Παράλληλα, είναι πιστεύω και πάλι κοινή πεποίθηση ότι τα χρήματα του λαού είναι χρήματα τα οποία πρέπει να τυγχάνουν της καλύτερης αξιοποίησης και προστασίας.

Είναι σ' αυτές τις θέσεις που η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα στέκει πάντοτε με συνέπεια, με αρχή και είναι εδώ που ακριβώς πιστεύουμε ότι -και από την αρχή θέλουμε να το κάνουμε ξεκάθαρο-αν υπάρχει αποδεδειγμένα οποιαδήποτε περίπτωση όπου υπήρξε είτε χρήση του δημόσιου χρήματος κατά λανθασμένο τρόπο είτε διασπάθισή του, τότε η πολιτεία θα πρέπει να είναι αμείλικτη. Και η Βουλή θα πρέπει να είναι αυτή που θα πρωτοσταστήσει στο να αποδοθούν τα ίσα σε εκείνους οι οποίοι επιχείρησαν τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος.

Ποιο είναι το θέμα το οποίο όμως συζητούμε σήμερα; Το θέμα είχε εγγραφεί στις 22 Οκτωβρίου 1992 από το συνάδελφο κ. Χάσικο και αφορά τις διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας. Έγινε διερεύνηση μόνο του σκέλους που αφορά την Εθνική Φρουρά.

22 Οκτωβρίου 1992 έγινε ο ισχυρισμός από αυτό το βήμα ότι ουδεμία πολιτική ή άλλη σκοπιμότητα υπήρχε. Προεδρικές εκλογές στις αρχές Φεβρουαρίου του 1993. Τρεις ακριβώς μήνες μετά από την εγγραφή του θέματος! Συνεπώς, ήταν μια περίοδος που η σκανδαλολογία, οι υπόνοιες, οι υπεκφυγές, τα "ίσως", τα "νομίζω" και όλα τα άλλα θα έβρισκαν κατάλληλο έδαφος στο εκλογικό σώμα, εφόσον δε θα υπήρχε δυνατότητα να ολοκληρωθεί αυτή η έρευνα μέχρι τις προεδρικές εκλογές. Τα στίγματα και τα δημοσιεύματα που γίνονταν προς αυτή την κατεύθυνση δεν υπήρχε και πάλι δυνατότητα να απαντηθούν ούτε και υπήρχε, αν θέλετε, η πλήρης "δικανική" πεποίθηση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου πάνω σ' αυτό το θέμα, ώστε να απαντούσε σαφώς, απεριφράστως και τελειωτικά σ' αυτό το ζήτημα. Άρα, ο σκοπός να υπάρχει κάτι το οποίο να αιωρείται πάνω από τα ζητήματα της άμυνας και πάνω από τη σωστή πολιτική σε σχέση με τη διασφάλιση νέων οπλικών συστημάτων παρέμενε. Και εκεί που θα διαπιστώναμε, κατά την περίοδο του προεκλογικού αγώνα, ότι υπήρχε ευαίσθητος κόσμος σ' αυτά τα ζητήματα, τότε θα ήταν ανάλογη και η χρήση των όσων ανοικτών θεμάτων παρέμεναν. Και δεν είναι μία η φορά που έγινε τέτοια χρήση αυτών των ζητημάτων.

Θα φέρω ένα μικρό παράδειγμα, για να πείσω για τη σκοπιμότητα. Στις αρχές εντελώς του θέματος, εντός του Νοεμβρίου, είχε τεθεί ένα ερώτημα. Αν προστρέξουμε στα σχετικά πρακτικά της Βουλής, θα δούμε -αναφέρομαι στα πρακτικά 29.12.1992 των Επιτροπών- ότι προέκυψε ένα θέμα: Από πού κάποιοι συνάδελφοι βρίσκουν κάποια έγγραφα; Εύλογα, ο συνάδελφος τον οποίο αφορούσε η περίπτωση δεν ήθελε να αποκαλύψει το ποιος του έδινε αυτά τα έγγραφα. Απάντηση: "Τα βρίσκω στον κάλαθο των αχρήστων". Εύλογη τοποθέτηση διάφορων συναδέλφων, μεταξύ των οποίων και εμού: "Η διαρροή εγγράφων που αφορούν την ασφάλεια του κράτους, που αφορούν την κρατική οντότητα, που αφορούν την άμυνά μας, είναι θέμα εσχάτης προδοσίας και δεν επιτρέπεται." Την επόμενη ημέρα άρθρο στην "ΑΛΗΘΕΙΑ": "Οι όρνιθες του Αριστοφάνη και πώς φαγώθηκαν". Αυτή ήταν η ανάμειξη του Αριστοφάνη στα θέματα της άμυνας, γιατί τόλμησε να πει ότι

η διαρροή θεμάτων ασφάλειας είναι εσχάτη προδοσία. Γι' αυτό και έπρεπε να κλείσουμε το στόμα στον όποιο Αριστοφάνη, για να μην έχει την τόλμη στη συνέχεια να συνεχίσει, σε θέματα πραγματικοτήτων και σε θέματα που υπάρχει σοβαρό ενδιαφέρον, να προστατεύει τόσο το κράτος όσο και την κρατική οντότητα.

Διαδικασίες: Όταν κάποιος ακούει αυτή τη λέξη, εύλογα θα πρέπει να προστρέξει το μυαλό του σε νόμους, σε κανονισμούς, σε ενέργειες, σε πράξεις, σε πρακτικές και σε οτιδήποτε άλλο ενδεχόμενα να συνθέτει αυτό που λέγεται "διαδικασίες". Τι γινόταν στο παρελθόν; Τι γινόταν από το 1989 και μετά; Τι γίνεται σήμερα;

Όπως θα ξέρετε, αυτή η Βουλή το 1985 είχε ψηφίσει μια νομοθεσία. Αυτή η νομοθεσία προέβλεπε κάποιες διαδικασίες, προέβλεπε κάποιους τρόπους με τους οποίους θα έπρεπε να κινείται το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης και οι διαχειριστές του, που ήταν ο Υπουργός Άμυνας και ο Υπουργός Οικονομικών. Πράγματι, αυτές οι νομοθετικές πρόνοιες, μετά από τροποποίηση που δέχθηκαν το 1986, εφαρμόστηκαν πλήρως το 1989 και είναι μέσα στην έκθεση των δύο Επιτροπών το ότι θα πρέπει να πιστωθεί θετικά η εφαρμογή του νόμου στην απελθούσα κυβέρνηση. Τι προέβλεπαν αυτές οι διαδικασίες που εφάρμοσε η προηγούμενη κυβέρνηση; Διάφορα στάδια. Το πρώτο στάδιο ήταν ουσιαστικά η τεχνική επεξεργασία των αναγκών, αλλά και των δυνατοτήτων που είχαμε ως κράτος. Και σ' αυτή τη διαδικασία της προετοιμασίας συμμετείχαν εκατοντάδες πρόσωπα, διαφορετικά κάθε φορά, ανάλογα με το τι ανάγκες όπλων είχαμε και τι θέμα συζητείτο. Και σε όλες αυτές τις διαδικασίες, αφού ολοκληρώνονταν, αφού γινόταν η μελέτη τόσο των τεχνικών όσο και των ενδεχόμενων προτάσεων και προσφορών που είχαμε, ερχόταν το θέμα στην Επιτροπή Άμυνας της Βουλής, η οποία έδινε τη δική της έγκριση ή όχι για αποδέσμευση του ποσού. Κατά το στάδιο που βρισκόταν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή, οι συνάδελφοι Βουλευτές που συμμετέχουν σ' αυτή, οσάκις είχαν υπόψη τους οποιαδήποτε ζητήματα, τα ήγειραν εκεί και έπαιρναν τις κατάλληλες απαντήσεις. Και για όλες αυτές τις περιπτώσεις είχαμε πάντοτε τις ομόφωνες εγκρίσεις της Βουλής.

Για το γενικότερο προγραμματισμό των αμυντικών μας αναγκών, σε κάποιο στάδιο, όπως φαίνεται στο σχετικό έγγραφο το οποίο μας έχει δοθεί με την ένδειξη "απόρρητο" και αφορά την τυπική διαδικασία προμήθειας οπλικών συστημάτων και παρεπόμενων υλικών του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, στη δεύτερη σελίδα, στο στάδιο προγραμματισμού, φαίνεται ότι εμπλεκόμενη είναι και ολόκληρη η πολιτική ηγεσία. Και αυτό γίνεται μέσα από το Εθνικό Συμβούλιο. Άρα, το τι ανάγκες είχαμε το γνώριζε, μετά τις αποφάσεις των αρμόδιων Υπουργείων, και ολόκληρη η πολιτική ηγεσία, η οποία ενέκρινε αυτά τα προγράμματα, άλλοτε ως είχαν και άλλοτε κατόπιν συμβιβασμών, με διάφορες περικοπές ή όχι ή με τη μετατροπή των τρίχρονων σε τετράχρονα, για να μειωθούν οι δαπάνες ανάλογα και με τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους.

Στη συνέχεια αυτού του εγγράφου φαίνεται ότι εμπλεκόταν το ΓΕΕΦ, το Υπουργείο Άμυνας, το Υπουργείο Οικονομικών, το Υπουργικό Συμβούλιο, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας για την αποδέσμευση του κονδυλίου, καθώς και η ολομέλεια της Βουλής. Συνεπώς, σε άλλα ζητήματα που ήταν πλέον εξειδικευμένα τα θέματα εμπλέκονταν και πολλές άλλες υπηρεσίες, στις οποίες δεν υπάρχει σκοπιμότητα να αναφερθούμε. Είναι γνωστές σε πολλούς.

Πέραν αυτών των πολύπλευρων διαδικασιών, μέχρι να φθάσει το θέμα στη Βουλή, είχαν υιοθετηθεί και κάποια πρότυπα. Τα πρότυπα των συμφωνιών που εμείς προτείναμε σε κάθε εταιρεία -ή στη SOFMA ή σε κάθε διαφορετική χώρα με την οποία θα συναλλαττόμεθα σ' αυτό τον τομέα- ήταν το έγγραφο της μη ύπαρξης προμηθειών και το έγγραφο με το οποίο αναλάμβαναν δέσμευση εκείνοι που μας πωλούσαν ότι μας πωλούν, υπό τα τότε δεδομένα, με τις χαμηλότερες τιμές. Όλα αυτά τέθηκαν ενώπιον όλων μας. Και όλα αυτά κρίθηκαν, τότε που συζητούνταν και μετά που χρησιμοποιούνταν ως κατάλληλα έγγραφα, ως ικανοποιητικά έγγραφα και ως έγγραφα τα οποία προστάτευαν ακόμα περισσότερο το δημόσιο χρήμα και την κυπριακή πολιτεία. Αν κανείς θέτει το ερώτημα για νομικά έγγραφα αν είναι τέλεια, ποτέ κανείς νομικός δεν μπορεί να απαντήσει ότι υπάρχει το τέλειο νομικό έγγραφο. Γιατί, όπως όλοι θα ξέρουμε, η δυνατότητα και η δύναμη της ερμηνείας στην επιστήμη του δικαίου είναι σημαντικότατη. Εκείνο το οποίο θα έπρεπε να ελέγξουμε είναι κατά πόσο με αυτά τα έγγραφα εκείνο το οποίο θέλαμε να προστατεύσουμε προστατευόταν. Και, ναι, δεν υπήρχε δυνατότητα να πούμε ότι είναι κάτω από άλλες συνθήκες από τις συνθήκες του χρόνου με τον οποίο έγιναν οι συμβάσεις που έπρεπε να κριθεί αν ήταν οι μίνιμουμ ή οι μάξιμουμ τιμές.

Το τι γίνεται σήμερα με τις διαδικασίες έχει φανεί από την πρόσφατη συζήτηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Και κατά την πεποίθησή μου και κατά τη γνώση την οποία έχω -διότι δεν είμαι μέλος της Επιτροπής αυτής-οι διαδικασίες που εφάρμοζε η προηγούμενη κυβέρνηση θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται και από τη νέα κυβέρνηση. Απλά, εκείνο το οποίο θα γίνεται τώρα είναι η μαζική αποδέσμευση ποσών και η μεγαλύτερη δυνητική ευχέρεια προς τη Διαχειριστική Επιτροπή αυτού του Ταμείου ως προς το πού και σε ποιο όπλο θα ξοδευτούν αυτά τα ποσά. Και ερωτώ: Δεν είναι πλέον επικίνδυνο αυτό το σημείο από το τι ίσχυε προηγουμένως που τον τελευταίο λόγο είχε η Βουλή; Δεν είναι εδώ που θα υπάρχει δυνατότητα, αν κάποιος θελήσει να προχωρήσει σε διασπάθιση τέτοιου χρήματος, να το πράξει, αφού δε θα υπάρχει οποιοσδήποτε περαιτέρω έλεγχος γι' αυτό το πράγμα; Άρα, αν αυτές οι διαδικασίες και ο τρόπος με τον οποίο γίνονταν οι αγορές ήταν ανεπαρκείς και διαβλητές, όπως ισχυρίστηκε η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, αυτές που θα υπάρξουν τώρα δεν είναι χειρότερες; Άρα, γιατί να μετατρέψουμε αυτές τις διαδικασίες σε χειρότερες, αφού λέμε ότι ο στόχος μας είναι άλλος;

Έχουν αφεθεί, κατά τη διερεύνηση, διάφορες αιχμές, έχουν γίνει διάφορες νύξεις και έχουν αφεθεί να πλανώνται πάνω από το όνομα διάφορων προσώπων διάφορες διαδόσεις. Θα έλεγα ότι εμείς εδώ, σ' αυτή τη Βουλή, θα έπρεπε να δείχναμε μεγαλύτερο σεβασμό προς κάθε πρόσωπο. Δεν μπορούμε με απλά δικά μας συμπεράσματα, χωρίς αποδείξεις να κηλιδώνουμε το όνομα οποιουδήποτε πολίτη. Και αυτό είναι που γίνεται συνεχώς εδώ. Και αυτό πιστεύω ότι δεν είναι του επιπέδου που πρέπει να έχει αυτή η Βουλή. Και στην προηγούμενη συνεδρία και κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων των Επιτροπών οι οποίες ήταν κλειστές, αλλά όλοι ήξεραν τι γινόταν, αλλά και σήμερα, έχουν αφεθεί αρκετά σύννεφα πάνω από πολλούς.

Έχουν ερευνηθεί όλα τα οπλικά συστήματα που είχαμε αγοράσει στην περίοδο 1989 - 1991 βασικά και δεν αποδείχθηκε για καμιά περίπτωση ότι δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες. Και εδώ ούτε και η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού διαφωνεί. Και γι' αυτό δε λέει ότι αποδείχθηκε σε κάποια

περίπτωση ότι δεν τηρήθηκαν οι διαδικασίες. Και θα παρακαλούσα να μου το υποδείξουν αν λένε αυτό το πράγμα. Απλά, μιλούν για ανεπάρκεια των υπαρχόντων διαδικασιών. Μα αυτές ήταν που υπήρχαν. Αντί να δίνει ο κ. Κληρίδης τα συγχαρητήρια και τις ευχαριστίες του, μπορούσε μέσω της κοινοβουλευτικής του ομάδας να καταθέσει προτάσεις για τροποποίηση αυτών των νόμων και των διαδικασιών. Και όχι να θυμόμαστε τρεις μήνες πριν τις εκλογές ότι ήταν ανεπαρκείς και διαβλητές οι διαδικασίες.

Αναφέρθηκε για το θέμα της έκθεσης Κόντη ότι απεκρύβη από τη Βουλή. Η δήλωση η οποία υπήρξε και υπάρχει είναι ότι αυτή η έκθεση, όταν συνεζητείτο στη Βουλή το θέμα -και αυτό μπορούμε να το βρούμε στα πρακτικά- δεν ήταν γνωστή στο Υπουργείο 'Αμυνας. Συνεπώς, πώς ήταν δυνατό για μια άγνωστη έκθεση να απεκρύβη από τη Βουλή;

Θα ήθελα τώρα, από κάποιο έγγραφο του Γενικού Ελεγκτή, να δούμε τις δυνατότητες που είχαμε για εξασφάλιση οπλικών συστημάτων. Ο Γενικός Ελεγκτής, με επιστολή του στις 24 Ιουνίου 1993, που στάλθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων, στη σελίδα 4, έλεγε ότι:

"α) Η αγορά οπλικών συστημάτων, λόγω του απορρήτου που πρέπει να τηρείται για τις αγορές αυτές, αλλά και λόγω του περιορισμένου αριθμού χωρών που είναι διατεθειμένες να πωλήσουν στην Κύπρο, δεν μπορεί να γίνει με διεθνείς δημόσιες προσφορές."

Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι απαντά σε όλους εκείνους τους καλοθελητές ότι δεν είχαμε δυνατότητα να βγούμε με τέτοιες διεθνείς προσφορές, οι οποίες σε ένα βαθμό θα εξασφάλιζαν το καταρχήν αδιάβλητο και τις καλύτερες δυνατές τιμές.

"β) Η Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας δεν έχει στη διάθεσή της τις τεχνικές γνώσεις και εμπειρίες για να μπορεί να εκφέρει άποψη για την καταλληλότητα ή όχι του εξοπλισμού που αγοράζεται."

'Αρα, ο Γενικός Ελεγκτής δίνει πίστη στους τεχνικούς του ΓΕΕΦ και στην τελική απόφαση του ΓΕΕΦ για το κάθε οπλικό σύστημα και δεν έχει τη δυνατότητα ούτε και τη διάθεση να ερευνήσει και να πάει πίσω απ' εκείνες τις αποφάσεις οι οποίες στέλλονταν ως αποφάσεις του ΓΕΕΦ προς το Υπουργείο 'Αμυνας.

"Επομένως, προχωρεί η επιστολή, δέχεται τις εισηγήσεις του ΓΕΕΦ και του Υπουργείου 'Αμυνας ως των αρμόδιων φορέων για την εξασφάλιση των κατάλληλων οπλικών συστημάτων."

'Αρα, ο Γενικός Ελεγκτής διαψεύδει όλους εκείνους οι οποίοι ισχυρίστηκαν κατά καιρούς ότι τα οπλικά συστήματα τα οποία εξασφαλίσαμε δεν ήταν τα καταλληλότερα και δεν ήταν εκείνα τα οποία χρειάζονταν και δεν ήταν της ποιότητας την οποία χρειαζόμασταν για την ύπαρξη της κατάλληλης άμυνας.

Τρίτο σημείο της επιστολής: "Εφόσον η ζήτηση δημόσιων προσφορών ήταν ανέφικτη, ο έλεγχος των τιμών είναι προβληματικός. Το ύψος των τιμών έχει άμεση σχέση τόσο με την ποιότητα και την καταλληλότητα του εξοπλισμού όσο επίσης και με τις ποσότητες που αγοράζονται. Ενόψει των πιο πάνω, δεν μπορεί να εξακριβωθεί από τον έλεγχο κατά πόσο οι τιμές που προσφέρονται είναι λογικές και αν τα οπλικά συστήματα που επιλέγονται είναι τα πιο κατάλληλα."

Αυτά τα λέει όχι η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις, αλλά ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας, ο οποίος από το Σύνταγμα είναι εμπεπιστευμένος να προβαίνει στον

ανάλογο έλεγχο για το καθετί που αφορά τη δημόσια υπηρεσία και το κράτος. Αν, λέω, σ' αυτά τα θέματα των τιμών ο Γενικός Ελεγκτής, με τις δυνατότητές του, με την ανεξαρτησία που έχει από το Σύνταγμα και με όλο το προσωπικό που έχει, δεν πέτυχε να βρει κάποιο σημείο που να υπήρχαν τιμές ακριβότερες από εκείνες που δόθηκαν σε άλλους ή και τιμές οι οποίες έγιναν κατά κατάχρηση εξουσίας, τότε πώς είναι δυνατό να ισχυριζόμαστε εδώ ότι μεμονωμένα άτομα έχουν ανακαλύψει την ύπαρξη τέτοιων περιπτώσεων; Και δε μιλούμε για διαφορετικά θέματα. Διότι, αν μιλούσαμε για διαφορετικά θέματα η κάθε πλευρά, δηλαδή για άλλα ο Γενικός Ελεγκτής και για άλλα οι συνάδελφοι, τότε μπορεί να υπήρχε πιθανότητα να διαψεύσουμε το Γενικό Ελεγκτή. Όμως, αφού μιλούμε για τα ίδια πράγματα και ουσιαστικά για πέντε - έξι αγορές οπλικών συστημάτων, τότε εύλογα ο καθένας από μας θα πρέπει, εκ πρώτης όψεως και εφόσον είναι καλής πίστης, να δεχθεί αυτή την ετυμηγορία, αν θέλετε να την ονομάσουμε έτσι, του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Έχουν λεχθεί επίσης εδώ πολλά άλλα ζητήματα. Θα ήθελα να αναφέρω ότι έχει εμπλακεί το όνομα του κ. Βαρβιτσιώτη του Υπουργείου Άμυνας της Ελλάδας, του κ. Παπαδόγγονα κ.λπ. Και προβλήθηκε εδώ ο ισχυρισμός ότι η Ελλάδα, αποφεύγοντας τη SOFMA, πετύχαινε χαμηλότερες τιμές. Ξεχνώνται όμως κάποιοι παράγοντες που ενδεχομένως έδιναν κάποιες καλύτερες τιμές στην Ελλάδα: ότι η Ελλάδα είναι μέλος του στρατιωτικού σκέλους του ΝΑΤΟ και η Γαλλία είναι επίσης μέλος αυτού του σκέλους. Όμως, υπάρχει μια επιστολή που διαψεύδει...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Η Γαλλία δεν είναι του στρατιωτικού σκέλους.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ναι, η Γαλλία είναι...

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Του πολιτικού.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Του πολιτικού σκέλους, αλλά....

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Χάριν της ακρίβειας.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Υπάρχει μια επιστολή του Αλέξανδρου Παπαδόγγονα, ημερομηνίας 30 Ιανουαρίου 1991, ο οποίος τότε πρέπει να ήταν Υπουργός, η οποία στη δεύτερη σελίδα, στην πρώτη παράγραφο αναφερόταν στο ενδιαφέρον της ελληνικής κυβέρνησης να έχει συνεργασία με τη SOFMA και ζητούσε από τη SOFMA να θέσει τους όρους κάτω από τους οποίους θα καθίστατο δυνατή μια τέτοια συνεργασία. Αυτό και μόνο απαντά σε όλους εκείνους οι οποίοι θέλησαν εδώ να αλλάξουν τα δεδομένα και να παρουσιάζουν τη SOFMA σαν εκείνο το διεθνή αντιπρόσωπο ο οποίος αποτελούσε χρηματοδοτικό οργανισμό μοιράσματος προμηθειών.

Και αφού βρισκόμαστε σ' αυτό το θέμα, θα πρέπει να πούμε τι είναι εκείνο το οποίο είχε κάμει η προηγούμενη κυβέρνηση και το Υπουργείο Άμυνας. Στην προσπάθειά του να μειώσει τους ενδιάμεσους, να ελαττώσει τους ενδιάμεσους και αν

ήταν δυνατό να τους καταργήσει, είχε αποφασίσει, ερευνώντας τα στοιχεία, να ορίσει τη SOFMA συντονιστή και τεχνικό σύμβουλο, μέσω του οποίου να παίρναμε τα αναγκαία στοιχεία για να οδηγηθούμε στις καταλληλότερες αγορές. Και μιλούμε για τη Γαλλία από την οποία παίρναμε το 52% όλων των εξοπλισμών μας. Ως σκέψη και ως απόφαση δε νομίζω ότι υπάρχει κανείς σ' αυτή την αίθουσα που θα μπορούσε να πει ότι ήταν λανθασμένη. Ξέρουμε όλοι από τη μικρότερη εμπορική πράξη τι σημαίνει να εκλείψουν οι μεσάζοντες.

Παρενθετικά όμως εδώ θα πρέπει να υπενθυμίσουμε το δικό μας το νόμο, γιατί φαίνεται ότι κάποτε, προκειμένου να εξυπηρετήσουμε κάποιους δικούς μας σκοπούς, ξεχνούμε λίγο το τι προβλέπει η δική μας νομοθεσία. Δεν απαγορεύεται, με βάση την τροποποίηση 120 του '86 του νόμου, η ύπαρξη προμηθειών. Απλά, εκεί που υπάρχουν τέτοιες προμήθειες, θα πρέπει να δηλώνονται τόσο στο κράτος όσο και εδώ στη Βουλή, στην Επιτροπή 'Αμυνας, για να γνωρίζουμε τι ακριβώς συμβαίνει. 'Αρα, το αμάρτημα δεν είναι η ύπαρξη των προμηθειών. Αλλά και εδώ ακόμη έγινε μέριμνα να μειωθούν και να περιοριστούν.

Αφού είμαστε σ' αυτό το σημείο, θα ήθελα να δούμε την επιστολή η οποία δόθηκε από τη SOFMA στο Υπουργείο 'Αμυνας, μετά την ειδοποίηση ότι οριζόταν ως ο συντονιστής μας, ημερομηνίας 14 Δεκεμβρίου 1988, η οποία απαντούσε στο δικό μας το Υπουργείο, στον τότε Υπουργό, για το πώς θα γινόταν η συνεργασία μεταξύ SOFMA και Υπουργείου. Εκεί θα διαπιστώσουμε ότι πράγματι δε μιλούσαν για προμήθειες και κακώς εδώ διαστρεβλώνεται και λέμε για 0,5% - 1,5% προμήθειες. Εκεί γινόταν αναφορά σε expenses και fees αυτών των expenses, τα οποία σε κάθε δεδομένη περίπτωση που θα υπήρχαν θα συμφωνούνταν, λέει αυτή η επιστολή, από τα δύο μέρη. 'Αρα, απόκρυψη της αλήθειας δε γινόταν στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, αλλά γίνεται από κάποιους συναδέλφους εδώ.

Ο κ. Χάσικος αναφέρθηκε στο ότι παρανομούσε η τότε κυβέρνηση. Και παρανομούσε για ποιο λόγο; Γιατί σύμφωνα με το νόμο του 1985, το Νόμο 5 του 1985, δεν έκαμε κανονισμούς. Το άρθρο 17, όπως τροποποιήθηκε, του Νόμου 5 του 1985 λέει: "Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδώσει κανονισμούς". Το "δύναται" πιστεύω ότι είναι μια λέξη γνωστή σε όλους και μάλιστα σε νομικούς. Δηλαδή είναι μια δυνατότητα την οποία έχει η Εκτελεστική Εξουσία, εφόσον και όταν κρίνει ότι για την υλοποίηση μιας συγκεκριμένης νομοθεσίας χρειάζονται κάποιες περαιτέρω καθορισμένες λεπτομέρειες και τρόποι, να τους καθορίσει με τέτοιους κανονισμούς. 'Αρα, δεν παρανομούσε η κυβέρνηση που δεν έκανε κανονισμούς. Απλά, δε χρησιμοποίησε αυτό το δικαίωμα που είχε να κάμει κανονισμούς. 'Αρα, δεν μπορούμε να πούμε ότι παρανομούσε.

'Εχουν προβληθεί εδώ πολλοί ισχυρισμοί και, επειδή αυτούς τους ισχυρισμούς τους είχαμε στα χέρια μας και μας είχαν κατατεθεί κατά τον έλεγχο στις δύο Επιτροπές, θα ήθελα να διαβάσω την επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα προς τον Υπουργό 'Αμυνας, ημερομηνίας 7.11.1993:

"Στις 26 Οκτωβρίου 1993 ο Βουλευτής κ. Σ. Χάσικος, ο οποίος είναι μέλος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ελέγχου της Βουλής των Αντιπροσώπων, μου έδωσε το επισυνημμένο σημείωμα και παρακαλώ να έχω τις απόψεις σας και μέσω σας τις απόψεις του Αρχηγού του ΓΕΕΦ σχετικά με θέματα που εγείρονται στο σημείωμα αυτό, όσο το δυνατό πιο σύντομα".

Και αυτές οι απόψεις είναι οι απόψεις τις οποίες έβαλε και στην ολομέλεια ο κ. Χάσικος. Αυτές οι απόψεις και αυτές οι θέσεις βρίσκονται ενώπιον του Υπουργείου 'Αμυνας, που δεν είναι της κυβέρνησης Βασιλείου, αλλά είναι της κυβέρνησης

Κληρίδη, από τις 7.11.1993. Προσωπικά δεν έχω δει καμιά απάντηση, ούτε θετική ούτε αρνητική. Ούτε έχω δει πρόθεση διερεύνησης και θα εξηγήσω μετά γιατί δεν έχω δει τέτοια πρόθεση διερεύνησης. Και είναι αυτό το οποίο είχε αναφέρει ο κ. Χριστοδουλίδης στην ομιλία του. Προτίθεται η κυβέρνηση Κληρίδη να καλύψει την κυβέρνηση Βασιλείου και, αν ναι, γιατί είχε βάλει υποψηφιότητα για να αναλάβει αυτή την εξουσία;

Ο Γενικός Εισαγγελέας στην προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων επιστολή του, ημερομηνίας 8.10.1993, σελίδα 2, στην πρώτη παράγραφο, αναφέρεται στο κατά πόσο κατά τη γνώμη της Γενικής Εισαγγελίας υπάρχει οποιαδήποτε υπόθεση. Και η απάντηση είναι ότι από την έρευνά της η Γενική Εισαγγελία δεν έχει διαπιστώσει είτε την ύπαρξη παραβίασης των διαδικασιών είτε την ύπαρξη παράνομης πράξης. Και προχωρά με το "ίσως" στα θέματα των εξοπλισμών. Και όπως μας το εξήγησε, όταν ήρθε στις δύο Επιτροπές, με βάση τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου, αν αποδειχθεί ότι είναι πραγματικά, τότε ενδεχομένως να προκύπτει θέμα. Όμως, στην ίδια επιστολή του Γενικού Εισαγγελέα αναφερόταν ότι, για να μπορέσει να ερευνηθεί το θέμα, θα πρέπει ενδεχομένως να υπάρξει πολιτική απόφαση, για να μπορέσουμε να φτάσουμε στην πηγή. Και η πηγή δεν είναι η Κύπρος, αλλά το εξωτερικό και συγκεκριμένα η Γαλλία. Για να διερευνήσουμε την ύπαρξη αυτής της πολιτικής απόφασης, είχαν κληθεί ο Υπουργός Εξωτερικών και ο Υπουργός Άμυνας να παραστούν στις δύο Επιτροπές για να θέσουν την πολιτική αυτή. Και πράγματι τούτο έγινε στις 11.11.1993. Τι μας είπαν οι δύο αυτοί Υπουργοί της κυβέρνησης Κληρίδη και μάλιστα όταν η δική μας η πλευρά επέμενε πράγματι να διαλευκανθεί η υπόθεση και το αν είναι γνήσια αυτά τα έγγραφα Ιεροδιακόνου, εκείνοι οι οποίοι ευθύνονται να πάρουν το δρόμο προς τη δικαιοσύνη; Και πάλι δεν υπήρξε σαφής απάντηση.

Είχαν απαντήσει όμως και σε άλλα θέματα. Αυτός ο θόρυβος που δημιουργείτο, πέραν των στόχων των εσωτερικών που υπήρχαν, μας επηρεάζει στην εξασφάλιση αγορών; Διαβάζω από τη σελίδα 2 των πρακτικών της 11ης Νοεμβρίου 1993: "Υπουργός Εξωτερικών: Όμως, εκδηλώθηκε επανειλημμένα ενδιαφέρον από μέρους του Υπουργού Άμυνας", της Γαλλίας εννοείται, "για το θόρυβο ο οποίος γίνεται και θεωρήθηκε ότι ο θόρυβος αυτός δυνατό να δημιουργήσει προβλήματα σε ό,τι αφορά τον αμυντικό τομέα". Στη συνέχεια ο ίδιος Υπουργός, αλλά και ο Υπουργός Άμυνας επιβεβαίωσαν το ότι η εδώ πρεσβεία της Γαλλίας μεταβίβασε τη θέση ότι υπάρχει ενδεχόμενο να υπάρξει πρόβλημα. Συνεχίζει όμως ο ίδιος Υπουργός: "Ο πολύς και συνεχιζόμενος σάλος που γίνεται γύρω από μια γαλλική εταιρεία", και αναφέρεται στη SOFMA, "αλλά κυριότερα που είναι συνδεδεμένος με την πώληση γαλλικών όπλων προς την Κύπρο, μια ενέργεια που προκαλεί σοβαρές αντιρρήσεις από διάφορες χώρες γιατί η Γαλλία να πουλά όπλα στην Κύπρο, παρεμβάλλει εμπόδια σε νέες πράξεις". Στη συνέχεια επιβεβαιώνουν ότι έγιναν κατ' επανάληψη παραστάσεις από μέρους του Υπουργείου Άμυνας προς την εκεί πρεσβεία μας.

Όμως, στην επιμονή των Βουλευτών, μεταξύ των οποίων και Βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού, ότι το θέμα είναι ξεκάθαρο και άρα πρέπει να αποφασίσει η κυβέρνηση αν θα προβεί στα αναγκαία διαβήματα για έρευνα στη Γαλλία που αφορούσαν τα έγγραφα που έχουν κατατεθεί και πάλι απέφευγε ο Υπουργός Εξωτερικών να τοποθετηθεί ευθέως. Μάλιστα, όταν ο Πρόεδρος μιας εκ των δύο Επιτροπών του είχε αναφέρει "Μα! είναι ξεκάθαρο το τι ζητούμε να γίνει στη

Γαλλία", απαντούσε συνεχώς "Θα πρέπει να έχω και νέα επαφή με το Γενικό Εισαγγελέα για να κάμουμε το sounding", όπως το ανέφερε, "για το πώς θα πρέπει να γίνουν οι ενέργειες αυτές".

Εν πάση περιπτώσει, μέχρι σήμερα, έστω και έξι μήνες μετά από εκείνη τη συνάντηση εδώ στη Βουλή, οι δύο Επιτροπές δεν έχουν ενημερωθεί για οποιαδήποτε πολιτική απόφαση της κυβέρνησης να προβεί σε χρήση των δικαιωμάτων της και να ζητήσει να κάνει έρευνες στο χώρο της Γαλλίας, για να διαπιστώσει αν οι Γάλλοι μας πωλούσαν όχι με τις χαμηλότερες τιμές, αλλά με αυξημένες τιμές. Δήλωνε όμως επίσης ο Υπουργός Εξωτερικών -και εδώ δείχνει και σαφή πρόθεση: "Επίσης, όλοι εδωπέρα", και εννοούσε τις δύο Επιτροπές, "δε θέλουν να θεωρηθεί ότι διαταράσσουμε τις σχέσεις μας με τη Γαλλία."

Τι σημαίνει αυτή η θέση; Πώς ερμηνεύεται αυτή η θέση; Όπως κάποιοι συνάδελφοι έχουν βγάλει δικά τους συμπεράσματα, θα έλεγα ότι το συμπέρασμα που βγαίνει από αυτή τη φράση του Υπουργού είναι ότι δεν υπάρχει πολιτική απόφαση ή βούληση αυτής της κυβέρνησης να προχωρήσει στη διερεύνηση του θέματος αυτού. Γιατί όλα τα στοιχεία τα οποία ισχυρίζονται οι συνάδελφοι ότι έδωσαν κατά τη διερεύνηση του θέματος δόθηκαν ουσιαστικά επί νέας κυβέρνησης, επί κυβέρνησης Κληρίδη, γιατί από όλες τις συνεδρίες που έχουμε κάμει μόνο μια ήταν επί διακυβέρνησης Βασιλείου. Όλες οι υπόλοιπες είναι επί διακυβέρνησης Κληρίδη. Άρα, αν υπάρχουν κάποιοι οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι να αναλύσουν, να επεξηγήσουν και να απαντήσουν στα ερωτήματα, ήταν οι σημερινοί κρατούντες, η κυβέρνηση Κληρίδη. Αλλά δεν έχουν δώσει τέτοιες απαντήσεις. Συνεπώς, πώς είναι δυνατό να ερχόμαστε εδώ και να ζητούμε από την κυβέρνηση αυτή, ενώ για δεκαπέντε μήνες είναι ανοικτό το θέμα, να ορίσει διερευνητική επιτροπή, τη στιγμή που θα μπορούσε να το κάμει σε κάθε στάδιο της διαδικασίας για να βοηθήσει, αν θέλετε, το έργο των δύο Επιτροπών. Αλλά δεν το έχει πράξει.

Έχει εδώ γίνει ένα μεγάλο ουσιαστικά λογοπαίγνιο, έχουν εξαχθεί συμπεράσματα, έχουν στηριχθεί θέσεις πάνω σε μη πραγματικά στοιχεία και έχει γίνει προσπάθεια να σπιλωθούν κάποια ονόματα. Είχε πει σαφώς προηγούμενος συνάδελφος ότι έγινε κλοπή δημόσιου χρήματος. Και αναφερόταν στα πυρομαχικά των 155 χιλιοστών. Και είναι κλοπή με βάση κάποια έγγραφα, των οποίων η γνησιότητα αμφισβητείται, αλλά έγγραφα που αφορούν γαλλικές εταιρείες. Αν υπάρχει κλοπή, θα θέλαμε να το μάθουμε. Η κλοπή όμως για την οποία γίνεται ισχυρισμός με καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κλοπή από Κύπριους πολίτες. Θα είναι κλοπή, εφόσον γίνουν αποδεκτά εκείνα τα έγγραφα, από ξένους πολίτες και εταιρείες, από γαλλικές εταιρείες. Και είναι εδώ που το κράτος μας, σύμφωνα με τις συμβάσεις που έχει συνάψει, προστατεύεται. Άρα, αν είναι γνήσια τα έγγραφα και αν θέλουν, γιατί δεν προχώρησαν στο να φέρουν πίσω αυτά τα εκατομμύρια τα οποία κακώς πήραν αυτές οι εταιρείες; Ή μήπως δεν υπάρχει θέμα και απλά θα πρέπει να πούμε αυτά τα πράγματα για να δικαιολογήσουμε την εγγραφή του θέματος;

Ακούστηκε εδώ ότι κάποιοι τηλεφώνησαν, πίεσαν τη LUCHAIRE, την εξεβίασαν τη LUCHAIRE και την ανάγκασαν να μας στείλει επιστολές. Αυτά είναι αποδεικτικά στοιχεία ή συμπεράσματα που δε στηρίζονται σε κανένα στοιχείο; Είναι δυνατό αυτή η Βουλή τόσο εύκολα να οδηγείται σε τέτοια συμπεράσματα και τέτοιες εικασίες ότι έγιναν αυτές οι πιέσεις; Γι' αυτά τα όπλα των 155 χιλιοστών θα μπορούσε ο καθένας να κατηγορήσει την προηγούμενη κυβέρνηση και τον

προηγούμενο Υπουργό, αν, αφού έπαιρναν αυτή την τοποθέτηση του Tailhardat, δεν τη διερευνούσαν, δεν την περνούσαν από το κόσκινο της αλήθειας και της δυνατότητας του κυπριακού κράτους να αποκτήσει αυτά τα πυρομαχικά σε χαμηλότερες τιμές.

Εκείνο το οποίο έγινε, και αποδεικνύεται από το έγγραφο το οποίο μας έχει μοιραστεί σήμερα εδώ, είναι πως τέθηκε αυτή η θέση και πληροφόρηση κάτω από διπλό και τριπλό έλεγχο και τελικά το κυπριακό κράτος πράγματι βγήκε κερδισμένο από αυτό τον έλεγχο, γιατί σε κάποιο στάδιο -και αυτό φαίνεται στα πρακτικά της διερεύνησης- αναγκάστηκαν κάποια μέρη αυτών των πυρομαχικών να μας τα δώσουν σε χαμηλότερες τιμές. Μας έδωσαν, αν δεν κάνω λάθος, και κάτι ως δώρο, το οποίο πώς το δικαιολόγησαν; Είπαν ότι δεν μπορούσαν να μειώσουν περαιτέρω τις τιμές, γι' αυτό και μας έδιναν αυτό το δώρο.

'Αρα, αυτός ο ισχυρισμός για αυξημένες τιμές από τη SOFMA κατά 20% έτυχε διερεύνησης, έτυχε προβληματισμού, έτυχε μελέτης και στο τέλος αποδείχθηκε ότι δεν ήταν πραγματικός ή στη συνέχεια ότι δεν υφίστατο. Συνεπώς, δεν ήταν δυνατό να προχωρήσει η κυπριακή κυβέρνηση πλέον, εφόσον ρητώς και γραπτώς υπήρχε και η άρνηση της LUCHAIRE για απευθείας σύμβαση με το κυπριακό κράτος.

Το γεγονός της εδώ τοποθέτησης ότι αντέδρασαν αντιπρόσωποι μετά την εισαγωγή των νέων διαδικασιών, όπως φαίνεται στα πρακτικά της 9ης Απριλίου 1993, και το οποίο δέχονται όλες οι πλευρές, ότι υπήρχε δηλαδή αντίδραση, τι αποδεικνύει; Αν θίγονταν τα συμφέροντα αυτών των αντιπροσώπων, εύλογο είναι να αναμενόταν να αντιδράσουν. Αν δε θίγονταν, έστω και με διάφορους τρόπους που ενδεχομένως να εξευρίσκονταν, τότε δεν υπήρχε καθόλου λόγος να αντιδράσουν. 'Ομως, το επιβεβαιωμένο και κοινά αποδεκτό είναι ότι αντέδρασαν. 'Αρα, με τις διαδικασίες που εισήχθηκαν, επηρεάστηκαν δυσμενώς τα συμφέροντα αυτών των αντιπροσώπων. Και είναι γι' αυτό το λόγο που αντέδρασαν. Τότε και αυτό θα πρέπει να πιστωθεί θετικά στην προηγούμενη κυβέρνηση και τον προηγούμενο Υπουργό 'Αμυνας.

Κλείνοντας, θα ήθελα και πάλι να τονίσω τη θέση αρχής ότι είμαστε υπέρ της αμυντικής θωράκισης, μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων της οικονομίας μας, που να διασφαλίζει την ασφάλεια του κράτους μας και των πολιτών. Ακόμα είμαστε και εναντίον κάθε είδους διασπάθισης δημόσιου χρήματος και είμαστε έτοιμοι ανά πάσα στιγμή, εφόσον υπάρχουν στοιχεία που να αποδεικνύουν οτιδήποτε, να το ερευνήσουμε και να το υποστηρίξουμε.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Αριστοφάνη Γεωργίου, τον Πρόεδρο αντικατέστησε στην έδρα ο Βουλευτής κ. Αβραάμ Αντωνίου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα μιλήσω τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είστε στον κατάλογο, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θα προτιμούσα να μιλήσω το απόγευμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μιλήσετε το απόγευμα; Αν υπάρχει άλλος από το Δημοκρατικό Συναγερμό... Διότι ο επόμενος είναι από το ΑΚΕΛ και πάλι. Διερωτώμαι ποιος άλλος υπάρχει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε. Θα μιλήσω τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μετά τα τραγικά γεγονότα του 1974 και την κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, πιστέψτε με ότι είμαι μεταξύ εκείνων που πιστεύουν ότι πρέπει να διαθέσουμε και από τα υστερήματά μας για μια αποτελεσματική άμυνα. Ποτέ δε θα πρέπει να βρεθεί ο κυπριακός ελληνισμός, αν χρειαστεί να πολεμήσει, χωρίς τα απαραίτητα στρατιωτικά μέσα. Γι' αυτό συμφωνώ με το συνάδελφο του ΑΚΕΛ, τον πρώτο ομιλήσαντα, ότι οι επιλογές μας κατά την εξασφάλιση των διάφορων οπλικών συστημάτων και άλλων στρατιωτικών μέσων πρέπει να έχουν στόχο να αγοράζεται το καλύτερο υλικό. Προσωπικά πρωτοστατώ σε αυτή την προσπάθεια. Ως Μέλος δε και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας έχω, αν θέλετε, και πρόσθετη ευθύνη για τη διαφύλαξη του αντικειμένου της άμυνας.

Είναι για τους πιο πάνω λόγους που δεν αντικρίζω το υπό εξέταση θέμα με κομματικά ή άλλα πολιτικά κριτήρια. Για το λόγο αυτό απορρίπτουμε την προσέγγιση του συνάδελφου του ΑΚΕΛ ότι το υπό εξέταση θέμα δημιουργήθηκε ενόψει των προεδρικών εκλογών. Θέλω να σας υπενθυμίσω ότι, παρά το γεγονός ότι το θέμα ενεγράφη από το συνάδελφο Χάσικο στις 15 Οκτωβρίου 1992, τρεις δηλαδή ολόκληρους μήνες προ των προεδρικών εκλογών, εντούτοις δε ζητήθηκε να συζητηθεί και ούτε συζητήθηκε αυτό το θέμα. Σας υπενθυμίζω ότι το θέμα άρχισε να εξετάζεται μετά τις προεδρικές εκλογές. Ήταν νομίζω πολύ εύκολο για το Δημοκρατικό Συναγερμό, για ένα τόσο σοβαρό θέμα, να ζητήσει από τους Προέδρους των Επιτροπών που ήταν εγγεγραμμένο το θέμα να ξεκινήσει η εξέτασή του προ των προεδρικών εκλογών. Αν λοιπόν θέλαμε να εκμεταλλευτούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, το θέμα, θα ήταν, αντιλαμβάνεσθε, πολύ εύκολο να ξεκινήσει η συζήτηση. Και σας υπενθυμίζω επιπλέον ότι ούτε στον τύπο ούτε πουθενά δεν άρχισε να συζητείται ή να δημοσιεύεται οτιδήποτε σχετικό προ των προεδρικών εκλογών. Αυτά νομίζω θα τα δείτε και έχετε όλοι τα έγγραφα. Η μόνη αναφορά που έγινε προ των προεδρικών εκλογών ήταν η επικεφαλίδα εγγραφής του θέματος που τίποτε απολύτως δεν αποκάλυπτε για την έκταση την οποία θα έπαιρνε η συζήτηση του όλου θέματος.

Θέλω όμως παράλληλα να τονίσω με έμφαση, παρά το σεβασμό προς το αντικείμενο της άμυνας, ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να κλείσουμε τα μάτια στην καταλήστευση που έχει γίνει σε βάρος του κυπριακού λαού στον τομέα που λέγεται άμυνα. Θέλω επίσης ευθύς εξαρχής να τονίσω ότι δεν έχω καμιά αμφιβολία πως και διασπάθιση του δημόσιου χρήματος έγινε και εξωφρενικές προμήθειες πληρώθηκαν κατά την εξασφάλιση των διάφορων στρατιωτικών μέσων.

Μπορεί κάποιος να διερωτηθεί με βάση την κυπριακή παροιμία αν είναι δυνατό να έχεις το μέλι μέσα στην κούππα και να μη βάλεις το δάκτυλό σου μέσα. Μα! εδώ, αγαπητοί συνάδελφοι, έχουν "στυλλώσει την κούππα". Αυτή είναι η ωμή πραγματικότητα. Κάποιοι μας πήραν για υπανάπτυκτους και για ανθρώπους οι οποίοι δεν έχουμε τον κοινό νου να διαβάζουμε έγγραφα. Τι άλλο μπορεί να σημαίνουν, αγαπητοί συνάδελφοι, τα έγγραφα τα οποία κατέθεσε ο κ. Ιεροδιακόνου; Μπορεί κάποιος να τα αγνοήσει καλυπτόμενος πίσω από απαγορευτικούς αποδεικτικούς κανόνες ή και πίσω από πολιτικές δυσκολίες; Μα εδώ δεν είμαστε δικαστήριο, αλλά πολιτικό σώμα. Μας αρκούν τα λογικά συμπεράσματα, τα οποία με χίλιους τρόπους υποστηρίζονται και αλληλοεπιβεβαιώνονται. "Μα! τι θέλετε;" μας είπε κάποιος συνάδελφος. "Οι ξένοι έν' για τη μάνα τους που θα εργαστούν, όι για μας. Θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Για τη μάνα μας, συγνώμη, όχι για τη μάνα τους.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Για τη μάνα μας. Το νόημα, αν το αντιλήφθηκα καλά, είναι ότι δεν είναι διότι μας αγαπούν και τόσο πολύ που ενδιαφέρονται. Σίγουρα θα κοιτάξουν και την "πάντα" τους. Αυτή, πιστεύω, ήταν η προσέγγιση.

Είναι γεγονός ότι η αναφορά που γινόταν κατ' επανάληψη στις Επιτροπές από τον τέως Υπουργό 'Αμυνας ότι πληρώνονται προμήθειες του μισού, ένα, ενάμισι τοις εκατόν για να καλύπτονται τα διοικητικά έξοδα ήταν λογική, αφού αυτά ήταν ποσά τα οποία μπορούσε κάποιος να τα εντάξει μέσα σε αυτή την κατηγορία. Δηλαδή, ότι πράγματι θα καλύψουν οι άνθρωποι τα δικά τους έξοδα και, αν τους μείνει και κάτι, σίγουρα δεν είναι για τη μάνα μας που θα εργαζόντουσαν. Αλλά προμήθειες του ύψους του 19,5%, υπερτιμολογήσεις επιπρόσθετα οι οποίες ανεβάζουν τις προμήθειες αυτές -έχει δώσει ο κ. Ιεροδιακόνου συγκεκριμένους αριθμούς- σε 40%, 65% σίγουρα ξεπερνούν τα όρια λογικών προμηθειών. Στην περίπτωσή μας προχωρώ ένα βήμα και λέω ότι λόγω των δυσκολιών που υπήρχαν για την εξασφάλιση κάποιων οπλικών συστημάτων, ναι, μπορεί να δικαιολογείται, αν θέλετε, να πληρωθούν και οι ψηλότερες προμήθειες. Αλλά εδώ μιλούμε για τη "ληστεία του τρένου", αγαπητοί συνάδελφοι! Μιλούμε για "ληστεία του τρένου"! Εδώ μπήκαμε σε αυτή τη Βουλή, πιστεύω, τίμιοι και δεν μπορούμε να φύγουμε καλύπτοντας αυτές τις κλοπές, οι οποίες, επαναλαμβάνω, είναι ξεκάθαρες μέσα από τα έγγραφα τα οποία έχουν παρουσιαστεί. Και δεν είναι μόνο τα έγγραφα. Αν κάποιος παρακολουθήσει με λεπτομέρεια όλα τα πρακτικά τα οποία αναφέρονται στο υπό εξέταση θέμα, θα διαπιστώσει με χίλιους τρόπους ένα κεφαλαιώδες πράγμα. 'Ολες οι αγορές, τα πάντα, μεθοδεύονταν, όλα οδηγούσαν στη SOFMA.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Τονίζεται στη λήγουσα, κύριε συνάδελφε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Στη λήγουσα, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, στη λήγουσα. Το είπατε τρεις φορές. Είναι για να πηγαίνει με το μαμά;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ας δούμε λοιπόν αυτή την περιβόητη SOFMA. Κάθε μέρα τονιζόταν ότι ήταν non-profit εταιρεία. Μη κερδοσκοπική εταιρεία. Κάθε μέρα τονιζόταν. Αγαπητοί συνάδελφοι, βρίσκουμε πολλούς της κατηγορίας, αν θέλετε, της SOFMA να κάμνουν τη δουλειά την οποία τους αναθέσαμε, να είναι σύμβουλοί μας, να είναι συντονιστές μας και να μην έχουν κερδοσκοπικούς στόχους, απλώς να παίρνουν μισό τοις εκατόν, για να καλύπτουν τα έξοδά τους; Πιστεύετε ειλικρινά δηλαδή ότι μπορούσε αυτή η εταιρεία χωρίς πρόσθετο κέρδος να παίξει αυτό το ρόλο; Εδώ είναι οι πολιτικές ευθύνες. Αν δηλαδή αποδεδειγμένα αυτοί οι άνθρωποι μας υποχρέωσαν, αν εξασφάλισαν τις προμήθειες οι οποίες έχουν αναφερθεί, εμείς τους δώσαμε την ευκαιρία να το κάνουν, γιατί τους δώσαμε να παίξουν ένα ρόλο που ξέραμε εκ των προτέρων ότι η συνέχεια ήταν οι προμήθειες και οι υπερτιμολογήσεις.

Παρά την εκτεταμένη αναφορά που έκαμε ο κ. Ιεροδιακόνου, θα υποσημειώσω κι εγώ την περίπτωση του Tailhardat, αν το θυμούμαι καλά. Αναφέρεται και στην Έκθεση, αλλά αναφέρεται και στο έγγραφο που παρουσίασε ο κ. Ιεροδιακόνου. Αυτή τη στιγμή όλα, όπως και να τα βάλεις, ταιριάζουν. Είναι ως να κάθεσαι κάτω να κτίσεις ένα σπίτι και όπως και να τα βάλεις τα πράγματα ταιριάζουν. Όλα οδηγούν στη γνησιότητα των εγγράφων Ιεροδιακόνου. Ας μην αυταπατώμεθα. Δεν μπορεί να είναι άλλοθι ο ισχυρισμός τον οποίο εύκολα μπορεί κάποιος να προβάλει ότι είναι πλαστά τα έγγραφα. Όχι, κύριοι συνάδελφοι. Όλα οδηγούν, επαναλαμβάνω, στο ότι τα έγγραφα αυτά δεν είναι πλαστά.

Μας είπε ο κ. Βαρναβίδης, νομίζω και ο κ. Παπαγεωργίου, τι τους είχε λεχθεί στο Υπουργείο αν υπεβάλλετο κατευθείαν προσφορά, αν ζητούσαμε προσφορά από τη LUCHAIRE. Αυτό το πράγμα επιβεβαιώνεται από τις μετέπειτα κινήσεις που έχουν κάνει οι ίδιοι, για να αποτρέψουν αυτή την προσπάθεια να εξασφαλίσουμε τα πυρομαχικά των 155 χιλιοστών από τη LUCHAIRE. Δηλαδή, μετά από την προσέγγιση που έγινε και το θόρυβο που δημιουργήθηκε στο Υπουργείο Άμυνας, υπήρξε η γνωστή επιστολή του Tailhardat για ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Συγνώμη που διακόπτω, αλλά είναι ένα όνομα δύσκολο. Εγώ θα πρότεινα κάποιο γαλλόφωνο εδώ να μας το διαβάσει, να μας πει πώς ακούγεται σωστά, διότι καταντά και να υβρίζουμε νομίζω ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι. Το Obolensky έν' πιο εύκολο όνομα. Τούτο είναι κάπως δύσκολο λεκτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Αστειευόμενος)

Κύριε Χριστοδουλίδη, αν θα υβρίζουμε, εξαρτάται πώς το ονομάζουμε: "ττα-λαττούρι", Ταϊλατάρτ· είναι άλλο θέμα. Λοιπόν, προχωρήστε, παρακαλώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι Ταϊλαρντάτ, κύριε Πρόεδρε, αν είναι σωστά τα γαλλικά μου. Χωρίς το τελικό τ, διορθώνει ο κ. Ρολάνδης. Είναι Ταϊλαρντά, χωρίς να προφέρεται το τελικό τ. Μετά λοιπόν από τη συνομιλία που υπήρξε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης έμαθε καλά γαλλικά ένεκα της αιτήσεώς του για Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ.

(Γέλια)

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Μετά λοιπόν από τη **συζήτηση που** έγινε στο Υπουργείο Άμυνας -και εγώ με τη σειρά μου επαναλαμβάνω ότι είναι προς τιμήν του κ. Βαρναβίδη και νομίζω ήταν και ο κ. Παπαγεωργίου που γνωστοποίησαν στους προϊσταμένους τους, στις προϊστάμενες αρχές, την προσέγγιση Tailhardat- τι έγινε μετά; Η συνέχεια είναι γνωστή, έχει αναφερθεί. Απλώς την υποσημειώνω. Τραβάτε πίσω τον αντιπρόσωπό σας κάτω στην Κύπρο, γιατί θα μας χαλάσει τη δουλειά. Αυτό είναι το νόημα. Για ευτυχή κατάληξη του θέματος. **Ευτυχή** για ποιους; Για τη SOFMA, η οποία είναι μη κερδοσκοπική εταιρεία ή για τους υποτίθεται κατασκευαστές, που είναι η LUCHAIRE; Ήταν καθαρό το θέμα.

Δεν ξέρω αν ανέφερε ο κ. Ιεροδιακόνου και για τους λογαριασμούς που δίνονταν οδηγίες να κατατίθενται οι προμήθειες. Όλα λοιπόν ήταν πλαστά; Όλα είναι πλαστά; Όταν δεν έχουμε τίποτε άλλο να πούμε, είναι πλαστά!

Ακόμα και την υστάτη στιγμή καλούμε τους πάντες να δουν το θέμα, όχι κομματικά, διότι δεν το βλέπουμε κομματικά το θέμα. Εδώ το θέμα της άμυνας είναι ύψιστο εθνικό θέμα και πρέπει να το δούμε όλοι απ' αυτή τη σκοπιά. Δεν μπορεί να γίνεται, αν θέλετε, κλοπή -να πω τη λέξη- του τίμιου ιδρώτα του κυπριακού λαού και να λέμε ότι έχουμε κίνητρα κομματικά. Δεν είναι κίνητρα κομματικά, αγαπητοί συνάδελφοι. Και έχουμε όλοι υποχρέωση να εγκύψουμε στο θέμα και να το δούμε απ' την πραγματική του τη σκοπιά. Όχι να οχυρωνόμαστε πίσω είτε από νομικές δυσκολίες είτε από εύκολη συνθηματολογία ότι: "Ε! τα έγγραφα είναι πλαστά".

Φεύγοντας από το ρόλο της SOFMA που, επαναλαμβάνω, όταν μελετούσα σε όλη την έκταση τα πρακτικά και παρακολουθούσα και τις συνεδρίες των Επιτροπών, πιστέψτε με ειλικρινά, μου ερχόταν στο μυαλό το σύνθημα που έγραφαν στην Αθήνα "Όλοι οι δρόμοι οδηγούν στον Καραμανλή". Όλα τα έγγραφα, οτιδήποτε είναι σχετικό, σε ένα πράγμα οδηγεί, σε ένα δρόμο οδηγεί: στη SOFMA. Ήταν ο εγκέφαλος της καταλήστευσης του κυπριακού λαού. Αυτή είναι η πραγματικότητα και πρέπει να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Το ότι δηλαδή υπάρχουν δυσκολίες άλλων αποδεικτικών στοιχείων για να φανεί πού πήγαν οι προμήθειες, είναι άλλη ιστορία. Ελπίζω σύντομα να ψηφίσουμε εκείνο το νόμο περί πόθεν έσχες. Είναι ίσως η μόνη διέξοδος για να καταδειχθεί τι έγιναν και κάποιες προμήθειες.

Θα πάω σε ένα άλλο κεφάλαιο, τις διόπτρες. Θα προσπαθήσω, σεβόμενος το αντικείμενο, να είμαι προσεκτικός, αν θέλετε, στην αναφορά. Ήταν ένα θέμα το οποίο είχα φέρει εγώ τότε, αν θυμάστε, στις δύο Επιτροπές. Πέραν του ότι έχω παρακολουθήσει τις συνεδρίες, που ιδιαίτερα με το αντικείμενο αυτό είχαν πάρει κάποια έκταση, έχω διαβάσει κατ' επανάληψη τα πρακτικά που έχουν σχέση με την υπό εξέταση περίπτωση των διοπτρών. Και επειδή γνωρίζω ότι ακόμα και σήμερα υπάρχουν λόμπι προς αυτές τις κατευθύνσεις, ζήτησα -και επικαλούμαι τους συναδέλφους- να σταυρωθούν τα κονδύλια και σήμερα που έχουν σχέση με αυτές τις κατηγορίες. Διότι, απ' όποια πλευρά κι αν δεις το θέμα, δυστυχώς όλοι ενεργούν προς αυτή την κατεύθυνση.

'Ηρθε ποιος στην Επιτροπή να καταθέσει; Κατ' εμένα ο πλέον αρμόδιος. Προσπάθησαν να παρουσιάσουν τον κ. Πανταζή, τον Υποστράτηγο Πανταζή, σαν αναρμόδιο. 'Εχει δύο η Δημοκρατία Υποστράτηγους, τον κ. Λόττα και τον κ. Πανταζή. Και μάλιστα σε κάποιους θα υπενθυμίσω ότι ο κ. Πανταζής ήταν η ασπίδα του Μακαρίου, ήταν ο υπεύθυνος του Εφεδρικού Σώματος. Και η εμπιστοσύνη του Αρχιεπισκόπου προς το πρόσωπο τούτο -όλοι θα θυμάστε- ήταν απεριόριστη και επιπλέον συνεχώς προήγετο και έφτασε στο βαθμό του Υποστράτηγου.

Θα κάμω κάποιες αναφορές. Μόνο να σας καταδείξω τι λέει ο κ. Αλωνεύτης, ο τέως Υπουργός, για τον κ. Πανταζή, για να δείτε. Εισάγοντας το θέμα, για όσους δεν ξέρουν το θέμα, ο κ. Πανταζής δεν είναι τυχαία που κλήθηκε στις Επιτροπές να καταθέσει. Ο κ. Πανταζής ήταν ο Πρόεδρος της επιτροπής αξιολογήσεως, που είχε οριστεί για να αξιολογήσει τους διάφορους τύπους διοπτρών. 'Οταν είδαν τις διόπτρες εκτεταμένα όλα τα μέλη, αποφάσισαν ότι δεν έπρεπε να γίνει η πράξη. Αποφεύγω να χρησιμοποιήσω, αν θέλετε, την ορολογία που χρησιμοποιήθηκε, αλλά σας λέω η εισήγηση ήταν κατά πλειοψηφία της επιτροπής "όχι στην πράξη". Τι έγινε μετά; 'Επρεπε να βρεθεί τρόπος να αγοραστούν και έπρεπε να παρακαμφθεί ο κ. Πανταζής. Κλήθηκαν τα υπόλοιπα μέλη στο Υπουργείο, εκτός του κ. Κόντη, 'Ελληνα αξιωματικού, ο οποίος εν τω μεταξύ είχε επιστρέψει πίσω στην Ελλάδα. Εκεί ουσιαστικά τους έκαναν παρατήρηση γιατί να μην υπάρχει ομόφωνη απόφαση. Η απάντηση ορισμένων μελών της επιτροπής ήταν -διαβάζω από τα πρακτικά τώρα λεπτομερώς: "Μα, αυτό σημαίνει να είναι επιτροπή. Κατά την άποψή μας ορθά εργάστηκε η επιτροπή, διότι, αν δεν υπάρχει διαφωνία, σημαίνει ότι όλοι συμφωνούμε και επομένως ενδέχεται και το παρεξηγήσιμο ότι παίρνουμε εντολή να συμφωνήσουμε". Κλήθηκαν λοιπόν τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής στο Υπουργείο. Η δικαιολογία είναι ότι κλήθηκαν αυτοί οι οποίοι δεν είχαν υποβάλει αναφορά. Και επειδή ο κ. Πανταζής, όταν είδαν αυτές τις διόπτρες, είχε κάμει γραπτή αναφορά ως πρόεδρος της επιτροπής, είπαν ότι έπρεπε μετά να κληθούν στο Υπουργείο οι υπόλοιποι, γιατί δεν είχαν κάμει γραπτή αναφορά. 'Ομως, στο τέλος φάνηκε καθαρά από την παρουσία των μελών εκεί ότι κλήθηκαν στο Υπουργείο και τα άλλα δύο μέλη, εκτός του κ. Κόντη, ο οποίος είχε εν τω μεταξύ φύγει στο εξωτερικό, τα οποία είχαν υποβάλει και εκείνα γραπτή αναφορά. Ο μόνος που δεν κλήθηκε είναι ο κ. Πανταζής. Είναι περιττό βεβαίως να τονίσω ότι, αφού είχαν δώσει αρνητική τοποθέτηση τα μέλη της επιτροπής, τους ζητήθηκε να κατατάξουν αυτό για το οποίο είπαν όχι. Ποιο είναι το καλύτερο του χειρότερου; Το πώς έγινε μετά η αγορά περιγράφεται μέσα. Πραγματικά ήταν μια πεντάλεπτη παρατήρηση που έγινε από κάποιους άλλους ασφαλώς, όχι από την επιτροπή η οποία ήταν επιφορτισμένη με αυτό το καθήκον.

Λέγει στη σελίδα 118 των πρακτικών ο κ. Πανταζής: "Προσωπικά πίστευα και πιστεύω ότι ο σκοπός που τους καλούσε ήταν ενδεχομένως, με την πονηριά η οποία μας διακρίνει όλους, γιατί θα ήθελαν ενδεχομένως να αλλάξουν την υπογραφή τους ή να πουν οποιοδήποτε άλλο πράγμα. Αλλά έχω τη γνώμη ότι, εφόσον υπάρχει κάποιο πρακτικό ενώπιον κάποιου, αν θα κληθεί κάποιος, πρέπει να κληθεί ο πρόεδρος, ο οποίος εκπροσωπεί τους πάντες, ή ολόκληρη η επιτροπή ως σύνολο, για να πει ο καθένας τις απόψεις του για τον άλφα ή βήτα λόγο, χωρίς αυτό το οποίο λέγω τώρα να θεωρείται και το πιο σωστό. Δεν ξέρω." Αυτή είναι η θέση του κ. Πανταζή.

Αυτό θέλω να το τονίσω: ότι ποτέ στο παρελθόν δεν υπήρξε περίπτωση να κληθούν μέλη της επιτροπής αξιολόγησης στο Υπουργείο. Ουδέποτε τους κάλεσαν για να τους ζητήσουν το λόγο. Το ότι έγινε και παραπλάνηση φαίνεται στη σελίδα 101 των πρακτικών. Μετά που κάλεσαν τα μέλη της επιτροπής στο Υπουργείο και δεν κάλεσαν τον πρόεδρο της επιτροπής, το ΓΕΕΦ συνέταξε, λέει, φύλλο ενημερώσεως-εισηγήσεων, με το οποίο πρότεινε στον Υπουργό 'Αμυνας σύγκληση σύσκεψης από τον Υπουργό με συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων και των μελών της επιτροπής αξιολόγησης που δεν υπέβαλαν προσωπικές αναφορές, για να εκθέσουν τις απόψεις τους για τους επίμαχους τύπους διοπτρών, με σκοπό τη λήψη οριστικών αποφάσεων. Ενώ τελικά -και εδώ υπάρχει παραπλάνηση- δεν κλήθηκαν μόνο αυτοί που δεν υπέβαλαν γραπτή αναφορά, αλλά κλήθηκαν και τα δύο μέλη που υπέβαλαν. Ο μόνος που δεν κλήθηκε ήταν ο πρόεδρος της επιτροπής, γιατί διαφωνούσε.

Θα προσπαθήσω να αποφύγω να κάμω αναφορά στους χαρακτηρισμούς που δόθηκαν σ' αυτά που αξιολογήθηκαν, σεβόμενος, επαναλαμβάνω, το αντικείμενο της άμυνας, ιδιαίτερα στον τομέα τούτο. Αλλά θα ήθελα, φεύγοντας από το σημείο τούτο, να πω μόνο ότι ο τέως Υπουργός 'Αμυνας είπε ότι -δεν το βρίσκω επακριβώς, αλλά είναι μέσα στα πρακτικά, κύριε Πρόεδρε- ο λόγος που δεν κάλεσε, λέει, τον κ. Πανταζή είναι ότι θεωρούσε ότι ήταν ο πλέον ακατάλληλος, ότι η επιτροπή εργάστηκε υπό τη δική του προεδρία κατά τον πλέον ανεύθυνο τρόπο και θεωρούσε ανάξιο να καλέσει τον κ. Πανταζή στη σύσκεψη που έγινε στο Υπουργείο. Δηλαδή, ήταν ο τελευταίος των τελευταίων στρατιωτών και δε θεωρούσε ότι έπρεπε να κληθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εχετε τελειώσει, κύριε Χατζηγιάννη;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συγνώμη, κύριε Πρόεδρε, ένα δευτερόλεπτο μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι να προχωρήσετε και το βρίσκετε μετά.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα τελειώσουμε έτσι γρήγορα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Να προχωρήσουμε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Μια διευκρίνιση, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Καρά.

Α. ΚΑΡΑΣ:

'Ηθελα να ρωτήσω τον κ. Χατζηγιάννη. Στο τέλος νομίζω έπαυσε τον κ. Πανταζή;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σίγουρα, αφού έχουμε πει ότι έχει αντικαταστήσει τον κ. Πανταζή. 'Οχι, η πραγματικότητα είναι ότι, όταν η επιτροπή αυτή βρήκε το εύρημά της, επειδή το εύρημα δεν ήταν αρεστό και, επαναλαμβάνω, το εύρημα της πλειοψηφίας της επιτροπής δεν ήταν αρεστό, εκαλούντο τα μέλη πάνω στο Υπουργείο και τους γινόταν εκεί παρατήρηση -επιεικής λέξη- γιατί δεν ομοφώνησαν και στο τέλος γινόταν ουσιαστικά προσπάθεια να διαφοροποιήσουν τη θέση τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η ερώτηση του κ. Καρά, κύριε Χατζηγιάννη, είναι αν τον έπαυσε από πρόεδρο της επιτροπής αξιολόγησης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σίγουρα, βέβαια.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Τον έπαυσε; Τον αντικατέστησε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αφού σας λέω ότι έκαμε μια άλλη σύσκεψη πάνω στο Υπουργείο εκεί και αποφάσισαν στη σύσκεψη να μετάσχουν τα μέλη της επιτροπής που ήταν υπό τον κ. Πανταζή και τα οποία δεν είχαν υποβάλει προσωπική αναφορά. Και κλήθηκαν όλοι εκτός από τον κ. Πανταζή.

'Ενα άλλο κεφάλαιο το οποίο θα ήθελα να προσεγγίσω είναι το θέμα των EXOCET, στο οποίο έχει γίνει ευρεία αναφορά από το συνάδελφο του ΑΚΕΛ. Θα ήθελα να συμφωνήσω απόλυτα στο γεγονός ότι η εξασφάλιση εκείνου του οπλικού συστήματος όχι μόνο δεν ήταν εύκολη υπόθεση, αλλά και, όταν είχε αποφασιστεί η εξασφάλισή του, είχε καταβληθεί προσπάθεια από την τουρκική πλευρά για να ματαιωθεί και η εκτέλεση της συμφωνίας. 'Ομως, παρά τις δυσκολίες -και πράγματι δεν υπήρχε κατά εκείνη την περίοδο άλλη, αν θέλετε, εναλλακτική λογική λύση- πιστεύω ειλικρινά ότι το ποσό το οποίο έχει αναφερθεί ότι πληρώθηκε ως διαφορά από ό,τι έχει εξασφαλιστεί από άλλες χώρες, σίγουρα είναι μεγάλο ποσό. Και δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να δικαιολογηθεί τόσο μεγάλη διαφορά, παρά τις δυσκολίες που υπήρχαν στην απόκτηση αυτού του αντικειμένου.

Μια άλλη πτυχή είναι το θέμα των αυτοκινήτων ACMAT, για το οποίο και πάλι έγινε εκτεταμένη συζήτηση στην Επιτροπή. Είναι γεγονός ότι είναι η αναγκαία συνέχεια της απόκτησης των όλμων 120 χιλιοστών. Δηλαδή, από τη στιγμή που έγινε η επιλογή εκείνης της κατηγορίας των όλμων, φαίνεται δυστυχώς ότι εδρομολογείτο και η απόκτηση κάποιων συγκεκριμένων οχημάτων. Το ότι πρέπει να αγοράζεται το καλύτερο -και κανένας δε θέλει σίγουρα τα παιδιά του να πηγαίνουν με τα μέσα που είχαμε το 1974- σίγουρα δεν πρέπει με κανέναν τρόπο αυτό να μας οδηγεί στη θέση ότι, προκειμένου να εξασφαλίσουμε το καλύτερο, θα πρέπει να πληρώσουμε οτιδήποτε μας ζητηθεί. Διότι πλέον περνούμε στην άλλη όχθη του ποταμού.

'Εχει λεχθεί από το συνάδελφο του ΔΗΚΟ ότι αυτούς έχουμε, αυτούς πρέπει να εμπιστευόμαστε. Ναι, είναι γεγονός ότι εμείς τιμούμε όλους τους αξιωματικούς, τους πάντες. Αλλά η δουλειά μας είναι να ελέγχουμε. Εμείς δηλαδή, ανεξάρτητα από το πόστο που κατέχει ο οποιοσδήποτε, όσο ψηλά στην ιεραρχία κι αν είναι, όσο και αν στέκεται ψηλά, εδώ έχουμε υποχρέωση να ελέγχουμε. Δεν μπορούμε δηλαδή να δεχόμαστε αυτό το οποίο μας λέγει, επειδή είναι ο αξιωματικός ή ο άλφα ή

ο βήτα που το έχει πει. Αυτή είναι, πιστεύω, η δουλειά της Βουλής. Και δεν μπορεί αβασάνιστα να δεχόμεθα οτιδήποτε προέρχεται από το χώρο εκείνο, με μόνη, αν θέλετε, τη δικαιολογία ότι πρόκειται περί του ειδήμονα στρατιωτικού και αυτόν έχουμε, αυτά μας είπε.

Η εξασφάλιση των όλμων αυτών είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι από πλευράς επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας δεν έχει αμφισβητηθεί από κανέναν. Και δεν εχρειάζετο να γίνει καμιά αναφορά στον τομέα τούτο. Είναι, πιστεύω, άδικη η επίκριση προς το συνάδελφο Χάσικο. Παρακολούθησα την ομιλία του και σε καμιά περίπτωση δεν έχει κάνει αναφορά ότι αποκτήθηκε οποιοδήποτε οπλικό σύστημα άχρηστο ή ακατάλληλο ή οτιδήποτε άλλο. Η όλη υπόθεση, η όλη έρευνα ήταν ότι εξασφαλίστηκαν σε μεγαλύτερες τιμές από τις λογικές τιμές που θα έπρεπε να είχαν εξασφαλιστεί.

'Εγινε μια πομπώδης αναφορά από το συνάδελφο του ΑΚΕΛ ...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορούμε να αποφύγουμε τους χαρακτηρισμούς.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

'Οχι. Το αποσύρω. 'Εγινε μια εκτεταμένη αναφορά και σε ύφος περήφανο - αυτό ήθελα να πω· δεν ήταν καθόλου μομφή- στο οπλικό σύστημα που αποκτήθηκε κάτω από την κατηγορία "ΟΘΕΛΛΟΣ". Δε θα κάμω, επαναλαμβάνω, εκτεταμένη αναφορά στο πόσο έχουμε παραπλανηθεί προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά πιστεύω ότι η πείρα που αποκτήθηκε όλα αυτά τα χρόνια επιβάλλει όπως, προτού αποκτηθεί οποιαδήποτε κατηγορία οπλικού συστήματος, το ερευνούμε διεξοδικά. 'Αλλες χώρες έχουν στρατιωτικούς ακολούθους. Εμείς δεν έχουμε και δυστυχώς ό,τι μας πουν νομίζουμε ότι αυτό το πράγμα είναι ευαγγέλιο και προχωρούμε στην απόκτησή του. Είχαμε την ευκαιρία με το συνάδελφο Γεωργίου να παρευρεθούμε σε μια-δυο ενημερωτικές συσκέψεις πάνω στο θέμα τούτο και είδαμε πραγματικά πώς μας έχουν χρησιμοποιήσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Τελευταία είχα ζητήσει από την Επιτροπή το σταύρωμα οποιωνδήποτε κονδυλίων θα είχε σχέση με απόκτηση μέσων νυκτερινής παρατήρησης που θα προορίζονταν για τα ελικόπτερα. 'Ολες οι πληροφορίες μου κατέτειναν στο γεγονός ότι, παρά την επί τόπου επίσκεψη και παρατήρηση των μέσων αυτών και παρά το ότι ήταν αρνητική η προσέγγιση αυτών που πήγαν, εντούτοις εδρομολογείτο η απόκτηση αυτών των μέσων. Μέχρι και πρόσφατα κάποιοι ανέμεναν ακόμα την υλοποίηση. Ευτυχώς έχει εγκαταλειφθεί αυτή η ιδέα και έτσι μας βγάζει τουλάχιστον και από τον πειρασμό να κάνουμε αρκετές αποκαλύψεις πάνω στο σημείο τούτο.

Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας να πω μόνο δυο λόγια για ένα κεφαλαιώδες σημείο της διερευνούμενης υπόθεσης, διότι σίγουρα έγινε από τον εισηγητή του θέματος ολοκληρωμένη αναφορά, έγινε και από τον κ. Ιεροδιακόνου πιο συγκεκριμένη αναφορά. Θα ήθελα να πω και εγώ ότι η σωστή, νομίζω, πορεία των πραγμάτων είναι ο διορισμός επιτροπής για δημόσια έρευνα, γιατί, αν πραγματικά αυτή η υπόθεση κάτω από κάποιες δυσκολίες κλείσει, όπως οδηγούνται τα πράγματα, τίποτε, νομίζω, δε θα αποθαρρύνει στο μέλλον την επανάληψη παρόμοιων καταστάσεων. Νομίζω ότι έχουμε καθήκον να θέσουμε τέρμα σε αυτή τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος που παρατηρείται στον τόπο μας, με επίκεντρο, αν θέλετε, τον τομέα της άμυνας, που είναι ένας τομέας που έπρεπε αυτοί οι οποίοι βάζουν το χέρι τους σε εκείνα τα ιερά χρήματα να το σκεφτούν διπλά, τριπλά και τετραπλά.

Ανεξάρτητα από τις απόψεις που θα εκτεθούν και από την πορεία που θα πάρουν τα πράγματα, ένα είναι βέβαιο: Δεν πρόκειται να μειωθεί η προσπάθεια όλων μας για την ενίσχυση της αμυντικής μας ικανότητας ως του μόνου αποτρεπτικού μέσου, ως του μόνου, αν θέλετε, όπλου που καταλαβαίνει και ο αντίπαλός μας. Γιατί, αν πραγματικά αφήσουμε την τύχη των παιδιών μας στο πότε θα αποφασίσει η άλλη πλευρά να κάμει το επόμενο βήμα, σίγουρα θα είμαστε άξιοι της τύχης μας. Και άρα με κανέναν τρόπο δεν μπορεί και δεν πρέπει να επηρεαστεί η προσπάθεια για σωστή αμυντική θωράκιση από την όλη συζήτηση που έχει γίνει και στο παρελθόν και που γίνεται και σήμερα στη Βουλή αναφορικά με το εξεταζόμενο θέμα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο τελευταίος ομιλητής σήμερα το πρωί θα είναι ο κ. Λώρης Λυσιώτης του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Μετά θα διακόψουμε -υπολογίζω γύρω στις 1.30 μ.μ.- και θα επανέλθουμε η ώρα 3.00 μ.μ. Για το απόγευμα έχω σημειώσει τρεις ομιλητές. Αν υπάρχουν άλλοι, να μου το αναφέρετε. Είναι ο κ. Κατσουρίδης και ο κ. Χατζηδημητρίου. Κανονικά έχω γραμμένους μόνο δύο. Ποιοι άλλοι ενδιαφέρονται; Ο κ. Πουργουρίδης.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Νομίζω και ο κ. Ομήρου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και ο κ. Γεωργίου.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, διεκδικώ με τη σειρά μου το δικαίωμα να μιλήσω πριν από τον κ. Χατζηδημητρίου ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω σημειώσει Πουργουρίδη, Ομήρου, Γεωργίου.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Θέλω να υπενθυμίσω ότι εμείς λόγω ανειλημμένης υποχρέωσης, γνωστής και στην ολομέλεια και στους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους, στις επτά η ώρα το αργότερο πρέπει να είμαστε σε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για να μην υπάρχει καμιά παρεξήγηση και παρανόηση, θα ερχόμουν σε αυτό το σημείο. Επειδή σίγουρα θα υπάρξουν δευτερολογίες, βλέπω ότι πιθανότατα δε θα τελειώσουμε σήμερα. Θα τελειώσουμε η ώρα επτά τη συνεδρία και θα συνεχίσουμε την Πέμπτη.

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα απουσιάζω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά. Θα αποφασίσουμε το απόγευμα για το ποια θα είναι η επόμενη ημερομηνία. Εισηγούμαι, αν θέλετε, πριν ξεκινήσει η συνεδρία η ώρα 3.00, να έχουμε μια σύντομη σύσκεψη στο γραφείο μου με τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους.

Ναι, κύριε Λυσιώτη.

Λ. ΛΥΣΙΩΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είχα σκοπό να μιλήσω, όμως, όπως εξελίχθηκε η συζήτηση, νιώθω την ανάγκη να καταθέσω τις απόψεις μου για κάποιες πτυχές του υπό συζήτηση θέματος.

Πρώτ' απ' όλα θέλω να προβώ στην εκτίμηση ότι, όπως εκ των υστέρων φαίνεται, ήταν λάθος μας η απόφαση να μη διαβαστεί η 'Εκθεση των δύο Κοινοβουλευτικών Επιτροπών για το υπό συζήτηση θέμα. Παρά τις καλές προθέσεις της συντριπτικής πλειοψηφίας για την απόφαση αυτή, αποδεικνύεται από τις αγορεύσεις μεμονωμένων συναδέλφων ότι οι συνάδελφοι αυτοί σίγουρα βολεύονται από τη μη ανάγνωση της 'Εκθεσης. Δεν μπορεί να εξηγηθεί διαφορετικά η εκτός του πνεύματος και γράμματος της 'Εκθεσης επιχειρηματολογία αυτών των συναδέλφων.

Κάτι άλλο που θα ήθελα να επισημάνω σε σχέση με την 'Εκθεση και την αναγκαιότητα της ανάγνωσής της κατά τη συζήτηση του θέματος είναι η σιωπή που τηρήθηκε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης αναφορικά με το περιεχόμενό της. Πιο συγκεκριμένα, ενώ σ' όλη την περίοδο που εσυζητείτο το θέμα στις Επιτροπές, μάλιστα σε κλειστές συνεδρίες, οι πιο πολλές εφημερίδες και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης συνεχώς αναφέρονταν στο τι λεγόταν μέσα στις κλειστές συνεδρίες -και δεν ήταν λίγες οι φορές που, με τον τρόπο που τους δίνονταν κάποιες πληροφορίες ή με τον τρόπο που παρουσιάζονταν κάποια γεγονότα, άφηναν εκτεθειμένους κάποιους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας- εδώ και πολλές βδομάδες, ενώ σχεδόν όλοι οι δημοσιογράφοι έχουν στα χέρια τους την 'Εκθεση, είναι η εκτίμησή μου ότι δεν τη χρησιμοποίησαν όπως έπρεπε ή στο βαθμό που έπρεπε και δεν ενημέρωσαν τον κυπριακό λαό γύρω από τις εργασίες των δύο Επιτροπών για το σοβαρότατο θέμα που για τόσο χρονικό διάστημα διερεύνησαν και για μεγάλο χρονικό διάστημα εδιατηρείτο στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της κοινής γνώμης.

Ακριβώς γι' αυτό το λόγο, εμείς ταχθήκαμε υπέρ της ανοικτής και δημόσιας συζήτησης στην ολομέλεια, για να μπορέσει επιτέλους ο κόσμος να αντιληφθεί, κυρίως μέσα από την 'Εκθεση των δύο Επιτροπών, αλλά και από τις θέσεις των διάφορων πλευρών, τι πραγματικά συνέβηκε την περίοδο 1988-1991 σε σχέση με τις διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Το θέμα, όπως ενεγράφη, αφορούσε εκτός από την Εθνική Φρουρά και την Αστυνομία. Αλλά η διερεύνηση αυτής της πτυχής ίσως να γίνει στα πρόθυρα μιας άλλης προεκλογικής περιόδου. Γι' αυτό να μου επιτρέψει ο αγαπητός συνάδελφος που ενέγραψε το θέμα να έχω διαφορετική άποψη, ότι δηλαδή δεν είναι για εθνικούς λόγους, όπως αναφέρθηκε στην ομιλία του, που ενέγραψε το θέμα, αλλά για πολιτικούς, για πολιτικές σκοπιμότητες. Γιατί διαφορετικά τόσο ο ίδιος και η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού, εκ μέρους της οποίας ενέγραψε το θέμα, όσο και όλοι εμείς πρέπει να είμαστε αδικαιολόγητοι και τρομερά εκτεθειμένοι απέναντι στον κυπριακό λαό, γιατί, ενώ έχουν περάσει σχεδόν δύο χρόνια από την εγγραφή του θέματος, το έχουμε ξεχάσει παντελώς και μέχρι σήμερα δεν έχουμε καν ξεκινήσει τη διερεύνηση των διαδικασιών που αφορούν τις αγορές οπλικών συστημάτων από την Αστυνομία.

Επιπρόσθετα, θα ήθελα να σχολιάσω ότι το θέμα αυτό συζητήθηκε μετά από την εκλογή του Προέδρου. Οι αγαπητοί συνάδελφοι, αν διαβάσουν το ιστορικό της εγγραφής του θέματος, θα δουν ότι αυτό το θέμα γράφτηκε τον Οκτώβριο του 1992 και άρχισε η συζήτησή του μέσα στο Φεβράρη του 1993, δηλαδή στις 15 Φεβρουαρίου, αφού είχαν γίνει πολλές συσκέψεις μέχρι να καταλήξουμε πώς θα γινόταν αυτή η συζήτηση. Επιπρόσθετα, η αναγκαιότητα της συζήτησης ήταν και το γεγονός ότι εκείνη την περίοδο πάρα πολλά γράφονταν σε διάφορες εφημερίδες.

Κύριε Πρόεδρε, πολύ σύντομα θα ήθελα να σχολιάσω κάποιες τοποθετήσεις που περιέχονται στο υπόμνημα που κατέθεσαν τα Μέλη των Επιτροπών της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και που έχουν περιληφθεί στην Έκθεση. Είναι αυτό το οποίο διάβασε σήμερα ο συνάδελφος κ. Ιεροδιακόνου. Οι συνάδελφοι του ΔΗΣΥ επισημαίνουν ότι, ενώ για τις αγορές των διάφορων οπλικών και άλλων συστημάτων ετηρούντο κάποιες διαδικασίες, εντούτοις από τα αποτελέσματα της εφαρμογής τους στην πράξη διαφαίνεται ότι οι εν λόγω διαδικασίες ήταν ανεπαρκείς και διαβλητές και δεν μπορούσαν να διασφαλίσουν την κατ' αντικειμενικό τρόπο αγορά των καλύτερων υπό τις περιστάσεις οπλικών συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς στις χαμηλότερες δυνατές τιμές.

Κύριε Πρόεδρε, όταν οι συνάδελφοι του ΔΗΣΥ κατέθεταν αυτές τις θέσεις, δεν υπήρχε ακόμα η νέα τυπική διαδικασία αγοράς οπλικών συστημάτων και παρεμφερών υλικών του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας. Από την 1η Μαρτίου 1994 κατατέθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας από το νυν Υπουργό Άμυνας η νέα τυπική διαδικασία και, κατόπιν μελέτης της από την Επιτροπή Άμυνας, η εκτίμηση της Επιτροπής είναι ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των δύο διαδικασιών, της παλιάς και της νέας. Η μόνη ουσιαστική διαφορά είναι ότι στη νέα διαδικασία έχει αφαιρεθεί η από το Νόμο 5 του 1985 αναφορά στην ενημέρωση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας και της Βουλής, εκτός από την περίπτωση της έγκρισης του προϋπολογισμού. Προσωπικά δε θεωρώ ότι αυτή η αλλαγή που αναφέρεται στο ρόλο της Βουλής μετατρέπει τις παλιές διαδικασίες από ανεπαρκείς και διαβλητές, όπως εκτιμούν οι συνάδελφοι του ΔΗΣΥ, σε επαρκείς και μη διαβλητές. Στη συνέχεια του υπομνήματος αναφέρονται επί λέξει τα πιο κάτω: "Το γεγονός ότι σε κάθε συμβόλαιο αγοράς οπλικών συστημάτων ανεγράφετο ο όρος ότι ουδείς άλλος αγόρασε το ίδιο οπλικό σύστημα σε χαμηλότερη τιμή και ότι δεν πληρώθηκε οποιοδήποτε ποσό για προμήθεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο δεν μπορεί να θεωρηθεί ασφαλιστική δικλίδα για την ορθότητα της σχετικής διαδικασίας." Και συνεχίζει: "Αντίθετα, ο όρος αυτός μπορεί να θεωρηθεί άλλοθι για τους χειριζόμενους τις αγορές. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο τέως Υπουργός Άμυνας κ. Αλωνεύτης χρησιμοποίησε κατά κόρον τον εν λόγω όρο ενώπιον των δύο Επιτροπών." Αυτά αναφέρονται.

Και πάλι όμως, κύριε Πρόεδρε, θέλω να παρατηρήσω ότι στο έγγραφο της διαδικασίας αγοράς οπλικών συστημάτων και άλλων παρεμφερών υλικών του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης της Δημοκρατίας, που κατέθεσε ο νυν Υπουργός, και συγκεκριμένα στη σελίδα 21 και κάτω από τον τίτλο "Τιμές Συμβάσεων" αναφέρεται επί λέξει: "Οι εταιρείες διαβεβαιώνουν ότι δεν πώλησαν το ίδιο υλικό σε άλλους αγοραστές σε χαμηλότερες τιμές, αναλαμβάνουν δε, σε περίπτωση απόδειξης του εναντίου, την επιστροφή της διαφοράς." Επίσης στη σελίδα 22 και κάτω από τον τίτλο "Παρέμβαση τρίτων προσώπων" αναφέρεται: "Οι εταιρείες διαβεβαιώνουν ότι δε χρησιμοποίησαν τρίτο πρόσωπο υπό οποιαδήποτε ιδιότητα και ότι δεν κατέβαλαν ούτε θα καταβάλουν στο μέλλον προμήθειες ή άλλα ωφελήματα σε τέτοιο πρόσωπο."

Να θεωρήσω με τη συλλογιστική των συναδέλφων του ΔΗΣΥ ότι ο νυν Υπουργός 'Αμυνας κ. Ηλιάδης και η κυβέρνηση Κληρίδη περιέλαβαν στις διαδικασίες τους όρους αυτούς, για να μπορεί να θεωρηθούν άλλοθι για τους χειριζόμενους σήμερα τις αγορές; Προσωπικά δε δέχομαι κάτι τέτοιο ούτε σαν αστείο και κατηγορηματικά το απορρίπτω.

Κύριε Πρόεδρε, με την απόφαση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών 'Αμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών να εγγράψουν και αυτεπάγγελτα να εξετάσουν το θέμα "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας" βασικά τέθηκαν για να απαντηθούν δύο ερωτήματα: Το πρώτο ήταν κατά πόσο υπήρχαν καθορισμένες διαδικασίες για την προμήθεια των οπλικών συστημάτων και το δεύτερο κατά πόσο έχουν εφαρμοστεί όπως έπρεπε να εφαρμοστούν. Οι απαντήσεις στα πιο πάνω ερωτήματα θεωρώ ότι έχουν δοθεί με τις κοινές διαπιστώσεις των Μελών των δύο Επιτροπών, όπως περιελήφθησαν στην 'Εκθεσή τους για το θέμα που συζητούμε. Συγκεκριμένα, στη σελίδα 86 της 'Εκθεσης και κάτω από τον τίτλο "Απόψεις, κρίσεις και διαπιστώσεις τρίτων για τις υφιστάμενες διαδικασίες" απαντάται το πρώτο ερώτημα. Διαβάζω από την 'Εκθεση: "Διαπιστώνεται ότι από το 1989 εφαρμόζεται από το Υπουργείο 'Αμυνας μια τυπική διαδικασία προμήθειας οπλικών συστημάτων και παρεμφερούς υλικού, στην οποία εμπλέκονται αρκετοί φορείς και όπου αναμφισβήτητα αποφασιστικό ρόλο έχει το Υπουργείο 'Αμυνας. Η ύπαρξη και μόνο αυτών των τυπικών διαδικασιών αποτελεί εξέλιξη, μια και άρχισε να εφαρμόζεται για πρώτη φορά από το 1989. 'Ομως, ως θέμα αρχής κάθε διαδικασία επιδέχεται βελτίωση χωρίς να αποκλείεται η πλήρης αναθεώρησή της, αν κριθεί ότι είναι ανεπαρκής ή ξεπερασμένη."

Από τη σελίδα 92 και κάτω από τον τίτλο "Διαπιστώσεις τρίτων για την ως τώρα τήρηση των διαδικασιών" διαβάζω τα πιο κάτω: "Το ερώτημα που παραμένει είναι αν οι διαδικασίες αυτές, ικανοποιητικές ή μη, εφαρμόστηκαν όπως έπρεπε να εφαρμοστούν. Οι δύο Επιτροπές στην εκτίμησή τους αυτή είχαν ενώπιόν τους στοιχεία και πληροφορίες για αρκετές και μάλιστα από τις πιο 'πολυσυζητημένες' αγορές οπλισμού από τη Δημοκρατία. Πρόσθετα βοηθητικές ήταν επίσης και οι απόψεις των πιο άμεσα αρμόδιων προσώπων.

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να γίνει αναφορά στη θέση του τέως Υπουργού 'Αμυνας κ. Αλωνεύτη, ο οποίος απορρίπτει οποιοδήποτε ισχυρισμό για παραβίαση των διαδικασιών.

Πρόσθετα, ο πρώην Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κ. Μαρκόπουλος, με επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής 'Αμυνας, με την οποία εκφράζει την αντίθεσή του για τα όσα σχόλια δημόσια γίνονται γύρω από το θέμα της προμήθειας οπλισμού, εκφράζει τις δικές του απόψεις πάνω στο θέμα. Πιο κάτω παρατίθεται απόσπασμα από την επιστολή του κ. Μαρκόπουλου σχετικά με τις εκτιμήσεις του πάνω στις διαδικασίες:

'Τώρα, όσον αφορά τις διαδικασίες αγοράς οπλισμού, επειδή το ΓΕΕΦ ήταν άμεσα αναμεμιγμένο σ' αυτές, θέλω να τονίσω με τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι οι κατηγορίες που εκτοξεύονται κατά των διαδικασιών και του τότε Υπουργού κ. Ανδρέα Αλωνεύτη είναι όχι μόνο αβάσιμες, αλλά και άδικες. Αβάσιμες και άδικες, γιατί πέραν του Υπουργείου 'Αμυνας και του ΓΕΕΦ, στις διαδικασίες αυτές ενεπλέκοντο η Επιτροπή 'Αμυνας της Βουλής, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στη δε αξιολόγηση των προσφορών για οπλικά συστήματα συμμετείχαν επιχειρησιακοί και τεχνικοί αξιωματικοί της Εθνικής

Φρουράς, τα δε πλήρη αποτελέσματα τέτοιων αξιολογήσεων ετίθεντο ενώπιον της Επιτροπής 'Αμυνας της Βουλής για μελέτη και έγκριση. Και το κυριότερο: Ουδέποτε επί αρχηγίας μου ο Υπουργός 'Αμυνας αμφισβήτησε τις διαδικασίες που εφαρμόζονταν με θρησκευτική ευλάβεια από το ΓΕΕΦ και ουδέποτε παρενέβη ή προσπάθησε να επηρεάσει είτε εμένα είτε άλλους αξιωματικούς στην αξιολόγηση οπλικών συστημάτων, που ήταν άλλωστε θέμα αποκλειστικής αρμοδιότητας του ΓΕΕΦ.'

Τέλος, ο νυν Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς κ. Σειραδάκης δήλωσε στις Επιτροπές ότι δεν έχει διαπιστώσει παραβίαση των διαδικασιών που ισχύουν."

Αυτά αναφέρονται στην 'Εκθεση. Εκείνο που θέλω να σημειώσω είναι ότι ο κ. Σειραδάκης έκανε αυτή τη δήλωση επί κυβέρνησης Κληρίδη.

Από τις διαπιστώσεις αυτές των δύο Κοινοβουλευτικών Επιτροπών που εξέτασαν το θέμα, στο μοναδικό συμπέρασμα που μπορεί να καταλήξει κάποιος είναι ότι και διαδικασίες υπήρχαν, αλλά και ότι οι διαδικασίες αυτές τηρήθηκαν. Γι' αυτό και η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα, το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, δεν μπορούσε να έχει διαφορετική τοποθέτηση.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Λώρη Λυσιώτη ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός αντικαταστάθηκε στην έδρα από το Βουλευτή κ. 'Α. Χρυσοστόμου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Η συνεδρίαση στο σημείο αυτό διακόπτεται. Θα συνεχίσουμε το απόγευμα, στις 3.00 η ώρα.

('Ωρα διακοπής: 1.15 μ.μ.)

('Ωρα επανέναρξης: 3.18 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζουμε τη συζήτηση για την άμυνα. 'Εχω πέντε ομιλητές όσον αφορά πρωτολογίες και τους έχω βάλει κατά σειρά περίπου εκ περιτροπής των κομμάτων. Ο πρώτος είναι ο κ. Ανδρέας Γεωργίου, ΔΗΣΥ, ακολουθεί ο κ. Ομήρου, ΕΔΕΚ, μετά είναι ο κ. Κατσουρίδης, μετά είναι ο κ. Πουργουρίδης και τελευταίος είναι ο κ. Χατζηδημητρίου, ο Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας και μετά ελπίζω να μην υπάρχουν άλλες πρωτολογίες. Αν προλάβουμε να τελειώσουμε σήμερα, θα μπούμε σε δευτερολογίες, ειδάλλως η συζήτηση θα συνεχιστεί προ ημερήσιας διάταξης την επόμενη Πέμπτη το απόγευμα και αφού τελειώσει, θα έχουμε τη νομοθετική εργασία. Αυτό περίπου είναι το πρόγραμμα το οποίο αποφασίστηκε από τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους. Κύριε Γεωργίου, έχετε το λόγο.

Αν είναι δυνατό, αφού ακούστηκαν πάρα πάρα πολλά επιχειρήματα από όλες τις πλευρές, να προσθέτουμε κάτι το νεότερο και να μην τα επαναλαμβάνουμε. 'Ετσι υπάρχει και μια καλή πιθανότητα να τελειώσουμε σήμερα. 'Εχοντας υπόψη τις υποχρεώσεις των κομμάτων, θα διακόψω τη σημερινή συνεδρία η ώρα επτά το απόγευμα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Προβλήθηκε από ορισμένους συναδέλφους το επιχείρημα ότι πράγματι υπήρχαν διαδικασίες για την αγορά των οπλικών μας συστημάτων. Και πράγματι τέτοιες διαδικασίες υπήρχαν και θα έλεγα προσωπικά ότι ήταν και ορθές και καλές. Το ερώτημα όμως δεν είναι αν υπήρχαν διαδικασίες, αλλά αν αυτές οι διαδικασίες έχουν τηρηθεί και με ποιο τρόπο έχουν τηρηθεί.

Κατά την άποψή μου σημαντικός παράγοντας στις διαδικασίες αυτές είναι οι διάφορες επιτροπές αξιολόγησης των οπλικών συστημάτων. Αυτές οι επιτροπές διορίζονταν από τον τέως Υπουργό 'Αμυνας, τον κ. Ανδρέα Αλωνεύτη. Και έχω εδώ επιστολή του κ. Αλωνεύτη προς το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερομηνίας 4 Σεπτεμβρίου 1991, σύμφωνα με την οποία ο διορισμός των διάφορων επιτροπών αξιολογήσεως γινόταν από τον Υπουργό 'Αμυνας. Υπάρχει ακόμα μια επιστολή η οποία καταδεικνύει ότι, εν πάση περιπτώσει, οι επιτροπές αξιολόγησης έπρεπε να εγκριθούν από τον Υπουργό 'Αμυνας. Είναι επιστολή, ημερομηνίας 22 Νοεμβρίου 1990, του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου 'Αμυνας κ. Σιακαλλή προς τον Αρχηγό του ΓΕΕΦ. Αναφέρει η επιστολή: "'Εχω οδηγίες από τον κ. Υπουργό να σας ενημερώσω για την απόφασή του όπως η σύνθεση των επιτροπών αξιολόγησης των προσφορών για τα οπλικά συστήματα, πυρομαχικά, οχήματα κ.λπ. υλικά που περιλαμβάνονται στο ταμείο αμυντικής θωράκισης υποβάλλεται ως πρόταση για την έγκρισή του. Προς το σκοπό αυτό παρακαλώ όπως τα έγγραφα με τα οποία συγκροτούνται οι επιτροπές αυτές και παρέχονται οδηγίες για διεκπεραίωση του όλου έργου υποβάλλονται για έγκριση και υπογραφή στον κ. Υπουργό." Επομένως, το πρόσωπο το οποίο διόριζε ή εν πάση περιπτώσει το πρόσωπο στην έγκριση του οποίου υπέκειτο ο διορισμός οποιασδήποτε επιτροπής, ήταν ο τέως Υπουργός 'Αμυνας.

Και πρέπει εδώ να δούμε από αυτή τη διαδικασία των δυο επιτροπών, την πολύμηνη διαδικασία, τι προκύπτει ως αδιαμφισβήτητο γεγονός. Θα πάρω πρώτα την περίπτωση των διοπτρών νυχτερινής σκόπευσης. Σ' αυτή την περίπτωση διορίστηκε επιτροπή αξιολόγησης υπό τον Υποστράτηγο κ. Παντελή Πανταζή. Κατά πλειοψηφία οι διόπτρες που ήταν υπό αξιολόγηση κρίθηκαν ακατάλληλες για τους σκοπούς και τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Δηλαδή όχι ότι αυτές καθ' εαυτές οι διόπτρες ήταν άχρηστες, αλλά για τους σκοπούς για τους οποίους τις θέλαμε στην Εθνική Φρουρά ήταν ακατάλληλες. Δεν ξέρω για ποιο λόγο και δεν μπορώ να εξηγήσω ούτε και είμαι αρμόδιος να εξηγήσω γιατί, ενώ κρίθηκαν κατά πλειοψηφία από την επιτροπή ακατάλληλες, ζητήθηκε εκ νέου από αυτή την επιτροπή η αξιολόγηση των διοπτρών. Δηλαδή, τους είπαν τους ανθρώπους "αυτές τις διόπτρες τις οποίες εσείς κρίνατε ακατάλληλες παρακαλούμε να μας τις αξιολογήσετε και να μας πείτε μεταξύ αυτών των διοπτρών, που κρίνατε ακατάλληλες, ποια είναι η καλύτερη, πρώτη, δεύτερη, τρίτη κ.λπ."

Μάλιστα, μέλη της επιτροπής κλήθηκαν στο Υπουργείο. Το αναφέρω αυτό το πράγμα, για να δούμε κατά πόσο αυτό δικαιολογείται και κατά πόσο αυτό είναι όντως παρέμβαση στο έργο της οποιασδήποτε επιτροπής. Δεν κλήθηκε όμως στο Υπουργείο ο ίδιος ο πρόεδρος της επιτροπής, ο κ. Πανταζής. Όταν ο κ. Αλωνεύτης ερωτήθηκε από τις Επιτροπές 'Αμυνας και Ελέγχου να εξηγήσει το φαινόμενο αυτό, έδωσε, βάσει ερωτηματολογίου, γραπτές απαντήσεις, οι οποίες απαντήσεις ήταν οι ακόλουθες: Ο κ. Πανταζής διορίστηκε πρόεδρος της επιτροπής για την

αξιολόγηση των διοπτρών παρατήρησης και σκόπευσης. Ο τρόπος που λειτούργησε η επιτροπή του, οι διαφωνίες μεταξύ των μελών, οι αντεγκλήσεις και οι παρεμβάσεις από ενδιαφερόμενους ήταν στην ημερήσια διάταξη. Θυμίζω ότι απέρριψαν όλες τις διόπτρες. Δε θυμάμαι στη διάρκεια της θητείας μου, λέει ο κ. Αλωνεύτης, να εργάστηκε επιτροπή στρατιωτικών με τέτοια προχειρότητα. Κατά συνέπεια, ο κ. Πανταζής κρίθηκε εντελώς ακατάλληλος για τέτοιο ρόλο και γι' αυτό δεν κλήθηκε στο Υπουργείο για διαβουλεύσεις. Δηλαδή, ο κ. Πανταζής, ο πρώτος τη τάξει Κύπριος αυτή τη στιγμή αξιωματικός της Εθνικής μας Φρουράς, ο οποίος είτε διορίστηκε από τον κ. Αλωνεύτη πρόεδρος της Επιτροπής είτε διορίστηκε από το ΓΕΕΦ με έγκριση του κ. Αλωνεύτη, κρίθηκε εντελώς ακατάλληλος. Και ποιο ήταν το αμάρτημα του κ. Πανταζή; Είναι ότι έβγαλε ακατάλληλες τις διόπτρες νυχτερινής σκόπευσης για τους σκοπούς και τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς. Συγκεκριμένα, απ' ό,τι είπε, έπρεπε να μπορεί να γίνει παρατήρηση 4,5 χιλιομέτρων κατά τη διάρκεια της νύχτας και δεν μπορούσαν να δουν πέραν των 2,5 χιλιομέτρων.

Τίθεται όμως ακόμα ένα ερώτημα: Τι είδους διαβουλεύσεις έγιναν στο Υπουργείο με μέλη των επιτροπών, μετά που εξέδωσαν το πόρισμά τους, και τι χρειάζονταν αυτές οι διαβουλεύσεις. Συνεχίζει στη γραπτή του απάντηση ο κ. Αλωνεύτης και λέει: "Η υπό τον κ. Πανταζή επιτροπή δεν κατάφερε να καταλήξει σε ομόφωνα συμπεράσματα." Τι πιο φυσικό, κατά την άποψή μας. Κάποια μέλη της αισθάνθηκαν την ανάγκη να υποβάλουν προσωπικές αναφορές και ο κ. Πανταζής υπέβαλε προσωπική αναφορά, κάτι καθόλου ασύνηθες. Τόσο το Υπουργείο όσο και το ΓΕΕΦ έκριναν ότι το πόρισμα της επιτροπής ήταν απαράδεκτο από πλευράς επιχειρηματολογίας και έτσι ζητήθηκε από την επιτροπή να καταλήξει σε συμπεράσματα και να κατατάξει τις διόπτρες κατά σειρά καταλληλότητας, δίνοντας ταυτόχρονα πλήρεις εξηγήσεις και δικαιολογητικά, λέει ο κ. Αλωνεύτης.

Αυτό που συνέβη είναι ότι κατέταξαν οι άνθρωποι αυτοί τις ακατάλληλες για τους σκοπούς και τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς διόπτρες. Στο Υπουργείο 'Αμυνας κλήθηκαν τα μέλη της υπό τον κ. Πανταζή επιτροπής, που υπέβαλαν προσωπικές αναφορές και διαφωνούσαν με το πόρισμα της επιτροπής. Δόθηκε στους αξιωματικούς και υπαξιωματικούς, που ήταν μέλη της επιτροπής, η ευκαιρία να παρουσιάσουν τις απόψεις τους που σίγουρα άξιζαν τον κόπο, μια και οι εν λόγω αξιωματικοί ή υπαξιωματικοί ήταν οι καθ' ύλην αρμόδιοι και οι πλέον ειδικοί. Ο ισχυρισμός που διατυπώθηκε ότι απειλήθηκαν ή εκβιάστηκαν ή με οποιοδήποτε άμεσο ή έμμεσο τρόπο έγινε προσπάθεια επηρεασμού τους είναι εντελώς αβάσιμος και αυθαίρετος. Δηλαδή, η ακατάλληλη επιτροπή, η οποία ενήργησε εντελώς πρόχειρα, κλήθηκε ξανά να κάνει αξιολόγηση εκτός από τον κ. Πανταζή. 'Ολοι οι υπόλοιποι κλήθηκαν και είτε η επιτροπή ήταν ακατάλληλη είτε μόνο ο κ. Πανταζής ήταν ακατάλληλος.

'Οσον αφορά λοιπόν τις διόπτρες, προκύπτει ως αναμφισβήτητο, κατά την άποψή μου, γεγονός ότι ζητήθηκε, με την αντικατάσταση του προέδρου της επιτροπής, η αξιολόγηση ακατάλληλων διοπτρών, για λόγους οι οποίοι είναι άγνωστοι ή για άλλους μπορεί να είναι και ευνόητοι.

'Ερχομαι τώρα στην περίπτωση των ACMAT. Το Υπουργείο ζήτησε προσφορές από έντεκα κατασκευάστριες εταιρείες αυτοκινήτων. Σ' αυτό τον κατάλογο των έντεκα εταιρειών δεν υπήρχε η εταιρεία που κατασκευάζει τα ACMAT. 'Ομως, για λόγους και πάλι που δεν είναι κατανοητοί, επετράπη στην εταιρεία ACMAT να

υποβάλει προσφορά και τελικά να κατακυρωθεί η προσφορά σ' αυτή την εταιρεία, η οποία είναι γαλλική, παρά το γεγονός ότι υπήρχε και πάλι επιτροπή αξιολόγησης, υπό τον κ. Αργυρόπουλο, η οποία συνέστησε να περιμένουμε προτού αποφασίσουμε για χρονικό διάστημα περίπου τριών μηνών, ώστε να δοθεί η ευκαιρία να αξιολογηθούν τα ACMAT σε όλες τις καιρικές συνθήκες και να γίνει η λεγόμενη αξιολόγηση πεδίου μάχης. Για μένα λοιπόν γεννάται το ερώτημα: Με ποια διαδικασία, πώς και γιατί η ACMAT υπέβαλε την προσφορά της και γιατί δεν περιμέναμε αυτούς τους τρεις μήνες, αλλά βιαστήκαμε να προβούμε στην αγορά;

'Ερχομαι τώρα στους όλμους των 120 χιλιοστών. Στην περίπτωση των όλμων των 120 χιλιοστών υπήρχε επιτροπή αξιολόγησης υπό τον κ. Κόντη. Προχωρήσαμε όμως στην αγορά των όλμων 120 χιλιοστών των γαλλικών, προτού η επιτροπή αξιολόγησης συμπληρώσει το έργο της και προτού η επιτροπή αξιολόγησης κάμει την έκθεσή της. Είναι γνωστό ότι οι γαλλικοί όλμοι των 120 χιλιοστών είναι κατά πολύ πιο ακριβοί από τους αντίστοιχους ισπανικούς όλμους. Μας λέχθηκε όμως ότι η Ισπανία δε μας πωλεί και ως εκ τούτου δεν ήταν οπλικό σύστημα προς εξέταση από την Επιτροπή 'Αμυνας οι ισπανικοί όλμοι ούτε και υπήρχε θέμα σύνταξης έκθεσης γι' αυτούς ή υποβολής της στην Επιτροπή 'Αμυνας, γιατί δε μπορούσαμε να τους αποκτήσουμε. Επομένως, ενώπιόν μας, ενώπιον της κυβέρνησης, υποτίθεται ότι ήταν μόνο οι γαλλικοί όλμοι. Πρέπει στο σημείο αυτό να πω ότι, σύμφωνα με τα όσα προσωπικά εγώ γνωρίζω, η τοποθέτησή μας στην Επιτροπή 'Αμυνας όσον αφορά αυτό το συγκεκριμένο σημείο ήταν ότι, ενόψει της αγοράς των πυροβόλων των 155 χιλιοστών, ήταν φρόνιμο να αναμένουμε την απόκτηση αυτών των πυροβόλων και μέσα στα πλαίσια της κατάστασης της αμυντικής, όπως θα διαμορφωνόταν για την Κύπρο, να αποφασίζαμε μετά αν θα αποκτούσαμε τους όλμους των 120 χιλιοστών, είτε ήταν γαλλικοί είτε άλλοι. Αυτό αναφέρεται και στα πρακτικά της Επιτροπής 'Αμυνας. Δηλώνω προσωπικά, ως μέλος της Επιτροπής 'Αμυνας, άγνοια του πώς τελικά δόθηκε έγκριση από το Δημοκρατικό Συναγερμό, αν δόθηκε, να προχωρήσουμε στην απόκτηση αυτών των όλμων.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Γεωργίου ο Πρόεδρος της Βουλής εξήλθε από την αίθουσα και αντικαταστάθηκε στην έδρα από το Βουλευτή κ. 'Α. Χρυσοστόμου.)

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΑΚΕΛ:

Δικό σας πρόβλημα.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Επίσης ...

Δικό μας πρόβλημα, ναι. Το θέμα είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Παρακαλώ να μην υπάρχουν διακοπές ούτε παρεμβάσεις.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

'Ομως, ανεξάρτητα από το τι στο τέλος συνέβη, οι όλμοι 120 χιλιοστών οι γαλλικοί είναι πράγματι ένα πολύ αξιόπιστο, ίσως το καλύτερο όπλο που υπάρχει στο είδος του. Υπάρχει όμως ένα ερωτηματικό, ένα γιατί, στην περίπτωση αυτή. Γιατί λέχθηκε ότι δε μας πωλούσε η Ισπανία, ενώ εκ των υστέρων αποδεικνύεται ότι η Ισπανία μας πωλούσε; Πρέπει να πούμε εδώ ότι, και αν ακόμα δεχθούμε ότι

υστερούσαν οι ισπανικοί όλμοι, δεν υστερούσαν στο βαθμό που να δικαιολογεί την τεράστια διαφορά τριών εκατομμυρίων λιρών στην τιμή, με τα οποία θα μπορούσαμε κάλλιστα να αποκτήσουμε και άλλα οπλικά συστήματα.

Έρχομαι τώρα στην περίπτωση των EXOCET. Υπήρχε διακαής επιθυμία απόκτησης του πυραυλικού συστήματος EXOCET. Αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δικαιολογούμαστε να τους αγοράσουμε στην τιμή στην οποία τους αγοράσαμε. Πρέπει να πούμε μάλιστα ότι τέθηκε και όρος ότι δε θα μας δώσουν τους EXOCET, εκτός αν αγοράσουμε από τη Γαλλία και τα πυροβόλα των 155 χιλιοστών. Δηλαδή, επειδή κάπου είχαμε καταλήξει ότι δεν είναι τα καλύτερα αυτά τα πυροβόλα των 155 χιλιοστών, τα γαλλικά, και υπήρχε ενδεχόμενο να αποκτηθούν από άλλη χώρα, ήλθε, αν θέλετε, εκβιαστικά το θέμα ότι, για να πάρετε τα EXOCET, πρέπει οπωσδήποτε να πάρετε και τα γαλλικά πυροβόλα των 155 χιλιοστών. Και πράγματι φαίνεται και είναι καθαρό ότι έχουμε αγοράσει με τιμή κατά πολύ ψηλότερη απ' ό,τι η Ελλάδα τους EXOCET. Και αυτό δεν είναι θέμα μομφής προς οποιοδήποτε. Αφ' ης στιγμής το διαπιστώσαμε αυτό το πράγμα εκ των υστέρων, οφείλαμε, αντί να υπεραμυνόμαστε είτε των γαλλικών εταιρειών ή συμφερόντων είτε οποιουδήποτε άλλου, να πάμε και να πούμε ότι, κύριοι, αυτό το οποίο συνέβη συνεπάγεται επιστροφή κάποιων εκατομμυρίων λιρών στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αντ' αυτού λέχθηκε ότι η Ελλάδα αγόρασε πιο φθηνά, γιατί συμμετείχε στην κατασκευή και διάφορα άλλα επιχειρήματα και ισχυρισμοί, οι οποίοι φαίνεται ότι δυστυχώς δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Ανεξάρτητα όμως αν ανταποκρίνονται οι ισχυρισμοί ή όχι στην πραγματικότητα, υπάρχει ενώπιόν μας ένα θέμα. Αγοράσαμε πιο ακριβά και υπάρχει ένα συμβόλαιο το οποίο λέει ότι, όταν αποδείξουμε ότι μας πώλησαν πιο ακριβά, οφείλουν να μας επιστρέψουν τα χρήματά μας. Το ερώτημα είναι το εξής: Είμαστε διατεθειμένοι, αντί να δικαιολογούμε τους προμηθευτές των EXOCET, είμαστε διατεθειμένοι με την απόδειξη σε ποια τιμή έχει αγοράσει η Ελλάδα να πάμε στους Γάλλους και να τους πούμε, κύριοι, με βάση το συμβόλαιο, το οποίο ζητούμε να τιμήσετε, επιστρέψτε μας αυτά τα χρήματα;

Έρχομαι τώρα στην περίπτωση των πυρομαχικών των 155 χιλιοστών. Κατ' αρχάς το πρώτο θέμα το οποίο εγείρεται στην περίπτωση αυτή είναι το πώς και γιατί υπογράψαμε σύμβαση προμήθειας οπλικού συστήματος ή πυρομαχικών με τη SOFMA. Η SOFMA δεν είναι κατασκευάστρια εταιρεία ούτε οποιωνδήποτε πυρομαχικών ούτε οποιουδήποτε οπλικού συστήματος. Με ποια έννοια, για ποιο λόγο, με ποια λογική έχει υπογραφεί κατευθείαν με τη SOFMA σύμβαση για προμήθεια υλικών τα οποία δεν κατασκευάζει, άσχετα με την τιμή, άσχετα αν πήρε ή όχι προμήθεια ή οτιδήποτε; Δεν έχω καταλάβει ακόμα το γιατί. Η SOFMA υποτίθεται ήταν ο σύμβουλος του Υπουργείου Άμυνάς μας, αλλά ταυτόχρονα ήταν και το συντονιστικό όργανο των εξαγωγών οπλικών συστημάτων των γαλλικών εταιρειών. Άρα λοιπόν, ο σύμβουλός μας ήταν και αυτός που είχε συμφέρον να προωθήσει τα γαλλικά οπλικά συστήματα και επομένως είχε συμφέρον να μας συμβουλεύσει ότι αυτά τα οπλικά συστήματα, τα γαλλικά δηλαδή, έπρεπε να αγοραστούν αντί οποιουδήποτε άλλου, ακόμα και σε όλες εκείνες τις περιπτώσεις που χώρες άλλες όχι μας πωλούσαν, αλλά μας παρακαλούσαν να μας πωλήσουν. Εξ ου και ήρθε το θέμα ή EXOCET και 155 χιλιοστών πυροβόλα ή τίποτα. Με ποια λογική λοιπόν η SOFMA να είναι αντισυμβαλλόμενός μας; Με ποια λογική η SOFMA να έλθει και να μας πουλήσει, ενώ στην πραγματικότητα δεν ήταν κατασκευάστρια εταιρεία, αλλά ήταν σύμβουλος απλώς και μόνο του Υπουργείου Άμυνας;

Τίθεται όμως ακόμα ένα ερώτημα: Απέκλεισε η SOFMA τους μεσάζοντες; Πολύ φοβούμαι πως όχι. Απλά με τη SOFMA είχαμε επίσημα ακόμα ένα μεσάζοντα για όλα τα γαλλικά οπλικά συστήματα τα οποία αγοράζαμε. Στο πρακτικό του Υπουργικού Συμβουλίου που διόριζε τη SOFMA δεν αναφέρεται ούτε ένας λόγος για τον οποίο θα έπρεπε να διοριστεί η SOFMA σύμβουλός μας. Και ερωτούμε: Οι δικοί μας οι στρατιωτικοί, οι δικοί μας τεχνικοί δεν ήταν κατάλληλοι για να συμβουλεύσουν το Υπουργείο μας και το ΓΕΕΦ; Χρειαζόμαστε ξένους να έλθουν να μας πουν τι είναι το καλό ή τι είναι το κακό για την άμυνα της Κύπρου; Απέκλεισε λοιπόν η SOFMA τους μεσάζοντες ή κατέστη και η ίδια μεσάζων; Και δεν είναι μόνο το θέμα ότι έχει γίνει κατευθείαν συμφωνία με τη SOFMA. Είναι και η τιμή στην οποία αγοράσαμε αυτά τα πυρομαχικά των 155 χιλιοστών.

Φυσικά υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι αμφισβητούν τη γνησιότητα των εγγράφων που κατέθεσε ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου. Πιστεύω ότι η απλή και μόνο ανάγνωση αυτών των εγγράφων έπρεπε να προκαλέσει όλων μας όχι απλά την έκπληξη, αλλά την οργή και το θυμό και έπρεπε όλοι μαζί, ομόφωνα και σύσσωμοι να αποφασίσουμε ότι έπρεπε να γίνει ενδελεχής έλεγχος για το τι στην πραγματικότητα έχει συμβεί. Και εν πάση περιπτώσει, όπως κάποιος διεκδικεί το δικαίωμα να ισχυρίζεται ότι πιθανόν να μην είναι γνήσια τα έγγραφα αυτά, πρέπει να αναγνωρίζει και στους άλλους το δικαίωμα να ισχυρίζονται ότι πιθανόν να είναι γνήσια τα έγγραφα αυτά. Και το ερώτημα το οποίο προκύπτει είναι τι συμβαίνει, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, αν τα έγγραφα αυτά είναι γνήσια. Προσωπικά δεν έχω απολύτως καμιά αμφιβολία ότι τα έγγραφα αυτά είναι γνήσια. Εκείνος ο οποίος θα ισχυριστεί ή ισχυρίζεται ότι αυτά τα έγγραφα δεν είναι γνήσια, άρα είναι πλαστογραφημένα, έχει και το βάρος να αποδείξει το τεκμήριο, το μαχητό έστω τεκμήριο, της γνησιότητας των εγγράφων. Εδωπέρα υπάρχει σημείωμα του ίδιου του Υπουργείου Άμυνας του δικού μας το οποίο κάνει αναφορά σε συναντήσεις. Έχουμε στην πράξη την πραγματικά γενομένη συμφωνία με την εταιρεία SOFMA και έχουμε και τις επικεφαλίδες των εταιρειών. Δημιουργείται λοιπόν από το ενημερωτικό σημείωμα του Υπουργείου Άμυνας της Κύπρου το πρώτο ερώτημα: Γιατί δεν πήγαμε κατευθείαν στη LUCHAIRE να αγοράσουμε και αγοράσαμε μέσω SOFMA; Το δεύτερο ερώτημα το οποίο δημιουργείται είναι ότι ο εκπρόσωπος της LUCHAIRE ανέφερε όντως για έκπτωση δέκα με είκοσι τοις εκατόν και μετά, στην παρουσία του κ. Obolensky της SOFMA, διευκρινίστηκε δήθεν ότι δεν αφορούσε τα πυρομαχικά των 155 χιλ., αλλά αφορούσε τα BASE BLEED και ο εκπρόσωπος της LUCHAIRE είπε ότι πρόκειται περί παρεξήγησης. Μα, ποιας παρεξήγησης, κύριοι συνάδελφοι; Από πού και ως πού ο εκπρόσωπος της LUCHAIRE να μιλήσει για έκπτωση δέκα μέχρι είκοσι τοις εκατόν για προϊόντα όχι της LUCHAIRE, αλλά της GIAT, γιατί τα BASE BLEED είναι προϊόντα της GIAT;

Προχωρώ ακόμα όμως ένα βήμα και λέω ότι είτε το ένα αφορούσε είτε το άλλο. Και είναι φανερό το τι αφορούσε. Μετά από αυτή τη συνομιλία και αυτές τις συναντήσεις ο κ. Obolensky της SOFMA ήλθε και έκανε στα BASE BLEED έκπτωση 20%. Δηλαδή, ο κ. Obolensky με αυτή του τη χειρονομία τι μας λέει; Ότι εγώ, η SOFMA, σας έβαλα 20% πιο ακριβά τα BASE BLEED. Κι εγώ δε δέχομαι ότι είναι μόνο για τα BASE BLEED που μίλησε ο εκπρόσωπος της LUCHAIRE, που δεν τον αφορούσαν. Τα BASE BLEED ήταν της GIAT. Ήρθε λοιπόν και μας είπε ότι σας έβαλα 20% παραπάνω, αν είναι μόνο 20%, και τώρα έρχομαι και σας

κάνω έκπτωση 20%. Γιατί λοιπόν η SOFMA μας έκανε ψηλότερη προσφορά, για να αναγκαστεί να τη μειώσει εκ των υστέρων; Είναι αυτός ο ρόλος της SOFMA; Είναι αυτή η εξυπηρέτηση και οι συμβουλές που ανέλαβε να προσφέρει προς την Κυπριακή Δημοκρατία και προς το Υπουργείο Άμυνας της Κυπριακής Δημοκρατίας; Να διαμεσολαβεί είτε μόνη της είτε με άλλους, για να αυξάνει τις τιμές και επειδή συνέβηκε κάποιοι να αντιληφθούν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά, να έρχεται εκ των υστέρων και να μειώνει;

Τίθεται όμως ακόμα ένα ερώτημα: Μιλώ πάντοτε από δικό μας έγγραφο του Υπουργείου Άμυνας. Η επιστολή, λέει, ημερομηνίας 22.9.89, της LUCHAIRE παραδόθηκε από τον κ. Κορωνή της εταιρείας Π.Μ. Τσεριώτη. Δε θέλω να αναφερθώ στο όνομα οποιουδήποτε ιδιώτη, αλλά αυτό είναι χαρακτηριστικό. Μιλά γι' αυτό το όνομα και γι' αυτή την επιστολή το έγγραφο του δικού μας του Υπουργείου. Επομένως, στο Υπουργείο μας εγένετο δεκτή η επίσκεψη και η παράδοση επιστολών από ιδιώτες, οι οποίοι παρουσιάζονταν ότι ήταν οι αντιπρόσωποι των εταιρειών. Και εφόσον εμείς στη συγκεκριμένη περίπτωση θα κάναμε συμφωνία με τη SOFMA για προϊόντα της LUCHAIRE, γιατί έγινε δεκτός ο οποιοσδήποτε ιδιώτης και γιατί έγινε δεκτή η παράδοση οποιασδήποτε επιστολής;

Υπάρχει όμως ακόμα μια περίπτωση. Αναφέρομαι σε έγγραφο σημείωμα του ΓΕΕΦ προς το Υπουργείο σχετικά με την προμήθεια των κάμερων CASTOR για τα άρματα AMX30B2. Το 1989 υπογράψαμε κατευθείαν με τη SOFMA σύμβαση για 2.170.000 γαλλικά φράγκα, δηλαδή £192.120 για την προμήθεια αυτών των κάμερων CASTOR. Αυτές οι κάμερες είχαν κατασκευάστρια εταιρεία την THOMSON TRT. Και αναφέρεται εδώ στο σημείωμα, πάλι του Υπουργείου μας, ότι το 1992, δηλαδή τρία χρόνια μετά την αγορά των πρώτων κάμερων, η THOMSON TRT, που ήταν η κατασκευάστρια εταιρεία αυτών που πήραμε το 1989, μας πρόσφερε τις ίδιες κάμερες για £88.535. Δηλαδή, αναφέρεται εδώ στο σημείωμα ότι η ίδια κατασκευάστρια εταιρεία μας πρόσφερε κατά 148% πιο ψηλή τιμή τρία χρόνια πριν απ' ό,τι τρία χρόνια μετά. Επομένως, δεν είναι θέμα αν υπήρξαν οι διαδικασίες ούτε αν τηρήθηκαν, αλλά είναι το πώς τηρήθηκαν, με ποιο τρόπο τηρήθηκαν. Βγαίνει αβίαστα λοιπόν το συμπέρασμα ότι τουλάχιστον η χρησιμοποίηση της SOFMA δεν ήταν επωφελής ούτε για την άμυνά μας ούτε για την Κυπριακή Δημοκρατία γενικότερα.

Πιστεύω ότι κανένας μας δεν πρέπει, συζητώντας τέτοια σοβαρά θέματα, να κάνει το δικηγόρο της άλφα ή της βήτα ξένης εταιρείας. Αλλά πρέπει μαζί να απαιτήσουμε τα δίκαιά μας, που δεν είναι άλλα από τα δίκαια του κυπριακού λαού, αν όντως, και φαίνεται ότι έτσι είναι, κάποιοι χρησιμοποίησαν την εμπιστοσύνη, αν θέλετε, που τους επέδειξε το Υπουργείο Άμυνας και η κυπριακή κυβέρνηση για να εκμεταλλευτούν και να αποκομίσουν οικονομικό όφελος αρκετών εκατομμυρίων λιρών.

Πιστεύω ότι υπάρχει θέμα το οποίο πρέπει να εξεταστεί. Δεν πρέπει να μας εμποδίσει ή να μας πτοήσει το γεγονός ότι υπάρχει ενδεχόμενο να αναζητήσουμε έγγραφα εκτός Κύπρου. Πρέπει να τα ζητήσουμε. Εξάλλου, η γνησιότητα των εγγράφων αυτών δεν έχει μέχρι σήμερα, απ' ό,τι προσωπικά γνωρίζω, αμφισβητηθεί από αυτούς οι οποίοι φέρονται ως οι συντάκτες των εγγράφων και επομένως σίγουρα υπάρχει σοβαρό θέμα προς διερεύνηση, από την οποία διερεύνηση πιθανόν να κατορθώσουμε να περισώσουμε κάποια εκατομμύρια από αυτά τα οποία έχουν ξοδευτεί με τον τρόπο που φαίνεται ότι έχουν ξοδευτεί.

'Εχει αναφερθεί ότι, αν τα πράγματα ήταν έτσι, κάποιοι θα κρέμαζαν κάποιους ανάποδα, γιατί η νέα κυβέρνηση δεν έχει κάνει τίποτε προς αυτή την κατεύθυνση κ.ο.κ. Κανένας δε θέλει να κρεμάσει κανέναν. Η ίδια η κυβέρνηση του κ. Κληρίδη, αλλά και ο Υπουργός 'Αμυνας, ο κ. Ηλιάδης, έχουν σαφώς δηλώσει στις δυο Επιτροπές ότι δεν αναμειγνύονται στα προ της ανάληψης των καθηκόντων τους ως νέας κυβέρνησης διαδραματισθέντα, ότι απλά θα μπορούσαν να παράσχουν οποιαδήποτε διευκόλυνση σε οποιοδήποτε Μέλος της Βουλής ήθελε για το υπό διερεύνηση θέμα. Αυτό μάλιστα είναι χαρακτηριστικό του ότι κανένας δεν ήθελε ούτε θέλει να κυνηγήσει κανέναν, ιδιαίτερα εντός Κύπρου. Αλλά πρέπει επιτέλους να μπουν κάποια πράγματα στη θέση τους και πρέπει να δούμε, με βάση το τι έχουμε αυτή τη στιγμή ενώπιόν μας, το μέλλον, για να μη γίνουν παρόμοια λάθη και για να μη γίνει παρόμοια εκμετάλλευση.

Πιστεύω ότι, στα πλαίσια της συζήτησης στις δυο Επιτροπές, αλλά και στην ολομέλεια της Βουλής, δεν μπορούμε να βγάλουμε παρά μόνο πολιτικά συμπεράσματα και πιστεύω ότι δεν είμαστε το αρμόδιο όργανο για να αποφασίσουμε αν έγινε το άλφα ή το βήτα. Γι' αυτό εισηγούμαι, όπως είναι και η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού, να διοριστεί ερευνητική επιτροπή σύμφωνα με όρους που, αν θέλετε, η ίδια η Βουλή θα ζητήσει από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να είναι τάχιστη, όχι για να διώξουμε ανθρώπους εδώ στην Κύπρο, αλλά για να γνωρίζουν οι πάντες ότι είμαστε ευαίσθητοι στα θέματα της άμυνας και ότι ζητούμε το δίκαιο μας και ζητούμε από εκείνους οι οποίοι παίρνουν τα χρήματα του κυπριακού λαού να τα σέβονται.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Για λόγους ιστορίας, αλλά και ανάληψης της επιβαλλόμενης κοινοβουλευτικής ευθύνης ήθελα απλώς να αναφέρω συνοπτικά κάποιες απόψεις πάνω στο θέμα που συζητούμε. Είναι ένα θέμα που απασχόλησε όσο λίγα θέματα τη Βουλή των Αντιπροσώπων και όχι μόνο. Απασχόλησε ευρύτατα τον τύπο ή μέρος του τύπου, αλλά και τα άλλα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Λέχθηκαν πολλά και ψιθυρίστηκαν περισσότερα και υπήρξαν "τραυματισμοί".

Ο μεγαλύτερος απ' όλους είναι ο "τραυματισμός" της υπόθεσης της άμυνας, αλλά και ο κλονισμός της εμπιστοσύνης του λαού προς τις διαδικασίες της αμυντικής προσπάθειας που καταβάλλεται στον τόπο. Γι' αυτό, άσχετα με τα όποια πορίσματα, ανεξάρτητα με οποιαδήποτε διαδικασία επιλέξει η κυβέρνηση για περαιτέρω διερεύνηση, το κεφαλαιώδες καθήκον που προκύπτει για καθένα ξεχωριστά και για το σύνολο των συντεταγμένων πολιτειακών εξουσιών είναι να αποκαταστήσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών προς την αμυντική προσπάθεια. Αυτό δε συνδέεται απλώς με την ανάγκη εμπέδωσης κλίματος εμπιστοσύνης προς την ύπαρξη και λειτουργία κανόνων χρηστής διοίκησης, αλλά συνιστά πρωτίστως εθνικό καθήκον. Γιατί, αν αφεθεί να πλανάται η εντύπωση ότι ο χώρος της άμυνας συνδέεται με ατασθαλίες, διαφθορά και χρηματισμό, θα είναι μάταιο να προσπαθούμε να πείσουμε το λαό ότι θα πρέπει με προθυμία να εισφέρει για την άμυνα.

Το δεύτερο που θα ήθελα να επισημάνω, χωρίς να μπαίνω σε λεπτομέρειες, είναι το θέμα της κριτικής που έγινε για τις διαδικασίες. Οι διαδικασίες ήταν γνωστές και η Βουλή τις γνώριζε. Άρα, οι Βουλευτές του Συναγερμού που έχουν ασκήσει κριτική σε αυτές τις διαδικασίες είχαν όλη τη δυνατότητα να ζητήσουν την αλλαγή τους. Δεν το έπραξαν όταν έπρεπε. Η εκ των υστέρων κριτική είναι συνεπώς πάσχουσα και μη πειστική. Γνωστό ήταν επίσης και το νομοθετικό πλαίσιο. Το ψήφισε αυτό το Σώμα και το πλαίσιο αυτό λειτουργούσε και με τη συμμετοχή των Βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού. Γιατί δε ζήτησαν την τροποποίηση, πλήρως ή μερικώς, αυτού του νομοθετικού πλαισίου; Γιατί δε ζήτησαν την ύπαρξη, την υιοθέτηση πρόσθετων ασφαλιστικών δικλίδων; Και πάλι η κριτική είναι μετέωρη και στερούμενη της αναγκαίας φερεγγυότητας. Στο χέρι της Βουλής και της κυβέρνησης είναι να αναλαμβάνουν νομοθετικές πρωτοβουλίες. Η κυβέρνηση Κληρίδη γιατί δεν το έπραξε;

Υπήρξαν και οι καταγγελίες του κ. Ιεροδιακόνου. Εμείς δεν είμαστε ανακριτές και πολύ περισσότερο δεν είμαστε δικαστές. Απαιτούμε την πλήρη και εξονυχιστική έρευνα των καταγγελιών από τα αρμόδια συνταγματικά όργανα. Η Βουλή κινήθηκε άμεσα. Τι θέλει από τη Βουλή ο κ. Ιεροδιακόνου; Να δικάσει και να καταδικάσει; Η Βουλή απέστειλε στον, κατά το Σύνταγμα, αρμόδιο για την άσκηση ποινικών διώξεων, το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, όλο το σχετικό υλικό. Γιατί ο Γενικός Εισαγγελέας εδώ και ένα χρόνο δεν απάντησε; Γιατί δε ζητά τη συνδρομή του Προέδρου της Δημοκρατίας ο κ. Ιεροδιακόνου και ο Δημοκρατικός Συναγερμός για να τοποθετηθεί ή και να ενεργήσει δεόντως ο Γενικός Εισαγγελέας; Εμείς πάντως καλούμε με τον πιο έντονο τρόπο το Γενικό Εισαγγελέα χωρίς καμιά άλλη καθυστέρηση να απαντήσει στη Βουλή και το λαό: Υπάρχει υπόθεση που να ενοχοποιεί εκ πρώτης όψεως οποιοδήποτε; Αν ναι, τότε θα πρέπει αμέσως να κινηθούν οι διαδικασίες ποινικής δίωξης και τα δικαστήρια να επιβάλουν, λέμε εμείς, παραδειγματικές κυρώσεις. Αν όχι, τότε επίσης αυτό πρέπει να λεχθεί. Σε κάθε περίπτωση το μέλημά μας θα πρέπει να είναι η πλήρης αλήθεια και η προάσπιση της πίστης στην άμυνα του τόπου.

Υπάρχει και το αίτημα για διορισμό ερευνητικής επιτροπής. Γιατί ο Δημοκρατικός Συναγερμός το ζητά από τη Βουλή; Η νομοθεσία είναι σαφής. Αυτό αποτελεί αρμοδιότητα της κυβέρνησης. Αν η κυβέρνηση, που σήμερα προέρχεται κατά το μεγαλύτερό της μέρος από το Δημοκρατικό Συναγερμό -μιλώ για το Υπουργικό Συμβούλιο- θεωρεί ότι επιβάλλεται ο διορισμός ερευνητικής επιτροπής, ας το πράξει. Η Βουλή έχει ολοκληρώσει το έργο της με τη συζήτηση στις Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου και συζητά στην ολομέλεια το θέμα. Η Βουλή εν πάση περιπτώσει θα δώσει στην ερευνητική επιτροπή, αν τυχόν διοριστεί από την κυβέρνηση, όλη της τη συνδρομή.

Και υπάρχει κατά τη γνώμη μου και ένα τελευταίο θέμα: Η Επιτροπή Άμυνας της Βουλής επιφορτίζεται με βάση το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο ένα πολύ βαρύ και ευαίσθητο καθήκον: Να διασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, το αδιάβλητο των υφιστάμενων διαδικασιών και την παρουσία της αντιπροσωπείας του λαού σε κάποια φάση του πλαισίου των αμυντικών αγορών. Για να μπορέσει όμως αυτή η Επιτροπή, στη σημερινή ή στην οποιαδήποτε της σύνθεση, να ανταποκριθεί στο έργο της, θα πρέπει να έχει τη δεδηλωμένη εμπιστοσύνη και τη στήριξη ολόκληρου του Σώματος. Γι' αυτό ανοιχτά και χωρίς περιστροφές οφείλει η Βουλή να

διακηρύξει ότι η Επιτροπή 'Αμυνας με αίσθημα ευθύνης και συνείδηση εθνικού χρέους ανταποκρίθηκε στο ρόλο της. Κάθε άλλη τοποθέτηση θα αποτελούσε υπονόμευση του συνόλου της Βουλής και δημιουργία κρίσης εμπιστοσύνης προς τον ίδιο το θεσμό της λαϊκής αντιπροσωπείας.

Κύριε Πρόεδρε,

'Οπως είπα και στην αρχή, δεν ήταν πρόθεσή μου να μπω στις λεπτομέρειες της συζήτησης. Λακωνικά θέλησα να εκφράσω τη γνώμη μου πάνω σε θέματα αρχής. 'Εχουμε καθήκον, σε μια εποχή που δοκιμάζεται η εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς και στην ίδια την έννοια της πολιτικής, να συνδράμουμε με τη στάση μας στη δημιουργία ενός υγιούς κλίματος. Αν υπάρχει σκάνδαλο, να δοθούν τα πλήρη στοιχεία, να διερευνηθούν και να επιβληθούν οι αυστηρότερες των κυρώσεων. Αν πρόκειται για σκανδαλολογία, και πάλι να αποκαλυφθεί. Αν πρόκειται για αδυσώπητο πόλεμο συμφερόντων ανταγωνιστριών εταιρειών, να το εντοπίσουμε και να παρθούν μέτρα για την αποφυγή του στο μέλλον. Αν πάσχουν οι διαδικασίες ή το νομικό πλαίσιο, να παρθούν μέτρα για τις απαραίτητες βελτιώσεις. Σε κάθε περίπτωση το καθήκον αυτού του Σώματος είναι να δημιουργήσει, με αίσθημα σοβαρότητας, υπευθυνότητας και θα έλεγα εθνικής συνείδησης, το αναγκαίο κλίμα, για να στηριχτεί η αμυντική προσπάθεια ως μια από τις βασικές παραμέτρους του αγώνα για τη σωτηρία της Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα να δηλώσω ότι στα θέματα αρχής μπορώ να πω ότι καλύπτομαι πλήρως από την ομιλία του προηγούμενου συνάδελφου.

Θα ήθελα να ξεκινήσω τη δική μου ομιλία προεκτείνοντας ένα σχόλιο του Προέδρου του Σώματος. Ο κ. Γαλανός άφησε να νοηθεί, με μια παρέμβασή του την Πέμπτη, ότι θα προτιμούσε αυτή η συζήτηση να μη γινόταν, γιατί με όσα λέχθηκαν, λέγονται και θα λεχθούν ίσως να ζημιώνεται η ασφάλεια του κράτους μας. Συμφωνώ. Προσθέτω όμως ότι αυτή η ορθή ευαισθησία θα έπρεπε να έχει επιδειχθεί από όλους και όταν για μήνες το υπό συζήτηση θέμα συνεζητείτο με τον τρόπο που συνεζητείτο τόσο στη Βουλή όσο και από τις στήλες των εφημερίδων. Ιδιαίτερα άσκεφτα χειρίστηκε το θέμα μερίδα συναδέλφων και του τύπου. Πολλές φορές η προσωπική εμπάθεια προκαλούσε τυφλούς και απαράδεκτους, για την πολιτική και δημοσιογραφική δεοντολογία, χειρισμούς.

Το δεύτερο σχόλιο που θέλω να κάνω, κύριε Πρόεδρε, πριν σχολιάσω την ουσία, αφορά την πληθωρική ειρωνεία και την υπεροπτική ασέβεια με την οποία στόλισε ο συνάδελφος Χάσικος τους συναδέλφους του, Μέλη των Επιτροπών 'Αμυνας και Ελέγχου. Να παρατηρήσω ότι αυτή η στάση του κ. Χάσικου κράτησε για όσο χρόνο κράτησαν οι συζητήσεις στις δύο Επιτροπές και συνεχίστηκε από το βήμα της ολομέλειας. Είναι λυπηρό που ένας νέος και συμπαθής Βουλευτής και πολιτικός μεταχειρίζεται τους συναδέλφους του με αυτό τον τρόπο. Στο σημείο αυτό είμαι υπόχρεος να προσθέσω ότι εφημερίδα της οποίας υπήρξε διευθυντής τότε και τώρα σημαίνον στέλεχος επιμένει να παρουσιάζει συνάδελφους Βουλευτές ότι περίπου έχουν τσεπώσει εκατομμύρια και για τούτο δε συμμερίστηκαν τις καταγγελίες του κ. Χάσικου. Η ίδια ερμηνεία δίνεται από τη συγκεκριμένη εφημερίδα και για το περιεχόμενο της 'Εκθεσης των δύο Επιτροπών της Βουλής. Η ερμηνεία

αυτή αποτελεί βαρύτατη ύβρι για τα Μέλη των Επιτροπών, η οποία όχι μόνο δεν αποσύρθηκε, αλλά επαναλαμβανόταν καθημερινά από την ίδια εφημερίδα. Προσωπικά, κύριε Πρόεδρε, δεν κατηγορήθηκα από την εν λόγω εφημερίδα. Είμαι όμως Μέλος και των δύο Επιτροπών και θεωρώ ότι η ύβρις στρέφεται και εναντίον μου, όπως και εναντίον όλων των Μελών των δύο Επιτροπών. Δηλώνω λοιπόν ότι τόσο εγώ όσο και οι συνάδελφοί μου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, Μέλη των δύο Επιτροπών καταθέτουμε αυτή τη στιγμή την ασυλία μας, για να διενεργηθεί το πόθεν έσχες. Παρακαλούμε ταυτόχρονα το συνάδελφο Χάσικο, εκτός και αν δε συμμερίζεται τις αήθειες της "ΑΛΗΘΕΙΑΣ", και τους κυρίους κυρίους εκδότες, κατά νόμο υπεύθυνους, διευθυντές και αρχισυντάκτες της εφημερίδας να πράξουν το ίδιο. "Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα". Να θυμίσω εδώ, κύριε Πρόεδρε, ότι σε παρόμοια πρόκληση είχε προβεί στις Επιτροπές...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Θέμα τάξης, κύριε Πρόεδρε.

Απηύθυνε μια πρόκληση ο κ. Κατσουρίδης, για να μην πω ότι από την πρώτη στιγμή που ξεκίνησε την ομιλία του αναφέρεται συνεχώς επί προσωπικού, όμως είναι άλλο θέμα και επιφυλάσσομαι να απαντήσω όταν θα κλείσω το θέμα. Οπωσδήποτε δεν έχω καμιά απολύτως ένσταση να καταθέσω τη βουλευτική μου ασυλία, την οποία εν πάση περιπτώσει ουδέποτε επικαλέστηκα. Σε καμιά περίπτωση επικαλέστηκα τη βουλευτική μου ασυλία. Δεν έχω κανένα απολύτως πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Χαίρομαι, κύριε Πρόεδρε, και επαναλαμβάνω ότι αυτό επεκτείνεται και για εκείνους οι οποίοι εκδίδουν και συντάσσουν τις επιθέσεις ενάντια σε Βουλευτές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εκείνοι δεν έχουν βουλευτική ασυλία.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, λέω να δεχτούν το πόθεν έσχες, κύριε Πρόεδρε. Είμαι σαφής. Να θυμίσω εδώ, κύριε Πρόεδρε...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα τάξης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, όχι διακοπές.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι σωστή ιδέα για όλους τους εμπλεκόμενους, κύριε Πρόεδρε, και εγώ ως Μέλος της Επιτροπής Άμυνας δέχομαι αμέσως την εφαρμογή του νόμου περί πόθεν έσχες. Αυτό να ισχύσει όμως για όλους τους εμπλεκόμενους, τους νυν και τους παλαιούς, και για Υπουργούς και Βουλευτές και στρατιωτικούς και όλους τους εμπλεκόμενους.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα τάξης, κύριε Πρόεδρε.

Έχει παρατηρηθεί σε αυτό το Σώμα ένα φαινόμενο άνευ προηγουμένου. Όποτε μιλούν οι Βουλευτές της Αριστεράς, παρακολουθούμε μια συγχορδία από τους απέναντι συναδέλφους που διακόπτουν το νήμα της σκέψης του ομιλητή, την

ώρα που ο ίδιος συγκεντρώνεται στο να απαντήσει και να μιλήσει, παρόλο που ο ίδιος δεν τους επιτρέπει, όπως προβλέπει ο θεσμός, να μιλήσουν. Συνεπώς, παρακαλώ το Προεδρείο, είναι εισήγησή μου στο Προεδρείο, να σταματήσει η διακοπή των ομιλητών, ιδιαίτερα των ομιλητών της Αριστεράς, όταν βρίσκονται στο βήμα. Είναι προσχεδιασμένη αυτή η τάση και παρακαλώ το Προεδρείο να διακόψει αυτή την τακτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Εχει λεχθεί από την αρχή της συζήτησης, στην πρωινή συνεδρίαση, στην οποία απουσιάζατε, κύριε Αγαπίου, ότι δε θα επιτραπούν ούτε παρεμβάσεις ούτε διακοπές των ομιλητών. Γι' αυτό παρακαλώ τον κ. Κατσουρίδη να συνεχίσει.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να θυμίσω εδώ, κύριε Πρόεδρε -και είναι γραπτό το κείμενο· ήταν πριν την παρέμβαση του κ. Χατζηγιάννη- ότι σε παρόμοια πρόκληση δύο φορές είχε προβεί στις Επιτροπές της Βουλής και ο τέως Υπουργός 'Αμυνας, ο άνθρωπος ο οποίος για ενάμιση χρόνο διασύρεται από την "ΑΛΗΘΕΙΑ" σαν καταχραστής. Προκάλεσε δύο φορές τους κατηγόρους του μέχρι σήμερα και, ενώ παρήλθαν αρκετοί μήνες, δεν πήρε καμιά απάντηση. Και δεν προκάλεσε τους Βουλευτές, προκάλεσε τη συγκεκριμένη εφημερίδα. Και ρωτώ: Αφού οι κατήγοροι είναι βέβαιοι ότι κάποιοι τσέπωσαν τα εκατομμύρια για τα οποία μυθολογούν εδώ και μήνες, τι τους εμποδίζει να δεχτούν την πρόκληση; Αν πάλι δεν είναι βέβαιοι και δεν κατέχουν στοιχεία, από πού η βεβαιότητα; Ποιες εμπειρίες και ποια δεδομένα τους κάνουν να συκοφαντούν ασύστολα, χωρίς στοιχεία και τεκμήρια; Εκτός και αν, ακριβώς επειδή δεν υπάρχουν στοιχεία για όσα καταλογίζουν, προτιμούν τη μέθοδο της ατεκμηρίωτης κατηγορίας, δηλαδή της κατασυκοφάντησης πολλές φορές ελέω βουλευτικής ασυλίας. Γιατί, επιτρέψτε μου να πω, ότι μόνο ελέω ασυλίας μπορεί να εκστομίζεται από το βήμα της Βουλής η κατηγορία για καταλήστευση και να συνοδεύεται και από τη ρήση ότι: "Εγώ είμαι βέβαιος ότι τα έγγραφα είναι γνήσια". Δηλαδή εξέτασα, κατέληξα, αποφάσισα, δίκασα και καταδίκασα. Αυτά όμως ούτε σοβαρά πράγματα είναι ούτε μας τιμούν ως Βουλή των Αντιπροσώπων.

Θέλω να θυμίσω ότι στην περασμένη συνεδρία της ολομέλειας ο συνάδελφος Νίκος Αναστασιάδης εξανέστη, όταν θεώρησε ότι κάποια αναφορά σε σικέ αγώνες έθιγε την αξιοπρέπειά του. Ρωτώ: Πώς πρέπει να νιώθουν και τι πρέπει να κάνουν οι Βουλευτές-Μέλη των Επιτροπών 'Αμυνας και Ελέγχου της Βουλής για τον τρόπο που τους λασπολόγησε και λασπολογεί συγκεκριμένη εφημερίδα;

Κύριοι συνάδελφοι, με συγχωρείτε που επιμένω στο σημείο αυτό, αλλά το θεωρώ πολύ σοβαρό, γιατί η κατηγορία ότι κάποιοι τσέπωσαν χρήματα της άμυνας και ότι κάποιοι άλλοι τους καλύπτουν ισοδυναμεί με κατηγορία εσχάτης προδοσίας. Και όσοι προβαίνουν σε τέτοιες κατηγορίες πρέπει να τις αποδείξουν. Και εμείς του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις τους δίνουμε την ευκαιρία να αποδεικτούν ηρακλείς και όχι μικροπρεπείς συκοφάντες. Αμοιβαίο πόθεν έσχες λοιπόν πριν την ψήφιση του σχετικού νόμου.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μια παρέκβαση από την ομιλία μου, για να σχολιάσω μερικά σημεία της ομιλίας του συνάδελφου Αντρέα Γεωργίου. Το πρώτο ερώτημα που μου εγέρθηκε, όταν άκουα το συνάδελφο, ήδη το διατύπωσε ο κ. Ομήρου. 'Ολα αυτά που αφορούν το ρόλο της SOFMA, τα ερωτηματικά, οι αμφιβολίες, που κάθε δικαίωμα και καθήκον, λέω, έχει ένας Βουλευτής να εγείρει, σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα δε μας προβλημάτισαν ως Μέλη των Επιτροπών;

Και τώρα ξαφνικά συνειδητοποιούμε μια σειρά από στοιχεία; Οι διαδικασίες ήταν γνωστές, τα έγγραφα, τα θέματα κατατέθηκαν ενώπιόν μας. Εγώ λέω, κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν είχαμε διαπιστώσει τίποτε -και να είμαστε ειλικρινείς- μέχρι κάποιο χρονικό σημείο ούτε και οι συνάδελφοι Βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού. Τα ερωτήματα εγέρθηκαν και για τους συναδέλφους μετά την καταγγελία του κ. Χάσικου. Να θυμίσω μάλιστα ότι την πρώτη φορά που κατάγγειλε το θέμα ο κ. Χάσικος η απόφαση της Επιτροπής ήταν καταπέλτης, διότι τηρούνται οι διαδικασίες για τη συντήρηση κάποιων συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων.

Πρέπει να πω ότι δεν είμαι καλό Μέλος της Επιτροπής 'Αμυνας· είναι πάρα πολύ αραιές οι παρουσίες μου. Αλλά τη διαδικασία γύρω από το υπό συζήτηση θέμα την παρακολούθησα. Και όταν ακούω να λέγεται και να χρησιμοποιείται το όνομα του κ. Πανταζή σαν τεκμήριο για κάποιο ύποπτο ρόλο του τέως Υπουργού 'Αμυνας, για άσκηση πιέσεων και ούτω καθεξής, διερωτώμαι: 'Ακουσα σωστά τον κ. Πανταζή να δηλώνει ότι δεν ασκήθηκε καμιά πίεση ή έχω πρόβλημα; Ο κ. Γεωργίου είπε -και σωστά κατά τη γνώμη μου είπε- ότι οι διαδικασίες ήταν ορθές· αυτή είναι η γνώμη των Επιτροπών. Το θέμα είναι αν τηρήθηκαν. Εγώ δε νομίζω ότι οποιοσδήποτε από εμάς είναι στρατιωτικός, ώστε να είναι σε θέση από μόνος του να καταλήξει σε ασφαλές συμπέρασμα για το αν τηρήθηκαν ή όχι εκατόν τοις εκατόν. Από τη στιγμή όμως που οι πλέον αρμόδιοι, οι ηγέτες του ΓΕΕΦ, οι εκάστοτε αρχηγοί και βοηθοί τους μας διαβεβαιώνουν ότι τηρήθηκαν, εγώ δεν ξέρω πού πάμε και πού θα σταθούμε, αν με την ίδια λογική αύριο δικαιωματικά θα πρέπει να αμφισβητούμε και όλους τους άλλους που καταθέτουν για παρόμοια θέματα και οι οποίοι είναι αρμόδιοι για χρόνια. Αν φτάσαμε στο σημείο αυτοί τους οποίους επιλέγουμε και τους εμπιστευόμαστε να ηγούνται της Εθνικής Φρουράς να συνωμοτούν, μαζί με την οποιαδήποτε πολιτική προϊσταμένη αρχή του Υπουργείου, για να τσεπώνονται εκατομμύρια, ε! δεν έχουμε σωτηρία!

'Εγινε πολύς λόγος από τον κ. Γεωργίου για το συνδυασμό των πυροβόλων 155 χιλ. και EXOCET. Λέχθηκε ότι εμείς τα αγοράσαμε με μεγάλη διαφορά τιμής και λέχθηκε ότι κακώς περίπου το Υπουργείο 'Αμυνας δέχτηκε τον εκβιασμό της Γαλλίας: "Αν θα αγοράσετε τα πυροβόλα, τότε θα αγοραστούν και τα EXOCET". Εδώ, κύριοι συνάδελφοι, είναι η επιστολή του νυν Προέδρου της Δημοκρατίας, ο οποίος αναπτύσσει την ίδια λογική με εκείνη που ανέπτυξε το Υπουργείο 'Αμυνας και ο οποίος επισημαίνει ότι η τιμή ήταν ελαφρώς χαμηλότερη. Επί λέξει λέει: "'Ελαβα υπόψη επίσης το γεγονός ότι το σιγκαπουριανό όπλο υπερέχει σε ορισμένα σημεία του γαλλικού όπλου και ότι προσφέρεται σε ελαφρώς χαμηλότερη τιμή". Είχε ζητήσει ο κ. Κληρίδης παγοποίηση της αγοράς του εν λόγω όπλου, για να μην μπορέσει το Υπουργείο Εξωτερικών της Γαλλίας να εκμεταλλευτεί τυχόν αγορά από την Κύπρο του σιγκαπουριανού και να μας πωλήσει τους πυραύλους EXOCET και αναφέρει ότι ο Υπουργός 'Αμυνας απεδέχθη, συγκατατέθηκε στην εισήγησή του. Και λέει ο κ. Κληρίδης: "Ο λόγος για την παγοποίηση είναι όχι μόνο για να μη δημιουργήσουμε δυσχέρεια στην εξασφάλιση της έγκρισης του γαλλικού Υπουργείου Εξωτερικών, το οποίο επιδεικνύει ευαισθησία σε θέματα προτίμησης μη γαλλικών ή ευρωπαϊκών προϊόντων, αλλά και για να χρησιμοποιήσουμε την αγορά των γαλλικών πυροβόλων ως διαπραγματευτικό μέσο για τη συγκατάθεση του Υπουργείου Εξωτερικών της Γαλλίας στην αγορά των πυραύλων EXOCET". Σωστά τα επισημαίνει ο κ. Κληρίδης και σωστά με την ίδια λογική ενήργησε το Υπουργείο 'Αμυνας.

Αναφέρθηκε από τον κ. Γεωργίου -και σωστά- ότι μας λέχθηκε ότι αιτία που η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε και συμβλήθηκε με τη SOFMA -δεν ξέρω τελικά οι γαλλομαθείς πώς ξεκαθάρισαν τον τονισμό- ήταν να αποφύγουμε τους μεσάζοντες και απάντησε ότι: "Φοβάμαι δεν τους αποφύγαμε". Είναι και αυτή σοβαρή κατηγορία, σοβαρότατη διαπίστωση, την οποία πρέπει κάποιος να τεκμηριώνει. Φοβάμαι ότι εδώ αναστράφηκε η λογική, γιατί και για τα έγγραφα Ιεροδιακόνου ο κ. Γεωργίου τι είπε; "Δεν είναι ο κ. Ιεροδιακόνου που πρέπει να αποδείξει τη γνησιότητα των εγγράφων του, αλλά κάποιοι άλλοι που δε δέχονται αυτά τα έγγραφα, τα οποία εμφανίστηκαν μπροστά τους χωρίς να τους λεχθεί από πού ήρθαν, πρέπει να αποδείξουν ότι δεν είναι γνήσια". Μα κανένας δεν είπε ότι δεν είναι γνήσια! Εκείνο που ζήτησε η Βουλή είναι να διερευνηθεί αν είναι γνήσια. Και εγώ ρωτώ: Γιατί ο κ. Ιεροδιακόνου δεν κατέθεσε στις δύο Επιτροπές όλα εκείνα τα στοιχεία αναφορικά με τα έγγραφα, για να μας πείσει ότι είναι γνήσια και από πού και ως πού εγώ που κατηγορούμαι, ας πούμε, ότι με βάση εκείνα τα έγγραφα έχω καταχραστεί πρέπει εγώ να αποδείξω ότι δεν είναι γνήσια και δεν πρέπει εκείνος που με κατηγορεί ότι είμαι καταχραστής να αποδείξει ότι είναι γνήσια; Δεν ξέρω αν είναι τούτη η λογική η οποία επικρατεί στην κυπριακή δικαιοσύνη που ανέφερε ο κ. Γεωργίου. Νομίζω ότι είναι η αντίθετη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούεται).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, όχι διακοπές.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δηλαδή στην κυπριακή δικαιοσύνη να καταλάβω ότι, όταν κάποιος ισχυριστεί ότι ένας άλλος είναι κλέφτης, πρέπει εκείνος που κατηγορείται να αποδείξει την αθωότητά του;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αν δεν προσβληθεί το έγγραφο, σημαίνει...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε! το έγγραφο, κύριε Χατζηγιάννη, προσεβλήθη, από τη στιγμή που οι Επιτροπές είπαν ότι δεν μπορούν να γνωρίζουν αν είναι γνήσιο ή όχι και ζήτησαν μέσω της Γενικής Εισαγγελίας και του Υπουργείου Εξωτερικών διερεύνηση και από τη στιγμή που ο κ. Ιεροδιακόνου αρνήθηκε να μας πει την πηγή, την προέλευση του εγγράφου, ενώ από ό,τι αντιλαμβάνομαι σε κάποιους άλλους την έχει πει.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπει και ο ομιλητής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα έχετε την ευκαιρία να δευτερολογήσετε, κύριε συνάδελφε. Μόνο επί προσωπικού θέματος μπορείτε να παρέμβετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Δεν είναι θέμα προσωπικό. Ο συνάδελφος βασίζεται σε λόγια που υποτίθεται ότι λέχθηκαν, που δεν λέχθηκαν ούτε αυτούσια ούτε με τον τρόπο που τα παρουσιάζει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, θα έχετε την ευκαιρία να δευτερολογήσετε και να υποστηρίξετε τις θέσεις σας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

'Οχι, δεν είναι έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

'Εχει ακόμα ένα θέμα το οποίο θα σχολιάσω και είναι λίγο εκτός της ουσίας του θέματος, αλλά από τη στιγμή που τέθηκε από αυτό το βήμα είμαι υπόχρεος να το σχολιάσω ως εκ της θέσης μου.

Από αυτό το βήμα με περισσή ευκολία ο συνάδελφος κ. Χάσικος προσπάθησε να συνδέσει το όνομα κάποιου εμπόρου όπλων με την εφημερίδα "ΧΑΡΑΥΓΗ", της οποίας τους τελευταίους επτά μήνες είμαι διευθυντής. Το υπονοούμενο που ο συνάδελφος θέλησε να αφήσει αιωρούμενο είναι πασιφανές, παρόλον ότι ζήτησα την ίδια ώρα διευκρίνιση από το συνάδελφο και την πήρα, αλλά, επειδή δεν υπήρξε ικανοποιητική, ρωτώ, εκτός αν ο συνάδελφος αποσύρει οποιοδήποτε υπονοούμενο εναντίον της "ΧΑΡΑΥΓΗΣ": Είναι έτοιμος να εισηγηθεί πόθεν έσχες και δημόσιο έλεγχο, οικονομικό, της εφημερίδας με την οποία συνδέεται; Η "ΧΑΡΑΥΓΗ", κύριε Πρόεδρε, είναι έτοιμη ανά πάσα στιγμή, αφού δεν έχει να φοβηθεί ούτε για μυστήριες και ύποπτες διασυνδέσεις ούτε για κόλπα ή κολπάκια σε βάρος του Φόρου Εισοδήματος ή της άμυνας. Μια και η εφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ" άνοιξε ήδη το φάκελο "Εφημερίδες και Φόρος Εισοδήματος", επιτιθέμενη σε άλλη πρωινή εφημερίδα, προτείνω να κάνουμε ένα βήμα παραπάνω και να κάνουμε εμείς οι ίδιοι την αρχή. Αν πάλι δεν είναι έτοιμοι για τα όσα πιο πάνω είπα, τότε ζητώ ο συνάδελφος να απολογηθεί και να αποσύρει, γιατί διαφορετικά εμείς ως "ΧΑΡΑΥΓΗ" δεν πρόκειται να αφήσουμε το θέμα να αιωρείται. "Καθαρός ουρανός αστραπές δε φοβάται", κύριε Πρόεδρε. Ανοικτά τα βιβλία μας. Ας τα ανοίξουν και οι άλλες εφημερίδες, να ελεγχθούν από όποιο θέλει.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος κ. Α. Γαλανός επανέρχεται στην έδρα του και ο Βουλευτής κ. 'Α. Χρυσοστόμου επιστρέφει στη θέση του.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κατσουρίδη, για να πούμε δύο κουβέντες ξεκάθαρες. Πιστεύω ότι δεν έγινε κανένας υπαινιγμός και κακώς συνδέθηκε, αν συνδέθηκε, το πόθεν έσχες με τα εσωτερικά όσον αφορά οποιαδήποτε εφημερίδα, οποιοδήποτε Βουλευτή ή οποιοδήποτε πολιτικό πρόσωπο. Αν θέλουμε να είμαστε ξεκάθαροι, αν υπήρξαν προμήθειες, λέω αν υπήρξαν, σίγουρα δε θα βρίσκονται στην Κύπρο. Γι' αυτό ας μην αναφερόμαστε σε πόθεν έσχες στην Κύπρο κ.λπ., διότι το πόθεν έσχες είναι εκτός Κύπρου. Γι' αυτό το λόγο παρακαλώ να μη γίνονται υπαινιγμοί για πράγματα ανύπαρκτα ή συζήτηση για πράγματα ανύπαρκτα. Θα παρακαλέσω πάρα πολύ, και έχετε δίκαιο σε αυτό το σημείο, αν οποιοσδήποτε άφησε οποιαδήποτε αιχμή για εσωτερικά θέματα, αυτό αποσύρεται και δε θεωρείται σοβαρή κουβέντα.

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δώσατε το πρωί μια υπόσχεση και στον εαυτό σας ότι ούτε ο Πρόεδρος θα παρεμβαίνει με σχόλιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου, αλλά επειδή... συγνώμη, να μου επιτρέψετε να πω το εξής: Αν αφήνονται κάποια υπονοούμενα τα οποία έχουν σχέση με τη δική μας κοινωνία και γενικά με τον κόσμο που υπάρχει στην Κύπρο, κάπου πρέπει να ξεκαθαρίσω κάποια πράγματα, διότι είναι κακό να δίνεται μια εικόνα η οποία δεν είναι σωστή. Προχωρήστε, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι για τη δήλωσή σας, αλλά, όπως και ο κ. Ομήρου είπε, και εγώ θέλω να την ακούσουμε απ' όλες τις πλευρές της Βουλής, γιατί, όταν λέμε ότι κάποιοι όχι απλά "έχωσαν το δάκτυλό τους στην κούππα από το μέλι αλλά τη στύλλωσαν", δε νομίζω ότι υπονοούμε τους Γάλλους και να είμαστε ειλικρινείς. Ούτε τα υπονοούμενα της "ΑΛΗΘΕΙΑΣ" αφορούσαν τους Γάλλους ούτε τα περί βουλευτάκου αφορούσαν τους Γάλλους ούτε όλα τα άλλα αφορούσαν τους Γάλλους. Μιλά ακόμα εχτές συγκεκριμένα για την ηγεσία του ΑΚΕΛ και τον προκαλώ να το αποδείξει. Δεν ανεχόμαστε να μας κατηγορούν για τέτοια πράγματα! Και αν δεν μπορούν να ελέγξουν τον κ. Αλέκο Κωνσταντινίδη, να τον απολύσουν. Δεν έχει από κανένα το παπικό δικαίωμα να συκοφαντεί πολιτικούς και κόμματα!

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, αν είναι μόνο σοβαρό θέμα τάξεως.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Είναι θέμα προσωπικό, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να σας ακούσω.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Ο κ. Κατσουρίδης εδώ και αρκετή ώρα, πραγματικά δηλαδή, ασχολείται με την "ΑΛΗΘΕΙΑ", ταυτίζοντας την "ΑΛΗΘΕΙΑ" με το Χάσικο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, δε σε ταυτίζω, κύριε Χάσικε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Σε παρακαλώ! Ο Χάσικος είναι Βουλευτής και παρίσταμαι εδώ μόνο με την ιδιότητα του Βουλευτή. Μη συγχύζετε την εφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ" με το Χάσικο. Δεν έχει να κάνει τίποτε ο Χάσικος με την εφημερίδα "ΑΛΗΘΕΙΑ". Απαντήστε, αν μπορείτε, στα όσα σας έχω καταλογίσει όχι περί προμηθειών κ.λπ., αλλά για το θέμα το συγκεκριμένο που ενέγραψα από το βήμα της Βουλής και όχι να ανατρέχετε στα δημοσιεύματα της "ΑΛΗΘΕΙΑΣ". Σταματήστε επιτέλους! Αν προκαλείτε την "ΑΛΗΘΕΙΑ" για το πόθεν έσχες και λοιπά, δε με ενδιαφέρει ποσώς. Δεν έχω καμιά σχέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, για να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους. Δεν έχω αντιληφθεί να έχετε καταλογίσει οτιδήποτε στον κ. Κατσουρίδη και αν έχετε καταλογίσει οτιδήποτε σε οποιοδήποτε Βουλευτή, αυτό δεν είναι αποδεκτό. Από την άλλη μεριά συζητούμε το τι λένε οι Βουλευτές εδώ και όχι το τι γράφει η κάθε εφημερίδα.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

'Οταν είπατε περί πολιτικών ευθυνών, κύριε Κατσουρίδη...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θέλω να το ακούσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να ξέρω, αποδίδετε πολιτικές ευθύνες σε ποιους; Στους Βουλευτές;

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Στο ΑΚΕΛ που σας υποστήριξε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε! Σας έδωσα το λόγο; Κύριε Χάσικε, δε σας έδωσα το λόγο και εγώ δεν αντιλήφθηκα να έχετε καταλογίσει ευθύνες σε οποιοδήποτε κόμμα, σε οποιαδήποτε πλευρά. Γι' αυτό κάτι το οποίο δεν είπατε στην ομιλία σας μην το πείτε σε παρεμβολή σας, διότι δεν μπορείτε να πείτε κάτι που δεν είπατε προηγουμένως.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα δίκαιο όταν είπα ότι η δήλωση που κάνατε σας εκφράζει εσάς και δεν εκφράζει όλο το Σώμα. Είμαι υπόχρεος να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι στην ομιλία του την αρχική ο κ. Χάσικος είχε απόσπασμα που κατηγορούσε τα κόμματα και το αφαίρεσε λίγο πριν ανέλθει στο βήμα της Βουλής. Και κρατώ τη φωτοτυπία της αρχικής ομιλίας και θέλω τώρα να ξεκαθαρίσει τη θέση του, αν θεωρεί ότι το ΑΚΕΛ έχει ευθύνη για όσα καταμαρτυρεί για τα εκατομμύρια που χάθηκαν, υποτίθεται ότι χάθηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, δε σας έδωσα το λόγο. Θα έχετε την ευκαιρία να δευτερολογήσετε. 'Ομως παρακαλώ, δε μας ενδιαφέρει το τι απόσπασμα υπήρχε σε ομιλία που δεν έγινε. Μας ενδιαφέρει το τι λέχθηκε στη Βουλή.

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής, εγώ νομίζω ότι είναι πολιτικά ανέντιμο στην κύριά μας ομιλία να μιλούμε με έναν τρόπο και σε μια τυχαία παρέμβαση να λέγουμε αυτή τη μεγάλη κατηγορία κατά ενός κόμματος. Και είτε θα απολογηθεί ο κ. Χάσικος είτε το θέμα παίρνει μια εντελώς άλλη διάσταση και οι ομιλίες δε θα τελειώσουν σήμερα ούτε την επόμενη Πέμπτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, ξεκαθάρισα ότι εμείς εδώ, για σκοπούς πρακτικών, γνωρίζουμε το τι είπε ο κ. Χάσικος στην ομιλία του. Αν ο κ. Χάσικος σε δευτερολογία θέλει να πει κάτι άλλο, τότε θα του απαντήσετε. Όμως, εγώ θέλω να πιστεύω ότι συζητούμε αυτά που λέχθηκαν στο Σώμα και όχι κάποια πράγματα τα οποία δε λέχθηκαν.

Ο κ. Συλλούρης.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα αναφερθώ στη διαδικασία. Θα ενισχύσω αυτά που έχει πει προηγουμένως ο κ. Αγαπίου, ότι ένας ομιλητής όταν μιλά δεν πρέπει να διακόπτεται. Μπορεί να έχουμε το δικαίωμα και για λόγους τάξεως και για χίλιους δυο άλλους λόγους να διακόψουμε τον ομιλητή. Όμως, πιστεύω ότι η συζήτηση θα είναι πιο εποικοδομητική, αν, όταν θέλουμε να σχολιάσουμε κάτι που λέει ο ομιλητής, το κάνουμε όταν τελειώσει. Μεταξύ της ομιλίας του και του επόμενου ομιλητή μπορούμε όποιοι θέλουμε να κάνουμε παρεμβάσεις και να δηλώσουμε ό,τι θέλουμε. Γι' αυτό το λόγο θα κάνω έκκληση προς το Προεδρείο να σταματήσουν όλα τα σχόλια, να ολοκληρώσει ο κ. Κατσουρίδης και οποιοσδήποτε έχει να κάνει ένα σύντομο σχόλιο να το κάνει πριν τον επόμενο ομιλητή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Συλλούρη, απορρίπτω αυτά τα οποία λέτε, διότι ο Πρόεδρος της Βουλής έχει δικαίωμα να βάζει τη συζήτηση στα σωστά πλαίσια. Και αν εδώ γίνεται συζήτηση για κάτι το οποίο δε λέχθηκε, αλίμονο αν ο Πρόεδρος της Βουλής δεν έβαζε τα πράγματα στη σωστή τους βάση με βάση το τι λέχθηκε και όχι το τι δε λέχθηκε. Γι' αυτό το λόγο παρακαλώ να με αφήσετε να προεδρεύσω και δε δέχομαι μαθήματα από κανένα! Παρακαλώ, συνεχίστε.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, εξακολουθεί όμως για μας να υπάρχει θέμα, το οποίο σας έθεσα και το οποίο έθεσα στην ολομέλεια, γι' αυτά που είπε ο κ. Χάσικος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, εγώ θεώρησα ότι δε λέχθηκαν, διότι δεν αναφέρθηκαν στην ομιλία του και αν κάποιος Βουλευτής μιλά για κάτι το οποίο δεν αναφέρθηκε στην ομιλία του πλέον υπάρχει η εξής επιλογή: Στη δευτερολογία του να πει εκείνο το οποίο δεν είπε προηγουμένως. Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Αυτό προτιμούσα να το ακούσω από τον ίδιο τον κ. Χάσικο και όχι από εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χάσικος δεν έκανε ομιλία· έκανε παρέμβαση και κακώς έγινε η παρέμβαση. Δε δίνω το λόγο, κύριοι. Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Το πρόβλημα εξακολουθεί να υφίσταται και θα επανέλθουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα επανέλθουμε, όταν γίνουν οι δευτερολογίες.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Η πρωτολογίες· εξαρτάται. Διότι, εφόσον ανοίγεται νέο θέμα, συνεχίζει ο κατάλογος των πρωτολογιών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύμφωνοι, εντάξει. Συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ μίλησα για ένα θέμα διαδικασίας. Δεν προσπάθησα να κάνω στον Πρόεδρο της Βουλής μαθήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αναφερθήκατε σε μένα, κύριε Συλλούρη, και εγώ απλώς είπα ότι η παρέμβαση του κ. Χάσικου αναφερόταν στο ότι αποδόθηκαν ευθύνες σε κάποιους, ενώ η ομιλία του δεν απέδιδε ευθύνες και έπρεπε κάπου να βάλω τα πράγματα στα σωστά τους πλαίσια. Αλλά, από την άλλη μεριά θα μείνουμε στα διαδικαστικά, στο τι λέχθηκε ή δε λέχθηκε, ή θα προχωρήσουμε; Θα έχετε όλοι την ευκαιρία για δευτερολογίες, τριτολογίες. Συνεχίστε, κύριε Κατσουρίδη. Εγώ δεν παρεμβαίνω, εκτός αν θα πρέπει να βάλω τη συζήτηση σε σωστά πλαίσια. Δεν μπορούμε να συζητούμε ή να αναφέρουμε ή να απαντούμε σε πράγματα που δε λέχθηκαν. Για όνομα του Θεού! Συνεχίστε, παρακαλώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχετε δίκαιο για την αναφορά μου στην αρχική ομιλία του κ. Χάσικου, αλλά πριν πέντε λεπτά ο κ. Χάσικος απεκεί απέδωσε πολιτικές ευθύνες στο ΑΚΕΛ για τα υποτιθέμενα εκατομμύρια που χάθηκαν της άμυνας, γιατί στήριζε την κυβέρνηση Βασιλείου. Εγώ καλώ -θα απαντήσουμε μετά- αλλά καλώ τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού να σκεφτούν αν για ό,τι συμβεί στην πενταετία του κ. Κληρίδη πρέπει να θεωρηθούν πολιτικά υπεύθυνοι.

Κύριε Πρόεδρε,

Ο κ. Χάσικος στήριξε πολύ μεγάλο μέρος της επιχειρηματολογίας του ενάντια στην Έκθεση των δύο Επιτροπών στο σημείο ότι μόνο αυτός -παρόλο που δεν ήταν μόνο αυτός, ήταν και ο κ. Χριστοδουλίδης- σκάλισε τόσο πολύ τους φακέλους του Υπουργείου Άμυνας. Τον συγχαίρω γιατί το έπραξε, αυτό όμως δε δικαιολογεί την επίθεση ενάντια στους άλλους Βουλευτές. Γιατί, κύριε Πρόεδρε, κατά τη γνώμη μου ο λόγος που ο κ. Χάσικος έψαχνε και ψάχνει στους φακέλους του Υπουργείου Άμυνας και στην Αθήνα και αλλού είναι γιατί απλούστατα βρέθηκε σε αδιέξοδο. Εκστόμισε βαρύτατες κατηγορίες για ό,τι αφορά τις διαδικασίες και όχι μόνο και προϊούσης της διαδικασίας πρώτα στην Επιτροπή Άμυνας και μετά στις Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου έμεινε εκτεθειμένος, γιατί δεν μπορούσε να τις τεκμηριώσει και ένιωθε πολύ άσχημα, πολύ περισσότερο που είχε ήδη μείνει ακόμα μια φορά εκτεθειμένος, όταν έθεσε θέμα συντήρησης κάποιων άλλων οπλικών συστημάτων.

Οι υπόλοιποι, κύριε Πρόεδρε, όλοι οι Βουλευτές, ανεξάρτητα σε ποιο κόμμα ανήκαμε, εκφράσαμε την κρίση μας μετά που ακούσαμε πάρα πολλές μαρτυρίες και καταθέσεις στις Επιτροπές, ακόμα και αυτή της κ. Μουμμούρη, και αφού διαβάσαμε τα δεκάδες έγγραφα που τέθηκαν στη διάθεσή μας για όσα εγέρθηκαν στις Επιτροπές. Στο σημείο αυτό θέλω να διερωτηθώ για το εξής: Αν οι Βουλευτές των Επιτροπών Άμυνας και Ελέγχου είναι κατηγορούμενοι ότι προσπάθησαν να καλύψουν οποιοδήποτε, ότι έχουν πολιτικές ευθύνες γιατί προσπάθησαν να καλύψουν οποιοδήποτε, τότε να υποθέσω ότι είναι το ίδιο κατηγορούμενοι και οι

αξιωματικοί της Εθνικής Φρουράς οι οποίοι παρήλασαν από τις Επιτροπές και των οποίων οι μαρτυρίες αιτιολογούν την κοινή 'Εκθεση των δύο Επιτροπών και όχι τους ισχυρισμούς του κ. Χάσικου; Είναι άραγε το ίδιο κατηγορούμενοι και οι Στρατηγοί Μαρκόπουλος και Σειραδάκης ή μήπως, επειδή είναι Ελλαδίτες Στρατηγοί, είναι έξω από το στόχαστρο; Και αν ναι, ποιος να είναι άραγε ο λόγος που και οι δύο κάλυψαν τον κ. Αλωνεύτη και μετά που έπαψε να είναι Υπουργός 'Αμυνας; Ας λεχθεί ευθαρσώς και για τους Βουλευτές και για τους αξιωματικούς και για τους αρχηγούς της Εθνικής Φρουράς η όποια κατηγορία, για να μπορούν όλοι να απαντούν στα ίσα. Σε τελευταία ανάλυση, κύριε Πρόεδρε, εφόσον δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε υστερόβουλες σκέψεις και κακοπροαίρετες προθέσεις, και αυτό το αναγνωρίζω σε όλους τους συναδέλφους, είναι θέμα κρίσης και ικανότητας άσκησης λογικής συμπερασματολογίας όταν οι άνθρωποι κρίνουν έγγραφα και μαρτυρίες και είναι καθόλα επιτρεπτό και δυνατό να καταλήγουν σε διαφορετικά συμπεράσματα. Το πρόβλημα όμως είναι για εκείνον ο οποίος κατηγορεί να τεκμηριώσει τις κατηγορίες του, κατηγορίες που ισοδυναμούν με εσχάτη προδοσία. Και δυστυχώς, κατά τη γνώμη μου, για τον κ. Χάσικο και ευτυχώς για την Κύπρο και τον Κύπριο φορολογούμενο δεν το απέδειξε. Και λέω ευτυχώς, γιατί αλίμονο σε αυτό τον τόπο αν οι αρμόδιοι του Υπουργείου 'Αμυνας, οι αρχηγοί της Εθνικής Φρουράς και οι λοιποί εμπλεκόμενοι αξιωματικοί ενεργούσαν όπως αφήνεται να νοηθεί μέσα από τις κατηγορίες.

Και μια και ο λόγος για τον τρόπο αξιολόγησης εγγράφων και καταθέσεων, επιτρέψτε μου να κάνω αναφορά σε ένα και μόνο παράδειγμα: Αναφέρθηκε προς τεκμηρίωση σχετικού ισχυρισμού ότι δε βρέθηκε πουθενά αναφορά για την καταλληλότητα του ACMAT. Ο λόγος είναι απλός. Το ACMAT ως ειδικό όχημα δε βρίσκεται στους φακέλους του ΓΕΕΦ για οχήματα γενικής χρήσης. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν υπάρχει στους καταλόγους του ΓΕΕΦ. Πάντοτε υπήρχε μαζί με το STAYER και το όχημα της ελληνικής βιομηχανίας οχημάτων. Στην ουσία του θέματος όμως θα αναφερθούν και άλλοι συνάδελφοι.

'Οπως είχε επισημάνει και ο Δώρος Χριστοδουλίδης, είναι άξιο απορίας γιατί, ενώ στις συνεδρίες των δύο Επιτροπών ο κ. Χάσικος κουράστηκε να αναφέρεται σε σειρά ονομάτων εμπόρων όπλων, στην ομιλία του στο Σώμα επικεντρώθηκε μόνο σε ένα. 'Οπως άξιο απορίας είναι και το γεγονός ότι, αφού έψαξε τα θέματα που συζητούμε τόσο πολύ, πώς έτυχε και δε συνάντησε πουθενά το όνομα Νεόφυτος Δημητρίου. Απλά ρωτώ, κύριε Πρόεδρε, και θα επανέλθω στη συνέχεια.

Ισχυρίστηκε ο κ. Χάσικος ότι δεν υπήρχαν διαδικασίες, ότι αυτές ήταν άτυπες. Και όμως στον κ. Μάτση δόθηκε αντίγραφο των διαδικασιών, όπως ακολουθούνται, από τους αρμόδιους λειτουργούς του Υπουργείου 'Αμυνας. Το να ετοιμάζεται έγγραφο με τις ακολουθούμενες διαδικασίες, για να εξυπηρετήσει συγκεκριμένη πληροφόρηση για συγκεκριμένο σκοπό, δε σημαίνει ότι οι διαδικασίες αυτές είναι άτυπες. Πιθανόν ο συνάδελφος να εννοεί μη τυπωμένες!

Τόνισε ακόμα την απουσία του Υπουργού Οικονομικών από συνεδρίες της Επιτροπής 'Αμυνας, που είχαν σκοπό την αποδέσμευση κονδυλίων. Η παρουσία του όμως δεν ήταν απαραίτητη, όπως δεν είναι απαραίτητη ούτε και σήμερα επί κυβέρνησης Κληρίδη, από τη στιγμή που ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών ενέκρινε εκ των προτέρων και γραπτά και με βάση πρόταση του Υπουργείου 'Αμυνας, με όλα τα έγγραφα υποστήριξης και έπειτα από έλεγχο των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, την αποδέσμευση των σχετικών κονδυλίων. Τότε και μόνο τότε

το Υπουργείο 'Αμυνας προχωρούσε και προχωρεί στο να ζητήσει από τη Βουλή αποδέσμευση, έχοντας εν τω μεταξύ εξασφαλίσει την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών.

Εξάλλου, μιλώντας για τα θέματα των τυπικών διαδικασιών στις οποίες αναφέρθηκε ο κ. Χάσικος, έχουμε πάρει ως Βουλή όλες τις αναγκαίες πληροφορίες. Μάλιστα, για τα θέματα εμπλοκής της SOFMA δεν περιοριστήκαμε στις διαβεβαιώσεις του Υπουργείου 'Αμυνας και του τέως Υπουργού 'Αμυνας και ως Βουλή δώσαμε οδηγίες στον πρέσβη μας στο Παρίσι να ξεκαθαρίσει με τη γαλλική κυβέρνηση τα θέματα αυτά. Οι απαντήσεις του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου 'Αμυνας της Γαλλίας στον πρέσβη περιέχονται στην κοινή 'Εκθεση των Επιτροπών 'Αμυνας και Ελέγχου της Βουλής και είναι σαφέστατες ότι ούτε η SOFMA ούτε ο κ. Obolensky υποκατέστησαν με οποιοδήποτε τρόπο το κυπριακό Υπουργείο 'Αμυνας· ούτε στη θεωρία ούτε στην πράξη.

Στο σημείο αυτό να υπογραμμιστεί ότι ούτε ο Υπουργός 'Αμυνας ούτε κανένας άλλος είχε δικαίωμα να απορρίπτει οποιοδήποτε τύπο όπλων ή συστήματος χωρίς τη σχετική πρόταση των ειδικών επιτροπών που διορίζονταν για το σκοπό αυτό και χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με τον Αρχηγό του ΓΕΕΦ. Μιλώντας όμως για διάφορα συμβόλαια, ο κ. Χάσικος έθεσε θέμα ακύρωσης καταγγελίας του συμβολαίου για τους EXOCET. 'Ετσι, προβάλλει δικαιολογημένα το ακόλουθο ερώτημα: Γιατί η κυβέρνηση Κληρίδη δεν προχώρησε σε κάτι τέτοιο ακόμα, αλλά εξάσκησε και την επιλογή που προβλεπόταν στη συμφωνία, πράγμα που δεν ήταν υπόχρεη να το πράξει; Μήπως η κυβέρνηση του κ. Κληρίδη δε συμμερίζεται τις απόψεις του κ. Χάσικου πάνω στο θέμα; Και γιατί, μια και το σύστημα μόλις πρόσφατα άρχισε να παραδίδεται, δεν προχώρησε σε επαναδιαπραγμάτευση του συμβολαίου επιφυλάσσοντας τα δικαιώματά της; Διότι, όπως ανέφερα, ο κ. Κληρίδης συμμεριζόταν πλήρως και ορθά την επιθυμία των στρατιωτικών για απόκτηση τέτοιου συστήματος, γιατί ήταν έτοιμος, προκειμένου η γαλλική κυβέρνηση να παραχωρήσει στην Κύπρο τους EXOCET, να αγόραζε τα πάντα από τη Γαλλία.

Με ιδιαίτερη φροντίδα στάθηκε ο συνάδελφος στο θέμα της SOFMA. Ποια είναι τα κύρια σημεία της 'Εκθεσης των δύο Επιτροπών πάνω στο θέμα; Πρώτο, ότι υπάρχει εδώ και δεκαετίες και ελέγχεται από το κράτος. Δεύτερο, ότι έχει υπογράψει συμβόλαια και με την κυβέρνηση Μακαρίου και με την κυβέρνηση Κυπριανού και με την κυβέρνηση Βασιλείου. Τρίτο, ότι ήταν συντονιστής και όχι πωλητής. Τέταρτο, ότι οι συμφωνίες υπογράφονταν με τις κατασκευάστριες εταιρείες και όχι με τη SOFMA. Παρόμοια διευθέτηση με τη δική μας, για το ρόλο της SOFMA, είχε και η Ελλάδα που όμως, λόγω των αυξημένων παραχωρήσεων δωρεάν υλικού από τις Ηνωμένες Πολιτείες και το ΝΑΤΟ, δεν ενεργοποίησε τη σχετική συμφωνία.

Και μια και έγινε λόγος για τιμές, είναι πολλά που μπορούν να λεχθούν. Εγώ θα ήθελα απλά να πω ότι η Ελλάδα, όταν υπέγραφε, είχε εξασφαλίσει τιμές τεσσάρων χρόνων πριν, γιατί είχε καθεστώς ευνοούμενου εταίρου, λόγω του ότι ήταν, αν όχι η πρώτη, από τις πρώτες δυο-τρεις χώρες που είχαν αγοράσει τους πυραύλους EXOCET. Ο υποτιθέμενος ουρανοκατέβατος διορισμός της SOFMA ως συντονιστή έγινε ακριβώς με στόχο να μειώσει ή να περιορίσει στο ελάχιστο την επιρροή και τις παρεμβάσεις που ασκούσαν οι αντιπρόσωποι των ξένων εταιρειών. Αλλά και η κυβέρνηση Κληρίδη έχει χρησιμοποιήσει την ίδια εταιρεία. Το συμβόλαιο για τα εργαστήρια συντήρησης προκεχωρημένου κλιμακίου, που ετοιμάστηκε επί υπουργίας του προηγούμενου Υπουργού 'Αμυνας και με την εναλλαγή της εξουσίας παρέμεινε για δεκατέσσερις μήνες ανενεργό και χωρίς την έγκριση

της Βουλής, προωθήθηκε από τη σημερινή κυβέρνηση. Πληροφορώ ότι είναι η εταιρεία SOFMA που βοήθησε στη μελέτη σκοπιμότητας και εντόπισε τον πιθανό εργολάβο.

'Εγινε αναφορά από το συνάδελφο και σε κάποιο τέλεξ της EUROMISSILE - δεν ξέρω αν είναι σωστά που το διαβάζω- που είναι εντελώς παραπλανητική και ο συνάδελφος το γνωρίζει πολύ καλά. Η εν λόγω εταιρεία υπέβαλε την προσφορά της μέσω του τότε αντιπροσώπου της στην Κύπρο κ. Νεόφυτου Δημητρίου, αποκλειστικού σχεδόν αντιπροσώπου των μεγαλύτερων γαλλικών εταιρειών μέχρι τότε και ιδιαίτερα στη δεκαετία 1970-80. Ο κ. Δημητρίου είναι επίσης γνωστός και λόγω των σχέσεων του με την πολύ μεγάλη εταιρεία PONT A-MOUSSON. Το Υπουργείο 'Αμυνας υπέδειξε στη EUROMISSILE ότι δεν ήταν αποδεκτό να υπάρχει αντιπρόσωπος, ιδιαίτερα γιατί, πρώτο, η παραγγελία αφορούσε υλικό που ήδη υπήρχε στην Εθνική Φρουρά και, δεύτερο, εφόσον υπήρχε ο συντονιστής, η κρατική εξειδικευμένη εταιρεία, δε χρειαζόταν ο αντιπρόσωπος. Η SOFMA σε αλληλογραφία που είχε με τη EUROMISSILE υπέδειξε ότι δεν υπήρχε θέμα δικής της προμήθειας, αλλά συντονισμού και επιλογής υλικού, λόγω του ότι υπήρχε θέμα νεότερου τύπου πυραύλου γαλλογερμανικής παραγωγής. Αποτέλεσμα της παρέμβασης της SOFMA και της τιμής που εξασφάλισε ήταν να αρχίσουν τα προβλήματα για τον κ. Δημητρίου, του οποίου ο ρόλος και η παντοδυναμία άρχισαν να αμφισβητούνται. Και αυτό φαίνεται δεν το συγχώρεσε ποτέ. Ο κ. Δημητρίου είχε δημιουργήσει στην Κύπρο το ισχυρότερο κύκλωμα αντιπροσώπευσης-εκπροσώπησης γαλλικών εταιρειών, λόγω κυρίως των διασυνδέσεων που διατηρούσε από την εποχή που ζούσε στην Αφρική και του γεγονότος ότι χειρίζεται άπταιστα τη γαλλική. Ο ίδιος είχε αποκλειστικότητα για όλα σχεδόν τα συστήματα που προμηθεύτηκε η Εθνική Φρουρά από τη Γαλλία την περίοδο 1980-87 και βέβαια τώρα, αφού θα διαπραγματευόταν η Κύπρος απευθείας με τους κατασκευαστές, ο ίδιος ήταν υπόχρεος να αποσυρθεί. Υπάρχουν πληροφορίες ότι είναι ο κ. Δημητρίου που δημιούργησε το θέμα της LUCHAIRE, γιατί θα έπαιρνε μειωμένη προμήθεια. Λεπτομέρειες πάνω στο θέμα LUCHAIRE ανέφερε ο κ. Μουσιούττας. Το Υπουργείο 'Αμυνας μας είπε ότι για το συμβόλαιο εκείνο η γαλλική κυβέρνηση είχε προωθήσει δύο εταιρείες για να προμηθεύσουν την Εθνική Φρουρά με πυρομαχικά και τα γνωστά πυροβόλα 155 χιλ. και ακριβώς με τον τρόπο που εξήγησα επιλέγηκαν για να εξασφαλιστούν και οι EXOCET.

Το προτελευταίο σημείο στο οποίο θέλω να αναφερθώ, κύριε Πρόεδρε, είναι τα έγγραφα Ιεροδιακόνου. Είναι άσκοπο να αντιπαρατιθέμεθα εδώ γύρω από ένα θέμα το οποίο εδώ και δεν ξέρω πόσους μήνες είναι στα χέρια της Γενικής Εισαγγελίας, που μπορούσε να προχωρήσει και να το εξετάσει. Να ρωτηθεί η LUCHAIRE και η GIANT και το γαλλικό Υπουργείο 'Αμυνας για τα γεγονότα και να δώσουν τις αναγκαίες εξηγήσεις. Μπορεί να γίνει προσεκτικός χειρισμός από μέρους μας που να μην προκαλέσει οποιοδήποτε πρόβλημα στις σχέσεις μας με τη Γαλλία. Εκτός βέβαια και αν ξέρουμε πως κάτι δεν πάει καλά με τα έγγραφα και προτιμούμε να αφήσουμε το θέμα νὰ αιωρείται. Και κάτι άλλο: Πολύ σωστά ο κ. Γεωργίου είπε ότι: "Και αν τα έγγραφα είναι γνήσια, θα αποδειχθεί η ενοχή μιας γαλλικής εταιρείας σε βάρος της Κύπρου και η Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον είναι γνήσια, θα ζητήσει αποζημίωση". Εγώ όμως διερωτώμαι: Μέσα απ' όλη αυτή την πολύμηνη συζήτηση εκείνο που αφήνεται να νοηθεί είναι ότι αναζητούμε την ενοχή της γαλλικής εταιρείας ή αναζητούμε την ενοχή Κυπρίων; Και εμείς λέμε - επειδή λέχθηκε από τον κ. Γεωργίου ότι ο στόχος δεν είναι να διωχθούν ποινικά οποιοιδήποτε Κύπριοι- να διωχθούν, εφόσον αποδειχθεί ότι είναι ένοχοι οι οποιοιδήποτε Κύπριοι, από αξιωματικό μέχρι Πρόεδρο. Το θέμα όμως είναι πράγματι να έχουμε στοιχεία και να υπάρχει λόγος να διωχθεί ο οποιοσδήποτε. Και δεν

καταλαβαίνω τι εμποδίζει την κυβέρνηση να προχωρήσει στις οποιεσδήποτε ποινικές αγωγές, αν και εφόσον υπάρχουν τα τεκμήρια και τα στοιχεία. Και επαναλαμβάνω πως, εξ όσων γνωρίζω, ο κ. Ιεροδιακόνου κάπου έχει αναφέρει, έχει καταθέσει όλη την τεκμηρίωση την οποία διαθέτει γύρω από τα έγγραφα. Γιατί πρέπει η Βουλή να εξουσιοδοτήσει για ακόμα μια φορά την κυβέρνηση; Δε βλέπω κανένα εμπόδιο για την κυβέρνηση να προχωρήσει. Η Βουλή εξέτασε για πάρα πολλούς μήνες το θέμα και η άποψή της υπάρχει τεκμηριωμένη μέσα στις Εκθέσεις.

Εδώ έγινε και καταφυγή σε μέθοδο εντυπωσιασμού, πετώντας έναν αριθμό ότι κάποιοι καταλήστευσαν εκατό εκατομμύρια, γνωρίζοντας ότι, με το να αφήσεις να αιωρείται ένας αριθμός εκατό εκατομμυρίων, κλονίζεις πράγματι την ιδέα του λαού τόσο γύρω από το θέμα της άμυνας όσο και γύρω από τους ανθρώπους που το χειρίζονται. Και οι άνθρωποι που το χειρίζονται δεν είναι μόνο ο εκάστοτε Υπουργός, είναι και οι Επιτροπές της Βουλής, είναι και οι αξιωματικοί, είναι και η πολιτική ηγεσία που εγκρίνει τα προγράμματα στο Εθνικό Συμβούλιο. Αγνοούμε όμως, ίσως άθελά μας, ίσως θεληματικά, δύο γεγονότα: Ακριβώς ότι όλα αυτά δεν εξαρτώνται μόνο από έναν άνθρωπο και ότι όλα όσα εδώ επαναλήφθηκαν από τον κ. Χάσικο για πάρα πολλούς μήνες απασχόλησαν τις Επιτροπές και απαντήθηκαν.

Μια και μιλούμε για αριθμούς, ενώπιόν μας κατατέθηκε από τους αρμόδιους αξιωματικούς ότι, ακριβώς χάρη στον αποκλεισμό των μεσαζόντων και στη χρηστή διοίκηση που έγινε, είχαμε και εξοικονόμηση πενήντα εκατομμυρίων λιρών.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, τόσο η 'Εκθεση των δύο Επιτροπών όσο και η συζήτηση επιβεβαιώνουν κατά τη γνώμη μου ότι: Πρώτο, τηρήθηκαν οι διαδικασίες. Δεύτερο, σε όλο το φάσμα των διαδικασιών η ηγεσία του ΓΕΕΦ είχε τον καθοριστικό ρόλο και ο τέως Υπουργός 'Αμυνας δεν μπορούσε να ενεργεί από μόνος του. Τρίτο, ο εγγράψας το θέμα εκστόμισε πολλά, τίποτε όμως δεν μπόρεσε να τεκμηριώσει. Τα συμπεράσματα βέβαια ανήκουν στο λαό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Πουργουρίδης και αντιλαμβάνομαι θα κλείσουμε τις πρωτολογίες με τον κ. Χατζηδημητρίου, εκτός εάν υπάρχουν και άλλοι που ενδιαφέρονται να πρωτολογήσουν.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Να πρωτολογήσει και ο κ. Χατζηδημητρίου και αν χρειάζεται και μια μικρή παρέμβαση να κάμω μετά τον κ. Χατζηδημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Απλώς θα ήθελα να σας πω ότι, επειδή θα υπάρξουν δευτερολογίες και πιθανόν και τριτολογίες, θα διακόψουμε η ώρα 7.00 μ.μ. 'Εχω την εντύπωση ότι η ομιλία του κ. Χατζηδημητρίου θα είναι διάρκειας μεταξύ μιας ώρας και δεκαπέντε λεπτών και μιάμισης ώρας, που σημαίνει ότι δε θα τελειώσουμε σήμερα και θα συνεχίσουμε την επόμενη Πέμπτη το απόγευμα στις 3.00, κατόπιν που έχουμε συνεννοηθεί με τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους. Να βάλουμε 3.00 μ.μ. για να μη βάλουμε και τη μεθεπόμενη Πέμπτη.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

4.00 μ.μ., κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να βάλουμε 3.30 μ.μ., έτσι για να συμβιβάσουμε τα πράγματα, διότι εδώ πρέπει να γίνονται κάποιοι συμβιβασμοί, όταν δεν υπάρχει οποιοδήποτε άλλο συμφέρον.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου θεωρώ καθήκον μου να βάλω μερικά πράγματα στη θέση τους, σε σχέση με τη στάση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και τη στάση της κυβέρνησης Κληρίδη στο υπό συζήτηση θέμα.

Αναφορικά με τα έγγραφα που κατέθεσε ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου στις δυο Επιτροπές, είναι γεγονός ότι στάλθηκαν στο Γενικό Εισαγγελέα το Σεπτέμβρη του 1993. Πράγματι, τα πρώτα έγγραφα έχουν σταλεί στις 3 Ιουνίου 1993 και κάποια άλλα στις 24 Σεπτεμβρίου και μέχρι σήμερα δεν έχουμε καμιά απολύτως απάντηση εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα. Όμως, η πραγματικότητα βρίσκεται σ' αυτά τα έγγραφα, τα οποία συνοπτικά λένε το εξής: Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με επιστολή του, ημερομηνίας 8 Οκτωβρίου 1993, και απευθυνόμενος προς τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, τον κ. Χατζηδημητρίου, αναφερόταν σε διάφορα ζητήματα που κατά την άποψή του έχρηζαν διευκρίνισης και περαιτέρω έκαμνε τη διαπίστωση πως, επειδή, αν προχωρούσαν οι έρευνες στη Γαλλία, μπορούσε να διαταραχθούν οι σχέσεις Κύπρου-Γαλλίας, έκρινε ο Γενικός Εισαγγελέας πως έπρεπε να ζητηθούν και οι απόψεις του Υπουργείου Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πράγματι, ζητήθηκαν οι απόψεις του Υπουργείου Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας και πέρα από τη συνάντηση που είχαμε οι Επιτροπές κατά την οποία μας ενημέρωσε ο Υπουργός Εξωτερικών υπάρχουν και έγγραφα και συγκεκριμένη επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Εξωτερικών, με ημερομηνία 2 Δεκεμβρίου του 1993. Στην επιστολή αυτή το Υπουργείο Εξωτερικών αναφέρει ότι τα θέματα που ζητήθηκε από την Επιτροπή να διερευνηθούν και τα οποία ο Γενικός Εισαγγελέας ζήτησε όπως διερευνήσει στη Γαλλία έκρινε το Υπουργείο Εξωτερικών πως ήταν προτιμότερο, λόγω των σχέσεών μας με τη Γαλλία, να διερευνηθούν διά της διπλωματικής οδού πρώτα.

Καταλήγει η σχετική επιστολή που υπογράφει ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών:

"Λόγω της σημασίας των σχέσεών μας με τη Γαλλία, θεωρώ ότι, πριν προβούμε σε οποιαδήποτε ενέργεια, το θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί μέσω της διπλωματικής οδού." Δόθηκαν σχετικές οδηγίες στον πρέσβη μας στη Γαλλία και ο πρέσβης μας στη Γαλλία απηύθυνε σχετική επιστολή προς το Υπουργείο Εξωτερικών της Γαλλίας, ζητώντας από το Υπουργείο Εξωτερικών να πληροφορηθεί κατά πόσο η γαλλική κυβέρνηση θα ήταν διατεθειμένη να συνεργαστεί με την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, για να απαντηθούν τα ερωτήματα που προέκυπταν από τη γνησιότητα των δυο εγγράφων. Μέχρι της στιγμής δυστυχώς το Υπουργείο Εξωτερικών της Γαλλίας δεν απάντησε.

Όμως, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας -γιατί πρέπει να είμαστε δίκαιοι, όταν κρίνουμε κάποιους αξιωματούχους του κράτους- με επιστολή του προς το Διευθυντή της Βουλής, με ημερομηνία 12 Απριλίου 1994, ανέφερε ότι του στάλθηκε η Έκθεση των δυο Επιτροπών, που φέρει ημερομηνία 10 Μαρτίου του 1994, και παρακαλούσε να πληροφορηθεί πότε θα γινόταν η συζήτηση στη Βουλή, γιατί ήθελε να λάβει υπόψη του και τις απόψεις των διάφορων κομμάτων για το υπό συζήτηση θέμα. Ο Διευθυντής της Βουλής πληροφόρησε το Γενικό Εισαγγελέα για τη συζήτησή μας, που προγραμματιζόταν για τις 12 Μαΐου.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω έγγραφα, τόσο ο Γενικός Εισαγγελέας όσο και η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έκαμαν ό,τι μπορούσαν υπό τις περιστάσεις να κάμουν μέχρι της στιγμής για διερεύνηση του θέματος και ασφαλώς,

αν η γαλλική κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να συνεργαστεί και να παράσχει στην κυπριακή κυβέρνηση τις αναγκαίες διευκολύνσεις, η παραπέρα διερεύνηση του θέματος είναι παντελώς αδύνατη. Μόνο με τη συνεργασία της γαλλικής κυβέρνησης μπορεί είτε να διερευνήσουν οι γαλλικές διωκτικές αρχές από μόνες τους το θέμα είτε να επιτρέψουν σε άνδρες της αστυνομίας, προφανώς συνοδευόμενους και από μέλη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, να επισκεφθούν τη Γαλλία για να κάμουν εκεί έρευνα. Μόνο με αυτούς τους δυο τρόπους μπορεί να γίνει διερεύνηση του θέματος. Και μέχρι της στιγμής, δυστυχώς, από πλευράς Γαλλίας δεν έχει φτάσει οποιαδήποτε θετική απάντηση.

Ελπίζω και προσδοκώ ότι η γαλλική κυβέρνηση θα δώσει το ταχύτερο δυνατό τη συγκατάθεσή της, έτσι που να μπορέσουν αστυνομικοί από την Κύπρο να διερευνήσουν τα θέματα αυτά στη Γαλλία. Όμως, το να προσάπτουμε ευθύνες στην κυπριακή κυβέρνηση ή ευθύνες στο Γενικό Εισαγγελέα ότι δε διερεύνησαν το θέμα με αυτά τα δεδομένα, νομίζω ότι αυτό είναι μια προσπάθεια δημιουργίας άλλοθι και όχι μια προσπάθεια να ανεύρουμε την αλήθεια. Διότι τόσο ο Γενικός Εισαγγελέας όσο και η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας έκαμαν ό,τι μπορούσαν να κάμουν υπό τις περιστάσεις. Περαιτέρω, δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας θα στείλει αμέσως άνδρες στη Γαλλία, ευθύς ως δοθεί η συγκατάθεση της γαλλικής κυβέρνησης, γιατί είναι καθαρό από τα έγγραφα τα οποία έχω στην κατοχή μου ότι έχει επιδείξει για το θέμα αυτό μεγάλο ενδιαφέρον.

Κύριε Πρόεδρε, από την ομιλία του κ. Ιεροδιακόνου και την παρέμβαση του κ. Δώρου Χριστοδουλίδη προκύπτει ένα πελώριο θέμα κοινοβουλευτικής τάξης. Δεν ξέρω με ποιο τρόπο το Σώμα θα αντιμετωπίσει το θέμα που προέκυψε, ελπίζω όμως ότι ο τρόπος εκείνος που θα βρεθεί θα είναι τέτοιος που δε θα αφήσει το θέμα εκτεθειμένο. Ποιο είναι το πελώριο αυτό θέμα κατά την άποψή μου; Από το επίσημο αυτό βήμα Βουλευτής και κορυφαίος αξιωματούχος του μεγαλύτερου κόμματος της Κύπρου διαβεβαίωσε με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο ότι τα έγγραφα που κατέθεσε είναι γνήσια. Στη Βουλή, όταν δίδονται τέτοιες διαβεβαιώσεις από οποιοδήποτε Βουλευτή, έχουμε καθήκον και υποχρέωση να δεχόμεθα ότι ο συνάδελφός μας αυτό που λέει το εννοεί και είναι αληθές. Και αν δεν έχουμε στοιχεία που να αποδεικνύουν το αντίθετο, είμαστε υποχρεωμένοι να δεχτούμε ότι αυτό που λέει ο συνάδελφός μας είναι αληθές. Τι έγινε; Είχαμε τον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη να φωνάζει δυο φορές στον κ. Ιεροδιακόνου "θα σου απαντήσω ότι τα έγγραφα αυτά είναι πλαστά". Και βέβαια ανεβαίνει στο βήμα ο κ. Κατσουρίδης, προφανώς αντιληφθείς το μέγεθος του ολισθήματος, για να πει προ ολίγων λεπτών μόνο ότι κανένας δεν ισχυρίστηκε...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Χρ. Πουργουρίδη ο Πρόεδρος της Βουλής αντικαταστάθηκε από το Βουλευτή κ. Άριστο Χρυσοστόμου)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ναι, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Για το θέμα που έχει προκύψει μεταξύ του κ. Ιεροδιακόνου και εμού έχει αποφανθεί ο Πρόεδρος της Βουλής. Νομίζω είναι ανορθόδοξος ο τρόπος που προσπαθεί ο κ. Πουργουρίδης να το χρησιμοποιήσει. Μίλησε ο Πρόεδρος από τη θέση του.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν αποφάνθηκε ουδείς.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, αποφάνθηκε ο Πρόεδρος και σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, επί τούτου να συμβουλευθείτε τον Πρόεδρο, ειδάλλως θα επαναφέρω το προσωπικό θέμα που δε μου δόθηκε η ευκαιρία να αναπτύξω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Απουσίαζε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν έχει σημασία· είναι θέμα διαδικασίας. Καθίστε, που θα μας μάθετε όλους γράμματα, κύριε Χριστοδουλίδη!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, δεν είμαι μαθητής σου, κύριε Αναστασιάδη! Δεν είμαι μαθητής σου!

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Δεν μπορεί ο κ. Αναστασιάδης να διατάσσει οποιοδήποτε να καθίσει ή να εγερθεί. Ο Πρόεδρος δίνει το λόγο, ο Πρόεδρος διατάσσει να κάτσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Έχω την εντύπωση ότι ο λόγος μου εδόθη.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Ναι, αλλά το "καθίστε" δεν μπορεί να λέγεται προς άλλο συνάδελφο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και είμαι και καθήμενος!

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Αν θέλετε να προβάλλετε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Αναστασιάδη, σας έδωσα το λόγο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ, αλλά από την ώρα που παίρνω το λόγο σημαίνει ο άλλος συνάδελφος κάθεται, ναι, και παραχωρεί το δικαίωμα λόγου στο συνάδελφό του. Όταν συνεχίζει να μιλά για το αν ήμουν παρών ή απών, εγείρεται θέμα πως, αφού δεν ακούσατε τι θα έλεγα, δε θα έπρεπε να μιλήσετε. Και αυτή η υπερευαισθησία, εφόσον κάποιος θίγει ανορθόδοξες μεθόδους που υιοθετεί όποιο μέλος όποιας κοινοβουλευτικής ομάδας, είναι αδιανόητη και απαράδεκτη. Πνευματική τρομοκρατία δε θα δεχτώ από κανένα· να το πάρετε χαμπάρι!

Κύριε Πρόεδρε, εκείνο το οποίο ήθελα να πω είναι ότι, επειδή κάποιος παρεμβαίνει και προκαλεί και επειδή πιθανόν ο Πρόεδρος θέτει θέμα τάξης, δε σημαίνει ότι εκείνα τα οποία ελέχθησαν δεν μπορούν να απαντηθούν από οποιοδήποτε άλλο Βουλευτή. Αυτές οι σπόντες, που μπορεί να ρίχνονται σκοπίμως για να γράφονται ως σχόλια στις εφημερίδες που μας εκπροσωπούν, δεν μπορεί να μένουν αναπάντητες χάριν εντυπώσεων. Έχει δικαίωμα κάθε Βουλευτής να

απαντήσει σε όποιους ισχυρισμούς, από την ώρα μάλιστα που καταγράφησαν στα πρακτικά, έστω και αν παρενέβη ο Πρόεδρος της Βουλής για να παρεμποδίσει παρεμβολές κατά τη διάρκεια ομιλίας άλλου συναδέλφου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την εντύπωση ότι ο σεβασμός όλων των συναδέλφων προς τους υπόλοιπους πρέπει να είναι κάτι που να μας χαρακτηρίζει. Και ούτε ο δάσκαλος σήμερα, ο δάσκαλος!, δε λέει στον άτακτο μαθητή "κάθισε σε διατάζω να το εκτελέσεις." Και όσον αφορά την τρομοκρατία, εμείς ούτε πνευματική ούτε σωματική τρομοκρατία ασκούμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι γεγονός ότι κατά τη συζήτηση του θέματος ο Πρόεδρος της Βουλής παρενέβη και το θέμα θεωρήθηκε ότι έκλεισε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν μπορεί ένας Βουλευτής...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ. Κύριε Πουργουρίδη, παρακαλώ, αφήστε με να τελειώσω. Αν έχετε αντίθετη άποψη και θέλετε να συνεχίσετε και να προβείτε στις δικές σας παρατηρήσεις, ο κ. Χριστοδουλίδης θα έχει την ευκαιρία, όταν δευτερολογήσει, να απαντήσει επί όλων των θεμάτων.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Αν επιτρέπεται να διευκρινίσω κάτι, κύριε Πρόεδρε. Αντιλαμβάνομαι ότι το θέμα που εγέρθηκε την ώρα που μιλούσα και είχε κάμει παρέμβαση ο κ. Χριστοδουλίδης ήταν άλλο. Δεν εγέρθηκε θέμα πάνω στο ότι ανέφερε ο κ. Χριστοδουλίδης ή είναι προσωπικό θέμα ή μπορεί να θεωρηθεί προσωπικό θέμα το ότι ανέφερε ο κ. Χριστοδουλίδης "θα μιλήσω και θα πω ότι είναι πλαστά τα έγγραφα". Αυτό το θέμα δεν εμπίπτει στη συζήτηση που έγινε το πρωί για θέμα προσωπικό. Ως προς το προσωπικό θέμα, επαναλαμβάνω, δεν είχα καμιά πρόθεση ούτε πίστευα ότι εκείνο το πράγμα έθιγε τον κ. Χριστοδουλίδη και το απέσυρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επομένως, το θέμα που εγείρεται είναι πελώριο. Ένας συνάδελφος Βουλευτής ανέφερε ότι άλλος συνάδελφος Βουλευτής κατέθεσε πλαστά έγγραφα στη Βουλή, για να την παραπλανήσει. Κατέθεσε πλαστά έγγραφα ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου στις δυο Επιτροπές, με στόχο και σκοπό να καταδείξει ότι γινόταν καταλήστευση του δημόσιου χρήματος. Δεν μπορεί με τον ισχυρισμό ότι είτε πρόκειται για προσωπικό θέμα είτε αυτό έχει λήξει να παραμείνει αυτό το πελώριο θέμα αναπάντητο. Εδώ ή θα πρέπει να λεχθεί ότι τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου κακώς χαρακτηρίστηκαν πλαστά και να γίνει απολογία για το χαρακτηρισμό ότι τα έγγραφα είναι πλαστά ή, αν υπάρχουν στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι τα έγγραφα αυτά είναι πλαστά, να τεθούν ενώπιον του Σώματος.

Κύριε Πρόεδρε, το να επιχειρεί ένας Βουλευτής να παραπλανήσει τη Βουλή είναι ένα πελώριο θέμα. Είμαι σίγουρος ότι ο κ. Ιεροδιακόνου, με το ήθος και την

ακεραιότητα του χαρακτήρα του, ουδέποτε θα διανοείτο να πράξει κάτι τέτοιο. Εκείνος που εξόφθαλμα, φανερά, επιχείρησε να παραπλανήσει τη Βουλή ήταν ο τέως Υπουργός 'Αμυνας και απορώ και εξίσταμαι και τον νουν καταπλήττομαι για το ότι υπάρχουν Βουλευτές που αυτή την εξόφθαλμη παραπλάνηση του Σώματος την παραγνωρίζουν. Αν υπάρχει ένα θέμα για το οποίο έχουν τεθεί ενώπιον του Σώματος τα αποδεικτικά στοιχεία πέρα για πέρα και δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία για το θέμα αυτό, είναι η παραπλάνηση της Βουλής από τον κ. Αλωνεύτη.

Μας είπε ο κ. Αλωνεύτης ότι η Ελλάδα αγόρασε τους πυραύλους EXOCET πιο φτηνά, περίπου στη μισή τιμή από ό,τι τους αγοράσαμε εμείς -ναι, τόση ήταν η διαφορά- γιατί η Ελλάδα κατασκεύαζε μέρος του πυραύλου. Το είπε, κύριοι συνάδελφοι, ή δεν το είπε; 'Εχουμε απάντηση από τον Υπουργό 'Αμυνας της Ελλάδας ότι ουδέποτε κατασκεύασε και ουδέποτε μπορούσε να κατασκευάσει η Ελλάδα μέρος του πυραύλου; Αυτό το πελώριο θέμα δε σας ενοχλεί; Αυτή η εσκεμμένη παραπλάνηση αφήνει τις συνειδήσεις σας ήσυχες; Δεν υπάρχει θέμα που χρήζει απάντησης;

Είπε ο κ. Αλωνεύτης ότι η Ελλάδα αγόρασε τους πυραύλους EXOCET στη μισή περίπου τιμή από ό,τι τους αγοράσαμε εμείς, γιατί συμμετέχει οικονομικά στην κατασκευή του πυραύλου. Το είπε ή δεν το είπε αυτό, κύριοι συνάδελφοι; Και η Ελλάδα δε συμμετέχει οικονομικά στην κατασκευή του πυραύλου. Δεν έχει καμιά σχέση με την κατασκευή του πυραύλου. Τότε γιατί είπε αυτά τα ψέματα; Γιατί δε σας ενοχλούν αυτά τα ψέματα; Γιατί κάμνετε πως δεν καταλαβαίνετε μερικοί συνάδελφοι ότι αυτά είναι πελώρια θέματα, όταν ένας Υπουργός προσπαθεί να παραπλανήσει τη Βουλή; Ποιους λόγους είχε να θέλει να παραπλανήσει τη Βουλή; Το πιο εύκολο ήταν για τον ίδιο να έλθει και να πει: "Κύριοι Βουλευτές, διαπιστώνω σήμερα ότι οι γαλλικές κατασκευαστικές εταιρείες μας πώλησαν τους EXOCET σε τιμές πολύ πιο ψηλές από εκείνες που πώλησαν στην Ελλάδα. Παρά τις διαβεβαιώσεις τους ότι μας δίδουν τους πυραύλους στην πιο χαμηλή τιμή, εντούτοις εδώ διαπιστώνω ότι αυτό δεν είναι πραγματικότητα". Αντί τούτου κατέφυγε στις ψευδολογίες, για να δικαιολογήσει το γεγονός αυτό.

Μα, κύριοι συνάδελφοι, εμείς οι δικηγόροι ξέρουμε ότι ένας που καταφεύγει στα δικαστήρια και δεν τελεί υπό σύγχυση ή παράνοια είναι ένοχος. Αν ρωτούν έναν εγκληματία, πού ήσουν την τάδε μέρα και, αντί να πει την αλήθεια, λέει "την τάδε ημέρα ήμουν με τους τάδε" και αποδεικνύεται ότι οι τάδε ήταν στο εξωτερικό, αυτό το πράγμα είναι η κλασική περίπτωση ότι προσπαθεί να καλύψει την ενοχή του με ψέματα. Και ερωτώ: Γιατί ο Υπουργός 'Αμυνας ήρθε και μας είπε αυτά τα ψέματα;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε, θέμα τάξης, αν μου επιτρέπει ο κ. Πουργουρίδης, επειδή πιστεύω ότι κάπου κάμνει ένα λάθος σημαντικό. Αν μου επιτρέπει και ο κ. Πουργουρίδης, θα αναγνώσω από τα πρακτικά τι ελέχθη. Αν το επιτρέπει ο κ. Πουργουρίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι. Παρακαλώ, κύριε Χατζηγιάννη. Να ζητάτε το λόγο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Να απαντήσει στη δευτερολογία του ο κ. Χριστοδουλίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε θα επιτρέψω παρέμβαση, κύριε Χριστοδουλίδη. 'Εχετε κάθε δικαίωμα στη δευτερολογία σας να χρησιμοποιήσετε όσα στοιχεία έχετε.

Συνεχίστε, κύριε Πουργουρίδη.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Σύμφωνα με τον Κανονισμό εδικαιούτο ο κ. Χριστοδουλίδης να ερωτήσει τον ομιλητή, διότι ο Κανονισμός λέει "εκτός εάν το επιτρέπει ο ομιλητής". Ρώτησε, είπετέ του όχι. Έτσι είναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, έχω πει τι πρέπει να γίνει. Παρακαλώ.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι μόνο στα θέματα αυτά που μας παραπλάνησε ο κ. Αλωνεύτης. Μας είπε ότι η Ισπανία δε μας πουλά όπλα. Μας το είπε ή δε μας το είπε; Ε! λοιπόν, η Ισπανία και μας πούλησε όπλα και έτοιμη να μας πουλήσει ήταν και παραμένει έτοιμη μέχρι σήμερα. Γιατί μας παραπλάνησε ότι η Ισπανία δε μας πουλούσε όπλα; Γιατί κατέφυγε σ' αυτή την παραπλάνηση; Τι προτιμότερο, να πει ότι "κύριοι, προτιμήσαμε τα γαλλικά όπλα τα οποία είναι καλύτερα κατά την άποψή μας", διότι ομολογουμένως, και εδώ πρέπει να το πούμε, είμεθα ευτυχείς που η Εθνική Φρουρά διαθέτει γαλλικά όπλα. Τα γαλλικά όπλα είναι από τα καλύτερα στον κόσμο. Δεν είναι όμως αυτό το θέμα. Το θέμα είναι σε ποια τιμή αγοράσαμε τα όπλα και αν μπορούσαμε να τα αγοράσουμε σε πιο φθηνές τιμές. Το ότι ευγνωμονούμε τη Γαλλία που μας πουλούσε όπλα την ευγνωμονούμε. Το ότι λέμε με περηφάνια ότι τα γαλλικά όπλα είναι τα καλύτερα στον κόσμο το λέμε και θα το διακηρύσσουμε. Τι σχέση έχει όμως αυτό;

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Γιατί τα κινέζικα τι έχουν;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Δεν μπορούν να συγκριθούν τα κινέζικα με τα γαλλικά, κατά την άποψή μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ευσταθίου, παρακαλώ, όχι παρεμβάσεις. Συνέχισε, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Τα ψέματα αυτά, κύριοι συνάδελφοι, οδηγούν σε ένα και μοναδικό πολιτικό συμπέρασμα. Κι εδώ είμεθα πολιτικό σώμα. Δεν είμεθα δικαστήριο. Ο κ. Αλωνεύτης, ο Υπουργός Άμυνας κατά την επίδικη περίοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας, αν ήταν καθαρός, θα ερχόταν στη Βουλή και δε θα έλεγε ψέματα. Ή το άλλο συμπέρασμα που μπορούμε να πούμε είναι ότι τελούσε υπό σύγχυση ή ήταν παρανοϊκός. Έτσι λένε σε όλες τις χώρες του κόσμου όσοι καταφεύγουν στα ψέματα. Εγώ λέω ότι ούτε υπό σύγχυση τελούσε ούτε παρανοϊκός ήταν. Κάθε άλλο.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε. Δεν ξέρω, απλώς ρωτώ, γιατί είμαι νέος Βουλευτής. Μπορεί, επειδή είμαστε στο βήμα της Βουλής, να λέμε έναν απόντα εγκληματία ή παρανοϊκό ή υπό σύγχυση και ας διαλέξει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Πουργουρίδη, συνεχίστε, παρακαλώ.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Άρα μπορούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Κατσουρίδη, γνωρίζετε τι μπορείτε και τι δεν μπορείτε. Παρακαλώ να μη διακόπτετε τον ομιλητή.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι δε γνωρίζω και εννοούσα την ερώτησή μου, για να ξέρω κι εγώ πως θα μιλώ όταν θα δευτερολογώ, κύριε Πρόεδρε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Επαναλαμβάνω λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, προς απάντηση του ευπαίδευτου συναδέλφου, ναι, ο κύριος Αλωνεύτης είπε ψέματα στη Βουλή. Και στα ψέματα κατά κανόνα καταφεύγει ένας που είναι ένοχος. Μόνο ένας που τελεί υπό σύγχυση ή είναι παρανοϊκός δέχεται η επιστήμη ότι δε λέει ψέματα, όταν είναι ένοχος. Και είπε σωρεία ψεμάτων στη Βουλή.

Και ρωτώ: Αν οι αγορές των οπλικών συστημάτων έγιναν σύμφωνα με τις διαδικασίες που ενέκρινε η Βουλή και αν οι αγορές έγιναν με τρόπο μη επιλήψιμο, προς τι και γιατί όλα αυτά τα ψέματα; Τι πιο εύκολο να μας έλεγε: "Ξέρετε, η Ελλάδα αγόρασε πιο φτηνά τους πυραύλους, με το επιχείρημα που επιστρατεύθηκε τελευταία, ότι αυτό έγινε επειδή ήταν από τις πρώτες χώρες". Μας είπε τότε ότι ήταν η πρώτη χώρα. Το ότι ήταν από τις πρώτες λέγεται σήμερα, γιατί διαπιστώθηκε ότι κάποιες άλλες χώρες αγόρασαν προηγουμένως. Όμως αυτό δεν έχει σημασία. Σημασία έχει ότι αυτό μπορούσε να μας το πει και δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα.

Όλα τούτα τα χρόνια που παρακολουθώ τα πολιτικά πράγματα των διάφορων χωρών από το διεθνή τύπο και από την τηλεόραση έχω, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ακούσει ή έχουν περιέλθει στην αντίληψή μου δεκάδες περιπτώσεις Υπουργών που υπέβαλαν παραίτηση ή και πιο ψηλά κρατούντων, όπως Πρωθυπουργών, επειδή είπαν κάποια ψέματα. Μόλις πρόσφατα ο Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας, ο αρχιτέκτονας αυτός που εκδίωξε τους Φιλελεύθερους που ήταν στην εξουσία της Ιαπωνίας για σαράντα τόσα χρόνια, υπέβαλε παραίτηση, γιατί είπε κάποια ψέματα σε σχέση με κάποιες φορολογικές δηλώσεις που έκαμε και σε σχέση με κάποια εισοδήματα που είχε και τα απέκρυψε από το φόρο εισοδήματος. Αν αυτά τα πράγματα τον εξανάγκασαν να υποβάλει παραίτηση μερικούς μόνο μήνες μετά που ανέλαβε την εξουσία, τι θα πούμε στην περίπτωση του Υπουργού Άμυνας της Κύπρου, που είπε όλα αυτά τα πράγματα στη Βουλή;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είναι στη σελίδα 30 της Έκθεσης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Και ασφαλώς συγκρίνετε το τι είπε ο Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας με το τι μας είπε ο κ. Αλωνεύτης. Τα ψέματα του Πρωθυπουργού της Ιαπωνίας είναι αθώοτατα, εάν τα συγκρίνουμε με αυτά που μας είπε ο κ. Αλωνεύτης!

Αλλά δεν είναι μόνο στην Ιαπωνία. Στις ΗΠΑ φαγώθηκαν Πρόεδροι, Υπουργοί εξαναγκάστηκαν σε παραίτηση. Στη Νότιο Κορέα, να πάμε και σε πιο υπανάπτυκτες χώρες, στο Μεξικό, στη Βραζιλία, στην Αργεντινή. Τους εξανάγκασαν σε παραίτηση, γιατί είπαν ψέματα είτε στη Γερουσία είτε σε άλλα νομοθετικά σώματα. Εμείς εδώ τι κάμνουμε; Δεχόμεθα να μας παραπλανούν; Ε! ο Δημοκρατικός Συναγερμός αυτό το πράγμα δε θα το δεχθεί ποτέ, από οποιοδήποτε. Και εδώ, επαναλαμβάνω, δεν είμαστε δικαστήριο. Δεν είναι ενόχους που αναζητούμε πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας. Εδώ επιρρίπτουμε πολιτικές ευθύνες και εξάγουμε συμπεράσματα, πολιτικές ευθύνες από το υλικό που μπορούμε να μαζέψουμε ως Βουλή. Και ως Βουλή δεν έχουμε τη δυνατότητα να μαζέψουμε υλικό που θα μας καθιστά ικανούς να παρουσιάσουμε κάποιον ενώπιον του δικαστηρίου και να τον δικάσουμε. Αυτό μόνο η αστυνομία μπορεί να το κάμει, που έχει τη δυνατότητα να πάρει μαρτυρικές καταθέσεις, να συλλέξει τεκμήρια και ένα σωρό άλλα πράγματα.

Και ως πολιτικά πρόσωπα οφείλουμε να πούμε ότι από το υλικό που τέθηκε ενώπιον των δυο Επιτροπών αβίαστα προκύπτουν συμπεράσματα για πολιτική ευθύνη του Υπουργού. Από το υλικό που τέθηκε ενώπιον της Βουλής και ιδιαίτερα από τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου, τα οποία ένας Βουλευτής του ΑΚΕΛ χαρακτήρισε πλαστά και άλλος είπε: "Δε λέμε πως είναι πλαστά...". Από αυτά λοιπόν προκύπτουν ορισμένα συμπεράσματα.

Σ' αυτά θα προσθέσω κι ένα στοιχείο, προσωπική μου μαρτυρία. Όταν ο προκάτοχός μου, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, παραιτήθηκε από Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και ανέλαβα την προεδρία της Επιτροπής Ελέγχου, τρεις μέρες μετά την ανάληψη της προεδρίας απηύθυνα μια επιστολή προς τη LUCHAIRE εσωκλείοντας τα έγγραφα Ιεροδιακόνου και παρακαλώντας να μου απαντήσουν αν είναι γνήσια ή όχι. Αναμένω ακόμα απάντηση. Ερωτώ: Αν τα έγγραφα ήταν πλαστά, δεν ήταν λογικό να ανέμενα μια επιστολή τρεις γραμμές: "Κύριε Πουργουρίδη, σε πληροφορούμε ότι τα έγγραφα αυτά είναι πλαστά"; Είναι λογικό το συμπέρασμά μου ότι, για να μην πάρω μέχρι σήμερα καμιά απάντηση, τα έγγραφα είναι γνήσια; Ούτε την ευγένεια δεν είχαν οι Γάλλοι να μου πουν: "Κύριε Πουργουρίδη, πήραμε την επιστολή σου και εξετάζεται". Αυτό που κάμνουν όσοι θέλουν να παραπέμψουν στις ελληνικές καλένδες κάτι είναι να σου λένε: "Πήραμε την επιστολή σου και εξετάζεται. Θα σου απαντήσουμε, όταν ολοκληρώσουμε την έρευνά μας". Ούτε αυτό δε μου είπαν.

Πέρα όμως από την προσωπική αυτή μαρτυρία, στηρίζω την άποψή μου για πολιτικές ευθύνες στα έγγραφα που έχετε ενώπιόν σας, κύριοι συνάδελφοι. Από τα έγγραφα που κατέθεσε ο κ. Ιεροδιακόνου μερικά αδιαψεύστως είναι γνήσια. Το πρώτο, για παράδειγμα, που είναι πρακτικά του Υπουργείου Άμυνας δεν αμφιβάλλει κανένας ότι είναι γνήσιο. Τι λέει αυτό το έγγραφο; Λέει ότι οι Γάλλοι που ήταν εδώ και αντιπροσώπευαν τη LUCHAIRE μας είπαν πως μπορούσαμε να πάρουμε τα πυρομαχικά 10% - 20% πιο φθηνά. Τα πυρομαχικά που περιέχονταν στην προσφορά της SOFMA μας είπαν. Τους γράψαμε γράμμα, ναι, και τους μιλούσαμε κι εμείς για τα πυρομαχικά που περιέχονταν στην προσφορά της SOFMA, διότι έτσι μας είπε ο αντιπρόσωπος της LUCHAIRE. Κι εκεί που μιλούσαμε για τα πυρομαχικά που μας πρόσφερε η SOFMA, ξαφνικά μας λέγουν: "Ξέρετε, είναι παρεξήγηση. Όταν μιλούσαμε για τα πυρομαχικά, εννοούσαμε μόνο ένα είδος πυρομαχικού. Ναι, τη βάση ενός πυρομαχικού και όχι τα πυρομαχικά. Είναι παρεξήγηση." Θα επανέλθω στο θέμα στη συνέχεια, για να δούμε αν είναι παρεξήγηση ή όχι.

Όμως εδώ γιατί υπάρχουν τεράστιες ευθύνες; Από το έγγραφο αυτό η τελευταία παράγραφος στη σελίδα 3 λέει: Μετά τη σύσκεψη, στην οποία μας είπε ο Γάλλος αντιπρόσωπος της LUCHAIRE ότι πρόκειται περί παρεξήγησης, αναφέρονται τα εξής: "Αποτέλεσμα αυτού ήταν ο κ. Obolensky, ο αντιπρόσωπος της SOFMA, να ανακοινώσει κατά την ακολουθήσασα σύσκεψη της ειδικής επιτροπής μείωση της τιμής των BASE BLEED της GIAT κατά 20%."

Καλά, εδώ συλλάβαμε τον κ. Obolensky "να κλέπτει οπώρας". Ποια ήταν η αντίδρασή μας; Εδώ μας έκαμε προσφορά και μας έβαλε εξόφθαλμα κατά 20% πιο ακριβά ένα συγκεκριμένο προϊόν και πιάσαμε το πόδι του και αναγκάστηκε να παραδεκτεί. Γιατί συνεχίσαμε να χρησιμοποιούμε τις υπηρεσίες του; Γιατί δε ζητήσαμε εξηγήσεις; Γιατί δεν του είπαμε ως Υπουργείο Άμυνας: "Κύριε, γιατί μας έκαμες αυτό το πράγμα; Αν δεν πιάναμε το πόδι σου, τι θα γινόταν;" Αυτά όλα δεν τα κάναμε. Μα ερωτώ: Αν ήταν κάποιος ιδιώτης και συλλάμβανε κάποιο να του κάνει αυτού του είδους τις ματσαράγκες, θα σιωπούσε απλώς με το να του πει ότι είναι παρεξήγηση και μειώνω σου τις τιμές κατά 20%;

Αλλά να μου επιτρέψετε να προσθέσω και κάτι άλλο. Το ένα από τα έγγραφα που φέρεται ότι είναι πλαστό ή που δεν ξέρουμε αν είναι γνήσιο ο κ. Αλωνεύτης δεν αρνήθηκε ότι υπάρχει. Ύστερα από έρευνα που έκανε, μας είπε: "Ναι, αλλά τούτο δεν είναι προς τη SOFMA που απευθύνεται· είναι προς την GIAT. Και δεν είναι η SOFMA που έκαμε αυτές τις ματσαράγκες με τις τιμές. Θα μας έδιδε προσφορά και η GIAT. Και είναι της GIAT που υπάρχει αυτή η διαφορά του 20%." Και μάλιστα μας είπε ότι ο κύριος -τα γαλλικά μου δεν είναι καλά, κύριε Ρολάνδη, αλλά νομίζω είναι Guittet· το τελευταίο t δεν προσφέρεται στα γαλλικά-μας είπε ότι ο κ. Guittet δεν είναι υπάλληλος της SOFMA. Έτσι μας είπε. Ε! λοιπόν τηλεφώνησα εγώ στη SOFMA ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου και του μίλησα. Βέβαια δεν του είπα τι τον ήθελα. Του είπα ότι είμαι κάποιος Κύπριος και μαζεύω κάποια στοιχεία, για να γράψω ένα βιβλίο για τις πωλήσεις όπλων. Και μίλησα με τον κύριο αυτό στο τηλέφωνο της SOFMA στη Γαλλία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Στα γαλλικά, κύριε Πουργουρίδη, αν επιτρέπεται;

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Μιλά άπταιστα αγγλικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ να μην υπάρχουν παρεμβάσεις.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Επομένως, αυτό το επιχείρημα, κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν είναι υπάλληλος της SOFMA, αλλά της GIAT, ενώ τελικά είναι υπάλληλος της SOFMA, ο κ. Αλωνεύτης γιατί μας το είπε; Αν η φωλιά του ήταν καθαρή, προς τι και γιατί να μας πει ότι "ξέρετε, τούτος δεν είναι της SOFMA, αλλά είναι της GIAT";

Υπάρχει βέβαια και το ενδεχόμενο, για να είμαστε δίκαιοι, μια και ακούω εξ αριστερών να γίνεται αναφορά, υπάρχει και το ενδεχόμενο να είναι μια απλή συνωνυμία. Αλλά αυτό είναι ένας λόγος επιπρόσθετος να διοριστεί διερευνητική επιτροπή, για να το διαπιστώσει. Είναι συνωνυμία; Διότι εμείς ως Βουλή δεν μπορούμε να ερευνήσουμε και να διαπιστώσουμε αν είναι συνωνυμία, ενώ μια διερευνητική επιτροπή μπορεί να το διαπιστώσει αυτό το πράγμα.

Όμως, κύριε Πρόεδρε...

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Με την άδεια του κ. Πουργουρίδη, αν μου δίνει την άδεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, κύριε Αγαπίου, δε σας δίνω το λόγο. Παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Ο Κανονισμός 30 όμως λέει ότι, αν ο ομιλητής μου δώσει την άδεια, έχετε υποχρέωση να μου δώσετε το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, υπάρχει ειλημμένη απόφαση της ολομέλειας. Παρακαλώ.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, εγώ, ως ένα απλό μέλος αυτής της Βουλής, λέω με κάθε δυνατή ειλικρίνεια πως δεν έχω καμιά απολύτως αμφιβολία και αν ακόμα με οδηγήσετε στο ικρίωμα της αγχόνης θα λέω εκεί "ναι, τα έγγραφα του Ιεροδιακόνου είναι γνήσια". Και γιατί το λέω; Δεν παραφρόνησα. Διότι σε όλες τις χώρες του πλανήτη μας έχουν γραφτεί δεκάδες άρθρα σε εφημερίδες, έχουν γραφτεί εκατοντάδες βιβλία που λένε ότι στο εμπόριο όπλων πληρώνονται οι πιο ψηλές

προμήθειες στον κόσμο. Είναι μέρος του παιγνιδιού, αν θέλετε. Δε γίνεται εμπόριο όπλων χωρίς προμήθειες, και ψηλές προμήθειες. Γι' αυτό ο Τανάκα, ο Πρωθυπουργός της Ιαπωνίας εξαναγκάστηκε σε παραίτηση, γιατί, λέει, βεβαίως εκεί μιλούμε για χοντρά ποσά. 'Οσο και αν φωνάζουν εδώ μερικοί ότι μιλούμε για 100 εκ. λίρες για πέντε χρόνια, εκεί λέγεται ότι από την αγορά των F16 από την Ιαπωνία ο κ. Τανάκα τσέπωσε προμήθεια 300 εκ. δολάρια. Εδώ είναι τα παιγνίδια, όχι αυτά που γίνονται στην Κύπρο, μικροπράγματα. 'Υστερα στην Ιταλία τι σκάνδαλα έγιναν πάλι με αγορά αμερικάνικων όπλων! Στην Ελβετία, αυτή τη χώρα που όλοι τη θεωρούμε αγγελικά πλασμένη, τέλος πάντων, σκάνδαλο και εκεί, γιατί λέει ότι πωλούσαν οι Ελβετοί στο Κονγκό όπλα με υπερβολικές προμήθειες, τις οποίες έβαζαν σε ελβετικές τράπεζες. Και όταν έπαυσαν τον Υπουργό 'Αμυνας και η κυβέρνηση ζήτησε λεπτομέρειες, δεν έδωσαν τις λεπτομέρειες στο Κονγκό για τις προμήθειες που του έδιναν οι ελβετικές εταιρείες.

Αλλά από πού να αρχίσω και πού να τελειώσω για το γεγονός ότι στο εμπόριο όπλων δίνονται αυτού του είδους οι προμήθειες. Επομένως, γιατί εμείς εδώ στην Κύπρο να λέμε με στεντόρεια φωνή: "Πετύχαμε έναν Υπουργό 'Αμυνας τόσο έξυπνο, τόσο ακέραιο και τόσο ικανό που κατορθώσαμε εμείς και δημιουργήσαμε παγκόσμιο προηγούμενο. Γίναμε τόσο άτρωτοι που δεν μπορεί να δόθηκαν στην Κύπρο οποιεσδήποτε προμήθειες."; Ε! μα δεν είναι σοβαρά πράγματα, κύριοι συνάδελφοι. Ασφαλώς δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά, όταν έχουμε την παγκόσμια εμπειρία που σας προανέφερα.

Στην Ελλάδα δεν ξέσπασε το σκάνδαλο με τα MIRAGE; Και αυτά γαλλικά. Δεν έγινε του "κουτρούλη ο γάμος" ότι τα MIRAGE 2000 αγοράστηκαν σε υπερβολικά ψηλές τιμές, διότι κάποιοι κατηγορούσαν κάποιους ότι πήραν προμήθειες; 'Αμα μου βρείτε μια χώρα στην οποία δεν προέκυψαν τέτοια ζητήματα που έχουμε αγορές όπλων, ε! τότε να παραδεχτώ ότι η Κύπρος αποτελεί παγκόσμια εξαίρεση. 'Ολα αυτά τα λέω γιατί; Δε λέω ότι μπορεί να βγάλουμε συμπέρασμα, όπως θα έβγαινε στο δικαστήριο, και να πούμε ότι πληρώθηκαν προμήθειες σε κρατικούς αξιωματούχους, πληρώθηκαν προμήθειες σε Υπουργούς κ.λπ. Δεν καταλήγω σε αυτό το πράγμα, διότι θα ήταν εκ μέρους μου παντελώς ανεπίτρεπτο να το κάμω. 'Ομως, τα γεγονότα βοούν ότι δυνατό να έγινε αυτό το πράγμα. Και επομένως χρήζει το θέμα περαιτέρω διερεύνησης. Μπορεί να γίνει η διερεύνηση αυτή από τη Βουλή και να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα; Ασφαλώς όχι. Μέσα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου και ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου σας εκμυστηρεύομαι ότι από την ημέρα που παρέλαβα την προεδρία από τον κ. Μάτση διαπιστώνω πόσο δύσκολο είναι, μέσα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου, να βρεις όλα τα στοιχεία που χρειάζεσαι για να καταλήξεις σε ασφαλή, δικαστικά πλέον, συμπεράσματα ότι κάποιος ενέχεται. Και ασφαλώς αυτός δεν είναι ο ρόλος του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Αυτός, επαναλαμβάνω, είναι ρόλος της αστυνομίας, είναι ρόλος του Γενικού Εισαγγελέα και όχι της Βουλής των Αντιπροσώπων. Εμείς είναι πολιτικά συμπεράσματα που εξάγουμε και μόνο. Και για να εξάξουμε πολιτικά συμπεράσματα δε θέλουμε αποδεικτικά στοιχεία, όπως εκείνα που βάζουν ενώπιον των δικαστηρίων.

Ο κ. Ρολάνδης κατά την άποψή μου ορθά είπε ότι, διαβάζοντας την 'Εκθεση των δυο Επιτροπών, πολλά ερωτήματά του έμειναν αναπάντητα. Ναι, κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν πολλά πράγματα αναπάντητα ακόμα και δεν μπορεί να απαντηθούν, όποια έρευνα και να κάμει η Βουλή. Δεν έχουμε τη δυνατότητα ως Βουλή να δώσουμε απάντηση στα ερωτήματα αυτά. Αυτό είναι απόλυτα λογικό, γιατί ως Βουλή οι δυνατότητες που έχουμε για διερεύνηση είναι περιορισμένες, επαναλαμβάνω. 'Ομως, θα αφήσουμε αυτά τα ερωτήματα να πλανώνται αναπάντητα στην κυπριακή κοινή γνώμη;

Εδώ τα κόμματα παρουσιαζόμαστε διχασμένα. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι τίποτε το επιλήψιμο δεν υπάρχει. Τις απόψεις του Δημοκρατικού Συναγερμού τις έχετε ακούσει. Τις διατυπώσαμε ευθαρσώς. Αν δε διερευνηθούν τα θέματα περαιτέρω, για να υπάρχουν ασφαλή συμπεράσματα από μια ανεξάρτητη επιτροπή, προσφέρουμε υπηρεσία στην ιερή υπόθεση της άμυνας; Ή θα αφήσουμε να πλανώνται αναπάντητα όλα αυτά τα ερωτήματα και επομένως να πλήττεται η ιερή υπόθεση της άμυνας; Όσοι ενδιαφερόμεθα ειλικρινά για την ιερή τούτη υπόθεση πρέπει να υποστηρίξουμε και να αξιώσουμε το διορισμό ανεξάρτητης ερευνητικής επιτροπής, που να δώσει απάντηση σ' όλα αυτά τα ερωτήματα. Και αν πράγματι όλα έγιναν άψογα, να έλθει η Επιτροπή να το πει κι εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού θα αναθεωρήσουμε αμέσως τις απόψεις μας και θα πούμε ότι αυτά τα οποία είπαμε και περιέχονται στην Έκθεση οφείλονταν στο γεγονός ότι το υλικό που υπήρχε μας οδήγησε σ' αυτά τα συμπεράσματα, ενώ με το νέο υλικό της ερευνητικής επιτροπής φαίνεται πως είχαμε άδικο.

Κύριοι συνάδελφοι, το κατά πόσο ήταν ορθή η απόφαση να χρησιμοποιηθούν οι υπηρεσίες της SOFMA είναι ένα ερώτημα, που και πάλι οι Επιτροπές μας δεν μπόρεσαν να απαντήσουν. Είναι και τούτο ένα πελώριο ερώτημα, που παραμένει αναπάντητο. Ερωτήματα παραμένουν. Γιατί δεν αγοράζαμε απευθείας από τις γαλλικές εταιρείες και πολλά άλλα ερωτήματα. Αυτά τα πράγματα θα τα αφήσουμε αναπάντητα; Λέω πως έχουμε καθήκον και υποχρέωση όλες οι πλευρές να υποστηρίξουμε το διορισμό μιας ανεξάρτητης ερευνητικής επιτροπής, που είναι το μόνο σώμα που μπορεί να δώσει απάντηση στα ερωτήματα αυτά. Και ασφαλώς το θέμα του διορισμού της ανεξάρτητης αυτής επιτροπής εξαρτάται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Αλλά η Βουλή δεν έχει γνώμη; Η ΕΔΕΚ, το ΑΚΕΛ, το ΔΗΚΟ δεν έχουν γνώμη;

Δηλαδή, αν πρέπει να διοριστεί ή όχι ερευνητική επιτροπή δεν είναι θέμα για το οποίο τα κόμματα μπορεί να έχουν γνώμη; Εμείς του Δημοκρατικού Συναγερμού λέμε, ναι, πρέπει να έχουν και έχουμε γνώμη. Και δεν το κάνουμε για να πλήξουμε κανένα. Το κάνουμε, γιατί μόνο με μια πλήρη έρευνα και μετά από πλήρη διαφάνεια, μέσα πάντα στα πλαίσια του εφικτού, γιατί δεν μπορεί τα θέματα της άμυνας να συζητούνται δημόσια, αλλά μέσα στα πλαίσια του εφικτού, μια επιτροπή τέτοια θα δώσει τις απαντήσεις εκείνες που θα επαναφέρουν την αξιοπιστία του θέματος της άμυνας στον κυπριακό λαό. Μόνο αν κάποιος θέλει να παραμείνουν αναπάντητα κάποια ερωτήματα, δε θα υποστηρίξει το διορισμό ανεξάρτητης επιτροπής. Διότι, από τη στιγμή που δεν μπορούμε να δώσουμε εμείς απάντηση στα ερωτήματα αυτά, μόνο με το διορισμό κάποιου άλλου σώματος μπορεί να δοθεί απάντηση.

Κύριοι συνάδελφοι, να μου επιτρέψετε να εκφράσω την έντονη διαφωνία μου σε κάποιες παρατηρήσεις του συνάδελφου κ. Κατσουρίδη καθόσον αφορά το συνάδελφο κ. Χάσικο. Ο κ. Χάσικος είναι Βουλευτής και όπως όλοι οι Βουλευτές, για να ζήσει, κάμνει κάποιο επάγγελμα. Είναι λογικό να αρχίσουμε αύριο, αν εγώ εγγράψω, για παράδειγμα, ένα θέμα που αφορά την απονομή της δικαιοσύνης, που για να δικαστεί μια έφεση στα πολιτικά εφετεία κάμνει τέσσερα χρόνια...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Πέντε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Πέντε, ευχαριστώ. Είναι λοιπόν λογικό, όταν θα συζητείται το θέμα και θα εκφέρω τις απόψεις μου τις έντιμες ως Βουλευτής, να σηκωθεί κάποιος άλλος συνάδελφος δικηγόρος πάνω και να μου αρχίσει "μα εσύ, που σου απέρριψαν την τάδε έφεση, λες αυτά τα πράγματα;" Ε, δεν είναι σοβαρά αυτά τα πράγματα. Ο

κ. Χάσικος ως Βουλευτής μίλησε με παρρησία. Το αν η "ΑΛΗΘΕΙΑ" γράφει κάποια πράγματα, τι σχέση έχει ή τι σχέση μπορεί να έχει με το Βουλευτή Χάσικο; Και αν ακόμα ήταν διευθυντής της "ΑΛΗΘΕΙΑΣ" ο Χάσικος, δεν μπορεί να έχει και άλλη ιδιότητα, αυτή του Βουλευτή;

Νομίζω ότι η προσπάθεια αυτή δεν πρέπει να επαναληφθεί στο Σώμα, διότι πλήττει, πιστεύω, το δικαίωμα του κάθε Βουλευτή να ασκεί το επάγγελμά του με τον τρόπο που κρίνει και διότι συγχύζει δυο έννοιες που είναι παντελώς ανεξάρτητες η μια από την άλλη. Οι προσωπικές και επαγγελματικές δραστηριότητες του οποιουδήποτε Βουλευτή δεν μπορούν να αποτελούν αντικείμενο κρίσης των πολιτικών του τοποθετήσεων. Ποτέ!

Θα δώσω και μερικές απαντήσεις σε κάποια άλλα ζητήματα, πριν κατέλθω από το βήμα, κύριε Πρόεδρε. Θεωρώ καθήκον μου να επαναλάβω τις ευχαριστίες της Κύπρου προς τη Γαλλία. Θεωρώ καθήκον μου να τονίσω για μια ακόμα φορά ότι τα γαλλικά όπλα είναι από τα καλύτερα στον κόσμο. Πιστεύω ότι η προσπάθεια να συσχετισθεί το γεγονός ότι ο τότε Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού και νυν Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Γλαύκος Κληρίδης συνέφαγε μαζί με τον κ. Μάξιμο Μιχαηλίδη δέκα φορές -φαίνεται ότι κάποια υπηρεσία του ΑΚΕΛ κατέγραφε τότε τις φορές που ο κ. Κληρίδης έτρωγε μετά της θυγατρός του και του κ. Μάξιμου, διότι, όσο και αν γίνονταν δημόσια αυτές οι συγκεντρώσεις, μόνο αν ένας τις κατέγραφε μπορούσε να ξέρει τον αριθμό αυτών των συναντήσεων- ήταν ατυχής, διότι όλοι ξέρουμε την ακεραιότητα του Γλαύκου Κληρίδη. Δεν ξέρω τι επεδιώκετο με το υπονοούμενο εκείνο. Δεν ξέρω αν γινόταν προσπάθεια να ριφθεί κάποια ευθύνη στον κ. Κληρίδη, επειδή συνέφαγε με το Μάξιμο -ελπίζω να μη συμβαίνει αυτό το πράγμα- αλλά αποκαλύπτω ότι εγώ έφαγα περισσότερες φορές με τον κ. Μάξιμο, από ό,τι ο κ. Κληρίδης. Και τρώω συχνά στο Μονιάτη με τον κ. Μάξιμο, που είναι γείτονάς μου, που έχει εκείνος εξοχικό σπίτι κι εγώ πατρικό στο Μονιάτη. Και έκαμε και γενναιόδωρες εισφορές για την προτομή του μακαρίτη του αδελφού μου και έκαμε και γενναιόδωρες εισφορές για το οίκημα του συλλόγου "Πουργουρίδης" στη Λεμεσό. Αυτό δε με εμποδίζει όμως να ανέρχομαι σ' αυτό το βήμα και να λέω τις απόψεις μου για το θέμα της άμυνας, γιατί δεν μπορώ να κατανοήσω από πού ως πού να εμπλέκεται το θέμα των δραστηριοτήτων του κ. Μάξιμου, ενός ιδιώτη που κάμνει τη δουλειά του και είναι αντιπρόσωπος κάποιων γαλλικών εταιρειών, με τα θέματα των πολιτικών ευθυνών κρατικών και κυβερνητικών αξιωματούχων για τα θέματα της διασπάθισης του δημόσιου χρήματος. Τι σχέση έχει το αν ο κ. Μάξιμος Μιχαηλίδης είναι αντιπρόσωπος της SOFMA και αν στο κάτω-κάτω εκείνος προσπαθούσε να πουλήσει σε ψηλότερες τιμές τα όπλα; Αν το έκαμνε, έκαμνε τη δουλειά του ο άνθρωπος. Έκαμνε τη δουλειά του, αγαπητέ συνάδελφε, νοουμένου ότι αυτό του ζητούσαν οι άνθρωποι που αντιπροσώπευε. Αλλά η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού είναι ότι δεν είναι η SOFMA, δεν είναι οι Γάλλοι που δημιουργούσαν τις συνθήκες για να αγοράσουμε όπλα σε ψηλότερες τιμές. Οι ευθύνες που αγοράσαμε όπλα σε ψηλότερες τιμές βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον τότε Υπουργό και ορισμένους επιτελείς του που, ενώ είχαν την ευθύνη να πάρουν όλα τα αναγκαία μέτρα, έτσι που η Κύπρος να αγοράζει τα όπλα στις χαμηλότερες δυνατές τιμές, απέτυχαν να το πράξουν και αντίθετα με τους λανθασμένους χειρισμούς τους, με τον ανεπαρκέστατο έλεγχο, με τις πλημμελέστατες διαδικασίες που εγκατέστησαν οδήγησαν την Κύπρο στο να αγοράζει όπλα σε τιμές εξωφρενικά ψηλές.

Και είναι, το επαναλαμβάνω, πολιτικές ευθύνες που αναζητούμε. Αν ο δρόμος Λεμεσού-Πάφου μπορεί να κατασκευαστεί με 80 εκ. λίρες και ο αρμόδιος Υπουργός, από την ανεπάρκειά του και από την ανεπάρκεια των διαδικασιών που θα χρησιμοποιηθούν, οδηγήσει τα πράγματα έτσι που ο δρόμος να κοστίσει 110 εκ.

λίρες, νομίζω ότι γεννώνται θέματα πολιτικών ευθυνών, ανεξάρτητα αν πήρε από τα χρήματα αυτά οποιοσδήποτε οτιδήποτε παράνομα. Έστω και αν δεν πήρε ένα σεντ, υπάρχει πελώριο θέμα για έναν Υπουργό ότι, ενώ μπορούσε να δαπανήσει μόνο 80 εκ. λίρες, δαπάνησε 110 εκ. λίρες. Ξεκάθαρα αυτό έχει γίνει στην περίπτωση της άμυνας. Μπορούσαμε, ναι, μπορούσαμε να αγοράσουμε σε πολύ πιο χαμηλές τιμές. Η ίδια η LUCHAIRE μας είπε, κύριοι, 20% πιο κάτω. Ήρθε ο Obolensky και μας έκαμε την έκπτωση του 20% και κάμαμε πως δε συνέβηκε τίποτε. Του είπαμε και ευχαριστούμε και συνεχίσαμε να αγοράζουμε τα όπλα με ακριβώς την ίδια διαδικασία. Αν αυτό, κύριοι συνάδελφοι, το γεγονός, που αποδείχτηκε πέραν πάσης αμφιβολίας, σε συνάρτηση με τα ψέματα που λέχθηκαν δε δημιουργεί πελώρια θέματα πολιτικών ευθυνών, ε! τότε λυπούμαι, να τα διπλώσουμε, να σταματήσουμε και ως Επιτροπή Ελέγχου να κάμνουμε έρευνες, να σταματήσουμε και ως Βουλή να κάμνουμε οτιδήποτε. Αν αυτά δε δημιουργούν θέματα πολιτικών ευθυνών, ε! τότε δεν υπάρχει τίποτε πλέον σ' αυτό τον τόπο.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Πουργουρίδη ο Πρόεδρος της Βουλής επέστρεψε και επανακατέλαβε την έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μου επιτρέπετε, οι δυο επόμενοι ομιλητές είναι ο κ. Ευσταθίου και ο κ. Αγαπίου και, επειδή αποφασίστηκε να τελειώσει η απογευματινή συνεδρία στις 7.00, δεν έχει χρόνο να μιλήσει ο κ. Χατζηδημητρίου, ο οποίος αντιλαμβάνομαι έχει ομιλία πέραν της μιας ώρας. Κατά συνέπεια, ο πρώτος ομιλητής την επόμενη Πέμπτη, στις 3.30 μ.μ., θα είναι ο κ. Χατζηδημητρίου.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης, αναφερόμενος στην αναφορά που έκαμα στην "ΑΛΗΘΕΙΑ", είπε ότι περίπου ταύτισα το συνάδελφο κ. Χάσικο με την εφημερίδα. Θα τον παρακαλέσω άλλη φορά να ακούει πιο προσεκτικά. Εγώ κάλεσα τον κ. Χάσικο να εισηγηθεί στην "ΑΛΗΘΕΙΑ" το πόθεν έσχες, από τη στιγμή που ο κ. Χάσικος στην ομιλία του συνέδεσε τη "ΧΑΡΑΥΓΗ" με συγκεκριμένο έμπορο όπλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, σημειώνεται η παρατήρηση, κύριε Κατσουρίδη, και καλώ τον κ. Ευσταθίου στο βήμα. Ξεκινήστε, κύριε Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Όπως ξέρετε, δεν είμαι ούτε Μέλος της Επιτροπής Άμυνας ούτε και έλαβα μέρος στις συζητήσεις που έγιναν για το υπό συζήτηση θέμα και κατά τη διάρκεια που προηγήθη της παρουσιάσεώς του στο Σώμα, αλλά και ενώπιον της Επιτροπής και ενώπιον του Σώματος. Εκείνο που θα ήθελα να πω κατά συνέπεια είναι κάτι το οποίο αποτελεί τη γνώμη μου, χωρίς να επηρεάζεται η γνώμη μου αυτή από μία άμεση εμπλοκή στα συζητηθέντα και καταστάντα πλέον επίδικα θέματα, διότι εδώ καταντήσαμε να συζητούμε σαν να βρισκόμαστε ενώπιον ενός δικαστηρίου.

Κύριε Πρόεδρε, είναι ένα θέμα αυτό που συζητούμε πολύ σοβαρό, γιατί αφορά την άμυνα αυτού του δυστυχισμένου λαού, ενός λαού υπό κατοχή, υπό τρομοκρατία, υπό υποψηφιότητα αφανισμού, που ένα από τα ερείσματα της επιβιώσεώς του είναι και η άμυνά του. Ο κ. Χάσικος ενέγραψε ένα θέμα για το οποίο τον συγχαίρω. Μάλιστα, ένας νέος συνάδελφος τόλμησε να γράψει θέμα, να κάμει έρευνα και να παρουσιάσει ορισμένους προβληματισμούς, ορισμένα ερωτηματικά, γιατί οι τιμές εκεί να είναι έτσι, γιατί εκείνο το έγγραφο να είναι αυτής της περιγραφής. Αυτό ήταν καθήκον του καθενός από εμάς να το κάμει, αν υπέπιπτε στην

αντίληψή του κατά την έρευνα ορισμένου θέματος ένας τέτοιος προβληματισμός. Εδώ συζητούμε θέματα που φτάνουν μέχρι του σημείου να αφορούν και μια φυτοπαθολογική ασθένεια ενός χωριού, μια πλημμύρα, μια πυρκαγιά, όχι να μη συζητήσουμε τα θέματα της άμυνας. Οι συζητήσεις κατά συνέπεια αυτού του είδους και επιτρεπτές είναι, αλλά και επιθυμητές είναι και επιβεβλημένες είναι. Ως εδώ επιτελούμε τον κοινοβουλευτικό μας έλεγχο, επιτελούμε το καθήκον μας ως λαϊκοί αντιπρόσωποι εμπεπιστευμένοι από το λαό αυτό να προβαίνουμε και σ' αυτού του είδους τις έρευνες. Αλλά, πέραν του σημείου αυτού είναι εντελώς ανεπίτρεπτο να καταλήγουμε από το βήμα αυτό στο ότι το τάδε έγγραφο είναι έγγραφο πλαστό, αυτή η δήλωση είναι ψευδής δήλωση, αυτή η κατάληξη, αυτό το φαινόμενο μας οδηγεί σε απόφαση ότι είτε είναι παρανοϊκός ο κ. Αλωνεύτης είτε είναι ένας εγκληματίας.

Δεν επιτρέπεται, κύριοι συνάδελφοι, αυτό το πράγμα να το κάμνουμε. Είναι εγκληματικό, είναι εντελώς απαράδεκτο, είναι καταλυτικό των θεσμών που αυτό το Σώμα εδώ βρίσκεται ακριβώς όχι για να τους καταλύσει, αλλά να τους εδραιώσει και να τους περιφρουρήσει. Είναι η μόνη εγγύηση, αν θέλετε, ότι θα υπάρξει δημοκρατία σ' αυτό το χώρο, διότι, αν ο καθένας από εμάς εκφράζει απόψεις, παίρνει θέσεις ανάλογα με το πόσο θα είναι επίμονος αύριο ο άλφα ή ο βήτα ή ο γάμα που διαθέτει είτε εφημερίδες είτε ραδιοφωνικά μέσα είτε σταθμούς εναντίον του, αν δηλαδή εξαρτάται η υπόληψή του, η ύπαρξή του, η τιμή του από το πώς θα είναι αρεστός σε έναν άλφα ή βήτα ή γάμα κύκλο, τότε έχει χαθεί το παν στη χώρα αυτή, στη Δημοκρατία της Κύπρου. Θα είναι και αυτή μια ανάμνηση ιστορική και ταυτόχρονα θα είναι και ένα ιστορικό γεγονός για να το αποφεύγουν οι μελλοντικές γενιές, ότι υπήρξε μια φορά και ένας λαός ο οποίος αυτοκαταστράφηκε, διότι μέθυσε από την επιθυμία της άδικης επίθεσης και της αποκόμισης ωφελήματος, πολιτικού ή άλλως πως, εναντίον του αντιπάλου του.

Γι' αυτό το λόγο, κύριοι συνάδελφοι, είναι η θέση μου ότι υπερέβη το Σώμα τα όρια του επιτρεπτού, αφού σπεύδουν ή παρουσιάζεται σπουδή από ορισμένους από τους συναδέλφους ομιλητές όχι στο να καταλογίζουν απλώς ευθύνες, διότι ευθύνες καταλογίζονται, πολιτικές ευθύνες, αλλά στο να καταδικάζονται άνθρωποι για διάπραξη ποινικών αδικημάτων και μάλιστα του πλέον απαίσιου και απεχθούς αδικήματος για πολιτικό, της καταχρήσεως χρημάτων σε βάρος του δημοσίου, όταν επιτελούσε το έργο του. Αυτό είναι και ανεπίτρεπτο και πρέπει με κάθε τρόπο να το αποφεύγει το Σώμα κατά τη διάρκεια τέτοιων συζητήσεων.

Και εγώ θα ήθελα να πω ότι, ναι, θα μπορούσε το Προεδρείο, δε λέγω για τον Πρόεδρο, αλλά για τους Προεδρεύοντες που είδα ότι υπήρξε μια εναλλαγή, να επενέβαινε και να έλεγε ότι δεν επιτρέπω, μάλιστα, ως εδώ είναι που επιτρέπω να εξελιχθεί η συζήτηση, διότι ο απών άνθρωπος δικαιούται δύο φορές περισσότερο από τον παρόντα να επικαλεστεί και να τύχει της προστασίας που του δίδει το Σύνταγμα και η έννομος τάξη, δηλαδή το τεκμήριο της αθωότητάς του.

Τώρα, πραγματικά με προβλημάτισε στη συζήτηση αυτή και η ομιλία του συναδέλφου κ. Πουργουρίδη, προς τον οποίο τόσο φιλικά διάκειμαι και τόσο εκτιμώ τη νομική του κατάρτιση. Ενώ τον ακούαμε κατά τα τρία αυτά χρόνια της κοινοβουλευτικής του θητείας να μας λέει ότι ούτε και πραξικόπημα στην Κύπρο υπήρξε, αφού δεν υπήρξε μια απόφαση δικαστηρίου που να καταδίκαζε τους πραξικοπηματίες, προκειμένου περί του κ. Αλωνεύτη, τον οποίο σας δηλώνω αν τον είδα τον άνθρωπο δυο-τρεις φορές και του μίλησα εδώ που ήρχετο από αβροφροσύνη -δεν έχω καμιά σχέση μαζί του· ούτε φίλος μου είναι και ούτε και φίλος της κυβερνήσεως που απήλθε υπήρξα- τον καταδίκασε και είπε ότι είναι ένας εγκληματίας και ότι, επειδή ο κ. Ιεροδιακόνου δήλωσε ότι αυτά τα έγγραφα "σας δηλώνω, συνάδελφοι, είναι έγκυρα· δεν είναι πλαστά", έπρεπε, λέει, να δεχθούμε

αυτό και μόνο και να απαιτήσουμε από εκείνον εναντίον του οποίου εστρέφοντο τα έγγραφα να μας αποδείξει πως είναι τα έγγραφα αυτά πλαστά. Με εξέπληξε αυτή η θέση, διότι πίστευα στη συνέπεια της σκέψεώς του και του νομικού του λόγου, που δεν μπορεί να τον διαχωρίσουμε από τον πολιτικό λόγο, διότι είναι αλληλένδετα αυτά τα πράγματα.

Τώρα υπάρχουν ευθύνες εδώ; Ναι, υπάρχει ευθύνη, κύριοι συνάδελφοι. Η ευθύνη θα το πω ευθαρσώς ανήκει στη Γενική Εισαγγελία του κράτους που, ενώ ετέθη ως προβληματισμός όλο το υλικό που παρέθεσε ο κ. Χάσικος και άλλοι ερευνητές, δεν εξέτασε την υπόθεση και δεν κατέληξε στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να γίνει ή όχι ποινική δίωξη, με την επίκληση, όπως μάθαμε, ότι θα διατάραττε, λέει, τις σχέσεις μας με τη Γαλλία η αναζήτηση πληροφοριών από τη Γαλλία. Αυτό δεν το δέχομαι καθόλου, διότι, λόγω και της θητείας μου τόσο στη μαχόμενη δικηγορία όσο και στη Βουλή τόσα χρόνια, ξέρω πως η γαλλική κυβέρνηση, η Γαλλία ως κράτος, είναι από τις χώρες εκείνες που δεν επιτρέπουν τη συγκάλυψη κανενός αδικήματος, είτε είναι αδίκημα που διαπράττεται στο εσωτερικό είτε είναι διεθνούς φύσεως. Είναι η χώρα στην οποία δεν υπάρχει τραπεζικό απόρρητο. Η Γαλλία δεν έχει ούτε καν το τραπεζικό απόρρητο. 'Ηταν ποτέ δυνατό να ζητήσει πληροφορία μια αρμόδια αρχή, μέσα στα πλαίσια του Συμβουλίου μάλιστα της Ευρώπης, σχετικά με την ύπαρξη ή μη ύπαρξη μιας καταστάσεως πραγμάτων και η γαλλική κυβέρνηση να μην απαντούσε ή να μην ήθελε να θέσει υπό εμπορική ίσως δυσμένεια μια από τις γαλλικές εταιρείες για παραγγελίες οι οποίες θα προέρχονταν από τη Δημοκρατία της Κύπρου; Δεν το νομίζω. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει η Γενική Εισαγγελία του κράτους, αφού πάρει όλα τα περαιτέρω στοιχεία τα οποία έχουν βγει στην επιφάνεια σήμερα από τη συζήτηση του θέματος και από το περιεχόμενο της Εκθέσεως που έχει ετοιμάσει η Κοινοβουλευτική Επιτροπή και όλα τα άλλα στοιχεία, να τα ερευνήσει και να βγάλει απόφαση επί του θέματος ότι είτε υπάρχει στην προκειμένη περίπτωση ποινική ευθύνη και πάει στο δικαστήριο εκείνος που είναι υπεύθυνος εκ των όσων έχουν λάβει μέρος, είτε ιδιώτες είναι είτε δημόσιοι λειτουργοί, αν υπάρχει τέτοια ευθύνη, είτε να κλείσει την υπόθεση και να απολογηθεί, να πει ευθαρσώς ότι κατόπιν εξετάσεως δεν έχει προκύψει τίποτε απολύτως εναντίον όσων υπήρχαν υποψίες ή δημιουργήθηκαν ενδεχομένως υποψίες ότι χρηματίστηκαν κατά τη διάρκεια της προμήθειας των όπλων.

Πρέπει δε να υπομνήσω ακόμα ότι, και αν υπήρξε αμέλεια ασύγγνωστη, μη επιτρεπόμενη αμέλεια εκ μέρους του δημόσιου λειτουργού, τότε και πάλι θεμελιώνεται ποινικό αδίκημα, το αδίκημα της καταχρήσεως εξουσίας, δηλαδή της παραλείψεώς του να ασκήσει την εξουσία ορθώς, και πάλι μπορεί να προσαχθεί κάποιος ενώπιον δικαστηρίου. Αλλά, αλίμονο αν στέρξουμε εμείς εδώ ως Σώμα στο να καταργήσουμε το μόνο εχέγγυο που έχει ο αξιοπρεπής άνθρωπος στην κοινωνία και στο βίο του, να απαιτεί την προστασία του δικαστηρίου, όταν θίγεται η τιμή και η υπόληψή του. Αλίμονο, αν εμείς επιτρέψουμε αυτό το οχυρό το οποίο λέγεται οχυρό της φυσικής δικαιοσύνης να το καταστρέψουμε εμείς οι ίδιοι, για να εξυπηρετήσουμε στιγμιαία ωφελήματα πολιτικής φύσεως, διότι μια κυβέρνηση με την οποία είχαμε διαφορές έφυγε από την εξουσία και πρέπει όλοι εκείνοι οι οποίοι την αποτέλεσαν να οδηγηθούν στη χλεύη, στην ταπείνωση και στον εξευτελισμό. Μια τέτοια διαγωγή θα ήταν διαγωγή που θα έκανε αυτό το Σώμα να είναι κατώτερο και της αποστολής του και δε θα δικαιολογούσε καν την ύπαρξή του αυτό το Σώμα, διότι στο τέλος, αντί να δημιουργήσουμε αρχές με τις οποίες οι άνθρωποι θα μπορέσουν να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον, θα σαπίσουμε κάθε θεμέλιο επί του οποίου θα μπορεί να οικοδομηθεί η κοινωνία του αύριο, μια κοινωνία όπου η ανθρώπινη προσωπικότητα, η αξιοπρέπεια και η τιμή του συνανθρώπου πρέπει να είναι το κύριο μέλημα του κάθε πολίτη, πρώτα εκείνο και ύστερα η διαφύλαξη της δικής του τιμής και του δικού του συμφέροντος.

Κύριοι συνάδελφοι, δε συμφωνώ με τις εισηγήσεις που έγιναν ότι θα πρέπει να γίνει, να δημιουργηθεί μια νέα επιτροπή για να εξετάσει αυτό το θέμα, μια εξεταστική επιτροπή. Υπάρχει σήμερα οργανωμένη Γενική Εισαγγελία, με τουλάχιστον πενήντα ή εκατό λειτουργούς εκεί, υπάρχει αστυνομία εξοπλισμένη και εφοδιασμένη με όλα τα μέσα για να ερευνήσει και γνησιότητα εγγράφων και την αλήθεια ή μη αλήθεια ισχυρισμών, υπάρχουν οι άνθρωποι οι οποίοι είναι έτοιμοι να καταθέσουν. Ας κάμει η ανακριτική αρχή το καθήκον της και, αν υπάρξει ευθύνη, να παν στο δικαστήριο οι ένοχοι, οι υπόδικοι, για να ακούσουμε τι θα πει και το δικαστήριο. Αλλά, αν δεν υπάρχει αυτή η ευθύνη, να τους απολογηθούμε ταπεινά, διότι τους θίξαμε και διότι τους προσβάλαμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής Νομικών. Ο τελευταίος ομιλητής σήμερα είναι ο κ. Αγαπίου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρυσοστόμου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επί προσωπικού θέματος. Έγινε καλόπιστη κριτική, αντιλαμβάνομαι, από το συνάδελφο προηγουμένως για θέση που πήρα υπο την ιδιότητά μου ως Προεδρεύοντος της Βουλής. Έχω την άποψη ότι ο Βουλευτής μπορούσε να πει, εδικαιούτο να πει όσα είπε, αλλά είναι θέμα προσωπικής κρίσεως και σίγουρα ο κάθε Βουλευτής, όταν ανεβαίνει στο επίσημο έδρανο της Βουλής, παίρνει και την ευθύνη των όσων λέγει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα, κύριε Χρυσοστόμου. Θέλω να τονίσω και εγώ ότι εκείνος που προεδρεύει, είτε Πρόεδρος της Βουλής είναι ή αντικαταστάτης του, πράττει το καλύτερο κατά τη δική του κρίση, αλλά δεν πρέπει ποτέ να παρεξηγείται αυτή η στάση και πάντοτε πρέπει να του αποδίδεται καλή πρόθεση.

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή θα είμαι πολύ σύντομος, ζητώ άδεια να μιλήσω από τη θέση μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την έχετε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κατ' αναλογία με τον κανονισμό 36, κύριε Πρόεδρε, ο οποίος προστατεύει Βουλευτές από ανοίκεια συμπεριφορά άλλων συναδέλφων, νομίζω ο ίδιος θεσμός κατ' αναλογία θα πρέπει να προστατεύει και το κοινό από ανοίκειες εκφράσεις και συμπεριφορά έναντι τούτου από το βήμα της Βουλής. Εγώ δε μέμφομαι ούτε τον κ. Χρυσοστόμου ούτε τον Πρόεδρο της Βουλής, διότι δεν πήραν το λόγο από το συνάδελφο Πουργουρίδη ο οποίος με τον τρόπο που αναφέρθηκε εναντίον συγκεκριμένων προσώπων από το βήμα της Βουλής, κατά τη γνώμη μου, εκθέτει το ίδιο το Σώμα, γιατί δεν είναι εδώ οι άνθρωποι να απαντήσουν στις κατηγορίες τις οποίες τους προσήψε ο κ. Πουργουρίδης.

Εδώ θα ήθελα να συμφωνήσω με τον κ. Ευσταθίου για τα πλείστα θέματα στα οποία αναφέρθηκε και ιδιαίτερα για τα θέματα στα οποία αναφέρθηκε σε σχέση με την ομιλία του συνάδελφου Πουργουρίδη. Μερικοί απ' αυτό το βήμα, και εννοώ εκείνους που απ' αυτό το βήμα καταδικάζουν ανθρώπους που δεν έχουν κατηγορηθεί καν, είναι οι ίδιοι άνθρωποι που ήθελαν να αθωωθούν άλλοι που πέρασαν από το δικαστήριο και βρέθηκαν ένοχοι πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας. Και συγκεκριμένα οι ίδιοι άνθρωποι που ζητούσαν να αθωωθούν οι πραξικοπηματίες, που καταδικάστηκαν ήδη από το Ανώτατο Δικαστήριο και από την κυβέρνηση της χώρας μας και που θεωρούσαν ότι η καταδίκη τους θα ήταν επιτρεπτή μόνο αν βρίσκονταν ένοχοι πέραν πάσης αμφιβολίας, ζητούν τώρα να καταδικαστούν άνθρωποι που δεν έχουν καν κατηγορηθεί.

Όμως, εκείνο που με ανησύχησε από την ομιλία του κ. Πουργουρίδη είναι μια πολύ σταθερή και σίγουρη δήλωση, γιατί σίγουρες ήταν όλες του οι δηλώσεις. Σίγουρες ήταν οι δηλώσεις του σε σχέση με τα έγγραφα Ιεροδιακόνου, σίγουρες ήταν οι δηλώσεις του σε σχέση με τη συμπεριφορά του Αλωνεύτη και σίγουρες ήταν οι δηλώσεις του για όλα τα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε. Εδώ ανέφερε ο συνάδελφος Πουργουρίδης, έκαμε μία πολύ σοβαρή δήλωση, λέγοντας ότι είναι γνωστό τοις πάσι ότι προμήθειες πληρώνονται σε όλο τον κόσμο για την αγορά οπλισμού και η χώρα μας δεν μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση. Το θέμα αυτό το οποίο συζητήθηκε στη Βουλή αφορούσε κατά ένα πολύ μεγάλο μέρος το ερώτημα αν δόθηκαν προμήθειες στους μεσάζοντες, που είτε μας βρήκαν όπλα είτε ενήργησαν ως μεσάζοντες για την αγορά όπλων. Και φυσικά, λέγοντας ο κ. Πουργουρίδης ότι η χώρα μας δεν αποτελεί εξαίρεση, ασφαλώς έχει συμπεριλάβει στη μη εξαίρεση και τη σημερινή κυβέρνηση και τις προηγούμενες. Εμάς μας ενδιαφέρει η κυβέρνηση τις ενέργειες της οποίας ερευνήσαμε σ' αυτή την έρευνα. Μας ενδιαφέρει όμως και η κυβέρνηση η οποία από το Μάρτιο του 1993 βρίσκεται στην εξουσία και προβαίνει στην αγορά όπλων. Και ήθελα να παρακαλέσω τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας, όταν θα κάμει την αγόρευσή του, να μας πει αν όντως, συζητώντας ή εξετάζοντας το θέμα προμήθειας όπλων από την περασμένη κυβέρνηση, έχει γίνει οποιαδήποτε μνεία ή νύξη για προμήθεια που δίνεται σε προμηθευτές ή σε μεσάζοντες απ' αυτή την κυβέρνηση, γιατί όταν μιλούμε για ένα θέμα πρέπει να λέμε τα σύκα-σύκα και τη σκάφη-σκάφη. Δεν μπορούμε να κάμνουμε δηλώσεις ότι είναι γνωστό τοις πάσι ότι η κάθε αγορά οπλισμού εμπεριέχει και προμήθειες στους μεσάζοντες και να εξαιρούμε τη σημερινή κυβέρνηση. Επομένως, ή θα εξετάσουμε το θέμα κατάργησης αυτού του θεσμού, που τον βρήκαμε, τον ζήσαμε και τον ζούμε, ή δεν μπορούμε να μεροληπτούμε εναντίον μιας και μόνο διακυβέρνησης, διότι έτυχε να βρισκόμαστε στην αντιπολίτευση.

Το θέμα της ερευνητικής επιτροπής νομίζω το έχουν καλύψει και άλλοι προηγούμενοι συνάδελφοι, τόσο ο κ. Ευσταθίου όσο και ο κ. Κατσουρίδης, και δε νομίζω ότι είναι θέμα αυτής της Βουλής να καθορίσει διερευνητική επιτροπή. Αυτή η Βουλή έχει κάμει την έρευνά της, αυτή η Βουλή συζήτησε για δεκάδες μήνες το θέμα, έκαμε τον κοινοβουλευτικό της έλεγχο, απετάθη στο Γενικό Εισαγγελέα και είναι θέμα της Εκτελεστικής Εξουσίας και του Γενικού Εισαγγελέα να πάρουν οποιαδήποτε μέτρα νομίζουν. Δε νομίζω ότι πρέπει να μετατρέψουμε τη Βουλή σε αστυνομικό σώμα. Σε σώμα ελέγχου ναι, σε αστυνομικό σώμα όχι.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, επειδή έχουμε τελειώσει για σήμερα με αυτά που είπε ο κ. Αγαπίου, να μου επιτρέψετε, έστω και βραχνά, να πω κάποια πράγματα. Αν θα καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα, σ' αυτά θα καταλήξουμε όταν περατωθεί η συζήτηση. Ταυτόχρονα, προς αποφυγή οποιασδήποτε παρεξήγησης, θέλω να

επαναλάβω κάποιους βασικούς κανόνες που διέπουν και αυτή την πολιτεία και τη Βουλή, αλλά γενικά και το σύστημά μας: Πρώτο, ο κάθε άνθρωπος θεωρείται αθώος μέχρι αποδείξεως του εναντίου. Δεύτερο, ως προς την απόδειξη περί του εναντίου μόνο τα δικαστήρια μπορούν να αποφανθούν και, τρίτο, αυτή η Βουλή δεν είναι δικαστικό σώμα, αλλά ελεγκτικό σώμα.

Με αυτά τα λίγα λόγια, θέλω να πω ότι η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 2 Ιουνίου 1994, στις 3.30 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

1. Κοινή Έκθεση των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Άμυνας και Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών για το θέμα που τιτλοφορείται "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Σ. Χάσικου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού). (23.10.1992). (Συνέχιση της συζήτησης).
2. "Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, ο ιστορικός της ρόλος και οι ευθύνες στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί ενόψει της οικουμενοποίησης της παγκόσμιας οικονομίας". (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Ρ. Πρέντζα εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ). (26.5.1994).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994.
3) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
4) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1994.
6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1994.
7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1994.
8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994.
9) Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993.
10) Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994.
11) Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
12) Ο περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992. (Πρόταση νόμου).
13) Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.
14) Ο περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.
15) Ο περί της Σύμβασης περί του Ελάχιστου Ορίου Ηλικίας Εισδοχής Παιδιών σε Απασχόληση στη Θάλασσα (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.
16) Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

17) Οι περί Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

18) Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέση Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

19) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λύσης του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

(β) "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή

λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι απόδημοι στο εξωτερικό".

(Θέμα εγγραφέν από τους Βουλευτές κυρίους Α. Παπαρέ και Δ. Συλλούρη). (19.9.1991). Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξης: 6.15 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κυπριανού Μάρκος
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:
Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Αγορεύσεις και συζήτηση (Λ. Ιεροδιακόνου, Αριστοφάνης Γεωργίου, Σ. Χατζηγιάννης, Λ. Λυσιώτης, Ανδρέας Γεωργίου, Γ. Ομήρου, Ν. Κατσουρίδης, Σ. Χάσικος, Πρόεδρος, Χρ. Πουργουρίδης, Ευ. Ευσταθίου, Γ. Αγαπίου) για το θέμα "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας".

1α) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Δ. Χριστοδουλίδης, Λ. Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος, Αρ. Γεωργίου) επί προσωπικού θέματος, έπειτα από παρατήρηση του κ. Χριστοδουλίδη ότι ο κ. Ιεροδιακόνου άφησε στην αγόρευσή του αιχμές και υπονοούμενα εναντίον του.

1β) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Σ. Χάσικος, Ν. Κατσουρίδης, Πρόεδρος) έπειτα από παρατήρηση του κ. Χάσικου ότι ο κ. Κατσουρίδης τον ταυτίζει με την "ΑΛΗΘΕΙΑ" και τα δημοσιεύματά της.

1γ) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Δ. Συλλούρης, Πρόεδρος) όσον αφορά τον τρόπο διεξαγωγής της συζήτησης.

1δ) Διεξαγωγή συζήτησης [Δ. Χριστοδουλίδης, Χρ. Πουργουρίδης, Προεδρεύων ('Α. Χρυσοστόμου), Ν. Αναστασιάδης, Α. Χρίστου, Λ. Ιεροδιακόνου] αναφορικά με διαδικαστικό θέμα.

1ε) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης ('Α. Χρυσοστόμου, Πρόεδρος) αναφορικά με τον τρόπο συντονισμού της συζήτησης από τους Προεδρεύοντες του Σώματος.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 2ας Ιουνίου 1994

('Ωρα έναρξης: 3.52 μ.μ.)

(Αρ. 32)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ τον κύριο Γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι θα γίνει με αυτό το ΔΗΚΟ; Πάλι δε βλέπω κανέναν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

'Εν' οι δικοί σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι θα τους κάμω; Τι θα τους κάμω;

Λοιπόν, το πρώτο μας θέμα είναι "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". Συνέχιση της συζήτησης. Κανονικά πρώτος ομιλητής και τελευταίος, όπως είχαμε εξηγηθεί στην προηγούμενη συνεδρία, θα ήταν ο κ. Χατζηδημητρίου. Αντιλαμβάνομαι όμως ότι έχουν προστεθεί κάποιοι άλλοι ομιλητές. Αντιλαμβάνομαι θέλει να μιλήσει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Παπαδόπουλος, απ' ό,τι μου ανέφερε το πρωί. Θα ήθελα να γνωρίζω ποιοι άλλοι επιθυμούν να μιλήσουν. Ο κ. Χρίστου. 'Αλλοι; Λοιπόν, ο κ. Χρίστου έχει το λόγο και αφήνουμε για τελευταίο ομιλητή, τουλάχιστο στις πρωτολογίες, τον κ. Χατζηδημητρίου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω και ούτε θα μιλήσω επί της ουσίας του θέματος το οποίο βρίσκεται μπροστά στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Αισθάνομαι όμως την ανάγκη να εκφράσω μερικές σκέψεις, με αφορμή τη συζήτηση που έγινε την περασμένη Δευτέρα, τον τόνο και το περιεχόμενό της.

Φοβούμαι ότι η Βουλή μας τα τελευταία χρόνια δίνει την εντύπωση ότι συχνά μετατρέπεται σε αστυνομία, σε εισαγγελία και σε δικαστήριο. Ενώ λέμε ότι δεν κατηγορούμε κανέναν, ότι κανένας δεν είναι ένοχος, την ίδια στιγμή ο τρόπος που μιλούμε, το ύφος, ο τόνος, τα επίθετα και η απόλυτη βεβαιότητα για το δικό μας δίκαιο δικάζουν, καταδικάζουν και διαπομπεύουν τον αντίπαλό μας. Είναι πρακτική που δυστυχώς έχει χρησιμοποιηθεί τα τελευταία τρία χρόνια. Και είχε ως στόχο την πολιτική εξόντωση μερικών ανθρώπων, Υπουργών, αλλά και άλλων αξιωματούχων. Τώρα, έστω και αργοπορημένα, διαβλέπω, διαισθάνομαι ότι στόχος είναι κάποιος άλλος τέως Υπουργός. Και ενώ, κύριοι συνάδελφοι, στις μεταξύ μας σχέσεις ως Βουλευτές θέλουμε να είμαστε και να φαινόμαστε γαλαντόμοι, ευγενείς, ιπποτικοί, σε βαθμό μάλιστα που ο λαός να διερωτάται ποιες είναι οι πραγματικές σχέσεις μεταξύ Βουλευτών και πολιτικών προσώπων, και ενώ θεωρούμε -πρωτοφανές για μένα- ότι, εφόσον είπε κάτι ένας Βουλευτής, είναι κατά τεκμήριον αληθές και εκτός συζήτησης, προς τους έξω επιδεικνύουμε μια υπεροψία και μια σκληρότητα. Τηρούμε κάποτε μια άδικη συμπεριφορά, που θεωρώ πως δεν αρμόζει σε εκλεγμένους εκπροσώπους του λαού.

Ο λαός έξω μας κρίνει και έχω την εντύπωση πως θεωρεί ότι είμαστε ιδιαίτερα σκληροί, όταν οι άλλοι είναι αδύναμοι να απαντήσουν ή είναι αδύνατο να έχουν την ίδια ευχέρεια μ' εμάς. Ένας συμπολίτης από τη Λεμεσό μου είπε ότι σκληρές επιθέσεις με επίθετα βαριά, όπως αυτά που ακούστηκαν την περασμένη Δευτέρα, πίσω μάλιστα από το βήμα της βουλευτικής ασυλίας, του δίνουν την εντύπωση επίθεσης κατά ανθρώπου δεμένου πισθάγκωνα. Δεν ξέρω πόσο ακριβής είναι αυτός ο όρος ή πόσο επιτυχημένη είναι η παρομοίωση. Όμως υπάρχει αυτή η εντύπωση, κύριοι συνάδελφοι.

Πρέπει να πω ότι η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα δε συμφωνεί με τον τόνο και το ύφος με τα οποία μίλησαν ορισμένοι συνάδελφοι στην περασμένη συνεδρία. Και προειδοποιεί ότι αυτό το πράγμα τραυματίζει ανεπανόρθωτα το ήπιο κλίμα και τη μετριοπάθεια που άρχισε να κτίζεται τουλάχιστον από το '91 σε αυτή τη Βουλή, ακόμα και την προσπάθεια ανάπτυξης φυσιολογικών σχέσεων μεταξύ των κυπριακών κομμάτων. Επισημαίνουμε ακόμα ότι αυτός ο τόνος υπονομεύει και τα πολιτικά ήθη, αλλά και την εκτίμηση του λαού μας προς τα πολιτικά πρόσωπα. Πολύς κόσμος λέει ότι: "Εσείς -εμείς δηλαδή- καλά την έχετε". Περνά το μήνυμα ότι και η πολιτική και οι πολιτικοί είτε είναι διεφθαρμένοι είτε μπορούν εύκολα να φθαρούν. Αφού οι Υπουργοί είναι ληστές, αφού οι Βουλευτές το ανέχονται, άρα πιθανόν να λαδώνονται. Αφού οι διευθυντές τμημάτων ενέχονται σε σκάνδαλα, αφού οι γιατροί του νοσοκομείου παίρνουν φακελάκια, αφού οι μηχανικοί των Δημόσιων Έργων ανέχονται ακατάλληλα υλικά, αφού η αστυνομία ανέχεται το λαθρεμπόριο, τι έχει μείνει όρθιο σε αυτό τον τόπο, για να εμπιστευτεί ο λαός; Έτσι στην ορθή, αναγκαία και πλήρως δικαιολογημένη προσπάθεια για αποκάλυψη των σκανδάλων και τιμωρία των ενόχων πολύ συχνά πίσω μας αφήνουμε καμένη γη. Ακόμα αφήνουμε σοβαρά κλονισμένη την εμπιστοσύνη του λαού προς το πολιτικό μέλλον αυτού του τόπου. Η μεγαλοστομία, η κομπορρημοσύνη, η υπερβολή, η ισοπέδωση, η ανατίναξη των γεφυρών, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν ωφελεί ούτε τον επιδιωκόμενο στόχο ούτε νομίζω καθιστά και το λόγο μας τον πολιτικό πιο πειστικό.

Ο συνάδελφος ο κ. Χάσικος -δεν τον βλέπω εδώ- δεν είχε την τόλμη στην πρωτολογία του να κατηγορήσει ανοικτά το ΑΚΕΛ. Το έκαμε από τη θέση του παρεμπιπτόντως. Θα του πω ότι νομίζω πως είμαστε πολύ μικροί, όταν κατηγορούμε

με αυτό τον απαράδεκτο τρόπο οποιοδήποτε κόμμα και οποιαδήποτε πολιτική παράταξη. Αυτό ισχύει, κατά την άποψή μας, κατά μείζονα λόγο για το ΑΚΕΛ, που στα εβδομήντα χρόνια της ύπαρξής του δε βρέθηκε αντίπαλός του να το κατηγορήσει ούτε για πολιτική ανεντιμότητα ούτε για διαφθορά ούτε για συγκάλυψή της.

Επειδή γίνεται πολύς λόγος για διερευνητική επιτροπή και προβάλλονται διάφορα περιστατικά του παρελθόντος, θα ήθελα να πω την άποψή μας. Κατ' αρχήν για τα παλιά περιστατικά των Χημικών Βιομηχανιών και του Συνεργατισμού έχω την εντύπωση -όσο δε με απατά η μνήμη μου- ότι ήταν άλλη η απόφαση των Επιτροπών και της Βουλής από τη σημερινή. Και, αν δεν κάνω λάθος, ήταν και ομόφωνη. Αυτή η Βουλή είχε μπροστά της κάποιο υλικό και κάποιο χρόνο και κάποια πρόσβαση και κάποια ευχέρεια. Στη βάση όλου αυτού του αυθεντικού υλικού, των μαρτυριών των ειδικών και όσων μπόρεσαν να καταθέσουν στις Επιτροπές, κατέληξε κατά πλειοψηφία σε ένα πόρισμα. Αυτό το πόρισμα αποτελεί και την άποψη της Βουλής των Αντιπροσώπων. Εάν η κυβέρνηση, εάν οποιοδήποτε άλλο αρμόδιο όργανο έχει νέα στοιχεία τα οποία δεν έχει θέσει υπόψη της Επιτροπής ή αν προέκυψαν στο μεταξύ νέα δεδομένα και νέες πληροφορίες, έχει κάθε ευχέρεια και κάθε δυνατότητα να προχωρήσει ποινικά, δικαστικά, πολιτικά, όπως θέλει, για να διερευνήσει περαιτέρω αυτή την υπόθεση. Δεν μπορεί όμως αυτή η Βουλή, χωρίς επιπρόσθετα στοιχεία, να ανατρέψει, να ανακαλέσει, να διαψεύσει τον ίδιό της τον εαυτό και την ίδιά της τη διερεύνηση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος και μετά, αφού αντιλαμβάνομαι δεν υπάρχει άλλη πρωτολογία, θα είναι ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Τις απόψεις του Δημοκρατικού Κόμματος πάνω στο θέμα ουσίας που συζητούμε τις έχει αναφέρει από το βήμα της Βουλής ο συνάδελφος κ. Μουσιούττας. Δεν πρόκειται να αλλάξω οτιδήποτε απ' όσα έχει πει ο κ. Μουσιούττας από μέρους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας. Θέλω όμως να αναφερθώ σε μερικά σημεία που έχουν εγερθεί κατά τη διάρκεια αυτής της συζήτησης και, αν μπορέσω, θα προσπαθήσω να επαναφέρω το κλίμα ηπιότητας που μέχρι τώρα διέκρινε τις συζητήσεις σε αυτό το Σώμα και να βάλω το θέμα στις σωστές του διαστάσεις, δηλαδή τι είναι ακριβώς που συζητά αυτή η Βουλή.

Παρά τις αρχικές επιφυλάξεις που είχαμε μαζί με άλλους συναδέλφους και τον Πρόεδρο της Βουλής για τη χρησιμότητα αυτής της συζήτησης, νομίζω εκ των υστέρων ότι έπρεπε να γίνει αυτή η συζήτηση. Διαπιστώνω από τη συζήτηση που γίνεται ότι πολλά από τα θέματα τα οποία έχουν εγερθεί συζητήθηκαν κατά την εξέταση του θέματος από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή 'Αμυνας και αργότερα στις κοινές συνεδρίες της Επιτροπής 'Αμυνας και της Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών. Να μου επιτραπεί να πω τη δική μου εκτίμηση, ότι για όσους από εμάς παρευρεθήκαμε σε εκείνες τις συνεδρίες τίποτε το νέο δεν έχει λεχθεί σ' αυτή τη συζήτηση. Κανένα νέο έγγραφο δεν έχει κατατεθεί. Κανένα νέο στοιχείο δεν έχει προσαχθεί σε αυτή τη συζήτηση. 'Ομως, τόσο οι συνεδρίες της Επιτροπής 'Αμυνας όσο και οι κοινές συνεδρίες των δυο Επι-

τροπών γι' αυτό το θέμα ήταν ανοικτές και αντιπρόσωποι του τύπου και των μέσων δημόσιας επικοινωνίας ήταν παρόντες και τα άκουσαν και είτε τα δημοσίευσαν είτε επέλεξαν να μην τα δημοσιεύσουν, ώστε να διαβάζουμε σήμερα στον τύπο περίπου τα ίδια πράγματα που είχαν λεχθεί πριν από ένα χρόνο ως νέα, ως αποκαλύψεις, ως καταπελτικές αναφορές. Τι σημαίνει αυτό το πράγμα; Σημαίνει ότι πολλά απ' όσα είχαν λεχθεί δεν έγιναν γνωστά στον κόσμο. Ούτε οι απαντήσεις εκεί που υπάρχουν ούτε οι αμφιβολίες εκεί που υπάρχουν ούτε οι κατηγορίες, στην έκταση που όντως διαμορφώθηκαν με διάλογο στις Επιτροπές που εξέτασαν το θέμα. Επομένως, καλά έγινε αυτή η συζήτηση, ώστε να γίνουν ευρύτερα γνωστά, αν ευδοκήσουν οι εκπρόσωποι του τύπου να αναφέρουν όλες τις πτυχές, όλες τις απόψεις που λέγονται από αυτό το βήμα και όχι επιλεκτικά.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι πραγματικά αυτή η Βουλή έδειξε στο παρελθόν μια αβροφροσύνη και ένα σεβασμό προς τα Μέλη. Πολύ φοβούμαι όμως ότι αυτή η σωστή αντιμετώπιση των συναδέλφων δεν επεκτείνεται και σε ανθρώπους που είναι έξω από τη Βουλή και δεν μπορούν να υπερασπίσουν τον εαυτό τους. Δεν εναπόκειται βέβαια σε μένα να υποδείξω στους συναδέλφους -και ποιος είμαι εγώ;- είτε τους τόνους είτε τον τόνο που ο καθένας επιλέγει να χρησιμοποιήσει, εκφράζοντας τις απόψεις του. Θέλω όμως να παρατηρήσω ότι λέγονται κάποτε πράγματα -όχι αναγκαστικά κάτω από την ασπίδα της βουλευτικής ασυλίας, γιατί εύκολα ένας μπορεί να απεμπολήσει αυτή την πολιτική ασυλία- για τα οποία δεν αποτελεί πάντα ούτε έγκαιρη ούτε πλήρη υπεράσπιση του πληττομένου η καταχώρηση αγωγής επί δυσφημίσει -στα δικαστήρια εννοώ. Και ο χρόνος που περνά στο μεταξύ και οι τυπικές νομικές διαδικασίες που διέπουν τέτοια θέματα δεν παρέχουν αυτή την ασφάλεια. Και δεν μπορούμε να παραγνωρίζουμε το δράμα του ανθρώπου που κατηγορείται, της οικογένειάς του, αν θέλετε, των παιδιών του, είτε με υπαινιγμούς είτε με κατηγορίες που δε στηρίζονται και δεν αποδεικνύονται με μαρτυρία. Συζητούμε τώρα τρεις μέρες -είναι η τρίτη μέρα- αυτό το θέμα. Γράφει ο τύπος, λένε οι Βουλευτές για ληστείες, για λεηλασίες, για τεράστιες προμήθειες που πληρώνονταν. Και, διαβάζοντας ένας τις επικεφαλίδες και κάνοντας μια επιδερμική εξέταση αυτών που λέγονται, πραγματικά σχηματίζει την εντύπωση ότι αυτό το κράτος και αυτή η κοινωνία καταρρέουν.

Τι λέμε όμως; Λέμε ότι πληρώθηκαν προμήθειες. Τι είναι που εννοούμε; Εννοούμε ότι αυτές τις προμήθειες τις έκλεψε ο πρώην Υπουργός Άμυνας, ο κ. Αλωνεύτης. Δεν ξέρω πόσοι το είπαν με αυτά τα λόγια από τη Βουλή. Σίγουρα όμως αυτό είναι το μήνυμα. Σίγουρα στη σκέψη όλων αυτός ο άνθρωπος, είτε αθώος είναι είτε ένοχος είναι, έχει καταδικαστεί άκριτος. Δεν υπάρχει ούτε φίλος του ούτε εχθρός του ούτε άνθρωπος του περιβάλλοντός του που δεν τον υποβλέπει εδώ και δεκατέσσερις μήνες: "Ο κλέφτης, ο ληστής, αυτός που λεηλάτησε τα ιερά χρήματα του λαού". Και, αν έτσι είναι τα πράγματα, βεβαίως, να τιμωρηθεί. Όμως τιμωρείται, επαναλαμβάνω, άκριτος και όχι με μαρτυρίες, αλλά με υπαινιγμούς. Και αυτό βεβαίως επαφίεται στον καθένα μας να κρίνει αν πράγματι η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος το επιβάλλει. Έχει πει συνάδελφος -και είναι σωστό- ότι εμείς δεν είμαστε δικαστήριο ούτε μπορούμε να διεκδικούμε απόδειξη των ισχυρισμών μας ή να προσφέρουμε απόδειξη των ισχυρισμών μας, στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου που επιτελούμε. Αυτό είναι αλήθεια. Δεν είναι το ίδιο το δικαστήριο με τη Βουλή. Όμως και οι επικρίσεις πρέπει να στηρίζονται σε ορισμένα δεδομένα, σε αδιαμφισβήτητα γεγονότα, σε στοιχεία που κατατίθενται και να μην

προεκτείνονται στην εικασία. Κατ' ανώτατο όριο όλα αυτά που έχουν λεχθεί είναι ότι έχουν πληρωθεί προμήθειες. Κατ' ανώτατο όριο. Από πού και ως πού γίνεται ο ισχυρισμός ότι, επειδή έχουν πληρωθεί προμήθειες -και θα επανέλθω σ' αυτό το θέμα, για να μπει στη σωστή του διάσταση- έκλεψε κάποιος, έκλεψε ο Υπουργός; Αν έκλεψε ο Υπουργός, ίση ή ανάλογη ευθύνη έχει η Επιτροπή Άμυνας που απελευθέρωνε τα χρήματα, η οποία είτε με αφέλεια, διότι είναι οι συνάδελφοι αφελείς -δεν αντιλήφθηκαν ότι εξαπατούνταν ή παραπλανήθηκαν- είτε με αδιαφορία, διότι οι συνάδελφοι αδιαφορούν για το δημόσιο χρήμα -έτσι τους παρουσιάζουμε- ενέκρινε αυτή τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος. Θα πω κάτι που έχει πει ήδη ο συνάδελφος ο κ. Μουσιούττας. Ούτε ο νόμος ούτε ο τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής Άμυνας παρέχουν στα Μέλη της Επιτροπής Άμυνας το δικαίωμα ή την ευχέρεια της κρίσης, όσον αφορά την επιλογή των όπλων, όσον αφορά την καταλληλότητα των οπλικών συστημάτων που επιλέγονται. Ακούουν τις εισηγήσεις των ειδικών, κρίνουν, αποφασίζουν. Αν είναι σωστή η κρίση τους ή όχι, δεν μπορώ εγώ να ξέρω. Ίσως άλλοι συνάδελφοι που έχουν καλύτερες γνώσεις ή που έχουν στρατιωτικές γνώσεις και είναι εμπειρογνώμονες να μπορούν να ξέρουν καλύτερα. Όμως δεν είναι γεγονός ότι κάποιους πρέπει να εμπιστευόμαστε; Αυτούς στους οποίους η πατρίδα έχει εμπιστευτεί το σχεδιασμό της άμυνας του τόπου, αυτούς πρέπει να εμπιστεύονται, όταν γίνονται εισηγήσεις για την αγορά οπλικών συστημάτων. Είναι αλήθεια ότι τουλάχιστο σε αυτή τη συζήτηση δεν έχει δοθεί με ένταση η εντύπωση ότι η Κύπρος αγόρασε άχρηστα οπλικά συστήματα. Ελέχθη, αλλά δεν ήταν το επίκεντρο των συζητήσεων. Το επίκεντρο των συζητήσεων είναι ότι αυτά τα οπλικά συστήματα πληρώθηκαν στο πολλαπλάσιο απ' όσο έπρεπε να πληρωθούν. Και αυτό είναι το θέμα που εξετάζουμε.

Πιστεύω ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος περιορίζεται ή έπρεπε να είχε περιοριστεί στο να επισημάνει ότι οι διαδικασίες που έχουν επιλεγεί από την κυβέρνηση και ακολουθηθεί δεν ήταν οι κατάλληλες, αν δεν ήταν οι κατάλληλες. Να επισημανθεί ότι η πληρωμή αυτών των προμηθειών, αν πληρώθηκαν, δημιουργεί πεδία έρευνας. Δε νομίζω όμως ότι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος μπορεί να επεκταθεί ή έχει τη δυνατότητα να επεκταθεί προσάπτοντας χωρίς αποδείξεις κατηγορίες εναντίον προσώπων που δεν μπορούν να αμυνθούν. Έχω παρακολουθήσει, στην έκταση που οι υποχρεώσεις μου σε άλλες Επιτροπές μου επέτρεπαν, τις κοινές συνεδρίες των Επιτροπών Άμυνας και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών. Εκεί έχω ακούσει κατηγορίες, αλλά έχω ακούσει και απαντήσεις. Έχω ακούσει απαντήσεις που έπρεπε να πείσουν κάθε καλόπιστο άνθρωπο ότι δεν ευσταθούν αυτές οι κατηγορίες. Έχουμε ακούσει για οπλικά συστήματα που τάχατες επελέγησαν παρά τη σύσταση των ειδικών. Δόθηκε απάντηση ότι μεταξύ των πέντε ή έξι προσώπων που αποτελούσαν την ομάδα των ειδικών, ένας είχε αντίθετη άποψη από τις εκτιμήσεις των άλλων. Ταυτόχρονα έχουμε ακούσει το Στρατηγό- Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς να λέει: "Ανεξάρτητα από τις συμβουλές των επιτροπών αξιολόγησης, εγώ έχω την ευθύνη να επιλέξω". Ποιοι είμαστε εμείς, Βουλευτές και όχι εμπειρογνώμονες, να αποφανθούμε ότι μεταξύ των τεσσάρων, πέντε, έξι, επτά -δεν ξέρω πόσοι ειδικοί ενέκριναν ένα οπλικό σύστημα- πρέπει να επικρατήσει η γνώμη του ενός διαφωνούντος και όχι των άλλων, μόνο και μόνο επειδή η γνώμη του διαφωνούντος ταιριάζει με την προαποφασισμένη κατηγορία μιας εφημερίδας περί κλοπής ή περί αγοράς άχρηστου οπλικού συστήματος; Γιατί να μη δεχτούμε τη γνώμη των άλλων πέντε ή έξι ειδικών, μελών της επιτροπής; Επαναλαμβάνω, οι έχοντες στρατιωτικές γνώσεις και

κατάρτιση εμπειρογνωμόνων όσον αφορά την καταλληλότητα οπλικών συστημάτων δικαιούνται να κρίνουν και να αξιολογούν οπλικά συστήματα. Εγώ το περισσότερο που μπορώ να πω είναι το εξής: Δεν είμαι σε θέση να εκφράσω άποψη για το αν το επιλεγέν συγκεκριμένο οπλικό σύστημα ήταν το κατάλληλο ή όχι.

Έχω ακούσει άλλο συγκεκριμένο περιστατικό, μάλλον κατηγορία, που αφορά την αγορά και χρήση διοπτρών νυχτερινής σκόπευσης. Ελέχθη στην Επιτροπή ότι ο αρμόδιος Κύπριος ανώτατος αξιωματικός του στρατεύματος έγινε, τάχατες, αντικείμενο πιέσεων, εξαναγκάστηκε να προτείνει να αγοραστούν ακατάλληλες διόπτρες σε τιμές πολλές φορές πιο ψηλές. Και ακούσαμε τον αξιωματικό στην Επιτροπή ο οποίος είπε επίσημα ότι καμιά πίεση δεν ασκήθηκε πάνω του και ότι λίγο-πολύ τελικά οι εισηγήσεις του έγιναν αποδεχτές. Εγώ μόλις προχτές διάβασα ακόμα αναφορά στον τύπο για τις διόπτρες που κατόπιν πιέσεων και παρεμβάσεων του Υπουργού αγοράστηκαν! Όταν υπάρξουν κατηγορίες και υπάρξει απάντηση, πιστεύω είναι υποχρέωσή μας έναντι αυτών που διασύρονται, είτε ονομαστικά είτε διά υπαινιγμών, να δίδεται και η άλλη όψη του νομίσματος.

Θέλω να πω ότι, από τις συνεδρίες που παρακολούθησα και από την Έκθεση που έχω διαβάσει, για μένα μόνο μία περίπτωση υπάρχει η οποία χρήζει σοβαρής έρευνας ή η οποία αποκαλύπτει μερικά δεδομένα. Και αυτή είναι η περίπτωση με τα γνωστά ως τα έγγραφα Ιεροδιακόνου. Να με συγχωρήσει ο συνάδελφος που τα ταυτίζω με το άτομό του. Αυτά πράγματι είναι στοιχεία τα οποία χρήζουν έρευνας. Και θέλω ακόμα να πω ότι η ομιλία του συναδέλφου από το βήμα της Βουλής, έξω από τα συμπεράσματά του, ήταν και μέσα στους τόνους τους επιτρεπτούς για μένα και είχε πολλή πειστικότητα. Και αυτό φέρνει στο νου μου τη γνωστή άποψη ότι, αν έχεις δύο καλά επιχειρήματα, μην προσπαθήσεις να τα κάνεις δέκα με οκτώ αμφιβόλου πειστικότητας, γιατί το αποτέλεσμα είναι όλα να κατεβαίνουν στον κοινό παρονομαστή της μη πειστικότητας και όχι ανάποδα.

Ξεκινώ από την αρχή. Απ' ό,τι διαβάζω, απ' ό,τι ξέρω, δεν πουλιέται σφαίρα χωρίς να καταβληθούν προμήθειες. Πουθενά στον κόσμο. Το εμπόριο όπλων αυτά έχει σε όλες τις χώρες. Και για το εμπόριο όπλων θα πω το εξής στο συνάδελφο που είπε ότι το βρίσκει απίστευτο να έχουν πληρωθεί 50% περισσότερα: Όχι, και χίλιες φορές περισσότερα έχουν πληρωθεί. Η ίδια η Κύπρος πλήρωσε το '64. Η Κύπρος αγόραζε σφαίρες έξι σελίνια τη μια. Κάπου χίλιες πεντακόσιες φορές περισσότερο απ' όσα άξιζαν. Έρχεται μπροστά στην Επιτροπή ο ανώτατος αξιωματικός, μας λέγει ότι ούτε πιέσεις υπέστη ούτε σύστησε αγορά οποιωνδήποτε διοπτρών ούτε ως σήμερα αγοράστηκαν διόπτρες. Και όμως, οι κατηγορίες συνεχίζονται, επαναλαμβάνονται, σαν να μη μεσολάβησε η μαρτυρία του ανώτατου αξιωματικού.

Να θυμούμαστε ότι "οι επαίτες δεν έχουν ευχέρεια επιλογής". Τα οπλικά συστήματα δεν τα αγοράζεις από τις υπεραγορές, δε διαλέγεις -"αυτό είναι τόσα, το άλλο είναι πιο φτηνό· να διαλέξουμε το πιο φτηνό". Ένα οπλικό σύστημα έχει ειδική κατασκευή για ειδική χρήση που προσαρμόζεται στις ειδικές ανάγκες που οι εμπειρογνώμονες καθορίζουν. Και πρέπει να δεχόμαστε τις εισηγήσεις τους για το τι πρέπει να αγοράζουμε. Όταν μάλιστα είσαι στη δύσμοιρη θέση της Κύπρου, που σχεδόν κανένας δε μας πουλεί οπλικά συστήματα, πράγματι κανένας, ή τότε δε μας πουλούσαν, εκτός από τη Γαλλία, αυτό το ξέρουν οι έμποροι των όπλων και ξέρουν ότι είσαι υποχρεωμένος να αγοράσεις αυτά τα όπλα που σου προσφέρουν μόνο αυτοί και κανένας άλλος. Σίγουρα οι έμποροι των όπλων δε θα μας λυπηθούν ούτε μας αγαπούν και γι' αυτό θα μας κάνουν έκπτωση. Ιδιαίτερα όταν οι αγορές μας είναι

συγκριτικά σε μικρές ποσότητες. Δεν είναι νομίζω αρμοδιότητα δική μας να λέμε οι τάδε πύραυλοι ήταν καλύτεροι ή οι τάδε όλμοι ήταν καλύτεροι ή το τάδε οπλικό σύστημα που μπορούσαμε να αγοράσουμε από αλλού ήταν καταλληλότερο, αν αυτοί που είναι εντεταλμένοι με το βάρος και την ευθύνη να επιλέγουν μας καθορίζουν ποιο είναι το καταλληλότερο και ποιο οι ανάγκες μας απαιτούν.

Ας επιστρέψουμε όμως στη μια και μόνη, κατά την άποψή μου, περίπτωση για την οποία πράγματι, με βάση τα στοιχεία που παρουσιάζει, επιβάλλεται έρευνα. Τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου, όπως εξηγήθηκαν με λεπτομέρεια από το βήμα της Βουλής, παρουσιάζουν μία κατασκευάστρια εταιρεία να προσφέρει τα όπλα της σε μια τιμή, ενώ αργότερα, προσφέροντας τα ίδια όπλα μέσω της SOFMA, αυτή η τιμή είναι πολλαπλάσια -εν πάση περιπτώσει περιλαμβάνει αύξηση περίπου 20%. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι η SOFMA έχει πάρει προμήθεια. Ως εκεί. Αυτό και μόνο προκύπτει, ακόμα και αν όλα τα έγγραφα είναι αληθινά. Πέραν τούτου, αν η SOFMA, για να πάρει την προμήθεια, πλήρωσε τον Υπουργό ή τα Μέλη της Επιτροπής Άμυνας ή άλλους Υπουργούς ή άλλους Βουλευτές ή άλλους στρατιωτικούς, αυτά είναι μόνο εικασία. Δεν αποδεικνύεται κάτι τέτοιο από τα έγγραφα. Όμως, ακόμα και αν δεχτούμε τον ισχυρισμό ότι τα έγγραφα αποδεικνύουν ότι πληρώθηκαν τιμές αυξημένες κατά 20%, αυτό το οποίο φαίνεται εκ πρώτης όψεως είναι ότι η SOFMA εισέπραξε προμήθειες. Όχι ο Υπουργός, όχι οι Βουλευτές, όχι κανένας άλλος. Και εγείρεται το ερώτημα: Ήταν καλή η απόφαση της κυβέρνησης για την επιλογή και το διορισμό της SOFMA ως μεσάζοντος συντονιστή -και χρησιμοποιώ τους όρους χωρίς ειδική έννοια, απλώς γιατί αυτοί είναι οι όροι που χρησιμοποιήθηκαν, για να περιγράψουν την ιδιότητα της SOFMA. Πρώτα πρώτα ήταν κυβερνητική απόφαση και όχι ενός οποιουδήποτε Υπουργού. Ήταν απόφαση του συνόλου της κυβέρνησης και η ευθύνη είναι συλλογική. Αν είναι λανθασμένη, αυτή βαρύνει όλο το Υπουργικό Συμβούλιο.

Μας λένε: "Επελέγη αυτή η πορεία, για να αποτραπούν οι μεσάζοντες". Και πριν μου πείτε ότι δεν υπάρχει το ενδεχόμενο πληρωμής προμηθειών, επειδή οι μεσάζοντες είναι Κύπριοι, και για το ιερό θέμα της άμυνας Κύπριοι δε θα εκμεταλλευτούν την περίσταση, σας λέγω: Όταν ένα και μοναδικό είναι το είδος, χρεώνουν προμήθειες του ίδιου ή ακόμα περισσότερο αυξημένου επιπέδου οι έμποροι όπλων, είτε Κύπριοι είναι είτε ξένοι. Το χρήμα δεν έχει πατρίδα. Τώρα, αν με ρωτάτε εμένα, εκ των υστέρων, εγώ πιστεύω ότι η εφαρμογή της απόφασης για διορισμό της SOFMA ήταν τουλάχιστον ατυχής. Δεν έπρεπε να δοθεί αυτό το μονοπώλιο του συντονισμού της αγοράς οπλικών συστημάτων, ειδικά από τη Γαλλία, σε μια εταιρεία, ιδιαίτερα όταν πρέπει να είχε γίνει φανερό σε κάποιο στάδιο ότι οι κατασκευάστριες εταιρείες ήταν δυνατό να προσφέρουν απευθείας τα όπλα τους σε χαμηλότερο επίπεδο τιμών. Αν υπάρχει "καρτέλ" ή συνεννόηση μεταξύ των παραγωγών όπλων, ότι αυτοί θα πουλούν μόνο μέσω ενός αντιπροσώπου, ώστε έτσι να εκμαιεύουν ψηλότερες τιμές, εγώ δεν μπορώ να το ξέρω. Δεν έχω όμως αμφιβολία, γιατί άλλωστε είναι γνωστά τα πράγματα, ότι πριν από το διορισμό της SOFMA και οι Κύπριοι αντιπρόσωποι και οι ξένοι άλλοι αντιπρόσωποι των εταιρειών ακριβώς το ίδιο έκαναν. Και ίσως, όταν οι αντιπρόσωποι είναι γηγενείς και γι' αυτό έχουν μεγαλύτερες πηγές πρόσβασης σε εκείνους που λαμβάνουν τις αποφάσεις, μπορεί να ήταν και μεγαλύτερες οι πιθανότητες.

Επαναλαμβάνω λοιπόν ότι, προκειμένου για αγορά όπλων, όταν δεν υπάρχουν πολλοί πρόθυμοι να μας πουλήσουν όπλα, τότε δεν ισχύουν οι κανόνες της ελεύθερης αγοράς και του ελεύθερου συναγωνισμού στην αγορά όπλων. Όταν οι εξειδικευμένοι αρμόδιοι λειτουργοί του στρατού λένε "θέλουμε αυτό ειδικά το οπλικό

σύστημα" -ίσως και με τα αρχικά της εταιρείας που το παράγει, η Βουλή δεν μπορεί να έχει έγκυρο λόγο να προτιμήσει άλλο. Δεν είναι πολλά τα οπλικά συστήματα που είναι τα ίδια και ταυτόσημα. Μπορεί να υπάρχουν παρόμοια. Αλλά άκουσα, για παράδειγμα, τους αρμόδιους αξιωματικούς να λένε για ένα οπλικό σύστημα ότι είναι το καλύτερο, έστω και αν μερικοί άλλοι ισχυρίζονταν ότι το άλλο, που ήταν πιο φτηνό ήταν καλύτερο, ενώ ξανά τονίζω ότι εγώ τουλάχιστο δεν είμαι σε θέση να αξιολογήσω τις εκτιμήσεις που υποβάλλουν ως εμπειρογνώμονες: "Ναι, είναι παρόμοιο, αλλά το άλλο υπερέχει, διότι δίνει τόση μεγαλύτερη κάλυψη, τόση συχνότητα βολής, διότι αποτρέπει το ενδεχόμενο να εντοπιστεί από κάτι μηχανήματα του εχθρού που το εντοπίζουν και το καταστρέφουν". Έτσι λένε οι ειδικοί. Έτσι μας είπαν, αυτά πιστεύω. Όσοι ξέρουν περισσότερα από εμένα, ας το διαψεύσουν. Εγώ είμαι υποχρεωμένος να δεχτώ τη γνώμη των εμπειρογνωμόνων, που δεν είναι πάντα οι ίδιοι που αρχικά το σύστησαν, που δεν υπηρέτησαν κάτω από την ίδια κυβέρνηση, αλλά κάτω από άλλη κυβέρνηση από αυτή που αρχικά επέλεξε το όπλο.

Πρέπει όμως να επανέλθουμε σε ένα θέμα που το θεωρώ σημαντικό και όμως ως τώρα έχει παραγνωριστεί. Ποιο είναι το αδίκημα το οποίο συζητεί αυτή η Βουλή; Και πώς μπορεί το υποτιθέμενο αδίκημα να αποκαλυφθεί; Με το πόθεν έσχες, είπε συνάδελφος. Λυπούμαι που θα παρατηρήσω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι το πόθεν έσχες αποτελεί μία ταμπέλα κενή περιεχομένου. Απόδειξη ότι στις ελάχιστες χώρες που εφαρμόζεται -νομίζω μόνο σε δύο στον κόσμο- ποτέ, μα ποτέ δεν είχε αποτέλεσμα. Είναι φυσικό που δεν είχε αποτέλεσμα, διότι, βλέπετε, κατά την κυπριακή ρήση "αυτοί που κλέβουν ξέρουν και να χώννουν". Και ακόμα αυτοί που κλέβουν, έχουν την... "άσχημη" συνήθεια να μη δίνουν απόδειξη, "έλαβα σήμερα, υπό μορφή παράνομης προμήθειας, το ποσό τάδε", ούτε να καταθέτουν στις κυπριακές τράπεζες την παράνομη προμήθειά τους, για να τα βρούμε με το πόθεν έσχες. Άρα, αποτελεί μια πρόταση κενή περιεχομένου. Αυτός που λέει "Καταθέστε, κύριε, τη βουλευτική σας ασυλία ή δεχτείτε το πόθεν έσχες και θα σας αποδείξουμε ότι και εμείς, επίσης καταθέτοντας τη βουλευτική μας ασυλία ή αποδεχόμενοι το πόθεν έσχες, είμαστε άμεμπτοι", απλώς ρίχνει άσφαιρα πυρά. Με όλο το σέβας και στους μεν και στους δε, λέγω ότι τέτοιοι λεκτικοί διαξιφισμοί δεν αποδεικνύουν καθόλου αθωότητα ή ότι υπάρχει βάση στις κατηγορίες. Απλούστατα, γιατί τέτοιοι διαξιφισμοί δεν αποδεικνύουν τίποτε για μένα. Είναι μια πρόκληση χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο.

Όπως έχω αναφέρει, κατά τη δική μου κρίση τα έγγραφα Ιεροδιακόνου -έτσι είναι γνωστά- αποδεικνύουν ότι η SOFMA εισέπραξε προμήθειες "χ" επιπέδου. Αν βέβαια όντως αποδειχθεί ότι τα έγγραφα αφορούν προμήθειες. Τι είναι το παράνομο σ' αυτή την πράξη; Ο νόμος μας, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν απαγορεύει την είσπραξη προμήθειας από τη SOFMA -όσης θέλει ή όσης μας γελάσει και δεχτούμε να την πληρώσουμε. Ο νόμος δεν το απαγορεύει και λυπούμαι, γιατί τόσοι συνάδελφοι, περιλαμβανομένου και του εαυτού μου, για πολύ καιρό πιστεύαμε ότι αυτός που εισπράττει προμήθεια έχει υποχρέωση να τη δηλώνει. Να μου επιτρέψετε να διαβάσω - δεν είναι μεγάλη η αναφορά- δύο παραγράφους του Νόμου 120/86 -"Νόμος Τροποποιών τους περί Εκτάκτου Εισφοράς διά την Άμυναν της Δημοκρατίας Νόμους του 1985 και 1986"- που είναι οι μόνες πρόνοιες του νόμου που σχετίζονται με προμήθειες:

"16.-(1) Παν πρόσωπον εις το οποίον προτείνεται προμήθεια ή άλλον οικονομικόν όφελος, διά τους σκοπούς αγοράς οιουδήποτε αντικειμένου πληρωνομένου εκ του Ταμείου, και το οποίον παραλείπει να αναφέρη τούτο γραπτώς και ενυπογράφως εις την Κοινοβουλευτικήν Επιτροπήν Αμύνης είναι ένοχον αδικήματος ...".

Δε χρειάζεται νομική γνώση, για να κατανοηθεί τι είναι που απαγορεύει ο νόμος. Νομίζω είναι σαφής η διατύπωση: "Οιονδήποτε πρόσωπο εις το οποίον προτείνεται ...". Εάν δηλαδή εγώ είμαι πρόσωπο και η SOFMA μου προτείνει να μου δώσει προμήθεια, για να πουλήσω, να προωθήσω ένα οπλικό σύστημα, εγώ έχω υποχρέωση να το δηλώσω στην Επιτροπή. Όχι η SOFMA. Υπάρχει και μια άλλη επιφύλαξη βέβαια που καθιστά εντελώς ανενεργό το άρθρο: "... πληρωνομένου εκ του Ταμείου Αμύνης". Και πού ξέρω εγώ που προτείνω να αγοραστεί ένα όπλο από πού αυτή η δαπάνη θα πληρωθεί; Όταν ρωτήσαμε προχτές στην Επιτροπή Ελέγχου αν υπάρχουν χαρακτηριστικά πάνω στις επιταγές οι οποίες πληρώνονται ή ένδειξη στην επιταγή από ποιο ταμείο πληρώνεται, ο Γενικός Ελεγκτής μάς είπε ότι: "Όχι. Δεν υπάρχει τέτοιος διαχωρισμός". Τα λεφτά του Ταμείου Άμυνας μπαίνουν στο Γενικό Ταμείο της Δημοκρατίας, από το οποίο πληρώνονται όλες οι αγορές όπλων. Αλλά επαναλαμβάνω τη φράση: "Παν πρόσωπον εις το οποίον προτείνεται...". Δε λέει "παν πρόσωπο από το οποίο προτείνεται ...", δηλαδή η SOFMA. Είναι αυτό το κάποιο πρόσωπο προς το οποίο γίνεται προσφορά που έχει την υποχρέωση να αναφέρει το γεγονός ενυπογράφως και γραπτώς στην Επιτροπή Άμυνας και όχι το πρόσωπο που προτείνει την αγορά όπλου, καλή ώρα η SOFMA, που έχει, σύμφωνα με το νόμο, το χρέος της αποκάλυψης-δήλωσης.

Η δεύτερη παράγραφος: "16.-(2) Παν πρόσωπον κατέχον δημόσιον αξίωμα ή ευρισκόμενον εν τη υπηρεσία της Δημοκρατίας το οποίον αποδέχεται προμήθειαν ή άλλον οικονομικόν όφελος διά την αγοράν οιουδήποτε αντικειμένου πληρωνομένου εκ του Ταμείου είναι ένοχον αδικήματος ...".

Δηλαδή, αυτός που εισπράττει τα λεφτά, το δώρο, την προμήθεια ή άλλο οικονομικό όφελος, αν τύχει να κατέχει, ταυτόχρονα, και δημόσιο αξίωμα ή θέση, τότε, μόνο τότε, είναι ένοχος αδικήματος. Πάλι υποτιθεμένου ότι η SOFMA προσφέρει -με συγχωρείτε για τη χρήση του ονόματός σας, κύριε Χατζηδημητρίου- στον Πρόεδρο της Επιτροπής Άμυνας δώρο και ο κ. Χατζηδημητρίου το δέχεται, τότε ο κ. Χατζηδημητρίου είναι ένοχος αδικήματος. Όχι η SOFMA που το πρόσφερε. Μόνο παρατραβηγμένα μπορεί να υποτεθεί ότι είναι και οι δύο συνεργοί σε πράξη ποινική και κολάσιμη. Έτσι λέει ο νόμος μας. Μπορεί ο νόμος να μην είναι καλά διατυπωμένος. Μπορεί να μην ήταν αυτή η πρόθεση, και σίγουρα δεν ήταν αυτή, η πρόθεση του νομοθέτη, αλλά αυτό λέει ο νόμος.

Άρα τα λεγόμενα στην ανακοίνωση του Γενικού Εισαγγελέα, "ειδικά αναφορικά με τα έγγραφα του γαλλικού οργανισμού SOFMA τα οποία παρουσίασε ο Βουλευτής κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου, η μελέτη τους σε συνεργασία με το Γενικό Ελεγκτή κατέδειξε ότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχουν πληρωθεί προμήθειες και γι' αυτό τούτο θα πρέπει να ερευνηθεί διεξοδικά στη Γαλλία σε συνεργασία με τη SOFMA και τους άλλους ενδιαφερόμενους εκεί" θα ήταν σωστά, αν δεν προστίθενταν οι λέξεις "χωρίς να δηλωθούν". Δεν έχει υποχρέωση η SOFMA να δηλώσει, σύμφωνα με το νόμο. Άρα όλη αυτή η συζήτηση γιατί γίνεται; Για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος για το οποίο δεν έχουμε ενώπιόν μας στοιχεία που να το συνθέτουν, που δεν υπάρχει στο νόμο μας; Δεν έχω ακούσει εγώ κανένα να πει ότι η SOFMA μετά που πήρε τις προμήθειες, είτε με βάση τα έγγραφα που κατατέθηκαν είτε με άλλους ισχυρισμούς που έγιναν, έδωσε ένα μερίδιο σε κάποιον άλλο και δη στον πρώην Υπουργό Άμυνας. Και θα πείτε: Ε, τι θα γίνει; Διότι το θέμα που συζητούμε, επαναλαμβάνω, είναι οι διαδικασίες. Έχω πει την άποψή μου για τις διαδικασίες, δηλαδή για το διορισμό της SOFMA, τον οποίο η κυβέρνηση, η παρούσα κυβέρνηση, έχει τερματίσει ή τουλάχιστο δεν έχει συνεχίσει την αποκλειστικότητα. Λέει, αν τη χρειαστούν, θα τη χρησιμοποιήσουν ξανά.

Και αφού λέω ότι αυτό είναι πιθανόν να είναι αντικείμενο έρευνας, πρέπει να πούμε το εξής: Ο Γενικός Εισαγγελέας ανέφερε πράγματι -και είναι αλήθεια αυτά που λέει- στην Επιτροπή ότι, για να μπορέσει να διερευνήσει περαιτέρω το θέμα αυτών των εγγράφων, πρέπει να διεξαχθούν έρευνες στη Γαλλία. Ο Υπουργός Εξωτερικών είπε ότι το θέμα πιθανόν να έχει πολιτικές προεκτάσεις. Όμως, τουλάχιστον απ' ό,τι αντιλήφθηκα εγώ, αυτές οι πολιτικές προεκτάσεις δεν ήταν και καταστροφικές. Δεν ξέρω αν θα αποδειχθούν, αλλά δεν ήταν. Δε διερευνήθηκαν όμως για τον έναν ή τον άλλο λόγο. Εγώ όμως έχω να πω κάτι άλλο: Οι εταιρείες οι οποίες μας πουλούν, απ' ό,τι κατατέθηκε στις Επιτροπές, παράλληλα με την πώληση υπογράφουν μια διαβεβαίωση, που είναι μέρος του συμβολαίου, ότι: "Γι' αυτό το οπλικό σύστημα δεν έχουμε καταβάλει προμήθειες σε οποιοδήποτε και, αν αποδειχθεί ότι έχουν καταβληθεί προμήθειες σε οποιοδήποτε, τότε αναλαμβάνουμε να σας επιστρέψουμε αυτό το ποσό." Και πιστεύω, με όλο το σεβασμό προς το Γενικό Εισαγγελέα, ότι αυτό που μπορούσε να γίνει και μπορεί να γίνει, εφόσον διαφαίνεται δυσκολία στη διαπίστωση της εγκυρότητας των εγγράφων που κατέθεσε ο συνάδελφος ο κ. Ιεροδιακόνου -και παρά τη δική του διαβεβαίωση ότι όντως είναι έγκυρα τα έγγραφα και παρά το κύρος της διαβεβαίωσής του, δεν είναι μαρτυρία που γίνεται δεχτή στο δικαστήριο- είναι το εξής: Θα μπορούσε η κυβέρνησή μας, ο Γενικός Εισαγγελέας, να κινήσει αγωγή εναντίον αυτής της εταιρείας, αστική αγωγή, στην Κύπρο ότι: "Με βάση το συμβόλαιο που έχεις συνάψει με την κυβέρνηση έπρεπε να καταβάλεις πίσω στην κυβέρνηση το ποσό της προμήθειας το οποίο τυχόν έχεις πληρώσει. Με βάση αυτά τα έγγραφα έχεις πληρώσει προμήθεια πάνω από την τιμή που τα πρόσφερες για πώληση ύψους 20% -ή, δεν ξέρω, τις προμήθειες που έχουν αναφερθεί. Αυτά τα διεκδικώ." Οπότε η εταιρεία έχει υποχρέωση ή να έρθει στο κυπριακό δικαστήριο, διότι το συμβόλαιο εδώ εκτελέστηκε, άρα έχουν αρμοδιότητα τα κυπριακά δικαστήρια, και να πει "ναι, αλλά αυτά τα έγγραφα είναι πλαστά" και να το αποδείξει -αν είναι πλαστά- ή να πει "είναι έγγραφα για άλλο σκοπό και όχι για προμήθεια" και άρα δεν το επιστρέφει το ποσό ή να το επιστρέψει. Και, αν πάρουμε απόφαση στην απουσία της, είναι εκτελεστή η δική μας η απόφαση, η απόφαση των κυπριακών δικαστηρίων, στη Γαλλία. Αυτό είναι το θέμα και πιστεύω αυτό είναι από τα θέματα τα οποία θα μπορούσε να συζητήσει η Βουλή και να προτείνει στην κυβέρνηση.

Τα άλλα, πιστεύω, έστω κατ' ανώτατο όριο αποδεικνύουν ότι οι διαδικασίες που ακολουθήθηκαν δε διασφάλισαν ότι η Κύπρος πήρε τα οπλικά συστήματα στη χαμηλότερη δυνατή τιμή, είτε γιατί μας εκμεταλλεύτηκαν οι εταιρείες που τα κατασκεύασαν, γνωρίζοντας τις δικές μας αδυναμίες, είτε γιατί εξαπατήθηκαν οι αρμόδιοι λειτουργοί οι οποίοι είχαν σχέση με αυτές τις αγορές. Εγώ δεν έχω δει, δεν έχω ακούσει, δεν έχω αντιληφθεί ούτε ίχνος μαρτυρίας πέρα από εικασίες και δημοσιογραφικές καταγγελίες ότι έχουν πληρωθεί αυτά τα ποσά σε οποιοδήποτε είτε από τους αξιωματούχους του κράτους είτε από άλλους λειτουργούς είτε της Βουλής είτε της Εκτελεστικής Εξουσίας. Δικαίωμα της Βουλής να επισημάνει τους κινδύνους. Δικαίωμα της Βουλής να εκφράσει τη λαϊκή ανησυχία για τον τρόπο χειρισμού αυτών των χρημάτων. Αλλά απ' εκεί και πέρα είναι θέμα του κάθε Βουλευτή πόσους μύδρους ή πόσες κατηγορίες τεκμηριωμένες ή όχι θέλει να επιρρίψει εναντίον ανθρώπων που είναι εκτός της Βουλής και άρα δεν έχουν την ευχέρεια να απαντήσουν.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου παρακαλώ.

Δε θα επιτρέψω οποιαδήποτε παρεμβολή την ώρα που ομιλεί ο κ. Χατζηδημητρίου ή οποιοσδήποτε άλλος ομιλητής.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ομολογώ ότι έχω αισθήματα θλίψης ανεβαίνοντας στο βήμα, για να μιλήσω πάνω στο θέμα που απασχολεί τη Βουλή τις τελευταίες συνεδριάσεις και την κοινή γνώμη τα τελευταία δύο-τρία τουλάχιστο χρόνια. Γιατί η ανάμειξή μας στα θέματα της άμυνας είχε ένα άλλο περιεχόμενο, ένα περιεχόμενο συμμετοχής στην κοινή προσπάθεια ενίσχυσης του εσωτερικού μετώπου. Η εξέλιξη του θέματος μέσα στα σημερινά δεδομένα προδίδει ένα είδος εκφυλισμού του θέματος, εξασθένισης του εσωτερικού μετώπου, φθοράς και αποσύνθεσης. Και σίγουρα δεν είναι γι' αυτό που βρισκόμαστε μέσα στη Βουλή ή γι' αυτό που θα πρέπει να καταναλώνουμε τις προσπάθειές μας, γιατί κάποτε αυτός ο τόπος, αυτός ο λαός πρέπει να αισθανθεί ότι κάπου βασίζεται, κάπου στηρίζεται, ότι μπορεί να πιστέψει στον εαυτό του, ότι μπορεί να αγωνιστεί για την πατρίδα του, ότι υπάρχει ένα κλίμα εμπιστοσύνης στον τόπο, ότι μπορούμε να προχωρήσουμε παρακάτω. Αυτό δε σημαίνει ότι δε θα υπάρχουν προβλήματα. Να υπάρχουν τα προβλήματα και, όπως είπαν και οι προηγούμενοι συνάδελφοι στη σημερινή συνεδρίαση -και ο κ. Χρίστου και ο κ. Παπαδόπουλος- να έπαιρναν τις πραγματικές τους διαστάσεις, για να μπορούμε να διορθώνουμε τυχόν σφάλματα διαδικασιών ή οτιδήποτε άλλο, για να στηρίζουμε την κοινή προσπάθεια. Έχω την εντύπωση ότι βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα κλίμα εκθεμελίωσης. Και ας ελπίσουμε ότι ο διάλογος μέσα στη Βουλή, με τις πληροφορίες που θα προσφέρει, με την αντίκρουση ή την αντιμετώπιση απόψεων, είναι δυνατό να σημάνει τον τερματισμό μιας κατηφορικής πορείας, για ν' αρχίσουμε κάποτε μια άλλη πορεία, ιδιαίτερα σε κρίσιμες ώρες, αφού φαίνεται ότι είναι άγνωστη η διάρκεια του κυπριακού προβλήματος, άγνωστη η διάρκεια της αναμέτρησης με τον τούρκικο επεκτατισμό και αφού το θέμα της άμυνας αποτελεί τη ραχοκοκαλιά της πολιτικής μας τοποθέτησης, των διπλωματικών μας σχέσεων, της περαιτέρω πορείας του εθνικού μας θέματος.

Το θέμα που ενεγράφη στη Βουλή φέρει τον τίτλο "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας". Οι συζητήσεις όμως που ακολούθησαν πολύ λίγο ασχολήθηκαν με τις διαδικασίες αγοράς οπλικών συστημάτων. Εκείνο που διεξοδικά εξετάστηκε ήταν η αγορά των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων. Είχαμε συνεχώς την αίσθηση ότι οι αμφισβητήσεις που υπήρχαν δεν αφορούσαν κακές διαδικασίες ή κακή εφαρμογή τους, αλλά υποβρύχιους και άγνωστους σε μας υπολογισμούς και ανταγωνισμούς. Μια αδυσώπητη σύγκρουση κυκλοφορούσε, υπόκωφη και άπιαστη, όμως σκληρή και βάναυση, με στόχο την αμφισβήτηση της επιλογής των συγκεκριμένων οπλικών συστημάτων με προεκτάσεις που άγγιξαν το σύνολο της άμυνάς μας και την ίδια την έννοια της αμυντικής μας θωράκισης.

Συζητήσαμε διεξοδικά για τους όλμους 120 χιλιοστών, το πυραυλικό αμυντικό μας σύστημα, τις διόπτρες, τους πυραύλους EXOCET, τα αυτοκίνητα ACMAT. Και για όλ' αυτά υπήρχαν διαρροές, ύποπτες διαρροές, που είχαν τη δική τους σκοπιμότητα. Συζητήσαμε για τη SOFMA, που συγκέντρωσε μάλιστα πρωτοφανές μένος

και χαρακτηρισμούς, που δεν ξέρω αν ανάλογοι δόθηκαν ποτέ για συμμορίες κλεφτών ή απατεώνων. Μέχρι που επικαλέστηκε συνάδελφος την παγκόσμια εγκληματική ιστορία, για να χαρακτηρίσει τη συνεργασία με τη SOFMA "ληστεία του τρένου". Χρησιμοποιήθηκε ακόμη το βήμα της Βουλής για εκτόξευση κατηγοριών και ύβρεων πρωτοφανών για το κυπριακό κοινοβούλιο. Χαρακτηρίστηκε ο τέως Υπουργός 'Αμυνας από ψεύτης μέχρι παρανοϊκός, με όλη την ενδιάμεση κλίμακα των ύβρεων και επιθέτων να ανθούν σε μια πλούσια ποικιλία. Αυτό που γίνεται με τη συζήτηση για την άμυνα δεν είναι πια κοινοβουλευτικός διάλογος ή κριτική, αλλά κατατρόπωση κάθε έννοιας μέτρου και λογικής. 'Οταν αυτό συμβαίνει μέσα στην κοινωνία από κάποια άτομα, τότε όλοι συνιστούμε αυτοσυγκράτηση και ψυχραιμία. 'Οταν όμως συμβαίνει μέσα στη Βουλή, πλήττονται αξίες, διαβρώνεται η δημοκρατία, υποσκάπτεται το κράτος και τίθενται σε κίνδυνο οι διεθνείς μας σχέσεις. Οι ύβρεις, τα αυθαίρετα συμπεράσματα, οι χαρακτηρισμοί, οι διογκωμένοι αριθμοί που καταλήγουν σε καθορισμό μυθικών ποσών, αφού σύμφωνα με τους ισχυρισμούς ορισμένων φαγώθηκαν από £100 εκ. μέχρι £201 εκ. για αγορές ύψους £509 εκ., δημιουργούν εντυπώσεις που φορτίζουν το κλίμα και χρεοκοπούν στη συνείδηση του λαού την έννοια της άμυνας. Υπάρχει ο κίνδυνος, όταν θα τελειώσουμε τη συζήτηση, να μην υπάρχει πια το αντικείμενο για το οποίο συζητούμε. Θα έχουμε καταστρέψει την άμυνα που δημιουργήσαμε και θα έχουμε φθείρει ανεπανόρθωτα τις προοπτικές μας.

Θα 'πρεπε να είχαμε μάθει ως τώρα ότι η άμυνα δεν είναι μόνο χρήματα που πληρώνονται και όπλα που αγοράζονται, αλλά είναι ένας εξαιρετικά ευαίσθητος τομέας που, εκτός όλων των άλλων του πτυχών, καθορίζει διεθνείς πολιτικές και διπλωματικές σχέσεις. Υπάρχει η διπλωματία της άμυνας. Κάθε επαφή στον αμυντικό τομέα δημιουργεί ένα πλέγμα σχέσεων κι αυτό το επιδιώκουν συστηματικά τα κράτη που θέλουν να επιβιώσουν. Οι Τούρκοι μας δίνουν κι εδώ μαθήματα, γιατί με την αμυντική τους διπλωματία δημιουργούν ένα πλέγμα σχέσεων. Κάνουν κοινά γυμνάσια με άλλες χώρες -όχι μόνο του ΝΑΤΟ- κάνουν επαφές Υπουργών, επιτελών και επιτελείων και κάθε αγορά ή συμβόλαιο το συνδέουν με πολιτική υποστήριξη σε θέματα που ενδιαφέρουν τη χώρα τους. Και πολλές φορές γίνονται αγορές με σκοπιμότητα, για να επιτύχουν πολιτικά ανταλλάγματα. Αγοράσαμε όχι όπλα, αλλά πυρομαχικά από την Ισπανία. 'Οταν όμως σε κάποια φάση ήμασταν έτοιμοι να πάμε σε μια δοκιμαστική επίδειξη ενός οπλικού συστήματος, μας διαμήνυσαν οι Ισπανοί να μην πάμε, γιατί την ίδια εποχή παράγγειλε η Τουρκία σαράντα μεταγωγικά αεροπλάνα σε ισπανικές βιομηχανίες. Η Γαλλία, με τη γνωστή ευαισθησία της για τα ανθρώπινα δικαιώματα, μετέβαλε τον τελευταίο καιρό τη στάση της έναντι του Κουρδικού, για να αναλάβει μεγάλα έργα στην Τουρκία.

Εμείς είχαμε ένα καλό όνομα σε μια χώρα, όπως η Γαλλία. Είχαμε αγοράσει τα AIRBUS και προχωρήσαμε σε αμυντική συνεργασία μαζί της. Είχαμε την υποστήριξή της στον πολιτικό τομέα, ακόμη και στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Αντί να εκμεταλλευτούμε αυτό το δεδομένο για μια ακόμη στενότερη συνεργασία, αρχίσαμε ένα βίαιο πόλεμο εναντίον της Γαλλίας -και να μη λέμε ότι είναι απλώς εναντίον της SOFMA- και εναντίον των κρατικών της εταιρειών. Και μόνο η μεγαλοψυχία της μέχρι της στιγμής μας έχει διασώσει, αλλά και αυτή έχει τα όριά της που φαίνεται ότι έχουν εξαντληθεί. 'Ολα αυτά τα χρόνια μας διαβίβαζε μέσω της διπλωματικής οδού να ολοκληρώσουμε το ταχύτερο την έρευνά μας, γιατί ενοχλείτο από το παρατεταμένο και το επαναλαμβανόμενο υβρεολόγιο στον τύπο μας. Ανώτατοι κρατικοί αξιωματούχοι μας μετέφεραν τις εντυπώσεις τους, ότι η Γαλλία είναι δυ-

σαρεστημένη από το θόρυβο, γιατί πλήττεται η φήμη της και το καλό της όνομα. Και αν η Γαλλία ενδιαφέρεται για κάτι, είναι για τη θέση της στον κόσμο. Έχει αυξημένο αίσθημα περηφάνιας και δε θα ανεχτεί να κινδυνεύουν τα εθνικά της συμφέροντα από την Κύπρο. Η Γαλλία βρίσκεται για θέματα γοήτρου σε μόνιμη σύγκρουση με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, γι' αυτό δεν πρόκειται να ανεχτεί το υβρεολόγιο που συνεχώς εξαπολύεται από την Κύπρο από τις πρώτες κιόλας μέρες που έφτασαν τα γαλλικά άρματα, το 1986. Και ο κίνδυνος που υπάρχει δεν είναι οι πωλήσεις προς την Κύπρο -αυτό αποτελεί μια παρωνυχίδα για τη Γαλλία- αλλά η διοχέτευση πληροφοριών στο διεθνή τύπο ότι οι γαλλικοί οργανισμοί κάνουν απάτες. Αυτή τη δυσφήμιση δεν την ανέχεται η Γαλλία -προπαντός αναπόδεικτη- ιδιαίτερα από μια χώρα όπως η δική μας, που το μόνο που θυμίζει στην αντιπαλότητα μαζί της είναι το προηγούμενο του ποντικιού που βρυχάται.

Το γεγονός ότι η Γαλλία είναι δυσαρεστημένη και ενοχλημένη με την Κύπρο είναι κάτι που μάθαμε από τον ίδιο τον Υπουργό Εξωτερικών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ο ίδιος ο Υπουργός Εξωτερικών μας δήλωσε ότι: "'Έχει περάσει ένας ολόκληρος χρόνος και αρχίζει πλέον να δημιουργείται η εντύπωση ότι μπορεί απ' αυτό να προκύπτει μια δυσφήμιση για τη Γαλλία και το έργο που κάνει, δηλαδή τις πωλήσεις όπλων προς την Κύπρο ... Μια ενέργεια (που γίνεται) παρά τις πιέσεις (που της ασκούνται). Κατά συνέπεια, δε θα ήταν χρήσιμο να βρίσκεται κάτω από συνεχή αμφισβήτηση κάποιος οργανισμός." Ο Υπουργός μας λέει ότι, αν υπάρχουν θέματα στα οποία παραβιάστηκαν συμβατικές υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις, υπάρχει η νόμιμη διαδικασία. Και μας προειδοποιεί: "... σε τελευταία ανάλυση οι εταιρείες, για να πουλήσουν όπλα, θέλουν την έγκριση της κυβέρνησης. Θέλουμε, επιμένει ο Υπουργός, να διαφυλάξουμε αυτή τη διακρατική σχέση στο θέμα της προμήθειας όπλων."

'Εκτοτε όμως τα πράγματα έχουν επιδεινωθεί. 'Εχουμε πια την άμεση γαλλική προειδοποίηση που εστάλη προς τον Υπουργό 'Αμυνας και κοινοποιήθηκε προς τη Βουλή. Ο πρόεδρος της SOFMA, ανάμεσα σε πολλά άλλα που λέγει για τη συνεργασία με την Κύπρο, εκφράζει τη δυσφορία του για τη συνεχή κριτική που γίνεται εναντίον της εταιρείας του και το χειρότερο για το ότι η κυβέρνηση δεν αντιμετώπισε και δεν αποδοκίμασε κακοήθη εκστρατεία του τύπου εναντίον της. Και συνεχίζει: "Δε θα αποκρύψω το γεγονός ότι η ανεύθυνη (irresponsible), εμπαθής (vicious) και μεροληπτική (biased) εκστρατεία του τύπου που εξαπελύθη στη χώρα σας για τόσους πολλούς μήνες βλάπτει πλέον την εταιρεία μου ..." Και το πιο σημαντικό για μας είναι η προειδοποίηση που μας απευθύνει: "Κι είναι τότε (μόνο), όταν το Υπουργείο σας καταγγείλει (denounce) την εκστρατεία του τύπου, που θα μπορέσουμε να επαναλάβουμε τη βοήθεια προς το Υπουργείο σας, όταν θα θελήσει να ξητήσει την εμπειρογνωμοσύνη μας." Φυσικά η κατάσταση επιδεινώνεται, όταν πλάι στον τύπο προστίθεται η Βουλή και μάλιστα το κυβερνών κόμμα με τους πιο έγκυρούς του εκπροσώπους, που δε διστάζουν να χρησιμοποιήσουν για τη SOFMA χαρακτηρισμούς για κλοπές, λεηλασίες και ληστείες του τρένου. Και γίνεται αληθινά τραγική, όταν πλάι στις ομιλίες που έχουν γίνει -άλλες με αποδεικτικά στοιχεία και άλλες χωρίς- προστίθεται και δημόσια δήλωση, υπό μορφή πολιτικής διακήρυξης, του ίδιου του Γενικού Εισαγγελέα -ένα θέμα που θα μας απασχολήσει παρακάτω.

Δε λέει κανένας να σιωπούμε ή να αποκρύβουμε καταγγελίες. Εκείνο όμως που χρειάζεται είναι διερεύνηση, είναι δικαιοσύνη, είναι χρησιμοποίηση των δυνατοτήτων μας ως κράτους και σοβαρότητα και υπευθυνότητα από όλους μας. Γιατί

αυτά που διακυβεύονται είναι ύψιστα εθνικά συμφέροντα. Εδώ κινδυνεύουμε, όχι γιατί θελήσαμε να ερευνήσουμε μια υπόθεση, αλλά γιατί παραλείψαμε να τη διερευνήσουμε για ενάμιση και πλέον χρόνο, γιατί εξετράπημεν σε κατηγορίες και βγήκαν από το στόμα μας λόγια και χαρακτηρισμοί που δεν ταιριάζουν σε υπεύθυνα πρόσωπα. Κι αυτοί οι χαρακτηρισμοί και οι κατηγορίες έγιναν από το κόμμα του Προέδρου της Δημοκρατίας. Από την όλη στάση μας είναι πια ορατή μια ζημιά για τον τόπο, που ας ελπίσουμε ότι θα είναι ελεγχόμενη. Και η ζημιά δε θα είναι αυτή που μας είπαν οι συνάδελφοι, η απώλεια όσων εκατομμυρίων κατάγγειλαν, αλλά η αχρήστευση και των υπαρχόντων οπλικών συστημάτων. Γιατί, αν αύριο η Γαλλία θελήσει -και το υπονοούμενο είναι σαφές- να αρνηθεί άλλο οπλισμό ή ανταλλακτικά, ποια θα είναι η συνέπεια για την άμυνα; Αυτό το φρικώδες σενάριο δε θα ήθελα να το φανταστώ.

Εκείνο που δεν τονίστηκε μέχρι της στιγμής είναι ότι η Κύπρος, μια μικρή αγορά με πολλά προβλήματα, δεν ήταν μια θελκτική αγορά όπλων. Λίγες ήταν οι πόρτες που άνοιξαν κι αυτές ύστερα από μακράν προσπάθεια. Οι αντίπαλοί μας ήταν πολλοί και ισχυροί, ήταν οι Άγγλοι, ήταν οι Αμερικάνοι, ήταν οι Τούρκοι. Κι αυτοί ήταν μόνο η πρώτη γραμμή. Λέγουν πολλοί ότι όπλα αγοράζουμε από παντού. Μπορεί να υπάρχουν έμποροι όπλων που να πουλούν από αυτόματα μέχρι αεροπλάνα. Τότε όμως δε θα έχεις διασφαλίσεις ούτε για τιμές ούτε για ανταλλακτικά ούτε για πολεμοφόδια. Μπορεί ακόμα να αγοράζεις όπλα από κυβερνήσεις. Όμως, το χαρακτήρα και την εγκυρότητα της πράξης τη χαρακτηρίζει και η εγκυρότητα της κυβέρνησης. Και η Γαλλία είναι μια χώρα που, πέραν των όπλων που μας έδινε, μας παρείχε εγκυρότητα και προστασία για την εξασφάλιση αυτών των όπλων μέσα στον ευρωπαϊκό χώρο και διεθνώς. Πολλές φορές, όταν μας προκάλεσαν, είπαμε ότι η χώρα που μας προμηθεύει είναι η Γαλλία. Και αυτό ήταν πειστικό επιχείρημα, για να μην μπορεί να συνεχίσει κάποιος κακοήθη εκστρατεία εναντίον της Κύπρου.

Είναι γι' αυτό που μια επιδείνωση των σχέσεών μας με τη Γαλλία θα έχει συνέπειες όχι μόνο στα άρματα ή στα κανόνια, αλλά και στον πολιτικό τομέα. Να θυμίσουμε ότι σε κάποιο στάδιο παρενέβη προς εφημερίδα ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, γιατί κινδυνεύαμε και μέσα στο Συμβούλιο Ασφαλείας απ' όλη αυτή την ιστορία.

Υπάρχουν ακόμη κάποια βασικά σημεία που θα ήθελα να προσθέσω. Η συζήτηση αποκάλυψε και την έκταση της δυσπιστίας που υπάρχει γύρω μας. Είναι αρκετό να συμφάγεις με κάποιον, για να θεωρηθείς ύποπτος. Είναι αρκετό να χαιρετίσεις κάποιον, για να θεωρηθείς ύποπτος. Αν μάλιστα συνομιλήσεις με τον τέως Υπουργό Άμυνας, σίγουρα έχεις φάει χρήματα μαζί του. Αυτά δε μας καλοσυνιστούν. Δημιουργούν παραπετάσματα και εμποδίζουν το δημοκρατικό διάλογο και την κριτική. Και αν δεν πείθουμε ότι είμαστε μια σοβαρή χώρα, για να συνεργαστεί κάποιος μαζί μας, πώς θα έχουμε αύριο την υποστήριξη της Γαλλίας, για να γίνουμε μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Εκείνο που από το βήμα της Βουλής αισθάνομαι την ανάγκη να κάμω, και πιστεύω ότι εκφράζω την ολότητα της Βουλής, είναι να εκφράσω την ικανοποίηση και την ευγνωμοσύνη μας προς τη Γαλλία -και σ' αυτό νομίζω ότι είμαστε σύμφωνοι. Ικανοποίηση και ευγνωμοσύνη, γιατί πρώτη διέσπασε το εμπάργκο όπλων εναντίον της Κύπρου, γιατί μας πρόσφερε πολιτικό κύρος με τη συνεργασία της μαζί μας και γιατί αντέστη σε πιέσεις των Τούρκων, των Βρετανών και των Αμερικάνων και του ίδιου του Λέτσκι, όταν έκανε προσωπικό διάβημα. Μέσα στην Άγκυρα ο ίδιος ο Υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας απαντούσε σε τουρκικές αιτιάσεις και υποστήριζε ότι με το να μας πωλεί όπλα, κανόνια και EXOCET ενίσχυε απλώς την αμυντική προσπάθεια της Κύπρου.

Απευθυνόμαστε προς όλους τους ενδιαφερόμενους στη Γαλλία, για να τους πούμε ότι στην Κύπρο έχουμε δημοκρατία, έχουμε ελεύθερο τύπο. Γι' αυτό δεν πρέπει να ενοχλούνται από τυχόν χαρακτηρισμούς. Στο τέλος θα επικρατήσει η αρετή της δημοκρατίας, η μετριοπάθεια και η δικαιοσύνη. Να είναι βέβαιοι γι' αυτό. Η γαλλοκυπριακή φιλία έχει βαθιές ρίζες μέσα στην ιστορία και αυτές δεν μπορούν να διαταραχθούν από κανένα θόρυβο.

Προχωρούμε στη συζήτηση ενός τόσο κρίσιμου θέματος μέσα σε κλίμα έντονης αντιπαράθεσης, δυσπιστίας και σχηματισμένων κιόλας απόψεων. Για να κρίνουμε τις διαδικασίες, θα έπρεπε να τις εξετάσουμε σε βάθος και ιστορικά. Αν το κάναμε, θα μπορούσαμε να πούμε σήμερα στη Βουλή ότι η εξασφάλιση οπλικών συστημάτων για μια σειρά ετών ήταν μια απόρρητη υπόθεση της απόλυτης αρμοδιότητας του εκάστοτε Υπουργού. Ενώπιον της Βουλής έφθανε ένα ποσό, το οποίο εγκρινόταν χωρίς έλεγχο και χωρίς διερεύνηση. Από την ίδρυση της Επιτροπής 'Αμυνας άρχισε η διερεύνηση σε βάθος, πράγμα που επέβαλε τη δημιουργία διαδικασιών. Οι διαδικασίες συνεχώς εμπλουτίζονταν και βελτιώνονταν και τελικά αποτέλεσαν βάση για τις νέες διαδικασίες που προτείνει τώρα η κυβέρνηση και βρίσκονται υπό συζήτηση στην Επιτροπή 'Αμυνας.

Ελέχθη από τον κ. Χάσικο ότι οι διαδικασίες της προηγούμενης κυβέρνησης δεν ήταν έγκυρες, γιατί δεν είχαν πάρει τη μορφή των κανονισμών. Θα πρέπει όμως να σημειώσουμε ότι αυτή είναι η συμβουλή του Γενικού Εισαγγελέα και προς την κυβέρνηση Κληρίδη. Ενώ αρχικά οι Υπουργοί Οικονομικών και 'Αμυνας υποστήριζαν ότι οι νέες διαδικασίες έπρεπε να πάρουν τη μορφή του νόμου, αργότερα κατέληξαν ότι αυτό δε χρειάζεται. Θα δημιουργούσε δυσκολίες και αδιέξοδα, που θα έβλαπταν τελικά και τη διαδικασία και τα συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Γι' αυτό, όταν μιλούμε για διαδικασίες, θα πρέπει να έχουμε κατά νουν αυτό που είπε ο κ. Μουσιούττας, ότι πίσω από τις διαδικασίες είναι οι άνθρωποι και από την ποιότητα των ανθρώπων εξαρτάται και η εγκυρότητα των διαδικασιών. Οι διαδικασίες δημιουργούν το πλαίσιο για να κινούνται οι τίμιοι άνθρωποι και για να διακρίνονται οι ανέντιμοι και οι κερδοσκόποι. Δεν κάνουν όλους τους ανθρώπους αγγέλους, αλλά δίνουν το μέτρο της συμπεριφοράς, ιδιαίτερα των κρατικών λειτουργών και των πολιτικών υπευθύνων.

Η συνεχής συζήτηση και ο έλεγχος που ασκείτο γύρω από την προμήθεια οπλικών συστημάτων οδηγούσε και σε βελτίωση των διαδικασιών. Ο νόμος που ρυθμίζει τη λειτουργία της Επιτροπής 'Αμυνας συνέβαλε στη δημιουργία ενός άλλου κλίματος μέσα στο χώρο της άμυνας. 'Ολοι πια γνωρίζουν ότι ανά πάσα στιγμή είναι δυνατό να κληθούν να λογοδοτήσουν για τις πράξεις και τις αποφάσεις τους.

Η διαδικασία, όσο τέλεια και αν είναι, δεν μπορεί να βάλει κάτω από ολικό και πλήρη έλεγχο τα πάντα. Κάποιοι θα μπορούν να ξεφεύγουν, κάποιοι θα επωφελούνται και θα ήταν αφέλεια να μην το παραδεχτούμε. Εκείνο όμως που μας ενδιαφέρει άμεσα είναι να μην εκμεταλλεύονται τις περιστάσεις οι πολιτικοί υπεύθυνοι και οι κρατικοί λειτουργοί. Στο σημείο αυτό είμαστε απόλυτοι και για τον Υπουργό και για τον Αρχηγό του ΓΕΕΦ. 'Οσους ξεφεύγουν, όσους παραβιάζουν τις διαδικασίες είναι υπόθεση της αστυνομίας να τους ανακαλύψει και να τους οδηγήσει στη δικαιοσύνη. Η κυβέρνηση Κληρίδη υποσχέθηκε σύσταση ειδικού τμήματος της αστυνομίας για οικονομικά θέματα. Το τμήμα αυτό πρέπει να έχει ιδιαίτερες ευθύνες για τα θέματα της άμυνας.

Ελέχθη από τον κ. Ρολάνδη ότι η αποδέσμευση κονδυλίων από τη Βουλή καθιστά τη Βουλή συνυπεύθυνη των πράξεων της κυβέρνησης. Ίσως να είναι ο μόνος τομέας που η ανάληψη κοινής ευθύνης είναι υποχρεωτική. Η άμυνα δεν είναι, κάτω από τις συνθήκες κατοχής που ζούμε, ένας τομέας όπως όλοι οι άλλοι. Η άμυνα είναι μια εθνική υπόθεση, έναντι της οποίας όλοι θα πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας φανερά και δημόσια. Αν για την άμυνα αποφασίζει τελικά το Εθνικό Συμβούλιο, γιατί η Βουλή θα πρέπει να είναι αμέτοχη ευθύνης; Και είναι η ευθύνη της Βουλής που θα δίνει νόημα σε οποιαδήποτε συμμετοχή ή έγκριση οποιωνδήποτε σχεδίων από το Εθνικό Συμβούλιο. Γιατί θα πρέπει να φορτώσουμε τα πάντα στον Υπουργό Άμυνας και στον Αρχηγό του ΓΕΕΦ; Με τον τρόπο αυτό ξοφλούμε από τις ευθύνες μας έναντι του τόπου; Η έγκριση του νόμου ήθελε ακριβώς να δώσει αυτό το μήνυμα και έχω την εντύπωση ότι δεν πρέπει να φοβίζει τη Βουλή η ανάληψη των δικών της ευθυνών. Η απόφαση είναι μεγάλη, οι περιπλοκές είναι πολλές, όμως το αποτέλεσμα είναι η διασφάλιση μιας ευρύτερης αποδοχής στον τομέα της άμυνας. Οι εξαιρετικές καταστάσεις που περνά ο τόπος χρειάζονται και εξαιρετικά μέτρα για την αντιμετώπισή τους. Ένα από αυτά είναι ο νόμος για την αμυντική θωράκιση που περιέβαλε τη Βουλή, και ειδικότερα την Επιτροπή Άμυνας, με ιδιαίτερα αυξημένες εξουσίες και αρμοδιότητες σε σύγκριση με τους υπόλοιπους τομείς. Τώρα, αν ο κλονισμός της εμπιστοσύνης μέσα στην κοινωνία μας είναι τόσο μεγάλος, αν είναι αδύνατος ο μερισμός ευθύνης, τότε πραγματικά δεν έχουμε σωτηρία. Ούτε άμυνα θα μπορέσουμε να στήσουμε ούτε το κράτος μας θα μπορέσουμε να σώσουμε.

Μπροστά στα αδιέξοδα που φτάσαμε άρχισε να συζητείται η άποψη της κατάργησης της νομοθεσίας, οπότε θα τερματιστεί και η ευθύνη της Βουλής. Όμως, σε τέτοια περίπτωση δε θα υπάρξει πολιτική ηγεσία για να επωμιστεί την ευθύνη. Η έννοια της εθνικής πολιτικής θα καταρρεύσει και θα μεταφέρεται όλο το βάρος στην κυβέρνηση και στο κυβερνητικό κόμμα. Και αυτό θα μεγεθύνει τις διαφορές και την καχυποψία. Μπορεί να μην πέτυχε τα πάντα ούτε ο νόμος ούτε η Βουλή, αλλά εξασφάλισε διαφάνεια που δεν υπάρχει σε καμιά άλλη Βουλή. Φυσικά, σήμερα η νομοθεσία δοκιμάζεται. Και δοκιμάζεται από την κατάχρηση που γίνεται. Είναι όμως πιθανόν και με μια δόση αυτοκριτικής να βρούμε μελλοντικά μια πιο ισορροπημένη και υπεύθυνη λειτουργία.

Στην Επιτροπή Άμυνας μπήκαμε όλα τα μέλη με ένα πνεύμα και μια διάθεση συμβολής στην ενίσχυση της αμυντικής μας προσπάθειας. Γυρίζοντας πίσω μπορούμε να πούμε ότι πετύχαμε πολλά. Ένα από τα πιο σημαντικά μας επιτεύγματα ήταν η εδραίωση ενός πνεύματος αλληλοκατανόησης μεταξύ των μελών της Επιτροπής. Η κάθε πλευρά προσπαθούσε να κατανοήσει τις θέσεις της άλλης και αναζητούσαμε όλοι από κοινού μια κοινή προσέγγιση, πράγμα που κατά κανόνα επιτυγχάναμε.

Η εργασία στην Επιτροπή Άμυνας δεν ήταν εύκολη, ιδιαίτερα όλα τα χρόνια της εξοπλιστικής προσπάθειας, που ήρθε μάλιστα καθυστερημένα. Τα ερωτηματικά που μας δημιουργούνταν ήταν πολλά και οι πληροφορίες αντιφατικές. Τα μέλη της Επιτροπής χρειάζονταν πληροφόρηση. Έπρεπε να κάνουν διερεύνηση και όφειλαν μια υπεύθυνη γνώμη στη Βουλή.

Σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι, ύστερα από τόσο θόρυβο που έγινε, μπορούμε να σας πούμε ότι όσα εγκρίνατε και όσα απαιτήθηκαν από την Εθνική Φρουρά είναι χρήσιμα, αξιόμαχα και αξιοποιούνται πλήρως από τα στρατευμένα παιδιά μας. Και

αυτό δεν το λέμε εμείς, αλλά η επαναξιολόγηση των οπλικών συστημάτων που έγινε από την Εθνική Φρουρά. Οι διαπιστώσεις για το αξιόμαχο των οπλικών μας συστημάτων όμως δεν εξαντλούν το θέμα ούτε δίνουν την πλήρη εικόνα των δυσκολιών που αντιμετωπίσαμε στην αθόρυβη εκτέλεση των καθηκόντων μας.

Για λόγους που δε θέλω να χαρακτηρίσω η Επιτροπή έγινε στόχος, στόχος διαφόρων. Καταβλήθηκε προσπάθεια να επηρεαστεί. Όταν τούτο δεν έγινε κατορθωτό, έγινε στόχος επιθέσεων, λάσπης και κατασυκοφάντησης. Ζούμε σε δημοκρατία και το να κατηγορούνται τα μέλη της Επιτροπής Άμυνας ότι οι γνώσεις τους γύρω από τα στρατιωτικά θέματα είναι και μάλιστα "χωρίς αμφιβολία", όπως γράφτηκε, λιγότερες από εκείνες ενός υποδεκανέα, είναι κατανοητό. Δε θέλει ο αρθρογράφος να αναγνωρίσει ούτε το έργο της Επιτροπής ούτε την ικανότητα των μελών της. Όμως, η αναφορά ότι "εν γνώσει τους συμμετέχουν σε ένα βρώμικο παιγνίδι παραπλάνησης του λαού" είναι μια απαράδεκτη συκοφαντία. Και γίνεται ακόμα ένας εξωφρενικός λίβελος η αναφορά ότι "πολλά ψιθυρίζονται για τα κίνητρα αυτής της συμπεριφοράς των Βουλευτών μας και ένας θεός ξέρει σε ποιο βαθμό αυτά που λέγονται στο παρασκήνιο ανταποκρίνονται στην αλήθεια".

Θα παρακαλούσα, αν ήταν δυνατό, λιγότερο θόρυβο. Με συγχωρείτε, αλλά το θέμα είναι σοβαρό.

Και επειδή οι Βουλευτές της Επιτροπής τρώνε, αυτό είναι το υπονοούμενο, προσθέτει: "Θα ήταν αστείο να διεξαχθεί από αυτή την Επιτροπή της Βουλής η επικείμενη έρευνα για την άμυνα. Μόνο βλάκες θα μπορούσαν να δεχθούν ως αντικειμενική μια τέτοια έρευνα".

Και είναι εδώ ο κατάλληλος χώρος για να πούμε ποιοι είναι αυτοί οι άτιμοι, ποιοι αυτοί οι συκοφάντες, ποιοι είναι αυτοί οι άθλιοι που συκοφαντούν συλλήβδην τους Βουλευτές της Επιτροπής Άμυνας; Τι είδους δημοσιογραφία είναι αυτή; Τι είδους λιβελογράφημα είναι αυτό; Τι είδους ήθος υπάρχει πίσω από τους υβριστές; Πού αποσκοπούν και τι ζητούν; Την ηθική δολοφονία όσων πίστεψαν στην άμυνα, όσων υπηρέτησαν ακούραστα και με σθένος την άμυνα; Τι έχουν προσφέρει στην πατρίδα οι υβριστές και οι συκοφάντες; Ποιο είναι το ήθος και η ιστορία τους; Πού βρίσκονταν τις κρίσιμες ώρες, όταν αυτός ο τόπος επροδίδετο; Σε ποιο στρατόπεδο; Και ποιο είναι για ορισμένους το ηθικό τους υπόβαθρο; Γιατί γνωρίζουμε μερικούς από αυτούς. Αυτοί που αποτελούν το ίζημα της κοινωνίας, που σκοπό έχουν την εκθεμελίωση κάθε αρετής και συνοχής στην κοινωνία μας, βρίζουν και υποσκάπτουν θεσμούς και ανθρώπους. Υποσκάπτουν το ίδιο το κοινοβούλιο. Για να ακολουθήσει τι; Συκοφαντούν τα μέλη της Επιτροπής που έχουν περγαμηνές αγώνων και θυσιών για τον τόπο. Θεώρησαν οι άνθρωποι αυτοί ακόμα ύποπτο τό ότι μέλη της από διάφορους χώρους, με παλιές αντιπαραθέσεις, έδωσαν το χέρι και συνεργάστηκαν τίμια και παστρικά για έναν εθνικό σκοπό. Αυτό δεν έπρεπε, κατά την αντίληψή τους, να συνεχιστεί. Έπρεπε να επανέλθει η διάσπαση. Και θα πρέπει σήμερα να είναι ικανοποιημένοι, γιατί αποδίδει καρπούς η διαβρωτική τους πολιτική. Η Επιτροπή Άμυνας, έπειτα από αυτή τη συζήτηση, πραγματικά φοβούμαι ότι δε θα είναι η ίδια η παλιά.

Είναι όμως η ώρα να εκφράσω και τιμή και περηφάνια που μου δόθηκε η ευκαιρία να συνεργαστώ με ανθρώπους από όλα τα κόμματα με τόσο ψηλό το αίσθημα της ευθύνης, τόσο γνήσιο πατριωτισμό, τόσο ψυχικό σθένος, ώστε να συνεχίζουν απτόητοι την εργασία τους στην Επιτροπή Άμυνας. Είναι αλήθεια ότι πολλές φορές

αισθανθήκαμε κουρασμένοι. Είναι αλήθεια ότι ήρθαν στιγμές που κάτω από το υβρεολόγιο και τη συκοφαντία θελήσαμε να παραιτηθούμε. Και είναι σε εκείνες τις στιγμές που εμψύχωνε ο ένας τον άλλο, για να συνεχίσουμε την πάλη και τον αγώνα για την άμυνα της Κύπρου. Όμως, όλα αυτά μας έχουν πληγώσει βαθύτατα. Αισθανόμαστε τραυματισμένοι, κουρασμένοι από το πολύ φαρμάκι και την περισσότερη δολοπλοκία. Όμως νιώθουμε περήφανοι για το έργο που επιτελέσαμε. Όταν όλοι πετροβολούσαν την άμυνα, εμείς την προστατεύαμε και τη βοηθούσαμε. Όταν όλοι απέφευγαν ανάληψη ευθύνης, είναι η Επιτροπή Άμυνας που έδωσε την έννοια της συνέχειας στην άμυνα. Η Επιτροπή αποτέλεσε τη ραχοκοκαλιά της άμυνας σ' αυτό τον τόπο. Και είναι γι' αυτό που είμαστε στην πολιτική. Για να δώσουμε έργο και για να αναλάβουμε ευθύνες. Και το δώσαμε στο χώρο της άμυνας χωρίς υπολογισμό, χωρίς δημαγωγία, χωρίς καπηλεία, έστω και αν το προσωπικό μας κόστος είναι μεγάλο. Φίλοι μου, πολλές φορές με συμβούλευσαν να φύγω από την Επιτροπή Άμυνας. Ένα πράγμα ξέρουμε: Ότι μπορούμε να κοιτούμε τους απλούς ανθρώπους στα μάτια. Μπορούμε να τους πούμε ότι πορευόμαστε μαζί μια δύσκολη πορεία και ότι εμείς κάναμε ως εντολοδόχοι τους το καθήκον μας. Και έτσι θα συνεχίσουμε. Όσοι φυσικά θέλουμε να συνεχίσουμε με αυτό το πνεύμα.

Θα πρέπει να σημειώσω ότι όλες οι εγκρίσεις ήταν ομόφωνες, πράγμα που σημαίνει ότι το χρόνο που δίνονταν υπήρχε η αποδοχή, ότι οι ερωτήσεις απαντήθηκαν πειστικά και ότι δεν υπήρχε αμφιβολία για την ποιότητα των οπλικών συστημάτων. Τα ζητήματα που τώρα προβάλλονται ήταν από τότε γνωστά και έγινε πλήρης και διεξοδική έρευνα. Γι' αυτό δε χρειάστηκε να πάμε εμείς στα απόρρητα του Υπουργείου Άμυνας, για να βρούμε τις υπάρχουσες ή τις ανύπαρκτες ανωμαλίες. Τα προβλήματα σε μας ήταν γνωστά, σε όλες τις περιπτώσεις και για όλα τα θέματα, και της LUCHAIRE συμπεριλαμβανομένης, όχι στην έκταση που καταγγέλθηκε φυσικά από τον κ. Ιεροδιακόνου, αλλά ήταν γνωστή η ύπαρξη κάποιου προβλήματος.

Άλλοι θα δικαιολογούνταν σ' αυτό το χώρο με το να πουν ότι δεν ήξεραν, δεν κατάλαβαν ή ότι παρασύρθηκαν. Αυτό όμως δεν μπορεί ούτε επιτρέπεται για μέλη της Επιτροπής Άμυνας. Και όταν λείπει η σταθερότητα και η συνέπεια, όταν λείπει η καλή συνεργασία και η εμπιστοσύνη, δεν ξέρω πώς θα εργαστεί μελλοντικά η Επιτροπή, πόσο αποδοτική θα είναι και πόσο μερίδιο ευθύνης θα είναι έτοιμη να αναλάβει.

Καταβλήθηκε προσπάθεια να υποστηριχτεί ότι η Επιτροπή παραπλανήθηκε. Και αν φυσικά παραπλανήθηκε η Επιτροπή, και αναφέρθηκε και ο κ. Παπαδόπουλος σ' αυτό προηγουμένως, παραπλανήθηκε αθέλητα και η Βουλή. Άρα, η απόφαση είναι διαβλητή. Για να παραπλανηθεί όμως η Επιτροπή, θα πρέπει να συνεργήσουν από κοινού και εκ συμφώνου η ηγεσία της Εθνικής Φρουράς και φυσικά οι αξιωματικοί των διάφορων επιτροπών αξιολόγησης, το Υπουργείο Άμυνας, ως πολιτικοί υπεύθυνοι και ως υπηρεσιακοί παράγοντες, και το Υπουργείο Οικονομικών, ως πολιτικοί υπεύθυνοι, ως υπηρεσιακοί παράγοντες και ως συνδιαχειριστές του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης. Χρειάζεται δηλαδή μια ευρεία συνωμοσία που να εμπλέκει πολλούς ανθρώπους και ηγετικούς παράγοντες της κυβέρνησης και της Εθνικής Φρουράς. Από ό,τι όμως εξετέθη μέχρι τώρα δε φαίνεται να υπάρχει κάτι τέτοιο. Αντίθετα, η κυβέρνηση φαίνεται να μη γνωρίζει τίποτα για συνωμοσία και ούτε για παραπλάνηση. Φαίνονται μόνο κάποιοι αξιωματικοί που για κάποιους λόγους διαφωνούν. Και αυτό είναι το χαρακτηριστικό της ευρύτητας της συζήτησης και της ελευθερίας που υπήρχε στη διατύπωση γνώμης. Όμως, η επιβολή μιας τρομοκρατίας από μέρους της μειοψηφίας, με προεκτάσεις

που αφορούν την ακεραιότητα των υπολοίπων, είναι απαράδεκτη. Και η κατηγορία εύκολα μπορεί να αναστραφεί και να διερωτηθεί κάποιος: Προς τι ο θόρυβος και τι πραγματικά κρύβει;

Καταβλήθηκε μια συστηματική προσπάθεια να μεταφερθεί η συνολική ευθύνη στον Αλωνεύτη και στις αποφάσεις που έχει πάρει και προώθησε προς την Επιτροπή. Ενέχεται σε όλες τις πράξεις και -γιατί όχι;- και στην παραπλάνηση της Βουλής και στη διασπάθιση εκατόν έως διακόσιων εκατομμυρίων λιρών. Γι' αυτό το ποσό φαίνεται να μην υπάρχει η συμφωνία που απαιτείται. Και πού στηρίχθηκε το ότι ο Αλωνεύτης φέρει μόνος την ευθύνη, καθώς και το ότι συμβούλευε την Επιτροπή και παραπλανούσε εκείνος την Επιτροπή για όλα τα θέματα; Στηρίχθηκε σε μια απόφαση του Υπουργού ότι πρέπει να τυγχάνουν και της δικής του έγκρισης οι αποφάσεις των επιτροπών αξιολόγησης του ΓΕΕΦ. Αυτό όχι μόνο δεν είναι κακό, αλλά και επιβεβλημένο. Τι σόι Υπουργός θα ήταν κάποιος, όταν όλα αποφασίζονταν από υπαλλήλους εν αγνοία του και χωρίς τη δυνατότητα της δικής του συμμετοχής; Πώς θα θέλαμε τον Υπουργό 'Αμυνας; Απλώς να παρευρίσκεται στις παρελάσεις; Το σημαντικό είναι πώς ο Υπουργός χρησιμοποίησε αυτό το δικαίωμα; Γι' αυτό μας είπαν και οι δύο Αρχηγοί ότι ουδέποτε επενέβη στα καθήκοντά τους ούτε στον καταρτισμό ούτε στην αλλαγή των επιτροπών. Και ήταν απόλυτοι και κατηγορηματικοί και ο προηγούμενος Αρχηγός και ο κ. Σειραδάκης.

Και εμείς στην Επιτροπή 'Αμυνας είχαμε να κάνουμε μόνιμα με τις επιτροπές αξιολόγησης και όχι με τον Υπουργό, με τους αξιωματικούς και τους άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες. Μόνο σε κάποιες περιπτώσεις που ήταν πολύ ψηλά τα συμβόλαια και θέλαμε εμείς και ζητούσαμε την παρουσία του Υπουργού, ερχόταν ο Υπουργός στην Επιτροπή. Αν έγιναν λάθη, που δεν αποκλείεται, αυτό οφείλεται στα όργανα, στις συλλογικές διαδικασίες, στις δυσκολίες που έχουμε για εξασφάλιση οπλικών συστημάτων και όχι σε προσωπικές παρεμβάσεις. Φυσικά, την πολιτική ευθύνη φέρει για μας ο πολιτικός υπεύθυνος, αλλά εκεί που αποδεικνύεται λάθος και όχι συλλήβδην, όπως λέμε σήμερα καθ' υπερβολήν. Και είναι αυτό το σημείο που πρέπει να εντοπίσουμε. Να εντοπίσουμε τα λάθη και όχι να γενικεύουμε και να αχρηστεύουμε τα πάντα.

Η διερεύνηση ήταν δύσκολη υπόθεση. Ο όγκος των εγγράφων και η πληθώρα των λεπτομερειών αποτελεί ένα πραγματικό εμπόδιο για διεξαγωγή της έρευνας. Επισήμανση σημείων μόνο μπορούσε να γίνει. Δεν υπάρχει αγορά που μπορεί απόλυτα να θεωρηθεί η καταλληλότερη. Τα κριτήρια και τα δεδομένα είναι πάντοτε υπό αμφισβήτηση και υπό κρίση. Υπάρχουν διιστάμενες απόψεις ανάμεσα στους ίδιους τους αρμοδίους και υπάρχουν συγκρούσεις και συμφερόντων και ανταγωνιστών. Για κάθε αγορά, ιδιαίτερα όταν είναι υπολογίσιμη, υπάρχει εκ των προτέρων έντονη δραστηριότητα και εκ των υστέρων έντονες αντιπαραθέσεις. 'Ολα αυτά μεγεθύνονται με τη σπερμολογία και τη σκανδαλολογία. Η υπόθεση των διαδικασιών, ιδιαίτερα για τα οπλικά συστήματα, δεν μπορεί να είναι σαφώς διαγεγραμμένη ούτε τα κριτήρια απόλυτα και συγκεκριμένα.

Δεν υπάρχει η δυνατότητα των δημόσιων και διεθνών διαγωνισμών και δεν υπάρχει η ευχέρεια προμήθειας από διάφορες χώρες. Να μην ξεχνούμε ότι, για να αποκτήσουμε τα προηγούμενα τεθωρακισμένα οχήματά μας, χρειάστηκε να καταφύγουμε στη Βραζιλία, σε ένα εργοστάσιο που πια δεν υπάρχει, και ότι, για να προσφερθούν κάποιες χώρες να μας πουλήσουν, το τόλμησαν, γιατί άνοιξε πρώτη την αγορά της η Γαλλία. Ακόμη θα πρέπει να τονίσουμε ότι δεν έχουμε την ευχέρεια

αγοράς από όλες τις προσφερόμενες χώρες, γιατί αυτό είναι δυνατό να συνεπάγεται πολιτικές και διπλωματικές συνέπειες. Είναι δυνατό να υπάρχουν χώρες που να μας προσφέρουν οπλικά συστήματα, αλλά για πολιτικούς λόγους να επιβάλλεται να μην αγοράσουμε. Είναι ένα πολύπλοκο θέμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που θα πρέπει να το προσέξουμε ιδιαίτερα.

Όπως αναφέρει η έκθεση, σε σημείο μάλιστα για το οποίο ουδεμία αμφισβήτηση διατυπώθηκε, οι διαδικασίες επιλογής οπλικών συστημάτων, όσο και να καθοριστούν, αφήνουν ένα μέγα περιθώριο για συνυπολογισμό άλλων προϋποθέσεων, στρατιωτικών, επιχειρησιακών, ακόμα και εμπορικών, που επηρεάζουν τη λήψη της σχετικής απόφασης. Η λήψη ουσιαστικά της απόφασης λαμβάνεται μέσα στα πλαίσια των υπηρεσιακών επιτροπών που αποτελούνται από αξιωματικούς, που παίρνουν οδηγίες και εκτελούν διαταγές του Αρχηγού της Εθνικής Φρουράς.

Ο ρόλος του Υπουργού και των υπηρεσιών του Υπουργείου ήταν περιορισμένος στην πολιτική αντιμετώπιση, την υλοποίηση των προγραμμάτων, στις επαφές με ξένες κυβερνήσεις, στην ευρύτερη υποστήριξη της έννοιας της άμυνας, στην επίλυση προβλημάτων. Αυτό έχει επιβεβαιωθεί σε όλες τις περιπτώσεις που εξέτασαν οι δύο Επιτροπές.

Όλοι όσοι πήραμε μέρος στις ενημερώσεις της Επιτροπής ή του Εθνικού Συμβουλίου, γνωρίζουμε ότι τα οπλικά συστήματα προτείνονταν από το ΓΕΕΦ και όχι από τον Υπουργό, ότι καθήκον της κυβέρνησης ήταν η υλοποίηση των προγραμμάτων που εντάσσονταν φυσικά μέσα στα πλαίσια της αμυντικής πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας. Δηλαδή, η κυβέρνηση έχει την ευθύνη της αμυντικής πολιτικής και η στρατιωτική ηγεσία επιλαμβάνεται το σχεδιασμό και τη στήριξή της.

Η διαδικασία τελούσε κάτω από την εποπτεία της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, που υπέβαλλε ερωτήσεις και απορίες μέσα στα πλαίσια των δικών της ευθυνών. Μάρτυρες αξιόπιστοι για τη διαδικασία και πιστή εφαρμογή της ήταν οι Αρχηγοί της Εθνικής Φρουράς, κύριοι Μαρκόπουλος και Σειραδάκης. Μετά τη διερεύνηση, γνώμη για τη διαδικασία και τις αγορές εξέφρασε και ο Γενικός Εισαγγελέας.

Οι Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου, που συζήτησαν διεξοδικά το θέμα των διαδικασιών, δεν είχαν στόχο να ερευνήσουν αν ζούμε ή όχι σε έναν παραδεισιακό τόπο, σε έναν αγγελικό τόπο, όπου όλοι λειτουργούν άψογα και όλοι οι άνθρωποι είναι άγγελοι. Οι Επιτροπές συζήτησαν την εφαρμογή των διαδικασιών από μέρους των αρμόδιων οργάνων της πολιτείας στην Εθνική Φρουρά και στο Υπουργείο Άμυνας. Το αποτέλεσμα της έρευνας είναι ότι δεν διαπίστωσαν ούτε δόλο ούτε παραβίαση των διαδικασιών από μέρους των αρμοδίων, ούτε από τον Υπουργό ούτε από τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς. Και όλοι αυτοί οι πολιτειακοί παράγοντες δε διαπίστωσαν ανωμαλία ούτε παραβιάσεις ούτε παρανομίες.

Προβλήματα και δυσκολίες παρατηρήθηκαν και υπάρχει η καταγγελία του κ. Ιεροδιακόνου εναντίον των γαλλικών εταιρειών, που στην πράξη είναι το μόνο θέμα που εκκρεμεί και αφορά ένα ποσό ύψους £7.500.000. Και, αν λογαριάσουμε εκείνο που ιδιαίτερα αφορά τη LUCHAIRE, είναι γύρω στα £5.000.000 ή κάτι παραπλήσιο.

Οι πρόνοιες του νόμου ποινικοποιούν την πληρωμή προμηθειών ή άλλων οικονομικών ωφελημάτων από την αγορά οποιουδήποτε αντικειμένου με χρήματα του Ταμείου και σύμφωνα με την ερμηνεία που έδωσε ο κ. Παπαδόπουλος προηγουμένως. Αυτό γινόταν γνωστό στις εταιρείες. Οι εταιρείες υπέγραφαν σχετική βεβαίωση, μαζί με άλλη ότι δε μας πουλούσαν υλικά σε ψηλότερες τιμές. Γινόταν επίσης σαφές στις εταιρείες ότι δεν αναγνωρίζονταν ντόπιοι αντιπρόσωποι.

Εκείνο πάντως που γνωρίζουμε είναι ότι ούτε η σημερινή κυβέρνηση, η κυβέρνηση του κ. Κληρίδη, βρήκε άλλο προσφορότερό τρόπο από αυτό της υπογραφής των διαβεβαιώσεων από μέρους των εταιρειών ότι δε δίνουν προμήθειες και ότι δε μας πουλούν σε ψηλότερες τιμές. Στις νέες διαδικασίες που προτείνονται διατηρούνται τα ίδια συνοδευτικά πιστοποιητικά που υπογράφονταν και προηγουμένως. Για να διατηρείται η ίδια τακτική, αυτό σημαίνει ότι οι νομικές υπηρεσίες του κράτους τις έκριναν σωστές και επιβεβλημένες. Η υπογραφή των πιστοποιητικών δηλώνει, σύμφωνα με την ερμηνεία που δόθηκε και προηγουμένως, δέσμευση των εταιρειών και σε περίπτωση παραβίασής τους, για ορισμένες τουλάχιστον περιπτώσεις, είναι δυνατή η πολιτική αγωγή στα ίδια τα κυπριακά δικαστήρια και όπου υπάρχει διακρατική συμφωνία, όπως δηλώθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο, η απόφασή τους είναι εκτελεστέα και στη Γαλλία, με την οποία ιδιαίτερα έχουμε τέτοιες σχέσεις.

Αν η κυβέρνηση θέλει να δώσει κάποια μηνύματα για αυστηρή εφαρμογή των νόμων και των δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται, τώρα είναι η ώρα να πάρει μέτρα, τώρα που γίνεται συζήτηση για τα οπλικά συστήματα, τώρα που διαπραγματεύεται με κάποιους άλλους εμπορικούς οίκους και όχι με τα εργοστάσια, διότι έτσι είναι οι συνθήκες που επικρατούν στη χώρα εκείνη, τώρα που νέα ονόματα κυκλοφορούν στο παζάρι και νέα έγγραφα κυκλοφορούν παρασκηνιακά, τώρα που κάποιοι κινούνται δραστήρια μεταξύ τριών πρωτευουσών.

Στις δύο Επιτροπές αναφέρθηκαν πολλά ονόματα φερομένων ως αντιπροσώπων. Πολλά είχαν κιόλας σταλεί στην Επιτροπή Άμυνας από το Υπουργείο Άμυνας, ύστερα από ενημερώσεις που είχε από γαλλικά εργοστάσια και από την ίδια τη SOFMA. Κατάλογο με ονόματα δήλωσε ότι κατέχει και ο κ. Ιεροδιακόνου. Μας είπε ότι του έλειπαν δυο-τρία, όμως αυτά μας δήλωσε ο κ. Χάσικος ότι ήταν στα δικά του χέρια. Έτσι, και οι δύο μαζί είχαν έναν πλήρη κατάλογο αντιπροσώπων που κυκλοφορούσαν στην Κύπρο. Δε θα μπω στον πειρασμό να αναφέρω κανένα όνομα, παρόλο που κάποια ονόματα παραπονεμένων είναι δελεαστικά και από μόνα τους θα έφτιαχναν μια άλλη ιστορία.

Σωστά σημειώθηκε ότι δεν πρέπει να αναφέρουμε ονόματα από το βήμα της Βουλής και να δημιουργούμε εντυπώσεις σε βάρος ανθρώπων, οποιοιδήποτε και αν είναι αυτοί. Όμως, υπάρχει ένα στοιχείο που πρέπει να το θέσω υπόψη της Βουλής, γιατί αυτό το στοιχείο είναι συνέπεια του τρόπου που αντιμετωπίσαμε το πρόβλημα της SOFMA. Ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Μιχαηλίδης μας είπε: "Είχαμε πληροφορίες από το Παρίσι ότι πρόσφατα έγιναν προσεγγίσεις προς τις διάφορες εταιρείες για να πάρουν αντιπροσωπείες. Αυτές οι εταιρείες προμήθευαν όπλα την Κύπρο μέσω της SOFMA. Όταν παρουσιάστηκε η προοπτική ότι η SOFMA σταματά και βγαίνει από τη μέση, εμφανίστηκαν στο προσκήνιο οι αντιπρόσωποι." Ο κ. Υπουργός μας δήλωσε ότι κατέχει και τα ονόματα.

Παρόλο που τα συμπεράσματα είναι εύκολα και αυτονόητα, θα τα αφήσω στον καθένα από σας. Αφήνω σε σας να υποθέσετε τι σημαίνει αυτή η αποκάλυψη. Τι πιθανόν να κρύβει και ποιο το νόημα πολλών πραγμάτων από όσα συμβαίνουν γύρω μας. Το μόνο που θα πω είναι ότι, όταν φύγει ο ληστής του τρένου από τη μέση, δε θα πάρουν τη θέση του άγγελοι.

Οφείλω στο σημείο αυτό να κάμω και μια αναφορά στη συμβολή των αξιωματικών στη διερεύνηση του θέματος. Οι δυο Επιτροπές, και ιδιαίτερα η Επιτροπή Άμυνας, είχαν μια θαυμάσια συνεργασία με τους εκάστοτε Αρχηγούς της Εθνικής

Φρουράς και τους αξιωματικούς με συγκεκριμένες ευθύνες. Με την ευκαιρία της συζήτησης θέλουμε να εκφράσουμε προς όλους τη βαθιά μας εκτίμηση για τη σοβαρότητα και την υπευθυνότητα με την οποία χειρίζονται τα θέματα.

Αν υπήρξε πρόβλημα, αυτό ανάγεται στο σύστημα που ακολουθείται και που θέλει τους εξ Ελλάδος αξιωματικούς να υπηρετούν μόνο δύο χρόνια στην Κύπρο. Αυτό δεν τους δίνει την ευχέρεια της ολοκλήρωσης ενός έργου και πλήττει την ίδια την έννοια της συνέχειας, γιατί ο κάθε αξιωματικός, πέραν των ευρύτερών του καθηκόντων, επιφορτίζεται και με άλλα συγκεκριμένα, που απαιτούν προσωπική συμμετοχή και ευθύνη. Η έννοια της ολοκλήρωσης και η έννοια της συνέχειας απαιτούν μακρότερη θητεία των εξ Ελλάδος αξιωματικών. Απαιτούν ακόμα στενότερη σχέση με την Κύπρο, ώστε να αισθάνονται ότι καίρια και πρώτιστα εξυπηρετούν το σκοπό για τον οποίο ήρθαν και ότι τα προσωπικά τους συμφέροντα, που θα πρέπει να γίνονται αποδεκτά, συνδέονται με την τύχη και το μέλλον της Κύπρου και ότι η Κύπρος δεν είναι εφαλτήριο προς οποιαδήποτε άλλη κατεύθυνση. Εκτός φυσικά και αν αυτό το κενό συμπληρωθεί με την ανάθεση σε άξιους πια Κύπριους αξιωματικούς, που διαθέτουμε, συγκεκριμένων καθηκόντων, ιδιαίτερα σε θέματα εξοπλισμών, ώστε να έχουμε μια συνέχεια και μια υπευθυνότητα στα ζητήματα αυτά. Πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίσαμε οφείλονταν στην αλλαγή επιτροπών, στις αναχωρήσεις των αξιωματικών ή στην προοπτική ή προσδοκία εργοδότησης ορισμένων από αυτούς σε άλλους τομείς σχετικούς με την άμυνα.

Κατά τη διερεύνηση του θέματος προστέθηκαν νέες δυσκολίες. Η σοβαρότητα του θέματος αυτού καθ' εαυτού και ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των πληροφοριών επέβαλλαν τη διενέργεια κλειστών συνεδριάσεων. Όμως η εμπιστευτικότητα κατάντησε όχι μόνο διάτρητη, αλλά και ευκαιρία αφυδοσίας. Η κάθε συνεδρία γινόταν κάτω από το βάρος και την πίεση διάφορων δημοσιευμάτων. Μετά το πέρας της συνεδρίασης γίνονταν δηλώσεις πέραν εκείνων που οι Επιτροπές εξουσιοδοτούσαν. Τις πιο πολλές φορές δινόταν μια διαστρεβλωμένη εικόνα των όσων είχαν λεχθεί. Δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα ήταν η κατάθεση της κ. Μουμμούρη, που μόνο η επιείκεια και η ευσπλαχνία έπρεπε να συνοδεύει την περίπτωσή της και όχι η αναζήτηση εντυπωσιασμού από ανύπαρκτες αποκαλύψεις, και η υπόθεση των ανταλλακτικών των AMX 30 που, αντί να καταγραφεί ως επιτυχία του Υπουργείου και γιατί όχι και του Υπουργού σ' αυτή την περίπτωση, καταγγέλθηκε ως σκάνδαλο. Η πείρα από τη διερεύνηση του θέματος θέτει ενώπιον όλων μας θέματα δεοντολογίας τόσο για τους Βουλευτές όσο και για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Στην έκθεση γίνεται κατ' επανάληψη αναφορά στο ελληνικό Υπουργείο Άμυνας και τους πολιτικούς εκπροσώπους του, σε ελληνικά οπλικά συστήματα, σε ελληνικά εργοστάσια και σε πολιτικούς υπεύθυνους, ιδιαίτερα της προηγούμενης κυβέρνησης. Χάριν της προστασίας ενός κλίματος συνεργασίας και της διασφάλισης της ενότητας στα αμυντικά θέματα, δε θα προχωρήσω σε αναλύσεις, πολύ περισσότερο σε αντιπαραθέσεις. Η δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης γύρω από την άμυνα και τα οπλικά συστήματα είναι κοινή ευθύνη και πρέπει να προωθηθεί με αίσθημα εθνικού καθήκοντος. Δημιουργία ρηγμάτων, επιστολογραφίες και αντιπαραθέσεις δεν εξυπηρετούν κανένα σκοπό. Θα μπορούσα να απαντήσω στον κ. Βαρβιτσιώτη, όμως θα το αποφύγω, γιατί αφορά ένα νευραλγικής σημασίας οπλικό σύστημα, που χρειάζεται την προστασία όλων μας. Θα υποβάλω μόνο ένα ερώτημα: Θα προτιμούσε ο κ. Βαρβιτσιώτης να μην είχε η Κύπρος τα EXOCET, λόγω της διαφοράς τιμής;

Η αμυντική συνεργασία με την Ελλάδα και στον τομέα των διάφορων οπλικών συστημάτων είναι επιβεβλημένη. Τυχόν δυσκολίες ή προβλήματα που προκύπτουν θα πρέπει να επιλύονται με σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Ανεπίτρεπτη είναι και η δημαγωγία με επίκληση της Ελλάδας ή των ελληνικών προϊόντων. Κι ακόμα πιο ανεπίτρεπτη είναι η εμπλοκή ανθρώπων σε θέματα εσωτερικών διαφορών. Από αυτή τη συζήτηση καλούμαστε να περισώσουμε ορισμένα πράγματα και ίσως το πιο σημαντικό να είναι οι σχέσεις της Κύπρου και της Ελλάδας σε όλες τις πτυχές της αμυντικής συνεργασίας.

Ο συνάδελφος κ. Χάσικος, πολύ σωστά, επεκτάθηκε στο αμυντικό πρόβλημα του τόπου. Μας μίλησε όμως και για κράτος που κατέρρευσε λίγο μετά την ίδρυσή του και ελπίζω να ήταν σχήμα λόγου, γιατί, αν υπάρχει κάτι που μας διασώζει, είναι ότι μετά την κρίση του 1963-64 το κράτος επιβίωσε και ακόμα πιο σημαντικό άντεξε και την καταστροφή του 1974. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι το βασικότερό μας επιχείρημα στην πάλη για σωτηρία της Κύπρου και του κυπριακού ελληνισμού. Αυτό θα πρέπει κάποτε να το συνειδητοποιήσουμε και να αποφεύγουμε δηλώσεις όπως "το κράτος κατέρρευσε".

Δε γνωρίζει ακόμα ο κ. Χάσικος ότι την ελληνική μεραρχία απομάκρυνε σκόπιμα από την Κύπρο, και την απομάκρυνε ντροπιασμένη, η χούντα, με Υπουργό Εξωτερικών τον Πιπινέλλη. Και φυσικά δε θέλει να γνωρίζει ότι τη μεραρχία που έφερε ο Γεώργιος Παπανδρέου ήθελε να την απομακρύνει η χούντα και ο Πιπινέλλης και η Κοφίνου ήταν η ευκαιρία.

Επεκτάθηκε και σε άλλα ο κ. Χάσικος. Μας μίλησε για την τότε πολιτική ηγεσία, την ηγεσία του Μακάριου, που δεν είχε συνείδηση των κινδύνων από την Τουρκία. Δηλαδή για την ανεπάρκεια της άμυνάς μας, όταν έγινε η εισβολή, την ευθύνη, κατά τον κ. Χάσικο, τη φέρει η πολιτική ηγεσία και φυσικά ο Μακάριος. Όμως, δεν τον βοηθούν τα έγγραφα της εποχής να στηρίξει αυτό τον ισχυρισμό. Στα χρόνια της χούντας υπήρχε στην Κύπρο μια διαρχία. Από τη μια η κυβέρνηση και από την άλλη το ΓΕΕΦ και ο Αρχηγός του ΓΕΕΦ. Προτεραιότητα της κυβέρνησης ήταν η διάσωση της Κυπριακής Δημοκρατίας από τον εξωτερικό εχθρό -την Τουρκία- και την εσωτερική υπονόμευση και του ΓΕΕΦ η υπόσκαψη της Κυπριακής Δημοκρατίας, η στήριξη της ΕΟΚΑ Β', η εξουδετέρωση των δημοκρατικών πολιτών και η δολοφονία του Μακάριου. Και αυτά δεν είναι λόγια.

Ποια σημασία έδινε η ελεγχόμενη από τη χούντα ηγεσία της Εθνικής φρουράς στον τουρκικό κίνδυνο μας το δίνει καθαρά το έγγραφο του Δεύτερου Επιτελικού Γραφείου του ΓΕΕΦ του Φεβρουαρίου του 1973, όταν άρχισε να ετοιμάζεται η εισβολή στην Κύπρο. Σ' αυτό αναγράφεται: "ΕΧΘΡΟΣ: (α) Εξωτερικός εχθρός: Ουδέν προς αναφοράν." Στο (β), εσωτερικός εχθρός, αναγράφονται λίγες γραμμές για την κατάσταση στην ΤΟΥΡΔΥΚ. Και η πρώτη σελίδα του εγγράφου τελειώνει με το "ουδέν προς αναφοράν" για εγκαταστάσεις, "ουδέν προς αναφοράν" για οπλισμό των Τούρκων, "ουδέν προς αναφοράν" για οργάνωση και "ουδέν προς αναφοράν" για διάφορα. Η εικόνα της ηρεμίας και της απουσίας τουρκικού κινδύνου αναδύεται σταθερά από όλα τα έγγραφα του ΓΕΕΦ τον καιρό της χούντας. Για τη χούντα δεν υπήρχε ο τουρκικός κίνδυνος. Κι ενώ το αφιέρωμα για το "ουδέν προς αναφοράν" από τις τουρκικές ενέργειες στην Κύπρο και την Τουρκία καταλαμβάνει μια σελίδα, χρησιμοποιούνται δέκα σελίδες για αναφορές για την ΕΔΕΚ, για το Λυσσαρίδη, για το ΑΚΕΛ, για τη δραστηριότητα των μελών των κομμάτων, την Προεδρική Φρουρά, για Ρώσους και ρωσικά όπλα, για τα φρονήματα των στρατιωτών, για υποστήριξη των γριβικών και των γριβικών ομάδων, για εθνικόφρονες που απειλούνται από τους κουμμουνιστές.

Κύριοι συνάδελφοι, τα έγγραφα τα έχω και μαζί μου, απλώς θα τα επιδείξω για να δείτε την έκταση του "ουδέν προς αναφοράν" και ποιος ήταν ο εχθρός όλα εκείνα τα χρόνια. Η σελίδα αυτή είναι τα "ουδέν προς αναφοράν" και όλες οι υπόλοιπες εννέα σελίδες ο εσωτερικός εχθρός. Και τουλάχιστο σ' αυτή την περίπτωση έχει και μια σελίδα που αναφέρει: "Τούρκοι: Ουδέν προς αναφοράν". Έχω όμως και έγγραφα από πέντε και δέκα σελίδες όπου μόνο ο εσωτερικός εχθρός αναφέρεται. Δεν υπάρχει εξωτερικός εχθρός για τη χούντα εφτά ολόκληρα χρόνια! Αυτά για να μπορούν να μπαίνουν τα πράγματα στη θέση τους. Στόχος της χούντας ήταν η χρησιμοποίηση των παιδιών του λαού μας και των μέσων που της παραχωρούνταν για να τρομοκρατεί το λαό και τελικά για να στρέφει τα όπλα εναντίον της ίδιας της Κύπρου και του κυπριακού ελληνισμού.

Είναι πραγματικά θλιβερό αυτές τις αναμφισβήτητες αλήθειες να υπάρχουν άνθρωποι που να τις αποσιωπούν, να τις διαστρεβλώνουν και να τις παρουσιάζουν τελικά ως "ασυγχώρητα λάθη της εδώ και εκεί πολιτικής ηγεσίας". Δεν είναι ασυγχώρητα λάθη της πολιτικής ηγεσίας της εδώ και της εκεί που αποδιοργάνωσαν την άμυνα και έφεραν την Τουρκία στην Κύπρο, αλλά η παραγνώριση της Τουρκίας από τη χούντα, αν όχι η συνεργασία μαζί της, το προδοτικό πραξικόπημα, οι χουντικοί αξιωματικοί και οι εδώ συνεργάτες τους. Αυτές τις αλήθειες κάποτε πρέπει να τις λέμε.

Η Εθνική Φρουρά ήταν στραμμένη εναντίον των Ελλήνων της Κύπρου και όχι των εισβολέων. Φυσικά υπήρξαν άνθρωποι που πολέμησαν το 1974, αλλά πολέμησαν από πατριωτισμό, προδομένοι και εκείνοι από την όλη κατάσταση. Χρειάστηκε να περάσουν χρόνια πολλά. Μιλούμε για την Εθνική Φρουρά ως θεσμό και όχι για τους ανθρώπους που στάθηκαν και πολέμησαν ανεξάρτητα από πολιτική τοποθέτηση. Χρειάστηκε να περάσουν χρόνια πολλά μετά το 1974, για να ληφθεί η απόφαση για ενίσχυση της άμυνας. Πέραν κάποιων επιμέρους αγορών, το ουσιαστικό πρόγραμμα για ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης άρχισε την τελευταία περίοδο της διακυβέρνησης Κυπριανού και συνεχίστηκε τα χρόνια της διακυβέρνησης Βασιλείου.

Όμως η προσπάθεια αυτή της αμυντικής θωράκισης δεν ήταν ανεμπόδιστη. Αυτή τη φορά αντέδρασαν όχι μόνο οι Τούρκοι, όχι μόνο οι Αμερικανοί και οι Βρετανοί, αλλά και οι ισχυροί οικονομικοί κύκλοι. Η Οργάνωση Εργοδοτών και Βιομηχάνων σε κάθε ευκαιρία την εποχή εκείνη κατάγγελλε ότι οι δαπάνες για την άμυνα κλονίζουν την οικονομία του τόπου. Ο φιλικός προς τους οικονομικούς κύκλους τύπος έγραφε ότι θα ασκήσει "υπεύθυνη κριτική" και θα ζητήσει "περικοπή των αμυντικών δαπανών, αν θέλουμε να σταματήσει η ακατάσχετη αιμορραγία που απειλεί φανερά πια την οικονομία, διότι είναι και η οικονομία όπλο πιο αποτελεσματικό από τον ξέφρενο εξοπλισμό". Άρθρο δημοσιευμένο στις 12.1.1992.

Αυτό δεν ήταν ένα μεμονωμένο άρθρο. Σε λίγες μέρες επανερχόταν η ίδια εφημερίδα που έγραφε για "πραγματική αφαίμαξη και αποστράγγιση που οδηγεί σε κατάρρευση την οικονομία". Ελπίζω ότι σήμερα διαπιστώνεται, δύο χρόνια μετά, ότι τουλάχιστο δεν κατέρρευσε η οικονομία από την άμυνα.

Την ίδια εποχή δραστηριοποιήθηκαν και οι γνωστοί διπλωματικοί κύκλοι, για να μας πείσουν ότι κάνουμε άσκοπες αμυντικές δαπάνες και ότι πρέπει να σταματήσουμε το εξοπλιστικό πρόγραμμα.

'Ομως, η υπόσκαψη της άμυνας δεν περιορίστηκε σε αυτές τις θεωρητικές παρεμβάσεις. Από κάποια χρόνια άρχισε ένας άλλος πόλεμος. 'Αρχισε να γράφεται ότι οπλικά συστήματα εκατομμυρίων λιρών αφήνονται να σκουριάσουν και είναι άχρηστα λόγω αμελούς φύλαξης. Το θέμα ήρθε στη Βουλή. Δαπανήσαμε πολύ χρόνο και πολύ χρήμα για να το ερευνήσουμε και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι τα περί ου ο λόγος όπλα και αξιόμαχα ήταν και φυλάσσονταν κατά τρόπο υποδειγματικό. 'Ολα στηρίχθηκαν σε ένα απόρρητο έγγραφο που διέρρευσε. Και αυτός που το άφησε να διαρρεύσει, είμαι σίγουρος ότι σήμερα τυγχάνει ιδιαίτερης μεταχείρισης, διότι δεν ακούσαμε έκτοτε να λαμβάνεται οποιοδήποτε μέτρο για ανθρώπους που παρεμβαίνουν στη στρατιωτική πειθαρχία και αφήνουν να διαρρεύσουν έγγραφα προς οποιοδήποτε. Είναι δείγμα αυτό τρόπου διακυβέρνησης και αντιμετώπισης των θεμάτων της άμυνας;

Η ζημιά όμως έγινε. Η δυσφήμιση της Εθνικής Φρουράς επετεύχθη. Ο κλονισμός της κοινής γνώμης άρχισε. Τούτο έγινε αισθητό και από τους ανακινητές του θέματος και τότε μπήκε μπροστά η νέα μηχανή: "Κατατρώγονται εκατομμύρια λίρες. Διακόσια εκατομμύρια λίρες φαγώθηκαν από την αγορά οπλικών συστημάτων. Γίνονται αγορές άχρηστων οπλικών συστημάτων, για να φαγωθούν προμήθειες." 'Η ακόμα: "Επιλέγονται τα πιο ακριβά όπλα, για να εισπραχτούν περισσότερες προμήθειες." Γενικές και αόριστες κατηγορίες που λειτουργούν διαλυτικά μέσα στην κοινωνία, υποσκάπτουν θεσμούς και σπιλώνουν ανθρώπους, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα υπεράσπισης. Και αν εκδηλωθεί μια υπεράσπιση, καταχωρείται κάπου και περνά απαρατήρητη, ενώ η συκοφαντία σχολιάζεται, συζητείται, διαχέεται μέσα στην κοινή γνώμη. Οι εντυπώσεις σχηματίζονται. Αυτό είναι αρκετό γι' αυτούς που προωθούν αυτή την εκστρατεία. Η άμυνα συκοφαντείται, η άμυνα υποσκάπτεται.

Η εκστρατεία δεν παραμένει σε αυτή την έμμεση και υπαινικτική τοποθέτηση. Προχωρεί και σε άμεση αμφισβήτηση. Στις 28.3.93 διαβάζουμε ότι "η Εθνική Φρουρά δε διαθέτει καμιά ετοιμοπόλεμη μονάδα, άρα και τα όπλα υποστήριξης είναι άχρηστα" και παρακάτω για "ένα στρατό που δεν υπάρχει και που δεν πρόκειται δυστυχώς ποτέ να συγκροτηθεί".

Είναι μέσα σ' αυτό το κλίμα που προχωρούμε τόσο την άμυνα όσο και την αμφισβήτηση της άμυνας. Και μέσα σ' αυτό το κλίμα ενεγράφη και το θέμα της συζήτησης για τις διαδικασίες και έγινε η διερεύνησή του από τις επιτροπές.

'Οταν εξελέγη η νέα κυβέρνηση και ανέλαβε ο νέος Υπουργός, έδωσε και αυτός ένα δείγμα του πώς αντιλαμβανόταν τα θέματα της άμυνας. Σε επιστολή του στις 13.5.93 προς τον Πρόεδρο της Βουλής λέει: "Αποφασίστηκε όπως, μέχρις ότου καταρτισθούν οι νέες διαδικασίες, ανασταλούν όλες οι ενέργειες που αφορούν την αγορά των νέων οπλικών συστημάτων ή την υλοποίηση νέων προγραμμάτων." Είναι φανερό ότι από το 1992, αρκετό καιρό πριν από τις προεδρικές εκλογές, μέχρι σήμερα ελάχιστα έχουν γίνει στο χώρο της άμυνας. Χαρακτηριστική είναι η αναφορά του πιο έγκυρου αρμόδιου που διαθέτουμε που, σχολιάζοντας τις υπουργικές θέσεις, λέει ότι "με βάση το ρυθμό αυτό" -και έχω το σχετικό έγγραφο- "το τετραετές θα επιμηκυνθεί σε οκταετές ή δεκαετές".

Πού στεκόμαστε σήμερα στα θέματα της άμυνας δεν είναι ακόμα καθαρό. Πάντως το βέβαιο είναι ότι χάθηκε πολύτιμος χρόνος και, ακόμα πιο σημαντικό, χάθηκε η πίστη του λαού.

Και ερχόμαστε τώρα στη SOFMA και στα πυρομαχικά των 155 χιλιοστών. Από τα δημοσιεύματα του τύπου, από όσα προκλητικά και απαράδεκτα λέχθηκαν στη Βουλή για τη SOFMA, που μέχρι με "ληστή του τρένου" την παρομοιάσαμε, και από

όσα είπε χτες ο Γενικός Εισαγγελέας, χωρίς να εξετάσει και χωρίς να ερευνήσει το θέμα, πρέπει να έχει σχηματιστεί μια απόλυτα αρνητική εντύπωση για την εταιρεία αυτή. Θα πρέπει να έχει δοθεί η εικόνα ότι ασχολείται μόνο με απάτες, κατατρώγει τα χρήματα του λαού και διαμοιράζει εκατομμύρια με τους συνενόχους της στην Κύπρο, με πρωταγωνιστή φυσικά τον κ. Αλωνεύτη. Αυτή η εντύπωση είναι η σωστή; Έτσι έχουν τα πράγματα; Και αν δεν είναι έτσι, είναι δυνατό η φωνή της αλήθειας και της μετριοπάθειας να παίξει κάποιο ρόλο; Το εγχείρημα είναι δύσκολο, αλλά θα το προσπαθήσουμε.

Η SOFMA στην αρχική της μορφή, αλλά και στους μεταγενέστερους μετασχηματισμούς της, εξακολουθεί να παραμένει μια εταιρεία του γαλλικού κράτους, που σκοπό έχει την προώθηση και τον έλεγχο της εμπορίας του στρατιωτικού υλικού που κατευθύνεται τελικά από τα Υπουργεία Άμυνας και Εξωτερικών.

Η σχέση της Κύπρου με τη SOFMA προϋπήρχε του κ. Αλωνεύτη και, να μην έχουμε ψευδαισθήσεις, θα συνεχίσει να υπάρχει, αν η SOFMA το θέλει, και επί τωρινής κυβέρνησης, που άλλωστε δήλωσε ότι θα επικαλείται τη συνεργασία της όταν θα το κρίνει χρήσιμο. Οι σχέσεις της κυβέρνησης με εμπορικούς οργανισμούς, όπως ανέφερα και προηγουμένως για συγκεκριμένη περίπτωση, δεν περιορίζονται μόνο στη Γαλλία, αλλά επεκτείνονται και σε άλλες προμηθεύτριες χώρες. Όταν μάλιστα ζητήθηκε σχετικός κατάλογος εμπορικών οργανισμών που συντονίζουν την πώληση όπλων, αυτός ήταν εκτενής και αφορούσε πολλές χώρες με τις οποίες έχουμε συμβληθεί. Ακόμα και αυτή τη στιγμή η κυβέρνηση βρίσκεται σε επαφή με αυτές. Τι διαφορετικό έκανε η κυβέρνηση Βασιλείου και ο τέως Υπουργός Άμυνας κ. Αλωνεύτης; Η κυβέρνηση ζήτησε από τη SOFMA να αναλάβει συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο για τις αγορές στην Κύπρο. Ο συμβουλευτικός ρόλος αφορούσε την εξεύρεση κατάλληλου υλικού και ο συντονιστικός την πραγματοποίηση των αγορών. Οι λόγοι που οδήγησαν την προηγούμενη κυβέρνηση στη λήψη αυτής της απόφασης, όπως μας δηλώθηκε, ήταν οι παρεμβολές διάφορων αντιπροσώπων και οι πιέσεις που ασκούσαν σε διάφορα επίπεδα λόγω ισχυρών διασυνδέσεων.

Στη Βουλή, από το βήμα, διατυπώθηκε από άλλους συναδέλφους η κριτική ότι ο διορισμός της SOFMA ως συντονιστή ήταν λάθος, γιατί μας εμπόδιζε, αν ήμασταν φυσικά σε θέση, να διαπραγματευθούμε άμεσα τις τιμές. Το επιχείρημα έχει λογική και δεν μπορεί κανένας εύκολα να το απορρίψει ούτε έχει κανένας πρόθεση να το απορρίψει. Αντίθετα, πρέπει να δεχόμαστε τα επιχειρήματα που προβάλλονται και έχουν βάση. Από το σημείο όμως αυτό μέχρι το χαρακτηρισμό της ως "ληστή του τρένου" η απόσταση είναι μεγάλη.

Ο κ. Χάσικος μιλά για απώλειες £100.000.000, λόγω συνεργασίας με τη SOFMA, από τα £260.000.000 που πληρώσαμε στη Γαλλία. Ο κ. Ιεροδιακόνου τα ανεβάζει στα £201.000.000 και κάποιες χιλιάδες. Αντίθετα, ο κ. Κατσουρίδης ανέφερε εκτιμήσεις ότι από τη συνεργασία με τη SOFMA διασώθηκαν £50.000.000, γιατί γλιτώσαμε από μεσάζοντες.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι, μετά το θόρυβο γύρω από τη SOFMA και την εκλογή νέας κυβέρνησης, όπως αναφέραμε προηγουμένως, ναι, δραστήρια είναι η κίνηση των διάφορων αντιπροσώπων. Άρα, ο θόρυβος γύρω από τη SOFMA έχει και αυτή την πτυχή. Τον πόλεμο συμφερόντων διάφορων παραγόντων που ένιωσαν κατά καιρούς ότι επηρεάζονται. Αν αυτή η διαπίστωση είναι σωστή, σημαίνει ότι δεν πρέπει να μας διαφεύγει και αυτή η πτυχή, για την αντικειμενική εκτίμηση των γεγονότων.

Τα πυρομαχικά για τα αυτοκινούμενα πυροβόλα των 155 χιλιοστών, που για περίπου £7.000.000 πήραμε μέσω SOFMA, αποτέλεσαν το αντικείμενο μακρών συζητήσεων, γιατί παρουσιάστηκαν άλλα στοιχεία από μέρους του Υπουργείου και διαφορετικά από μέρους του κ. Ιεροδιακόνου. Το θέμα των πυρομαχικών των 155 χιλιοστών περιγράφεται λεπτομερώς στην έκθεση και ακόμα πιο λεπτομερώς βρίσκεται καταχωρημένο στα αρχεία της Βουλής. Υπάρχει η άποψη του Υπουργείου, υπάρχουν οι καταγγελίες του κ. Ιεροδιακόνου, υπάρχουν οι απόψεις του κ. Αλωνεύτη. Οι Επιτροπές, επειδή τα αναφερόμενα στις καταγγελίες συνεπάγονται σοβαρό ποινικό αδίκημα που εμπλέκει δύο γαλλικές εταιρείες, κάλεσαν το Γενικό Εισαγγελέα για να διευκρινίσει το όλο θέμα.

Υπάρχουν τρία έγγραφα που βρέθηκαν στα χέρια του κ. Ιεροδιακόνου. Ζητήσαμε να διερευνηθεί το θέμα από το Υπουργείο και μας δηλώθηκε κατηγορηματικά ότι αυτά τα έγγραφα δεν υπήρξαν ποτέ στο Υπουργείο. Ρωτήθηκε ο κ. συνάδελφος για την προέλευσή τους και αρνήθηκε να την αποκαλύψει. Ο κ. Ιεροδιακόνου δίνει τη δική του ερμηνεία στα έγγραφα και τη σεβόμαστε. Τα συνδέει μεταξύ τους και βγάζει το συμπέρασμα ότι υπήρξε υπερτιμολόγηση κατά 40% του συμβολαίου. Ο κ. Αλωνεύτης δίνει μια άλλη ερμηνεία στο έγγραφο ότι αυτό αποτελούσε το βιομηχανικό κόστος, το κόστος της παραγωγής. Ο κ. Ιεροδιακόνου διαφωνεί και επιμένει. Εμείς δεν είμαστε δικαστήριο. Πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη όσα λέει ο κ. συνάδελφος, όμως δεν μπορούμε να κλείσουμε τα αυτιά σε όσα λέει ο κ. Αλωνεύτης. Και είναι γι' αυτό το λόγο που ζητήσαμε πριν ένα χρόνο διευκρίνιση της κατάστασης. Παραμένει το πρόβλημα αυτό σαν σκιά σε όλες τις συζητήσεις. Και είναι το μόνο πρόβλημα που παραμένει προς συζήτηση και διευκρίνιση. Και αν υπάρχει μια πικρία και απογοήτευση, είναι γιατί έχουμε την πίστη ότι μπορούσε αυτό το πρόβλημα να διευκρινισθεί και να διευκρινισθεί με τον ευκολότερο δυνατό τρόπο -θα επανέλθω αργότερα σ' αυτά τα θέματα- και θα είχαμε αποφύγει πολλά από όσα συζητούνται. Αλλά πιθανόν να ήταν χρήσιμα, γιατί και μια συνολική συζήτηση για την άμυνα, μια ανατομία του θέματος της άμυνας, πιθανόν να είναι χρήσιμη. Έχουμε κάθε συμφέρον να ξεκαθαρίσει η υπόθεση αυτή το ταχύτερο. Αν υπάρχει ενοχή, να καταδειχθεί, αν όχι, να εκλείψουν οι λόγοι για δυσαρέσκειες και παράπονα.

Όπως και να έχουν τα πράγματα, ο Γενικός Εισαγγελέας έπρεπε να κινηθεί προς την κατεύθυνση αυτή. Και δεν ήταν δουλειά του οι δημόσιες δηλώσεις πάνω στην ουσία μιας υπόθεσης. Δουλειά του ήταν η διερεύνηση και η κίνηση των διαδικασιών. Με την τελευταία του δήλωση ο Γενικός Εισαγγελέας μπήκε ουσιαστικά στη συζήτηση και έγινε μέρος της διαμάχης. Ο Εισαγγελέας κρίνει αντί να ερευνά, αποφαίνεται, κάνει δήλωση και κάνει πολιτική. Η όλη του συμπεριφορά και στάση τον παρουσιάζει να μεροληπτεί και τον καθιστά μη αξιόπιστο. Τουλάχιστον ας περίμενε την ολοκλήρωση της συζήτησης στη Βουλή, όπως άλλωστε υποσχέθηκε με την επιστολή που μας έστειλε στις 12.4.94. Σε τι αποσκοπούσε η χθεσινή του δήλωση; Στο να προκαταλάβει και να εξουδετερώσει τη συζήτηση στη Βουλή; Ο μη ερευνήσας, για διάφορους λόγους, Γενικός Εισαγγελέας, κατά δική του παραδοχή, αναγορεύθηκε σε δικαστή και εξέδωσε απόφαση ότι η SOFMA είναι ένοχη. Μετά από αυτή τη δήλωση αληθινά διερωτάται κανένας προς τι η συνέχιση οποιασδήποτε διαδικασίας.

Σε επιστολή του όμως ο Γενικός Εισαγγελέας τον Οκτώβρη μας έλεγε: "Μετά από διεξοδική μελέτη των πολυσέλιδων πρακτικών, με τη βοήθεια του δικηγόρου της Δημοκρατίας κ. Μενέλαου Τσαγγαρίδη, που συμπληρώθηκε κατά τις αρχές του

Σεπτέμβρη του 1993, διαπιστώθηκε ότι, εκτός ίσως σε περιπτώσεις αγορών μέσω της ουσιαστικά κρατικής γαλλικής εταιρείας εξοπλισμών SOFMA, δεν υπάρχουν ενδείξεις πληρωμής ή είσπραξης προμηθειών αναφορικά με αγορές για σκοπούς της άμυνας της Κύπρου".

Ο Γενικός Εισαγγελέας όμως χθες μας είπε τα εξής: "Ειδικά, αναφορικά με τα έγγραφα του γαλλικού οργανισμού SOFMA, τα οποία παρουσίασε ο Βουλευτής κ. Λ. Ιεροδιακόνου, η μελέτη τους, σε συνεργασία με το Γενικό Ελεγκτή, κατέδειξε ότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχουν πληρωθεί, χωρίς να δηλωθούν, προμήθειες και γι' αυτό τούτο θα πρέπει να διερευνηθεί διεξοδικά στη Γαλλία σε συνεργασία με τη SOFMA και άλλους ενδιαφερόμενους εκεί".

Η νομική πτυχή αναφέρθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο, εγώ όμως θα πω κάτι άλλο: Δε φαίνεται να συμφωνεί με αυτή την τοποθέτηση ο Γενικός Ελεγκτής. Ο Γενικός Ελεγκτής μας λέει: "Εγώ δεν έχω κάνει καμιά αναφορά σε προμήθειες. Είπα στην επιστολή μου ότι μεταξύ των εγγράφων που κατέθεσε ο κ. Ιεροδιακόνου και των τιμών που έχουν συμφωνηθεί από το Υπουργείο Άμυνας υπάρχει μια διαφορά 32,5%. Ένα μέρος αυτής της διαφοράς οφείλεται στο γεγονός ότι οι τιμές των εγγράφων του κ. Ιεροδιακόνου είναι FOB (Free on Board) σε γαλλικό λιμάνι, οι τιμές του Υπουργείου Άμυνας είναι CIF (Charged in Full Insurance Freight) σε κυπριακό λιμάνι. Τώρα, πού οφείλεται η περαιτέρω διαφορά που δεν καλύπτει το 32,5% δεν μπορώ να ξέρω. Πιθανόν να είναι προμήθεια ή κάτι άλλο, γι' αυτό χρειάζεται περαιτέρω διερεύνηση, για να μας εξηγήσουν πού οφείλεται αυτή η διαφορά. Δεν αποκλείω την πιθανότητα προμήθειας, αλλά και δε λέω ότι είναι προμήθεια".

Αυτή είναι μια υπεύθυνη τοποθέτηση. Και τέτοια θα έπρεπε να ήταν η τοποθέτηση όλων μας. Και τέτοια θα έπρεπε να ήταν η τοποθέτηση της Βουλής. Και έτσι θα έμπαιναν τα πράγματα στις πραγματικές τους διαστάσεις. Και υιοθετούμε πλήρως αυτή την τοποθέτηση του Γενικού Ελεγκτή.

Υπάρχει λοιπόν μια καταγγελία, υπάρχει μια άποψη. Εμείς δε γνωρίζουμε την πραγματική εικόνα και δεν μπορούμε να αποφασίσουμε, γι' αυτό και ζητούμε την παραπομπή του θέματος στη δικαιοσύνη. Αυτή τη βοήθεια ζητήσαμε από το Γενικό Εισαγγελέα. Και ενώ σε όλα του τα βήματα ο Γενικός Εισαγγελέας ήταν προσεκτικός και διστακτικός, στις δημόσιες δηλώσεις του ήταν χειμαρρώδης. Είναι απορίας άξιο!

Οι δύο επιτροπές στις δύο σχετικές συνεδριάσεις με το Γενικό Εισαγγελέα ήταν σαφείς. Όλοι οι Βουλευτές επέμεναν φορτικά και πίεζαν το Γενικό Εισαγγελέα να προχωρήσει στη διερεύνηση του θέματος και στη Γαλλία, με το επιχείρημα ότι πλέον μετά από όσα έχουν λεχθεί δεν υπάρχει άλλο περιθώριο περαιτέρω διατάραξης των σχέσεών μας. Η έκπληξή μας για τη στάση του Γενικού Εισαγγελέα συνδυάζεται με μια βαθιά απογοήτευση, γιατί βλέπουμε να καταρρέει όχι μόνο η άμυνα, αλλά και οι θεσμοί. Το σύστημά μας δείχνει τα όριά του, που είναι πολύ περιορισμένα. Και αυτό είναι ατύχημα, γιατί τελικά παραμερίζεται ο νόμος και η τάξη και απελευθερώνονται συμφέροντα και συγκρούσεις που σε ένα μικρό τόπο δυστυχώς αφθονούν.

Κατά τη γνώμη μας ο Γενικός Εισαγγελέας έπρεπε αυτεπάγγελτα να επενέβαινε, όταν καταγγελλόταν δημόσια μία παρανομία. Δυστυχώς τούτο δε συνέβη. Όταν καταγγελλόταν η παρανομία, πριν εγγράψει το θέμα ο κ. Χάσικος στη Βουλή, επισκέφθηκα το Γενικό Εισαγγελέα και του ζήτησα να επέμβει, να πάρει μέτρα και

να διερευνήσει την υπόθεση, για να ξέρουμε επιτέλους πού στεκόμαστε, και αρνήθηκε. Αργότερα, όταν προχωρήσαμε, η Εισαγγελία μάς πρότεινε να προχωρήσει ο έλεγχος, να κάμει έλεγχο ο Γενικός Ελεγκτής και μετά να ακολουθήσει με δικές της ενέργειες. Μια διαδικασία, ειλικρινά, που μόνο ... Δεν ξέρω, να μην τη χαρακτηρίσω. Μετά μας λέχθηκε ότι θα προχωρήσει μετά την αποπεράτωση της διερεύνησης από τις Επιτροπές. Μετά μας είπε: "Κάντε συγκεκριμένη αναφορά". Και μετά, όταν φέραμε το Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα, όταν του κάναμε συγκεκριμένη αναφορά, όταν δώσαμε όλα τα πρακτικά της Επιτροπής στη Γενική Εισαγγελία, ήρθε στην Επιτροπή τον Οκτώβριο και μας είπε: "Μα, δε μου στείλατε επιστολή να ερευνήσω το θέμα". Είναι με αυτή του τη δήλωση, τη χθεσινή, που ήθελε να δικαιολογήσει όλη αυτή την καθυστέρηση. Και σίγουρα η καθυστέρηση στη διερεύνηση είναι και στοιχείο της κρίσης μέσα στην οποία σήμερα όλοι κλυδωνιζόμαστε.

Όμως ζητήσαμε και από την κυβέρνηση να προχωρήσει και από το Υπουργείο Άμυνας και από το Υπουργείο Εξωτερικών, έστω μέσω της διπλωματικής οδού. Δυστυχώς, μέχρι της στιγμής ούτε αυτά έγιναν -και μπορούσαν να γίνουν. Το Υπουργείο Άμυνας μπορούσε να πει: "Έχω αντιληφθεί ότι υπάρχουν τρία έγγραφα της LUCHAIRE. Τι είναι αυτά, κυρία SOFMA, τα τρία έγγραφα της LUCHAIRE;" Το Υπουργείο Εξωτερικών μπορούσε, μέσω της διπλωματικής οδού, να πάει να ρωτήσει: "Τι είναι αυτά τα έγγραφα;" Δε ρώτησε κανένας. Φωνάζουμε στην Κύπρο, διαμαρτυρόμαστε, δημιουργούμε κρίσεις, καταγγέλλουμε ενόχους, καταδικάζουμε, παίρνουμε αποφάσεις. Όμως, αυτά τα απλά μέτρα που κάθε ευνομούμενος τόπος θα λάμβανε με διακριτικότητα και με ειλικρίνεια, για να διευκρινιστούν και οι σχέσεις μας με τη Γαλλία, δε λήφθηκαν από την κυβέρνηση. Κάνουμε σήμερα έκκληση προς την κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει κάθε δυνατό τρόπο προς αυτή την κατεύθυνση, για να λύσει τα θέματα. Πριν καταδικάσουμε τη SOFMA, θα πρέπει να τη δικάσουμε και πρέπει να την καλέσουμε να απολογηθεί. Η μέχρι τώρα συμπεριφορά μας θυμίζει περισσότερο συνθήκες συνοπτικής δίκης, μάλιστα στην απουσία του κατηγορουμένου. Δε σκόπευα να επεκταθώ στο θέμα αυτό τόσο πολύ, αλλά η πρόκληση από πλευράς του Γενικού Εισαγγελέα ήταν σοβαρή.

Λέχθηκαν και πράγματα που νομίζω ότι χρειάζονται κάποιο σχολιασμό. Ο κ. Ιεροδιακόνου είχε καταθέσει στην προηγούμενη συνεδρίαση μέρος των πρακτικών που αφορούσαν αυτή τη διαπραγμάτευση με τη SOFMA. Σε αυτά τα πρακτικά δόθηκαν από τον κ. συνάδελφο και κάποιες ερμηνείες. Κάποιοι άλλοι δίνουν κάποιες άλλες ερμηνείες. Τουλάχιστον πάνω στο έγγραφο για τον τοπικό αντιπρόσωπο διερωτώμαι πραγματικά ποιον εννοεί. Αν εννοεί τον αντιπρόσωπο της εταιρείας ή τον απεσταλμένο της εταιρείας ή τον αντιπρόσωπο εδώ στην Κύπρο. Είναι ένα σημείο περιθωριακό φυσικά, αλλά είναι εύκολο να έχει κάποιος κάποια απορία πάνω σε αυτό το σημείο. Εμείς δε θέλουμε να αντικρούσουμε το συνάδελφο, όμως δικαιούμαστε να λάβουμε υπόψη και τα υπόλοιπα πρακτικά και κάποιες άλλες απόψεις. Εκείνο που έχουμε να πούμε είναι ότι το πρόβλημα, όπως ανέφερα και στην αρχή, ήταν γνωστό. Ήταν γνωστό ότι κάτι δεν πήγαινε καλά με τα τιμολόγια της SOFMA, της GIAT και της LUCHAIRE. Το είχαν επισημάνει οι λειτουργοί του Υπουργείου και αυτοί είναι που κατέγραψαν τις κουβέντες και με τον Tailhardat. Το επισήμαναν ακόμη και οι Υπουργοί Άμυνας και Οικονομικών και έγιναν εκτεταμένες συζητήσεις γι' αυτό πάνω σε άλλη βάση, σε σχέση όμως με τις τιμές.

Όμως το πρακτικό δεν τελειώνει στο σημείο που το αφήνει ο κ. Ιεροδιακόνου. Συνεχίζεται μια κοπιώδης διαπραγμάτευση και για κάποιους άλλους μήνες, με αποκορύφωμα πρόταση του Υπουργείου στις 3 Νοεμβρίου 1989 να εξεταστεί η δυνατότητα εξασφάλισης των πυρομαχικών από άλλη χώρα. Οι Κύπριοι Υπουργοί, οι

Υπουργοί υπεύθυνοι διαχείρισης του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης, ο Αλωνεύτης και ο Συρίμης, ζητούν να μη γίνει η πράξη με τη SOFMA. Ζητούν να πάμε σε άλλες χώρες. Και ονομάζεται μάλιστα η Ελλάδα και η Σιγκαπούρη. Είναι τότε που έρχεται ο εκπρόσωπος του ΓΕΕΦ και λέει ότι: "Εφόσον τα πυρομαχικά προορίζονται για μεταχειρισμένα πυροβόλα, ενδείκνυται να προτιμηθούν τα πυρομαχικά που συστήνουν οι κατασκευαστές της SOFMA." Είναι ένα στοιχείο, κύριοι συνάδελφοι, που πρέπει να το λάβουμε υπόψη μας τουλάχιστο για τον καταλογισμό ευθυνών. Μπορεί να υπήρξε ανωμαλία στο συμβόλαιο· δεν ξέρω. Ελπίζω ότι η δικαιοσύνη θα μας βοηθήσει να το διευκρινίσουμε. Αλλά δε βλέπω σύνδεση των Υπουργών με το συμβόλαιο. Η παράγραφος αυτή φανερώνει ότι η διαφορά ή οι διαφορές φαίνεται να ήταν μεταξύ των δύο γαλλικών εταιρειών. Και ας ελπίσουμε ότι κάποτε η δικαιοσύνη θα μπορέσει να φωτίσει το θέμα.

Εκείνο βασικά που ενδιαφέρει τη Βουλή είναι αν έγινε διαπραγμάτευση και αν η διαπραγμάτευση προχώρησε σε βάθος. Και αυτό φαίνεται ότι έγινε. Ίσως μάλιστα να είναι ένα από τα πιο πολυσυζητημένα συμβόλαια που υπογράφησαν ποτέ, γι' αυτό γίνεται και αυτή η συζήτηση. Εσυζητείτο τότε και συζητείται και τώρα. Διαφορετικά συζητείται τώρα, όμως εσυζητείτο και τότε.

Είπα και προηγουμένως και επαναλαμβάνω στο σημείο αυτό κάτι που ανέφερε και το εισηγήθηκε ο κ. Παπαδόπουλος, ότι δε χρειάζεται να πάμε στη Γαλλία, για να κάνουμε έρευνα και να κινδυνεύουν οι σχέσεις μας. Είναι αρκετό να κατατεθεί πολιτική αγωγή εναντίον της εταιρείας στην Κύπρο, γιατί εδώ ανέλαβε τη δέσμευση, υπογράφοντας βεβαιώσεις ότι ούτε πήρε προμήθεια ούτε υπερτιμολογούσε. Οποιαδήποτε απόφαση του δικαστηρίου όμως, λέει ο κ. Παπαδόπουλος, είναι εκτελεστέα και στη Γαλλία. Επαναλαμβάνω και πιστεύω ότι είναι μια πολύ σημαντική εισήγηση που πρέπει να τη λάβουν σοβαρά υπόψη και ο Γενικός Εισαγγελέας και η κυβέρνηση.

Όμως, ο κ. Ιεροδιακόνου προχώρησε και σε άλλους συλλογισμούς και θα ήθελα να τους σχολιάσω. Κατάγγειλε, ερεύνησε και αποφάσισε ότι υπάρχει υπερχρέωση 40% πάνω σε υλικό £7 εκ. και προχώρησε να μας πει ότι σε όλα τα οπλικά συστήματα που αγοράσαμε υπήρχε η ίδια υπερχρέωση. Οι προμήθειες κατά 40% πάνω σε £509 εκ. είναι £201 εκ. προμήθειες, αν αναγάγουμε το 40% των £5 εκ. για τη LUCHAIRE στα £509 εκ. του συνόλου των παραγγελιών μας. Όμως, τα £509 εκ. πάνω στα οποία έγινε ο υπολογισμός του κ. Ιεροδιακόνου δεν έχουν ακόμη πληρωθεί. Αν η κυβέρνηση νομίζει ότι υπάρχει μια τόσο μεγάλη απάτη σε βάρος του λαού, θα πρέπει άμεσα να τερματίσει την πληρωμή και να ζητήσει επιπλέον αποζημιώσεις. Εξάλλου, σε κάποια σημαντικά συμβόλαια υπάρχει και η δυνατότητα διακοπής τους, διότι αφελώς, όταν υπογράφονταν κάποια συμβόλαια πολύ σημαντικά, επιστεύετο ότι πάει να λυθεί το Κυπριακό και μην τυχόν βρισκόμαστε σε τέτοια κατάσταση, ώστε να είμαστε υποχρεωμένοι να πάρουμε όπλα που δε θα χρειάζονταν, διότι στο μεταξύ, στο 1990-1991, θα είχε λυθεί το κυπριακό πρόβλημα. Και υπάρχει η πρόνοια αυτή που μπορεί να ενεργοποιηθεί έστω και τώρα. Έτσι λοιπόν, αν νομίζουμε ότι έγινε αυτή η απάτη, μπορούμε να το δούμε.

Αλλά δε μας εξήγησε ο κ. Ιεροδιακόνου αν αυτό το 40% εφαρμόστηκε σε όλες τις αγορές που έγιναν από τη Γαλλία, ύψους £268 εκ., ή αν το περιορίζει στα τρία συμβόλαια μόνο που υπογράψαμε άμεσα με τη SOFMA. Εκτός φυσικά αν πιστεύει ότι όλες οι γαλλικές εταιρείες και το Υπουργείο Άμυνας της Γαλλίας, που σε κάποιες σημαντικές αγορές είχε άμεση ανάμειξη ακόμα και στις τιμές, είχαν άμεση ανάμειξη στην απάτη. Οπότε, αν έτσι έχουν τα πράγματα, αυτό σημαίνει ότι όλοι οι

Γάλλοι και όλοι οι Κύπριοι είναι διεφθαρμένοι. Αλλά και πάλι δε θα μπορούσε από τα £268 εκ. τα £201 εκ. να ήταν προμήθειες. Έπρεπε να λογαριαστούν και οι άλλες χώρες, γιατί οι αγορές μας από τη Γαλλία καλύπτουν μόνο το 52%. Τα άλλα οπλικά συστήματα που πήραμε από την Ελβετία και την Ιταλία είχαν την ίδια τύχη; Από την Ιταλία μπορεί, αλλά από την Ελβετία ας ελπίσουμε ότι δεν ήταν. Και σίγουρα θα πρέπει να συμπεριλάβουμε και την Ελλάδα, από την οποία πήραμε το 9,4% των αγορών μας, την Αγγλία, από την οποία πήραμε το 2,4%, και την Ισπανία και την Αυστρία με κάποια λιγότερη συμμετοχή. Μια τέτοια διεθνής συνωμοσία θα ήταν πραγματικά κάτι μεγαλύτερο και από τη "ληστεία του τρένου" που ανέφερε ο κ. Χατζηγιάννης. Όμως αυτός δεν είναι τρόπος για μια σοβαρή διερεύνηση ενός μέγιστου θέματος από ένα μάλιστα ομιλητή που ξεκίνησε την ομιλία του λέγοντας ότι στη διερεύνηση του θέματος λέχθηκαν πολλές υπερβολές.

Κατά τη συζήτηση του θέματος ήρθε στην επιφάνεια και η δήλωση του Προέδρου της Επιτροπής Ελέγχου κ. Πουργουρίδη ότι έστειλε επιστολές στη LUCHAIRE και ζητούσε επιβεβαίωση ή όχι των εγγράφων της και ότι τηλεφωνούσε στη SOFMA, για να επιβεβαιώσει άτομα και υπογραφές. Διερωτώμαι αν γίνεται άνθρωπος με βουλευτική ιδιότητα και μέσα σε μια επίσημη διαδικασία να αναλαμβάνει τέτοιες πρωτοβουλίες ερήμην των Επιτροπών. Αν είχε αυτή την ιδέα, γιατί δεν την έβαζε προς συζήτηση για απόφαση ενώπιον των δύο Επιτροπών; Όμως, ο κ. Πουργουρίδης λειτούργησε αυτόνομα και αυτόβουλα. Και αν χρησιμοποίησε τον τίτλο του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών, το έκανε καθ' υπέρβασιν αρμοδιότητος. Με αυτή τη λογική καταργούμε τις διαδικασίες και γινόμαστε ολίγον τι Σέρλοκ Χολμς. Τούτο αποτελεί θέμα που θα πρέπει να το δει και ο Πρόεδρος της Βουλής και η Επιτροπή Κανονισμού.

Και έρχομαι στο περίφημο θέμα των EXOCET. Το επάκτιο πυραυλικό σύστημα EXOCET αποτελεί ίσως το πιο σημαντικό όπλο που εξασφαλίσαμε και μας παρέχει την ευχέρεια εξασφάλισης αποτελεσματικής άμυνας των ακτών μας. Η γαλλική κυβέρνηση αρνιόταν για πολλά χρόνια να παραχωρήσει άδεια εξαγωγής των EXOCET στην Κύπρο. Γι' αυτό, όταν εξασφαλίστηκε, ενημερώθηκε το Εθνικό Συμβούλιο και η Επιτροπή Άμυνας. Ήταν εξαρχής γνωστή η διαφορά της τιμής πώλησης στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Ζητήθηκαν και δόθηκαν εξηγήσεις. Έγινε κατορθωτή μια μείωση της διαφοράς από 50% σε 43%. Όλα αυτά ήταν γνωστά και, ανεξάρτητα από τη βαρύτητα των λόγων, έμπαινε μπροστά μας το ερώτημα: Τι θα ήταν καλύτερο για την Κύπρο; Να εξασφαλίζαμε τους EXOCET, έστω και σε ψηλότερη τιμή ή να απορρίπταμε την ευκαιρία; Προκρίθηκε όχι μόνο από την κυβέρνηση, αλλά και από την πολιτική ηγεσία ότι έπρεπε να γίνει η παραγγελία. Και σήμερα ακόμα, ιδιαίτερα σήμερα, η άποψη αυτή φαίνεται να μη μεταβάλλεται. Πάνω στο θέμα των EXOCET υπάρχει εκπεφρασμένη γνώμη του κ. Κληρίδη. Είναι μάλιστα προς τιμήν της κυβέρνησης ότι, όταν ανέλαβε την εξουσία, ούτε το συμβόλαιο ακύρωσε ούτε δήλωσε διαφωνία ούτε επικαλέστηκε διαιτησία για το θέμα της τιμής ούτε χρησιμοποίησε τις πρόνοιες για ακύρωση του συμβολαίου, διότι υπάρχουν τέτοιες πρόνοιες για ακύρωση αυτού του συγκεκριμένου συμβολαίου. Αντίθετα, προχωρεί στην υλοποίησή του και θα έχει κάθε δυνατή υποστήριξη από μέρους μας για την ολοκλήρωση αυτού του πολύ σημαντικού έργου.

Ποια η σημασία των EXOCET; Αποκαλύπτεται από την υπόθεση κατασκοπείας στο αεροδρόμιο της Λάρνακας τον περασμένο Απρίλη. Αν δεν ανησυχούσαν τόσο οι Αμερικανοί και οι Άγγλοι, δε θα ερχόντουσαν να παρακολουθήσουν έστω την άφιξη του αεροπλάνου.

Ο κ. Χάσικος προσπάθησε να δημιουργήσει την εντύπωση ότι και στο όπλο αυτό υπάρχουν άγνωστα για την Επιτροπή στοιχεία. Όμως, γνωρίζουμε πολύ καλά και την επίσκεψη του κ. Βαρναβίδη στην Αθήνα και την έκθεσή του. Όλοι γνωρίζαμε τη διαφορά της τιμής. Δεν ήταν κάτι που απεκρύβη. Και το αποκάλυψε ο κύριος συνάδελφος. Όλοι γνωρίζαμε ακόμα τα προβλήματα λόγω ξένων παρεμβάσεων, την προσπάθεια να εμποδιστεί η προμήθεια αυτού του σημαντικού οπλικού συστήματος. Και νιώσαμε πολλές φορές αγωνία, όταν εσημειώνοντο καθυστερήσεις στην άφιξη αυτού του οπλικού συστήματος. Γνωρίζαμε ακόμα την επιστολή του Υπουργού Άμυνας της Γαλλίας και την επιστολή της AEROSPATIALE. Η γαλλική πλευρά επέμενε ότι οι τιμές ήταν δίκαιες και λογικές και ότι ήταν οι ίδιες με εκείνες που ίσχυαν για όλες τις χώρες και για τις γαλλικές ένοπλες δυνάμεις. Η διαφορά της τιμής με εκείνη που δόθηκε στην Ελλάδα αναφέρθηκε κατ' επανάληψη. Όμως, ο κ. Πουργουρίδης ονόμασε ψεύτη τον τέως Υπουργό, ψεύτη και παρανοϊκό, για όσα σχετικά είχε δηλώσει στις Επιτροπές.

Όμως, εδώ υπάρχουν στοιχεία, υπάρχει το ίδιο το έγγραφο της κατασκευάστριας εταιρείας, της AEROSPATIALE, του Δεκεμβρίου του 1991. Τίτλος του εγγράφου είναι -αν το "marked" σημαίνει ένδειξη: "Γιατί υπάρχει ένδειξη διαφοράς στην τιμή μεταξύ των συμβολαίων Ελλάδας και Κύπρου". Λέει λοιπόν το έγγραφο: "Μια σύγκριση μεταξύ των προσφορών που έγιναν σε αυτές τις δύο χώρες για επάκτια άμυνα με EXOCET είναι ολοκληρωτικά άσχετη." Και προχωρεί παρακάτω: "Στην πραγματικότητα λήφθηκαν υπόψη:

1.1. ότι η Ελλάδα από το 1969 είναι ο πρώτος αγοραστής (the very first customer) του πυραύλου ..." Αναφέρεται και ο τύπος -να μην τον πούμε και εδώ "... και συμμετέχει οικονομικά στην ανάπτυξη του πολύ αναπτυγμένου αυτού συστήματος (and has financially participated in the development of this very advanced weapon system)."

'Ωστε τα περί πρώτου αγοραστή και τα περί συμμετοχής στην ανάπτυξη του όπλου δεν είναι αποκυήματα της φαντασίας ή ψεύδη ή παρανοϊκές φαντασιώσεις του Αλωνεύτη. Αλλά αυτή την πληροφορία μας τη δίνει εκείνος που ξέρει καλύτερα από οποιοδήποτε άλλο, η ίδια η κατασκευάστρια εταιρεία.

1.2. Λέει το έγγραφο ότι η Ελλάδα έχει μέχρι τώρα πάνω από εξήντα πυραύλους και γι' αυτό κατέστη προνομιούχος πελάτης (privileged customer). Αυτό το λέει η κατασκευάστρια εταιρεία και όχι ο ψεύτης και παρανοϊκός Αλωνεύτης.

1.3. Αυτό είναι πιθανώς το πιο σημαντικό. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων με την Ελλάδα δόθηκε στην AEROSPATIALE μια μοναδική ευκαιρία να αντιμετωπίσει (to counter) το συναγωνισμό των Ενωμένων Πολιτειών που προερχόταν από τους Mc Donnel Douglas, κατασκευαστές του πυραύλου HARPOON. "Γι' αυτό είχε ληφθεί η απόφαση να τερματίσει -η εταιρεία- αυτή την επιζήμια εξέλιξη (to stop this damaging developing competition), ακόμα και αν ήμαστε υποχρεωμένοι να υπογράψουμε συμβόλαιο σε τιμή κόστους, με στόχο να διαφυλάξουμε την ηγετική μας θέση στον κόσμο, στο χώρο των πυραύλων." Αυτό λέει η AEROSPATIALE.

Σχόλιο, αν χρειάζεται: Στην περίπτωση τη δική μας κανένας συναγωνισμός δεν έγινε για το ποιος θα μας πουλούσε πυραύλους ούτε η πώληση στην Κύπρο θα σήμαινε για οποιαδήποτε χώρα εξασφάλιση κυρίαρχης θέσης στον κόσμο. Αυτό και μόνο το επιχείρημα πιθανώς να ήταν αρκετό.

1.4. "Οι διαπραγματεύσεις για την απόκτηση EXOCET MM40 επάκτιας άμυνας διήρκεσαν περισσότερο από τέσσερα χρόνια. Και για τους πιο πάνω λόγους ήταν υποχρεωτικό να διατηρήσουμε τις ίδιες τιμές σε αυτό το μακρό χρονικό διάστημα. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του χρόνου αυτού επιτελέστηκαν νέες τεχνικές βελτιώσεις, που η επιπλέον δαπάνη δε χρεώθηκε στους Έλληνες πελάτες. Επιπλέον, το ελληνικό συμβόλαιο βασίζεται σε κανονισμούς της Κοινής Αγοράς που δεν εξασφαλίζονται στην Κύπρο." Δηλαδή, οι τιμές για τους ελληνικούς EXOCET ήταν εκείνες που ίσχυαν τουλάχιστον πέντε χρόνια πριν από τη δική μας παραγγελία. Πρόσθετα, στο μεταξύ ο πύραυλος βελτιώθηκε και αυξήθηκε το κόστος του, κάτι που δε λογαριάστηκε στον ελληνικό. Τρίτο, λόγω της Κοινής Αγοράς μέσα στα πλαίσια των συμβολαίων πλήρωσε λιγότερα η Ελλάδα. Αυτό το λέει η AEROSPATIALE και δεν είναι ψέματα του παρανοϊκού Αλωνεύτη. Και εμείς, αν ζητήσουμε να αγοράσουμε νέους EXOCET σήμερα, λίγα χρόνια μετά την εποχή που παραγγείλαμε τους προηγούμενους, ναι, θα είναι τουλάχιστο 10% πιο ακριβοί.

1.5. "'Ηταν επιτακτικό για την AEROSPATIALE να πάρει την ελληνική παραγγελία και να γίνει έτσι προμηθευτής του πιο μεγάλου στόλου από χώρα του ΝΑΤΟ" (becoming the supplier of the first major navy from a NATO country). Αυτό λέει το έγγραφο. "Χώρα του ΝΑΤΟ με μείζονα στόλο". Διότι μέχρι τότε εχρησιμοποιείτο είτε για τα αεροπλάνα είτε για τα πλοία. Για πρώτη φορά χρησιμοποιείται για επάκτια άμυνα. Και χρησιμοποιείται από την Ελλάδα, μια χώρα που έχει ναυτικό. Και αυτό ήταν για τους κατασκευαστές πολύ σημαντικό, γιατί λέει "... και να γίνει έτσι ο προμηθευτής του πιο μεγάλου στόλου από το ΝΑΤΟ που αποφάσισε να προχωρήσει σε επάκτιο αμυντικό σύστημα βασισμένο στο EXOCET, ελπίζοντας ότι θα οδηγήσει και σε άλλα συμβόλαια στο μέλλον για πυραύλους EXOCET". Ώστε οι κατασκευαστές έλαβαν υπόψη τους και πολλούς άλλους παράγοντες: την απόφαση της Ελλάδας, της Ελλάδας-μέλους του ΝΑΤΟ, μιας χώρας με ισχυρό ναυτικό, να προχωρήσει σε επάκτια άμυνα με EXOCET και το ότι αυτό θα άνοιγε και άλλες αγορές για την AEROSPATIALE. Όλα αυτά τα επιχειρήματα τα είχε η Ελλάδα και δεν τα είχαμε εμείς, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι.

1.6. Το ότι τοπική ελληνική βιομηχανία συμμετέχει αναφέρεται και αυτό στο έγγραφο. Αλλά ομολογώ εδώ αδυναμία στο να το μεταφράσω και θα το διαβάσω αγγλικά, διότι φαίνεται θα υπάρχει κάποια ορολογία που δεν είμαι σε θέση να εννοήσω. Λέει: "In the frame of offsets obligations in the manufacturing of some parts of the system". Τι σημαίνει "in the frame of offsets obligations", δεν είμαι σε θέση να καταλάβω. Αλλά εκείνοι που το έγραψαν σίγουρα ξέρουν τι σημαίνει. Κατά συνέπεια, οι τιμές που δόθηκαν από την AEROSPATIALE στην Ελλάδα δεν περιλαμβάνουν αυτό το πρόσθετο κόστος.

1.7. Το έγγραφο επίσης λέει ότι τελικά οι χώρες του ΝΑΤΟ εξασφαλίζουν καλύτερες τιμές από εκείνες που δεν είναι μέλη του ΝΑΤΟ. Και αυτό είναι φυσικό.

Λέει λοιπόν η επιστολή της AEROSPATIALE: "Για όλους αυτούς τους λόγους, πολιτικούς, βιομηχανικούς και οικονομικούς, η Ελλάδα θεωρήθηκε εξαιρετικός πελάτης (special customer) και γι' αυτό δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βάση για σύγκριση τιμών. Αν θα γίνουν συγκρίσεις, πρέπει να αναφέρονται σε άλλες χώρες της Νότιας Αμερικής, της Ασίας και της Μέσης Ανατολής. Είναι εύκολο να διαπιστωθεί ότι οι τιμές που δόθηκαν στην Κύπρο συγκρίνονται πολύ ευνοϊκά με αυτές." Στη συνέχεια αναφέρει το έγγραφο ότι οι τιμές συγκρίνονται με αυτές που πλήρωσε ο γαλλικός στρατός. Προσθέτει ακόμα το έγγραφο ότι δόθηκαν αυτές οι τιμές, παρόλο που γνώριζαν οι Γάλλοι ότι θα ήταν γνωστές σε μας οι τιμές που δόθηκαν στην Ελλάδα.

Υπάρχουν και άλλα στοιχεία που επηρεάζουν τις τιμές, αλλά δε θα σας κουράσω λέγοντάς τα, αγαπητοί συνάδελφοι, γιατί νομίζω τα πιο βασικά επιχειρήματα λέχθηκαν. Είναι ακόμα μια σελίδα λόγοι που προβάλλει η AEROSPATIALE που τουλάχιστον πρέπει να τους διαβάσουμε, αν όχι να τους λάβουμε υπόψη.

Από ό,τι φαίνεται όλα ήταν γνωστά. Συζητήθηκαν με τις γαλλικές αρχές, ήταν εν γνώσει της Ελλάδας και έγινε η αγορά μέσα στα πλαίσια της συνεργασίας που πάντα υπήρχε με την Ελλάδα, ιδιαίτερα γι' αυτό το οπλικό σύστημα. Αυτή η απόφαση με την τεράστια αμυντική σημασία θα έπρεπε να φυλαχτεί και όχι να διασυρθεί και να θεωρηθεί ένα ακόμα σκάνδαλο. Η ύπαρξη αυτών των αμυντικών όπλων μάς δίνει άλλες δυνατότητες και προοπτικές και κάποιος θα πρέπει κάποτε να μιλήσει, να αναλάβει ευθύνες, αν πραγματικά θέλουμε άμυνα σε αυτό τον τόπο.

Τα EXOCET είναι το μόνο όπλο που μας χαρίζει μια ελπίδα επιβίωσης, αντιμετώπισης πιθανού τουρκικού ναυτικού αποκλεισμού. Είναι το μόνο όπλο που θα βοηθήσει να λειτουργούν βασικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα αυτές που βρίσκονται στις ακτές. Είναι το μόνο όπλο που θα μας προστατεύσει ωσότου έρθει ο ελληνικός στόλος σε ώρα κρίσης. Οι υπηρεσίες που θα μας προσφέρει είναι ανεκτίμητες και γι' αυτό οι διαφορές κόστους μηδενίζονται μπροστά στο όφελος που διασφαλίζουμε, λέει και ο κ. Αριστοτέλους.

'Ολμοι των 120 χιλιοστών

Αυτοί είναι οι μόνοι που μας τιμούν με την παρουσία τους ...

Διερωτώμαι πραγματικά αν -το είπα και την προηγούμενη φορά- ένα τόσο σημαντικό θέμα δε θα έπρεπε να συγκεντρώσει το ενδιαφέρον της κυβέρνησης, ιδιαίτερα του Υπουργείου 'Αμυνας, τουλάχιστον της Εισαγγελίας ή οποιουδήποτε άλλου άμεσα εμπεπλεγμένου, για να δουν τι λέμε τέλος πάντων σε αυτό το χώρο. Θεωρώ την παράλειψή τους πολύ μεγάλο λάθος και, αν αποσκοπεί στην υποβάθμιση της συζήτησης, ακόμα μεγαλύτερο.

'Ολμοι 120 χιλιοστών. Το θέμα των όλμων 120 χιλιοστών είναι πολυσυζητημένο. Και έγινε γνωστό με την παροιμιώδη αναφορά ότι αγοράσαμε οπλικό σύστημα επτά φορές ακριβότερο από τη Γαλλία, αντί να πάρουμε τους ισπανικούς όλμους, που ήταν φθηνότεροι. 'Οταν λες ότι αναφερόμαστε σε δύο διαφορετικά όπλα και προσθέτεις ότι αυτό που πήραμε επτά φορές ακριβότερο είναι κατά πολύ ανώτερο από το φθηνότερο και τελικά πιο οικονομικό, χρειάζεται καλόπιστους ανθρώπους για να το δεχτούν αυτό ως επιχείρημα. Το πιο πειστικό όμως επιχείρημα,

που σήμερα μπορούμε να επικαλεστούμε, είναι ότι η στο μεταξύ κτηθείσα πείρα λέγει ότι το όπλο αυτό τυγχάνει της εκτίμησης της Εθνικής Φρουράς και έχει δοκιμαστεί με πολύ μεγάλη επιτυχία.

Έγινε πολύς λόγος για κάποιο κ. Κόντη και για την έκθεση που υπέβαλε καθυστερημένα και αντικανονικά. Απάντηση σε αυτή τη δήλωση υπάρχει της ηγεσίας της Εθνικής Φρουράς, του κ. Σειραδάκη, που λέει: "Είναι μια σύγκριση και ένας σχολιασμός πάνω σε θεωρητική βάση, γι' αυτό δε θα ήταν ρεαλιστική η προσέγγιση και δε θα οδηγούσε σε ασφαλή συμπεράσματα." Αυτή είναι η άποψη για την έκθεση Κόντη της σημερινής ηγεσίας της Εθνικής Φρουράς, των αξιωματικών που στελεχώνουν τις ομάδες έρευνας της Εθνικής μας Φρουράς. Εξάλλου, οι ανάγκες της Εθνικής Φρουράς σε βαρείς όλμους εξακολουθούν να υπάρχουν. Τι εμποδίζει την κυβέρνηση να παραγγείλει νέους, επτά φορές φθηνότερους όλμους; Αντί γι' αυτό όμως προκρίνει, και πολύ σωστά, ότι είναι καλύτερα για την άμυνα να ενεργοποιήσει την πρόνοια του συμβολαίου για £10 εκ. από την ίδια εταιρεία για πυρομαχικά των όλμων THOMSON BRAND.

Υπήρξε έντονη δραστηριότητα για την παρεμπόδιση της παραγγελίας στη Γαλλία. Διοχετεύτηκαν πληροφορίες σε εφημερίδες, δραστηριοποιήθηκε ο κ. Κόντης, γνωστός έκτοτε, που ανέλαβε πραγματική εκστρατεία, και τελικά κυκλοφόρησε η περίφημη έκθεσή του, που συντάχθηκε αντικανονικά, σύμφωνα με όσα λέχθηκαν στις δύο Επιτροπές. Ενδιαφέρουσα ήταν και η παρέμβαση της Ε.Β.Ο. το Νοέμβριο του 1989 ότι σκόπευε να κατασκευάσει εκείνη όλμους 120 χιλιοστών για τους οποίους δώσαμε και χρήματα και οι οποίοι ποτέ δεν κατασκευάστηκαν.

Είχα κατά νουν να δώσω και τα χαρακτηριστικά του γαλλικού όλμου, για να πληροφορήσουμε σωστά το λαό. Όμως, στην προηγούμενη συνεδρίαση αναγνωρίστηκε απ' όλους, από τον κ. Πουργουρίδη και από τον κ. Γεωργίου, η φανερή και μεγάλη υπεροχή του γαλλικού όλμου. Επέμεναν όμως στη διαφορά της τιμής. Λέχθηκε ότι, αν παίρναμε από τους φθηνούς, θα παίρναμε περισσότερους. Όμως, στον υπολογισμό του κόστους θα πρέπει να υπολογίσουμε όχι μόνο την κεφαλαιουχική δαπάνη, αλλά και την εξοικονόμηση που επιτυγχάνεται από τη χρήση του. Μπορεί να υπολογιστεί η εξοικονόμηση; Οι αρμόδιοι μας λέγουν ναι. Ο γαλλικός μπορεί να λειτουργεί θαυμάσια τουλάχιστον είκοσι χρόνια και για απεριόριστο αριθμό βλημάτων και πάντως όχι κάτω από είκοσι χιλιάδες, ενώ ο ισπανικός στα χίλια βλήματα χρειάζεται αλλαγή σωλήνα. Ο γαλλικός χρειάζεται έξι φορές λιγότερα βλήματα, γιατί είναι όλμος ακριβείας. Λόγω της αποτελεσματικότητας του γαλλικού όλμου χρειάζονται και λιγότερες μονάδες, άρα λιγότεροι στρατιώτες, πράγμα σημαντικό για ένα μικρό στρατό σαν το δικό μας. Και είναι πρόσθετα η χρήση του πιο ασφαλής για πολλούς λόγους. Όταν συνυπολογιστούν όλα αυτά, το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι τελικά δεν είναι δαπανηρότερη η απόκτηση του γαλλικού όλμου.

Εκείνο που διερωτώμαστε είναι για τη νοοτροπία μας. Αν θέλουμε αυτοκίνητο, παίρνουμε το καλύτερο. Αν θέλουμε σπίτι, το φτιάχνουμε όσο πιο πλουσιοπάροχα μπορούμε. Για όλες τις ανάγκες και τις εμφανίσεις μας δε λογαριάζουμε δαπάνες. Όμως για τα όπλα μας μας ενοχλεί να παίρνουμε το καλύτερο, έστω κι αν ξέρουμε ότι έτσι εξασφαλίζεται καλύτερα η άμυνά μας και η ζωή των παιδιών μας.

Θα πρέπει να προσθέσουμε ότι η απόφαση της επιτροπής του ΓΕΕΦ για τους όλμους 120 χιλιοστών ήταν ομόφωνη, άρα ουδεμία παρατυπία σημειώθηκε. Όμως, παρ' όλα αυτά έγινε μέγας σάλος. Γιατί; Μήπως δεν ήταν η άμυνα που ενδιέφερε ούτε η οικονομία του τόπου;

Υπάρχει όμως και μια άλλη λεπτομέρεια που πρέπει να καταγραφεί. Ο ισπανικός όλμος που σήμερα προβάλλεται, ορθά ανέφερε ο κ. Χάσικος, δεν περιλαμβανόταν στην αρχική κατάσταση που ετοίμασε το ΓΕΕΦ. Ο όλμος που μας πρότειναν ήταν πρωτότυπο όλμου. Ήταν υπό εξέλιξη και δεν είχε παραχθεί ούτε διατεθεί σε οποιοδήποτε στρατό εκείνη την εποχή. Και δεν ξέρω αν έχει γίνει ακόμα. Θα κρίναμε ασφαλώς με πολύ μεγάλη αυστηρότητα, αν έπαιρνε μια τέτοια απόφαση η κυβέρνηση και παρουσιαζόταν τελικά οποιοδήποτε πρόβλημα. Εξάλλου, όταν γινόταν η παραγγελία, οι πληροφορίες που υπήρχαν για την κατασκευάστρια εταιρεία ήταν ότι ήταν σε κατάσταση χρεοκοπίας. Το εργοστάσιο έκλεισε, για να επαναλειτουργήσει αργότερα. Κάτω από ποιους όρους δεν είμαι σε θέση να ξέρω. Αλλά υπάρχουν οργανισμοί που μπορούν να το εξακριβώσουν.

Τα ACMAT.

Για τα αυτοκίνητα ACMAT υπάρχει σύμφωνη και ομόφωνη γνώμη επιτροπής και υπάρχει και η αντίθετη γνώμη ενός αξιωματικού μιας άλλης επιτροπής. Και έρχεται μπροστά μας η άποψη ενός αξιωματικού που έκρινε επιμέρους θέματα, για να υποστηριχτεί παραβίαση κανονισμών, αλλαγές επιτροπών, παρεμβάσεις και σκάνδαλα που δεν υπήρξαν. Για το ACMAT έκαμε δήλωση ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, Στρατηγός Σειραδάκης και είπε: "'Οσον αφορά ειδικά την έκθεση για το ACMAT, την επίσημη θέση του ΓΕΕΦ εκφράζει η έκθεση της επιτροπής αξιολόγησης, ημερομηνίας 28 Ιουλίου 1990, η οποία πέρασε από την καθιερωμένη διαδικασία." Και πρόσθεσε ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς: "Είναι ένα βασικό όχημα, βασικών στρατιωτικών προδιαγραφών, που λειτουργεί για δυο-τρία χρόνια. Είναι αξιόπιστο όχημα με το οποίο δεν είχαμε κανένα πρόβλημα." Αυτά λέει για το σκάνδαλο ACMAT ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς.

Τι χωρεί και πώς ανταποκρίνεται το ACMAT στις ανάγκες μεταφοράς όλμων 120 χιλιοστών, των πυρομαχικών του και των στρατιωτών που το στελεχώνουν υπάρχει στα πρακτικά και στα αρχεία της Βουλής. Σε αυτά όλα το μόνο που μπορεί να ανταποκριθεί είναι το ACMAT και όχι τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιήθηκαν σε σύγκριση με αυτό. Το όχημα ACMAT είναι όχημα στρατιωτικών προδιαγραφών, είναι γνωστό παγκόσμια και θεωρείται απόκτημα για την Εθνική Φρουρά. Στην περίπτωση του ACMAT δεν υπάρχει διαφορά τιμής από άλλα αυτοκίνητα, ελαφρότερα ακόμα και χωρίς τις δυνατότητές του. Με το ACMAT δε συγκρίνεται το PINZQAUER, γιατί δε χωρεί το υλικό και τους άνδρες, δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε πορείες σε ανώμαλες περιοχές και ούτε το STAYER, γιατί δεν μπορεί να πάρει τις μεγάλες κλήσεις που μπορεί να πάρει το ACMAT. Όμως φοβούμαι ότι και στην περίπτωση του ACMAT ενεργοποιήθηκε αντίδραση από άλλες σκοπιμότητες και εκτιμήσεις και όχι γιατί διασπαθίζονταν τα χρήματα του κυπριακού λαού ή γιατί είχε ακολουθηθεί μια κακή διαδικασία.

Και έρχομαι στο θέμα των διοπτρών. Το θέμα των διοπτρών, που είναι τόσο αναγκαίο και πολύτιμο μέσο για την Εθνική Φρουρά, συζητείται για τρία-τέσσερα χρόνια, χωρίς να καταλήξουμε ουσιαστικά σε μια απόφαση. Έγιναν συζητήσεις. Διοχετεύτηκαν πληροφορίες. Παρουσιάστηκε διαφωνών ανώτερος αξιωματικός ενώπιον της Βουλής. Για τις συνέπειες αυτής της καθυστέρησης των τριών-τεσσάρων χρόνων στην απόκτηση διοπτρών ποιος θα φέρει την ευθύνη; Αν για τις διόπτρες, που είναι ένα απλό μέσο, με μετρήσιμα κριτήρια και με άφθονη πείρα, υπάρχει τόση δυστοκία στο να παρθεί μια απόφαση, τότε σε άλλα, πιο πολύπλοκα συστήματα τι θα μπορούμε να κάνουμε; Και μιλούμε για διόπτρες που τις είδαμε εν χρήσει στον

πόλεμο του Κόλπου. Και σήμερα λόγω έλλειψης διοπτρών και οπλικά μας συστήματα δε χρησιμοποιούνται επαρκώς και η παρατήρηση της γραμμής Αττίλα υστερεί. Και ύστερα παραπονιόμαστε ότι δεν υπάρχει η ενδεδειγμένη ασφάλεια.

Ο υποστράτηγος Πανταζής ήταν ο πρόεδρος της Επιτροπής Αξιολόγησης Διοπτρών και τις απέρριψε όλες, τη στιγμή που η ηγεσία της Εθνικής Φρουράς είχε διαμετρικά αντίθετη άποψη. Το τι επακολούθησε είναι σίγουρα θέμα που χωρεί σχολιασμό. Όμως δεν αποτελεί σκάνδαλο ούτε σαν σκάνδαλο μπορούμε να το αντιμετωπίσουμε. Άλλωστε, η απόφαση που λήφθηκε για δύο μόνο είδη διοπτρών δε βρίσκει αντίθετη την επιτροπή και στα πλείστα σημεία ούτε τον κ. Πανταζή.

Εκείνο που θα πρέπει να σημειώσουμε είναι ότι οι σχετικές συμβάσεις δεν έχουν ακόμη ενεργοποιηθεί, κύριοι συνάδελφοι. Δεν έχει ακόμα αγοραστεί τίποτε. Έτσι, αν υπάρχει κανένας που νομίζει ότι "πιάσαμε το Μίτα" με τις διόπτρες νυκτερινής σκόπευσης, κάνει πολύ μεγάλο λάθος. Συζητήσεις γίνονται. Και σας πληροφορώ ότι βρίσκεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας η ενεργοποίηση της σύμβασης στην προσεχή της συνεδρίαση. Τι θέλετε, κύριοι συνάδελφοι; Να τη δεχθούμε την ενεργοποίηση ή να την απορρίψουμε; Δεχόμαστε τη δική σας απόφαση. Αποφασίστε σήμερα και τώρα, γιατί έχουμε να πάρουμε απόφαση την άλλη Πέμπτη και δε θέλουμε να κατηγορηθούμε ότι μπήκε σε ακόμα ένα σκάνδαλο η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

Εδώ λοιπόν δεν υπάρχει ούτε υπερτιμολόγηση ούτε προμήθειες. Υπάρχει διαφορά απόψεων μεταξύ αξιωματικών. Και το ερώτημα είναι: Θα έρχονται στην Επιτροπή οι διαφορές των αξιωματικών, για να λύουμε εδώ τις διαφορές ως προς το ποιες διόπτρες θα πάρουμε; Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι θα πρέπει να έχει γίνει αντιληπτό πόσο έχουμε υπερβεί και το θέμα και την ουσία αυτών που συζητούμε και ότι μερικές φορές είμαστε εκτός πραγματικότητας. Αλλά διερωτώμαι: Από ποιο άλλο τμήμα της κυβέρνησης καταφεύγουν στη Βουλή όσοι διαφωνούν μέσα σε μια ειδική επιτροπή; Τουλάχιστο δε γνωρίζω να γίνεται πουθενά αυτό, ούτε σε χώρους απλών κατασκευών.

Μας λέχθηκε ότι πρέπει να τιμούμε και να σεβόμαστε τη γνώμη του Πανταζή, γιατί είναι υποστράτηγος. Μα, ακριβώς η πολιτεία τον τίμησε για τις στρατιωτικές του αρετές και τον έκανε υποστράτηγο. Οι απόψεις του για τις διόπτρες είναι συζητήσιμες, όπως και όλων των άλλων, γιατί δεν είναι οπτικός ο κ. Πανταζής. Μας λέχθηκε ακόμη ότι πρέπει να δεχόμαστε αυτά που λέει, γιατί είναι μακαριακός. Όμως όλοι ξέρουμε πώς και τι μπορούν να κρύβουν τέτοιοι όροι, αγαπητοί συνάδελφοι.

Το θέμα των διοπτρών CASTOR CAMERAS.

Λυπούμαι που τα αναφέρω όλα αυτά, αλλά λέχθηκαν και χρειάζεται μια απάντηση. Έγινε λοιπόν αναφορά από τον κ. Χάσικο και επαναλήφθηκε από τον κ. Γεωργίου στο άλλο σκάνδαλο των διοπτρών CASTOR CAMERAS. Αναφέρθηκαν μάλιστα και αριθμοί. Η επιχειρηματολογία είναι χωρίς περιεχόμενο, διότι ουδέποτε αγοράσαμε διόπτρες CASTOR CAMERAS. Γινόταν συζήτηση. Ουδέποτε προχώρησε ούτε σε διαπραγμάτευση ούτε σε υπογραφή οποιουδήποτε συμβολαίου. Έχω και άλλα στοιχεία για τις διόπτρες. Λυπούμαι να σας απασχολήσω περισσότερο. Νομίζω ότι έγινε αντιληπτό το σημείο μου.

Έγιναν συζητήσεις και για πολλά άλλα οπλικά συστήματα. Και είμαι ευτυχής που δεν ήρθαν εδώ στη Βουλή, διότι στο κάτω κάτω φαίνεται ότι για κάποια τουλάχιστον οι συζητήσεις που έγιναν στην Επιτροπή ήταν ικανοποιητικές, όπως για το

ASPIDE -για να μην επεκταθώ- για τα τανκς, για τα κανόνια. Ακόμα ούτε για τον κ. Obolensky συζητήσαμε στη Βουλή, έτσι δε θα επεκταθώ πάνω στο θέμα. Ευτυχώς ούτε για την κ. Μουμμούρη. Ευτυχώς. Μείναμε στην 'Εκθεση. Δεν πειράζει.

Και έρχομαι στο θέμα των διαρροών. Είμαι περίπου στο τέλος, κύριοι συνάδελφοι, αν έχετε απελπιστεί μαζί μου. Και ερχόμαστε στο σημαντικό σημείο που σχετίζεται με την τάξη, την πειθαρχία και την ασφάλεια στην Εθνική Φρουρά. Την τάξη, την πειθαρχία και την ασφάλεια του τόπου. Γιατί το θέμα των διαρροών είναι με αυτό που σχετίζεται.

Η διαρροή εγγράφων και πληροφοριών είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση, γιατί δε σχετίζεται μόνο με την προμήθεια του υλικού, αλλά και με κινδύνους ευρύτερους για την άμυνά μας. Η διαφύλαξη των απορρήτων, ο επαγγελματισμός όσων μετέχουν στις επιτροπές, όπως και η στρατιωτική ηθική θα πρέπει να κυριαρχήσουν στις σκέψεις της ηγεσίας της Εθνικής Φρουράς. 'Οσες πληροφορίες της Εθνικής Φρουράς διαρρέουν κάνουν μεγάλο κακό στην άμυνα του τόπου. Δώσαμε πολύ πολύτιμες πληροφορίες και στους Τούρκους και εκτεθήκαμε και σε κάποιες περιπτώσεις και στο διεθνή χώρο και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Φυσικά έχουμε δημοκρατία, αλλά και μια αυτοπροστασία δεν πρέπει να απαγορεύεται.

Η ύπαρξη παράλληλων δρόμων πληροφόρησης, παρασκηνιακών και άγνωστων, ούτε τον έλεγχο εξυπηρετεί ούτε την αξιοπιστία του στρατού διασφαλίζει. Η Επιτροπή κακόπαθε από διαρροές εγγράφων, που στην πραγματικότητα αφορούσαν όχι αποκάλυψη σκανδάλων, αλλά διαφορετικές επιλογές ή γνωστοποίηση διαφωνιών σε μια υπηρεσιακή επιτροπή. Η μέθοδος αυτή, που δυστυχώς θα συνεχίζεται όσο υπάρχουν αποδέκτες τέτοιων μεθοδεύσεων, θα εμποδίζει το υπεύθυνο έργο και θα υποσκάπτει τους θεσμούς.

Στο σημείο αυτό αισθάνομαι την ανάγκη να είμαι απόλυτος, γιατί τέτοιοι αξιωματικοί είναι ανάξιοι και επικίνδυνοι και για το στράτευμα και για την άμυνα του τόπου. Υποσκάπτουν την άμυνα, πλήττουν την αξιοπιστία της Εθνικής Φρουράς, κλονίζουν την εμπιστοσύνη στην πολιτική ηγεσία. Αν έχουν μια συγκεκριμένη καταγγελία οι αξιωματικοί αυτοί, θα πρέπει να την κάνουν υπηρεσιακά, αναλαμβάνοντας τις ευθύνες τους. Αυτό είναι πράξη πατριωτική και θα εκτιμηθεί. Αν αποκρυβεί η καταγγελία τους από τους υπεύθυνους, τότε οι ανώτεροί τους θα είναι οι υπεύθυνοι. 'Ομως, οι διαρροές και η σπερμολογία είναι κατάπτυστες, καταργούν την ιεραρχία και πλήττουν το κύρος του στρατού. Πίσω από τους EXOCET ο κ. Μανωλόπουλος. Πίσω από τους όλμους ο κ. Κόντης. Πίσω από τα ACMAT ο κ. Αργυρόπουλος. Πίσω από τις διόπτρες ο κ. Πανταζής. Στο κάτω κάτω τον είχαμε και εδώ και συζητήσαμε. 'Ολοι οι άλλοι όμως ήταν φαντάσματα. 'Οποιος δηλαδή διαφωνούσε, παραβίαζε θεσμούς και διαδικασίες και τελικά κατέφευγε στη Βουλή. Φοβούμαι ότι η τακτική αυτή πάει να συνεχιστεί και τώρα. Αν δημιουργήσουμε την εντύπωση ότι η οποιαδήποτε αμφισβήτηση θα βρίσκει το δρόμο της στη Βουλή, με την ελπίδα μάλιστα ανατροπής προηγούμενης απόφασης, τότε καμιά επιτροπή δε θα μπορεί να εργαστεί και καμιά διαδικασία δε θα μπορέσει να σταθεί. Αν, όπως συνέβη στο παρελθόν, ένας υπαξιωματικός μπορεί να παρασέρνει και ολόκληρη την πολιτική ηγεσία και να δημιουργεί προβλήματα για οπλικά συστήματα, ειλικρινά δε θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε αυτόν τον τόπο.

Ακριβώς για να βρούμε και εμείς μια άκρη και μια λογική σε αυτά τα θέματα, καλέσαμε ειδικά γι' αυτό το θέμα τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς και τον ρωτήσαμε: Ποιος τελικά φέρει την ευθύνη έναντί μας; Μας δηλώθηκε απερίφραστα ότι

την ευθύνη φέρει εκείνος που τελικά υπογράφει, δηλαδή ο Αρχηγός της Εθνικής Φρουράς, και για μας ο Υπουργός Άμυνας. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας έχει να κάνει με τον Υπουργό και με τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς. Αυτή είναι η πολιτειακή του διασύνδεση. Εμείς θεωρούμε καθήκον να δηλώσουμε ότι η Επιτροπή συνεργάζεται και με τον Υπουργό και με τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς και με όποιον άλλο επιθυμεί που μπορεί να βοηθήσει στο έργο της. Και νομίζω ότι υπάρχουν ή αρχίζουν να παρουσιάζονται μέσα στην κοινωνία μας τέτοιες προσωπικότητες.

Αξιωματικοί που θέλουν να υπερασπιστούν δημόσια την άποψή τους ή μέσα στη Βουλή, γιατί διαφώνησαν μέσα στις επιτροπές, ουσιαστικά επεμβαίνουν στο χώρο της πολιτικής και γίνονται ευάλωτοι ακόμη και έναντι συμφερόντων. Σε ανάλογες περιπτώσεις, πρέσβεις ή υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών συνόδεψαν τις διαφωνίες τους με παραιτήσεις, για να θυμηθούμε την πιο κοντινή μας τουλάχιστον, την περίπτωση του Στοφορόπουλου.

Και έρχομαι στις απόψεις του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ο ισχυρισμός του Δημοκρατικού Συναγερμού ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν "ανεπαρκής, διαβλητή και δεν μπορούσε να διασφαλί σει την κατ' αντικειμενικό τρόπο αγορά των καλύτερων οπλικών συστημάτων στις χαμηλότερες τιμές" δε στηρίζεται ούτε στα στοιχεία της έρευνας ούτε σε οποιεσδήποτε άλλες εναλλακτικές προτάσεις. Δε μας λέγει σε ποια περίπτωση λειτούργησε η διαδικασία ανεπαρκώς ούτε σε ποιο δεδομένο στηρίζει την άποψη ότι υπήρξε διαβλητή. Ψήφιζε τις δαπάνες ο Δημοκρατικός Συναγερμός, όταν έρχονταν στη Βουλή. Εκτός κι αν είναι μια εκ των υστέρων ανακάλυψη. Αλλά τα σφάλματα και η αναγνώρισή τους ανήκουν στο χώρο της θρησκείας και όχι στην πολιτική. Είναι εξίσου συνυπεύθυνοι με όλους τους άλλους, ανεξάρτητα από το τι λένε σήμερα. Και ούτε μας λέγει ο Δημοκρατικός Συναγερμός πώς θα μπορούσαμε να παίρναμε και το καλύτερο οπλικό σύστημα και στη χαμηλότερη τιμή. Είναι γνωστό ότι πάντα το καλύτερο στοιχίζει και περισσότερο. Και εξοικονόμηση επιτυγχάνεται από τη χρήση που του γίνεται. Εκτός φυσικά και αν αποτελεί ευχή ή σχήμα λόγου, οπότε συγχωρείται.

Δεν είναι δυνατό να δεχθούμε με οποιοδήποτε τρόπο ότι υπήρξε είτε ενσυνείδητη είτε ασυνείδητη προσπάθεια παραπλάνησης της Επιτροπής. Η Επιτροπή εργάστηκε άοκνα, σκληρά και επισταμένα και είναι περήφανη, γιατί βοήθησε στη μεγάλη προσπάθεια ενίσχυσης της άμυνας. Η Επιτροπή δε διαπίστωσε κατασπατάληση εκατομμυρίων.

Η κυβέρνηση Κληρίδη θα έπρεπε να ευχαριστούσε την προηγούμενη κυβέρνηση για το επίπεδο της Εθνικής Φρουράς, το οποίο επαίνεσε σε παρελάσεις και ασκήσεις. Η άμυνα έχει ιστορία και θα έχει αύριο. Δεν είναι ούτε του Κυπριανού ούτε του Βασιλείου ούτε του Κληρίδη. Η άμυνα είναι μια εθνική υπόθεση και σαν τέτοια θα πρέπει να την αγκαλιάσουμε, κύριοι συνάδελφοι.

Η άποψη ότι η υπογραφή των εγγράφων για τις προμήθειες και τις τιμές χρησιμοποιήθηκε σαν άλλοθι των υπευθύνων αποτελεί έναν υπαινιγμό που δεν τεκμηριώνεται. Άλλωστε, την ίδια μέθοδο διατηρεί και η τωρινή κυβέρνηση.

Φυσικά, παραμένουν οι καταγγελίες του κ. Ιεροδιακόνου -και επανέρχομαι, γιατί θέλουμε να είμαστε σαφείς πάνω σε αυτό το σημείο- που αφορούν δοσοληψίες μεταξύ δύο γαλλικών εταιρειών. Και εδώ αναμένουμε απάντηση από το Γενικό Εισαγγελέα και τη δικαιοσύνη. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός δε συζητά ποινικές ευθύνες, διότι ξέρει ότι δεν υπάρχουν ποινικές ευθύνες. Γι' αυτό κάνει αναφορά μόνο

σε πολιτικές ευθύνες. Αυτές όμως κανένας δεν μπορεί να τις αρνηθεί, όταν προπαντός διαχειρίζεται σημαντικές υποθέσεις. Όταν αναλαμβάνεις κυβερνητικό αξίωμα, έχεις και πολιτική ευθύνη για ό,τι κάνεις. Και αλίμονο σε εκείνον τον Υπουργό που θα αναλάβει κυβερνητικό αξίωμα, αλλά δε θα θέλει να αναλάβει πολιτική ευθύνη. Θα πράξει μηδέν και τότε θα τον κρίνουμε ότι δεν έπραξε τίποτε. Λοιπόν, πολιτικές ευθύνες υπάρχουν. Τώρα, ποια σημασία ή βαρύτητα δίνει ο καθένας μας στην έννοια των πολιτικών ευθυνών είναι υποκειμενική υπόθεση. Και αποκτά πια θεωρητική σημασία, όταν αφορά πρώην Υπουργό, εναντίον του οποίου ουδέν έχει προκύψει. Εκτός φυσικά και αν θέλουμε να ποινικοποιήσουμε την ίδια την πολιτική ζωή. Και ελπίζω να μην υπάρχουν τέτοιες προσεγγίσεις μέσα στη Βουλή.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός προτείνει το διορισμό διερευνητικής επιτροπής. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι ένα κυβερνητικό κόμμα και μπορεί να προωθήσει όποια απόφαση θέλει. Αν ως κυβέρνηση κρίνει ότι χρειάζεται διερευνητική επιτροπή, θα πρέπει να προχωρήσει, ιδιαίτερα αν δε συμφωνεί με την πλειοψηφία της Βουλής. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι η κυβέρνηση και έχει αυτοπαγιδευτεί. Είναι υποχρεωμένη ή να συνεχίσει μια καταστροφική και χωρίς νόημα περαντολογία πάνω στο θέμα και να πληρώσει η ίδια το κόστος ή να παραδεχτεί ότι δε χρειάζεται ερευνητική επιτροπή. Έτσι, να ξέρει ο Δημοκρατικός Συναγερμός ότι βάζει την κυβέρνηση μπροστά σε ένα τραγικό δίλημμα. Και να κάνω μια πρόβλεψη. Δε θα διορίσει ο Κληρίδης εξεταστική επιτροπή, διότι δεν υπάρχει λόγος να διορίσει. Αν υπάρχει θέμα, υπάρχει Εισαγγελέας, υπάρχει αστυνομία, υπάρχουν δικαστήρια. Εκεί πρέπει να πάρει το δρόμο του. Όχι άλλες συζητήσεις πλέον για θέματα που έχουν εξαντληθεί, πολυσυζητηθεί. Και, όπως λέχθηκε και από τον κ. Παπαδόπουλο, αναμασούμε τα ίδια και τα ίδια για δύο συνέχεια χρόνια τώρα.

Σε ό,τι αφορά την επίδραση της όλης υπόθεσης στα θέματα της άμυνας, εκείνη που θα την αισθανθεί θα είναι η κυβέρνηση. Ας ελπίσουμε ότι η έννοια της άμυνας δεν έχει πληγεί στο βαθμό που φοβούμαστε και ότι θα συνεχιστεί η προσπάθεια για αμυντική θωράκιση, που, πολύ σωστά αναφέρεται, αποτελεί το μόνο αποτρεπτικό παράγοντα έναντι των τουρκικών επεκτατικών σχεδίων.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός δηλώνει ότι θέλει και υποστηρίζει την άμυνα, όμως η στάση του ξεπερνά τα όρια της κριτικής, τουλάχιστον από ορισμένους συναδέλφους, και φθάνει στην έννοια της κατεδάφισης. Θέτει σε κίνδυνο τις σχέσεις μας με τη Γαλλία και θέτει σε κίνδυνο τα υπάρχοντα οπλικά συστήματα. Ο κ. Χάσικος μας ανέβασε τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος σε £100 εκ. από τα £260 εκ. που δόθηκαν για γαλλικά όπλα, χωρίς να μας εξηγεί πού βασίζει αυτό τον ισχυρισμό. Ο κ. Ιεροδιακόνου σε £201 εκ. από τα £509 εκ. της τελευταίας πενταετίας. Και μας εξήγησε πως έφτασε σε αυτά με αναγωγή του 40% πάνω σε £5 εκ. στα £509 εκ. Το ανέλυσα προηγουμένως. Όλα αυτά δεν είναι υπεύθυνη προσέγγιση του θέματος της άμυνας που θέλουμε μάλιστα να προστατεύσουμε, γιατί είναι το μόνο όπλο το οποίο διαθέτουμε για τη σωτηρία του τόπου.

Αν όλα όσα ανέφερε ο κ. Χάσικος δεν είναι σκάνδαλα, αν οι διαδικασίες τηρήθηκαν, αν υπάρχει εξήγηση για κάθε αγορά -και φαίνεται ότι έτσι είναι- τότε δε χάθηκαν £100 εκ. ή £200 εκ. Τότε, αντίθετα, σημαίνει ότι αξιοποιήθηκαν σωστά τα χρήματα του λαού και ότι με αυτά τα εκατομμύρια ενισχύθηκε η άμυνα του τόπου. Αν σωστά διατέθηκαν τα χρήματα για τα EXOCET, τα άρματα, τα αντιαεροπορικά, τα πυροβόλα των 155 χιλιοστών, τους όλμους των 120 χιλιοστών, τα αντιαρματικά και τα διάφορα άλλα οπλικά συστήματα, τότε ειλικρινά δε μένει περιθώριο για σπατάλη ή για διασπάθιση του δημόσιου χρήματος.

Παραμένει η εντύπωση για αντιπροσώπους και για μεσάζοντες. Αυτή θα πρέπει να την αντιμετωπίσει η αστυνομία και όχι η Βουλή. Παραμένουν οι καταγγελίες του κ. Ιεροδιακόνου. Και αυτές θα πρέπει να τις ερευνήσει η αστυνομία και ο Εισαγγελέας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός προτείνει στη Βουλή να προχωρήσει σε απόφαση διορισμού εξεταστικής επιτροπής. Αυτό όμως είναι δικαίωμα της κυβέρνησης. Άλλωστε, αν κάτι χρειάζεται να γίνει, δεν είναι νέα εξεταστική επιτροπή, που θα έχει και λιγότερες δυνατότητες απ' ό,τι η κοινοβουλευτική, αλλά αστυνομική έρευνα και ποινικές διώξεις εκεί που θα διαπιστωθεί ότι υπάρχουν οποιεσδήποτε παραβάσεις.

Θα πρέπει το κράτος να δώσει ένα τέλος σε αυτή την ιστορία που μας εκθέτει, σπιλώνει ανθρώπους, δίνει όπλα στους Τούρκους και κλονίζει την πίστη του λαού στην άμυνα. Χρειάζεται αυτός ο τόπος ένα γερό χέρι, που θα κρατήσει με υπευθυνότητα την άμυνα, χωρίς να υποκύπτει σε δημαγωγίες και λαϊκισμούς. Η άμυνα χρειάζεται ραχοκοκαλιά και χρειάζεται υπεράσπιση.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι, και με συγχωρείτε αν σας κούρασα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, θα κάμω ένα διάλειμμα δέκα λεπτών και θα επανέλθουμε.

(Ώρα διακοπής: 6.40 μ.μ.)

(Ώρα επανέναρξης: 7.13 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, έχουμε τελειώσει τις πρωτολογίες της συζήτησης πάνω στην άμυνα. Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει συμφωνία των κομμάτων, όσον αφορά τις δευτερολογίες, να παρασχεθεί χρόνος μέχρι είκοσι λεπτά. Λέω μέχρι, διότι μπορεί κάποια πλευρά να μη θέλει να κάνει χρήση όλου του χρόνου. Μέχρι είκοσι λεπτά για δευτερολογίες και μετά ο εγγράψας το θέμα κ. Χάσικος μπορεί να το κλείσει σε περίπου δέκα λεπτά. Θέλω όμως να υποδείξω ότι, κλείνοντας το θέμα, δε δικαιούται να απαντήσει σε οτιδήποτε λεχθεί. Αυτό υπαγορεύουν οι Κανονισμοί της Βουλής. Αν θέλει να απαντήσει, τότε αυτό θα πρέπει να καλυφθεί από δευτερολογία. Ποιος θέλει να μιλήσει;

Ο κ. Χάσικος.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Θα ακολουθήσει Νομοθετική Εργασία;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα ακολουθήσει η Νομοθετική Εργασία. Δε θα χρειαστεί να αναγνωστούν οι Εκθέσεις, διότι θα προχωρήσουμε με όσες Εκθέσεις είναι ομόφωνες.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Και Κεφάλαιο Δ';

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το αποφασίσει το Σώμα, κύριε Πιττοκοπίτη.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Λέχθηκαν πάρα πολλά και λόγω έλλειψης χρόνου θα περιοριστώ σε ένα και μοναδικό θέμα, το θέμα των EXOCET.

Ο κ. Χατζηδημητρίου είπε ότι γνώριζε την έκθεση Βαρναβίδη. Όμως είδε και διάβασε μόνο τη μια. Οι εκθέσεις Βαρναβίδη ήταν δύο. Μόνο τη μία είδε ο κ. Χατζηδημητρίου, διότι μόνο η μία κατατέθηκε στην Επιτροπή Άμυνας. Η άλλη έκθεση, που είναι και η κρίσιμη, η ουσιαστική, αν θέλετε, ουδέποτε κατατέθηκε στην Επιτροπή Άμυνας. Ούτε εσείς ούτε και κανένα από τα μέλη της Επιτροπής Άμυνας την είδε. Ακόμα ο κ. Χατζηδημητρίου δε γνωρίζει -ούτε και τότε γνώριζε- ότι η Ελλάδα άρχισε διαπραγματεύσεις για την αγορά των EXOCET MM40 το 1988 και υπέγραψε σύμβαση τον Οκτώβρη του 1990. Ακόμα φαίνεται ότι ούτε για την αξία των ραντάρ και των λοιπών περιφερειακών συστημάτων των EXOCET φαίνεται να γνωρίζετε ούτε ακόμα φαίνεται να σας είπε κανένας για το γεγονός ότι η Ελλάδα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, όχι στο δεύτερο ενικό.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Απολογούμαι.

Ούτε και φαίνεται να γνωρίζουμε ακόμα και τώρα ότι η Ελλάδα τα περιφερειακά συστήματα -και μιλώ για αυτοκίνητα, ηλεκτρογεννήτριες συν τα ραντάρτα αγόρασε περίπου τέσσερα εκατομμύρια δολάρια. Περίπου τέσσερα εκατομμύρια δολάρια, μετά από διεθνή διαγωνισμό. Τα ραντάρ αυτά σημειώστε ότι μπορούσαμε να τα αγοράσουμε όχι μόνο από τη Γαλλία, αλλά και από άλλες χώρες. Αυτά τα ραντάρ και τα λοιπά συστήματα στην Κύπρο θα κοστίσουν περίπου οκτώ εκατομμύρια λίρες. Οκτώ εκατομμύρια λίρες σε μας, τέσσερα εκατομμύρια δολάρια στην Ελλάδα μετά από διεθνή διαγωνισμό!

Λέχθηκε ακόμα ότι δεν είχαμε άλλη προσφορά πέραν των γαλλικών πυραύλων. Λάθος. Αν ψάξετε στους φακέλους του Υπουργείου Άμυνας, θα δείτε ότι είχαμε και άλλη προσφορά από τους Κινέζους τους SILKWORM. Οι Κινέζοι μας απάντησαν ότι είναι έτοιμοι ανά πάσα στιγμή να διαπραγματευτούν για την πώληση πυραύλων. Ουδέποτε όμως σκεφτήκαμε να τους ρωτήσουμε. Υπάρχουν στο Υπουργείο Άμυνας στοιχεία.

Ένα άλλο σοβαρό σημείο είναι ότι δεν έχουμε αντιληφθεί ότι ολόκληρη η επιχειρηματολογία την οποία χρησιμοποίησε ο κ. Αλωνεύτης για να πείσει την κυβέρνηση, για να πείσει την πολιτική ηγεσία τότε, αλλά και την Επιτροπή Άμυνας για την αγορά των EXOCET στηρίχτηκε πάνω στις απόψεις του πωλητή. Δηλαδή, ό,τι είπε η πωλήτρια εταιρεία μεταφέρθηκε στην πολιτική ηγεσία ως θέση του γαλλικού Υπουργείου Άμυνας. Λάθος. Η AEROSPATIALE μας είπε ό,τι μας είπε και εμείς το μεταφέραμε στην πολιτική ηγεσία ότι είναι η άποψη του γαλλικού Υπουργείου Άμυνας. Ακόμα φαίνεται ότι όλη αυτή η επιχειρηματολογία καταρρίπτεται από την απάντηση του Υπουργού Άμυνας της Ελλάδας, του κ. Βαρβιτσιώτη, την οποία, και λυπούμαι που το λέω, μέχρι και αυτή τη στιγμή δεν μπήκαμε στον κόπο να πάμε στο Υπουργείο Άμυνας να τη δούμε και να διασταυρώσουμε κατά πόσο αυτά που ισχυρίστηκε έστω η κατασκευάστρια εταιρεία ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Λάθος. Ήταν τρία μεγάλα ψέματα. Ούτε η Ελλάδα συμμετείχε στην κατασκευή των

EXOCET ούτε και ποτέ είχε οποιαδήποτε οικονομική συμμετοχή στους EXOCET και εν πάση περιπτώσει δε γνώριζε η Ελλάδα αν ήταν ο πρώτος αγοραστής των EXOCET. Όμως, τέθηκε από το βήμα της Βουλής, ούτε λίγο ούτε πολύ λέμε, ότι ο κ. Βαρβιτσιώτης είναι ένας ψεύτης. Λοιπόν κάποιος φαίνεται απ' όλα αυτά να λέει ψέματα, είτε ο κ. Αλωνεύτης είτε η πωλήτρια εταιρεία είτε ο κ. Βαρβιτσιώτης. Εγώ δεν έχω κανένα λόγο να μην πιστεύω τον προηγούμενο Υπουργό Άμυνας της Ελλάδας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος ομιλητής;

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Σήμερα αναλώθηκαν οι πιο πολλές ώρες σε παραινέσεις να προσέχουμε τούτο το θέμα, τους χαρακτηρισμούς. Δεν έχω κανένα λόγο να πιστεύω ότι ο κ. Βαρβιτσιώτης λέει ψέματα. Το λογικό συμπέρασμα είναι ότι έχω λόγο να πιστεύω ότι άλλοι λένε ψέματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λυπούμαι, αλλά δυστυχώς οι χαρακτηρισμοί ξεκίνησαν από την προηγούμενη συνεδρία. Πολλά πράγματα λέχθηκαν και έγιναν, τουλάχιστον όσον αφορά αυτή τη συνεδρία, για το θέμα της άμυνας. Εγώ, ως Πρόεδρος της Βουλής, είμαι δυστυχέστατος, αλλά από την άλλη μεριά είμαστε κυρίαρχο σώμα. Αυτή ήταν η απόφαση. Ελπίζω να τελειώσουμε σύντομα.

Ο κ. Χριστοδουλίδης. Από τη θέση σας, κύριε Χριστοδουλίδη;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, από το βήμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ναι, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα ήθελα να πω κάτι: Μια ρητορική ερώτηση δε σημαίνει ότι αποδίδεις χαρακτηρισμούς. Όταν λες ότι είτε ο ένας είτε ο άλλος είτε ο άλλος δε θα πρέπει να λέει την αλήθεια, δεν είναι χαρακτηρισμός. Αυτό σε ό,τι αφορά την κάποια παρέμβαση που έκανε ο κ. Κατσουρίδης.

Όσον αφορά τη δική σας δήλωση ότι είστε δυστυχέστατος, λυπούμαι. Ο ρόλος της Βουλής είναι και ελεγκτικός. Υπάρχουν και θέματα για τα οποία έτσι αποφάσισε το Σώμα. Δεν μπορείτε να κάνετε δήλωση από μόνος σας ότι είστε δυστυχέστατος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δηλαδή σας έκανε δυστυχή το Σώμα, διότι ασκεί τον ελεγκτικό του ρόλο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαι δυστυχής, κύριε Αναστασιάδη, που γίνεται ανοικτή συζήτηση για το θέμα αυτό και το ανέφερα. Νομίζω δικαιούμαι και εγώ να κάνω μια δήλωση. Δε νομίζω ότι μου απαγορεύεται να κάνω αυτή τη δήλωση. Επιτέλους, ο Πρόεδρος της Βουλής δεν είναι ένα κουμπί το οποίο να δίνει το λόγο. Θέτει μια άποψη. Δε νομίζω να έχω θίξει οποιοδήποτε.

Όσον αφορά το πρώτο, επειδή λέχθηκε προηγουμένως, σε προηγούμενη συνεδρίαση, περί ψέματος, όταν αυτό επαναληφθεί, έστω και με διαφορετικό τρόπο, γίνεται η λεγόμενη σύνδεση.

Ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Προτού κάνω ορισμένα σχόλια, κύριε Πρόεδρε, να μου επιτραπεί να κάνω μια αναφορά στο ανακοινωθέν του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών για τη δήλωση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Σε κάποιο σημείο υπάρχει μια ανακρίβεια, ένα λάθος, άγνοια. Και δεν είναι σωστό, πιστεύω, για επιστήμονα και νομικό της περιωπής του Γενικού Εισαγγελέα σε επίσημο του έγγραφο να υπάρχουν ανακρίβειες. Λέει λοιπόν: "Αναφορικά με τα έγγραφα του γαλλικού οργανισμού SOFMA, τα οποία παρουσίασε ο Βουλευτής κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου..." Ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου δεν παρουσίασε έγγραφα του γαλλικού οίκου SOFMA. Ο κ. Λεόντιος Ιεροδιακόνου παρουσίασε έγγραφα της γαλλικής εταιρείας LUCHAIRE φερόμενα ότι αποτείνονται στη SOFMA και μια μετάφραση στα ελληνικά κάποιου γαλλικού κειμένου φερόμενη ως απάντηση της SOFMA. Ούτε ο κ. Ιεροδιακόνου ισχυρίστηκε ότι είναι έγγραφα της SOFMA. Επομένως, εξ αυτού του λάθους ή της άγνοιας ή δεν ξέρω πώς αλλιώς να το χαρακτηρίσω, προχωρεί παρακάτω και λέει ο κύριος Γενικός Εισαγγελέας: "Η μελέτη τους, σε συνεργασία και με το Γενικό Ελεγκτή -αγνοώ αν έγινε αυτή η συνεργασία· απάντησε όμως ο κ. Χατζηδημητρίου και εξ όσων γνωρίζω η θέση του Γενικού Ελεγκτή ήταν αυτή που υπέδειξε ο κ. Χατζηδημητρίου- κατέδειξε ότι εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχουν πληρωθεί, χωρίς να δηλωθούν, προμήθειες και γι' αυτό τούτο θα πρέπει να διερευνηθεί διεξοδικά στη Γαλλία σε συνεργασία με τη SOFMA..." Δηλαδή, ενώ ο κ. Ιεροδιακόνου, βάσει των εγγράφων του, μας λέει ότι, αν υπήρξε απάτη, την απάτη την έκανε η SOFMA τρώγοντας από τη LUCHAIRE, ο κύριος Γενικός Εισαγγελέας από λάθος διατύπωση εισηγείται να πάμε στη SOFMA να τους ρωτήσουμε αν πράγματι "έτρωε" η SOFMA. Και ως προς το τελευταίο του το σημείο, ότι "πριν προβούμε σε οποιαδήποτε ενέργεια, το θέμα θα πρέπει να διερευνηθεί μέσω της διπλωματικής οδού", θέλω να πω ότι πάλι αγνοεί φαίνεται ο κύριος Γενικός Εισαγγελέας τη θέση της κυβέρνησης Κληρίδη. Και η θέση της κυβέρνησης Κληρίδη διαβιβάστηκε στην Επιτροπή Άμυνας στις 3 Μαρτίου 1994 κατά τον πλέον επίσημο τρόπο, από τον Υπουργό Εξωτερικών. Το θέμα εγέρθηκε από εμένα το Μάρτη του 1993 και ζητήσαμε και τη θέση της κυβέρνησης πάνω στη σκέψη αν θα πρέπει να προχωρήσουμε σε διερεύνηση. Και τι λέει η κυβέρνηση; "Αν οι αρμόδιες αρχές πεισθούν πέραν πάσης αμφιβολίας ότι υπάρχει σοβαρή υπόθεση, πιστεύω ότι πρέπει να αποταθούμε στη Γαλλία". Και τελειώνει ο κ. Αλέκος Μιχαηλίδης, σε απάντηση τότε του κ. Αριστοφάνη Γεωργίου: "Ο μόνος αρμόδιος είναι ο Γενικός Εισαγγελέας να κρίνει αν υπάρχει εξ αντικειμένου υπόθεση. Αν πράγματι υπάρχει εξ αντικειμένου υπόθεση, πιστεύω ότι η γαλλική κυβέρνηση θα προσφέρει και τη συνεργασία της". Όταν του είπαμε: "Καλά εννά φωνάξετε το Γενικό Εισαγγελέα -έχω τα γραμμένα, αποστενογραφημένα πρακτικά- να

του το πείτε;", απάντησε ότι: "Δεν είναι ανάγκη. Είναι αρμοδιότητα του Γενικού Εισαγγελέα και η άποψή μας είναι, αν πέραν πάσης λογικής αμφιβολίας βρίσκει ότι υπάρχει υπόθεση, αυτός θα πάρει το δρόμο." Ε! δέκα μήνες δεν έγινε αυτή η διαδικασία και έρχεται ο Γενικός Εισαγγελέας, στηριγμένος σε μια άκρως λανθασμένη τοποθέτηση περί SOFMA και εγγράφων Ιεροδιακόνου, την παραμονή ή τη μέρα της λήψης της απόφασης πάνω στην Έκθεση να λέει: "Περιμένω ακόμα από την κυβέρνηση εξηγήσεις". Ε! να πω ότι είναι κακός συντονισμός μεταξύ της νέας κυβέρνησης και της Γενικής Εισαγγελίας, θα θεωρηθεί ότι κάμνω αντιπολίτευση και δεν μπορώ να το κάνω τούτο.

(Γέλια)

...ούτε πρόθεση έχω ...

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν είναι δυνατό!

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν είναι δυνατό, κύριε Πρόεδρε!

Πιστεύω ότι στην περασμένη συζήτηση, την πρώτη μέρα, την ουσία του θέματος έπιασε ο κ. Ρολάνδης -ήταν μετά την ομιλία του κ. Χάσικου που έδωσε κάποια αριθμητικά στοιχεία- ο οποίος κ. Ρολάνδης, μεταξύ των πολλών που είπε, διερωτήθηκε: "Αυτά τα πράγματα που λέγονται για τη διασπάθιση, την καταλήστευση, τη λεηλάτηση, πρέπει να μας κάμουν να διερωτηθούμε: Έχουμε άμυνα;" Διερωτόμαστε λοιπόν: Αφού τα χρήματα για την άμυνα διασπαθίστηκαν, το 65% βάσει του ισχυρισμού του κ. Λεόντιου Ιεροδιακόνου -που ευτυχώς δεν τον είχε ακούσει ακόμη εκείνη την ώρα ο κ. Ρολάνδης· είχε ακούσει μόνο τα εκατό εκατομμύρια που ανέφερε ο κ. Χάσικος- έχουμε άμυνα; Πράγματι! Αν όλα αυτά που λέχθηκαν από τον κ. Ιεροδιακόνου είναι αλήθεια, τότε δεν πρέπει να έχουμε άμυνα. Διότι είναι σαν να κτίζεις μια πολυκατοικία των πέντε πατωμάτων -όπως και τα πέντε έτη της διακυβέρνησης Βασιλείου- και οι μηχανικοί σου να λένε ότι χρειάζονται εκατό χιλιάδες λίρες να την κτίσουν -οι εμπειρογνώμονες, οι στρατιωτικοί μας ή οι πολιτικοί μηχανικοί- και εγώ, ο εργολάβος που την κτίζω, βάζω δέκα χιλιάδες λίρες και λέω πως θα κτίσω την πολυκατοικία. Τι πρέπει να αναμένω; Κατάρρευση της πολυκατοικίας. Περιμένω κατάρρευση της άμυνας. Έχει καταρρεύσει η άμυνα; Αυτό το ερώτημα το υποβάλλω στην κυβέρνηση. Να μου πει σήμερα τι άμυνα έχει η Κυπριακή Δημοκρατία.

Ό,τι είπε ο κ. Σειραδάκης εμείς το γνωρίζουμε: "Φεύγοντας είμαι περήφανος για τις αμυντικές ικανότητες της Εθνικής Φρουράς" -31 του Δεκέμβρη του 1993. Προσκλήθηκε να πάει στην Ελλάδα ανεπιστρεπτί ο άνθρωπος. Αλλά το είπε στις 31 του Δεκέμβρη. Η δήλωση του κ. Κληρίδη μετά την παρέλαση στις 15 Οκτωβρίου 1990 ήταν: "Είμαι περήφανος και συγχαρητήρια, κύριε Αλωνεύτη, για την άμυνα τζαι για την επίδειξη που μας έκανες, για τα άρματά μας, για, για, για... Μόνο θέλουμε και καλύτερη αντιαεροπορική άμυνα". Και τι έκανε ο κ. Αλωνεύτης; Έκανε καλύτερη αντιαεροπορική άμυνα. Αγοράσαμε και τους ASPIDE, αγοράσαμε και τα EXOCET. Δηλαδή λογικά, παρόλο που αυτή η κυβέρνηση δεν έχει ξοδεύσει ένα σεντ για την ενίσχυση, την περαιτέρω ενίσχυση της άμυνας, πρέπει να απαντήσει. Αν μας πει ότι είναι καλή η άμυνα, σημαίνει ότι την παρέλαβε καλή από την κυβέρνηση Βασιλείου

και το αναγνωρίζει, διότι δεν ξόδευσε ούτε ένα σεντ αποδεδειγμένα. Αν μας πει σήμερα ότι είναι κακή η άμυνα, πρέπει όλοι να την κακίσουμε, διότι παρέλαβε μια άμυνα που είχε κριθεί από την αντιπολίτευση και από τους αρχηγούς της Εθνικής Φρουράς ως εξαιρετική Εθνική Φρουρά και εξαιρετική άμυνα. Πρέπει να απαντηθεί. Αν πει πως είναι καλή, σημαίνει ότι κάπου κάνουμε λάθος, αγαπητοί συνάδελφοι, με τους αριθμούς. Και βέβαια κάνουμε λάθος με τους αριθμούς. Οι αριθμοί είναι εκεί και δεν μπορεί κανένας να τους παραποιήσει: Κατά την πενταετία Βασιλείου υπογράφηκαν νέες συμβάσεις ύψους £509 εκ. Ταυτόχρονα, από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης δαπανήθηκαν £541,7 εκ., από τα οποία τα £95,7 εκ. πληρώθηκαν για υποχρεώσεις του ταμείου από συμβάσεις της προηγούμενης πενταετίας. Αυτά είναι ελεγμένα από το Γενικό Ελεγκτή, δηλαδή είναι στοιχεία αδιάψευστα. Παράλληλα, κάθε χρόνο από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης πληρώνονταν £15 εκ. για την ανέγερση στρατοπέδων και £8 εκ. για την ένδυση των εθνοφρουρών. Δηλαδή, από τα £541,7 εκ., τα οποία πληρώθηκαν κατά τη διακυβέρνηση Βασιλείου, αφού αφαιρέσουμε τα £95,7 εκ. και τα £115 εκ. για τις δαπάνες στέγασης και ένδυσης, καταλήγουμε ότι για νέα εξοπλιστικά προγράμματα δαπανήθηκαν £330 εκ.

Ο κ. Ιεροδιακόνου είχε πει ότι το 65% δυνητικά μπορούσε να δοθεί σε προμήθειες. Δηλαδή, αν γίνει πιστευτός ο κ. Ιεροδιακόνου, τότε η πραγματική αξία των αγορασθέντων νέων οπλικών συστημάτων ανέρχεται στα £115 εκ., διότι βάσει του σκεπτικού τα υπόλοιπα £215 εκ. πήγαν σε προμήθειες. Ε! λοιπόν με τα £115 εκ. δεν μπορείς να αγοράσεις ούτε δυο συστήματα SKYGUARD. Και όμως έχουμε αγοράσει δώδεκα συστήματα SKYGUARD! Και όμως έχουμε αγοράσει EXOCET! Και όμως έχουμε αγοράσει τριάντα έξι άρματα AMX30B2! Και άλλα και άλλα και άλλα όπλα υπαρκτά τα οποία έχουμε. Αν αμφισβητείτε τη λογικότητα και τους ισχυρισμούς μου, μπορούμε να προκηρύξουμε διεθνή μειοδοτικό διαγωνισμό, να έρθουν οι ενδιαφερόμενοι, να δουν τον οπλισμό που έχουμε και να μας προσφέρουν. Επομένως, κάπου γίνεται, για σκοπούς εντυπώσεων, υπερτονισμός βάσει κάποιου εγγράφου. Ο χρόνος δε μου δίνεται να κάνω ορισμένα άλλα σχόλια, γι' αυτό θα περιοριστώ σε ακόμα ένα σημείο.

Ο κ. Πουργουρίδης έκαμε δύο μικρές αναφορές τις οποίες πιστεύω παρανόησε ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Χατζηδημητρίου. Μας είπε ότι επικοινώνησε γραπτώς, έστειλε στη LUCHAIRE τα έγγραφα Ιεροδιακόνου, για να πάρει απάντηση και δεν πήρε απάντηση. Με ποια ιδιότητα τα έστειλε; Γιατί δε μας το ανέφερε στους δεκατέσσερις μήνες των συνεδριάσεων που συμπροήδρευε; Γιατί; Και με ποια ιδιότητα; Πότε τα έστειλε; Για μένα είναι σοβαρό αυτό το θέμα, το πότε. Διότι δηλώνω επίσημα από το βήμα ότι από το 1991 δεν υπάρχει αυτή η εταιρεία. Και αυτά είναι καταγραμμένα στα πρακτικά της Επιτροπής. "Επάττισεν" αυτή η εταιρεία και καταβροχθίστηκε από τον κολοσσό που ονομάζεται GIAT. Πού τα έστειλε; Δεν αμφισβητώ ότι τα έστειλε, διότι δε θα είχαν παραλήπτη.

Το δεύτερο που με ανησυχεί είναι: Μας είπε ότι τηλεφώνησε σε αυτό -το γαλλικό όνομα, κύριε Ρολάνδη, το θυμάστε, σήμερα που μας το μεταφράσατε;- τηλεφωνικώς επικοινώνησε με τούτον τον κύριο, τον βρήκε στη SOFMA -δεν τον ρώτησε στα γαλλικά, στα αγγλικά μίλησε, διότι μας είπε ότι δε γνωρίζει γαλλικά, στα αγγλικά που ξέρει εξαιρετικά- και του είπε: "Είμαι ερευνητής από την Κύπρο που μελετώ, ερευνώ, γράφω για τις δαπάνες για τα οπλικά συστήματα". Ποιος το έκαμε τούτο; Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου της κυπριακής Βουλής, με παραδοχή δική του, καταγραμμένη, πλαστοπροσωπήθηκε. Είπε: "Δεν είμαι ο Πουργουρίδης, ο

Πρόεδρος· είμαι ένας ερευνητής και ζητώ πληροφορίες". Δεν ξέρω, κύριε Πρόεδρε της Βουλής -είμαι τρία χρόνια μόνο Βουλευτής- αν είναι δυνατό, βάσει των Κανονισμών, ο Πρόεδρος αυτής της Επιτροπής που πρέπει να ελέγχει τις παραβιάσεις, τις μαφίες, τις απάτες του κράτους, της κρατικής μηχανής, και ημών ακόμα των Βουλευτών να χρησιμοποιεί αυτή τη μέθοδο. Διότι δεν είπε ότι: "Είμαι ο Πουργουρίδης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου". "Είμαι -δεν ξέρω αν είπε Πουργουρίδης- ένας που γράφει μελέτες για τούτο το θέμα". Δε σχολιάζω τι είναι αυτό το πράγμα. Έπρεπε να γίνει η ορθή διαδικασία μέσω των δύο Επιτροπών. Αυτά είναι οι λεπτομέρειες. Στήριξε τον ιστό του ο συνάδελφος κ. Πουργουρίδης πάνω σε μια φερόμενη δήλωση Αλωνεύτη για τα EXOCET, γιατί η Ελλάδα τα πήρε πιο φτηνά, γιατί η Κύπρος τα πήρε πιο ακριβά. Και είπε ότι: "Εφόσον λέει ψέματα ο Αλωνεύτης, δεν πρέπει να είναι καθαρός και εφόσον δεν είναι καθαρός, σημαίνει πως είναι ή εγκληματίας ή παρανοϊκός". Επειδή παρανοϊκός δεν είναι, σημαίνει είναι εγκληματίας. Γιατί; Γιατί είπε ψέματα ο Αλωνεύτης και συμφωνώ με τα παρακάτω που είπε ο κ. Πουργουρίδης: "Ο πολιτικός που λέει ψέματα και πιάνεται ψεύτης πρέπει να παραιτείται". Μας ανέφερε τον Πρωθυπουργό της Ιαπωνίας, κάποιο Πρόεδρο στο Μεξικό και κάμποσους άλλους. Συμφωνώ απόλυτα. Ο πολιτικός που λέει ψέματα δεν έχει άλλη διέξοδο και άλλη οδό από του να παραιτήσει.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Της Βραζιλίας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Της Βραζιλίας. Είτε Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι είτε Υπουργός είτε Βουλευτής. Να κάμνει λάθος ο καθένας μας δικαιούται. Δύο φορές, κύριε Πρόεδρε, προσπάθησα να υποδείξω στον έντιμο συνάδελφο ότι κάμνει λάθος. Δεν είπε ο Αλωνεύτης αυτά τα πράγματα -και είναι καταγραμμένα στα πρακτικά αυτά τα πράγματα- ότι η Ελλάδα τα πήρε πιο φτηνά, γιατί είχε συμμετοχή στην παραγωγή τους. Είναι παραμύθια της χαλιμάς. Είναι σε έγγραφο - επιστολή της AEROSPATIALE προς το Υπουργείο, επιβεβαιωμένο από τη γαλλική κυβέρνηση. Ψέματα, αλήθεια, ήρθε η γαλλική κυβέρνηση και είπε: " Αυτά που σας λέει η AEROSPATIALE είναι σωστά". Αυτό είπε το γαλλικό Υπουργείο της Άμυνας. Τζαι ο Αλωνεύτης κατέθεσε αυτά που είπαν οι Γάλλοι τζαι αναγνώστηκαν. Δεν είναι ο Αλωνεύτης που τα είπε. Επομένως ο Αλωνεύτης δεν είπε ψέματα σ' αυτή την περίπτωση. Επομένως τα συμπεράσματα του κυρίου συνάδελφου ότι ο ψεύτης δεν είναι καθαρός, είναι εγκληματίας ή παρανοϊκός, στηρίχθηκαν πάνω σε τι; Σε έναν ιστό υφασμένο με άλλα νήματα κι όχι με τα νήματα της αράχνης εκείνης που προσπάθησε. Ήταν λάθος; Δε μου δόθηκε ο λόγος τότε. "Κύριε Πουργουρίδη, κάμνεις λάθος", θα του έλεγα. "Μην προχωρήσεις να βκάλεις συμπεράσματα". Ζήτησα από τον Προεδρεύοντα το λόγο και μου αρνήθηκε. Άρα δόθηκε το μήνυμα ότι ο κ. Πουργουρίδης συνέτριψε τον Αλωνεύτη, τον ψεύτη, τον εγκληματία, τον ξημαρισμένο - γιατί μου διαφεύγει το αντίθετο του καθαρός- τον όχι παραγωγικό...

(Γέλια)

Και ανακοινώθηκαν χτες από το ραδιόφωνο αυτά. Τι είναι αυτό το πράγμα; Λάθος του κ. Πουργουρίδη; Λάθος; Δε δέχομαι ότι ο Πρόεδρος μιας Επιτροπής που συνεδρίασε δεκατέσσερις φορές, που έχει την Έκθεση μπροστά του, που έχει τα πρακτικά -και είναι χίλιες διακόσιες σελίδες!- δεν είχε το ιερό χρέος, προτού κατηγορήσει έναν ως εγκληματία, να μελετήσει τουλάχιστον την Έκθεση! Τουλάχιστον!

Τη μελέτησε; Δεν ξέρω. Θα δεχτώ ότι δεν τη μελέτησε και έκανε λάθος. Αν τη μελέτησε, τι είναι και δεν είναι λάθος; Δε δικαιούμαι να σας ρωτήσω για να μου απαντήσετε. Το ερώτημα το θέτω στα μέσα μαζικής επικοινωνίας που έκαμαν όλη αυτή την ιστορία. Κατ' εμένα δεν ήταν ψεύτης ο Αλωνεύτης στην περίπτωση αυτή, βάσει της οποίας κατηγορήθηκε ως ψεύτης, εγκληματίας ή παρανοϊκός. Έκαμε λάθος ο έντιμος συνάδελφος Πουργουρίδης, λόγω του ότι δεν είχε τη διάθεση ή το χρόνο να κάτσει να μελετήσει την Έκθεση, την οποία και προσυπέγραψε. Παρά τις αντιθέσεις μου δε τη μελέτησε. Δε θα πω ότι ο κ. Πουργουρίδης είναι ψεύτης, δε θα πω ότι λέει ψέμματα. Δε θα το πω.

Η βασική ουσία της όλης υπόθεσης είναι τα δύο έγγραφα. Τα έγγραφα που κακώς ονομάστηκαν "έγγραφα Ιεροδιακόνου".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, πλησιάζουμε τα είκοσι λεπτά. Απλώς να το έχετε υπόψη σας. Έχετε ακόμα δύο λεπτά.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ για την υπόδειξη.

Αυτά τα έγγραφα τα κατέθεσε ο κ. Ιεροδιακόνου πριν τόσους μήνες στις Επιτροπές πλην ενός. Το ένα μετά από πιέσεις δικές μας, αυτό που φιγουράρει σήμερα, κατατέθηκε για να το μελετήσει έκαστος Βουλευτής με δική του ευθύνη. Τόσο εμπιστευτικό ήταν! Προχθές δόθηκε, από ό,τι έμαθα, και στις εφημερίδες. Δόθηκε σε όλες τις εφημερίδες και θεωρήθηκε κάτι το νέο! Τίποτε το νέο για τις Επιτροπές Άμυνας και Ελέγχου δεν υπάρχει. Δε θα ήθελα περαιτέρω να τα σχολιάσω. Δεν τα ονομάζω πλαστά τα έγγραφα του κ. Ιεροδιακόνου, για να εξηγούμαστε. Τα ονομάζω όχι έγγραφα Ιεροδιακόνου όμως. Είναι μια σελίδα από έγγραφο που είναι στο Υπουργείο Άμυνας, μια σελίδα από άλλο έγγραφο που δεν κατέληξε ποτέ στο Υπουργείο Άμυνας και φέρει ιδιόχειρη υπογραφή του Αλωνεύτη πάνω. "Μου παραδόθηκε από τον τάδε υπάλληλο της τάδε εταιρείας της Κύπρου" η οποία ήταν ο αντιπρόσωπος χωρίς να το ξέρει -εκείνη τη στιγμή το έμαθε- της LUCHAIRE. Και μυρίστηκε ψητό ο άνθρωπος. Άκουσε LUCHAIRE, εκατομμύρια: "Να βουρήσω να πάρω προσφορά". Δεν τη δέχτηκε το Υπουργείο εκείνη την προσφορά, διότι δεν είχε δικαίωμα να μπει σε διαπραγμάτευση με local agent, με τοπικό αντιπρόσωπο. Ήρθαν στην κατοχή του κ. Ιεροδιακόνου. Εγώ είμαι βέβαιος ότι είναι από αυτούς του agent. Οι μόνοι που είχαν εκείνη την προσφορά ήταν η LUCHAIRE. Και αν το έγγραφο είναι πραγματικό, πρέπει να το είχε και η SOFMA. Επομένως, οικονομικά συμφέροντα συναρμολόγησαν από τρία διαφορετικά έγγραφα ένα έγγραφο, για να βγει το έγγραφο Ιεροδιακόνου που δόθηκε στον κ. Ιεροδιακόνου και μας το παρέδωσε. Ε! σήμερα που παραδόθηκε στη Βουλή υπάρχει παραποίηση αυτού του εγγράφου Ιεροδιακόνου. Έχει αφαιρεθεί -για ό,τι λέγω υπάρχουν στοιχεία- έχει σβηστεί το κάτω δεξί μέρος που ήταν οι υπολογισμοί, έχουν συνδεθεί ANNEXE A' ενός εγγράφου με ANNEXE A' άλλου εγγράφου. Ποιου εγγράφου; Του δήθεν εγγράφου της LUCHAIRE προς τη SOFMA; Και ANNEXE A' του επίσημου εγγράφου που υπάρχει στο Υπουργείο; Κάποια έχουν ενωθεί και κάποια έχουν σβηστεί με κάποια μέθοδο, πράγμα που μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι έχουν συναρμολογηθεί για τη δημιουργία εντυπώσεων. Εμείς δε λέμε ότι δεν υπάρχει πιθανότητα οι δύο ξένες εταιρείες μεταξύ τους να τα βρήκαν. Δεν μπορεί να πει κανείς τίποτε.

Πρώτο, πρέπει να διακριβωθεί ότι δεν είναι πλαστό το έγγραφο. Και ξέρουμε τον τρόπο και τον υπέδειξαν όλοι οι ομιλητές. Δεύτερο, αν υπάρχει -κατ' εμένα δεν υπάρχει- παράβαση κάποιου νόμου, το είπα και στον κ. Παπαδόπουλο. Η SOFMA, όταν μας έστειλε επιστολή -δεν μπορώ να την αναφέρω, διότι αντιλαμβάνομαι μου έλειψε ο χρόνος· τελειώνω, κύριε Πρόεδρε - έλεγε ότι: "Δε θα παίρνω από την κυπριακή κυβέρνηση ούτε προμήθεια ούτε fees..." Μας το λέει γραπτώς, "fees". Πώς ονομάζονται ελληνικά;

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Δικαιώματα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

"...δικαιώματα από τις κατασκευάστριες εταιρείες από τις οποίες θα γίνονται οι αγορές που να καλύπτουν τα διεθνή λειτουργικά μου έξοδα". Ούτε μισό τοις εκατόν ούτε ένα τοις εκατόν ούτε ενάμισι τοις εκατόν. Ε! τα έβρισκαν και δύναντο να τα βρουν η SOFMA με αυτές τις εταιρείες. Μπορεί να ήταν 19, μπορεί να ήταν 109, μπορεί να ήταν 5, μπορεί να ήταν 10. Κανένας δεν το ξέρει και είμαι βέβαιος ότι κανένας δεν πρόκειται να το εύρει. Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι δεν πρέπει να συνεχίσουμε τον εμφύλιο πόλεμο. Αν θέλουμε η Κύπρος να διατηρηθεί, χρειάζεται ενότητα. Και αυτό το θέμα έχει μετεξελιχθεί σε θέμα που διχάζει και τα πολιτικά κόμματα και τον κυπριακό λαό. Να σεβαστούμε την απόφαση της ολομέλειας της Βουλής και να σταματήσουμε, διότι δε θα μείνει άμυνα. Τα κρούσματα έρχονται. Συζητείται από αξιωματικούς: "Μα ίντα που αξίζει να καταβάλω το άπαν των δυνάμεών μου για να τρώσιν εκατομμύρια;" Συζητείται από τον κόσμο: "Μα ίντα να διώ ριάλια, αναγκαστική εισφορά, για να τα τρώσιν;" Συζητείται από εμάς: "Ίντα να εγκρίνω εγώ ριάλια, να με ονομάζουν και βουλευτάκο, να με ονομάζουν και καταχραστή και καζινόβιο;" -που δεν πήγα ποτέ στη ζωή μου. Μόνο μια φορά με τον κ. Αναστασιάδη πήγαμε στην Αυστρία στο καζίνο...

(Γέλια)

Με τον κ. Ντίνο Μιχαηλίδη και τον κ. Γιαννάκη Ομήρου. Ήταν η πρώτη μου και η τελευταία μου. Επήραν με και πέρασα καλά. Ας έν' καλά τα κοπέλια!

(Γέλια)

Εφόσον έν δεχτό αυτό που είπε ο κ. Πουργουρίδης...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΥΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τελειώνω τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...πέρασαν τρία λεπτά.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ένα λεπτό. Αν δεχτώ αυτό που είπε ο κ. Πουργουρίδης ότι δεν υπάρχει αγορά οπλικών συστημάτων χωρίς "χιλλέν" σημαίνει ότι "τζαι τούτη η κυβέρνηση εννά κάμνει χιλλέν. Εννά τρώει τζαι τούτος ο Κώστας Ηλιάδης, ο κακομάζαλος!"

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Όχι ο δικός μας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

"Ο Κώστας έν' ο δικός μας. Ο δικός σας και ο δικός μας. Έφαεν τζαι ο άλλος ο Ηλιάδης. Έφαεν τζαι ο Αλωνεύτης. Θα τρων ούλλοι. Εν χρειαζόμαστε άλλη άμυνα, για να μην τρώει κανένας. Να έρτει ο Τούρκος να μας πιάσει να ευκαριστηθούν ορισμένοι, να τα φάει ούλλα!"

Ευχαριστώ και απολογούμαι αν σας έκλεψα ένα λεπτό.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, κύριε Χριστοδουλίδη. Δυο - τρία λεπτά δεν πειράζει. Ήταν απολαυστικά τα τελευταία λεπτά. Αλλά το αντίθετο του "καθαρός" είναι το "ακάθαρτος".

(Γέλια)

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε μετανιώνω για την τακτική που εισηγήθηκα ότι για σοβαρά θέματα πρέπει να λέμε πάντα λίγα και μετρημένα λόγια. Σήμερα είχα την πικρή εμπειρία ότι μπορείς κάλλιστα να κάνεις διθυράμβους υπέρ της άμυνας και την ίδια ώρα να τη μαχαιρώνεις πισώπλατα.

Από την όλη διερεύνηση του θέματος, για μας τουλάχιστον προέκυψε ένα συγκεκριμένο θέμα, το οποίο επισημάναμε και κατά τη διάρκεια της συζήτησης, το ανέφερε και σήμερα ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος, ότι, αν αυτά τα έγγραφα που κατατέθηκαν ήταν γνήσια, είχαν γνήσιο περιεχόμενο, τότε, ναι, υπάρχει υπόθεση πιθανής διάπραξης σοβαρού ποινικού αδικήματος. Αυτό στέκει και σήμερα. Και η πορεία που πρέπει να ακολουθηθεί, κατά τη γνώμη μας, είναι αυτή που εισηγήθηκε ο συνάδελφος Τάσσος Παπαδόπουλος, μια πολιτική αγωγή για να ξεκαθαρίσει μια για πάντα το θέμα· αστική αγωγή, συγνώμη.

Το αίσθημα εμπιστοσύνης προς την άμυνα και στα περί αυτής, που είναι, όπως είχαμε πει, θεμελιακής σημασίας, είναι απαραίτητο να αποκατασταθεί με την αποκάλυψη της αλήθειας, όποια και να είναι.

Ήθελα να αναφερθώ στην εισφορά για την άμυνα. Γιατί την είπαμε εισφορά; Την είπαμε εισφορά, γιατί εκείνο που ο καθένας μας και ο λαός δίνει δε θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ποτέ φορολογία, όταν αυτό δίνεται για επιβίωση και απελευθέρωση. Από τις εντυπώσεις όμως που δημιουργήθηκαν ύστερα από τα όσα λέχθηκαν σε αυτή την αίθουσα, είμαι βέβαιος πως στη συνείδηση του λαού η εισφορά για την άμυνα δεν μπορεί να λέγεται, αν δεν ξακαθαρίσει το θέμα, εισφορά για την άμυνα. Δεν μπορεί να λέγεται καν φορολογία για την άμυνα. Θα λέγεται απλώς χαράτσι του κερατά, με τη συζήτηση και με κάποια παρεμφερή που ανεφύησαν τελευταία και μπορεί να δημιουργήσουν καινούργιο θέμα για θόρυβο περί την άμυνα, γιατί κάποιο άλλο θέμα ενεγράφη στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής για προμήθειες υλικού για την Εθνική Φρουρά μέσω των Κρατικών Αποθηκών και του Κυβερνητικού Συμβουλίου Προσφορών. Όταν γινόταν το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, η αντίληψη τουλάχιστον ήταν ότι τα χρήματα αυτού του Ταμείου θα δαπανώντο για αγορά, αυτού που θα έλεγε κανένας, όπλων και πυρομαχικών. Ο λόγος ήταν φανερός. Ήταν γιατί ο καθένας ήθελε να βλέπει τον οβολό του να μετατρέπεται σε ένα όπλο, μια σφαίρα ή έστω ένα καριοφίλι. Συμβαίνει όμως, πέρα

από όσα προβλέπονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό, να χρησιμοποιούνται -και εδώ ο νόμος δεν το απαγορεύει- χρήματα από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης για σκοπούς πέραν εκείνων που συνήθως προβλέπονται στον Τακτικό Προϋπολογισμό. Στον Τακτικό Προϋπολογισμό είναι η μισθοδοσία, είναι η ένδυση και η υπόδηση, είναι ο σιτισμός. Ο στρατωνισμός δεν περιλαμβάνεται. Και όλοι ξέρουμε πολύ καλά ότι τα χρήματα για στρατόπεδα κτλ. βγαίνουν από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, επειδή η εξασφάλιση ορισμένων υλικών, όχι όπλων και πυρομαχικών, ακολουθεί μια διαδικασία όμοια με εκείνη που ακολουθείται για τις όποιες άλλες αγορές της κυβέρνησης ίσως. Και επαναλαμβάνω την προχθεσινή μου εισήγηση: Θα έπρεπε να γίνει ένα καλύτερο ξεκαθάρισμα σχετικά με το τι θα πληρώνεται από το Ταμείο Αμυντικής Θωράκισης, διότι δημιουργούνται εντυπώσεις και οι εντυπώσεις δίνουν τροφή για ψιθύρους και ένα σωρό άλλα πράγματα. Εύχομαι το εγγραφέν θέμα στην άλλη Επιτροπή να μην πάρει εξελίξεις παρόμοιες με τις σημερινές.

Αυτά ήθελα περίπου να πω, κύριε Πρόεδρε, για το υπό συζήτηση θέμα και να επαναλάβω για πολλοστή φορά ότι η άμυνα δεν είναι μόνο όπλα και πυρομαχικά. Η άμυνα θέλει αγάπη, θέλει ψυχή, θέλει πίστη και θέλει απόφαση για αγώνα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου αντιλαμβάνομαι θέλει από τη θέση του να πει μερικά πράγματα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Είναι για το θέμα των EXOCET. Αναφέρθηκε σ' αυτό ο κ. Χριστοδουλίδης προηγουμένως, αλλά θέλω να το επαναλάβω.

Υπάρχει επιστολή του Υπουργείου Άμυνας της Γαλλίας πάνω στο θέμα που αναφέρεται και στην επιστολή της AEROSPATIALE. Έτσι, τουλάχιστον το Υπουργείο Άμυνας της Γαλλίας και τις απόψεις της κατασκευάστριας εταιρείας να τα λάβουμε υπόψη. Δεν είπα να τα πιστέψουμε, να τα λάβουμε υπόψη. Το δεύτερο είναι για ό,τι αφορά τα ραντάρ για την αξιοποίηση των όπλων. Χωρίς να θέλω να επεκτείνω τη συζήτηση, θέλω να διαβεβαιώσω το Σώμα, χωρίς να προχωρήσω σε άλλες αποκαλύψεις, ότι αυτά που έχουμε...

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κατατέθηκαν στις Επιτροπές μας αυτά τα έγγραφα; Τα δύο στα οποία αναφέρεστε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πουργουρίδη, παρακαλώ, όταν τελειώσει, θα σας δώσω το λόγο, αν θέλετε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μπορεί κάποιος να τα βρει, όσα έγγραφα δε μας έχουν δοθεί, στα αρχεία της Βουλής, απ' όπου είτε τα προμηθευτήκαμε είτε τα δώσαμε όσοι τα κατέχουμε. Έτσι, δεν υπάρχει πρόβλημα να υπάρχει έγγραφο το οποίο να έχω και να μην είναι στα αρχεία της Βουλής. Ιδιαίτερα αυτό το βρίσκω πολύ πρόχειρα και εύκολα στο φάιλ μου. Είναι στο σετ που δόθηκε μαζί με τις διαδικασίες από την αρχή της συζήτησης. Ήταν από το πρώτο σετ εγγράφων που μας δόθηκαν από το Υπουργείο Άμυνας. Λοιπόν, να διαβεβαιώσω τη Βουλή ότι ακόμα και το σύστημα των ραντάρ που έχουμε είναι πάρα πολύ καλό, πολύ αποδοτικό και δεν ξέρω, δε θέλω να το συγκρίνω με το ελληνικό, γιατί δε θέλω να προχωρήσω παρακάτω τη συζήτηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραμένουν δεκατέσσερα λεπτά στο Δημοκρατικό Συναγερμό για δευτερολογία, αν θέλει να τα χρησιμοποιήσει.

Υπολόγισα πεντέμισι λεπτά στον κ. Χάσικο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Ακόμα δεκαπέντε λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αλλά, εφόσον χρησιμοποίησε και το ΑΚΕΛ δυο-τρία λεπτά περισσότερο, δε θα διαπραγματευόμεθα δυο-τρία λεπτά πάνω κάτω. Και μετά θα δώσω το λόγο στον κ. Ρολάνδη.

Ο κ. Ιεροδιακόνου. Κύριε Ιεροδιακόνου, θα χρησιμοποιήσετε όλο το χρόνο ή θα μιλήσει και κάποιος άλλος από τη δική σας πλευρά;

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Αν περισσέψει χρόνος, θα μιλήσει και άλλος, κύριε Πρόεδρε.

Είμαι υποχρεωμένος, κύριε Πρόεδρε, να επανέλθω στα έγγραφα, διότι υπήρξε καθαρή αμφισβήτηση από πλευράς των συναδέλφων του ΑΚΕΛ και ιδιαίτερα του κ. Χριστοδουλίδη. Πριν από αυτό όμως, ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση. Λέχθηκε κατά κόρον εδώ ότι εγώ μίλησα για £201 εκ. προμήθεια. Εκείνο το οποίο είχα πει εγώ είναι το εξής: Εγώ δεν μπορώ να πω πόσες προμήθειες πληρώθηκαν και ούτε διακινδυνεύω να πω ακριβή αριθμό. Εκείνο που μπορώ να πω μετά βεβαιότητος, είχα πει, είναι ότι, αν όλες οι αγορές γίνονταν με τον ίδιο τρόπο που έγιναν σ' αυτή την περίπτωση, τότε από τα £509.000.000 τα £201.157.500 περίπου θα ήταν προμήθειες.

Αμφισβητώντας τα έγγραφα, ο κ. Χριστοδουλίδης ανέφερε ότι τα κατέθεσα για εντυπωσιασμό ή για να υπερτονίσω μερικά πράγματα. Είμαι υποχρεωμένος, κύριε Πρόεδρε, να επανέλθω και να πω ότι, από αυτά τα έγγραφα τα οποία έχω καταθέσει, το πρώτο είναι επίσημο έγγραφο του Υπουργείου. Είναι ενημερωτικό σημείωμα, το οποίο ετοιμάστηκε από το Υπουργείο όταν ζήτησα εγώ το ιστορικό της υπόθεσης, δηλαδή πώς έγινε, αφού είχα υπόψη μου τα έγγραφα τα οποία ακολουθούν. Αυτό το ενημερωτικό σημείωμα τώρα είναι επίσημο.

Η προσφορά επίσης, δηλαδή το έγγραφο που είναι αριθμημένο με τον αριθμό 3 υπάρχει και αυτή στους φακέλους του Υπουργείου 'Αμυνας. Είναι η προσφορά της SOFMA προς εμάς.

Το έγγραφο με τον αριθμό 2, δηλαδή την προσφορά της LUCHAIRE προς τη SOFMA, δεν το αμφισβήτησε ούτε ο κ. Λλωνεύτης. Την ύπαρξή του δεν την αμφισβήτησε. Εκείνο που ισχυρίστηκε -και σήμερα το έχει αναφέρει και ο κ. Χατζηδημητρίου-είναι ότι αυτή η προσφορά δεν είναι από τη LUCHAIRE προς τη SOFMA και δεν είναι τιμή πώλησης. "Από την έρευνα που έκαμα", είπε, "έχω διαπιστώσει ότι είναι προσφορά της LUCHAIRE προς την GIAT η οποία είχε την άδεια εξαγωγής και της έλεγε το βιομηχανικό κόστος, που σήμαινε ότι, βάζοντας κέρδος πάνω, μεταφορικά και όλα αυτά ή μετατρέποντας το βιομηχανικό κόστος σε τιμή FOB που είναι η προσφορά, δικαιολογείται ένα 20%."

'Οταν το έλεγε αυτό ο κ. Αλωνεύτης, δεν είχε προσέξει, παρόλο που είχε το έγγραφο μπροστά του, δεν είχε προσέξει ότι η προσφορά αυτή είναι FOB. Στη στήλη αυτή λέει FOB - Γαλλικό Λιμάνι. FOB σημαίνει βιομηχανικό κόστος, συσκευασία, μεταφορά στο λιμάνι και φόρτωση πάνω στο πλοίο. Και είναι τιμή πώλησης αυτή.

Μένει τώρα η επιστολή, αυτό το έγγραφο το οποίο έχει τον αριθμό 1, που είναι στα γαλλικά και έχει τη μετάφραση πίσω και που μιλά για 19,6% προμήθεια, ποσό που κρατεί για τη SOFMA η κατασκευάστρια εταιρεία. Το μόνο έγγραφο του οποίου μπορεί να αμφισβητηθεί η ύπαρξη είναι τούτο. Όμως υπάρχει το ενημερωτικό σημείωμα του Υπουργείου Άμυνας το οποίο λέει: "Ο Συνταγματάρχης Βαρναβίδης και οι Λοχαγοί Πρωτοπαπάς και Παπαγεωργίου συζήτησαν εκ νέου το πιο πάνω θέμα με τον κ. Tailhardat. Σε σχετική ερώτηση του κ. Βαρναβίδη προς τον κ. Tailhardat ο τελευταίος φέρεται να απάντησε ότι, αν το Υπουργείο Άμυνας της Κύπρου ζητούσε απευθείας από τη LUCHAIRE προσφορά για τα βλήματα 155 χιλιοστών, οι τιμές που θα προσφέρονταν θα ήταν φτηνότερες κατά 10 - 20% σε σχέση με τις ήδη προσφερθείσες από τη SOFMA." Υπογραμμίζω αυτό το πράγμα. Οι τιμές θα ήταν 10 - 20% χαμηλότερες σε σχέση με τις τιμές που ήδη έχουν προσφερθεί από τη SOFMA.

Αυτά τα διαβεβαιώνει ο Περιφερειακός Διευθυντής της κατασκευάστριας εταιρείας. Λέει: "Κύριοι, αν μας παραγγείλετε κατευθείαν, πρώτο, έχουμε άδεια εξαγωγής ή μπορούμε να εξασφαλίσουμε άδεια εξαγωγής" -ο τέως Υπουργός μας έλεγε ότι δεν μπορούσε να εξασφαλίσει η LUCHAIRE άδεια εξαγωγής- "και, δεύτερο, αν τα πάρετε κατευθείαν από εμάς, θα τα πάρετε 10 - 20% πιο κάτω."

Γιατί έλεγε 10 - 20%; Είναι ακριβώς αυτό που επιβεβαιώνει την ύπαρξη και της επιστολής και της προμήθειας του 19,96%. Διότι ένας από αυτούς που υπογράφουν την προσφορά αυτή προς τη SOFMA είναι ο ίδιος ο Tailhardat, ο οποίος έλεγε μετά βεβαιότητος "Μπορούμε να σας πουλήσουμε 10 - 20% πιο κάτω".

Το περίεργο όμως είναι το εξής: 25 του μηνός, 6 μέρες μετά που τους έλεγε και τους διαβεβαίωνε ο αντιπρόσωπος της κατασκευάστριας εταιρείας ότι μπορούμε να πάρουμε κατευθείαν και 10 - 20% πιο κάτω, λήφθηκε επιστολή της LUCHAIRE, απευθυνόμενη στον Υπουργό Άμυνας, με ημερομηνία 22/9, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση απευθείας υποβολής προσφοράς από τη LUCHAIRE στο Υπουργείο Άμυνας οι τιμές θα ήταν οι ίδιες με τις ήδη προσφερθείσες από τη SOFMA. Ποιος ζήτησε αυτή την επιστολή και γιατί; Ποιος είχε κίνητρο να ζητήσει αυτή την επιστολή; Αφού η εταιρεία τους αποκάλυψε τις πραγματικές τιμές, γιατί ζητήθηκε αυτή η επιστολή; Ας μας απαντήσουν είτε οι αρμόδιοι του Υπουργείου είτε ο τέως Υπουργός Άμυνας. Ας μας απαντήσουν. Έτυχε να σκεφτεί η LUCHAIRE, "θα στείλω τώρα μια επιστολή στο Υπουργείο Άμυνας της Κύπρου που να λέει ότι, αν ζητήσετε κατευθείαν ή αν αγοράσετε μέσω της SOFMA, θα είναι το ίδιο"; Κάποιος ζήτησε αυτή την επιστολή. Τι κίνητρο είχε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Υπάρχει τεκμήριο ότι ζήτησε κάποιος αυτή την επιστολή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίστε, κύριε Ιεροδιακόνου.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Είναι συμπέρασμα του κ. Ιεροδιακόνου αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίστε παρακαλώ, κύριε Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Όχι, βάζω ερωτηματικό, κύριε Χριστόφια, και αν φτάσαμε στο σημείο να ειρωνευόμαστε το ότι φτάνει μια επιστολή, υπογραμμένη, τρεις ημέρες μετά που έγινε η συζήτηση μέσα στο Υπουργείο Άμυνας κατά την οποία δόθηκε η διαβεβαίωση ότι "θα σας τα πουλήσουμε πιο φθηνά" και αν ακόμα έχετε ερωτηματικά εσείς, λυπούμαι, αλλά δε θέλετε να πιστέψετε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Ιεροδιακόνου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, να μη γίνει διαλογική συζήτηση.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συγνώμη. Πρώτ' απ' όλα δεν ειρωνεύτηκα. Απλά διερωτήθηκα. Και με πολλή σοβαρότητα μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, συνεχίστε, κύριε Ιεροδιακόνου, όχι όμως στο δεύτερο ενικό. Έχουν μείνει περίπου πέντε με έξι λεπτά. Μπείτε στα επιχειρήματά σας. Και όχι διαλογική συζήτηση. Από καμιά πλευρά.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω. Εκείνες τις ποσότητες πυρομαχικών που ζητούσαμε η LUCHAIRE τις πρόσφερε στη SOFMA έναντι 52.674.000 γαλλικών φράγκων. Σ' αυτή την τιμή περιλαμβανόταν το 20% της προμήθειας. Και, αν αφαιρέσει ένας το 20% της προμήθειας ή με ακρίβεια το 19,96%, τότε η κατασκευάστρια εταιρεία πήρε μόνο 42.160.000 γαλλικά φράγκα, ενώ εμείς πληρώσαμε 69.704.000 ή, ναι, τιμή αυξημένη κατά 65,33%. Ή, πιο απλά, από τα 69.704.000 τα 27.544.000 ήταν προμήθεια. Ή από το σύνολο του ποσού το 39,52% είναι προμήθεια.

Ο Tailhardat τους διαβεβαίωνε ότι "μπορούμε να πουλήσουμε κατευθείαν". Αφού εκβίασαν τη LUCHAIRE να τους στείλει εκείνη την επιστολή, έφεραν τον Tailhardat σε μια συνεδρία, στην παρουσία και του κ. Obolensky, στον οποίο φαίνεται σε κάποια στιγμή είπαν "περάστε έξω, στο διπλανό γραφείο" και τυπικά ρώτησαν: "Μα γιατί αλλάξατε γνώμη τώρα και μας στείλατε αυτή την επιστολή;" Και εκεί ο Γάλλος, ο οποίος δεν ήταν Ελληνοκύπριος, ήταν Γάλλος και ενδιαφερόταν να πουλήσει μόνο, ακόμα και την τελευταία στιγμή έκαμε το σήμα "άκου, βλέπε, μη μιλάς". Ήταν μέσα σ' αυτό το κλίμα που γίνονταν οι δοσοληψίες στο Υπουργείο Άμυνας.

Και επειδή πολλοί συνάδελφοι έχουν αναφέρει ότι η μόνη περίπτωση που έχει αποκαλυφθεί είναι αυτή, δε θέλω να φύγουμε με αυτή την εντύπωση από εδωπέρα. Είπα και στην προηγούμενή μου ομιλία ότι κατά τη διάρκεια της έρευνας στις Επιτροπές πήραμε απαντήσεις -ναι, υπήρχαν και υπερβολικές ερωτήσεις, το παραδέχομαι- πήραμε όμως απαντήσεις με μισόλογα, ανακρίβειες, αντιφάσεις και αοριστίες, που εγείρουν πολλά ερωτηματικά σχεδόν για κάθε οπλικό σύστημα το οποίο έχουμε αγοράσει. Και εφόσον φαίνεται ότι υπάρχει σχεδόν γενική παραδοχή ότι αυτή είναι μια περίπτωση σοβαρή, ποιος αποκλείει, κύριοι συνάδελφοι, ότι δεν έγινε και σε άλλες πολλές περιπτώσεις; Εσείς, που είστε νομικοί οι περισσότεροι, όταν αποκαλυφθεί μια περίπτωση, είναι δυνατό να πιστέψετε ότι περιορίστηκε το θέμα μόνο σ' αυτή την περίπτωση;

'Οσο για τη δήλωση του Γενικού Εισαγγελέα, που έχει σχολιαστεί από διάφορες πλευρές, θα έλεγα ότι αυτή η δήλωση θα έπρεπε να είχε γίνει πριν από αρκετό καιρό. 'Οσο γι' αυτό το οποίο λέει, ότι η έρευνα πρέπει να αρχίσει από τη Γαλλία, βέβαια δε θα συμβουλεύσω εγώ το Γενικό Εισαγγελέα πώς θα κάνει την έρευνά του, πιστεύω όμως ότι, με τα στοιχεία τα οποία υπάρχουν, μπορεί να αρχίσει η έρευνα εδώ στην Κύπρο.

Σας ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ακόμα τρία λεπτά.

Ο κ. Πουργουρίδης. 'Εχετε τρία λεπτά, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είμαι περήφανος για τις ενέργειες που έκαμα για το θέμα της έρευνας αυτής. Το γράμμα στη LUCHAIRE, για το οποίο τόσο ο συνάδελφος και Πρόεδρος της Επιτροπής 'Αμυνας όσο και ο κ. Χριστοδουλίδης διερωτήθηκαν, πληροφορώ το Σώμα ότι το έστειλα από το γραφείο μου στη Λεμεσό, σε προσωπικό μου επιστολόχαρτο, ως Βουλευτής αυτής της Βουλής. Και λέω ότι έχω αναφαίρετο δικαίωμα να το κάμω και είμαι περήφανος γιατί το έκαμα. Το γεγονός ότι η LUCHAIRE -που δε διαλύθηκε· υπάρχει, ζει και επιβιώνει, αλλά απλώς συγχωνεύθηκε, amalgamated, με μια πολύ πιο μεγάλη εταιρεία- δεν απάντησε αφήνει πολλά να συμπεράνει η Βουλή.

Το τηλεφώνημα στον Guitet το έκαμα για να καταδείξω ότι αυτό που έλεγε ο κ. Αλωνεύτης, πως είναι υπάλληλος της GIAT, δεν ήταν σωστό. Και αν του έλεγα πως είμαι Βουλευτής από την Κύπρο, με το θόρυβο που έγινε από τη SOFMA και τις αλλεπάλληλες διαμαρτυρίες που έκανε ότι γίνεται θόρυβος, ασφαλώς δε θα έβγαινε στο τηλέφωνο.

Η ουσία των ισχυρισμών μου ήταν ότι ο κ. Λλωνεύτης έδωσε στη Βουλή αβάσιμα στοιχεία, για να μη χρησιμοποιήσω πιο βαρύ χαρακτηρισμό που ενοχλεί κάποιους. Ποια ήταν τα αβάσιμα στοιχεία; Μας είπε ότι η Ισπανία δε μας πουλούσε όπλα, ενώ η Ισπανία μας πουλούσε. Και ήταν πανέτοιμη να μας πουλήσει και το συγκεκριμένο όπλο. Μας είπε ο κ. Λλωνεύτης ότι ο Guitet ήταν υπάλληλος της GIAT. Και αυτό δεν ήταν βάσιμο. Μας είπε ότι άλλες χώρες δε μας πουλούσαν όπλα, ενώ μας πουλούσαν πολλές που είχαν παρόμοια όπλα, περιλαμβανομένης της Σιγκαπούρης, της Νοτίου Αφρικής και αρκετών ευρωπαϊκών χωρών.

Τα έγγραφα της AEROSPATIALE και του γαλλικού Υπουργείου 'Αμυνας που επιβεβαιώνουν, σύμφωνα με ό,τι μας είπε σήμερα ο συνάδελφος ο κ. Χατζηδημητρίου, το περιεχόμενο των εγγράφων της AEROSPATIALE και το έγγραφο του Υπουργού 'Αμυνας κ. Βαρβιτσιώτη που τα ανατρέπει εμένα μου προκαλούν απελπισία, μου προκαλούν πανικό, μου προκαλούν δέος. Αν δηλαδή το γαλλικό Υπουργείο 'Αμυνας συνέπραξε με την AEROSPATIALE για να μας πληροφορήσουν ότι η Ελλάδα ήταν κατασκευάστρια των πυραύλων EXOCET, πράγμα εντελώς αβάσιμο και ψευδές, τότε δεν ξέρω πώς να εκφραστώ από το βήμα της Βουλής.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μα, κύριε Πουργουρίδη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, παρακαλώ, διακόψατε. 'Εμεινε μισό λεπτό, κύριε Πουργουρίδη.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Αυτό είναι πελώριο θέμα, κύριε Πρόεδρε, και δείχνει την έκταση του προβλήματος που έχει να αντιμετωπίσει αυτή η Βουλή.

Τελειώνω με τα όσα λέχθηκαν για το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ενήργησε στο θέμα αυτό με μεγάλη υπευθυνότητα. Και μετά τα έγγραφα που διάβασε ο κ. Χριστοδουλίδης, υπάρχει επιστολή, την οποία σας ανέγνωσα από το βήμα της Βουλής, του Υπουργείου Εξωτερικών που του λέει ρητά, έπειτα από την επίσκεψή του στη Βουλή: "Μην κάμεις καμιά ενέργεια προτού, διά της διπλωματικής οδού, διερευνήσουμε το όλο θέμα." Και μέχρι σήμερα δεν του είπαν προχώρα. Επομένως, τι έπρεπε να κάμει;

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω ότι ουδέποτε αποκάλεσα τον κ. Αλωνεύτη παρανοϊκό -δεν είναι του χαρακτήρα μου να χρησιμοποιώ τέτοιους χαρακτηρισμούς- και ουδέποτε είπα για τον Αλωνεύτη αυτά τα οποία μου απέδωσαν. Εγώ είπα ότι πρόβαλε κάποιους ισχυρισμούς που ήταν αβάσιμοι, δεν ήταν σωστοί και τίποτε περισσότερο. Και επιμένω ότι πρόβαλε πλείστους αβάσιμους ισχυρισμούς στο Σώμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

'Ακουσα με προσοχή την ομιλία του Προέδρου της Επιτροπής 'Αμυνας και αντιλαμβάνομαι την πικρία του και εν μέρει και το πάθος το οποίο υπήρχε στην ομιλία του, γιατί είναι γεγονός ότι ίσως έγιναν ορισμένες αντιδεοντολογικές αναφορές. Το είπα και την προηγούμενη φορά ότι δεν έχουμε το δικαίωμα, ως Βουλή των Αντιπροσώπων, να δικάζουμε και να καταδικάζουμε πρόσωπα από αυτή την αίθουσα. Αυτό το δικαίωμα δεν το έχουμε.

Πρέπει όμως να διαφωνήσω με τον αγαπητό φίλο, τον κ. Χατζηδημητρίου, στο δεύτερο σκέλος της ομιλίας του. Στην προσπάθειά του να προστατεύσει την άμυνα, ίσως προχώρησε λίγο περισσότερο απ' ό,τι πρέπει, καθιστώντας την άμυνα ένα είδος ιερής αγελάδας την οποία δεν μπορούμε να αγγίξουμε, επειδή είναι άμυνα. Θέλω να υπενθυμίσω ότι κάθε στιγμή στον παγκόσμιο χώρο δεκάδες πολιτικά πρόσωπα, όχι μόνο στον τομέα της άμυνας, αλλά και αλλού -και πρέπει να πω ότι ολόκληρος ο δημόσιος βίος είναι ιερός- βρίσκονται υπό έρευνα και υπό εξέταση. Αυτή είναι η ανθρώπινη ζωή και αυτός είναι ο δημόσιος βίος και δεν μπορούμε να τον αποφύγουμε.

Στην ίδια τη Γαλλία, για παράδειγμα, αυτή τη στιγμή βρίσκεται υπό διερεύνηση ένας πρώην Υπουργός, ο Ταπί, όπως ξέρουμε. Κάποιος Πρωθυπουργός, νομίζω ο Ντε Ρεκαβουάρ, αυτοκτόνησε πριν ένα χρόνο περίπου, επειδή του αποδόθηκαν κάποια δάνεια. Δε μιλώ μόνο για την άμυνα, μιλώ γενικότερα αυτή τη στιγμή. Θυμάστε τι έγινε με τόσους άλλους. Τι γίνεται στην Ιταλία με τον Αντρεόττι, με τον Κράξι, τον Ντε Μικέλλις, τι έγινε στις Ινδίες με τον Ρατζίφ Γκάντι για την άμυνα, για όπλα τα οποία πήραν από τη Σουηδία, τι γίνεται στη Βενεζουέλα με τον πρώην Πρόεδρο τον Πέρεζ, τι έγινε στη Βραζιλία με τον πρώην Πρόεδρο, τι γίνεται αυτή τη στιγμή στην Ισπανία με τον Γκονζάλες και την κυβέρνησή του; Αυτά είναι μέρος του δημόσιου βίου. Αλίμονο δηλαδή αν έρθουμε να πούμε εδώ, να πάρουμε τη θέση ότι υπάρχουν ορισμένα πράγματα τα οποία δεν μπορούμε να τα αγγίξουμε. Είναι σαν να λέμε σε κάποιους, κινηθείτε σ' αυτούς τους χώρους, διότι δε θα σας αγγίξουμε· δεν μπορούμε, υπάρχει ιερότητα. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να πω ότι διαφωνώ με το φίλο τον Τάκη τον Χατζηδημητρίου.

Το ερώτημα που βρίσκεται ενώπιόν μας αυτή τη στιγμή και το οποίο πρέπει να κρίνει ο καθένας με τη δική του αντίληψη είναι το εξής: Υπάρχει θέμα προς διερεύνηση αυτή τη στιγμή, είτε από τον Εισαγγελέα είτε από κάποιον άλλο; Με τη δική μου κρίση υπάρχει θέμα. Και να σας πω γιατί υπάρχει θέμα. Τα είπα και την προηγούμενη φορά, θα τα πω πολύ σύντομα και αυτή τη φορά.

Πρώτα απ' όλα είναι τα έγγραφα Ιεροδιακόνου. Τα έχω μελετήσει, έχω εγκύψει σ' αυτά τα έγγραφα. Για οποιοδήποτε καταλαβαίνει από εμπορικές δοσοληψίες -να μην μπω τώρα σε λεπτομέρειες, γιατί τις ανέφερε ο ίδιος ο κ. Ιεροδιακόνου- υπάρχει θέμα προς διερεύνηση. Σε κόλλες της ίδιας της εταιρείας είναι γραμμένες επιστολές απευθυνόμενες προς άλλη εταιρεία, απ' όπου φαίνεται ότι δόθηκαν προμήθειες. Και η άλλη εταιρεία, η SOFMA, πέραν των προμηθειών έβαλε άλλο 30% πάνω.

Αυτά τα έγγραφα δεν έχουν αμφισβητηθεί επίσημα. Δεν ήρθε αυτή η εταιρεία, η LUCHAIRE, πώς τη λένε, να πει δεν είναι δική μου αυτή η επιστολή, δεν είναι δικό μου επιστολόχαρτο. Και αυτό το θέμα έχει δημοσιοποιηθεί από ενός έτους. Η γαλλική πρεσβεία το έχει κοινοποιήσει. Άρα, δικαιούμαι ως Βουλευτής να θεωρήσω ότι αυτά τα έγγραφα, συνδυάζοντάς τα μάλιστα με τα πρακτικά του Υπουργείου Άμυνας, πρέπει να διερευνηθούν. Αλίμονο δηλαδή! Να πω ότι, επειδή είναι άμυνα και είναι ιερό, άφησέ τους να κάνουν ό,τι θέλουν; Δεν έχω αυτό το δικαίωμα.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν υποστήριξα, κύριε Ρολάνδη, κάτι τέτοιο.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ναι, απλώς διερωτώμαι για ορισμένα σημεία, κύριε Χατζηδημητρίου.

Το δεύτερο σημείο είναι η παραδοξολογία να χρησιμοποιείται -και αυτό δεν το άκουσα να θίγεται από άλλο ομιλητή- μια εταιρεία η οποία είναι ο πωλητής της άλλης πλευράς, με ρόλο, ασφαλώς αν κάνει το καθήκον της, να πουλεί όσο μπορεί πιο ακριβά, σαν αγοραστής της δικής μας πλευράς. Πώς μπορεί αυτοί οι δύο ρόλοι να συμβαδίζουν και να συντονίζονται; Όταν είναι δικός μου σύμβουλος αυτός ο άνθρωπος, πρέπει να με συμβουλεύσει πώς θα αγοράσω φθηνά. Όταν είναι συντονιστής απ' εκεί, πρέπει να βρει τρόπο να πωλήσουν εκείνοι ακριβά. Αυτό και μόνο, αυτή η δομή, χρήζει διερεύνησης. Για να μην μπω σε άλλα σημεία για τα οποία έχω τις δικές μου απόψεις, όπως είναι και το θέμα των EXOCET. Μπορεί να υπάρχουν και διαφορετικές απόψεις. Εγώ νομίζω τα £32.000.000 είναι πολύ μεγάλο ποσό να πληρωθεί σαν premium για οτιδήποτε πάνω στα £60.000.000, δηλαδή τα £60.000.000 να γίνουν £92.000.000.

Τώρα, αν γίνει έρευνα από το Γενικό Εισαγγελέα ή οποιοδήποτε, θα καταλήξουμε οπουδήποτε; Δηλαδή αυτές οι κάποιες ασφαλιστικές δικλίδες που βάλαμε δουλεύουν; Οι δύο βασικά, ότι δηλαδή δεν εισέπραξαν προμήθεια ή ότι δε χρεώθηκε ψηλότερη τιμή. Κατ' εμένα ούτε η μία ούτε η άλλη δουλεύει. Και διερωτώμαι, μάλλον δε διερωτώμαι, που είμαστε η μόνη χώρα που βάλαμε αυτό το πράγμα, διότι φαίνεται δεν μπήκαμε στην ουσία των πραγμάτων. Όπως είπε πολύ σωστά ο κ. Παπαδόπουλος, θα έρθει κανένας να πει "κύριε, εγώ πήρα προμήθεια"; Θα τη δηλώσει δηλαδή; Έτσι πληρώνονται οι προμήθειες; Διάβαζα στο περιοδικό "Fortune", παρόλο που αυτό δεν μπορεί να διαπιστωθεί πλήρως, ότι υπολογίζεται ότι τα ποσά που είναι κατατεθειμένα σε φορολογικούς παραδείσους αυτή τη στιγμή είναι περίπου τρία τρισεκατομμύρια δολάρια. Σκεφτείτε τον αριθμό! Υπάρχουν τρεις χιλιάδες δισεκατομμύρια κατατεθειμένα σε φορολογικούς παραδείσους! Αυτά είναι

ποσά τα οποία με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, είτε άμυνα είτε ό,τι θέλεις, έφυγαν από τις κανονικές γραμμές και πήγαν σ' αυτούς τους παραδείσους και κατατέθηκαν. Ήρθε ποτέ κανένας απ' αυτούς να πει ότι "εισέπραξα προμήθεια και την έχω στο Liechtenstein ή στις Bahamas ή στα Channel Islands ή οπουδήποτε"; Ασφαλώς όχι. Οι προμήθειες αυτές, και να έχουμε σχετική νομοθεσία και να μην έχουμε, από την ώρα που έφυγαν από το αρχικό σημείο που ήταν, δε νομίζω ότι θα μπορέσει κανένας να βρει πού έχουν πάει.

Όσον αφορά το άλλο σημείο που αναφέρθηκε προηγουμένως, ότι υπάρχει το ενδεχόμενο αστικής αγωγής για να πάρουμε πίσω την οποιαδήποτε διαφορά, κατά τη δική μου αντίληψη δε θα μπορέσουμε να το επιτύχουμε, διότι έχω δει τον όρο αυτό και για να μπορέσουμε να πάρουμε πίσω οποιοδήποτε ποσό πρέπει η πώληση να έχει γίνει "under the same conditions". Αυτό λέει ο όρος: "Under the same conditions". Και δε νομίζω ότι θα μπορέσουμε ποτέ να αποδείξουμε ότι η μια πράξη έγινε ακριβώς υπό τους ίδιους όρους όπως η άλλη. Κάποια διαφορά θα υπάρχει στην ποσότητα, κάποια διαφορά θα υπάρχει στις προδιαγραφές, κάποια διαφορά θα υπάρχει σε κάτι άλλο. Και δε θα είναι εισπράξιμη η οποιαδήποτε διαφορά.

Δεν είμαι αισιόδοξος ότι η οποιαδήποτε έρευνα θα οδηγήσει πουθενά, όπως και πολλές παρόμοιες έρευνες σε άλλες χώρες δεν οδήγησαν πουθενά, αλλά πιστεύω ότι ως δημόσια πρόσωπα έχουμε καθήκον, έστω και αν η άμυνα είναι ιερή, να διερευνήσουμε περαιτέρω αυτή την υπόθεση με κάποιο τρόπο. Και επαφίεται στο Γενικό Εισαγγελέα να προχωρήσει ή, αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θέλει να προχωρήσει και να διορίσει ερευνητική επιτροπή, ας το πράξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο εγγράψας το θέμα κύριος Χάσικος έχει πέντε έως δέκα λεπτά να κλείσει το θέμα. Θέλω όμως να υποδείξω ότι δεν μπορεί να απαντήσει σε προηγούμενους ομιλητές, διότι δεν πρόκειται περί δευτερολογίας. Κλείνει το θέμα. Θα πρέπει δηλαδή να αναφερθεί σ' αυτό σε γενικές γραμμές.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μια αναγκαία διευκρίνιση όμως, κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να την κάμω. Κατ' επανάληψη, από διάφορους ομιλητές, λέχθηκε ότι εγώ στην πρωτολογία μου είπα για άχρηστα οπλικά συστήματα. Σε καμιά περίπτωση δεν είπα για άχρηστα οπλικά συστήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μετά από πολύωρες συζητήσεις, τόσο κατά τη διάρκεια της έρευνας στις δύο Επιτροπές της Βουλής όσο και στις συνεδρίες της ολομέλειας του Σώματος, καλούμαι ως εισηγητής του θέματος να το κλείσω. Θα προσπαθήσω να πράξω το καθήκον μου και την υποχρέωσή μου προς το λαό και το Σώμα κατά τρόπο που θα αντιπαρέρχεται τα όσα μου έχουν αποδοθεί έμμεσα ή άμεσα από συναδέλφους ή εφημερίδες. Γιατί, όπως από την αρχή διακήρυξα, ο στόχος της εγγραφής του θέματος δεν ήταν η εξυπηρέτηση πολιτικών ή άλλων σκοπιμοτήτων, αλλά η εξυπηρέτηση της άμυνας, η εξυπηρέτηση του λαού, που δικαιούται να γνωρίζει πώς διατέθηκαν και τι αντίκρισμα έχουν για την άμυνα του τόπου τα εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες που έχει προσφέρει και συνεχίζει να προσφέρει καθημερινά από το υστέρημά του.

Στην προηγούμενη συνεδρία -το αναφέρω για σκοπούς καθαρά συμπερασμάτων- ερωτήθηκα κατά πόσο είμαι έτοιμος να καταθέσω την ασυλία μου. Απάντησα ότι ουδέποτε στο παρελθόν οχυρώθηκα πίσω από τη βουλευτική μου ασυλία και γιατί να το πράξω σήμερα. Έχω την ευθύνη των λόγων και των πράξεών μου και ούτε μπορώ να διανοηθώ ότι υπάρχει συνάδελφος που ανέρχεται στο βήμα της Βουλής και λέει εν γνώσει του ψέματα. Και ούτε μπορώ να διανοηθώ ότι υπάρχει συνάδελφος, έτι χειρότερο, που ανέρχεται στο βήμα της Βουλής και λέει ψέματα, έχοντας επίγνωση του ότι λέει ψέματα, για να "δολοφονήσει" χαρακτήρες, όπως ελέχθη. Αν είναι δυνατόν!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, αν μου επιτρέπετε, εισέρχεστε σε απαντήσεις. Να περιοριστείτε παρακαλώ στο θέμα.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Για το θέμα των πολιτικών ευθυνών τα πράγματα είναι απλά. Οι απόψεις που διατυπώνονται στο Σώμα από κάθε πλευρά και από τον καθένα από μας ξεχωριστά αποτελούν, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ανάληψη πολιτικής ευθύνης. Έτσι, πολιτική ευθύνη αναλαμβάνω και εγώ προσωπικά, αλλά και το κόμμα μου, όταν μιλούμε για διασπάθιση εκατομμυρίων λιρών. Όπως πολιτική ευθύνη αναλαμβάνουν ανάλογα οι άλλες πλευρές για τις θέσεις που εκφράζουν στο Σώμα.

Κύριε Πρόεδρε, έχω καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα, όχι αυθαίρετα, αλλά βασισμένα αφενός στα όσα έγγραφα, μαρτυρίες και στοιχεία κατατέθηκαν ενώπιον των δύο Επιτροπών κατά την εξέταση του θέματος και αφετέρου στα όσα έγγραφα και επιστολές είχα την ευκαιρία και δυνατότητα να μελετήσω κατά τις πολύωρες επισκέψεις μου στο Υπουργείο Άμυνας. Σ' αυτό το σημείο διευκρινίζω και επαναλαμβάνω πως μόνο εγώ και σε μία περίπτωση ο συνάδελφος κ. Δώρος Χριστοδουλίδης επισκεφτήκαμε το Υπουργείο Άμυνας. Το υπενθυμίζω αυτό, για να καταδείξω τα κενά και την πραγματική αδυναμία των δύο Επιτροπών να διενεργήσουν ουσιαστική έρευνα, έτσι ώστε να εξαχθούν σωστά συμπεράσματα ή κατά προσέγγιση σωστά συμπεράσματα.

Η πολύμηνη απασχόλησή μας με το θέμα πιστεύω ότι έχει καταδείξει συγκεκριμένα πράγματα. Όλα συνηγορούν ότι στην περίοδο 1988 - 1992 τα χρήματα της άμυνας από τον ιδρώτα του λαού δεν αξιοποιήθηκαν ως έπρεπε, με αποτέλεσμα να υπάρξει διασπάθιση δημόσιου χρήματος. Το ποσό των εκατό εκατομμυρίων στο οποίο είχα αναφερθεί δεν...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, είναι σοβαρότατο το θέμα που θίγει ο κ. Χάσικος και πέραν της εξουσιοδότησής του. Ποιος είπε ότι όλα συνηγορούν ότι τα χρήματα της άμυνας...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι τα δικά του συμπεράσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, λυπούμαι...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είναι κρίσιμο το θέμα και κάνει διαπιστώσεις.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Δεν προσέχετε φαίνεται, κύριε Χριστοδουλίδη, όταν διαβάζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, μιλά για τα δικά του συμπεράσματα. Δε μιλά για τα δικά σας συμπεράσματα.

Συνεχίστε, κύριε Χάσικε. Για να είμαστε δίκαιοι, είναι τα δικά του συμπεράσματα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Να τα ακούσουμε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Τα συμπεράσματά μου, κύριε Χριστοδουλίδη, συνηγορούν ότι στην περίοδο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι υποχρεωτικό να θεωρούνται σωστά τα συμπεράσματα οποιουδήποτε, αλλά το ανέφερε πως μιλά μόνο για τα δικά του συμπεράσματα.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Τα χρήματα της άμυνας από τον ιδρώτα του λαού δεν αξιοποιήθηκαν όπως έπρεπε, με αποτέλεσμα να υπάρξει διασπάθιση δημόσιου χρήματος. Το ποσό των εκατό εκατομμυρίων λιρών στο οποίο είχα αναφερθεί δεν αποτελεί προϊόν φαντασίας, αλλά αποτέλεσμα στοιχείων και λογικών συμπερασμάτων. Και με τα έγγραφα Ιεροδιακόνου το ποσό αυξάνεται. Τα τριάντα ένα εκατομμύρια που πληρώσαμε επιπλέον από ό,τι η Ελλάδα για την απόκτηση του πυραυλικού συστήματος EXOCET είναι μια ακόμη πραγματικότητα και όχι φαντασίωση. Η παραπλάνηση και εξαπάτηση της Βουλής και της πολιτικής ηγεσίας του τόπου από την προηγούμενη κυβέρνηση και ιδιαίτερα τον κ. Λλωνεύτη δεν είναι φαντασίωση, αλλά τεκμηριωμένη πραγματικότητα. Η επιστολή του τέως Υπουργού Άμυνας της Ελλάδας κ. Βαρβιτσιώτη μιλά αφ' εαυτής. Η ακριβότερη κατά 730% περίπου τιμή που πληρώσαμε για τους κατά τα άλλα αξιόλογους γαλλικούς όλμους 120 χιλιοστών είναι πραγματικότητα, όπως πραγματικότητα είναι και η απόκρυψη της επίμαχης έκθεσης από την Επιτροπή Άμυνας. Ο τρόπος επιλογής των αυτοκινήτων ACMAT, που αγοράστηκαν παρά το ότι δε συμπεριελαμβάνετο η κατασκευάστρια εταιρεία στους καταλόγους εταιρειών του Υπουργείου Άμυνας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, αν θέλετε, τα συμπεράσματά σας να είναι γενικής φύσεως. Αν μπείτε σε εξειδικευμένα πράγματα, θα ανοίξει συζήτηση.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ο κ. Χάσικος συμπεριφέρεται, κύριε Πρόεδρε, ως εάν να μην έγινε συζήτηση στη Βουλή.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ως εάν να μην έγινε τίποτε. Ή τουλάχιστον...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μα, κύριε Πρόεδρε...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε συνάδελφε, συγνώμη. Με συγχωρείτε που σας διέκοψα. Αλλά τουλάχιστον εμείς ακούσαμε τι είπατε, τα σημεία σας τα κρίναμε και αυτά που, κατά την αντίληψή μας, είχαν μια λογική τα δεχτήκαμε. Εσείς βλέπω ότι απλώς επαναλαμβάνετε ό,τι είπατε...

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Είναι δικαίωμά μου, κύριε Χατζηδημητρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, κοιτάξτε, να βάλουμε τις σωστές παραμέτρους. Στο κλείσιμο δεν μπορεί να απαντήσει σε οποιοδήποτε συνάδελφο. Ταυτόχρονα, δεν πρέπει να υπάρχει το στοιχείο της πρόκλησης, αλλά κάποια γενικά συμπεράσματα μπορεί να τα αναφέρει.

Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι κλείσιμο αυτό το πράγμα. Είναι τριτολογία του κ. Χάσικου, με την οποία επαναλαμβάνει τα ίδια πράγματα τα οποία λέει για δύο χρόνια τώρα. Και εγώ ζητώ σεβασμό. Εγώ δεν έχω πρωτολογήσει καν. Με συγχωρείτε πολύ. Αν ο κ. Χάσικος θα πει τα ίδια πράγματα, τάχατες κλείνοντας το θέμα, χωρίς να βγάζει συμπεράσματα από τη συζήτηση, θα ζητήσω να πρωτολογήσω, για να του απαντήσω του κ. Χάσικου. Πώς θα γίνει δηλαδή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χάσικε, εν πάση περιπτώσει, σας έχει μείνει περίπου ένα έως ενάμισι λεπτό.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Λυπούμαι, λυπούμαι πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε, υπάρχει μια παρανόηση, ότι ο εισηγητής του θέματος θα πρέπει, στο τέλος της συζήτησης, να υιοθετήσει τις απόψεις των άλλων.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Όχι, καθόλου, κύριε συνάδελφε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα, για όνομα του Θεού! Εδώ κλείνει το θέμα με δικά του συμπεράσματα...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Το επανανοίγει το θέμα, κύριε συνάδελφε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν το επανανοίγει ποσώς. Με το κλείσιμο του θέματος, ναι, θα κάμει αναφορά στη δική του εισηγητική ομιλία και μετά είτε δέχεται είτε απορρίπτει τις αγορεύσεις ή τα στοιχεία των υπολοίπων. Δεν είναι υποχρεωμένος ο εισηγητής του θέματος να παραγνωρίσει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, δεν είναι...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

...να παραγνωρίσει τα δικά του στοιχεία, για να υιοθετήσει τις απόψεις των άλλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου παρακαλώ.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το κλείσιμο μιας συζήτησης σημαίνει ανακεφαλαίωση της συζήτησης. Οφείλει ο εισηγητής του θέματος να αναφερθεί στις θέσεις του δικού του κόμματος και στις θέσεις των υπόλοιπων κομμάτων και να καταλήξει με τη συζήτηση που έγινε στη Βουλή. Δεν μπορεί να τριτολογεί, όπως ανέφερε και ο κ. Χριστόφιας, διότι στην πραγματικότητα ο Κανονισμός της Βουλής επιτρέπει σε ένα να μιλήσει δεύτερη φορά -ήδη μίλησε ο κ. Χάσικος- και εκεί έπρεπε να πει τις απόψεις του. Εδώ επαναλαμβάνει τις απόψεις του. Δεν είναι κλείσιμο της συζήτησης. Το κλείσιμο της συζήτησης είναι ανακεφαλαίωση του τι συζητήθηκε σ' αυτή τη...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Όχι, κύριε Αγαπίου, δεν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, ας μου επιτρέψετε να πω τουλάχιστον ποια είναι η δική μου θέση σ' αυτό το θέμα. Πιστεύω ότι είχατε την ευκαιρία στη δευτερολογία σας, κύριε Χάσικε, να επαναλάβετε κάποια πράγματα. Χωρίς να σημαίνει ότι πρέπει να είστε συναινετικός όταν κλείνετε το θέμα, θα παρακαλέσω να μην εισέλθετε σε σημεία αντιδικίας, διότι τότε ανοίγει και πάλι το θέμα. Γι' αυτό, αν μπορείτε, να εκφράσετε γενικές απόψεις χωρίς να γίνεται αναφορά σε ειδικά οπλικά συστήματα, διότι τότε επέχει θέση τριτολογίας. Είναι λίγο δύσκολο να τραβήξουμε τη γραμμή, αλλά είναι θέμα βαθμού και νομίζω ότι μπορείτε να υποστηρίξετε τις θέσεις σας χωρίς να είστε τόσο... χωρίς να εξειδικεύετε στο βαθμό εκείνο που να θεωρείται τριτολογία.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μπορεί να είμαι νέος, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, στη Βουλή...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτή είναι η πρακτική, κύριε Χάσικε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Μπορεί να είμαι νέος, αλλά πιστεύω ότι ο Βουλευτής έχει το δικαίωμα να μιλήσει τουλάχιστο για ένα εύλογο χρονικό διάστημα και να αναπτύξει ως εισηγητής του θέματος κάποιες απόψεις. Δε θυμούμαι, από τον καιρό που είμαι σ' αυτή τη Βουλή, να υπήρξε τόση μεγάλη πίεση πάνω σε εισηγητές θεμάτων την ώρα που έκλειναν το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου και μετά ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι γεγονός ότι, όταν ένας κλείνει ένα θέμα, τείνει να κάνει ανακεφαλαίωση. Σίγουρα δεν πρέπει να εγείρει καινούριο θέμα. Από την άλλη πλευρά τα σύνορα μεταξύ μιας ομιλίας που κάμνει ανακεφαλαίωση και μιας ομιλίας στην οποία εκφράζονται απόψεις δεν είναι τόσο εύκολο να διαχωριστούν. Γι' αυτό θα παρακαλούσα τον κ. Χάσικο, εκεί που μπορεί να επαναλαμβάνει κάτι το οποίο μπορεί να το κάμει πιο γενικά, να το κάμει. Αφήστε τον λοιπόν να τελειώσει, διότι θα φάμε πολλή ώρα πάνω στα διαδικαστικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω, εφόσον είχε και την ευκαιρία να δευτερολογήσει, να κοιτάξει να είναι λίγο πιο γενικός.

Ο κ. Παπαδόπουλος, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος και μετά ο κ. Γεωργίου.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Καθαρά θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Φάγαμε παραπάνω ώρα να συζητούμε τι θα πει ο κ. Χάσικος και τι όχι. Εμείναν του, όπως λέτε, μερικά λεπτά. Αυτά τα θέματα ο κ. Χάσικος τα λέει εδώ και μια διετία. Δε θέλει να παρεκκλίνει από τις θέσεις που από την αρχή είχε προαποφασισμένες. Ας μας τα πει ακόμα μια φορά, για να μη λέει ότι δεν τον αφήνουμε. Εγώ δεν έχω ένσταση να τα πει, όπως ο άνθρωπος θέλει να τα διατυπώσει, για έβδομη φορά στη διετία.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαδόπουλε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, να επισημάνω διαδικαστικά ότι διαπιστώνεται μια παραδοξότητα. Το κλείσιμο θα αντιφάσκει με την πλειοψηφική βούληση του Σώματος. Και ακριβώς αυτή η αντίφαση θα διατηρηθεί μέχρι τέλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Γεωργίου, να σας αναφέρω ότι δεν είναι υποχρεωμένος εκείνος που κλείνει το θέμα να διαφωνήσει με τον εαυτό του, αν ανήκει στη μειοψηφία.

Προχωρήστε, κύριε Χάσικε.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, δεδομένου ότι, όπως είπε και ο κ. Παπαδόπουλος προηγούμενα, εγώ αυτά τα πράγματα τα λέω εδώ και δύο χρόνια και δε βλέπω σε καμιά περίπτωση ότι, με το να συνεχίσω ακόμα τρία ή πέντε ή δέκα λεπτά περισσότερο, υπάρχει ενδεχόμενο να πείσω τον οιονδήποτε που δεν τον έχω πείσει εδώ και δύο χρόνια, τελειώνω λέγοντας: Είναι για όλους αυτούς τους λόγους που πρέπει να γίνει έρευνα. Είναι για όλους αυτούς τους λόγους που πρέπει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να διορίσει ερευνητική επιτροπή. Είναι για όλους αυτούς τους λόγους, της διάστασης δηλαδή των απόψεων, του ότι διαφωνούμε εδώ και δύο χρόνια,

που πρέπει και ο ίδιος ο Γενικός Εισαγγελέας να κινήσει τις διαδικασίες, να διερευνήσει κατά πόσο υπήρξε ενδεχόμενο διάπραξης ποινικού αδικήματος και να προχωρήσει τη διαδικασία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ. Κύριοι, περατώθηκε η συζήτηση του θέματος που ενέγραψε ο κ. Χάσικος.

Το επόμενο θέμα, που είναι επίσης προ ημερησίας διατάξεως, είναι "Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, ο ιστορικός της ρόλος και οι ευθύνες στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί ενόψει της οικουμενοποίησης της παγκόσμιας οικονομίας".

Το θέμα ενεγράφη με εισήγηση του Βουλευτή κ. Ρένου Πρέντζα, εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ. Δεν πρόκειται να γίνουν ομιλίες. Να αναγνώσει παρακαλώ το ψήφισμα, το οποίο πιστεύω ότι είναι ομόφωνο, ο κ. Γραμματέας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

ΨΗΦΙΣΜΑ ΒΟΥΛΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, έχοντας τιμήσει σε ειδική συνεδρία την 75η επέτειο από την ίδρυση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και την 50ή επέτειο από την υιοθέτηση της Διακήρυξης της Φιλαδέλφειας:

- Χαιρετίζει την 81η Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας, οι εργασίες της οποίας αρχίζουν στις 7 Ιουνίου 1994.
- Επαναβεβαιώνει την πίστη του κυπριακού λαού στις αρχές και τις αξίες που υπηρετεί η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και την προσήλωση της Κυπριακής Δημοκρατίας και της κυπριακής κοινωνίας στις πρόνοιες της Διακήρυξης της Φιλαδέλφειας.
- Ενθαρρύνει την παραπέρα ενίσχυση στην Κυπριακή Δημοκρατία του θεσμού της τριμερούς συνεργασίας και την υιοθέτηση περαιτέρω ελάχιστων εργασιακών επιπέδων που προβλέπουν οι συμβάσεις και οι συστάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.
- Καλεί όλες τις χώρες μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας να ενισχύσουν τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας, παρέχοντάς της όλα τα αναγκαία μέσα και διευκολύνσεις για την εκπλήρωση της αποστολής της στη νέα εποχή της οικουμενοποίησης της οικονομίας και των νέων δομών και μορφών οργάνωσης εργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση του ψηφίσματος;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το ψήφισμα εγκρίνεται.

Αν επιθυμείτε, για να προχωρήσουμε με γρήγορο ρυθμό, και αν δεν υπάρχει ένσταση, θα προχωρήσω με συνοπτικό τρόπο όσον αφορά τη νομοθετική εργασία, με το να θεωρούνται όλες οι ομόφωνες Εκθέσεις αναγνωσθείσες.

Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες::

Ανδρέας Γεωργίου, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Νίκος Κατσουρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

Στον προϋπολογισμό του ΘΟΚ προβλέπονται για το 1994 έσοδα ύψους £1.823.000 και έξοδα ύψους £1.950.000. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του οργανισμού προέρχεται, όπως κάθε χρόνο, από κρατική χορηγία, που για το 1994 αναμένεται να είναι £1.400.000.

Αναλύοντας τον προϋπολογισμό του ΘΟΚ, ο Πρόεδρος του Διοικητικού του Συμβουλίου αναφέρθηκε στις δραστηριότητες του οργανισμού στον τομέα της θεατρικής ανάπτυξης και ειδικότερα στις προτεινόμενες πρόνοιες του προϋπολογισμού που στοχεύουν στην ενίσχυση του ελεύθερου και ερασιτεχνικού θεάτρου, καθώς και στη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής σε θεατρικούς χώρους.

Στα πλαίσια της συζήτησης του προϋπολογισμού κατατέθηκε επίσης τροπολογία από την κυβέρνηση για μετονομασία δύο θέσεων στον προϋπολογισμό του οργανισμού, η οποία όμως τελικά δεν έγινε αποδεκτή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τον υπό συζήτηση προϋπολογισμό του οργανισμού, όπως αυτός αρχικά κατατέθηκε, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει το £1.950.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το έκτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το έκτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Θα ήθελα από μέρους της κοινοβουλευτικής μας ομάδας να κάνω μια πρόταση, κύριε Πρόεδρε, και απολογούμαι γιατί δεν είχαμε την ευκαιρία να κάμουμε αυτή την πρόταση στην Επιτροπή Οικονομικών, αλλά προέκυψε από μια συζήτηση στην κοινοβουλευτική ομάδα αργότερα. Στο Κεφάλαιο 3, άρθρο 161, ένα κονδύλι £250.000 για το Δημοτικό Θέατρο Λάρνακας προτείνουμε όπως καταψηφιστεί, γιατί με τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση, όπως έγινε από πλευράς του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου και του αρμόδιου Υπουργείου που κατέθεσε τον προϋπολογισμό, θεωρούμε ότι αυτά τα λεφτά δε θα έχουν κανένα αντίκρισμα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Η προηγούμενη απόφαση και του Υπουργείου, αλλά και του Δημοτικού Συμβουλίου της Λάρνακας προνοούσε ανέγερση ενός θεάτρου με πλήρεις προδιαγραφές. Όμως, τελικά άλλαξε η απόφαση και τώρα προνοεί μετατροπή σε θέατρο ενός άλλου χώρου, που λειτουργούσε απ' ό,τι ξέρω μέχρι τελευταία, δεν ξέρω αν ακόμα λειτουργεί, ως εστιατόριο. Αυτό το θεωρούμε ανεπαρκή λύση και τα λεφτά τα οποία συνολικά θα δαπανηθούν και που είναι ύψους £650.000 θα είναι λεφτά χωρίς αντίκρισμα. Γι' αυτό εισηγούμαστε την καταψήφιση του κονδυλίου με τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση και επαναφορά έστω και με συμπληρωματικό προϋπολογισμό πολύ σύντομα της προηγούμενης απόφασης, που είναι μια μόνιμη λύση για την πόλη της Λάρνακας και τα μελλοντικά πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ίσως θα έπρεπε να είχα ζητήσει το λόγο πρωτύτερα. Για να μελετήσουμε την τροποποίηση που εισηγείται το ΑΚΕΛ, εισηγούμαστε να το αναβάλουμε για μια βδομάδα, για να ενημερωθούμε περισσότερο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πιστεύω ότι, επειδή τώρα τίθεται το θέμα, είναι δικαιολογημένη η εισήγηση, γι' αυτό αναβάλλεται για μια βδομάδα. Επίσης, όσον αφορά το υπ' αριθμό 9 θέμα, που είναι "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του

1993", μου έχει λεχθεί ότι αργοπόρησε να κυκλοφορήσει η 'Εκθεση, γι' αυτό αναβάλλεται και αυτό το νομοσχέδιο για την επόμενη βδομάδα. Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994". Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 21 Απριλίου και στις 26 Μαΐου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, της Κυπριακής Εταιρείας Προστασίας των Ζώων, του Ομίλου Κυνοφίλων Κύπρου, του Παγκύπριου Κτηνιατρικού Συλλόγου και του Συνδέσμου Προστασίας Ζώων και Πουλιών Λάρνακας - Αμμοχώστου.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι ο καθορισμός του γενικού πλαισίου των κανόνων που πρέπει να τηρούνται κατά τη μεταχείριση των ζώων, ώστε να διασφαλίζεται η υγεία και η ευημερία τους, με βάση τις επικρατούσες τάσεις και αντιλήψεις που εκφράζονται μέσα από συμβάσεις/πρωτόκολλα του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν προσυπογραφεί ή/και επικυρωθεί. Σκοπείται επίσης η κατάργηση της ισχύουσας νομοθεσίας περί Προστασίας των Ζώων, γιατί θεωρείται ανεπαρκής και αδυνατεί να ανταποκριθεί στον προαναφερόμενο σκοπό.

Οι πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου αναφέρονται στα κατοικίδια ζώα, καθώς και στα ζώα τα οποία με οποιοδήποτε τρόπο βρίσκονται κάτω από ανθρώπινη επίβλεψη και έλεγχο.

Ειδικότερα οι εν λόγω πρόνοιες ρυθμίζουν:

(α) τη συντήρηση, φύλαξη και φροντίδα των ζώων,

(β) την απαγόρευση της κακομεταχείρισης των ζώων,

(γ) τη διοργάνωση εκθέσεων ζώων,

(δ) τη θανάτωση ή τη σφαγή των ζώων,

(ε) τη μεταφορά των ζώων,

(στ) την ίδρυση επαρχιακών επιτροπών ευημερίας των ζώων,

(ζ) τη χρήση ζώων για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς,

(η) την εμπορία των ζώων,

(θ) τη θεραπευτική αγωγή των ζώων,

(ι) τις επεμβάσεις στα ζώα και

(ια) την ελάττωση του αριθμού των αδέσποτων ζώων.

Όλοι οι εκπρόσωποι που παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Στη διάρκεια της μελέτης του νομοσχεδίου και για σκοπούς σαφέστερης απόδοσης ορισμένων προνοιών του, το αρμόδιο Υπουργείο έθεσε υπόψη της Επιτροπής διάφορες επιμέρους τροπολογίες οι οποίες ενσωματώθηκαν στο κατάλληλο μέρος του νομοσχεδίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως τελικά διαμορφώθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής του Νόμου. Άρθρο 3.

Βασικές υποχρεώσεις έναντι των ζώων. Άρθρο 4.

Απαγόρευση κακομεταχείρισης κτλ. ζώων. Άρθρο 5.

Γενική φροντίδα ζώων. Άρθρο 6.

Επαγγελματίες φροντιστές ζώων. Άρθρο 7.

Χρήση ζώων για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς. Άρθρο 8.

Απαγόρευση ορισμένων μεθόδων διατήρησης, διατροφής και αναπαραγωγής ζώων. Άρθρο 9.

Εμπορία ζώων. Άρθρο 10.

Εκθέσεις κτλ. ζώων. Άρθρο 11.

Μεταφορά ζώων. Άρθρο 12.

Θεραπευτική αγωγή. Άρθρο 13.

Κανονισμοί αναφορικά με επεμβάσεις σε ζώα. Άρθρο 14.

Υποχρεωτική αναισθησία. Άρθρο 15.

Μέθοδοι αναισθησίας. Άρθρο 16.

Επείγουσα θανάτωση ή σφαγή ζώων. Άρθρο 17.

Ελάττωση του αριθμού των αδέσποτων ζώων. Άρθρο 18.

Εγκαθίδρυση επαρχιακών επιτροπών ευημερίας ζώων. Άρθρο 19.

Θητεία των μελών. Άρθρο 20.

Τρόπος λειτουργίας των Επιτροπών. Άρθρο 21.

Πόροι και ταμεία των Επιτροπών. Άρθρο 22.

Δικαιοδοσία Επιτροπών. Άρθρο 23.

Γενικές αρμοδιότητες και εξουσίες των Επιτροπών. Άρθρο 24.

Αυτεπάγγελτη έρευνα και έκθεση από την Επιτροπή. Άρθρο 25.

Ετήσια έκθεση. 'Αρθρο 26.

Αδικήματα και ποινές. 'Αρθρο 27.

Ποινική ευθύνη αξιωματούχων νομικών προσώπων. 'Αρθρο 28.

Παραγραφή. 'Αρθρο 29.

Υπερασπίσεις. 'Αρθρο 30.

Εξουσίες αρμόδιας αρχής και αστυνομικών αρχών. 'Αρθρο 31.

Κανονισμοί. 'Αρθρο 32.

Καταργήσεις και επιφυλάξεις. 'Αρθρο 33.

'Εναρξη ισχύος. 'Αρθρο 34.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τριακοστό τέταρτο εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τριακοστό τέταρτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 11 θέμα, που είναι "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994". Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΟΔΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Ευστάθιος Ευσταθίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1994.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση της δωρεάν προσφοράς τεχνικών υπηρεσιών από τις κρατικές τεχνικές υπηρεσίες προς τα δημοτικά συμβούλια που αδυνατούν να διατηρούν τέτοιες υπηρεσίες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΟΜΕΣΙΤΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1992"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Ευστάθιος Ευσταθίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Μέλος της κ. Ευστάθιο Ευσταθίου εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, σε τρεις συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν στις 11 Μαΐου και 16 Ιουνίου 1993 και στις 17 Μαΐου 1994.

Στις συνεδρίες αυτές κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Συμβουλίου Εγγραφής Κτηματομεσιτών και του Συνδέσμου Κτηματομεσιτών Επιχειρηματιών Κύπρου.

Με το νόμο που προτείνεται παρέχεται η δυνατότητα άσκησης του επαγγέλματος του κτηματομεσίτη στους επαναπατριζόμενους Κυπρίους που ασκούσαν νόμιμα το επάγγελμα του κτηματομεσίτη στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο στάδιο της μελέτης της υπό αναφορά πρότασης νόμου το Υπουργείο Εσωτερικών, σε συνεργασία με το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα και έπειτα από εισήγηση της Επιτροπής, κατέθεσε επαναδιατυπωμένο κείμενο της υπό αναφορά πρότασης νόμου. Σύμφωνα με το νέο κείμενο, για να εγγραφεί οποιοσδήποτε επαναπατριζόμενος Κύπριος στο Συμβούλιο Εγγραφής Κτηματομεσιτών, πρέπει ν' αποδείξει ότι:

(α) έχει επαναπατριστεί για μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο έπειτα από δεκαετή τουλάχιστο μόνιμη διαμονή στο εξωτερικό· και

(β) ασκούσε νόμιμα και κατά κύριο λόγο το επάγγελμα του κτηματομεσίτη τα τελευταία πέντε τουλάχιστο χρόνια πριν από τον επαναπατρισμό και τη μόνιμη εγκατάστασή του.

Ο Σύνδεσμος Κτηματομεσιτών Επιχειρηματιών Κύπρου με επιστολή του προς την Επιτροπή υποστηρίζει τις τροποποιήσεις που προτείνονται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση της υπό αναφορά πρότασης νόμου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε ν' αναφέρεται ως "Ο περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση της πρότασης νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη, γι' αυτό θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Ττίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 Δεκεμβρίου 1993 και στις 17 Μαΐου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων. Κλήθηκαν επίσης, αλλά δεν παρέστησαν, εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η νομοθετική κατοχύρωση του ταχυδρομικού προνομίου της μεταφοράς και παράδοσης ταχυδρομικών αντικειμένων και η εισαγωγή τρόπων ελέγχου και προστασίας του προνομίου αυτού. Σκοπείται επίσης η ρύθμιση της εισαγωγής, εμπορίας και χρήσης μηχανών προπληρωμής ταχυδρομικών τελών.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης του υπό αναφορά νομοσχεδίου εκφράστηκαν επιφυλάξεις αναφορικά με την έκταση και τη συνταγματικότητα του ταχυδρομικού προνομίου. Οι επιφυλάξεις αυτές οδήγησαν σε επανεξέταση του όλου θέματος, με αποτέλεσμα το αρμόδιο Υπουργείο να ζητήσει την απάλειψη από το νομοσχέδιο των προνοιών που αφορούν το ταχυδρομικό προνόμιο.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων προχώρησε στη μελέτη του υπόλοιπου μέρους του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, το οποίο αφορά την εισαγωγή, εμπορία και χρήση μηχανών προπληρωμής ταχυδρομικών τελών. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τις διατάξεις που προτείνονται για ρύθμιση των ζητημάτων αυτών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο άρθρα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα δύο άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΣΥΡΜΑΤΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Ττίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας Νόμου, ώστε να καταστεί ποινικό αδίκημα η χωρίς την άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου εισαγωγή και κατασκευή ασύρματων συσκευών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατέθεσε ενώπιον της Επιτροπής ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, η προτεινόμενη τροποποίηση κρίνεται αναγκαία, επειδή η ισχύουσα νομοθεσία απαγορεύει την ίδρυση, εγκατάσταση, χρήση ή διατήρηση σταθμού ασύρματης τηλεγραφίας χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου, αλλά δεν προβλέπει ταυτόχρονα την απαγόρευση της εισαγωγής ή κατασκευής ασύρματων συσκευών, με αποτέλεσμα διάφοροι ενδιαφερόμενοι να εισάγουν ή να κατασκευάζουν οι ίδιοι στην Κύπρο ασύρματες συσκευές, χωρίς να έχουν προηγούμενα εξασφαλίσει άδεια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 11 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Λασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί της Σύμβασης περί του Ελάχιστου Ορίου Ηλικίας Εισδοχής Παιδιών σε Απασχόληση στη Θάλασσα (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΕ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Τίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι από τη μια η κύρωση της σύμβασης που προβλέπει για το ελάχιστο όριο ηλικίας εισδοχής παιδιών σε απασχόληση στη θάλασσα, η οποία έχει εγκριθεί με την υπ' αριθμό 40.574 και ημερομηνία 9 Φεβρουαρίου 1994 Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, και από την άλλη η πρόβλεψη ορισμένων διοικητικών και ποινικών μέτρων που κρίνονται αναγκαία για σκοπούς εφαρμογής των προνοιών της πιο πάνω σύμβασης.

Η επιψήφιση του νομοσχεδίου αυτού από το Σώμα απαιτείται για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 169(2) του Συντάγματος.

Ειδικότερα, στον προτεινόμενο νόμο έχουν ενσωματωθεί πρόνοιες για την καλύτερη εφαρμογή της σύμβασης, για την τιμωρία των παραβατών και την έκδοση κανονισμών, ενώ προβλέπεται ως ελάχιστο όριο ηλικίας εισδοχής παιδιών σε απασχόληση στη θάλασσα το δέκατο έκτο αντί το δέκατο πέμπτο που προβλέπεται στη σύμβαση. Ως αρμόδια αρχή ορίζεται ο Υπουργός Συγκοινωνιών και Έργων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κύρωση της πιο πάνω σύμβασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης. Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ. Άρθρο 3.

Αρμόδια αρχή. Άρθρο 4.

Ελάχιστο όριο ηλικίας διαφορετικό από τη Σύμβαση. Άρθρο 5.

Πεδίο Εφαρμογής. Άρθρο 6.

Έκδοση πιστοποιητικού εργασίας σε παιδιά όχι μικρότερα των δεκαπέντε ετών. Άρθρο 7.

Απαγόρευση απόπλου. Άρθρο 8.

Ποινικό αδίκημα. Άρθρο 9.

Παραβάσεις και κυρώσεις. Άρθρο 10.

Χρηματική ποινή, επιβάρυνση επί του σκάφους. Άρθρο 11.

Έκδοση Κανονισμών. Άρθρο 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το δωδέκατο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το δωδέκατο, καθώς και ο Πίνακας, Μέρος Ι, Μέρος ΙΙ, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Σύμβασης περί του Ελάχιστου Ορίου Ηλικίας Εισδοχής Παιδιών σε Απασχόληση στη Θάλασσα (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΣΥΡΜΑΤΟΥ ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Ττίμης Ευθυμίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων.

Με τους προτεινόμενους Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση το άρθρο 6 του περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας Νόμου, σκοπείται η ρύθμιση διάφορων θεμάτων που σχετίζονται με τη λειτουργία σταθμών ασυρμάτου τηλεγραφίας. Ειδικότερα, οι πιο πάνω Κανονισμοί προνοούν τα ακόλουθα:

(α) Ορίζεται επακριβώς η ημερομηνία λήξης όλων των αδειών λειτουργίας ασυρμάτων.

(β) Ο κάτοχος άδειας λειτουργίας σταθμού ασυρμάτου απαλλάσσεται από την καταβολή των σχετικών τελών, στην περίπτωση που δεν προτίθεται να λειτουργήσει τη συσκευή του για ορισμένη περίοδο και εφόσον ειδοποιήσει έγκαιρα και γραπτώς τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων.

(γ) Καθορίζεται ο τύπος της αίτησης και της άδειας για τα διάφορα είδη ασυρμάτων, έτσι που να περιλαμβάνει περισσότερα στοιχεία σχετικά με τη λειτουργία του σταθμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, υιοθετώντας τους σκοπούς των υπό αναφορά Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ - ΘΕΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, καθώς και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 της νομοθεσίας για τη δημόσια υπηρεσία, σκοπείται ο επανακαθορισμός του σχεδίου υπηρεσίας της θέσης Διευθυντή στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέση Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ - ΘΕΣΗ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ 1ΗΣ ΚΑΙ 2ΗΣ ΤΑΞΗΣ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Κώστας Κωνσταντίνου
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Υγείας και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του νόμου για τη δημόσια υπηρεσία, σκοπείται ο επανακαθορισμός του σχεδίου υπηρεσίας της θέσης Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο τελευταίο θέμα, που είναι "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λύσης του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΥΣΗΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δημοτικού Συμβουλίου Λύσης.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 85 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η ενσωμάτωση των δημοτικών Κανονισμών Έγκωμης στους δημοτικούς Κανονισμούς Λύσης, έτσι που οι πρώτοι να εφαρμόζονται και στους δημοτικούς υπαλλήλους Λύσης, με αναδρομική ισχύ από τις 18 Ιουλίου 1986.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Δε νομίζω να υπάρχει σε καμιά περίπτωση ένσταση, όταν πρόκειται περί συντάξεων και φιλοδωρημάτων, κατά συνέπεια οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Έχουμε φθάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας. Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Δημόσιας Υγείας (Χωρίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί της Σύμβασης περί των Αντιπροσώπων των Εργαζομένων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τα ακόλουθα τέσσερα νομοσχέδια κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών:

4) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1994.

5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1994.

6) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αναδιάρθρωση Ορισμένων Θέσεων της Σχολής Κωφών Παίδων, της Σχολής Τυφλών και της Πρώην Σχολής Λάμπουσας και Ρύθμιση Άλλων Επιμέρους Συναφών Θεμάτων) Νόμος του 1994.

7) Ο περί Ανακουφίσεως Παθόντων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται όλα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει μια πάγια τακτική εδώ όλοι οι προϋπολογισμοί να παραπέμπονται στην Επιτροπή Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μου ανεφέρθη από τη γραμματεία της Επιτροπής, κύριε Καζαμία, ότι προηγουμένως ο προϋπολογισμός αυτός πήγαινε, δεν ξέρω υπό ποιες συνθήκες, στην Επιτροπή Παιδείας. Γι' αυτό ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Επειδή εγίνετο κάποιο λάθος, κύριε Πρόεδρε, πρέπει να συνεχιστεί;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα ο προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου μέχρι σήμερα εξετάζετο από την Επιτροπή Παιδείας. Θα αλλάξει τώρα η τακτική και θα έρθει στην Επιτροπή Οικονομικών; Δεν έχει σχέση, λυπούμαι πάρα πολύ, δεν έχει σχέση με οποιοδήποτε άλλο προϋπολογισμό. Μιλούμε για ένα αυτόνομο ίδρυμα, μιλούμε για παιδεία, και μέχρι σήμερα εξετάζετο από την Επιτροπή Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία, παραπέμφθηκαν ήδη σ' αυτό το Σώμα ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Και μέχρι σήμερα σας πληροφορώ, για να μην ανησυχείτε, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, αφήστε με. Εφόσον το χειρίζομαι εγώ το θέμα, να μου επιτρέψετε.

Τέσσερις φορές ως τώρα παραπέμφθηκαν και δεν έφερε κανένας ένσταση ούτε η δική σας η πλευρά.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Πέρσι το θίξαμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μέχρι σήμερα το Πανεπιστήμιο όχι μόνο δεν υστερεί στους προϋπολογισμούς, αλλά απεναντίας και πιο έγκαιρα εγκρίνονται και πολύ περισσότερα, άσχετα με το τι γράφεται ή λέγεται. Πάντοτε στο Πανεπιστήμιο μάλιστα δεν κατορθώνουν ούτε να ξοδέψουν τους προϋπολογισμούς. Δεν τους εξαντλούν. Μπορείτε να το εξακριβώσετε από τα Μέλη της Επιτροπής Παιδείας του δικού σας κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σ' αυτή την περίπτωση δε θα αυτονομήσουμε το Πανεπιστήμιο από τον κ. Αναστασιάδη.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωριναί Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων - Εγκλωβισμένων - Αγνοουμένων - Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τα ακόλουθα κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών:

11) Ο περί Εξωτερικών Δανείων προς την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

12) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

13) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

14) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

15) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

16) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1994.

17) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1994.

18) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1994.

19) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1994.

20) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 12) του 1994.

21) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 13) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται όλα στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Ο περί Προστασίας της Υγείας ('Ελεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24) Οι περί Υπηρεσιών Εμπορίου και Βιομηχανίας - Θέσεις Πρώτου Επιθεωρητή Προϊόντων, Βοηθού Πρώτου Επιθεωρητή Προϊόντων, Ανώτερου Επιθεωρητή Προϊόντων Α' και Ανώτερου Επιθεωρητή Προϊόντων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25) Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26) Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Οργανωμένα Διαμερίσματα και Τουριστικά Χωριά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

27) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Μεταπτυχιακές Σπουδές) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28) Οι περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τα ακόλουθα κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών:

29) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λαπήθου του 1994.

30) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Στροβόλου του 1994.

31) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λακατάμιας του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32) Εξαμηνιαία έκθεση του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Δημοκρατίας για την περίοδο που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1993, σύμφωνα με το άρθρο 119(5) του Συντάγματος.

Κατατέθηκε από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από το Συμβούλιο Αμπελουργικών Προϊόντων, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

34) Έγγραφα που αφορούν τη σκοπούμενη πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

35) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Έχουμε φθάσει στο τέλος του Κεφαλαίου Β'. Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις και Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 192 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 11 Μαΐου 1994.

"Έχει παρατηρηθεί ότι η ποιότητα της εργασίας που γίνεται για τη δημιουργία νέων οικοπέδων σε διάφορες περιοχές δεν είναι η πρέπουσα, με αποτέλεσμα οι τοπικές αρχές των περιοχών μέσα στα όρια των οποίων βρίσκονται οι νέοι διαχωρισμοί, να επιβαρύνονται με πρόσθετα και όχι ευκαταφρόνητα έξοδα συντήρησης, οι δε αγοραστές των οικοπέδων να αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω της κακής ποιότητας των έργων.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν ασκείται οποιοσδήποτε έλεγχος για τις εργασίες αυτές, αν οι άδειες οικοπεδοποίησης που χορηγούνται διαλαμβάνουν κάποιους όρους αναφορικά με την ποιότητα των κατασκευαστικών υλικών και των έργων και αν για την τελική άδεια εγγραφής των οικοπέδων γίνεται κάποιος συγκεκριμένος έλεγχος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 193 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 12 Μαΐου 1994.

"Δυνάμει γραπτής συμφωνίας, ημερομηνίας 5 Φεβρουαρίου 1991, μεταξύ του Ιδρύματος Γεωργίου Ν. Καλογεροπούλου και της Κυπριακής Δημοκρατίας, το ίδρυμα συμφώνησε να μεταβιβάσει επ' ονόματι της Κυπριακής Δημοκρατίας περίπου τρία εκτάρια γης στην οδό Μάρκου Δράκου, στη Μέσα Γειτονιά, και σε αντάλλαγμα η Κυπριακή Δημοκρατία ανέλαβε μεταξύ άλλων την ανέγερση κτιριακού συγκροτήματος για τη στέγαση νέου δημοτικού σχολείου, γυμνασίου και αθλητικού κέντρου μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και εν πάση περιπτώσει όχι πέραν των πέντε ετών από την υπογραφή της συμφωνίας, δηλαδή μέχρι τις 5 Φεβρουαρίου 1996.

Πληροφορούμαι πως, είτε λόγω της μη περίληψης στους προϋπολογισμούς των αναγκαίων κονδυλιών είτε λόγω καθυστέρησης στην προώθηση της συμπλήρωσης του πιο πάνω έργου, υπάρχουν σοβαροί φόβοι ανάμεσα στις οργανώσεις και τους δημότες και ιδιαίτερα στο δημοτικό συμβούλιο της Μέσα Γειτονιάς πως το έργο που έχει αναλάβει η κυβέρνηση δεν πρόκειται να συμπληρωθεί έγκαιρα, και αυτό θα έχει σοβαρές επιπτώσεις για την περιοχή και τους κατοίκους της, ιδιαίτερα τη νεολαία.

Καλείται το αρμόδιο υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα σε τι διαβήματα προβαίνει για να προωθήσει τη συμπλήρωση του έργου αυτού έγκαιρα και να ανταποκριθεί τόσο στις υποχρεώσεις του έναντι των κατοίκων του Δήμου Μέσα Γειτονιάς όσο και στις συμβατικές του υποχρεώσεις έναντι του Ιδρύματος Καλογεροπούλου βάσει της προαναφερθείσας συμφωνίας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 194 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Μάρκο Κυπριανού στις 13 Μαΐου 1994.

"Καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων σχετικά με τον αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα 'Αθλητισμός

Για 'Ολους' τα τρία τελευταία χρόνια, την κατανομή τους σε άνδρες, γυναίκες και παιδιά, την κατανομή τους ανά επαρχία, καθώς και σε αστικές περιοχές και στην ύπαιθρο.

Επίσης να δοθούν οι ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα ανά κατηγορία και ο αριθμός των γυμναστών που απασχολούνται για το καθένα από τα τελευταία τρία χρόνια και η διάρκεια της υπηρεσίας στον ΑΓΟ όσων δεν υπηρετούν σε μόνιμη βάση (αριθμητικά και όχι ονομαστικά)."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 195 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 17 Μαΐου 1994.

"Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποιος προγραμματισμός υπάρχει για την αξιοποίηση του χώρου του παλιού νοσοκομείου Πάφου, που παραμένει κενός και αναξιοποίητος εδώ και αρκετά χρόνια.

Ερωτάται επίσης το αρμόδιο Υπουργείο ποια σχέδια υπάρχουν για τη στέγαση των διάφορων δημόσιων υπηρεσιών, που σήμερα βρίσκονται διασπαρμένες σε διάφορα σημεία της πόλης της Πάφου, δυσχεραίνοντας την εξυπηρέτηση των πολιτών και επιβαρύνοντας λόγω των ενοικίων που πληρώνονται τα δημόσια ταμεία."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 196 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 17 Μαΐου 1994.

"Επειδή υπάρχουν καταγγελίες ότι στην παραλιακή τουριστική ζώνη της Κάτω Πάφου οι παραλίες κατά κατάφωρη παραβίαση του Συντάγματος και του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας Νόμου, που ορίζει ότι 'αι παραλίαι ανήκουσιν εις το κράτος προς χρήσιν υπό του κοινού', έχουν παραχωρηθεί με μίσθωση σε ιδιωτικές εταιρείες, ιδιοκτήτριες ξενοδοχείων, με αποτέλεσμα να αποκόπτεται και να εμποδίζεται η πρόσβαση του κοινού προς τη θάλασσα, παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν έχουν πράγματι συνομολογηθεί τέτοιες σκανδαλώδεις συμβάσεις.

Αν πράγματι αυτό συμβαίνει, καλείται το Υπουργείο να καταθέσει στη Βουλή τις συμβάσεις αυτές."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 197 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 17 Μαΐου 1994.

"Έχει καταγγελθεί από εκπρόσωπο των Κυπρίων πιλότων της 'Eurocypria' ότι Βρετανοί πιλότοι, που εργάζονται στην ίδια αεροπορική εταιρεία, τους απαγορεύουν κατά τη διάρκεια των πτήσεων να απευθύνονται στους επιβάτες στην ελληνική γλώσσα.

Ο ίδιος εκπρόσωπος κατάγγειλε ακόμα ότι οι Βρετανοί πιλότοι κατά τη διάρκεια των πτήσεων πάνω από την κατεχόμενη Κύπρο ανακοινώνουν στους επιβάτες ότι πρόκειται για τη 'βόρεια Κύπρο'.

Επειδή τα πιο πάνω γεγονότα, αν οι καταγγελίες ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, συνιστούν πρωτοφανές σκάνδαλο, που εγείρει τρομακτικές ευθύνες για κάθε αρμόδιο, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τάχιστα τη Βουλή αν οι καταγγελίες αυτές έχουν ερευνηθεί και, σε περίπτωση που αληθεύουν, τι κυρώσεις υπάρχει πρόθεση να επιβληθούν στους υπευθύνους."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 198 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 19 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα για το πού βρίσκεται το θέμα της κατασκευής 'βραχιόνων' στην παραλία Πωμού, το οποίο εκκρεμεί για πολλά χρόνια.

Σημειώνεται ότι είχαν γίνει όλες οι σχετικές βυθομετρήσεις και ετοιμάστηκαν τα απαραίτητα σχέδια."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 199 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρο Θεοδώρου στις 19 Μαΐου 1994.

"Επειδή οι εργασίες για την κατασκευή του δρόμου Αγ. Ειρήνης- Κορφής-Λιμνατίου-Αγ. Μάμα δεν έχουν ακόμα αρχίσει, παρά τις περί του αντιθέτου προβλέψεις και διαβεβαιώσεις, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή για το πότε έχουν προγραμματιστεί να αρχίσουν οι εργασίες αυτές".

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 200 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 20 Μαΐου 1994.

"Σύμφωνα με πληροφορίες, εταιρεία πετρελαιοειδών προμηθεύει στο τσιμεντοποιείο της Μονής χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, για να τα χρησιμοποιεί ως καύσιμη ύλη.

Όπως είναι γνωστό, τα χρησιμοποιημένα αυτά λιπαντικά, τα οποία είναι τοξικά και καρκινογόνα, αποτελούν σοβαρό κίνδυνο για την υγεία του λαού, ιδιαίτερα όταν οι εκπομπές από την καύση τους δεν ελέγχονται ικανοποιητικά.

Εξάλλου ο νόμος του 1991 για την προστασία της ατμόσφαιρας απαγορεύει ξεκάθαρα την ανεξέλεγκτη καύση των χρησιμοποιημένων μηχανελαίων.

Πώς είναι δυνατό λοιπόν, τη στιγμή που σε ακτίνα οκτώ χιλιομέτρων υπάρχουν δύο τσιμεντοποιεία και ένας ηλεκτροπαραγωγός σταθμός, καθώς και άλλες βιομηχανίες, να χρησιμοποιούνται τα επικίνδυνα αυτά λάδια, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το περιβάλλον και η υγεία των κατοίκων των γύρω κοινοτήτων, καθώς και των εργαζομένων σε αυτούς τους χώρους;

Γι' αυτό, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή κατά πόσο είναι αληθείς οι πιο πάνω πληροφορίες, αν έχει υπόψη του την κατάσταση αυτή και πώς την αντιμετωπίζει."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 201 που υποβλήθηκε από το Μέλος της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνα Καστελλή στις 20 Μαΐου 1994.

"Έχει σημειωθεί από πολλούς πολίτες πως αρκετά πρόσωπα που έχουν τηλέφωνο στο αυτοκίνητό τους το έχουν συνδέσει με το κλάξον, για να το αντιλαμβάνονται, όταν υπάρχει τηλεφωνική κλήση και βρίσκονται εκτός αυτοκινήτου. Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργείται οχληρία και ηχορύπανση, που αναστατώνει πολλούς, ειδικά τις ώρες της μεσημβρινής αργίας ή αργά το βράδυ.

Γι' αυτό ερωτώνται οι αρμόδιοι τι μέτρα λαμβάνουν, για να σταματήσει το πιο πάνω φαινόμενο, καθώς και αν υπάρχει ειδικός κανονισμός ή σχετική νομοθεσία που να απαγορεύει κάτι τέτοιο."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 202 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 20 Μαΐου 1994.

"Ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος με ανακοίνωσή του δήλωσε ότι από διάφορα κυκλώματα γίνεται οικονομική εκμετάλλευση των τουριστών, όσον αφορά την ιατροφαρμακευτική τους περίθαλψη, γι' αυτό και έχει εισηγηθεί ορισμένα μέτρα για διόρθωση της κατάστασης.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς προτίθεται να αντιμετωπίσει το πιο πάνω πρόβλημα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 203 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Δώρο Χριστοδουλίδη στις 20 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα για το πώς προτίθεται να αντιμετωπίσει το απαράδεκτο φαινόμενο που παρουσιάζεται κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου, από τον Απρίλιο μέχρι το Νοέμβριο, όταν αυξάνεται αυθαίρετα το ωράριο εργασίας των εργαζομένων σε πρατήρια πετρελαιοειδών, χωρίς να αυξάνεται ταυτόχρονα και ο μισθός τους."

Απάντηση ημερομηνίας 19 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 62, ημερομηνίας 3 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Νίκου Πιττοκοπίτη.

"Σχετικά με την ένταξη νέων κοινοτήτων στο Σχέδιο Στέγασης Χαμηλών Εισοδηματικών Τάξεων σε αγροτικές περιοχές και πολύτεκνων οικογενειών παγκύπρια, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το Υπουργικό Συμβούλιο μελέτησε το θέμα αυτό στη συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 20.4.1994 και αποφάσισε όπως επιτροπή από Γενικούς Διευθυντές των Υπουργείων Εσωτερικών (Πρόεδρος), Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Γραφείου Προγραμματισμού μελετήσει παραπέρα το θέμα και υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο.

Εφόσον ολοκληρωθεί η μελέτη του θέματος από την ορισθείσα επιτροπή και το Υπουργικό Συμβούλιο πάρει τις ανάλογες αποφάσεις, τότε θα μπορεί να δοθεί και η απάντηση στην υπό αναφορά ερώτηση."

Απάντηση ημερομηνίας 6 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 75, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με τη βελτίωση του δρόμου Κελοκεδάρων-'Ζιριπιλλή' σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο δρόμος Κελοκεδάρων-'Ζιριπιλλή' έχει μήκος 6,5 χμ. Την ευθύνη συντήρησης και βελτίωσης έχει η Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου με εξ ολοκλήρου κρατικές δαπάνες.

(β) Κατά το 1993 δαπανήθηκε για τη βελτίωσή του ποσό £15.000. Για συνέχιση των εν λόγω εργασιών περιλήφθηκε ποσό £10.000 στο φετινό Προϋπολογισμό Αναπτύξεως.

(γ) Υπολογίζεται ότι η διαπλάτυνση και βελτίωση του δρόμου θα συμπληρωθεί μέσα στο 1995, νοουμένου ότι θα ολοκληρωθεί η διαδικασία απαλλοτρίωσης της ιδιωτικής γης που θα επηρεαστεί. Το ποσό που θα απαιτηθεί είναι £20.000 περίπου."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 101, ημερομηνίας 10 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σχετικά με την επιδιόρθωση και ασφαλτόστρωση τμήματος του δρόμου Πραστειού Κελλακίου-Φοινικαριών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το χωριό Πραστειό Κελλακίου ενώνεται με το χωριό Φοινικάρια με χωμάτινο δρόμο μήκους 17 χμ. Το πρώτο τμήμα του δρόμου, μήκους 1,6 χμ.,

λειτουργεί βασικά ως αγροτικός δρόμος και εξυπηρετεί τους κατοίκους για μετάβαση στα κτήματά τους. Το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου διασχίζει το κρατικό δάσος.

(β) Το αίτημα του χωριού είναι όπως το πρώτο τμήμα του δρόμου βελτιωθεί και ασφαλτοστρωθεί. Σύμφωνα με πρόσφατη εκτίμηση, η απαιτούμενη δαπάνη για την εργασία αυτή υπολογίζεται σε £100.000. Δεδομένου ότι ο δρόμος αυτός χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο ως αγροτικός, η διάθεση του τεράστιου αυτού ποσού δε δικαιολογείται, στο παρόν τουλάχιστο στάδιο.

(γ) Αναμένεται να αρχίσει φέτος η βελτίωση του δρόμου Παρεκκλησιάς-Κελλακίου, που θα αναβαθμίσει σημαντικά τη συγκοινωνία του χωριού με τη Λεμεσό."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Μαΐου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 114, ημερομηνίας 7 Ιανουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με προβλήματα στους κυκλοφοριακούς κόμβους του παρακαμπτήριου Λεμεσού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το κυκλοφοριακό πρόβλημα που δημιουργείται στους ισόπεδους κυκλοτερείς κόμβους του παρακαμπτήριου Λεμεσού είχε εντοπιστεί από το Τμήμα Δημόσιων Έργων το οποίο ζήτησε από τους συμβούλους μηχανικούς που ετοιμάζουν την Κυκλοφοριακή Μελέτη Λεμεσού να εξετάσουν το θέμα στα πλαίσια της μελέτης αυτής και να υποβάλουν προτάσεις για την επίλυση του προβλήματος. Αναμένεται ότι οι σύμβουλοι μηχανικοί θα ασχοληθούν με το θέμα στην τελική έκθεσή τους που θα υποβληθεί αυτό το μήνα.

(β) Η τελική έκθεση θα εξεταστεί από τα αρμόδια τμήματα και υπηρεσίες, για να καθοριστούν προτεραιότητες και χρονοδιάγραμμα προώθησης των διάφορων προτάσεων."

Απάντηση ημερομηνίας 18 Μαΐου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 130, ημερομηνίας 3 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με παράπονα των παραγωγών μανταρινιών στα χωριά Διερώνα, Αρακαπάς, Επταγώνια και Συκόπετρα ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα στη διάθεση των προϊόντων τους, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Με βάση τα στοιχεία που συγκέντρωσε το Επαρχιακό Γεωργικό Γραφείο Πιτσιλιάς, η φετινή (1993/1994) παραγωγή μανταρινιών των κοινοτήτων Διερώνας, Αρακαπά, Συκόπετρας και Επταγώνιας υπολογίζεται σε 2 100 τόνους. Από αυτούς, 1 300 τόνοι (δηλαδή το 60% περίπου της παραγωγής) ήταν Α' ποιότητας και οι υπόλοιποι 800 τόνοι (40% περίπου) Β' και Γ' ποιότητας.

2. Από την πιο πάνω παραγωγή διατέθηκαν ήδη στην αγορά 1 540 τόνοι σε τιμές παραγωγού που κυμάνθηκαν από £0,15 μέχρι £1,25/κιλό.

Επιπρόσθετα, παραδόθηκαν στα εργοστάσια για χυμοποίηση 260 τόνοι μανταρινιών προς £60/τόνο. Σημειώνεται συναφώς ότι βιομηχανία χυμοποίησης πρόσφερε μέχρι £65/τόνο και για ενάμιση μήνα ζητούσε να αγοράσει μανταρίνια, με σκοπό να απορροφήσει μέχρι 1000 τόνους, αλλά της παραδόθηκαν μόνο οι πιο πάνω ποσότητες από τους παραγωγούς. Αναφέρεται τέλος ότι ποσότητα 180 τόνων έχει ήδη καταστραφεί, είτε λόγω καιρικών συνθηκών είτε λόγω υπερωρίμανσης.

3. Εν πάση περιπτώσει και ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για αναβάθμιση των καλλιεργειών, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος συμβουλεύουν τους καλλιεργητές να μετατρέψουν μέρος των φυτειών τους σε άλλα είδη εσπεριδοειδών που ευδοκιμούν στην περιοχή, όπως είναι η ποικιλία μαντόρα, που προς το παρόν εξασφαλίζουν αμειπτικές τιμές στην εξωτερική αγορά. Για το σκοπό αυτό, το Τμήμα Γεωργίας διαθέτει προς τους εσπεριδοκαλλιεργητές αυξημένο αριθμό πιστοποιημένων εμβολίων διάφορων νέων ποικιλιών εσπεριδοειδών.
4. Εξάλλου, το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας συμβουλεύει τους παραγωγούς να βρίσκονται σε επαφή και να συνεργάζονται στενά με τις ντόπιες βιομηχανίες χυμοποίησης, ώστε να μπορούν να προωθήσουν την ομαλή διάθεση των ποσοτήτων των μανταρινιών τους που δεν κατέστη δυνατό να καταναλωθούν στην ντόπια αγορά ως φρέσκα φρούτα.
5. Τέλος, αναμένεται ότι η δημιουργία συνδέσμων παραγωγών θα βοηθήσει περαιτέρω τους παραγωγούς στη διάθεση των προϊόντων τους στην ντόπια αγορά, ενώ παράλληλα θα βελτιώσει και τα εισοδήματά τους. Για το λόγο αυτό, οι αρμόδιες υπηρεσίες προτρέπουν τους παραγωγούς να οργανωθούν σε τέτοιους συνδέσμους."

Απάντηση ημερομηνίας 6 Μαΐου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 139, ημερομηνίας 8 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Μετά την έκδοση της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου, ημερομηνίας 18.1.1994, στην υπόθεση με αριθμό 835/93, με την οποία εκδόθηκε προσωρινό Διάταγμα μέχρι να εκδικαστεί οριστικά η αγωγή, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού με επιστολή του προς την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας, με αριθμό Π.Μ.Π.3727/5 και με ημερομηνία 26.1.1994, ζήτησε να ανακαλέσει την απόφασή της, με ημερομηνία 23.8.1993, με την οποία ανακαλούσε την απόσπαση της κ. Νίκης Κατσαούνη στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Με βάση την πιο πάνω εισήγηση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, η Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας αποφάσισε να ανακαλέσει την απόφασή της, με ημερομηνία 23.8.1993. Ως εκ τούτου, η κ. Κατσαούνη βρέθηκε ξανά τοποθετημένη στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, στο οποίο θα υπηρετεί ωσότου ληφθεί νέα απόφαση για το νέο σχολικό έτος.

Υπογραμμίζεται πως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού σ' όλες τις ενέργειές του είχε και έχει ως γνώμονά του το καλώς νοούμενο συμφέρον του τόπου και της παιδείας ειδικά."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Μαΐου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 152, ημερομηνίας 18 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Λώρη Λυσιώτη.

"Αρμόδιοι λειτουργοί του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού έχουν επιθεωρήσει το σχολικό κτίριο που στεγάζει το δημοτικό σχολείο στην Επισκοπή και

έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η στέγη του κτιρίου αυτού χρειάζεται ενίσχυση-βελτίωση. Για την εκτέλεση του έργου αυτού έχουν προωθηθεί οι απαραίτητες διαδικασίες και αναμένεται πολύ σύντομα να προκηρυχθούν προσφορές για υλοποίησή του.

Για τα υπόλοιπα έργα που χρειάζεται το σχολικό κτίριο, όπως συντήρηση, επίστρωση αυλής, περίφραξη κτλ., το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, για να περιληφθούν στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1995."

Απάντηση ημερομηνίας 20 Μαΐου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 165, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Σχετικά με τη δημιουργία κεντρικού συστήματος επεξεργασίας των λυμάτων των χοιροστασίων της περιοχής Ακακίου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η κυβέρνηση βρίσκεται στο τελικό στάδιο επεξεργασίας και έγκρισης ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκαλούνται από τα λύματα των χοιροστασίων σε ολόκληρη την Κύπρο. Στα πλαίσια του πιο πάνω σχεδίου αναμένεται να αντιμετωπιστούν και τα προβλήματα που προκαλούνται από τα λύματα των χοιροστασίων στην περιοχή Ακακίου."

Απάντηση ημερομηνίας 3 Μαΐου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 168, ημερομηνίας 28 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

"(α) Τα τεστ Παπανικολάου από όλες τις επαρχίες στέλλονται στο Ιστοπαθολογικό Τμήμα του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, για να εξεταστούν. Τα επαρχιακά νοσοκομεία δε διαθέτουν Ιστοπαθολογικό Τμήμα και τούτο διότι το Υπουργείο κρίνει ασύμφορη τη λειτουργία Ιστοπαθολογικού Τμήματος στις επαρχίες.

Σημειωτέον ότι το Υπουργείο Υγείας έχει συμβληθεί και με όλους τους ιδιώτες κυτταρολόγους, συνολικά έξι, στους οποίους στέλλει τα τεστ και τα εξετάζουν προς £4 το ένα, έτσι ώστε να αποφεύγονται οι καθυστερήσεις.

(β) Έχει ήδη προσληφθεί στις Ιατρικές Υπηρεσίες κυτταρολόγος και αναμένεται ότι από τούδε και στο εξής δε θα υπάρχουν καθυστερήσεις.

(γ) Με το τεστ Παπανικολάου επιδιώκεται η έγκαιρη ανίχνευση καρκινικών κυττάρων του τραχήλου της μήτρας.

Στα χρονικά πλαίσια των καθυστερήσεων δεν υπάρχει ανησυχία και δεν τίθενται σε κίνδυνο ζωές.

Η ανησυχία του Υπουργείου είναι η αμέλεια των γυναικών να προσέρχονται για εξέταση. Προς αυτή την κατεύθυνση εργάζεται τώρα εντατικά το Υπουργείο, για να μπορέσει να εισαγάγει ένα ολοκληρωμένο και συστηματικό πρόγραμμα εξέτασης όλων ανεξαίρετα των γυναικών που εμπίπτουν στις ενδεικνυόμενες ηλικίες που θα επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 9 Ιουνίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
2) Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993.
3) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1994.
4) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
5) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
6) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
7) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
8) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
9) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994.
10) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1994.
11) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1994.
12) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1994.
13) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1994.
14) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1994.
15) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1994.
16) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994.
17) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.
18) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994.
19) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1994.
20) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1994.
21) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

22) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

23) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

24) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

25) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

26) Οι περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

27) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λάρνακας του 1994.

28) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

29) Οι Δημοτικοί (περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμμοχώστου του 1994.

30) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

31) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών (Άδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

32) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

33) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

34) Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

(β) "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι απόδημοι στο εξωτερικό".

(Θέμα εγγραφέν από τους Βουλευτές κυρίους Αυ. Παπαρέ και Δ. Συλλούρη). (19.9.1991).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Ο πλημμελής φυτοϋγειονομικός έλεγχος, η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών και οι επιπτώσεις στην οικονομία".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (28.5.1992).

9) Έκθεση για τις Εργασίες της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Πράσινη Γραμμή από τον Οκτώβριο του 1992 μέχρι και τον Ιούλιο του 1993.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

(Ώρα λήξης: 8.46 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Αγορεύσεις και συζήτηση (Α. Χρίστου, Τ. Παπαδόπουλος, Τ. Χατζηδημητρίου, Σ. Χάσικος, Ν. Κατσουρίδης, Πρόεδρος, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστοδουλίδης, Ν. Μουσιούττας, Λ. Ιεροδιακόνου, Χρ. Πουργουρίδης, Ν. Ρολάνδης) για το θέμα "Διαδικασίες επιλογής και αγοράς οπλικών ή άλλων συστημάτων για τις ανάγκες της Εθνικής Φρουράς και της Αστυνομίας" και λήξη αυτού.

1α. Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Γ. Χατζηδημητρίου, Σ. Χάσικος, Πρόεδρος, Δ. Χριστόφιας, Ν. Αναστασιάδης, Γ. Αγαπίου, Λ. Ιεροδιακόνου, Τ. Παπαδόπουλος, Αρ. Γεωργίου) για διαδικαστικό θέμα έπειτα από παρατήρηση Βουλευτών ότι ο κ. Χάσικος αντί, κλείνοντας το θέμα ως εισηγητής, να κάνει ανακεφαλαίωση, επαναλάμβανε τις απόψεις του.

2. Έγκριση ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων για το θέμα "Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, ο ιστορικός της ρόλος και οι ευθύνες στις οποίες καλείται να ανταποκριθεί ενόψει της οικουμενοποίησης της παγκόσμιας οικονομίας".

3. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994" και αναβολή της ψήφισής του έπειτα από αίτημα του κ. Κ. Καζαμία.
4. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
5. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1994).
6. Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Κτηματομεσιτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1992" και ψήφισή της σε νόμο.
7. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ταχυδρομείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.
8. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
9. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Σύμβασης περί του Ελάχιστου Ορίου Ηλικίας Εισδοχής Παιδιών σε Απασχόληση στη Θάλασσα (Κυρωτικός) και περί Συναφών Θεμάτων Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.
10. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ασυρμάτου Τηλεγραφίας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
11. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
12. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας - Θέση Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
13. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λύσης του 1994" και έγκρισή τους.
14. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
15. Ερωτήσεις Βουλευτών (Έλεγχος της ποιότητας της εργασίας για τη δημιουργία νέων οικοπέδων- Η τήρηση της συμφωνίας μεταξύ του ιδρύματος Γεωργίου Ν. Καλογεροπούλου και της Κυπριακής Δημοκρατίας- Το πρόγραμμα "Αθλητισμός Για Όλους"- Η αξιοποίηση του χώρου του παλιού νοσοκομείου Πάφου και η στέγαση των διάφορων δημόσιων υπηρεσιών- Η μίσθωση των παραλιών σε διάφορες εταιρείες- Οι καταγγελίες Κυπρίων πιλότων της "Eurocypria" για τη συμπεριφορά Βρετανών πιλότων- Η κατασκευή "βραχιόνων" στην παραλία Πωμού- Η κατασκευή του δρόμου Αγ. Ειρήνης-Κορφής-Λιμνατίου-Αγ. Μάμα- Η χρήση ως καύσιμης ύλης χρησιμοποιημένων μηχανελαίων από το τσιμεντοποιείο της Μονής- Η πρόκληση οχληρίας λόγω της σύνδεσης των τηλεφώνων αυτοκινήτου με το κλάξον- Η εκμετάλλευση των τουριστών σε θέματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης- Η αυθαίρετη αύξηση του ωραρίου των εργαζομένων σε πρατήρια πετρελαιοειδών.)

16. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η δυνατότητα νέων ζευγαριών που ενδιαφέρονται να κτίσουν σε μικρές κοινότητες της επαρχίας Πάφου- Η κατασκευή του δρόμου Κελοκεδάρων-"Ζιριπιλλή"- Η επιδιόρθωση του δρόμου Πραστειού Κελλακίου-Φοινικαριών- Τα προβλήματα από τους ισόπεδους κυκλικούς κόμβους του παρακαμπτήριου δρόμου Λεμεσού- Το πρόβλημα διάθεσης των μανταρινιών σε χωριά της Λεμεσού- Η ανάκληση της απόσπασης της κ. Κατσαούνη στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο- Προβλήματα του δημοτικού σχολείου Επισκοπής Λεμεσού- Η δημιουργία συστήματος επεξεργασίας λυμάτων στο Ακάκι- Η έλλειψη τεχνικών μέσων για το τεστ Παπανικολάου στο Νοσοκομείο Πάφου.)

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 9ης Ιουνίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.25 μ.μ.)

(Αρ. 33)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πριν εισέλθουμε στη Νομοθετική Εργασία, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι η τελευταία κανονική συνεδρία του Σώματος, πριν από το θερινό κλείσιμο της Βουλής, θα είναι την 7η Ιουλίου. Στις 15 Ιουλίου, ημέρα Παρασκευή, θα είναι η θλιβερή μέρα των μαύρων επετείων και θα προσκαλέσουμε -επειδή πρόκειται για τα εικοσάχρονα αυτής της θλιβερής επετείου, δε θα είναι μεταξύ μας η συνεδρία- τους ξένους που καθιερωμένα προσκαλούμε, όταν πρόκειται για κάποιες άλλες επετείους που μιλούν από του βήματος της Βουλής επίσημα πρόσωπα.

Εισερχόμεθα τώρα στη Νομοθετική Εργασία.

Το υπ' αριθμό 1 θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994". Αντιλαμβάνομαι ότι ζητείται αναβολή μιας εβδομάδας και, αν όλες οι πλευρές δεν έχουν καμιά ένσταση, αναβάλλεται η συζήτηση του θέματος για την επόμενη Πέμπτη.

Το υπ' αριθμό 2 θέμα είναι "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993". Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει και συμπληρωματική 'Εκθεση, διότι η κανονική 'Εκθεση διαβάστηκε στις 12.5.1994. Παρακαλώ όπως αναγνωστεί στο Σώμα η συμπληρωματική 'Εκθεση.

Αν δεν υπάρχουν κάποιες απόψεις και θα γίνουν κάποιες ψηφοφορίες, η εισήγησή μου είναι, εκτός αν υπάρχουν ομιλίες επί θέματος αρχής -και επειδή οι διαφορές αφορούν μάλλον κάποιες τροποποιήσεις- να γίνει η συζήτηση την ώρα που θα

ψηφίζετε τα διάφορα άρθρα από τις θέσεις σας, εάν πιστεύετε ότι η 'Εκθεση της Επιτροπής καλύπτει τις διάφορες θέσεις των κομμάτων. Αλλά, όταν τελειώσει την ανάγνωση της 'Εκθεσης ο κ. Χατζηγιάννης, θα δώσω το λόγο, εάν οποιοσδήποτε θέλει να πάρει το λόγο.

Ο κ. Χατζηγιάννης. Προχωρήστε, κύριε Χατζηγιάννη.

Κυρία Κληρίδη, θα σας δώσω το λόγο. Εγώ έκανα μια εισήγηση. Αν όμως θέλετε να μιλήσετε επί θέματος αρχής, θα σας δώσω λόγο.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΗ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, διότι το επίμαχο άρθρο έχει αφαιρεθεί από τη νομοθεσία. Γι' αυτό θα ήθελα να μιλήσω ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δώσω το λόγο μόλις αναγνωστεί η 'Εκθεση, κυρία Κληρίδη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΒΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ (ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΘΥΜΑΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού
Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών επανεξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαΐου 1994. Υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή είχε υποβάλει την 'Εκθεσή της προς το Σώμα, αλλά, ύστερα από τη συζήτηση που διεξήχθη, αποφασίστηκε ορισμένες διατάξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου να εξεταστούν περαιτέρω από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Τα υπό επανεξέταση θέματα συνοψίζονται στα πιο κάτω:

(1) Το μακροσκελές προοίμιο και η σκοπιμότητα διατήρησής του στο προτεινόμενο νομοθέτημα.

(2) Το ικανό και εξαναγκάσιμο του ή της συζύγου ως μάρτυρα σε δικαστική διαδικασία εναντίον προσώπου που κατηγορείται για αδίκημα βίας στην οικογένεια.

(3) Το "Ταμείο Θυμάτων Βίας", υπό τη μορφή με την οποία αυτό προτείνεται.

Μετά την ανταλλαγή απόψεων που έγινε, αποφασίστηκε από όλες τις πλευρές η απάλειψη του μακροσκελούς προοιμίου του υπό αναφορά νομοσχεδίου.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις καθώς και του Δημοκρατικού Κόμματος τάχθηκαν εναντίον της πρόνοιας που αναφέρεται στο ικανό και εξαναγκάσιμο του ή της συζύγου ως μάρτυρα σε σχετική δικαστική διαδικασία.

Τέλος, αναφορικά με το "Ταμείο Θυμάτων Βίας", με τη μορφή που αυτό προτείνεται, διαφώνησαν οι Βουλευτές-Μέλη της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος, δηλώνοντας ότι το Ταμείο αυτό πρέπει να αναληφθεί αποκλειστικά από το κράτος.

Υπό το φως των πιο πάνω θέσεων και των πλειοψηφιών που έχουν διαμορφωθεί, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών τροποποίησε ανάλογα τις πρόνοιες του νομοσχεδίου και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Θα ήθελα να κάνω μια διευκρίνιση, κύριε Πρόεδρε. Και η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού έχει αποφασίσει τα Μέλη της να ψηφίσουν κατά συνείδηση αναφορικά με το εξαναγκάσιμο ή μη του μάρτυρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Κύριε Αγαπίου, είναι επί θέματος αρχής; Διότι ήδη είχε ζητήσει το λόγο η κ. Κληρίδη.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Επί θέματος διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Η 'Εκθεση νομίζω δημιουργεί μια εντύπωση λανθασμένη σε ό,τι αφορά τις απόψεις της δικής μας κοινοβουλευτικής ομάδας και είμαι σίγουρος και τις απόψεις της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ σχετικά με το "ικανός" και "εξαναγκάσιμος". Δεν είναι σωστό ότι είμαστε εναντίον της ικανότητας του ή της συζύγου να μαρτυρήσει. Είμαστε υπέρ της διατήρησης του νόμου, όπως υπάρχει, που καθιστά ικανό το σύζυγο ή τη σύζυγο να μαρτυρήσει. Είμαστε αντίθετοι μόνο στο "εξαναγκάσιμος".

Επομένως πρέπει να φύγει από την 'Εκθεση η διατύπωση ότι οι δύο κοινοβουλευτικές ομάδες είναι αντίθετες με την ικανότητα του μάρτυρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μάλιστα, σωστά τα έχει πει ο κ. Αγαπίου. Η ένστασή μας είναι μόνο σε ό,τι αφορά τη λέξη "εξαναγκάσιμος".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Θα ήθελα να γνωρίζω ποιοι Βουλευτές θα ήθελαν να μιλήσουν. 'Εχω ήδη δώσει το λόγο κατά σειράν ... Η κ. Κληρίδη, μετά η κ. Κατσελλή και μετά ο κ. Πουργουρίδης. Θέλετε να μιλήσετε επί του θέματος, κύριε Αγαπίου; Λοιπόν, θα είναι τότε η κ. Κληρίδη, ο κ. Αγαπίου, η κ. Κατσελλή και θα συνεχίσουμε. Η κ. Κληρίδη.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία συνάδελφος, κύριοι συνάδελφοι,

Γνωρίζω ότι ήδη έχει συζητηθεί το νομοσχέδιο αυτό σε έκταση σε προηγούμενη συνεδρία της Βουλής, όμως ο λόγος που ζητώ το λόγο είναι επειδή απουσίαζα στο εξωτερικό τότε, όταν είχε γίνει η συζήτηση, και, επειδή έχω παρακολουθήσει αυτό το νομοσχέδιο από κοντά και έχω πολύ έντονες απόψεις για τη σημασία του νομοσχεδίου, ήθελα να κάνω μια ύστατη προσπάθεια, ούτως ώστε να περάσει το επίμαχο άρθρο 15 με την τροποποίηση για την οποία εγώ ήμουν της άποψης ότι είχαμε συμφωνήσει στην Επιτροπή Νομικών. Δηλαδή μιλούμε για το άρθρο 15, το οποίο προνοεί ότι η σύζυγος ή ο σύζυγος ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ κάποια ησυχία ...

Κ. ΚΛΗΡΙΔΗ:

... θα μπορεί να είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας κατόπιν άδειας του Δικαστηρίου. Και ο λόγος που υποστηρίζω αυτή τη θέση είναι γιατί έχω λάβει πάρα πολύ υπόψη τις απόψεις του Συνδέσμου για την Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια. Πιστεύω ότι αυτά είναι τα άτομα που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με αυτό το πρόβλημα. Ξέρουν την πραγματική έκταση του προβλήματος και όλες τις μορφές του προβλήματος. Και έχουν πει επανειλημμένα ότι ένας λόγος που δεν προχωρούν οι υποθέσεις στο Δικαστήριο είναι διότι συνήθως η γυναίκα που έχει το παράπονο, όταν έρθει η ώρα να παρουσιαστεί ως μάρτυρας στο Δικαστήριο, εκφοβίζεται από το σύζυγό της και πέφτει η υπόθεση. Επομένως πιστεύω ότι είναι πολύ σημαντική αυτή η πρόνοια για την επιτυχή λειτουργικότητα του νομοσχεδίου.

Φυσικά το νομοσχέδιο έχει άλλες πρόνοιες που είναι πολύ σημαντικές και είναι μεγάλο γεγονός ότι θα περάσει το νομοσχέδιο, έστω και χωρίς αυτή την παράγραφο. Αλλά πραγματικά πιστεύω ότι, όταν αφήνουμε τη διακριτική εξουσία στο δικαστή να αποφασίσει κατά πόσο πρέπει να είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας ο σύζυγος ή η σύζυγος ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να έχουμε εμπιστοσύνη στο δικαστήριο ότι θα χρησιμοποιήσει αυτή τη διακριτική εξουσία με φειδώ. Και απλώς θα ήθελα να παρατηρήσω ότι δεν είμαστε η πρώτη χώρα που προσπαθεί ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ! Γίνεται πολύς θόρυβος και κάποιος σεβασμός προς τον ομιλητή ή προς την ομιλήτρια πρέπει να υπάρχει.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΗ:

Κύριε Πρόεδρε, θα κάνω μια παρατήρηση εκτός πρακτικών. Έχω προσέξει ότι, όποτε σηκωθώ να μιλήσω, δε με παρακολουθούν οι συνάδελφοι. Αυτό σημαίνει ή ότι δεν είμαι καλή ομιλήτρια ή ότι υπάρχει κάποια προκατάληψη σε βάρος των λεγομένων μου. Ίσως να λέω πράγματα τα οποία σας ανησυχούν και σας προβληματίζουν και να μη θέλετε να τα ακούσετε. Εν πάση περιπτώσει εγώ δεν πρόκειται να διακόψω· θα συνεχίσω, όπως κάνουν όλοι οι συνάδελφοι, ασχέτως αν παρακολουθούν οι υπόλοιποι ή όχι. Αυτό είναι το παιγνίδι που παίζουμε εδώ, φαίνεται.

Εν πάση περιπτώσει ήθελα να επισημάνω ότι, αν περάσουμε αυτό το άρθρο, δε θα είμαστε η μόνη χώρα στον κόσμο που θα το έχει περάσει. Ήδη η Αγγλία και ο Καναδάς που έχουν πολύ παρόμοιο νομικό σύστημα με το δικό μας έχουν κάνει αυτή την τροποποίηση.

Επίσης θα ήθελα να πω ότι, παρόλο που ξέρουμε ότι στο 80% των περιπτώσεων τα θύματα είναι γυναίκες -στις άλλες περιπτώσεις τα θύματα συνήθως είναι παιδιά- και ξέρω ότι η πλειοψηφία εδώ είναι άντρες, δε δείχνετε πολύ μεγάλη ευσυνειδησία, όταν το θύμα είναι γυναίκα, επειδή θεωρείτε ότι, επειδή είναι ενήλικη, θα μπορεί να προστατεύσει τον εαυτό της. Ξεχνάτε ότι συνήθως σε όλες τις σχέσεις η γυναίκα είναι το πιο αδύνατο μέρος της οικογένειας.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Σε εισαγωγικά.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Οπωσδήποτε, διότι δεν έχει την οικονομική ανεξαρτησία, και, όταν δεν έχεις την οικονομική ανεξαρτησία, τα ανθρώπινα δικαιώματα, κύριοι, είναι πολύ σχετικά.

Εν πάση περιπτώσει, απλώς για να συμπληρώσω, μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις που τα θύματα είναι παιδιά, η σύζυγος μπορεί να θέλει να μαρτυρήσει ότι ο σύζυγος ασκεί βία εναντίον των παιδιών και να μην προχωρήσει να το πράξει, διότι την εκφοβίζει ο σύζυγος. Δηλαδή, παραλείποντας αυτή την πρόνοια, μπορεί να καταδικάζουμε και μερικά παιδιά σε θάνατο, αν θέλουμε να είμαστε και μελοδραματικοί.

Ευχαριστώ, κύριοι συνάδελφοι, και ελπίζω ότι θα προβληματιστείτε λίγο. Ξέρω ότι υπάρχουν και άντρες στην αίθουσα αυτή που συμφωνούν με αυτή την τοποθέτηση. Δυστυχώς ακόμα σε ορισμένες πλευρές έχουν δεσμεύσει και τις συνειδήσεις, πράγμα το οποίο βρίσκω ότι είναι κρίμα. Αυτό δεν είναι κομματικό θέμα· είναι θέμα συνείδησης. Οι αντίθετες απόψεις είναι σεβαστές, αλλά πιστεύω ότι πρέπει να προβληματιστούμε πέραν των κομματικών γραμμών εδώ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Κληρίδη, θέλω να σας διαβεβαιώσω απλώς ότι δεν πιστεύω πως υπάρχει οποιαδήποτε προκατάληψη προς εσάς. Πιστεύω ότι το ίδιο συμβαίνει με όλους τους Βουλευτές. Απλώς ερχόμαστε εδώ με προαποφασισμένες θέσεις και έτσι δεν είναι εύκολο να προσέξουμε.

Ευχαριστώ.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, αν μου επιτρέπετε. Τις απόψεις τις έχω πει στην προηγούμενη συζήτηση του θέματος· δε θέλω και να τις επαναλάβω. Παίρνω το λόγο, για να πω ότι δε δέχομαι το συμπέρασμα της κ. Κληρίδη ότι, επειδή είμαστε άντρες οι παραπάνω εντός της Βουλής δεν έχουμε ευαισθησία για τις γυναίκες. Δικαίωμά της να κρίνει, αλλά δεν έχει δικαίωμα να χαρακτηρίζει την ευαισθησία ή όχι των άλλων Μελών της Βουλής. Αντίθετα, η θέση μας εμάς είναι ότι η απάλειψη της λέξης "εξαναγκάσιμος", είναι ακριβώς για να προστατευτεί ο θεσμός της οικογένειας που είναι το θεμέλιο της κοινωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αγαπίου είναι ο επόμενος ομιλητής.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να διαβεβαιώσω την κ. Κληρίδη ότι η κοινοβουλευτική μας ομάδα δίνει προσοχή στα λόγια της και την παρακολουθεί, όποτε ανέρχεται στο βήμα, γιατί είναι πολιτική μας και αρχή μας να συμπεριφερόμαστε στις γυναίκες

σαν ίσος προς ίσο και είμαστε η πρώτη παράταξη σ' αυτή τη χώρα που αγωνιστήκαμε και εξακολουθούμε να αγωνιζόμαστε για τα δικαιώματα της γυναίκας σε όλη την επικράτεια της Δημοκρατίας και παγκόσμια. Διαφωνώ όμως με την κ. Κληρίδη να νομίζει ότι όλοι που αντιτιθέμεθα σε ένα άρθρο του νομοσχεδίου έχουμε τις απόψεις που η ίδια νομίζει ότι έχουμε έναντι των γυναικών. Σεβόμαστε τις γυναίκες και, όπως είμαστε προστάτες όλων των αδικημένων και όλων των αδυνάτων, περισσότερο είμαστε και προστάτες των δικαιωμάτων των γυναικών.

Επειδή δεν ήταν στη Βουλή στην περασμένη συνεδρία η κ. Κληρίδη, θα ήθελα να επαναλάβω τη θέση μας που είναι θέση αρχής. Είμαστε αντίθετοι στη χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας. Έτι δε περισσότερο είμαστε αντίθετοι στη βία εναντίον των γυναικών και των ανήλικων παιδιών από οποθενδήποτε προέρχεται. Γι' αυτό θα ψηφίσουμε και αυτό το νομοσχέδιο το οποίο, κατά τη γνώμη μου, ήταν αχρείαστο, ενόψει της ύπαρξης του Ποινικού Κώδικα. Το νομοσχέδιο αυτό εισάγει δύο καινούρια αδικήματα μόνο, τα οποία μπορούσαν να εισαχθούν με τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα. Ποια είναι αυτά τα καινούρια αδικήματα που εισάγει αυτός ο νόμος; Πρώτο ο βιασμός της συζύγου από το σύζυγο και δεύτερο η ψυχολογική βία. Όλες οι άλλες πρόνοιες του περί βίας εμπεριέχονται στον Ποινικό Κώδικα και απλώς αυξήσαμε τις ποινές. Ίσως να μη χρειαζόταν αυτός ο νόμος ακόμη, γιατί εγώ πιστεύω ότι δεν υπάρχει η βία στην οικογένεια στο βαθμό που πιθανόν με αυτό το νομοθέτημα να δείχνουμε ότι υπάρχει στην Κύπρο. Έστω όμως, το μήνυμα αυτού του νόμου είναι ένα. Παρά τις διαφωνίες μου με την ψήφισή του, με την εισαγωγή του, εντούτοις πιστεύω ότι αποτελεί μια προειδοποίηση σε όσους θέλουν να εξασκούν βία στην οικογένεια. Και τους λέει αυτό το νομοθέτημα: Ο νομοθέτης έχει κάνει ειδικό νόμο για σας που προνοεί πολύ σοβαρότερες ποινές και δημιουργεί ξεχωριστό νομοθέτημα για σας που εξασκείτε βία στην οικογένεια.

Να έρθουμε τώρα στο επίδικο άρθρο, το άρθρο 15, που αφορά το εξαναγκάσιμο και το ικανό του μάρτυρα. Η υφιστάμενη νομοθεσία και συγκεκριμένα το άρθρο 14 του περί Αποδείξεως Νόμου καθιστά τον ή τη σύζυγο ανίκανο και μη εξαναγκάσιμο μάρτυρα για οποιεσδήποτε κατηγορίες εναντίον του συζύγου, εκτός όπου οι κατηγορίες εναντίον του συζύγου αφορούν βία εναντίον της συζύγου και βία εναντίον των παιδιών, οπότε ο σύζυγος ή η σύζυγος είναι ικανός μάρτυρας εναντίον του ή της συζύγου· δεν είναι μόνο εξαναγκάσιμος. Η εισήγησή μας είναι να παραμείνει ο νόμος, όπως έχει. Τι σημαίνει αυτό; Οποιοσδήποτε σύζυγος θέλει να μαρτυρήσει εναντίον συζύγου για βία στην οικογένεια έχει το δικαίωμα να το πράξει. Εκείνος που θέλει να μαρτυρήσει εναντίον του συζύγου του ή της συζύγου του με την υφιστάμενη νομοθεσία μπορεί να το κάνει εθελοντικά. Τώρα εμείς προσπαθούμε να εισάξουμε τον εξαναγκασμό του συζύγου ως μάρτυρα εναντίον του άλλου συζύγου. Τι θα κατορθώσουμε; Να εξαναγκάσουμε τον ή τη σύζυγο να μαρτυρήσει φοβούμενοι πως, εάν δεν τον εξαναγκάσουμε να έρθει να μαρτυρήσει, δε θα επιτευχθεί ο σκοπός αυτού του νόμου. Εγώ σας λέω πως εκείνος που θα εξαναγκάσει τη σύζυγό του να μην πάει να μαρτυρήσει, θα το κάνει και τώρα με την ύπαρξη αυτού του νόμου. Ποιο θα είναι το αποτέλεσμα; Το αποτέλεσμα θα είναι το εξής: Ή η σύζυγος θα αρνηθεί να πάει στο δικαστήριο να μαρτυρήσει, οπότε θα διαταχθεί η σύλληψή της και μπορεί να περάσει και ένα εικοσιτετράωρο στα κελιά των φυλακών μέχρι την επαύριο που θα γίνει η δίκη ή, αν πάει στο δικαστήριο, ή θα ψευδομαρτυρήσει ή δε θα μαρτυρήσει καθόλου και θα βρεθεί πάλι κατηγορούμενη ενώπιον του δικαστηρίου. Είναι αυτός ο προορισμός αυτού του νόμου; Ο προορισμός αυτού του

νόμου είναι να δημιουργήσουμε συνθήκες τέτοιες που να φέρνουμε τη σύζυγο βασικά κατηγορούμενη στο δικαστήριο; Εκείνη η σύζυγος η οποία βλέπει τον άντρα της να κακομεταχειρίζεται τα παιδιά της ή την ίδια επανειλημμένα, να πάει να μαρτυρήσει εναντίον του και, αν φοβάται να μαρτυρήσει εναντίον του, υπάρχει άλλη θεραπεία. Ας πάει στο δικαστήριο να πάρει διαζύγιο γι' αυτή τη συμπεριφορά του συζύγου. Συνεπώς, αν εξαναγκάσουμε τον ή τη σύζυγο να πάει στο δικαστήριο να μαρτυρήσει εναντίον του ή της συζύγου, εκείνο που θα πετύχουμε θα είναι η τιμωρία του αθώου, εάν υποπέσει στον εκβιασμό του άλλου, ή εκείνο που είπα την περασμένη φορά και θα το επαναλάβω: Θα εξασφαλίσουμε διαβατήριο για διαζύγιο και είμαι σίγουρος ότι ο σκοπός αυτού του νομοθετήματος και ο σκοπός του Σώματος δεν είναι να διαλύει την οικογένεια για την οποία όλοι μας πιστεύουμε και έχουμε δηλώσει εδώ ότι είναι ο βασικότερος θεσμός που υπάρχει σ' αυτή τη χώρα. Θα ψηφίσουμε το νομοθέτημα με όλες του τις άλλες πρόνοιες για τους λόγους που ανέφερα προηγουμένως και ιδιαίτερα για το λόγο ότι αποτελεί μια προειδοποίηση για όλους εκείνους που χρησιμοποιούν βία ενάντια στα παιδιά τους και ενάντια στις γυναίκες τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Κατσελλή. Μετά θα δώσω το λόγο στον κ. Πουργουρίδη και μετά στον κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Και εγώ θέλω να μιλήσω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και μετά στον κ. Ρολάνδη.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία, κύριοι συνάδελφοι,

Πραγματικά συμφωνώ με τον προηγούμενο συνάδελφο που είπε ότι ο νόμος αυτός θεωρητικά δε χρειαζόταν να θεσπιστεί, διότι υπάρχει ο Ποινικός Κώδικας, σύμφωνα με τον οποίο οποιοσδήποτε ασκεί βία εναντίον άλλου καταδικάζεται κανονικά. Γιατί όμως η Βουλή ασχολήθηκε με αυτό το ζήτημα; Γιατί πραγματικά υπάρχει ένα πρόβλημα και μάλιστα πολύ σοβαρό -υπήρχε, υπάρχει- και ελπίζουμε με αυτό το νόμο να ευαισθητοποιηθούν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι, για να περιοριστεί.

Υπάρχει βία στην οικογένεια· 80% εναντίον των γυναικών και 20% εναντίον των παιδιών. Φυσικά υπάρχει και βία από γυναίκες σε άντρες. Την προηγούμενη φορά που συζητήθηκε το θέμα αναφέρθηκαν 48 καταγγελίες για χρήση βίας από σύζυγο σε βάρος του συζύγου. Είμαι σίγουρη όμως ότι πίσω από αυτές τις 48 υποθέσεις, οι οποίες καταγγέλθηκαν, δεν υπάρχουν άλλες εκατοντάδες σιωπηλές υποθέσεις για παρόμοια χρήση βίας από γυναίκα σε άντρα, ενώ οι 850 υποθέσεις μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου του '93, οι οποίες καταγγέλθηκαν, είναι μόνο η ελάχιστη κορυφή του παγόβουνου. Πρέπει να πούμε εδώ τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη. Η βία στην οικογένεια, κατά συντριπτική πλειοψηφία, εξασκείται από τους άντρες και αυτό είναι φυσικό· έχουν και την πιο πολλή μυική δύναμη. Και για να το αποδείξω αυτό, ότι είναι μεγάλο το πρόβλημα ... Τα στοιχεία μας λένε ότι το '90 υπήρξαν 418 υποθέσεις, το '91 599, το '92 643, για να φτάσουμε το '93 -χωρίς να είναι συμπληρωμένο- σε 850. Να πιστέψω ότι πέρσι υπήρχε έξαρση βίας στην οικογένεια και ότι το '90 ήταν λιγότερη από 50% η βία στην οικογένεια; Όχι. Γιατί υπάρχει όμως

αυτό το φαινόμενο; Διότι πολύ πρόσφατα έχουν ευαισθητοποιηθεί τα μέλη των οικογενειών είτε άντρες είτε γυναίκες και καταγγέλλουν, τολμούν να καταγγείλουν, περισσότεροι και περισσότερες αυτές τις υποθέσεις βίας. Και αυτό είναι καλό. Και, εάν είναι κάτι στο οποίο θα χρησιμεύσει αυτός ο νόμος είναι στο να κάνει γνωστή - σε όσες οικογένειες υπάρχει- τη βία η οποία παρασιωπάται, να τη φέρνει στο φως. Οπωσδήποτε η οικογένεια είναι η βάση της κοινωνίας μας αλλά μια υγιής κοινωνία θέλει υγιείς οικογένειες και μία οικογένεια στην οποία παρασιωπάται οποιασδήποτε μορφής βία δεν είναι υγιής ούτε τα παιδιά τα οποία βγαίνουν από αυτές τις οικογένειες είναι υγιή· αντίθετα, είναι προβληματικά παιδιά και προκαλούν πολλά κοινωνικά προβλήματα. Έτσι ελπίζω ότι με αυτό το νόμο κυρίως οι γυναίκες θα νιώσουν ότι έχουν αξιοπρέπεια την οποία δεν πρέπει να θυσιάζουν στο βωμό της οικογένειας, διότι αυτή η θυσία έχει αρνητικά αποτελέσματα. Όταν εξασκείται βία σε μια οικογένεια και παρασιωπάται, τα αποτελέσματα είναι αρνητικά. Οπωσδήποτε συμφωνώ με την ομάδα μου, την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΔΗΚΟ, ότι το να εξαναγκάζεται κάποιο από τα δύο μέλη της οικογένειας να μαρτυρά δεν θα ήταν καλό, αλλά το να καθίστανται ικανά τα μέλη της οικογένειας να μαρτυρούν σε περίπτωση που υπάρχει βία στην οικογένεια είναι το βασικό και το ουσιώδες. Είναι σε πίστη της Βουλής που ασχολήθηκε με αυτό το νομοσχέδιο και ελπίζω μαζί με την κοινή γνώμη και ειδικά με το Σύνδεσμο για την Πρόληψη της Βίας στην Οικογένεια, τα μέλη της οποίας εργάζονται εθελοντικά και είναι πολύ αξιοθαύμαστα γι' αυτή τους την κοινωνική προσφορά, να περιορίσουμε αυτό το κακό, για να έχουμε στον τόπο υγιείς οικογένειες στις οποίες να μην εξασκείται κανενός είδους βία ούτε σωματική ούτε ψυχολογική.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι το θέμα του εξαναγκασμού του συζύγου ή της συζύγου να είναι μάρτυρες δεν είναι θέμα στο οποίο μπορεί να ακολουθηθεί κομματική γραμμή, γι αυτό κι εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός αποφασίσαμε ότι ο κάθε Βουλευτής του κόμματος στο θέμα αυτό μπορεί να τοποθετηθεί σύμφωνα με τη συνείδησή του. Προσωπικά αισθάνομαι όμως ότι αν η πρόνοια αυτή αφαιρεθεί είναι καλύτερα να μην ψηφίσουμε το νόμο, διότι οι πρόνοιες που υπάρχουν στον Ποινικό Κώδικα βασικά καλύπτουν τα θέματα πλην του θέματος του βιασμού από το σύζυγο της συζύγου που και αυτό μπορεί να έρθει το Ανώτατο Δικαστήριο και να πει σαν πρόοδος του κοινού δικαίου καλύπτεται, όπως έγινε στην Αγγλία, χωρίς να γίνει αλλαγή στη νομοθεσία.

Όμως η καινοτομία αυτή πιστεύω ότι πρέπει να υπερψηφιστεί, γιατί είναι μια πάρα πολύ σημαντική καινοτομία. Ενώ υπάρχουν πάμπολλες υποθέσεις στις οποίες η σύζυγος καταγγέλλει στην αστυνομία ότι κακοποιήθηκε από το σύζυγό της, ελάχιστες από τις υποθέσεις αυτές καταλήγουν τελικά στα δικαστήρια. Και ο λόγος είναι εξόφθαλμος. Από την ώρα που θα γίνει η καταγγελία αρχίζουν φοβερές και αφόρητες πιέσεις στη σύζυγο να αποσύρει την καταγγελία της και στις πλείστες περιπτώσεις, δυστυχώς, η σύζυγος εξαναγκάζεται και αποσύρει την καταγγελία της και της μένει το ξύλο, της μένει η κακοποίηση.

Το να λέμε ότι το πρόβλημα στην Κύπρο δεν είναι σοβαρό, νομίζω ότι δεν

ανταποκρίνεται καθόλου στην πραγματικότητα. Υπάρχουν στοιχεία που μπορεί βέβαια να μην είναι πλήρη, αλλά από αυτά ένας μπορεί να βγάλει ενδείξεις ότι το πρόβλημα της βίας μέσα στην οικογένεια στην Κύπρο είναι αρκετά σοβαρό. Και όχι μόνο βία από την πλευρά του συζύγου προς τη σύζυγο αλλά και προς τα παιδιά.

Πιστεύω ότι οι πιέσεις αυτές, οι αφόρητες, θα περιοριστούν από τη στιγμή που θα εισάξουμε στη νομοθεσία την πρόνοια του εξαναγκάσιμου του μάρτυρα, διότι τότε η σύζυγος θα μπορεί να λέει στο σύζυγο που την πιέζει ότι "έκαμα την καταγγελία μου στην αστυνομία, λυπούμαι, δεν μπορώ να την αποσύρω και αν την αποσύρω θα έχω κάποιες συνέπειες".

Και ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι. Μια γυναίκα για να κάμει μια καταγγελία ξεκινά με μια προϋπόθεση: ότι κακοποιήθηκε από τον άνδρα της. Δε μας ενοχλεί το γεγονός της κακοποίησής της και μας ενοχλεί το γεγονός ότι θα πάει στο δικαστήριο για να πει ότι την κακοποίησε; Από τη στιγμή που κάποιος κακοποιεί τη γυναίκα του ναι, να πάει στο δικαστήριο, να συρθεί εν ανάγκη στο δικαστήριο η γυναίκα, για να πει ότι την κακοποίησε. Γιατί δηλαδή να μας ενοχλήσει το ότι θα πάει η γυναίκα να πει "με κακοποίησε ο άνδρας μου"; Αυτό θα στείλει ένα μήνυμα σε όσους ασκούν βία στη γυναίκα τους ή στα παιδιά τους ότι ο νόμος απέκτησε εδώ κάποια δόντια ισχυρά και συνεπώς πιστεύω ότι το πρόβλημα, που είναι σοβαρό, επαναλαμβάνω, θα περιοριστεί.

Ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ, είπε ότι η πρόνοια του μη εξαναγκάσιμου του ή της συζύγου είναι μια πρόνοια που έγινε για την προστασία του ιερού θεσμού της οικογένειας. Αυτό δεν είναι σωστό για τον ελληνικό κόσμο. Η πρόνοια αυτή εισήχθη στην Κύπρο από τους Άγγλους. Είναι μια πρόνοια του αγγλικού κοινού δικαίου, άγνωστη στις χώρες που εφαρμόζουν το ρωμαϊκό δίκαιο, άγνωστη στον ελληνισμό επί εποχής Βυζαντίου. Επί εποχής Βυζαντίου δεν γινόταν καμιά απολύτως διάκριση στο αν η σύζυγος ή ο σύζυγος ήταν εξαναγκάσιμος ή όχι μάρτυρας. Αυτή την πρόνοια μας την εισήγαγαν οι Άγγλοι. Οι Άγγλοι τώρα την εγκατέλειψαν και στον Καναδά την εγκατέλειψαν και υπάρχει το εξαναγκάσιμο του μάρτυρα. Υπάρχει πρόνοια αυτή τη στιγμή που συζητείται, από ό,τι είδα στο περιοδικό Newsweek, για να εγκαταλειφθεί το μη εξαναγκάσιμο και στην Αυστραλία. Εμείς θέλουμε να παρουσιαζόμαστε εν ονόματι δήθεν της προστασίας της οικογένειας βασιλικότεροι του βασιλέως.

Πιστεύω ότι καμιά προστασία ή καμιά βλάβη στην οικογένεια δε θα επέλθει με το να εισάξουμε αυτή την πρόνοια στη νομοθεσία μας. Διότι, επαναλαμβάνω, η ζημιά στην οικογένεια γίνεται από τη στιγμή που κάποιος αποφασίζει να κακοποιήσει τη γυναίκα του και από τη στιγμή που κάποιος κακοποιήσει τη γυναίκα του πρέπει να της παράσχουμε προστασία. Δε λέω ότι με την εισαγωγή αυτής της πρόνοιας η προστασία που θα δώσουμε θα είναι πλήρης. Δε λέω ότι θα εκλείψουν οι πιέσεις προς τη γυναίκα να αποσύρει την καταγγελία της. Όχι, αλλά θα περιοριστούν.

Και έρχομαι στο τελευταίο μου επιχείρημα, όταν ένας διαπράξει έγκλημα κλοπής σε βάρος κάποιου. Πέστε ότι κάποιος έκλεψε την πέννα μου και κάμνω καταγγελία στην αστυνομία. Και πάω μετά και αποσύρω την καταγγελία. Μου λέει πολύ δίκαια το κράτος: "Κύριε, μα το θέμα αφορά το κράτος δε σε αφορά πλέον εσένα". Το αν συγχώρεσες τον κλέφτη μπορεί να είναι ένα θέμα που θα ληφθεί

υπόψη για μετριασμό της ποινής αλλά δεν έχεις δικαίωμα να αποσύρεις την καταγγελία σου ότι έγινε κλοπή". Γιατί να έχει τέτοιο δικαίωμα η γυναίκα που κακοποιείται; Για να παράσχουμε το δικαίωμα στο σύζυγο να την κακοποιήσει ξανά, ενδεχόμενα όχι σωματικά αλλά αφόρητα ψυχολογικά, για να αποσύρει την καταγγελία της;

Κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι δεν υπάρχουν επιχειρήματα ότι θα προκληθεί ζημιά στον ιερό θεσμό της οικογένειας. Αν υπήρχαν πειστικά επιχειρήματα ότι με την εισαγωγή αυτού του θεσμού θα επροκαλείτο οποιαδήποτε ζημιά στο θεσμό της οικογένειας, είμαι ο τελευταίος άνθρωπος που θα ψήφιζε τέτοια πρόνοια. Αν διαγίγνωσκα ότι ακόμα υπάρχει ο παραμικρός κίνδυνος να προκληθεί τέτοια ζημιά στην οικογένεια και πάλι θα ήμουν διστακτικός να υπερψηφίσω τέτοια πρόνοια. Είμαι όμως πεπεισμένος ότι τέτοιος κίνδυνος δεν υπάρχει. Γιατί να υπάρχει κίνδυνος διάλυσης της οικογένειας από το γεγονός ότι μια γυναίκα θα κάμει μια καταγγελία;

Και ερωτώ: Αν ένας άνδρας πάρει το εφτάχρονο κοριτσάκι τους και το βιάσει και η μόνη μάρτυρας που είδε αυτή την ειδεχθή πράξη είναι η μητέρα του παιδιού, η σύζυγός του και κάμει μια καταγγελία στην αστυνομία, θέλετε να δώσουμε δικαίωμα σ' αυτή τη γυναίκα να μπορεί ο άνδρας να ασκήσει ψυχολογική βία για να μην πάει η γυναίκα να μαρτυρήσει εναντίον του ανδρός της; Εγώ δε θα συμπράξω σε τέτοια κατάσταση πραγμάτων.

(ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ)

Αν είναι μάνα, δε θα τραβήσει πίσω.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα τραβήσει και θα παρατραβήσει πίσω πολλές φορές, διότι στην ψυχολογική πίεση και στην κακοποίηση είναι ελάχιστοι οι άνθρωποι που μπορούν να αντέξουν και να πουν ότι "δεν υποκύπτω στην κακοποίηση και θα πάω να μαρτυρήσω".

Γι αυτό πιστεύω ότι η Βουλή της Κύπρου πρέπει να υπερψηφίσει αυτή την πρόνοια γιατί θα παρέχει μια προστασία στα θύματα της βίας μέσα στην οικογένεια και αν θέλουμε να μην υπάρχει αυτή η πρόνοια, επαναλαμβάνω ότι είναι καλύτερα να μην ψηφιστεί αυτή η νομοθεσία. Είναι μόνο με αυτή την πρόνοια που αποκτά αυτή η νομοθεσία κάποιο νόημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τις θέσεις της κοινοβουλευτικής μας ομάδας τις έχει εκφράσει ο συνάδελφος Αγαπίου στα θέματα αρχής και είναι κι εμείς που συμφωνούμε με εκείνες τις γνώμες που λένε ότι ναι, χρειάζεται να δώσουμε με αυτή τη νομοθεσία ένα ιδιαίτερο και σημαντικό μήνυμα στην κυπριακή κοινωνία ότι πλέον αυτή η κοινωνία δεν ανέχεται τη βία στην οικογένεια αλλά και όπου αλλού ήθελε εκδηλωθεί. Ιδιαίτερα όμως στο χώρο της οικογένειας την οποία η κοινωνία με διάφορους τρόπους προσπαθεί να προστατεύσει.

Έχουν λεχθεί διάφορα επιχειρήματα εδώ, για να πείσουν το Σώμα ότι θα πρέπει η πρόνοια του εξαναγκάσιμου να υπερψηφιστεί. Αν αυτά τα οποία ακούστηκαν σήμερα λέγονταν σε μια κοινωνία όπου η γυναίκα δεν ήταν χειραφετημένη, όπου η

γυναίκα και τα δικαιώματά της δεν κατοχυρώνονταν και από το σύνταγμα και από διεθνείς συμβάσεις τις οποίες έχουμε κυρώσει αλλά και με τη νομοθεσία που έχουμε ψηφίσει στην Κύπρο περί ισότητας ανδρών και γυναικών και για περαιτέρω επέκταση της ελευθερίας και των δικαιωμάτων της γυναίκας, τότε ενδεχόμενα να είχαν θέση σ' αυτή τη Βουλή και ενδεχόμενα να είχαν ισχύ, ώστε να μπορέσουμε να εξαναγκάσουμε εκείνη τη μη χειραφετημένη γυναίκα να φτάσει στα δικαστήρια και να κάμει εκείνο που πρέπει να κάμει.

Ταυτόχρονα υπάρχει ακόμα ένας κίνδυνος τον οποίο έχω διαβλέψει από αυτή τη συζήτηση. Η τυπική εφαρμογή της νομοθεσίας τείνει να αποτελέσει κίνδυνο για τον κάθε πολίτη. Το νόμο ή καλύτερα το δικαστή τόν θέλουμε να εφαρμόζει με δημοκρατικότητα και με διαλεκτική προοδευτικότητα την κάθε συγκεκριμένη νομοθεσία. Αν θα έρθουμε και θα στηριχτούμε σε μια λέξη που θα θέσουμε σκόπιμα στο νόμο για να πετύχουμε κάτι, θα πετύχουμε αντιαποτέλεσμα αντί το ποθούμενο αποτέλεσμα. Για όσους ισχυρίζονται ότι θα ασκηθεί υπέρμετρη βία εναντίον εκείνης της γυναίκας που θα υποβάλει καταγγελία για να μην προχωρήσει να κατηγορήσει το σύζυγο στο δικαστήριο, θα έλεγα ότι κατά το χρόνο που ασκείται η αρχική βία θα ασκείται τώρα η συνολική βία, για να μην πάει καν να δώσει καταγγελία στην αστυνομία, αν θα υπάρχει η έννοια του εξαναγκάσιμου μέσα στη νομοθεσία.

Όμως από όλες αυτές τις περιπτώσεις οι οποίες δεν έχουν προχωρήσει στα δικαστήρια, έχουμε ποτέ εξετάσει πόσες απ' αυτές τις περιπτώσεις οδήγησαν στη λύση ενός γάμου και μετά τη λύση αυτού του γάμου, εφόσον υπήρχαν παιδιά και εφόσον πλέον δεν υπήρχε ο κίνδυνος συνέχισης της βίας, η γυναίκα για το συμφέρον των ομαλών σχέσεων των παιδιών που είχε πλέον μαζί της προτίμησε να προστατεύσει τόσο τον εαυτό της όσο και τα παιδιά της με τη μη συνέχιση της υπόθεσης εναντίον του συζύγου, ο οποίος πλέον είναι ξένος προς αυτή; Και για να κατοχυρώσει και τη διατροφή και την επικοινωνία και τις καλές σχέσεις πλέον του ξένου πατέρα με τα παιδιά τα οποία είναι μαζί της;

Αυτά είναι κάποια μηνύματα τα οποία θα πρέπει να φύγουν από εδώ. Έχουν λεχθεί από αυτό το βήμα θέσεις οι οποίες αν ακούονταν από γυναικείες οργανώσεις θα δημιουργούσαν ολόκληρη επανάσταση, γιατί υποβιβάζουν το επίπεδο της γυναίκας. Και έχουν λεχθεί από γυναίκα! Εμείς δε συμμεριζόμαστε αυτές τις απόψεις, πιστεύουμε στην ισότητα ανδρών και γυναικών και πιστεύουμε και στην ικανότητα και των γυναικών και των ανδρών.

Θα διαφωνήσω και με τους συναδέλφους που έχουν πει ότι οι μοναδικές καινοτομίες αυτής της νομοθεσίας είναι δύο, τις οποίες και έχουν αναφέρει. Σ' αυτή τη νομοθεσία υπάρχουν σοβαρές καινοτομίες και υπάρχουν και μεγάλα αντικίνητρα. Έχουν αυξηθεί οι ποινές οι οποίες θα επιβάλλονται σε περιπτώσεις αδικημάτων που διαπράττονται στο χώρο της οικογένειας όχι μόνο κατά 100% αλλά κατά 500% και περισσότερο. Οι ποινές αυτές διαφοροποιούν και δημιουργούν μια άλλη κατηγορία αδικημάτων πολύ πιο σοβαρή απ' εκείνα τα οποία επιζητούσε μέχρι σήμερα ο Κύπριος νομοθέτης και το σημείο αυτό εμείς το υπερψηφίζουμε ακριβώς για να δώσουμε το αντικίνητρο. Και είναι εδώ που θέλουμε να πειθαναγκαστεί κάποιος ο οποίος ασκεί βία να μη συνεχίσει στο μέλλον, διότι υπάρχουν οι πρόνοιες οι οποίες είναι στερητικές της ελευθερίας.

Δημιουργείται ο θεσμός του οικογενειακού συμβούλου ο οποίος μέχρι σήμερα υπάρχει και λειτουργεί με τον τρόπο που λειτουργεί και κατά την εκτίμηση όλων μας δεν είναι ικανοποιητικός. Τώρα ακριβώς εμείς θέλουμε να κάμουμε επένδυση

σ' αυτό το θεσμό του συμβούλου ο οποίος θα είναι εκείνος που θα επιλύει τις περισσότερες διαφορές. Και ας είναι τα δικαστήρια αχρείαστα, εφόσον θα λειτουργήσει και θα δουλέψει σωστά αυτός ο θεσμός. Γι' αυτό και δεχόμαστε το θεσμό του ταμείου γνωρίζοντας ότι η επιχορήγηση θα είναι από το κράτος. Θα απαιτήσουμε όμως αυξημένο έλεγχο στο πού θα δίδονται αυτά τα χρήματα και πώς θα σπαταλούνται, για να δίδονται για πραγματικά σωστούς σκοπούς. Και ακριβώς ρητά προβλέπεται στο νόμο και η βοήθεια η οποία θα παρέχεται σε περιπτώσεις που θα υπάρχει τέτοια ανάγκη.

Η πρόνοια εισήχθη από τους 'Αγγλους και οτιδήποτε αγγλικό θα πρέπει να αφαιρεθεί. Είμαστε από εκείνους που σίγουρα είμαστε ευαίσθητοι σε όλα τα ζητήματα τα οποία είναι κατάλοιπα της αποικιοκρατίας. Είμαστε αντίθετοι στην αποικιοκρατία. 'Ομως διερωτώμαι. Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν είναι δοτό και μη αναθεωρήσιμο στα βασικά του σημεία; Και αυτό μας το επέβαλαν οι 'Αγγλοι. 'Αρα είναι εδώ που θα επικεντρώσουμε την προσοχή μας; Αν θα ακολουθήσουμε αυτή την αρχή όλη η βασική νομοθεσία της Κύπρου που είναι από το 1943, θα πρέπει να καταργηθεί και να κάτσουμε να κάμουμε εξ υπαρχής μια νέα νομοθεσία. Και μακάρι να φτάσει εκείνη η στιγμή που θα κάμουμε μια καθαρά κυπριακή νομοθεσία σε όλους τους τομείς, σύγχρονη, προστατευτική και προς το συμφέρον κάθε Κύπριου πολίτη.

Είναι γι' αυτό το λόγο που εμείς δε θα ψηφίσουμε το "εξαναγκάσιμο".

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης και μετά ο κ. Ευσταθίου.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος, γιατί έχω βασικά καλυφθεί από τους προλαλήσαντες.

Πιστεύω ότι αν εισαγάγουμε θεσμό να καταστήσουμε εξαναγκάσιμο μάρτυρα το σύζυγο ή τη σύζυγο θα εισαγάγουμε φόρμουλα για εύκολη καταστροφή της κυπριακής οικογένειας. Ποιο είναι το σύνηθες σενάριο; Ενα επεισόδιο, μια παρεξήγηση η οποία καταλήγει σε χειροδικία. Η σύζυγος σε βρασμό ψυχής καταγγέλλει το σύζυγο. Την επόμενη μέρα αλλάζει γνώμη ασφαλώς. Πόσες φορές έχει συμβεί; Αν είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας η σύζυγος τι θα συμβεί την επόμενη μέρα; 'Η θα αναγκαστεί να μαρτυρήσει και να στείλει τον άνδρα της φυλακή ή θα αρνηθεί να μαρτυρήσει και θα αλλάξει την κατάθεσή της και θα πάει η ίδια φυλακή. Μπορεί λοιπόν να επιβιώσει η οικογένεια, όταν ένας από τους δύο πάει φυλακή λόγω κάποιου επεισοδίου που συνέβη σε βρασμό ψυχής;

Αν κατά συνέπεια θέλουμε να διαλύσουμε την οικογένεια που είναι η ραχοκοκκαλιά αυτού του τόπου, θα βάλουμε μέσα τον όρο για εξαναγκάσιμο μάρτυρα. Εφόσον η σύζυγος είναι ικανή μάρτυρας, η ίδια μπορεί να κρίνει πότε πρέπει να μαρτυρήσει. Και το ακραίο παράδειγμα το οποίο έχει αναφέρει ο φίλος κ. Πουργουρίδης, του συζύγου που θα βιάσει το παιδί του, φαντάζομαι ότι η σύζυγος πρέπει να είναι τέρας για να μην πάει να μαρτυρήσει. Στην περίπτωση εκείνη ασφαλώς θα πρέπει να πάει να μαρτυρήσει. Αλλά να την κάμουμε εξαναγκάσιμο μάρτυρα σε άλλες περιπτώσεις που δεν είναι τόσο ακραίες και ισχυρές, για να καταστρέψουμε την οικογένεια, νομίζω ότι θα κάμουμε λάθος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου, παρακαλώ και μετά ο κ. Χατζηγιάννης.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου αν μου επιτρέπετε κι εμένα. Κύριε Πρόεδρε, θα συμφωνήσω με τον κ. Πουργουρίδη ο οποίος, όπως έχω ακούσει, έχει τονίσει την αναγκαιότητα του εξαναγκάσιμου του μάρτυρα. Γιατί πρέπει να είναι εξαναγκάσιμος ο μάρτυρας, κύριε Πρόεδρε; Ο νόμος που τιμωρεί και καταστέλλει τη βία υπάρχει στην Κύπρο. Προβλέπει μακροχρόνιες ποινές φυλάκισης ανάλογα με το μέγεθος της βίας που ασκείται. Είδαμε όμως από τις στατιστικές που μας δόθηκαν, και ας πάρουμε τη στατιστική του περασμένου χρόνου, ότι μέχρι το Νοέμβριο του 1993 υπήρξαν 700 περιπτώσεις καταγγελιών στην αστυνομία και δικάστηκε μόνο μια υπόθεση και καμιά άλλη. Για ποιο λόγο; Διότι τα θύματα της βίας, με τη συμβουλή ή τον πειθαναγκασμό που τους επέβαλλαν φίλοι, συγγενείς, ο πατέρας ή το περιβάλλον, δεν πήγαινε να μαρτυρήσει. Κατά συνέπεια θα πρέπει να πούμε ότι τα κατασταλτικά μέτρα για να συγκρατήσουν τη βία είχαν αποτύχει τελείως. Και είπαμε: ας είναι εξαναγκάσιμος ο μάρτυρας στην περίπτωση αυτή ώστε ο θύτης, εκείνος που παραβαίνει το νόμο, να γνωρίζει ότι η περίπτωσή του οπωσδήποτε θα οδηγηθεί στο δικαστήριο και δεν πρόκειται να σταματήσει έξω από την πόρτα του δικαστηρίου. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα συγκρατηθεί και δε θα διαπράξει αυτό το απαίσιο αδίκημα, ένα αδίκημα το οποίο δεν είναι μόνο του, αφ' εαυτού, αδίκημα μειωτικό της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, αλλά σκεφθείτε ότι γίνεται σ' έναν κλειστό χώρο ενός σπιτιού, εκεί όπου λέγεται ότι είναι το άσυλο της κατοικίας. Στο άσυλο αυτό ένας άνθρωπος κακοποιεί έναν άλλο άνθρωπο εντελώς αβοήθητο που δεν μπορεί να τρέξει να ζητήσει βοήθεια, εντελώς απροστάτευτο. Ο κάθε άνθρωπος προστατεύεται πίσω από τους τέσσερις τοίχους του σπιτιού του, στην περίπτωση όμως της κακοποίησης οι τέσσερις αυτοί τοίχοι επιτείνουν την αγωνία του, τον παρεμποδίζουν να δραπετεύσει. Και αν το πράξει θα πάει πού μέσα στη νύκτα, κύριε Πρόεδρε; Είπαμε λοιπόν ότι μόνο τότε ο θύτης θα συγκρατηθεί, θα το σκεφτεί δυο φορές πριν προβεί στη βία, όταν ξέρει πως η σύζυγός του, διότι κακά τα ψέματα είναι η σύζυγος που είναι το θύμα κατά κανόνα, θα πάει στο δικαστήριο και όταν πάει στο δικαστήριο, η υπόθεσή του θα ακουστεί. Και ας εμπιστευθούμε τους δικαστές ότι δε θα βάλουν φυλακή αυτό το θύτη από την πρώτη φορά. Θα δημιουργηθεί νομολογία. Θα δοθεί η ευκαιρία στο δικαστή να δει την υπόθεση αυτή, να διατάξει, όπως προβλέπει πολύ σωστά αυτός ο νέος νόμος είτε να τεθεί υπό ψυχιατρική παρακολούθηση, υπό κηδεμονία -υπάρχουν και άλλα θεραπευτικά μέτρα- και αν δείξει έμπρακτη μεταμέλεια, εκεί ο Γενικός Εισαγγελέας είναι το πρόσωπο που μπορεί να προβεί περαιτέρω στην αναστολή της ποινικής δίωξης. Αλλά το να αυξήσουμε την ποινή και να μην εξαναγκάσουμε το θύμα να μαρτυρήσει είναι σαν να μην κάμνουμε απολύτως τίποτε, διότι η αύξηση αυτών των ποινών θα ασκήσει ακόμα μεγαλύτερη πίεση στο θύμα να μην πάει να μαρτυρήσει. Αυτά όσον αφορά το ένα σκέλος του νόμου. Ο νόμος όμως αυτός είναι πρωτοποριακός και σε άλλα σημεία. Έχει εισάξει νέους θεσμούς, τους θεσμούς των οικογενειακών συμβούλων, μηχανισμούς επίσης προλήψεως της βίας και αυτό είναι το σπουδαιότερο σημείο αυτού του νόμου. Η πρόληψη αλλά και η εφεύρεση μεθόδων και μηχανισμών που να αποτρέπουν τη βία είναι η καλύτερη λύση κατά την ταπεινή μου αντίληψη, για να εξοβελισθεί έστω και η σε μικρή έκταση παρατηρούμενη βία στην Κύπρο. Διότι, καταλήγοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ότι δεν πρέπει να δοθεί το μήνυμα από

αυτό το βήμα, το είπαμε επανειλημμένα και το επαναλαμβάνω, ότι στην Κύπρο υπάρχουν οικογένειες των οποίων τα μέλη αντιμάχονται το ένα το άλλο. Αντίθετα η κυπριακή οικογένεια είναι μια οικογένεια της οποίας τα μέλη χαρακτηρίζονται από υψηλό αίσθημα αλληλεγγύης, συμπαράστασης και κατά συνέπεια να μη δοθεί το μήνυμα ότι πρόκειται περί οικογένειας η οποία βρίσκεται υπό διάλυση.

Ακριβώς γι αυτό το λόγο η παρατηρούμενη βία και σε μικρό έστω ποσοστό δημιουργεί την αντίδραση και την κοινωνική αποδοκιμασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης. Αν θα μιλήσετε από τη θέση σας, να είστε σύντομος, ειδάλλως μπορείτε να έρθετε στο βήμα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Από τη θέση μου, με την άδειά σας, κύριε Πρόεδρε. Όπως έχω ήδη προαναγγείλει, κύριε Πρόεδρε, τα μέλη της δικής μας Κοινοβουλευτικής Ομάδας θα ψηφίσουν κατά συνείδηση. Επειδή το νομοσχέδιο έχει διαμορφωθεί με βάση τις θέσεις της πλειοψηφίας, θα ήταν νομίζω κατάλληλη στιγμή να εισάξω την τροποποίηση, για να δοθεί η ευκαιρία σε αυτούς οι οποίοι θέλουν να ψηφίσουν το εξαναγκάσιμο να έχουν υπόψη τους το κείμενο το οποίο θα ψηφιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισηγούμαι, κύριε Χατζηγιάννη, την τροπολογία σας να την εισάξετε την ώρα που θα έρθουμε στο κατάλληλο άρθρο. Θα έχετε το δικαίωμα τότε από τη θέση σας να εισάξετε την τροπολογία.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εντάξει, κύριε Πρόεδρε. Δυο λόγια τότε, κύριε Πρόεδρε, για την ουσία. Υιοθετώ πλήρως τα επιχειρήματα των συναδέλφων Πουργουρίδη, Ευσταθίου και της κ. Κληρίδου αναφορικά με το σημείο εκείνο του εξαναγκάσιμου του μάρτυρα.

Δε θέλω να επαναλάβω ό,τι έχει λεχθεί. Θα ήθελα μόνο να τονίσω κάτι που, κατά την άποψή μου, δεν έχει λεχθεί σαν επιχείρημα. Η βία στην οικογένεια δεν αφορά μόνο το σύζυγο ή τη σύζυγο, αλλά αφορά και τα τέκνα και, αν θέλετε, και ύπανδρες θυγατέρες, οι οποίες επιστρέφουν πίσω στην οικογένεια. Την καταγγελία προς την αστυνομία -και θέλω να το προσέξουν οι συνάδελφοι- δεν την κάμνει μόνο ο σύζυγος ή η σύζυγος. Με βάση το νόμο που θα ψηφίσουμε αυτή την εξουσία την έχει και ο γιατρός ο οποίος μπορεί να εξετάσει το θύμα, για να διαπιστώσει αν έχει κτυπηθεί. Τότε ο γιατρός μπορεί να πάει να καταγγείλει την περίπτωση. Αν δεν είναι εξαναγκάσιμος μάρτυρας η σύζυγος, πώς θα αποδειχθεί η υπόθεση στο δικαστήριο;

Άρα λοιπόν, είναι αχρείαστη τέτοια πρόνοια μέσα στο νόμο που δίνει δικαίωμα και στην αστυνομία και στο γιατρό, αν δε με απατά η μνήμη μου και στο οργανωμένο συμβούλιο το οποίο ιδρύεται από το νόμο και του παρέχεται το δικαίωμα, να καταγγείλει τον αδικοπραγήσαντα. Αν λοιπόν περιέλθει στην αντίληψη του δικαστηρίου η βία εναντίον της συζύγου ή και των τέκνων και δεν μπορεί να υπάρξει εξαναγκάσιμος μάρτυρας, τότε ασφαλώς είναι αχρείαστη αυτή η πρόνοια και δε θα μπορεί να τεκμηριωθεί στο δικαστήριο.

Το δεύτερο στοιχείο ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, θέλετε να ανεβείτε στο βήμα; Αν θα συνεχίσετε, ελάτε στο βήμα.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, δυο λόγια μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Το δεύτερο σημείο, κύριε Πρόεδρε, είναι το εξής: Θα ήθελα να υποδείξω έντονα για δεύτερη φορά ότι, ενώ στην Αγγλία και στον Καναδά και στις πλείστες άλλες χώρες για τις οποίες σίγουρα δεν έχω τα στοιχεία, ειδικά στην Αγγλία και στον Καναδά παρά το ότι έχει εισαχθεί το εξαναγκάσιμο, εμείς δεν υιοθετήσαμε αυτή τη θέση. Δίνουμε δικαίωμα στο δικαστήριο, έχει διακριτική εξουσία το δικαστήριο στις γνήσιες εκείνες περιπτώσεις που πρέπει να σωθεί ο γάμος, που δεν υπάρχει δηλαδή κατ' επανάληψη βία στην οικογένεια, να απαλλάξει το μάρτυρα από την υποχρέωση να πάει να μαρτυρήσει. Αυτό το στοιχείο πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη. Στην Αγγλία είναι πάντοτε εξαναγκάσιμος ο μάρτυρας. Με βάση την πρόνοια την οποία είχαμε υιοθετήσει στην Επιτροπή, θα έχει τη διακριτική εξουσία ο δικαστής στις περιπτώσεις εκείνες που πρέπει να απαλλαγεί ο εξαναγκάσιμος μάρτυρας να τον απαλλάξει.

Και πρέπει, τελειώνοντας, να πω ότι για να καταλήξουν κάποιες σύζυγοι στην αστυνομία είναι μετά από ξυλοκόπημα εκατοστής φοράς που το πράττουν και τέτοιος γάμος διερωτώμαι αν πολλοί θέλουν να τον διασώσουν με τέτοιες συνθήκες.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κοντίδης και μετά ο κ. Γεωργίου. Να παρακαλέσω ακόμα μια φορά, αν θα μιλούμε από τη θέση μας, να μη μιλούμε πέραν των δύο λεπτών. Ειδάλλως, εδώ είναι το βήμα, μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε. Δεν είναι σε εσάς που κάνω την παρατήρηση. Έχει σχέση με τους προηγούμενους.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Δε σας συνήθισα να μιλώ τόσο πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Κοντίδη, είναι γενικά που το λέγω. Εσείς μπορείτε να μιλήσετε και ένα λεπτό. Αλλά επειδή αρχίσαμε να υιοθετούμε ένα νέο θεσμό από τη θέση μας, καλύτερα, όταν είναι πέραν των δύο λεπτών ή νομίζουμε πως είναι ..., διότι ξεκινούμε για ένα λεπτό και πάμε στα πέντε λεπτά καμιά φορά.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Εγώ θα μείνω στο επίμαχο θέμα, κύριε Πρόεδρε, του εξαναγκασμού. Επιπώθηκε εδώ ότι, όταν υπάρχει μια διένεξη στην οικογένεια, μπορεί κάτω από κάποιες συνθήκες να δημιουργηθεί μια σχετική βία. Είμαστε όλοι εναντίον της βίας, αλλά πάνω απ' όλα είμαστε υπέρ της οικογένειας.

Αντιλαμβάνεστε ότι από τη στιγμή που αυτό το πράγμα θα καταγγελθεί κάτω από κάποιες συνθήκες είτε συνθήκες οι οποίες έχουν τεχνητά δημιουργηθεί, γιατί επενέβησαν τρίτοι ή τέταρτοι, τότε μπαίνει στη μέση ο υποκειμενικός παράγοντας. Μπαίνει ο ψυχολογικός παράγοντας. Μπαίνουν οι σχέσεις πλέον της οικογένειας οι οποίες, πιστεύω, θα μπορούσαν να διαταραχτούν, ενώ με κάποια θέληση θα μπορούσαν οι δυσκολίες να ξεπεραστούν. Από τη στιγμή όμως που θα αναγκαστούν, θα

ανακατευτούν τρίτα άτομα ή ακόμα πόσο μάλλον το δικαστήριο και ο παραπονούμενος, είτε άνδρας είναι είτε γυναίκα ή οποιοσδήποτε, δε θα έχει το δικαίωμα για πιο νηφάλιες σκέψεις, για να μπορέσει να αποσύρει την καταγγελία, αφού θα έχει ξεπεραστεί το βασικό πρόβλημα, γιατί τέλος πάντων δόθηκαν εξηγήσεις, γιατί οι συνθήκες άλλαξαν και οι σχέσεις οι οποίες έχουν πλέον διαμορφωθεί μετά από εκείνο το ατυχές περιστατικό καλυτέρευσαν, αν, λέω, δεν μπορεί να πει: "Μάλιστα, πρέπει να μείνει το ζήτημα ως εδώ", τότε θα κάνουμε κακό. Με το στοιχείο του εξαναγκασμού δε θα μπορεί να σταματήσει πουθενά η διαδικασία. Θα πρέπει να πάει μέχρι το δικαστήριο, θα αναγκαστεί κάποιος να πάει να μαρτυρήσει. Ουσιαστικά εκεί που μπορούμε κάτω από κάποιες σωστές συνθήκες να σώσουμε μια οικογένεια, εμείς οι ίδιοι με αυτό τον εξαναγκασμό την πιέζουμε να φτάσει μέχρι τα άκρα, μέχρι το διαζύγιο.

Γι' αυτό, πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι είναι λογικό να εφαρμόσουμε τον πρωτοποριακό αυτό νόμο, αλλά αυτή τη ρήτρα, αυτή την πρόνοια, αν είναι δυνατό, να μην την ψηφίσουμε, για να μπορέσουμε να γλιτώσουμε εκείνο που θέλουμε να γλιτώσουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεωργίου. Ήθελα να γνωρίζω αν υπάρχουν άλλοι ομιλητές. Ο κ. Καράς ζήτησε το λόγο;

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα μακρηγορήσω. Απλά, επειδή θα πάω, πιστεύω, πάνω από δύο λεπτά, γι' αυτό ανήλθα στο βήμα. Όπως λέχθηκε, δεν είναι θέμα κομματικής πειθαρχίας ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δηλαδή, προκαλείτε, κύριε Κατσουρίδη, να μιλήσει και ο κ. Μάρκος Κυπριανού, διότι είναι ο μόνος δικηγόρος που δε ζήτησε το λόγο.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έχει και άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και ο κ. Μακρίδης.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έχει και άλλους, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είδετε τι πρόβλημα πάτε να δημιουργήσετε; Λοιπόν, κύριε Γεωργίου;

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω ανέλθει στο βήμα, για να πω και την άλλη άποψη σε σχέση με τους άλλους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού, οι οποίοι τάχθηκαν υπέρ του εξαναγκασμού της συζύγου να μαρτυρά εναντίον του συζύγου της.

Συμφωνώ απόλυτα με τα όσα σε προηγούμενη συνεδρία της Βουλής έχει αναφέρει ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, καθώς επίσης και με τα όσα έχει αναφέρει ο κ. Αγαπίου σήμερα. Σίγουρα, νομοθεσία υπάρχει και δε γνωρίζω αν είναι σωστό ή όχι να ψηφιστεί καινούρια νομοθεσία. Κατά την άποψή μου, όμως, δεν είναι δυνατό

να ψηφιστεί νομοθεσία που να καθιστά εξαναγκάσιμο μάρτυρα τη σύζυγο εναντίον του συζύγου υπό οποιεσδήποτε συνθήκες. Αυτό το πράγμα θα κλονίσει συθέμελα το θεσμό της οικογένειας.

Ερχόμαστε στην περίπτωση που η σύζυγος ελευθέρα βουλήσει ή κατόπιν παράκλησης έστω των παιδιών ή των συγγενών της, μπορεί και κατόπιν ξύλου, όπως είπε ο κ. Πουργουρίδης, λέει: "Εγώ δε θέλω να μαρτυρήσω" και εμείς λέμε: "Όχι, σε αναγκάζουμε να μεταβείς στο δικαστήριο να μαρτυρήσεις". Κατά την άποψή μου, αυτό το πράγμα σημαίνει ότι κάθε μαρτυρία στο δικαστήριο ίσον και ένα διαζύγιο, αγαπητοί συνάδελφοι. Και είναι ενδεικτικό επιχείρημα εξ αντιθέτου των όσων έχει αναφέρει ο κ. Ευσταθίου το γεγονός ότι στις εξακόσιες υποθέσεις μόνο μία γυναίκα πήγε να μαρτυρήσει. Αυτό τι καταδεικνύει; Ότι οπωσδήποτε εμείς εδωπέρα δεν έχουμε δικαίωμα να εξαναγκάζουμε αυτές τις γυναίκες να πάνε να μαρτυρήσουν. Πεντακόσιες ενενήντα εννιά γυναίκες είπαν "δεν πάμε" και μία είπε "πάμε". Δεν ξέρω φυσικά την περίπτωση. Ίσως να οδηγήθηκε και σε διαζύγιο.

Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι τα παραδείγματα του Καναδά και της Αγγλίας δε με βρίσκουν σύμφωνο. Δεν είμαι βέβαιος αν το επίπεδο, ο θεσμός της οικογένειας και ο δεσμός που υπάρχει μεταξύ των μελών της οικογένειας στον Καναδά και στην Αγγλία είναι ανάλογος ή αντάξιος του δικού μας του θεσμού και αν θέλουμε να μιμηθούμε αυτές τις δύο χώρες. Ακούμε -και πιστεύω στην πράξη έτσι είναι- ότι από κάποια ηλικία των δεκαέξι ίσως χρόνων και μετά τα παιδιά φεύγουν από την οικογένεια και περίπου αρκετοί από τους γονιούς σε αυτές τις χώρες δεν ασχολούνται καν με την τύχη των παιδιών τους και μπορεί κάποτε να τηλεφωνούνται ή να αλληλογραφούν.

Θέλω να πω και κάτι άλλο. Πιστεύω ακράδαντα ότι γυναίκα αποφασισμένη να μαρτυρήσει, θα πάει να μαρτυρήσει. Δεν υπάρχει, πιστεύω, δύναμη στον κόσμο που θα την εμποδίσει να πάει να μαρτυρήσει. Αν εξασκηθεί βία για να μην πάει και είναι αποφασισμένη να πάει, τότε δε θα την κρατήσει τίποτε για να μη μαρτυρήσει.

Λέχθηκε για κάποια τροποποίηση σύμφωνα με την οποία η γυναίκα θα πηγαίνει στο δικαστήριο -και γνωρίζουμε πώς γίνεται στο δικαστήριο- και θα παρουσιάζεται σε ανοικτό δικαστήριο ενώπιον του δικαστή και θα του ζητά την άδεια: "Κύριε δικαστά, σας παρακαλώ, επιτρέψετέ μου να αποσύρω την κατηγορία και το παράπονο εναντίον του συζύγου". Γιατί λοιπόν αυτή τη γυναίκα, που δε θέλει και που θα οδηγηθεί από μόνη της στο δικαστήριο και από μόνη της θα ζητήσει άδεια να αποσύρει, να την εξαναγκάσουμε να πάει στο δικαστήριο και να πει απλά "δεν πάω να μαρτυρήσω", αντί να λήγει το θέμα εκεί χωρίς τον εξαναγκασμό;

Υπάρχει και κάτι άλλο. Όταν η σύζυγος πάει στο δικαστήριο, θα επέμβουν οι εισαγγελείς και οι δικηγόροι και θα αρχίσουν να τη ρωτούν: "Πώς σε κτύπησε, πού σε κτύπησε, από πού σε έπιασε, τι σου έκαμε, τι προηγήθηκε;" Και θα ορκίζεται η γυναίκα αυτή να πει την αλήθεια και θα λέγει την αλήθεια. Τι γίνεται στην περίπτωση που ο σύζυγος έχει καταδικαστεί ας πούμε σε δύο μήνες φυλακή, για να πω μια πολύ μικρή ποινή φυλάκισης. Υπάρχει ενδεχόμενο σωτηρίας αυτού του γάμου; Τι θα γίνει στην περίπτωση που ο σύζυγος, ο κατηγορούμενος, αθωωθεί; Θα πάει στο δικαστήριο, θα ορκιστεί, θα μαρτυρήσει και μετά αυτοί οι άνθρωποι θα θέλουμε εμείς να συνεχίσουν να πηγαίνουν στο ίδιο σπίτι μετά από τη φυλακή ή την αθώωση και να εξακολουθήσουν να είναι αντρόγυνο, αφού θα τους έχουν πάρει τα ραδιόφωνα, οι τηλεοράσεις, οι εφημερίδες κ.λπ. και θα γράφουν το τι έχει συμβεί εκεί.

Πιστεύω ότι είναι λάθος να ψηφίσουμε αυτό το θεσμό του εξαναγκάσιμου και πιστεύω ότι θα προσθέσουμε πιο εύκολους λόγους διαζυγίου και γεγονότα που θα κατατείνουν στο διαζύγιο. Γι' αυτό προσωπικά θα ψηφίσω εναντίον του εξαναγκάσιμου της συζύγου ως μάρτυρα στο δικαστήριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καρά, θα σας δώσω το λόγο, αλλά έχω την εντύπωση ότι εξαντλήθηκε το θέμα. Ότι επιχειρήματα είχαμε να ακούσουμε από τη μια ή την άλλη πλευρά, έχουν ακουστεί. Αλλά έχετε το λόγο. Απλώς είναι μια παράκληση να μην επαναλάβουμε πλέον μετά από τον κ. Καρά τα ίδια επιχειρήματα.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, για να είμαι όσο το δυνατό σύντομος. Καταρχήν θέλω να εισηγηθώ στο Σώμα ότι οι προσωπικές σχέσεις δε βελτιώνονται ούτε με νόμους ούτε με διατάγματα. Αλλά οι προσωπικές σχέσεις, όπως είναι η προκειμένη περίπτωση, βελτιώνονται με την αγωγή και την ανάπτυξη του επιπέδου του λαού στις διάφορες εκφάνσεις της κοινωνικής του ζωής.

Το ερώτημα είναι: Με τον εξαναγκασμό ή όχι, τι προσπαθούμε να προστατεύσουμε; Αν στόχος μας είναι ότι θέλουμε να προστατεύσουμε την αξιοπρέπεια του ή της συζύγου, σίγουρα πρέπει να ψηφίσουμε υπέρ του εξαναγκασμού του μάρτυρα ενώπιον του δικαστηρίου. Αν όμως θέλουμε να προστατεύσουμε το θεσμό της οικογένειας, θα πρέπει να μην ψηφίσουμε υπέρ του εξαναγκασμού και θα το εξηγήσω.

Το άλλο που με απασχολεί είναι γιατί θέλουμε να εισάξουμε τώρα τον εξαναγκασμό του μάρτυρα. Διότι, όταν εισήχθη από τους Άγγλους η μέθοδος αυτή στην οικογένεια ήταν στην πλειοψηφία στην κυπριακή κοινωνία, διότι μεταξύ των άλλων που κληρονομήσαμε ήταν η έννοια του "pater familia". Δηλαδή περίπου ότι ο πατέρας είχε την εξουσία και το απάνω χέρι σε όλα, ενώ είχε ακόμα και το δικαίωμα της χειροδικίας. Η χειροδικία μάλιστα παλαιότερα ήταν ευρέως διαδεδομένη στα σχολεία και ως παιδευτική μέθοδος. Η αντίληψη αυτή έχει εκλείψει σχεδόν πλήρως χωρίς νομοθεσία, χωρίς νόμους και χωρίς διατάγματα σε τέτοιο βαθμό, ώστε η χρήση βίας υπό του ή της συζύγου να αποτελεί την ακραία περίπτωση. Η αλλαγή αυτή οφείλεται κατά την άποψή μου στη μόρφωση, στο ψηλό βιοτικό επίπεδο και στην αναβάθμιση του ρόλου της γυναίκας σε καθεστώς ισονομίας.

Στις ακραίες και μεμονωμένες περιπτώσεις στις οποίες σήμερα υπάρχει κακομεταχείριση του ή της συζύγου από τον άλλο, αυτό γίνεται κατά τη γνώμη μου από υπερβάλλοντα νοσηρό εγωισμό. Μετά το επεισόδιο ο ή η σύζυγος θα δώσουν καταθέσεις στην αστυνομία, αλλά την επομένη όλοι οι συγγενείς ακόμη και ο ή η σύζυγος θα έχουν την απαίτηση να αποσυρθεί η καταγγελία και ο ή η σύζυγος θα επιθυμούν πράγματι να αποσυρθεί χάριν της σωτηρίας της οικογένειας. Αν ο ή η συζύγος δε θα δικαιούνται αλλά θα υποχρεούνται να δώσουν και ένορκη κατάθεση ενώπιον του δικαστηρίου, τότε θα έχουμε τα εξής ενδεχόμενα:

1. Να καταδικαστεί σε φυλάκιση ο ή η σύζυγος.
2. Να ψευδομαρτυρήσει ο ή η σύζυγος, οπότε θα έχουμε και πάλι φυλάκιση και λαμβανομένου υπόψη ότι τα αδικήματα αυτά διαπράττονται συνήθως στις οικονομικά ασθενέστερες τάξεις, θα έχουμε ως αποτέλεσμα εμείς που νομίζουμε σήμερα ότι με την αλλαγή της νομοθεσίας θα προστατεύσουμε την οικογένεια να συντελούμε στη διάλυσή της.

Εξάλλου, πρέπει να μην αγνοούμε ότι ο ή η σύζυγος έχει το δικαίωμα, εφόσον το επιθυμεί και χωρίς εξαναγκασμό, σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο, να δώσει μαρτυρία ενώπιον του δικαστηρίου.

Πρέπει επίσης να μην ξεχνούμε ότι σύμφωνα με τις στατιστικές η μεγαλύτερη εγκληματικότητα ή παραβατικότητα προέρχεται από παιδιά διαλυμένων οικογενειών. Επιδίωξη επομένως βασική όλων μας θα πρέπει να είναι η διαφύλαξη συγκροτημένων οικογενειών. Αυτό είναι το μείζον αγαθό. Χάριν αυτού πιθανό να θυσιάζονται άλλα αγαθά.

Με βάση όλα όσα έχω αναφέρει, δε θα ψηφίσω υπέρ του εξαναγκασμού, διότι ενώ ο εξαναγκασμός δεν προσφέρει, εντούτοις πιθανό να συντελέσει στη διάλυση οικογενειών.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω περαιτέρω συζήτηση θα είναι εξαναγκαστική, γι' αυτό το λόγο προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Έχω να υποδείξω ότι το νομοσχέδιο τροποποιήθηκε βάσει των πλειοψηφιών που υπάρχουν πάνω στα επίμαχα θέματα. Κατά συνέπεια, εκείνοι που δεν αποτελούν τις πλειοψηφίες, εκείνοι που διαφωνούν όπως έχει τροποποιηθεί από τις πλειοψηφίες, παρακαλώ να εγείρουν το θέμα για ψηφοφορία, όταν έρθει το κατάλληλο άρθρο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Έννοια της βίας και πεδίο εφαρμογής της. Άρθρο 3.

Άκρως σοβαρή βία. Άρθρο 4.

Βιασμός συζύγου από σύζυγο. Άρθρο 5.

Αιμομιξία μετ' ανηλίκου. Άρθρο 6.

Κηδεμονία ή αναστολή φυλάκισης με ειδικούς όρους. Άρθρο 7.

Διάταγμα αποκλεισμού. Άρθρο 8.

Συμπληρωματικές πρόνοιες σε σχέση με το άρθρο 8. Άρθρο 9.

Ενισχυτική μαρτυρία. Άρθρο 10.

Ταχεία εκδίκαση υποθέσεων βίας. Άρθρο 11.

Διάταγμα απομάκρυνσης ανήλικου θύματος βίας. Άρθρο 12.

Προσωρινό διάταγμα αποκλεισμού ή απομάκρυνσης του θύματος. Άρθρο 13.

Προστασία μαρτύρων. Άρθρο 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μετά το άρθρο 14, εισηγούμεθα όπως προστεθεί το άρθρο 15, τα δε υπόλοιπα άρθρα να αναριθμηθούν ανάλογα με το εξής περιεχόμενο: "Παρά τις διατάξεις του άρθρου 14 του περί αποδείξεως νόμου, ο σύζυγος ή η σύζυγος κατηγορουμένου για αδίκημα βίας με βάση τον παρόντα νόμο θα είναι ικανός, καθώς επίσης και εξαναγκάσιμος μάρτυρας, κατόπιν αδείας του δικαστηρίου".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του κ. Χατζηγιάννη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

32 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, η τροπολογία απορρίπτεται με 6 ψήφους υπέρ, 32 εναντίον και 3 αποχές.

Προχωρήστε στο κανονικό άρθρο 15.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οικογενειακός Σύμβουλος. 'Αρθρο 15.

Συμβουλευτική Επιτροπή. 'Αρθρο 16.

Πολυθεματική ομάδα. 'Αρθρο 17.

Προϋπολογισμοί. 'Αρθρο 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μάρκος Κυπριανού.

ΜΑΡ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς διαφωνούμε με την πρόνοια αυτού του άρθρου και γι' αυτό ζητούμε να μπει σε ψηφοφορία και θα το καταψηφίσουμε. Δε διαφωνούμε με την ύπαρξη κάποιου ταμείου το οποίο θα βοηθά τα θύματα βίας. Αλλά τα βλέπουμε δύο διαφορετικά θέματα. Πρώτο, πιστεύουμε ότι είναι ευθύνη, όχι αποκλειστική, αλλά είναι κύρια ευθύνη του κράτους να επιφορτιστεί με το οικονομικό βάρος για τη βοήθεια των θυμάτων βίας και όλες τις οικονομικές πρόνοιες, οι οποίες σε ένα τεράστιο βαθμό θα καλύπτονται από το κράτος από άλλες πρόνοιες αυτού του νόμου και από την άλλη πλευρά, αν βάσει ιδιωτικής πρωτοβουλίας πρόκειται να γίνει κάποιο ιδιωτικό ταμείο, τότε υπάρχουν οι κατάλληλοι νόμοι, "Ο περί Ιδρυμάτων Νόμος ..." και άλλοι νόμοι του ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι μπορούν να ακολουθήσουν αυτή την πορεία και να εδραιωθούν με το ιδιωτικό δίκαιο και να υπόκεινται σε αυτές τις πρόνοιες.

Αυτή η ανάμειξη ειδικών προνοιών μέσα σε ένα νόμο που βασικά είναι ποινικός νόμος με οικονομικές πρόνοιες για ίδρυση κάποιου ταμείου, πιστεύουμε θα φέρει επιπλοκές. Και γι' αυτό το λόγο, χωρίς να διαφωνούμε, αντίθετα επικροτούμε το θέμα της οικονομικής ενίσχυσης των θυμάτων βίας και της οικονομικής ενίσχυσης για τη μετακίνηση και βοήθειά τους, παρ' όλα αυτά δε συμφωνούμε με την πρόνοια αυτού του άρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας του Δημοκρατικού Κόμματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

33 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 33 ψήφους υπέρ, 8 εναντίον και 4 αποχές, η τροπολογία εγκρίνεται και το σχετικό άρθρο διαγράφεται.

Προχωρήστε, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ετήσια έκθεση. Άρθρο 19.

Κανονισμοί. Άρθρο 20.

Διαδικαστικοί κανονισμοί. Άρθρο 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 21 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 21 εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου ως έχει τροποποιηθεί;

Κύριε Παπαγεωργίου, μετράτε καλά, διότι δεν έχω καμιά διάθεση να προβώ σε ονομαστική ψηφοφορία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 29 ψήφους υπέρ, 4 εναντίον και 5 αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου για το 1994 σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης αυτής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και εκπρόσωποι της Διεύθυνσης της Αρχής.

Ο προϋπολογισμός αυτός, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £77.600.000, που προέρχονται από τα τέλη που η Αρχή εισπράττει για τις διάφορες υπηρεσίες που προσφέρει, και έξοδα ύψους £110.795.000, που διατίθενται κυρίως για κεφαλαιουχικές δαπάνες, λειτουργικές δαπάνες και αποδοχές προσωπικού.

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί για το προγραμματιζόμενο αναπτυξιακό έργο της Αρχής, το οποίο στοχεύει στη συνέχιση της επέκτασης του τηλεπικοινωνιακού δικτύου και στην προσφορά νέων υπηρεσιών με πανευρωπαϊκό χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, αναμένεται να αυξηθεί η τηλεφωνική πυκνότητα από 51,6 σε 54,2 γραμμές ανά εκατό κατοίκους και το ψηφιακό ποσοστό των τηλεφωνικών κέντρων από 64% σε 70%, ενώ τα συστήματα μετάδοσης θα γίνουν κατά 90% ψηφιακά. Τα πιο πάνω επίπεδα συγκρίνονται πολύ ευνοϊκά με εκείνα των ανεπτυγμένων χωρών του κόσμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε όλες τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου. Στη διάρκεια της εξέτασης του προϋπολογισμού από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αναφέρθηκε στην Επιτροπή ότι η Αρχή, που είναι η πιο επιτυχημένη οικονομικά από τις Αρχές που διατηρεί το κράτος, αντιμετωπίζει ήδη προβλήματα ανταγωνιστικότητας έναντι ξένων χωρών και εξηγήθηκαν και οι λόγοι γι' αυτή την ανταγωνιστικότητα ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κάποια ησυχία στην Επιτροπή Άμυνας.

(Γέλια)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Να συνεχίσω, κύριε Πρόεδρε, ή θέλετε να κάμετε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε, παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η Επιτροπή εισηγήθηκε προς την ΑΤΗΚ -και το επαναλαμβάνω, γιατί δεν το βλέπω μέσα στην Έκθεση- ότι πρέπει να φέρει στην Επιτροπή Οικονομικών τη μελέτη της για τους τρόπους, νομοθετικούς ή άλλους, για αντιμετώπιση αυτής της ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζει από συναγωνιστές του εξωτερικού. Ο λόγος είναι ότι είναι πιο καλά να προλάβουμε την κατολίσθηση των εσόδων της, παρά να αναζητούμε στο τέλος θεραπευτικά μέτρα.

Απλώς ζήτησα το λόγο, για να προστεθεί στα πρακτικά της Βουλής και να ακουστεί ότι αναμένουμε από την ΑΤΗΚ, πριν από τον επόμενο προϋπολογισμό της, να έρθει στην αρμόδια Επιτροπή, όποια κι αν είναι, με πρόγραμμα και προτάσεις για την ανακοπή της κατολίσθησης των εσόδων της που ήδη άρχισε να διαφαίνεται από φέτος. Επαναλαμβάνω, πριν από τον προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαδόπουλε, συμφωνώ απόλυτα με την παρατήρησή σας και θα διαβιβαστεί γραπτώς στο συμβούλιο της ΑΤΗΚ, σε συνεργασία με τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Γιατί όχι της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Συγκοινωνιών και Έργων, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, κύριε Πιττοκοπίτη.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θεωρώ και αισθάνομαι ότι είναι καθήκον μου να εξάρω το καλό έργο το οποίο επιτελεί η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου. Έχει αποδείξει η Αρχή αυτή ότι και κρατικές εταιρείες ή εταιρείες που ελέγχονται από το δημόσιο τομέα μπορούν να αποδώσουν και έχει καταρρίψει το μύθευμα ότι το κράτος, όταν είναι συγυρισμένο και νοικοκυρεμένο, δεν μπορεί να δίδει κοινωνικές παροχές μέσω εταιρειών, όπως είναι αυτός ο οργανισμός.

Εύχομαι στην Αρχή να ευοδωθεί το έργο της ακόμα καλύτερα και εγώ προσυπογράφω και υποστηρίζω την εισήγηση του κ. Παπαδόπουλου να ληφθούν όλα τα αναγκαία νομοθετικά μέτρα, για να κρατηθεί η Αρχή σε ακμή και σε επίπεδο ανταγωνιστικό προς τις επιβουλές οι οποίες υπάρχουν όχι μόνο έσωθεν, αλλά εισβάλλουν και έξωθεν. Ο νεοφιλελευθερισμός, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι μόνο φρούτο ή προϊόν συγκεκριμένου κέντρου εξουσίας ή κοσμοθεωρίας, αλλά περιφέρεται και εκτός της Κύπρου και στοχεύει και αυτές τις επιτυχημένες εταιρείες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως, θα ήθελα να θεωρήσω ότι τα μέτρα τα οποία θα ληφθούν δε θα έχουν καμιά σχέση με αύξηση τελών. Θέλω να ελπίζω.

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν δίκαιο οι κύριοι συνάδελφοι και ιδίως ο κ. Παπαδόπουλος, που επισήμανε τους ήδη εμφανιζόμενους κινδύνους από το εξωτερικό. Πρέπει οπωσδήποτε να ληφθούν μέτρα και να προγραμματιστούν οι δραστηριότητες του μεγάλου αυτού ημικρατικού οργανισμού με την τεράστια προσφορά στον τόπο, στην οικονομία και στον κοινωνικό τομέα, διότι πράγματι οι κίνδυνοι άρχισαν να εισβάλλουν και στον τόπο μας και πολύ σύντομα θα αναγκαστούμε να αυξήσουμε τα τέλη -και τούτο σε παρατήρηση του δικού σας σχολίου- διότι, όπως εξελίσσονται τα πράγματα και όπως έχει αναφερθεί, σήμερα επιχορηγούνται τα εσωτερικά τέλη από τις συνδιαλέξεις του εξωτερικού κατά £17 εκ. περίπου και αν καταρρεύσει πράγματι, όπως έχει αναφέρει και ο κ. Παπαδόπουλος, το σύστημα και μαζί τα έσοδα των εξωτερικών συνδιαλέξεων, πολύ πιθανό να αναγκαστούμε σε κάποιο στάδιο, πράγματι, να αυξήσουμε τα εσωτερικά τέλη και να θέσουμε σε κίνδυνο έναν τεράστιο οργανισμό, κάτι που θα έχει ως αποτέλεσμα να παρασύρει μαζί του και όλη τη μέχρι σήμερα κοινωνική προσφορά του στον τόπο και οπωσδήποτε δυσμενέστατα θα επηρεάσει την οικονομία ολόκληρου του τόπου μας.

Γι' αυτό, οπωσδήποτε, ένας σωστός προγραμματισμός, έχοντας υπόψη τους ελλοχεύοντες κινδύνους, είναι αναγκαίος. Ήδη οι υπεύθυνοι της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου έχουν εντοπίσει έγκαιρα το πρόβλημα και ελπίζω προσεκτικά να προγραμματίσουν τα επόμενα βήματά τους προς αποφυγή του σοβαρού τούτου κινδύνου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Βασικά έχω καλυφθεί, κύριε Πρόεδρε. Εκείνο το οποίο ήθελα, απλώς για να έχουμε ολοκληρωμένη εικόνα, να προσθέσω ή να υπογραμμίσω είναι ότι τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας παρουσιάζονται όσον αφορά τις κλήσεις εξωτερικού. Διευκρινίστηκε στην Επιτροπή ότι οι κλήσεις εξωτερικού μέχρι τώρα επιδοτούσαν τις κλήσεις εσωτερικού και πιθανόν ο κύριος λόγος που αντιμετωπίζει αυτή τη δυσκολία η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου τώρα να προέρχεται από εδώ και πιθανό να μην μπορεί στο μέλλον να συνεχίσει να επιδοτεί τις εσωτερικές κλήσεις ή τουλάχιστο να μην μπορεί να τις επιδοτεί στο βαθμό στον οποίο τις επιδοτεί σήμερα.

Αλλά συμφωνώ με την εισήγηση ότι πρέπει να έρθουν να μας εξηγήσουν πώς μπορούν να αντεπεξέλθουν με τα προβλήματα τα οποία άρχισαν και ίσως για πρώτη φορά αντιμετωπίζει η Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ θέλω ακόμη να κάμω το εξής σχόλιο: Πριν να μιλούμε για αυξήσεις οποιωνδήποτε τελών, πρέπει να κοιτάζουμε πολύ προσεκτικά τις εσωτερικές οικονομίες. Όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς να προσέξουμε ιδιαίτερα το θεσμό των χρυσών φιλοδωρημάτων. Είναι καιρός να τελειώνει.

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ ορθά έχει επισημανθεί η ανάγκη για έγκαιρο προγραμματισμό, ούτως ώστε να μη βρεθούμε στο δύσκολο αποτέλεσμα να υποχρεωθεί η Αρχή να αυξήσει τα τέλη της και μάλιστα να τα αυξήσει σε σημαντικό βαθμό, που να επηρεάσουν και το βιοτικό επίπεδο του λαού. Το πρώτο που πρέπει να κάνει η Αρχή είναι να περιορίσει περιττά έξοδα ή έξοδα τα οποία δεν είναι πρώτης ανάγκης. Και δεύτερο, αν υποχρεωθεί να έρθει με προϋπολογισμό για αύξηση των τελών, τότε αυτά τα τέλη να μην επιβαρύνουν τις λαϊκές μάζες.

Αναφέρθηκα σε θέμα εξόδων, κύριε Πρόεδρε, γιατί έχω υπόψη μου ότι προηγουμένως από την Αρχή αγοράστηκαν πολυτελέστατα γραφεία με εισαγωγή από το εξωτερικό, θέμα για το οποίο ήδη υπέβαλα ερώτηση και έχω πάρει τη σχετική απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε γρήγορα, κύριε Γραμματέα, γιατί μπαίνουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου £110.795.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας, Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας, Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 6 εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα θέματα υπ' αρ. 4, 5 και 6 στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994", "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" δεν είναι έτοιμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα, που είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της συμφωνίας για παροχή εγγύησης από την Κυπριακή Δημοκρατία σχετικά με την αποπληρωμή δανείου ύψους £1 εκ., που συνήψε ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Το δάνειο αυτό μαζί με άλλο δάνειο ύψους £2 εκ. που έχει ήδη συνάψει ο Οργανισμός πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την αποπεράτωση της κλειστής αίθουσας "Ελευθερία" (Palais des Sports) στη Λευκωσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στην δεύτερη και τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός Τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση, όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, η Συμφωνία κυρούται και το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 8 θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΑΤΑΤΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η κύρωση της συμφωνίας για παροχή εγγύησης από μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας σχετικά με την αποπληρωμή δανείου ύψους £2 εκ., που συνήψε το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών με τη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα.

Όπως ειδικότερα δηλώθηκε στην Επιτροπή, η κυβέρνηση εγγυάται έτσι μέρος του δανείου, συνολικού ύψους £3,9 εκ., που συνήψε το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών με την Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα, και το οποίο στοχεύει στην κάλυψη των εξόδων εξαγωγής των πατατών εαρινής εσοδείας του 1994 και στην πληρωμή των προκαταβολών στους παραγωγούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του πιο πάνω νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το νομοσχέδιο έχει τρία άρθρα, να αναγνωσθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και τα τρία άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 9 θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994". Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 11) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 16 Μαΐου και την 1η Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £100.000 και η διάθεσή του για την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας σε αγροτικές οργανώσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1994".

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του ΔΗΚΟ κ. Τάσσος Παπαδόπουλος διαφώνησε με την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, υποστηρίζοντας την άποψη ότι τόσο οι αγροτικές οργανώσεις όσο και τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει να αυτοσυντηρούνται και να μην επιβαρύνουν το κράτος με οποιαδήποτε χρηματική βοήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή θα κάμω αποχή στο νομοσχέδιο, απλώς ζητώ να κάμω γνωστό ότι η μια αποχή θα είναι η δική μου, δεν ξέρω αν θα υπάρχει και άλλη. Κατά τη γνώμη μου, για λόγους αρχής, ούτε τα κόμματα ούτε οι οργανώσεις πρέπει να χρηματοδοτούνται για τη λειτουργία τους από το κράτος και αυτός είναι ο λόγος που θα κάμω αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Όπως γνωρίζουμε, όπως λειτουργούν οι αγροτικές οργανώσεις στην Κύπρο με ελάχιστα μέλη ουσιαστικά δεν έχουν συνδρομές, ώστε να μπορούν να καλύπτουν τα έξοδά τους. Αν θέλουμε πραγματικά να ανταποκριθούν στην αποστολή τους οι αγροτικές οργανώσεις, αλλά παράλληλα να έχουν και την ανεξαρτησία τους, γιατί πρέπει να έχουν ανεξαρτησία για να προβάλλουν τα δίκαια αιτήματά τους, νομίζω ότι είναι το ελάχιστο που η πολιτεία μπορεί να προσφέρει προς αυτές τις οργανώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν δεχθούμε ότι οι αγροτικές οργανώσεις επιτελούν ένα χρήσιμο έργο και έχουν έναν σκοπό ο οποίος μέσα σ' αυτή την κοινωνία είναι αποδεκτός, πρέπει να μεριμνήσουμε ασφαλώς και για την επιβίωση και για τη συντήρηση αυτών των οργανώσεων. Είναι γνωστό ότι ο αγρότης δεν είναι ο τύπος του πολίτη που συνδικαλίζεται, δεν είναι συντεχνία η αγροτική οργάνωση, η οποία συντεχνία μπορεί να έχει από τις συνδρομές των μελών της, που είναι πολύ πιο συνειδητοποιημένοι ταξικά απ' ότι είναι η αγροτική τάξη, και αυτοδυναμία και οικονομική άνεση, καμιά φορά πολύ μεγαλύτερη απ' όση χρειάζεται. Δε συμβαίνει αυτό με την αγροτική τάξη και κατά συνέπεια οι οργανώσεις των αγροτών θα πρέπει, εφόσον εμείς ως δημοκρατική κοινωνία δεχόμαστε ότι είναι χρήσιμες στη λειτουργία της κοινωνίας αυτής, θα πρέπει, λέγω, να βοηθηθούν, για να σταθούν στα πόδια τους. Το νομοσχέδιο το οποίο προτείνεται θέλουμε να το θεωρούμε ως αρχή όχι ως το τέρμα αυτής της προσπάθειας.

Κατά τη γνώμη μου θα πρέπει να μελετηθεί τρόπος υποχρεωτικής εισφοράς του αγρότη προς τις οργανώσεις του με ένα πολύ χαμηλό ποσοστό μέσω των συνεργατικών οργανισμών διάθεσης διαφόρων προϊόντων. Είναι ένας τρόπος έτσι

ώστε η χρηματοδότηση των οργανώσεων να βγαίνει μέσα από τον ίδιο τον αγρότη τον οποίο εκπροσωπεί η οργάνωση, αλλά μέχρι να γίνει αυτό σίγουρα η σημερινή πρόταση που υπάρχει μπροστά μας θα δώσει μια άνεση στις οργανώσεις αυτές, για να συνεχίσουν το έργο τους. Θα ψηφίσουμε οπωσδήποτε υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Να προσθέσω το εξής, κύριε Πρόεδρε, ότι οι αγροτικές οργανώσεις συμμετέχουν στη διαμόρφωση της ευρύτερης αγροτικής πολιτικής, συμμετέχουν σε συμβούλια, συμμετέχουν σε συσκέψεις. Είναι δηλαδή στο τέλος παράγοντας διαμόρφωσης κυβερνητικής πολιτικής. Χρειάζεται να μελετούν, χρειάζεται να παρακολουθούν, έχουν υποχρεώσεις που θα πρέπει να τις καλύψουν. Και υπάρχει ένα πρόσθετο καθήκον που έχει ανατεθεί τώρα στις αγροτικές οργανώσεις, η μελέτη για την αντιμετώπιση των δυσχερειών από την τελωνειακή ένωση με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή ακόμα και με την προοπτική ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν λοιπόν οι αγροτικές οργανώσεις διαδραματίζουν τόσο σημαντικό ρόλο τόσο στη διαμόρφωση αγροτικής πολιτικής όσο και στη συνταύτιση της πορείας μας προς την Ευρώπη, θα πρέπει να το πάρουμε κι εμείς πιο σοβαρά το θέμα, ώστε να έχουν την ευχέρεια να έχουν μια εποικοδομητική παρουσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς επικροτούμε το νομοσχέδιο για την επιδότηση των αγροτικών οργανώσεων. Οι αγροτικές οργανώσεις πραγματικά επιτελούν ένα πολύ σημαντικό έργο, δεν έχουν κανένα εισόδημα και πιστεύουμε ότι θα πρέπει να βοηθηθούν και από το κράτος, αλλά να εξευρεθούν και άλλοι τρόποι, ούτως ώστε να εξευρίσκουν τα οικονομικά για να μπορούν να λειτουργούν και να προσφέρουν αυτά που πρέπει να προσφέρουν στον αγροτικό κόσμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για τους σκοπούς αυτούς του νομοσχεδίου νομίζω ότι η συζήτηση πρέπει να έχει εξαντληθεί. Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £100.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχή ο κ. Παπαδόπουλος.

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 24 ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και μία αποχή το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, να κάμω μια εισήγηση αν μου επιτρέπετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θέλετε να θεωρούνται αναγνωσθείσες οι εκθέσεις, κύριε Αναστασιάδη;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Να αναφέρεται απλώς ο σκοπός του νόμου και να θεωρούνται αναγνωσθείσες, είναι όλες ομόφωνες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Οχι, υπάρχει μια έκθεση στο τέλος, η υπ' αριθμό 22 "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών 'Εργων Νόμος", είναι πρόταση νόμου, που απορρίπτεται. Οπωσδήποτε όμως μέχρις ότου πάμε εκεί ...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μιλώ για την ομοφωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επειδή απορρίπτεται πρέπει να αναγνωσθεί. Αλλά ως το 22 έχουμε πολλές ακόμα εκθέσεις, έχουμε ακόμα δεκατέσσερις εκθέσεις. Αν δεν υπάρχειένστασηγια το υπ' αριθμό 10 θέμα "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1994", η 'Εκθεση θεωρείται ως αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 12) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £1 εκ. και η διάθεσή του για την παραχώρηση πρόσθετης κυβερνητικής χορηγίας στον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού για το 1994 από τα έσοδα που θα έχει το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας από το ΛΟΤΤΟ και το ΠΡΟ-ΤΟ.

Όπως ειδικότερα αναφέρθηκε στην Επιτροπή, σχετικό άρθρο της συμφωνίας μεταξύ της Δημοκρατίας της Κύπρου και της Δημοκρατίας της Ελλάδας για τους όρους λειτουργίας στην Κύπρο του ελληνικού ΛΟΤΤΟ και ΠΡΟ-ΤΟ προβλέπει ότι το Υπουργικό Συμβούλιο της Δημοκρατίας της Κύπρου θα εγκρίνει κάθε χρόνο την κατανομή σε συγκεκριμένους πολιτιστικούς, αθλητικούς ή άλλους σκοπούς μέρους ή ποσοστού των καθαρών κερδών του ΛΟΤΤΟ και του ΠΡΟ-ΤΟ. Τα πραγματικά έσοδα από το ΛΟΤΤΟ για το 1993 ανήλθαν σε £4.178.692. Ο προϋπολογισμός του ΚΟΑ για το 1994, τον οποίο ενέκρινε ήδη η Βουλή, προβλέπει δαπάνες ύψους £9,9 εκ. και έσοδα ύψους £7,9 εκ. Ο ίδιος προϋπολογισμός προνοεί την κάλυψη μέρους του ελλείμματος που αναμένεται να προκύψει από το ποσό του £1 εκ. που παραχωρείται στον ΚΟΑ ως πρόσθετη χορηγία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τη διάθεση της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς για χάριν τήρησης σωστών πρακτικών, πρέπει να αναφέρουμε, επιπλέον του τι αναφέρει η Έκθεση, πως το £1 εκ. που προτείνεται με αυτό το Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό δε θα καλύψει μέρος του ελλείμματος των £2 εκ. του Προϋπολογισμού του ΚΟΑ, αλλά περιλαμβάνεται μέσα στον Προϋπολογισμό και το έλλειμμα θα ήταν τρία και από τα τρία γίνεται δυο, ενώ στην Έκθεση αναφέρεται ότι αυτό το £1 εκ. χρησιμοποιείται για κάλυψη μέρους του ελλείμματος των £2 εκ. Αυτό για χάριν τήρησης σωστών πρακτικών και νομίζω ότι θα συμφωνήσει μαζί μου και ο συνάδελφος Πρόεδρος της Επιτροπής.

Εκείνο το οποίο όμως θα ήθελα να θίξω, κύριε Πρόεδρε, είναι πως αυτό το εκατομμύριο λίρες που παρέχει το κράτος προς τον ΚΟΑ, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, είναι μέρος των εσόδων που προέρχονται από τη λειτουργία του ΛΟΤΤΟ στην Κύπρο και που παρέχεται με βάση σχετικό άρθρο της διακρατικής συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου.

Όμως θέλω να υπενθυμίσω ότι με ομόφωνη τοποθέτηση με την κύρωση της διακρατικής συμφωνίας, η οποία είχε γίνει από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή που είναι η της Παιδείας και ακολούθως με παρατηρήσεις που λέχθηκαν για σειρά ετών, των τριών τελευταίων τουλάχιστον, η γενική τοποθέτηση της Βουλής ήταν ότι τουλάχιστον το κράτος θα έπρεπε από αυτά τα κέρδη να καλύπτει ολόκληρη τη ζημιά η οποία επιφέρεται στα έσοδα του ΚΟΑ από τον αρνητικό επηρεασμό των εσόδων από το ΠΡΟ ΠΟ. Δυστυχώς αν και διεφάνη με πρακτικούς αριθμούς ότι η

μείωση των εσόδων από το ΠΡΟ ΠΟ είναι πολύ μεγαλύτερη της τάξης του ενός εκατομμυρίου, το κράτος δεν καλύπτει αυτή την πτυχή της απόφασης της Βουλής και αυτό το μειονέκτημα γίνεται φέτος για πρώτη φορά πιο εμφανές, γιατί ο οργανισμός έχει ένα παθητικό στον προϋπολογισμό του της τάξης των £2 εκ. Και ενώ τα έσοδα για το 1993 από το ΛΟΤΤΟ ήταν £4,2 το κράτος παρέχει προς τον ΚΟΑ μόνο £1 εκ. ή κάλυψη του παθητικού του μόνο κατά το 1/3. Εντοπίζουμε εδώ μια αδυναμία και προτρέπουμε ακόμα μια φορά την κυβέρνηση να εξετάσει αυτή την ομόθυμη και ομόφωνη τοποθέτηση της Βουλής και υλοποιήσει αυτή την απόφαση. Ταυτόχρονα πρέπει να πούμε ότι με την υποβολή αυτού του Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, επειδή λανθασμένα δόθηκε προς τα έξω η εντύπωση ότι ήταν μια ενέργεια φιλευσπλαχνίας προς τον ΚΟΑ, δεν είναι καθόλου αυτή η σωστή προσέγγιση. Ουσιαστικά υλοποιείται η διακρατική συμφωνία εν μέρει, γιατί δεν έχουμε υπόψη μας οποιοδήποτε άλλο ποσό πέραν αυτού του ενός εκατομμυρίου λιρών που προτείνεται προς τον ΚΟΑ, να έχει δαπανηθεί είτε για άλλους αθλητικούς σκοπούς είτε για άλλους πολιτιστικούς σκοπούς όπως ήταν και το γράμμα και το πνεύμα της διακρατικής συμφωνίας, αλλά όπως ήταν και η ομόφωνη απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής και κατ' επέκταση της ολομέλειας του νομοθετικού σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα διαφωνήσω με τον κ. Καζαμία. Αποτελεί γεγονός ότι, όταν εκυρούτο η συμφωνία η διακρατική μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας, η θέση η δική μας ήταν ότι θα έπρεπε τότε να ελαμβάνετο ρητή πρόνοια, αλλά επειδή επρόκειτο περί διακρατικής συμφωνίας και επρόκειτο περί κυρωτικού νόμου, απλώς ήταν αδύνατο να επιφέρει η Βουλή τροποποιήσεις. Εν πάση περιπτώσει, έκτοτε για πρώτη φορά το κράτος φέτος προνοεί για χορηγία ενός εκατομμυρίου. Παρά ταύτα δε διαφωνούμε, και η θέση μας παραμένει συνεπής όπως τότε, ότι το κράτος από τα έσοδα από το ΛΟΤΤΟ και σαν αποτέλεσμα της ζημιάς που υφίσταται ο ΚΟΑ από την κάθετη μείωση των εσόδων του ΠΡΟ ΠΟ, θα πρέπει να είναι πιο απλόχερο και προς τον ΚΟΑ και προς θέματα πολιτισμού, όπως ήταν και η διακρατική συμφωνία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί τη ευκαιρία θα ήθελα να θίξω το εξής θέμα. Είναι γεγονός ότι τα λεφτά αυτά είναι από εισπράξεις οι οποίες γίνονται από όλη την Κύπρο και από όλες τις επαρχίες. Εκείνο που θέλω να παρατηρήσω, αν και δεν είναι του παρόντος, είναι ότι υπάρχουν επαρχίες οι οποίες έχουν απλόχερη βοήθεια από τον ΚΟΑ, ενώ υπάρχουν περιοχές και επαρχίες για τις οποίες για αρκετά χρόνια ο ΚΟΑ δεν έχει κάμει τίποτε, κανένα έργο υποδομής, ούτως ώστε να βοηθηθεί ο αθλητισμός τους. Γι' αυτό θα ήθελα να θίξω το θέμα εδώ, για να δείξουμε ότι ως Βουλή θα πρέπει αυτή την ανισομέρια όσον αφορά την παροχή κονδυλίων για έργα υποδομής του

αθλητισμού να τη διορθώσουμε, ώστε να μην ευνοείται μια επαρχία σε βάρος κάποιας άλλης επαρχίας. Απλώς είναι μια παρατήρηση η οποία πρέπει να μας προβληματίσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Γεωργίου.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μόνο μια παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε, ότι από τη μείωση των εσόδων του ΚΟΑ έχουν επηρεαστεί σοβαρά έργα που είχαν σχέση με προσφυγικά σωματεία. Ελπίζουμε να τηρηθεί αυτή η συμφωνία, για να μη χάσουμε και άλλα προσφυγικά σωματεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση. Φαίνεται ότι δεν είναι εύκολο να υπολογιστεί ποιες ζημιές έχει ο ΚΟΑ σε σχέση με τη λειτουργία του ΛΟΤΤΟ και τη μείωση των εισοδημάτων από το ΠΡΟ ΠΟ και υπεραπλουστεύουμε λίγο τη συζήτηση εδώ. Όταν ρωτήσαμε ποιος ο λόγος της τέτοιας δραστικής μείωσης των εσόδων του ΚΟΑ, φαίνεται ότι είναι πιο πολυσύνθετη η απάντηση, δεν είναι τόσο απλή, ότι δηλαδή επειδή λειτούργησε το ΛΟΤΤΟ μειώθηκαν αυτά τα έσοδα. Απλώς για διευκρίνιση και για να έχουμε ολοκληρωμένη εικόνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε στη δεύτερη και τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £1.000.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 13) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £40.000 ως κρατική χορηγία προς τη ΣΕΔΙΓΕΠ για την επαναλειτουργία του συσκευαστηρίου Αστρομερίτη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με το σκοπό της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές προχωρούμε στη δεύτερη και τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £40.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 13, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 15) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £450.000 και η διάθεσή του για την ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων της ΕΛΔΥΚ και βελτίωση των υφιστάμενων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

Παράλληλα, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η υλοποίηση των έργων ανέγερσης και βελτίωσης των κτιριακών εγκατάστασεων της ΕΛΔΥΚ δε θα πρέπει να συνεπάγεται και την πρόσληψη έκτακτου προσωπικού για την επίβλεψη και κατασκευή τους, μιας και οι μηχανικοί και οι αρχιτέκτονες του Τμήματος Δημόσιων Έργων, που εργάστηκαν για το σχεδιασμό του όλου έργου, είναι σε θέση να παρακολουθήσουν και την υλοποίησή του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £450.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 14 θέμα που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1994". Και εδώ αντιλαμβάνομαι ότι η Έκθεση είναι ομόφωνη, και γι' αυτό και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 16) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν την 1η και 6η Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £260.000 και η διάθεσή του για την ίδρυση νέας πρεσβείας της Δημοκρατίας στο Τελ Αβίβ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη και τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £260.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση, όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, το υπ' αριθμό 15, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 17) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £219.053 και η διάθεσή του για κάλυψη των ωρομισθίων 45 εργατών στο Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας για περίοδο είκοσι οκτώ δεκαπενθημέρων ως το τέλος του 1994.

Η πιο πάνω συμπληρωματική πίστωση θα διατεθεί για αύξηση της δύναμης του ωρομίσθιου προσωπικού που υπηρετεί στον αερολιμένα Λάρνακας, ώστε να στελεχωθούν κατάλληλα οι διάφορες υπηρεσίες και να μπορέσουν έτσι να αντιμετωπίσουν την αναμενόμενη αεροπορική κίνηση, ιδιαίτερα κατά τις ώρες αιχμής.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £219.053 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των άρθρων 1 μέχρι 3;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Βλέπω ότι για τα υπ' αριθμό 16 και 17 θέματα της ημερήσιας διάταξης δεν υπάρχουν εκθέσεις, δεν είναι έτοιμες οι Εκθέσεις. Το επόμενο κατά συνέπεια θέμα είναι το υπ' αριθμό 18 "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 7) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Μαΐου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £120.000 και η διάθεσή του για την αγορά και εγκατάσταση δύο κινητών μονάδων διύλισης νερού για τη διασφάλιση της υδατοπρομήθειας της Αθηένου.

Όπως είναι γνωστό, η ύδρευση της Αθηένου, που γίνεται με αγωγό που διέρχεται από την τουρκοκρατούμενη περιοχή, παρουσιάζει κατά καιρούς δυσχέρειες, πράγμα που δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στους κατοίκους της κοινότητας. Μέχρι να επιτευχθεί η υδροδότηση της Αθηένου με νέα ρύθμιση από το έργο του Νότιου Αγωγού, πράγμα που αναμένεται να γίνει στις αρχές του 1997, κρίνεται σκόπιμο να γίνουν ορισμένες προσωρινές διευθετήσεις για ενίσχυση της υδατοπρομήθειας της κοινότητας το ταχύτερο δυνατό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο,

αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη και τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £120.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση, όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 19 θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 9) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £58.700 και η διάθεσή του για την κάλυψη της ολικής δαπάνης επιχορήγησης του πολιτιστικού ομίλου "Διάσταση", λόγω της συμμετοχής του σε εκδηλώσεις που έγιναν στο Λονδίνο, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη και τρίτη ανάγνωση.

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Συγνώμη, κύριε Πρόεδρε, που κόβω τη ροή σας ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν κόβετε τη ροή, αλλά περίμενες να πω δεύτερη και τρίτη ανάγνωση και να σηκώσεις το χέρι σου. Δεν το σήκωσες την ώρα που ρώτησα αν υπάρχουν ομιλητές.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Ήσαστε πολύ γρήγορος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καμιά φορά.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Χωρίς να είναι επίκριση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Άξιος ο μισθός σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άξιος ο μισθός μου, λέει ο κ. Παπαγεωργίου.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με το κονδύλι το οποίο προτείνεται με αυτό το Συμπληρωματικό Προϋπολογισμό βοηθάται ή καλύπτονται τα έξοδα του πολιτιστικού ομίλου "Διάσταση" για κάποιες παραστάσεις τις οποίες έδωσε στο εξωτερικό. Απλώς υπενθυμίζω ότι αυτό το ποσό εγκρίθηκε από τον περασμένο Δεκέμβριο, αλλά επειδή δεν έγινε κατορθωτό να αποδοθεί, έτσι χρειάζεται η επαναψήφισή του. Είναι γνωστό ότι ο πολιτιστικός όμιλος "Διάσταση" είναι ένα από τα αξιολογότερα συγκροτήματα πολιτιστικά που υπάρχουν στον τόπο μας και είναι άξιο συγχαρητηρίων. Θα ήθελα όμως να υποδείξω, κύριε Πρόεδρε, ότι παρόμοια συγκροτήματα της ίδιας ή πανομοιότυπης εμβέλειας υπάρχουν και άλλα και τώρα με την αναβάθμιση και του σχετικού Υπουργείου σε Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ένας τρόπος που πραγματικά θα μπορούσε το Υπουργείο να επιδείξει την αναβάθμιση του ενδιαφέροντος του, είναι η επεξεργασία συγκεκριμένων κριτηρίων για πάγια βοήθεια παρόμοιων ομίλων όπως είναι η "Διάσταση", ούτως ώστε να μη φέρουμε σε δύσκολη θέση αυτούς τους ανθρώπους, οι περισσότεροι των οποίων αφιλοκερδώς και προσφέροντας πάρα πολλές ώρες από τον ελεύθερό τους χρόνο ασχολούνται με τα πολιτιστικά πράγματα. Να μην τους υποχρεώνουμε να ζητιανεύουν από οποιοδήποτε, την οποιαδήποτε βοήθεια, για να αφήσουμε εν ζωή αυτούς τους αξιόλογους ομίλους. Όπως είναι η "Διάσταση", θα ήθελα να αναφέρω ακόμα δυο ομίλους και τέτοιοι είναι ο "Άρης" Λεμεσού και το ΣΥ.ΚΑ.ΛΥ. της Λύσης, αλλ' είναι γνωστές οι οικονομικές ανάγκες που έχουν όλοι αυτοί οι όμιλοι, οι αναγνωρισμένοι παγκύπρια για την προσφορά τους. Γι' αυτό δεν είναι δυνατό, όταν κάποιοι αποφασίζουν να ζητιανέψουν σχεδόν στην κυριολεξία κάποια ποσά, άλλοι να πετυχαίνουν και άλλοι

να μην πετυχαίνουν. Και συγκεκριμένα έχω υπόψη μου παρόμοιο αίτημα το οποίο χρονολογείται από μηνών του συλλόγου "ΑΡΗΣ" Λεμεσού που όχι μόνο δεν έχει εγκριθεί, αλλά δεν έχει δοθεί η οποιαδήποτε απάντηση. Γι' αυτό πιστεύω ότι αυτό μπορεί να θεωρηθεί από κάποιους σαν άνιση μεταχείριση, γι' αυτό με την αναβάθμιση του Υπουργείου Παιδείας και σε Πολιτισμού πιστεύω ότι έφθασε ο καιρός να επεξεργαστούν συγκεκριμένα κριτήρια βοήθειας αυτών όλων των ομίλων, για να μπορέσουν με αξιοπρέπεια να συνεχίσουν την αξιόλογη πολιτιστική και πολιτική δράση τους. Γιατί αφ' ης στιγμής είναι σε θέση να εξέρχονται των συνόρων μας και να παρουσιάζονται διεθνώς σε σκηνές ολκής, τότε ασφαλώς δεν μπορεί να αρνηθεί κανένας ότι υπάρχει και ένα πολιτικό εκτόπισμα στην παρουσία τους. Γι' αυτό παρακαλούμε το αρμόδιο Υπουργείο, το ταχύτερο να επεξεργαστεί αυτούς τους κανόνες και να ανταποκριθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό στα δίκαια αυτά αιτήματα. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα σας δώσω το λόγο, κύριε Θεοδώρου, αλλά θα ήθελα προηγουμένως να πω ότι προσυπογράφω αυτά που έχετε αναφέρει, κύριε Καζαμία, και για να μην αναφέρουμε άλλους δέκα ομίλους, γιατί υπάρχουν πάρα πολλοί πολιτιστικοί όμιλοι, γίνονται πράγματι πάρα πολλά που αποτελούν, θα έλεγα, την καλύτερη διαφώτιση του Κυπριακού στο εξωτερικό. Όμως πολλές φορές όχι μόνο καθυστερεί το Υπουργείο να προσέλθει με εισηγήσεις, αλλά έρχονται κάποιοι προϋπολογισμοί χωρίς επεξηγήσεις, παν πίσω και σωστά παν πίσω από την Επιτροπή Οικονομικών, σταυρώνονται ποσά, και μετά καθυστερούν και πάλι. Γι' αυτό εκείνο το οποίο ζητούμε από την κυβέρνηση είναι να προχωρήσει με κριτήρια και να υπάρξει ταχύτερος ρυθμός, για να καλύψει αυτά τα προβλήματα.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε πλείστα όσα σημεία με έχει καλύψει ο αγαπητός συνάδελφος Κίκης Καζαμίας. Απλώς θα ήθελα να προσθέσω ότι κάτω από τις σημερινές συνθήκες οι πολιτιστικές δαπάνες του κράτους μας θα πρέπει ταυτόχρονα να θεωρούνται ή να επιδιώκεται να γίνουν και δαπάνες διαφώτισης. Γιατί είμαι βέβαιος ότι όση δουλειά διαφωτιστική μπορεί να κάμει μια επιτυχημένη πολιτιστική εξόρμηση στο εξωτερικό, δεν μπορεί να γίνει από όλες τις διπλωματικές μας υπηρεσίες για έναν ολόκληρο χρόνο. Είναι επομένως επένδυση τεράστιας σημασίας. Είναι επένδυση και για τον πολιτισμό, για την ανάπτυξη του πολιτισμού μας, και ασφαλώς μόνο και γι' αυτό το λόγο θα έπρεπε να μετρά. Αλλά επαναλαμβάνω κάτω από τις συνθήκες που περνά ο τόπος μας, και φοβούμαι ότι οι συνθήκες αυτές θα διαρκέσουν επί μακρόν, θα πρέπει η κυβέρνηση να σκεφθεί πολύ σοβαρά την αξιοποίηση αυτών των συγκροτημάτων τα οποία, συμφωνώ είναι πάρα πολλά, και είναι αξιολογότατα συγκροτήματα και για σκοπούς διαφώτισης στο εξωτερικό. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν κατά καιρούς εγείρομαι από τη θέση μου για να πω ότι οι προϋπολογισμοί είτε του ΘΟΚ είτε άλλων πολιτιστικών οργανισμών θα πρέπει να περνούν από την Επιτροπή Παιδείας, δεν είναι τυχαίο. Την πολιτική δεν την

ελέγχουν οι τεχνοκράτες της Επιτροπής Οικονομικών του κάθε οργανισμού, αλλά οι Βουλευτές που ασχολούνται με τα προβλήματα. Δε διαφωνώ ποσώς με ό,τι οι προηγούμενοι των συναδέλφων είπαν, αλλά θέλω να τονίσω το εξής: Τουλάχιστον η παρούσα κυβέρνηση σε πρώτο στάδιο επέδειξε και απέδειξε ότι ενδιαφέρεται για τον πολιτισμό μετονομάζοντας το Υπουργείο. Και εξ όσων τουλάχιστον γνωρίζω, ο Προϋπολογισμός του 1995 θα περιλαμβάνει αυξημένες δαπάνες, αλλά και πρόταση πώς μπορεί να καλύπτονται οι πολιτιστικές δραστηριότητες είτε μέσω του ΘΟΚ είτε μέσω της πολιτιστικής υπηρεσίας του Υπουργείου Παιδείας. Χωρίς αμφιβολία, και συμφωνώ και υπερθεματίζω, οι πολιτιστικές εκδηλώσεις δεν αναφέρονται μόνο στο αξιόλογο συγκρότημα "Διάσταση", αλλά επεκτείνονται και στον "Αρη" βεβαίως, γιατί έχει θαυμάσιες εμφανίσεις στο εξωτερικό, στο Λύκειο Ελληνίδων της Αμμοχώστου, όπως και σε σωρεία άλλων σωματείων της Λευκωσίας κλπ, οι οποίες θα πρέπει να καλύπτονται. Και είναι εδώ που ήταν μόνιμο και πάγιο το δικό μας αίτημα ως κόμμα ότι ο ΘΟΚ δεν μπορεί να είναι μόνο κρατική σκηνή ή μόνο θεατρική σκηνή, αλλά θα πρέπει να διαδραματίζει έναν ευρύτερο ρόλο, όπως ο ΚΟΑ που καλύπτει όλες τις πτυχές και δομές του αθλητισμού είτε αυτές αφορούν ποδόσφαιρο είτε αφορούν κλασικό αθλητισμό. Το αυτό θα πρέπει κάποια στιγμή να γίνει κι εδώ. Η αναβάθμιση. Δηλαδή και οι προϋπολογισμοί του ΘΟΚ να συμπεριλαμβάνουν ακριβώς και τη διάθεση χρημάτων για πολιτιστικές εκδηλώσεις πέραν από τη θεατρική σκηνή. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου.

ΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Σίγουρα, κύριε Πρόεδρε, η προβολή που έχει γίνει από το συγκρότημα της Διάστασης στο εξωτερικό τιμά την Κύπρο και ασφαλώς έχει προβάλει και το Κυπριακό, γιατί αυτός ήταν και ο σκοπός των εκδηλώσεων αυτών και δικαίως εγκρίνεται αυτή η δαπάνη και θα πρέπει να τυγχάνει αυτής της βοήθειας. Παράλληλα όμως υποστηρίζουμε κι εμείς ότι θα πρέπει να μελετηθούν κάποια κριτήρια, ούτως ώστε όλα εκείνα τα αξιόλογα συγκροτήματα τα οποία αναβαθμίζουν το πολιτιστικό μας επίπεδο και το προβάλλουν διεθνώς, θα πρέπει να τυγχάνουν οπωσδήποτε κάποιας κρατικής βοήθειας, για να μπορούν να διατηρούνται. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £58.700 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 22 θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991" (πρόταση νόμου). Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι ομόφωνη η Έκθεση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι ομόφωνη, κύριε Πουργουρίδη. Υπάρχει διαφωνία από τον κ. Χατζηγιάννη και θα γίνει ψηφοφορία.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Άριστος Χρυσοστόμου
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε την υπό αναφορά πρόταση νόμου σε δώδεκα συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 19 Μαρτίου 1992 και 2 Ιουνίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης της πιο πάνω πρότασης νόμου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και εκπρόσωποι του Υπουργείου του, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Με την υπό αναφορά πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη, σκοπείται η τροποποίηση του περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Νόμου, ώστε τα τέλη για την κατανάλωση νερού από το Υδατικό Κυβερνητικό Έργο του φράγματος Κούρη να καθοριστούν σε 5 σεντ ανά τόνο, όταν το νερό χρησιμοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.

Ενημερώνοντας την Επιτροπή για την υπό εξέταση πρόταση νόμου, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος δήλωσε ότι, με βάση τις ισχύουσες τιμές του νερού των κυβερνητικών φραγμάτων, που κυμαίνονται μεταξύ 3,5 σεντ και 7 σεντ ανά κυβικό μέτρο, ανακτάται μόνο το 34% του μέσου σταθμικού όρου του κόστους λειτουργίας και συντήρησης των φραγμάτων. Με βάση τις πρόνοιες της συμφωνίας δανείου που υπογράφτηκε το Μάιο του 1988 με τη Διεθνή Τράπεζα για τη χρηματοδότηση της δεύτερης φάσης του σχεδίου του Νότιου Αγωγού, το ποσοστό αυτό θα πρέπει να ανέρχεται στο 38%. Με τις σημερινές τιμές του νερού, η κυβέρνηση

δε συμμορφώνεται στις πρόνοιες της πιο πάνω συμφωνίας, με αποτέλεσμα να τίθεται σε κίνδυνο η αξιοπιστία της τόσο απέναντι στη Διεθνή Τράπεζα όσο και απέναντι σε άλλους δανειοδοτικούς οργανισμούς. Τονίζοντας τη σοβαρότητα του θέματος, ο κ. Υπουργός αναφέρθηκε σε σχετική επιστολή του Υπουργείου Οικονομικών προς το Υπουργείο του, στην οποία γίνεται μνεία στα σοβαρά παράπονα που εκφράστηκαν από τη Διεθνή Τράπεζα το Σεπτέμβριο του 1991, για το γεγονός ότι η Κύπρος παραβαίνει τις δεσμεύσεις της για αύξηση των τελών για άρδευση που καθορίζονται στις πρόνοιες της συμφωνίας δανείου για τη δεύτερη φάση του σχεδίου του Νότιου Αγωγού. Στην ίδια επιστολή επισημαίνονται οι κίνδυνοι που μπορεί να προκύψουν από τη μη συμμόρφωση της κυβέρνησης προς την εν λόγω συμφωνία και ιδιαίτερα ο κίνδυνος να διακοπεί η δανειοδότηση που παρέχει η Διεθνής Τράπεζα όχι μόνο για τη δεύτερη φάση του σχεδίου του Νότιου Αγωγού, αλλά και για τα άλλα σχέδια που χρηματοδοτεί στην Κύπρο.

Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, αναφερόμενος στη νομική πτυχή του θέματος, δήλωσε ότι η συμφωνία δανειοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη Διεθνή Τράπεζα για τη δεύτερη φάση του Νότιου Αγωγού όχι μόνο είναι δεσμευτική για τη Δημοκρατία, αλλά υπερισχύει και οποιουδήποτε ημεδαπού νόμου από την ημερομηνία της δημοσίευσής της στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, δηλαδή από την 8η Ιουλίου 1988, σύμφωνα με το άρθρο 169.3 του συντάγματος.

Οι εκπρόσωποι όλων των αγροτικών οργανώσεων που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή δήλωσαν ότι κατανοούν τη δυσκολία που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση για μείωση των υδατικών τελών λόγω των διεθνών συμβατικών της υποχρεώσεων. Όμως, τόνισαν ιδιαίτερα το γεγονός πως το κόστος παραγωγής των αγροτικών προϊόντων είναι ήδη πολύ ψηλό, γι' αυτό και ζήτησαν το ποσό που θα επωφελούνταν από την προτεινόμενη πρόταση νόμου να παρέχεται σ' αυτούς με χρηματική ή άλλης μορφής επιχορήγηση. Διαφορετικά, τόνισαν οι ίδιοι εκπρόσωποι, η ενασχόλησή τους με τη γεωργία θα καταστεί ασύμφορη και θα έχει ως αποτέλεσμα την εγκατάλειψη του γεωργικού επαγγέλματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της και ιδιαίτερα τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα ότι η συμφωνία δανειοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη Διεθνή Τράπεζα για τη δεύτερη φάση του σχεδίου του Νότιου Αγωγού είναι δεσμευτική για τη Δημοκρατία και υπερισχύει οποιουδήποτε ημεδαπού νόμου, άρα δεν μπορεί να ψηφιστεί νόμος που να προνοεί μείωση των τελών του νερού, με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κομμάτων που εκπροσωπούνται σ' αυτή εισηγείται στη Βουλή την απόρριψη της υπό αναφορά πρότασης νόμου, με εξαίρεση το Μέλος της-Βουλευτή κ. Σοφοκλή Χατζηγιάννη που τάχθηκε υπέρ της ψήφισής της.

Παράλληλα, η Επιτροπή πιστεύει ότι, επειδή τα ισχύοντα τέλη νερού είναι ψηλά, το κόστος παραγωγής των αγροτικών προϊόντων αυξάνεται, γι' αυτό, αφού η τιμή του νερού δεν μπορεί να μειωθεί, καλεί την κυβέρνηση να εξεύρει άλλους υπαλλακτικούς τρόπους μείωσης του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, για να μην οδηγηθούν οι γεωργοί στην εγκατάλειψη του επαγγέλματός τους και για να παραμείνουν στη γη τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Σοφοκλής Χατζηγιάννης.

Κύριε Χατζηγιάννη, ένεκα του ότι όλοι οι συνάδελφοι ψήφισαν εναντίον, ελπίζω να μην αποφασίσετε να τους τιμωρήσετε μιλώντας μια ώρα. Έχετε το λόγο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Η δική μου πρόταση νόμου ήταν απότοκο του σοβαρού προβλήματος που αντιμετωπίζει ο γεωργοκτηνοτροφικός μας κόσμος ο οποίος τα τελευταία χρόνια έχει πληγεί, αν θέλετε, απ' όλες τις πλευρές και ιδιαίτερα από το ψηλό κόστος το οποίο έχει να αντιμετωπίσει για την παραγωγή του προϊόντος του. Φαίνεται ότι όλοι συμφωνούμε ότι πράγματι υπάρχει ψηλό κόστος και ιδιαίτερα η τιμή των επτά σέντ για το νερό από το φράγμα του Κούρη είναι τιμή η οποία επιβαρύνει στα σίγουρα το κόστος παραγωγής. Εκεί που φαίνεται να διαφωνούμε είναι κατά πόσο αυτή η Βουλή μπορεί να ψηφίσει αυτή την πρόταση νόμου. Δηλαδή, για την αναγκαιότητα, αν θέλετε, μείωσης της τιμής του νερού από επτά σέντ σε πέντε σέντ. Φαίνεται ότι όλοι οι συνάδελφοι συμφωνούν. Ο λόγος που βγήκα στο βήμα...

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Γιατί δεν το κάνουμε μηδέν, δωρεάν;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Φιλίππου, σας παρακαλώ, γιατί διακόπτετε τον ομιλητή;

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Είναι με την άδεια του ομιλητή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ο ομιλητής που θα σας δώσει την άδεια ή ο Πρόεδρος; Εσείς, ο σεμνός άνθρωπος γιατί το κάνετε;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν το κάνουμε μηδέν, διότι θέλουμε να είμαστε σοβαροί άνθρωποι και εκείνο το οποίο εισηγηθήκαμε ήταν μια λογική τιμή. Και τα πέντε σέντ, αγαπητέ συνάδελφε, είναι κατ' εμάς λογική τιμή για προσφορά του νερού, όταν είναι καθαρά για γεωργικούς σκοπούς και όπως ξέρετε, επαναλαμβάνω -και σ' αυτό συμφωνούν όλοι όσοι ασχολούνται με τα γεωργικά προβλήματα- η τιμή των επτά σέντ επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό το κόστος παραγωγής. Αν λοιπόν υπάρχει ένα θέμα το οποίο παραμένει προς συζήτηση, και εγώ αυτό αντιλαμβάνομαι από τους λοιπούς συναδέλφους, είναι ότι η Βουλή αυτή δεν μπορεί να ψηφίσει πρόταση νόμου η οποία είναι αντισυνταγματική, διότι αυτή είναι η τοποθέτηση, αν θέλετε, και της κυβέρνησης αυτής και της προηγούμενης κυβέρνησης και της Γενικής Εισαγγελίας. Ο λόγος που εγώ την ψηφίζω, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, είναι γιατί απλούστατα πιστεύω ότι δεν είναι αντισυνταγματική. Και αν θέλετε, θα δώσω το επιχείρημά μου -γι' αυτό άλλωστε βγήκα στο βήμα- διότι σίγουρα δε θα έπρεπε να αναμένει κάποιος ότι εν γνώσει του ένας Βουλευτής ψηφίζει νόμο ο οποίος είναι αντισυνταγματικός.

Διαβάζοντας από την τελευταία παράγραφο της Έκθεσης, η οποία έχει κυκλοφορήσει -στην πρώτη σελίδα- βγαίνει αβίαστα το συμπέρασμα ότι οι τιμές του νερού δεν είναι ομοιόμορφες παγκύπρια. Λέει καθαρά ότι: "... με βάση τις ισχύουσες τιμές του νερού των κυβερνητικών φραγμάτων..."

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, αν μου επιτρέπετε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ένας συνάδελφος είναι υπό αδιαθεσία σοβαρή και έρχεται το ασθενοφόρο.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ποιος συνάδελφος;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ο Αντρέας Γεωργίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, να κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα.

(Ώρα διακοπής: 6.29 μ.μ.)

(Ώρα επανέναρξης: 6.35 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, απλώς δώστε μου πέντε λεπτά. Πρώτα, πρώτα πιστεύω ότι ερμηνεύω τα αισθήματα όλων σας. Να ευχηθούμε στο συνάδελφο που είχε την ξαφνική ασθένεια να αναρρώσει πολύ γρήγορα.

Εισηγούμαι να αναβληθούν όλα τα υπόλοιπα θέματα του Κεφαλαίου Α' της νομοθετικής εργασίας, δεν υπάρχει τίποτε το επείγον. Θα δώσουμε το λόγο στον κ. Χατζηγιάννη να μιλήσει στην επόμενη συνεδρία.

Σας αναφέρω ότι οι Κανονισμοί υπ' αριθμό 26 και 31 στην ημερήσια διάταξη αποσύρονται από τη νομοθετική εργασία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα σας παρακαλούσα να κάνετε μια έκκληση προς τον τύπο και το ραδιόφωνο μήπως δοθεί τίποτε τώρα, ότι ασθένησε αιφνιδίως και δεν το ξέρει κανένας ούτε η σύζυγός του ούτε η οικογένειά του. Να κάνετε μια έκκληση εσείς, διότι κάπου ο τύπος και το ραδιόφωνο πετάχτηκε έξω και μήπως επαναληφθεί κάτι το οποίο έγινε προηγουμένως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ήδη έγινε η έκκληση εκ μέρους σας, την οποία και προσυπογράφω. Ελπίζω να έχουμε προλάβει τουλάχιστον και να μην ακουστεί τίποτε πριν ειδοποιηθεί η οικογένειά του.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 14) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Οι περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών (Άδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ετήσια κατάσταση των λογαριασμών του Ταμείου Λαχείου Πρόνοιας για το έτος που έληξε στις 31/12/1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ετήσια Έκθεση Δραστηριοτήτων της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού για το έτος 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Έγγραφο που αφορά την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΤ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Έγγραφο που αφορά την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΑ δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Έγγραφα που αφορούν τη σκοπούμενη πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Ετήσια Έκθεση του Τμήματος Συνεργατικής Ανάπτυξης για τα έτη 1988, 89, 90.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Έχουμε τελειώσει την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Απάντηση ημερομηνίας 25 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ.Ντίνου Μιχαηλίδη στις ερωτήσεις ΣΤ'Β' 248 και ΣΤ'Γ 181, ημερομηνίας 7 Μαΐου 1993 και 6 Απριλίου 1994, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου και Λάρνακας κ. Κίκη Γιάγκου και Θάσου Μιχαηλίδη, αντίστοιχα.

"Σχετικά με το θέμα της μετακίνησης του χοιροστασίου του κ. Χ"Στεφάνου στη Δρομολαξιά σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε (Αρ. Απόφασης 40.935 ημερ. 27/4/94) να εγκρίνει την καταβολή στους ιδιοκτήτες του χοιροστασίου, που βρίσκεται μέσα στο τεμάχιο 144 του Φ/Σχ. L/23 του χωριού Δρομολαξιά, κ.κ. Στέφανο Πέτρου Χ"Στεφάνου και Πέτρο Χ"Στεφάνου, ποσού ύψους £40.000 ως αποζημίωση για τη διάλυση του χοιροστασίου, δηλαδή ποσού ύψους £10.000 με την έναρξη της κατεδάφισης των υποστατικών και ποσού ύψους £30.000 με τη συμπλήρωση και τη μετακίνηση όλων των άχρηστων υλικών.

(2) Η ένταξη του πιο πάνω τεμαχίου στην οικιστική ζώνη θα γίνει μέσα στα πλαίσια της γενικής αναθεώρησης της Δήλωσης Πολιτικής και των Ζωνών που προγραμματίζεται για το 1995".

Απάντηση ημερομηνίας 31 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 81, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Αναφορικά με αίτημα της κοινότητας Έμπας για ασφαλτόστρωση του δρόμου Έμπας - Κισσόνεργας, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Πρόκειται για αγροτικό δρόμο που συνδέει τις κοινότητες Έμπας και Κισσόνεργας και που κατασκευάστηκε στα πλαίσια του Αναδασμού Έμπας.

(β) Η ασφαλτόστρωσή του γίνεται σταδιακά από τους Προϋπολογισμούς Αναπτύξεως. Πρόσφατα συμπληρώθηκε η ασφαλτόστρωση τμήματος του δρόμου έναντι δαπάνης £5.000. Για το υπόλοιπο τμήμα του δρόμου, μήκους 600 μ., θα απαιτηθεί ποσό £15.000. Σχετική πρόνοια έχει περιληφθεί στις προτάσεις του Υπουργείου μου για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του έτους 1995."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 143, ημερομηνίας 10 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Σχετικά με διάφορα προβλήματα που απασχολούν την κοινότητα Καλιανών σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Ο δρόμος από τη Λινού μέχρι τη Γαλάτα αποτελεί τμήμα του παλιού δρόμου Λευκωσίας - Τροόδους και υπάγεται στη δικαιοδοσία του Τμήματος Δημοσίων Έργων. Το εν λόγω Τμήμα ετοίμασε μελέτη για ανακατασκευή/βελτίωση του εν λόγω δρόμου έναντι προκαταρκτικής δαπάνης £1.2 εκ., στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως δε του 1994 υπάρχει πρόνοια για ποσό £100.000 για έναρξη εργασιών. Στα πλαίσια της ίδιας μελέτης προβλέπεται και η βελτίωση του δρόμου προς το χωριό Τεμπριά.
2. Όσον αφορά το δρόμο που οδηγεί προς το χωριό Καλιάνα, αυτός υπάγεται στη δικαιοδοσία της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας και συντηρείται τακτικά."

Απάντηση ημερομηνίας 23 Μαΐου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 182, ημερομηνίας 6 Απριλίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Θάσου Μιχαηλίδη.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχει κινήσει τις διαδικασίες για αλλαγή της ξύλινης στέγης του κτιρίου που στεγάζει το δημοτικό σχολείο στον Κόρνο. Προς το σκοπό αυτό έχει προκηρύξει προσφορές οι οποίες έχουν ήδη λήξει και αναμένεται πολύ σύντομα, αρχές Ιουνίου, να αρχίσουν οι εργασίες για υλοποίηση του έργου αυτού."

Απάντηση ημερομηνίας 25 Μαΐου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 184, ημερομηνίας 12 Απριλίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

"(α) Σήμερα στην Κύπρο λειτουργούν γύρω στα 500 αυτόνομα συνεργατικά ιδρύματα με 3 000 υπαλλήλους περίπου που διεξάγουν χρηματικές δοσοληψίες και άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Οι εργασίες και γενικά οι δραστηριότητες των ιδρυμάτων αυτών αυξάνονται ραγδαία από χρόνο σε χρόνο.

Κατά καιρούς παρουσιάζονται ελλείμματα και σε σπάνιες περιπτώσεις καταχρήσεις οι οποίες στις πλείστες περιπτώσεις προέρχονται από τα μικρά συνεργατικά ιδρύματα.

Λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος των συνεργατικών ιδρυμάτων, τον όγκο εργασιών τους, τις συνθήκες εργασίας και το επίπεδο μόρφωσης του προσωπικού, κυρίως των μικρών εταιρειών στην ύπαιθρο (μορφωτικό, ικανότητες κλπ., που λόγω του μικρού μεγέθους τους και των περιορισμένων οικονομικών τους πόρων δεν μπορούν να εργοδοτήσουν πλέον κατάλληλους και προσοντούχους), τα κρούσματα ελλειμμάτων και καταχρήσεων, συγκρινόμενα με εκείνα άλλων οργανισμών με παρόμοιες δραστηριότητες, δεν κρίνονται υπερβολικά.

Οι αυξανόμενες δραστηριότητες των συνεργατικών ιδρυμάτων απαιτούν περισσότερο χρόνο τόσο για τον ετήσιο έλεγχο των λογαριασμών τους όσο και για την εποπτεία τους. Το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας προβαίνει σ' όλα τα αναγκαία διαβήματα για την πλήρωση όλων των κενών θέσεων που υπάρχουν, για να μπορεί το Τμήμα να επιτελεί έγκαιρα τα καθήκοντά του.

Το όλο θέμα της σωστής επάνδρωσης του Τμήματος Συνεργατικής Ανάπτυξης συζητείται με τις αρμόδιες υπηρεσίες.

(β) Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, καταβάλλονται προσπάθειες για επάνδρωση του Τμήματος, ώστε να γίνεται η αναγκαία προληπτική εποπτεία σ' όλα τα συνεργατικά ιδρύματα με στόχο τη μη ύπαρξη ελλειμμάτων και ατασθαλιών ή τουλάχιστον την ελαχιστοποίησή τους. Πέραν τούτου έχουν ετοιμαστεί συστήματα εσωτερικού ελέγχου, κατ' αρχήν για τα συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα, τα οποία άρχισαν να εφαρμόζονται. Προβλήματα για την εφαρμογή τους παρουσιάζονται στα μικρά συνεργατικά ιδρύματα λόγω αντικειμενικών δυσκολιών και συνεχίζονται οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση και επίλυσή τους. Σε περιπτώσεις μεγάλων ελλειμμάτων ή ατασθαλιών, η υπόθεση καταγγέλλεται στον Αρχηγό της Αστυνομίας για τη διεξαγωγή αστυνομικής έρευνας και προσαγωγή των ενεχομένων ενώπιον της Δικαιοσύνης.

(γ) Οι εγγυήσεις όλων των υπαλλήλων τόσο των νέων που προσλαμβάνονται όσο και των παλαιών επανεξετάζονται τακτικά από τις κατά νόμο υπεύθυνες επιτροπείες κατόπιν οδηγιών του Εφόρου και αναπροσαρμόζονται ανάλογα."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Μαΐου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 187, ημερομηνίας 13 Απριλίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θεωρώντας σημαντική τη σωστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών, από τη νεαρή τους ηλικία, πάνω στα θέματα υγείας γενικά και ειδικά στα θέματα της υγιεινής διατροφής, προέβη στις πιο κάτω ενέργειες:

1. Το 1991 όρισε διατμηματική επιτροπή για να επεξεργαστεί και να υποβάλει ένα αναλυτικό πρόγραμμα αγωγής υγείας για ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας (Προδημοτική, Δημοτική, Μέση και Τεχνική Εκπαίδευση). Στην επιτροπή μετέχουν και λειτουργοί των Υπουργείων Υγείας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
2. Το 1991 ετοιμάστηκε το αναλυτικό πρόγραμμα αγωγής υγείας το οποίο αποτελείται από εννέα ενότητες μεταξύ των οποίων η ενότητα "Διατροφικές Συνήθειες".

3. Μετεκάλεσε το 1992 και το 1993 τέσσερις εμπειρογνώμονες από το Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι δίδαξαν μεθόδους διδασκαλίας του θέματος σε ογδόντα περίπου εκπαιδευτικούς της Δημοτικής, Μέσης και Τεχνικής Εκπαίδευσης, διαφόρων ειδικοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί αξιοποιούνται ως πολλαπλασιαστές των ιδεών και συντονιστές του θέματος στις σχολικές τους μονάδες.
4. Οι Λειτουργοί Ανάπτυξης Προγραμμάτων, όλων των ειδικοτήτων, εργάστηκαν και εργάζονται στην αναθεώρηση του διδακτικού και βοηθητικού υλικού, ώστε να συμπεριληφθούν θέματα αγωγής υγείας σε όλα τα βοηθήματα. Ειδικότερα, το βοήθημα της Οικιακής Οικονομίας με θέμα "Διατροφή και Υγεία" για τις τάξεις Α' και Β' Γυμνασίου έχει αναθεωρηθεί και ετοιμάζεται το βοήθημα για τη Γ' Γυμνασίου. Με το ίδιο θέμα βρίσκεται υπό έκδοση υλικό για τις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις των Δημοτικών Σχολείων και παράλληλα ετοιμάζεται υλικό για τα νηπιαγωγεία και την Α' και Β' τάξη Δημοτικού.
5. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, σε συνεργασία με άλλα Υπουργεία και Υπηρεσίες οργανώνει σεμινάρια επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού πάνω σε θέματα αγωγής υγείας και προληπτικής υγιεινής.
6. Προώθησε κανονισμούς λειτουργίας των σχολικών κυλικείων με θετικά αποτελέσματα για τις διατροφικές συνήθειες των παιδιών σχολικής ηλικίας.
7. Μετέχει ενεργά σε όλες τις Εθνικές Επιτροπές που έχουν συσταθεί για τα θέματα διατροφής και υγείας.
8. Η αγωγή υγείας είναι θέμα το οποίο διαπλέκεται και συνυφαίνεται με όλα τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος της εννιάχρονης εκπαίδευσης. Στους μαθητές των λυκείων συνυφαίνεται με τα μαθήματα του βασικού κορμού και περιλαμβάνεται σε μερικά μαθήματα επιλογής όπως είναι η Βιολογία, τα Φυσιογνωστικά, η Βρεφοκομία/Παιδοκομία κ.ά."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο Κεφάλαιο Δ' δε θα υπάρξει συζήτηση.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την Πέμπτη, 16 Ιουνίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 10) του 1994.
2) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1994.
3) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
4) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

5) Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

6) Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

7) Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

8) Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

9) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

10) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

11) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου). (Συνέχιση της συζήτησης).

12) Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

13) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λάρνακας του 1994.

14) Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994.

15) Οι Δημοτικοί (περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμμοχώστου του 1994.

16) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

17) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994.

18) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Αλλαγές Στοιχείων στο Μητρώο Φ.Π.Α.) Κανονισμοί του 1994.

19) Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Μεταβιβάσεις Λειτουργουσών Επιχειρήσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

20) Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994.

21) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λακατάμιας.

22) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Στροβόλου.

23) Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λαπήθου.

24) Οι περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

25) Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Αναθεώρηση Τρίτης Σειράς) Κανονισμός του 1994.

26) Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διοικητικοί και Οικονομικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' : Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' : Ερωτήσεις – Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' :

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

   (α) "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

   (β) "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι απόδημοι στο εξωτερικό".

(Θέμα εγγραφέν από τους Βουλευτές κυρίους Αυ. Παπαρέ και Δ. Συλλούρη). (19.9.1991).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Ο πλημμελής φυτοϋγειονομικός έλεγχος, η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών και οι επιπτώσεις στην οικονομία".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (28.5.1992).

9) Έκθεση για τις Εργασίες της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Πράσινη Γραμμή από τον Οκτώβριο του 1992 μέχρι και τον Ιούλιο του 1993.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξης: 6.35 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Ανδρέας
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Αράμ
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Βίας στην Οικογένεια (Πρόληψη και Προστασία Θυμάτων) Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Γ. Αγαπίου, Τ. Παπαδόπουλος, Κ. Κληρίδη, Ρ. Κατσελλή, Χρ. Πουργουρίδης, Αρ. Γεωργίου, Ν. Ρολάνδης, Ευ. Ευσταθίου, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Κοντίδης, Α. Γεωργίου, Α. Καράς, Μάρ. Κυπριανού) και ψήφισή του σε νόμο.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμος του 1994", οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Τ. Παπαδόπουλος, Ευ. Ευσταθίου, Ι. Μακρίδης, Λ. Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος, Π. Παπαγεωργίου) και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 11) του 1994", οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Τ. Παπαδόπουλος, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Θεοδώρου, Τ. Χατζηδημητρίου, Χρ. Μαυροκορδάτος) και ψήφισή του σε νόμο.

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 12) του 1994", οι σύντομες αναφορές που έγιναν (Κ. Καζαμίας, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Κοντίδης, Αρ. Γεωργίου, Λ. Ιεροδιακόνου) και ψήφισή του σε νόμο.

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 13) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

8) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 15) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

9) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 16) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

10) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 17) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

11) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 7) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 8 του 1994.

12) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 9) του 1994", οι σύντομες αναφορές που έγιναν πάνω στο θέμα (Κ. Καζαμίας, Πρόεδρος, Δ. Θεοδώρου, Ν. Αναστασιάδης, Άρ. Χρυσοστόμου) και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 9 του 1994.

13) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", η σύντομη αναφορά του Βουλευτή Σ. Χατζηγιάννη πάνω στο θέμα και αναβολή του για την επόμενη συνεδρία λόγω σοβαρής αδιαθεσίας του Βουλευτή Α. Γεωργίου.

14) Κατάθεση Νομοσχεδίων, Εγγράφων και Κανονισμών.

15) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η μετακίνηση χοιροστασίου στη Δρομολαξιά - Η ασφαλτόστρωση του δρόμου Έμπας-Κισσόνεργας - Τα διάφορα προβλήματα της κοινότητας Καλιανών - Η αλλαγή της ξύλινης στέγης του κτιρίου που στεγάζει το δημοτικό σχολείο στον Κόρνο - Η αύξηση καταχρήσεων στα συνεργατικά ιδρύματα - Μαθήματα αγωγής υγείας στα σχολεία).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 16ης Ιουνίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.36 μ.μ.)

(Αρ. 34)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής τακτικής συνεδρίας του Σώματος. Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εισερχόμαστε στη νομοθετική εργασία. 'Εχω να εισηγηθώ, ένεκα του αρκετά μεγάλου αριθμού νομοσχεδίων που βρίσκονται σήμερα στην ημερήσια διάταξη, να προχωρήσουμε σε συνοπτικές διαδικασίες, για να καλύψουμε χρόνο. Γι' αυτό, αν συμφωνείτε, οι Εκθέσεις να θεωρούνται αναγνωσθείσες. Αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, εκτός βέβαια αν πρόκειται για 'Εκθεση που αφορά θέμα στο οποίο υπάρχουν διαφωνίες και δεν είναι ομόφωνη, τότε να προχωρήσουμε μ' αυτό τον τρόπο. Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση; Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει. Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πιθανόν να υπάρχουν Εκθέσεις που να είναι ομόφωνες, αλλά να χρειάζεται τοποθέτηση για επεξήγηση της θέσης της κάθε πλευράς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρίστου, αναφέρθηκα στις Εκθέσεις και είπα να θεωρούνται αναγνωσθείσες· αυτό δεν αποκλείει ομιλίες και τοποθετήσεις. Μιλώ απλώς για τις Εκθέσεις.

Λοιπόν, προχωρούμε με το πρώτο θέμα στην ημερήσια διάταξη, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 10) του 1994".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 10) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 Μαΐου και την 1η Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου της Δημοκρατίας ποσού £81.350 και η διάθεσή του για κάλυψη της πρόσθετης δαπάνης που προκύπτει από την αναθεώρηση του τρόπου εξαγωγής του γενικού επιδόματος εξωτερικού.

Σύμφωνα με τον αρμόδιο του Υπουργείου Εξωτερικών, οι αλλαγές που προτείνονται συνοψίζονται στα πιο κάτω:

(α) Τα επιδόματα εξωτερικού για όλες τις χώρες στις οποίες λειτουργούν αποστολές της Δημοκρατίας θα καταβάλλονται σε δολάρια ΗΠΑ αντί σε τοπικό νόμισμα· και

(β) καθορίζεται κατώτατη και ανώτατη σχέση κόστους ζωής, ύψους 80% και 115% αντίστοιχα, με εκείνη της Νέας Υόρκης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, πριν ασχοληθεί με το υπό αναφορά νομοσχέδιο, ζήτησε τις απόψεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών, αφού αυτή ασχολήθηκε στο παρελθόν με τα ζητήματα που σχετίζονται με τα υπό αναφορά επιδόματα.

Η Επιτροπή Εξωτερικών, αφού άκουσε τις απόψεις όλων των ενδιαφερόμενων πλευρών, συμφωνεί με τις βελτιώσεις που προτείνονται στο υφιστάμενο σχέδιο παροχής επιδομάτων εξωτερικού, παρόλο που ορισμένα παρεμφερή ζητήματα σε σχέση με τα επιδόματα αυτά εξακολουθούν να χρήζουν περαιτέρω μελέτης. Για την οριστική ρύθμιση των ζητημάτων αυτών η Επιτροπή Εξωτερικών διαβίβασε στην Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού την πρόθεσή της να προχωρήσει εν ανάγκη στη θέσπιση σχετικών Κανονισμών.

Υπό το φως των πιο πάνω η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £81.350 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1994".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 8) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Ισίδωρος Μακρίδης
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 23 Μαΐου και 6 Ιουνίου 1994.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £60.000 και η διάθεσή του για την καταβολή στο Hellenic Community Trust μέρους της πρώτης από τις τρεις ισόποσες δόσεις ύψους £100.000 για την προώθηση της δημιουργίας ελληνικού πολιτιστικού κέντρου στο Λονδίνο.

Όπως δηλώθηκε στην Επιτροπή, η κυβέρνηση σκοπεύει να συμβάλει στη λειτουργία του ελληνικού πολιτιστικού κέντρου στο Λονδίνο με τη χορήγηση οικονομικής βοήθειας συνολικού ύψους £300.000. Το κτίριο του κέντρου έχει ήδη αγοραστεί από το Hellenic Community Trust έναντι ποσού £1.250.000 και για τη βελτίωση και συντήρησή του απαιτείται πρόσθετο ποσό 1.000.000 στερλινών.

Η κυβέρνηση έχει την άποψη ότι το Hellenic Community Trust θα πρέπει να ενισχυθεί με κάθε τρόπο, επειδή η λειτούργία του κέντρου αναμένεται να αποτελέσει σταθμό στην πνευματική και πολιτιστική ζωή της ομογένειας και να προβάλει αποφασιστικά τις αξίες και τα ιδεώδη της ιστορίας και του πολιτισμού μας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού υιοθετεί τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πιττοκοπίτης θέλει τίποτε; Επειδή σας είδα ότι πήρατε το μικρόφωνο.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

'Οχι, κατέβασα το μικρόφωνο, για να έχω καλύτερο οπτικό πεδίο.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £60.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 3 μαζί με τον Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 3 μαζί με τον Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 10) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ' αριθμό 3 και 4 θέματα της ημερήσιας διάταξης δεν είναι έτοιμα. Προχωρούμε στα υπ' αριθμό 5 και 6 θέματα της ημερήσιας διάταξης. 'Εχουν κοινή 'Εκθεση.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η πιο πάνω πρόταση νόμου κατατέθηκε από τα Μέλη της Βουλής κ. Δημήτρη Συλλούρη και κ. Ρήνα Κατσελλή στις 21 Μαρτίου 1993 και το νομοσχέδιο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις 12 Μαΐου 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τα πιο πάνω σχέδια νόμου σε πέντε συνολικά συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 8 και 22 Απριλίου και 11 Νοεμβρίου 1993 και στις 19 Μαΐου και 2 Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της εξέτασης των δύο αυτών σχεδίων νόμου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, των γυναικείων οργανώσεων, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ.

Με τα σχέδια νόμου που προτείνονται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την προστασία της μητρότητας, έτσι που να αυξηθεί το δικαίωμα σε άδεια μητρότητας. Η πρόταση νόμου προβλέπει την αύξηση του πιο πάνω δικαιώματος από δώδεκα σε δεκαέξι εβδομάδες, ενώ το νομοσχέδιο προβλέπει την αύξησή του από δώδεκα σε δεκατέσσερις εβδομάδες.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ζήτησαν την έγκριση του νομοσχεδίου όπως αυτό κατατέθηκε από το Υπουργείο τους και παράλληλα πληροφόρησαν την Επιτροπή πως σε διάστημα δύο χρόνων από την ψήφισή του θα μελετήσουν την περαιτέρω αύξηση του δικαιώματος σε άδεια μητρότητας σε δεκαέξι εβδομάδες.

Οι εκπρόσωποι όλων των συνδικαλιστικών και γυναικείων οργανώσεων ζήτησαν την ψήφιση της πρότασης νόμου, η οποία προβλέπει άδεια μητρότητας δεκαέξι εβδομάδων.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ τάχθηκαν εναντίον τόσο της πρότασης νόμου όσο και του νομοσχεδίου και ζήτησαν να αφεθεί το θέμα να ρυθμίζεται μέσα από τις συλλογικές διαπραγματεύσεις. Υποστήριξαν ακόμα πως τυχόν αύξηση του δικαιώματος μητρότητας θα προκαλέσει οικονομικά προβλήματα στους εργοδότες και ειδικά σ' εκείνους που εργοδοτούν γυναικείο προσωπικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, συνεκτιμώντας τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της και αφού πήρε σαν βάση το κυβερνητικό νομοσχέδιο, αποφάσισε να το τροποποιήσει, έτσι που η άδεια μητρότητας να ορίζεται σε δεκατέσσερις εβδομάδες με την ψήφισή του και να αυξηθεί σε δεκαέξι εβδομάδες από την 1η Ιανουαρίου 1997.

Με βάση τις πιο πάνω θέσεις της, η Επιτροπή ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο των δύο αυτών σχεδίων νόμου, όπως ενοποιήθηκαν και τελικά διαμορφώθηκαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Η κ. Ρήνα Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία συνάδελφος, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι ευχάριστο το ότι, αν και με αργό ρυθμό, ορισμένες πρόνοιες που αφορούν τη μητρότητα θεσμοθετούνται σ' αυτό τον τόπο. Σήμερα έχουμε ένα νομοσχέδιο το οποίο δίνει ακόμα δύο εβδομάδες άδεια μητρότητας. Η πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από μένα και από το συνάδελφο κ. Συλλούρη, προνοούσε δεκαέξι εβδομάδες και είναι ευχάριστο που τελικά φθάσαμε στο συμβιβασμό, μετά από δύο χρόνια, το 1997, να αυξηθεί ο αριθμός τους από δεκατέσσερις σε δεκαέξι εβδομάδες. Θέλω να σημειωθεί ότι οι δεκατέσσερις εβδομάδες είναι η πιο μικρή χρονική περίοδος που προνοείται ως άδεια μητρότητας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Ειπώθηκε στην Επιτροπή ότι αυτά όλα τα ωφελήματα που δίνονται στις γυναίκες για μητρότητα μπορεί να είναι αρνητικά για την εργοδότησή τους. Σ' αυτό διαφωνούμε ριζικά, διότι δεν είναι μόνο η μητρότητα είναι και η πατρότητα και ελπίζουμε πολύ σύντομα αυτή η Βουλή και η κυβέρνηση να κυρώσουν τη σύσταση του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, η οποία παρέχει γονική μέριμνα· όχι μόνο μητρότητα στις οικογένειες. Διότι η οικογένεια είναι ο πυρήνας της κοινωνίας μας και πάνω σ' αυτή στηρίζεται ολόκληρο το οικοδόμημα του πολιτισμού μας και η ταυτότητά μας και το ότι θα συνεχίσουμε να υπάρχουμε σ' αυτό το νησί. Η κυπριακή οικογένεια είναι πολύ καλά συγκροτημένη και κάνει πολύ καλό προγραμματισμό, ούτως ώστε αν μια εργαζόμενη στα τριάντα πέντε τόσα χρόνια της εργάσιμης ζωής της κάνει δύο ή τρία παιδιά και πάρει ως άδεια μητρότητας αυτές τις δεκαέξι εβδομάδες, όπως τελικά θα είναι, αυτό δε νομίζω να είναι αρνητικό για τους εργοδότες για τους εξής λόγους: Πρώτο, όπως είπα, η άδεια μητρότητας στο διάστημα των τριάντα πέντε χρόνων είναι αμελητέος χρόνος. Δεύτερο, η μητρότητα δεν παρουσιάζεται ξαφνικά· είναι προγραμματισμένη. Όταν μείνει έγκυος μια εργαζόμενη, την άδεια θα την πάρει μετά από έξι ή εφτά ή οκτώ μήνες, οπότε οι εργοδότες μπορούν να προγραμματίσουν και να κάνουν τις απαραίτητες ρυθμίσεις, για να μη ξημιώσει η επιχείρησή τους. Τα χρήματα για την άδεια μητρότητας παρέχονται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, άρα ούτε η κυβέρνηση επιβαρύνεται καλά καλά από τη μητρότητα. Και πρέπει να ενισχυθούν ακόμα περισσότερο οι διαδικασίες για τη μητρότητα, διότι είναι ένα μεγάλο κεφάλαιο, όπως είπα, της κοινωνίας μας και εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα πάντα υποστηρίζουμε τη βελτίωσή τους και σήμερα χαιρετίζουμε αυτή τη βελτίωση, όσον αφορά την άδεια μητρότητας.

Πριν κατέβω από το βήμα, κύριε Πρόεδρε, θέλω να παρατηρήσω ότι η πρόταση νόμου κατατέθηκε από μένα και τον κ. Συλλούρη και ήμασταν στις περισσότερες απ' αυτές τις συνεδρίες στις οποίες θεσμοθετήθηκε η παράταση της προστασίας της μητρότητας και παρακαλώ να διορθωθεί ότι στους παρόντες τουλάχιστον εγώ ήμουν και είμαι σίγουρη ότι ήταν και ο συνάδελφος κ. Συλλούρης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι, κύριε Συλλούρη, ότι σας εκφράζει απόλυτα η συνάδελφος κ. Ρήνα Κατσελλή, δεν είναι έτσι;

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Έτσι είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Παπαγεωργίου, τι θέλετε; Να μιλήσετε;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Ήταν Υπουργός Εργασίας ο άνθρωπος!

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Ήταν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χριστόφια, αν θα μιλήσουν και οι μέλλοντες Υπουργοί Εργασίας, δε θα τελειώσουμε απ' εδώ!

(Γέλια)

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, όπως αναφέρεται ήδη στην Έκθεση το νομοσχέδιο ψηφίζεται ομόφωνα· η εισήγηση της Επιτροπής είναι ομόφωνη. Εκείνο το οποίο ήθελα να παρατηρήσω είναι ότι έχουμε αποφασίσει μετά από δυόμισι χρόνια η άδεια μητρότητας να είναι δεκαέξι εβδομάδες και τούτο, γιατί το Υπουργείο Εργασίας δήλωσε ότι είναι έτοιμο να μελετήσει αύξηση της άδειας μητρότητας μετά από την πάροδο κάποιου χρονικού διαστήματος. Όμως, η θέση του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναφορικά με τώρα ήταν η άδεια μητρότητας να αυξηθεί από δώδεκα σε δεκατέσσερις εβδομάδες. Εκείνο το οποίο πρέπει να επισημάνω είναι ότι οι εργοδοτικές οργανώσεις ήταν έντονα ενάντια στην πρόταση αυτή για λόγους οι οποίοι... για το οικονομικό κόστος που συνεπάγεται η επέκταση αυτής της άδειας και για άλλα κατά τη γνώμη τους μειονεκτήματα και βάρη με τα οποία θα επιβαρυνθεί ο εργοδοτικός κόσμος. Εκείνο το οποίο πρέπει επίσης να αναφερθεί είναι ότι όλες οι γυναικείες οργανώσεις έντονα υποστήριξαν το νομοσχέδιο αυτό και επέμεναν στον καθορισμό της άδειας μητρότητας σε δεκαέξι εβδομάδες. Πρέπει επίσης να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι πολύ πρόσφατα χώρα της Κοινής Αγοράς και συγκεκριμένα η Σουηδία πέρασε νομοθέτημα και χορηγεί ένα μήνα ως άδεια πατρότητας και επιπλέον για τους πατέρες επίδομα, μάλιστα ένα ισχυρό επίδομα από το κράτος, για όσους αποκτούν παιδιά. Και αυτό που είπε η κ. Κατσελλή, ότι δηλαδή αυτό το δικαίωμα πρέπει να επεκταθεί και να θεωρηθεί ως γονική μέριμνα και για τους άντρες και για τις γυναίκες, είναι ορθό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει ζητήσει το λόγο ο συνάδελφος κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο νόμος περί μητρότητας έρχεται να εναρμονίσει το νόμο με τις κοινωνικές ασφαλίσεις, γιατί με βάση το νόμο περί κοινωνικών ασφαλίσεων οι γυναίκες δικαιούνται να πληρώνονται δεκαέξι εβδομάδες άδεια μητρότητας. Όμως μέχρι σήμερα ήταν δώδεκα εβδομάδες. Το συνδικαλιστικό κίνημα από χρόνια αγωνίζεται, για να αυξηθεί ο χρόνος αυτός και φτάσαμε έτσι στις δεκαέξι εβδομάδες. Πιστεύουμε ότι είναι σημαντική αυτή η νομοθεσία και θα γίνει πιο σημαντική την 1η Ιανουαρίου 1997, όταν θα εφαρμοστεί η πρόνοια για τις δεκαέξι εβδομάδες. Θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι ο νόμος για τις κοινωνικές ασφαλίσεις που κατοχυρώνει τη μητρότητα είναι πολύ σημαντικός και το συνδικαλιστικό κίνημα και έξω από το Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα και μέσα στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα έδωσε μεγάλο αγώνα, αν και οι θέσεις των εργοδοτών ήταν αντίθετες πάνω σ' αυτό το θέμα. Θα πρέπει να ευχαριστήσουμε τη Βουλή που ομόφωνα εγκρίνει αυτή τη νομοθεσία, γιατί οι αντιθέσεις των εργοδοτών ακόμα υπάρχουν, όσον αφορά αυτό το νόμο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετά από τον κ. Κουκουμά, ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Δεν έχουμε να προσθέσουμε τίποτε από την πλευρά μας στα όσα σωστά έχουν αναφερθεί από τους άλλους συναδέλφους.

Είναι γεγονός ότι η επέκταση της διάρκειας της άδειας μητρότητας αποτελεί και επέκταση των ορίων του κράτους, της κοινωνικής πρόνοιας στον τόπο μας και θα ήθελα να συγχαρώ τους συναδέλφους κ. Κατσελλή και Συλλούρη, γιατί ανέλαβαν αυτή την πρωτοβουλία, την οποία ομόφωνα το Σώμα αποδέχεται και μετατρέπει σε νομοθεσία της πατρίδας μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Επειδή αναφέρθηκε ότι το συνδικαλιστικό κίνημα επί χρόνια διεκδικούσε αυτό το αίτημα, πιστεύω ότι είναι ορθό χάριν της ιστορίας να πω ότι αυτό το αίτημα το είχε υποβάλει πρώτα η ΣΕΚ, πριν δεκαπέντε ολόκληρα χρόνια. Και είναι άξιοι συγχαρητηρίων οι συνάδελφοι αλλά και γενικότερα η Βουλή που, παρά τις αντιδράσεις, με την τροποποίηση του νόμου αυτού πράγματι θεσπίζει καλύτερη κοινωνική πρόνοια, όσον αφορά τη μητρότητα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση των δύο σχεδίων νόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα δύο σχέδια νόμου ψηφιστούν σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα δύο σχέδια νόμου ψηφίζονται σε νόμο.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 7 θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991" (πρόταση νόμου).

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η υπό αναφορά πρόταση νόμου κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Ρένο Πρέντζα και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τη μελέτησε σε επτά συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 10 Οκτωβρίου 1991, στις 29 Οκτωβρίου 1992 και στις 10 Φεβρουαρίου, 31 Μαρτίου, 14 Απριλίου και 2 Ιουνίου 1994. Κατά τη μελέτη της πιο πάνω πρότασης νόμου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής περί τερματισμού απασχολήσεως νομοθεσίας, ώστε, σε περίπτωση απόλυσης εργοδοτούμενου από εργοδότη που απασχολεί πάνω από πέντε εργοδοτούμενους, να δίνεται το δικαίωμα επαναπρόσληψής του, αν το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών ή το Επαρχιακό Δικαστήριο αποφανθεί ότι η απόλυσή του είναι παράνομη. Προβλέπεται επίσης η καταβολή σ' αυτόν των ημερομισθίων που θα του καταβάλλονταν αν δεν είχε απολυθεί.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, η ψήφισή της θα αποθαρρύνει τις αυθαίρετες και παράνομες απολύσεις εργαζομένων, θα τους δώσει επαρκή επαγγελματική προστασία και θα περιορίσει μεγάλης κλίμακας εργατικές διαφορές και απεργίες.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τάχθηκε εναντίον της ψήφισης της υπό αναφορά πρότασης νόμου και δήλωσε πως η κυβέρνηση δε θεωρεί ότι αυτό επιβάλλεται, αν ληφθούν υπόψη οι εργασιακές συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο. Ο ίδιος εκπρόσωπος δήλωσε επίσης πως, αν το θέμα αφεθεί να ρυθμίζεται μέσα από τον Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων και το ελεύθερο των διαπραγματεύσεων, δε διατρέχουν κανένα κίνδυνο τα συμφέροντα των εργαζομένων, αφού είναι γνωστό πόσο ισχυρό είναι το συνδικαλιστικό κίνημα του τόπου μας.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ συμφώνησαν με τις πρόνοιες της υπό ψήφιση πρότασης νόμου.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ διαφώνησαν με τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και τις χαρακτήρισαν αχρείαστες, αφού αυτές καλύπτονται από τον Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων, η δε νομοθετική ρύθμισή τους θα παραβιάσει το δικαίωμα του εργοδότη να εργοδοτεί τον αριθμό των υπαλλήλων που επιθυμεί ή που χρειάζεται και θα επηρεάσει τις καλές σχέσεις εργοδοτών-εργοδοτουμένων, με δυσμενείς επιπτώσεις στην εργατική ηρεμία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε την τροποποίηση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, έτσι που οι πρόνοιές της να εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση που η παράνομη απόλυση εργοδοτούμενου γίνεται από εργοδότη που εργοδοτεί πάνω από είκοσι εργοδοτούμενους και όχι πάνω από πέντε, όπως προέβλεπε στην αρχική της μορφή.

Η Επιτροπή, αφού ενσωμάτωσε την πιο πάνω τροποποίηση στο κείμενο της υπό ψήφιση πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Χάσικος.

Σ. ΧΑΣΙΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Σήμερα καλείται η Βουλή να ψηφίσει τροποποίηση του νόμου του 1991 περί Τερματισμού Απασχόλησης και σκοπείται με την τροποποίηση αυτή ουσιαστικά να γίνουν δύο αλλαγές στην παρούσα νομοθεσία: Η πρώτη είναι ότι ο εργοδότης καλείται να καταβάλει στον εργοδοτούμενο όλους τους μισθούς από τη μέρα που απολύθηκε παράνομα μέχρι τη μέρα που το δικαστήριο αποφασίζει τελεσίδικα ότι ο εργοδοτούμενος παράνομα απολύθηκε και η άλλη καινοτομία, αν θέλετε, η άλλη αλλαγή που θέλουμε να επιφέρουμε είναι ότι ο εργοδοτούμενος έχει το δικαίωμα να ξαναπάει πίσω στη δουλειά του. Δηλαδή δίνουμε την ευχέρεια στο δικαστή του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών ή του Επαρχιακού Δικαστηρίου να διατάξει ουσιαστικά την επαναπρόσληψη του υπαλλήλου αυτού. Με αυτή την τροποποίηση δημιουργούνται πάρα πολλά προβλήματα. Πρόβλημα πρώτο: Σύμφωνα με τα κυπριακά δεδομένα, που όλοι γνωρίζουμε το ρυθμό με τον οποίο κινείται η δικαιοσύνη, μπορεί μια υπόθεση στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών να πάρει από ένα μέχρι δύο ή τρία χρόνια. Δε συζητώ τώρα για το πόσο χρόνο μπορεί να πάρει μια υπόθεση ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου. Αντιλαμβάνεστε ότι, όταν μια υπόθεση για τρία

χρόνια βρίσκεται ενώπιον του δικαστηρίου και αποφασίζει το δικαστήριο τελεσίδικα μετά από τρία χρόνια ότι "ναι, πράγματι αυτός ο υπάλληλος παράνομα απολύθηκε", σύμφωνα με αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε εμείς σήμερα, ο εργοδότης θα έχει την υποχρέωση να καταβάλει σ' αυτό τον υπάλληλο ημερομίσθια τριών χρόνων. Το ερώτημα είναι: Τι φταίει ο εργοδότης, αν στην Κύπρο δεν υπάρχει δικαιοσύνη που να κινείται, αν θέλετε, με το ρυθμό που θα θέλαμε να κινείται; Δηλαδή μέσα σε ένα χρόνο, αν ήταν δυνατό, να μπορεί να βγάλει απόφαση το δικαστήριο και να καταδικάσει τον εργοδότη, διότι "κύριε, παράνομα απέλυσες τον υπάλληλό σου και κατέβαλε όσα πρέπει να καταβάλεις". Και ακόμα πιο πέρα προχωρούμε εμείς και λέμε "επαναπρόσλαβέ τον", αν θέλει ο εργοδοτούμενος να επιστρέψει πίσω στη δουλειά του.

Μετά, υπάρχει σήμερα μια διαδικασία. Υπάρχει ο κώδικας βιομηχανικών σχέσεων που διέπει τα των εργασιακών σχέσεων. Ρυθμίζει ουσιαστικά το θέμα που συζητούμε σήμερα. Δεν είναι κάτι νέο δηλαδή οι διαφορές εργοδότη και εργοδοτουμένου. Μετά, υπάρχει η διαιτησία. Μπορεί ο εργοδοτούμενος να προσφύγει σε διαιτησία και εκεί ο διαιτητής, ναι, έχει το δικαίωμα να διατάξει και την επαναπρόσληψή του. Δηλαδή, τι προσπαθούμε εμείς σήμερα να φέρουμε; Τι επιδιώκουμε με αυτή την τροποποίηση του νόμου; Μήπως υπάρχει καμιά περίπτωση μεταξύ εργοδότη και εργοδοτουμένου... Ήδη δημιουργήθηκε ένα χάσμα. Έχουν τσακωθεί οι άνθρωποι,-για να το πω στα κυπριακά. Μπορούμε με δικαστική απόφαση να επανασυγκολλήσουμε την όλη σχέση; Την όλη εργασιακή σχέση; Και να υποχρεώσουμε τις δύο πλευρές να συνυπάρξουν εργασιακά; Δε νομίζω ότι αυτά γίνονται με αποφάσεις δικαστηρίου.

Μετά, υπάρχει το άλλο θέμα που λέει ότι - είναι νόμος αν δεν απατώμαι- μετά τον ένα χρόνο, όταν έχουμε περιπτώσεις παράνομα απολυθέντων, καταβάλλει τα λεφτά το Ταμείο Πλεονάζοντος. Δηλαδή για ένα χρόνο πληρώνει ο εργοδότης και απ' εκεί και πέρα, αν επιδικάσει το δικαστήριο αποζημίωση, ας πούμε μισθών δύο ετών, πληρώνει το Ταμείο Πλεονάζοντος. Θα καταργήσουμε αυτή τη νομοθεσία; Τι θα γίνει;

Ύστερα, η Κύπρος είναι τόσο μικρή που με το να έρθουμε να πούμε ότι είναι για επιχειρήσεις που απασχολούν πέραν των είκοσι υπαλλήλων δε νομίζω ότι καλύπτουμε το κενό. Εδώ στην Κύπρο γνωρίζει ο ένας τον άλλο στις εταιρείες. Δε μιλούμε για εταιρείες τιτάνες ούτε για εταιρείες που απασχολούν δεκάδες χιλιάδες υπαλλήλους. Αρκεί να σας πω ότι ο Διευθυντής, ας πούμε για παράδειγμα, της ΣΥΤΑ γνωρίζει μέχρι και τον τελευταίο υπάλληλο της ΣΥΤΑ, δηλαδή υπάρχει η σχέση εργοδότη και εργοδοτουμένου.

Αυτά τα πολύ λίγα, κύριε Πρόεδρε, για να πω ότι εγώ τουλάχιστο διαχωρίζω τη θέση μου. Θα ψηφίσω σύμφωνα με τη συνείδησή μου και η συνείδησή μου μου επιβάλλει να πω όχι.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Είσαι καλός εργοδότης!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας, μετά ο κ. Πιττοκοπίτης και ο κ. Χατζηγιάννης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πήρα το λόγο για να πω ότι ο συγχωριανός μου και συνάδελφός μου κ. Χάσικος μίλησε ως καλός εργοδότης, αλλά νομίζω ότι στόχος του νόμου αυτού είναι να αποτρέπει την αυθαιρεσία από πλευράς των εργοδοτών.

Δηλαδή, να σκέφτεται δύο φορές ο εργοδότης πριν απολύσει έναν υπάλληλο, διότι πιθανόν να έχει ως επίπτωση με την εκδίκαση, εφόσον αδίκως απολύει αυτό τον υπάλληλο, να του τον φέρουν πίσω και να υποχρεωθεί και το χρόνο που δεν εργαζόταν κοντά του να τον πληρώσει.

Ο στόχος λοιπόν είναι να προστατεύσει τον εργάτη, τον εργαζόμενο, τον υπάλληλο από αυθαίρετη απόλυση και νομίζω ότι πολύ δίκαια συμπληρώνεται η υπάρχουσα νομοθεσία και ο κώδικας των εργατικών σχέσεων. Υπό αυτή την έννοια θεωρώ ότι... Βέβαια είναι θέμα συνείδησης, όπως λέει και ο αγαπητός συνάδελφος, να ψηφίσει ο καθένας Βουλευτής όπως νομίζει. Θέλω να πω ότι η δική μας η συνείδηση ως κοινοβουλευτικής ομάδας μας επιτάσσει να ψηφίσουμε υπέρ του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Μιας και το νομοσχέδιο ήταν ομόφωνο, πιστεύω ότι κανένας από τους συναδέλφους δε είχε πρόθεση να μιλήσει. Μετά όμως που ο έντιμος συνάδελφος, ο κ. Χάσικος, μίλησε πάνω στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο, και εμάς η συνείδησή μας δε μας επιτρέπει να μη μιλήσουμε και να μην τοποθετηθούμε πάνω σ' αυτό το νομοσχέδιο.

Δεν μπορεί σ' αυτό τον τόπο που ζούμε -και το σύστημά μας είναι η ελεύθερη οικονομία- να παίρνουμε απλώς ό,τι μας συμφέρει. Δεν μπορούν οι εργοδότες σ' αυτό τον τόπο να τα θέλουν όλα δικά τους. Δεν μπορεί και δεν έχει κανένας το δικαίωμα αυθαίρετα να απολύει εργοδοτούμενό του, που μπορεί να έχει και πολλά χρόνια υπηρεσίας. Και μέχρι σήμερα, πέραν μιας αποζημίωσης που επιδικάζετο από το Εργατικό Δικαστήριο, αναγκαζόταν και το Ταμείο Πλεονάζοντος να καταβάλλει τίμημα για το βίτσιο εκείνου του εργοδότη που άδικα απέλυσε τον εργοδοτούμενό του. Πιστεύω ότι, αν θέλουμε να στοχεύουμε προς την Ευρώπη, αν θέλουμε πράγματι κοινωνική δικαιοσύνη, θα πρέπει παράλληλα αυτά τα οποία θεωρητικά λέμε να τα υποστηρίζουμε και έμπρακτα με σχετική νομοθεσία ή με τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.

Έχει αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος ότι πιθανόν το Εργατικό Δικαστήριο να καθυστερήσει και δύο ή και τρία χρόνια για να εκδώσει απόφαση και είναι κρίμα ο εργοδότης που θα πληρώσει μετά μισθούς για τρία χρόνια. Την ίδια στιγμή πιστεύω ότι είναι λογικό να υποβάλουμε και εμείς το ερώτημα: Πόσο δίκαιο είναι για τον εργοδοτούμενο που απολύθηκε άδικα; Και έτσι αποφαίνεται το δικαστήριο, εφόσον μελετήσει την όλη υπόθεση. Επομένως στην προκειμένη περίπτωση είναι ο εργοδοτούμενος, ο οποίος πάλι αδικείται, γιατί έμεινε χωρίς δουλειά για τρία χρόνια και μπορεί να του έχουν δημιουργηθεί του κόσμου τα προβλήματα. Εν πάση περιπτώσει είναι το λιγότερο το οποίο θα υποστεί ο όποιος εργοδότης. Τώρα, για να είμαστε δίκαιοι και στις χώρες της Ευρώπης είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις που, και όταν ακόμα το δικαστήριο διατάξει την επαναπρόσληψη του εργοδοτουμένου, επιτυγχάνεται αυτή η επαναπρόσληψη, γιατί όπως σωστά έχει αναφέρει ο έντιμος συνάδελφος πιθανόν να έχουν διαταραχθεί οι διαπροσωπικές σχέσεις ή εν πάση περιπτώσει το κλίμα το οποίο δημιουργείται να μην είναι εκείνο το οποίο πρέπει να υπάρχει, για να υπάρχει ειρήνη στην εργασία. Και σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθείται στην Ευρώπη, εφόσον κάποιου δε μας αρέσει η φάτσα του, εφόσον κάποιος δε μας αρέσει να βρίσκεται στην εργασία μας, αρχίζει η διαβούλευση μεταξύ

του εργοδότη και του εργοδοτουμένου για κάποιες αποζημιώσεις που θα ήθελαν αποφασίσει, αλλά κάτω από την απόφαση του δικαστηρίου ότι πρέπει να πάει πίσω ο εργοδοτούμενος. Μ' αυτό τον τρόπο υπάρχει περισσότερη δικαιοσύνη, όσον αφορά την απόλυση.

Θέλω επίσης να τονίσω ακόμα έναν πράγμα. Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, όπως ψηφίζεται, θα υπάρχει και θα λειτουργεί ο νόμος σε επιχειρήσεις που έχουν πέραν των είκοσι εργοδοτουμένων. Στις άλλες χώρες όπου λειτουργεί ο ίδιος νόμος είναι για επιχειρήσεις με οκτώ ως δέκα εργοδοτουμένους. Επειδή όμως για πρώτη φορά εφαρμόζεται αυτός ο νόμος, πράγματι τα Μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων είδαν με μεγάλη προσοχή τις κυπριακές ιδιαιτερότητες και το μέγεθος των επιχειρήσεων που υπάρχουν στην Κύπρο. Γι' αυτό το λόγο έχει μπει ο αριθμός είκοσι, ούτως ώστε να μη λειτουργεί ο νόμος εκεί που υπάρχει ένας υπάλληλος και είναι η ιδιαιτέρα ή ο όποιος εργοδοτούμενος ή πέντε ή επτά ή δέκα, αλλά για επιχειρήσεις οι οποίες θα έχουν πέραν των είκοσι ατόμων. Εμείς του Δημοκρατικού Κόμματος θα υπερψηφίσουμε το νόμο. Εξάλλου φαίνεται η θέση μας στην Έκθεση, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηγιάννης, ο κ. Αγαπίου, η κ. Κληρίδου, ο κ. Πουργουρίδης και ο κ. Παρισινός. Τελευταίοι οι κ.κ. Παπαγεωργίου και Ευσταθίου.

Βλέπω πολλά χέρια· επομένως θα γίνει πολλή συζήτηση πάνω στο ομόφωνο νομοσχέδιο. Θα δώσω κατά σειρά, αναλόγως κομμάτων.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εγώ θα μεταφέρω τη θέση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και σίγουρα αυτό σημαίνει ότι δεν ασπαζόμαστε καθόλου τις απόψεις, οι οποίες έχουν εκτεθεί από το συνάδελφο κ. Χάσικο.

Θα ήθελα πρώτα πρώτα να υπομνήσω ότι ο εργαζόμενος είναι η αδύνατη πλευρά σε μια σχέση εργοδοτήσεως. Και αυτός στην πράξη έχει αποδειχθεί ότι είναι το θύμα, αν θέλετε, μετά από τον τερματισμό κάποιας απασχόλησης, ο οποίος τερματισμός στις περισσότερες περιπτώσεις μεθοδεύεται από τον εργοδότη, όταν ο εργαζόμενος έχει φτάσει σε ψηλά επίπεδα μισθοδοσίας. Θα ήθελα να πω ότι δεν είναι σωστή νομικά η θέση η οποία έχει εκφραστεί, ότι δηλαδή ένα χρόνο πληρώνεται ο εργαζόμενος ως αποζημίωση και ακολούθως πληρώνεται για ένα χρόνο από το Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού. Άλλο είναι η απόλυση λόγω πλεονασμού. Και αν κάποιος απολυθεί λόγω πλεονασμού δεν παίρνει καθόλου αποζημίωση από τον εργοδότη, ενώ, αν απολυθεί παράνομα, παίρνει αποζημίωση μόνο από τον εργοδότη και δεν παίρνει από το Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού. Για να πάρει κάποιος αποζημίωση λόγω παράνομου τερματισμού απασχόλησης πρέπει να έχει εργοδοτηθεί τουλάχιστον είκοσι έξι βδομάδες. Πρέπει επίσης να έχουμε υπόψη μας, όσοι είναι δικηγόροι και εμφανίζονται στα Δικαστήρια Εργατικών Διαφορών, ότι είναι ψίχουλα τα ποσά τα οποία επιδικάζονται. Συνήθως συμβιβάζονται τα ποσά τα οποία παίρνει ένας εργαζόμενος ως αποζημίωση και επίσης είναι πεντακάθαρο ότι στις πλείστες περιπτώσεις που ένας υπάλληλος απολύεται και μένει εκτός εργασίας είναι μεθοδευμένη η απόλυσή του. Στέλλονται κάποιες προειδοποιήσεις ότι "καθυστέρησες

να έρτεις στη δουλειά σου πέντε, δέκα λεπτά", την επόμενη φορά νέα προειδοποίηση ότι "καθυστέρησες δεκαπέντε λεπτά", και δημιουργείται έτσι το υπόβαθρο ασφαλώς της παράνομης απόλυσης. Και εκεί που αποφαίνεται το δικαστήριο ότι ο τερματισμός της απασχόλησης ήταν παράνομος και καλείται ο εργοδότης να πληρώσει αποζημιώσεις πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι με το ισχύον νομικό καθεστώς, αν ένας άνθρωπος εργαστεί γύρω στα δώδεκα χρόνια -χοντροί αριθμοί- περίπου δέκα με δώδεκα χρόνια, δικαιούται δύο χρόνια μισθούς. Αλλά τι θα γίνει αν βρίσκεται ο άνθρωπος αυτός σε ένα όριο ηλικίας τέτοιο που ουσιαστικά είναι αδύνατη οποιαδήποτε απασχόληση σε οποιοδήποτε άλλο εργοδότη; Αν δηλαδή ο τερματισμός της απασχόλησης γίνει στο πεντηκοστό τρίτο έτος της ηλικίας κάποιου, ποιος είναι ο εργοδότης εκείνος που θα τον προσλάβει αυτό τον άνθρωπο να εργαστεί στην ηλικία εκείνη και μάλιστα, αν θέλετε, με μισθοδοσία του ύψους εκείνου που είχε στον προηγούμενο εργοδότη; Τουλάχιστον όσοι κινούνται μεταξύ εργαζομένων θα έχουν διαπιστώσει -απερίφραστα αυτό το λέω- ότι για όσους βγαίνουν στην ψηλή κλίμακα και είναι ασύμφορη πλέον η συνέχιση της εργοδότησής τους το επόμενο βήμα είναι η απόλυσή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, θα διακόψω απλώς για να χαιρετίσω την παρουσία μαζί μας, εδώ στο Κοινοβούλιό μας, του Προέδρου της Γερουσίας και του Προέδρου της Βουλής του Βασιλείου της Ζουαζιλάνδης των κ.κ. Lawrence Mfana Mncina και Musa Justice Nsibandze. Τους εύχομαι καλή διαμονή στην Κύπρο.

(Χειροκροτήματα)

Συνεχίστε, κύριε Χατζηγιάννη.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχει αναφέρει ο συνάδελφος Χάσικος ότι η καθυστέρηση εκδίκασης μιας υπόθεσης έχει ως συνέπεια την πληρωμή μισθών για τον εργαζόμενο. Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Αντιλαμβάνομαι ότι, όπως είναι ο νόμος, όπως τροποποιείται ο νόμος, μόνο στην περίπτωση που το δικαστήριο θα διατάξει την επαναπρόσληψη θα υποχρεωθεί ο εργοδότης να πληρώσει αναδρομικά τους μισθούς τους οποίους έχει απωλέσει ο εργαζόμενος· και σίγουρα αυτό το πράγμα το δικαστήριο θα το κάνει στις περιπτώσεις εκείνες που θα θεωρηθεί ότι ήταν ακραία η περίπτωση απόλυσης κάποιου εργαζομένου. Πλήρως αδικαιολόγητη. Πιστεύω ότι αυτό το μέτρο, αυτή τη διακριτική εξουσία το δικαστήριο θα την ενασκήσει στην ακραία εκείνη περίπτωση πραγματικά που έχει κάποιος απολυθεί αδικαιολόγητα.

Για το θέμα των προσωπικών σχέσεων που θα έχουν διαταραχθεί, όπως έχει τονιστεί, έχει ληφθεί πρόνοια ώστε η επαναπρόσληψη να γίνεται στις περιπτώσεις που υπάρχει μεγάλος αριθμός εργαζομένων και αναφέρεται ως "μίνιμουμ" αριθμός ο αριθμός των είκοσι. Η περίπτωση της διαιτησίας, η οποία έχει επίσης αναφερθεί, δεν καλύπτει με κανέναν τρόπο τις περιπτώσεις που αυτό το νομοθέτημα θέλει να εξασφαλίσει. Οι πλείστες περιπτώσεις, που αφορούν τις σχέσεις εργοδότησης, δε διέπονται από διαιτησία. Διαιτησία προβλέπεται σε συμβάσεις εργασίας- βασικά, σε συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Πώς θα προστατευθεί ο απλοϊκός εκείνος άνθρωπος, ο οποίος ουσιαστικά μπορεί να μην ανήκει ούτε σε συντεχνίες ακόμα, από την αυθαιρεσία και την παράνομη απόλυσή του;

Με αυτά κατά νου, κύριε Πρόεδρε, εμείς θα υποστηρίξουμε την πρόταση νόμου, όπως έχει τελικά υποστηριχθεί από την πλειοψηφία. (Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Χατζηγιάννη ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Α. Γαλανός αντικαταστάθηκε από το Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Εκτιμώ πάρα πολύ τον κ. Χρυσοστόμου, αλλά λυπούμαι που δε θα έχω τη χαρά να προεδρεύει ο Πρόεδρος της Βουλής, όταν θα μιλώ.

Νομίζω πως πρέπει να διορθώσω δύο προηγούμενους ομιλητές, τον κ. Πιττοκοπίτη και τον κ. Χατζηγιάννη. Τον μεν κ. Πιττοκοπίτη θέλω να το διορθώσω σχετικά με τα φιλοευρωπαϊκά του αισθήματα και να του πω ότι η χώρα μας οπωσδήποτε διαθέτει καλύτερη φιλοπρόοδο και φιλεργατική πολιτική από όλες τις χώρες της Ευρώπης. Δε νομίζω ότι μπορούμε να ζηλέψουμε τίποτε από την ευρωπαϊκή εργατική πολιτική· από καμιά χώρα. Έχω την εντύπωση ότι ο συνάδελφος κ. Χατζηγιάννης έχει λάθος όταν λέει ότι στις περιπτώσεις παράνομης απόλυσης την αποζημίωση την πληρώνει όλη ο εργοδότης. Έχει δίκαιο ο συνάδελφος κ. Χάσικος. Στις περιπτώσεις αποζημιώσεων πέραν του ενός χρόνου, την αποζημίωση πέραν του ενός χρόνου την πληρώνει το Ταμείο Πλεονάζοντος Προσωπικού. Είναι σωστός ο συνάδελφος κ. Χάσικος, ανεξάρτητα αν διαφωνώ με τις απόψεις του, και λανθασμένος ο συνάδελφος κ. Χατζηγιάννης με τον οποίο συμφωνώ στα άλλα.

Συνάδελφοι, ο νόμος περί Τερματισμού Απασχολήσεως ψηφίστηκε, για να προστατεύσει τους εργαζομένους από την παράνομη απόλυση. Νόμιμη απόλυση μπορεί ένας εργοδότης να κάμει, σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου, σε περίπτωση που δεν υπάρχει εργασία, σε περίπτωση κακής συμπεριφοράς του εργοδοτουμένου, σε περίπτωση κατά την οποία ο εργοδοτούμενος θα κλέψει, θα συμπεριφερθεί άσχημα έναντι των συναδέλφων του κ.λπ. Παράνομη απόλυση είναι εκείνη κατά την οποία, ενώ ο εργοδότης έχει εργασία για να απασχολήσει τον εργοδοτούμενο και ενώ δεν έχει κανένα λόγο να τον απολύσει, τον απολύει αυθαίρετα. Ε! Αφού τον απολύει αυθαίρετα, νομίζω καλά ο νομοθέτης λέει ότι το δικαστήριο έχει τη διακριτική εξουσία να διατάξει τον εργοδότη να τον "πιάσει" πίσω και να πληρώσει και τα ημερομίσθια, τα οποία έχασε ο εργαζόμενος κατά τη διάρκεια της απόλυσής του.

Επομένως μπορεί, λόγω των σχέσεων τις οποίες έχουμε στην Κύπρο, της μικρής κοινωνίας, των σχέσεων που έχουν οι άνθρωποι μεταξύ τους, να είναι σχήμα οξύμωρο το να αναγκάσεις τον άλλο να πάρει πίσω τον εργάτη που έδιωξε, μπορεί να μην υπάρξουν καλές εργατικές σχέσεις κ.λπ., αλλά νομίζω ότι εδώ εμείς κάνουμε εκείνο που είπε ο κ. Χριστόφιας. Δίνουμε δηλαδή μια προειδοποίηση στους εργοδότες που συμπεριφέρονται με αυτό τον τρόπο. Είναι ουσιαστικά έναν προληπτικό μέτρο. Όταν ο εργοδότης γνωρίζει ότι θα πληρώσει τα ημερομίσθια για όση περίοδο μένει χωρίς εργασία ο εργαζόμενος και θα αναγκαστεί να τον πάρει πίσω, αν το δικαστήριο το αποφασίσει, τότε θα σκεφτεί δύο φορές αν θα τον απολύσει. Αν υπάρχουν λόγοι νόμιμοι που μπορεί να τον απολύσει, ας τον απολύσει. Η παράνομη απόλυση νομίζω ότι είναι καταδικαστέα και πρέπει εκείνος που την εφαρμόζει να υποστεί τις συνέπειές της. Γι' αυτό θα ψηφίσουμε υπέρ του νομοσχεδίου.

Προσωπικά είμαι εργοδότης με αριθμό εργαζομένων πέραν του είκοσι που προβλέπει το νομοσχέδιο και συνεπώς, αν απολύσω οποιονδήποτε παράνομα, θα υποχρεωθώ να τον "πιάσω" πίσω. Παρόλο τούτο, νομίζω ότι το νομοσχέδιο είναι λογικό, είναι προς το συμφέρον των εργαζομένων, αλλά είναι και προς το συμφέρον των ίδιων των εργοδοτών και γι' αυτό θα το ψηφίσω μαζί με ολόκληρη την κοινοβουλευτική ομάδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Το προτεινόμενο νομοθέτημα είναι έναν τολμηρό, γενναίο νομοθέτημα, ασύνηθες στην ιστορία της προαγωγής ορισμένων σχέσεων και τείνει να προστατεύσει την εργατική τάξη κατά τρόπον αποφασιστικό.

Είναι επιτέλους καιρός να γίνει αντιληπτό ότι το να περιγράφουμε τα ατομικά δικαιώματα στο σύνταγμα και να μην τα προστατεύουμε με επαρκή νομοθεσία ή αποτελεσματικά, δεν κάνουμε τίποτε άλλο εκτός από του να καταχωρούμε δηλώσεις προθέσεων, που πολλές φορές καταντούν να είναι γράμματα κενά περιεχομένου. Γι' αυτό το λόγο πρέπει να γίνει εύφημη μνεία στον απόντα συνάδελφο, ο οποίος πρότεινε αυτό το νομοθέτημα, τον κ. Ρένο Πρέντζα, ο οποίος θα έπρεπε να ήταν εδώ και να ανέπτυσσε το θέμα. Λείπει στο εξωτερικό, όπως γνωρίζουμε, σε κοινοβουλευτική ή άλλη αποστολή, για την προαγωγή θέσεων δημόσιου ενδιαφέροντος.

Πράγματι, μπορεί να δημιουργήσει μια ανησυχία το γεγονός ότι δίνεται στο δικαστήριο η εξουσία να αποφασίζει την επαναπρόσληψη. Θέλω να τονίσω σε εκείνους που ανησυχούν πολύ, αλλά και σε εκείνους που πανηγυρίζουν ότι το κείμενο του νόμου δίνει αυτόματο δικαίωμα στον εργαζόμενο που έχει απολυθεί να επανέλθει στην εργασία του και να πάρει τα χρήματα και τους μισθούς που έχασε εν τω μεταξύ ότι εμπίπτει στη διακριτική εξουσία του δικαστηρίου να διατάξει αυτό το μέτρο ως μέτρο το οποίο θα αποκαθιστούσε τη δικαιοσύνη στη συγκεκριμένη περίπτωση εκείνου που άδικα είχε απολυθεί. Αν όμως υποθέσουμε ότι κάποιος με ένα μισθό £400 ή £500 το μήνα απολυθεί και εργοδοτηθεί σχεδόν αμέσως κάπου αλλού με τον ίδιο ή και μεγαλύτερο μισθό, δε θα ήταν νοητό για το δικαστήριο να έρθει και να του πει "για τους δώδεκα μήνες που απουσίασες πάρε τον ίδιο μισθό από πάνω". Δηλαδή είναι μέτρο που λαμβάνεται μετά που το δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις μιας συγκεκριμένης υπόθεσης, οδηγείται στο συμπέρασμα ότι αυτό θα απαιτούσε το συμφέρον της δικαιοσύνης να γίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Κύριοι συνάδελφοι, ζήσαμε στον τόπο τούτο σε εποχές που υπήρχε ανεργία. Σήμερα η ανεργία είναι κάπως ... οπωσδήποτε δεν είναι το πρόβλημα του τόπου αυτού. Όταν είχε όμως ανεργία, οι εργαζόμενοι αισθάνονταν κάθε μέρα όλο το φόβο και το δέος της ενδεχόμενης απόλυσής τους από κακότροπους εργοδότες, οι οποίοι συμπεριφέρονταν με αλαζονεία και θεωρούσαν ότι τα μέσα της παραγωγής ανήκαν κατ' αποκλειστικότητα σε αυτούς. Η εποχή εκείνη έχει παρέλθει πιστεύουμε ανεπιστρεπτί, διότι με τις νομοθεσίες που θέσπισε αυτό το Σώμα από το 1960 και εντεύθεν και με την παρακολούθηση και την ανάπτυξη της εργατικής νομοθεσίας της Ευρώπης και την εύκολη εισαγωγή αυτών των θεσμών μέσω των διεθνών συμβάσεων, αλλά και με τους αγώνες των συντεχνιών στις οποίες ανήκει ο μεγαλύτερος έπαινος, για τη μαζικοποίηση δηλαδή του συνδικαλιστικού κινήματος, είμαστε σε θέση να αισθανόμαστε ότι ο εργαζόμενος άνθρωπος στην Κύπρο έχει επαρκή ασφάλεια. Χρειάζεται όμως η ασφάλεια αυτή να γίνει ακόμα πιο δυνατή, γιατί η συμβολή του εργαζόμενου ανθρώπου στην παραγωγή του κοινωνικού προϊόντος είναι συμβολή όχι μόνο ουσιαστική, αλλά ισοδυναμεί με το μέγιστο της συμβολής στην παραγωγή του κοινωνικού προϊόντος. Ο πρέπων σεβασμός προς τον εργαζόμενο επιβάλλει την αποτελεσματική του προστασία και αυτό το νομοθέτημα εκεί μας οδηγεί. Μας οδηγεί σε μια πορεία με την οποία ελπίζουμε να μην έχουμε τίποτε να ζηλέψουμε από καμιά άλλη χώρα προηγμένη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Δε διαφωνώ με τη βασική φιλοσοφία αυτής της πρότασης νόμου και ιδιαίτερα, σχετικά με αυτά που έχει πει ο συνάδελφος κ. Χάσικος, θέλω να πω ότι, αν ένας εργοδότης παράνομα απολύσει τον υπάλληλό του, πρέπει να πληρώσει το τίμημα. Μέχρις εδώ είναι λογικό. Πρέπει να πληρωθεί ένα τίμημα από τη στιγμή που κάποιος παράνομα -διότι αυτό λέει και η πρόταση νόμου- απολύει τον υπάλληλό του και τον αφήνει στο έλεος του Θεού.

Υπάρχει όμως ένα σημείο σ' αυτή την πρόταση νόμου που πιστεύω ότι πρέπει να μας προβληματίσει. Είναι το σημείο εκείνο, που πρώτη φορά εισάγεται στην Κύπρο, που δίνει στο δικαστήριο το δικαίωμα να διατάξει την επαναπρόσληψη. Πρώτα απ' όλα ρωτώ: Είναι αυτό σύμφωνο με το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας; Δηλαδή μπορεί ποτέ μια προσωπική ή εργασιακή σχέση να επιβληθεί έξωθεν; Ας πάρουμε την περίπτωση μιας υπαλλήλου, ιδιαιτέρας γραμματέως, η οποία είναι εκεί και τη βλέπει κάποιος περισσότερο από όσο βλέπει τη γυναίκα του, διότι δουλεύει οκτώ ώρες και είναι οκτώ ώρες εκεί και δεν υπάρχει η χημεία στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων αυτών. Δέχομαι την αποζημίωση, δέχομαι τα επιχειρήματα όλα, σωστά. Γιατί να τη διώξεις και να υποστείς τις συνέπειες του ότι την έχεις διώξει; Μπορεί όμως ποτέ διά νομοθεσίας ή διά αποφάσεως δικαστηρίου να επιβάλεις σε δύο πρόσωπα, αν το ένα το θέλει και το άλλο δεν το θέλει, να είναι εκεί κάτω από την ίδια στέγη και να έχουν εργασιακή σχέση; Δεν παραβιάζουμε κάποια ανθρώπινα δικαιώματα; Και δε ριψοκινδυνεύουμε αν αυτή η υπόθεση ή μια υπόθεση που θα προκύψει, αναφερθεί στο Ανώτατο Δικαστήριο και κριθεί αντίθετη με το Σύνταγμα και με τα βασικά δικαιώματα του ανθρώπου;

Εγώ θα προτιμούσα να ήταν η αποζημίωση μεγαλύτερη, διότι, αν κάποιος παρανομεί, να πληρώσει για την παρανομία του, εντάξει, αλλά να του επιβάλεις να έχει δίπλα του κάποιο πρόσωπο που δεν το θέλει, που δεν μπορεί να συνεργαστεί μαζί του για κάποιο λόγο ... Ας πληρώσει δέκα φορές παραπάνω, δε λέω τώρα πόσο, λέω ένα ποσό, αλλά όχι να του πεις διά της βίας ότι "θα βλέπεις εκείνο τον άνθρωπο κάθε πρωί".

Ήθελα απλώς να πω αυτά τα πράγματα, για να μας προβληματίσει αυτή η πτυχή του θέματος και επίσης η συνταγματική ορθότητα και η λογική -ας το βάλουμε έτσι, πέραν του συντάγματος- η λογική η οποία υπάρχει πίσω από αυτό το νομοθέτημα. Εγώ προσωπικά, όχι διότι διαφωνώ με την τιμωρία του παρανομούντος, αλλά διότι διαφωνώ με τη μορφή της ποινής που πληρώνει ή του τιμήματος που πληρώνει, δεν μπορώ να ψηφίσω αυτή την πρόταση νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου, γιατί θα είμαι σύντομη.

Όπως θα έχετε αντιληφθεί, έχει διαφοροποιηθεί η θέση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού μετά την κυκλοφορία της Έκθεσης και επειδή ορισμένοι συνάδελφοι που δεν είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν απόψεις στην κοινοβουλευτική ομάδα νιώθουν πολύ έντονα, έχουμε αποφασίσει να ψηφίσουμε κατά συνείδηση.

Εγώ προσωπικά θα υποστηρίξω την ψήφιση της πρότασης νόμου, όπως έχει τροποποιηθεί από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας. Πιστεύω ότι είναι ισοζυγισμένη, συνάδει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και προσωπικά επίσης πιστεύω ότι προστατεύει τα δικαιώματα και τα συμφέροντα και της εργοδοτικής πλευράς και της υπαλληλικής τάξης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης και μετά ο κ. Μουσιούττας.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Υιοθετώ πλήρως τα επιχειρήματα του κ. Ρολάνδη, γι' αυτό το λόγο θα είμαι σύντομος. Στο επίμαχο θέμα της αύξησης των καταβαλλόμενων αποζημιώσεων, που είναι ένα μέτρο σωστό για την προστασία του εργαζομένου, με έχει καλύψει ο κ. Ρολάνδης. Θέλω όμως να επισύρω την προσοχή της Βουλής στο γεγονός ότι με αυτό το νομοθέτημα ανατρέπεται άρδην η νομική κατάσταση και άλλως πως, που επικρατούσε στην Κύπρο για πολλές δεκαετίες.

Η σχέση εργοδότη και εργοδοτουμένου είναι σχέση εμπιστοσύνης, γι' αυτό και, αν ένας κλέψει από τον εργοδότη του, η τιμωρία που προνοεί άλλος νόμος του κράτους είναι πολύ πιο αυστηρή, γιατί κλέβει μέσα από μια σχέση εμπιστοσύνης με τον εργοδότη του. Οι σχέσεις εμπιστοσύνης είναι παρόμοιες με τις σχέσεις μιας οικογένειας. Και όπως δεν μπορείς να συγκολλήσεις διά νομοθετημάτων τις σχέσεις μιας οικογένειας, όπως για παράδειγμα, αν εμένα με βγάλει η γυναίκα μου έξω, είναι αδιανόητο να εκδώσει διάταγμα το δικαστήριο που να τη διατάξει να με δεχτεί πίσω -οδηγούμαστε σε γελοιοποίηση- έτσι δεν μπορεί να εκδώσει διάταγμα το δικαστήριο και να με αναγκάσει ως εργοδότη να δεχτώ έναν υπάλληλο, τον οποίο έδιωξα από τη δουλειά μου, πέστε, διότι έτσι είναι το καπρίτσιο μου. Να τιμωρηθώ, διότι, άμα θέλω να κάμω το καπρίτσιο μου, πρέπει να πληρώσω αποζημιώσεις, ναι, και να πληρώσω αυστηρότατες αποζημιώσεις. Αλλά προς Θεού! Να είναι αναγκασμένος ο εργοδότης με διάταγμα του δικαστηρίου να ξαναπροσλάβει τον υπάλληλο; Και, αν δεν τον δεχτεί, τι θα γίνει, κύριοι συνάδελφοι; Να φυλακιστεί ο εργοδότης, διότι τότε θα βρίσκεται σε παρακοή του διατάγματος του δικαστηρίου;

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό το τραγελαφικό πράγμα που εισάγεται με αυτό το νομοσχέδιο. Προσέξετε, κυρίως οι δικηγόροι της Βουλής, αλλά και οι υπόλοιποι που θα το αντιληφθείτε σε λίγο, αυτό το πράγμα: Το νομοθέτημα που πρόκειται να εγκρίνουμε λέει ότι σε περίπτωση που το δικαστήριο κηρύξει την απόλυση παράνομη, θα θεωρείται ότι ουδέποτε είχε απολυθεί ο εργοδοτούμενος και ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει σ' αυτόν τα ημερομίσθια, τα οποία θα του κατέβαλλε αν δεν τον είχε απολύσει.

Ακούστε, λοιπόν, τι συμβαίνει, τι θα εισαγάγουμε με αυτό το νομοσχέδιο. Αν απολυθεί ένας που παίρνει £1.000 το μήνα και δεν μπορεί να πάει στο Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, λόγω ύψους μισθού, θα πάει στο Επαρχιακό Δικαστήριο. Έτσι λέει το νομοθέτημα, έτσι λένε και άλλοι νόμοι. Μια αγωγή, για να δικαστεί σήμερα στην Κύπρο, παίρνει το λιγότερο τρία χρόνια στο Επαρχιακό και, αν γίνει έφεση, άλλα τρία χρόνια το λιγότερο στο Εφετείο, άρα έξι χρόνια, για να έχει τελικό αποτέλεσμα. Στα έξι χρόνια ο κύριος αυτός βρίσκει μια δουλειά αλλού, κερδίζει £1.500 το μήνα, προσέξετε, και αν αποφασίσει τελικά το δικαστήριο στα έξι χρόνια ότι η απόλυσή του ήταν παράνομη, παίρνει και £100.000 ως αποζημίωση, ενώ αν τον

τραυμάτιζε ένα αυτοκίνητο ή αν του έκανε ο,τιδήποτε άλλο, θα του έλεγε το δικαστήριο "υποχρεούσαι να μειώσεις τις αποζημιώσεις σου". Για όνομα του Θεού! Εισάγουμε ένα θεσμό που δημιουργεί τραγελαφικά αποτελέσματα. Εισάγουμε ένα θεσμό που οι συνέπειές του δεν μπορούν να υπολογισθούν ποιες θα είναι. Δηλαδή, αν ένας πάθει τροχαίο δυστύχημα και μείνει εκτός της εργασίας του για τρία χρόνια και μπορεί να εκτελεί κάποια εργασία στο διάστημα αυτό ελαφριά, όχι τη βαριά εργασία που έκανε, έρχεται το δικαστήριο και του λέει "κύριε, δε θα πάρεις πλήρεις αποζημιώσεις, το μισθό σου, διότι ήσουν υπόχρεος να μειώσεις τις ζημιές σου και όφειλες να βρεις μια δουλειά που να κερδίζεις τα μισά χρήματα". Εδώ, ενώ μπορεί να κερδίζει περισσότερα από το μισθό του, υποχρεωτικά θα του δώσει το δικαστήριο τους μισθούς του, διότι δεν έχει δικαίωμα το δικαστήριο να του πει "σου περιορίζω τις αποζημιώσεις". Υποχρεωτικά τότε το δικαστήριο θα του πει "ανεξάρτητα του ότι βρήκες καλύτερη δουλειά, ανεξάρτητα του ότι κερδίζεις περισσότερα, σου δίνω τους μισθούς των έξι ετών, παρόλο που εργαζόσουν αλλού". Αυτό λέει το νομοσχέδιο που πάμε να ψηφίσουμε.

Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτό το πράγμα είναι μια πάρα πολύ σοβαρή εξέλιξη και προς Θεού, να μην εγκριθεί σήμερα το νομοσχέδιο αυτό, τουλάχιστον η διάταξη αυτή να πάει πίσω στην Επιτροπή για να τη δούμε ξανά. Δεν μπορεί να μείνει αυτή η διάταξη που λέει ότι: "Σε τέτοια περίπτωση θεωρείται ότι ουδέποτε έχει απολυθεί ο εργοδοτούμενος και ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει σ' αυτόν τα ημερομίσθια τα οποία θα του κατέβαλλε, αν δεν τον είχε απολύσει".

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι εκείνοι που υποστηρίζουν το νομοσχέδιο αυτό, παρόλο που δε μου αρέσουν οι παροιμίες, είναι σαν να "πήραν το μωρό να το λούσουν τζαι πνίξαν το".

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Λυπούμαι πολύ που αναφέρω ότι ο κ. Πουργουρίδης έχει παρεξηγήσει το νομοθέτημα, διότι το νομοθέτημα ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δεν είναι θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, δικαιούστε να δευτερολογήσετε και να απαντήσετε. Εδώ έχει γίνει μια εισήγηση να σταλεί το νομοθέτημα πίσω στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας. Πόσοι υποστηρίζουν την εισήγηση αυτή;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι διαφωνούν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το νομοσχέδιο παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας για περαιτέρω μελέτη.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ανδρέας Γεωργίου, Αναπληρωτής Πρόεδρος
Ισίδωρος Μακρίδης
Νίκος Κατσουρίδης
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Νίκος Μουσιούττας
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

Στον προϋπολογισμό του ΘΟΚ προβλέπονται για το 1994 έσοδα ύψους £1.823.000 και έξοδα ύψους £1.950.000. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του οργανισμού προέρχεται, όπως κάθε χρόνο, από κρατική χορηγία, που για το 1994 αναμένεται να είναι £1.400.000.

Αναλύοντας τον προϋπολογισμό του ΘΟΚ, ο Πρόεδρος του Διοικητικού του Συμβουλίου αναφέρθηκε στις δραστηριότητες του οργανισμού στον τομέα της θεατρικής ανάπτυξης και ειδικότερα στις προτεινόμενες πρόνοιες του προϋπολογισμού που στοχεύουν στην ενίσχυση του ελεύθερου και ερασιτεχνικού θεάτρου, καθώς και στη δημιουργία της κατάλληλης υποδομής σε θεατρικούς χώρους.

Στα πλαίσια της συζήτησης του προϋπολογισμού κατατέθηκε επίσης τροπολογία από την κυβέρνηση για μετονομασία δύο θέσεων στον προϋπολογισμό του οργανισμού, η οποία όμως τελικά δεν έγινε αποδεκτή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υιοθετώντας τον υπό συζήτηση προϋπολογισμό του οργανισμού, όπως αυτός αρχικά κατατέθηκε, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Το υπό συζήτηση νομοσχέδιο υπάγεται κυρίως στις δραστηριότητες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να μη με θεωρήσετε εκτός τάξεως αν στην εισαγωγή μου προτείνω, έχοντας υπόψη ότι το θέμα μας σχετίζεται με τον πολιτισμό και την πολιτιστική ανάπτυξη, απλώς αναφέροντας, να αποτίσουμε ελάχιστο φόρο τιμής προς το Μάνο Χατζηδάκη, ο οποίος χθες εγκατέλειψε τα εγκόσμια. Είναι το ελάχιστο που μπορούμε να αναφερθούμε στο όνομα αυτού του μεγάλου μουσικοσυνθέτη και στην προσφορά του, την οποία όσο και αν λέμε ότι θα αξιολογήσουν οι ιστορικοί της συγκεκριμένης επιστήμης, δεν μπορούμε παρά να θεωρήσουμε θετική από τα σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ τη στιγμή κατάλληλη να εισηγηθώ να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή στη μνήμη του.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής)

Παρακαλώ, ο κ. Μάτσης.

Ι. ΜΑΤΣΗΣ:

Πολύ σύντομα, θα ήθελα πρώτα να πω ότι είναι καθιερωμένο διεθνώς η μονόλεπτη σιγή να είναι λίγα δευτερόλεπτα. Είναι απλώς ένδειξη τιμής που αποδίδεται. Αλλά θα ήθελα παίρνοντας το λόγο να εκφράσω και τη δική μας τη θέση σε δύο γραμμές, ότι δηλαδή ο ελληνισμός και η ανθρωπότητα έχασε μια κορυφαία προσωπικότητα τεράστιας ακτινοβολίας στον τομέα της τέχνης, στον τομέα της μουσικής. Ως ελληνισμός θλιβόμεθα ιδιαίτερα, διότι συνέδεσε με την τέχνη του όλα τα πιστεύω μας και προήγαγε σε βαθμό πράγματι πολύ μεγάλο το μουσικό και τον πολιτιστικό και είμαστε περήφανοι για την προσφορά αυτού του μεγάλου Έλληνα καλλιτεχνικού δημιουργού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς του Δημοκρατικού Κόμματος εκφράζουμε τη λύπη μας για το θάνατο του αείμνηστου Χατζηδάκη και πιστεύω ότι ο θάνατός του αφήνει τον κόσμο της τέχνης πιο φτωχό. Αλλά εκείνο που είναι παρήγορο είναι ότι η τέχνη ζει και επομένως πάντα θα θυμούμαστε το Χατζηδάκη και το έργο του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όταν μιλούμε για το θάνατο ενός μεγάλου καλλιτέχνη σαν του Χατζηδάκη, έρχεται αυτόματα η λέξη στο στόμα μας αθάνατος. Γιατί μπορεί ο Χατζηδάκης να μη βρίσκεται πια ανάμεσά μας, αλλά το έργο του θα ζει και θα ζει αιώνια και αυτό είναι το τίμημα και η δόξα των δημιουργών μέσα στο χώρο του πνεύματος και της τέχνης.

Ο Χατζηδάκης αντιπροσωπεύει μια γενιά, τη γενιά του '50, που ξεκινούσε με ένα όραμα αναγέννησης της Ελλάδας, του ελληνικού πνεύματος, του νέου ελληνικού πολιτισμού, για να πάρει ισότιμα τη θέση της μέσα στην παγκόσμια σκηνή. Και μπορώ να πω ότι απέδειξε ότι ο ελληνισμός μπορεί να σταθεί ισότιμα, ακόμα και να υπερτερεί μέσα στο χώρο του πνεύματος, της τέχνης και της δημιουργίας, με το Χατζηδάκη πλάι στον Καζαντζάκη, πλάι στο Θεοδωράκη, πλάι σε όλους τους άλλους μεγάλους της εποχής μας, στο Σεφέρη, στη Μερκούρη που χάσαμε πρόσφατα.

Εκείνο που έχει να σημειώσει κανένας αυτή τη στιγμή είναι ότι ήρθε το πλήρωμα του χρόνου. Οι μεγάλοι δημιουργοί αυτής της γενιάς φεύγουν ένας ένας. Αφήνουν όμως μια μεγάλη κληρονομιά. Αφήνουν το αίσθημα της αυτοπεποίθησης ότι και ο ελληνισμός μπορεί να σταθεί· και αν μπορεί να σταθεί στην τέχνη, μπορεί να σταθεί και στον πολιτισμό, μπορεί να σταθεί και στην πολιτική, μπορεί να σταθεί και στη διπλωματία, μπορεί να σταθεί και στους εθνικούς αγώνες. Και όλα αυτά τα πράγματα πάνε μαζί. Ο Χατζηδάκης δίνει με τη σειρά του τη σκυτάλη στην επόμενη γενιά, σε όσους ζουν. Και για να ανταποκριθούμε στην τιμή και στη μνήμη ενός μεγάλου άνδρα, ενός μεγάλου δημιουργού, όπως τον Χατζηδάκη, πρέπει να είναι ολόψυχος ο αγώνας, με όλες μας τις δυνάμεις για τη δόξα και την τιμή του ελληνισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, συνεχίζοντας τις σκέψεις που έχουν ήδη εκφραστεί, θα έλεγα ότι αποχαιρετούμε μια μετά την άλλη τις μεγάλες μορφές του πολιτισμού και της δημιουργίας, που έχουν δημιουργηθεί, που έχουν γαλουχηθεί, που έχουν ξεπηδήσει μέσα από τις οδύνες του ελληνικού λαού, από τις οδύνες της πολεμικής και της μεταπολεμικής περιόδου του '40, του '45, του '50. Έτσι ειλικρινά, όταν αποχαιρετά κανένας αυτούς τους μεγάλους καλλιτέχνες, νιώθει πολύ ορφανός, γιατί έχουμε την άποψη πως σε κρίσιμες ώρες για οποιοδήποτε λαό οι πνευματικοί άνθρωποι είναι τόσο αρχηγοί και τόσο καθοδηγητές όσο και οι πολιτικοί αρχηγοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να πω δυο - τρία λόγια. Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα είναι μια από τις μικρές χώρες του κόσμου· δεν υπάρχει αμφιβολία γι' αυτό. Αλλά, αν υπάρχει ένας τομέας στον οποίο πράγματι μεγαλούργησε, ο τομέας αυτός είναι η τέχνη και ο πολιτισμός και το πνεύμα. Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί στον ελληνισμό και στην Ελλάδα αυτές τις ιδιότητες. Και ο Χατζηδάκης χωρίς αμφιβολία ήταν ένας από τους φορείς αυτού του μεγάλου, του ωραίου, το οποίο μεταφέρεται 3 000 χρόνια τώρα μέχρι τις ημέρες τις δικές μας. Και πρέπει πράγματι η Ελλάδα να κλάψει πάνω από τον Χατζηδάκη που έφυγε.

Τώρα εμείς εδώ στην Κύπρο ίσως πρέπει και θα μπορούσαμε να πάρουμε κάποια διδάγματα, γιατί αν στερούμεθα κάτι στην Κύπρο είναι αυτή η πορεία πράγματι προς τα πολιτιστικά. Ίσως να μας "έφαγε" ο καταναλωτισμός, ίσως να μας "έφαγε" η επιφάνεια, ίσως να μας "έφαγε" η καθημερινότητα. Είναι γεγονός ότι στον τομέα αυτό που λέγεται πολιτισμός, που λέγεται πνεύμα, που λέγεται τέχνη, χρειαζόμαστε πολλά. Και ίσως με τη φυγή των μεγάλων να δίνεται μια ευκαιρία να αναλογιστούμε ότι υπάρχει μπροστά μας μια μεγάλη πορεία για να καλυφθούν όλοι αυτοί οι τομείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Καζαμία.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, κλείνοντας το κεφάλαιο της αναφοράς του Σώματος προς το Μάνο Χατζηδάκη, να εκφράσω την άποψη πως τους μεγάλους του πολιτισμού και της τέχνης αλλά και τους μικρότερους είναι καλύτερα να μην ενθυμούμεθα ότι πρέπει να τους τιμούμε μόνο όταν αποδημούν εις Κύριον, αλλά και όταν είναι ακόμα εν ζωή. Και είναι το ελάχιστον που η πολιτεία μπορεί να προσφέρει σ' αυτούς τους ανθρώπους, οι περισσότεροι των οποίων χωρίς κανένα ή σχεδόν κανέναν οικονομικό όφελος ασχολούνται, ούτως ώστε να κάμουν την πολιτιστική κληρονομιά μας όσο το δυνατόν πλουσιότερη.

Κύριε Πρόεδρε, σχετικά με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, εν πρώτοις θέλω να σημειώσω ένα θετικό σημείο, πως η παρούσα κυβέρνηση δηλαδή πολύ εύστοχα, προχωρώντας με βάση το ίδιο σκεπτικό με την απελθούσα κυβέρνηση, προτείνει και πάλι αύξηση της χορηγίας προς το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (ΘΟΚ). Και είναι με ιδιαίτερη ικανοποίηση που διαπιστώνουμε τη θετική τοποθέτηση των κομμάτων της συγκυβέρνησης, τα οποία τα δύο τουλάχιστον προηγούμενα χρόνια πρότειναν συνεχή μείωση αυτής της χορηγίας. Και είμαστε υποχρεωμένοι, όπως τα δύο προηγούμενα χρόνια επικρίναμε αυτή την προσπάθεια, τώρα να την επικροτήσουμε. Εμείς θα μείνουμε σταθεροί στις τοποθετήσεις που είχαμε πάντοτε και θα υπερψηφίσουμε αυτό το κονδύλι.

Δύο παρατηρήσεις θα θέλαμε να κάνουμε, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας πως θα υπερψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου. Η μια παρατήρηση αφορά το κονδύλι στο Κεφάλαιο 3, άρθρο 161, στο οποίο γίνεται αναφορά κρατικής χορηγίας μέσω του ΘΟΚ ύψους £250.000 προς το Δήμο Λάρνακας, ο οποίος υποχρεούται να ανεγείρει δημοτικό θέατρο στην πόλη του Ζήνωνα και πρέπει να τονίσουμε πως είναι η τελευταία πόλη στη σειρά που μπαίνει σ' αυτό το χορό της ανέγερσης δημοτικών θεάτρων. Προηγήθηκε πέρσι το Παραλίμνι, αν θυμούμαι καλώς, και προηγουμένως η Πάφος. Θέλω να εκφράσω ευγνωμοσύνη προς εκείνους τους συναδέλφους που πριν δύο βδομάδες για διάφορους λόγους είχαν ζητήσει αναβολή της συζήτησης του θέματος, δηλαδή του προϋπολογισμού του ΘΟΚ. Η θέση μας φυσικά γι' αυτό το κονδύλι ήταν διαμορφωμένη από τότε· όμως στο μεσοδιάστημα των τελευταίων δεκαπέντε ημερών μας δόθηκε περισσότερος χρόνος για να μελετήσουμε ακόμη περισσότερο αυτό το θέμα της ανέγερσης του Δημοτικού Θεάτρου Λάρνακας. Και έχουμε ενδυναμώσει, κατά τη γνώμη μας, ακόμα περισσότερο την επιχειρηματολογία μας γιατί αυτό το εγχείρημα δεν πρέπει να τύχει νομικής κάλυψης από πλευράς του Σώματος.

Θέλω να υπενθυμίσω ιστορικά πως με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της Λάρνακας, το οποίο χρονολογείται κάπως, αποφασίστηκε η απαλλοτρίωση γης και η ανέγερση δημοτικού θεάτρου που θα στοίχιζε συνολικά μαζί με τις απαλλοτριώσεις γύρω στα £2.000.000. Έγιναν μελέτες, πληρώθηκαν κάποια ποσά, και όμως το νέο δημοτικό συμβούλιο με το δικό του σκεπτικό και με κυριότερο δικαιολογητικό το οικονομικό κόστος αποφάσισε πλειοψηφικά, απ' ό,τι έχουμε υπόψη μας, να διαφοροποιήσει την απόφασή του, να κάμει δεύτερες σκέψεις και να προτείνει μια άλλη λύση, να μετατρέψει δηλαδή υφιστάμενο εστιατόριο που βρίσκεται εντός του Δημοτικού Κήπου της Λάρνακας, του οποίου η ανέγερση χρονολογείται προ δεκαετιών· αρκεί να σας πω ότι η στέγη του είναι από "σιδερονευφκές". Και εν πάση περιπτώσει, εν μέρει μπορούμε να κατανοήσουμε χάριν συζητήσεως την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της Λάρνακας, το οποίο προβάλλει οικονομικό

κώλυμα να ανεγείρει θέατρο με κόστος £2.000.000. Εκείνο το οποίο δεν μπορούμε να καταλάβουμε είναι τη στάση της πολιτείας, η οποία ενώ από τη μια θέλει να διακηρύττει ότι αναβαθμίζει το ενδιαφέρον της για τον πολιτισμό και την πολιτιστική ανάπτυξη, από την άλλη δέχεται πρόχειρα, κατά την άποψή μας, λύσεις ανάγκης και ανέγερση έργων δεύτερης, αν όχι τρίτης κατηγορίας, σε μια πόλη η οποία παρέμεινε ουραγός στην πολιτιστική ανάπτυξη, τουλάχιστον όσον αφορά τα αναπτυξιακά έργα. Και με βάση τις δικές μας μελέτες, κύριε Πρόεδρε, το έργο αυτό δεν είναι £600.000 που θα στοιχίσει, αλλά θα ξεπεράσει το £1.000.000. Οι £600.000 χρειάζονται για τη μετατροπή της υφιστάμενης οικοδομής σε αίθουσα θεατών. Θα προχωρήσει η ανέγερση σκηνής πέραν του χώρου της υφιστάμενης οικοδομής και μεταξύ άλλων, και το θεωρούμε βασικό, θα κατεδαφιστεί και το κλασικότερο περίπτερο της Λάρνακας. Κάποιοι Λαρνακείς το θεωρούν μοναδικό περίπτερο. Είναι το τυπικό περίπτερο της Λάρνακας, έτσι έχω ακούσει εγώ, δεν είμαι Λαρνακέας, αλλά το άκουσα από πάρα πολλούς Λαρνακείς.

Γι' αυτό, η πρότασή μας, κύριε Πρόεδρε, είναι να μην υπερψηφίσουμε αυτό το κονδύλι με το δικαιολογητικό το οποίο μας έχει υποβληθεί, δηλαδή για να χρησιμοποιηθεί στη μετατροπή του συγκεκριμένου εστιατορίου σε Δημοτικό Θέατρο της Λάρνακας. Πιστεύουμε ότι η Λάρνακα αξίζει καλύτερης μεταχείρισης από πλευράς κράτους και αν ο Δήμος της Λάρνακας πιστεύει ότι δεν έχει την οικονομική ευρωστία να αντέξει αυτό το οικονομικό βάρος, τότε ζητούμε και απαιτούμε από την κυβέρνηση να μελετήσει τη δυνατότητα αυξημένης επιχορήγησης προς το Δήμο της Λάρνακας, ούτως ώστε να υλοποιηθεί η πρώτη απόφαση. Έχω την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, ότι με τη σοβαρότητα που πρέπει να μας διακατέχει δε θα πρέπει απερίσκεπτα να σκεπτόμαστε και να προσφέρουμε νομική κάλυψη σε τέτοιες προτάσεις, γιατί πολύ σύντομα, εμείς είμαστε βέβαιοι, θα διαπιστώσουμε ότι τα λεφτά αυτά είναι πεταγμένα. Είναι λύση ανάγκης η οποία κατ' ουδένα λόγο δεν επιλύει τις πολιτιστικές ανάγκες της πόλης της Λάρνακας.

Ένα δεύτερο σημείο που νομίζουμε ότι είμαστε εντός θέματος για να το θίξουμε, κύριε Πρόεδρε, είναι η "παχυδερμία", ας μου επιτρέψετε να χρησιμοποιήσω τη λέξη, η οποία επιδεικνύεται από κυβερνητικής πλευράς αναφορικά με την πλήρωση της θέσης του Διευθυντή του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου. Η θέση αυτή παραμένει κενή, κύριε Πρόεδρε, από δεκαμήνου σχεδόν κατόπιν της απόφασης του Ανώτατου Δικαστηρίου, το οποίο απεδέχθη προσφυγή που έκαμε κάποιος ενδιαφερόμενος εναντίον της απόφασης διορισμού συγκεκριμένου προσώπου. Εν πάση περιπτώσει, το αρμόδιο Υπουργείο είχε αναλάβει και κατέθεσε από τις 13 Οκτωβρίου του περασμένου χρόνου σχέδια υπηρεσίας γι' αυτή τη θέση. Όμως, μέσα σε λίγες μέρες θεώρησε σκόπιμο να αποσύρει αυτά τα σχέδια υπηρεσίας και μετά από παρέλευση αρκετών εβδομάδων κατέθεσε πρόταση μετονομασίας της θέσης του Διευθυντή του Οργανισμού σε θέση Γενικού Διευθυντή, με το δικαιολογητικό πως η θέση αυτή πρέπει να συμπορεύεται με τη θέση άλλων ημικρατικών οργανισμών. Η πρόταση αυτή απερρίφθη ομόφωνα από εμάς κατόπιν και πάλι ομόφωνης πρότασης της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής, που ήταν η Επιτροπή Οικονομικών. Όμως, το αρμόδιο Υπουργείο αυτά τα μηνύματα δεν τα έλαβε καθόλου υπόψη και μέχρι τώρα κωλυσιεργεί, κατά την άποψή μας, κύριε Πρόεδρε, εσκεμμένα να καταθέσει τα σχέδια υπηρεσίας για πλήρωση αυτής της θέσης για λόγους τους οποίους αρχικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι δεν κατανοούσαμε. Όμως, τολμούμε να πούμε πως εσκεμμένα περιμένει να εκπνεύσει η διορία του παρόντος διοικητικού συμβουλίου, για να έχει η κυβέρνηση, εν τω μεταξύ, την ευχέρεια να διορίσει το νέο διοικητικό συμβούλιο και να έχει έτσι περισσότερο την ευχέρεια, κατά την άποψή της,

να κάμει τον αναγκαίο διορισμό. Και όλη αυτή η εσκεμμένη προσπάθεια, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι είναι μια καθαρή μομφή ενάντια στο υφιστάμενο διοικητικό συμβούλιο, το οποίο κατά την κυβέρνηση θεωρείται ανίκανο να κάμει αξιοκρατική πρόσληψη τέτοια που να βοηθήσει τον Οργανισμό να αναπτύξει τις δραστηριότητές του στο βαθμό που όλοι μας θα θέλαμε. Γι' αυτό είναι που τονίζουμε, κύριε Πρόεδρε, ότι το γράμμα και το πνεύμα των τοποθετήσεων της κυβέρνησης για την πολιτιστική ανάπτυξη καθόλου δε συμβαδίζει.

Τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να επαναλάβω ότι η κοινοβουλευτική μας ομάδα θα υπερψηφίσει τον προϋπολογισμό του ΘΟΚ. Θεωρούμε τις σκηνές του ΘΟΚ όχι μόνο πολιτιστικούς, αλλά και πολιτικούς πρεσβευτές της χώρας μας και εντός και εκτός της Κύπρου, κάμνοντας εύφημη μνεία στις διεθνείς παρουσιάσεις του, όπως ήταν η τελευταία εμφάνιση στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, που ακολούθησε μια σειρά άλλων διεθνών παρουσιάσεων, όπου όλα τα σχόλια ήταν ευμενέστατα και αντανακλούν έτσι ανάλογα θετικά και πάνω στο όνομα της Δημοκρατίας της Κύπρου.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Καζαμία, ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα και ο κ. Α. Χρυσοστόμου κατήλθε στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Χατζηδημητρίου και μετά ο κ. Μούσκος.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Έχει εγερθεί το θέμα της κατασκευής μιας αίθουσας θεατρικής στη Λάρνακα. Είναι δυνατόν κάποιος να θεωρήσει το θέμα τοπικό και ως τοπικό να κριθεί με κάποια τοπικά κριτήρια. Όμως εμείς δε θα θέλαμε να το πλησιάσουμε απ' αυτή τη σκοπιά και πιστεύουμε ότι οποιαδήποτε δαπάνη προτείνεται χάριν του πολιτισμού πρέπει να διαφυλάσσεται και να παραμένει και να αξιοποιείται, γιατί δε βλέπουμε πως είναι δυνατό με την αποκοπή κονδυλίων να επωφελείται ο πολιτισμός. Φυσικά υπάρχει το σχέδιο της οικοδόμησης ενός δημοτικού θεάτρου στη Λάρνακα, ένα σχέδιο που πρέπει όλοι να βοηθήσουμε, να υποστηρίξουμε και να προωθήσουμε. Όμως, αυτό το μεγαλεπήβολο σχέδιο δε θα πρέπει να σταθεί εμπόδιο στην προώθηση κάποιων άλλων προτάσεων ή λύσεων για μια πόλη που αυτή τη στιγμή δε διαθέτει κάποια θεατρική σκηνή. Δε συζητώ το μέρος, τον τόπο ή άλλα ιδιαίτερα κριτήρια, αλλά εκείνο που μπορώ να πω ότι είναι συζητήσιμο είναι η αναφορά στο ότι θα είναι η αίθουσα κάποιου εστιατορίου. Αυτό δεν έχει να κάμει τίποτε με το πώς είναι δυνατό να αξιοποιηθεί αυτή η αίθουσα, γιατί πιθανώς το θέατρο να έξησε πολύ ένδοξες ώρες μέσα σε αποθήκες, μέσα σε χώρους που ούτε είχαν διανοηθεί ποτέ οι αρχικοί κατασκευαστές ότι θα ήταν δυνατό να χρησιμοποιηθούν αργότερα ως θέατρο. Ακόμα και για τη δική μας εδώ πολιτιστική παράδοση θυμούμαστε όλοι λαμπρές ώρες του θεάτρου μέσα στο καφενείο "Αλάμπρα", για παράδειγμα, ή και πιο πρόσφατα στο θεατράκι του ΡΙΚ[4] ένας χώρος πολύ υποτυπώδης για θέατρο. Έτσι, αν τυχόν με κάποια μικρότερη δαπάνη είναι δυνατό να αποκτήσει το ταχύτερο δυνατόν κάποια θεατρική σκηνή η Λάρνακα, δε βλέπω το λόγο γιατί θα πρέπει αυτό να ματαιωθεί με οποιαδήποτε αποκοπή. Εξάλλου η δημιουργία ενός δημοτικού θεάτρου μέσα στις προδιαγραφές μιας πόλης μεγάλης και αναπτυσσόμενης με ιστορία και με

παράδοση και με συμμετοχή μεγάλη στην πολιτιστική ιστορία του τόπου, μια τέτοια λοιπόν αίθουσα θα έχει να διαδραματίσει πολύ μεγαλύτερο ρόλο από την αίθουσα απλώς κάποιας θεατρικής σκηνής. Είναι δυνατό να χρησιμοποιείται και για πολλούς άλλους σκοπούς και ανάγκες της καλλιτεχνικής δημιουργίας. Έτσι, εμείς θα ψηφίσουμε το κονδύλι για την προώθηση αυτού του έργου.

Σε ό,τι αφορά το θέμα του διορισμού του Διευθυντή του ΘΟΚ, αν υπάρχει ένα σημείο πάνω στο οποίο θα θέλαμε να επιμείνουμε, είναι πάνω στην έκκλησή μας για σεβασμό προς τους θεσμούς, διότι οι θεσμοί είναι εκείνοι που θα μας διασώσουν και ως τόπο και ως κοινωνία και ως Δημοκρατία. Αν περιμένουμε να φτιάχνουμε τους θεσμούς στα μέτρα μας, για να παίρνουμε αποφάσεις ανάλογες των δικών μας ορέξεων, τότε καταργούμε στην πραγματικότητα τους θεσμούς. Έτσι, θα συμφωνήσω με τον κ. Καζαμία στην αναφορά την οποία έκανε για το θέμα της καθυστέρησης του διορισμού διευθυντή και κατακρίνω απόλυτα την κυβέρνηση γι' αυτή τη σκόπιμη καθυστέρηση στην τοποθέτηση Διευθυντή του ΘΟΚ.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα θέσω ένα θέμα διαδικαστικό, κύριε Καζαμία. Αν αντιλαμβάνομαι σωστά, έγινε εισήγηση από εσάς για αποκοπή κάποιου κονδυλίου, όσον αφορά τη Λάρνακα. Θέλω να πω διαδικαστικά ότι οι τροποποιήσεις -διότι πρόκειται περί τροποποιήσεως, αφήστε ότι η Έκθεση είναι ομόφωνη- έπρεπε να είχαν υποβληθεί γραπτώς και να τεθούν ενώπιον του Σώματος. Γι' αυτό το λόγο θα εισηγούμουν να επιμένετε στο σημείο σας υπό μορφή επιφύλαξης για τα πρακτικά, αφού δεν έχει καν ετοιμαστεί αυτή η τροποποίηση γραπτώς και δεν έχει κατατεθεί εγκαίρως. Υποδεικνύω αυτό το πράγμα, διότι δεν είναι η πρώτη φορά που εγείρεται θέμα τροποποιήσεως την τελευταία στιγμή, ενώ κανονικά, εφόσον μάλιστα η Έκθεση είναι ομόφωνη, θα πρέπει να υποβάλλεται μέχρι το μεσημέρι ή τουλάχιστον πριν από τη συνεδρία γραπτώς. Είναι κάτι το πάγιο, το οποίο ίσχυσε και σε άλλες περιπτώσεις, όταν άλλες πλευρές ήγειραν θέμα τροποποιήσεων. Θα σας δώσω το λόγο στο διαδικαστικό και μετά έχει σειρά ο κ. Μούσκος, μετά ο κ. Μουσιούττας και μετά ο κ. Δημητρίου.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Δεχόμαστε την παρατήρησή σας, κύριε Πρόεδρε, όμως πρέπει να πούμε ότι πάρα πολλές φορές παρόμοιες τροποποιήσεις εγίνοντο και γίνονται με τον ίδιο τρόπο, χωρίς να σημαίνει αυτό ότι το Σώμα δε θα πρέπει να βελτιώσει τη δουλειά του και από διαδικαστικής πλευράς. Γι' αυτό δεχόμεθα την παρατήρηση, ως κοινοβουλευτική ομάδα θα ακολουθήσουμε τις παραινέσεις σας, όμως αναμένουμε ότι αυτό το πράγμα θα γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις.

Πάνω στο ίδιο το θέμα όμως, κύριε Πρόεδρε, για να διευκρινίσω περισσότερο τη θέση μας, γιατί αντιλήφθηκα από την τοποθέτηση του κ. Χατζηδημητρίου ότι ίσως να υπήρξε κάποια παρανόηση της πρότασής μας, η δική μας τοποθέτηση δεν είναι εναντίον της ανέγερσης θεάτρου στη Λάρνακα. Η πρόταση είναι για αποκοπή του κονδυλίου με το συγκεκριμένο δικαιολογητικό και είμαστε έτοιμοι ως κοινοβουλευτική ομάδα αμέσως, χωρίς καμιά καθυστέρηση, υπό μορφή συμπληρωματικού προϋπολογισμού με το ίδιο ή πολλαπλάσιο ποσό, να το εγκρίνουμε. Προϋπόθεση όμως είναι να υλοποιηθεί η απόφαση όπως αρχικά είχε παρθεί και όπως ανέπτυξα στην επιχειρηματολογία της πρωτολογίας μου. Αυτή είναι η δική μας τοποθέτηση και κατ' ουδένα λόγο δεν εναντιωνόμεθα στην πρόθεση για ανέγερση θεάτρου στη Λάρνακα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία, να το πάρεις ως δεδομένο ότι, αν έγιναν κάποιες εξαιρέσεις, κακώς έγιναν και μελλοντικά δεν πρόκειται να γίνει τουλάχιστον από το Προεδρείο δεκτή οποιαδήποτε τροποποίηση, η οποία να μην έχει κατατεθεί γραπτώς, τουλάχιστον πριν από τη συνεδρία. Όσον αφορά το σημείο που θέλετε να υποδείξετε, μαζί με τα πρακτικά της συζήτησης θα τονιστεί ιδιαίτερα αυτή η άποψη την οποία έχετε, τουλάχιστον προς την κυβερνητική πλευρά, για να τη λάβει υπόψη.

Δίνω τώρα το λόγο στον κ. Μούσκο και θα δώσω μετά κατά σειρά στα κόμματα, εκ περιτροπής σε όποιους θέλουν να μιλήσουν.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Εγώ θα αναφερθώ μόνο στο θέμα της χορηγίας, στο οποίο αναφέρθηκε και ο συνάδελφος κ. Καζαμίας. Είναι γεγονός ότι το προηγούμενο δημοτικό συμβούλιο πήρε απόφαση να απαλλοτριώσει κάποιο χώρο και να προχωρήσει στην ανέγερση ενός νέου καλλιμάρμαρου θεάτρου στη Λάρνακα, το οποίο θα έχει χωρητικότητα περίπου εξακόσιες με εξακόσιες πενήντα θέσεις. Το νέο δημοτικό συμβούλιο, όταν ανέλαβε, είχε μπροστά του ακριβώς αυτό το θέμα για να το μελετήσει. Όταν διαπίστωσε ότι δεν ήταν μόνο θέμα κόστους, αλλά ήταν και θέμα οικονομικών δυνατοτήτων και ευχέρειας, για να μπορέσουν να προχωρήσουν με την απόφαση του προηγούμενου δημοτικού συμβουλίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι το δημοτικό συμβούλιο σήμερα έχει να αντιμετωπίσει την αποπληρωμή χρεών για το παραλιακό μέτωπο, για το αποχετευτικό -έργα πολλών δεκάδων εκατομμυρίων λιρών-αποφάσισε όπως προχωρήσει με τη μετατροπή αυτού του εστιατορίου σε θέατρο. Προηγουμένως, κάλεσε το ΘΟΚ να κάνει σχετική μελέτη και ο ΘΟΚ τους συμβούλευσε να πάρουν μια τέτοια απόφαση, διότι αυτό το θέατρο θα υστερούσε μόνο κατά διακόσιες θέσεις από το θέατρο το οποίο θα στοίχιζε £3.000.000 και θα στοίχιζε £650.000 ολόκληρο.

Δε θέλω να αμφισβητήσω αυτά τα οποία είπε ο συνάδελφος, όσον αφορά το επιπρόσθετο ποσό της σκηνής κ.λπ., αλλά ο Δήμαρχος σήμερα με διαβεβαίωσε ότι το κόστος θα είναι £650.000 και τα λεφτά αυτά τα έχουν. Αφού πάρουν τις £250.000 από τη χορηγία της κυβέρνησης, είναι και τα χρήματα τα οποία θα εξοικονομήσουν από την απαλλοτρίωση της γης την οποία θα έκαναν αρχικά και θα πάρουν και από τα διυλιστήρια στη Λάρνακα £100.000 ως αποζημίωση για την οχληρία την οποία δημιουργούν στην πόλη.

Οπότε, τα χρήματα αυτά τα έχει σήμερα ο Δήμος και είναι έτοιμος να προχωρήσει για να κατασκευάσει ένα θέατρο κλειστό, χειμερινό, το οποίο εστερείτο η πόλη για πάρα πάρα πολλά χρόνια. Αν μελλοντικά ο Δήμος και η οικονομική κατάσταση του κράτους και της πόλης το επιτρέψουν, για να προχωρήσουμε σε ένα πιο μεγάλο κλειστό θέατρο και εφόσον και η πόλη τότε βέβαια θα διπλασιαστεί σε πληθυσμό -και μπορεί να υπάρξουν και άλλες ανάγκες- δε θα υπάρχει πρόβλημα πιστεύω να ξαναμελετηθεί το θέμα και να προχωρήσουμε μετά από δέκα - δεκαπέντε χρόνια να κάνουμε μεγαλύτερο θέατρο. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι πρέπει να αφήσουμε μια ολόκληρη πόλη χωρίς θέατρο, χειμερινό θέατρο, γιατί δεν έχουμε την οικονομική ευχέρεια σήμερα να προχωρήσουμε και να κάνουμε ένα χειμερινό θέατρο.

Εκείνο το οποίο ήθελα να σημειώσω επίσης είναι το εξής: Οι αγαπητοί συνάδελφοι του ΑΚΕΛ ζητούν όπως το κράτος έρθει αρωγός στην προσπάθεια αυτή και δώσει μια αυξημένη επιχορήγηση. Δεν ξέρω, τότε που άρχισε αυτή η ιδέα, επί προηγούμενης κυβέρνησης, αν υπήρχε μια τέτοια ενθάρρυνση ή μια τέτοια υπόσχεση

ότι θα έρθει το κράτος να πληρώσει ακριβώς εκατομμύρια λίρες για να κτιστεί θέατρο στη Λάρνακα. Το μόνο το οποίο γνωρίζω είναι ότι ο τότε Υπουργός Παιδείας υποσχέθηκε να δώσει £250.000, δηλαδή το ποσό το οποίο σήμερα συμπεριλαμβάνεται μέσα στον προϋπολογισμό του ΘΟΚ και τίποτε περισσότερο.

Θα ήθελα να σχολιάσω επίσης και το άλλο. Έρχονται να μας πουν ότι θα μετατρέψουμε ένα υποστατικό τώρα, ένα παράπηγμα, σε αμφιθέατρο. Τι σημασία έχει; Θα έχει τη μεγαλύτερη σκηνή απ' ότι άκουσα από οποιοδήποτε άλλο θέατρο της Κύπρου. Θα διαθέτει 400 καθίσματα και από μελέτες του ΚΟΤ έχει διαπιστωθεί ότι ο κόσμος ο οποίος πηγαίνει στα θέατρα τώρα δεν υπερβαίνει, κατά μέσο όρο τα εκατόν πενήντα με διακόσια άτομα. Οπότε, με αυτό το κατασκεύασμα η Λάρνακα θα μπορέσει να λύσει ένα πρόβλημα στον πολιτιστικό τομέα και πρέπει να προχωρήσει άμεσα.

Και από την άλλη, εμείς κύριοι συνάδελφοι, στεγαζόμαστε σ' αυτή τη Βουλή από το 1960. Το κτίριο αυτό είναι πραγματικά του ύψους του Νομοθετικού Σώματος ενός κράτους όπως του δικού μας; Δηλαδή κοιτάζουμε το κτίριο ή κοιτάζουμε την ουσία για την οποία λειτουργούμε και την εργασία την οποία διεξάγουμε;

Επομένως, εγώ δεν πιστεύω -όπως και το κόμμα που αντιπροσωπεύω αυτή τη στιγμή- ότι εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι το κτίριο το οποίο θα στεγάσει ένα λειτούργημα, αλλά η ουσία και το τι θα διεξάγεται μέσα σ' εκείνο το κτίριο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μούσκο, ελπίζω να μην εισηγείστε να συνεχίσουμε σ' αυτό το κτίριο, με το παράδειγμά σας.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Εγώ δεν εισηγούμαι, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσέξετε, γιατί μπαίνουμε σε βαθιά θέματα.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Το 1960, όταν άρχισε αυτή η Βουλή, υπήρχαν οι ίδιες συνθήκες ακριβώς που επικρατούν σήμερα στη Λάρνακα για το θέατρο. Μετά από τριάντα χρόνια δόθηκε η δυνατότητα να μεταστεγαστούμε κάπου αλλού. Το ίδιο μπορεί να γίνει και με το θέατρο στη Λάρνακα. Αυτό είναι εκείνο το οποίο θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, εξάλλου αυτό το κτίριο δεν έχει μεγάλη σκηνή, όπως έχει το εστιατόριο.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Σκηνή δεν έχει, υπάρχει ένα βήμα το οποίο είναι αρκετό για τους Βουλευτές, κύριε Πρόεδρε...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Έχει όμως πολύ περισσότερους ηθοποιούς αυτό το κτίριο, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Με αυτά τα λόγια, κύριοι συνάδελφοι, δε θέλω να σας απασχολήσω περισσότερο, εμείς ως Δημοκρατικός Συναγερμός φέρνουμε ένσταση και δε θα ψηφίσουμε την τροπολογία του συναδέλφου, του κ. Καζαμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. συνάδελφος δε θα προχωρήσει στην τροπολογία, όπως ανέφερε κατόπιν της υποδείξεως που έγινε ότι δεν κατατέθηκε γραπτώς, αλλά θα αναφερθεί έντονα στα πρακτικά...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ζητούμε την άδειά σας να θεωρηθεί σαν μια τελευταία παραβίαση, αφού η παρατήρησή σας έγινε μόλις σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία...

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Θα βρεθείτε εκτεθειμένος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, παρακαλώ. Έχω ξανακάμει αυτή την παρατήρηση πάρα πολλές φορές. Αλλά, αν συμφωνούν οι άλλες πλευρές, τότε... Εξάλλου, για να μη θεωρηθεί ότι είναι, κατά κάποιο τρόπο, μια στάση σκληρή προς το ΑΚΕΛ... Το τονίζω όμως ότι θα είναι η τελευταία φορά.

Κύριε Μουσιούττα, έχετε τη σειρά, αλλά επειδή ζήτησε το λόγο ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου ως Βουλευτής Λάρνακας...

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δεν πειράζει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν δεν επιμένει, θα σας δώσω το λόγο.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εμείς θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό του ΘΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ασφαλώς και της χορηγίας για την άμεση δημιουργία ενός θεάτρου στη Λάρνακα. Αυτό δε σημαίνει ότι συναινούμε ή εγκαταλείπουμε την ιδέα και το στόχο για τη δημιουργία ενός θεάτρου αντάξιου της ιστορίας και της παράδοσης της καλλιτεχνικής της Λάρνακας, όπως τουλάχιστον μας τη διηγούνταν οι πατεράδες μας.

Συμφωνώντας με τον κ. Χατζηδημητρίου, ήθελα να πω ότι τα θέατρα τα οποία οι παλαιότεροι της Λευκωσίας θυμούνται με νοσταλγία ήταν το "ΛΥΡΙΚΟ", ο "ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ", τα οποία λειτουργούσαν μέσα σε αποθήκες αναψυκτικών. Ακόμα και σήμερα το "ΘΕΑΤΡΟ ΕΝΑ" στην Πύλη Αμμοχώστου στεγάζεται σε μια αποθήκη που σχεδόν δεν έχει ούτε παράθυρα. Προς Θεού! Δεν εισηγούμαι ότι τα θέατρά μας πρέπει να είναι τέτοια. Όμως θα υπάρχει πάντα έλλειψη θεατρικών σκηνών και μακάρι να υλοποιηθεί το όνειρο της Λάρνακας για ένα αξιοπρεπές θέατρο και να είμαστε βέβαιοι ότι και αυτό θα έχει απόλυτη χρησιμότητα και χρήση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Βέβαια, κύριε Πρόεδρε, η θεατρική ιδέα και το θέατρο μπορεί να παρουσιαστεί -να μην κάνουμε τώρα ιστορική ανάλυση- και στους δρόμους και στο πεζοδρόμιο. Δεν είναι αυτό το θέμα. Για τη Βουλή, δε το σχολιάζω, δεν είναι θέατρο, είναι πολιτική σκηνή η Βουλή, κύριε Σολωμή.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Και στη Βουλή, κύριε Χριστοδουλίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, αν θέλετε να κάμετε αυτοκριτική, αφήστε το σε μια άλλη περίπτωση. Παρακαλώ, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεχόμενος την έκκληση του κ. Προέδρου, θα σχολιάσω τα περί θεατρικής σκηνής της Βουλής μας στο διάδρομο.

Η μια πτυχή έχει καλυφθεί, κύριε Πρόεδρε, εξαιρετικά από το συνάδελφο της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, τον κ. Καζαμία. Απλώς για προβληματισμό θα ήθελα να αναφέρω και μια άλλη πτυχή.

Η άλλη πτυχή έχει σχέση με το κτήμα το οποίο είχε απαλλοτριωθεί από το προηγούμενο δημοτικό συμβούλιο έναντι δαπάνης £350.000. Η σημερινή αξία αυτού του κτήματος ξεπερνά το ένα εκατομμύριο λίρες. Απλώς προς προβληματισμό των έντιμων συναδέλφων θέλω να αναφέρω ότι η απόδοση αυτού του απαλλοτριωθέντος κτήματος θα δώσει σε εκείνον που το κατείχε περισσότερο από ένα εκατομμύριο λίρες.

Επομένως, ας προβληματιστούμε μήπως κρύβεται κάτι άλλο πίσω από την ιδέα της άμεσης λύσης της θεατρικής στέγης στη Λάρνακα με τη μετατροπή ενός καφεστιατορίου από τα πλέον παραδοσιακά. Αν ήμουν εγώ Δήμαρχος, θα εισηγούμουν να θεωρηθεί ως διατηρητέα αυτή η παράγκα του κέντρου του Ηράκλη. Είχε ανεγερθεί το 1960, όταν ήταν η πρώτη κρατική γεωργική έκθεση στην Κύπρο και έγινε στο δημοτικό κήπο και κτίστηκε αυτό το παράπηγμα για σκοπούς εκθεσιακούς, για να βάλουμε -θυμούμαι, το είχα επισκεφθεί- τα άροτρα που κατασκευάζονταν τότε, τα κυπριακά και να καμαρώνουμε ότι έχουμε και κυπριακή βιομηχανία.

Γι' αυτό το λόγο κατασκευάστηκε αυτό το περίπτερο του Ηράκλη, το οποίο κατόπιν μετατράπηκε σε ένα ευρύχωρο εστιατόριο και συνέχισε τη λειτουργία του μέχρις ότου κάποιοι -και αυτοί οι κάποιοι είναι συγκεκριμένοι, είναι η πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου της Λάρνακας- με δημοκρατικό τρόπο ανέτρεψαν την ομόφωνη απόφαση του προηγούμενου δημοτικού συμβουλίου για την ανέγερση ενός πραγματικού καλλιμάρμαρου θεάτρου αντάξιου της θεατρικής, πολιτιστικής παράδοσης που έχει η πόλη του Κίμωνα, του Ζήνωνα και του Αγίου Λαζάρου.

Ως Λαρνακέας δεν μπορώ να ανεχθώ την υποτίμηση της Λάρνακας σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη πόλη και σε σχέση με οποιοδήποτε νέο δήμο. Σήμερα έχει εγκρίνει αυτή η Βουλή σ' αυτό το στάδιο ανέγερση δημοτικών μεγάρων με κονδύλια ψηλότερα ή παραπλήσια αυτών που απαιτούνται για την ανέγερση δημοτικού θεάτρου στην πόλη του Κιτίου, στη Λάρνακα.

Προβληματιστείτε όμως. Μήπως υπάρχει κάποια σύνδεση, αγαπητοί συνάδελφοι, αυτού που ονομάζεται κεφάλαιο ή χρήμα μ' αυτή τη νόμιμη, δημοκρατικά παρμένη απόφαση του νέου δημοτικού συμβουλίου, παρά την αντίδραση των μελών του ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις στο δημοτικό συμβούλιο;

Προχθές έγινε ανοικτή συζήτηση για το θέμα, στην οποία μεταξύ των άλλων συζητητών ήταν ο σημερινός Δήμαρχος, ο κ. Γιώργος Λυκούργος, ο προηγούμενος Δήμαρχος, ο πρώην Υπουργός Παιδείας κ. Χριστοφίδης, εκπρόσωπος του ΘΟΚ και ο σκηνοθέτης Εύης Γαβριηλίδης, με συμμετοχή του κοινού.

Κάπως διαφορετικά εκεί είχαν τονιστεί κάποια πράγματα και θέλω να διορθώσω μερικές πληροφορίες που έχει δώσει ο κ. Μούσκος. Δεν είναι για εξακόσιες θέσεις το νέο θέατρο. Είναι για τετρακόσιες θέσεις το νέο το θέατρο. Για τετρακόσιες, έχει μεγάλη διαφορά.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Τετρακόσιες είχα πει.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Εξακόσιες. Το θέατρο του Ηράκλη μιλώ, δεν είναι για εξακόσιες, είναι για τετρακόσιες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι, όχι διαλογική συζήτηση. Αν θέλετε να διορθώσετε κάτι, αργότερα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ο συσχετισμός του έργου πολιτισμού με την κακή ή όχι ανθηρή οικονομική κατάσταση του Δήμου νομίζω ότι είναι ατυχής. Ιδιαίτερα η αναφορά σε δύο τεράστιας σημασίας έργα που έχουν γίνει στη Λάρνακα ή που έχουν ξεκινήσει να γίνουν στη Λάρνακα από το παλιό δημοτικό συμβούλιο, δηλαδή του παραλιακού μετώπου και του αποχετευτικού της Λάρνακας.

Ήταν γνωστή και η αντίδραση και η αντίθεση των συγκεκριμένων κύκλων τότε εναντίον του παραλιακού μετώπου, γιατί θα στοίχιζε δύο εκατομμύρια. Τα δύο εκατομμύρια όμως είναι για έργο πολεοδομικό. Αυτό ήταν το επίτευγμα του παλιού δημοτικού συμβουλίου και η προσφορά της παλιάς κυβέρνησης Βασιλείου, η οποία το είχε εγκρίνει ως πολεοδομικό. Δηλαδή για το παραλιακό μέτωπο ύψους δύο ή δυόμισι ή ενάμισι εκατομμυρίων η κρατική συνεισφορά ανέρχεται στα 4/5 και όσοι παρακολουθούν και τα ραδιόφωνα, το "πρωινό δρομολόγιο" του ΡΙΚ ή το "ΡΑΔΙΟ ΠΡΩΤΟ" το πρωί, θα είχαν ακούσει τη συζήτηση μεταξύ του Δημάρχου και των ιδιοκτητών παραλιακών κέντρων για το τέλος το οποίο τους επιβλήθηκε και με ποια δικαιολογία. Ότι δηλαδή πρέπει τη συνεισφορά του Δήμου σε δόσεις και σε τόκους να την πληρώσουν αυτοί οι ιδιοκτήτες των κέντρων. Και είχε τονιστεί ότι είναι £180.000 το χρόνο. Δηλαδή δεν είναι ο Δήμος στην ουσία που θα καταβάλει τα χρήματα για το παραλιακό μέτωπο. Η κυβέρνηση Βασιλείου τα 4/5 και το 1/5 θα το καταβάλουν οι ιδιοκτήτες κέντρων. Αυτή είναι η επίσημη θέση του σημερινού Δημάρχου και του δημοτικού συμβουλίου. Δεν έχει καμιά σχέση το αν θα κάμουμε νέο θέατρο με το χρέος δήθεν του παραλιακού μετώπου.

Όπως δεν έχει καμιά σχέση με το αποχετευτικό. Το αποχετευτικό της Λάρνακας ποιοι θα το αποπληρώσουν; Δεν είναι ο Δήμος Λάρνακας, δεν είναι το Δημαρχείο που θα το αποπληρώσει. Οι δημότες, οι χρήστες του αποχετευτικού και οι μή χρήστες. Εξ ου και εναντιωθήκαμε, όταν ήρθαν τα αυξημένα τέλη και εναντιώνεται και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο για τα σημερινά τα τέλη. Πάλι δε θα επιβαρυνθεί ο Δήμος. Η δε πρόθεση του σημερινού δημοτικού συμβουλίου ήταν από τον πρώτο χρόνο να καλύψει και οικονομικές υποχρεώσεις που δεν ήταν υπόχρεο να καλύψει.

Επομένως, είναι ατυχής η συσχέτιση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου με το πολιτιστικό έργο που έπρεπε να είχε γίνει. Τώρα, αν παρά τίποτε, δεχόμαστε την παράγκα, είναι θέμα νοοτροπίας. Είναι θέμα φιλοσοφικής αντίκρισης. Αν θα ξοδευτούν £700.000 ή όπως υπάρχουν πληροφορίες θα κοντέψουν το £1.000.000 για τη

μετατροπή της παράγκας σε θέατρο, θα ήταν παράλογο να έρχόταν η πόλη της Λάρνακας μετά από τέσσερα, πέντε, έξι, επτά χρόνια να πει "τώρα θέλω και νέο δημοτικό θέατρο και καλείται να πληρώσει ή να συνεισφέρει ο κυπριακός λαός". Δε θα ενέκρινε αυτή την απαίτηση καμιά Βουλή και κανένας από αυτούς τους συναδέλφους, οι οποίοι σήμερα είπαν "δεν πειράζει, να προχωρήσουμε με τις £750.000 τώρα και αργότερα βλέπουμε". Όχι, αυτό τότε δε θα ήταν ούτε οικονομικό, ούτε ορθό.

Επομένως, μια είναι η επιλογή. Να προχωρήσει η Λάρνακα στην ανέγερση νέου δημοτικού θεάτρου, αντάξιου της φήμης της, αντάξιου εκείνων των θεάτρων που υπάρχουν σε ολόκληρη την ελεύθερη περιοχή της Κύπρου.

Γι' αυτό και η πρόθεση και η απόφαση της ομάδας μας είναι ότι δεν εγκρίνουμε την κρατική χορηγία ή την κρατική συνεισφορά. Δεν την εγκρίνουμε, για να δοθεί στο συγκεκριμένο σκοπό. Αντίθετα, είμαστε έτοιμοι να ζητήσουμε και να χειροκροτήσουμε νομοσχέδιο της κυβέρνησης με χορηγία που να ανέρχεται στο ύψος, αν θεωρηθεί έργο πολεοδομικό, των 4/5 του απαιτούμενου κονδυλίου. Για να εκλείψει και αυτή η δικαιολογία ότι δήθεν ο Δήμος των Λαρνακέων δεν μπορεί να κτίσει ένα θέατρο που το έκτισε και η τελευταία κωμόπολη ή ο τελευταίος νεοανακηρυχθείς πρόσφατα δήμος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Οδυσσέας Δημητρίου.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, θα πω πολύ λίγα.

Ασπάζομαι τις απόψεις που έχει εκφράσει ο κ. Δώρος Χριστοδουλίδης, ότι δηλαδή κανένας Σκαλιώτης δε θα ήθελε μια προχειρότητα μέσα στη Λάρνακα, αλλά σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των ειδικών και από μελέτη που έχει κάμει ο Θεατρικός Οργανισμός δεν πρόκειται να γίνει ένα θέατρο επιπόλαιο ή μια παράγκα, όπως έχει αναφερθεί. Είναι ένα πολύ αξιόλογο έργο, το οποίο θα γίνει με τα απαιτούμενα καθίσματα και την απαιτούμενη σκηνή,η οποία θα είναι η πλέον μοντέρνα και η καλύτερη από όλα τα θέατρα που λειτουργούν στην Κύπρο.

Το μοναδικό πρόβλημα το οποίο υπήρχε ήταν ο χώρος στάθμευσης και έχει επιλυθεί, διότι υπάρχουν δίπλα ο Φόρος Εισοδήματος και άλλα δημόσια κτίρια. Έχει γίνει μελέτη η οποία προβλέπει για κάθε είκοσι άτομα να υπάρχει χώρος στάθμευσης για ένα αυτοκίνητο. Υπερκαλύπτει δηλαδή τις σχετικές ανάγκες και άνετα μπορούν να φιλοξενηθούν εκεί τετρακόσια με εξακόσια άτομα και αμφιβάλλω αν θα καταφέρει ποτέ η Λάρνακα να συγκεντρώσει τόσο κόσμο μέσα στο Θέατρο. Τα σινεμά που υπήρχαν μέχρι σήμερα έκλεισαν όλα και έγινε τεράστια προσπάθεια να ξαναλειτουργήσουν.

Δεν είμαστε οπισθοδρομικοί ούτε θέλουμε να μη γίνουν έργα στη Λάρνακα. Θα ήμασταν οι τελευταίοι που θα παίρναμε αυτή τη θέση. Θέλουμε όμως να γίνει ένα θέατρο το συντομότερο δυνατό, γιατί το στερούμαστε για τόσα χρόνια. Γίνεται μια αξιόλογη δουλειά και μια αξιόλογη προσπάθεια. Ο Δήμος της Λάρνακας αντιμετωπίζει πολύ σοβαρά οικονομικά προβλήματα και αν προχωρήσει ανεξέλεγκτα και αφειδώλευτα θα καταστραφεί, όπως και άλλοι δήμοι κινδυνεύουν να πάθουν. Έχουμε το αποχετευτικό, που πολύ σωστά έχει αναφερθεί. Έχουμε το παραλιακό μέτωπο, το οποίο ειλικρινά μας έχει στοιχίσει αρκετά λεφτά και δεν είναι διατεθειμένος κανένας να πληρώσει γι' αυτά τα έργα. Εκκρεμεί ακόμα η δημοτική χοντρική αγορά· μιλούμε για ένα άλλο κεφάλαιο. Νομίζω ότι οι μελέτες που έχουν

γίνει και από το δημοτικό συμβούλιο, το οποίο ασχολήθηκε στα τελευταία δύο χρόνια πολύ επιμελώς μ' αυτό το θέμα, μας βρίσκουν σύμφωνους στο ότι πρέπει να προχωρήσουμε στην έγκριση αυτού του ποσού, δηλώνοντας ότι ως Λαρνακείς θα εμμένουμε και θα επιμένουμε στο να γίνουν τα αντίστοιχα και ανάλογα έργα, αλλά πάντοτε στο μέτρο των δυνατοτήτων μας και ως εκεί που ο πολίτης δε θα επιβαρύνεται σε μεγάλο ποσοστό.

Επίσης, χαριτολογώντας θα ήθελα να αναφέρω, κύριε Πρόεδρε, ότι εδώ μπορεί να μην έχουμε σκηνή, αλλά έχουμε εξαιρετικούς ηθοποιούς και έτσι δεν πρέπει να αισθανόμαστε άσχημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά κανόνα, οι πολιτικοί αποτελούν αποτυχημένους ηθοποιούς.

Ο κ. Χρίστου παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφερόμενος στην πρώτη πτυχή του θέματος, από την εμπειρία που έχουμε στη Λεμεσό, από το "Παττίχειο Θέατρο", ο χώρος ενός θεάτρου δε χρησιμοποιείται μόνο για θεατρικές παραστάσεις. Μια πόλη όπως η Λάρνακα έχει ανάγκη από πολλών ειδών εκδηλώσεις, που θα πρέπει να στεγαστούν σε κλειστό χώρο. Και σας διαβεβαιώ ότι το "Παττίχειο", με τις επτακόσιες πενήντα θέσεις, πολύ συχνά είναι ανεπαρκές για να καλύψει εκδηλώσεις που γίνονται στο χώρο του.

Όσο δε αφορά το κόστος, θα είναι ευχής έργο αν το ένα εκατομμύριο που αναφέρθηκε αρκέσει για την κατασκευή του συγκεκριμένου χώρου με βάση τις σύγχρονες απαιτήσεις και το σύγχρονο εξοπλισμό. Έτσι, πραγματικά πρέπει κανένας να προβληματιστεί πολύ σοβαρά αν τοποθετούμε ένα εκατομμύριο λίρες σε κάποιο έργο που από κατασκευής είναι ακατάλληλο για το σκοπό για τον οποίο δημιουργείται.

Για το δεύτερο θέμα όμως, το οποίο είναι πιο σοβαρό, γιατί όπως λέχθηκε από τον κ. Χατζηδημητρίου αγγίζει το θέμα των θεσμών, θα μου επιτρέψετε να επεκταθώ λίγο, γιατί κατά την άποψή μου συνιστά όχι παραβίαση θεσμών, αλλά ένα σκάνδαλο για το οποίο ολόκληρη η Βουλή έπρεπε να αισθάνεται πολύ έντονα και να ανησυχεί η ίδια κατά πόσο αυτά τα πράγματα μπορούν να συμβαίνουν εν έτει 1994.

Στις 13 Οκτωβρίου 1993, κύριοι συνάδελφοι, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΘΟΚ προκηρύσσεται και δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο η θέση του διευθυντή, με βάση τα υπάρχοντα σχέδια γι αυτή τη θέση. Στις 15 Οκτωβρίου, δύο μέρες μετά την προκήρυξη, ακυρώνεται αυτή με το δικαιολογητικό ότι έπρεπε τα σχέδια -τα υφιστάμενα σχέδια παρακαλώ- να είχαν εγκριθεί από τη Βουλή, με βάση το νόμο που ψηφίσαμε πολύ πρόσφατα. Είναι θέμα συζήτησης αν αυτό είναι σωστό ή λανθασμένο, είναι όμως γνωστό ότι άλλοι ημικρατικοί οργανισμοί, για παράδειγμα ο Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης, προχώρησε κατά την άποψη μου ορθά και δίκαια με τα σχέδια που υπήρχαν, που είχαν εγκριθεί προ καιρού και ενέκρινε και προσέλαβε το διευθυντή που έκρινε σκόπιμο το διοικητικό συμβούλιο.

Τον ίδιο μήνα παρουσιάζεται στο διοικητικό συμβούλιο νέο σχέδιο υπηρεσίας, το οποίο είχε περάσει από τη βάσανο και από την κρίση της Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, η οποία συνεργάστηκε με το διοικητικό γραμματέα του οργανισμού και το οποίο, με βάση τα λεγόμενά τους, ήταν σε συμφωνία με τα σχέδια των υπόλοιπων ημικρατικών οργανισμών.

Εδώ μια παρένθεση, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι. Εγώ δε δέχομαι ότι το σχέδιο υπηρεσίας του Διευθυντή του ΘΟΚ θα πρέπει να συνάδει ή θα πρέπει να είναι το ίδιο με το σχέδιο υπηρεσίας του Διευθυντή της Αρχής Ηλεκτρισμού ή της Αρχής Λιμένων ή οποιουδήποτε άλλου. Γιατί; Υπάρχουν εδώ ορισμένες ιδιαιτερότητες. Πρόκειται καταρχήν ίσως για το μικρότερο ημικρατικό οργανισμό. Έναν οργανισμό με εξήντα, εβδομήντα άτομα προσωπικό. Δεύτερον, πρόκειται για το μοναδικό οργανισμό ο οποίος έχει πολιτιστικό καθήκον και στόχους. Τρίτον, είναι οργανισμός όπου ο διευθυντής δεν είναι μόνιμος αλλά με πενταετές συμβόλαιο.

Εν πάση περιπτώσει αυτή ήταν η λογική ή αυτό ήταν το επιχείρημα. Το σχέδιο υποβλήθηκε στη συνέχεια στο Υπουργείο Παιδείας, εγκρίθηκε, παρουσιάστηκε στην Επιτροπή της Βουλής και την παραμονή της έλευσής του στην ολομέλεια για έγκριση, πάλι αποσύρεται με το ίδιο δικαιολογητικό. Να το ξαναμελετήσουμε για να το καταστήσουμε παράλληλο και ταυτόσημο με τα σχέδια υπηρεσίας των άλλων διευθυντών.

Φαίνεται πως οι αρμόδιοι ξέχασαν ότι προέβαλαν προ εξήντα ή πενήντα ημερών την ίδια ακριβώς δικαιολογία. Έκτοτε, αγαπητοί συνάδελφοι, το σχέδιο κυκλοφόρησε σε διάφορα επίπεδα, παρουσιάστηκε κάποια στιγμή στη Βουλή με μοναδική αλλαγή δίπλα από τη λέξη "Διευθυντής" να προστεθεί η λέξη "Γενικός". Αυτό ήταν το επίπονο έργο το οποίο για μήνες γινόταν, για να ταυτίζεται με τα σχέδια των άλλων διευθυντών. Ήταν η προσθήκη μίας και μόνης λέξης. Και κατά την άποψή μου ορθά η αρμόδια επιτροπή της Βουλής, η Επιτροπή Οικονομικών, απέρριψε αυτή την κοροϊδία ομόφωνα. Την απέρριψε υποδεικνύοντας ότι αν πρόκειται γι' αυτή την αλλαγή, εμείς δεν τη δεχόμαστε και φροντίστε να ενεργήσετε μέσα στα πλαίσια των εντολών σας ή των προθέσεών σας.

Ποιες ήταν οι προθέσεις; Αρμόδιος του ΘΟΚ, μιλώντας δημοσίως -υπάρχουν και δηλώσεις στον τύπο- είπε "ξέρετε η Υπουργός Παιδείας θέλει να αναδομήσει τον οργανισμό" -υπάρχουν δηλώσεις στις εφημερίδες, επαναλαμβάνω- "θέλει να αναβαθμίσει τις θέσεις των διευθυντικών στελεχών και μάλιστα την κλίμακα Α14 που έχει το σχέδιο το παρόν να την κάμει Α15".

Και ερωτώ, κύριοι συνάδελφοι. Αυτές οι αναβαθμίσεις μέσα σε ένα μικρό οργανισμό, που συντηρείται σχεδόν πλήρως με τα λεφτά του δημοσίου, εντάσσονται μέσα στο πλαίσιο και την πολιτική της λιτότητας και της περισυλλογής την οποία όλοι συζητούμε, άλλοι υπέρ και άλλοι εναντίον, και προχωρούμε μάλιστα σε προτάσεις για τη μείωση των μισθών των νεοπροσληφθέντων; Διερωτόμαστε, αυτή η αναβάθμιση πόσο τεκμηριώνεται; Πόσο είναι χρήσιμη; Τι θα εξυπηρετήσει; Και στο τέλος, αυτή η αναβάθμιση δεν μπορούσε να γίνει αν επροσλαμβάνετο ο αρμόδιος, ο κατάλληλος διευθυντής, και λειτουργούντος του οργανισμού να αναβαθμίσεις το διευθυντή, να αναβαθμίσεις εκείνους τους υπαλλήλους, αν αυτό το πράγμα επαναλαμβάνω τεκμηριωνόταν και μπορούσε να περάσει από αυτή τη Βουλή των Αντιπροσώπων, η οποία συζητά περιοριστικά μέτρα στις δημόσιες δαπάνες;

Δυστυχώς, όλη αυτή η αργοπορία και η κωλυσιεργία και η ενσυνείδητη προσπάθεια ο οργανισμός να μην έχει διευθυντή για το 1994 -και έτσι φαίνεται θα γίνει- έχει δημιουργήσει στον οργανισμό σοβαρά προβλήματα, κύριοι συνάδελφοι, για τα οποία κανένας συνήθως δε μιλά. Έχει μειωθεί ο αριθμός των θεατών, συνολικά μετρώντας τους, στην κύρια και στην παιδική σκηνή. Για πρώτη φορά έχουμε μείωση θεατών στο Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου. Γιατί για πρώτη φορά, επειδή δεν υπάρχει διευθυντής, εδώ και τέσσερις μήνες η παιδική σκηνή δεν έχει δώσει νέο έργο. Η

παιδική σκηνή που ήταν το καμάρι του οργανισμού. Η παιδική σκηνή την οποία παρακολούθησαν ίσως όλων τα παιδιά μας, που έδωσε τους καινούριους θεατές. Η παιδική σκηνή πάνω στην οποία επένδυε ο Οργανισμός, για να διαπαιδαγωγήσει θεατρικά το νέο του ακροατήριο. Λοιπόν, σ' αυτή τη σκηνή εδώ και τέσσερις μήνες δεν υπάρχει νέο έργο.

Στη δε κύρια σκηνή εδώ και δύο μήνες, από το Μάρτιο πιο σωστά, έχει να ανεβεί νέο έργο. Είμαστε στα πρόθυρα της νέας θεατρικής σεζόν και δεν υπάρχει πρόγραμμα, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του διοικητικού συμβουλίου. Εδώ είναι που ο διευθυντής, το βασικό στέλεχος, θα κινήσει όλους τους μηχανισμούς, για να αποδώσει αυτή η μηχανή σε σχέση με το διοικητικό συμβούλιο. Δεν είναι το διοικητικό συμβούλιο που ευθύνεται γι' αυτή τη στάση.

Παρόλες τις παραινέσεις του διοικητικού συμβουλίου προς την Υπουργό Παιδείας, μέχρι αυτή τη στιγμή που συζητούμε, κύριοι συνάδελφοι, σχέδιο υπηρεσίας από το Υπουργείο Παιδείας δεν έχει παρουσιαστεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για να εγκριθεί, να έρθει στην Επιτροπή Νομικών της Βουλής ή Οικονομικών και να παρουσιαστεί στην ολομέλεια. Αν μετά από όλα αυτά μπορεί κανένας να στοιχειοθετήσει δικαιολογία, τότε είμαι έτοιμος να την ακούσω.

Το μοναδικό όμως επιχείρημα, η μοναδική δυστυχώς αλήθεια που κρύβεται πίσω από αυτή την προσπάθεια, είναι η ενσυνείδητη προσπάθεια να μην προκηρυχθεί και να μην πληρωθεί η θέση προτού αλλάξει το διοικητικό συμβούλιο. Ή, αν θέλετε, διότι αναμένουμε να διαμορφωθεί ένα τέτοιο σχέδιο υπηρεσίας, το οποίο ίσως να βολεύει κάποιο ή κάποια συγκεκριμένα πρόσωπα.

Αυτά τα πράγματα, κύριοι συνάδελφοι, πέραν από το ότι καταρρακώνουν την ανεξαρτησία ενός ημικρατικού οργανισμού, πιστεύουμε ότι εκφράζουν τη χείριστη αντίληψη περί της σχέσης υπουργείου και ημικρατικών οργανισμών. Εκφράζει την πιο προχωρημένη επέμβαση σε ό,τι αφορά βασικές υποχρεώσεις του οργανισμού, που είναι να διοικεί τα του οίκου του, έχοντας τη γενική πολιτική κατεύθυνση από το αρμόδιο υπουργείο.

Εμείς θέλουμε να καταγγείλουμε αυτή τη στάση. Και εμείς θέλουμε να κατονομάσουμε ως κύρια υπεύθυνη γι' αυτή την υπόθεση την Υπουργό Παιδείας, η οποία δεν έδωσε, και σε γραπτή ακόμα επιστολή του ομιλητή και σε άλλες παραστάσεις, σε καμιά περίπτωση καμιά πειστική απάντηση για τις αιτίες που βρίσκονται πίσω από την οκτάμηνη - εννιάμηνη κωλυσιεργία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω να υποδείξω ότι έχουμε ακόμα δεκαπέντε νομοσχέδια και το Κεφάλαιο Δ'.

Βεβαίως στον κ. Πιττοκοπίτη έδωσα το λόγο, αλλά ελπίζω ότι μετά τον κ. Πιττοκοπίτη θα μπορέσουμε να προχωρήσουμε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Διαβάζοντας την 'Εκθεση, είδα ότι ήταν ομόφωνη, αλλά με τα όσα έχω ακούσει σήμερα έχω συγχυστεί· σαν να υπάρχουν του κόσμου οι διαφορές. Και επειδή άκουσα έντιμους συναδέλφους να κάνουν τόση κριτική, όσον αφορά το Διευθυντή του ΘΟΚ, θα ήταν προτιμότερο να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, όπως κατέληξε ο έντιμος συνάδελφος, ο κ. Χρίστου,

που κάπως άρχισε να λέει τα πράγματα με το όνομά τους, αλλά είπε τη μισή αλήθεια ... Ναι, συνάδελφε, έτσι είχε αποφασίσει το νυν διοικητικό συμβούλιο, γιατί ο άνθρωπος ήταν δικός σας. Τώρα κάποιοι άλλοι προσπαθούν για κάποιο δικό τους. Και πρέπει να γίνουμε έντιμοι ...

Εγώ δε διέκοψα κανέναν, κύριοι συνάδελφοι. Πρέπει να γίνουμε έντιμοι και, όταν μιλούμε για αξιοκρατία, να την εφαρμόζουμε και τώρα και μελλοντικά και να μην κοκκινίζουμε, όταν στη μια περίπτωση μας συμφέρει, ενώ στην άλλη περίπτωση δε μας συμφέρει. Πιστεύω ότι αυτή η Βουλή έχει υποχρέωση σε κάθε περίπτωση να σταθεί πάνω στην αξιοκρατία και αυτά όλα τα οποία λέμε, για να προωθήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά, και ότι δήθεν κωλυόμαστε από σχέδια υπηρεσίας - "τζαι έρκουνται τζαι πηαίννουν"- πιστεύω ότι ειλικρινά δεν ανταποκρίνονται στην αλήθεια και σίγουρα αυτό φαίνεται. Και αυτοί που είναι τώρα περιμένουν να απέλθουν, για να μπουν κάποιοι άλλοι, για να διορίσουν ανάλογα, όπως διόρισαν οι προηγούμενοι την προηγούμενη φορά, αν θέλετε να είμαστε αντικειμενικοί και δίκαιοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Πιττοκοπίτη, με βάση τη συλλογιστική σας και, αν είναι έτσι όπως τα λέτε -και εγώ λέω ότι μπορεί να είναι έτσι- τότε κάποιοι πρέπει να δώσουν το καλό παράδειγμα και κάπου να τελειώνει αυτή η κατάσταση. Λοιπόν, καλείστε επομένως να δώσετε ως Δημοκρατικό Κόμμα, αν θεωρείτε πως είναι έτσι τα πράγματα, το καλό παράδειγμα εδώ και τώρα.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω πρωτολογήσει κατά τη διάρκεια της απουσίας σας ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, μα νομίζω έχουμε μπει στις δευτερολογίες.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Σας πληροφορώ ότι είναι για δευτερολογία που παίρνω το λόγο. Σίγουρα δεν είναι παραδεκτός τρόπος δικαιολόγησης μίας αυθαιρεσίας η επίκληση οποιασδήποτε άλλης δικαιολογίας, που στο κάτω κάτω ποτέ δεν είχε τα στοιχεία της αυθαίρετης τοποθέτησης. Άλλωστε αυτή η Βουλή νομοθέτησε συγκεκριμένη διάρκεια θητείας των διοικητικών συμβουλίων, ακριβώς για να αποφεύγεται η εξάρτηση από οποιαδήποτε κυβέρνηση και να έχουν όλοι συνείδηση ότι υπηρετούν κάτω από τις οδηγίες και την πολιτική οποιασδήποτε κυβέρνησης με μόνο κριτήριο την ευθυκρισία, την οποία θα πρέπει να διαθέτουν, αλλά και με τα αντικειμενικά κριτήρια που θα πρέπει να εφαρμόζουν. Και στην προκειμένη περίπτωση, που διακρίνουμε μία αυθαιρεσία εν εξελίξει, οφείλουμε και να την καταδικάσουμε και να προειδοποιήσουμε.

Αλλά πάνω στο θέμα του θεάτρου της Λάρνακας ελέχθησαν ορισμένα πράγματα, σε σχέση με την απαλλοτρίωση ενός χώρου, και ομολογώ ότι, όταν μιλούσε ο κ. Μούσκος, μου είχε δημιουργηθεί μια απορία και προσπάθησα απ' εκείνη τη στιγμή να πάρω το λόγο. Αργότερα αναφέρθηκε από τον κ. Δώρο Χριστοδουλίδη ότι υπάρχει πρόθεση να δοθεί πίσω απαλλοτριωθέν τεμάχιον. Για να έχει ισχύ και η δική μας

τοποθέτηση για άμεση λύση του προβλήματος, προϋπόθεση είναι η προώθηση και του πιο μακροπρόθεσμου σχεδίου, της δημιουργίας δηλαδή ενός δημοτικού θεάτρου στη Λάρνακα. Και αυτή είναι η σύστασή μας προς το δημοτικό συμβούλιο. Όμως θα ήθελα να προσθέσω το εξής: Ορθά αναφέρθηκε από τον κ. Χριστοδουλίδη ότι είναι απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, ενός άλλου οργάνου λαϊκής εκπροσώπησης, το οποίο φέρει πλήρη ευθύνη για τα έργα και τις αποφάσεις του, όπως φέρουμε εμείς ευθύνη για τα δικά μας έργα και αποφάσεις και, όπως εμείς είμαστε υπό την κρίση των ψηφοφόρων μας, έτσι και το Δημοτικό Συμβούλιο Λάρνακας είναι υπό την κρίση των δικών του ψηφοφόρων. Έτσι, έχω την εντύπωση ότι και από αυτή τη σκοπιά θα δημιουργούσε πράγματι θέμα σύγκρουσης αρμοδιοτήτων και εξουσιών, εάν την απόφαση ενός εκλεγμένου σώματος ερχόταν να τη ματαιώσει άλλο εκλεγμένο σώμα. Έχω την εντύπωση μάλιστα, χρησιμοποιώντας έμμεσα τον προϋπολογισμό του ΘΟΚ προς αυτή την κατεύθυνση ή ακόμα και όταν είμαστε υποχρεωμένοι να αποδεχτούμε κάποιους προϋπολογισμούς των δημοτικών συμβουλίων, ότι θα ήταν - μπορώ να πω τη λέξη- κατάχρηση εξουσίας και θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί. Έτσι, για τον ίδιο ακριβώς λόγο δεν είναι θέμα της Βουλής η συζήτηση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Λάρνακας.

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι πρόκειται για δημοτικό θέατρο και την ευθύνη τη φέρει το δημοτικό συμβούλιο. Η θέση μας είναι να αξιοποιηθούν τα δεδομένα που υπάρχουν αυτή τη στιγμή, για να λυθεί σύντομα το πρόβλημα, αλλά η σύστασή μας, η συμβουλή μας προς το Δημοτικό Συμβούλιο Λάρνακας είναι να μην εγκαταλείψει το μακροπρόθεσμο σχέδιο, εγκαταλείποντας σημαντική γη, που μάλιστα είναι δυνατό να δημιουργήσει υποψίες για κάποιου είδους παροχή ωφελημάτων σε οποιοδήπτε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χάριν της τάξης, απλώς θέλω να αναφέρω ότι μπορεί κάποτε και η Βουλή να διαδραματίζει ρόλο εφετείου εκεί που χρειάζεται.

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, γιατί θα ψηφίσουμε υπέρ αυτού του κονδυλίου το έχει επαρκώς επεξηγήσει ο κ. Χατζηδημητρίου και δεν έχω τίποτε να προσθέσω. Όσον αφορά τους πονηρούς στόχους που εξυπηρετεί η παρέλκυση στη ρύθμιση του θέματος των σχεδίων υπηρεσίας, και πάλι δεν έχω τίποτε να προσθέσω· έχουν επαρκώς εκτεθεί.

Ήθελα μόνο κάτι να πω σαν παρέκβαση, αν μου επιτρέπετε. Μιλούμε για ένα εστιατόριο το οποίο θα γίνει θέατρο. Δεν μπορεί να είναι τραγωδία, αν έχουμε υπόψη μας ότι μία αίθουσα κινηματογράφου έχει γίνει Βουλή. Πριν λίγο καιρό, σε ένα διεθνές συνέδριο, ένας Βουλευτής ξένης χώρας τον οποίο συνάντησα, όταν του είπα ότι είμαι από την Κύπρο, μου είπε: "Α! εκεί που η Βουλή σας στεγάζεται σε ένα σινεμά και ο Πρόεδρός σας κάθεται εκεί που ήταν η οθόνη;" Και ήταν εκεί που κάθεστε η οθόνη προβολής των ταινιών επί αποικιοκρατίας για λόγους λογοκρισίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ηλιάδη, θα ήθελα να προσθέσω ότι στην Αθήνα ένα συνεδριακό κέντρο, το οποίο μάλιστα ιδρύθηκε με λεφτά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετεβλήθη αργότερα σε περίφημο εστιατόριο. Κατά συνέπεια, αυτές οι μετατροπές και οι μεταλλαγές και οι μεταμορφώσεις ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Οι μεταμφιέσεις ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... πέραν των μεταμφιέσεων, συμβαίνουν στο σημερινό κόσμο.

Κύριοι, θα βάλω σε ψηφοφορία πρώτα την τροπολογία του ΑΚΕΛ. Θέλω όμως να εξηγηθούμε σαφώς ότι είναι η τελευταία φορά που το προεδρείο δέχεται τροπολογία η οποία δεν είναι γραπτή πριν από τη συνεδρία. Αυτό ισχύει για όλους. Δε θέλω να μεροληπτήσω ή να θεωρηθώ ότι μερολήπτησα, γι' αυτό το επιτρέπω για τελευταία φορά. Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, προχωρήστε στο να υποβάλετε την τροπολογία σας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, σας βλέπω στα έδρανα του ΔΗΚΟ, κύριε Καζαμία!

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Εμένα δε με ενοχλεί!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ούτ' εμένα.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Απλώς θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι δεν είναι τροπολογία· είναι απόρριψη κονδυλίου που θα κάνουμε. Θα είναι καταψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η καταψήφιση κονδυλίου είναι και αυτή μια μορφή τροπολογίας, για να είμαστε σαφείς, κύριε Καζαμία. Λοιπόν, παρακαλώ κατά συνέπεια να εισαγάγετε την τροπολογία σας που αφορά καταψήφιση κονδυλίου και να τοποθετηθούν. Νομίζω ότι πρέπει τώρα, παρόλον που το αναφέρατε στην ομιλία σας, να κάνετε τον κόπο να τη συγκεκριμενοποιήσετε για το ειδικό κονδύλι.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Η τροπολογία μας, κύριε Πρόεδρε, αφορά το Κεφάλαιο 3, άρθρο 161, το κονδύλι δηλαδή των £250.000 και η καταψήφιση είναι λόγω της συγκεκριμένης δικαιολόγησης ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Που έγινε κατά τη διάρκεια της ομιλίας σας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

... της χρησιμοποίησής του δηλαδή για το συγκεκριμένο λόγο, όπως την εκθέσαμε στις ομιλίες μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της διαγραφής του κονδυλίου το οποίο αναφέρει ο κ. συνάδελφος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με 13 ψήφους υπέρ, 25 ψήφους εναντίον και καμιά αποχή η τροπολογία απορρίπτεται.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει το £1.950.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Ίδρυση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Άρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 6 και οι Πίνακες εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 6 και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Χάριν σωστών πρακτικών, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να παρακαλέσω ακριβώς σ' αυτό το σημείο να γίνει η τοποθέτηση, όπως την κάναμε και στην πρωτολογία μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, σωστό, μάλιστα.

Καταψηφίζετε, και ελήφθη σοβαρά υπόψη ότι -και το επαναλαμβάνω και εγώ- η τροπολογία γίνεται, όχι διότι διαφωνείτε με το θέατρο, αλλά, διότι δε γίνεται με τον τρόπο που εσείς θεωρείτε ότι είναι σωστός. Το ξεκαθαρίζω για σκοπούς πρακτικών.

Λοιπόν, προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είμαι υποχρεωμένος να θέσω το νομοσχέδιο σε ψηφοφορία. Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όλοι. Είναι ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Το νομοσχέδιο ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αριθμό 9. Δεν είναι έτοιμο.

Το υπ' αριθμό 10 θέμα είναι "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης
Δημήτρης Ηλιάδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 24 Μαΐου και στις 14 Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Συγκοινωνιών και Έργων και της Παγκύπριας Οργάνωσης Πολυτέκνων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η απαλλαγή των ιδιωτικών λεωφορείων, για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια οδικής χρήσης ιδιωτικού λεωφορείου πολύτεκνης οικογένειας, από την υποχρέωση να καταβάλλουν φόρο εγγραφής και τέλη κυκλοφορίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του Παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 11 θέμα είναι "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991". (Πρόταση νόμου). Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα στην προηγούμενη συνεδρία.

Επ' ευκαιρία θέλω να αναφέρω ότι στο σημείο αυτό είχε διακοπεί η συζήτηση και η προηγούμενη συνεδρία, ένεκα της ξαφνικής ασθένειας του συναδέλφου κ. Γεωργίου, τον οποίο επισκέφθηκα χτες, και με πολλή χαρά σας αναφέρω ότι βρίσκεται στο δρόμο της ανάρρωσης.

Κύριε Χατζηγιάννη, έχετε το λόγο. Ελπίζω να μην έχει κανένας άλλος συνάδελφος, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, παρόμοιο συμβάν.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Για να μην υπάρξει αυτό το ενδεχόμενο, κύριε Πρόεδρε, δε θα προσθέσω τίποτε περισσότερο απ' ό,τι είπα προχτές. Απλώς λέγω ότι εγώ θα ψηφίσω υπέρ της πρότασης νόμου, γιατί πιστεύω ότι είναι συνταγματική αυτή η πρόταση νόμου και ο λόγος που είναι συνταγματική με δυο λόγια είναι γιατί το 38% το οποίο πρέπει να ανακτάται, όπως είναι η συμφωνία, δεν είναι μόνο από το συγκεκριμένο αυτό έργο που πρέπει να ανακτάται και, όπως θα δείτε στην Έκθεση, οι τιμές δεν είναι ενιαίες· ξεκινούν από τα τρία σεντ και καταλήγουν στα επτά σεντ. Και πιστεύω ότι, όπως το ρεύμα έχει ενιαία τιμή παγκύπρια, το ίδιο πρέπει να ισχύει και για τα τέλη του ύδατος. Γι' αυτό εγώ θα ψηφίσω υπέρ της πρότασης νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές ... Ο κ. Μαυροκορδάτος ζήτησε το λόγο. Ναι, ο κ. Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Μια παρατήρηση μόνο. Τελευταία έτυχε να διαβάσω στο "Economist" μία αναφορά για την Κύπρο και για το νερό, σε κύριο άρθρο μάλιστα, που υποστήριζε ότι θα πρέπει να θεωρήσουμε το νερό ως καταναλωτικό αγαθό, ότι θα πρέπει να έχει ανάλογη τιμή και ότι εκμεταλλεύεται η Κύπρος τη διασφάλιση δανείων και διαθέτει το νερό σε πολύ χαμηλότερη τιμή από την τιμή κόστους. Αυτό το λέω, για να είναι υπόψη της Βουλής, όταν αποφασίζει σχετικά, διότι είναι εύκολο να λέμε ότι το νερό πρέπει να είναι δωρεάν ή να έχει χαμηλή τιμή, αλλά το νερό έχει ένα συγκεκριμένο κόστος, το οποίο κάποιοι θα πληρώσουν και, όταν δεν το πληρώσουν οι χρήστες, το πληρώνει ο λαός γενικά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, θα ήθελα να εισηγηθώ να θέσετε υπόψη του Υπουργείου Γεωργίας αυτό το σχετικό άρθρο. Μπορεί να υπάρχει πιθανόν κάτι που θα ήθελαν να απαντήσουν, διότι δίδει μια άσχημη εικόνα για την Κύπρο. Ελπίζω να

μην είναι τόσο άσχημη όσο παρουσιάζεται, αλλά ίσως το Υπουργείο Γεωργίας θα έπρεπε να λάβει γνώση αυτού του δημοσιεύματος και να απαντήσει. Απλώς το αναφέρω, αν θέλετε να το θέσετε υπόψη τους.

Ο κ. Μαυροκορδάτος και μετά ο κ. Ομήρου.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η πάγια πολιτική του κόμματός μας ήταν και είναι η λήψη δραστικών μέτρων για τη μείωση των συντελεστών του κόστους παραγωγής όλων των γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων. Το νερό είναι ένας από αυτούς τους βασικούς συντελεστές που διαμορφώνουν το κόστος παραγωγής. Αν οι διεθνείς υποχρεώσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας έναντι της Διεθνούς Τράπεζας, που δανειοδότησε την εκτέλεση όλων των υδατικών έργων του Νότιου Αγωγού, το επέτρεπαν και, αν δεν επηρεαζόταν η δανειοδότηση για την αποπεράτωση του έργου του Νότιου Αγωγού και την κατασκευή άλλων υδατικών έργων, τότε εμείς ανεπιφύλακτα θα ψηφίζαμε τη μείωση της τιμής του νερού, θα ψηφίζαμε την πρόταση η τιμή του νερού να γίνει από επτά σεντ πέντε σεντ. Επειδή όμως υπάρχει μπροστά μας μία συμφωνία με τη Διεθνή Τράπεζα για δανειοδότηση της δεύτερης φάσης του Νότιου Αγωγού, με βάση τις πρόνοιες της οποίας θα πρέπει να ανακτάται οπωσδήποτε το 38% του κόστους λειτουργίας και συντήρησης των φραγμάτων, που ξεπερνά τα επτά σεντ ανά τόνο, και επειδή η συμφωνία αυτή δεν είναι μόνο δεσμευτική για τη Δημοκρατία, αλλά είναι και υπέρτερη οποιουδήποτε νόμου, όπως αναφέρθηκε, δεν μπορούμε να ψηφίσουμε την πρόταση νόμου που κατέθεσε ο συνάδελφος, γιατί θα είμαστε έξω από τους νόμους, θα είμαστε παράνομοι και μάλιστα με άμεσο κίνδυνο η Διεθνής Τράπεζα να σταματήσει τη δανειοδότηση για αποπεράτωση του έργου του Νότιου Αγωγού και να σταματήσει οποιαδήποτε δανειοδότηση για εκτέλεση άλλων υδατικών έργων.

Ταυτόχρονα όμως θέλω να τονίσω το εξής: Τα τέλη του νερού είναι ψηλά και ανεβάζουν πράγματι το κόστος παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, με αποτέλεσμα να μην είναι ανταγωνιστικά λόγω των ψηλών τιμών τους. Γι' αυτό εμείς καλούμε την κυβέρνηση να εξεύρει άλλους υπαλλακτικούς τρόπους μείωσης του κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων. Εμείς ως κόμμα έχουμε πάρα πολλούς τρόπους να υποδείξουμε στην κυβέρνηση, όχι μόνο για την ανάκτηση της διαφοράς των δύο σεντ, που θα δημιουργούσε δηλαδή η μείωση από επτά σε πέντε σεντ, όπως προτείνεται στην πρόταση νόμου του συναδέλφου, αλλά και ουσιαστικά μέτρα τα οποία θα βοηθήσουν τους γεωργούς να παραμείνουν σταθεροί στο επάγγελμά τους. Και είμαστε έτοιμοι να υποδείξουμε τέτοιους τρόπους, για να βοηθήσουμε τους γεωργούς να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να παραμείνουν σταθεροί στο επάγγελμά τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης και μετά ο κ. Ομήρου. Εκ περιτροπής, διότι μίλησε ήδη εκ μέρους της ΕΔΕΚ ο κ. Χατζηδημητρίου. Κατά συνέπεια ο κ. Πιττοκοπίτης και μετά ο κ. Ομήρου.

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Κατά συνέπεια, μετά από τον κ. Ομήρου ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μια λέξη από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... και μετά ο κ. Ευσταθίου.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είχα πρόθεση να μιλήσω αλλά, επειδή η πρόταση του συναδέλφου Χατζηγιάννη έχει τοπικό χαρακτήρα -δεν είναι πρόταση η οποία θα μείωνε τα τέλη όλα- είμαι υποχρεωμένος να δηλώσω ότι θα υποστήριζα και θα υπερψήφιζα αυτή την πρόταση, εάν την ίδια στιγμή υπήρχε και ο τρόπος πράγματι να μειωνόταν αυτό το τέλος και ει δυνατόν στο μηδέν. Την ίδια στιγμή θέλω να παρατηρήσω το εξής: Πώς πρέπει να αισθάνονται εκείνες οι επαρχίες και ειδικά η Πάφος με την εκτροπή του Διαρρίζου, ή η Λεμεσός, που είναι οι πηγές αυτών των νερών, όταν χρησιμοποιήθηκαν τόσα εκατομμύρια λίρες για τη δημιουργία του Νότιου Αγωγού και τη συντήρησή του; Με αυτό σε καμιά περίπτωση δε θέλω να παρεξηγηθεί η θέση μας, ότι δηλαδή δεν είμαστε υπέρ της γεωργικής τάξης, δεν είμαστε υπέρ του να κρατηθεί ο αγροτικός κόσμος, που τον θεωρούμε τη σπονδυλική στήλη της κυπριακής οικονομίας. Αλλά την ίδια στιγμή, εάν αυτή η Βουλή είναι αποφασισμένη να προχωρήσει και να ψηφίσει αυτή την πρόταση για μείωση των τελών, αυτό το πράγμα πρέπει να είναι παγκύπριο. Και την ίδια στιγμή θα καταθέσουμε και πρόταση, ώστε τουλάχιστο στις επαρχίες από τις οποίες προέρχεται αυτό το νερό να είναι τελείως δωρεάν. Γιατί, παρά τα χρόνια αιτήματα από κοινότητες στις οποίες έχουν κατασκευαστεί φράγματα στα διοικητικά τους όρια, για παράδειγμα τα φράγματα του Ασπρόκρεμμου και της Αναρίτας, και από την ημέρα που κατασκευάστηκαν αυτά τα φράγματα αυτοί οι άνθρωποι υποβάλλουν αίτημα να επεκταθεί η αρδεύσιμη περιοχή και να τους δώσουν νερό για να αρδεύσουν 300 σκάλες εύφορης γης, η κυβέρνηση αρνείται. Όλες οι κυβερνήσεις, για να είμαστε δίκαιοι. Μεταφέρθηκε αυτό το νερό στην ανατολική περιοχή της Κύπρου, για να επιζήσουν και αυτοί οι παραγωγοί, αλλά δεν μπορούμε την ίδια στιγμή να καταθέτουμε πρόταση νόμου για μείωση των τελών μιας περιοχής μόνο, γιατί ειλικρινά κάπου δεν το βρίσκω αντικειμενικό και θα πρέπει επομένως σ' αυτή τη Βουλή να καταθέτουμε προτάσεις νόμου όπου τα τέλη να είναι ανάλογα με την επαρχία και να υπάρχει μεταχείριση των πολιτών ανάλογη της επαρχίας απ' όπου κατάγονται.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θα εισηγούμουν να μην προχωρήσουμε στον πόλεμο των επαρχιών· μισή Κύπρος μας έμεινε, ας μην την ξανακόψουμε "άλλο δκυο-τρία κομμάθκια".

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά την πρόταση νόμου που έχει καταθέσει ο κ. Χατζηγιάννης, θα ήθελα και εγώ να πω ότι πράγματι έχει ένα έντονο τοπικό χαρακτήρα και θα ήταν καλύτερα πράγματι, όταν αναλαμβάνονται νομοθετικές πρωτοβουλίες, να έχουν έτσι ένα ευρύτερο, παγκύπριο χαρακτήρα.

Τώρα, είναι γεγονός ότι τα τέλη νερού στην Κύπρο είναι ψηλά και αυτό έχει σχέση ασφαλώς και με το γεγονός ότι ζούμε σε μια χώρα που αντιμετωπίζει έντονο πρόβλημα λειψυδρίας. Η Κύπρος, καθώς και όλες οι χώρες της ανατολικής Μεσογείου, ευρύτερα της Μεσογείου, αντιμετωπίζουν πρόβλημα ξηρασίας και είναι ορθό και αυτό που είπε ο κ. Χατζηδημητρίου, ότι δηλαδή επειδή πράγματι το νερό

είναι έναν πολύτιμο αγαθό, θα πρέπει να αξιοποιούνται με κάθε τρόπο τα δάνεια που η Κύπρος παίρνει για σκοπούς ανάπτυξης των υδατικών της δυνατοτήτων. Όμως από την άλλη, θα συμφωνήσω ότι οι γεωργοί αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα, αντιμετωπίζουν προβλήματα πραγματικής επιβίωσης, δεν υπάρχει διάθεση των προϊόντων, οι τιμές είναι καταθλιπτικά χαμηλές και συνεπώς πρέπει η κυβέρνηση να ανεύρει άλλους έμμεσους τρόπους για ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος, έτσι που να μην εγείρεται θέμα μείωσης της τιμής του νερού, αφού προβάλλεται και το επιχείρημα το οποίο δε θέλουμε να συζητήσουμε, ότι υπάρχουν δεσμεύσεις έναντι της Διεθνούς Τράπεζας, αναφορικά με τις τιμές οι οποίες θα πρέπει να διέπουν τα τέλη διάθεσης νερού.

Όμως θα ήθελα, δραττώμενος αυτής της ευκαιρίας, να επαναφέρω στη Βουλή ένα θέμα, το οποίο βεβαίως συζητείται στην αρμόδια Επιτροπή Γεωργίας. Το έχουμε εγγράψει με τον κ. Άριστο Χρυσοστόμου και πρόκειται για τη διάθεση νερού από κυβερνητικά φράγματα για σκοπούς άλλους από εκείνους που ουσιαστικά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ομήρου, εάν το έχετε εγγράψει και θα έρθει προς συζήτηση ...

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Ναι, το έχουμε εγγράψει, το έχουμε εγγράψει αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... να συζητηθεί, αλλά, όταν ετοιμαστεί η Έκθεση ...

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Βεβαίως ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

... για να μην το συζητήσουμε δύο φορές.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

... δεν ξέρω πότε θα συζητηθεί, αλλά έχει άμεση σχέση ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν θέλετε, απλώς ακροθιγώς να το αναφέρετε.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Ακροθιγώς. Παίρνουμε δάνειο από τη Διεθνή Τράπεζα, για να αναπτύξουμε τις υδατικές δυνατότητες του τόπου και για να διαθέσουμε αυτό το νερό πρώτα για υδροδότηση και μετά για άρδευση, και αντί αυτού οι σοφοί κυβερνητικοί εγκέφαλοι, του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, του Υπουργείου Γεωργίας, αποφάσισαν - και δε μιλώ για τη σημερινή ή τη χτεσινή κυβέρνηση, μιλώ για ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για τους μανδαρίνους.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Μιλώ για αμφότερες κυβερνήσεις και για τους μανδαρίνους, οι οποίοι διαμορφώνουν πράγματι κυβερνητική πολιτική καμιά φορά άσχετα και από τις κυβερνήσεις. Έχουν λοιπόν αποφασίσει ότι θα πρέπει να διαθέσουν εκατομμύρια τόνους νερού για ανάπτυξη γηπέδων γκολφ στην Κύπρο, όταν αυτός ο τόπος

αντιμετωπίζει πρόβλημα ξηρασίας, όταν σ' αυτόν τον τόπο ο Υπουργός Γεωργίας εξαγγέλλει την κατασκευή εργοστασίων αφαλάτωσης νερού και το νερό θα πωλείται μια λίρα τον τόνο. Συνεπώς, μιλούμε για εγκληματική πολιτική και θέλω ξανά από το βήμα της Βουλής να καλέσω την κυβέρνηση, την παρούσα κυβέρνηση, η οποία δήλωσε έκπληξη, όταν πληροφορήθηκε απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης για παραχώρηση σε πολύ χαμηλές τιμές νερού για σκοπούς κατασκευής γηπέδων γκολφ, να ακυρώσει αυτή την απόφαση και ειδικότερα σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη ανάπτυξη που γίνεται ή που πρόκειται να γίνει στην περιοχή της "Πέτρας του Ρωμιού", που επιπλέον θα οδηγήσει και σε καταστροφή μια περιοχή εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς αλλά και μυθολογικής αξίας. Θα αναφέρω και στην ολομέλεια της Βουλής αυτό που είπα και στην Επιτροπή Γεωργίας της Βουλής και που ενόχλησε τους μανδαρίνους -αυτό που είπαν οι έλληνες εμπειρογνώμονες ακαδημαϊκοί, όταν τους είχαμε φέρει στην Κύπρο, για να μας συμβουλεύσουν για το θέμα του Διαρρίζου -ότι δηλαδή η διάθεση νερού για γήπεδα γκολφ σε χώρες που αντιμετωπίζουν ξηρασία αποτελεί ανηθικότητα. Να το ακούσουν και από το βήμα της Βουλής στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βλέπω ότι διάφοροι συνάδελφοι ζήτησαν το λόγο. Θα δώσω κατά σειρά στον κ. Μούσκο, γιατί ο Συναγερμός δεν πήρε το λόγο, μετά στον κ. Θεοδούλου και μετά στον κ. Ευσταθίου. Αλλά, αν θα μιλάτε από τη θέση σας, κύριοι συνάδελφοι, θα παρακαλέσω να είστε σύντομοι, διότι, όταν είναι πέραν των δύο λεπτών οι ομιλίες, τότε πρέπει να ανέρχεστε στο βήμα. Ο κ. Ομήρου μίλησε κάπως μακρύτερα και έπρεπε να είχε αγορεύσει από του βήματος.

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, χωρίς να θέλω να κάμω το δικηγόρο του συναδέλφου κ. Χατζηγιάννη, όταν υπέβαλε την πρόταση νόμου ήταν με το σκεπτικό ότι η επαρχία Λάρνακας έπαιρνε το νερό σε πιο ψηλά τέλη από ό,τι το έπαιρναν άλλες επαρχίες.

Τώρα, όσον αφορά τις παρατηρήσεις του κ. Πιττοκοπίτη για το γεγονός ότι τα νερά προέρχονται από την Πάφο και τη Λεμεσό, με το ίδιο σκεπτικό και η Λάρνακα και η Λεμεσός που έχουν τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς θα έπρεπε να παίρνουν το ηλεκτρικό ρεύμα σε πιο χαμηλή τιμή. Και το γεγονός επίσης ότι έχουμε τα διϋλιστήρια, τα οποία μας δημιουργούν τόσα πολλά προβλήματα, τότε με το ίδιο σκεπτικό θα έπρεπε να παίρνουμε τα πετρελαιοειδή με πιο χαμηλές τιμές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μούσκο, έκαμα παρατήρηση στον κ. Πιττοκοπίτη να μην πάρει τοπικιστικό χαρακτήρα η συζήτηση, διότι δε νομίζω να περιποιεί τιμή σ' αυτό το Σώμα ν' αρχίσουν πλέον η μια επαρχία να λέει τι προσφέρει στην άλλη. Για όνομα του Θεού!

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Σίγουρα. Αλλά αφ' ης στιγμής, κύριε Πρόεδρε, έχουν λεχθεί ορισμένα πράγματα και έχουν καταγραφεί στα πρακτικά οφείλουμε κι εμείς ως Λαρνακείς βουλευτές, οι οποίοι άλλωστε προωθούμε και δικά μας τοπικά θέματα, να αναφέρουμε αυτά τα οποία λέμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έβαλα τα πράγματα στη θέση τους ως Πρόεδρος, κύριε Μούσκο. Ανέφερα στον κ. Πιττοκοπίτη ότι πρέπει να προσέχουμε, ώστε να μη δίδεται τοπικιστικός χαρακτήρας.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Τότε θα πρέπει να αφαιρεθούν από τα πρακτικά, κύριε Πρόεδρε.

Αυτά ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Θεοδούλου.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι εντός των δύο λεπτών.

Πρέπει να πω ότι αυτή η πρόταση κατατέθηκε το 1991 ή το 1992. Ήταν μια εύστοχη πρόταση σε εύλογο χρόνο, ήταν όμως εκ των προτέρων στους πλείστους γνωστό ότι δε θα είχε αίσιο τέλος αυτή η πρόταση. Δεν ήταν δυνατό να υλοποιηθεί. Η πρόταση φυσικά είναι εμφανές ότι στοχεύει στο να μειώσει το κόστος παραγωγής για τον αγροτικό κόσμο. Εφόσον μέσω αυτής της πρότασης δεν είναι δυνατό να βοηθήσουμε τον αγροτικό κόσμο, και εφόσον εμείς ως Βουλή δεν μπορούμε να φέρουμε προτάσεις νόμου που θα σημαίνουν κάποιο οικονομικό κόστος, η πρότασή μου είναι όπως ο συνάδελφος προβληματιστεί και όπως συμβάλουμε όλοι μαζί στο να πείσουμε την κυβέρνηση να βρει τρόπους, ώστε να βοηθηθεί ο αγροτικός κόσμος με άλλους τρόπους στη μείωση του αγροτικού κόστους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα περιοριστώ πολύ αυστηρά στο θέμα.

Δε θα είχα καμιά δυσκολία να ψηφίσω υπέρ της μείωσης του κόστους του νερού και πιο κάτω από ό,τι εισηγείται ο κ. Χατζηγιάννης, αν ο ίδιος, ως όφειλε να πράξει, υποδείκνυε και το κονδύλι που θα χανόταν πώς θα το αναλάβει το κράτος, για να πληρώσει τις δόσεις του δανείου. Αν μας έλεγε δηλαδή προτείνω αυτό και ταυτόχρονα αυτό, ώστε αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες λίρες που θα χαθούν να αναπληρωθούν από το σημείο εκείνο. Αυτό αποτελεί την ορθή αντίκριση ενός τέτοιου θέματος. Άλλως πως πολύ λυπούμαι να πω ότι το Σώμα αυτό πλήττεται στο κύρος του, όταν προβαίνουμε σε κατάθεση τέτοιων νομοθετημάτων, τα οποία αποσκοπούν μόνο να ευαισθητοποιήσουν ή να ευχαριστήσουν τις ψυχές ορισμένων ανθρώπων μόνο, οι οποίοι ευεργετούνται από λαϊκιστικά νομοθετήματα του είδους αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Κίμων Παναγίδης και ο κ. Χατζηγιάννης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω τη γνώμη ότι μερικοί συνάδελφοι καταπιάνονται με τοπικιστικά θέματα. Νομίζω πως κανένας βουλευτής σ' αυτό το Σώμα δε θα ήθελε να μειωθεί η τιμή του νερού. Είναι γεγονός ότι οι τιμές θεωρούνται ψηλές. Είναι γεγονός ότι οι γεωργοί μας δεν αμείβονται καλά για τα προϊόντα τους. Όμως, αν θέλουμε να είμαστε συνεπείς προς τις δεσμεύσεις του κράτους, προς τις διεθνείς συμβάσεις, δε θα έπρεπε καν να κατατεθεί τέτοια πρόταση νόμου. Αν θέλουμε να βοηθήσουμε τους παραγωγούς μας, και είμαστε υπόχρεοι, διότι όλοι μας θέλουμε να

βοηθήσουμε τον γεωργικό κόσμο, θα πρέπει να καλέσουμε την κυβέρνηση να εξεύρει τρόπους, για να ενισχυθεί το αγροτικό εισόδημα με άλλους τρόπους και όχι με καταπάτηση των διεθνών συμβάσεων που, ακούοντας τι είπε ο κ. Χατζηδημητρίου, δημιουργεί πολύ κακό όνομα για το κράτος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, θέλω να είμαι δίκαιος.

Μπορεί να διαφωνείτε όλοι με την πρόταση του κ. Χατζηγιάννη και μπορεί να έχετε και σωστή επιχειρηματολογία. Όμως, ας μη χαρακτηρίζουμε μια πρόταση την οποία δε θέλουμε. Κατά συνέπεια, ας μην αποδίδουμε κίνητρα σε κάτι. Μπορούμε να το απορρίψουμε, αλλά από την άλλη μεριά να μην προστρέχουμε να δώσουμε κάποια κίνητρα.

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχει ακουστεί από συνάδελφο ότι θα έπρεπε να υποδείξω από πού θα έπρεπε να εξευρεθεί η διαφορά των δύο σεντ, που εισηγούμαι να μειωθεί η τιμή του νερού, για να καλυφθεί ασφαλώς το έλλειμμα αυτό το οποίο θα δημιουργηθεί. Πρέπει να πω στο συνάδελφο ότι ήδη η τιμή του νερού από το Νότιο Αγωγό, μπορεί να κάμνω λάθος στα ποσοστά, αλλά σας λέω ότι επιδοτείται πέραν των δύο εκατομμυρίων λιρών. Και το ζητούμενο, αγαπητέ συνάδελφε, δεν υπερβαίνει τις 150.000...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, όχι στο δεύτερο ενικό.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θέλω να υποδείξω λοιπόν στο συνάδελφο, δεν αναφέρομαι σε ονόματα, που λέει πού θα βρεθούν τα χρήματα, ότι σχετικά με τη διαφορά των δύο σεντ, δε μιλούμε για εκατομμύρια, αλλά για ένα ποσό το οποίο δεν υπερβαίνει τις 150.000 - 180.000 λίρες. Και πρέπει να πω ότι, όταν υπέβαλα την πρόταση νόμου, είχα επισκεφθεί το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και πήρα στοιχεία επί του θέματος. Μπορεί να έχουν παρέλθει τρία χρόνια περίπου, αλλά χοντρά οι αριθμοί είναι αυτοί που σας δίδω.

Έχει επίσης λεχθεί από άλλο συνάδελφο ότι δεν έπρεπε να καταχωρηθεί αυτή η πρόταση νόμου. Πρέπει να πω ότι με πολλή υπομονή, και για την απελθούσα κυβέρνηση αλλά και για την παρούσα κυβέρνηση, είχαμε δώσει την ευκαιρία, αν θέλετε, να βρει υπαλλακτικούς τρόπους ενίσχυσης μιας τάξεως του λαού, που όλοι διαπιστώνουμε ότι έχει πρόβλημα επιβίωσης. Όλοι συμφωνούμε ότι το κόστος του νερού επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό το κόστος της παραγωγής. Και για να σας πούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, πόσο γνήσιο ήταν το ενδιαφέρον μας, επικαλούμαι τη μαρτυρία του συναδέλφου κ. Παπαρέ ότι είχαμε επισκεφθεί το νυν Υπουργό Γεωργίας στην παρουσία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Γεωργίας και είχαμε αναφερθεί σε σωρεία περιπτώσεων όπου μπορούσε η κυβέρνηση να έλθει αρωγός προς το γεωργικό κόσμο, δεδομένου ότι υπήρχε η αντίληψη από μέρους του Υπουργείου Γεωργίας ότι είχε πρόβλημα νομικό αυτή η πρόταση νόμου.

Εγώ το έκαμα σαφέστατο από την πρώτη ημέρα, απλώς δεν επιχειρηματολόγησα, διότι είχα την αντίληψη ότι η επιθυμία του σώματος, επειδή είχε διακοπεί η συζήτηση με το συμβάν του συναδέλφου κ. Γεωργίου, ήταν ότι έπρεπε να δώσω

τέλος στη συζήτηση. Δεν έχετε προσέξει το επιχείρημά μου και επιμένω ότι δεν είναι αντισυνταγματική αυτή η πρόταση νόμου, διότι, επαναλαμβάνω, δεν είναι μόνο για το συγκεκριμένο φράγμα που πρέπει να εισπράττεται το 38%. Είναι για όλα τα φράγματα και εκείνα που έχουμε ξοφλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηγιάννη, να μου επιτρέψετε να πω ότι κανένας συνάδελφος δεν έθεσε θέμα αντισυνταγματικότητας.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Αυτός είναι ο λόγος που ισχυρίζονται ότι δεν ψηφίζουν αυτή την πρόταση νόμου. Ότι δηλαδή είναι παράνομο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δεν είναι αυτό που έχω ακούσει τουλάχιστον εγώ.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Το νομικό υπόβαθρο, είναι το ίδιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει μια διάκριση· ελέχθη απλώς για μόνο μια περιοχή.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχετε δίκαιο. Η διάκριση πρέπει πράγματι να γίνει, διότι ελέχθη ότι η πρόταση είναι κατ' αντίθεση διεθνούς συμφωνίας. Αυτή είναι η θέση. Εγώ λέω ότι δεν είναι κατ' αντίθεση της διεθνούς συμφωνίας, διότι η διεθνής συμφωνία λέει ότι πρέπει να εισπράττεται το 38% του μέσου κόστους, αλλά όχι μόνο για το συγκεκριμένο φράγμα, για όλα τα φράγματα. Δηλαδή και για εκείνα τα φράγματα που έχουν ήδη ξοφληθεί. Και από τη στιγμή, λέω, που η τιμή δεν είναι ενιαία παγκύπρια, αλλού είναι τρία σεντ, αλλού είναι τέσσερα, αλλού είναι πέντε, ναι, λέω ότι μπορεί σε κάποιες περιοχές, κι εγώ δε φοβούμαι να το πω, αντί που είναι τρία σεντ να γίνει τέσσερα σεντ, ώστε να καλυφθεί η διαφορά και να εισπράττουμε το 38% που θέλουμε. Διότι πιστεύω ότι, ναι, πρέπει να υπάρχει ενιαία τιμή νερού παγκύπρια. Όπως σωστά λέχθηκε από συνάδελφο, δεν ήθελα να δώσω έκταση, όπως όλος ο κυπριακός λαός πληρώνει για δρόμους που δε χρησιμοποιεί, όλος ο κυπριακός λαός πληρώνει για ρεύμα το οποίο πιάνουμε από τη Δεκέλεια ή από τη Λεμεσό, την ίδια τιμή πληρώνουμε. Και ασφαλέστατα αύριο αυτοί της Καλαβασού, του Ζυγίου και του Μαρί, που φέρνουν εντονότατες ενστάσεις τώρα να πάει ο ηλεκτροπαραγωγός σταθμός στην Καλαβασό, την ίδια τιμή θα πληρώνουν για το ρεύμα που θα είναι δίπλα από το σπίτι τους, όπως ασφαλώς πολλοί άλλοι πληρώνουν τα ίδια τέλη και για υπηρεσίες ίσως που δεν έχουν κ.λπ.

Άρα λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, τα περί λαϊκισμών, που έχουν λεχθεί, τα απορρίπτω ή και τα επιστρέφω, αν θέλετε. Διότι είναι γνωστή η ιστορία του καθενός, κατά πόσο δηλαδή είναι δίπλα σ' αυτή την τάξη, η οποία αυτά τα χρόνια έχει υποστεί, αν θέλετε, σωρεία καταστροφών καὶ έχει εκμηδενιστεί πλήρως το εισόδημά της.

Πρέπει επίσης να πω και κάτι άλλο. Δεν είναι μόνο οι πατατοπαραγωγοί, για να μην υπάρχει παρεξήγηση. Είναι και οι εσπεριδοκαλλιεργητές που όλοι ξέρουμε. Σήμερα είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε για τα μανταρίνια του Αρακαπά και μας είπαν οι άνθρωποι ότι πήραν τρεις λίρες και έξι λίρες επιταγές ως αποζημίωση και οι περισσότεροι τις επέστρεψαν. Εσπεριδοκαλλιεργητές -είχα την ευκαιρία να σας

τονίσω στο παρελθόν- οι οποίοι έπαιρναν £8.000 ετήσιο καθαρό εισόδημα, πήραν £200 επί σειρά τριών ετών. Και θέλετε να πληρώνουν 30 σεντ τον τόνο; Νομίζω ότι 14 σεντ στην εσπεριδοκαλλιέργεια και στην κτηνοτροφία, αν δεν κάμνω λάθος, είναι γύρω στο 30 ή 32%. Είναι λαϊκισμός να λέμε ότι πρέπει, κύριοι, αυτή η τιμή να μειωθεί, διότι αυξάνει το κόστος κατά τρόπο απαράδεκτο, κατά τρόπο ισοπεδωτικό και εξαλείφει παν εισόδημα γι' αυτή την τάξη του λαού, που ιδιαίτερα στα Κοκκινοχώρια -και είμαι περήφανος που προέρχομαι από την περιοχή εκείνη- οι πλείστοι καλλιεργούν πατάτες, αν θέλετε, δυο μέτρα δίπλα από το στρατιωτικό φυλάκιο του εισβολέα; Έχει περίπτωση που είναι γκρεμός, και να πάτε, αγαπητοί συνάδελφοι, να δείτε που είναι ο εισβολέας πάνω από την κεφαλή τους και από κάτω εργάζονται. Πρέπει λοιπόν αυτοί οι άνθρωποι να υποστηριχθούν να μείνουν στη γη τους και γι αυτό λέω εγώ, αν θέλετε, να μειωθεί περαιτέρω η τιμή του νερού. Δεν εισηγήθηκα -και το είχετε θίξει την προηγούμενη φορά, θα σας απαντήσω σήμερα- ούτε τρία σεντ ούτε δύο. Εισηγήθηκα λογική τιμή και νομίζω τα πέντε σεντ, αγαπητοί συνάδελφοι, ήταν αρκετά λογική τιμή. Αν ήθελα να κάμω λαϊκισμό μπορούσα να εισηγηθώ δύο, τρία, τέσσερα σεντ, αν θέλετε. Επέμενα στα πέντε σεντ, διότι το θεωρούσα ότι ήταν λογική τιμή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θεωρώ ότι έχει εξαντληθεί η συζήτηση και νομίζω ότι είμαι σε θέση να κρίνω πότε έχει εξαντληθεί μια συζήτηση. Αν όμως επιμένετε, τότε θα το θέσω σε ψηφοφορία. Πιστεύω ότι εξαντλήθηκε.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρυσοστόμου, με όλο το σέβας, εξαντλήθηκε, δεν μπορεί να συνεχιστεί περισσότερο.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχουν λεχθεί ορισμένες ανακρίβειες που πρέπει να διορθωθούν, διότι δημιουργούνται λανθασμένες εντυπώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν πρόκειται για θέμα τάξης και διόρθωσης ανακριβειών, ναι, αλλά αυστηρά όσον αφορά διόρθωση ανακριβειών.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει λεχθεί ότι είναι συνταγματική η πρόταση.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Όχι, ότι είναι κατ' αντίθεση της συμφωνίας που έχει υπογραφεί. Το έχω διορθώσει.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα -και το θέμα αυτό απασχόλησε πολύ σοβαρά την Επιτροπή Γεωργίας, δεν το αφήσαμε να περάσει έτσι απροβλημάτιστα, διότι πιστεύω όλους τους συναδέλφους τους ενδιαφέρει να μειωθεί το κόστος παραγωγής του γεωργικού προϊόντος και όλοι καταπιανόμαστε με το

θέμα και μας ενδιαφέρει πραγματικά, αλλά σε τούτο ειδικά το σημείο δεν μπορούσαμε να κάμουμε τίποτε- η συμφωνία δανειοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη Διεθνή Τράπεζα για τη β' φάση του Σχεδίου του Νότιου Αγωγού είναι δεσμευτική για τη Δημοκρατία και υπερισχύει οποιουδήποτε ημεδαπού νόμου. Είναι σαφής η γνωμάτευση, το είχαμε συζητήσει και είχαμε αποδεχτεί ότι δεν μπορούσαμε να την τροποποιήσουμε.

'Εχει λεχθεί ότι επιδοτείται το νερό. Σίγουρα επιδοτείται και με μεγάλα ποσά. Μπορεί να είναι δύο εκατομμύρια, μπορεί να είναι και περισσότερα. Δεν έχω τα ακριβή στοιχεία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριε Χατζηγιάννη, μη διακόπτετε. Δε σας διέκοψε κανένας όταν μιλούσατε.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Εντούτοις, η απαίτηση της Διεθνούς Τράπεζας είναι να ανακτηθεί για το έργο αυτό το 38%, που δεν ανακτάται σήμερα και ζητά περαιτέρω αύξηση. Και είχε συζητηθεί στη Βουλή και με την προηγούμενη κυβέρνηση και με την τωρινή κυβέρνηση η εξεύρεση τρόπων απάμβλυνσης του κόστους παραγωγής των γεωργικών προϊόντων και ειδικά για το τέλος του νερού αν μπορούσε να μεγαλώσει ο χρόνος αποπληρωμής του δανείου, ούτως ώστε να περιοριστεί σε χαμηλότερα επίπεδα η τιμή κόστους του νερού, για να απαμβλυνθούν τα προβλήματα των γεωργών. Και μάλιστα είχε ζητήσει η προηγούμενη κυβέρνηση αν μπορούσε η Βουλή να υποβάλει συγκεκριμένες εισηγήσεις με ποιο τρόπο θα μπορούσε να ανακτηθεί το 38%, για να είμαστε στα πλαίσια της διεθνούς υποχρέωσης που έχουμε με τη Διεθνή Τράπεζα. Και η Βουλή δεν μπόρεσε να βρει άλλους τρόπους και παραμείναμε εκεί.

'Αρα, το βασικότερο πρόβλημα -και είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας πολύ σαφής, ότι δηλαδή δεν μπορούμε στην προκειμένη περίπτωση, παρόλον ότι η επιθυμία όλων είναι να μειωθεί το τέλος του νερού- για το οποίο κάμνει έκκληση η Επιτροπή και πιστεύω και η Βουλή στο σύνολό της, είναι να εξευρεθούν υπαλλακτικοί τρόποι απάμβλυνσης του βάρους που προστίθεται στον παραγωγό με το αυξημένο τέλος του νερού. Και εκεί είναι που πρέπει να προσπαθήσουμε, για να βρεθούν άλλοι τρόποι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χρυσοστόμου, νομίζω ότι τερματίστηκε η συζήτηση. Εγώ απλώς θα έκαμνα εισήγηση η Επιτροπή Γεωργίας να μελετήσει γενικότερα και σε συνεργασία με την κυβέρνηση τρόπους ενίσχυσης της γεωργικής μας και της αγροτικής μας τάξης. Αυτό θα έβλεπα ότι μπορεί να συζητηθεί στα πλαίσια της Επιτροπής Γεωργίας σε συνεργασία με την κυβέρνηση.

Λοιπόν, προχωρούμε στην τοποθέτηση πάνω σ' αυτή την πρόταση νόμου.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Χατζηγιάννης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η πρόταση νόμου απορρίπτεται.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Δικαιολόγηση ψήφου επιτρέπεται, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Ηλιάδη. Πολύ σύντομα όμως, γιατί είχατε την ευκαιρία...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν ψήφισα υπέρ, γιατί προφανώς δε θα ήταν σωστό να ψηφίσω κάτι που εν γνώσει μου παραβαίνει τους νόμους της πολιτείας. Δεν μπορούσα όμως να ψηφίσω και απορριπτικά, γιατί θα πρέπει να θυμίσουμε στην Εκτελεστική Εξουσία ότι αποτελεί αναγκαιότητα μια ολοκληρωμένη αγροτική πολιτική, που να μειώνει το κόστος παραγωγής των αγροτών, οι οποίοι είναι τα αιώνια θύματα στη λειτουργία της κυπριακής οικονομίας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αρ. 12, "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Η Έκθεση της Επιτροπής αντιλαμβάνομαι ότι είναι ομόφωνη και θεωρείται ως αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η ανάθεση της αρμοδιότητας για είσπραξη των καθυστερημένων τελών από την πώληση του νερού των κυβερνητικών υδατικών έργων στο Διευθυντή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων ή στις οικείες επιτροπές των υδατικών έργων. Όπως είναι γνωστό, μέχρι τώρα η αρμοδιότητα αυτή ανήκε στο Διευθυντή του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων. Επιπρόσθετα, με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο παρέχεται η εξουσία στις οικείες επιτροπές των υδατικών έργων να εκδίδουν Κανονισμούς οι οποίοι να ρυθμίζουν τους όρους υπηρεσίας, τα ωφελήματα αφυπηρετήσεως, καθώς και την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στους υπαλλήλους των επιτροπών αυτών.

Οι εκπρόσωποι των αρμόδιων Υπουργείων δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής ότι με τις τροποποιήσεις αυτές αναμένεται να καταστεί ευχερέστερη η είσπραξη των καθυστερημένων τελών και ευρυθμότερη η λειτουργία των διαχειριστικών επιτροπών των οικείων υδατικών έργων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό αναφορά νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε ν' αναφέρεται ως "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". 31 Μαΐου 1994

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Αντικατάσταση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 24 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το άρθρα 1, 2 και 3 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι το υπ' αρ. 13 "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, σκοπείται η ίδρυση Σχεδίου Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων για τους Υπαλλήλους του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λάρνακας παρόμοιου με εκείνο που ισχύει για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, σημειώνοντας το γεγονός ότι παρόμοια σχέδια συντάξεων υφίστανται και λειτουργούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, γι αυτό ερωτώ αν υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί.

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αρ. 14 "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 85 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η εναρμόνιση των Κανονισμών για τις συντάξεις και τα φιλοδωρήματα των υπαλλήλων του Δημοτικού Συμβουλίου Λευκωσίας με τους αντίστοιχους Κανονισμούς της δημόσιας υπηρεσίας, που τροποποιήθηκαν πρόσφατα και ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, ερωτώ αν υπάρχει ένσταση στην έγκριση των Κανονισμών.

(Κτυπά τη σφύρα)

Μή υπαρχούσης ενστάσεως, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι το υπ' αρ. 15 "Οι Δημοτικοί (περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμμοχώστου του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ (ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 85 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η εναρμόνιση των Κανονισμών για τις συντάξεις και τα φιλοδωρήματα των υπαλλήλων του Δημοτικού Συμβουλίου Αμμοχώστου με τους αντίστοιχους Κανονισμούς της δημόσιας υπηρεσίας, που τροποποιήθηκαν πρόσφατα και ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής. Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αρ. 16 θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 24 Μαΐου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 49 της βασικής νομοθεσίας για τα αποχετευτικά συστήματα, σκοπείται η εναρμόνιση των Κανονισμών για τις συντάξεις και τα φιλοδωρήματα των υπαλλήλων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Αμμοχώστου με τους αντίστοιχους Κανονισμούς που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής.

Υπάρχει ένσταση όπως εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αρ. 17 θέμα της ημερήσιας διάταξης που είναι "Ο περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
Άριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Όπως είναι γνωστό, οι υπό εξέταση Κανονισμοί απορρίφθηκαν από την ολομέλεια της Βουλής στις 9 Δεκεμβρίου 1993. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας επανεξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 19 και 26 Μαΐου και στις 2 Ιουνίου 1994.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τις πρόνοιες των άρθρων 7 και 21 της βασικής νομοθεσίας για τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, σκοπείται η εισαγωγή Συμπληρωματικού Σχεδίου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης, που θα λειτουργεί παράλληλα με το Κυβερνητικό Σχέδιο Υγείας, για τους υπαλλήλους και τους συνταξιούχους του οργανισμού και τους εξαρτωμένους τους.

Με το υπό αναφορά σχέδιο υγείας παρέχεται η δυνατότητα στα μέλη του οργανισμού να εξασφαλίζουν τις υπηρεσίες οποιουδήποτε γιατρού οποιασδήποτε ειδικότητας, που επιλέγουν οι ίδιοι σε περίπτωση ασθένειας ή άλλης ανάγκης, αλλά με κάποιους περιορισμούς ως προς το ύψος των ωφελημάτων. Το υπό αναφορά σχέδιο προτείνεται να αρχίσει να λειτουργεί από την 1η Ιανουαρίου 1991.

Στα πλαίσια της επανεξέτασης των Κανονισμών αυτών, η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να μελετήσει συγκριτικά στοιχεία για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη που παρέχεται στους υπαλλήλους της δημόσιας υπηρεσίας και των υπόλοιπων ημικρατικών οργανισμών.

Όπως είναι γνωστό, το προτεινόμενο με τους υπό εξέταση Κανονισμούς Συμπληρωματικό Σχέδιο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης αποτελεί υλοποίηση της συλλογικής σύμβασης για την περίοδο από 1/1/1989 μέχρι 31/12/1991, που υπογράφτηκε στις 24 Νοεμβρίου 1990 μεταξύ του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και της συντεχνίας του προσωπικού του ΟΗΟ/ΕΥΚΟΤ. Παρόμοιο σχέδιο εφαρμόζεται ήδη στην Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως από το 1987 και στην Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου από το 1991, ενώ εκκρεμούν ενώπιον της Βουλής για έγκριση Κανονισμοί για την εισαγωγή παρόμοιου σχεδίου και για τους υπαλλήλους της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, εισηγείται κατά πλειοψηφία στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί, έτσι που:

(α) η εισφορά του ΚΟΤ για συνταξιούχο υπάλληλο να υπολογίζεται με βάση τις απολαβές του τελευταίου μήνα της υπηρεσίας του στον οργανισμό αντί με βάση τη μηνιαία σύνταξη για δώδεκα μήνες·

(β) το συνολικό ανώτατο ποσό με το οποίο μπορούν να ωφελούνται κάθε χρόνο άτομα που συμμετέχουν στο σχέδιο και έχουν ένα, δύο, τρία ή τέσσερα εξαρτώμενα πρόσωπα να μειωθεί κατά £40, £80, £120 και £160 αντίστοιχα.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή στην πλειοψηφία της έκρινε σκόπιμο να καθορίσει ότι η κάλυψη των εξόδων για θεραπεία υπαλλήλου που απαιτείται να γίνει στο εξωτερικό, λόγω του ότι αυτή δεν μπορεί να παρασχεθεί στην Κύπρο, θα γίνεται μόνο κατόπιν σύστασης γιατρού που θα ορίζεται από τον οργανισμό.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, κ. Δ. Θεοδώρου, δήλωσε στην Επιτροπή ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα θα εκθέσει τις απόψεις της για τους υπό αναφορά Κανονισμούς κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, οι Κανονισμοί αυτοί εξ όσων ενθυμείσθε είχαν έλθει στη Βουλή προ τριμήνου ή τετραμήνου περίπου και μετά από σχετική συζήτηση και πρόταση που υποβλήθηκε από μένα απορρίφθηκαν, επιστράφηκαν στην Εκτελεστική Εξουσία, για να ξαναμελετήσει το θέμα, ενόψει κάποιων σοβαρών κατά την άποψη της Βουλής στοιχείων και σκέψεων, που είχαν τότε κατατεθεί ενώπιον του Σώματος.

Τέσσερις μήνες αργότερα ήρθαν οι Κανονισμοί με την ίδια εισήγηση από την κυβέρνηση, αλλά χωρίς καμμιά περαιτέρω εξήγηση και εμβάθυνση στα σημεία και στα θέματα που είχαν υποδειχθεί τότε στη Βουλή.

Είχα τότε υποδείξει, κύριε Πρόεδρε, ότι με την ψήφιση αυτών των Κανονισμών για τους υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού θα άνοιγε ένα κεφάλαιο που συνολικά θα σήμαινε για την Κυπριακή Δημοκρατία, εφόσον αυτά τα ωφελήματα θα επεκτείνονταν σε όλο το δημόσιο τομέα, £17 εκ. περίπου. Και είχα ρωτήσει αν η κυβέρνηση έχει επίγνωση αυτού του γεγονότος και αν συνειδητά το

πράττει. Αν αυτό, με άλλα λόγια, αποτελεί κυβερνητική πολιτική ή κυβερνητική επιλογή. Μέχρι στιγμής δε δόθηκε απάντηση σ' αυτό το ερώτημα. Όμως, αντί απαντήσεως ακούμε όλοι είτε τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών είτε τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο είτε άλλους εκπροσώπους της κυβέρνησης να μιλούν για το μέγα δημοσιονομικό πρόβλημα, να μιλούν για υπερδιπλασιασμό του δημόσιου χρέους, να μιλούν για χρεοκοπία αυτού του κράτους, ότι βρισκόμαστε στα πρόθυρα χρεοκοπίας αυτού του κράτους, και για συνεπαγόμενες ανάγκες μείωσης των μισθών του δημόσιου τομέα, πρόσληψης δημόσιων υπαλλήλων με χαμηλότερες κλίμακες κ.ο.κ.

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να υπογραμμίσω και να υποδείξω στο Σώμα ότι η πολιτική της κυβέρνησης είναι αντιφατική και ανεύθυνη. Διότι, ενώ από τη μια προσπαθεί τουλάχιστον στα λόγια και δεν αμφισβητώ και στις πράξεις, κατά κάποιο τρόπο, να θέσει φραγμό στο καλπάζον δημόσιο χρέος, από την άλλη μεριά αφήνει ανοικτές τρύπες και πόρτες για διαρροή δημόσιου χρήματος, που στο τέλος μεγεθύνουν το δημόσιο χρέος. Γιατί τι άλλο είναι αυτά τα £17 εκ. που τελικά τόσα θα είναι για το δημόσιο τομέα, από μια διαρροή δημόσιου χρήματος που θα μεγεθύνει το δημόσιο χρέος;

Θέλω επίσης να υποδείξω και κάτι άλλο που δείχνει την αντιφατικότητα και την ανακολουθία και το ανερμάτιστο της κυβερνητικής πολιτικής και σε άλλο τομέα. Έχουμε μπροστά μας το Εθνικό Σχέδιο Υγείας, για το οποίο το Υπουργείο Υγείας και προσωπικά ο ίδιος ο Υπουργός, εις πίστιν του, καταβάλλει πολύ μεγάλες προσπάθειες για να το προωθήσει. Κύριο χαρακτηριστικό αυτού του σχεδίου υγείας, στοιχείο απαραίτητο για να επιτύχει, είναι η συνδρομή του πολίτη, είναι δηλαδή η υποχρέωση του πολίτη να συνεισφέρει στο ταμείο το οποίο θα δημιουργηθεί.

Ερχόμαστε λοιπόν τώρα με αυτούς τους Κανονισμούς που προσφέρουν επιπρόσθετη, συμπληρωματική, "πουπανωπροίτζιν", για να χρησιμοποιήσω λέξη της καθομιλουμένης, ιατροφαρμακευτικήν περίθαλψη εντελώς δωρεάν. Η επιβάρυνση 3% αφορά μόνο το δημόσιο. Δε συνεισφέρει ούτε ένα σεντ ο υπάλληλος. Και ερωτώ: Συνάδει αυτή η πράξη της κυβερνητικής πολιτικής που αναφέρω τώρα με το στόχο της κυβερνητικής πολιτικής για δημιουργία Εθνικού Σχεδίου Υγείας, βασικό στοιχείο του οποίου θα είναι η οικονομική συνδρομή του πολίτη; Αν συνάδει, κύριοι συνάδελφοι, τότε ορθά πράττει η κυβέρνηση, αλλά δε συνάδει κατά την άποψή μου.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, ως Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ, που είμαστε στην αντιπολίτευση, και κυριότερα για το λόγο ότι είμαστε κόμμα των εργαζόμενων ανθρώπων, δεν έχουμε κανένα λόγο να μη θέλουμε οι εργαζόμενοι να κερδίσουν και αυτά και άλλα ωφελήματα· κανέναν απολύτως λόγο. Έχουμε όμως την άποψη ότι η κυβέρνηση, η πολιτεία, το κράτος θα πρέπει αυτά τα ωφελήματα να τα δίνει μέσα στα πλαίσια των δυνατοτήτων του ίδιου του κράτους, της οικονομίας του τόπου και κυρίως ύστερα από σωστή μελέτη. Τέτοια μελέτη δεν έχει γίνει. Εμείς θα ψηφίσουμε αυτή τη φορά. Θα ψηφίσουμε και υποδεικνύουμε ότι η κυβέρνηση δε συμπεριφέρεται ως κυβέρνηση με τον πρέποντα τρόπο. Αν η κυβέρνηση, μετά που επιστρέψαμε αυτούς τους Κανονισμούς, μας τους φέρνει πίσω με τη σύσταση να τους ψηφίσουμε, διότι "ξέρετε, έτσι τους ηύραμεν", είναι πρόβλημα δικό της. Δεν είναι πρόβλημα δικό μας πώς θα αντιμετωπίσει την επερχόμενη λαίλαπα των £17 εκ. Είναι δικό της πρόβλημα και θα ευθύνεται η κυβέρνηση. Και θα έκαμνα και μια εισήγηση στον κ. Κοιλιάρη

και στους άλλους κυβερνητικούς να ομιλούν λιγότερο για περιορισμό των μισθών του δημοσίου από τη στιγμή που οι ίδιοι ανοίγουν τέτοιες πόρτες για διαρροή τόσο μεγάλου αριθμού δημόσιου χρήματος.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χωρίς να θέλω να υπεισέλθω στη συζήτηση με οποιοδήποτε τρόπο, απλώς θέλω να υποδείξω, επειδή δεν έχει διαβαστεί η Έκθεση, πως η Έκθεση αναφέρει: "Οι Κανονισμοί αυτοί αποτελούν υλοποίηση συλλογικής σύμβασης για την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 1989 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1991, που υπογράφτηκε στις 24 Νοεμβρίου 1990". Κανονικά, αυτά τα στοιχεία θα είχαν αναγνωστεί από την Έκθεση, αλλά, επειδή δεν αναγνώστηκε, είναι καλό να τα θέσω υπόψη σας, για να ολοκληρωθεί η εικόνα πάνω στο θέμα.

Ο κ. Άριστος Χρυσοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε. Πρόκειται ακριβώς για εφαρμογή υφιστάμενης συμβατικής υποχρέωσης και ήδη ο οργανισμός έχει κρατήσει τα λεφτά αυτά σε ειδικό λογαριασμό.

Περαιτέρω, θα ήθελα να πω για το προηγούμενο που, κατά την άποψη του συναδέλφου, δημιουργείται με την ψήφιση αυτών των Κανονισμών. Προηγούμενο ήδη υπάρχει, γιατί παρόμοιους Κανονισμούς έχει ψηφίσει η Βουλή για την Αρχή Βιομηχανικής Κατάρτισης και για την Επιτροπή Σιτηρών Κύπρου. Άρα, αν αυτό θεωρηθεί ότι θα είναι προηγούμενο, για να ακολουθήσουν και άλλοι οργανισμοί την ίδια τακτική, ήδη υπάρχει το προηγούμενο. Έτσι, δε δημιουργείται νέο προηγούμενο, εγκρίνοντάς τους.

Και θέλω να πω ότι προβληματίστηκε πολύ η κυβέρνηση, όταν στείλαμε πίσω τους Κανονισμούς την προηγούμενη φορά. Είχαν έρθει, μας είχαν πει τις απόψεις τους, μας είχαν πει τις δυσκολίες και μας ανέφεραν όλα τούτα τα θέματα και μας είπαν ότι ήδη υπάρχει το προηγούμενο με επιστολή που μας είχε στείλει το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας. Έτσι δε νομίζω ότι τίθεται θέμα αντιφατικής πολιτικής στην προκείμενη περίπτωση. Γι' αυτό, εμείς θα ψηφίσουμε τους Κανονισμούς, όπως έχουν κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Καζαμία, σκεφτόσαστε αν θα σηκώσετε το χέρι. Ελπίζω να είστε σύντομος.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε. Απλώς θα ήθελα να επαναλάβω και εγώ με τη σειρά μου, κύριε Πρόεδρε, ότι ο κυριότερος λόγος της υπερψήφισης είναι ότι είναι πρόνοια η οποία απορρέει από μια συλλογική σύμβαση, η οποία συνομολογήθηκε με βάση κάποιο προηγούμενο. Παρεμπιπτόντως, να πούμε ότι την ερχόμενη βδομάδα θα ακολουθήσει παρόμοιο σχέδιο που θα καλύπτει τους υπαλλήλους, οι οποίοι εργάζονται στην Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

Εκείνο το οποίο θα θέλαμε να εντοπίσουμε, κύριε Πρόεδρε, είναι την ανάγκη επιτάχυνσης της υλοποίησης του κρατικού Σχεδίου Υγείας, γιατί κάπου πιθανόν να παρεξηγηθούμε από μεγάλες μάζες του λαού, οι οποίες -κάποιες τουλάχιστον από

αυτές- δεν έχουν τη στοιχειώδη ιατροφαρμακευτική κάλυψη τη στιγμή που εμείς καλούμαστε να ψηφίσουμε συμπληρωματική ιατροφαρμακευτική κάλυψη για κάποιους άλλους, που έχουν την ευτυχία να απασχολούνται σε ημικρατικούς οργανισμούς και μάλιστα με εισφορά μόνον από την εργοδοτική πλευρά, που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι το κράτος.

Γι' αυτό τάχιστα θα πρέπει να προχωρήσουν οι συγκεκριμένες προτάσεις και πολύ περισσότερο η υλοποίηση του κρατικού Σχεδίου Υγείας, ούτως ώστε οι πολίτες της Δημοκρατίας να έχουν μια στοιχειώδη τουλάχιστον και κάπως ισομερή μεταχείριση στο νευραλγικό τομέα της υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προσυπογράφω πάντως την παρατήρησή σας, ότι δηλαδή πρέπει να προχωρήσουμε με γρήγορο ρυθμό, διότι κινδυνεύει να υπερφαλαγγιστεί άλλως πως το κεντρικό Σχέδιο Υγείας.

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, προσωπικά, παρόλον που πάντα ψηφίζω τα σχέδια ή τα νομοσχέδια που στέλλει η κυβέρνηση, επειδή έχω πειστεί από τα επιχειρήματα του κ. Θεοδώρου, θα καταψηφίσω αυτούς τους Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιωαννίδης και μετά ο κ. Μούσκος.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να πω πως πρέπει να προβληματιστούμε και εμείς και η κυβέρνηση και να γίνει ένα ενιαίο σχέδιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για όλα τα ταμεία των ημικρατικών οργανισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ο κ. Μούσκος. Μετά από τον κ. Μούσκο θα θέσω τους Κανονισμούς σε ψηφοφορία. Ο κ. Παρισινός. Δύο λεπτά, κύριε Παρισινέ.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Δε θα ήθελα να επαναλάβω, κύριε Πρόεδρε, αυτά τα οποία έχουν αναφέρει οι συνάδελφοι. Αλλά και εμείς από την πλευρά μας θα ψηφίσουμε τους Κανονισμούς με την παράκληση προς την κυβέρνηση όπως προχωρήσει με κάποιο ενιαίο νομοσχέδιο, το οποίο εγώ νομίζω ότι θα πρέπει να παραπεμφθεί, όπως όλα αυτά τα σχέδια, στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διότι εκεί υπάρχουν και περισσότερο ειδικοί από εμάς και εκπροσωπούνται και οι συντεχνίες. Πιστεύω ότι, αντί να έρχονται στις επιμέρους άλλες Επιτροπές, θα ήταν πιο φρόνιμο και πιο σωστό να επεξεργάζονται απ' αυτή την Επιτροπή. Είναι κάτι το οποίο είχαμε εισηγηθεί από παλιά, και δεν ξέρουμε αν έχει γίνει τίποτε μέχρι σήμερα, κύριε Πρόεδρε, για να υπάρχει και μια συνέχεια, γιατί σίγουρα θα υπάρχουν και τα αντίθετα αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το ενιαίο Σχέδιο Υγείας, κύριε Μούσκο, θα συμβαδίσει με το ενιαίο αμυντικό δόγμα.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα σχολιάσω τα περί νέου αμυντικού δόγματος. Είναι ένα γεγονός του οποίου η υλοποίηση έχει ήδη αρχίσει, αν πιστεύουμε σε αυτά που διακηρύσσει ο Πρόεδρος Κληρίδης. Και επειδή δεν έχω κανένα λόγο ούτε προηγούμενο να αμφισβητώ τα όσα λέει ο Πρόεδρος Κληρίδης, σημαίνει ότι έχει αρχίσει η υλοποίηση του νέου αμυντικού δόγματος. Βέβαια, εμείς ακόμα δεν την αισθανθήκαμε, αλλά ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήστε, κύριε Χριστοδουλίδη, στο Σχέδιο Υγείας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ναι, είναι μυστικά πράγματα· ίσως γι' αυτό εμείς ως Επιτροπή Άμυνας ακόμα να μην τα αντιληφθήκαμε, διότι πρόκειται περί άκρως απορρήτου θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήστε στα ιατρικά σας, κύριε Χριστοδουλίδη.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να κάμω μια διευκρίνιση. Οπωσδήποτε, το γενικό Σχέδιο Υγείας, για το οποίο είναι ομόθυμη, πιστεύω, η διάθεση και η απόφαση αυτής της Βουλής, για να το διευκρινίσουμε, δεν εξυπακούει την κατάργηση των ειδικών ταμείων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το πράγμα. Ούτε των τραπεζικών ούτε των άλλων ιδιωτικών ταμείων και πιστεύω ούτε των συντεχνιακών ταμείων. Πιστεύω δε περισσότερο ότι δεν μπορεί να νοηθεί κατάργηση των ταμείων αυτών και δημιουργία ισχυρότατου ταμείου ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ημικρατικών οργανισμών, όπως είναι αυτό επί παραδείγματι της ΑΗΚ και της ΑΤΗΚ. Δεν υπάρχει τέτοια πρόθεση δηλαδή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό νοείται. Να μη μεταφέρουμε την έμφαση από τους Κανονισμούς στο θέμα του ενιαίου Σχεδίου Υγείας. Εκφράσατε μια ευχή, αλλά να μην μπούμε σε αυτό το θέμα, διότι βγαίνουμε εκτός θέματος.

Ο κ. Παρισινός έχει το λόγο. Κύριε Θεοδώρου, εσείς θα δευτερολογήσετε.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Ήδη με έχει καλύψει, κύριε Πρόεδρε, ο συνάδελφος Χριστοδουλίδης, διότι εμείς που ασχολούμαστε με το γενικό ασφαλιστικό Σχέδιο Υγείας, διαβλέπουμε και διαπιστώνουμε πράγματι αυτές τις μεγάλες δυσκολίες που παρουσιάζονται, για να εναρμονίσουμε την επιθυμητή κάλυψη της υγείας του λαού σε ίδια επίπεδα και να μην υπάρχουν σίγουρα οι αδικημένοι και οι προνομιούχοι. Υποστηρίζω ότι τα προηγούμενα δεν πρέπει να μας απασχολούν τόσο πολύ και να είναι για μας ταμπού, διότι, αν έπεσε μια περίπτωση στον γκρεμό, δεν πρέπει να τις ρίξουμε όλες σίγουρα. Αλλά θα πρέπει εμείς, ιδιαίτερα της Επιτροπής Υγείας, να προσέξουμε ιδιαίτερα την προσπάθεια που πρέπει να καταβάλουμε στο να δώσουμε την καλύτερη δυνατή προσφορά, αλλά πάνω στην ίδια βάση και στο ίδιο επίπεδο.

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, η δευτερολογία μου δεν αποσκοπεί στο να πείσει για κάποια θέση, δεδομένου ότι ήδη έχω δηλώσει ότι το κόμμα μας θα δώσει τη θετική του ψήφο. Αυτό το οποίο θα ήθελε να κάνει είναι να υποδείξει ότι η κυβερνητική πολιτική είναι αμελέτητη, για να χρησιμοποιήσω τον πιο ελαφρύ χαρακτηρισμό.

Όμως, θα πρέπει να διορθώσω και μια, κατά τη γνώμη μου, μη ορθή άποψη ή πληροφόρηση που δόθηκε για το Σχέδιο Υγείας. Το Σχέδιο Υγείας προβλέπει υποχρεωτική συμμετοχή, υποχρεωτική, και είναι τονισμένο από τους εμπειρογνώμονες ότι, αν δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή όλου του πληθυσμού, όλων των ομάδων του πληθυσμού, δε στέκεται.

Άρα, όλα αυτά που γίνονται τώρα με εντελώς δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στον άλφα, στο βήτα, στο γάμα, στο δέλτα, δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να υπονομεύουν το γενικό Σχέδιο Υγείας. Διότι, κύριε Πρόεδρε, εγώ ρωτώ: Αν εγώ έχω πλήρη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εγώ που είμαι αυτής της κατηγορίας, της τάξης, της ομάδας της κοινωνικής, πώς θα δεχθώ αύριο να πληρώνω για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη; Το υπονομεύουμε. Και είναι εδώ που η κυβερνητική πολιτική φαίνεται ότι πράττει χωρίς να σκέφτεται. Φαίνεται ότι λείπει κάτι από εδώ, κάποια ποσότητα φαιάς ουσίας. Δεν προγραμματίζουν. Υπονομεύουν οι ίδιοι το έργο το οποίο άλλοι Υπουργοί προσπαθούν να προωθήσουν με θάρρος, με ενθουσιασμό, με πίστη, με αυτοπεποίθηση. Δεν είναι τέτοιου είδους διακυβέρνηση που χρειαζόμαστε, κύριε Πρόεδρε. Χρειαζόμαστε διακυβέρνηση με λογική, με "νουσιμάδα", με μελέτη, με περίσκεψη. Δεν μπορεί να πράττουμε κάτι το οποίο συγκρούεται με άλλες πράξεις. Τελικά, πού οδηγούμαστε; Στο τίποτε, στο πουθενά. Αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, θέτω τους Κανονισμούς σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι τρεις υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσες αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται με είκοσι τρεις ψήφους υπέρ, μίας εναντίον και δύο αποχές.

Αν θέλετε, επειδή η ώρα είναι 7.40, ως τις 8.00 θα τελειώσουμε, αν υπάρξει συνεργασία.

Προχωρούμε στους δύο επόμενους Κανονισμούς, που είναι "Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Αλλαγές Στοιχείων στο Μητρώο Φ.Π.Α.) Κανονισμοί του 1994" και "Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Μεταβιβάσεις Λειτουργουσών Επιχειρήσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Έχουν κοινή Έκθεση.

Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ 1. "ΟΙ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ Φ.Π.Α.) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 2. "ΟΙ ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Ανδρέας Γεωργίου
Κίκης Καζαμίας
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 6 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πρώτους υπό συζήτηση Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 40 του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, καθορίζονται αναλυτικά τα στοιχεία του υποκειμένου στον πιο πάνω φόρο προσώπου τα οποία, όταν διαφοροποιηθούν, θεωρείται ότι διαφοροποιούνται και οι περιστάσεις και οι συνθήκες που σχετίζονται με το πρόσωπο ή την επιχείρηση που ασκεί, γι' αυτό και θα πρέπει να ενημερώνεται σχετικά ο 'Εφορος.

Με τους δεύτερους υπό συζήτηση Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 57 της ίδιας πιο πάνω νομοθεσίας, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών για τις μεταβιβάσεις λειτουργουσών επιχειρήσεων, με σκοπό την παροχή στον 'Εφορο της ευχέρειας να μην παραχωρεί τον ίδιο αριθμό εγγραφής στις περιπτώσεις μεταβιβάσεως λειτουργουσών επιχειρήσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις και των δύο υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, αφού προηγουμένως διενεργηθούν κάποιες επιμέρους νομοτεχνικές τροποποιήσεις στους δεύτερους υπό συζήτηση Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994". Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η 'Εκθεση δεν είναι ομόφωνη, γι' αυτό ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να την αναγνώσετε, κύριε Μαυροκορδάτο.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΝ (ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Άριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 18 Νοεμβρίου 1993 και 2 Ιουνίου 1994. Μέσα στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά Κανονισμών κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, της Αρχής Λιμένων Κύπρου, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Ψαράδων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ερασιτεχνών Ψαράδων, του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Επαγγελματικών Τουριστικών Σκαφών του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ερασιτεχνικών Αλιευτικών Σκαφών και εκπρόσωποι των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός των υπό αναφορά Κανονισμών, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 5 του περί Αλιευτικών Καταφυγίων Νόμου, είναι ο καθορισμός των δικαιωμάτων για ελλιμενισμό ή εναπόθεση σκάφους στους χώρους των αλιευτικών καταφυγίων. Τα πιο πάνω δικαιώματα καθορίζονται με βάση το μήκος του σκάφους και είναι ημερήσια ή ετήσια.

Όλοι οι εκπρόσωποι που κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες των υπό αναφορά Κανονισμών, με εξαίρεση τους εκπροσώπους του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Επαγγελματικών Τουριστικών Σκαφών που ζήτησαν να απαλλαγούν από την υποχρέωση να καταβάλλουν τα προβλεπόμενα τέλη για ελλιμενισμό των σκαφών τους ή αυτά να μειωθούν δραστικά.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών, όπως έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Γιαννάκης Ομήρου δήλωσε ότι η κοινοβουλευτική του ομάδα θεωρεί τα προτεινόμενα τέλη ψηλά, πολύ περισσότερο μάλιστα αφού αυτά θα βαρύνουν και τους επαγγελματίες ιδιοκτήτες τουριστικών σκαφών που εργάζονται ορισμένους μόνο μήνες το χρόνο, γι' αυτό και εισηγείται τη μείωση στο μισό των υπό αναφορά τελών ελλιμενισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα θέλαμε να κάνουμε την εξής τροπολογία: Τα αναφερόμενα τέλη να μειωθούν κατά το ήμισυ. Αυτή είναι η τροπολογία μας, αν μου επιτρέπετε, και ο λόγος είναι διότι δε μιλούμε ούτε για κρουαζιερόπλοια ούτε για σκάφη πολυτελείας, αλλά για μικρά τουριστικά σκάφη, τα οποία ανήκουν σε επαγγελματίες βιοπαλαιστές και τα οποία λειτουργούν μόνο κατά τη διάρκεια των τριών, το πολύ τεσσάρων θερινών μηνών, και θεωρούμε ότι είναι πολύ ψηλά τα τέλη τα οποία επιβάλλονται σε αυτή την κατηγορία των επαγγελματιών.

Γι' αυτό το λόγο εισηγούμαστε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα θέσω πρώτα σε ψηφοφορία την τροποποίηση και μετά ...

Ο κ. Μαυροκορδάτος ... Θέλετε να απαντήσετε.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κατ' αρχάς είναι η ίδια περίπτωση τροπολογίας που τίθεται αυτή τη στιγμή και όχι γραπτώς, όπως και προηγούμενα με το συνάδελφο ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σίγουρα, όμως οφείλουμε να προχωρήσουμε έτσι από την επόμενη συνεδρία. Δεν μπορώ δηλαδή να επιτρέψω μια τροπολογία στην ίδια συνεδρία και αργότερα να μην επιτρέψω σε άλλη, εκτός του ότι προηγουμένως ήταν και ομόφωνη η Έκθεση. Ισχύει η απόφαση και οπωσδήποτε η εφαρμογή της απόφασης αρχίζει από την επόμενη συνεδρία. Θα ήταν άδικο αν επέτρεπα σε εσάς να προχωρήσετε σε κάτι και μετά από πέντε θέματα το απαγόρευα σε κάποιον άλλο.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Δεχόμαστε, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα όμως να μιλήσω ...

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, αλλά δεν υπάρχει θέμα αποδοχής εδώ. Υπάρχει δεδηλωμένη η θέση και μέσα στην Έκθεση, κύριε Πρόεδρε. Δεν εγείρουμε τώρα το θέμα, κύριε Πρόεδρε. Υπάρχει στην Έκθεση δεδηλωμένη αυτή η άποψη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ηλιάδη, δεν υπάρχει θέμα. Θα μπει σε ψηφοφορία.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Θα ήθελα να μιλήσω επί της ουσίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από τη θέση σας, κύριε Μαυροκορδάτο. Ελπίζω να είστε σύντομος. Μετά, ο κ. Πιττοκοπίτης.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Θα είμαι σύντομος. Κύριε Πρόεδρε, τα αλιευτικά καταφύγια ανήκουν στο Τμήμα Αλιείας ή ενοικιάζονται σε αυτό από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, όπως είναι τα αλιευτικά καταφύγια της Λεμεσού, της Πάφου και άλλα. Το Τμήμα Αλιείας με τη σειρά του εκχωρεί δικαιώματα στους επαγγελματίες ψαράδες. Εξάλλου, τα αλιευτικά καταφύγια έχουν γίνει γι' αυτό το σκοπό, για να χρησιμοποιούνται από τους επαγγελματίες ψαράδες και να ελλιμενίζουν τα σκάφη τους δωρεάν. Ο σκοπός για τον οποίο κατασκευάστηκαν είναι και η χρήση τους. Είναι για τους επαγγελματίες

ψαράδες. Στους υπόλοιπους που κατέχουν σκάφη αναψυχής ή τουριστικά επαγγελματικά σκάφη ή οποιαδήποτε άλλα σκάφη οπωσδήποτε παραχωρούνται κάποια δικαιώματα, εφόσον υπάρχει χώρος. Αλλά με τους προτεινόμενους Κανονισμούς οπωσδήποτε με την καταβολή κάποιων δικαιωμάτων.

Ήδη σήμερα υπάρχει σοβαρό πρόβλημα έλλειψης χώρου για ελλιμενισμό των αλιευτικών επαγγελματικών σκαφών. Και συζητούμε πολύ συχνά στη Βουλή αυτό το πρόβλημα και λέμε ότι δεν υπάρχει χώρος για να ελλιμενίσουν τα σκάφη τους οι επαγγελματίες ψαράδες. Θα πρέπει να εξευρεθούν κάποιοι τρόποι. Αν σήμερα εμείς ψηφίσουμε τη μείωση των τελών ελλιμενισμού για οποιαδήποτε κατηγορία εκτός από τους επαγγελματίες ψαράδες ή το δωρεάν ελλιμενισμό, τότε θα οδηγήσουμε πολλά σκάφη, είτε αυτά είναι τουριστικά είτε αυτά είναι επαγγελματικά τουριστικά σκάφη, τα κρουαζιερόπλοια, είτε άλλα σκάφη, να ελλιμενίζονται στα σημερινά αλιευτικά καταφύγια που έχουν προβλήματα, με αποτέλεσμα να επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο η έλλειψη αλιευτικών καταφυγίων.

Ένας άλλος λόγος είναι ότι το ποσό από την είσπραξη αυτών των τελών από το Τμήμα Αλιείας θα χρησιμοποιείται για τον εξωραϊσμό και για τη δημιουργία κατάλληλων χώρων ελλιμενισμού για τους επαγγελματίες ψαράδες.

Κατανοώ πλήρως τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες τουριστικών σκαφών που διεξάγουν σήμερα κρουαζιέρες και βλέπω ότι πράγματι ο χρόνος που εργάζονται είναι πολύ περιορισμένος. Επίσης κατανοώ την προσφορά τους στον τουρισμό. Όμως θα πρέπει η κυβέρνηση ή ο φορέας που ασχολείται με τον τουρισμό, ο ΚΟΤ, να αναλάβει ή την ενοικίαση κάποιων χώρων από τα λιμάνια, όπως γίνεται με το Τμήμα Αλιείας για τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη, ή να δημιουργήσει χώρους ελλιμενισμού γι' αυτά τα σκάφη ή μαρίνες, ώστε να ελλιμενίζονται αυτά τα σκάφη.

Αν σήμερα απαλλάξουμε από τα τέλη ή μειώσουμε τα τέλη για οποιαδήποτε κατηγορία σκαφών, τότε σας διαβεβαιώ ότι δε θα υπάρχει χώρος για κανένα αλιευτικό σκάφος και θα συζητούμε καθημερινά στη Βουλή έλλειψη χώρων ελλιμενισμού για τους επαγγελματίες ψαράδες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι συνάδελφοι, όι επειδή ήρταν οι σύζυγοί σας εδώ, να θέλετε όλοι να μιλήσετε. "Βκάλτε τους λόγο" σπίτι, αν θέλετε.

(Γέλια)

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Του κ. Πιττοκοπίτη δεν είναι εδώ.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, πολύ σύντομα. Απλώς για να ενημερωθούν και τα υπόλοιπα μέλη της Βουλής, το θέμα των αλιευτικών καταφυγίων τουλάχιστον τα τρία τελευταία χρόνια το συζητήσαμε πάνω από είκοσι φορές. Θα πρέπει να κατανοήσουμε όλοι ότι κανένας σε αυτή τη χώρα δεν έχει αναλάβει δέσμευση ούτε καν έδωσε υπόσχεση ότι θα δημιουργηθούν και άλλα αλιευτικά καταφύγια· και το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες λόγω χώρου είναι τεράστιο.

Θέλω απλώς να τονίσω ότι στην Πάφο, ενώ κατασκευάστηκε από την Αρχή Λιμένων Κύπρου ένας βραχίονας εκατό μέτρων, που θα εχρησιμοποιείτο από τουριστικά γιωτ, επισκέπτες δηλαδή με αυξημένα τέλη, που σε κάποιο χρόνο μάλιστα θα απέσβεναν και το κόστος αυτής της κατασκευής, ολόκληρος αυτός ο χώρος σήμερα έχει καταληφθεί από τουριστικά σκάφη.

Αν συνεχίσουμε έτσι και δεχθεί αυτή η Βουλή πράγματι να διαφοροποιήσει τα τέλη και να υπάρχει αυτή η διαφορετική μεταχείριση, πολύ σύντομα δε θα έχουμε κανέναν απολύτως χώρο. Και απλώς πρέπει να προβληματιστούμε· όταν δηλαδή αυτοί οι άνθρωποι -και εννοώ τους ιδιοκτήτες των τουριστικών σκαφών- πληρώνουν £1.500 ασφάλεια, είναι πράγματι το κόστος το οποίο θα επιβαρύνονται με τις £180 και με τις £200 το χρόνο αντικίνητρο ή τόσο δυσβάστακτο για το επάγγελμα το οποίο κάνουν; Επομένως, εμείς τοποθετηθήκαμε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων ότι θα ψηφίσουμε τα τέλη ως έχουν έρθει από την Εκτελεστική Εξουσία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παρισινός.

Α. ΠΑΡΙΣΙΝΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό συζητείται πολλά χρόνια στην αρμόδια Επιτροπή. Όλη η προσπάθεια που καταβλήθηκε για τα αλιευτικά καταφύγια αφορούσε την εξυπηρέτηση αποκλειστικά και μόνο της επαγγελματικής τάξης των αλιέων. Εμείς είχαμε καταβάλει πραγματικά τεράστια προσπάθεια να τους πείσουμε να δεχθούν και τον ελλιμενισμό διαφορετικών σκαφών και ιδιαίτερα σε περιόδους ανάγκης. Σήμερα που έχουμε καταλήξει σε αυτή τη συμφωνία, πιστεύω ότι δεν πρέπει να συζητούμε διαφοροποίηση της σωστής απόφασης, να υπάρξουν δηλαδή κάποια τέλη, ιδιαίτερα για λόγους συντήρησης. Γιατί γνωρίζουμε ότι ήδη έχει ληφθεί η απόφαση και υπάρχει υπεσχημένη πρόταση της κυβέρνησης ότι θα επεκτείνει την κατασκευή αλιευτικών καταφυγίων, για να ολοκληρώσει την κάλυψη και να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της τάξης των αλιέων.

Γι' αυτό και εμείς θα υποστηρίξουμε τα τέλη, όπως περιγράφονται στην Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, θέλω να κάνω μερικές παρατηρήσεις. Πρώτο, οι Κανονισμοί δεν αφορούν ούτε τις θαλαμηγούς ούτε τα ιδιωτικά γιωτ πολυτελείας, τα ξένα κυρίως, αλλά αφορούν μικρά τουριστικά σκάφη επαγγελματιών, τα οποία παγκυπρίως είναι μερικές δεκάδες, αν είναι μερικές δεκάδες. Δεύτερο, τα επιχειρήματα που έχουν ακουστεί δεν αφορούν την οικονομική επιβάρυνση, αλλά το να αποτραπούν να ελλιμενίζονται εκεί αυτά τα μικρά σκάφη. Αν αυτή είναι η πρόθεση, τότε να μην τους επιτρέψουμε καθόλου να μπουν και όχι να τους βάλουμε αποτρεπτικά τέλη, τα οποία θα τους εμποδίζουν.

Λέχθηκε ότι πρέπει να υπάρχουν κάποια τέλη. Ναι, να υπάρχουν κάποια τέλη, αλλά αν θέλουμε -γιατί φαίνεται ότι αυτή είναι η πρόθεση και της Εκτελεστικής Εξουσίας που το έχει καταθέσει το νομοθέτημα- να ελλιμενίζονται, πρέπει να το

κάνουμε με τέτοιους όρους που να τους επιτρέπουν να ελλιμενίζονται και να μη δημιουργούν σε αυτούς τους μικρούς επαγγελματίες πρόσθετα οικονομικά προβλήματα μέσα σε ένα επάγγελμα, το οποίο δεν ασκούν περισσότερο από τρεις-τέσσερις μήνες το χρόνο. Και αυτό είναι πολύ γνωστό σε όλους. Με όλο το σεβασμό, όλη την αναγνώριση και όλη την προτεραιότητα, η οποία δίνεται και πρέπει να δίνεται στους επαγγελματίες ψαράδες, που δουλεύουν δώδεκα μήνες το χρόνο στη θάλασσα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι υποστηρίζουν την τροποποίηση την οποία υπέβαλε ο κ. Ηλιάδης εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η τροπολογία του κ. Ηλιάδη απορρίπτεται με 3 ψήφους υπέρ, 24 εναντίον και 3 αποχές.

Πόσοι υποστηρίζουν τους Κανονισμούς ως έχουν κατατεθεί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

24 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κανένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται με 24 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και 3 αποχές.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λακατάμιας του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΚΑΤΑΜΙΑΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δημοτικού Συμβουλίου Λακατάμιας.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 85 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η υιοθέτηση και ενσωμάτωση των δημοτικών κανονισμών Έγκωμης στους δημοτικούς κανονισμούς Λακατάμιας, έτσι που οι πρώτοι να εφαρμόζονται και στην περίπτωση των δημοτικών υπαλλήλων Λακατάμιας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Στροβόλου του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δημοτικού Συμβουλίου Στροβόλου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 85 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η υιοθέτηση και ενσωμάτωση των δημοτικών κανονισμών Έγκωμης στους δημοτικούς κανονισμούς Στροβόλου, έτσι που οι πρώτοι να εφαρμόζονται και για τους δημοτικούς υπαλλήλους Στροβόλου με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1987.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λαπήθου του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΠΗΘΟΥ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Δημήτρης Κοντίδης, Αναπλ. Πρόεδρος
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Μουσιούττας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Δημοτικού Συμβουλίου Λαπήθου.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 85 και 87 του περί Δήμων Νόμου, σκοπείται η υιοθέτηση και ενσωμάτωση των δημοτικών κανονισμών Έγκωμης στους δημοτικούς κανονισμούς Λαπήθου, έτσι που οι πρώτοι να εφαρμόζονται και για τους δημοτικούς υπαλλήλους Λαπήθου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό αναφορά Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Για το επόμενο θέμα, που είναι "Οι περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994" υπήρξε εισήγηση για αναβολή.

Υπάρχει ένσταση όπως το θέμα αναβληθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται για την επόμενη συνεδρία.

Τα δύο επόμενα θέματα, που είναι "Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Αναθεώρηση Τρίτης Σειράς) Κανονισμός του 1994" και "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Διοικητικοί και Οικονομικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", αποσύρθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Έχουμε φτάσει στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

Θέλω να υποδείξω ότι, πέραν των νομοσχεδίων και των εγγράφων που κατατίθενται σήμερα, για λόγους πρακτικούς αλλά και για λόγους αρχής, δεν πρόκειται να γίνουν αποδεκτά οποιαδήποτε άλλα νομοσχέδια, τα οποία θα κατατεθούν από την Εκτελεστική Εξουσία, πριν τελειώσουν οι εργασίες της Βουλής στις 7 Ιουλίου 1994 και οποιαδήποτε άλλα νομοσχέδια πλέον θα πρέπει να έρθουν μετά που θα ανοίξει ξανά η Βουλή, τέλος Σεπτεμβρίου, αρχές Οκτωβρίου, εκτός αν πρόκειται για κάτι το πάρα πολύ έκτακτο. Έχω ήδη εξηγηθεί με τη Γραμματεία να μην προχωρήσει σε περαιτέρω κατάθεση και να επιστραφούν στην Εκτελεστική Εξουσία ή να μείνουν για κατάθεση στην επόμενη περίοδο.

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είχατε κάμει και παλαιότερα παράκληση ή ειδοποίηση, ή κοινοποίηση προς τους Βουλευτές όπως οι συνεδριάσεις των αρμόδιων Επιτροπών γίνονται, όπως γίνονταν προηγούμενα, σε άλλου χρώματος φύλλο χαρτιού. Προηγουμένως, θυμάστε, κυκλοφορούσαν σε γαλάζιο χαρτί, ούτως ώστε ο κάθε Βουλευτής μέσα στον όγκο αυτό το χάρτινο να αντιλαμβάνεται ότι αφορούν κάποια Επιτροπή. Σήμερα, δυστυχώς, εδώ και έξι μήνες, κυκλοφορούν σε άσπρο χαρτί με κίνδυνο παρεξηγήσεων αρκετές φορές, όταν δε μας ειδοποιήσουν τηλεφωνικώς ή με φαξ, αφού δεν αντιλαμβανόμαστε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι η πρώτη φορά που το ΑΚΕΛ προτιμά το γαλάζιο, αλλά θα επιμένω να στέλλεται σε γαλάζιο.

(Γέλια)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δε θα με ενοχλούσε να ήταν κόκκινο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προχωρήστε, κύριε Γραμματέα, με την κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

3) Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Ρυθμίσεως Μαρίνων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί των Προϋποθέσεων Διαφήμισης ή Αναγγελίας Πώλησης Εμπορευμάτων σε Τιμές Εκπτώσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Χαρτοσήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

10) Ο περί Φορολογίας των Κληρονομιών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

11) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1994.

12) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1994.

13) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994.

14) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 15) του 1994.

15) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 16) του 1994.

16) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

17) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994.

18) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Πειθαρχικός Κώδικας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

20) Οι περί Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Ταμείο Ευημερίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Οι περί Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και Άλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων- Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων-Παθόντων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

23) Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κανονισμοί του 1994.

24) Οι περί Σχολικών Βοηθών των Δημόσιων και Κοινοτικών Νηπιαγωγείων (Καθήκοντα, Εργοδότηση, Όροι Εργασίας και Αμοιβής, Άδειες Απουσίας και Ασθενείας, Διάρκεια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

25) Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Αναθεώρηση Τρίτης Σειράς) Κανονισμός του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

26) Έκθεση, όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως προς τον Κεντρικό Φορέα Νεολαίας, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του Κεντρικού Φορέα Νεολαίας Νόμου του 1994 [Αρ. 13 (ΙΙ) του 1994].

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

27) Οικονομικές καταστάσεις και Έκθεση Γενικού Ελεγκτή για τους πιο κάτω οργανισμούς:

1. Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου.
2. Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου.
3. Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.
4. Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού.
5. Οργανισμός Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας.
6. Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων.
7. Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών.

Κατατέθηκαν από το Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παρακολουθήσεως Σχεδίων Αναπτύξεως και Ελέγχου Δημόσιων Δαπανών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

28) Έγγραφα που αφορούν στη σκοπούμενη πρόσληψη και παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

29) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

30) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Απάντηση ημερομηνίας 27 Μαΐου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 143, ημερομηνίας 10 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Σχετικά με διάφορα αιτήματα της κοινότητας Καλιάνων, τα οποία αφορούν το οδικό δίκτυο, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το Τμήμα Δημοσίων Έργων έχει ετοιμάσει τα κατασκευαστικά σχέδια για βελτίωση/ανακατασκευή του υφιστάμενου δρόμου που διέρχεται μέσα από τα χωριά Λινού, Ευρύχου, Τεμπριά και Γαλάτα και οδηγεί προς τον Άγιο Νικόλαο, μήκους 11 χλμ., στον οποίο περιλαμβάνεται και το τμήμα που διέρχεται σε μικρή απόσταση από τα Καλιάνα. Ωστόσο η βελτίωση της αιτούμενης πρόσβασης προς τα Καλιάνα δεν προβλέπεται, γιατί υπάγεται για σκοπούς συντήρησης στη δικαιοδοσία της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας.

(β) Το τμήμα του δρόμου Καλιάνων προς Τεμπριά θα βελτιωθεί στα πλαίσια του όλου έργου.

(γ) Στο φετινό Προϋπολογισμό υπάρχει πρόνοια ύψους £100.000 που θα διατεθεί για έναρξη του έργου, που υπολογίζεται ότι θα στοιχίσει £1,2 εκ. Οι εργασίες αναμένεται να αρχίσουν περί τα τέλη του 1994 και να συμπληρωθούν περί τα τέλη του 1995, νοουμένου ότι θα εγκριθούν οι

απαιτούμενες πιστώσεις. Σημειώνεται ότι το έργο θα δανειοδοτηθεί από τη Διεθνή Τράπεζα, στα πλαίσια του 'Σχεδίου Ανάπτυξης Τομέα Μεταφορών'".

Απάντηση ημερομηνίας 31 Μαΐου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 68, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με την οχληρία από κτηνοτροφικές μονάδες στα χωριά Μοναγρούλλι, Πύργος και Παρεκκλησιά, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Είναι γεγονός ότι υπάρχουν στην περιοχή των αναφερόμενων χωριών κτηνοτροφικές μονάδες που δημιουργούν ενίοτε προβλήματα οχληρίας, κυρίως από την καύση ψόφιων ζώων και τα λύματα.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών διενεργούνται συστηματικές επιθεωρήσεις, εξασκούνται πιέσεις και υποβάλλονται εκθέσεις/καταγγελίες στην Επαρχιακή Διοίκηση για λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων.

Από τις ενέργειες των αρμόδιων υπηρεσιών είναι γεγονός ότι σε αρκετές περιπτώσεις τα προβλήματα αντιμετωπίστηκαν θετικά και η καύση ζώων έχει περιοριστεί.

Παρόλα όμως αυτά υπάρχουν μονάδες, κυρίως χοιροστασίων, που ως διαπιστώθηκε πρόσφατα, δεν έχουν κατάλληλα αποχετευτικά συστήματα και συνεπώς δεν τηρούν τους όρους λειτουργίας τους.

Για τις περιπτώσεις αυτές έχουν δοθεί αυστηρές οδηγίες στην υπηρεσία μας για εντατικοποίηση των προσπαθειών και καταγγελιών των παραβατών στην Επαρχιακή Διοίκηση για επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος."

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Το Κεφάλαιο Δ' δε θα συζητηθεί σήμερα και αναβάλλεται. Η επόμενη συνεδρία του Σώματος καθορίζεται την επόμενη ...

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα το οποίο σας έχω αποστείλει νομίζω ότι το έχετε ξεχάσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τώρα θα το αναφέρω, κύριε Ομήρου, μετά που θα αναφερθώ στην επόμενη συνεδρία.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 23 Ιουνίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
2) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
3) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
4) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
5) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1993.
6) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1993.

7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1993.

8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1994.

9) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1994.

10) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1994.

11) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

12) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

13) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

14) Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

15) Ο περί Καταχωρήσεως Γεννήσεων και Θανάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

16) Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Αγαθών Νόμος του 1992.

17) Ο περί Συμβάσεως για τις Αστικές Πτυχές της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

18) Ο περί Εκθέσεως Διαφημίσεων ('Ελεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

19) Ο περί Υποχρεωτικής Αναγραφής σε μια από τις Επίσημες Γλώσσες της Δημοκρατίας των Επωνυμιών, Διαφημίσεων και άλλων Ενδείξεων που Τοποθετούνται σε Δημόσιους Χώρους Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

20) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

21) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993.

22) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1993.

23) Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Κτηματολογικού Λειτουργού 2ης Τάξης (Χαρτογραφίας/ Φωτολιθογραφίας), Ανώτερου Σχεδιαστή και Ανώτερου Φωτολιθογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

24) Οι περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με 'Εργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

25) Οι περί της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά). (3.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη). (13.1.1994).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για τα θέματα που τιτλοφορούνται:

(α) "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Θεοδώρου). (10.2.1994) και

(β) "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επιπτώσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (17.3.1994).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι απόδημοι στο εξωτερικό".

(Θέμα εγγραφέν από τους Βουλευτές κυρίους Αυ. Παπαρέ και Δ. Συλλούρη). (19.9.1991).

8) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Ο πλημμελής φυτοϋγειονομικός έλεγχος, η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών και οι επιπτώσεις στην οικονομία".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (28.5.1992).

9) Έκθεση για τις Εργασίες της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Πράσινη Γραμμή από τον Οκτώβριο του 1992 μέχρι και τον Ιούλιο του 1993.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Επιπλέον, ο Βουλευτής κ. Γιαννάκης Ομήρου ζητά εκ μέρους του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ την εγγραφή στο Κεφάλαιο Δ' του πιο κάτω θέματος:

"Η πρωτοφανής πρόκληση της βρετανικής κυβέρνησης, η οποία με έγγραφό της προς το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υποστηρίζει τη νομιμοποίηση των παράνομων εξαγωγών από τα κατεχόμενα προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης".

Η εισήγηση του κ. Ομήρου είναι να προταχθεί η συζήτηση του θέματος αυτού παντός άλλου θέματος και πριν γίνει οποιαδήποτε άλλη συζήτηση.

Υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση να συζητηθεί ως θέμα προτεραιότητας πριν από οποιαδήποτε άλλη συζήτηση;

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Μια εξήγηση μόνο. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι υπάρχει τόσος όγκος δουλειάς, που πρέπει να συμφωνηθεί εκ των προτέρων αν πρέπει να μιλήσει ένας από κάθε κόμμα, για να κερδίσουμε χρόνο και να αποφασιστεί εδώ στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ιεροδιακόνου.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμουν, αντί να μπει προ ημερήσιας διάταξης, να μπει ως πρώτο θέμα στο Κεφάλαιο Δ'.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ιεροδιακόνου, θα υπάρχει τόσος όγκος εργασίας, γι' αυτό και είπα να μην κατατεθούν άλλα νομοσχέδια, που υπάρχει κίνδυνος να μη συζητηθεί. Και επειδή πράγματι υπάρχει πάρα πολλή νομοθετική εργασία η οποία επείγει, εγώ θα εισηγηθώ να γίνει ειδική συνεδρία για το θέμα αυτό, αν θέλετε. Να ορίσουμε μια άλλη μέρα την άλλη βδομάδα, την επόμενη Παρασκευή, για να γίνει συζήτηση. Είναι προτιμότερο. Άλλως πως ή αυτό το θέμα δε θα συζητηθεί ή θα αδικηθεί επείγουσα νομοθετική εργασία.

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σέβομαι πλήρως την ανάγκη η Βουλή να διεκπεραιώνει τη νομοθετική της εργασία ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ιδιαίτερα στο τέλος του έτους.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

... που αποτελεί μια από τις κατεξοχήν ευθύνες αυτού του Σώματος. Όμως, από την άλλη, δε θα πρέπει αυτό το Σώμα να υποβαθμίσει την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου και τα θέματα του Κεφαλαίου Δ'. Ιδιαίτερα, όταν υπάρχουν θέματα άμεσης επικαιρότητας όπου, πιστεύω, ο κυπριακός λαός αναμένει από αυτό το Σώμα άμεσες και έγκαιρες τοποθετήσεις. Δε θα διαφωνήσω με την πρότασή σας. Θα πω απλώς να συζητηθεί προ ημερησίας διατάξεως. Είμαστε έτοιμοι να δεχθούμε την πρόταση του κ. Μουσιούττα για μια διευθέτηση. Μπορείτε να το συζητήσετε άλλωστε σε σύσκεψη αρχηγών ή εκπροσώπων κομμάτων, ούτως ώστε και να γίνει συζήτηση και να γίνει κάποιο διάβημα, το οποίο ενδεχομένως όλοι θα σκεφτούμε, και προς τη βρετανική κυβέρνηση και προς άλλα διεθνή "forum".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατά συνέπεια, δεν ορίζεται τώρα η ημερομηνία συζήτησης. Θα συζητηθεί κατά προτεραιότητα. Αλλά, αν αυτό θα είναι την επόμενη Πέμπτη ή τη μεθ' επόμενη ή μια ειδική μέρα, θα το αποφασίσουμε σε ειδική σύσκεψη.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Νοουμένου ότι θα χάσει την επικαιρότητά του όμως, αν δεν αποφασίσουμε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Ομήρου, θα καλέσει ο Προεδρεύων κ. Λυσσαρίδης, διότι εγώ θα απουσιάζω -θα του εισηγηθώ την Τρίτη- τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους, για να αποφασίσουν όσον αφορά την ώρα και την ημέρα.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας του Σώματος.

('Ωρα λήξης: 8.07 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές, με αλφαβητική σειρά, υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων:

Αγαπίου Γιαννάκης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 10) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 18).

2. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 8) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 10).

3. Κοινή έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και για το νομοσχέδιο "Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις των κ.κ. Ρ. Κατσελλή, Π. Παπαγεωργίου, Α. Κουκουμά, Δ. Ηλιάδη, Ν. Πιττοκοπίτη και ψήφισή τους σε νόμο.

4. Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991", η συζήτηση που ακολούθησε (Σ. Χάσικος, Δ. Χριστόφιας, Ν. Πιττοκοπίτης, Σ. Χατζηγιάννης, Γ. Αγαπίου, Ευ. Ευσταθίου, Ν. Ρολάνδης, Κ. Κληρίδου, Χρ. Πουργουρίδης) και παραπομπή του νομοσχεδίου στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή για περαιτέρω μελέτη.

5. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Τ. Χατζηδημητρίου, Α. Μούσκος, Ν. Μουσιούττας, Δ. Χριστοδουλίδης, Οδ. Δημητρίου, Α. Χρίστου, Ν. Πιττοκοπίτης, Δ. Ηλιάδης) και ψήφισή του σε νόμο.

6. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

7. Συνέχιση της συζήτησης για την πρόταση νόμου "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991" (Σ. Χατζηγιάννης, Τ. Χατζηδημητρίου, Χρ. Μαυροκορδάτος, Ν. Πιττοκοπίτης, Γ. Ομήρου, Α. Μούσκος, Λ. Θεοδούλου, Ευ. Ευσταθίου, Κ. Παναγίδης, Α. Χρυσοστόμου) και απόρριψή της.

8. Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και ψήφισή του σε νόμο.

9. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λάρνακας του 1994" και έγκρισή τους.

10. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι Δημοτικοί (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Λευκωσίας του 1994" και έγκρισή τους.

11. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι Δημοτικοί (περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί Αμμοχώστου του 1994" και έγκρισή τους.

12. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεως Αμμοχώστου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

13. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη) Κανονισμοί του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Θεοδώρου, Α. Χρυσοστόμου, Κ. Καζαμίας, Χρ. Πουργουρίδης, Ι. Ιωαννίδης, Α. Μούσκος, Δ. Χριστοδουλίδης, Α. Παρισινός) και έγκρισή τους.
14. Κοινή έκθεση για τους Κανονισμούς α) "Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Αλλαγές Στοιχείων στο Μητρώο Φ.Π.Α) Κανονισμοί του 1994" και β) "Οι περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Μεταβιβάσεις Λειτουργουσών Επιχειρήσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.
15. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Αλιευτικών Καταφυγίων (Δικαιώματα Χρήσης) Κανονισμοί του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Ηλιάδης, Χρ. Μαυροκορδάτος, Ν. Πιττοκοπίτης, Α. Παρισινός) και έγκρισή τους.
16. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λακατάμιας" και έγκρισή τους.
17. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Στροβόλου" και έγκρισή τους.
18. Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Συντάξεων και Φιλοδωρημάτων Κανονισμοί του Δήμου Λαπήθου" και έγκρισή τους.
19. Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.
20. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Ενέργειες για επίλυση προβλημάτων που απασχολούν την κοινότητα Καλιάνων- Προβλήματα από τη λειτουργία κτηνοτροφικών μονάδων σε χωριά της Λεμεσού).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 23ης Ιουνίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.38 μ.μ.)

(Αρ. 35)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αρχίζουμε με τη νομοθετική εργασία. Το πρώτο έτοιμο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 22) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 13 και

22 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £58.659 και η διάθεσή του για τη δημιουργία δύο πρόσθετων θέσεων Πρώτου Λειτουργού Εκπαίδευσης και τριών θέσεων Ανώτερου Λειτουργού Εκπαίδευσης, καθώς επίσης για κατανομή πέντε θέσεων Βοηθών Διευθυντών Μέσης Εκπαίδευσης στην Ανώτερη και Ανώτατη Εκπαίδευση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £58.659 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 20) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Λ. ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ.21) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 13 και 22 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £74.507 και η διάθεσή του για την ίδρυση ορισμένων πρόσθετων μόνιμων θέσεων δασκάλων, νηπιαγωγών, καθηγητών-εκπαιδευτών, Διευθυντών σχολών Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και Επιθεωρητών Α' Μέσης Εκπαίδευσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £74.507 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 4 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πέντε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 και 10 Φεβρουαρίου, 31 Μαρτίου, 14 Απριλίου και 2 Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της εξέτασής του κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση των προνοιών της βασικής περί τερματισμού απασχολήσεως νομοθεσίας που αφορούν την περίοδο προειδοποίησης που πρέπει να δίνεται τόσο από τον εργοδότη όσο και από τον εργοδοτούμενο, το δικαίωμα πληρωμής λόγω πλεονασμού και τον υπολογισμό της περιόδου απασχόλησης.

Σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση που συνοδεύει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, οι πρόνοιές του περιλαμβάνουν τις ομόφωνες θέσεις των κοινωνικών εταίρων, όπως αυτές προέκυψαν από τη συζήτηση μιας σειράς εισηγητικών τροποποιήσεων στη βασική νομοθεσία που έγινε στο Συμβούλιο του Ταμείου για το Πλεονάζον Προσωπικό και στο Εργατικό Συμβουλευτικό Σώμα. Με τις τροποποιήσεις αυτές:

(α) Διευρύνεται ο όρος "εργοδοτούμενος", ώστε όσοι εργοδοτούνται από εταιρείες στις οποίες είναι μέτοχοι να θεωρούνται μεν μισθωτοί, αλλά με περιορισμό του δικαιώματός τους σε πληρωμή λόγω πλεονασμού.

(β) Θεωρείται παράνομος ο τερματισμός της απασχόλησης εργοδοτούμενου, επειδή αυτός είναι μέλος της επιτροπής ασφάλειας στην επιχείρηση του εργοδότη του σύμφωνα με τον περί Ασφάλειας στους Τόπους Εργασίας Νόμο.

(γ) Απαγορεύεται στον εργοδότη να δίνει προειδοποίηση απόλυσης σε εργοδοτούμενο που απουσιάζει με άδεια ασθένειας για περίοδο μέχρι έξι μηνών.

(δ) Αναστέλλεται η προειδοποίηση που δίνεται σε εργοδοτούμενο, αν κατά τη διάρκειά της αυτός υποστεί επαγγελματικό ατύχημα.

(ε) Αυξάνεται σε τρεις βδομάδες η περίοδος προειδοποίησης που δίνει ο εργοδοτούμενος στον εργοδότη του για υπηρεσία από πέντε χρόνια και πάνω.

(στ) Διασφαλίζεται το συνεχές της απασχόλησης εποχιακά εργαζόμενου στον ίδιο εργοδότη για έξι τουλάχιστο μήνες το χρόνο, είτε συνεχώς είτε κατά περιόδους, σε περίπτωση απόλυσής του λόγω πλεονασμού.

(ζ) Δε διακόπτεται το συνεχές της απασχόλησης του εργοδοτούμενου όχι μόνο σε περίπτωση μετάθεσής του από μια εταιρεία σε άλλη συνδεδεμένη με αυτή, αλλά και σε περίπτωση μετάθεσης ή μεταφοράς του από μια εταιρεία ή επιχείρηση σε άλλη που ελέγχεται από τα ίδια πρόσωπα.

(η) Καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της περιόδου απασχόλησης όσον αφορά το συνεχές της απασχόλησης.

(θ) Καθορίζεται ειδικά ο τρόπος υπολογισμού της περιόδου απασχόλησης των μετόχων εταιρειών.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων συμφώνησαν με τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ζήτησαν όμως την περαιτέρω τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, ώστε να αυξηθεί το ποσό που λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς πληρωμής λόγω πλεονασμού, η περίοδος που λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς πληρωμής λόγω πλεονασμού από είκοσι πέντε σε τριάντα χρόνια και το ποσό της αποζημίωσης για παράνομη απόλυση από ημερομίσθια δύο ετών σε ημερομίσθια τριών ετών.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ υποστήριξαν την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου, τάχθηκαν όμως εναντίων οποιασδήποτε περαιτέρω τροποποίησης της βασικής νομοθεσίας που συνεπάγεται αύξηση των εισφορών των εργοδοτών.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τάχθηκαν επίσης εναντίον οποιασδήποτε περαιτέρω τροποποίησης της βασικής νομοθεσίας, υποστηρίζοντας πως η προστασία που παρέχεται σήμερα στους εργοδοτούμενους είναι ικανοποιητική και πως η οικονομική κατάσταση του Ταμείου δεν επιτρέπει την επιβάρυνσή του με νέες βελτιώσεις, αφού ήδη χρειάζεται ενίσχυση για να αντεπεξέλθει στις σημερινές υποχρεώσεις του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού διεξήλθε λεπτομερώς τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, διαπιστώνει πως πράγματι αυτό προστατεύει σε μεγάλο βαθμό τα συμφέροντα των εργαζομένων. Παρόλ' αυτά η Επιτροπή, συνεκτιμώντας τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε την περαιτέρω τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας, ώστε για σκοπούς πληρωμής λόγω πλεονασμού να λαμβάνονται υπόψη αποδοχές μέχρι το τετραπλάσιο των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, που σήμερα ανέρχονται στο ποσό των £179,20, αντί μέχρι το ποσό των £118 που λαμβάνεται υπόψη σήμερα, πρόνοια η οποία θα αποβεί ευεργετική για τους εργαζομένους.

Η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τη σημερινή οικονομική κατάσταση του Ταμείου, όπως αυτή εκτέθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφάσισε να μη δώσει άμεση ισχύ στην πιο πάνω πρόνοια, αλλά να ορίσει την ισχύ της από την 1η Ιανουαρίου 1995.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού ενσωμάτωσε στο κείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου τις πιο πάνω τροποποιήσεις, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μια ερώτηση, κύριε Πρόεδρε, για να είναι σαφές το θέμα.

Η εισήγηση, η πρόταση νόμου, για υποχρεωτική επαναπρόσληψη απολυομένου...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν είναι εδώ, κύριε Παπαδόπουλε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επιθυμώ να το πω, για να είναι γραμμένο στα πρακτικά.

Η εισήγηση, η πρόταση νόμου για επαναπρόσληψη απολυομένου δεν περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Για λόγους ακρίβειας, κύριε Πρόεδρε. Καμιά εισήγηση για υποχρεωτική επαναπρόσληψη δεν έχει ενώπιόν της η Βουλή. Υπάρχει πρόταση νόμου που δίνει το δικαίωμα στο δικαστήριο, όταν το κρίνει δικαιολογημένο, να διατάσσει μεταξύ άλλων θεραπειών και την επαναπρόσληψη. Έτσι για λόγους ακρίβειας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, εφόσον τέτοιο θέμα δεν είναι μπροστά στη Βουλή, έχω τη γνώμη ότι δε χρήζει σημασίας να αρχίσουμε να συζητούμε αυτό το θέμα.

Επί του συγκεκριμένου νομοσχεδίου υπάρχουν ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Αντικατάσταση του άρθρου 10 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του άρθρου 16 του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Τροποποίηση του άρθρου 20 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Τροποποίηση του Δεύτερου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του Τέταρτου Πίνακα του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

Έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου. Άρθρο 10.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 10 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 10 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί της Συμβάσεως για τις Αστικές Πτυχές της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΠΑΓΩΓΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 9 και 16 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η κύρωση της Σύμβασης για τις Αστικές Πτυχές της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών στην οποία η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας αποφασίστηκε με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμό 39.284 στις 12 Μαΐου 1993.

Για την κατά νόμο κύρωση της πιο πάνω σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 169.2 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας, απαιτείται η επιψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου από το Σώμα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, με την υπό κύρωση σύμβαση σκοπείται η προστασία των ανήλικων παιδιών κάτω των δεκαέξι ετών από τις επιζήμιες συνέπειες της παράνομης μετακίνησης ή κράτησής τους από ή σε χώρα μέλος της σύμβασης, η εγκαθίδρυση δικαστικών ή διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες θα διασφαλίζουν την έγκαιρη επιστροφή των παιδιών στη χώρα της μόνιμης διαμονής τους και την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων επικοινωνίας.

Ταυτόχρονα το υπό αναφορά νομοσχέδιο προβλέπει τον καθορισμό Κεντρικής Αρχής στη Δημοκρατία, που θα είναι ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, για να ασκεί όλες τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τη σύμβαση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της πιο πάνω σύμβασης και λαμβάνοντας υπόψη ότι με την κύρωσή της επιτυγχάνεται ευρύτερη προστασία των παιδιών σε χώρες όπως η Αυστραλία, οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και ο Καναδάς, όπου διαμένουν πολλοί Κύπριοι, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωση της υπό αναφορά σύμβασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Πίνακας, Μέρος Ι και Μέρος ΙΙ. Άρθρο 2.

Κύρωση της Σύμβασης. Άρθρο 3.

Ορισμός Κεντρικής Αρχής. Άρθρο 4.

Δικαστική διαδικασία. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 5 μαζί με τον Πίνακα, Μέρος Ι και Μέρος ΙΙ εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 5 μαζί με τον Πίνακα, Μέρος Ι και Μέρος ΙΙ εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Συμβάσεως για τις Αστικές Πτυχές της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εκθέσεως Διαφημίσεων (Έλεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991". Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ (ΕΛΕΓΧΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Μέλος της Βουλής κ. Ρήνα Κατσελλή, σε πολλές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν από το Φεβρουάριο του 1992 μέχρι και το Μάρτιο του 1994. Στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Εσωτερικών, Εμπορίου και Βιομηχανίας και Παιδείας και Πολιτισμού, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, του Γλωσσικού Ομίλου Κύπρου, του Συνδέσμου Καταναλωτών Κύπρου και των οργανώσεων ΠΟΒΕΚ, ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ, ΠΟΕΔ, ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΔΕΟΚ.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την έκθεση διαφημίσεων, ώστε να είναι υποχρεωτική η αναγραφή των διαφημίσεων πρώτα σε μια από τις επίσημες γλώσσες του κράτους. Παράλληλα, λαμβάνεται πρόνοια, ώστε τα γράμματα της διαφήμισης στην επίσημη γλώσσα να μην είναι μικρότερα από τα γράμματα της ξενόγλωσσης διαφήμισης που μπορεί να ακολουθεί.

Εισάγοντας το όλο θέμα, το Μέλος της Βουλής κ. Ρήνα Κατσελλή τόνισε ότι η γλώσσα ενός λαού είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ιστορία, τον πολιτισμό και το σύνολο των αξιών του και αποτελεί μέσο συντήρησης και διατήρησης της εθνικής και πολιτιστικής του ταυτότητας.

Οι εκπρόσωποι των αρμόδιων υπηρεσιών και των οργανώσεων δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής ότι συμφωνούν με τις διατάξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, τονίζοντας παράλληλα ότι έτσι συμπληρώνεται το κενό που υπάρχει στη σχετική νομοθεσία.

Ο εκπρόσωπος του Γενικού Εισαγγελέα δήλωσε ότι υπό το φως σχετικών διεθνών αποφάσεων αίρονται οι επιφυλάξεις σχετικά με την πιθανή αντισυνταγματικότητα των διατάξεων της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, επισημαίνοντας ότι η προστασία των επίσημων γλωσσών του κράτους είναι καθήκον όλων μας, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε ν' αναφέρεται ως "Ο περί Εκθέσεως Διαφημίσεων ('Ελεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

'Οπως αναφέρεται και στην 'Εκθεση, η γλώσσα δεν είναι απλώς το μέσο με το οποίο επικοινωνεί ένας λαός, ένα έθνος ή δύο άνθρωποι. Είναι κάτι το πιο ουσιαστικό· είναι το εργαλείο το οποίο χρησιμοποιεί το μυαλό και το μυαλό τρέφεται από τη δεδομένη γλώσσα.

Γι' αυτό σήμερα, με τα μαζικά μέσα επικοινωνίας και τα συχνά ταξίδια των διάφορων ανθρώπων που μιλούν διάφορες γλώσσες, εμφανίστηκε αυτός ο κίνδυνος διάβρωσης των μητρικών γλωσσών και όταν λέω μητρικών γλωσσών δεν εννοώ μόνο τα ελληνικά τα οποία μιλούνται από πολύ λίγα εκατομμύρια ανθρώπων αλλά και γλώσσες όπως τα γαλλικά, όπως τα γερμανικά, όπως τα ιταλικά. Η προστασία της μητρικής γλώσσας ενός λαού δεν είναι γλωσσικός σοβινισμός, όπως εγράφη και λέγεται στις εφημερίδες και κυκλοφορεί. Είναι η προστασία, το κύριο μέσο προστασίας για τη διατήρηση της ταυτότητας ενός λαού. Να μην πάμε μακριά· όταν θέλει ένας κατακτητής να εξουδετερώσει ένα λαό, τον οποίο κατέχει, το πρώτο πράγμα που κάνει είναι να του αφαιρεί το δικαίωμα να μιλά και να διδάσκεται τη μητρική του γλώσσα. Η γλώσσα πέρα από αυτό σημαίνει και πολλά άλλα και σύμφωνα με τη νέα θεωρία της σημειωτικής είναι το 90% του τρόπου του σκέπτεσθαι ενός λαού.

Αυτή η πρόταση δε θα λύσει το πρόβλημα της προστασίας των επίσημων γλωσσών της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά είναι ένα, έστω, ας μου επιτραπεί, ελάχιστο μέσο. Πρέπει ειδικά εμείς εδώ στην Κύπρο, που βρισκόμαστε κάτω από ημικατοχή, να συνειδητοποιήσουμε ότι το κύριο όπλο για να διατηρήσουμε την ταυτότητά μας, το κύριο όπλο για να μη χαθούμε από αυτά τα χώματα της Κύπρου πρώτ' απ' όλα είναι να διατηρήσουμε τη γλώσσα μας.

Οι διαφημίσεις είναι σε δημόσιο μέρος και, όπως ο πολίτης προστατεύεται στο δημόσιο μέρος για πολλά άλλα πράγματα, πρέπει να προστατεύεται και για τη γλώσσα του. 'Ετσι νομίζω ότι θα είναι μια καλή αρχή αν η πρώτη αναγραφή σε όλες τις διαφημίσεις, σε δημόσια μέρη είναι σε μια από τις επίσημες γλώσσες του κράτους. Πολλοί λένε ότι είναι απλώς ταμπέλες, δεν είναι η ουσία. Πολλές φορές οι ταμπέλες είναι μια αρρώστια που επεμβαίνει στην ουσία και τη σκοτώνει. Εκείνο το οποίο πρόσεξα είναι ότι στο νόμο, εκ παραδρομής ίσως, παραλήφθηκε να μπει ημερομηνία εφαρμογής του νόμου. 'Ετσι θα ήθελα να προτείνω ένα μεταβατικό στάδιο δύο ή τριών χρόνων, ούτως ώστε οι πολίτες να συνειδητοποιήσουν ότι έχουν καθήκον η πρώτη αναγραφή στις δημόσιες διαφημίσεις τους να είναι η γλώσσα των πατέρων τους και να προβούν στις αρμόδιες διευθετήσεις. Εκφράζω την ευχή ο νόμος αυτός να μην είναι ανενεργός όπως στην Ελλάδα, αλλά θέλω να σημειώσω ότι στην Ελλάδα το κακό δεν είναι τόσο μεγάλο. Επίσης θα ήθελα να πω ότι η Γαλλία έχει τρεις επιτροπές για την προστασία των γαλλικών. Και μια και μιλούμε για Γαλλία ένας από τους μεγαλύτερους φιλόσοφους και συγγραφείς της Γαλλίας είπε ότι: "Οι χωριάτες στη Γαλλία γίνονται Γάλλοι γιατί μιλούν γαλλικά" και αυτό δείχνει πόση σημασία έχει η γλώσσα που μιλά κάποιος είτε μορφωμένος είτε αμόρφωτος. Στη Γαλλία έχει τρεις επιτροπές οι οποίες αποφασίζουν για την εισροή των ξένων λέξεων.

Διότι δε σημαίνει ότι μια γλώσσα δε δανείζεται από άλλες γλώσσες. Δανείζεται και νέους όρους και νέα τεχνολογία, όπως παλαιότερα η ελληνική είχε δανείσει στις ευρωπαϊκές γλώσσες δεκάδες, χιλιάδες λέξεις και επιστημονικούς και φιλοσοφικούς όρους. Σημαντικός όμως είναι ο τρόπος με τον οποίο εισέρχονται οι ξένες λέξεις, ο τρόπος με τον οποίο ενσωματώνονται και ο τρόπος με τον οποίο αφομοιώνονται. Θέλω με αυτή την ευκαιρία να θυμίσω ότι με τη δημιουργία του ελληνικού κράτους όλες οι διοικητικές λέξεις ήταν από το οθωμανικό δίκαιο και τότε πολύ σωστά το νέο ελληνικό κράτος έκανε μια επιτροπή η οποία βρήκε τις αντίστοιχες ελληνικές και αυτό ήταν σωτήριο. Όπως σωτήριο ήταν το ότι ο Λεόντιος Μαχαιράς παρόλο που χρησιμοποιεί εκαντοντάδες φράγκικες λέξεις τις γράφει στα ελληνικά και αφομοιωμένες στα ελληνικά με καταλήξεις ελληνικές.

Στο θέμα αυτό ελπίζω να ακολουθήσουμε το παράδειγμα της Γαλλίας -που έτσι και αλλιώς δεν κινδυνεύουν τα γαλλικά- και να ιδρυθεί ανάλογο σώμα είτε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είτε σε συνεργασία με το ανώτατο ίδρυμά μας -το πανεπιστήμιο- για να γίνουν ενδελεχείς μελέτες -και αυτά θα είναι τα επόμενα βήματα- πώς μπαίνουν στη γλώσσα μας και πώς μεταφράζονται οι νέες λέξεις της τεχνολογίας, οι οποίες εμφανίζονται κάθε μέρα λόγω των νέων εφευρέσεων. Ελπίζω ότι ο νόμος αυτός θα εφαρμοστεί αλλά και αν δεν εφαρμοστεί πρέπει να ακολουθήσει σειρά άλλων νόμων που να προστατεύουν τη γλώσσα. Και προστασία της γλώσσας μας δε σημαίνει να μην είμαστε πολύγλωσσοι, να μην ξέρουμε άλλες γλώσσες. Οι ξένες γλώσσες σήμερα είναι ένα απαραίτητο όπλο για κάθε άνθρωπο. Αλλά η γλώσσα μας, όταν τη μιλούμε, πρέπει να είναι η γλώσσα μας, αμιγής, και να έχουμε συναίσθηση ότι μιλούμε μια γλώσσα από τα χρόνια του Ομήρου και ότι είναι αυτή η γλώσσα που μας κράτησε αυτό που είμαστε.

Ευχαριστώ πολύ.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα είναι πολύ σοβαρό. Από ό,τι βλέπω από την Έκθεση δεν έχουν κληθεί όλοι όσοι είναι δυνατό να ενδιαφέρονται γι' αυτή τη συγκεκριμένη νομοθεσία όπως επίσης και για τη νομοθεσία που επέρχεται. Σίγουρα δεν είμαστε εναντίον της νομοθεσίας περί υποχρεωτικής αναγραφής σε ελληνική γλώσσα διαφημίσεων και επιγραφών, πλην όμως χρειάζεται στη νομοθεσία να υπάρξουν αρκετές εξαιρέσεις, οι οποίες αφορούν κατοχυρωμένα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και εμπορικά σήματα. Να πω ένα παράδειγμα: Αυτή τη στιγμή από τηλεοράσεως προβάλλεται το world cup και το world cup είναι εμπορικό σήμα. Οι λέξεις world cup είναι σήμα και δεν έχει κανένας δικαίωμα να αλλάξει αυτό το εμπορικό σήμα και να γράψει στα ελληνικά το world cup, διότι είναι σήμα εμπορικό, γραμμένο σε μια πληθώρα χωρών είτε πρόκειται για Ιταλία είτε πρόκειται για Ελλάδα είτε πρόκειται για Ηνωμένες Πολιτείες. Πάρτε την coca-cola. Με τον τρόπο που είναι γραμμένη...

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Μην κάμνεις διαφήμιση.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Δε διαφημίζω. Πάρτε coca-cola, πάρτε pepsi-cola, πάρτε 7-up, πάρτε όλα τα γνωστά και μη γνωστά αναψυκτικά. Πάρτε όλα ανεξαίρετα τα εμπορικά σήματα τα οποία είναι κατοχυρωμένα δυνάμει διεθνών συμβάσεων, στις οποίες είναι μέσα η Κύπρος. Πρέπει να υπάρξει εξαίρεση στη χρήση των εμπορικών σημάτων! Άρα πρέπει μέσα σε κάποια νομοθεσία να εισέλθει κάποια εξαίρεση. Ολη αυτή η νομοθεσία δεν πρέπει να παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση σημάτων, που είναι κατοχυρωμένα από διεθνείς συμβάσεις που έχουν ισχύ μεγαλύτερη από την ισχύ των νόμων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αναλαμβάνουμε ως Δημοκρατικός Συναγερμός την υποχρέωση να ψηφίσουμε επί των δύο αυτών προτάσεων νόμου, προτού λήξουν οι εργασίες της Βουλής, αλλά θέλουμε να γίνει μια τελευταία συνεδρίαση της αρμόδιας Επιτροπής, για να συνταχθούν οι δύο προτάσεις νόμου προς το καλύτερο και προς αποφυγή άσκοπων ταλαιπωριών του κοινού. Η μία νομοθεσία μπαίνει σε εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 1996 και επομένως δεν μπορεί να παρουσιαστεί το θέμα ότι είναι τόσο επειγούσης φύσεως, ώστε να πρέπει να ψηφιστεί σήμερα. Και παρά να ψηφίζεται νομοθεσία η οποία κατ' ανάγκη θα αρχίσει να τροποποιείται με άλλους νόμους από τον Οκτώβριο και το Νοέμβριο είναι καλύτερα και για το κύρος αυτής της Βουλής και για το κύρος της Κυπριακής Δημοκρατίας να ψηφιστεί μία νομοθεσία άπαξ και διά παντός. Καθόσον αφορά την άλλη τροποποίηση επί της οποίας έχει ήδη μιλήσει η κ. Κατσελλή, απλώς παρατηρώ ότι δεν υπάρχει χρονικός προσδιορισμός ενάρξεως, της ισχύος αυτής της προτάσεως νόμου με αποτέλεσμα ότι αυτός ο νόμος θα αρχίσει να ισχύει ευθύς μόλις δημοσιευτεί στην επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, με αποτέλεσμα, αυτόματα την ίδια μέρα να διαπραχθούν σε όλη την Κύπρο χιλιάδες ποινικά αδικήματα και το αποτέλεσμα θα είναι ένα: Η θα αρχίσει η αστυνομία να εφαρμόζει το νόμο -όπως θα έχει υποχρέωση να εφαρμόσει το νόμοοπότε χιλιάδες ποινικές υποθέσεις κατ' ανάγκη θα δημιουργηθούν ή η αστυνομία θα δώσει από μόνη της χρόνο παρατάσεως προς συμμόρφωση με το νόμο, πράγμα το οποίο σημαίνει ότι μόνοι μας ωθούμε την αστυνομία να θέσει τον εαυτό της υπεράνω των νόμων του κράτους και γι' αυτό το λόγο θα πρέπει αυτή η τροποποίηση να εξηγηθεί, πόση είναι δηλαδή η χρονική περίοδος που πρέπει να δώσουμε στους ενδιαφερόμενους, για να αρχίσουν να εφαρμόζουν αυτή την τροποποίηση.

Επομένως, ζητούμε να αναβληθεί με απόφαση της ολομέλειας, αλλά να παραμείνει στην ημερήσια διάταξη της 7ης Ιουλίου 1994, δηλαδή όχι την Πέμπτη που έρχεται την άλλη Πέμπτη και ζητούμε από την αρμόδια Επιτροπή όπως επιληφθεί του θέματος και παρουσιάσει πιο βελτιωμένη νομοθεσία μετά από δεκαπέντε μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μαρκίδη, να αντιληφθώ ότι η πρότασή σας για αναβολή αφορά και το 18 και το 19 θέμα της ημερήσιας διάταξης;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει. Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Μόνο για τη διαδικασία θα μιλήσω, κύριε Πρόεδρε.

Ο κ. Μαρκίδης έχει πει αρκετά σοβαρά θέματα που πιστεύω πρέπει να πείθουν ότι χρειάζεται να επανεξεταστεί το θέμα από την αρμόδια Επιτροπή, για να είναι πιο ολοκληρωμένη και πιο πρακτικά εφαρμόσιμη η νομοθεσία και υποστηρίζουμε την εισήγησή του για αναβολή. Επειδή δεν ξέρω τι θα πουν οι άλλοι συνάδελφοι, το άλλο θέμα διαδικασίας που θέλω να εγείρω είναι ότι πιστεύω ότι είναι περιττό να αρχίσει η συζήτηση για την ανάγκη προστασίας της γλώσσας, ανεξάρτητα από αμφιβολίες που υπάρχουν αν ο λυσιτελέστερος και πιο αποτελεσματικός τρόπος για την προστασία της γλώσσας είναι αυτό το νομοσχέδιο. Δε νομίζω να έχει κανένα στην αίθουσα που να φείδεται προσπαθειών και επιθυμίας για, όχι μόνο την προστασία, την ανάπτυξη και την προβολή της γλώσσας μας και επομένως η δεύτερη διαδικαστική μου εισήγηση είναι, αν είναι δυνατό, να αποφύγουμε σ' αυτό το στάδιο να συζητούμε γι' αυτό το θέμα πάνω στο οποίο υποθέτω όλοι συμφωνούμε και απλώς θα πλειοδοτούμε στο ποιος θα μιλά με εντονότερο τρόπο για την ανάγκη προστασίας της γλώσσας, αυταπόδειχτη ανάγκη και αυταπόδειχτη αλήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής, παρακαλώ.

Χ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, βασικά είχα ζητήσει το λόγο πριν από τον κ. Μαρκίδη με τον οποίο συμφωνώ απόλυτα στα όσα έχει πει. Θα ήθελα να προσθέσω και τούτο: Από τις δύο Εκθέσεις -τις σχετικές-που υπάρχουν ενώπιόν μας, για την ελληνική γλώσσα, υπάρχει η αναγκαιότητα της διευκρίνισης. Όταν λέμε στην Έκθεση "Σε μια από τις επίσημες γλώσσες του κράτους" πώς θα γίνεται ακριβώς η αναγραφή; Δηλαδή, θα γίνεται η μετάφραση από την αγγλική ή από οποιαδήποτε άλλη γλώσσα ή θα γίνεται η αναγραφή με ελληνικούς χαρακτήρες; Αυτό είναι βασικό στοιχείο και είναι αυτό το οποίο ήθελα να προσθέσω. Χωρίς σχόλια, πέστε μου τι θα γίνει στην περίπτωση του hot dogs ή σε άλλες περιπτώσεις; Θα το μεταφράσουμε ή θα το γράψουμε με ελληνικούς χαρακτήρες; Όλα αυτά έχουν σημασία και πρέπει σίγουρα να διευκρινιστούν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου, παρακαλώ.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Μαρκίδης νομίζω εξέφρασε ανησυχίες και έναν προβληματισμό που δεν τελειώνει με όσα έχει αναφέρει, υπάρχουν και άλλες απόψεις. Νομίζω ότι είναι σκόπιμο να αναβληθεί, γι' αυτό εμείς δε θα τοποθετηθούμε πάνω στα θέματα που έχουν θιγεί αναμένοντας την 7η Ιουλίου, για να πούμε τις απόψεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φυσικά μπορεί να μην είναι της στιγμής, εγώ διαφωνώ διαμετρικά με αυτή την πρόταση νόμου, παρόλο που σέβομαι την κ. Κατσελλή σε πολλές της θέσεις.

Νομίζω ότι η Βουλή δεν αντιλήφθηκε σε ποιο εγχείρημα μπαίνει και τι προσπαθεί να κάνει. Δε θα μπορέσουμε να τον βάλουμε σε εφαρμογή...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Διαδικασία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Ρολάνδη, παρακαλώ, επειδή είμαστε στο διαδικαστικό μέρος αν θα υπάρξει αναβολή ή όχι...

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Να πω λίγα λόγια, δε θα μπω στην ουσία. Συμφωνώ με την αναβολή, αλλά ήθελα απλώς να επισημάνω ότι αυτό το πράγμα για το οποίο μιλούμε είναι τεράστιο θέμα το οποίο δε θα εφαρμοστεί ποτέ. Εν πάση περιπτώσει θα μιλήσουμε στις 7 Ιουλίου 1994 να πούμε τις απόψεις μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι για να πούμε ότι συμφωνούμε στην αναβολή, εφόσον η έννοια των λόγων του κ. Μαρκίδη είναι ότι παρατήρησε πως χρειάζεται μια συμπλήρωση ο νόμος, για να μη δημιουργούνται θέματα για τα εμπορικά σήματα και τις επωνυμίες τις οποίες έχει αναφέρει, αλλά δε θα ήθελα να επεκταθούμε περισσότερο. Συμφωνώ με τον κ. Παπαδόπουλο και αν αυτά που ήκουσα από τον κ. Χρίστου τα ερμηνεύω ορθά θα ήταν σκόπιμο κατά τη διάρκεια αυτού του δεκαπενθημέρου κάποιος από το κόμμα του, από την κοινοβουλευτική του ομάδα, να παρίστατο στην επανασυζήτηση του θέματος, για να μην αρχίσουμε στις 7 Ιουλίου από την αρχή πάλι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η κ. Κατσελλή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κύριε Πρόεδρε, συμφωνώ με τον κοινοβουλευτικό μου εκπρόσωπο. Δεκαπέντε μέρες αναβολή δεν είναι τίποτε για ένα τόσο σοβαρό θέμα. Αλλά θέλω να ανασκευάσω μερικά πράγματα τα οποία ειπώθηκαν. Κλήθηκαν όλοι οι ενδιαφερόμενοι. Τα νομοσχέδια αυτά έχει οκτώ χρόνια που εκκρεμούν στη Βουλή και επανήλθαν άπειρες φορές στην Επιτροπή Εσωτερικών και σ' αυτές ήταν και ο Δημοκρατικός Συναγερμός, αυτό είναι το πρώτο. Το δεύτερο, δε θίγονται οι εμπορικές επωνυμίες. Η εμπορική επωνυμία μπορεί να μπει όπως είναι· απλώς από πάνω θα μπει στα ελληνικά και καλό είναι στη συζήτηση που θα γίνει να διευκρινιστεί αυτό. Το τρίτο, ήθελα να απαντήσω στον κ. Ρολάνδη που είπε ότι δεν ξέρω τη σοβαρότητα· ξέρω πολύ καλά τη σοβαρότητα αυτού του νομοσχεδίου και τι προϋποθέτει. Ξέρω ότι όλοι οι Κύπριοι που έχουν μια διαφήμιση πρέπει ή να την αλλάξουν ή να βάλουν από πάνω στη γλώσσα τους τι πρεσβεύουν. Δηλαδή και εκείνος που πωλεί υλικά οικοδομής και εκείνος που πωλεί coca-cola να γράψει ελληνικά ότι πωλεί coca-cola. Όταν πάμε Ιαπωνία και Άπω Ανατολή βλέπουμε στις μητρικές τους γλώσσες όλα αυτά τα σήματα και χαιρόμαστε που τα βλέπουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρία Κατσελλή, να μην προχωρήσουμε, σας παρακαλώ, εφόσον συμφωνείτε για την αναβολή.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Συμφωνώ, κύριε Πρόεδρε, για την αναβολή. Ευχαριστώ πολύ, αλλά ξέρω τη σοβαρότητα του προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ. Ο κ. Μούσκος παρακαλώ.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή έχει αναφερθεί ότι έχουν κληθεί όλες οι οργανώσεις, για να εκφράσουν άποψη, σημειώνω ότι στις δύο Εκθέσεις δεν αναφέρονται οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τον εμποροβιομηχανικό κόσμο που είναι το ΚΕΒΕ και η ΟΕΒ.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Κλήθηκαν.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Δεν ξέρω, μα δε σημειώνονται εδώ.

Παράκλησή μου, κύριε Πρόεδρε, επειδή αυτό επηρεάζει άμεσα τον εμπορικό κόσμο, όταν θα ξανασυζητηθεί το θέμα, να κληθούν και αυτές οι δύο οργανώσεις, ούτως ώστε να έρθουμε με κάποια ολοκληρωμένη πρόταση στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θεωρώ δεδομένο ότι θα υπάρξει αναβολή για επανασυζήτηση των δύο προτάσεων νόμου. Θα παρακαλέσω όμως την Επιτροπή Εσωτερικών, όταν θα ξανασυζητήσει αυτές τις δύο προτάσεις νόμου, να λάβει υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχει πρόνοια σε κανένα από τους δύο νόμους ποια είναι η αρμόδια αρχή, η οποία μάλιστα θα πρέπει να παρακολουθεί αν εφαρμόζονται ή όχι αυτοί οι δύο νόμοι -όταν θα ψηφιστούν- για την παραβίαση των οποίων απειλούνται ποινικές κυρώσεις. Θα πρέπει ρητά να αναφέρεται ποια είναι η αρμόδια αρχή η οποία θα εποπτεύει την εφαρμογή αυτών των νόμων, διότι δεν είναι η πρώτη φορά που ψηφίζονται νόμοι από αυτό το Σώμα οι οποίοι δεν εφαρμόζονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, φαίνεται ότι υπάρχει ομοφωνία στην αναγκαιότητα αναβολής του θέματος αυτού, το οποίο χωρίζεται σε δύο πτυχές. Επομένως εγκρίνεται η αναβολή και ασφαλώς η Επιτροπή οσάκις θα επανασχοληθεί με το θέμα θα πρέπει να δει, να βεβαιωθεί ότι οι ενδιαφερόμενοι έχουν κληθεί.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να ρωτήσω τη Βουλή: Όλοι αυτοί που αναφέρθηκαν ότι έχουν κληθεί, διότι αυτό το πράγμα θα συζητηθεί ξανά τι θα γίνει; Θα τους ξανακαλέσουμε όλους από την αρχή ή πώς το αντιλαμβάνεστε; Αν όντως έτσι έχει το πράγμα, σημαίνει ότι σε δεκαπέντε μέρες δεν κλείουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι, αυτό είναι θέμα... Παρακαλώ, κύριε Μουσιούττα.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Θέλω να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι κανένας δε θα ξανακληθεί, αλλά είναι φρόνιμο να γίνει μια κοινή συνεδρία ή να έχουμε τις απόψεις τις Επιτροπής Νομικών, γιατί πρέπει να παραδεχτούμε ότι στην Επιτροπή Εσωτερικών σαν να μη θυμούμαι να έχουμε νομικούς ή πολλούς νομικούς τουλάχιστον.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Έχουμε τον κ. Καρά!

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Α! εν ο Αντώνης! Όπωσδηποτε!

(Γέλια)

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Θε θέλω να μειώσω κανένα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν πιστεύω να αμφισβητείτε τις ικανότητες του.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Τις ικανότητές του δεν τις αμφισβητώ. Είναι κάποιες συνεδρίες όμως που μπορεί να απουσίαζε, να προχώρησε το πράγμα, βλέπω ότι υπάρχουν παρατηρήσεις, βαθιά νομικές, καλό είναι να έχουμε και τις απόψεις ορισμένων έγκριτων συναδέλφων, έτσι που να γίνει ένα νομοθέτημα καθώς πρέπει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι το θέμα παραπέμπεται πίσω στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών θα πρέπει να λάβει πρόνοια, ώστε να δοθεί δυνατότητα και σε μέλη ίσως της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών να εκφέρουν τις γνώμες τους. Συνεπώς θα επανέλθουμε επί του θέματος ευθύς ως η Επιτροπή ετοιμάσει ξανά την Έκθεσή της.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 20 θέμα της ημερήσιας διάταξης, που είναι "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994" (πρόταση νόμου). Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να αναγνώσει την Έκθεση στο Σώμα.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ.ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε στη Βουλή από την ίδια, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 1994.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 1994 του νομικού καθεστώτος που ισχύει για τις παραλίες, εκτός αν στο μεταξύ η Βουλή νομοθετήσει διαφορετικά για το ίδιο θέμα.

Η Επιτροπή έχει ολοκληρώσει τη μελέτη του σχετικού νομοσχεδίου που κατέθεσε η κυβέρνηση στις 11 Νοεμβρίου 1993 και προβλέπεται ότι πολύ σύντομα θα προωθηθεί για ψήφιση στην ολομέλεια του Σώματος. Γι' αυτό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών θεώρησε αναγκαίο να παρατείνει τις ισχύουσες άδειες μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 1994, για να δοθεί χρόνος να συσταθούν οι διάφορες επιτροπές και να τηρηθούν οι χρονικοί περιορισμοί και οι διαδικασίες που προβλέπονται στο νέο νομικό πλαίσιο που έχει ετοιμαστεί για την προστασία της παραλίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θέλω να υπενθυμίσω το Σώμα ότι την τελευταία φορά που επιληφθήκαμε αυτού του θέματος είχαμε αυτοδεσμευτεί ότι θα ήταν η τελευταία φορά που θα ψηφίζαμε παράταση του σχετικού νόμου για τις παραλίες και έχουμε παραβεί αυτή την αυτοδέσμευσή μας, γιατί σήμερα δίνουμε και άλλη παράταση. Νομίζω το θέμα είναι πολύ σοβαρό. Εν πάση περιπτώσει δε διαφωνώ με την παράταση αυτή, απλώς ήθελα να επισύρω την προσοχή του Σώματος στο θέμα αυτό και επιπρόσθετα να πω ότι υπάρχει και ένα άλλο θέμα πολύ σοβαρό, το θέμα του ενοικιοστασίου. Δεκάδες ενοικιαστές χάνουν τη στέγη τους, γιατί δεν έχουν προστασία. Και νομίζω ότι αυτά τα νομοσχέδια πρέπει να προωθηθούν.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Είναι εκτός θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είχα ζητήσει το λόγο προηγουμένως, αλλά εν πάση περιπτώσει...

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Ενα λεπτό, κύριε Μουσιούττα, αν μου επιτρέπετε, επειδή κάποια διευκρίνιση θέλει να κάμει ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Απλώς, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να πω, πρώτα απ' όλα πρέπει να έχουμε υπόψη μας -και ο κ. Πουργουρίδης έχει υπόψη του- ότι ήταν πολύ επίμοχθη η προσπάθεια αυτή για να τελειώσει. Πράγματι η Επιτροπή Εσωτερικών είχε αναλώσει πάρα πολλές συνεδριάσεις και τελικά έχουμε κατορθώσει να αποφασίσουμε σχεδόν ομόφωνα,

και ελπίζω να είναι ομόφωνα, για το νομοσχέδιο αυτό, το οποίο πιστεύω ότι θα είμαστε σε θέση να το καταθέσουμε την ερχόμενη βδομάδα. Άρα το ότι έχουμε καθυστερήσει δεν είναι πρόβλημα, ήταν έξω από τις δυνάμεις μας, δεν μπορούσαμε διαφορετικά να κάνουμε και πιστεύω ότι δεν ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Καρά, ο κ. Μουσιούττας και μετά εσείς.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, συμπληρωματικά. Η υπόθεση του νομοσχεδίου είναι τελειωμένη. Όμως βάσει του σχετικού νόμου προβλέπεται η δημιουργία κάποιων επιτροπών, και αναφέρθηκε στην Έκθεση από τον αναγνώσαντα ότι η παράταση δίνεται για να παρασχεθεί χρόνος να δημιουργηθούν οι επιτροπές που προβλέπονται από το νέο νόμο. Δεν μπορούσε να μη δοθεί ακόμα μια αναβολή για εφαρμογή του καινούριου νόμου, ο οποίος, επαναλαμβάνω, είναι έτοιμος και θα ψηφιστεί ούτως ή άλλως πριν από τη λήξη της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήδη στην ημερήσια διάταξη της 28ης Ιουνίου, την προσεχή Τρίτη δηλαδή, υπάρχει στην ημερήσια διάταξη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής το θέμα περί προστασίας της παραλίας για έγκριση του προσχεδίου έκθεσης. Επομένως η Επιτροπή διεξήλθε αυτό το θέμα και είναι έτοιμη, αφού εγκρίνει και το προσχέδιο, να οδηγήσει το νομοσχέδιο, ενώπιον της ολομέλειας για ψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι η δικαιολογία η οποία δίνεται από την Επιτροπή, αν την προσέξει κάποιος, δεν ευσταθεί καθόλου, γιατί δεν μπορούν να σχηματιστούν αυτές οι επιτροπές αν δεν ψηφιστεί αυτός ο νόμος. Άρα λοιπόν δεν μπορεί να αναβληθεί η ψήφιση του νόμου επειδή δεν έχουν καταρτισθεί οι επιτροπές. Διότι οι επιτροπές ...

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ποιος είπε για αναβολή της ψήφισης;

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Συγνώμη, να τελειώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μουσιούττα, παρακαλώ, θα σας δοθεί ο λόγος. Κύριε Χατζηγιάννη, συνεχίστε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Εκείνο το οποίο εμείς καταλαβαίνουμε είναι ότι δεν μπορεί να συνδεθεί η δημιουργία αυτών των Επιτροπών με την ψήφιση του νόμου. Τουναντίον μπορεί κάποιος να πει ότι, αν υπάρξει οποιαδήποτε περαιτέρω αναβολή, επειδή σ' αυτό το νομοσχέδιο προβλέπονται κάποιες χρονικές προθεσμίες για ανανέωση των αδειών χρήσης της παραλίας, αν δε με απατά η μνήμη μου μπορεί να είναι δυο χρόνια, αυτό

σημαίνει αυτόματα ότι αυτοί που έχουν αυτές τις παραλίες θα τις χρησιμοποιούν για άλλα δυο χρόνια. Αυτό είναι περισσότερο σοβαρό και πρέπει να μας απασχολήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας, παρακαλώ.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν αντιλήφθηκε ο συνάδελφος τα περί αναβολής. Παρατείνεται η ισχύς του υπάρχοντος νόμου. Ο καινούριος νόμος, είπα, θα ψηφιστεί πριν από τη λήξη αυτής της Συνόδου. Όταν όμως ψηφιστεί αυτός ο καινούριος νόμος, ο οποίος μεταξύ άλλων προϋποθέτει σύσταση επιτροπών παγκύπριων κ.λπ, κ.λπ, θα μπει σε πράξη από την πρώτη του 1995 ουσιαστικά. Επομένως δεν αναβάλλεται η ψήφιση του τελικού, επιτέλους, νόμου, αλλά παρατείνεται η ισχύς του υφιστάμενου μέχρι που να περάσει από την ολομέλεια ο καινούριος νόμος. Είναι πολύ διαφορετικό εκείνο που αντιλήφθηκε ο κ. Χατζηγιάννης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θα φέρουμε ένσταση στην ψήφιση της παράτασης της ισχύουσας νομοθεσίας, αλλά ήθελα να πω όμως και γιατί καθυστέρησε η Επιτροπή, να δώσω την δική μου άποψη, την άποψη του κόμματός μου. Πρόκειται, κύριε Πρόεδρε, για ένα νομοσχέδιο όπου η σύγκρουση των συμφερόντων και το μέγεθος των συμφερόντων είναι πάρα πολύ μεγάλο, πάρα πολύ μεγάλη η σύγκρουση αυτή μέχρι σημείου που κατά την άποψη ημών, του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, να μιλούμε όχι για νόμο που προστατεύει την παραλία, αλλά που προστατεύει τα συμφέροντα πάνω στην παραλία. Και τελικά δυστυχώς αυτό έγινε και λυπούμαι γιατί διαψεύδω τον αγαπητό συνάδελφο για την αναμενόμενη ομοφωνία. Δεν υπάρχει ομοφωνία. Υπάρχει ριζική αντίθεση, αλλά αυτά φυσικά θα τα πούμε στη συζήτηση, που ελπίζω στις 7 του μηνός να μη γίνει νεκροταφείο ουσιαστικών διαφωνιών μέσα σ' αυτή τη Βουλή, γιατί είναι πολλά τα νομοσχέδια στα οποία έχουμε διαφωνίες και παραπέμπονται στις 7 Ιουλίου, κύριε Πρόεδρε. Και ιδιαίτερα αυτό το αναφέρω για τον τύπο να είναι προσεχτικός, γιατί είναι σε πολλά σημεία που υπάρχουν ουσιώδη νομοσχέδια επί των οποίων υπάρχουν διαφωνίες και να μην περάσουν απαρατήρητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απολογούμαι στο συνάδελφο Θεοδώρου, γιατί πράγματι είναι γεγονός ότι είχε δηλώσει ότι σε κάποια σημεία θα είχε διαφωνίες ίσως στη βασική θεώρηση αυτού του νόμου. Απολογούμαι, γιατί ανέφερα τη λέξη ομοφωνία. Είπα, "ελπίζω", γιατί είχα την εντύπωση ότι θα μπορούσε να μη είχε γίνει συζήτηση.

Εκείνο που θέλω να διαβεβαιώσω τους συναδέλφους είναι ότι απλώς, αν δε περνούσαμε αυτή την παράταση και εγκρίναμε την άλλη βδομάδα αυτό το νομοσχέδιο ή μετά από δεκαπέντε μέρες, χωρίς αυτή την παράταση, ουσιαστικά θα

υπήρχε ένα κομφούζιο, γιατί δε θα υπήρχε αυτή η παράταση, οπότε στην προκειμένη περίπτωση δεν ξέρω πώς θα μπορούσαμε να εφαρμόσουμε αυτό το νόμο, ο οποίος, όπως είπε ο συνάδελφος Μουσιούττας, προϋποθέτει δημιουργία επιτροπών και ένα σωρό σχεδιασμό και χίλια δυο πράγματα. Γι' αυτό είναι αναγκαίο. Είναι απλώς μια παράταση η οποία ζητείται, για να μπορέσουμε να πάμε ομαλά, να μην έχουμε προβλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε, πολύ απλά και αν ακόμα ψηφιζόταν σήμερα το νομοσχέδιο και άσχετα ακόμη για το χρόνο που χρειάζεται για να συσταθεί αυτό το παγκύπριο σώμα που να αποφασίζει, ήδη αυτή τη στιγμή έχουν συνομολογηθεί συμφωνίες ή από συμβούλια ή από δήμους, γενικά τοπικές αρχές ή άλλως πως, και έχουν διάρκεια αυτές οι συμφωνίες μέχρι το τέλος της σεζόν, που είναι ο Σεπτέμβρης. Επομένως, εκείνο το οποίο πρέπει να μας ανησυχεί είναι με την ψήφιση του νόμου να ληφθούν όλα εκείνα τα αναγκαία μέτρα, να γίνουν όλες οι αναγκαίες διαδικασίες και να ληφθούν οι αναγκαίες αποφάσεις τουλάχιστον από του χρόνου να υπάρξει μια σωστή λειτουργία των παραλιών με την εφαρμογή του νόμου ο οποίος θα ψηφιστεί. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Από τις παρεμβάσεις των εντίμων Βουλευτών φαίνεται ότι, ενώ υπάρχουν επιφυλάξεις, δεν υπάρχει ένσταση για την ψήφιση του προτεινόμενου νόμου, όσον αφορά την παράταση της ισχύος του σημερινού νόμου.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του Νόμου 34(Ι) του 1994. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Μη υπαρχούσης ενστάσεως, η πρόταση νόμου θεσπίζεται σε νόμο.

Τα υπ' αριθμό 21 και 22 θέματα της ημερήσιας διάταξης αποσύρονται.

Το υπ' αριθμό 23 είναι "Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας),

Κτηματολογικού Λειτουργού 2ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Ανώτερου Σχεδιαστή και Ανώτερου Φωτολιθογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994". Ο Πρόεδρος της Επιτροπής παρακαλώ να καταθέσει την Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ - ΘΕΣΕΙΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ 1ΗΣ ΤΑΞΗΣ (ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ/ ΦΩΤΟΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑΣ), ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ 2ΗΣ ΤΑΞΗΣ (ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ/ΦΩΤΟΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑΣ), ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΤΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΦΩΤΟΛΙΘΟΓΡΑΦΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Παύλος Παπαγεωργίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 2 και 9 Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης των υπό συζήτηση Κανονισμών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Οικονομικών και Εσωτερικών, ο Διευθυντής του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου, σκοπείται η τροποποίηση και ο εκσυγχρονισμός των σχεδίων υπηρεσίας των θέσεων Κτηματολογικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Κτηματολογικού Λειτουργού 2ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Ανώτερου Σχεδιαστή και Ανώτερου Φωτολιθογράφου στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

(Κτυπά τη σφύρα)

Δεν υπάρχουν ομιλητές και εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Προχωρούμε στο υπ' αριθμό 25 θέμα "Οι περί της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Επιτροπής να καταθέσει την Έκθεση.

ΜΙΧ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ (ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 19 και 26 Μαΐου και στις 2 και 16 Ιουνίου 1994. Στην τελευταία συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων και της συντεχνίας του προσωπικού της Αρχής.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 5 της βασικής νομοθεσίας για την Αρχή Κρατικών Εκθέσεων, σκοπείται η εισαγωγή συμπληρωματικού σχεδίου ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, που θα λειτουργεί παράλληλα με το Κυβερνητικό Σχέδιο, για τους υπαλλήλους της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων, τους συνταξιούχους και τους εξαρτωμένους τους, με έναρξη της ισχύος του από την 1η Ιανουαρίου 1989.

Με βάση τις πρόνοιες των υπό εξέταση Κανονισμών, τα μέλη του προτεινόμενου σχεδίου θα μπορούν να εξασφαλίζουν τις υπηρεσίες οποιουδήποτε γιατρού οποιασδήποτε ειδικότητας σε περίπτωση ασθένειας ή άλλης ανάγκης, αλλά με κάποιους περιορισμούς ως προς το ύψος των ωφελημάτων.

Οι υπό αναφορά Κανονισμοί είναι το αποτέλεσμα της συλλογικής σύμβασης που υπέγραψε η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων με τις συντεχνίες του προσωπικού της το 1990, η οποία επικυρώθηκε με τη σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμό 34.310 στις 18 Οκτωβρίου 1990.

Παρόμοια διευθέτηση εφαρμόζεται ήδη για τους υπαλλήλους της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως και της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου, ενώ πολύ πρόσφατα εγκρίθηκαν από τη Βουλή σχετικοί Κανονισμοί για την εισαγωγή παρόμοιου σχεδίου συμπληρωματικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για τους υπαλλήλους του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας στην πλειοψηφία της, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της και ιδιαίτερα αφού συνυπολόγισε το γεγονός ότι η εισφορά της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων για το σχέδιο είναι ήδη κατατεθειμένη σε ειδικό λογαριασμό, εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό αναφορά Κανονισμών όπως αυτοί έχουν τελικά διαμορφωθεί, ώστε για την

κάλυψη των εξόδων θεραπείας υπαλλήλων της Αρχής στο εξωτερικό, όταν αυτή δεν μπορεί να προσφερθεί στην Κύπρο, να απαιτείται και σχετική σύσταση από γιατρό που θα ορίζει η Αρχή Κρατικών Εκθέσεων.

Το Μέλος της Επιτροπής-Βουλευτής κ. Δώρος Θεοδώρου δήλωσε ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ θα τοποθετηθεί πάνω στους Κανονισμούς αυτούς κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Δεν υπάρχουν ομιλητές.

Υπάρχει ένσταση για την έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Έχουμε φθάσει στο τέλος του Κεφαλαίου Α'.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β', Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις και Υποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Θρησκευτικών Ομάδων) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις Νόμου.

4) Ο περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Νίκο Ρολάνδη, Βουλευτή Εκλογικής Περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί των Επισήμων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

Κεφάλαιο Γ', Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 204 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας Έμπας για παραχώρηση οικονομικής βοήθειας για αποπεράτωση της εκκλησίας της κοινότητας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 205 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το δικαιολογημένο αίτημα της κοινότητας Έμπας για καταβολή από το κράτος του ενός δευτέρου του χρηματικού ποσού που κατέβαλε η κοινότητα για την ανέγερση του δημόσιου νηπιαγωγείου."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 206 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διάθεση της προβλεφθείσας πίστωσης στον προϋπολογισμό του 1994 για το δρόμο Πάφου - Πόλης - Στενής - Λυσού."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 207 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διάθεση της προβλεφθείσας πίστωσης στον προϋπολογισμό του 1994 για το δρόμο Κόλπου των Κοραλλίων - Κάθικα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 208 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα σε ποιο στάδιο βρίσκεται η διάθεση της προβλεφθείσας πίστωσης στον προϋπολογισμό του 1994 για το δρόμο Τίμης - Νατάς - Αξύλου - Πενταλιάς - Παναγιάς."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 209 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή σε ποιο στάδιο βρίσκεται το θέμα της διάθεσης της πίστωσης που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 1994 για τη βελτίωση του δρόμου που αρχίζει από τον κύριο δρόμο Λεμεσού-Πάφου και οδηγεί προς τα χωριά Κελοκέδαρα, Σαλαμιού, Αρμίνου, 'Αγιος Νικόλαος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 210 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή σε ποιο στάδιο βρίσκεται το θέμα της διάθεσης της πίστωσης που προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 1994 για την ασφαλτόστρωση του δρόμου Κουκλιών - Αρχιμανδρίτας - Μούσερε - Δοράς."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 211 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 26 Μαΐου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πώς αντιμετωπίζει το δίκαιο αίτημα της κοινότητας 'Εμπας για ανέγερση αποδυτηρίων και κερκίδων μέσα στο κοινοτικό στάδιο, ενόψει της αξιόλογης δραστηριότητας που αναπτύσσουν οι αθλητικές ομάδες της κοινότητας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 212 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 25 Μαΐου 1994.

"Στο αεροδρόμιο Πάφου, πέρα από τα γνωστά προβλήματα εκσυγχρονισμού των κτιρίων, τελευταία προέκυψαν και μερικά άλλα σοβαρά προβλήματα, μάλιστα σε περίοδο λειτουργικής αιχμής, τα οποία ανησυχούν τόσο το προσωπικό του αεροδρομίου όσο και ευρύτερα την κοινή γνώμη. Συγκεκριμένα αναφέρομαι:

1. Στην τρίμηνη καθυστέρηση πρόσληψης του αναγκαίου εργατικού προσωπικού,
2. στην προσωρινή εργοδότηση αλλοδαπών εργαζομένων, που είναι ίσως και παράνομη,
3. στην προειδοποίηση των Συντεχνιών για κήρυξη απεργίας στις 28.5.1994, λόγω της μή πρόσληψης εργατών και τέλος,
4. στις πληροφορίες ότι μέρος των υπηρεσιών του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας πιθανόν να ιδιωτικοποιηθεί, γι' αυτό και δεν προσλαμβάνονται πρόσθετοι εργαζόμενοι.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων το συντομότερο δυνατό για όλα τα αναφερόμενα θέματα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 213 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Θάσο Μιχαηλίδη στις 26 Μαΐου 1994.

"'Υστερα από παράπονα μελών της Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Μοσφιλωτής και κατοίκων της κοινότητας ότι τους τελευταίους μήνες, λόγω δικαιολογημένης απουσίας υπαλλήλου, δεν εξυπηρετούνται, γιατί το κατάστημα

παραμένει κλειστό, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα τι προτίθεται να κάνει, για να αποκατασταθεί η ομαλή λειτουργία της ΣΠΕ Μοσφιλωτής.

Επίσης, επειδή κυκλοφορούν στην κοινότητα φήμες ότι ύστερα από κάθε έλεγχο της Ελεγκτικής Υπηρεσίας του Συνεργατισμού διαπιστώνεται έλλειμμα χιλιάδων λιρών, με ποιο τρόπο θα αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη και αξιοπιστία της εν λόγω εταιρείας;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 214 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου στις 26 Μαΐου 1994.

"Στα παραδοσιακά αμπελουργικά χωριά της Λεμεσού και της Πάφου έχουν φυτευτεί πολλά αμπέλια, χωρίς την εξασφάλιση της σχετικής άδειας. Ύστερα από διαβήματα των αγροτικών οργανώσεων και των αμπελουργών, η κυβέρνηση απεδέχθη να προχωρήσει στην καταγραφή αυτών των αμπελιών και να παραχωρήσει στους ιδιοκτήτες τους τη σχετική επιχορήγηση που παραχωρείται για αμπελοκαλλιέργειες. Παρά το γεγονός όμως ότι έχει γίνει η σχετική καταγραφή, δεν έχει ακόμη ανακοινωθεί πότε θα δοθεί στους αμπελουργούς η επιχορήγηση αυτή.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα κατά πόσο η κυβέρνηση θα τηρήσει την υπόσχεσή της να συμπεριλάβει τα αμπέλια αυτά στον κατάλογο εκείνων που επιχορηγούνται και, αν ναι, πότε προτίθεται να προβεί σ' αυτή την ενέργεια."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 215 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Χρίστο Μαυροκορδάτο στις 26 Μαΐου 1994.

"Δεδομένης της αναμφισβήτητα μεγάλης σημασίας που ενέχουν τα μέτρα και τα σταθμά τόσο για το ευρύ κοινό στις καθημερινές του δραστηριότητες και συναλλαγές όσο και για το δημόσιο τομέα και την οικονομία του τόπου γενικά, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα κατά πόσο και πώς διενεργείται, από τις εντεταλμένες από το νόμο υπηρεσίες, ο έλεγχος ακριβείας:

- των διάφορων μέτρων και σταθμών (ζυγαριές), που χρησιμοποιούνται στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα,
- των γεφυροπλάστιγγων (ζύγιση μεγάλων φορτίων εμπορευμάτων που μεταφέρονται πάνω σε φορτηγά οχήματα).
- των αντλιών των πρατηρίων πετρελαιοειδών,
- των αντλιών πετρελαίου για κεντρικές θερμάνσεις,
- των συσκευασμένων προϊόντων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 216 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Δώρο Χριστοδουλίδη στις 26 Μαΐου 1994.

"Τον Αύγουστο του 1974 η Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών στην Κύπρο μετέτρεψε σε φυλάκιό της την κατοικία της Θεοδώρας (Λόλας) Πούρου στην Αθηένου, για το λόγο ότι βρίσκεται κοντά στη νεκρή ζώνη. Η πιο πάνω κατοικία εγκαταλείφθηκε από τους ειρηνευτές στο τέλος του 1993.

Δεδομένου ότι η κατοικία της κ. Πούρου - που, ας σημειωθεί, ήταν νεόκτιστη όταν εγκαταστάθηκαν σ' αυτή το 1974 οι ειρηνευτές - έχει υποστεί από αυτούς ζημιές ύψους £8.000 - £12.000 και δεδομένου ότι η Δημοκρατία παραχώρησε σε αυτή

αποζημίωση ύψους μόνο £4.000, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το Σώμα, δίνοντας απαντήσεις στα πιο κάτω ερωτήματα:

(α) Έχει μήπως υποχρέωση ένας πολίτης της Δημοκρατίας, πέραν των άλλων ταλαιπωριών που έχει υποστεί - προσφυγοποίηση στην ίδια την κοινότητά του, καταβολή ενοικίου κατοικίας για είκοσι χρόνια κ.ά - να υποστεί και ζημιά £4.000 - £8.000, επειδή εξαναγκάστηκε να παραχωρήσει την κατοικία του για την ασφάλεια της ακριτικής κωμόπολης;

(β) Τι προτίθεται να πράξει η κυβέρνηση και το αρμόδιο Υπουργείο για την εξάλειψη της άδικης μεταχείρισης που έχει επιδειχθεί στην περίπτωση της κ. Θεοδώρας (Λόλας) Πούρου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 217 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 27 Μαΐου 1994.

"Έχουν περάσει μήνες από την επίσκεψη του Υπουργού Εσωτερικών στον Κάμπο κατά την οποία δόθηκαν άμεσες οδηγίες για την εκτέλεση έργων που είχε ζητήσει η κοινότητα, μεταξύ των οποίων και έργα σχετικά με την ασφάλεια των μαθητών του δημοτικού σχολείου και την προστασία της σωματικής τους ακεραιότητας. Τα έργα αυτά αναμενόταν ότι θα είχαν εκτελεστεί χωρίς καθυστέρηση. Ωστόσο, σε επίσκεψή μου στον Κάμπο στις 22.5.1994 πληροφορήθηκα ότι τίποτε δεν έχει γίνει ακόμη.

Ως εκ τούτου ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός πότε θα εκτελεστούν τα υπεσχημένα έργα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 218 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 27 Μαΐου 1994.

"Η κυβέρνηση έχει καταρτίσει σχέδια για την ίδρυση βιοτεχνικής και βιομηχανικής περιοχής στη Σολιά. Η καθυστέρηση όμως στην υλοποίηση αυτών των σχεδίων έχει συνέπεια από τη μια να εμποδίζεται η παραπέρα ανάπτυξη της περιοχής και από την άλλη να προκαλούνται προβλήματα στις διαπροσωπικές σχέσεις εξαιτίας της αναγκαστικής λειτουργίας βιοτεχνιών μέσα στα χωριά και της αναπόφευκτης οχληρίας που προκαλούν.

Δεδομένου ότι η ίδρυση της βιοτεχνικής και βιομηχανικής αυτής ζώνης, πέρα από την επίλυση των πιο πάνω προβλημάτων, θα δημιουργήσει και τις προϋποθέσεις για την πληθυσμιακή ενίσχυση της περιοχής και δεδομένου ότι παλαιότερα είχε κριθεί ως έργο προτεραιότητας, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός αν η κυβέρνηση θα υλοποιήσει τα προαναφερθέντα σχέδια και πότε."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Δ' με πρώτο θέμα την Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Ι. Ιωαννίδη). (10.6.1993). Ο κ. Μαρκίδης να καταθέσει την Έκθεση.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΟΒΑΛΤΙΟΥ ΓΙΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΡΚΙΝΟΠΑΘΩΝ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΕΜΕΣΟΥ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Το υπό αναφορά θέμα εξετάστηκε αυτεπάγγελτα από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, ύστερα από εισήγηση του Βουλευτή κ. Ιωάννη Ιωαννίδη, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 10 και 17 Φεβρουαρίου και στις 21 Απριλίου 1994. Στην πρώτη και τη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκε και παρευρέθηκε ο Υπουργός Υγείας, καθώς και εκπρόσωποι του Συνδέσμου Καρκινοπαθών και Φίλων, του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου, του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Λεμεσού και του Ιατρικού Συλλόγου Λεμεσού.

Σύμφωνα με τον εισηγητή του θέματος, υπάρχει ανάγκη εγκατάστασης μονάδας κοβαλτίου στο Νοσοκομείο Λεμεσού για την περίθαλψη των καρκινοπαθών που προέρχονται από τις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου για τους πιο κάτω λόγους:

α) Από τις δέκα χιλιάδες περίπου καρκινοπαθείς που υπάρχουν σήμερα στην Κύπρο οι τέσσερις χιλιάδες προέρχονται από τις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, ενώ οκτακόσιες νέες περιπτώσεις παρουσιάζονται κάθε χρόνο στις ίδιες περιοχές.

β) Ένα μεγάλο ποσοστό των ασθενών αυτών, που χρειάζεται να υποβληθεί σε ακτινοθεραπεία, αναγκάζεται να πηγαινοέρχεται στη Λευκωσία διανύοντας μεγάλες αποστάσεις, ιδιαίτερα όταν οι ασθενείς προέρχονται από απομακρυσμένα χωριά της Λεμεσού και της Πάφου.

γ) Η διαμονή των ασθενών στη Λευκωσία, όταν απαιτείται, δημιουργεί προβλήματα τόσο στους ίδιους όσο και στους συγγενείς τους που θέλουν να τους επισκέπτονται.

δ) Υπάρχει κληροδότημα ύψους £200.000, που άφησε η Μαρία Παυλίδου και που, σύμφωνα με τους όρους της διαθήκης της, πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την περίθαλψη καρκινοπαθών στη Λεμεσό, διαφορετικά θα μεταφερθεί στην Ελβετία. Με το ποσό αυτό θα καλυφθούν τα έξοδα εγκατάστασης και εξοπλισμού της μονάδας.

ε) Τα έξοδα στελέχωσης και λειτουργίας της μονάδας, που θα κληθεί το κράτος να αναλάβει, δε θα είναι μεγάλα, αφού μάλιστα θα εξοικονομηθούν χρήματα λόγω του τερματισμού της επιχορήγησης των ασθενών, για τα μεταφορικά που τώρα πληρώνουν, από το κράτος και τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο.

στ) Η εγκατάσταση μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό θα εξυπηρετήσει ένα μεγάλο αριθμό καρκινοπαθών, που ανέρχονται στους μισούς σχεδόν καρκινοπαθείς της Κύπρου.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου Καρκινοπαθών και Φίλων δήλωσαν πως δεν είναι αναγκαία η εγκατάσταση μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό για τους πιο κάτω λόγους:

α) Η θεραπεία του καρκίνου απαιτεί συλλογική εργασία από ομάδα γιατρών, καθώς και πολλά ιατρικά μηχανήματα. Συνεπώς, η εγκατάσταση μιας μικρής μονάδας, αποτελούμενης από ένα γιατρό και ένα μηχάνημα κοβαλτίου, στη Λεμεσό δε θα λύσει το πρόβλημα, αφού και πάλι οι ασθενείς θα πρέπει να επισκέπτονται ένα άλλο, μεγαλύτερο κέντρο καρκίνου για τις υπόλοιπες απαραίτητες φροντίδες.

β) Από έρευνες και στατιστικές που έγιναν διεθνώς καταδείχτηκε ότι υπάρχει ανάγκη δημιουργίας ενός μεγάλου κέντρου καρκίνου για κάθε πεντακόσιες χιλιάδες μέχρι ένα εκατομμύριο κατοίκους.

Επομένως, εκείνο που πρέπει να γίνει είναι ένα μεγάλο, πλήρες κέντρο για τη γενική αντιμετώπιση του καρκίνου, όπως αυτό που προγραμματίζεται να γίνει στη Λευκωσία, ενώ η χημειοθεραπεία θα πρέπει να μπορεί να παρέχεται κατά τόπους και φυσικά και στη Λεμεσό και την Πάφο.

Εξάλλου, όταν δημιουργηθεί το κέντρο, θα πρέπει να δημιουργηθούν παράλληλα και οι κατάλληλες συνθήκες φιλοξενίας των ασθενών σε ιδρύματα ή ξενώνες, όπως είναι η "Αροδαφνούσα" και "Ο Καλός Σαμαρείτης", όπου θα μπορούν να μένουν κατά τη διάρκεια των επισκέψεών τους στο κέντρο.

γ) Η χρήση του κοβαλτίου δεν είναι η τελευταία εξέλιξη της ιατρικής στην προσπάθεια αντιμετώπισης του καρκίνου, αλλά υπάρχουν νεότερα μέσα, που θα πρέπει να εφαρμοστούν σε ένα καλά οργανωμένο κέντρο καρκίνου στο οποίο θα μπορούν να καταφεύγουν όλοι οι Κύπριοι καρκινοπαθείς.

Οι εκπρόσωποι του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου της Επαρχιακής Επιτροπής Λεμεσού συμφώνησαν με τη δημιουργία της μονάδας κοβαλτίου στο Νοσοκομείο Λεμεσού υποστηρίζοντας ότι αυτή είναι αναγκαία, αφού ο πληθυσμός της Κύπρου είναι διασκορπισμένος και δεν μπορούν όλοι οι Κύπριοι να εξυπηρετούνται από ένα μεγάλο κέντρο καρκίνου που ενδεχομένως θα δημιουργηθεί στη Λευκωσία. Την ίδια άποψη είχε και ο εκπρόσωπος του Ιατρικού Συλλόγου Λεμεσού.

Εκθέτοντας τις απόψεις του ενώπιον της Επιτροπής ο Υπουργός Υγείας δήλωσε τα πιο κάτω:

α) Υπάρχει πράγματι δωρεά ύψους £200.000, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ίδρυση μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό.

β) Υπάρχουν σήμερα τέσσερις χιλιάδες καρκινοπαθείς που προέρχονται από τις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου, από τις οποίες οι δύο μέχρι τρεις χιλιάδες χρειάζονται ακτινοθεραπεία και πρέπει να έρχονται καθημερινά στη Λευκωσία για το σκοπό αυτό.

γ) Στο Νοσοκομείο Λεμεσού υπάρχει ο κατάλληλος χώρος για την εγκατάσταση της μονάδας κοβαλτίου.

δ) Σε περίπτωση που εγκατασταθεί η μονάδα κοβαλτίου στη Λεμεσό, δε θα υπάρχει κανένα πρόβλημα στο μέλλον αυτή να λειτουργεί ως παράρτημα του κέντρου καρκίνου, οπουδήποτε και αν βρίσκεται το κέντρο αυτό.

ε) Σε περίπτωση που οι δωρητές ή και άλλοι ενδιαφερόμενοι αναλάβουν εξ ολοκλήρου τα έξοδα για την εγκατάσταση της μονάδας, η κυβέρνηση θα αναλάβει τη στελέχωσή της με το αναγκαίο ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, καθώς και τη λειτουργία της μονάδας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία και τις απόψεις που εκτέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

α) Η πραγματικότητα της ύπαρξης μεγάλου αριθμού καρκινοπαθών στην Κύπρο επιβάλλει την ίδρυση ενός μεγάλου αντικαρκινικού κέντρου, πλήρως στελεχωμένου και εξοπλισμένου, στο οποίο θα παρέχονται όλες οι υπηρεσίες προς τους καρκινοπαθείς και στο οποίο η ασθένεια του καρκίνου θα αντιμετωπίζεται πλήρως μαζί και με τη διεξαγωγή των κατάλληλων ερευνών για την εξεύρεση νέων και αποτελεσματικότερων μεθόδων πρόληψης και θεραπείας της.

β) Η δημιουργία μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό δεν έρχεται σε σύγκρουση ούτε και παρεμποδίζει τη δημιουργία αντικαρκινικού κέντρου, αφού αυτή θα παρέχει μόνο ένα είδος θεραπείας και θα λειτουργεί ως παράρτημα του κέντρου.

γ) Η ίδρυση της πιο πάνω μονάδας στη Λεμεσό θα απαλλάξει από έξοδα και ταλαιπωρίες τόσο τους ίδιους τους ασθενείς όσο και τους συγγενείς τους.

Με γνώμονα τα πιο πάνω συμπεράσματά της η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας εκφράζει καταρχήν την εκτίμησή της για την ευγενή χειρονομία των δωρητών να προσφέρουν το σεβαστό ποσό των £200.000 για μια ομάδα συνανθρώπων μας που δεινοπαθεί και εύχεται η πράξη αυτή να γίνει παράδειγμα προς μίμησιν. Η Επιτροπή εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για την απόφαση, την οποία εξήγγειλε ο Υπουργός Υγείας, στελέχωσης και λειτουργίας μονάδας κοβαλτίου στο Νοσοκομείο Λεμεσού και καλεί την Εκτελεστική Εξουσία, και ιδιαίτερα τον ίδιο τον Υπουργό Υγείας, να αναλάβει την πρωτοβουλία για συντονισμό των επαφών μεταξύ των δωρητών και των άλλων ενδιαφερόμενων συνδέσμων, ώστε να επισπευσθούν οι αναγκαίες διαδικασίες και η λειτουργία της μονάδας να γίνει σύντομα πραγματικότητα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ιωαννίδης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρία και κύριοι συνάδελφοι,

Όπως αναφέρεται και στην Έκθεση, στην Κύπρο υπάρχουν πράγματι σήμερα δέκα χιλιάδες καρκινοπαθείς και από αυτούς το 40%, οι τέσσερις χιλιάδες δηλαδή, βρίσκονται στις επαρχίες Λεμεσού και Πάφου. Επίσης κάθε χρόνο έχουμε δυο χιλιάδες νέες περιπτώσεις σε όλη την Κύπρο και πάλι το 40% προέρχεται από τη Λεμεσό και την Πάφο.

Οι άρρωστοι αυτοί στη μεγάλη τους πλειοψηφία χρειάζονται ακτινοθεραπεία και είναι αναγκασμένοι να πηγαινοέρχονται καθημερινά για είκοσι έως σαράντα μέρες στη Λευκωσία, διότι μόνο στο νοσοκομείο Λευκωσίας υπάρχει το ειδικό μηχάνημα κοβαλτίου για θεραπεία. Οι άρρωστοι αυτοί, καταβεβλημένοι σωματικά και ψυχικά από την αρρώστια, ξεκινούν από απομακρυσμένα χωριά της Λεμεσού και Πάφου, υποβάλλονται σε μια επιπλέον ταλαιπωρία που τους δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα, εκτός του ότι ξοδεύουν και αρκετά χρήματα για τη διακίνησή τους προς τη Λευκωσία.

Η λύση της παραμονής τους στη Λευκωσία κατά την περίοδο της ακτινοθεραπείας προκαλεί προβλήματα στους συγγενείς τους που θα ήθελαν να τους επισκέπτονται ή να παραμένουν μαζί τους.

Ένα δεύτερο στοιχείο που πρέπει να έχουμε υπόψη μας είναι ότι υπάρχει για τη Λεμεσό κληροδότημα της Μαρίας Παυλίδου που ανέρχεται στις διακόσιες χιλιάδες λίρες και που πιστεύουμε είναι ένα σεβαστό ποσό που θα χρησιμεύσει για την αγορά και εγκατάσταση του μηχανήματος στο Νοσοκομείο Λεμεσού. Το ποσό αυτό σύμφωνα με τη διαθήκη πρέπει να χρησιμοποιηθεί για περίθαλψη καρκινοπαθών στη Λεμεσό. Εξάλλου ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος Λεμεσού ανέλαβε την υποχρέωση να διαθέσει και επιπλέον ποσά, αν χρειαστούν, για το σκοπό αυτό.

Εκείνο που μένει είναι η κυβέρνηση και το Υπουργείο Υγείας να επανδρώσουν τη μονάδα, που πιστεύουμε ότι αυτό δε θα είναι ούτε δύσκολο ούτε πολυδάπανο έργο. Νοουμένου μάλιστα ότι θα αποσυμφορηθεί η Λευκωσία κατά 40% από τους αρρώστους για ακτινοθεραπεία και θα εξοικονομηθεί προσωπικό που θα μπορούσε να επανδρώσει τη μονάδα της Λεμεσού. Ακόμα θα εξοικονομηθούν χρήματα από την καθημερινή μετακίνηση των αρρώστων και των συγγενών τους προς τη Λευκωσία. Ο Αντικαρκινικός Σύνδεσμος Λεμεσού δαπανά £1500 το μήνα για τη διακίνηση των αρρώστων προς τη Λευκωσία.

Κύριε Πρόεδρε, οι πολέμιοι της εισήγησης για εγκατάσταση μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό προβάλλουν το επιχείρημα ότι το κοβάλτιο με το οποίο είναι εξοπλισμένο και σήμερα το Νοσοκομείο Λευκωσίας είναι ξεπερασμένο. Υπάρχουν πιο σύγχρονα μηχανήματα, λένε, με τα οποία θα εξοπλισθεί το ογκολογικό κέντρο που προγραμματίζεται να ανεγερθεί στη Λευκωσία με δωρεά της Τράπεζας Κύπρου. Θέλω να διευκρινίσω ότι, όταν υποστηρίζουμε την εγκατάσταση μονάδας κοβαλτίου στο Νοσοκομείο Λεμεσού για ακτινοθεραπεία, ασφαλώς εννοούμε ότι θα αγορασθεί σύγχρονο μηχάνημα με όλες τις τελειοποιήσεις, με γραμμικό επιταχυντή και οποιοδήποτε άλλο βοηθητικό εξάρτημα είναι αναγκαίο για σωστή λειτουργία της μονάδας και σωστή βέβαια ακτινοθεραπεία.

Πραγματικά διάφοροι σύνδεσμοι και άλλοι παράγοντες με διάφορες δικαιολογίες που δεν μπορούν να ανθέξουν στην κριτική, προσπαθούν να αποτρέψουν τη δημιουργία της μονάδας στο Νοσοκομείο Λεμεσού. Κατά τη γνώμη μας θα έπρεπε οι διάφοροι σύνδεσμοι και όσοι ασχολούνται με το θέμα του καρκίνου, να αφήσουν κατά μέρος εγωισμούς και τοπικιστικά ελατήρια και να θέσουν ως μέλημά τους μοναδικό την εξυπηρέτηση αυτών των αρρώστων και τη δημιουργία προϋποθέσεων για βελτίωση και υποβοήθηση της θεραπείας τους. Όλοι μαζί έχουμε υποχρέωση να συνεργαστούμε, και Λευκωσία και Λεμεσός, για να λειτουργήσει το συντομότερο το κέντρο στο Νοσοκομείο Λεμεσού, γιατί πιστεύω θα προσφέρει μεγάλη υπηρεσία

στον τομέα της υγείας του λαού στον τόπο μας. Μπορεί ακόμα το κέντρο αυτό στη Λεμεσό να λειτουργήσει, αν θέλουμε, σαν επέκταση ή σαν παράρτημα του Ογκολογικού Κέντρου που θα γίνει στη Λευκωσία με έξοδα της Τράπεζας Κύπρου. Η λειτουργία της μονάδας στο Νοσοκομείο Λεμεσού δεν έρχεται σε αντίθεση ούτε συγκρούεται με το Ογκολογικό της Λευκωσίας. Εισηγούμαι ακόμα προς την Τράπεζα Κύπρου να επιδιώξει αυτή τη σύνδεση και να βοηθήσει και τους πολίτες των άλλων πόλεων που στο κάτω κάτω και αυτοί συνεισφέρουν στο Ταμείο Δωρεών της Τράπεζας Κύπρου.

Κύριε Πρόεδρε, Θέλω να εκφράσω την πεποίθηση ότι η δήλωση του Υπουργού Υγείας για πραγματοποίηση του έργου θα υλοποιηθεί σύντομα και δε θα μείνει μια υπόσχεση στα χαρτιά. Αντιλαμβάνομαι ότι με δική του εντολή έχει συσταθεί επιτροπή για μελέτη τρόπων υλοποίησης του θέματος και γι' αυτό εκφράζουμε την ικανοποίησή μας.

Τέλος θέλω και δημόσια να εκφράσουμε την ευγνωμοσύνη μας και τις ευχαριστίες μας προς την οικογένεια της Μαρίας Παυλίδη που με το κληροδότημα των διακόσιων χιλιάδων λιρών δημιουργεί τις προϋποθέσεις για αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας στην πόλη της Λεμεσού και στον τόπο μας γενικότερα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος. Είπαμε να μη μιλήσουμε, αλλά ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Αφού είναι ομόφωνο. Ο κ. Ιωαννίδης ήταν ο εισηγητής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μαρκίδη, προσπαθείς να επηρεάσεις τους ομιλητές.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

'Οχι. Είναι γεγονός ότι είχαμε πει ότι είναι καλύτερα να αποφύγουμε τις ομιλίες. Θα είμαι σύντομος, κύριε Μαρκίδη, μην έχετε έγνοια.

Κύριε Πρόεδρε,

'Οπως αναφέρεται και στην 'Εκθεση της Επιτροπής Υγείας της Βουλής, υπάρχουν αυτή τη στιγμή δέκα χιλιάδες καρκινοπαθείς σ' όλη την Κύπρο. Από αυτούς οι τέσσερις χιλιάδες είναι από τις επαρχίες Λεμεσού - Πάφου, ενώ τα νέα κρούσματα στις ίδιες περιοχές υπολογίζονται περίπου σε οκτακόσια το χρόνο. Βέβαια η ευχή όλων μας είναι ο αριθμός αυτός με την πάροδο του χρόνου να μειωθεί.

Δυστυχώς όμως, κύριε Πρόεδρε, οι προοπτικές που υπάρχουν είναι αντίθετες από τη δική μας επιθυμία, γιατί όχι μόνο ο αριθμός αυτός δε θα μειωθεί αλλά αντίθετα θα αυξάνεται. Και οι λόγοι της αύξησης, κύριε Πρόεδρε, είναι καθαροί. Πρώτο, οι γνωστές αιτίες που προκαλούν ή μπορούν να ευθύνονται για την πρόκληση καρκίνου όλων των τύπων όχι μόνο δε μειώνονται, αλλά αντίθετα αυξάνονται και συνάμα προστίθενται και νέες. Δεύτερο, η έγκαιρη διάγνωση με τις νέες μεθόδους που καθημερινά ανακαλύπτονται γίνεται πιο γρήγορη και έτσι η διαπίστωση της πάθησης γίνεται στα πρώτα στάδια της αρρώστιας. Και κάτι που πρέπει να τονιστεί ακόμα είναι η εξέλιξη που παρουσιάζεται στον τομέα της θεραπευτικής αγωγής και η ανακάλυψη νέων μεθόδων θεραπείας και νέων υπερμοντέρνων οργάνων

που χρησιμοποιούνται σ' αυτή. Δεν αναφέρω ακόμα την πιθανότητα, αν και απομακρυσμένη, της επανένωσης του λαού μας και της προσθήκης των Τουρκοκυπρίων συμπατριωτών μας στον ενιαίο χώρο της υγείας.

Με αυτά λοιπόν τα δεδομένα και αυτές τις προοπτικές η θεραπεία των καρκινοπαθών μας όσο πάει θα έχει περισσότερες απαιτήσεις, περισσότερες επενδύσεις και περισσότερους χώρους και τμήματα. Αν ο στόχος μας είναι, και είναι, να βελτιώσουμε και να επεκτείνουμε αυτές τις υπηρεσίες, τότε αβίαστα μπαίνει μπροστά μας το ερώτημα: Πώς προχωρούμε; Οι επιλογές που έχουμε σ' αυτή την περίπτωση είναι δύο. Πρώτο, να συγκεντρωθούν όλα σ' ένα χώρο με όλα τα θετικά και αρνητικά τους ή, δεύτερο, να γίνει μια σχετική αποκέντρωση κάποιων τμημάτων, έτσι που να αποφεύγεται η συμφόρηση, η καθυστέρηση και η ταλαιπωρία των καρκινοπαθών μας.

Δε θα αναλύσω σε βάθος τις δύο επιλογές, γιατί τα επιχειρήματα είναι γνωστά. Θα δηλώσω όμως απερίφραστα ότι είμαστε υπέρ της αποκέντρωσης, δηλαδή της δεύτερης επιλογής και οι λόγοι είναι βασικά δύο. Πρώτο, η αποκέντρωση θα απαλλάξει ένα μεγάλο μέρος από τις τέσσερις χιλιάδες των καρκινοπαθών μας που προέρχονται από τις επαρχίες Λεμεσού - Πάφου από του να μεταβαίνουν στο κέντρο για θεραπεία και παρακολούθηση. Βέβαια θα υπάρχει η ευχέρεια, αν για κάποιους λόγους θα χρειάζεται η μεταφορά κάποιου στο κέντρο για ειδική θεραπεία να μπορεί να γίνεται μια και το κέντρο θα πρέπει να γίνει ο βασικός πυρήνας του συστήματος της θεραπείας των καρκινοπαθών μας.

Κύριοι συνάδελφοι, φανταστείτε για μια στιγμή τι σπατάλη χρόνου αλλά και χρημάτων γίνεται από την καθημερινή μεταφορά των καρκινοπαθών μας που κάνουν θεραπεία καθώς και των συγγενών τους, γιατί πάρα πολλοί απ' αυτούς συνοδεύονται στη Λευκωσία για θεραπεία. Δεν ξέρω αν κάποιος από αυτούς που αντιδρούν στην αποκέντρωση έχει υπολογίσει αυτή την τεράστια δαπάνη που χρειάζεται για τη μεταφορά όλων αυτών των ασθενών μας στο κέντρο.

Ο δεύτερος λόγος είναι το κληροδότημα της κυρίας Μαρίας Παυλίδου που φθάνει το ύψος των £200.000 και ο κίνδυνος απώλειας, όπως αναφέρθηκε και στην Έκθεση. Πέραν της δωρεάς υπάρχει και η προσφορά του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Λεμεσού για συμμετοχή στα έξοδα για εγκατάσταση της Μονάδας κοβαλτίου κ.λπ.

Αν λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, τα χρήματα για τη δημιουργία της μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό υπάρχουν, διερωτάται κανείς ποιος ο λόγος και γιατί κάποιοι αντιδρούν. Δε θα αποφύγω τον πειρασμό να ψέξω το γεγονός ότι κάποιοι που εμπλέκονται σ' αυτό το πρόβλημα δε βλέπουν το όλο ζήτημα σφαιρικά, αλλά αφήνουν τον υποκειμενικό παράγοντα να επηρεάσει σοβαρά τις σκέψεις και τις απόψεις τους. Τα επιχειρήματα ότι η θεραπεία του καρκίνου είναι συλλογική εργασία και ότι υπάρχει ανάγκη δημιουργίας μεγάλου αντικαρκινικού κέντρου πλήρως εξοπλισμένου δεν έρχεται σε αντίθεση με την αποκέντρωση και τη δημιουργία μονάδας κοβαλτίου στη Λεμεσό. Εκείνο που ίσως επηρεάζει κάποιους, και εδώ θα πρέπει να το πούμε, είναι η μεταφορά τους από το κέντρο στην επαρχία και η απροθυμία τους να το πράξουν ή ακόμα ο φόβος ότι με τη δημιουργία της μονάδας στη Λεμεσό σπάει η απόλυτη εξάρτηση από το κέντρο.

Αυτές οι απόψεις, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είναι αυθαίρετες, αν ένας λάβει υπόψη τις αντίθετες απόψεις που υπάρχουν μεταξύ του Παγκύπριου Αντικαρκινικού Συνδέσμου και του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Λεμεσού και του Ιατρικού Συλλόγου Λεμεσού. Είναι καιρός η κυβέρνηση να πάρει τη σωστή απόφαση και να προχωρήσει στην αξιοποίηση της δωρεάς της κ. Μαρίας Παυλίδου, πριν είναι πολύ αργά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, θεωρώ ότι το θέμα, όπως το διατυπώνει η 'Εκθεση, όπως και οι ομιλίες οι οποίες έχουν γίνει, τείνουν στο να ζητήσουν από την κυβέρνηση όπως υλοποιηθεί το συντομότερο δυνατό το σχέδιο για τη δημιουργία ειδικού κέντρου στη Λεμεσό. Ελπίζεται ότι το έργο αυτό θα ολοκληρωθεί το ταχύτερο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου". Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κ. Α. Μαρκίδη, Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Λ. Καρά στις 3.11.1993. Παρακαλώ τον Πρόεδρο της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, όπως καταθέσει την 'Εκθεση στο Σώμα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας. Είχα την εντύπωση μέχρι τώρα ότι, όταν οι Εκθέσεις των Επιτροπών πάνω σε τέτοιου είδους θέματα είναι ομόφωνες, δεν αναγιγνώσκονται και αποφεύγουμε και τη συζήτηση, δεδομένου ότι η επεξεργασία των θεμάτων αυτών, η συζήτηση με τους ενδιαφερόμενους πολίτες, ομάδες πολιτών και λοιπά γίνεται στα πλαίσια της Επιτροπής, στις οποίες πράγματι επιτελείται σοβαρό έργο. Αν άλλαξε αυτή η διαδικασία, θα ήθελα να το πληροφορηθώ. Διότι μέχρι τώρα αυτή την τακτική ακολουθούσαμε. Αν συνεχίζουμε να ακολουθούμε την ίδια τακτική, τότε παρακαλώ να το πράξουμε και σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Εχω την εντύπωση ότι το θέμα ... Είναι ίσως ευκολότερο να κατατίθενται οι Εκθέσεις παρά να γίνονται ομιλίες, διότι ή θα γίνει το ένα ή θα γίνει το άλλο. Και νομίζω ότι με την 'Εκθεση, και εφόσον είναι ομόφωνη, γίνεται η τοποθέτηση της Βουλής πάνω στο θέμα και επομένως περιορίζεται η παρέμβαση των Βουλευτών. Αυτός ο τρόπος νομίζω είναι ευκολότερος και χρησιμότερος. Τώρα δε νομίζω ότι είναι θέμα να προσδιορίσουμε μια μόνιμη τακτική. Υπάρχουν περιπτώσεις που μπορεί να θεωρηθεί ότι μια 'Εκθεση δε χρήζει ανάγνωσης.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε διαφωνώ λόγω του ότι βρισκόμεθα στο τέλος της περιόδου. 'Ισως για ορισμένα ομόφωνα θέματα και νομοθετήματα μπορεί να γίνεται με μια συναίνεση, αλλά σίγουρα πρέπει να διαβάζονται οι Εκθέσεις. Το λέει ο συνταγματικός

κανονισμός, και ο κανονισμός της Βουλής αποτελεί συνταγματικό κείμενο, και εγώ σας δηλώνω, κύριε Πρόεδρε, ότι από της νέας συνόδου θα στείλω επιστολή ότι σε καμιά περίπτωση δε θα δεχτώ να συζητηθεί νομοθέτημα ή θέμα χωρίς να διαβαστεί η Έκθεση, για να ακούσει και ο κάθε Βουλευτής, να αναμνηστεί του τι έχει γίνει, να φρεσκάρει τη μνήμη του, αλλά και για να μην περνούν νομοθετήματα, να διαλανθάνουν της προσοχής και να περνούν και εκ των υστέρων να αναζητούμε πότε ψηφίσαμε τον τάδε ή τάδε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Μαρκίδη.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, με την άδειά σας και του Σώματος να διαβάσω μόνο δύο παραγράφους από την Έκθεση και να θεωρηθεί η όλη Έκθεση κατατεθείσα. Διότι μπορεί να σηκώνει μια περίληψη ... Το θέμα είναι η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής της ελεύθερης Αμμοχώστου.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΑΝΑΓΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΥ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΡΚΩΣ ΑΥΞΑΝΟΜΕΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Τίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα, ύστερα από εισήγηση του Προέδρου της κ. Α. Μαρκίδη και των Μελών της Βουλής κυρίων Σ. Χατζηγιάννη, Ι. Μακρίδη και Α. Καρά, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 3 Μαρτίου 1994 και στις 21 Απριλίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Υπουργός Υγείας και ανώτεροι λειτουργοί του ίδιου Υπουργείου, ο Έπαρχος Αμμοχώστου, εκπρόσωποι του Δημοτικού Συμβουλίου Αμμοχώστου, ο Δήμαρχος Παραλιμνίου, οι κοινοτάρχες των κοινοτήτων της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου και εκπρόσωποι του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου.

Σύμφωνα με τους εισηγητές του θέματος η ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου έχει άμεση ανάγκη ενός σύγχρονου νοσοκομείου, που να είναι ικανό να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες των κατοίκων της σε θέματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Η ανάγκη για δημιουργία του πιο πάνω νοσοκομείου, σύμφωνα με τους ίδιους Βουλευτές, στηρίζεται στα πιο κάτω στοιχεία και λόγους:

α) Ο πληθυσμός της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου ανέρχεται στις 25 000 κατοίκους (15 000 αυτόχθονες και 10 000 εκτοπισμένοι). Όμως ένα σύγχρονο νοσοκομείο στην περιοχή θα εξυπηρετεί, πέρα απ' αυτούς, και

16 000 κατοίκους τριών γειτονικών χωριών της επαρχίας Λάρνακας, καθώς και αρκετές χιλιάδες τουρίστες που κατοικούν ή διακινούνται συνεχώς στην περιοχή.

β) Το Νοσοκομείο Παραλιμνίου, που εκ των πραγμάτων θα πρέπει να ικανοποιήσει τις ανάγκες των κατοίκων, είναι εντελώς ανεπαρκές και δεν προσφέρει αποτελεσματική δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια ιατρική φροντίδα και περίθαλψη.

γ) Η προσπέλαση προς το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας, που είναι το πλησιέστερο νοσοκομείο που μπορεί να προσφέρει στους κατοίκους της περιοχής αυτής όλες τις μορφές ιατρικής φροντίδας και περίθαλψης, είναι δύσκολη ένεκα της μακρινής απόστασης μερικών χωριών, της ύπαρξης στο ενδιάμεσο των βρετανικών βάσεων της Δεκέλειας και της πολύ πυκνής τροχαίας κίνησης που υπάρχει στην περιοχή, κυρίως το καλοκαίρι, λόγω της αυξημένης τουριστικής κίνησης.

δ) Η επαρχία Αμμοχώστου είναι η μοναδική επαρχία της Κύπρου που δε διαθέτει σήμερα το δικό της Γενικό Νοσοκομείο, με αποτέλεσμα οι κάτοικοί της να υποχρεώνονται να διανύουν μεγάλες αποστάσεις για την εξυπηρέτησή τους.

Μετά την παράθεση των πιο πάνω λόγων και στοιχείων, οι εισηγητές του θέματος ζήτησαν να προγραμματιστεί άμεσα η δημιουργία ενός σύγχρονου νοσοκομείου σε χώρο που υπέδειξαν και παράλληλα να ενισχυθεί και να αναβαθμιστεί το Νοσοκομείο Παραλιμνίου για την πλήρη εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής σε όλους τους βαθμούς ιατρικής φροντίδας και περίθαλψης μέχρι την ανέγερση του νέου νοσοκομείου.

Ο Έπαρχος Αμμοχώστου, οι εκπρόσωποι του Δημοτικού Συμβουλίου Αμμοχώστου, ο Δήμαρχος Παραλιμνίου και οι κοινοτάρχες των κοινοτήτων της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου συμφώνησαν με τους εισηγητές του θέματος και, αφού επισήμαναν την αδυναμία του Νοσοκομείου Παραλιμνίου να εξυπηρετήσει τους κατοίκους της περιοχής, ζήτησαν την άμεση δημιουργία νέου Γενικού Νοσοκομείου Αμμοχώστου, όπως συμβαίνει και σ' όλες τις άλλες επαρχίες της Κύπρου.

Με τις απόψεις τόσο των εισηγητών όσο και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών διαφώνησε ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου και δήλωσε στην Επιτροπή πως δεν ενδείκνυται η ίδρυση Γενικού Νοσοκομείου στην ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου για τους πιο κάτω λόγους:

α) Η τάση που επικρατεί στις αναπτυγμένες χώρες είναι να μειώνονται οι κλίνες στα δημόσια νοσοκομεία και να αφήνεται ο ιδιωτικός τομέας να καλύπτει τις ανάγκες.

β) Υπάρχει σοβαρή έλλειψη νοσηλευτικού προσωπικού και η στελέχωση ενός νέου νοσοκομείου θα είναι δύσκολη.

γ) Ο ιδιωτικός τομέας διαθέτει επάρκεια ιατρικών κλινών που μπορούν να καλύψουν και τις αυξανόμενες ανάγκες της υπό αναφορά περιοχής, αφού η πληρότητα σήμερα είναι 60%, και κατά συνέπεια η ίδρυση νοσοκομείου του μεγέθους που ζητείται θα είναι σπατάλη χρήματος.

Τέλος, ο Πρόεδρος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου δήλωσε στην Επιτροπή πως εκείνο που επιβάλλεται να γίνει είναι να αναβαθμιστεί το Νοσοκομείο Παραλιμνίου με την ενίσχυση των πρώτων βοηθειών και της ημερήσιας φροντίδας ασθενών και να αφεθεί η τριτοβάθμια φροντίδα στον ιδιωτικό τομέα της περιοχής και στα δημόσια νοσοκομεία Λάρνακας και Λευκωσίας.

Ο Υπουργός Υγείας συμφώνησε τόσο με τους εισηγητές του θέματος όσο και με τις υπόλοιπες πλευρές που ζήτησαν τη δημιουργία νέου σύγχρονου Γενικού Νοσοκομείου στην ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου και δήλωσε στην Επιτροπή πως υπάρχει πολιτική απόφαση της κυβέρνησης για δημιουργία ενός τέτοιου νοσοκομείου, που θα εξαγγελθεί μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 1994. Το νέο νοσοκομείο θα καλύπτει, εκτός από τις ανάγκες της πιο πάνω περιοχής, και εκείνες της πόλεως Αμμοχώστου. Ως εκ τούτου η λειτουργία του υφιστάμενου Νοσοκομείου Παραλιμνίου δε θα είναι πλέον αναγκαία.

Τέλος, ο κ. Υπουργός δήλωσε στην Επιτροπή πως, παρόλο που ο ιδιωτικός ιατρικός τομέας είναι αναβαθμισμένος στην περιοχή, εντούτοις η κυβέρνηση έχει χρέος να προσφέρει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στους δικαιούχους και πως μέχρι τη δημιουργία του νέου νοσοκομείου θα συνεχιστεί η αναβάθμιση και ενίσχυση του Νοσοκομείου Παραλιμνίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού άκουσε όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές, έχει διαμορφώσει την άποψη πως είναι αναγκαία η δημιουργία ενός σύγχρονου Γενικού Νοσοκομείου το οποίο να καλύπτει τις ανάγκες της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου και της πόλης της, γι' αυτό και καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε η διαδικασία της ίδρυσης του πιο πάνω νοσοκομείου να αρχίσει μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 1994, όπως αναμένεται να εξαγγελθεί, και παράλληλα να αναβαθμίσει το Νοσοκομείο Παραλιμνίου, ώστε αυτό να ικανοποιεί τις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής μέχρι τη λειτουργία του νέου νοσοκομείου.

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της Έκθεσης ο κ. Κίμων Παναγίδης αντικατέστησε τον Προεδρεύοντα της Βουλής κ. Αβραάμ Αντωνίου στην έδρα).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ)

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Για λόγους αρχής δε θα δεχόμουν για την επαρχία Αμμοχώστου να μην αναγιγνώσκονται οι Εκθέσεις ή να διαβάζονται περιληπτικά ή να γίνονται σύντομες αγορεύσεις στη Βουλή. Ενώ λέγεται ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, στην πραγματικότητα δεν πρόκειται περί ελεύθερης επαρχίας Αμμοχώστου αλλά μιας πολιορκημένης περιοχής, διότι παρεμβάλλεται η βρετανική βάση Δεκέλειας. Αυτό το αναφέρω σε σχέση με τη λειτουργία του νοσοκομείου και το χρόνο μεταφοράς κάποιου από την περιοχή στο νοσοκομείο της Λάρνακας, γνωστού όντος ότι παρεμβάλλονται οι βρετανικές βάσεις.

Πριν τρεις ημέρες, κύριε Πρόεδρε, στο Παραλίμνι έγινε ένα ατύχημα στο οποίο είχαμε ένα νεκρό και πέντε τραυματίες. Υπήρχε ένα ασθενοφόρο στο νοσοκομείο Παραλιμνίου με ένα κρεβάτι και χρειαζόταν να κάμει πέντε διαδρομές, για να

μεταφέρει τους πέντε τραυματίες στο νοσοκομείο. Η απόσταση για να πάει στον τόπο του ατυχήματος και να επιστρέψει ήταν σαράντα πέντε λεπτά και αυτό το χρόνο πρέπει να τον πολλαπλασιάσουμε επί πέντε για να πάνε οι τραυματισμένοι στο νοσοκομείο. Η διευθύντρια του νοσοκομείου -και εδώ πρέπει να λεχθεί ότι ενώ διευθύνει το νοσοκομείο, εντούτοις δεν έχει τη μισθολογική κλίμακα Α15 του διευθυντή νοσοκομείου όπως στα άλλα νοσοκομεία, αλλά αυτός που έχει τη θέση του διευθυντή του Νοσοκομείου Αμμοχώστου εδρεύει μόνιμα από το 1974 μέχρι σήμερα στη Λευκωσία, δηλαδή το νοσοκομείο Παραλιμνίου είναι λειτουργικά ακέφαλο- η διευθύντρια, λέγω, του νοσοκομείου, για να αντιμετωπίσει το περιστατικό έψαξε να βρει οδηγό ο οποίος θα οδηγούσε το δεύτερο ασθενοφόρο. Δεν μπόρεσε να βρει, δεν είχε, και απετάθη στην Πυροσβεστική Υπηρεσία, η οποία εδρεύει περί τα 1 000 μέτρα κοντά στο νοσοκομείο. Προσεφέρθη εθελοντικά πυροσβέστης για να οδηγήσει το ασθενοφόρο στον τόπο του ατυχήματος. Ο πυροσβέστης προσεφέρθη εθελοντικά. Σύμφωνα με το νόμο καμιά κάλυψη δεν είχε στην Υπηρεσία αυτή. Αυτό που έδειξε ο πυροσβέστης ήταν αλτρουϊσμός. Ο αλτρουϊσμός όμως ενός υπαλλήλου του κράτους ή ιδιώτη δεν μπορεί να υποκαταστήσει το κράτος ή δεν μπορεί να κάμει το νοσοκομείο αποτελεσματικό. Και μέχρι να εξευρεθεί ο πυροσβέστης για να οδηγήσει το αυτοκίνητο, παρενέβη ασθενοφόρο πολυκλινικής η οποία εδρεύει στο Παραλίμνι. Αυτή είναι η ικανότητα του νοσοκομείου Παραλιμνίου να αντιμετωπίσει έκτακτα περιστατικά.

Και ο πληθυσμός στην περιοχή, ο μόνιμος πληθυσμός, είναι 45 000. Αυτός ο πληθυσμός κατά τους θερινούς μήνες γίνεται 145 000. Είναι φανερό επομένως ότι με αυτή την ένδειξη που ανέφερα, δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής. Στο νοσοκομείο Παραλιμνίου υπηρετούν επτά γιατροί πάνω σε μόνιμη βάση, οι οποίοι είναι της ειδικότητας της Γενικής Ιατρικής. Η ειδικότητα της Γενικής Ιατρικής στην ουσία σημαίνει χωρίς καμιά ειδικότητα. Είναι απλώς για τα εξωτερικά ιατρεία.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Αν επιτρέπεται, κύριε Πρόεδρε. Υπάρχει ειδικότητα, κύριε συνάδελφε, γενικός ιατρός. Υπάρχει ειδικότητα Ειδικός Γενικός Ιατρός. Για σκοπούς πρακτικών θα παρακαλέσω το συνάδελφο να το σημειώσει.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Μάλιστα, αυτοί που υπηρετούν εκεί είναι με ειδικότητα γενικής ιατρικής. Τώρα αυτή η γραμμή ιατρικής, η πρώτη γραμμή που υπηρετεί στα εξωτερικά ιατρεία, πόσες και πόσο αποτελεσματικές ιατρικές υπηρεσίες μπορεί να προσφέρει μόνο οι γιατροί μπορούν να ξέρουν, αλλά εν πάση περιπτώσει δεν υπάρχουν γιατροί με ειδικότητες, εξειδικευμένοι στο θέμα τους. Οι ειδικοί ιατροί οι οποίοι επισκέπτονται το νοσοκομείο είναι οι εξής: Οφθαλμίατρος μία φορά την εβδομάδα. Ωτορινολαρυγγολόγος μία φορά την εβδομάδα. Ψυχίατρος μία φορά την εβδομάδα. Γυναικολόγος μία φορά την εβδομάδα. Ακτινολογικά μηχανήματα πεπαλαιωμένα που δεν μπορούν να αποδώσουν ευκρινώς την πραγματικότητα, αλλά πρέπει να παραπεμφθούν οι ασθενείς στο νοσοκομείο της Λάρνακας. Δεν υπάρχει ορθοπεδικός.

Και για να επανέλθω στο παράδειγμα που ανέφερα προηγουμένως με τους πέντε τραυματίες, μετά από την ταλαιπωρία των ανθρώπων για να έρθουν στο νοσοκομείο Παραλιμνίου, δεν μπορούσε εκεί να τους παρασχεθεί οποιαδήποτε βοήθεια

και παραπέμφθηκαν στο νοσοκομείο της Λάρνακας. Μέχρις ότου όμως να ανευρεθεί ορθοπεδικός, δοθέντος ότι δεν υπάρχει οδικό δίκτυο άνετο για να πάεις από το "νοσοκομείο" Παραλιμνίου στη Λάρνακα, διότι με αυτές τις υπηρεσίες δεν πιστεύω να λέγεται νοσοκομείο, χρειάζεται άλλη μια ώρα. Και εν πάση περιπτώσει δεν υπάρχουν τα ακτινολογικά μηχανήματα τα σύγχρονα -είναι πεπαλαιωμένα- που να αποδώσουν την πραγματική εικόνα, έτσι που και στην περίπτωση που κάποιος αποστέλλεται στη Λάρνακα μέχρι να έρθει στη Λάρνακα να γνωρίζουν οι δικοί του περί τίνος περιστατικού πρόκειται.

Αλλά και για να επανέλθω στο πρώτο παράδειγμα που ανέφερα με το ατύχημα, όταν τα ασθενοφόρα βρίσκονταν στη σκηνή του ατυχήματος, οι οδηγοί ή οι γιατροί που βρίσκονταν στα ασθενοφόρα ένεκα πεπαλαιωμένων μέσων επικοινωνίας δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν με το νοσοκομείο και έτσι καμιά επαφή δεν υπήρχε με το νοσοκομείο, αφού οι ασύρματοι των ασθενοφόρων δε λειτουργούσαν.

Το νοσηλευτικό προσωπικό είναι ελλιπές. Πρώτες βοήθειες μετά δυσκολίας λειτουργούν πάνω σε εικοσιτετράωρη βάση και τούτο επιτυγχάνεται μετά από μεγάλη πίεση του προσωπικού και μετά από τη φιλοτιμία του προσωπικού το οποίο εργάζεται εκεί. Επισκέπτονται για σκοπούς πρώτων βοηθειών το νοσοκομείο Παραλιμνίου 11 858 περίπου άτομα το χρόνο, εν πάση όμως περιπτώσει αυτός ο αριθμός επισκέφθηκε το 1993 το νοσοκομείο Παραλιμνίου. Η μέγιστη πλειοψηφία από αυτό τον αριθμό που ανέφερα παραπέμπεται στη συνέχεια στο νοσοκομείο Λάρνακας, διότι το νοσοκομείο που λειτουργεί τώρα στο Παραλίμνι δεν έχει την αναγκαία υποδομή, τεχνική υποδομή ή γιατρούς, για να ανταποκριθεί στα περιστατικά τα οποία παρουσιάζονται.

Είναι φανερό, κύριοι συνάδελφοι, ότι το νοσοκομείο του Παραλιμνίου, για να λειτουργήσει σαν τέτοιο, χρειάζεται αναβάθμιση τόσο σε προσωπικό όσο και σε υλικό εξοπλισμό, τον οποίο έχει ή πρέπει να έχει.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα είμαι αρκετά σύντομος. Η Έκθεση είναι ομόφωνη. Θέλω και εγώ με τη σειρά μου να υπερτονίσω τις αυξημένες ανάγκες για ιατρική περίθαλψη για την ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου, ιδιαίτερα σε περιόδους όπου ο πληθυσμός της περιοχής αυξάνεται λόγω του τουριστικού ρεύματος. Όπως ήδη έχει αναφερθεί, υπάρχουν γύρω στις 45 000 κάτοικοι της περιοχής και επιπλέον ο αριθμός των τουριστών οι οποίοι κατακλύζουν την περίοδο ιδιαίτερα του καλοκαιριού την ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου.

Θα ήθελα να τονίσω με έμφαση ότι ο κ. Καράς στο θέμα του χρόνου ήταν πολύ αισιόδοξος ότι δηλαδή χρειάζεται μια ώρα να έρθει κάποιος από την Αγία Νάπα στη Λάρνακα, αν χρειαστεί, για επείγον περιστατικό. Δυστυχώς, τώρα που είναι καλοκαίρι και ιδιαίτερα σε μέρες εορτών, όπως είναι οι Κυριακές και άλλες αργίες κατά τις οποίες πηγαίνουν και οι της Λευκωσίας στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου για να περάσουν το Σαββατοκυρίακό τους ή την καθορισμένη εορτή, η ουρά η οποία δημιουργείται είναι πέραν του χωριού της Ορμήδειας και χρειάζεται

πραγματικά μεγάλη αισιοδοξία να μιλά κάποιος για μια ώρα για να έρθει. Εγώ ξέρω ότι την περασμένη Κυριακή έστελλαν τον πληθυσμό οι 'Αγγλοι των βάσεων να πηγαίνει μέσω Πύλας. Δηλαδή ήταν κάτι το πρωτοφανές. Αυτό που συνέβη νομίζω αρκετοί θα το έχουν ζήσει και κάποιοι μου είπαν ότι χρειάστηκε δύο με δύο και τέταρτο ώρες για να έρθουν στη Λάρνακα. Αν λοιπόν υπάρξει περισταστικό που χρειάζεται κατεπείγουσα επέμβαση, σίγουρα θα πρέπει να μιλούμε ότι θα είναι πολύ αργά, για να φθάσει κάποιος στο νοσοκομείο της Λάρνακας και να του παρασχεθεί η δέουσα θεραπεία.

Γι' αυτό πιστεύουμε ότι μέχρι που να γίνει πραγματικότητα η δημιουργία του νέου νοσοκομείου, που φαίνεται ότι τροχιοδρομείται η εξαγγελία του, έτσι φαίνεται, έχουμε τις υποσχέσεις του κ. Υπουργού που τις είχε δώσει και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή αλλά και σε επίσκεψή του στο Δημαρχείο του Παραλιμνίου, μέχρι τότε, λέγω, πρέπει να αναληφθούν μέτρα αναβάθμισης των ήδη υφιστάμενων υπηρεσιών τόσο σε ιατρικό αλλά και σε παραϊατρικό προσωπικό και σε είδη εξοπλισμού. Χαιρετίζουμε λοιπόν την εξαγγελθείσα πρόθεση του Υπουργείου Υγείας όπως εντός του 1994 γίνει ουσιαστική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Με αυτά, κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ότι η Επιτροπή εκείνο το οποίο έχει πλέον να κάμει είναι να παρακολουθεί ότι θα τηρηθούν οι εξαγγελίες, γιατί πραγματικά, τουλάχιστον απ' ό,τι βλέπω όλες οι άλλες πόλεις έχουν νοσοκομείο και δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται η ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου σαν υποδεέστερη επαρχία λαμβανομένου μάλιστα υπόψη και του γεγονότος ότι θεωρούμε ότι μπορεί και το εθνικό μας θέμα σε οποιαδήποτε στιγμή να δημιουργήσει ίσως τις προϋποθέσεις επιστροφής στην πόλη της Αμμοχώστου, ώστε η λειτουργία ενός σύγχρονου νοσοκομείου να είναι πλέον επιβεβλημένη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος έχει το λόγο.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Συμφωνώ απόλυτα με την 'Εκθεση της Επιτροπής και ειδικά με το σημείο που αναφέρεται στην άμεση ανάγκη δημιουργίας ενός σύγχρονου γενικού νοσοκομείου, το οποίο θα καλύπτει τις ανάγκες της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου (ο συνάδελφος την ανέφερε ως πολιορκημένη περιοχή και πραγματικά, όπως κατάντησε, είναι ελεύθερη πολιορκημένη) αλλά και τις ανάγκες ολόκληρης της πόλης της Αμμοχώστου, ενόψει της επικείμενης ίσως λύσης που θα ανοίξει την πόλη της Αμμοχώστου.

Η ελεύθερη περιοχή της Αμμοχώστου σφύζει σήμερα από ζωή, είναι μια από τις πιο δραστήριες περιοχές της Κύπρου, ένας καθρέφτης, αν θέλετε, της Κύπρου προς τον έξω κόσμο, λόγω της έντονης τουριστικής ανάπτυξης. Στην περιοχή αυτή κατοικούν σήμερα μόνιμα όχι 45 ή 145 χιλιάδες, αλλά περίπου 30 χιλιάδες κάτοικοι και, αν λάβουμε υπόψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε, ο πληθυσμός αυτός αυξάνεται στο διπλάσιο τους καλοκαιρινούς μήνες λόγω των χιλιάδων τουριστών που διακινούνται συνεχώς καθώς και των εργαζομένων που μετακινούνται στην περιοχή, για να εξυπηρετούν τις ανάγκες του τουρισμού, τότε ο πληθυσμός αυτός

μπορεί να λεχθεί ότι ανέρχεται γύρω στις 60 χιλιάδες. Εύκολα λοιπόν βγαίνει το συμπέρασμα ότι η περιοχή έχει άμεση ανάγκη ενός σύγχρονου νοσοκομείου που να είναι ικανό να ανταποκριθεί στις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των κατοίκων σε θέματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Το υφιστάμενο νοσοκομείο Παραλιμνιού είναι ανεπαρκές, δεν προσφέρει αποτελεσματική δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια ιατρική φροντίδα και περίθαλψη και ως εκ τούτου δεν ικανοποιεί σε καμιά περίπτωση τις ανάγκες των κατοίκων.

Λόγω της μακρινής απόστασης και της πυκνής τροχαίας κίνησης που υπάρχει στην περιοχή, ιδίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, χρειάζεται περίπου μια ώρα, για να φθάσει ένας άρρωστος που κινδυνεύει να χάσει τη ζωή του στο νοσοκομείο της Λάρνακας.

Το νοσοκομείο Παραλιμνιού, ενώ έγινε για να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής σε όλους τους τομείς υγείας, προβλέποντας χειρουργική μονάδα, γυναικολογικό, ορθοπαιδικό και καρδιολογικό τμήμα, σήμερα λειτουργεί χωρίς να έχει σχεδόν τίποτε από τα πιο πάνω, χωρίς να έχει μονάδα εντατικής παρακολούθησης, χωρίς να έχει καρδιολόγο πάνω σε 24ωρη βάση, χωρίς να έχει μονάδα αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών για πρόληψη όλων των συνεπαγόμενων κινδύνων.

Με όλο το σεβασμό προς τον κ. Υπουργό Υγείας, δεν μπορεί σήμερα να μιλά για αναβάθμιση του νοσοκομείου, επειδή τοποθετήθηκε σ' αυτό ένας ειδικός καρδιολόγος ή ένας γιατρός άλλης ειδικότητας, τη στιγμή που δεν υπάρχουν τα μέσα, για να προσφέρουν αυτοί οι γιατροί τις υπηρεσίες τους. Η κατάσταση είναι πραγματικά όπως την περιέγραψε ο συνάδελφος κ. Καράς. Είναι άθλια μπορούμε να πούμε. Άρα με την τοποθέτηση ενός γιατρού οποιασδήποτε ειδικότητας δεν μπορούμε να λέμε ότι έγινε και αναβάθμιση ενός νοσοκομείου.

Με αυτά που αναφέρω δε θέλω να υποβαθμίσω την προσφορά του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού του νοσοκομείου Παραλιμνιού, απεναντίας θα ήθελα να τονίσω ότι όλο το προσωπικό καταβάλλει υπεράνθρωπες προσπάθειες μέσα σε αντίξοες συνθήκες, για να ανταποκριθεί και να καλύψει τις ανάγκες των κατοίκων σε ιατρική φροντίδα και περίθαλψη, αλλά δυστυχώς δεν έχει τα απαιτούμενα μέσα που έπρεπε να έχει ένα νοσοκομείο. Το νοσοκομείο δεν έχει την απαιτούμενη υποδομή για τέτοιου είδους προσφορά και φροντίδα και χάνονται μέσα σ' αυτό και οι ειδικότητες και η επιστημονική κατάρτιση και γενικά οι ικανότητες του προσωπικού.

Καταλήγοντας, θα ήθελα να τονίσω ότι είναι άμεση η ανάγκη για την ανέγερση και λειτουργία ενός σύγχρονου γενικού νοσοκομείου Αμμοχώστου σε τέτοιο χώρο που να καλύπτει τις ανάγκες της ελεύθερης περιοχής, αλλά και της πόλης της Αμμοχώστου. Ενός νοσοκομείου που να καλύπτει όλους τους τομείς της υγείας. Ενός νοσοκομείου που θα είναι καθρέφτης της υγείας τόσο για τον ντόπιο πληθυσμό όσο και για τους ξένους τουρίστες που επισκέπτονται τον τόπο μας.

Μέχρι την αποπεράτωση όμως του νέου νοσοκομείου θα πρέπει από αύριο να αναβαθμιστεί ουσιαστικά και όχι με λόγια το υφιστάμενο νοσοκομείο. Θα πρέπει να λειτουργήσει άμεσα χειρουργική μονάδα, να γίνει μονάδα εντατικής παρακολούθησης και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών και να λειτουργήσουν κανονικά το καρδιολογικό τμήμα καθώς επίσης το ορθοπεδικό και γυναικολογικό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Ιωαννίδης.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κι εμείς, το Δημοκρατικό Κόμμα, υποστηρίζουμε τη δημιουργία νοσοκομείου σύγχρονου για τις ανάγκες της πόλης της Αμμοχώστου. Η περιοχή αυτή της Αμμοχώστου, με το αυξημένο τουριστικό ρεύμα, έχει ανάγκη ενός σύγχρονου νοσοκομείου που θα μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες, όχι μόνο των κατοίκων της περιοχής, αλλά και όλων των ξένων και Κυπρίων επισκεπτών.

Το νοσοκομείο επιβάλλεται να ανεγερθεί και για λόγους ακόμα ψυχολογικούς και για λόγους εθνικούς. Το νοσοκομείο αυτό θα σχεδιασθεί και θα ανεγερθεί σε θέση τέτοια, ώστε μελλοντικά, όταν θα απελευθερωθεί η πόλη του Ευαγόρα, να μπορεί να καλύπτει και να εξυπηρετεί τον πληθυσμό της.

Το νοσοκομείο θα πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα που λειτουργούν όλα τα επαρχιακά νοσοκομεία της Κύπρου και να προσφέρει αναβαθμισμένη ιατρική φροντίδα στους κατοίκους της περιοχής και στον τουρισμό. Το νοσοκομείο με τα ψηλά επίπεδα και κριτήρια θα πρέπει να αντανακλά τον πολιτισμό του τόπου μας που θα μεταφέρεται στις διάφορες χώρες από τις οποίες προέρχονται οι ξένοι επισκέπτες.

Παράλληλα υποστηρίζουμε την αναβάθμιση του νοσοκομείου Παραλιμνιού, για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των κατοίκων της περιοχής μέχρις ότου λειτουργήσει το νέο σύγχρονο νοσοκομείο Αμμοχώστου. Το Περιφερειακό Νοσοκομείο Παραλιμνιού στα προηγούμενα χρόνια είχε υποβαθμιστεί και μπορούμε να πούμε ότι πρόσφερε μόνο επουσιώδεις υπηρεσίες υγείας στους κατοίκους. Οι ειδικότητες, τα διάφορα τμήματα και η νοσοκομειακή φροντίδα ήταν σχεδόν ανύπαρκτα. Επιβάλλεται τουλάχιστο να λειτουργήσει σωστά το τμήμα πρώτων βοηθειών, το παθολογικό, το χειρουργικό και τα εργαστήρια όπως το ακτινολογικό και μικροβιολογικό/βιοχημικό. Επιβάλλεται να αναβαθμιστεί αμέσως το νοσοκομείο Παραλιμνιού, γιατί είναι αδιανόητο να προσφεύγουν εκεί άρρωστοι και να μην μπορούμε να τους προσφέρουμε στοχειώδεις ιατρικές υπηρεσίες.

Επαναλαμβάνω, κύριε Πρόεδρε, ότι το Δημοκρατικό Κόμμα χαιρετίζει την εξαγγελία του Υπουργού Υγείας για δημιουργία σύγχρονου νοσοκομείου Αμμοχώστου και υποστηρίζουμε την άμεση αναβάθμιση του Περιφερειακού Νοσοκομείου Παραλιμνιού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Εφόσον δεν υπάρχει άλλος ομιλητής, περατώνεται η συζήτηση του θέματος. Ελπίζουμε ότι η κυβέρνηση και ιδιαίτερα το Υπουργείο Υγείας θα υλοποιήσει όλες τις εξαγγελίες όσον αφορά την ανέγερση νέου νοσοκομείου στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου.

Μπαίνουμε στο τρίτο θέμα, που είναι 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το θέμα που τιτλοφορείται "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας". (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Δ. Κοντίδη, Λ. Λυσιώτη και Δ. Χριστοδουλίδη.) (13.1.1994).

Παρακαλώ να διαβαστεί η 'Εκθεση της Επιτροπής στο Σώμα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ ΑΠΟ ΕΞΑΜΗΝΑ ΣΕ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΑ, ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΩΜΑΛΙΕΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Ττίμης Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας εξέτασε αυτεπάγγελτα το πιο πάνω θέμα σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 20 Ιανουαρίου και στις 21 Απριλίου 1994, ύστερα από εισήγηση των Βουλευτών κ. Δ. Κοντίδη, Δ. Χριστοδουλίδη και Λ. Λυσιώτη. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους ο Υπουργός Υγείας και εκπρόσωποι των συμβασιούχων γιατρών και νοσοκόμων.

Σύμφωνα με τους εισηγητές του θέματος, στο δημόσιο ιατρικό τομέα εργοδοτείται αριθμός γιατρών και νοσοκόμων με συμβόλαια εξάμηνης διάρκειας που ανανεώνονται και με βάση αυτή τη διαδικασία μερικά από τα άτομα αυτά έχουν ήδη πολυετή υπηρεσία. Ενώ όμως όλοι ανέμεναν τον τερματισμό της διαδικασίας αυτής και τη μονιμοποίησή τους, ξαφνικά η κυβέρνηση μετέτρεψε τα συμβόλαιά τους από εξαμηνιαία σε δεκαπενθήμερα. Η ενέργεια αυτή του Υπουργείου Υγείας, όπως δήλωσαν οι ίδιοι Βουλευτές, προκάλεσε από τη μια ένα αίσθημα ανασφάλειας στους ενδιαφερόμενους γιατρούς και νοσοκόμους και από την άλλη προβλήματα και ανωμαλίες στη λειτουργία των δημόσιων ιατρικών υπηρεσιών. Από τους ίδιους Βουλευτές ζητήθηκε ο τερματισμός της κατάστασης αυτής με την επαναφορά των συμβολαίων πάνω σε εξάμηνη βάση και την έναρξη των διαδικασιών για μονιμοποίηση των ενδιαφερομένων.

Οι εκπρόσωποι των ενδιαφερόμενων γιατρών και νοσοκόμων δήλωσαν στην Επιτροπή πως εργοδοτούνταν στις δημόσιες ιατρικές υπηρεσίες με βάση εξαμηνιαία συμβόλαια και με τις ανανεώσεις των συμβολαίων αυτών μερικοί υπηρετούσαν για πολλά χρόνια. Οι ίδιοι εκπρόσωποι πληροφόρησαν την Επιτροπή πως πράγματι τα τελευταία συμβόλαια που τους δόθηκαν δεν ήταν εξαμηνιαία αλλά δεκαπενθήμερα και ζήτησαν την ακύρωσή τους και παράλληλα την έναρξη της αναγκαίας διαδικασίας για τη μονιμοποίησή τους.

Σύμφωνα με τον Υπουργό Υγείας, το θέμα που δημιουργήθηκε δεν ήταν ουσιαστικό αλλά διαδικαστικό και οφειλόταν στο γεγονός ότι έληγε το οικονομικό έτος και συνεπώς δεν μπορούσε να γίνει οποιοσδήποτε διορισμός επί εξαμήνου βάσεως, αφού αυτό προϋποθέτει έγκριση από τη Βουλή. Για το λόγο αυτό έγιναν διορισμοί επί δεκαπενθημέρου βάσεως, που δε χρειάζονται έγκριση από τη Βουλή, για να μην απολυθούν οι ενδιαφερόμενοι. Τέλος, ο κ. Υπουργός πληροφόρησε την Επιτροπή πως ήδη τα έγγραφα για διορισμό των ενδιαφερομένων επί εξαμήνου βάσεως είναι ενώπιον της Βουλής για έγκριση.

Μετά τις πιο πάνω εξηγήσεις του Υπουργού Υγείας και αφού η ίδια η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα πιο πάνω έγγραφα για εξάμηνη απασχόληση των ενδιαφερόμενων γιατρών και νοσοκόμων κατατέθηκαν και εγκρίθηκαν από τη Βουλή, ομόφωνα αποφάσισε να θεωρήσει το υπό αναφορά θέμα ως λήξαν, ενώ παράλληλα καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να μελετήσει το αίτημα των ενδιαφερομένων για μονιμοποίησή τους.

(Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης της Έκθεσης ο κ. Λ. Αντωνίου επιστρέφει και καταλαμβάνει την έδρα του Προεδρεύοντα της Βουλής και ο κ. Κ. Παναγίδης επιστρέφει στη θέση του).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ)

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Το πρόβλημα των γιατρών που δουλεύουν στα νοσοκομεία μας με εξάμηνα συμβόλαια δεν είναι βέβαια νέο. Αυτός ο θεσμός άρχισε να εφαρμόζεται εδώ και αρκετά χρόνια. Η υπηρεσία αυτών των γιατρών ήταν πάντα έναντι κάποιων κενών οργανικών θέσεων.

Μέχρι το 1985 η διαδικασία συμπλήρωσης των κενών οργανικών θέσεων με μόνιμο προσωπικό (όταν αυτό αποφασιζόταν) γινόταν από τους συμβασιούχους που εργάζονταν έναντι αυτών των κενών θέσεων γιατί δεν επιτρεπόταν η διεκδίκηση αυτών των θέσεων από γιατρούς εκτός υπηρεσίας.

Το 1985 η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας αποφάσισε ότι αυτός ο τρόπος πρόσληψης ήταν αντικανονικός και ότι για κάθε θέση που προκηρυσσόταν θα έπρεπε να μπορούν να τη διεκδικούν όσοι ενδιαφέρονταν χωρίς προτεραιότητες. Ακολούθησε αναταραχή με απεργία, διαμαρτυρίες κ.λπ.. Η Βουλή τότε μελετώντας το θέμα, στην προσπάθειά της να βοηθήσει στη λύση του προβλήματος, αποφάσισε τη μονιμοποίηση όλων των μέχρι τότε συμβασιούχων γιατρών.

Όμως το πρόβλημα δεν τερματίστηκε, γιατί οι ανάγκες της υπηρεσίας αυξάνονται συνεχώς και η πρόσληψη γιατρών σε ορισμένες θέσεις είναι απαραίτητη και επιτακτική. Στην προσπάθειά της η τότε κυβέρνηση να απαμβλύνει το πρόβλημα επανέφερε το θεσμό των εξάμηνων συμβολαίων διαφοροποιώντας τον τρόπο πρόσληψής τους, εναρμονίζοντάς τον "κατά κάποιο τρόπο", όχι βεβαίως πλήρως, με εκείνο της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας.

Δηλαδή: 1. Δημοσίευε τις κενές θέσεις.

2. Δεχόταν αιτήσεις.

3. Έκανε συνεντεύξεις ενδοτμηματική επιτροπή.

4. Προχωρούσε στην πρόσληψη.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν στην υπηρεσία 57 γιατροί με εξάμηνα συμβόλαια που δουλεύουν με επιτυχία έναντι αντίστοιχων κενών οργανικών θέσεων από ένα μέχρι πέντε χρόνια ή και περισσότερα. Αυτό δηλαδή είναι περίπου το 15% του ενεργού ιατρικού προσωπικού των νοσοκομείων μας. Αυτοί οι γιατροί έχουν τα ίδια δικαιώματα με όλους τους δημόσιους υπαλλήλους πλην της αλλαγής της κλίμακας, δηλαδή δεν έχουν ανέλιξη και έχουν μειωμένες άδειες.

Κύριε Πρόεδρε,

Το πρόβλημα που είχε δημιουργηθεί, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση και που εμπεριείχε τον κίνδυνο θυματοποίησης αυτών των γιατρών, ήταν η μετατροπή των συμβολαίων τους από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα. Δηλαδή η μετατροπή των 57 αυτών γιατρών από δημόσιους υπαλλήλους με όλα τα κεκτημένα δικαιώματα, σε εποχιακούς εργάτες που θα μπορούσε να απολυθούν ανά πάσα στιγμή χωρίς καμιά προειδοποίηση. Αντιλαμβάνεστε, κύριε Πρόεδρε, το μέγεθος του προβλήματος αλλά και της αδικίας που υπάρχει σ' αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας.

Βέβαια, όταν το ζήτημα ήλθε στην Επιτροπή Υγείας της Βουλής, μας δηλώθηκε απερίφραστα από τον Υπουργό ότι το θέμα που δημιουργήθηκε δεν ήταν ουσιαστικό αλλά διαδικαστικό. Εμείς δεχτήκαμε με ευχαρίστηση τη δήλωση αυτή του Υπουργού. Όμως στη συζήτηση διεφάνη ότι υπάρχουν και κάποιες άλλες σκέψεις που συζητούνται στο Υπουργείο Υγείας. Ευτυχώς η ΠΑΣΥΔΥ και η Κλαδική των γιατρών έδειξε προς πίστη τους αποφασιστική στάση και έτσι ανάγκασε το Υπουργείο να μη δοκιμάσει να υλοποιήσει τις σκέψεις του αυτές. Και για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους οι σκέψεις του Υπουργού ήταν τα εξάμηνα συμβόλαια να ανανεώνονται μετά από "εξετάσεις" από κάποια επιτροπή που θα όριζε ο ίδιος ο Υπουργός και που τον τελικό λόγο, σύμφωνα με την τελευταία κατάσταση πραγμάτων, θα είχε ο ίδιος ο Υπουργός.

Αντιλαμβάνεστε, κύριε Πρόεδρε, τι θα γινόταν αν αφηνόταν να υλοποιηθεί αυτή η σκέψη. Σιγά σιγά αυτοί οι εξάμηνοι που δε θα ήταν "ημέτεροι" θα αποκόπτονταν και επειδή η παρουσία των γιατρών θα ήταν αναγκαία, θα προσλαμβάνονταν άλλοι γιατροί που αυτή τη φορά θα ήταν ημέτεροι (χωρίς εισαγωγικά). Το συμπέρασμα αυτό βγαίνει αβίαστο από τον τρόπο που ενεργεί η σημερινή κυβέρνηση και ειδικά το Υπουργείο Υγείας με τις προσλήψεις που έχει κάνει τον τελευταίο καιρό. Η "αξιοκρατία" έχει λάμψει σε όλο της το μέγεθος και δυστυχώς βρισκόμαστε ακόμα στην αρχή.

Από το βήμα αυτό της Βουλής καλώ τον Υπουργό Υγείας να συμπεριφέρεται σαν Υπουργός όλου του λαού και όχι σαν κομματάρχης ή ινστρούκτορας ενός κόμματος. Η νοοτροπία του απόλυτου άρχοντα όσον αφορά τις προσλήψεις στο Υπουργείο Υγείας και η διακήρυξη και η θεσμοθέτηση ότι ο Υπουργός είναι το μέσο για να πιάσει κάποιος δουλειά στο Υπουργείο Υγείας και όχι η σωστή και τεκμηριωμένη αξιολόγηση είναι μια νέα απολυταρχική νοοτροπία που θυμίζει παρωχημένες εποχές.

Το ρητό σύμφωνα με την κ. Σφέτσου "κουτσοί στραβοί στον 'Αη Παντελεήμονα" πρέπει να αλλάξει με το ολόγκαν το αμίμητο που είπε "κουτσοί στραβοί στον Άγιο Χριστοφίδη". Δε θέλω ακόμα να πω ότι κάπου έχει γραφτεί και πολύ παραστατικά

ότι για να γίνει κάποια πρόσληψη πρέπει να ξέρει εκείνος που προσλαμβάνεται σωστές επικύψεις. Ήταν αστυνομικίνα, εν πάση περιπτώσει. Απορρίφθηκε κάπου, γιατί δεν ήξερε να κάμει σωστές επικύψεις.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Είναι παρεξηγήσιμο, κύριε συνάδελφε.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Μπορεί να είναι παρεξηγήσιμο, αλλά ήταν ένας από τους λόγους για τους οποίους δεν προσλήφθηκε.

(Σχόλια από τους Βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Στο Υπουργείο Υγείας;

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Όχι, αλλά είναι η νοοτροπία που χαρακτηρίζει την τάση που υπάρχει. Τώρα, αν σταματήσει αυτή η τάση εντάξει, αλλά είναι τάση και δείχνει μια νοοτροπία, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Πρόεδρε, προειδοποιούμε ότι τα προβλήματα που δημιουργούνται με αυτή τη νοοτροπία θα είναι σε βάρος της εύρυθμης λειτουργίας του Υπουργείου και κατ' επέκταση της υγείας του ίδιου του λαού μας.

Ελπίζω και πιστεύω ότι η Βουλή θα υποστηρίξει σθεναρά το αίτημα των συμβασιούχων και της ΠΑΣΥΔΥ για επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος και θα ζητήσει από την κυβέρνηση τη μονιμοποίηση αυτών των εργαζομένων δίδοντας έτσι ένα τέλος στην αβεβαιότητα και το δράμα αυτών των ανθρώπων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Ο κ. συνάδελφος λησμόνησε φαίνεται ότι υπάρχει μια ομόφωνη διαπίστωση της Επιτροπής Υγείας η οποία λέει το εξής: "Μετά τις πιο πάνω εξηγήσεις του Υπουργού Υγείας και αφού η ίδια η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα πιο πάνω έγγραφα για εξάμηνη απασχόληση των ενδιαφερόμενων γιατρών και νοσοκόμων κατατέθηκαν και εγκρίθηκαν από τη Βουλή, ομόφωνα αποφάσισε να θεωρήσει το υπό αναφορά θέμα ως λήξαν, ενώ παράλληλα καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να μελετήσει το αίτημα των ενδιαφερομένων για μονιμοποίησή τους".

Η Επιτροπή ομόφωνα κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα και σε αυτό το αίτημα προς την Εκτελεστική Εξουσία. Ήρθε ο αρμόδιος Υπουργός και έδωσε μια εξήγηση πώς και γιατί, αιφνιδιαστικά, συμβόλαια εξάμηνα μετατράπηκαν σε δεκαπενθήμερα. Και ποια ήταν η εξήγηση; Η εξήγηση ήταν ότι, επειδή επρόκειτο για λήξη του οικονομικού έτους, δεν είχε τη δυνατότητα να δώσει νέα εξάμηνα συμβόλαια προτού πάρει τη σχετική έγκριση από τη Βουλή. Την ημέρα που ήρθε ενώπιον της Επιτροπής της Βουλής να δώσει αυτή την εξήγηση, τα έγγραφα περί των εξαμήνων συμβολαίων ήταν ήδη ενώπιον της Επιτροπής Οικονομικών της Βουλής.

Επομένως, στην πραγματικότητα δικαιολογημένα ίσως, το γεγονός ότι εξάμηνα συμβόλαια μετατράπηκαν σε δεκαπενθήμενα, ώθησε τους συναδέλφους Βουλευτές του ΑΚΕΛ να εγγράψουν το θέμα στην Επιτροπή. Δικαιολογημένα το ενέγραψαν, δικαιολογημένα, θα έλεγα, ανησύχησαν, αλλά από την ώρα που άκουσαν τις εξηγήσεις και από την ώρα που διαπίστωσαν μόνοι τους ότι πραγματικά είχε έρθει ενώπιον της Βουλής αίτημα για έγκριση των εξάμηνων συμβολαίων, έπρεπε να δηλώσουν καλόπιστα ότι είχαν ικανοποιηθεί και ότι απλώς οι περιστάσεις τους οδήγησαν να εγγράψουν ένα θέμα το οποίο ήταν ήδη μη θέμα την ημέρα που συνεζητείτο από την Επιτροπή Υγείας της Βουλής.

Όμως, ανεξάρτητα από το αίτημα της Επιτροπής Υγείας προς την Εκτελεστική Εξουσία για τους συγκεκριμένους συμβασιούχους των οποίων τα συμβόλαια ανανεώνονται και ανανεώνονται και ανανεώνονται εδώ και χρόνια και γι' αυτό το λόγο έρχεται κάποια στιγμή που αρχίζει να γίνεται λόγος περί κεκτημένων δικαιωμάτων, στην πραγματικότητα δεν υπάρχει κανένα κεκτημένο δικαίωμα, διότι ένα συμβόλαιο εξάμηνο, όταν λήξει το εξάμηνο, δεν υπάρχει υποχρέωση ανανεώσεως, όπως είναι η νομοθεσία για την οποία υπεύθυνη είναι αυτή η Βουλή, όμως με τις πολλαπλές ανανεώσεις δημιουργείται δικαιολογημένα στους ενδιαφερομένους η εντύπωση περί της μονιμότητας και ασφαλώς δεν μπορεί να έρθει ένα κράτος ύστερα από τέσσερα, πέντε, έξι χρόνια να σταματήσει αυτά τα συμβόλαια και να παύσει να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες τους στον κρατικό τομέα. Εξ ού και κάθε λίγα χρόνια παρίσταται ανάγκη να επεμβαίνει αυτή η Βουλή, με τη συγκατάθεση πάντοτε της εκάστοτε Εκτελεστικής Εξουσίας, χωρίς την οποία αυτή η Βουλή δεν μπορεί να κάνει οτιδήποτε στο συγκεκριμένο θέμα, και να μονιμοποιεί με νόμους στην ουσία έκτακτους υπαλλήλους.

Πρέπει όμως και ιδιαίτερα εγώ θα ανέμενα από τα κόμματα της αντιπολίτευσης να βάλουν πλέον θέμα αρχής. Δεν επιτρέπεται να παρακάμπτονται οι διαδικασίες τις οποίες καθόρισε το Σύνταγμα προς κατοχύρωση των αρχών της αξιοκρατίας με τη μορφή της παροχής και της προσλήψεως με εξάμηνα συμβόλαια, με δεκαπενθήμερα συμβόλαια, με οποιαδήποτε συμβόλαια.

Διότι τι γίνεται σ' αυτό τον τόπο; Προσλαμβάνουμε τριάντα ανθρώπους φέτος έναντι κενών θέσεων για έξι μήνες. Με ποια κριτήρια τους προσλαμβάνουμε; Τους προσλαμβάνει στην ουσία η Εκτελεστική Εξουσία. Όχι αυτό το ανεξάρτητο όργανο που λέγεται Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας. Τους προσλαμβάνει μια ενδοτμηματική επιτροπή. Είναι αμφίβολο αν έχει και οποιοσδήποτε δικαίωμα να κάμει προσφυγή στο δικαστήριο. Δε θα το εξετάσω αυτή τη στιγμή αυτό το θέμα. Η ουσία είναι μία. Έχουμε μια Εκτελεστική Εξουσία, παίρνει τριάντα ανθρώπους έναντι κενών θέσεων, περνά το πρώτο εξάμηνο τους ανανεώνει το συμβόλαιο, περνά το δεύτερο εξάμηνο τους το ανανεώνει, περνά το τρίτο εξάμηνο τους το ανανεώνει και μετά έρχονται όλα τα κόμματα από κοινού και λένε "να τους μονιμοποιήσουμε με νόμους".

Κάπου πρέπει να τους κατοχυρώσουμε, ώστε να μην υπάρχει αδικία για τους υφιστάμενους, και αυτό μπορεί να γίνει εάν και εφόσον γίνει δεκτό το αίτημα της Επιτροπής περί μονιμοποιήσεως των υφισταμένων αλλά κάπου πρέπει και εμείς να αξιώσουμε πως αυτό το σύστημα πρέπει να τελειώσει. Πρέπει να τελειώσει άπαξ και δια παντός και για να αντιληφθούν όλοι ότι, όταν προσλαμβάνονται για λόγους

έκτακτης ανάγκης για έξι μήνες, είναι για έξι μήνες και ουδέν απολύτως δικαίωμα αποκτάται προς περαιτέρω ανανέωση του συμβολαίου εργασίας έναντι αυτού του κράτους. Διότι ταυτόχρονα με το εξάμηνο συμβόλαιο προς κάλυψη έκτακτης επείγουσας ανάγκης του κράτους, θα πρέπει να αρχίζει η διαδικασία η νόμιμη, η συνταγματική, προς πλήρωση της συγκεκριμένης θέσεως και θα πρέπει επιτέλους, αν θέλουμε να έχουμε χρηστή διοίκηση και αξιοκρατία και αν δε θέλουμε η εκάστοτε αντιπολίτευση να εκτοξεύει κατηγορίες περί αναξιοκρατίας εναντίον της εκάστοτε εκτελεστικής εξουσίας, να ομοφωνήσουμε όλοι και να απαιτήσουμε εφαρμογή του Συντάγματος. Η διαδικασία πληρώσεως κενών θέσεων πρέπει να αρχίζει αμέσως και η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας οφείλει να βρει τον τρόπο και αν δεν τον έχει, όπως είναι οργανωμένη, ας έρθει στη Βουλή να μας εξηγήσει πώς και γιατί δεν μπορεί να τελειώνει την πλήρωση μίας θέσεως τουλάχιστον εντός ενός λογικού χρονικού διαστήματος τριών μέχρι έξι μηνών.

Τέλος, το κατά πόσο μια κυβέρνηση εφαρμόζει ή δεν εφαρμόζει τις αρχές τις αξιοκρατίας και πόσο τις εφαρμόζει, είναι θέμα το οποίο υπόκειται στην κρίση του καθενός από εμάς. Αλλά σε αυτό τον τόπο είναι θέμα μετρήσιμο, διότι υπάρχει η διαδικασία της ακυρώσεως των πράξεων που λαμβάνονται κατά παράβαση του Συντάγματος, κατά παράβαση της αρχής της ισότητας, κατά παράβαση των αρχών της αξιοκρατίας.

Πιστεύω ότι ο καλύτερος τρόπος να διαπιστώσουμε ποια κυβέρνηση έκαμε το καλύτερο έργο είναι να αρχίσουμε να συγκρίνουμε πόσοι διορισμοί που έγιναν στα πρώτα δύο χρόνια, για παράδειγμα, της διακυβέρνησης Κληρίδη, ακυρώθηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο, πόσοι είχαν ακυρωθεί στα δύο πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης Βασιλείου και πόσοι είχαν ακυρωθεί στα δύο πρώτα χρόνια της κάθε μιας από τις δύο πενταετίες της διακυβέρνησης Κυπριανού. Και μόνο έτσι θα μπορέσουμε πράγματι, με μετρήσιμα, αντικειμενικά κριτήρια να αρχίσουμε να βγάζουμε κάποιο συμπέρασμα.

Εκείνο όμως που θέλω να διαβεβαιώσω και τη Βουλή και κατ' επέκταση τον κυπριακό λαό είναι ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενδιαφέρεται ο ίδιος προσωπικά για την εφαρμογή των αρχών της χρηστής διοίκησης και αξιοκρατίας και σκέφτεται σοβαρότατα να στείλει νομοθεσία στη Βουλή που υπό ορισμένες περιπτώσεις, αν αριθμός διορισμών ή προαγωγών ή μεταθέσεων ακυρωθούν από το Ανώτατο Δικαστήριο για λόγους ουσίας, τότε αυτόματα αυτοί που θα τους κάμουν θα απαλλάσονται των καθηκόντων τους, διότι θα έχουν αποτύχει στο έργο τους.

Είναι μια σοβαρή σκέψη που χρειάζεται πάρα πολύ μεγάλος προβληματισμός προτού περάσει και ανεξάρτητα αν κάποιος συμφωνεί με τόσο ριζοσπαστική σκέψη ή όχι, ανεξάρτητα αν στο τέλος η Βουλή θα υιοθετήσει μια τέτοια σκέψη, ένα είναι το γεγονός: Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ενδιαφέρεται επί διακυβερνήσεώς του να κατοχυρωθούν αυτές οι αρχές. Ο χρόνος θα δείξει κατά πόσο η Βουλή αυτή είναι σε θέση να μεταβάλει αυτή την πρόθεση σε πράξη και αν αυτή την πρόθεση δεν τη μεταβάλει σε πράξη, να είστε βέβαιοι, οι πρώτοι που θα επικρίνουμε θα είμαστε εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ευτυχώς που δεν ήταν παρών ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΔΗΣΥ, για να ακούσει την ομιλία του Αναπληρωτή Προέδρου του κόμματός του, γιατί θα του έλεγε, πιστεύω, ότι κάνει κακόπιστη αντιπολίτευση. Περίπου τα ίδια λόγια είχα πει επανειλημμένα από το βήμα και εξεμάνη ο αγαπητός μου Νίκος Αναστασιάδης, λέγοντάς μου ότι κάνω κακόπιστη αντιπολίτευση στην κυβέρνηση.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μα εσύ είσαι στην άλλη άκρα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ε, ελπίζω, κύριε συνάδελφε, ελπίζω και εσείς που είσαστε στην άλλη άκρα να αρχίσετε να βλέπετε πλέον αυτά τα ζητήματα με το σωστό τρόπο. Και είναι παρήγορο αν αυτό συμβαίνει. Φαίνεται ότι αρχίζετε να τα βλέπετε, αν κρίνω από τα όσα είπετε σήμερα.

Ναι, ο θεσμός των εκτάκτων είναι μάστιγα. Είναι μάστιγα που πλήττει την αξιοκρατία και διά του τρόπου αυτού πλήττεται η αξιοπρέπεια του πολίτη, πλήττεται το κύρος, πλήττονται τα πάντα σε αυτό τον τόπο. Είναι υπόσκαψη των θεμελίων του κράτους και των δικαιωμάτων του πολίτη και πρέπει να σταματήσει. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος από την προσφυγή στις συνταγματικές διαδικασίες, δηλαδή την πλήρωση όλων των θέσεων ως οργανικών θέσεων με τις διαδικασίες που κατοχυρώνει το Σύνταγμα. Και είναι ευχάριστα τα όσα έχω ακούσει από τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού, του κυβερνώντος ή συγκυβερνώντος κόμματος.

Το δεύτερο σημείο που θέλω να αναφέρω είναι το εξής: Μας έχει προαναγγείλει ο αγαπητός συνάδελφος κ. Μαρκίδης πρόθεση του Προέδρου της Δημοκρατίας για υποβολή κάποιων προτάσεων υπό μορφή νομοθεσίας.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ναι, πρόθεση, εν πάση περιπτώσει, σκέψη. Θέλω να διατυπώσω μια ευχή και μια -ε, θα ήταν πολύ ηχηρή η λέξη προειδοποίηση- τέλος πάντων υπόδειξη με πολύ σεβασμό στο πρόσωπο του Προέδρου. Για όνομα του Θεού! Να μην είναι όπως το νομοθέτημα περί ποινικοποιήσεως των παρεμβάσεων. Για όνομα του Θεού! Γιατί θα οδηγήσει σε κατεξευτελισμό πλέον αυτού του τόπου. Πρέπει να υπάρξει πάρα πολλή προσοχή, πάρα πολλή ευθύνη, πάρα πολλή σοβαρότητα στο τι θα υποδειχθεί σ' αυτό το Σώμα, στο τι θα κατατεθεί σ' αυτό το Σώμα, για να συζητηθεί και να ψηφιστεί στο βαθμό που θέλουμε πράγματι να διασφαλίσουμε την αξιοκρατία και τις διαδικασίες που θα κατοχυρώνουν την αξιοκρατία. Η πρόταση, η σκέψη που μας είπε ο κ. Μαρκίδης δεν είναι του παρόντος βέβαια να συζητηθεί και να σχολιαστεί. Αλλά μόνο ένα πράγμα ήθελα να παρατηρήσω απ' όλα αυτά τα πράγματα. Το Ανώτατο Δικαστήριο έχει δικαίωμα να συζητεί την ουσία ή τη διαδικασία, όταν μιλούμε για προσφυγές; Γιατί έχω την εντύπωση -δεν είμαι νομικός· αυτό νόμιζα- ότι είναι τη διαδικασία που συζητεί και, όταν βρει κενά στη διαδικασία, τότε είναι που καταρρίπτεται ή όχι μία προαγωγή ή ένας διορισμός. Δεν κρίνει το Ανώτατο Δικαστήριο, εάν αυτός είναι καλύτερος και δεν έχει προαχθεί έναντι κάποιου άλλου.

Έτσι νομίζω. Έτσι νομίζω. Αυτά εν πάση περιπτώσει είναι σημεία τα οποία θα πρέπει να προσεχθούν και θα αναμένουμε με πολύ ενδιαφέρον και την κατάθεση αυτών των σκέψεων του Προέδρου της Δημοκρατίας στη Βουλή.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μισό λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Μαρκίδη.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Απλώς θα ήθελα να πω ότι, εάν και εφόσον η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας σε περίπτωση διορισμών ή σε περίπτωση προαγωγών προσλάβει ή προάξει ανθρώπους κατά παραγνώριση υποψηφίων, -εισαγωγικά τώρα, διότι αυτή είναι η νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου- "έκδηλα υπερτέρων" -κλείουν τα εισαγωγικά- τότε αυτό αποτελεί ανεξάρτητο λόγο ακύρωσης και έτσι βλέπετε το φαινόμενο ότι πάρα πολλές φορές ακυρώνει το δικαστήριο ένα διορισμό και έρχεται η Επιτροπή και ξανακάμνει τον ίδιο διορισμό. Και ο κόσμος φωνάζει ότι δεν υπάρχει σεβασμός των αποφάσεων του δικαστηρίου. Είναι πεπλανημένη εντύπωση. Μπορεί να ακυρωθεί ένας διορισμός ή μια προαγωγή, διότι δεν έγινε καλή έρευνα. Γίνεται έρευνα, καταλήγουν στο ίδιο συμπέρασμα. Μπορεί να ακυρωθεί, διότι δεν ελήφθησαν υπόψη ορισμένα προσόντα. Ξαναγίνεται συνεδρίαση, λαμβάνονται υπόψη τα προσόντα, μπορεί να καταλήξουν στο ίδιο συμπέρασμα. Εάν όμως ακυρωθεί προαγωγή, διότι ο κύριος άλφα που προσέφυγε στο δικαστήριο -κατά τη γνώμη του δικαστηρίου πλέον- ήταν έκδηλα υπέρτερος αυτού που διορίστηκε ή προάχθηκε, τότε ακυρώνεται ο διορισμός ή η προαγωγή και, αν έρθει η Επιτροπή και επιμείνει, τότε πλέον βρισκόμαστε στα όρια της περιφρονήσεως του δικαστηρίου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Πόσα τέτοια νομικά προηγούμενα υπάρχουν;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Αρκετές εκατοντάδες, κατά τη διάρκεια της Δημοκρατίας, από το 1960 μέχρι σήμερα. Πάντως κάθε χρόνο υπάρχουν περιπτώσεις ακύρωσης προαγωγής επί τω ότι ο αιτητής ενώπιον του Δικαστηρίου ήταν έκδηλα υπέρτερος αυτού που προάχθηκε.

Και θα σας πω και μια κλασική περίπτωση. Έχουν τις ίδιες εμπιστευτικές εκθέσεις, την ίδια βαθμολογία, έχουν ακριβώς τα ίδια προσόντα και ο ένας έχει πέντε χρόνια αρχαιότητα. Σύμφωνα με τη νομολογία, αυτά τα πέντε χρόνια αρχαιότητας δημιουργούν έκδηλη υπεροχή. Δεν έχεις λόγο ... Πώς παραγνωρίζεις τα πέντε χρόνια, όταν τα άλλα όλα είναι ίσα; Αν όμως η αρχαιότητα είναι δύο μηνών ή τριών μηνών ή έξι μηνών, τότε εκεί το Δικαστήριο δεν επεμβαίνει, διότι λείπει το στοιχείο του έκδηλου. Με τα προσόντα γίνεται το ίδιο πράγμα. Μπορεί κάποιος να έχει μεταπτυχιακό το οποίο να θεωρείται πλεονέκτημα βάσει του σχεδίου υπηρεσίας και ο διπλανός του να μην το έχει. Χρειάζεται ειδική αιτιολογία, γιατί το παραγνώρισες. Και ειδική αιτιολογία σημαίνει ειδική αιτιολογία, πράγμα που ακόμα σημαίνει ουσία. Άρα είναι πολλές οι περιπτώσεις που γίνονται ακυρώσεις για λόγους ουσίας, και ακριβώς, όταν βλέπετε περιπτώσεις να παραγνωρίζεται αρχαιότητα τεσσάρων,

πέντε, έξι και επτά ετών, ενώ όλα τα υπόλοιπα στοιχεία είναι τα ίδια, τότε ναι, μπορεί να αρχίσεις με μία υποψία ότι κάτι δεν πήγε καλά με την εφαρμογή των αρχών της χρηστής διοίκησης και αξιοκρατίας στη συγκεκριμένη περίπτωση. Και είναι εδώ που υπάρχει ο προβληματισμός και κάποια διστακτικότητα, διότι μιλούμε για σοβαρό νομοθέτημα, αλλά κάτι πρέπει να γίνει, για να αισθάνονται όλοι οι πολίτες ότι πραγματικά είναι ίσοι απέναντι στο νόμο, σε οποιαδήποτε πολιτική παράταξη και αν ανήκουν ή ακόμα, θα έλεγα, έστω και αν δεν ανήκουν σε οποιαδήποτε πολιτική παράταξη, διότι υπάρχει και αυτή η κατηγορία των πολιτών που έχει τα ίδια δικαιώματα, όπως έχει και τις ίδιες υποχρεώσεις, με όλους τους άλλους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πρόθεσή μου ήταν να σχολιάσω συμφωνητικά ορισμένα σημεία της τοποθέτησης του κ. Μαρκίδη πριν από αυτή την ερμηνεία προς την πλειοψηφία των αδαών ημών από νομικής πλευράς νομικών θεμάτων. Βέβαια συνεπάρθη σε κάποιο σημείο ο κ. Μαρκίδης και νόμισε, νομίζω, ότι ήταν στην αίθουσα του Ανωτάτου Δικαστηρίου και ανέπτυσσε -πολύ καλά έκαμε για 'μας τους μη νομικούς και είναι, είναι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα, και επί ιατρικών θεμάτων ο κ. Μαρκίδης έχει την ικανότητα να ομιλεί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... ενημερωτικά. Βέβαια ορισμένα απ' αυτά... Εγώ ως απλός πολίτης που διαβάζω κάποιες αποφάσεις του Συνταγματικού για διάφορες προσφυγές δεν είχα την ευτυχία μέχρι σήμερα να δω σε πολλές τέτοιες αποφάσεις την επιβεβαίωση αυτής της φιλοσοφίας του κ. Μαρκίδη, όμως δηλώνω ότι δεν είμαι νομικός. Θα παρακαλούσα τον κ. Μαρκίδη να αναπτύξει τις ιδέες του κάποια άλλη μέρα που η ολομέλεια θα τιμάται από περισσότερους των δύο ή τριών νομικών που παρευρίσκονται εδώ, για να υπάρξει και ο αντίλογος.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μα δεν είναι νομικό θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είναι απόψεις σας, κύριε Μαρκίδη, ορισμένα σημεία. Δηλώνω αδυναμία να τις επιβεβαιώσω ή να τις απορρίψω.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Πάντως τες παραπάνω εκερδίσαν τες οι δικοί μας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τώρα δικοί μας και δικοί σας είναι αντίνηση σε αυτή την ωραία θεωρία του κ. Μαρκίδη περί αξιοκρατίας. Διότι δεν μπορούμε ...

Α. ΚΑΡΑΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται καθαρά.)

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... να χωρίζουμε τον κόσμο μας ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Καρά, θα θέλατε να υποχρεώσετε τον κ. Χριστοδουλίδη να ανεβάσει τον τόνο της φωνής του, αλλά παρακαλώ τερματίστε την παρέμβαση.

(Γέλια)

Α. ΚΑΡΑΣ:

Προσπαθώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δεν προβλέπω ούτε διαβλέπω έτσι κίνδυνο, κύριε Πρόεδρε.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Προσπαθώ να πιάσει την απόδοσή του.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είναι, κύριε συνάδελφε, ακριβώς απάντηση σ' αυτή τη νοοτροπία. Μπορεί η πρόθεση ή η διάθεση και αυτού του Δημοκρατικού Συναγερμού -το λέω- ή στελεχών του Δημοκρατικού Συναγερμού να είναι να εμπεδώσουν ή να κάμουν ενέργειες τέτοιες προς την αξιοκρατία, αλλά δυστυχώς δεν έχουμε καμιά απόδειξη, κανένα αποδεικτικό στοιχείο. Να μην ξεκινήσω από την πρώτη μέρα της ανάληψης της διακυβέρνησης από αυτή την κυβέρνηση, από τον Πρόεδρο Κληρίδη ... Δηλαδή το υβρα, συγνώμη, της κατάργησης εν μία νυκτί των συμβουλίων των ημικρατικών τι ήταν; Τι ήταν; Βεβαιότατα έχει σχέση. Και το γνωρίζετε καλύτερα από εμένα, διότι αρκετά από αυτά τα συμβούλια έχουν άμεσο λόγο στην πρόσληψη και προαγωγή χιλιάδων υπαλλήλων. Και τοποθετώντας ή προσπαθώντας να τοποθετήσουμε μονοκομματικά ή και κομματικά συμβούλια, πού πάει αυτή η σκέψη του Προέδρου της Δημοκρατίας την οποία μας ανακοινώνει σήμερα ο κ. Μαρκίδης δεκαεπτά τόσους μήνες μετά την ανάληψη της προεδρίας από τον κ. Κληρίδη; Δεν αμφισβητώ ίσως τις σκέψεις του κ. Κληρίδη. Δεν τις ξέρω αυτές τις σκέψεις. Εύχομαι όμως να μην υλοποιήσει μια άλλη σκέψη του -προειδοποίηση παραίτησης τον Οκτώβριο- για να μη χάσουμε την υλοποίηση αυτής της σκέψης του για την υλοποίηση της αξιοκρατίας. Διότι θα μαραζώσουμε όλοι μας τότε, αν χάσουμε το τρένο για την αξιοκρατία, λόγω μιας άλλης σκέψης περί παραίτησης από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλέσω ... Πρέπει να καταγραφεί στα πρακτικά ότι ο κ. συνάδελφος ανησυχεί μήπως ο Πρόεδρος υλοποιήσει ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μαζί μ' εμένα ολόκληρος ο κυπριακός λαός ανησυχεί, κύριε Μαρκίδη ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά η ανησυχία από πού προκύπτει; Από τη σκέψη και από το νόμο;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

... διότι έχουμε εκλέξει τον κ. Κληρίδη για πέντε χρόνια, και γι' αυτό εμείς ευχόμεθα ο Πρόεδρος να εξαντλήσει αυτά τα πέντε χρόνια, κύριοι, χωρίς κανένα φαρισαϊσμό, χωρίς καμιά υποκρισία. Τώρα, αν βέβαια ο ίδιος απαυδήσει από εμάς και παραιτήσει, ε! συγνώμη, εν άλλου παπά ευαγγέλιο τούτο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Χριστοδουλίδη, παρακαλώ να μείνουμε λίγο στο θέμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Είμαι εντός του θέματος, κύριε Πρόεδρε, διότι αναλύω τις σκέψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Και αν έχουν αυτή τη σοβαρότητα και αυτές οι σκέψεις, προβληματίζομε ποιες από τις σκέψεις να δεχτώ. Όμως εγώ θα ήθελα να ευχαριστήσω το συνάδελφο τον κ. Κοντίδη, διότι ασκώντας μια κριτική στα πραγματικά γεγονότα, έδωσε την ευκαιρία στον κ. Μαρκίδη να αναπτύξει κάποιες άλλες θέσεις του. Ό,τι είπε ο κ. Κοντίδης, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, είναι η πραγματικότητα. Διότι ο Υπουργός της Υγείας εξήγγειλε την απόφαση του Υπουργείου του περί τερματισμού των υπηρεσιών των συμβασιούχων εξαμηνιαίων. Την εξήγγειλε δημοσίως. Προειδοποιήθηκαν οι άνθρωποι ότι, αν ενδιαφέρονταν να συνεχίσουν να δουλεύουν, έπρεπε να υπογράψουν τα νέα συμβόλαια του δεκαπενθήμερου -που αλλάζει μονομιάς το στάτους του δεκαπενθήμερου από το στάτους του εξαμηνιαίου. Ξεσηκώθηκαν οι άνθρωποι αυτοί, οι γιατροί, οι οποίοι ειρήσθω εν παρόδω μπορεί να ονομάζονται εξαμηνιαίοι ή δεκαπενθήμεροι αλλά υπάρχουν άτομα που είχαν εργαστεί τέσσερα, πέντε, έξι χρόνια στην υπηρεσία ως γιατροί και γιατροί οι οποίοι είχαν τις καλύτερες εκτιμήσεις και από τους ανώτερούς τους και από τον κόσμο. Όταν εξεγέρθηκαν αυτοί, όταν το νόημα τούτο και το πρακτικό ενδιαφέρον του ΑΚΕΛ εκδηλώθηκε με την εγγραφή του θέματος και παρήλθαν κάποιες εβδομάδες, για να συνέλθει η Επιτροπή σ' αυτή εδώ την αίθουσα, τότε, ελλείψει άλλων θέσεων, ο Υπουργός της Υγείας αναίρεσε την απόφαση την οποία είχαμε δει και μάθει από τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα και από τους ίδιους τους γιατρούς και είπε: "Μα ξέρετε, είναι καθαρά για τυπικούς λόγους που γίνεται τούτη η ενέργεια. Απλώς δεν μπορέσαμε έγκαιρα να φέρουμε το απαραίτητο κονδύλι στη Βουλή, για να το εγκρίνει". Εγώ λέω, ακόμα και αν είναι αλήθεια τούτο το πράγμα, η κριτική είναι, γιατί για τον τομέα της υγείας, το βασικότατο τούτο τομέα, επτά μήνες μετά την ανάληψη του Υπουργείου από τον Υπουργό το Υπουργείο δεν μπόρεσε να φέρει έγκαιρα το απαιτούμενο κονδύλι; Και δεν ήταν μόνο αυτό· ήταν η δικαιολογία. Και εδώ σ' αυτή την αίθουσα ο κ. Υπουργός τι είπε; Έβαλε το νέο: "Καλά, να τους πιάσουμε τους εξαμηνιαίους, αλλά θέλω ο καθένας τους προσωπικά και ατομικά να δώσει εξετάσεις". Αυτό που ανέφερε ο κ. Κοντίδης. Ο γιατρός να δώσει εξετάσεις, για να εργαστεί με κάποιο συμβόλαιο, με κάποια σύμβαση. Σε ποιο σώμα; Διότι δε μιλούσαμε περί

πρόσληψης στη δημόσια υπηρεσία, περί μονιμότητας. Οπότε και εδώ αναγκάστηκε ο φίλτατος κ. Χριστοφίδης να ανακρούσει πρύμναν. Και υπό την πίεση των ίδιων των ενδιαφερομένων, από το σάλο που προκλήθηκε αλλά και από την ομόφωνη απαίτηση -και δε βρισκόμαστε σε διάσταση με τις άλλες πλευρές στη Βουλή· πραγματικά ήταν ομόφωνη η αντίκριση του θέματος- εξαναγκάστηκε η Εκτελεστική Εξουσία να δεχτεί αυτό το δίκαιο αίτημα. Και αυτός είναι ένας από τους ρόλους της Βουλής: Να ασκεί εκείνη την πίεση πάνω στην Εκτελεστική Εξουσία, ώστε να μην παρανομεί ή να μη διαπράττει σφάλματα. Αυτός είναι ο ρόλος της Επιτροπής και ο ρόλος ολόκληρης της Βουλής.

Τώρα, τελειώνοντας, κύριε Πρόεδρε, διότι έχω κάπως μακρηγορήσει ... Επομένως το θέμα δεν είναι από παρεξήγηση που ενεγράφη από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά στη Βουλή. Υπήρχε ουσιώδες θέμα και θέμα το οποίο δεν έχει λυθεί και θα λυθεί τότε μόνο, αν υλοποιηθεί και το σκέλος εκείνο της Έκθεσης, της ομόφωνης Έκθεσης της Επιτροπής, που απαιτεί τη μονιμοποίηση αυτών των ανθρώπων που επάξια εργάζονται στη δημόσια υπηρεσία για άλφα χρονικό διάστημα και η Αριστερά, κύριε Μαρκίδη και αγαπητοί συνάδελφοι, θα χειροκροτήσει εκείνες τις πράξεις αυτής της κυβέρνησης, την οποία αντιπολιτευόμαστε, οι οποίες δε θα συγκρούονται ούτε με το Σύνταγμα ούτε με τους νόμους. Και προκαλέσαμε αυτή την κυβέρνηση: "Αντί να ζητάτε συνεχώς συνέχιση υπηρεσιών εκτάκτων ή πρόσληψη εκτάκτων και ωρομισθίων, φέρτε μελετημένα σ' αυτό το Σώμα τις κενές θέσεις που προβλέπονται ή αυτές που είναι αναγκαίες και όλοι μαζί να συζητήσουμε, για να πληρωθούν εκείνες οι θέσεις οι οποίες κρίνονται και αναγκαίες και που οικονομικά μπορεί αυτή η δύστυχη Κυπριακή Δημοκρατία να αντέξει".

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σοφοκλέους.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Λίγο σύντομα, αν θα μου επιτρέψει ο κύριος ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Σοφοκλέους, εάν επιτρέπεις στον κύριο ...

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Πρώτο, θα ήθελα να πω στον κ. Χριστοδουλίδη ότι ελπίζω, εάν φτάσουμε στο σημείο η κυβέρνηση να υιοθετήσει την άποψη για μονιμοποίηση, να μην έχουμε απεργίες, διότι οι περισσότεροι θα είναι του Συναγερμού απ' αυτούς που έχουν προσληφθεί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Προς τους εργαζόμενους αυτή η παράκληση, όχι προς το ΑΚΕΛ.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Όχι προς το ΑΚΕΛ, όχι.

Δεύτερο, η ενέργεια του Υπουργού μετά από την εγγραφή του θέματος δε νομίζω ότι πρέπει να χαρακτηριστεί ως υποχώρηση αλλά ως ευαισθησία και κατανόηση και πρέπει να πιστωθεί με τούτο ο Υπουργός και η κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σοφοκλέους, παρακαλώ.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, εγώ δεν παίρνω πολύ συχνά το λόγο. Εν πάση περιπτώσει θα πω λίγους ερεθισμούς που δέχτηκα σήμερα.

Κατ' αρχήν νιώθω ευχάριστα από τις θέσεις που έχει εκφράσει ο κ. Μαρκίδης σήμερα από το βήμα της Βουλής και από τη συμπαράσταση του κ. συνάδελφου Δώρου Θεοδώρου. Πράγματι νιώθω ότι όλοι εμείς, αν πράγματι κάνουμε το καθήκον μας, όπως πρέπει να το κάνουμε, έχουμε ηθική υποχρέωση να αγωνιστούμε για να επικρατήσει σ' αυτό το χώρο αξιοκρατία, να επικρατήσει τέλος πάντων πραγματική δικαιοσύνη. Έχουμε ζήσει σ' αυτό το χώρο τριάντα τέσσερα τόσα χρόνια από την ημέρα που πήραμε την ανεξαρτησία μας και είναι λυπηρό ... Διαπιστώνεται ότι πράγματι έχουμε περάσει δύσκολους καιρούς, καιρούς όχι ευχάριστους και για τους οποίους μεγάλη ευθύνη έχουμε εμείς οι ίδιοι, ανεξάρτητα από τους εξωτερικούς παράγοντες που επηρέασαν βέβαια τη ζωή του τόπου μας. Το θέμα της αξιοκρατίας πιστεύω ότι δεν έχει ουσιαστικά επικρατήσει σ' αυτό το χώρο για τόσα χρόνια και, αν μιλούμε σήμερα για τον Πρόεδρο Κληρίδη, ο οποίος για πολύ μικρό χρονικό διάστημα έχει αναλάβει την εξουσία σε σύγκριση με τα τόσα χρόνια που έχουν περάσει, τότε ίσως να είναι ο πιο αθώος, για την ώρα τουλάχιστον.

Εγώ προσωπικά, επειδή αναφέρθηκε και το Συνταγματικό Δικαστήριο, είχα αρκετές εμπειρίες από το Συνταγματικό ως εκπαιδευτικός και είχα προσφύγει αρκετές φορές, διότι επί δεκαεπτά χρόνια δε με προήγαγαν στη θέση του διευθυντή - που τη δικαιούμουν με τις μετεκπαιδεύσεις μου και τις βαθμολογίες μου. Αλλά το Συνταγματικό Δικαστήριο, αγαπητέ κύριε Μαρκίδη, είναι όπως το Μαντείο των Δελφών και έτσι το χαρακτήρισα εγώ, όταν πήγαινα στο Συνταγματικό. Διότι ουδέποτε αντιμετώπιζε την ουσία. Έβρισκε ένα μασκαραλίκι, συγνώμη για τη φράση ...

(Γέλια)

... και ξέφευγε από την ουσία, για να πει: "Καλώ την Επιτροπή να επανεξετάσει ..." Και άμα επανεξετάσει, σημαίνει σε γράφει στα παπούτσια της δηλαδή, επαναλαμβάνει τα ίδια πράγματα. Και είναι και αυτό μια κοροϊδία του λαού. Υπάρχει το Συνταγματικό, το οποίο Συνταγματικό ουσιαστικά δεν εξυπηρετεί το λαό.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Κύριε συνάδελφε, ήταν δικηγόρος σου ο Αλέκος;

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Όχι, δικηγόρος μου ήταν ο διαπρεπής ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

... ο Λουκής ο Παπαφιλίππου, ο οποίος θεωρείται διαπρεπής δικηγόρος στον κυπριακό χώρο και τον ευγνωμονώ και τον ευχαριστώ, γιατί πράγματι είχε αγωνιστεί πολύ για τα δικά μου θέματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δικαιούστε να διαφημίζετε νομικούς από το βήμα της Βουλής.

(Γέλια)

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Απλώς ήθελα να υπογραμμίσω αυτά τα πράγματα, γιατί είναι κρίμα για μια ζωή, για τριάντα τέσσερα χρόνια σ' αυτό τον τόπο να μην έχουμε μπορέσει να βρούμε ... Γιατί ο λαός μας είναι και αξιόλογος και έχει κάθε δικαίωμα να τύχει αυτού του χειρισμού. Έχουμε λοιπόν όλοι ευθύνη. Και αν θέλουμε να πούμε και τα πράγματα με το όνομά τους, ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι τριάντα χρόνια πίσω γι' αυτά που συνέβησαν. Και, αν θέλουμε να τα πούμε και λίγο έτσι στην απλή καθομιλούμενη γλώσσα: Είναι σαν να βάλλουμεν αυτή τη στιγμή έναν αγώνα δρόμου "απού ρέξει", και οι άλλοι είναι μπροστά τριάντα χιλιόμετρα και πρέπει να τους φτάσουμε.

Μιλώντας για τις αδικίες που έχουν διαπραχθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, στο χώρο αυτό, διότι έχουν διαπραχθεί πάρα πολλές αδικίες ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Ε, σε δύο χρόνια θα μας φτάσετε.

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Ελπίζουμε.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τριάντα χρόνια. Μιλάτε από το 1960, κύριε Σοφοκλέους;

Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ:

Μάλιστα, από το 1960. Από το 1960, κύριε Πρόεδρε, και επαναλαμβάνω αυτό που είπα, ότι όλοι ζήσαμε τραγικές στιγμές σ' αυτό το χώρο και είμαστε μάρτυρες πολλών αδικιών που διαπράχθηκαν σε βάρος πολλών πολιτών αυτού του τόπου.

Καλώ τη Βουλή, καλώ τους εαυτούς μας να αγωνιστούμε, ώστε αυτά τα οποία ο κ. Μαρκίδης σήμερα τόσο ευοίωνα μας παρουσίασε, να υλοποιηθούν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε. Πρώτ' απ' όλα θέλω να πω απερίφραστα ότι συμφωνώ απόλυτα με τις θέσεις του κ. Μαρκίδη, όπως τις έχει θέσει από το βήμα της Βουλής. Εκείνο που με ανησυχεί είναι αν πράγματι αυτές οι θέσεις είναι οι θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού και αν πράγματι αυτή η πρόθεση θα υλοποιηθεί. Γιατί; Αν πράγματι η πρόθεση είναι να μπούμε στις σωστές διαδικασίες, ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης μίλησε περί της προθέσεως του Προέδρου ...

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Δεν ξέρω. Πρόθεση Προέδρου, δεν ξέρω. Μιλά εκ μέρους του Προέδρου ή εκ μέρους του Δημοκρατικού Συναγερμού; Διότι "δαμέ εσαντανωθήκαμε". Τι εκπροσωπούμε; Ποιος εκπροσωπεί τον Πρόεδρο, ποιος το Δημοκρατικό Συναγερμό; Δεν ξέρω τι γίνεται. Εν πάση περιπτώσει. Πιστεύω ότι ο Υπουργός Υγείας εκπροσωπεί περισσότερο τον Πρόεδρο από τον κ. Μαρκίδη, αφού είναι Υπουργός του, και όταν ήρθε στη Βουλή τι μας είπε; Δε μας είπε ότι θα σταματήσει να παίρνει εξαμηνιαίους; Έστειλε εδώ στη Βουλή να πάρει άλλους σαράντα δύο εξαμηνιαίους. Δηλαδή, εδώ δε λύσαμε το πρόβλημα των πενήντα επτά εξαμηνιαίων και αντί να πάμε με σωστές διαδικασίες, όπως πολύ σωστά λέει ο κ. Μαρκίδης και συμφωνώ απόλυτα μαζί του, πάμε να πιάσουμε και άλλους εξαμηνιαίους. Δηλαδή, πάμε να θυματοποιήσουμε -αν αυτοί οι πενήντα επτά είναι θύματα- και άλλους.

Εκείνο που θέλω να πω δηλαδή είναι ότι, αν πράγματι όλα αυτά που είπε ο κ. Μαρκίδης πρόκειται να υλοποιηθούν, πιστεύω ότι θα μας βρούν σύμφωνους, για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε, ούτως ώστε να επικρατήσει η αξιοκρατία σε αυτό τον τόπο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου. Δικαιούνται και οι Γραμματείς, κύριε Μαρκίδη.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα είμαι πολύ σύντομος. Όμως πρέπει να σχολιάσω κάτι, πρέπει να αναφερθώ στο θέμα της αξιοκρατίας αναφορικά με το θέμα το οποίο συζητούμε στη Βουλή. Χαιρετίζουμε τις δηλώσεις του Αναπληρωτή Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού και για τις προθέσεις του Προέδρου, αλλά και για την προσπάθεια για να λυθεί αυτό το σοβαρό πρόβλημα των εκτάκτων. Όμως, κύριε Πρόεδρε, τους μήνες αυτούς που έχουμε τη νέα κυβέρνηση ...

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Θέμα τάξης, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, παρακαλώ.

Ρ. ΚΑΤΣΕΛΛΗ:

Νομίζω ότι η Βουλή έμεινε χωρίς Γραμματέα και πρέπει κάποιος από τους συναδέλφους να πάει, για να μη μείνει άδεια η θέση του Γραμματέα.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Παπαρές ανέρχεται και καταλαμβάνει τη θέση του Γραμματέα.)

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν η πρόθεση της κυβέρνησης είναι αυτή που ανέφερε ο συνάδελφος κ. Μαρκίδης, διερωτώμαι πώς συμβιβάζεται η δήλωση του αρμόδιου Υπουργού για το θέμα που συζητούμε "το μέσο είμαι εγώ". Αυτή ήταν η δήλωση αναφορικά με πρόσληψη είτε ωρομισθίων είτε έκτακτων υπαλλήλων. Και αντιλαμβάνεστε ότι αυτή η δήλωση τουλάχιστον ήταν ατυχής.

Εμείς θα χαιρετίσουμε οποιαδήποτε ενέργεια της κυβέρνησης, για να ουσιαστικοποιήσει, αν θέλετε, την αξιοκρατία, της οποίας όλες οι πλευρές της Βουλής θέλουν την εφαρμογή. Αλλά μέχρι που οι σκέψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας θα γίνουν είτε νομοσχέδιο είτε οτιδήποτε άλλο, για να έρθουν να τύχουν της νομοθετικής κάλυψης, περιμένουμε από την κυβέρνηση πράξεις που ουσιαστικά να μην προκαλούν.

Και από εδώ, από την αίθουσα αυτή της Βουλής, πολύ πρόσφατα ακούστηκε και κάτι άλλο από ένα συνάδελφο άλλου κόμματος, συγκυβερνώντος κόμματος: "Ναι, δε φέραμε τα σχέδια υπηρεσίας κάποιας θέσης Γενικού Διευθυντή για να εγκριθούν, γιατί εννά βολευτεί ο δικός μας. Βολέψατε εσείς το δικό σας, τώρα εν η σειρά μας να βολέψουμε το δικό μας". Αυτά όλα δε μαρτυρούν αξιοκρατία, αλλά ακριβώς το αντίθετο. Μακάρι, και θα χαιρετίσουμε, όπως είπα, οποιαδήποτε ενέργεια της κυβέρνησης για να θεσμοποιήσει την αξιοκρατία και τη συνταγματική τάξη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Και εσείς και ο κ. Θεοδώρου και εγώ γνωρίζουμε τον κ. Μανώλη Χριστοφίδη και το πηγαίο χιούμορ το οποίο έχει. Και γνωρίζετε πολύ καλά ότι αυτή τη φράση που είπε δεν την εννοούσε κατά κυριολεξία. Εννοούσε ο άνθρωπος ότι εγώ είμαι το εχέγγυο της αξιοκρατίας. Δεν εννοούσε ότι είναι μέσο προς αναξιοκρατία.

Τώρα, αν είναι ατυχής ή δεν είναι ατυχής μια φράση ενός Υπουργού, δεν είναι θέμα να δημιουργούμε εδώ πολιτικό θέμα, ιδιαίτερα, όταν γνωρίζετε ότι τελείως διαφορετικό ήταν και το πνεύμα και το νόημά του.

Εν πάση περιπτώσει, μιλούμε για ανθρώπους οι οποίοι προσλήφθηκαν το 1985 ή το 1986 ή το 1987. Η κυβέρνηση Κληρίδη ανήλθε στην εξουσία το Φεβρουάριο του 1993. Με άλλα λόγια, όταν ανήλθε αυτή η κυβέρνηση στην εξουσία, τα συμβόλαια αυτών των ανθρώπων είχαν ήδη ανανεωθεί πέντε, έξι, επτά, οκτώ, δέκα φορές. Και τώρα έχουν ανανεωθεί εντέκατη και δωδέκατη φορά. Και υποβάλλουμε όλοι μας ένα κοινό αίτημα προς την Εκτελεστική Εξουσία ότι είναι τόσος ο χρόνος που παρήλθε, που είναι καιρός να πάψουν να αισθάνονται την ανασφάλεια την οποία αισθάνονται και να βρεθεί ένας τρόπος μονιμοποιήσεως διά νόμου. Αλλά πρόσθεσα και προσθέτω. Από εδώ και στο εξής -και έπρεπε να το προσθέτατε εσείς αυτό και όχι εμείς- να μην επιτρέπεται στην οποιαδήποτε Εκτελεστική Εξουσία είτε Πρόεδρος είναι ο Κληρίδης είτε οποιοσδήποτε άλλος να παρακάμπτει την ουσία, τις διαδικασίες πρόσληψης της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας με τη μέθοδο των συμβολαίων και την κατά φαντασία δημιουργία κεκτημένων δήθεν δικαιωμάτων. Είναι αυτή την πορεία που πρέπει να σταματήσουμε ομόφωνα, ανεξάρτητα από το ποια είναι η κυβέρνηση. Και αυτό ήταν το πνεύμα της ομιλίας μου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λίγο επί προσωπικού θέματος. Επειδή ο αγαπητός συνάδελφος ανακριβολόγησε αναφορικά με τις δηλώσεις του Υπουργού, εγώ δεν έκανα νύξη καθόλου. Ούτε άμεση ούτε έμμεση, ούτε είπα εγώ αν ο Υπουργός ή καλώς είπε για το ότι "εγώ είμαι το μέσο" κ.λπ. Δεν έκαμα καμιά αναφορά.

Και με την ευκαιρία, αφού πήρα το λόγο, λέγω ότι συμφωνώ με το πνεύμα το οποίο αποδίδει ο κ. Μαρκίδης στον κ. Υπουργό. Μάλιστα, έτσι το αντιλαμβάνομαι και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ιωαννίδης, παρακαλώ.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς θέλουμε να υποστηρίξουμε όσα έχουν λεχθεί από τον κ. Μαρκίδη για το θέμα των προσλήψεων. Δηλαδή, υποστηρίζουμε και εμείς ότι θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι για μονιμοποίηση των συμβασιούχων είτε κατά δεκαπενθήμερο είτε με εξάμηνα συμβόλαια και από τώρα και στο εξής θα πρέπει οπωσδήποτε να ακολουθούνται οι διαδικασίες για τα θέματα των προσλήψεων.

Γι' αυτό που είπε ο κ. Παπαγεωργίου για το συνάδελφο Πιττοκοπίτη νομίζω είναι παρεξήγηση. Εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα υποστηρίζουμε, όπως είπα, τις νόμιμες και συνταγματικές διαδικασίες για το θέμα όλων των προσλήψεων.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ακόμα μια 'Εκθεση -φαίνεται ήταν η μέρα της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας σήμερα- αλλά, επειδή οι επόμενες συνεδριάσεις της Βουλής είναι βαρυφορτωμένες και επειδή ο συνάδελφος κ. Παπαρές έχει κατόπιν μόχθου μελετήσει το θέμα και θέλει να κάμει ορισμένες εισηγήσεις για το θέμα του εχινόκοκκου, αλλά θα παραλείψει τις δύο πρώτες εισαγωγικές σελίδες της ομιλίας του και απλώς θα περιοριστεί στις εισηγήσεις, που είναι μιάμιση παράγραφος ή κάτι τέτοιο, εισηγούμαι να θεωρηθεί η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας, η οποία είναι ομόφωνη, αναγνωσθείσα, να δοθεί ο λόγος στον κ. Παπαρέ και βεβαίως σε οποιοδήποτε άλλο συνάδελφο, αλλά είναι ζήτημα δέκα λεπτών να το κάνουμε και αυτό το θέμα και μετά να κλείσουμε.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Δε μίλησα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εντάξει, κύριε Ιωαννίδη. Για να τελειώσουμε με την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας σήμερα.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εγώ παραιτούμαι, κύριε Πρόεδρε.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Ο κ. Θεοδώρου μίλησε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι η συζήτηση επί του προηγούμενου θέματος, που ήταν μπροστά μας, έχει φτάσει στο τέλος της. Επισημαίνεται η ομόφωνη πρόταση της Επιτροπής, όπως οι εν λόγω γιατροί, που είναι επί εξημηνιαίας βάσεως, μονιμοποιηθούν το ταχύτερο δυνατό. Βεβαίως, θίγηκαν εδώ θέματα ευρύτερης σημασίας που αφορούν ζητήματα προσλήψεως στο δημόσιο τομέα. Αυτά είναι ανοικτά προς συζήτηση και προς περαιτέρω διερεύνηση.

Εφόσον υπάρχει αυτή τη στιγμή παράκληση να προχωρήσουμε και στο επόμενο θέμα, το οποίο ελπίζεται να κλείσει σε δέκα λεπτά, θεωρείται ότι η Έκθεση έχει διαβαστεί.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1) "Η ΡΑΓΔΑΙΑ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΟΥ, Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ" ΚΑΙ 2) "Η ΕΠΑΝΕΜΦΑΝΙΣΗ ΤΟΥ ΕΧΙΝΟΚΟΚΚΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ"

Παρόντες:

Αλέκος Μαρκίδης, Πρόεδρος
Ανδρέας Παρισινός
Τιμής Ευθυμίου
Δώρος Χριστοδουλίδης
Λώρης Λυσιώτης
Δημήτρης Κοντίδης
Ιωάννης Ιωαννίδης
Οδυσσέας Δημητρίου
Δώρος Θεοδώρου

Τα πιο πάνω θέματα γράφτηκαν στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας από τους Βουλευτές κυρίους Δώρο Θεοδώρου και Ιωάννη Ιωαννίδη και εξετάστηκαν αυτεπάγγελτα από την Επιτροπή σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 24 Μαρτίου και στις 21 Απριλίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι των Υπουργείων Υγείας, Εσωτερικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, καθώς και εκπρόσωποι της Κυπριακής Εταιρείας Προστασίας Ζώων και του Συνδέσμου Προστασίας Ζώων "Η κιβωτός".

Κατά την εισαγωγή των υπό συζήτηση θεμάτων στην Επιτροπή οι εισηγητές έκαμαν ιστορική αναδρομή αναφέροντας πως η ασθένεια του εχινόκοκκου, που είναι θανατηφόρα, βρισκόταν σε έξαρση κατά τη δεκαετία του 1970, τέθηκε όμως υπό έλεγχο με την εκστρατεία καταπολέμησής της που πραγματοποιήθηκε βάσει σχεδίου, που έθεσε σε εφαρμογή η κυβέρνηση και το οποίο έληξε το 1985.

Παραθέτοντας στοιχεία στην Επιτροπή οι ίδιοι Βουλευτές δήλωσαν πως ο εχινόκοκκος είναι παρασιτική ασθένεια, που παρουσιάζεται στον άνθρωπο και τα θηλαστικά ζώα (πρόβατα, βόδια, χοίρους κ.ά.) με τη μορφή κύστεων και μεταδίδεται από το σκύλο, ο οποίος μολύνεται τρώγοντας σπλάχνα μολυσμένων ζώων.

Οι ίδιοι Βουλευτές πληροφόρησαν την Επιτροπή πως από τα στοιχεία που συγκέντρωσαν διαπίστωσαν πως η ασθένεια βρίσκεται σήμερα και πάλι σε έξαρση, αφού είκοσι άνθρωποι το χρόνο προσβάλλονται από αυτή, ενώ σε σαράντα οκτώ χωριά της ελεύθερης Κύπρου έχουν βρεθεί μολυσμένα ζώα. Παρατήρησαν ακόμα πως η ασθένεια, εκτός από τις επιπτώσεις που έχει στην υγεία του ανθρώπου, επηρεάζει και την οικονομία, αφού προκαλεί μείωση της κρεατοπαραγωγής και της γαλακτοπαραγωγής, εξυπακούει πέταμα των εντοσθίων των ζώων και έχει επιπροσθέτως δυσμενείς επιπτώσεις και στον τουρισμό.

Τέλος, από τους εισηγητές των πιο πάνω θεμάτων ζητήθηκε η λήψη των αναγκαίων μέτρων για την καταστολή της ασθένειας, όπως είναι ο έλεγχος των σκύλων και των σφαγείων και η διαφώτιση του κοινού, με την εφαρμογή συντονισμένου προγράμματος από όλες τις εμπλεκόμενες κυβερνητικές υπηρεσίες.

Οι εκπρόσωποι των κυβερνητικών υπηρεσιών που παρευρέθηκαν στην Επιτροπή συμφώνησαν πως ο εχινόκοκκος είναι μια σοβαρή ασθένεια, δήλωσαν όμως πως αυτή δε βρίσκεται σε έξαρση, παρά μόνο παρουσιάζονται μερικά σποραδικά κρούσματα, τα οποία τίθενται υπό έλεγχο και προέρχονται κυρίως από τη νεκρή ζώνη ή προκαλούνται από το λαθρεμπόριο ζώων με τις κατεχόμενες περιοχές, καθώς και από τους αδέσποτους σκύλους.

Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν πως από το 1990 μέχρι σήμερα παρουσιάστηκαν σαράντα οκτώ περιστατικά εχινόκοκκου για τα οποία χρειάστηκε να γίνουν χειρουργικές επεμβάσεις. Από αυτά μόνο τα δεκατέσσερα ήταν νέα, ενώ τα υπόλοιπα ήταν παλιά κρούσματα, για τα οποία έγιναν ξανά χειρουργικές επεμβάσεις την εικοσαετία που πέρασε. Οι ίδιοι εκπρόσωποι δήλωσαν επίσης πως η σύγκριση του αριθμού των κρουσμάτων που σημειώνονται σήμερα με τους παλιούς αριθμούς δεν είναι ασφαλής τρόπος εξαγωγής συμπερασμάτων, όσον αφορά την τάση αύξησης ή μείωσης των κρουσμάτων, αφού σήμερα υπάρχουν πολλά μέσα διάγνωσης της ασθένειας που προηγουμένως δεν υπήρχαν.

Τέλος, οι ίδιοι εκπρόσωποι, αφού ανέφεραν στην Επιτροπή πως από τις επτακόσιες χιλιάδες των ζώων που σφάχθηκαν το 1993 μόνο τα σαράντα οκτώ βρέθηκαν μολυσμένα, δηλαδή το 0,5%, δήλωσαν πως η κυβέρνηση έθεσε σε εφαρμογή σχέδιο, το οποίο προβλέπει τον έλεγχο των νομίμως κατεχόμενων σκύλων και την εξόντωση των αδέσποτων σκύλων, την πάταξη του λαθρεμπορίου ζώων με τα κατεχόμενα, τον έλεγχο των κτηνοτροφικών υποστατικών και των σφαγείων, την ταφή ή την ασφαλή καταστροφή των πτωμάτων ή των εντοσθίων των ζώων και τη διαφώτιση του κοινού, σχέδιο που αναμένεται να έχει άμεσα και ευεργετικά αποτελέσματα.

Η εκπρόσωπος της Κυπριακής Εταιρείας Προστασίας Ζώων δήλωσε στην Επιτροπή πως ο εχινόκοκκος δεν ήταν ποτέ παρελθόν για την Κύπρο, παρόλο που περιορίστηκε ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του σχεδίου καταπολέμησής του, που έληξε το 1985. Τρεις χιλιάδες αδέσποτοι σκύλοι περιφέρονται σε κατοικημένες και ακατοίκητες περιοχές κατασπαράζοντας ψόφια ζώα, που τα βρίσκουν πεταμένα ή εγκαταλειμμένα έξω από κτηνοτροφικά υποστατικά, πολλά από τα οποία είναι ακατάλληλα να εκτρέφουν παραγωγικά ζώα. Οι σκύλοι αυτοί, ως αδέσποτοι που είναι, αποβάλλουν τα περιττώματά τους πάνω σε λαχανικά, που καταναλώνονται στη συνέχεια από το κοινό, με αποτέλεσμα να προσβάλλεται ο άνθρωπος από την ασθένεια του εχινόκοκκου.

Η ίδια εκπρόσωπος κατηγόρησε τις αρμόδιες αρχές ότι δεν παίρνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη του εχινόκοκκου και εισηγήθηκε την αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας για τον έλεγχο της κατοχής σκύλων, καθώς και την τροποποίησή της με σκοπό την επιβολή αυστηρότερων ποινών στους παραβάτες.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και όλες τις απόψεις που εκτέθηκαν ενώπιόν της, διαπιστώνει πως, παρόλο που η ασθένεια του εχινόκοκκου δε βρίσκεται σε έξαρση, όπως συνέβαινε κατά τη δεκαετία του 1970, εντούτοις αυτή δεν εξέλιπε, πράγμα που δεν επιτρέπει εφησυχασμό.

Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση την απόφαση της κυβέρνησης να εφαρμόσει σχέδιο για την καταπολέμηση του εχινόκοκκου, έχει όμως την άποψη πως τέτοια σχέδια δεν πρέπει να εφαρμόζονται περιστασιακά και εποχιακά, αλλά πρέπει να έχουν διαρκή εφαρμογή, ώστε να ελέγχονται συνεχώς για προληπτικούς λόγους οι παράγοντες που συντείνουν στην εκδήλωση της ασθένειας. Παράλληλα, πρέπει το κοινό να διαφωτίζεται επαρκώς, αλλά και να γίνει μελέτη σχετικά με το αν είναι αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός της υφιστάμενης νομοθεσίας, η οποία και θα πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά, ώστε να επέλθουν τα ποθούμενα αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να αφήσουμε λοιπόν τον εγγράψαντα το θέμα να το εισαγάγει.

Ο κ. Παπαρές.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Είμαστε εμείς που ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ο κ. Θεοδώρου παραιτήθηκε από το εισηγητικό του δικαίωμα.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Ο δεύτερος εισηγητής είμαι εγώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Ιωαννίδη.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Να μιλήσει ο γιατρός, όχι ο κ. Παπαρές.

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:

Είναι και θέματα Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κύριε Ευσταθίου.

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ο εχινόκοκκος και η εχινοκοκκίαση είχαν επιβλητική παρουσία στην Κύπρο μέχρι το 1971, οπότε και άρχισε μια αντιεχινοκοκκική εκστρατεία που, πιστεύουμε, ήταν αρκετά επιτυχής και έληξε το 1985. Προ της εκστρατείας είχαμε το 50% των αιγοπροβάτων μολυσμένα και δεκαοχτώ περιπτώσεις εχινοκοκκίασης το χρόνο στον άνθρωπο, οι οποίες χειρουργούνταν.

Τα τελευταία τρία χρόνια, από το 1990 μέχρι το 1993, αρχίσαμε πάλι να ανησυχούμε, γιατί παρουσιάστηκαν εξήντα περιπτώσεις εχινοκοκκίασης στον άνθρωπο, δηλαδή είκοσι περιπτώσεις το χρόνο περίπου, όσες και προ της εκστρατείας και επίσης σε σαράντα οκτώ χωριά της ελεύθερης Κύπρου βρέθηκαν αιγοπρόβατα μολυσμένα.

'Οταν το 1985 τέλειωσε η εκστρατεία εναντίον του εχινόκοκκου, φαίνεται ότι είχαν χαλαρώσει τα μέτρα και βρισκόμαστε σήμερα μπροστά στο φαινόμενο της επανεμφάνισης της εχινοκοκκίασης σε αρκετά ψηλό ποσοστό. Εξήντα περιπτώσεις, όπως είπα προηγουμένως, στον άνθρωπο που χειρουργήθηκαν τα τελευταία τρία χρόνια.

Κύριε Πρόεδρε, γνωρίζαμε ότι στην κατεχόμενη Κύπρο βρίσκεται σε έξαρση ο εχινόκοκκος και η εχινοκοκκίαση και γνωρίζαμε ότι ανά πάσα στιγμή μπορούσε να μεταφερθεί στις ελεύθερες περιοχές με πολλούς και διάφορους τρόπους. Με τον αέρα, τους αδέσποτους σκύλους, τα μολυσμένα ζώα. Γι' αυτό το λόγο έπρεπε να συνεχίσουμε τα προληπτικά μέτρα που είχαν εφαρμοστεί κατά την αντιεχινοκοκκική εκστρατεία.

Η εχινοκοκκίαση είχε και έχει σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία του λαού. Προσβάλλει όλα τα όργανα του ανθρώπου και πολλές φορές προκαλεί ακόμα και το θάνατο. Έχει λεχθεί ότι η εχινοκοκκίαση παίρνει το χαρακτήρα κακοήθους όγκου, γιατί μερικές φορές υποτροπιάζει και κάνει μεταστάσεις, όπως γίνεται και με τον κακοήθη όγκο. Έχει επιπτώσεις επίσης στην οικονομία του τόπου, με έξοδα για νοσήλια, χαμένα ημερομίσθια, μείωση της κρεατοπαραγωγής και της γαλακτοπαραγωγής και επίσης από την καταστροφή των εντοσθίων των ζώων.

Κύριε Πρόεδρε, όσα κονδύλια και αν χρειαστεί να ξοδευτούν εναντίον του εχινόκοκκου, θα μας επιστραφούν στο πολλαπλάσιο με τη διάσωση ανθρώπινων ζωών, την εξοικονόμηση χρημάτων από νοσήλια, καθώς και με τη μορφή κρέατος και γάλακτος υγιών ζώων.

Με την εκστρατεία οφείλουμε να θέσουμε υπό έλεγχο, πιστεύω, τους σκύλους, που είναι ο ενδιάμεσος ξενιστής, μέσω των οποίων μεταδίδεται το παράσιτο στον άνθρωπο και στα ζώα. Το σφαγείο της Κοφίνου δεν μπορεί να ικανοποιήσει όλη την ελεύθερη Κύπρο. Επιβάλλεται να δημιουργηθούν και άλλα σύγχρονα σφαγεία για εξυπηρέτηση όλης της Κύπρου. Μέχρις ότου γίνει αυτό, οφείλουμε να αυξήσουμε τον έλεγχο στα σφαγεία των χωριών και να επιβάλλονται αυστηρές ποινές στους παρανομούντες.

Να διερευνήσουμε κατά πόσο μπορεί να εφαρμοστεί ένα κοινό πρόγραμμα με τους Τουρκοκυπρίους, αν έχουν βέβαια την πολιτική βούληση να εφαρμόσουν κοινά μέτρα. Τέλος, κύριε Πρόεδρε, οφείλουμε να λάβουμε σοβαρά υπόψη τις επιπτώσεις που θα έχουμε στον τουρισμό, αν δεν ενεργήσουμε έγκαιρα, ώστε να εξαλείψουμε τον εχινόκοκκο και να ελαχιστοποιήσουμε τους κινδύνους. Επαναλαμβάνω ότι πρέπει να διατεθούν χρήματα για μια πραγματική σταυροφορία εναντίον του εχινόκοκκου, αν θέλουμε βέβαια να περηφανευόμαστε ότι η εχινοκοκκίαση είναι μια από τις αρρώστιες που η Κύπρος με σωστά προληπτικά μέτρα κατόρθωσε να δαμάσει, όπως παλιότερα είχε δαμάσει την ελονοσία και σήμερα τη μεσογειακή αναιμία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι η Έκθεση πάνω σε αυτό το θέμα είναι ομόφωνη.

Ο κ. Παπαρές.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα συμμορφωθώ με όσα είπε ο κ. Μαρκίδης. Αφού κατέθεσα την ομιλία μου για τα πρακτικά, θα αποφύγω τον πρόλογο και τις επισημάνσεις και θα μπω απευθείας στις εισηγήσεις.

(Η ομιλία του κ. Παπαρέ ακολουθεί όπως ενσωματώθηκε ολόκληρη στα πρακτικά.)

Υπήρχε και εξακολουθεί να υπάρχει στη συνείδηση του λαού η άποψη ότι η ασθένεια του εχινόκοκκου που βρισκόταν σε έξαρση στα πρώτα χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας έπαψε να υπάρχει. Η συστηματική καταπολέμηση των αιτίων που την προκαλούσε και η στενή παρακολούθηση και θεραπεία της ασθένειας βάσει σχεδίου που έθεσε σε εφαρμογή τότε η κυβέρνηση έφεραν λαμπρά αποτελέσματα. Για μερικές δεκαετίες η Κύπρος ήταν καθαρή από τη μολυσματική και θανατηφόρα αυτή ασθένεια.

Με έκπληξη πληροφορούμαστε τώρα ότι η σοβαρή αυτή ασθένεια άρχισε τελευταία να επανεμφανίζεται σε ορισμένες περιοχές της Κύπρου. Η κυριότερη αιτία αυτών των κρουσμάτων, σύμφωνα με την 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας, προέρχεται από τη νεκρή ζώνη ή προκαλείται από το λαθρεμπόριο ζώων με τις κατεχόμενες περιοχές, καθώς και από τους αδέσποτους σκύλους. Τα κρούσματα είναι σποραδικά και εύκολα τίθενται υπό έλεγχο σύμφωνα με την κυβερνητική πλευρά.

Συμφωνώ ότι μερικά από τα κρούσματα προέρχονται από τη λαθραία εισαγωγή ζώων από τις τουρκοκρατούμενες περιοχές στις ελεύθερες περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτό το λαθρεμπόριο ζώων θα πρέπει να παταχθεί και οι λαθρέμποροι πρέπει να καταδικάζονται παραδειγματικά. Χρέος όλων μας είναι να βοηθήσουμε, ώστε να σταματήσει αυτό το αισχρό φαινόμενο. 'Ομως δεν είναι μόνο ο πιο πάνω λόγος που ξανάφερε τον εχινόκοκκο πίσω. Πιστεύω πως ένας εξίσου σοβαρός λόγος για την επανεμφάνιση του εχινόκοκκου είναι και η σφαγή ζώων εκτός σφαγείων σε διάφορες περιοχές της Κύπρου.

Λόγω τελών στο Κεντρικό Σφαγείο Κοφίνου ή λόγω κάποιας ταλαιπωρίας από τη μεταφορά των ζώων προς το σφαγείο Κοφίνου και μέχρι τη διανομή των κρεάτων στα κρεοπωλεία, μερικοί ανεύθυνοι σφάζουν τα ζώα τους σε ανοικτούς χώρους και αφήνουν εκτεθειμένα τα εντόσθιά τους, βορά στους αδέσποτους σκύλους.

Ακριβώς το ίδιο συμβαίνει και σε αρκετά χωριά που δεν έχουν κοινοτικά σφαγεία και που δεν καλύπτονται από το Κεντρικό Σφαγείο της Κοφίνου. Οι πιο πάνω πράξεις είναι απαράδεκτες, διότι, εκτός του φόβου της εξάπλωσης του εχινόκοκκου ή άλλων ασθενειών, προκαλούν και ρύπανση του περιβάλλοντος.

Θα πρέπει η κυβέρνηση να μελετήσει σοβαρά αυτό το πρόβλημα και να λάβει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα, για να εκλείψει αυτό το φαινόμενο. Στα προσβεβλημένα ζώα από τον εχινόκοκκο δεν υπάρχει θεραπεία. Στον άνθρωπο χρησιμοποιείται χειρουργική αφαίρεση των κύστεων.

Η πρόληψη του εχινόκοκκου βασίζεται στα εξής:

(α) Καταγραφή των σκύλων και εξέτασή τους για την ύπαρξη ταινιών εχινόκοκκου.

(β) Εξόντωση των αδέσποτων σκύλων.

(γ) Παρεμπόδιση εισόδου των σκύλων στα σφαγεία ή τους χώρους που απορρίπτονται τα σπλάχνα των ζώων.

(δ) Βαθύ θάψιμο των ζώων που ψοφούν ή των σπλάχνων τους που απορρίπτονται μετά τη σφαγή.

(ε) Διαφώτιση του κοινού για τους κινδύνους που διατρέχει από τον εχινόκοκκο.

(στ) Πλύσιμο των λαχανικών και προστασία ιδιαίτερα των μικρών παιδιών από την επαφή τους με τους σκύλους.

Οι σκύλοι μολύνονται τρώγοντας τις κύστεις του εχινόκοκκου που βρίσκονται στα σπλάχνα των ζώων. Εκεί όπου υπάρχουν σκύλοι που έχουν επαφή με αιγοπρόβατα, εκεί αναμένεται να υπάρχει και σοβαρότερο πρόβλημα για την υγεία του ανθρώπου. Γι' αυτό οι σκύλοι που υπάρχουν στις μάντρες για την επιτήρηση των αιγοπροβάτων δεν πρέπει να αφήνονται ελεύθεροι μετά το μάντρισμα να περιφέρονται σε χώρους όπου απορρίπτονται νεκρά ζώα ή μολυσμένα σπλάχνα, επειδή αυτά αποτελούν τη σοβαρότερη πηγή μόλυνσης που διαιωνίζει τον κύκλο ζωής του παράσιτου.

Οι αδέσποτοι σκύλοι αποτελούν ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα στην εξάπλωση του εχινόκοκκου, ιδιαίτερα με τις συνθήκες που επικρατούν μετά την τουρκική εισβολή. Το μήκος της νεκρής ζώνης εκτείνεται σε δεκάδες χιλιόμετρα και είναι δυνατό να μπαινοβγαίνουν καθημερινά εκατοντάδες σκύλοι που εύκολα μπορούν να μολυνθούν στις τουρκοκρατούμενες περιοχές, όπου ο εχινόκοκκος ενδημεί. Και ένας μολυσμένος σκύλος με ελαφρά μόλυνση μπορεί να σκορπίσει στο χώρο που περιφέρεται, σύμφωνα με κάποια έκθεση του Τμήματος Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ένα εκατομμύριο αυγά την εβδομάδα, γι' αυτό και ο κίνδυνος μόλυνσης ανθρώπων ή ζώων που διακινούνται στον ίδιο χώρο είναι πολύ μεγάλος.

Για να καταπολεμηθεί η ασθένεια του εχινόκοκκου χρειάζεται να γίνουν τα ακόλουθα πράγματα, που ασφαλώς γίνονται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες:

1. Καταγραφή των σκύλων, για να μπορέσουμε να εντοπίσουμε τους αδέσποτους. Η πληρωμή τελών αποθαρρύνει τη διατήρηση πολλών σκύλων. Με την καταγραφή δημιουργείται αρχείο για τους οικιακούς, κυνηγετικούς και ποιμενικούς σκύλους.
2. Έλεγχος των σκύλων, ο οποίος να περιλαμβάνει την καταστροφή των αδέσποτων σκύλων, καθώς και την εξέτασή τους για την παρουσία ταινιών εχινόκοκκου.
3. Έλεγχος των σφαγείων για ασφαλή καταστροφή των κύστεων των σπλάχνων. Τα σφαγεία πρέπει να είναι περιφραγμένα, για να μην μπαίνουν οι σκύλοι μέσα, και να διαθέτουν χώρους για την καταστροφή των σπλάχνων.
4. Έλεγχος στη διατροφή των σκύλων. Ποτέ ωμό κρέας, ποτέ σπλάχνα ζώων.
5. Καταστροφή των νεκρών ζώων με αποτέφρωση ή με βαθιά ταφή.
6. Διαφώτιση του κοινού με διαλέξεις, ταινίες, διαφάνειες, φυλλάδια σε οργανωμένα σύνολα, κοινότητες, σχολεία, συλλόγους, οργανώσεις κ.λπ.

Πρέπει να παραδεχτούμε ότι η κυβέρνηση παρακολουθεί πολύ στενά την όλη κατάσταση. Η έκθεση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών από την 1η Ιανουαρίου 1994 μέχρι τις 30 Απριλίου 1994 λέει ότι εξετάστηκαν τρεις χιλιάδες εννιακόσιοι τριάντα τέσσερις σκύλοι για εχινόκοκκο. Από τον πιο πάνω αριθμό, μόνο τρεις περιπτώσεις

εχινόκοκκου επισημάνθηκαν σε ολόκληρη την Κύπρο. Στην ίδια περίοδο εξοντώθηκαν διακόσιοι εξήντα εννιά αδέσποτοι σκύλοι και καταστράφηκαν ενενήντα τρία πτώματα ζώων. Επισημάνθηκαν επίσης στην αυτή περίοδο δεκατέσσερις αγελάδες και σαράντα αιγοπρόβατα μολυσμένα με κύστεις εχινόκοκκου, καθώς και τριάντα επτά αιγοπρόβατα με κυστυκέρπωση.

Για ολόκληρο το 1993, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, εξετάστηκαν για εχινόκοκκο δύο χιλιάδες τετρακόσιοι ενενήντα ένας σκύλοι και βρέθηκαν μολυσμένοι δεκαέξι. Φαίνεται από τους πιο πάνω αριθμούς ότι μεγάλη έξαρση εχινόκοκκου στην Κύπρο δεν υπάρχει, τουλάχιστον μέχρι σήμερα. Έστω όμως και με τις δεκαεννέα περιπτώσεις εχινόκοκκου τους τελευταίους δεκαέξι μήνες φαίνεται ότι παρόλες τις προσπάθειες των αρμοδίων για εξάλειψη της ασθένειας, εντούτοις αυτή δεν εξέλιπε, πράγμα που δεν επιτρέπει εφησυχασμό και ικανοποίηση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών.

Η προσπάθεια για την καταπολέμησή του πρέπει να είναι εντατική και συνεχής. Ο προληπτικός έλεγχος και η διαφώτιση του κοινού δεν πρέπει να σταματήσουν, αλλά να συνεχίσουν μέχρι η ασθένεια αυτή να εκλείψει τελείως από τον τόπο μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά η ομιλία του κ. Παπαρέ ήταν πολύ κατατοπιστική. Οι στατιστικές που παρουσίασε ο κ. Παπαρές πράγματι μας έχουν ενθουσιάσει όλους. Εισηγούμαι η ομιλία του να σταλεί στους αρμοδίους, για να τύχει περαιτέρω μεταχειρίσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου μόνο να προσθέσω ότι μια από τις αιτίες έξαρσης του εχινόκοκκου είναι και το λαθρεμπόριο ζώων που γίνεται καθημερινά από τα κατεχόμενα, εκτός από τους σκύλους τους αδέσποτους που έρχονται από τα κατεχόμενα. Γι' αυτό θα πρέπει η κυβέρνηση να λάβει τα μέτρα της, ώστε να εξαλειφθεί ή να περιοριστεί στο ελάχιστο, αν είναι δυνατό, το λαθρεμπόριο των ζώων. Μια άλλη αιτία είναι το ότι αυτά τα ζώα που έρχονται λαθραία από τα κατεχόμενα δυστυχώς δε σφάζονται ούτε στο σφαγείο, όπου γίνεται ο έλεγχος για τον εχινόκοκκο, και είναι μια από τις κύριες αιτίες για εξάπλωση του εχινόκοκκου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θεωρώ ότι είναι ομόφωνη η άποψη της Βουλής στο ότι θα πρέπει να ληφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα για την καταπολέμηση αυτής της ασθένειας του εχινόκοκκου και νομίζω ότι και η Έκθεση της Επιτροπής και οι ομιλίες θα αποτελέσουν καθοδηγητικό στοιχείο για τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα και υπηρεσίες.

Νομίζω ότι δεν μπορούμε να προχωρήσουμε σε άλλα θέματα του Κεφαλαίου Δ'.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 30 Ιουνίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
2) Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1994.
3) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1994.
4) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1994.
5) Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994.
6) Ο Περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1994.
7) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.
8) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
9) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
10) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
11) Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
12) Ο περί Εξωτερικών Δανείων προς την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.
13) Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).
14) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
15) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
16) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
17) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1993.
18) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1993.
19) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1993.
20) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1994.
21) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994.
22) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994.
23) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994.
24) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1994.

25) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1994.

26) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994.

27) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

28) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 12) του 1994.

29) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 13) του 1994.

30) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 14) του 1994.

31) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 15) του 1994.

32) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 16) του 1994.

33) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

34) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

35) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994.

36) Ο περί Απόδειξης (Αρχεία και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές) Νόμος του 1993.

37) Ο περί της Ίδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμος του 1992.

38) Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Αγαθών Νόμος του 1992.

39) Ο περί Υιοθεσίας Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

40) Ο περί Υιοθεσίας Νόμος του 1993.

41) Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1994.

42) Ο περί Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

43) Οι περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

44) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1994.

45) Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Μεταπτυχιακές Σπουδές) Κανονισμοί του 1994.

46) Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

47) Οι περί Λαχείου Προνοίας Κανονισμοί του 1994.

48) Οι περί Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι απόδημοι στο εξωτερικό".

   (Θέμα εγγραφέν από τους Βουλευτές κυρίους Λυ. Παπαρέ και Δ. Συλλούρη). (19.9.1991).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Ο πλημμελής φυτοϋγειονομικός έλεγχος, η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών και οι επιπτώσεις στην οικονομία".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (28.5.1992).

5) Έκθεση για τις Εργασίες της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Πράσινη Γραμμή από τον Οκτώβριο του 1992 μέχρι και τον Ιούλιο του 1993.

6) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που αναφέρεται ως "Η επέμβαση στην κοίτη του ποταμού 'Μαυροκόλυμπου' πίσω από το χωριό Κοίλη και οι επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος). (1.2.1994).

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που αναφέρεται ως "Η σημερινή κατάσταση των δασών μας, η ανάγκη προστασίας τους και ο ρυθμός αναδάσωσης".

   (Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Χρ. Σολωμή και Δ. Ηλιάδη). (15.2.1994).

Κηρύσσω τη λήξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας.

('Ωρα λήξης: 7.27 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μάρκος
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Λυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Καλαϊτζιάν Λράμ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 20 του 1994.

2) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο με αριθμό 19 του 1994.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Συμβάσεως για τις Αστικές Πτυχές της Διεθνούς Απαγωγής Παιδιών (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Εκθέσεως Διαφημίσεων (Έλεγχος) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Ρ. Κατσελλή, Λ. Μαρκίδης, Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Σολωμής, Α. Χρίστου, Ν. Ρολάνδης, Ευ. Ευσταθίου, Α. Μούσκος, Γ. Ομήρου, Δ. Κοντίδης, Ν. Μουσιούττας) και αναβολή αυτής στην επόμενη συνεδρίαση.

6) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994", οι σύντομες αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Κοντίδης, Ν. Μουσιούττας, Α. Καράς, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Θεοδώρου, Ν. Πιττοκοπίτης) και ψήφισή της σε νόμο.

7) Έκθεση για τους κανονισμούς "Οι περί Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας - Θέσεις Κτηματολογικού Λειτουργού 1ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Κτηματολογικού Λειτουργού 2ης Τάξης (Χαρτογραφίας/Φωτολιθογραφίας), Ανώτερου Σχεδιαστή και Ανώτερου Φωτολιθογράφου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

8) Έκθεση για τους κανονισμούς "Οι περί Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Συμπληρωματική Ιατροφαρμακευτική Περίθαλψη για τους Υπαλλήλους, τους Συνταξιούχους και τους Εξαρτωμένους τους) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

9) Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

10) Ερωτήσεις Βουλευτών (Το αίτημα της κοινότητας Έμπας για παραχώρηση οικονομικής βοήθειας για αποπεράτωση της εκκλησίας της - Η καταβολή από το κράτος του ενός δευτέρου του χρηματικού ποσού που κατέβαλε η κοινότητα για την ανέγερση του δημόσιου νηπιαγωγείου - Ο δρόμος Πάφου-Πόλης- Στενής - Ο δρόμος Κόλπος των Κοραλλίων-Κάθηκα - Ο δρόμος Τίμης-Νοτάς-Αξύλου-Πενταλιάς-Παναγιάς - Η βελτίωση του δρόμου που αρχίζει από τον κύριο δρόμο Λεμεσού-Πάφου και οδηγεί προς τα χωριά Κελοκέδαρα, Σαλαμιού, Αρμίνου, Άγιος Νικόλαος - Η ασφαλτόστρωση του δρόμου Κουκλιών-Αρχιμανδρίτας- Μούσερε-Δοράς - Η ανέγερση αποδυτηρίων και κερκίδων μέσα στο κοινοτικό στάδιο Έμπας - Τα διάφορα προβλήματα του αεροδρομίου Πάφου - Η αποκατάσταση ομαλής λειτουργίας της ΣΠΕ Μοσφιλωτής - Η επιχορήγηση των αμπελουργών της Λεμεσού και Πάφου - Ο έλεγχος ακριβείας των διαφόρων μέτρων και σταθμών (ζυγαριές), που χρησιμοποιούνται στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα - Η καταβολή αποζημίωσης στην κ. Θεοδώρα Πούρου από την Αθηένου της οποίας η κατοικία μετατράπηκε σε φυλάκιο της Ειρηνευτικής Δύναμης των Ηνωμένων και υπέστη μεγάλες καταστροφές - Η εκτέλεση διάφορων έργων στον Κάμπο για την ασφάλεια των μαθητών του δημοτικού σχολείου - Η ίδρυση βιοτεχνικής και βιομηχανικής περιοχής στη Σολιά).

11) Έκθεση για το θέμα "Η ανάγκη εγκατάστασης Μονάδας κοβαλτίου για περίθαλψη καρκινοπαθών στο Νοσοκομείο Λεμεσού", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Ι. Ιωαννίδης, Δ. Κοντίδης) και έγκρισή της.

12) Έκθεση για το θέμα "Η ανάγκη λειτουργίας νοσοκομείου σύγχρονου και ικανού να ανταποκριθεί στις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες της περιοχής ελεύθερης Αμμοχώστου", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Α. Καράς, Σ. Χατζηγιάννης, Χρ. Μαυροκορδάτος, Ι. Ιωαννίδης) και έγκρισή της.

13) Έκθεση για το θέμα "Η μετατροπή των συμβολαίων των ιατρών και νοσοκόμων από εξάμηνα σε δεκαπενθήμερα, τα προβλήματα και οι ανωμαλίες που δημιουργούνται από αυτή την ενέργεια του Υπουργείου Υγείας", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που έγιναν (Δ. Κοντίδης, Α. Μαρκίδης, Δ. Θεοδώρου, Δ. Χριστοδουλίδης, Α. Καράς, Δ. Συλλούρης, Θ. Σοφοκλέους, Π. Παπαγεωργίου, Ρ. Κατσελλή, Ι. Ιωαννίδης) και έγκρισή της.

14) Έκθεση για το θέμα "Η ραγδαία εξάπλωση του εχινόκοκκου, ο κίνδυνος για την υγεία του λαού και οι ευθύνες της κυβέρνησης" και 2) "Η επανεμφάνιση του εχινόκοκκου στην Κύπρο και οι επεκτάσεις στην υγεία του λαού και στην οικονομία του τόπου", οι αγορεύσεις που έγιναν πάνω στο θέμα (Ι. Ιωαννίδης, Λυ. Παπαρές, Ευ. Ευσταθίου, Χρ. Μαυροκορδάτος) και έγκρισή της.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 30ής Ιουνίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.25 μ.μ.)

(Αρ. 36)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της συνεδρίας της Βουλής των Αντιπροσώπων. Παρακαλούνται οι έντιμοι κύριοι Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, κύριε Αναστασιάδη.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε. Αντιλαμβάνομαι ότι θα ακολουθήσουμε αυτό που συμφωνήθηκε μεταξύ όλων των πλευρών της Βουλής· αν δηλαδή και εφόσον πρόκειται περί ομοφώνου Εκθέσεως για νομοσχέδια, να μην αναγιγνώσκεται η 'Εκθεση, για να προχωρήσουμε πιο γρήγορα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολύ καλά. Εισερχόμαστε στη νομοθετική εργασία. Το πρώτο έτοιμο θέμα στην ημερήσια διάταξη είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1994".

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Ο προϋπολογισμός του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου για το 1994 κατατέθηκε στη Βουλή στις 9 Ιουνίου 1994 και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για μελέτη και υποβολή σχετικής Έκθεσης προς την ολομέλεια του Σώματος.

Η Επιτροπή μελέτησε τον προϋπολογισμό αυτό σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου.

Στον προϋπολογισμό του ΡΙΚ για το 1994 προβλέπονται έξοδα £18.606.355 και έσοδα £14.246.695.

Όπως ανέφερε ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, ο προϋπολογισμός του ΡΙΚ παρουσιάζεται φέτος ελλειμματικός κατά £6,5 εκ. περίπου, γεγονός που, κατά την άποψή του, οφείλεται στη μείωση της υποχρεωτικής εισφοράς προς το ΡΙΚ, αλλά και στην αύξηση του ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα μειωμένα έσοδα από εμπορικές διαφημίσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού προβληματίστηκε ιδιαίτερα για το αν ενδείκνυτο να αναβάλει την εξέταση και συζήτηση του προϋπολογισμού αυτού που κατατέθηκε ενώπιόν της πολύ καθυστερημένα για μετά τις θερινές διακοπές του Σώματος. Τελικά, η Επιτροπή με μοναδικό κριτήριο την τήρηση της νομιμότητας και την εύρυθμη λειτουργία του Οργανισμού, αποφάσισε να εισηγηθεί την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, καλώντας παράλληλα το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού να καταθέσει έγκαιρα και εν πάση περιπτώσει πριν το Νοέμβριο του 1994 τον επόμενο προϋπολογισμό του Οργανισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιον. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο του ΡΙΚ ποσού £18.606.355 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

'Ιδρυση και κατάργηση θέσεων. Πρώτος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας. Δεύτερο Μέρος. 'Αρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Τρίτος Πίνακας. 'Αρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 6 μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, Πρώτο και Δεύτερο Μέρος και Δεύτερο Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 6 μαζί με τον Πρώτο Πίνακα, Πρώτο και Δεύτερο Μέρος και Δεύτερο Πίνακα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δικαιολόγηση ψήφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

'Ηθελα να τονίσω ότι ψηφίζω υπέρ του νομοσχεδίου, υιοθετώντας πλήρως το σκεπτικό με το οποίο καταλήγει η 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής. Γι' αυτό και μόνο το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Επειδή έγινε νύξη, κύριε Πρόεδρε, για το σκεπτικό όπως εκφράζεται στην 'Εκθεση, πρέπει εδώ να παρατηρήσουμε ως κοινοβουλευτική ομάδα πως η δική μας θετική ψήφος δεν περιορίζεται μόνο στην τυπική διατύπωση, όπως αυτή παρουσιάζεται στην 'Εκθεση, άλλα είναι και ουσιαστικά θετική ψήφος. Απλώς για αποκατάσταση της πραγματικής μας θέσης, για να καταγραφεί και στα πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Ο προϋπολογισμός του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης για το 1994 κατατέθηκε στη Βουλή στις 2 Ιουνίου 1994 και παραπέμφθηκε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για μελέτη και υποβολή σχετικής 'Εκθεσης προς την ολομέλεια του Σώματος. Η Επιτροπή μελέτησε τον προϋπολογισμό αυτό σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρία αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης. Ο προϋπολογισμός του οργανισμού αυτού, όπως κατατέθηκε στη Βουλή, προβλέπει έσοδα ύψους £6.156.260, που προέρχονται κυρίως από τόκους, και έξοδα ύψους £5.533.170, που προγραμματίζεται να διατεθούν κυρίως για την καταβολή τόκων δανείων και αποδοχών προσωπικού, καθώς και για λειτουργικές δαπάνες και για την αγορά εξοπλισμού.

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού, η Επιτροπή είχε την ευκαιρία να ενημερωθεί γενικά πάνω στις δραστηριότητες του οργανισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε όλες τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου σε νόμο για την έγκριση του προϋπολογισμού του οργανισμού αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης ποσού £5.533.170 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

'Ιδρυση νέων θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. 'Αρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι το 6 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 6 μαζί με τον Πρώτο και Δεύτερο Πίνακα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων Κύπρου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός της Αρχής Λιμένων Κύπρου προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £13.821.000, που θα προέλθουν κυρίως από τα διάφορα λιμενικά δικαιώματα, και έξοδα ύψους £44.653.564. Το μεγαλύτερο μέρος του ποσού αυτού προορίζεται να διατεθεί για κεφαλαιουχικές δαπάνες, που αφορούν αναπτυξιακά έργα μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η υλοποίηση της πρώτης φάσης του ρυθμιστικού σχεδίου για την αναβάθμιση του λιμανιού της Λεμεσού.

Σύμφωνα με τους εισηγητές του νομοσχεδίου, το υπολογιζόμενο έλλειμμα θα καλυφθεί κατά το μεγαλύτερό του μέρος με δάνεια από το εξωτερικό και από ταμειακά πλεονάσματα προηγούμενων ετών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού προβληματίστηκε ιδιαίτερα για το αν ενδείκνυτο η μελέτη και έγκριση του προϋπολογισμού αυτού πριν τις θερινές διακοπές του Σώματος, δεδομένου ότι κατατέθηκε ενώπιόν της μόλις στα μέσα Ιουνίου, αποφάσισε τελικά να εισηγηθεί την έγκριση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο. Η Επιτροπή, καταλήγοντας στη θέση της αυτή, είχε ως μοναδικά κριτήρια την τήρηση της νομιμότητας και την εύρυθμη λειτουργία της Αρχής. Παράλληλα, η Επιτροπή αισθάνεται την ανάγκη να καλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Λιμένων να καταθέσει έγκαιρα τον επόμενο προϋπολογισμό της και εν πάση περιπτώσει όχι αργότερα από το Νοέμβριο του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι,

Αυτά τα οποία έχω να πω θα μπορούσα να τα πω από τη θέση μου, αλλά θα ήθελα να εκφράσω τη δυσαρέσκεια των συμπολιτών μου και να σχολιάσω τον τρόπο με τον οποίο η Αρχή Λιμένων αντιμετωπίζει το λιμάνι της πόλης μου.

Δεν μπορεί πραγματικά να διαφύγει της προσοχής μου και δεν μπορώ να μη διαμαρτυρηθώ απ' αυτό το βήμα για το γεγονός ότι τα εκάστοτε συμβούλια φάνηκαν ανίκανα να ανταποκριθούν στα προβλήματα του λιμανιού της Λάρνακας και φαίνεται να αδιαφορούν παντελώς για τα τρομερά αδιέξοδα στα οποία οδηγείται το λιμάνι αυτό, παρά τις πολλές και συνεχείς μας προειδοποιήσεις. Αυτή τους η πολιτική χαρακτηρίζεται από έλλειψη προβληματισμού για το μέλλον του λιμανιού, από μια πραγματική αδιαφορία για τη σημασία του λιμανιού στην ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη της Επαρχίας Λάρνακας και παραγνωρίζει τις κοινωνικές επιπτώσεις, τις οποίες θα έχει σε περίπτωση που το λιμάνι κλείσει, πάνω στους χίλιους περίπου εργαζόμενους σήμερα σ' αυτό το χώρο. Αποτέλεσμα: Η αδυναμία του λιμανιού όχι μόνο να εξυπηρετήσει τα νέα μεγάλα πλοία που άρχισαν ήδη να τροφοδοτούνται, αλλά και αυτά ακόμα τα επιβατικά, λόγω έλλειψης χώρου στα υφιστάμενα κρηπιδώματα. Δεν μπορεί, κύριοι συνάδελφοι, να εξυπηρετηθεί σήμερα πάνω από ένα πλοίο την ημέρα και βλέπουμε με αυτή την κατάσταση ένα κτίριο το οποίο έχει κτιστεί με χρήματα του δημοσίου, το οποίο στοίχισε ενάμισι εκατομμύριο λίρες -και αναφέρομαι στην αίθουσα επιβατών-να παραμένει σε αδράνεια. Θέλω να πιστεύω ότι η Αρχή Λιμένων θα προβληματιστεί έστω και τώρα για το τι θα κάνει και πώς θα προχωρήσει και να προγραμματίσει μια επέκταση του λιμανιού της Λάρνακας, για να μπορέσει το λιμάνι αυτό να επιβιώσει και μαζί της όλοι οι εργαζόμενοι.

Γι' αυτούς τους λόγους, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ως θέμα αρχής αλλά και ως έκφραση έντονης διαμαρτυρίας εγώ θα καταψηφίσω την έγκριση του προϋπολογισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης και μετά ο κ. Πρέντζας και ο κ. Δημητρίου.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Είναι με αγανάκτηση που μελετώντας τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων και συγκεκριμένα το άρθρο 3050, βλέπουμε να αναφέρεται σε "αναβάθμιση" του λιμανιού στην Πάφο, ενώ έπρεπε να αναφέρεται σε "παραμόρφωση" του λιμανιού στην Κάτω Πάφο.

Εδώ και ένα χρόνο, κύριε Πρόεδρε, με απόφαση της κυβέρνησης διορίστηκε ανεξάρτητη τεχνική επιτροπή από επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων και αυτή η επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε ότι χωρίς καμιά καθυστέρηση πρέπει να επαναφερθεί η αρμονική σχέση των κτιριακών εγκαταστάσεων που υπήρχαν στο λιμανάκι στην Κάτω Πάφο, γιατί με τον τρόπο που τις ανακαίνισαν και πρόσθεσαν για τη δημιουργία εστιατορίων και καφετεριών, καμιά σχέση δεν έχουν μεταξύ τους, ούτε με την κατεύθυνση που δίνει ο νόμος στην Αρχή Λιμένων, που αντί να ασχολείται με τα λιμάνια και τις θαλάσσιες μεταφορές, έχει εξειδικευτεί φαίνεται στη δημιουργία, όπως έχω αναφέρει, εστιατορίων και καφετεριών. Από τότε το Υπουργικό Συμβούλιο υιοθέτησε απόλυτα και ομόφωνα την απόφαση αυτής της τεχνικής επιτροπής, που παραπέμφθηκε ως εισήγηση του Υπουργικού Συμβουλίου προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Λιμένων, το οποίο και πάλι ομόφωνα αποφάσισε, χωρίς καμιά καθυστέρηση, να γίνουν νέες μελέτες, για να επαναφερθεί η αρμονία στο χώρο, όχι μόνο μέσα στα στενά όρια που βρίσκεται το λιμανάκι της Κάτω Πάφου, αλλά και στην ευρύτερη αρχαιολογική περιοχή, με την οποία, όπως είναι γνωστό, συνορεύει. Μάλιστα σ' αυτή την αρχαιολογική περιοχή, που βρίσκεται κάτω από την προστασία της ΟΥΝΕΣΚΟ, δημιουργείται πολύ σύντομα αρχαιολογικό πάρκο.

Γι' αυτούς τους λόγους, καλώ τον κάθε συνάδελφο και όλους μαζί και ειδικότερα καλώ εκείνους τους συναδέλφους που ασχολούνται με το περιβάλλον ή που πολλές φορές σηκώνουν τη φωνή τους για πολύ μικρότερα θέματα περιβάλλοντος - άλλες φορές συμφωνήσαμε, άλλες φορές διαφωνήσαμε- να αποδείξουμε ότι αυτή η Βουλή πράγματι σέβεται την πολιτιστική μας κληρονομιά και το φυσικό περιβάλλον. Γι' αυτό το λόγο δε θα ψηφίσουμε το άρθρο 3050 που αναφέρεται σε κατασκευαστικές εργασίες εκατών χιλιάδων λιρών, επιπλώσεις και εξοπλισμό πενήντα χιλιάδων και κατασκευαστικά σκιάδων, μέρος εργασιών, άλλες δεκαεπτά. Καλούμε δε το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Λιμένων να καταθέσει, χωρίς καμιά καθυστέρηση, κονδύλι-προϋπολογισμό για κατεδάφιση ή διόρθωση του κτίσματος, που έγινε έξω από κάθε σχέση με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής. Τελειώνοντας, θέλω να τονίσω ότι το λιμανάκι στην Κάτω Πάφο είναι η ιστορία της Πάφου και δε θα δεχθούμε σε καμιά περίπτωση και δε δίνουμε το δικαίωμα σε κανένα να παραχαράξει και να παραμορφώσει την ιστορία και τη φυσιογνωμία της Πάφου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε σήμερα μια σειρά από προϋπολογισμούς και πιστεύω ότι είναι δίκαιο και επιβεβλημένο να εκφράσουμε μια διαμαρτυρία, ότι δηλαδή οι προϋπολογισμοί -όσους έχουμε να εξετάσουμε σήμερα- κατατέθηκαν πολύ αργά, με τρόπο που δεν ήταν δυνατό να γίνει πραγματική, σε βάθος και διεξοδική μελέτη. Έτσι είναι εύλογο να ακούονται από το βήμα της Βουλής επιμέρους παρατηρήσεις για πτυχές των προϋπολογισμών από διάφορους συναδέλφους, ακριβώς γιατί δεν υπήρξε η ευχέρεια να γίνει η επεξεργασία, η οποία ήταν η οφειλόμενη. Και θα πρέπει με την έγκριση των προϋπολογισμών που έχουμε ενώπιόν μας να δώσουμε ένα μήνυμα και προς την Εκτελεστική Εξουσία και προς τα συμβούλια των ημικρατικών οργανισμών ότι δεν μπορεί να ροκανίζεται ο χρόνος και να έρχονται οι προϋπολογισμοί υπό συνθήκες πίεσης, έτσι που η Επιτροπή Οικονομικών να αναγκάζεται να διεξέλθει τρεις και πλέον δεκάδες νομοσχέδια, μεταξύ των οποίων περίπου δέκα προϋπολογισμούς ημικρατικών οργανισμών, μέσα σε μια συνεδρία. Διότι δεν υπάρχουν τα χρονικά περιθώρια, για να γίνει η πραγματική και ουσιαστική εργασία που οφείλουμε να κάμνουμε. Θα πρέπει να περάσει η απαίτηση ότι οι προϋπολογισμοί πρέπει να έρχονται στην ώρα τους, διαφορετικά να προβλεφθεί κάποια κύρωση γι' αυτούς που καθυστερούν.

Σε ό,τι αφορά ειδικά τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων, θα ήθελα να πω ότι συμμερίζομαι και την πικρία και την απογοήτευση του συνάδελφου Μούσκου για την αντιμετώπιση -και ασφαλώς και των Βουλευτών των υπόλοιπων που θα μιλήσουν και θα αναφερθούν στο ίδιο θέμα- και με τον τρόπο με τον οποίο η Αρχή Λιμένων αντιμετωπίζει το λιμάνι της Λάρνακας. Πραγματικά το λιμάνι σύρεται προς ευθανασία με την άρνηση να γίνουν τα αναγκαία έργα αναβάθμισής του, ώστε πραγματικά να είναι λειτουργήσιμο και να μπορεί να εκπληρώσει την αποστολή του.

Υπήρξε από πλευράς εργαζομένων στο λιμάνι της Λάρνακας γενναιότητα στην παραχώρηση δικαιωμάτων και ωφελημάτων που είχαν. Έκαμαν τις θυσίες με την ελπίδα ότι τουλάχιστον θα άρχιζε κάποιος προβληματισμός. Αντί προβληματισμού υπήρξε η επίμονη και χωρίς σκέψη -απερίσκεπτη συνεπώς- άρνηση να ασχοληθούν με το θέμα οι αρμόδιοι. Πιστεύω ότι δεν υπηρετείται το δημόσιο συμφέρον με τέτοια συμπεριφορά. Και πέραν του θέματος αυτού θα ήθελα να πω ότι η Αρχή Λιμένων αντιμετωπίζει προβλήματα αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού της, προβλήματα εκπαίδευσης, επανεκπαίδευσης και σωστής αξιοποίησης, για τα οποία υπήρξαν επισημάνσεις, για τα οποία υπήρξαν και αποφάσεις και σχεδιασμοί, οι οποίοι όμως έχουν εγκαταλειφθεί. Θα ανέφερα, έστω και διακινδυνεύοντας να θεωρηθεί ότι επιμένω συνεχώς στο ίδιο σημείο, την περίπτωση της επανεκπαίδευσης των φυλάκων του λιμανιού, κάτι το οποίο υπάρχει στις αποφάσεις της Αρχής Λιμένων, είναι δηλαδή ειλημμένη απόφαση. Δεν έγινε. Υπήρχε απόφαση για ενίσχυση του προσωπικού. Δεν έγινε. Έπειτα, κάθε τόσο ακούεται μεμψιμοιρία, ακούεται κριτική, καμιά φορά ακούεται και έντονη κριτική εναντίον των εργαζομένων. Δε γίνεται να στερούνται οι εργαζόμενοι των δυνανατοτήτων να κάμουν παραγωγικά και σωστά την εργασία τους και, αφού πρώτα εμποδίζονται, ύστερα να γίνονται και στόχος κριτικής, κατάκρισης, η οποία εκ των πραγμάτων βεβαίως είναι άδικη.

Γι' αυτό μαζί με την τοποθέτηση των προϋπολογισμών θα πρέπει οι παρατηρήσεις που έγιναν και που θα γίνουν να διαβιβαστούν στην Αρχή Λιμένων, να κληθεί να τις μελετήσει, να κληθεί να αντιμετωπίσει τις σκέψεις, τους προβληματισμούς των Μελών της Βουλής. Και σε ό,τι αφορά την Πάφο -χωρίς να έχω επαρκή γνώση του θέματος- αντιλαμβάνομαι ότι ο προβληματισμός αυτών που τους αφορά το θέμα δεν μπορεί να παραγνωρίζεται και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να προβληματίζει. Τα έργα γίνονται για τους πολίτες και τον πρώτο λόγο θα έπρεπε να τον είχαν οι δημότες της Πάφου, αν δηλαδή συγκατατίθενται, ως ποιο βαθμό συγκατατίθενται και ποιες τροποποιήσεις θέλουν. 'Αλλωστε το παράδειγμα της Λάρνακας με τη διαφοροποίηση της παραλίας, όπου η εκτεταμένη συζήτηση μας έφερε πολύ μακριά από τα αρχικά σχέδια του 'Αγγελου Δημητρίου, αλλά προς κάτι που περίπου είναι κοινώς αποδεκτό, θα μπορούσε λοιπόν αυτό το παράδειγμα να είναι διδακτικό και για άλλες περιπτώσεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μετά ο κ. Δημητρίου και μετά ο κ. Ομήρου.

Θ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχοντας υπόψη τις προεκλογικές εξαγγελίες του Προέδρου Κληρίδη, οι Λαρνακείς και όλοι οι οργανωμένοι φορείς, όπως σας ανέφερε και ο συνάδελφος Ανδρέας Μούσκος, ανέμεναν και ακόμα αναμένουν την πολιτική απόφαση της κυβέρνησης για την ουσιαστική αναβάθμιση του λιμανιού της πόλης, που θα του επιτρέψει όχι μόνο να παραμείνει στη ζωή, αλλά και να διευρύνει τις δραστηριότητές του αναζωογονώντας ολόκληρη την πόλη. Το πρόβλημα δεν είναι της Αρχής Λιμένων, είναι της κυβέρνησης. Ανησυχούμε, κύριε Πρόεδρε, διότι παρόλο που ήταν προεκλογική υπόσχεση του κ. Κληρίδη, αυτή η υπόσχεση δεν υπάρχει στις προγραμματικές δηλώσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας. Ελπίζουμε ότι είναι παράλειψη και όχι ενσυνείδητη ενέργεια. Εμείς θα ψηφίσουμε τα σχετικά κονδύλια για βελτιωτικά έργα στο λιμάνι Λάρνακας, τα οποία όμως δε θεωρούμε αρκετά.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Δημητρίου και μετά ο κ. Ομήρου.

Ο. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Από όσα έχουν λεχθεί από τους άλλους συνάδελφους που έχουν μιλήσει από τη Λάρνακα, είναι πλέον φανερό ότι υπάρχει μια έντονη αδικία σε βάρος της Λάρνακας. Είναι απόλυτα δικαιολογημένη αυτή η διαμαρτυρία που υπάρχει σήμερα ενώπιόν μας και ως Βουλευτής Λάρνακας δηλώνω επίσημα ότι αρνούμαι να ψηφίσω τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων και αυτό και οποιοδήποτε άλλο ενόσω είμαι στη Βουλή, αν αυτό το θέμα δεν εξεταστεί και δε δοθούν οι ανάλογες υποσχέσεις εκ μέρους της Αρχής Λιμένων ότι θα ενδιατρίψει υπεύθυνα πάνω στο θέμα της επέκτασης και επιβίωσης του λιμανιού της Λάρνακας. Εμείς απορρίπτουμε τη σκέψη ότι είναι καθαρά οικονομικό θέμα και αλίμονο δηλαδή αν στηρίζουμε τις θέσεις και τις αποφάσεις μας μόνο πάνω σε οικονομικά κριτήρια, πράγμα το οποίο έχει διαπράξει η Αρχή Λιμένων και η νυν και η προηγούμενη.

Πρόσφατα ο συνάδελφος κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου έφερε ενώπιον της Βουλής το θέμα για τους μελετητές που η κυβέρνηση κατά καιρούς συγκαλεί, για να εκφράσουν θέσεις και απόψεις, και πράγματι έχουμε στηριχθεί σε μια έκθεση του κ. Χιους, η οποία απορρίπτεται από άλλη έκθεση, που έχουν κάνει ειδικοί εμπειρογνώμονες στην Κύπρο, του κ. Ιάκωβου Αριστείδου και άλλων συνεργατών του. Αυτή η έκθεση -και είναι ενώπιόν μου- καταμαρτυρεί ότι παράφορα βγήκε το συμπέρασμα στο οποίο έχουν καταλήξει, ότι δηλαδή το λιμάνι της Λάρνακας είναι ασύμφορο και για το λόγο αυτό πρέπει να απορριφθεί η επέκτασή του. Με αυτό τον τρόπο προσέγγισης των λιμενικών πραγμάτων φθάσαμε στην περίπτωση να θεωρείται αντιοικονομική η υπό συζήτηση επέκταση του λιμανιού της Λάρνακας μόνο και μόνο γιατί θα υπάρξει -λένε- επαρκής δυναμικότητα στη Λεμεσό. Και η επαρκής δυναμικότητα του λιμανιού της Λεμεσού εξετάστηκε μετά που έγινε εισήγηση από τη Λάρνακα, για να διαμορφωθεί και να επεκταθεί το λιμάνι της Λάρνακας.

Σήμερα που αναμένουμε η Κύπρος να γίνει κέντρο διαμετακόμισης εμπορίου, σήμερα που ζητούμε η Κύπρος να βοηθηθεί με τις ναυτιλιακές επιχειρήσεις και τα άλλα μέσα και να καταστεί το κέντρο της Μεσογείου, βρισκόμαστε σ' αυτή τη δυσάρεστη θέση αντί να επεκτείνουμε, να αναμορφώνουμε και να διαμορφώνουμε τους χώρους που έχουμε και τα λιμάνια μας να τα κλείνουμε, διότι υπάρχουν δήθεν οικονομικά προβλήματα. Επίσης θα ήθελα να αναφέρω ότι η Επαρχία της Λάρνακας, όπως τονίζει εμφαντικότατα στην έκθεσή του ο κ. Αριστείδου, αλλά και η υπόλοιπη Κύπρος έχει να ωφεληθεί περισσότερο από την ύπαρξη του λιμανιού παρά από οποιαδήποτε τουριστική ή οικιστική ανάπτυξη της περιοχής. Διότι δε μας απαντά ο κ. Χιους τι μέλλει γενέσθαι αυτό το λιμάνι αν δε βελτιωθεί και αν δεν επεκταθεί. "Ασφαλώς μιλούμε -λέει- για ένα λιμάνι που θα αξιοποιηθεί πλήρως για ολόκληρο το χρόνο και όχι για ένα λιμάνι με χαμηλό συντελεστή χρήσης, όπως οι ίδιοι έχουν αποφανθεί". 'Ομως επειδή το θέμα, κύριε Πρόεδρε, σήμερα δεν είναι για το λιμάνι της Λάρνακας και δε θέλω να πάρω περισσότερο χρόνο, δηλώνω ότι θα πάρω αυτή τη θέση που έχω αναφέρει προηγουμένως. Και με την ίδια ευκαιρία καλούμε και την κυβέρνηση όπως πάρει επιτέλους μια νέα πολιτική απόφαση και να μην αναμένει και να κρύβεται πίσω από τις θέσεις με τις οποίες τοποθετείται σήμερα η Αρχή Λιμένων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Πραγματικά προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι η Αρχή Λιμένων επιμένει στη συμπερίληψη κονδυλίου για την ολοκλήρωση του έργου που έχει ξεκινήσει στο λιμάνι της Κάτω Πάφου, παρά το γεγονός ότι έχει γίνει ένας μεγάλος θόρυβος γύρω απ' αυτό το θέμα, παρά το γεγονός ότι το θέμα έχει εγγραφεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και 'Εργων, απασχόλησε τον τύπο, απασχόλησε επανειλημμένες συσκέψεις φορέων της Επαρχίας Πάφου, πολιτικών κομμάτων, των πολιτών, ακόμα αποτέλεσε και αντικείμενο δυσμενών σχολίων από τους ξένους περιηγητές, που κατά δεκάδες χιλιάδες επισκέπτονται το χώρο του λιμανιού της Κάτω Πάφου. 'Εχουμε επανειλημμένα ξεκαθαρίσει τη θέση μας, λέγοντας ότι δεν αντιδικούμε με την αισθητική αντίληψη των δημιουργών αυτού του έργου,

αλλά διατηρούμε το δικαίωμα να έχουμε άποψη γι' αυτό το συγκεκριμένο έργο. Και η άποψή μας είναι ότι η δόμηση αυτού του έργου έχει δείξει ότι βρίσκεται σε μια βάναυση σύγκρουση με την ευρύτερη αισθητική του χώρου, βρίσκεται σε πλήρη αντιπαράθεση με την ύπαρξη αρχαίων μνημείων που περιβάλλουν, όπως είναι γνωστό, το γραφικό λιμανάκι της Κάτω Πάφου και με τα έργα τα οποία πολύ σύντομα θα ξεκινήσουν -ύψους πέντε εκατομμυρίων λιρών- για την ευρύτερη διαμόρφωση του χώρου των αρχαιοτήτων, με γενναία επιχορήγηση μάλιστα από την ΟΥΝΕΣΚΟ.

Γι' αυτό το λόγο πιστεύουμε ότι είναι ατυχής η ενέργεια της Αρχής Λιμένων να συμπεριλάβει το συγκεκριμένο κονδύλι για την ολοκλήρωση του έργου. Πολύ περισσότερο που, όπως είναι γνωστό στα Μέλη της Βουλής, ήδη έχει διοριστεί τεχνική επιτροπή, η οποία έχει επεξεργαστεί διάφορες προτάσεις για επεμβάσεις τέτοιες πάνω στο έργο, που θα αποκαταστήσουν ακριβώς την τελική δόμηση του έργου κατά τρόπο που να εναρμονίζεται με την ευρύτερη αισθητική του χώρου του λιμανιού της Κάτω Πάφου. Γι' αυτό ακριβώς το λόγο θα δώσουμε αρνητική ψήφο σ' αυτή τη συγκεκριμένη πρόνοια των προϋπολογισμών της Αρχής Λιμένων.

Αλλά και κάτι άλλο με αυτή την ευκαιρία. Είναι εντελώς απαράδεκτο λιμενικοί χώροι, όπως είναι το λιμανάκι της Κάτω Πάφου, το οποίο είναι ψαρολίμανο, το λιμανάκι στο Λατσί και ενδεχομένως άλλα μικρά λιμάνια, ψαρολίμανα, αλιευτικοί ορμίσκοι, ουσιαστικά να ανήκουν στην κυριότητα της Αρχής Λιμένων και συνεπώς να έχει εξουσία η Αρχή Λιμένων για εκτέλεση έργων σ' αυτές τις περιοχές. Ήρθε η ώρα, πιστεύουμε, που η Βουλή των Αντιπροσώπων θα πρέπει να προβληματιστεί και να αναλάβει ενδεχομένως νομοθετική πρωτοβουλία για απόδοση αυτών των χώρων στην κυβέρνηση της Δημοκρατίας, η οποία θα έχει την ευθύνη για τη συντήρηση και διαμόρφωση αυτών των χώρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρίστου.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δε θέλω να είμαι απολογητής της κυβέρνησης, κάθε άλλο, απλά θέλω να πω ότι, όπως αντιλαμβάνομαι, με βάση τη διαδικασία που ακολουθείται, η συμπερίληψη αυτού του κονδυλίου μέσα στους προϋπολογισμούς είναι εκ των πραγμάτων αναγκαία για το λόγο ότι θα κληθούν, όπως αντιλαμβάνομαι, οι αρχιτέκτονες του έργου να επιφέρουν, αν είναι διατεθειμένοι, τις αλλαγές τις οποίες κατά γενικό τρόπο υποδεικνύει η τεχνική επιτροπή και αν δεν το κάνουν, τότε θα αποδεσμευτούν του συμβολαίου το οποίο έχουν μαζί με την Αρχή Λιμένων και θα ανατεθεί αυτή η εργασία σε κάποιους άλλους, οι οποίοι στη συνέχεια θα αποφασίσουν αν θα το κατεδαφίσουν, αν θα το ανατινάξουν, αν θα το συνεχίσουν με τρίτο όροφο ή άλλως πως. Αλλά έχω την εντύπωση ότι δεν μπορούσε σ' αυτό το στάδιο να αποφασιστεί οικονομικά ή άλλως πως το θέμα και εν πάση περιπτώσει δεν είναι απλά θέμα της Αρχής Λιμένων. Εδώ ο προϋπολογισμός έχει περάσει και υιοθετηθεί όπως έχει από το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο έχει υιοθετήσει και την προηγούμενη απόφαση για την προσαρμογή αυτού του έργου με βάση το περιβάλλον. Έχουμε την άποψη ότι ο χρόνος που θα ακολουθήσει, δηλαδή μέσα στο 1994, θα δείξει κατά πόσο οδεύουμε προς τη συμμόρφωση με τις οδηγίες αυτής της επιτροπής ή άλλως πως. Και πολύ σωστά είπε ο κ. Ομήρου ότι τα θέματα της αισθητικής είναι πάρα πολύ λεπτά θέματα, για να τοποθετούμεθα και ειδικά, όταν πρόκειται για αποτελέσματα -που θα είναι αποτελέσματα- κάποιου φαίνεται διαγωνισμού ή κάποιας άλλης πρότασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι που δεν πρωτολόγησαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Κωνσταντίνου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Παρόλο που έχει λεχθεί και από άλλους συναδέλφους ότι είναι αναγκαία η ύπαρξη αυτού του κονδυλίου, εν πάση περιπτώσει, εκφράζουμε την απαρέσκεια και τη δυσαρέσκειά μας, προσωπικά, για την όλη συμπεριφορά που επεδείχθη από το προηγούμενο κυρίως διοικητικό συμβούλιο, το οποίο παραγνώρισε πλήρως όλες τις αρμόδιες τοπικές αρχές αλλά και τους άλλους φορείς, οι οποίοι είχαν υποδείξει στο διοικητικό συμβούλιο να προχωρήσει σε έργα υποδομής, τα οποία να συνάδουν με το περιβάλλον. Αυτό το πράγμα δεν έγινε και σήμερα εξανάγκασε στην ουσία την κυβέρνηση και άλλους φορείς να ορίσουν τεχνική επιτροπή, για να μπορέσουν να προχωρήσουν στην αναγνώριση των παρανομιών που στην ουσία υπήρξαν και οι οποίες είναι σήμερα ξεκάθαρες.

Για το γεγονός και μόνο ότι, ενώ μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει και δεν έχει υλοποιηθεί και δεν έχει γίνει κανένα έργο υποδομής στο λιμάνι της Κάτω Πάφου, πράγμα το οποίο είχε λεχθεί και είχε αναγνωριστεί από όλους, το διοικητικό συμβούλιο προχώρησε σε τουριστική και οικιστική ανάπτυξη για εμπορικούς και μόνο σκοπούς και σύμφωνα με στόχους που το διοικητικό συμβούλιο είχε θέσει, παραγνωρίζοντας τη θέληση του κοινού της Πάφου, για τους λόγους λοιπόν αυτούς, προσωπικά, θα καταψηφίσω το κονδύλι το οποίο υπάρχει σ' αυτό τον προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ηλιάδης.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αναφερόμενος στον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων, θα ήθελα να παρατηρήσω τον έντονο αναπτυξιακό χαρακτήρα του προϋπολογισμού, που οδηγεί το σκέλος των εσόδων στα δεκατρία εκατομμύρια λίρες, που είναι τα συνηθισμένα έσοδα, και το σκέλος των δαπανών σε πέραν των τεσσαράκοντα τεσσάρων και μισού εκατομμυρίων λιρών.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Σαράντα τέσσερα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Σαράντα τέσσερα και μισό και πλέον.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

'Οχι, σαράντα τέσσερα.

Δ. ΗΛΙΑΔΗΣ:

Τεσσαράκοντα τέσσερα και μισό και πλέον.

Γίνονται έργα πολύ σημαντικά στο λιμάνι της Λεμεσού, τα οποία πρέπει να ολοκληρωθούν και να πάρουν τη διάσταση, η οποία είναι απολύτως αναγκαία, για να μπορεί το λιμάνι της Λεμεσού να φιλοξενεί τα σύγχρονα μεγάλα πλοία, τα οποία χρησιμοποιούνται στη σημερινή ναυσιπλοΐα, δεδομένου ότι η Κύπρος αποτελεί ένα σημαντικό διαμετακομιστικό σταθμό. Η Λεμεσός είναι ο κύριος και ο βασικός λιμενικός πνεύμονας της κυπριακής λιμενικής βιομηχανίας.

Παράλληλα η κυβέρνηση, συμμορφωνόμενη και προς τις υποσχέσεις των προηγούμενων και προς τις δεσμεύσεις τις δικές της, οφείλει να προχωρήσει με όση είναι δυνατό ταχύτητα στην αναβάθμιση του λιμανιού της Λάρνακας, γιατί δεν είναι μια απομονωμένη περίπτωση, είναι ένας δεύτερος πνεύμονας, ο οποίος χρειάζεται αναβάθμιση, για να μπορέσει να λειτουργήσει ως οικονομικό κέντρο για την περιοχή Λάρνακας - Αμμοχώστου, αλλά και για ολόκληρη την Κύπρο. Παράλληλα, ένα πολύ σημαντικό θέμα, το οποίο αποτελεί το επίκεντρο των προβληματισμών του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης της Αρχής Λιμένων, είναι το ύψος του κόστους που παρουσιάζουν τα λιμάνια μας. Είναι σχεδόν καθημερινό το φαινόμενο να εκβάλλονται κραυγές απόγνωσης, ότι δηλαδή τα λιμάνια μας κινδυνεύουν να κλείσουν για τα ξένα πλοία, λόγω του υψηλού τους κόστους. Έχουν πάψει να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των λιμανιών μας ξένες εταιρείες και εκείνες οι οποίες φιλοξενούνται στα λιμάνια μας καθημερινά διατυπώνουν την πρόβλεψη και την επιχειρηματική απειλή, αν θέλετε, που είναι θεμιτή στη σύγχρονη οικονομική διαπλοκή των συμφερόντων, ότι θα τα εγκαταλείψουν, διότι είναι πολύ ψηλό το κόστος σε σύγκριση με την Αίγυπτο, την Τουρκία, την Ελλάδα και όλες τις άλλες χώρες της δικής μας της περιοχής.

Αυτό το πράγμα λέγεται τα τελευταία πέντε - δέκα χρόνια. Εξακολουθούν να εντείνονται οι ρυθμοί αναφοράς και όμως τίποτε δε γίνεται. Ο καθένας από τους εταίρους, ο οποίος αποκομίζει κέρδη από τα κυπριακά λιμάνια -και αποκομίζονται τεράστια κέρδη από τη λειτουργία των κυπριακών λιμανιών από πολλούς και διάφορους ιδιώτες- αντιλαμβάνεται κάθε φορά που γίνεται αυτή η αναφορά ότι τη μείωση του κόστους θα πρέπει να την επωμιστούν με απώλεια εσόδων κάποιοι άλλοι. Κανένας δεν είναι δυνατό να φανταστεί ότι είναι τα δικά του έσοδα που είναι δυνατό να μειωθούν.

Υπάρχει η αντίληψη, κύριε Πρόεδρε, ότι αυτός ο λαός θα πρέπει να πληρώνει δεκάδες και εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες, για να κάνει λιμάνια -και πολύ σωστά κάνει- αλλά ότι αυτά τα λιμάνια πρέπει να χρησιμοποιούνται ελεύθερα και χωρίς, αν είναι δυνατό, επιβαρύνσεις από τους διάφορους επιχειρηματίες ιδιώτες, οι οποίοι αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους σαν τον απόλυτο, ελεύθερο, χωρίς όρους και περιορισμούς, χρήστη των λιμανιών, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους, αλλά αποκομίζοντας και απεριόριστα κέρδη.

Είναι γεγονός ότι το κράτος θα πρέπει να παίρνει εισοδήματα από αυτούς. Και αν χρειάζεται το κράτος να μειώσει τα εισοδήματά του, εμείς δε θα πούμε όχι. Αλλά παράλληλα, θα πρέπει να υπάρξει μια συναντίληψη και μια ισόρροπη αντιμετώπιση και επιβάρυνση, όσον αφορά αυτό το πρόβλημα. Διαφορετικά, αν κλείσουν τα λιμάνια μας, δεν είναι μόνο το κράτος που θα χάσει εισοδήματα, αλλά είναι και οι ιδιώτες και οι επιχειρηματίες, οι οποίοι θα χάσουν ένα αρκετά κερδοφόρο τομέα της κυπριακής οικονομίας.

Είναι γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, που ψηφίζοντας πολύ συνειδητά τον προϋπολογισμό και εγκρίνοντας το ύψος των κεφαλαιουχικών δαπανών, οι οποίες πρέπει να αυξηθούν και να ενταθεί η ταχύτητά τους και να ολοκληρωθούν στο μέγεθος και τη διάστασή τους, θα πρέπει να πούμε ότι είναι καιρός αυτό το θέμα να σταματήσει να αποτελεί μια κραυγή απόγνωσης ή μιαν απειλή προς τους υπόλοιπους εταίρους, την οποία εκβάλλει ο πρώτος ή ο δεύτερος συμμετέχων στη χρήση των λιμανιών και να καθίσουν επιτέλους πάνω σε μια στρογγύλη τράπεζα η Αρχή Λιμένων, οι ναυτικοί πράκτορες, το ναυτικό συμβούλιο, αν θέλετε και οι αδειούχοι αχθοφόροι, και μέσα σε ένα πνεύμα κοινωνικής συναντίληψης και συναίνεσης να αποφασίσουν ότι θα συμβάλουν όλοι, ώστε να επιβιώσει και να αναπτυχθεί περαιτέρω η κυπριακή λιμενική βιομηχανία. Γιατί θα είναι κρίμα αν η Κύπρος κατέχει την πιο νευραλγική θέση ως διαμετακομιστικός σταθμός στην ανατολική Μεσόγειο, που μας την χάρισε η φύση -γιατί αυτή η φύση μαζί με όλες τις φουρτούνες που φέρνει στον τόπο μας, λόγω του γεωπολιτικού μας στίγματος, μας έδωσε και πολλά πλεονεκτήματα και ένα από αυτά είναι ο διαμετακομιστικός ρόλος, τον οποίο από αρχαιοτάτων χρόνων διαδραμάτιζε και μπορεί να συνεχίσει να διαδραματίζει στους αιώνες αυτός ο τόπος -θα είναι κρίμα λοιπόν αν αυτό το φυσικό μας χάρισμα το καταστρέψουμε και το εξουδετερώσουμε, γιατί δεν έχουμε την προνοητικότητα, την υπευθυνότητα και την αίσθηση των αμοιβαίων κοινών θυσιών, για να μπορέσουμε να χρησιμοποιήσουμε το χώρο μας και τα λιμάνια μας ως ένα πνεύμονα οικονομικής δραστηριότητας για τον τόπο μας, για την περιοχή, αλλά και για εκείνες τις μακρινές χώρες, που έχουν κάθε λόγο να χρησιμοποιούν τα λιμάνια μας, αν εμείς αποδειχθούμε αρκούντως συνετοί στη διαχείριση αυτού του φυσικού πλούτου τον οποίο διαθέτει ο τόπος μας.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαγεωργίου.

Θα παρακαλέσω μόνο σύντομα, διότι το θέμα έχει εξαντληθεί και έχουμε σωρεία θεμάτων.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

Αναφορικά με το κονδύλι, το οποίο αναφέρεται στο λιμάνι της Πάφου, πρέπει να πω ότι αυτός ο προϋπολογισμός ήδη καταρτίστηκε μετά από το πόρισμα της τεχνικής επιτροπής που διόρισε το Υπουργικό Συμβούλιο και επίσης ότι το Υπουργικό Συμβούλιο υιοθέτησε το πόρισμα της τεχνικής επιτροπής όπως έχουμε ενημερωθεί στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Συνεπώς, το ότι περιλήφθηκε το κονδύλι στον προϋπολογισμό αυτό, είναι εν γνώσει του Υπουργικού Συμβουλίου, πέρασε από το Υπουργικό Συμβούλιο και πιθανόν να αναφέρεται και σε δεσμεύσεις που έχει η Αρχή Λιμένων αναφορικά με την εκτέλεση του συμβολαίου αυτού.

Ένα άλλο σημείο, κύριε Πρόεδρε, που πρέπει να λεχθεί σήμερα αναφορικά με την ψήφιση αυτού του προϋπολογισμού είναι ότι αναφορικά με την πρόθεση της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση των λιμανιών αναψυχής ή των μαρίνων, είμαστε κάθετα αντίθετοι και παρόλον ότι ψηφίζουμε τον προϋπολογισμό της Αρχής Λιμένων, διαφωνούμε κάθετα με αυτή την πρόθεση της κυβέρνησης, για ιδιωτικοποίηση δηλαδή των λιμανιών αναψυχής με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πιττοκοπίτης και ελπίζω να κλείσει και ο κ. Πρέντζας.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να πιστεύω ότι καλόπιστα οι έντιμοι συνάδελφοι, τόσο ο κ. Χρίστου όσο και ο κ. Παπαγεωργίου, δε διάβασαν καλά τον προϋπολογισμό που αναφέρεται σε εξοπλισμό και σε επιπλώσεις, γιατί, όταν μιλούμε για ένα έργο που δεν έχει τελειώσει και μιλούμε για επίπλωση και εξοπλισμό, κάπου δε συνάδει το ένα με το άλλο.

Πέραν αυτού, πιστεύω ότι αυτή η Βουλή δεν πρέπει να υποκύπτει στους ετσιθελισμούς του οποιουδήποτε και δεν πρέπει να έρχεται η Αρχή Λιμένων μετά από επτά ή οκτώ ή δέκα μήνες και να φέρνει προ τετελεσμένων γεγονότων τη Βουλή των Αντιπροσώπων και να ζητά την έγκριση κονδυλίων για έργα που όλος ο λαός είναι εναντίον και ενώ υπάρχουν αποφάσεις ομόφωνες, να μην τις τηρά. Με την άρνησή μας να ψηφίσουμε αυτό το κονδύλι στέλλουμε ένα μήνυμα προς άπαντες ότι πρέπει να προσαρμοστούν προς το σύνταγμα και τη νομιμότητα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας και τελειώνουμε ελπίζω.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να προσθέσω κάτι σ' αυτά που ανέφερε ο συνάδελφος Ηλιάδης προηγουμένως, σχετικά με το κόστος των λιμανιών. Θα ήθελα συγκεκριμένα να πω ότι, ναι, υπάρχει θέμα μείωσης του κόστους, είναι ένα από τα θέματα που πάντα πρέπει να είναι στο επίκεντρο της προσοχής μας, αλλά δεν πρέπει αυτή η κοινωνία να ενδίδει σε πιέσεις, που καμιά φορά δεν είναι εντελώς ορθές, με υπερτονισμό ενός από τους παράγοντες που σχετίζονται με τη λιμενική λειτουργία και παραγνώριση των άλλων. Διότι η Κύπρος διαθέτει τεράστια, συγκριτικά, πλεονεκτήματα και είναι χάριν σ' αυτά τα τεράστια, συγκριτικά, πλεονεκτήματα που όλοι εκείνοι που φωνάζουν για το κόστος δεν έχουν φύγει για μια δεκαετία και επωφελούνται από τις συνεχώς διενεργούμενες βελτιώσεις της κατάστασης των λιμανιών μας.

Έτσι, να μη δυσφημείται η Κύπρος από εκείνους οι οποίοι έχουν την αποστολή να την υπερασπίζουν στον τομέα αυτό και αυτοί είναι οι λιμενικοί πράκτορες, είναι το Συμβούλιο της Αρχής Λιμένων, είναι η ίδια η κυβέρνηση, οι οποίοι υπερτονίζουν αδικαιολογήτως ένα θέμα που είναι μεν υπαρκτό, αλλά όχι στις διαστάσεις που του αποδίδονται. Και να έχουν βεβαίως και την ευπρέπεια να πουν στους εργαζόμενους, οι οποίοι ήδη μείωσαν κατά μερικές δεκάδες τοις εκατόν τα εισοδήματά τους από τα λιμάνια, 25%, 26%, για να συμβάλουν στη μείωση του κόστους.

Η μείωση του κόστους δεν επέρχεται με τη συμπίεση μόνο των ημερομισθίων, επέρχεται με τη σωστή οργάνωση της εισόδου και της εξυπηρέτησης των πλοίων, με τη συνεχή λειτουργία των λιμανιών, αλλά και με τη μείωση επιτέλους των κερδών, των αδιαφανέστατων κερδών αυτών, οι οποίοι στην πραγματικότητα εκπροσωπούν τα μεγάλα συμφέροντα μέσα στα λιμάνια.

Αυτά, όχι βεβαίως σε αντιδιαστολή με όσα έχουν ήδη λεχθεί από το συνάδελφο Ηλιάδη, αλλά για συμπλήρωση και ενίσχυση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε, έχω την εντύπωση ότι εξαντλήθηκε το θέμα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα το είπα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Το είπατε. Απολογούμαι, κύριε Πρόεδρε, δεν το άκουσα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είπα ότι δε θα έδινα σε άλλο το λόγο, αλλά επειδή μου ζητήσατε το λόγο, γι' αυτό αναγκάστηκα να πω ναι.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει. Τότε προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Αρχής Λιμένων Κύπρου ποσού £44.653.564 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ υπάρχει τροπολογία από τους Βουλευτές Πάφου να αφαιρεθεί το κονδύλι, το οποίο αφορά το ειδικό έργο στο οποίο έχουν αναφερθεί.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Είναι το άρθρο 3050 για ποσό £167.000.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι σαφές.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία απορρίπτεται.

Τώρα θέτω το άρθρο 2 σε ψηφοφορία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 29 ψήφους υπέρ, 2 εναντίον και 3 αποχές το άρθρο 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 29 ψήφους υπέρ, 2 εναντίον και 3 αποχές το άρθρο 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 29 ψήφους υπέρ, 2 εναντίον και 3 αποχές το άρθρο 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 29 ψήφους υπέρ, 2 εναντίον και 3 αποχές το άρθρο 5 εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

29 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3 αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 29 ψήφους υπέρ, 2 εναντίον και 3 αποχές το νομοσχέδιο εγκρίνεται και ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αρ. 5, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994".

(Η έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και του Οργανισμού Νεολαίας.

Στον προϋπολογισμό του Οργανισμού Νεολαίας προβλέπονται δαπάνες ύψους £128.420 για την περίοδο από την 1η Ιουλίου 1994 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994 και έσοδα του ίδιου ύψους. Τα έσοδα του Οργανισμού προέρχονται αποκλειστικά από κρατική χορηγία.

'Οπως δηλώθηκε στην Επιτροπή, το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφάσισε να καλύψει μόνο τα διαχειριστικά έξοδα του Οργανισμού μέχρι τις 31.12.1994, καθώς και τα έξοδα λειτουργίας των προγραμμάτων που έχει αναλάβει από τον Κεντρικό Φορέα Νεολαίας και του προγράμματος των Κέντρων Νεότητας που, σύμφωνα με την καταρχήν Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 40.656 και ημερομηνία 23.2.1994, θα υπαχθεί στις αρμοδιότητες του Οργανισμού Νεολαίας.

Το Συμβούλιο θα ασχοληθεί σύντομα με τη μελέτη του προϋπολογισμού για το 1995, στον οποίο θα περιλαμβάνονται και εισηγήσεις για τα κονδύλια που εμφανίζονται στον προϋπολογισμό του 1994 με συμβολικό ή μηδενικό ποσό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις κ. Α. Αντωνίου, Κ. Καζαμίας και Α. Φιλίππου, χωρίς να διαφωνούν με την έγκριση του πιο πάνω νομοσχεδίου, δήλωσαν ότι από της πλευράς τους είναι η τελευταία φορά που υποστηρίζουν την έγκριση ενός προϋπολογισμού συντήρησης για τον Οργανισμό Νεολαίας και ότι είναι καιρός ο Οργανισμός να αναλάβει τον ουσιαστικό του ρόλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Ο Οργανισμός Νεολαίας έχει να διαδραματίσει ένα ουσιαστικό και υπεύθυνο ρόλο για την αναζήτηση μεθόδων, προγραμμάτων και δραστηριοτήτων δημιουργικής ενασχόλησης της νέας γενιάς της πατρίδας μας. Έχει στόχο, μακριά από πατερναλιστικές αντιλήψεις, μακριά από κηδεμονεύσεις, να ενθαρρύνει τους νέους σε δημιουργικές συσπειρώσεις, σε πολιτιστικές πρωτοβουλίες και σε δράση που να αναδεικνύει τον ζωντανό και πρωταγωνιστικό ρόλο της νέας γενιάς για τη διαμόρφωση του κοινού μέλλοντος της πατρίδας μας.

Πρέπει ωστόσο να παρατηρήσουμε ότι ο Οργανισμός Νεολαίας, μέσα στο νέο νομοθετικό πλαίσιο, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί από αυτό το Σώμα, δεν έχει ακόμα προχωρήσει, για να παραγάγει έργα. Μέχρι τώρα παραμένει ένα νεκρό σώμα που δε λειτουργεί ουσιαστικά, αλλά μέχρι τώρα διατηρείται στη ζωή ως ένας διαχειριστικός οργανισμός γραφειοκρατικής δομής, διοικητικής, διεκπεραιωτικής φύσης. Αυτό είναι απαράδεκτο. Ο Οργανισμός Νεολαίας θα πρέπει να λειτουργήσει, θα πρέπει να παραγάγει έργο, θα πρέπει να αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για ουσιαστική παρέμβαση μέσα στο χώρο της νεολαίας. Θα πρέπει να επεξεργαστεί συγκεκριμένα προγράμματα, τα οποία να συγκινήσουν με την πρωτοτυπία και με τη φαντασία τους τη νέα γενιά της πατρίδας μας. Θα πρέπει επίσης να ανοίξει ένα διάλογο με τη νεολαία, για να δοθεί η δυνατότητα στους νέους να καταθέσουν τις δικές τους προσπάθειες γι' αυτά τα προγράμματα.

Δυστυχώς, όπως φαίνεται από τους προϋπολογισμούς, δεν έχει ακόμα προχωρήσει προς αυτή την κατεύθυνση ο Οργανισμός Νεολαίας. Παρόλα αυτά, εμείς του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, θα δώσουμε θετική ψήφο στο σημερινό προϋπολογισμό, αλλά θέτουμε ακριβώς έντονα τη θέση μας ότι θα πρέπει να υπερβεί τη στασιμότητα ο Οργανισμός Νεολαίας και να προχωρήσει πολύ σύντομα στην ανάληψη του ουσιαστικού του ρόλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, από τη θέση μου.

Θα έλεγα ότι είναι λίγο άδικος και υπερβολικός ο προλαλήσας συνάδελφος. Και έργο έχει παραγάγει, με βάση τις προδιαγραφές και με βάση τον προϋπολογισμό που είχε ο Φορέας Νεολαίας, και συμμετοχή έχουν οι νέοι, αφού πλέον αντιπροσωπεύονται όλες οι κομματικές νεολαίες στο Διοικητικό Συμβούλιο της Γραμματείας Νέας Γενιάς.

Απλά θα ήθελα να αναφέρω ότι μερικά από τα προγράμματα αυτά ήταν η καταπολέμηση των ναρκωτικών, η καταπολέμηση του AIDS, σειρά άλλων προγραμμάτων που αφορούν... Εν πάση περιπτώσει, αν είναι κάτι που θέλω εν συντομία να πω είναι ότι χαίρομαι, γιατί όλοι τέλος πάντων ομόφωνα θα περάσουμε τον προϋπολογισμό και θέλω να πιστεύω ότι με τη νέα σύνθεση της η Γραμματεία θα αποδώσει αυτό που αναμένεται, αφού συμμετέχουν όλοι σ' αυτή τη συλλογική προσπάθεια.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, και εμείς με τη σειρά μας θα θέλαμε να χαιρετίσουμε επιτέλους την τελική διαμόρφωση της διοίκησης του Οργανισμού Νεολαίας. Έχουμε την εντύπωση πως, αφού η κυβέρνηση αναμένει μέσω αυτού του Οργανισμού ουσιαστικά να προωθήσει την κυβερνητική πολιτική πάνω σε θέματα νεολαίας, δίπλα από τα προγράμματα τα οποία ήταν με τον άλφα ή βήτα τρόπο ήδη προς υλοποίηση, υπήρχε δηλαδή ο πρακτικός τρόπος κατά την άποψή μας, θα μπορούσαν να είχαν προταθεί και να προχωρούσαν προς υλοποίηση και μερικά άλλα, για τα οποία υπάρχει μια κοινή, θετική προσέγγιση, όπως είναι για παράδειγμα -και τα αναφέρω απλώς για να μην λεχθεί από οποιοδήποτε πως είναι γενικά και αόριστα που μιλούμε- οι χώροι ανάπαυσης της νεολαίας ή οποιαδήποτε άλλα προγράμματα, που αφορούν τη μαθητιώσα νεολαία ή τη στρατευμένη νεολαία μας.

Εν πάση περιπτώσει, όμως, θέλουμε να πιστεύουμε ότι πριν από το τέλος του χρόνου όλη αυτή η προετοιμασία, συμπεριλαμβανομένων και όλων των προσχεδίων για σωστή στελέχωση του Οργανισμού, θα προχωρήσει προς το τέλος, ούτως ώστε πριν από την 1η του Γεννάρη του 1995 να έχουμε μπροστά μας ένα πραγματικό προϋπολογισμό του Οργανισμού Νεολαίας, ο οποίος επιτέλους, μετά πάροδον τριών τόσων χρόνων, να μπορέσει να παίξει σωστά το ρόλο του φορέα, ο οποίος θα προσφέρει την ουσιαστική προσφορά του προς τη νεολαία του τόπου μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το Δημοκρατικό Κόμμα θα ψηφίσει τον προϋπολογισμό. Στην Έκθεση είναι καθαρό ότι αυτός ο προϋπολογισμός καλύπτει μόνο τα λειτουργικά έξοδα του Φορέα Νεολαίας. Επομένως αναμένεται, και πιστεύω ότι θα γίνει, το συμβούλιο να καταπιαστεί σε βάθος με τον προϋπολογισμό και να φέρει σε σύντομο διάστημα, εντός του έτους, αναλυτικό προϋπολογισμό για το 1995. Πιστεύω ότι είναι ξεκάθαρη η θέση της Επιτροπής σ' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Οργανισμού Νεολαίας ποσού £128.420 για τη χρήση της περιόδου από 1η Ιουλίου μέχρι 31η Δεκεμβρίου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Συμπλήρωμα. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 5 εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο; (Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα στην ημερήσια διάταξη, το υπ' αρ. 6, που είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1994".

(Η έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τον προϋπολογισμό του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Οργανισμού. Ο προϋπολογισμός του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης προβλέπει για το 1994 έσοδα ύψους £9.709.000, που θα προέλθουν κυρίως από τις εισπράξεις πώλησης κατοικιών, οικοπέδων και χρεογράφων, και έξοδα ύψους £11.720.648. Το ποσό αυτό θα διατεθεί κυρίως για την αγορά γης και την ανέγερση κατοικιών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης, τις υιοθετεί στο σύνολό τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης ποσού £11.720.648 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 3 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων του αυτού Κεφαλαίου. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 4 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Πίνακας Θέσεων. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το άρθρο 5 εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ο κ. Ευσταθίου θέλει να μιλήσει.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Θα ήθελα να πω δύο λόγια σαν δικαιολόγηση της ψήφου. Θα ήθελα να πω ότι αυτός ο Οργανισμός επιτελεί ένα έξοχο κοινωνικό και σπουδαίο έργο, διότι χρηματοδοτεί την εξασφάλιση κατοικίας στο τμήμα εκείνο του λαού, το οποίο ουσιαστικά ζει με το όνειρο της απόκτησης κατοικίας έναν ολόκληρο βίο. Είναι έργο το οποίο οπωσδήποτε για να επιτύχει χρειάζεται την παρέμβαση και την αρωγή του κρατικού παράγοντα, αλλά προϋπολογισμοί του ύψους των εννέα με δέκα εκατομμυρίων λιρών φοβούμαι πάρα πολύ ότι δεν είναι επαρκείς για την εξυπηρέτηση του σοβαρού σκοπού που καλείται να εξυπηρετήσει ο Οργανισμός. Ιδίως σε μια χώρα όπου εσχάτως πληροφορούμαι ότι οικοδομούνται κατοικίες για ιδιώτες της τάξης του ενός ή ενάμισι εκατομμυρίου λιρών η κάθε μια.

Γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να πω ότι, ψηφίζοντας θετικά αυτό τον προϋπολογισμό, επέστη ο χρόνος για αντιμετώπιση της αναγκαιότητας εξασφάλισης στέγης στο τμήμα εκείνο του λαού, του οποίου ο στόχος είναι μη πραγματοποίησιμος με τα δεδομένα τα σημερινά και πως πρέπει να έρθει το κράτος αρωγός, για να καθορίσει κριτήρια και να ενθαρρύνει την απόκτηση στέγης με τη διεύρυνση αυτών των κριτηρίων και με τη συνεισφορά του στον τομέα τούτο, ώστε να επιτελεστεί ένα έργο το οποίο πραγματικά είναι αναγκαίο και το οποίο καταβασανίζει πάρα πολύ κόσμο, τον εργάτη ιδίως, τον εργαζόμενο άνθρωπο, ο οποίος στερείται των πάντων, για να εξασφαλίζει εκείνα τα μικρά εβδομαδιαία ποσά του βιβλιαρίου καταθέσεων σε τράπεζες και σε συνεργατικές, ώστε να εξασφαλίσει τη στέγη των παιδιών του.

Κάθομαι κάτω, λέγοντας ότι θα θυμηθώ κάτι που εσείς ο ίδιος είπατε πριν πολλά χρόνια από το βήμα της Βουλής και να υπομνήσω ότι αυτές οι εξοικονομήσεις εικοσαετίας ολόκληρης, όταν έρθει η ώρα να εξαργυρωθούν με ένα συμπληρωματικό δάνειο από εκεί που κατατίθενται τα χρήματα, το 4% γίνεται αμέσως 11%, όταν εκείνος που δανείζει τον καταθέτη έρχεται να τον βοηθήσει, για να συμπληρώσει ένα έργο. Αυτό πρέπει να σταματήσει και ήρθε η ώρα να γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι. Μόνο που φοβούμαι πως μπαίνουμε σε συζήτηση της ουσίας και θα προτιμούσα να μου το λέτε εκ των προτέρων.

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Οργανισμός Αναπτύξεως Γης είναι ένας ωφέλιμος οργανισμός για την κοινωνία της Κύπρου. Όμως εκείνο που θέλω να τονίσω -και γι' αυτό ζήτησα το λόγο- είναι ότι ο Οργανισμός θα πρέπει να κοιτάξει με μεγαλύτερο ενδιαφέρον, με μεγαλύτερη στοργή τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού μας. Διότι αυτή τη στιγμή ο Οργανισμός εξυπηρετεί κατά κύριο λόγο τα μεσαία εισοδηματικά στρώματα του λαού και γι' αυτό η επιμονή μας και η εισήγησή μας είναι να δει με πιο καλό φακό τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περίΣυμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994". Εδώ δεν είναι ομόφωνη η Έκθεση, αλλά θα φανεί από τη συζήτηση.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που,πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών, του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης του Οργανισμού.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ποσού £2.000.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των απαιτούμενων δαπανών για διαφημίσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης του εξωτερικού και για διάφορες εκδηλώσεις προβολής του τουριστικού προϊόντος τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη τις επεξηγήσεις των αρμοδίων του Οργανισμού αναφορικά με τους σκοπούς διάθεσης του πιο πάνω κονδυλίου, εισηγείται κατά πλειοψηφία στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις διαφωνούν με την πιο πάνω θέση της πλειοψηφίας της Επιτροπής, γι' αυτό και θα καταψηφίσουν το υπό συζήτηση νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ δε διαφωνεί με την τουριστική ανάπτυξη. Αντίθετα θεωρούσαμε και θεωρούμε τον τομέα του τουρισμού ως πολύτιμο παράγοντα για σκοπούς ενίσχυσης των οικονομικών δυνατοτήτων της χώρας, αλλά και ως παράγοντα κυρίως εισροής ξένου συναλλάγματος. Όμως, ήταν πάντα θέση μας ότι αυτό πρέπει να γίνεται με μέτρο και με φειδώ και κυρίως χωρίς πρόθεση γιγαντισμού αυτού του συγκεκριμένου τομέα οικονομικής δραστηριότητας και χωρίς αυτός ο τομέας να λειτουργεί σε βάρος άλλων τομέων της οικονομίας.

Από το 1974 είναι γνωστό ότι δόθηκαν απλόχερα κίνητρα, φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες από το κράτος στην τουριστική βιομηχανία, ιδιαίτερα στα ξενοδοχειακά συγκροτήματα. Πριν ένα χρόνο, λόγω των προβλημάτων που αντιμετώπισε η τουριστική βιομηχανία, δόθηκαν £5.000.000 για σκοπούς διαφήμισης του τουριστικού προϊόντος της Κύπρου. Αυτό το πράγμα δεν μπορεί όμως να συνεχίζεται επ' άπειρον. Πρέπει να στηριχτούν ισόρροπα και οι άλλοι τομείς οι παραγωγικοί της οικονομίας, όπως είναι η γεωργία, όπως είναι η βιομηχανία. Θα πρέπει να υπάρξει μια πολιτική κοινωνικής αλληλεγγύης προς τα χαμηλότερα εισοδηματικά στρώματα. Και επίσης για καθαρά οικονομικούς λόγους θα πρέπει να αποκατασταθεί μια ισορροπία των οικονομικών δραστηριοτήτων σ' αυτό τον τόπο.

Θα υπενθυμίσω, και επικαλούμαι τη μαρτυρία των συναδέλφων που συμμετέχουν στη Μικτή Κοινοβουλευτική Επιτροπή Κύπρου - Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι κατά τρόπο έντονο οι κοινοτικοί επίτροποι, ακόμα και ο κ. Απού, ο οποίος είναι τώρα παρατηρητής για τις συνομιλίες, αλλά έχει και αρμοδιότητες για τους σκοπούς της πορείας της Κύπρου προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, μας έχουν υποδείξει στις συνόδους της Μικτής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία σε σχέση με την αναγκαία

εναρμόνιση που θα πρέπει να γίνει με τα ευρωπαϊκά δεδομένα είναι ο γιγαντισμός του τουριστικού τομέα και η ανισόρροπη λειτουργία αυτού του τομέα σε βάρος των άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων και κυρίως σε βάρος της γεωργίας και της βιομηχανίας. Νομίζω ότι με αυτές τις νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως είναι η προτεινόμενη σήμερα, λειτουργούμε κατ' αντιπαράθεση προς αυτές τις υποδείξεις που ακριβώς γίνονται σήμερα και από την Ευρωπαϊκή Ένωση για σκοπούς εναρμόνισης των κυπριακών οικονομικών δεδομένων προς τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Για όλους αυτούς τους λόγους το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ δε θα συμφωνήσει με την προτεινόμενη ρύθμιση παραχώρησης £2.000.000 για σκοπούς διαφήμισης του τουριστικού προϊόντος και επαναλαμβάνω, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τοποθετούμαστε αρνητικά έναντι της σωστής τουριστικής ανάπτυξης στον τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να υπενθυμίσουμε στο Σώμα ότι το θέμα αυτό επανέρχεται. Είχε ξαναέρθει πριν τρεις μήνες περίπου και η Βουλή καταψήφισε τα £2.000.000 που με το συμπληρωματικό αυτό προϋπολογισμό η κυβέρνηση επανέρχεται και τα ζητά. Θα πρέπει επίσης να υπενθυμίσουμε στο Σώμα ότι μιλούμε για μια αύξηση της τάξεως του 400%, μιλούμε για τετραπλασιασμό των κονδυλίων για προβολή και διαφήμιση του ΚΟΤ από το 1992 μέχρι το 1994. Συγκεκριμένα, από £2.900.000 σε £8.500.000 τώρα το 1994. Και διερωτάται κανείς αν έχουμε στους προϋπολογισμούς μας τόσα χρήματα για να τα δίνουμε απλόχερα για την υποστήριξη του τουρισμού μας, για την υποστήριξη των ξενοδοχείων, τη στιγμή που η κυβέρνηση λέει ότι το έλλειμμα αυξάνεται επικίνδυνα. Μας έλεγε το Δεκέμβριο ότι θα είναι £131.000.000 και διόρθωσε το Υπουργείο Οικονομικών γύρω στον Απρίλιο και μας είπε ότι το έλλειμμα ακουμπά τα £180.000.000. Με αυτά τα στοιχεία επανερχόμαστε και θέλουμε σε δύο χρόνια να τετραπλασιάσουμε τα κονδύλια που πηγαίνουν ως δώρο στους ξενοδόχους;

Πριν ένα μήνα ο Υπουργός Εσωτερικών ήταν στο Καϊμακλί και ήμαστε και μερικοί Βουλευτές και συζητούσαμε τα θέματα της ακριτικής περιοχής και το σχέδιο για την αναζωογόνηση των ακριτικών περιοχών που, όπως όλοι γνωρίζουμε, η κυβέρνηση επειδή έτσι εκτιμούσε, έχει περικόψει σημαντικά. Και είπαμε, αφού η Βουλή έχει περικόψει κατά £2.000.000 τον προϋπολογισμό του ΚΟΤ, έχετε £2.000.000 περισσότερα και δώστε τα για την αναζωογόνηση των ακριτικών περιοχών. Βεβαίως ο Υπουργός Εσωτερικών γνώριζε ότι η κυβέρνηση θα επανερχόταν, για να δώσουμε τα £2.000.000 στους ξενοδόχους και είπε δεν μπορούμε να το κάνουμε.

Για τους λόγους αυτούς που έχω αναφέρει και για άλλους, η Κοινοβουλευτική Ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις θα καταψηφίσει αυτά τα £2.000.000 επιπλέον, κύριε Πρόεδρε, για τον ΚΟΤ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ετέθη θέμα τάξης, το οποίο θέλω προτού προχωρήσουμε στη συζήτηση να διευκρινιστεί. Λέτε ότι αυτό ετέθη σ' αυτή τη σύνοδο της Βουλής και απερρίφθη; Διότι, αν αυτό συμβαίνει, δυνάμει των Κανονισμών δεν μπορεί να επανέλθει το

ίδιο θέμα· αν πράγματι έτσι έχουν τα πράγματα. Γι' αυτό θα παρακαλέσω την Επιτροπή Νομικών να ασχοληθεί με αυτό το θέμα, διότι αν κάποιο νομοσχέδιο απερρίφθη στην παρούσα σύνοδο της Βουλής, το ίδιο νομοσχέδιο δεν μπορεί να επανέλθει.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προήδρευε στην Επιτροπή Οικονομικών ο συνάδελφος κ. Αλέκος Μαρκίδης, διότι έτυχε να απουσιάζει ο Πρόεδρος της Επιτροπής Οικοναμικών, και όταν ήρθε το νομοσχέδιο στην ολομέλεια, ήρθε με πρόταση να περικοπεί το κονδύλι κατά £2.000.000. Περικόπηκε κατά £2.000.000. Έτσι έχει το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή τίθεται θέμα τάξης, ζητώ την αναβολή του θέματος, για να εξεταστεί από τις αρμόδιες Επιτροπές αν έτσι έχουν τα πράγματα, διότι δεν είμαι σε θέση από της έδρας να αποφανθώ αν έτσι έχουν τα πράγματα. Παρακαλώ να αναβληθεί.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της συμφωνίας για την παραχώρηση κυβερνητικής εγγύησης για την κάλυψη δανείου συνολικού ύψους μέχρι £1.000.000, το οποίο έχει συναφθεί μεταξύ της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης για την ανέγερση 34 κατοικιών στην περιοχή "ΠΑΝΘΕΑ" στη Μέσα Γειτονιά Λεμεσού.

Η επικύρωση από τη Βουλή της πιο πάνω κυβερνητικής εγγύησης είναι αναγκαία με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για την άσκηση των δημοσιονομικών εξουσιών της Βουλής, σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεσή της για την παραχώρηση τέτοιας μορφής εγγύησης από την κυβέρνηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, λαμβάνοντας υπόψη ότι με τη ζητούμενη κυβερνητική εγγύηση διευρύνονται οι δυνατότητες του Οργανισμού Αναπτύξεως Γης να ανταποκριθεί στα αναπτυξιακά προγράμματά του, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν πρόκειται να αγορεύσω, απλώς θα υπενθυμίσω ότι σ' αυτό τον τόπο υπάρχει κρατική μέριμνα και πρόνοια για τους πρόσφυγες και καλώς. Υπάρχει κρατική μέριμνα και πρόνοια για τα μεσαία εισοδηματικά στρώματα των μη προσφύγων και πάλι καλώς. Εκεί που δεν υπάρχει κρατική μέριμνα και πρόνοια είναι για το στεγαστικό ζήτημα των χαμηλών εισοδηματικά στρωμάτων των μη προσφύγων, κύριε Πρόεδρε. Είναι ένα θέμα το οποίο αυτή τη στιγμή ταλανίζει χιλιάδες οικογένειες στον τόπο μας. Υπάρχουν άνθρωποι σ' αυτό τον τόπο που δεν είναι πρόσφυγες, οι οποίοι έχουν εισοδήματα £300 το μήνα με δύο ή τρία ή τέσσερα παιδιά και οι οποίοι δε δικαιούνται καν ενός φιλοδωρήματος από το Γραφείο Ευημερίας. Οι άνθρωποι αυτοί, πολλοί απ' αυτούς, δεν έχουν σπίτι, δεν έχουν καν γη. Δεν υπάρχει καμιά μέριμνα γι' αυτούς τους ανθρώπους και είναι καιρός το κράτος να αρχίσει να σκέπτεται πολύ σοβαρά αυτή την κατάσταση, αν θέλει να είναι δίκαιο έναντι όλων των πολιτών. Διότι, κύριε Πρόεδρε, αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, αρχίζουμε να οδεύουμε προς την κατεύθυνση των κοινωνιών των 2/3. Εμάς μπορεί να μην είναι των 2/3, μπορεί να είναι των 4/5, αλλά οδεύουμε προς μια παρόμοια κατεύθυνση. Και πρέπει να κρούσουμε τον κώδωνα του κινδύνου. Είναι καιρός η κυβέρνηση να μεριμνήσει για το στεγαστικό πρόβλημα των χαμηλότερων εισοδηματικά στρωμάτων των μη προσφύγων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι αυτά λέχθηκαν και κατά τη συζήτηση του προηγούμενου θέματος, γι' αυτό θα θεωρήσω το θέμα ως κλειστό.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της συμφωνίας για την παραχώρηση κυβερνητικής εγγύησης για την κάλυψη του δανείου, συνολικού ύψους μέχρι £800.000, το οποίο έχει συναφθεί μεταξύ της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και του ΣΕΚΕΠ για την πλήρη αποπληρωμή των ελαιοπαραγωγών για αξία ελαιολάδου εσοδείας 1993-94 που παραδόθηκε ή θα παραδοθεί στο Συμβούλιο.

Το Φεβρουάριο του 1994 το ΣΕΚΕΠ συνήψε από την ίδια Τράπεζα ακόμη δύο βραχυπρόθεσμα δάνεια συνολικού ύψους £985.000 με κυβερνητική εγγύηση. Η πρόσθετη χρηματοδότηση των £800.000 προέκυψε, επειδή έχει παραληφθεί μεγαλύτερη ποσότητα ελαιολάδου από αυτή που είχε αρχικά προβλεφθεί.

Η επικύρωση από τη Βουλή της πιο πάνω κυβερνητικής εγγύησης είναι αναγκαία με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για την άσκηση των δημοσιονομικών εξουσιών της Βουλής, σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεσή της, για να παραχωρηθεί τέτοιας μορφής εγγύηση από την κυβέρνηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς για τους οποίους δίνεται η ζητούμενη κυβερνητική εγγύηση, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα, το οποίο έχει ταυτόσημο τίτλο με ένα προηγούμενο και αυτό μου κάνει εντύπωση, είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΓΗΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της συμφωνίας για την παραχώρηση κυβερνητικής εγγύησης για την κάλυψη δανείου συνολικού ύψους μέχρι £900.000, το οποίο έχει συναφθεί μεταξύ της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Λτδ και του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης για την ανέγερση τριάντα κατοικιών στο Καϊμακλί Λευκωσίας.

Η επικύρωση από τη Βουλή της πιο πάνω κυβερνητικής εγγύησης είναι αναγκαία με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για την άσκηση των δημοσιονομικών εξουσιών της Βουλής, σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεσή της για την παραχώρηση τέτοιας μορφής εγγύησης από την κυβέρνηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς για τους οποίους δίνεται η ζητούμενη κυβερνητική εγγύηση, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η επικύρωση της συμφωνίας για την παραχώρηση κυβερνητικής εγγύησης για την κάλυψη δανείου συνολικού ύψους μέχρι £1.150.000, το οποίο έχει συναφθεί μεταξύ της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων με σκοπό την καταβολή του στην κυβέρνηση, η οποία πλήρωσε ίσο ποσό για τακτοποίηση παλιού δανείου που όφειλε η Αρχή στη Λαϊκή Τράπεζα.

Η επικύρωση από τη Βουλή της πιο πάνω κυβερνητικής εγγύησης είναι αναγκαία με βάση την ισχύουσα νομοθεσία για την άσκηση των δημοσιονομικών εξουσιών της Βουλής, σύμφωνα με την οποία απαιτείται η συγκατάθεσή της για την παραχώρηση τέτοιας μορφής εγγύησης από την κυβέρνηση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς για τους οποίους δίνεται η ζητούμενη κυβερνητική εγγύηση, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση σε νόμο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, για την κατά νόμο κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σ' αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Εξωτερικών Δανείων προς την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σκοπός του υπό συζήτηση νομοσχεδίου είναι η κύρωση της συμφωνίας που υπογράφτηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία στις 10 Μαΐου 1994 για την εξασφάλιση χρηματοδοτικών διευκολύνσεων από όμιλο ξένων τραπεζών, συνολικού ύψους μέχρι $ΗΠΑ 100 εκ.. Με βάση το Πρόγραμμα Έκδοσης Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων (ECP) και δεδομένου ότι έχει ήδη εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 16 Δεκεμβρίου 1993 αύξηση του ορίου έκδοσης από $ΗΠΑ 250 εκ. σε $ΗΠΑ 350 εκ., κρίθηκε αναγκαία η σύναψη από μέρους της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας της πιο πάνω Συμφωνίας Χρηματοδοτικών Διευκολύνσεων, με σκοπό οι διευκολύνσεις αυτές να χρησιμοποιηθούν σε συνάρτηση με το πιο πάνω πρόγραμμα και με στόχο την ομαλότερη λειτουργία του. Ειδικότερα, οι διευκολύνσεις αυτές μπορεί να χρησιμοποιηθούν στις περιπτώσεις που δυνατό να υπάρξουν καθυστερήσεις στην ανακύκλωση των γραμματίων μας στο εξωτερικό, κυρίως όταν οι συνθήκες της αγοράς δεν επιτρέπουν την έκδοση χρεογράφων στο εξωτερικό ή όταν οι επενδυτές των χρεογράφων επιθυμούν για δικούς τους λόγους να προβούν στη ρευστοποίησή τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη της τις διαβεβαιώσεις της κυβέρνησης ότι οι εν λόγω διευκολύνσεις δεν αποτελούν νέο δανεισμό πέραν του ορίου των $ΗΠΑ 350 εκ. που αφορά το Πρόγραμμα Έκδοσης Ευρωπαϊκών Εμπορικών Χρεογράφων, που έχει ήδη εγκριθεί από τη Βουλή, και ότι αυτές προορίζονται να χρησιμοποιηθούν μόνο σε συνάρτηση με το πιο πάνω πρόγραμμα και για την ομαλότερη λειτουργία του, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο για την κύρωση της συμφωνίας που αναφέρεται σε αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Κύρωση της Συμφωνίας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Εξωτερικών Δανείων προς την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". (Πρόταση νόμου).

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΩΣ "Ο ΠΕΡΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Μέλος της - Βουλευτή της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ κ. Μάρκο Κυπριανού, σε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 Μαρτίου, 18 Απριλίου και 22 Ιουνίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης της πιο πάνω πρότασης νόμου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την πιο πάνω πρόταση νόμου, σκοπός της είναι η διευκρίνιση ορισμένων ασαφειών του βασικού νόμου σε σχέση με τα θέματα μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας μεταξύ συγγενών, λαμβάνοντας υπόψη τις κυπριακές συνθήκες και αντιλήψεις γύρω από το θεσμό της οικογένειας και τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί για τα ίδια θέματα.

Ειδικότερα, με την υπό συζήτηση πρόταση νόμου:

(α) καθορίζεται η ερμηνεία του όρου "οικογένεια", έτσι που για τους σκοπούς του υπό τροποποίηση νόμου να περιλαμβάνει συζύγους και πρόσωπα με συγγένεια μέχρι και τρίτου βαθμού, ανεξάρτητα από το αν είναι άγαμα ή έγγαμα· και

(β) επαναδιατυπώνεται στο ίδιο πνεύμα η πρόνοια του νόμου που καθορίζει μεταξύ ποιων συγγενών η δωρεά ακίνητης ιδιοκτησίας δε συνιστά διάθεση για σκοπούς επιβολής φορολογίας με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

Στα πλαίσια της εξέτασης της πιο πάνω πρότασης νόμου από την Επιτροπή κρίθηκε σκόπιμο να συμπεριληφθεί πρόσθετη πρόνοια στο σχετικό άρθρο της βασικής νομοθεσίας, που προβλέπει ότι δεν αποτελεί διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας η δωρεά που γίνεται σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι μέτοχοι της εταιρείας είναι μέλη της οικογένειας του διαθέτη. Ειδικότερα, ρυθμίζεται το θέμα της μεταβίβασης μετοχών της εταιρείας, λόγω κληρονομικής διαδοχής, σε μη μέλος της οικογένειας του διαθέτη, ώστε και η περίπτωση αυτή να μην αποτελεί διάθεση ακίνητης ιδιοκτησίας.

Η Επιτροπή, αφού συμπεριέλαβε την πιο πάνω τροποποίηση στην υπό συζήτηση πρόταση νομου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Για χάριν τάξης, κύριε Πρόεδρε, παρακαλούμε να γίνει μια διόρθωση της 'Εκθεσης λεκτική. Η τελευταία παράγραφος αναφέρει ότι η Επιτροπή, αφού συμπεριέλαβε την πιο πάνω τροποποίηση στην υπό συζήτηση πρόταση νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της. Σίγουρα από παραδρομή δε διατυπώθηκε εδώ η θέση της δικής μας κοινοβουλευτικής ομάδας, πως δηλαδή η τοποθέτησή μας θα γινόταν στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να ακούσουμε την τοποθέτηση και μετά διορθώνεται και η 'Εκθεση.

ΑΡ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, προτού ακούσετε την τελική τοποθέτηση του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, έχουμε το αίτημα της αναβολής αυτού του θέματος για σοβαρότατους λόγους. Πρόκειται για πρόταση νόμου η οποία επηρεάζει ουσιαστικώς τα έσοδα του κράτους. Και με την ψήφιση αυτής της πρότασης θα περιοριστούν αυτά τα έσοδα σε κάποιον άλφα βαθμό, ο οποίος βαθμός ποτέ δεν τέθηκε ενώπιον της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, για να μπορεί να ξέρει τι ακριβώς είναι αυτό το οποίο προτίθεται η Βουλή να ψηφίσει σε νόμο και να τροποποιήσει έτσι την υφιστάμενη νομοθεσία.

Και δεύτερο, δεν έχει τεθεί μπροστά στην Επιτροπή εκείνη η πληροφόρηση, η οποία θα παρέχει το εύρος αυτής της επέκτασης της χάρης, η οποία υπάρχει για μη ύπαρξη κεφαλαιουχικών κερδών σε κάποιους περαιτέρω συγγενείς ή εταιρείες. Και είναι εδώ που υπάρχει το βασικότατο σημείο ενδεχόμενα να ανοίγουμε όχι παράθυρο, αλλά μεγάλες πόρτες, για να αποφεύγουν διάφοροι την επιβολή αυτής της φορολογίας. Και το τελευταίο σημείο, σοβαρότατο, είναι το ότι δεν έχουν τεθεί μπροστά στην Επιτροπή εκείνα τα στοιχεία για το ποια είναι τα οφειλόμενα και τελεσίδικα προς το φόρο ποσά, τα οποία με την ψήφιση αυτού του νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 4, θα χαριστούν. Συνεπώς εγείρονται σοβαρότατα ζητήματα και πιστεύω τέτοια ζητήματα χρήζουν περισσότερης μελέτης και παροχής περισσότερων πληροφοριών και στοιχείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για τους λόγους που ανέφερε ο κ. συνάδελφος ζητείται η αναβολή.

Υπάρχει ένσταση για την αναβολή;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Για τα θέματα υπ' αριθμό 14) "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994, 15) "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και 16) "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994", υπάρχει αντιλαμβάνομαι ομόφωνο αίτημα αναβολής.

Επομένως προχωρούμε στα επόμενα θέματα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1993" και "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1993".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 8) ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 40) ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης,
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 15 Νοεμβρίου 1993 και στις 6 και 13 Ιουνίου 1994. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τον πρώτο νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £40.822 και η διάθεσή του για τη δημιουργία αριθμού θέσεων στο Τμήμα Δασών, στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο Υπουργείο Εξωτερικών, στο Γενικό Λογιστήριο και στις Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας.

Με το δεύτερο νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £1.033 και η διάθεσή του για τη δημιουργία μιας θέσης Ανώτερου Ειδικού Ιατρού Ψυχιατρικής για τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας έναντι κατάργησης μιας θέσης Ιατρικού Λειτουργού 1ης και 2ης Τάξης.

Στο στάδιο της εξέτασης των πιο πάνω νομοσχεδίων από την Επιτροπή, η κυβέρνηση αντικατέστησε τα πιο πάνω νομοσχέδια με νεότερο ενοποιημένο κείμενο στο οποίο δεν έχει περιληφθεί η θέση του Ανώτερου Ειδικού Ιατρού, που θα μελετηθεί στα πλαίσια του Προϋπολογισμού του 1995. Το νομοσχέδιο αυτό, όπως έχει τώρα διαμορφωθεί, προβλέπει την έγκριση πληρωμής ποσού £38.069 για τους πιο πάνω σκοπούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, έχοντας τη διαβεβαίωση της κυβέρνησης ότι η δημιουργία των πιο πάνω θέσεων αναμένεται να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία των αντίστοιχων υπηρεσιών, συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί, με τίτλο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς μια παρατήρηση. Στα νομοσχέδια, όπως τούτα είχαν προταθεί στην Επιτροπή Οικονομικών, ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός υπ' αριθμό 8 μιλούσε και δικαιολογούσε την πρόταση για κάποιες νέες θέσεις που

κάλυπταν τέσσερα Υπουργεία. Και είναι γνωστό ότι αυτός ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός προτείνεται στα μέσα του χρόνου, και παρενθετικά να πω πως αισίως φτάσαμε τα σαράντα πέντε τόσα συμπληρωματικά νομοσχέδια προϋπολογισμού και ακόμα είμαστε στον Ιούνιο. Είναι πολύ επικριτέο αυτό το σημείο. Παρενθετικά όμως. Επί της ουσίας να πούμε πως απ' αυτές τις τέσσερις καινούργιες θέσεις, οι οποίες προτάθηκαν στην τελευταία παράγραφο της εισηγητικής έκθεσης, εγίνετο αναφορά πως για τη μια η πρόταση για ψήφισή της αποσύρεται, γιατί θα εξεταστεί μέσα στα πλαίσια του καινούργιου προϋπολογισμού για το 1995. Και επειδή δεν μας δόθηκε κανένας ειδικός λόγος γιατί η μια θέση να εξεταστεί με τους τακτικούς προϋπολογισμούς του 1995, ενώ τις τρεις επειγόμαστε να τις ψηφίσουμε με συμπληρωματικό προϋπολογισμό, απλώς το σημειώνουμε ως μια όχι σωστή ενέργεια. Και αν αυτή η σκέψη έγινε για τη μία συγκεκριμένη θέση, θα έπρεπε να γίνει και για τις τέσσερις. Ή, αφού, εν πάση περιπτώσει, έγινε πρόταση για τέσσερις, δε θα έπρεπε κατ' ουδένα λόγο να εξαιρεθεί η μία, χωρίς να γίνεται ιδιαίτερη αναφορά ποια είναι αυτή η θέση ή ποιο Υπουργείο αφορά. Η τοποθέτηση είναι πως οι νέες θέσεις θα πρέπει να εξετάζονται με τους τακτικούς προϋπολογισμούς. Έπρεπε να υπάρχουν, κατά τη γνώμη μας, κοινά κριτήρια και είναι καλύτερα, τουλάχιστο στο μέλλον, όλα αυτά να παρατηρούνται πιο προσεκτικά από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £38.069 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. Άρθρο 3.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. Πρώτο Μέρος. Δεύτερος Πίνακας. Δεύτερο Μέρος. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας και ο Δεύτερος Πίνακας, Πρώτο Μέρος, Δεύτερος Πίνακας, Δεύτερο Μέρος εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας και ο Δεύτερος Πίνακας, Πρώτο Μέρος, Δεύτερος Πίνακας, Δεύτερο Μέρος εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 21) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Για τα επόμενα θέματα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1993" και "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμός Νόμος (Αρ. 23) του 1994", υπάρχει κοινή Έκθεση.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 22) ΤΟΥ 1993" ΚΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 23) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης,
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 13 και 16 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής παρευρέθηκε ο Υπουργός Υγείας, ενώ παρευρέθηκαν επίσης εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους πιο πάνω νόμους που προτείνονται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £80.045 και η διάθεσή του για την ίδρυση νέων θέσεων στο Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Δημόσιας Υγείας.

Στη διάρκεια της εξέτασης των πιο πάνω νομοσχεδίων από την Επιτροπή, η κυβέρνηση αντικατέστησε τα δύο αυτά νομοσχέδια με ένα νέο νομοσχέδιο με το οποίο ζητείται η έγκριση πληρωμής ποσού £245.025 και η διάθεσή του για τους ακόλουθους σκοπούς:

(α) Δημιουργία επτά νέων θέσεων Πρώτου Νοσηλευτικού Λειτουργού.

(β) Δημιουργία είκοσι πέντε νέων θέσεων Ανώτερου Νοσηλευτικού Λειτουργού.

(γ) Δημιουργία τριάντα πέντε νέων θέσεων Νοσηλευτικών Λειτουργών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, έχοντας τη διαβεβαίωση της κυβέρνησης ότι η δημιουργία των πιο πάνω θέσεων αναμένεται να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία της υπηρεσίας, συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί σε ένα κείμενο νόμου με τίτλο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £245.025 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

'Ιδρυση νέων θέσεων. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΙΤΗΡΩΝ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 1) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου ποσού £183.000 και η διάθεσή του για την εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης των υπαλλήλων της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου για τα έτη 1992, 1993 και 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της πιο πάνω συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου ποσού £183.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 30 Απριλίου 1995. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση του ποσού που θα δαπανηθεί. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994".

(Δε διαβάστηκε η 'Εκθεση).

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική μας ομάδα δεν μπορεί να ψηφίσει αυτό το νομοσχέδιο, γιατί φοβούμαστε ότι στην ουσία πρόκειται για μια διευθέτηση ενός εξαναγκασμού σε παραίτηση. Δηλαδή στην Υπηρεσία Ανθρωπιστικών Θεμάτων έχει διαμορφωθεί ή είχε διαμορφωθεί για χρόνια ένα κλίμα που έφερνε συνέχεια αντιμέτωπο με τη συνείδησή του τον προϊστάμενο της Υπηρεσίας, κάτι που επετάθη από τη στιγμή που δημιουργήθηκε και υπερ-θέση για το ίδιο ζήτημα, με μοιραία κατάληξη να προτιμήσει ο κάτοχος της θέσης να απέλθει, λαμβάνοντας κάποιες αποζημιώσεις. Επειδή συνολικά το θέμα δεν είναι από τα θέματα εκείνα που κάποιος μπορεί να τα θεωρήσει ανεκτά, γι' αυτό απλώς αρνούμαστε να συμμετάσχουμε στη διαδικασία κατάργησης της θέσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς θα θέλαμε να υπενθυμίσουμε τη θέση της κοινοβουλευτικής μας ομάδας. 'Οταν πριν από μερικούς μήνες η Εκτελεστική Εξουσία πρότεινε τη δημιουργία της γνωστής θέσης ειδικού συμβούλου παρά τω Προέδρω για ανθρωπιστικά θέματα, είχαμε τοποθετηθεί τότε ενάντια στη δημιουργία αυτής της θέσης, εντοπίζοντας και τις δυσκολίες οι οποίες θα προέκυπταν, έχοντας υπόψη την υπάρχουσα δομή προσφοράς της Εκτελεστικής Εξουσίας του κράτους, πρέπει να πω, στην τάξη αυτή των παθόντων, εγκλωβισμένων και άλλων παθόντων. Δυστυχώς με το πέρασμα του χρόνου επαληθευτήκαμε, με αποτέλεσμα

σήμερα να γίνεται αυτή η πρόταση κατάργησης της συγκεκριμένης θέσης. 'Εχουμε την εντύπωση, κύριε Πρόεδρε, πως με την υλοποίηση αυτής της πρότασης της κυβέρνησης θα ακολουθήσουν και άλλες ανωμαλίες στη λειτουργία και προσφορά του κράτους προς αυτή την πολύ συμπαθή τάξη των συνανθρώπων μας. Γι' αυτό, συνεπείς στην τοποθέτηση την οποία πήραμε τότε, δεν μπορούμε να ψηφίσουμε υπέρ της κατάργησης αυτής της θέσης. 'Εχοντας όμως υπόψη το καθεστώς το οποίο ισχύει σήμερα, δεν μπορούμε ούτε να την υπερψηφίσουμε ούτε να την καταψηφίσουμε. Γι' αυτό η θέση μας θα είναι θέση αποχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα παρακαλούσαμε το Σώμα να αναβάλει αυτό το θέμα. Πιστεύω ότι, αν εξεταστεί ξανά από την Επιτροπή Οικονομικών, θα βρεθεί κάποια λύση. Και έτσι ζητούμε αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μόνο που θα παρακαλέσω, όταν πρόκειται περί αναβολής, να το δηλώνουμε πριν την έναρξη της συζήτησης. Εν πάση περιπτώσει, εφόσον τίθεται, εγώ θα ρωτήσω τη Βουλή.

Υπάρχει πρόταση για αναβολή. Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 18) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £305.361 και η διάθεσή του για την κάλυψη των δαπανών των αποστολών της Κύπρου στις συνομιλίες με την Ευρωπαϊκή 'Ενωση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού μελέτησε το όλο θέμα, έχει την άποψη ότι υπάρχουν περιθώρια μείωσης των δαπανών για τις πιο πάνω αποστολές, χωρίς να επηρεάζεται το αναμενόμενο αποτέλεσμα. Γι' αυτό, παρά το γεγονός ότι συμφωνεί με τους σκοπούς του νομοσχεδίου, εισηγείται την ψήφισή του με παράλληλη μείωση του κονδυλίου που αφορά το Κεφάλαιο "Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό" στις £35.000 και την παραπέρα μείωση των υπόλοιπων κονδυλίων κατά δέκα τοις εκατόν.

Η Επιτροπή, αφού διαμόρφωσε το υπό συζήτηση νομοσχέδιο με βάση τα πιο πάνω, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί και ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £246.592 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 19) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £110.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη της αναθεωρημένης αμοιβής των ειδικευόμενων ιατρών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £110.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 25) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £1.000.000 και η διάθεσή του για την παραχώρηση πρόσθετης κυβερνητικής χορηγίας στους 23 Δήμους μέσα στο 1994.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, με το νομοσχέδιο αυτό καλούμεθα να ενισχύσουμε με ποσό £1.000.000 τα ταμεία των δήμων μας, της ανώτερης μορφής τοπικής αυτοδιοίκησης που υπάρχει σήμερα στην Κύπρο, διότι είναι γεγονός και είναι γνωστό ότι πράγματι τα ταμεία αυτά είναι πενιχρά. Ο λόγος που ανεβαίνω στο βήμα, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι για να προβάλω οποιαδήποτε ένσταση στην ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου. 'Αλλος είναι ο σκοπός που ανεβαίνω στο βήμα. Θα ήθελα να υποδείξω ότι υπάρχουν δυνατότητες, τουλάχιστον από μερικούς δήμους, από τη μεγάλη πλειοψηφία των δήμων, να έχουν πολύ σημαντικά εισοδήματα, τα οποία σήμερα δεν έχουν και δεν καρπούνται. Και αναφέρομαι στις παραλίες και στις θάλασσες.

Κύριε Πρόεδρε, είναι γνωστό ότι υπάρχουν δήμοι σήμερα, αναφέρομαι π.χ. στην Αγία Νάπα, στις παραλίες των οποίων λειτουργεί μία κατάσταση εκμετάλλευσης από ιδιώτες, η οποία εκμετάλλευση αποφέρει φανταστικά ποσά. Αριθμοί συγκεκριμένοι αναφέρουν ότι στην Αγία Νάπα υπάρχουν 8 000 έως 10 000 κρεβατάκια, που αποδίδουν κατ' έτος £300 έκαστο. Απλός πολλαπλασιασμός καταδεικνύει ότι τα εισοδήματα αυτών των ιδιωτών που εκμεταλλεύονται την παραλία υπερβαίνουν τα £2.500.000 το χρόνο. Και διερωτώμαι, κύριε Πρόεδρε, αν υπάρχουν τέτοιες δυνατότητες για την Αγία Νάπα φερ' ειπείν, που αναφέρουμε τώρα, γιατί πρέπει να καλείται ο φορολογούμενος της Λευκωσίας να πληρώνει για πολεοδομικά έργα της Αγίας Νάπας; Διερωτώμαι γιατί δεν πρέπει να θεσπιστεί νομοθεσία που να καθιστά υποχρεωτική την εκμετάλλευση των παραλιών από τα δημαρχεία και από την τοπική αυτοδιοίκηση. Διερωτώμαι μέχρι πού θα φτάσουμε, αφήνοντας αυτές τις καταστάσεις ασύδοτες και ελεύθερες. Να λυμαίνονται κυριολεκτικά δημόσιο πλούτο ιδιώτες με τις ευλογίες όλων μας.

Κύριε Πρόεδρε, απλώς κρούω τον κώδωνα του κινδύνου, διότι έρχεται νομοσχέδιο την άλλη βδομάδα για τις παραλίες, που έχει άμεση σχέση με αυτά που τώρα ανέφερα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα παρακαλέσω να μη γενικευθεί η συζήτηση επί αυτού του θέματος, διότι το θέμα το οποίο έχουμε μπροστά μας είναι το £1.000.000 επιχορήγηση. Θα υπάρξει ευκαιρία για όλους σας να τοποθετηθείτε επί αυτού του θέματος, όταν θα συζητηθεί το νομοσχέδιο. Αν συμφωνείτε, να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £1.000.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994".

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα εισηγούμασταν να αναβληθεί, γιατί πιστεύουμε ότι θέλουμε περισσότερες πληροφορίες γι' αυτό το θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει αίτημα για αναβολή. Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 2) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε οκτώ συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από τις 21 Μαρτίου μέχρι και τις 22 Ιουνίου 1994. Στα πλαίσια των συνεδριάσεων αυτών κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £60.000 και η διάθεσή του για την κάλυψη των διδάκτρων του πρώτου έτους δέκα δημόσιων υπαλλήλων στους οποίους θα παραχωρηθούν υποτροφίες για συμμετοχή στο Πρόγραμμα Master Public Sector Management του Cyprus International Institute of Management (CIIM).

Υπενθυμίζεται ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, σε σχετική 'Εκθεσή της προς το Σώμα το 1993 για την παραχώρηση συμπληρωματικής πίστωσης για τον ίδιο σκοπό, διατύπωσε την αντίθεσή της στη χρηματοδότηση νέων υποτροφιών για φοίτηση δημόσιων υπαλλήλων στο CIIM και κάλεσε την κυβέρνηση να μην επιλέξει νέους υποτρόφους για το επόμενο πρόγραμμα, που αρχίζει φέτος. Ταυτόχρονα, εξέφρασε την πρόθεση να περικόψει τις σχετικές προβλέψεις στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994 και δήλωσε ότι θα επανεξετάσει το θέμα, όταν το Υπουργείο Παιδείας θα έχει αξιολογήσει, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, τα διπλώματα που απονέμει το εν λόγω Ινστιτούτο.

Η κυβερνητική πλευρά, αιτιολογώντας την επαναφορά του θέματος στη Βουλή, ανέφερε ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς που διέπουν τη λειτουργία ιδιωτικών σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιολόγηση ενός προγράμματος η ύπαρξη φοιτητών στο πρώτο έτος του προγράμματος. Στην προκειμένη περίπτωση, αν δε συμμετάσχουν στο Master Public Sector Management οι δέκα υπότροφοι δημόσιοι υπάλληλοι, θα είναι αδύνατο για το CIIM να οργανώσει το πρόγραμμα και έτσι δε θα μπορέσει να γίνει η αξιολόγησή του, πράγμα που θέτει ως προϋπόθεση η Βουλή των Αντιπροσώπων, για να επανεξετάσει το όλο θέμα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, υπό το φως των πιο πάνω εξηγήσεων και λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία της αξιολόγησης της σχολής έχει ήδη αρχίσει, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 13) του 1994".

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ δήλωσαν ότι συγκατατίθενται στην ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, με τον όρο ότι η σχολή θα αξιολογηθεί τελικά με βάση την ισχύουσα νομοθεσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £60.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τρίτο, καθώς και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 13) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 12) του 1994".

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 12) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £950.000 και η διάθεσή του για την εγκατάσταση μονάδας αφαλάτωσης θαλάσσιου νερού στην περιοχή Δεκέλειας για την ικανοποίηση υδρευτικών αναγκών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £950.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το πρώτο μέχρι και το τέταρτο, καθώς και ο Πρώτος και ο Δεύτερος Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 12) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να γίνει ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Θα τηρήσω στάση αποχής και θα εξηγήσω το λόγο, αν θεωρείτε ότι έγινε η ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, δεν έγινε ακόμα, αλλά μπορείτε να πείτε ...

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Α, θέλετε να μιλήσω πρώτα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, γιατί όχι.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Υπάρχει μια αντιφατική και αλλοπρόσαλλη πολιτική της κυβέρνησης πάνω στο υδατικό. Με αυτό το νομοσχέδιο προτείνεται δαπάνη £950.000 και η διάθεση αυτού του ποσού για την εγκατάσταση μονάδας αφαλάτωσης θαλάσσιου νερού στην περιοχή Δεκέλειας για την ικανοποίηση υδρευτικών αναγκών. Και λογικά δεν πρέπει να έχει κανένας ένσταση ότι θα πρέπει να γίνουν εργοστάσια αφαλάτωσης νερού για σκοπούς αντιμετώπισης του οξέος υδρευτικού και αρδευτικού προβλήματος.

'Ομως, δυστυχώς, όπως είπα, η κυβέρνηση ακολουθεί μια εντελώς αντιφατική και αλλοπρόσαλλη πολιτική. Διότι, ενώ η Κύπρος αντιμετωπίζει πρόβλημα ξηρασίας, ενώ βρισκόμαστε σε μια περιοχή του κόσμου όπου διαπιστωμένα, σ' ολόκληρη

τη Μεσόγειο, υπάρχουν προβλήματα ύδρευσης και άρδευσης, η κυβέρνηση σπαταλά αυτό το φυσικό αγαθό, το ελάχιστο που υπάρχει στον τόπο, παραχωρώντας σε εξευτελιστικές τιμές νερό για σκοπούς δημιουργίας γηπέδων γκολφ. Εκατομμύρια τόνους νερού ουσιαστικά στην τιμή που παραχωρείται στους αγρότες. Δηλαδή μιλούμε για επιχορηγημένο νερό, το οποίο έπρεπε να δίνεται είτε για την ύδρευση πόλεων είτε για την άρδευση γεωργικών κλήρων. Έχουμε την περίπτωση-πρόκληση, την οποία για πολλοστή φορά θα αναφέρω σ' αυτό το Σώμα, της παραχώρησης νερού σε συγκεκριμένη ιδιωτική κερδοσκοπική εταιρεία, στην οποία δόθηκε άδεια ανέγερσης τουριστικών εγκαταστάσεων στην περιοχή "Πέτρα του Ρωμιού", όπου όχι μόνο τεράστιες ποσότητες νερού θα σπαταληθούν για τη δημιουργία γηπέδων γκολφ, αλλά θα υπάρξει και μια τρομακτική καταστροφή σε μια μυθολογικής αξίας περιοχή της Κύπρου, μια περιοχή που συνδέεται με τους θρύλους και τις παραδόσεις του λαού μας και βέβαια μ' ένα συντριπτικό πλήγμα στο θαυμάσιο φυσικό περιβάλλον, σ'αυτή τη μοναδικής φυσικής ομορφιάς περιοχή της Κύπρου.

Γι' αυτό το λόγο και επειδή πράγματι μέσα από αυτό το νομοσχέδιο αναδεικνύεται η αλλοπρόσαλλη και αντιφατική πολιτική της κυβέρνησης, εγώ τουλάχιστον θα τηρήσω στάση αποχής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, φαίνεται ότι αρεσκόμεθα να συζητούμε και θέματα του Κεφαλαίου Δ' και οτιδήποτε άσχετο με τα συζητούμενα. Το θέμα που θίγει ο κ. Ομήρου, της "Πέτρας του Ρωμιού" ή της όποιας εταιρείας, πρώτα πρώτα αφορά απόφαση άλλης κυβέρνησης, η οποία επαναβεβαιώθηκε φυσικά και από την παρούσα κυβέρνηση. Ο όρος που δίνεται είναι αν θα υπάρχει περίσσευμα στη συγκεκριμένη περίπτωση. Επομένως, χάριν της αντιπολίτευσης, ας μη δημιουργούμε εντυπώσεις και να αναφερόμεθα σε θέμα, το οποίο εξετάστηκε από τη συγκεκριμένη Επιτροπή, ακούστηκαν οι απόψεις -εκτός και αν κάθε φορά που ακούμε νερό, θα επανερχόμεθα επί του αυτού θέματος, για να το μνημονεύουμε- και στο τέλος δε νομίζω ότι είναι και η ορθή πολιτική ή η ορθή πολιτική συμπεριφορά, αν θέλετε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, μετά ο κ. Ευσταθίου και μετά ο κ. Ομήρου.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κι εμείς συμφωνούμε με την κατασκευή του εργοστασίου αφαλάτωσης, θα πρέπει όμως να τονίσουμε ότι το κόστος του νερού από αυτό το εργοστάσιο θα είναι περίπου μια λίρα τον τόνο τη στιγμή που η κυβέρνηση έρχεται πράγματι και δίνει νερό για άλλα έργα, για γήπεδα γκολφ, στην τιμή των 14 σεντ τον τόνο, επιχορηγεί δηλαδή ουσιαστικά το νερό, που είναι για σκοπούς άρδευσης, στην τιμή των 14 σεντ τον τόνο και κατασκευάζουμε εργοστάσιο αφαλάτωσης νερού, το οποίο θα στοιχίζει για τον κυπριακό λαό μια λίρα τον τόνο.

Γι' αυτό συμφωνώ με το συνάδελφο Γιαννάκη Ομήρου, έστω και αν θα ψηφίσουμε αυτό το κονδύλι, για να γίνει αυτό το εργοστάσιο, το οποίο χρειάζεται στον τόπο.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Θέμα διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι διαδικασία, ορίστε.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Είναι με πολλή υπομονή πραγματικά που παρακολουθώ τη συζήτηση τις τελευταίες δυο ώρες. Εδώ κάπου, χωρίς να το αντιληφθούμε, κύριε Πρόεδρε, παραπλανηθήκαμε από μόνοι μας με τη συζήτηση. Οι Εκθέσεις που συζητούμε είναι όλες σχεδόν ομόφωνες. Και ξεκινώντας από την παρούσα συζήτηση, αλλά και από προηγούμενα νομοσχέδια, έχω να παρατηρήσω τα εξής: Επιτέλους κάποτε πρέπει να μπορούμε να είμαστε σωστοί, αν θέλουμε να γίνεται εποικοδομητική συζήτηση. Να ασκούμε σίγουρα την κριτική μας, αλλά να δίνεται και η ευκαιρία στα άλλα κόμματα που έχουν διαφορετική εντύπωση να εκφράζουν τις απόψεις τους.

Ο κ. Καζαμίας σε προηγούμενο νομοσχέδιο, πριν πέντε από το παρόν που συζητούμε, εξέφρασε τις επιφυλάξεις και τις τοποθετήσεις του, που ήταν κάπως διαφορετικές από την ομόφωνη Έκθεση. Αυτή τη στιγμή συζητούμε άλλη Έκθεση, όπου είναι ομόφωνο το συμπέρασμα και όλοι συμφωνούμε. Ακούουμε δε και το αλλοπρόσαλλο του τελευταίου συναδέλφου, ότι παρόλο που διαφωνούν θα ψηφίσουν. Διαφωνούν, γιατί έδωσε νερό η κυβέρνηση Βασιλείου και στη συνέχεια συμφώνησε και η κυβέρνηση Κληρίδη. Επιτέλους, σωστά ανέφερε ο κ. Αναστασιάδης, αν θέλουμε να κάμνουμε την κριτική μας, να την κάμνουμε σωστά. Διότι, όταν ένας βουλευτής, κύριε Πρόεδρε, που δεν είναι μέλος της Επιτροπής Οικονομικών, και σίγουρα δεν μπορεί να είμαστε και οι 56 μέλη της συγκεκριμένης Επιτροπής, διαβάζει μια Έκθεση δύο παραγράφων, που είναι ομόφωνη σε όλα, και ακούει αυτά τα σχόλια, δεν μπορεί υπεύθυνα να τα αντιμετωπίσει. Θα τα αντιμετωπίσει αν όντως είναι ανεύθυνος και με ανεύθυνους ισχυρισμούς.

Επομένως, αυτό είναι το θέμα της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε. Όπως προηγουμένως, συζητώντας για θέματα της Αρχής Λιμένων, ακούσαμε για κόστος και για άλλα πράγματα, όλοι μας είχαμε απόψεις. Επομένως, κάπου η σιωπή του Συναγερμού, γιατί θέλει πραγματικά να γίνεται εποικοδομητική συζήτηση, στο τέλος θα εκλαμβάνεται και ως αδυναμία. Διότι, πολλά έχουμε να απαντήσουμε στους προηγούμενους δύο συναδέλφους. Θέλετε να μπούμε στη συζήτηση του θέματος της "Πέτρας του Ρωμιού" τώρα; Η για το κόστος του νερού ή για το κόστος του νότιου αγωγού, ποιος το καθυστέρησε να γίνει, ή ... ή... ή...

Εδώ συζητούμε για ένα συγκεκριμένο έργο, για την αφαλάτωση. Αν διαφωνούμε, πέστε το στην Έκθεση, για να προετοιμαστούμε και να έλθουμε με επιχειρήματα, κύριοι συνάδελφοι.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όσον αφορά τη διαδικασία, πρέπει πρώτα να τοποθετηθώ. Δυστυχώς η δημοκρατία έχει πολλά ελαττώματα, μεταξύ των οποίων είναι τα κοινοβουλευτικά θέσμια, καθότι, όταν συζητείται ένα θέμα, δικαιούται οποιοδήποτε μέλος της Βουλής να θίξει θέμα που έστω και έμμεσα σχετίζεται με αυτό, ανεξάρτητα του αν υπερψηφίζει ή καταψηφίζει. Επομένως, δεν μπορώ δυστυχώς, το πολύ πολύ να περιορίσω τη συζήτηση, αλλά δεν μπορώ και να αποκλείσω όλως διόλου την αναφορά σε κάτι που έμμεσα έστω, κατά την άποψη, καλώς ή κακώς δεν εξετάζω, ενός μέλους σχετίζεται με το υπό συζήτηση θέμα.

Ο κ. Άριστος Χρυστοστόμου.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, την κριτική μας για την παραχώρηση νερού ή για το έργο που θα γίνει στην "Πέτρα του Ρωμιού" θα την ασκήσουμε, όταν θα συζητείται ενώπιον του Σώματος το θέμα το οποίο έχουμε εγγράψει. Στην προκειμένη περίπτωση θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό όπως έχει κατατεθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν υπάρχει θέμα, ορίστε.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Εάν η πρόβλεψη και η προετοιμασία για αντιμετώπιση συνηθισμένων φαινομένων αποτελεί θέμα προς επίκριση, κύριε Πρόεδρε, τότε μου δημιουργεί πράγματι απορία. Η περιοχή της ελεύθερης Αμμοχώστου και πέραν της Δεκέλειας γενικά είναι μια περιοχή ζωτικής σημασίας για την οικονομία του τόπου, που βασίζεται ουσιαστικά στον τουρισμό. Εποχές ξηρασίας και προβλήματα έλλειψης νερού αντιμετωπίζουμε συχνότατα στον τόπο μας και πιστεύω ότι είναι πολύ πιθανόν να μην έχουμε νερό ούτε για ύδρευση ούτε για άρδευση ούτε για τους νέους χώρους που πρόκειται να αναπτυχθούν για τα γκολφ και δεν ξέρω για τι άλλο. Άρα, η ίδρυση τέτοιων μονάδων θεωρείται επιβεβλημένη και είναι σωστή μελέτη για αντιμετώπιση ημερών κρίσεως, κύριε Πρόεδρε.

Αυτά είχα να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μια λέξη μόνο. Θα ομιλήσω επί θέματος αρχής.

Δηλαδή, ενώ καλούμεθα αυτή τη στιγμή να ψηφίσουμε ένα νομοθέτημα για την αφαλάτωση του νερού, που θα στοιχίζει μία λίρα τον τόνο, δε δικαιούμεθα να παρατηρήσουμε και να κρίνουμε, ακόμα και με επιείκεια, χωρίς να χρησιμοποιούμε βαριές εκφράσεις, την πρόσφατη απόφαση να διατίθενται μερικά εκατομμύρια τόνοι νερού ετησίως σε τιμή δεκατριών, δεκατεσσάρων σεντ, για να παίζουν μερικοί γκολφ. Είναι χώρα η Κύπρος, ερωτώ, που μαστίζεται από την ξηρασία, όχι τώρα αλλά ανέκαθεν, να κάμνει αυτή την υπέρογκη σπατάλη του νερού, για να έχουν μερικοί γκολφ; Και να έρχεται ο Κύπριος φορολογούμενος να επωμίζεται το βάρος του κόστους, μια λίρα τον τόνο, ο Πίτσιλλος εδώ ο φτωχός, ο αγρότης, ο εργάτης, διότι αποφασίζεται από την άλλη πλευρά, από το ίδιο το κέντρο αποφάσεων και το ένα και το άλλο; Εάν εδώ δεν ασκηθεί κριτική, παρακαλώ τους συναδέλφους, οι οποίοι μας έχουν επικρίνει, διότι εγείρουμε τέτοια θέματα, πού θα κάνουμε κριτική;

Και ο Συναγερμός, αν θέλει να παρουσιαστεί και να κάμει επιχειρηματολογία, ας την κάμει. Το να μην το εκλάβουμε ως αδυναμία και αυτά τα πράγματα τα αρνούμαι, διότι είναι λέξεις κενές περιεχομένου. Τι σημαίνει να μην εκληφθεί ως αδυναμία; Δηλαδή είναι κανένας χώρος παλικαράδων εκεί και θα τους εκλάβουμε πως είναι αδύνατοι; Εδώ μιλούμε με τη δύναμη του λόγου, βάσει της επιχειρηματολογίας μας. Και πράγματι καλώ την κυβέρνηση, έστω και την ύστατη αυτή στιγμή, να μην επαναλάβει το λάθος της κυβέρνησης Βασιλείου που αποφάσισε να δώσει αυτό το νερό, να αναθεωρήσει την απόφαση αυτή, να αποζημιώσει ακόμα με ένα άλφα ποσό εκείνους, οι οποίοι προέβησαν ίσως σε έργα υποδομής με την προσδοκία αυτού του νερού για τα γκολφ, για να ησυχάσει αυτός ο κόσμος και να εξοικονομηθεί το νερό, το οποίο χρειάζεται ως ζωτικό συστατικό στοιχείο της οικονομίας μας. Τίποτε άλλο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Επειδή ζήτησε ο κ. Χρίστου, ως κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος προηγείται και μετά ο κ. Μουσιούττας.

Α. ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ενώ ήθελα να συμφωνήσω με μερικές από τις απόψεις του κ. Σολωμή, όσον αφορά την εξέλιξη μιας συζήτησης από μια άλλη, πρέπει να είμαστε αρκούντως ανεκτικοί, λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι Εκθέσεις είναι εκθέσεις της στιγμής, της ανάγκης. Είναι συντομότατες, δεν έχουν περιλάβει ουσιαστικά καμιά άποψη, έχουν γίνει με στόχο να παρουσιαστούν σ' αυτή και στην επόμενη ολομέλεια, για να εγκριθούν προ των θερινών διακοπών και ακολουθούν μια άλλη φιλοσοφία από κάποιες άλλες Εκθέσεις, τις οποίες επίσης έχουμε ακούσει να αναγινώσκονται, που περιέχουν τις απόψεις όλων σχεδόν των πλευρών. Επομένως, νομίζω ότι είναι υποχρέωση του κάθε ομιλητή, της κάθε πλευράς, να τοποθετηθεί επί του σημείου στο οποίο διαφώνησε, χωρίς να αποποιείται του δικαιώματός του να ψηφίσει στο τέλος της ημέρας, διότι μπορεί να βαρύνει η ψήφος η θετική.

Εκείνο όμως που χρειάζεται είναι να υπάρχει η άνεση χρόνου. Και όλοι αυτή τη στιγμή μιλούμε και λειτουργούμε κάτω από την πίεση του χρόνου. Ας μην προστεθεί και η πίεση μεταξύ μας, του ενός προς τον άλλο, σ' αυτή τη συνεδρία.

Για το θέμα το συγκεκριμένο ναι, εμείς θα ψηφίσουμε υπέρ. Αναφορικά με το νερό του Ασπρόκρεμμου και τότε διαφωνήσαμε, όταν υιοθετήθηκε από την κυβέρνηση Βασιλείου και τώρα διαφωνούμε, που η παρούσα κυβέρνηση έρχεται και για λόγους ουσίας, αλλά αντιλαμβάνομαι και για λόγους συμμόρφωσης προς παλαιότερη απόφαση, να επαναβεβαιώσει τη θέση της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας. Θα παρακαλέσω όλους να είστε πολύ σύντομοι. Ο κ. Χατζηγιάννης μετά και να κλείσουμε.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Ακριβώς, κύριε Πρόεδρε, παράκλησή μου είναι να κλείσει το θέμα. Εκείνο που συμβαίνει είναι ότι, για το θέμα που ανέφερε ο συνάδελφος, όλοι έχουμε την ίδια έντονη αντίδραση. Όταν γίνει αναφορά από κάποιο, είναι επόμενο να υπερθεματίσει και ο δεύτερος και ο τρίτος και αυτός είναι ο λόγος που ζητείται ο λόγος από την κάθε πλευρά και αναλίσκεται ο χρόνος. Είμαι βέβαιος ότι όλοι οι συνάδελφοι όλων των κομμάτων είναι έτοιμοι, φαντάζομαι, και ένα τελευταίο μήνυμα να στείλουμε στην κυβέρνηση αλλά και την αντίδρασή μας, αν υπάρχει τρόπος κοινοβουλευτικός να ανακοπεί η υλοποίηση της απόφασης που λήφθηκε τότε. Φαντάζομαι πως όλοι έχουμε τη διάθεση να συμμετάσχουμε σε μια τέτοια ενέργεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τελειώνουμε με τον κ. Χατζηγιάννη. Να μη συνεχιστεί.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Είχαμε την ευκαιρία, κύριε Πρόεδρε, να εξετάσουμε το θέμα αυτό που εγείρεται παρεμπιπτόντως στην Επιτροπή Γεωργίας. Πρέπει να επισημάνω δύο σημεία. Το γεγονός ότι ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Γεωργίας, από ό,τι θυμούμαι, είχε διαφωτίσει τότε στην Επιτροπή ότι, όταν λαμβανόταν η απόφαση επί κυβερνήσεως του κ. Βασιλείου, το Υπουργείο Γεωργίας είχε έντονη αντίθεση στο να ληφθεί αυτή η απόφαση. Έτσι, παρά το γεγονός ότι το μόνο ουσιαστικά αρμόδιο Υπουργείο που έπρεπε να έχει λόγο γι αυτή την απόφαση ήταν αρνητικότατο, μεσάνυκτα μεσάνυκτα, προτού παραδοθεί η διακυβέρνηση, δόθηκε και αυτή η

άδεια. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Δε δόθηκε αυτή η άδεια ουσιαστικά σε ήσυχο χρόνο διακυβέρνησης, αλλά λίγες ώρες προτού παραδοθεί η εξουσία στην επόμενη κυβέρνηση είχε ληφθεί η απόφαση της παραχώρησης. Η νέα κυβέρνηση, η οποία βρέθηκε κάτω από αυτό το δεδομένο, εκείνο το οποίο εξέτασε είναι τη διαφοροποίηση κάποιων όρων, ώστε να περισώσει, αν θέλετε, το νερό για τους σκοπούς για τους οποίους πραγματικά έπρεπε να προορίζεται.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω ενώπιον της Βουλής ότι τερματίστηκε η συζήτηση.

Αν υπάρχει ένσταση, θα το βάλω σε ψηφοφορία, διότι είδα πολλά χέρια. Δέχεστε ότι τερματίστηκε.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £950.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 12) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο νομοσχέδιο είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 13) του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 13) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών. Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £634.621 και η διάθεσή του για τους ακόλουθους σκοπούς:

(1)	Για τη συμπλήρωση των εργασιών ανέγερσης ιολογικού εργαστηρίου και βοηθητικών υποστατικών στην Αθαλάσσα για την εφαρμογή του Σχεδίου Πιστοποίησης Φυτικού Πολλαπλασιαστικού Υλικού.	£ 12.000
(2)	Για την πληρωμή στον ιδιώτη εργολάβο που κατασκεύασε το φράγμα Ασπρόκρεμμου μέρους του ποσού που επιδικάστηκε από το διαιτητή.	£ 151.271
(3)	Για τη συμπλήρωση των εργασιών ανέγερσης κτιρίου για τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές του Αρχηγείου Αστυνομίας και δεύτερου ορόφου για εξειδικευμένες αίθουσες διδασκαλίας πάνω από το κτίριο αιθουσών διδασκαλίας της Αστυνομικής Ακαδημίας.	£ 93.516
(4)	Για τη συμπλήρωση των εργασιών ανέγερσης του νέου Πυροσβεστικού Σταθμού Πάφου (£25.000) και την αντικατάσταση έξι θυρών αμαξοστασίου στον Πυροσβεστικό Σταθμό Ορόκλινης (£15.000).	£ 40.000
(5)	Για τη διευθέτηση του τελικού λογαριασμού των επεκτάσεων του Ανώτατου και άλλων δικαστηρίων στη Λευκωσία.	£ 67.000
(6)	Για τη συνέχιση και συμπλήρωση των έργων βελτίωσης στο Ταχυδρομικό Γραφείο της Πλατείας Ελευθερίας στη Λευκωσία.	£ 41.000
(7)	Για τη διευθέτηση του τελικού λογαριασμού της ανέγερσης του τετραώροφου κτιρίου που στεγάζει το Γραφείο Προγραμματισμού και τη Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου.	£ 66.000
(8)	Συνέχιση των εργασιών καθώς και εγκατάσταση ανελκυστήρα στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών.	£ 33.962
(9)	Για τη συμπλήρωση εργασιών ανέγερσης καντίνας και χημείου στο Αγροτικό Νοσοκομείο Πόλεως Χρυσοχούς.	£ 29.872
(10)	Για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων, όταν παραστεί ανάγκη.	£ 100.000

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1994".

Η Επιτροπή, παρά τη συμφωνία της με το πιο πάνω νομοσχέδιο, παρατηρεί ότι αυτό δεν αποτελεί ένα συμπληρωματικό προϋπολογισμό, αλλά στην ουσία δέκα διαφορετικές πιστώσεις οι οποίες κανονικά θα έπρεπε να είχαν κατατεθεί αυτοτελώς

η καθεμιά. Η Επιτροπή δηλώνει ότι στο μέλλον δεν είναι διατεθειμένη να αποδεχτεί τη συζήτηση ενοποιημένων συμπληρωματικών πιστώσεων, εφόσον αναφέρονται σε εντελώς διαφορετικούς σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Καζαμίας.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

Ο συνάδελφος προηγουμένως, κύριε Πρόεδρε, δυσανασχέτισε, γιατί παίρνουμε το λόγο σε θέματα στα οποία φαίνεται από τις Εκθέσεις ότι είμαστε ομόφωνοι. Επειδή έγινε και αναφορά στο όνομά μου, ήθελα να παρακαλέσω τον οποιοδήποτε συνάδελφο νομίζει ότι είναι παρατηρητικός να προσέξει ότι - τουλάχιστον τις τελευταίες δύο ώρες θα 'πρεπε να το παρατηρήσει- δύο τοποθετήσεις μας ακολούθησαν τοποθετήσεις συναδέλφων άλλων παρατάξεων και συγκεκριμένα της παράταξης του συγκεκριμένου βουλευτή που έκαμε την παρατήρηση, μια φορά γιατί η 'Εκθεση δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα και έγινε διόρθωση και μια φορά γιατί μόλις σήμερα το πρωί τέθηκαν υπόψη μας ενέργειες της Εκτελεστικής Εξουσίας, οι οποίες δε θεωρήθηκε σκόπιμο από την πλευρά μας να αναφερθούν, για να μη δημιουργήσουμε πρόβλημα και ζητήσουμε όπως ο συμπληρωματικός προϋπολογισμός ανακοπεί. Γι αυτό η σοβαρότητα της δικής μας τουλάχιστον κοινοβουλευτικής ομάδας δε δεχόμαστε κατ' ουδένα λόγο να παρεξηγηθεί από οποιοδήποτε συνάδελφο και πολύ περισσότερο από την πλευρά του κυβερνώντος κόμματος. Αν νομίζουν ότι αυτή η τοποθέτησή μας είναι δημοκοπική, έχω την εντύπωση ότι κρίνουν εξ ιδίων τα αλλότρια.

Για το συγκεκριμένο νομοθέτημα, κύριε Πρόεδρε, θέλω να παρατηρήσω πως, εάν ηθέλαμε να δημιουργήσουμε πρόβλημα, το παρόν νομοσχέδιο θα 'πρεπε να το στείλουμε πίσω, γιατί επανειλημμένα η Εκτελεστική Εξουσία, παρά τις εκκλήσεις και τις παρατηρήσεις της Επιτροπής Οικονομικών και της ολομέλειας του Σώματος, στέλλει συμπληρωματικό προϋπολογισμό, αναφέροντας δέκα κονδύλια τα οποία μεταξύ τους δεν έχουν καμιά απολύτως σχέση και παρουσιάζονται εδώ σαν ένα συμπληρωματικό νομοσχέδιο. Αν αυτή την παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε, δε θεωρείται σκόπιμο πως πρέπει να την κάνουμε στην ολομέλεια...

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Ομόφωνα την κάμνουν όλα τα κόμματα.

Κ. ΚΑΖΑΜΙΑΣ:

... η 'Εκθεση θα φύγει απαρατήρητη και η Εκτελεστική Εξουσία θα μας γράψει εκεί που μας έγραφε μέχρι τώρα, αν δε δώσουμε μεγαλύτερη έμφαση σ' αυτή την παρατυπία, γιατί περί παρατυπίας πρόκειται. Γι αυτό, παρακαλώ τον Πρόεδρο του Σώματος, να διαβιβάσουμε, κύριε Πρόεδρε, την ομόφωνή μας αυτή τοποθέτηση με πολύ έντονο τρόπο, ούτως ώστε αυτό το πράγμα να μην επαναληφθεί, για να μη βρεθούμε στην πολύ δύσκολη θέση να καταψηφίσουμε κονδύλια, τα οποία δε φτάνουν με τον πρέποντα τρόπο στο Σώμα προς ψήφιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Σολωμής και μετά ο κ. Μακρίδης.

ΧΡ. ΣΟΛΩΜΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κάπου ο κ. συνάδελφος δεν μπόρεσε να με αντιληφθεί. Το αν έχει ο ίδιος πρόβλημα πού μπορεί να γράφεται, είναι κάτι που ο ίδιος πρέπει να το αντιμετωπίσει. Αλλά και στην προκειμένη περίπτωση η παρέμβασή του είναι

άτυχη, γιατί η παρατήρηση δεν είναι της κοινοβουλευτικής του ομάδας, είναι παρατήρηση ολόκληρου του Σώματος, που λέει ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς κτλ. και η Επιτροπή στη συνέχεια λέει ότι, παρά τη συμφωνία της με το πιο πάνω νομοσχέδιο, αυτό δεν αποτελεί ένα συμπληρωματικό προϋπολογισμό, αλλά στην ουσία δέκα διαφορετικές πιστώσεις, οι οποίες κανονικά θα έπρεπε να είχαν κατατεθεί κτλ.

Συμφωνούμε απόλυτα, κύριε συνάδελφε, και μπορούσετε να το στείλετε πίσω και να συμφωνήσουμε. Άλλη ήταν η παρατήρησή μου και ούτε θέλει κανένας να στερήσει το δικαίωμα της κριτικής από οποιοδήποτε. Αλλά και εδώ συμφωνούμε με αυτά που είπετε, που ομόφωνα διαπιστώνονται στην Έκθεση. Και αν η Επιτροπή έκρινε ότι έπρεπε να απορριφθεί, σίγουρα κι εγώ θα συμφωνούσα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μακρίδης.

Ι. ΜΑΚΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η πρώτη εικόνα μπορεί να φαίνεται όπως την παρουσίασε ο κ. Καζαμίας. Αν εξεταστεί με λεπτομέρεια η όλη εικόνα, θα δούμε ότι υπάρχει κάτι διαφορετικό. Στην πρώτη παράγραφο λέει: "Για τη συμπλήρωση των εργασιών κάποιου εργαστηρίου". Άρα, οι εργασίες προϋπήρχαν, τον προηγούμενο χρόνο, συνεχίστηκαν φέτος και σημαίνει μεταφορά κονδυλίων για την συμπλήρωση του έργου τον επόμενο χρόνο. Το ίδιο ισχύει και για συμπλήρωση έργων σε δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε περιπτώσεις. Άρα, δεν αποτελούν ούτε νέα έργα ούτε συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, αλλά συνέχιση κάποιων έργων, όπως επίσης και κάποιων συμβατικών υποχρεώσεων που προέκυψαν κατά τη διάρκεια των εργασιών, που έχει υποχρέωση η κυβέρνηση να εκπληρώσει.

Αυτά είναι όλα, κύριε Πρόεδρε, και δεν είναι η εικόνα, όπως αρχικά παρουσιάστηκε. Φυσικά έπρεπε να έρχεται κάθε κονδύλι ξεχωριστά, όπως ανέφερε και ο κ. Χρυσοστόμου, αλλά όλα μαζί σημαίνει ότι γλιτώνουμε χρόνο, σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χρυσοστόμου τα είπε ιδιαιτέρως.

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι η πρώτη φορά που έφτασε στη Βουλή νομοσχέδιο ειδίκευσης συμπληρωματικής πίστωσης, που δεν ήταν ειδίκευση αλλά ειδικεύσεις. Και όταν παλαιότερα είχαμε το ίδιο φαινόμενο, η Επιτροπή ήταν κατά πολύ αυστηρότερη από ό,τι είναι στην Έκθεση αυτή. Απαίτησε να φύγει πίσω το νομοσχέδιο και να έλθουν τα νομοσχέδια για κάθε περίπτωση ξεχωριστά. Αυτό δεν έγινε σ' αυτή την περίπτωση, όχι γιατί μείωσε την ένστασή της η Επιτροπή, αλλά διότι έλαβε υπόψη την πίεση του χρόνου και την ανάγκη να μην επιβραδύνει την εκτέλεση έργων. Αλλά αυτό δε σημαίνει ότι θα πρέπει να το αφήσουμε να περνά, θεωρούμενη ως αναγνωσθείσα η Έκθεση, χωρίς να τονιστεί το ομόφωνο αίσθημα αυτής της Βουλής. Και είναι ορθή η υπόδειξη, νομίζω, ότι θα πρέπει μαζί με την έγκριση αυτού του πολυνομοσχεδίου να διαβιβαστεί και εγγράφως από το προεδρείο στην κυβέρνηση ότι δεν πρέπει να επαναληφθεί αυτό το πράγμα. Για κάθε πίστωση να έρχεται ειδικός προϋπολογισμός. Διότι, όταν ανέφερε προηγούμενα ο συνάδελφος κ. Καζαμίας ότι φτάσαμε στους 45 συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς, με

αυτό εδώ τον ένα δεν είμαστε στους 45 αλλά στους 55 και με το ρυθμό που προχωρούμε θα δημιουργήσουμε ρεκόρ αυτού του είδους προϋπολογισμών από μια κυβέρνηση, η οποία είχε υποσχεθεί ότι θα απέφευγε να κάμει χρήση της δυνατότητας να στέλλει συμπληρωματικούς προϋπολογισμούς ή τουλάχιστον θα έκαμνε πολύ περιορισμένη χρήση. Εδώ φτάσαμε στα όρια της κατάχρησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι το θέμα έχει εξαντληθεί.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £634.621 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Προοίμιο, ο Συνοπτικός τίτλος και τα άρθρα 1, 2, 3, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 11) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα που είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 14) του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 14) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £900.000 και η διάθεσή του για την καταβολή αποζημιώσεων στην Ιερά Μονή Κύκκου για τον επηρεασμό των κτημάτων της από την κατασκευή του νέου δρόμου Λευκωσίας- Ανθούπολης-Κοκκινοτριμιθιάς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £900.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Προοίμιο, ο Συνοπτικός τίτλος και τα άρθρα 1 - 3, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 14) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 15) του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 15) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Αναπτύξεως ποσού £500.000 και η διάθεσή του για την αγορά οικήματος για τη στέγαση της κατοικίας του Πρέσβη της Δημοκρατίας στη νεοϊδρυθείσα πρεσβεία της Δημοκρατίας στη Στοκχόλμη.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £500.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Προοίμιο, ο Συνοπτικός τίτλος και τα άρθρα 1 - 3, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 15) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 16) του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 16) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου

1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £182.120 και η διάθεσή του για την εξόφληση του υπόλοιπου ποσού που οφείλεται στην ανέγερση του νέου νοσοκομείου Πάφου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Αναπτύξεως ποσού £182.120 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πίνακας. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Προοίμιο, ο Συνοπτικός τίτλος και τα άρθρα 1 - 3, καθώς και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 16) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΕΩΣ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΘΟΝΤΩΝ) ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 3) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £54.970.010 και η διάθεσή του για τη διαγραφή των υπολοίπων των δανείων αυτοστέγασης μέχρι το 1994 και την επιστροφή στους δικαιούχους των δανείων αυτοστέγασης που αποπληρώθηκαν.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων ποσού £54.970.010 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το Προοίμιο, ο Συνοπτικός τίτλος και τα άρθρα 1 - 4, καθώς και ο Πρώτος και Δεύτερος Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι για τα θέματα υπ' αριθμό 34 και 35 υπάρχει μια νέα 'Εκθεση και είναι αυτή που είναι ενώπιον της Βουλής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ναι.

(Η Έκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ 1. "Ο ΠΕΡΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ 2. "Ο ΠΕΡΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Τα πιο πάνω νομοσχέδια εξετάστηκαν από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Μαΐου και 7, 14 και 21 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Γενικός Διευθυντής και ο Διευθυντής Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθώς και ο Διευθυντής Διοίκησης και Οικονομικών μαζί με εκπροσώπους της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Με το πρώτο υπό αναφορά νομοσχέδιο επιφέρονται ορισμένες τροποποιήσεις στην περί Πανεπιστημίου Κύπρου νομοθεσία που στοχεύουν στην επιτάχυνση της διαδικασίας για αυτονόμηση του Πανεπιστημίου, ενώ με το δεύτερο νομοσχέδιο προβλέπεται ότι ο Προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου θα καταρτίζεται με βάση το ημερολογιακό έτος αντί το ακαδημαϊκό που ισχύει σήμερα.

Στα πλαίσια της εξέτασης των υπό αναφορά νομοσχεδίων, οι εκπρόσωποι της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου υπέβαλαν εισήγηση έτσι που οι προτεινόμενες στο πρώτο νομοσχέδιο τροποποιήσεις που σχετίζονται με την αυτονόμηση του Πανεπιστημίου να τεθούν σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 1994. Κατ' αυτό τον τρόπο, στις εκλογές για τα Συμβούλια Σχολής και Τμήματος του Πανεπιστημίου θα είναι πρακτικά δυνατή η συμμετοχή τόσο των ακαδημαϊκών όσο και των φοιτητών και η αντιπροσώπευση στις εν λόγω εκλογές θα καταστεί ευρύτερη και πιο δημοκρατική.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, με βάση τα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να επιφέρει τις πιο κάτω τροποποιήσεις στο πρώτο από τα πιο πάνω νομοσχέδια που αφορά την αυτονόμηση του Πανεπιστημίου Κύπρου:

(α) Διευκρινίζεται ότι στο Συμβούλιο Σχολής η συμμετοχή ενός τουλάχιστον Αναπληρωτή Καθηγητή θα ισχύει μόνο σε περίπτωση που δεν υπάρχει Καθηγητής.

(β) Η προτεινόμενη μείωση από δύο σε ένα τουλάχιστο χρόνο της υπηρεσίας που απαιτείται για τους Επίκουρους Καθηγητές και τους Λέκτορες που θα συμμετέχουν στο Συμβούλιο του Τμήματος να ισχύει μόνο όσον αφορά τον καταρτισμό του Πρώτου Συμβουλίου του Τμήματος.

(γ) Η προτεινόμενη μείωση από τέσσερα σε τρία των μόνιμων μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού για τον καταρτισμό του Συμβουλίου Τμήματος να ισχύει μόνον όσον αφορά τον καταρτισμό του πρώτου Συμβουλίου του Τμήματος.

(δ) Οι διατάξεις του ίδιου νομοσχεδίου, όπως διαμορφώνονται, τίθενται σε ισχύ από την 1η Σεπτεμβρίου 1994.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Επιτροπή υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση νομοσχεδίων ενοποίησε τις πρόνοιές τους, όπως έχουν διαμορφωθεί, σε ενιαίο κείμενο υπό τον τίτλο "Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 17 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 18 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 4.

Τροποποίηση του άρθρου 33 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 5.

'Εναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. 'Αρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5 και 6 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Τα υπ' αριθμό 36 και 37 θέματα δεν είναι έτοιμα.

Το υπ' αριθμό 38 θέμα είναι "Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Αγαθών Νόμος του 1992".

Ο κ. Παναγίδης.

Κ. ΠΑΝΑΓΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Παπαδόπουλος επιθυμεί να είναι παρών στη συζήτηση του νομοσχεδίου, γιατί έχει κάνει μια μελέτη πάνω σε αυτό το θέμα, το οποίο θεωρεί πολύ σοβαρό και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση για αναβολή.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Δεν υπάρχει 'Εκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει 'Εκθεση. Α, ούτως ή άλλως αναβάλλεται.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Υπάρχει 'Εκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Α, υπάρχει.

Υπάρχει ένσταση για αναβολή;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, αναβάλλεται.

Τα υπ' αριθμό 39 και 40 θέματα δεν είναι έτοιμα.

Το υπ' αριθμό 41 θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 21 Ιουνίου 1994. Στις συνεδρίες της Επιτροπής κλήθηκαν και ανέλυσαν τις πρόνοιες του υπό συζήτηση προϋπολογισμού εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Γραφείου Προγραμματισμού.

Ο υπό αναφορά προϋπολογισμός του Πανεπιστημίου Κύπρου καλύπτει την περίοδο από 1η Σεπτεμβρίου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1994 και προβλέπει για την περίοδο αυτή έσοδα ύψους £3.387.486 και έξοδα του ίδιου ύψους.

Τα προϋπολογιζόμενα έσοδα του Πανεπιστημίου Κύπρου για την πιο πάνω περίοδο προέρχονται από κυβερνητική χορηγία, που ανέρχεται στο ποσό των £2.337.486, από εισφορές, δωρεές και κληροδοτήματα ύψους £50.000 και από τέλη, δίδακτρα και άλλα δικαιώματα, που ανέρχονται σε £1.000.000.

Τα προϋπολογιζόμενα έξοδα του Πανεπιστημίου Κύπρου για την ίδια περίοδο αναλύονται ως εξής:

		£
(1)	Τρέχουσες δαπάνες:	1.865.099
(2)	Λειτουργικές δαπάνες:	133.720
(3)	Διαχειριστικά έξοδα:	192.000
(4)	Κεφαλαιουχικές δαπάνες:	1.116.667
(5)	Μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό:	80.000
	Σύνολο:	3.387.486

Στα πλαίσια της μελέτης του πιο πάνω προϋπολογισμού η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας ενημερώθηκε ειδικότερα για το θέμα της προσωρινής στέγασης του πανεπιστημίου και σημείωσε με ικανοποίηση ότι με τα προγραμματιζόμενα μέτρα για ενοικίαση και αγορά κτιρίων καθώς και την επέκταση του υφιστάμενου κτιρίου που στεγάζει σήμερα το πανεπιστήμιο, αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά το στεγαστικό πρόβλημα που δημιουργείται από την έλλειψη των αναγκαίων στεγαστικών χώρων μέχρι την ανέγερση του μόνιμου κτιρίου του κυπριακού πανεπιστημίου.

Η Επιτροπή, με βάση την εξέταση των επιμέρους προνοιών του πιο πάνω προϋπολογισμού και τις εξηγήσεις που δόθηκαν σ' αυτή από τους αρμοδίους, είναι της γνώμης πως το ύψος των προβλεπόμενων κονδυλίων ανταποκρίνεται στις ανάγκες του πανεπιστημίου για την περίοδο που καλύπτει ο υπό συζήτηση προϋπολογισμός.

Η Επιτροπή ζήτησε επίσης να της κατατεθούν στοιχεία αναφορικά με τις δαπάνες που έγιναν μέχρι σήμερα από τους ήδη εγκριθέντες προϋπολογισμούς του Πανεπιστημίου Κύπρου, καθώς και για τις δεσμεύσεις που έχει ήδη αναλάβει το πανεπιστήμιο. Η αξιολόγηση των στοιχείων αυτών θα αποτελέσει αντικείμενο μελέτης από την Επιτροπή στα πλαίσια του νέου προϋπολογισμού του πανεπιστημίου, ο οποίος σύμφωνα με σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας για το πανεπιστήμιο θα καταρτίζεται με βάση το ημερολογιακό έτος αντί το ακαδημαϊκό, όπως γινόταν μέχρι σήμερα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Πανεπιστημίου Κύπρου ποσού που δεν υπερβαίνει τα £3.387.486 για την περίοδο 1.9.94 μέχρι την 31.12.94. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο ή άλλο Κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. 'Αρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 5 και ο Πίνακας εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι και το 5 και ο Πίνακας εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το υπ' αριθμό 42 θέμα απεσύρθη.

Τα υπ' αριθμό 43 και 44 θέματα δεν είναι έτοιμα.

Το υπ' αριθμό 45 θέμα είναι "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Μεταπτυχιακές Σπουδές) Κανονισμοί του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας εξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 21 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση τα άρθρα 32 και 33 της νομοθεσίας για το Πανεπιστήμιο Κύπρου, καθορίζεται το θεσμικό πλαίσιο σε ό,τι αφορά την παροχή μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών επιπέδου Μάστερ και Διδακτορικού από το κυπριακό πανεπιστήμιο.

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς αυτούς:

- η φοίτηση στα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών μπορεί να είναι πλήρης ή μερική·
- οι όροι εισδοχής και αξιολόγησης των μεταπτυχιακών φοιτητών, η απονομή μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών και η οργάνωση των προγραμμάτων καθορίζονται από κανόνες που θα θεσπιστούν από τη Σύγκλητο και θα εγκριθούν από το Συμβούλιο του Πανεπιστημίου.
- Το ύψος των διδάκτρων για τα μεταπτυχιακά προγράμματα, από την καταβολή των οποίων θα εξαιρούνται οι μεταπτυχιακοί συνεργάτες, καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία για το Πανεπιστήμιο εγκρίνονται από τη Βουλή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέθεσαν στην Επιτροπή οι εκπρόσωποι της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής, οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών που προβλέπονται στους προτεινόμενους Κανονισμούς θα παρέχονται σε θέματα που διδάσκονται σήμερα στα αντίστοιχα Τμήματα του κυπριακού πανεπιστημίου και στο αρχικό στάδιο θα παρέχεται το διδακτορικό, γεγονός που δε συνεπάγεται οποιαδήποτε αύξηση στο υφιστάμενο ακαδημαϊκό προσωπικό του Πανεπιστημίου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους στη μορφή που αυτοί κατατέθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, ερωτώ εάν υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν.

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994".

(Η 'Εκθεση θεωρήθηκε αναγνωσθείσα.)

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ (ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994.

Με τους Κανονισμούς που προτείνονται καθορίζονται για το επόμενο εξάμηνο οι λιανικές τιμές πώλησης πετρελαιοειδών που ισχύουν ως σήμερα.

'Οπως είναι γνωστό, ο καθορισμός των τιμών αυτών γίνεται στα πλαίσια της άσκησης του δικαιώματος, αλλά και του καθήκοντος του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας να προβαίνει στην περιοδική, ανά εξάμηνο ή και νωρίτερα, αν καταστεί αναγκαίο, αναθεώρηση των τιμών αυτών, με βάση τα εκάστοτε δεδομένα σε σχέση με τις διεθνείς τιμές του αργού πετρελαίου και τους υπόλοιπους παράγοντες που διαμορφώνουν και επηρεάζουν τις τιμές αυτές.

Με βάση ακριβώς τη μελέτη των πιο πάνω δεδομένων, η κυβέρνηση εισηγείται όπως οι τιμές των πετρελαιοειδών στην εγχώρια αγορά παραμείνουν στα ίδια επίπεδα που καθορίστηκαν στις 9 Δεκεμβρίου 1993, με εξαίρεση το εισαγόμενο καθαρό πετρέλαιο που προμηθεύονται οι Κυπριακές Αερογραμμές και η πλήρως εξαρτημένη εταιρεία τους Eurocypria Airlines Ltd, του οποίου η τιμή κρίνεται σκόπιμο όπως αυξηθεί κατά 10 δολάρια το μετρικό τόνο, ώστε να καλύπτεται η τιμή αγοράς FOB περιλαμβανομένων των ναύλων.

Στο στάδιο της εξέτασης των πιο πάνω Κανονισμών από την Επιτροπή τέθηκε ενώπιον της αίτημα των Κυπριακών Αερογραμμών για τη μείωση της τιμής πώλησης για πετρέλαιο παραγωγής του Κυπριακού Διυλιστηρίου από 6 σεντ το λίτρο σε 5 σεντ το λίτρο. Η αναπροσαρμογή αυτή αναμένεται να αντισταθμίσει την πιο πάνω προτεινόμενη με τους Κανονισμούς αύξηση έτσι που το κόστος για το Συγκρότημα των Κυπριακών Αερογραμμών να παραμείνει στα ίδια επίπεδα που ισχύουν μέχρι σήμερα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε ύποψη τη θετική αντίκριση του αιτήματος των Κυπριακών Αερογραμμών από τους εκπροσώπους της κυβερνητικής πλευράς που παρέστησαν στη συνεδρία της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, αφού προηγουμένως τροποποιηθούν, ώστε να συμπεριλάβουν και την πιο πάνω εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, ερωτώ εάν υπάρχει ένσταση όπως οι Κανονισμοί εγκριθούν.

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Λαχείου Προνοίας Κανονισμοί του 1994".

Ορίστε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν έχουμε ολοκληρώσει τη μελέτη και παρακαλούμε θερμώς όπως η συζήτηση του θέματος αναβληθεί για την ερχόμενη εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν ξέρω αν υπάρχουν τα χρονικά περιθώρια, κατά πόσο λήγει ή όχι το χρονικό περιθώριο για την έγκρισή τους.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Υπάρχουν περιθώρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν υπάρχουν περιθώρια και υπάρχει αίτημα αναβολής ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για αναβολή;

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

'Οχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, αναβάλλεται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994".

Ορίστε.

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Και αυτό το θέμα θέλουμε να παρακαλέσουμε τη Βουλή, κύριε Πρόεδρε, όπως αναβληθεί για την ερχόμενη εβδομάδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν υπάρχουν τα χρονικά περιθώρια ...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Υπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν. Αναβάλλεται.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Λοιμοκαθάρσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Υγείας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Να κηρυχθεί επείγον, κύριε Πρόεδρε, διότι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση να κηρυχθεί επείγον. Ορίστε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θα εξεταστεί σε συνεδρία την προσεχή Πέμπτη και, αν καταλήξουμε σε ομοφωνία, τότε θα παρουσιαστεί ενώπιον της ολομέλειας την προσεχή Πέμπτη. 'Αρα, η κήρυξή του ως επείγοντος ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, για να τηρηθούν τα θέσμια για την ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

... πρόνοια του Κανονισμού για τις σαράντα οκτώ ώρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, κηρύσσεται επείγον. Επομένως, η Έκθεση μπορεί να κυκλοφορήσει και νωρίτερα των σαράντα οκτώ ωρών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Έγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Έγγραφα που αφορούν την πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων από τον ΚΟΤ, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Έγγραφα που αφορούν την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στις Σχολικές Εφορείες Λευκωσίας και Λάρνακας, δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων εις την Υπηρεσίαν Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Νόμου του 1985 (Αρ. 169 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Έκθεση, όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Συγκοινωνιών και Έργων προς την Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου, σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου Νόμου του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

6) Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Χρίστο Πουργουρίδη, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Δημήτρη Συλλούρη εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί του Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Μάρκο Κυπριανού εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Μάρκο Κυπριανού, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε γνωρίζω το περιεχόμενο.

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο περί Γάμου (Παλαιοημερολογίτες) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Τον περί Εταιρειών Νόμο νομίζω ότι πρέπει να τον μελετήσει η Επιτροπή Εμπορίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μα δεν ξέρω περί τίνος πρόκειται. Ας τον αφήσουμε να τον δούμε, διότι ο τίτλος "περί Εταιρειών" δε λέει τίποτε. Δεν μπορώ να ξέρω ποιο είναι το περιεχόμενο.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για το τελευταίο θέμα, επειδή σήμερα ήδη εξέτασε η Επιτροπή Νομικών παρόμοιο θέμα, καλύτερα να πάει εκεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εντάξει, να πάει στην Επιτροπή Νομικών.

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις-Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς.)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 219 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου την 1η Ιουνίου 1994.

"Στο Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Πόλης Χρυσοχούς από σήμερα, 1η Ιουνίου 1994, κηρύσσεται απεργία και τα παιδιά με απόφαση του Συνδέσμου Γονέων απέχουν από τα μαθήματά τους. Παρόμοια στάση των γονέων εκδηλώθηκε και τον περασμένο Νοέμβριο, η οποία όμως αναστάληκε ύστερα από διαβεβαιώσεις της κ. Υπουργού, που καθόριζαν σε συγκεκριμένο χρόνο τη λήψη πρακτικών μέτρων για αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων που δημιουργούνται από τη μη ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου. Ο Σύνδεσμος Γονέων ισχυρίζεται ότι το Υπουργείο δυστυχώς δεν υλοποίησε τις υποσχέσεις του.

Επειδή η κατάσταση στο δημοτικό σχολείο είναι απαράδεκτη, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει το ταχύτερο δυνατό τη Βουλή των Αντιπροσώπων:

(α) Γιατί οδηγήθηκαν τα πράγματα στη σημερινή δυσάρεστη εξέλιξη,

(β) πότε προβλέπεται να αρχίσει και να αποπερατωθεί η οικοδόμηση του νέου σχολικού κτιρίου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 220 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου στις 3 Ιουνίου 1994.

"Με καθημερινές ανακοινώσεις στον τύπο και τα άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης το κοινό βομβαρδίζεται κυριολεκτικά τον τελευταίο καιρό από οίκους προσφοράς μασάζ δήθεν από ειδικευμένες κοπέλες τόσο από την Κύπρο όσο και από το εξωτερικό. Οι αναφορές αυτές είναι σε όλους γνωστό ότι είναι καθαρά παραπλανητικές.

Το φαινόμενο αυτό εξελίσσεται πολύ ανησυχητικά στην Κύπρο, γιατί είναι μια νεοφερμένη μέθοδος προώθησης άλλων σκοπών από τους διαφημιζόμενους, που προκαλεί το δημόσιο αίσθημα, ανατρέπει αρχές και αξίες στον τόπο μας και προσβάλλει το υψηλό ηθικό και κοινωνικό μας επίπεδο.

Καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να ενημερώσει τη Βουλή για το πώς αντιμετωπίζει το αντικοινωνικό αυτό φαινόμενο και ποια μέτρα προτίθεται να λάβει, για να σταματήσει αυτός ο εξευτελισμός στον τόπο μας."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 221 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 7 Ιουνίου 1994.

"Το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει εισηγηθεί την αναβάθμιση του Τμήματος Ελληνικών Σπουδών σε Φιλοσοφική Σχολή. Η αναβάθμιση αυτή θα τονώσει αναμφίβολα το χαρακτήρα του Πανεπιστημίου, θα καταστήσει σφαιρικότερη τη σπουδή και την έρευνα περί τα ελληνικά γράμματα, την ιστορία και την αρχαιολογία και αναμένεται ότι θα προσελκύσει φοιτητές τόσο από την Ελλάδα όσο και από τους 'Ελληνες της διασποράς.

Η υιοθέτηση της εισήγησης από το Υπουργικό Συμβούλιο επείγει να γίνει αυτό το μήνα, ώστε να ψηφιστεί από τη Βουλή πριν από τις καλοκαιρινές διακοπές κι αυτό για να δοθεί στο Πανεπιστήμιο η δυνατότητα να οργανώσει τη διδακτέα ύλη του τμήματος σύμφωνα με τις νέες προδιαγραφές. Αυτό είναι απαραίτητο να γίνει πριν αρχίσει το τρίτο ακαδημαϊκό έτος, έτσι που οι νυν φοιτητές του τμήματος να πάρουν, με τη συμπλήρωση των σπουδών τους, πτυχίο σχολής που θα εξακολουθήσει να υπάρχει και όχι τμήματος που θα εκλείψει.

Παρακαλείται ως εκ τούτου η Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού να πληροφορήσει επειγόντως τη Βουλή αν και πότε θα μεταφέρει την πιο πάνω εισήγηση του Πανεπιστημίου στο Υπουργικό Συμβούλιο."

Απάντηση ημερομηνίας 15 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερωτηση ΣΤ'Γ' 87, ημερομηνίας 20 Νοεμβρίου 1993, των Βουλευτών εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου και Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με την επιδιόρθωση του δρόμου Πελενδρίου-Κάτω Αμιάντου και την κατασκευή παρακαμπτήριου δρόμου στο Πελένδρι σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

α. Δρόμος Πελενδρίου-Κάτω Αμιάντου

Ο δρόμος αυτός υπάγεται στην αρμοδιότητα της Επαρχιακής Διοίκησης Λεμεσού για σκοπούς συντήρησης/επιδιόρθωσής του.

β. Παρακαμπτήριος Πελενδρίου

Το Τμήμα Δημοσίων 'Εργων προωθεί την ετοιμασία μελέτης για κατασκευή του παρακαμπτήριου, μήκους 1 χιλιομέτρου περίπου, σε συνεννόηση με την κοινότητα Πελενδρίου. Συναφώς αναφέρεται ότι το Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων στις προτάσεις του για τον καταρτισμό του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως 1995 έχει συμπεριλάβει πρόνοια ύψους £100.000 για έναρξη του έργου, το συνολικό κόστος του οποίου υπολογίστηκε προκαταρκτικά σε £300.000 περίπου."

Απάντηση ημερομηνίας 10 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 96, ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Αναφορικά με την ανόρυξη γεωτρήσεων για ενίσχυση της κοινοτικής υδατοπρομήθειας Κανναβιούς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Θα ήθελα καταρχήν να σας πληροφορήσω ότι η κοινότητα 'Κανναβιού' υδροδοτείται μαζί με άλλες κοινότητες από τα Σχέδια Υδατοπρομήθειας των συμπλεγμάτων 'ΑΓΙΑΣ' και 'ΑΠΠΙΔΩΝ' και η επικρατούσα σήμερα κατάσταση από πλευράς επάρκειας πόσιμου νερού είναι ικανοποιητική.

Στα πλαίσια των προσπαθειών για ενίσχυση της υδατοπρομήθειας, θα τεθεί πολύ σύντομα σε λειτουργία η γεώτρηση 8/86, έναντι ολικής δαπάνης £15.000. Παράλληλα δε, εξετάζεται από το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης και το αίτημα της Χωριτικής Αρχής για ανόρυξη γεωτρήσεων βόρεια του χωριού για περαιτέρω ενίσχυση της υδατοπρομήθειας."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 102, ημερομηνίας 10 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σχετικά με το διαχωρισμό οικοπέδων για φτωχές οικογένειες στο Πραστειό Κελλακίου, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Στο χωριό Πραστειό υποβλήθηκαν από το 1989 δυο αιτήσεις από ισάριθμες οικογένειες, για παραχώρηση κρατικής γης για οικιστικούς σκοπούς. Αφού ολοκληρώθηκε η σχετική κτηματολογική εργασία, υποβλήθηκε σχετική εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο όμως απέρριψε τις εν λόγω αιτήσεις και έδωσε οδηγίες όπως η ζητούμενη κυβερνητική γη διαχωριστεί σε οικόπεδα για την ικανοποίηση και άλλων πιθανών αιτήσεων στο χωριό. Προς το σκοπό αυτό, το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως το Σεπτέμβριο του 1992, εκπόνησε κατάλληλο σχέδιο, το οποίο αφού οριστικοποιήθηκε, και ο οικείος Έπαρχος ήταν έτοιμος για έναρξη των εργασιών αρχές του 1993, αναγκάστηκε να αναβάλει την έναρξη των εργασιών γιατί με αίτημα της Χωριτικής Αρχής τροποποιήθηκε το σύνορο των οικοπέδων με αρ. 7 και 8 του πιο πάνω σχεδίου. Μετά την τροποποίηση του σχεδίου και όταν το Γραφείο Επάρχου και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων ήταν έτοιμα να αρχίσουν εργασίες, διαπιστώθηκε και πάλι ότι η Χωριτική Αρχή είχε κατασκευάσει δρόμο, ο οποίος επηρέαζε τα υπό κατασκευή οικόπεδα και έτσι και πάλι αναβλήθηκε η έναρξη των εργασιών.

Όλες οι πιο πάνω εργασίες είχαν σαν συνέπεια να μην προχωρήσει ο διαχωρισμός των οικοπέδων αυτών μέσα στο 1993 και η εργασία αυτή προγραμματίζεται να αρχίσει φέτος με πιστώσεις που διατέθηκαν ήδη ύψους £11.990, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για τις χωματουργικές εργασίες και για την υδροδότηση.

Ανεξάρτητα όμως από το θέμα των εργασιών για αποπεράτωση των οικοπέδων τούτων, αναφέρεται ότι οι δυο αιτήσεις που εκκρεμούν ικανοποιήθηκαν με την παραχώρηση δυο από τα οικόπεδα αυτά και οι ευεργετηθέντες αιτητές μπορούν ελεύθερα να αρχίσουν την ανέγερση των οικιών τους, όποτε επιθυμούν."

Απάντηση ημερομηνίας 8 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 131, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με το διαχωρισμό οικοπέδων για αυτοστέγαση προσφύγων στο Καλό Χωριό Λάρνακας, σας πληροφορώ πως το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως εκπόνησε ήδη σχέδιο για το διαχωρισμό 23 οικοπέδων σε ανοικτούς χώρους του χωριού, το δε σχέδιο αυτό έχει σταλεί από τις αρχές Μαΐου στα διάφορα εμπλεκόμενα Τμήματα/Υπηρεσίες για ετοιμασία των σχετικών εκτιμήσεων για τις δαπάνες που απαιτούνται για την κατασκευή των διαφόρων έργων υποδομής. Στη συνέχεια το σχέδιο θα υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο για εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης για απαλλοτρίωση της επηρεαζόμενης γης.

Υπολογίζεται ότι οι εργασίες διαχωρισμού θα αρχίσουν περί το τέλος τρέχοντος έτους."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 138, ημερομηνίας 8 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Δώρου Θεοδώρου.

"Σχετικά με ζημιές που προκαλούνται από περδίκια σε αμπέλια της περιοχής Καλού Χωριού Λεμεσού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Τα περδίκια, όπως και τα άλλα είδη της κυπριακής πανίδας, τρέφονται μεταξύ άλλων με καρπούς που προέρχονται είτε από γεωργικές καλλιέργειες είτε από την άγρια βλάστηση. Τα σταφύλια είναι ένα από τα γεωργικά προϊόντα που καταναλώνουν τα περδίκια κατά το φθινόπωρο, ένεκα όμως των μεγάλων εκτάσεων που καλύπτονται από αμπέλια, η ζημιά που προκαλείται στον κάθε γεωργό ξεχωριστά είναι ανεπαίσθητη, χωρίς ουσιαστική μείωση του εισοδήματός του. Στην προκειμένη περίπτωση δεν διαπιστώθηκε να προκλήθηκε οποιαδήποτε ζημιά πέραν της συνηθισμένης.

Για αντιμετώπιση των ζημιών που προκαλούνται στη γεωργική παραγωγή, η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας καλλιεργεί αρκετές εκτάσεις με σιτάρι, βίκο και κριθάρι, δημιούργησε δε αρκετές τεχνικές πηγές νερού για βελτίωση των συνθηκών διατροφής και ύδρευσης των θηραμάτων. Επιπρόσθετα, σε περιπτώσεις που τα θηράματα εξακολουθούν να επισκέπτονται τις γεωργικές καλλιέργειες, η Υπηρεσία τοποθετεί, σε συνεργασία με τους επηρεαζόμενους γεωργούς, ειδικές συσκευές που εκφοβίζουν και απωθούν τα θηράματα, μακριά από τα επηρεαζόμενα κτήματα.".

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 157, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σας πληροφορώ πως τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη έχουν συζητηθεί από την αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας της Βουλής των Αντιπροσώπων και έχει εκδοθεί και σχετικό ψήφισμα, το οποίο το Υπουργείο μας προσπαθεί να υλοποιήσει.

2. Όσον αφορά το ειδικό θέμα, το οποίο εγείρει ο έντιμος Βουλευτής, δηλαδή τη μετακίνηση ειδικευμένου προσωπικού σ' άλλα κυβερνητικά τμήματα, πληροφορείσθε πως η τοιαύτη μετακίνηση ήταν αναγκαία, εφόσον το προσωπικό που είχε μετακινηθεί είχε διορισθεί σε μόνιμες θέσεις στη Δημόσια Υπηρεσία και έπρεπε να

αναλάβει τα καθήκοντα των θέσεων αυτών σε άλλα Τμήματα/Υπηρεσίες. Σε αντικατάστασή τους έχουν προσληφθεί άλλοι υπάλληλοι, οι οποίοι σταδιακά θα αναπληρώσουν τους υπαλλήλους που έχουν μετακινηθεί. Ελπίζεται ότι με την πρόσληψη οκτώ νέων υπαλλήλων επί προσωρινής βάσης, καθώς και την προγραμματιζόμενη μηχανογράφηση των εργασιών του Τμήματος, ο φόρτος εργασίας σταδιακά θα περιορισθεί."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στις ερωτήσεις ΣΤ'Γ 159 και ΣΤ'Γ' 162, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Σχετικά με την κατάσταση της γέφυρας επί του ποταμού Πεδιαίου στό δρόμο Επισκοπειού-Πολιτικού, καθώς και με την κατάσταση του δρόμου αυτού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η γέφυρα στο δρόμο Επισκοπειού - Πολιτικού είναι μεν παλαιά αλλά καθόλου επικίνδυνη. Επί του παρόντος δεν υπάρχει λόγος αντικατάστασης της, τα κιγκλιδώματά της όμως θα διορθωθούν εντός του 1994.

(β) Ο δρόμος Επισκοπειού - Πολιτικού έχει πρόσφατα επιστρωθεί με πρέμιξ και δεν παρουσιάζει τώρα κανένα πρόβλημα."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 163, ημερομηνίας 24 Φεβρουαρίου 1994, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου.

"Σχετικά με την ανάγκη κατασκευής νέου δρόμου από την Κοκκινοτριμιθιά προς τον Αστρομερίτη, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Ο αυτοκινητόδρομος Λευκωσίας-Ανθούπολης-Κοκκινοτριμιθιάς συμπληρώνεται μέσα στον Ιούνιο, οπότε θα δοθεί στην κυκλοφορία και το τμήμα από τον κυκλοφοριακό κόμβο Αρχαγγέλου μέχρι τα φώτα τροχαίας προς το Μακάρειο Αθλητικό Κέντρο.

(β) Η προέκταση του αυτοκινητόδρομου δυτικά της Κοκκινοτριμιθιάς προβλέπεται να τερματίζεται στη Μόρφου και Τρόοδος. Πιθανή κατά προσέγγιση όδευση είναι η παλιά πορεία του αυτοκινητόδρομου προς Μόρφου, όπως αποφασίσθηκε πριν το 1974. Έχει ήδη ζητηθεί από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως όπως ετοιμάσει προκαταρκτικό περιφερειακό σχέδιο ανάπτυξης, στο βαθμό που σχετίζεται με την προτεινόμενη προέκταση του αυτοκινητόδρομου, για να ληφθεί υπόψη στην τεχνικοοικονομική μελέτη που θα διεξαγάγει στη συνέχεια το Τμήμα Δημόσιων Έργων."

Απάντηση ημερομηνίας 9 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 169, ημερομηνίας 28 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου.

"Σχετικά με το θέμα της επιχορήγησης ασθενών που μεταβαίνουν για θεραπεία στο εξωτερικό, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Στο εξωτερικό στέλλονται οι ασθενείς εκείνοι των οποίων η ασθένεια δεν μπορεί να τύχει αποτελεσματικής διάγνωσης ή θεραπείας στην Κύπρο, λόγω έλλειψης των κατάλληλων διαγνωστικών ή θεραπευτικών μέσων ή και άλλων συναφών προϋποθέσεων.

Το κάθε περιστατικό μπορεί να στοιχίσει από £1000 μέχρι και £100.000 ανάλογα με τη σοβαρότητα και το είδος της πάθησης και τη διάρκεια θεραπείας.

Για να σταλεί κάποιος ασθενής στο εξωτερικό υποβάλλεται εισήγηση του θεράποντα ιατρού προς το αρμόδιο ιατροσυμβούλιο, το οποίο αφού εξετάσει όλα τα δεδομένα της κάθε περίπτωσης, υποβάλλει έκθεση προς το Υπουργείο Υγείας μαζί με εισήγηση για την αποστολή ή όχι του ασθενή στο εξωτερικό, ως και την πιθανή χώρα αποστολής του.

Με βάση την έκθεση του ιατροσυμβουλίου, το Υπουργείο Υγείας αποφασίζει ανάλογα για την αποστολή του ασθενή και εγκρίνει τη χώρα στην οποία θα σταλεί.

Στη συνέχεια γίνονται διευθετήσεις μέσω των πρεσβειών μας για εξασφάλιση θέσης σε κατάλληλο νοσοκομείο και ειδοποιείται ο ασθενής για την ακριβή μέρα και ώρα αναχώρησής του ως και για το νοσοκομείο στο οποίο θα εισαχθεί.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης του ασθενή ή της οικογένειάς του και με βάση κοινωνικο-οικονομική έρευνα που ετοιμάζει το Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, ο ασθενής μπορεί ν'απαλλαγεί πλήρως ή να επιβαρυνθεί με το σύνολο ή μέρος των εξόδων μετάβασης και θεραπείας του στο εξωτερικό.

Συνεχής προσπάθεια του Υπουργείου Υγείας είναι η επέκταση και ενδυνάμωση των δικών μας υπηρεσιών, ούτως ώστε να περιοριστεί στο χαμηλότερο δυνατό βαθμό ο αριθμός των ασθενών που μεταβαίνουν στο εξωτερικό για θεραπεία. Μέσα στα πλαίσια αυτά λειτούργησε στην Κύπρο το Κέντρο Μεταμόσχευσης Νεφρών, η Καρδιοχειρουργική Μονάδα για εγχειρήσεις ανοικτής καρδιάς και γίνεται τώρα προσπάθεια για τη λειτουργία μονάδας Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών και προωθείται η επέκταση των μεταμοσχεύσεων κερατοειδούς χιτώνος, και η δημιουργία μονάδας για επεμβάσεις υαλοειδεκτομής.

(β) Υπάρχουν περιπτώσεις ασθενών που αποτείνονται στο Υπουργείο για οικονομική βοήθεια για θεραπεία στο εξωτερικό και απορρίπτονται είτε γιατί η αναγκαία θεραπεία μπορούσε να παρασχεθεί στην Κύπρο, είτε γιατί η γενόμενη στο εξωτερικό θεραπεία είναι αμφίβολης αποτελεσματικότητας είτε γιατί το περιστατικό δεν επιδέχετο οποιαδήποτε θεραπεία.

(γ) (ι) Η περίπτωση του Χαράλαμπου Φαλκονίδη είχε εγκριθεί για αποστολή στο εξωτερικό, αλλά δυστυχώς ο ασθενής μέχρι να είναι έτοιμος για να μπορεί να ταξιδέψει παρουσίασε υποτροπή και απεβίωσε.

(ιι) Στη μικρή Κωνσταντίνα Δημοσθένους που έπασχε από λευχαιμία και μετέβηκε στις ΗΠΑ για θεραπεία, δεν χορηγήθηκε οποιαδήποτε βοήθεια, επειδή το αναγκαίο για τη θεραπεία της ποσό υπερκαλύφθηκε από εράνους (μαζεύτηκε ποσό γύρω στις £170.000). Αντίγραφο σχετικής ανακοίνωσης για το θέμα επισυνάπτεται για ενημέρωση.

(δ) (ι) Για τον ασθενή Ιωάννη Τριταίο δεν υποβλήθηκε αίτημα στο Υπουργείο Υγείας για οικονομική βοήθεια, στην περίπτωσή του όμως διενεργήθησαν στο Μακάρειο Νοσοκομείο αναλύσεις συμβατότητας δωρεάν σε αριθμό ατόμων που αποτάθηκαν σαν πιθανοί δότες μυελού.

Δέον να σημειωθεί ότι για να είναι κάποιος δικαιούχος δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης θα πρέπει να είναι Κύπριος πολίτης και μόνιμος κάτοικος Κύπρου.

(ιι) Για την Άννα Γεωργίου Σταύρου δεν φαίνεται να έχει υποβληθεί στο Υπουργείο Υγείας οποιαδήποτε αίτηση για οικονομική βοήθεια."

Απάντηση ημερομηνίας 10 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Οικονομικών κ. Φαίδρου Οικονομίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 195, ημερομηνίας 17 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Το Υπουργείο Οικονομικών είναι ενήμερο της υφιστάμενης κατάστασης στην Πάφο. Υποστηρίζει ότι οι στεγαστικές συνθήκες της Δημόσιας Υπηρεσίας θα πρέπει να ικανοποιηθούν μόνιμα και σταδιακά.

Για κάλυψη των αναγκών των επαρχιακών κυβερνητικών γραφείων στην Πάφο, έχει ληφθεί απόφαση από την αρμόδια Υπουργική Επιτροπή για τα κυβερνητικά κτίρια. Πρόθεση είναι τα κυβερνητικά κτίρια στην Πάφο να ανεγερθούν στο χώρο του παλιού νοσοκομείου. Το Υπουργείο Οικονομικών σε συνεργασία με το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προωθούν τη διαδικασία, ώστε η ανέγερση των κυβερνητικών κτιρίων στην Πάφο να αρχίσει το συντομότερο δυνατό."

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για την ερχόμενη Πέμπτη, 7 Ιουλίου 1994, στις 4.00 το απόγευμα, με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1) Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.
2) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.
3) Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).
4) Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
5) Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
6) Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.
7) Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994.
8) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994.
9) Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Αγαθών Νόμος του 1992.
10) Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

11) Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγησις και Υποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

12) Ο περί Επαγγελματικής 'Αδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

13) Ο περί Επαγγελματικής 'Αδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

14) Ο περί των Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

15) Ο περί Απόδειξης (Αρχεία και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές) Νόμος του 1993.

16) Ο περί των Προϋποθέσεων Διαφήμισης ή Αναγγελίας Πώλησης Εμπορευμάτων σε Τιμές Εκπτώσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

17) Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας Νόμος του 1994.

18) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993.

19) Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

20) Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

21) Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

22) Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993. (Πρόταση νόμου).

23) Ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωριναί Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

24) Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994. (Πρόταση νόμου).

25) Ο περί της 'Ιδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμος του 1992.

26) Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

27) Ο περί Λοιμοκαθάρσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

28) Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991. (Πρόταση νόμου).

29) Οι περί Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με 'Εργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994.

30) Οι περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

31) Οι περί Αστυνομίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 1994.

32) Οι περί Υπηρεσιών Εμπορίου και Βιομηχανίας - Θέσεις Πρώτου Επιθεωρητή Προϊόντων, Βοηθού Πρώτου Επιθεωρητή Προϊόντων, Ανώτερου Επιθεωρητή Προϊόντων Α' και Ανώτερου Επιθεωρητή Προϊόντων (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

33) Οι περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμοί του 1994.

34) Οι περί Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

35) Οι περί Εκπαιδευτικών Λειτουργών (Τοποθετήσεις, Μετακινήσεις και Μεταθέσεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

36) Οι περί Συνδέσμων Γονέων, Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων και Συνομοσπονδιών Ομοσπονδιών Συνδέσμων Γονέων (Αρμοδιότητες, Εγγραφή και Καθορισμός Τελών Εγγραφής) Κανονισμοί του 1994.

37) Οι περί Ιδιωτικών Σχολών Γυμναστικής Κανονισμοί του 1994.

38) Οι περί Σχολικών Βοηθών των Δημόσιων και Κοινοτικών Νηπιαγωγείων (Καθήκοντα, Εργοδότηση, Όροι Εργασίας και Αμοιβής, Άδειες Απουσίας και Ασθένειας, Διάρκεια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994.

39) Οι περί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Κανονισμοί του 1994.

40) Οι περί Μεταλλείων και Λατομείων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

41) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Κατηγορίες Θέσεων) Κανονισμοί του 1994.

42) Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

43) Οι περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Οργανωμένα Διαμερίσματα και Τουριστικά Χωριά) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

44) Οι περί Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (Πειθαρχικός Κώδικας) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

45) Οι περί Συμβουλίου Αμπελουργικών Προϊόντων (Ταμείο Ευημερίας Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 1994.

46) Ο περί Κυπριακών Προτύπων και Ελέγχου Ποιότητας (Καθορισμένα Πρότυπα - Αναθεώρηση Τρίτης Σειράς) Κανονισμός του 1994.

47) Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών ('Αδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

48) Οι περί Τουρκοκυπριακών Περιουσιών (Διαχείριση και 'Αλλα Θέματα) (Προσωρινές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

49) Οι περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 1994.

50) Οι περί Προστασίας της Υγείας ('Ελεγχος του Καπνίσματος) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994.

Ελπίζω ότι αυτοί οι Κανονισμοί ... δεν είναι δυνατό ... αν δεν εγκριθούν στην επόμενη συνεδρία, να έχουμε υπόψη ότι πρέπει να απορριφθούν, διότι αυτόματα εγκρίνονται, αν δεν απορριφθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ':

1) "Η πρωτοφανής πρόκληση της βρετανικής κυβέρνησης, η οποία με έγγραφό της προς το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο υποστηρίζει τη νομιμοποίηση των παράνομων εξαγωγών από τα κατεχόμενα προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης".

(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του Βουλευτή κ. Γ. Ομήρου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ). (16.6.1994).

2) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η διαδικασία πληρωμής συντάξεων σε Τουρκοκυπρίους στα κατεχόμενα και προβλήματα που ενδεχομένως προκύπτουν".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Δ. Ηλιάδη). (4.11.1993).

3) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων, Εγκλωβισμένων, Αγνοουμένων και Παθόντων για το θέμα που τιτλοφορείται "Η κακή λειτουργία βιολογικών σταθμών σε προσφυγικούς οικισμούς και οι κίνδυνοι για την υγεία των κατοίκων τους".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Κ. Γιάγκου). (27.5.1993).

4) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εξωτερικών για το θέμα που τιτλοφορείται "Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι απόδημοι στο εξωτερικό".

(Θέμα εγγραφέν από τους Βουλευτές κυρίους Αυ. Παπαρέ και Δ. Συλλούρη). (19.9.1991).

5) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Γεωργίας και Φυσικών Πόρων για το θέμα που τιτλοφορείται "Ο πλημμελής φυτοϋγειονομικός έλεγχος, η εισαγωγή καλλωπιστικών φυτών και οι επιπτώσεις στην οικονομία".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση του Βουλευτή κ. Α. Χρυσοστόμου). (28.5.1992).

6) Έκθεση για τις Εργασίες της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για την Πράσινη Γραμμή από τον Οκτώβριο του 1992 μέχρι και τον Ιούλιο του 1993.

7) Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που αναφέρεται ως "Η επέμβαση στην κοίτη του ποταμού 'Μαυροκόλυμπου' πίσω από το χωριό Κοίλη και οι επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση με απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος). (1.2.1994).

8) 'Εκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος για το θέμα που αναφέρεται ως "Η σημερινή κατάσταση των δασών μας, η ανάγκη προστασίας τους και ο ρυθμός αναδάσωσης".

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από πρόταση των Βουλευτών κυρίων Χρ. Σολωμή και Δ. Ηλιάδη). (15.2.1994).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

('Ωρα λήξης: 6:35 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές, με αλφαβητική σειρά, υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Τίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιεροδιακόνου Λεόντιος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαρές Αυγερινός
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χρίστου Ανδρέας
Χρυσοστόμου 'Αριστος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Μαντοβάνη Μπενίτο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

2) 'Εκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

3) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Λιμένων Κύπρου Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Α. Μούσκος, Ν. Πιττοκοπίτης, Ρ. Πρέντζας, Θ. Μιχαηλίδης, Ο. Δημητρίου, Γ. Ομήρου, Α. Χρίστου, Κ. Κωνσταντίνου, Δ. Ηλιάδης, Π. Παπαγεωργίου) και ψήφισή του σε νόμο.

4) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Οργανισμού Νεολαίας Νόμος του 1994", οι παρατηρήσεις των κ.κ. Γ. Ομήρου, Ν. Αναστασιάδη, Κ. Καζαμία, Κ. Παναγίδη και ψήφισή του σε νόμο.

5) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις των κ.κ. Γ. Ομήρου, Α. Φιλίππου και απόφαση για αναβολή του θέματος.

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) Νόμος του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Δ. Θεοδώρου και ψήφισή του σε νόμο.

8) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Ελαιοκομικών Προϊόντων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

9) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως του Κυπριακού Οργανισμού Αναπτύξεως Γης (Κυρωτικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

10) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εγγυήσεως της Χρηματοδοτήσεως της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

11) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Εξωτερικών Δανείων προς την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας (Κυρωτικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

12) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις των κ.κ. Κ. Καζαμία, Αρ. Γεωργίου και αναβολή του θέματος.

13) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 1993" και β) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 40) του 1993", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Κ. Καζαμία και ψήφισή τους σε νόμο (με αρ. 21) του 1994.

14) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 22) του 1993" και β) "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 23) του 1994" και ψήφισή τους σε νόμο (με αρ. 22) του 1994.

15) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού της Επιτροπής Σιτηρών Κύπρου Νόμος (Αρ. 1) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

16) Οι σύντομες παρατηρήσεις των κ.κ. Ρ. Πρέντζα, Κ. Καζαμία και Κ. Παναγίδη για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994" και αναβολή του θέματος.

17) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 18) του 1994" και ψήφισή του (με αρ. 26) σε νόμο.

18) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 19) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 23).

19) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 25) του 1994", οι σύντομες παρατηρήσεις του κ. Δ. Θεοδώρου και ψήφισή του σε νόμο.

20) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 2) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 13).

21) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 12) του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Γ. Ομήρου, Ν. Αναστασιάδης, Χρ. Μαυροκορδάτος, Χρ. Σολωμής, Ι. Μακρίδης, Ευ. Ευσταθίου, Α. Χρίστου, Ν. Μουσιούττας, Σ. Χατζηγιάννης) και ψήφισή του σε νόμο.

22) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 13) του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Κ. Καζαμίας, Χρ. Σολωμής, Ι. Μακρίδης, Ρ. Πρέντζας) και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 11).

23) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 14) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

24) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 15) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

25) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 16) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

26) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 4).

27) Κοινή έκθεση για τα νομοσχέδια α) "Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και β) "Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 1994" και ψήφισή τους σε νόμο.

28) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού του Πανεπιστημίου Κύπρου Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

29) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Μεταπτυχιακές Σπουδές) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

30) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Πετρελαιοειδών (Αναπροσαρμογή της Λιανικής Τιμής Πωλήσεως) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

31) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

32) Ερωτήσεις Βουλευτών (Απεργία στο Δημοτικό Σχολείο Πόλης Χρυσοχούς για ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου - Το φαινόμενο των οίκων προσφοράς μασάζ - Η αναβάθμιση του Τμήματος Ελληνικών Σπουδών σε Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου).

33) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Επιδιόρθωση του δρόμου Πελενδρίου/Κάτω Αμιάντου - Ανόρυξη γεώτρησης στην Καννα-βιού - Διαχωρισμός οικοπέδων στο Πραστειό Κελλακίου - Αίτημα για διαχωρισμό οικοπέδων για αυτοστέγαση προσφύγων στο Καλό Χωριό Λάρνακας - Προστασία της γεωργικής παραγωγής στο Καλό Χωριό Λεμεσού από το θήραμα - Η μετακίνηση ειδικευμένου προσωπικού από το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών σε άλλα κυβερνητικά τμήματα - Επιδιόρθωση του δρόμου Επισκοπειού/Πολιτικού - Κατασκευή νέου δρόμου Κοκκινοτριμιθιάς/Αστρομερίτη - Η πολιτική για ιατρική περίθαλψη στο εξωτερικό - Αξιοποίηση του χώρου του παλιού νοσοκομείου Πάφου για στέγαση διάφορων δημόσιων υπηρεσιών).

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 7ης Ιουλίου 1994

('Ωρα έναρξης: 4.34 μ.μ.)

(Αρ. 37)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Παρακαλώ να διαπιστωθεί αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το πρώτο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994". Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της Επιτροπής να καταθέσει την 'Εκθεση.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος	Τάσσος Παπαδόπουλος
Αλέκος Μαρκίδης	Νίκος Μουσιούττας
Ισίδωρος Μακρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Κίκης Καζαμίας	Τάκης Χατζηδημητρίου
Ανδρέας Φιλίππου	Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 31 Ιανουαρίου, στις 7 Φεβρουαρίου και στις 13 και 22 Ιουνίου 1994.

Στα πλαίσια της εξέτασης του πιο πάνω νομοσχεδίου από την Επιτροπή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου και της Διεύθυνσης της Αρχής, καθώς επίσης εκπρόσωποι των επηρεαζόμενων από την ανέγερση του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού κοινοτήτων.

Στον Προϋπολογισμό της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου προβλέπονται έξοδα £132.071.190 και έσοδα £102.463.000. Το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της Αρχής προέρχεται από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Όσον αφορά τις δαπάνες της, ποσό ύψους £30.216.695 πρόκειται να διατεθεί για τις αποδοχές του προσωπικού της, ενώ ποσό ύψους £47.810.645 αφορά τις Κεφαλαιουχικές της Δαπάνες.

Μέσα στις Κεφαλαιουχικές Δαπάνες της Αρχής περιλαμβάνεται και το Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Παραγωγής/Σταθμός Βασιλικού για το οποίο ζητείται στο στάδιο αυτό η έγκριση κονδυλίου ύψους £4.700.000. Όπως ήταν αναμενόμενο, το ειδικό αυτό θέμα του νέου σταθμού, που εκτιμάται ότι θα στοιχίσει £394.000.000, απασχόλησε ιδιαίτερα την Επιτροπή Οικονομικών.

Αναφορικά με το Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Παραγωγής, οι εκπρόσωποι της Αρχής ανέφεραν ότι η διαπίστωση της ανάγκης για τη δημιουργία νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού και οι αποφάσεις σε ό,τι αφορά το χώρο που θα ανεγερθεί, την τεχνολογία/καύσιμο που θα χρησιμοποιηθεί, καθώς και τα μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για την προστασία του περιβάλλοντος, έχουν βασιστεί σε μια σειρά επίπονες και σοβαρές μελέτες που ξεκίνησαν από τον Απρίλιο του 1985 και φτάνουν μέχρι το Δεκέμβριο του 1993. Αναλύοντας στην Επιτροπή το ιστορικό του όλου θέματος που τελικά οδήγησε στην απόφαση για ανέγερση πετρελαϊκού σταθμού στην περιοχή Βασιλικού οι εκπρόσωποι της ΑΗΚ επισήμαναν ειδικότερα τα ακόλουθα:

(α) Η ΑΗΚ ως Ημικρατικός Οργανισμός Δημόσιας Ωφέλειας εκτελεί τα καθήκοντά της με επιστημονικότητα, επιμέλεια, σοβαρότητα και επαγγελματισμό και με βάση τις αρχές αυτές προγραμματίζει το αναπτυξιακό της πρόγραμμα.

(β) Η Αρχή θεωρεί επιβεβλημένη την ανάπτυξη του Συστήματος Παραγωγής για να αντιμετωπιστεί η αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας μακροπρόθεσμα και για να καλύψει τις ανάγκες της χώρας σε ηλεκτρισμό στο τέλος της παρούσας δεκαετίας και στην αρχή της επόμενης.

(γ) Όλες οι μελέτες για την επιλογή της τοποθεσίας ανέγερσης του σταθμού έχουν καταλήξει στην περιοχή Βασιλικού, αφού λήφθηκαν υπόψη διάφοροι παράγοντες (τεχνικοί, περιβαλλοντικοί και οικονομικοί). Παρά το γεγονός ότι από την πρώτη μελέτη του 1985 έχει υποδειχθεί ως κατάλληλος χώρος αυτός του Βασιλικού, πιο πρόσφατα έγινε επανεξέταση του θέματος η οποία και επαναβεβαιώνει την προηγούμενη απόφαση.

(δ) Η περιβαλλοντική πτυχή του θέματος απασχόλησε ιδιαίτερα την Αρχή. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε περιβαλλοντική μελέτη στην περιοχή και αποφασίστηκε η λήψη τέτοιων μέτρων που να μην επιβαρύνουν κατά οποιοδήποτε βαθμό το περιβάλλον. Τα μέτρα αυτά είναι ειδικότερα:

(i) η υψηλή τεχνολογία που θα εφαρμοστεί στο νέο ηλεκτροπαραγωγό πετρελαϊκό σταθμό,

(ii) τα αυστηρά περιβαλλοντικά κριτήρια που θα διέπουν τη λειτουργία του,

(iii) η καύση πολύ καλής ποιότητας πρώτης ύλης,

(iv) η επιμέλεια και η ακρίβεια με την οποία θα διεξάγεται η εργασία,

(v) η άριστη διασπορά των καυσαερίων,

(iv) η εγκατάσταση ηλεκτρονικού συστήματος εντοπισμού ρύπων που θα συμβάλει στον έλεγχο της καθαρότητας στην ατμόσφαιρα και στο έδαφος όλης της περιοχής.

(ε) Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την καύσιμη ύλη που θα χρησιμοποιηθεί, η απόφαση καταλήγει στη δημιουργία πετρελαϊκού σταθμού. Το πετρέλαιο που θα χρησιμοποιηθεί θα είναι καλής ποιότητας, έτσι που οι εκπομπές ρύπων να είναι μέσα στα όρια που καθορίζουν οι οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ποιότητα του αέρα. Ωστόσο ο σταθμός θα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει και άλλης μορφής πρωτογενή ενέργεια, αν και εφόσον καταστεί αδήριτη ανάγκη.

(στ) Η Αρχή, με μοναδικό της γνώμονα την επιθυμία της για διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας και συνεργασίας με τις συνορεύουσες κοινότητες, έχει δεσμευτεί με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου ότι για σειρά πέντε χρόνων από το 1995 θα συμπεριλαμβάνει στον προϋπολογισμό της και διαθέτει σημαντικά ποσά που θα ανέρχονται μέχρι και £1.600.000 ετήσια για το σκοπό της δημιουργίας έργων κοινής ωφέλειας, υποδομής και αναψυχής στην περιοχή.

Από τη δική τους πλευρά οι επηρεαζόμενες κοινότητες είχαν την ευκαιρία να αναπτύξουν τα επιχειρήματά τους με βάση τα οποία ενίστανται στην ανέγερση του νέου σταθμού στο Βασιλικό. Η βασικότερη ανησυχία των κατοίκων της περιοχής είναι οι κίνδυνοι που απειλούν το περιβάλλον στην περιοχή του Βασιλικού από τη δημιουργία του σταθμού, καθώς επίσης οι επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων. Κατά την άποψη των ενδιαφερόμενων κοινοτήτων, η επιλογή του χώρου δεν έχει πραγματοποιηθεί με αντικειμενικά κριτήρια, ενώ οι ίδιοι ισχυρίζονται επίσης ότι δεν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια εξεύρεσης άλλης κατάλληλης περιοχής ώστε να μην επηρεαστεί η ήδη βεβαρημένη περιοχή Βασιλικού. Από ορισμένους κοινοτάρχες προτάθηκε, τέλος, η συμβιβαστική πρόταση της μετακίνησης του χώρου σε περιοχή κοντά στον Άγιο Γεώργιο Αλαμάνου, ενώ επαναλήφθηκε παλαιότερη εισήγηση των κοινοτήτων για φιλοξενία του νέου σταθμού στον υφιστάμενο ηλεκτροπαραγωγό σταθμό Μονής, λύσεις τις οποίες η Αρχή απορρίπτει για τους λόγους που είχε την ευκαιρία να εκθέσει στην Επιτροπή.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού προβληματίστηκε ιδιαίτερα πάνω στο σοβαρό αυτό θέμα στο οποίο επικεντρώθηκε το ενδιαφέρον όλων στα πλαίσια της συζήτησης του Προϋπολογισμού της Αρχής και λαμβάνοντας υπόψη τις έντονες εκκλήσεις της ΑΗΚ σχετικά με την οριακή κατάσταση στην οποία βρίσκεται το θέμα του νέου σταθμού από της άποψης χρόνου, αλλά και τις σοβαρές ανησυχίες των κατοίκων της περιοχής για τη μετακίνησή του, συμφωνεί κατά τα άλλα με την έγκριση του υπό συζήτηση Προϋπολογισμού όπως προτάθηκε με μόνη εξαίρεση το ειδικό θέμα του νέου προγράμματος παραγωγής για το οποίο διατυπώθηκαν οι πιο κάτω θέσεις:

(α) Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΣΥ και του ΔΗΚΟ συμφωνούν με την έγκριση του σχετικού κονδυλίου όπως προτείνεται για την υλοποίηση του νέου προγράμματος της Αρχής.

(β) Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, αφού επανέλαβε τη θέση της ότι είναι αναγκαία η αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από μέρους της ΑΗΚ, πιστεύει ότι ο οργανισμός αυτός πρέπει να εξαντλήσει όλα τα περιθώρια εξέτασης των υπαλλακτικών λύσεων που προτείνουν οι επηρεαζόμενες κοινότητες μετά την πρόταση για ανέγερση του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό.

'Εχοντας υπόψη ότι τέτοια μεγάλα αναπτυξιακά έργα, που αναπόφευκτα επηρεάζουν κάποια συμφέροντα, δε γίνονται εύκολα αποδεκτά, πιστεύεται από την κοινοβουλευτική αυτή ομάδα ότι χρήζουν ουσιαστικότερης και διεξοδικότερης διερεύνησης και επιχειρηματολογίας, ούτως ώστε να πείθεται και ο τελευταίος πολίτης για την ορθότητα της τελικής επιλογής.

Γι' αυτό το λόγο προτείνεται από το ΑΚΕΛ η καταψήφιση του σχετικού κονδυλίου αναμένοντας τα πορίσματα κοινής εμπεριστατωμένης μελέτης των εμπειρογνωμόνων η οποία να δίνει προτεραιτότητα στα θέματα υγείας και περιβάλλοντος.

(γ) Από της πλευράς των Μελών-Βουλευτών του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ δηλώθηκε ότι θα τοποθετηθούν κατά τη συζήτηση του όλου θέματος στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μούσκος.

Α. ΜΟΥΣΚΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες, κύριοι συνάδελφοι,

Ιερό και απαράβατο καθήκον του κάθε Βουλευτή είναι να υπηρετεί με συνέπεια και τόλμη τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του συνόλου της επαρχίας του και των πολιτών εκείνων που με την ψήφο τους του έχουν αναθέσει την ευθύνη της εκπροσώπησής τους. 'Εχω ωστόσο ακράδαντη την πεποίθηση ότι τη στιγμή αυτή τα συμφέροντα μιας μεγάλης μερίδας κατοίκων της επαρχίας Λάρνακας προσβάλλονται βάναυσα από τη συζητούμενη ενδεχόμενη εγκατάσταση του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στην περιοχή του Βασιλικού.

Και οφείλω στο σημείο αυτό να υπενθυμίσω ότι η επαρχία μας έχει ιδιαίτερα και αλόγιστα επιβαρυνθεί από την κατασκευή σ' αυτή μονάδων που έχουν ανακόψει την ανάπτυξη πολλών περιοχών, καταδικάζοντάς τες παράλληλα σε μόνιμη υπανάπτυξη και υποβάθμιση. 'Ετσι, αισθάνομαι έντονα την ανάγκη να υψώσω φωνή αγωνίας και διαμαρτυρίας για τα όσα με τη σημερινή μας συζήτηση και ενδεχόμενη απόφαση δρομολογούνται σε μια οικονομικά υποβαθμισμένη περιοχή με αρκετές ωστόσο προοπτικές εξέλιξης.

Μεγάλη είναι πραγματικά η απογοήτευσή μου για την εξέλιξη που παίρνει το θέμα της εγκατάστασης του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού και λυπούμαι να παρατηρήσω ότι, παρά τις αντιδράσεις των κατοίκων αυτής της περιοχής, που δίκαια διαμαρτύρονται, προχωρεί σήμερα η Βουλή να αποφασίσει για την εγκατάσταση του σταθμού αυτού στο Βασιλικό. Ως Λαρνακέας Βουλευτής δεν μπορώ να μείνω απαθής σε μια τέτοια απόφαση και να αφήσω απαρατήρητο το γεγονός ότι

πολλές αποφάσεις των εκάστοτε κυβερνώντων έχουν καταδικάσει περιοχές της επαρχίας μας με εξαιρετικές προοπτικές ανάπτυξης να παραμείνουν υποβαθμισμένες, για να εξυπηρετήσουν διάφορα συμφέροντα που δεν έχουν καμιά σχέση με τα συμφέροντα των κατοίκων των περιοχών αυτών.

Ας μην ξεχνούμε το γεγονός ότι στην επαρχία Λάρνακας λειτουργεί ήδη ένας ηλεκτροπαραγωγός σταθμός και το διυλιστήριο με τις δεξαμενές πετρελαιοειδών, που δεσμεύουν σημαντική τουριστική έκταση, με αποτέλεσμα η Λάρνακα σήμερα να υποφέρει και να μειονεκτεί τουριστικά λόγω αυτών των εγκαταστάσεων. Ερχόμαστε σήμερα να προσθέσουμε ακόμη μια βιομηχανία βαριάς μορφής σε μια ήδη βεβαρημένη από βιομηχανίες περιοχή, όπου λειτουργούν άλλες δύο μονάδες του τσιμεντοποιείου Βασιλικού και οι χημικές βιομηχανίες, που παρεμπιπτόντως λειτουργούν, κύριοι συνάδελφοι, παράνομα, διότι δεν έχουν εξασφαλίσει ακόμη άδεια οικοδομής και που συνεχίζουν να δημιουργούν προβλήματα όχι μόνο στο περιβάλλον, αλλά και σε αυτή την υγεία των κατοίκων.

Το γεγονός ότι η μελέτη της "Μπέκτελ" υιοθετεί ως τη μόνη περιοχή για εγκατάσταση του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού μια έκταση που εκτείνεται μεταξύ Δεκέλειας και Μονής αποδεικνύει πέραν πάσης αμφιβολίας ότι οι παράμετροι που είχαν ληφθεί υπόψη δεν ήταν αντικειμενικές, αλλά ήθελαν να πλήξουν για ακόμη μια φορά τα συμφέροντα της πόλης και επαρχίας Λάρνακας. Το γεγονός ότι μια τεράστια έκταση γης κοντά στη Μονή, η οποία αρχικά είχε καθοριστεί ως περιοχή εγκατάστασης βαριάς βιομηχανίας, μετά μετατράπηκε σε οικιστική περιοχή, για να επωφεληθούν κάποιοι, είχε ως αποτέλεσμα να καταδικαστούν φτωχοί άνθρωποι της περιοχής του Βασιλικού, οι οποίοι θα ήθελαν να δουν και αυτοί να αξιοποιείται η περιουσία τους, όπως έχει συμβεί και σε άλλες περιοχές της νήσου.

Θα πρέπει, κύριοι συνάδελφοι, αυτή η αδικία σε βάρος της πόλης και επαρχίας μας επιτέλους να σταματήσει. Δεν είμαστε δευτέρας τάξεως πολίτες αυτού του κράτους και δεν μπορούν τα οποιαδήποτε συμφέροντα να τίθενται υπεράνω των συμφερόντων της περιοχής, διότι η απόφαση για εγκατάσταση του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού έχει ως μόνο στόχο και σκοπό τη μετατόπιση του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού της Μονής στο Βασιλικό και την εξυπηρέτηση των γαιοκτημόνων της περιοχής της Μονής.

Η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, γνωρίζοντας όλες αυτές τις αντιδράσεις, θα έπρεπε να αρχίσει να μελετά από την πρώτη ημέρα εναλλακτικές λύσεις και να μην έρχεται τώρα, επικαλούμενη την έλλειψη χρόνου, να ανασύρει από τα συρτάρια της μια μελέτη που έγινε το 1985 και κάτω από άλλες συνθήκες και υπολογισμούς να θέλει να την εφαρμόσει, με τη δικαιολογία ότι δεν υπάρχει άλλος χρόνος για καθυστέρηση, γιατί θα μείνει η Κύπρος χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα.

Καλώ τους συναδέλφους όπως αποδοκιμάσουν αυτή την ενέργεια της Αρχής με την καταψήφιση του συγκεκριμένου κονδυλίου περί κατασκευής ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό, έτσι ώστε αφενός μεν να δικαιώσουν τους δικαιολογημένους αγώνες των κατοίκων αυτής της περιοχής και αφετέρου να σώσουν από το θάνατο μια περιοχή, όπως αυτή του Βασιλικού, που διαθέτει τόσα πολλά προτερήματα και προοπτικές για σωστή ανάπτυξη σε όφελος των κατοίκων της, αλλά και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα.

Αν αυτό, κύριοι συνάδελφοι, είναι αδύνατο, εισηγούμαι όπως δώσουμε μια αναβολή, διότι φαίνεται ότι υπάρχουν κάποιες εξελίξεις, υπάρχουν κάποιες άλλες κοινότητες της περιοχής της Μονής οι οποίες θα ήθελαν να έχουν τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό στην περιοχή τους, στην περιοχή των λυμάτων και, από ό,τι πληροφορούμαι, έχουν κανονίσει μια συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την προσεχή Τετάρτη. Γι' αυτό πιστεύω ότι θα ήταν καλό αν τους δίναμε και αυτή την ευκαιρία να εξαντλήσουν το θέμα.

Αυτά, κύριε Πρόεδρε. Δε θα ήθελα να μακρηγορήσω. Όλα τα υπόλοιπα έχουν συζητηθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού με κάθε λεπτομέρεια. Είναι γνωστά σε όλους μας, γι' αυτό θα δώσω το βήμα σε άλλους συναδέλφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Υπήρξε πρόταση για αναβολή από τον κ. Μούσκο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν ο συνάδελφος θέλει να βάλω την πρόταση σε ψηφοφορία, να τη βάλω. Αλλά πρέπει να πω ότι, όταν αρχίσει η συζήτηση του θέματος, δε θα δέχομαι. Πρόταση για αναβολή έπρεπε να γίνει πριν διαβαστεί η Έκθεση. Διαβάστηκε η Έκθεση και άρχισε η συζήτηση. Αν όμως η Βουλή θέλει να αναβάλει το θέμα, δε θέλω να την εμποδίσω, αλλά πιστεύω ότι είναι ολίγον ανορθόδοξο.

Υπάρχει κάποιος ο οποίος υποστηρίζει την αναβολή, πλην του συναδέλφου;

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της αναβολής;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοχτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίζεται λοιπόν η συζήτηση.

Υπάρχει κάποιος που θέλει να μιλήσει υπέρ; Για να μη δίνω το λόγο συνέχεια σε εκείνους που είναι εναντίον.

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Δεν υπάρχει αμφιβολία, κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ότι πρέπει, εφόσον βλέπουμε τον προϋπολογισμό της Αρχής, να συγχαρούμε το διοικητικό συμβούλιο και τη διεύθυνση της Αρχής για τα αποτελέσματα που έχουμε μπροστά

μας. Πρόκειται όχι μόνο για το μεγαλύτερο, θα έλεγα, κυπριακό οργανισμό με πωλήσεις ύψους κάπου £115 εκ., αλλά πρόκειται επίσης για έναν υγιέστατο οργανισμό για σειρά ετών, με κέρδη της τάξης των £31 εκ., πριν αφαιρεθεί η πρόνοια για ποσά που δεν εισπράττονται από τους Τουρκοκυπρίους.

Θα ήθελα επίσης να επισημάνω αυτό το τελευταίο σημείο, ότι δηλαδή για το 1994 £13 εκ., που αποτελούν κατανάλωση των Τουρκοκυπρίων, παραμένουν ανείσπρακτα. Και το μεγάλο αυτό θέμα εξακολουθεί να παραμένει άλυτο, χωρίς να υπάρχει εύκολη λύση στον ορίζοντα. Πρέπει να ομολογήσουμε ότι λύση δεν υπάρχει για σειρά ετών και για σειρά κυβερνήσεων.

Ειδικά για το έργο το οποίο έχει θίξει προηγουμένως ο συνάδελφος κ. Μούσκος, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να επισημάνω ότι ίσως -όχι ίσως, χωρίς αμφιβολία- είναι το μεγαλύτερο στην ιστορία της Αρχής, είναι μια επένδυση ύψους £400 εκ. περίπου, και το μέγεθός του φαίνεται απλά από το εξής: Αν κοιτάξει κανείς τον ισολογισμό της Αρχής, θα δει ότι οι μέχρι σήμερα εγκαταστάσεις, οι οποίες έγιναν τα τελευταία σαράντα ένα χρόνια, δηλαδή από τότε που ιδρύθηκε η Αρχή, πριν από τις αποσβέσεις, ανέρχονται σε £328 εκ. Δηλαδή, αυτό το έργο είναι μεγαλύτερο από το πάγιο ενεργητικό της Αρχής μέχρι σήμερα, από όλες τις επενδύσεις που έγιναν μέχρι σήμερα από την Αρχή. Αυτό δεικνύει τη σημασία του έργου όχι μόνο για την Αρχή από πλευράς επενδύσεως, αλλά και για το κυπριακό κοινό, το οποίο θα ωφεληθεί από αυτή την επένδυση.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπάρχουν απόψεις και απόψεις γύρω από αυτό το θέμα. 'Οπως δήλωσα από την αρχή, εγώ θα ψηφίσω το νομοσχέδιο αυτό και θα πω τους λόγους που θα το ψηφίσω. Προτού μπω στους λόγους αυτούς, θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι από πλευράς περιβάλλοντος και οικολογίας θα πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια, για να διαλυθούν οι υπόνοιες και οι φόβοι των κατοίκων της περιοχής. Είναι γεγονός ότι, αν μελετήσει κάποιος αυτά τα οποία μας λέει η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, λαμβάνονται μέτρα προς την κατεύθυνση αυτή. Και όχι απλώς λαμβάνονται μέτρα, αλλά υπάρχει απόλυτη τήρηση των προδιαγραφών της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης και ακόμη ξεπερνιούνται αυτές οι προδιαγραφές σε πολλά σημεία, για να βεβαιωθεί η Αρχή ότι το έργο αυτό δε θα προκαλέσει ούτε ρύπανση ούτε προβλήματα στους κατοίκους της περιοχής.

Γιατί πιστεύω ότι πρέπει να προχωρήσει αυτό το έργο; Πρώτ' απ' όλα, η Αρχή Ηλεκτρισμού ξεκίνησε τη μελέτη γι' αυτό το έργο από το 1985. Από το 1985 μέχρι σήμερα στην Κύπρο βρίσκονταν τρεις διαφορετικές κυβερνήσεις και την Αρχή την υπηρέτησαν τέσσερα διαφορετικά συμβούλια. Καμιά από τις κυβερνήσεις αυτές, που ήταν διαφορετικές κυβερνήσεις -ήταν η κυβέρνηση Κυπριανού, η κυβέρνηση Βασιλείου και τώρα η κυβέρνηση Κληρίδη- δεν έχει αλλάξει την πορεία προς το έργο αυτό. Και οι τρεις αυτές κυβερνήσεις και τα τέσσερα διοικητικά συμβούλια έχουν εγκρίνει κατά τρόπο απόλυτο αυτό το έργο. Επειδή είναι σημαντικό έργο, σημαντική επένδυση και επειδή γνωρίζω ότι υπάρχουν οι φόβοι των κατοίκων της περιοχής, ήρθα σε επαφή με πολλά μέλη των διοικητικών συμβουλίων, όχι μόνο του τωρινού διοικητικού συμβουλίου, αλλά και προηγούμενων διοικητικών συμβουλίων, και με προέδρους της Αρχής στο παρελθόν και τώρα και η βεβαίωση όλων είναι ότι αυτό που έχει τροχιοδρομηθεί ήδη δεν μπορεί να αλλάξει. Η βεβαίωση όλων είναι ότι από πλευράς οικολογίας λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα και ότι δεν υπάρχει κανένας φόβος ούτε για την περιοχή ούτε για τους κατοίκους.

Εφόσον λοιπόν τέσσερα διοικητικά συμβούλια και τρεις κυβερνήσεις διαφορετικές έχουν εγκρίνει αυτό το έργο, εφόσον έχουν παρέλθει εννέα ή δέκα χρόνια από τότε που ξεκίνησε αυτή η μελέτη, αλλά, το κυριότερο, εφόσον το 1997, αν δεν εγκρίνουμε αυτό τον προϋπολογισμό και αυτό το έργο, η Κύπρος κινδυνεύει να αρχίσει να μένει χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα, εν μέρει όχι πλήρως, διερωτώμαι ποια άλλη επιλογή υπάρχει.

'Εχουν χρησιμοποιηθεί γι' αυτό το έργο οι μεγαλύτερες αρμόδιες εταιρείες του κόσμου, όπως είναι η Μπέκτελ και ορισμένες άλλες. 'Εχουν ήδη γίνει πολλές μελέτες. Οι μελέτες αυτές αποτέλεσαν αντικείμενο περαιτέρω μελετών και από Κυπρίους και από ξένους και έχουμε φτάσει, πιστεύω, σε ένα σημείο που, αν έστω διανοηθούμε να αρχίσουμε από την αρχή, σίγουρα η Κύπρος θα μείνει χωρίς ηλεκτρισμό σε λίγα χρόνια. Τουλάχιστον από αυτά τα κείμενα τα οποία κρατώ, τα οποία μας έδωσε η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, χωρίς να παραβλέπω ασφαλώς και τις απόψεις των κατοίκων της περιοχής, εγώ τουλάχιστον προσωπικά έχω αχθεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει τεράστιος κίνδυνος να μείνουμε χωρίς ρεύμα, αν δεν περάσουμε αυτό τον προϋπολογισμό. Και πιστεύω ότι αυτό είναι κάτι που πρέπει να σκεφτούν προσεκτικά και οι συνάδελφοι εκείνοι οι οποίοι, μέσα στα πλαίσια των δικαιωμάτων τους, θα καταψηφίσουν αυτό τον προϋπολογισμό. Δηλαδή, ενδεχομένως θα αφήσουμε αυτό τον τόπο χωρίς κινητήρια δύναμη, αν δεν περάσουμε αυτό τον προϋπολογισμό σήμερα.

Και ασφαλώς, αν δεν τον περάσουμε, εκείνοι που δε θέλουν να τον ψηφίσουν, πρέπει να σκεφτούν τι θα γίνει παρακάτω. Πού θα πάμε; Θα πάμε στον ουρανό; Η Κύπρος είναι μικρή χώρα. 'Οπου πάεις, υπάρχουν ενστάσεις γι' αυτά τα έργα. 'Οπου πάμε, θα έχουμε ενστάσεις. Να αρχίσουμε δηλαδή τώρα από την αρχή, για να βρεθούμε μετά από έξι, επτά, δέκα χρόνια πάλι προ ενστάσεων; Τι θα γίνει με τις ανάγκες της Κύπρου σε ηλεκτρικό ρεύμα; Πιστεύω ότι για ένα τόσο μεγάλο έργο -το οποίο νομίζω ως μονάδα είναι το μεγαλύτερο το οποίο έχει γίνει ποτέ στην Κύπρο· είναι επένδυση κάπου £400 εκ.- δεν πρέπει να έχουμε ή δεν μπορούμε ή δε δικαιούμαστε να έχουμε δεύτερες σκέψεις, γιατί θα οδηγήσουμε αυτό τον τόπο σε μια περιπέτεια τεράστιων διαστάσεων, αν δεν περάσουμε τον προϋπολογισμό της Αρχής.

Αυτά ήθελα να πω, κύριε Πρόεδρε, και συμπληρώνω ότι υπό τις υφιστάμενες συνθήκες και με βάση αυτές τις σκέψεις και αυτή την επιχειρηματολογία, παρόλο που σέβομαι τις αντίθετες απόψεις και σέβομαι επίσης τους ενδοιασμούς, ίσως και τους φόβους των κατοίκων της περιοχής -που πρέπει να γίνει το παν, για να διασκεδαστούν και να μη μείνουν αυτοί οι φόβοι- δεν έχω άλλη επιλογή, παρά να ψηφίσω αυτό τον προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είχε ζητήσει ο κ. Πρέντζας το λόγο και μετά ο κ. Χριστοδουλίδης. Φαίνεται ότι πάμε προς τη Λάρνακα καταρχήν.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ο κ. Πρέντζας, με όλο το σέβας, είναι Βουλευτής Λευκωσίας και όχι Λάρνακας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πρέντζας έχει το λόγο.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το θέμα βέβαια είναι ο προϋπολογισμός της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου στο σύνολό του, αλλά βεβαίως το βάρος της συζήτησης πέφτει στο θέμα του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού. Όμως, μια που το ευρύτερο θέμα είναι ενώπιόν μας, θα ήταν χρήσιμο ξεκινώντας να θυμίσουμε ότι εξακολουθεί για εικοστό πλέον έτος η προσφορά ηλεκτρικής ενέργειας στα κατεχόμενα, στο κατοχικό, σε τελευταία ανάλυση, καθεστώς.

Μένω απλώς στην επισήμανση και έρχομαι στο κύριο θέμα αυτής της συζήτησης, που είναι ο νέος σταθμός. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι πραγματικά χρειάζεται να δημιουργηθεί ένας νέος ηλεκτροπαραγωγός σταθμός. Είναι μια ανάγκη, που διαπιστώθηκε ήδη από τις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας. Ότι επίσης ο σταθμός πρέπει να κατασκευαστεί σε παραθαλάσσια περιοχή είναι επίσης αναντίλεκτο, όπως αναντίλεκτο είναι το ότι η προσφερόμενη περιοχή είναι εκείνη που βρίσκεται μεταξύ Λεμεσού, Λάρνακας και Λευκωσίας, ουσιαστικά η παραλία μεταξύ Λάρνακας και Λεμεσού. Και αυτό για οικονομικούς λόγους. Όμως, γιατί είναι αναγκαίο να γίνει σώνει και καλά στο Βασιλικό αυτός ο νέος σταθμός; Γιατί όχι στη Μονή, γιατί όχι στην περιοχή Αγίου Γεωργίου Αλαμάνου ή σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή σε αυτή την έκταση;

Μας λέγουν ότι από τις μελέτες διαφαίνεται πως η μόνη περιοχή που είναι κατάλληλη είναι η περιοχή του Βασιλικού και δίνουν μια σειρά από επιχειρήματα οι εκπρόσωποι της Αρχής. Όμως, πριν σταθεί κάποιος ή πριν εξετάσει κάποιος τα επιχειρήματα, αξίζει να προσέξει το ύφος, τον τόνο, την κατηγορηματικότητα, η οποία εν μέρει αντανακλάται και στην Έκθεση που έχει διαβαστεί προηγουμένως. Το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου, όπως και προκάτοχα διοικητικά συμβούλια, μιλούν με τέτοια κατηγορηματικότητα, με τέτοια απόλυτη σιγουριά, χωρίς το παραμικρό ίχνος αμφιβολίας, χωρίς την παραμικρή ταλάντευση, τελικά χωρίς έστω και σε κάτι ασήμαντο να μην είναι εντελώς σίγουροι. Αυτό είναι που καθιστά δύσπιστο οποιοδήποτε ακούει τα επιχειρήματά τους. Διότι δεν μπορούν να μιλούν για έργο τέτοιας έκτασης, τέτοιου μεγέθους με τόση σιγουριά, να μας βεβαιώνουν με τέτοια κατηγορηματικότητα ότι η πρώτη ύλη θα είναι πολύ καλής ποιότητας. Πώς ξέρουν από τώρα και πώς είναι σε θέση να βεβαιώνουν από τώρα ότι η πρώτη ύλη θα είναι πολύ καλής ποιότητας; Πώς είναι βέβαιοι ότι θα υπάρχει άριστη διασπορά των καυσαερίων; Πώς είναι βέβαιοι ότι τα συστήματα, τα αυστηρά περιβαλλοντικά κριτήρια που θα διέπουν τη λειτουργία του σταθμού είναι τόσο απόλυτα ασφαλισμένα; Ας μην ξεχνούμε ότι ακόμη και εκεί που χρησιμοποιήθηκε πυρηνική ενέργεια υπήρξαν πυρηνικά επεισόδια με ολέθριες επιπτώσεις. Δεν μπορεί κανένας, μιλώντας για ψηλή τεχνολογία, να είναι τόσο σίγουρος, τόσο κατηγορηματικός. Και αυτή η κατηγορηματικότητα τουλάχιστον εμένα με κάνει να είμαι δύσπιστος.

Και μπαίνω μπροστά στο ερώτημα: Μπορώ να αγνοήσω ή μπορεί οποιοσδήποτε από εμάς να αγνοήσει τις διαμαρτυρίες, τις αντιρρήσεις, τις ενστάσεις των κατοίκων, οι οποίοι επί δέκα χρόνια επαναλαμβάνουν μονότονα και επίμονα ότι δε θέλουν αυτό το σταθμό στην περιοχή τους;

Υπήρξε μια πενταετία όπου το ΔΗΣΥ και το ΑΚΕΛ έλεγαν ομόφωνα, κατηγορηματικότατα "όχι" και μαζί έλεγε και η ΕΔΕΚ το "όχι". Υπήρξε μια δεύτερη πενταετία στην οποία προστέθηκε το ΔΗΚΟ, κατηγορηματικότερο όλων, στο "όχι".

Αρχίζει μια τρίτη πενταετία. Αλλαγή φρουράς στο Προεδρικό και αλλαγή τοποθετήσεων σε αυτή τη Βουλή. Φοβούμαι ότι το μόνο που άλλαξε είναι η θέση του Προέδρου, το πρόσωπο του Προέδρου και τίποτε άλλο σε σχέση με το σταθμό. Οι επηρεαζόμενοι αναθεμάτιζαν τον Κυπριανού, αναθεμάτιζαν το Βασιλείου, θεοποίησαν τον Κληρίδη. Σήμερα, βρίσκονται μπροστά στην κατάρρευση και των θεών και των ειδώλων και συνειδητοποιούν ότι θεοί, αρχόντοι, βασιλιάδες με πλάνα λόγια τους γέλασαν, τους γελούν και θα τους γελούν. Και σέβομαι βέβαια την οργή και την αγανάκτησή τους, σέβομαι τα αισθήματά τους ότι υπήρξαν θύματα κοροϊδίας. Και συμφωνώ μαζί τους ότι δεν πρέπει να γίνει ο σταθμός εκεί. Και συμφωνώ μαζί τους και για συγκεκριμένο, πραγματικό λόγο. Θα δαπανηθούν £394 εκ. με σημερινές τιμές, για να γίνει ο σταθμός. Μέχρι να τελειώσει, στην καλύτερη περίπτωση, τα £394 εκ. θα αυξηθούν κατά 10% τουλάχιστο. Θα φτάσουμε τα £440 - £450 εκ. υπό τις καλύτερες προϋποθέσεις. Και μας λέγουν ότι κανένας άλλος χώρος εκτός από το Βασιλικό δεν προσφέρεται, για να τοποθετηθούν αυτά τα £450 εκ. ή τα £500 εκ. Αυτό είναι κοροϊδία. Δεν μπορεί με τη σημερινή τεχνολογική ανάπτυξη να υπάρχει χώρος που να μπορεί να θεωρηθεί ή να κριθεί, να ονομαστεί, να ανακηρυχθεί ακατάλληλος, γιατί η καταλληλότητα ή όχι μπορεί να ρυθμιστεί ανάλογα με την επένδυση. Πόσο θα επιβαρυνόταν η επένδυση, αν το έργο ετοποθετείτο στη Μονή; Όσο ακριβά και να στοίχιζε, θα στοίχιζε ακόμα £10 εκ., θα στοίχιζε ακόμα £20 εκ. Μπροστά στο σύνολο αυτής της τεράστιας επένδυσης του δισεκατομμυρίου, τι είναι αυτή η επένδυση υποδομής, για να γίνει ο χώρος κατάλληλος; Άστε βέβαια που μπορεί να υπάρξουν ειδικοί εμπειρογνώμονες, οι οποίοι να μας βεβαιώσουν το αντίθετο από ό,τι μας βεβαιώνει η Αρχή, ότι δηλαδή δε θα χρειαστεί καν να γίνει οποιαδήποτε ακριβότερη εργασία από ό,τι θα γίνει στο Βασιλικό, για να διαμορφωθεί κατάλληλα ο χώρος. Όμως, δεν είμαι αρμόδιος να το ξέρω, δεν το ξέρω και διερωτώμαι αν δεν άξιζε να κοστολογηθεί και αυτή η πλευρά της όλης δαπάνης, για να γίνει το έργο εκεί που είναι πιο αποδεκτό από τους κατοίκους.

Όμως, φαίνεται ότι η αλήθεια δε βρίσκεται στην επιστημονικοφανή επιχειρηματολογία που μας δόθηκε, αλλά βρίσκεται στα αντιμαχόμενα συμφέροντα και σε αυτά που μπορούν να νικήσουν και σε αυτά που είναι καταδικασμένα να ηττώνται. Έχουμε από τη μια τα συμφέροντα των επενδυτών, αυτών που αγόρασαν γη, για να την αξιοποιήσουν και έχουμε και τα συμφέροντα κάποιων κληρονόμων, κάποιων παραδοσιακών ιδιοκτητών που τα βρήκαν από τους παππούδες τους, που δεν είχαν τη δυνατότητα ή τη σκέψη να κάμουν άλλη αξιοποίηση, πέρα από τη γεωργική, μέχρι που έφτασε πλέον η υπερανάπτυξη, μέχρι που κτυπά την πόρτα τους επίμονα η ανάπτυξη και άρχισαν να κάνουν και εκείνοι κάποιες σκέψεις αξιοποίησης. Όμως, είναι οι μικροί, είναι οι αδύνατοι, δεν μπορούν να αντιπαραταχτούν προς τα οργανωμένα, τα συγκροτημένα, τα πανίσχυρα συμφέροντα. Και ως εκ τούτου, η μοίρα τους έχει προδιαγραφεί. Διότι, κακά τα ψέματα, λέγονται πολλά περί "διαταξικών" και πολυταξικών κομμάτων, όμως τελικά οι κοινωνίες είναι ταξικές και τελικά η οικονομική ολιγαρχία φαίνεται ότι με οποιουσδήποτε στην εξουσία εξακολουθεί πάντοτε να είναι η ισχυρότερη και να μπορεί να επιβάλλει το δικό της.

Λέει η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου, για να τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, ότι προσφέρεται να δώσει κάποιου είδους αποζημίωση σε αυτές τις κοινότητες για την αρνητική επίδραση που θα υποστούν και μας λέει ότι από το 1995 και για πέντε

χρόνια θα δαπανά £1.600.000. Συνολικά, δηλαδή, σε πέντε χρόνια θα δαπανήσει £8 εκ. Δηλαδή, πώς συγκρίνονται αυτά τα £8 εκ. με τη συνολική επένδυση; Ποιο ποσοστό της συνολικής επένδυσης δαπανάται για τη διαφύλαξη και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος σε αυτές τις δεκαέξι κοινότητες; Ακόμα και εδώ εμφανίζονται τσιφούτηδες, "Σκρουτς", δίνουν πενιχρά ποσά, πινάκιον φακής, με την ελπίδα να σωπάσουν τις κοινότητες, με την ελπίδα να εξαγοράσουν τη σιωπή αυτών των κοινοτήτων. Και τι κάνουν με τα £8 εκ. στις σημερινές τιμές αυτές οι δεκαέξι κοινότητες; Για ένα δρόμο που να τις συνδέσει φτάνουν ή δε φτάνουν; Αμφίβολο αν φτάνουν.

Έτσι, κύριε Πρόεδρε, η έκκληση που η δική μας πλευρά κάνει προς όλο το Σώμα είναι να καταψηφίσει το σχετικό κονδύλι και να πει στην Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου να μελετήσει το θέμα χωρίς κρύφιες οπισθοβουλίες, να δει το δημόσιο συμφέρον και όχι τα συμφέροντα των ιδιοκτητών γης που κάνουν τις αναπτύξεις στην περιοχή, διότι τελικά αυτός ο τόπος μπορεί ως ιδιοκτησία να ανήκει κατά κύριο λόγο στους οικονομικά ισχυρούς, στην οικονομική ολιγαρχία, αλλά ως τόπος ανήκει στο λαό του, ανήκει σε αυτούς που ποτίζουν τη γη με τον ιδρώτα τους, ανήκει στις δεκαέξι κοινότητες, ανήκει στον κ. Σώζο με τη γραφική του καθαρεύουσα στην επιστολή του προς τον κ. Μάτση όπου του θυμίζει την εθνικοφροσύνη των κατοίκων. Αλλά βεβαίως η υπεράσπιση μένει σε εμάς. Όμως θα έπρεπε και η δική σας πλευρά, κύριοι, να δώσει κάποια υπεράσπιση στους εθνικόφρονες, στο 88% των κατοίκων των δεκαέξι κοινοτήτων. Γιατί τους αξίζει στο τέλος τέλος!

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης. Παρακαλώ, δεν επιτρέπονται εκδηλώσεις από τους ακροατές.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα μου δίνεται η ευκαιρία εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να υποστηρίξω μια εύκολη υπόθεση. Εύκολη υπό την έννοια ότι ήταν και είναι για την ομάδα μας, για το ΑΚΕΛ, ένα απλό, ξεκάθαρο θέμα. Η θέση του ΑΚΕΛ, η οποία επαναβεβαιώθηκε με την απόφαση της κοινοβουλευτικής του ομάδας, όπως κατατέθηκε και στην Έκθεση της αρμόδιας Επιτροπής, χρονολογείται. Κάπου ο συνάδελφος ο κ. Πρέντζας έκανε μια υπόμνηση ότι έχει κόμματα τα οποία στηρίζουν τη θέση τους πάνω σε αναλλοίωτες αρχές επί του συγκεκριμένου θέματος και απλώς εγώ υπενθυμίζω την ανακοίνωση του Πολιτικού Γραφείου του ΑΚΕΛ στις 10.3.1989. Ήταν θέση που εκφράστηκε και από τον τότε Κοινοβουλευτικό μας Εκπρόσωπο στη συγκέντρωση διαμαρτυρίας των κατοίκων της περιοχής των δεκαέξι κοινοτήτων. Δε θα την αναγνώσω· ένα μόνο σημείο να υπενθυμίσω, ότι το ΑΚΕΛ έτάσσετο τότε ανεπιφύλακτα με την πλευρά των επηρεαζόμενων κοινοτήτων για λόγους τους οποίους εξέθετε σ' αυτή την απόφαση και από τους οποίους οι κυριότεροι είναι δύο: Οι περιβαλλοντικοί λόγοι, αφού στην ήδη βεβαρημένη περιοχή των δεκαέξι κοινοτήτων δεν πρέπει να έρθει ακόμα μια άλλη βιομηχανία, για να τη βαρύνει περισσότερο και, το δεύτερο, η αυθαιρεσία στον τρόπο λήψης της απόφασης. Και μιλώ για απόφαση της τότε κυβέρνησης του κ. Γιώργου Βασιλείου, με την οποία απόφαση το ΑΚΕΛ, στηριζόμενο αποκλειστικά και μόνο πάνω σε αρχές, συγκρούστηκε ανοιχτά και έντιμα

Επομένως, όταν πρόσφατα επανήλθε το θέμα και άρχισε ξανά η συζήτηση, ήταν εύκολος ο ρόλος του ΑΚΕΛ. Ήταν εύκολος ο ρόλος της κοινοβουλευτικής μας ομάδας, αφού θέματα που αποφασίζονται στηριγμένα σε αρχές συνεχίζουν ακόμα να στηρίζονται σ' αυτές τις αρχές. Επομένως, το ΑΚΕΛ δηλώνει και σήμερα επίσημα στην ολομέλεια της Βουλής ότι τάσσεται ενάντια στην απόφαση του διοικητικού συμβουλίου. Και η απόφαση είναι πολιτική απόφαση στην ουσία. Μιλούμε για κάπου τετρακόσια εκατομμύρια λίρες αρχικά, αλλά, από πληροφορίες που έχουμε, μπορούμε να μιλήσουμε για κοντά στο ένα δισεκατομμύριο λίρες για την ολοκλήρωση αυτού του έργου λόγω της φοβερής επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Δεύτερο, η Αρχή δεν έλαβε σοβαρά υπόψη εκείνες όλες τις επιφυλάξεις της περιοχής που υποδείκνυαν και υποδεικνύουν εναλλακτικούς τρόπους.

Θέλω να τονίσω σ' αυτή τη σημερινή συνεδρία ότι, χωρίς καμιά διάθεση κομματικής ή προσωπικής ή οποιασδήποτε άλλης δημαγωγίας, σ' αυτό το θέμα επαναλαμβάνεται η πάγια πολιτική συνέπειας του κόμματος και της κοινοβουλευτικής μας ομάδας. Η περιοχή, όπως έχει λεχθεί, και αυτό δε μας αφορά ούτε μας ενδιαφέρει, έχει τα άλφα πολιτικά της πιστεύω. Ξεχνούν να πουν ότι σ' αυτή την περιοχή υπάρχουν και διαφορετικά πολιτικά πιστεύω που πρόσκεινται προς τη δική μας την ομάδα. Όμως αυτό δεν έχει καμιά σημασία. Σημασία έχει αν έχει δίκαιο η περιοχή. Και έχει. Επομένως, η κοινοβουλευτική μας ομάδα δηλώνει ότι θα καταψηφίσει το συγκεκριμένο κονδύλι που προτείνεται σήμερα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μουσιούττας και μετά ο κ. Ευσταθίου.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Αν παίρνω το λόγο είναι για να δώσω το προσωπικό μου στίγμα, την προσωπική μου θέση πάνω στο θέμα. Για λόγους συνέπειας προς θέση μου του παρελθόντος, με την οποία είχα ταχθεί ανεπιφύλακτα εναντίον της ίδρυσης ανθρακικού σταθμού οπουδήποτε στην Κύπρο, αλλά και για λόγους προσήκοντος σεβασμού προς την κοινοβουλευτική ομάδα στην οποία ανήκω, είμαι τελικά υποχρεωμένος να απόσχω της ψηφοφορίας.

Πριν την ώρα όμως της ψηφοφορίας θα ήθελα να πω δυο λόγια πάνω στην ουσία του θέματος. Δε θα ήμουν εναντίον της δημιουργίας ηλεκτροπαραγωγού σταθμού οπουδήποτε στην Κύπρο και δε θα με επηρέαζαν ούτε τα παράπονα κοινοτήτων ούτε τίποτε, αν διά νόμου εδημιουργείτο ένας σταθμός μόνο πετρελαϊκός. Αυτός για τον οποίο συζητούμε είναι πετρελαϊκός-ανθρακικός. Άλλωστε, υπάρχει και η πρόνοια εντός για υποδομή δημιουργίας ανθρακικού σταθμού, αν χρειαστεί στο μέλλον. Αν ήταν πετρελαϊκός λοιπόν σταθμός και αν διά νόμου επεβάλλετο να καίει πετρέλαιο περιεκτικότητας σε θείο 2% και κάτω, τότε αυτός ο σταθμός ας γινόταν σε οποιοδήποτε σημείο της Κύπρου και ας φώναζε όποιος ήθελε. Η αναφορά στην Έκθεση που ακούσαμε σε καλής ποιότητας πετρέλαιο δεν πιάνει. Θα πρέπει να νομοθετηθεί και θα εξετάσω να υποβάλω στη δική μας ομάδα αν μπορούμε να υποχρεώσουμε τα εργοστάσια να καίνε καύσιμα μικρής περιεκτικότητας σε θείο χάριν του περιβάλλοντος.

Κάτι άλλο όμως το οποίο ειλικρινά με εκπλήττει είναι η αναφορά που είχε γίνει στην Επιτροπή Οικονομικών, όταν συνεζητείτο το θέμα. Μας είχε τότε λεχθεί ότι αυτός ο σταθμός στην ουσία θα είναι πετρελαϊκός και δε θα γίνει σκέψη για μετατροπή του πριν το 2015. Όμως θέλουμε, λέει, να υπάρχει μια πρόνοια. Και αυτή η πρόνοια θα κοστίσει, όπως μας είχε λεχθεί, £38 εκ. Αν τα έχουμε τα £38 εκ., θα μας αποδώσουν έναν τόκο £4 εκ. το χρόνο και το 2015 αυτό το ποσό θα γίνει £300 εκ. Αν δεν τα έχουμε και θα χρειαστεί να τα "θάψουμε" για λόγους υποδομής, για να υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας ανθρακικού σταθμού, αν χρειαστεί, θα πληρώνουμε τόκους περίπου £4 εκ. ετησίως. Αυτό το "ευκαταφρόνητο" ποσό των £4 εκ. θα μπορούσε να επαναφέρει και να αναζωογονήσει την προσπάθεια που είχε γίνει για ενίσχυση των ακριτικών περιοχών, γιατί με αυτά τα £4 εκ. ετησίως θα μπορούσε να επιχορηγούνται με το ποσό των £20.000 κάπου τριακόσιοι άνθρωποι που θα ήθελαν να κτίσουν το σπίτι τους στη γραμμή αντιπαράταξης. Θεωρώ ειλικρινά την πρόνοια, τη δυνατότητα για δημιουργία ανθρακικού σταθμού επικίνδυνη και θεωρώ επίσης ότι το ποσό το οποίο χαραμίζεται γι' αυτή την πρόνοια είναι υπερβολικό και μπορούσε να χρησιμοποιηθεί οπουδήποτε αλλού.

Οπωσδήποτε, όπως και αρχικά είχα πει, για λόγους συνέπειας προς προηγούμενη θέση και για λόγους συμβιβασμού με τη θέση της κοινοβουλευτικής μας ομάδας θα απόσχω της ψηφοφορίας, κύριε Πρόεδρε. Όμως εισηγούμαι, τελειώνοντας, ότι πρέπει να νομοθετηθεί η περιεκτικότητα σε θείο του καυσίμου που θα χρησιμοποιηθεί και, αν είναι ακόμη καιρός, ας αφαιρεθεί η υποδομή για δημιουργία ανθρακικού σταθμού, αν χρειαστεί, η οποία υποδομή είναι, όπως έχω πει, τόσο δαπανηρή.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν πρέπει βεβαίως να διαλανθάνει της προσοχής μας ότι έχουμε ένα κατάλογο με τριάντα-σαράντα θέματα και είναι η τελευταία μέρα που συνεδριάζει η Βουλή. Εντούτοις όμως το υπό συζήτηση θέμα είναι ένα θέμα που δημιουργεί πράγματι σοβαρό θέμα αρχής, υπό την έννοια ότι είναι έκδηλο πως δεν υπήρξε ο απαραίτητος και αναγκαίος κοινωνικός διάλογος μεταξύ των αρμοδίων και των επηρεαζόμενων κοινοτήτων για την επίλυση του θέματος το οποίο σήμερα απασχολεί το Σώμα. Ο κοινωνικός διάλογος είναι και αποτελεί το απαραίτητο και ουσιαστικό συστατικό στοιχείο της σύγχρονης δημοκρατίας. Είναι η σύγχρονη δημοκρατική αντίληψη που στηρίζεται στο ότι όχι η κεντρική κυβέρνηση, όχι το κέντρο, αλλά οι επηρεαζόμενοι χώροι και οι επηρεαζόμενοι άνθρωποι σε μια δεδομένη επικράτεια είναι οι αρμόδιοι να αποφασίζουν κυριαρχικά για θέματα που αφορούν την ίδιά τους τη ζωή ή που απασχολούν το χώρο και τους κατοίκους τους οποίους αντιπροσωπεύουν. Δηλαδή, οι μόνοι αρμόδιοι να αποφασίσουν στην προκειμένη περίπτωση για τις επιπτώσεις αυτού του έργου είναι οι δεκαέξι κοινότητες, οι οποίες με τον πλέον σφοδρό και κατηγορηματικό τρόπο έχουν επιδοθεί και αποδυθεί σε αγώνα, που όμοιό του σπάνια είδε η Κύπρος τα τελευταία χρόνια, για να αποφύγουν την εκτέλεση αυτού του έργου στον καθορισμένο χώρο. Και πιστεύω ότι δεν έγινε ο αναγκαίος κοινωνικός διάλογος ή δεν έγινε σοβαρός

κοινωνικός διάλογος, ώστε να βρεθεί συναινετική λύση, που πάντοτε βρίσκεται στα πλαίσια μιας σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας, πολιτείας αν θέλετε, για την επίλυση τοπικών θεμάτων. Και δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι, παρά το δέλεαρ των οχτώ εκατομμυρίων λιρών που δόθηκε στις κοινότητες αυτές, ούτε να ακούσουν θέλουν οι άνθρωποι την προσφορά αυτή της εξαγοράς τρόπον τινά της φυγής και της αντίδρασής τους, αλλά συνεχώς κλιμακώνουν αυτό τον αγώνα. Και έτσι πιστεύω ότι μόνο και μόνο για το λόγο αυτό δε θα έπρεπε σήμερα το Σώμα να σπεύσει στην ψήφιση του νόμου ο οποίος βρίσκεται ενώπιόν μας.

Και ερωτώ τους συναδέλφους: Είστε ικανοποιημένοι πως εξαντλήθηκαν πράγματι τα περιθώρια του διαλόγου με τις δεκαέξι κοινότητες, με τους αιρετούς άρχοντες των δεκαέξι κοινοτήτων, που είναι η μια δίπλα από την άλλη και οι οποίες έχουν πρόβλημα και οι οποίες έχουν το δικαίωμα να διαχειρίζονται τα δικά τους τα θέματα; Αυτό σημαίνει τοπική αυτοδιοίκηση· δε σημαίνει τίποτε άλλο ειμή κυριαρχικό δικαίωμα να αποφασίζουμε εμείς οι επηρεαζόμενοι για τα τοπικά αυτά θέματα. Άλλως πως θα υπήρχε μια δυνάστευση της περιφέρειας από το κέντρο, των πολλών που βρίσκονται σε μια πόλη ή μια αστική περιοχή και έχουν την πλειοψηφία σε αριθμούς σε βάρος των μικρών κοινοτήτων που είναι ολιγαριθμότερες. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι, ενώ ο Δημοκρατικός Συναγερμός τάσσεται εναντίον αυτών των κοινοτήτων, ο Βουλευτής της Λάρνακας έρχεται και μας λέει ότι είναι υπέρ τους. Αυτά τα πράγματα ίσως υποβιβάζουν και το επίπεδο του πολιτικού μας βίου, για να μην πω ήθους. Εν πάση περιπτώσει, πιστεύω ότι η Βουλή δεν έχει δικαίωμα να ασχοληθεί με τον τρόπο που θα γίνει ένα έργο. Αυτό ανήκει στην Εκτελεστική Εξουσία και στην τοπική αυτοδιοίκηση της περιοχής όπου θα γίνει το έργο. Γι' αυτό το λόγο και μόνο γι' αυτό το λόγο θα καταψήφιζα αυτό το νομοθέτημα.

Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει ένα πάρα πολύ σοβαρό θέμα για το οποίο η Βουλή καθηκόντως έχει την υποχρέωση να λάβει θέση, την υπέρογκη δαπάνη των £400 εκ. Με την πικρή, μικρή ή μεγάλη, πείρα που έχουμε, εν πάση περιπτώσει όμως πικρή πείρα, βλέπουμε ένα έργο της τάξης του ενός δισεκατομμυρίου λιρών σ' ένα πληθυσμό μισού εκατομμυρίου, ο οποίος θα επωμισθεί το αφόρητο οικονομικό βάρος, ο οποίος θα υποθηκεύσει ίσως και την τύχη των παιδιών του, για να γίνει ένα έργο παραγωγής ηλεκτρισμού. Και διερωτάται κάποιος: Μα δεν έχουμε ηλεκτρισμό στην Κύπρο; Τώρα θα εισάξουμε το αγαθό του ηλεκτρισμού; Έχω ζητήσει και εγώ την τεχνική συμβουλή, την οποία, αφού δε μου παρέχει το Σώμα, όφειλα να τη ζητήσω από έξω, και μου λέχθηκε ότι, αν επεξετείνοντο με έναν ορθολογιστικό τρόπο και με ένα νοικοκυρεμένο τρόπο με βάση τη λογική οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις, με το ένα δέκατο της δαπάνης ο λαός αυτός, ο οποίος έχει φοβερές άλλες προτεραιότητες να επιλύσει, που ο μισός του πληθυσμός είναι πρόσφυγες -έχουμε κατοχή εδώ- θα απέφευγε αυτό το έργο, το οποίο στο τέλος θα αποτελέσει για την Κύπρο μια συμφορά οικονομική, αφού δε θα μπορούμε να αντιμετωπίσουμε τα τοκοχρεολύσια, όπως είπε ο αγαπητός συνάδελφος κ. Μουσιούττας στην ομιλία του. Και μη μου πείτε ότι το ποσό των £394 εκ. είναι το ποσό μέχρι το τέλος. Δε λέγω ότι θα φθάσουμε στο σημείο των Αυστραλών, οι οποίοι συνήθως δεν κάνουν παράπονα όταν ένα έργο κοστολογείται μ' ένα άλφα ποσό και πάει σ' ένα βήτα ποσό και διαμαρτυρήθηκαν μόνο όταν ένα έργο από δέκα εκατομμύρια δολάρια έγινε εκατό δέκα εκατομμύρια δολάρια, δηλαδή δεκαπλασιάστηκε. Εγώ πιστεύω ότι δεν είναι £394 εκ. Βασίμως είναι ένα δισεκατομμύριο και αυτό το έχουν επισημάνει και οι κοινότητες.

Πιστεύω ότι το καθήκον της Βουλής -και αυτή είναι η αποστολή της λαϊκής αντιπροσωπείας- είναι να εύρει την ολιγότερο οδυνηρή λύση, που στην προκειμένη περίπτωση είναι η ολιγότερο δαπανηρή λύση. Και αυτή η αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων για να γίνει μεν το έργο, διότι ο ηλεκτρισμός είναι αναγκαίος, πρέπει να συνδυαστεί με την εξοικονόμηση της δαπάνης, την οποία η Βουλή οφείλει να εξοικονομήσει για το λαό αυτό. Πολυτελείς δαπάνες τέτοιου είδους δεν έχουν τη θέση τους. Και καλώ τον κ. Ρολάνδη, ο οποίος μίλησε και χαιρέτισε αυτό το έργο, να αναλογιστεί τι θα γινόταν αν στο κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών παρουσιαζόταν ένας προϋπολογισμός για παραγωγή ηλεκτρισμού οκτακοσίων δισεκατομμυρίων ή ενός τρισεκατομμυρίου δολαρίων. Θα έπεφτε και η κυβέρνηση που υπάρχει και οι διάδοχοί της, τουλάχιστον για τρεις πενταετίες, αν υπήρχε κόμμα που θα εισηγείτο αυτή την εκδαπάνηση χρημάτων.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι παράλογη η δαπάνη αυτή, γιατί υπερβαίνει την αρχή του μέτρου. Είναι το μέτρο που υπερβαίνουμε και καθετί το οποίο είναι πέραν του μέτρου αποτελεί παραλογισμό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Μετά απ' όσα ακούστηκαν, μετά από τις γνωστές αντιδράσεις των δεκαέξι κοινοτήτων, που δεδηλωμένα, όπως είπαν κάποιοι που υπερασπίζονται σήμερα την εθνικοφροσύνη, είναι το 88%, είναι πολύ δυσχερές το έργο κάποιου να έρθει σε αντίθεση. Όμως το πράττει. Γιατί σ' αυτό τον τόπο κάποια στιγμή, πέρα από τα λόγια, πέρα από τη δημαγωγία, πρέπει να υπάρξει υπευθυνότητα. Και μου είναι αδιανόητο να ακούω ότι οι Βουλευτές μετατρέπονται σε εμπειρογνώμονες για το αν και κατά πόσο απαιτείται ηλεκτροπαραγωγός σταθμός ή όχι, αν και κατά πόσο θα είναι άλφα δυναμικότητας ή όχι. Θέλουμε ή όχι την προκοπή αυτού του τόπου; Θέλουμε ή όχι να σεβόμεθα επιτέλους εκείνους οι οποίοι γνωρίζουν; Και είμαι σίγουρος ότι όλοι θέλουμε. Αλλά, αν θέλουμε, την ίδια ώρα θα πρέπει με υπευθυνότητα επιτέλους να πούμε την αλήθεια. Ναι, να δούμε το δίκαιο όσων αδικούνται και, αν είμαστε λεβέντες και ωραίοι, να πούμε στην κυβέρνηση: "Τα διπλά να δώσεις ως αποζημίωση σ' αυτούς τους ανθρώπους που ζημιούνται, αν και εφόσον ζημιούνται, που φαίνεται ότι ζημιούνται." Αν είναι να υπεραμυνθείς των δικαίων, ναι, να υπεραμυνθείς των δικαίων, για να μην υπάρξει αδικία. Αλλά ας σοβαρευτούμε και ολίγον! Είναι ωραία να βλέπουμε στο θεωρείο, για να αποσπάσουμε παλαμάκια και να μιλούμε για την εθνικοφροσύνη την οποία διώκαμε για δεκαετίες! Σήμερα θυμηθήκαμε να της υπεραμυνθούμε; Λυπούμαι, δε δέχομαι τη δημαγωγία. Αυτή η εθνικοφροσύνη πέθανε από κάποιους που σήμερα την ενθυμούνται.

Εκείνο το οποίο πρέπει να λεχθεί είναι το εξής: Ας πάμε στη Λεμεσό η οποία, όπως ακούστηκε, καλοδέχεται το σταθμό. Προσκαλεί να γίνει ο σταθμός εκεί. Ας δούμε τα σημερινά δεδομένα. Πού είναι η υπ' αριθμόν ένα τουριστική περιοχή της Λεμεσού; Στην περιοχή του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού Μονής, στην περιοχή που

υπάρχει το τσιμεντοποιείο, στην περιοχή που πρόκειται να ανεγερθεί το εργοστάσιο λυμάτων, στην περιοχή που χαρακτηρίζεται ως περιοχή βαριάς βιομηχανίας. Εκεί είναι όλα τα ξενοδοχεία πέντε αστέρων. Και υπάρχουν κοινότητες και υπάρχει μάλιστα ιδιοκτήτης ξενοδοχείου πέντε αστέρων που προσκαλεί και προκαλεί την ανέγερση του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στην ίδια περιοχή και δεν ανησυχεί ότι θα υποστεί ζημιά το συμφέρον του. Άκουσα από κάποιον περί συνόλων οικονομικών μονάδων κ.λπ. που ασκούν την επιρροή τους σε βάρος των μικρών και αδυνάμων. Μα ο κύριος που ενδιαφέρεται να πάρει εκεί τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό είναι εκ των μελών της οικονομικής ολιγαρχίας και έχει ξενοδοχείο πέντε αστέρων και δεν ενοχλείται. Και παραπλεύρως εκείνου είναι ακόμα ένα ξενοδοχείο πέντε αστέρων, το "Hawaii", και παραπλεύρως εκείνου είναι το "Elias Beach" και παραπλεύρως είναι το "Amathus". Πολύ πλησιέστερα δηλαδή είναι η κύρια τουριστική περιοχή της Λεμεσού στον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό τον υφιστάμενο, στο εργοστάσιο λυμάτων, στο εργοστάσιο τσιμεντοποιίας, στην περιοχή βαριάς βιομηχανίας, εκεί όπου οι κοινότητες σήμερα της Λεμεσού καλούν για ανέγερση ηλεκτροπαραγωγού σταθμού.

Και ερχόμαστε εδώ να εκμεταλλευτούμε τις ανησυχίες ανθρώπων που δημιουργήθηκαν πότε; Όταν πράγματι υπήρχε ο λόγος να αντιδράσουν και να επαναστατήσουν. Όταν επί άλλης κυβερνήσεως η εισήγηση ήταν να κατασκευαστεί ανθρακικός σταθμός και όχι πετρελαϊκός. Η πρόταση σήμερα είναι για πετρελαϊκό. Υπάρχει απλά η πρόνοια για ανθρακικό και φαίνεται, κύριοι συνάδελφοι, ότι όσοι ασχολούνται με την επιστήμη ή τουλάχιστο με έργα ανάλογης δαπάνης λαμβάνουν πρόνοια, αν και εφόσον υπάρξει κίνδυνος μη λειτουργίας κατά τον άλφα τρόπο, να υπάρχει δυνατότητα αν μη τι άλλο προσαρμογής της λειτουργίας κατά το βήτα τρόπο, κατά τον εναλλακτικό τρόπο. Αλλά, αν μιλούμε για πετρελαϊκό -και είπατε για συνέπεια ορισμένοι εδώ· η συνέπεια παραμένει και δική μας συνέπεια- δε δεχόμαστε την κατασκευή ανθρακικού. Μιλούμε καθαρά για πετρελαϊκό σταθμό και είμεθα εκ των κομμάτων που εισηγήθηκαν και επιμένουν και προς την κυβέρνηση και προς την Αρχή ότι θα πρέπει να γίνουν τέτοια έργα υποδομής, ώστε να εξουδετερωθούν τα όποια αρνητικά.

Εγώ θα ανέμενα από ορισμένους που ανέβηκαν στο βήμα να πουν να κλείσει η βιομηχανία λιπασμάτων, διότι, αν είναι κάτι που προκαλεί προβλήματα, δεν είναι ο ηλεκτροπαραγωγός σταθμός, αλλά είναι το εργοστάσιο το οποίο κατ' επανάληψη είχε προκαλέσει προβλήματα στους κατοίκους της περιοχής. Ακόμα, θα περίμενα, ως υπεύθυνοι πολιτικοί άντρες που πρέπει να είμαστε, ανεξαρτήτως του κόστους, ανεξαρτήτως του πόσες ψήφους νομίζουμε ότι θα πάρουμε ή ότι θα χάσουμε, να πούμε τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη και να εισηγηθούμε να ληφθούν τα απαραίτητα και αναγκαία μέτρα, ώστε να διασφαλιστεί, ναι, και η υγεία των κατοίκων και το περιβάλλον και τα πάντα. Και δε νομίζω να είναι ο πετρελαϊκός σταθμός που προκαλεί το πρόβλημα. Δέστε ποιες άλλες βιομηχανίες προκαλούσαν, προκαλούν και θα προκαλούν. Και ανέμενα ότι κάποιοι θα σήκωναν σήμερα φωνή και θα απαιτούσαν, εκεί που είναι βεβαρημένη αυτή η περιοχή, τα εργοστάσια που προκαλούν το πρόβλημα να καταργηθούν. Αυτή είναι η θέση, αυτή είναι η τοποθέτηση, αυτή είναι η σωστή αντίκριση του θέματος. Όχι να βλέπουμε τα θεωρεία, για να ικανοποιήσουμε τους κοινοτάρχες! Βεβαιότατα σε μας είναι δυσκολότερο τώρα, αλλά θα πρέπει κάποτε να λέμε την αλήθεια. Πώς δηλαδή θα λειτουργήσει αυτός ο τόπος; Πώς θα προκόψει;

Οι χώρες που έχουν κατασκευάσει πυρηνικούς σταθμούς, με όλους τους γνωστούς κινδύνους, που έδωσαν εκατομμύρια, παρά το γεγονός ότι είχαν εργοστάσια -δεν ήταν η πρώτη φορά που η Ευρώπη απέκτησε ηλεκτρισμό, κύριοι συνάδελφοι· ίσως να ήταν οι πρώτοι που τον ανακάλυψαν φυσικότατα και τον έθεσαν σε λειτουργία- έκριναν ότι η εξέλιξη απαιτεί τη δημιουργία κάποιων άλλων εργοστασίων, πυρηνικών εργοστασιών παρά, επαναλαμβάνω, τους κινδύνους που υπάρχουν, που είναι υπαρκτοί, όχι απλά για μόλυνση του περιβάλλοντος, αλλά και για εξαφάνιση ολόκληρης χώρας. Είχαμε το παράδειγμα του Τσέρνομπιλ -και είναι γνωστό- και παρά ταύτα προχώρησαν στη δημιουργία πυρηνικών σταθμών. Και διερωτώνται κάποιοι: "Χρειάζεται η Κύπρος επένδυση τετρακόσιων εκατομμυρίων;" Ε! λυπούμαι, εγώ δεν είμαι σε θέση να πω, πρέπει κάποιοι άλλοι να πουν. Και δεν είναι μόνο η παρούσα κυβέρνηση, είναι τρεις διαδοχικές κυβερνήσεις, ανεξάρτητα από το ποιους εξελέγησαν, που επιμένουν ότι οι προβλέψεις, τουλάχιστο για τις ανάγκες του τόπου, λένε ότι δεν επαρκούν με τα σημερινά δεδομένα και απαιτείται επιτέλους να ανεγερθεί ένας νέος σύγχρονος σταθμός.

Υπήρξε η πρόταση στο παρελθόν για ανθρακικό σταθμό, στην οποία έχω κάνει αναφορά. Υπάρχει όμως μεγάλη διαφοροποίηση ανάμεσα στο τι θα γινόταν και στο τι θα γίνει. Και εδώ είναι η διαφορά και εδώ είναι που οδηγούμεθα στην ανάγκη να διαφοροποιήσουμε τη θέση μας όχι για λόγους ασυνέπειας, όχι γιατί περιφρονούμε τους εθνικόφρονες τάχα της περιοχής, όχι γιατί περιφρονούμε τους αριστερούς των άλλων περιοχών, όχι γιατί υπερεκτιμούμε τους αριστερούς των άλλων περιοχών ή τους σοσιαλιστές των άλλων περιοχών, αλλά γιατί ενδιαφερόμαστε πραγματικά για το καλό τούτου του τόπου. Και εμείς τολμούμε, προκαλούμε και αξιούμε και απαιτούμε για τις δεκαέξι κοινότητες όσες από τις βιομηχανίες βρίσκονται στην περιοχή και πραγματικά προκαλούν οχληρία, αλλά και κίνδυνο, να καταργηθούν. Και, αν είστε συνεπείς με τις θέσεις σας, σας προκαλώ να δηλώσετε απ' αυτό το βήμα να εισηγηθούμε στην κυβέρνηση τη μετακίνηση ή την κατάργηση οριστικά κάποιων εργοστασίων που μόνο σκάνδαλα προκάλεσαν, διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, που έθεσαν σε κίνδυνο τη ζωή, αλλά και που έχουν πραγματικά προκαλέσει προβλήματα στις δεκαέξι κοινότητες, των οποίων κάποιοι από εσάς δημαγωγικά σήμερα υπεραμύνεστε.

Κύριε Πρόεδρε, γι' αυτούς τους λόγους που έχω αναφέρει ο Δημοκρατικός Συναγερμός με πλήρη και απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα του κάθε πολίτη θα υπεραμυνθεί των κοινοτήτων για τις δίκαιες αξιώσεις τους, είτε αφορούν αποζημιώσεις είτε αποκατάσταση του περιβάλλοντος είτε κατάργηση των όποιων βιομηχανιών προκαλούν οχληρίες. Θα ψηφίσει το κονδύλι, γιατί πιστεύει ότι αυτό επιβάλλει το καλό του τόπου, το καλό των δεκαέξι κοινοτήτων, το καλό της Κύπρου και όχι της οικονομικής ολιγαρχίας.

Ευχαριστώ.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δευτερολογίες δε θα δώσω τώρα.

Ο κ. Χριστόφιας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε. Είναι ένα σχόλιο που έγινε από τον κ. Αναστασιάδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι επί προσωπικού θέματος.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Υπαινίχθηκε ότι η τοποθέτησή μου έγινε για είσπραξη χειροκροτημάτων και για δημαγωγία. Λυπούμαι...

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δε νομίζω να έθιξα κανένα. Ήταν γενική η ομιλία μου, ήταν γενική η αναφορά, ήταν ίσως απάντηση ότι κάποιοι δημαγωγούν, ναι, αλλά αυτό δεν είναι προσωπικό, κύριε Πρόεδρε. Είναι θέση, είναι τοποθέτηση ότι κάποιοι εκμεταλλεύονται και δημαγωγούν.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Εν πάση περιπτώσει, είναι καλύτερα ο καθένας να μιλά για τον εαυτό του και να αντικρούει με επιχειρήματα, παρά να αναζητά, να φαντάζεται και να εφευρίσκει προθέσεις, για να καταλογίζει σε άλλους. Διότι, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά εμένα και πιστεύω σε ό,τι αφορά την Κοινοβουλευτική Ομάδα της ΕΔΕΚ, δεν τοποθετούμαστε και ποτέ δεν τοποθετηθήκαμε επί τη βάσει δημαγωγικών κριτηρίων. Υπερασπιστήκαμε αυτά που υπερασπιστήκαμε, με τους τρόπους που μπορούσαμε, χωρίς να νοιαζόμαστε ούτε αν θα πάρουμε χειροκροτήματα ούτε αν θα δεχτούμε δολοφονικές σφαίρες. Ως εκ τούτου, ας μιλά ο καθένας για τα δικά του.

Σε ό,τι αφορά την εθνικοφροσύνη, δεν αναφέρθηκα εγώ στην εθνικοφροσύνη· αναφέρεται η επιστολή η οποία διενεμήθηκε. Και αν νοιάζεται κάποιος για τους εθνικόφρονες και για τους μη εθνικόφρονες, ας το δείχνει εμπράκτως και ας μην τους καπηλεύεται, διότι, αν έπαθαν κάτι οι εθνικόφρονες, είναι από την καπηλεία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω ότι προχωρούμε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψατε απάντηση ουσιαστικά.

Λυπούμαι πάρα πολύ, αλλά, αν δεν υπήρχε η πρόκληση από πλευράς του κ. Πρέντζα στα περί εθνικοφροσύνης, στα ποσοστά που ανέφερε, και αν δεν εκμεταλλευόταν κάποια επιστολή ενός -πολύ σωστά αναφέρθηκε- κομματικού μας στελέχους, δε θα απαντούσα. Και απευθύνεται στην κομματική του ηγεσία. Δεν απευθυνόταν σε σας η επιστολή· ήταν προς Μάτση.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Διανεμήθηκε.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Διανεμήθηκε. Και αν διανεμήθηκε, έπρεπε να την εκμεταλλευτείτε εσείς στη Βουλή, για να μας μιλάτε για την εθνικοφροσύνη, που τη θυμηθήκατε σήμερα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω κλείει αυτό το θέμα. Ο κ. Χριστόφιας.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Εγώ δε βγήκα εδώ για τα παλαμάκια. Δεν είχα πρόθεση να μιλήσω, για να πω την αλήθεια. Μιλώ, διότι θεώρησα ότι πρέπει να απαντηθούν ορισμένα πράγματα. Θέλω να διαβεβαιώσω ότι την εθνικοφροσύνη ως τέτοια δεν την υπερασπίστηκα και δεν προτίθεμαι να την υπερασπιστώ. Έχουμε τις θεωρήσεις μας, έχουμε τις απόψεις μας τις διαφορετικές και ασφαλώς θα ήταν όντως, αν θέλετε, έλλειψη σεβασμού προς τον εαυτό μας, προς το κόμμα μας να μιλούμε για υπεράσπιση της εθνικοφροσύνης ως τέτοιας, ως παράταξης, ως φιλοσοφικής θεώρησης κ.λπ. Όμως, θέλω να ξακαθαρίσω, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, ότι όποιοι αδικούνται, όπου και αν ανήκουν, θα τυγχάνουν της δικής μας αρωγής και της δικής μας στήριξης και υποστήριξης, είτε είναι άτομα είτε είναι κοινότητες είτε είναι κοινωνικές ομάδες. Και αυτή τη στάση τηρήσαμε, επαναλαμβάνω και επιμένω, με συνέπεια στη διάρκεια της διακυβέρνησης τριών προέδρων, με βάση τις δικές μας εκτιμήσεις και για τις ανάγκες του τόπου σε ηλεκτρική ενέργεια, που είναι αναγνωρισμένες -τουλάχιστον από το κόμμα μας- και για τις ελλείψεις που πιθανόν να εμφανιστούν σε πέντε-δέκα χρόνια και κάμαμε προτάσεις και αντιπροτάσεις. Δηλαδή, το 1989 εμείς δεν ήρθαμε να πούμε όχι στη δημιουργία, στην οικοδόμηση σταθμού στο Βασιλικό χωρίς καμιά αντιπρόταση. Αντιπροτείναμε να γίνουν προσθήκες, να γίνουν νέα έργα στους υφιστάμενους δύο σταθμούς και να μελετηθεί ξανά το όλο θέμα της παροχής, της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για το μέλλον. Κατά συνέπεια, ναι, μένουμε συνεπείς στη θέση μας και θα συνεχίσουμε να είμαστε συνεπείς σ' αυτή τη θέση.

Ο κ. Αναστασιάδης αναφέρθηκε στο εργοστάσιο των χημικών βιομηχανιών και ζήτησε δήλωση συνέπειας από τα διάφορα κόμματα. Θέλω να πω στον κ. Αναστασιάδη, να πω και στο Σώμα ότι στη διάρκεια των συζητήσεων τόσο με τις κοινότητες όσο και με τη διοίκηση, με το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού -και ας με διαψεύσει ο κ. Κόλοκος, που είναι επικεφαλής- εμείς κάναμε αυτή την πρόταση στο Συμβούλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού: "Αγοράστε ως Αρχή Ηλεκτρισμού τις χημικές βιομηχανίες και αδρανοποιήστε τες". Μπροστά σε μια δαπάνη του μισού δισεκατομμυρίου, το οποίο μπορεί να είναι και περισσότερο, τα οκτώ εκατομμύρια, τα δέκα εκατομμύρια δε θα είναι τέτοιο ποσό το οποίο θα δυσκολέψει την Αρχή Ηλεκτρισμού. Δυστυχώς, πρέπει να πω ότι δεν είχαμε καμιά θετική απάντηση από το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού. Επίσης, αντιπροτείναμε να γίνει σοβαρή μελέτη και για νέες προτάσεις για μετακίνηση από εκείνο το χώρο. Οι κοινότητες, και μόνο από ψυχολογική αντίδραση, αν θέλετε, έχουν πρόβλημα, διότι ήδη είναι πράγματι πολύ βεβαρημένο το περιβάλλον στην περιοχή. Κατά συνέπεια, δεν ήταν θέμα να ικανοποιήσουμε τις κοινότητες -και τότε που τις ικανοποιήσαμε, πάλι πήρε 85% ο Δημοκρατικός Συναγερμός- δεν πιάσαμε ποσοστά εμείς περισσότερα. Άρα, δεν ξεκινούσαμε και ειλικρινά δεν ξεκινούμε απ' αυτό το ελατήριο εμείς τουλάχιστον, αλλά πιστεύω και τα άλλα κόμματα, γι' αυτό δεν πρέπει να αποδίδουμε τέτοιες προθέσεις στηρίζοντας, υποστηρίζοντας μια θέση για το ειδικό αυτό θέμα. Ναι, είναι γεγονός ότι πρέπει να υπάρχει συνέπεια απ' όλους κάτω από οποιαδήποτε διακυβέρνηση για σοβαρά αναπτυξιακά έργα και να μην μπαίνει ποτέ το κριτήριο το κομματικό ή το κριτήριο της άγρας ψήφων. Αλλά πρέπει να γίνεται απ' όλους και πάντα αυτό το πράγμα. Δε θέλω τώρα να υπενθυμίσω οτιδήποτε από το πρόσφατο παρελθόν. Είναι νωπά τα

πράγματα, είναι γνωστά τα πράγματα. Εγώ θέλω να κάνω έκκληση για μια συνέπεια απ' όλους κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες πάνω σ' αυτά τα ζητήματα. Και να μην εγκρίνουμε δεκάλιρα για πράγματα τα οποία είναι καταφανώς αναγκαία για τον τόπο, επειδή βρισκόμαστε κοντά σε εκλογική αναμέτρηση ή στα πλαίσια εκλογικής αναμέτρησης. Να σταματήσει αυτή η πολιτική, να σταματήσει αυτή η συμπεριφορά.

Στο συγκεκριμένο θέμα που συζητούμε επαναλαμβάνω και επιμένω ότι εμείς επιδείξαμε και θα συνεχίσουμε να επιδεικνύουμε συνέπεια, διότι το πρόβλημα δεν έγκειται στη σχέση του ενός κόμματος ή του άλλου κόμματος με τις άλφα κοινότητες ή με τις δοσμένες κοινότητες, αλλά έγκειται στις αντικειμενικές συνθήκες, στο περιβάλλον που είναι βεβαρημένο. Και πιστεύουμε ότι θα έπρεπε η Αρχή Ηλεκτρισμού να κάμει και άλλες μελέτες. Δεν αμφισβητούμε τις μελέτες εμπειρογνωμόνων, αλλά πιστεύουμε ότι δεν πρέπει εμείς ως Νομοθετικό Σώμα πάντοτε να θεωρούμε ότι κάποιος εμπειρογνώμονας κατέχει την απόλυτη αλήθεια. Μπορεί ο εμπειρογνώμονας να δει στυγνά καμιά φορά τα πράγματα, πολύ τεχνικά και να μη λάβει υπόψη την υγεία, να μη λάβει υπόψη πολλά άλλα ζητήματα που εμείς είμαστε υποχρεωμένοι, ως εκπρόσωποι αυτού του λαού, να τα λαμβάνουμε υπόψη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός προσεγγίζει όλα τα μεγάλα θέματα πάντα με υπευθυνότητα και με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον. Είναι φυσικό μια απόφαση για την κατασκευή ενός μεγάλου έργου να προκαλεί τις αντιδράσεις των προσώπων που επηρεάζονται άμεσα. Οι αντιδράσεις όμως, όσο δικαιολογημένες και αν είναι, δεν μπορεί να επηρεάσουν το Δημοκρατικό Συναγερμό, που είναι υποχρεωμένος να βάζει πάνω απ' όλα τα συμφέροντα του κυπριακού λαού στο σύνολό του και όχι τα συμφέροντα μιας συγκεκριμένης περιοχής. Οι απόψεις των κατοίκων της περιοχής Βασιλικού είναι απόλυτα σεβαστές. Τις σεβόμαστε και τις λάβαμε σοβαρότατα υπόψη στις μακρές συζητήσεις του θέματος στα αρμόδια συλλογικά όργανα του κόμματος. Και πληροφορώ το Σώμα, για να πληροφορηθεί ο κυπριακός λαός, ότι το υπό συζήτηση θέμα το εξετάσαμε σε πολύωρες συνεδρίες τόσο της κοινοβουλευτικής ομάδας όσο και του πολιτικού γραφείου του Δημοκρατικού Συναγερμού και αξιολογήσαμε τις αντιδράσεις των κατοίκων με τη μέγιστη συμπάθεια και προσοχή. Δυστυχώς, δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με τις θέσεις των κατοίκων. Τα επιχειρήματα για την κατασκευή του σταθμού στο Βασιλικό, όπως έχουν τεθεί ενώπιόν μας, μέσα από τις επιστημονικές εκθέσεις των εμπειρογνωμόνων της Αρχής, είναι σαφέστατα ισχυρότερα από τα επιχειρήματα των κατοίκων της περιοχής. Οι επιστημονικές εκθέσεις της Αρχής Ηλεκτρισμού είναι ασύγκριτα καλύτερα τεκμηριωμένες από τις επιστημονικές εκθέσεις που μας εφοδίασαν οι κοινοτάρχες της περιοχής. Δυστυχώς, δεν υπάρχει εναλλακτική τοποθεσία στην οποία να μπορεί να κατασκευαστεί χωρίς αντιδράσεις ο μεγάλος ηλεκτροπαραγωγός σταθμός. Όπου και να κατασκευαστεί, θα υπάρξουν έντονες αντιδράσεις και η μετακίνηση, λόγω των αντιδράσεων, θα προκαλέσει όχι μόνο μεγάλη καθυστέρηση, αλλά και αυξημένο κόστος. Και όταν μιλούμε για αυξημένο κόστος,

μιλούμε, έντιμοι κύριοι συνάδελφοι, για πολλές δεκάδες εκατομμύρια λίρες, που αυτές τις δεκάδες εκατομμύρια λίρες θα κληθεί στο τέλος και σε τελική ανάλυση να τις πληρώσει ο κυπριακός λαός στο σύνολό του.

Ως Βουλευτής εκ Λεμεσού πληροφορώ το Σώμα ότι η μετακίνηση, λόγω αντιδράσεων, του αποχετευτικού της Λεμεσού έχει αυξήσει το κόστος του έργου αυτού κατά δεκαπέντε εκατομμύρια λίρες. Φανταστείτε ένα έργο της τάξεως των τριάντα εκατομμυρίων λιρών να αυξάνεται κατά δεκαπέντε εκατομμύρια λίρες λόγω των αντιδράσεων και της μετακίνησης. Φανταστείτε για πόσες δεκάδες εκατομμύρια λίρες μιλούμε, αν το έργο αυτό των τριακόσιων και πλέον εκατομμυρίων λιρών μετακινηθεί.

Κύριοι συνάδελφοι, από τις αντιδράσεις των κατοίκων η πιο δικαιολογημένη είναι ότι στην περιοχή λειτουργούν και άλλα εργοστάσια που προκαλούν ρύπανση στην περιοχή. Λειτουργεί η τσιμεντοποιία Βασιλικού και το εργοστάσιο των χημικών βιομηχανιών λειτουργούσε τουλάχιστο μέχρι πρόσφατα. Οι χημικές βιομηχανίες και τώρα η τσιμεντοποιία Βασιλικού πράγματι προκαλούν ρύπανση που δημιουργεί στους κατοίκους κάποια δικαιολογημένα παράπονα. Αυτό δε σημαίνει όμως ότι η επιλεγείσα περιοχή του Βασιλικού είναι ακατάλληλη για να κατασκευαστεί το έργο, γιατί οι ξένοι επιστήμονες, αλλά και οι ντόπιοι εμπειρογνώμονες έχουν λάβει πολύ σοβαρά υπόψη τους αυτό τον παράγοντα, όταν αποφάσιζαν ότι η καταλληλότερη περιοχή είναι η περιοχή Βασιλικού. Ο παράγοντας της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος από τις υφιστάμενες βιομηχανίες λήφθηκε σοβαρότατα υπόψη. Αν δε λαμβανόταν, θα ήταν πολύ λογικό το επιχείρημα του ΑΚΕΛ για περαιτέρω μελέτη του θέματος. Όμως, μέσα από τις εκθέσεις είναι αρκετές οι σελίδες στις οποίες ξεκάθαρα φαίνεται ότι το θέμα τούτο μελετήθηκε με τη μέγιστη δυνατή προσοχή. Παρά ταύτα οι εμπειρογνώμονες, που είναι ειδικοί -γιατί εμείς δεν μπορούμε να λέμε ότι είμαστε ειδικοί-κατέληξαν στο ότι η περιοχή Βασιλικού είναι η πλέον ενδεδειγμένη περιοχή, για να κατασκευαστεί το έργο αυτό.

Αυτή η Βουλή έχει δώσει στο κράτος νομοθεσία που, αν οι αρμόδιες αρχές την εφαρμόσουν αυστηρά, η ρύπανση από τη λειτουργία των υφιστάμενων βιομηχανιών μπορεί να περιοριστεί σε επίπεδα απόλυτα ανεκτά. Ως Δημοκρατικός Συναγερμός λοιπόν δεσμευόμαστε ότι, στο μέτρο που μπορούμε να κάνουμε ως κόμμα, θα ασκήσουμε κάθε δυνατή επιρροή, έτσι που να πάψουν οι υφιστάμενες βιομηχανίες να λειτουργούν με τρόπο που να προκαλεί οχληρία στην περιοχή. Θα κάνουμε ό,τι μπορούμε, για να εφαρμοστούν οι νομοθεσίες που πρόσφατα εγκρίναμε με αυστηρότητα, έτσι που η τσιμεντοποιία Βασιλικού να πάψει να εκπέμπει ρύπους στην ατμόσφαιρα που να θέτουν την υγεία των κατοίκων της περιοχής σε κίνδυνο. Επίσης θα κάνουμε ό,τι επιβάλλεται, για να αυξηθούν οι παροχές από την Αρχή Ηλεκτρισμού προς τους κατοίκους της περιοχής. Ήδη οι παροχές που δίνονται είναι αξιόλογες και δεν πρέπει να μηδενίζονται. Όταν μιλούμε για παροχές της τάξης των οκτώ εκατομμυρίων λιρών, δε μιλούμε για ευκαταφρόνητες παροχές, όπως θέλησε να τις παρουσιάσει ο συνάδελφος Πρέντζας. Οκτώ εκατομμύρια λίρες είναι ένα πολύ μεγάλο ποσό χρημάτων. Και αυτό το ποσό, όπως μας διαβεβαίωσε το Διοικητικό Συμβούλιο της Αρχής, θα αυξηθεί. Επιπρόσθετα, θα πάρουμε ως Δημοκρατικός Συναγερμός όλα τα αναγκαία μέτρα, έτσι που ο νέος σταθμός που θα κατασκευαστεί στο Βασιλικό να λειτουργεί με ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Είμαι σίγουρος πως, αν οι κάτοικοι γνώριζαν ότι ο σταθμός αυτός θα λειτουργεί με ευρωπαϊκές προδιαγραφές, οι ενστάσεις τους θα αποσύρονταν. Οι

ενστάσεις τους πηγάζουν από τη δικαιολογημένη ανησυχία ότι στην Κύπρο πολλά λέγονται, αλλά λίγα πράττονται. Πηγάζουν οι ανησυχίες τους από το γεγονός ότι σε πολλές άλλες περιπτώσεις έχουν δοθεί υποσχέσεις οι οποίες όμως δεν τηρήθηκαν. Εδώ κάνουν ένα λάθος. Η Αρχή Ηλεκτρισμού είναι ίσως από τους πλέον σοβαρούς ημικρατικούς οργανισμούς και δε μας έχει συνηθίσει η Αρχή Ηλεκτρισμού στη λειτουργία της όλα αυτά τα χρόνια να δίνει υποσχέσεις που δεν τις τηρεί. Είχε την ευτυχία αυτός ο ημικρατικός οργανισμός να έχει διοικητικά συμβούλια τέτοια που κατά κανόνα όλες οι υποσχέσεις που έδωσαν στο παρελθόν τηρήθηκαν. Έτσι, υπάρχουν και σήμερα όλοι οι βάσιμοι λόγοι να πιστεύουμε ότι η υπόσχεση πως ο σταθμός αυτός θα λειτουργεί με ευρωπαϊκές προδιαγραφές θα τηρηθεί και πάλι.

Δύο λόγια για τη συνέπεια του ΑΚΕΛ. Δεν αμφιβάλλει κανένας ότι το ΑΚΕΛ το 1989 υποστήριξε την ίδια θέση που υποστηρίζει σήμερα. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι η θέση αυτή είναι σωστή. Δε σημαίνει ότι τότε το ΑΚΕΛ υποστήριζε τη σωστή θέση και εξακολουθεί να την υποστηρίζει και σήμερα. Η συνέπεια δεν είναι κριτήριο, όταν κρίνεις την ορθότητα μιας απόφασης. Εμείς λέμε ότι και τότε και σήμερα η απόφαση να κατασκευαστεί ο σταθμός στο Βασιλικό βασίστηκε σε επιστημονικά τεχνικά κριτήρια. Και ένα πολιτικό πρόσωπο δεν έχει παρά να πει ότι αυτά τα κριτήρια ήταν σωστά. Και μας δόθηκαν αυτά τα κριτήρια με κάθε δυνατή λεπτομέρεια. Μια ανάγνωση των εκθέσεων πείθει και τον πιο προκατειλημμένο άνθρωπο ότι οι επιστήμονες που αποφάσισαν πως η περιοχή του Βασιλικού είναι η πιο ενδεδειγμένη υπό τις περιστάσεις στηρίχθηκαν σε σοβαρότατη και προσεκτική μελέτη, στηρίχθηκαν σε κριτήρια καθόλα επιστημονικά και τίποτε δεν παραλείφθηκε από του να ληφθεί σοβαρότατα υπόψη. Θα έρθουμε επομένως ως Σώμα να μετατρέψουμε τους εαυτούς μας σε καθηγητές της εμπειρογνωμοσύνης; Θα έρθουμε ως Σώμα να πούμε ότι έχουμε τη δυνατότητα να κρίνουμε ένα τεχνικό έργο καλύτερα από τους καλύτερους τεχνικούς του κόσμου; Πιστεύω πως δεν έχουμε αυτή τη δυνατότητα και πως ο έλεγχός μας θα έπρεπε να περιοριστεί στο κατά πόσο οι μελέτες που έγιναν αξιολόγησαν όλα τα κριτήρια που έπρεπε να ληφθούν υπόψη. Και είναι φανερό, κύριοι συνάδελφοι, ότι τα έλαβαν.

Με αυτά τα δεδομένα είναι που ο Δημοκρατικός Συναγερμός προσεγγίζει το θέμα αυτό με τη μέγιστη δυνατή συμπάθεια για τις ανησυχίες των κατοίκων. Αλλά, όσο και αν υπάρχει η συμπάθεια για τις ανησυχίες των κατοίκων, καταλήξαμε με πολλή περίσκεψη στο ότι είμαστε υποχρεωμένοι να κρίνουμε πως η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Αρχής Ηλεκτρισμού πρέπει να τύχει της αναγκαίας υποστήριξης από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Δημοκρατικού Συναγερμού για το καλό του συνόλου του λαού μας, για το καλό ολόκληρου του κυπριακού λαού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Οι μεγαλύτερες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που λειτουργούν σήμερα στην Κύπρο είναι τοποθετημένες στη Δεκέλεια και έχουν γίνει οι μονάδες αυτές μετά την τουρκική εισβολή. Αυτό το αναφέρω, γιατί πρέπει να το έχουμε υπόψη μας, όταν θα οδηγηθούμε με οποιοδήποτε τρόπο στα συμπεράσματά μας **περί του απόλυτα ορθού ή όχι** της απόφασης να γίνει ο σταθμός εκεί όπου τελικά

θα αποφασιστεί. Το γεγονός, κύριε Πρόεδρε, ότι σήμερα λειτουργούν σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ένας στη Δεκέλεια και ένας στη Μονή δείχνει πιστεύω πολύ καθαρά και πολύ φανερά ότι αυτές οι περιοχές έχουν όλα τα προαπαιτούμενα, έχουν όλη την καταλληλότητα για να φιλοξενήσουν τη λειτουργία τέτοιων σταθμών. Γι' αυτό εξάλλου και αποφασίστηκε η εγκατάσταση των σταθμών αυτών σ' αυτούς τους τόπους.

Αναφέρθηκαν διάφορα σημαντικά σημεία κατά τις αγορεύσεις των προηγούμενων συναδέλφων. Αναφέρθηκε το θέμα της απαιτούμενης συναίνεσης και του κοινωνικού διαλόγου, αναφέρθηκε το θέμα της ανάγκης νομοθετικής ρύθμισης της προστασίας του περιβάλλοντος, αναφέρθηκε η υπόθεση και η ανάγκη προστασίας του ευρύτερου συμφέροντος, του κοινωνικού συμφέροντος. Δε θα ασχοληθώ άλλο με αυτά· θεωρώ ότι έχουν εξαντληθεί. Θα ασχοληθώ με ένα σημείο, το οποίο αποτελεί κατά τη γνώμη μου την ουσία και την πεμπτουσία της όλης υπόθεσης. Και έχω την εντύπωση ότι είναι καλύτερα να βγάλουμε το δάκτυλο που έχουμε μπροστά μας και να μη νομίζουμε ότι κρυβόμαστε πίσω από ένα δάκτυλο. Είναι το κεφάλαιο των συμφερόντων και όχι του ευρύτερου κοινωνικού συμφέροντος. Των συμφερόντων των ανθρώπων που είναι εδώ, των συμφερόντων των ανθρώπων που έχουν γη στην περιοχή του Λάκκου, των συμφερόντων των ανθρώπων που έχουν γη στην περιοχή της Μονής ή σε οποιαδήποτε περιοχή μεταξύ Μονής και Λάρνακας, που θεωρείται η καταλληλότερη περιοχή, η ενδεδειγμένη, αν θέλετε, ευρύτερη περιοχή, για να γίνει ο σταθμός.

Κύριε Πρόεδρε, η ύπαρξη ρυπογόνων βιομηχανικών μονάδων ελαττώνει την αξία της γης. Αμφισβητεί κανείς αυτό το γεγονός; Ασφαλώς όχι. Είναι γι' αυτό που γίνεται πόλεμος να μην εγκατασταθούν τέτοιες ρυπογόνες βιομηχανίες σε οποιοδήποτε τόπο. Δεν τις θέλουν οι ιδιοκτήτες στην περιοχή των δεκαέξι κοινοτήτων, δε θέλουν το σταθμό οι ιδιοκτήτες μεταξύ του Ζυγίου και Μαζωτού, δε θέλουν το σταθμό στην περιοχή από το Ζύγι μέχρι τη Μονή. Γιατί; Γιατί η γη δε θα ακριβώσει ή γιατί η γη θα χάσει την αξία που έχει σήμερα. Οι σταθμοί αυτοί, από τη στιγμή που θα γίνουν, θα εμποδίζουν την τουριστική ανάπτυξη. Να ποιο είναι το πρόβλημα. Και η Κύπρος, καλά ή κακά -και κατά τη γνώμη μου κακά-έχει ακολουθήσει το μονόδρομο του τουρισμού. Όλοι επενδύουν τα πάντα πλέον στον τουρισμό. Να λοιπόν πού βρίσκεται το πρόβλημα.

Το πρόβλημα, κύριε Πρόεδρε, είναι πρόβλημα αντιμαχόμενων συμφερόντων μεταξύ διάφορων ιδιοκτητών και εδώ είναι που το κάθε κόμμα παίρνει θέση. Ποιους ιδιοκτήτες υποστηρίζετε, κύριε Κοινοβουλευτικέ Εκπρόσωπε του Δημοκρατικού Συναγερμού; Τους μεγάλους ή τους μικρούς;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Οι μεγάλοι τον θέλουν κοντά τους.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Αν τον θέλουν οι μεγάλοι και αν αυτό το οποίο καταθέτετε εσείς στη Βουλή σήμερα ότι κοινότητες και δήμοι και ιδιοκτήτες θέλουν το σταθμό, είναι μεγάλο σφάλμα να προχωρήσουμε στην έγκριση οποιουδήποτε κονδυλίου αυτή τη στιγμή, για να γίνει αλλού ο σταθμός, εκεί που δεν τον θέλουν. Εγώ δε νομίζω να τον θέλουν ούτε οι μεγάλοι ούτε κοινότητες άλλες. Αλλά, αν πράγματι συμβαίνει -και δεν έχω λόγο να αμφισβητώ την κατάθεσή σας αυτή- τότε οφείλουμε να επανεξετάσουμε το θέμα. Δεν μπορούμε με το έτσι θέλω να κάνουμε τους σταθμούς όπου θέλουμε εμείς.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Μα είναι εμείς που θέλουμε, κύριε Θεοδώρου;

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

'Οχι, δε λέω για σας, αλλά εσείς τελικά υποστηρίζετε αυτό το οποίο φαίνεται ότι εξωτερικά υποστηρίζουν άλλοι. Δεν μπορούμε να λέμε ότι τον θέλουν κάποιοι και ύστερα να ερχόμαστε να λέμε να τον ψηφίσουμε εκεί που δεν τον θέλουν οι άλλοι, διότι είναι θέμα κόστους, είναι θέμα καταλληλότητας. Το ανέφερα ήδη ότι κατάλληλη είναι και η περιοχή της Μονής, κατάλληλη είναι και η περιοχή μεταξύ Μονής και "Governor's Beach", κατάλληλη είναι και η περιοχή όπου είναι η Δεκέλεια. Γιατί δηλαδή είναι θέμα καταλληλότητας; Και αν ήταν θέμα κόστους, που μπορεί να είναι και λίγο θέμα κόστους, έρχεται η Αρχή και λέει "δαπανώ £10 εκ. για να αποζημιώσω τους κατοίκους". Δεν είναι θέμα £10 εκ. Αν είναι £10 εκ. ή £20 εκ. η όλη υπόθεση, να γίνει εκεί όπου δε θα έχει ενστάσεις. Βεβαίως. 'Εχει σημασία η κοινωνική ομαλότητα.

Στο κάτω κάτω, κύριοι, να σας πω κάτι, για να το πάρουμε όλοι απόφαση. Αυτός ο τόπος αναπτύσσεται και θα αναπτύσσεται, αλλά δεν μπορεί να γίνεται ανάπτυξη σε βάρος μερικών και προς όφελος άλλων. Είναι η κουβέντα με τις αρχαιότητες. Δεν μπορεί να έρχεσαι και να παίρνεις την περιουσία του άλλου, διότι είναι εκεί αρχαιότητες, να τον αποζημιώνεις σε τιμές οι οποίες είναι εξευτελιστικές και ο διπλανός να κάνει τα παλούκια του χρυσά, διότι ο προηγούμενος ιδιοκτήτης, ο γείτονάς του, έφυγε από εκεί και ανακαλύφθηκαν οι αρχαιότητες. 'Οχι. Πρέπει να είμαστε όλοι μέτοχοι και συμμέτοχοι στον πλούτο. 'Οχι να θυσιάζουμε μερικούς, για να πλουτίζουν άλλοι, λίγοι ή πολλοί. Και δε μιλώ για λίγους αυτή τη φορά· μιλώ για πολλούς. Γιατί από τη δημιουργία ενός ηλεκτροπαραγωγού σταθμού θα επωφεληθούμε οι πάντες. 'Ολοι θα επωφεληθούμε, εκτός από εκείνους των οποίων η γη οριστικά και αμετάκλητα θα καταστραφεί. Δε θα αξίζει γρόσι. Ε! λοιπόν δεν μπορεί μια Βουλή να τα παίρνει τόσο ελαφρά τα ζητήματα. Είναι ανάγκη να επανεξεταστεί το θέμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η δεύτερη φάση της συζήτησης οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στον τρόπο που ο κ. Αναστασιάδης αντιμετώπισε τις αντίθετες απόψεις: με έναν έκδηλο εκνευρισμό και κατηγορώντας τους άλλους όλους που διαφωνούσαν για δημαγωγία και έλλειψη σοβαρότητας. Αυτός είναι ο λόγος που συνεχίστηκε η συζήτηση και αυτός είναι ο λόγος που βρίσκομαι στο βήμα.

Λέχθηκε ότι άλλο συνέπεια και άλλο ορθότητα μιας θέσης. Είναι σωστό. Για τρεις διαφορετικές κυβερνήσεις, σε τρεις διαφορετικές περιπτώσεις το ΑΚΕΛ είχε την ίδια θέση. Δε διεκδικούμε το απόλυτο της ορθότητας, αλλά το ίδιο θα αναμέναμε και από εκείνους οι οποίοι σήμερα, κατά τρόπο εντελώς δογματικό και παπικό, είναι κάτι περισσότερο από σίγουροι ότι αυτή η απόφαση που σήμερα θα πάρουν είναι η ορθή. Και θα την πάρουν και ας μην τα φορτώνουν στην ΑΗΚ ή αλλού, διότι είναι κυβερνώντες. Επιτέλους, αυτό το πράγμα πρέπει να ξεκαθαριστεί. Αυτό το παιγνίδι, άλλο κυβέρνηση, άλλο ΔΗΣΥ, πρέπει να σταματήσει.

Γι' αυτή την απόφαση είναι υπερβέβαιοι και ο κ. Πουργουρίδης μας λέει ότι δεν μπορούμε να αμφισβητούμε τους καθηγητές της εμπειρογνωμοσύνης. Δεν ξέρω αν υπάρχουν τέτοιοι καθηγητές, αλλά, εν πάση περιπτώσει, είναι στην Επιτροπή Ελέγχου του κ. Πουργουρίδη που εδώ και ένα μήνα αμφισβητούνται η μια μετά την άλλη οι μελέτες των εμπειρογνωμόνων και ιδιαίτερα των ξένων εμπειρογνωμόνων.

Αλλά το 1989 ποια ήταν η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού; Μέχρι τώρα είχα την εντύπωση ότι η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού ήταν, όπως και του ΑΚΕΛ και άλλων, ενάντια στη θέση της Αρχής Ηλεκτρισμού. Σήμερα ο κ. Πουργουρίδης λέει ότι και τότε και τώρα η θέση του ΑΚΕΛ ήταν λανθασμένη. Κατ' επέκταση και η θέση του ΔΗΣΥ ήταν λανθασμένη.

Εδώ, για να στηριχθεί το επιχείρημα ότι είναι σωστή η πρόταση, ο κ. Πουργουρίδης είπε ότι η ΑΗΚ είναι πολύ σοβαρός οργανισμός, από τους σοβαρότερους, και πως ήταν ευτυχία για την Κύπρο που είχε τα διοικητικά συμβούλια τα οποία είχε. Και είναι ο ίδιος συνάδελφος που, από αφορμή μια άλλη συζήτηση, είχε πει περίπου, δε θυμάμαι το ακριβές λεκτικό, ότι και αυτό τον οργανισμό και κάποιους άλλους θα πρέπει να τους ιδιωτικοποιήσουμε, γιατί δεν πάνε καλά. Και αυτό σε σχέση με τη συνέπεια των θέσεών του.

Θέλω να σταθώ σε ένα σημείο αναφορικά με τη δημαγωγία και την έλλειψη σοβαρότητας. Αν το να υποστηρίζει κάποιος σήμερα τη θέση των κοινοτήτων είναι δημαγωγικό και αποτελεί έλλειψη σοβαρότητας, εγώ θέλω κάποιος να μας πληροφορήσει τη θέση που πήρε αρχές του 1993 ο τότε Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, μιλώντας στις κοινότητες και τους ενδιαφερόμενους, και τη θέση που πήρε ο νυν Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, μιλώντας στους ίδιους ανθρώπους πολύ πρόσφατα.

Το τελευταίο σημείο, κύριε Πρόεδρε, που, όταν το άκουσα εγώ, από μέσα μου σκέφθηκα ότι ήταν αχρείαστη η όλη συζήτηση, αφορά τη θέση ότι μεγαλοεπιχειρηματίας -και για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, εννοούμε τον κ. Γαλαταριώτη στον οποίο αναφέρθηκε ο κ. Αναστασιάδης- προσκαλεί για ανέγερση του σταθμού εκεί και το ίδιο και οι κοινότητες. Δεν μπορώ να καταλάβω: Αν και εφόσον οι μελέτες αυτών των εμπειρογνωμόνων, που ο Δημοκρατικός Συναγερμός θεωρεί περίπου αλάνθαστους, είχαν τη Μονή ως μια από τις επιλογές -η οποία, ειρήσθω εν παρόδω, είχε απορριφθεί, γιατί τάχα η Μονή ήταν τουριστική περιοχή την εποχή που ήταν περιοχή βαριάς βιομηχανικής ανάπτυξης- αυτό σημαίνει πως κάποιοι γνώριζαν ότι μετά από κάποια χρόνια δε θα ήταν η Μονή τέτοια περιοχή και θα ήταν περιοχή τουριστικής ανάπτυξης. Αν λοιπόν έτσι έχουν τα πράγματα, γιατί εναντιώθηκε ο Δημοκρατικός Συναγερμός στην πρόταση του Βουλευτή του για αναβολή; Γιατί να παιδευόμαστε άδικα, αν στην περιοχή εκείνη, που επίσης θεωρείται κατάλληλη, οι κοινότητες και οι ενδιαφερόμενοι δέχονται την ανέγερση του σταθμού και να επιμένουμε να τη φορτώσουμε στις κοινότητες που δεν τη δέχονται και που έχουν επιχειρήματα για να μην τη δέχονται; Είναι κάτι το οποίο δεν μπορώ να καταλάβω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ ζήτησα το λόγο, διότι, όπως όλοι οι συνάδελφοι γνωρίζουν, μετά τον εκτοπισμό μου διαμένω στη Λάρνακα και λόγω του τόπου, αν θέλετε, διαμονής πρέπει σίγουρα να δείχνω ιδιαίτερη ευαισθησία σε τέτοιου είδους επενδύσεις, οι οποίες μπορεί να έχουν κάποιες επιπτώσεις στους κατοίκους της περιοχής. Αν θέλετε όμως και για έναν πρόσθετο λόγο. Στην περιοχή η οποία επηρεάζεται κατοικούν και πρόσφυγες και όλοι γνωρίζετε ότι είναι η πλειοψηφία οι πρόσφυγες. Είναι μάλιστα όλοι από την Αμμόχωστο, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων. Πρέπει λοιπόν να βάλουμε τα πράγματα κάτω και να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Αν θέλετε και έναν ακόμα πρόσθετο λόγο. Εμένα είναι και φίλοι μου και όλη μέρα τρώγω και πίνω μαζί τους και ρωτήστε τους έναν ένα χωριστά.

Εδώ όμως πρέπει να συμπεριφερόμαστε υπεύθυνα. Αυτό μας λέτε πάντοτε, όταν τοποθετούμαστε. Αυτό καλούμαστε να πράξουμε και σήμερα. Πρέπει λοιπόν να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Φαίνεται ότι κανένας δε διαφωνεί ως προς την αναγκαιότητα λειτουργίας τέτοιου σύγχρονου πετρελαϊκού ηλεκτροπαραγωγού σταθμού. Φαίνεται κανένας δε διαφωνεί προς αυτή την κατεύθυνση. Το ερώτημα τώρα είναι πού θα πρέπει να τοποθετηθεί. Αυτό το θέμα το συζητούμε επί σειρά ετών, πέντε-έξι, πράγματι επί όλων σχεδόν των κυβερνήσεων, για δέκα χρόνια κ.ο.κ.

Ποιες είναι οι κοινότητες που επηρεάζονται; Στην πραγματικότητα επτά είναι οι κοινότητες που επηρεάζονται. Και επηρεάζονται, κατά σειρά, πρώτο το Μαρί, διότι απέχει ένα μόνο χιλιόμετρο από τον τόπο που θα λειτουργήσει ο ηλεκτροπαραγωγός σταθμός. Και είναι όλοι οι κάτοικοί του εκτοπισθέντες. Και, όπως ξέρετε, το Μαρί επηρεάζεται επίσης από τη λειτουργία της τσιμεντοποιίας Βασιλικού και μεγαλύτερη επιβάρυνση είχε όταν λειτουργούσε το εργοστάσιο των χημικών βιομηχανιών. Θυμάμαι, και, επειδή μας προκαλείτε, πρέπει να πούμε τα πράγματα και πάλι με το όνομά τους, όταν λιποθυμούσαν οι μαθητές του δημοτικού σχολείου στο Μαρί, κανένας δεν έδειξε ευαισθησία να τρέξει. Όταν σκέπασε το Μαρί νέφος από τη διαρροή των χημικών βιομηχανιών, κανένας δεν πήγε στο Μαρί να δείξει ενδιαφέρον. Βλέπετε ήταν πρόσφυγες, δεν είχαν περιουσίες ή δεν ήταν ψηφοφόροι, ατομικοί ψηφοφόροι, αν θέλετε, του καθενός από εμάς, στην περίπτωση που μιλούμε μεταξύ Βουλευτών. Το Μαρί λοιπόν απέχει ένα χιλιόμετρο, αγαπητοί συνάδελφοι, και όλη η γη, όχι η δική τους γη, αυτή η ελάχιστη η τουρκοκυπριακή γη η οποία τους έχει παραχωρηθεί, σε μεγάλο βαθμό έχει σήμερα επιταχθεί και απαλλοτριωθεί για σκοπούς των εργοστασίων της τσιμεντοποιίας. Μέρα με τη μέρα περιορίζεται η γη τους. Τις δε κατοικίες τους ο Θεός να τις κάμει κατοικίες! Μόνο ζώα μπορούν να κατοικήσουν σ' αυτούς τους χώρους. Και όμως η ευαισθησία μας δεν έφθασε στο σημείο εκείνο να πάμε εκεί να δούμε πώς ζουν αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι πραγματικά σας λέμε, αγαπητοί συνάδελφοι, ζουν κάτω από συνθήκες που δεν μπορεί κανένας να πει ότι είναι συνθήκες εικοστού αιώνα. Το Μαρί είναι η πρώτη κοινότητα.

Το Ζύγι είναι η δεύτερη κοινότητα, γιατί απέχει ενάμισι μόνο χιλιόμετρο από το χώρο που θα λειτουργήσει ο ηλεκτροπαραγωγός σταθμός. Και το Ζύγι, όλοι γνωρίζετε, κατοικείται αποκλειστικά από πρόσφυγες. Πρόσφυγες όχι μόνο ψηφοφόρους μας. Είναι 90% σας πληροφορώ ο Δημοκρατικός Συναγερμός στο Ζύγι και 95% στο Μαρί.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Λάθος αριθμοί.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν είναι λάθος. Από τους πέντε στη χωριτική αρχή βγάζουμε και τους πέντε. Και το ξέρετε. Μιλώ για το Μαρί. Επειδή το θίξατε, εγώ σας λέω ότι όχι μόνο ψηφίζουν Δημοκρατικό Συναγερμό σε μεγαλύτερο βαθμό, αλλά είναι και προσωπικοί ψηφοφόροι μου. Και αν κοιτάξετε και τα αποτελέσματα, επαναλαμβάνω, είναι ψηφοφόροι της Αμμοχώστου. Είναι λοιπόν ψηφοφόροι εμού και όλων των συναδέλφων της Αμμοχώστου. Άρα, λοιπόν, έπρεπε να δείχνουμε πρόσθετη ευαισθησία. Και ούτε έχουν οι του Ζυγίου οποιεσδήποτε περιουσίες, για να τις αντιπαρατάξουμε, όπως κάποιος από τους συνάδελφους είπε προηγουμένως, ότι δηλαδή κοιτάξαμε ποια είναι τα συμφέροντα των μεγάλων επιχειρηματιών, της Λεμεσού, όπως λέχθηκε, και τα συμφέροντα των μικρών, για παράδειγμα του Ζυγίου και του Μαρί. Βλέπετε υπάρχουν συμφέροντα εκεί στις τουρκοκυπριακές περιουσίες τεράστια! Όχι, αγαπητοί συνάδελφοι, όχι. Κανένας από τους πρόσφυγες στο Μαρί και στο Ζύγι δεν έχει περιουσία ακίνητη στο Μαρί, η οποία θα αξιοποιηθεί. Η τοποθέτησή μας είναι καθαρά τοποθέτηση αρχής και όχι τοποθέτηση συμφερόντων των ψηφοφόρων μας.

Οι άλλες κοινότητες οι οποίες επηρεάζονται είναι ο Ψεματισμένος, το Μαρώνι, η Τόχνη, το Πεντάκωμο και η Καλαβασός. Είναι επτά κοινότητες. Και ο λόγος που λέμε ότι είναι επτά κοινότητες είναι πως τουλάχιστον αυτά τα εκατομμύρια τα οποία θα διατεθούν για την περιοχή δε θα τα διανέμουμε σε δεκαέξι κοινότητες. Τουλάχιστο να τα διανέμουμε σ' αυτούς που επηρεάζονται. Να πούμε και κάτι το καλό γι' αυτούς τους ανθρώπους. Ότι με αυτά τα εκατομμύρια θα γίνουν έργα για τη δική τους περιοχή.

Υπάρχει και κάτι άλλο το οποίο δεν αναφέρθηκε στην Έκθεση και πρέπει, κύριε Μαρκίδη, να το πω. Πέραν των £8 εκ. που θα επενδύσει η Αρχή Ηλεκτρισμού, σίγουρα, αν όλοι ομοφωνούμε και πάμε και το αξιώσουμε, αυτό το ποσό μπορεί και να διπλασιαστεί. Πέραν των έργων τα οποία η κυβέρνηση οφείλει και προγραμματίζει να εκτελέσει στην περιοχή -ξέρουμε ότι ήδη θα διανοιγεί ο παραθαλάσσιος δρόμος που θα πηγαίνει στον Άγιο Θεόδωρο από το Μενεού, γίνεται δρόμος παραθαλάσσιος, θα γίνει λεωφόρος- θα γίνουν έργα στην περιοχή τα οποία δε χρειάζεται τώρα να αναπτύξω, όλοι οι συνάδελφοι τα ξέρουν, τα οποία θα πρέπει σε κάποιο βαθμό να απαμβλύνουν την επίδραση, αν θέλετε, την αρνητική. Και σίγουρα κάθε έργο έχει επίδραση αρνητική. Σε κάποιο βαθμό είναι θέμα ιεράρχησης, αλλά μπορούν να γίνουν έργα.

Είχαμε την ευκαιρία να δούμε και προσωπικά τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την περασμένη βδομάδα και εδώ θέλουμε να μεταφέρουμε το μήνυμά του ότι θα είναι αρωγός η κυβέρνηση στα αναπτυξιακά έργα της περιοχής, ώστε να απαμβλυνθεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό οποιαδήποτε επίδραση.

Πρόσθετα όμως ξέρουμε ότι υπάρχουν και άλλες παροχές που μπορεί να δοθούν από την ΑΗΚ. Ζητήσαμε και ήδη μας δόθηκε γραπτώς ότι σε οποιεσδήποτε προσλήψεις προσωπικού, είτε εργατών είτε τεχνιτών είτε επιστημονικού προσωπικού, αν υπάρχουν πρόσωπα ίσης τεχνικής ή επιστημονικής κατάρτισης, θα προηγούνται οι κάτοικοι της περιοχής. Αυτό το πράγμα πρέπει να λεχθεί, διότι είναι μια παροχή προς την περιοχή.

Πρόσθετα έχει δοθεί υπόσχεση -και μας δόθηκε επίσης γραπτώς- ότι στο γεωργοκτηνοτροφικό κόσμο της περιοχής που επηρεάζεται -και σημειώστε το συνάδελφε, διότι μας δόθηκε την περασμένη βδομάδα στην παρουσία αρκετών Βουλευτών- θα δοθούν παροχές. Θα δοθούν, αν θέλετε, διευκολύνσεις, εκπτώσεις και στις τοποθετήσεις ηλεκτρικού ρεύματος σε μονάδες γεωργοκτηνοτροφικές σε τέτοιο βαθμό, ώστε να υπάρξει, αν θέλετε, μια περαιτέρω υποστήριξη της περιοχής.

Ένα άλλο σημείο το οποίο πρέπει να πούμε είναι και το εξής: Είναι γεγονός ότι ο μεγάλος θόρυβος -εγώ είχα πάει σε όλες τις συγκεντρώσεις και όλοι το γνωρίζουν- ξεκίνησε, διότι υπήρχε η πολιτική απόφαση τότε για ανθρακικό σταθμό. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Και είναι γεγονός ότι ίσως μετά παίζαμε με τις λέξεις, αν θα υπάρχει η προοπτική, αν είναι πετρελαϊκός, να μετατραπεί σε ανθρακικό σταθμό. Η σημερινή φαίνεται πρόβλεψη, αν υπάρχει πρόβλεψη, είναι στην περίπτωση εκείνη που η Κύπρος αποκλειστεί με οποιοδήποτε τρόπο και δεν μπορεί να εξασφαλίσει πετρέλαιο από πουθενά να μπορεί να μετατραπεί σε ανθρακικό. Αν το πετρέλαιο εκλείψει από τον πλανήτη, ναι, πρέπει να υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Μόνο τότε και κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις υπάρχει η πρόβλεψη να μετατραπεί σε ανθρακικό σταθμό. Με κανέναν τρόπο δε θα επιτραπεί, αν δεν υπάρξει αυτή η ανάγκη, να γίνει αυτή η μετατροπή. Υπήρξε λοιπόν τότε η έντονη αντίδραση λόγω αυτής της απόφασης για λειτουργία ανθρακικού σταθμού.

Και είναι γεγονός ότι πάντοτε, όταν πολεμάς ένα πρόβλημα, το εξογκώνεις στο μεγαλύτερο βαθμό. Αρκεί να σας πω ότι, όταν έκανα δίκη στη Λάρνακα με ένα συνάδελφο -είναι στην αίθουσα· δε θέλω να αναφέρω το όνομά του- και ζητούσα αποζημιώσεις, διότι υπήρχε κάποια οχληρία από την τσιμεντοποιία, μου έφερε όλες τις εφημερίδες, όλες τις συγκεντρώσεις μας, για να μου πει "κύριε, έννεν που τους ανθρώπους της κυβέρνησης που εκτελούν έργα, αλλά ορίστε, εσείς το λέτε, είναι από τα εργοστάσια του Βασιλικού". Είναι γεγονός ότι ήταν ένα θέμα τότε που το είχαμε σε μεγάλο βαθμό, αν θέλετε, μεγαλοποιήσει, ότι υπάρχει αυτή η μεγάλη επιβάρυνση.

Εγώ σας λέω ένα παράδειγμα: Ξέρετε πόσο απέχει η Αρχή Ηλεκτρισμού της Δεκέλειας από το συνοικισμό της ΑΗΚ; Τριάντα έξι μέτρα. Μέτρα, όχι μίλια! Τριάντα έξι μέτρα! Ξέρετε ότι καθημερινά υποβάλλεται αίτημα να ανοίξει η κυβέρνηση οικόπεδα για τους πρόσφυγες στην ΑΗΚ και δεν υπάρχει χώρος; Όταν κενωθεί οικόπεδο στην Αρχή Ηλεκτρισμού στη Δεκέλεια, γίνεται περιζήτητο, γίνεται σκοτωμός ποιος θα πάρει εκείνο το οικόπεδο. Αναμένω λοιπόν πως ένα έργο το οποίο θα γίνει μετά από σαράντα χρόνια και θα είναι ψηλών προδιαγραφών θα προκαλεί πολύ λιγότερη επιβάρυνση.

Πρόσθετα όμως, αν θέλουμε πραγματικά να μιλήσουμε στη σωστή γλώσσα σε αυτούς τους ανθρώπους που ήρθαν εδώ για να ακούσουν την πραγματικότητα και όχι απλώς να τους κοροϊδέψουμε, αν θέλουμε να τους βοηθήσουμε -και εμείς θα είμαστε τακτικά μαζί τους και θα είμαστε υπόλογοι, αν θέλετε, για όσα λέμε σήμερα- θα διευκρινίσουμε πως δεν είναι από τον ηλεκτροπαραγωγό σταθμό που θα υπάρξει επιβάρυνση στην περιοχή και θα υποβάλουμε αίτημα εδώ και τώρα και θα υψώσουμε φωνή όλοι μας να κλείσει οριστικά, αν θέλετε, το εργοστάσιο λιπασμάτων και να γίνει οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση σε σχέση με το εργοστάσιο της τσιμεντοποιίας Βασιλικού. Τότε πραγματικά η περιοχή να είστε βέβαιοι ότι και τουριστικά θα αναπτυχθεί, διότι θα σταματήσει η επιβάρυνση, αν θέλετε η περιβαλλοντική επιβάρυνση -διότι είναι εκείνη που ενοχλεί περισσότερο, τις νύκτες που

βλέπεις εκείνη τη σκόνη που καλύπτει όλη την περιοχή- αν μετακινηθούν οι δύο αυτές επιχειρήσεις. Η λειτουργία του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού -εδώ θα είμαστε και θα τα ξαναπούμε- με κανέναν τρόπο δε θα επιβαρύνει το περιβάλλον της περιοχής και με κανέναν τρόπο δε θα επιβαρύνει την υγεία των πολιτών.

Εδώ υπάρχουν εργοστάσια στο εξωτερικό τα οποία είναι μέσα στο κέντρο των πόλεων. Μέσα στο κέντρο των πόλεων! Εσείς συνάδελφοι, εμείς δεν πηγαίνουμε ταξίδια στο εξωτερικό, εσείς που πηγαίνετε, δεν τα βλέπετε τα εργοστάσια που λειτουργούν μέσα στο κέντρο των πόλεων; Τι εργοστάσια επιτέλους είναι; Είναι ανθρακικού; Τι είναι, δεν ξέρω. Είναι πυρηνικά είπε ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος. Εγώ δεν ξέρω. Αλλά ξέρω ότι λειτουργούν εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρισμού, για να καλύπτουν ανάγκες πληθυσμού εκατομμυρίων. Εδώ θέλετε να αφήσουμε την Κύπρο χωρίς ρεύμα; Εμείς δεν είμαστε ούτε ειδικοί ούτε είμαστε εμπειρογνώμονες σε οποιαδήποτε πτυχή που αφορά τον ηλεκτρισμό. Ξέρουμε όμως, καθημερινά μας λέγεται, ότι το 1997 η Κύπρος δε θα έχει ρεύμα. Πού θα βάλουμε λοιπόν τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς;

Αγαπητοί συνάδελφοι, και υπάρχουν συνάδελφοι εδώ που το ξέρουν, μέχρι και προ τριών ετών δεν ξέρατε ότι υπήρχαν λύματα στα Κελλιά της Λάρνακας. 'Οταν έγραψε ο Δημοκρατικός Συναγερμός θέμα στη Βουλή για την ανάγκη μετακίνησης εκείνων των λυμάτων -μετά βέβαια ξεχάστηκε ότι γράφτηκε το θέμα από το Δημοκρατικό Συναγερμό- κάναμε και παρακλήσεις στην Επιτροπή Υγείας να πάει εκεί να διερευνήσει το θέμα. Αν πάει κάποιος στην περιοχή των λυμάτων και φύγει και δεν είναι άρρωστος, εγώ δέχομαι να παραιτηθώ από Βουλευτής. Και όμως η φωνή ουδέποτε ακούστηκε μέχρι το 1991. Μόνο ο Δημοκρατικός Συναγερμός σήκωσε φωνή εναντίον εκείνης της απαράδεκτης κατάστασης των λυμάτων. 'Ομως, το ερώτημα είναι μπροστά μας: Πού πάνε τα λύματα; Προσπάθησαν να τα μετακινήσουν και όπου προγραμματίστηκε να πάνε όλοι αντιδρούν. 'Ολοι αντιδρούν! Τι θέλετε να γίνει δηλαδή; Στην Κύπρο πρέπει να σταματήσει οποιαδήποτε μορφή ανάπτυξης; Το "Rainbow" εκλείσαμέν το, τις μπαταρίες εκλείσαμέν τες. Τα λύματα πού θα τα πάρουμε; Αυτή είναι η υπευθυνότητα που ζητάτε να επιδείξουμε, αγαπητοί συνάδελφοι; Είναι αυτό που λέτε λαϊκισμός; Δεν είναι λαϊκισμός αυτό που γίνεται σήμερα ; Τι είναι;

Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, παρά το γεγονός ότι εμείς ζούμε στη Λάρνακα και όλοι αντιλαμβάνονται τι σημαίνει αυτό, είμαστε οι μοναδικοί εγώ, ο κ. Καράς και ο κ. Μακρίδης, ο οποίος σήμερα λείπει, αλλά ξέρουμε ότι υποστηρίζει, είμαστε οι μόνοι που ζούμε στη Λάρνακα, όμως θα ψηφίσουμε. Θα ψηφίσουμε και, επαναλαμβάνω, όχι μόνο ζούμε στη Λάρνακα, αλλά είναι και οι ψηφοφόροι μας εκεί στο μεγαλύτερο βαθμό. Και όσοι δεν ξέρετε τους αριθμούς, οι Βαρωσιώτες είναι το ένα τρίτο περίπου στα Κοκκινοχώρια, ένα τρίτο και ελαφρώς μεγαλύτερος αριθμός στη Λάρνακα , ένα τρίτο στη Λεμεσό και γύρω στις 3000 στη Λευκωσία. 'Αρα, λοιπόν, αν σκεφτόμασταν το λαϊκισμό, όπως λέτε, αν ψηφίζαμε καθαρά για σκοπούς ψηφοθηρικούς, έπρεπε να γνωρίζετε ποια θα ήταν η στάση μας. Αλλά νομίζω ότι άλλοι είναι εκείνοι οι οποίοι μιλούν για λαϊκισμούς και άλλοι είναι εκείνοι οι οποίοι εφαρμόζουν στην πράξη αυτά τα πράγματα.

Κυριε Πρόεδρε, κατεβαίνοντας από το βήμα, με την παρουσία των εκλεκτών φίλων που είναι εδώ, τους οποίους αγωνιστήκαμε να εκλέξουμε κοινοτάρχες ...

(σχόλια)

... αγωνιούσαμε βέβαια καταμετρώντας τις ψήφους και η εκτίμησή μας είναι βαθύτατη ...

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Είναι λαϊκισμός.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Δεν είναι λαϊκισμός. Αφού εσείς ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να μην απευθύνεστε προς ακροατές. Να απευθύνεστε προς Βουλευτές, κύριε συνάδελφε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Προηγουμένως, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, με όλο το σεβασμό, όχι μόνο σε ακροατές, αλλά γινόταν αναφορά σε συγκεκριμένο κοινοτάρχη που έστειλε επιστολή στον Πρόεδρο του κόμματος. Εγώ τον αποκαλώ αδελφό τον κοινοτάρχη αυτό. 'Οχι μόνο ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε ... κύριε συνάδελφε ...

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό που εννοώ είναι ότι μπορείτε να αναφέρεστε σε οποιουσδήποτε, απλώς δεν μπορείτε να απευθύνεστε προς το ακροατήριο. Αναφορά μπορείτε να κάνετε σε ό,τι θέλετε. Απευθύνεστε προς τον Πρόεδρο της Βουλής και μόνο.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Θέλουμε λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, τελειώνοντας, να στείλουμε ένα δυνατό μήνυμα προς αυτούς τους ανθρώπους των περιοχών που κατά την άποψή μας επηρεάζονται, ότι θα παρακολουθούμε από κοντά, ώστε να τηρήσει η Αρχή Ηλεκτρισμού όλες τις υποσχέσεις της. Θα αξιώσουμε πρόσθετες υποσχέσεις από την Αρχή Ηλεκτρισμού και θα αξιώσουμε και από την κυβέρνηση πρόσθετη αρωγή στους κατοίκους της περιοχής.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δευτερολογίες δε θα δώσω. Μου είχε ζητήσει ο κ. Ομήρου το λόγο και μετά θα βάλω θέμα ότι η συζήτηση έχει τερματιστεί χωρίς δευτερολογίες. Δε νομίζω ότι υπάρχουν θέματα που χρειάζεται να ανταπαντηθούν.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η επωδός των τοποθετήσεων των συναδέλφων του Δημοκρατικού Συναγερμού σ' αυτή τη συζήτηση ήταν βασικά η εξής: Δεν υπάρχει υπεύθυνη συμπεριφορά από την πλευρά των αντιτιθέμενων κομμάτων προς την ψήφιση του σημερινού προϋπολογισμού και ενεργούν κατά τρόπο δημαγωγικό. Δηλαδή υπάρχει ένας σαφής υπαινιγμός. Αυτό που υπονοούν οι συνάδελφοι είναι ότι λόγοι ευθύνης κατ' αυτούς τους επιβάλλουν να παραγνωρίσουν τις απόψεις των δεκαέξι κοινοτήτων, να καταδικάσουν, αν χρειάζεται, τις δεκαέξι κοινότητες, για να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντα των υπολοίπων, που είναι η συντριπτική πλειοψηφία του

κυπριακού λαού. Μα αυτή ακριβώς η προσέγγιση είναι ακριβώς δημαγωγική προσέγγιση, διότι απευθύνονται στα αισθήματα ευθύνης της μεγάλης πλειοψηφίας του κυπριακού λαού, τους λεν "εμείς χάριν υμών θυσιάζουμε τα συμφέροντα, παραγνωρίζουμε τις απόψεις ολόκληρων κοινοτήτων, δεκαέξι κοινοτήτων". Βεβαίως αυτή η επιχειρηματολογία είναι εντελώς πλαστή και κάλπικη, διότι άλλο είναι το πρόβλημα. Αυτή η επιχειρηματολογία είναι αποτέλεσμα αμηχανίας ουσιαστικά και αδυναμίας αντιμετώπισης των επιχειρημάτων που έχουν μέχρι τώρα αναπτυχθεί.

Το μέγα ερώτημα, κύριε Πρόεδρε, το οποίο μπαίνει μπροστά σ' αυτό το Σώμα σήμερα είναι το εξής: Υπήρξε τήρηση των σωστών διαδικασιών; Ακολουθήθηκε η νενομισμένη δεοντολογία, για να καταλήξει το διοικητικό συμβούλιο της Αρχής Ηλεκτρισμού και στη συνέχεια η κυβέρνηση στις σωστές αποφάσεις; Έχουν απαντηθεί κατά τρόπο ικανοποιητικό τα ερωτήματα που εγείρονται σε σχέση με αυτό το πολύ κρίσιμης σημασίας θέμα; Το πρώτο ερώτημα είναι κατά πόσο χρειαζόμαστε αύξηση της παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας. Και βεβαίως δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η ανέγερση νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων αναγκών ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί μια βασική αναπτυξιακή προτεραιότητα μέσα στα πλαίσια της ευρύτερης εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής. Υπάρχει δηλαδή θέμα. Στο ερώτημα πόση ηλεκτρική ενέργεια χρειαζόμαστε δεν έχουμε πάρει πειστικές απαντήσεις. Πόση ηλεκτρική ενέργεια χρειαζόμαστε για τα επόμενα δέκα χρόνια, για τα επόμενα είκοσι χρόνια, για τα επόμενα τριάντα χρόνια; Ερώτημα άλλο: Έχει συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι στις κατεχόμενες περιοχές σύντομα θα υπάρχει ηλεκτροπαραγωγός σταθμός και ότι, ανεξάρτητα από το αν θα λυθεί ή όχι το κυπριακό πρόβλημα, αυτός ο σταθμός θα μπορεί να λειτουργεί και να παράγει ηλεκτρική ενέργεια; Άρα πιθανόν αυτός ο σταθμός που πρόκειται να γίνει να παράγει ενέργεια περισσότερη απ' ό,τι απαιτούν οι εθνικές ανάγκες. Ούτε σ' αυτό το ερώτημα έχουν δοθεί ικανοποιητικές απαντήσεις.

Όμως εγείρεται και μια σειρά από άλλα θέματα που έχουν σχέση, όπως είπα, με την ορθότητα των διαδικασιών που ακολουθήθηκαν, για να φθάσουμε στη διαμόρφωση του νομοσχεδίου, της απόφασης της Αρχής Ηλεκτρισμού, της υιοθέτησης αυτής της απόφασης από το Υπουργικό Συμβούλιο. Το πρώτο και βασικό θέμα κεντρικής σημασίας είναι ότι δεν εξαντλήθηκαν όλα τα περιθώρια διαλόγου και κοινωνικής συναίνεσης και ότι αυτή τη στιγμή και με τη θετική γνώμη της πλειοψηφίας αυτού του Σώματος θα δημιουργηθεί μια μόνιμη ανωμαλία μεταξύ του πληθυσμού δεκαέξι κοινοτήτων και της κυβέρνησης. Υπάρχει κανένας που αμφισβητεί ότι αυτό το θέμα θα αποτελεί εστία τριβής και έντασης μεταξύ των κοινοτήτων και της κυβέρνησης; Δεν εξαντλήθηκαν τα περιθώρια ενός δημοκρατικού διαλόγου. Δε λήφθηκαν υπόψη οι σοβαρές ανησυχίες για τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και κατ' επέκταση στην υγεία των κατοίκων της περιοχής.

Και σ' αυτό το Σώμα και σε άλλα πολιτειακά όργανα και σε κάθε ευκαιρία εξαντλούμαστε τα τελευταία χρόνια να μιλούμε για τις διαδικασίες που εφαρμόζονται μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Αναφέρω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι με βάση την κοινοτική νομοθεσία, με βάση ρητή κοινοτική οδηγία, οποιοδήποτε αναπτυξιακό έργο σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να περάσει από ορισμένη διαδικασία. Και αυτή η διαδικασία προβλέπει: Πρώτο, άνοιγμα ενός δημοκρατικού διαλόγου με τους κατοίκους της ενδιαφερόμενης

περιοχής. Δεύτερο, αν αποτύχει αυτή η προσπάθεια, να υπάρξει δηλαδή κοινωνική συναίνεση μετά από διάλογο, είναι υποχρεωτική η διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος, για να διακριβωθεί η θέληση των κατοίκων. Και μόνο τότε, όταν εξαντληθεί και αυτή η διαδικασία, είναι που μπορούν να προχωρήσουν οι κυβερνήσεις, σε συνεργασία με τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, σε λήψη οποιωνδήποτε αποφάσεων.

Στην περίπτωση τη δική μας είχαμε έναν πρόχειρο διάλογο, δεν έχουν πειστεί οι κοινότητες και τελικά παραγνωρίζεται πλήρως η θέληση της ολότητας των κατοίκων της περιοχής. Είχαμε βέβαια και τη δήλωση του κ. Αναστασιάδη. Αναφέρθηκαν σ' αυτή προηγούμενοι συνάδελφοι. Υπάρχει περιοχή η οποία προσφέρεται και της οποίας οι ιδιοκτήτες προσκαλούν και προκαλούν την κυβέρνηση και την Αρχή Ηλεκτρισμού να εγκαταστήσει εκεί το νέο ηλεκτροπαραγωγό σταθμό. Και εμείς ρωτούμε: Γιατί δεν εξαντλήθηκαν τα περιθώρια δημιουργίας του ηλεκτροπαραγωγού σταθμού σ' αυτή την περιοχή; Γιατί υπάρχει άραγε αυτή η ανεξήγητη επιμονή για την περιοχή των δεκαέξι κοινοτήτων; Ο κ. Αναστασιάδης αναφέρθηκε και στο θέμα των χημικών βιομηχανιών. Και μας είπε: "Γιατί, κύριοι συνάδελφοι, δεν ενδιαφέρεστε για τη ρύπανση που προκαλούν οι χημικές βιομηχανίες;" Και εμείς αντιστρέφουμε το ερώτημα: Γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι του κυβερνώντος κόμματος, δεν απαιτείτε από την κυβέρνησή σας να προχωρήσει στο κλείσιμο των χημικών βιομηχανιών; Εμείς είμαστε έτοιμοι να συμφωνήσουμε, στο βαθμό που θα ζητηθεί η γνώμη μας. Αλλά άλλοι κυβερνούν και άλλοι πρέπει να αποφασίσουν.

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούμε να αναλάβουμε την ευθύνη. Όχι από ευθυνοφοβία, αλλά θα ήταν παράδοξο να κληθούμε εμείς να αναλάβουμε ευθύνες λόγω παραλείψεων της κυβέρνησης, λόγω αδυναμίας της κυβέρνησης να ακολουθήσει μια στοιχειώδη δεοντολογία και τις νενομισμένες διαδικασίες σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα. Εμείς ψηφίζουμε εναντίον αυτής της πρότασης, πιστεύοντας ότι έτσι εξυπηρετούμε τα συμφέροντα του λαού και του τόπου, έτσι εξυπηρετούμε το πραγματικό δημόσιο συμφέρον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν υπάρχει ένσταση, θεωρώ τη συζήτηση λήξασα και παρακαλώ το Γραμματέα να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλο που έπρεπε να εγερθώ πριν δύο-τρία λεπτά, διερωτώμαι αν υπάρχει στο Σώμα, αν είναι μπροστά μας η πρόταση για αναβολή, ιδιαίτερα μετά το νέο στοιχείο το οποίο κατατέθηκε εδώ από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΔΗΣΥ. Δηλαδή, αν οι κοινότητες της περιοχής Λεμεσού και οι υπόλοιποι ενδιαφερόμενοι, ονομάστηκαν μάλιστα ξενοδοχεία, δεν έχουν ένσταση να μεταφερθεί εκεί, γιατί να μη δοθεί ένα χρονικό περιθώριο για μια διαβούλευση;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν υπάρχει αυτή η πρόθεση, είμαι πρόθυμος να ρωτήσω τη Βουλή.

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ καταρχήν τον κ. Κατσουρίδη για την ευαισθησία που επέδειξε, αλλά θέλω να παρακαλέσω τα επιχειρήματά μου να μη διαστρέφονται και να μη διαστρεβλώνονται. Παραμένει γεγονός ότι κάποια κίνηση έγινε

Αλλά το κόστος ποιο είναι και οι προϋποθέσεις μεταφοράς ποιες είναι; Συνεπώς, δεν τίθεται θέμα αναβολής. Μελετήθηκε το πρόβλημα και η απάντηση είναι ότι δεν μπορεί να πάει στην περιοχή της Μονής ή στην περιοχή όπου επροτείνετο από τις κοινότητες, διότι τίθεται και η προϋπόθεση κατάργησης του υφισταμένου και αυτό σημαίνει δισεκατομμύρια. Όμως δεν τίθεται θέμα αναβολής ούτε έθεσα θέμα αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Το πρώτο, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι δεν ξέρουμε ποιο είναι το κόστος. Άρα θα πρέπει να το μάθουμε, για να το συγκρίνουμε με το κοινωνικό κόστος το οποίο θα υπάρξει από την περιβαλλοντική επιβάρυνση στην περιοχή που έχει ήδη επιλεγεί. Συνεπώς, νομίζω ότι υπάρχει θέμα αναβολής και υποστηρίζουμε την άποψη αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα ήθελα να ρωτήσω εκείνους που προηγούμενα ψήφισαν εναντίον της αναβολής, δηλαδή ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ, αν υπάρχει αλλαγή γνώμης.

Εφόσον δεν υπάρχει αλλαγή γνώμης, να μην ταλαιπωρούμε το Σώμα. Δε θα δώσω το λόγο, διότι δεν υπάρχει λόγος. Εφόσον εκείνοι οι οποίοι ψήφισαν εναντίον της αναβολής εξακολουθούν να έχουν την ίδια άποψη, νομίζω πως θα είναι ταλαιπωρία του Σώματος να προχωρήσω.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν επιτρέπετε, μια διευκρίνιση όσον αφορά το πολυσυζητημένο κόστος ως προς το οποίο ήδη αναφέρθηκαν σε πολλά εκατομμύρια.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Θα ξανανοίξουμε τη συζήτηση;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, δεν έχω καμιά πρόθεση. Αν μου δίνετε το λόγο, μια διευκρίνιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι. Αν είναι επ' αυτού, όχι. Τα επιχειρήματα εξαντλήθηκαν.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Όχι, όχι, διευκρίνιση επί της αναφοράς του κ. Αναστασιάδη ότι τυχόν μεταφορά του σταθμού σ' αυτούς που το δέχονται στοιχίζει πάρα πολλά εκατομμύρια περισσότερο. Υπάρχει εκτίμηση της "Μπέκτελ" που έκαμε τη μελέτη. Κατατάσσει εκείνη την περιοχή ως τη δεύτερη επιλογή μετά το Βασιλικό με ουδεμία επιβάρυνση πέραν εκείνου του κόστους των τριακόσιων και τόσων εκατομμυρίων. Αντίθετα, οι υποστηρικτές αυτής της επιλογής που δέχονται δήθεν οι κάποιοι λέγουν ότι θα στοιχίσει πολύ λιγότερο.

Επομένως, αν είναι αυτό που ανησυχεί τον κ. Αναστασιάδη, ότι η πρόσκληση του κ. Γαλαταριώτη να γίνει ο σταθμός εκεί θα στοιχίσει περισσότερο, φαίνεται πως, πέραν του ότι είναι αποδεκτό, όπως είπε, από τις εκεί κοινότητες και τους μεγαλοεπιχειρηματίες, θα ανακουφίσει, πιστεύω, και τις δεκαέξι κοινότητες του Βασιλικού και θα στοιχίσει στο δημόσιο αρκετά εκατομμύρια λιγότερο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εξακολουθώ να έχω το ερώτημα: Υπάρχει αλλαγή απόψεων;

Εφόσον δεν υπάρχει αλλαγή απόψεων, θα προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση.

Παρακαλώ, όχι διαλογική συζήτηση από τα έδρανα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το πρώτο άρθρο εγκριθεί;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το πρώτο άρθρο εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

'Εγκριση κονδυλίων Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου ποσού £132.071.190 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ είναι που πρέπει να τεθεί η αλλαγή του κονδυλίου. Υπάρχει άποψη ότι απ' αυτό το κονδύλι πρέπει να αφαιρεθούν τα ποσά τα οποία αναφέρονται στην ίδρυση του νέου ηλεκτροπαραγωγού σταθμού στο Βασιλικό.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας να αφαιρεθεί αυτό το ποσό από τον προϋπολογισμό;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία αποχή, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 21 ψήφους εναντίον, 18 υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται και το κονδύλι μένει ως έχει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο Κεφάλαιο. 'Αρθρο 4.

'Ιδρυση και κατάργηση θέσεων. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 5.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. 'Αρθρο 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα από το τρίτο μέχρι και το έκτο, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το τρίτο μέχρι και το έκτο, καθώς και ο Πρώτος Πίνακας και ο Δεύτερος Πίνακας, εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου ως έχει;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ένας εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 21 ψήφους υπέρ, μια εναντίον και 16 αποχές, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, δε θα δώσω το λόγο.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Δικαιολόγηση ψήφου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι. Δικαιολόγηση ψήφου γίνεται όταν δεν έχει προηγηθεί μια τόσο εμπεριστατωμένη συζήτηση. Διαφορετικά, θα ανοίξω και πάλι τη συζήτηση. Όχι, δεν πρόκειται να επιτρέψω με το πρόσχημα της δικαιολόγησης ψήφου. Έκλεισε το θέμα. Θα παρακαλέσω τους συναδέλφους οι οποίοι έχουν άποψη για αναβολή νομοσχεδίων, αν είναι δυνατό, να το λεν προ της αναγνώσεως της Εκθέσεως, εκτός αν η περίπτωση αναβολής προκύπτει από θέματα που εγείρονται κατά τη συζήτηση.

Προχωρούμε στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994". Παρακαλώ να αναγνωστεί η Έκθεση.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Η 'Εκθεση είχε αναγνωστεί και είχατε πει πως θα έπρεπε να εξετάσει η Γραμματεία αν ένα κονδύλι το οποίο απεκόπη από τον προϋπολογισμό μπορούσε να επανέρθει για ψήφιση. Αυτή είναι η μόνη εκκρεμότητα πάνω στο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αναβάλατε το νομοσχέδιο, διότι ελέχθη ότι απορρίφθηκε κατά το προηγούμενο εξάμηνο. Κατόπιν που εξετάσαμε το θέμα σήμερα στην Επιτροπή Νομικών διευκρινίστηκε ότι δεν απορρίφθηκε, αλλά τροποποιήθηκε, οπότε δεν υπάρχει η περίπτωση που ο Κανονισμός της Βουλής απαγορεύει την επαναφορά. Είχε τροποποιηθεί με το να αφαιρεθούν ορισμένα ποσά. Δεν είχε απορριφθεί το νομοθέτημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, παρόλον ότι δεν είμαι νομικός ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, όχι στους διαδρόμους και μάλιστα οι μη Βουλευτές.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, παρόλον ότι δεν είμαι νομικός, είναι σαφές ότι τα £2.000.000 τα οποία έρχονται σήμερα ενώπιόν μας είχαν προηγουμένως απορριφθεί. Επομένως, ουσιαστικά αυτό που είχατε θέσει κατά τη διάρκεια της περασμένης συνεδρίας, ότι κονδύλι που έχει απορριφθεί σε λιγότερο από έξι μήνες δεν μπορεί να επανέρθει προς ψήφιση, ισχύει, κύριε Πρόεδρε. Με όλο το σέβας προς την Επιτροπή Νομικών, νομίζω ότι δεν επιτρέπεται να συζητήσουμε το θέμα σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, στην περίπτωση αυτή ήρθε στην Επιτροπή ο οργανισμός και έδωσε επιπρόσθετα και νέα στοιχεία. Στην πρώτη συζήτηση του προϋπολογισμού, επειδή είχε περάσει χρόνος και ρωτήθηκε και πόσο ποσό είχε δαπανηθεί, κρίθηκε ότι £2.000.000 δεν ήταν αναγκαία για να απορροφηθούν μέσα στο χρόνο. Τα νέα στοιχεία τα οποία ήρθαν από τον ΚΟΤ και συζητήθηκαν αναφέρονται στην ανάγκη διαφήμισης και για σκοπούς χειμερινού τουρισμού που δεν υπήρχε προηγουμένως σ' αυτό το κονδύλι. Και υποβάλλω ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό 29 επιτρέπεται επί τη προσκομίσει νέων στοιχείων στη Βουλή να το συζητήσει, ανεξαρτήτως του αν είχε αποκοπεί ή αν είχε τροποποιηθεί. Ο Κανονισμός 29 με την προσαγωγή νέων στοιχείων επιτρέπει στη Βουλή να το συζητήσει μέσα στην ίδια βουλευτική σύνοδο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Συγνώμη, εμένα μου δημιουργείται ένα άλλο ερωτηματικό τώρα. Ο ΚΟΤ πριν τρεις μήνες, όταν έφερνε προϋπολογισμό για διαφήμιση της Κύπρου στο εξωτερικό, μπορώ να πιστέψω ότι δεν περιέλαβε το χειμερινό τουρισμό μέσα στον προϋπολογισμό του; Δηλαδή, εδώ δεν μπορούμε να κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας. Αν είπε αυτό το πράγμα, το είπε για να δικαιολογηθεί η σημερινή επαναφορά του θέματος. Επιτέλους, πρέπει να βλέπουμε και λίγο πέρα από τις σκοπιμότητες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είπα ότι, όταν συνεζητείτο ο πρώτος προϋπολογισμός, ήμαστε ήδη στο μήνα Απρίλιο και ζητήσαμε από τον ΚΟΤ να μας πει πόσα κονδύλια είχε δαπανήσει μέχρι εκείνη την ημερομηνία και με αναλογία των μηνών που παρέμεναν είχαμε κρίνει ότι το ποσό που ζητούσε δε θα μπορούσε να δαπανηθεί. Και ήρθε ο ΚΟΤ αργότερα και είπε πως θέλει να προσθέσει νέα στοιχεία για νέες χώρες, όπως ήταν η Γερμανία, η Ρωσία και άλλες χώρες, ώστε να δικαιολογηθεί αυτή η δαπάνη για τους σκοπούς του χειμερινού τουρισμού. Δεν είπα ότι δεν είχε στον πρώτο προϋπολογισμό. Είχαν προστεθεί νέα στοιχεία, νέα εκστρατεία, νέα έξοδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας. Έχω την εντύπωση ότι με πλήρη σεβασμό προς μια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, που αποτελείται από εκπροσώπους όλων των κομμάτων, ζητήσαμε γνωμάτευση και η απάντηση δόθηκε. Ερεύνησε η Επιτροπή Νομικών, από την οποία Επιτροπή ζητήθηκε η γνώμη, και πληροφορεί το Σώμα ότι επιτρέπεται να προχωρήσουμε, διότι κρίθηκε ότι δεν είναι το αυτό κονδύλι. Επομένως, δε νομίζω να απαιτείται συνέχιση της συζήτησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν είναι έργο του Προέδρου να κρίνει αν υπήρξε ή όχι παγίδευση. Έργο του Προέδρου είναι να εφαρμόσει τον Κανονισμό. Και εφόσον η Επιτροπή λέει ότι υπήρξαν νέα στοιχεία, δεν είμαι εγώ το αρμόδιο πρόσωπο να αποφανθώ κατά πόσο δόθηκαν νέα στοιχεία ή δημιουργήθηκαν, όπως λέει, νέες συνθήκες. Είμαι υποχρεωμένος να δράσω καθ' υπόδειξιν των αρμόδιων Επιτροπών. Γι' αυτό θα επιτρέψω τη συζήτηση του θέματος.

Ο κ. Θεοδώρου και μετά ο κ. Φιλίππου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή η συζήτηση επί του θέματος όχι μόνο είχε αρχίσει, αλλά ήταν και προχωρημένη και επειδή δεν έχω πολλά πράγματα να προσθέσω, να μου επιτρέψετε από της θέσεώς μου να πω αυτά τα οποία έχω να πω.

Η παρούσα κυβέρνηση στις αρχές της θητείας της είχε αποφασίσει κατάργηση της εισφοράς του 3% για τον ΚΟΤ και η σημερινή πλειοψηφία των συγκυβερνώντων κομμάτων στη Βουλή ενέκρινε αυτή την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου. Έκτοτε, οι προϋπολογισμοί του ΚΟΤ αποτελούνται από εισφορά της κυβέρνησης,

δηλαδή των φορολογουμένων. Σήμερα έρχεται συμπληρωματικός προϋπολογισμός για £2.000.000 επιπλέον που σκοπό έχουν τη διαφήμιση του τουριστικού μας προϊόντος στο εξωτερικό.

Κύριε Πρόεδρε, να μου επιτρέψετε να υποδείξω ότι η στάση αυτή της κυβέρνησης είναι έκδηλα ευνοϊκή υπέρ των ιδιοκτητών των ξενοδοχείων. Είναι μια στάση η οποία αποσκοπεί στο να αυξήσει τα κέρδη των ξενοδόχων. Διότι, όταν μιλούμε για την τουριστική βιομηχανία, η οποία πραγματοποιεί εκατοντάδες εκατομμύρια λίρες το χρόνο εισόδημα -και ένας κύριος μέτοχος είναι ο ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου- είναι αδιανόητο να καλείται όλος ο φορολογούμενος λαός να επιδοτήσει την προσπάθεια διαφήμισης του τουριστικού μας προϊόντος, η οποία προσπάθεια πρέπει να γίνει, αλλά είμαι βέβαιος, πιστεύω ακράδαντα ότι ο τουρισμός έχει τη δυνατότητα αυτοπροώθησης τέτοιων διαφημιστικών προγραμμάτων. Γι' αυτό εμείς θα καταψηφίσουμε το προτεινόμενο νομοσχέδιο.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Θεοδώρου ο κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου αντικατέστησε τον Προεδρεύοντα της Βουλής κ. Βάσο Λυσσαρίδη στην έδρα).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέμα διαδικασίας. Υπενθυμίζω απλώς στο Σώμα ότι και ο συνάδελφος και ο κ. Φιλίππου είχαν μιλήσει, όταν συνεζητείτο το θέμα στην περασμένη συνεδρία.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Εγώ όχι.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Ο κ. Φιλίππου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν πειράζει, κύριε συνάδελφε. Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για να μη μείνουν πράγματα αναπάντητα. Το 3% ουδεμία απολύτως σχέση έχει με κέρδη ξενοδόχων. Το 3% δεν το πλήρωνε ξενοδόχος ούτε και ο ιδιοκτήτης κέντρου. Το 3% το πληρώνει ο καταναλωτής, είτε πρόκειται για Κύπριο καταναλωτή είτε πρόκειται για τουρίστα καταναλωτή, αλλοδαπό. Και ο λόγος για τον οποίο η κυβέρνηση εισηγήθηκε προσωρινά την αναστολή της εισπράξεως του 3% ήταν ακριβώς για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα τα οποία είχε δημιουργήσει ο πόλεμος του Κόλπου και τον κίνδυνο τον οποίο διέτρεχε το τουριστικό προϊόν της Κύπρου. Με άλλα λόγια η ανάγκη να κρατηθεί το κόστος της Κύπρου χαμηλό, έτσι ώστε η Κύπρος να παραμείνει ανταγωνιστική προς τις γειτονικές της χώρες, επέβαλλε μεταξύ άλλων μέτρων και την κατάργηση του 3%. Και δεν έχει καμιά σχέση με κέρδη εκατομμυριούχων ή με κέρδη ιδιοκτητών ξενοδοχείων ή με κέρδη εστιατορίων. Έχει σχέση με την ανάγκη να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί ο τουρισμός της Κύπρου.

Και από τον τουρισμό της Κύπρου ωφελείται ολόκληρη η Κύπρος. Διότι αυτή τη στιγμή, καλώς ή κακώς -και αυτό είναι ένα θέμα για το οποίο η νέα κυβέρνηση του 1993 δε φέρει απολύτως καμιά ευθύνη- η οικονομία της Κύπρου εξαρτάται κατά μεγάλο μέρος όχι μόνο από την απλή διατήρηση του ύψους του τουριστικού μας προϊόντος, αλλά από τη συνεχή βελτίωση και άνοδό του. Και επομένως, εφόσον ολόκληρη η οικονομία της Κύπρου εξαρτάται από την ύπαρξη τουρισμού, η οποιαδήποτε επιδότηση του τουρισμού από τους γενικά φορολογουμένους και αναγκαία είναι, αλλά και δεν προσκρούει σε οποιοδήποτε θέμα αρχής. Διότι ακριβώς από τον τουρισμό ωφελείται ολόκληρος ο πληθυσμός της Κύπρου.

Πέραν αυτού χρειάζεται ή δε χρειάζεται -και αυτό είναι το μόνο ερώτημα- να γίνει διαφήμιση της Κύπρου για σκοπούς χειμερινού τουρισμού στις χώρες όπου ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού επέλεξε να κάμει διαφήμιση; Αυτό το ποσό το οποίο θα δαπανηθεί θα έχει απόδοση ή δε θα έχει απόδοση; Θα πετάξουμε £5.000.000, για να πάρουμε μηδέν; Θα πετάξουμε £5.000.000, για να πάρουμε πίσω £2.000.000; Θα πετάξουμε £5.000.000, απλώς και μόνο για να ωφεληθεί η οικονομία £5.000.000; Ή μήπως θα δώσουμε £5.000.000 για να έρθουν στο σύνολο της οικονομίας £30.000.000, £40.000.000, £50.000.000; Και μόνο αυτό είναι το αντικειμενικό κριτήριο με βάση το οποίο ένα σοβαρό πολιτικό κόμμα δικαιούται και πρέπει να τοποθετείται. Αυτό το ποσό, αν δαπανηθεί, θα ωφελήσει τον τόπο μας ή δε θα ωφελήσει τον τόπο μας; Αυτό είναι το μοναδικό ερώτημα. Θα φέρει τουρισμό ή δε θα φέρει τουρισμό; Εγώ δεν αποκλείω διαφορά απόψεων. Εγώ δεν αποκλείω άποψη που να λέει ότι "κύριε, εγώ έχω μελετήσει το θέμα και βλέπω ότι αυτό το ποσό άδικα θα δαπανηθεί στη Ρωσία ή στη Γερμανία ή στην Πολωνία ή στη Νορβηγία. Εγώ λέω ως κόμμα ότι έπρεπε να δαπανηθεί στην Ισπανία, έπρεπε να μη δαπανηθεί καθόλου." Αλλά το μόνο κριτήριο είναι ένα. Αυτή η δαπάνη θα φέρει όφελος στην Κύπρο πολύ μεγαλύτερο από την ίδια τη δαπάνη; Ναι ή όχι; Αυτοί που λέγουν ναι οφείλουν να ψηφίσουν υπέρ. Αυτοί που λέγουν όχι οφείλουν να ψηφίσουν κατά. Αλλά αυτό είναι το μόνο κριτήριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Παρόλο που δε συνηθίζω να σχολιάζω τις ομιλίες των συναδέλφων μου, θα ξεκινήσω από ένα ερώτημα που έχει θέσει ο κ. Μαρκίδης, κατά πόσο δηλαδή -και μίλησε για πέντε εκατομμύρια, παρόλο που δε μιλούμε για πέντε εκατομμύρια, μιλούμε για οκτώμισι εκατομμύρια-κατά πόσο θα δοθούν αυτά για διαφήμιση στην Ισπανία ή στη Σοβιετική Ένωση ή σε κάποια άλλη χώρα. Γιατί να μη δοθούν στις ακριτικές περιοχές, κύριε συνάδελφε, για να κρατήσουμε τους πολίτες στον τόπο που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν και ζουν;

Το 1992 δίνονταν μέσω του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού για τους ξενοδόχους, για προβολή και διαφήμιση, £2,9 εκ. Και ερχόμαστε σε δύο χρόνια και εισηγείται η κυβέρνηση, από το υστέρημα του φορολογούμενου πολίτη, να αυξήσουμε τα £2,9 εκ. σε £8,5 εκ. Και ορθά ποιούσα η Επιτροπή Οικονομικών, προεδρεύοντος του κ. Μαρκίδη, στην απουσία του Προέδρου της Επιτροπής κ. Ιεροδιακόνου, στην πλειοψηφία της εισηγήθηκε να κόψουμε τα δύο εκατομμύρια. Και η Βουλή, κατά πλειοψηφία, αποφάσισε να κόψουμε τα δύο εκατομμύρια.

Επανέρχεται βεβαίως ο ΚΟΤ και λέει "'Οχι, τα θέλω" και σκέφτεται το επιχείρημα του χειμερινού τουρισμού. Μα τον Απρίλιο, που έφτασε το αίτημα στη Βουλή, δεν είχε σκεφτεί το χειμερινό τουρισμό και τον σκέφτηκε μετά, όταν κόψαμε τα δύο εκατομμύρια; Και αν οι ξενοδόχοι καρπώθηκαν με κάποιο τρόπο την κατάργηση του 3%, που η κυβέρνηση μονομερώς αποφάσισε να επεκτείνει και φέτος, έπρεπε να κάνουμε και αυτό τον τετραπλασιασμό του κονδυλίου για προβολή και διαφήμιση; Δεν υπάρχουν δηλαδή άλλοι τομείς της κυπριακής οικονομίας για να δοθούν επωφελώς τα έξι τόσα επιπλέον εκατομμύρια;

Αυτό είναι το ερώτημα, κύριοι συνάδελφοι, και όχι το ερώτημα που έθεσε ο συνάδελφος κ. Αλέκος Μαρκίδης. Και η απάντηση η δική μας, της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ - Αριστερά - Νέες Δυνάμεις είναι ότι δεν πρέπει να δοθεί αυτό το επιπλέον ποσό των δύο εκατομμυρίων για προικοδότηση των ξενοδόχων. 'Εχουν την ευχέρεια οι ξενοδόχοι να λιγοστέψουν κατά τι τα κέρδη τους. Δε χρειάζεται να αποπληρώνουν τα ξενοδοχεία τους σε ένα χρόνο ή σε δύο χρόνια. Ας τα ξεπληρώσουν σε δέκα χρόνια. Τα υπερκέρδη δεν πρέπει να αποτελούν πολιτική αυτού του Σώματος.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

'Η ας πτωχεύσουν, κύριε συνάδελφε!

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

'Οχι, τα υπερκέρδη...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ, κύριε Μαρκίδη.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εσείς διακόπτετε, όταν χρειάζεται. Απλά προσθέτω "ή ας πτωχεύσουν", επειδή εσάς δε σας ενδιαφέρει. 'Ετσι είναι τα πράγματα.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

'Οχι, κύριε Μαρκίδη, δε σας διέκοψα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε Μαρκίδη, θα σας δοθεί ο λόγος για να δευτερολογήσετε. Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή προσωπικά ούτε μιλώ πολύ ούτε διέκοψα ποτέ κάποιο συνάδελφο, η παράκλησή μου είναι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συνεχίστε, κύριε Φιλίππου.

Α. ΦΙΛΙΠΠΟΥ:

... προς το συνάδελφο κύριο Μαρκίδη να μη με ενοχλεί, γιατί τελειώνω.

Λέω ότι εμάς δε μας ενδιαφέρουν τα κέρδη των ξενοδόχων. Ας κερδίζουν. Αλλά όχι να υπερκερδίζουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Με την ευκαιρία αυτή, εκείνο το οποίο θέλω να αναφέρω στο Σώμα, διερμηνεύοντας το κοινό αίσθημα της πλειοψηφίας αυτού του λαού, είναι ότι παρατηρείται για μια ακόμα φορά μια εύνοια προς το μεγαλοξενοδοχειακό κεφάλαιο. Είναι ευνοϊκή μεταχείριση του κράτους προς τους αποκομίζοντες το μεγάλο μερίδιο από τα κέρδη της κυπριακής οικονομίας, που είναι οι μεγαλοξενοδόχοι. Μιλούμε για χειμερινό τουρισμό. Βέβαια, δεν πρόκειται να διαθέσουμε κονδύλια για να διαφημίζουμε χειμερινό τουρισμό πάνω στα βουνά της Πιτσιλιάς, όπου ζουν οι γεωργοί, εκείνοι οι ελάχιστοι που έμειναν και πένονται. Ασφαλώς όχι. Είναι γι' αυτούς που μιλούμε.

Δε λέει κανένας το αντίθετο. Πρέπει να διαφημίσουμε το τουριστικό μας το προϊόν και να το συντηρήσουμε και να το αναπτύξουμε, γιατί, κακή τη μοίρα τούτου του τόπου, από τα λάθη που έγιναν των κυβερνήσεων -και της παρούσας, αλλά και του κ. Βασιλείου- φτάσαμε πλέον να ζούμε μόνο από τον τουρισμό, με το να σερβίρουμε στον κόσμο διάφορες υπηρεσίες και εγκαταλείψαμε τους πρωτογενείς τομείς της οικονομίας μας.

Πρέπει να τον συντηρήσουμε και να τον διαφημίσουμε. Αλλά να γίνει όπως κάνουν όλοι που διαφημίζουν την πελατειακή τους τη σχέση. Να αναζητούν πελάτες με μέσα δικά τους. Να μη ζητούμε, κύριε Πρόεδρε, από το φορολογούμενο του τόπου τούτου να δώσει δεκατέσσερα εκατομμύρια -είδα ότι ήταν δεκατέσσερα εκατομμύρια η κρατική χορηγία που παρουσιάστηκε στον προϋπολογισμό- έναντι εσόδων εξακοσίων χιλιάδων λιρών, που να τα πληρώνει ο φορολογούμενος, ο οποίος δεν έχει ασφαλώς να πάρει μερίδιο από αυτή την υπόθεση. Και αν ήθελαν οι μεγαλοξενοδόχοι να συμπεριφέρονται όπως πρέπει να συμπεριφέρονται και σωστά να συμπεριφέρονται, δε θα καταπίεζαν την κυβέρνηση να ανανεώσει τη μη αποκοπή του 3%, διότι κάλλιστα μπορούσαν οι ίδιοι να συμψήφιζαν στο λογαριασμό των πελατών τους το 3% και να μην το κερδίζουν, για να χρηματοδοτηθεί με εκείνο το 3% η διαφήμιση του τουριστικού προϊόντος.

Το σημειώνω για μια ακόμα φορά ότι στην επικράτεια της Δημοκρατίας υπάρχει ανισομερής και άνιση μεταχείριση των πολιτών και των παραγωγικών τάξεων. Εδώ οι γεωργοί αγωνίζονται με τα δόντια για να μείνουν στις φτωχοπεριοχές τους και βλέπουμε να εγκαταλείπεται η γεωργία, να εγκαταλείπεται ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας και να δίνουμε τα πάντα, τα νερά, τους δρόμους, τα πάντα, τα πάντα στο μεγαλοξενοδοχειακό κεφάλαιο. Αυτή είναι μια θλιβερή διαπίστωση.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Ευσταθίου ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Λυσσαρίδης επέστρεψε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ)

Ο κ. Ρολάνδης και μετά ο κ. Χατζηγιάννης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι γνωστός κανόνας ότι περίπου ένα ποσό της τάξης του 3% με 5% από τα έσοδα μιας επιχειρήσεως η οποία πωλεί προϊόντα διατίθεται για διαφήμιση και προβολή. Είναι το μάρκετιγκ, όπως ονομάζεται. Αυτό δεν το λέω εγώ. Αν κοιτάξει κανείς οποιοδήποτε εγχειρίδιο που αφορά πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών, θα το δει αυτό το πράγμα.

Με βάση αυτό το δεδομένο, θα μπορέσει να αιτιολογηθεί ένα έξοδο της τάξεως των £21 εκ. - £35 εκ. περίπου για τον τουρισμό, αν λάβουμε υπόψη ότι ο τουρισμός αφήνει στην Κύπρο περίπου επτακόσια εκατομμύρια λίρες. Αυτό είναι το ποσό και εδώ διαφωνώ με το φίλο τον Ευστάθιο τον Ευσταθίου ο οποίος είπε ότι έχουμε και άλλους τρόπους. Να είμαστε ειλικρινείς. Δεν έχουμε εύκολους άλλους τρόπους. Είτε το θέλουμε είτε όχι, ο τουρισμός σήμερα έχει καταστεί η βάση της οικονομίας μας και δεν έχουμε εύκολες υπαλλακτικές λύσεις.

Πρέπει να πω ότι, από τα τριακόσια περίπου εκατομμύρια ανθρώπους που διακινούνται τουριστικά στον ευρωπαϊκό χώρο σήμερα, εμείς παίρνουμε τα δύο εκατομμύρια, δηλαδή ένα πολύ μικρό κλάσμα. Από τριακόσια παίρνουμε μόνο τα δύο. Και χωρίς αμφιβολία, με διαφήμιση και προβολή, θα μπορούσαν αυτά τα δύο εκατομμύρια, αν διαθέτουμε την υποδομή και τον τρόπο, να αυξηθούν και να γίνουν δυόμισι και τρία εκατομμύρια μια μέρα.

Τώρα, λέχθηκε ότι αυτό το ποσό δεν πρέπει να το πληρώσει η οικονομία στο σύνολό της, αλλά ορισμένες μονάδες ξενοδοχειακές. Διαφωνώ με αυτό το σημείο, γιατί από τον τουρισμό δεν ωφελείται μόνο ο ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου, αλλά σε πολύ μεγάλο βαθμό ωφελούνται όλοι οι Κύπριοι. Είτε καταστηματάρχες είναι, είτε εστιάτορες είναι, είτε παραγωγοί είναι που θα πουλήσουν τα φρούτα τους και την παραγωγή τους, είτε υπάλληλοι που εργάζονται σε επιχειρήσεις που έχουν εξάρτηση από τον τουρισμό -και όλες έχουν σήμερα εξάρτηση από τον τουρισμό- όλοι αυτοί ωφελούνται από τον τουρισμό.

Αυτά τα επτακόσια εκατομμύρια τα οποία σήμερα αποτελούν περίπου το 25% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, που είναι περίπου τρία δισεκατομμύρια λίρες, αυτά τα επτακόσια εκατομμύρια λοιπόν είναι η σπονδυλική στήλη της οικονομίας μας, από την οποία ωφελείται όλος ο λαός. Πιστεύω ότι θα ήταν ατυχής και λανθασμένη η θέση αν τσιγκουνευόμασταν, αν προσπαθούσαμε να εξοικονομήσουμε σ' αυτό τον τομέα σε βάρος της τουριστικής ανάπτυξης, που αποτελεί τη βάση της οικονομίας της Κύπρου σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, ο κ. Χατζηγιάννης.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

'Εχω βγει στο βήμα, διότι εγώ θα διαφοροποιήσω τη θέση μου από τη θέση της κοινοβουλευτικής μου ομάδας αναφορικά με το συζητούμενο θέμα...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα τη διαχωρήσετε.

Σ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

'Ετσι είναι, κύριε συνάδελφε. 'Εχουμε ελευθερία στο Δημοκρατικό Συναγερμό και ο καθένας αποφασίζει και συλλογάται ελεύθερα.

Είχα στο παρελθόν ασχοληθεί με το θέμα και πρέπει να πω ότι είχα παραπλανηθεί. Αν δε με απατά η μνήμη μου, την περίοδο του Περσικού Κόλπου, τότε που ήταν ο πόλεμος, ζητείτο ένα ποσό έξι εκατομμυρίων λιρών για διαφήμιση. 'Ετσι ήταν νομίζω το κονδύλι της εποχής εκείνης. Είχα τότε ρωτήσει: "Αυτά τα χρήματα

είναι από τον κρατικό προϋπολογισμό;" 'Οχι, ήταν η απάντηση τότε εκείνων που είχα ρωτήσει. Μου είπαν είναι χρήματα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού και απλώς το κράτος ουσιαστικά εγγυάται ή και επιτρέπει, αν θέλετε, με τη νομοθεσία να δίνονται αυτά τα χρήματα.

'Οταν είχα μιλήσει, συνάδελφοι, την προηγούμενη Πέμπτη, είχα πει στο συνάδελφο τον κ. Φιλίππου ότι κάπου κάνει λάθος και μάλιστα το φώναξα αυτό το πράγμα. Αν δείτε την 'Εκθεση, λέει ότι η κυβέρνηση εγκρίνει να πληρωθεί αυτό το ποσό από το ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού. Για έναν ο οποίος δεν είναι μέσα στην Επιτροπή Οικονομικών, δημιουργείται αμέσως η εντύπωση ότι πρόκειται για χρήματα τα οποία περιέρχονται στον ΚΟΤ είτε από τους ξενοδόχους είτε από το 3% είτε από διανυκτερεύσεις και απλώς εμείς λέμε πως επιτρέπεται να διατεθούν για τον άλφα συγκεκριμένο σκοπό. Σήμερα είχα την ευκαιρία να κοιτάξω τον προϋπολογισμό με λεπτομέρεια. Λυπούμαι να πω ότι είναι από την κρατική χορηγία. Λοιπόν, συνάδελφοι, δεν μπορώ παρά να σκεφτώ ότι την περίοδο εκείνη της κρίσεως του Περσικού Κόλπου οι ξενοδόχοι και γενικά εκείνοι οι οποίοι ασχολούνται με αυτές τις επιχειρήσεις δεν έδειξαν και εκείνοι την ανάλογη ευαισθησία. Και οι πρώτοι που απέλυσαν προσωπικό ήταν οι ξενοδόχοι. Σας το υπενθυμίζω αυτό το πράγμα. Δε θυσίασαν από τα κέρδη τους οποιοδήποτε ποσό για κάποια περίοδο, για να μείνουν κάποιοι φτωχοί εργάτες να εργάζονται. Δε σκέφτηκαν καθόλου την κρίση, δε σκέφτηκαν το συμφέρον αυτού του τόπου και απέλυαν καθημερινά προσωπικό. Λοιπόν, νομίζω, συνάδελφοι, ότι είναι καιρός να βάλουν από την τσέπη τους για να αυξήσουν τα κέρδη τους. Διαφήμιση δεν είναι αυτό το πράγμα; Ναι, είναι η απάντησή μου. Να γίνει διαφήμιση της Κύπρου τουριστικά, αλλά να γίνει από αυτούς οι οποίοι επωφελούνται αυτά τα εκατομμύρια λίρες. Δε νομίζω να διαφημίζει κανένας άλλος από το κράτος το εμπόρευμά του σ' αυτό τον τόπο.

Γι' αυτό νομίζω δικαιολογείται, κατά την ταπεινή μου άποψη, η διαφοροποίηση, για να σταλεί ένα μήνυμα ότι πρέπει από δικά τους, αν θέλετε, έσοδα, από δικές τους, αν θέλετε, παροχές, των ξενοδόχων, να πληρώνονται αυτά τα χρήματα.

Σχετική ίσως είναι και μια άλλη πτυχή. Επειδή, αν θυμάστε, στο παρελθόν υπήρχε νομοθεσία που επέτρεπε να παίρνουν αφορολόγητα τα είδη εξοπλισμού των ξενοδοχείων, ήρθαμε σε κάποιο στάδιο και τα καταργήσαμε αυτά τα πράγματα. Μετά, υπεύθυνα φερόμενοι, είπαμε για υποτίθεται όχι νέες επιχειρήσεις, αλλά γι' αυτούς οι οποίοι θα κάνουν ανακαινίσεις και λοιπά να επανέλθει αυτή η φορολογική ατέλεια. Και είμαστε έτοιμοι εμείς -εγώ τουλάχιστον είμαι έτοιμος- να το υποστηρίξω, διότι πράγματι πρέπει να έχουμε ψηλό επίπεδο υπηρεσιών.

Αλλά δεν μπορεί, επαναλαμβάνω, όταν συζητούμε για πατάτες και για σταφύλια, κάποιοι συνάδελφοι να λένε, "Φθάνει καλέ! Δώσατε τρία εκατομμύρια στους Κοκκινοχωρίτες και σ' αυτούς της Λεμεσού, των αμπελοχωριών, έχετε δώσει τρία εκατομμύρια λίρες", και να μην ξέρουν οι συνάδελφοι ότι αυτά τα δεκατέσσερα εκατομμύρια λίρες είναι από τον κρατικό κουρβανά που πληρώνονται. Και εγώ πρέπει να πω ότι, όταν γύριζα τα Κοκκινοχώρια και μου έλεγαν σε όλες τις συγκεντρώσεις, "Δεν είναι εσείς που δώσατε έξι εκατομμύρια λίρες για τους ξενοδόχους;", η απάντησή μου ήταν, "'Οχι, είναι εγγύηση που δώσαμε".

Λυπούμαι να πω ότι παραπλανήθηκα. Ξέρω σήμερα, το διαπιστώνω, ότι είναι από την κρατική χορηγία που πληρώνουμε αυτά τα εκατομμύρια λίρες. Γι' αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, θα καταψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μόνο να παρακαλέσω όλους, αν είναι δυνατό, να είμαστε σύντομοι, διότι πολύ φοβούμαι ότι θα αναγκαστούμε να έχουμε και την Παρασκευή και το Σάββατο συνεδρία, αν συνεχιστεί αυτός ο ρυθμός.

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, πολύ σύντομα.

Όλη η επιχειρηματολογία των συναδέλφων που υποστηρίζουν την έγκριση των δύο εκατομμυρίων στηρίχθηκε στον τρόπο με τον οποίο έθεσαν το ερώτημα. Και ο καθένας μας γνωρίζει ότι σε όλες τις επιστήμες η απάντηση εξαρτάται κατά τρόπο κυριαρχικό από το ερώτημα. Το ερώτημα όμως δεν είναι το αν χρειάζεται η διαφήμιση. Το ερώτημα είναι από πού θα προέλθουν τα λεφτά για τη διαφήμιση. Και δεν έχει καλυφθεί· λυπούμαι που το λέω, αλλά δεν καλύφθηκε. Καλύφθηκε ακριβώς με την κάλυψη των ξενοδόχων.

Αυτή η Βουλή ψηφίζει συνεχώς και νέα κίνητρα -δε θα επεκταθώ σ' αυτά· αναφέρθηκε ο κ. Χατζηγιάννης. Και ερχόμαστε τώρα όλοι, εν γνώσει μας, και ας μην προφασιζόμαστε πως δεν καταλαβαίνουμε, μετά που η Βουλή είπε να δούμε κατά πόσο υπάρχει καινούριο στοιχείο ή δεν υπάρχει, έγιναν διαβουλεύσεις, κλήθηκε ο Γενικός Εισαγγελέας, όπως έγινε συνήθεια πλέον, να στείλει μια γνωμάτευση στη Βουλή που να δικαιολογεί τη νέα πρόταση από την κυβερνητική πλευρά και ερχόμαστε να πούμε τώρα, "ξέρεις, θα κάνουμε χειμερινό τουρισμό, θα κάνουμε σκι, γι' αυτό δικαιολογούνται τα δύο εκατομμύρια".

Το ερώτημα είναι ένα και παραμένει. Η διαφήμιση χρειάζεται, αλλά δεν μπορεί συνεχώς τα λεφτά να βγαίνουν από την τσέπη του φορολογούμενου. Υπάρχουν υπερκέρδη στον τουρισμό. Ας γίνει μια έρευνα. Όλοι το γνωρίζουν όσοι κάθονται σ' αυτά τα έδρανα. Και περισσότερο το γνωρίζουν κάποιοι που υποστηρίζουν αυτή τη θέση.

Γι' αυτό είμαστε εναντίον του να παραχωρηθεί αυτό το ποσό. Και υπάρχει τρόπος να εξευρεθεί. Ας υπάρξει περικοπή από αυτή την ατέλεια και από αυτή τη χορηγία που δίνεται κατά τρόπο σκανδαλώδη προς τους ιδιοκτήτες των ξενοδοχείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εγώ, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορώ να αντιληφθώ πώς ένα κόμμα το οποίο είναι υπέρ της γενικότερης κοινωνικοποιήσεως έχει αντίδραση για κρατική δαπάνη προς βελτίωση και προς ανάπτυξη του όλου τουριστικού προϊόντος του κράτους.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Να ρωτήσετε τον κ. Χατζηγιάννη, κύριε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Συγνώμη. Ο κ. Χατζηγιάννης είναι ένας Βουλευτής ο οποίος εξέφρασε τη γνώμη του και είναι σεβαστή. Και εσείς είστε ένα κόμμα το οποίο εξέφρασε τη γνώμη του και είναι σεβαστή. Απλώς θέλω να διερωτηθώ πώς και γιατί έρχεται ένα

κόμμα, το οποίο μιλά και υποστηρίζει τη γενικότερη κοινωνικοποίηση, να έχει αντίδραση και να αντιδρά έναντι κρατικής δαπάνης η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα όφελος για ολόκληρο τον κυπριακό λαό. Πώς αυτό το κόμμα θέλει τους ιδιώτες να κάμουν τη διαφήμιση, εάν και εφόσον οι ιδιώτες δε θα κάμουν διαφήμιση; Περί αυτού πρόκειται. Θέλει αυτό το κόμμα να βάλουμε σε κίνδυνο όλο τον τουρισμό μας ή θέλει αυτό το κόμμα να αφήσουμε απόλυτους διαιτητές της δικής μας ευημερίας, του συνόλου, ορισμένους ξενοδόχους; Και αν οι ξενοδόχοι επιλέξουν να δαπανήσουν χρήματα, τότε έρχεται τουρισμός και ωφελείται η Κύπρος. Αλλά, αν οι ξενοδόχοι δεν επιλέξουν να δαπανήσουν χρήματα για διαφήμιση, τότε δεν πειράζει αν υποστεί γενική πτώση ολόκληρη η οικονομία της Κύπρου; Αυτή είναι η θεωρία, έτσι έθεσε το ερώτημα ο φίλος κ. Κατσουρίδης και οφείλει να υποστεί τις συνέπειες της απαντήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης θέλει να απαντήσει.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για μια ακόμα φορά έχω την αίσθηση ότι ακόμα και ο κ. Μαρκίδης, όταν υποστηρίζει θέση η οποία δεν έχει δίκαιο, καταλήγει να τοποθετείται κατά έναν τρόπο ο οποίος σίγουρα δεν έχει βάθος. Με δύο εκατομμύρια θα καταστραφεί όλος ο τουρισμός! Πρώτο σημείο. Αν είναι δυνατό! Επειδή δε θα υπάρξουν αυτά τα δύο εκατομμύρια θα καταστραφεί όλος ο τουρισμός! Δεύτερο, εμείς δε ζητούμε να επιλέξουν οι ξενοδόχοι. Εμείς λέμε η πολιτεία να κάμει την επιλογή. Από τα τόσα εκατομμύρια που θα τους δώσει, να τους αφαιρέσει δύο για σκοπούς διαφήμισης. Και το τρίτο, κύριε Μαρκίδη, ναι, είμαστε κόμμα της κοινωνικής δικαιοσύνης, γι' αυτό δε δεχόμαστε μέσω του κρατικού φορέα η μερίδα του λέοντος από τις εισπράξεις από τον τουρισμό να καταλήξει στους εκατό ή στους διακόσιους ιδιοκτήτες ξενοδοχείων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Η πρόκληση του κ. Μαρκίδη μου θύμισε μια λαϊκή ρήση που έχουμε στη Λάρνακα και που αφορά έναν εργαζόμενο σε έναν πολυεκατομμυριούχο, ο οποίος λέει ότι "εγώ και ο μάστρος μου" -και κατονόμαζε- "δηλαδή οι Αδελφοί Λευκαρίτη, είμαστε εκατομμυριούχοι". Αυτό δεν είναι κοινωνική πολιτική. Εξήγησε ο κ. Κατσουρίδης τι σημαίνει. Τα εκατομμύρια να δαπανηθούν και εγώ έχω πρόταση, αν δεν ξέρουμε πού να τα δαπανήσουμε, κύριε Πρόεδρε, κάνω δύο υπαλλακτικές προτάσεις.

Η πρώτη είναι να δοθούν στη διαφώτιση, στη διεθνή προβολή του Κυπριακού, που δυστυχώς τον τελευταίο καιρό, κατά κοινή εκτίμηση, χωλαίνει λόγω και ελλείψεως οικονομικών (δείτε αναφορά του Προέδρου της Βουλής στην ετήσια έκθεση των εργασιών της Βουλής ότι συνεχώς μειώνονται οι δαπάνες για τη διαφώτιση και τη διεθνή προβολή).

Η δεύτερη εναλλακτική λύση είναι -και ως Βουλευτής Λάρνακας το εισηγούμαι- αυτά τα έξι εκατομμύρια της διαφοράς της προτεινόμενης να δοθούν για την έναρξη κατασκευής του λιμανιού της Λάρνακας, το οποίο θα στοιχίσει μόνο

σαράντα εκατομμύρια. Ξεκινώντας με αυτά, να αρχίσουμε τουλάχιστον όχι μόνο να μιλούμε πλέον για να στηρίξουμε ξενοδόχους, αλλά να μιλούμε για να στηρίξουμε μια ολόκληρη επαρχία των εκατό σαράντα χιλιάδων κατοίκων σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κουκουμάς.

Α. ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα να αναφέρω ότι, με βάση τα στοιχεία των τραπεζών, τα τελευταία τέσσερα χρόνια ο μέσος όρος των κερδών των ξενοδοχείων είναι δύο χιλιάδες λίρες την κλίνη. Δηλαδή, ένα ξενοδοχείο που έχει διακόσιες κλίνες έχει τετρακόσιες χιλιάδες λίρες κέρδη. Αυτά είναι στοιχεία της Τράπεζας Κύπρου. Δεύτερο, θα ήθελα να αναφέρω ότι τα τελευταία τέσσερα χρόνια η διαφυγή κεφαλαίου στο εξωτερικό ήταν γύρω στα δύο δισεκατομμύρια δολάρια. Αυτά μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το κεντρικό επιχείρημα του κ. Μαρκίδη φαίνεται ότι δεν το έχουν κατανοήσει οι συνάδελφοι και θα ήθελα να πω δύο λόγια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν είναι για τα κοινωνικά καθεστώτα, θα παρακαλέσω να το αφήσουμε σε ειδική συνεδρία της Βουλής.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι. Το κράτος δαπανά πολλές χιλιάδες λίρες για την πρόληψη των δυστυχημάτων, των τροχαίων δυστυχημάτων. Και είναι αναγκαία η δαπάνη αυτή, από την οποία ωφελείται το σύνολο του κυπριακού λαού. Εκείνοι όμως που καρπούνται άμεσα από τα οφέλη αυτής της προπαγάνδας, που είναι άκρως επιβεβλημένη, είναι οι ασφαλιστικές εταιρείες, διότι μειώνονται κατακόρυφα τα δυστυχήματα και συνεπώς οι ασφαλιστικές εταιρείες καταβάλλουν λιγότερες αποζημιώσεις στους ασφαλιζομένους. Και οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν μεγάλα κέρδη. Θέλουν οι ευπαίδευτοι συνάδελφοι να πούμε ότι αυτού του είδους τις δαπάνες το κράτος θα πρέπει να σταματήσει να τις κάνει και να ζητά από τις ασφαλιστικές εταιρείες να πληρώνουν για τέτοιου είδους διαφημίσεις; Νομίζω ότι δεν ευσταθεί το επιχείρημα. Η πρόταση να καταβληθεί αυτό το ποσό από το δημόσιο ταμείο, από το κράτος, είναι σωστή, γιατί το όφελος το καρπούται το σύνολο του κυπριακού λαού και όχι οι ξενοδόχοι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα είναι η τελευταία φορά όμως, διότι νομίζω ότι δε συζητούμε το θέμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επειδή, κύριε Πρόεδρε, αμφισβητήθηκε και η ικανότητά μας να κατανοούμε, κατανοούμε πλήρως, χαιρόμαστε για τη διαπίστωση του κ. Πουργουρίδη και θα υποστηρίξουμε οποιαδήποτε πρόταση να αυξηθεί η φορολογία και πάνω στις ασφαλιστικές εταιρείες διότι αυτά που είπε συμβαίνουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 19 ψήφους υπέρ και 16 εναντίον, το άρθρο 1 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έγκριση πληρωμής από το Ταμείο του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού ποσού £2.000.000 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 22 ψήφους υπέρ και 17 εναντίον, το άρθρο 2 εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ειδίκευση του ποσού που θα δαπανηθεί. Πίνακας. Άρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 22 ψήφους υπέρ και 17 εναντίον, το άρθρο 3 εγκρίνεται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός δύναται να αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

22 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18 εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 22 ψήφους υπέρ και 18 εναντίον, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε τώρα...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για δικαιολόγηση ψήφου;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, επί της διαδικασίας. Είμαστε μόλις στο δεύτερο νομοσχέδιο. Δεν ξέρω πόσα ακόμα υπάρχουν.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

(Κάτι λέει που δεν ακούγεται.)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Μαρκίδη, δεν μπορείς να περιμένεις να ακούσεις τι θα πει ο άλλος;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μα, για όνομα του Θεού!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα πρέπει να σταματήσει αυτή η κατάσταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ, νομίζω ότι στη Βουλή δεν....

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μα, κύριε Πρόεδρε, εγώ δεν....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Καθίστε, σας παρακαλώ, καθίστε. Δε σας έδωσα το λόγο...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ζητώ επί της διαδικασίας και επί προσωπικού θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι. Επί της διαδικασίας πήρε άλλος το λόγο, κύριε συνάδελφε. Να ζητάτε το λόγο από την έδρα. Εδώ είναι Βουλή. Ορίστε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Υπάρχει πληθώρα νομοσχεδίων, δεν ξέρω πόσα ακόμα. Είκοσι οκτώ - τριάντα νομοσχέδια.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Σαράντα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Σαράντα. Ή θα πρέπει να ορίσουμε κάποια ώρα που θα τερματιστεί η συζήτηση και να συνεχίσουμε αύριο ή θα πρέπει να πάρουμε κάποια άλλα μέτρα. Για παράδειγμα, δε διαβάζονται οι ομόφωνες Εκθέσεις. Όσον αφορά τα θέματα για τα οποία οι συνάδελφοι έχουν πρόθεση να ζητήσουν αναβολή, από οποιαδήποτε πλευρά, να το ζητήσουν τώρα για να δούμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι τώρα. Θα το ζητήσουν, όταν έρθει το σχετικό θέμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα, για να φανεί πότε θα τελειώσουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν μπορεί να γίνει. Δεν μπορώ να αλλάξω ολόκληρη την ημερήσια διάταξη. Αυτό δε γίνεται.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Η Βουλή αυτή τη στιγμή -και κάθε χρόνο με την οποιαδήποτε κυβέρνηση- υπόκειται σε μια φοβερή ταλαιπωρία κάθε φορά που τελειώνει η Σύνοδός της, διότι αποστέλλονται σωρηδόν νομοσχέδια. Κάθε φορά λέει ότι δε θα δεχθεί αυτή την κατάσταση και κάθε φορά υποχρεώνεται να τη δεχθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε νομίζω ότι έκαμα ποτέ κατάχρηση διακοπής άλλων συναδέλφων και δεν μπορώ να αντιληφθώ αυτό τον εκνευρισμό, μόλις γίνει μια παρατήρηση η οποία έχει και κάποιο χρήσιμο σκοπό, ακριβώς να τίθενται θέματα διαδικασιών και ότι... Τι να σας πω τώρα; Δηλαδή, δεν υπήρχε κανένας λόγος να φωνάξει, όπως φώναξε, απλώς επειδή τόλμησα κάτι να πάω να πω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Απλώς επειδή; Δεν άκουσα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Συγνώμη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν άκουσα. Τι είπατε; Δε σας άκουσα. Απλώς;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δε σας άκουσα. Επαναλάβετε την τελευταία φράση.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μιλά κάποιος, δεν τον διακόπτει κανένας. Σε όλες τις άλλες Βουλές σε ευρωπαϊκές χώρες και διακόπτεται ο ομιλητής και χειροκροτείται και σφυρίζεται και αποδοκιμάζεται και επιδοκιμάζεται. Εδώ στην Κύπρο ακολουθήσαμε μια εντελώς διαφορετική τακτική από ό,τι ακολουθούν είτε στη Μεγάλη Βρετανία είτε σε οποιαδήποτε χώρα της Ευρώπης. Είμαστε μια αίθουσα μονολόγου. Μιλά ένας Βουλευτής, περιμένουμε όλοι, ακούμε και μετά του απαντούμε. Και κάπου κάπου, κάπου κάπου, ενώ επιβάλλεται και κάποια μικρή διακοπή, αμέσως προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ολόκληρο επεισόδιο, ενώ κανένας δεν είχε σκοπό να προσβάλει το συνάδελφο ο οποίος μιλούσε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κύριε συνάδελφε, εάν τελειώσατε...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Και νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, πως δεν είχα σκοπό να ενοχλήσω το συνάδελφο κύριο Κατσουρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρώτα πρώτα, είμαι ο μόνος Πρόεδρος, όταν είμαι, που και διακοπές επιτρέπω, όταν ο ομιλητής το επιτρέπει, και επεμβάσεις επί της ουσίας. Αυτό που είναι εντελώς απαράδεκτο είναι να διεξάγεται διάλογος μεταξύ των εδράνων. Και εγώ παρακολούθησα πολλές Βουλές και δε βρήκα καμιά Βουλή στην οποία να διεξάγεται διάλογος μεταξύ των εδράνων. Είμαι υπέρ της διακοπής των Βουλευτών, είμαι υπέρ των χειροκροτημάτων, είμαι υπέρ και της καταδίκης, όταν θέλουν να την εκφράσουν τα μέλη της Βουλής, αλλά δεν είμαι υπέρ του διαλόγου μεταξύ εδράνων. Όπως επίσης δεν είμαι υπέρ της άποψης, ενώ μιλά ένας επί διαδικαστικού θέματος, άλλος, χωρίς να ρωτήσει την έδρα, να μιλά ταυτόχρονα επί διαδικαστικού θέματος. Και νομίζω ότι το θέμα έκλεισε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε λοιπόν στο επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Πρόταση νόμου.

Υπάρχει εισήγηση οι ομόφωνες Εκθέσεις να μην αναγιγνώσκονται.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Έχω αίτημα για αναβολή του θέματος αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Του περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών; Να εξηγήσετε γιατί θέλετε την αναβολή.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το θέμα αυτό ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν είναι, κύριε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν ήμουν στην προηγούμενη συνεδρία, αλλά αντιλαμβάνομαι από τους συναδέλφους ότι αναβολή είχε ζητηθεί και στην προηγούμενη συνεδρία. Παρακαλώ το συνάδελφο να μας εξηγήσει αν είναι για άλλο πρόσθετο λόγο ή αν είναι για τους ίδιους λόγους που ζήτησε την αναβολή προηγουμένως.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι πάρα πολύ. Είναι η κλασική περίπτωση που εκείνο που θέλω να πω εγώ το λέει ο διακόψας με συνάδελφος.

Αυτό το θέμα ήταν ενώπιον της Βουλής στην περασμένη συνεδρίαση και ζητήσαμε αναβολή, επειδή επηρεάζει τον προϋπολογισμό του κράτους. Αφορά κονδύλια τα οποία θα αποκοπούν από τον προϋπολογισμό του κράτους, αφορά έσοδα του κράτους τα οποία με το νομοθέτημα αυτό θα καταργήσουμε με αναδρομική ισχύ. Ζητήσαμε στην περασμένη συνεδρίαση αναβολή, για να έρθουν στοιχεία στην αντίστοιχη Επιτροπή, για να κατατοπιστούμε τι θα στοιχίσει στο κράτος η ψήφιση αυτού του νομοθετήματος. Τέτοια στοιχεία δεν έχουν σταλεί και δε μας έχουν δοθεί. Δεν έχουμε δικαίωμα να ζητήσουμε από την Εκτελεστική Εξουσία να μας πει πόσα ποσά οφείλονται -τα οποία αυτό το Σώμα με μια πρόταση νόμου ζητά να καταργήσουμε αναδρομικά- από εκείνους που τα οφείλουν; Αυτά τα στοιχεία δε δόθηκαν. Γι' αυτούς τους λόγους ζητούμε την αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον η αναβολή έγινε γι' αυτό το σκοπό και δεν εδόθησαν, αν δεν εδόθησαν, τα στοιχεία, νομίζω πως ισχύει.

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Απλώς, ήθελα να πω στο συνάδελφο, για να επιταχύνουμε τη συζήτηση, ότι δεν έχουμε ένσταση να αναβληθεί. Εγώ απλώς ερώτησα αν είναι οι ίδιοι λόγοι με την προηγούμενη φορά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αναβάλλεται.

Τα επόμενα θέματα "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994", "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" έχουν κοινή Έκθεση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ζητώ αναβολή και για τα τρία θέματα. Να πω και το λόγο, αν μου επιτρέπετε. Έχομε διαπιστώσει ότι ένα από τα άρθρα του νομοθετήματος αυτού είναι αντισυνταγματικό κατά πάσα πιθανότητα. Το άρθρο αυτό αφορά την απαίτηση προς υποχρεωτική έξοδο από την υπηρεσία -αφυπηρέτηση- και, επειδή υπάρχει το άρθρο 125 του Συντάγματος, το οποίο προβλέπει ότι μόνο η Επιτροπή Δημόσιας

Υπηρεσίας θέτει εκτός υπηρεσίας τους δημόσιους υπαλλήλους -κατοχυρώνονται οι δημόσιοι υπάλληλοι- ενώ εδώ λέει "το Υπουργικό Συμβούλιο", νομίζω πρέπει να μελετηθεί περαιτέρω, κύριε Πρόεδρε, το θέμα τούτο. Χρειάζεται περαιτέρω μελέτη, διότι είναι αντισυνταγματικό, κατά τη γνώμη μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση για αναβολή;

Αφού δεν υπάρχει ένσταση, αναβάλλονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994". Η Έκθεση δεν είναι ομόφωνη, γι' αυτό παρακαλώ να αναγνωστεί.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 1) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η υλοποίηση σχετικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία εγκρίθηκε η κατάργηση της θέσης Προϊστάμενου Υπηρεσίας Ανθρωπιστικών Θεμάτων από το Κεφάλαιο 01.01.2 "Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο" του Τακτικού Προϋπολογισμού του 1994.

Όπως ειδικότερα δηλώθηκε στην Επιτροπή το Υπουργικό Συμβούλιο έχει καταλήξει στην πιο πάνω απόφαση μετά από ενδελεχή μελέτη του θέματος και ιδιαίτερα μετά από την ψήφιση και δημοσίευση του περί της Άμεσης Εποπτείας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας των Θεμάτων των Αγνοουμένων, Εγκλωβισμένων και Παθόντων (Προσωρινές Διατάξεις) Νόμου του 1993 και τη διαπίστωση ότι οι υπηρεσιακές ανάγκες της Προεδρίας επιβάλλουν πλέον την κατάργηση της πιο πάνω θέσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί κατά πλειοψηφία με την κατάργηση της θέσης αυτής, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, αφού προηγουμένως απαλειφθεί από το νομοσχέδιο η σχετική πρόνοια που θέτει ως όρο εφαρμογής του νόμου ότι ο κάτοχος της καταργούμενης θέσης έχει αποδεχθεί προς πλήρη και τελικό διακανονισμό των απαιτήσεών του έναντι του κράτους την υποβολή σ' αυτό των ωφελημάτων που προβλέπει η νομοθεσία για τις συντάξεις. Η Επιτροπή

πιστεύει ότι μια τέτοια πρόνοια δεν είναι ορθό να αποτελεί μέρος του νομοσχεδίου αλλά θέμα συμφωνίας μεταξύ του υπαλλήλου και της κυβέρνησης. Γι' αυτό και η κυβέρνηση θα πρέπει, εφόσον επιθυμεί τη διασφάλιση των συμφερόντων της, να προβεί σε γραπτή συμφωνία με τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο, αντίγραφο της οποίας θα ήταν επιθυμητό να σταλεί και στην Επιτροπή.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις δήλωσαν ότι θα τηρήσουν στάση αποχής κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του Σώματος, ώστε να είναι συνεπείς με τη θέση που η ομάδα τους πήρε κατά την ψήφιση σχετικού νομοσχεδίου για τη δημιουργία πολιτικής θέσης στην Προεδρία για το θέμα αυτό.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ δήλωσαν ότι θα τοποθετηθούν επί του θέματος κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Πρέντζας.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η συζήτηση ουσιαστικά είχε ολοκληρωθεί από την προηγούμενη συνεδρία, οι τοποθετήσεις είχαν ακουστεί και ετέθη κάποιο θέμα από πλευράς ενός κόμματος που ήθελε να ξανασκεφτεί το θέμα. Νομίζω ότι είμαστε έτοιμοι να πάμε στην ψηφοφορία πλέον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ωραία! Αν δεν υπάρχουν ... Ορίστε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι ένα θέμα το οποίο δεν ξέρω πώς να ονομάσω. Απλώς θέλω να το θέσω, για να μην ... Μακάρι να κάνω λάθος, αλλά εγώ κρατώ μία 'Εκθεση που έχει ακριβώς τον ίδιο τίτλο που διάβασε ο κ. Μαρκίδης -"Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994"- την ίδια ημερομηνία -28 Ιουνίου- αναφέρεται στο ίδιο θέμα -θέση Προϊστάμενου Υπηρεσίας Ανθρωπιστικών Θεμάτων- και εδώ λέει ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή κτλ. κτλ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι γι' αυτό ίσως που βρισκόμαστε σε αυτό το στάδιο, διότι έγιναν παρατηρήσεις ότι δεν ήταν ομόφωνη. Τώρα έχουμε αυτή την 'Εκθεση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, αλλά αυτή η 'Εκθεση εδώ, για το ίδιο θέμα, με τον ίδιο τίτλο και την ίδια ημερομηνία λέει άλλα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Τι ημερομηνία έχει;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

28 Ιουνίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εν πάση περιπτώσει η 'Εκθεση είναι αυτή ...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Είναι αυτή που έχω διαβάσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... η οποία έχει αναγνωστεί τώρα και αντιλαμβάνομαι ότι τοποθετήσεις έγιναν και στην προηγούμενη συνεδρία. Αν δεν υπάρχουν ομιλητές, να προχωρήσουμε στη δεύτερη ανάγνωση. Παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Κατάργηση θέσης. 'Αρθρο 2.

Τροποποίηση του Πρώτου Πίνακα του βασικού νόμου. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1, 2 και 3;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με 17 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και 11 αποχές τα άρθρα 1, 2 και 3 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ του νομοσχεδίου αυτού;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Με 17 ψήφους υπέρ, καμιά εναντίον και 11 αποχές το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994". Δεν είναι ομόφωνη η Έκθεση. Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές του ΔΗΚΟ διαφωνούν.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Ήθελα να εγείρω το θέμα του πώς προχωρούμε. Είναι 8.00 μ.μ. περίπου η ώρα και έχουμε, όπως είπε προηγουμένως και ο κ. Κατσουρίδης, περίπου -απ' ό,τι υπολογίζω- είκοσι ή και περισσότερα νομοσχέδια τα οποία θα συζητηθούν απ' ό,τι βλέπω· αρκετά δεν είναι ομόφωνα. Και επειδή υπάρχουν και δεσμεύσεις, ήθελα να ξέρω κατά πόσο θα παραμείνουμε ως αργά ή θα οριστεί άλλη ημέρα. Καλύτερα να αποφασιστεί, να ξέρουμε πώς πάμε τουλάχιστον από τώρα. Να αποφασιστεί από τώρα τι θα γίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρόταση διακοπής;

Αν δεν υπάρχει, θα προχωρήσουμε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει. Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 26) ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας ποσού £1.003.525 και η διάθεσή του για την υλοποίηση του σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση πυρκαγιών σε αγροτικές περιοχές.

Στο στάδιο της μελέτης του πιο πάνω νομοσχεδίου η κυβέρνηση αντικατέστησε το αρχικά ζητούμενο κονδύλι με νέο αναθεωρημένο ποσό ύψους £1.053.525.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί κατά πλειοψηφία με τους σκοπούς διάθεσης της ζητούμενης συμπληρωματικής πίστωσης, γι' αυτό και εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό συζήτηση νομοσχεδίου σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1994".

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΔΗΚΟ διαφωνούν με την ψήφιση του πιο πάνω νομοσχεδίου για λόγους που επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

'Εγκριση πληρωμής από το λογαριασμό του Πάγιου Ταμείου ποσού £1.053.525 για τη χρήση του έτους που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1994. 'Αρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Πρώτος Πίνακας. 'Αρθρο 3.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Δεύτερος Πίνακας. 'Αρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 και οι Πίνακες εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 και οι Πίνακες εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 24) του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Αγαθών Νόμος του 1992".

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ζητήσω αναβολή γι' αυτό το νομοσχέδιο, συνδυασμένη με παράκληση να παραπεμφθεί και στην Επιτροπή Νομικών για εξέταση. Πρόκειται για πολύ σοβαρό νομοσχέδιο και έχω την εντύπωση ότι δεν έχει επιμελώς μελετηθεί

αυτό το πολύ σοβαρό νομοσχέδιο, όσον αφορά θέματα θεμελιώδη στο κυπριακό δίκαιο. Για να είμαι συγκεκριμένος -δε θα μακρηγορήσω- μόνο δύο λέξεις: Το κυπριακό δίκαιο προνοεί διάφορες θεραπείες και διάφορες υπερασπίσεις για τα λεγόμενα αστικά αδικήματα. Είναι θεμελιώδη για το δίκαιο της Κύπρου. Αυτό το νομοσχέδιο τα τροποποιεί κατά τρόπο ριζικό, χωρίς να επιλαμβάνεται αυτών των βασικών θεμάτων και πιστεύω ο κύριος λόγος είναι το ότι δεν εξετάστηκε και από την Επιτροπή Νομικών και εξετάστηκε μόνο από την Επιτροπή Εμπορίου. Και για να μην παρεξηγηθώ ότι εκ των υστέρων έρχομαι να υποβάλω αυτές τις απόψεις στο Σώμα, σας λέω, κύριε Πρόεδρε, ότι έχω από πολύ καιρό υποβάλει έγγραφο-μνημόνιο τριάντα σελίδων γι' αυτά τα θέματα στην κυβέρνηση. Μερικά λήφθηκαν υπόψη, άλλα δε λήφθηκαν υπόψη χωρίς εξηγήσεις. Γι' αυτό η παράκλησή μου είναι αναβολή και να διαβιβαστεί στην Επιτροπή Νομικών, για να το εξετάσει επίσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση;

Αναβάλλεται.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Και παραπέμπεται ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και παραπέμπεται φυσικά στην Επιτροπή Νομικών.

Το επόμενα θέματα, "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγησις και Υποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", έχουν κοινή Έκθεση. Ναι.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εισηγούμαι αναβολή των θεμάτων αυτών, πρώτο, διότι είναι πολύ σοβαρά νομοθετήματα που περιέχουν όρους που δεν ερμηνεύθηκαν επαρκώς στην Επιτροπή, δεύτερο, διότι η ΕΔΕΚ δεν είχε την ευκαιρία να παρευρίσκεται στην Επιτροπή, διότι ήρθαν πολύ εσπευσμένα αυτά τα νομοσχέδια και, τρίτο, διότι η Έκθεση μόλις πριν από λίγες ώρες έχει κυκλοφορήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν έχει κυκλοφορήσει έγκαιρα η Έκθεση, δε χρειάζεται συζήτηση. Τα θέματα αναβάλλονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έχει τεθεί πρόβλημα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν τίθεται θέμα. Έστω και ένας Βουλευτής να φέρει ένσταση, διότι η Έκθεση δεν κυκλοφόρησε έγκαιρα, το θέμα αυτόματα αναβάλλεται.

Τα επόμενα δύο θέματα, "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" (πρόταση νόμου), έχουν κοινή Έκθεση, που είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994" ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΔΗΓΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Πιττοκοπίτης, Πρόεδρος
Οδυσσέας Δημητρίου
Ανδρέας Μούσκος
Ισίδωρος Μακρίδης
Παύλος Παπαγεωργίου
Θάσος Μιχαηλίδης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 28 Ιουνίου 1994 και την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία κατέθεσε η ίδια στη Βουλή, στη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 14 Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης των υπό αναφορά σχεδίων νόμου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή εκπρόσωποι του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, των Οργανώσεων ΣΕΑΚ, ΠΕΕΑ, ΕΜΕΠΑ, της ΠΟΒΕΚ, του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιοκτητών και Οδηγών Αγροτικών Ταξί και του ΚΕΒΕ.

Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται η τροποποίηση της νομοθεσίας για την επαγγελματική άδεια οδηγού, ώστε να αυξηθεί στο εβδομηκοστό έτος το όριο ηλικίας για άσκηση από οδηγούς του επαγγέλματός τους και να επεκταθεί η υποχρέωση εξασφάλισης επαγγελματικής άδειας οδηγού και στους οδηγούς ιδιωτικών λεωφορείων και φορτηγών οχημάτων-μεταφορέων "Α".

Σκοπός της υπό αναφορά πρότασης νόμου είναι η παράταση μέχρι τις 30 Νοεμβρίου 1994 της προθεσμίας για απόκτηση επαγγελματικής άδειας, μετά την πάροδο της οποίας θα απαγορεύεται σε οποιοδήποτε επαγγελματία οδηγό μηχανοκίνητου οχήματος δημόσιας χρήσης να ασκεί το επάγγελμά του, χωρίς να κατέχει ισχύουσα επαγγελματική άδεια οδηγού για τη συγκεκριμένη κατηγορία του οχήματος το οποίο οδηγεί.

Η παράταση αυτή κρίθηκε αναγκαία από την Επιτροπή μετά την καθυστέρηση που σημειώθηκε εκ μέρους της Εκτελεστικής Εξουσίας στην κατάθεση του πιο πάνω νομοσχεδίου στη Βουλή, εξαιτίας των αντιδράσεων που εκφράστηκαν από διάφορες πλευρές για τον περιορισμό άσκησης του επαγγέλματος από υπερήλικα άτομα.

Κατά την εξέταση του όλου θέματος εκφράστηκαν εκ μέρους των Βουλευτών-Μελών της Επιτροπής επιφυλάξεις σχετικά με τον πιο πάνω περιορισμό στην ανανέωση της επαγγελματικής άδειας από άτομα που έχουν συμπληρώσει το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας τους, ιδιαίτερα σε σχέση με απομακρυσμένες κοινότητες, οι οποίες εξυπηρετούνται αποκλειστικά από υπερήλικους οδηγούς.

Εκφράστηκαν επίσης επιφυλάξεις σχετικά με την άμεση εφαρμογή της νομοθεσίας για την επαγγελματική άδεια σε οδηγούς οι οποίοι δεν έχουν ακόμη προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την εξασφάλισή της, καθώς και σε οδηγούς ιδιωτικών λεωφορείων και φορτηγών οχημάτων-μεταφορέων "Α", για τους οποίους η πιο πάνω υποχρέωση επιβάλλεται για πρώτη φορά.

Υπό το φως όλων των πιο πάνω και συνεκτιμώντας όλα τα στοιχεία που τέθηκαν ενώπιόν της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων, αφού προχώρησε στην ενοποίηση των δύο αυτών σχεδίων νόμου, περιλαμβάνοντας στο νέο κείμενο πρόνοια σύμφωνα με την οποία παρατείνεται μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1994 η προθεσμία για εξασφάλιση επαγγελματικής άδειας από τους ενδιαφερόμενους οδηγούς, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του ενοποιημένου κειμένου σε νόμο με τον τίτλο "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994".

Ταυτόχρονα, και με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή καλεί την Εκτελεστική Εξουσία να προβεί στις δέουσες ενέργειες και να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, ώστε εκεί όπου προβλέπεται ότι με την αποστέρηση της επαγγελματικής άδειας, λόγω ορίου ηλικίας, θα υπάρξει κίνδυνος κάποιες κοινότητες να μείνουν χωρίς μεταφορικό μέσο, να εξευρεθούν έγκαιρα τρόποι και μηχανισμοί, για να συνεχίσουν να εξυπηρετούνται οι κοινότητες αυτές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 5 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 6 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη μεταβατικής διάταξης. Άρθρο 5.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3, 4 και 5 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί των Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" (πρόταση νόμου). Αντιλαμβάνομαι ότι η Έκθεση είναι ομόφωνη και γι' αυτό θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, την οποία η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και ο Επίτροπος Νομοθεσίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η αναστολή για ένα ακόμη χρόνο, μέχρι τις 16 Αυγούστου 1995, της πλήρους εφαρμογής της νομοθεσίας για τις επίσημες γλώσσες της Δημοκρατίας, ώστε να παρασχεθεί ο αναγκαίος χρόνος για τη συμπλήρωση όλων των τεχνικών διεργασιών που απαιτούνται για τη μετάφραση στην ελληνική των υπόλοιπων νόμων που είναι στην αγγλική και οι οποίοι θεσπίστηκαν από την αποικιακή κυβέρνηση πριν από το 1960, καθώς και την κατάθεσή τους, σύμφωνα με την ίδια νομοθεσία, στη Βουλή των Αντιπροσώπων προς έγκριση.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, αφού έλαβε υπόψη το μέγεθος της εργασίας που εκκρεμεί και αναμένεται να συμπληρωθεί ως το τέλος του χρόνου, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο μία λέξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Καθυστερεί πλέον το Τυπογραφείο, κύριε Πρόεδρε, να εκτυπώσει τους νόμους. Δηλαδή, ενώ μετεφράσθη από τις παραμονές των Χριστουγέννων ένας μεγάλος αριθμός νόμων, το Κυβερνητικό Τυπογραφείο δεν μπορεί να αντεπεξέλθει. Αυτό είναι απαράδεκτο, κατά τη γνώμη μου, διότι πρόκειται και περί των ευαισθησιών που έχουμε ως πολίτες αυτής της χώρας. Παρακαλώ κατά συνέπεια τη Γραμματεία της Βουλής να διαβιβάσει την ένστασή μας για το θέμα τούτο. Η αναγκαιότητα του νομοθετήματος φαίνεται στην Έκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εάν πράγματι προεβλήθη τέτοιο δικαιολογητικό, είναι απαράδεκτο. Προτεραιότητα έχουν τα νομοθετήματα. Άλλες Βουλές έχουν τα δικά τους τυπογραφεία, για να εκδίδουν όλα τους τα έγγραφα αμέσως μετά τη λήξη της λειτουργίας της Βουλής. Αυτή είναι απαράδεκτη δικαιολογία.

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί των Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Απόδειξης (Αρχεία και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές) Νόμος του 1993". Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Είναι ομόφωνη. Φαίνεται να μην είναι ομόφωνη, ενώ είναι, κύριε Πρόεδρε. Η διαφορά είναι ότι δύο από τα κόμματα, ο Δημοκρατικός Συναγερμός και η ΕΔΕΚ, ήθελαν να είναι αυτοτελής η νομοθεσία αυτή, το δε ΑΚΕΛ με το ΔΗΚΟ είπαν να είναι τροποποίηση του Νόμου περί Αποδείξεως. Δηλαδή η διαφορά μας είναι σε θέματα αρχής και όχι σε θέματα ουσίας. Επί της ουσίας συμφωνούμε όλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΠΟΔΕΙΞΗΣ (ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος	Γιαννάκης Αγαπίου
Γιαννάκης Ομήρου	Παύλος Παπαγεωργίου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης	Αριστοφάνης Γεωργίου
Χρίστος Πουργουρίδης	Μάρκος Κυπριανού
Καίτη Κληρίδου	Τάσσος Παπαδόπουλος

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε πάρα πολλές συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 22 Οκτωβρίου 1992 μέχρι 12 Μαΐου 1994. Στο στάδιο της μελέτης του υπό συζήτηση

νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου, ο Επίτροπος Νομοθεσίας, ο Διευθυντής του Τμήματος Μηχανογραφικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, εκπρόσωποι του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου και του Κυπριακού Εργοδοτικού Συνδέσμου Εμπορικών Τραπεζών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η εισαγωγή νέας αυτοτελούς νομοθεσίας που να ρυθμίζει το αποδεκτό του περιεχομένου δηλώσεων και εγγράφων από αρχεία και ηλεκτρονικούς υπολογιστές για σκοπούς απόδειξης ενώπιον δικαστηρίων σε αστικές και ποινικές υποθέσεις.

Ειδικότερα, με το υπό αναφορά νομοσχέδιο εισάγονται πρόνοιες για την απόδειξη πληροφοριών και στοιχείων από αρχεία σε ποινικές υποθέσεις, εκσυγχρονίζονται και συμπληρώνονται με ανάλογη ρύθμιση οι πρόνοιες για απόδειξη αρχείων σε πολιτικές υποθέσεις, με κατάργηση των υφιστάμενων άρθρων 4 και 5 του περί Αποδείξεως Νόμου και τέλος, γίνεται ρύθμιση για την απόδειξη στοιχείων καταγραμμένων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές, σε σχέση με την οποία επίσης υπάρχει κενό στην ισχύουσα νομοθεσία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από τους κυβερνητικούς αρμοδίους, με την προτεινόμενη νομοθεσία σκοπείται η εισαγωγή διατάξεων που ισχύουν στην Αγγλία με βάση το Civil Evidence Act του 1967 και το Police and Criminal Evidence Act του 1984, με τις οποίες ρυθμίζεται νομοθετικά το αποδεκτό του περιεχομένου δηλώσεων και εγγράφων από αρχεία και ηλεκτρονικούς υπολογιστές ενώπιον των δικαστηρίων. Η εισαγωγή της πιο πάνω νομοθεσίας κρίνεται απαραίτητη, γιατί διαφορετικά η απόδειξη σήμερα υποθέσεων που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων είναι ουσιαστικά αδύνατη. Τούτο πρέπει να ληφθεί πολύ σοβαρά υπόψη, γιατί πρόσφατα το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάσισε ότι ορθά δεν έγινε δεκτή από πρωτόδικο δικαστή σε ποινική υπόθεση μαρτυρία, την οποία η κατηγορούσα αρχή δοκίμασε να παρουσιάσει και η οποία δεν αποτελούσε εξαίρεση του περί αποδείξεως ισχύοντος κανόνα για αποκλεισμό της εξ ακοής μαρτυρίας, αφού επρόκειτο περί εγγράφου που λήφθηκε από αρχείο εταιρείας και για την ακρίβεια των πληροφοριών που περιέχονταν σ' αυτό ο μάρτυρας δεν μπορούσε να έχει προσωπική γνώση.

Κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της Επιτροπής, εκφράστηκαν διιστάμενες απόψεις σχετικά με τη σκοπιμότητα εισαγωγής νέας αυτοτελούς νομοθεσίας που να ρυθμίζει τα πιο πάνω θέματα ή με την αναγκαιότητα διατήρησης των αποδεικτικών κανόνων που ισχύουν σήμερα με βάση τον περί Αποδείξεως Νόμο (Κεφ. 9) και ανάλογης τροποποίησής του, όπου τούτο κρίνεται αναγκαίο, και συμπλήρωσής του με κανόνες που να προνοούν για την απόδειξη δηλώσεων που παράγονται από ηλεκτρονικούς υπολογιστές, καθώς και με άλλες σχετικές και ανάλογες διατάξεις που αφορούν τα τραπεζικά βιβλία και τα αντίτυπα μικροφωτογράφησης και μικροαπεικόνισης. Από τη μια, ο Πρόεδρος του Ανώτατου Δικαστηρίου και οι εκπρόσωποι του Κυπριακού Εργοδοτικού Συνδέσμου Τραπεζών τάχθηκαν ανεπιφύλαχτα υπέρ της προτεινόμενης νομοθεσίας, ενόψει της συνεχούς και αυξανόμενης χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών για καταγραφή και επεξεργασία στοιχείων, ενώ από την άλλη, οι Βουλευτές-Μέλη της Επιτροπής εξέφρασαν

διιστάμενες απόψεις σχετικά με τη σκοπιμότητα εισαγωγής νέας αυτοτελούς νομοθεσίας που να ρυθμίζει τα θέματα αυτά ή την τροποποίηση του ισχύοντος σήμερα νόμου για την απόδειξη (Κεφ. 9).

Υπό το φως όλων των πιο πάνω, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών προχώρησε στην κατ' άρθρο μελέτη του υπό αναφορά νομοσχεδίου και αποφάσισε κατά πλειοψηφία, αντί να εισηγηθεί στην ολομέλεια του Σώματος την ψήφιση του νομοσχεδίου που κατέθεσε η Εκτελεστική Εξουσία, να εισηγηθεί την ψήφιση σε νόμο σχεδίου νόμου, που τροποποιεί τον περί Αποδείξεως Νόμο.

Ειδικότερα και σύμφωνα με την προτεινόμενη νέα τροποποίηση του Κεφαλαίου 9:

(1) διευρύνεται ο ορισμός του "εγγράφου", ώστε να περιλαμβάνει και δίσκο, ταινία μαγνητοφώνου, ηχητική ταινία ή άλλο μέσο, αρνητικά, βιντεοταινία ή άλλα μέσα στα οποία ήχοι ή άλλα στοιχεία που είναι ή δεν είναι οπτικές παραστάσεις μπορούν να αναπαραχθούν με τη χρήση ή χωρίς τη χρήση άλλης συσκευής·

(2) διατηρούνται τα υφιστάμενα στον περί Αποδείξεως Νόμο άρθρα 4 και 5, τα οποία προνοούν για το αποδεκτό εγγράφου αποδείξεως και για τη βαρύτητα που αποδίδεται σε δήλωση που γίνεται δεκτή ως απόδειξη·

(3) καθορίζεται σαφώς ότι ο ορισμός της "διαδικασίας" σημαίνει τόσο την ποινική όσο και την πολιτική διαδικασία ή ανάκριση ή έρευνα, διαιτησία ή παραπομπή, στην οποία δύναται να προσαχθεί μαρτυρία·

(4) καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απόδειξη σε δικαστική διαδικασία γεγονότος, με την κατάθεση δήλωσης, η οποία περιέχεται σε έγγραφο το οποίο παράγεται από ηλεκτρονικό υπολογιστή και για το οποίο θα γινόταν δεκτή απευθείας προφορική μαρτυρία ως απόδειξη·

(5) καθορίζονται κριτήρια ως βάση για την εκτίμηση της βαρύτητας δηλώσεων σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές και άλλες συσκευές.

Συνεκτιμώντας όλα τα στοιχεία τα οποία κατατέθηκαν ενώπιόν της και έχοντας ανάλογα διαμορφώσει το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, κατά πλειοψηφία των Μελών της-Βουλευτών των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, με την ευκαιρία αυτή να έλεγα δυο λόγια, ότι πρόκειται περί ενός πολύ σοβαρού νομοθετήματος, από τα θεμελιακά νομοθετήματα. Όμως, πνίγονται αυτά τα θέματα, διότι παρουσιάζονται είτε παραμονές των Χριστουγέννων είτε παραμονές του Πάσχα είτε παραμονές των διακοπών.

Πρόκειται περί σημαντικής αλλαγής του περί Αποδείξεως Νόμου στην Κυπριακή Δημοκρατία, πράγμα το οποίο θα πρέπει να περιέλθει εις γνώσιν των ενδιαφερομένων, διότι πλέον τα ηλεκτρονικά προϊόντα μπαίνουν στα δικαστήρια ως αποδεικτικά στοιχεία. Θα έπρεπε να ευχαριστήσουμε και από το βήμα της Βουλής, από τη θέση μου εδώ, τον κ. Γεώργιο Σταυρινάκη και τους συναδέλφους οι οποίοι βοήθησαν στο να τελειώσει το νομοθέτημα αυτό, τον κ. Τάσσο Παπαδόπουλο και τον κ. Ιωάννη Αγαπίου, τον οποίο δε βλέπω εδώ. Φυσικά, αξίζει τον κόπο τέτοια νομοθετήματα να επεξηγούνται καλύτερα, αλλά, δεδομένης της ανάγκης και της πιέσεως του χρόνου, αρκούμεθα ως εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι σωστά τα όσα είπε ο συνάδελφος για τη σοβαρότητα του νομοθετήματος, όμως και η διαφορά, παρόλο που φαίνεται επιφανειακή, είναι και αυτή εξίσου σοβαρή. Δηλαδή, η άποψη η δική μας ήταν ότι για το σοβαρό θέμα της αποδείξεως υποθέσεως στο δικαστήριο με τα χρόνια έχει δημιουργηθεί μια νομολογία, νομολογία αποφάσεων του δικαστηρίου, που διευκολύνει στην ευχερέστερη απόδειξη των υποθέσεων. Εάν με αυτές τις σημαντικές αλλαγές που προκαλούνται από την αλλαγή της τεχνολογίας εισήχθη στη ζωή μας ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και είναι μια νέα μορφή μαρτυρίας, η γνώμη μας είναι ότι αρκεί η τροποποίηση του υφιστάμενου νόμου, με όλες τις πρόνοιες που έχει αυτός ο νόμος, ώστε να διατηρηθεί τουλάχιστον και το μεγάλο βοήθημα των δικαστηρίων, που είναι η νομολογία. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να εγκαταλειφθεί όλη η νομολογία των δικαστηρίων που υπάρχει και να επιχειρήσουμε από τώρα να επινοηθεί νέα νομολογία. Υποθέτω ότι καταλαβαίνουμε τι σημαίνει νομολογία. Η νομολογία δεν είναι κάτι το οποίο γεννιέται από τη μια μέρα στην άλλη και είναι απαραίτητη, προκειμένου να εφαρμοστεί ένας νόμος. Και δεν υπάρχει κανένας βάσιμος λόγος να γίνει νέος νόμος, αφού οι ίδιες πρόνοιες μπορούν να ενσωματωθούν στον ήδη υφιστάμενο που εξυπηρέτησε τον τόπο για εκατό χρόνια -δεν ξέρω πόσα χρόνια υπάρχει-, αν πάμε πιο παλιά στη νομολογία την αγγλική, για τετρακόσια τόσα χρόνια, απλώς και μόνο για να δείξουμε πιο νεωτεριστές. Εγώ δεν έχω ακούσει επιχείρημα γιατί να μην ενταχθούν αυτές οι πρόνοιες στον υφιστάμενο και πρέπει να γίνει νέος. Δεν άκουσα κανένα επιχείρημα, πλην του ότι φαίνεται πιο όμορφος, άμα είναι νέος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλω να θέσω ένα ερώτημα που μπορεί να απασχολεί όλους τους Βουλευτές που δεν έχουν ασχοληθεί με το θέμα. Δηλαδή όλα αυτά τα ηλεκτρονικά μέσα θα θεωρούνται αποδεικτικά στοιχεία; Και στις άλλες χώρες αυτό το πράγμα έχει ήδη υιοθετηθεί;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Προϊόντα που παράγει ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής. Όπως είναι η μαρτυρία μας σήμερα, εκείνος που παράγει ένα είδος μαρτυρίας πρέπει να έρθει να μαρτυρήσει. Ε! ο ηλεκτρονικός υπολογιστής δε μαρτυρά. Οι χειριστές του μπορεί να είναι ένας, δύο, τρεις, τέσσερις, πέντε, όμως τα στοιχεία που μπαίνουν μέσα στον υπολογιστή, για να βγει το έντυπο, να είναι αποδεκτά ως μαρτυρία, ότι αυτό είναι το πόρισμα του ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Και πάλι απλώς για κατανόηση. Δηλαδή, αν κάποιος πάρει μια κασέτα της φωνής μου ...

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

'Οχι κασέτα· το προϊόν του υπολογιστή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Παπαδόπουλος έθεσε ένα ερώτημα το οποίο θα απαντήσω. Δεν ήθελα να το αναφέρω στην πρωτολογία μου. Ναι, έχει σημασία το αν θα ενταχθεί στον περί Αποδείξεως Νόμο ή αν θα γίνει μια νέα νομοθεσία. Και σίγουρα η θέση την οποία υποστηρίζομε είναι ότι πρέπει να γίνει μια νέα νομοθεσία. Η νομολογία, εφόσον πρόκειται περί των ίδιων νομικών κειμένων, ισχύει και θα εξακολουθεί να ισχύει είτε ενσωματωθεί στον περί Αποδείξεως Νόμο είτε είναι αυτοτελής νομοθεσία. Εμείς το κάναμε -και στο σημείο αυτό ο κ. Χατζηγιάννης και ο κ. Πουργουρίδης είχαν ισχυρή άποψη, όπως είχαμε και εμείς ισχυρή άποψη- διότι δυστυχώς στον περί Αποδείξεως Νόμο που ισχύει σήμερα, στο Κεφάλαιο 9, υπάρχει το άρθρο 3, όπως υπάρχουν και σε άλλα νομοθετήματα παρόμοια άρθρα, που καθιστά την κυπριακή πολιτεία, τη Νομοθετική Εξουσία της κυπριακής πολιτείας σ' ένα βαθμό εξαρτημένη από τη Νομοθετική Εξουσία του Ηνωμένου Βασιλείου. Επήλθε ο χρόνος, είχαμε σκεφτεί -και πράγματι ο χρόνος είναι εύθετος- η Κυπριακή Δημοκρατία να νομοθετεί η ίδια με αυτοτελή νομοθετήματα. Λέει το άρθρο 3:

"Πλην καθ' ον μέτρον άλλως προβλέπεται εν τω παρόντι Νόμω ή έχει προβλεφθή ή θα προβλεφθή εν οιωδήποτε ετέρω εκάστοτε εν ισχύι νόμω, παν Δικαστήριον, εν τη ενασκήσει της δικαιοδοσίας αυτού εν οιαδήποτε πολιτική ή ποινική διαδικασία, εφαρμόζει, καθ' όσον αι περιστάσεις επιτρέπουσι, το δίκαιον και τους κανόνας αποδείξεως ως ίσχυον εν Αγγλία την 5ην Νοεμβρίου 1914".

Θεωρούμε ότι δεν είναι νοητό και ότι πλήττει την κυριαρχία μιας χώρας το να δανείζεται νομοθεσίες και να υιοθετεί ως νομοθεσία οτιδήποτε ίσχυε ή ισχύει σε μια χώρα πριν από το 1914 ή αργότερα. Ο δε νόμος αυτός είναι ένας αποικιακός νόμος της 8ης Αυγούστου του 1946 που θελήσαμε -με το να μην εντάξουμε ως τροποποίηση του περί Αποδείξεως Νόμου το παρόν νομοθέτημα- να διασώσομε, για λόγους αρχής. Θεωρήσαμε ότι λόγοι αρχής επέβαλλαν την αυτοτέλεια του Νόμου αυτού. Αλλά η ουσία, όπως είπα, παραμένει μία και, για να διασκεδάσω τις ανησυχίες σας, είναι ότι αυτό το νομοθέτημα εισάγει τα προϊόντα των ηλεκτρονικών υπολογιστών στα δικαστήρια, εφόσον τα πρωτότυπα έγγραφα, τα οποία ο καθένας δικαιούται να κατέχει ή να φυλάττει, έχουν χαθεί και προσφεύγουμε στην ανάγκη να εκδώσουμε ένα αντίγραφο. Δηλαδή ο επιμελής και συνετός συναλλασσόμενος που διατηρεί αποδείξεις και διατηρεί τα χαρτιά του εντάξει δεν έχει να κινδυνέψει από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές καθ' οιονδήποτε τρόπο και θα προσφεύγει, όπως μέχρι τώρα προσέφευγε, για να ζητήσει ένα αντίγραφο στην πηγή της εκδόσεως της αποδείξεως. 'Ομως, το αντίγραφο τούτο τώρα θα βγαίνει από τη μηχανή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Αυτός ήταν ο λόγος και γι' αυτό το λόγο, κύριε Πρόεδρε, θελήσαμε με το Δημοκρατικό Συναγερμό ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Με συγχωρείτε, εφόσον ζητά ο κ. Παπαδόπουλος το λόγο, προηγείται.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Είναι η τελευταία φορά που μιλώ, άρα δε θα ταλαιπωρήσω πολύ τη Βουλή. Οι λόγοι ελέχθησαν. Για όσους είναι ενήμεροι των νομικών διαδικασιών πρέπει να είναι σαφή τα θέματα. Όμως, δεν μπορώ να αφήσω αναπάντητα τα επιχειρήματα που προτάσσονται για δήθεν, λίγο-πολύ, λόγους εθνικής αξιοπρέπειας, την οποία με κανέναν τρόπο δεν υποτιμώ και ελπίζω ο συνάδελφος να μην εννοεί ότι οι υπόλοιποί μας τη θέτουμε σε υποδεέστερη μοίρα.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν το αμφισβητώ, αλλά όχι "δήθεν". Δεν είναι "δήθεν για λόγους εθνικής αξιοπρέπειας" που κάνουμε αυτή την εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Το "δήθεν" να αποσυρθεί.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Όχι, δεν αποσύρεται. Είναι εκεί και ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ε! δεν είναι "δήθεν".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Πρώτο, θα είχε συνέπεια αυτό το θέμα, αν το μέγα, που είναι το όλο σώμα της νομοθεσίας, δηλαδή ο περί Αποδείξεως Νόμος, κατηργείτο.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Θα τον καταργήσομε και εκείνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας παρακαλώ μη διακόπτετε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Εάν χρειάστηκαν μερικοί εκατό χρόνια ή τετρακόσια χρόνια να κάμουν Νόμο περί Αποδείξεως και αν θα τον καταργήσουμε, είναι άλλο πρόβλημα. Εφόσον το όλο παραμένει, ε! είναι τουλάχιστον όχι και πολύ πειστικό το επιχείρημα ότι στο μέρος που αφορά μόνο τα θέματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών πρέπει να γίνει ξεχωριστή νομοθεσία. Όσον αφορά την παρατήρηση ότι εισάγεται με το άρθρο 3 του Κεφαλαίου 9 η νομοθεσία της Αγγλίας, να μου επιτρέψετε να υπενθυμίσω ότι

με το ίδιο το Σύνταγμα της Δημοκρατίας το κοινοδίκαιο της Αγγλίας, όπως ίσχυε το 1960 και όπως έκτοτε και μέχρι σήμερα ερμηνεύεται από τα εγγλέζικα δικαστήρια, είναι μέρος της νομοθεσίας μας. Είναι συνταγματική πρόνοια.

Αυτά μόνο και μόνο για λόγους τάξης, όσον αφορά τη βασική μου θέση ότι θα είναι σφάλμα αυτή η νομολογία που υπάρχει να καταργηθεί. Και καταργείται, διότι ο νέος νόμος είναι στην ελληνική, όπως έπρεπε, και δεν είναι ταυτισμένος, όσον αφορά τους όρους, με την κύρια νομοθεσία περί αποδείξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αγαπίου είχε ζητήσει το λόγο.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν εξαντλήθηκε το θέμα τώρα που ήρθα να μιλήσω εγώ, να κάτσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εσείς θα μου πείτε αν εξαντλήθηκε.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Νομίζω μίλησαν από δύο φορές οι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, όχι, ο κ. Παπαδόπουλος δικαιούται. Είναι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Γ. ΑΓΑΠΙΟΥ:

Απλώς ήθελα να πω ότι το νομοθέτημα αυτό αφορά τροποποίηση υφιστάμενης νομοθεσίας. Και θα ήταν λάθος, κάθε φορά που τροποποιούμε μια υπάρχουσα νομοθεσία, να κάνουμε καινούριο νόμο. Δεν είμαι εναντίον του να τροποποιηθεί -να αλλάξει μάλλον- όλη η νομοθεσία περί μαρτυρίας. Αλλά είναι ουτοπία να πιστεύουμε ότι μια νομοθεσία η οποία χρονολογείται από, ξέρω 'γω, πόσες εκατοντάδες χρόνια πίσω μπορεί να αλλάξει σε μια μέρα. Μακάρι να έρθει η μέρα που να μπορούμε να αλλάξουμε όλη τη νομοθεσία περί μαρτυρίας. Αυτό το κεφάλαιο ειδικά αφορά μαρτυρία η οποία δεν επετρέπετο να παρουσιαστεί προηγουμένως. Τώρα επιτρέπεται να παρουσιαστεί υπό ορισμένους όρους. Δεν είναι τελεσίδικη μαρτυρία· μπορεί να αντικρουστεί. Γι' αυτό δε νομίζω ότι χρειάζεται όλος αυτός ο θόρυβος. Η ουσία είναι ότι τροποποιείται ένας νόμος και καλά αποφάσισε η πλειοψηφία της Επιτροπής Νομικών αυτό το πράγμα να αποτελέσει τροπολογία παρά καινούριο νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος.

Θα διαφοροποιήσω κάπως το θέμα, αφού προσθέσω κάτι στο θέμα που συζητείται. Η πολυδιάσπαση νομοσχεδίων είναι θέμα που έχει απασχολήσει επανειλημμένα αυτή τη Βουλή. Και το θέμα κωδικοποιήσεως της νομοθεσίας είναι επίσης άλλο θέμα το οποίο έχει απασχολήσει αυτή τη Βουλή. 'Εχει απασχολήσει επίσης

τόσο τον Επίτροπο Νομοθεσίας όσο και τον Επίτροπο Διοικήσεως. Και είναι ανεπιθύμητο να υπάρχει αυτή η πολυδιάσπαση. Και στην παρούσα περίπτωση θα είχαμε ένα μέρος του δικαίου αποδείξεως να είναι διασπασμένο από τον κορμό του δικαίου αποδείξεως. Αυτό όσον αφορά το ζήτημα το οποίο έχει συζητηθεί.

Το επόμενο θέμα το οποίο θέλω να αναφέρω είναι κάτι το οποίο είχα θέσει και στην Επιτροπή, όταν συνεζητείτο το θέμα, αποτέλεσε αντικείμενο μεγάλης συζήτησης, αναζητήθηκαν οι εμπειρίες άλλων κρατών για το τι έχουν πράξει και δυστυχώς δε δόθηκε απάντηση. Όμως, παρά τη μη ύπαρξη απάντησης στο θέμα εκείνο, έχουμε προχωρήσει συνειδητά στην ψήφιση, για να εκσυγχρονίσουμε και να εισαγάγουμε κάποια νέα στοιχεία απόδειξης. Όμως, εάν εκείνος ο οποίος θα τροφοδοτήσει το κομπιούτερ μαζί με τον υπεύθυνο που θα τον ελέγξει συμφωνήσουν ότι σε κάποια χρόνια θα έρθουν, με το σύστημα που επικρατεί σήμερα, της αναστολής της παραγραφής, να δημιουργήσουν πλαστές αξιώσεις, θα μπορούν να το κάμουν. Γι' αυτό παίρνω το λόγο σήμερα και απευθύνω μία έκκληση σε όλους τους πολίτες μετά την ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου να μην πετούν ποτέ αποδείξεις.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Εξαντλήθηκε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Προσθήκη νέων άρθρων. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέων άρθρων. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1, 2, 3 και 4 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το επόμενο είναι "Ο περί των Προϋποθέσεων Διαφήμισης ή Αναγγελίας Πώλησης Εμπορευμάτων σε Τιμές Εκπτώσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΘΕΣΕΩΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ 'Η ΑΝΑΓΓΕΛΙΑΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΕΚΠΤΩΣΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, της ΠΟΒΕΚ, του ΚΕΒΕ και της 'Ενωσης Επιχειρήσεων Λιανικού Εμπορίου (ΕΝΕΛΕΚ).

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η παράταση για ακόμη ένα χρόνο, και ειδικότερα μέχρι τις 22 Ιουλίου 1995, της νομοθεσίας που διέπει τα ξεπουλήματα.

'Οπως είναι γνωστό, η υπό τροποποίηση νομοθεσία καθορίζει δύο υποχρεωτικές περιόδους πώλησης ορισμένων εμπορευμάτων σε τιμές εκπτώσεων για τα καταστήματα, το Φεβρουάριο και τον Αύγουστο/Σεπτέμβρη. Τα προϊόντα που μπορούν να διατίθενται σε τιμές εκπτώσεων είναι: μαλλιά πλεξίματος, ρουχισμός και γενικά είδη από υφαντικές ύλες, είδη υπόδησης, οικιακός εξοπλισμός και έπιπλα.

Σύμφωνα με τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, με τη λήξη της προτεινόμενης παράτασης ισχύος του νόμου για τις εκπτώσεις, υπάρχει πρόθεση για θεσμική καθιέρωση των ξεπουλημάτων, χωρίς να απαιτείται πια η οποιαδήποτε νομοθετική ρύθμιση του θέματος.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας, αφού άκουσε και συνεκτίμησε όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφιση του υπό αναφορά νομοσχεδίου σε νόμο.

Με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή δηλώνει ότι πρόθεσή της είναι να ασχοληθεί με το θέμα των εκπτώσεων σε όλες του τις διαστάσεις στην παρουσία όλων των ενδιαφερομένων μετά τις θερινές διακοπές της Βουλής και αφού θα έχει ενώπιόν της όλα τα στοιχεία που ισχύουν στον τομέα αυτό στο χώρο της Ευρώπης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 12 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί των Προϋποθέσεων Διαφήμισης ή Αναγγελίας Πώλησης Εμπορευμάτων σε Τιμές Εκπτώσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο είναι "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας Νόμος του 1994". Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Ανδρέας Μούσκος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Γραφείου του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας και του ΚΟΤ.

Με το υπό αναφορά νομοσχέδιο σκοπείται η μετονομασία του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας σε "Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού".

Η μετονομασία που προτείνεται στην ουσία αποδίδει πληρέστερα τις αρμοδιότητες του εν λόγω Υπουργείου, το οποίο είναι και θεωρείται το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο στα θέματα τουρισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό εξέταση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, για λόγους συνέπειας προς τη θέση που πήρα για τη μετονομασία του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Διαστήματος(!) έχω ένσταση και θα ψηφίσω εναντίον. Πιστεύω ότι αυτή η μόδα που άρχισε να εισάγεται, δηλαδή όλα τα Υπουργεία να παίρνουν κάτι τίτλους δύο γραμμές, μόνο και μόνο για να μεγαλοποιηθεί το όνομα και το κύρος και η δήθεν εμφάνιση των Υπουργείων, είναι λανθασμένη, είναι χαρακτηριστικό υπανάπτυκτων χωρών και καλά θα κάνει η κυβέρνηση να μην προχωρήσει, διότι, όπως ακούω, επίκειται η αλλαγή των ονομάτων άλλων τριών Υπουργείων. Γι' αυτό εγώ θα ψηφίσω εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Ορίστε, ο κ. Μαυροκορδάτος.

ΧΡ. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κυβέρνηση αναφέρει ότι η μετονομασία του Υπουργείου είναι απαραίτητη για λόγους καθαρά τεχνικούς, να μπορεί δηλαδή ο Υπουργός Εμπορίου να μετονομασθεί και σε Υπουργό Τουρισμού, για να δώσουμε τη σημασία που πρέπει να δώσουμε στον τουρισμό. Εν πάση περιπτώσει είναι καθαρά τυπικό θέμα και δεν αλλάζει τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εγώ ζητώ να αναβληθεί και να το ξαναδεί η Επιτροπή. Λυπούμαι, για τον τουρισμό υπάρχει ημικρατικός οργανισμός, ο οποίος λέγεται Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού, και η αρμοδιότητα του Υπουργού είναι εποπτική και όχι ουσιαστική αρμοδιότητα. Επομένως, δε βλέπω γιατί πρέπει να αλλάξω τον τίτλο, για να προσθέσω ότι θα είναι και Υπουργός Τουρισμού. Θέλω να δείτε και αυτή την άποψη και μετά, αν δε συμφωνήσετε, να το συζητήσουμε στην ολομέλεια. Ζητώ αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα συμφωνήσουμε με την πρόταση του κ. Μαρκίδη για αναβολή. Εγείρει ένα θέμα. Από τη μια παρουσιάστηκε σαν τυπικό το θέμα, μέσα όμως από τη συζήτηση βγαίνει ότι δεν είναι απλά τυπικό και νομίζω ότι δε θα χάσει η Βενετιά βελόνι αν περιμένει η μετονομασία του Υπουργείου για κάποιο χρονικό διάστημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, μίλησε με τέτοιο σθένος και με τέτοια αγωνία ο κ. Μαρκίδης που ουδείς θα του ηρνείτο να υποστηρίξει την αίτησή του για να αναβληθεί αυτή η υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το θέμα αναβάλλεται.

Αντιλαμβάνομαι ότι για τον περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικό) (Αρ. 2) Νόμο του 1993, επειδή δεν κυκλοφόρησε έγκαιρα η Έκθεση, υπήρξε ένσταση στο να συζητηθεί.

Το επόμενο είναι "Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993". Πρόταση νόμου. Η Έκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ, ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Αντώνης Καράς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Μάρκο Κυπριανού εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος, σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 19 Απριλίου και 28 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της βασικής νομοθεσίας για την ακίνητη ιδιοκτησία, ώστε να επιτρέπεται, ύστερα από άδεια του Υπουργικού Συμβουλίου, η μίσθωση ή η άδεια χρήσης ακίνητης ιδιοκτησίας της Δημοκρατίας για κατασκηνωτικούς σκοπούς.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται την ψήφισή της σε νόμο, αφού προηγουμένως τροποποιηθεί, ώστε η μίσθωση ή η άδεια χρήσης ακίνητης ιδιοκτησίας να παραχωρείται στις οργανώσεις νεολαίας των κοινοβουλευτικών κομμάτων και αφού διαφοροποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές σε θέμα αρχής;

Ο κ. Πρέντζας. Ορίστε.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Είχα εισηγηθεί μια τροποποίηση στο ουσιαστικό άρθρο αυτού του σχεδίου νόμου, στο άρθρο 2, ώστε, εκτός από τις οργανώσεις νεολαίας των κοινοβουλευτικών κομμάτων, το Υπουργικό Συμβούλιο να έχει εξουσία, αν το κρίνει ορθό και αναγκαίο, να εκχωρεί με τους ίδιους όρους κρατική γη και στις εγγεγραμμένες,

σύμφωνα με τον περί Συντεχνιών Νόμο, ομοσπονδίες συντεχνιών. Και ο λόγος είναι διότι έρχεται το κράτος και παρέχει από το Κεντρικό Ταμείο Αδειών σημαντική επιχορήγηση για να δημιουργηθούν εργατικά αναπαυτήρια, αλλά γη δεν υπάρχει ή στοιχίζει μεγάλο μέρος της κρατικής εισφοράς, ενώ με την εξουσία που προτείνεται να δοθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο θα μπορεί να γίνεται καλύτερη αξιοποίηση των χρημάτων και του Κεντρικού Ταμείου Αδειών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Κατσουρίδης.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν οι ομοσπονδίες είναι εκείνες που όλοι κατανοούμε, εμείς δε θα έχουμε ένσταση. Αλλά, αν μένει ανοικτό και όλες οι συνδικαλιστικές οργανώσεις θα έχουν αυτό το δικαίωμα, τότε θα είμαστε άδικοι προς τις νεολαιίστικες οργανώσεις που δε δεχτήκαμε το αίτημα να είναι όλες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι σαφές. Σήμερα είναι εγγεγραμμένες στον 'Εφορο Συντεχνιών πέντε ουσιαστικά συνομοσπονδίες. Τέσσερις ελληνοκυπριακές, η ΠΕΟ, η ΣΕΚ, η ΔΕΟΚ και η ΠΟΑΣ, και η ΤΟΥΡΞΕΝ από την πλευρά των Τουρκοκυπρίων. Αυτές είναι αυτή τη στιγμή οι εγγεγραμμένες ομοσπονδίες.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Συμφωνούμε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση να εγκριθεί η τροπολογία;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Με συγχωρείτε, να επαναληφθεί η τροπολογία.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Κύριε Μαρκίδη, δόθηκε και γραπτώς.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μπορεί να είναι γραμμένη, λυπούμαι, διαβάστε την.

Ρ. ΠΡΕΝΤΖΑΣ:

Να την επαναλάβω. Στο άρθρο 2 του υπό ψήφιση σχεδίου νόμου προτείνεται να παρεμβληθούν μεταξύ των λέξεων "κομμάτων" και "άδεια" (στην έβδομη γραμμή) οι ακόλουθες λέξεις: "και στις εγγεγραμμένες σύμφωνα με τον περί Συντεχνιών Νόμο ομοσπονδίες συντεχνιών".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Υπάρχει ένσταση για την τροπολογία;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η τροπολογία εγκρίνεται. Και προχωρούμε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ειδική διάταξη. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) Νόμος του 1994". Πρόταση νόμου. Η 'Εκθεση δεν είναι ομόφωνη, γι' αυτό παρακαλώ να διαβαστεί.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΩΝ (ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης, Πρόεδρος
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Ανδρέα Χρίστου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, σε τρεις συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 17, 24 και 31 Μαΐου 1994. Στα πλαίσια της μελέτης του όλου θέματος κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η ενίσχυση της εξουσίας των συμβουλίων βελτιώσεως και η παραχώρηση σ' αυτά του δικαιώματος να συνεδριάζουν και να επιλαμβάνονται υποθέσεων υπό την προεδρία του κοινοτάρχη χωρίς την παρουσία του επάρχου.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, η προτεινόμενη τροποποίηση του περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) Νόμου αποτελεί ένα ακόμα βήμα προς την αναβάθμιση του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης και την ανεξαρτητοποίηση των αιρετών τοπικών αρχών. Παράλληλα, τόνισε ο εισηγητής, με την παραχώρηση στους κοινοτάρχες του δικαιώματος να προεδρεύουν των συμβουλίων στην απουσία του επάρχου θεσμοθετείται η μέχρι τώρα ακολουθούμενη πρακτική.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών δήλωσαν ενώπιον της Επιτροπής ότι η προτεινόμενη τροποποίηση θα επιφέρει προβλήματα λειτουργικότητας στον επιτυχημένο θεσμό των συμβουλίων βελτιώσεως και παράλληλα θα εγκαθιδρύσει διαρχία. Οι ίδιοι εκπρόσωποι επισήμαναν επίσης τον κίνδυνο να μην υλοποιούνται ορισμένες από τις αποφάσεις των συμβουλίων λόγω αντικειμενικών δυσκολιών στις τεχνικές υπηρεσίες της Επαρχιακής Διοίκησης.

Οι εκπρόσωποι της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ενώσεων Κοινοτήτων δήλωσαν ότι τάσσονται υπέρ της ψήφισης της υπό συζήτηση πρότασης νόμου.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ υποστηρίζει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, γιατί έτσι τίθενται τα θεμέλια της πλήρους αυτονόμησης των αιρετών τοπικών αρχών και προάγεται παράλληλα η υπευθυνότητα των εκλεγμένων αρχόντων έναντι των ψηφοφόρων τους. Επιπρόσθετα, με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται οι καθυστερήσεις και οι κωλυσιεργίες στα διάφορα κοινοτικά έργα και οι τοπικές αρχές αποφασίζουν για την κοινότητά τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, εισηγείται κατά πλειοψηφία την απόρριψη της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, επισημαίνοντας ότι:

(α) τα συμβούλια βελτιώσεως αποτελούν ενδιάμεσο αναγκαίο σταθμό προς την πλήρη αυτονόμηση των χωριτικών επιτροπών·

(β) η ομαλή λειτουργία ορισμένων υπηρεσιών των συμβουλίων εξαρτάται πλήρως από τις κυβερνητικές υπηρεσίες που βρίσκονται υπό την εποπτεία του επάρχου· και

(γ) ο θεσμός των συμβουλίων βελτιώσεως απέδειξε ότι λειτουργεί αποτελεσματικά και σε πνεύμα κατανόησης και συνεργασίας με την επαρχιακή διοίκηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Ο κ. Κοντίδης.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα απλώς να τονίσω σχετικά με αυτή την πρόταση νόμου ότι εμείς θέλαμε απλώς να υποβοηθήσουμε στην ανέλιξη των τοπικών αρχών, σύμφωνα με την πρόθεση και την επιθυμία, πιστεύω, της πλειοψηφίας της Βουλής.

Για να μπορέσει ένα συμβούλιο βελτιώσεως να συνεδριάσει, όπως αναφέρεται στην 'Εκθεση, πρέπει απαραίτητα να προεδρεύεται από τον έπαρχο. Αυτό πρακτικά είναι αδύνατο και στην πολύ μεγάλη πλειοψηφία τους οι συνεδριάσεις των συμβουλίων βελτιώσεως γίνονται χωρίς την παρουσία του επάρχου. Μας ειπώθηκε στην Επιτροπή ότι από τις πενήντα τέσσερις ίσως συνεδριάσεις το χρόνο που κάμνουν τα συμβούλια βελτιώσεως μόνο σε μία ή δύο παρουσιάζεται ο έπαρχος ή ο εκπρόσωπός του. Οι άλλες όλες συνεδριάσεις, κάπου πενήντα - πενήντα δύο, γίνονται χωρίς την παρουσία του επάρχου και κανονικά σύμφωνα με το νόμο αυτές οι συνεδριάσεις είναι ουσιαστικά παράνομες. Και εκεί παίρνονται αποφάσεις, οι οποίες βεβαίως εκ των υστέρων εγκρίνονται από τον έπαρχο, αν εγκρίνονται, ή απορρίπτονται ή προωθούνται ή δεν προωθούνται. Δεν έχουν εκτελεστική εξουσία, διότι είναι ουσιαστικά παράνομες. Γι' αυτό εμείς θα θέλαμε να δώσουμε την ευκαιρία στις τοπικές αρχές να μπορούν να συνεδριάζουν χωρίς την

παρουσία του επάρχου, εφόσον έτσι κι αλλιώς συνεδριάζουν, και οι αποφάσεις που παίρνουν να μπορούν να υλοποιούνται, για να προχωρεί η δουλειά των συμβουλίων βελτιώσεως και να μην παρουσιάζεται αυτή η υπερκαθυστέρηση η οποία παρουσιάζεται πολλές φορές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Θεοδώρου και μετά ο κ. Πιττοκοπίτης.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, τα συμβούλια βελτίωσης είναι μονάδες τοπικής διοίκησης που κατατάσσονται μεταξύ των χωριών και των δήμων. Η εξουσία στην πραγματικότητα σ' αυτές τις μονάδες ανήκει ουσιαστικά και όχι τυπικά στην κεντρική εξουσία, στην κυβέρνηση και στον εκπρόσωπό της, τον έπαρχο. Είναι τέτοιες οι εξουσίες που αποδίδονται στον έπαρχο, που, ειρήσθω εν παρόδω, είναι και ο πρόεδρος των συμβουλίων βελτιώσεως, ώστε οποιεσδήποτε αποφάσεις του συμβουλίου, ακόμα και ομόφωνες, δεν είναι δυνατό να υλοποιηθούν, εκτός εάν ο έπαρχος αποφασίσει και όταν αποφασίσει. Αυτή η κατάσταση έχει οδηγήσει πολλά συμβούλια βελτίωσης σε μια αντιπαράθεση και σύγκρουση με την κεντρική εξουσία. Υπάρχουν συμβούλια με σημαντικές οικονομικές δυνατότητες, περιοχές συμβουλίων που αναπτύσσονται με ταχύτατους ρυθμούς. Και θέλουν αυτοί οι άνθρωποι τους ρυθμούς ανάπτυξης να τους ελέγχουν οι ίδιοι και όχι η κυβέρνηση η οποία μπορεί να τους επιβραδύνει, και συνήθως τους επιβραδύνει, ιεραρχώντας πολύ γενικότερες καταστάσεις παρά τις τοπικές.

Η πρόταση νόμου που υποβλήθηκε από το συνάδελφο Ανδρέα Χρίστου είναι μια πρόταση η οποία στο βάθος της αποσκοπεί στο να δώσει περισσότερη εξουσία στα αιρετά μέλη των συμβουλίων βελτιώσεως. Σημειώνω ότι κατά την άποψή μας, όπως η πρόταση αυτή έχει διατυπωθεί, εμπεριέχει αδυναμία. Και η αδυναμία είναι η δημιουργία διαρχίας. Και αυτό το τόνισα και στην Επιτροπή, δε βλέπω όμως να περιλαμβάνεται στην 'Εκθεση. 'Ομως, παρόλη αυτή την αδυναμία, επειδή η τάση είναι και πρέπει να είναι η απόδοση εξουσιών προς την περιφέρεια, εμείς υποστηρίξαμε αυτή την πρόταση νόμου και την υποστηρίζουμε, με στόχο την αυτονόμηση σταδιακά των συμβουλίων -και όταν λέω σταδιακά, εννοώ όχι όλων μαζί, αλλά πρώτα των συμβουλίων που έχουν και την οικονομική δυνατότητα και αργότερα των άλλων συμβουλίων, έτσι ώστε να φτάσουμε, όταν μιλούμε για τοπική αυτοδιοίκηση, να το εννοούμε. Να μην την ονομάζουμε απλώς τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά να είναι στην πραγματικότητα τοπική αυτοδιοίκηση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα παρακαλέσω τον κ. 'Αριστο να με αντικαταστήσει, γιατί θέλω να πω μια λέξη στη Βουλή. Επειδή θεωρώ αυτό το θέμα κάπως ειδικό, να μου επιτραπεί.

(Ο Βουλευτής κ. 'Αριστος Χρυσοστόμου αντικαθιστά τον Προεδρεύοντα της Βουλής κ. Λυσσαρίδη στην έδρα.)

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Ειδικά γι' αυτό το θέμα ειλικρινά αισθάνομαι πολύ έντονα. Να μου επιτραπεί να πω ότι όχι μόνο είναι προσβλητικό σε κάθε μορφή αιρετής αρχής, αλλά είναι και κατάλοιπο αποικιοκρατίας. Ο έπαρχος είναι δημόσιος υπάλληλος. Φαίνεται

ότι υπάρχει παρεξήγηση μεταξύ επάρχου και νομάρχου, που υπάρχει σε πολλές χώρες, όπου ο νομάρχης είναι πολιτικό πρόσωπο, σε πολλές περιπτώσεις σχεδόν στο επίπεδο Υπουργού, για να μπορεί πράγματι να προωθεί την κυβερνητική πολιτική, όπως είναι και ορθό να προωθείται μέσω ενός πολιτικού προσώπου που λέγεται νομάρχης. Το να δεχόμεθα εμείς ότι ένας δημόσιος υπάλληλος θα προΐσταται αιρετών συμβουλίων και μάλιστα κατά τρόπο τόσο αποφασιστικό, ώστε να μπορεί να αναιρεί τις αποφάσεις των αιρετών συμβουλίων, ειλικρινά, κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι αποτελεί παραβίαση και δημοκρατικών θεσμών, αλλά και κάποιας αξιοπρέπειας των αιρετών σωμάτων.

Γι' αυτό η έκκλησή μου προς τη Βουλή είναι όχι μονάχα να ψηφιστεί αυτή η πρόταση νόμου, αλλά αυτή η Βουλή να τροποποιήσει ακόμα την πρόταση νόμου, ώστε ο έπαρχος να παρακάθεται απλώς ως παρατηρητής εκεί πέρα, για να ξέρει ποιες είναι οι προθέσεις των συμβουλίων, να τις μεταφέρει στην κυβέρνηση, διότι υπάρχουν πολλά πράγματα τα οποία τα συμβούλια δεν μπορούν να κάμουν χωρίς την κυβερνητική συνδρομή, και η κεντρική κυβέρνηση να παίρνει απόφαση αν θέλει ή όχι να συνδράμει στο άλφα ή βήτα έργο των αιρετών συμβουλίων. Αλλά, ειλικρινά πιστεύω ότι θα είναι σφάλμα αν αυτή η Βουλή δεχτεί τη συνέχιση αυτής της κατάστασης, να είναι πρόεδρος των συμβουλίων δημόσιος υπάλληλος και μάλιστα κατά τέτοιο καταθλιπτικά απαγορευτικό τρόπο.

Με συγχωρείτε, αλλά, επειδή θεώρησα το θέμα θέμα δημοκρατικών θεσμών, παραβίασα τη συνήθεια να μη μιλάει ποτέ ο Προεδρεύων -είμαι Προεδρεύων· δεν είμαι Πρόεδρος στο κάτω κάτω- για να πω την άποψή μου στη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ)

Ο κ. Πιττοκοπίτης και μετά ο κ. Ομήρου.

(Ο Προεδρεύων της Βουλής κ. Β. Λυσσαρίδης επιστρέφει στην έδρα.)

Ν. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Από τη θέση μου, κύριε Πρόεδρε.

Δεν αμφισβητούμε τα δημοκρατικά αισθήματα που έχουν εκφραστεί όσον αφορά την ψήφιση αυτού του σχεδίου νόμου από τους προηγούμενους ομιλητές. Θέλω όμως να τονίσω τούτο, ότι μετά την τροποποίηση του νόμου περί Δήμων, που δίδει το δικαίωμα και σε συμβούλια με κάτω από πέντε χιλιάδες κατοίκους μέσω δημοψηφίσματος να ανακηρύσσονται σε δήμους, έχει βελτιωθεί αρκετά η κατάσταση. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι ότι υπάρχουν ήδη ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου τουλάχιστον τέσσερις περιπτώσεις διάλυσης συμβουλίων στην επαρχία Πάφου. Και είναι επίσης γνωστό ότι τα υπάρχοντα σήμερα συμβούλια βελτίωσης ούτε την υποδομή έχουν ούτε τη δυνατότητα γνώσης έχουν αυτή τη στιγμή. Έτσι, πιθανόν διάφορες αποφάσεις οι οποίες θα ληφθούν να φαίνεται θεωρητικά ότι είναι προς το καλό εκείνου του συμβουλίου που τις πήρε, ενώ στην πράξη το αποτέλεσμα να είναι ακριβώς το αντίθετο.

Θέλω να διαφωνήσω με τους προηγούμενους συναδέλφους στο ότι, και αν ακόμα ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση εκ μέρους του συμβουλίου, επειδή προεδρεύει ο έπαρχος, δεν υλοποιείται αυτό το πράγμα. Δεν είναι σε καμιά περίπτωση έτσι το θέμα. Απλώς, όπως ακριβώς και στον Κανονισμό της Βουλής, σε περίπτωση ισοψηφίας ο πρόεδρος του συμβουλίου, που μπορεί να είναι ο έπαρχος ή ο εκπρόσωπός

του, και υπήρξαν προηγούμενα σ' αυτό το πράγμα, μπορεί να χρησιμοποιήσει τη διπλή ψήφο. Έτσι, λόγω της πρόσφατης βελτίωσης που έχει γίνει με την ανακήρυξη ακόμα πέντε συμβουλίων βελτιώσεως σε δήμους και της πιθανότητας στο μέλλον να ανακηρυχθούν και άλλα συμβούλια που έχουν τις οικονομικές δυνατότητες, εμείς δε θα ψηφίσουμε υπέρ της πρότασης για διαφοροποίηση του σχετικού νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ομήρου. Πρωτολογίες θα πάρω πρώτα και μετά οι δευτερολογίες.

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αυτή η συζήτηση σε σχέση με την πρόταση νόμου που έχει καταθέσει ο συνάδελφος κ. Χρίστου αναδεικνύει και πάλι μέσα σ' αυτό το Σώμα μια διαφορετική αντίληψη που υπάρχει γύρω από τα θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Θέλω να υπενθυμίσω ότι το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ το 1983, κατά την ψήφιση της νομοθεσίας για την εκλογή για πρώτη φορά από την εγκαθίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας αρχών τοπικής διοίκησης, κατέθεσε πρόταση νόμου από τότε για κατάργηση του αναχρονιστικού θεσμού να προεδρεύει ex officio ο έπαρχος των συμβουλίων βελτίωσης. Δυστυχώς απορρίφθηκε η πρότασή μας. Την επαναφέραμε σε τρία ή τέσσερα χρόνια και είχε και πάλι την ίδια τύχη.

Το ερώτημα το οποίο μπαίνει μπροστά σ' αυτό το Σώμα και μπροστά στην κυβέρνηση είναι απλό. Θέλουμε την τοπική αυτοδιοίκηση σ' αυτό τον τόπο ένα ξερό διοικητικό σύστημα διεκπεραίωσης κάποιων τοπικών υποθέσεων, οι οποίες μάλιστα θα ασκούνται κατά κρατική παραχώρηση, ή θέλουμε την τοπική αυτοδιοίκηση, τους φορείς, τα όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης ζωντανό κύτταρο αποκέντρωσης, λαϊκής κυριαρχίας και πραγματικά αυτοδύναμης διαχείρισης των τοπικών τους υποθέσεων; Αυτό είναι το βασικό ερώτημα στο οποίο καλείται και πάλι να απαντήσει το Σώμα.

Όπως είναι σήμερα τα πράγματα, ο έπαρχος είναι ο τοποτηρητής της κεντρικής διοίκησης στην τοπική αυτοδιοίκηση, στα συμβούλια βελτιώσεως για τα οποία συγκεκριμένα μιλούμε. Και η παραμονή αυτής της διάταξης αποπνέει μια αυταρχική αντίληψη, η οποία, θα συμφωνήσω, όζει και αποικιοκρατικής αντίληψης.

Θα πρέπει να προσέξει αυτή η Βουλή και το εξής: Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει το Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Συμβουλίου της Ευρώπης από το 1987, αν θυμούμαι καλά, ο οποίος προβλέπει ότι ακριβώς θα πρέπει να προχωρήσουν οι κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των χωρών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης σε εφαρμογή των αρχών της αποκέντρωσης, της διοικητικής αυτοτέλειας και της οικονομικής αυτοδυναμίας των φορέων και των οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης. Είμαι σίγουρος ότι αυτή η διάταξη, να προεδρεύει ex officio ο έπαρχος των συμβουλίων βελτιώσεως, συγκρούεται βάναυσα με το Χάρτη Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Και είναι και η άποψη της Ένωσης Δήμων, την οποία επίσημα είχε καταθέσει στο Σώμα, όταν για τελευταία φορά είχαμε προτείνει την απάλειψη αυτής της αναχρονιστικής διάταξης για την ex officio προεδρία του επάρχου στα συμβούλια βελτιώσεως.

Συνεπώς, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνοντας θέλω να πω το εξής: Να αποφασίσουμε: Θέλουμε τοπική αυτοδιοίκηση προέκταση της κεντρικής διοίκησης; Θέλουμε έναν ασφυκτικό έλεγχο των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης από μια αυταρχική κεντρική διοίκηση; Τότε μπορούμε να ψηφίσουμε υπέρ της διατήρησης του θεσμού

της ex officio προεδρίας του επάρχου στα συμβούλια βελτιώσεως. Αν όμως θέλουμε μια τοπική αυτοδιοίκηση, όπως είπα, πρωτογενές κύτταρο έκφρασης λαϊκής κυριαρχίας, αλλά και όργανο αποκέντρωσης, αυτοδιαχείρισης, διοικητικής αυτοτέλειας και οικονομικής αυτοδυναμίας, τότε ας κάμουμε το πρώτο βήμα, ας καταργήσουμε αυτό τον αναχρονιστικό θεσμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Καράς.

Α. ΚΑΡΑΣ:

Όπως είναι γνωστό, στην Κυπριακή Δημοκρατία έχουμε τρεις βαθμούς τοπικής αυτοδιοίκησης: Είναι η χωριτική αρχή, που ο ρόλος της είναι συμβουλευτικός και όπου την απόφαση έχει ο έπαρχος. Π.χ. άδειες οικοδομής εκδίδονται από τον έπαρχο. Ο ρόλος της χωριτικής αρχής είναι συμβουλευτικός. Ο ενδιάμεσος σταθμός τοπικής αυτοδιοίκησης, η μετεξέλιξη της πολιτικής αυτής, είναι το συμβούλιο βελτιώσεως. Εκεί έχουμε μικτό σύστημα, του οποίου ρόλος και αποστολή είναι να συμβάλει στο να μετεξελιχθεί η κοινότητα από χωριτική αρχή σε τοπική αυτοδιοίκηση με πλήρη δικαιώματα. Στο μεταβατικό στάδιο η απόφαση του συμβουλίου βελτιώσεως, χωρίς την ψήφο του επάρχου, είναι καθοριστική. Π.χ. αίτηση για άδεια οικοδομής, εγκριθείσα από τα επιτόπια μέλη του συμβουλίου βελτιώσεως, παρά τη διαφωνία του επάρχου, είναι έγκυρη και δευσμευτική για το κράτος. Επομένως, έχουμε μια εξελικτική πορεία.

Μας απασχόλησε πολύ σοβαρά το θέμα το οποίο έθιξε ο αξιότιμος Πρόεδρος της ΕΔΕΚ κ. Λυσσαρίδης, κατά πόσο δηλαδή η εμπλοκή του επάρχου είναι τέτοια που να καταργεί τη μετεξέλιξη αυτή. Αυτό το οποίο έχουμε είναι ότι, παρά το γεγονός ότι οι έπαρχοι προεδρεύουν κατά τη λήψη της συντριπτικής πλειοψηφίας των αποφάσεων, εντούτοις δε μετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση των αποφάσεων, αλλά παρεμβαίνουν εκεί όπου πρέπει, για να καθοδηγούν το σώμα στη λήψη των αποφάσεων. Και πώς γίνεται τούτο; Το συμβούλιο βελτιώσεως έχει ανάγκη υπηρεσιών βασικών, αλλά χρησιμοποιεί τις κυβερνητικές υπηρεσίες, π.χ. την υγειονομική υπηρεσία του κράτους, τις τεχνικές υπηρεσίες του κράτους για το διαχωρισμό οικοπέδων, τα δημόσια έργα για την κατασκευή δρόμων. Αν αφήναμε το μεσαίο στάδιο, αυτό που μετεξελίσσεται σε τοπική αυτοδιοίκηση, στα επιτόπια μέλη, τότε θα έπαιρναν αποφάσεις να εμπλέκουν τις κυβερνητικές υπηρεσίες εν αγνοία των αρμοδίων για τη διαχείριση των κυβερνητικών υπηρεσιών. Επομένως, η παρουσία του επάρχου την ώρα που συνεδριάζει το συλλογικό όργανο, του εκπροσώπου δηλαδή όλων των κυβερνητικών υπηρεσιών, για να πληροφορεί το σώμα τι δύναται το κράτος να πράξει και τι δε δύναται, αν μπορεί να παράσχει υγειονομική συνδρομή ή όχι, είναι πιστεύουμε αναγκαία. Και όπως σωστά τονίστηκε από προηγούμενο συνάδελφο, υπάρχει ο τρίτος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης και, επειδή τώρα έχουμε το κριτήριο των πέντε χιλιάδων κατοίκων, εκεί όπου η κοινότητα έχει πλέον τις αντικειμενικές συνθήκες να μετασχηματιστεί σε δήμο, κανένας δεν την εμποδίζει. Ως κλασικό παράδειγμα ενώπιον της Επιτροπής, για να μας πείσουν για την τροποποίηση αυτή, έφεραν το συμβούλιο βελτιώσεως Ορόκλινης. Αλλά το συμβούλιο Ορόκλινης είναι στα όρια και μπορεί τώρα, μπορούσε ακόμα και πέρσι, να γίνει δήμος, να αναλάβει πλήρως την τύχη του. Δεν μπορούμε όμως, επειδή η Ορόκλινη έχει αυτή τη δυνατότητα να μετεξελιχθεί σε δήμο με πλήρη δικαιώματα, να πούμε ότι αυτά τα δικαιώματα μπορεί να τα έχει το οποιοδήποτε συμβούλιο βελτιώσεως που τώρα εισέρχεται στο στάδιο της μετεξελίξεως σε δήμο.

Γι' αυτό, και επειδή εμπλέκονται οι κυβερνητικές υπηρεσίες οι οποίες είναι αναγκαίες για τη μετεξέλιξη του συμβουλίου βελτιώσεως σε δήμο, εμείς θα καταψηφίσουμε την πρόταση η οποία προέρχεται από το συνάδελφο Ανδρέα Χρίστου του ΑΚΕΛ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κάποιος που θέλει να πρωτολογήσει;

Ορίστε, ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω μια εισήγηση. Έχω την εντύπωση ότι εξαντλήθηκε το θέμα. Ακούστηκαν τα επιχειρήματα κι αν πιστεύετε ότι θα μεταπεισθούμε, θα έλεγα ότι είναι πλάνη. Έχουμε διαμορφώσει άποψη νομίζω και ως εκ τούτου, αν έχετε την ευγενή καλοσύνη και νομίζετε ότι σας έχουν εκφράσει οι προηγούμενοι ομιλητές, αποφύγετε να μπείτε στον πειρασμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, σε απάντηση του κ. Αναστασιάδη θα ήθελα να πω ότι είναι ενοχλητικό το θέμα, διότι, εδώ που τα λέμε, με τον τρόπο αυτό ποδοπατείται η τοπική αυτοδιοίκηση. Το να έρχεται ο έπαρχος να προεδρεύει είναι κατάλοιπο της εποχής του Λουδοβίκου ΙΗ', όταν διορίζονταν οι δήμαρχοι. Είναι από τη Γαλλία που προέρχεται ο θεσμός. Ήρθε στην Κύπρο που διορίζαμε δημάρχους, που διορίζαμε μουχτάρηδες και μένει εκείνο εκεί. Αλλά, όταν κόπτονται για τη δημοκρατία και ακούμε δέκα φορές σε κάθε συνεδρία της Βουλής ότι είναι το δημοκρατικό κόμμα, είναι οι υπερδημοκράτες, πλουραλιστές, τουλάχιστο να υπομένουν να ακούσουν και τις απόψεις των άλλων, που στην πραγματικότητα απηχούν το παράπονο της τοπικής αυτοδιοίκησης σε αυτό τον τόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Σας παρακαλώ, για να μη δημιουργηθεί παρεξήγηση. Δεν ήταν αυτή η πρόθεση του συναδέλφου. Απλώς θεώρησε ότι ίσως το θέμα να έχει εξαντληθεί. Για να μην μπούμε σε διάλογο.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, λυπούμαι πάρα πολύ. Αποσύρω την πρότασή μου και λυπούμαι γιατί ο κ. Ευσταθίου, ένας εξυπνότατος κατά τα άλλα συνάδελφος, εξέλαβε ότι ζητούσα να απαγορεύσω το δικαίωμα λόγου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, όχι, δεν ήταν αυτή η πρόθεση.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ήταν με έκκληση μάλιστα. "Αν, είπα, σας ικανοποιούν τα επιχειρήματα που έχουν αναπτυχθεί."

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Όχι μόνο θέμα χρόνου, κύριε Πρόεδρε. Ήταν για την ενόχληση του θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Είναι σαφές, εφόσον δεν πρόκειται περί παρεξηγήσεως. Σύντομα, γιατί έχουμε ακόμα καμιά εικοσαριά θέματα.

Ορίστε.

Α. ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφέρω ότι το συμβούλιο βελτιώσεως, τα συμβούλια βελτιώσεως ίσως να είναι μόνο κυπριακή ιδιομορφία. Γιατί στις άλλες χώρες δεν έχουμε αυτή τη μεταβατική περίοδο ή μεταβατική κατάσταση. Υπάρχουν οι κοινοτικές αρχές και αμέσως η μετεξέλιξη είναι η τοπική αυτοδιοίκηση. Αυτό το σχήμα του συμβουλίου βελτιώσεως δυστυχώς δεν έχει κεφαλή εκλεγμένη και δεν έχει τοπικό άρχοντα, ο οποίος να διευθύνει αυτό το συμβούλιο.

Πολύ σωστά λέχθηκε ότι εξαρτάται από τον έπαρχο, αλλά εμείς θέσαμε αυτή την πρόταση, για να υπάρχει περισσότερη λειτουργικότητα του συμβουλίου, για ζήτημα λειτουργικότητας. Το γνωρίζουμε ότι η εξάρτηση είναι από τον έπαρχο. Και αυτό που ισχύει σήμερα στην Ευρώπη, και ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που πάμε να ενταχθούμε, είναι το εξής: Να εκλέγονται όλοι. Να εκλέγονται και οι νομάρχες και οι έπαρχοι. Στην Ελλάδα έχει εκλογές τον Οκτώβριο και νομαρχών και δημάρχων και τοπικής αυτοδιοίκησης. Γι' αυτό θα έπρεπε και εδώ να υπάρχει εκλεγμένος άρχοντας, ο οποίος να λειτουργεί και να διευθύνει το συμβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν άλλοι ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν άλλοι ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη **ανάγνωση**.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη νέου άρθρου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 9 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των άρθρων 1 μέχρι 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον των άρθρων 1 μέχρι 4;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τα άρθρα 1 μέχρι 4 απορρίπτονται με 19 ψήφους εναντίον και 12 υπέρ.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρότασης νόμου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Η πρόταση νόμου απορρίπτεται με 19 ψήφους εναντίον και 12 υπέρ.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Πρόταση νόμου. Παρακαλώ τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε άλλο Μέλος της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής να διαβάσει την Έκθεση, διότι και εδώ δεν είναι ομόφωνη.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1993"

Παρόντες:

Νίκος Κατσουρίδης
Δημήτρης Κοντίδης
Κίκης Γιάγκου
Αντώνης Καράς
Νίκος Μουσιούττας
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Δώρο Θεοδώρου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 7 Δεκεμβρίου 1993 και 31 Μαΐου 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και της Ένωσης Δήμων.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Δήμων Νόμου, έτσι που να καταργηθεί το όριο της δεύτερης κατανομής για τις θέσεις συμβούλου στα δημοτικά συμβούλια.

Ο εισηγητής της υπό συζήτηση πρότασης νόμου επισήμανε ότι με την τροποποίηση αυτή επιτυγχάνεται η ευρύτερη δυνατή συμμετοχή στα δημοτικά συμβούλια και κατ' επέκταση η πλατύτερη αντιπροσώπευση των κατοίκων του οικείου δήμου. Παράλληλα, η νομοθεσία για τις εκλογές των τοπικών αρχών διοίκησης καθίσταται ομοιογενής, γιατί, όπως είναι γνωστό, τα μέλη των συμβουλίων βελτιώσεως και των χωριτικών επιτροπών εκλέγονται με το σύστημα της απλής αναλογικής.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών υποστήριξαν ενώπιον της Επιτροπής ότι οι εκλογές αιρετών μελών των πολιτειακών οργάνων και των οργάνων τοπικής αυτοδιοίκησης πραγματοποιούνται με το ίδιο εκλογικό σύστημα, γι' αυτό και οι τροποποιήσεις στο εκλογικό σύστημα πρέπει να είναι ενιαίες και να αφορούν όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα αναφέρθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την απόρριψη της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, γιατί φρονεί ότι:

(α) οι οποιεσδήποτε αλλαγές στην εκλογική νομοθεσία πρέπει να καλύπτουν κάθε εκλογική αναμέτρηση και

(β) οι προτεινόμενες τροποποιήσεις πιθανόν να επιφέρουν αναστάτωση στο εκλογικό σώμα και να διασαλεύσουν το ήπιο πολιτικό κλίμα που υπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Μουσιούττας.

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα απλώς να πληροφορήσω το Σώμα ότι το θέμα που ενέγραψε ο συνάδελφος και ακόμη ένα άλλο που έχει εγγράψει άλλος συνάδελφος και έχει να κάνει με τις εκλογές αποτελούν σήμερα θέμα για συζήτηση διακομματικής επιτροπής και του Τμήματος Εκλογών της κυβέρνησης και ορίστηκαν και ημερομηνίες για συζήτηση, για να ειδωθούν όλα τα θέματα των εκλογών μαζί.

Γι' αυτό το λόγο, η απόρριψη αυτή τη στιγμή τουλάχιστον από δικής μας πλευράς είναι τυπική, γιατί όλα θα τα δούμε μαζεμένα σε μια ενοποίηση της νομοθεσίας για τις εκλογές, κατά την οποία πιθανόν να υπάρξουν και θέματα αναθεώρησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μήπως να αναβληθούν τότε καλύτερα;

Ν. ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Όπως αισθάνεται ο εγγράψας. Θα ήταν άδικο πάντως να αφήσει να καταψηφιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει εισήγηση για αναβολή.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Ναι, ενόψει ακριβώς του γεγονότος ότι ήδη έχει αρχίσει η συζήτηση εφ' όλης της ύλης στο θέμα της εκλογικής νομοθεσίας, νομίζω ότι θα ήταν ορθό αυτή η πρόταση νόμου να μην ψηφιστεί τώρα, να αναβληθεί η συζήτηση επί του ζητήματος αυτού και να αναμένουμε την εξέλιξη του αποτελέσματος της επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ασφαλώς, το ίδιο ισχύει και για το επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Χωριτικών Αρχών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993". Πρόταση νόμου.

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Ωστε αυτά τα δύο θέματα, αν δεν υπάρχει ένσταση, αναβάλλονται.

Για το επόμενο θέμα, που είναι "Ο περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινaί Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", μου δόθηκε η 'Εκθεση τώρα και θέλω να γνωρίζω ποιες είναι οι απόψεις σας.

Ο κ. Αλέκος Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Να αναβληθεί, διότι μόλις κυκλοφόρησε η 'Εκθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κάτι συμβαίνει με τα μεγάφωνα. Σφυρίζουν και δεν ακούγεται ο ομιλητής.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μόλις κυκλοφόρησε η 'Εκθεση· δεν είμαστε έτοιμοι. Ζητώ όπως το θέμα αποτελέσει εκ νέου αντικείμενο συνεδριάσεως της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Προσφύγων-Εγκλωβισμένων-Αγνοουμένων- Παθόντων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εφόσον η 'Εκθεση μόλις έχει κυκλοφορήσει και εφόσον υπάρχει έστω και ένα Μέλος της Βουλής το οποίο ζητά αναβολή, αντιλαμβάνομαι, της συζήτησης, είμαι υποχρεωμένος να αναβάλω το θέμα.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί της 'Ιδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμος του 1992". Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1992"

Παρόντες:

Χρίστος Μαυροκορδάτος, Πρόεδρος
Λάκης Θεοδούλου
Κίκης Γιάγκου
Αυγερινός Παπαρές
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Κώστας Κωνσταντίνου
'Αριστος Χρυσοστόμου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Γιαννάκης Ομήρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε έξι συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 11 Μαρτίου 1993 και 9 Ιουνίου 1994. Στα πλαίσια της εξέτασης του υπό αναφορά νομοσχεδίου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, του Παγκύπριου Συνδέσμου Πτηνοτρόφων, της Παγκύπριας Οργάνωσης Αγελαδοτρόφων και των αγροτικών οργανώσεων ΠΕΚ, ΕΚΑ, Αγροτική και Παναγροτικός Σύνδεσμος.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η ρύθμιση της ίδρυσης, λειτουργίας και διαχείρισης των κτηνοτροφικών συνδέσμων και των κτηνοτροφικών περιοχών.

Ειδικότερα, οι κυριότερες πρόνοιες του υπό αναφορά νομοσχεδίου αφορούν:

(α) τη σύσταση κτηνοτροφικών συνδέσμων,

(β) την εξεύρεση γης για τη δημιουργία και τη λειτουργία κτηνοτροφικών περιοχών,

(γ) την κατανομή των εξόδων εγκατάστασης κτηνοτροφικών περιοχών μεταξύ κυβέρνησης, κοινότητας και κτηνοτρόφων,

(δ) το δικαίωμα ανέγερσης υποστατικών-μαντρών στα οικόπεδα της κτηνοτροφικής περιοχής από τα μέλη του κτηνοτροφικού συνδέσμου και τους όρους της σύμβασης μισθώσεως,

(ε) τα δικαιώματα, τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες που έχει ο κτηνοτροφικός σύνδεσμος και η επιτροπή που εκλέγεται για την εγκατάσταση και λειτουργία της κτηνοτροφικής περιοχής,

(στ) την επιβολή φορολογίας και άλλων τελών στα μέλη του κτηνοτροφικού συνδέσμου, καθώς και την καταβολή ενοικίου από τα ίδια μέλη,

(ζ) τη διαδικασία διάλυσης του κτηνοτροφικού συνδέσμου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Γεωργίας και Φυσικών Πόρων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του υπό συζήτηση νομοσχεδίου, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο, με βάση τις τροποποιήσεις που έχουν επενεχθεί στο στάδιο της συζήτησής του από την Επιτροπή και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί της Ίδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμος του 1994".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Σύσταση Κτηνοτροφικού Συνδέσμου πριν από την εγκατάσταση κτηνοτροφικών περιοχών. Άρθρο 3.

Σύγκληση Γενικής Συνέλευσης Κτηνοτρόφων. Άρθρο 4.

Σύνθεση της Επιτροπής του Κτηνοτροφικού Συνδέσμου. Άρθρο 5.

Μέλη του Κτηνοτροφικού Συνδέσμου. Άρθρο 6.

Εξουσίες Επιτροπής. Άρθρο 7.

Εκμίσθωση γης για τη δημιουργία Κτηνοτροφικής Περιοχής. Άρθρο 8.

Λήψη απόψεων των ενδιαφερόμενων κυβερνητικών τμημάτων αναφορικά με την καταλληλότητα της γης που έχει επιλεγεί και το ενοίκιο. Άρθρο 9.

Εκπόνηση σχεδίου οικοπέδων και δρόμων κτλ. Άρθρο 10.

Τρόπος εξασφάλισης κόστους κατασκευής έργων υποδομής και αποζημιώσεων. Άρθρο 11.

Επιβολή φορολογίας στα μέλη του Κτηνοτροφικού Συνδέσμου για την αποπληρωμή δανείων. 'Αρθρο 12.

Κατασκευή έργων υποδομής βάσει προσφορών. 'Αρθρο 13.

Δικαίωμα ανέγερσης υποστατικών-μανδρών στα οικόπεδα της Κτηνοτροφικής Περιοχής από τα μέλη του Κτηνοτροφικού Συνδέσμου. 'Αρθρο 14.

Καταβολή ενοικίου γης από τους κτηνοτρόφους στην Κτηνοτροφική Επιτροπή. 'Αρθρο 15.

Υφιστάμενες συμβάσεις μισθώσεων και Κτηνοτροφικές Περιοχές που είχαν ήδη εγκαθιδρυθεί διατηρούνται. 'Αρθρο 16.

Εξουσία Συνδέσμου να ζητά απαλλοτρίωση κτλ. ιδιωτικής γης για σκοπούς σχετικούς με τη δημιουργία της Κτηνοτροφικής Περιοχής. 'Αρθρο 17.

Τρόπος κοινοποίησης φορολογίας, ενστάσεις, απόφαση σε ενστάσεις, κατάθεση εισπραττόμενων χρημάτων κτλ. 'Αρθρο 18.

Λήψη δικαστικών μέτρων από Επιτροπή σε περίπτωση παράλειψης πληρωμής της φορολογίας ή του ενοικίου από μέλος του Κτηνοτροφικού Συνδέσμου. 'Αρθρο 19.

Ετοιμασία προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων, τήρηση λογαριασμών κτλ. 'Αρθρο 20.

Δικαίωμα αποζημίωσης του Γραμματέα-Ταμία του Συνδέσμου. 'Αρθρο 21.

Καμιά ευθύνη του Συνδέσμου για ζημιά σε περιουσία εντός ή εκτός της Κτηνοτροφικής Περιοχής. 'Αρθρο 22.

Εγγραφή νέων μελών του Συνδέσμου. 'Αρθρο 23.

Διαγραφή μέλους του Συνδέσμου. 'Αρθρο 24.

Κυριότητα υποστατικών που έχουν ανεγερθεί. 'Αρθρο 25.

Ποιοι δικαιούνται να εισέρχονται σε υποστατικά στην Κτηνοτροφική Περιοχή. 'Αρθρο 26.

Παράνομη είσοδος σε υποστατικό στην Κτηνοτροφική Περιοχή. 'Αρθρο 27.

Διάλυση του Κτηνοτροφικού Συνδέσμου. 'Αρθρο 28.

Εκκαθάριση λογαριασμών του Συνδέσμου, όταν ληφθεί απόφαση για διάλυσή του. 'Αρθρο 29.

Απαλλοτρίωση γης σε Κτηνοτροφική Περιοχή. 'Αρθρο 30.

'Ονομα Κτηνοτροφικών Συνδέσμων. 'Αρθρο 31.

Τρόπος έγερσης νομικών διαδικασιών. 'Αρθρο 32.

Υπογραφή συμβολαίων από τον Πρόεδρο και το Γραμματέα-Ταμία της Επιτροπής. 'Αρθρο 33.

Αλόγιστη δαπάνη ποσού του Ταμείου του Συνδέσμου και επιστροφή του από το υπεύθυνο πρόσωπο. 'Αρθρο 34.

Καταβολή αποζημίωσης σε πρόσωπα που έχουν υποστεί ζημιά από την εγκατάσταση της Κτηνοτροφικής Περιοχής. 'Αρθρο 35.

Παύση μέλους της Επιτροπής λόγω μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεών του. 'Αρθρο 36.

Ποινικό αδίκημα. 'Αρθρο 37.

Πρόνοια για έκδοση Κανονισμών. 'Αρθρο 38.

'Εναρξη της ισχύος του παρόντος Νόμου. 'Αρθρο 39.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι 39 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 μέχρι 39 εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της 'Ιδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως το νομοσχέδιο ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991". Πρόταση νόμου. Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη και θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Ανδρέας Κουκουμάς
Καίτη Κληρίδου
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Η υπό αναφορά πρόταση νόμου κατατέθηκε από το Βουλευτή κ. Ρένο Πρέντζα και η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τη μελέτησε σε επτά συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 10 Οκτωβρίου 1991, στις 29 Οκτωβρίου 1992 και στις 10 Φεβρουαρίου, 31 Μαρτίου, 14 Απριλίου και 2 Ιουνίου 1994. Κατά τη μελέτη της πιο πάνω πρότασης νόμου κλήθηκαν και εξέφρασαν τις απόψεις τους εκπρόσωποι του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ.

Με το νόμο που προτείνεται σκοπείται η τροποποίηση της βασικής περί τερματισμού απασχολήσεως νομοθεσίας, ώστε, σε περίπτωση απόλυσης εργοδοτούμενου από εργοδότη που απασχολεί πάνω από πέντε εργοδοτούμενους, να δίνεται το δικαίωμα επαναπρόσληψής του, αν το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών ή το Επαρχιακό Δικαστήριο αποφανθεί ότι η απόλυσή του είναι παράνομη. Προβλέπεται επίσης η καταβολή σ' αυτόν των ημερομισθίων που θα του καταβάλλονταν αν δεν είχε απολυθεί.

Σύμφωνα με τον εισηγητή της πρότασης νόμου, η ψήφισή της θα αποθαρρύνει τις αυθαίρετες και παράνομες απολύσεις εργαζομένων, θα τους δώσει επαρκή επαγγελματική προστασία και θα περιορίσει μεγάλης κλίμακας εργατικές διαφορές και απεργίες.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τάχθηκε εναντίον της ψήφισης της υπό αναφορά πρότασης νόμου και δήλωσε πως η κυβέρνηση δε θεωρεί ότι αυτό επιβάλλεται, αν ληφθούν υπόψη οι εργασιακές συνθήκες που επικρατούν στην Κύπρο. Ο ίδιος εκπρόσωπος δήλωσε επίσης πως, αν το θέμα αφεθεί να ρυθμίζεται μέσα από τον Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων και το ελεύθερο των διαπραγματεύσεων, δε διατρέχουν κανένα κίνδυνο τα συμφέροντα των εργαζομένων, αφού είναι γνωστό πόσο ισχυρό είναι το συνδικαλιστικό κίνημα του τόπου μας.

Οι εκπρόσωποι των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ και ΔΕΟΚ συμφώνησαν με τις πρόνοιες της υπό ψήφιση πρότασης νόμου.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ διαφώνησαν με τις πρόνοιες της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και τις χαρακτήρισαν αχρείαστες, αφού αυτές καλύπτονται από τον Κώδικα Βιομηχανικών Σχέσεων, η δε νομοθετική ρύθμισή τους θα παραβιάσει το δικαίωμα του εργοδότη να εργοδοτεί τον αριθμό των υπαλλήλων που επιθυμεί ή που χρειάζεται και θα επηρεάσει τις καλές σχέσεις εργοδοτών-εργοδοτουμένων, με δυσμενείς επιπτώσεις στην εργατική ηρεμία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και τις απόψεις που τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε την τροποποίηση της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, έτσι που οι πρόνοιές της να εφαρμόζονται μόνο σε περίπτωση που η παράνομη απόλυση εργοδοτούμενου γίνεται από εργοδότη που εργοδοτεί πάνω από είκοσι εργοδοτούμενους και όχι πάνω από πέντε, όπως προέβλεπε στην αρχική της μορφή.

Η Επιτροπή, αφού ενσωμάτωσε την πιο πάνω τροποποίηση στο κείμενο της υπό ψήφιση πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Αβραάμ Αντωνίου, Πρόεδρος
Παύλος Παπαγεωργίου
Αλέκος Μαρκίδης, εκπροσωπώντας τον κ. Α. Παρισινό
Καίτη Κληρίδου
Κίμων Παναγίδης
Νίκος Πιττοκοπίτης
Ρένος Πρέντζας

Όπως είναι γνωστό, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου και κυκλοφόρησε σχετική έκθεση στην ολομέλεια της Βουλής.

Η ολομέλεια της Βουλής συζήτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 1994 και αποφάσισε να την παραπέμψει στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για περαιτέρω εξέταση.

Ενεργώντας μέσα στα πλαίσια των όρων εντολής της, η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων επανεξέτασε την υπό συζήτηση πρόταση νόμου σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 1994.

Στη βάση της ανταλλαγής απόψεων που έγινε, η Επιτροπή αποφάσισε να επιφέρει ορισμένες τροποποιήσεις στην υπό συζήτηση πρόταση νόμου, ώστε προκειμένου για εργοδότες που απασχολούν πάνω από δεκαεννέα εργοδοτούμενους, όταν ο τερματισμός της απασχόλησης εργοδοτούμενου κρίνεται έκδηλα παράνομος ή παράνομος και κακόπιστος, τότε το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών να μπορεί, αν κατά τη γνώμη του το δικαιολογούν οι περιστάσεις και ο εργοδοτούμενος το έχει ζητήσει, να διατάξει την επαναπρόσληψή του και ταυτόχρονα την καταβολή προς αυτόν αποζημίωσης για τη ζημιά που πράγματι υπέστη ως συνέπεια της απόλυσής του, νοουμένου ότι σε καμιά περίπτωση το ποσό αυτό δε θα υπερβαίνει τα ημερομίσθια δώδεκα μηνών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού ενσωμάτωσε την πιο πάνω τροποποίηση στο κείμενο της υπό συζήτηση πρότασης νόμου, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο, όπως έχει τελικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. 'Αρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 και 2 εγκριθούν;

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα 1 και 2 εγκρίνονται. Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως η πρόταση νόμου ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το επόμενο θέμα είναι "Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991". Πρόταση νόμου. Η 'Εκθεση είναι ομόφωνη, απλώς υπάρχει η επιφύλαξη ότι τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά- Νέες Δυνάμεις θα εκφράσουν τις απόψεις τους ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1991"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. Χρίστο Πουργουρίδη και Ευστάθιο Ευσταθίου, σε οκτώ συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από 12 Μαρτίου 1992 μέχρι 23 Ιουνίου 1994. Στο στάδιο της μελέτης της υπό συζήτηση πρότασης νόμου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν στην Επιτροπή ο Υπουργός Εσωτερικών, συνοδευόμενος από λειτουργούς του Υπουργείου του, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και ο Αρχηγός της Αστυνομίας.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση της νομοθεσίας περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως με τη συμπερίληψη σ' αυτή νέων διατάξεων που αφορούν τη σύσταση δευτεροβάθμιου αναθεωρητικού διοικητικού οργάνου, το οποίο θα επιλαμβάνεται των ενστάσεων εναντίον αποφάσεων του Λειτουργού Μεταναστεύσεως.

Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την υπό συζήτηση πρόταση νόμου, η προτεινόμενη τροποποίηση παρέχει τη δυνατότητα ελέγχου των αποφάσεων του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, οι οποίες μέχρι σήμερα παρέμεναν ουσιαστικά ανεξέλεγκτες. Σύμφωνα με νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου, οι αποφάσεις αυτές, με βάση την ισχύουσα σήμερα νομοθεσία, δεν υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο, αν λαμβάνονται με καλή πίστη. Στην ίδια έκθεση υποστηρίζεται επίσης ότι με την προτεινόμενη τροποποίηση οι εξουσίες του Λειτουργού Μεταναστεύσεως δεν περιορίζονται, αλλά υπόκεινται στον έλεγχο ανεξάρτητης διοικητικής επιτροπής, γεγονός που αναμένεται να συμβάλει στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων των αλλοδαπών που βρίσκονται στην Κύπρο, χωρίς να επηρεάζεται με οποιοδήποτε τρόπο η ασφάλεια της Δημοκρατίας ή το δημόσιο συμφέρον γενικά.

Ειδικότερα, με την προτεινόμενη νομοθεσία προβλέπονται τα ακόλουθα:

(1) Εγκαθιδρύεται Αναθεωρητική Επιτροπή Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως, η οποία θα αποτελείται από το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπό του ως πρόεδρο και από δύο πρόσωπα που θα επιλέγονται από το Υπουργικό Συμβούλιο μεταξύ προσώπων που έχουν τα προσόντα για να διοριστούν πρόεδροι επαρχιακού δικαστηρίου. Η Επιτροπή αυτή θα έχει αρμοδιότητα να εξετάζει ως δευτεροβάθμιο αναθεωρητικό διοικητικό όργανο όλες τις αποφάσεις του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, που θα λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της υπό τροποποίηση νομοθεσίας.

(2) Οι συνεδρίες της Επιτροπής θα είναι δημόσιες, εκτός αν η ίδια η Επιτροπή κρίνει ότι λόγοι ασφάλειας ή λόγοι δημόσιου συμφέροντος επιβάλλουν την παρουσία μόνο των διαδίκων ή ούτε καν αυτή.

(3) Οι αποφάσεις της Επιτροπής θα λαμβάνονται με πλειοψηφία και θα είναι πλήρως αιτιολογημένες.

Στο στάδιο της μελέτης της υπό αναφορά πρότασης νόμου η κυβερνητική πλευρά εξέφρασε την έντονη αντίθεσή της στην προτεινόμενη νομοθεσία, θεωρώντας την αχρείαστη και ικανή να δώσει την ευκαιρία σε εγκληματικά στοιχεία να εισέλθουν στην Κύπρο.

Η Επιτροπή, υπό το φως της συζήτησης που διεξήχθη και έχοντας την άποψη ότι η σύσταση ενός διοικητικού οργάνου, σύμφωνα με τα πιο πάνω, θα συμβάλει αποφασιστικά στην προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Κύπρο, προχώρησε σε λεπτομερέστερη μελέτη του όλου θέματος και με σκοπό τη σωστότερη εφαρμογή της προτεινόμενης νομοθεσίας, αποφάσισε τη συμπερίληψη σ' αυτή προνοιών που να καλύπτουν τα πιο κάτω θέματα:

(α) Η προσφυγή στην Επιτροπή θα αναστέλλει την ισχύ της απόφασης του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, όσον αφορά πρόσωπα που νόμιμα βρίσκονται στην Κύπρο.

(β) Καμιά απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως δεν καθίσταται εκτελεστή, προτού παρέλθουν επτά ημέρες από την έγγραφη επίδοση στον ενδιαφερόμενο της σχετικής ειδοποίησης.

(γ) Η προσφυγή, σύμφωνα με τα πιο πάνω, θα παρέχει σε πρόσωπα που είναι συζευγμένα με Κύπριο πολίτη το δικαίωμα εισόδου στη Δημοκρατία μέχρι την εκδίκαση της προσφυγής τους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό αναφορά πρότασης νόμου και έχοντας προβεί στην ανάλογη νομοτεχνική επεξεργασία της, εισηγείται, με την πλειοψηφία των Μελών της-Βουλευτών των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ, την ψήφισή της σε νόμο, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί και αφού τροποποιηθεί ο τίτλος της, ώστε να αναφέρεται ως "Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επιφυλάχθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους κατά τη συζήτηση του όλου θέματος ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, ορίστε. Ο κ. Αριστοφάνης Γεωργίου.

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πράγματι, κατά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής είχαμε επιφυλαχθεί να τοποθετηθούμε σε αυτή τη συνεδρία της ολομέλειας, γιατί ακριβώς στη συζήτηση είχαν γίνει αρκετές τροποποιήσεις, μερικές εκ των οποίων ήταν και δικές μας απόψεις.

Ο λόγος όμως για τον οποίο θα καταψηφίσουμε την πρόταση νόμου είναι το ότι διαφωνούμε με τη φιλοσοφία όχι των σωμάτων αναθεώρησης διοικητικών αποφάσεων ως συνόλου, αλλά σε αυτόν ειδικά τον τομέα της μετανάστευσης και της εισόδου στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας πολιτών μη Κυπρίων πιστεύουμε ότι πρέπει να υπάρχει μια ταχύτητα και μια άμεση αποτελεσματικότητα στην εκτέλεση των αποφάσεων του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, για να διαφυλάξουμε την Κυπριακή Δημοκρατία από διάφορους κινδύνους. Πολλοί από αυτούς τους κινδύνους έχουν να κάνουν με την ασφάλεια του κράτους, με την τήρηση αυτής της ασφάλειας και με τα σύνορα. Δεν είναι λίγοι εκείνοι οι οποίοι πολλές φορές έχουν εκφραστεί και έχουν πει ότι η Κύπρος είναι ένας χώρος που χρησιμοποιείται από πολλούς ξένους, κατασκόπους και μη.

Γι' αυτό το λόγο εμείς πιστεύουμε ότι καλύτερα να ταλαιπωρηθούν ίσως κάποια άτομα, παρά να μην προστατεύσουμε το κράτος από ενδεχόμενους κινδύνους. Είναι η άποψή μας ότι υπάρχει διαδικασία με την οποία μπορεί να ελεγχθεί μια απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως. Και αυτή η διαδικασία ...

Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι δεν πρέπει να συνεχίσω, εφόσον ο θόρυβος ακούγεται περισσότερο από το μικρόφωνο στο οποίο είμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ!

Α. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Επαναλαμβάνω, η θέση μας είναι ότι η διαδικασία προσφυγής των Υπουργών και η διαδικασία προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο είναι επαρκείς, για να ελέγξουν τις αποφάσεις του Λειτουργού Μεταναστεύσεως.

Θα ήθελα μόνο να αναλογιστούμε τις αποφάσεις που καλούμαστε να πάρουμε για όσους καθημερινά εισέρχονται στο έδαφος της Δημοκρατίας -και μόνο από τον τουρισμό μιλούμε για ενάμισι και πλέον εκατομμύρια. Αν θα υπάρχει η διαδικασία της αναστολής της απόφασης με άσκηση ιεραρχικής προσφυγής σε αυτό το σώμα το οποίο θα δημιουργηθεί, τότε αντιλαμβάνεστε ότι ο καθένας, είτε αυτός είναι γνωστός έμπορος ναρκωτικών είτε γνωστός εγκληματίας είτε μεταφέρει οποιαδήποτε νόσο ανεπιθύμητη στο κράτος είτε οτιδήποτε άλλο, θα δικαιούται να καταφύγει στο έδαφος της Δημοκρατίας.

Συνεπώς, αυτοί είναι βασικότατοι λόγοι για τους οποίους τουλάχιστο στο θέμα της πρώτης εισόδου θα πρέπει να είμαστε αυστηρότατοι. Και στο δίλημμα είτε να εισπράξουμε κάποια χρήματα ή να προστατεύσουμε το δικό μας το κράτος, θα πρέπει να επιλέξουμε το δεύτερο.

Τα θέματα εκείνα όπου υπάρχει ανάγκη επίλυσης ζητημάτων είναι τα θέματα όσων βρίσκονται στην Κύπρο κατόπιν άδειας, η οποία με απόφαση του λειτουργού διακόπτεται. Εκεί πιστεύουμε ότι υπάρχουν ζητήματα και εγώ ήμουν ένας εξ εκείνων που είχαν εγείρει στην Επιτροπή κάποια θέματα που αφορούν κυρίως πρόσωπα τα οποία έχουν έρθει σε νόμιμο γάμο με Κύπριους πολίτες. Όμως, έχει κατατεθεί και στην Επιτροπή ότι πολλοί είναι εκείνοι που συνάπτουν και εικονικούς γάμους, για να μην εκδιωχθούν από το έδαφος της Δημοκρατίας. Αυτά τα θέματα είχαμε πει και στην Επιτροπή ότι είναι θέματα που χρήζουν αντιμετώπισης και πιστεύω ότι θα πρέπει να επανεξεταστούν και να εξευρεθεί η διαδικασία. Όχι όμως με αυτό τον τρόπο με τον οποίο γίνεται σήμερα εισήγηση και υπάρχει η πρόταση ενώπιόν μας.

Το τελευταίο σημείο το οποίο θα ήθελα να αναφέρω είναι ότι με τη σύσταση αυτής της Αναθεωρητικής Επιτροπής Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως εύλογα και σίγουρα θα υπάρξει κάποιο κόστος. Αυτό το κόστος είναι από εκείνα που απαγορεύουν ίσως στη Βουλή να θεσπίσει πρόταση νόμου. Γι' αυτούς όλους τους λόγους η δική μας κοινοβουλευτική ομάδα θα καταψηφίσει την πρόταση νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου και μετά ο κ. Πουργουρίδης.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι,

Το νομοθέτημα που έχουμε ενώπιόν μας είναι ένα πολύ απλό νομοθέτημα. 'Ερχονται εδώ νόμιμα και διαμένουν νόμιμα στην Κύπρο ξένοι για μια καθορισμένη περίοδο -έξι μήνες, τρεις μήνες- ανάλογα με το τι εγκρίνει το κράτος της Κύπρου. Ενώ βρίσκονται εδώ, καλούνται μια μέρα στην αστυνομία, η οποία τους λέγει: "Φεύγετε αμέσως τώρα και απελαύνεστε". Δεν έχουν δικαίωμα να απευθυνθούν σε καμιά κρατική αρχή, για να μάθουν για ποιο λόγο διώχνονται από τον τόπο τούτο. Και επειδή σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν ποικιλώνυμες επιτροπές, οι οποίες μάλιστα περιβάλλονται και από πολλή προσοχή και από πολλή υποστήριξη από όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, θεωρήσαμε ότι, για να μη δυσφημίζεται η χώρα αυτή, θα ήταν σκόπιμο και ορθό να δίναμε στην κυβέρνηση, στην οποία υπόκειται ο Λειτουργός Μετανάστευσης, και την ευθύνη να διορίζει μια επιτροπή από νομικούς και από το Γενικό Εισαγγελέα, για να εξετάζουν τυχόν δίκαια παράπονα αυτών οι οποίοι εκδιώκονται από το ένα λεπτό στο άλλο για πολλούς λόγους, που πολλές φορές είναι και λόγοι απαράδεκτοι και ηθικά και νομικά. Είτε διότι τσακώθηκε κάποιος με έναν αστυνομικό είτε διότι κάποιος διέβαλε κάποιον και θέλει να τον διώξει από τον τόπο είτε ακόμη διότι κάποιος ανταγωνιστής του, μιας άλλης υπεράκτιας εταιρείας, τον συκοφαντεί και έχει παραπάνω τον τρόπο να τον διώξει από τον τόπο.

Δεν είναι ούτε για να επιτραπεί η είσοδος στους εμπόρους των ναρκωτικών ούτε για να προστατευθούν εγκληματίες, αλλά απλούστατα για να δοθούν εκείνα τα εχέγγυα ώστε να ικανοποιείται το αίσθημα περί δικαίου. Διότι και εκείνος που έρχεται εδώ για να δουλέψει, αν είναι εργάτης, είναι και εκείνος άνθρωπος με δικαιώματα και θα έλεγα με περισσότερα δικαιώματα από τους ντόπιους, διότι αυτός έχει τη δυσμένεια να είναι ξένος μέσα σε μια ξένη χώρα, να φοβάται όπου πάει και όπου έρθει και το κράτος πλέον θα πρέπει να του δώσει εκείνο το μίνιμουμ της προστασίας που επιβάλλεται να δίνεται στο αδύνατο μέλος της κοινωνίας από ένα σύγχρονο, ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό κράτος.

Είναι αυτό που οδήγησε τους εισηγητές της πρότασης νόμου στο να καταθέσουν αυτό το νομοθέτημα. Και μας απασχόλησε πολύ περισσότερο και μας προβλημάτισε σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι ο προηγούμενος ομιλητής αναφέρθηκε και το ενδεχόμενο να υπάρχουν καταχρήσεις. Ούτε κατάχρηση υπάρχει ούτε κίνδυνοι δημιουργούνται. Διότι εκείνος στον οποίο απονέμεται το δικαίωμα είναι το πρόσωπο που νομίμως βρίσκεται εδώ. Εξετάστηκε η αίτησή του, αποφασίστηκε να μείνει εδώ, του δόθηκε προθεσμία να παραμείνει εδώ, έκαμε την εταιρεία του και μένει νομίμως εδώ και προσδοκούσε ότι θα είχε και το μίνιμουμ της προστασίας που δικαιούται το ανθρώπινο ον στη σύγχρονη κοινωνία.

Το δεύτερο είναι επίσης να καλυφθούν περιπτώσεις ανθρώπων οι οποίοι είναι νυμφευμένοι στην Κύπρο ή γυναικών παντρεμένων στην Κύπρο που έφυγαν και έχουν τα παιδιά τους εδώ και επιστρέφοντας πίσω τους λέγουν: "Δε δικαιούσαι να μπεις στο έδαφος της Δημοκρατίας." Κάπου να έχουν να κάνουν ένα παράπονο. Τώρα, αν δεν εμπιστευόμαστε το Υπουργικό Συμβούλιο και την κυβερνητική επιτροπή που θα δημιουργήσει για να ακούει τέτοια παράπονα, είναι μια άλλη ιστορία και δε νομίζω ότι ο υφιστάμενος ή οι υφιστάμενοι σήμερα δημόσιοι υπάλληλοι που παίρνουν την απόφασή τους σε πρώτο και τελευταίο βαθμό είναι πρόσωπα τόσο πολύ αδιάβλητα ή τόσο πολύ έγκυρα, ώστε να επισκιάζονται οι οποιοιδήποτε άλλοι καλούνται να ελέγξουν την ορθότητα ή τη μη ορθότητα των αποφάσεών τους. Εδώ και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας υπόκειται στον έλεγχο της δικαστικής εξουσίας για συγκεκριμένη του πράξη και το Υπουργικό Συμβούλιο και οι πάντες και ενδιάμεσες ιεραρχικές προσφυγές γίνονται επί πλείστων θεμάτων. Γιατί να μην έχει και ο νόμιμα ευρισκόμενος στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας το δικαίωμα να ακουστεί, να πει τι θέλει να πει, πριν να τον διώξει αυτή η αναθεωρητική επιτροπή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να συμφωνήσω με την ιδέα ότι θα πρέπει να καθιερωθεί ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κάτι συμβαίνει με τα μεγάφωνα. Σας παρακαλώ, δεν μπορούμε να ακούσουμε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θα ήθελα να συμφωνήσω με την ιδέα ότι πρέπει να καθιερωθεί ιεραρχική προσφυγή εναντίον της οποιασδήποτε εκτελεστής αποφάσεως του Λειτουργού Μεταναστεύσεως και μάλιστα τολμώ να πω ότι καθυστερημένα έρχεται ενώπιον του Σώματος η ιδέα αυτή, νοουμένου ότι δεν είναι ορθό να δίνεται η ευρύτατη εξουσία την οποία ο συγκεκριμένος νόμος δίνει σε ένα άτομο και να μην υπάρχει ουσιαστικά το δικαίωμα εφέσεως εναντίον αποφάσεων του ατόμου αυτού.

Το επιχείρημα περί της δυνατότητας προσφυγής στο Ανώτατο Δικαστήριο είναι επιχείρημα πτωχό και αποτελεί πτωχή παρηγορία για όσους υπήρξαν θύματα αυθαίρετων αποφάσεων του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, για τον απλούστατο λόγο ότι, όπως είχα και άλλη φορά την ευκαιρία να εξηγήσω, το Ανώτατο Δικαστήριο στα πλαίσια προσφυγής δεν ασχολείται με την ουσία του θέματος και δεν κρίνει την ορθότητα ή το δίκαιο χαρακτήρα της αποφάσεως, αλλά κρίνει κατά πόσο, εξ απόψεως διοικητικού δικαίου, η απόφαση δεν πάσχει λόγω πλάνης περί τα πράγματα ή κατά πόσο η πράξη είναι αιτιολογημένη ή όχι. Εν πάση περιπτώσει, έχει τη γνωστή περιορισμένη διαδικασία. Μάλιστα δε, έχοντας υπόψη τη νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου και την ευρύτητα της εξουσίας την οποία αναγνωρίζει στο Λειτουργό Μεταναστεύσεως και την απροθυμία την οποία αυτό το Ανώτατο Δικαστήριο επέδειξε τα τελευταία τριάντα τέσσερα χρόνια να επεμβαίνει ιδιαίτερα σε θέματα που έχουν σχέση με την εκπαραθύρωση αλλοδαπών από την Κύπρο, πιστεύω ότι πραγματικά επεβάλλετο και επιβάλλεται η καθιέρωση εκτεταμένης ιεραρχικής προσφυγής εναντίον της απόφασης του μέχρι σήμερα ενός και μόνου Λειτουργού Μεταναστεύσεως.

Αυτά ως γενική αρχή. Βλέποντας όμως τη συγκεκριμένη πρόταση νόμου, έχω να κάνω δύο παρατηρήσεις: Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι δε βλέπω για ποιο λόγο οι συνεδρίες της επιτροπής να είναι δημόσιες. Η υπεπιτροπή δεν είναι δικαστήριο και δε δικαιούται να είναι δικαστήριο. Δεν καθιερώνεται δικαίωμα εφέσεως. Καθιερώνεται δικαίωμα ιεραρχικής προσφυγής, όπως γίνεται και στην περίπτωση προσφυγής εναντίον αποφάσεως της Αρχής Αδειών στην Αναθεωρητική Αρχή Αδειών. Και δεν υπάρχει κανένας λόγος να επιβάλω σε όργανο το οποίο ασκεί διοίκηση να ασκεί τη διοίκησή του με ανοικτές τις θύρες. Δεν ασκείται διοίκηση με αυτό τον τρόπο ούτε μπορούν να λαμβάνονται σωστές και ψύχραιμες αποφάσεις στον τομέα αυτό, αν μετατρέψω την ιεραρχική προσφυγή σε έφεση ενώπιον ανοικτού δικαστηρίου. Και επομένως, το πρώτο που έχω να ζητήσω είναι να μην είναι οι συνεδρίες της επιτροπής δημόσιες και επομένως να αλλάξει το άρθρο 3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Να φύγουν οι πρώτες δύο γραμμές.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μάλιστα. Το κυριότερο. Θα ήθελα να πω ότι θεωρώ υπερβολικό να υπάρχει αυτόματη αναστολή της εκτέλεσης της απόφασης του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, απλώς και μόνο διότι έγινε προσφυγή. Έστω κι αν η παρουσία κάποιου είναι νόμιμη στην Κύπρο, ο υπάρχων νόμος δίνει δικαίωμα στο Λειτουργό Μεταναστεύσεως -και ορθά δίνει δικαίωμα στο Λειτουργό Μεταναστεύσεως- υπό ορισμένες προϋποθέσεις να ανακαλέσει αυτή την άδεια. Και από την ώρα που ανακαλεί αυτή την άδεια ή από την ώρα που η άδεια λήγει, αλλά δεν την ανανεώνει, από εκείνη την ώρα η παραμονή του αλλοδαπού στην Κύπρο καθίσταται αυτόματα παράνομη. Γι' αυτό το λόγο, αν έχω εμπιστοσύνη στην επιτροπή που αυτός ο ίδιος ο νόμος δημιουργεί και τους δίνω τη δυνατότητα να ελέγξουν την ουσία της απόφασης του Λειτουργού Μεταναστεύσεως και να υποκαταστήσουν τη διακριτική τους ευχέρεια στη διακριτική ευχέρεια του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, δεν έχω κανένα απολύτως λόγο να μην εμπιστευθώ την ίδια επιτροπή με δυνατότητα, με εξουσία να αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, αν και εφόσον κρίνει ότι οι περιστάσεις το δικαιολογούν.

(Μιλούν κάποιοι Βουλευτές.)

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Όχι, κάπου δε με ακολουθείτε. Δεν μπορεί κάθε φορά που κάποιος κάνει μια προσφυγή αυτόματα να αναστέλλεται η απόφαση του λειτουργού τουλάχιστο για σαράντα πέντε μέρες. Διότι, όπως πολύ σωστά λέχθηκε, μπορεί να υπήρχαν σοβαρότατοι λόγοι γραμμένοι μέσα στο φάκελο της διοικήσεως, για τους οποίους ο συγκεκριμένος άνθρωπος πρέπει να φύγει αμέσως από την Κύπρο.

Εφόσον συνεπώς έχω εμπιστοσύνη σε τρεις άλλους ανθρώπους να κρίνουν την ουσία της αποφάσεως του Λειτουργού Μεταναστεύσεως εντός σαράντα πέντε ημερών, πρέπει να τους έχω και εμπιστοσύνη εντός των επτά ημερών που λέει το ίδιο το νομοσχέδιο ότι αναστέλλεται αυτόματα η εκτέλεση μέχρις ότου ασκηθεί ή δεν ασκηθεί η προσφυγή, πρέπει ακριβώς να δώσω σε αυτούς τους ίδιους ανθρώπους τη δυνατότητα να αναστέλλουν εκείνοι, ως θέμα διακριτικής εξουσίας όμως, την απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, αν υπάρχει προσφυγή.

'Ετσι, εγώ εισηγούμαι στο 4, εκεί που λέει: "Νοείται ότι για πρόσωπα που βρίσκονται νόμιμα στην Κύπρο και ασκήσουν προσφυγή στην Επιτροπή, η Επιτροπή δύναται να αναστέλλει την ισχύ της απόφασης του Λειτουργού Μεταναστεύσεως".

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Θα μείνει εδώ εκείνος ή θα έχει φύγει εν τω μεταξύ;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

'Οχι, θα μείνει εδώ, μέχρις ότου βγάλει απόφαση η επιτροπή σχετικά με το αν πρέπει να ανασταλεί ή όχι η συγκεκριμένη απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως. Να ενθυμηθούμε και το τι είπε ο Κολοκοτρώνης στον 'Οθωνα: "Αν πάεις να το κάνεις φράγκικο, σε είκοσι τέσσερις ώρες θα αποτύχεις και θα φύγεις εσύ από την Ελλάδα". 'Οπερ και εγένετο.

Θέλουμε να κάνουμε μια βελτίωση; Μην προχωρούμε πέντε πέντε βήματα, διότι μπορεί εμείς οι ίδιοι να μην είμαστε έτοιμοι, μπορεί το ίδιο το κράτος μας να μην είναι έτοιμο. Ας κάνουμε ένα βήμα ολίγον τι πιο συντηρητικό από τη ριζοσπαστική πρόταση που έχουμε μπροστά μας -εξακολουθεί να είναι ριζοσπαστική η πρόταση- να δούμε πώς θα λειτουργήσει για ένα λογικό χρονικό διάστημα και πάλι εδώ είμαστε. Διότι η ιδιότητα της Βουλής είναι να ψηφίζει διαρκώς νόμους και να διορθώνει και τα δικά της λάθη, αν και εφόσον αποδειχθεί ότι έκαμε λάθος ή αν και εφόσον αποδειχθεί ότι η εξέλιξη της ζωής έχει υπερκεράσει τις απόψεις της Βουλής που ψήφισε κάποιο νόμο.

Επομένως, εγώ εισηγούμαι αυτές τις δύο τροποποιήσεις και πιστεύω ότι με αυτές τις δύο τροποποιήσεις επιτυγχάνουμε μια σωστή ισορροπία στην όλη πρόταση νόμου και μπορούμε δίκαια να λέμε ότι επιφέρουμε λογική, εύλογη, αν θέλετε, πρόοδο σε σχέση με το σύστημα το οποίο ίσχυε μέχρι σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για να καταλάβουμε, γιατί την πρόταση θα τη βάλω ενώπιον του Σώματος, να λεχθεί ότι "Νοείται ότι για πρόσωπα που βρίσκονται νόμιμα στην Κύπρο, η απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως αναστέλλεται μέχρι εγκρίσεως ή απορρίψεως από την Επιτροπή". Ειδεμή φαίνεται ότι φεύγει αμέσως.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Νοείται ότι για πρόσωπα που βρίσκονται νόμιμα στην Κύπρο και ασκήσουν προσφυγή εναντίον αποφάσεως του Λειτουργού Μεταναστεύσεως στην Επιτροπή, η Επιτροπή δύναται ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ναι, αλλά η απέλαση αναστέλλεται μέχρι εγκρίσεως από την Επιτροπή.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

'Οχι, η Επιτροπή δύναται να αναστείλει, μέχρις ότου ακούσει την προσφυγή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Το ερώτημα που θέτω, γιατί θέλω να το βάλω μπροστά στο Σώμα, είναι: Του είπε ο Λειτουργός Μεταναστεύσεως ότι θα φύγει αμέσως και αυτός κάνει προσφυγή.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρέπει να ανασταλεί η απέλασή του;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Η Επιτροπή θα κρίνει κατά πόσο πρέπει να δώσει αναστολή, μέχρις ότου βγάλει την τελική της απόφαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν δεν πει η Επιτροπή, δεν μπορεί να φύγει δηλαδή.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

'Οχι, αν δεν πει η Επιτροπή, θα φύγει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

'Οχι, αν δεν προλάβει η Επιτροπή.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θα προλάβει, κύριε Πρόεδρε, γιατί του δίνουν επτά μέρες καιρό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό είναι που θέλω να γίνει σαφές...

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Του δίνουν επτά μέρες καιρό, πράγμα το οποίο δεν ενοχλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

... ότι δεν είναι αυτόματα εφαρμόσιμη η απόφαση. Αυτό εννοώ.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ναι, κύριε Μαρκίδη, συλλαμβάνεται ένας και διώχνεται αύριο το πρωί. Πότε κάνει την προσφυγή του; Δεν του δίνουμε σαράντα οκτώ ώρες καιρό να κάνει μια προσφυγή;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Του δίνεις επτά μέρες. Δεν το αλλάσσω.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Αυτές τις επτά μέρες αναστέλλεται;

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μάλιστα, δεν το αλλάσσω.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Εντάξει τότε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ναι, αλλά, αν ασκήσει προσφυγή, δε θα ανασταλεί για ακόμα σαράντα πέντε μέρες. Θα πρέπει να αποφασίσει η Επιτροπή αν θα ανασταλεί ή όχι, μέχρις ότου εκδώσει την τελική της απόφαση. Νομίζω είναι λογικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Θα συνεχίσω απ' εκεί που τέλειωσε ο κ. Μαρκίδης, ο οποίος με την ενδιαφέρουσα αγόρευσή του με έπεισε να ταχθώ εναντίον αυτής της πρότασης και επειδή θεωρώ ότι είναι σοβαρό το θέμα αρχής και επειδή, εν πάση περιπτώσει, εκτός από τις εισηγήσεις του κ. Μαρκίδη για τροποποιήσεις είναι δυνατό να υπάρχουν και άλλες, όπως για παράδειγμα για ταξινόμηση των αλλοδαπών που βρίσκονται στην Κύπρο. Μιλούμε για τον αλλοδαπό που είναι νόμιμα στην Κύπρο, με άδεια, και μια καλή πρωία τερματίζουν την άδειά του και τον διώχνουν ή δεν του δίνουν ανανέωση. Μιλούμε και για χιλιάδες άλλους που είναι αλλοδαποί και μένουν στην Κύπρο με κάποια δικαιολογία που έδωσαν στο αεροδρόμιο προσωρινά και υπάρχουν σοβαροί λόγοι για να εκδιωχθούν.

Συγκεκριμένα, η εισήγησή μου, κύριε Πρόεδρε, είναι αυτή η πρόταση νόμου να παραπεμφθεί εκ νέου στην Επιτροπή Νομικών για να επανεξεταστεί. Και θέλω να πω εκ προοιμίου ότι κατά την επανεξέταση η δική μας θέση είναι, ως θέμα αρχής, ότι, μάλιστα, θέλουμε η απόφαση του Λειτουργού Μεταναστεύσεως να υπόκειται σε κάποιου είδους έλεγχο, είτε διοικητικό είτε άλλης μορφής έλεγχο που θα επινοήσουν οι συνάδελφοι που θα εξετάσουν αυτή την πρόταση νόμου. Δηλαδή, δηλώνω από πριν τη θέση μας, τασσόμαστε υπέρ. Όμως, σίγουρα είμαστε εναντίον σε ιεραρχική προσφυγή, η οποία οπωσδήποτε θα οδηγήσει σε καθυστερήσεις, οι οποίες οπωσδήποτε θα ανατρέψουν την ικανότητα του Λειτουργού Μεταναστεύσεως, των αρχών της Δημοκρατίας, ας μην πω ενός ατόμου, και νομίζω ότι αχρείαστα στις πιο πολλές περιπτώσεις θα προστεθεί όγκος διοικητικού έργου και μεγάλη καθυστέρηση και θα παρασχεθεί η ευκαιρία όχι σε καλόπιστους αλλοδαπούς οι οποίοι άδικα εκδιώκονται, αλλά σ' εκείνους των οποίων το συμφέρον του τόπου επιβάλλει την άμεση εκδίωξη να εξασφαλίζουν παραμονή για απροσδιόριστο χρόνο, γιατί από την ιεραρχική προσφυγή θα χωρεί και διοικητικός έλεγχος από το δικαστήριο.

Σκεφτείτε, κύριε Πρόεδρε, την αναθεωρητική επιτροπή, όπως δηλούται ότι πρέπει να είναι: Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας ή εκπρόσωπός του. Αν δεν είναι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, που δεν προλαβαίνουν να τον δουν οι Υπουργοί για να πάρουν τη γνωμοδότησή του, άρα πρακτικά ποτέ δε θα είναι ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, θα είναι αντιπρόσωπός του. Ποιος θα είναι; Ένας από τους ολιγότερο απασχολούμενους λειτουργούς του Γενικού Εισαγγελέα, ίσως ο νεαρότερος. Επιπλέον θα υπάρχουν και δυο μέλη που θα διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, τα οποία θα έχουν τα προσόντα να διοριστούν πρόεδροι επαρχιακού δικαστηρίου. Δηλαδή, μιλούμε για δικηγόρους οι οποίοι πρέπει να έχουν, δεν ξέρω, δέκα χρόνια απαιτείται, τουλάχιστο δέκα χρόνια πείρα.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Δώδεκα.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δώδεκα. Άρα, πρέπει να είναι δικηγόροι, γιατί μη δικηγόρος δεν μπορεί να γίνει πρόεδρος του δικαστηρίου. Άρα, θα είναι άνθρωποι οι οποίοι πιθανότατα στην άσκηση του επαγγέλματός τους έχουν άλλες υποθέσεις με το Λειτουργό Μεταναστεύσεως. Και αυτός ο Λειτουργός Μεταναστεύσεως, όταν θα εξετάζει άλλες

υποθέσεις από αυτές που είναι αντικείμενο ιεραρχικής προσφυγής, θα σκέφτεται ότι αυτός ο κύριος σε κάποια άλλη υπόθεση είναι δυνατό να με κρίνει. Εκτός αν θα είναι μόνιμοι υπάλληλοι του κράτους, οι οποίοι θα είναι απασχολημένοι επί βαθμού πλήρους απασχόλησης.

Κύριε Πρόεδρε, αναφέρω αυτά τα πράγματα ως προβληματισμούς. Επαναλαμβάνω, δεν είμαι εναντίον της αρχής. Πιστεύω όμως ότι το θέμα είναι αρκετά περίπλοκο και αρκετά σοβαρό. Αν μη τι άλλο, ας εξετάσουν οι συνάδελφοι αυτούς τους προβληματισμούς. Επαναλαμβάνω ότι η θέση μας είναι καταρχήν υπέρ του ελέγχου της άσκησης αυτής της εξουσίας. Δε νομίζω ότι το θέμα είναι τόσο επείγον. Μπορεί να υπάρχουν μεμονωμένες επείγουσες περιπτώσεις, αλλά είναι θέμα αρχής. Και δε νομίζω ότι οι ανησυχίες μας είναι τόσο αλόγιστες, ώστε να μπορούν να διαγραφούν με μια απόφαση που θα πάρει τώρα το Σώμα, χωρίς να έχει εξετάσει και άλλες διαζευκτικές προτάσεις.

Θέλω να καταλήξω ότι, αν αναβληθεί το θέμα, δεν πρόκειται να εγκαταλειφθεί, αφού είναι δηλωμένη η υποστήριξή μας ως θέμα αρχής. Αν δε θα αναβληθεί, λυπούμαστε, αλλά όπως έχει διατυπωθεί η πρόταση νόμου, εμείς δεν μπορούμε να την ψηφίσουμε και θα την καταψηφίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει πρόταση για αναβολή και είναι αυτή πρώτα που θα πρέπει να βάλω μπροστά στη Βουλή.

Υπάρχει ένσταση για αναβολή και επανεξέταση με τους όρους που λέχθηκαν;

Ο κ. Πουργουρίδης.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Είμαι εναντίον, κύριε Πρόεδρε, και να εξηγήσω τους λόγους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Εδώ λαμβάνονται αρκετά συχνά από το Λειτουργό Μεταναστεύσεως αυθαίρετες αποφάσεις και διακυβεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα κάποιων φτωχών και αδύναμων ανθρώπων. Ζητούμε απλά να τους δώσουμε προστασία αυτούς τους ανθρώπους. Ζητούμε στους ξένους που βρίσκονται στην Κύπρο, που σήμερα είναι εκατοντάδες χιλιάδες με νόμιμες αποφάσεις δικές μας και υπάρχει ένα οξύ κοινωνικό πρόβλημα, γιατί εργάζονται νόμιμα στην Κύπρο χιλιάδες άνθρωποι, να δώσουμε την προστασία που απολαμβάνουν σε όλες τις πολιτισμένες χώρες στην Ευρώπη. Αν οι συνάδελφοι, και ιδιαίτερα ο κ. Τάσσος Παπαδόπουλος, εύρουν ευρωπαϊκή χώρα στην οποία δεν ισχύουν τέτοιες πρόνοιες, αμέσως να δεχθώ και αναβολή, αμέσως να δεχθώ και να μη συζητηθεί το θέμα. Όμως, το να κάθεται κάποιος Λειτουργός Μεταναστεύσεως, επειδή μιας κοπέλας της ζήτησε κάποιος αστυνομικός να κάνει σεξ μαζί του και αρνήθηκε, να την καταγγέλλει και να την απελαύνουν εν μιά νυχτί και να μην μπορεί να προστατευθεί αυτή η κοπέλλα από κανέναν και να λέμε ότι πρέπει να το αναβάλουμε για να το δούμε, λυπούμαι η συνείδησή μου δεν μου το επιτρέπει εμένα, γνωρίζοντας τα πράγματα που λαμβάνουν χώρα αυτή τη στιγμή στην Κύπρο.

Με τις προτάσεις που λέει ο κ. Μαρκίδης επέρχεται ένα ισοζύγιο πιστεύω αρκετά ικανοποιητικό στο όλο νομοθέτημα και νομίζω ότι οι αδύναμοι αυτοί άνθρωποι πρέπει να τύχουν της προστασίας της Βουλής αμέσως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε. Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ήθελα να εκφράσω την άποψή μου και ως Βουλευτής, γιατί έχω κάποια ερωτηματικά, κάποιους προβληματισμούς για την τοποθέτηση. Αντιλαμβάνομαι ότι θα γίνει σήμερα η ψήφιση, κύριε Πρόεδρε.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Δεν αποφασίσαμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ακόμα.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Τότε μετά την απόφαση της Βουλής κατά πόσο θα γίνει αναβολή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι φανερό ότι δεν ωρίμασαν οι συνθήκες σ' αυτό το Σώμα, όχι γι' αυτό το νομοθέτημα και για άλλα νομοθετήματα που είχαμε στο παρελθόν, για να δίνεται η προστασία και το δικαίωμα της ακρόασης, που είναι φυσικό δικαίωμα, να επεκταθεί και σε ανθρώπους που έρχονται εδώ για να εργαστούν ως χειρώνακτες συνήθως με νόμιμη άδεια της Δημοκρατίας. Δεν ωρίμασαν οι συνθήκες. Του χρόνου, του άλλου χρόνου, όταν πλέον προαχθεί η ιδέα του ανθρωπισμού, της ανθρώπινης αλληλεγγύης, η ιδέα της δικαιοσύνης, θα δείτε ότι τούτο το νομοθέτημα θα ψηφιστεί. Θα ψηφιστεί και θα γίνει και καλύτερο και θα τροποποιηθεί επί τα βελτίω, όπως γίνεται παντού. Ένα πράγμα έχω να πω μόνο. Να σκεφθούμε τους Κύπριους που έτρεχαν μέσα στις εκκλησίες στην Αγγλία, για να βρουν προστασία, όταν κυνηγούνταν από τους Τούρκους τότε, όταν έφυγαν ως πρόσφυγες. Δόθηκε σ' εκείνους το δικαίωμα, είχαν δικαίωμα εκείνοι, ακούστηκαν από την αναθεωρητική επιτροπή και τους είπε να φύγουν τότε και μετά διελύθη η εκκλησία. Εμείς εδώ αρνούμαστε να δώσουμε δικαίωμα ακροάσεως σε πρόσωπα καταφρονεμένα, ταπεινά, ασήμαντα, τα οποία βρίσκονται εδώ έρμαιο του κάθε ισχυρού, σε εισαγωγικά, και ισχυρού χωρίς εισαγωγικά, ο οποίος φροντίζει και διευθετεί τα των υποθέσεών τους. Και πολλές φορές και το πενιχρό τους μεροκάματο πάει δεξιά και αριστερά σε διάφορους μεσάζοντες που τάχατες έχουν τον τρόπο να τους προστατεύσουν.

Είμαι εισηγητής του νομοθετήματος, όπως και ο συνάδελφος κ. Πουργουρίδης, και θα ψηφίσω υπέρ, έστω και αν είναι η ψήφος εμού και του κ. Πουργουρίδη. Του χρόνου, δεκαπέντε χρόνια μετά, θα έχουμε λαμπρά νομοθετήματα τέτοιου είδους, γιατί ο κυπριακός λαός θα έχει εν τω μεταξύ προαχθεί στον τομέα της αλληλεγγύης, της πανανθρώπινης αλληλεγγύης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέλω να κάμω μια παρατήρηση εδώ. Είναι γεγονός ότι μπορεί να κριθούμε αυστηρά από παρατηρητές ότι αυτή η Βουλή σήμερα αναβάλλει πολλά θέματα και μάλιστα θέματα των οποίων η συζήτηση έχει αρχίσει. Έχουμε δικαιολογητικό, και θέλω να το πω για να ακουστεί δημόσια, ότι μια σωρεία νομοθετημάτων κατατέθηκε την τελευταία στιγμή και εξετάστηκε την τελευταία στιγμή. Και είναι γεγονός ότι πολλοί συνάδελφοι δεν είχαν την ευχέρεια να έλθουν σε επαφή με αυτά τα νομοθετήματα και έρχονται σε επαφή πολλοί από αυτούς κατόπιν ενάρξεως του διαλόγου μέσα στη Βουλή. Το λέω αυτό, ούτως ώστε να μην υπάρξει δημόσια κριτική για το γεγονός ότι η Βουλή ανέβαλε σήμερα πολλά νομοθετήματα. Ο λόγος είναι το ότι δεν υπήρξαν τα χρονικά περιθώρια για να εξεταστούν αυτά τα νομοθετήματα.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της αναβολής;

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κάποια πρόταση έχει ο κ. Μαρκίδης. Αντί αναβολή, ίσως βρούμε κάτι ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε, κύριε Μαρκίδη, να σας ακούσουμε. Κύριε Μαρκίδη, ορίστε.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Θέλω να ρωτήσω τους εισηγητές της πρότασης νόμου κατά πόσο θα μπορούσαν να σκεφθούν σ' αυτή την πρόταση νόμου να διευκρινιστεί ότι δε θα αποκτήσουν οποιαδήποτε επιπρόσθετα δικαιώματα αυτοί που έρχονται στην Κύπρο ως απλοί επισκέπτες, τουρίστες δηλαδή, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα δεκαπέντε- είκοσι ημερών. Γιατί έρχονται ενάμισι εκατομμύριο το χρόνο και νομίζω μπορούμε να τους αποκλείσουμε.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Βεβαίως.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Ωραία, άρα εγώ είμαι εναντίον της αναβολής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μόνο και μόνο αυτή η παρατήρηση του συναδέλφου του κ. Μαρκίδη είναι αρκετή να πείσει τον καθένα ότι πρέπει να γίνει κάποια ταξινόμηση για το ποιοι καλύπτονται. Υπάρχουν τουρίστες και τουρίστες. Είναι εκείνος που έρχεται χωρίς βίζα για να εργαστεί και παίρνει τριών μηνών άδεια παραμονής· δεν είναι τουρίστας όμως. Είναι άλλες κατηγορίες οι οποίες έχουν εξάμηνες άδειες που ανανεώνονται. Είναι άλλες κατηγορίες οι οποίες έχουν μεγαλύτερο χρόνο. Άρα, το ελάχιστο που μπορούμε να πούμε είναι ότι πρέπει να γίνει κάποια λεπτομερής ταξινόμηση σ' αυτούς στους οποίους θέλουμε να δώσουμε αυτή την προστασία. Γιατί μπορεί να λέει κάποιος, ε! όχι βέβαια και οι τουρίστες, ο νόμος όμως δεν το διευκρινίζει.

Μιλούμε για δυο εκατομμύρια άτομα το χρόνο που θα δικαιούνται να τύχουν προστασίας αυτού του νόμου. Πόσες αναθεωρητικές επιτροπές θα χρειαστούν, ώστε στο επταήμερο που δικαιούνται να μπορεί η αναθεωρητική επιτροπή να δει το πρόβλημά τους και να πει ναι ή όχι. Ή θα κάνουμε τώρα την τροποποίηση έτσι επιπόλαια, για να πούμε ότι αυτός ο νόμος δεν καλύπτει τους τουρίστες. Και ποιοι είναι οι τουρίστες; Γι' αυτό ειλικρινά παρακαλώ να ληφθεί αυτό υπόψη. Δεν είναι προσπάθεια τορπιλισμού της νομοθεσίας. Είναι προσπάθεια να γίνει καλύτερη νομοθεσία. Και ας μη βλέπουμε μόνο την περίπτωση του ταπεινού και του αδύναμου ...

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Είναι οι χειρώνακτες.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν είναι μόνο αυτοί. Είναι δυο εκατομμύρια, ανάμεσά τους και οι πλούσιοι και οι έμποροι ναρκωτικών και οι επιτήδειοι και εκείνοι που πλένουν τα λερωμένα χρήματα στην Κύπρο. Πώς θα τους ξεχωρίσουμε, αν αυτός είναι φτωχός και αδύναμος και ο άλλος είναι απατεώνας; Με την ανάλυση αίματος; Κάποια ταξινόμηση χρειάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε και μετά η κ. Κληρίδου.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Δεν ήθελα να μιλήσω και ίσως να είναι θέμα το οποίο δεν κατέχω πολύ. Όμως, μου είναι περίεργο το γεγονός ότι μιλούμε για ένα τόσο σοβαρό νομοθέτημα, υπάρχουν τόσα νέα στοιχεία που λέγονται, υπάρχουν τόσες νέες προτάσεις που λέμε ότι, ναι, τούτο είναι καλό, ναι, εκείνο είναι καλό, και βιαζόμαστε εδώ και τώρα να το περάσουμε, γιατί δεν μπορούμε να το αναβάλουμε να το μελετήσουμε. Εγώ δεν το καταλαβαίνω. Μήπως υπάρχει ειδικός λόγος; Μας είπαν ότι υπάρχουν άτομα αυτή τη στιγμή ... Για όνομα του Θεού! Τουρίστες και ξένοι υπάρχουν σ' αυτό τον τόπο τόσο καιρό. Τώρα, αυτή τη στιγμή, μήπως υπάρχει ειδικός λόγος που πρέπει να περάσει αυτή τη στιγμή; Αν υπάρχει, πείτε μας το. Αν δεν υπάρχει όμως, γιατί να μην το αναβάλουμε για να το μελετήσουμε;

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Συζητείται δυο χρόνια.

(Βουλευτές μιλούν ταυτόχρονα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, παρακαλώ!

(Κτυπά τη σφύρα)

Όχι, όχι, κύριοι, παρακαλώ, παρακαλώ, κύριοι! Έχει το λόγο πρώτα ο κ. Αναστασιάδης ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Συγνώμη συνάδελφε, αλλά δεν μπορώ να το καταλάβω αυτό το πράγμα και δε με πείσατε ότι υπάρχει τόσο μεγάλη βία. Τη βία τη βλέπω, χωρίς να καταλαβαίνω το γιατί.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Είναι που δεν ξέρετε.

Δ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ:

Μπορεί να μην ξέρω το παρασκήνιο, εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ενόψει της δήλωσης του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΔΗΚΟ, που φαίνεται ότι δεν είναι αντίθετος με την εισήγηση των συναδέλφων κυρίων Πουργουρίδη και Ευσταθίου -ακολουθώ το πρωτόκολλο των κομμάτων και απολογούμαι αν θίγω ποιος ήταν ο πρώτος ή ποιος ο δεύτερος· δε νομίζω να έχει σημασία- οι τρεις μήνες αναβολή δεν είναι τίποτε, αν είναι να περάσουμε κάτι ομόφωνο. Νομίζω ότι είναι καλύτερα η Βουλή να παρουσιάζεται ότι κάτι έχει κατά νου και θέλει την προστασία αυτών των ανθρώπων. Αυτός ήταν εξάλλου ο σκοπός και δεν έχω καμιά αμφιβολία για τις προθέσεις και τους σκοπούς των εισηγητών της πρότασης νόμου. Σ' αυτό δε διαφωνεί ποσώς ο κ. Παπαδόπουλος, δε διαφωνεί ποσώς το ΑΚΕΛ. Έχω την εντύπωση συναινετικά να το αναβάλουμε, προκειμένου να υπάρξει προβληματισμός, κύριε Ευσταθίου, είναι έκκληση, αν θέλετε, παράκληση, προκειμένου να περάσει ομόφωνα από τη Βουλή, γιατί υπάρχουν προβληματισμοί σοβαροί.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Έχω δώσει το λόγο πρώτα στην κ. Κληρίδου.

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, απλώς ήθελα να διασκεδάσω κάποιες ανησυχίες που υπάρχουν για το θέμα των τουριστών. Ο Λειτουργός Μεταναστεύσεως δεν έχει κανένα λόγο αναφορικά με τους τουρίστες. Μόνο αν κάποιος τουρίστας παραμείνει στην Κύπρο παράνομα, τότε θα έχει λόγο ο Λειτουργός Μεταναστεύσεως, εφόσον δε θα είναι νόμιμα εδώ και θα ακολουθήσουν όλες οι άλλες διαδικασίες που ήδη υπάρχουν και τα οποία θα ελέγχονται από αυτή την Επιτροπή. Αλλά ξέρουμε πολύ καλά ότι η πλειοψηφία των τουριστών που έρχονται από ευρωπαϊκές χώρες δεν έχει πρόθεση να μείνει στην Κύπρο. Οπότε αυτή η μεγάλη ανησυχία δε δικαιολογείται. Δε θα μιλήσω σχετικά με το θέμα της αναβολής, απλώς βρίσκω ότι ορισμένοι συνάδελφοι στην Επιτροπή Νομικών έχουν ασχοληθεί εκτεταμένα με το θέμα. Επειδή ορισμένοι άλλοι συνάδελφοι δεν είχαν το χρόνο ή το ενδιαφέρον να μελετήσουν το θέμα εκ των προτέρων και να έλθουν προετοιμασμένοι, δεν πιστεύω ότι αυτός είναι λόγος που δικαιολογεί την αναβολή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Πουργουρίδης είχε ζητήσει το λόγο.

ΧΡ. ΠΟΥΡΓΟΥΡΙΔΗΣ:

Παρόλο που συμφωνώ πλήρως με τα όσα είπε η κ. Κληρίδου, εντούτοις ως εισηγητής του θέματος θα υιοθετήσω την εισήγηση του κ. Αναστασιάδη, μήπως από τον υπερβολικό μας ζήλο για προστασία ενός τομέα ανθρώπινων δικαιωμάτων οδηγήσουμε σε ενταφιασμό αυτού του δικαιώματος, γιατί από την αντίδραση των συναδέλφων που ζητούν αναβολή και τη δεδηλωμένη θέση του ΑΚΕΛ μπορεί η

πρόταση νόμου να καταψηφιστεί τελικά. Έτσι, με πολύ πολύ πικρή καρδιά συγκατατίθεμαι στην αναβολή αυτής της πρότασης νόμου, γιατί υπήρχε ο χρόνος στις πολύωρες συζητήσεις που κάναμε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών να εκτεθούν αυτές οι απόψεις. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, νομίζω ότι και ο κ. Ευσταθίου ως συνεισηγητής δέχεται την εισήγηση του κ. Αναστασιάδη και ας αναβληθεί για το Σεπτέμβρη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν, εφόσον υπάρχει φαίνεται ομόφωνη τοποθέτηση για αναβολή, θέλω να ελπίζω ότι οι απόψεις που εκφράστηκαν στη Βουλή θα είναι και κάποια προειδοποίηση από τώρα στο Λειτουργό Μεταναστεύσεως ότι αυτή η Βουλή παρακολουθεί το θέμα και ότι επομένως αποτελεί και μια προειδοποίηση, για να αποφευχθούν, αν υπάρξουν -δεν ισχυρίζομαι ότι υπάρχουν- οποιεσδήποτε παρατυπίες.

Αναβάλλεται λοιπόν το θέμα.

Το επόμενο είναι "Ο περί Γάμου (Παλαιοημερολογίτες) Νόμος του 1994".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Όχι, κύριε Πρόεδρε, το υπ' αριθμό 29.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Όχι, τα άλλα είναι Κανονισμοί πλέον. Αυτός είναι νόμος και θέλω να προηγηθεί, αν θα συζητηθεί σήμερα.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Η Έκθεση είναι ομόφωνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ομόφωνη. Υπάρχουν ομιλητές;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Η κοινοβουλευτική μας ομάδα δεν έχει ασχοληθεί με αυτό το θέμα και θα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν έστω και ένας Βουλευτής, γιατί η Έκθεση κυκλοφόρησε μόλις τώρα, αν υπάρχει ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τώρα στο διάδρομο την πήρα.

(Σχόλια από Βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Κύριοι συνάδελφοι, δε χρειάζονται δικαιολογητικά. Αν έστω και ένας Βουλευτής έχει ένσταση ...

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Θα παρακαλούσα για αναβολή εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αυτό εννοώ.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Υπάρχουν Βουλευτές που απουσίαζαν σε αποστολές και δεν είναι ενήμεροι του θέματος. Ερχόμαστε τώρα ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Κύριε συνάδελφε, λυπούμαι που σας διακόπτω. Έχετε το δικαίωμα, εφόσον η Έκθεση μόλις έχει κυκλοφορήσει, να ζητήσετε αναβολή και είμαι υποχρεωμένος να τη δώσω.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν είναι δυνατό, θα παρακαλούσα, επειδή είναι πολύ πολύ ανθρωπιστικό θέμα και συγχαίρω τους εισηγητές του θέματος, να μείνει στο τέλος, αν θέλετε, της ημερήσιας διάταξης, για να δοθεί η ευκαιρία σε σας, κύριε Χριστοδουλίδη, να ενημερωθείτε. Αντιμετωπίζουν άνθρωποι προβλήματα να θεωρούνται ανύπαντροι, αβάπτιστοι κ.λπ., να μην έχουν τα ελάχιστα των δικαιωμάτων. Είναι συμπολίτες μας και δε διαφέρουν σε τίποτε από εμάς και έχω την εντύπωση ότι προκαλείται μια .... Αν είναι, να μείνει στο τέλος της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θα το αφήσω στο τέλος ούτως ή άλλως. Προχωρούμε. "Οι περί Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση είναι ομόφωνη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Θάσος Μιχαηλίδης
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της που πραγματοποιήθηκαν στις 7 και 14 Ιουνίου 1994. Στην πρώτη συνεδρία της Επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και του Επιμελητηρίου Καλών Τεχνών Κύπρου (Ε.ΚΑ.ΤΕ.).

Με τους υπό εξέταση Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 5 της νομοθεσίας που διέπει το θέμα του εμπλουτισμού με έργα τέχνης των δημόσιων κτιρίων, καθορίζεται η σύνθεση και οι αρμοδιότητες της Ειδικής Επιτροπής, που θα είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή δημόσιου διαγωνισμού και για την επιλογή των κατάλληλων έργων τέχνης που θα τοποθετούνται σε κάθε ανεγειρόμενο δημόσιο κτίριο.

Η εν λόγω Ειδική Επιτροπή θα αποτελείται από επτά μέλη, που θα διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο για περίοδο τριών χρόνων. Η διοικητική και οικονομική υποστήριξη της Επιτροπής αυτής θα αναληφθεί από τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, ύστερα από τη μελέτη των υπό αναφορά Κανονισμών και με βάση τα όσα εκτέθηκαν ενώπιόν της, υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους με τη μορφή που αυτοί κατατέθηκαν από την Εκτελεστική Εξουσία.

Παράλληλα με την πιο πάνω θέση της η Επιτροπή πιστεύει ότι η επιστημονική κατάρτιση της Ειδικής Επιτροπής, που εγκαθιδρύεται με βάση τις πρόνοιες των υπό εξέταση Κανονισμών, θα διασφαλιστεί αν σ' αυτή εκπροσωπείται και το Επιμελητήριο Καλών Τεχνών Κύπρου, που αποτελεί τον επίσημο φορέα των επαγγελματιών καλλιτεχνών, γι' αυτό και αναμένει από τους αρμοδίους ότι θα ενεργήσουν προς την κατεύθυνση αυτή κατά το διορισμό των μελών της εν λόγω Επιτροπής.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΕΡΓΑ ΤΕΧΝΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Νίκος Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Θάσος Σοφοκλέους
Αντώνης Καράς
Ανδρέας Φιλίππου
Λώρης Λυσιώτης
Θάσος Μιχαηλίδης
Μιχαλάκης Κυπριανού
Ρένος Πρέντζας

Όπως είναι γνωστό, η Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας για τους πιο πάνω Κανονισμούς κυκλοφόρησε στην ολομέλεια της Βουλής στις 16 Ιουνίου 1994, αλλά η συζήτηση του θέματος αναβλήθηκε με σχετική απόφαση της ολομέλειας.

Η Επιτροπή επανεξέτασε τους υπό αναφορά Κανονισμούς σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 21 και 30 Ιουνίου 1994, και αποφάσισε να τους τροποποιήσει, έτσι που να καθορίζονται τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής που θα είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή δημόσιου διαγωνισμού για την επιλογή των κατάλληλων έργων τέχνης που θα τοποθετούνται σε κάθε ανεγειρόμενο δημόσιο κτίριο.

Η σύνθεση της προτεινόμενης στους υπό συζήτηση Κανονισμούς επταμελούς Επιτροπής, όπως αποφασίστηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας, ύστερα από συνεννόησή της και με το αρμόδιο Υπουργείο, είναι η ακόλουθη:

- δύο εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού,
- ένας αρχιτέκτονας, εκπρόσωπος του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων,

- ένας εκπρόσωπος του Επιμελητηρίου Καλών Τεχνών Κύπρου (Ε.ΚΑ.ΤΕ.),
- δύο ανεξάρτητα άτομα που έχουν ειδικότητα στις εικαστικές τέχνες και
- ένας αρχιτέκτονας του ανεγειρόμενου δημόσιου κτιρίου στο οποίο θα τοποθετηθεί το έργο ή τα έργα τέχνης.

Με βάση τα πιο πάνω, η Επιτροπή τροποποίησε ανάλογα το κείμενο των υπό συζήτηση Κανονισμών και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως αυτοί έχουν διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Παπαδόπουλος.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Έχω συνεννοηθεί με τον κ. Αντρέα Χρίστου, ο οποίος μου έστειλε και εγγράφως τις απόψεις του...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κοντά στο μικρόφωνο, γιατί δεν ακούεστε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

... ο οποίος λείπει σε αποστολή στο εξωτερικό. Η θέση του είναι ότι πρέπει να υπάρχει μια κλιμάκωση. Ανέλαβα έναντι του συνάδελφου κ. Αντρέα Χρίστου να αναφέρω στη Βουλή αυτές τις απόψεις, ότι -του Αντρέα Χρίστου, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του ΑΚΕΛ- δεν είναι...

Κ. ΚΛΗΡΙΔΟΥ:

Γιατί μιλάς εσύ εκ μέρους του;

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δε θα σας δώσω λόγο, κυρία Κληρίδη, με όλο το σέβας. Δεν είμαι υπόχρεος να σας δώσω λόγο. Παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ορίστε.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ο άνθρωπος νομίζει ότι πρέπει να υπάρξει μια κλιμάκωση στο ποσοστό ανάλογα με το κόστος του κάθε έργου, για καθορισμό του ποσού που η κυβέρνηση θα υποχρεούται να προνοεί για εμπλουτισμό κυβερνητικών κτιρίων με έργα τέχνης. Όταν τα κυβερνητικά έργα ήταν έργα κόστους μισού εκατομμυρίου ή ενός εκατομμυρίου, το ποσοστό του ένα τοις εκατόν πιθανόν να ανερχόταν σε ένα λογικό ποσό. Όταν όμως τα κυβερνητικά κτίρια έχουν κόστος πέντε εκατομμύρια, έξι εκατομμύρια ή τριάντα έξι εκατομμύρια, όπως προβλέπεται για τα κεντρικά κυβερνητικά κτίρια, τότε το ποσό που προκύπτει από το ποσοστό του 1% είναι τεράστιο. Γι' αυτό κάποια κλιμάκωση πρέπει να γίνει με κάποιο σταθμισμένο τρόπο. Η παράκλησή του, που τη διαβιβάζω στο Σώμα, είναι να αναβληθεί η συζήτηση του θέματος, ώστε να καταστεί δυνατή μια πρόσθετη μελέτη γι' αυτή την κλιμάκωση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέμα αναβολής Κανονισμών...

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι άσχετο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ.

(Κτυπά τη σφύρα)

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Με συγχωρείτε. Ναι, λυπούμαι, οι παρόντες Κανονισμοί αφορούν τη σύνθεση της επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει πρόβλημα.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Υπάρχει πρόταση νόμου του κ. Μάρκου Κυπριανού για το κλιμακωτό -και είναι απόλυτα ορθή θέση- και υπάρχει και η πρόταση νόμου του κ. Χρίστου για τη σύνθεση της επιτροπής επιλογής των έργων, με την οποία συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πρόκειται περί παρεξηγήσεως.

Υπάρχει ένσταση στην έγκριση των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Επειδή δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το επόμενο θέμα είναι "Οι περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Τάσσος Παπαδόπουλος, Πρόεδρος
Δημήτρης Συλλούρης
Ανδρέας Χρίστου
Παύλος Παπαγεωργίου, εκπροσωπώντας τον κ. Γ. Αγαπίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 27 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Εξωτερικών και εκπρόσωποι της ΠΑΣΥΔΥ και του Κλάδου Υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών. Στη συνεδρία της Επιτροπής ήταν επίσης παρόντες οι Βουλευτές κ. Α. Μαρκίδης, Ι. Μακρίδης και Ν. Μουσιούττας.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 8 των περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας Νόμων, σκοπείται η τροποποίηση των βασικών κανονισμών, ώστε να παρέχεται η ευχέρεια στο Υπουργικό Συμβούλιο να παρατείνει την περίοδο παραμονής υπαλλήλου στο εξωτερικό, όταν τούτο επιβάλλεται από τις ανάγκες της Υπηρεσίας.

Από της πλευράς του Υπουργού Εξωτερικών υποστηρίχθηκε η αναγκαιότητα έγκρισης των προτεινόμενων τροποποιητικών κανονισμών και αναφέρθηκαν λεπτομερέστερα συγκεκριμένες περιπτώσεις για τις οποίες κρίνεται δικαιολογημένη η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που ζητείται.

Οι εκπρόσωποι του Κλάδου Υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών, διαφωνώντας με τους υπό συζήτηση Κανονισμούς, υποστήριξαν ότι η παράταση του χρόνου παραμονής ορισμένων υπαλλήλων στις ίδιες θέσεις στο εξωτερικό ενέχει κινδύνους δυσμενούς διάκρισης μεταξύ υπαλλήλων και δε συμβάλλει στην ομαλή λειτουργία των υπηρεσιών του Υπουργείου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών, λαμβάνοντας υπόψη όλα όσα κατατέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία εισηγείται στη Βουλή την έγκριση των υπό συζήτηση Κανονισμών, όπως έχουν τελικά διαμορφωθεί από την Επιτροπή. Με τις επιφερόμενες τροποποιήσεις η διακριτική ευχέρεια που ζητείται και ο τρόπος άσκησής της τίθενται κάτω από αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις, ενώ προβλέπεται σαφώς ημερομηνία λήξης της διάρκειας ισχύος της.

Τα Μέλη της Επιτροπής-Βουλευτές των Κοινοβουλευτικών Ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν πάνω στο όλο θέμα κατά τη συζήτηση των Κανονισμών ενώπιον της ολομέλειας του Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Έχουμε μια τροποποίηση, την οποία διενείμαμε ήδη. Στον Κανονισμό 2 να αντικατασταθούν οι λέξεις "ενημερωθεί η Βουλή των Αντιπροσώπων" με τις λέξεις "εγκριθεί με απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, δυστυχώς υπάρχει απόφαση του Ανώτατου Δικαστηρίου που καθιστά αντισυνταγματική την επέμβαση της Βουλής υπό μορφή εγκριτικής αποφάσεως σε έργα που δίδει η ίδια η Βουλή εκτελεστική εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο. Μπορεί να φαίνεται περίεργη η απόφαση, πάντως είναι απόφαση του Ανωτάτου και νομίζω ότι, ενόψει του ότι αυτή είναι η νομολογία αυτή τη στιγμή, η Βουλή πρέπει να αποφεύγει ενσυνείδητα οτιδήποτε δημιουργεί αυτού του είδους το πρόβλημα. Γι' αυτό το λόγο δεν μπορούμε να δεκτούμε την προτεινόμενη τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Χριστοδουλίδης.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η θέση της ομάδας μας είναι ενάντια.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Εναντίον της τροπολογίας;

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

'Οχι, ενάντια στους Κανονισμούς οι οποίοι ζητούν την εκχώρηση δικαιώματος για παράταση υπηρεσιών συγκεκριμένων εκπροσώπων μας στο εξωτερικό, συγκεκριμένων πρεσβευτών. Και είχαν αναφερθεί -και δεν είναι μυστικό- τα ονόματα δύο πρέσβεών μας, ενός στη Νέα Υόρκη και ενός στις Βρυξέλλες. Επειδή δε θα θέλαμε οι Κανονισμοί να είναι όπως το λάστιχο, διότι μπορεί σήμερα να δημιουργηθούν ευμενείς προϋποθέσεις για κάποιους οι οποίες αύριο μπορεί να αξιοποιηθούν δυσμενώς για κάποιους άλλους, γι' αυτό και η θέση της ομάδας μας, θέση αρχής, είναι ότι τασσόμεθα ενάντια, παρόλη την εκτίμηση που έχουμε για το έργο των συγκεκριμένων ανθρώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ο κ. Ευσταθίου.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Φαίνεται ότι έχουμε υποβαθμίσει και έχουμε παρερμηνεύσει την αρμοδιότητα της Βουλής των Αντιπροσώπων αναφορικά με τους διορισμούς και τις τοποθετήσεις διπλωματών. Στην Κύπρο η Βουλή διορίζει και τοποθετεί τους διπλωμάτες και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απλώς έχει δικαίωμα είτε να το εγκρίνει είτε να το απορρίψει. Συμβαίνει δηλαδή κάτι το παρόμοιο, το απαράλλαχτο, με ό,τι συμβαίνει με το αμερικανικό κογκρέσο. Ουδείς πρέσβης τοποθετείται χωρίς να αποφασίσει επί τούτου η Βουλή. Γι' αυτό το λόγο η τροπολογία μας συνάδει με το 'Αρθρο 50, παράγραφος Α του Συντάγματος, όπου αναφέρονται οι εξουσίες της Βουλής και το αντίστοιχο δικαίωμα αρνησικυρίας του Προέδρου της Δημοκρατίας. Λέει το 'Αρθρο 50 του Συντάγματος: "Ο εν τω παρόντι εδαφίω όρος 'εξωτερικαί υποθέσεις' περιλαμβάνει: (α) την αναγνώρισιν κρατών, την σύναψιν διπλωματικών και προξενικών σχέσεων μετ' άλλων χωρών και την διακοπήν των σχέσεων τούτων. Την παροχή συγκαταθέσεως διά τον διορισμόν διπλωματικών αντιπροσώπων και την χορήγησιν εκτελεστηρίου εις προξενικούς αντιπροσώπους, την τοποθέτησιν διπλωματικών αντιπροσώπων και προξενικών αντιπροσώπων εκ των υπηρετούντων εν τη διπλωματική υπηρεσία εις θέσεις εν τω εξωτερικώ και την ανάθεσιν καθηκόντων εν τω εξωτερικώ..." κ.λπ. Είναι η Βουλή των Αντιπροσώπων που έχει αυτό το δικαίωμα. 'Αλλη κουβέντα αν μέχρι σήμερα αντισυνταγματικά την εξουσία αυτή την ασκούν άλλα όργανα. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας όμως έχει -είναι βέβαιο- δικαίωμα οριστικής αρνησικυρίας. Μπορεί δηλαδή, χωρίς να δώσει κανένα λόγο, να πει: "Εγώ δεν εγκρίνω". Δηλαδή, η διαδικασία την οποία βλέπω πως υπάρχει είναι: Προτείνει το Υπουργικό Συμβούλιο, στα πλαίσια άσκησης της εκτελεστικής του εξουσίας, αποφασίζει η Βουλή επί του προκειμένου και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει το πάνω χέρι, λέγοντας "δέχομαι" ή "δε δέχομαι αυτό το πράγμα". Τι προϋποθέτει αυτό; 'Ενα μηχανισμό και μια διαδικασία συναινέσεως, συναινετική, για να μην αντιδικεί η Βουλή με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Γι' αυτό το λόγο πρέπει το Σώμα να πληροφορηθεί για τα δικαιώματά του, διότι για πολλά τώρα χρόνια έχει απεμπολήσει μια από τις βασικότερες αρμοδιότητές του. Και θέλετε να σας πω και κάτι άλλο; Και για τον Αρχηγό της Αστυνομίας αποφασίζει η Βουλή και για τον Αρχηγό του Στρατού αποφασίζει η Βουλή και για τα στελέχη της Αστυνομίας αποφασίζει η Βουλή. Αν εμείς κατά παραχώρηση, αν εμείς λόγω ίσως αδιαφορίας αφήσαμε αυτές οι εξουσίες να ασκούνται από την Εκτελεστική Εξουσία ανεξέλεγκτα, είναι εις μομφήν δική μας. Και βεβαίως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο εκάστοτε Πρόεδρος, και οι κυβερνήσεις καλά κάνουν τη δουλειά τους, εφόσον ουδείς τους προβληματίζει και τους θέτει προ των ευθυνών τους. Γι' αυτό το λόγο η τροπολογία που υποβάλαμε ως Σοσιαλιστικό Κόμμα δεν έχει τίποτε άλλο να κάμει, ειμή να ουσιαστικοποιήσει τη συνταγματική αναφορά του 'Αρθρου 50.Α του Συντάγματος. Και θα παρακαλούσα το συνάδελφο κ. Μαρκίδη να με διαψεύσει, αν διαφωνεί επί του θέματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει άλλος ομιλητής;

Ο κ. Μαρκίδης.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

'Εχει δίκαιο ο κ. Ευσταθίου ότι η Βουλή έχει ευρύτερες εξουσίες βάσει του 'Αρθρου 50. Δεν τις έχει βάσει του 'Αρθρου 50, τις έχει βάσει του 'Αρθρου 61. Απλώς το 'Αρθρο 50 είναι ενδεικτικό της ευρύτητας των αποφάσεων της Βουλής, αλλά ο σκοπός του 'Αρθρου 50 είναι να διευκρινίσει πότε έχει βέτο οριστικό ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. 'Ομως, η Βουλή δεν εκδηλώνει την κυρίαρχη θέλησή της με αποφάσεις. Μόνο με το ένδυμα του νόμου δικαιούται να εκδηλώσει απόφαση. Και από την ώρα που ένας νόμος δίνει εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να εκδώσει κάποια απόφαση, αυτός ο ίδιος ο νόμος δεν μπορεί - σύμφωνα με τη νομολογία που υπάρχει αυτή τη στιγμή που μιλούμε- να θέσει το κύρος της αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου υπό την έγκριση της Βουλής. Εγώ μπορεί να μη συμφωνώ με αυτή την απόφαση που υπάρχει, αλλά υπάρχει αυτή η απόφαση και δε θεωρώ σκόπιμο να εμπλακούμε σε αυτό το στάδιο με οποιαδήποτε νέα αναφορά από πλευράς Προέδρου της Δημοκρατίας.

Εμένα εν πάση περιπτώσει η ουσία με ικανοποιεί. Πιστεύω ότι πρέπει να εγκριθεί ο Κανονισμός 2 των Κανονισμών ως έχει. Αυτή είναι η θέση ουσίας. Τα νομικά ας τα αφήσουμε για την επόμενη Σύνοδο της Βουλής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Λοιπόν θέτω την τροπολογία του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ σε ψηφοφορία. Στον Κανονισμό 2 να αντικατασταθούν οι λέξεις "ενημερωθεί η Βουλή των Αντιπροσώπων" (τελευταία γραμμή) με τις λέξεις "εγκριθεί με απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων".

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν αποχές, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Η τροπολογία του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ απορρίπτεται με 13 ψήφους εναντίον, 12 υπέρ και καθόλου αποχές.

Προχωρούμε στην ψήφιση των Κανονισμών.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Μια τροπολογία γραμματικής φύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μάλιστα.

Α. ΜΑΡΚΙΔΗΣ:

Έχω τροπολογία γραμματικής μορφής. Στον Κανονισμό 3 λέει: "Η ισχύς των παρόντων Κανονισμών αρχίζει με τη δημοσίευσή τους στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και διαρκεί ευθύς ως συμπληρωθούν τα δύο χρόνια...". Το "ευθύς ως" δε μου αρέσει. Τα σωστά ελληνικά είναι "μέχρις ότου συμπληρωθούν" και θέλω οι δύο λέξεις "ευθύς ως" να αντικατασταθούν με τις λέξεις "μέχρις ότου".

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Είναι ομόφωνη η τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω την τροπολογία του κ. Μαρκίδη σε ψηφοφορία. Το "ευθύς ως" να γίνει "μέχρις ότου".

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είναι ομόφωνη η τροπολογία, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θέτω τους Κανονισμούς υπό την κρίση της Βουλής.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ των Κανονισμών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15 υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πόσοι εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12 εναντίον, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεν υπάρχουν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί εγκρίνονται με 15 ψήφους υπέρ, 12 εναντίον και καθόλου αποχές.

Τα υπ' αριθμό 31 και 32 θέματα της ημερήσιας διάταξης αποσύρονται.

Το υπ' αριθμό 33 θέμα είναι "Οι περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑΙ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΛΑΧΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Λεόντιος Ιεροδιακόνου, Πρόεδρος
Αλέκος Μαρκίδης
Ισίδωρος Μακρίδης
Αβραάμ Αντωνίου
Κίκης Καζαμίας
Ανδρέας Φιλίππου
Τάσσος Παπαδόπουλος
Νίκος Μουσιούττας
Μάρκος Κυπριανού
Τάκης Χατζηδημητρίου
Ρένος Πρέντζας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 22 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών.

Με τους υπό αναφορά Κανονισμούς, που εκδίδονται με βάση το άρθρο 11(1) του περί Λαχείου Πρόνοιας Νόμου, καθίσταται δυνατή η εφαρμογή της βασικής αυτής νομοθεσίας με τον καθορισμό των κριτηρίων και της διαδικασίας για την παροχή οικονομικής βοήθειας σε άτομα με αναπηρίες.

Ειδικότερα, οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν:

(α) Τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων από ανάπηρους και δεινοπαθούντες για παροχή υλικής βοήθειας σε αυτούς, καθώς επίσης και τα κριτήρια για την παροχή τέτοιας βοήθειας,

(β) τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων από οργανώσεις, υπουργεία και διοικητικά όργανα για παροχή οικονομικής βοήθειας, καθώς επίσης και τα κριτήρια για την παροχή τέτοιας βοήθειας,

(γ) το είδος και το ύψος της βοήθειας που παρέχεται,

(δ) τα χρονικά πλαίσια και τις ενέργειες που πρέπει να γίνονται στην περίπτωση που τα βραβεία του Λαχείου Πρόνοιας μένουν αξήτητα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού συμφωνεί με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους, όπως έχουν νομοτεχνικά διαμορφωθεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Επειδή δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Το υπ' αριθμό 34 θέμα της ημερήσιας διάταξης είναι "Οι περί Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994". Η Έκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ - ΘΕΣΗ ΑΝΩΤΕΡΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΣΧΕΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου
Μάρκος Κυπριανού

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουνίου 1994. Στη συνεδρίαση αυτή κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και της ΠΑΣΥΔΥ.

Με τους πιο πάνω Κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται με βάση τα άρθρα 27 και 87 του Νόμου για τη Δημόσια Υπηρεσία, σκοπείται η τροποποίηση του σχεδίου υπηρεσίας της θέσης Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού στην Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του Υπουργείου Οικονομικών.

Ειδικότερα με τους υπό αναφορά Κανονισμούς τροποποιείται το σχέδιο υπηρεσίας της πιο πάνω θέσης, ώστε αυτή να είναι μόνο προαγωγής, για να συνάδει με τα σχέδια υπηρεσίας αντίστοιχων ισόβαθμων θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις των υπό συζήτηση Κανονισμών, γι' αυτό και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την έγκρισή τους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής, υπάρχει ένσταση να εγκριθούν οι Κανονισμοί;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, οι Κανονισμοί εγκρίνονται.

Οι Κανονισμοί από τον αριθμό 35 μέχρι το 46 αποσύρονται. Το υπ' αριθμό 47 της ημερήσιας διάταξης είναι "Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών ('Αδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994". Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΩΣ "ΟΙ ΠΕΡΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (ΑΔΕΙΕΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΙ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Μιχαλάκης Κυπριανού, Πρόεδρος
'Αριστος Χρυσοστόμου
Αλέκος Μαρκίδης
Ανδρέας Μούσκος
Σωκράτης Χάσικος
Κίκης Καζαμίας
Χρίστος Μαυροκορδάτος
Θάσος Μιχαηλίδης
Δώρος Θεοδώρου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας εξέτασε τους πιο πάνω Κανονισμούς σε πολλές συνεδριάσεις της που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα από το Μάρτιο μέχρι και τον Ιούνιο του 1994. Στις συνεδριάσεις αυτές κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι των Υπουργείων Εμπορίου και Βιομηχανίας και Οικονομικών, του Συνδέσμου Ιδιοκτητών Αποθηκών Αποταμίευσης, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Κύπρου, του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας δεν ήταν δυνατό να ολοκληρώσει τη μελέτη των Κανονισμών αυτών, και λόγω της σοβαρότητάς τους και γιατί είναι ήδη βεβαρημένη με τη μελέτη άλλων νομοθετημάτων. Γι' αυτό και η Επιτροπή, ενόψει των επικείμενων θερινών διακοπών του Σώματος, είναι υποχρεωμένη να εισηγηθεί στο Σώμα την απόρριψη των Κανονισμών αυτών για λόγους καθαρά τεχνικούς.

Η Επιτροπή είναι έτοιμη να συνεχίσει την εξέταση των Κανονισμών αυτών στη νέα σύνοδο της Βουλής και έχουν ήδη ενημερωθεί περί τούτου οι αρμόδιοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές επί θέματος αρχής;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, υπάρχει ένσταση στην απόρριψη των Κανονισμών;

(Κτυπά τη σφύρα)

Οι Κανονισμοί απορρίπτονται.

Τα υπόλοιπα θέματα της ημερήσιας διάταξης, από τον αριθμό 48 μέχρι το 50, αποσύρονται.

Τώρα επανέρχομαι στον περί Γάμου Νόμο.

Λ. ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ:

Η θέση μας, κύριε Πρόεδρε, είναι όπως εκφράζεται στην 'Εκθεση, δηλαδή συμφωνούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συμφωνείτε. Η 'Εκθεση θεωρείται αναγνωσθείσα.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ ΠΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΕΙΤΑΙ "Ο ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ (ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΕΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1994"

Παρόντες:

Ευστάθιος Ευσταθίου, Πρόεδρος
Γιαννάκης Ομήρου
Σοφοκλής Χατζηγιάννης
Χρίστος Πουργουρίδης
Καίτη Κληρίδου
Κώστας Κωνσταντίνου
Γιαννάκης Αγαπίου
Αριστοφάνης Γεωργίου

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, που η ίδια κατέθεσε στη Βουλή, σε συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 7 Ιουλίου 1994.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση νομοθεσίας στην οποία να καθορίζεται σαφώς ότι όλα τα μυστήρια που τελούνται από κληρικούς των παλαιοημερολογιτών αναγνωρίζονται από τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και για κάθε άλλη νόμιμη χρήση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν κατά τη συζήτηση του όλου θέματος, ενώ οι παλαιοημερολογίτες ανήκουν στην ελληνική κοινότητα και πρεσβεύουν το ελληνορθόδοξο δόγμα, τόσο οι γάμοι όσο και άλλα θρησκευτικά μυστήρια που ιερολογούνται από τους κληρικούς τους δεν αναγνωρίζονται για κάθε σκοπό στη Δημοκρατία, με αποτέλεσμα να πλήττονται κατάφωρα τα δικαιώματα και οι ελευθερίες των ατόμων αυτών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, υιοθετώντας πλήρως τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της υπό συζήτηση πρότασης νόμου και θεωρώντας ότι η προτεινόμενη νομοθεσία θα καλύψει το κενό που υπάρχει και θα εξαλείψει την αδικία που από καιρό παρατηρείται σε βάρος μιας ομάδας συμπολιτών μας, ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή της σε νόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχουν ομιλητές;

Εφόσον δεν υπάρχουν ομιλητές, προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. 'Αρθρο 1.

Ερμηνεία. 'Αρθρο 2.

Εγκυρότης μυστηρίων των παλαιοημερολογιτών. 'Αρθρο 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση όπως τα άρθρα 1 μέχρι και το 3 εγκριθούν; Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, τα άρθρα από το 1 μέχρι το 3 εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Γάμου (Παλαιοημερολογίτες) Νόμος του 1994.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Υπάρχει ένσταση η πρόταση νόμου να ψηφιστεί σε νόμο;

(Κτυπά τη σφύρα)

Εφόσον δεν υπάρχει ένσταση, η πρόταση νόμου ψηφίζεται σε νόμο.

Προχωρούμε στο Κεφάλαιο Β': Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων. Θέλω να προσεχθεί αυτό, διότι υπάρχει μια απόφαση που πρέπει να δούμε αν υλοποιήθηκε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

1) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 18) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

2) Ο περί των Τελικών Πράξεων της Έκτακτης Παγκόσμιας Διάσκεψης των Πληρεξουσίων της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (Γενεύη 1992) (Κυρωτικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Συγκοινωνιών και Έργων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

3) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 27) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

4) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 17) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

5) Ο Συμπληρωματικός (Αρ. 1) του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμου Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

6) Ο περί Επιτρόπου Διοικήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

7) Ο περί Γάμου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

8) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Αναπτύξεως) Νόμος (Αρ. 19) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

9) Ο περί Ειδικεύσεως Συμπληρωματικής Πιστώσεως (Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων) Νόμος (Αρ. 4) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

10) Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 28) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

11) Ο περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

12) Ο περί Ασφαλιστικών Εταιρειών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

13) Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Επαναλειτουργία του Ανώτατου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανώτατου Δικαστηρίου) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

14) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αναδιάρθρωση Ορισμένων Θέσεων και Ρύθμιση 'Αλλων Επιμέρους Συναφών Θεμάτων) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

15) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αναδιάρθρωση Ορισμένων Θέσεων και Ρύθμιση 'Αλλων Επιμέρους Συναφών Θεμάτων) Νόμος (Αρ. 2) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

16) Ο περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Αναδιάρθρωση Ορισμένων Θέσεων και Ρύθμιση 'Αλλων Επιμέρους Συναφών Θεμάτων) Νόμος (Αρ. 3) του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

17) 'Εγγραφα που αφορούν:

(α) την παράταση των υπηρεσιών έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία· και

(β) τη σκοπούμενη πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων στη δημόσια και εκπαιδευτική υπηρεσία δυνάμει του άρθρου 3(1)(α) του περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1985 (Αρ. 99 του 1985).

Κατατέθηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εδώ θέλω να γίνει μια διευκρίνιση, διότι η απόφαση η οποία ελήφθη ήταν να περιληφθούν -και ελπίζω να έγινε- μόνο θέσεις οι οποίες αναφέρονται σε διδασκάλους, εκπαιδευτική υπηρεσία, και ιατρούς και νοσοκόμους. Αν περιλαμβάνεται οτιδήποτε άλλο, δε θα θεωρηθεί ότι κατατέθηκε.

Παραπέμπονται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, η οποία θα εξετάσει το ενδεχόμενο και, αν δεν έχει γίνει, στην επόμενη συνεδρία της 15ης μπορεί να μας το φέρει.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

18) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς την Αρχή Βιομηχανικής Καταρτίσεως σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού της Αρχής Βιομηχανικής Καταρτίσεως Κύπρου Νόμου του 1994.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

19) Έκθεση όσον αφορά την παραχώρηση εγκρίσεων που δόθηκαν από την Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού προς τον ΚΟΑ σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 4 του περί Προϋπολογισμού του ΚΟΑ Νόμου του 1993.

Κατατέθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτάσεις νόμου:

20) Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Αριστοφάνη Γεωργίου, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

21) Ο περί Προστασίας της Παραλίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 1994.

Κατατέθηκε από τον κ. Χρίστο Σολωμή, Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το υπ' αριθμό 6, που είναι "Ο περί Επιτρόπου Διοικήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", παρακαλώ να παραπεμφθεί στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών και Αξιών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αν αυτή είναι η επιθυμία της Βουλής, δεν έχω καμιά ένσταση.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Αφού κατατέθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Μπορεί να παραπεμφθεί και στις δύο Επιτροπές.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

'Οχι, κύριε Πρόεδρε.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης είναι θέμα που αφορά την Επιτροπή Νομικών.

Α. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, είναι θέμα που αφορά την Επιτροπή Θεσμών.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

'Οχι, όχι. Είναι θέμα που αφορά την Επιτροπή Νομικών, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παραπέμπεται στην Επιτροπή Νομικών και αν θέλει και η άλλη Επιτροπή μπορεί να παρακαθίσει.

ΕΥ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Αν θέλετε να έρτετε, κοπιάστε!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεφάλαιο Γ': Ερωτήσεις - Απαντήσεις.

(Αυτές δόθηκαν ήδη γραπτώς)

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 222 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 7 Ιουνίου 1994.

"Οι κάτοικοι της Τηλλυριάς αισθάνονται βαθιά απογοήτευση και εγκατάλειψη, γιατί επανειλημμένες υποσχέσεις διαδοχικών κυβερνήσεων προωθούνται προς υλοποίηση με ρυθμό που θα απέλπιζε με τη βραδύτητά του ακόμη και την πιο αργοκίνητη χελώνα.

Τρία είναι τα βασικά έργα που διεκδικεί η Τηλλυριά τις τελευταίες δεκαετίες:

1. η σύνδεση της περιοχής, μέσω Κάμπου-Ορκόντα, με τη Λευκωσία·
2. η επιδιόρθωση και διαπλάτυνση του δρόμου Μανσούρας-Παχυάμμου, που έχει υποστεί τόσο εκτεταμένες φθορές, ώστε να είναι επικίνδυνος για οχήματα, οδηγούς και επιβάτες· και
3. η ανακατασκευή του κεντρικού δρόμου της κοινότητας Κάτω Πύργου, μήκους δύο μόλις χιλιομέτρων.

Το πρώτο έργο άρχισε και η παρούσα φάση του τελειώνει, χωρίς να προκηρυχθούν προσφορές για τη συνέχισή του. Για το δεύτερο, οι προγραμματισμένες μικροεπισκευές σε τίποτε το ουσιαστικό δε θα ωφελήσουν, ενώ για το τρίτο έργο, η επιδιόρθωση που γίνεται αντιστοιχεί μόνο στο ένα έβδομο του συνόλου.

Ερωτάται ως εκ τούτου ο αρμόδιος Υπουργός: Ισχύει η διαβεβαίωση που έδωσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για ολοκλήρωση των πιο πάνω έργων, για την εγκυρότητα της οποίας επικαλέστηκε και την εκ Πιτσιλιάς καταγωγή του; Αν ναι, πότε θα προκηρυχθούν οι προσφορές και ποιο είναι το δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωσή τους;

Σημειώνεται ότι η διαβεβαίωση του Προέδρου αφορούσε την ολοκλήρωση των έργων στο διάστημα της θητείας του, που λήγει το Φεβράρη του 1998".

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 223 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 7 Ιουνίου 1994.

"Καλείται ο Υπουργός Υγείας και το Υπουργείο του να πληροφορήσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων γιατί παρέλειψαν να συμμορφωθούν σε υποδείξεις και γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα και γιατί παραβαίνουν συμφωνία που έχουν με την ΠΑΣΥΔΥ για ταυτόχρονη τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας Ειδικού Ιατρού, Κλίμακας Α15, και Ανώτερου Ειδικού Ιατρού, Κλίμακας Α16, ούτως ώστε να πληρωθεί η κενή θέση που υπάρχει και να λυθεί το πρόβλημα που επηρεάζει γύρω στους έξι με επτά Ειδικούς Ιατρούς."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 224 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 8 Ιουνίου 1994.

"Το κάπνισμα προκαλεί ανίατες αρρώστιες και σκοτώνει καθημερινά ανθρώπινες ζωές. Έχουν θεσμοθετηθεί νόμοι και κανονισμοί εναντίον του καπνίσματος και προωθούνται νέοι.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή αν προτίθεται να λάβει μέτρα, ώστε να εφαρμόζονται οι νόμοι και οι κανονισμοί, για να έχουμε αποτελέσματα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 225 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Δημήτρη Ηλιάδη στις 7 Ιουνίου 1994.

"Ενώ η κυπριακή κυβέρνηση προωθεί συστηματικά τις σχέσεις της με το Ισραήλ, πληροφορίες που δημοσιεύονται στον ελληνοκυπριακό και κυρίως στον τουρκοκυπριακό τύπο αναφέρουν ότι το Ισραήλ αναπτύσσει ολοένα και στενότερες σχέσεις συνεργασίας με το κατοχικό ψευδοκράτος Ντενκτάς.

Παρά τη διάψευση της ισραηλινής πρεσβείας, όσον αφορά τη χορήγηση άδειας για διενέργεια πτήσεων μεταξύ Τελ-Αβίβ - Τύμπου, παραμένουν πολλά θέματα ανοικτά.

Χαρακτηριστικά, τα δημοσιεύματα αναφέρουν μεταξύ άλλων ότι:

- Το Ισραήλ είναι η μοναδική χώρα μετά την Τουρκία από την οποία φθάνουν απευθείας τουρίστες στο ψευδοκράτος με δρομολόγια πορθμείων, που πραγματοποιούνται μερικές φορές την εβδομάδα μεταξύ Χάιφας-κατεχόμενης Αμμοχώστου.

- Ισραηλινοί βιομήχανοι περιοδεύουν στις κατεχόμενες περιοχές με στόχο την πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού, της ένδυσης και της υπόδησης, ενώ παράλληλα Ισραηλινοί λειτουργούν, χαρτοπαικτικές λέσχες στα κατεχόμενα (YENI DUZEN 23.5.94, NOKTA KIBRIS 5.6.94).
- Ισραηλινοί επιχειρηματίες έχουν ήδη αγοράσει από το ψευδοκράτος παραλιακή γη, ιδιαίτερα στην περιοχή της Καρπασίας (Αγών 29.5.94).

Ύστερα από τα πιο πάνω ενδεικτικά, καλείται η κυβέρνηση να ενημερώσει τη Βουλή:

1. Πώς αντιδρά στις πιο πάνω πληροφορίες και σε ποια διαβήματα προβαίνει στην ισραηλινή κυβέρνηση;
2. Αληθεύει ότι Κύπριοι Υπουργοί που πήγαν στο Ισραήλ έκαμαν παραστάσεις για το θέμα αυτό στην ισραηλινή κυβέρνηση και απορρίφθηκαν, όπως γράφει το περιοδικό "NOKTA KIBRIS";
3. Θα συνεχίσει η κυπριακή κυβέρνηση με τον ίδιο ρυθμό την ανάπτυξη των σχέσεων με το Ισραήλ, ενώ η χώρα αυτή αναπτύσσει παράλληλα στενές σχέσεις με το ψευδοκράτος στηρίζοντάς το και υπονομεύοντας έτσι την κρατική μας οντότητα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 226 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλο Παπαγεωργίου στις 10 Ιουνίου 1994.

"Η διαπλάτυνση, η ευθυγράμμιση και η ασφαλτόστρωση του δρόμου από την πλατεία του χωριού Παλαιχώρι μέχρι τον υπεραστικό δρόμο Αγρού - Λευκωσίας έχουν αρχίσει πριν από δύο χρόνια περίπου και συνεχίζονται μέχρι σήμερα. Οι σχετικές δαπάνες είναι εγκεκριμένες και περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1994. Η καθυστέρηση στην αποπεράτωση των εργασιών βελτίωσης του δρόμου έχει ως αποτέλεσμα να ταλαιπωρούνται σοβαρά για όλο αυτό το χρονικό διάστημα οι κάτοικοι της κοινότητας, και ιδιαίτερα τα παιδιά του δημοτικού σχολείου, στη διακίνησή τους μέσα στο χωριό από τη σκόνη και άλλες ακαθαρσίες. Γι' αυτό καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων ποιοι οι λόγοι της αδικαιολόγητης καθυστέρησης στην προκήρυξη και κατακύρωση των προσφορών για την αποπεράτωση του δρόμου και ποια μέτρα λαμβάνονται ούτως ώστε το έργο να αποπερατωθεί πριν από την έλευση του ερχόμενου χειμώνα, για να σταματήσει η αφόρητη ταλαιπωρία των κατοίκων της κοινότητας και να διατεθεί η σχετική δαπάνη εντός του 1994".

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 227 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστο Χρυσοστόμου στις 10 Ιουνίου 1994.

"Στις 23.5.1993, δύο φορτία τεύτλα (13710 κιλά) συσκευάστηκαν σε συσκευαστήριο στον Ύψωνα, εκδόθηκε από την επιθεώρηση πιστοποιητικό καταλληλότητας για εξαγωγή και στάλθηκαν στο λιμάνι Λάρνακας για φόρτωση. Η επιθεώρηση στο λιμάνι τα απέρριψε ως ακατάλληλα για εξαγωγή με το αιτιολογικό ότι ήταν μαλακά, μαραμμένα και ηλιοκαμένα και τα επέστρεψαν στον εξαγωγέα στον Ύψωνα ακάλυπτα και εκτεθειμένα στον ήλιο του μεσημεριού.

Ο εξαγωγέας παραπονέθηκε στον υπεύθυνο της επιθεώρησης στη Λεμεσό, ο οποίος σε συνεργασία με ομάδα επιθεωρητών επιθεώρησε ξανά τα δύο φορτία και, αφού διαπίστωσαν ότι ήταν κατάλληλα για εξαγωγή, την ίδια ημέρα τα έστειλαν στο λιμάνι της Λάρνακας και φορτώθηκαν για εξαγωγή.

Το προϊόν έτυχε κακομεταχείρισης με τη διαδρομή από Λεμεσό-Λάρνακα, Λάρνακα-Λεμεσό και Λεμεσό-Λάρνακα την ίδια ημέρα μέσα στη ζέστη. Ο εξαγωγέας υπέστη ταλαιπωρία και επιβαρύνθηκε με διπλά μεταφορικά έξοδα.

Γι' αυτό καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να υποβάλει έκθεση στη Βουλή για πλήρη ενημέρωση και να πληροφορήσει επίσης το Σώμα αν θα αποζημιωθεί ο εξαγωγέας για τα επιπρόσθετα έξοδα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 228 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 13 Ιουνίου 1994.

"Η κοινότητα Επισκοπής Πάφου προχωρεί αυτές τις μέρες σε εκδηλώσεις διαμαρτυρίας για την παρατηρούμενη κυβερνητική αδιαφορία έναντι των σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει. Τα κύρια και χρόνια αιτήματά της είναι η βελτίωση του δρόμου Μαραθούντας-Επισκοπής και η μετακίνηση της κοινότητας.

Αναφορικά με την οδική αρτηρία Μαραθούντας-Επισκοπής, ο 'Επαρχος Πάφου, στην παρουσία του Επαρχιακού Διευθυντή Δημόσιων 'Εργων και των Βουλευτών Πάφου, υποσχέθηκε το Νοέμβριο του 1993 έναρξη των εργασιών από την 1η Μαρτίου 1994, με αξιοποίηση των κονδυλίων των προϋπολογισμών του 1993 και του 1994. Η υπόσχεση αυτή επαναλήφθηκε το Δεκέμβριο του 1993 σε περιφερειακή σύσκεψη κοινοτήτων υπό την προεδρία του Υπουργού Εσωτερικών στο ξενοδοχείο 'Παφιάνα' και σε ειδική συνάντηση του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων με εκπροσώπους της κοινότητας, στην παρουσία των Βουλευτών Πάφου, στο ξενοδοχείο 'Φαέθων' τον Ιανουάριο του 1994.

Με αυτά τα δεδομένα ο κοινοτάρχης Επισκοπής, σ'επιστολή του προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, με ημερομηνία 25.2.94, ομιλεί για εμπαιγμό και εκφράζει αγανάκτηση για τη μη υλοποίηση των υποσχέσεων.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να ενημερώσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων, πρώτο, γιατί δεν υλοποιήθηκαν οι υποσχέσεις και, δεύτερο, πότε θ' αρχίσουν οι εργασίες βελτίωσης του δρόμου Μαραθούντας-Επισκοπής."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 229 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ανδρέα Χρίστου στις 17 Ιουνίου 1994.

"Ο δρόμος Ζωοπηγής - Παπούτσας, μήκους 8 χμ. περίπου, θεωρείται πολύ μεγάλης σημασίας για τα χωριά Λουβαρά, 'Αγιο Κωνσταντίνο, 'Αγιο Παύλο και 'Αγιο Θεόδωρο, γιατί θα τα συνδέσει με τους υφιστάμενους κύριους δρόμους Λεμεσού-Αγρού και Λευκωσίας-Αγρού, μεγιστοποιώντας έτσι και την αξιοποίηση αυτών των μεγάλων έργων για τα οποία το δημόσιο πλήρωσε εκατομμύρια λίρες. Την ίδια σημασία έχει και ο δρόμος Αγίου Θεοδώρου-Αγρού, που αφορά ειδικότερα το χωριό 'Αγιος Θεόδωρος.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τις προθέσεις του αναφορικά με τη βελτίωση αυτών των δρόμων."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 230 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ανδρέα Χρίστου στις 17 Ιουνίου 1994.

"Χρόνια τώρα οι κάτοικοι του Αγίου Θεοδώρου Πιτσιλιάς ζητούν την κατασκευή φραγμάτων στις περιοχές 'Κουφές' και 'Πλάτανος'. Ποιες είναι οι απόψεις του αρμόδιου Υπουργείου γι' αυτό το αίτημα;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 231 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Ανδρέα Κουκουμά στις 17 Ιουνίου 1994.

"Από πληροφορίες που έχω, καθυστερεί η εφαρμογή του προγράμματος που καταρτίστηκε για βελτίωση των συνθηκών εργασίας στο πλυντήριο ρούχων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Σε πρόσφατη επίσκεψή μου στο πιο πάνω πλυντήριο διαπίστωσα ότι οι εργαζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εργάζονται σε συνθήκες ψηλής και αφόρητης θερμοκρασίας, χωρίς τον κατάλληλο εξαερισμό και τις κατάλληλες συσκευές κλιματισμού.

Για το λόγο αυτό, θα ήθελα να πληροφορηθώ από το αρμόδιο Υπουργείο γιατί παρατηρείται καθυστέρηση στην εφαρμογή του πιο πάνω προγράμματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 232 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 21 Ιουνίου 1994.

"Οι γονείς των μαθητών και ο Σύνδεσμος Γονέων του Γ' Δημοτικού Σχολείου Πάφου ανησυχούν έντονα από το γεγονός ότι τα παιδιά που θα αποφοιτούν σταδιακά από το πιο πάνω σχολείο θα αναγκάζονται να φοιτούν σε γυμνάσιο εκτός της πόλεως Πάφου και συγκεκριμένα στο Περιφερειακό Γυμνάσιο Έμπας.

Επειδή αυτή η διευθέτηση προφανώς αποτελεί δυσμενή μεταχείριση μαθητών και γονιών και επειδή συνιστά κατάδηλη παραδοξότητα να αναγκάζονται μαθητές από την πόλη της Πάφου να μεταβαίνουν για φοίτηση εκτός της πόλης τους, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα ποιος προγραμματισμός υπάρχει για την ανέγερση γυμνασίου στην ίδια ή παραπλήσια περιοχή με το Γ' Δημοτικό Σχολείο Πάφου για την κάλυψη των αναγκών φοίτησης των μαθητών της περιοχής αυτής."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 233 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 21 Ιουνίου 1994.

"Η Διεθνής Ομοσπονδία Οικογενειακού Προγραμματισμού (Δ.Ο.Ο.Π.) είναι παγκόσμια ο δεύτερος μεγαλύτερος μη κυβερνητικός οργανισμός μετά τον Ερυθρό Σταυρό. Μέλος της ομοσπονδίας αυτής, μαζί με άλλες εκατό είκοσι οκτώ χώρες, αποτελεί ο Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού (Κ.Σ.Ο.Π.) που ιδρύθηκε πριν από είκοσι δύο περίπου χρόνια.

Από την ίδρυσή του ο Κ.Σ.Ο.Π. στηριζόταν για τη λειτουργία του σχεδόν αποκλειστικά στην οικονομική βοήθεια από τη Δ.Ο.Ο.Π. και σε ελάχιστο βαθμό σε χρήματα τα οποία προέρχονταν από τις συμβουλευτικές και κλινικές υπηρεσίες που προσφέρει στο κοινό.

Τα τελευταία χρόνια, μετά τη δημιουργία Συνδέσμων Οικογενειακού Προγραμματισμού στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Ασίας και την προσάρτισή τους στην περιφέρεια Ευρώπης, η Δ.Ο.Ο.Π. αναγκάστηκε να επικεντρώσει την οικονομική όσο και την τεχνική προσφορά βοήθειας στις χώρες αυτές, που χωρίς αμφισβήτηση αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα στον τομέα αυτό. Ως αποτέλεσμα η ετήσια χορηγία από τη Δ.Ο.Ο.Π. προς τον Κ.Σ.Ο.Π. τα τελευταία χρόνια μειώνεται σταδιακά, με την προοπτική να τερματιστεί ολοκληρωτικά μέχρι το 1996.

Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού προσφέρει προγράμματα και υπηρεσίες που εντάσσονται στα ευρύτερα πλαίσια της ιδέας του οικογενειακού προγραμματισμού. Τα εξειδικευμένα αυτά προγράμματα, που

σχετίζονται με ιατροκοινωνικής φύσης θέματα, δεν παρέχονται από άλλες κυβερνητικές ή μη υπηρεσίες, γι' αυτό και η προσφορά τους από το σύνδεσμο θεωρείται πολύ απαραίτητη και αναγκαία.

Επειδή η αποκοπή της χορηγίας αυτής από τη Δ.Ο.Ο.Π. θα οδηγήσει τον Κ.Σ.Ο.Π. σε οικονομικό αδιέξοδο και αναπόφευκτη διάλυση, με αποτέλεσμα να τερματιστεί η παροχή των πολύτιμων υπηρεσιών του προς την κυπριακή κοινωνία, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα πώς αντιμετωπίζει το απόλυτα δικαιολογημένο αίτημα για αποφασιστική οικονομική του στήριξη από την κυβέρνηση, για να συνεχίσει την πιο πάνω σημαντική του προσφορά."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 234 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 27 Ιουνίου 1994.

"Είχε δοθεί υπόσχεση από τον Υπουργό Υγείας ότι μετά την αποπεράτωση του οικήματος ιατρείου στο χωριό Διερώνα θα διευθετούνταν περιοδικές επισκέψεις γιατρού, όπως γίνεται και στα γειτονικά χωριά. Το ιατρείο είναι έτοιμο εδώ και έξι μήνες περίπου, αλλά επισκέψεις γιατρού ακόμα να διευθετηθούν. Οι επισκέψεις μπορεί να γίνονται από το γιατρό που επισκέπτεται τα γειτονικά χωριά Επταγώνεια και Αρακαπά ανά δεκαπενθήμερο.

Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή πότε θα αρχίσουν οι επισκέψεις του γιατρού στο χωριό αυτό."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 235 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου στις 29 Ιουνίου 1994.

"Η μικρή κοινότητα 'Νέα Δήμματα' της επαρχίας Πάφου εδώ και αρκετά χρόνια εγείρει το αίτημα για επέκταση της οικιστικής της ζώνης. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει καθόλου γη για οικιστική ανάπτυξη και η κοινότητα είναι εκ των πραγμάτων καταδικασμένη σε στασιμότητα και μαρασμό. Η κοινότητα υποστηρίζει ότι η μόνη λύση στο πρόβλημα είναι η μετατροπή τμήματος της δασικής γης που συνορεύει με το χωριό σε οικιστική περιοχή.

Καλούνται τα αρμόδια Υπουργεία Εσωτερικών και Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος να ενημερώσουν τη Βουλή των Αντιπροσώπων για τη θέση και τις προθέσεις τους έναντι αυτού του δικαιολογημένου, αλλά και χρόνιου αιτήματος."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 236 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 30 Ιουνίου 1994.

"Καλείται το Υπουργείο Εσωτερικών να απαντήσει πότε προτίθεται να προχωρήσει στην κατασκευή, διαπλάτυνση/επίστρωση, του δρόμου Κώστα Μισιαούλη, που συνδέει τα χωριά Δευτερά-Τσέρι (δρόμος Λαπάτσα), γιατί όπως είναι σήμερα η κατάσταση του δρόμου δημιουργεί σοβαρότατα προβλήματα σε όσους χρησιμοποιούν το δρόμο."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 237 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 30 Ιουνίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να απαντήσει στις πιο κάτω ερωτήσεις:

1. Η προσφορά που δόθηκε σε ιδιώτες για κατασκευή και τοποθέτηση ντεποζίτων νερού στους κυβερνητικούς οικισμούς προσφύγων έχει ολοκληρωθεί και, αν όχι, για ποιους λόγους δεν έγινε αυτό;

2. Πότε προτίθεται η κυβέρνηση να προχωρήσει στην αντικατάσταση των φθαρμένων ντεποζίτων νερού στους προσφυγικούς οικισμούς;
3. Πόσο τα συνεργεία επιδιόρθωσης προσφυγικών οικισμών ανταποκρίνονται στις ανάγκες και γιατί η κυβέρνηση δεν προχωρεί στην ενίσχυσή τους;
4. Υπάρχει συνολική εκτίμηση της κυβέρνησης για τα βελτιωτικά έργα που χρειάζονται οι οικισμοί και πόσα χρήματα θα απαιτηθούν γι' αυτά;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 238 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αριστοφάνη Γεωργίου στις 30 Ιουνίου 1994.

"Καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να απαντήσει στα πιο κάτω:

1. Πότε τα αρμόδια συνεργεία θα επισκεφθούν τον Κυβερνητικό Οικισμό Στροβόλου ΙΙ, για να επιδιορθώσουν τις στέγες των οικιών στην οδό Αριστοφάνους, παρά το Κέντρο Νεότητας, που αποδεδειγμένα στάζουν;
2. Πότε θα αντικατασταθούν τα ντεπόζιτα στις ίδιες οικίες, καθώς και οι πάγκοι της κουζίνας, τα παράθυρα και άλλα ξυλουργικά που έχουν φθαρεί;
3. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται το θέμα δημιουργίας γηπέδου για χρήση από τους νέους του συνοικισμού;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 239 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 4 Ιουλίου 1994.

"Για έργα που εκτελούνται για λογαριασμό των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμων, συμβουλίων βελτιώσεως και κοινοτήτων) από κρατικές υπηρεσίες, οι τοπικές αρχές χρεώνονται και με Φ.Π.Α., γεγονός που ανεβάζει το κόστος σε βάρος των πενιχρών πόρων των αρχών αυτών.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός αν προτίθεται η κυβέρνηση να επιστρέφει στις τοπικές αρχές το Φ.Π.Α. που καταβάλλουν για τα έργα αυτά."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 240 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 4 Ιουλίου 1994.

"1. Ένα μικρό κοινόχρηστο αποχετευτικό έργο στον Κάμπο έχει καταντήσει πραγματική μάστιγα για την ακριτική κοινότητα, λόγω της δυσοσμίας που προκαλεί, ιδίως όταν η θερμοκρασία είναι ψηλή. Το έργο, που έγινε με δαπάνη ύψους £13.000, οδηγεί τα λύματα μικρού αριθμού υποστατικών σε διάτρηση που έχει ανορυχθεί δίπλα από τον ποταμό και λίγα μέτρα από το κέντρο της κοινότητας. Πέρα από τη δυσοσμία κατά την καλοκαιρινή περίοδο, πρόβλημα υπάρχει και κατά τη χειμερινή περίοδο, όταν με τις βροχές ανεβαίνει η στάθμη των υπόγειων υδάτων - και συνεπώς και της αποχετευτικής διάτρησης - οπότε παρατηρείται υπερεκχείλιση στα κιρίζια, από τα οποία μονίμως σημειώνονται διαρροές.

Ενόψει των πιο πάνω καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή για τα ακόλουθα:

(α) Συνάδει με τους κανόνες δημόσιας υγείας η αποχέτευση λυμάτων σε διατρήσεις και μάλιστα δίπλα από ρέοντα ποταμό και στην αρχή κοιλάδας με γεωργικές καλλιέργειες;

(β) Θα ληφθούν και πότε άμεσα και επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση της δυσοσμίας;

(γ) Θα αντιμετωπιστεί, πότε και πώς το πρόβλημα της υπερεκχείλισης και των διαρροών από τα κιρίζια;

(δ) Μελετάται μετακίνηση του σημείου απόθεσης των λυμάτων σε άλλο χώρο;

(ε) Προτίθεται η κυβέρνηση να εγκαταστήσει στην κοινότητα βιολογικό σταθμό για την επεξεργασία των λυμάτων;

2. Πέρα από τα πιο πάνω προβλήματα, ο Κάμπος αναμένει και την εκπλήρωση σειράς υποσχέσεων, μερικές από τις οποίες δόθηκαν και στην παρουσία Βουλευτών. Ειδικότερα:

(α) Εκκρεμεί η συμπλήρωση της πρώτης φάσης έργου τουριστικής ανάπτυξης (αξιοποίηση της βρύσης), για την οποία είχε δοθεί υπόσχεση ότι θα τέλειωνε μέχρι το φετινό καλοκαίρι, με κυβερνητική δαπάνη ύψους £6.000, αλλά δεν έχει καν αρχίσει. Και βεβαίως εκκρεμούν και οι επόμενες φάσεις, για τις οποίες ο ΚΟΤ είχε δεσμευτεί να διαθέσει συνολικό ποσό ύψους £80.000.

(β) Εκκρεμεί η υλοποίηση υπόσχεσης για μετατόπιση του σκυβαλότοπου.

(γ) Εκκρεμεί η εκπόνηση των σχεδίων για το σφαγείο, για το οποίο είχαν ζητηθεί προσφορές που δεν ανοίχθηκαν, όταν οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες απέρριψαν ως ξεπερασμένων προδιαγραφών τα αρχικά σχέδια.

(δ) Εκκρεμεί η εξόφληση δανείου που συνήψε η κοινότητα το 1987 με υποχρέωση εξόφλησής του από την κυβέρνηση. Η εξαετής καθυστέρηση στην καταβολή δόσεων και τόκων από την κυβέρνηση είχε ως συνέπεια τη συσσώρευση τόκων, με αποτέλεσμα, παρά τις καταβολές που έγιναν το 1993 και 1994, ύψους £23.082, από το δάνειο των £20.000 του 1987 να υπολείπεται ποσό £11.000.

Ως εκ τούτου παρακαλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή αν και πότε θα εκπληρωθούν οι πιο πάνω υποσχέσεις."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 241 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 4 Ιουλίου 1994.

"Εκατοντάδες μη προνομιούχοι πολίτες που θέλουν να χαρούν τη θάλασσα στην παραλία Μενεού-Περβολιών ταλαιπωρούνται, γιατί δεν υπάρχει κατάλληλο οδικό δίκτυο και ομαλή πρόσβαση προς την παραλία αυτή, ιδίως ύστερα από την εκτεταμένη οικιστική ανάπτυξη της περιοχής. Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει την κατασκευή της υποδομής για υπηρεσιακό δρόμο παράλληλο προς την παραλία, που αναμένεται να αρχίσει στις αρχές του φθινοπώρου.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

α) Υπάρχει πρόθεση ο δρόμος αυτός να ασφαλτοστρωθεί και πότε;

β) Θα κατασκευασθούν χώροι στάθμευσης; Υπάρχει πρόθεση για το φετινό καλοκαίρι να διαμορφωθούν έστω πρόχειροι χώροι στάθμευσης, δεδομένου ότι τα υφιστάμενα ελικοειδή δρομάκια, στην πραγματικότητα

μονοπάτια, συνιστούν πρόβλημα τόσο για τους ακτήμονες επισκέπτες της περιοχής όσο και για τους ιδιοκτήτες των ανεγερθέντων διαμερισμάτων;

γ) Θα διαμορφωθεί κατάλληλα η ακτή για χρήση των λουομένων και θα εμπλουτισθεί με την ανέγερση τουριστικού περιπτέρου;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 242 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου την 1η Ιουλίου 1994.

"Δημοσιεύτηκαν στον τύπο πληροφορίες για επιλήψιμες ή και παράνομες δραστηριότητες υπεράκτιων εταιρειών.Παρακαλώ το αρμόδιο Υπουργείο όπως δώσει ακριβείς πληροφορίες γύρω από το θέμα αυτό που είναι εξαιρετικά σοβαρό και συνδέεται με το καλό όνομα της Κύπρου.

Υπάρχει αυτό το πρόβλημα; Αν ναι, ποιες είναι οι διαστάσεις του και πώς αντιμετωπίζεται;"

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 243 που υποβλήθηκε από τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Σοσιαλιστικού Κόμματος ΕΔΕΚ κ. Τάκη Χατζηδημητρίου την 1η Ιουλίου 1994.

"'Οποιος προσπαθήσει να περάσει τη διασταύρωση Θεμιστοκλή Δέρβη-Νίκης-Σανταρόζα, αν δε διαθέτει προσόντα δρομέα ή ακροβατικές ικανότητες, θέτει σε κίνδυνο τη σωματική του ακεραιότητα ή και την ίδια τη ζωή του.

Επειδή αυτή η απαράδεκτη κατάσταση συνεχίζεται για πολλά χρόνια, ρωτούμε το αρμόδιο Υπουργείο να μας πει αν έχει γνώση του προβλήματος και αν προγραμματίζει κάποια έργα για αντιμετώπισή του και πότε."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 244 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένο Πρέντζα στις 8 Ιουλίου 1994.

"Στον Ποινικό Κώδικα της Κυπριακής Δημοκρατίας, 34 χρόνια ύστερα από την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της, εξακολουθούν να περιέχονται διατάξεις που είχαν εισαχθεί την εποχή της αποικιοκρατίας, με αποκλειστικό στόχο την καταστολή του αντιαποικιακού φρονήματος και την παρεμπόδιση ατομικών και ομαδικών πρωτοβουλιών, που αποσκοπούσαν στον τερματισμό της αποικιοκρατίας και στη διασφάλιση του δικαιώματος του κυπριακού λαού για αυτοδιάθεση.

Οι διατάξεις αυτές, μερικές από τις οποίες ανάγονται στο 1932, στην εποχή δηλαδή της σκλήρυνσης των αποικιοκρατικών νόμων που ακολούθησαν την εξέγερση του 1931, δε συνάδουν με την υφιστάμενη σήμερα πραγματικότητα και είναι ασυμβίβαστες με τις σύγχρονες δημοκρατικές αντιλήψεις και ιδίως με την αντίληψη περί ελευθερίας της έκφρασης και άσκησης κριτικής.

Ως εκ τούτου καλείται ο αρμόδιος Υπουργός να πληροφορήσει τη Βουλή αν η κυβέρνηση προτίθεται να τροποποιήσει τον Ποινικό Κώδικα και να αφαιρέσει τις πρόνοιες που συνάδουν πλήρως με αποικιοκρατικά συστήματα διακυβέρνησης και είναι καθ'ολοκληρίαν ξένες προς το δημοκρατικό πολίτευμα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 245 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου στις 5 Ιουλίου 1994.

"Επειδή η πρόσφατη ποινική δίωξη του δημοσιογράφου Μακάριου Δρουσιώτη και η προσπάθεια εξαναγκασμού του δημοσιογράφου Κωστάκη Αντωνίου να παρουσιαστεί ως μάρτυρας για δημοσίευση επιστολής στον τύπο συνιστούν

ενέργειες που στοχεύουν στη φίμωση του τύπου και στην ουσιαστική αποψίλωση του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης και επειδή κάτι τέτοιο αποτελεί πρακτική ανεπίτρεπτη για το δημοκρατικό μας πολίτευμα και τα ατομικά δικαιώματα τα κατοχυρωμένα από το Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις που κύρωσε η Κύπρος, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει το Σώμα:

1. Με βάση ποια συλλογιστική και ποια κίνητρα αποπειράται να περιστείλει την ελεύθερη έκφραση των λειτουργών του τύπου;
2. Αν σκοπεύει και πότε να αποσύρει κάθε μέτρο καταστολής, εξαναγκασμού και δίωξης των λειτουργών του τύπου, κατανοώντας ότι αυτού του είδους οι μέθοδοι και η πρακτική συνιστούν αναχρονισμό ανεπίτρεπτο για το δημοκρατικό μας πολίτευμα."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 246 που υποβλήθηκε από το Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη στις 7 Ιουλίου 1994.

"Αρχαίες εικόνες ανυπολόγιστης αξίας από διάφορες εκκλησίες της Κύπρου κάθε χρόνο μεταφέρονται στο εξωτερικό και περιοδεύουν σε διάφορες εκθέσεις, με όλους τους προφανείς κινδύνους καταστροφής και κλοπής.

Παρακαλείται το αρμόδιο Υπουργείο να πληροφορήσει τη Βουλή ποια μέτρα λαμβάνονται για την προστασία τους και αν θεωρεί αναγκαίο να γίνεται αυτή η μεταφορά και να μένουν οι εκκλησίες και τα μουσεία μας 5-6 μήνες κάθε χρόνο χωρίς εικόνες."

Ερώτηση με αρ. ΣΤ'Γ' 247 που υποβλήθηκε από το Μέλος της Βουλής εκλογικής περιφέρειας Κερύνειας κ. Ρήνα Κατσελλή στις 8 Ιουλίου 1994.

"Εδώ και λίγο καιρό εισάγονται αυτοκίνητα από χώρες οι οποίες δεν τηρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας.

Ερωτάται το αρμόδιο Υπουργείο αν προτίθεται να καταθέσει νομοσχέδιο στη Βουλή για να ψηφιστεί σε νόμο, βάσει του οποίου να απαγορεύεται η εισαγωγή αυτοκινήτων που δεν τηρούν τις προδιαγραφές ασφάλειας που ισχύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Β' 190, ημερομηνίας 17 Μαρτίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σας πληροφορώ ότι το Υπουργείο Υγείας παρέχει και θα εξακολουθήσει να παρέχει ακουστικά βαρηκοΐας σε παιδιά που τα έχουν ανάγκη, μέχρι την ηλικία των 18 ετών.

Ο αριθμός των παιδιών ηλικίας μέχρι 18 ετών που χρειάζονται ακουστικά έχει ως ακολούθως:

Βρεφική ηλικία:	48
Νηπιακή ηλικία:	48
Παιδική ηλικία (6-12) ετών:	111
Εφηβική ηλικία (12-18) ετών:	105
Σύνολο	312"

Απάντηση ημερομηνίας 5 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 24, ημερομηνίας 9 Σεπτεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. 'Αριστου Χρυσοστόμου.

"Σχετικά με την εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης για τα χωριά της περιοχής Μαραθάσας στην επαρχία Λεμεσού παρόμοιου με εκείνου της Πιτσιλιάς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το 'Ενιαίο Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς' υπήρξε πράγματι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που χρηματοδοτήθηκε από τη Διεθνή Τράπεζα και απέβλεπε βασικά στην επαύξηση του εισοδήματος των γεωργών. Ο λόγος βασικά που το σχέδιο εκείνο μελετήθηκε, προγραμματίστηκε και εκτελέστηκε πάνω σε ενιαία βάση ήταν για να καταδειχθεί από την αρχή η αποδοτικότητα του έργου για σκοπούς χρηματοδότησης από τη Διεθνή Τράπεζα.

Μετά τη συμπλήρωση του σχεδίου αυτού, καταβλήθηκε προσπάθεια για την προώθηση και άλλων σχεδίων πάνω στην ίδια βάση, όπως εκείνου των κρασοχωριών, η προσπάθεια όμως εγκαταλείφθηκε, γιατί η απόδοση του σχεδίου σαν ενιαίου δεν έδιδε δικαιολογημένη βάση προώθησης. 'Ετσι τόσο το σχέδιο κρασοχωριών όσο και το σχέδιο Μαραθάσας προωθήθηκαν μέσω των Προϋπολογισμών Αναπτύξεως και εξακολουθούν να παρουσιάζονται στους ετήσιους προϋπολογισμούς σαν εξειδικευμένα σχέδια για να τονίσουν μάλλον τη θέληση για κοινωνική περισσότερο στήριξη της περιοχής, με ευχέρεια εκτέλεσης έργων κατ' επιλογή ανάλογα με τις ανάγκες της περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη το κοινωνικό όφελος, άσχετα από το γεγονός ότι ορισμένα έργα δεν ικανοποιούν οικονομικά κριτήρια.

Πιστεύεται ότι τα σχέδια αυτά αποδίδουν στη βάση με την οποία λειτουργούν και η ανάπτυξη που επιδιώκεται με την εφαρμογή του προτεινόμενου Ενιαίου Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τις διαδικασίες του Προϋπολογισμού Αναπτύξεως. Γι' αυτό και δεν κρίνεται σκόπιμη η προώθηση του προτεινόμενου σχεδίου."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 100, ημερομηνίας 9 Δεκεμβρίου 1993, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Αναφορικά με την ανόρυξη νέας γεώτρησης προς ενίσχυση της κοινοτικής υδατοπρομήθειας Ασπρογιάς, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Η κοινότητα Ασπρογιάς υδροδοτείται από το Σχέδιο Υδατοπρομήθειας του Συμπλέγματος "Απτηδες' και η κατάσταση της υδατοπρομήθειας υπό ομαλές συνθήκες κρίνεται ικανοποιητική. Κατά τα τελευταία όμως χρόνια, λόγω της ανομβρίας, αλλά και των φυσιολογικά αυξανόμενων αναγκών των κατοίκων σε πόσιμο νερό, παρατηρείται ανεπάρκεια νερού κατά την καλοκαιρινή περίοδο.

Πιστεύεται ότι το πρόβλημα λειψυδρίας που έχει σήμερα η εν λόγω κοινότητα θα αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά εντός του έτους με την ενίσχυση της υδατοπρομήθειας από το ήδη εκτελούμενο Κυβερνητικό Υδατικό 'Εργο Βρετσιών, του οποίου η ολική δαπάνη ανέρχεται στο ποσό των £370.000."

Απάντηση ημερομηνίας 19 Ιουλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 135, ημερομηνίας 4 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Γιαννάκη Αγαπίου.

"Σύμφωνα με πληροφορίες από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας η εισαγωγή ζωγραφικών πινάκων, με βάση τις πρόνοιες του περί Κανονισμού

Εισαγωγών Νομοθεσίας, δεν μπορεί να απαγορευθεί. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πιστεύει πως η διακίνηση των αγαθών ή δημιουργημάτων της τέχνης πρέπει να είναι ελεύθερη.

Σ' ό,τι αφορά την προστασία των συμφερόντων των καλλιτεχνών, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού προωθεί διάφορα μέτρα, όπως είναι η αγορά έργων τέχνης από τους καλλιτέχνες μέσω της αρμόδιας Επιτροπής, η ενίσχυση του ΕΚΑΤΕ, επίσημου φορέα των καλλιτεχνών, και η προώθηση της εφαρμογής του Νόμου που προνοεί περί του ελάχιστου ποσοστού εμπλουτισμού δημόσιων κτιρίων με έργα τέχνης."

Απάντηση ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 154, ημερομηνίας 22 Φεβρουαρίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένου Πρέντζα.

"Αναφορικά με τη χρησιμοποίηση της αγγλικής γλώσσας κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου στις 19.2.94, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το Κυπριακό Ναυτιλιακό Συμβούλιο ιδρύθηκε το 1989 από κυπριακές και ξένες ναυτιλιακές εταιρείες που εδρεύουν στην Κύπρο. Τα περισσότερα από τα πλήρη μέλη του Συμβουλίου είναι αλλοδαποί, όπως Γερμανοί, Σουηδοί, 'Αραβες, Ρώσοι, 'Αγγλοι, Νορβηγοί, Ισλανδοί, Ολλανδοί, Βέλγοι και Γιουγκοσλάβοι, η δε γλώσσα που χρησιμοποιείται από αυτό είναι η αγγλική που τυγχάνει να είναι κοινά αποδεκτή και κατανοητή από όλους.

(β) Η χρήση της αγγλικής γλώσσας στους χαιρετισμούς του εκάστοτε Προέδρου της Δημοκρατίας και του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων στις επίσημες εκδηλώσεις του Συμβουλίου κρίνεται πρόσφορη για σκοπούς αμεσότερης επικοινωνίας με τα μέλη του Συμβουλίου. 'Αλλωστε η γλώσσα αυτή έχει καθιερωθεί ως η κυριότερη διεθνής ναυτιλιακή γλώσσα.

Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω θεωρούμε ότι η χρήση της ελληνικής γλώσσας στην επικοινωνία με ξενόγλωσσο ακροατήριο είναι επιβεβλημένη, εφόσον διασφαλίζεται άμεση και πλήρης μετάφρασή της."

Απάντηση ημερομηνίας 21 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Πετρίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 174, ημερομηνίας 16 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με την τήρηση των όρων υγιεινής κατά τη λειτουργία των σφαγείων στα διάφορα χωριά, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

1. Είναι γεγονός ότι οι κτιριακές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός των 97 Κοινοτικών Σφαγείων που βρίσκονται σε λειτουργία δεν ικανοποιούν πλήρως όλες τις προδιαγραφές, συμβάλλουν όμως σε μεγάλο βαθμό στην πρόληψη της εξάπλωσης του εχινόκοκκου.
2. Συναφώς αναφέρεται ότι το όλο θέμα τυγχάνει μελέτης από αρμόδια Υπουργική Επιτροπή που προεδρεύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και αναμένεται ότι με τις λύσεις που θα τροχιοδρομηθούν η κατάσταση θα βελτιωθεί σημαντικά."

Απάντηση ημερομηνίας 17 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 175, ημερομηνίας 23 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Ανδρέα Μούσκου.

"Σχετικά με τον οδικό κώδικα και την αστυνόμευση υπεραστικών δρόμων, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Η διαφώτιση/πληροφόρηση των ξένων περιηγητών που επισκέπτονται την Κύπρο υπάγεται στην αρμοδιότητα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού που εκδίδει σχετικό ενημερωτικό βιβλιάριο με πληροφορίες γύρω από ένα μεγάλο φάσμα θεμάτων, περιλαμβανομένης και της διακίνησης είτε πεζή είτε με όχημα. Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων συνεργάζεται με τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και την αστυνομία στον εκσυγχρονισμό περιοδικά του ενημερωτικού βιβλιαρίου με τη συμπερίληψη νέων πληροφοριών πάνω σε θέματα οδικής ασφάλειας. Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και 'Εργων εξάλλου καταβάλλει συνεχή προσπάθεια για την αναβάθμιση του οδικού δικτύου γενικά και ειδικότερα στις τουριστικές περιοχές με τη δημιουργία πεζοδρομίων, πεζόδρομων, ποδηλατόδρομων, την εγκατάσταση οδικού φωτισμού, διαβάσεων πεζών που ελέγχονται με φωτεινούς σηματοδότες και τη βελτίωση της οδικής σήμανσης.

(β) Η αστυνόμευση του οδικού δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των υπεραστικών δρόμων, εμπίπτει στην αρμοδιότητα της αστυνομίας."

Απάντηση ημερομηνίας 11 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και 'Εργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 178, ημερομηνίας 29 Μαρτίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Παύλου Παπαγεωργίου.

Σχετικά με το πρόβλημα συμφόρησης της τροχαίας κίνησης, που παρατηρείται στους κόμβους του παρακαμπτήριου Λεμεσού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το πρόβλημα διακριβώθηκε από το Τμήμα Δημόσιων 'Εργων και ανατέθηκε σε συμβούλους Μηχανικούς να αξιολογήσουν τη λειτουργικότητα των κόμβων μέσα στα πλαίσια της ετοιμασίας της Κυκλοφοριακής Μελέτης της Μείζονος και Κεντρικής Λεμεσού.

(β) Στην τελική 'Εκθεση της Μελέτης που υποβλήθηκε πρόσφατα προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα για την επίλυση του προβλήματος:

(ι) 'Αμεση προώθηση της αναβάθμισης των κυκλικών κόμβων Αγίας Φύλας, Πολεμιδιών και Μέσα Γειτονιάς σε ανισόπεδους.

(ιι) Τοποθέτηση φώτων τροχαίας, σε πρώτο στάδιο, στους υπόλοιπους τρεις κόμβους Γερμασόγειας, Αγίου Αθανασίου και Νέου Λιμανιού Λεμεσού που θα παραμείνουν κυκλικοί και μελλοντική αναβάθμισή τους σε ανισόπεδους.

Στην Κυκλοφοριακή Μελέτη Λεμεσού τα διάφορα μέτρα που προτείνονται κατατάσσονται σε άμεσα, μεσοπρόθεσμα, μακροπρόθεσμα και απώτερα για σταδιακή εφαρμογή ανάλογα και με τις ανάγκες που θα προκύπτουν με την αύξηση της κυκλοφορίας.

Το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων προτίθεται να προωθήσει τις εισηγήσεις της Κυκλοφοριακής Μελέτης Λεμεσού με πρόταση στο Υπουργικό Συμβούλιο για υιοθέτηση και υλοποίησή τους, ευθύς ως ολοκληρωθεί η εξέτασή της από τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες και τους οικείους δήμους."

Απάντηση ημερομηνίας 4 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 179, ημερομηνίας 5 Απριλίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Κίκη Γιάγκου.

"Σχετικά με τις κουζίνες των κατοικιών που ανεγείρονται στο νέο Οικισμό Τσιακκιλερού στη Λάρνακα, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Στον Οικισμό το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως προχωρεί στην ανέγερση δύο διαφορετικών τύπων διώροφων κατοικιών των δυο υπνοδωματίων (ΔΚΓ) και (ΔΚΘ) που επιδέχονται εύκολα προσθήκη τρίτου και τέταρτου υπνοδωματίου, αν οι ανάγκες των δικαιούχων προσφυγικών οικογενειών το απαιτούν.

(β) Παρόλο που οι πιο πάνω τύποι κατοικιών είναι εξίσου καλοί και έχουν το ίδιο περίπου εμβαδό (101 τ.μ. και 106 τ.μ., αντίστοιχα), η εσωτερική διαρρύθμισή τους διαφέρει, με αποτέλεσμα μερικοί χώροι στον έναν τύπο να είναι μικρότεροι και μερικοί μεγαλύτεροι από τον άλλο τύπο κατοικίας.

(γ) Στις κατοικίες που αναφέρεται η ερώτηση ήταν αναγκαίο να ανεγερθεί από τώρα το τρίτο υπνοδωμάτιο για να καλυφθούν οι άμεσες στεγαστικές ανάγκες ορισμένων πολυμελών οικογενειών και θεωρήθηκε ορθό, επειδή τα οικόπεδα ήταν μεγαλύτερα, να γίνει η προσθήκη στον τύπο ΔΚΓ του οποίου η κουζίνα είναι ελαφρώς μικρότερη από εκείνη του ΔΚΘ. Στις κατοικίες όμως που θα ανεγερθούν μελλοντικά, οι προσθήκες θα γίνονται και στους δύο τύπους κατοικιών, αφού και οι δύο επιδέχονται προσθήκη."

Απάντηση ημερομηνίας 6 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Συγκοινωνιών και Έργων κ. Αδάμου Αδαμίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 198, ημερομηνίας 19 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Γιαννάκη Ομήρου.

"Σχετικά με την κατασκευή κυματοθραυστών στην παραλία του Πωμού, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Το Τμήμα Δημόσιων Έργων, σε συνεργασία με ολλανδικό οίκο εμπειρογνωμόνων διεξάγει μελέτη για τη διαχείριση της παράκτιας ζώνης της Κύπρου, η οποία θα συμπληρωθεί τον Αύγουστο του 1995.

(β) Εν αναμονή της συμπλήρωσης της μελέτης, αποφεύγεται η κατασκευή έργων βαρέου τύπου, όπως είναι οι κυματοθραύστες.

2. Ενόψει των πιο πάνω η διεξαγωγή μελέτης για την προστασία της παραλίας του Πωμού κρίθηκε σκόπιμο να αναβληθεί μέχρι τη συμπλήρωση της Μελέτης Διαχείρισης, οπότε και το αρμόδιο τμήμα θα είναι σε θέση να εφαρμόσει την καλύτερη λύση για την αξιοποίηση της εν λόγω παραλίας, χωρίς αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ακριβές χρονοδιάγραμμα τόσο για τη συμπλήρωση της μελέτης για την προστασία της παραλίας του Πωμού όσο και για άλλες περιοχές θα ετοιμασθεί με βάση τα πορίσματα των εμπειρογνωμόνων και τις προτεραιότητες που θα δοθούν."

Απάντηση ημερομηνίας 14 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Α. Μουσιούττα στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 200, ημερομηνίας 20 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Οδυσσέα Δημητρίου.

"1. Η παραγωγή τσιμέντου με βάση τον περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμο του 1991 περιλαμβάνεται στις εγγράψιμες διεργασίες για τις οποίες απαιτείται αίτηση για εγγραφή. Η Κυπριακή Εταιρεία Τσιμέντων έχει υποβάλει σχετική αίτηση για εγγραφή και περί τα τέλη Μαΐου έχει αποστείλει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων όλα τα πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες που ζητήθηκαν. Με βάση τα στοιχεία αυτά ζητείται η άδεια χρήσης και μεταχειρισμένων μηχανελαίων ως καύσιμης ύλης, αφού αναμιχθούν σε μικρή αναλογία με την καύσιμη ύλη.

2. Το αίτημα αυτό θα εξεταστεί από την αρμόδια Τεχνική Επιτροπή για Προστασία του Περιβάλλοντος σε συνεδρία της που θα γίνει πολύ σύντομα, στα πλαίσια εξέτασης της αίτησης για εγγραφή. Στο σχετικό πιστοποιητικό εγγραφής που θα εκδοθεί θα τύχει της δέουσας ρύθμισης και το θέμα της καύσης μεταχειρισμένων μηχανελαίων.

3. Όπως έχουμε πληροφορηθεί από την εταιρεία, σήμερα, στους περιστρεφόμενους κλιβάνους του Τσιμεντοποιείου Μονής, χρησιμοποιείται ως καύσιμη ύλη ο άνθρακας ο οποίος θα συνεχίσει να χρησιμοποιείται τους προσεχείς μήνες.

4. Όσον αφορά την υγεία των εργαζομένων σ' αυτούς τους χώρους, δεν τίθεται θέμα στον παρόν στάδιο, γιατί δε χρησιμοποιούνται μεταχειρισμένα μηχανέλαια ως καύσιμη ύλη.

Τέλος θα ήθελα να αναφέρω ότι το τσιμεντοποιείο Μονής περιλαμβάνεται στις βιομηχανικές μονάδες οι οποίες τυγχάνουν ιδιαίτερης παρακολούθησης από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων στα πλαίσια εφαρμογής του Προγράμματος Δράσης για Έλεγχο της Βιομηχανικής Ρύπανσης."

Απάντηση ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Υγείας κ. Μανώλη Χριστοφίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 202, ημερομηνίας 20 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού κ. Ιωάννη Ιωαννίδη.

"Σχετικά με ανακοίνωση του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου για οικονομική εκμετάλλευση τουριστών κατά την ιατρική περίθαλψή τους, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

Το θέμα της σωστής παροχής ιατρικής περίθαλψης προς τους ξένους επισκέπτες της Κύπρου συζητήθηκε σε δυο συσκέψεις που έγιναν στο Υπουργείο Υγείας και στις οποίες έλαβαν μέρος εκπρόσωποι του ΠΙΣ, ΠΑΣΥΞΕ, του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων και του ΚΟΤ.

Οι αποφάσεις των συσκέψεων σε γενικές γραμμές ήταν οι ακόλουθες:

1) Οι τοπικοί ιατρικοί σύλλογοι να αποστέλλουν στα ξενοδοχεία της επαρχίας τους κατάλογο εφημερευόντων ιατρών που να τοποθετείται στον πίνακα ανακοινώσεων του ξενοδοχείου και τον οποίο να συμβουλεύονται οι τουρίστες για ιατρική περίθαλψη.

2) Ο ΠΑΣΥΞΕ να αναλάβει την ενημέρωση των μελών του για την ύπαρξη του εν λόγω καταλόγου.

3) Τα μέλη του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων να ενημερωθούν για τις πιο πάνω αποφάσεις από το Μόνιμο Γενικό Γραμματέα του συνδέσμου τους.

Παρόλο που οι πιο πάνω αποφάσεις υλοποιήθηκαν, εντούτοις το προτεινόμενο σχέδιο δε φάνηκε να ήταν αποτελεσματικό, διότι οι τουρίστες, καθοδηγούμενοι από άλλους ή μη, επισκέπτονταν τους γιατρούς της αρεσκείας τους και όχι τους επί καθήκοντι γιατρούς βάσει του καταλόγου που απεστέλλετο στα ξενοδοχεία από τον τοπικό ιατρικό σύλλογο."

Απάντηση ημερομηνίας 15 Ιουλίου 1994 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ανδρέα Μουσιούττα στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 203, ημερομηνίας 20 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Δώρου Χριστοδουλίδη.

"1. Οι Κανονισμοί που εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 19(ε) του περί Βοηθών Καταστημάτων Νόμου (Κεφ. 185 και Νόμοι 69 του 1979, 41 και 150 του 1990) προνοούν ότι κανένας βοηθός καταστήματος δε θα απασχολείται πέραν των 42 ωρών εβδομαδιαίως και πέραν των 8 ωρών ημερησίως.

Επιπρόσθετα, βοηθός καταστήματος μπορεί με τη συγκατάθεσή του να απασχοληθεί υπερωριακά μέχρι 8 ώρες εβδομαδιαίως και εν πάση περιπτώσει όχι πέραν των 2 ωρών ημερησίως, νοουμένου ότι θα καταβληθεί σ' αυτόν υπερωριακή αμοιβή όχι μικρότερη της αναλογίας 1:2 για τις ημιαργίες ή τις ολόκληρες αργίες και τις Κυριακές αργίες και 1:1 1/2 για τις υπόλοιπες μέρες.

Συνεπώς, οποιαδήποτε παρέκκλιση από τους πιο πάνω Κανονισμούς αποτελεί παράβαση της κειμένης νομοθεσίας.

Η αρμόδια Υπηρεσία Επιθεωρήσεως, που επιλαμβάνεται αμέσως οποιωνδήποτε περιπτώσεων για τις οποίες υπάρχουν καταγγελίες παράβασης της νομοθεσίας, έχει πάρει οδηγίες να διενεργήσει επιθεωρήσεις στα πρατήρια πετρελαιοειδών της Λάρνακας, με σκοπό να διασφαλισθεί η συμμόρφωση προς τις διατάξεις της νομοθεσίας."

Απάντηση ημερομηνίας 24 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ανδρέα Μουσιούττα στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 212, ημερομηνίας 25 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"Σας πληροφορώ ότι το Τμήμα Εργασίας του Υπουργείου τούτου δεν έχει παραχωρήσει άδειες απασχόλησης αλλοδαπών για το αεροδρόμιο Πάφου.

Τα υπόλοιπα ερωτήματα αφορούν το Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων και την Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού."

Απάντηση ημερομηνίας 29 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εμπορίου και Βιομηχανίας κ. Στέλιου Κοιλιάρη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 213, ημερομηνίας 26 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας κ. Θάσου Μιχαηλίδη.

"(α) Ο Γραμματέας της ΣΠΕ Μοσφιλωτής κ. Χριστάκης Γεωργίου κατέχει τη θέση από εικοσαετίας και πλέον. Από το διορισμό του μέχρι και σήμερα ο κ. Γεωργίου είναι και υπάλληλος της Αρχής Ηλεκτρισμού

Κύπρου. Τις εργασίες της Συνεργατικής τις διεκπεραίωνε κατά τα απογεύματα και Σαββατοκυρίακα. Όταν συν τω χρόνω αυξήθηκαν οι εργασίες της Συνεργατικής, η επιτροπεία διόρισε και την Ειρήνη Παπαγεωργίου, της οποίας το ωράριο είναι τόσο κατά τις πρωινές όσο και κατά τις απογευματινές ώρες. Κατά τις απογευματινές ώρες εργάζεται και ο Γραμματέας.

Κατά την περίοδο από 15.2.1994 μέχρι 30.4.1994 σημειώθηκε πράγματι ανωμαλία, επειδή η γραφέας απουσίαζε είτε εξ ολοκλήρου είτε μερικώς λόγω εγχειρίσεως και τοκετού. Τα μέλη όμως εξυπηρετούντο κατά τα απογεύματα από το Γραμματέα.

(β) Ούτε στον Έφορο Συνεργατικών Εταιρειών και Συνεργατικής Ανάπτυξης αλλά ούτε στους λειτουργούς του Γραφείου στη Λάρνακα έγινε οποιοδήποτε παράπονο για μη εξυπηρέτηση.

(γ) Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, η πραγματικότητα έχει ως εξής, σύμφωνα με τις Εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας Συνεργατικών Εταιρειών που διεξήγαγε τον έλεγχο:

1988 Καμιά παρατυπία από μετρητά

1989 Το ίδιο

1990 Έλλειμμα στα μετρητά εκ £178 το οποίο κατατέθηκε από το Γραμματέα.

1991 Περίσσευμα εκ £700 το οποίο επιστράφηκε στο Γραμματέα με απόφαση της επιτροπείας, αφού διαπιστώθηκε ότι του ανήκε.

1992 Έλλειμμα εκ £252 το οποίο κατατέθηκε από το Γραμματέα.

Οι λογαριασμοί του έτους 1993 δεν έχουν ακόμα ελεγχθεί."

Απάντηση ημερομηνίας 30 Ιουνίου 1994 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Ντίνου Μιχαηλίδη στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 217, ημερομηνίας 27 Μαΐου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Ρένου Πρέντζα.

"Σχετικά με την εκτέλεση έργων στο χωριό Κάμπος που σχετίζονται με την ασφάλεια των μαθητών, σας πληροφορώ τα ακόλουθα:

(α) Τα έργα για τα οποία γίνεται λόγος αφορούν την κατασκευή περιτοιχισμάτων, περίφραξης και άλλων προστατευτικών έργων στην αυλή του Δημοτικού σχολείου τόσο για σκοπούς προστασίας του χώρου του σχολείου όσο και για ασφάλεια των μαθητών.

(β) Οι εργασίες αναφορικά με τα εν λόγω έργα άρχισαν πρόσφατα από συνεργείο της Επαρχιακής Διοίκησης Λευκωσίας και προβλέπεται να συμπληρωθούν πριν την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς."

Απάντηση ημερομηνίας 7 Ιουλίου 1994 της Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού κ. Κλαίρης Αγγελίδου στην ερώτηση ΣΤ'Γ' 219, ημερομηνίας 1η Ιουνίου 1994, του Βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Πάφου κ. Λάκη Θεοδούλου.

"1. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, στα πλαίσια των προσπαθειών του για υλοποίηση των διαβεβαιώσεων που δόθηκαν για ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου στην Πόλη Χρυσοχούς και παραχώρηση του υφισταμένου

στο Δημοτικό Συμβούλιο για να χρησιμοποιείται ως Δημοτικό Μέγαρο και Πολιτιστικό Κέντρο, περιέλαβε στις προτάσεις του για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως 1995 σχετική πρόνοια, την οποία διαβίβασε πριν από την αποχή των μαθητών από τα μαθήματά τους, που πραγματοποιήθηκε την 1η Ιουνίου 1994, προς το Γραφείο Προγραμματισμού για έγκριση.

2. Δυστυχώς όμως ο Σύνδεσμος Γονέων Δημοτικού Σχολείου Πόλης Χρυσοχούς, παρά τις επανειλημμένες επεξηγήσεις που του δόθηκαν, ώθησε σε απεργία τους μαθητές πιστεύοντας ότι με τον τρόπο αυτό εξυπηρετούσε καλύτερα το αίτημά του για νέο σχολικό κτίριο.

3. Για αντιμετώπιση του προβλήματος πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στις 2 Ιουνίου στο γραφείο της Υπουργού, στην παρουσία των ενδιαφερομένων και υπηρεσιακών παραγόντων, κατά την οποία αποφασίστηκαν τα ακόλουθα:

   3.1 Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού θα καταβάλει έντονες προσπάθειες, για να πεισθεί το Γραφείο Προγραμματισμού να εγκρίνει τη συμπερίληψη του νέου σχολικού κτιρίου Πόλης Χρυσοχούς στις προτάσεις του κράτους που θα υποβληθούν προς τη Βουλή για τον Προϋπολογισμό Αναπτύξεως του 1995.

   3.2 Θα καταβληθεί επίσης προσπάθεια, τόσο εκ μέρους του Υπουργείου όσο και εκ μέρους του Δήμου Πόλης Χρυσοχούς, να παραχωρηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών προς το Δήμο, υπό μορφή επιχορήγησης, το μέρος της δαπάνης που αυτός θα επωμισθεί (50%) για το νέο σχολείο, πέραν των £100.000 που ήδη έχει δεσμευθεί να καταβάλει.

   3.3 Νοουμένου ότι τα αναφερόμενα στις παραγράφους 3.1 και 3.2 θα τύχουν θετικής απάντησης, θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε, μόλις ψηφιστεί ο Προϋπολογισμός Αναπτύξεως για το 1995 από τη Βουλή, να αρχίσει η διαδικασία ανέγερσης του νέου σχολείου."

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κεφάλαιο Δ'.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

(Αστειευόμενος)

Να κάνουμε ένα μικρό διάλειμμα και να συνεχίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει επιθυμία εξετάσεως του Κεφαλαίου Δ'. Πολύ καλά.

ΑΥ. ΠΑΠΑΡΕΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αφού είναι ομόφωνες, να θεωρηθούν όλες οι Εκθέσεις αναγνωσθείσες και να περάσουν, να μη μείνουν πάνω στην ημερήσια διάταξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δεν υπάρχει λόγος. Όταν θα έρθει η ώρα τους, θα δούμε. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής θα είναι την ερχόμενη Παρασκευή, 15 Ιουλίου 1994, στις 5.00 το απόγευμα ακριβώς, διότι έχουν αποσταλεί και προσκλήσεις, με θέμα:

"Οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής".

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής

(Ώρα λήξης: 10.00 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν με αλφαβητική σειρά τον κατάλογο των παρόντων.

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσσαρίδης Βάσος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαγεωργίου Παύλος
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σολωμής Χρίστος
Σοφοκλέους Θάσος
Φιλίππου Ανδρέας
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηγιάννης Σοφοκλής
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου Νόμος του 1994", οι αγορεύσεις και η συζήτηση που ακολούθησαν (Α. Μούσκος, Ν. Ρολάνδης, Ρ. Πρέντζας, Δ. Χριστοδουλίδης, Ν. Μουσιούττας, Ευ. Ευσταθίου, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Χριστόφιας, Χρ. Πουργουρίδης, Δ. Θεοδώρου, Ν. Κατσουρίδης, Σ. Χατζηγιάννης, Γ. Ομήρου) και ψήφισή του σε νόμο.

2) Αγορεύσεις και συζήτηση [Ν. Μουσιούττας, Ευ. Ευσταθίου, Α. Φιλίππου, Τ. Παπαδόπουλος, Ν. Κατσουρίδης, Ν. Αναστασιάδης, Προεδρεύων (Β. Λυσσαρίδης), Δ. Θεοδώρου, Α. Μαρκίδης, Ν. Ρολάνδης, Σ. Χατζηγιάννης, Δ. Χριστοδουλίδης, Α. Κουκουμάς, Χρ. Πουργουρίδης] για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

3) Διεξαγωγή σύντομης συζήτησης (Ν. Κατσουρίδης, Προεδρεύων, Α. Μαρκίδης) για διαδικαστικό θέμα.

4) Αναβολή έπειτα από συζήτηση (Γ. Αγαπίου, Τ. Παπαδόπουλος) της πρότασης νόμου "Ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

5) Αναβολή έπειτα από αίτημα του κ. Ευσταθίου των νομοσχεδίων (α) "Ο περί Συντάξεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994", (β) "Ο περί Συντάξεων Καθηγητών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και (γ) "Ο περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994".

6) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Προϋπολογισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 1) Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Ρ. Πρέντζας, Ν. Κατσουρίδης, Προεδρεύων) και ψήφισή του σε νόμο.

7) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 26) του 1994" και ψήφισή του σε νόμο (με αρ. 24 του 1994).

8) Αναβολή του νομοσχεδίου "Ο περί Ασφάλειας Καταναλωτικών Αγαθών Νόμος του 1992" και παραπομπή του και στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, έπειτα από πρόταση του κ. Παπαδόπουλου.

9) Αναβολή των νομοσχεδίων (α) "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Τέλη και Φορολογικές Διατάξεις) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και (β) "Ο περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγησις και Υποθήκευσις Πλοίων) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" έπειτα από πρόταση του κ. Πρέντζα.

10) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και για την πρόταση νόμου "Ο περί της Επαγγελματικής Άδειας Οδηγού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994" και ψήφισή τους σε νόμο.

11) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί των Επίσημων Γλωσσών της Δημοκρατίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1994", η σύντομη συζήτηση που ακολούθησε (Ευ. Ευσταθίου, Προεδρεύων) και ψήφισή της σε νόμο.

12) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Απόδειξης (Αρχεία και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές) Νόμος του 1993", οι αγορεύσεις που ακολούθησαν (Ευ. Ευσταθίου, Τ. Παπαδόπουλος, Προεδρεύων, Γ. Αγαπίου, Αρ. Γεωργίου) και ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο "Ο περί Αποδείξεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994".

13) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί των Προϋποθέσεων Διαφήμισης ή Αναγγελίας Πώλησης Εμπορευμάτων σε Τιμές Εκπτώσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994" και ψήφισή του σε νόμο.

14) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί Μετονομασίας του Υπουργείου Εμπορίου και Βιομηχανίας Νόμος του 1994" και αναβολή του έπειτα από συζήτηση (Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Μαυροκορδάτος, Α. Μαρκίδης, Ν. Κατσουρίδης, Ευ. Ευσταθίου).

15) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 1993", οι σύντομες απόψεις των κυρίων Ρ. Πρέντζα και Ν. Κατσουρίδη για το θέμα και ψήφισή της σε νόμο (ως Τροποποιητικός του 1994).

16) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Χωρίων (Διοίκηση και Βελτίωση) (Τροποποιητικός) Νόμος του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Δ. Κοντίδης, Δ. Θεοδώρου, Β. Λυσσαρίδης, Ν. Πιττοκοπίτης, Γ. Ομήρου, Α. Καράς, Ευ. Ευσταθίου, Α. Κουκουμάς) και ψήφισή της σε νόμο.

17) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) Νόμος του 1993" και αναβολή της έπειτα από συζήτηση (Ν. Μουσιούττας, Δ. Θεοδώρου).

18) Έκθεση για το νομοσχέδιο "Ο περί της Ίδρυσης Κτηνοτροφικών Συνδέσμων και Εγκατάστασης Κτηνοτροφικών Περιοχών Νόμος του 1992" και ψήφισή του σε νόμο.

19) Έκθεση και Συμπληρωματική Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991" και ψήφισή της σε νόμο [ως Τροποποιητικός (Αρ. 2) του 1994].

20) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως (Τροποποιητικός) Νόμος του 1991" και αναβολή της έπειτα από συζήτηση (Αρ. Γεωργίου, Ευ. Ευσταθίου, Α. Μαρκίδης, Προεδρεύων, Τ. Παπαδόπουλος, Χρ. Πουργουρίδης, Ν. Αναστασιάδης, Δ. Κοντίδης, Κ. Κληρίδου).

21) Έκθεση και Συμπληρωματική Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Ελάχιστου Ποσοστού Εμπλουτισμού με Έργα Τέχνης των Δημόσιων Κτιρίων Κανονισμοί του 1994", οι σύντομες απόψεις των κυρίων Παπαδόπουλου και Αναστασιάδη για το θέμα και έγκρισή τους.

22) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικές Διατάξεις) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994", η συζήτηση που ακολούθησε (Ευ. Ευσταθίου, Α. Μαρκίδης, Δ. Χριστοδουλίδης) και έγκρισή τους.

23) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Λαχείου Πρόνοιας Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

24) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού - Θέση Ανώτερου Λειτουργού Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 1994" και έγκρισή τους.

25) Έκθεση για τους Κανονισμούς "Οι περί Κανονισμού Εισαγωγών (Άδειες) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 1994" και απόρριψή τους.

26) Έκθεση για την πρόταση νόμου "Ο περί Γάμου (Παλαιοημερολογίτες) Νόμος του 1994" και ψήφισή της σε νόμο.

27) Κατάθεση Νομοσχεδίων και Εγγράφων.

28) Ερωτήσεις Βουλευτών (Η υλοποίηση των κυβερνητικών υποσχέσεων για έργα στην Τηλλυριά - Η παράβαση της συμφωνίας κυβέρνησης-ΠΑΣΥΔΥ για τροποποίηση των σχεδίων υπηρεσίας του Ειδικού Ιατρού - Τα μέτρα για εφαρμογή της νομοθεσίας κατά του καπνίσματος - Οι σχέσεις Ισραήλ και κατοχικού ψευδοκράτους - Η αποπεράτωση του δρόμου από την πλατεία Παλαιχωρίου μέχρι το δρόμο Αγρού-Λεμεσού - Οι ζημιές και η ταλαιπωρία που υπέστη εξαγωγέας τεύτλων από τις κρατικές υπηρεσίες - Αιτήματα της κοινότητας Επισκοπής Πάφου - Αίτημα για βελτίωση των δρόμων Ζωοπηγής-Παπούτσας και Αγίου Θεοδώρου-Αγρού - Αίτημα για κατασκευή φραγμάτων στον Άγιο Θεόδωρο Πιτσιλιάς - Η εφαρμογή του προγράμματος βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στο πλυντήριο ρούχων του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας - Αίτημα για ανέγερση γυμνασίου στην περιοχή του Γ' Δημοτικού Σχολείου Πάφου - Αίτημα του Κυπριακού Συνδέσμου Οικογενειακού Προγραμματισμού για οικονομική του στήριξη από το κράτος - Αίτημα για επισκέψεις γιατρού στη Διερώνα - Αίτημα για επέκταση της οικιστικής ζώνης στα Νέα Δήμματα - Αίτημα για βελτίωση του δρόμου Κώστα Μισιαούλη στο Τσέρι - Τα βελτιωτικά έργα στους κυβερνητικούς οικισμούς προσφύγων - Προβλήματα του κυβερνητικού οικισμού Στρόβολος ΙΙ - Αίτημα για επιστροφή του ΦΠΑ που καταβάλλεται για έργα που εκτελούν οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης - Προβλήματα που προκαλεί κοινόχρηστο αποχετευτικό έργο στον Κάμπο - Αίτημα για κατασκευή έργων οικοδομής στην παραλία Μενεού-Περβολιών - Δημοσιεύματα για επιλήψιμες ή και παράνομες δραστηριότητες υπεράκτιων εταιρειών - Η επικίνδυνη διασταύρωση Θεμιστοκλή Δέρβη-Νίκης-Σανταρόζα - Αίτημα για αφαίρεση από τον Ποινικό Κώδικα των προνοιών που συνάδουν πλήρως με αποικιοκρατικά συστήματα διακυβέρνησης - Ενέργειες του κράτους που στοχεύουν στη φίμωση του τύπου - Η προστασία αρχαίων εικόνων που μεταφέρονται στο εξωτερικό - Εισαγωγή αυτοκινήτων από χώρες που δεν τηρούν τις προδιαγραφές ασφάλειας.)

29) Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών (Η παροχή ακουστικών βαρηκοΐας σε παιδιά που τα έχουν ανάγκη - Η εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης για τα χωριά της Μαραθάσας - Η ανόρυξη νέας γεώτρησης στην Ασπρογιά - Η εισαγωγή έργων τέχνης από το εξωτερικό - Ο χαιρετισμός στην αγγλική του Προέδρου της Δημοκρατίας κατά τη συνέλευση του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμβουλίου - Η τήρηση των όρων υγιεινής στα σφαγεία - Ο οδικός κώδικας και η αστυνόμευση των υπεραστικών δρόμων - Η συμφόρηση της τροχαίας κίνησης στους κόμβους του παρακαμπτήριου Λεμεσού - Οι κουζίνες

κατοικιών στο νέο οικισμό Τσιακκιλερού - Η κατασκευή κυματοθραυστών στην παραλία του Πωμού - Η χρήση από την τσιμεντοποιία χρησιμοποιημένων μηχανελαίων - Η εκμετάλλευση των τουριστών σε θέματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης - Η αυθαίρετη αύξηση του ωραρίου των υπαλλήλων σε πρατήρια πετρελαιοειδών - Προβλήματα στο αεροδρόμιο Πάφου - Προβλήματα Συνεργατικής Πιστωτικής Εταιρείας Μοσφιλωτής - Εκτέλεση έργων στον Κάμπο για την προστασία των μαθητών - Η ανέγερση νέου σχολικού κτιρίου στην Πόλη Χρυσοχούς.)

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΣΤ' ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

Συνεδρίαση 15ης Ιουλίου 1994

('Ωρα έναρξης: 5.04 μ.μ.)

(Αρ. 38)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Α. ΓΑΛΑΝΟΣ)

Κύριοι συνάδελφοι, το μόνο θέμα στη σημερινή ειδική συνεδρία και στην ημερήσια διάταξη της 'Εκτακτης Συνεδρίας της Βουλής είναι "Οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής".

Παρακαλώ τους κυρίους Γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Θ. ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

(ΠΡΟΕΔΡΟΣ)

Καλώ στο βήμα τον κ. Μάτση, παρακαλώ.

Γ. ΜΑΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είκοσι χρόνια συμπληρώνονται σήμερα από την πιο θλιβερή και μαύρη μέρα της σύγχρονης ιστορίας μας, όταν αδίστακτοι στρατιωτικοί εγκέφαλοι των Αθηνών διέταξαν χέρια ελληνικά να χύσουν αίμα αδελφικό στην Κύπρο. Και το εγκληματικό πραξικόπημα της χούντας έγινε η απαρχή φοβερών δεινών για την πατρίδα μας και το λαό μας. Σήμερα οι σκέψεις όλων μας στρέφονται με πόνο στις θλιβερές εκείνες ημέρες, κατά τις οποίες η προδοσία ολίγων έδωσε στην Τουρκία το πρόσχημα για να υλοποιήσει τα επεκτατικά της σχέδια εναντίον της Κύπρου.

Τη σημερινή μαύρη επέτειο του πραξικοπήματος, ο Δημοκρατικός Συναγερμός καλεί όλες τις πολιτικές δυνάμεις του τόπου μας να θυμούνται πάντα το πικρό δίδαγμα της 15ης Ιουλίου και να διαφυλάξουν ως κόρη οφθαλμού τους δημοκρατικούς θεσμούς μας και την ενότητα και ομοψυχία του λαού μας. Η σημερινή ημέρα ιστορικής μνήμης και πένθους πρέπει να μας ενώνει όλους και όχι να γίνεται ευκαιρία κομματικής εκμετάλλευσης και αναμόχλευσης των διχαστικών παθών του παρελθόντος. Η Κύπρος θέλει να ζήσει και θα ζήσει μόνο οικοδομώντας ένα αρραγές δημοκρατικό μέτωπο εθνικής ενότητας, εθνικής ομοψυχίας και πίστης στην τελική δικαίωση του αγώνα μας.

Βαρύ και αβάσταχτο ήταν, κύριε Πρόεδρε, το τίμημα που πληρώσαμε για την προδοσία του 1974. Στη μνήμη μας ξαναζωντανεύει βασανιστικά ο εθνικός και ο ανθρώπινος εξευτελισμός μας, τα βάσανα και οι κακουχίες που υπέστησαν οι δεκάδες χιλιάδες των εκτοπισμένων αδελφών μας, οι εγκλωβισμένοι μας, οι νεκροί μας, όλοι μας. Και η σκέψη μας επίμονα στρέφεται στους 1619 αγνοούμενούς μας και τις οικογένειές τους.

Το κόμμα μας, ο Δημοκρατικός Συναγερμός, γεννήθηκε μέσα σπό τις στάχτες του πολέμου και της καταστροφής με ένα βασικό και κυρίαρχο στόχο: Προσηλωμένο αμετακίνητα στις αρχές της δημοκρατίας και με μοναδικό του γνώμονα τη διασφάλιση της εθνικής ομοψυχίας, να αγωνιστεί για να αποκαταστήσει τα δίκαια του έθνους μας και τα ανθρώπινα δικαιώματα του λαού μας και την απελευθέρωση της πατρίδας μας από την ξένη κατοχή. Σ' αυτό το στόχο του ο Δημοκρατικός Συναγερμός εμμένει με πίστη και αφοσίωση και δε θα υποστείλει ποτέ τη σημαία του εθνικού μας αγώνα.

Είκοσι χρόνια, όμως, μετά το πραξικόπημα και την εισβολή, μας απασχολούν ακόμα μερικά βασανιστικά ερωτήματα, ερωτήματα που θα 'πρεπε να απασχολούν όλες τις πολιτικές παρατάξεις του τόπου μας και να ρυθμίζουν την πολιτική συμπεριφορά όλων μας ανεξαιρέτως.

Και τα ερωτήματα αυτά είναι: Διδαχθήκαμε κάτι από αυτή την τρομερή εθνική καταστροφή; Ως έθνος, ως λαός, ως κόμματα, ως πολιτικό σύστημα, πήραμε άραγε το μήνυμά μας απ' αυτά τα τρομερά γεγονότα; Κερδίσαμε εκείνο το αναγκαίο μίνιμουμ πολιτικής σοφίας που θα μας επιτρέψει να φυλαχτούμε από άλλα δεινά στο μέλλον και να ξανακερδίσουμε όσα χάσαμε; Με δυο λόγια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατορθώσαμε να δαμάσουμε το δαίμονα του εθνικού διχασμού;

Ας απαντήσει ο καθένας στη συνείδησή του. Είκοσι χρόνια μετά το πραξικόπημα και την εισβολή, το εθνικό μας πρόβλημα συνεχίζει να παραμένει μετέωρο και άλυτο. Και είναι η ώρα να θέσουμε μερικά ακόμα σκληρά ερωτήματα, που αφορούν τις μέχρι τώρα τακτικές μας, τον ίδιο τον τρόπο με τον οποίο δράσαμε για είκοσι ολόκληρα χρόνια.

Σας ερωτώ, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι: Είμαστε ικανοποιημένοι ότι όλοι μαζί και ο καθένας μας χωριστά πράξαμε καταπώς όριζε η ιστορική αναγκαιότητα για την απελευθέρωση των πατρώων εδαφών μας και την επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού; Είμαστε ικανοποιημένοι από το επίπεδο των πράξεών μας έναντι των ευθυνών μας;

Ας μην έχουμε αυταπάτες, ας μην ψάχνουμε για δικαιολογίες. Το Κυπριακό είναι πρώτα απ' όλα και πάνω απ' όλα πρόβλημα του Ελληνισμού και κανενός άλλου. Δεν υπάρχει στον κόσμο δύναμη ικανή να αναστείλει τις δυνατότητες ενός μεθοδικού, αποφασισμένου και ενωμένου λαού που αξιοποιεί σωστά τις ραγδαία εξελισσόμενες διεθνείς συνθήκες. 'Οσο μικρός κι αν είναι αυτός ο λαός.

Μεθοδικοί, λοιπόν, αποφασισμένοι και ενωμένοι, αξιοποιήσαμε σωστά τις οποιεσδήποτε διεθνείς ευκαιρίες; Κατορθώσαμε να διατηρούμε ζωντανό και επίκαιρο το δίκαιό μας στη συνείδηση της διεθνούς κοινής γνώμης και διπλωματίας; Εκμεταλλευθήκαμε έγκαιρα ιστορικές ευκαιρίες τεράστιας σημασίας, όπως τη δυνατότητά μας να ξεκινήσουμε πριν από χρόνια τη διαδικασία ένταξής μας στην

ενωμένη Ευρώπη; Κι ακόμα, αναλογιστήκαμε ποτέ την ανεπανόρθωτη ζημιά και τις επιπτώσεις από τη διατήρηση της έντονης διαίρεσης του λαού μας, ιδιαίτερα τα πρώτα δέκα χρόνια μετά το 1974, όταν οι συνθήκες για λύση ήταν πολύ προσφορότερες;

Κύριε Πρόεδρε,

Κάθε χρόνο τέτοια μέρα η Βουλή πολύ σωστά οργανώνει αυτή την τελετή καταδίκης. Πρέπει να διατηρούμε ζωντανή την ιστορική μνήμη. Είναι χρέος μας να υπενθυμίζουμε στο λαό μας την ανάγκη για περιφρούρηση και προάσπιση της δημοκρατικής νομιμότητας. Αλλά δεν πρέπει να παραμένουμε μόνο στη διδακτική μεν αλλά πρακτικά άγονη υπόμνηση ιστορικών πλέον γεγονότων. Τα χρόνια που περνούν λειτουργούν εις βάρος μας και τα τετελεσμένα απειλούν να εδραιωθούν. Εκτός από το πικρό και οδυνηρό παρελθόν υπάρχει το δύσκολο παρόν και το αβέβαιο μέλλον.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός για μια ακόμα φορά κάνει έκκληση για εθνική ομοψυχία και συσπείρωση, επισημαίνει για μια ακόμα φορά ότι αυτό είναι το βασικό δίδαγμα που μπορούμε να βγάλουμε από τα τραγικά γεγονότα της προδοσίας του Ιουλίου του 1974. Η σημερινή μαύρη επέτειος της κυπριακής τραγωδίας, η μνήμη των νεκρών μας, το εικοσαετές δράμα των προσφύγων μας, των εγκλωβισμένων, των αγνοουμένων μας, η αγωνία του κυπριακού ελληνισμού, αυτό ακριβώς το καθήκον ενότητας και ομοψυχίας επιβάλλουν σε όλες τις πολιτικές παρατάξεις του τόπου μας. Έχουμε μια πατρίδα να υπερασπίσουμε και να απελευθερώσουμε. Έχουμε εκεί απέναντι ένα εχθρό που παραμονεύει πότε θα κάνουμε άλλα λάθη, πότε θα ξανασυγκρουστούμε μεταξύ μας, πότε θα είμαστε αποδυναμωμένοι και ανίσχυροι. Έχουμε μια διεθνή κοινότητα που είκοσι χρόνια ανέχεται αδιάφορη τη βία και την αδικία εις βάρος μας. Τουλάχιστον ας είμαστε ενωμένοι, συσπειρωμένοι και αποφασιστικοί για να μπορούμε να σταθούμε στο ύψος των ιστορικών μας ευθυνών, για να κατορθώσουμε να εξασφαλίσουμε μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του προβλήματός μας.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χριστόφιας.

Θα ήθελα να σας πω ότι δε συνηθίζονται τα χειροκροτήματα στη Βουλή για οποιαδήποτε πλευρά. Αυτός είναι βασικός κανόνας λειτουργίας του Σώματος.

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Είκοσι χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τότε που το μεγάλο κακό κτύπησε την Κύπρο. Για εικοστή φορά από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων αποτίουμε φόρο τιμής στους ήρωες της αντίστασης κατά του προδοτικού πραξικοπήματος. Για εικοστή φορά τιμούμε τη μνήμη όλων όσων έπεσαν πολεμώντας τον τούρκικο Αττίλα, υπερασπιζόμενοι την ανεξαρτησία της Κύπρου. Για εικοστή χρονιά αποτίουμε φόρο τιμής στον ηρωϊκό κυπριακό λαό που εξακολουθεί να ανεβαίνει το Γολγοθά του δικού του μαρτυρίου.

Με όλη τη δύναμη της ψυχής μας, με δικαιολογημένη οργή και αγανάκτηση, που δεν καταλαγιάζει με το πέρασμα του χρόνου, καταδικάζουμε το χουντοφασιστικό πραξικόπημα, τους εμπνευστές, τους οργανωτές και τους εκτελεστές του.

Καταβάλλεται τα τελευταία χρόνια προσπάθεια να παρουσιαστεί το πραξικόπημα σαν έργο αποκλειστικά εξωγενών αντικυπριακών παραγόντων. Της Χούντας δηλαδή και των Αμερικάνων. Πολιτικός στόχος των φορέων αυτής της προσπάθειας είναι η αθώωση του Γρίβα και του συνδικάτου του εγκλήματος που άκουε στο όνομα ΕΟΚΑ Β'.

Αναμφίβολα οι εξωγενείς παράγοντες που αναφέραμε διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο στην προετοιμασία και τη διάπραξη του εγκλήματος της 15ης του Ιούλη με προεξάρχουσα την προδοτική Χούντα των Αθηνών. Χωρίς όμως την προετοιμασία από τους εδώ φασίστες της ΕΟΚΑ Β', προετοιμασία ιδεολογική, ψυχολογική αλλά και πολιτικο-υλική, οι ξένοι επίδοξοι αλωτές της Κυπριακής Δημοκρατίας ποτέ δε θα πετύγχαιναν την άλωση. Χρειάστηκαν οι βομβιστικές επιθέσεις και η καταστροφή αστυνομικών σταθμών, οι απανωτές απόπειρες κατά της ζωής του Μακαρίου, οι δολοφονίες δημοκρατικών ανθρώπων, τα εκκλησιαστικά πραξικοπήματα, η ενωσιολογία και η Ελλαδοκαπηλεία μέσω του τύπου. Αυτή και άλλη πολλαπλή φασιστική υπονομευτική δράση από το Γρίβα και την ΕΟΚΑ Β' και διάφορα πολιτικά παρακλάδια της αποτέλεσαν τον προπομπό και συνάμα το συνοδό και συνεκτελεστή του πραξικοπήματος της 15ης του Ιούλη που άνοιξε διάπλατα τις πόρτες της Κύπρου στον Αττίλα επιδρομέα.

Παρά τα όσα ανιστόρητα και προκλητικά λέγονται και γράφονται δε μας διαφεύγει ούτε στιγμή η αλήθεια ότι το πραξικόπημα της χούντας των Αθηνών και της ΕΟΚΑ Β' έδωσε στην Τουρκία την ευκαιρία να εισβάλει στην Κύπρο και να καταλάβει το 37% του κυπριακού εδάφους. Σίγουρα οι επεκτατιστές της 'Αγκυρας καραδοκούσαν. Σίγουρα με υπομονή και επιμονή οργάνωναν τα διχοτομικά τους σχέδια για δεκαετίες. Την ευκαιρία όμως να εφαρμόσουν αυτά τα σχέδια τους την έδωσαν κάποιοι ελληνόφωνες προδότες στην Αθήνα και εδώ στην Κύπρο. Για τούτο και οι ευθύνες τους για τη σύγχρονη κυπριακή τραγωδία παραμένουν ασήκωτες. Για τούτο και η εισβολή αποτελεί συνέχεια του πραξικοπήματος. Για τούτο και όποιος επιχειρεί να δικαιώσει το πραξικόπημα, δικαιώνει ουσιαστικά την τούρκικη εισβολή.

Πέρασαν είκοσι χρόνια και οι κατηγορούμενοι διεκδικούν το ρόλο του κατήγορου. Οι θύτες προκαλούν και χλευάζουν τα θύματα. Καταλογίζονται ευθύνες στο Μακάριο, το ΑΚΕΛ, τις δημοκρατικές δυνάμεις που αντιστάθηκαν στην τρομοκρατία της ΕΟΚΑ Β' και το πραξικόπημα.

Αυτή η απαράδεκτη κατάσταση δεν είναι τυχαία. Είναι απότοκο της πολιτικής που ακολουθεί η κυβέρνηση με την αποκατάσταση των "62", με τα μηνύματα λήθης και ιστορικής αμνησίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Μιλώντας από το βήμα της Βουλής των Αντιπροσώπων για τις μαύρες επετείους, δεν μπορούμε παρά να κριτικάρουμε και να στηλιτεύσουμε την απόφαση της κυβέρνησης να μην αναλάβει τη διοργάνωση παγκύπριου συλλαλητηρίου. Προβάλλονται διάφορες δικαιολογίες για τούτο. Η αλήθεια είναι ότι κάποιοι θέλουν να αποφύγουν μια μαζική λαϊκή εκδήλωση όπου στεντόρια θα ακουόταν η κραυγή καταδίκης όχι μόνο της τούρκικης εισβολής αλλά και του πραξικοπήματος. Μέσα στα πλαίσια της ίδιας πολιτικής, στο πρόγραμμα που καταρτίστηκε από την κυβέρνηση για τις μαύρες επετείους, επιμελώς αποφεύχθηκε να συμπεριληφθεί εκδήλωση για το πραξικόπημα.

Για να δικαιολογηθεί αυτή η πολιτική επικαλούνται την ανάγκη της ενότητας στο εσωτερικό μας μέτωπο. Κανένας και πολύ περισσότερο το ΑΚΕΛ δεν αμφισβητεί τη σημασία της ενότητας για έναν αγωνιζόμενο λαό όπως το δικό μας. Εκείνο όμως το οποίο εμείς τονίζουμε είναι ότι στέρεη ενότητα δεν μπορεί να οικοδομηθεί στα θεμέλια της λήθης, της ιστορικής αμνησίας και της παραχάραξης της ιστορικής αλήθειας. Ναι, λοιπόν στην ενότητα. Ναι, σε ενότητα βασισμένη σε αρχές. Και μια τέτοια αρχή είναι ο σεβασμός της ιστορικής μνήμης των αγώνων, των θυσιών και των αισθημάτων του λαού μας.

Ο Πρόεδρος και η κυβέρνησή του είναι καιρός να προβληματιστούν και να πάψουν να συμπεριφέρονται σαν οφειλέτες που ξεπληρώνουν υποχρεώσεις στην ακροδεξιά.

Κύριε Πρόεδρε,

Για είκοσι τώρα χρόνια ο τούρκικος Αττίλας πατά τα χώματα της Κύπρου. Η Τουρκία εισβάλλοντας στο νησί μας εφάρμοσε αυτό που στις μέρες μας ονομάζεται πολιτική εθνικού ξεκαθαρίσματος.

Καταδικάζουμε μ' όλη τη δύναμη της ψυχής μας την τούρκικη εισβολή και όλα τα εγκλήματα με τα οποία αυτή συνοδεύτηκε. Καταγγέλλουμε τη συνεχιζόμενη κατοχή και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του λαού μας. Καταδικάζουμε και καταγγέλλουμε τον εποικισμό, την αλλοίωση της σύνθεσης του κυπριακού πληθυσμού και την καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Καταδικάζουμε και καταγγέλλουμε την πολιτική ενσωμάτωσης των κατεχομένων στην Τουρκία.

Στην εικοστή μαύρη επέτειο της εισβολής του Αττίλα δεν μπορούμε παρά να εκφράσουμε την πικρία και την απογοήτευσή μας, γιατί η διεθνής κοινότητα και οι ισχυροί της γης το λιγότερο ανέχονται την απαράδεκτη διχοτομική κατάσταση που η βία των όπλων επέβαλε στην Κύπρο.

Είκοσι χρόνια μετά την εισβολή τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών παραμένουν ανεφάρμοστα. Παρά τη διαπίστωση και αυτού του Γενικού Γραμματέα των Ην. Εθνών ότι όλες οι προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού για πολλά χρόνια απέτυχαν λόγω έλλειψης πολιτικής βούλησης από την τούρκικη πλευρά, εντούτοις το Συμβούλιο Ασφαλείας και πιο ειδικά οι Αμερικανοί και οι Βρετανοί εξακολουθούν να είναι απρόθυμοι να πάρουν συγκεκριμένα μέτρα για υλοποίηση των αποφάσεων του ΟΗΕ.

Είκοσι χρόνια μετά την τούρκικη εισβολή κάνουμε την οδυνηρή διαπίστωση ότι δυστυχώς φαίνεται να σμικρύνεται ολοένα ο δρόμος που μας χωρίζει από την οριστική διχοτόμηση.

Η αποδοχή των καινούργιων μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης από πλευράς του Προέδρου ήταν ένα μεγάλο σφάλμα. Οι πιέσεις που ασκούνται στη δική μας πλευρά για νέες υποχωρήσεις οι οποίες να ικανοποιούν νέες απαιτήσεις του Ντενκτάς, η εμμονή των Αγγλοαμερικάνων στην αδιέξοδη πορεία των ΜΟΕ, η απροθυμία του Συμβουλίου Ασφαλείας για επάνοδο στη συζήτηση της ουσίας του Κυπριακού, όλα αυτά είναι απότοκο της αρχικής αποδοχής των παρόντων μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Πνεύμα αντίστασης στα άδικα κελεύσματα των Αμερικανών και των Βρετανών έπρεπε να είχε επιδειχθεί από τότε που προτείνονταν μέτρα και διαδικασίες έξω από το ψήφισμα 789. Δυστυχώς όμως τότε η επίσημη

ελληνοκυπριακή πλευρά συναίνεσε στην εκτροπή. Αποδέχτηκε το καινούργιο πακέτο των μέτρων και εγκλώβισε την πλευρά μας. Σήμερα πληρώνουμε βαρύ τίμημα για εκείνο το σφάλμα.

Παρόλες όμως τις αντιξοότητες, κύριε Πρόεδρε, παρόλες τις δυσκολίες, το ΑΚΕΛ πιστεύει ότι δεν έχουν εκλείψει οι δυνατότητες για δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού στηριγμένη στα ψηφίσματα του Οργανισμού Ην. Εθνών το διεθνές δίκαιο και τις συμφωνίες κορυφής, νοουμένου βέβαια ότι θα ακολουθηθεί ορθή πορεία και θα γίνονται συλλογικοί χειρισμοί. Αυτές τις δυνατότητες πρέπει να τις αξιοποιήσουμε εμμένοντας στη συζήτηση της ουσίας του κυπριακού προβλήματος, αφού πρώτα παρθούν επιτέλους μέτρα από το Συμβούλιο Ασφαλείας, τα οποία να πειθαναγκάσουν την τούρκικη πλευρά να ευθυγραμμιστεί με τις αρχές λύσης του Κυπριακού, που τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη καθορίζουν. Να γίνει δηλαδή αποδεκτό ότι στην Κύπρο θα έχουμε ένα κράτος με μια ιθαγένεια, μια κυριαρχία, μια διεθνή προσωπικότητα και με διασφαλισμένα τα ανθρώπινα δικαιώματα ολόκληρου του κυπριακού λαού.

Κύριε Πρόεδρε,

Με αφορμή τα είκοσι χρόνια από το διπλό έγκλημα σε βάρος της Κύπρου εκφράζουμε για μια ακόμα φορά την ολόψυχη συμπαράστασή μας προς εκείνους τους συμπατριώτες μας που τους έπληξε με ιδιαίτερη μανία η συμφορά του '74. Εκφράζουμε τη συμπαράστασή μας προς τους συγγενείς των θυμάτων, τους παθόντες και τους συγγενείς των αγνοουμένων μας. Εκφράζουμε τη συμπαράστασή μας προς τον προσφυγικό κόσμο και τους ηρωϊκούς εγκλωβισμένους μας. Απευθύνουμε προς ολόκληρο τον κυπριακό λαό μήνυμα πίστης στο δίκαιο της υπόθεσής μας, μήνυμα αποφασιστικότητας και αγώνα. Δεν έχουμε άλλη επιλογή από εκείνη της πάλης μέχρι να κατορθώσουμε να απαλλάξουμε την πατρίδα μας από την κατοχή, να απαλλάξουμε την πατρίδα μας από τους έποικους, μέχρι να επανενώσουμε την Κύπρο και το λαό της, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, μέχρι να αποκαταστήσουμε και διασφαλίσουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων σε μια ενωμένη δημοκρατική και ελεύθερη Κύπρο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παπαδόπουλος, παρακαλώ.

Τ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Το Δημοκρατικό Κόμμα και η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα τηρούμε τη σημερινή θλιβερή επέτειο ως μέρα μνήμης και τιμής γι' αυτούς που έδωσαν την ζωή τους στο προδοτικό πραξικόπημα και στη συνεπακόλουθη εισβολή, τον Ιούλη του 1974. Καμιά φραστική ωραιοποίηση και καμιά κομματική σκοπιμότητα δεν μπορεί να αποσυνδέσει το πραξικόπημα από την τούρκικη εισβολή ούτε να απαλλάξει τους πραξικοπηματίες από την ευθύνη τους για την εισβολή. Διότι το πραξικόπημα δεν ήταν ένα στιγμιαίο εθνικό έγκλημα ή η αυθόρμητη έκρηξη από τη δήθεν υπάρχουσα "βία" και "αντιβία". Ήταν η τελευταία πράξη του σκηνικού που στήθηκε από τους ισχυρούς συμμάχους της Τουρκίας, όταν κατέλαβε την εξουσία η στρατιωτική Χούντα στην Ελλάδα το 1967. Ενός σκηνικού που προνοούσε την ικανοποίηση των τούρκικων επεκτατικών επιδιώξεων κατά της Κύπρου, παραχωρώντας στην Τουρκία το 37% του κυπριακού εδάφους. Οι συντάκτες αυτού του τραγικού

σκηνικού εκμεταλλεύθηκαν την πολιτική και την πνευματική ανεπάρκεια των ηγετών της ελληνικής στρατιωτικής Χούντας, για να το εφαρμόσουν, με αυτουργούς την ΕΟΚΑ Β' και τους αξιωματικούς που επάνδρωναν τότε την Εθνική Φρουρά.

Δεν αποτελεί ανάξεση πληγών ούτε αναμόχλευση παθών η αναφορά της ιστορικής πραγματικότητας. Οι ένοχοι δε δικαιούνται σε συγχώρεση, όταν, παραμένοντες αμετανόητοι, έστω και αν χρησιμοποιήθηκαν σαν "όργανα", διεκδικούν να μη γίνεται αναφορά στο εθνικό έγκλημα γιατί, δήθεν, έτσι "αναξέονται πληγές" και "θίγονται τα αισθήματά τους". Γιατί αισθήματα έχουν και τα θύματα, που είναι και η καταπληκτική πλειοψηφία του λαού. Δεν μπορεί να υπάρξει πραγματική ενότητα χωρίς διαπίστωση της ιστορικής αλήθειας, που μόνη αυτή μπορεί να οδηγήσει σε ενότητα στόχων, σκοπών και σύμπνοια στους χειρισμούς. Λέμε ανεπιφύλακτα "ναί" στη συγχώρεση και στη λήθη του παρελθόντος, χάριν της ενότητας. Αλλά η "συγχώρεση" και η λήθη δεν αποτελεί δικαίωμα των ενόχων χωρίς να προϋπάρχει η αναγνώριση της ενοχής και ειλικρινής μεταμέλεια και μετάνοια.

Η μέρα αυτή είναι για μας μέρα πένθους, ενδοσκόπησης αλλά και χαλύβδωσης της πολιτικής μας βούλησης να μη δεχτούμε ποτέ και να μην επικυρώσουμε με την υπογραφή μας, και έναντι οποιουδήποτε τιμήματος, τα τετελεσμένα της τούρκικης εισβολής και κατοχής. Ούτε άμεσα, με πολιτική και πρακτική παράδοσή μας στον Τούρκο εισβολέα, ούτε έμμεσα και συγκαλυμμένα, όπως προτείνεται με τα λεγόμενα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης.

Η εισβολή της Τουρκίας στην πατρίδα μας, που έγινε στις 20 του Ιούλη το 1974, είναι ένα βδελυρό διεθνές έγκλημα, που δεν μπορεί να βρεί δικαίωση ούτε ελαφρυντικά ούτε από τη διάπραξη του προδοτικού πραξικοπήματος ούτε από το γράμμα και το πνεύμα της Συνθήκης Εγγυήσεως. Επίκληση της Συνθήκης Εγγυήσεως από την Τουρκία ή την Αγγλία, προσθέτει προσβολή στο τραύμα. Λιότι η μεν "εγγυήτρια" Τουρκία κατάφωρα παραβίασε την Συνθήκη Εγγυήσεως, η δε "εγγυήτρια" Αγγλία κατέστησε ανενέργητη τη Συνθήκη με την αδράνειά της και την άρνησή της να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που επίσημα ανέλαβε υπογράφοντας τη Συνθήκη και, με εκβιασμό, λαμβάνουσα ως αντάλλαγμα για την υπογραφή της 99 τετραγωνικά μίλια κυπριακής γης, για να τα χρησιμοποιεί ως στρατιωτική βάση.

Είναι η άποψή μας, πεποίθησή μας και σταθερή θέση μας, ότι ένα διεθνές έγκλημα, όπως είναι η στρατιωτική εισβολή σε άλλη χώρα, ισότιμο μέλος των Ηνωμένων Εθνών, δε δημιουργεί δίκαιο. Ούτε οι "πραγματικότητες" που δημιουργήθηκαν στο έδαφος της Κύπρου με την παράνομη χρήση αμερικάνικων όπλων, ούτε η παράνομη κατοχή της γης μας και η εκδίωξη νόμιμων ιδιοκτητών περιουσίας και αθώων κατοίκων της κατεχόμενης περιοχής της Κύπρου μπορούν να αποτελέσουν νόμιμη εναρκτήρια βάση για λύση του Κυπριακού.

Η Τουρκία δε δικαιολογείται και δε δικαιούται, ως Εγγυήτρια Δύναμη, να επικαλείται τα τετελεσμένα της άνομης εισβολής της, για να προωθεί το διαμελισμό της Κύπρου ως νέα συνταγματική τάξη, γιατί αυτό ρητά το απαγορεύει η ίδια η Συνθήκη Εγγύησης που η Τουρκία ευκαιριακά επικαλείται. Για τον ίδιο λόγο η Αγγλία δε δικαιούται, όχι μόνο να συνεργεί, αλλά μάλιστα να πρωταγωνιστεί σε συνταγματικές διευθετήσεις και λύσεις του Κυπριακού αντίθετες με το καθεστώς της Κύπρου που η Αγγλία εγγυήθηκε το 1960, χωρίς έτσι να θέτει μόνη της και αυτόματα υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα των στρατιωτικών βάσεων που κατέχει

στην Κύπρο. Η ολοφάνερα εχθρική στάση της Αγγλίας εναντίον του Κυπριακού Ελληνισμού αργά ή γρήγορα θα θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της κατοχής των Βάσεών της και θα καταστήσει πρακτικά αδύνατη τη λειτουργία των Βάσεων που κατέχει στη Κύπρο.

Αυτή τη μέρα, που εμείς τη θέλουμε μόνο ως μέρα μνήμης και τιμής, πένθους και αυτογνωσίας, ώστε να αφυπνισθεί η εθνική μας συνείδηση, και όχι ως μέρα επετειακών εκδηλώσεων και σχόλης, αποτίουμε φόρο τιμής στη μνήμη των εκατοντάδων αγνοουμένων. Χαιρετίζουμε το πατριωτικό σθένος και την καρτερία των λίγων εκατοντάδων εγκλωβισμένων που υποφέρουν τα πάνδεινα κάτω από την μπότα του Αττίλα, για να μείνουν ηρωϊκά ριζωμένοι με τα νύχια και τη δύναμη της ψυχής τους στη γη που τους γέννησε.

Παραδειγματιζόμενοι και φρονηματιζόμενοι από το παράδειγμα του σθένους, της καρτερίας και της ηρωϊκής αφοσίωσής τους στη γη τους, θέλουμε να απευθύνουμε στις χιλιάδες των εκτοπισμένων που εκδιώχθηκαν από τα σπίτια και τις περιουσίες τους κάτω από την απειλή των όπλων του Αττίλα, όταν αθώοι αυτοί, εξαναγκάστηκαν να γίνουν πρόσφυγες στη δική τους πατρίδα, το μήνυμα της άκαμπτης αποφασιστικότητάς μας να αγωνιστούμε για τη δικαίωσή τους.

Για μια ακόμα φορά, τηρούμε τη μέρα μνήμης των νεκρών του πραξικοπήματος και της εισβολής και των θυμάτων της μεγάλης προδοσίας και της ανεπανάληπτης τραγωδίας του 1974, κάτω από τη νέα απειλή νέων κινδύνων για την πατρίδα και το λαό μας.

Ξέρω ότι έχει καταντήσει κοινοτυπία, όποτε μιλούμε για το Κυπριακό, να λέμε ότι βρισκόμαστε σε κρίσιμη ώρα ή σε κρίσιμη καμπή. Όμως αυτή τη φορά, όχι μόνο είμαστε σε κρίσιμη καμπή, αλλά, σε αντίθεση με τις άλλες φορές, η κρισιμότητα των καιρών δεν είναι θέμα εκτιμήσεων και προβλέψεων αλλά συγκεκριμένη και χειροπιαστή. Τώρα, αυτή την ώρα, βρισκόμαστε μπροστά στο συγκεκριμένο γεγονός της επαπειλούμενης εφαρμογής των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Αυτή τη φορά οι παραδοσιακοί κράχτες και σύμμαχοι της Τουρκίας προωθούν διαδικασίες και συγκεκριμένες προτάσεις που αποβλέπουν στην ικανοποίησή των ιμπεριαλιστικών και επεκτατικών στόχων της Τουρκίας εναντίον της Κύπρου. Ακόμα και η Γραμματεία του ΟΗΕ και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ απαιτούν από μας, και εμάς πιέζουν, να δεχτούμε την απαράδεκτη δέσμη των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης.

Βρεθήκαμε, έτσι, μάλλον συρθήκαμε, στο φοβερό δίλημμα είτε να δεχτούμε την εφαρμογή των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, που θα αποβούν το πρόκριμα για την τελική λύση του Κυπριακού, είτε να αντιδικήσουμε με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ και το Συμβούλιο Ασφαλείας. Αυτό το δίλημμα δεν είναι πια ακαδημαϊκό και δεν αφορά το απώτερο μέλλον. Είναι συγκεκριμένη απειλή, με συγκεκριμένα Μέτρα και με συγκεκριμένη καταληκτική ημερομηνία.

Ανεξάρτητα από λεκτικές διακηρύξεις για το αντίθετο, το Δημοκρατικό Κόμμα θεωρεί ότι τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης στην ουσία θα αποβούν το πρόκριμα και, στην κατάληξη, η τελική λύση του Κυπριακού. Γι' αυτό, από την αρχή, τα έχουμε απορρίψει και το Κόμμα μας τα θεωρεί απαράδεκτα και απορριπτέα εκ προοιμίου, είτε όπως αυτά είναι διατυπωμένα στο έγγραφο της 21ης Μαρτίου 1994 ή, ακόμα χειρότερα, όπως αυτά τα Μέτρα παραμορφώθηκαν και διαστρεβλώθηκαν

στη συνάντηση της Βιέννης και στη Συμπληρωματική Έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ. Κάθε απόπειρα συνέχισης της συζήτησης των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και πολύ περισσότερο κάθε τυχόν απόπειρα εφαρμογής τους, για πολλούς από μας στο Δημοκρατικό Κόμμα θα θέσει θέμα και πρόβλημα συνέχισης της συνεργασίας ΔΗΚΟ/ΔΗΣΥ στην κυβέρνηση, όσον αφορά την πολιτική και τους χειρισμούς του εθνικού μας θέματος.

Δε λογαριάζουμε τους εαυτούς μας αρμόδιους ούτε έχουμε πρόθεση να κατανείμουμε ευθύνες ούτε τώρα δακτυλοδειχτούμε υπαίτιους και ένοχους για το πως συρθήκαμε σε αυτό το φοβερό δίλημμα. Αυτές τις κρίσιμες και τραγικές ώρες που περνά η πατρίδα και ο λαός μας, ας αρχίσουμε από μια προσπάθεια αυτογνωσίας και ενδοσκόπησης, εξετάζοντας ο καθένας από μας τι έχουμε κάνει, τι έχουμε παραλείψει, τι απομένει και τι μπορούμε να κάνουμε ο καθένας και όλοι συλλογικά, για να απεγκλωβιστούμε από το θανατηφόρο δίκτυ των Μέτρων. Για να επικεντρωθεί το ενδιαφέρον των ξένων και οι δικές μας προσπάθειες στη συζήτηση και ικανοποιητική επίλυση των θεμάτων αρχής που περιβάλλουν το Κυπριακό και στα θέματα ουσίας που συνθέτουν το Κυπριακό.

Ας εξετάσουμε πρώτα τη δική μας στάση έναντι της κατοχής της πατρίδας μας και με αυτογνωσία και ειλικρίνεια ας μετρήσουμε τη διάθεσή μας να καταβάλουμε το τίμημα και να υποστούμε τις θυσίες που απαιτούνται για να απαλλάξουμε τον τόπο μας από το όνειδος και το βραχνά της κατοχής. Γιατί ο στόχος δεν μπορεί να είναι άλλος από τον τερματισμό της κατοχής, την ακύρωση των τετελεσμένων της εισβολής και όχι τη νομιμοποίησή τους, την αποχώρηση όλων των τούρκικων στρατευμάτων από την Κύπρο και την κατοχύρωση των βασικών ελευθεριών και ανθρώπινων δικαιωμάτων για όλους τους Κύπριους πολίτες.

Πάρα πολλοί νομίζουν ότι αυτό είναι αδύνατο. Πάρα πολλοί το θεωρούν ανεδαφικό. Αυτή όμως είναι μια επικίνδυνη και ηττοπαθής και εξίσου ανεδαφική άποψη. Και υποδηλώνει απροθυμία να υποστούμε θυσίες και να καταβάλουμε βαρύ τίμημα. Όμως, όσο ανεδαφικό θεωρείται από μέρους τους να προσβλέπουν σε απαλλαγή της Κύπρου από την εισβολή, άλλο τόσο ανεδαφικό είναι να θεωρούμε ότι διαπραγματεύσεις με βάση τη Δέσμη Ιδεών Γκάλι είναι δυνατό να οδηγήσουν σε βιώσιμη λύση του Κυπριακού ή να άρουν τα τετελεσμένα της κατοχής.

Ο στόχος του τερματισμού της κατοχής, της άρσης των τετελεσμένων της εισβολής και της κατοχύρωσης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, το ξέρω, είναι δύσκολος και η ελπίδα ίσως απομακρυσμένη. Όμως έχουμε χρέος έναντι του εαυτού μας και της ιστορίας μας να προσπαθήσουμε. Η ιστορία και η συνείδησή μας, θα μας κρίνουν αυστηρά, αν δεν καταβάλουμε κάθε προσπάθεια, αν δε δείξουμε βούληση και προθυμία να καταβάλουμε το κάθε τίμημα που θα απαιτηθεί, για να θέσουμε τον στόχο και την ελπίδα κάτω από τη βάσανο της δράσης. Και αυτή είναι η ώρα, ίσως η δωδεκάτη ώρα, να το επιχειρήσουμε. Καθορίζοντας τους στόχους μας ξεκάθαρα, διαμορφώνοντας ένα σχέδιο δράσης που να αποδέχεται ως δεδομένες τις θυσίες και όχι ως ανεπιθύμητους τους κινδύνους, προσφέροντας έμπνευση και πίστη στο λαό ότι οι στόχοι μας δεν είναι ανέφικτοι και τόσο απομακρυσμένοι. Μ' αυτό τον τρόπο θα βοηθήσουμε τον λαό να μας ακολουθήσει σε πορεία αγώνων και θυσιών, να δει το μέλλον με αισιοδοξία και να αντλήσει ελπίδα, καρτερία και δύναμη να αγωνιστεί για την επίτευξη τους.

Ας επιμείνουμε. 'Αλλωστε δεν έχουμε άλλη επιλογή. Και από αυτό το επισημότατο βήμα λέμε απλά και κατηγορηματικά:

Εμείς που ζήσαμε μέσα στο φως του απελευθερωτικού αγώνα δε θα δεχτούμε ποτέ το σκοτάδι και το όνειδος του ξεπουλήματος πατρίδων και προγονικής γης με την υπογραφή μας. Να πιστέψουμε, να το κάνουμε βίωμά μας και να το προεκβάλουμε ως κανόνα ζωής, ότι, η δικαίωση των στόχων μας δεν είναι αναγκαστικά ανεδαφική και ότι η παράδοση στον τούρκικο επεκτατισμό δεν είναι αναπόφευκτη. Τότε και μόνο τότε θα έχουμε ελπίδα για δικαίωση.

Αυτό είναι το περιεχόμενο που το Δημοκρατικό Κόμμα θέλει να δώσει σε αυτή την θλιβερή επέτειο και αυτό είναι το μήνυμα που δίνουμε από αυτή την επετειακή εκδήλωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βρισκόμαστε μπροστά σε ένα παράδοξο φαινόμενο. 'Ενοχοι και συνένοχοι, αθώοι και συναθώοι, υπεύθυνοι, άσχετοι και θύματα συναγωνίζονται σε φραστική καταδίκη του πραξικοπήματος με ποικιλώνυμα επίθετα: Προδοτικό, εγκληματικό, υπεύθυνο για την κυπριακή τραγωδία. 'Ομως μερικοί καταδικάζουν το πραξικόπημα και επιβραβεύουν τους πραξικοπηματίες, επαινούν την αντίσταση και ταλαιπωρούν τους αντιστασιακούς. Και ο λαός έκπληκτος και ταλαιπωρημένος αντιμετωπίζει τις συνέπειες του εγκλήματος. Αντιμετωπίζει με αγανάκτηση την ανατροπή των ηθικών αξιών, την προσπάθεια δικαίωσης του πραξικοπήματος, την επαναφορά πρωταίτιων και κομπάρσων στο πολιτικό προσκήνιο, τον παραγκωνισμό των προασπιστών της δημοκρατίας και της νομιμότητας.

Και αν τα λέω αυτά, δεν είναι για παρελθοντολογία, γιατί ποτέ δε θα δημιουργήσουμε συνθήκες ενότητας και αγωνιστικότητας, για να επιδιώξουμε στόχους που πραγματικά επιβάλλουν θυσίες, αν επιτρέψουμε τη συνέχιση αυτής της ανατροπής ηθικών αξιών.

Οι στόχοι της Τουρκίας ήταν μόνιμοι. Αυτό είναι σωστό. 'Ομως το πραξικόπημα έδωσε το έναυσμα και το πρόσχημα για τη δεύτερη φάση του δίδυμου εγκλήματος, την τουρκική εισβολή, τη δολοφονία χιλιάδων, το βιασμό εκατοντάδων, την κατοχή εστιών, την προσφυγοποίηση, τους αγνοούμενους που το δράμα τους συνεχίζεται ακόμα έντονα, τους εγκλωβισμένους και τελικά την προσπάθεια εδραίωσης και νομιμοποίησης των κατοχικών δεδομένων. Και ό,τι και αν λέμε σήμερα, πως στρεφόμαστε προς κατάργηση αυτών των κατοχικών δεδομένων, θα πρέπει να παραδεχθούμε ότι από λάθη χειρισμού, από μια λανθασμένη τακτική, επιτρέψαμε το Κυπριακό να προβάλλεται διεθνώς και να είναι σήμερα διεθνής συνείδηση ότι το Κυπριακό δεν είναι θέμα τουρκικής επιδρομής, αλλά θέμα διακοινοτικής διαμάχης και θέμα έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων, άρα ο τρόπος θεραπείας είναι η επανάκτηση εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων.

Λέχθηκε σωστά και προσυπογράφουμε ότι οι κατοχικές συνθήκες επιβάλλουν ενότητα. Αυτό πράγματι αποτελεί μια εθνική αναγκαιότητα. Υπαγορεύουν, αν θέλετε, κατασίγαση των παθών, άφεση και λήθη. 'Ομως η άφεση αμαρτιών προϋποθέτει μετάνοια και ειλικρινή αναγνώριση του μεγέθους του εγκλήματος. 'Ομως η λήθη προϋποθέτει, τουλάχιστον, εθελούσιο παραγκωνισμό των ενόχων από τη

δημόσια ζωή. 'Οταν οι ένοχοι προκαλούν, όταν "αποκαθιστάμενοι" (και αναφέρομαι σε έναν από τους 62) γράφουν επιστολές, τις οποίες έχετε όλοι υπόψη σας, γιατί απεστάλησαν σε όλα τα Μέλη της Βουλής, στις οποίες αποδίδουν την ευθύνη για το πραξικόπημα, στο Μακάριο, στην ΕΔΕΚ, στο ΑΚΕΛ και στη ζύμη που αργότερα αποτέλεσε το Δημοκρατικό Κόμμα (δεν μπορούσαν να κατηγορήσουν κατευθείαν το Δημοκρατικό Κόμμα, γιατί δεν υπήρχε τότε, αλλά τα άτομα που το απαρτίζουν εμπλέκονται σ' αυτό τον κατάλογο), όταν οι ένοχοι ζητούν λογοδοσία από τα θύματα, όταν οι αντιστασιακοί (και εννοώ τους πραγματικούς αντιστασιακούς και όχι τους κατ' όνομα) ταλαιπωρούνται και διώκονται, τότε πώς είναι δυνατό να αναφερόμαστε σε άφεση και λήθη, τότε πώς είναι δυνατό να εδραιωθούν συνθήκες αντικατοχικής συσπείρωσης, που αποτελεί πράγματι σήμερα την πρώτη προτεραιότητα;

Το χρονικό διάστημα που διέρρευσε είναι μικρό. Οι πληγές ανοικτές. Οι τάφοι νωποί. Απορρίπτουμε μια άσκοπη παρελθοντολογία που υπονομεύει μια επιβεβλημένη αντικατοχική ενότητα. Αλλά απορρίπτουμε πιο έντονα την πρόκληση απόπειρας δικαιολόγησης των αδικαιολόγητων και δικαίωσης των άδικων.

'Εχουμε τεράστιο έργο ενώπιόν μας. Και θα πρέπει να αναλάβουμε την από κοινού εκπλήρωση αυτού του βαριού καθήκοντος. 'Ομως μέσα σε συνθήκες επανεδραίωσης των πολιτικοηθικών αξιών. Μέσα σε συνθήκες σεβασμού της αξιοπρέπειας όλων των πολιτών. Μέσα σε συνθήκες που θα εμπνέουν τη νέα γενιά που θα φρονηματίζεται από το παράδειγμα εκείνων που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν για την προάσπιση της συνταγματικής νομιμότητας και αργότερα ενάντια στην κατοχή. Θα πρέπει να υπενθυμίσω το Σώμα ότι, μετά τη ναζιστική κατοχή, ο Ντε Γκώλ βρέθηκε στην εξουσία κι ο Λαβάλ στο απόσπασμα. Δεν απαιτούμε εκδίκηση, δεν ανεχόμαστε δικαίωση των ενόχων.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες και με ξεκαθαρισμένους στόχους και στρατηγική, θα πρέπει η Βουλή να πρωταγωνιστήσει για έξοδο από το αδιέξοδο και για χάραξη μιας νέας πορείας που δε θα επαναλαμβάνει τα πολυεπαναληφθέντα σφάλματα του παρελθόντος. Και η Βουλή έχει αυτή τη δυνατότητα. Και η έκκλησή μου προς το Σώμα είναι ότι, όταν σωστά καταδικάζουμε απλές φραστικές σπασμωδικές απόπειρες αναφοράς στο πραξικόπημα, να αναλάβουμε κι εμείς τις ευθύνες μας και όσοι από εμάς παραδέχονται ότι τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης αποτελούν προστάδιο καταστροφής του Κυπριακού Ελληνισμού, να χρησιμοποιήσουμε όλα τα κοινοβουλευτικά μέσα που έχουμε, και έχουμε, για να παρεμποδίσουμε την οποιαδήποτε κυβέρνηση, τον οποιοδήποτε πρόεδρο να προσυπογράψει την υλοποίηση αυτών των Μέτρων.

Το Κυπριακό έχει δρομολογηθεί προς εκτροπή. Παραγνωρίζεται η ουσία του προβλήματος και, επαναλαμβάνω, το όλο θέμα προβάλλεται ως έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων. Και πάνω σ' αυτή τη βάση συρθήκαμε προς διχοτομικές ιδέες με ψευδώνυμη προσωνυμία του ονόματος του Γενικού Γραμματέα (Ιδέες Γκάλι) και αργότερα προς τα ψευδεπίγραφα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, που στην ουσία, πιστεύω ότι όλοι πρέπει να το δεχτούμε πια, ισοδυναμούν με αναγνώριση δύο χωριστών κρατών με αντάλλαγμα την πολύ επισφαλή παραχώρηση στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών μερικών συνοικιών των Βαρωσίων.

'Ολες οι πολιτικές πλευρές αρχικά χαρακτήρισαν τα μέτρα ως απαράδεκτα. Και σήμερα η πλειοψηφία της πολιτικής ηγεσίας τα απορρίπτει ως καταστροφικά. Οι μειοψηφούντες υποστηρικτές τους προβάλλουν το επιχείρημα ότι μια και ο Πρόεδρος τα αποδέχθηκε, παραμένουμε δεσμευμένοι. Εσαεί; Και υπό κάθε προϋπόθεση;

Η Έκθεση του Γενικού Γραμματέα είχε προσφέρει και πιστεύω εξακολουθεί να προσφέρει λαμπρή ευκαιρία απαγκίστρωσης. Ανεξάρτητα από το απαράδεκτο του διατακτικού, ανεξάρτητα από την παρασιώπηση του ρόλου της Τουρκίας, ανεξάρτητα από την προς το χειρότερο διαφοροποίηση των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και επαναβάπτιση των τροπολογιών της Τουρκίας σε διευκρινίσεις, μπορούμε να αξιοποιήσουμε συγκεκριμένες διαπιστώσεις του Γενικού Γραμματέα. Την έλλειψη πολιτικής βούλησης από μέρους της τουρκοκυπριακής πλευράς και το αδύνατο -κατά το Γενικό Γραμματέα- εξόδου από το αδιέξοδο με οποιεσδήποτε διαφοροποιήσεις των εγγράφων.

Θα μπορούσαμε τότε αμέσως να κηρύξουμε τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης νεκρά -όχι τη διαφοροποίηση των μέτρων νεκρή- και να θέσουμε τέρμα σε αυτή την εκτροπή. Η εμμονή της κυβέρνησης στο έγγραφο Μαρτίου κράτησε σε λαθροβίωση τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης με αποτέλεσμα την επιστολή του Γενικού Γραμματέα προς στον Πρόεδρο του Συμβουλίου Ασφαλείας, στην οποία, όπως είπα, μεταβαπτίζει τις τουρκικές τροπολογίες σε διευκρινίσεις και αποδίδει συνυπευθυνότητα και στις δύο πλευρές. Αργότερα με το βρετανικό σχέδιο και τώρα, όπως φαίνεται, με συνέχιση διαλόγου για διαφοροποίηση των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και για να χρυσωθεί το χάπι και εξέταση άλλων θεμάτων. Τελικά από τις πέντε επιλογές του διατακτικού τμήματος της Έκθεσης του Γενικού Γραμματέα, θα καταλήξουμε στις δύο τελευταίες.

Καιρός για μια νέα πορεία στη βάση της λαϊκής εντολής και της θέλησης της πλειοψηφίας. Ενταφιασμός των Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Στροφή προς την ουσία του Κυπριακού και επανατοποθέτησή του ως θέματος εισβολής-κατοχής. Αυτό θα μας εναρμονίσει και με τις θέσεις της ελληνικής κυβέρνησης δια του στόματος του Έλληνα Πρωθυπουργού, που στο Ελληνικό Κοινοβούλιο χαρακτήρισε το θέμα της Κύπρου ως θέμα εισβολής-κατοχής και καθόρισε ως ζητούμενο την απομάκρυνση των τουρκικών στρατευμάτων και των εποίκων. Και έτσι θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μια πανεθνική διάσκεψη και πανεθνική πολιτική, η οποία, υποτίθεται, ότι είναι ο στόχος όλων μας.

Στροφή προς μια διεθνή διάσκεψη με τα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των κυβερνήσεων Ελλάδας, Τουρκίας και Κύπρου, γιατί θα πρέπει να θυμάστε ότι στην τέταρτη επιλογή του Γενικού Γραμματέα η κυπριακή κυβέρνηση παραγνωρίζεται στο προστάδιο της διεθνούς διάσκεψης, για να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις, όταν και εφόσον γίνει κάποτε η διεθνής διάσκεψη, να μην αντιπροσωπεύεται η Κύπρος αλλά οι κοινότητες. Οι κοινότητες μπορούν να αντιπροσωπεύονται ως παρατηρητές ούτως ώστε, αν θιγούν θέματα τα οποία εμπλέκουν τα συμφέροντα των κοινοτήτων, να είναι οι εκπρόσωποί τους παρόντες. Και ημερήσια διάταξη ο τερματισμός της κατοχής και λύση στη βάση του διεθνούς δικαίου. Κατοχύρωση μιας κυριαρχίας, ενότητας χώρου και κράτους και διασφάλιση των βασικών ελευθεριών όλων των πολιτών.

Να εντατικοποιήσουμε τον αγώνα για ένταξη στην Ευρώπη και να αξιοποιήσουμε τις αποφάσεις της Κέρκυρας. Να καταγγείλουμε την αποικιακή παρουσία της Μεγάλης Βρετανίας, για να εξαναγκάσουμε σε διαφοροποίηση της τόσο αρνητικής βρετανικής πολιτικής.

Ειλικρινά πιστεύω ότι κανένας Πρόεδρος δεν έχει δικαίωμα να δεσμεύει εσαεί τον Κυπριακό Ελληνισμό, παρά την αντίθετη θέληση της πλειοψηφίας. Αν αυτή η πλειοψηφία αμφισβητείται, να γίνει προσφυγή σε δημοψήφισμα, ούτως ώστε

ο λαός, πριν υπογραφεί η υλοποίηση των ΜΟΕ, να αποφανθεί. Και εγώ δεν έχω καμιά αμφιβολία ποια θα είναι η λαϊκή ετυμηγορία, αν οι ηγεσίες των κομμάτων, που τόσο έντονα στρέφονται ενάντια στα ΜΟΕ, διαδραματίσουν ένα σωστό ρόλο διαφώτισης. Αυθαίρετη δέσμευση, ειλικρινά πιστεύω ότι αποτελεί συνταγματική ανωμαλία.

Αντιμετωπίζουμε όλες αυτές τις τραγικές δυσχέρειες λόγω των συνεπειών του προδοτικού πραξικοπήματος και της εισβολής. Οι φραστικές καταδίκες δεν οδηγούν πουθενά. Η ιστορία δε θα μας κρίνει από το τι λέμε ακόμα και από αυτό το επίσημο βήμα της Βουλής, αλλά από το πόση ήταν η αποτελεσματικότητά μας στο να σταθούμε εμπόδιο σε κάποια πορεία που κατά τη γνώμη εκείνων που το πιστεύουν είναι καταστροφική.

Να στραφούμε προς αναστήλωση των ηθικών αξιών, προς δικαίωση της αντίστασης, αλλά κυρίως προς μια πολιτική που θα στοχεύει στην απάλειψη -στο όριο του δυνατού, γιατί κάποιες πληγές θα παραμείνουν- των συνεπειών της προδοσίας και προς μια πορεία που θα αποκαθιστά τη δημοκρατία, την κυριαρχία και τα δικαιώματα του λαού μας.

Η προσπάθεια δικαίωσης του πραξικοπήματος υπονομεύει την ενότητα την οποία έχουμε ανάγκη. Διότι εγώ πιστεύω ότι μια παλλαϊκή ενότητα αυτή την ώρα είναι η πρώτη εθνική προτεραιότητα. Όσοι ενδιαφέρονται πραγματικά για λήθη και ενότητα, ας αντιληφθούν ότι η καλύτερη υπηρεσία είναι ο αποκλεισμός από το πολιτικό προσκήνιο ενόχων και ακόμα καλύτερα ενόχων που προκαλούν τα δημοκρατικά αισθήματα του λαού μας, επειδή προσπαθούν για δικαίωση της προδοσίας.

Η ενότητα πρέπει να στηρίζεται πάνω στον παραγκωνισμό. Δε μιλάω για τιμωρία, μιλάω για παραγκωνισμό πολιτικό των ενόχων και τη δικαίωση των θυμάτων. Και αν αυτή η ενότητα εδραιωθεί, τότε μπορούμε, όχι φραστικά αλλά ουσιαστικά, να στείλουμε το μήνυμα και διεθνώς και προς το λαό μας που σήμερα μαστίζεται από τα καταναλωτικά πρότυπα, ότι θα αντισταθούμε όσοι και να είναι, όποιοι και να είναι και θα αγωνιστούμε όσοι και να είμαστε, όπου και να είμαστε, ως τη δικαίωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Ρολάνδης.

Ν. ΡΟΛΑΝΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι Βουλευτές και οι πολιτικοί ευρύτερα κατηγορήθηκαν σε πολλές χώρες κατά καιρούς και εξακολουθούν να κατηγορούνται και σήμερα για αμέλεια, αδιαφορία, ατολμία ή ακόμα και ασυνειδησία στην εκτέλεση των καθηκόντων τους. Στην Ευρώπη υπάρχει τα τελευταία χρόνια κρίση αξιοπιστίας στον πολιτικό χώρο, ενώ το αμερικανικό Κογκρέσο συγκλονίζεται από σειρά σκανδάλων. Στη Γαλλία το 1848 ο διάσημος πολιτικός και ποιητής Αλφόνσος Λαμαρτίνος έφτασε στο σημείο να πεί πως "Όσο περισσότερο βλέπει τους αντιπροσώπους του λαού τόσο περισσότερο θαυμάζει τους σκύλους του".

Εμείς λοιπόν, στο σύνολό μας, οι Κύπριοι Βουλευτές, οι ηγέτες, οι Υπουργοί και οι πολιτικοί αλλά και ο λαός που μας ψηφίζει και δέχεται την ηγεσία μας, έχουμε κάμει σωστά το καθήκον μας όλα αυτά τα χρόνια, συγκεκριμένα τα τελευταία

σαράντα χρόνια, σ' αυτό τον τόπο, σ' αυτή την πικραμένη γη που ξεκίνησε τα νεανικά της χρόνια σαν μια νέα Δημοκρατία με χίλια όνειρα και κατέληξε σήμερα στο αναπηρικό καροτσάκι με μαύρες επετείους αντί επετείου δημιουργίας και χαράς;

Φταιν άραγε μόνοι οι Τούρκοι και οι τρίτοι για την κυπριακή τραγωδία ή μήπως, όπως είπε και ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στο επίσημο δείπνο, όταν μας φιλοξένησε τον Απρίλη του 1983 στην Αθήνα, τα λάθη μας απλώς τα φορτώνουμε στους ξένους, όταν προβαίνουμε σε αξιολόγηση των εθνικών μας παθημάτων και καταστροφών;

Αν σου χρωστούμε κάτι, πατρίδα Κύπρος, αυτό το κάτι δεν είναι ασφαλώς η κουραστική επανάληψη λέξεων και φράσεων που, είμαι σίγουρος, δεν έχει έννοια να σε αναγκάζουμε συνεχώς να ακούεις. Πληροφορήθηκες εκατοντάδες φορές, πατρίδα, από στόματα πολλά πως το πρόβλημά σου είναι θέμα εισβολής και κατοχής, πως πολλοί βρίσκονται επί των επάλξεων και πως αγωνίζονται για σένα όσα χρόνια κι αν περάσουν, όσος καιρός κι αν χρειαστεί, κι όμως με πικραμένο χαμόγελο διαπίστωνες πάντα πως ο αγώνας ήταν για τους περισσότερους περί ευμάρειας, άνεσης και πλουτισμού, δηλαδή αγώνας ου περί αρετής αλλά περί χρημάτων.

'Ακουσες από πολλούς ομιλητές, πατρίδα, πως στο τέλος θα δικαιωθείς πλήρως και κατά τρόπο απόλυτο, αλλά διερωτήθηκες γιατί δε δικαιώνεται ο άνθρωπος και στη Ρουάντα, τη Σομαλία, το Σουδάν, το Αφγανιστάν, τη Βοσνία και σε άλλες 150 περίπου από τις 184 χώρες του κόσμου, αφού στο κάτω-κάτω είναι και αυτός αδικαίωτος άνθρωπος, αν εξακολουθεί να είναι άνθρωπος και αν δεν έχει σφαγεί. Υπήρξες, πατρίδα, μάρτυρας συλλαλητηρίων προς τιμή των μαρτυρίων σου, των αγνοουμένων σου και των σεπτών νεκρών σου και απόρησες πολλές φορές προς τι τα γρονθοκοπήματα στην πλατεία μεταξύ των παιδιών σου τις ώρες της μεγάλης οδύνης. 'Ακουσες για άμυνα, για δόγματα και για μετερίζια και διερωτήθηκες γιατί το 90% των εθνοφρουρών σου προσπαθούν με όλους τους τρόπους να καταταγούν εκεί που βολεύει και όχι εκεί που επιβάλλεται. Τέλος, έχεις ακούσει μέχρι σήμερα, πατρίδα, τόσες πολλές ρηχότητες και τόσες λίγες αλήθειες που διερωτάσαι με τη μακρά σου πείρα και το αισθητήριο που ανέπτυξες μέσα από τους αιώνες σ' αυτό το μακρινό σημείο της Μεσογείου που σε καταχώνιασε η μοίρα και η γεωγραφία, πώς θα μπορέσεις μέσα από τέτοιες συνθήκες να απαλλαγείς από τη ματοβαμμένη τούρκικη κατοχή και τις συνέπειές της. Και πιστεύω πως, ναι, πατρίδα μέσα από τους διαλογισμούς σου θα δακρύζεις, και υπό τις συνθήκες έχεις και δίκαιο και δικαίωμα να δακρύζεις.

Είναι γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, που πιστεύω πως οι ώρες αυτές είναι ώρες ενδοσκόπησης και βαθιού προβληματισμού. Είκοσι χρόνια κατοχής είναι πολλά, αλλά εύκολα τα είκοσι μπορεί να γίνουν σαράντα, όπως τα είκοσι έγιναν είκοσι χωρίς να το καταλάβουμε. Αν εξακολουθήσουμε να ενθουσιαζόμαστε επιπόλαια και εύκολα και να απογοητευόμαστε ευκολότερα, να κάνουμε λάθη και να νομίζουμε πως είμαστε αλάθητοι, να μιλούμε για πίστη και αγώνες και να σκεφτόμαστε την καλοζωή και την εύνοια, να θεωρούμε τους κήρυκες της αλήθειας σαν κήρυκες ενδοτισμού και να αποφεύγουμε το βάρος των μεγάλων και δύσκολων αποφάσεων, πιστεύοντας πως με το να υιοθετούμε την εύκολη άρνηση ενεργούμε πατριωτικά, τότε ναι, έχουμε πρόβλημα, τότε τα είκοσι χρόνια κατοχής μπορεί να γίνουν και σαράντα και πολύ περισσότερα. Τότε η πατρίδα που τη βασανίζει η οδύνη της κατοχής μπορεί να κινδυνεύσει να χαθεί μέσα στη δίνη των χρόνων.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, πως η ώρα της Κύπρου είναι ήδη πολύ προχωρημένη στο ρολόι της ιστορίας. Γι' αυτό οι μνήμες δεν πρέπει απλώς να συνδέονται με θρήνους και έκφραση πικρίας και αγανάκτησης. Πρέπει να συνδεθούν με σοβαρή και βαθιά περισυλλογή για το τι δέον γενέσθαι. Όταν ο αντίπαλός σου είναι αδύνατος, μπορείς να έχεις την πολυτέλεια να κάνεις λάθη. Όταν όμως είναι αδίσταχτος και ισχυρός, η σωστή αξιολόγηση της κάθε κίνησης μπορεί να κάνει τη διαφορά μεταξύ επιτυχίας και καταστροφής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι...

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Χατζηδημητρίου.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ορίσατε στην αναγγελία της ημερήσιας διάταξης ότι επρόκειτο περί μιας επετειακής συζήτησης με κάποιες γενικές αναφορές. Εκείνο όμως που διαπιστώνει οποιοσδήποτε παρευρίσκεται σ' αυτή την αίθουσα είναι ότι έχουν τεθεί σοβαρότατα θέματα πολιτικών επιλογών και διαμετρικά αντίθετες εκτιμήσεις πάνω σε διάφορα ζητήματα και το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ προτείνει ότι δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι έληξε αυτή η συνεδρίαση και ότι θα πρέπει να συνεχιστεί η συζήτηση συνολικά εφ' όλης της ύλης, όπως ετέθη σήμερα από τους διάφορους ομιλητές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Χατζηδημητρίου, θα έχουμε την ευκαιρία, όταν επανέλθουμε στη Βουλή, να συζητήσουμε, αν θέλετε, το Κυπριακό και τις διάφορες επιλογές μπροστά μας. Θεωρώ όμως, παρακαλώ, ότι έκλεισε η συζήτηση. Εδώ έγιναν κάποιες τοποθετήσεις και δεν πρόκειται να συνεχιστεί η συζήτηση, διότι υπάρχουν κάποιες ...

Δε θα δώσω το λόγο, παρακαλώ.

Δεν προσφέρεται για περαιτέρω συζήτηση, κύριε Χατζηδημητρίου, αν μου επιτρέπετε.

Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αν προσφέρεται ή όχι θα πρέπει να τεθεί ενώπιον του Σώματος, κύριε Πρόεδρε, και ενώπιον αποφάσεως του Σώματος. Αν συμφωνεί, καθένας από μας πρέπει να πειθαρχήσει, όμως ειλικρινά νομίζω ότι δεν μπορούμε να φύγουμε χωρίς να λάβουμε υπόψη όλα όσα ελέχθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα μεριμνήσω, αφού συνεννοηθώ με την ηγεσία των κομμάτων, αν χρειάζεται περαιτέρω συζήτηση πάνω στις διάφορες επιλογές και τις διάφορες απόψεις. Όμως για σκοπούς επετειακούς θεωρώ ότι έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση και προχωρώ να πω δυο λόγια πριν κλείσω τη συζήτηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων τίμησε σήμερα τη μνήμη όλων εκείνων που έδωσαν τη ζωή τους για λευτεριά και δημοκρατία. Προς ημέρα αποφράδα εστράφη η μνήμη, μέρα που έμελλε να γίνει ο πρόλογος της μεγάλης καταστροφής που έπληξε το νησί μας.

Ο αδελφοκτόνος σπαραγμός ζωντάνεψε ξανά σήμερα και ήρθε ζωντανή στη μνήμη η εθνική αφροσύνη που όπλισε το χέρι του αδελφού κατά του αδελφού και άνοιξε την Κερκόπορτα στον τούρκικο Αττίλα και στις σκευωρίες κάποιων τρίτων σε βάρος της Κύπρου.

Καταθέτουμε αυτή την ώρα της εθνικής ανασύνταξης αιώνια εκτίμηση, τιμή κι ευγνωμοσύνη προς όλους εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους υπερασπιζόμενοι τη δημοκρατία και τη νομιμότητα, αλλά και την ανεξαρτησία και ελευθερία της Κύπρου. Καταθέτουμε, μαζί με την ευγνωμοσύνη μας, ως ένα κατ' εξοχήν σώμα που εκφράζει τη δημοκρατία και τη λαϊκή κυριαρχία, την υπόσχεση και τον όρκο να μην επιτρέψουμε ποτέ ξανά να επικρατήσουν στον τόπο μας συνθήκες κατάλυσης των δημοκρατικών θεσμών και αξίες ξένες προς τον Ελληνισμό που γέννησε και διάπλασε ιδανικά και αρχές της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της δικαιοσύνης.

Η 15η του Ιούλη του 1974 θα παραμείνει για πάντα στην ιστορία της Κύπρου μας σαν ένα παράδειγμα προς αποφυγή, σαν μια υπόμνηση του τι μπορεί να επακολουθήσει μια αιμάσσουσα εθνική διχόνοια και σαν ένα σάλπισμα για αρραγή ενότητα και για αγώνα αποκατάστασης των δικαίων μας και επανένωσης της πατρίδας μας Κύπρου και τερματισμού των δεδομένων της τούρκικης εισβολής και κατοχής.

Δεν έχει και τόση σημασία πια να κρατάμε ζωντανά μίση και πάθη. Αντίθετα, ενώ δεν πρέπει ποτέ να ξεχνούμε, οφείλουμε απέναντι στους νεκρούς μας, την ιστορία μας και τον πολιτισμό μας να διαφυλάξουμε σαν κόρη οφθαλμού τη δημοκρατία και την ενότητά μας που σε ό,τι αφορά την Κύπρο δεν επιδέχεται πολλές ερμηνείες, ανεξάρτητα από τις διαφορετικές αντιλήψεις της κάθε παράταξης πάνω σε διάφορα άλλα θέματα.

Με αυτά τα λίγα λόγια σας καλώ να τηρήσουμε μονόλεπτη σιγή εις μνήμην των αδικοχαμένων νεκρών του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής.

(Τήρηση μονόλεπτης σιγής εκ μέρους όλων των παρευρισκομένων)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αιωνία τους η μνήμη!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν κλείσουμε τη σημερινή συνεδρία του Σώματος, θα ήθελα εκ μέρους όλων των πλευρών της Βουλής να δηλώσω τα ακόλουθα:

"Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας με την ευκαιρία της θλιβερής επετείου της συμπλήρωσης είκοσι χρόνων από την τούρκικη εισβολή και τη δημιουργία του τραγικού προβλήματος των αγνοουμένων,

α) Καταδικάζει έντονα τη συνεχιζόμενη αδιάλλακτη στάση της τούρκικης πλευράς η οποία κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου αρνείται να συνεργαστεί ουσιαστικά για τη διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων.

β) Εκφράζει για πολλοστή φορά τη συμπάθειά της προς τους συγγενείς των αγνοουμένων και διαδηλώνει την πλήρη υποστήριξή της προς τις προσπάθειες για προώθηση της επίλυσης του ανθρωπιστικού αυτού προβλήματος.

γ) Επαναβεβαιώνει τη θέση της ότι θα συνεχίσει και θα εντείνει τις προσπάθειές της στο διεθνή χώρο μέχρις ότου διερευνηθεί η τύχη όλων των αγνοουμένων και τεθεί ένα τέλος στον πόνο και τη συνεχιζόμενη αγωνία των συγγενών τους.

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής Έκτακτης Συνεδρίας της Βουλής.

(Ώρα λήξης 6.10 μ.μ.)

Οι ακόλουθοι Βουλευτές υπέγραψαν τον κατάλογο των παρόντων με αλφαβητική σειρά:

Αγαπίου Γιαννάκης
Αναστασιάδης Νίκος
Αντωνίου Αβραάμ
Γεωργίου Αριστοφάνης
Γιάγκου Κίκης
Δημητρίου Οδυσσέας
Ευθυμίου Ττίμης
Ευσταθίου Ευστάθιος
Ηλιάδης Δημήτρης
Θεοδούλου Λάκης
Θεοδώρου Δώρος
Ιωαννίδης Ιωάννης
Καζαμίας Κίκης
Καράς Αντώνης
Κατσελλή Ρήνα
Κατσουρίδης Νίκος
Κληρίδου Καίτη
Κοντίδης Δημήτρης
Κουκουμάς Ανδρέας
Κυπριανού Μιχαλάκης
Κωνσταντίνου Κώστας
Λυσιώτης Λώρης
Λυσσαρίδης Βάσος
Μακρίδης Ισίδωρος
Μαρκίδης Αλέκος
Μάτσης Ιωάννης
Μαυροκορδάτος Χρίστος
Μιχαηλίδης Θάσος
Μουσιούττας Νίκος
Μούσκος Ανδρέας
Ομήρου Γιαννάκης
Παναγίδης Κίμων
Παπαδόπουλος Τάσσος
Παπαρές Αυγερινός
Παρισινός Ανδρέας
Πιττοκοπίτης Νίκος
Πουργουρίδης Χρίστος
Πρέντζας Ρένος
Ρολάνδης Νίκος
Σοφοκλέους Θάσος
Συλλούρης Δημήτρης
Χάσικος Σωκράτης
Χατζηδημητρίου Τάκης
Χριστοδουλίδης Δώρος
Χρίστου Ανδρέας
Χριστόφιας Δημήτρης
Χρυσοστόμου Άριστος
Χρυσοστόμου Διόφαντος

Αντιπρόσωποι Θρησκευτικών Ομάδων:

Πογιατζής Ιωάννης
Μαντοβάνη Μπενίτο

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

1. Αγορεύσεις [Γ. Μάτσης, Δ. Χριστόφιας, Τ. Παπαδόπουλος, Β. Λυσσαρίδης, Ν. Ρολάνδης και Αλ. Γαλανός (Πρόεδρος του Σώματος)] πάνω στο θέμα "Οι μαύρες επέτειοι του πραξικοπήματος και της τούρκικης εισβολής".

2. Σύντομες παρατηρήσεις των κυρίων Τ. Χατζηδημητρίου και του Προέδρου του Σώματος για τη δυνατότητα περαιτέρω συζήτησης επί των πολιτικών θέσεων που εκφράστηκαν.
3. Δήλωση της Βουλής υπό τύπον ψηφίσματος, με την οποία καταδικάζεται η άρνηση της τουρκικής πλευράς να συνεργαστεί για διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων.

Τιμή: 75σ

Τυπώθηκε στο Τυπογραφείο της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λευκωσία.